BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III
165
M
7—11
NAPOLI

[illegible]XII 9. 9

V —— V — n. 10. S. Catha. apud Janicidis Neapol: 1740

In fine Venetijs 1508.

Repertorium principaliuz: ⁊ emergentiuz queſtionuz. ac omniū que notatu digna ſūt. Andree Barbatie ſiculi: ſuper prima parte principali primi decretalium.

Georgius de Arriuabenis.

[library stamps]

¶ Tituli prime partis Andree Barbatie Siculi ſuper prima parte primi decre talium cum omnibus ſuis capitulis: ꝛ paragraphis in ea contentis.

¶ De conſtitutionibus.

Rubrica de conſtitutionibus.	2.
c. Canonum ſtatuta.	5.
c. Cognoſcentes.	13.
c. Tranſlato.	18.
c. Nam concupiſcentiam	20.
c. Ne in nitaris.	22.
c. Cum omnes.	23.
c. Que in eccleſiarum.	29.
c. Cum acceſſiſſent.	35.
c. Cum. M. ferrarienſis.	44.
c. Eccleſia ſancte Marie.	64.
c. Ex litteris.	71.
c. Ex parte.	78.
c. Quoniam.	79.

¶ De reſcriptis.

Rubrica de reſcriptis.	84.
c. Sicutromana.	87.
c. Ex parte. el. j.	93.
c. Ceterum.	95.
c. Inter ceteras.	97.
c. Si quando.	99.
c. Cum ordinem.	100.
c. Eam te.	103.
c. Ad aures.	108.
c. Si autem.	110.
c. Ad hec.	112.
c. Ad audientiam.	115.
c. Ex parte. el. ij.	117.
c. Sciſcitatus.	112
c. Paſtoralis.	116.
§. quoniam.	131.
Sedes apoſtolica.	135.
c. Exteriore.	141.
c. Cum adeo.	143.
c. Cauſamq;.	145.
c. Conſtitutus.	151.
c. Super litteris.	156.
c. Edocet.	166.
c. Cum dilecta.	169.
c. Plerunq;.	175.
c. Cum contingat.	177.
c. Olim.	181.
c. Dilectus. el. j.	185.
c. Poſtulaſti.	187.
c. Non nulli.	189.
§. Sunt ꝛ alij.	193.
c. Dilectus. el. ij.	197.
c. Capitulum.	201.
c. Ad audientiam.	206.
c. In noſtra.	210.
c. Ex parte decani.	217.
c. Significante.	226.
c. Rodulphus.	229.
c. Significauit.	235.
c. Ex inſinuatione.	238.
c. Mandatum.	239.
c. Litteris.	244
c. Abbatem.	246.
c. Ab excommunicato.	248.
c. Quia nonnulli.	255.

¶ De conſuetudine.

Rubrica de conſuetudine.	262.
c. Conſuetudines.	267.
c. Ex litteris.	268.
c. Ad noſtram.	274.
c. Quanto.	275.
c. Cum inter.	279.
c. Cum olim	280.
c. Cum venerabilis.	281.
c. Cum dilectus.	284.
c. Cum conſuetudinis.	288.
c. Ex parte.	290.
Cum tanto.	291.

¶ De poſtu. prelato.

Rubrica de poſtu. prelato.	300.
c. Ad hec.	301.
c. Gratum.	304.
c. Bone memorie. el. j.	305.
Bone memorie. el. ij.	308.
c. Poſtulationem.	311.
Et ſi vnanimiter.	312.

F I N I S.

Repertorium Andree Barbatie siculi sup prima parte principali primi decretalium.

Abacbum docētes nūqd magrī appl'ari possint in.c.ex lře.ň.13.de ↄsti. car.72.
¶ Abbas melius q̄ monach⁹ indutus esse ds.τ melius monachus q̄ cōuersus . ac in theologia magister melius q̄ alij fratres in.c.cū omnis.numero.50.de consti. car.26.
Abbas pro capella sibi subiecta conueniri pōt.quādo illius temporalia monasterio subiecta sunt in.c. edoceri . numero 47.de rescrip. car.168.
Abbas nūqd in duob⁹ diocesibus cathedrā tenere possit in.c. cum ↄtingat.numero.79.de rescrip. car.181.
Abbas si alicui primo de ecclesia prouidisset.anteq̄ episcopi mandatum de alio recepisset quid agendum in.c. abbatem . numero.17.de rescrip. car.246.
Abbas si primum mandatum recipiendo ↄdixerit.an per illud defendi possit ibidem numero.18. car.246.
Abbas vnius monasterij in alterius abbatem eligi pōt in.c. cum venerabilis.numero.3.de consue. car.182.
Abbas electus si anteq̄ electiōi consentiat se benedictioni ingerat an in penam capituli auaricia.de electi.lib.vj. incidat ibidem numero.34. car.284.
Abbas igredietis monasteriū bona ↄsanguineis refutare pt in.c.cū dilectus ň.116.τ ň.117.de consuetu. car.187.
Abbatis preiudiciū eē nō pōt.quinetiā ipius monasterij fuerit in.c.cū ordinem.numero.15.de rescrip. car.101.
Abbatis appellatiōe conuentus τ monasteriū cōprehendit in.c.edoceri.numero.3.de rescrip. car.167.
Abbati q̄ aliquis in canonicū receptus fuerit.an credatur si sibi scribatur. vt aliquem in canonicum recipi faciat in.c. capitulum.numero.77.de rescrip. car.205
Abbatissa mortua an capľm in administratione succedat in c.dilecta . numero.63.cum seq.de rescrip. car.172.
¶ Abrogare quid proprie sit in.c.canonum statuta . numero .44.de consti. car.7.
¶ Absentis a capľo nūquid ad capitulū vocandi sunt in.c. cū omnes.numero.77.de consti. car.27.
Absentis an in oibus arduis vocādi sint ibiđ ň.78. car.27.
Absolutio an p archiepm fieri possit a snīa per ipsum lata.τ per papam confirmata in.c.cū accessissent.numero .88. de constitu. car.38.
Absolutio sine iuramento an valeat in.c.ab excōmunicato . numero.62.de rescrip. car.251.
Absolutionis appellatiōe an absolutio ad cautelam veniat in.c.capitulum.numero.68.de rescrip. car.205
Absolutionem petens an se ligatum ↄfiteatur in.c.ab excōicato.numero.16.cum seq.de rescrip. car.148.
Absolutionem faciens an post absolutionē de principali negocio cognoscere possit ibidem numero.58.cū.4.seq. car.251.
Absolutionem faciendi potestas.que de consuetudine legatis cōpetit.an ad similem casuʒ extendatur in.c.cuʒ olim. numero.46.de consue. car.282
¶ Acceptatio an valeat.si beneficium in gratia inclusuʒ vacet.τ in acceptandi modo erretur in.c. significante . numero 59.de rescrip. car.228.
¶ Accessiones leues iure ad statutū trahende non sunt in.c. cum ordinem.numero.61.de rescrip. car.102.
Accessorium ƀm naturam eius cui accedit regulanduʒ est in c.cum.Ab.ferrariensis.numero.47.de consti. car.67.
Accessorium q̄ncūq̄ a principali separatū fuerit vni⁹ expřssio aliū nō includit in.c.rodulphus.numero.62.de rescrip. 132.
¶ Accidens enti adueniens illud q̄lificat. τ in diuerso eē a pmo reponit in.c.q̄ in ecclesiaꝝ.nu.59.de consti. car.38.
Accidentis eē ē inesse in rubri.numero.45.de consti. car.15.
Accidentia magnā partem ↄferunt ad cognoscenduʒ qđ qđ est in.c.si q̄n.numero.6.de rescrip. car.99.
¶ Actio qđ sit in rubri.numero.100.de consti. car.9.
Actio omnis iesu xpi τ ipsius moysi nřa fuit instructio in rubrica numero.47.τ numero.103. car.9.
Actio τ ea que de iure ciuili sūt absq̄ cā tolli nequeunt in.c. que in ecclesiaꝝ.numero.88.de consti. car.34.
Actio licet ex pacto nudo de iure ciuili oriatur naturalis obligatio ex pacto surgens executionem paratam habet ibideʒ numero.89. car.34.
Actio de dolo.nō solū simpľr ab equitate.sed ēt a rigore concedit in.c.si aūt.numero.21.de rescrip. car.111.
Actio cuilibet de populo competens per eū q integre opinionis fuerit intentari debet in.c.nonnulli.§.sunt τ alij . numero 95.de rescrip. car.197.
Actionem quicūq̄ habet rem ipsam habere videtur in.c.ad audientiam.numero.12.de rescrip. car.206.
Actiones reales ↄ̄ successorem nō ↄtinuanť in.c. significauit numero.31.de rescrip. car.137.
Actiones suas quas quis ↄ̄ debitorem habet. licet aliqs creditori suo solutionis causa cesserit . cum etiam in rem procuratorem faciendo nō tamen delegando.adhuc tamen ab eo petere pōt.τ creditori ne exigat anteq̄ lis contesteť prohibere ibidem numero.53. car.238.
Actio quo pacto ↄ̄ capitulum intentari possit.τ quo pacto ↄ̄ ipsum libellus formari poterit in.c.mandatum . numero.81. τ numero.82.de rescrip. car.245.
Actiones plřes q̄ncūq̄ intenteť pro singulis singularis procurator interuenire potest.sec⁹ si actio vnica fuerit in.c.q2 nōnulli numero.67.de rescrip. car.258.
Actiōes plures q̄ncūq̄ itenteť eodē tpe quis corā diuersis iudicibus trahi neqt.si actōes psonales fuerint que corā vno cōmodius tractari possent ibidem numero.73. car.258.
Actiones plures reales quo pacto contra aliquem intentari possint ibidem numero.75. car.258.
Actionibus sup pluribꝰ realibꝰ an plures iudices impetrari possint ibidem numero.80.τ numero.81. car.258.
Actionis realis appellatione an personalis veniat ibidem numero.86. car.259.
Actionē ↄditiōe ex statuto intentās cū cōditionē ex ↄsuetudine intentare debuissʒ.quo nā pacto succūbat in.c.cū dilectus numero.31.τ numero.32.de rescrip. car.285.
¶ Actor si generalem petitionē formauerit.τ iudex generaliter reū absoluat.an snīa ista in oibus obstare videať in.c.cū, Ab.ferrariensis.numero.77.de consti. car.69.
Actor si impetrauerit q̄ summarie suū debitorem cōuenire possit.an eodē modo suus debitor eū recōuenire poterit in.c. sicut romana.numero.80.de rescrip. car.92.
Actor dicitur qui prius ad iudicium prouocauit in.c.cetez. numero.1.de rescrip. car.95.
Actor τ reus si in data τ in prestādo τ citādo concurrant cuius cōditio potior sit ibidem numero.7. car.95.
Actor si de trahendo reum coram certo iudice priuilegiatus fuerit τ ipsum sic priuilegiatum coram illo conueniat . reus autem coram suo conueniri petat an possit in.c.ad hec.numero.13.de rescrip. car.113.
Actoris cā fauorabilior q̄ rei est ibideʒ numero.31. car.114.
Actor posito q̄ intentionem suam nō ↄbet.nihilominus ad repellendū reū tituli defectum ostendere sufficit in.c.olim.numero.89.de rescrip. car.185.
Actoris in optiōe est cum corā ordinario agiť. an corā iudice rei vel domicilij rōne agetʒibidem numero.50. car.200.
Actor τ reus si sup bñficio in iudicio litigent.τ actor de iure suo minime ↄbet. sʒ ex rei ↄfessiōe iudici illū inhabilē fore cōstiterit.an relicta seu finita illa instantia iudex ex offō suo nouam incipe possit.τ prime ↄfessionis vi illū bñficio suo priuare in.c.ad audientiam.numero.56.de rescrip. car.28.
Actor q̄n impedimēti rōne agit qđ ↄbare debeat in.c.mādatum.numero.91.τ numero.92.de rescrip. car.243.
Actorē corā iudice delegato reo recōuenire nō licet . nisi pro cā pro qua actor delegationis tpe obnoxius erat in.c.q2 nōnulli.numero. 105.de rescrip. car.260.
¶ Actus boioum. sup qbus canonibus τ legibus ↄuisū fuit infiniti sunt in rubri.numero.101.de consti. car.9.
Actus annullatio nunquid pena esse dicatur in.c.cognoscen

tes.numero.36.de conſti. car.15.

Actus qñcũq; lucidam probationem reqr̃ at iuramentũ non defertur ibidem numero.76. car.17.

Actus futurus quotiens cõnexitatem cum actu de preterito incepto habeat.conſtitutio noua in tali actu locum nõ habet ibidem numero.83. car.17.

Actus deſtructio:ad pene impoſitionẽ nõ ſequit̃ in.c.nam cõcupiſcentiam.numero.3.de conſti. car.22.

Actus a caplo factus: ad hoc vt caplr eſſe factus intelligat̃ neceſſariũ eſt ꝙ per collectiuũ nomen exprimatur in.c.cũ oĩs numero.8.de conſti. car.24.

Actus capitulares ſeu collegiales caplariter ꝛ collegialiter fieri debent in.c.cũ acceſſiſſent.numero.26.de conſti. car.37.

Actus nullus ſi confirmari petatur.ꝛ cõfirmatio in cõmuni facta fuerit:ex illa confirmatione actus ille validitatem non recipit ibidem numero.79. car.39.

Actus vnicus ꝯtius proprium ꝛ reiterabile pactum neq; preſcriptionem completam quo ad alios actus tollit ibidẽ numero.112. car.40.

Actus vbicũq; ex habili capite ſuſtẽtari põt:ꝛ ex inhabili infringi. ex capite habili ſuſtentari debet in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.11.de conſti. car.45.

Actus actiuorum ex pħi ſnia in patiente bene diſpoſito exiſtunt ibidem numero.29. car.47.

Actum gerendum qñcũq; aliquis impedire non põt:nec pncipalr de eius pĩudicio agitur:ipſius pñtia aut citatio nõ requiritur ibidez numero.149. car.63.

Actus aliquis iudiciarius vbi vna cum libelli productione exercet̃ tunc a ſola libelli productione iudicium incipit ibidẽ numero.66. car.68.

Actus in iure conſiſtens qui a capitulo fit caplariter fieri dz ſecus ſi talis actus in facto conſiſteret in.c.eaz te.numero.60. de reſcrip. car.106.

Actus inutilis actui efficaci non derogat in.c.ad aures.numero.32.de reſcrip. car.109.

Actus qñ incontinẽti fieri dicatur ipſius iudicis arbitrio ſtatur in.c.ſedes.numero.90.de reſcrip. car.137.

Actus in totum corruit quandocũq; ex notarij vitio falſitas oriatur ibidem numero.194. car.140.

Actus vbicũq; alicui niſi officij rõne ꝯueniri neqt:tũc an illa dĩa:vel officij nomen attendat̃ an proprium exprimere debeat in.c.ſuper lr̃is.numero.193.de reſcrip. car.162.

Actus a iudice factus ſnie vim nõ habens in rẽ iudicatã minime trãſit in.c.dilectus.numero.15.de reſcrip. car.198.

Actus iudicioꝝ ſingulares de p ſe actus pfecti ſunt:Ideo ex vno ad reliquũ nõ infert̃ ibidem numero.20. car.198.

Actus quo ad cautiõis ſecuritatẽ ad iudicẽ ſpectat:vbi futurũ a pterito fundat̃ in.c.caplm.numero.64.de reſcrip. 205.

Actus animi impediens ꝓ impfecto haberi debet in.c.in noſtra.numero.114.de reſcrip. car.205.

Actus geſtus p eũ q pſidi obꝛipuit.an ipſo iure nullus ſit in.c.ex parte decani.numero.81.de reſcrip. car.221.

Actus iudicialis pſumit̃ vbicũq; iura dixerint reuocationez iudici aut pti debere innoteſcere.ibidẽ numero.105. car.222.

Actum a ꝓcuratore reuocato geſtũ ad cõmodũ nec ad incõmodũ ratum haberi põt ibidem numero.142. car.225.

Actũ geſtũ a ꝓcuratore reuocato qui funditus nullus eſt.ingerẽtis pĩudiciũ ratũ haberi põt.ibiđ numero.143. car.225.

Actũ geſtũ quẽ poſtea quis reprobauit.qñ reprobatio nulla fuerit ratũ habere põt ibidem numero.144. car.225.

Actũ nomĩe meo geſtũ quẽ reprobaui ad exceptiõez mihi parandã ac ẽt mihi q̃ſitã ꝯſeruãdã ratificare poſſuz.maxime qñ ad nemini pĩudiciũ paret̃ ibidem numero.145. car.225

Actus quẽ reprobani ad exceptionẽ parãdã ratũ hr̃e nõ poſſum qñ ex reprobatiõe actiõis vel exceptionis natiuitas ipedita eſt.que potentialiter in eſſe in potentia p meaz reprobationem inerant ibidez numero.147. car.225.

Actus retractatio an pena dicatur in.c.qꝛ nonnulli.numero 79.de reſcrip. car.258.

Actus ſi ſimul factus fuerit an diuiſim pronunciari poſſit ibidem numero.140. car.262

Actus inter viuos factus preſumitur ꝯctus vel quaſi ſz in infirmitate geſtus vltime volũtatis cã cõdende pſumit̃ in.c.ex litteris.numero.27.cum ſeq.de conſue. car.269.

Actus incorporales qui ſenſu apprehẽdi non poſſunt q ſint ibidem numero.49. car.270.

Actus pm⁹ q eſt ipſa ꝯdẽnatio a ſcđo q executio vocat̃ in ſentẽtijs nõ diſtiguit̃ in.c.cũ inter.numero.35.de ꝯſti. car.280.

Actus an conualidetur ſi cõſenſus qui prius interuenire debebat ex poſtfacto affuerit in.c.cum conſuetudinis.numero 58.de conſti. car.229.

Actu in aliquo vbicũq; due rõnes ꝓhibitiue concurrãt licet vna ceſſet altera remaneat legis diſpoſitio firma remanebit in.c.cum tanto.numero.109.de conſue. car.297.

Actus ad hoc vt valeat larga interpretatio requiritur in.c.ad hec.numero.80.de poſtu.prela. car.303.

Accuſatio per quemlibet fieri poteſt ꝛ etiam teſtamentum. ac teſtificari niſi prohibitum reperiatur in rubrica numero 43.cũ duobus ſeq.de reſcrip. car.85.

Accuſatio ſi de poſſeſſiõe turbata in aliquẽ facta fuerit.ꝛ accuſans non ſolũ turbationẽ vex ẽt turbatiõis diẽ ſe ad ꝓbãdũ aſtrinxerit.ſi circa dici turbationẽ dficiat.nunqd ſuccũbere debeat in.c.ex pte.numero.12.de reſcrip. car.94.

Accuſatio ſi in titiũ facta fuerit ꝙ decime papalis furto pecunias aliquas ſubtraxerit.ſi decime collector eũ incarcerauerit ꝛ ipſe ſe ad papã remitti petierit.dato ꝙ cuſtodia op⁹ eẽt illa remiſſio cuius expẽſis fieri debeat ibidẽ nu.33. car.95.

Accuſatio ſi de adulterio cõmiſſo in aliquem cum ſeya titij vxore facta fuerit. ſi reſpondeat ſe dictam ſeyam carnaliter cognouiſſe eã qualitatem confiteri videatur in.c.cãmq;.numero.94.de reſcrip. car.148.

Accuſationem ſi in publice infamatuz quiſpiam fecerit.ſi in ꝓbando deficiat tallionis pena puniri nõ debet in.c.cũ ꝯtingat.numero.11.ꝛ.12.de reſcrip. car.178.

Accuſatio in aliquẽ ſi facta fuerit.ꝙ aliquẽ cũ cicatricis euidẽtia pcuſſerit ſi vulnus ſed nõ cicatricis euidentia ꝓbatum fuerit an a toto abſoluendus ſit ibidem numero.82. car 181

Accuſatio nunquid expreſſim nomen ꝯtinere debeat.ſi eiuſdẽ nominis duo fuerint in.c.ſignificante.numero.72.cuz ſeq. de reſcrip. car.129.

¶ Adiectiuũ ſi ſubſtãtiuo adijciat̃ qũo ampliare aut reſtringere habeat in.c.cũ ordinẽ.numero.70.de reſcrip. car.103.

¶ Adminiſtratio bonoꝝ monaſterij ſicut vacãte ſede ad cõuentũ ſpectat.ita adminiſtratio bonoꝝ epat⁹ ad ipm caplm in.c.cum dilectus.numero.90.de conſue. car.286.

Adminiſtrationẽ plenã habens alteri⁹ ꝯſiliũ aut ꝯſenſuz requirere nõ tenet̃ in.c.edoceri.numero.26.de reſcrip. car.167

¶ Aduerſarius meus quis proprie dicatur in.c.ceteruz.numero.10.de reſcrip. car.95.

¶ Aduocatus ſi iuſtã cãm foueat aduerſariũ p malitiã ꝯuincere põt in.c.ſedes.numero.26.de reſcrip. car.135.

Aduocati nũquid in rerũ natura neceſſarij exiſtant.vbi ẽt de quadam enormi prouiſione mediolani conflata in.c.ſciſcitatus.numero.8.de reſcrip. car.122.

Agere nũqd amicus ꝓ amico.ꝛ ꝯiũctus p ꝯiũcto ſine mãdato poſſit in.c.cũ.M.ferrariẽſis.numero.7.de ꝯſti. car.44.

Agere ꝛ ſi filiuſfamilias in iudicio abſq; pr̃is ꝯſenſu minime poſſit põt tñ reſcriptũ impetrare ibidem numero.13. car.46.

Agere an poſſit alter pro altero eiuſdem litis conſortes ſine mandato ibidem numero.26. car.47.

Agere ab impetrare in quo differat in.c.paſtoralis.§.quoniam.numero.77.de reſcrip. car.134.

Agere ſpecies alienationis eſt in.c.nonnulli.§.ſunt ꝛ alij.numero.75.de reſcrip. car.196.

Agere an poſſit quilibet pro iniuria pſbytero parrochiali illata ibidem numero.101. car.197

Agere inter ſe an poſſint plures petẽtes ad aliqđ bñficiũ recipi in.c.mãdatum.numero.88.de reſcrip. car.243.

Agere qualr inter ſe valeãt illi q in prebẽda vel alio bñficio ſuo per electionem collationẽ vel inueſtituram habere dicũt ibidem

ibidem numero.90. car.243.

Agere quo pacto aliqs poterit ſi ius in pbenda nõ hẽat ſed ſibi debita fuerit ibidem numero.243.cum ſeq. car.243.

¶ Allegatiões aduerſarij ꝯ aduerſariũ allegari poſſunt in c.ex pte decani.numero.10.de reſcrip. car.223.

Allegatiõe generali an dicere ſufficat ita ẽ lege cautũ in.c.ad hec.numero.59.de poſtu.pꝛela. car.302.

Allegationum quedã facti quedam iuris ſunt in.c.bone memoꝛie.numero.18.de poſtu.pꝛela. car.306.

¶ Alienatio rez eccleſie ꝓ captiuoꝝ redemptione fieri põt ſecus in capto ex maleficijs in.c.que in eccleſiarum.numero 18.de ꝯſti. car.30.

Alienationez ex̃ familiã ſi filia facere ꝓhibita ſit an ſe dotare poterit ibidẽ numero.38. car.31.

Alienationẽ extra familiã ſi mulier aliqua facere ꝓhibita ſit an illud ꝓ aĩa ſua ex̃neo legare poterit ibiđ nu.40. car.31.

Alienatio rez eccleſiaſticaꝝ ad hoc vt valeat opoꝛtet ꝙ pſonaꝝ ꝯſenſus legittimus ſit ibidem numero.55. car.32.

Alienatio rei eccleſie pſonalis nũqd patroni layci ꝯſenſuz reqrat in.c.cum acceſſiſſent.numero.32.de conſti. car.37.

Alienatio fieri nõ dicit̃ qñ penes alienãtem dñium remanet in rubꝛica numero.14.de reſcrip. car.84.

Alienatio ſi ab aliquo fieri neqt neqꝫ res in iudicio deduci pt in.c.edoceri.numero.55.de reſcrip. car.168.

Alienatio pꝛopꝛie que dicatur in.c.ſignificante.numero.4.de reſcrip. car.226

Alienatio an valebit ſi teſtatoꝛ vẽdere fundũ foꝛẽſi hẽdẽ grauauerit ꝛ moꝛtuo teſtatoꝛe heres ipm foꝛẽſi vẽdiderit ſtatuto ſtãte ꝙ in actu iter viuos alienatio rei imobilis foꝛenſi alicui fieri nequeat in.c.lr̃is.numero.5.de reſcrip. car.245.

Alienatio an ab illo fieri dicat̃ qui ꝑ annulũ inueſtierit in.c.ex lr̃is.numero.90.de conſuetu. car.273.

Alienatio rei eccl̃iaſtice a minoꝛi pte capl̃i facta ſi alioꝝ conſenſus ex poſtfacto interuenerit an valeat in.c.cũ ꝯſuetudinis numero.59.ꝛ numero.60.de ꝯſue. car.289.

Alimenta tradita a pr̃i filio ſi doloſe filius conſumpſerit nũquid eum pater amplius alimentare teneat̃ in.c.que in eccleſiarum.numero.21.de conſti. car.30.

Alimẽtoꝝ foꝛma niſi auctoꝛe pictoꝛe ꝛ cã cognita recedi nõ põt in.c.cũ dilecta.numero.119.de reſcrip. car.174.

Alienigenã in eccleſia inſtituere an honeſtati ꝯgruat in.c.ſi ꝓponente.numero.53.de reſcrip. car.255.

Alternatiua ſeu diſiunctiua ad hoc vt verificet̃ alterã partez eſſe veram ſufficit in.c.inter ceteras.numero.8.ꝛ numero.16.de reſcrip. car.98.

Alternatiue an alteram partem impleri ſufficiat.ꝛ cũ electio conceditur qñ pena a lege vel ſtatuto imponitur ibidẽ numero.13.cum duobus ſeq. car.98.

Alternatiua quandoqꝫ in ſolutam reſoluitur in.c. conſtitutꝰ numero.51.de reſcrip. car.153.

Alternatiua quãdoqꝫ non viciat nec certitudinez inducit in c.cum inter.numero.7.de conſue. car.279.

Ambaſciata ſi alicui cõmittatur an pſone induſtria electa videatur in.c.cum dilecta.numero.56.de reſcrip. car.171.

Amicus meus ſi librũ in domo mea repoſuerit.tacite illiꝰ cuſtodiã ſuſcipe videoꝛ in.c.cũ. ꝯ.ferrarienſis.ñ.15.đ ꝯſti. 46.

Amicus qñqꝫ ꝓcuratoꝛi eqpat̃ ibidez numero.17. car.46.

Amicus ṽbo ꝛ nõ facto qs ſit ibidem numero.18. car.46.

Amici applone in dubio ꝗ veniat ibidẽ numero.22. car.46.

Amico ſi dicat̃ omnia mea tua ſunt an quo ad dominium intelligat̃ ibidem numero.16. car.46.

Amoꝛis liciti ardoꝛ operat̃ effectum quem clauſula codicillaris operat̃ ibidem numero.14. car.45.

Annale qđ eſt ad agendũ nũqd ad excipiendũ ꝑpetuũ ſit in c.ſi aũt.numero.14.ꝛ numero.17.đ reſcrip. car.111.

Ancianoꝝ maioꝛ pars ſi aliqd faciat ꝑꝑ qđ in penã pecuniariã vel excõmunicationem incidat ſoli conſentientes tenent̃ vbi ẽt quid de ꝯhentibꝰ debitũ qđ reſpublica nõ appꝛobat in.c.cum oẽs.numero.71.de cõſti. car.27.

Ancianoꝝ applone an iuſtitie vexilifer veniat in.c.ex parte decani.numero.4.de reſcrip. car.217.

Ancilla ꝛ ſeruus nobilitatem aliquo modo hr̃e dicunt̃ in.c.ad aures.numero.10.de reſcrip. car.108.

Annexum ꝛ ſi aliqd ſit nõ tñ idem eſt in.c.cum oẽs.numero 44.de conſti. car.26.

Animalium eiuſdẽ ſpeciei de mente phyloſophi quedã nobilia ꝛ quedã ignobilia ſunt ibidẽ numero.9. car.108.

Animum alterius quis nouit niſi deus in.c.ſuper lr̃is.numero.191.de reſcrip. car.172.

Anima ob peccatum infelix ſit: ꝛ ideo igni inuinculat̃ in.c.cũ tanto.numero.15.ꝛ numero.16.de conſue. car.292.

Antipapa ſciſmatis tpe ſe eſſe verũ papam excuſatur in.c. cũ ꝯtingat.numero.65.de reſcrip. car.180.

Antiquioꝛa ꝛ pꝛioꝛa pꝛeferenda ſunt in rubꝛica numero.4.de conſue. car.262.

Annus an multum tempus eſſe dicatur in.c.plerũqꝫ.numero.1.de reſcrip. car.176.

Appellatio a ſnĩa arbitri a partibus electi ex ſtatuti diſpoſitione dictantis cauſas inter coniunctos compꝛomitti debere an interponi poſſit in.c.canonũ ſtatuta.ñ.121.de ꝯſti. car.10.

Appellatio a iudicis ſententia cuius conſcientie cauſa cõmiſſa ſit an interponi poſſit in.c.ne innitaris.ñ.22.de ꝯſti. car.25

Appellatio ab iniuſto ſtatuto nunquid interponi poſſit in.c.cũ omnes.numero.21.de conſti. car.25.

Appellatio a legis generalis ſentẽtia an interponi poſſit ibidem numero.23. car.25.

Appellatio ab iniqua lege an fieri poſſit ibiđ ñ.33. car.25.

Appellationis iudex quandocũqꝫ in ciuitate deficiat: nunqd a ſnĩs ꝑtãtis ad pꝛimates ꝛ ciuitatis ancianos vel ad ppl̃m appellari poſſit in.c.cũ acceſſiſſent.numero.151.de ꝯſti. 43.

Appellatio ad curiam romanam facta appellato ſaltez per ipſius amicum notificanda eſt in.c.cum. ꝯ.ferrarienſis.numero.22.de conſti. car.46.

Appellatio ab actu ꝑ iudicẽ geſto ante citationez iterpoſita actus iudicialis nomine dicet̃ ibidẽ numero.69. car.68.

Apellationis nomẽ nullitas nũqd ꝯtineat̃ ibiđ ñ.73. car.68

Appellatio per contumacem interponi põt ſi compareat ꝛ iudex cum feſtinatione de bancho ante hoꝛam debitam receſſerit ibidem numero.93. car.70.

Appellatio cũ ꝗdam defenſio ſit ꝑ reſcriptũ tolli põt in.c. ſicut romana.numero.3.cũ ſeq.de reſcrip. car.87.

Appellatione remota an ita pꝛinceps cauſam committere poſſit: vt ẽt ꝑ viaz querelle quis non audiatur ibidem remiſſiue numero.7. car.87.

Appellatio a ſententia inter alios lata ſui intereſſe rõne iterponi põt ibidẽ numero.12. car.88.

Appellatio an de iure nãli ſit ibiđ ñ.15 cum ſeq. car.88.

Appellatio a iudicis tarditate interponi nequit: ſed hñ querellari põt ibidem numero.18. car.88.

Apellationis poteſtas libere pape lr̃is indulgetur ꝛ an đ iure cõi appellare liberꝝ fuerit qñcũqꝫ a lege ſe grauatum ſenſerit ibidem numero.14.ꝛ numero.29. car.88.

Appellatõis introductiõe ꝓ appellãte pſumit̃: niſi fuerit cl̃a appellatione remota ibidem numero.78. car.92.

Appellationem qs ab oẽ grauamie iterponere dꝫ alias ſibi imputet̃ in.c.ceteꝝ.numero.19.de reſcrip. car.96.

Appl̃onem ſi qs interponat pẽdẽte appl̃one ex attẽtatis appl̃oni ſtatim renũciare videt̃ in.c.ex pte.ñ.22.de reſcrip. 118.

Appellationẽ olim ab vnoquoqꝫ iudicis motiuo occulto vel patenti vnuſquiſqꝫ interponere poterat: hodie vero ſecus ibidem numero.23. car.118

Appellatiõi appellans minime renũciare videt̃.ſi actus per ipm appellantem coꝛam iudice a quo geſtus in ipſo iudicio appꝛobatus nõ fuerit ibidem numero.26. car.118.

Appl̃oni ſue an aliqs deferre teneat̃ ibidẽ ñ.27. car.118.

Appellationem ſi qs interpoſuerit ꝛ contra ſuã appellationẽ aliqd intentauerit: audiri nõ dꝫ ẽt ſi ſuper ea litteras impetrare vellet ibidem numero.28. car.118.

Appellatiõis tacita renũciatio in attentantis odiũ ex attentatiõe inducit̃ nõ ãt quatenus in ſui fauoꝛẽ tẽdit.ꝛ in aduer

ſarij odiū ꝗ appellationē ꝓſeq vult ibidē nūero.31. car.118.

Appellationem interponens quatenus appellatio pro ſe facit penitere pōt ibidem numero.32. car.118.

Appellationi renuncians aduerſario inuito ad primū iudicē reuerti nō pōt ibidem numero.34. car.118.

Appellatio ſi parte citata iudici porrecta fuerit parte aduerſa inuita minime reuocari poteſt vbi etiā quid de libello ibidem numero.35. car.118.

Appellationem interponens qui ſententie in fauorem ſui late non detulit an tali ſententie renunciare videatur ibidē numero.38. car.118.

Appellatiōem ab actu fauorabili ſi qs interpoſuerit ex hoc iuri ſuo renūciare nō intelligiť ibidem numero.39. car.118.

Appellationem ſi quis interpoſuerit nec ipſam fuerit proſecutus appellatus ipſam proſeq pōt ⁊ ſuper ea iudices impetrare ibidem numero.42. car.118.

Appellationis exceptione deſerta litis finite exceptio an eſſe videatur ibidē numero.44. car.118.

Appellatōem ꝓſequi dť qn̄ quis ſup cā in qua appellatū eſt lřas impetrat ibidem numero.45. car.118.

Appellatōem qs ꝓſequi dť ſi lřas nō ſup appellatōe ſed ſup alio ſepato remedio impetrauerit ibidē numero.46. car.118.

Appellatio ab initio fruſtratoria pſumiť:ſi ꝓſecuta non fuerit vbi ēt an lře de appellatione fruſtratoria mentionem non facientes valeant ibidem numero.47. car.119.

Appellatōem interponēs ⁊ appellatus in lřaꝝ impetratione de appellatiōe mentōem facere dꝫ ibidē numero.56. car.119.

Appellatione extraiudiciali pendente a beneficij poſſeſſore interpoſita ꝯ illum qui gratiam in beneficio habere pretēdebat cum tn̄ nullum ius haberet:ſi ipſe poſſeſſor nouam impetrationem faciat neqꝫ de appellatione mētōem faciat an valebit ibidem numero.58. car.119.

Appellatiōe deſerta appřans in expēſis condemnari debet ibidem numero.61. car.119.

Appřonis iudex prius in expenſis ꝯdemnare dꝫ deinde apřonē fore deſertā ꝓnūciare ibidem numero.64. car.119.

Appellatōis iudex eodē ipe appellatōem friuolā ꝓnunciare pōt ⁊ in expenſis ꝯdemnare ibidem numero.66. car.119.

Appellatiōis inſtantiā fore deſertam ſi manifeſtū fuerit.iudicis offiñ.vt ipſam eſſe deſertā ꝓnunciet implorari nō pōt ibidem numero.67.cum ſeq. car.119

Appellatōem a ſnīa diffinitiua que eſt ipſo iure nulla quandocūqꝫ qs interpoſuerit.ſi appellationi deferať.an ſup deſertiōis appellatiōe ꝓnūciare poſſit ibidē numero.72. car.120.

Appellationis iudex an neceſſe ſit ꝙ ſup ſnīe nullitate pronūciet ibidem numero.75. car.120.

Appellatōem ꝗ infra annum non ꝓſequiť ⁊ ex iuſta cā poſt bienniū ſnīa ipſa rata remaneat ibidē numero.78. car.120

Appellationem interponens poſt bienniū volens proſeq nō admittiť ibidem numero.80. car.120.

Appellatione pendente attētatoꝝ reuocatiōē obtinere volēs quot vias habeat ibidem numero.91. car.121.

Appellationis tp̄s qđ eſt annus vel bienniū a die interpoſite appellatiōis currere incipit ibidem numero.94. car.121.

Appřone pendēte oīa innouata in irritū reuoceť ſiue appřoni a ġuamie ſeu a diffinitiua iterpoſita fuerit ibiđ ñ.95. 121.

Appellatōem propriam non proſequens in expenſis ꝯdemnatur ēt ſi tēporis curſu deſerta fuerit.⁊ iudicis offiñ in acceſſorio remaneat ibidem numero.97. car.121.

Appřoni nūqd ꝓcurator renūciare poſſit ibiđ ñ.107. car.121.

Appřonem iterponens an nimis feſtinare ⁊ ꝓcurare dicatur iudicis arbitrio ſtať in.c.ſedes.numero.75.de reſcrip. 137.

Appellationis tp̄s loci conſuetudo alterare pōt in.c.ſup litteris.numero.47.de reſcrip. car.158.

Appřo illi⁹ ꝗ ſe grauatū putāt ⁊ in ṽitate grauatus non eſt an teneat in.c.cū dilecta.numero.79.de reſcrip. car.172.

Appellatio nō reſcindit oīa ſed appellātem ad p̄ſtinū ſtatū reſtituit in.c.ad audiētiā.numero.48.de reſcrip. car.208.

Appellatio valet ſi dn̄o p̄ñte ⁊ tacente ꝓcurator appellet in c.ex p̄te decani.numero.49.de reſcrip. car.219.

Appřones diuerſe diuerſa ſuba iducunt ibiđ ñ.34. car.127.

Appellřo a pronunciatiōe iudicis per quā ſe eſſe iudicē tacite vel exp̄ſſe ꝓnunciat interponi pōt in.c.ſignificante.numero.30.de reſcrip. car.227

Appellatōem iterponens an iudicē ad quē exp̄mere debeat in.c.rodulphus.numero.16.⁊ numero.17.de reſcrip. 230.

Appellatio pro vna gallina an iterponi poſſit in.c.ſi ꝓponēte.numero.25.cum ſeq.de reſcrip. car.254.

Appellatio an iterponi poſſit a iudice ꝗ victū in expenſis nō ꝯdemnauit eo caſu quo petitum nō fuerit.vt ipm̄ in expenſis condemnaret ibidem numero.127. car.261.

Appellatōis in cā an ꝯſuetudinē ꝓpriā vel p̄mi iudicis aut litigātiū ſeq teneať in rubrica numero.57.de conſue. car.266.

Appellatio a iuriſditione prorogata quo pacto interponať ibidem numero.88. car.267.

Appellatio a iudice interponi pōt ſi male in defendēdo iuramentū arbitreť in.c.cū tāto.numero.53.de de ꝯſue. car.294.

Appellatōem ſinguli de capitulo an interponi poſſint.ne ad electōē ꝓcedať in.c.ad hec.numero.6.de poſtu.p̄la. car.301.

Appellatōem iterponentes qn̄ in appellatiōis cā ab appellatiōe recedere poſſint ibidem numero.67. car.302.

Appellat⁹ negās appellātōē fuiſſe iterpoſitā appellatōē ꝓſequendo audiri nō dꝫ in.c.ex p̄te.ñ.24.de reſcrip. car.118.

Appellatus quandocūqꝫ attentata per appellantem reuocari petat.appellationem quatenus pro ipo faciť approbare dꝫ ibidem numero.25. car.118.

Appellatus ſi appellatōem recipiat.vel alias ſua intereſt ne appřo deferatur appellās illi renūciare nō pōt ibiđ ñ.29. .118

Appellatus ſi appellationem poſt bienniū lapſum pronūciari velit petendo pronunciare appellationē deſertam fore.⁊ ꝙ appellans in expenſis condemnaetur bene poterit ibidē numero.63. car.119.

Appellatus vbi poſt termini lapſū appellatōē ꝓſequi velit appellator ēt ad ꝓſequendū admitti dꝫ ibidē ñ.81. car.120.

Appellatus ante menſem ad appellationem proſequendam venire pōt ibidem numero.85. car.121.

Appellatus nimiū p̄ueniendo lřas ipetrare negt.vt aduerſariū ſupplātet ⁊ iudicē gratū habeat ibiđ ñ.86. car.121.

Appellati amicus ſi ſibi notificet appellantem ad curiam romanam appellaſſe an ſufficiat in.c.cum contingat.numero 30.cum ſeq.de reſcrip. car.179.

Apoſtate recedentis de clauſtro ⁊ poſtea reuertentis fuga non purgatur quin apoſtaſie viciū incurrat in.c.olim.numero.56.de reſcrip. car.183.

Arbiter vel alius iudex in actiōibus eccleſiaſticis nūqd ſuo ſenſu prout a iure vel naturali equitate diſcrepant iudicare poſſint in rubrica numero.118. car.10.

Arbiter ſi ſibi pronunciandi poteſtas ſm̄ ſuū ſenſum conceďatur ad pronunciandum ſm̄ iuris regulas minime arctatur ibidem numero.120. car.10.

Arbitri nūqd leges trāſgredi poſſint.⁊ nūqd male iudicādo litem ſuā faciāt ibidem numero.120.cū pluribus ſeq. car.10.

Arbiter ſm̄ ꝙ ſibi vř iudicat.ibidem numero.124. car.10.

Arbiter ſi ex compromiſſi forma laudum ſi ipſum ferat corrigere poteſt.preſtita cautione idonea etiam exequi poteſt ibidem numero.187. car.13.

Arbitro ſi ꝓnūciādi ptās īfra.x.ānos cū ꝓrogādi ptāte data fuerit nō poterit ꝓrogare niſi vſqꝫ ad tres menſes in.c.cognoſcentes.numero.23.de conſti. car.14.

Arbiter nūquid reſpectu ſortis vel cōpromiſſi pene reſpectu litem ſuā faciat ibidem numero.17. car.22.

Arbiter ex offō ſuo ꝓcuratoriū ſibi edi petere pōt in.c.cum Ab.ferrarienſis.numero.41.de conſti. car.48.

Arbiter ſi terminū legalem ad ſoluendū ſub pena in cōpromiſſo ꝯtenta ſtatuerit.ſi infra terminū ſolutio facta nō fuerit nūqd ad pene euitatiōem moram purgare poſſit in.c.ſicut romana.numero.52.de reſcrip. car.90.

Arbitri iuris quando eliguntur in.c.paſtoralis.numero.48 cum ſeq.de reſcrip. car.129.

Arbiter verus ille proprie dicitur qui a parte electus fuerit:

Arbitri ſi

ibidem numero.51. car.129.
Arbitri ſi ei qui iuriſditionem non habet adiudicent. nunqd illius ſnia teneat ibidez numero.77. car.130.
Arbitri plures in caſu decretalis paſtoralis eligi poſſunt ibidem numero.78. car.130.
Arbitrorum pluralitas iuris miniſterium nõ denotat:ſed facti frequentiam ibidem numero.79. car.130.
Arbitri in caſu capituli paſtoralis an layci eſſe poſſint ibidẽ numero.82. car.130.
Arbitri qñcũqz ↄcordari nõ poſſint qd agẽdũ ibiđ ñ.84. 130
Arbiter ſi ſup. q̃pluribus ſimul pronũciet ſi negocia ſepata fuerint p partes pronũciare poterit ibidẽ numero.73. 134.
Arbitri iudicio ſtabiť:qñcũqz q maiores vel minores dici debeãt ambigiť:vel que negocia maiora vel minora appellari poſſint in.c.ſedes.numero.65.de reſcrip. car.136.
Arbiter an vltra cõpromiſſi limites fimbrias dilatare poſſit in.c.cum dilecta.numero.146.de reſcrip. car.175.
Arbitri nũqd eligãť ſi dubiteť nunquid locus inſignis fuerit in.c.ſup lr̃is.numero.126.de reſcrip. car.163.
Arbiter de cã liberali ꝛ ſpũali incidenter cognoſcere põt ibidem numero.122.ꝛ numero.123. car.163.
Arbiter ſi inordinate proceſſerit impune ſperni põt in.c.cũ dilecta.numero.158.de reſcrip. car.175.
Arbitri ſine prefinitione electi offĩn quantũ duret in.c. plerũqz.numero.61.de reſcrip. car.177.
Arbitro ſi ꝓrogãdi ptãs data fuerit nec aliud adijciať an ſemel tm̃ intelligať in.c.olim.numero.5.de reſcrip. car.181.
Arbitro qñcũqz ab hoĩe ptãs in cõpromiſſo data fuerit nunqd ꝓrogãdi ptãs ſibi ↄceſſa videať ibidẽ numero.9. car.182.
Arbitro ſi ꝓrogãdi ptãs ſemel atqz iteꝝ ↄceſſa fuerit an in infinitũ intelligať ibidem numero.11. car.182.
Arbiter in ciuitate aſſumptus an in diſtrictu iudicare poterit in.c.rodulphus.numero.40.de reſcrip. car.154.
Arbitrator ſuũ arbitramentuz in eccleſia ferre põt in.c.cum M.ferrarienſis.numero.142.de conſti. car.63
Arbitrator de ſpũali cã icidẽter cognoſcẽ pt ibiđ ñ.35. 66.
Arbitratoris laudum magis contractui q̃z iudicio accedit ibidez numero.240. car.62.
Arbitratori ſi a ptibus ledẽdi ptãs in magna quãtitate data fuerit ꝛ gnãliter in alia quacũqz an maxima leſio veniat in.c.ſedes.numero.148.de reſcrip. car.138.
Arbitratoris laudũ an paruã leſiõe ad boni viri arbitriũ reduci peti poſſit in.c.ſi ꝓponente.numero.40.de reſcrip. 254.
Arbitris propter quid ipſis iudicibus attribuãtur in rubri. numero.167.de conſti. car.12.
Arbitriũ plenuz ꝛ libeꝝ ſi aliqbus concedať talis arbitrij vigore ſtatuta ↄ ſingulares perſonas facere nequeunt in.c.cuz omnes.numero.25.de conſti. car.25.
Arbitriũ ſi ſapientibus aliquibus ſup aliquo negocio datuz fuerit:nũquid illius arbitrij vigore illius ciuitatis ſtatuta corrigere poſſint ibidem numero.62. car.50
Arbitriũ vbicũqz dať melius ꝓuidendũ eſt ibiđ ñ.184. 58.
Arbitrium generale ꝛ liberum in omnibus delictis tam in procedendo q̃z in condemnando ſi poteſtati datum fuerit: ꝛ quodam ſtatutuz in homicidio reperiatur ꝙ delinquens capitis pena ꝓuniri debeat:an pena ſpecificata imponi debebit in.c.ſicut romana.numero.84.de reſcrip. car.92.
Archidiaconus ꝛ canonicus aliquis in eccleſia eadẽ eſſe poteſt.ꝛ an iſto caſu duas voces in.c.habeat.in.c.eam te.numero.102.de reſcrip. car.108.
Archidiaconi plures in diuerſis eccleſijs in ciuitate eadẽ varias habentes ↄſuetudines vbi fuerit ſi de nouo archidiaconatus aliq̃ in eccľa ↄſtituať:an ad ius cõe vel ad locoꝝ ↄſuetudines recurrendũ ſit in.c.cũ oliz numero.43.de ↄſue. 182.
Archidiaconatus decanatus ꝛ pceptoria nũqd in eccľia dignitates eẽ dicãť in.c.ad aures.numero.1.de reſcrip. car.108
Archiep̃s in ſui ſuffraganei dioceſi ſuper appellatiõibus ad eũ interponendis officialem deputare non põt in.c. paſtoralis.§.qm̃. numero.18.de reſcrip. car.131.
Archiep̃s prouinciam viſitando an ſuffraganeoꝝ ſubditos punire poſſit ſi eorum crimia notoria fuere in.c.ſuper lr̃is.numero.290.de reſcrip. car.166.
Archiep̃s an pſbytero cardinali maior ſit in.c. bone memorie.numero.13.de poſtu.prela. car.306.
Archiep̃s alteri eccľie obligatus ad aliã abſqz diſpẽſatione trãſire nõ põt in.c.bone.el.ij.numero.5.đ poſtu.pla. car.308.
Archiepĩz eligendi ius an ad ſuffraganeos vel eccleſie canonicos ſpectet ibidem numero.9. car.308.
Archiep̃s ad aliã eccleſiam tranſlatus quotuplici pallio vti debet ibidem numero.54. car.310.
Argenti facti appellatione an illud qđ eſt in fieri veniat in.c.cũ dilectus.numero.85.de conſue. car.286.
Argumentum a nominis ethymologia valet in rubrica numero.45.de conſti. car.3.
Argumentũ ex rubrica orõnem pfectam ↄtinẽte validuz eſt in.c.cognoſcẽtes.numero.71.de conſti. car.17.
Argumẽtũ a ↄrio ſenſu ceſſat qñ aliqua abſurditas reſultat in rubrica numero.57.de reſcrip. car.86.
Argumentum a numero an valeat in.c.inter ceteras. numero.20.de reſcrip. car.98.
Argumentũ a ſimili an validũ ſit.ibidez numero.26. car.99.
Argumentum de re ad perſonam valet in.c.eam te.numero 63.de reſcrip. car.104
Argumentum ex rationis paritate vel maioritate in gratijs ꝛ diſpenſationibus non procedit in.c.ad aures. numero.47. de reſcrip. car.110.
Argumẽtũ a ſolitis vz in.c.ſciſcitatus.nu.10.de reſcrip. 122.
Argumentum a ſcripture ordine an valeat in.c.ſedes. numero.54.de reſcrip. car.136
Argumentũ a mãdato ꝓcuratorio ad madatũ iuriſditiõis licitũ eſt in.c.ſup lr̃is.numero.112.de reſcrip. car.160.
Argumentum de minori ad maius an valeat in.c. dilectus. numero.35.de reſcrip. car.186
Argumentũ ab odioſo ad fauorabile non militat in.c.nõnulli.numero.12.de reſcrip. car.190.
Argumẽtũ de pſonis ad loca an licitũ ſit ibiđ nu.92. car.193.
Argumentũ de ↄtribus ad iudicia an valeat in.c.ex parte decani.numero.58.de reſcrip. car.219.
Argumẽtuz de loco ad tempus quomodo valeat in.c.q2 nõnulli.numero.50.de reſcrip. car.257.
Argumentum de iudice ordinario ad delegatum an valeat ibidem numero.123. car.261
Argumẽtũ tituli arra eſt queadmodũ inueſtitura argumẽtũ tradite poſſeſſiõis in.c.ex lr̃is.numero.1.de ↄſue. car.268
Ars imitatur naturã inquantũ põt in.c.nõnulli.§.ſunt ꝛ alij numero.88.de reſcrip. car.97.
Articulus ſeu poſitio alternatiua ꝓcedit cum ↄctus alternatiuus fuerit in.c.ex pte.numero.55.de reſcrip. car.119.
Articuli vnde ſumi debeãt ꝛ vnde interrogationes ibidem numero.54. car.119.
Articulos ſemp de longo tpe aliqua cũ qualitate facere debemus in.c.eã te.numero.10.de reſcrip. car.104
Auaritia hominem cecum reddit in.c.ex parte. numero.51. de conſti. car.78.
Auaritia odioſos:claros largitas facit in.c.ſedes. numero 15.de reſcrip. car.135.
Auctoritates moralis phie ꝓ lege ſeruare ꝛ allegare poſſumus in.c.cuz oẽs.numero.56.de conſti. car.27.
Auctoritates noui ꝛ veteris teſtamẽti in cauſis allegari poſſunt ibidẽ numero.57. car.27
Auctoritatem ſuam aliquis ad ſuuum cõmodum interponere põt:ſi talis incidenter ꝛ nõ principaliter veniãt in.c.ſuper lr̃is.numero.208.de reſcrip. car.163.
Auctoritatem ſuã nutu pater interponere põt in.c.cum conſuetudinis.numero.76.de conſue. car.190.
Audientia an nimium contumaci denegari debeat in.c.oliz. numero.35.de reſcrip. car.183.
Augumẽtatõem ↄcurrentiũ ad ptes ptiũ augumẽtatio ſebť in.c.cum. M.ferrarienſis.numero.52.de cõſti. car.49.
Auguſta tãq̃z pars corpis impatoris an ſub gnãlib' reglis

cōprehendatur in.c.in noſtra.numero.11.de reſcrip. car.210.

Bannitus ſi quis cū ſua generatiōe fuerit de nata non aūt naſcitura intelligitur in.c. cognoſcentes.numero.46. de conſti. car.15.

Bānitū pp ſue pſone defenſionē occidens ex ſtatuti diſpoſitione nūqd premiū mereaꝛ ibidem numero.55. car.16

Bānitū occidens recepta pecunia a bāniti inimico nūqd puniaꝛ in.c.que in eccleſiaꝝ.numero.69.de conſti. car.33.

Bānitoꝝ res ſolēniter ab aliquo cōi emētes nūqd ex capſoꝝ pacis formis reddere teneanꝛ ibidē ñ.79.ꝛ numero.85. 34.

Bānito lꝫ ſecuritas ad tps deꝛ:ſemp tñ bānitū nō durat in.c. cū acceſſiſſent.numero.103.ꝺ conſti. car.40.

Bannitus pro maleficio quis diciꝛ:qñ accuſatus vel inquiſitus fuerit de maleficio:ꝛ citatus non comparuit in.c.ex litteris.numero.81.de conſti. car.76.

Bānitus ſi quiſpiā fuerit ꝛ ad ꝯfinia poſitus ad ānū:an elapſo āno ad ciuitatē redire poſſit:vel neceſſe ſit:ꝙ iudex declaret ipm ꝯfinia ſeruaſſe ibidem numero.104. car.77.

Bannitus quandocūqꝫ ad principis gratiam recipiatur. nūquid ad fauores ꝛ bona reſtitutus videatur in.c.eam te. numero.33.de reſcrip. car.105.

Bānitꝰ ob ꝯtūaciā ſi poſtmodū īfra legitimū terminū cōpet nūqd bannū extiguaꝛ in.c.olim.ñ.54.de reſcrip. car.183.

Bannū ex ꝯtumacia latū bānito legitimo tpe cōparēte ad ſimplicē citatōeꝫ reduciꝛ nec amplius bānitus eſſe diciꝛ in.c. ex lr̃is.numero.45.de ꝯſti. car.74.

Bāni terminꝰ ei q ltima hora ad ſe excuſandū cōparuit non currit ſi iudex intereſſe voluerit:vbi an bāni terminus ſi nō cōparuit ſibi currat:ſi tñ cōparuiſſet iudicis copiā hr̃e nequiuiſſet in.c.ſin aūt.numero.13.de reſcrip. car.112.

Bannum quedam qualitas eſt. que ſemel poſita ex temporis curſu minime mutatur in.c.ad audientiam.numero.1. de reſcriptis. car.115

Baptiſmum poſtq̄ iudeus aſſumpſerit.ſi exinde ſibi dicatur Tu es iudeus.an dicens puniri debeat in.c.eam te. numero 21.de reſcrip. car.104.

Baptiſmi ꝯferēdi ptātē an ep̄s clerico ſibi ſubiecto ꝓhibere poſſit in.c.quāto.numero.70.de conſuetu. car.178.

Baptiſmi ſacrm̄ an neceſſitatis tpe ab heretico vel layco recipi poſſit ibidē numero.75.ꝛ numero.76. car.278.

Baro in baronia ſua monarcha eſt ꝛ ipſiꝰ mādatū vbiqꝫ pro lege habeꝛ in rubrica numero.57.de ꝯſti. car.4.

Baro ptātis ꝛ excellentie nomen eſt.iccirco ſub generali clā non comprehenditur in.c.ſedes.numero.47.cum duobꝰ precedentibus.de reſcrip. car.136.

Baro ſi alicui pdia vendidit in qbus domos ad colligendū paſſagia hr̃e ꝯſueuerat.ꝛ in vēditiōe expſſit.ꝙ pdia.ꝛ oia iura colligēdi paſſagia vendebat.an trāſlata videanꝛ. vel ſi ibi furcas hēbat per quas merum imperium ſignificatur.an inter agroꝝ fines illud tranſlatuꝫ videatur in.c. rodulphus.numero.85.ꝛ numero.86.de reſcrip. car.233.

Barones regum quo ordine penes ipm regē ſedere debeant in.c.cū olim.numero.4.de ꝯſue. car.281.

Beneficia minora facilius q̄ꝫ maiora papa concedit in.c.ad aures.numero.4.de reſcrip. car.108.

Bñficium qñcūqꝫ qs impetrat nūqd de nobilitate ꝛ diuitijs mentiōem facere debeat ibidem numero.5.ꝛ.13. car.108.

Beneficia minora pauperibus clericis nunquid debeāꝛ ibidem numero.6.ꝛ numero.21. car.108.

Beneficium ſi ep̄s illegittimo contulerit puniꝛ in.c.cognoſcētes.numero.78.de conſti. car.17.

Bñficiū qd ꝓprie ſit in.c.q in eccl̃iaꝝ.ñ.5.de ꝯſti. car.32.

Beneficiū eccleſiaſticū impetratꝰ nunqd de vacatiōis ſpecie ꝛ de beneficij quātitate mentōem facere debeat in.c.cū acceſſiſſent.numero.21. cum ſeq.ꝺ ꝯſti. car.36.

Bñficiū beneficiati morte quo caſu nō vacet ibiꝺ ñ.61. 38.

Beneficiū morte clerici vacare non diꝛ.qñ eccleſie canonicus moriꝛ.q numerū nō hꝫ ibidē numero.62. car.38.

Beneficiū clerici quod erat ꝺ menſa menſe conſolidatur ibidem numero.63. car.38.

Beneficium vel dignitas an in expectantium preiudiciū ſupprimi poſſit ibidē numero.76. car.39

Beneficiū qꝺ papa ex certa ſcia alicui ꝯfirmat.an illud licite acqſitū ſit.ꝛ alius inferior directa via vel indirecta cognoſcere poſſit ibidē numero.82.cum ſeq. car.39.

Beneficiūm anuale ꝛ obedietiariū.ꝙ ad ſupioris nutū remouibile eſt.ſi ſupior alicui ꝯtulerit ꝛ papa ꝯfirmauerit ille ſupior reuocare nō poterit ibidem numero.85. car.39.

Beneficiū qñcūqꝫ princeps concesserit illud ppetuo ꝯcedere intelligiꝛ ibidem numero.87. car.39

Bñficiū ſi poſt date tps creaꝛ.ꝛ aliqs ſub expectatōe ipetrat lr̃e ad illud poſtea creatū nō ſe extēdūt ibiꝺ ñ.89. car.39

Beneficiū ſi ante lr̃aꝝ datā creatuꝫ fuerit.ſꝫ date tpe ſuppſſuꝫ fuerit ꝛ poſtea repatum vacauerit nūqd illi q ſub expectatōe impetrauerit in gr̃a veniat ibidem numero.89. car.39.

Beneficiū ſi ante lr̃aꝝ datum extiterat. ꝛ date tpe ſuppſſum erat.ꝛ poſtea renouatum fuerat an diſpoſitio clemen.ſi.de reſcrip.locum habeat ibidem numero.98. car.40.

Bñficiū an p ſuppſſionē ipo iure extinctū ſit ibiꝺ ñ.100. 40.

Beneficiū an eē dicaꝛ qñ aliqd ex donātis largitate ad concedentis piudicium nō aūt ad alterius piudiciū concedaꝛ in rubrica numero.25.de reſcrip. car.84

Beneficiū large qd ꝓprie dicaꝛ ibidem numero.30. car.84.

Bñficij collatio nūqd teſtibꝰ ꝓbeꝛ ibidē numero.31. car.84

Bñficia nūqd nutu ep̄s ꝯferre poſſit ibideꝫ numero.91. 87.

Bñficiuꝫ ſi papa alicui ꝯceſſerit cum clā ꝙ ibi reſidentiā facere deberet nūqd ſup reſidētia dioceſanus diſpēſare poterit in.c.cum ordinē.numero.55.de reſcrip. car.103.

Bñficium ſi alicubi foreſis ipetrauerit.neqꝫ de ſue originis loco mentōem fecerit an talis impetratio ſurreptitia dicaꝛ in c.eā te.numero.28.de reſcrip. car.104.

Bñficij collatio donatio appellaꝛ ibidem numero.54. 106.

Bñficium dū qs impetrat mētōem in genere facere nō ſufficit ſꝫ oꝫ ꝙ de bñficijs ſuis ſpecifica mentio fiat in.c.ad aures. numero.8.cum pluribus ſeq.de reſcrip. car.108.

Beneficia eccleſiaſtica accumulari nō debēt imo coꝝ pluralitas reprobatur ibidem numero.28. car.109

Bñficii ſcꝺi aſſecutōe nūqd expectatiā amittaꝛ ibi.ñ.34. 109

Bñficiuꝫ ſi qs ipetrauerit dicēdo ꝙ fructus ꝛ ꝓuētus centuꝫ florenoꝝ auri nō excedunt.nunqd p ipetrātē vel p opponētē nō exceſſus ꝓbandus ſit ibidē numero.40.ꝛ.43. car.110

Beneficioꝝ dignitas licet honorabilior ſit.ipſius tñ cura periculoſior eſt ibidem numero.46. car.110

Bñficiuꝫ pp offim̄ ꝯcediꝛ in.c.ſciſcitatus.ñ.51.ꝺ reſcrip. 123.

Bñficium qñcunqꝫ alicui princeps ꝯceſſerit illud pleno iure ꝯcedere videꝛ in.c.ſedes.numero.9.de reſcrip. car.135.

Beneficii appellatione venit dignitas vbicūqꝫ duo ita ſe habeāt ꝙ vnius appellatione alterum comprehendatur ibideꝫ numero.200.ꝛ.201. car.141.

Beneficia plura ex pape diſpoſitiōe ſine rōnabili cā tenēs.q ad deū nō excuſaꝛ in.c.cū adeo.nūero.13.de reſcrip. car.144

Bñficiū eccl̃iaſticū impetrās in ipetratōe qualr̃ cl̄icus ſit mētōem facere teneꝛ in.c.ꝯſtitutus.numero.2.de reſcrip. car.151

Beneficii ꝛ collationis vt ppetui reſeruatio valet ſi ex ſtatuti diſpoſitiōe annale fuerit nulla de ſtatuto mentiōe facta in.c. ex parte.numero.89.ꝺ reſcrip. car.154.

Bñficiū a lege indultū ſine iudicis miniſterio ab ipſo iudice tolli nō pōt in.c.edoceri.numero.18.de reſcrip. car.167.

Beneficium cōiunctus ꝓ ꝯiūcto vel amicus ꝓ amico an ſine mādato ipetrare poterit in.c.olim.numero.12.ꝺ reſcrip. 182.

Beneficii rector contra quēlibet dicti beneficii detentorem agere pōt ibidem numero.17. car.182.

Beneficii titulo cum ꝯ ꝯtumacem agitur ad excōicationē deueniꝛ qñ contumacia quelibet quātūcūqꝫ nima excōicatiōe digna fuerit ibidem numero.22. car.182.

Bñficiū q amittit fructus ēt pdere dꝫ ibidē numero.71. 184.

Beneficiū competens qui hꝫ beneficio carere non diciꝛ in.c. poſtulaſti.numero.22.de reſcrip. car.187.

Beneficium papa ex certa ſcia beneficiato ꝯferri non mādat ibidem numero.14.ꝛ numero.17. car.187.

Beneficium quātūcunqꝫ modicū ſi quis habeat. ⁊ aliud impetrare intēdat an de ipo mētiōẽ facẽ teneat ibid.ñ.23.cã.188.

Beneficiū infanti quē in manibus hꝫ ſi papa ɔferat. neqꝫ in lr̃is gratioſis exp̄mat ꝙ ex certa ſcia id faciat an pape ſcientia p teſtes ꝓbari poſſit in.c.nōnulli.ñ.64.de reſcrip.car.192.

Beneficia plura an ēt ſm iſta tpa qs hr̃e poſſit in.c.dilectus numero.32.de reſcrip. car.199.

Beneficij collatio ſi cui facta fuerit irreuocabilr̃ de negligentia non ɔuincit niſi p collationem alteri factam in.c.capitulū numero.47.de reſcrip. car.204.

Beneficio ſuo an negligentia ſua impetrās excludatur etiaꝫ ſi conſimilem impetratorem nō habeat ibidem.numero.48. cum pluribus ſequen. car.104.

Beneficium an poſt menſis lapſum quis acceptare poterit ſi papa menſis terminum ad acceptādum aſſignet ibidem.numero.51. car.204.

Beneficij primarum litterarꝫ vigore conſecuti ſicuti mentionem facere neceſſe ſit. ita de penſione aut beneficio illarum loco conſecuto mentionem facere neceſſe eſt in.c.ad audientiā. numero.1.de reſcrip. car.206.

Beneficium ſi titio collatum fuerit. ⁊ poſtea gaio ignoranti conferatur ſi inter eos diſceſſio orta fuerit. ⁊ pro gaio qui ius non hꝫ ꝓnunciet an gaius ſciens illā ſniam nullā: in ɔſcientie foro tutus eſſe poſſit. vel ipm titio relinquere debeat ēt ſi titius non appellet ibidem.numero.58. ⁊ nu.59. car.208.

Bñficij obtenti in re vel ad rem vel in ſpe an mentio exp̄ſſa facienda ſit in.c.in noſtra.numero.49.de reſcrip. car.212.

Beneficiū eccl'iaſticū qd eſſe dicat ibidē.ñ.74. car.213.

Beneficium ad hoc vt conferatur que in eo requirantur ibidem.numero.78. car.113.

Beneficio ſpoliatus nunqd ſi aliud impetrat de illo mētionē facere teneat ibidem.numero.84.cum ſeq. car.214.

Beneficio primo ſpoliatus ſi aliud beneficium curatū expectet p̄mo ipo iure priuabit ibidem.numero.86. car.114

Beneficium ſi abſenti conferat ante ɔfirmationem abſentis ꝓprie dici non dꝫ ibidē.numero.106. car.215.

Beneficij inueſtituram an aliquis ſine mandato ꝓ alio petere poſſit ibidem.numero.121. car.215

Bñficiorꝫ pluralitas canonib' inimica eſt ibidē.ñ.122.car.115

Beneficia an ſecundum perſonaruꝫ qualitatem conferenda ſint ibidem.numero.131. car.216.

Beneficium valens centum libras. ſi qs in certa dioceſis pte impetrauerit. verꝫ tpe date vnum beneficium qd dictam ſummam excedebat recipiebat. ſꝫ non vacationis tempore an impetranti debeatur ibidem.numero.133. car.216.

Bñficiū vſqꝫ ad certā ſūmā turronēſium paruorꝫ ſi quis impetrauerit i cuius loci eſtimatio ɔſiderat ſi ibi turronenſium curſus vel vſus non fuerit ibidē.numero.135. car.216.

Bñficiū ſi qs impetrauerit cuius fructus vt aſſeris centū florenorꝫ ſummā nō excedunt ſi beneficij poſſeſſor ɔ̄ impetrantē ꝙ erat maioris ſumme excipit an talis exceptio admittenda ſit ibidem.numero.136. car.216.

Beneficium ſi per mortem impetratum fuerit ⁊ tñ p renunciationē vacauerit an idem beneficium veniat in.c.ſignificante.numero.42.de reſcrip. car.228.

Beneficium ſi quis per talis prelati mortem impetrauerit q re vera ſimoniacus fuerat. an ſubreptitie impetratum dicat. ibidem.numero.63. car.219.

Beneficij appellatione an dignitas veniat in.c.mandatum. numero.16.de reſcrip. car.239

Bñficiorꝫ diuerſitas nō curat ſꝫ eccl'ie idētitas qñcunqꝫ clauſula ſi ꝓ alio in lr̃is apponat ibidē.numero.29. car.240.

Bñficio p̄ncipis iuuari ⁊ nō decipi dem' ibidē.ñ.38.car.241

Bñficio ſup eodē ſi duo litigēt ⁊ de nō iure actoris appareat ⁊ p rei ɔfeſſionē ēt appareat reū nullū ius in beneficio habere an iudex reum ab illa inſtantia abſoluere poterit. ⁊ ex ſuo offō nouā incohoare ibidem.numero.66. car.242.

Beneficium ſi ab aliquo illorum q ſibi debitum non autem collatum dicant poſſidetur an alteri contra alterum actio cōpetat ibidem.numero.99. car.244.

Beneficium idem ſi plures petāt an ad eundem iudicem admittent ibidem.numero.100. car.244.

Beneficiorꝫ in epi dioceſi ſitorꝫ an ad inferiorem p̄latum ptinere poſſit in.c.abbatem.numero.1.de reſcrip. car.246

Beneficiū non hr̃e vel hr̃e minus ſufficiens an paria ſint in.c.ſi proponente.numero.3.de reſcrip. car.253.

Beneficium an ille habere dicat. q ex eo vtilitatem recipere non poteſt ibidem.numero.5. car.253

Bñficij ſtatus vltimus attēdit ſi bñficiū p monachos ⁊ clericos ſeculares gubernatū fuerat. ⁊ ordinario ſcribat ꝙ clico ſeculari ꝓuideat in rubri.numero.75.de ɔſuetu. car.267.

Beneficij reſignatio in cuius manibus facienda ſit in.c.cum venerabilis.numero.37.de conſuetu. car.284.

Beneficiū ſeculare ſi regulari ɔferat q illud tpe habili poſſidet ad conſuetudinem inducēdam an regulare efficiat in.c.cum tanto.numero.226.de conſuetu. car.298.

¶ Blanditie potentū an p̄ceptum ſint ⁊ iuſtū metū inducāt in.c.nā ɔcupiſcētiā.numero.20.de ɔſtitu. car.21.

Bona ex naufragio ſi quis accipiat ſecundum rei ⁊ perſone qualitatem iudicis arbitrio puniri debet in.c.ex litteris.numero.64.de conſtitu. car.75.

Bona in abbatijs ⁊ p̄poſituris an inter abbatē ⁊ monaſteriū qñ cōia ſint in.c.cū dilectus.numero.92.de ɔſuetu. car.286.

Bonorꝫ ꝓpriorꝫ appellatione ēt ſubditi veniunt in.c.cognoſcentes.numero.3.de conſtitu. car.13.

Bonorꝫ appellatione an mobilia ⁊ imobilia veniant in.c.ex parte.numero.21.de conſuetu. car.291.

Bonorꝫ poſſeſſio litis agnoſcēde grã neceſſitatē nō imponit in rubrica.numero.30.de poſtu.p̄lato. car.301.

Bonū publicū ꝓprio bono qs p̄ferre nō tenet in.c.bone memorie.numero.61.de poſtula.p̄lato. car.308.

Boni cā potius malū tollerādum eſt qꝫ pp malū bonū offendatur in.c.paſtoralis.numero.64.de reſcrip. car.129.

¶ Bulla an ſubreptitia iudicari debeat qm̄ in ea de valore mentio facta non fuerat. vel ꝙ beneficium impetratum erat officium. ⁊ vnum prioratum annexū habebat in.c.in noſtra. numero.142.de reſcrip. car.217.

Canonicatus nūqd ſine p̄bēda eē poſſit. cū correlatiua ſint. ⁊ nūqd vnū ſine reliquo haberi poſſint in.c.cū.M.ferrarieñs.numero.87. ⁊ numero.88.cum ſeq.de conſtitu. car.52.

Canōicatū ipetrās ď certo p̄bēdarꝫ nūero mētōeꝫ facē dꝫ: itē p̄bēdā ipetrās ď certo nūero canōicorꝫ: als littere ſubreptitie ſunt. ibidem.numero.131. car.55.

Canonicat' ⁊ diſtallatio a pari ꝓcedūt ibidē.ñ.178. car.58.

Canōicat' plēs vł p̄bēdas an qs in plurib' eccl'ijs ſine pctō hr̃e poſſit in.c.in nr̃a.ñ.27.de reſcrip. car.211.

Canonicatus ſi ſub ɔditiōe eſſet ſi p̄bēda ſit. interim dum pēdet an mentionē facere teneat ibidē.numero.71. car.213.

¶ Canonia qd ꝓprie ſit. ⁊ in quo a prebenda differat in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.87.de conſtitu. car.52.

Canonia ⁊ p̄bēda ⁊ ſi magnā interſe ɔiūctiōeꝫ hēant diuerſis tñ tpibus ɔferunt in.c.eam te.nu.39.de reſcrip. car.105

¶ Canōici ſtatuere poterūt ꝓ abſētes ēt in ſucceſſorꝫ p̄iudiciū fruct' nō pcipiāt i.c.cū oēs.ñ.39.de ɔſtitu. car.25.

Canōici nūqd ſtatuta facē poſſint ibidē.ñ.41. car.26.

Canōici i p̄bēdis an ſucceſſores hr̃e dicant ibidē.ñ.46.cã.26

Canonici in vniuerſo nūqd cor vnum ⁊ aia vna eſſe debeāt. ibidem.numero.53. car.26.

Canōicis qñcūqꝫ papa mādauerit ne ſine ſuo mādato eligāt iputādū nō eſt in.c.cū acceſſiſſent.ñ.25.de ɔſtitu. car.37.

Canōici ꝓut in ɔcordia ſunt poſſeſſiones vacātes ad capl'm reuerſas interſe diuidere pñt ibidem.numero.29. car.37.

Canonici an cum epo p̄bendarum ⁊ canonicorū numerum augere poſſint ibidē.numero.66. car.38.

Canonici cum capitulo an nouam dignitateꝫ creare poſſint ibidem.numero.67.cum ſeq. car.38.

Canonici cum epiſcopo an prebendaruꝫ numerꝫ diminuere poſſint. ibidem.numero.73. car.39.

Canōici cū epo nūqd dignitatē extiguē poſſint.ñ.74. cã.39.

Canonici ep̄o auctoꝛit̄ate ſi beneficium ſuppꝛimere ⁊ mēſe capituli applicare vellent an poſſint cum in ꝓpꝛio facto auctoꝛare videantur.ibidem.numero.75. car.39.
Canonicus an pꝛo concanonico in iudicio agere poſſit in.c.cum.M.numero.25.de ꝯſtitu. car.44.
Canonici lꝫ aliquā inter ſe amicitiam hr̄e pſumant.nō tamē pſumit grādem ⁊ ſtrictam hr̄e.ibidem.numero.8. car.45.
Canonicus an canonici cōiuncta pſona eſſe cēſeat ad hoc vt ſine mādato agere poſſit ibidem.numero.33. car.47.
Canonici nomē nunqd aptum ſit geſtum a toto capl̄o vel a maioꝛe capituli pte denotare.ibidem.numero.46. car.49.
Canōicoꝝ nūeꝝ ⁊ p̄bēdaꝝ reſtringēdi itia cā eſt qn̄ p̄bēdaꝝ redditꝰ ad canōicos ſuſtētādos nō ſufficiūt.ibidē.n̄.53.cā.49
Canonici in p̄bendis ſuis nunqd ſolum vſum hēant.⁊ ideo vſuarij dicant.ibidem.numero.55. car.49.
Canonicus abſq̧ pꝛebenda recipi pōt.ibidem.n̄.86. car.52.
Canōici plures nunqd ad vnā p̄bēdā recipi ⁊ agē poſſint.vt coꝝ cuilibꝫ de p̄benda itēgra ꝓuideat.ibidē.n̄.102. car.53.
Canonicoꝝ plurium receptio quibus caſibus fieri poſſit ibidem.numero.103.cum quattuoꝛ ſeq. car.53.
Canonici plures ſi ad vnam p̄bendā vacantē eligant dicēdo eligimꝰ vos ad vnā p̄bēdā non vꝫ talis electio:ſi illa p̄benda ꝑus in duas diuiſa nō fuerit ibidē.numero.110. car.53.
Canōici ⁊ ſi ō certo nūero ꝑ papā ꝯfirmato ꝯſtōnē hēant cū decreto ꝙ irritū ⁊ inane ſit ſi alr̄ attentari ꝯtigerit.ſi facultates ſuperereſcāt ꝯ iuramēti tenoꝛē faciētes piuri nō ſunt:cuꝫ iuramentū rebꝰ ſic ſe hn̄tibꝰ intelligat ibidē.n̄.159. car.57.
Canonicus ſi qs recipiat ⁊ de p̄benda ſibi cū vacabit ꝓuideri ꝓmittat receptio vꝫ ibidem.numero.159. car.57.
Canonicus ad certum tempus ſibi de p̄benda deputatus nō poterit ibidem.numero.169. car.58.
Canonicus ad vacaturā p̄bendā in gn̄e ſed non in ſpecie recipi poteſt ibidem.numero.170. car.58.
Canonici ſupnumerarij an ipſoꝝ ⁊ p̄latoꝝ electionibus locum habeant ibidē.numero.171. car.58.
Canonicus ſi de pape mādato vltra numerum cum iuris canonicalis plenitudine vel ſimpliciter recipiatur quid habere debeat ibidem.numero.174. car.58.
Canonici ſub p̄bende expectatione lꝫ canonici in herbis eſſe dicant:delegati tn̄ pape eſſe poterūt ibidē.n̄.176. car.58.
Canonicoꝝ numerus ꝑ vltra numeꝝ receptionem nunquid frangat ibidem.numero.177. car.58.
Canōicoꝝ nūero i dubio papa nō ōrogat vr̄.ſꝫ potiꝰ q̄dā iuſ oꝛdinariū ad ip̄m ius obtinendū creare ibidē.n̄.180. car.58.
Canōicoꝝ numerꝰ vbi ex cā ampliādus venit p̄bēde noue cū antiqs nō ꝯfundunt:ſꝫ antiqs ſic manētibꝰ de ſupexcreſcentibus noue eiuſdē valoꝛis inſtitui debēt ibidē.n̄.182. car.58.
Canonicoꝝ ꝑ vltra numeꝝ receptionē lꝫ numerus rumpat.p̄bende tn̄ minime rumpunt ibidem.numero.183. car.59.
Canonicus ſi recipiat nō tn̄ p̄bendam habeat an interim vocem in capitulo ⁊ quottidianas diſtributiones ꝯſequat in.c.eam te.numero.38.de reſcrip. car.105.
Canonicꝰ in canōicatꝰ ipetratiōe de ipſo canōicatu ⁊ de p̄bēda mētiōeꝫ facere dꝫ in.c.cū adeo.n̄.18.de reſcrip. car.144
Canonicoꝝ ſi certus numerus fuerit nec iuratus neq̧ a ſede apoſtolica ꝯfirmatus an de numero mentio fieri debeat in.c.conſtitutus.numero.43.de reſcrip. car.152.
Canonicoꝝ certum numerum iuxta ipſius facultates eccleſia habere debet ibidem.numero.42. car.152.
Canonicus infirmus diſtributiones quottidianas hēre non debꝫ niſi pꝛobauerit ꝙ infirmitas intereſſendi cā non fuerit in.c.plerūq̧.numero.49.de reſcrip. car.177.
Canōici ſi lr̄aꝝ ſubreptiōeꝫ ſciuerit ⁊ ipꝫ ius igrauerint an ꝯdicere poſſint in.c.ad audiētiā.n̄.55.de reſcrip. car.208.
Canonicus ꝯcanonicū niſi q̄tenus facer̄ poſſit ꝯuenire nō pt in.c.mādatū.numero.12.de reſcrip. car.239.
Canō qd ꝓpꝛie dicat in rubꝛi.n̄.24.de conſtitu. car.3
Canonū applone alicuiꝰ loci pticularia ſtatuta mime veniūt in.c.canonū ſtatuta.numero.6.de conſtitu. car.6.
Canonum alij locales:pſonales alij:qdam aūt generales exiſtunt ibidem.numero.19. car.6
Canonis appellatione omnis eccleſiaſtica conſtitutio venit ibidem.numero.15. car.6.
Canonū regl̄e qbꝰ i caſibꝰ ſuati nō fuere ibidē.n̄.20. car.6.
Canonū ſtatuta abrogata nō ſolū cuſtodiēda nō ſūt.verūēt nec refoꝛmatiōes circa ip̄m facte ibidem.numero.27. car.6.
Canonibꝰ quoad ſp̄ualia infideles non ligant.ſecus tn̄ quo ad tp̄alia q̄ pape ⁊ impatoꝛi ſubiecti ſunt.ſi in eoꝝ locis habitauerit ibidem.numero.95. car.9.
Capituli quicqd maioꝛ pars de neceſſitate facit.nūquid valeat in.c.cū oēs.numero.63.de ꝯſtitu. car.27.
Capelle future an veniant ſi exemptio monacis ⁊ capell̄ ſuis ꝯcedat in.c.q̄ nōnulli.n̄.63.de reſcrip. car.257.
Capituli maioꝛ ps ſeu vniuerſitas hānitū de hāno exhber̄ nō poſſet.vel aliquā gr̄am volūtariā facere ibidē.n̄.64. car.27.
Capitulū qcqd faciat.nunqd illud capitulariter facere debeat.ibidem.numero.80. car.28.
Capitulum vbi in vnum cōuenire debet quilibet in capitulo conſentire dꝫ.ibidem.numero.83. car.28.
Capl̄m ſi bona diſtincta habeat.⁊ illa ſine ep̄o ꝑ p̄bēdas diuidere vellet.an poſſit ibidem.numero.94. car.28.
Capituli ꝓcuratoꝛ dr̄ q a maioꝛi capl̄i pte ꝯſtitutꝰ fuerit in.c.cum acceſſiſſent.numero.10.de ꝯſtitu. car.36.
Capitulum eo caſu quo ſine p̄lati ꝯſenſu agere pōt.nō intelligit in his que ardua ſunt.in qbus p̄lati conſenſus ſemper requiritur ibidem.numero.130. car.41.
Capitulum nunquid ſuper rebus exiguis ad ſe ſpectantibus agere poſſit ibidem.numero.131. car.41.
Capituli generali nomine capituli caput non venit in.c.eaſ te.numero.10.de reſcrip. car.217.
Capitulum vacante epiſcopali ſede in ꝯferendi ptāte de iure cōi ſuccedit.niſi ex ꝯſuetudine vel ꝓuilegio impediat ibidem.numero.59.⁊ numero.64. car.106.
Capl̄i res ſinguloꝝ de capl̄o nō ē ibidē.n̄.82. car.107.
Capitulo vbi mandatum fuerit quod aliqd in iure cōſiſtens faciat mandatum ſingulis de capitulo fcm̄ eſſe non intelligit ibidem.numero.83. car.107.
Capituli appellatione ex ſtricta ſignificatione p̄latus nō venit ibidem.numero.84. car.104.
Capitulo iuriū dn̄ium ꝯceſſum nō eſt ſꝫ adminiſtratio.in.c.conſtitutus.numero.83.de reſcrip. car.157.
Capl̄ꝫ cū decāo ſtatutū facer̄ pſit ibidē.numero.100.car.155.
Capl̄m ad agendū vel excipiēdū an ꝯuentus admitti dꝫ i.c.edoceri.numero.70.ō reſcrip. car.169.
Capitula ſi citent an ꝑ ꝓcuratoꝛem comparere debeat in.c.nonnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.105.de reſcrip. car.197.
Capitulum ⁊ p̄latus an coꝛpus vnum faciant in.c.ex parte.numero.10.de reſcrip. car.217.
Capl̄m an de iure cōi excōicādi ptātem hēat ⁊ ſi priuilegiuꝫ minime ꝯcedat ibidem.numero.12. car.217.
Capl̄m ſi poſt receptionem aliquē ꝑ lr̄as recipiat.q̄s ꝑ exceptioneꝫ elidere poterat qūo alteri habenti ius pꝛeferat in.c.mādatum.numero.60.de reſcrip. car.242.
Capl̄m ſi mādatū nō recepit.ſꝫ executoꝛ ip̄m hēat.ad cōpellendū ad quē inſtandum ſit ibidem.numero.84. car.243.
Capl̄m vel alius ſi p̄bendā de qua agit poſſideat actio cōtra quem intentari poterit ibidē.numero.95.cū ſeq. car.243
Capl̄m an ſcōꝝ patꝝ inſtitutionibꝰ renūciare poſſit.⁊ extraneū eligere qn̄ in illa eccleſia idonei non reperiant in.c.ſi pꝛo ponente.numero.56.de reſcrip. car.255.
Capl̄o an de interdicti violentia ab ep̄o lati accuſare licituꝫ ſit in.c.cum inter.numero.1.de conſuetu. car.279
Capitulum ſede epiſcopali vacante an litigare poſſit ibideꝫ.numero.4. car.279.
Capitulum cum ep̄o in ſimul vl̄ diuiſim generale interdictū in ciuitate ferre pōt.vbi etiam quid generale interdictum ſit ibidem.numero.6. car.279.
Capitulum vel ꝯuentus vacāte ſede queſtionem ſup ꝓpꝛietate iuris eligendi in eccleſia agitare poteſt in.c.cum dilectus.numero.16.de conſuetu. car.284.

Capitulum ſuper iure elligendi priorem vel abbatem cōſti-tuere poteſt ibidem.numero.91. car.286.
Capl'm an in ſtatutis ɔdendis epī cōſenſum b're teneat in.c. cū ɔſuetudinis.ñ.47.ɀ.48.de conſuetu. car.189
Capituli tractatus extra locū capituli ſolitū an tractat' ap-pellet in rubrica.nu.31.de poſtu.prelato. car.301.
Capituli qcqd maior ps facit in delictis a caplo factuȝ non vr.imo illa maior pars punienda venit non aūt minor q̄ ɔdi-xit in.c.gratū.nume.14.de poſtu.prelato. 305.
Capituli in actib' quotienſcūqȝ maior pars rem lite non diſ-ſoluerit.an ea priuata explicandi poteſtas ad minores de-uoluatur ibidem.numero.28. car.305
Carceratus ex cā ciuili vel criminali quo pacto relaxari de-beat in.c.cū tanto.nu.7.de conſuetu. car.292.
Cardinales nunqd ſup ɔſtitutione ɔcilij ſuſpēdere aut diſpē-ſare poſſint in.c.trāſlato.nume.48.de ɔſtitu. car.10.
Cardinalis cardinalat' dignitate puatus ampli' cardinalis creari nequit in.c.ex l'ris.numero.206.de conſtitu. car.77.
Cardinales in curia exñtes digniores ſūt q̄ exñtes extra cu-riā vbi ēt an cardinalatus epatu dignior ſit in.c.olim.nume-ro.30.ɀ numero.31.de reſcrip. car.183.
Cardinales cū epos ɔrogatiua ɔcedant nunqd ſub bonifa-cij reuocatoria cōprehēdant i.c.i nr̄a.ñ.10.d reſcrip.car.110.
Cardinales non eligunt ſȝ poſtulant in.c.bone memorie.ñ. 10.de poſtu.prelato. car.306
Cardinalis per viam poſtulationis tanq̄ titulo alligat' ad inferiorem eccleſiam pmoueri nō pōt ibidē.nu.12. car.306.
Cardinalis depoſitus dignitatem non retinet ſȝ bene ſacroȝ ordinem ibidem.numero.14. car.306.
Cardinalis in titulū ordinatus epatuȝ tenere nō pōt in.c.bo-ne memorie.numero.16.de poſtu.prelato. car.306.
Charitas pma a ſeipſo incipit ibidē.nu.63. car.312.
Caſtri diſpōnē an territorij diſpoſitio ſequat in.c.rodul-phus.ñ.57.ɀ ñ.59.de reſcrip. car.231.
Caſtꝛ in feudū recognoſcēs an ipſius territoriū recognoſce-re videat ibidem.numero.61.ɀ numero.63. car.231
Caſtrum an a iure pertinentias ɀ limitationes habeat ibi-dem.numero.160. car.235.
Caſus qñcūqȝ mādatū ſpāle regrat mā nō odioſa ſȝ fauo-rabilis vr in.c.ſedes.ñ.97.de reſcrip. car.137.
Caſu ſpāle expſſum mādatū regrēte ſubiecta gñali clauſula an caſus ſpāle mādatū regrentes veniāt ibiđ.ñ.107.car.137.
Caſuū fortuitoꝝ expſſio gñali clauſula adiecta caſum fortui-tū īſolitū nō cōprehendit ibidem.numero.150.cū ſeq.car.138
Caſus aliquis dubitabilis ſi alicui magno doctori commit-tatur.an perſone induſtria electa videatur in.c.cum dilecta. numero.59.de reſcrip. car.172.
Cā ſi ɔm leges ɀ terraꝝ ɔſuetudines terminānda cōmiſ-ſa fuerit an poti' ɔm bonas ɔſuetudines q̄ leges decidi dēat in.c.canonum ſtatuta.nu.118.de conſtitu. car.10.
Cā criminalis etiam ciuiliter mota lucidas probationes re-quirit.neqȝ vnus teſtis cū partis iuramento ſufficit in.c.co-gnoſcentes.numero.76.de conſtitu. car.17.
Cauſam ſi cardinalis papa appellatiōe remota committat propter cardinalatus dignitatem nullo modo appellari po-teſt in.c.ſicut romana.numero.21.de reſcrip. car.88.
Cām princeps mādādo ſic facias cōmittere pōt.inferior vo facias iuſtitiā dicere dȝ in.c.ex pte.nu.30.de reſcrip. car.95.
Cā nunqd dicat res q̄ adhuc in ɔtrouerſia ſeu in iudicio de-ducta nō ſit in.c.ceteꝝ.ñ.8.de reſcrip. car.95.
Cā ſi ɔſulēda p vbū qd iuris cōmittat.illa vba ad oē dubiū qđ ex pūcto comprehendi poteſt referunt in.c.inter ceteras. numero.3.cum ſeq.de reſcrip. car.97.
Cā ſemp rōnabilis preſumit vbi in iure exprimitur.ɀ que cā rōnabilis ſit in.c.ſi qñ.ñ.20.ɀ.21.de reſcrip. car.100.
Cā alicui delegata nūquid in ipſuȝ ſucceſſorē tranſeat in.c. eam te.numero.86.de reſcrip. car.107.
Cā ſine recuſationis exceptione iudici ſuſpecto cōmitti pōt. qñcūqȝ delictū notoriū fuerit ɀ pena in iure expſſa ſpāl'r ap-pareat in.c.adhec.ñ.46.de reſcrip. car.114.
Cā cū ſimpl'r plurib' cōmittit qlibet inſolidū iuriſditiōeȝ hȝ ſȝ exercitiū oēs ſimul in.c.ſciſcitatus.ñ.1.de reſcrip. car.122.
Cā ſi alicui ſimpl'r ɀ de plano oī iuris ſolēnitate remiſſa cō-miſſa fuerit an nāle ipedimētū rēiſſū videat ibiđ.ñ.75.cā.124
Cauſe in dignitate conſtitutis a ſede apoſtolica delegantur ibidem.numero.87. car.115.
Cā aliq̄ pendēte ſi ſup q̄ plurib' aliqs citat' fuerit q ſup alia re ɀ ad aliū iudicē l'ras ipetrauerit.ɀ ſi agentem corā alio iu-dice recōuenire nō poſſit:an ſalteȝ recōuentiōis cā finita ɔil-lum ɔ quem impetrauit lite pendente agere poterit in.c.pa-ſtoralis.§.qm̄.nu.75.cū ſeq.de reſcrip. car.134.
Cā q iam ſuū finem ſortita eſt qñqȝ deficiente effect' ipſe non ceſſat in.c.ex tenore.numero.66.de reſcrip. car.143
Cauſe cognitione ab ipſi' dciſione multū differt in.c.cūmqȝ numero.26.de reſcrip. car.146.
Cauſe audiētia ſi cui commiſſa fuerit nunqd interlocutoriaȝ ferre poſſit.ibidem.numero.28. car.146.
Cā ſi de plano ɀ ſūmarie ſine ſtrepitu ɀ figura iudicij cōmit-tat nūquid iſta dictio in omnibus precedentibus repetita vi-deat ibidem.numero.88. car.148.
Cā a ſuperiore p vbum pcipio qđ eſt neceſſitatis cōmitti pt in.c.conſtitutus.numero.8.de reſcrip. car.151.
Cā lȝ appellatiōe remota cōmittat non tñ ex cā rōnabili re-mota vr in.c.edoceri.numero.8.de reſcrip. car.167.
Cā ciuilis ardua cāe criminali eqperat ibidē.ñ.36. car.168.
Cauſe cognitio an iter iudicij ſubālia connumeret in.c.cum dilecta.numero.59.de reſcrip. car.172.
Cāe tūc breuiores dr̄ qñ plus ɔ ſcripturis q̄ cāe valor eēt expenderet in.c.nōnulli.numero.11.de reſcrip. car.190
Cā ſi inter impetrātem ɀ collatorē agat quo pacto pmo pñu-diceꝰ in.c.capl'm.numero.73.de reſcrip. car.205.
Cām alicui' ſi qs ad defendendū aſſumpſerit ɀ dño denūcia-uerit ſi ſcā denūciatione nō ɔdicat an approbare videat i.c. ex parte.numero.97.de reſcrip. car.111.
Cā vbi pmo cognoſcenti vt ex eiſdeȝ actis reducat.cōmittat nō p hoc cognitionē aliquā cognoſcendi de cā recipe dȝ in.c. ab excōicato.numero.21.de reſcrip. car.248.
Cā ei q ſemel grauauit q̄ pacto ɔmitti poſſit ibiđ.ñ.22.car.248.
Cauſa falſa ſi in ſnia ɀ non in actis exprimat quid agenduȝ ſit ibidem.numero.93. car.253.
Cāe ɔtigue q̄t mōil dicat i.c.q2 nōnulli.ñ.139.đ rſcrip.cā.262
Cā qñcunqȝ ɔm ius decidi mandet de quo iure intelligat.in rubrica.numero.13.de conſuetu. car.264
Cā ſi ſecūdum ius ɀ conſuetudinem decidi mādet an vtraqȝ ſeruari debeat.ibidem.numero.36. car.264.
Cā ſi ſecundum leges ɀ conſuetudines decidi mādetur.an ſe-cundū bonas intelligat ibidem.numero.40. car.265.
Cā ſi in cā correctionis appellatiōe remota cōmittat.niſi mo-dus excedat intelligit ibidem.nu.64. car.286.
Cedere coacte an poſſit i.c.paſtoral.ñ.63.đ reſcrip. car.129.
Cedere liti an videat ſup electiōe vl' pñtatiōe ſimpl'r ſcā liti-gās vt aliđ bñficiū recipiat i.c.in nr̄a.ñ.88.đ reſcrip.car.114.
Cedere componere vel trāſigere an aliqs de iure cogat in.c. q2 nonnulli.nu.93.cū ſeq.de reſcrip. car.259.
Ceſſare ab obrumpe in quo differat in.c.cuȝ inter.numero. 28.de conſuetudi. car.280.
Ceſſio p ānua pēſione quā prelatus ɔ eccliā alteri faceret an valeat in.c.ad audiētiā.numero.17.de reſcrip. car.207
Ceſſio an rei traditionem deſideret in.c.ex l'ris.numero.97. de conſuetudi. car.272.
Ceptuȝ in parte in toto ceptum videt in.c.paſtoralis.§.quo-niam.numero.58.de reſcrip. car.134.
Ceſpitem terre hñs imobilis poſſidet non dicit in.c.cū adeo numero.24.de reſcrip. car.144.
Cenſus vtcūqȝ ſolutus fuerit non debet.niſi cā q̄re debeat oñ-dat in.c.dilectus.numero.8.de reſcrip. car.198.
Cibos in domini horreū vnuſqſqȝ afferre dȝ in opis pfatiōe ante rubrice ɔtinuationem.numero.1.de conſtitu. car.1.
Circuitus euitandus eſt cū fruſtra p plura fiat q̄ p pauciora fieri poſſit in.c.ex inſinuatiōe.numero.1.de reſcrip. car.138

Certitudo in ſubſtantia ⁊ qualitate ꝯſiſtit in.c.ordinem.numero.22.de reſcrip. car.101.
Certum ⁊ quaſi certum an reperire ſit in.c.adhec.numero.16.de poſtu.prelato. car.301.
Certus de aliqua re amplius certificádus non eſt in.c.ab excommunicato.numero.34.de reſcrip. car.249.
Citatio vt incerta citatum non ligat in.c.q2 nonnulli.numero.109.de reſcrip. car.160.
Citatio an neceſſaria ſit qñcũqʒ iudex aliqd motu ꝓprio faciat in.c.cum inter.numero.22.de conſuetu. car.280.
Citatio a conſtitutione in quo differat in.c.adhec.numero.34.de poſtula.prelato. car.302.
Citatio ſi alicui facta fuerit vt ſe iudicis conſpectui repñtet qua caſu ꝑ procuratorem comparere poſſit in.c.poſtulatiõeʒ numero.8.de poſtula.prelato. car.312.
Citatio partis non reqrit̃ ſi iudicis ꝯſcientie aliqd cõmittat̃ in.c.tranſlato.numero.27.de conſtitu. car.23.
Citatio illis quoꝝ p̃ncipaliter intereſt fieri dʒ in factis ſingulariũ pſonaꝝ in.c.cũ oẽs.numero.75.de ꝯſtitu. car.27.
Citatio ſi alicui facta fuerit vt ad iudiciũ veniat:niſi hora exp̃ primat̃ intelligitur ꝙ hora conſueta ſe preſentet in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.157.de conſtitu. car.57.
Citatio ſi alicui facta fuerit vt ad electionem celebrandá cõpareat niſi ei hora exprimat̃:intelligit̃ illa hora:que celebrari conſueuit ibidem.numero.158. car.57.
Citatio ordis iudiciarij principiũ ⁊ fundamentũ exiſtit in.c.eccl'ia ſcẽ Marie.numero.62.cũ plurib⁹ ſeq.de ꝯſtitu. car.68
Citatiõis ſola cõmiſſio lʒ ex nũcij defectu nulla citatio ſecuta fuerit iudiciũ incipit ibidem.numero.67. car.68.
Citatiõe ſola dlegata iuriſditio ꝑpetuat̃ ibidẽ.ñ.71. car.68.
Citatio alicui eodẽ modo tam in cá appellationis q̃ȝ principalis fieri debet ibidem.numero.72. car.68.
Citatio q̃truplex ſit in.c.ex lr̃is.ñ.21.de conſtitu. car.73.
Citatio trina vnico ꝯtextu fieri põt ibidẽ.numero.30. car.73
Citatio ſi alicui facta fuerit ⁊ notoriũ fuerit citatũ non debere cõparere iudex ꝯ̃ eũ vt ꝯtra contumacem ꝓcedere non põt in.c.cũ ordinem.numero.35.de reſcrip. car.102
Citatio vʒ vbi iudex ſcm̃ ſcit lʒ in iure erret.qm̃ fundamenti ſciam hʒ in.c.paſtoralis.numero.25.de reſcrip. car.127.
Citatio ſi alicui facta fuerit coram iudice delegato comparere dʒ qñ de ipi⁹ iuriſditiõe dubiũ fuerit:lʒ teſtes ⁊ alie pſone minime comparere teneant̃ ibidẽ.numero.26. car.127.
Citatio ſi alicui ad bániri in ſtátiaʒ fcá fuerit.nũqd ſi nõ cõpareat ꝯtũax eẽ dicat̃ i.c.cãmqʒ.nu.4.de reſcrip. car.145.
Citatio ſi ab excõicato.vel ab alio cui ius non cõpetit alicui facta fuerit nũquid comparere teneat̃ in.c.ſuꝑ lr̃is.numero.258.cum duobus ſeq.de reſcrip. car.165.
Citatio ſi florẽtino.ꝓ ꝯ̃ctu vel dlicto ibi celebrato padue fcá fuerit ⁊ ipe excipiat ſe nõ eẽ tal' iuriſditõis ſubiectũ.qm̃ nũq̃ȝ padue ꝯ̃xit vl' deliqt q̃lr cognoſcet̃ ibidẽ.nu.284. car.166.
Citationem alicui fuiſſe factá p̃ſumit̃ ſi de lõginquo venerit ⁊ coram iudice repiatur:neqʒ aliter de citatione conſtet in.c.plerũqʒ.numero.19.de reſcrip. car.176
Citatio ſi alicui vltra duas dietas facta fuerit ad allegandũ ſuum priuilegium ire debet modo illud habeat in.c.nonnulli.numero.96.de reſcrip. car.193.
Citatio ſi alicui ad iudiciũ fcá fuerit tract⁹ dici põt:⁊ ſi realr tract⁹ nõ fuerit in.c.dilectus.numero.2.de reſcrip. car.198.
Citationem nũquid loci error viciet in.c.ſignificante.numero.11.de reſcrip. car.226.
¶ Ciuium appellatione an commitatenſes veniant in.c.rodulphus.numero.90.de reſcrip. car.233.
Ciuis incola ⁊ mũiceps in quo differãt ibidẽ.ñ.131.car.234.
Ciuis quot modis qs dicat̃ ibidẽ.numero.133. car.234
Ciuis ciuitatis dicit̃ poteſtas ⁊ capitaneus coꝝ officio durãte ibidem.numero.136. car.234.
Ciuis ciuitatiſ dicit̃ abbas vel monachus in qua monaſterium ſtatutum fuerit ibidem.numero.137. car.234.
¶ Ciuitas quo pacto ꝯſtituat̃ ⁊ qũo plures ciuitates vnaʒ ꝓuinciam faciant ibidem.numero.151.cũ.4.ſeq. car.235.
Ciuitas quo ad ius querendũ in ipſius eccleſie preiudicium ſtatuere põt in.c.cũ dilectus.numero.228.de ꝯſueta. car.287.
Ciuitas ſine iure perito ſtare nõ poteſt in rubrica.numero.2.de poſtu.prelato. car.300.
Ciuitas ꝓpria ſtatuta habens ſi alteri ciuitati ſubijciat̃ an ꝓpter ſubiectionem ſuam ſtatuta ꝓpria perdat in.c.tranſlato.numero.41.de ꝯſtitu. car.19.
Ciuitas ſuis ꝓprijs ſtatuta occupata q̃ten⁹ hõeſta ſit regi dʒ niſi alr de occupãtis mente ꝯſtiterit ibidẽ.ñ.42. car.19.
Ciuitas legẽ ꝯdendo nunqd rei mee dñiũ mihi ſimplr abſqʒ aliq̃ cá auferre poſſit i.c.cũ oẽs.ñ.32.de conſtitu. car.25.
Ciuitas per ſuũ ſtatutum alicui ius ſuum auferre non poteſt ibidem.numero.35. car.25.
Ciuitatis oẽs hoies ſi in platea eẽnt.⁊ aliqd facerent act⁹ an ab vniuerſitate vl' a ſingulis fieri dr̃.ibidẽ.numero.81.car.28
Ciuitas ſi ad muroꝝ deſtructionem dãnata fuerit ⁊ muri deſtructi ſint.an reedificari poſſit in.c.eccleſia ſancte Marie.numero.53.de conſtitu. car.74.
Ciuitas an ſibi ꝑpetuũ dñm aut officialẽ ꝑpetuũ eligere poſſit in.c.edoceri.numero.39.de reſcrip. car.168.
Ciuitas an ꝯiunctam pſonam hr̃e poſſit in.c.nonnulli.§.ſũt ⁊ alij.numero.78.de reſcrip. car.196.
Ciuitas an mior mũdus eẽ dicat̃ ibidem.ñ.85. car.196
Ciuitas ſi ꝑꝑ epi occiſionem põtificali dignitate priuata fuerit an dioceſis que non deliqt priuata eſſe dicatur in.c.rodulphus.numero.31.de reſcrip. car.230.
Ciuitatis appellatione an portus vel mare.qd̃ ꝑ ciuitatẽ diſtringat̃ veniat ibidem.numero.37. car.231.
Ciuitatis cura ſi alicui cõmiſſa fuerit an cura comitat⁹ ⁊ diſtrictus cõmiſſa videat̃ ibidem.numero.50. car.231.
Ciuitas aliq̃ ſi in aliũ dñm tráſferat̃.an ipſi⁹ molẽdina q ciuitatẽ reſpiciũt tráſlata videant̃ ibidẽ.ñ.73.cũ ſeq. car.231.
Ciuitas an nomen collectiuũ ſit ⁊ vniuerſale.⁊ qd ꝓprie ſignificet ibidem.numero.76.⁊ numero.77. car.232.
Ciuitas an ꝓprium hr̃e poſſit ibidem.numero.79. car.232.
Ciuitas ſi interdicto ſubijciat̃.an ciuitates ciuitati adherentes interdicto ſubiecte videnť ibidem.numero.87. car.233.
Ciuitates recõmẽdate q̃ in ſupioritatĩ ſignũ quotánis aliqd dãt nũqd de cõmitatu vl' diſtrictu cẽſeant̃ ibidẽ.ñ.88. car.233
Ciuitate condemnata an cõmitatẽſes condemnati videant̃ ibidem.numero.91. car.233.
Ciuitas ſi p̃cepit ꝙ patientes morbũ peſtiferꝝ de ciuitate repellãt̃ an in ſuburbijs recipi poterũt ibidẽ.ñ.111. car.233.
Ciuitas caſtꝝ ⁊ villa vel ſil'es qd ꝓprie ſint.⁊ qs p̃mus ciuitatem edificauerit ibidẽ.ñ.146.⁊.147. car.234.
Ciuitatĩ de eẽntia an epat⁹ exiſtat ibidẽ.nu.148. car.234.
Ciuitas an iura ⁊ citatis nomẽ reticat ſi papa ob ipi⁹ dlicta dignitatẽ epalẽ extinguat ibidem.numero.149. car.235.
Ciuitatis ordines qui ⁊ quot erant.anteq̃ȝ epi vel archiepi eſſent ibidem.numero.151. car.235.
¶ Clauſula.iudices ſm ſenſum tuum vel ꝓut tibi viſum fuerit qd portẽdat i.c.canonũ ſtatuta.ñ.117.de ꝯſtitu. car.10.
Clauſula veneti vel bononienſes ita ſtatuerũt capitulariter intelligit̃ in.c.q̃ in eccleſiaꝝ.nu.6.de ꝯſtitu. car.30.
Clauſula qdá alij in reſcripto inſerta paupes nõ cõprehẽdit q ob pauptatẽ ſe defendẽ nequeũt ibidẽ.nu.16. car.30.
Clauſula liberá hñs facultatẽ iuris ſolẽnitatẽ excludit̃ ⁊ de facultate a iure nõ regulata itelligit̃ ibidem.nu.25. car.31.
Clauſula nõ obſtãte ſnia qd̃ iuſtũ eſt decernatis.ſi eſſet in reſcripto appoſita tale reſcriptũ valebit ibidẽ.nu.95. car.34.
Clauſula canonici diſpoſuerũt ⁊ ſiles vbicunqʒ reperiant̃.ꝓ maiori canõicoꝝ parte ⁊ ꝙ capitulariter fecerint interp̃tat̃.in.c.cũ ꝯceſſiſſent.nu.1.de conſtitu. car.35.
Clauſula auribus noſtris apud canoniſtas vſitatur ibidem.numero.11. car.36.
Clauſula non ſit vlterius dignitas in eccleſia memorata.ipo iure dignitatem tollit ibidem.numero.28. car.37.
Clauſula ſuo robore nouũ robur nõ ꝯfert ibidẽ.ñ.36. car.37
Clauſula decreti qñ appoũit̃ inferior nõ ſolũ renũciare non põt ſed nec etiá interp̃tari ibidem.numero.118. car.41.

clauſula

Clauſula accipio te in protectorem qd importet in.c.cuꝫ.m. ferrarienſis.numero.99.de conſtitu. car.52.

Clauſula apponi ſolita de ſtillo curie ſubītelligi dꝫ ſi caſu expreſſa non fuerit ibidem.numero.145. car.56.

Clauſula in certi reſcripti loco apponi ſolita ſi trāſponaẜ in loco ꝯſueto appoſita ītelligiẜ ibidē.numero.146. car.56.

Clauſula niſi eccľie reddit⁹ augumenteẜ in certo canōicoꝝ nūero ēt ꝑ papā ꝯfirmato cōprehēdiẜ ibidē.ñ.159. car.57.

Clauſula vt ꝑſonis idoneis ſi appoſita nō fuerit ſubītelligiẜ in.c.ex parte.numero.11.de conſtitu. car.79.

Clauſula q̄ in lr̄is pape apponiẜ ſi qđ iuſtū fuerit decernatis ad petita tm̄ reſtringiẜ in rubrica.ñ.93.de reſcrip. car.87.

Clauſula recuſatione remota qd operet̃ in.c.ſicut romana.numero.9.de reſcrip. car.88.

Clā ſi ꝟa ſunt q̄ i reſcripto narranẜ ſemꝑ i reſcripto ad ptis iſtātiā emanāte ſubītelligiẜ i.c.ex pte.ñ.25.de ꝯſtitu. car.94.

Clauſula ſi preces veritate nitanẜ an ꝯditionem faciant ibidem.numero.35. car.95.

Clauſula ſi deceſſerit ſine liberis vbicūqꝫ inter dictiōes alternatiuas fuerit tūc ſemꝑ in ꝯiūctam reſoluiẜ in.c.inter ceteras numero.23.de reſcrip. car.99.

Clauſula minime teneamini r̄ſidere opaẜ ꝙ ex hmōi ꝟbis cauſeẜ exceptio dilatoria i.c.cū ordinē.ñ.29.de reſcrip. car.101.

Clauſula de reſidendo in beneficijs curatis de iure communi ineſt ibidem.numero.59. car.103.

Clauſula de veritate reſponſionibus principum ſemꝑ ineſſe intelligiẜ in.c.adhec.numero.6.de reſcrip. car.113.

Clauſula nirib⁹ carere qd importet ibidē.nu.41. car.114.

Clauſula ꝓma facie quēadmodū ſepiſſime in lr̄is ꝛ ꝯſtitutionib⁹ papalib⁹ apponaẜ i.c.ad audiētiā.ñ.4.đ reſcrip. car.115.

Clauſula in reſcripto arctat id cū quo ꝯſtrui pōt ſalua recti ſermonis rōne ibidem.numero.14. car.115.

Clauſula ſi oēs intereſſe nō poterūt q̄ in lr̄is apponiẜ in quo verificeẜ in.c.ſciſcitatus.numero.13.de reſcrip. car.122

Clauſula laicoꝝ ad ipſos clericos extendi nequit in.c.ſedes.numero.69.de reſcrip. car.136.

Clā gn̄ali effrēata mľtitudo ꝯuēiri neqt ibidē.ñ.165. cā.138.

Clauſula ex certa ſcia nō eſt opus ꝙ in reſcripto reſtringaẜ niſi qñ de alicuius preiudicio agiẜ in.c.cū adeo.numero.39.cum ſeq.de reſcrip. car.145.

Clauſula ſi eſt idoneus nunqd monitionem vel conditioneꝫ faciat ibidem.numero.43. car.145.

Clauſula quantum de iure poſſumus quid portendat in.c.cāmqꝫ.numero.14.de reſcrip. car.146

Clauſula cito te pemptorie qd portēdat ibidē.ñ.15. car.146.

Clauſula cito te vt tali die compareas nunqd peremptoriuꝫ importet ibidem.numero.16. car.146.

Clauſula q̄tum de iure poterimus adulterioꝛa ꝓcedem⁹ in citatorio appoſita qd portendat ibidē.ñ.21.cū ſeq. car.146

Clā appľone remota oia ꝓcedētia ꝯcernit ibiđ.ñ.78.cā.148.

Clauſula in fine in ꝓncipio aut in medio appoſita quō intelligaẜ ibidem.numero.80.ꝛ nu.81.cū ſeq. car.148

Clauſula đrogatoria q̄ in vltimis volūtatib⁹ apponiẜ in pactis ēt apponi dꝫ in.c.ꝯſtitutus.ñ.98.de reſcrip. car.154

Clauſula nullatenus cognoſcat an iuriſdictiōem tollat in.c.ſup lr̄is.numero.61.cū duob⁹ ſeq.de reſcrip. car.158.

Clauſula nihil agit quē effectū opeẜ ibidē.ñ.152. car.160

Clauſula ſalua ſuppꝛema ꝓncipis poteſtate in omni ꝓceſſu ꝛ ſententia intelligiẜ ibidem.numero.183. car.162.

Clauſula ꝑſonaliter accedentes quid đnotet in.c.cū dilecta.numero.44.de reſcrip. car.171.

Clauſula ꝑſonaliter facias in his q̄ ad eccleſiam ſpectāt qd operetur ibidem.numero.46. car.171.

Clauſula confidentes de induſtria aut prudentia aut virtute tua quid opereẜ ibidem numero.58. car.172.

Clauſula ſumarie ꝛ de plano an de forma neceſſitatis ſubſtantialis ſint ibidem.numero.69. car.172.

Clauſula ſi titius ꝓbauerit ſibi deberi ꝯdemneẜ aduerſarius in reſcripto ꝓſtā an ꝯditiōeꝫ faciat ibidē.ñ.52. car.173.

Clauſula tuā in hoc ꝯſciaꝫ oneram⁹ i reſcripto appoſita vbi papa vel impator delegati induſtriam eligeret an opeẜ ꝙ ille eām ſubdelegare poſſet ibidem.numero.94. car.173.

Clauſula ꝓut a rōne vel iuſtitia ꝓcedas ꝑ papā i reſcripto appoſita an monitionē vel formā ſapiat ibidem.ñ.102. car.173.

Clauſule ꝑ certos ānos.illis annis.plurimis annis.illis diebus.ꝛ ſimiles quid ſignificent in.c.plerunqꝫ.numero.7.cum duobus ſeq.de reſcrip. car.176.

Clauſula longo ſilentio de quot annis verificetur ibidem.numero.12. car.176.

Clauſula tempore anguſtiſſimo quot dies comprehendat ibidem.numero.13. car.176.

Clauſula quibuſdam annis quod annos ſignificet ibidem.numero.14. car.176

Clauſula tpe longeuo quot ānos iportet ibidē.ñ.15. car.176.

Clauſula totiens ꝛ quotiēs opus fuerit qd denotet in.c.oliꝫ numero.4.de reſcrip. car.181.

Clā ſi ē ita ad q̄ referri dēat ibidē.ñ.73.ꝛ.74. car.184.

Clauſula in fine appoſita an omnia precedētia reſpiciat ibidem.numero.86. car.185.

Clauſula vocatis vocandis ſi in reſcripto apponaẜ nūquid diſpoſitio.c.nonnulli de reſcrip.locū habeat in.c.nōnulli.numero.14.de reſcrip. car.190

Clauſula decreti in quocūqꝫ actu apponatur ſi actuꝫ an nullet: actus ipſo iure nullus eſt:nec partiū conſenſu validari poteſt ibidem.numero.23. car.190.

Clauſulam derogatoriaꝫ ad reſcripta impetrata vbi ius habet ſunt ipſo iure nullas niſi de tali ꝯſtitutione expreſſam mētionem fecerint ibidem.numero.28. car.191.

Clauſula ſpālis pp ꝓſumptam ignorantiam cōcedentis vbi reqriẜ an papā ex certa ſciētia ſcribere ſufficiat.ſi ipſa ex lr̄aꝝ tenore appareat ibidē.numero.75. car.192.

Clauſulam derogatoriam iura in reſcriptis hñt qñ in ꝓuatorum fauorem emanāt ibidem.numero.79. car.192.

Clauſulā derogatoriā vbi ius nō hēat.ꝛ reſcriptū ꝑ ꝓuilegij viā emanet ipm ius nō tolliẜ niſi in ꝓuilegio de iure ꝯ̄rio ſaltem in genere mentio fiat ibidem.numero.80. car.192.

Clauſula nō obſtāte reqriẜ ſi princeps ꝯ̄ ꝓpriuꝫ ſtatutū reſcribat ꝛ ſic factuꝫ damnatū ꝓhet:ſi vero factum dānatuꝫ nō fuerit que clauſula requiraẜ ibidem.numero.83. car.193.

Clauſula derogatoria ꝑ viam ꝯſtitutionis vel reſcripti ſi fiat que differentia ſit ibidem.numero.88. car.193.

Clā appľone remota effectum an papa ex certa ſcia appľone recipiēdo tollē videaẜ i.c.dilect⁹.ñ.69.cū ſeq.đ reſcrip.cā.201

Clauſula non obſtante ſi pro alijs quid operetur in.c.capitulum.numero.30.de reſcrip. car.203.

Clauſula generalis in reſcripto certaꝝ ſpecieꝝ enumerationem ſubſequens quomodo reſtringatur vel amplieẜ in.c.rodulphus.numero.15.de reſcrip. car.230.

Clauſula gn̄alis ꝛ quidem alij nunqd maiora expꝛſſis taꝫ in rebus q̄ꝫ in ꝑſonis comprehendat ibidē.ñ.102. car.233.

Clauſula qdā alij re integra ad hr̄des coꝝ qui ꝯueniri poterant nō extēdiẜ in.c.ſignificauit.ñ.24.de reſcrip. car.236.

Clauſula generalis an tacitam conditionem habeat.ſi in iudicio ꝑſona exprimaẜ ibidem.numero.25. car.237.

Clauſule q̄tuplices ſint in.c.mādatū.ñ.2.de reſcrip. car.239.

Clā ꝓ alio q̄ pacto in eccľie fauorē ſumaẜ ibidē.ñ.14.cā.139.

Clauſula non obſtantibus quomodo reſtringatur ibidem.numero.19. car.240.

Clauſule verba an ceſſare videantur ſi papa dixerit non obſtante ꝙ pro alijs ſcripſerimus.ꝛ reuera pro vno tm̄ ſcripſerat ibidem.numero.43. car.241.

Clauſulam non obſtante ꝙ pro alijs ſi tertius vel quartus habebit an duobus receptis admittantur ibidem.numero.53.ꝛ numero.54. car.242.

Clauſula ſi pro alio eccleſie fauore appoſita quomodo intelligatur ibidem.numero.57. car.242.

Clauſula niſi pro alio quid importet in.c.litteris.numero.2.de reſcrip. car.245.

Clauſula ad mandatum noſtrum a clauſula ad pape mādatum in quo differat ibidē.numero.28. car.246.

Clauſula ſupplentes oēs defectus de ptātis plenitudine ſi in
reſcripto pape apponaꝛ an ob id pſone importantis defectū
ſupplere videaꝛ in.c.ab excōicato.nu.6.de reſcrip. car.248
Clauſula ita eſt quo pacto interpretationem recipiat ibidez
numero.25. car.248.
Clauſula ſi nō vz vel valebit ꝛc.in teſtamento appoſita quid
operēꝛ in.c.ex literis.ñ.108.de conſuetu. car.173.
Clauſula vna ꝛ eadez ad diuerſos relata diuerſimode intel
ligiꝛ in.c.cū dilectus.numero.40.de conſuetu. car.285.
Clauſula pro voluntatis libito quid importet in.c.ex parte.
numero.22.cū ſeq.de conſuetu. car.291.
Clauſula admittimus inq̄ſtum de iure debem⁹ ad q̄ referaꝛ
in.c.gratum.numero.18.de poſtu.prelato. car.305
Clauſula gratia a grā ſpāli in quo differat in.c.poſtulatio
nem.numero.4.de poſtulatio.prelato. car.311.
¶ Clericum ignoranter pcutiens in excōicatiōem non inci
dit in.c.cognoſcentes.numero.57.de conſtitu. car.16.
Clericus an beneficium ſufficiens hr̄e dicaꝛ: que ꝯſideranda
ſint in.c.cū omnes.numero.51.de conſtitu. car.26.
Clericus bñficiatus ſiue adminiſtratiōem habeat ſiue nō an
vſuario exerceꝛ in.c.cū.M.ferrarienſis.ñ.58.ꝺ ꝯſtitu. car.50
Clerici nunqd in bonis pa̅trimonialib⁹ eodem priuilegio gau
deant in.c.eccl̃ia ſcē Marie.ñ.40.cū ſeq.de ꝯſtitu. car.66.
Clericoꝝ bona peculiū aduentitiū dr̄ qꝛ eccleſie intuitu que
ſita non ſunt ibidem.numero.41. car.67.
Clerici in pa̅trimonialib⁹ ſuis laicoꝝ ſtatutis ſubiacent ſi ſecu
laria negotia exerceant ibidem.numero.49. car.67.
Clericus ſimplex q aliq̄ in platura non fuerit pſona potētior
minime diceꝛ ibidem.numero.54. car.67.
Clericoꝝ appellatiōe in mā penali canonici minime veniūt
in.c.ſi qñ.numero.9.de reſcrip. car.99.
Clerici digni ad pinguia beneficia promouendi ſunt in.c.ad
aures.numero.44.de reſcrip. car.110
Cleric⁹ coram iudice laico tractus ꝙ clericus ſit ꝓſtari dz
in.c.ſi autem.numero.3.de reſcrip. car.110.
Clericum degradatū percutiens in canonem incidit in.c.ſe
des.numero.37.de reſcrip. car.136.
Clerici reges ꝛ dij appellanꝛ ibidē.numero.63. car.136.
Clericus eo ipſo ꝙ qs efficiaꝛ amplius plebeius non eſt ibi
dem.numero.64. car.136
Clericoꝝ vel clericat⁹ q̄litate expſſa ſubiectū minime mutaꝛ
ibidem.numero.110. car.137.
Clericis enumeratis ſeu ſpecificatis p gñalem clauſulam an
religioſus comprehendaꝛ ibidem.numero.127. car.138.
Clericus q nō fuerit ad beneficia habilis nō exiſtit in.c.cum
adeo.numero.27.cū ſeq.de reſcrip. car.144.
Clericum q ſe dicit ꝛ nō eſt.ſi lr̄as impetrat ſubreptitie dr̄
ibidem.numero.29.ꝛ nu.30.cū ſeq. car.144
Clerici ꝛ monaci quo pacto iuris ignorantia excuſenꝛ in.c.
ſup lr̄is.numero.61.cū duob⁹ ſeq.de reſcrip. car.158.
Cleric⁹ an de beneficio viuere poſſit ꝛ patrimoniū ꝯſeruare
in.c.poſtulaſti.numero.24.de reſcrip. car.188.
Clerici paupes ſiue ex neceſſitate ſeu ex ꝓpria volūtate licite
ex eccleſie bonis viuūt ibidē.numero.15.ꝛ nu.26. car.188
Clerici an victu ꝛ veſtitu ꝯtenti eē debeāt vel hereditatis pſ
ne partem accipere ibidem.numero.28.ꝛ ñ.29. car.188
Cl̄ici pa̅trimōialia hn̄tes ꝛ ꝺ eccl̄ie redditib⁹ viuētes excuſari
videnꝛ qñcūqz papa eoꝝ cōem errorem ꝛ obſeruantiam tol
leret ibidem.numero.42. car.189.
Cleric⁹ in eccl̃ia bñficiat⁹ ꝓ illa ad agēdū admittiꝛ lz illi⁹ ec
cl̄ie rector ſi fuerit i.c.nōnulli.§.ſi ꝛ alij.ñ.102.ꝺ reſcrip.cā.197
Cl̄ici appl̄one an cardialeſ vēiāt i.c.i nr̄a.ñ.6.ꝺ reſcrip.cā.210
Clerici ſi p p̄uilegiū exempti fuerint an canonici exempti vi
deanꝛ.ibidem.numero.14. car.210.
Clericū ſe eſſe an qs pape lr̄is ꝓbare potuerit.qb⁹ ſibi tanq̄
clerico beneficiū ꝯtulerit ibidem.numero.15. car.210.
Cl̄ic⁹ cnic⁹ vnico bñficio ꝯtent⁹ eſſe dz ibidē.ñ.75. car.213.
Clerico ſi hoſpitale nō in bñficiū collatū fuerit an de eo i ab
teri⁹ bñficij ipetratōe mētio faciēda ſit ibidē.ñ.76. car.213.
Cl̄ico q̄ pcō de bñficio ꝓuideri poterit ibidē.ñ.77. car.213.
Cl̄ici citatēſis appl̄one an cl̄ic⁹ ruraꝛ vēiat ꝛ an citati ppl̄s ꝛ
cōmitat⁹ idē ſit i.c.rodulph⁹.ñ.7.cū ſeq.de reſcrip. car.229.
Clerici ſciſmatici p pn̄cipes ſeculares ad ſciſma tollendū cō
pelli pñt.in.c.qꝛ nōnulli.numero.96.de reſcrip. car.259.
Clerici an ea q̄ ad ipm ordinis rōne ſpectant alteri pr̄brō cō
mittere valeat in.c.q̄ſto.numero.69.de cōſuetu. car.278.
Clericus de ſui plati licentia iuramentū pſtare debet in.c.cū
dilectus.numero.15.de conſuetu. car.184.
Clerici ſm ſue ꝓuincie cōſuetudinem veſtib⁹ p̄cioſis vti poſ
ſunt in.c.cū ꝯſuetudinis.numero.12.de conſuetu. car.288
¶ Cognitio ois ex phoꝝ ſn̄ia a gñalib⁹ ꝛ ꝯfuſis icipit ꝛ po
ſtea ad ſpēs dueīt i.c.cū.M.ferrarieñ.ñ.233.cū ſe.ꝺ ꝯſti. cā.61.
¶ Collatio dignitatis mera donatio diciꝛ in.c.cum acceſſiſ
ſent.numero.14.de conſtitu. car.36.
Collatio omniū beneficioꝝ tā in curia q̄ alibi vacātiū de iu
re pape ſpectat: ꝯſuetudo tñ in vacantib⁹ in curia ſpālius di
ſponit in.c.ſicut romana.numero.66.de reſcrip. car.91.
Collatio ſi ad epz ſpectauerit ꝛ mādatū de ꝯferēdo adijciaꝛ
ſede vacante capitulum exeq minime poteſt in.c.eam te.nu
mero.55.de reſcrip. car.106.
Collatio ſi ad epm tm̄ ſpectet ꝛ ſede vacāte capl̄o ſcribaꝛ vt
aliquē in canonicū ꝛ ipoꝝ frēm recipiat hmōi lr̄e nunqd va
leant ꝛ ſi ſede vacante execute non fuerint.eps de nouo crea
tus mandatū adimplere teneꝛ ibidem.numero.62. car.106.
Collatio auctoritate apl̄ica facta videꝛ ſi papa epo manda
uerit alicui beneficiū conferri.ꝛ ipm ſibi contulerit in.c.cum
dilecta.numero.85.de reſcrip. car.173.
Collatio beneficij alicui alteri⁹ nomine capienti fieri poteſt
in.c.olim.numero.12.de reſcrip. car.182.
Collatio vel inueſtitura in ſacris non ꝯſtituto facta an vale
at in.c.capitulū.numero.21.de reſcrip. car.203
Collatio vz ſi epſ mihi vnā eccl̃iā curatā ꝯtulerit.ea tñ ꝯditio
ne ſi p̄mā reſignaueri i.c.ad audiētiā.ñ.26.ꝺ reſcrip.car.207.
¶ Collatori ſemp ſcribi dz qñcūqz ad collationē faciendaz
ſcribaꝛ in.c.eam te.numero.56.de reſcrip. car.106.
Collatori alicui vt ordiario q tñ nō eſt cū ſcribiꝛ papa nouā
ptātē dare nō vr̄.ſz antiquā excitare ibidē.ñ.58. car.106.
Collatori ſi ſemel ꝓ plurib⁹ reſcribaꝛ an p̄mū vel ſm recipe
debeat in.c.capl̄m.numero.71.de reſcrip. car.105.
¶ Collecte vno āno ſi eccleſie impoſite fuerint ꝛ rector mi
nime ſoluerit:ſi aliqs illi⁹ āni fruct⁹ recepit ꝛ ſequenti rector
beneficio renūciauerit ipſe ad precedentis anni collectas te
neꝛ in.c.ex parte.numero.106.de reſcrip. car.121.
Collecte lz oib⁹ hoib⁹ pariter iponanꝛ: minor tñ ſol̄o diſtātio
ri a ciuitate imponiꝛ in.c.cū olim.ñ.25.de ꝯſuetu. car.281.
¶ Collegiū aliqd ſi qd ꝯcorditer decreuerit ꝛ poſtea illud
idem reuocare voluerit.nunqd vno ꝯdicente fieri poſſit in.c.
cum omnes.numero.67.de conſtitu. car.27.
Collegij mior ps ſi affuerit ꝛ qd certū ſtatuerit.ꝛ poſtea ps
maior ex collegium ratificauerit illō qd ps minor fecerat it a
lis ratificatio non tenet ibidem.numero.69. car.27
Collegij conſenſus in factis ipſius collegij in cōi pſtari dz.
ibidem.numero.81. car.28.
collegiū approbatū qd dici poſſit i.c.ex lr̄is.ñ.7.ꝺ ꝯſti.cā.72.
Collegiū doctoꝝ ꝓ exercitio ſcie in ꝯuentib⁹ ꝯſilijs ꝛ ſilibus
licite aliq̄ emolumēta recipit ibidē.numero.36. car.74
Collegiū doctoꝝ eccl̄iaſticū dici pōt ibidē.ñ.98. car.77
Collegij q̄litas eccl̄ia procbialez a collegiata differre faē ꝛ
ꝯſtitutio pēal ꝺ eccl̄ia procbiali loq̄ns i eccl̄iā procbiali col
legiata locū nō hz in.c.ſi qñ.numero.7.de reſcrip. car.99.
Collegiū niſi hēat vnde ſoluat ſingulares de collegio ſolueꝛ
debēt in.c.cū dilecta.numero.129.de reſcrip. car.174.
Collegium quonammodo ciuilitatem habere dicaꝛ in.c.ro
dulphus.numero.141.de reſcrip. car.234.
Collegiati qñ plures in officio ſint ꝛ maior ps aliqd p̄ter of
ficij nām facit qd q̄ſtum ad valentiā de illo actu ſit ꝯſentiētes
nō obligat in.c.oēs.numero.27.de ꝯſtitu. car.24.
¶ Colonus vltra fundi penſionem quaz fundi domino pre
ſtare tenetur id quod vltra penſionem preſtari conſueuit pre
ſtare tenetur: ꝛ ſi in ꝯtractu appoſitū non fuerit in.c.cū.M.
ferarienſis

ferrarienſis.numero.154.de ꝯſti. car.57.
Colonus poſſeſſorio recuperāde agere nō pōt ſꝫ poſſeſſione
deijciat in.c.ex pte.numero.16.de reſcrip. car.117.
¶ Colorata cā ē ſi eſſet fatua qñqꝫ excuſat in.c. qꝛ nōnulli.
numero.28.de reſcrip. car.156.
¶ Comes de furto ꝯdemnatus nūqd comitatuꝫ amittat in
c.ſciſcitatus.numero.40.de reſcrip. car.123.
Comes palatinus poteſtatis plenitudine auferendi ius vni
queſitum ⁊ alteri conferendi non habet, niſi hoc imperator
in priuilegio ſuo ſpecialiter indixerit in.c.que in eccleſiarum
numero.99.de cōſti. car.34.
Comētarieſis vltimo ſupplicio punit̄ qñ ob ipſi⁹ latā culpaꝫ
Cōmiſſio an valeat ſi alicui dicatur ſic facias in.c.ne innita-
ris.numero.31.de conſti. car.23.
cuſtoditus aufugerit in.c.cognoſcētes.ñ.59.de ꝯſti. car.16.
Cōmiſſio ſi fiat ſb̄ ſtādo dicto alicui⁹ an talia v̄ba liberā volū
tatē vel boni viri arbitriū importēt ibidē numero.32. car.23.
Cōmiſſio ſi fiat ꝙ alte ⁊ baſſe arbitrari poſſit an enormiter
ledere poterit:dū tñ dolus abſit ibidem numero.31. car.23.
Cōmiſſio ſi fiat ⁊ dicat̄ tue miſericordie me ſubmitto qd illa
verba importent.ibidem numero.35. car.34
Cōmiſſio ſi fiat p iſta verba ꝓut voluerit qd talia verba por-
tendāt ibidē numero.35. car.23.
Cōmiſſio ſi fiat per iſta v̄ba ſuo iudicio ferat ſniaꝫ qd iſta v̄-
ba importent ibidem numero.37. car.23.
Cōmiſſio cāe ꝯſulende ſi tribus fiat: ⁊ duo ꝯdēnādū cōſulūt,
terti⁹ vero abſoluendū nūquid ſi iudex vnius ꝯſiliū ſequatur
ptem ledere dicat̄ in.c.cū olī.numero.58.de cōſti. car.27
Cōmiſſio qñ pl̄ibus fit cū clā ꝙ ſi aliqs ex eis nō potuerit vel
noluerit p alios expediat̄:tūc p alios ꝓcedi pōt ſi de coꝝ im-
potentia vel volūtate cōſtiterit ibidem numero.76. car.27.
Cōmiſſionem ſui ipſius ⁊ familie ſue ſuperioris protectiōi ſi
quis fecerit vim appellandi hꝫ in.c.cuꝫ. ab.ferrarienſis.nu-
mero.114.de conſti. car.60.
Cōmiſſarius niſi grām exeq inchoauerit p cōcedentis mortē
expirat in.c.eam te.numero.91. car.107.
Cōmiſſio valet ſi papa ex certa ſcia appl̄onis cām iudici a q̄
appellatuꝫ fuerit cōmittat in.c.ad hec.nu.22. de reſcrip. 113.
Cōmiſſio omnium cauſarum que inter titium ⁊ gayum ver-
ti poſſint ſi alicui fiat nunquid vniuerſalis ⁊ generalis eſſe di
catur ibidē numero.36. car.114.
Cōmiſſio gnālis cāꝝ vni⁹ pſone nō tenet ibidē nu.38. car.114.
Cōmiſſio ſi cauſa infami delegata fuerit tenet donec per ex-
ceptionē q̄ ante litem conteſtatam opponi debet elidatur in
c.ſciſcitatus.numero.4.de reſcrip. car.123.
Cōmiſſio per papā ſi pluribus fiat cum hoc ꝙ omnes vel al-
ter expediri debeat talis cōmiſſio intelligitur ſi omnes habe-
ri non poterūt ibidem numero.108. car.126.
Cōmiſſio ꝯ titiū ⁊ q̄ſdā alios: quos ibi ſeyus noīauerit valꝫ
in.c.paſtoralis.§.qm̄.numero.12.de reſcrip. car.231.
Cōmiſſio iure publico facta pp pſone iudicis clandeſtinū vi
ciū viciari nō dꝫ in.c.cū dilecta.numero.29.de reſcrip. 171.
Cōmiſſio p principem ſi alicui fiat p hoc verbū ꝑcipiōſ an pſo
ne induſtria electa videat̄ ibidem numero.54. car.171.
Cōmiſſio p ſupiorem p hoc pronomen tu geminatū ſi alicui
fiat an pſone iduſtria electa videat̄ ibidē numero.15. car.171.
Cōmiſſio ſi alicui facta reſidenti in propria dignitate fiat de
loco more in reſcripto mentio fieri debet in.c.nonnulli.nume
ro.38.de reſcrip. car.191.
Comitatenſes ſi pecuniā ſoluerint vt ciues efficerentur coruꝫ
ciuilitas per cōmunitatē minime reuocari poterit in.c.cano
num ſtatuta.numero.34.de conſti. car.6.
Comitatenſium appellatione an ciues veniant in.c.rodul-
phus.numero.95.de reſcrip. car.233.
Comitatēſis ex ciuibus in comitatu natus an ciuis vel comi
tatēſis dicat̄:⁊ qd ſi in aliqua ciuitate natus fuerit ex parenti
bus q̄ ibi domiciliū nō ꝯſtituerāt:ſꝫ ad tp̄s ibi morā trahebāt
an illius ciuitatis ciuis dicat̄ ibidē numero.97. car.133.
Comitatenſis aut ciuis ꝙ aliquis ſit quomodo cognoſcatur
ibidem numero.144. car.134.
Comitatus an de fratre in ſucceſſorem tranſmittatur in.c.ſi-
gnificauit.numero.9.de reſcrip. car.236.
¶ Comodatum accipientis gratia fit in.c.eam te.numero
32.de reſcrip. car.105.
Cōmodum vbi principalr̄ nō venit attendendū non eſt in.c.
ſup l̄ris.numero.225.de reſcrip. car.163.
¶ Compoſitiones dñoꝝ ſinguloꝝ iuribus non officiunt: ſe-
cus ſi vniuerſoꝝ compoſitiones fuerint in.c.que in eccleſiaꝝ.
numero.92.de conſti. car.33.
Cōpoſitio nō valet ſi quis in mille ꝯdemnatus fuerit.⁊ prin
cipi ſupplicauerit ꝙ in mille ꝯdemnatus erat:ſed ꝯdēnatio-
nis cām ⁊ qualitatē minime expſſit in.c.ſup l̄ris.numero.175
cū duobus ſeq.de reſcrip. car.162.
¶ Cōparere per ſe vel ꝓcuratorē beneficiū a iure indultuꝫ
exiſtit in.c.cāmqꝫ.numero.5.de reſcrip. car.145
¶ Cōpromiſſum ſi fit in arbitrū vt ex bono ⁊ equo ꝓcedat
nudi pacti exceptio nō obſtabit in rubri.ñ.74.de ꝯſti. 5.
Compromiſſum ſi in aliquē factum fuerit vt ſm ſuā pruden
tiā decidat de qua prudentia intelligatur in.c.canonū ſtatu-
ta.numero.108.de conſti. car.9.
Compromiſſuꝫ ſi fit in titiū de iuſtitia iure ⁊ veritate.qd iſta
verba importent in.c.ne innitaris.ñ.25.de conſti. car.23.
Compromiſſum ſi in arbitrum fuerit.vt cauſam ſm ius deci
dat.an ſi iniuſtam ſententiam ferat ipſo iure erit nulla ibidē
numero.30. car.23.
Cōpromiſſum ſi vno die in arbitrū fiat.⁊ eodē die laudū per
eū latū fuerit an tale laudū.velut ex arrupto fctm̄ nullū ſit in
c.eccleſia ſancte marie.numero.95.de conſti. car.70.
Compromiſſum perpetuū eſt niſi ad iudiciū euentuꝫ ſit in.c.
ſi aūt.numero.10.de reſcrip. car.110.
Cōpromiſſuꝫ fieri pōt de oībus qōnibus ⁊ ꝯtrouerſijs ipoꝝ
cōpromittētiū in.c.ad hec.numero.33.de reſcrip. car.114.
Cōpromiſſum qñcūqꝫ de pluribus qōnib⁹ fuerit.nūqd oēs
ſimul aut ſepatiꝫ terminari poterūt in.c.paſtoralis.§.qm̄.nu
mero.34.de reſcrip. car.134.
Cōpromiſſum ſi in arbitrū fuerit vt de iure ⁊ de facto proce
dat.nūqd de iure tm̄ ꝯ litigatoris ius procedere poterit in.c.
cāmqꝫ.numero.37.de reſcrip. car.147.
Cōpromiſſum ſi in arbitrū fuerit cū ptāte ꝓcedendi de facto
⁊ decidēdi de iure clauſula de iure monitio ⁊ nō ꝯditio exi-
ſtit in.c.cum dilecta.numero.89.de reſcrip. car.173.
Cōpromiſſum ſi in aliquē vt in arbitratoreꝫ fiat.ſi apponat̄
iſta clauſula facientes cū bonū viꝝ ⁊c̄.an arbiter vel arbitra
tor erit ibideꝫ numero.98. car.173.
Cōpromiſſum ſi factū fuerit inter eccleſiā ex vna pte.⁊ inter
quatuor fratres ex altera.⁊ arbiter inter eos ⁊ eccleſiā diui-
ſit.Item inter ipſos fratres laudum emologatum fuerit nū-
qd valeat ibidē numero.145. car.175.
Cōpromiſſuꝫ tacitū donec ad electionē ꝓcedat̄ an ipetrandi
ptāteꝫ ipediat in.c.in noſtra.numero.117.de reſcrip. car.215.
Cōpromiſſum an in cōpromittētis heredē trāſeat in.c.ſigni-
ficauit.numero.46.de reſcrip. car.238.
Cōpromiſſum ſi in arbitrū fuerit.hoc adiecto ꝙ ſm iura ꝓ-
nūciaret.an ſm loci ꝯſuetudinem ꝓnūciare poterūt in rubri
ca.numero.21.de conſuetu. car.263
¶ Compulſio iudicis mercenario offō venit qꝺ ſine pnci-
pali intētari nō pōt in.c.cāmqꝫ.numero.36.ꝺ reſcrip. 147.
Cōmune alicuius ciuitatis ſi fructus lacus vendiderit ⁊ po
ſtea de ptātis plenitudine emptoribus aufert emptore cōtra
cōmune ad intereſſe agere nequeunt in.c.canonum ſtatuta.
numero.72.de conſti. car.8.
Cōmune ſi aliquā poſſionē vēdiderit ⁊ poſtea ab emptore
reuocat ad itereſſe tenet̄ in.c.q̄ in eccl̄iaꝝ.ñ.94.de ꝯſti. 34.
Copiā reformationū ſi capitaneus ab ancianis petat.vt ſibi
fieri debeat an poſſit in.c.cū ꝯtingat.ñ.33.de reſcrip. car.178.
Copulatiua obſcuritatē ⁊ ambiguitatē pariēs in ſentētijs ⁊
reſcriptis miſceri nō dꝫ in.c.qm̄.numero.12.de ꝯſti. car.80.
Copulatiue natura eſt.vt vtraqꝫ pars vera ſit.de natura ve-
ro diſiunctiue eſt ſufficere alteram partem eſſe veram in.c.ex
parte.numero.18.de reſcrip. car.94.

¶ Conceſſio ex certa ſcientia abſq; clauſula nõ obſtante ali qua lege incontrarium nõ valet:ſi princeps ꝯ ius legis ꝛ ſin gularium perſonarum reſcribat in.c.que in eccleſiarum.nu mero.97.de conſtitu. car.34.
Cõceſſio ſi a rege alicui de aliqua re nouiſſima fiat ipſʒ de tpe ꝓbare opoꝛtebit in.c.cũ te.ñ.99.de reſcrip. car.108
Conceſſio ex qua alteri preiudicium ſtatuit captioſa dicitur in.c.cum olim.numero.12.de conſuetu. car.281.
Conceſſio papalis eccleſie ſtatuta ꝛ cõſuetudines exemptas habere cenſetur ibidem.numero.16. car.281.
Conceſſio durat.quatenus neceſſitas vbicũq; aliqd ob neceſ ſitatem ꝯcedit in.c.cũ venerabilis.ñ.33.de ꝯſuetu. car.283.
¶ Conceſſo vno an illõ p qð ad illud puenit̃ ꝯceſſuʒ videat̃ in.c.cũ ꝯtingat.nume.49.de reſcrip. car.180.
¶ Concilio vniuerſali aſſiſtentes p os ſpũs ſancti loquunt̃ in rubrica.numero.73.de ꝯſtitu. car.5.
Cõciliũ vniuerſale an papa vel impatoꝛ vel cardinales ꝯuo care poterũt.ꝛ an epi ad ipm neceſſario vocandi ſint in.c.cũ olim.numero.4.cũ duob⁹ ſeq.de reſcrip. car.183.
Concilia maioꝛis auctoꝛitatis q̃ʒ epl̃e decretales exiſtũt i.c. quanto.numero.63.de conſuetu. car.278.
¶ Concupiſcentia oium maloꝝ cã eſt in.c.nã concupiſcenti am.numero.30.de conſtitu. car.11.
¶ Condemnatus ad beſtias ſi ꝓfugerit.ꝛ militie ſe dederit capite puniendus eſt in.c.ſciſcitatus.ñ.88.de reſcrip.car.125.
¶ Conditio niſi in reſcriptis ꝛ ꝯctibus apponat̃ an itelligi debeat in.c.ex pte.ñ.34.de reſcrip. car.95.
Conditio an in ipſius euentu actum ſuſpendit.ꝛ an que taci te inſint cõditionem faciant in.c.conſtitutus.numero.67.cũʒ ſequen.de reſcrip. car.153.
Cõditio an in iuramẽto ſubaudiat̃ ibidẽ.nu.69. car.154.
Conditio ſi ex ipſi⁹ rei nã inſit.ꝛ aliqs poſitioni rñdeat illam ꝯditiões exprimendo.nihilominus ſimplr̃ reſpondere ẟ in.c. ſuper litteris.numero.56.de reſcrip. car.158.
¶ Conducens aliquem ad operandum an aduictum ꝛ fe ramenta teneatur loci conſuetudini ſtabitur in.c.cum.m.nu mero.150.de conſtitu. car.57.
Connexoꝝ idẽ eſt iudiciũ in.c.cũ te.ñ.44.de reſcrip.car.105
¶ Confeſſio ad hoc vt geminata dicat̃.ꝛ ꝙ in ea qs pſeue rare dicat̃ reqrit̃ ꝙ pl̃ies ꝛ diuerſis tpib⁹ illõ idẽ ꝯfiteat̃ alꝰ ꝯfeſſio vnica diceret̃ in.c.ꝯſtitutus.ñ.79.de reſcrip. car.154.
Confeſſio ſicut ante preceptum nõ tʒ:eodem ẽt modo inſtrũ confeſſionatum ibidem.numero.82. car.154.
Confeſſio que iracundie caloꝛe emanauit non tenet in.c.olĩ. numero.80.de reſcrip. car.184.
Confeſſio de crimine extra iudicium operat̃ vt quis extraoꝛ dinarie puniatur ſecus ſi preſente parte facta fuiſſet ibidem. numero.81.ꝛ.82. car.184.
Confeſſio ad torturam facta coram competenti iudice valʒ ibidem.numero.83.cum ſeq. car.185.
Cõfeſſio an ꝓ parte approbari ꝛ reprobari poſſit in.c.ex pte decani.numero.112.cũ ſeq.de reſcrip. car.123.
Cõfeſſio delinquẽtis in toꝛmentis ex toꝛta ex lõgo iteruallo ratificari dʒ in.c.qꝛ nõnulli.ñ.42.de reſcrip. car.257.
Confeſſio an laico ob neceſſitatẽ fieri poſſit in.c.quanto.nu mero.20.de conſuetu. car.278.
Confeſſio facta p vnũ ex duob⁹ ꝓcuratoꝛibus an dñõ noceat in.c.ad hec. numero.30.de poſtu.ꝑlato. car.301.
Cõfiteri an ſit nõ negare ibidem.numero.26. car.301.
¶ Cõſinati ad ꝯfinia p ꝑtoꝛem q eſt ꝑpetuus ꝑpetuo ꝯfina ti dñr.in.c.ex lr̃is.numero.51.de ꝯſtitu. car.74.
Confirmatio pape in foꝛma cõi facta nouũ ius non preſtat. in.c.ex parte.nume.10.de conſtitu. car.79.
Cõfeſſio an p teſtes poſt parietem abſconditos ꝓbari poſſit in.c.ex lr̃is.numero.60.de reſcrip. car.171.
¶ Confiſcata clerici facinoꝛoſi bona nõ habentis eccleſiaʒ neq; beneficium nunqd ꝓ ſua camera eps occupare poſſit. in rubrica.numero.82.de conſtitu. car.5.
Coniuncta perſona ſi rem aliquam dat vel cõſanguineo pre ſentat in dubio donare videtur in.c.cum.m.ferrarienſis.nu mero.21.de conſtitu. car.46.
Coniũcta perſona nulla maioꝛ eſt clerico q̃ʒ eccleſia ibidem. numero.21. car.46.
Coniuncte pſone vſq; ad quem gradum dicant̃ in.c.nõnulli ꝗ.ſunt ꝛ aliȷ̃.numero.71.de reſcrip. car.196.
Coniuncte pſone an illegitimi cẽſeant̃ ibidẽ.ñ.79. car.196.
Coniunctio ſpiritualis an ad iudicia tempoꝛalia trahatur: ibidem.numero.97. car.197
¶ Cõſanguineus ſi coniũcte pſone creditoꝛ fuerit ꝛ diu ſte terit ꝙ debitũ nõ petierit.ꝛ ſepe rõ inter eos facta fuerit.ſed nõ recõpenſatio an illũ ſibi remiſiſſe videat̃ in.c.cũ.m.ferra rienſis.numero.21.de conſtitu. car.46.
¶ Conſcientia erronea contra veras concluſiones ꝛ publi cam cõſcientiam ad moꝛtale peccatum obligat in.c.ne in ni tariis.numero.2.de conſtitu. car.22.
Conſcia quid ꝛ vnde dicat̃ ibidem.numero.4. car.22.
Conſcia ſi qd deciſum fuerit nunqd corã ſupioꝛe in dubio re fricari poſſit.ꝛ ab eo appellare ibideʒ.numero.29. car.23.
Conſcie alicui⁹ ſi qd impoſitũ fuerit alteri vt faciat mãdari nequit in.c.cũ dilecta.nu.53.de reſcrip. car.171.
¶ Conſenſus in cõi preſtari debʒ in ſpectantibus ad ſingu lares perſonas quando maioꝛ pars minoꝛi preualet in.c.cũ omnes.numero.8.de conſtitu. car.28.
Conſenſus alterius ſi ſimul agant preſumitur preſtitus vbi cunq; ad hoc vt aliquis agat conſenſus requiritur licet alter de preſtito conſenſu non appareat in.c.edoceri.numero.58. de reſcriptis. car.169.
Conſenſus ſubſequens iudicium firmat ſi cõuentus ſine pre lato aut eꝯ litigauerit ibidem.numero.59. car.169
Conſenſus ꝑſtandus a ſupioꝛe publicũ offiñ hñte p auctoꝛi tatis modum ꝑſtari ẟ ibidem.numero.60. car.169.
Conſenſus vbicũq; ꝓ actus foꝛma ꝑſtat̃ opus eſt ꝙ in actu ipſo interueniat ibidem.numero.62. car.169.
Conſenſus alicui⁹ ſi fuerit ſe vltra duas dietas trahi an gra uatus dicat̃ in.c.dilectus.numero.10.de reſcrip. car.198.
Cõſenſus non valʒ ſi oẽs de populo ſeparatim in domo ſua conſentiant.ꝛ hoc per publicum inſtrũ ꝯſtiterit in.c.capitu lum.numero.16.de reſcrip. car.208
Conſenſus qñq; ꝑp ꝯiunctionem vel amicitiaʒ ꝑſumit̃ in.c. ex parte decani.numero.51.de reſcrip. car.219.
Conſenſus p modũ licentie verbis exꝑſſis ꝑſtandus eſt.ſec⁹ tñ in eo q publicuʒ offiñ habet in.c.cum dilectus.numero.12. ꝛ numero.13.de conſuetu. car.284.
Conſenſus quomodo exigat̃ quo pacto ꝑſtandus ſit.ꝛ ipius auctoꝛitas interponatur ꝛ quid ſit ꝛ quotuplex in.c.cum cõ ſuetudinis.numero.61.ꝛ numero.63.car.289.ꝛ numero.71. ꝛ numero.8.de conſuetudi. car.290.
¶ Conſequenti poſito antecedens ẽt poſitum videtur in.c. cãm q;.numero.55.de reſcrip. car.147.
¶ Cõſeruatoꝛ ſedis apoſtolice ſũmarie cognoſcit.ſi coram eodem conſeruatoꝛe q dũtaxat de iniuriȷ̃s manifeſtis cogno ſcere habet.iniuriam eſſe manifeſtam negetur in.c.ſuper lit teris.numero.291.de reſcrip. car.166.
¶ Conſilium reuerentie vnde dicat̃ ꝛ an ſemp obliget in.c. canonum ſtatuta.numero.48.de conſtitu. car.7.
Conſilium cum alterius ꝑiudicio nullus mutare debet in.c. ex parte.numero.30.de reſcrip. car.218
Conſiſtere aliqd in eſſe vel in eo eſſe ſtatu q de ꝓximo in eſſe rem producturus eſt an paria exiſtant in.c.quia nonnulli.nu mero.61.de reſcrip. car.257.
¶ Cõſtitutio qd ꝓprie ſit quonãmodo ſtricte ꝛ large ſumat̃ in rubrica.ñ.13.cũ plurib⁹ ſeq.de ꝯſtitu. car.2.
Conſtitutio epiſcopi vel marchionis ꝛ ſimiliũ ius ꝑtoꝛium eſſe dẽ ibidem.numero.10. car.2.
Conſtitutio eccl̃iaſtica q̃ ꝓprie dicat̃ ibidem.ñ.23. car.3.
Conſtitutiões ſeu ſtatuta ſi qs iurare ſeruauerit non tamen ꝑp hoc ſub iſto iuramento edicta cõprehendunt̃.cũ ipſa du rante magr̃atu durẽt ibidem.numero.27. car.3.
Conſtitutioni ſeu ſtatuto ꝯfaciẽti ſi pena apponat̃:in eo q ꝯ edicta venit locũ non hʒ ibidem.numero.28. car.3.

Conſtitutio

Cōſtitutio vſi cognomē aſſumpſerit ibid ñ.19.cū ſpli.ſeq. 3.
Conſtitutio ſi ꝯ perſonā que ex ea leſionē pretendat fiat an ab ea appellari pōt ibidem numero.30. car.3.
Cōſtitutōnum nō ſcriptaꝝ memoriā habere naturali curſu rerū impoſſibile eſt ibidem numero.42. car.3.
Conſtitutio in pñtia pape in ſcriptis neceſſaria non eſt ibidem numero.60. car.4.
Cōſtitutio ſiue ciuilis ſiue canonica licet ſcripta non ſit ſcientes tamē ligat ibidē numero.61. car.4.
Cōſtitutio ad hoc vt liget duo ꝯtinere debet .ſ. ꝙ in ſcriptis edat̄ ⁊ ꝙ promulget ibidem numero.70. car.5.
Conſiliū viri eminētis ſcie precipitāter factū an teneat in.c. ad noſtram.numero.17.de reſcrip. car.174.
Conſtitutio niſi inter alias conſtitutiones apponat̄ extrauagās nominabit ibidē numero.71. car.5.
Conſtitutionū que bona ⁊ equa ſit ⁊ que bona. ſed nō equa ibidem numero.72.⁊ numero.75. car.5.
Cōſtitutio corrigens vel abrogans ſi de iure nō tenet priorē abrogarā vel correctam iurans ſeruare teneat̄ in.c.canonū ſtatuta.numero.26.de conſti. car.6.
Conſtitutio diſponēs pacta ſeruādo ab ipſo deo in pretoris ore poſita fuit ibidem numero.69.de conſti. car.8.
Cōſtitutio canonica ſecularia negocia nō ligat ibid ñ.99. 9.
Cōſtitutiones omnes nūquid ſm verba vel ſm mentem ſeruare debeamus ibidē numero.118. car.12.
Conſtitutio contra ius naturale non valet in.c. cognoſcētes. numero.15.de cōſti. car.14.
Cōſtitutio certi loci diſponerē pōt ꝙ fideiuſſor ꝓ reo corporali pena puniat̄ ibidem numero.16. car.14.
Conſtitutio noua in dubio futura non aūt preterita reſpicit ibidem numero.26. car.14.
Conſtitutio ep̄i ſi diſponat ꝙ illegittimi ſimplicia beneficia habere poſſint.⁊ ob id legitimi efficiantur ad futura nō trahitur ibidem numero.32. car.15.
Conſtitutio que ius queſitum tollit an penalis dicatur ibidē numero.39. car.15.
Conſtitutio qñ actus irritationē vel retractationē inducit ꝓ parte penalis nō eſt ibidem numero.41.cū ſeq. car.15.
Conſtitutiones prouinciales ante ſex menſes nunquid ligent ibidem numero.64. car.16.
Cōſtitutio papalis an ad hoc vt liget amplius tēpus ꝗ imperialis requirat ibidem numero.65. car.16.
Cōſtitutio ſi ante duoꝝ mēſium lapſum ad notitiā veniat nūquid mediate liget ibidem numero.65. car.16.
Conſtitutio pape ſecrete in camera facta anteꝗ̄ ſit publicata nō ligat ibidem numero.67. car.16
Conſtitutionis ſcia poſt duorum menſium lapſum an preſumatur ibidem numero.72. car.17.
Conſtitutionis ſcie preſumptio poſt duoꝝ mēſium lapſum iuris ⁊ de iure nō eſt. ſed ꝯ ipſam probatio in contrarium admittitur ibidem numero.73. car.17.
Cōſtitutiōis particularis publicate tpe ſi qs ex̄ ꝓuinciam fuerit eius ignorātia pſumit̄ ibidem numero.74. car.17.
Cōſtitutōis ignorātia quonā pacto ꝓbabit̄ ibid ñ.75. car.17
Conſtitutio municipij qua caueat̄ ꝙ creditor poſt decēnium nō audiatur eſt bona conſtitutio.ſed nō iuſta in.c.nam concupiſcentiam.numero.10.de conſti. car.20.
Conſtitutio in alicuius priuati priuilegium tendens nō valet ibidem numero.15. car.10.
Conſtitutio ſi per verbum pōt loquat̄ liberam poteſtatē inducit ibidem numero.23. car.21.
Conſtitutio ſi per verbum oportet loquatur an preceptū importet ibidē numero.27. car.21.
Conſtitutio ep̄i ſi diſponeret ꝙ redditus nō reſidentiū ad fabricā eccleſie vel aliā vtilitatē vel aliū vſum piū deputati eēnt valē in.c.cum oēs.numero.5.de conſti. car.24.
Conſtitutio pma per poſteriorem contrariā que non valet nō tollitur ibidem numero.58. car.27.
Cōſtitutio laycoꝝ ſup rebus eccleſiaſticis non valet in.c.que in eccleſiarum.numero.7.de conſti. car.30.
Conſtitutio qñ eſt valida ⁊ reuocatur ⁊ apponit̄ vt habeat̄ pro infecta actus ꝓtextu illius ꝯſtitutionis geſti reuocat̄ .vbi ēt de qōne pulcherrima que inter duos fratres in ꝯtingentia facti euenerat ibidem numero.30.cum ſeq. car.31.
Conſtitutio inferior cauſam probabilem que verificari poſſit requirit alias conſtitutio alteri dominium auferens nō valet ibidem numero.102. car.35.
Cōſtitutio pape.que oēs defectus ſupplet nūqd neceſſaria ſit in.c. cū acceſſiſſent.numero.77.cū ſeq.de conſti. car.39.
Cōſtitutio eccl̄ie ſi diſponat ꝙ nullū fortiliciū icōſulto papa fieri poſſit ſi fortiliciū antiquū pp rebellionē eſt ſūdit⁹ deſolatū.nūqd icōſulto papa refici poterit ibid ñ.105. car.40.
Conſtitutionem abſq; magiſtratu nulla vniuerſitas facere pōt ibidem numero.146. car.43.
Conſtitutiones clementinarum omnino ſunt deciſorie. ſecus in gregoriana compillatione in.c.cum .M.ferrarienſis. numero.113.de conſti. car.54.
Cōſtitutio eccleſie ſi diſponat ꝙ canonici plenitudinē iuris canonicalis habētes diſtributiōes quottidianas nō pcipiāt niſi in certo nūero ꝯſtituti fuerint canonicos ſupnumerarios nō icludit.ēt ſi adhuc pbēdati nō ſint ibid ñ.181. car.58.
Cōſtitutio laycoꝝ ꝯ clericoꝝ ꝯcubinas diſponere neqt in.c. eccleſia ſancte marie.numero.33.de conſti. car.66.
Cōſtitutio eccleſie ſi diſponat ꝙ nullus officiū hīc poſſit niſi ſacroſācte romane eccl̄ie deuot⁹ ⁊ fidelis eſſet.alias puniet̄ ⁊ iudens aliqs in terris eccl̄ie aliqð offiñ publicū hēat nūqd ad penā agi poſſit in.c.ex litis.numero.4.de ꝯſti. car.71.
Conſtitutio pape nunquid omnes liget in.c.quoniā.numero.1.de conſti. car.80
Conſtitutōem vel aliqd aliud faciēs ſi verba obſcura fuerit declarare dʒ ibidem numero.14.cum ſeq. car.80.
Conſtitutio vbicūq; emanauerit ad peccatum excludendū ad qð quis antea incurrit nō ſolum futura verūetiam preterita comprehendit ibidem numero.31. car.81.
Conſtitutio ad preterita trahitur quando hoc expreſſe in eā exprimitur.⁊ nūquid preterita deciſa comprehendere videatur ibidem numero.33. car.82.
Cōſtitutio noua ſi nouā penā ad ſcīm a iure dānatū iducit factū pteritū pene reſpectu nō cōprehēdit ibid ñ.40. car.82.
Cōſtitutio noua penā delicto ꝯueniētē iponēs in delictis añ ꝯſtitutionē cōmiſſis locū habebit.ſecus ſi pena nimis rigoroſa fuerit ibidem numero.43.cum ſeq. car.83.
Cōſtitutio ceptū nō pfectū non ligat ibidē numero.57. 83.
Cōſtitutio generalis ad terminos iuris cōis in dubio reducenda eſt in rubrica numero.10.de reſcrip. car.84.
Conſtitutio de vnō caſu loquens in reliquo locum non habʒ quandocūq; aliqua a iure certo caſu equiparata ſunt.⁊ non cōmuniter in alijs caſibus.ſecus ſi regulariter a iure equiparata eſſent ibidem numero.28. car.99.
Conſtitutio generalis priuilegio derogans cū clauſula non obſtante priuilegiū perſone priuilegiate ꝯceſſum tollere non vr̄ in.c.ſedes.numero.5.de reſcrip. car.136.
Cōſtitutiōe ꝓcuratoris vno negocio expſſo ſubiecta cēa generali maiora expſſis cōprehēdunt̄ ibid numero.96. car.137.
Cōſtitutio curie mercātie ſi loquat̄ p vba.niſi infra terminū ſoluerit. fugitiu⁹ ꝓnūciet̄.an creditor in pecunia bona mobilia accipere cogatur.ſi debitor pecuniā non habeat in.c.cām q;.numero.147.de reſcrip. car.150.
Conſtitutione quicquid ſit potentius eſt ꝗ̄ qð impetratione ſit.vbi ēt de prohibitione que per conſtitutionem ſit in.c.conſtitutus.numero.59.de reſcrip. car.153.
Conſtitutio nō recōualeſcit ſi prelati ꝯſenſus ab ipſius capl̄i interuenire debebat.attamen ex poſtfacto interuenit in.c. edoceri.numero.61.de reſcrip. car.169.
Conſtitutioni que formam concedit renūciari non pōt in.c. cum dilecta.numero.121.de reſcrip. car.174
Conſtitutiōe ep̄i ſi caueat̄ ꝙ teſtamentoꝝ executores infra annū exeq debeāt.alias executio ad ep̄m deuoluat̄ . niſi execut⁹ infra terminū fuerit nunquid ep̄s facere poſſit in.c.plerūq;. numero.63.de reſcrip. car.177.

Conſtitutio quandocūqȝ contra conſtitutionem emanat valet. de conſtitutione tamen generali mentione facta in.c.nonnulli.numero.84.de reſcrip. car.193.
Conſtitutio eccleſie ſi diſponat ꝙ inſtrm̄ per iudeū vel aliuȝ vſurariū factum poſt lapſum ānoꝝ ſex nullum in iudicijs effectū habeat: ſi iudeus infra terminum inſtrm̄ nō petierit: ⁊ debitoꝛ viuus fuerit: vtrū effectū hīc poſſit in.c. nonnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.34.de reſcrip. car.194.
Conſtitutio actus an nullatiua an penalis eſſe dicat̃ in.c. ad audiētiam.numero.34.de reſcrip. car.107
Cōſtitutio cācellarie ſi dictauerit: ꝙ ꝺ qualibȝ gr̄a ſoluat̃ annata ſi ex vna gr̄a mille lr̄e fierent: an vnica gr̄a erit: ⁊ vnica ſoluēda erit annata: ⁊ qd ēt de ſtatuto hoc modo facto in.c. in noſtra.numero.24.⁊.25.de reſcrip. car.211.
Cōſtitutio ſi de quocūqȝ religioſo loquat̃ an frēs hieroſolymitani cōpꝛehendātur ibideȝ numero.81. car.213.
Conſtitutio vbicunqȝ actum ipſo iure annullat formam apponere videt̃ cui ꝑuatoꝝ pacto derogari pōt in.c.qꝛ nōnulli. numero.25.de reſcrip. car.255
Cōſtitutōe ꝓcarū an furtiua ⁊ icerta veniāt ibiꝺ n̄.64. 257.
Conſtitutio penalis quo pacto extrinſeca pena ignorātes ligare poſſit ibidem numero.91. car.259.
Cōſtitutio certaꝝ elemoſynaꝝ ꝯſuetudinis rōne an in ꝯtctuȝ trāſeat in.c.ex lr̄is.numero.110. de reſcrip. car.273
Cōſtitutiōes generales erogatiōes paupeꝝ mādātes ad vicinos pauperes extēdunt̃.niſi in loco repiant̃ in.c.cum olim. numero.28.de ꝯſue. car.281.
Cōſtitutio antiq iuris ꝺclaratoꝛis ꝯſuetudinis oppoſite irrationabilitatem declarās ad preterita nō trahit̃.ſi de hoc ꝺ diſponētis mēte aliqs circūſtantijs appareat in.c.cum venerabilis.numero.16.de conſue. car.283.
Cōſtitutiōe ſi caueat̃ ꝙ caplm̄ bona ſua ſine epi licētia alienare nō poſſit. an ſi vterqȝ alienauerit ꝯſtitutiōi ſatiſfactū videat̃ in.c.cum dilectus.numero.6.de conſue. car.284.
Cōſtitutio epi ꝙ aliquis vſurarius pꝛobet̃ per teſtes ſingulares nō valet ibidem numero.96. car.286.
Cōſtitutiōe epi fieri pōt vt qs vſurari⁹ ꝓbet̃ faciliori modo q̄ȝ a iure cōi diſponat̃ ibidem numero.97. car.287.
Cōſtitutiōe epi fieri pōt vt qs ob nō reſidentiā beneficio ſuo ipſo iure piuet̃ ibidem numero.98. car.287.
Cōſtitutiōe epi fieri pōt.vt canonicus in ſacris nō ꝯſtitutus vocē in caplo nō habeat ibideȝ numero.99. car.287.
Cōſtitutiōe epiſcopi an fieri poſſit vt homicida ipſo iure ⁊ facto ad perpetuos carceres damnatus ſit vel degradatus ibidem numero.102. car.287.
Cōſtitutiōes nouas ſeu ꝯſuetudines caplm̄ ſine epo in eccleſia facere nō pōt vel antiqua ſtatuta mutare in.c.cum cōſuetudinis in ſummario de conſue. car.288.
Cōſtitutio pꝛincipis diſponētis ꝙ pr̄ filiū nō alimētet nō tenet in.c.cum tāto.numero.115.de conſue. car.298.
Cōſtitutio ſolēniter in ꝯcilio papali edita quonā pacto liget in.c.ad hec.numero.39.de poſtu.pꝛela. car.302.
Cōſtitutio an ſcientem liget nō expectādo duoꝛum mēſium lapſum ibidem numero.40. car.302.
Cōſtitutio exoꝛbitans in actoꝛe loquens an in reo locum habeat ibideȝ numero.119. car.304
¶ Cōſuetudo licet nō ſcribat̃ ad eius tamē obſeruātiam ligat in rubꝛi.numero.39.de conſti. car.3.
Cōſuetudo quaſi ꝑ ſequētē vſum ab oībus ſcita nō eſt neceſſariū ꝙ ſcribat̃.ſecus tn̄ in lege ibideȝ numero.61 car.4.
Cōſuetudo ꝯ̄ ius canonicum nūq̄ȝ induci pōt in.c.nā ꝯcupiſcētiam.numero.15.de conſti. car.21.
Cōſuetudo vetuſta ſi aliquos tueat̃ nō poſſet maioꝛ pars ēt cōmunis vtilitatis ꝓtextu in alioꝝ pꝛeiudiciū aliud ſtatuere in.c.cum oēs.numero.30.de conſti. car.25.
Conſuetudo valet ꝙ abſentes fructus in abſentiam recipiāt ibidem numero.42. car.26.
Cōſuetudo a papa cōfirmata ꝙ canonicus de nouo electus ad canonicatū ⁊ ꝓbēdā īfra quadriēniū fruct⁹ groſſos nō ꝑcipiat nec vocē in caplo habeat nec diſtributiōes que in anniuerſarijs defunctoꝝ dant̃ nūqd per extrauagātem regiminis ſuſcepti reſtringit̃ ibidem numero.89. car.28.
Cōſuetudo ſi extat in eccl̄ia ꝙ nulli in abſētia fructus ꝑcipere poſſint niſi in eccl̄a ſaltē ꝑ ānū reſidētiā fecerint: nūqd ſi papa papie ſtudētibus de fructibus in abſentia ꝑcipiēdis piuilegiū ꝯcedat nō obſtātibus ꝯſuetudinib⁹. nec ſpālē mētionē fecerat.verba gnālia an ſufficiāt ibidē numero.91 car.28.
Cōſuetudini feudoꝝ in materia feudali ſemꝑ ſtare debemus in.c.que in eccleſiaꝝ.numero.54.de conſti. car.32.
Cōſuetudinē diminuētē teſtamēti fiendi ſolēnitatē in illa ꝓgenie.caſſata ſeu ꝓgenies inducere nō pōt in.c.cū acceſſiſſet. numero.149.de conſti. car.43.
Cōſuetudo antiqua ⁊ lōgeua que dicat̃ in.c cum.M.ferrarieſis.numero.59.de conſti. car.50
Cōſuetudo ſi in ciuitate fuerit de dando religioſis quibuſdā certā frumēti quātitatē ſi poſtea ſtatutū talis ꝯſuetudinis reuocatoꝛiū fiat nō tenet ibidē numero.71. car.51.
Cōſuetudo ſi in aliquo ſtudio fuerit vt doctoꝛes per ſubſtitutum legant tempoꝛe conducte doctoꝛum illud idem expꝛeſſum fuiſſe videt̃ ibidē numero.146. car.56.
Conſuetudo ſi clerico damnoſa fuerit. ⁊ ante clericatum introducta fuerit ligat ipſum clericū.in.c.eccleſia ſancte marie. numero.22.de conſti. car.65.
Cōſuetudo terminū.x.dieꝝ ad appellādum datuȝ abꝛeuiare pōt in.c.ex lr̄is.numero.33.de cōſti. car.73.
Cōſuetudo generalis ad ius cōe vinculū addit.q̄tiens id qꝺ ius cōmune diſponit ibidem numero.90. car.76.
Cōſuetudo ſi ab aliquo ſtatuto idē diſponēte oꝛiginē traheret in dubio ꝓſumit̃ ꝙ ſcḋm ſtatuti pꝛecedētis limites illa conſuetudo intelligi debeat.ibidem numero.92. car.76.
Cōſuetudo ſi antea de eodē negocio fuerit.⁊ poſtea ſtatutuȝ factū fuerit ipſa ꝯſuetudo.nō aūt ipm̄ ſtatutū ligat in.c. ſicut romana numero.64.cū ſeq.de reſcrip. car.91.
Conſuetudo ab inferioꝛi introducta qui contra legem diſponere nequit.ſi idem qꝺ ius cōmune diſponat.ad ipſum pediſſequa nō eſt ibidem numero.67. car.91.
Cōſuetudo ſi legittime pꝛeſcripta fuerit vīculū addit.adeo ꝙ papa ius cōe tollendo ipſam ꝯſuetudinem nō tollit.niſi ꝺ illa mētionē fecerit ibidem numero.70. car.91.
Cōſuetudo ſicut ad legē ſe hȝ.ita ſimile ꝯſuetudinis ad ſimile legis ſe hēbit in.c.iter ceteras.numero.34.de reſcrip. 99.
Conſuetudo optandi pꝛebēdas ſi in eccleſia fuerit.tūc canonicatu collato pꝛebenda collata non videtur in.c.eam te. numero.45.de reſcrip. car.105.
Cōſuetudo q̄ſicūqȝ ꝓbet̃ an ſit.queſtio iuris eſt.q̄ſi aūt ꝓbat̃ ꝙ inducta ſit.queſtio facti eſſe dicitur in.c.paſtoꝛalis. numero.9.de reſcrip. car.126.
Cōſuetudo pia deuotōe fideliū itroducta in fauoꝛē eccleſiaꝝ reuocari nō pōt in.c.ꝯſtitutus.numero.107.de reſcrip. 155.
Conſuetudo curie an attendi debeat in.c.poſtulaſti. numero 15.de reſcrip. car.187.
Cōſuetudo mulieri iuriſditōeȝ dat.⁊ ſi in dignitate cōſtituta nō fuerit in.c.ex pte decani.numero.16.de reſcrip. car.217.
Cōſuetudinem quemadmodum iura quedā appꝛobēt q̄daȝ vero repꝛobēt in rubꝛi.numero.2.de ꝯſue. car.262.
Cōſuetudo quot modis ſumat̃ ⁊ quomodo finiatur ibidem numero.6.⁊ numero.7. car.261.
Conſuetudo an contra canones per inferioꝛes a papa introduci poſſit ⁊ nunquid etiam ex pꝛincipis moꝛibus ibideȝ numero.10.⁊ numero.14. car.263.
Conſuetudinē an vniuerſitas familia ſeu pꝛogenies introducere poſſit ibidem numero.19. car.263
Conſuetudinem eoꝝ.inter quos ſcholares moꝛāt̃.ſcire tenētur ibidem numero.46. car.265.
Cōſuetudo loci mariti iſpicit̃ q̄ſicunqȝ maritus tam in loco ꝯtctus q̄ȝ domicilij.⁊ alibi in quacūqȝ terraꝝ parte reſtituere pꝛomiſſerit ibidem numero.52. car.265
Conſuetudini romane eccleſie an recurſus haberi poſſit ibidem numero.67. car.266.
Conſuetudinis vigoꝛe an contra pꝛecepti legeȝ venire licitū ſit ibidem

ſit ibidem numero.68. car.266.
Cõſuetudo q̃ preſcriptõem nõ reqrit:per cõſuetudinem recẽ tem tollit ibidem numero.76. car.267.
Cõſuetudinẽ q̃ ⁊ quot inducãt ibidẽ numero.82. car.267
Cõſuetudo an diſponere poſſit.ꝙ ad plenũ ſcripture priuate credat ibidem numero.83. car.267.
Conſuetudo in vno nummo vſuras permittẽs an valeat ibidem numero.84. car.267.
Cõſuetudo i iuriſditõe ꝓrogata quõ ſuet ibiđ ñ.86. car.267
Cõſuetudo grauamẽ eccleſijs inferẽs nõ tenet in.c.ꝯſuetudinis in ſũmario de ꝯſue. car.267.
Cõſuetudo magno cũ preiudicio itroduci põt ibiđ ñ.1. 267.
Cõſuetudinis appſõnẽ q̃ ꝯſuetudo veniat ibiđ ñ.3. car.267.
Cõſuetudo in aliq̃bus locis extat ꝙ pſbyteri ſuis parrochianis in paſchate agnũ paſchalem vel qđ aliud dare teneãtur an teneat ibidem numero.6. car.268.
Cõſuetudo vel ſtatutũ ſi gnãlr loquat adeo ꝙ dubitari poſſet an clicos comprehẽdat:nũqđ eccliaſtic⁹ iudex laycos ad ipſas declarãdã aſtringere debeat ibiđ nu.9. car.268.
Cõſuetudinem iniquã cũ bona conſciẽtia an fraudare licitũ ſit ibidem numero.12. car.268.
Cõſuetudo ſm quã rex dñia ⁊ ipſaꝝ poſſeſſio ſine ſolẽnitate legali denotat ⁊ ex vltima volũtate min⁹ ſolẽni.⁊ ſine traditiõe ad ecclas deferẽ vꝫ in.c.ex lrĩs.in ſũmario ð reſcrip. 268.
Conſuetudine loci an alicui liceat dicere tu es bonus homo ibidẽ numero.55. car.271.
Cõſuetudo an valeat ꝙ teſtm̃ ad pias cãs factũ cũ epi auctate reuocari neq̃at ibidem numero.105. car.273.
Cõſuetudo ꝯtra actus ſbalia an diſponẽ poſſit ibi.ñ.111. 274
Cõſuetudo in cãis eccleſiaſticis nõ vꝫ vt populi dcm̃ pro ſnia ſũmat in.c.an noſtrã in ſũmario de ꝯſue. car.274
Cõſuetudo an valeat vt in relictis ad pias cãs imperitoꝝ cõſiliũ pro ſnia habeat ibidẽ numero.8. car.274
Cõſuetudie an cã plenaria ſũmaria fieri poſſit ibiđ ñ.20. 274
Cõſuetudo ꝙ iudex ſapiẽtis ꝯſiliũ cum deliberatione ꝑſtitũ ſeq teneat an valeat ibidem numero.21. car.274
Cõſuetudo per quã vni cognitio.alteri iudicãdi facultas attribuit an valeat ibidem numero.22. car.274.
Cõſuetudo ꝙ ſnia a nõ ſuo iudice lata valeat an teneat ibidem numero.24. car.275.
Cõſuetudo canoni inimica irrationabilis preſumit ibidem numero.25. car.275.
Cõſuetudo pmittẽs ꝙ ciuitatis ꝯſiliũ in ſingloꝝ preiudiciũ ſnias ferre nõ poſſit an valeat ibideꝫ numero.29. car.275.
Cõſuetudinis reſpectu ſacerdotes in fronte criſmare neq̃unt in.c.quãto.in ſũmario de conſue. car.275.
Cõſuetudine q̃ epiſcopalis ordinis ſint per inferiorem aqri nõ poſſũt ibidem numero.2. car.275.
Cõſuetudine an archidiacono competat cãs in q̃cunq; diocẽſis pte audire ibidem numero.9. car.275
Cõſuetudo ꝑua an ipſo reſpectu penã mereat ibi.ñ.27. 276.
Cõſuetudo in peccatis an excuſet ibidẽ numero.32. car.276.
Cõſuetudo nõ pſcriptibilis actũ nõ ꝯualidat ibi.ñ.72. 278.
Cõſuetudo per quã interdicti ſnia violat nõ valet in.c.cũ inter.in ſũmario de ꝯſti. car.279.
Conſuetudo per quã diſcipline neruus rũperet an valeat ibidem numero.16. car.280.
Cõſuetudinem ſi ad cãm nõ faceret ⁊ iudici de irrationabilitate ꝯſtaret an papa in eadẽ inſtãtia tollere poſſit.ſecus tñ in alio inferiore ibidem numero.24. car.280.
Cõſuetudo vicinoꝝ ſiliuꝫ dignitatũ.in attribuẽdis officijs non ne dignitati attẽdit.q̃ ſi diuerſe fuerit rõnabilior ⁊ minus pre iudicãs ſuabit in.c.cũ olim.in ſũmario de ꝯſue. car.280.
Cõſuetudo an ſedẽdi loca deſignet ibidẽ numero.1. car.280.
Conſuetudo vltra illđ qđ agit nõ ſe extẽdat ibi.ñ.45. 282.
Cõſuetudo per quã platus ſine ſui ſupioris lnia dignitatem dimittẽ pt nõ valet in.c.cũ venerabilis in ſũmario ð ꝯſue. 282
Cõſuetudo nũqđ itroduci poſſit vt mortuo regis plato ꝯſenſus in altero eligẽdo reqri debeat ibidẽ numero.12. car.283.
Cõſuetudo p quã ꝯcedit:ꝙ ſine lnia qs poſſit de vna eccleſia ad aliam tranſire reprobat ibidẽ numero.13. car.283.
Conſuetudo irrationabilis corruptella appellat ibidem numero.14.cũ ſeq. car.283.
Cõſuetudinem prauam papa reprobare poteſt ẽt ſi ad hoc nõ agat ibidem numero.17. car.283.
Cõſuetudo irrõnabilis lꝫ ad act⁹ validitatis nõ ꝑficiat ad facultateꝫ diſpẽſandi inducẽdã ꝑficit ibidẽ ñ 18. car.283.
Conſuetudinis praue pretextu actũ gerens an puniri debeat ibidem numero.19. car.283.
Conſuetudinis praue reſpectu geſta an tollerari debeant ibidem numero.20.cũ ſeq. car.283.
Cõſuetudine ſi pueri ſaxis colluctent:⁊ eoꝝ aliquis ſaxo feriat nũqđ pcutiẽs exiliũ pena mulctari debeat ibiđ nu.13. 283
Conſuetudine nũquid electus ſine confirmatiõe adminiſtrare poſſit ibidem numero.24. car.283.
Conſuetudo frigida dicit niſi rationis veſtimẽtũ habeat ibidem numero.30. car.283.
Cõſuetudo in electionib⁹ attẽdit ibidẽ numero.35. car.284.
Cõſuetudo iduci põt ꝙ vna eccleſia platũ de alia ecclia colligere teneat in.c.cũ dilect⁹ in ſũmario de ꝯſue. car.284.
Cõſuetudo ẽ iuris:ſꝫ ipm̃ ꝯſueſcere ẽ facti ibiđ nu.18. car.284
Cõſuetudinẽ allegãs eã ꝓbare dꝫ ibidẽ numero.76. car.286
Cõſuetudo an p teſtes ſinglares ꝓbari poſſit ibiđ nu.77.186
Cõſuetudo q̃ ſtatutũ interpretãdo cõtra ius cõe illud trahit an preſcripta eſſe debeat ibidem numero.78. car.286.
Cõſuetudo a min⁹ iuſto titulo initiũ recipit ibiđ ñ.112. 287.
Cõſuetudo dñ iducit an titulus reqrat ibiđ nu.132. car.288.
Cõſuetudo ꝙ in ecclia nullus niſi canonic⁹ ſit ad dignitateꝫ eligi poſſit an valeat in.c.cũ ꝯſuetudis.nu.3.de ꝯſue. car.288.
Cõſuetudinis materia q̃ ſit ibidẽ numero.4. car.288.
Conſuetudo vim decreti habet:⁊ tenaciter obſeruata habet vim iuſtitie ibidem numero.9. car.288.
Cõſuetudini ſtat quo in ordine cantor vel primiceri⁹ ẽẽ debeat ibidem numero.10. car.288.
Cõſuetudo ſeruãda eſt:lꝫ de iure ꝯfirmatio ad epm̃.electio ãt ad capl̃m ſpectet ibidem numero.11. car.288.
Cõſuetudo ſolẽnitatẽ offerẽdi libellũ remitẽ pt ibi.n.13. 288
Conſuetudo tante auctoritatis eſt ꝙ ſuperioris ꝯfirmationẽ nõ rqrit ibidem numero.14. car.288.
Cõſuetudo priuilegiũ ꝑcedit ibidẽ numero.17. car.288.
Cõſuetudinẽ ꝑncipis reſcriptũ nõ tollit ibiđ no.19. car.288.
Conſuetudo poteſt dare licentiam vendi reb⁹ alienis dato precio ibidem numero.20. car.288.
Conſuetudo quãdocũq; territorio iuriſditionem realem cõcedit vꝫ ibidem numero.21. car.288.
Cõſuetudo territoria metit ibidem numero.22. car.288.
Conſuetudo magiſq̃ mera verborum ſignificatio attendit ibidem numero.24. car.288.
Cõſuetudo in officij igreſſu ſeruari dꝫ ibidẽ nu.26. car.289.
Conſuetudo valet vt quis ſe pene capitali ſubijciat ibidem numero.27. car.289
Cõſuetudine in terris ꝯfederatis qs pũiri põt ibiđ n.29. 289
Cõſuetudine qs alieno in territorio citari pt ibiđ nu.30. 289
Conſutudo an valeat ꝙ pro vno ſtario frumenti duo ſoluãt ibidem numero.31. car.289.
Conſuetudo in penalibus de ſimilibus ad ſimilia extenditur ibidem numero.35. car.289.
Conſuetudo agere poteſt vt res inter alios acta alteri proſit ibidem numero.36. car.289.
Conſuetudo ius dandi vocem in iperatoris electione preſtat ibidem numero.37. car.289.
Cõſuetudo prima pſcripta per ſcđam nõ tollit.niſi preſcripta fuerit ibideꝫ numero.44. car.289.
Cõſuetudo clericũ priuilegiare põt vt ſcripture ab eo facte tanq̃ tabellione publice ſint ibidẽ numero.45. car.289.
Conſuetudo per quã quis ad peccandũ vel ad male vtendũ ſubſtantia ⁊ rebus ſuis inducit non valet in.c.ex parte.in ſũmario de conſue. car.290.
Conſuetudo rõnabilis quo pacto nõ ſolũ ꝯcincos ſꝫ terrigenas ẽt liget ibidem numero.4.cũ ſeq. car.290.

Conſuetudo cuius träſgreſſio peccatū inducit iuri naturali nõ derogat in.c.cū ſanto.in ſūmario.de cõſue. car.291.
Conſuetudo contra ius naturale diſponere non poteſt ibidē numero.20. car.292.
Conſuetudo ſi diſponat ꝙ ſi poſt certū temp⁹ vxor liberos nõ procreet vel deformis efficiat:liceat marito ɔcubinā tenere an valeat ibidem numero.21. car.292.
Conſuetudo ꝙ quis debitorem propria auctoritate pignorare poſſit nõ valet ibidem numero.23. car.292.
Conſuetudo etiā generaliſſima iuri diuino derogare nequit ibidem numero.35. car.293.
Cõſuetudo totā villā ꝓ obito pūiēs an mala ſit ibi.ñ.37. 293
Conſuetudo an ius diuinum augere diminuere vel diſtinguere poſſit ibidē numero.40. car.293.
Cõſuetudo lʒ pſcripta nõ ſit lõgeua eē ꝑt ibiđ ñ.41. car.293.
Cõſuetudo ad hoc vt iuri poſitiuo ꝑualeat.rõnabilis ꝛ preſcripta eſſe dʒ ibidē numero.46. car.294.
Cõſuetudo pticularis villis nõ dicit ibidē numero.48. 294.
Cõſuetudo rõnabilis ꝛ irrõnabilis q̄ dicat ibiđ ñ.49. 294.
Conſuetudo religioni diſcipline ꝛ anime ſaluti cõgruere dʒ ibidem numero.55. car.294.
Cõſuetudo bona ꝛ equa q̄ſit ibiđ ñ.56.cū ſeq. car.294
Conſuetudo ſi an rationabilis ſit dubitet ad quē recurrēdū ſit ibidem numero.60. car.294.
Cõſuetudo an valeat vt abſentes pp faciliorē expeditionē ad electionē nõ vocent ibidem numero.66. car.295.
Conſuetudo que peccatum induceret ꝯ̄ ius poſitiuū non valʒ ibidē numero.69. car.295.
Cõſuetudo an legē in loco q̄ fuerit tollē poſſit ibiđ ñ.70. 295
Conſuetudo ꝯ̄ legē ciuilē tacito principis ɔſenſu induci põt ibidem numero.71.ꝛ numero.72. car.295.
Cõſuetudo reprobat q̄cūq̄ꝫ in lege dicat non obſtante conſuetudine ꝛ an conſuetudine reprobata etiam de futura intelligatur ibidem numero.73. car.295.
Cõſuetudo an legē aliq̄ reprobari poſſit ibiđ nu.75. car.295.
Cõſuetudo pſcripta ſi p legē ſupuenientē tollat an iterato induci ꝛ pſcribi poſſit ibiđ numero.76. car.295.
Cõſuetudini q̄cūq̄ꝫ ius cõe reſiſtat an ꝯ̄ illud noua conſuetudo creari poſſit ibidem numero.77. car.295.
Conſuetudo generaliter reprobat in ſpālibus caſibus permitti põt ibidem numero.80. car.296.
Cõſuetudo a iure reprobata an preſcribi poſſit ꝛ an ſi preſcripta per legē ſupuenientē tollatur iterum preſcribi poſſit ibidem numero.87.ꝛ numero.88. car.296.
Cõſuetudo ad h vt iduci poſſit.q̄ regrāt ibiđ nu.92. car.286.
Cõſuetudo an inualida ſit ſi ſtatuto caueat:ꝙ villaꝝ ſindici maleficia denūciare teneāt.ꝛ q̄dā villa p cētū ānos ſteſſit ꝙ in ea maleficia denūciata nõ fuere ibidē numero.105. car.297.
Cõſuetudo ſi induceret ꝯ̄ ius papa ſciēte an.x.ānoꝝ tp̄s ſufficiat ibidem numero.111. car.298.
Conſuetudine longa an laycus ſpūale aliquid agere poſſit ibidem numero.116.cū pluribus ſeq. car.298.
Cõſuetudo diſponēs ꝙ pcutiens occidēdi aïo vt homicida nõ puniat niſi mors ſeq̄t an valeat ibiđ nu.119. car.298.
Cõſuetudo ꝙ offenſus competētē vindictam facere poſſit an valeat ibidem numero.121. car.298.
Cõſuetudo ad h vt iducat q̄t vices regrant ibiđ nu.123. 298.
Cõſuetudinē an vnic⁹ actus ꝯ̄ri⁹ iterrūpat ibiđ ñ.118. 298
Cõſuetudo in quo a pſcriptõe differat ibiđ nu.131. car.298.
Cõſuetudine vel preſcriptiõe an ſolus epẽ ſubditoꝝ exceſſus corrigere poſſit ibidem numero.133. car.298.
Conſuetudo quē effectū habeat ibidē numero.134. car.298
Cõſuetudo ꝙ pr̄ alteri pp filiū nõ teneat vʒ ibi.nu.138. 299.
Conſuetudo ex toto inconueniens an conſuetudo ſit ibidem numero.140. car.299.
Cõſuetudo rei ſi diſponat ꝙ p q̄nquēniū pſcribat actoris āt p decēniū cui⁹ obſeruari debeat ibidē numero.144. car.299.
Conſuetudo preſcriptionem annalē inducens an valeat ibidem numero.145. car.299.
Cõſuetudinis poſſeſſionē an repire ſit ibidē nūero.146. 299.
Cõſuetudo rudes ſermones iterꝑtat ibiđ nu.147. car.299.
Conſuetudo ꝙ pluribus vicibus ſeruata ſit quomodo intelligatur ibidem numero.148. car.299
Cõſuetudo p quē ſenſū corporeū ꝓbet ibiđ nu.153. car.299.
Conſuetudo ſi diſponat ꝙ filia a patre dotata nõ ſuccedat an idem ſit.ſi teſtamento ſuo pater illam nubere iuſſiſſet ibidem numero.157. car.299.
Conſuetudine ſinguloꝝ genera ꝛ nõ ſingula generum inſpicere debemus ibidem numero.161. car.299
Cõſuetudo diuerſas etates hʒ.ideo tp̄s de ipſi⁹ ſubſtātia exiſtit ibidem numero.163.ꝛ.164. car.299.
Cõſuetudo ad hoc vt reprobet an acta ciuilia ꝛ crimīalia ꝓduci debeāt.ꝛ quotuplex ɔſuetudo ſit ibiđ n.165. car.299.
Conſuetudo an ad caſus maiorem rationē habentes trahi debeat ibidem numero.167. car.299.
Cõſuetudo an valeat ꝙ iter hebreos periti in lege moſayca vel aliȷ̄ ſcribēdi teſtā ꝓtātē habeāt ibidē nūero.170. car.300.
Cõſuetudo an valeat ꝙ ꝓbēde in curia romana vacātes vt p papā ſpāliter reſeruate optari poſſint ibidē nu.160. 300.
Conſuetudo an valeat ꝙ bona religioſo relicta pſone ſue intuitu a conſanguineis vel extraneis ſiue ſint immobilia ſeu mobilia abſq̄ꝫ ſuperioris licentia ad vſum ſuum libere retine ripoſſint.ibidem numero.172. car.300.
Cõſuetudo an p coactū ɔſenſū inducat ibiđ nu.173. car.300
Cõſuetudo an inducat ſi iudex de facto ꝯ̄ ius multas ſñias tulerit q̄bus populis aq̄euerit ibidē nu.174. car.300.
Cõſuetudo eccleſie romāe in his q̄ fidei articulos ɔcernūt non extenditur niſi hoc papa diſpoſuerit in.c.bone memorie.numero.65.de poſtu.prela. car.308.
Cõſuetudo vr̄ iudici mercatoꝝ credat ēt in magna q̄ntitate accedēte tñ iudicis ɔſenſu an valeat in.c.bone memorie.el.ȷ̄ numero.63.de poſtu.prela. car.311.
Cõuentus ſi qs fuerit actiõe iſamāte eū de iure ꝛ de facto licʒ ciuiliter intentetur an lotus ꝛ tempus apponi debeat in.c.in noſtra.numero.59.de reſcrip. car.212.
Contemnere:in quo a non facere differat in.c.canonū ſtatuta.numero.46.de conſti. car.7.
Contractus celebratus inter principē ꝛ aliū pciſe obſeruādū eſt in.c.canonū ſtatuta numero.31.de conſti. car.6.
Cõtractū q̄ facere põt.penā circa ɔctus obſeruātiā apponere põt in.c.cū acceſſiſſent.numero.149.de conſti. car.43.
Cõtractus vba ſi ita ambigua eēnt.ꝙ ad multos ſenſus trahi poſſent.ſcđm ɔctū q̄ſtūcūq̄ꝫ ex pcedētiū iterualło iterꝑtanda ſunt in.c.cū.M.ferrarīēſis.numero.252.de ɔſti. car.63.
Contractum vel diſtractum in nube nemo facere cogitur in c.ſi aūt.numero.13.de reſcrip. car.111.
Cõtracti ɔclo attēdit in.c.ſup lr̄is.nu.159.de reſcrip. 161.
Contractus gabelle an valeat ſi vnus nūmus deficiat in.c.ſi ꝓponente.numero20.de reſcrip. car.254.
Contractum omnem modicū an viciet.ſiue augeat.ſiue minuat ibidem numero.34. car.54.
Cõtractus ſi pr̄ cū filio fecerit i eo quo põt ɔſēſus regrit an ſi hi ɔſenſū videat in.c.dilectus numero.5.de ɔſue. car.284.
Contractus alienatiõis reꝝ dotaliū quo pacto iuramēto firmet in.c.ex pte.numero.40.de ɔſue. car.291.
Contractus feudalis an nominatus ſit in.c.que in eccleſiaꝝ.numero.49.de cõſti. car.32.
Cõtractu vbi agit loci ɔſuetudo inſpicit ēt ſi ɔtrahētes ignorēt in rubri.numero.45.de conſue. car.265.
Cõtractus teſtamēti inualidi loco q̄ ſurrogat an inualidus ſit in.c.ex lr̄is.numero.109.de reſcrip. car.273.
¶ Contradictio ex natura rei neceſſario ſubintellecta ſi capiatur anteq̄ꝫ capiatur verificari minime poteſt in.c.eam te.numero.25.de reſcrip. car.104.
¶ Contrarioꝝ ſi vnum bonū ſit aliud eſſe malū neceſſe eſt in.c.ex pte.numero.65.de conſue. car.295
¶ Cõtumacia ſola lʒ alr̄ de delicto nõ ɔſtet qs ad mortē cõdēnari põt in.c.q̄ in eccl̄iaꝝ.numero.59.de conſti. car.33.
¶ Cõtrauētio a capl̄o ex̄ iudiciū facta in eligēdo aliquē in p̄imiceriū maioris potētie q̄ꝫ capituli confeſſio ꝛ aſſertio in adiutorio

auditorio pape aſſerentis primiceriatum vacaſſe eſſe non dz in.c.cū acceſſiſſent.numero.4.de conſti. car.36.

Contrauentio notabilis que dicatur in.c. ſedes . numero.61. de reſcrip. car.136.

¶ Cōtumaciā reus īfra modicū tpꝰ ſi purgauerit nūqd ad expēſas teneaẗ in.c.cū .M.numero.81.de conſti. car.51.

Contumacia aliquis a matricula aboleri pōt in.c.ex litteris numero.11.de conſti. car.72.

Contumacia monachus a monaſterio expelli poteſt.ſed ſi cō digna ſatiſfactione ipſam purgauerit illud recuperat ibidē numero.40. car.74

Contumacia quicquid ſit tantum durat quantum ipſa cōtumacia ibidē numero.44. car.74.

Cōtumacia nūqd delictū eē dicaẗ ibidē numero.86. car.75.

Cōtumacia leui ſi inobediētia atrox ſit:princeps mortis penam imponere pōt ibidem numero.69. car.75.

Cōtumacia ptis iudex quātū dare poterit ibid ū.76. car.76.

Cōtumacia q̄ ſit.ꝛ q̄ ceſſatio ibidē numero.80. car.76.

Contumacia nimia reus perſonaliter capi poteſt ꝛ ad locū iudicij inchoati duci:in cauſa tamen ciuili in.c.olim. numero 36.de reſcrip. car.283

Cōtumacia aliquē iniuſta cū modo colorata ſit excuſat in.c. cum venerabilis.numero.25.de ꝯſue. car.283

¶ Contumax in non parendo quo caſu appellare poſſit.ſed non contumax in nō comparendo in.c.cauſamq̄z. numero.6. de reſcrip. car.145.

Contumax ſi reus ſemper fuerit.ꝛ delegatus non facta fide de delegatiōe contra abſentem contumacē ſniam tulerit nun qd poſtea cōparere poterit : ꝛ mandati defectus allegare in c.ex tenore.numero.64.de reſcrip. car.143.

Contumax reus an ſufficienter cautionem de parendo iuri p̄ſtare teneatur:ſicut actor tenetur in.c.qm nōnulli. numero.33. de reſcrip. car.256.

Contumax ſi ex lōgo interuallo ad iudiciū venerit nō audiẗ niſi expēſas reficiat.ibidem numero.43. car.257

Conſuetum fieri ꝯtrariū neganti probandi onus transfert in.c. ſedes.numero.3.de reſcrip. car.135.

Cōſularis q fuit licet priſtine dignitatis memoria non ſit tor queri nō pōt ibidem numero.38.cū ſeq. car.136.

Conſuetudo curie ſi habeat:ꝙ iudex citet quē vt ſub pena librarū.x.cōpareat:ſi iudex aliquem citauerit ꝛ ſub eris ꝛ pſone pena compareat nūquid ſi nō veniat in ꝯtumacia ꝯſtituiẗ in.c.cāmq̄z.numero.3.de reſcrip. car.145.

Conſultatio quid proprie ſit in.c.inter ceteras . numero.1.cū ſeq.de reſcrip. car.97.

Conſultationi an p verbū credo ſatiſfactū videaẗ in.c. cū cōtingat.numero.7.de reſcrip. car.178.

Cōſultor cui articulus conſulendus tranſmiſſus eſt de cōi ptium voluntate nullum alium articulum admittere debet in.c. ceteꝝ.numero.39.de reſcrip. car.95.

Conſultori ſi due queſtiōes proponanẗ: ꝛ ipſe vnica ſolutione reſpondeat ambobus reſpondiſſe videẗ in.c.cāmq̄z. numero.83.de reſcrip. car.148.

Contēplatio vbi deficit contēplatū ēt deficere neceſſariū eſt in.c.cū adeo.numero.8.de reſcrip. car.143.

Contentio ſi inter duos de duaꝝ collationum validitate fiat ꝛ nō ꝯſtet que p̄ceſſerit:dicenti alteram preceſſiſſe probandi onus incumbit.vbi ēt quid de electionis:prioritatis.ꝛ poſterioritatis temporis contentione in.c.conſtitutus.numero.112. cum duobus ſeq.de reſcrip. car.155.

Continuo fieri dicitur illud qđ cum interuallo fit in.c. ceteꝝ. numero.40.de reſcrip. car.97.

¶ Conueniri que perſone vltra q̄z facere poſſint nequeant : an hoc beneficium retineant in.c.que in eccleſiarum.numero 15.de conſti. car.30.

Conueniri lr̄aꝝ que erāt valide corā alio iudice an poterit cōuētus corā iudice vigore lr̄aꝝ que erāt nulle in c.cū.M.ferrarienſis.numero.209.de conſti. car.60.

Cōueniri an rei ſite ratione vltra duas dietas corā ordinario quis poſſit in.c.dilectus.numero.57.de reſcrip. car.200.

Conueniri vbicūq̄z ꝛ quomodocūq̄z qs corā ordinario pōt an illud idē corā pape delegato fieret ibidē nu.56. car.200.

Conuentus quis de eodem delicto coram duobus iudicibus eque ordinarijs.ſi coram primo ꝛ ſecūdo excipiat.ꝛ ſe ad primum remitti petat ſi ſecundus ad vlteriora procedat . an de hoc appellari poterit.ꝛ erit cā appellandi iuſta in.c.ceterū. numero.25.de reſcrip. car.95.

¶ Cōuētio ptiū vbicūq̄z emanauerit itelligiẗ vt ius cōe nō ledat in.c.cū dilecta.numero.101.de reſcrip. car.173.

¶ Cōuiuia lauta paupibus faciens mortaliẗ peccat in.c. cū omnes.numero.52.de conſti. car.26.

¶ Cor lingue imperator eſt in.c.in noſtra.numero.4.de reſcriptis. car.210.

Correlatiua ꝛ ꝯnexa ſic ſe habent.ꝙ ad vnius poſitiōez alterius ſeqẗ poſitio in.c.trāſlato.numero.4.de conſti. car.18.

¶ Corpus vnum minime ſibi ꝯtrium eſſe dz in.c.cū omnes . numero.20.de conſti. car.25.

Corpora duo qñcūq̄z ſimul ꝯiunganẗ ſi tanq̄z ſepata corpora ad vnū actū extēdaẗ reſpectu numeri pſonaꝝ maiori parti non ſtatur.ſed maiori parti vtriuſq̄z corporis in.c.paſtoralis numero.44.cum ſeq. car.128.

Corporali ꝛ expreſſa res incorporalis non venit.nec clerico expſſo monachus venit in.c.ſedes.nūero.126.de reſcrip. 138.

Corruptio vnius quandoq̄z alterius generatio non eſt ibidem numero.76. car.184.

Creatio noua dr̄ illa que ad inſtar nō eſt.nec ab alio principio recipiẗ.ſed eſt primū pncipiū ſeu eſſe in.c.cum acceſſiſſēt. numero.93.de ꝯſti. car.39.

Creditor lz miſſus in poſſeſſionē bonoꝝ debitoris ex pmo decreto fructus nō lucreẗ.tñ pp nimiā debitoris ꝯtumaciā pſidiaꝝ iudex penitere poteſt.ꝙ miſſus fructus lucreẗ in.c. q in eccliarum.numero.20.d conſti. car.59.

Creditor ſi petierit frumenti preciū.ꝛ charitas ardua ꝛ inaudita fuerit.nū quid illud precium peti poſſit in.c.ſedes.numero.154.de reſcrip. car.138.

Creditor debitoris rē pignori habēs . ſi p pricipio reſcriptū ipſiꝰ dñiū obtinēs.ꝛ poſtea dicte rei dbitor vſuras ſoluat.nū qd vſuras acceptādo ſup dñio rei impetrato vni renunciare videaẗ in.c.in noſtra.numero.95.de reſcrip. car.214.

Creditor dominus rei pignorate factus.ſi ex principio gratia illam rē vendere velit.quam olim iure pignoris poſſidebat an pro equali precio vendere teneatur in.c.bone memorie.numero.60.de poſtu.prela. car.310.

Creditoꝝ pluriū ſi aliqs clericꝰ fuerit.nūqd in eo lex ciuilis locū hēe videaẗ in rubri.numero.89.de reſcrip. car.87.

¶ Crimen per inſtrm̄ probatum adhuc per teſtes probari pōt in.c.olim.numero.72.de reſcrip. car.184.

Criminoſi ab accuſatione ꝛ iudicio repellendi ſunt in rubri. numero.48.d ꝯſti. car.3.

¶ Criſma quid ſit ꝛ quare in fronte apponatur in.c.quāto numero.29.de conſue. car.276.

Criſma conficiendi an preſbytero papa poteſtatē dare poſſit ibidem numero.38. car.277

Criſmatis ſacrō an character ꝯferaẗ ibid numero.30. 276.

Criſmandi poteſtatem an ſacerdoti papa delegare poſſit ibidem numero.34. car.277.

¶ Chriſtianum fieri ſi qs ſe paratum aſſerat.p aliqđ tēpus ſtare debet vt de ſua in fide perſeuerātia videaẗ in.c.cū adeo. numero.33.de reſcrip. car.144

Chriſtus vbi fundamentū nō eſt.nullum bonū opus ſupedificiari pōt in rubrica numero.8.de ꝯſti. car.2.

Culpa leuiſſima maleficiū nō ē i.c.cogſcētes.n.60.d ꝯſti. 16.

Culpa culpe cōpēſaẗ in.c.plerūq̄z.nu.55.de reſcrip. car.177.

Culpam ꝛ peccatum ſuū qs pandere nō debet in.c.ſciſcitatꝰ numero.84.de reſcrip. car.125.

Cultus diuinus qñcūq̄z augeaẗ.cuilibet d ecclia honor augetur in.c.cum olim.numero.33.de conſue. car.281

Cura in ecclia que ꝓprie ſit.ꝛ que cura poſſeſſionū in.c. cū acceſſiſſent.numero.17.de conſti. car.36.

Curator an caplo dabiẗ.ſi queſtio inter p̄latū ꝛ ipm caplm

fuerit in.c.edoceri.numero.67.cum ſeq.de reſcrip. car.189.

Curatorem iudex ordinarius an litis capitulo dare debeat ibidem num ero.69. car.169.

Curia quos ſine mādato agētes de cōſuetudine admittat in c.nōnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.68.cū ſeq. d reſcrip. car.196.

Damnatus ad mortē ⁊ in integrū reſtitutus no nus hō dicit.nec legatū reaſſumit in.c.cū acceſſiſſent.numero.90.de ꝯſti. car.39.

¶ Data ſub eadē ſi duo ipetrauerint.⁊ añq̄ȝ alter admittat terti⁹ in eadē eccl'a ipetrauerit ſine tñ cl'e nō obſtāte:qs horuȝ recipi teneat in.c.mādatū.numero.59.de reſcrip. car.242

Date tp̄s in lr̄is gratioſis iſpicit:ex qb⁹ gr̄e ius imediate ori tur in.c.capl'm.numero.6.de reſcrip. car.202.

Date tp̄s an pñtatiōis attēdi debeat ibidē n̄.61. car.202.

Datum non cenſet qđ ademptū nō eſt in.c.cum.Ab.ferrariē ſis.numero.246.de conſti. car.61.

¶ Debitor ſi ñ ſoluit:ex eo q2 creditor ab eo dbitū nō petijt q tñ ſoluere patus erat:ſi creditor periiſſet lrime pſcribit. ſec⁹ ſi p iuramētū obligatus erat in.c.ex lr̄is.n̄.28.de ꝯſti. car.71.

Debitor tuus ſi exceptione tutus fuerit:nūquid iudicis offiñ implorari poſſit vt ſilentiuȝ creditori imponat in.c. ſi aūt. nu mero.24.cum ſeq.de reſcrip. car.111.

Debitoris alterius debito grauari timēs:iudicis officium im plorare pōt.quatenus iudex ne hoc fiat ante factum inhibeat ibideȝ numero.27. car.111.

Debitor nunqd ex fideicōmiſſi cā conſequi poſſit ne ante tē pus exigatur ibideȝ numero.30. car.112.

Debitor interrogatus an titij ⁊ ſempronij dbitor fuerit.ſi re ſpondeat ꝙ ſic ad ambos referri poteſt in.c.cāmq;. numero 84.de reſcrip. car.148.

Debitores iteriȝ cōpelli ad ſoluēdū nō pñt.ſi duo plati d pla tura ꝯtēdāt in.c.cū ꝯtigat.numero.64.de reſcrip. car.180.

Debitoris debitū liqduȝ eē dȝ anteq̄ȝ perſona capiatur in.c. olim.numero.41.⁊ numero.42.de reſcrip. car.183.

Debitor per creditoris procuratoreȝ in mora conſtituit niſi ante oia ſibi procuratoriū inſtr̄m oſtenderit in .c. ex parte de cani.numero.156.de reſcrip. car.225.

Debitor vt ſuo creditori ſatiſfaciat.an neceſſitatis cā capi poſ ſit in.c.quanto.numero.26.de reſcrip. car.276.

Debitor ſibi delatā hereditatē repudiās an in creditoꝝ frau dē facere videat in.c.cū dilectus.numero.120.de cōſue. 287.

Decanus qs ſit.⁊ an capituli appellatiōe veniat in.c. ꝯſtitu tus.numero.4.de reſcrip. car.151.

Decime cui debeantur.ſi porri in vna parrochia ſeminentur ⁊ naſcantur ⁊ in alia tranſplantentur ⁊ creſcant in.c.litteris. numero.10.de reſcrip. car.245.

¶ Decipere quo pacto licitum ſit in.c.ſi proponente. nume ro.1.de reſcrip. car.253.

Decima expreſſa poterit qs ſup p̄dio.vl' ſup aliqua pecūiaꝝ quātitate ꝯueniri in.c.ſedes.numero.133.de reſcrip. car.138

Deciſio.c.paſtoralis.an hodie procedat in.c.paſtoralis. nu mero.29.de reſcrip. car.128

¶ Declaratio meritoꝝ ablatoꝝ ab executore p̄cipitanter fa cta nō tenet in.c.ad nr̄am.numero.14. d ꝯſue. car.274.

¶ Declaratoriā fori opponēs de itereſſe ꝓbare non hȝ. qm̄ rei ſemp forū declinare intereſt in.c. paſtoralis . numero.39. cuȝ ſeq.de reſcrip. car.128.

Decretalis ext̄uagās ſi iuri cōi ꝯſonat.qm̄ ius eſt ſm ipm iu dicari dȝ in.c.ſicut romana.numero.41.de reſcrip. car.89.

Decretum quid ſit.⁊ quid epiſtole decretales in rubri.nume ro.33.de conſti. car.3.

Decretum ⁊ iudicis auctoritas in ꝯctu minoris interpoſita ꝯctū nō ꝯualidant.qñ ſine cauſe cognitione appoſita fuere in c.ſicut.numero.87.de car.70.

Decretum interpoſitū pp ſurreptionē nō tenet in.c.ſup lr̄is . numero.301.de reſcrip. car.166

Decretū in hoīem mortuū.platū nūqd in heredē trāſeat in.c. ſignificāte.numero.35.de reſcrip. car.237.

Decretū datū de ea re.q̄ adhuc in cōtrouerſia nō eſt.ipo iure nullū eē dī in.c.q2 nōnulli.numero.54.de reſcrip. car.257

Decreti natura eſt vt procedatur in.c.cum conſuetudinis.nu mero.85.de conſue. car.290.

Delatio ſemper partium conſenſu fienda eſt in.c.paſtoralis. numero.36.de reſcrip. car.118.

Delegans ſi moriat anteq̄ȝ pſone vel res exprimant . nunqd delegātis morte iuriſditio euocata ſit in .c.paſtoralis .§. qm̄ numero.51.de reſcrip. car.133.

Delegās vbi lr̄as denegaſſet ſi d v̄itate delegatus iformatus fuiſſet eodē caſu audiētiā denegare dȝ.⁊ nullatenus in cā ꝓ cedere in.c.ſup lr̄is.numero.79.de reſcrip. car.158.

Delegās ſi dixerit.delego tibi oēs lites q̄ vertunt inter titiū ⁊ gayum.rōne vniuerſalis ſigni.cōmiſſio vniuerſalis eſſe videt in.c.ad hec.numero.34.de reſcrip. car.114

Delebatio vbicūq; territorij reſpectu fiat.puta omniū cāruȝ hominum talis loci.tūc cōmiſſio vniuerſalis eſt in.c.ad hec . numero.35.de reſcrip. car.114.

Delegatus pape in rebus tpalis iuriſditiōis ꝯ laycū ſniam exeq nō pōt.niſi laycus tpaliter ſibi ſubiectus eēt in.c. cano nū ſtatuta.numero.63.de conſti. car.7.

Delegās ꝯ impediētē ſuā iuriſditionē penā apponere poterit in.c.cū acceſſiſſent.numero.149.de conſti. car.43.

Delegatus ⁊ ſi ipſi⁹ iuriſditio ab alterius ptāte depēdeat. ni hilominus velle ⁊ nolle hȝ.al's ab eius ſnia appellari minime poſſit in.c.cetex.numero.32.de reſcrip. car.97.

Delegatus iudex an ad vtriuſq; partis inſtantiā deputari de beat ibidē numero.39. car.97.

Delegatus pape ſiue executor mādatū prima facie iniquum exeq nō dȝ in.c.ſi qñ.numero.14.de reſcrip. car.99

Delegatus ſi in appellationis cā procedere tardauerit .⁊ el lapſum bienniuȝ fuerit.nūquid appellator audiri debeat in c.ſi aūt.numero.40.cum ſeq. car.112.

Delegatus ad vniuerſitatē cāꝝ quaſi ordinarius eſt in.c.ad hec.numero.16.de reſcrip. car.114.

Delegatus ꝯuerſus vel monachus eē nō pōt in.c.ſciſcitatus numero.25.de reſcrip. car.122.

Delegatū iudicē ipetrās ſi aliquē defectū tacuerit.reſcriptuȝ nullū eſt tāq̄ȝ tacita veritate impetratū ibidē nu.55. car.124.

Delegatus ſi ſe iudicē cōpetētē ꝓnūciet . ps q̄ nō appellauit opponere nō poterit in.c.paſtoralis.n̄.80.de reſcrip. car.130.

Delegati iudices cuius nature ſunt ⁊ a quo iuriſditionē ha beant ibidem numero. car.103.

Delegatus per cl'am generalem in reſcripto appoſitā.añ p ſonaꝝ vel reꝝ expſſionē iuriſditionē in eas exercere non pōt . vbi ēt an reſcriptū ſpāle valeat.qđ añ p̄dictā expſſionē ꝯuenie di per clauſulam eo tacito lr̄as impetrauit in.c.paſtoralis.§. qm̄.in ſummario de reſcrip. car.131.

Delegatus p̄ncipis pōt ſubdelegare.nedū iuriſditionē quaȝ actu ⁊ habitu ſimul habet.ſed ēt illam quā habet in habitu tm̄ ibidem numero.16. car.131.

Delegatus ex̄ territoriū exiſtēs ſubdito in territorio exiſtēti cām ſubdelegare pōt ibidem numero.17.cū ſeq. car.130

Delegatus nūquid iuriſditionē quā in potētia habet alteri demandare poſſit ibidē numero.48. car.133.

Delegato ſi alicuius caſtri cāꝝ vniuerſitas delegata fuerit ſi de cā vna cognoſcere cepit.nūquid in tota vniuerſitate iuriſdi tio ppetuata fuerit ibidem numero.67. car.133

Delegatus ad vniuerſitatē cāꝝ emiſſa ſup vna re citatiōe iu riſditionē ppetuat in.c.cāmq;.numero.29.de reſcrip. car.146

Delegatus ſe incōpetentē ꝓnūciare dȝ.qñcūq; actor ab iter locutoria appellat:ſi tñ auctoritate ꝓpria poſſeſſionē inuaſit ⁊ tacito de ſpoliatiōe per reſcriptū ipm iudicem impetrauit in.c.ſuper lr̄is.numero.185.de reſcrip. car.161

Delegato ſportule nō debent ibidem numero.250. car.163.

Delegatus ad vniuerſitatē cāꝝ ſi ples fuerit qlibet p ſe iuriſ ditionē icipe vti pōt in.c.cū dilecta.nu.33.de reſcrip. car.171.

Delegatus ad vniuerſitatē cāꝝ.ſi ſniam nullā ad ordinarij i ſtar tulerit.iterꝝ cognoſcere pōt ibidem numero.34. car.171.

Delegato ad vniuerſitatē cāꝝ ſi cognitio cōmiſſa fuerit.ipſa deciſio cōmiſſa videt ibidē numero.36. car.171

Delegato alicui ſi cognitio omniū cāꝝ in certo loco cōmiſſa fuerit nūqd

fuerit nunqd ordinarius cenſeatur ibidē numero.37. car.171
Delegatus cogſcere pōt qn̄ delegatio gnāliſ de vna cā alteri ſpālr delegata ſibi facta fuerit. ⁊ niſi opponaꝛ pceſſus eorꝫ factus valet ⁊ tenet ibidē numero.153. car.175.
Delegatus pape an maior ordinario ſit in.c.cum contingat. numero.3.de reſcrip. car.178.
Delegatus ſi ordinario mādauerit vt aliquē excōicatū denūciet,ſi denūciauerit ⁊ poſtea denūciatus veniat allegās delegatū per alias lrās reuocatū fore.⁊ ꝙ ordinarius ſibi exhiberi faciat petat. an de hoc ſe ordinarius intromittere poterit ibidem numero.59. car.180
Delegati ſi a diuerſis impetrati fuerit ⁊ re exiſtēte dubia diuerſos pceſſus faciāt:a lrāꝝ validitate pceſſus validitas dependet ibidem numero.67. car.181
Delegatus dū aliquē citat,vt per ſe vel pcuratorē cōpareat manere dꝫ in.c.olim.numero.20.de reſcrip. car.182.
Delegatus vbicūqꝫ ſibi ꝯgruū vī p tribunali ſedere pōt in.c. nōnulli.numero.36.de reſcrip. car.191.
Delegatus an ſue commiſſionis locum egredi poſſit ibidem numero.37. car.191.
Delegatus ſi īfra duas dietas ad locū vbi breui reuerſurus nō eſt ſe abſentat qd agēdū ſit ibidem numero.100. car.193.
Delegatus vnius ex tribus ſi alteri cum clauſula appellatione remota ſubdelegauerit.ſi illi duo ipſum ſubdelegatum in vno termino decreto admiſerint an teneat in.c.dilectus. numero.9.de reſcrip. car.198.
Delegatus ſubdelegare pōt:ſi ſupior p vbū mādamus eām cōmiſerit in.c.mādatū. numero.5.de reſcrip. car.239
Delegatus pape extra romanā curiā datus.qui prebendam debitā ⁊ actori conferendam pronūciauit.an ſibi illam ꝯferre poſſit ibidem numero.101. car.244.
Delegati iuriſdictio ex vi ꝯſequētie ad oia icidētia hn̄ trahiꝛ in.c.qꝛ nōnulli.numero.59.de reſcrip. car.257.
Delegatus an partes in expēſis ⁊ damnis punire poterit ibidem numero.119. car.260.
Delegatus iudex quando in expenſis condemnare debet ibidem numero.124. car.261.
Delegatus ſedis aplice ſi in ſua legatiōe deliqͥrit an ab ordinario vbi deligt puniri poterit ibidē numero.133.cū ſeq. 261.
Delegatus an delegantis conſuetudinem ſequi debeat in rubrica numero.63.de conſue. car.266.
Delegatus an illitteratus eſſe poſſit in.c.ad noſtraꝫ.numero 25.cum ſeq.de reſcrip. car.275.
¶ Delicta in quibus purgatio admittatur que ſint in.c. ex litteris.numero.1.de conſti. car.71.
Delictū qn̄ graue vel leue eſſe dicaꝛ iudicio arbitrio ſtatur in c.ſedes.numero.82.de reſcrip. car.137.
Delictū nūqd aliqs abſns p lrās vel p pcuratorē ꝯfiteri poſſit in.c.olim.numero.60.⁊ numero.62.de reſcrip. car.184.
Delicti aut ꝯtctus rōne quis de illo domicilio.aut illi⁹ ſubditus effectus nō diciꝛ.ſed bene de illo foro in.c.dilectus. numero.54.cum ſeq. car.200.
Delictū cōmiſſuꝫ in mari aut portu ciuitati ppiquo an in ciuitate puniri dbeat in.c.rodulphus.n̄.39.de reſcrip. car.231.
Delicto in loco incolatus cōmiſſo. an originalis puincie ⁊ incola interdici poſſit ibideꝫ numero.116. car.234.
Delictū an ſit feudi dn̄um in bello grauiter vulneratum deliquē in.c.lr̄is.numero.8.de reſcrip. car.245.
Delicto de cōmittendo credulus excuſatur in.c. ad hec. numero.21.de poſtu.prela. car.301.
Delicto de committendo quilibet ad corrigendum admittitur ibidem numero.23. car.301.
Delicto in ꝯſuetudinem deducto quis furca ſuſpēdi pōt in.c. cū tanto.numero.5.cum ſeq.de conſue. car.292.
Delinquēs vltra ſue ptātis limites.ex temeritate delinquere dr̄ in.c.cū venerabilis.numero.5.de cōſue. car.182.
¶ Demōſtratio vbi generi adijciaꝛ ſi falſa fuerit diſpō nulla ⁊ icerta reddiꝛ in.c.ſignificāte.numero.64.d reſcrip. 229.
Demōſtratiōis finib⁹ recedēdū nō eſt ibið n̄.65. car.229.
Denominatio vnaqueqꝫ a fine ſit in.c.mandatū.numero.32. de reſcrip. car.240.
¶ Denūciatio litis mote quolibet tpe fieri pōt nō tn̄ poſtqꝫ in cā ꝯcluſū fuerit in.c.dilectus.numero.4.de reſcrip. 199.
Denūciatio ſup maleficio cōmittēdo admittiꝛ.ſꝫ ſup iā ꝯmiſſo accuſatio in.c.ad hec.numero.11.de poſtu.prela. car.301.
¶ Deportat⁹ lꝫ eoꝝ q̄ iuris ciuilis ſint icapax ſit.tn̄ eoꝝ q̄ facti exiſtūt capax eſt in.c.caplm.n̄.39.de reſcrip. car.203.
¶ Determiatio ois ſm qð ſuo determinabili adiacet opaꝛ in.c.olim.numero.75. car.182.
Dictio omnis quomodo ſumatur in.c.canonum ſtatuta.numero.92.de cōſti. car.8.
Dictio put tibi videbiꝛ qd iportet ibið nu.115. car.9
Dictio quotiens quid ſignificet in.c.cognoſcentes. numero 22.de conſti. car.14.
Dictio quandoqꝫ quomodo capiatur in.c.cum omnes. numero.7.de conſti. car.24.
Dictio manet ptāteni ad ſe retentā ⁊ trāſlataꝫ denotat in.c. cū acceſſiſſent.numero.12.de ꝯſti. car.36.
Dictio niſi qn̄ affirmatiue pcedit necītatē iponit ibi.n̄.38. 37
Dictio amplius que dictio ſit ⁊ quo pacto exponaꝛ in.c.cum M.ferrarienſis.numero.50.de conſti. car.49.
Dictio preter qūo ponaꝛ ⁊ ſupponat ibidē numero.74. 51.
Dictio poſtmodum quid importet ⁊ quomodo ponatur ibidem numero.76.cum ſeq. car.51.
Dictio poſtea quid denotet ibidē numero.78. car.51.
Dictio quaſi quid portendat in.c.eccleſia ſancte Marie. numero.70.de conſti. car.69.
Dictio ⁊ quandoqꝫ pro vel ponitur in.c.ex pte. numero.20. cum ſeq.de reſcrip. car.94.
Dictio ceteꝝ aduerſatiua eſt in.c.ceteꝝ.n̄.2.d reſcrip. car.95.
Dictiōes q̄ diſiunctiuā vel alternatiuā ſignificāt q̄ ſint in.c.inter ceteras.numero.11.de reſcrip. car.98.
Dictio ſeu ad diſiunctiuam ⁊ coniunctiuam indifferens eſt ibidem numero.19. car.98.
Dictio prout ad quid referatur in.c.cū ad aures.numero.9. de reſcrip. car.108.
Dictio ēt nūqd iplicita ſit in.c.ſi aūt.n̄.39.de reſcrip. car.112
Dictio et inter que ponatur in.c.ex pte.n̄.92.de reſcrip. 121.
Dictio via quonammodo multipliciter ſūmatur in.c. paſtoralis.numero.59.de reſcrip. car.129
Dictio penitus quid ſignificet in.c.paſtoralis.§.quoniā. numero.34.de reſcrip. car.123.
Dictio in qūo ponaꝛ in.c.ſedes.numero.51.de reſcrip. 135.
Dictio ali⁹ cuius nāe ſit ibið nu.122.⁊.123.cū ſeq. car.138.
Dictio prorſus quid denotet in.c.ſuper litteris. numero.17. de reſcri. car.157.
Dictio ptinus quē effectū habeat ibið numero.18. car.157.
Dictio funditus quid ſignificet ibidē numero.19. car.157.
Dictio cōmodum cui adapteꝛ ibidem numero.82. car.159.
Dictio forſan qd importet ibidem numero.247. car.164.
Dictio quaſi cuius q̄litatis ſit ibið numero.250. car.264.
Dictio nullatenus quid notet ibidem numero.265. car.165.
Dictio tp̄s qd importet in.c.plerūqꝫ.n̄.5.de reſcrip. car.176
Dictio multum qūo ſumaꝛ ibidē numero.6. ca..176
Dictio plurimi de quot verificeꝛ ibideꝫ numero.11. car.176.
Dictio oliꝫ an oē tp̄s iportet in.c.oliꝫ.n̄.1.de reſcrip. car.181.
Dictio iteꝝ an geminationē ſignificet ibið numero.3. 181.
Dictio tanqꝫ an nota impropꝛietatis ſit in.c.nōnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.14.de reſcrip. car.194
Dictio pͥus quēadmodū ponaꝛ in.c.capꝉꝫ.n̄.4.d reſcrip. 202
Dictio caplm qūo in iure ſumaꝛ ibið.nu.10.cū ſeq. car.202.
Dictio nōnulli q̄ pacto expōaꝛ in.c.in nr̄a.n̄.1.d reſcrip. 210.
Dictio aliorum an ſimilium implicatiua ſit in.c.ex parte decani.numero.20.de reſcrip. car.217.
Dictio ⁊ē.breuitate ſcripta quid importet in.c. ſignificante. numero.79.de reſcrip. car.229.
Dictio alij qūo ponaꝛ in.c.rodulphus.n̄.105.d reſcrip. 233.
Dictio quodammodo que ſit in.c.ſignificauit. numero.26. de reſcrip. car.237.
Dictio ſi an cōditiōem faciat in.c. mandatum. numero.13.

de reſcrip. car.239.
Dictio ⁊ poſtea an dilationẽ faciat vbi dicat̃ ꝓmitto tibi.x. ad paſcha ⁊ poſtea ibidem numero.110. car.244
Dictio cetex aduerſatiua ẽ in.c.cetex.ñ.2.de reſcrip. car.95.
Dictio iã qd ĩportet in.c.abbatẽ.nu.2.de reſcrip. car.246.
Dictio a vel ab quo pacto ſumatur in.c.ab excommunicato. numero.2.⁊ numero.3.de reſcrip. car.248.
Dictio vna in eadẽ oõne poſita qñq equalr̃ nõ determinat in.c.q2 nõnulli.numero.102.de reſcrip. car.260.
Dictio dũ quẽadmodũ varie ponat̃ ibidẽ numero.137. 262.
Dictio ex qd denotet in rubri.numero.18.de ꝯſue. car.263.
Dictio libido qd ſignificet ibidẽ numero.47. car.265.
Dictio ꝯſuetũ ꝑ quot vices diñcet̃ ibiđ numero.77. car.267.
Dictio vel ordinem denotat in.c. cum venerabilis. numero 10.de conſue. car.283.
Dictio icuria qũo capiat̃ in.c.ex pte.ñ.18.de ꝯſue. car.291.
Dictio cũ quo pacto ponat̃ in.c.cũ tãto.nu.1.de ꝯſue.. 292.
Dictio aliquateñ quo pacto ſumat̃ ibiđ nũero.35. car.293.
Dictio vſq qũo accipiat̃ ibidẽ numero.43. car.293.
Dictio vel qũo reſoluat̃ ibidem numero.44. car.293.
Dictio inueterata qd importet ibidẽ numero.113. car.298.
Dictio vbicunq quomodo ſumatur in.c.ad hec. numero.1. de poſtu.prela. car.301.
Dictio publice qũo reſoluat̃ ibidẽ numero.36. car.302.
Dictio ſeu quomodo accipiatur in.c.bone memorie.numero 70.de poſtu.prela. car.308.
Dictio vnanimiter quid importet in.c.bone.el.ij. numero.6. de poſtula.prela. car.308.
Dictio etſi quo pacto reſoluatur in.c.⁊ ſi vnanimiter.numero.1.de poſtula.prela. car.312
Dictio imperpetuũ quemadmodum limitet̃ in.c.ex litteris. numero.42.de conſti. car.74.
¶ Dies ⁊ cõſul nunqd aduerſario edendi ſint in.c. eam te. numero.94.de reſcrip. car.103.
¶ Dieta dicit̃ qñ qs dictũ hoſpitiũ ⁊ lectuz interuenire habeat in.c.nõnulli.numero.29.de reſcrip. car.191.
Diete vulgares q̃ ſint ſi aliquo in loco nõ appareat ad quas recurrendum ſit ibidem numero.33. car.191.
Dieta an alr̃ ꝑ mare q̃z ꝑ terras mẽſurari đbeat ibi.n.34. 191
Dietas duas ſi cõmiſſionis locus excedat an ibi procedere poſſit ibidem numero.35. car.191.
Diete a fine dioceſis cõputat̃ vbi reus domicilium habeat ſi ſi plures dioceſes habuerit ibidẽ numero.98. car.193
Diete in regib⁹ ⁊ ducib⁹ plures dietas hñtibus in reali a dioceſis fine: vbi res ſita fuerit cõputant̃.in pſonali vo ad locum vbi magis ꝯuerſabat̃ reſpectus habebit̃ ibiđ nu.99. car.193
Diete ſm iſta tempora quomodo computentur in.c.dilect⁹. ibidem numero.27.de reſcrip. car.199.
Diete in actione reali vel perſonali quo pacto computentur ibidez numero.45.⁊ ſeq. car.200.
Dietax rõ nec nũerus habet̃.qñcũq index rei ſite rõne in ipius territorio cogñſcere velit ibidem numero.58. car.100.
Dietarum cõputatio a loco principalioris domicilij ⁊ non vbi res ſita fuerit fienda eſt: vbi impetratio ex̃ rei ſite locum ſiat ſeu contractus vel delicti connexi ſi res litigioſa fuerit ibidem numero.62. car.200.
Diete an a loco delicti vel contractus computentur: etiam ſi reus citationis tempore in eodem loco eſſet ibidem numero 72.⁊ numero.73. car.201.
¶ Differentia vniuſcuiuſq rei a forma conſtat in rubri.numero.50.de conſti. car.3.
Differentia inter ſenẽ ⁊ iuuenẽ propa iuris habentẽ fieri nequit in.c.cũ oẽs.numero48.de conſti. car.26.
Diffamare qd ſit in.c.ſi aũt.numero.26.de reſcrip. car.111.
Diffinitio oĩs phox ſnĩa ex genere ⁊ differentijs conſtare debet in rubrica numero.18.de conſti. car.1.
Diffinitio an de eſſe rei ſit ibidem numero.46. car.3.
Diffinitio in iure periculoſa eſt ibidẽ numero.69. car.5.
Diffinitio illa ſufficiens dicitur: que cuilibet ſub diffinito pieto competit ibidem numero.218. car.61.
Diffinitionis quecunq pars de eſſentia diffiniti eſt ibidez numero 230. car.62
Dignitas per ſtatutum capituli a papa confirmatum ſuppreſſa: ita per contrarium actum verbis factuz a capitulo reſuſcitatur ſicut per contrarium facti actũ in.c.cum acceſſiſſẽt. numero.6.de conſti. car.36.
Dignitates đ iure ciuili quot ꝓprie ſint ibiđ nu.17. car.36.
Dignitas quo pacto ad pſonatũ ⁊ offiñ ſe habeat.⁊ quo pacto large ⁊ ſtricte ſm materiã in qua profert̃ ſũmatur: vel ſz proferentis mentem ibidem numero.18. car.36.
Dignitas in genere ſũpta: ⁊ ꝓut eſt gens bone fame hoiem cõprehendit.⁊ quo pacto dignitas capiat̃ ibiđ nu.20. car.36
Dignitas tanto tẽpore vacare põtq ipſi⁹ collatio ad papã deuolui poſſit ibidez numero.24. car.37.
Dignitate in aliqua eccl̃ia ſuppſſa ipoſſibilis eſt amplius illius dignitatis vacatio ibidẽ numero.60. car.38.
Dignitas deſtructa ⁊ poſtea reparata nunquid eadẽ nũero ſit ibidem numero.90. car.39.
Dignitas vbi reſurgit ẽt dignitatis ꝯfirmatio ibiđ nu.92. 39
Dignitas aliqua annihilata ⁊ reparata poſtea nũqd duos vaſallos reciperet ibidem numero.94. car.39.
Dignitas ſi in eccl̃ia ſit.⁊ aliqs ꝯſueuit eẽ in alijs eccleſiis ex priuilegio.ſi capl̃m cum epõ dignitatẽ ipſã ſuppſſit.poſtea illũ eligere voluerit nũqd poſſint ibidẽ numero.109. car.40.
Dignitatem aut honorem ſecularem petere nunquid licituz ſit ibidem numero.123. car.54.
Dignitas quid ſit remiſſiue in.c.cũ ad aures. numero.2.de reſcriptis. car.108.
Dignitate dignior ſemper preferendus eſt in.c.ſedes. numero.53.de reſcrip. car.136.
Dignitas quo pacto multiplr̃ capiat̃ ibiđ nũero.58. car.136
Dignitas noua ſine lnĩa pape in eccleſia eligi nõ pt̃ in.c.cuz olim.numero.7.de ꝯſue. car.281.
Dignitati alicui vbi in honorib⁹ deferẽdis de iure nec đ ꝯſuetudine ſpãli appet qd honoris adhibere debeam⁹ ad loci vicini ꝯſuetudinẽ recurrendũ eſt ibiđ numero.22. car.281.
Dignitas vna de nouo creata cũ alteri⁹ diminutiõe creat̃ ꝓceſſiõibus ſubſcriptõibus ⁊ ſilibus ibiđ numero.32. car.281.
Dignitatẽ eccl̃iaſticã an aliqs iuitus ad acceptandũ cõpelli poſſit in.c.⁊ ſi vnanimiter.numero.29.de poſtu.pla. car.313.
¶ Dioceſis appl̃one an ciuitas veniat in.c.dilectus. numero.10. de reſcrip. car.185.
Dioceſis qd ꝓꝓe iterptet̃ in.c.rodulph⁹.nu.3.đ reſcrip. 229.
Dioceſan⁹ cui in dioceſi ſua ſcribit̃.ꝙ vbi pro alio ſcriptum nõ ſit ꝓuideat vel ꝓuideri faciat.id exeq nõ põt in.c.abbatẽ. in ſummario de reſcrip. car.246
¶ Dilatiões a mero iudicis arbitrio pendent in.c.canonuz ſtatuta.numero.173.cũ ſeq.de conſti. car.12.
Dilationũ nũerus a ꝯſuetudie pñxax ad ſbvt vaſallus ꝯtũax feudo ꝑuet̃ nũqd diminui poſſit in.c.ex lr̃is.nu.18.đ ꝯſti. 73.
Dilatione ⁊ mora vbicũq periculũ ꝓuenerit ſemp ꝯſilio minime habito procedi põt ẽt ſi cauſa cõmittat̃ vt ſine eo expediri nequeat in.c.ex lr̃is.numero.20.de conſti. car.74.
Dilatione pendente licet nihil innouanduz ſit.nihilominus quo ad tertium aliqd innouari poterit in.c.ſicut romana. numero.11.de reſcrip. car.88
¶ Diſpẽſare pupillũ q homicidiũ fecerit an iuſta cã ſit in.c. canonũ ſtatuta.numero.148.de conſti. car.11.
Diſpẽſare nunquid papa poſſit ſm ſuum velle.⁊ qd ẽt in ordinario ibidem numero.164. car.12.
Diſpẽſare an papa poſſit ſine cã ⁊ nũqd in foro conſcientie talis diſpenſatio tuta ſit ibidem numero.173. car.12.
Diſpenſare an iuriſditionis ſit ⁊ qd ꝓprie diſpenſatio ſit in c.cum oẽs.numero.97.de conſti. car.29.
Diſpenſare nõ põt epũs contra beneficiũ patronalis inſtitutionẽ vel ipſum ſine patroni conſenſu minuere in.c.cum acceſſiſſent.numero.30.đ conſti. car.37
Diſpenſare nunqd epũs poſſit ꝙ aliud beneficiuz habens beneficium patronale habeat ſi illud inſtitutioni a patrono facte repugnat ibidem numero.31. car.37.

Diſpenſare

Diſpēſare lȝ eps ex cā rōnabili ſupueniente contra canones diſpenſare nequeat. ex tali tñ ēt ſuperueniente aliquo caſu bene poterit in.c.cū.M.numero.61.de conſtitu. car.50.
Diſpenſa e non poteſt eps contra ſua ſtatuta.p q̄ ius alteri queſitum eſt ibidem.numero.66. car.50.
Diſpenſare poſſe ꝑuilegiū epoꝝ eſt.cui p reſcriptū ōrogatuꝫ non intelligit in.c.cū ordinē.numero.57.de reſcrip. car.103.
Diſpenſare an eps poſſit quādo pro ſimplici beneficio ſimonia cōmittit in.c.abbatem.numero.28.de reſcrip. car.47.
Diſpenſare contra apoſtoli preceptum an papa poſſit in.c. quanto.numero.36.de ꝯſuetu. car.277.
Diſpenſare ſuper etatis defectu epiſcopus non poteſt in.c.ꝛ ſi vnanimiter.numero.15.de poſtula.ꝑlato. car.313.
Diſpenſatus qs vt duo beneficia reſidētiam reqrentia retinere poſſit in ꝯñtiā diſpēſatū vr̄.vt in vno pſonalr in alio p ſubſtitutū reſidere poſſit i.c.cūmqꝫ.ñ.158.de reſcrip. car.150.
Diſpenſandi poteſtatem an capitulum babeat in.c.cū ꝯſuetudinis.numero.1.de conſuetu. car.288.
Diſpēſationē ſup beneficioꝝ pluralitate ſi qs impetrauerit. ꝛ mētionē nō fecerit ꝙ illa beneficia ꝑus illicite tenebat non valet in.c.cum ad aures.numero.48.de reſcrip. car.110.
Diſpenſatio ſi cū monachis ſimoniacbis fiat nunqd ad abbates extēdat in.c.ſedes.numero.196.de reſcrip. car.140
Diſpēſatio nō vȝ ſi ꝑpoſiturā bñs ꝛ impetrat ꝙ ſibi bre pſonaliter liceat. ꝛ eū ꝑpoſitura licite retinere.ſi animaꝝ curam taceat in.c.poſtulaſti.numero.7.de reſcrip. car.187.
Diſpenſatio ad defectus expreſſos nō porrigitur in.c.ſuper litteris.numero.42.de reſcrip. car.157.
¶ Diſpoſitio generalis non dicitur.quando ſolum ſub ſpecie vna ſub genere comprebēſa verificando venit.ſed potius incerta diſpoſitio incerta nuncupat in.c.paſtoralis.§.quoniam.numero.35.de reſcrip. car.132.
Diſpoſitio vnaqueqꝫ tūc cōſtitutionis nomen accipit qñ ſcripta eſt in rubrica.numero.58.de conſtitu. car.4.
Diſpoſitio autentice cōtra rogatus an in qbuſcūqꝫ captiuis locū bēat in.c.que in eccleſiaꝝ.numero.19.de ꝯſtitu. car.30.
Diſpoſitio ſi dixerit antiani ꝛ conſiliarij fecerūt intelligitur ꝙ tota vniuerſitas collegialiter fecerit in.c.cum acceſſiſſent. numero.2.de conſtitu. car.55.
Diſpoſitio capituli cum contingat an in duobus delegatis ad vniuerſitatem cauſarum locum babeat in.c.cum contingat.numero.80.de reſcrip. car.181
Diſpoſitio.c.nonnulli de reſcrip.an in gſaꝝ executoribus locum babeat.i c.nōnulli.numero.15.de reſcrip. car.190.
Diſpoſitio vnaqueqꝫ ꝛ impetratio cōem intelligendi vſum ſemp excipit i.c.nōnulli.ñ.32.de reſcrip. car.191.
Diſpoſitio de diacono an in ſubdiacono locū babeat in.c.in noſtra.numero.13.de reſcrip. car.210
Diſpoſitio gñalis pp rationis idēptitatem quo pacto extendi poſſit in.c.q2 nōnulli.numero.77.de reſcrip. car.258
Diſpoſitio l perſonalibus an in realibus cōmoditatis rōne locum babebit ibidē.numero.83. car.258.
Diſpoſitio capl̄i q2 nōnulli in plurib9 pſonalib9 actiōib9 loquēs an in plurib9 realib9 locū bēbit ibidem.ñ.84. car.259.
Diſpoſitio potiꝰ applicat ad ꝯtractum q̄ȝ ad legatum quando cūqꝫ in actu vltime volūtatis quis ad traditionis actum venerit in.c.ex lr̄is.numero.31.de conſuetu. car.269.
Diſpoſitum cui cōmittit executio committi videt in.c.abbatem.numero.6.de reſcrip. car.246.
Diſtinctio inter amicum leui dilectione ꝛ magna dilectione coniunctum que nam ſit in.c.cum.M.numero.14.de conſtitutionibus. car.45.
Diſiūctiua adboc vt verificet qñqꝫ vtriuſqꝫ partis ditas requirit in.c.inter ceteras.numero.24.de reſcrip. car.99.
Diu quando aliquid factum eſſe dicatur iudicis arbitrio ſtatur in.c.ſedes.numero.83.de reſcrip. car.137
¶ Diuiſio vbicūqꝫ fuerit ibi ſeparatus intellectus exiſtit in c.rodulpbus.numero.9.de reſcrip. car.229.
¶ Diuitias appetere vtꝝ mortale peccatum ſit in.c.nam eō cupiſcentiam.numero.40.de conſtitu. car.22.
Diuitie res viliſſime ſunt.ideo pſona rebus ſemp preferenda eſt in.c.dilectus.numero.34.de reſcrip. car.186.
¶ Doctores p verbū credo ꝯtria ꝯſilia ꝯtrijs tpibus dantes nunqd excuſent i.c.canonū ſtatuta.ñ.14.de conſtitu. car.11.
Doctores ſacerdotes eē dñr. ꝛ cum doctorant vt ſacerdotes infulant in.c.tranſlato.numero.7.de conſtitu. car.18.
Doctori principalr ſi ſcole magis bonorabiles deputate fuerint talis doctor ad principalem lecturam deputari videtur in.c.cum M.numero.91.de conſtitu. car.52.
Doctor ſi eminentis ſcientie fuerit ita ꝙ ſine labore conſulere poſſit:nunquid licite emolumenta aliqua recipiat in.c.ex litteris.numero.37.de conſtitu. car.74
Doctor licite a ſcolarib9 collectā petere pt ibidē.ñ.38. cā.74
Doctor nobilis nobilitate politica doctori ignobili eque docto pferēdus eſt in.c.ad aures.numero.12.de reſcrip.car.108.
Doctores legentes ꝛ ēt terraꝝ poteſtates bona principia facere debent ac ſolliciti eſſe vt bonum finem ꝯſequant in.c.paſtoralis.§.quoniam.numero.6.de reſcrip. car.131.
Doctor an per ſubſtitutum legere poſſit in.c.cum dilecta.numero.61.de reſcrip. car.172.
Doctores vnico verbo imperator facere poteſt in.c.ex parte decani.numero.29.de reſcrip. car.218.
Doctor a ciuitate relegatus nunqd in ſuburbijs legere poterit i.c.ſignificante.ñ.71.de reſcrip. car.229.
Doctor vbicūqꝫ legerit an illius ciuitatis ciuis eſſe dicat in c.rodulpbus.numero.139.de reſcrip. car.234
Doctor iuuenis antiquiori eo preferendus eſt in.c.cū olim. numero.3.de conſuetu. car.281.
Doctor doctoratus gradu ꝑuatus.an ēt examē intrādo iteꝝ approbari poſſit in.c.cū ilio.numero.81.de cōſuetu. car.296.
Doctria vniformis in bis q̄ p accidēs variant dari neqt i.c. bone memorie.el.ij.numero.25.de poſtu.ꝑlato. car.238.
¶ Dolus ꝛ negligentia in reſcriptis regulr̄ eqperant in.c. ſi autem.numero.7 de reſcrip. car.110.
Dol9 ꝛ negligētia q̄ſtū ad expēſaꝝ refectōeꝫ idē opant:nec calūnie iuramtū deſtori ꝓdeſt i.c.ex pte.ñ.54.d reſcrip. 119.
Dolus ꝛ fraus diuerſa exiſtunt in.c.ex tenore.numero.11.de reſcriptis. car.141
Dolum adeſſe reipſa vl ex propoſito an paria ſint in.c.in noſtra.numero.103.de reſcrip. car.215.
Doloſus de ſuo dolo commodum reportare non debet in.c. ſedes.numero.18.de reſcrip. car.140.
Doloſus deprebendit confuſe loquēs in.c.ſuper litteris.numero.139.de reſcrip. car.161.
¶ Domiciliū ſola domus poſſeſſio q̄ in alia cōparat ciuitate nō facit in.c.dilectus.numero.34.de reſcrip. car.199.
Domicilium an clericus ꝑbende vel eccleſie quā bȝ rōne bre dicatur ibidem.numero.35. car.199
Domiciliū vbi ꝓprie qs bre dicat ibidē.numero.37. car.199
Domicilia plura clericus non babet ēt ſi plura beneficia babeat ibidem.numero.38. car.199.
Domicilium clandeſtinum eſſe nequit.ſed bene origo ibidē. numero.39. car.199.
Domicilium an vbi quis larem babet babere dicatur ibidē numero.40. car.199
Domiciliū an ibi qs ꝯſtituiſſe pſumat:vbi miori tpe ānoꝝ.x. ſteterit. ꝛ an ibidē ꝯueniri poſſit ibidē.ñ.43.ꝛ.44. car.200.
Domiciliū vbi quis babet:an in rei vendicatione reſpondere teneatur ibidem.numero.47.ꝛ ñ.48. car.200.
Domiciliū ſortiri in quo a foro differat ibidē.ñ.51. car.200.
Domicilium quonam pacto inſtrumēto probetur in.c.in noſtra.numero.96.de reſcrip. car.214.
Domiciliuꝫ an per diſcurſum contrabatur in.c.rodulpbus. numero.4.de reſcrip. car.229.
Domicilium ſi quis in dioceſi babeat an de ciuitate eſſe cenſeatur ibidem.numero.123. car.134.
¶ Dominio rei ſue nunqd ſupior aliquem priuare poſſit in c.cognoſcentes.numero.19.de conſtitu. car.14.
Dominiū vtile penes vaſallū eſt:directū aūt penes dominū in.c.que in eccleſiaꝝ.numero.2.de ꝯſtitu. car.29.

Dominiū in incorporalibus aliquibus ſine traditiōe q̄ritur in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.173.de conſtitu. car.58.
Dominiū ſine traditiōe vbicūq; acq̄rit̃ ibi ēt acq̄rit̃ quaſi dominium in.c.ex litteris.numero.78.de reſcrip. car.272.
¶ Donatiōem ſibi factam filiusfamilias a iudice inſinuari ſine patris ↄſenſu petere pōt.⁊ ſi in iudicio agere non poſſit in rubrica.numero.33.de reſcrip. car.85.
Donatio q̄dā btitudo eſt in.c.ſedes.n̄.7.de reſcrip. car.135.
Donatio regine alicuius ſi in trigita miliaribus terre fuerit ipſius contemplatione modica preſumitur in.c.ſedes.numero.11.de reſcrip. car.135.
Donationem ſi quiſpiam alicui de certa villa ⁊ omnibus iuribus que in ea fuerint fecerit.an iura ſpiritualia veniant ibidem.numero.35. car.135.
Donatio reuocat̃.ſi donatarius graue dānū donatori intulerit vbi ēt qđ dānū graue dicat̃ ibidē.numero.74. car.137.
Donatio facta ſeruo eccleſie benemerito.ſi ſ₃ modum facta fuerit non reuocatur ibidem.numero.86. car.137.
Donationem ſi quiſpiam alicui de toto argento fecerit.an ſigillum eius nomine conſuetum donare videatur in.c.ex litteris.numero.2.de reſcrip. car.268.
Donatio in infirmitate facta qualiter appelletur ibidem.numero.28. car.269.
Donatio inter viꝝ ⁊ vxorē in iure querendo matrimonio cōſtante valet.ſecus in iure queſito in.c.cum dilectus.numero.121.de conſuetudi. car.287.
Donatariꝰ an pſēns eſſe pſumat̃ ſi in inſtrō dicat̃.talis donationis titulo talem inueſtiuit ibidem.numero.93. car.273.
Dotare nunq̄d ſacerdos aliquo caſu filiā ſuā poſſit i.c.canonum ſtatuta.numero.193.de conſtitu. car.13.
Dotata nunq̄d filia videat̃:ſi iure aliquo caueat̃ ꝙ filia dote ↄtenta ſit:⁊ pr̄ ꝓ filia ſponſalia ↄ̄xerit.⁊ poſt ꝓmiſſam dotē mortuus fuerit in rubrica.numero.80.de conſuetu. car.266.
Dotem ſi maritus in omnē caſum ſm ius cōe reſtituere promittat:tunc mariti ꝓmiſſio.q̄ de ↄſuetudine ſeruat̃ locū hēbit in.c.canonū ſtatuta.numero.14.de ↄſtitu. car.6.
Dotē ſi pr̄ filie dederit.quā cl̄pa ſua ꝑdidit.nūq̄d ea₃ iteꝝ donare teneat̃.vbi ēt q̄d de ltia.quā filio pr̄ aſſignauit ⁊ doloſe ↄſumpſit in.c.q̄ in eccleſiaꝝ.numero.20.de ↄſtitu. car.30.
Dotem reſtituere ꝓmittēs ſm ꝙ de iure tenet̃.an ꝓut de ↄſuetudie ē itelligat̃ i.c.ſup l̄ris.n̄.164.de reſcrip. car.161.
Dotem ſi pr̄ marito ꝓ filia dederit.⁊ ipſe in oēm dotis euentum de iure communi reſtituere ꝓmiſit.an vxore mortua filijs remanentibus reſtituatur in rubrica.numero.24.de conſuetudi. car.164.
Dos vel dotalis fundus alienari nequit in.c.ex parte.numero.37.de conſuetu. car.291.
¶ Dubitans ignoranti equiperatur in.c.cu₃ contingat.numero.66.de reſcrip. car.180.
Dubiū aliqđ nouū q̄ñcūq; emerſerit.q̄uo interpretandū ſit in.c.canonū ſtatuta.numero.143.de conſtitu. car.11.
Dubiū ſi ſuper aliquo ſtatuto emergat.ad quem pro ipſo interpretando recurrendum ſit ibidem.numero.144. car.11.
Dubiū ꝓbabile eē d₃.q̄m ptes dubiū effingere nō pñt vbi dubiū ſit in.c.paſtoralis.numero.20.de reſcrip. car.127
¶ Duo quotiens ſic ſe habent vt de vno ad aliud ꝑueniat̃.diſpoſitum in vno.ad reliquum diſpoſitum videt̃ in.c.trāſlato.numero.5.de conſtitu. car.18
Duo quādo ſic ſe habent.ꝙ vnū ſine altero ſtare nequit.tūc ſublatum remanentis virtute remanet in.c.cum acceſſiſſent.numero.54.de conſtitu. car.38.
Duo q̄ñcūq; mandant̃.pro quoꝝ quolibet quis ab eccleſia remoueri debet valet vnum in.c.īter ceteras.numero.5.⁊ numero.21.de reſcrip. car.98.
Duo vbicūq; ↄcurrant.quoꝝ vnum nocet.⁊ alteꝝ ꝓdeſt.illđ qđ nocet attendit̃ in.c.cāmq;.nu.95.de reſcrip. car.148.
Duo vbicūq; regul̄r a iure differūt.⁊ ſi quoad certu₃ caſum equiperent̃.ius exorbitans de vno loquens.ad reliquu₃ non extendit̃ in.c.nōnulli.numero.70.de reſcrip. car.193.
¶ Dux in actibus quos vt duꝝ gerit in habitu ducali ſtare d₃ in.c.cum ↄſuetudinis.numero.33.de conſuetu. car.289.

Eccleſie

Eccleſie q̄cq̄d vtile eſt officiū rōne prelato neceſſarium d̄r:qui ipſius vtilitatem ꝓcurare tenetur in.c.cū oēs.numero.74.de conſtitu. car.27.
Eccleſia ſemper pauperi ſuccurrere tenetur in.c.que in eccleſiaꝝ.numero.3.de conſtitu. car.30.
Eccleſia q̄n de delictis componit.nunquid de penis ⁊ ſingulorū iuribus cōponere intelligat̃ ibidem.numero.91. car.34
Eccl̄ia cl̄ico ꝓ vxore d̄putata ē.⁊ iō quēadmodu₃ qs plures vxores hr̄e ꝓhibet̃.ita hr̄e ꝓhibet̃ plures ꝓbēdas ſeu duo bñficia i diuerſis eccleſijs.bñ tñ bñficij fructꝰ lucrat̃ vt maritꝰ dotis fructꝰin.c.cū.M.ferrariēſis.n̄.57.de conſtitu. car.50.
Eccleſia alicuius poſſeſſionis vſufructum pauperi concedere poteſt ibidem.numero.129. car.55.
Eccleſie prelatus ſi alicui rem i emphiteoſim ↄceſſerit nec in ↄtractu expreſſu₃ fuerit.ꝙ in gn̄atione tertiā concedebat.in tertiam generationem conceſſum preſumitur.ſi ita ab eccleſia fieri conſueuit ibidem.numero.148. car.56.
Eccleſia bona quecūq; ſint.ſiue ruſtica ſeu vrbana laicoꝝ ſtatutis non ſubiacent ibidem.numero.58. car.68.
Eccleſia ⁊ priuati homines ſe in ſeruitoribus ⁊ miniſtris regulare debēt quatenus facultates ſue patiunt̃ in.c.ex parte.numero.8.cum ſeq.de conſtitu. car.78.
Eccleſie in q̄ſitis prelatus preiudicare neq̄t.ſ₃ bene in querendis in.c.ſicut romana.numero.19.de reſcrip. car.88.
Eccleſie appellatione capitulū comprehenditur in.c.cu₃ te.numero.12.de reſcrip. car.104
Eccleſijs pauperibus per pauperes clericos deſeruiendū eſt in.c.ad aures.numero.29.de reſcrip. car.109.
Eccleſia plebanalis capellā i ſuo plebanatu appoſitā poſſidere ⁊ tenet̃ ꝑt nō ponēdo ibi rectorē.ſ₃ capellanꝰ officiet ⁊ plebanatus noīe teneat in.c.ex pte.n̄.4.de reſcrip. car.117.
Eccleſia ſub ſe capellas habens capellaꝝ reſpectu matrix eccleſia dici poteſt ibidem.numero.7. car.117.
Eccleſie matricis appellatiōe eccleſia maior ⁊ baptiſmalis venit licet cathedralis non ſit ibidem.numero.9. car.117
Eccleſie vnitas ꝑ xp̄m deſignatur vt in cantico canticoꝝ colligit̃ in.c.paſtoralis.numero.65.de reſcrip. car.129.
Eccleſiā in ſciſmate retinere h̄ri ꝓximū ē ibidē.n̄.73.car.130.
Eccleſie res ſi magne fuerint.q̄ñcūq; vendant̃. citari debent in.c.edoceri.numero.35.de reſcrip. car.168.
Eccleſia vacāte vbi inter illos de capl̄o ſcādalū naſcat̃.ita ꝙ eoꝝ adminiſtratio ſuſpecta ſit.tūc illi loco ſupior adminiſtratorē dare d₃ i.c.cū dilecta.n̄.64.cū ſeq.de reſcrip. car.172.
Eccleſia nunquid poſt anni lapſum reſtitui debeat in.c.plerūq;.numero.57.de reſcrip. car.172.
Eccleſia poſſeſſione deſinere nequit vtcunq; papa eligat̃ i.c.olim.numero.48.de reſcrip. car.183.
Eccleſie bona quonam pacto partiri debeant in.c.poſtulaſti numero.30.de reſcrip. car.188.
Eccleſie cathedralis nomine.an in genere vel in indiuiduo exprimatur in.c.capitulū.numero.12.de reſcrip. car.202.
Eccleſiā pleno iure quoad poſſeſſionē ⁊ ꝓprietatē ſi qs hēat ⁊ ad aliā ſup q̄ q̄ſtio ſibi mouet̃ eligat̃.an ꝑ hoc ꝓori eccl̄ie renūciare videat̃ in.c.in noſtra.nu.91.de reſcrip. car.214.
Eccleſia ruralis an ↄtieat̃.ſi qs ꝓmā vacaturā in ciuitate impetrauerit in.c.rodulphus.numero.32.de reſcrip. car.230.
Eccleſia ſi numeꝝ determinatū nō habeat.⁊ ꝑ reſcriptū vnꝰ recipiat̃.an ſecūdo impetranti obijci poſſit in.c.mandatum.numero.56.de reſcrip. car.242
Eccleſie non ſeruiens de ipſius fructibus viuere non debet.ibidem.numero.81. car.243.
Eccleſia in qua primus papa monitorias dederit ſecundus executorias ꝑ ꝓmum non aūt ꝑ ſecundum grauata intelligit̃ in.c.l̄ris.in ſummario.de reſcrip. car.244.
Eccleſia orientalis conſtitutionibus pape non parendo non peccat in.c.ab excōicato.numero.45.de reſcrip. car.250.
Eccleſia ſi hereditatem dānoſam adiuerit.an vltra vires hereditarias teneat̃ in.c.ex l̄ris.numero.17.de cōſuetu. car.269
Eccleſie appellatione q̄d veniat ibidē.nu.25. car.269.

Eccleſie

Eccleſie quicquid confertur in remiſſioné peccatoꝝ conferri dicitur ibidem.numero.30. car.269.
Eccleſie ſi donatio facta fuerit.⁊ ipſius nemo nomine recipi at an notum preſumatur:⁊ an quilibet ꝑ eccleſia donationem recipere poteſt ibidem.numero.67.⁊ numero.68. car.271.
Eccleſia exempta an epi interdictum generale ſeruare tenentur in.c.cum inter.numero.10.de conſuetu. car.279.
Eccleſia noua an iter parrochialis eccleſie limites creari poſſit.ſi ipſi in redditibus non preiudicetur in.c.cum olim.numero.34.de conſuetudi. car.281.
Eccleſie nomine licet omnes eccleſie ſubiecte exempte ſint.tamen ſpeciales eſſe dicuntur in.c.cuꝫ venerabilis.numero.4.conſuetudi. car.281.
Eccleſie conſtruende executoꝛ ipſaꝫ in monaſteriũ eligere nequit in.c.cum dilectus.numero.19.de conſuetu. car.285.
Eccleſia antiquis conſtitutionibus regi poteſt in.c.cuꝫ ꝯſuetudinis.numero.40.de conſuetudi. car.289.
Eccleſie nomine appellatione,quando eccleſia particularis veniat in.c.bone memoꝛie.numero.21.de poſtu.pla.car.306.
Eccleſia romana quotuplex ſit ibidem.numero.22. car.306.
¶ Edicta.tria interpellatim apponi debẽt.nec vnũ pꝛemptoriũ ꝑ tribus ſufficit.vbicunqꝫ aliqs p edictum monitus vt ad reſidendum veniat alias beneficio ſuo priuabitur in.c.ex litteris.numero.18.de conſtitu. car.73.
Edictum ⁊ conſuetudo ſm ius cõem ſemper interpꝛetari debent in.c.cum dilectus.numero.45.de conſuetudi. car.285.
¶ Edificium fundamenti naturam ſequitur in.c.ſuper litteris.numero.110.de reſcrip. car.160.
Electio confirmatio ⁊ ingreſſus paria ſunt in.c.cum acceſſiſſent.numero.134.de conſtitu. car.41.
Electio pape ad patriarchas ſpectare dꝫ.ſi cardiales omnes moꝛtui ſint ibidem.numero.152. car.430
Electione ſi qſpiã p aliqueꝫ ad offiũ aliqđ electus fuerit.ipm notũ būiſſe pſumiſ in.c.cũ dilecta.ñ.41.de reſcrip. car.171.
Electiõe in epiſcopum electus pꝛioꝛa beneficia vſqꝫ ad tranſactum tempus in conſecratiõe appoſitum retinet in.c.in noſtra.numero.90.de reſcrip. car.214
Electio a ſcholaribus facta v̾tutis electoꝝ peritate data ſemper pꝛefertur ſi ſtudij ſapientes ⁊ ſcholares in eligẽdo diſcoꝛdes fuerint in.c.ſignificante.numero.23.de reſcrip. car.227.
Electio pꝛelati per clericos ⁊ laicos inſimul facta non tenet in.c.ex litteris.numero.4.de conſuetudi. car.274.
Electio quelibet tres partes habet.⁊ pars q̃libꝫ late electio dici põt in.c.cum dilectus.numero.1.de conſuetu. car.284.
Electio de iure cõmuni ad capitulum ſpectat confirmatio ãt ad epm ibidem.numero.2. car.284.
Electiõis ius q̃ pacto multipl'r oꝛiaſ ibidẽ.ñ.17. car.284
Electio niſi canonica fuerit confirmari non debꝫ ibidem.numero.82. car.286.
Electio abbatꝫ de iure cõi ad ꝯnẽtũ ſpectat ibiđ.ñ.93.cã.286
Electio de iure communi facta vno ex canonicis contempto an valeat ibidem.numero.103. car.287.
Electio in quo a poſtulatione differat in rubꝛica.numero.5.de poſtula.pꝛelato. car.300.
Electione eligendi licentiam ſi qs a papa habuerit an eligere compellatur ibidem.numero.19. car.301.
Electio in loco interdicto an fieri poſſit in.c.ad hec.numero.53.de poſtula.pꝛelato. car.302.
Electio qñcũqꝫ de iure cõẽ ad eligẽtem ſpectet:ſi maioꝛ pars indignũ eligit.ad mioꝛẽ ptẽ eligẽdi ptãs deuoluiſ in.c.gratũ numero.15.de poſtu.pꝛela. car.305.
Electio ſi p capl'm trib⁹ pſonis data ſit.⁊ duo idignuꝫ eligũt tertia vero dignũ qs pferendus ſit ibidẽ.numero.16.car.305.
Electio p vnũ de capl'o facta in quo totũ ius reſidet vꝫ.ſi oẽs de capitulo vno excepto excõicati ſint.⁊ plaťum eligant modo iſte eos excõmũicatos foꝛe ignoꝛauerit.⁊ſi ſciuerit pꝛoteſtatus fuerit ibidẽ.numero.23.cum ſeq. car.305.
Electione vel eligendi poteſtate quibus caſibus aliquis priuetur ibidem.numero.25. car.305.
Electio an valet ſi illi vocati non fuerint qui pꝛiuati vel inhabiles ad eligendum ſint.licet an pꝛiuati fuerint diſcuſſum non fuerit ibidem.numero.16. car.305.
Electione perſone vitio caſſata ⁊ iure eligentes eligendi ptãte pꝛiuati ſunt ibidẽ.numero.27. car.305.
Electio ſi non concurrat.ſed ſola poſtulatio ⁊ a maioꝛi dumtaxat capituli parte fiat.an poſtulatio per ſuperioꝛem admittenda ſit facta a mioꝛi parte in.c.bone memoꝛie.numero.64.de poſtula.pꝛelato. car.308.
Electiõe eligẽtes eligẽdo incognitã pſonaꝫ ſuã ꝯſciam nõ ſaluant in.c.bone memoꝛie.numero.43. de poſtu.pla.car.309.
Electiõe eligendi ſunt ad eccleſiam illi de eccleſia quoꝛũ cõuerſatio nota eſt ibidẽ.numero.44. car.309.
Electio adhoc vt valeat opoꝛtet ꝙ due vocandoꝛum partes in capitulo ſint in.c.bone memoꝛie.ñ.52.đ poſtu.pla.car.310.
Electione eligentes aliquẽ in poteſtatem ſolemniter ante electionem ſibi pꝛeſentatã ſi reuocare voluerint an poſſint in.c.poſtulatiõem.numero.8.de poſtu.plato. car.312.
Electio facta de perſona poſtulabili vel ꝯ̃ nulla eſt in.c.⁊ ſi vnanimiter.numero.2.cũ ſeq.de poſtu.pꝛelato. car.312.
¶ Emens rem alij hippothecatam ſi ſuis ſumptibus ⁊ laboꝛibus eam melioꝛauerit ⁊ euincaſ per hypothecam habẽtem:pꝛimam eſtimationem pꝛeſtando liberatur in.c.cũ.M.ferrarienſis.numero.137.de ꝯſtitu. car.56.
¶ Emphiteoſim ſi qs ab eccl'ia hũerit.⁊ caſu foꝛtuito cõburaſ ⁊ ſi poſtea reficiaſ.emphiteota in emphiteoſiꝫ pſeuerare nõ cogeſ i.c.cũ acceſſiſſent.ñ.104.de conſtitu. car.40.
Emphiteoſim ſi aliqs ꝑ ſe ⁊ filijs ſuis accepit:đ maſculis nõ aũt de feminis intelligiſ ibidem.numero.154. car.57.
Emphiteoſim ſi pͥ ab eccl'ia ꝑ ſe ⁊ filijs ſuis accepit.⁊ ꝯſuetudo ſit.ꝙ filia pͥi nõ ſuccedat ſi dotata fuerit.ꝯ̃tus ſm illã ꝯſuetudinem geſtus intelligiſ ibidẽ.nu.156. car.57.
Emphiteota niſi purgauerit infra purgatiõis tps nunq̃ poſtea purgare poterit in.c.capl'm.nu.63.de reſcrip. car.205.
Emphiteoſis ſi ad tertiũ puenit q canonẽ ſoluit.emphiteota vero non ſoluit.an tertius canonẽ nõ ſolutũ opponere poſſit in.c.mãdatum.numero.76.de reſcrip. car.243
Emphiteoſim hñs an expelli poſſit ſi in canonis ſolone vn⁹ nũmus deficeret i.c.ſi ꝑponẽte.ñ.16.de reſcrip. car.254
Emphiteoſim hñs ſi p multos annos canonẽ nõ ſoluit.ſi demũ ſoluat ⁊ platus recipiat an iuri aduocãdi illã rẽ renũciare videaſ in.c.cũ dilectus.numero.119.de cõſuetu. car.287.
¶ Ens vnũqđqꝫ a ſua foꝛma denoiaſ.⁊ nũqd ipa eẽ rei det.⁊ ipam rẽ in eẽ ꝯſeruet in rubꝛica.nu.64.de conſtitu. car.4.
Ens ⁊ veꝝ ꝯuertunſ i.c.ſup l'ris.ñ.118.de reſcrip. car.160.
Epiſcopus ꝑpꝛie magratus vel ptoꝛ q̃dam in ſua dioceſi eſſe creditſ in rubꝛica.numero.21.de conſtitu. car.2.
Epiſcopus ſub cenſure pena conſtitutionem in ſuo epiſcopatu facere poteſt ibidẽ.numero.81. car.5.
Eps in eccl'ie ſue cã iudicare põt ibidẽ.nu.83. car.5.
Epiſcopus an clericum ad penam camere ſue applicandam clericum condemnare poſſit ibidẽ.numero.84. car.5.
Eps vtꝝ p ſtatutũ penã pecũiariã iponẽ poſſit ibi.ñ.84.cã.5.
Epo canonices nõ ſeruãti ſubditi obediẽtiã detrahere poſſunt in.c.canonũ ſtatuta.numero.47.de conſtitu. car.7.
Eps nunqd ſua ꝯſtitutiõe ligeſ ibidẽ.numero.84. car.8
Epiſcopi nunquid ſtatutum cõtra ius canonicum facere poſſint ibidem.numero.155. car.11.
Eps nunquid in his in quibus diſpenſando poteſtatem haberet ſtatuere poſſit ibidem.numero.177. car.12.
Eps cum capitulo nunquid contra ius cõe ſtatuere poſſit in c.cum oẽs.numero.2.de conſtitu. car.24.
Epiſcopus cum capitulo.⁊ſi nihil cõtra ius canonicũ ſtatuere poſſit.poterit tñ contra conſuetudinem id quod ius canonicum diſponentem ibidem.numero.3. car.24.
Eps ex iuſta cã cũ capl'o alři pͥudicaſ põt ibidẽ.ñ.17. car.25
Eps ꝯnexitatis ratione iuriſditionem in epum exercere põt in.c.cum.M.numero.30.de conſtitu. car.47.
Eps licet canonũ cuſtos eſſe debeat.neqꝫ ꝯ̃ ius canonicũ cõſtitutionem edere poſſit.nihilominus ex rationabili cã ꝯ̃ ius canonicum ꝯſtitutionẽ edere poterit ibidẽ.ñ.60. car.50.

Epõs an peccet: q cõſanguineū ſuū egenté ⁊ dignū alteri magis digno nō aūt egenti pferat ibidem.numero.121. car.54.
Epõs ſi vná cām de geſtis p ſuū vicariū ↄfirmet cetera approbare videt eↄ vero ſi vná reprobat.cetera ↄfirmare videt:aū tū oib⁹ prius diſcuſſis ibidem.numero.89. car.70.
Epõ ſi papa creandi nouá dignitaté ptátem cõceſſerit:qd́ de iure epõs facere poterat.itelligit vt iſtō puilegiū ſine capl̃i cõſenſu aliqd opet in.c.ſicut romana.ñ.74.de reſcrip. car.92.
Epõs nunquid anteq̃ conſecratus ſit.pmotus dici poſſit in.c.cam te.numero.2.de reſcrip. car.104.
Epm electum ſi ciuitas interfecit.epm interfeciſſe nō dicitur ibidem.numero.3. car.104
Epõs capituli caput eſt.capl̃m vero ipa mēbra.⁊ ſic epõs cum capitulo vnū corpus faciūt ibidem.numero.507. car.106.
Epõs p rebus eccleſiaꝝ ſibi ſubiectaꝝ agere pōt in.c.ex parte.numero.19.cum ſeq.de reſcrip. car.117.
Epõs ⁊ capl̃m ſi aliqd agere bēant act⁹ nō vꝫ:niſi cū ipſo epõ maior capl̃i ps ↄcurrat.ſicut eↄ nō ſufficeret maior capl̃i ps ſine epõ in.c.paſtoralis.ñ.47.de reſcrip. car.128.
Epõ expreſſo rex pp dignitatis ſue excellentiam ↄueniri non poteſt in.c.ſedes.numero.132.de reſcrip. car.138.
Epõs habet reꝝ eccleſiaſticaꝝ poteſtatem ad diſpenſandum.in.c.poſtulaſti.numero.27.de reſcrip. car.188.
Epõs eccleſias ſibi ſubiectas viſitans viſitationis ratiōe licite procurationeꝫ petit ibidem.numero.33. car.188.
Epõs pecuniam hīc pōt vt neceſſitatis tempore ſuis ⁊ alioꝝ neceſſitatibus ſubueniat ibidem.numero.35. car.188.
Epõs an inuito patrono queꝫ in eccleſia patronata inſtituere poſſit in.c.in noſtra.numero.144.de reſcrip. car.217.
Epõs qſcūq; religioſis eccleſiaꝫ in qua nullus fructus pcipit ↄcedat an fructus oēs preter cathedraticum ↄcedere videat in.c.rodulphus.numero.71.de reſcrip. car.232
Epõs ſi oēs leproſos in ciuitate ſtantes.niſi infra octo dies receſſerint excōmunicauerit.ſi eoꝝ aliquis portas exiuerit.⁊ in hoſpitali in ſuburbijs poſito ſe reduxerit an excōmunicat⁹ eē dicatur ibidem.numero.109. car.233.
Epõ ſi ſm mādatū exeq non tenet:ſi illud exeq velit an poſſit in.c.mandatum.numero.52.de reſcrip. car.142.
Epõ ſi mādet an in eccl'ia i qua abbas ſolum ius pſonat⁹ hꝫ puidere poſſit in.c.abbatem.numero.22.ð reſcrip. car.246.
Epõ ſi in dioceſi prouidere mandetur:an in ciuitate puidere poterit ibidem.numero.24. car.247.
Epõ ſi bñficioꝝ i dioceſi ſua vacātiū fruct⁹ ipetrauerit an eↄ pro bñficia i dioceſi poſita cōprehēdant ibið.ñ.33.car.247.
Epõs an ſm ius ciuile vl' canōicū iudicare debeat.ſi duo laici ipſius iuriſditionem prorogent.vel corā eo litigēt in rubrica.numero.86.⁊ numero.87.de conſuetu. car.167.
Epõ ſi ordinādi vl' ↄſecrādi ptás ↄhibeat.an qd character p eū geſta valebūt i.c.q̃to.numero.12.de reſcrip. car.176
Epõs ſine clero ⁊ pplo an eſſe poſſit ibidē.nu.55. car.177.
Epõ a iure communi inſolita conceſſa non videtur in.c.cum olim.numero.9.de conſuetu. car.281.
Epõs cum ſuis canonicis licet oneroſam dignitaté tollere poſſit.pape tū ↄfirmatio reqrit ibidem.numero.11. car.281
Epõs ius vnius eccleſie auferre nequit ⁊ alteri dare in.c.cum dilectus.numero.113.de ↄſuetu. car.287.
Epõs libꝛ collationū ⁊ inſtitutionū p euꝫ factaꝝ edere tenet. qm̄ actus publici eē cēſent ibidē.numero.136. car.287.
Epõs omnium eccleſiarum generalis ſponſus eſt in.c.cum cõſuetudinis.numero.49.de conſuetu. car.289.
Epõs ſuper maioribus negocijs etiá cum epi conſenſu ſtatutū facere nō pōt ibidem.numero.50.cū ſeq. car.289
Epõ ſi ↄtra capl̃m pſcripſerit nunqd in iuriſditiōe exercēda ipius ↄſilium reqrere teneat ibidem.numero.52. car.289
Epõs in his in quibus diſpenſandi poteſtatem habꝫ ſtatuere non poteſt ibidem.numero.54. car.289
Epm inuitum an papa transferre poſſit in rubrica.numero.10.de poſtu.prelato. car.300
Epiſcoporum confirmationes in camera regis fieri non debent ibidem.numero.21. car.300
Epiſcoporum confirmatio magna inquiſitione fieri debet in c.ad hec.numero.17.de poſtu.plato. car.300.
Epõ ſi papa puilegium ↄceſſerit vt bñficia ſuoꝝ clericoꝝ decedētiū ↄferre poſſit an ſuoꝝ canōicoꝝ commenſaliū bñficia veniāt in.c.bone memorie.ñ.4.de poſtu.plato. car.306.
Epiſcopus quare non eligatur ſed poſtuletur in.c.⁊ſi vnanimiter.numero.8.de poſtula.plato. car.312.
Epiſcopus ſi epiſcopatui renūciauerit an ad aliud eligi poſſit vel opus ſit ꝙ poſtulet ibidē.numero.11. car.312
Epiſcopus ſi electus ſed nōdum conſecratus fuerit an ad aliam eccleſiam eligi poterit ibidem.numero.16. car.312.
Epalem ordinē ⁊ ſic nonū de mente canoniſtaꝝ ⁊ ſic ↄ ipſos theologos an dare ſit in.c.q̃to.numero.11.de reſcrip.car.275
Epiſcopari lꝫqs a pricipio inuitus nō cogat.ex quo tū ſemel epiſcopari ↄſenſerit.amplius ↄtradicere nō pōt in.c.⁊ſi vnanimiter.numero.28.de poſtu.prelato. car.313.
Epatus epi tranſlati an a tpe trāſlationis p papam facte vacet.vel tempore acceptationis facte per epiſcopum tranſlatū ibidem.numero.30. car.313.
Epiſtola ab eo q legis condende poteſtatem miſſa.an p lege habeat in.c.quāto.numero.64.de reſcrip. car.278.
Equiperare ſubditum ſeruo multotiēs nō eſt bona equiperatio in.c.canonum ſtatuta.numero.32.de ↄſtitu. car.6.
Equipollentes ſunt iſte ppoſitiōes:talis pro tali vel talis nomine agit in.c.cum.M.numero.6.de conſtitu. car.6.
Eqpollētib⁹ qd fiat nil ffert i.c.nōnulli.ñ.61.ð reſcrip.cā.192
Equitas nō ſcripta vīꝫ legis non hꝫ vbi rigor ſcriptus in cõtrarium fuerit ibidem.numero.168. car.12.
Eqtas qd ppꝛie ſit ⁊ qd rigor.⁊ qñ rigor p ordine ponatur. in.c.ſup lr̃is.numero.2.cū duob⁹ ſeq.de reſcrip. car.157
Equitas canonica in quolibet foro iuris ciuilis rigorem mitigare pōt in.c.plerūq;.numero.3.de reſcrip. car.176
Error in arte grammatice an iuris vel facti ſit in.c.ad audiētiam.numero.49.de reſcrip. car.116.
Error vbicunq; cadere poteſt ibi ⁊ dubitatio in.c.paſtoral.numero.6.de reſcrip. car.126.
Error circa ſubſtantialia non autem accidētalia nocet in.c.ſignificante.numero.54.de reſcrip. car.228
Ethimologia qd ppꝛie ſit i.c.rodulph⁹.ñ.1.de reſcrip.cā.229
Euangelium non in folijs ſed in ſenſu conſiſtit in.c.trāſlato.numero.34.de conſtitu. car.19.
Euāgeliū in diaconali apparatu cantat:vl' alr̃ put ↄſuetudo dictauerit in.c.cū ↄſuetudinis.numero.32.de ↄſuetu.car.289
Euentus fruſtra expectat.cuius nullus effect⁹ eſt in.c.cognoſcentes.numero.66.de conſtitu. car.16.
Euidens ⁊ manifeſtum pro eodem ponuntur in.c.cum contingat.numero.68.de reſcrip. car.181
Exactori ſi rex mādauerit.vt oēs fiſcales debitores ſoluē cõpelleret coarctatiōe q̄ ſibi expedire videbit.nūqd tal' exactor legē municipalē vel ↄſuetudinē in exigēdi mō ſeruare teneat i.c.cū.M.ferrarienſis.numero 150.de conſtitu. car.56
Examiatori ſi cōmiſſum ē vt diligēter de mō ſciēdi examinet examiatio nō vꝫ in.c.ſi qñ.numero.28.de reſcrip. car.100
¶ Exceptio dilatoria poſt litem cōteſtatam.vel poſt terminum hominis vel iuris opponi poteſt in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.35.de conſtitu. car.48.
Exceptio feriarum licet dilatoria ſit.tamen actus ↄſumandi reſpectu poſt terminum ⁊ poſt litem conteſtatá quandocūq; opponi poteſt ibidem.numero.36. car.48.
Exceptio dilatoria vbicūq; i cā pncipali pp ignorātiá omiſſa fuerit i cá appellatiōis opponi poterit ibidē.ñ.36. car.48.
Exceptio dilatoria vbicūq; poſt litē ↄteſtatā ſupuenerit.⁊ p viam actionis in iudicium deduci poteſt.nullo mō poſt liteꝫ ↄteſtatam opponi poteſt ibidē.numero.36. car.48.
Exceptio dilatoria p⁹ ſniaꝫ mīme oppōi pt ibidē.ñ.36.cā.48
Exceptio dilatoria añ litē ↄteſtatā quocūq; caſu omiſſa fuerit poſtea opponi nō poterit ibidē.numero.38. car.48
Exceptio dilatoria vbicunq; poſt litē ↄteſtatam ſupuenit facto ⁊ opere eius q illam opponere velit.amplius opponere nō poterit ibidem.numero.39. car.48.

Exceptio

Exceptio tu nõ es ꝓcurator ad finẽ exigẽdi cautionẽ de rato an poſt litẽ ↄteſtatã gñalr admittaꝛ ibidẽ.ñ.40. car.48
Exceptio dilatoria ſi opponatur ⁊ iudex adulterioꝛa proce-dat illam reijcere videꝛ. ⁊ proceſſus tenere videtur in.c.cete-rum.numero.16.de reſcrip. car.96.
Exceptiõis virt⁹ ẽ id ↄ̃ qd opponiꝛ ibidẽ.ñ.17. car.96.
Exceptio ſuſpitiõis ſeu recuſatiõis vbicũqȝ apponaꝛ. ⁊ iudex adulterioꝛa ꝓcedit nunqd ꝓceſſus nullus ſit.lȝ recuſans non appellet ibidem.numero.26. car.96.
Exceptio priuilegiato competẽs niſi opponaꝛ.ſiue dilatoria ſiue declaratoria.ſeu iudicio peremptoria fuerit iudicium pro-cedit.⁊ valebit ſententia lata contra primam in.c.cum ordi-nem.numero.30.de reſcrip. car.102.
Exceptio quid ſit: ⁊ an ſublata actione ipſa exceptio tollaꝛ. in.c.ſi aũt.numero.16.de reſcrip. car.111.
Exceptio vbicũqȝ alicui ſtatuti diſpoſitiõe non cõpetat.iudi-cis offĩm implorari poterit ibidem.numero.34. car.112.
Exceptio recuſationis eſt de iure naturali in.c.ad hec.nume-ro.49.de reſcrip. car.114
Exceptio vȝ: ſi reus corã iudice factũ ex quo colligaꝛ ꝓpo-nat in.c.ex parte.numero.48.de reſcrip. car.119.
Exceptio dclatoria ſine ſcriptis ꝓponi pt ibid.ñ.49.car.119.
Exceptio ſi ex ſtatuti forma ↄtra publicũ inſtrm opponi non poſſit poterit opponi ꝙ inſtrumentuȝ liquidum non ſit in.c. paſtoralis.§.qm̃.numero.29.de reſcrip. car.131.
Exceptio contra ſnie executionem ꝙ nõ ſit liqda opponi po-teſt ibidem.numero.30. car.132.
Exceptionis dilatorie pratica que ſit in.c.ex tenore.numero. 8.cum ſeq.de reſcrip. car.141.
Exceptiones ſuper iure diſpoſito non autem diſponendo fun-dari debent ibidem.numero.16. car.141.
Exceptio vbi deſideraꝛ.non ſufficit ꝙ excipiendi ius ꝓbeꝛ: ni-ſi exceptio opponaꝛ ibidem.numero.32. car.141
Exceptio ꝙ aliqs laicus fuerit an tollaꝛ.ſi laicus nõ obſtan-tibus quibuſcũqȝ exceptionibus in canonicum recipiaꝛ in.c. cum adeo.numero.51.de reſcrip. car.145
Exceptio que ante litem cõteſtatam opponi poteſt ⁊ que nõ in.c.conſtitutus.numero.13.de reſcrip. car.151.
Exceptio pacti de non agendo.⁊ de non petendo quomodo ⁊ quando opponi poſſint ibidem.numero.26. car.152.
Exceptio iuramẽti ꝓprie declaratoria nõ ẽ ibidẽ.ñ.28.cã.152.
Exceptio dilatoria oriꝛ.qñcũqȝ lex mũicipalis vel ciuilis ali-cui audiẽtiã denegat ibidem.numero.32. car.152.
Exceptio inimicitie capitalis iudici ſuſpecto manus ligat ẽt ſi non appelleꝛ ibidem.numero.133. car.156.
Exceptio ſuſpitionis proceſſum non impedit.niſi appelletur ibidem.numero.134. car.116.
Exceptio falſitatis etiam poſt diffinitiuam opponi poteſt in c.ſuper litteris.numero.107.de reſcrip. car.160.
Exceptio falſi reddit ꝓceſſum nullũ ibidem.ñ.105. car.159.
Exceptionis opponende pratica ⁊ cautella contra non ha-bentem iudicandi poteſtatem ibidẽ.numero.130. car.160.
Exceptiões q̃ de eãe ꝓceſſu ſũt vt rei iudicate trãſactiõis ⁊ iu-ramenti ꝓceſſum impediũt ibidem.numero.187. car.162.
Exceptõis notorie ſola ꝓpoſitio ſufficit.nec ad arbitros recur-ſum hẽre opus eſt.ibidem.numero.198.cũ duob⁹ ſeq. car.162.
Exceptio a regula ad caſus ſimiles.⁊ eiuſdẽ rationis exten-ditur ibidem.numero.103. car.163
Exceptio a regula ex idẽtitate rõne de ſpõſalib⁹ ad mrimõiũ extẽdiꝛ.vbi eſt idẽ piculum eẽt ibidẽ.ñ.205. car.163.
Exceptio ſi notoria eẽt ⁊ abbas ad alteri⁹ inſtantiam citareꝛ nunqd comparere teneretur ibidem numero.242. car.164.
Exceptio fraudis ſi opponatur nullaten⁹ de cã iudex cogno-ſcit ibidem.numero.263. car.165.
Exceptio niſi ordinata fuerit a proceſſus impedimentum qs iudicem de ſui aduerſarij iure inſtruere non tenetur ibidem. numero.276. car.165.
Exceptiones mendacioꝝ.quando de codeȝ ponunꝛ bis que-rendum erit ibidem.numero.288.cũ ſeq. car.166.
Exceptiõe vel legis limitatõe extẽdẽda vbicũqȝ agaꝛ.ẽt ſi in
exorbitãtib⁹ ſint⁹.an ex rõnis idẽtitate ad ſilem caſuȝ extẽſio fieri poſſit in.c.nõnulli.numero.67.de reſcrip. car.192.
Exceptio rei iudicate ad h vt obſtet oȝ ꝙ eedẽ pſone exiſtãt in.c.dilectus.numero.18.de reſcrip. car.186.
Exceptio de mrimonio in aliquo caſu quo pacto ad ſpõſalia extẽdaꝛ in.c.nõnulli.numero.68.de reſcrip. car.192.
Exceptio admitti dȝ.ſi corã iudice ↄ̃ dñm vel ꝓcuratorem opponatur ꝙ littere p excõicatum impetrate ſint in.c.nõnul-li.§.ſunt ⁊ alij.numero.68.de reſcrip. car.195.
Exceptio opponẽda an formari dẽat ibidẽ.ñ.5. car.198.
Exceptio ꝺ̃ dcis añ litẽ ↄteſtatã opponi dȝ ibidẽ.ñ.6.car.198.
Exceptio vbi cãm ſucceſſiuã ⁊ nõ momẽtaneã hẽat. an p litẽ ↄteſtatã opponẽdi ius ↄſumeꝛ ibidẽ numero.11. car.198.
Exceptio ꝙ bãnitus in iudicio non audiaꝛ.an poſt litem cõ-teſtatã opponi poſſit ibdem.numero.12. car.198.
Exceptio loci non tuti etiam poſt litem conteſtatam opponi poteſt ibidem.numero.13. car.198.
Exceptio metus ſemp oriꝛ vbicũqȝ actus p metũ geſtus cãm ſucceſſiuã hẽat ibidem.numero.17.⁊ numero.18. car.198
Exceptio feriarum an poſt litem conteſtatam opponi poſſit. ibidem.numero.21. car.198.
Exceptio dilatoria cauſam ſucceſſiuam habens in quacunqȝ iudicij parte opponi poteſt ibidem.numero.23. car.198.
Exceptionem faciendo reus ſi poteſt replicandi ius tollere debet ibidem.numero.28. car.199
Exceptõe dilatoria oppoſita.ſi iudex adulterioꝛa ꝓceſſit ſup ea tacite renũciaſſe videꝛ ibidem.numero.31. car.199.
Exceptõeȝ faciẽtẽ vt ꝓcuratõ an curia admittet.niſi mãdatũ ſuũ ꝓbauerit i.c.nõnulli.§.ſunt ⁊ alij.ñ.63.cũ ſeq. car.196.
Exceptioneȝ in effectu facẽ ſatis dꝛ.ſi qs alicui tm̃ in iudicio contradixerit in.c.dilectus.numero.4.de reſcrip. car.198.
Exceptio dilatoria ⁊ ↄ̃ nulitẽ qñ ⁊ quo pacto oppõi poterit in.c.ad audientiam.numero.46.⁊ ñ.47.de reſcrip.car.208.
Exceptio ſubreptiõis qñ opponi poſſit ibidẽ.ñ.70. car.209.
Exceptiõe facere vel excipe ⁊ nõ ꝓbare an paria eſſe dicanꝛ in.c.in noſtra.numero.73.de reſcrip. car.213.
Exceptiõeȝ excuſſiõis pp iuramẽtũ fideiuſſor oppõere nõ pt in.c.ex parte decani.numero.33.de reſcrip. car.218.
Exceptiõeȝ ꝓponẽs ipaȝ iuſtificare dȝ.ibidẽ.ñ.84. car.221.
Exceptiõeȝ ꝓponẽs an fateri videaꝛ ibidẽ.ñ.115. car.223.
Exceptionem facere de loci non idẽtitate an alicui neceſſe ſit in.c.ſignificante.numero.6.de reſcrip. car.226.
Exceptionem legitimam ſi iudex nõ admiſerit an ptem gra-uare videaꝛ ibidem.numero.27. car.227.
Exceptio turpitudinis an de iure tertij excipienti obſtet i.c. mandatum.numero.64.de reſcrip. car.242.
Exceptionem canonis non ſoluti an tertius opponere poſſit ibidem.numero.73. car.24.
Exceptione faciens nunqd neceſſariũ ſit ꝙ dicat excipio aut ſufficiat dicere ꝓpono vel allego ibidẽ.numero.97. car.52.
Exceptio nunqd antequam agatur fieri poſſit in.c.ſi autem. numero.18.de reſcrip. car.111.
Exceptiõem faciẽdi iure quo tpe p q̃rellã fili⁹ excludaꝛ.eodẽ quoqȝ tpe agẽdi iure excludiꝛ ibidẽ.ñ.20. car.111.
Exceptio ꝺ̃ delicto ↄ̃ delegatũ an fieri poſſit ibidẽ.ñ.45.cã.123.
Exceptionem facere poterit ⁊ agere ꝓmittẽs nõ petere.ſȝ nõ eõ in.c.cõſtitutus.numero.27.de reſcrip. car.152.
Excõicatõe inodat⁹ q pſe abſolõnẽ ab excõicatõe ipetraꝛ pt excõicatũ ꝓcuratorẽ ad ipetratõeȝ faciẽdã ↄſtituẽ pt ſi ↄſors ſit puta ſi ex eadem cã excõicatus fuerit in.c.cum.M.ferra-rienſis.numero.28.de conſtitu. car.47.
Excõicationis pena ⁊ ſi trinã monitionẽ reqrat.vna tñ pem-ptoria i oib⁹ ſufficit in.c.ex litteris.ñ.29.de ↄſtitu. car.73.
Excõicatio in ↄtumacẽ iflicta ob hereſis ſuſpitõeȝ mortis pe-nã inducit ſi p annũ pſeuerauerit ibidẽ.nume.86. car.76.
Excõicatio ẽt tpalium dari põt ibidẽ.numero.102. car.77.
Excõicatio nunquid doctoratus fonteȝ eradicet.⁊ nunquid ipſa characterem habeat ibidem.numero.105. car.77.
Excõicatione inodatus oib⁹ actibus legitimis ꝓuat⁹ ab ap-pellatõe nõ ꝓhibeꝛ i.c.cũ ſit romana.nu.16.de reſcrip. cã.88.

Epũs an peccet: q cõſanguineũ ſuũ egenté ⁊ dignũ alteri magis digno nõ aũt egenti pferat ibidem.numero.121. car.54.
Epũs ſi vnã cãm de geſtis p ſuũ vicariuʒ ꝯfirmet cetera approbare videt e ꝯ vero ſi vnã reprobat.cetera ꝯfirmare videt: añ tñ oib⁹ prius diſcuſſis ibidem.numero.89. car.70.
Epũs ſi papa creandi nouã dignitaté ptãtem cõceſſerit: qð de iure epũs facere poterat.itelligit vt iſtõ puilegiũ ſine capl̃i cõſenſu aliqd opet in.c.ſicut romana.ñ.74.de reſcrip. car.92.
Epũs nunquid anteq̃ conſecratus ſit.pmotus dici poſſit in.c.eam te.numero.2.de reſcrip. car.104.
Epm electum ſi ciuitas interfecit.epm interfeciſſe nõ dicitur ibidem.numero.3. car.104
Epũs capituli caput eſt.capl̃m vero ipa mébra.⁊ ſic epũs cum capitulo vnũ corpus faciũt ibidem.numero.507. car.106.
Epũs p rebus eccleſiaꝝ ſibi ſubiectaꝝ agere põt in.c.ex parte.numero.19.cum ſeq.de reſcrip. car.117.
Epũs ⁊ capl̃m ſi aliqd agere béant act⁹nõ vʒ:niſi cũ ipſo epõ maior capl̃i ps ꝯcurrat.ſicut e ꝯ nõ ſufficeret maior capl̃i ps ſine epõ in.c.paſtoralis.ñ.47.de reſcrip. car.128.
Epõ expreſſo rex pp dignitatis ſue excellentiam ꝯueniri non poteſt in.c.ſedes.numero.132.de reſcrip. car.138.
Epũs babet rex eccleſiaſticaꝝ poteſtatem ad diſpenſandum in.c.poſtulaſti.numero.17.de reſcrip. car.188.
Epũs eccleſias ſibi ſubiectas viſitãs viſitationis ratiõe licite procurationes petit ibidem.nnmero.33. car.188.
Epũs pecuniam bñe põt vt neceſſitatis tempore ſuis ⁊ alioꝝ neceſſitatibus ſubueniat ibidem.numero.35. car.188.
Epũs an inuito patrono queʒ in eccleſia patronata inſtituere poſſit in.c.in noſtra.numero.144.de reſcrip. car.217.
Epũs qñcũq; religioſis eccleſiaʒ in qua nullus fructus pcipit ꝯcedat an fructus oẽs preter cathedraticum ꝯcedere videat in.c.rodulphus.numero.71.de reſcrip. car.232
Epũs ſi oẽs leproſos in ciuitate ſtantes.niſi infra octo dies receſſerint excõmunicauerit.ſi coꝝ aliquis portas exiuerit.⁊ in hoſpitali in ſuburbijs poſito ſe reduxerit an excõmunicat⁹ eẽ dicatur ibidem.numero.109. car.233.
Epũs ſi ſm mãdatũ exeq non tenet:ſi illud exeq velit an poſſit in.c.mandatum.numero.52.de reſcrip. car.142.
Epõ ſi mãdet an in eccl̃ia i qua abbas ſolum ius pñonat⁹ bʒ puidere poſſit in.c.abbatem.numero.21.ð reſcrip. car.246.
Epõ ſi in dioceſi prouidere mandetur:an in ciuitate puidere poterit ibidem.numero.24. car.247.
Epũs ſi bñficioꝝ i dioceſi ſua vacãtiũ fruct⁹ipetrauerit an exéptoꝝ bñficia i dioceſi poſita cõprebẽdant ibið.ñ.33.car.247.
Epũs an ſm ius ciuile vl̃ canõicuʒ iudicare debeat.ſi duo laici ipſius iuriſditionem prorogent.vel corã eo litigẽt in rubrica.numero.86.⁊ numero.87.de conſuetu. car.267.
Epõ ſi ordinãdi vl̃ ꝯſecrãdi ptãs ꝓbibeat.an q̃d characteré p eũ geſta valebũt i.c.q̃to.numero.12.de reſcrip. car.276
Epũs ſine clero ⁊ pplo an eſſe poſſit ibidé.nu.55. car.277.
Epũs a iure communi inſolita conceſſa non videtur in.c.cum olim.numero.9.de conſuetu. car.281.
Epũs cum ſuis canonicis licet oneroſam dignitaté tollere poſſit.pape tñ ꝯfirmatio reqrit ibidem.numero.11. car.281
Epũs ius vnius eccleſie auferre nequit ⁊ alteri dare in.c.cum dilectus.numero.113.de ꝯſuetu. car.287.
Epũs libꝝ collationũ ⁊ inſtitutionũ p euʒ factaꝝ edere tenet.qm̃ actus publici eẽ cẽſent ibidé.numero.136. car.287.
Epũs omnium eccleſiarum generalis ſponſus eſt in.c.cum cõſuetudinis.numero.49.de conſuetu. car.289.
Epũs ſuper maioribus negocijs etiã cum epi conſenſu ſtatutũ facere nõ põt ibidem.numero.50.cũ ſeq. car.289
Epũs ſi ꝯtra capl̃m pſcripſerit nunqd in iuriſditiõe exercẽda ipius ꝯſilium reqrere teneat ibidem.numero.52. car.289
Epũs in bis in quibus diſpenſandi poteſtatem babʒ ſtatuere non poteſt ibidem.numero.54. car.289
Epm innitum an papa transferre poſſit in rubrica.numero.10.de poſtu.prelato. car.300
Epiſcoporum confirmationes in camera regis fieri non debent ibidem.numero.21. car.300
Epiſcoporum confirmatio magna inquiſitione fieri debet in c.ad bec.numero.17.de poſtu.plato. car.300.
Epõ ſi papa puilegium ꝯceſſerit vt bñficia ſuoꝝ clericoꝝ decedẽtiũ ꝯferre poſſit an ſuoꝝ canõicoꝝ comenſaliũ bñficia veniãt in.c.bone memorie.ñ.4.de poſtu.plato. car.306.
Epiſcopus quare non eligatur ſed poſtuletur in.c.⁊ ſi vnanimiter.numero.8.de poſtulã.plato. car.312.
Epiſcopus ſi epiſcopatui renũciauerit an ad aliud eligi poſſit vel opus ſit q poſtulet ibidé.numero.11. car.312
Epiſcopus ſi electus ſed nõdum conſecratus fuerit an ad aliam eccleſiam eligi poterit ibidem.numero.16. car.312.
Epalem ordiné ⁊ ſic nonũ de mente canoniſtaꝝ ⁊ ſic ꝯ ipſos theologos an dare ſit in.c.q̃to.numero.11.de reſcrip.car.275
Epiſcopari lʒ qs a pricipio inuitus nõ cogat.ex quo tñ ſemel epiſcopari ꝯſenſerit.amplius ꝯtradicere nõ põt in.c.⁊ ſi vnanimiter.numero.28.de poſtu.prelato. car.313.
Epatus epi tranſlati an a tpe trãſlationis p papam facte vacet.vel tempore acceptationis facte per epiſcopum tranſlatũ ibidem.numero.30. car.313.
Epiſtola ab eo q legis condende poteſtatem miſſa.an p lege babeat in.c.quãto.numero.64.de reſcrip. car.278.
Equiperare ſubditum ſeruo multotiẽs nõ eſt bona equiperatio in.c.canonum ſtatuta.numero.32.de ꝯſtitu. car.6.
Equipollentes ſunt iſte ꝓpoſitiões:talis pro tali vel talis nomine agit in.c.cum.M.numero.6.de conſtitu. car.6.
Eqpollẽtib⁹ qd fiat nil rfert i.c.nõnulli.ñ.61.ð reſcrip.cã.192
Equitas nõ ſcripta viʒ legis non bʒ vbi rigor ſcriptus in cõtrarium fuerit ibidem.numero.168. car.12.
Eqtas qd ꝓprie ſit ⁊ qd rigor.⁊ qñ rigor p ordine ponatur.in.c.ſup l'ris.numero.2.cũ duob⁹ ſeq.de reſcrip. car.157
Equitas canonica in quolibet foro iuris ciuilis rigorem mitigare põt in.c.pleruq;.numero.3.de reſcrip. car.176
Error in arte grammatice an iuris vel facti ſit in.c.ad audiẽtiam.numero.49.de reſcrip. car.116.
Error vbicunq; cadere poteſt ibi ⁊ dubitatio in.c.paſtoral.numero.6.de reſcrip. car.126.
Error circa ſubſtantialia non autem accidẽtalia nocet in.c.ſignificante.numero.54.de reſcrip. car.228
Etbimologia qd ꝓprie ſit i.c.rodulpb⁹.ñ.1.de reſcrip.cã.219
Euangelium non in folijs ſed in ſenſu conſiſtit in.c.trãſlato.numero.34.de conſtitu. car.19.
Euãgeliũ in diaconali apparatu cantat: vl̃ aľr put ꝯſuetudo dictauerit in.c.cũ ꝯſuetudinis.numero.32.de ꝯſuetu.car.289
Euentus fruſtra expectat.cuius nullus effect⁹ eſt in.c.cognoſcentes.numero.66.de conſtitu. car.16.
Euidens ⁊ manifeſtum pro eodem ponuntur in.c.cum contingat.numero.68.de reſcrip. car.181
Exactori ſi rex mãdauerit.vt oẽs fiſcales debitores ſoluẽ cõpelleret coarctatiõe q̃ ſibi expedire videbit.nũqd tal' exactor legẽ municipalẽ vel ꝯſuetudinẽ in exigẽdi mõ ſeruare teneat i.c.cũ.M.ferrarienſis.numero.150.de conſtitu. car.56
Examiatori ſi cõmiſſum ẽ vt diligẽter de mõ ſciẽdi examinet examiatio nõ vʒ in.c.ſi qñ.numero.28.de reſcrip. car.100
¶ Exceptio dilatoria poſt litem cõteſtatam.vel poſt terminum bominis vel iuris opponi poteſt in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.35.de conſtitu. car.48.
Exceptio feriarum licet dilatoria ſit.tamen actus ꝯſumandi reſpectu poſt terminum ⁊ poſt litem conteſtatã quandocũq; opponi poteſt ibidem.numero.36. car.48.
Exceptio dilatoria vbicũq; i cã pncipali pp ignorãtiã omiſſa fuerit i cã appellatiõis opponi poterit ibidé.ñ.36. car.48.
Exceptio dilatoria vbicũq; poſt litẽ ꝯteſtatã ſupuenerit.⁊ p viam actionis in iudicium deduci poteſt.nullo mõ poſt liteʒ ꝯteſtatam opponi poteſt ibidé.numero.36. car.48.
Exceptio dilatoria p⁹ ſniaʒ mime oppõi pt ibidé.ñ.36.cã.48
Exceptio dilatoria añ litẽ ꝯteſtatã quocũq; caſu omiſſa fuerit poſtea opponi nõ poterit ibidẽ.numero.38. car.48
Exceptio dilatoria vbicunq; poſt litẽ ꝯteſtatam ſupuenit facto ⁊ opere eius q illam opponere velit.amplius opponere nõ poterit ibidem.numero.39. car.48.

Exceptio tu nō eſ pcurator ad finē exigēdi cautionē de rato an poſt litē ↄteſtatā gñalr admittaꝝ ibidē.ñ.40. car.48
Exceptio dilatoria ſi opponatur ⁊ iudex adulteriora procedat illam reijcere videꝝ. ⁊ proceſſus tenere videtur in.c.ceterum.numero.16.de reſcrip. car.96.
Exceptiōis virt⁹ ē id ꝯ qđ opponiꝝ ibidē.ñ.17. car.96.
Exceptio ſuſpitiōis ſeu recuſatiōis vbicūqꝫ opponaꝝ. ⁊ iudex adulteriora pcedit nunqd pceſſus nullus ſit.lꝫ recuſans non appellet ibidem.numero.26. car.96.
Exceptio priuilegiato competēs niſi opponaꝝ.ſiue dilatoria ſiue declinatoria.ſeu iudicio peremptoria fuerit iudicium procedit. ⁊ valebit ſententia lata contra primam in.c.cum ordinem.numero.30.de reſcrip. car.102.
Exceptio quid ſit: ⁊ an ſublata actione ipſa exceptio tollaꝝ. in.c.ſi aūt.numero.16.de reſcrip. car.111.
Exceptio vbicūqꝫ alicui ſtatuti diſpoſitiōe non cōpetat.iudicis offiñ implorari poterit ibidem.numero.34. car.112.
Exceptio recuſationis eſt de iure naturali in.c.ad hec.numero.49.de reſcrip. car.114
Exceptio vꝫ: ſi reus corā iudice factū ex quo colligaꝝ pponat in.c.ex parte.numero.48.de reſcrip. car.119.
Exceptio dclinatoria ſine ſcripti pponi pt ibiđ.ñ.49.car.119.
Exceptio ſi ex ſtatuti forma ↄtra publicū inſtr̄m opponi non poſſit poterit opponi ꝙ inſtrumentū liquidum non ſit in.c. paſtoralis.§.qm̄.numero.29.de reſcrip. car.132.
Exceptio contra ſnie executionem ꝙ nō ſit liqda opponi poteſt ibidem.numero.30. car.132.
Exceptionis dilatorie pratica que ſit in.c.ex tenore.numero.8.cum ſeq.de reſcrip. car.141.
Exceptiones ſuper iure diſpoſito non autem diſponendo fundari debent ibidem.numero.16. car.141.
Exceptio vbi deſideraꝝ.non ſufficit ꝙ excipiendi ius pbeꝝ: niſi exceptio opponaꝝ ibidem.numero.32. car.142
Exceptio ꝙ aliqs laicus fuerit an tollaꝝ.ſi laicus nō obſtantibus quibuſcūqꝫ exceptionibus in canonicum recipiaꝝ in.c. cum adeo.numero.51.de reſcrip. car.145
Exceptio que ante litem cōteſtatam opponi poteſt ⁊ que nō in.c.conſtitutus.numero.13.de reſcrip. car.151.
Exceptio pacti de non agendo. ⁊ de non petendo quomodo ⁊ quando opponi poſſint ibidem.numero.26. car.152.
Exceptio iuramēti pprie declaratoria nō ē ibidē.ñ.28.cā.152.
Exceptio dilatoria oriꝝ.qñcūqꝫ lex mūicipalis vel ciuilis alicui audiētiā denegat ibidem.numero.32. car.152.
Exceptio inimicitie capitalis iudici ſuſpecto manus ligat ēt ſi non appelleꝝ ibidem.numero.133. car.156.
Exceptio ſuſpitionis proceſſum non impedit.niſi appelletur ibidem.numero.134. car.116.
Exceptio falſitatis etiam poſt diffinitiuam opponi poteſt in c.ſuper litteris.numero.107.de reſcrip. car.160.
Exceptio falſi reddit pceſſum nullū ibidem.ñ.105. car.159.
Exceptionis opponende pratica ⁊ cautella contra non habentem iudicandi poteſtatem ibidē.numero.130. car.160.
Exceptiōes q̄ de cāe pceſſu ſūt vt rei iudicate trāſactiōis ⁊ iuramenti pceſſum impediūt ibidem.numero.187. car.162.
Exceptiōis notorie ſola ppoſitio ſufficit.nec ad arbitros recurſum hr̄e opus eſt.ibidem.numero.198.cū duob⁹ ſeq. car.162.
Exceptio a regula ad caſus ſimiles. ⁊ eiuſdē rationis extenditur ibidem.numero.103. car.163
Exceptio a regula ex idētitate rōne de ſpōſalib⁹ ad mr̄imōiū extēdiꝝ.vbi aie idē piculum eēt ibidē.ñ.205. car.163.
Exceptio ſi notoria eēt ⁊ abbas ad alteri⁹ inſtantiam citareꝝ nunqd comparere teneręꝝ ibidem numero.242. car.164.
Exceptio fraudis ſi opponatur nullaten⁹ de cā iudex cognoſcit ibidem.numero.263. car.165.
Exceptio niſi ordinata fuerit a proceſſus impedimentum qs iudicem de ſui aduerſarij iure inſtruere non tenetur ibidem. numero.276. car.165.
Exceptiones mendacioꝝ.quando de codeꝫ ponunꝝ bis querendum erit ibidem.numero.288.cū ſeq. car.166.
Exceptiōe vel legis limitatōe extēdēda vbicūqꝫ agaꝝ.ēt ſi in exorbitātib⁹ ſim⁹.an ex rōnis idētitate ad ſilem caſuꝫ extēſio fieri poſſit in.c.nōnulli.numero.67.de reſcrip. car.192.
Exceptio rei iudicate ad h vt obſtet oꝫ ꝙ eedē pſone exiſtāt in.c.dilectus.numero.18.de reſcrip. car.186.
Exceptio de mr̄imonio in aliquo caſu quo pacto ad ſpōſalia extēdaꝝ in.c.nōnulli.numero.68.de reſcrip. car.191.
Exceptio admitti dꝫ.ſi corā iudice ꝯ dn̄m vel pcuratorem opponatur ꝙ littere p excōicatum impetrate ſint in.c.nōnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.68.de reſcrip. car.195.
Exceptio opponēda an formari dēat ibidē.ñ.5. car.198.
Exceptio ƀ ocis añ litē ↄteſtatā opponi dꝫ ibidē.ñ.6.car.198.
Exceptio vbi cām ſucceſſiuā ⁊ nō momētaneā hēat. an p litē ↄteſtatā opponēdi ius pſumeꝝ ibidē numero.11. car.198.
Exceptio ꝙ bānitus in iudicio non audiaꝝ.an poſt litem cōteſtatā opponi poſſit ibdem.numero.12. car.198.
Exceptio loci non tuti etiam poſt litem conteſtatam opponi poteſt ibidem.numero.13. car.198.
Exceptio metus ſemp oriꝝ vbicūqꝫ actus p metū geſtus cām ſucceſſiuā hēat ibidem.numero.17. ⁊ numero.18. car.198
Exceptio feriarum an poſt litem conteſtatam opponi poſſit. ibidem.numero.21. car.198.
Exceptio dilatoria cauſam ſucceſſiuam habens in quacunqꝫ iudicij parte opponi poteſt ibidem.numero.23. car.198.
Exceptionem faciendo reus ſi poteſt replicandi ius tollere debet ibidem.numero.28. car.199
Exceptiōe dilatoria oppoſita.ſi iudex adulteriora pceſſit ſup ea tacite renūciaſſe videꝝ ibidem.numero.31. car.199.
Exceptiōeꝫ faciētē vt pcuratō an curia admitteꝝ.niſi mādatū ſuū pbauerit i.c.nōnulli.§.ſunt ⁊ alij.ñ.63.cū ſeq. car.196.
Exceptioneꝫ in effectu facē ſatis dꝫ.ſi qs alicui iuſ in iudicio contradixerit in.c.dilectus.numero.4.de reſcrip. car.198.
Exceptio dilatoria ⁊ ꝯ nullitē qñ ⁊ quo pacto oppōi poterit in.c.ad audientiam.numero.46. ⁊ ñ.47.de reſcrip.car.208.
Exceptio ſubreptiōis qñ opponi poſſit ibidē.ñ.70. car.209.
Exceptiōe facere vel excipe ⁊ nō pbare an paria eſſe dicanꝝ in.c.in noſtra.numero.73.de reſcrip. car.213.
Exceptiōeꝫ excuſſiōis pp iuramētū fideiuſſor oppōere nō pt in.c.ex parte decani.numero.33.de reſcrip. car.218.
Exceptiōeꝫ pponēs ipaꝫ iuſtificare dꝫ.ibidē.ñ.84. car.221.
Exceptiōeꝫ pponēs an fateri videaꝝ ibidē.ñ.115. car.223.
Exceptionem facere de loci non idētitate an alicui neceſſe ſit in.c.ſignificante.numero.6.de reſcrip. car.226.
Exceptionem legitimam ſi iudex nō admiſerit an ptem grauare videaꝝ ibidem.numero.27. car.227.
Exceptio turpitudinis an de iure tertij excipienti obſtet i.c. mandatum.numero.64.de reſcrip. car.242.
Exceptionem canonis non ſoluti an tertius opponere poſſit ibidem.numero.73. car.24.
Exceptione faciens nunqd neceſſariū ſit ꝙ dicat excipio aut ſufficiat dicere ppono vel allego ibidē.numero.97. car.52.
Exceptio nunqd antequam agatur fieri poſſit in.c.ſi autem. numero.18.de reſcrip. car.111.
Exceptiōem faciēdi iure quo tpe p q̄rellā fili⁹ excludaꝝ.eodē quoqꝫ tpe agēdi iure excludiꝝ ibidē.ñ.20. car.111.
Exceptio ƀ dlicto ꝯ dlegatū an fieri poſſit ibidē.ñ.45.cā.123.
Exceptionem facere poterit ⁊ agere pmittēs nō petere.ſꝫ nō eꝯ in.c.cōſtitutus.numero.27.de reſcrip. car.152.
Excōicatōe inodat⁹ q pſe abſolōnē ab excōicatōe ipetraꝝ pt excōicatū pcuratorē ad ipetratōeꝫ faciēdā ↄſtituē pt ſi ↄſors ſit puta ſi ex eadem cā excōicatus fuerit in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.28.de conſtitu. car.47.
Excōicationis pena ⁊ ſi trinā monitionē reqrat.vna tñ pemptoria i oib⁹ ſufficit in.c.ex litteris.ñ.29.de ↄſtitu. car.73.
Excōicatio in ↄtumacē iflicta ob hereſis ſuſpitōeꝫ mortis penā inducit ſi p annū pſeuerauerit ibidē.nume.86. car.76.
Excōicatio ēt tpalium dari pōt ibidē.numero.102. car.77.
Excōicatio nunquid doctoratus ſouteꝫ eradicet. ⁊ nunquid ipſa characterem habeat ibidem.numero.105. car.77.
Excōicatione inodatus oib⁹ actibus legitimis pu̇at⁹ ab appellatōe nō phibeꝝ i.c.cū ſit romana.nu.16.de reſcrip. cā.88.

Excõicatione nullus pterq̄ꝫ ꝑ grauib⁹ culpis innodaꝛ in.c. cámq̃ꝫ.numero.7.de reſcrip. car.145.

Excõicatione innodatũ ſe aſſerens poſt appellatioñe ⁊ nõ ꝓbans an ſup excõicatione ꝯfeſſus remaneat.vel due ſnie eſſe poſſint in.c.ꝯſtitutus.numero.115.de reſcrip. car.155.

Excõicatio an ipo iure nulla ſit ſi a delegato facta fuerit:cui cõmiſſio facta erat vt iuſtitiã faceret:attñ ipſe iniuſtã excõicatiõeꝫ tulerit in.c.cum dilecta.ñ.103.de reſcrip. car.173.

Excõicatio nunqd teneat:ſi ps dubitat vbi dubitãdũ nõ ſit:⁊ delegat⁹ ipſaꝫ excõicet in.c.cũ ꝯtigat.ñ.76.de reſcrip.cã.181.

Excõicatione innodatus excõicationis rõne fructibus ꝑuaꝛ in.c.olim.numero.24.de reſcrip. car.182.

Excõicatione ob ſuaꝫ ꝯtumatiã innodatus comparendo eã ꝓrogat ibidem.numero.53. car.183.

Excõicatione innodatus ſi ſpoliatus fuerit ſe reſtitui petere nõ poterit neq̃ꝫ ꝓ iniuria ſibi facta agere in.c.dilectus.numero.25.cum pluribus ſequen. car.186

Excõicatione inodati an aliq in canonicũ recipe poſſint in.c.capitulũ.numero.38.de reſcrip. car.203.

Excõicatione innodatus ꝓcuratoꝛẽ ad ſe defendẽdũ ꝯſtituere põt in.c.ex parte decani.ñ.22.cum ſeq.de reſcrip. car.218.

Excõicatio quo pacto nulla ⁊ quo pacto iniuſta eſſe dicatur in.c.ab excõicato.numero.37.de reſcrip. car.249

Excõicatio iniuſta eſſentialr̃ ⁊ formalr̃ aiaꝫ nec ſpũꝫ ligat ſꝫ bñ ꝑ ꝯtemptũ accidẽtalr̃ ligat ibidem.numero.46. car.150.

Excõicatione a ſubdelegato delegati inodatus a quo abſoluatur ibidem.numero.56. car.250.

Excõicatiõe minoꝛi innodatus an excõicatuꝫ abſoluere poſſit ibidem.numero.60. car.251.

Excõicatione innodatus contra formã capituli ſacro ſine ad monitione vel rationabili cã ceſſante difficultatis cã abſolui debet ibidem.numero.61. car.151.

Excõicatione inodatus an inuit⁹ abſolui poſſit.⁊ an ſi peioꝛ ꝑ excõicatiõeꝫ efficiaꝛ iudex ipaꝫ tollẽ poſſit ibiđ.ñ.80. cã.151

Excõicatio ſi iuris erroꝛẽ expſſuꝫ non contineat.ſꝫ notoꝛie iniuſta ſit an teneat ibidem.numero.85. car.153.

Excõicatio in hereticũ lata an teneat ibidẽ.nu.86. car.253.

Excõicatiõe ſi pꝛ̃familias inodat⁹ fuerit an ipſi domeſtici cõicare poſſint in.c.quãto.ñ.78.de ꝯſuetu. car.253.

Excõicatoꝛ ſi non ꝯſentiat vt ante elapſum terminũ delegati cognoſcant ⁊ abſoluant an delegati ante elapſum terminũ abſoluere poterunt ibidẽ.numero.67. car.251.

Excõicatoꝛ ſi elapſo termino lr̃aꝝ vł a delegatis ꝑfixo abſolueret an abſolutio teneat ibidem.numero.70. car.257.

Excuſatio q̃ꝫ leuis i nõ ꝯueniẽdo.quẽ a dolo ⁊ lata culpa excuſat in.c.plerũq̃ꝫ.numero.36.de reſcrip. car.176.

¶ Executio facti iudici ſuſpecto cõmitti poteſt in.c.ad hec.numero.52.de reſcrip. car.114.

Executio elapſo biẽnio abſq̃ꝫ alia cãe cognitiõe fieri põt.cuꝫ tũc ꝓ ſnia ꝑſũmaꝛ i.c.ex parte.numero.60.de reſcrip. car.119.

Executionem petens condemnationem ẽt petere videꝛ in.c.cámq̃ꝫ.numero.58.de reſcrip. car.147.

Executio non ſnia ſed ſnie finis eſt in.c.cuꝫ dilectus.numero.124.de conſuetudi. car.187.

Executoꝛi ſi mãdeꝛ aliqd conferri cũ ꝯſilio epi.ſi eps moꝛtuus fuerit vel abſens in ptib⁹ remotis:an executoꝛ interim cõferre poterit in.c.ex parte.numero.14.de conſtitu. car.79.

Executoꝛ qs ꝓꝓꝛie dicaꝛ in.c.ſciſcitat⁹.ñ.12.de reſcrip. cã.122.

Executoꝛi ſi ptãs data fuerit ꝓuidendi alicui de bñficio i certa ꝓuicia vacaturo.ſi ꝯtingerit ꝙ in duab⁹ eccl'ijs publicationeꝫ fecerit.⁊ poſtea delegãs moꝛiaꝛ.ptãs ẽt quoad alĩs eccleſias ꝑpetuata itelligiꝛ i.c.paſto..§.qm̃.ñ 57.đ reſcrip.car.133.

Executoꝛ] offm̃ q̃ꝫtũ duret i.c.plerũq̃ꝫ.ñ.62.đ reſcrip.car.177

Executoꝛ vbi ĩgrauerit pẽit⁹ diſcoꝛdiã eẽ oꝛtã ſup iuriſditiõe īter iudices đlegat⁹ i ꝑmo ⁊ ſcđo reſcripto ꝑmoꝝ iudicũ mandatũ humilr̃ exeq dꝫ in.c.cũ ꝯtigat.ñ.8.cũ ſeq.đ reſcrip.cã.178

Executoꝛ ad hoc vt ſupſedere debeat ⁊ nõ exeq nõ ſufficit ſolam lr̃aꝝ inſpectionẽ.ſꝫ de ſubreptiõis vitio partem opponere dꝫ.ibidem.numero.43. car.179

Executoꝛes a papa quando iudicis partes aſſumere poſſint ⁊ quando non ibidem.numero.44. car.179.

Executoꝛ in lr̃is beneficialibus datus ſi ſe infoꝛmauerit ꝓceſſus valebit quando clauſula in lr̃is appoſita nominationem ſonat ibidem.numero.45. car.179.

Executoꝛes qui de mandantis iuriſditiõe dubitãt an partes citare poſſint ibidem.numero.48. car.180

Executoꝛ an pres cõpellere poſſit vt ſibi lr̃aꝝ copiã exhibeãt vbi ẽt qd ſi īfra terminũ ipſis aſſixũ lr̃as nõ ꝑſitauerint an hꝫ mãdatũ exeq poſſit.⁊ an executoꝛ ptib⁹ terminũ ad ꝑſitandũ lr̃as aſſignare poſſit ibidẽ.numero.52.cũ duob⁹ ſeq. car.180.

Executoꝛi ſi mãdeꝛ vt aliquẽ excõicatũ denũciet.ſi ille opponat ꝙ alias lr̃as hẽat ꝑ quas pꝛime reuoceꝛ an audiri debeat ibidem.numero.58. car.180

Executoꝛ ĩtẽtiõeꝫ purã ⁊ ꝓuidã hr̃e dꝫ ibidẽ.ñ.69. car.181.

Executoꝛ qñ aliqd ignoꝛaſſe dicaꝛ ibidẽ.ñ.9. car.178.

Executoꝛ an iudicis mãdato parere debebit.ſi ſolũ vnice lr̃e impetrate ſint.⁊ dicaꝛ illas ꝑ dolũ aut falſi ſuggeſtionẽ impetratas ibidem.numero.81. car.181.

Executoꝛ negligẽs infra annũ lꝫ exequendi offm̃ ꝑdat.nihilominus eum ad exequendũ eps compellere poterit in.c.dilectus.numero.30.de reſcrip. car.186.

Executoꝛ] offm̃ q̃ꝫtũ duret i.c.plerũq̃ꝫ.ñ.62.đ reſcrip.car.177

Executoꝛ ad ꝯferendũ huic impetrãti dat⁹ cũ bñficiũ vacauerit.nũqd ſe ad aliam ꝑſonam extendat in.c.ad audientiam.numero.18.de reſcrip. car.207.

Executoꝝ ſpẽs q̃druplices ſint i.c.abbatẽ.ñ.4.đ reſcrip.cã.72.

Executoꝛ datus ꝑ formã capl'i abbatẽ de reſcrip.an ꝯdictoꝛes in poſſeſſionẽ ponere.inueſtire ⁊ excõicare poterit ibidẽ.numero.31.⁊ numero.32. de reſcrip. car.247.

Executoꝛ qs pꝛopꝛie dicaꝛ in.c.ab excommunicato.numero.30.de reſcrip. car.149.

Executoꝛ cui examinatio cõmittiꝛ alias ſibi notũ examinare non tenetur ibidẽ.numero.36. car.249.

Exempti in generali ſermone non includunꝛ in.c.cum oꝛdinem.numero.2.de reſcrip. car.101.

Exempti notoꝛie ⁊ tollerati in exẽptionis ꝑuilegio cõparere nõ teneñ ẽt ad eoꝝ ꝑuilegiũ allegãdũ ibidẽ.ñ.36. car.101.

Executoꝛias hñs ſi ꝑmo eas ꝑſitauerit ⁊ recept⁹ fuerit.⁊ poſtea pꝛebenda vacauerit an monitoꝛias habenti ꝑferaꝛ in.c.capitulum.numero.71.de reſcrip. car.205

Expenſis modicis an curandum ſit in.c.ſi pꝛoponente.numero.41.de reſcrip. car.254.

Expenſas alicui ſi qs ſoluere pꝛomittat.an de moderatis intelligaꝛ in.c.qꝛ nonnulli.numero.113.de reſcrip. car.254.

Expẽſaꝝ appellatiõe an dãna veniãt.⁊ in expẽſis punitus in dãnis punitus eſſe videaꝛ ibidẽ.numero.114. car.109.

Expſſio q̃druplex ſit i.c.ad aures.ñ.18.de reſcrip. car.109.

Expꝛeſſio relatiua legis ſimplr̃ nihil opaꝛ ſed bene expꝛeſſio diſpoſitiua ibidẽ.numero.61. car.103.

Expſſio coꝛã iudice ſcã tm̃ vꝫ.q̃ꝫtũ ſi in lr̃is expſſe ꝑſone eẽnt in.c.paſtoꝛał.§.qm̃.numero.84.de reſcrip. car.135

Expſſio magis opaꝛ q̃ꝫ clauſula gñalis ibidẽ.ñ.86. car.135.

Expſſio fieri pt̃ eoꝝ q̃ tacite īſint ſine aliquo vitio in traditõe ſpũaliũ in.c.ad audiẽtiam.ñ.24.de reſcrip. car.207.

Expſſũ tacitũ ſilere fac i.c.iter ceťas.ñ.29.đ reſcrip. car.99.

Expſſũ pluſq̃ꝫ tacitũ aſtrigit i.c.cũ oꝛdinẽ.ñ.60.đ reſcrip.103.

Extenſio de ſimilibus ad ſimilia quo pacto fiat in.c.gratum.numero.30.de poſtu.ꝓlato. car.305.

Extinctũ non dꝛ qđ ad tempus occultatum eſt.ſicut hõ doꝛmiens ab actu opationis anime intellectiue ſuſpẽditur in.c.cũ acceſſiſſent.numero.95.cum ſeq.de ꝯſtitu. car.39.

Extinctum ſemel non reuiuiſcit in.c.paſtoꝛalis.§.qm̃.numero.45.de reſcrip. car.133.

Extinuũ in communi facultatibus diminutio minui debet in c.ex parte.numero.10.de conſtitu. car.78.

Exhẽre qs ꝓꝓꝛie dicaꝛ ⁊ qñ i.c.cognſcẽtes.ñ.82.de ꝯſti. cã.17.

Ext̃ne⁹ ſi grãdi amicitia vict⁹ fuerit an ꝓ amico ad agẽdũ admittaꝛ in.c.nõnulli.§.ſũt ⁊ aliq̃.ñ.70.de reſcrip. car.196

Expoſiti an dicanꝛ eſſe ciues illi⁹ loci ad quẽ expoſiti fuerint in.c.rodulphus.numero.140.de reſcrip. car.234.

Extrema

Digitized by Google

¶ Extrema duo adinuicē ſeparata quandocūq; aliquo accidenti vere ꝯnectunt. Et diſpoſitū in vno ad reliquū extenditur: dato ꝙ de illo nullam mentionē faciat in.c.tranſlato.numero.18.de conſtitu. car.19.
Extremis probatis media probata eſſe videntur i.c.ex parte decani.numero.118.de reſcrip. car.223.
Extremitates euitande ſunt ⁊ in reb⁹ obſcuris media via eligenda eſt in.c.ex lr̃is.numero.48.de conſtitu. car.74.

Factum

Factum ſucceſſiuum longo tempore continuatum actuū pluralitatem non requirit in.c.cū acceſſiſſent.numero.119.de conſtitu. car.41.
Factum vnius alteri quonā pacto ꝓſit.⁊ alteri non in.c.conſtitutus.numero.39.de reſcrip. car.152.
Factū de facto reuocaẛ: debite tñ factū pp debitū modū non reſcindiẛ in.c.ſup lr̃is.numero.269.de reſcrip. car.256.
Factū pſe pſonaľr ⁊ nō p ſubſtitutū itelligiẛ: ideo ſi aliqd manu principis fieri dz: p ſubſtitutū fieri non pōt in.c.cū dilecta.numero.48.cū ſeq.de reſcrip. car.171.
Factū ꝯ legē ad alicuius actus firmitatē ratū hr̃e nō pōt i.c.nōnulli.§.ſunt ⁊ alij.nu.35.de reſcrip. car.195.
Factū a preſide ipſo iure nullū eſt.vbi quis ipſi preſidi nō obrepſerit ibidem.numero.39. car.195.
Factū a iudice incompetenti competentis iudicis nomine ratificari non poteſt ibidem.numero.43. car.195.
Factū alterius qͥ ꝓſeqtur non diciẛ de nouo facere nec grauare in.c.lr̃is.numero.9.de reſcrip. car.245.
Factū propriū ignorantiā non patitur in.c.ab excōicato.numero.31.de reſcrip. car.249.
Factū propriū an ad deliberandū terminū regrat.ibidem.numero.72.cū pluribus ſeq. car.251.
Factū multiplex ⁊ varium alterius inſtar vbi faciendum ſit.id quod rationabilius fuerit attenditur in.c.cū olim.numero.19.de conſuetu. car.281.
Factum quod ab omnibus eſt vno excepto ab omnibus factum eſſe dicitur in.c.bone memorie.el ſecūdo.numero.49.de poſtu.prelato. car.309.
Factum contra legem an pro infecto habeatur in.c.⁊ ſi vnanimiter.numero.35.de poſtu.prelato. car.313.
¶ Facultates ⁊ diuitie quonam pacto dignitati equiperentur in.c.ſedes.numero.70.d reſcrip. car.136.
¶ Falſi penā incurrit ſi ſcienter vex taceat.quemadmodū ſi falſū exprimat in.c.ſup lr̃is.numero.30.de reſcrip. car.157.
Falſum ⁊ nullum conuertuntur.ideo de falſo tripľr loq poſſumus ibidem.numero.116.cū ſeq. car.160.
Falſum in cauſa cōmittens a cauſa cadit in.c.olim.numero.67.de reſcrip. car.184.
Falſum quot modis dicatur in.c.nōnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.17.de reſcrip. car.194.
¶ Falſitas fortius in litteris abſolutionis ꝙ̃ in litteris cōmiſſionis ſeu iuſtitie preſumitur in.c.ad audientiam.numero 18.de reſcrip. car.115.
Falſitatē an expreſſerit vel nō cū in dubiū vertiẛ: iudex hoc d facto cognoſcere poterit ibidem.numero.101. car.159.
Falſitas an in radendo ⁊ ſcribendo ita ꝙ due falſitates ſint cōmitti poſſit in.c.olim.numero.58.de reſcrip. car.184.
Falſitas circa lr̃as iudicis inferioris cōmiſſas bñficio ſuo clericū priuat ibidem.numero.66. car.184.
Falſitas expſſa circa bñficij expreſſionē ſi de beneficij corpore ꝯſtiterit.an litteras ad beneficia impetratas viciet in.c.ſignificāte.numero.40.cū ſequen.de reſcrip. car.228
Fama quomodo iuſtam credulitatē inducat in.c.cū contingat.numero.10.de reſcrip. car.178.
Fama an probata videatur.ſi teſtis dicat ꝙ eſt publica vox ⁊ fama.⁊ de cā ſcie interrogatus reſpōdeat ꝙ publice diciẛ in.c.cū inter.numero.36.de conſuetu. car.280.
Ferraria ⁊ marchia de beati Petri patrimonio ſūt in.c.cū A.ferrariēſis.nu.4.de conſtitu. car.44.
Fama licet falſa quem a dolo excuſat in.c.cum venerabilis.numero.26.de conſuetu. car.283.
Fama vbi de modico pīudicio agiẛ plenū ꝓbatiōnē facit i.c.adhec.numero.75.de poſtu.prela. car.303
Femie ab oib⁹ officijs ciuilib⁹ vel publicis remote ſunt.nec iudices eē pñt in.c.ſciſcitatus.nu.73.de reſcrip. car.124.
¶ Fantaſmatū diuerſitate diuerſe nobis intellectiōes gñantur in.c.ne innitaris.numero.19.de conſtitu. car.22
Fatalib⁹ elapſis abſq; ꝓnunciatiōe.q p iudicē ad quē appellatū fuit fiat.primus iudex adiri pōt ⁊ ſuā ſniā exeq in.c.ex parte.numero.71.de reſcrip. car.120
Feudatarius feudū in eccleſia tanꝙ̃ in potentiorē alienare nō pōt in.c.que in eccleſiaꝝ.nu.8.de ꝯſtitu. car.30.
Feudū ꝓ dote pr̃ nunqd filie dare poſſit ibidē.ñ.37. car.31.
Feudū ſi qua mulier habeat an de ipſo ſe maritare poſſit.ibidē.numero.37. car.31.
Feudū tēporale.vel perpetuū ſeruitiū pſonalē requirens pro anima relinq non pōt ibidem.numero.39. car.31.
Feudū qñ ꝓ aia legaẛ nūqd eſtiatio dbeaẛ ibidē.ñ.40.car.31
Feudo nunqd vaſallus renunciare poſſit ſi ſtipulatio i eruēit vbi ēt qd de eqtate canonica ibidē.numero.52.⁊.53. car.32.
Feudū pſnū ſi eo dñs pp patris merita agnatis nō obſtantibus filiū inueſtiuit intermiſſum nō aūt abolitū dr̃ in.c.cū acceſſiſſent.numero.91.de conſtitu. car.39.
Feudi dñs ſi vaſallo licentiā dederit.ꝙ amico feudū alienaẛ poſſet de amicitia mediocri intelligiẛ in.c.cū.M.ferrarienſis.numero.9.de conſtitu. car.45.
Feudū ſi alicui concedatur ⁊ aliud in contractu non exꝓmaẛ ex feudoꝝ inueſtitura ⁊ conſuetudine.ꝓ ſe ⁊ filijs ſuis cōceſſum intelligitur ibidem.numero.148. car.56.
Feudū ſi eccľia a rege hēat.⁊ plat⁹ feloniā ꝯ regē cōmiſerit feudū ad regē eodē plato viuo reuertiẛ.ſ; eo mortuo poſtea reuertiẛ ad eccľiā i.c.cū ordinē.ñ.14.de reſcrip. car.101.
Feudo ſi baro pp ſua demerita priueẛ.⁊ feudū ad regē reuertaẛ rex feudū apud ſe retinere non dz.ſ; alteri donare.mō eadē onera ſubeat in.c.ſedes.nu.8.de reſcrip. car.135.
Feudū an in oēm euentū hr̃e debeat.ſi qs a duob⁹ ſe ꝓ papa gerētib⁹ ipſū ipetrauerit.⁊ vtriq; ac eoꝝ ſucceſſorib⁹ fidelitatē iurauerit i.c.ex tenore.ñ.43.cū plib⁹ ſeq.d reſcrip.car.142.
Feudū ſi mihi p lr̃as ſuas impator ꝯceſſerit.vz caſtꝝ ſcti pauli cū ſuo territorio.deinde alteri caſtrū ſancti Joannis cū ſua dioceſi conceſſerit.⁊ accidat ꝙ quedā villa in territorio ſancti Pauli exiſtat.⁊ de dioceſi ſcti Joannis. ad quem dicta villa ptineat ibidem.numero.75. car.143.
Feudū impator reuocare nō pōt.ſi accepta pecūia dixerit indulgemus tibi feudū i.c.cū dilecta.ñ.19.de reſcrip. car.170
Feudū alienatū ab agnato remotiori agnatus ꝓximior ifra ānū reuocare pōt in.c.plerūq;.nu.28.de reſcrip. car.176.
Feudū alicui ⁊ filijs ſuis ſi comes aliqs ꝯcedat.⁊ ipſe comeſ ſciebat nō hr̃e filios niſi baſtardos.an talis conceſſio valeat in.c.nonnulli.numero.65.de reſcrip. car.192.
Feudi qcqd q̄ad vnū articulū aliqs approbauerit.q̄ad aliū ipugnare vr̃ i.c.ex pte decani.ñ.109.de reſcrip. car.223.
Feudū an pſumaẛ ſi qdā dñs de ſuo caſtro magno tpe cēſum ſoluerit in.c.ſignificauit.numero.45.de reſcrip. car.238
Feudo p annulū inueſtitus an pferaẛ eo q poſtea corporaľr ineſtit⁹ fuerit i.c.ex lr̃is.ñ.91.de conſuetu. car.275.
¶ Fides quid proprie ſit ⁊ quid fidelitas in.c.que in eccleſiarū.numero.51.de conſtitu. car.32.
Fides quoꝝ ratione principium habuerit in.c.eam te.numero.29.de reſcrip. car.104
Fides bona qñq; ex iniuſtis ⁊ temerarijs cauſis cāuſatur in.c.cum contingat.numero.13.de reſcrip. car.178.
Fideiubens ꝓ ꝑtāte ꝓ eō in nouo tpe ꝯfirmato non teneẛ in.c.cū acceſſiſſent.numero.108.de ꝯſtitu. car.40.
¶ Filia nālis vel ſpuria an ad vindicādū parentū mortem admittaẛ i.c.nōnulli.§.ſūt ⁊ alij.ñ.91.de reſcrip. car.197
Filia niſi ꝯgrue dotata fuerit ad dotis ſupplemētū boni viri arbitrio agere poterit i.c.ſi ꝓponēte.ñ.7.d reſcrip. car.253.
Filiaꝝ appľone an poſthuma cōprehēdaẛ.⁊ q pacto i teſtō ſūmaẛ in.c.cū oli.nu.19.de conſuetu. car.181.
Filius tyranni i aliquo ſucceſſibilis eſt.in.c.iter ceteras.numero.7.de reſcrip. car.98.

Filius qui ex induſtria ſua ſe alere poteſt patrem ad eum alimentandum compelli petere nequit in.c.poſtulaſti.numero.30.de reſcrip. car.88.

Filiationis probatio neceſſaria quotuplex ſit in.c.nõnulli.§.ſunt ⁊ alij.nume.89.de reſcrip. car.197.

Filius quẽ de ſacro fonte leuaui an ſabſtitutũ excludat in.c.nõnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.98.de reſcrip. car.197

Filius ſpũalis an patrẽ ſuũ ſpũalem ad iudiciũ ſine venia vocet.⁊ an in lr̃is que reuerentie ſũt magis p̃ri ſpũali q̃ carnali aſtringimur ibidem.numero.90.⁊ numero.100. car.197.

Filij onus publicum ouus p̃ris reputaꝛ in.c.ex parte decani.numero.55.de reſcrip. car.219.

Filius ſi ↄ̃ p̃rem eã ingratitudinẽ cõmiſerit.vt de iure exheredandus veniat.ſi ex poſtfacto furioſus efficiaꝛ.an eũ p̃r exheredare poterit in.c.lr̃is.nu.33.de reſcrip. car.246.

Filiorum cã fauorabilior eſt q̃ cã pia in.c.ex litteris.numero.112.de conſuetudi. car.274.

Filius quodammodo dñs reruꝫ patris in.c.ex parte.numero.11.de conſuetudi. car.291.

Filij maſculi in parẽtum ſucceſſione lege moſayca femias excludebant.imo equum eſt agnatos ipſis p̃ferri in.c.cũ tanto.numero.85.cum ſeq.de conſuetu. car.296.

Filius qñcũqꝫ matris hereditatem petierit ſi p̃r computare velit.id qđ in honorẽ filij facti ſenatoris erogauerit doli exceptiõe repelli põt in.c.bone mẽorie.ñ.36.de poſtu.p̃la.cã.307

Forenſes ſi per cõſtitutionis viam ciues effecti fuerint:an eodem priuilegio quo originarij ciues gaudeant in.c.quanto.numero.62.de conſuetudi. car.178.

Forma certa ſi alicui alr̃s alicui p̃tãtẽ h̃nti ſine clauſula decreti irritãtis a lege vel ab hoĩe deꝛ mãdati trãſgreſſio nõ viciat in.c.cũ dilecta.numero.118.de reſcrip. car.174

Forma eccl̃ie in ſuſpẽſione vel excõicatiõe vel actu alio ſemp ſeruanda eſt in.c.capl̃m.numero.67.de reſcrip. car.205.

Formalia oia cũ a forma vel his que forme annexa ſũt depẽdeant.ideo tñ qs hꝫ de arbitrio q̃tum h̃t de mandato in.c.abbatem.numero.8.⁊ numero.9.de reſcrip. car.246.

Formatũ radicaꝛ difficilius tolliꝛ q̃ illud qđ in ſuſpẽſo fuerit in.c.ad aures.numero.30.de reſcrip. car.109.

Forum quis ſortitur in locis in quibus beneficia habet in.c.dilectus.numero.33.de reſcrip. car.199.

Frater vterinus ſororem dotare non tenetur in.c.ſuper litteris.numero.45.de reſcrip. car.158.

Frater ⁊ ſoror quo pacto ex facto fratris defuncti ↄueniri poterũt in.c.ſignificauit.ñ.17.de reſcrip. car.236.

Fraus contra futuros creditores committi poteſt in.c.conſtitutus.numero.126.de reſcrip. car.155

Fraude ſi qs obtineat ꝙ ſine fraude nõ obtinuiſſet non valꝫ in.c.ſup lr̃is.numero.266.de reſcrip. car.165.

Fraudi cũ fraude lꝫ reſiſtere in.c.oliꝫ.ñ.31.de reſcrip.car.182

Fuga fugientis pre nimio p̃tãtis timore familiam.ſi poſtea compareat purgatur.neqꝫ aliquã preſumptionem facit in.c.olim.numero.55.de reſcrip. car.183.

Fugitiui appellatione ex fugitiuo nat⁹ non venit in.c.cognoſcentes.numero.49.de conſtitu. car.15.

Fundum ſterilem in emphiteoſim accipiẽs ſi illum ſuis laboribus ⁊ ſumptibus fertilem fecerit ſibi penſio augeri nequit in.c.cũ.m.numero.37.de conſtitu. car.56.

Fundum ſterilem quem ad emphiteoſim habebat ſiquis meliorauerit licet in contractu dictum fuerit.ꝙ finita tertia generatione finiatur nihilominus propter talem melioratione in extraneũ trãſit.⁊ de temporali contractus perpetuus effectus eſt ibidem.numero.138.cum ſeq. car.56.

Furioſus ⁊ ſi lucida interualla habeat curator ſibi datus durat licet adminiſtrare deſinat.ſi poſtea furioſus lucida interualla hr̃e deſinat curator adminiſtrare põt nec pp hoc nou⁹ daꝛ in.c.cũ acceſſiſſent.numero.101.de ↄſtitu. car.40.

Furtum ſi qs fecerit vel facere intenderit ex quo cõmodũ rei publice reſultet an priuari debeat:vel premium ↄſeq in.c.dilectus.numero.22.⁊.23.de reſcrip. car.186

Furtum ſi qs paſſus fuerit.⁊ pactũ cũ furẽ indicante fecerit ꝙ ſibi actiõeꝫ ex furto remitteret.nũqđ indicãti pactũ obſuare teneaꝛ in.c.ſedes.numero.30.de reſcrip. car.135.

Furta plura modica an facere poſſint vt qs furca ſuſpendaꝛ in.c.ſi prorogãte.numero.27.de reſcrip. car.254.

Futura ↄſideramus qñ ad ea p̃terita ordinanꝛ.ſeu futura p̃ſentibus ↄtinuanꝛ in.c.capl̃m.nu.65.đ reſcrip. car.205.

Gabelle alicuius cõis dum venduntur ſi ad id officiales deputenꝛ oẽ pactuꝫ p iſtos initũ cũ gabellaꝝ emptoribus citra ſolitũ modũ vẽdendi eſt nullũ in.c.cum.M.numero.152.de ↄſtitu. car.57.

Gabbellas nunqđ clerici ↄ̃hentes contractus ratione ſoluere teneanꝛ i.c.eccl̃ia ſcẽ Marie.nu.14.de conſtitu. car.65.

Gabellas fraudare nunquid licitum ſit in.c.ſedes.numero.27.de reſcrip. car.135.

Generis natura eſt vt in qualibet ſpecie ſua repreſenteꝛ in.c.nã ↄcupiſcentiã.numero.6.de conſtitu. car.10.

Generi per ſpeciem derogatur in.c.ſicut romana.numero.1.de reſcrip. car.87.

Genus p̃prie eſt qđ de plurib⁹ ſpecie differẽtib⁹ p̃dicaꝛ in.c.paſtoralis.§.qm̃.numero.34.de reſcrip. car.132.

Genus ſequẽs ſpẽꝝ enumerationẽ oẽs ſpẽs ad pares expſſis reſtringit in.c.ſedes.numero.99.cũ ſeq.de reſcrip. car.137.

Generis remotione ſpeciei remotio ſequiꝛ.ſed non econtra.vbi etiam de poſitione ſpeciei ad genus in.c.ſuper lr̃is.numero.22.cum ſeq.de reſcrip. car.157.

Genus quoad cõprehenſa in genere tm̃ facit.q̃tum ſpecies quo ad comprehenſas in ſpecie in.c.in noſtra.numero.50.cũ ſequen.de reſcrip. car.212.

Geſta per falſum procuratorem in falſo in auditorio principis cõmiſſo an ratificari poſſint in.c.nõnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.31.cum ſeq.de reſcrip. car.94.

Gloſa idolum doctoꝝ eſt.⁊ cam vt idolum oẽs ſeq teneṅ in c.cum.M.ferrariẽſis.numero.32.de conſtitu. car.47.

Gloſarum auctoritas in ↄſulendo nunqđ alios oẽs añcellat in.c.ne innitaris.numero.9.de ↄſtitu. car.47.

Grãmatica quid proprie ſit in.c.ad audientiam.numero.13.de reſcrip. car.115.

Gratia qñ legato equiparaꝛ nunqđ legatũ abſenti acquiraꝛ in.c.cognoſcẽtes.numero.63.de conſtitu. car.16.

Gratia q̃ alias de ſe nulla eẽt.nũquid principis certa ſcia firmeꝛ in.c.ordineꝫ.numero.53.de reſcrip. car.103

Gr̃a quotuplex ſit in.c.eã te.numero.30.de reſcrip. car.105.

Gr̃am ſi princeps ſue ciuitati pp ſua benemerita faciat illaꝫ exemptam facere videꝛ ibidem.numero.31. car.105.

Gratie plenitudinem vbi qs recipiat culpe ſibi remittunꝛ.⁊ ad fauores recipiꝛ ibidem.numero.34. car.105

Gratia apoſtolica quis abuti non debet in.c.ſedes.numero.23.de reſcrip. car.135.

Gr̃a pape morte nõ expirat lꝫ eo viuẽte executiõi mãdata nõ fuerit in.c.cõſtitutus.numero.3.de reſcrip. car.151.

Gratia ⁊ impetratio an ſubreptitia reddaꝛ.ſi in litteris non fuerit facta mentio eius quod impetrans ignorabat ibidem numero.11.cum ſeq. car.151.

Gratia prima p ſcđi beneficij acq̃ſitionem q̃uo extinguaꝛ in c.ad audientiam.numero.75.de reſcrip. car.210

Gratia an ſine litteris probari poſſit ⁊ quid ſi papa gratiaꝫ faciens ante litterarum confectionem mortuus fuerit in.c.in noſtra.numero.19.de reſcrip. car.215

Gratia facta ſuper iuriſditione ſine ſacris apicibus an probari poſſit ibidem.numero.21. car.211

Gratiam habens que expectandam duceret an illam perderet conſentiendo electioni de ſe facte ad aliquam dignitateꝫ ibidem.numero.92. car.214

Gratiam habẽs ad dignitatem vel ad beneficia curata ſi beneficium compatibile acceptauerit.⁊ pacificam poſſeſſioneꝫ conſequatur an ius ad rem ſibi ex prima gratia competens perdat ibidem.numero.98. car.214.

Gratiam in forma paupeꝝ habens ſi ſimpliciter beneficium impetret aſſerens ſe p̃mam gr̃am dimiſſuꝝ.ſi ex ſcđa beneficium conſecutus fuerit verum antea tertiam impetrat.de ſe-

cunda ⁊

cunda ꝛ non de prima mentione facta an impetratio valeat ibidem numero.100. car.215.

Gratia per aliū impetrata ſi impetratio abſq3 alicuius mandato facta fuerit neq3 acceptauerit an impetratio per eum facta de aliquo beneficio valebit: de priori impetratione mentione nō facta ibidem numero.101. car.215

Gratia3 quo pacto taciturnitas viciet ꝛ que taciturnitas requiratur ibidem numero.107. car.215

Gratiā impetrās ad beneficiū expmēs qualr paratus ſit tres alias grās quas h3 dimittere ac ſi illaꝝ grārum vna nulla ſit. iſta vltima grā ſurreptitia dicaꝭ ibidē numero.125. car.216.

Gratia an ſurreptitia ſit ſi forenſis beneficium ipetrat. neq3 de ſue originis loco mentionem faciat in.c.ſi proponente. numero.51.de reſcrip. car.254.

Grā odioſis nō ꝯcediꝭ in.c.ad hec.nu.64.de poſtu.pla. 307.

Gratiāi dicte quēadmodu3 quotidie reprobanꝭ.ꝛ alia pulchra de legib⁹ ab eo inſertis in.c.ex pte.nu.26.d reſcrip. 94.

Grauari quis pro eadem re non debet in.c.capitulu3.numero.27.de reſcrip. car.213.

Gregorio nono dignior in cathedra petri non ſedit in.c.cum tanto.numero.94.de conſue. car.296.

Habilitas illius qui ꝓmouendus eſt dum ꝓuideatur non attenditur qualitas originis.ſed qualitas in qua ſm ꝓmotiōis tempus exiſtit in.c.cam te.numero.17.de reſcrip. car.104

Habitu nō aūt exercitio curādum eſt in.c.in noſtra.numero 87.de reſcrip. car.214.

Heres inſtitutus ſi quid pietatis cauſa faciat ꝛ proteſtatur non propter hoc adire intendit in.c.ne innitaris.numero.238 de conſti. car.22.

Heres qui inuētarij beneficio gaudere vult ꝛcū ſe imiſcet proteſtari debet ſe inuentarium conficere velle ꝛ eius beneficio vti alias tanq3 de iuribus hereditarijs cert⁹ ipſaꝝ agnoſcere videꝭ ibidē numero.244. car.63.

Heres niſi īfra annū defuncti voluntatē impleuerit hereditatē amittit in.c.dilectus.numero.29.de reſcrip. car.186.

Heres ꝓpriſſime dicꝭ q re ꝛ nomīe heres exiſtit in.c.rodulphus.numero.129.de reſcrip. car.234.

Heres ante nonē dies defuncti creditoribus reſpondere non teneꝭ in.c.ſignificauit.numero.18.de reſcrip. car.236.

Heres quo pacto in iudicio ſuccedat ibidē n̄.34. car.237

Heres pōt conueniri vbi defunctus conueniri poterat ibide3 numero.42. car.238.

Heres quandocūq3 ex defuncti diſpoſitione aliquid faciat ꝛ ipſe defunctus facere videtur in.c.litteris. numero.6.de reſcriptis. car.245.

Heres qui contra defuncti voluntate3 innititur indignus exiſtit ibidem numero.107. car.273.

Hereticus non dicitur qui credit id : in quo multos ſanctos patres licet non omnes cōteſtes habeat in.c.ne innitaris. numero.13.de conſti. car.22.

Heretici an quemadmodū a ciuitate:ita ēt a ſuburbijs expellendi ſunt in.c.rodalphus.numero.114.de reſcrip. car.233.

Hereticus ſiquis effectus fuerit ꝛ papa ei indulgeat iteꝝ rebaptizari neq; in.c.gratū.numero.7.de ꝯſue. car.305.

Homicidium notoriū probatū ipſo facto priuatu3 reddit in c.ſciſcitatus.numero.53.de reſcrip. car.124.

Homicidium cōmittēs ſi poſtea furioſus efficiatur an puniri debeat in.c.lr̄is.numero.34.d. reſcrip. car.247.

Homo cū nobiliſſima creaturaꝝ ſit rei appellatione minime contineꝭ in.c.cognoſcētes.numero.2.de conſti. car.13.

Hominem qn̄ ꝛ quo mēſe deus glorioſus creauerit in rubri. numero.5.de ꝯſti. car.1.

Hoſpitalis ꝛ alia religioſa loca eccleſiaꝝ priuilegio gaudēt in.c.cum dilectis.numero.4.de reſcrip. car.169.

Hoſpitalis rector an de hoſpitalis bonis ditatus preſumatur ſicut prelatus de bonis prelature in.c.ex litteris. numero 16.de conſue. car.269.

Idem numero futurum ꝛ preteritum cenſeri nequit: neq3 velut extinctum ꝛ reſuſcitatu3 in.c.ad hec. numero.11.de reſcrip. car.113

Idemtitas rōnis vbi nō eſt: ibi legis extenſionē dare non eſt in.c.cū.M.ferrarienſis.numero.20.d ꝯſti. car.46.

Idemptitas rōnis an pōderanda ſit vbi pſonaru3 diuerſitas fuerit in.c.q2 nōnulli.numero.3.de reſcrip. car.255.

Imperator an totius orbis dn̄s et lex animata in terris ſit ꝛ de ipſius excellentia multa in.c.canonum ſtatuta.numero.51. de conſti. car.7.

Imperator ꝛ ſi lege ſua ſicut qlibet legis ꝯditor nō ligeꝭ in his tn̄ q ad eccleſiā attinēt lege canonica ligaꝭ ibid nu.53. 7.

Imperator ſpuriu3 legittimans vt ſimul cum legitimo ſuccedat eſt vnum pecus cum preoculis publice honeſtatis iuſtitiam non habeat ibidem numero.71. car.8.

Imperator l3 ſupra caput iuris ciuilis ſit: nihilomin⁹ ſub iuris gentiū pedib⁹ eſt cū tn̄ ipſo ligeꝭ ibid nūero.78. car.8.

Imperator an ꝯ ius gentium reſcribere poſſit in.c.que in eccleſiaꝝ.numero.76.d ꝯſti. car.35.

Impator ſi aliquē comitē palatinū fecerit ꝛ ſibi legittimādi ſpurios facultatē dederit ēt poſt parētū obitū ſi aſi itimatōe3 ꝯſanguinei hereditatē adiuerit.ꝛ p ꝯſis dn̄i effectu fuerint: in quo talis legittimatio ſibi p̄iudicet ibidē numero.77. car.33.

Imperator ꝛ papa de poteſtatis plenitudine.nūquid alicui dominium nulla ſuadēte cauſa auferre poſſint ibidem numero.80.cu3 ſeq. car.34.

Imperator nunquid ſingularum perſonaru3 iniurias remittere poſſit ibidem numero.82. car.34

Impator ꝛ papa p̄uilegiū ꝯcedēdo meū alteri ꝯcedere poſſūt ꝛ mihi p̄uilegiū auferre ibidē numero.83.cū ſeq. car.34.

Impator primus tpe fuit q̄ corona3 a papa acciperet vel ab altare gladiū in.c.tranſlato.numero.16.de conſti. car.18.

Impator ſi titio ꝛ filijs ſuis caſtru3 ꝯceſſerit de nepotibus ēt intelligitur in rubrica numero.27.de reſcrip. car.84.

Impator ſcribēdo vel epiſtolā mittēdo l3 ius ꝯdere intelligatur nullus tn̄ ab eo īferior id facere pōt ibidē nūero.73. 86.

Impator vbi ad alteri⁹ ꝯſultatōem ſcribit ſuā reſpōſionē ſequēdā nō vult in.c.ſi qn̄.numero.46.de reſcrip. car.100.

Imperator ante coronationē romanoru3 rex appellatur in c.cam te.numero.3.de reſcrip. car.104.

Imperator an clerū romanum qui totius mundi caput eſt connocare poſſit. ꝛ an clerū hieruſalē ſiccilie vel francie in c.olim.numero.45.de reſcrip. car.183.

Imperator cum a viris illuſtribus ſalutatur ſedere non debet.ſed aliquantulū inſurgere in.c. cum olim.numero.39.de conſuetu. car.283.

Imperium an ab enſe vel a fortūa proceſſerit in.c.tranſlato. numero.17.de conſti. car.18

Imperio vacante papa impatoris iuriſditionē exercet in.c. cum acceſſiſſent.numero.153.de conſti. car.43

Impium eccleſie patronus exiſtit.qn̄ ipſam eccleſiā dotauit in.c.paſtoralis.numero.57.de reſcrip. car.129

Impiu3 mex an in generali alicuius caſtri ꝯceſſiōe trāſferaꝭ in.c.rodulphus.numero.69.cū ſeq.de reſcrip. car.232.

¶ Impitia ſp p̄ſumiꝭ in eo q nouas ꝛ inuſitatas opiones tenet in.c.canonū ſtatuta.numero.129.de conſti. car.10.

¶ Impetrationē rei illicite faciens an puniri debeat in.c.cognoſcētes.numero.17.de conſti. car.15.

Impetratōe3 ꝯ iura faciēs expēſas pdit ibid n̄.43. car.15.

Impetratio falſo nuncio facta an valeat in rubrica numero 50.de reſcrip. car.85.

Impetratio quid proprie ſit in.c.ceterum. numero.3. de reſcriptis. car.95.

Impetratione qui prior eſt potior in iuriſditione exiſtit ibid numero.4.cum ſeq.. car.95.

Impetratio ꝯ priuilegiū facta ordine ſuppreſſo non valet in c.cum ordinem.numero.6.de reſcrip. car.101.

Impetratio alicuius caſtri tanq3 per quendam monachum ordinis ciſterſienſis empti ſi facta fuerit.non expreſſo q tale caſtrū ordini queſitum eſſet nunquid talis impetratio valeat ibidem numero.19. car.101.

Impetratio alicuius rei quā quis in emphyteoſim tenebat ſi

in feudum facta fuerit. ꝛ ꝙ erat res emphyteotica mentionē fecerit: nō tñ cenſus quātitatē expreſſit nunqd impetratio nulla ſit ibidē numero.22. car.101.
Impetratio facta ꝯ priuilegium fori ſuppſſa dignitate vl' ordine non valet ibidem numero.42. car.102.
Impetratio ad certā ſpēm nunqd ordinis ciſterſienſis priuilegio deroget ibidem numero.66. car.103.
Impetratio ad beneficia in qua dignitas tacetur nō valet in c. ad aures. numero.3. de reſcrip. car.108.
Impetratio generalis ad oīa mea negocia inter talē ꝛ tales an valeat in.c. ad hec. numero.37. de reſcrip. car.119
Impetratio ſup ſnie ꝯfirmatiōe poſt appellationē deſertam qñcūqꝫ fiat neceſſe nō eſt de appellatiōe mētionē facere in.c. ex litteris. numero.57. de reſcrip. car.119.
Impetrationem ſi quis doloſe fecerit ꝛ etiam doloſe egerit magis delinquit ꝙꝫ qui doloſe tñ impetrauerit in.c. ſedes. numero.1. de reſcrip. car.135.
Impetrationem a ſūmo pōtifice faciens plumbum pro auro vel argento accipit ibidem numero.17. car.135.
Impetratio veritate tacita an ipſo iure nulla exiſtat in.c. conſtitutus. numero.18. de reſcrip. car.151.
Impetratio ꝯtra iuramentū an valeat ibidē numero.20. 152.
Impetratio an valeat ſi quod impetrans non habeat beneficium ſed habeat ius ad illud in.c. poſtulaſti. numero.8. de reſcriptis. car.187.
Impetrationem eadem die de beneficio ſi qui faciant quis admitti debeat in.c. capitulum. numero.7. ꝛ numero.8. de reſcriptis. car.201.
Impetratio an tenebit ſi alicui abſenti collatio facta ſit: ꝛ nō acceptauit licet ſciret illam gratiam ſibi eſſe factam. neqꝫ de p̄dicta gratia mentio facta fuerit in.c. in noſtra. numero.101. de reſcrip. car.215.
Impetratio de eccleſia facta an vicioſa ſit non facta mentione de electione prima ad aliam eccleſiam. que tum ipſo iure nulla eſt. vel ſaltem per exceptionem annulanda ſit ibidē numero.112. car.115.
Impetratio facta de eccleſia ad quam alius electus erat an ſit nulla non facta mentione de illa. ſi probabiliter ignorabat ibidem numero.110. car.215.
Impetratio ſecunda valet ſi quis per litteras impetratas ad vacaturā receptus fuerit ꝛ poſtea ad beneficium vacās litteras impetrat tacito de receptiōe modo receptioni renunciet ibidē numero.120. car.216.
Impetrationem beneficiꝫ faciens de quibus mentionez facere debeat ibidez numero.127. cuz duobus ſeq. car.116.
Impetratio de beneficio ſi facta fuerit cum clauſula ꝙ eius redditus. xxx. librarum ſummam non excedant ſi prouiſuz ſit in eccleſia in quo canonicorum ꝛ prebendarum numerus determinatus ſit. ꝛ etiam redditus in cōmuni quid agenduz ſit ibidē numero.134. car.116.
Impetrationem a legittima perſona factam de ſtillo cancellarie preſumit̄ vbi nulla perſona ſpecificata fuerit in.c. ex parte decani. numero.120. de reſcrip. car.113.
Impetratio a falſo nuncio facta an valeat ibidem numero.166. car.116.
Impetratio an teneat ſi impetrans de modico beneficio qḋ habebat mentionem non fecerit in.c. ſi proponente. numero 47. de reſcrip. car.154.
Impetrationem ſi quiſpiam fecerit contra titium clericuz ꝛ quoſdam alios an canonici veniant in.c. bone memorie. numero.3. de poſtu. prela. car.306.
Impotentia quotuplex ſit in.c. ſciſcitatus. numero.14. de reſcriptis. car.122.
Impotentia iuris dicitur quādocūqꝫ delegatus ſeruus vel infamis fuerit ibiḋ numero.24. car.122.
¶ Imputandum quidpiam alicui non eſt ſi per ipſum non ſtat quo minus aliquid fiat in.c. ſi autem. numero.38. de reſcriptis. car.112.
¶ Immunitas ſi bononienſibus ꝯcederet̄ vel ferrarienſibꝰ ꝯ ipſos de bononiēſibus domicilio ꝛ habitatione non autem origine intelligeret̄ in.c. nonnulli. numero.97. ḋ reſcrip. 193
Immunitas incolis loci conceſſa an iudeos in loco habitantes cōprehēdat in.c. rodulphus. numero.132. de reſcrip. 234.
¶ Incidens ꝛ principale diuerſe ſunt cauſe licet ordinem a iure traditum in procedendo habeāt in.c. ceterum. numero 18. de reſcrip. car.96.
Incidens in commiſſum rēs prohibitas apportando ſi infra quinquenniuz moriat̄ an in foro conſcientie teneatur in.c. cōſuetudines. numero.16. de cōſue. car.268.
Incipiens an facere videatur in.c. litteris. numero.11. de reſcriptis. car.245
Inconuenienti vno dato multa alia contingunt in.c. edoceri numero.31. de reſcrip. car.167.
Indefinita inſerto particulari ſigno icertitudinē parit donec declaret̄ in.c. paſtoralis. §. qm̄. numero.11. de reſcrip. car.131.
Indefinita epi ſi determinato modo p̄fert̄ an vli equiualeat in.c. rodulphus. numero.103. ḋ reſcrip. car.223.
Indefinita in ſtatutis vli eqperari nō dꝫ vbi rō ꝯria fuerit in c. cum dilectus. numero.74. de ꝯſue. car.286.
¶ Indiuiduum extinctum idem numero ſuſcitari ex phyloſophi ſententia impoſſibile eſt in.c. cum acceſſiſſent. numero 90. de conſti. car.39.
Indiuiduum ampliationem minime recipit in.c. cum ordinē numero.68. ḋ reſcrip. car.103.
¶ Inequalitas inter fratres eē nō dꝫ quos eqtatis paritas ꝯiungit in.c. cum oēs. numero.13. de cōſti. car.24.
Inducta ad vnum finem ꝯrium operari non debent in.c. nōnulli. numero.13. de reſcrip. car.190.
¶ Inermis nullus contendere cogitur in.c. ex parte. numero.103. de reſcrip. car.121.
¶ Infamia aliquē beneficio ipſo facto nō priuat in.c. ſciſcitatus. numero.39. de reſcrip. car.123.
Infamia ipſo facto clericū beneficiꝫs priuat quēadmodū armate militie militem ibidem numero.52. car.124.
Infamia aliqua polluti pallatium principis nec vrbem ingredi valent in.c. nonnulli. §. ſunt ꝛ aliꝫ. numero.41. de reſcriptis. car.195
Infamis an legittimꝰ accuſator eē poſſit ibiḋ n̄.96. car.197.
Infamis iudex ſi eligatur an ſe excuſare poſſit in.c. ſciſcitatꝰ. numero.85. de reſcrip. car.125.
Ingratitudo eſt iuſta cauſa reuocationis beneficiꝫ in.c. canonum ſtatuta. numero.33. de conſti. car.6.
Ingratitudinem cōmittens contra largitorem largitiōe priuatur. ſecus tñ ſi remūratiōis contēplatiōe cōceſſuz fuiſſet in c. cum. M. ferrarienſis. numero.66. de conſti. car.50
Inhiare quid proprie ſit in.c. ex parte. numero.2. cum ſequē. de conſti. car.78.
Iniuria quandocunqꝫ vni de cognatione fiat an toti cognationi fiat in.c. nōnulli. §. ſūt ꝛ aliꝫ. numero.73. de reſcrip. 196.
Iniuria alicui illata ab alicuius ꝯſanguineo illius mandato illata minime vr̄ in.c. dilectus. numero.19. de reſcrip. car.198
Iniuria ex coniecturis eſtimatur in.c. ex litteris. numero.56. de conſue. car.271.
Iniuſtitia ꝛ mandato facile quis exaſperatur in.c. ſi quādo. numero.4. ḋ reſcrip. car.99.
¶ Inobedientia grauiſſimum peccatum exiſtit in.c. ex litteris. numero.75. de ꝯſti. car.76.
Inobedientie peccatum ſine condigna ſatiſfactione non purgatur ibidem numero.103. car.77.
Inopia plena in ſe humilitatem habere debet in.c. ad hec. numero.37. de poſtu. prela. car.302.
Inobedientia non eſt iuſta cauſa auferendi aliena in.c. que in eccleſiarum. numero.14. de conſti. car.30.
Inopia repentina caſus fortuitus dicitur in.c. ſedes. numero 42. de reſcrip. car.136.
Inops quis proprie dicatur in .c. que in eccleſiarum. numero.22. de conſti. car.31.
¶ Inquilinus de domo expelli pōt quando illam deteriorē reddit in.c. ſedes. numero.81. de reſcrip. car.137
¶ Inquiſitio nunquid remedium extraordinarium ſit. ꝛ an

vbi inquiſitio

vbi inquiſitio non ſit iudicij figura eſſe nequeat. dato ꝙ pp ordinarij ſuperuenientiam extraordinarium remediuꝫ ceſſet in.c.ſuper lris.numero.171.cum ſeq.de reſcrip. car.165.
Inquiſitioneꝫ heretice prauitatis licet papa vni conferat: nō tamen ipſam ordinario aufert in.c.cum dilecta.numero.149. de reſcrip. car.175
Inquiſitor heretice prauitatis a papa datus an vltra duas dietas trahere poſſit in.c.nōnulli.numero.13.de reſcrip. 190.
¶ Inſinuatum dicitur quod eſt ſuperiori intimatuꝫ in.c.cū acceſſiſſent.numero.34.de conſti. car.37.
Inſtantia nunquid in bonis clerici triēnio duret in.c.eccleſia ſancte marie.numero.46.ꝺ conſti. car.67.
Inſtantia finita iuriſditio delegata ad ipſam inſtantiaꝫ limitata finitur: ſecus ſi ad inſtantiam limitata non fuerit ſed ad cauſam in.c.ex parte.numero.51.de reſcrip. car.119.
Inſtantia de iure ciuili triennio finitur in.c.paſtoralis.numero.28.ꝺ reſcrip. car.127.
Inſtans apud iuriſtas quomodo ſumatur in.c.cuꝫ conſuetudinis.numero.62.de ꝯſue. car.289.
Inſtrumentum ſi contineat: ꝙ abbas de omnium conſenſu quidpiam fecerit nunquid falſum reddatur. ſi aliquos abſentes fuiſſe appeat in.c.canonū ſtatuta.nūero.90.ꝺ ꝯſti. car.8.
Inſtrumentum ſi dictauerit: ꝙ omnes conſiliarij interfuere: nunquid ſaluari poſſit: ſi exemptorum quidam nō affuere ibidem numero.91. car.8.
Inſtrumentum ſi dixerit oēs canonici interfuerunt vno tamē intereſſente nūqd falſum reddatur ibidē numero.94. car.9.
Inſtrumentum confeſſionis ſi executionem mereatur: in his que in conſequentiam intelliguntur: locum non habet in.c. tranſlato.numero.25.de conſti. car.19.
Inſtrumentum ſi aliquid virtualiter ꝯtineat de ſcripto intelligitur ibiꝺ numero.33. car.19.
Inſtrumentū per notariū factum in quo prima lr̄a pura.c.pcentū apponiꝛ vel.x.pro decem ꝛ ſimilis nūqd probet in.c. cum acceſſiſſent.numero.9.de conſti. car.36.
Inſtrumentum valet ſi procurator per nomina vniuerſitateꝫ deſignantis a capitulo conſtituatur. ꝛ ſi ſingulares de vniuerſitate non nominetur in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.47. de conſti. car.49.
Inſtrumenta duꝫ ſuper gerendis ab aliquo capl̄o dicatur in ipſis dicere nō ſufficit.capl̄m tale quid fecit.niſi nomine exprimatur ibidem numero.49 car.49.
Inſtrumentum notarij in quo ſcriptum ſit.talis fuit voluntaric confeſſus. ꝛ re vera coram tormentis confeſſus fuerat nūquid falſum ſit ibidē numero.84. car.52.
Inſtrumēto q̇qd ex cōſuetudine apponi conſueuit illud idē appoſitū vr̄. ꝛ ſi ſcriptū fuerit ibidem numero.47. car.56
Inſtrumentū per verba obſcura a notario factū ꝛ nō itelligibilis nō valet in.c.qm̄.numero.12.de conſti. car.80.
Inſtr̄o ſi qs ex̄ iudiciū vtaꝛ diem cum conſule ſolēniter edere debet in.c.cam te.numero.96.de reſcrip. car.108.
Inſtrumentū nō viciatur ſi notarius ſcripſerit. renūcians beneficio valiani cum veleyani dicere debuiſſet in.c.ad audientiam.numero.41.de reſcrip. car.116.
Inſtrumentum ſi in parte verum ꝛ in parte falſum ſit. an in totū falſum reddatur ibidem numero.53. car.117.
Inſtrumēta per tabellionē facta valent licet ipſi᷒ tabellio legis offō p ſnīam priuatus ſit modo illa ꝑuatio manifeſta nō ſit in.c.ſciſcitatus.numero.78.de reſcrip. car.114.
Inſtr̄a plura codeꝫ die confecta ſi in libro notarij reperiātur illud prius celebratum preſumitur qꝺ eſt prius in.c.paſtoralis.numero.14.de reſcrip. car.127.
Inſtrumentum vnius hore ratione prius altero dicitur ibidem numero.17. car.127.
Inſtrumentum ſolutionis falſum ſi titius contra ſeyum produxerit qui ex inſtrumento falſo debitum petierat. nunquid falſum inſtr̄m conuicere liceat. aliū falſum inſtr̄m fabricādo in.c.ſedes.numero.29.de reſcrip. car.135.
Inſtrumentum in quo aliqs fecerit ſeyum ꝓcuratorē ꝯ̄ titiuꝫ in aliqua cā ſpecifica ꝛ generaliter in oī alia.nunquid cā maior expreſſa contineatur ibidem numero.141. car.139.
Inſtr̄m lꝫ in fideiuſſione vel pena falſum appareat tamen in principali falſum non eſt ibidem numero.185. car.140.
Inſtrumenta duo de vna impetratiōe fieri poſſūt. ꝛ an vnicū inſtr̄m cenſeaꝛ. ꝛ an de vtraqꝫ diuiſim gabella ſoluaꝛ ſi ſtatuto caueaꝛ ꝙ de quolibet inſtr̄o gabella ſolui debeat in.c.ex tenore.numero.47.cū pluribus ſeq. car.142.
Inſtrumētū ſi nō valet conſtitutio precarij in eo appoſita minime valet in.c.ꝯſtitutus.numero.82.ꝺ reſcrip. car.154.
Inſtrumento aliquo ſi de altero inſtrumento mentio fiat an credatur niſi inſtr̄m primuꝫ exhibeaꝛ in.c.ex inſinuatione. numero.6.ꝛ numero.17.de reſcrip. car.239
Inſtr̄m ſi a duobus notarijs: quoꝝ vnus ſit infamis alter vero habilis conficiatur ex capite habili ſuſtentari poteſt in.c. ad noſtram.numero.3.de conſue. car.274
Inſtr̄m licet ſm̄ ritum ꝛ notariorum conſuetudinem extēdi debeat. atm̄ ſi diuerſi ritus reperiaꝛ rōnabilior inſpicit in c.cum olim.numero.21.ꝺ ꝯſue. car.281.
¶ Intellectu nihil ineſſe pōt. quin illud idē prius ſenſus apprehēderit in rubri.numero.67.de conſti. car.4.
Intellectus hois in ſciſcitādo ſtare debꝫ. ꝛ ſe ex iuris rōne ifoꝛmādo. qm̄ ois hō teſte ph̄o natura ſcire deſiderat in.c.ſciſcitatus.numero.2.cum ſeq.de reſcrip. car.122.
Interdictum ſi in aliquem locum appoſituꝫ fuerit. poſtea ad tempus ſuſpenſum nūqd nouū interdictū dicaꝛ in.c.cuꝫ acceſſiſſent.numero.102.de conſti. car.40
Interdictum vnde vi tanqꝫ ordinarium remediū. cuꝫ iudicis offiī cōpetat vt eſt extraordinarium remediuꝫ implorare pōt in c.ex parte.numero.88.de reſcrip. car.121.
Interdicti gnāl̄is tpe quo pacto in eccleſiis diuina officia celebrari debeāt in.c.cū inter.numero.15.de cōſue. car.280.
Interdictum ſi poſitū fuerit deinum ad tpꝰ ſuſpenſum eſt. an interim appellari poſſit ibidem numero.27. car.280.
Interdictum generale an ſuffragane᷒ ſeruare teneaꝛ cuꝫ videaꝛ metropolitanam eccleſiaꝫ interdicteꝫ in.c.ad hec.numero.22.de poſtula.prela. car.302.
Interdicaꝛ qn̄cunqꝫ aliqua terra an ille intelligaꝛ in qua qs vſumfructum habuerit ibidē numero.82.cū ſeq. car.302.
¶ Interpellatio extraiudicialis. nunqd ꝙ vnica ſit ſufficiat in.c.ex litteris.numero.26.de conſti. car.74.
Interpellatio ois legis vel hois ſpacium quodam ſaltē tacitum continere debet ibidem numero.31. car.73.
¶ Interrogatus ſi quiſpiā fuerit an carnalr̄ talis vxoreꝫ cognouerit ſi rn̄deat ꝙ ſic illam eſſe ticij vxorem fateri non vr̄ in.c.cāmqꝫ.numero.92.de reſcrip. car.148.
Interrogatus ſi qs fuerit. ſi ticiū ſempronij filiū hereditatem adiuerit. ſi reſpondeat ꝙ ſic. fateri non videtur. ticiuꝫ ſempronij filium eſſe ibidem numero.93. car.148.
¶ Interpretatio donum dei eſt in.c.canonū ſtatuta. numero.180.de conſti. car.12.
Interpretatio ad condentem ſpectat ibiꝺ nūero.181. car.12.
Interpretatio in beneficiis contra concedenteꝫ largiſſima eē debet in.c.ex litteris.numero.49.ꝺ conſti. car.74.
Interpretationē benignā fauorabilior aſſumere debet in.c. ſignificante.numero.44.de reſcrip. car.228.
Interpretationis ſpecies quot ſint in.c.ad hec. numero.105. de poſtula.prela. car.304.
Interuallum modicum actus diuerſitatē nō iducit ſed idētitatē ſic in.c.ſi proponente.numero.39.de reſcrip. car.154.
Intruſus q ꝓprie dicaꝛ in.c.ſup lr̄is.nūero.111.de reſcrip. 16.
¶ Intimatio actus alterius qꝫ appellatōis in intimatiōe ſententiarum ꝛ aliorum actuum non requiritur in.c.ad hec.numero.37.de poſtu.prela. car.302.
Intimatio eo caſu quo perſone facienda ſit. per litteras vel procuratorem ſpeciale mandatum habentem fieri debet ibidem numero.42. car.302.
¶ Inuentariū an viciaꝛ ſi in eo ꝯficiendo crucis ſignū omittaꝛ in.c.ſi proponente.numero.46.de rſcrip. car.254.
Inueſtitus per verba inueſtio te de tali caſtro ꝛc̄. an de reb᷒ corporalibus ꝛ incorporalibus inueſtitus intelligatur in.c.

rodulphus.numero.83.de reſcrip. car.232.
Judex in arbitrariis mortis penaꝫ arbitrari poteſt in rubri ca numero.87.de conſti. car.2.
Judex legis loco ſuccedit ⁊ princeps vocatur in.c.canonum ſtatuta.numero.1.de conſti. car.5.
Judex nunquid ſm ſuam conſcientiam vel ſm allegata ⁊ probata iudicare debeat in.c.canonum ſtatuta.numero.106.de conſtitu. car.9.
Judex ſuam conſcientiam ſequi poteſt ſi nemini noceat ibidem numero.112. car.9.
Judex iudicare poteſt ſm ſenſum ſuum modo ſm leges pronunciet ibidem numero.125. car.10.
Judex an ex auctoꝝ multitudine iudicare poſſit ibidem numero.131. car.10.
Judex quando ſuper iure dubio plures opiniones fuerint quomodo iudicare debeat: ⁊ an ab ipſa ſnia appellari poterit ibidē numero.132. car.10.
Judex qui doctoris ſui opinionem ſequendo male iudicauit nunquid excuſetur ibidē numero.133. car.10.
Judici qui ꝓpter opinionum diuerſitatē male iudicauit parcitur vel mitius punitur ibidē numero.135. car.10.
Judex ſi in legum ſubtilitatib⁹ erret nunquid mortaliter peccet ibidē nūero.136. car.10.
Judex contra legē precepti iudicans de cuius intellectu opiniones ſunt mortal'r nō peccat.ibidem numero.138. car.10.
Judicē ignorātia nō excuſat ibidē numero.139. car.11.
Judex qui inter opiniones varias vna vice vnam ⁊ poſtea aliam tenuit: nunquid increpandus vel puniendus ſit ibideꝫ numero.140. car.11.
Judicem ſemper eſſe memorem oportet ne iudicando modū excedat ibidem numero.152. car.11.
Judex ſi auget vel minuit penam a iure impoſitam appellari non poteſt ibidē numero.153. car.11.
Judex ēt propter caſus emergentes canonuꝫ auctoritate duci non poteſt ibidē numero.163. car.12.
Judex in his que ſuo arbitrio cōmittunt̄ eq̄tateꝫ ſeruare debet.ſecus tñ in alijs ibidem numero.165. car.12
Judex vbi arbitrium habet ⁊ conſuetudinem non ſeruat facit litem ſuam ibidē numero.166. car.12.
Judex qui male arbitratus eſt in deferendo iuramentum ab eo appellari poteſt.ibidem nnmero.175. car.12.
Judex ſm ſuam conſcientiam iudicans licet contra legē ſcriptam faciat nunqd in penam incidat in.c.ne innitaris.numero.7.de ꝯſti. car.22.
Judex vbi opiones diuerſe ſunt ⁊ in quācūq; partē voluerit probabiliter inclinare poteſt: pars conari debet: vt ipſum ꝓpitium habeat ibidē numero.16. car.22.
Judex vbi proceſſus multum dubius fuerit nō facit liteꝫ ſuā ibidem numero.18. car.22.
Judici vbicūq; procedendi libera poteſtas conceditur.nunqd ēt conceſſum videt̄ vt ſolennitas a iure introducta tollatur in c.que in eccleſiaꝝ.numero.26.de conſti. car.31.
Judicis eccleſiaſtici offm̄ eſt bona eccleſiaſtica ꝯ illicite detētores defēdere ibideꝫ numero.29. car.31.
Judex ex officio ſuo mandatum ſibi oſtendi exigere poteſt ab eo qui alterius nomie agit in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.25.de conſti. car.47.
Judices duo ſi de eodem delicto inquirunt quando de preuentione non apparet: nunquid vnus cognitionem ad alium remittere debeat ibidem numero.27. car.47.
Judex an ad priuatā abſētis vtilitatē ex offō ſuo ſupplet qñ procuratorem negligentem ac perſonam inhabilem repellere poteſt ibidem numero.42. car.48.
Judex nunquid ex officio ſuo petere poſſit vt ſicut in facti notorio cum legittima perſona agat̄ ibidē numero.42. car.48.
Judex ex officio ſuo poteſt nemine petente accuſatorem examinare an ad accuſandum habilis aut inhabilis ſit ibidem numero.44. car.49.
Judex ex officio ſuo partes ſuas non petitas interponere poteſt in his que ſui tribunalis decorem tangunt ibidem numero.45. car.49.
Judices duo non habentes ſe vt inferior ⁊ ſuperior ſi pariter de vtraq; cauſa cognoſcant an coram duobus proceſſus teneat ibideꝫ numero.187. car.59.
Judices duo ſi ſuper eadem cauſa fuerint neq; remitti petat̄ ⁊ ſic non opponatur.⁊ vnus iudex ſoluit.alter vero condemnauit nūqd vtriuſq; proceſſus valeat.vel ſecūdi iudicis proceſſus irritus ſit ibideꝫ numero.188.cū pluribus ſeq. car.59.
Judices mille in heretice prauitatis crimie inquirere poſſent ⁊ contra hereticum procedere ⁊ eoꝝ proceſſus valet ibidem numero.193. car.59.
Judicis plures ordinarij ſi criminaliter procedant.⁊ diuerſas ſnias in negocio principali dederint.cuius ſententia valeat ibidē numero.199.cum pluribus ſeq. car.59.
Judices duo eccleſiaſticus ⁊ temporalis ſi ſuper eodem delicto procedere velint qs preferri debeat ⁊ quomodo ⁊ quādo ibideꝫ numero.200. car.59.
Judex ſecularis adiri poteſt vt ſuam poteſtatem in reuꝫ exerceat ſi remedium eccleſiaſticum contra laycum non ſufficiat ibidem numero.207. car.60.
Judex audientiaꝫ parti ſi ipſi videat̄ negare pōt in.c.eccleſia ſancte marie.numero.82.de conſti. car.69.
Judex cui nihil probatum eſt: nihil pronunciare poteſt ibidē numero.99. car.70.
Judex reum ab obſeruatione iudicij abſoluere poteſt ſi vni terminus ad probandum aſſignetur ⁊ ipſe contumax fuerit ibidē numero.100. car.70.
Judex appellatiōis iudicare nō poteſt niſi cauſe principalis acta viderit ibidem numero.101. car.70.
Judex ſi non viſis actis lꝫ iuſte pronūciet ei⁹ ſententia nō valet ibidem numero.102. car.70.
Judicum mandata ſine cauſe cognitione etiam pro nuda citatione nō habent̄.ibidem numero.103. car.70.
Judex ad hoc vt iuriſditione priuetur nūquid requiratur ꝙ tribus requiſitionibus ab inferiore monitus fuerit in.c.ex literis.numero.25.de conſti. car.73.
Judicis monitio ⁊ legis factū eq̄parant̄ ibidē nu.32. car.73.
Judex ſi dicat religo vel ōporto te ad tempus eſſe ꝙ tēporis mētionē faciat: ſed nō quanti temporis. de quanto tempore intelligatur ibidem numero.47.cum ſeq. car.74.
Judex circa penas impouēdas arbitriuꝫ habēs illud in caſibus ⁊ criminibus ciuilib⁹ ꝯformare dꝫ ibidē nūero.55. car.75
Judex qui ſuo arbitrio penā imponere pōt an penā publicatiōis bonoꝝ imponere poſſit ibidem numero.57. car.75.
Judex ſi minori precipiat vt rōnes edat ⁊ non edit ⁊ minor incidit in edictum aduerſus quod reſtitui poteſt: vbi etiaꝫ de minori edificante aduerſus noui operis nunciationē ibidem numero.78. car.76.
Judex legem interpretari poteſt in cauſa que coram eo vertitur.ſicut legatus ō latere reſcripti papalis dubia verba in.c.quoniam.numero.16.de conſti. car.81
Judex ⁊ ſi neceſſario vocandus non ſit ad defendēdum ſuum ꝓceſſum qñ ad partis inſtantiā proceſſit.tñ ſi ſpōte ſe offerre velit ad informādum ſuperiorem admitti debet in.c.ex parte numero.24.de reſcrip. car.94.
Judex ſi qd añ reuocatiōis lr̄as receptas fecerit an factum illud valeat in.c.ceteꝝ.numero.31.ō reſcrip. car.97
Judex cauſaꝝ multitudine fatigatus ſi alicuius cāꝫ expedire nequit nihilominus ille reſtituit̄ cum impedimētū ex iudicis facto cauſatū minime impedito nocere debeat in.c.ſi autem.numero.42.de reſcrip. car.112.
Judex qui magis vni parti q̄ꝫ alteri amicus fuerit vel alteri parti ſuſpectus dari minime debet in.c.ad hec.numero.54.de reſcrip. car.114.
Judex primo ſe incōpetentē pronūciare dꝫ demū in expenſis ꝯdemnare in.c.ex parte.numero.65.de reſcrip. car.119.
Judicis officiū an vtilius ſit ſuper reuocatione impetrare q̄ꝫ per interdictum vnde vi reuocationem petere in.c.ex parte.numero.87.de reſcrip. car.121.
Judex in expenſis condemnare poteſt licet non petantur ibidem numero

dem numero.99. car.121.
Judex delegatus largo modo executor dici poteſt in.c.ſciſcitatus.numero.11.d̄ reſcrip. car.122.
Judex ſi non faciat quod põt nõ propter hoc litẽ ſuã facere dicitur ibidem numero.20. car.122.
Judex ſi ex officio ſuo in expenſis ꝯdẽnare potuit ⁊ nõ ꝯdemnauit ꝓpter hoc ipſe ꝯdẽnari neq̃t ibidẽ numero.21. car.122.
Judex ſi ex officio ſuo ſuper legitima pronunciare potuit ⁊ noluit ſi ob id appellatum fuerit de non iudicis pronunciatione appellatum non dicitur:ſed quando pars ſe grauatã ſenſerit ibidem numero.21. car.122
Judici ſi pendente iudicio impedimentũ ſuperueniat nunq̃d iuriſditionem inficere habebit ibid̄ n̄.26. car.122
Judici ſi poſt litem ꝯteſtatam infamia ſupuenerit proceſſus ſuſpenditur ibidem numero.27. car.123.
Judici ſi pars impedimentũ ineſſe cognouerit an ꝯ eũ de impedimento proponere poterit ibidẽ numero.34. car.123.
Judex licet infamis fuerit iudicandi tamen officio fungi poteſt.ſicut tabellio infamis tabellionatus officio ibidem numero.43. car.123.
Judicis impedimentum ſi erat notum ⁊ oppoſitũ nõ fuerit quid agendum ſit ibidẽ numero.56. car.124.
Judex id quod non cognoſcit iudicare nequit ibidem numero.59. car.124
Judicis impedimentum ſi poſt ſn̄iam detegatur quid tunc agendum erit ibidẽ numero.74. car.124.
Judicis impedimẽtũ ſi in vno loco notoriũ ⁊ manifeſtũ erat in alio vero non q̃d tũc agendũ ſit ibidẽ numero.81. car.125.
Judex cui d̄legatio ſit iſamia reſpectu ſe excuſare nõ põt lʒ ꝯ ipm̄ de infamia excipi poſſit ibid̄ numero.81. car.126.
Judex ſi ꝯ occidentẽ bãnitũ ingratn̄ũq̃d tertiꝰ opponẽ poſſit ꝙ occiſus bãnitus fuerat ibidẽ numero.83. car.125.
Judex quibus ex cauſis inhabilis ad iudicandum reddatur ibidem numero.89. car.125.
Judex ab alio querere non debet quid ipſum alloq̃ oporteat ibidẽ numero.90. car.125.
Judici delegato ꝙ illiteratus ſit neq̃ iudicandi peritiã habeat opponi põt.ſi tñ ex conſuetudine peritiam haberet iudicare poſſit ibidem numero.91.cum ſeq. car.125.
Judex eſſe non põt q̃ aliquo ex quinq̃ ſenſibus caret vbi ẽt q̃d d̄ notario ibidem numero.93.cum ſeq. car.125.
Judex ob neceſſitatem iudicandi ab officio excuſatur ibidẽ numero.96. car.125.
Judices quãdocũq̃ dentur cum clauſula ꝙ ſi non oẽs quot exequi poſſint ibidem numero.98. car.125.
Judices anteq̃ ipſis de college impedimẽto ꝯſtet procedere nõ poſſunt ibidem numero.99. car.125.
Judices ſi quattuor ſint q̃ de furtis cognoſcẽ habeãt.an quilibet ſeorſum adiri poſſit.et an maior pars numeri iudicũ in abſentibus ⁊ irrequiſitis ibidem numero.107. car.126.
Judex an de iuriſditiõe delegata dubitans ptes citare poſſit in.c.paſtoralis.numero.24.de reſcrip. car.127.
Judices primi ſcd̄is deferre poſſunt ⁊ eꝯ in cognoſcendo cuius iuriſditio fuerit ibidem numero.30. car.128.
Judices plures ordinarij ſi criminaliter diuerſas ſententias in negocio principali dederint quid agendum ſit ibidem numero.33. car.128.
Judicem propitium in arbitrarijs habere expedit ibidẽ numero.37. car.128.
Judices qui eſſe debeant nunquid a litigantibus concertandum ſit ibidem numero.38. car.128.
Judex q̃ñcũq̃ impetraſ.⁊ vterq̃ corã ſupiore fuerit ad vnius partis petitionem dari nequit.ſed vtriuſq̃ conſenſus concurrere debet ibidem numero.41. car.128.
Judices ex delatiõe cognoſcentes ordinarij ⁊ non delegati appellantur ibidem numero.42. car.128.
Judicum duorum iuriſditio quandocunq̃ tangitur ſeparatim cognoſcere non debent ſed inſimul conueniri ibidem numero.43. car.128.
Judex ad inquirendũ ⁊ rimandum ſollicitus eſſe dʒ in.c.paſtoralis.§.quoniam.numero.5.d̄ reſcrip. car.131
Judex ſi iuriſditionem in habitu ⁊ non in exercitio habeat an prorogari poſſit ibidem numero.61. car.134.
Judex legis loco ſuccedit ⁊ princeps vocatur.⁊ ideo in non determinatis a lege arbitrium habet ſicut in determinatis ibidem numero.85. car.137.
Judex quibus caſibus ſuſpectam multitudinẽ effrenare poſſit ibidem numero.170.cum ſeq. car.140.
Judex partes punire poterit ſi eos in cauſa male verſari viderit in.c.ex tenore.numero.14.cũ ſeq.de reſcrip. car.141
Judex ſi procuratorem male in iudicio verſari videat iuriſditionem ſibi claudere poterit ac eum non audire ibidẽ numero.18. car.141.
Judici vbicũq̃ ex actis ꝯſtiterit agentẽ in iudicio iuſtitiã nõ fouere.Judex etiam parte non opponente opponere poteſt ⁊ abſolutoriam ferre ibidem numero.20. car.141.
Judex ſi emptori mandabit ꝙ ſoluat licet ad hoc actum non ſit.ſi emptor actione ex empto ad rem ſibi venditam tradendam agat.⁊ precium ſolutum non ſit.licet reus non opponeret clare conſtat.ibidem numero.22.cum ſeq. car.141
Judex ad decidendum ex rõne nõ p̄ allegantẽ neq̃ in proceſſu allegata moueri põt ibidem numero.25.cũ ſeq. car.141.
Judex fidem teſti adhibere poteſt.licet dicti ſui bonã cauſã non aſſignauerit ibidem numero.27. car.141.
Judex ex officio ſuo ferias opponere poteſt.licet nõ opponãtur ibidem numero.28. car.141
Judex actis inherere poteſt quatenus contra aliquẽ faciãt q̃uis ille dixerit.produco acta.quatenus pro me faciant ibidem numero.29. car.141.
Judicis officium exceptionis loco cõpetit.licet exceptio ipſa minime competat ibidem numero.30. car.141.
Judex actorem condemnare põt q̃ñcũq̃ quid ꝯ ſe confiteaſ licet pars non opponat ibidem numero.33. car.142
Judex permittere non debet.ꝙ actor illicitam exactionẽ faciat ibidem numero.34. car.142.
Judices duo ſi eodem in negocio procedant ⁊ partes nõ opponant nunquid ex partium tacito vel ſuppreſſo conſenſu ꝓceſſus valebit ibidem numero.70. car.143.
Judici ſi poteſtas data fuerit procedendi de iure ⁊ de facto an in decidendo ius commune ſeruare debeat in.c.cãm q̃ numero.36.de reſcrip. car.147.
Judex ſuper poſſeſſorio priuſq̃ ſuper proprietate pronũciare debet ibidem numero.40. car.147.
Judex cui deciſio cõmittiſ ad ſuam ſn̄iam audiendam ipſas partes citare põt ibidem numero.41. car.147.
Judex ſi male proceſſit male legem vel canonem intelligẽdo proceſſus nullus eſt ibidem numero.97 car.148.
Judex an regulariter aliquid pronunciare poſſit in abſentis partis preiudicium ibidem numero.102.cũ ſeq. car.148.
Judex ſi falſitatis nomine ſe incompetentem pronunciauerit ad iudicium vocantem in expenſis condemnare poterit in.c.ſuper litteris.numero.102.de reſcrip. car.159.
Judex an de falſitate cognoſcere poſſit vbicunq̃ opponatur ibidem numero.224. car.160
Judex quãdiu in poſſeſſiõe officij fuerit omnia que officio cõgruant facere poteſt ibidem numero.129. car.160.
Judex delegatus quando impetratur de lite coram ordinario inchoata mentio fieri dʒ ibidem numero.180. car.162
Judex ſi quid in ſententia ſibi declarandum preſeruauerit niſi d̄claret ipſius ſucceſſor d̄clarare poſſit ibid̄ n̄.192. car.162
Judex ſi ſibi expenſaꝝ taxationẽ reuocauerit ab eo officio reuocato ad ſucceſſorem tranſibit ibidem numero.194. 162.
Judex incompetens dicitur cuiuſcunq̃ affectionis ratione ibidem numero.212 car.163.
Judex ſi afferat aliquem ſibi eſſe ſubditum ſuperior cognoſcit ibidem numero.214. car.163.
Judex ſuum eſſe territorium incidenter pronunciare poteſt.verum per hoc fori ius tantum ſimplex aquirit ibidem numero.215. car.163.
Judex inquiſitor.ſi dicat maleficium in tali loco commiſſum

quem de ſuo territorio eſſe aſſerit. an de hoc cognoſcere poterit ibidem numero.216. car.163.
Judicem non reddit ſuſpectum commoduum ſportulatum vel commodum aliud incidenter iudici proueniens ibidem numero.217. car.163.
Judex an ſua ſit iuriſdictio per viaȝ facti defendere pōt. licet tanq̃ iudex non poſſit ibidem numero.218. car.163.
Judex etiam propter burſale intereſſe repellitur ibidem numero.219. car.163
Judicem a iudicando minor cauſa q̃ teſtem a teſtificando repellit ibidem numero.221. car.163.
Judex in cauſa rei principalis fideiuſſor eſſe poteſt ibidem numero.222. car.163.
Judex ſi ex officio ſuo proceſſit: ⁊ de ipſa iuriſditione dubiuȝ fuerit: an ſup hoc pnūciare poterit ibidē n̄.245. car.164.
Judicem vbi notorium fuerit aliquē nō eſſe pars corā eo cōparere non tenetur ibideȝ numero.253. car.164.
Judicis iuriſditionem non habentis qn̄ proceſſus valeat ⁊ qn̄ non ibidem numero.255. cum pluribus ſeq. car.154.
Judex ſuper ſententie iniquitate impetratus ſuper nullitate cognoſcit ibidē numero.281. car.166.
Judex eccleſiaſticus cognoſcet donec intelligit ꝙ iuriſditio ad eum non ſpectet ſi ipſe ſe eſſe bene captum negauerit ibidem numero.293. car.166.
Judex executorē ad pias cauſas datum remouere pōt ſi negligens fuerit in.c.edoceri.numero.15.de reſcrip. car.167.
Judex ſi caſus arduus fuerit facere poteſt ꝙ teſtes qui extra prouinciam ſunt coram eo ad teſticandum veniant ibidem numero.45. car.168.
Judicem habere conſcientiam in iudicando voluntarium eſt: ſi tamen exprimatur neceſſitatem non inducit ibidem numero.95. car.173.
Judex ſemper ſecundum legis cenſuram facere intelligitur ibidem numero.100. car.173.
Judex prius pauperis cauſam q̃ ipſius diuitis expedire debet ibidem numero.108. car.174.
Judicis copia quando proprie haberi dicatur in.c.plerunq̃ numero.24.de reſcrip. car.176.
Judicis copiam licet impetrans habuerit nihilominus ad agendum integrum annū hȝ ibidem numero.32. car.176.
Judex illos qui non ſunt de iuriſditione ſua punire nequit: niſi iuriſditōis ſue rebelles facere in.c.cuȝ contingat.numero 24.de reſcrip. car.178.
Judex id quod medicus facere debȝ alias legib⁹ iniuriaȝ facit: ideo in iudicis mente ſal ſcientie ⁊ conſcientie eſſe debent ibidē numero.70.cum duobus ſeq. car.181.
Judicis partes an aſſumere dicat: ſi quis ſe ſuper notorio informauerit. ⁊ exequi velit: prout veritatē reperit vel nō reperit ibidē numero.78. car.181.
Judicium plurium delegatoꝝ relatōi quo pacto credendum ſit in.c.olim.numero.1.⁊ ſeq.de reſcrip. car.181
Judex propter ꝯtumaciā rei petite fructus ſequeſtrare poteſt ibidem numero.23. car.182.
Judex penam alterare poteſt ⁊ maioreȝ imponere q̃ a lege imponatur vbicunq̃ reus in nimia contumacia conſtituatur ibidem numero.29. car.182.
Judex mandare poteſt ꝙ miſſus in poſſeſſioneȝ ex primo decreto fructus ſuos faciat. ſi reus nimia in contumacia conſtitutus fuerit ibiđ numero.29. car.182
Judices poſſunt eſſe teſtes in his que geſta fuerint ſi cā corā alio iudice poſtmodū agaẗ ibidem numero.29. car.184.
Judex admitti debet ad defendendum ſuam ſententiam pp intereſſe ſuum. cum ſi doloſe pronunciauit in veram litis extimationem vel aliter condemnandus veniat in.c.dilectus. numero.1.ď reſcrip. car.185.
Judex male iudicans in beneficialibus cauſis in veram litis extimationem non condemnatur in.c.dilectus. numero.2. de reſcriptis. car.185.
Judices delegati qn̄cūq̃ a remotis impetranẗ abuſus fit in c.nonnulli.numero.4.de reſcrip. car.189
Judices tunc remoti eſſe dicuntur qn̄cūq̃ vltra duas dietas impetrantur ibidem numero.5. car.189.
Judex ad iudicū locū teſtes citari facere non debet: quando ita diſtant ꝙ in eorum aduentu plus expenderetur q̃ valor cauſe exiſtat ibidem numero.9. car.190
Judex a quo inferior eſt: ideo appellationis iudici inhibere nequit qui ſuperior eſſe dicitur in.c.dilectus. numero.67. de reſcriptis. car.201.
Judex ad quem de meritis appellationis habet cognoſcere. qn̄cūq̃ inter iudicem a quo ⁊ ipſum iudicem ad quē de iuriſditiōne ꝯtēdatur ibidem numero.71. car.201.
Judex vbicunq̃ perpetuum ſilentium imponat. ibi de futuro cum preſenti pariter diſponat in.c.capitulum.numero.66. de reſcrip. car.205.
Judex an querellam audire debeat ſi actor quid ſcienter vel dolo allegauerit ⁊ obtinuerit in.c.ad audientiā. numero.39. de reſcrip. car.207.
Judici poſtq̃ factū proponiẗ ⁊ nouerit. an ex offō abſoluere poſſit in.c.ſignificauit.numero.23.de reſcrip. car.236.
Judicis datio nō valet. eo contra quem datur viuente ibideȝ numero.41. car.238.
Judex ꝯ̄ confeſſum ſniam ferre poterit licet inſtātia lapſa fuerit in.c.mandatum.numero.67.de reſcrip. car.242.
Judex delegatus executor appellatur in.c.ab excommunicato.numero.29.de reſcrip. car.249.
Judici a quo. quo pacto appellationes vel querelle ſiāt ibidem numero.32. car.249.
Judex licet in delicto notorio ſuſpectus recuſari nequeat. tamen ſi pena iudicis arbitrio imponenda eſſet ſuſpectus recuſari poſſet ibidem numero.54. car.250.
Judici in notorijs nulle ſunt partes. niſi quantum ad ſniam ferendam ibidem numero.78. car.252.
Judices vtriq̃ an conuenient ſi actor ⁊ reus litteras conuentionales ad.o.⁊.p. canonicos pariſienſes impetrauerint ⁊ vnus alium coram.o.⁊.p.citauerit in.c.q̄ nonnulli.numero 30.de reſcrip. car.256.
Judex non condemnans in expenſis quando de ſuo reſarcire debeat ibideȝ numero.125. car.261.
Judex negligens dici non poteſt. niſi pars ab eo aliquid petierit ibidem numero.128 car.261.
Judicis offō quicq̄d incūbit an partis petitionē regrat ⁊ an in ſindicatū puniri poſſit. niſi illud fecerit qđ ex offō ſuo facere potuerit ibidem numero.129.⁊.130. car.261.
Judici maiori nulla infamia irrogaẗ. ſi minor iudex veritatē inueſtigauerit in.c.ad nr̄am.numero.7.de reſcrip. car.274
Judex eccleſiaſticus principalis nunquid loci litigantium conſuetudineȝ vel ipſius ſequi debeat in rubrica numero.62. de conſuē. car.266.
Judex iudicās an ab aduerſe partis aduocato ꝯſiliuȝ deliberatiuū regrere poſſit ibidem numero.10.cum ſeq. car.274.
Judex parte non citata interloqui poteſt. an ſtatutum vel cōſuetudo de iure teneat in.c.cū inter.numero.21.de ꝯſue. 280.
Judex licet ſuper peremptorio pronūciare nō teneaẗ. ſi tamē velit pronūciare pōt ibidem numero.23. car.280.
Judex loci niſi alicui miniſtrauerit ad iudicē vicinū recurrendum eſt in.c.cum olim.numero.25.de ꝯſue. car.281.
Judici an imputeẗ ſi ipſius familia ab ipſius ſnia appellantes impediat ibidem numero.124. car.298.
Judex an licentiā dare poſſit vt aliquis ipſum auctoritate ꝓpria exequatur in.c.cum tanto.numero.24.de ꝯſue. car.292.
Judex non exemplis ſed legibus iudicare debet in.c.ad hec. numero.91.de poſtu.pla. car.304.
¶ Judicia eccleſiaſtica nūq̄d ſm̄ canones decidēda ſint in c.canonum ſtatuta.numero.97.de cōſti. car.9.
Judicium ꝙ ibi finiri debeat vbi inceperit qūo intelligaẗ in c.cum.M.ferrarienſis.numero.189.de conſti. car.59.
Judicio intereſſe labor eſt in.c.ceterum.numero.42.cuȝ ſeq. de reſcrip. car.97.
Judicium q̄d ſit in.c.cū ordinē.numero.38.de reſcrip. 102.
Judiciū inchoatū cū pupillo tutoris auctoritate ſolus tutor

perficere

perficere pót in.c.eam te.numero.74.de reſcrip. car.106.
Judicium agitatum per accuſatorem minus legitimuȝ non tenet in.c.ſciſcitatus.numero.66.cum ſeq. car.124.
Judiciuȝ valet ſi miles in iudicio vt procurator interuenerit neqꝫ oppoſitum fuerit ibidem numero.68. car.124.
Judicium tenet ſi accuſatus in iudicio vt procurator cóparet neqꝫ oppoſitum fuerit ibidem numero.69. car.124.
Judicium tenet.ſi femina in iudicio comparuerit.neqꝫ oppoſitum fuerit ibidem numero.70. car.124.
Judicium cómuni diuidundo predóni non datur in.c. ſuper lris.numero.46.d reſcrip. car.158.
Judicium nulluȝ eſt:ſi in iudicio falſa mádati carta pducta fuerit.⁊ iudex procuratorem verum pronunciauerit ibidem numero.123.de reſcrip. car.160.
Judicium in caſu legis barbarius quo ad litigátes ſcientes ipm iudicem ſeruū fuiſſe eſt nulluȝ.⁊ ſi vnus ex litigatoribus tm̄ ſciuerit ſnia nulla eſt ibidē numero.134. car.160.
Judicio via non ad iniurias ſed ad iuſtitiam miniſtrādá aperiri debet in.c.nonnulli.numero.16.de reſcrip. car.190.
Judicium venale eſſe non debet in.c. nonnulli.§.ſunt ⁊ alij. numero.1.d reſcrip. car.193.
Judicio codeȝ ſimul de pluribus controuerſijs agi pót in.c. ex parte decani.numero.27.de reſcrip. car.218.
Judicium an valeat ſi iudices via preuia non proceſſerint in c.ex inſinuatione.numero.9.de reſcrip. car.238.
Judicium an nullū ſit.ſi inducie deliberatorie petantur neqꝫ concedant in.c.quanto.numero.17.de conſue. car.276.
¶ Judei ēt ſi ab eccleſia in ſuis ſolennitatibus tollerent.non tamen ſi ordinem reciperent ſibi character imprimeret in.c. tranſlato.numero.14.d ꝯſti. car.18.
¶ Judei an peiores gētibus ſint in.c.q̄ſto.n̄.80.cū ſeq.179.
¶ Juramento ſi quiſpiam affirmauerit ſeruare que in lege contenta ſunt.correcta vel abrogata lege.in ea contenta ſeruare tenet.ſecus ſi ſimpliciter iuraſſet ſtatutum vel legem ſeruare qꝛ tunc eo correcto ad eius obſeruantiam minime tenet in.c.canonum ſtatuta.numero.24.de conſti. car.6.
Juramentum probatio liquida ⁊ clara nó eſt in.c.cognoſcētes.numero.77.de conſti. car.17.
Juramentū ſtricti iuris eſt in.c.tráſlato.n̄.32.de ꝯſti. car.19.
Juramentum expreſſe iurantis vſuras ſoluere nó tenet in.c. cum acceſſiſſent.numero.141.de ꝯſti. car.42
Juramentuȝ fidelitatis ⁊ ſi omnes prelati domino pape preſtent non tamen illud cardinales preſtare tenet.qm̄ ipſi⁹ corporis membra ſunt neqꝫ ipſa a capite diſcedere debent in.c. cum.M.ferrarienſis.numero.9.de cóſti. car.45.
Juramento qui ſe obligauerit aliquid dare vel facere illud abſqꝫ aliqua requiſitióe adimplere tenetur in.c.eccleſia ſancte marie.numero.27.de conſti. car.73.
Juramentum in probationis ſemiplene defectum deferri nó pót qñ teſtis nudam dicti ſui cauſaȝ aſſignat.vel ſine cauſa deponit in.c.ſi quando.numero.46.de reſcrip. car.100
Juramentum calumnie nunquid ab expenſis excuſet in.c.ex parte.numero.54.de reſcrip. car.119.
Juramento affirmans redire ad carceres audita miſſa. qui poſtquam eccleſiam ingreſſus fuerit exire non vult. nunquid tale iuramentum ſeruare teneatur in.c.ſedes. numero.31. de reſcriptis. car.135.
Juramentum paruum debitum non impedit.neqꝫ parui debiti ratione quis ſuſpectus ⁊ fugitiuus iurari poteſt in.c.cuȝ adeo.numero.22.de reſcrip. car.144.
Juramento quot exceptiones oriantur in.c.conſtitutus. numero.23.d reſcrip. car.152.
Juramentum eiuſdem qualitatis eſt cuius eſt actus ibidem numero.58. car.153.
Juramentum vbicunqꝫ datum fuerit de ſeruando contenta in ſtatuto tunc ſtatuto ſublato iuramentum ſublatum eſſe nó videtur ibidem numero.61. car.153.
Juramentum de re alterius preciſe minime fieri poteſt ibidē numero.63. car.153.
Juramenti mentionem facere non eſt neceſſe.ſi prelatus inconſulto papa non alienare iurauerit. ⁊ tamen impetrat ꝙ alienare poſſit ibidem numero.65. car.153.
Juramento ſi quiſpiá affirmauerit infra menſem ſoluere ⁊ a papa maiorē terminum impetrat. impetratio non valet niſi de ipſo contractu mentio fiat ibidem numero.66. car.153.
Juramēto alicui affirmans ſeruande fidei ꝯtēplatióe intelligit ēt códitio ſi fidē ſibi ſeruauerit ibidē numero.71. car.154
Juramento plura in eodem inſtáti facta.⁊ ſimiliter interpellationes plures pro vnica preſumuntur ibidem numero.77. numero.78. car.154.
Juramento quolibet an pape auctoritas excepta eſſe intelligatur ibidem numero.85. car.154.
Juramento affirmans non diſcedere ſtudio abſqꝫ creditoruȝ licentia ſi per epm vel patrē ſine procuratione ſua reuocatur periurus non eſt.ſi petita licentia ⁊ non obtenta receſſerit ibidem numero.88. car.154.
Juramentū ſtatuti acceſſorium nó eſt ibid n̄.101. car.155.
Juramentum aliquod ſi date litterarum tempore non erat. ſed poſtea ante litterarum preſentationem factum fuerit an impetranti officiat ibidem numero.124. car.155.
Juramentum in ſemiplene probationis ſupplementum nunquá defertur vbicunqꝫ de iuriſditionis fundamento agatur ibidem numero.185. car.266.
Juramento ſemper preſumitur.vbi notarius ſcripſit.talis iuratus depoſuit in.c.nonnulli.§.ſunt ⁊ alij. numero.58. de reſcriptis. car.195.
Juramentum vergens in diſpendiū ſalutis corporis nó obligat in.c.rodulphus.numero.110.de reſcrip. car.233.
¶ Jura abrogata nūqd allegari poſſūt in.c.canonū ſtatuta numero.2.cum ſeq.de conſti. car.6.
Jura canonica oēm creaturá ligant ibidē numero.49. 7.
Jus naturale quando exordium habuerit in rubrica numero.6.de conſti. car.2.
Jus oé ⁊ ſi ex ſcripto ⁊ nó ſcripto conſtet. ius attamen ſcriptum non ſcripto certius eſt ibidem numero.9. car.2.
Jus ciuile nūqd a principe inferior in loco ſuo condere poſſit.⁊ an illud conſtitutio dicat ibidem numero.19. car.2.
Jus an imperator condere dicatur ſcribendo. ſententiando vel epiſtolam tranſmittendo.ibidem numero.55. car.4.
Jus poſitiuū iuri naturali ex cá derogare pót in.c.cognoſcētes.numero.17.de conſti. car.14
Jus nouū qñ ſtatui dicatur ibidem numero.24. car.14.
Juris ciuilis ⁊ canonici fines qui ſint in.c.nam concupiſcentiam.numero.9.de conſti. car.20.
Jus diuinum ſi prohibitorium ⁊ priuatoriū fuerit. ⁊ nullo caſu permiſſum. nunquid lex humana ſi contrariū diſponat teneat ibidem numero.11. car.10.
Jus nouum an ſtatui dicatur etiam ſi ius iniquum ſtatuatur in.c.cum omnes.numero.9.de conſti. car.24.
Jure nature quicquid tibi fieri vis alij quoqꝫ facito ibidem numero.47. car.26.
Juribus in ſingularibus ſeu ſingulorum vnus in alterum nihil poteſt ibidem numero.76. car.27.
Jus queſitū princeps ex ſnia tollere pót ac ēt ipſam tráſactioné apponēdo clauſulá nó obſtante ibid numero.90. car.34.
Jus vel priuilegiū alicui ex conſuetudine queſitū vnico actu ꝯrio non tollitur ēt ſi quo ad dñium non eſſet ius in.c.cuȝ acceſſiſſent.numero.114.cum ſeq.de conſti. car.40.
Jure ſuperuenienti poſt appellationem ad effectum conſequendi ſententiam pro ſe quis expediri poteſt in.c.cum.M. ferrarienſis.numero.191.de conſti. car.59.
Jura parum eſt condere:niſi ſint qui ea exequantur in rubrica.numero.5.de reſcrip. car.84.
Jura realiter acquiſita princeps tollere non intelligitur ibidem numero.90. car.87.
Jus municipale proprie dicit illud per quod iuri communi addit vel detrahit ibidem numero.59.d reſcrip. car.90.
Juri communi correcto videtur correcta conſuetudo idem quod ius commune diſponens vbi etiaȝ quid de ſtatuto ⁊ priuilegio ibidē numero.60. car.91.

Jus gentium tunc alteratur quando aliquid additur vel detrahitur ibidem numero.61. car.91.
Juris auctoritas ⁊ voluntas facit ratum illud quod geritur ibidem numero.39. car.102.
Jus accreſcēdi ex diverſo edicti ſeu ſtatuti capite non pcedit qꝛ que ſepata ſunt in poteſtatis executione ꝯiungi nō debēt in.c.eam te.numero.69.de reſcrip. car.106.
Jus accreſcendi ſemel abolitum nunquam reſurgit ibidem numero.78. car.107.
Jurium intellectus ad gratiam trahendi non ſunt ibidem numero.81. car.107.
Jus ſuum qui proponere negligit ſibi imputari debet in.c.ſi autem.numero.1.de reſcrip. car.110.
Jure ſuo quis per exceptionē privari non debet in.c.ſciſcitatus.numero.35.de reſcrip. car.123.
Jus quod in re acquiritur eſt ius vtilis dominij in.c.ex tenore.numero.72.de reſcrip. car.141
Juris ciuilis dubia quo pacto p romanū pōtificē decidanē in.c.ſuper lrīs.numero.13.de reſcrip. car.157.
Juris appellatione ius cōe venit:ideo ſi cauſa alicui cōmiſſa fuerit:vt in ea ſm ius commune pronunciet ſm ius cōe non aūt municipale intelligitur ibidē numero.161. car.162.
Jus exemptionis eccleſie a tempore ipſius fundationis etiā ſine pape auctoritate creari poteſt in.c.cum inter.numero.8. de conſuetu. car.279
Jus inſtituendi aut conferendi eccleſiam epō fundationis tempore ad patroni layci petitionem in alium transferre poteſt ibidem numero.9. car.279
Jure querendo perdendo non autem queſito vbicunq̄ agatur:de preiudicio agi minime dicit̄ in.c.cū olim.numero.35. de conſue. car.282.
Jure nature illicitum nunq̄ excuſatur in.c.cum venerabilis numero.29.de ꝯſue. car.283.
Jus auctoris vniuerſaliter ſucceſſori prodeſt quēadmodū vniuerſaliter nocet in.c.cū dilectus.nūero.19.ꝺ reſcrip. 284.
Jus negatiuā ſapiens qñ de iure cōi fundata fuerit in libello deduci poteſt ibidem numero.23. car.284.
Jurium correctio ſenſu ſubaudito fieri non debet ibidem numero.43. car.285.
Jus commune conſuetudini vtilitate non autem auctoritate cedit ibidem numero.80. car.286
Jus naturale quando pro diuino accipiatur in.c.cum tanto numero.19.de ꝯſue. car.292.
Jus diuinū quo ad precepta ⁊ ꝓhibitiōes in his que moralia ſunt:eſt immutabile ibidem numero.38. car.293.
Jus diuinū vbi ratio naturalis ſuaſerit ipſum diſtingui aut limitari:tunc ipſius tranſgreſſio peccatum non inducit ibidē numero.41. car.293.
Jus de nepote loquens ſm communem modum loquendi in penalibus intelligi debet in.c.ad hec.numero.91.de poſtulatione prela. car.303.
Jus exorbitans in beneficio loquens an in dignitate locum habeat ibidem numero.114. car.304.
Jus exorbitans in contractu loquens an in quaſi contractu locum habeat ibidē numero.115. car.304.
Jus exorbitans in falcidia loquens an in trebellianica locū habeat ibidē numero.116. car.304.
Jus de vno loquēs in reliquo locū hꝫ.vbicūq̄ duo ita ꝯueniunt.ꝙ vnū lato ſumpto vocabulo alterius appellatiōe venit in.c.bone memorie.numero.9.de poſtu.prela. car.306.
Jure ſuo diffidens amplius audiri nō dꝫ in.c.bone memorie el.ij.numero.29.de poſtu.prela. car.309.
Juriſditionis preoccupatio ꝓpter informatam inquiſitiōē duntaxat non inducitur anteq̄ citetur in.c.eccleſia ſancte marie.numero.65.de conſti. car.68.
Juriſditionē alicui⁹ caſtri ſi pnceps alicui donauerit oēm iuriſditionē donare videt̄ in rubri.numero.26.de reſcrip. 84.
Juriſditionem contemnit.qui a pretore ſe alienum facit in.c. quia.numero.16. car.88.
Juriſditio iudicis licet exceptione elidi poſſit niſi cum exceptione opponatur proceſſus tenet in.c.cū ordinem.numero 23.de reſcrip. car.102.
Juriſditio ⁊ dominium eandem vim habent in.c.ſciſcitatus numero.37.de reſcrip. car.113.
Juriſditio delegata accidētalis eſt.ſed ordinaria naturalis ideo facilius delegata q̄ ordinaria tollit̄ ibid̄ n̄.47. car.123.
Juriſditio an ſua ſit.nūquid quis cognoſcere poſſit.quando cunq̄ de alicuius iuriſditione dubium vertatur in.c.paſtoralis.numero.1.de reſcrip. car.126.
Juriſditionē qñq̄ quis in habitu ⁊ nō in actu habet in.c.paſtoralis.numero.14.cum ſeq.de reſcrip. car.131.
Juriſditio quo ad exercitium ligata nūquid a partibus prorogari poſſit ibidē numero.21. car.131.
Juriſditio dandi iudicem in delegato a principe a lege commiſſa eſt ibidē numero.23.cum ſeq. car.131.
Juriſditio quando plene formata ſit ⁊ quando non ibidem numero.31. car.132.
Juriſditionem non habere vel habere ⁊ cauſam ſpecialem non comprehendere ſi a genere exēpta fuerit.paria ſunt ibidem numero.40. car.132.
Juriſditio ſi ſuper expreſſis ⁊ ſpecificatis perpetuata fuerit. an ſuper non expreſſis perpetuata eſſe intelligatur ibidem numero.59. car.134.
Juriſditio baſſa aliam non includit in.c.ſedes.numero.67. de reſcrip. car.136.
Juriſditio ordinaria fauorabilior eſt q̄ delegata in.c.cauſamq̄.numero.31.de reſcrip. car.147.
Juriſditio iudicis ad hoc vt fundet̄ cōmiſſum crimē in certo loco allegare ſufficit abſq̄ eo ꝙ aliter probet̄ vel cognoſcat̄ in.c.ſup lrīs.numero.294.de reſcrip. car.166.
Juriſditio tā in vniuerſali q̄ in quolibet ſuo ſingulari publici iuris eſt in.c.cū dilecta.numero.31.de reſcrip. car.171.
Juriſditio delegati ad vniuerſitatē cāꝫ an ppetuata ſit.ſi ab eo ſup vna re citatio tm̄ fiat ibidem numero.35. car.171.
Juriſditionē habēs an in facto ꝓprio ſniam fulminare poſſit in.c.ex parte decani.numero.7.de reſcrip. car.217.
Juriſditiōe poſita circa pſonas.de re ad rē prorogatio fieri pōt in.c.rodulphus.numero.100.de reſcrip. car.233.
Juriſditio data ſub conditiōe vel in diem ante cōditiōis euētum partium conſenſu minime prorogari poterit in.c.mādatum.numero.66.de reſcrip. car.251.
Juriſditio an in feminam prorogari poſſit in rubrica numero.13.de ꝯſue. car.263.
Juriſditionē generalem quotiēſcūq̄ aliqs habeat.⁊ aliqua illius iuriſditiōis ſpēs.cum hac dictiōe ſolis alicui ꝯferat̄.an illa ſpēs ex toto ab illo primo ſublata dicat̄.⁊ alteri attributa in.c.ad noſtram.numero.67.cum ſeq. car.278.
Juſſio geminata motu proprio equiualet in.c.conſtitutus. numero.9.de reſcrip. car.151.
Juſtitia ſimplex vbi queritur pſonaꝝ merita non curant̄ in c.ſedes.numero.72.de reſcrip. car.136.
Juſtum honeſto prefertur.vbi honeſtum concurrit in.c.bone memorie.el.ij.numero.46.de poſtu.prela. car.309.
Laici largo modo religioſi dicuntur in.c.eccleſia ſancte marie.numero.28.ꝺ conſti. car.66.
Laico non licet diſponere neq̄ in res eccleſiaſticas poteſtatē habere ibidem numero.34. car.66.
Laicis an ab altari oblationes recipe licet.ſi eis vendantur ibidem numero.52. car.67.
Laicus clericis obtemperare debet non autem imperare ibidem numero.53. car.67.
Laici nullam iuriſditionem ſupra clericum habent in.c.cum ordinem.numero.50.de reſcrip. car.102.
Laicus ſancte vite clericandi animum habens reſcriptuꝫ ad beneficium impetrare poterit ac ēt epūs eſſe poterit in.c.cum adeo.numero.37.⁊.38.de reſcrip. car.145.
Laicus an in cauſa ſpirituali procurator eſſe poſſit:⁊ ex conſequenti ad bñficiuꝫ renūciandū in.c.olim.numero.14.⁊.15. de reſcrip. car.182.
Laycus ſi qs erat date tpe:⁊ poſtea clic⁹ efficiat̄ an ex capite layci vel

laici vel clerici conueniri poterit in.c.ſignificauit.numero.51.de reſcrip. car.238.

Laicus coram epiſcopo conueniri poteſt ſi vna cum clerico teſtamenti executor fuerit in.c.quia nonnulli. numero.6.de reſcriptis. car.255.

Laicus actū ſpūalē ꝯſcribere nō pōt ꝗ̄to ocīuſqꝫ tpe illum exercuerit in.c.ꝗ̄to.ſ.3.cum ſeq.de conſuetu. car.275.

Laicis de his que ad clericos ſpectāt neceſſitatis tpe ꝯceſſuꝫ eſt qcqd expſſum a iure repiaſ ibidem.numero.74. car.278.

Laicus an poſtulari vel eligi debeat in.c.ꝛ ſi vnanimiter.numero.33.de poſtu.prelato. car.313.

¶ Largitas qd ſit.ꝛ que inter parcū ꝛ largum dria ſit ꝛ an in expenſis ſeruandis frugalitas locū hic debeat in.c.ex parte.numero.14.cum duobus ſeq.de ꝯſuetu. car.291.

¶ Latinitas falſa inſtrumētū non vitiat neqꝫ teſtm̄ in.c.ad audientiam.numero.26.de reſcrip. car.115.

Latinitas falſa ſi in pricipis litteris reperiaſ valde turpe eſt. ibidem.numero.34. car.116.

¶ Laus et blaſmum in fine canitur in.c.ex parte.numero.83.de reſcrip. car.120.

Laudis aliene occupator furi ſimis ineſt in prefatione operis ante rubrice ꝯtinuationē.numero.2.de ꝯſtitu. car.2.

¶ Lectura ſi alicui doctori ꝓmiſſa fuerit ēt eiuſdē ſallariū ꝓmiſſum videſ in.c.cum.M.numero.90.de ꝯſtitu. car.52.

¶ Legatū valet ſi legetur eccleſie ſcti Marini.ꝛ erat eccīa ſcti Martini in.c.ad audiētiā.ſ.38.de reſcrip. car.116.

Legatum an conditionale ſi relinquaſ titio centū.ſi volet i.c.ad audientiā.numero.25.de reſcrip. car.207.

Legatum falſa adiecta cauſa non perimit in.c.ſignificante.numero.33.de reſcrip. car.227.

Legatū ꝗ̄litatis error nō vitiat ibideꝫ.numero.34. car.227.

Legatū an dioceſis error vitiet ibidem.numero.35. car.227.

Legatum ſpeciei generis optionem in illa ſpecie nō impedit in.c.abbatem.numero.26.de reſcrip. car.247.

Legatum non valꝫ niſi aliquam vtilitatem afferat in.c.ſi proponente.numero.4.de reſcrip. car.253.

Legatum factum illi q legati tpe in rex natura erat an valeat in.c.qꝛ nonnulli.numero.53.de reſcrip. car.257.

Legato facto per iſta verba.lego veſtem meam:ſeruum meum ꝛc̄.quotienſcunqꝫ dicatur an res preſens demonſtreſ ibidem.numero.55. car.257.

Legatum pro anima nunquid ad pias cauſas dicatur ibidē numero.37.cum ſeq. car.15.

Legatus pape iuri communi derogare nequit in.c.canonuꝫ ſtatuta.numero.154.de ꝯſtitu. car.11.

Legatus de latere alicui inferiori a papa preterꝗ̄ in iudicio anime ſe ſubijcere non pōt in.c.eccleſia ſancte Marie.numero.37.de conſtitu. car.66.

Legato nunquid in his que ſibi viue vocis oraculo commiſſa ſunt credatur ibidem.numero.19. car.79.

Legatus de latere nunqd appellatōe remota cām cōmittere poſſit in.c.ſicut romana.numero.5.de reſcrip. car.87.

Legatum in publico conſiſtorio ſi papa reuocauerit.que reuocatio adhuc in notitiam non venit.nunquid geſta per euꝫ poſt reuocationem ꝛ ante ipſius notitiam valeant in.c.ceterum.numero.33.de reſcrip. car.97

Legati ceteriqꝫ qui reuocandi domum ius habent.ſi allegaturi ſuum priuilegium citati fuerint an comparere debeant in.c.cum ordinem.numero.47.de reſcrip. car.102.

Legato principis mortuo reſidui temporis ſallarium aſſeſſoribus debetur in.c.paſtoralis.§.quoniam.numero.54.de reſcriptis. car.133.

Legato quo pacto in ſibi commiſſis credatur in.c.cauſamqꝫ numero.30.de reſcrip. car.147.

Legatus de latere cām omiſſo iuris ordine cōmittere nequit in.c.cum dilecta.numero.13.de reſcrip. car.170.

Legatus de latere an ſedis apoſtolice appellatiōe veniat in c.mandatum.numero.9.de reſcrip. car.239.

Legatus an duas gratias ſub eodem collatore pendere facere poſſit ibidem.numero.31. car.240

Legati mandatum qui recipit an pape mandatuꝫ recipe videaſ in.c.lrīs.ſ.29.de reſcrip. car.246.

Legatus pape ꝛ vicarius epiſcopi licet ſacerdotes non ſint an abſoluere ꝛ excommunicare poterūt in.c.ab excommunicato.numero.63.de reſcrip. car.251.

Legatus de latere eccīam parrochialem ſeculareꝫ conferre neqt ſi clericus ꝛ laicus in iure ꝑonatus ſocij fuerint in.c.qꝛ nonnulli.numero.7.de reſcrip. car.255.

Legati duo de latere an in eadem ꝓuincia eſſe poſſint in.c.cū venerabilis.numero.2.de conſuetu. car.282.

Legatus de latere exemptoꝝ electiōes confirmare poteſt.ꝛ dare prelatis exemptis licentiam tranſeundi ad alias dignitates ibidem.numero.7. car.282

Legatus in ꝑtib⁹ ex cā noua ꝛ vrgenti delegato pape vt non ꝓcedat in cā ſibi cōmiſſa ꝓhibere pōt: quemadmodū ēt ex cā noua eps contra ius canonicum ſtatuere pōt in.c.cuꝫ tanto.numero.102.cum ſequen.de ꝯſuetu. car.297.

Legatus de latere mandati pape dubia verba interptaſ i.c.ad hec.numero.49.de poſtu.prelato. car.302

Legatus de latere ep̄atui alligatus admittere non pōt in.c.gratum.numero.20.de poſtu.ꝑlato. car.305.

¶ Lex qd ꝓprie ſit in rubrica.ſ.54.de ꝯſtitu. car.4.

Lex quo pacto primo dictanda poſtea recenſenda.demuꝫ ꝓmulganda ſit ibidem.numero.51. car.3.

Legis in narratione que ponunſ.ēt in eius diſpoſitione poni debent ibidem.numero.59. car.4.

Legem fore ſcriptam aut non ſcriptam ex facti accidentia cōtingit ibidem.numero.63. car.4.

Lex dato ꝙ ad ſui facturā certā formaꝫ reqrat eadem illa in lege exprimi debet ibidē.numero.66. car.4.

Lex in certe perſone fauoreꝫ promulgari poteſt in.c.canonū ſtatuta.numero.22.de conſtitu. car.6.

Legis condende poteſtatē habens non ſolū leges correctas in corpe iuris ſirmatas allegare pōt.ſꝫ ēt eas que in corpe iuris minime collocate ſunt ibidē.numero.19. car.6.

Lex ſi in decreto canonizata eēt ꝑ habentem canonizandi poteſtatem in ipſius eccleſie preiudicium ꝑ legiſlatoreꝫ reuocari poſſit ibidē.numero.30. car.6.

Lex lombarda nunquid quo ad eius rationem allegari poſſit ibidem.numero.38. car.7

Lege antiqua irrita ꝛ caſſa ſi noua concordans cū ea ſiat cōditoris ꝯtemplatione noua diceſ ibidē.numero.43. car.7.

Lex conſilij nūquid ꝛ quo pacto omnes ligare poſſit ibidem numero.45. car.7.

Lex ꝛ ſi vniuerſaliter ad habiles tm̄ loquaſ tamen idoneos reſtringit ibidem.numero.86. car.8.

Leges i cauſis eccīaſticis allegari pñt ibidem.ſ.98. car.9.

Lex nulla de idubitato ſeruire dꝫ ibidem.ſ.110. car.9.

Legis caſum vbi dare non eſt maiorum auctoritateꝫ allegare ſufficit ibidem.numero.130. car.10.

Leges caſuū emergētiū ratione adminiſtratores ꝛ ordinarij licite tranſgredi poſſunt ibidem.numero.145. car.11.

Leges ꝛ ſtatuta ob eminentem ſcientiam tranſgredi licꝫ ibidem.numero.158. car.11.

Legibus de mente theologorum nūquid omnes ſubijciant ibidem.numero.149.cum ſeq. car.13.

Lex ſi in priuilegij modū emanauit.futura non compꝛhendit in.c.cognoſcentes.numero.33.de conſtitu. car.15.

Lex rigoroſe de dolo loquens an latam culpa compꝛehēdat ibidem.numero.58. car.16.

Legis canonice condende poteſtas ꝛ olim ꝛ hodie in ſacerdotib⁹ fuit in.c.tranſlato.ſ.3.de conſtitu. car.18.

Legem vniuerſalem in foro canonico quis facere poſſit ibidem.numero.47. car.19.

Legem vtrum hodie romanus populus facere poſſit ibidē.numero.50.cum ſequen. car.2.

Lex noua nouū delictum inducens nunquid liget in.c.nam ꝯcupiſcentiam.numero.2.de conſtitu. car.20.

Legē vel ſtatutū ſupioris ꝯueniens mortaſr peccat.vltra penā in ea ꝯtentā q ſibi inſligiſ ibidem.ſ.4. car.20.

Legis conditor vocabula eligere dꝫ.ex q̄bus multoꝝ deciſio ſequat̃ eodem modo doctor legens gñalem theoricá tradere debet.ex qua multaꝝ qõnuꝫ deciſio ſequat̃ ibidẽ.ñ.7. car.20.

Lex q̄lis eſſe debeat ibidem.numero.8. car.20

Lex q̄cq̄d ꝓhibet pctm̄ eſt ibidem.numero.16. car.21.

Lex vnaqueq̄ꝫ aut premiat aut punit.aut vetat ibidem.numero.18. car.21.

Lex precepti nunquid contrauenientem ad mortale peccatũ obliget ibidem.numero.19. car.21.

Lex conſilij nunquid ad peccatum mortale obliget ibidem.numero.21.cum ſeq. car.21.

Legis ꝯſilium an obligatorium ſit ibidẽ.ñ.24. car.21.

Legem quam quis tulit pati debet in.c.cum omnes.numero.1.de conſtitu. car.24.

Lex ꝑ pte abrogari põt ⁊ ꝑ pte nõ ibidẽ.ñ.6. car.24.

Legis de eſſentia nunq̄d vt ad publicá nõ aũt ad ꝓuatam vtilitatem fiat ibidẽ.numero.22. car.25.

Lex quemadmodum ſtatutũ ⁊ reſcriptuꝫ reuocari põt in.c.que in eccleſiaꝝ.numero.93.de ꝯſtitu. car.34.

Lex ſyllabam ſuperfluo habere non debet in.c.cum acceſſiſſent.numero.27.de ꝯſtitu. car.37.

Lex vbicunq̄ꝫ coniũctorum affectionem conſiderat extraneorum affectionem excludit in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.21.de conſtitu. car.46.

Lex q̄ñcũq̄ꝫ diſpõat ꝙ ꝯiũcta pſona ſemp de iudicio ſiſti idoneus fideiuſſor dicat̃.in ꝯiũctis dũtaxat pſonis locũ hꝫ.q2 nemo carnẽ ſuá odio habuit ibidẽ.numero.21. car.46.

Lex qđ maior ad municipa.⁊ titulus de his que ſi. a maio.par.cap.locum habent.non ſolum quando maior de bonis capituli diſponit.ſed etiaꝫ de bonis ad ſingulos ſpectantibꝰ iure tamen collegij ibidem.numero.142. car.56.

Lex ſi iuriſditionem in alium tráſferret posteaq̄ꝫ exceptio oppoſita fuerit.⁊ tamẽ iudex adulterioꝛa procedere vellet proceſſus ipſo iure nullus eſſet ibidẽ.numero.211. car.60.

Lex imperialis prohibens eccleſias res immobiles emere valet.ſecus tamen in ſtatuto ciuitatis in.c.eccleſia ſancte Marie.numero.30.de conſtitu. car.66.

Lex ſi.C.de ſacroſan.eccle.de tranſlatione dominij loquẽs in eccleſia facta ipſo iure ſine traditiõe an in publiciana locum habeat in.c.ex litteris.numero.82.de reſcrip. car.277

Lex aut prohibitio an caracteris impoſitionẽ impedire poſſunt in.c.quanto.numero.53.de ꝯſuetu. car.277.

Lex vbicunq̄ꝫ dolum req̄rat. tũc quem etiam iniuſta cá dolo excuſat ibidem.numero.28. car.283.

Lex ⁊ ſtatutum ſancta ⁊ honeſta eſſe debent in.c.cũ dilectus numero.105.de conſuetu. car.287.

Lex imperialis vbicũq̄ꝫ aliq̄d fieri ꝓhibeat.⁊ ſi fiat penã apponat tacite ꝓhibere videt̃ contrariá ꝯſuetudinẽ induci in.c.cum tanto.numero.90.cum ſeq.de conſuetudi. car.296.

Legis verbis in penalibus contenti ⁊ taciti eſſe debemus in rubrica.numero.15.cum ſeq.de poſtu.prelato. car.300.

Lex nihil obſcurum vel ambiguum cõtinere debet in.c.quoniam.numero.8.de conſtitu. car.80

Lex quantumcũq̄ꝫ dixerit ꝙ donationem confirmet ſi nudo pacto fiat nunquid preteriti temporis verba apponere videatur ibidem.numero.41. car.83.

Lex antiqua ſeruatur vbicũq̄ꝫ cauſa ante ꝯſtitu.inchoata ſit ibidem.numero.42. car.83.

Lex ſi mille ánis ſeruet̃ aío obtemperádi legi.non ꝓpea conſuetudo induci t̃.q2 conſuetudinis inducende animo non ſit in.c.ſicut romana.numero.45.de reſcrip. car.89.

Legis ratio in ſua generalitate attẽdi debet in.c.ſi quando.numero.34.de reſcrip. car.100.

Leguꝫ natura eſt generaliter determinare in.c.ad hec.numero.9.de reſcrip. car.113.

Lex ſi prohibeat videtur indiſtincte ꝓhibere etiam ſi non excipiat̃ in.c.ſciſcitatus.numero.61.de reſcrip. car.124.

Legi quicquid certum eſt.certum eſt ⁊ nature in.c.paſtoralis.numero.19.de reſcrip. car.127.

Leges natura eſt futuris negotijs non aũt preteritis formaꝫ dare in.c.paſtoralis.§.qm̄.nume.68.de reſcrip. car.134.

Lex q̄ñq̄ꝫ cognitionem mandauit.niſi ille cui mandata eſt ꝓnunciaret in.c.cámq̄ꝫ.numero.34.de reſcrip. car.147

Legis mens vbi certa fuerit de ordine non curatur ibidem.numero.48. car.147.

Lex vbicũq̄ꝫ plenam fidem fieri requirat.nunquam ad ſemiplene probationis ſupplementum iuramentum defertur i.c.ſuper litteris.numero.99.de reſcrip. car.159.

Legis diſpoſitione ſi aliq̄s certum quid cum alterius cõſilio facere teneatur.ſi alr̃ actũ nõ infringat.an valeat.lꝫ cũ illius conſenſu nõ fiat in.c.cum dilecta.ñ.117.de reſcrip. car.176.

Lex q̄ñcunq̄ꝫ formam dederit.⁊ prohibendo ꝓceſſerit an ab ea iuramento recedi poſſit ibideꝫ.numero.120. car.174.

Lex vbicũq̄ꝫ plená ꝓbationẽ req̄rat ꝓbatio ꝑ famam nõ ſufficit in.c.cum ꝯtingat.numero.26.de reſcrip. car.178.

Lege expreſſum dicitur.quicquid a cõtrario legis ſenſu euenit ibidem.numero.40. car.179.

Legis miniſter non eſt.niſi ipſius imitator fuerit in.c.nonnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.90.de reſcrip. car.194

Lex noua ſupueniens ſm̄ legis antique terminos itelligi debet in.c.dilectus.numero.64.de reſcrip. car.191.

Legis ꝓhemium legiſlatoris finalem intentioneꝫ declarat.⁊ etiam diſpoſitum ampliat ibidem.numero.65. car.201

Lex vbi ꝑ forma expſſionem exigit in gñe mẽtionem fieri nõ ſufficit in.c.in noſtra.numero.53.đ reſcrip. car.212.

Lex in tutoris datione ad hoc vt legitima ſit que requirant̃.ibidem.numero.79. car.213.

Legis ſtatuti reſcripti aut ꝯuẽtiõis ꝟba cui nõ ꝯueniũt.neq̄ꝫ ipſius diſpoſitio in.c.ſignificáte.ñ.7.de reſcrip. car.226

Legis beneficio iuuari non autem decipi debemus ibidem numero.21. car.227.

Lex nil aliud eſt q̄ꝫ legis ratio in.c.quia nonnulli.numero.82.de reſcrip. car.258.

Lex quandocunq̄ꝫ vnum caſum magiſq̄ꝫ alium expreſſerit.quoniam magis frequentatuꝫ erat.in alio ſibi ſimili licet nõ ita frequentato locum habet.ſi eadem rõ ſit.⁊ in lege exprimatur ibidem.numero.85. car.259.

Lex cũ tm̄ ſciẽtes liget.iõ ad ea q̄ freq̄ntiꝰ accidũt adaptat̃.in rubrica.de ꝯſuetu.nu.8.cũ ſeq. car.261.

Lege in condenda an mulieres conſentire poſſint.cũ ſcđm philoſophi mentem mulier conſilium inualidum habeat ibidem.numero.11. ⁊ numero.12. car.263.

Legitimam auctis paternis facultatibus filia petere poteſt ⁊ ſi centum pro ſua legitima acciperet in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.160.de conſtitu. car.57.

Legitimam ſi pr̃ in vita filio aſſignauerit.vel ſi ex ſtatuti forma ꝑ filij delicto eam ſibi dederit.ſi filius etiam iurauerit amplius ad paternum patrimonium regreſſum non habere.nũquid ſi paterne facultates augumentate ſint filius plus petere poſſit ibidem.numero.165. car.57.

Legitimatio ſi per reſcriptum agnatis non citatis cõceſſum fiat non valet.vel ſaltem vt ambitioſa reſcindi debet in rubrica.numero.32.de reſcrip. car.85.

Legitimatio non tenet.ſi quis ſe legitimari petat.aſſerẽs ſe ex ſolutis natũ.cũ ex adulterino complexu natus fuerit i.c.ſup litteris.numero.44.de reſcrip. 155.

Libellus q̄ñcũq̄ꝫ ꝯtineat verbũ accuſo.⁊ verba precedẽtia ⁊ ſequentia ciuilem cám inferant an ciuilis cá eſſe dicatur in.c.canonum ſtatuta.numero.3.de conſtitu. car.5.

Libelli poſitio aliqua in totum negari poteſt.ſi alicuius qualitatis ratione falſa comprehendatur in.c.nam concupiſcentiam.numero.35.de conſtitu. car.21.

Libellus libellantis nomen ⁊ cognomen continere dꝫ in.c.cum acceſſiſſent.numero.8.de conſtitu. car.44.

Libellus non viciatur licet ſecundum ius commune aut municipale non concludat.ſed ſecundum ius ſpeciale non allegatum.dummodo de eo in proceſſu mentio fiat in.c.ex parte numero.6.de reſcrip. car.117.

Libellus non viciatur ſi eccleſiá inferior matrix appellatur.ibidem.numero.8. car.117.

Libellum proprietatis narratio in poſſeſſorio non viciat ibidem.numero.10. car.117.
Libellus i quo dicat.peto electões caſſarĩ.q2 me ꝯtẽpto celebrata fuit.ex eo qm̄ eligendi ius cum electoribus habeo an valeat ibidem.numero.12. car.117.
Libellus generalis valet.licꝫ peti per aduerſarium poſſit.ꝙ ſpecifica mentio fiat in.c.paſtoralis.§.quoniam.numero.5. de reſcrip. car.133.
Libellus nullus preſcriptionem non interrumpit in.c.ex tenore.numero.67.de reſcrip. car.14.
Libellus vꝫ ſi in eo petat aduerſariũ cõpelli ad ſoluendum ⁊ ꝯdemnãdum in.c.cãmqꝫ.numero.47.de reſcrip. car.147.
Libellus nõ procederet ſi diceret peto compelli.omiſſo verbo condemnari ibidem.numero.50.cum ſeq. car.147.
Libellus an procederet ſi diceretur peto reum cogi ⁊ condemnari ibidem.numero.52.cum ſeq. car.147
Libellus per verborum interpretationem ſuſtentari debet. ibidem.numero.57. car.147
Libellum.nunqd ꝑpoſteratio viciet ibidẽ.nu.60. car.147.
Libellus an procedat.ſi in eo nõ petatur aduocato ſallariũ ꝯſtitui.ſꝫ ad ſoluẽdũ cõdemnari.eſto ꝙ aduocato ꝑ eius facundia.ſalariũ ꝯcedi debeat ibidem.numero.61. car.147.
Libellus an admittat.ſi aliquẽ ꝯdemnari petaꝫ nulla de executione mentione facta ibidem.numero.62. car.147
Libello actoris interꝑtationi ſtãdũ eſt ibidẽ.ñ.63. car.148
Libellus ſuſtentat.ſi qs ſe heredẽ dixerit.qd̃ tñ in ſucceſſione de iure proprio verificat ibidẽ.ñ.65. car.148
Libellus ſuſtentat ſi in eo actor petierit reũ ſm̄ ius cõe condemnari.⁊ re vera non veniebat ꝯdemnandus niſi ſecundũ ꝯſuetudinem ibidem.numero.66.cum ſeq. car.148.
Libellus vt ſuſtentet improprijabit.ſi qs in eo pecuniam ſibi reddi petierit ibidem.numero.69.cum ſeq. car.148
Libellus nõ viciat.ſi qs in ipſo dixerit rem ad ſe pleno iure ſpectare.ſi nõ ſpectet niſi iure vtilĩ ibidẽ.numero.71. car.148.
Libellus vt ſuſtẽtet improprijabit ad ꝯſenſum ꝑ vba de pñti ſi quis in eo dicat.ſe per verba de preſenti matrimonium cõtraxiſſe ibidem.numero.72. car.148.
Libellus ſuſtentat:ſi heres in eo petat rem vt hereditariam: poſt hereditatem aditam ibidẽ.numero.73. car.148.
Libellus tenet ſi quis dixerit ſe vſufructum in pecunia habere licet vſufructus in pecunia proprie non ſit ibidem.numero.75. car.148.
Libellus tenet ſi quis in ipſo dixerit ſibi actiõem competere. neqꝫ niſi iudicis offm̄ competat ibidem.numero.76. car.148
Libellus ſi dicat.dico ſentẽtiam nullam nunquid valeat ibidem.numero.77. car.148.
Libellus vbi ex aliquo omiſſo viciat probationes ipm ſupplent ⁊ ꝯualidant.⁊ ex ꝯfiti an condemnatio ſeq debeat ibidem.numero.117.cum pluribus ſeq. car.155.
Libellus procedit vbi agentis concluſio inepta intentio fuerit in.c.ſuper litteris.numero.182.de reſcrip. car.166.
Libellum quis recipe non tenet ſi fortuito ſe corã iudice reperit in.c.plerũqꝫ.numero.18.de reſcrip. car.176.
Libellum quomodo formare debeat quicunque ex mutuo vel ex teſtamento.x.petierit in.c.dilectus.numero.19.⁊.30. de reſcrip. car.199.
Libello eodem an ſimul actiões due proponi poſſint.⁊ quid ſi libellus diuidi petatur in.c.ex parte decani.numero.31.cũ ſeq.de reſcrip. car.218.
Libellus ſi dixerit.filius mãdauit patri quomodo intelligat in.c.mandatum.numero.8.de reſcrip. car.239.
Libelli concluſio in cauſa reuocationis ſententie cenſure ſeu excõmunicationis iniuſte quo pacto faciẽda eſt in.c.ab excõmunicato.numero.26.de reſcrip. car.248
Libellus quo aliqs concubinam petat dentibus lacerandus eſt in.c.quia nonnulli.numero.15.de reſcrip. car.255.
Libello neceſſe non eſt ꝙ dicas quo obligatio contracta fuerit exprimatur ibidem.numero.50. car.257.
Libello priuilegiũ ⁊ ius commune allegari poſſunt in.c.cũ dilectus.numero.20.de ꝯſuetu. car.284.
Libellus ſi plures ſeparatos articulos ꝯtineat.ſi ꝑus de vno ꝙ̃ de altero conſtiterit.iudex ſuper vno prius ꝓnunciare poteſt ibidem.numero.79. car.286.
Libellus ſuper conſuetudine fundari poteſt in.c.cum ꝯſuetudinis.numero.18.de conſuetudi. car.288.
Libelli productio contra abſentem niſi erretur an aliqd operetur ibidem.numero.18. car.300.
Libellus in quo petatur ſimplr̃ poſtulationem admitti non adhibito ex pietate vel gratia an repelli poſſit in.c.adhec.numero.15.de poſtu.ꝑlato. car.301.
¶ Liberalis eſt apl̃ica ſedes.qm̄ redeunti gremiũ nõ claudit in.c.ſedes.numero.19.cũ ſeq.de reſcrip. car.135
¶ Liberalitas petentibus confertur in.c.ſedes.numero.4. de reſcrip. car.135.
Liberalitas nulla vbi neceſſitas exiſtat ibidem.numero.20. cum ſequentibus. car.135.
Liberatio cui ad ipſo relinquit petere põt vt heredi iterim ſilentium imponatur in.c.ſi aũt.ñ.32.de reſcrip. car.112.
¶ Liberoꝝ appl̃one in mã ꝯtẽus vbi ſtricta iterpretatio fit nepotes nõ veniũt in rubrica.ñ.28.de reſcrip. car.85
¶ Libertum ingratum ꝙ̃ plures patroni in ſeruitũtem reuocare volentes non poterunt.niſi omnes cõſentiant in.c.cũ omnes.numero.65.de conſtitutio. car.27.
Libertus niſi vnde ſe alat hẽat.pꝛonus alimenta ei ꝑſtare tenet in.c.poſtulaſti.numero.31.de reſcrip. car.188.
Libertus in caſu neceſſitatis operarum precium dare debet. licet operas ipſas minime preſtare teneatur in.c.quanto.numero.22.de conſuetudi. car.276
¶ Licẽtia anteqꝫ ad aliquem actum ꝑueniat peti dꝫ.vbi in actu ipſo per licentie modum alterius conſenſus requiratur in.c.olim.numero.5.de conſuetu. car.281.
Licentia an ſufficiat licet nõ petatur in rubrica.numero.14. de poſtu.ꝑlato. car.30.
Licentiatus doctoratus priuilegio non gaudet in.c.cum ordinem.numero.4.de reſcrip. car.104
¶ Lr̃a ꝑ ꝑncipem trãſmiſſa an ꝑ lege oĩbus in caſibꝰ obſeruari debeat in rubrica.numero.56.de conſtitu. car.4.
Littere ad lites ſubreptitie que de primis litteris mentionẽ non faciunt nunquid ipſo iure nulla ſint in.c.ceterum.numero.11.de reſcrip. car.95.
Lr̃e prime vbicũqꝫ nulle ſint vel nõ ſint nulle.ſꝫ ꝑ exceptiões elidi poſſunt.ſcđe de primis nullam mentionem faciẽtes valent in.c.ceterum.numero.22.de reſcrip. car.95.
Littere nunquid valeant ſi papa mandauerit quandam prebendam mihi ⁊ ticio conferri in.c.inter ceteras.numero.25. de reſcrip. car.99.
Lr̃e de iuſtitia que formã cõem habent.an requirant ꝙ mentio de priuilegio fiat.quominus ꝓcedat.⁊ fine debito terminet in.c.cum ordinem.numero.3.de reſcrip. car.101
Litteris pape ſi quid exprimatur.per quod papam de certa ſua ſcientia ſcribere appareat.⁊ ſi ſcientiaꝫ non exprimat ſufficit ibidem.numero.54. car.103.
Litteraꝝ paria de antiquo curie ſtillo quot emanabant in.c.eam te.numero.11.de reſcrip. car.104
Littere non viciant.ex eo qm̄ impetrans alterius natiõis ꝙ̃ alij fratres exiſtant.numero.27. car.104
Littere a papa impetrate communes ſunt quandocunqꝫ qs illis vtatur ibidem.numero.95. car.108.
Littere pape nunquid cum bora edende ſint ibidem.numero.97. car.108.
Littere eẽ de iuſtitia dñr qñcũqꝫ paupi clerico prouideri mãdat in.c.ad aures.numero.7.de reſcrip. car.108
Littere ad lites impetrate ſine ſpeciali mandato non valent ibidem.numero.22. car.109.
Litterarum tempus infra vel poſt annum preſentataꝝ quomodo currat ⁊ an ſi plures fuerint que valeant in.c.ſi autẽ. de reſcrip. car.112.
Lr̃e ab omni honeſtate deuiãtes.ꝙ de pape cancellaria proceſſerint ex ipſius certa ſcientia preſumẽdum non eſt in.c.ad hec.numero.1.de reſcrip. car.113.

Littere pape ex certa ſcientia cum poteſtatis plenitudinem habeant vtcunqꝫ ſint: valent. ſaluo tamen recuſatiōis iure ibidem. numero. 19. car. 113.

Littere apoſtolice ab oī vicio purgate eē debent: ⁊ in figura lraꝝ deficiendo ēt in figura ſubſtantie dſicere videnẜ in. c. ad audientiam. numero. 8. de reſcrip. car. 115.

Lr̄e papales falſe dicuntur: quandocunqꝫ papa vni in pluralí loquatur aut ſi patriarchas vel epiſcopos filios appellauerit ibidem. numero. 19. car. 115.

Lr̄as papales p camerā trāſeuntes ⁊ nō p cancellariam nūquid falſa latinitas viciet ibidē. numero. 23. car. 115.

Lr̄e gr̄e facilius ꝙ̄ littere iuſtitie vicianẜ ibidē. n̄. 42. car. 116.

Littere pape. ſi partim manu vnius ⁊ ptim alteri⁹ manu ſcripte eēnt an ob talē varietatē vicienẜ ibidē. n̄. 46. car. 116.

Littere impetrate quas ob cauſas non valeant in. c. ex parte. numero. 50. de reſcrip. car. 119.

Lr̄as diuerſas ⁊ ad diuerſos iudices in eadē cā litigātes impetrare p̄nt in. c. paſtoralis. numero. 2. de reſcrip. car. 116.

Litteras diuerſas impetrantes: coram quibus iudicibus litigare cogantur ibidem. numero. 3. car. 126.

Littere vt in dubiū reuocentur a quibus exigi debeat ibidem numero. 83. car. 130.

Litteraꝝ de reuocatiōe dubio dato an diſpoſitiōi decretalis paſtoralis locus ſit. adeo vt pceſſus inde factus non valeat ibidem. numero. 85. cū pluribus ſeq. car. 130.

Lr̄e gn̄ales cū ſpālib⁹ ſimul effectum hr̄e nequeūt. in. c. paſtoralis. numero. 71. de reſcrip. car. 134.

Litteras generales ſi aliquis contra plures. vel ſub pluribus rebus cum generali clauſula impetrauerit an contra omnes ſeparatim agere poterit ibidem. numero. 72. car. 134.

Litteras impetratas licet quis preſentauerit. ⁊ fuerit ſecuta citatio ⁊ preſentatio libelli. nunquid ſine rei conſenſu impetrans ab agendo deſiſtere poterit in. c. ex tenore. numero. 5. cum duobus ſeq. de reſcrip. car. 141.

Littere impetrate ad beneficia ordinanda ⁊ creāda an bn̄ficium an̄ datā deſtinatum. ⁊ poſt datā creatū comprehendat in. c. cum adeo. numero. 36. de reſcrip. car. 144.

Littere ſi ad beneficia impetrenẜ nunqd de redditū q̄litate vel ꝗ̄titate mētio facienda ſit ibidē. numero. 45. car. 145.

Lr̄e ad hoc vt ſubreptitie non dicanẜ an gn̄alem mētionē facere ſufficiat in. c. ꝯſtitutus. numero. 45. de reſcrip. car. 153.

Littere nunquid valeant. ſi in eccleſia certus canonicorum ⁊ non prebendarum numerus fuerit. ⁊ papa cum vacabit prouideri mandauerit ibidem. numero. 47. car. 153.

Littere gratie an ſubreptitie ſint. ſi canonicatus de preſenti vacat: de canonicorum numero mentione non facta ibidem numero. 52. car. 153.

Lr̄e ſi de numero mētionē nō fecerint an in eccl̄ia nō hn̄te canonicoꝝ numeꝝ puideri poſſit ibidē. numero. 63. car. 153.

Lr̄aꝝ nullitas ex numeri taciturnitate ſi pbari debeat opꝫ ēt ꝙ impetratio pbetur ibidem. numero. 108. car. 155.

Lr̄e monitorie nullum ius faciunt ibidē. numero. 121. car. 155.

Littere impetrātis ⁊ affirmātis ſe eſſe miſerabilē pſonā. ⁊ pp hoc petentis ſūmarie procedi an ſubreptitie ſint in. c. ſup litteris. numero. 41. de reſcrip. car. 157.

Lr̄e p veris reputanẜ ſi aliqd dubiū fuerit ⁊ ps opponēs ex litigātium errore nō appellat ibidem. numero. 114. car. 160.

Lr̄e a decano ſup vſuris vel alia re ppria valent lꝫ qs ſe eē decanum taceat ibidem. numero. 146. car. 161.

Littere non valent ſi impetrans ſententiam latam faciat ibidem. numero. 184. car. 162.

Lr̄e ſubreptitie dicunẜ qn̄ in eis preter pape conſcientiam articuli cognitio committiẜ: quem papa pro certo habeat in. c. cum dilecta. numero. 8. de reſcrip. car. 170

Littere iuſtitie nūquid regrant ꝙ hodie de curie ſtillo ad papam recurraẜ ibidem. numero. 10. car. 170.

Lr̄e nunqd valeant ſi papa ſimplici clerico cām cōmittat exprimendo in litteris ex certa ſcia ibidem. numero. 11. car. 170.

Lr̄e cancellarij pape nunqd valeant. ſi ipſe ex certa ſcia cām committat ibidem. numero. 12. car. 170

Littere ſubreptitie ab obreptitijs in quo differant ibidem. numero. 23. car. 170.

Lr̄e ſcðe ſubreptitie ſi fuerint neqꝫ a parte oppōaẜ. quādo de tertij pīudicio agiẜ. an ⁊ quomodo proceſſus irritari poſſit. ibidem. numero. 25. cum pluribus ſequen. car. 170.

Lr̄e ſcðe ſi in iudicio producanẜ neqꝫ de primis oppoſitū fuerit an ⁊ qūo valeant ibidem. numero. 26. car. 170.

Littere impetrate contra eum q in curia nō eſt non valent ſi citatus non fuerit ibidem. numero. 155. car. 155.

Lr̄aꝝ primorum vigore ſi poſt annum quis conuenìatur. an locus preuentioni ſit ibidem. numero. 30. car. 176.

Lr̄as iniuſtas lꝫ iudex contra reū ſcribat. reus tn̄ eas falſare non dꝫ. ⁊ ſi falſauerit punieẜ pena tn̄ aliquo modo temperanda eſt ſicut temperatur quando quis iuſto motus dolore deliquit in. c. olim. numero. 26. cum ſeq. de reſcrip. car. 182

Littere ſuper ſpoliatione in forma communi contra iudicem ſpoliantem impetrari nequeunt ſicut contra priuatum. niſi de ammotionis cauſa mentio fiat in. c. dilectus. numero. 15. de reſcriptis. car. 185.

Lr̄is pape facti ſeriē narrare non ſufficit niſi facti cā adijciaẜ in. c. dilectus. numero. 17. de reſcrip. car. 186.

Littere per excōmunicatum excōicationem tacentem impetrate non valent. ibidem. numero. 21. car. 186.

Littere ab excommunicato impetrate eo abſoluto an valeāt ibidem. numero. 39. car. 186.

Littere in forma communi vnde nomē ſortiantur in. c. poſtulaſti. numero. 9. de reſcrip. car. 187.

Littere ad beneficia propter obreptionem ipſo iure vicianẜ. ibidem. numero. 11. car. 187.

Lr̄is apoſtolicis conſtitutionis mentionem non facientibus vltra duas dietas extra ſuā dioceſim qs inuitus trahi nō pōt in. c. nonnulli. in ſummario. de reſcrip. car. 189.

Litteris apoſtolicis conſenſu partium reus nūquid vltra duas dietas trahi poſſit ibidem. numero. 19. ⁊. nu. 22. car. 190.

Littere an valeant ſi quis in curia romana vltra duas dietas citatus fuerit ibidem. numero. 95. car. 193.

Lr̄e ad lites impetrate per non coniunctas perſonas ſine ſpeciali domini mandato non valent in. c. nonnulli. §. ſunt ⁊ alij in ſummario. de reſcrip. car. 193.

Litteras ad lites impetrans ſine ſpeciali mādato qua pena puniatur ibidem. numero. 11. cum ſeq. car. 194.

Lr̄e p aliquem impetrate. tanꝙ̄ pſonam ꝯiunctam ⁊ pcuratorē. q̄ reuera nō eſt an valeant ibidem. numero. 21. car. 194.

Littere ſecuta ratihabitiōe aduerſario contradicente an valeant. ibidem. numero. 30. car. 194.

Littere per extraneum impetrate ſine ſpeciali mādato an ratificari poſſint ⁊ an ratificatio mandato equiperetur ibidem numero. 36. ⁊ 37. car. 195.

Lr̄e impetrate contra diſpoſitionem capl̄i nonnulli. ⁊. §. ſunt ⁊ alij. de reſcrip. an valeāt ibidē. nu. 47. ⁊. 48. car. 195.

Lr̄is beneficialibus in quibus quē eſſe clericum narratur an clericatus probeẜ ibidem. numero. 53. car. 195.

Lr̄e ſi gratioſe fuerint. an locum hēat diſpoſitio. §. ſunt ⁊ alij c. nonnulli. de reſcrip. ibidem. numero. 65. car. 196.

Littere monitorie negotium inchoant in. c. capitulum. numero. 2. de reſcrip. car. 202.

Litteras ſi circa idem beneficium plures impetrant. pri⁹ executoribus oblate non autem impetrate vim habent ibidem. numero. 5. car. 202.

Litterarum tria paria quandoqꝫ de ſtillo curie impetrantur ibidem. numero. 23. car. 203.

Lr̄e ſcðe ſup ꝯſimili beneficio impetrate de primis mētionem nō facientes an valeant ibidem. nu. 24. cū ſeq. car. 203.

Litteris ap̄licis ⁊ ipſaꝝ p̄ſtatione qūo collatorij conferēdo ptās auferaẜ ibidem. numero. 74. car. 206

Litteris generalibus ſi vnus in regno vel prouincia recept⁹ fuerit. ⁊ alter per litteras ſpeciales in certa eccleſia. ⁊ papa ſcribat aliquem tertium recipi. mandans vt receptus per generales litteras preferatur. ſi prebenda vacauerit horꝫ qs preferatur ibidem. numero. 76. car. 206.

Litteras

Litteras pape ad beneficium habens:ſi eis propter annuas penſionem renũciauit:non valent lr̃e:quas poſtea ad beneficium hoc tacito impetrauit in.c.ad audiẽtiam.in ſummario.de reſcrip. car.206.

Lr̃is ad bñficia an qs ſpũal e ius ↄſequaẽ ibid.ñ.28. car.107.

Lr̃aꝝ extinctaꝝ qñ mẽtio fieri debeat ibidẽ.ñ.31. car.107

Littere ſubreptiue ad beneficia impetrate:quõ ꝓceſſum viciẽt ⁊ quõ non.ibidem.numero.50 cũ plurib⁹ ſeq. car.208.

Littere ad lites ſuper beneficijs eiuſdem nature ſunt cũ litteris litigioſis ibidem.numero.63. car.209.

Littere beneficiales ⁊ ad lites quibus comparentur ibidem numero.67. car.209.

Litteris ſi qs.ꝑ poſſeſſione habenda renũciauerit an ipſo iure renũciatio ſurgat ibidem.numero.74. car.209.

Lr̃is apoſtolicis receptus licꝫ ꝑ alias lr̃as hoc ſupprimentes prebendam expectet in alia eccleſia recipi non dꝫ:in.c.in noſtra.in ſummario.de reſcrip. car.210.

Lr̃e aliquẽ in curia fuiſſe ꝓbãt ſi papa in reſcripto narrauerit ꝙ titius ſibi aliqd ſignificauit ⁊ ſibi iudicẽ dat:demum reſcripto pſitato negeẽ eũ in curia fuiſſe ibidem.ñ.17. car.210.

Littere in beneficialibus an tituli loco habeantur ibidem.numero.12. car.211.

Litteris papalib⁹ ſi dicaẽ ãmoto ↄ̃dictore.ſi de facto ↄ̃dicat intelligiẽ nõ aũt de iure ibidem.numero.34. car.211.

Lr̃is ſecundis non ſufficit de primis mẽtionẽ fieri.niſi ẽt de receptione mentio fiat ibidem.numero.52. car.202.

Lr̃aꝝ plurium impetratio ab eodẽ inſtanti ad plura beneficia ipetrataꝝ vel ẽt in eadẽ data oĩb⁹ lr̃is pẽdentib⁹ ⁊ nõdũ executis vel exeq ceptis an valeat ibidem.ñ.60. car.212.

Lr̃e qñ ſub eadẽ data ab vno ⁊ eodẽ ipetrãte impetranẽ.tũc oẽs in pendenti ſtãt ⁊ nulle ſũt ibidem.numero 62. car.212.

Lr̃e prime ſi ꝑ exceptionem annullate fuerint an ſcḋe valeãt de primis nullã mẽtionem facientes ibidem.ñ.68. car.213.

Littere ſecunde quare valeant beneficium eccleſiaſticum nõ aſſecutis ibidem.numero.70. car.213.

Litteras ad beneficia an alius pro alio ſine mandato petere poſſit ibidem.numero.122. car.215.

Lr̃as bñficiales impetrãs an de reſeruatõe que ꝓ eo legis auctoritate pẽdet mẽtiõeꝫ facere teneaẽ ibidẽ.ñ.140. car.217.

Lr̃e ꝑter ptium ↄſenſuꝫ ipetrate an valeãt ibiḋ.ñ.34.car.218.

Littere per falſum procuratorem in curia principis impetrate an ſint ipſo iure nulle ibidem.numero.80. car.221.

Litteras impetratas fore de mandato domini qualiter probetur ibidem.numero.117. car.223.

Lr̃is apꝛicis q vtiẽ illas fuiſſe impetratas ꝑ bñtem ſpãle mãdatum probare debet ibidem.numero.124. car.224.

Littere inquiſitionis an ſine ſpeciali mandato impetrari poſſint ibidem.numero.167. car.226.

Littere non vicianẽ ſi alioq certificari poſſit qñcunqꝫ in noĩe vel in cognomine appellatiuo erretur in.c.ſignificãte.numero.37.cum ſequen.de reſcrip. car.227.

Lr̃e nunqd vicienẽ ſi in dioceſi erreẽ ibidẽ.ñ.38.⁊.39. car.228

Lr̃is impetratis ad bñficia in dioceſi vacãtia an beneficia in ciuitate vacantia comprehendantur in.c.rodulphus.numero.43.de reſcrip. car.231.

Lr̃e expectãtium prius conceſſe an ad eccleſiam ruralẽ extendantur ſi ciuitas aucta fuerit.⁊ ex hoc noui muri ruralem eccleſiam cinxerint ibidem.numero.106. car.233.

Lr̃e executorie in qbus falſo dr̃ monitorias ꝓceſſiſſe an valeant in.c.ex inſinuatiõe in ſũmario.de reſcrip. car.238.

Lr̃e executorie ſine monitorijs an valeant ibidẽ.ñ.4. car.238

Littere executorie ad hoc vt valeant an monitorias preceſſiſſe ſufficiat ibidem.numero.18. car.239.

Litteris ſuis ſi primus impetrans vti neglexerit an littere ſecunde elidanẽ ibidem.numero.48. car.241.

Littere pape an eo mortuo expirẽt in.c.litteris.numero.24.de reſcrip. car.245.

Litteris monitorijs ꝓceptorijs vel executorijs quo pacto alicui ius acquiratur ibidem.numero.26. car.246.

Litteras cum quis recipit an grauatus tũc eſſe dicatur in.c.abbatem.numero.12.de reſcrip. car.246

Litteras ſuas ſi primo impetrans oſtendere nollit quid agẽdum ſit ibidem.numero.16. car.246

Lr̃e dioceſi directe quare gñales dicanẽ ibidẽ.ñ.19. car.246.

Litteris ad beneficia impetratis an ſimplicia beneficia comprehendanẽ ibidem.numero.30. car.247.

Lr̃as equiuocas recipiẽs nõ puniẽ ſi eas ignoranter recepit in.c.qꝛ nonnulli.numero.27.de reſcrip. car.256.

Litteris papalibus abutentes an de falſo puniri poſſint ibidem.numero.142. car.262.

¶ Litis conſortium nunquid monachum ad agendum habilitet in.c.cum.M.numero.27.de conſtitu. car.47.

Litis ↄſortium q̃lr ⁊ ex qbus inducaẽ ibidẽ.ñ.31. car.47

Litis ↄſortiũ nunqd rati cautionẽ poſt lit.ↄteſtationem ſpecialiter exigat ibidem.numero.34. car.47.

Lis an ſi conteſtata fuerit dubium erit ⁊ partem litigan.eãdem conteſtataꝫ fuiſſe confitentur in.c.ex parte.numero.84.de reſcrip. car.120

Liti renunciare videtur quis dicẽdo litigare nollo in.c.ex tenore.numero.1.de reſcrip. car.142.

Lis finita dr̃ quando quis iurat ſe in ꝑpetuo non actuꝝ in.c.conſtitutus.numero.29.de reſcrip. car.152.

Litis finite exceptio or:ẽ.ſi lite mota ps dixerit:ego amplius ad iudiciũ nõ veniã ibidẽ.numero.30. car.152.

Litis cãꝫ ſi hõ ſciẽ vite habuerit in expenſis minime punitur neqꝫ vt ſuſpectus recuſari põt.lꝫ aduerſe pti ſanguie ↄiũctus fuerit in.c.ſuper litteris.numero.96.cũ ſeq.de reſcrip.car.159

Litis veritas ante litem conteſtatam diſputanda non eſt ibidem.numero.149. car.161.

Litis future vbicunqꝫ litibus preſentibus cõnexe fuerint.tũc lites poſt mandatum exorte veniunt in.c.quia nonnulli.numero.46.de reſcrip. car.157.

Litigans in dignitate conſtitutus inferior aliquãtulum ipſo iudice ſedere nõ ãt ſtare dꝫ in.c.olim.ñ.38.de ↄſuetu.car.282.

Litigãdi iuſtã cãm habens de iure cõi in expenſis puniri nõ dꝫ in.c.cum dilectus.numero.72.de cõſuetu. car.286.

Litigãs pp ſui magr̃i opinionẽ ⁊ ſuccũbens an in cã excuſandus ſit in.c.adhec.ñ.110.de poſtu.plato. car.304

¶ Locationis domus niſi de certa mercede mẽtio fiat.ſecũdum conſuetudinem preteritam locata videtur in.c.cũ.M.ferrarienſis.numero.152.de conſtitu. car.57

¶ Locutio generalis ſpecialia priuilegia non tollit in.c.eccleſie ſancte Marie.numero.7.de conſtitu. car.64.

¶ Longobardi qui fuere ⁊ vnde dicti ſint in.c.tranſlato.numero.3.de conſtitu. car.18.

¶ Loquẽs ſeu verbo ſiue ſcriptis nunqd vere loq dicaẽ in.c.cum.M.ferrarienſis.ñ.224.cũ ſeq.de ↄſtitu. car.61.

¶ Lucꝝ ad oĩa ex fortune ꝓprietate ꝓueniẽtia q̃liacũqꝫ ſint referẽ ſed q̃ſtus ſolũ lucꝝ ex pſone induſtria ꝓueniens cõprehendit in.c.ſedes.numero.120.de reſcrip. car.238.

Magiſtrorum appellatione an oẽs doctores veniãt ⁊ q ꝓprie magr̃i dicanẽ in.c.ex lr̃is.numero.13.de conſtitu. car.72.

¶ Maleficium ſtricto ⁊ largo modo ſumendo quid proprie dicatur ibidem numero.70. car.76.

Maleficia impunita remanere non debent in.c.ad hec.numero.69.de poſtula.plato. car.302.

Maleficium anteq̃ꝫ fiat obuiandum eſt.ſed ex poſt facto puniendum in.c.adhec.numero.20.de poſtula.prelato.car.301.

Malitiam cum malitia quis oppugnare poteſt.in.c.ſedes.numero.24.de reſcrip. car.135

Malitia ⁊ fraus quemadmodum differant in.c.conſtitut⁹.numero.16.de reſcrip. car.157.

Malitiam allegans illam probare tenetur.⁊ qualr ipſaꝫ ꝓbet in.c.ſuper litteris.numero.87.de reſcrip. car.159

Malitia ſemper preſumitur niſi aliud appareat in.c.qꝛ nonnulli.numero.74.de reſcrip. car.158.

¶ Malũ quotuplex ſit in.c.cũ tãto.ñ.57.de ↄſuetu.car.294

Mancipia quandoqꝫ dignitatem habere dicuntur in.c.ſedes.numero.57.de reſcrip. car.136.

Mandans alicui vt maleficiū cōmittat:licet ille ex longo interuallo maleficiū fecerit.nihilominus ex iſto interuallo penituiſſe videtur niſi expreſſe reuocauerit in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.181.de conſtitu. car.58.

Mandati forma a mandante pendet in rubrica.numero.21. de reſcrip. car.84.

Mandatum ⁊ preceptum quomodo capiantur in.c.eaꝫ te.numero.14.de reſcrip. car.104.

Mandatū vicario factum vt vices gerenti illius obligat.cuius vices gerit:ac ſi ſibi mādatū foret ibidē.n̄.61. car.106

Mandatum vniuerſis factum vnus ſolus adimplere poteſt ibidem.numero.70. car.106.

Mandatū caplo factū cuilibet de caplo mandatum videt̄: cui ſm ſubiectam materiā adaptari pōt.q2 mandatū ⁊ ptās ambulatoria ſunt ibidem.numero.71.cum ſeq. car.107.

Mandatum ſi ciuitati fiat:nunquid ſi quilibꝫ de ciuitate capi poſſit ibidem.numero.75. car.107.

Mandatū ſi epo fiat ꝙ aliquem inueſtiget.an capitulū epo abſente inueſtigare poterit.vbi ēt quid ſi capitulum in mora fuerit ⁊ ob id capituli poteſtas ad epm deuoluta ſit. demum ſi epiſcopus in mora ſit.vtrum iterum ad capitulum deuoluatur ibidem.numero.75. car.107.

Mandatū vni fcm̄ ad aliū non extendit̄ ibidē.n̄.80.car.107

Mandatum ſi fiat.vt alicui de prebenda vacatura ꝓuideat̄ ſi in illa eccleſia varie prebende fuerint.ſ.diaconales quedaꝫ ⁊ quedam ſacerdotales.licet date tempore impetrās ad prebendam ſacerdotalem etatem non habeat.ſi tamen tempore quo vacat habilis fuerit ſibi ſacerdotalis prebenda debetur ibidem.numero.88.cum ſequen. car.107.

Mandatum ſpeciale ad beneficium impetrandum nūquid reqrat̄ in.c.ad aures.numero.23.de reſcrip. car.109.

Mandatum factum delegato ꝙ ſic ſniam ferat q2 quoad inferiores non autē quo ad ipm principem procedit non valet in.c.adhec.numero.5.de reſcrip. car.113.

Mandatū ſpeciale gn̄ali ſeu incerto non preiudicat.qſicūqꝫ papa titio prouideri mādauerit de pmo beneficio vacaturo in certa ꝓuincia.deinde mādat prouideri ſempronio de beneficio primo vacaturo in certa illius eccleſie ꝓuincia in.c.paſtoralis.§.qm̄.numero.36.de reſcrip. car.132.

Mandatum domini in quo differat a mandato quod officij obtentu fit.ibidē.numero.66. car.134

Mandato generali facto procuratori dn̄s mandaſſe non videtur.vt procurator exceptionem opponat.per quā ipſe dn̄s in penam incidat ibidem.numero.116. car.138.

Mandato gn̄ali ad ſtatuta ꝯdenda facto nō vr̄ datū mādatū vt ſtatuētes ꝯ libertatē eccleſie faciāt ibidē.n̄.117. car.138

Mandatū pncipalr:pmo loco expediēdum eſt.ideo vno caſato maxime principali acceſſoriūꝫ caſſari debet in.c.cum dilecta.numero.78.de reſcrip. car.172

Mandati forma recedi non poteſt.quandocūqꝫ illud quod de iure ineſt in formam mandati hominis transfunditur ibidem.numero.87. car.173.

Mandatum ſi alicui fiat vt certum quid cum titij conſilio faciat licet ipſe alteri ſubdelegauerit.nihilominus titij conſiliū habere tenetur ibidem.numero.116. car.174.

Mandatū generale ꝓ impetrando reſcriptū ad lites an ſufficiat i.c.nōnulli.§.ſūt ⁊ alij.n̄.10.de reſcrip. car.193.

Mandatum cum quedam extrinſeca ſolemnitas ſit probari debet ibidem.numero.54. car.195.

Mandatum an quis hr̄e pſumat̄ ſi inſtrā ad cauſam facientia habeat ibidem.numero.59.⁊.n̄.60.de reſcrip. car.195.

Mandatum a quibus perſonis de iure exigi nequeat ibidē numero.67. car.196.

Mandatum ad hoc vt reuocetur que requirant̄ in.c.ex parte decani.numero.101.de reſcrip. car.222.

Mandatum ſpeciale vbi exigitur libera non ſufficit ibidem numero.128.cum ſequen. car.224

Mandatum an ſufficiat enumeratis caſibus mandatuꝫ ſpeciale exigentibus adiecta generali clauſula vt reſcriptum impetrare poſſit ibidem.numero.132. car.224.

Mandatum minori a maiori factum an nullum ſit in.c.ex inſinuatione.numero.7.de reſcrip. car.239.

Mandato ſpreto omni circuitu parendum eſt.niſi circuituꝫ neceſſari⁹ fuerit.in.c.abbatē.numero.10.de reſcrip. car.246.

Mandatoꝝ quod prius exequendū erit.ſi primo abbas epī mādatum recipit.⁊ ſcdo ipſi⁹ pape ibidē.numero.15.car.246

Mandatum generale contra clericos deſtinatum an exemptos includat ibidem.numero.34. car.247.

Mandati non teneor ſi alicui mandatur ꝙ homicidium faciat quod iam factum erat ibidem.numero.84. car.190.

Mandatum contra principalem factum an ꝯtra ꝯauxiliātes extendat̄ in.c.adhec.numero.47.de poſtu.plato. car.302.

Mandatū pape ad hoc vt exequat̄ aliqñ ſuperſedere.⁊ ſm iuſſionē expectare bonū ē i.c.ſi qñ.n̄.1.cū ſeq.de reſcrip.cā.99

Mandatum pape magna reuerētia exequendū ⁊ obſuandum eſt niſi hereſim ꝯtineat.vel ex eo eccleſie ſtatus turbetur ibidem.numero.11.cum pluribus ſeq. car.99.

Mandatum pape obſeruare non tenemur. quando ex falſa cauſa emanat ibidem.numero.43. car.100

Mandato pape licet duro obediendum eſt qñ de ipſius preciſa voluntate conſtat ibidem.numero.49. car.100.

Mandata nuda ⁊ decreta que fiunt ſine cauſe cognitiōe nō habent̄ ēt ꝓ nuda citatione ibidem.numero.51. car.100.

Mandatum qd dirigit̄ caplo vel epo qñ obligat ⁊ qñ non in.c.eam te.numero.1.de reſcrip. car.103.

Mandatarius an pape mādatis parere teneat̄ ſi papa ꝓ notorie indigno ſcribat vt ſibi certuꝫ beneficium aſſignet̄ in.c.ſi quando.numero.18.de reſcrip. car.99.

¶ Maiores in portionibus ꝯſequēdis ſemꝑ minorib⁹ pferri debent in.c.qm̄.numero.22.de conſtitu. car.81.

Maiores ex ꝓprio verboꝝ ſignificatu qui dicant̄ in.c.rodulphus.numero.99.de reſcrip. car.233.

¶ Maritus ſi i fraudē vxoris bona diſſipauerit ita vt dotē reſtituer̄ neqat.ꝓuilegiū ne ꝯueniat̄ vbicūqꝫ facē poſſit amittit in.c.q̄ in eccleſiaꝝ.n̄.17.de conſtitu. car.30.

Maritus parafrenalia nō lucrat̄ niſi quatenus vxore ꝑmittente conſumpſit in.c.ex parte.n̄.26.de conſuetu. car.291.

¶ Materia ⁊ forma in vniuſcuiuſqꝫ rei compoſitiōe ꝯcurrunt in rubrica.numero.65.de ꝯſtitu. car.4.

¶ Maſculinum in priuilegijs an femininū ꝯcipiat in.c.ad audientiam.numero.55.de reſcrip. car.116.

Maſculinum in odioſis femininum non concipit in.c.ſedes numero.48.de reſcrip. car.135.

Materiam rudem ⁊ generalem includit quicquid formiter ſit in.c.cum dilecta.numero.70.de reſcrip. car.172.

¶ Mater ad ſecūda vota tranſiens non petito tutore filio ſuo pupillo ſi pupillus moriatur.⁊ infra illud tempus mater maior efficiatur.an in integruꝫ reſtituetur in.c.litteris.numero.14.de reſcrip. car.245.

¶ Matriculatus primo poſterius matriculato preferri debet in.c.cuꝫ olim.numero.2.de conſuetu. car.281.

¶ Matrimoniū ſi ſm alicuius ꝯſtitutionis itellectū ꝯctuꝫ fuerit ſi ꝯſtitutio declaratoria ſupueniat.q illum intellectum falſum fore declarauerit nunquid tale matrimonium reuocari poterit in.c.qm̄.numero.20.de conſtitu. car.81.

Matrimoniū de iure ciuili inter ſeruum ⁊ ſeruam vel ſeruū ⁊ liberam vel econtra fieri non poteſt in.c.nonnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.92.de reſcrip. car.197.

Matrimoniū ꝯtrahendum accuſari non pōt.ſꝫ bn̄ denūciari in.c.quia nōnulli.numero.52.de reſcrip. car.257.

Matrimonij ſignum in muliere an annuli delegatio ſit in.c. ex iris.numero.94.de conſuetu. car.273.

Matrimoniū an ꝯctū ſit.ſi puella interrogata fuerit an vir ſibi placeat.⁊ ipſa reſpondere neglexerit.ſed pr̄ ipſius loco reſpondit ꝙ ſic.⁊ ipſa ex interuallo dixerit ꝙ ſic in.c.cum cōſuetudinis.numero.64.de ꝯſuetu. car.290.

Matrimonium ꝯhenduꝫ adhoc vt dirrimat̄ ſufficit affinitatem preſumptiue probare ſecus in contracto in.c.adhec.numero.24.de poſtula.prelato. car.302.

Matrimoniū ſpūale ꝓprie inter epm ⁊ ſuā eccliaꝫ exiſtit i.c.

⁊ ſi vnanimiter.ñ.22.de poſtula.prelato. car.302.

¶ Memoriam eoꝝ que gs fecit an aliquem ſemper habere preſumatur in.c.cam te.numero.6.de reſcrip. car.104.

Memoria pape corruptibilis ē ibidem.ñ.7. car.104.

Memoria ex ſenece ſnia qd ſit ibidem.ñ.8. car.104.

Memoria ex qbus partibus pſtet.⁊ quemadmodū labilis ſit in.c.cū adeo.ñ.6.cum ſeq.de reſcrip. car.143.

Mendax idignus eſt ⁊ furi equiperatur in.c.ſuper litteris. numero.155.cum ſeq.de reſcrip. car.161.

Mendax an etiā ille dicatur qui pauca ſupprimit in.c.ſi proponente.numero.13.de reſcrip. car.254.

Mendatiū quid ſit ibidem.numero.302. car.166.

Mentiens in ordine neceſſario nihil agit in.c.ex inſinuatione.numero.7.de reſcrip. car.238.

Mentiri plus eſt ꝙ verum tacere in.c.ſi proponente.numero.11.de reſcrip. car.253.

¶ Mens eſt lingue imperium in.c.cauſamq̄.numero.156. de reſcriptis. car.150.

M no hois videri negtiſdeo nullum eſt magis mentis teſtimonium ꝙ qualitas inſpecta verborum in.c.ſuper litteris. numero.88.cum ſeq.de reſcrip. car.159.

¶ Menſura : ⁊ pondus abhominabilia ſunt apud deum: idcirco in iudicijs perſonarum acceptio habenda non eſt i.c. ſedes.numero.122.de reſcrip. car.138.

¶ Mentio ſi fiat de beneficij fructib⁹ vſq̄ ad certam ſūmā in valore bñficij quotidiane diſtributões nō cōprehendunt in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.181.de ꝯſtitu. car.58.

Mentium bonoꝝ eſt ibi culpā timere vbi culpa nō eſt in.c. ab excommunicato.numero.19.de reſcrip. car.248.

¶ Mercede repelli non debꝫ ad onera receptus in.c.poſtulaſti.numero.32.de reſcrip. car.188.

Mercenario expreſſo qui alijs preſit conueniri nequit in.c. ſedes.numero.128.de reſcrip. car.138.

¶ Meritus quilibet preſumitur niſi offenſa probetur in.c. ſciſcitatus.numero.17.de reſcrip. car.122.

¶ Metropolitano nunquid ſemel tm̄ vocare epos ſibi ſubiectos ad prouincialium conſiliū ſufficiat in.c.ex lr̄is.numero.15.de conſtitutio. car.72.

Metropolitanus in conſilio ſuo prouinciali canones in paruis negocijs edere poteſt ſecus tamen in magnis in.c.edoceri.numero.33.de reſcrip. car.168.

Metu factum non dicitur quod iure cogente ſit in.c.paſtoralis.numero.55.de reſcrip. car.129.

¶ Meum ⁊ tuum an dominium denotent in.c.abbatem. numero.11.de reſcrip. car.246.

¶ Miles an pro ſuo commilitone admittatur in.c.nonnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.104.de reſcrip. car.197.

Militem an regina ſi ſibi nubat heredem faciat in.c.ſignificauit.numero.48.de reſcrip. car.238.

Milites pupilli an teſtari poſſint in.c.cum tanto.numero. 84.de conſuetudi. car.296.

Miles tam in patrimonio militari ꝙ paganico priuilegiatus eſt i.c.eccl'ie ſctē Marie.ñ.48.de conſtitu. car.67.

¶ Mimo an curādū ſit i.c.cū adeo.ñ.26.d reſcrip.car.144

Minor quibus in caſibus in iudicio ſine curatoris conſenſu ſtare poſſit in eiſdem etiam abſq̄ illius conſenſu curatorē conſtituere poterit.vbi etiam quid de monacho excommunicato.ſeruo ⁊ alijs quā pluribus in rubrica.numero.39.cum duobus ſequen.de reſcrip. car.85.

Minor vel eccleſia ꝯ ſniam reſtituit.lꝫ ordinariū appellādi remediū hēat i.c.ex parte.ñ.90.de reſcrip. car.121.

Minor an aduerſus arbitrij laudum reſtitui poſſit in.c.cum contingat.numero.75.de reſcrip. car.181

Minor ſi vendiderit ⁊ maior factus tradiderit nunquid in integꝝ reſtituet in.c.lr̄is.numero.16.de reſcrip. car.245.

¶ Molendinoꝝ duoꝝ aqua ſecundū loci ſitum primo ad primum deinde ad ſecundum molendinum duci debet in.c. cum olim.numero.13.de conſuetu. car.281.

Moleſtare ab impetere in quo differat in.c.in noſtra.numero.29.de reſcrip. car.211.

Monachus quis infra annum profeſſionis non dicitur.niſi conſtiterit.ꝙ talis ingrediens vitam mutare vellet in rubrica.numero.95.de reſcrip. car.87.

Monachum ſe eſſe ſi quis intenderit:⁊ dixerit ſtes cum deo munde.qꝛ amodo tecum nullum habeo participium. nunqd quoad deum profeſſus eſſe dicat ibidem.numero.96.car.87.

Monachoꝝ conuentus ſine prelati conſenſu impetrare poſſunt i.c.paſtoralis.§.qm̄.ñ.81.de reſcrip. car.135.

Monachi appellatiōe venit abbas.ſicut clerici appellatiōe venit ipſe canonic⁹ i.c.ſedes.ñ.102.cū ſeq.de reſcrip. car.142

Monachi clericorum appellatione in materia penali minime veniunt in.c.cum dilecta.numero.5.de reſcrip. car.169.

Monachus ſi pro re leui ab abbate intollerabiliter tortus eſt de monaſterio recedere poterit ibidē.ñ.127. car.174

Monacho vel ſeruo ſi alimenta relicta fuerint eo caſu quo ipſe experiri poſſit.an iudicis officium implorare poterit ibidem.numero.128. car.174

Monacho ſi adminiſtratio ville alicuius vel poſſeſſionis cōcedat.ꝓ illis agere non poterit.niſi procurator vel ſindicus ꝯſtitutus fuerit ibidem.numero.134. car.175.

Monacho ſi iniuria ipſi monaſterio ⁊ ſindicis illata fuerit an actio ipſa competat ibidem.numero.135.cū ſeq. car.175.

Monachus ſue electionis cām proſequi poteſt.⁊ in iudicio contendere in.c.cum dilectus.numero.4.de ꝯſuetu.car.284.

Mōach⁹ qñcūq̄ eligat:cui⁹ ꝯſēſus reqrat ibidē.ñ.14. 284.

Monaſterium eccleſia appellatur in.c.cum dilectus.numero.3.de conſuetudi. car.284.

Monaſterij in fundatione an conditiones ⁊ pacta apponi poſſint ibidem.numero.26. car.284.

Monaſterium an dicatur añꝙ ibi numerus ſit qui abbatē vel priorem eligere poſſit ibidem.numero.83. car.286.

¶ Monialis in cā electionis ſue an ꝑ ꝓcuratorem litigare cōpellat in.c.cum dilecta.numero.6.de reſcrip. car.170

Moniales an reſtitutionem petere poterunt ibidem.numero.124.cum ſequen. car.174.

Moniales pro adminiſtrationibus ſibi commiſſis ⁊ rebus ipſarum agere poſſunt ibidem.numero.133. car.175.

¶ Monitio quecunq̄ an trina eſſe debeat in.c.ex litteris. numero.14.de conſtitu. car.72.

Monitio vna pro tribus nunquid ſufficiat vbicunq̄ de priuando aliquē mr̄icula vel bñficio ſuo agit ibidē.ñ.17.car.72

Monitio quemadmodū ⁊ citatio diei ⁊ loci aſſignatiōem ꝯtinere dꝫ in.c.olim.numero.57.de reſcrip. car.183.

Monitio an pſumat ſi notarius dixerit.talis fuit monitus iuſſus ⁊c.in.c.ex inſinuatione.numero.14.de reſcrip.car.238.

¶ Mora ⁊ periurium temporis lapſu probant vbi tēpus appoſitū fuerit.ſed ſi tps appoſitum non fuerit monitio ꝓcedere debet in.c.plerūq̄.numero.45.de reſcrip. car.177

Mora non purgatur poſtquā res ad irritum deducta fuerit in.c.capitulum.numero.62.de reſcrip. car.205.

More purgatio benignus in iudicijs agitur in.c.ex litteris. numero.10.de conſtitu. car.72.

¶ Mors vltimum terribilium eſt in.c.ſignificante.numero.45.de reſcrip. car.288.

Mors eſt principium viatoris ad vitam tendentis in.c.bone memorie.el ſecundo.numero.1.de poſtu.ꝑlato. car.308.

Mors ꝑ gladiū iflicta dei iudicio ꝓuenit dꝛ ibid.ñ.2.cā.308.

Mors an caſus fortuitus ſit ibidem.numero.3. car.308.

¶ Motus ꝓprius lꝫ ſubreptiōēs excludat nō tm̄ ꝑtātis defectū ſupplet in.c.eccleſia ſancte Marie.ñ.55.de ꝯſtitu.car.67.

¶ Mulier licet heredibus mariti donec ab eis allatur operari teneatur:tamē intelligitur quando heredes ex legis nō autem hominis diſpoſitione ipſam alimentant in.c.ſup litteris.numero.73.de reſcrip. car.92.

Mulier dotata dicitur etiam ſi in vno annulo dos conſtituta fuerit in.c.cū adeo.numero.23.de reſcrip. car.144

Mulier an cauſam ſuam corā principe dedicere poterit in c.ſignificauit.numero.8.de reſcrip. car.236.

Mulier an in dignitatib⁹ ⁊ feudis ſuccedat ēt ſi ſe armaret ⁊ ad pugnam iret ibidē.numero.10.⁊ numero.11. car.236.

Mulier ſi tertij ordinis ſoror fuerit quo pacto in feudū ſuccedere poſſit. ⁊ qd ſi feudum in maſculos ⁊ feminas ꝯceſſum fuerit. ibidem. numero. 14. ⁊ numero. 15. car. 236.
Mulier vir͂ vſq; ad annū lugere dȝ qꝛ hoc tempus honeſtati ꝯgruit in. c. mādatū. numero. 108. de reſcrip. car. 244
Mulieres vltra dotē an aliquid habere poſſint in. c. ex parte. numero. 25. de conſuetu. car. 191.
¶ Multitudo effrenata q̄ ſit i. c. ſedeſ. ñ. 166. d̓ reſcrip. cā. 140
Mutuo ſi quiſpiam alicui. x. dederit: que poſtea ſibi ſecrete reſtituit ſi. x. illa in iudicio petierit. an mutuū negare ſibi licitum ſit ne ſi illud confiteatur ille ſolutionem neget in. c. ſedeſ. numero. 28. de reſcrip. car. 135.
Mutuo ſi quiſpiam patriſfamilias dederit vt filios alimenter. ⁊ ipſe pauper ſit. ſi ab eo conſequi non poſſū: eadem a filijs repetere valeo ſi aliunde bona habeant in. c. cum dilecta numero. 132. de reſcrip. car. 174.
Mutus non pōt eſſe tutor. qm̄ auctoritas nō nutu. ſȝ verbis expſſis pſtanda eſt in rubrica. ñ. 91. de reſcrip. car. 87.
Mutus qm̄ auctoritatē interponere neqt: iudex eſſe nō poterit in. c. cū ꝯſuetudinis. numero. 75. de conſuetu. car. 290

Natura

humana quo pacto ꝓceps in omne ſcelus labat. cum ſit vitiorū imitatrix etate ꝓna ad malum exiſtente quocūq; tempore in rubrica. numero. 3. cum ſequen. de conſtitu. car. 1.
Natura rei ex philoſophoꝝ ⁊ theologorū ſnia quid ſit in. c. inter ceteras. numero. 17. de reſcrip. car. 98.
Natura que potiſſima eſt: ⁊ in oi re principatū obtinet ſemꝑ attēdi dȝ in. c. ad audiētiā. ñ. 16. de reſcrip. car. 115.
Natura cōmunis eſt in. c. nonnulli. §. ſunt ⁊ alij. numero. 82. de reſcrip. car. 196.
Naturalr̄ qcquid ſit hoīs factum in executione repreſentat in. c. eam te. numero. 73. de reſcrip. car. 107.
Naturalia immutabilia ſunt in. c. ſciſcitatus. numero. 57. de reſcriptis. car. 114
Naturale accidentali prefertur in. c. nonnulli. numero. 56. de reſcrip. car. 191.
¶ Neceſſitas an legi ſubijciatur in. c. quanto. numero. 28. de conſuetudi. car. 276.
Neceſſitatis caſu an ꝯmelius prohibita omittere ſit. q̄ꝫ attentare ibidem. numero. 19. car. 276.
Neceſſitatis tempore oia an cōia ſint ibidem. ñ. 25. car. 276.
¶ Negare intelligitur qui non dicit in. c. ad aureſ. numero. 25. de reſcrip. car. 109.
Negare in quo ab excipere differat in. c. mandatum. numero. 71. de reſcrip. car. 243.
Negatio vel affirmatio ꝯcertantium dubiam rem facit in. c. paſtoralis. numero. 15. de reſcrip. car. 127.
Negatio ſigno vniuerſali negatiuo prepoſita propoſitiōem in particularem affirmatiuam trāſire facit. in. c. in noſtra. numero. 2. de reſcrip. car. 210.
Negatiōes due vnā affirmatiuā faciūt ibidē. ñ. 3. car. 210
Negationes plures q̄ꝫ due quem effectum inducant ibidem. numero. 5. car. 210.
Negationem loco ⁊ tempore non coarctatam in effectu aſſerere videtur ille qui motum proprium allegat in. c. nonnulli. numero. 63. de reſcrip. car. 192.
¶ Negligētia primi impetrantis iudicis arbitrio declarat in. c. ſedes. numero. 77. de reſcrip. car. 137.
Negligentia late culpe equiperatur in. c. plerunq;. numero. 35. de reſcrip. car. 176.
Negligētia ſi opponat̄ p anni lapſum ꝓbari pōt. dolus aūt p inditia in. c. plerūq;. ñ. 46. de reſcrip. car. 177
Negligētia ſimplex a q̄lificata in quo differat ⁊ q̄ negligētia notabilis dicat̄ in. c. capl̄m. ñ. 52. ⁊. 53. de reſcrip. car. 204.
¶ Negotioꝝ geſtor ſi vtiliter alterius negotia gerere icepit deinde malus exitus ſecutus fuerit. expenſes nihilominus recuperat in. c. ex parte. numero. 4. de conſtitu. car. 78.
Negotiorum qualitate diſpoſitionis qualitas ponderatur in. c. ſi quando. numero. 5. de reſcrip. car. 99.
Negotia ğuiora q̄ dicant̄ i. c. ſedes. ñ. 66. d̓ reſcrip. car. 136.
Negotiū aliqd̓ alicui demandatū vt pſonalr̄ exequatur: alij committere poteſt ſi partes ipſe cōſenſerint in. c. cum dilecta. numero. 45. de reſcrip. car. 171.
¶ Neophiti in fide ſacerdotes eſſe prohibentur in. c. eaȝ te. numero. 104. de reſcrip. car. 108.
¶ Nepos ſi viuo auo naſcatur an aui conditiōem ſequatur in. c. rodulphus. numero. 134. de reſcrip. car. 234.
Nobilis ſi quis ob delictum ſuum eſſe deſierit. quo ad honores ⁊ commoda non autem quo ad incommoda intelligitur in. c. ex parte. numero. 104. de reſcrip. car. 121.
Nobilitatem concernētia pro nobilibus preſumuntur in. c. ſedes. numero. 14. de reſcrip. car. 135.
Nobilitas ⁊ ſcia quoad promouendos equiperant̄ in. c. poſtulaſti. numero. 4. de reſcrip. car. 187.
¶ Nomina in conſideratione non ſunt. ſed nominum ſignificata in. c. inter ceteras. numero. 19. de reſcrip. car. 98.
Nomen gentis originem ſignificat in. c. eam te. numero. 40. de reſcrip. car. 104
Nomen ſancti eccleſie in qua quis intitulatus eſt de ſtillo curie in cathedrali eccleſia non exprimitur in. c. cum adeo. numero. 42. de reſcrip. car. 145.
Nomen familie eſt nomen vniuerſale in. c. conſtitutus. numero. 129. de reſcrip. car. 156.
Nomina ꝓpria q̄ñq; abbreuiate ponunt̄. de ſtillo tñ curie integra ſcribi debent i. c. dilectus. ñ. 11. de reſcrip. car. 185.
Nomina iuris ſm̄ communem vſum loquendi intelligi debent in. c. nonnulli. numero. 30. de reſcrip. car. 191.
Nomina ⁊ cognomina rebus conſonantia eſſe debent ibidem. numero. 51. car. 191.
Nomen collectiuum cum quibus coniungi poteſt in. c. capitulum. numero. 13. de reſcrip. car. 202.
Nomen pluralem ſignificationem habens cum numero ſingulari ⁊ plurali ꝯiungi poteſt ibidem. numero. 15. car. 202.
Nominis idemptitas an idemptitatem in corꝑe neceſſario iferat in. c. ſignificāte. numero. 12. cū ſeq. de reſcrip. car. 226.
Noia quotuplicia ſunt in. c. rodulph⁹. ñ. 13. de reſcrip. cā. 230
Nomen proprium an ſit ſicut indiuiduum. ⁊ appellatiuum nomen ſicut genus ibidem. numero. 95. car. 230.
Nomine abutens falſum committit in. c. quia nonnulli. numero. 138. de reſcrip. car. 262.
Nomen rei vbicunq; adeſt ibi eſt etiam rei effectus in. c. gratum. numero. 22. de poſtu. ꝓlato. car. 305.
¶ Notarius ſi aſſerat ſe vt amicum non autem vt notariū rogatum ſcripſiſſe. partes autem dicant eum vt notarium rogatum fuiſſe vt notarius rogatus fuiſſe preſumitur in. c. cum M. ferrarienſis. numero. 149. de conſtitu. car. 56.
Notarij ex tacito mandato oēs renūciatiōes q̄ ex ꝯſuetudine veniūt apponere poſſunt ibidem. numero. 151. car. 57.
Notarius tabellionat⁹ offō ꝓuatus pp delictum ampli⁹ creari tabellio neqt in. c. ex lr̄is. numero. 206. de conſtitu. car. 77.
Notarios doctos ipſe princeps hr̄e preſumit̄ in. c. ad audientiam. numero. 24. de reſcrip. car. 115
Notarius abſq; magiſtratus officio falſe latinitatis vitium corrigere poteſt. qꝛ ſui officij debitum facit. ⁊ neminem ledit ibidem. numero. 32. car. 116.
Notari⁹ quo ad ea q̄ facti ſunt inſtr̄m corrigere non pōt. ſed bene quo ad ea q̄ iuris exiſtūt ibidem. numero. 51. car. 116.
Notarij ſolliti apponer̄ clauſulas codicillares in teſtis rogati videnī in. c. ſup lr̄is. numero. 250. de reſcrip. car. 164.
Notarius ſi iniuſte excommunicatus fuerit an inſtrumenta per ipſum confecta valeant in. c. ab excommunicato. numero. 52. de reſcrip. car. 250
Notarius propter falſitatem in vno nummo an de iuſtitie rigore vituperandus veniat in. c. ſi proponente. numero. 37. de reſcrip. car. 254
Notarius ſi ab originali exemplat. ⁊ ibi aliquod non intelligibile vel non bene legibile exiſtit illud vt iacet apponere debet in. c. ex lr̄is. numero. 53. de conſuetudi. car. 270
¶ Notorium ab onere probandi ⁊ allegandi non releuat. in. c. cum ordinem. numero. 49. de reſcrip. car. 102.

Notorium nunq̄ ad aliquem deponendum vires habet: niſi priuationis vel depoſitionis ſnīa ſequatur in.c. ſciſcitatus. numero.36.de reſcrip. car.123.
Notoriū ⁊ ſnīa equiperant.ibidē numero.48. car.123.
Notorium quotuplex ſit in.c.ſup lrīs.ñ.254.de reſcrip. 164
Notorium ex ſnīa que in rē iudicatam tranſiuit reſultat in.c. cum dilecta.numero.141.de reſcrip. car.175.
¶ Nouitas omnis mala preſumitur in.c.cum cōſuetudinis numero.38.de conſue. car.289.
Nullum quod eſt a principio nūquid temporis tractu per illius conſenſum qui a principio requirebatur recōualeſcat in c.cum omnes.numero.100.de ꝯſti. car.29.
Nullum ipſo iure vbicūq; ſuperior ꝯfirmat dare dʒ in.c.cum M.ferrarienſis.numero.143.de conſti. car.56.
Nullū dicitur quod largo modo annullari poteſt in .c.ceterum.numero.14.de reſcrip. car.96.
Nūerus ſi ꝓ forma ſtatuit nihil mutari pōt cū nihil de ſolēnitatibus mutādū ſit in.c.ex lrīs.numero.19.ð ꝯſti. car.73.
Nūerus ſingularis ſicut de vno intelligit̄ pari modo nūerus pluralis de plibus in.c.mādatū.numero.44.de reſcrip. 242.
Nunciātem vbi per facti euidētiam cognoſcat̄: ius nūciandi non habere opponi poterit ⁊ nunciatio ſperni in.c.ſuper litteris.numero.252.de reſcrip. car.164.

Obedientia magna virtus eſt in.c.ex lrīs. numero.77.de conſti car.76.
¶ Obligatio qua qs a lege obſeruātiā tenet̄: iſurgit poſt obiectū circa qð ipſa lex diſponit nō pp formalē diſpōnē: ſed pp ꝯdētis auctātē in.c.ſicut romana.ñ.44.de reſcrip. 89.
Obligatio ad penā ſi fiat ꝓ ꝯducēdo ſcriptorē in naui: ſi ſcriptor in naui ꝯductus repiat̄: neq; a quo ꝯductus fuerit: appareat ab eo q ꝯducere tenebat̄: ꝯductus preſumit̄ in.c.ex parte decani.numero.121.de reſcrip. car.224
Obligatio ſup qua reſcriptū datum eſt an ad ſucceſſorē tranſeat in.c.ſignificauit.numero.39.ð reſcrip. car.237.
Obligatione veteri tenet̄ ad tempus liberatus: ſi ipm tps elapſum fuerit.nec eſt neceſſe ꝙ iterum ſe obliget in.c.cum inter. numero.32.de ꝯſue. car.280.
Obligationē pſonalem in delictis ēt quo ad fiſcum an dare ſit in.c.cum tanto.numero.17.de ꝯſue. car.292.
¶ Obſcuritas qb⁹ mōis naſcat̄ in.c.qm̄.ñ.9.de conſti. 80.
Offenſus ſi qs fuerit an p aliquē de ſua caſſata ſe eē offenſuʒ ꝓbare poterit in.c.nōnulli.§.ſūt ⁊ alij.ñ.72.de reſcrip. 196.
Officialis electus p vnū ⁊ p aliū ꝯfirmatus ſi crimē ꝑuatiōe dignū cōmittat.nūqd p illū q elegit remouebit̄.an p illū qui ipſuʒ ꝯfirmauit in.c.cū acceſſiſſent.numero.56.de ꝯſti. car.38
Officia uiris potius lr̄atis q̄ȝ idiotis cōferenda ſunt in.c. canonum ſtatuta numero.170.de conſti. car.12.
Officium an dignitas ſit vel annexam dignitatē habeat in.c. cum acceſſiſſent.numero.19.de conſti. car.36.
Officiū ſi ex iuſta cā alicui ablatū fuerit bñficiū quoq; ſibi auferri videt̄ in.c.cū M.ferrariēſis.nūero.92.de cōſti. car.52.
Officiū aliqð gerēs q aliqua ð cā priuat̄ ⁊ reſtituēdus venit ſʒ aliud iteruʒ delictū cōmittit.p qð de nouo puniri debeat nūqd reſtituēdus eēt in.c.ex lrīs.nūero.107.cū ſeq.ð ꝯſti. 77.
Officiū eius cui papa ſcribit eſt aut adiplere cū ſcribit aut ſe excuſare.ēt ſi in lrīs ſit appoſita clauſula diſtricte precipiēdo mādamus in.c.ſicut romana.numero.2.de reſcrip. car.100.
Officium an ſit eſſe legatum in.c.cuʒ venerabilis. numero.1. de conſuetu. car.282.
Opinio in re dubia ex probationibus ⁊ ꝯiecturis cauſat̄ in c.canonum ſtatuta.numero.126.de conſti. car.10.
Opinioni antiquorum an magiſq̄ȝ modernorum ſtanduʒ ſit ibidem numero.142. car.11.
Oppoſitio nūqd iuſta eē dicat̄ ſi repiat̄ libellus litis cōteſtatio iuramētū de calūnia.citatio ad ſniam.⁊ ſnīa lata.⁊ opponat̄ ꝙ ſnīa lata ipſo iure nulla ſit.qm̄ cauſe cognitio nō ꝑceſſit in.c.eccleſia ſancte marie.numero.79.de conſti. car.69.
Oppoſitio aliqua ſi in cā ꝑncipali nō facta fuerit in cā appellatiōis opponi poterit in.c.ad audiētiā.ñ.45.de reſcrip. 208.
Oppoſitio de iure tertij in alijs caſib⁹ an fieri poſſit q̄ȝ qñ cā beneficialis agit̄ in.c.mādatū.nūero.65.de reſcrip. car.242.
Oppoſitio de iure fiſci an fieri poſſit ibidē numero.77. 243.
Oppoſitio de excōicatione an fieri poſſit in cā vertēte cuʒ alio ſi ſua non interſit ibið numero.78. car.243.
Oppoſitio per tertium an fieri poſſit ꝯ̄ clericum fructus bñficij perētem.qm̄ in eccleſia reſidētiā nō faciat ibidē ñ.79. 243.
¶ Oppoſitū quēadmodū in oppoſito eſt.ita ꝓpoſitū in propoſito in.c.cognoſcentes.numero.44.de ꝯſti. car.15.
¶ Oratio mentalis.ſi perfecta fuerit ſufficit.qm̄ humanorū actuum virtus in modico attramento non ſtat in.c.ad audientiam.numero.31.de reſcrip. car.116.
Orationis vna generalis pars totam orationem qualificat in.c.ex teriore.numero.45.de reſcrip. car.142.
Oratio tēporibus diſcretiuis ꝯiuidi nō debet in.c.capitulu. numero.60.de reſcrip. car.205.
Oratio iſta.ſ.ipetrauit ꝯ̄.p.de dioceſi florētina ⁊ quoſdā alios.vel ipetraui ꝯ̄.p.⁊ quoſdā alios ð dioceſi florētina in quo differat in.c.rodulphus.numero.104.de reſcrip. car.233.
Oratione vnius vniformis intellectus eſſe debet in.c.cum tanto.numero.47.de ꝯſue. car.294.
¶ Ordinarius in diuinis officijs nunqd velle ſuuʒ ſeq poſſit in.c.canonum ſtatuta.numero.169.de conſti. car.12.
Ordinario ſi papa mandauerit.ꝙ de cā ad ipſi⁹ forū ſpectante cognoſcat delegare nō dʒ.ſed officiuʒ excitare in.c.ſicut romana.numero.47.de reſcrip. car.89.
Ordinarius ſi per ſniam amotus fuerit.⁊ certam preturam teneat.nūquid ipſius proceſſus nullus ſit in.c.ſciſcitatus.numero.42.de reſcrip. car.121.
Ordinario qñcūq; opponat̄ ſupior q de illo cognoſcat adiri debet in.c.ſuper litteris.numero.197.de reſcrip. car.162.
Ordinari⁹ ad ſcðas lr̄as exhiberi petē poſſit.ſi delegat⁹ ſcðs nihil ſibi mādauerit in.c.cū ꝯtigat.ñ.60.de reſcrip. car.180.
Ordinarius lʒ in qualibet ſue dioceſis parte ius reddere poſſit.ſi tñ ð parua cā cognoſceret in loco ptibus ꝓpiquo cognoſcere deberet ⁊ ſi ꝯ̄rium ſeruaret appellari poſſet in.c.nōnulli numero.7.⁊ numero.8.de reſcrip. car.190
Ordinarius ad locū nō inſignē trahere pōt ⁊ pſonalr̄ citare nō tñ delegatus in.c.dilectus.nūero.74.de reſcrip. car.201.
Ordinarius an grauet̄ cū bñficia ad ipſius collationē ſpectātia papa confert.in.c.mandatū.numero.26.ð reſcrip. 240.
Ordinarius pōt ex officio ſuo etiam non poſtulato ꝓuidere ſuper his que dioceſis reformationem concernunt in.c. cum inter.numero.19.de conſue. car.280.
Ordinarius punire pōt de eo de quo per ꝯfeſſionē ꝯſtat.⁊ ſi de eo non agatur ibidem numero.20. car.280
Ordinario qñcūq; opponat̄ ſupior q de illo cognoſcat adiri debet in.c.ſuper litteris.numero.197.de reſcrip. car.162.
¶ Ordinatus ad titulū patrimonij in bñficij ipetratione de illo mentionē facere nō tenet̄.qr licet intitulatus fuerit. non tñ bñficiatus eē dʒ in.c.cū adeo.numero.19.ð reſcrip. car.144.
Ordinatus ad titulū eccleſie alicui⁹ ad abbatis vel rectoris pñtationē an de tali titulo in ipetratiōe mētio fieri debeat in c.in noſtra.numero.141.de reſcrip. car.217.
Ordinauerit qñcūq; vnus ⁊ alter ordinatōeʒ exeqt̄ actus an ordināti vel exequēti attribuat̄ in.c.lrīs.ñ.11.ð reſcrip. 245.
¶ Ordo rationis maior eſt q̄ȝ ordo ſcripture in.c. cauſāq;. numero.49.de reſcrip. car.147
Ordo talis pſumit̄ q̄lis de iure eē dʒ ibideʒ numero.52. 147.
Ordo in actibus quando attendendus ſit ⁊ quando non ibidem numero.165.cum pluribus ſeq. car.150.
Ordo quotuplex ſit ⁊ an obmiſſus viciet ibið ñ.171. car.150.
Ordo iuris ſuper incidentibus ⁊ emergentibus qōuib⁹ ſeruandus eſt ibidem numero.175. car.151.
Ordo iuris ſeruādus eſt vbicūq; plures exceptiōes pemptorie opponāt̄ ⁊ vna pſone inhabilitatē ꝯcernat.alia aūt ſolennitatis defectum ibidem numero.176. car.151
Ordo conſulendi.⁊ argumenta ſoluendi quis ſit in.c. paſtoralis.§.quoniam.numero.46.de reſcrip. car.133.
Ordo ſp ſeruari dʒ ſi ipm papa ſtatuerit vʒ vt primo ꝓbēdet̄ deinde canonizet̄ vel eꝯ̄ in.c.ꝯſtitutus.ñ.48.de reſcrip. 153.

Ordine ſcripture an aliquid preſumatur in.c.cuʒ dilecta.numero.73.de reſcrip. car.172.
Ordo ſcripture euidenter teſtatoris predilectionem oſtendit ibideʒ numero.74. car.172.
Ordine non curatur vbi vires aut diſponentis mens certa fuerit ibideʒ numero.76. car.172.
Ordo vbi ab homine datus fuerit qđ inordinate factum eſt ipſo iure non tenet ibidem numero.105. car.174.
Ordo eccleſiaſtic⁹ ꝯfundit ſi epoꝝ vnicuiqꝫ ſua iuriſditio nō ſeruet in.c.nōnulli.numero.2.de reſcrip. car.189.
Ordo ꝓrogatiuā īducit in.c.capl'm.n̄.60.de reſcrip. car.205.
Ordo in litteris curie qualis ſit in.c.ex inſinuatione.numero.2.de reſcrip. car.239.
¶ Oua qb⁹ dieb⁹ comedeꝛ licitū ſit eiſdē dieb⁹ ſāguinē nō tñ carnes comedere lʒ in.c.ſicut romana.n̄.75.ð reſcrip. car.92.

Pactum

quid ꝓprie ſit in.c.cuʒ M. ferrarienſis. numero.132.de conſti.. car.61.
Pacta inita cū aliqb⁹ dn̄is iter ſuos diſtrictuales nūqđ cl'icos ⁊ eccl'ias ligēt in.c.eccl'ia ſcē marie.n̄.13.de ꝯſti. car.65.
Pactū de nō petendo in quo a pacto de nō agendo differat in.c.conſtitutus.numero.12.de reſcrip. car.152
Pacto qcqđ fieri pōt an ꝯſuetudine fieri poſſit in.c.cum dilectus.numero.107.de conſue. car.287.
¶ Papa q̄nā pacto in terris dei glioſi vicari⁹ ſit.⁊ petri ſucceſſor ⁊ q̄nā mō cū xp̄o vnū tribunal ꝯſtituat.cū ipſi deo maxime ꝯiunctus ſit in rubri.nū.10.cū duob⁹ ſeq.de ꝯſti. car.7.
Papa legitime electus eſt poſt deū apoſtolicus imediatus aliter aūt diabolus in terris exiſtit:nec celoꝝ ſʒ ipſius inferni claues habet.⁊ multa alia de pape poteſtate in.c.canonū ſtatu.numero.49.de cōſti. car.7.
Papa an ſucceſſorē ligare poſſit ibideʒ numero.81. car.7.
Papa ſicut abſqꝫ cōparatiōe ſup alios exiſtit: ita ſi malus fuerit diaboli inſtar ꝯdēnabitur ibidem numero.55. car.7.
Papa ſuo iuramento ⁊ ꝓmiſſiōe aſtringiꝛ nec ab illis vinculo ſtante ſeipſum abſoluere pōt ibidē numero.56. car.7.
Papa quē a voto abſqꝫ cā abſoluere neqꝫ ibið n̄.57. car.7.
Papa licet lege poſitiua non inuolueꝛ:legis tñ mente ⁊ naturali equitate circa peccatum determināte aſtringitur ibidē numero.58. car.7.
Papa cū lege aliqua nō ligeꝛ ſuo ſenſu vti pōt.⁊ ipſius ſnia ꝯ ius ſcriptum facit ius ibidē numero.59. car.7.
Papa in quo excellētior ⁊ maior nomine ⁊ re imperatore ſit ⁊ an ſimpl'r ibidem numero.65.cū pluribus ſeq. car.7
Pape ⁊ impatori.⁊ ſi deus leges ⁊ canones ſubegerit.non tñ obligatiōes ⁊ ꝯctus ſubegit.cū aialia pollitica ſint.neqꝫ a rōnis dictamine ſoluta.ibidem numero.70.cū ſeq. car.8.
Papa nūqđ.c.omnis vtriuſqꝫ ſexus diſpoſitione ligetur ibidem numero.80.cū pluribus ſeq. car.8.
Papa conſtitutione tangente eccleſie vniuerſalem ſtatuʒ inuoluitur ibidem numero.83. car.8.
Papa mortaliter peccat ſi de bonis tpalib⁹ eccleſie locupletes ſuos faciat ibideʒ numero.96. car.9.
Papa ēt ſi vellet oēs mūdi epōs ꝑuare nō poſſet cū oēs apoſtolos repn̄tent in.c.trāſlato.numero.13.de conſti. car.18
Pape ſede vacante appellatio ad cardinalium collegiū deuoluitur ibidem numero.49. car.20.
Papa ſi aliqđ ꝑ maiorē capl'i partē expediri mādauerit.tūc ꝙ capitulariter fiat exigiꝛ.ſecus ſi diceret per maiorē canonicoꝝ partē in.c.cū oēs.numero.84.de conſti. car.28.
Papa an ſtatuere poſſit vel ꝯ ius canonicū reſcribere.⁊ imperator contra ius ciuile in.c.que in eccleſiarum.numero.86.cum ſeq.de conſti. car.34.
Papa ſi vni bn̄ficiū ꝯcedat ⁊ illð poſtea alteri ꝯferat an illi primo de alio ſibi ꝓuidere teneaꝛ ibidē numero.94. car.34
Papa an vnius eccleſie rem auferre poſſit ⁊ dare alteri ibidem numero.104. car.34.
Pape verba ēt ꝑciſa interꝑtationē ⁊ determinationē legalē recipiūt in.c.cū.M.ferrarienſis.numero.166.ð ꝯſti. car.57.
Papa cū dei vicarius ſit hanc ptātē ſibi a deo traditā cōmittere negt.neqꝫ facere pōt ꝙ layci clericos eoꝝ iudicio iudicēt in.c.eccleſia ſancte marie.numero.36.de conſti. car.66.
Papa ⁊ imperator ſe minoris iuriſditioni ſubijcere poſſunt ibidem numero.39. car.66.
Papa ordinem iudiciarium in laycorum iudicio tollere nō poteſt ibidem numero.54. car.67
Papa ſi alicui ꝑcipiat vt alicui rē ſuā tpalē donet impune ſibi parere nō teneꝛ in.c.qm̄.numero.2.de conſti. car.80.
Pape preeminentie que ſint.⁊ qcqđ fere de ipſius ptāte dici pōt ibidē numero.3.cum pluribus ſeq. car.80.
Papa non tantū in iure.ſed in facto ēt falli poſſit in.c.ſi quādo.numero.48.ð reſcrip. car.100.
Papa ſine cauſa poteſtatis plenitudine vti non debet in.c.ad hec.numero.23.de reſcrip. car.113.
Papa de poteſtatis plenitudine ⁊ ex certa ſcia nunqđ oēm defectum precedentē ex legum vel iuris apicibus interꝑtatione ſupplere poſſit ibidem remiſſiue numero.32. car.114.
Papa nunq̄ꝫ ꝯ ius ptātis plenitudine vtiꝛ niſi clauſula non obſtante appoſuerit ibidem numero.44. car.114
Papa ſi eodem die aliquid cōceſſerit qs in data potior erit in.c.paſtoralis.numero.18.de reſcrip. car.127.
Pape ſi duo de papatu ꝯtendāt an ambo renūciare teneanꝛ ⁊ vter eoꝝ erit iudex ibideʒ numero.54.⁊ numero.60. 129.
Pape delictū ſi notoriū fuerit.⁊ tale vt inde eccleſia ſcādalū patiaꝛ tanq̄ꝫ hēticus deponi pōt ibideʒ numero.68. car.129.
Pape poteſtas non ſe extendit ad ea que eccleſie vniuerſalē ſtatum deformant.ibidem numero.69. car.130.
Pape ſede vacāte cardinales per legittimos ptātes ad pape electionem cogēdi ſunt.ibidē numero.61. car.130.
Papa an ſedes apoſtolica ſcribat parū differt in.c.ſedes.numero.2.ð reſcrip. car.135.
Papa ſi impuberi de beneficio curato ꝓuideri mandauerit facta in l'ris mentiōe de etate an ipſis obtemperandū eſſet in c.cum adeo.numero.41.de reſcrip. car.145.
Papa ſi pro indigno ſcribat an ſibi obediendum ſit ibidem numero.47. car.145.
Papa ſi clericis mandauerit ꝙ decimam papalem ſoluant erūt excuſati ſi fructus recipere non potuerint in.c.cauſamqꝫ numero.114.de reſcrip. car.148
Papa ſi alicui beneficiū ꝯtulerit collatiōe alteri facta de inualida collatiōe intelligitur ibidem numero.159. car.150.
Pape l'fe q̄cūqꝫ habeāt amoto exīde quolibet illicito detētore de facto nō aūt de iure ītelligiꝛ ibið nūero.160. car.150.
Papa ius ad vacatura beneficia conferre poteſt in.c.conſtitutus.numero.4.de reſcrip. car.151.
Papa ſi qđ ꝯ īferioris diſpoſitionē fecerit.in qua ipſius auctoritas excepta teneaꝛ nūqđ nō facta mentiōe de inferioris diſpoſitione teneat ibideʒ numero.86. car.154
Pape volūtati parendū eſt ſi aliquā exceptionē ꝯ ſuaʒ reſeruationē admitti noluerit ibidē numero.91. car.154.
Papa ſi de vacatura prouideri mandauerit.an de tūc vacāte prouideri poſſit ibidem numero.136. car.156.
Papa ſi qđ ꝑ ſpecificato hr̄i velit videꝛ valere ac ſi ſpecificatū eēt in.c.ſup l'ris.numero.141.de reſcrip. car.161.
Papa ſi filiū in teſtō ꝑtereat ignorās ſe filiū hr̄e nūqđ legata ex tali teſtamēto debeanꝛ ibidē numero.142. car.161
Papa abbatiſſis ⁊ monialib⁹ ſcribēdo eas in xp̄o dilectas appellat in.c.cū dilecta.numero.1.de reſcrip. car.169.
Papa grām facit q̄cūqꝫ aliquem aduerſus ius cōe diſpenſat vel ēt diſpenſat ꝯ cōmunes iuris regulas in.c.nonnulli.numero.1.de reſcri. car.189.
Papa ſi dixiſſet ſe motu proprio aliquid facere velle.neqꝫ litteris expreſſuʒ eſſet.ſi pars hoc probare vellet an poſſit ibidem numero.69. car.192.
Papa vel princeps q̄cūqꝫ aliquem actum ex certa ſcientia ꝯ iuris diſpoſitionem faciat in ſuis litteris hoc ſignificare debet ibidem numero.72. car.192.
Pape certa ſcia ſi appeat an ſufficiat ibið nu.73. car.192.
Papa an ex certa ſcientia faciat contra capl'm nonnulli.de reſcrip.ibidem numero.74. car.192.
Papa an delegatā ptātē declarare videaꝛ.ꝙ iuris ōrdie nō

ſeruato ꝓcedat in.c.dilectus.numero.60.de reſcrip. car.201.

Papa ſi mádauerit aliquẽ in canonicũ recipi cũ ꝑbẽda ſi vacet vel eque pꝛimo vacauerit:an ſibi in eccleſia ꝓuideri poſſit in qua numerus non eſt ibidẽ numero.78. car.206

Papa ſi alicui dignitatis nomine ſcribat: an ipſum appꝛobare videaꝛ vel aliquid noui iuris addere in.c.in noſtra.numero.18.de reſcrip. car.210.

Papa ſi aliquem eſſe epm̃ vel abbatem verbo ꝓnũciauerit: an ſtatim pꝛonunciatione facta ille ſic pꝛonunciatus ep̃s vel abbas exiſtat.ibidẽ numero.20. car.211.

Papa ſi ꝓ titio ſcripſerit de bñficio ad alicuius collationem ſpectáte:ꝙ nõ excedat annuã ſũmã floꝛenoꝝ cẽtum ad decime taxationẽ:ſi in loco decimaꝝ taxatio nõ fuerit vel vacationis tp̃e reddit⁹ diminuti fuerit vel floꝛeni valoꝛ auct⁹ ſit:an moꝛtuarie diſtributiões in hanc extimationẽ veniãt in.c.in noſtra numero.132.de reſcrip. car.216.

Papa an laycis ius ſuſpẽdẽdi vel excõicãdi clericos ꝓcedere poſſit in.c.ex pte decani.numero.17.de reſcrip. car.217

Papa ſi alicui cõmiſerit vt alienata de bonis talis eccleſie reuocet:⁊ in ius ⁊ pꝛopꝛietatẽ eccleſie reducat an cõmiſſari⁹ reuocare poterit illud qđ aliquis iniuſte poſſidet in.c.ſignificante.numero.3.de reſcrip. car.226.

Pape intentio curie ſtillo compꝛehenditur in.c.mandatum.numero.35.de reſcrip. car.241.

Papa quãdocũq; pꝛo pꝛimo recipiẽdo ſcribat.⁊ poſtea ꝓ ſecundo nec clauſulã ſi pꝛo alio apponat.quis ex gr̃a conſeq debeat ibidem numero.36.cum ſeq. car.241.

Papa an ſuper plurium receptione eccleſiã grauare dicaꝛ.ſi ꝑdeceſſoꝛ ſuper pꝛimi receptione grauauerit in.c.litteris.numero.4.de reſcrip. car.245

Papa regulariter de duobus eccleſiã aliquã grauare nõ intendit in.c.abbatem.numero.3.de reſcrip. car.246.

Pape papat⁹ an bñficiȷ̃ appꝛone veniat ibiđ ñ.27. car.247.

Pape an motus ꝓpꝛius inhabilitatis perſone viciũt tollat etiam conſecutiue deſcendentis a vicio a quo ſurreptio ſurgit ibidem numero.5. car.248.

Papa an iudici a quo cãm ex certa ſciẽtia cõmittere poſſit in c.ab excõicato.numero.13.de reſcrip. car.248

Papa lʒ oĩa iura in pectoꝛis ſcrinio hẽat.ſtatuta tñ terrarũ hr̃e nõ cenſeꝛ in rubꝛi.numero.39.de ꝯſue. car.265.

Papa an diacono ptãtem dare poſſit vt aliquẽ in pꝛ̃ſbyterum oꝛdinet in.c.quanto.numero.39.de conſue. car.277.

Papa in poſitiuis.ĩn his.ſ.que eccleſie generalẽ ſtatum tangunt an diſpẽſare poſſit ibidẽ numero.46. car.277

Papa an vƚis ꝯcilȷ̃ ꝯſtõnẽ reuocare poſſit ibiđ nu.47. 277.

Pape ſedes exequi teneꝛ qcquid vniuerſalis eccleſia appꝛobauerit ibidem numero.48. car.277.

Pape ꝑceptũ an tm̃ valeat ꝙ̃tũ ipſi⁹ ꝯſtõ ibiđ nu.51. 277.

Papa vltra ptãtis plenitudinẽ an aliqđ ꝑſcribere poſſit in c.bone memoꝛie.numero.42.de poſtu.pꝛela. car.309.

¶ Parẽtes ⁊ liberos patrie ꝓditoꝛes minime antiqtas lugẽdos putauit in.c.paſtoꝛalis.numero.67.de reſcrip. 119.

¶ Parrochiani vel p̃roni ad quos p̃ñtatio ſpectat ſi in aliqua eccleſia vacãte in vnũ ꝯuenerint quẽ eligũt p̃ñtandum tñ anteq̃ȝ illum pꝛeſentent.executoꝛ eccleſiam confert.deinde patroni pꝛeſentant quis potioꝛ dicatur in.c.capitulum.numero 79.de reſcrip. car.206.

¶ Pars maioꝛ appellatur que dignioꝛ eſt in.c.ex litteris.numero.104.đ conſti. car.77.

¶ Parua trãſgreſſus de mẽte p̃hi an vituperãdus ſit in.c.ſi ꝓponente.numero.17.⁊ numero.18.de reſcrip. car.254

¶ Paſſagia an licite fraudare liceat in.c.conſuetudinis.numero.14.de reſcrip. car.268.

¶ Pater qualis fuerit talis filius pꝛeſumiꝛ in.c.cognoſcẽtes.numero.47.de conſti car.18.

Patri occidenti filiam in adulterio depꝛehẽſam licȝ de iure ciuili pmiſſum ſit.nũqđ tñ de iure canonico peccet in.c.que in eccleſiaꝝ.numero.68.de conſti. car.33.

Pater pꝛo filio nõ teneꝛ ſi pꝛoteſtatur ꝙ ꝓ eo nõ conſentit vbi filiuſfamilias in poteſtate exiſtens ad munera vocatur.ſecus ſi a tali actu appellaret in.c.cum.M.ñ.126.đ ꝯſti. 55.

Pater an cauſam ſuam facere videatur.ſi filius ad officium publicum eligatur.⁊ ipſe ab illa electiõe appellat in.c.ex parte decani.numero.74.de reſcrip. car.220

¶ Patria illius an eẽ dicaꝛ ea q̃ qs adoptatus nõ aũt nat⁹ fuerit in.c.rodulphus.nũero.126.de reſcrip. car.234.

¶ P̃rimoniũ filie emãcipate pp̃ p̃ris õbitũ cũ republica ꝯ̃ctũ ingerari nõ dȝ in.c.ſi aũt.numero.33.de reſcrip. car.112.

Patrimoniũ parentum ad hoc vt oꝛdinati petitionẽ ꝯ̃ epm̃ excludat.vt ſibi beneficium conferat tale eſſe debet.vt ex eo oꝛdinatus commode ſuſtentari poſſit in.c.poſtulaſti.numero 2.⁊ cum ſeq.de reſcrip. car.187.

Patrimonium ſufficiens ſi qs habeat an in foꝛma iuſtitie impetrare volens audiatur de patrimonio mentione non habita ibiđ numero.19.⁊ numero.21.cum pluribus ſeq. car.187.

P̃ronatũ alicui⁹ eccleſie ſi plures nobiles habeant ſi ad eos p̃ñtatio ſpectet ſufficit ꝙ maioꝛis partis ꝯſenſus duaꝝ partium ꝯgregataꝝ reqraꝛ in.c.cũ oẽs.numero.70.de conſti. car.27.

P̃roni nũqđ ſingulr̃ p̃ñtare poſſint ibiđ ñ.81.cũ plu.ſeq. 28.

Patronus laycus ad eccleſiã pꝛochialẽ idignũ p̃ñtãs an iure p̃ñtãdi pꝛiuatus ſit in.c.edoceri.nũero.16.de reſcrip. 167.

P̃ronus qñcũq; eccleſiã edificari faciat ita fũdationis tempoꝛe cum ep̃o facere poſſit ꝙ rectoꝛis reſtitutio ad illam eccleſiam non ad ipſum epm̃.ſed inferioꝛem pꝛelatum ſpectet in c.litteris.numero.36.de reſcrip. car.246.

P̃ron⁹ a libro ſine venia vocat⁹ niſi ad iudiciũ venerit an liƀtus pũiaꝛ in.c.qꝛ nõnulli.nu.21.cũ ſeq.đ reſcrip. car.256.

Patroni ad petitionẽ ep̃s in fundatione eccleſie põt trãſferre in aliũ ius ꝯfirmandi illius eccleſie licet illud ipi ep̃o competat ibidem numero.25. car.284.

Patrono inuito eccleſia ſimplex collegiata fieri non poteſt ibidem numero.18. car.285.

Patroni ꝯſenſu ⁊ petitiõe ep̃s ius vnius eccleſie auferre poteſt ⁊ alteri dare ibidem numero.114. car.287.

Patronus eccleſiaſticus õbilius ius hȝ in iure p̃ronatus q̃ȝ laycus patronus habeat ibidem numero.125. car.287.

P̃ronus ſi vnum p̃ñtauit ⁊ poſtea aliũ ep̃s ãt ſcđm iſtituit qs obtinebit in.c.poſtulationẽ.nũero.7.de poſtu.pla. car.312.

Patronus ſine cã recuſans pmutatiõi bñficȷ̃ nũqđ vt ꝯſentiat per epm̃ cõpelli põt.vel abſq; eius conſenſu ep̃s pmutare poterit ſi ad magnã eccleſie vtilitatem ceſſerit in.c.cum acceſſiſſent.numero.3.de conſti. car.37.

Patronus eccleſie anteq̃ȝ eccleſia vacet alteri vices ſuas in p̃ñtando rectoꝛem ad dictã eccleſiam cõmittere nõ põt in.c.paſtoꝛalis.numero.25.đ reſcrip. car.131.

¶ Pauci qui ⁊ quot dicantur in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.73.de conſti. car.51.

Paucis an curãdũ ſit in.c.ſi ꝓponẽte.ñ.14.de reſcrip. 254.

Pauper qs ⁊ vnde dicaꝛ.⁊ qs ẽt mendicus appelleꝛ in.c.quia eccleſiaꝝ.numero.23.cũ ſeq.de conſti. car.31.

Pauperi culpa ſua ſubueniendum non eſt in.c.ex parte.numero.36.de conſti. car.291.

Paupertatem allegare non ſufficit.ſed ipſam ꝓbare opoꝛtet in.c.que in eccleſiarum.numero.12.de conſti. car.30.

Paupertas quando captioſa pꝛouenit valde nocet in.c.ſedes,numero.43.de reſcrip. car.136.

Paupꝛ̃tas an inſignis ſit ꝓbari dȝ.ſi qs ob paupꝛ̃tatẽ ſatiſdare cõpellaꝛ in.c.capitulũ.numero.54.de reſcrip. car.205.

¶ Peccatũ moꝛtale cõmittiꝛ.cũ pp̃ ꝯtemptũ aliqđ ſit in.c.quãto.numero.15.⁊ numero.16.de conſuetu. car.276

Peccati rõne omnia ad papã ſpectant in.c.ex parte.numero.2.de conſue. car.290.

Peccata omnia a ꝯcupiſcẽtia oꝛiginem traxere in.c.nã concupiſcentiam.numero.2.de conſti. car.20.

¶ Pecunia vita hominis eſt in.c.eccleſia ſancte marie.numero.45.de conſti. car.67.

¶ Pedagia oĩa nobilibus lõbardie ex certa ſcĩa impatoꝛ tollere põt in.c.cũ tanto.numero.151.de ꝯſue. car.299

¶ Pena omnis quo ad ip̃m pꝛincipem arbitraria eſt in.c.canonum ſtatuta.numero.161.de conſti. car.12.

Penam nunquid aliquis alterius culpa dare poſſit in.c.co- gnoſcentes.numero.4.de ꝯſti. car.131
Penã ſanguinis nũqd pr̃ ꝓ filio dare poſſit ibið ñ.11. 14.
Pena legittimũ faciũ nõ mereſ.ibidẽ numero.18. car.14.
Pena origialis peccati an ꝓp̃e pena dicaſ ibidẽ ñ.11. 14.
Pena legis iniuſta queadmodũ ignorãs nõ ligaſ an ẽt eo- dẽ modo cõmodo nõ gaudebit.ibidez numero.52. car.15
Pene oẽs ⁊ penales materie reſtringẽde ſunt neqꝫ caſum ꝓ- priũ excedere debent ibidem numero.5. car.20.
Pena omnis delicto conformis eſſe debet in.c.ex litteris.nu mero.40.de conſti. car.74.
Pena ois ſimpl̃r ꝓ ꝯtumacia appoſita niſi ꝓ crie apponaſ. ſemp ꝑpalis eẽ intelligiſ ibidẽ numero.72.cũ ſeq. car.74.
Pena vbi iudicis arbitrio cõmittaſ nũquid perpetua aut tẽ poralis arbitrari poſſit.ibidem numero.54. car.74.
Pene capitalis appellatione an pena mitior veniat ibidem numero.59.cum ſeq. car.75.
Pena quotuplex ſit ibidẽ numero.85. car.76
Pene maleficioꝝ exigũt vt de ſimilibus ad ſimilia procedaſ in.c.inter ceteras.numero.30.de reſcrip. car.99.
Pena capitalis bãnito eſt ſi offĩn auctoritate publica acce- ptauerit in.c.ſciſcitatus.numero.86.de reſcrip. car.125.
Pena duplici quis conteri non debꝫ in.c.ex tenore.numero 60.ð reſcrip. car.143
Pena appoſita eligẽti indignũ videſ appoſita ẽt poſtulanti indignũ in.c.edoceri.numero.21.de reſcrip. car.167.
Pena falſi nũqꝫ iponiſ ſꝫ iudicis arbitrio puniſ:vbi aliquis q̃ſi falſari⁹ puniẽdus veniat in.c.olim.ñ.65.de reſcrip. 184.
Pena priuationis a iure ſuo nunqꝫ imponiſ.niſi a lege exp̃ſ ſum fuerit. ibidem numero.70. car.84.
Pena locatori appoſita an ꝯductori appoſita eẽ videaſ in c.qꝛ nõnulli.numero.10.de reſcrip. car.255.
Pene oẽs quo ad ipm principẽ ordinarie ſunt in.c.cum con ſuetudinis.numero.57.de conſue. car.289.
Penã t̃pis diuturnitas auget ⁊ pluralitas in peccato in.c. cum tanto.numero.8.cum ſeq.de ꝯſue.. car.292.
Pena cõtẽptibilis vt homicida qñqꝫ ſolidos ſoluat tanqꝫ deciſoria an valeat ibið numero.28. car.292.
Pena maloꝝ quonã pacto bonis ꝓdeſſe videaſ in.c.ad hec numero.57.de poſtu.p̃la. car.302.
❡ Penitentiã a papa iniunctã ep̃s ⁊ p̃ſbri ex cã diminuere poſſunt in.c.canonũ ſtatuta.numero.159.ð ꝯſti. car.11.
P̃nia nouũ hoiez efficit in.c.eã te.nu.20.de reſcrip. car.104.
Penitentia in penis legalibus vſqꝫ ad ſniam locũ hꝫ in.c.qꝛ nonnulli.numero.17.de reſcrip. car.255.
Penitẽtia in delictis ꝯſumatis locũ nõ hꝫ ibið ñ.19. 255.
Penitẽtia a ꝓprio ſacerdote iponiſ illi q in aliena prochia deliquit in rubrica numero.56.de ꝯſue. car.266.
Penitentia an ab inhabili iniungi poſſit in.c.quanto.nume ro.82.de conſuetu. car.279.
❡ Penſiões annue inter imobilia cõnumeranſ ex qbus vti le quaſi dñium ſeu ꝯfeſſoria oriſ in.c. cum.M.ferrarienſis. numero.95.de conſti car.52.
Pẽſio nõ debeſ:ſi papa alicui ꝓuideri:vel ſibi certã pẽſionẽ aſſignari mãdauerit.⁊ de penſiõe in iuramẽto mẽtio minime fa cta fuerit in.c.ꝯſtitutus.nũero.50.de reſcrip. car.153.
Penſio an beneficiũ repñtet ⁊ queadmodũ in iure ſũmaſ:⁊ an de ſui natura eccleſiaſticum beneficium ſit in.c.ad audiẽ- tiam.numero.3.⁊ numero.4.de reſcrip. car.206.
Pẽſio iter q̃ cõnumereſ.⁊ an q alienare nõ põt:pẽſionẽ ẽt cõ ſtituere neq̃ ibidẽ numero.7.⁊ nũero.8.de reſcrip. car.206.
Pẽſiões domoꝝ fructib⁹ a ſolo ſepatis eqperanſ:ſi pẽſiões ſoluẽde dies ceſſerit.ſecus tñ alr̃ ibidem numero.9. car.206.
Penſio qñ ſoluenda ſit ibidez numero.11. car.206
Penſione annua nũquid l̃ras ad beneficiũ impetratas alte ri cedere poſſit ibidem numero.22. car.207.
Penſionẽ ſi primus in eccleſia habuerit quo pacto ſcðs ex- cludaſ in.c.mandatũ.numero.15.de reſcrip. car.239.
Penſiõe eadẽ antiquus cõductor nouo ꝓferendus eſt in.c. bone memorie.numero.61.de poſtu.p̃la. car.311.
❡ Peremptoriũ interlocutorie vim hꝫ:⁊ ideo ſi terminus ad perẽptorias opponẽdas ſtatuaſ poſt terminuꝫ nõ audieſ in.c.cum.M.numero.37.de conſti. car.48.
Perẽptoria nunqd in citati notitiam venire debeat:alr̃s ſnia nõ valet in.c.eccl̃ia ſancte marie.numero.72.de ꝯſti. car.68.
Perẽptoria in litis igreſſu nõ diſputaſ. ſꝫ de ipſa vna cũ p̃n cipali diſputaſ in.c.cũ ordinẽ.numero.18.de reſcrip. car.101.
Perẽptorij cõminatio in prima citatiõe appoſita nũqd vim perẽptorij habeat in.c.cãmqꝫ.nu.18.cũ ſeq.de reſcrip. 146.
Peremptorium niſi p̃miſſum fuerit ad ſniam deueniri non poterit ibidem numero.24. car.146.
Peremptoriũ an valeat ſi iudex nulla alia citatiõe p̃miſſa dicat. aſſignamus tibi diem pro termino perẽptorio in.c.ex inſinuatione.numero.8.de reſcrip. car.238.
Periurus nõ diciſ q arbitro ſibi ꝯceſſo legis auctoritate vti tur in.c.canonũ ſtatuta.numero.150.de conſti. car.11
Periurus an ipſo iure beneficio priuatus ſit in.c.ex parte. numero.2.de reſcrip. car.93.
Periurij clariſſimoꝝ regũ iterp̃tatio tãqꝫ res ardua ſit ad ro manũ põtificẽ ſpectat in.c.edoceri.nũero.34.ð reſcrip. 168.
Periti ſub dubio rñdẽt.qm̃ qñqꝫ bonus dormitat homerus in.c.ſup l̃ris.numero.248.cũ ſeq.de reſcrip. car.164.
Permutatio nũquid valeat ſi p̃latus cũ capl̃o ꝑmutationeꝫ cũ ſeyo fecerit.⁊ ep̃s ratificauerit.⁊ vices ſuas interpoſuerit in.c.edoceri.numero.66.de reſcrip. car.169.
Permutatio bñficioꝝ ad hoc vt valeat req̃riſ ꝙ bñficia ſua ſint in.c.ad audientiã.nũero.19.ð reſcrip. car.207
Permutatio an ab expectãtibus fieri poſſit ꝓ qbus p̃bende affecte ſunt.vel habẽtes ius ad rem iura ſua permutare poſ- ſint ibidem numero.20. car.207.
Permutatio an fieri poſſit ab habẽtib⁹ canonicatus ſupnu merarios ſub p̃bẽde expectatiõe ibidẽ numero.21. car.207.
Permutatio beneficij cum beneficio ſicut fieri põt.ita qs ex pacto pro beneficio eccleſiaſtico vt aliud conſequatur renun- ciare põt ibidem numero.27. car.207.
Permutatio fieri poteſt eorum que alienari nequeunt ibi- dem numero.30. car.207.
Permutatio nũqd valeat.ſi qs procuratorẽ ꝯſtituat.⁊ ipm clam reuocauit.qui tñ poſtea ꝑmutauit in.c.ex parte decani. numero.162.cum ſeq.de reſcrip. car.225.
❡ Perſone humiles que dicãſ ⁊ que ignobiles in.c.ſedes. numero.35.de reſcrip. car.235.
Perſona inſignis delinquẽdo vilis efficitur.qm̃ reatus oẽꝫ honorem excludit ibidem numero.36. car.135.
Perſone due ſi in aliqua pſona exp̃manſ prima expreſſa di- gnior videſ ibidem numero.55. car.136.
Perſone digniores ⁊ maiores q̃ dicãſ ibið nu.56. car.136.
Perſone digniores principis animum citius mouent ibidẽ numero.62 car.136.
Perſona teſtatori dilecta que dicaſ ibidez numero.91. 137.
Perſonis maiorib⁹ in fraudẽ exp̃ſſis qs ipetrãs ꝯuenire nõ intẽdebat miores vel pares ꝯuenire nõ põt ibið ñ.178. 140.
Perſona nobilis ſufficiẽs nõ diciſ.niſi vnã eqtaturam tenere poterit in.c.cũ adeo.numero.14.de reſcrip. car.144.
Perſona trãſlata nulla de bonis mẽtiõe facta.an ipſa bona trãſlata eẽ videanſ in.c.rodulphus.nũero.81.de reſcrip. 252.
❡ Perſonatũ que pſone hr̃e dicanſ ⁊ vnde perſona dicta eſt in.c.cũ acceſſiſſent.numero.16.de conſti. car.36.
Perſonatus ſine cura in ſacris non ꝯſtituto an ꝯferri poſſit in.c.capitulum.numero.22.ð reſcrip. car.103.
Pignorãs rẽ ſuam ex̃ manus ſuas ponere dr̃. ſi pignori de- bituꝫ equaleat in.c.cũ acceſſiſſent.numero.5.ð ꝯſti. car.36.
Piſcari neceſſitatis cã an diebus feriatis liceat in.c.quãto. numero.24.de ꝯſue. car.276.
Plebis appellatiõe ⁊ populi que pſone ꝯtineanſ in.c.ſedes numero.94.cum ſeq.de reſcrip. car.137.
Plura ſi ſpẽaliter concurrere debeãt alteꝝ in t̃pe ꝑuenire non ſufficit in.c.eam te.numero.24.de reſcrip. car.104.
❡ Poſſe dicimus qcqd honeſte poſſumus in.c. ſciſcitatus. numero.15.de reſcrip. car.122.

Poſſeſſio

Poſſeſſio incolorate data an ſine ordinario proceſſu renoca
ri poſſit in.c.ex parte.numero.36.de reſcrip. car.95
Poſſeſſio antiqua q̃ ⁊ qualis dicaꝫ cũ certa doctrina dari ne
q̃at iudicis arbitrio ſtabiꝫ in.c.ſedes.ñ.87.de reſcrip. 137.
Poſſeſſio ad hoc vt acquiraꝫ que reqrãꝫ in.c.ex liſis.nume
ro.3.de conſue. car.268.
Poſſeſſio qñq; ꝓprietatẽ denotat ibiđ nũero.4. car.269
Poſſeſſio totius pđij an terre modicũ trãſferat q̃uis a ſolo
ſeparata ſit ibidem numero.33.cũ pluribus ſeq. car.270.
Poſſeſſionẽ vbicũq; ſtatutũ vel ꝯſuetudo ſine apprehẽſione
trãſferat.talis poſſeſſio ciuiliſſima vocaꝫ ibiđ nu.37. car.270.
Poſſeſſionẽ an ſtatutũ vel ꝯſuetudo ipſo facto trãſferre poſ
ſit ⁊ quonã pacto ibidẽ numero.40.cũ plurib⁹ ſeq. car.270.
Poſſeſſio an ꝯſuetudine ſtante trãſferaꝫ in eccleſia ex titulo
ad trãſferendum dñium actor ⁊ quo pacto illud ex ſolo titulo
acquirit ibidẽ numero.70.⁊ numero.71. car.271.
Poſſeſſio pluriũ rex an ptim per imiſſionẽ:partim verbo ⁊
oculo trãſferri poſſit ibidem numero.86. car.272.
Poſſeſſio an trãſferaꝫ.vbi ex̃ rei ꝯſpectum quis dixerit do ⁊
trado tibi talem rem ibidem numero.87. car.273.
Poſſeſſionẽ actu an ſp appꝫẽdere neceſſe ſit ibiđ ñ.88. 273.
Poſſeſſio an tradita dicatur ſi qua per annulum inueſtiatur
ibidẽ numero.89. car.273.
Poſſeſſionẽ an auctoritate ꝓpria poſſidere poſſit hñs inue
ſtiturã verbalẽ abſq; reali itromiſſiõe ibidẽ numero.92. 273.
Poſſeſſio quo pacto per clauium aſſignationem transferaꝫ
ibidẽ numero.96. car.273.
Poſſeſſio an transferatur ſi quis ſe alterius nomine poſſide
re conſtituat ibidẽ numero.100. car.273.
Poſſeſſio que per actus fictos acquiritur an ficta eſſe dicaꝫ
ibidẽ numero.101. car.273.
Poſſeſſio an tradita videaꝫ ſi in inſtrõ dicaꝫ.talis.vẽdidit ⁊
tradidit talẽ rem titio ibidem numero.103. car.273.
Poſſeſſio nõ probaꝫ eo ꝙ aliqs actũ poſſeſſori ꝯueniẽtẽ ge
rit qui non poſſeſſori ẽt competere põt in.c.bone memorie.el
ij.numero.22.de poſtu.prela. car.308.
Poſſeſſiõis cõmoda pro ea uice perdit qui conſilijs intereſ
ſe nollit ibidem numero.13. car.309.
Poſſeſſor imobiliũ an eẽ dicaꝫ.q annuos redditus recipere
dꝫ in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.95.de ꝯſti. car.12.
Poſſeſſor lite pendente an poſſeſſione turbari debeat in.c.
mandatum.numero.51.de reſcrip. car.242.
Poſſeſſor bone fidei ſi aliqs a principio fuerit ⁊ poſtea ma
la fides ſupueniat an quo ad lucrandũ fructus principiũ atte
daꝫ in.c.liſis.numero.19.de reſcrip. car.245.
Poſitiões due vbi fuerint.quax vna ab alia depẽdet.tũc ad
vnã reſpõdens nũqd ad aliam reſpondere videaꝫ in.c. trãſla
to.numero.23.de conſti. car.19
Poſitio in pte falſa vel rõne alicuius qualitatis vel q̃titatiſ
falſe adiuncte in totũ negari põt.⁊ ſup toto deliberatio peti
in.c.nam ꝯcupiſcentiã.numero.33.de conſti. car.21.
Poſitiõi ex̃ negãtis alicuius an qs reſpõdere teneaꝫ in.c. ab
excõicato.numero.90.de reſcrip. car.253.
Poſtulatio p amicũ ꝓ eccle ſue ꝯiũctis ⁊ miſerabilib⁹ pſõiſ
fieri põt in.c.cũ.M.ferrariẽſis.numero.23.đ ꝯſti. car.46.
Poſtulatio ſi apđ pſidẽ ꝓhibita fuerit apud legatũ fieri po
terit in.c.rodulphus.numero.29.de reſcrip. car.230.
Poſtulatio qd ſit in rubri.ñ.3.cũ plib⁹ ſeq.đ poſtu.pla. 300.
Poſtulatio ſolẽnis formã reqrit ibidẽ numero.20. car.300.
Poſtulatio quotuplex ſit ibidẽ numero.26. car.300.
Poſtulatio fieri nõ põt pro eo q interdictũ violauit in.c.ad
hec.in ſummario de poſtu.prela. car.301.
Poſtulatio quo pacto fieri debeat ibidẽ nũero.7. car.301.
Poſtulatio an aliquo diſcrepante a capitulo fieri poſſit ibi
dem numero.8. car.301.
Poſtulatione indignum poſtulans poſtulandi poteſtate pri
uatur ibidem numero.66. car.301.
Poſtulatio ⁊ electio q̃ad qd eqpenꝫ ibidẽ nũero.118. 304.
Poſtulationẽ caſſatã q pſone vicio inouat eligẽdi ⁊ poſtulã
di ptãte priuaꝫ in.c.gratũ.in ſũmario de poſtu.pla. car.304.
Poſtulatio p quã priuata vel minor vtilitas cõi ⁊ maiori p
ferꝫ q̃ ſit a maiori q̃ꝫ a tertia collegij pte admitti non dꝫ in.c.
bone memorie.in ſũmario de poſtu.prela. car.305.
Poſtulatio vnanimiter facta mera grã non eſt.ſed a iuſtitia
partim pendet.ibidem numero.29. car.307.
Poſtulatio indebite facta non caſſatur ſed non admittitur
ibidem numero.30. car.307.
Poſtulatio in quo a nomine differat.⁊ quotuplex nomina
tio ſit ibidem numero.32.cum ſeq. car.307.
Poſtulatio ſine cã niſi admittatur iniuria poſtulantibus ſit
ibidem numero.66. car.308.
Poſtulatõez admittere nõ põt q ſup poſtulãti đfectu aut po
ſtulati ipedimẽto diſpẽſare nõ põt ibidẽ nũero.67. car.308.
Poſtulationẽ q admittere põt ad poſtulationẽ admittẽdaꝫ
cõpellere põt ibidem numero.68. car.308.
Poſtulationẽ ſi quis admitti petat a ſuperiori ſibi gratiam
fieri petit ibidẽ numero.69. car.308.
Poſtulatio ꝓ archidiacono in epm fieri põt.⁊ ex quo poſtu
latio pape pñtata eſt.poſtulãtes ab ea recidere nequeũt.ſꝫ ſu
perioris iudiciuꝫ expectari debet in.c.bone memorie.el.ij. in
ſummario de poſtu.prela. car.308.
Poſtulatio ad hoc vt admittaꝫ a ſuperiore vnanimiter fieri
debet ibidem numero.7. car.308.
Poſtulatio fcã aliqb⁹ ꝯtẽptis nulla eſt ibidẽ nũero.8. 308.
Poſtulatio electio largo modo dici põt . vbi ẽt q poſtulan
di ius pſcripſerit ibidẽ numero.10.cũ ſeq. car.308
Poſtulationẽ vel ad electionẽ faciendã ſuffraganei poſtula
ri debent ibidẽ numero.32. car.309
Poſtulatio a variatiõe in quo differat ibidẽ nũero.35. 309.
Poſtulationẽ ſi qs feciſſet cũ poſtulãtiũ ꝯſenſu an variatiõe
ſecuta illã repetere poſſit ibidẽ numero.37. car.309.
Poſtulatõez inalidã ſinglares ꝯſẽſus ꝯfirmãt ibi.ñ.48. 309
Poſtulatio ſi ſupiori ẽt pñtata fuerit.nullũ tñ ius poſtulato
acqriꝫ in.c.poſtulationẽ.numero.1.de poſtu.pla. car.311.
Poſtulatõez ſupior ſine alicui⁹ piudicio reijcẽ pt ibi.ñ.3. 311
Poſtulatio ꝓ epo fieri dꝫ nõ aũt eligẽdus eſt in.c.⁊ ſi vnani
miter.in ſummario de poſtu.prela. car.312.
Poſtulatio pro alijs prelatis vltra epiſcopũ an fieri debeat
ibidẽ numero.18 car.312.
Poſtulatio ꝓ inferioribus epo fieri neqt ſꝫ electio.neq; ſine
ſupioris licẽtia trãſire debent ibidẽ numero.21. car.312.
Poſtulatio p aliquẽ defectũ patiẽtib⁹ fieri dꝫ ibiđ ñ.23. 312.
Poſtulatio a quo ſupiore admitti petaꝫ ibiđ nũero.25. 313.
Poſtulatiõi an poſtulatus ꝯſentire queat ibiđ ñ.27. car.313
Poſtulandi poteſtas an in laycũ vel clericũ ꝯiugatũ cõpro
mitti poſſit ibidem numero.34. car.313.
Poteſtas ſpũalis a tẽporali diſtincta eſt neq; vna p aliũ tol
li põt nec altera ab altera vſurpari in.c.canonũ ſtatuta . nũe
ro.60.cum pluribus ſeq.de conſti.. car.7.
Ptãs ſacerdotalis prior tpe q̃ꝫ lex fuit ibiđ nũero.68. car.8
Ptãs nõ ſolũ ſoli petro.ſed oibus aplis totã eccleſiã repñtã
tibus data fuit in.c.trãſlato.numero.13.de cõſti. car.18.
Ptãs trãſferẽdi imperiũ in quẽ voluerit ſi aliqb⁹ ꝯcedaꝫ in
ſeipos trãſferre nõ poterũt in.c.cũ oẽs.ñ.55.de ꝯſti. car.27.
Ptãs idẽ ſi finito offõ ad idẽ offm̃ ꝯfirmeꝫ.nũqd nouus po
teſtas diceꝫ in.c.cũ acceſſiſſent.numero.107.de ꝯſti. car.40.
Ptãs ſup reddẽda iuſtitia ſi alicui deꝫ ptãtẽ vt illam reddat
eligere poterit ac ẽt penã apponere ibidẽ nũero.149. car.43.
Ptãs ciuitatis diſponere põt ꝯ id qđ a toto populo ſtatutũ
fuerit in.c.cũ.M.numero.63.de conſti. car.50.
Poteſtas ⁊ capitaneus ſi de eodẽ delicto ingrãt.ambo ſe im
pedire poſſunt.donec reus corã quo cõparere velit gratifice
tur ibidem numero.198.cum ſeq. car.58.
Ptãs licet tot birruarios ⁊ cũ eo reſidẽtes hñe teneaꝫ . tpe iñ
chariſtie tot quot vbertatis tpe tenere non tenebitur in.c.ex
parte.numero.10.de conſti. car.78.
Poteſtas ſi iniuſtitiã fecerit aſſeſſores aſſiſtentes puniri de
bet in.c.ſi qñ.numero.45.de reſcrip. car.100.
Ptãs vel alius offm̃ publicũ gerẽs de pretextu officij cõmiſ
ſis teneꝫ nõ aũt de his in qbus ex̃ officiũ deliquerit in.c.cum

ordinem.numero.74.ð reſcrip. car.103.

Poteſtatē gladij ſpūalis ꝛ tpalis habens vtroqꝫ gladio iuriſditionem ꝛ iura ſua defendere poteſt in.c.ex parte decani.numero.11.de reſcrip. car.217.

Poteſtas decidēdi aliquā ꝯtrouerſiā ſm iuris diſpoſitionē ſi a principe vel a ptib⁹ data fuerit:an ſm iura ſpūalia poterit in rubri.numero.28.de conſue. car.264.

Ptās ad penā imponēdā arbitriū habēs an per ſua ſtatuta a principio penas declarare poſſit in.c. cum conſuetudinis.numero.53.de conſuetu. car.289.

Prebēdis canonicoꝝ ſingula capli bōa āneeti pñt ſi pbēdarū fructus nimis ſufficiētes ſint in.c.cū olīs.ñ.45.de ꝯſti. 26.

Prebēde canonicoꝝ nūqd ð iure eqles eē ðbeāt ibi.ñ.49. 26

Prebēdaꝝ collatio cū ad caplm ſpectet.an ſtatuere poterit ꝙ vn⁹ vnā ꝯferat alter alterā cū vacabit ibið nu.95. car.29.

Prebēdaꝝ ſuaꝝ fructus clerici ſeculares cui volūt donare poſſunt ſecus ſi monaci fuerint ibidem numero.56. car.50.

Prebendaꝝ numerū nūquid ſola voluntaria contradictio rumpat ibið numero.83. car.52.

Prebenda quid ꝓprie ſit ibidem numero.93. car.52.

Prebēdaꝝ ſi vna i duas diuidi ðbeat q̄regrāt ibi.ñ.108. 53.

Prebendā in eccleſia vel canoniā nūquid laycus hēre poſſit ibidem numero.128. car.55.

Prebēde in eccl'ijs ꝑ laycis licite fiunt ibið nu.129. car.55.

Prebēda vacās ſi pape mādato alicui ꝯferat canonicat⁹ cū ea collat⁹ eē itelligit:ēt ſi nūeꝝ ſtatutū excedēt ibið ñ.130. 55.

Prebendā lꝫ laycus hēre poſſit:nō tñ ad electionē vocabitur niſi de grā ēt ſi ꝯuerſus fuerit ibidē numero.132. car.55.

Prebēda ſupnūeraria ſi vna tm̄ fuerit.ꝛ quattuor canonici ſupnumerarij repiant illa prebēda non diuidet. ſed prius in canonicū recepto dabit.ibidem numero.133. car.55.

Prebēda alicuius canonici ſi per ipſius idustriā augmētata fuerit nūqd ad ipſius cōmodū cedere ðbeat:aut ad cōmunionem teneatur ibidem numero.140. car.56

Prebēde ſingulari ſi multū abūdat pp ipſius capli neceſſitates aliqd ſubtrahi pōt ibidem numero.141. car.56.

Prebēdaꝝ nūerus ſi a papa ꝯfirmatus fuerit cū clā decernētes irritū ꝛ inane:nihilominus ſi fruct⁹ augmētati fuerit dcā clauſula nō obſtāte pbēdaꝝ nūerus augeri pt ibið ñ.161. 57.

Prebendā ſolā papa admittēdo nūqd vocē iaꝫ ꝗſitā in capitulo adimere videat ibidem numero.172. car.58.

Prebende appellatiōe quotidiane diſtributiōes non veniunt ibidem numero.181. car.58

Prebendā ſi papa per caplm alicui ꝯferri mādauerit:ſed ea plm eam in fraudē alteri contulerit an collatio teneat in.c.ex parte.numero.12.de conſti. car.79.

Prebēda ex ſola receptiōe in canonicū collata minime videtur in.c.cam te.numero.36.cū ſeq.de reſcrip. car.105.

Prebēda vacās iſtituta ꝓ canonico ſi alicui ꝯferat canonia hoc ipō nūqd collata eē itelligat ibið nūero.40.cū ſeq. 105.

Prebēda acceſſoria canonicat⁹ ē ꝛ minꝰ digna:qꝛ pbēda i tpalitate ꝯſiſtit canonia aūt in ſpūalitate ibið nu.41. car.106.

Prebendā ſibi debitā ꝓuiſus ð canonicatu p papā an auctate ꝓpria apprehēdere poſſit ibidem numero.46. car.105.

Prebenda quandoqꝫ canonicatum ꝛ pbendā comprehēdit ibidem numero.49. car.106

Prebenda quotuplex ſit ibidē numero.53. car.106.

Prebendā certi redditus ſi papa tibi ꝯferri mādauerit licet ad vnguem in iudicio redditus probatus non fuerit iudex tñ illum extimabit ibidem numero.98. car.108.

Prebendā ꝛ quecūqꝫ in tali villa habeo ſi tibi dono dedero tā tēporalia ꝗꝫ ſpūalia comprehendūtur in.c.ſedes.numero 105.de reſcrip. car.137.

Prebende ſufficiētia penes pſonaꝝ qualitatē attendit in.c.cū adeo.numero.9.cum ſeq.de reſcrip. car.144.

Prebēda ſi modica ꝛ inſufficiēs fuerit nūqd in ipetratiōe de ea mentionē facere teneat ibidem numero.20. car.144.

Prebende eccleſiaſtice a principibus collate.ēt tam lōgo tpe cuius in ꝯriū memoria nō exiſtat pape priuilegio collate preſumunt in.c.ꝯſtitutus.numero.7.de reſcrip. car.151.

Prebēdā ꝛ ſi canonici alicui aſſignare nequeāt an illo iteriꝫ ipm in canonicū recipe teneant ibidē numero.37. car.152.

Prebendaꝝ numerus ſi in eccleſiā taxatus nō fuerit nunqd p executores facientes aliquem recipi in canonicū prouideri poterit ibidem numero.49. car.153.

Prebendā ſi papa ꝯferri mādauerit ſi q̄ vacabit an pbenda que vacet date tpe ꝯferri poſſit ibidē numero.135. car.156.

Prebēdā ipetrās an de ſtipēdio qð ꝓ docēdis pueris in eccleſia hꝫ mētionē facere teneat ibidē numero.189. car.162.

Prebendam vel qd aliud primo impetrans quomodo pferat ēt ſi in aliqua negligentia deprehendatur ibidem numero.42.cum pluribus ſeq. car.204.

Prebēdā ſi papa mādauerit vt alicui ſiue cū cauſe cognitōe ſiue nō conferat an cognitione pendente ſuper illius perſone alij conferri poſſit ibidem numero.70. car.105.

Prebēdā ſi papa executori mādauerit vt alicui ꝯferat ſi vacauerit.ꝛ qñ lr̄e pñtant tres pbēde vacāt.quas ordinari⁹ cōfert.an aliquā ex eis petere poſſit ibidē numero.75. car.105.

Prebende ſub expectatiōe ſi quis in canonicū receptus fuerit an beneficium eccleſiaſticū aſſecutus videatur in.c.in nra.numero.28.de reſcrip. car.211.

Prebendā ſi ſcðs impetrās a tertio pñtante petijt qui eam poſſidet an tertius de primi iure excipere poterit in.c.mandatum.nūero.61.cum duobus ſeq. car.242.

Prebēda q̄.b.collata fuit ſi alicui auctate pape recepto ðbebat ꝛ ipe ꝯ caplm egit vt cogeret ſibi illam ꝯferre. neqꝫ ꝯ.b.poſſeſſorem egit.ſed ipſe per procuratorē ad cauſam venit.que inter agentē ꝛ caplm erat ſi inde ſnia emanauerit. an ipi preiudicabit.ibidem numero.89. car.243.

¶ Preces p quē principi porrigant qñqꝫ refert.qñqꝫ autē nō in.c.que in eccleſiaꝝ.numero.4.de conſti. car.30

Preces inſtātes ꝓ beneficio obtinēdo qūo ꝛ q̄liter ſymoniā inducant in.c.cum.M.numero.114.de conſti. car.54.

Preces vbicūqꝫ ꝓ digno aut ꝓ indigno eas eſſe porrectas non appareat.violente ꝛ obligandi animo porrecte eſſe pſumunt ibidem numero.115. car.54.

Preces oēs mūeris appl'one veniūt ibið nūero.118. car.54

Preces vtꝝ ꝓ bñficio obtinēdo licite porrigāt ibið n.119. 54

Preces an licite ſint vt promotus vl' promouens peccet vel non ibidem numero.120. car.54.

¶ Precepta nuda ꝛ que non valeant que ſint in.c.ſi quando.numero.50.de reſcrip. car.100.

Precipe pōt ſupior ſubdito in ſpectātibus ad offm̄ ſuū.licet pcepti cām nō exprimat ibidē numero.12. car.99.

¶ Prediū ruſticū appellari pōt qð ēt in ciuitate ſituꝫ eſt in c.eccleſia ſancte marie.numero.59.de conſti. car.68.

¶ Prelatus eccl'ie mſicis ꝓ eccl'ia illi ſubiecta agere ipetrare ꝛ appellare pt in.c.ex pte.nūero.18.ð reſcrip. car.117.

Prelatus poti⁹ eccl'e vtilitatē ꝗꝫ mādati papalis formā ſeq dꝫ vbi ēt an ipſius pape ſcia pſumat in.c.cum adeo.numero 48.cum duobus ſeq.ð reſcrip. car.145.

Prelatus ſi funduꝫ nō patrimonialē poſſidebat.ꝛ illuꝫ titio legauit ſi plato mortuo illū ꝓpria auctoritate occupauit nūqd in penā.l.ſi quis in tantam incidat.in.c.conſtitutus.nūero.84.de reſcrip. car.154.

Prelato minus iuſto an obediendum ſit in.c.ſuper litteris.numero.121.de reſcrip. car.160.

Prelatis imponitur neceſſitas vt ſubditorum exceſſus inquirant ibidem numero.174. car.166.

Prelatus niſi eccl'ie bona deſſ'auerit ab admiſtratiōe remoueri dꝫ in.c.edoceri.numero.14.ꝛ nūero.19.de reſcrip. 167.

Prelat⁹ accuſat⁹ bōa eccl'ie admiſtrare nō dꝫ ibið n.20. 167.

Prelatus dñs reꝝ eccl'ie nō dr̄ ſꝫ ꝓcurator ibið nu.22. 167.

Prelat⁹ ſine ſui capli ꝯſēſu an ifeudare poſſit ibið n.27. 167.

Prelatus ex cā licita alienare pōt ibidē nūero.28. car.167.

Prelatus ſi bona diuiſa in capitulo hēat ipſe ſolus adminiſtrare pōt aliter non ibidē numero.41. car.168.

Prelatus cui alienatio interdicitur etiaꝫ actio interdicta videtur ibidem numero.42. car.168.

Prelatus nōduꝫ confirmatus ſicut agere nequit ita nec alienare

nare ibidem numero.43. car.168.
Prelati appellatiõe eccleſia intelligiẜ ibidẽ nu.71. car.169.
Prelatus niſi pro pte ſua reſpõdere nõ teneẜ.ſi bona diuiſim diſcreta fuerint ibidem numero.72. car.169.
Prelatus an eccleſie hereditatẽ ſibi delatã repudiare poſſit in.c.ad audientiam.numero.16.de reſcrip. car.206.
Prelatus ſine ſupioris licẽtia an plature poſſeſſionẽ pdere poſſit in.c.cũ venerabilis.numero.36.de ↄſue. car.184.
¶ Presbyteri ſacerdotes ſimplices appellanẜ in.c. quanto numero.1.de conſuetu. car.275.
Presbyteroꝝ applõne an epi veniãt ibidẽ ñ.13. car.176.
Prerogatiua tpis vtrũ ex tpis ordine inducaẜ in.c.cãnicꝫ. numero.172.de reſcrip. car.150.
Preſcriptio a iure nõ inuenta per pactũ inueniri põt in rubrica.nũero.79.de conſti. car.5.
Preſcriptio iuriſditõis in aliquo loco ptãtẽ ↄdẽdi ↄſtitutionẽ in illo loco arguere vẜ in.c.trãſlato.numero.6.de ↄſti. 18.
Preſcriptio in bonis cõibus epo ꝛ caplo ſede epali vacãte nõ currit:ſecus ſi ipſius capituli bona eẽnt in.c.cum M.numero.30.de conſti. car.47.
Preſcriptio legalis lꝫ nõ currat:nihilomin⁹ ↄuẽtõalis pſcriptio currit in.c.cãnicꝫ.nũero.145.de reſcrip. car.150.
Preſcriptio annalis an danda ſit in.c. plerũqꝫ. numero.27. de reſcrip. car.176.
Preſcriptio ãni qñ ↄ̃ minorem currat ꝛ qualiter minor aduerſus delictũ reſtituaẜ ibidẽ numero.59.ꝛ.60. car.177.
Preſcriptio inter pũtes an ↄcedat ſi preſcribẽs:ꝛ is ↄ̃ quez preſcribitur in prouincia ſint in.c.dilectus. numero.49. de reſcriptis. car.200.
Preſcriptiõe que ↄſidereñẜ ibidem numero.52. car.200.
Preſcriptio mera an nature amica ſit in rubrica numero.72. de conſue. car.267.
Preſcriptio ad h vt impleaẜ qñtũ tpis reqriẜ in.c.cuꝫ tanto. numero.97.cũ pluribus ſeq.de ↄſue. car.297.
Preſcriptio vltra id qð agiẜ nõ extẽdiẜ in.c.bone memorie. el.ij.numero.14.de poſtu.prela. car.308.
Preſcriptiõe vel ↄſuetudine ſi inductũ fuerit: ꝙ in certo loco poſtulatus quaſi totius dignitatis poſſeſſionez acqrat: an ad aliũ locũ extendeẜ ibidem numero.17.cũ ſeq. car.308.
Preſcripſerit vbi qs iuriſditionẽ in certo loco:an ↄdẽdi ſtatutũ in illo loco ptãtem pſcripſiſſe videaẜ ibið nu.13. car.308.
¶ Preſentatio cũ lato ſũpto vocabulo qdã collatio dicaẜ: ſicut epo i eccleſijs monaſterij bñficiũ vacãs ↄferre nõ põt ita bñficiũ vacãs ad monaſterij ius ſpectãs ↄferre nõ poterit in c.abbatem.numero.41.ð reſcrip. car.247.
¶ Preſes ↄuincie oẽs deliquẽtes punit:nec pſcriptionẽ fori cõpetẽtẽ ex priuilegio in corpe iuris non clauſo amittere põt in.c.qꝛ nõnulli.numero.136.de reſcrip. car.262.
¶ Preſũptio eſt ꝙ qs talis eẽ debeat.qlis ipſi⁹ pñia preſumaẜ in.c.cognoſcẽtes.nũero.48.de conſti. car.15.
Preſumptio legis de in rẽ verſo appellatione inſtrũalis probationis venit ibidem numero.31. car.19.
Preſũptio fortior reſultat vt caplm falſũ nõ dicat qꝫ aliq ð caplo falſũ dixerit in.c.cũ acceſſiſſent.nũero.5.ð ↄſti. car.36.
Preſũptio eſt vt ille q de capitulo extat.ea q in capitulo agitanẜ ſciat in.c.eã te.numero.100.ð reſcrip. car.108.
Preſumptio ꝛ ↄbatio vbi equaliter ad duo ↄcludat. quoꝝ alterũ ad itẽtionẽ ſufficit.ↄbatio dubia inter illa duo.alteruꝫ certitudinaliter nõ cõcludẽs ↄbationẽ nõ viciat in.c.ſi autẽ. numero.8.de reſcrip. car.110.
Preſumptio vna fortis minus fortem tollit in.c. ſuper litteris. numero.95.de reſcrip. car.159.
Preſumptio iuris ꝛ de iure qñcũqꝫ fuerit ↄbatio in ↄ̃trarium niſi per partes cõfeſſionẽ non admittitur in.c.cum dilecta.numero.140.de reſcrip. car.175.
Preſumptio iuris eſt ꝙ reus pp labores euitandos iuri cedere compellatur.ꝛ ipſum indiſcuſſum relinquere in.c.nonnulli.numero.6.de reſcrip. car.189.
Preſumptiõe aliqd fieri dẜ qð auctoritate ↄpria fieri nõ põt in.c.quanto.numero.10.de ↄſue. car.285.
Preſũptio an ſit ꝙ qs in genere velit ꝙ in ſpecie fieri nõ potuit in.c.cum inter.numero.13.de reſcrip. car.280.
Preſũptio ignorãtie ex locũ nõ extẽditur ad caſuꝫ in quo de ſcia agiẜ in.c.cũ olim.numero.26.de conſue. car.281.
Preſũptio que ex ſtatuti ↄmulgatiõe oriẜ iuris non eſt in.c. ad hec.numero.43.de poſtu.pla. car.302.
Preſũptio ẽ ꝙ qcqd ledit doloſe ꝛ malo aio factuꝫ ſit in.c. bone memorie.el.ij.numero.64.de poſtu.prela. car.311.
¶ Preteritum quomõ pacto multipliciter ſũmatur in.c.cuꝫ acceſſiſſent.numero.95.de conſti. car.39.
Pretoris facultas ſui heredis exiſtentiam tollere nõ põt in rubrica numero.76.e conſti. car.5.
Pretoris boni ẽ lites dirimere i.c.ſedes.ñ.172.ð reſcri. 140.
Preuẽtio qñ ꝛ p quẽ actũ iducaẜ ꝛ an nodum ↄplexitatis diſſoluat in.c.capitulũ.numero.59.de reſcrip. car.205.
Preuentio in actõe pſonali ꝛ in re ſcripta plus operatur qꝫ in reali ibidem numero.59. car.205.
Prior in tempore potior in iure eſt in.c.capitulum.numero 40.ꝛ numero.41.de reſcrip. car.203.
¶ Primiceriatus perſonatus eſt in eccleſia in.c.cum acceſſiſſent.numero.15.de cõſti. car.36.
¶ Primitiua in eccleſia bona in xpo credẽtium cõia erãt in c.poſtulaſti.numero.38.ꝛ numero.39.de reſcrip. car.189.
¶ Priogenitura an dignitas ſit i.c.cũ oliꝫ.ñ.37.ð ↄſue. 281.
¶ Princeps ſi alicui idulgeat.ꝙ ab occiſi ↄſanguineis pacẽ hẽre debeat nũqd ipm a maiori ↄſanguinitatis pte hẽre ſufficiat in.c.cũ oẽs.numero.86.ð conſti. car.28.
Principi ſi placuerit illud qð deo nõ placet legis vigorẽ nõ hꝫ in.c.nã cõcupiſcentiã.numero.13.de conſti car.20.
Princeps romanus ex certa ſcia oia in tpalibus põt ſaluatñ impij maieſtate.eodẽ modo papa in ſpũalibus in.c.que in eccleſiaꝝ.numero.97.cũ ſeq.de conſti. car.34.
Principis maieſtas pp bonum ꝛ equuꝫ in eſſe conſeruatur ibideꝫ numero.101. car.35.
Princeps iuri alterius ſi non poteſt preiudicare non preſumitur ibidem numero.103. car.35.
Principis lrẽ in alterius preiudicium emanantes ipſo iure nulle ſunt ibidem numero.104. car.35.
Pñceps ſi ciuitati ↄceſſerit vt ſtatuta faciat.ꝛ talis ↄſtõnis vigore fecerit an reuocare poterit in.c.cum acceſſiſſent. numero.41.de conſti. car.37.
Princeps in genere nõ ↄcedit qð in ſpẽ veriſimiliter ↄceſſurus nõ eſt in.c.ſicut romana.numero.30.de reſcrip. car.88.
Princeps vbi de vna cã cognoſcit.illã ad ſe reuocare vẜ.nec valet qcqd iferior ſup ea ſciẽter fecerit.ibið numero.49. 90.
Pñcipis itẽtio ad quã recurrẽdũ ẽ talis eẽ dꝫ ꝙ ali⁹ nõ grauẽẜ.nec iniuriã patiaẜ in.c.ad aures.nu.26.de reſcrip. 109.
Princeps ſolus ptãtẽ hꝫ dicẽdi ſic facito.iferiores vo ab eo nõ.ſed iuſtitiã facias in.c.ad hec.numero.4.de reſcrip. 113.
Pñcipis ptãtis plenitudo qñcũqꝫ in aliquo actu reqriẜ. ſatis dicere ẽ ꝙ pñceps illð ex certa ſcia faciat ibidẽ ñ.21. 113.
Principis ſcia certa ꝙ in reſcripto appareat.aliqd in eo exprimi ſufficit ibidem numero.25. car.113.
Principis certa ſcientia per reſcriptum ꝛ non per teſtes ↄbari debet ibidem numero.26. car.113.
Pñceps de ptãtis plenitudine cãm iudici ſuſpecto ſine recuſãdi facultate cõmittere nõ poſſit ibidẽ nũero.27.cũ ſeq. 113.
Princeps vbicũqꝫ recuſatiõis exceptionem tollat de friuola intelligitur ibið numero.47. car.114.
Princeps an facere poſſit vt ea que ordinis nõ ſunt ordinis ſint in.c.cũ dilecta.numero.104.de reſcrip. car.173.
Principis certa ſcia nõ pſumiẜ.maxie ↄ̃ reſcriptũ niſi ex reſcripti verbis colligiẜ in.c.nõnulli.numero.62.ð reſcrip. 191.
Pñceps ſi ptis iuſtitiã excedit.ↄterqꝫ in modico excedeẜ nõ pſumiẜ in.c.mãdatũ.nũero.22.cũ duobus ſeq.de reſcrip. 240.
Priuatio ꝛ ſuſpenſio que ſint ꝛ in quo differant in.c.ex litteris.numero.109.de conſti. car.79.
Priuatio non inducitur vbi lege expreſſa non eſt in.c.ex tenore.numero.57.de reſcrip. car.142.
Priuare aliquẽ ſua actiõe pena eẽ dẜ ibið ñ.58. car.143.

Pꝛiuilegium an per vnicum actum ꝯtrium tollatur in.c.cuꝫ acceſſiſſent.numero.111.de conſti. car.40.
Pꝛiuilegiũ ſtudij ſi alicui ciuitati ꝺ nouo ꝯcedaꝛ:ſi ꝑ.x.ãnos ſtet erit ꝙ eo nõ vtaꝛ:illud ꝑdit ibiꝺ nũero.120. car.41.
Pꝛiuilegiũ imunitatis a datijs ⁊ collegijs habẽs ſi in libꝛo cõis vna cũ alijs vt ſoluat deſcribaꝛ.⁊ poſtꝗ̃ hoc ſciuerit infra debitum tempus non appellet.nunqd ex ſuo priuilegio ſe iuuare poterit ibidẽ numero.121. car.41.
Pꝛiuilegij vitã que tollere poſſint ibiꝺ nũero.122. car.41.
Pꝛiuilegiũ ꝑ illũ actũ amittiꝛ.ſiue vnꝰ ſeu plures ſint.ꝑ quẽ valida renũciatio tacita vel expꝛſſa ꝯcludaꝛ ibidẽ ñ.123.car.41
Pꝛiuilegium omni actu valido ad vitam priuilegij finiẽdaꝫ tollitur ibidem numero.125. car.41.
Pꝛiuilegiũ generale hñs ne aliqua mũera publica ſubeat ſi ſpõte vnũ acceptat ſibi in alijs non preiudicat.nec ẽt in illo ſi de vno ad aliud eligaꝛ ibidem numero.126. car.41.
Pꝛiuilegiũ quo ciuitas ſubditos priuilegiauit in ꝯtractum vel quaſi tranſiens ex noua cã ſupueniente reuocari poterit in.c.cum.M.numero.66.de conſti. car.50.
Pꝛiuilegiũ capli ſi quis ſuadẽte nũquid papa clericis tollere poſſit ibideꝫ numero.66. car.50.
Pꝛiuilegiũ ĩpatoꝛis lege eccꝉie ꝯceſſuꝫ nõ reuocaꝛ.⁊ ſi ĩpe ĩpatoꝛ legẽ reuocet.quo tale priuilegiũ ꝯcedaꝛ ibi.ñ.65. 50.
Pꝛiuilegiũ pauperibus ⁊ egenis indultũ reuocabile eſt.ſiue ſubditi ſeu nõ ſubditi fuerint ibidẽ nũero.72. car.51.
Pꝛiuilegia ad ꝑſonas in eis non cõpꝛehẽſas extẽdi nõ debent in.c.eccleſia ſancte marie.numero.42.de ꝯſti. car.67.
Pꝛiuilegiũ qꝺ ꝑ viã ꝯſtõnis emanauit motu ꝓpꝛio emanaꝛ ſe videꝛ in.c.qm̃.numero.35.de conſti. car.82.
Pꝛiuilegiũ dr̃ qñ in eo aliqd qꝺ eſt ꝯ̃ ius cõe concediꝛ in rubꝛica numero.8.de reſcrip. car.84.
Pꝛiuilegiũ qd ꝓpꝛie dicaꝛ ibidem numero.22. car.84.
Pꝛiuilegia ad exẽplũ trahi nõ debent ibiꝺ nũero.23. car.84
Pꝛiuilegiũ a reſcripto in ꝗ cogñſcaꝛ ibiꝺ ñ.24. car.84.
Pꝛiuilegiũ ſi plebanus ĩpetrauerit ſuꝑ decimis ſui plebanatus ꝑcipiẽdis.qꝺ ẽt de iure cõi ſibi cõpetebat.ſi alius ſcꝺo priuilegiũ ſuꝑ certa decimaꝝ pte in ipſo plebanatu ĩpetrat.nulla de illius plebani ꝓuilegio mẽtiõe facta priuilegiũ ſcꝺꝫ valebit in.c.ſicut romana.numero.31.de reſcrip. car.88.
Pꝛiuilegiũ in terminis iuris cõis cõceſſuꝫ nũqd mere ſcꝺm ius cõe intelligiꝛ ibidem numero.33. car.89.
Pꝛiuilegiũ nõ tollit priuilegium niſi ſcꝺm ſpãle ⁊ primum generale ſit ibidem numero.35.cum ſeq. car.89.
Pꝛiuilegiũ facilꝰ ꝗ̃ ius cõe tolliꝛ ibidẽ nũero.37. car.89.
Pꝛiuilegiũ ꝯferẽdi bñficia ⁊ ſi alicui ꝯcedaꝛ.nõ ꝑꝑ hoc ſcꝺꝫ ſpãle ꝓuilegiũ tolliꝛ ibidem numero.38. car.89.
Pꝛiuilegiũ ſi princeps vaſſallo comitis cuiuſdã cõceſſerit ne ꝑꝑ pactũ nõ ſeruatũ feudũ ꝑderet.an e ꝯ̃ dño feudi non ſeruare pactũ licitũ ſit ibidem numero.81. car.92.
Pꝛiuilegia plura qñ ꝯcurrunt quod alteri deroget ⁊ ꝓualeat ibidẽ numero.97. car.92.
Pꝛiuilegiũ priuatũ ꝯ̃ priuati ius de iure mentionem facere debet ibidẽ numero.98. car.92.
Pꝛiuilegiũ cũ reſcripto qñ cõcurrũt qꝺ alteri deroget ⁊ preualeat ibideꝫ numero.99. car.92.
Pꝛiuilegiũ ſi papa vni ꝯceſſerit ꝙ ab epo excõicari nequeat excõicatio ab ipſo lata nõ valet.ẽt ſi ꝓuilegiũ ignoꝛet in.c.ceterũ.numero.30.de reſcrip. car.97.
Pꝛiuilegij tenoꝛ attendẽdus eſt in.c.cũ oꝛdinem.numero.4.cum ſeq.de reſcrip. car.101.
Pꝛiuilegio de decimis non ꝓſtandis nunqd renunciari poſſit ibideꝫ numero.11. car.101.
Pꝛiuilegiũ contra ꝓuilegiatũ cõceſſum de oꝛdine ꝓuilegiato mẽtiõe nõ facta eſt nullũ ibidẽ numero.16. car.101.
Pꝛiuilegiũ quãtũcũqꝫ generale vbi reſcriptis ĩpetrãdis foꝛmã dat reſcriptum ẽt ſpãle nõ valet.nõ ſeruata foꝛma in priuilegio tradita ibidẽ numero.17. car.101.
Pꝛiuilegiũ ꝑſonale hñtes eo vti debent cum lex de facto nõ ſuppleat ibidem numero.37. car.102.
Pꝛiuilegiũ militũ nõ hꝫ quicũqꝫ militibus preeſt in.c.cum te.numero.66.de reſcrip. car.106.
Pꝛiuilegio quocũqꝫ foꝛi ſi quis renũciauerit licet de illo priuilegio qꝺ ſcholares habent nõ exprimeret.ſufficeret in.c.ad aures.numero.19.de reſcrip. car.109.
Pꝛiuilegiũ facilius ꝗ̃ reſcriptũ falſum ꝓ̃ſumiꝛ in.c.ad audientiam.numero.44.de reſcrip. car.116.
Pꝛiuilegia nõ valẽt.niſi de pactis ſi ꝗ interuenere mẽtio fiat ⁊ an ſicut de ſtatuto.ita de pacto mẽtio fieri debeat in.c.conſtitutus.numero.97.⁊ numero.98.de reſcrip. car.154.
Pꝛiuilegiũ ſi ĩpatoꝛ eccleſie cõceſſerit.illud poſtea reuocare nõ põt in.c.cũ dilecta.numero.21.de reſcrip. car.170.
Pꝛiuilegia ꝗ̃plurima qñ eccꝉia ĩpatoꝛibus conceſſerit.⁊ qñ ĩpatoꝛ eccleſie in.c.oliꝫ.numero.44.de reſcrip. car.183.
Pꝛiuilegia an late iterꝑtari debeãt.⁊ an in ipſis facilius ꝗ̃ in reſcripto falſitas ꝓ̃ſumaꝛ.⁊ nũqd ad exẽplũ trahi debeant in.c.nõnulli.§.ſũt ⁊ alij.nũero.4.cũ pluribꝰ ſe.ꝺ reſcrip. 193.
Pꝛiuilegiũ excõicãdi ſuos malefactoꝛeſ mãifeſtos an ꝓuate ꝑſone cõcedi poſſit in.c.ex pte decani.nũero.6.de reſcrip. 217.
Pꝛiuilegio alicui an ꝯcedi poſſit vt ad iuriũ ſuoꝝ ꝺfẽſiõeꝫ in ꝓpꝛia cã ꝯ̃ pte ſniam fulminare poſſit ibidẽ numero.10. 217.
Pꝛiuilegiũ ciuibus ꝯceſſum an ipſos comitatẽſes cõpꝛehẽdat in.c.rodulphus.numero.92.de reſcrip. car.233.
Pꝛiuilegium ſi ciuibus ⁊ regni ciuitatibus concedatur.que ꝑſone cõpꝛehendanꝛ ibidẽ numero.94. car.233.
Pꝛiuilegio mercatoꝝ nõ gaudet ille q̇ oliꝫ mercatoꝛ fuerat nũc aũt aliud exercitiũ faceret in rubꝛi.ñ.74.de reſcrip. 267.
Pꝛiuilegiũ ab initio inualidum ſi ex poſtfacto eccleſie dãnoſum efficiꝛ ex poſtfacto reuocatum videꝛ in.c.cõſuetudinis numero.4.de conſue. car.267.
Pꝛiuilegiũ in dubio ſine tertij ꝓ̃iudicio intelligi dꝫ in.c.cum olim.numero.10.de conſue. car.281.
Pꝛiuilegia quedam foꝛme artificiales ſunt a quibus recedẽdum non eſt ibidẽ numero.31. car.281.
Pꝛiuilegiũ liberã eligendi ptãtẽ cõcedens ſine alterius ꝓ̃iudicio intelligiꝛ in.c.cũ dilectus.numero.22.de ꝯſue. car.284.
Pꝛiuilegio abutẽtes ipſo iure priuati exiſtunt in.c.gratum.numero.12.de poſtu.prela. car.305.
Pꝛiuilegiũ qꝺ ꝑceſſoꝛi cõceſſuꝫ fuit.ſi ſucceſſoꝛi negeꝛ ei iniuria ſit in.c.bone.el.ij.nũero.55.cũ ſeq.de poſtu.prela. car.310.
¶ Pꝛiuilegiatus ne preſtãtias ſoluat ſi ſemel ſoluat ſibi in futurum preiudicat niſi in cõtrarium proteſtatus fuerit in.c.cum acceſſiſſent.numero.126.de conſti. car.41
Pꝛiuilegiato aliqꝺ ꝓ̃iudiciũ nõ ſit cũ ad cãe merita de ꝓuilegio ſuo excipe poſſit in.c.cũ oꝛdinẽ.nũero.28.de reſcrip. 102.
¶ Pꝛobationum nulla verioꝛ ꝗ̃ ea que per ꝯfeſſionẽ ſit in c.cum.M.numero.111.de conſti. car.53.
Pꝛobatio nũquid de iudicij ſubſtãtialibus exiſtit in.c.eccꝉa ſancte marie.numero.81.de conſti. car.69.
Pꝛobationis quãtitas non curaꝛ ſed condemnatio in.c.ex litteris.numero.67.de conſti. car.75.
Pꝛobatio ad partem aſſerentem refertur in.c.ex parte.numero.8.de reſcrip. car.93.
Pꝛobatio ꝯ̃ pape mãdata nõ aũt ipſiꝰ diſpoſitionẽ admitti debet in.c.ſi qñ.numero.3.ꝺ reſcrip. car.99.
Pꝛobatio omnis ad intentata adaptatur in.c.ad aures.numero.41.de reſcrip. car.110.
Pꝛobatio apte non cõcludit.qñcũqꝫ exceptio iepte ꝓpoſita fuerit ibidem numero.42. car.110.
Pꝛobatõe ꝺficiẽs ꝗ̃liter puñiꝛ in.c.ſedes.ñ.115.ꝺ reſcrip. 138
Pꝛobationis onus cui incũbit.an dño aſſerẽti mandatũ de diſſe vel ipſi aduerſario neganti in.c.nõnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.50.de reſcrip. car.195.
Pꝛobatio coniecturalis in excedẽtibus hoium memoꝛiã an ſufficiat in.c.rodulphus.numero.156.de reſcrip. car.235.
Pꝛobatione non egent que in iure conſiſtunt in.c.cum iter.numero.18.de reſcrip. car.280
Pꝛobatio per iuramentũ circa ꝯſtitutiõis ignoꝛãtiã an ſufficiat in.c.ad hec.numero.44.de poſtu.pla. car.302.
Pꝛobatiõis onus cui incũbat:ſi qs in iuris eligendi poſſeſſione fuerit ⁊ remotus ſe reſtitui petat.ac ſibi opponũtur ꝙ gratioſe

tioſe admiſſus fuit.ipſe vero replicat q̄ ſuo debito in.c.bone el ſecūdo.numero.50.de poſtu.plato. car.310.

Procurator ad aliqd vendendum ↄſtitutus penā quoqꝫ ne ꝯ venditionē veniaſ. apponere poterit in.c.cum acceſſiſſent numero.149.de ↄſtitu. car.43.

Procurator ſi ex capite habili ⁊ ihabili agē potuit. act⁹ ex capite habili ſuſtētaſ i.c.cū.M.ñ.11.de conſtitu. car.45.

Procurator ſi conſtituatur ⁊ taceat conſentire minime videtur ibidem.numero.15. car.45.

Procurator in libello apponere dꝫ.q̄ amic⁹magna amicitia iūctus erat alias ſuccūberet ibidem.numero.19. car.46.

Procurator ſi ꝯ ↄtumacē agat.nunqd iudex pcuratori dicere poterit.q̄ ſub iſta exceptiōe litiget q̄ ſi apparebit cū pcuratorē nō eē iudiciū nō valeat ibidem.numero.41. car.48.

Procuratoris mādatū a plato de eccłie bonis factum ipſi⁹ plati morte non expirat.ſecus in patrimonialib⁹in.c.eccleſie ſancte Marie.numero.43.de conſtitu. car.67.

Procurator ſi ꝯ titiū dbitorē ⁊ alios ↄſtituaſ.nunqd pſone titio digniores cōprehēdāſ i.c.ſedes.ñ.146.de reſcrip.cā.139

Procurator lꝫ ea que dn̄s ↄſueuit facē poſſit.nō tñ ardua ⁊ extrordiaria q̄ dn̄s faciebat facē poterit ibidem.ñ.152.car.139.

Procurator falſus p iterlocutoriā vt ver⁹ pnūciatus an pcurator ver⁹ efficiaſ i.c.ſup lr̄is.ñ.106.de reſcrip. car.159.

Procurator falſus nō dicıſ.q mandatū hūit.vez expoſtfacto reuocatum fuit ibidem.numero.135. car.161.

Procurator ⁊ yconomus non differunt in.c.edoceri.numero.44.de reſcrip. car.168.

Procuratori petēti aplos ⁊ ſi pclare fame fuit nō crediſ.niſi lrīe d mādato doceat i.c.cū ↄtigat.ñ.21.de reſcrip. car.178.

Procurator mandatum ad agendum ⁊ defendendum hn̄s an lr̄as impetrare poterit in.c.nonnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.27.de reſcrip. car.194.

Procurator mādatū ad appellatiōeꝫ pſequēdā hēns an ad illā applōnē pſequēdā lr̄as ipetrare poſſit ibid.ñ.28. car.194.

Procuratorem qlibet ↄſtituere pōt niſi phibit⁹ repiaſ in.c.ex parte decani.numero.25.cum ſeq.de reſcrip. car.218.

Procurator an falſus dicatur ſi mandati fines excedat ibidem.numero.35. car.218.

Procurator an mandati reuocatiōe falſus dicatur ibidem.numero.36.cum ſequen. car.218.

Procuratori falſo ſoluēs an libereſ ibid.ñ.43. car.218.

Procurator falſus qui nunquam mandatum habuit an dominum obliget ibidem.numero.47. car.218.

Procurator dn̄s litis effectus ſi aliquem tanq̄ ſubſtitutum agere promittat ⁊ actis plurib⁹ agitatis illum ſubſtituat an geſta valeant ibidē.numero.50. car.219.

Procuratoris falſi geſta vł mādati formā excedētis an ratificatiōe vel ſcia ↄfirmenſ ibidē.ñ.56.⁊.57. car.219.

Procuratorē falſum ſi iudex falſi inſtrumēti ptextu vez pnūciauerit iudiciū nunqd nullū ſit ibidē.ñ.63. car.220.

Procurator ſi dn̄o ſciēte ⁊ paciēte litigauerit.an illa ſcia p mandato habeaſ ibidem.nu.65.cum ſeq. car.220.

Procurator inhabilis vel in iudicio mentiens an approbari poſſit ibidem.numero.71.⁊.72. car.220.

Procurator pcuratoriū acceptās ⁊ dn̄s eum pcuratorē ↄſtituens an ad imparia iudicari debeat ibidē.ñ.75. car.220.

Procurator an poſt litē conteſtatam ppter ſuſpitionem reuocari poterit ibidem.numero.83. car.221.

Procurator reuocatus intelligiſ qñcūqꝫ baratator vł mal⁹ vel inimicus efficiaſ ibidē.numero.86.⁊.87. car.221.

Procuratoris reuocationeꝫ in extraiudicialib⁹ an ad alios puenire neceſſe ſit ibidem.numero.95. car.222.

Procurator gn̄alis quo pacto reuoceſ ibidē.ñ.106. car.222.

Procurator gn̄alis liberā hn̄s ſi expſſo pcuratoris noie impetrauit an impetratio valeat ibidē.ñ.134. car.224.

Procuratoris reuocati geſta valent ſi reuocatio ad pcuratorē ēt q̄ad reuocātis cōmodū nō puenit ibidē.ñ.136. car.224.

Procuratoris reuocati geſta min⁹ valent q̄ illi⁹ q nūq̄ pcurator fuit lꝫ alteri⁹ noie geſſerit ibidē.ñ.137. car.224.

Procuratorem ad iudicia ſi quis reuocauerit.⁊ reuocatione non obſtante cauſam egerit ⁊ obtinuerit.an ratum habere poſſit ibidem.numero.141. car.225.

Procurator ſi impetrandi poteſtatem alteri commiſerit an impetratio valeat ibidem.numero.151. car.225.

Procurator legittimus an coniuncta perſona eſſe dicatur. ibidem.numero.152. car.225.

Procurator lex non facit ideo ratihabitio requiritur ibidē. numero.153. car.225.

Procurator falſus an veri procuratoris vices ſupplere poſſit ibidem.numero.164. car.226.

Procuratorem ſi quis modo cōſtituerit modo reuocauerit an ſibi piudicet ibidem.numero.168. car.226.

Procuratorē ſi ad agēdū excōicat⁹ ↄſtituerit ⁊ tpe q̄ pcurator egit dn̄s abſolut⁹ ſit.an illi⁹ mādati vigore pcurator ageř poterit in.c.lr̄is.numero.15.de reſcrip. car.245.

Procurator ad ꝯhendū ↄſtitutus an rem ſup q̄ ↄtraxit tradere poterit in.c.abbatē.numero.7.de reſcrip. car.246.

Procurator ſimplr̄ datus an ſtricte quoad pſonas in inſtrumento noiatas datus intelligaſ in.c.q2 nōnulli.numero.47. cum ſeq.de reſcrip. car.257.

Procurator ad lites motas ⁊ mouendas ↄſtitutus lites exortas poſt mandati datam niſi voluerit.ad mouendum non compellitur ibidem.numero.49. car.257.

Procurator an in materia poſtulationis admittatur in rubrica.numero.27.de poſtu.prelato. car.301.

Proceſſus iudicis temerarius dr̄.q non cognito de cauſa pnunciauit:niſi pceſſus ⁊ cauſe q̄litas aliud induceret.in.c.eccleſie ſancte Marie.numero.96.de conſtitu. car.70

Proceſſus ſuper maioribus negocijs habitus.niſi exceptio opponatur valet ⁊ tenet ſecus in pceſſu cū maioribus pſonis facto in.c.ſedes.numero.114.de reſcrip. car.137.

Proceſſus cōminatio adulterioris niſi alr̄ expmaſ pemptorij vim nō hꝫ in.c.cāmqꝫ.nu.17.de reſcrip. car.146.

Proceſſus legittime factus p lr̄as male itellectas nec retractatas tenet ibidem.numero.96. car.148.

Proceſſus nullus ſiċ citatio nulla rē dſinere eē itegrā mime facit in.c.conſtitutus.numero.123.de reſcrip. car.155.

Proceſſus nūqd null⁹ fuerit ſi dubiteſ an iudex maior vł minor ſit:⁊ ſine partiū ↄſenſu ſup pncipali ſnia꞉ tulerit nō pnūciando ſup incōpetentia ibidem.numero.238. car.164.

Proceſſū icboat q pōr ē ⁊ potior dr̄ vbi de territorij ↄfinib⁹ qō fuerit.lꝫ icidēter i.c.ſup lr̄is.nu.175.d reſcrip. car.165.

Proceſſus factus per ſubreptitias literas irritatur factus etiam contra reſcripti formam irritus nunciatur in.c.cum dilecte.in ſummario.de reſcrip. car.169.

Proceſſus contra reſcripti formam factus an ratificari poſſit ibidem.numero.144. car.175.

Proceſſum p lr̄as furtiuas factum rei vel actoris ignorātia non iuſtificat ibidem.numero.154. car.175.

Proceſſum non viciat ordinis puerſio cauſe ad cām ⁊ articuli ad articulum.ibidem.numero.80. car.172.

Proceſſus non vꝫ qñcunqꝫ iudex meri executoris partes aſſumpſerit in.c.capitulum.nu.61.de reſcrip. car.209.

Proceſſus an valeat ſi iudex ignorauerit.iuriſditionem ſuā eſſe prorogatam ibidem.numero.62. car.209

Proceſſus an vicietur ſi iudex pronunciare omiſerit in.c.ſignificante.numero.28.de reſcrip. car.227.

Proceſſus adulterioris etiam exceptionem reſpicit ibidem. numero.29. car.227.

Proceſſus ſententia vel inquiſitio an valeat quando de corpore erratur ibidem.numero.47. car.228.

Proceſſus an valeat niſi in caſu capłi.q2 nonnulli oppoſitū fuerit in.c.q2 nonnulli.numero.92.de reſcrip. car.259.

Proceſſus an valeat ſi actor ad diuerſa loca trahaſ.nec excipiatur ibidem.numero.108. car.260.

Proceſſu repulſus etiam ab ipſa intentione repulſus videtur ibidem.numero.111. car.260

Proceſſus an valeat ſi iudicem ſuſpectuꝫ recuſauerim.⁊ ipſe recuſatione non obſtante proceſſerit in.c.quanto.numero. 66.de conſuetu. car.278.

Prodigalitas cũ viciũ ſit pr̃ filio ꝓdigo alimẽta dare mime teneť in.c.ex parte.ñ.6.⁊.ñ.7.de conſuetu. car.290.

Prodigus ab officijs vel dignitatis adminiſtratiõe nunq̃ꝫ p̃n cepo reſtituere vr̃ i.c.ſciſcitat⁹.ñ.28.de reſcrip. car.223.

Prodigum quem eſſe licet notorium fuerit.tamen reqriť ꝙ adminiſtratio interdicať ibidem.numero.54. car.124

Prodigus reſtituẽdus ẽ aduerſus ꝯctus celebratos poſtq̃ꝫ ſibi bonis iterdictũ fuerit i.c.ex pte.ñ.8.de ꝯſuetu. car.290.

Proditorẽ aliquẽ ſi p̃nceps reſtituat.pr̃ illũ vt ꝓditorẽ exhe redare neqť in.c.eã te.numero.21.de reſcrip. car.104.

Probibitũ nãlr inualidũ ẽ i.c.nã ꝯcupiſcẽtiã.ñ.3.ď ꝯſti.cã.20.

Probibitio ſpecialis generali promiſſiõi derogat in.c.ſicut romana.numero.2.de reſcrip. car.87.

Promittẽs alicui domũ bñti de aq̃ recẽti ineſtate dare.ſi do mus deſtructa ⁊ poſtea refecta fuerit nũqd ab obligatiõe li berat⁹ eſt.in.c.cũ acceſſiſſent.ñ.106.de conſtitu. car.40.

Promittẽs inſtr̃o nõ ꝯuenire ſi p̃ncipi vt ꝯ inſtr̃m veniat ſup plicauerit.⁊ ẽt impetrauerit non ꝑ hoc ꝯ inſtr̃m ipm venire videť in.c.ex pte.numero.93.de reſcrip. car.121.

Promittẽs aliquẽ p̃ntare toties quoties op⁹ fuerit vſq; ad ſniam itelligiť in.c.ſedes.ñ.140.de reſcrip. car.139.

Promittẽs nõ venire ꝯ trãſactiõez ex ſola ipetratiõe i penã icidit.i.c.ex tenore.numero.40.⁊ ſeq.de reſcrip. car.142.

Promittis mihi dare cẽtũ ſub pena ſi qſpiã interrogat⁹ fue rit.⁊ r̃nderit ꝙ ſic centum ⁊ ipſam penam ꝓmittere videtur. in.c.cauſamq;.numero.85.de reſcrip. car.148.

Promittens facere ſub pena an dando fideiuſſores vel pi gnora ſatiſfaciat ibidem.numero.143. car.150.

Promittens aliquẽ non ꝯuenire ꝯ ipm lr̃as impetrare non poterit in.c.ꝯſtitutus.numero.35.de reſcrip. car.152.

Promittẽs alicui nõ faceť moleſtiã an de extraiudiciali mole ſtia itelligať in.c.in nr̃a.numero.30.de reſcrip. car.211.

Promittẽs non mouere ꝯtrouerſiã: an de iudiciali ꝯtrouer ſia intelligatur ibidem.numero.34. car.211.

Promittens alicui ſe non imbrigaturũ an ſe defendendo ſe imbrigare dicatur ibidem.numero.36. car.211.

Promittens alicui ipſum non trahere ad iudicium quomo do intelligatur ibidem.numero.37. car.211.

Promittens non oppugnare aliquem actũ an ſi exceptiõez ꝯ pſonã.in cui⁹ fauorẽ actus celebratus eſt.oppoſuerit.actuꝫ oppugnare dicatur ibidem.numero.38. car.211.

Promittens aliquem non turbare an reſciſtẽdo turbare di catur ibidem.numero.39. car.211.

Promittens alicui non facere querimoniam quomodo in telligatur ibidem.numero.40. car.211.

Promittens aliquem non conuenire.an etiam interpellan do intelligatur ibidem.numero.41. car.211.

Promittẽs alicui ꝙ qete poſſidebit qũo itelligať ñ.42.cã.211

Promittens alicui ꝙ ipſum ſecurum faciet quomodo intel ligatur ibidem.numero.43. car.211.

Promittens non mouere litem an ante litis conteſtationeꝫ intelligatur ibidẽ.numero.45. car.211.

Promittens non petere vel non vexare quomodo intelligi debeat ibidem.numero.46. car.211.

Promittens non venire ꝯtra tranſactioneꝫ quomodo ſum matur ibidem.numero.47. car.211.

Pronomen nos ad perſonam aut ad dignitatem refertur. in.c.litteris.numero.3.de reſcrip. car.245.

Proponens duo ad aliquod bñficiũ aſſequendũ an vtrũq; ꝓbare poterit in.c.olim.numero.77.de reſcrip. car.184.

Prorogatio iuriſditionis idẽ eſt quod iuriſditionis extẽſio in.c.paſtoralis.§.qm̃.numero.63.de reſcrip. car.134

Prorogatio cuꝫ iuriſditione prorogata eiuſdem eſt qualita tis ⁊ forme ibidem.numero.64. car.134.

Proteſtatio ſi ob paupertatem facta non fuerit.excuſabilis eſt in.c.ſedes.numero.41.de reſcrip. car.135.

Proteſtatio qd portẽdat qñ tolliť ⁊ qñ valeat in.c.cũ.M. numero.124.cum ſeq.de conſtitu. car.55

Proteſtatio neceſſaria eſt.vbi iudicis copia hr̃i nequit in.c. plerunq;.numero.48.cum ſeq.de reſcrip. car.177

Proteſtatio vbi fieri debeat in ipſius iudicis defectum ibi dem.numero.51. car.177.

¶ Prouincie nomen ad perſonas relatum an ſtricte ſumi debeat in.c.rodulphus.ñ.118.de reſcrip. car.234

Prouincia q̃ ſupiorẽ nõ recognoſcit.an ſibi regem elligere poterit in.c.ſignificauit.numero.16.de reſcrip. car.236.

Prouiſio in vnũ caſũ de iuť cõi eodẽ iure veniẽtẽ ſi excludit ſec⁹ ãt de iure ſpãli in.c.mãdatũ.nu.34.de reſcrip. car.240.

Prudentia nunquid in malam ptem capiať in.c.ne innita ris.numero.5.cum ſequen.de conſtitu. car.22.

Publica vtilitas nõ ſolũ pluriũ ſniaꝝ reſpectu ꝯſiderať.ſed ẽt in potẽtia cuiuſlibꝫ actus poſſibilis geri reſpectu cõſiderať in.c.cũ dilecta.numero.32.de reſcrip. car.171

Publicatio de eſſentia ⁊ ſubã legis vel ꝯſtitutiõis ſit. ⁊ an legis promulgatio eius inſtitutio ſit in rubrica.numero.37. cum ſequen.de conſtitu. car.3.

Publiciana conuentus de veri dominij iure excipe non põt in.c.capitulum.numero.33.de reſcrip. car.203.

Publiciana ante poſſeſſionis traditiõem ex titulo ad domi nij tranſlationem habileꝫ nunqd eccleſie competat in.c.ex lit teris.numero.74.de conſuetudi. car.272.

Punitus ſi aliquis ob paupertatem in perſona fuerit.ſi po ſtea ad pinguiorem fortunam veniat an ſoluere teneať.in.c. cum.M.numero.166.de conſtitu. car.57.

Pupilli debitor lꝫ regulr̃ ipi⁹ tutor eẽ neqat.poterit tñ ſi debi tũ modicũ fuerit in.c.cũ adeo.ñ.21.de reſcrip. car.144.

Pupillus ſi alimẽtatus repiať.neq; a quo alimẽtatus fue rit appareat ab eo a q̃ tenebať alimẽtat⁹ pſumiť in.c.ex par te decani.numero.122.de reſcrip. car.224.

Pupillus lꝫ ſine tutoris auctoritate obligari neqat:obliga ri tñ pt ſi ex illa obligatõe ſine tutoris auctoritate libereť i.c. cũ ꝯſuetudinis.numero.79.de conſuetudi. car.290.

Puſilli dignitatẽ ipetrare volẽtes quo pacto ipetrare debe ant in.c.in noſtra.numero.108.de reſcrip. car.215.

Qualitas illa que pluribus ineſſe poteſt genera lior eſt.q̃ꝫ illa que vni ſoli eſſe poteſt in c.ſicut romana.numero.95.de reſcrip. car.92.

Qualitas enti adueniens illud diuerſuꝫ eſſe facit in.c.ad au res.numero.24.de reſcrip. car.109.

Qualitas in vna orõne appoſita cũ alia copulata an p̃cedẽtẽ orõnẽ q̃lificet qñ ius cõe nõ lediť.⁊ an idẽ in ſtatutis ſit in.c. cauſamq;.numero.108.cũ ſeq.de reſcrip. car.149.

Qualitas in genere expreſſa nunquid ſufficiat in.c.ſuper lit teris.numero.43.cum ſeq.de reſcrip. car.157

Quãtitas pua q̃ ſit i.c.ſi ꝓponẽte.ñ.41.ď reſcrip. car.254

Queſtionis vniuſcuiuſq; contentio a diffinitione proficiſci de bet in rubrica.numero.12.de conſtitu. car.1.

Queſtio tpis eſt qõ facti in.c.paſtoralis.ñ.13.ď reſcrip.cã.135

Queſtio vnius bouis inter ruſticos magna q̃ſtio eſſe dicitur in.c.ſedes.numero.13.de reſcrip. car.135.

Queſtionem de vſufructu tertij an qs referre poſſit in.c.man datum.numero.74.de reſcrip. car.243

Ratificatio ad hoc vt teneat q̃ reqrantur in.c. nonnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.45. de reſcrip. car.195.

Ratificatio quibus modis fiat in.c.ex parte.numero.76.de reſcriptis. car.221.

Ratificatio vbi ꝓ forma mãdatum reqriť nihil opať in.c.ex parte decani.numero.159.de reſcrip. car.225.

Ratificari nõ põt fcm̃ ab incõpetẽti iudice p cõpetentẽ in.c. cũ ꝯſuetudinis.numero.72.de conſuetu. car.290

Ratio naturalis ſeipam oñdit ⁊ veritatẽ occultari nõ pmit tit in.c.ne innitaris.numero.15.de conſtitu. car.22.

Ratio nulla preter ſtatuentis voluntatem in his que de iure poſitiuo ſunt aſſignari poteſt.in.c.ſi quando.numero.39.de reſcriptis. car.100.

Rationẽ quo in loco qs reddere teneať iudicis arbitrio ſtať in.c.ſedes.numero.92.de reſcrip. car.137.

Rõ vbi obſcura vt diſcerni nõ poſſit fuerit.neutri ꝯtẽdẽtium parti parẽdum eſt in.c.cũ ꝯtingat.ñ.63.de reſcrip. car.180.

Ratio

Ratio eadē vbi fuerit an p viā extēſionis vel p merā iuris diſpoſitionē pcedere dicamur i.c.i nřa.ň.105.de reſcrip.car.115.

Ratio vbicūq3 i lege exorbitāte p rōniſ idēptitatē exp̄mit ad aliū caſu3 extēdit i.c.mādatū.ň.104.de reſcrip. car.144

Rō qd ſit in.c.cū d̄ſto.numero.61.de ꝯſuetu. car.294.

¶ Ratū hēri negt gcqd a pcuratore reuocato geſtū eſt in.c. ex pte decani.numero.138.cum ſeq.de reſcrip. car.225.

Rebellis q ppꝛie dicat in.c.ex litteris.ň.23.de ꝯſtitu.car.74.

Recōuētio corā arbitro locū h3 qñ cōpromiſſum ita plenu3 fuerit in.c.cum dilecta.numero.148.de reſcrip. car.175.

Rector qlʒ ecclie pſona dici pt.vbi ēt qd ppꝛie rector.qd pſona.⁊ qd pleban⁹ in.c.ex pte.numero.1.de reſcrip. car.117

Rectores mōaſterioꝝ ecclia ꝝ ⁊ capellaꝝ ſi ab aliq̄ iuriſditione p bullā pape exp̄mant.an illaꝝ eccliaꝝ procbiales pſbři.⁊ eaꝝ plebani.exempti videant ibidem.numero.3. car.117.

¶ Reformatio ſi loquat p iſta v̄ba.qcunq3 ſoluerit ante illam reformationem ſoluenti non prodeſt in.c.cognoſcentes.numero.27.de conſtitu. car.14.

Reformatio defenſoris a ciuitate p longiori tpe fieri d3 in.c. cum omnes.numero.66.de conſtitu. car.27.

Reformatiōes ciuitatū nūqd ad pēdentes lites extendāt ēt ſi hoc expſſe dicat in.c.qm̄.numero.36.de ꝯſtitu. car.81.

¶ Rex in regno ſuo quonāmō eē dicat ⁊ nūqd ab ipſi⁹ ſnia appellari poſſit.i rubꝛica.ň.15.cū duob⁹ ſeq.de ꝯſtitu. car.1.

Regis titulo abolito ſue legis vigor aboletur in.c.tranſlato. numero.1.de conſtitu. car.18.

Reges vncti an laici perſonam obtineant in.c.in noſtra.numero.83.de reſcrip. car.213.

Regi ſi tanq̄ȝ regi aliqd relinquat an regia mortua illō idē ſortiat in.c.ſignificauit.numero.49.de reſcrip. car.137

¶ Regnū qd ppꝛie ſit in.c.tranſlato.ň.40.de ꝯſtitu.car.19.

¶ Regula ois cuiuſcūq3 artis ēt mechāice ius appellari pt. in.c.ad audiētiam.numero.50.de reſcrip. car.116.

Regula generi p ſpēm derogat in mā reſcriptorū locum h3. in.c.paſtoralis.numero.33.de reſcrip. car.131.

Regule cōis ⁊ ſtatuta in maxime diſciplinato ceſſant in.c.cū adeo.numero.15.de reſcrip. car.144.

Regule cācellarie de clericis loquentes an dños cardinales cōpꝛehēdāt in.c.in nřa.ň.7.cū ſeq.de reſcrip. car.210

Regula de his q̄ vt multū.exceptio āt de his q̄ vt paꝝ eē d3. in.c.bone memoꝛie.el.ij.nu.26.de poſtu.prelato. car.309

Relatiuū añs reqrit.iō ſi p̄nceps duas lřas cōceſſerit.⁊ ſcōe ad p̄maꝝ iterp̄tatiōe3 venerint.lře ſcōe ad p̄mas p relatiōem reſtrictiuā reſtrigunt.i rubꝛi.ň.85.cū ſeq.de reſcrip. car.87.

Relatiuū qō p̄cedentia cōpꝛehēdere negt illō tm̄ qō pōt cōpꝛehendit in.c.cāmq3.numero.91.de reſcrip. car.148

¶ Religionem ingrediens ſi dixerit ego dedico me ⁊ mea huic monaſterio an queadmodū pſona.⁊ ita ⁊ bona p̄ncipaliter veniāt in.c.olim.numero.31.de reſcrip. car.182

Religioſoꝝ oium ꝯuentio nunqd ad moꝛtale pctm̄ obliget. in.c.nā ꝯcupiſcentiā.numero.29.de conſtitu. car.26.

¶ Renouatio eſt ad preſtinum ſtatū reductio. in.c.cū.M. numero.99.de conſtitu. car.40.

¶ Renūciatio capři cū oēs nunqd cū iuramento fieri poſſit in.c.cum omnes.numero.90.de conſtitu. car.28.

Renūciatio pꝛioꝛatus ad abbatis mandatū nunqd p monachum fieri debeat.ſi eidem illud papa contulerit in.c.cū acceſſiſſent.numero.86.de conſtitu. car.39.

Renūciatio hereditatis pr̄ne cum iuramento ſi ab aliq̄ fiat. ſi poſtea heres iſtitut⁹ fuerit vł ſi legatū ſcriptū fuerit iuratiēto nō obſtāte illō petere poterit i.c.cū.M.ň.163.d̄ ꝯſti.cā.57

Renūciatio bñficij ſi ab aliq̄ facta fuerit eo aliq̄ caſu ipō iure p̄uatus eſt.poſito ꝙ illud in ſupioꝛis manibus minime renūciet in.c.ex parte.numero.5.de reſcrip. car.95.

Renūciatio ppetua p̄natiōe3 iducit ibidē.ň.7. car.93.

Renunciatio eius qō publice vtilitatis cā ſtatuitur an pacto fieri poſſit licet illud priuatam vtilitatem reſpiciat in.c.nonnulli.numero.10.de reſcrip. car.190.

Renunciatio lřaꝝ aplicaꝝ ad beneficium obtinendum conceſſaꝝ ēt ſine ſuperioꝛis licentia pro libito fieri poteſt in.c.ad audientiam.numero.13.⁊.14.de reſcrip. car.206.

Renūciatio q̄nā pcō ſimoniā ꝑtineat ibidē.nume.23.car.207

Renunciatio beneficij iuris ſi ab aliquo fiat an beneficio iuris cōmunis non aūt ſtatutoꝝ ⁊ ꝯſuetudini renunciare poterit in rubꝛica.numero.30.de conſuetu. car.264.

Renūciatio talis ⁊ talis caſus foꝛtuiti ⁊ gñaliter cuiuſcunq3 alij ſi ab aliquo fiat.nunqd maioꝛib⁹ expſſo renūciare videat in.c.ſedes.numero.147.de reſcrip. car.139.

Renunciatio caſuū foꝛtuitoꝝ ſi fiat an de illis intelligat.qui de mille vicibus vna veniūt ibidē.numero.153. car.140

Repſaliaꝝ reformatio ſi facta fuerit.ſ.ꝙ oēs repſalie p duos bonos viros reuideant.⁊ q̄ appꝛobate fuerint valeant q̄ improbate vero non an añq̄ȝ reuideant eedem repſalie fieri poſſint in.c.canonum ſtatuta.numero.188.de ꝯſtitu. car.13.

Repſalie ſi ꝯ puſinos ꝯceſſe fuerint.⁊ ciuis erat de numero puſinoꝝ.poſtea vero hoſtis effectus eſt.⁊ deſijt eſſe ciuis demum pro repꝛeſalijs captus eſt.nunquid capi poſſit in.c.ea3 te.numero.25.de reſcrip. car.104.

Repſalie ſi ꝯ floꝛētinos ꝯcedant an aretini eis aggregati cōpꝛehēdant in.c.rodulphus.numero.117.de reſcrip. car.234.

Repꝛeſalie ſi cōtra ciuitates concedantur an oppidani compꝛehendantur.ibidem.numero.150. car.235.

¶ Res que culpa caret damno affici non debet in.c.cognoſcentes.numero.4.de conſtitu. car.13.

Res maturius digeſta verius inueſtigata pꝛeſumitur in.c. cum.M.numero.246.de conſtitu. car.63.

Re certa expſſa quis ſup iniuriaꝝ actiōe ꝯueniri nō poterit. in.c.ſedes.numero.134.de reſcrip. car.138.

Rei alicuius liberam facultate3 aliqs hīe non dicit qñ de illa ſine alterius cōſenſu diſponere nequit in.c.⁊ ſi vnanimiter. numero.6.de poſtu.pꝛelato. car.312.

¶ Reſcriptū p̄ncipis reſcribētis nō obſtāte ſnia an valeat.ſi qſpiā ex ſnia dñiū acqſiuerit.vel dicere d̄beat.nō obſtāte dñio ⁊ ſnia in.c.q̄ in eccleſiaꝝ.nu.96.de conſtitu. car.34.

Reſcriptū ꝯ ſtatutū vł ꝯſuetudinē nūqd valeat.ň.98.cā.34.

Reſcriptū ſi dignitatis nomen ꝑtineat ſufficit ad pſonam certificandam ēt ſi nominis pꝛopꝛij pꝛima lřa apponatur in.c. cum acceſſiſſent.numero.7.de conſtitu. car.36.

Reſcriptū ſi qſpiam impetrauit ad aliqd faciēdū ſi tñ non fecerit ppetuo durat ibidem.numero.153. car.44.

Reſcriptū ſi plures idē nomē hñtes ꝑtineat ⁊ vn⁹ puta.M. vocatus reſcriptum pducit.alius poſtea eodem nomine comparet ſe illud impetraſſe affirmās quis pꝛioꝛ pꝛimo pꝛeferet in.c.cum.M.numero.2.de conſtitu. car.44

Reſcriptum ſi qs impetrauit puta ad.a.⁊.b.canonicos pariſiēſes ⁊ actoꝛ reū corā.a.⁊.b.canonicis pariſiēſib⁹ citari fac. ſed cū multi alij canonici pariſienſes eodem noīe vocati ſint. ⁊ reus dicit in alios nō aūt in illos duos corā qb⁹ citari fecit cōſenſiſſe.q ꝯuenire debeāt ibidē.numero.3. car.44

Reſcriptum niſi clauſulas conſuetas obtineat erroꝛe obmiſſe pꝛeſumuntur ibidem.numero.167. car.57.

Reſcriptum p̄mo impetrans coram ſcōis iudicibus ꝯuētus vigoꝛe ſcōi reſcripti de p̄mo mētionē nō faciētis.ſi de inualiditate ſcōi reſcripti opponat.⁊ tali exceptione non obſtante iudices ſecundi ad vlterioꝛa procedant.niſi reus appellet proceſſus valebit ibidem.numero.210. car.60.

Reſcriptum aplicum ſi dixerit.pouideas titio de tali bñficio. ſi eū idoneū repieris an hmōi v̄ba monitionē poti⁹ q̄ȝ ꝯditionē faciāt i.c.ex pte.numero.13.de conſtitu. car.79.

Reſcripta oīu3 in materia maxime beneficialiū reſcriptoꝝ p v̄bū mādam⁹ ex vſu fiunt.i rubꝛi.ň.1.de reſcrip. car.84.

Reſcriptū qd ſit ibidē.numero.6.cū plurib⁹ ſeq. car.84.

Reſcriptoꝝ v̄ba legū ⁊ canonū interp̄tationē recipiunt.⁊ ēt recipiūt interp̄tatiōe3 naturalē ⁊ neceſſariā ibidē.ň.7.cā.84

Reſcriptum aliquod an iuſtitie ſit illō ex ipſius tenoꝛe appa ret.ibidem.numero.11. car.84.

Reſcriptū ad lites dī qñ a papa idultū fuerit ibiō.ň.12.cā.84

Reſcripto ſi papa alicui mādauerit vt alienata de bōis talis ecclie reuoc3.⁊ i ius ⁊ ppꝛietatē illi⁹ ecclie tal reſcripti vigoꝛ nūqd illō qō qs iniuſte poſſid3 reuocaꝛ poſſit ibi.ň.12.cā.84.

Reſcripti appellatiõe pͥuilegiũ venit ibidẽ.ñ.15. car.84.

Reſcriptũ qñcũqꝫ ad iuriſditiõis ordiarie pͥiudiciũ emanat. ſtricte interpͥtandum eſt ibidem.numero.16. car.84.

Reſcriptum quotuplex ſit ibidẽ.numero.17. car.84.

Reſcripta pͥncipum actionẽ dant ibidẽ.ñ.18. car.84.

Reſcriptũ niſi ꝓducat̃ nihil opat̃ ibidẽ.ñ.19. car.84.

Reſcriptoꝝ an poti⁹ petitio ꝗ̃ ↄcſo attẽdat̃ ibiđ.ñ.20. cã.84

Reſcriptum ad lites ſi impetratur nunquid pars citanda ſit ibidem.numero.31. car.84.

Reſcriptum abſqꝫ patris conſenſu filiusfamilias impetrare poteſt.ibidem.numero.35. car.85.

Reſcriptum ꝓ alio femina impetrare põt.⁊ ſi alterius nomie agere nequeat.ibidem.numero.36. car.85.

Reſcriptum ꝓ eccleſia canonicus impetrare põt ⁊ ſi ꝓ ea agere nequeat ibidem.numero.37. car.85.

Reſcriptum ſeruus impetrare põt.⁊ ſi regulr̃ in iudicio ſtare nequeat ibidem.numero.38.cum ſeq. car.85.

Reſcriptum ab excõmunicato impetratũ nunquid ipſo iure nullũ ſit ibidem.numero.47.cum ſeq. car.85.

Reſcriptũ q impetrare ꝓhibeant̃ ibidẽ.nu.48. car.85.

Reſcriptum nunquid ſeruus contra dñi ſui occiſores impetrare poſſit ibidem.numero.52. car.85.

Reſcriptũ ſi a principe ſeruus impetrauerit.⁊ illũ eſſe ſeruũ ſciuerit valet ibidem.numero.55. car.86.

Reſcriptũ ſi a papa excõicat⁹ ipetrauerit ⁊ papa cl'az appoſuerit ſupplẽtes oẽs defect⁹ ſi q in eo interuenerit reſcripto de nr̃e ptãtis plenitudine.an excõicatus ex hoc ad reſcriptũ impetrãdum habilitatus videat̃ ibidẽ.ñ.57. car.86.

Reſcripti aplĩci ab excõicato ipetrati pͥtextu mõachi ad monaſteriũ receptio nõ valet ibidẽ.ñ.58. car.86.

Reſcriptum pro relicto ad piam cauſam facto quilibꝫ de populo impetrare poteſt ibidem.ñ.61. car.86.

Reſcriptum nunquid infamis in principis auditorio impetrare poſſit ibidem.numero.63. car.86.

Reſcriptum in forma capituli ab excõicato.de reſcrip.nũqd monachus impetrare poſſit ibidẽ.numero.67. car.86.

Reſcriptũ nũqd amic⁹ ꝓ aico ipetrare poſſit ibiđ.ñ.68.cã.86

Reſcriptũ non vꝫ vbicũqꝫ impetrãs ab impetrãdo ꝓhibeat̃. ſiue ꝓhibeat̃ rõne pſone ſue.ſiue pp turpitudinẽ cãe final'ſiue qm̃ res impetrata reipublice ſit.ſiue aliqua rõne in lege ſpecificata vbicũqꝫ partium conſenſu corroborari neqt.ſiue vbi de falſitate ſuſpectum fuerit ibidẽ.numero.69. car.86.

Reſcripto rẽ illicitã ipetrãs nũqd pũiri dẽat ibiđ.70.car.86.

Reſcriptũ qs concedere poſſit ibidẽ.numero.71. car.86.

Reſcriptoꝝ nis que ſit ibidem.numero.78. car.87.

Reſcriptũ ſi a pͥncipe datũ fuerit cũ quadã forma ꝓcedendi ⁊ idulgẽdi ſup maleficijs cõmiſſis in turba.nũqd ad ea q cõmiſſa ſũt.ſꝫ nõ in turba extẽdat̃ ibidẽ.ñ.83. car.87

Reſcriptũ vnius pͥncipis nunqd ab alteri⁹ pͥncipis reſcripto. interpͥtationẽ recipiat ibidem.numero.87. car.87.

Reſcripto đ ſoluẽdo creditorib⁹ ꝓ rata nũqd pͥrogatiua ſeu pͥuilegiũ tollat̃ ita vt ad ius cõe reducat̃ ibidẽ.ñ.88. car.87.

Reſcripta ad lites pſonalia ſunt neqꝫ pſonas iter q̃s ipetrata ſunt egrediunt̃ in.c.ſicut romana.ñ.10.de reſcrip. car.88

Reſcriptũ ſeu pͥuilegium ↄ̃ ius nunqd valeat.licet de iure mẽtionem non faciat ibidem.numero.33. car.89.

Reſcriptũ ſi qcqd de iure cõi fuerit exprimat.ex tali expͥſſione reſcriptum nouam formam non recipit.nec ipſius effectus augetur ibidem.numero.48. car.90.

Reſcriptum ſi iuri cõmuni ↄ̃rium fuerit nunqd in eo mentio fieri debeat de ſtatuto municipali idem quod ius commune continente ibidem.numero.55. car.90.

Reſcriptorum plurium ad lites preualiditas quomodo procedat ibidem numero.96. car.93

Reſcriptũ plura cumulatiue ↄtinẽs:q̃ꝝ qõlꝫ ad ꝓbãdũ de p ſe ſufficiẽs extat an alteꝝ ꝓbare ſufficiat ibidẽ.ñ.17. car.94.

Reſcriptum ab appellante impetratum nunquid valeat ſi in eo mẽtio de appellatiõe non fiat ibidẽ.ñ.23. car.94.

Reſcripto ſi opponat̃ ꝙ in eo narrata vera nõ extãt ꝓbandi onus impetranti incumbit ibidem.numero.26. car.94

Reſcriptũ ſuſpectũ ꝓducẽſ capi dꝫ.⁊ ſub fida cuſtodia ad locũ vbi ſl'm cõmiſiſſe credit̃ remitti ibidẽ.ñ.31.cũ ſeq. car.95.

Reſcriptum ſi duo vel plures ſimul pñtãt qs ⁊ qũo pferatur in.c.ceterum.numero.6.de reſcrip. car.95.

Reſcriptum ſi plures gr̃as ↄtineat ſubreptio circa vnã alias non viciat ibidem.numero.13. car.96.

Reſcriptũ pͥmus impetrãs ſi corã ſcđis iudicib⁹ ↄuentus fuerit ⁊ pͥmas lr̃as pͥualere opponat.⁊ ſcđas ſubreptitias eſſe. ſi arbitri eligant̃.⁊ iudex iſta exceptione non obſtãte ad vlteriora procedat.nunquid hm̃oĩ ꝓceſſus valeat ibidem.numero.15.⁊ numero.20.cum pluribus ſequen. car.96.

Reſcriptum ſꝫm de primo mentionem faciens an illđ ipſo facto tollat ibidem.numero.29. car.97.

Reſcriptũ in qb⁹ caſib⁹ ꝓcedat ibidẽ.numero.34. car.97.

Reſcriptũ ſi de cõi partium ↄſenſu impetratũ fuerit.niſi duo ↄcurrant p ſꝫm non tollit̃ ibidẽ.numero.36. car.97.

Reſcriptũ ſubreptitiũ oẽ tacitũ facit.quo expͥſſo pͥnceps ipm nõ ita de facili ↄceſſiſſet ibidẽ.numero.37. car.97.

Reſcripti inualidi vigore alium litigare cogens in expenſis condemnabit̃:vbi etiam a quo iudice cõdemnari debeat ibidem.numero.44.cum ſequen. car.97.

Reſcriptum non tenere iudex ꝓnunciare dꝫ:poſtꝗ̃ in expẽſis condemnauerit ibidem.numero.46. car.97.

Reſcripto impatoriſ credẽdũ eſt.qñcũqꝫ in corpe iuris inſꝫtũ fuerit in.c.ſi qñ.numero.47.de reſcrip. car.101

Reſcriptũ ſup feudo impetratũ nõ vꝫ feudi mentiõe non facta in.c.cũ ordinẽ.numero.7.de reſcrip. car.101.

Reſcriptũ ſi ↄ̃ ſcolarem impetratũ fuerit non facta in eo mẽtione ꝙ ſcolaris erat.nunquid eo reſcripto ſcolaris conueniri poterit ibidem.numero.8. car.101

Reſcriptũ ↄ̃ pͥuilegiatos ipetratũ de ipſoꝝ ordie mẽtiõe nõ fctã nõ vꝫ.ibidem.numero.9.cum plurib⁹ ſeq. car.101.

Reſcriptũ nũqd dignitatis ſuppͥſſiõe viciet̃ ibiđ.ñ.24.cã.101.

Reſcriptũ inualidum extat niſi de aduerſarij priuilegio mentio fiat:modo aduerſarius compareat ⁊ excipiat.alioquin efficax eſt ibidem.numero.41. car.101

Reſcripto qcqd deeſt a lege ſupplet̃ ibidẽ.ñ.58. car.103.

Reſcripti preſentatio nunquid attendi debeat an data ibidẽ numero.87. car.107.

Reſcriptũ nũqd viciet̃ ſi impſonalr̃ aſſertũ eẽt puta nõ excedit ſũmã mille florenoꝝ vt aſſerit̃.⁊ vltra illum valorẽ valeat in.c.ad aures.numero.39.de reſcrip. car.110

Reſcriptum ad lites perditur data impetratoris negligẽtia in vtendo ibidem.numero.6. car.110

Reſcripto ſi qs p annum non vtat̃ nunqd dolus vel negligẽtia preſumatur ibidem.numero.6. car.110.

Reſcriptum qñcunqꝫ alterius reſcripti ↄcurſum non habeat ſemp ꝑpetuũ eſt ibidem.numero.9. car.110.

Reſcripto nõ vtẽtis excuſatio nunqd dũtaxat penes ipedimẽtũ attẽdat̃ ibidẽ.numero.11.cũ plurib⁹ ſeq. car.110.

Reſcriptũ p qđ oĩa negocia pñtia ⁊ futura vni iudici cõmittunt̃ nõ vꝫ in.c.adhec.numero.8.de reſcrip. car.113

Reſcriptum non valet quando p illud iudex incertus datur ibidem.numero.12. car.113.

Reſcriptum iudicis incertitudo viciabit nõ aũt negocioꝝ generalitas ibidem.numero.17. car.113.

Reſcriptum de poteſtatis pape plenitudine valet.quãuis ex certa ſcientia incertum iudicem per impetrantem eligenduꝫ concedat ibidem.numero.20. car.113.

Reſcripta ad lites ⁊ ſi nõ iure impetrata forẽt tenẽt.ſꝫ p exceptionem elidi poſſunt ibidẽ.numero.43. car.114.

Reſcriptum ad lites ſubreptitiũ ipſo iure nullũ nõ eſt.ſꝫ per niam caſſat̃ ibidem.numero.56. car.114

Reſcriptum pape falſa latinitas viciat in.c.ad aures.in ſummario.de reſcrip. car.115.

Reſcriptũ nunqd viciet̃.ſi in ↄſtructiõe aliqs đfect⁹ nõ fuerit ſꝫ tm̃ qdam lr̃a deficiat ibidẽ.numero.12. car.115.

Reſcriptũ mala orthographia nõ viciat ibidẽ.ñ.30. car.116.

Reſcriptum vitioſum pũcti vel tituli defectus non reddit ibidem.numero.33. car.116.

Reſcriptũ non viciatur ſi papa reſcripto mandauerit.quē in corporalē immitti-ꝛ fuerit omiſſũ poſſeſſionē modo per alia verba illud appareat ibidem.numero.37. car.116.

Reſcriptũ vnũ ſi plura capl'a ſepata ꝯtineat.ꝛ falſa grāmatica in vno capl'o ſit.an illō viciet ibidem.ñ.52. car.116.

Reſcriptum vnũ ſi in pte ſubreptitiũ fuerit ꝛ in parte nō.an in totũ ſubreptitiũ reddat ibidem.numero.54. car.116.

Reſcripti primi taciturnitas qō appellās impetrauit de ſua appellatiōe mētione nō fcā. contra ſm reſcriptũ opponi nō pōt in.c.ex parte.in ſũmario.de reſcrip. car.117.

Reſcriptum impetrans eidem renunciare non pōt.ſi ipm citato aduerſario iudici pñtauerit ibidē.numero.36. car.118.

Reſcriptum ſm valet ſi pmũ exceptiōe ellidi poſſit.lꝫ ipetrās in ſcdō de pmo mētionē nō faciat ibidē.numero.51. car.119

Reſcriptũ in forma cōi impetratum ſpoliati reſtitutionē non impedit ibidem.numero.53. car.119.

Reſcriptũ quo pluribus cā delegat. in quo clauſula ꝙ ſi nō oēs exiſtit.de iuris ꝛ facti impotentia intelligi debet in.c.ſciſcitatus.in ſummario.de reſcrip. car.122.

Reſcripti queſtio quandocũqꝫ vertat ad arbitros recurrit ſi ſibi inuicem nō deferũt vel ꝯcordant in.c.paſtoralis.in ſummario.de reſcrip. car.126.

Reſcripta plura cũ a diuerſis ipetrant.ꝛ de pualiditate dubitet quid agendum ſit ibidem.numero.5. car.126.

Reſcripti impetrati annus ab impetratiōis tpe nō cōputat ſꝫ a tpe negligentie ibidem.numero.11. car.127

Reſcriptũ nunqd alio circũſcripto valeat.ꝛ qd de reſcriptorum ꝯcertatione ibidem.numero.12. car.127.

Reſcriptorum genera quot ſint in.c.paſtoralis.§.quoniam.numero.1.de reſcrip. car.131.

Reſcriptũ nō viciat ſi ꝯueniēdi ſub clauſula gñali includant poſtmodũ p impetrātē exp̄mēdi ibidem.ñ.2.cum ſeq.car.131.

Reſcriptũ vnũ ſi gñale fuerit,alterꝫ āt ſpāle.lꝫ in ſpāli gñalis mētio nō fiat.ipm ſpāle pualet ibidem.numero.38. car.132.

Reſcriptum clauſulam generalem habens vim pluriũ reſcriptorꝫ habere videt ibidem.numero.51. car.133.

Reſcriptum ſi quis ꝯ̄ titium ꝛ quoſdam alios impetrauerit ꝛ titium coram delegato citari fecerit.ſi delegans moriatur: illos alios ſpecificare poterit.ꝛ coram eodem delegato citari facere ibidem.numero.69. car.134

Reſcriptũ clauſulā gñalē hñs ꝯceſſum videt ꝯditiōe quoad ꝯtenta ſub cl'a.ſi exp̄ſſio fiat ibidem.numero.70. car.134

Reſcriptũ ſi ſup iure pſonat⁹ ꝯ̄ titiũ ꝛ quoſdā alios impetratũ fuerit.ꝛ ſic dũtaxat gñalis clauſula quoad pſonā interuenerit an ſi vn⁹ de ꝯtentis ſup eadē eccleſia ꝯ̄ impetrātē impetrat tale reſcriptum valeat ibidem.numero.80. car.135.

Reſcriptum ſi clauſulam qdam alij habeat.vel ēt alie res pp hoc multitudo non ꝯuenit.nec pſone vel res maiores expreſſis.pares autem vel minores ſic.niſi malitioſe expreſſio fieret in.c.ſedes.in ſummario.de reſcrip. car.135.

Reſcriptum ad lites gr'a dr ibidem.numero.18. car.135

Reſcripto apoſtolico ſi de minorib⁹ ꝛ viliorib⁹ pſonis mentio fiat an ſub generali clauſula maiores ꝛ digniores cōprehendantur ibidē.numero.32. car.135.

Reſcriptũ ſi qs ꝯ̄ titiũ militē ꝛ quoſdam alios impetrauerit an tribunus militũ includat ibidē.numero.68. car.136.

Reſcriptũ ſi contra titiũ laicũ ꝛ quoſdā alios impetrat clerici ipſi non veniunt ibidem.numero.102. car.137.

Reſcriptũ ſi qs ad certā ſũmā ſub clauſula gñali ipetrauerit bonorꝫ alicui⁹ ſũma nō venit ibidē.numero.103. car.137.

Reſcriptũ ſi contra clericos.ꝛ quoſdā alios impetrat ipi laici non veniunt ibidem.numero.104. car.137.

Reſcriptũ ſi ꝯ̄ titiũ ꝛ quoſdā alios impetrat.titi⁹ nō vt ſpēs.ſꝫ tanq̄ꝫ indiuiduũ ponit ibidē.numero.108. car.137.

Reſcriptum ſi ꝯ̄ epm ꝛ quoſdam alios impetrat ſub illa generali clauſula comites duces ꝛ alij laici ipſo inferiores veniunt ibidem.numero.111. car.137.

Reſcriptum ſi ꝯtra te ſup centum libris ꝛ alijs qbuſdā ſũmis impetraui de ſil'ib⁹ intelligit ibidē.ñ.145. car.139.

Reſcriptũ rerꝫ generalitas viciat ibidē.nume.177. car.140.

Reſcripto ſi gr'a fiat ꝛ acceſſorie ad gratie executionem iuriſditio detur ſubreptio in gratiam commiſſa iuriſditionem vitiat ibidem.numero.189. car.140.

Reſcripta ad diuerſos iudices ſup eodē negotio ab eodē ipetrata non valēt.ſi vtroqꝫ impetrator vſus fuerit in.c.ex tenore.in ſummario.numero.12.de reſcrip. car.141

Reſcriptũ pmũ qñ valeat ꝛ qñ nō ibidē.ñ.38.cũ ſeq.car.142

Reſcripti ſola impetratione quis in expenſis condēnari non debet.ibidem.numero.39. car.141.

Reſcripto impetrato ſi quis nō delegatũ ſed ordinariũ adeat reſcripti cōmodum pdit.ꝛ delegatus ipſum audire non tenetur ibidem.numero.56. car.142.

Reſcripto corā primis iudicibus ꝯuentus ſi cōtumax fuerit.ꝛ corā ſcdis poſtea citetur.de inſtantia corā primis mota excipe poterit ibidem.numero.62.cũ ſeq. car.143.

Reſcriptũ impetrans.primis l'ris renunciando.ſcdas ꝯualeſcere facere poſſit.ibidē.numero.68. car.143.

Reſcriptũ vnũ ſi dixerit ordinare,pcedas.ſm dixerit,pcedas ſũmarie neutrũ valet ibidem.numero.69. car.143.

Reſcriptũ impetratũ ad beneficiũ obtinendũ. de impetrātis bñficio qō tũc tpis obtinebat mētionē nō faciens non valet in.c.cũ adeo.in ſũmario.de reſcrip. car.143.

Reſcripta papalia an cum alijs paribus paſſibus incedant.ibidem.numero.4. car.143.

Reſcripti ordo a iure communi interpretationem recipit in c.cāmqꝫ.in ſummario.de reſcrip. car.145.

Reſcriptum ſup canonicatu ꝛ pbenda eccl'ie vltra numerũ.non facta prius de numero mentione non valet in.c.conſtitutus.in ſummario.de reſcrip. car.151.

Reſcriptum doloſa ſurreptio in totũ viciat.ſi aũt ex ſimplicitate vel ignorātia eadē vitiat.q̄tenus ꝯceſſionis cā fuerit in.c.ſup l'ris.in ſũmario.cũ plurib⁹ ſeq.de reſcrip. car.107.

Reſcriptũ ſi ꝯ̄ quēdā iprobatũ fuerit.tanq̄ꝫ ꝯ̄ incolā niſi incola rept⁹ fuerit.ꝯ̄ ipm ꝓnũciabit ibidē.ñ.48. car.158.

Reſcriptũ ſi maſculus ipetrauerit aſſerēs filiā dotatā ex ſtatuti forma nō ſuccedere.ꝛ ob id ſibi ſilentiũ imponi petierit.niſi ſtatutũ extiterit ſibi iponit ibidem.nu.49. car.158.

Reſcripto ſubreptitio,pcedit ſi ille ꝯ̄ quem impetratus fuit conſentiat.ibidem.numero.74. car.158.

Reſcriptum quod de cancellaria emanauit an iuriſditionē tribuat ibidem.numero.103. car.159

Reſcriptũ ab excōicato ipetratũ nullũ eſt.ſi tñ iudex ſe cōpetentē ꝓnũciet an,pceſſus valeat ibidē.numero.118. car.160.

Reſcriptum,pſus nullũ eſt.niſi tñ quoad formā ſpecificaꝫ vbi ex ſimplicitate vel ignorātia falſitas exp̄mit vel v̄itas tacet.ſi ſit talis ꝙ ēt ea tacita vel exp̄ſſa delegās ſaltē in forma cōi l'ras dediſſet ibidem.numero.137. car.161.

Reſcripta bona fide impetrata valent vt valere poſſunt.ibidem.numero.138. car.161

Reſcriptum principis ſubreptitiũ in negotio principali delegato iuriſditionē tribuit ibidē.numero.148. car.161.

Reſcriptũ quot partes habeat ibidem.numero.150. car.161.

Reſcripti ſubant ſubreptio nō reſpicit ibidē.ñ.154. car.161.

Reſcriptũ nō viciat vbicũqꝫ aliqd tacet qō obſtarē videt ꝛ in effectu nō obſtat ibidem.numero.159. car.161.

Reſcriptũ ſci ſeriē ꝯtinere dꝫ ibidē.ñ.171.cũ ſeq. car.162.

Reſcriptũ ipetratũ lite pendente.nulla de litis pēdentia mētione facta non tenet ibidem.numero.181. car.162.

Reſcriptũ iniuriarꝫ dr impetratum ꝯ̄ ſniam que in rē iudicatam tranſiuerat ibidem.numero.186. car.162.

Reſcripto ſuplicatorio ſi pſ petierit i cā ſine ſtrepitu ꝛ figura iudicij,pcedi.ꝛ papa i ſua ſignatura rñderit audiat tal ꝛ iuſtitiā faciat an cāꝫ cōmittere videat.vt ſine ſtrepitu ꝛ iudicij figura,pcedat.ſicut ſupplicatũ fuit ibidē.ñ.280. car.166.

Reſcriptũ poſt⁹ iudicio q̄ꝫ ꝯ̄ctui eqperat ibidē.ñ.280.car.166

Reſcripto nō ſubintelligit pſona q̄ non exp̄mit in.c.edoceri.numero.2.de reſcrip. car.166

Reſcriptũ ꝯ̄ ſolũ abbatem impetratũ valet.lꝫ cā ſup qua impetratum fuit ipſi abbati ꝛ conuentui ſuo communis ſit ibidem.numero.5.cum ſequen. car.167.

Reſcriptum in bonis diuiſis cõtra vnum impetratum ad aliũ non extendiť ibidem.numero.23. car.167.
Reſcriptũ tacite ꝯtinet iſtã clauſulã: ſi preces veritate nitanť in.c.cum dilecta.numero.91.de reſcrip. car.173.
Reſcriptũ ſm valet licet de ꝑmo mentionẽ nõ fecerit.in quo impetrans dolo vel negligẽtia infra ãni lapſum vti poſtpoſuit in.c.plerũqꝫ in ſummario.de reſcrip. car.175.
Reſcripti preſentatione quis conueniri nõ poteſt niſi citatio ſequatur ibidem.numero.16. car.176.
Reſcripti preſentatio ſi aduerſario petente fiat: an pro citatione habeatur ibidem.numero.17. car.176.
Reſcripti tempus anni non currit.niſi poſtquã iudicis copiam habere potuit ibidem.numero.10. car.176.
Reſcriptum ſm nullam de ꝑmo mentionem faciens quo caſu valeat ibidem.numero.37. car.176.
Reſcriptũ ad lites q̃ pacto p ñ vſũ tollať ibidẽ.ñ.40. car.176
Reſcriptũ in quo a ꝓuilegio differat ibidẽ.ñ.41. car.176
Reſcripti annus negligenter elapſus quomodo probabitur ibidem.numero.41. car.176.
Reſcriptũ vnum ſi ad cãꝝ vniuerſitatem impetratum fuerit. ⁊ ſm ſibi ſimile ſi ex vtroqꝫ ſup diuerſis capitulis non connexis citatio emanauerit.nunquid ãni lapſus totius anni commodum auferat ibidem.numero.64. car.177
Reſcripto cũ plura diuerſos effectus operantia narranť.ad vtrunqꝫ effectũ cõplendum alteꝝ minime ꝓbare ſufficit in.c.cum ꝯtingat.in ſummario.de reſcrip. car.177.
Reſcriptorum copia an iudicibus petẽtibus fieri debeat ibidem.numero.33. car.179.
Reſcriptum niſi ordinarius viderit obedire non tenetur ibidem.numero.57. car.179
Reſcriptum ſuper beneficij reſtitutione tacito de cauſa amotionis impetratũ ac ẽt de impetrantis excõicatione non valꝫ in.c.dilectus.in ſummario.de reſcrip. car.185.
Reſcriptum ad beneficia impetratũ.in quo impetrans ꝑpetuam tacuit vicariam.quã habebat.non valet in.c.poſtulaſti.in ſummario.de reſcrip. car.187.
Reſcriptum apoſtolicum an gratia eſſe dicatur in.c.nonnulli.numero.1.de reſcrip. car.189.
Reſcripta contra concilia impetrata non valent.niſi ſpãlem mentionem fecerint ibidẽ.numero.86. car.193.
Reſcriptũ ſi d̃ diſpõne capľi nõnulli mẽtiõeꝫ faciat an reꝰ extra ſuã diœceſim p plures dietas trahi poſſit ibidẽ.ñ.90. car.193.
Reſcripti ṽba ad lites impetrata potius reſtringẽda q̃ȝ ampliãda ſunt in.c.nonnulli.§.ſunt ⁊ alij.de reſcrip. car.195.
Reſcriptoꝝ duoꝝ occaſiõe vnꝰ.ſ.in cã principali ⁊ alteriꝰ in cã appellatiõis ſi ꝯtendať nõ iudex ſup ꝑncipali.ſꝫ ſup appellatione deputatus de appellatiõis validitate cognoſcere dꝫ in.c.dilectus.in ſummario.de reſcrip. car.197
Reſcriptum ſuper appellatione impetrans an appellationẽ ꝓſequi dicať ibidem.numero.66. car.201.
Reſcriptũ ſi pl'es i eadẽ eccľia ĩpetrãt ſtamꝰ date vt ꝑmꝰ ĩpetrãs ꝑferať ⁊ ſolꝰ admittať i.c.capľꝫ.i ſũmario.d̃ rſcri.cã.201.
Reſcriptũ ſi duo in eadẽ eccleſia impetrãt is q in gr̃a potior eſt admittiť ⁊ alter excluditur niſi expreſſe appareat ꝙ papa vtriqꝫ prouidere voluerit ibidem.numero.1. car.202.
Reſcripti ad validitatẽ ĩpetratiõis ꝑnᵐ ĩſpiciť.ñ.20. cã.202.
Reſcriptũ ad lites an aliqđ ius tribuat in.c.ad audientiam.numero.68.cum ſequẽn.de reſcrip. car.209.
Reſcriptum vel alia impetratio in cã matrimoniali an valeat.dato ꝙ de ꝓceſſu vel ſnĩa nullam fecerit mentionem in.c.in noſtra.numero.109.de reſcrip. car.215.
Reſcriptũ in forma paupeꝝ ad beneficiũ impetratũ an certã ſũmã preciſe taxatã habeat ibidẽ.numero.130. car.216.
Reſcriptũ nõ vꝫ ꝙ ꝓcurator reuocatꝰ ⁊ ad hoc certificatꝰ eẽ iudiciũ ĩpetrat.ſꝫ i iudicio vꝫ.ſi iudex ⁊ aduerſariꝰ reuocationẽ ĩgnorabat i.c.ex parte decani.i ſũmario.de reſcrip. car.217.
Reſcriptũ ab excõicato ĩpetratũ lꝫ ĩpo iure nullũ ſit.attñ ſi i dubiũ refricetť nunqđ impetrãs ĩpetratiõis tpe excõicatꝰ fuerit.⁊ iudex exceptiõe nõ obſtãte adulterioꝛa eẽ ꝓcedẽdũ ꝓnũciauerit an ꝓnũciatio valeat ibidem.numero.93. car.221
Reſcriptũ nullũ vigorẽ aſſumit ſi orta ſine nullitate ꝯtentiõe iudex reſcriptũ fore validũ ꝓnunciet neqꝫ tali a ꝓnunciatione appelletur ibidem.numero.98. car.212.
Reſcripto ꝯtra certe diœceſis hoĩem impetrato alius eiuſdẽ nominis diœceſis alterius ꝯueniri non poteſt in.c.ſignificãte in ſummario de reſcrip. car.216.
Reſcriptũ nunqđ valeat ſi papa in diœceſi bononiẽſi titio ſcolari Bononienſi ꝓuideri mandauerit.⁊ ipſe titius Bononie ſtudens Paduanus ſit ibidem.numero.17. car.266
Reſcripto ĩp viſus cõis loq̃ndi ſuari dꝫ ibidẽ.ñ.20. car.227.
Reſcriptum an viciabiť ſi falſis ancianoꝝ noĩbus cõtra vniuerſitatẽ impetratũ fuerit ibidẽ.numero.55. car.228.
Reſcripti quocũqꝫ cõmodo ꝓuabiť q̃ſcũqꝫ alicui mẽdaciũ cõmittať in eo qđ ẽ inductiuũ ꝯceſſiõis falſitate vel exceptione mẽdacij probata ibidem.numero.57. car.228.
Reſcripto ꝯtra diœceſanos impetrato ciuitatenſes conueniri neq̃unt in.c.rodulphus in ſũmario.de reſcrip. car.229.
Reſcriptũ ſi ſup dcimis redditibꝰ ⁊ alijs rebꝰ ꝯceſſum fuerit. an ĩpetrãs talis reſcripti vigore eccľiã vľ ius ꝓrochiale.ſiue illius partem petere poſſit ibidẽ.numero.14. car.230.
Reſcripta principum in beneficialibus an ſtricti iuris exiſtãt ibidem.numero.52. car.231.
Reſcriptũ ſi ꝯtra ep̃m ſaginenſem ⁊ quoſdã alios ꝯceſſuꝫ eſſet qs eoꝝ conueniri poterit ibidẽ.numero.120. car.234.
Reſcriptum ſi diceret quidam alij de ꝓuincia q cõprehenderentur ibidem.numero.22. car.234.
Reſcriptum quomodo vicietur ſi actor illius diœceſiſ ſit quã expreſſit ibidem.numero.124. car.234.
Reſcriptum an idem ſonaret ſi diceret de pr̃ia tali vel de ciuitate tali ibidem.numero.125. car.234
Reſcripto ꝯ ꝑdeceſſorem impetrato iudiciũ eſt ceptum in.c.ſignificauit.in ſũmario.de reſcrip. car.235.
Reſcriptũ infra annũ impetrãs ſi negligẽs fuerit.an eo ꝯtra ſucceſſorẽ vti poterit ibidẽ.numero.7. car.236
Reſcripto ad lites quo pacto maſculinuꝫ genus femininum ꝯcipiat ibidem.numero.19. car.236.
Reſcriptũ an paſſiue ad hr̃des trãſeat ibidẽ.ñ.29. car.237.
Reſcriptum perſonale an ſemper nominis expreſſio faciat. ibidem.numero.36. car.237.
Reſcriptum q̃ſcũqꝫ cõtra dignitateꝫ dirigať an qs in dignitate ꝯſtitutus ſit ibidem.numero.37. car.237.
Reſcripto clauſulis ceſſantibꝰ i dubio papa eccľiã de duobꝰ grauare nõ itẽdit.iđ ſcđs in data repelliť ſiue ꝑmus expectet ſiue gr̃am prius datã vel ſecundi ꝓ̃ſtationem aſſecutus ſit in c.mandatum.in ſummario.de reſcrip. car.239.
Reſcripto directo excõicato vt excõicatum abſoluat ſi cõtra ꝯſiliũ excõicauit datis alijs.q eo non parente exeq̃naǩ non excõmunicatori.ſed illis cognitio demandaǩ in.c.ab excõicato.in ſummario.de reſcrip. car.248.
Reſcriptum in excõmunicantis odium quo pacto teneat ibidem.numero.7. car.248.
Reſcriptum an excõicatus ſuper alterius ſnĩe nullitate impetrare poſſit ibidem.numero.9. car.248.
Reſcriptuꝫ ad beneficiũ impetratũ quod beneficiatus impetrauit dicens ſe beneficiatũ eſſe non valet in.c.ſi proponente. in ſummario.de reſcrip. car.253.
Reſcriptum nunquid viciet.licet aliqs in ſtudio Bononienſi ep̃s vt ſcolaris fuerit.⁊ vna cum alijs ſcholaribus filiꝰ appelletur ibidem.numero.32. car.254
Reſcripto ap̃lico abutẽtes in q̃bus caſibꝰ reſcripti cõmodo priuenť in.c.q2 nonnulli.in ſũmario.de reſcrip. car.255.
Reſcriptũ an nõis equocatio viciet ibidẽ.ñ.2. car.255.
Reſcripta nunqđ ꝑſonas excedant ibidẽ.ñ.4. car.255.
Reſcriptum impetratũ ab eo q nihil queſtionis habet nõ valet ⁊ ꝙ nihil queſtionis habeat quomodo cognoſci poterit. ibidem.numero.13.⁊ numero.14. car.255.
Reſcriptum ad lites an ad lites poſt reſcripti dataꝫ exortas extendatur ibidem.numero.31. car.256.
Reſcriptum ſuper cauſis motis ⁊ mouendis an valeat ibidem.numero.35. car.256

Reſcriptū pluſq̄ ꝓcuratoriū reſtrigit ibidē.ñ.36. car.156.
Reſcriptū an ad futura ĩpetrari poſſit ibidē.ñ.38. car.256.
Reſcriptū ad beneficiū vacatux beneficiū ex longo interual lo creatum non comprehēdit ibidem.numero.40. car.257.
Reſcripta diuerſa ſuper vno negotio impetrari non debent. ibidem.numero.65. car.258.
Reſcriptū pape lȝ ius tollat nō tñ tollit ſtatutū idē q̄ð ius diſponens in rubrica.numero.57.de conſuetudi. car.264.
Reſeruatio ſi p papā ꝑ vno de aliquo beneficio facta fuerit an motu ꝓprio fctā pſumat ꝛ ex ꝯſti ãpliãda.an vo ad alteri⁹ inſtãtiã ꝛ ſic reſtringẽda in.c.ꝯſtitut⁹.ñ.90.de reſcrip.cã.154
Reſeruatiōem generalē ſi papa fecerit ſtatuto derogaſſe vi detur ibidem.numero.93. car.154.
Reus q̄ñq̄ criminis atrocitate beſtijs deuorãdus daſ.q̄ñq̄ imbauaiaſ.ꝛ ad mortem ducit in.c.canonum ſtatuta.nume ro.156.cum ſequen.de conſtitu. car.11.
Reus ſi in cã pncipali ſuccumbat.ꝛ appellet.an in impetra tione ad dioceſim ſuam reſpectus habebiſ.cum in cã appel lationis actor ſit.aut ad dioceſim appellati cum reus ſit in.c. nonnulli.numero.101.de reſcrip. car.193.
Reus ſi ignorauerit lr̃as ab extraneo nomine ſuo fuiſſe obtē tas an poſtea proceſſum retractari facere poſſit in.c.nonnul li.§.ſunt ꝛ alij.numero.49.de reſcrip. car.195.
Reus ꝯ quem agiſ ſup electiōis ꝯfirmatiōe vel impedimen to ſi contra electiōem vel actoris collatiōem vel eius litteras vel perſonam admittatur.quomodo admitti debeat in.c.mã datum.numero.93.cum ſeq.de reſcrip. car.243
Reus an actorem ad loca diuerſa eodem tpe trahere poſſit. in.c.quia nonnulli.numero.107.de reſcrip. car.260.
Rubricas iura generalia antiq appellauere in.c.cognoſcen tes.numero.20.de conſtitu. car.14.
Ruſtici porcellus ipſius oculus dicitur in.c.ſedes.numero. 22.de reſcrip. car.135.
Ruſtici ꝛ miſerabiles pſone niſi ad iudiciū veniãt.ex imbecil litate potius non veniſſe pſumunſ q̄ ex ꝯtumacia in.c.ſuper litteris.numero.60.de reſcrip. car.158.
Ruſticus ſi inuentarium non fecerit.nunquid ipſius imbecil litate excuſetur ibidem.numero.64.cum ſeq. car.158.
Ruſtici bononienſes ſagaces ſunt.qb⁹ in his q̄ de forma ſunt non parciſ.neq̄ in his q̄ ad iuris ꝯſeruandū tendunt in inte grum reſtituuntur qm̄ ſicut ad ſiluas pro lignis vadūt.ꝛ ad ciuitatem pro indulgentijs.ita ꝛ pro conſilijs ire debent ibi dem.numero.66.cum pluribus ſeq. car.158.
Sacerdos primus ꝛ primus epiſcopus in no uo teſtamento qui fuere in.c.tranſ lato.numero.9.de conſtitu. car.18.
Sacerdotis filius aliquo caſu baſtardus non eſt in.c.iter ce teras.numero.5.de reſcrip. car.98.
Sacerdos in cã mixta inter ſe ꝛ extraneum poſtulare poterit in c.ex parte decani.numero.103.de reſcrip. car.221.
¶ Sacerdotij appellatione nunquid lex contineatur in.c. tranſlato.numero.8.de conſtitu. car.18.
Sacerdotiū leuitici qð incepit in aaron.q de tribu leui fuit. in ipm epm fuit.ꝛ demū in petꝝ tráſlatū ibidē.ñ.35. car.19.
¶ Sachi appellatione an farina contineaſ in.c.rodulphus. numero.66.de reſcrip. car.232.
¶ Sacramentum ſi ſm̄ vnum intellectum collatum fuerit. ſi poſtea illud falſum fore declaraſ nunqd reiterari debeat in c.qm̄.numero.21.de conſtitu. car.81.
Sacramenta neceſſitatis que ſint in.c.quanto.numero.14. de conſuetudi. car.276.
Sacra characterē imprimētia q̄ ſint ibidē.ñ.54. car.276.
Sacramentum corporis chriſti an ab inhabili recipi poſſit. ibidem.numero.73. car.278.
¶ Salarium procuratoris florenoꝝ centū ſummã excedere nō pōt in.c.edoceri.numero.38.de reſcrip. car.168
Salariū doctori legēti ſeq̄ſtrari neqt.niſi p publicū inſtrm̄ de debito apparuerit in.c.olim.ñ.40.de reſcrip. car.183.
Salarium an potiuſq̄ honor attendi debeat in.c.quia non nulli.numero.45.de reſcrip. car.152
Salarium vltimum attenditur ſi alicui de officio conſueto ꝓ uideaſ ꝛ illud ſalariū vario modo datum fuerit in rubrica. numero.73.de ꝯſuetudi. car.267.
¶ Salus multoꝝ vbi procurator magna venia ſperãda eſt in.c.paſtoralis.numero.72.de reſcrip. car.168
¶ Sanctio ꝛ pragmatica ſanctio q̄ dicaſ in.c.canonum ſta tuta.numero.17.cum ſeq.de conſtitu. car.6.
¶ Sanctoꝝ dictis ſtandum eſt.niſi retractata fuerint in.c. ne innitaris.numero.11.de ꝯſtitu. car.22.
Sanctoꝝ dictis aut pōtificū romanoꝝ ſtandū ſit.ſi inter ipos diuerſitas repiaſ ibidem.numero.14. car.22.
¶ Sciētiarum omniū que infinite ſunt ſola legalis finita eſt in rubrica.numero.44.de conſtitu. car.3.
Scientia omnis cum ſit entium q̄ non ſunt ſciri nequeūt in.c. cognoſcentes.numero.1.de ꝯſtitu. car.13.
Sciētia fundamētū veritatis ꝛ iuſtitie legib⁹ approbate hic dȝ in.c.ne innitaris.numero.26.de cōſtitu. car.23.
Scientia hominem nobilem facit in.c.ad aures.numero.11. de reſcrip. car.108.
Scia mūdus regiſ.iō in aſſequēdis bñficijs cū nobilitate pa rib⁹ paſſib⁹ ambulat in.c.cū adeo.ñ.10.de reſcrip. car.144
Scientia fama ꝛ auditu probari debet in.c.cum contingat. numero.15.de reſcrip. car.178.
Scia abſq̄ ꝯdictione eius q actum impedire pōt preiudicat in.c.ex parte decani.numero.59.cū ſeq.de reſcrip. car.219.
Sciētia p publicationē publice factã pſumiſ.ēt ſi ad citatum pueniat in.c.adhec.ñ.74.de poſtu.prelato. car.303.
¶ Scire cū ſit rē p cãm ꝓbabilr cognoſcē vn⁹ teſtis vel duo de fama rem dubiã non faciūt in.c.cū contingat.numero.16. cum duobus ſequen.de reſcrip. car.178
¶ Sciſma eſt vnū mōſtrū in natura.ꝛ tanq̄ vnū corp⁹ duo capita habens i.c.paſtoralis.ñ.58.de reſcrip. car.129.
Sciſmatici ꝛ eccleſie vnitatē pturbãtes per publicã poteſta tem coerceri debent ibidem.numero.70. car.130.
Sciſmatic⁹ obſtiat⁹ heretic⁹ ē in.c.oli.ñ.43.d reſcrip. car.183
¶ Scolaris optimum magiſtrū eligere debet in.c.canonuȝ ſtatuta.numero.134.de conſtitu. car.13.
Scolares ꝛ doctores vniuerſitatē faciūt in.c.cū acceſſiſſent. numero.149.de conſtitu. car.43.
Scolares illegitime nati ꝛ de terris ecclie tanq̄ filij ſpãles ꝛ ſunt ipi⁹ ꝓtectione exiſtētes a principe legittimari poſſunt in.c.cum.M.numero.100.de ꝯſtitu. car.53.
Scolari eūti ad ſcolas maior canonicoꝝ po minore ꝯdicēte aliqd de capli bonis deputare pōt.ꝛ ſimilr ad quēlibet vſuȝ pium deſtinare ibidem.numero.141. car.56.
Scolaris doctorari iurãs in aliquo determinato loco.ipſuȝ iuramentum adimplere teneſ ibideȝ.numero.164. car.57.
Scolares aliq̄ cãu epm.ꝛ doctorē inſolidū in iudicē hr̃e pñt ꝛ glibet p ſe ꝓcedere poterit ibidem.numero.206. car.60.
Scolares in potentioꝝ numero ꝯnumeranſ in.c.eccleſia ſan cte Marie.numero.54.de conſtitu. car.67.
Scolaris qui pauco tempoſ ſtuduit.pauca ſcire preſumitur ibidem.numero.91. car.70.
Scolares in ſcolaris examine certam formam dare poſſunt in.c.ex litteris.numero.5.de conſtitu. car.71.
Scolariū applone nūqd ēt doctores veniãt ibidē.ñ.9.cã.72.
Scolaris ſi p ſniam de mŕicula puatus fuerit.qm̄ rectori nō obediuit.ſi poſtea obedire velit.ꝛ dignã penitētiã facere.nū qd in mŕicula reſcribi poſſit ibidē.numero.46. car.74
Scolaris ſufficiēs ſi examen intrare petierit.ꝛ eps vel rector ipm admittere noluerit.ſupioris indignatiōem incurrūt.ita vt extra ordinē puniri poſſint ibidem.numero.118. car.78.
Scolariū appellatiōe rector nō venit.q ēt in mã penali ſcola ris eſt in.c.ſi qñ.numero.8.de reſcrip. car.99.
Scolaris piger melius faceret ſi ſe ꝛ ſuos inanibus ſumpti bus non vexaret in.c.paſtoralis.§.quoniam.numero.7.cum pluribus ſeq.de reſcrip. 131.
Scolaris q̄ pcō foꝝ ſortiaſ i.c.dilect⁹.ñ.41.d reſcrip. cã.199.
Scolares forenſes an illius ciuitatis vbi ſtuduerūt ciues dia cenſ in.c.rodulphus.numero.142.de reſcrip. car.234.

¶ Scotatio quid vulgariter appelletur in.c.ex litteris.numero.52.de conſuetu. car.271.
¶ Scribe et cācellarij pape valde periti in grāmatica eē debent in.c.ad audiētiā.numero.10.de reſcrip. car.115.
¶ Scribendi ſtilus vniuerſitati a ſūmo pontifice datus qs ſit in.c.ex lrīs.numero.2.de conſtitutio. car.71.
Scriptura nunqd ad eſſe legis ſeu ꝯſtitutionis neceſſaria ſit in rubrica.numero.35.cū plurib⁹ ſeq.de conſtitu. car.3.
Scriptura an de ſententie diffinitiue hominis eſſentia ſit ibidem.numero.40. car.3.
Scriptura nō ſolū mūda eē dȝ:vez ēt carta in q̄ ſcribit alioq ſuſpecta diceret in.c.ad audiētiā.n̄.9.de reſcrip. car.115.
Scriptura ſuperueniens an de ꝯtractus ſubſtantia ſit in.c.in noſtra.numero.23.de reſcrip. car.211
Scriptura ꝑuata vel epl'a vbicūqȝ diuerſa et varia ꝯ̄ ſcribentem et ꝑ ſcribēte ꝯtineat.tūc vnū ab alio ſeparari pōt in.c.bone memorie.el.ij.numero.65.de poſtu.ꝑlato. car.311.
¶ Scrutinio publicato an publicantes variare poſſint in.c.bone memorie.numero.51.de poſtu.ꝑlato. car.309
¶ Sedem eminentiſſimā petri boies grandeui tm̄ nutu dei aſcendūt in.c.cū adeo.numero.8.de reſcrip. car.143.
Sedens in loco deputato maiori vel antiquiori de illo loco expelli debet. et in nouiſſimo reponi in.c.cum olim.numero.40.de conſuetudi. car.282.
¶ Senex quis dicat.q̄ pſona miſerabilis.et qs inimicus arbitrio iudicis ſtat in.c.ſedes.numero.73.de reſcrip. car.137.
¶ Senſu ſuo nullus duci dȝ.ſȝ canonū auctoritate.ſiue ꝯtrahat ſiue teſtet.ſeu alium actum faciat in.c.canonum ſtatuta numero.5.de conſtitu. car.6.
Senſu ſuo qd ꝓprie agi dicat ibidem.numero.104. car.9.
Senſus tm̄ duo ſunt.ſ.intellectus et corporis in.c.eam te.numero.68.de reſcrip. car.106.
Senſus magiſqȝ ſcriptura attendendus eſt in.c.ad audientiam.numero.43.de reſcrip. car.116.
Senſui nīl magis contrarium q̄ȝ error in rubrica. numero.44.de conſuetudi. car.265.
¶ Sētentiā licet princeps recitando nō teneatur in ſcriptis ferre nihilominus in ſcriptis neceſſario redigenda eſt in rubrica.numero.41.de conſtitu. car.3.
Sententia iudicis vbi lex incerta eſt:et ſuper ea opiniōes ſint valet:nec expſſum iuris errorē ꝯtinere dr̄.ēt ſi ſcdm̄ opinionē nō verā iudicet in.c.canonū ſtatuta.n̄.137.de conſtitu.car.10.
Snia nunqd nulla ſit ſi intellectualiter.ad iuris errorē reducibilis eſt in.c.trāſlato.numero.25.de conſtitu. car.19.
Sententia interlocutoria ſi per principez confirmata fuerit.iudex q tulerit eam rēuocare non poterit in.c.cuȝ acceſſiſſent numero.50.de conſtitu. car.38.
Sententia a q̄ appellatū nō fuit ſi victor bis illam confirmari petierit:nihil opponi poterit.niſi nullitatis exceptiōi ex iudicis incōpetentia reſultanti ibidem.numero.81. car.39
Sententia lata ſi qs dixerit.ſubmitto me protectioni talis iudicis.ad illum iudicem appellare videtur in.c.cum.M.ferrarienſis.numero.99.de conſtitu. car.52.
Sententia contra ſententiam lata non valet etiaȝ in diuerſis inſtantijs ibidem.numero.190. car.59.
Sententia ſi ꝯtra ſocios lata fuerit et ab vno appellatuȝ fuerit.an omnibus proſit ibidem.numero.213. car.60.
Snia lata ꝯtra non cōuentum nec cōfeſſum non tenet in.c.eccleſia ſancte Marie.numero.61 de conſtitu. car.68.
Sententia abſqȝ medijs probationum lata nulla eſt.ibidem numero.69.cum pluribus ſeq. car.69.
Sententia ipſo iure nulla eſt qn̄cūqȝ iudex de cā non cognouerit ibidem.numero.78.cum ſeq. car.69.
Snia ꝯ̄ ius litigatoris lata ēt ꝯ̄ nō ꝯuictum nec ꝯfeſſum vȝ.et inter partes ius facit ibidem.numero.80. car.69.
Sentētia nulla dici nō pōt:qn̄cūqȝ iudex aliq̄s ꝓbatiōes viderit.ſecus qn̄ nullas ibidem.numero.83. car.69.
Sententia nūquid teneat.ſi iudex dixerit per.a.et.b.ſic ꝓbatum fuit.et ita pronuntio.et nihilominus.a.et.b.totum ꝯtrarium ꝓbauerint ibidem.numero.85. car.70.
Sentētiam ſi iudex breui tempore tulerit an pſumat ꝙ de cā non cognouerit ibidem.numero.86. car.70.
Sniam ſi iudex ꝯtra ſapientis ꝯſilium tulerit.ſi ſapiens.viſo puncto.ſtatim non dato tempore ad mature conſulendum conſuluit.tale conſilium a iudice ſequendum non fuit.ibidez numero.90. car.70.
Snia nūquid nulla erit.ſi iudex ꝓnūciauerit.reiecta exceptione quā reijcere non debebat ibidem.numero.97. car.70.
Sententia.ſi in preſentem vel contumaciter abſentem lata ſit opponi non poteſt.ꝙ acta viſa nō fuerint.nec probationes recepte ibidem.numero.104. car.71.
Sententia diffinitiua poſſeſſionis reuocatoria dici poteſt ibidem.numero.106. car.71.
Sententia ſuper poſſeſſorio lata eſt diffinitiua ſi oblato libello lata fuerit ibidem.numero.107. car.71.
Sententia per verba gerundiua lata nunquid valida ſit ibidem.numero.108. car.71.
Sententia ſi lata fuerit ſecundum vnum intellectum qui circa aliquam conſtitutionem.ſuper qua edita fuerat.habebatur.an illius conſtitutionis declaratione ſuperueniente reuocari poterit.vbi etiam quid de matrimonio in.c.quoniaȝ.numero.19.de conſtitu. car.81.
Sententia excōicatiōis licet notorie iniuſta ſit.nihilominus ligat in rubrica.numero.54.de reſcrip. car.85.
Snia excōicatiōis in ciſtercieſes lata nunqd teneat ſi ꝑ reſcriptū ꝯuenti.ſup his ſup qb⁹ ꝑuilegiati ſunt ꝑuilegio ſuo non vtant in.c.cū ordinem.numero.32.de reſcrip. car.102.
Sententia ſuper rectoris libello ſi pro eccleſia ferat.abſqȝ ipſius rectoris commemoratione valet in.c.ex parte.numero.96.de reſcrip. car.111.
Sententie diffinitiue vim curſus temporis non habet ibidez numero.98. car.111.
Sniam ſi actor vel reus ꝑ ſe ferri petāt cā ꝑncipalis et expēſarū ſub iſta idefinita cōprehēdit ibidē.numero.100. car.111.
Sententia publici excommunicati nulla eſt in.c.ſciſcitatus.numero.29.de reſcrip. car.113.
Sententia iudicis infamis non valebit.ſi poſt ipſam ipſius infamia detecta fuerit.modo reus ipſum infamez fuiſſe ignorauerit ibidē.numero.32. car.113.
Sententia ordinarij an valeat ſi vt delegatus proceſſit ibidem.numero.33. car.113.
Snia ſup quocunqȝ crimine ſi ꝯ̄ delegatum lata fuerit.illius ſnie rōne reſcriptum elidi poteſt.ſecus tamen in iudice ordinario ibidem.numero.44. car.123.
Sententia a ſeruo lata tenet.ſi cauſa ſibi commiſſa fuerit.et ſi poſtea ipſum ſeruum fuiſſe detegatur.ſecus a principio ibidem.numero.62. car.124.
Snia ſi oppoſitum nō fuerit valet.qn̄cunqȝ impedimentum iuris poſitiui fuerit ibidem.numero.64. car.124.
Snia lata tenet q̄ȝuis ſtatutū dicat.ꝙ nō ſoluēs gabellaȝ nō audiatur.et aliquis non ſoluens gabellā in iudicio egit neqȝ oppoſitum fuit ibidem.numero.65. car.124.
Snia ꝑ fatuum lata non alr̄ valida erit.q̄ȝ ſi fuiſſet lata per gratianum ſuppremum iuris antiſtitem.ſi iudicium corā eo agitatum fuerit ibidem.numero.76. car.124.
Snia nulla eſt.ſi aliquis vere ꝯtumax fuerit.ſi iudex non facta ſibi nūcij relatione.de citatione ad miſſionem.vel ad ipſaȝ ſententiam procedat ibidem.numero.100. car.125.
Snia eſt nulla ipſo iure ſi iudex ꝯtra ꝯtumacez ſniam tulerit ipſius ꝯtumaciā ignorās in.c.cūmqȝ.numero.100. car.148
Sniā an valeat ſi iudex dixerit cōdemno te in.xx.tibi ſolutionis et pacti exceptione reſeruata.quibus prolatis.ex nūc te abſoluo ibidem.numero.169. car.15.
Snia ius partibus facit et preiudicat.ſi falſum inſtrumentū in iudicio productū fuerit.et falſo vez ꝓnunciet in.c.ſup litteris.numero.115.de reſcrip. car.160
Sententia ꝑterq̄ȝ in vno caſu in rem iudicatam non tranſit.ſi delegatus ſe competententem pronūciet.et reſcriptum falſum fuerit ibidem.numero.125. car.160.
Snia nunqd tenebit.ſi exceptio infamie aut ſeruitutis oppoſita non

ſita non fuerit.ꝛ ꝓceſſum fuerit ibidē.numero.137. car.164.
Snia tpe feriato lata nullius momēti eſt.ſi tñ partes conſen-
ſerint valida erit.ibidem.numero.264. car.165.
Sententia lata contra eccleſiam paſtore viduatam nulla eſt.
in.c.edoceri.numero.56.de reſcrip. car.168.
Sniaꝫ q̄ valē̄ faciāt i.c.cū dilecta.ñ.30.de reſcrip. car.171.
Snia nunqd teneat ſi cā alicui cōmittaꝛ.ꝟ expſſo ꝙ titiū reuꝫ
ꝯdēnare dēat.ſi cū ſēpronio actori obligatū ꝯſtiterit.ꝛ iudex
ipm ſniauerit de obligatiōe nō ꝯſtito ibidē.ñ.84. car.173.
Snia iudicis delegati neceſſario nulla vel iuſta non aūt iniu-
ſta dicenda eſt ibidem.numero.90. car.173.
Snia arbitri quare arbitratoris non appelleꝛ.laudum tamē
ad boni viri arbitriū reducaꝛ ibidē.numero.97. car.173.
Snia obreptitie obtēta.puta ex falſa cā partis dolo ꝯ̄ aduer-
ſariū pſentē valet.ꝛ tenet ibidem.numero.137. car.175.
Snia ſi i rē iudicatā trāſiuit.quā ps iniuſtā eē dic̄ neqꝫ ſup ei⁹
iniuſtitia exceptiōe oppoſita diſputaꝛ.nūqd ſi iudex poſtea ꝓ-
nūciauit p̄mā ſniaꝫ iniuſtā ſꝫa ꝯ̄ p̄mā valeat ibid.ñ.138.cā.175
Snia ſcda ꝯ̄ p̄mā ē̄ de ptiū ꝯſenſu ſine noua iſtātia nō vꝫ:ubi
tñ ſimplr p̄me ſnie renūciare pt ibidē.ñ.139. car.175.
Snia p̄ma de eqtate canōica reſcidiꝛ ſi aliqs ad ꝓbādū de ini-
qtate rei iudicate admiſſus fuerit.ꝛ ꝓbet ibidē.ñ.142. cā.175
Snie diffinitiue executio differri nō pōt niſi exceptio ꝓbetur
in.c.cū ꝯtingat.ñ.19.ꝛ.20.de reſcrip. car.178.
Snia qñ iuris errorem hꝫe dicaꝛ ibidem.ñ.39. car.179.
Snia principis citationem reqrit ibidē.numero.51. car.180.
Snia ſi talis fuerit ꝙ in rem iudicatam non tranſit poſt.x.di-
es non a grauamine illato.ſed a futuro appellare poterit in.
c.dilectus.numero.14.de reſcrip. car.198.
Sententia ſuſpenſionis poſt appellationeꝫ an valeat in.c.ca-
pitulum.numero.31.de reſcrip. car.203.
Sententia licet in beneficialibus ꝯ̄ partem in rem iudicataꝫ
tranſeat.tñ ipſa pars vel alius p viam denūciationis euange-
lice contra eum q iniuſte obtinuit agere poterit in.c.ad audi-
entiam.numero.54.de reſcrip. car.208.
Sententia que non tranſit in rem iudicataꝫ quomodo retra-
ctetur ibidem.numero.73. car.209.
Snia ſcienti ꝛ pacienti emptori non nocet.ſi vēditor empto-
ris noie egit ꝛ ſuccubuit.niſi ratificauerit in.c.ex parte deca-
ni.numero.68.de reſcrip. car.220.
Snia ꝑ falſo ꝓcuratore lata an ratificari poſſit.ñ.73.car.220.
Snia ſine ordine iudiciario cōtra confeſſum fieri poteſt in.c.
ſignificante.numero.16.de reſcrip. car.226.
Snias duas quotiens idem ſermo ꝯtineat.ea recipitur.q̄ rei
gerende accōmodata fuerit ibidē.numero.18. car.226.
Snia an valeat.ſi iudex dixerit.ꝯdemno iſtum pſentem de ci-
uitate aſiſij.ꝛ de ciuitate nucerie exiſtat in.c.ſignificante.nu-
mero.25.de reſcrip. car.227.
Snia an valeat.ſi iudex in confinibus loci.vbi maleficiū cō-
miſſum fuerit errauerit ibidem.numero.26. car.227.
Snia nūqd teneat ſi ſup eccl'ia ſci Nicolai dioceſis ſaginēſis
reſcriptū ipetratū fuerit.ꝛ dat⁹ fuerit libellus ſup eccl'ia ſcti
Nicolai de ciuitate ſaginēſi neqꝫ lite ꝯteſtata oppoſitū fuerit
in.c.rodulphus.numero.101.de reſcrip. car.233.
Sententiā petitioni non ꝯformeꝫ an papa ferre poterit in.c.
mandatum.numero.68.de reſcrip. car.243.
Snia lata an re⁹ de tertij iure opponē̄ poſſit ibi.ñ.75.cā.243.
Sentētia excōicati excōicantis an valeat in.c.ab excōicato.
numero.43.ꝛ.44.de reſcrip. car.249
Snia.ꝛ ꝓceſſus quonāpacto vicienꝛ ibidē.ñ.50. car.250.
Snia an nulla ſit.ſi iudex dixerit excōico monitione minime
premiſſa ibidem.numero.87. car.253.
Sententia an ipſo iure nulla ſit.ſi a ꝯ̄rio ſenſu ſententie error
elicitur ibidem.numero.89. car.253.
Sententia an nulla reddatur.ſi iudex in ea vnam falſam cau-
ſam exprimat.ꝛ ex alia vera ſententia iuuari poterit ibidem.
numero.92. car.253.
Sententiā nunqd iudex exeq poſſit ſi poſt ſniam in vna cau-
ſa lata.actor ad futura reſcriptum traxerit in.c.quia nonnul-
li.numero.34.de reſcrip. car.256.
Sentētia an valeat ſi p delegatuꝫ ſup noua lite poſt reſcripti
datā exorta lata fuerit ibidem numero.37. car.256.
Snia an valeat.ſi iudex dixerit ꝯdēno titiū in cētū:ſi ex ſtatu-
ti fois in cētū ꝯdēnādus veniat:alias ꝯdēno in ea q̄ntitate:in
q̄ ex ſtatuti forma ꝯdēnari dꝫ ibidē nūero.111. car.261.
Snia delegati an valeat ſi ſibi mādatū fuerit vt cām ſꝫm ius
ꝛ bonā terre cōſuetudinē decidat.ꝛ ipſe ſꝫm ius tm̄ deciderit
in rubrica numero.35.de conſuetu. car.264.
Snia ꝯ̄ ꝯſuetudinē lata an valeat ibidē numero.41. car.265.
Snia interdicti ad tps ſuſpēſa:an poſt tps renouatiōeꝫ indi-
geat in.c.cū inter.nūero.30.cū ſeq.de conſue. car.280.
Sniam in vnā cōuenire humana fragilitate eſt difficile in.c.
ad hec.numero.2.de poſtu.prela. car.301.
Snia nō tolliꝛ cū aliqs in aliquā cēſurā incidit tanq̄ fauens
licet fauere deſinat ibidē numero.51. car.302.
Sniam ſuā iudex an poſtq̄ illā tulerit interpꝛtari poſſit: vbi
ē̄ quid in arbitro ibideꝫ numero.107. car.304.
Snia arbitratoris caſſata de nouo fieri non pōt in.c.gratuꝫ.
numero.5.de poſtu.prela. car.305.
Separatoꝝ origo naturalis ſepata eſt in.c. conſtitutus.nu-
mero.40.de reſcrip. car.152.
Sepata nihil iferūt in.c.ſignificauit.ñ.40.ꝺ reſcrip. car.238.
¶ Sequeſtrū an q̄ de iure agentis vel de re per publicuꝫ in-
ſtrm oſtenſum fuerit:an fieri poſſit in.c.olim.nūero.37.ꝛ nu-
mero.38.cum ſeq.de reſcrip. car.183.
Sequeſtrū fieri pōt ſi pp miſſionē in poſſeſſioneꝫ ſcandalum
timeatur ibidem numero.15. car.182
¶ Sermones de mēte plxi tūc veri efficiunꝛ: cū ad idiuidua
deſcēdimus in rubrica numero.31.de conſti. car.3.
Sermones rebus ſenſatis ꝛ intellectu fruentibus adaptari
debēt in.c.que in eccleſiaꝝ.numero.1.de ꝯſti. car.29.
¶ Significatio rei vt alteret populus facere negt in.c.non-
nulli.numero.53.de reſcrip. car.191.
Significatiōi ꝓpe circūſcripto cōi vſu loquēdi ſtare ꝺbem⁹
cū de vocabuli ſignificatiōe tractamus ibid ñ.59. car.192.
Significata ꝛ voces ſignificātes ſeparata ſūt in.c.rodulph⁹
numero.80.de reſcrip. car.231.
Significatū vocabuloꝝ ex cōi locutiōe ſoluiꝛ in.c.ex litteris.
numero.54.de ꝯſue. car.271.
Silentium qñ in libello vt imponatur peti poſſit in.c.ſi aūt.
numero.28.ꝺ reſcrip. car.111.
¶ Similiū idē eſt iudiciuꝫ.ſecus tñ in his q̄ ius naturale le-
dūt in.c.trāſlato.nūero.43.cū ſeq.de conſti. car.19.
Similia dicunꝛ quoꝝ quātitas de mēte phi vna eſt. illa vero
quorum eadem eſt ſubſtantia eadem dicuntur in.c.inter cete-
ras.numero.31.de reſcrip. car.99.
Symoniā nūquid aliqs cōmittat.ſi adulaꝛ vt beneficiū cōſe-
quaꝛ in.c.cum.M.numero.112.de conſti. car.54.
Symonia quotuplr cōmittaꝛ ibid numero.116. car.54.
Symonia nūqd p aliqd pactū ꝯmittaꝛ ibid nu.134. car.55
Symoniam quemadmodum conſuetudo nō excuſat.ita nec
ſtatutum ibidē numero.135. car.55.
Symonia non cōmittitur ſi in canonicum receptus aliquid
eccleſie ſue ſponte daret.dū tamen nihil peteretur vel promit-
teretur ibidem numero.136. car.55.
Symonia ꝯmittiꝛ ſi ex priū pactiōe ꝑ tpali aliq̄ renūciatio ſi-
at.ſec⁹ ſi ex iudicio offō vł bonis uiris mediātib⁹ renūciat.vt
ſibi aliqd tpale deꝛ in.c.ad audiētiā.nūero.29.ꝺ reſcrip. 107.
Symoniace aliquid expendens vt alicui beneficium confera-
tur an illud idem repetere poſſit in.c.bone memorie.el.ij.nu-
mero.38.de poſtu.pla. car.309.
Siplicitati ꝛ ruſticitati pciꝛ in.c.ſup lr̄is.ñ.57.ꝺ reſcrip. 158.
Simplicitas eē negt.vbi ꝯ̄rietas eē dignoſciꝛ ibid ñ.72. 158.
Simplr qd ꝓpe dicaꝛ in.c.rodulph⁹.ñ.127.ꝺ reſcrip. 234.
¶ Simul illud fieri diciꝛ.qd cuꝫ prioritate ꝛ poſterioritate
tpis ſit in.c.trāſlato.numero.11.de conſti. car.18.
¶ Synagogam antiquā que corruit.nūqd iudeis reedifica-
re liceat in.c.cū acceſſiſſent.nūero.109.de conſti. car.40.
Sindici hñtes officiales iudicare.de eo qd ex̄ offm̄ geſſere ſe
intromittere negt in.c.cū ordinē.nūero.73.de reſcrip. 193.

Sindicus ſi maleficia denũciare teneaꝶ ea ẽt q̃ punibilia non
ſũt renũciare dȝ in.c.ſup lr̃is.numero.4.de reſcrip. car.156.
Sindico vbi certum tempus ad denunciandum maleficia cõ
cedaꝶ.eo elapſo in culpa eſt.niſi legitimam excuſationeȝ do-
ceat in.c.nõnulli.numero.43.de reſcrip. car.176.
Socij ſi plures fuerint ꝛ vnus ſtipulaꝶ ꝓ ſe recipiẽdo ꝓ ſe ꝛ
ſocijs ſuis ipis actõeȝ nõ q̃rit.vbi ẽt qd ſi vnus promiſerit no-
mine ſuo ꝛ ſocioꝝ.ꝛ quid de nunciatione vni ex ſocijs facta
in.c.cum.M.numero.212.de conſti. car.60.
Socius partẽ rei quã hȝ cũ ſocio cõem alienare nequit ſibiq̃
ꝛ ſocij pro parte ſeruitutẽ querere ibidẽ nũero.212. car.60.
Socius añ litẽ ↄte.ꝓ ſe ꝛ ſocio ſuo agere pt.poſt litẽ vo ↄte-
cũ cautiõe de rato agere poterit ibidem numero.213. car.60.
Socius ſi eo tpe quo renũciare neq̃t ſocietati renunciet.quo
ad dãna ꝛ onera.nõ aũt quo ad lucra ꝛ honores ſoci⁹ rema
net in.c.eã te.numero.26.de reſcrip. car.104.
Socii duo ſi ſocietatẽ ↄxere.alter ãt finita ſocietate.vt ſocieta
tes rõnes reuideat.iudicis offĩm ĩpetrare velit.deide vt ſocio
ꝑpetuũ ſilẽtiũ iponat.vt ãmodo.ſ.cũ vel hẽdẽ ſuũ nõ ĩngetet
nũqd poſſit in.c.ſi aũt.nũero.29.de reſcrip. car.111.
Socius pñ ſi ſocietatẽ cum aliquo ↄxerit.ꝛ filio tutore relicto
moriaꝶ.ſi ſocietaſ cũ iſtitutorib⁹ ↄtinueꝶ an cũ ppꝉo renouata
itelligaꝶ in.c.cũ ↄſuetudinis.nũero.77.de conſue. car. 290.
Socium ſuo ꝓpoſito cõueniẽtem quis eligere debet in.c.ad
hec.numero.63.de poſtu.prela. car.302.
Solẽnitas q̃ in cõſtruẽdo actũ reqrit.ẽt in deſtruẽdo reqrit
in.cũ cõſuetudinis.nũero.41.cũ ſeq.de conſue. car.289.
Solẽnitas vbicũq; in actu iudiciali a iure ciuili introducta
fuerit.ꝛ alia de iure canonico.iuris canonici ſolẽnitas ſeruaꝶ
in.c.cum dilectus.numero.94.de conſue. car.286.
Solutiõe vni⁹ qñ alterius ſolutio ſeqꝶ.ab illi⁹ ſolutiõe incho
andũ eſt in.c.paſtoralis.§.qm̃.nũero.32.de reſcrip. car.132.
Solutio actualis debiti debitorem plus grauat q̃ȝ ipſa dila-
tio in.c.mandatum.numero.33.de reſcrip. car.240
Solo diuinãs ẽ reiiciẽda in.c.ad h.ñ.63.ð poſtu.ꝑla. car.302.
Species diuerſe ꝓpter ſimultaneã originẽ in naturaȝ vnã an
nectunꝶ in.c.tranſlato.numero.36.de ↄſti. car.19.
Species q̃ñcũq; ð generis corpe euelliꝶ.ita ꝙ ob ſui generis
integritatẽ ſepaꝶ generi derogat.nec ſub eius predicamento
continetur in.c.nõnulli.numero.83.de reſcrip. car.92.
Spẽs in gñe ↄtẽta alteri collata ſub illo gñe cõtineꝶ.nec p h
exẽpta dr̃ in.c.paſtoralis.§.qm̃.nũero.42.de reſcrip. car.130.
Speciei qualitas generis qualitatẽ reſtringit in.c.ſedes.nu-
mero.33.de reſcrip. car.135.
Specie expꝛ̃ſſa q̃ in qualitate ꝛ quãtitate differũt.ſub genera
li clauſula nõ cõprehendunꝶ ibidem numero.102. car.137.
Spẽi hominis appellatione cuiuſcũq; profeſſiõis indiuidui
continentur ibidem numero.109. car.137.
Spẽs quemadmodũ a genere nõ eximitur.ita genus ſubal
ternum generi magis lato derogat in.c.abbatem.numero
35.de reſcrip. car.147.
Species vbicũq; aliquid vltra genus ſuum apponit.illa ſpe
cies ſui generis appellatione non venit in.c.bone memorie.
numero.2.de poſtu.prela. car.306.
¶ Spũalia diu ſine tpalibus eẽ nequnt ſicut neq̃ eẽ aĩa ſine
corpe in.c.cum.M.numero.179.ð ↄſti. car.58.
Spũalia pp ꝑiudicii grauitatẽ mãdatũ ſpãle reqrũt in.c.nõ
nulli.§.ſũt ꝛ alii.numero.56.de reſcrip. car.195.
¶ Spoliato alieno noie poſſidente is cuius noie poſſidetur
ſpoliatus vꝶ.in.c.ex parte.numero.14.de reſcrip. car.117.
Spoliatus dñs poſſeſſiõe ſi abſens fuerit ꝓpinquis parẽtib⁹
proximis amicis colonis.ꝛ ſimilibus facultas agendi poſſeſ
ſorio conceditur ibidẽ numero.21. car.117.
Spoliat⁹ an añ oĩa alicui rñdere debeat ibið ñ.101. car.121.
Spoliatus ſi aliqs dux vel marchio vel rex ſua dignitate fue-
rit.nũqd ↄ agentes ſe tueri poſſit.maxime ſup debitis dignita
tem ipſam cõcernẽtibus ibidem numero.102. car.121.
Spoliatus iudicis auctoritate ſine cãe cognitõe reſtituẽdus
nõ eſt in.c.ſup lr̃is.numero.267.de reſcrip. car.265.
¶ Spõſum nõ hñc vel hñe ꝛ inutilẽ an paris ſint in.c.bone
memorie.numero.17.de poſtu.prela. car.306
¶ Spurias ſuas nũqd mũdi pricipes dotare poſſint.ꝛ num
qd eoꝝ amaſius bona in eoꝝ territoriis exiſtẽtia donare vale-
ant in.c.canonum ſtatuta.numero.192.de ↄſti. car.13.
Spurius ꝓ pte vt ↄiũcta pſona ad agẽdũ non admittiꝶ:q2 lȝ
ſpurius ſit:amicitia tamen inter ipſos ↄnaturalis exiſtit in.c.
cũ.M.numero.13.de conſti. car.45.
Spurius pñi ſuccedit ſi pꝶ ipſius ſociuȝ in omnibus bonis in-
ſtituit ibidẽ numero.29. car.47.
Spurij ꝛ nati ex nephariis ꝛ inceſtis nuptiis an filij nominã
di ſint:ꝛ an vt filij alendi in.c.nonnulli.§.ſunt ꝛ alij.numero
80.de reſcrip. car.196.
Spurius cum fratre litem habens an ad compromiſſum co-
gi poſſit ibidẽ numero.94. car.197
¶ Status mutatio ab obligatione non liberat in.c.cam te.
numero.103.de reſcrip. car.108.
¶ Statutũ generale ſi in ciuitate eẽt ꝙ oĩa ſtatuta de pſcri-
ptiõibus loquẽtia vi ↄctus ꝛ cõſenſus habeãt nunquid tale
ſtatutũ valeret in rubrica numero.77.de ↄſti. car.5.
Statutũ ſi dictauerit:ꝙ debituȝ fictũ ꝛ ſimulatũ pſumaꝶ tũc
creditor iure ſuo excludeꝶ ibidem numero.78. car.5.
Statuto ſi caueaꝶ ꝙ inſtꝛ̃o ↄſeruatiõis nulla pſcriptio currat
itelligiꝶ niſi pſcriptio.xl.annoꝝ fuerit ibidẽ nũero.80. car.5.
Statutũ ꝙ forẽſes vel eccꝉie vllo tpe pſcribere queãt ne ciui-
tas datia ꝛ gabellas pdat an valeat ibið numero.85. car.5.
Statuta nũqd ſtricti iuris exiſtant ibið nũero.86. car.5.
Statutum lex municipalis vocatur in.c.canonuȝ ſtatuta nu-
mero.7.de conſti. car.6.
Statutum vnde dicatur ibidem numero.8. car.6.
Statuta impfecta.i.p ſupiorem non cõfirmata:ſeu nõ publi
cata nunqd ligent ibidem numero.9. car.6.
Statutũ epi an ſtatutũ canonũ dicaꝶ ibið ñ.10. car.6.
Statutũ canonũ ſi qs ſeruare iurauerit:an ex iuramẽto aſtri
ctus ſtatutũ epi ſeruare teneaꝶ ibidem numero.12. car.6.
Statutã p papã ↄfirmata papalia nũcupanꝶ ibidẽ ñ.13. 6.
Statutũ epi nõ diceretꝶ canonũ capiẽdo canonẽ ſtricte ꝛ ꝓut
ab vniuerſali concilio ediꝶ ibidem numero.16. car.6.
Statutũ in fauoreȝ eccꝉie generale nõ aũt locale eẽ intelligit
niſi in iure ↄtriũ expreſſum fuerit ibidem numero.21. car.6.
Statuta canonũ correcta ꝛ abrogata ſeruanda nõ ſunt neq̃
de cõſilio loquẽtia cuſtodiẽda ſunt ibidẽ nũero.23. car.6.
Statuto ſi caueaꝶ ꝙ veniẽtes ad habitãdũ talẽ vel talẽ ciuita
tẽ ſint imunes:ꝛ ex hoc forẽſis q̃ꝑrimi ad habitãdũ venerint
q̃uis lex iſta abrogeꝶ:nihilominus p eos q ex ipſa ius aqui
ſiuere allegari põterit ibidem numero.30. car.6.
Statutũ correctũ ſcienter ꝓducens nunqd in penã falſi inci
dat ibidẽ numero.40. car.7.
Statutũ laycoꝝ gnãlr loquẽs ſup honeſtate fundatũ.neq; ↄ
eccꝉiaſtica ꝑuilegia ipſos clericos ligat ibið nu.81. car.8.
Statutũ ꝛ ſi vniuerſalr loquaꝶ.eos tñ q ſub ſtatuẽtiũ iuriſdi-
ctiõe nõ ſunt nõ cõprehẽdit ibidem numero.85. car.8.
Statutũ ſi diſponat ꝙ vnuſq̃ſq; ad exercitiũ vadat de habili
tm̃ intelligitur ibidem numero.93. car.8.
Statuti pena alterari põt cã cognita ibidẽ nũero.147. 11.
Statutũ ſemp tenaciter obſeruandũ eſt.ꝛ ipſius verbis inhe
rendum ibidem numero.151. car.11
Statuta municipalia nũqd aliqua vulgaris pſona interpta-
ri vel gloſari poſſit ibidem numero.179. car.12.
Statutoꝝ verba ſm iuriſperitos interpretari debent ibidẽ
numero.182. car.12.
Statuta an ſp legũ ſubtilitatẽ reqrãt ibidẽ nũero.183. 12.
Statutoꝝ interptatio ad ppꝉos ꝛ ſapiẽtes ſpectabit.ſi ipoꝝ
officiũ durat ibideȝ numero.184. car.12.
Statutũ a quo introduci poſſit ibidẽ nũero.185. car.13.
Statutoꝝ nouoꝝ reuiſio.ſi quibuſdam ſapientibus cõmiſſa
fuerit.reuiſione pendente.poterunt ne antiqua ſtatuta exeq
ibidem numero.186. car.13.
Statuta reuiſẽdi poteſtas ſi data fuerit.an vetera ſtatuta ſer-
uari poſſint ibidem numero.187. car.13.
Statutum ꝙ conſors conſortis banniti penas pecuniarias
ſoluere

ſoluere teneatur.nūquid tollerabile ſit in.c.cognoſcentes. numero.5.de conſti. car.13.
Statutū florentinoꝝ quo cauebaᷣ.ꝙ eoꝝ ꝯſanguinei.q aretinoꝝ legatos occidere ꝓ rebellibus haberenᷣ.⁊ eoꝝ bona cōfiſcata eſſent niſi eos infra annū viuos vel moꝛtuos preſentarent nunquid valeat ibidem numero.6. car.13
Statutū a collegio mercatoꝝ an fieri poſſit.ꝙ pater pꝛo filio teneatur ibideꝫ numero.7. car.13.
Statutum ꝙ filiȷ̄ mercatoꝝ ad debita patrum teneantur ⁊ ſi heredes non pꝛobentur.vel ſi conſtat.ꝙ repudiauerit an valeat ibidē numero.8. car.14.
Statutum quo cauetur ꝙ bona filioꝛum ⁊ vxoꝛis ⁊ etiam ipſi filii pꝛo falentia ⁊ delicto patris capiantur an valeat ibidem numero.9 car.14.
Statutū ꝙ pᷣ ꝓ filio delinquēte legitimaꝫ fiſco aſſignare teneatur an valeat ibidem numero.10. car.14.
Statutum ſi dictauerit.ꝙ poteſtas ꝓ ſua familia teneaᷣ quomodo intelligatur ibidem numero.12. car.14.
Statutum quo cauetur ꝙ conſoꝛtes de domo nobilium pꝛo conſoꝛte delinquente penam ſoluere teneantur quemadmodum interpꝛetetur ibidem numero.13. car.14.
Statutū ſi alicui ꝯſilio ꝓuidēdi ſup caſibus nouis ptātē dederit.ſup qbus ꝓuidere poterit ibidē nūero.25. car.14.
Statuto ſi caueaᷣ.ꝙ iudex d̄ facto vēditōes p mioꝛes factas reſcidere poſſit.ſi poſt iſtud ſtatutū pl̄es vēditōes facte fuerit an de facto reſcindere poterit ibidē numero.28. car.14.
Statutū ſi caueaᷣ ꝙ qcūqꝫ p inſtꝛm obligatus ē.liqdato inſtꝛo ad creditoꝛis petitionē capi poſſit.ſi aliqs p ſtatutuꝫ obligatus fuerit nunqd capi poterit ibidē numero.29. car.14.
Statuto ſi caueatur ꝙ faciens maleficium certa pena puniatur ad foꝛenſem ciuem effectum poſt ſtatutuꝫ de maleficio antea cōmiſſo nō extenditur ibidem numero.30. car.15.
Statutum ſi diſponat ꝙ bannitus pꝛo maleficio ſoluendo.x.extrahatur de banno.in eo qui poſt iſtud ſtatutum bannitur locum non habet ibideꝫ numero.31. car.15.
Statutū ꝓhibēs clericū poꝛtare certas veſtes.nō tm̄ futuras veꝝ ēt antiquas compꝛehendit ibideꝫ numero.34. car.11.
Statutum quo caueᷣ.ꝙ ſi quis cum offenſo pacem habuerit ⁊c̄.in quo verificetur ibideꝫ numero.35. car.15.
Statutum ſi diſponat.ꝙ ignoꝛātia allegari nequeat.vel ſub ignoꝛantie pꝛetextu.ſe tueri non poſſit.de qua ignoꝛantia intelligatur ibideꝫ numero.51. car.15.
Statutū diſponens ꝙ bannitū capiens mille habeat nunqd ſi aliquis tale ſtatutum ignoꝛans bannitum ceperit mille lucrari debeat ibidem numero.53. car.10.
Statutū ſiue lex nūqd ignoꝛātes afficiat ibidē n̄.56. car.16.
Statutū ſiue lex indiſticte.nūqd poſt duos mēſes a die publicationis ipſius ligare incipiat ibideꝫ numero.61. car.16
Statutū ſi ſecrete factū fuerit.ꝙ aliqd viliꝰ ſolito vēdaᷣ.an tali ꝑcio vēdens anq̄ꝫ huiuſmodi ſtatutū publiceᷣ notificare in aliquo emptoꝛi teneatur ibidē numero.68. car.16.
Statuto ſi caueaᷣ.ꝙ in accuſatōe pr̄is ⁊ aui ipſiꝰ accuſati nomē ⁊ cognomē apponi d̄beat nūqd ſi aliqs accuſaᷣ.cuius nomē notoꝛiū ſit ſtatuti ſolēnitas reqraᷣ ibidē n̄.69. car.17.
Statutū ſi diſponat ꝙ notarius in inſtr̄is contrahētiū nomē ⁊ patris ⁊ aui apponere debeat.alias inſtꝛm nō valeat.licet nomē inſigne vt in gallo preſſo apponat.inſtrumentum non tenet ibidem numero.70. car.17.
Statuto ſi caueaᷣ.ꝙ nullus ex̄ territoꝛiū blada poꝛtare poſſit:nunqd eum:q ante poꝛtauerat liget.⁊ caſu ſuperueniente diſtulerit ibideꝫ numero.80. car.17.
Statutum in pꝛiuilegium ſonans opoꝛtet ꝙ in pꝛiuilegiati noticiam veniat ibidem numero.84. car.17.
Statutū lucrū afferēs nūqd ſtatim liget ibid̄ nūero.86. 17.
Statutū ſi diſponat.ꝙ poſitiōi expſſis v̄bis rn̄deaᷣ.⁊ in poſitiōe vel p qd̄ aliō ſeqtur expſſe ponaᷣ nūqd ꝯfeſſus vel itellectiue rn̄ſum videaᷣ in.c.trāſlato numero.19.d̄ ꝯſti. car.19.
Statutū ſi diſponat ꝙ guarētigie inſtꝛm in ꝯtentis in eo executionē paratā habeat.ſi aliqd ꝯtineat.p qd̄ aliqd executiue neceſſario nō ꝯcludat.nūqd illō executōeꝫ patā hēat.⁊ qd in inſtꝛo factuꝫ ꝯtinēte nūquid intereſſe peti poterit.⁊ an in inſtꝛo dotis dationē cōpꝛehēdēte in tacita ſtipulatiōe executio fieri poterit ibidem numero.20.cū ſeq. car.19
Statutū puniens legentē inſtꝛm falſum vel famoſum libellū quomodo intelligatur ibideꝫ numero.27. car.19.
Statutū ſi diſponat ꝙ ſtatuta ad lr̄am ſeruēᷣ.nunquid extenſio fieri poterit ibidē numero.28. car.19.
Statutū ſi diſponat.ꝙ inſtꝛm executiōi mandeᷣ.nūqd tacita ſtipulatio executiōi mandabiᷣ ibideꝫ numero.29. car.19
Statutū loquēſ i expſſo in tacito ēt locū hꝫ.qn̄cūqꝫ aliquo in ſtꝛo expſſo aliqd̄ tacitū neceſſario iſeraᷣ ibidē nūero.30. 19.
Statuta pꝛioꝛa ville trāſlate an durent.ſi vna villa in aliam tranſlata fuerit ibideꝫ numero.39. car.19.
Statutū nō hn̄s aliā rōnē.niſi ꝙ ita ꝯditoꝛi placuerit de ſiti ad ſimile non extendiᷣ ibidem numero.45. car.19.
Statutuꝫ quotiens rōne caret de ſimilibus ad ſimilia nō trahitur ibidē numero.46. car.19.
Statuta populoꝝ valent.niſi expſſe per eoꝝ pꝛincipem pꝛohibitum ſit ibidē numero.52. car.20.
Statuto ſi caueaᷣ ꝙ bānitus ipune offēdi poſſit.ſi aliq̄ mlier bānita fuerit.nūqd adulterari poſſit.ēt ſi ipſiꝰ maritus bānitꝰ fuerit in.c.nā ꝯcupiſcentiā.numero.12.de conſti. car.20.
Statuta Italie iudeos fenerari ꝑmittēria leges nō ſunt nec legis vigoꝛem habent ibidē numero.14. car.20.
Statutoꝝ verba ꝓpꝛie intelligi debent ⁊ in qbus dictōibus reſtringibilibus vocabula ipꝛopꝛianda ſūt.vbi alias eoꝝ diſpoſitio valere pōt ibidem numero.37.cū ſeq. car.22.
Statuti diſpoſitione ſi aliqd alterius conſcientie cōmittatur an de ipſius malitia vel imperitia conqueri poterat in.c.ne innitaris.numero.23..de conſti. car.23.
Statutum ſi de iudicis conſcientia mentionē faciat.nunquid ſufficiat ꝙ iudex audiat ⁊ intelligat.⁊ ſi expꝛeſſis verbis nō appꝛobet ibidem numero.24. car.23.
Statuto ſi caueatur ꝙ de debitoꝛis fuga.creditoꝛis dicto ſtetur qualiter intelligatur ibid̄ nūero.33. car.23.
Statutum ſi diſponat ꝙ de cetero matriculā intrātes.xx.ſoluerent an eſſꝫ iniuſtum in.c.cū oēs.n̄.4.de cōſti. car.24.
Statutum qn̄ iniquum dicaᷣ ibidē numero.10. car.24.
Statutum ſi in particularis pſone odium fiat.nūquid ab eo appellari poterit ibidem numero.11. car.24.
Statutum ſi verbis generalibus concipiatur ſi tn̄ conſtat ꝙ in alicuius ꝑuati odium emanauerit.nunquid teneat ibidem numero.12. car.24.
Statutum in alterius pꝛeiudicium factuꝫ.nunquid de mero iure teneat ibideꝫ numero.14. car.24.
Statutū quoad cām ſepe gnāle repiᷣ quoad effectū āt ſpāle.⁊ qd̄ remediū ꝯ̄ ſtatutū iniquū dari poſſit ibid̄ n̄.15. car.25.
Statutum in alterius pꝛeiudicium a populo factum nunqd valeat ibidē numero.16. car.25.
Statuta iniq̄ nūqd ipſo iure nulla exiſtāt.que ſi equa eēnt valida eſſent ibidē numero.19. car.25.
Statutum nunquid valeat ꝙ partes compꝛomittere teneantur ibidē nūero.24. car.25.
Statutū ciuitatis aliciꝰ ſi diſponat ꝙ ſtatutū niſi p ptoꝛē publicatū fuerit non valeat.⁊ in alicuius fauoꝛem ꝯſtitutio fiat neqꝫ publiceᷣ nunquid tenere debeat ibidē nūero.26. car.25.
Statutū in pꝛiuati fauoꝛē factū debita acceptatione interueniente nunqd valeat ibidem numero.27. car.25.
Statutū pꝛiuatoꝝ pſonaꝝ damnū ꝯcernēs nūqd ab aliqua vniuerſitate fieri poſſit ibidem numero.29. car.25.
Statutū ſi verbis generalibus vel p ꝯiecturas aliquas compꝛehendiᷣ.ꝙ in certe pſone odiū factū fuerit.nunqd a tali iniquitate appellari poterit ibidem numero.34. car.25.
Statutum ſi imparitatem ſcandaloſam induceret nunquid valeat ibidem numero.43. car.26.
Statutum idem quod ius cōmune diſponens nunquid valeat ibidem numero.54. car.26.
Statutū nūqd canonici facere poſſint ibid̄ nūero.87. car.26.
Statutū ſup ꝑhēdaꝝ reſidētia ⁊ perceptiōe nūqd ab epō ⁊ capꝉo fieri poſſit ibidem numero.88. car.28.

Statutū epi an valeat: ꝙ per teſtes ſingulares ꝓbeť aliquē eſſe vſurarium manifeſtū ibidē nūero.92. car.28.

Statutū qđ eps cum capituli conſenſu fecit: an eps ſolus reuocare poſſit ibidē numero.93. car.28

Statuta p epm facta an capl̃m vacāte ſede reuocare poſſit. ꝛ qđ in collegijs inferiaꝝ eccleſiaꝝ ibidē nūero.96. ꝛ.98. 29.

Statutum circa charitatiuā ſubſidij epo debiti diminuti onē ſi a caplo vacāte ſede fiat cū iuramēto ꝛ obligatiōe ad penas nūqđ iuramento nō obſtante. ſtatuto ꝛ pena charitatiuū ſubſidium exigi poſſit ibidē numero.99. car.29

Statuta q̄ ↄ̄ eccleſiaꝝ indēnitatē ſūt ex ſuo offō papa reuocare teneť in.c.q̄ in eccleſiaꝝ.numero.5.đ ↄſti. car.30.

Statutum laycoꝝ nunquid tam iure poli q̄ꝫ fori ſeruandum ſit ibidem numero.9. car.30.

Statutum eccleſie nunquid ad laycorum preiudicium valeat ibidem numero.10. car.30.

Statutum laycorum in eccleſie fauorem editum nunquid valeat ibidēꝫ numero.11. car.30.

Statuto ſi caueatur ꝙ illđ qđ actor in iudicio allegauerit reprobandum non ſit: intelligitur ſi allegauerit ꝛ probauerit ibiđ numero.13. car.30.

Statutū ſi diſponat: ꝙ qñ ſine ſui culpa ad inopiā incidat ꝛc. nunqđ tale ſtatutū valeat ibidem numero.15. car.30.

Statuto reuocato illius ſtatuti intuitu geſta nō reuocanť: niſi hoc exprimatur ibidēꝫ numero.28. car.31.

Statutum an diſponere poſſit vel princeps contra ius ciuile reſcribere ibidem numero.56. car.33

Statutum ꝙ bannitus ꝓ homicidio vel alia cā impune occidi poſſit nunquid valeat ibidem numero.57. car.33.

Statutū ſi extat ꝙ bānitus impune offendi poſſit. non intelligiť ꝙ ipius res fureť ibidem numero.60. car.33.

Statutum ſi diſponat ꝙ aliqs ſub rōne vindicte ꝛ nō publici boni rōne offendať nūqđ teneat ibiđ nūero.65. car.33.

Statutū pmittēs ↄſortibus facere vindictā in eū qui ↄſortem offendit nunqđ valeat ibidem numero.64. car.33.

Statuto ſtante ꝙ bannitus impune occidatur nunquid taliter occidens peccet ibidem numero.67. car.33

Statutū đ pluralitate teſtiū pp falſitates euitādas diſponēs licet ↄ̄ ius diuinū ſit nūqđ valeat ibidem numero.70. car.33.

Statutum circa ſolēnitatē in minoris ↄ̄ctu diſponēs. ꝛ ſi iuramētū ſine vlla ſolēnitate interuenerit. ꝙ dolo aut metu preſumať extortū nunqđ valeat ibidem numero.71. car.33.

Statutum ſi contra ius diuinū ſit non valet. neqꝫ reſcriptum valere videť ibidem numero.72. car.33.

Statutū an diſponere poſſit vel princeps reſcribere ↄtra ius naturale vel gentiū ibidem nūero.73. car.33.

Statutum nunquid ab imperatore fieri poſſit in ſui ſubditi preiudicium in his que contra ius naturale vel gentium ſūt ibidem numero.74.cum ſeq. car.33

Statutum principiū ꝙ nullus pater filiūꝫ alimentet nūquid valeat ibidem numero.75. car.33.

Statutum durare preſumiť: niſi reuocatum probeť in.c.cum acceſſiſſent.numero.35.de conſti. car.37.

Statutū contractus de alio loquēs p iſta verba in ſuo robore durēt. nullā ob id vim ↄfert. niſi aliud ſtatutum ꝓpter hoc abrogatum fuiſſet ibidem numero.37. car.37.

Statutum facientes nunquid a ſtatuto a ſuperiore confirmato recedere poſſint ꝛ ad ius cōmune redire non obtenta a ſuperiore licentia ibidem numero.39. car.37.

Statutum capituli a papa confirmatūꝫ inconſulto papa tolli poteſt ibidem numero.42. car.37.

Statuta per ſuperiorem approbata per populum reuocari poſſunt ibidem numero.43. car.37.

Statuta per collegiū artificū facta nō valent. niſi per ſuperiorem confirmentur ibidem numero.44. car.37.

Statuta ab antianis facta ꝛ p papā cōfirmata. qm̄ papalia ſunt ab antianis interpretari nequeūt ibidē nūero.45. car.37.

Statutū ſenatores in pñtia principis ↄſtituti facere nō poſſunt niſi ab eodem ↄfirmeť ibidem numero.46. car.37.

Statutum a populo in preſētia principis factum ꝛ ab eo cōfirmatum ſine ipſius conſenſu per populum reuocari nō poterit ibidem numero.47. car.37.

Statutum in forma ſpecifica confirmatum papale eſſe diciť ibidē numero.48. car.37.

Statuto populi ſi mercatoꝝ ſtatuta cōfirmenť nō dicunť populi qñ ↄfirmatio pmiſſiue ꝛ nō formaliť facta ↄfirmatū non denoiat a ↄfirmāte. ſꝫ a ſpecifico efficiēte ibiđ n̄.49. car.37.

Statuta quorum editio in ſtatuentium arbitrio ſtat mutari poſſunt ibidem numero.49. car.37.

Statuta faciētes lꝫ ea p ſupiorē ↄfirmari fecerint. nihilominus ſine ſupioris licētia illa reuocare pñt ibi.n̄.49. car.37.

Statuta ſua municeps interpretať ibidē numero.49. car.37.

Statuta p ſupiorē ↄfirmata nūqđ ab eo q edit vel a ↄfirmante interpretari debeāt ibidem numero.49. car.37.

Statutū de nūero canonicoꝝ ꝛ ſi p ſolum capl̃m fieri neqt niſi epi ↄſenſus vel papalis ↄfirmatio interuenerit. tñ qꝛ ↄcerni canonicoꝝ fauorē abſqꝫ alicuius licentia tali renūciare poterunt ibidem numero.52.cum ſeq. car.38.

Statutum nunquid ſine ſuperiore confirmatūꝫ ſtare poterit eo caſu quo ſtatuentes de per ſe ſtatuta condere poſſint ibidē numero.54. car.38.

Statutum quod ab inferiori iuriſditionem non habente fit. ſi ipſum ſuperior confirmauerit non ſtatutum ſed priuilegiū dicetur ibidem numero.56. car.38.

Statutū faciētes vel eoꝝ ſucceſſores ſi ſciēter ↄ̄ ſtatutū venerint ipm tollere videnť ibidē nūero.110.cū ſeq. car.40.

Statuto tm̄ temporis momentum adminiculatur quantum decennium conſuetudini ibidem numero.112. car.40.

Statutum in vna parte corrigi non debet. in alia autem nō ibidem numero.116. car.40

Statutū ab eccleſiā cathedrali vel alia inferiori abſqꝫ epi licentia fieri nequit ibidem numero.127. car.41.

Statutum qñcūqꝫ capl̃m circa epi ꝑſonā vel ipſi⁹ iura vel ad cōem eccleſie ſtatū vel in negocijs magnis ꝛ arduis facere velit ipſius conſenſus requiriť. ſecus ſi ſuper rebus exiguis ibidem numero.128. car.41.

Statuti ↄdēdi iuriſditio ꝛ auctoritas pari paſſu ꝓcedunt. ꝛ vno remoto reliquū remoueť ibidē numero.131. car.41.

Statutū in reb⁹ ſuis oēs vniuerſitates facere pñt. modo penalia ꝛ iniqua nō ſint ibidem numero.132. car.41

Statutum monopolium ſapiens ab aliqua vniuerſitate fieri nequit ibidem numero.134. car.41.

Statutū ad obſeruādū habile eē dꝫ ibiđ nūero.134. car.42.

Statuta nunquid ſcholares vel locorūꝫ vniuerſitates facere poſſint ibidem numero.136. car.41.

Statutum filij in criminalibus patrem non ligat. nec inferioris ſtatutum ſuperiorem ligat. nec fratris ſtatutum fratrem ligat ibidem numero.137. car.42.

Statutū eſto ꝙ vniuerſitas facere poſſit tñ ſtatuere nō pōt. ꝙ vnus alteri⁹ ſcholarē nō capiat ibidē numero.138. car.42.

Statutū guelphi ↄ̄ gebellinos fauorē publicū nō aūt ꝓpter priuatū cōmodū facere poſſunt ibidē numero.138. car.41.

Statuta ne monopoliūꝫ ſapiant a poteſtatibus trutinari debent ibidem numero.138. car.42.

Statuta reprobata que ſint ibidē numero.138. car.42.

Statutū a ſpeciarioꝝ vniuerſitate factū. ꝙ ꝓ mortuoꝝ exeqis nullus ſpeciarius cerā dare poſſit. niſi prius p defūcti herede ſpeciario ſatiſfactū ſit. ꝛ ſi aliqs ↄquerať ꝙ a defūcto certūꝫ quid ſub certa pena recipe debebat nō vꝫ ibiđ n̄.139. 42.

Statutū muratoꝝ ꝙ vnus in opere alterius initiato ſe ipedire debeat non valꝫ ibidem numero.140. car.41

Statutū laniarioꝝ ꝙ tm̄ certi homies lane artem facere poſſint non valet ibidem numero.140. car.41.

Statutū ꝙ carnes in certo loco ꝛ nō in alio vēdantur an fieri poſſit ibidem numero.142. car.42.

Statutū vniuerſitas mercatoꝝ ſeruari facē pōt. ꝙ qñ ipſos pānos vēdūt cimatores ꝛ extimatores cum emptorib⁹ venientes ad ↄſulendū de ipſis eijci poſſint ibidē nūero.143. car.42.

Statuta collegia approbata de his q̄ ad eoꝝ iuriſditōēꝫ ſpectāt facere poſſint ibidem numero.144. car.42.

Statutum penale nunquid vniuerſitas facere poſſit ibidem numero.144. car.42.
Statutum quot modis ſumatur ibidē numero.145. car.42.
Statuta mercatorum inter ſe proprie conuentiones ſunt ibidem numero.146. car.43.
Statutum condere nunqd meri,vel mixti imperij vel iuriſditionis ſit ibidem numero.147. car.43.
Statuta penalia:nunqd vniuerſitates pedanee inter ſe facere poſſint ibidem numero.148. car.43.
Statuti verba lʒ gn̄alia ſint tn̄ eos q de ſtatuētis iuriſditiōe nō ſunt non cōprehēdūt ibidem numero.154. car.43.
Statuto ſi caueatur ꝙ nemo alius extra curiam peruſinam trahat ſi quiſpiam aliquem ad epiſcopi peruſini curiam traxerit. in ſtatuti penam non incidit in.c.cum.M.numero.5. de conſti. car.44
Statuto ⁊ ſi caueaꝭ ꝙ bānitus nō audiaꝭ:iſta tn̄ dilatoria ſp opponi poterit ibidē nūero.36. car.48.
Statutum particulare ſeu priuate vtilitatis nutritiuum: contra eccleſie antiquam conſuetudinem publicam vtilitatē ſouentem valet ibidē numero.60. car.50.
Statutū in ꝯctū trāſiens ꝙ reuocari nequeat quō intelligaꝭ ⁊ quomodo priuilegiū ibidem numero.65. car.50.
Statutū p cōe factū p qđ ſe ſinguli de cōi obligāt: ab his qui ciuitatē rexerāt tolli poſſunt ibidem numero.67. car.50.
Statuta oīa ad iſtar ſtipulationū inuēta ſunt ibiđ nu.70. 50
Statuto ſi caueaꝭ ꝙ vſurarius preter vel vltra duos denarios ꝓ libra capere neq̄at:nūqd de duobus denarijs tacite permitti videaꝭ ibidē nūero.75. car.51.
Statuti allegatio de proceſſu nō diſponētis ꝓceſſum nō impedit ibidem numero.98. car.52.
Statutū ſi in eccleſia fuerit vt nouiter in monachū vel in canonicū receptus certū qđ ſoluere teneaꝭ.ſi aliquis ſine aliqua exactiōe receptus fuerit.⁊ nihilominus ſoluit licite recipi nō poteſt ibidē numero.136. car.55.
Statutū diſponēs ꝙ in tali fraternitate nullus recipiaꝭ niſi plus.x.ſoluerit:nūqd licitū ſit ibidē numero.137. car.55.
Statutum ſi qui reuocare voluerint nunqd ſuperioris auctoritas requiraꝭ ibidē numero.144. car.56.
Statuti alicuius diſpoſitione ſi impune bānitos occidere liceat ⁊ pacē cui inimico feci paciſcēdo illū nō offēdere ſub pena ſi poſtea inimicus ille bānitus effectus ſit:pacto nō obſtāte eū offendere potero ibidē nūero.162. car.57.
Statutum ſi diſponat ꝙ quis cum bannito loqui nequeat: an ſi lr̄as ſibi mittat in penā ſtatuti incidat ibiđ n̄.227. car.61.
Statuto ſi caueatur ꝙ doctor actu legens in palatio aduocare nequeat in ſcriptis nihilominus allegationes mittere poterit ibidem numero.228. car.61.
Statuta laycoꝝ ēt ad eccleſiaꝝ commodū clericos uel eccleſias nō ligāt niſi a papa approbata fuerint in.c.eccleſia ſancte marie.numero.1.de conſti. car.64.
Statutū generale laycoꝝ peccatū nō nutriens ſʒ rōnē ꝯtinēs in vtroqʒ foro ſeruari dʒ.dūmodo ſpecifice de eccleſijs vel eccleſiaſticis pſonis nō diſponat.neqʒ contra eccleſie libertatē ſit ibidem numero.2.cum ſeq. car.64.
Statutum in genere non extendiꝭ ad ſpeciē a diſponētis ptā te exemptam ibidem numero.3. car.64.
Statuta laycoꝝ ēt ſimplicia clericos in pꝫimonialib⁹ nō cōprehēdūt ēt ſi ſecularia negocia exerceāt ibidē nu.4. car.64.
Statuto laycoꝝ ſi caueatur ꝙ villē cuſtos malefactores capere teneatur.nunquid tale ſtatutum clericum malefactorē comprehendat ibidem numero.5. car.64.
Statutū ſi gn̄alr̄ loquaꝭ iudex eccleſiaſticus laycū cōpellere pōt vt declaret ꝙ clericū nō cōprehēdat ibiđ nūero.8. 64.
Statutum laycorum clericus pro ſe ſi ſibi fauorabile fuerit adducere poteſt.ſed ſi contra ſe eum minime recipere tenetur ibidem numero.9. car.65.
Statutū ſi diſponat ꝙ inſtr̄m publicū ſine libello executioni mādeꝭ eccl̄iā ⁊ clicos ligare vꝭ.idē ſi diſponat ꝙ teſtū non valeat.niſi inſinuatū fuerit ibidem numero.10. car.65.
Statutū excludēs fœias ab inteſtato pp maſculi exiſtētiā in clerico ēt locum habebit ibidem numero.12. car.65.
Statutū ſi de ſūmaria cognitiōe diſponeret.vel de alio mō ꝓcedendi. vel de beneficio petēdi cām cōpromitti,tale bn̄ficiū clericis nō ſoluētibus non cōpetit ibidē nūero.15. car.65.
Statutū ſi diſponat.ꝙ frater fr̄is filias excludat nūqd frēm clericū cōprehēdat vt ſtatuti bn̄ficio gaudeat ibidē n̄.16. 65.
Statutum laycorum aſſerens forenſes nō comprehendit ibidem numero.19.cum ſeq. car.65.
Statutū generale p modū priuilegij loquens clericos cōprehēdit ibidē nūero.21.⁊ numero.23.cū ſeq. car.65.
Statutis fauorabilib⁹ laycoꝝ nūqd clerici gaudere poſſint qn̄ ſtatuta illa certā legē apponūt ibiđ nūero.24. car.65.
Statutū ⁊ conſuetudo a pari iudicanꝭ.⁊ quid ſtatutū ⁊ conſuetudo ſit ibidē nūero.25. car.66.
Statuta pp̄ls mediate impatori ſubiectus iuris pmiſſione ſine impatoris ꝯſenſu facere pōt.ſecus in̄ pp̄ls tpaliter dn̄o pape imediate ſubiectus ibidem numero.26. car.66.
Statutū dictās ꝙ in cāis ſup guarētigie inſtr̄ni vertētibus ſūmarie ꝓcedaꝭ.intelligiꝭ ēt ſi hypothecaria agaꝭ que ſe ad debiti ſecuritatem hʒ ibidē numero.31. car.66.
Statutū laycoꝝ ſi diſponat ꝙ minor.xviij. annis ſine curatoris auctoritate teſtamētū facere nequeat. ſi de iſto teſtamēto coram epiſcopo queſtio fiat.quoniā in eodem cuidam clerico legatum factum fuerat.nunquid clerico an iuri communi ſtandum ſit ibidem numero.56. car.68.
Statuta laycoꝝ ſi papa generalr̄ approbauerit pp hoc non vꝭ approbaſſe ſtatuta.que ꝯ eccleſie libertatē tendunt.niſi expreſſe approbauerit ibidem numero.57. car.68.
Statuto ſi caueaꝭ ꝙ appellatus ſup appellatiōe vſqʒ ad certum tp̄s ꝓcedere teneaꝭ.aliās appellatio deſerta ſit.vꝭ intelligi ſi aduerſariū citauerit.⁊ ſi ad reliquū proceſſum deuentū non fuerit ibidem numero.63. car.68.
Statuto ſi caueaꝭ ꝙ qcūqʒ dixerit ab aliqua ſnīa appellādū īfra.xx.dies appellare debeat ⁊ infra.xx.ꝓſeq non dicit ꝓſeq ex q̊ ꝑtē citari nō fecit.⁊ ſi libellū dederit ibiđ n̄.63. car.68.
Statuto ſi caueaꝭ ꝙ appellās infra.x.dies cām ꝓſequi teneatur veniendo ſolū ad iudiciū proſequi nō intelligiꝭ.ſʒ expedit vt citatio fiat ibidem numero.64. car.68.
Statuto ſi caueaꝭ ꝙ regimen de ꝓceſſu pēdente ſe impedire nequeat ſi inq̄ſitio formata ſit ⁊ in libro poſita anq̄ʒ reus citareꝭ potuiſſe non dicitꝭ ibidem numero.68. car.68.
Statuto ſi caueaꝭ ꝙ licentiatus totum codicē legere teneaꝭ ſtatuto ſatiſfactum non eſt.ſi vna die totum codicem legat ibidem numero.96. car.70
Statuto municipali ſi clicus ꝯ creditorē p triēnij pſcriptiōē tutus fuerit.ſi cleric⁹ factus ſit.an iſti⁹ ſtatuti virtute in curia ep̄ali ſe tueri poterit ibidem numero.110. car.71
Statutū ſi.x.ānoꝝ pſcriptionē inducat adijciēs ꝙ obligatio ipſo iure tollaꝭ an eccleſia layci debitrix illius ſtatuti vigore ſe tueri poterit ibidem nūero.112. car.71.
Statutum laycorum nunquid diſponere poſſit ꝙ prior fraternitatis laycorum relicta ad pias cauſas exigere poſſit ibidem numero.115. car.71.
Statutū rector cū vniuerſitate facere pt vt nemo doctoreꝭ niſi rectori pſteꝭ in.c.ex lr̄is.numero.8.de conſti. car.72.
Statutū aliqđ an ciuitas in clericos facere poſſit ⁊ ſi in ipſos nullā iuriſditionem habeat ibidem nūero.12. car.72.
Statuto ſi caueaꝭ ꝙ in maleficijs re⁹ ter citari debeat an vnica citatio ꝓ tribus pemptorie ſufficiat ibiđ nu.16. car.72.
Statutū ſi diſponat ꝙ qs in bāno ponaꝭ pcedētib⁹ duab⁹ citationibus ⁊ tot dierū pro qualibet vnica citatio pro oībus dari non poterit ibidem numero.20. car.73
Statutū ſi diſponat ꝙ inſtātia p duoꝝ mēſiū lapſū pereat niſi p actorē nō ſteterit.ſi ſemel actor iudicē vt ſnīam ꝓferat interpellauerit.nūquid ſufficiat ibidem nūero.24. car.73.
Statutū penale in dubio ex ꝯtumacia ad ꝯtumacie mēſurā tēporale eſſe cenſeꝭ ibidem numero.40. car.74.
Statutum permittens ꝙ percutiens clericū quinqʒ ſolidos ſoluat non valet cum pena delicto conformis non ſit ibidem numero.41. car.74.

Statuto ſi caueatur ꝙ faciens certum delictum capitis pena puniatur: nunquid in illum delictum decidenti caput amputari debeat ibidem numero.58. car.75.
Statuto ſi caueat ꝙ pro tali delicto pena centum vel arbitraria imponatur iudex ſimilem penam nõ aũt capitalem imponere debet ibidem numero.60. car.75.
Statutũ ſi diſponat. ꝙ ſi quis aliquid p vim padue exterit arbitrio poteſtatis in mille puniat extra pecuniarũ genus arbitrari non poterit ibidem numero.61. car.75.
Statuto ſi caueat ꝙ cõmittẽs tale delictũ puniat in mille vel alia pena ptãtis arbitrio imponi nõ poterit. niſi pena prime ſimilis vel par excedẽs fuerit ibidem numero.62. car.75.
Statutũ ſi dixerit ꝙ in maleficijs ptãs arbitriũ hẽat in quolibet dolo arbitriũ habebit ibidẽ numero.71. car.76
Statutũ ſi diſponat ꝙ maleficiũ cõmittẽs tanta pena puniat ſi aliqs doloſe dilapidauerit: iſte dolus maleficiũ vocat ⁊ ipſum ſtatutũ locũ hẽbit ibidem numero.72. car.76.
Statuto ſi caueat ꝙ ex maleficio cõdẽnatus ipſe occidi poſſit nũqd de cõtumace intelligitur ibidẽ numero.83. car.76.
Statutum ſi dictauerit ꝙ contumax in quarto pluri cõdemnetur ſi iſtud plus non ſoluat mortis pena non incurritur ibidem numero.84. car.76.
Statutum in materia iuris vel conſuetudinis diſponens iuris limitationes ⁊ declarationes a iure expreſſas recipit ibidem numero.91. car.77.
Statutũ laycorum ſi de ſacrilegio mentio fiat ſtricte ſm ius ciuile intelligitur ibidẽ numero.93. car.77.
Statutũ in terris tpaliter pape ſubiectis ad iuris cõis terminos reducit ibidem numero.95. car.77.
Statutum ſi diſponat ꝙ nullus vſq ad tertiũ gradũ officialẽ ſibi cõiũctũ eligat de gradu ſm ꝙ a lege ciuili nõ aũt a lege canonica capit ibidem numero.96. car.77.
Statutum nõ ad propriã ſtatuentium vtilitatem ſed eccleſie fieri debet quo caſu ſucceſſor ratum habere tenet aliter nõ in.c. ex parte.numero.6.de cõſti. car.78.
Statutum ambiguum in cauſis allegari non debet in.c.quã. numero.10.de conſti. car.80.
Statutum ſi diſponat ꝙ iudex infra menſem ſniam expedire debeat: ſi ſniam obſcurã ⁊ ambiguam tulerit. ſtatuto minime ſatiſfeciſſe videt ibidem numero.13. car.80.
Statutum ſi diſponat ꝙ ſi quis delictum cõmiſerit. tali pena puniat. non cõprehendit ille. q ante illud ſtatutum delictũ cõmiſerat ibidem numero.25. car.81.
Statutum p verbum pñtis temporis vel preteriti diſponens quomodo intelligat ibidem numero.27. car.81
Statutum ſi diſponat ꝙ iudex de facto oẽs vẽditiones p minores factas reſcindere debeat. ſi poſt ſtatutum per ipſos minores venditiones alique facte fuerint nũquid iudex eas reſcindere poterit ibidẽ numero.18. car.81.
Statutum ſi fiat ꝙ maſculus in ſucceſſionibus ab inteſtato femie pferat. ſi in tali ſtatuto adijciatur ꝙ ad preterita trahatur eum ẽt cõprehendet q ante ſtatutum relictis maſculis ⁊ femina teſtamẽto nõ cõdito mortuus fuerat ſi femina teſtamẽti tempore nondum portionem ſuã habuerit nec ſuper ea trãſegerit ibidem numero.37. car.82.
Statutũ ſi dictat ꝙ bãnitus cãcellet de bãno certã quãtitatẽ ſoluẽdo an tale ſtatutũ in bãnitis nedum teſtamẽti tpe ſed ẽt poſt locum habeat ibidem numero.38. car.82.
Statuta declarantia conſtitutiones cõtra libertatem eccleſie factas eſſe nullas nunquid ſtatuta preterita comprehendãt ibidem numero.39. car.82.
Statutum nouum ſi diſponat ꝙ bone fidei poſſeſſor annorũ quinq ſpacio preſcribat poſſeſſio ſibi ante ſtatutum proderit ibidem numero.44. car.83.
Statutum ſi diſponat ꝙ inſtrumentum guarentigie ſine libello executiõi mãdet ⁊ ꝙ nulla niſi ſolutionis exceptio admittatur nũquid tale ſtatutum ad guarentigie inſtrm ante ſtatutũ factũ trahatur ibidem numero.46. car.83.
Statutũ ſi dictauerit ꝙ vir dotis dimidiã lucretur vxore in mrimonio ſine liberis pmortua. an vir dimidiã lucrari debeat ſi vxor ſine liberis poſt ſtatutum moriat ibidẽ nũero.47. 83.
Statuto alicuius loci maleficium aliqđ puniẽte nũqd ibidem poſt ſtatutũ domicilium contrahens poſt tale maleficiũ commiſſum puniri debeat ibidem numero.50. car.83.
Statutum ſi diſponat ꝙ bãnitũ capiens ⁊ illũ in fortia cõis preſentans a cõmuni premium habeat. ſi ante ſtatutum bãnitũ ceperit ⁊ poſt conditum illum tantũ preſentauerit nũquid premium ſortiat ibidem numero.53. car.83.
Statuto ſi caueat ꝙ femine veſtimẽta ſerica portare neqãnt nũqd vetera retro facta portare poterint ibidẽ n.54. car.83.
Statuto ſi caueat ꝙ bãnitorum vxores ⁊ filij in ciuitate ſtare nequeant an poſt ſtatutum ⁊ bannum nati in ciuitate ſtare poſſint ibidem numero.55. car.83.
Statuto ſi diſponat ꝙ ſi qs pro republica tale qd fecerit magnũ premiũ habeat. ⁊ ab illa republica bãnitus ille tale faciat. illud cõſequi debet. q2 inhabilis p reipublice vtilitate habilis habet in rubrica numero.60.đ reſcrip. car.86.
Statutum ſi diſponat ꝙ quilibet de homicidio reſcriptũ impetrare poſſit. an tali ſtatuto ſtãte minus legitimus impetrator admittatur ibidem numero.64. car.86.
Statutum in materia cõi loquẽs ſm cõmune ius intelligi debet ibidẽ numero.64. car.86.
Statuti vba aliqd operari debent ibidẽ nũero.65. car.86.
Statutum a iure municipali vel gentiũ interpretationem recipit ibidẽ numero.66. car.86.
Statutum ſi id qđ ius cõmune diſponat an ipſum tollere videatur ibidem numero.40. car.89.
Statutũ ſi diſponat idẽ qđ ius cõe. an iuri cõi ſublato ſtatutũ ſublatum videat ibidẽ numero.54. car.90.
Statuta mercantie ſi conſules ſeruare iurauerint nunquid ſi nõ ſeruãt ſtatuta idẽ qđ ius cõe continentia ad periuriũ obligentur ibidẽ nũero.56. car.90.
Statuti forma ſi qs in eãdẽ penã que de iure cõi irrogat condemnat infamis non eſt ibidem numero.57. car.90.
Statuto aliquo ſi caueat ꝙ antiani cõ ius cõe diſpenſare poſſint ſi cõ tale ſtatutũ aliud aliquod ſtatutum concordans ſe cũ iure cõi extaret. nunquid contra huiuſmodi ſtatutum antiani diſpẽſare poſſint ibidẽ numero.58. car.90.
Statutum ſi diſponat ꝙ victus victori in expẽſis condemnetur. vt plus ꝙ de iure cõmuni ſit habeat intelligitur ibidem numero.62. car.91.
Statutum ſi diſponat ꝙ volens accuſare de falſo non audiatur niſi prius de omnium expenſarum refectione ſatis dederit ſi in cauſa iſtius ſatiſdatiõis vigore ſuccubuerit cũ an ſumptibus condemnari debeat etiam ſi litigandi iuſtam cauſam habeat ibidem numero.63. car.91.
Statutum ſi diſponat ꝙ nulla preſcriptio minori currat. tale ſtatutum ad ius cõmune addit. ⁊ ſm eum operatur ibidẽ numero.64. car.91.
Statutum de homicidio loquens in qualificato homicidio locum non habet ibiđ nũero.69. car.91.
Statutũ ppli potẽtius ꝙ pactũ puatorum eſt ibiđ n.71. car.91
Statutum ſcđm idem qđ primum diſponens vinculum addit ibidem numero.73. car.92.
Statuto generali ſi onera imponantur. ⁊ princeps alicui immunitatem conceſſerit an ipſius priuilegium tollatur ibidẽ numero.77. car.92.
Statuto generali alicuius ciuitatis ſi caueatur. ꝙ forenſis illo in territorio bona imobilia acquirere non poſſit. ſi ibidem aliud ſtatutum diſponat ꝙ maritus vxore in matrimonio pdecedẽte dotem lucretur. ⁊ forenſis aliquis vxorem de illa ciuitate acceperit. ⁊ ab ipſa dotem in rebus imobilibus conſiſtentem habuerit nunquid ea in matrimonio mortua forenſis dotẽ i rebus imobilibus cõſiſtẽtẽ agrere poterit ibiđ n.85. car.92
Statutũ ſi diſponat ꝙ ſi in ciuitate de nocte furtũ cõmiſſum ſit p loci cuſtodes emẽdet. ſi poſtea ſtatutũ factũ fuerit. ꝙ ſi furtum de nocte cõmiſſum ſit emẽdet p oẽs de ciuitate an vnum ſtatutũ p aliud corrigat ibidẽ numero.86. car.92.
Statutum ſi diſpoſuerit ꝙ ſnia infra certum terminum non obſtante aliquo alio ſtatuto executiõi mandet an ſnia in qua
conſtat

conſtat primi ſtatuti formam non ſeruatam fuiſſe executioni mandeť ibidē numero.87. car.92.
Statuto aliquo ſi caueať ꝙ iudex inferēdo bānū ꝯ delinquē tē certā formā ſeruare teneať. Alio aūt caueať: ꝙ ſi ptās bannitū acceperit infra dierum triū terminū illū decapitare debeat nulla exceptione vel defenſione audita vel admiſſa ſi ptās aliquem ad capitis penā bāniat primi ſtatuti forma nō ſeruata poſtea ad certū terminū ille bannitus captus fuerit nūqd per ſcōm ſtatutū decapitari poterit ibidē numero.88. car.92.
Statuto vno ſi caueať ꝙ minor ex precepto ſine certa ſolēnitate obligari nō poſſit. alio aūt caueať ꝙ ꝯ pceptū quod executioni mādeť nihil opponi poſſit: ſi minor ex ſtatuti ſolennitate ſine precepto ſe obligauerit: ⁊ opponatur ꝙ nihil in executione opponi poſſit nunquid talis diſpoſitio valeat ibidē numero.89. car.92.
Statutum vnum ſi diſponat ꝙ poteſtas de tali falſitate infra menſeȝ inquirere debeat. Aliud vero diſponat ꝙ de omnibꝰ falſitatibus poteſtas infra.x.annos inquirere poſſit nunquid illud ſtatutum de.x.annis in illa falſitate locum hēat: in qua de alio tpe in alio ſtatuto puiſum fuerit ibidē nūero.90. 92.
Statutum vnum ſi prouideat ꝙ teſtes contra magnates de falſo reprobari nequeant. Aliud vero diſponat ꝙ contumax pro confeſſo habeatur: an ſi contra tales teſtes iudex de falſo inquiſierit ⁊ contumaces fuerint pro confeſſis habeantur ibidem numero.91. car.92.
Statuto ſi caueatur ꝙ pater filie quartā bonoꝝ ſuoꝝ partem relinquere teneať. Aliud vero ꝙ teſtamentum in quo pater filie legittimam integrā non reliquerit: nullū ſit ſi pater filie quintam bonorum partem reliquerit nunquid tale teſtamē tum nullum ſit ibideȝ numero.92. car.92.
Statuto vno ſi caueatur ꝙ ſnie de antiquoꝝ conſilio ferantur. Aliud aūt ꝙ ſnia ſtatim executioni mandetur: niſi apparuerit ꝙ de antiquorum conſilio lata fuerit nunquid executioni mandabitur ibidē numero.93. car.92.
Statutum vnū ſi diſponat ꝙ ſnie in cauſis pupillorū late per artium priores dūtaxat executioni mandentur. Aliud aūt ꝙ ſnie a centum libris ſupra per poteſtatem dūtaxat executioni mandenť ſi ſnia pro pupillo in libris centum lata fuerit quis horum exequi debeat ibidem numero.94. car.92.
Statutum ſi diſponat ꝙ reformationes preciſe ſeruari debeant. quomodo verbum preciſe intelligi debeat in.c.ex parte. numero.9.cum ſeq.đ reſcrip. car.94.
Statutū ꝙ preciſuȝ ſit qūo intelligať ibiđ nūero.11. car.94.
Statutum ſi diſponat ꝙ accuſatus accuſatiōi preciſe rñdere teneať ſibi tamen exceptione reſeruata. ſi ipſe incōpetētis iudicis exceptioni opponat an talis exceptio ad conteſtationeȝ impediendam admittatur ibidem numero.13. car.94.
Statutum ſi diſponat ꝙ iudex ſtatuti formam prout ad litteram iacet ſeruet. ſaluo ſemper intellectu intelligitur ibidem numero.14. car.94.
Statuto ſi caueať ꝙ aduocato pro republica abſente tempꝰ nō currat ſi ante litē conteſtatam ſe abſentauerit ſtatuti bñficio gaudebit ibidē numero.9. car.95.
Statuto ſi caueať ꝙ cōpromiſſo petito arbitri eligi debeant nūqd cauſe iudex ante arbitroꝝ electionē ad vlteriora procedere poſſit in.c.ceteꝝ.numero.27.de reſcrip. car.96.
Statutum ſi diſponat ꝙ bannito non reddatur ius ſi banni tempore iura ei ceſſa fuerint nunquid ceſſio conualeſcat ibidem numero.35. car.97.
Statutum ſi diſponat ꝙ percutiens aliquem in platea capite puniatur in eo qui in pallatio dominorum percutit locum habebit pari modo ſi ſtatutum percutientem in gulla puniat in percutiente in maxilla locum habebit in.c.inter ceteras. nūero.32.de reſcrip. car.99.
Statutum non valet ꝙ dicto teſtis malā cām reddentis ſteť in.c.ſi quando.numero.33.de reſcrip. car.100.
Statuti diſpoſitione ſi poteſtas de iure ⁊ de facto arbitrium habeat teſti malam cauſam dicti ſui aſſignanti fidem adhibere non poteſt. ſed ſi rōnem ſucceſſiuam non autem neceſſariā reddit ſic ibidem numero.26. car.100.
Statuta ꝑ rōne volūtatē habēt ibidē nūero.40. car.100
Statutū ſi dictauerit ꝙ bānitus audiri nō debeat. ſi bānitus in ius aliquē citauerit nūqd cōpere teneať vbi ēt qd de excōicato in.c.cū ordinem.nūero.45.cū ſeq.đ reſcrip. car.102
Statuta aliqua corrigi nō poſſunt ēt ſi generalis ptās ad corrigendū ſtatuta data fuerit ibidem numero.64. car.103.
Statuta que ipē ptās obſeruare iurauerit ex noua ſuperuenienti cā contrauenire poterit ibidem numero.65. car.103.
Statutum cuȝ non pōt cōprehēdere niſi vnicā pſonā non valet ibidem numero.71. car.103.
Statuti diſpoſitione ſi poteſtas collateralem doctorem ducere teneatur de doctoratu fidem facere tenetur in.c.eam te. numero.4.de reſcrip. car.104.
Statutuȝ ſi diſponat ꝙ ille qui notarius appellatur decurio eſſe non poſſit. ſi aliqs ſemel in matricula notariorum deſcriptus fuit ⁊ poſtea ſe cancellari fecerit. nihilominus decurio eē nō poterit ibidē numero.18. car.104.
Statuti propriuȝ eſt futura concernere in.c.ad hec. numero 15.de reſcrip. car.113.
Statuta terraꝝ nunquid ꝑpter malā latinitatem viciēť in.c. ad audientiam numero.47.de reſcrip. car.116.
Statutum potius contractui qꝫ voluntati vltime equiperať ibidē nūero.48. car.116.
Statutū ſi dixerit ꝙ ꝑ vulnere illato cētū ſoluať aliogn inferenti manus amputeť ſi ſoluere nō potuerit qñ nō poſſe delinquēs dicať in.c.ſciſcitatus.nūero.19.de reſcrip. car.122.
Statutum ſi diſponat ꝙ officiales ſup ſtudio doctores cōducere poſſint nūquid aliis quattuor requiſitis eos ꝯducere poterint ibidem numero.104. car.126.
Statutū ſi diſponat ꝙ cāe dubie cōpromitti debeāt qūo intelligi debeat in.c.paſtoralis.numero.7.de reſcrip. car.126.
Statuto ſi caueať ꝙ ꝯſanguineoꝝ cauſe in agnatos compromittanť nūqd ipm cōpromiſſum ipſi agnati de iure cōi acceptare teneanť ibidem numero.53. car.129.
Statutum aliquod ſi alicubi locoꝝ fuerit ꝙ oēs comitatenſes de qualibꝫ porta cōmuni frumentum apportare teneanť ꝙ cōmune in illa porta habꝫ. Aliud autem ſtatutum ſpeciale fuerit vt comitatenſes de caſtro foſſati frumentuȝ quod in caſtro foſſati habent cōmuni apportare teneanť. an illi đ porta primi ſtatuti vigore ad portandum adiuuare teneanť ibidem numero.37. car.132.
Statutuȝ an rōnabile dicatur iudicis arbitrio ſtatur in.c.ſedes.numero.89.de reſcrip. car.137.
Statuto ſi caueatur ꝙ ambulans cum armatorum multitudine capitis pena puniatur ſi quis cum armatis quattuor ad expugnandum caſtrum iuerint an cum multitudine iuiſſe dicatur ibidē numero.169. car.140.
Statuto ſi dicať ꝙ nullus apothecā poſſidēs tāqꝫ ſuſpectus capiať. an villiſſimam apothecā poſſidens capi poſſit in.c.cū adeo.numero.25.de reſcrip. car.144.
Statuto ſi caueať ꝙ forenſis bona mobilia in ciuitate acqrere nequeat. ſi ipſa bona mobilia emerit. ſꝫ añqꝫ ſibi realis traditio facta fuerit cuius effectus fuerit an vēditōis vel emptionis tempus attendi dꝫ ibidem numero.31. car.144
Statuto ſi caueatur ꝙ qui in ciuitate per.x. annos ſteterit vt ciuis tractetur an infra illud tempus vt ciuis tractabitur ibidem numero.34. car.144.
Statutum ſi diſponat ꝙ ad actoris petitioneȝ reus pſonaliť citari debeat. intelligiť ꝙ talis citatio ad ipſius domū incipere debeat in.c.cāmqꝫ.numero.11.de reſcrip. car.146.
Statutum ſi diſponat ꝙ victus victori in expēſis condemneť intelligitur ſi victus legittimam litigandi cauſam habuerit ibidem numero.12. car.146.
Statutum ſi diſponat ꝙ allegatiōi ⁊ ꝓbatiōi actoris ſtetur nūqd allegare ſufficiat ibideȝ numero.13. car.146
Statutum ſi diſponat ꝙ de homicidio iudex iuxta ſuuȝ arbitriū requirendi ⁊ procedendi licentiaȝ habeat nūqd habeat mādatum pronunciandi ſm iuris formam. vel ſm ſuuȝ arbitrium ibidē nūero.35. car.147.
Statutū diſponēs ꝙ bānitū receptans puniať an in receptā

te bānitū cognatū ſuū locū habeat ibid nūero.111. 149.

Statutū ſi diſponat ꝙ inſtrī executio ꝯ heredē ſicut ꝯ defunctū fiat quō intelligat ibidē numero.112. car.149

Statutū ſi diſponat ꝙ nō ſoluētibus collectas ius nō reddat ſi aliqs nō ſoluerit: ex eo qꝛ patrimoniū ſuū collapſum fuerit nūqd ei ius reddi debeat ibidem numero.113. car.149

Statutum ſi diſponat ꝙ bannum contra heredes legata nō ſoluentes detꝫ intelligit niſi heredes inuentarium confecerint ibidē numero.115. car.149.

Statutum ſi diſponat ꝙ preſcriptio.x.annorū: oibus qui ſua debita exegerint. currat an talis preſcriptio filio et familias currat ibidem numero.116. car.149.

Statutum ſi diſponat ꝙ inſtrm ꝯfeſſionatum per debitorum incarcerationē executioni mandet: intelligit niſi bonis cedere voluerit ibidem nūero.117. car.149.

Statutum ſi diſponat ꝙ decedēti ab inteſtato ꝯſanguinei a linea paterna ſuccedant ſi quiſpiam habens fratrem patruelē tm̄ deceſſerit. ⁊ alterum ex vtroqꝫ parente quomodo intelligatur ibidem .nūero.118. car.149.

Statutum quod indefinite loquit p ius cōmune diſtinguitur ibidem numero.119. car.149

Statutum ſi dixerit ꝙ heres contra factum patris venire nō poſſit nunquid inuentarium filio heredi proſit ibidem numero.121. car.149.

Statutū ſi dixerit ꝙ de homicidio quilibꝫ accuſare valeat an inhabilis cōprehendat ibidem numero.122. car.149.

Statutum diſponens ꝙ frater in ſucceſſione ſororē excludat quomodo intelligat ibidem numero.123. car.149.

Statuti ſi certa mens ⁊ ipſius qualitas habeat precise ſeruari debet ibidē numero.119. car.149.

Statutū ſi diſponat ꝙ ſi quis occiderit occidatur doloſe intelligitur ibidē nūero.130. car.149.

Statutum ſi dictauerit ꝙ primogenitus ſuccedat quomodo intelligatur ibidem numero.131. car.149.

Statutum ſi dixerit ꝙ exiſtētibus maſculis feīa nō ſuccedat ab inteſtato niſi in dote: facto vero teſtamēto non ſuccedat niſi quatenus ei teſtator relinquendū duxerit: quomodo intelligatur ibidem numero.132. car.149.

Statutum aliquod ſi diſponat certam formam apponi debere in ſnia: aliud aūt ſtatutum dicat: ꝙ ſnia infra certum tempus aliquo ſtatuto non obſtante executioni mandetur. an ſententia in qua ſtatuti forma ſeruata non eſt executioni mādari poſſit ibidem numero.134. car.149.

Statuto aliquo ſi diſponatur ꝙ ſententia de ancianoꝝ conſilio feratur: Alio vō caueat. ꝙ ſnie executioni mādent. nūqd abſqꝫ eo qđ appareat ꝙ de ancianoꝝ cōſilio date fuerit. executioni mādari poterint ibidem numero.135. car.149.

Statutum ſi diſponat ꝙ ꝓ litteris cambij debitor carcerari poſſit quomodo tale ſtatutum intelligat ibid n.136. car.149.

Statuto ſi caueat ꝙ publici inſtrī executio ita contra heredē ſicut contra defunctum fiat intelligitur niſi inuentarium fecerit ibidem numero.137. car.149.

Statutum ſi dixerit ꝙ abſoluto accuſatore de crimine falſi expenſe reficiantur. licet in abſolutoria de expenſis nulla mētio facta fuerit nunquid eas accuſatus petere poterit ibidem numero.140. car.149.

Statutum ſi dictauerit ꝙ victus victori in expēſis ꝯdemnet que cōmoda habebit ibid nūero.141. car.149.

Statuto ſi caueatur ꝙ condemnato de homicidio niſi infra certū tempus ſatiſfecerit caput a ſpatulis amputetur an dando fideiuſſores vel pignora ſatiſfeciſſe videatur ibidem numero.144. car.150.

Statutum ſi dixerit ꝙ.x.annorum ſpacio dñium preſcribat poſito ꝙ de iure cōmūni vtile dominiū preſcriberet quomodo intelligatur ibidem numero.146. car.150.

Statutum ſi dictauerit ꝙ adulter nullum ꝯtum ſine propinquoꝝ ꝯſenſu facere poſſit. nunqd circa bona aut perſonas intelligi debeat ibid nūero.148. car.150.

Statutum ſi dixerit ꝙ ſi quis de crimine de nocte commiſſo accuſatus fuerit per ſolam famam per teſtes probatam condemnari poſſit. ſi contra aliquem de notorio crimine inquiratur ⁊ fama per tres teſtes probetur nunquid quoad inquiſitionem ſufficiat ibidē numero.149. car.150.

Statutum ſi diſponat ꝙ heres inſolidū teneatur quomodo reſtringatur ibidem numero.150. car.150.

Statutum ſi dixerit ꝙ quilibet cuiuſcūqꝫ ſtatus ⁊ conditōis ⁊c̄. nunquid inhabiles preter furioſos infantes ⁊c̄. comprehendat ibidem numero.152. car.150.

Statutum priuilegiatiuum vt aliquid addat intelligi debet ibidem numero.154. car.150.

Statutum ſi actorem litigantem ſatiſdare compellat. an ſi pauper ſit iuratoriam cautionem preſtando excuſetur ibidē numero.164. car.150.

Statutum ſi diſponat ꝙ aliquis non audiatur exceptio litis ingreſſus impeditiua oritur in.c.conſtitutus. numero.31. de reſcrip. car.152.

Statutum licet iuratum non ſit. tm̄ de ſtatuto mentionē facere neceſſum eſt ibidem numero.54. car.153.

Statutum non dicit eſſe ſimplex ſed qualificatum qñcūqꝫ ipſi iuramentum addat ibid numero.57. car.153.

Statutū vbi ex aliquo actu inualidat ſi dubitet an ſtatutum actū preceſſerit aut eꝯ dicēti ſtatutū preceſſiſſe probādi onus incumbit ibidem numero.109. car.155.

Statuto ſi caueat ꝙ ꝯcordia nō valeat niſi ꝯcordie inſtrm in iudicio infra octo dies producat. ſi ruſticus aduocati errore in eo termino inſtrm non produxerit nunquid excuſetur in.c. ſuper litteris. numero.68.đ reſcrip. car.158

Statuta in ciuitate ſicut et conſuetudines iuris cōmunis loco habeatur. ibidem numero.163. car.161.

Statutū ſi diſponat ꝙ nemo frumentū de comitatu extrahere poſſit ſi aliqs accuſatus fuerit ⁊ in libello petat ipm ſm ius cōe ꝯdemnari quō intelligat ibid nūero.165. car.161

Statutū ſi diſponat ꝙ in ꝯtu minoris ꝓ forma ꝓpinquoꝝ ꝯſenſus requirat. ſi quiſpiā cū minore ꝯhat. ⁊ ꝯhētes ꝯſentiant ꝙ propinquorum conſenſus nō interueniat. nūquid talis cōtractus teneat ibidem numero.169. car.161.

Statuta iurata in generali ſtatutorum expreſſione non veniunt ibidē numero.188. car.162.

Statuto ſi caueat ꝙ ex ꝯtu ſoluat gabella. alias ꝯtus nullus ſit ſi de nō ſoluta gabella opponat. ⁊ iudex in principali cauſa procedat an ad validandum proceſſum in cā principali ſuper ſolutione tacita pronūciatio ſurgat. ſi gabella ſoluta non fuerit ibidem numero.256. car.164.

Statuto florētino licet caueatur ꝙ minor ſine mondualdi conſenſu contrahere nequeat. ſed tamen contraxit ⁊ vtiliter abſqꝫ illa ſolēnitate actus valebit ⁊ tenebit in.c. edoceri. numero.64.đ reſcrip. car.169.

Statutum abbatis ⁊ cōuentus quo cauet ꝙ ſingulis monachis cā murmuratiōis euitande aliquid pro veſtimentis detur valet ⁊ tenet ibid nūero.73. car.169.

Statutū ſi dictauerit inſtrumentū publici notarij manu ſcriptum ⁊c̄. an in exemplato locum habebit in.c.cū dilecta. numero.50. de reſcrip. car.171.

Statutum ſi diſponat ꝙ offenſus de offendente vindictam facere poſſit. an etiam ipſam per ſubſtitutum facere poterit ibidem numero.51. car.171.

Statuto ſi caueat ꝙ ſi quis ſuis manibus aliquē occiderit. certa pena puniat. ſi quiſpiam. aliquē occidi fecerit. an in penam ſtatuti incidat ibidem numero.52. car.171.

Statuto ſi diſponat ꝙ ꝯtumax in bāno ponat in quo ei octo dieꝝ terminus per iudicē aſſignet. infra quem niſi comparuerit pro confeſſo habeat. nunquid iſtum terminum diminuere aut prorogare poſſit ibidem numero.109. car.174.

Statutum ſi diſponat ꝙ teſtis dictum non valeat. niſi de cauſa ſcientie interrogatus fuerit ſi ipſe teſtis cum cauſa ſcientie abſqꝫ eo ꝙ interrogatus fuerit dictum ſuum ꝯcludat an ipſi9 dictum valeat ibidē nūero.115. car.174.

Statutum ſi ſuperior confirmet clauſulam decreti apponendo inferior ipſum reuocare aut interpretari minime poterit ibidem numero.121. car.174.

Statuto ſi

Statuto ſi caueaꝛ ꝙ contra magnates ſola fama ſufficiat. famam contrariam magnas probare debet in.c.cum ꝯtingat numero.14.de reſcrip. car.178.

Statuto ſi caueatur ꝙ arbitri ſententia qualiſcunqꝫ fuerit. executioni mandetur intelligitur ſi ille arbiter eſſe potuerit. ibidem.numero.29. car.179.

Statuta ſi euidentem probationem requirant an in inſtro liquido ⁊ publico verificenꝛ ibidē.numero.38. car.179.

Statuto ſi caueatur ꝙ inſtrumentum publicum executioneꝫ paratam habeat vtrum tacita ſtipulatio que in inſtrumento publico expreſſa non eſt.ſed ex mente colligitur executionem paratam habeat ibidem.numero.41. car.179.

Statuto ſi caueatur ꝙ omnes cauſe compromittantur.ſi cōpromiſſum factuꝫ fuerit ⁊ expirauerit an iterato fieri debeat in.c.olim.numero.7.de reſcrip. car.182.

Statutum ſi de compromiſſis fiendis diſponat.an ſtatuto ſatiſfactum dicatur ſi primum compromiſſum finitum fuerit. ibidem.numero.8. car.182.

Statutum ſi dicat ꝙ frater ſororem dotatam excludat ⁊ nihil vltra a dotantis hereditate ⁊ non alterius intelligitur. ibidem.numero.87. car.185.

Statutum diſponēs ꝙ frater q ſororem excludit.ſi ſine liberis decedat frater conſanguineus vel fratris filius ſue partis dimidiam dicte ſorori relinquere teneatur quomodo intelligatur ibidem.numero.88. car.185.

Statutū ſi ꝓhibeat aliquē ad officiuꝫ admitti an arbiter vel ꝓcurator eſſe poterit.vel ſi clericus fuerit predicare in.c.dilectus.numero.3.cum duobꝰ ſeq.de reſcrip. car.185.

Statutuꝫ ſi dictauerit ꝙ ſi qs a ciuitate offm̄ hūerit p certa tempora vacationē habeat.an ille cōprehēdaꝛ queꝫ ciuitas ad fortilitiū cuſtodiaꝫ ꝯſtituerit ibidem.numero.7. car.185.

Statutum ſi diſponat de artifice q ad offm̄ intitulaꝛ an tabellio cōprehendaꝛ ibidem.numero.8. car.185.

Statutū ſi deneget offm̄ dari gebellinis de honorabilibꝰ intelligiꝛ ſecꝰ ſi vituporoſa fuerint ibidem.numero.31. car.186.

Statuto ſi caueaꝛ ꝙ ſi mulier ſine ꝓpinquoꝝ ꝯſenſu ꝯxerit.ꝯtractus nullus decernaꝛ.an partes tali ꝓhibitiōe ꝯſtitutiōi renūciare poſſint in.c.nonnulli.numero.25.de reſcrip. car.191.

Statutūꝫ loquens de alterius domo ēt penali vel de nepote aut de filio inteſtato.an ſcd̄um cōem vſum loquendi intelligaꝛ ibidem.numero.41.cum.4.ſeq. car.191.

Statutum ſi dictauerit aliquem velut falſariuꝫ puniri an de legis cornelie pena intelligatur in.c.nonnulli.§.ſunt ⁊ aliꝫ. numero.13.de reſcrip. car.193.

Statutum ſi dixerit ſi quis fratrem occiderit ⁊c.an ſpurius comprehendaꝛ ibidem.numero.83.⁊.84. car.196.

Statutum ſi diſponat ꝙ de contractu gabella ſexdecim denariorum pro libra ſoluatur.ſi ſuper re inextimabili contractus fiat an gabella ſolui debeat in.c.ſignificāte.numero.8. de reſcrip. car.226.

Statutum ſi diſponat ꝙ nunquid ex vulnere cicatrix remanſura ſit medicorum iudicio ſtetur.an ſi notorium fuerit cicatricem permanſuram medicorum iudicium adhiberi debeat ibidem.numero.9. car.226

Statutum ſi dictauerit ꝙ reus poſitiōibus reſpondere teneatur.an ſi impertinentes fuerint reſpondere tenebitur ibidem numero.10. car.225.

Statuto ſi caueaꝛ ꝙ aliquis ſub capitis pena in ciuitate ſtare nequeat.nūquid in territorio vꝉ committatu ſtare poterit ibidem.numero.70. car.229.

Statutum ſi diſponat ꝙ maleficia in ciuitate commiſſa poteſtatis arbitrio puniantur an iſtud arbitrium ad maleficia extra ciuitatem commiſſa extendatur in.c.rodulphus.numero.33.de reſcrip. car.230.

Statutum ſi dictauerit ne ciuis ſe pro forenſi obliget.an tale ſtatutū cōmitatēſes cōprehēdat ibidē.numero.93. car.233.

Statutum ſi dictauerit ꝙ facti de magnatibus in aliena parrochia habitare nequeant.quo in loco habitare poterint ibidem.numero.115. car.234.

Statutum ſi diſponat ꝙ quis officialis vꝉ bidellus niſi ciuis fuerit eſſe nō poſſit an alicubi domiciliū hñs ibidē officialis vel bidellus eſſe poterit ibidē.numero.145. car.234

Statutum ſi diſponat ꝙ inſtrumentum confeſſionatum contra debitorem executorem mereatur nunquid contra ſucceſſorem vniuerſalem aut particularem exequetur in.c.ſignificante.numero.1.de reſcrip. car.235.

Statuto ſi caueaꝛ ꝙ ſñia contra condemnatum ſine ſolemnitate executioni mandeꝛ an eodem modo contra ipſius ſucceſſorem mandabitur.ibidem.numero.4. car.235.

Statutum ſi diſponat ꝙ inſtrumentum publicum executionem ꝑatam habent an locum habebit in inſtrumēto a lege facto ibidem.numero.17. car.237.

Statutum de condemnato loquens an in ſucceſſore locum habeat ibidem.numero.33. car.237.

Statutum ſi dictauerit ꝙ agnatus rem venditam extraneo per agnatum pro eodem precio recuperare poſſit quomodo intelligatur in.c.mandatum.numero.42.de reſcrip.car.241.

Statutum ſi aliquem cum hominibus armatis inuadentem puniat.⁊ aliqs cum vno armato homine inuaſerit an in penam ſtatuti incidat ibidem.numero.45. car.241.

Statutum ſi falſos teſtes producentem puniat an vnū teſteꝫ ꝓducentem punire poterit ibidem.numero.46. car.141.

Statutum licet exceptionem tollat.negationem tamen tollere non poteſt ibidem.numero.72. car.243.

Statutum ſi filiaꝫ dotari diſponat.an de dote congrua intelligatur in.c.ſi proponente.numero.8.de reſcrip. car.233.

Statutuꝫ ſi dictauerit ꝙ ville cuſtos ſub pena malefactores denunciare teneatur.ſi omnes preter vnuꝫ denunciauerit an punietur ibidem.numero.21. car.254

Statutum ſi diſponat ꝙ vinū extra diſtrictū portari neqat. an vnū hochale portari poterit ibidē.numero.24. car.154.

Statutum puniens faciēteꝫ vulnus.an in eo qui vulnuſculū fecerit verificeꝛ ibidem.numero.28. car.254

Statuto ſi caueaꝛ forenſeꝫ dn̄ium in ciuitate acqrere nō poſſe an paruulam caſam acqrere poterit.ibidē.n̄.29. car.254.

Statutum ſi diſponat ꝙ ſi quis ſanguinem in pallatio extraxerit manus pena puniatur.an verificetur in illo qui cum pugno aliquem in naſo percuſſerit.⁊ inde ſanguinis aliquantulum extraxerit.ibidem.numero.42. car.254

Statutum ſi puniat recipientē aliquid per barattariā an dantē puniꝛ videaꝛ in.c.qꝛ nōnulli.numero.8.de reſcrip.car.255.

Statuto ſi caueaꝛ ꝙ quicunqꝫ monialem corrupit ignis pena puniatur an in non voluntarie corrumpente locum habeat ibidem.numero.101. car.259.

Statuta an in omni caſu ſeruanda ſint.in rubri.numero.34. de conſuetudi. car.264

Statutum vel conſuetudo an extraneos delinquentes liget. ibidem.numero.43. car.265.

Statuta locoꝝ in locoꝝ cāis inſpiciunꝛ ibidē.n̄.49. car.265.

Statutū ſi diſponeret de lucris iter ſpōſum ⁊ ſpōſam hn̄dis nondum celebrato matrimonio an loci conſuetudo vel ipſius ꝯtractus attendaꝛ ibidem.numero.51. car.265.

Statutū ſi diſponat ꝙ iuri petēdi debitū p.x.annos pſcribaꝛ ſi forenſis hic Bononie centum ſoluere permiſerit an poſt.x. annoꝝ lapſum peti poterit ibidem.numero.55. car.266

Statutum ſi dictauerit ꝙ ville cuſtos malefactoreꝫ capere teneaꝛ an clerici cōprehendanꝛ ibidem.numero.60. car.266.

Statutū ſi diſponat ꝙ fur impune offendi poſſit an in furātes res ſuas verificeꝛ ibidem.numero.70. car.267.

Statuti diſpoſitio an locū hēat ꝯſuetudie ſtāte.ꝙ filia deſpōſata patri nō ſuccedat.ſꝫ dotari debeat.⁊ pater eam in teſtamento alicui nubi fecerit ibidē.numero.78.cum ſeq.car.267.

Statutū diſponēs ꝙ nō ſoluēs gabellā ñ audiaꝛ an i vtroqꝫ foro locū hēat in.c.conſuetudines.n̄.15.de conſuetu.car.268.

Statutū ſi dictauerit ꝙ ſup dāno dato poſſeſſiōis dn̄o credaꝛ de quo ītelligaꝛ in.c.ex lr̄is.n̄.8.de ꝯſuetudi. car.269.

Statutū ſi puniat aliquem alium offendētē in domo ſua.an in locata verificetur ibidem.numero.10. car.269.

Statutū diſponens ꝙ p delictuꝫ quis ipſo iure rem ſuā ꝑdat quomodo intelligaꝛ ibidem.numero.42. car.270.

Statutū ſi diſponat ꝙ heredi vera poſſeſſio q̄ mortis tpe defuncti fuit ſine aliqua corpali appᵱhenſione acqrat an ſaltem quo ad effectū equū ⁊ validū ſit ibidē.numero.46. car.270.

Statutum de contractu loquens an in quaſi contractu locuꝫ habeat ibidem.numero.83. car.272.

Statuto ſi caueat ꝙ patris poſſeſſio in filiū ꝯtinuata pſumat an remedium.l.fi.C.de edic.di.adria.tollen.intentari poterit ibidem.numero.102. car.273.

Statuta plurima ⁊ varia vbi in eodem volumine reperiant equius ⁊ iuſtius ſeruandum eſt in.c.cum olim.numero.10. de conſuetudi. car.281.

Statutum ſi loco in aliquo ludū pmiſerit.⁊ aliqs ex inducta ꝯſuetudine ex̄ illum luſerit an puniri debeat in.c.cum venerabilis.numero.13.de conſuetu. car.283.

Statuto ſi caueat ꝙ filius ſine pr̄is licētia ſe obligare neq̄at ſi in eodē inſtr̄o vterqꝫ ſe obligauerit an expſſe licētia dicatur in.c.cū dilect⁹.n̄.7.cū plurib⁹ ſeq.de ꝯſuetu. car.284.

Statutū impoſſibile an nullū ſit ibidē.n̄.34. car.285

Statuto ſi caueat ꝙ ſi ex pcuſſione ſanguis exierit pax nō valeat.⁊ aliqs alicuius caput in lapide impingēdo pcuſſerit ac inde ſanguis exierit nunqd pax valeat ibidē.n̄.36. car.285.

Statutū ⁊ ꝯſuetudo vbi circa idē diſponunt.⁊ v̄ba ſtricte capiēdo iuri cōi d̄rogāt.large āt cū eo ꝯcōrdāt an vt cū iure cōi ꝯcordet interp̄tatio faciēda ſit ibidē.n̄.42. car.285.

Statuto ſi caueatur ꝙ filius heres ꝯtra patris factum venire nequeat an tali ſtatuto inuentarij beneficium ſublatum eſſe videatur.ibidem.numero.46. car.285

Statutū ſi diſponat ꝙ.x.annoꝝ pſcriptio oībus q ſua debita non exegerunt currat.an filiofamilias.q pſe exigere non pōt currere dicatur ibidem.numero.47. car.285.

Statuto ſi caueat.ꝙ equus niſi bulſus fuerit nō redhibeat ſi teſtes duo eū eē bulſum dixerint.alij āt duo ꝯriū dixerint nunqd equus redhibēdus ſit ibidem.numero.53. car.285.

Statutū ſi diſponat ꝙ oēs cās criminales poteſtas infra duos mēſes diffinire teneat cōputandos a die pducte accuſationis ſub pena libraꝝ mille ſi ꝯfecerit.q terminus nullo modo prorogari debeat.ſi contra titium de homicidio compromiſſum fuerit.⁊ teſtes plenarie pbauerint.ſed tn̄ de falſo accuſati ſunt.⁊ iudex cōtra eos de falſo inquirat an iudici talis terminus curret ibidem.numero.54. car.285.

Statuto ſi diſponat ꝙ nemo ꝯ teſtm̄ a ſe fcm̄ vel heredes ei⁹ veniat.ſi teſtator ipius fundū obligauerit quē poſtea heredē inſtituerit.ſi adiuerit.⁊ inuētariuꝫ fecerit.an illū fundū a creditore vendicare poterit ibidē.numero.58. car.285

Statutū qn̄ aliquid opari pōt.tūc ne ius cōe ledat reſtringit ſecus qn̄ nihil opari pōt ibidem.numero.66. car.286.

Statutū loquēs in mā iuris cōis ab eo interp̄tationē recipit vbi ius cōe p v̄ba ppria loquit ibidē.numero.68. car.286

Statutuꝫ ſi dixerit ꝙ q occiderit occidat de homicidio odioſo intelligitur ibidem.numero.71. car.286.

Statutū ſi nouū opus in alieno territorio faciētē puniat.an op⁹ iceptū lꝫ nō cōpletū cōprehēdat ibidē.n̄.86. car.286

Statuti verba vbi clara fuerint ea improprieare non debem⁹ ibidem.numero.129. car.288.

Statuta diuiſionem nō recipiūt ibidē.numero.133. car.288.

Statutū ſi diſponat ꝙ aditio p maioreꝫ fieri nequeat. niſi de propinquorum conſenſu.nunqd ipſa aditio valeat.ſi conſenſus non a principio.ſed ex poſtfacto interueniat in.c.cum cōſuetudinis.numero.65.de conſuetu. car.290

Statutum ſi diſponat ꝙ minoris ꝯctus non valeat niſi pr̄is conſenſus interuenerit.an pr̄ in vltima voluntate ꝯſenſuꝫ preſtare poterit ibidem.numero.66. car.290.

Statutū laicoꝝ quo cauet vt ſpuri⁹ pr̄i ſuccedat non vꝫ in.c.ex parte.numero.1.de ꝯſuetudi. car.290.

Statutū quo cauet ꝙ mr̄imonium incarnalis ꝯcupiſcētie feruore ꝯtractum non valeat.niſi dotalia inſtrumēta interuenerint an valeat ibidem.numero.35. car.291

Statuti pſcriptiōe ſi homicida tutus capite puniri neq̄at.⁊ iudex ipſius defenſione non audita ipſum decapitari fecerit. an in ſindicatu decapitabit in.c.cū tāto.n̄.12.de ꝯſue.car.292.

Statutum ex leui cauſa homicidium permittens an valeat. ibidem.numero.25.⁊ ſequen. car.292.

Statutū ꝙ conſanguineus conſanguinei mortem vindicare poſſit non valet ibidem.numero.34. car.293.

Statuto ſi caueat ꝙ ſi teſtm̄ infra certum tp̄s non fuerit poſtulatū inſinuari caſſarij debeat.nunqd ſufficiat poſtulare ipꝫ dūtaxat inſinuari in rubrica.n̄.12.de poſtu.prela. car.300.

Statuto ſi caueatur ꝙ quicūqꝫ tranſtulerit rem alicuius ⁊c. an de re etiam ab illo poſſeſſa intelligatur in.c.ad hec.numero.84.de poſtu.prelato. car.303.

Statutum ſi dixerit ꝙ in damno dato in vineis vel arborib⁹ vel predijs poſſeſſionū dn̄is credatur ſi opponatur ꝙ nō rei dominus non ſit licet poſſeſſionis fuerit quomodo intelligat ibidem.numero.97. car.303.

Statutum ſi dixerit ſi quis regē in terra ſua offenderit an veniat terra.quā retinet ibidem.numero.99. car.304

Statutū ſi pcutientē aliquē in domo ſua man⁹ pena puniat an domus cū alio cōis veniat ibidē.numero.101. car.304.

Statutum vbicūqꝫ penale fuerit.⁊ ad publicā vtilitatē tēdit an fauorabile dicat ibidē.numero.102. car.304.

Statuto aliquo ſi caueat ꝙ teſtm̄ iſinuatū vſqꝫ ad certū tempus non valeat.alio quoqꝫ caueat.ꝙ niſi caſſari petitum fuerit inſinuari poſſit.ſi pars illud caſſari nō fecerit.ſed nullum declarari.an petitum caſſari intelligatur in.c.gratum.numero.2.de poſtu.prelato. car.305.

Statutum de coniuge loquens ſiue ab ep̄o ſeu a laico edituꝫ fuerit de carnali.⁊ non de ſpirituali intelligit in.c.⁊ ſi vnanimiter.numero.10.de poſtu.prelato. car.312.

❧ Stellionatus crimen maleficium eſt in.c.ex litteris.numero.8.de conſtitu. car.72.

❧ Stillus in reſcriptis qualiter accipiatur. in rubrica.numero.81.de reſcrip. car.87

Stillus curie an pro lege ſufficiat in.c.ex parte decani.numero.125.de reſcrip. car.123.

❧ Stipendia p poteſtate ⁊ capitāeo deputata ille habebit qui in poteſtatē ⁊ capitaneum aſſumptus fuerit in.c.cam te. numero.52.de reſcrip. car.106.

Stipendijs ſuis nemo militare tenetur in.c.ad aures.numero.15.de reſcrip. car.109.

Stipulationis qn̄cunqꝫ vnica ꝯceptio fuerit.lꝫ ſub ſe plures res ēt ſeparatas contineat vnica ſtipulatio cenſet in.c.paſtoralis.§.qm̄.numero.56.de reſcrip. car.133

Stipulationi an locus erit vbi qs caſu quo titius moriet qs cētum ſtipulatus fuerit.qui tn̄ violenter occiſus fuit in.c.bone memorie.numero.4.de poſtu.prelato. car.308.

Stipulatus ſi quis hominē fuerit hō q ſtipulationis tempore ſuus erat ſolui pōt.⁊ ipſi⁹ tempore quo ſoluitur eſſe deſijt ibidem.numero.89. car.107.

❧ Studentis appellatione an doctor veniat in.c.nonnulli. numero.48.de reſcrip. car.191

❧ Studiū in aliquo loco vbi de nouo erigat an integra priuilegia cōnumerata in auc.habita.C.ne fi.p pa.habere debeat in.c.olim.nume.44.de conſuetudi. car.282.

❧ Subditi a ſui ſupioris obedientia ex delicto ſupuenienti recedere pn̄t in.c.paſtoralis.nu.74.de reſcrip. car.130.

❧ Subiecti quo pacto pluries cōquerant in.c.ab excōicato.numero.1.de reſcrip. car.248.

❧ Subrogatū alteri⁹ noie lꝫ eiuſdē nature nō ſit eodē tn̄ iure cenſet in.c.ad audiētiā.n̄.32.de reſcrip. car.107.

Subrogatum quo pacto ſubrogantis naturam accipiat i.c. ab excōicato.numero.33.de reſcrip. car.249.

Subſidium charitatiuuꝫ vſqꝫ ad opaꝝ valorem an neceſſitatis tempore dn̄s p ſeruitijs perſonalibus ſeruo ſuo imponere poſſit in.c.q̄ſto.numero.23.de conſuetu. car.276.

❧ Succeſſor in dignitate an ad predeceſſoris debita teneat in.c.ſignificauit.numero.21.de reſcrip. car.206

❧ Sufficio a proficio in quo differat in.c.ad hec.numero. 32.de poſtu.prelato. car.302.

❧ Suffragium quid proprie ſit . in rubrica.numero.15.de conſuetudine. car.263.

❧ Sui qui

¶ Sui qui pꝛopꝛie dicantur in.c.nonnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.74.de reſcrip. car.196.

Suoꝛum appellatione nunquid naturales veniant ibidem.numero.86. car.197

¶ Superbia omnium maloꝛum radix eſt in.c.nam concupiſcentiam.numero.1.de conſtitu. car.20.

¶ Superioꝛem contemnere peccatum ⁊ crimen eſt in.c.ex litteris.numero.89.de ꝯſtitu. car.77.

Supplicauerit ſi quis pꝛincipi contra tranſactióem an in penam incidat poſito ꝙ non obtinuerit in rubꝛica.numero.15.de poſtu.pꝛelato. car.300

¶ Surreptionem omnez motus pꝛopꝛius excludit in.c.ad aures.numero.38.de reſcrip. 110

Surreptio lr̃as nec ꝓceſſum ipſo iure viciat.ſꝫ irritanda veniunt in.c.dilecte.numero.22.de reſcrip. car.170

¶ Suſpenſio inter eos ⁊ nó eos mediuz tenet in.c.cũ inter.numero.34.de conſuetudi. car.280.

Suſpenſio actiue ⁊ paſſiue aliquem eligendi iure ꝓuat in.c.cum dilectus.numero.37.de reſcrip. car.285.

Suſpẽſus ſemel vel innodatus an itex ſuſpendi vel innodari poſſit i.c.capl̃m.ñ.36.cũ duob⁹ ſeq.de reſcrip. car.203

Suſpẽſus ab offó nedũ ab oꝛdine.ſꝫ ab oĩ clericali offó ſuſpẽſus vr̃ in.c.cũ dilectus.numero.18.de reſcrip. car.288.

Suſpenſus occulte omnia quo ad ſe.non autẽ quoad alios poteſt ibidem.numero.134. car.288.

Tabellionis erroꝛ nó nocet in.c.ad audiẽtiã.numero.20.de reſcrip. car.115.

Tabellio in ep̃m ꝓmotus inſtr̃m conficere neq̃t in.c.cũ ꝯſuetudinis.numero.46.de ꝯſuetu. car.289.

¶ Tacere non eſt mẽdacium in.c.ſuper litteris.numero.51.de reſcrip. car.158.

Tacens in actu ꝯcupiſcibili ⁊ honoꝛabili an ꝯſentire videaꝛ in.c.ex parte.numero.52.de reſcrip. car.119

Tacens ad aſſumendum pꝛocuratoꝛis officium an conſentire videatur ibidem.numero.54. car.119.

¶ Tempeſtas eſt uis immoderata in.c.ſedes.numero.156.de reſcrip. car.139.

¶ Tempoꝛ ꝑfecta regula dari neq̃t.cũ de iure poſitiuo ſint in.c.pleriq̃ꝫ.numero.23.de reſcrip. car.176

Tp̃s etatis irreparabil̃r labiꝛ ibidem.numero.26. car.176.

Tempoꝛa quot in beneficijs attendi poſſint in.c.capitulum.numero.9.de reſcrip. car.202.

Termin⁹ ad deliberandũ in facto ꝓpꝛio daꝛ.ſi de longinquo fuerit in.c.cam te.numero.9.de reſcrip. car.104.

Teſtm̃ iuxta ſtatuti diſpoſitióem cũ teſtibus trib⁹ ꝯditũ ſi ante teſtantes moꝛtem nouũ ſtatutũ de numero.q̃ꝫ teſtiũ diſponẽs ſupueniat.nunquid eo moꝛtuo ⁊ nó mutato teſtm̃ valeat in.c.cognoſcentes.numero.81.de conſtitu. car.17.

Teſtamentoꝛ executoꝛes quibus teſtatoꝛ impoſuerat vt ſecundum ſuam conſcientiã ipſi⁹ bona diſtribuerẽt.nũq̃d diſtributionis per eos facte rõnem reddere teneanꝛ in.c.ne innitaris.numero.28.de conſtitu. car.23.

Teſtamentum vltimum imperfectius pꝛimum validum non rũpit in.c.cũ oẽs.numero.39.de conſtitu. car.31.

Teſtm̃ cũ duobus teſtib⁹ nunq̃d a pegrinantibus fieri poſſit in.c.que in eccleſiaꝝ.numero.27.de conſtitu. car.31.

Teſtamenti nulla oꝛdinatio in feudis valet niſi dño conſentiente ibidem.numero.41. car.31.

Teſtamentum ⁊ ſi qs ſine pꝛincipe minus ſolemniter facere nequit.nunquid tñ ſine pꝛincipe reuocare poterit in.c.cuꝫ acceſſiſſent.numero.55.de conſtitu. car.38

Teſtamento ſi ꝓpinquus eccl̃ie ꝑlato aliq̃d reliq̃rit.ꝑſone ⁊ ꝯſanguinitatis intuitu nó aũt ipi⁹ eccl̃ie relinq̃re vꝛ.ſec⁹ ſi extraneus fuerit in.c.cum.M.numero.14.de ꝯſtitu. car.45

Teſtm̃ clericus de ſui beneficij fructib⁹ elemoſyne intuitu facere poteſt ibidem.numero.56. car.50.

Teſtm̃ ꝯdendi poteſtas ſi alicui ꝯcedaꝛ.ꝓut in loco fieri conſueuit ꝯceſſa intelligiꝛ ibidem.numero.149. car.56

Teſtm̃ quid ſit ibidem.numero.231. car.62.

Teſtamẽtũ ſi ꝑ clericũ fiat ⁊ non inſinueꝛ non vꝫ in.c.eccleſie ſancte Marie.numero.11.de ꝯſtitu. car.65.

Teſtamentum monaci ex pape conceſſióe ſm̃ iuris canonici non autem ciuilis diſpoſitionem factum intelligitur in.c.ex litteris.numero.94.de conſtitu. car.77.

Teſtamento ſi dicaꝛ.volo domũ meã deuolui ad maioꝛẽ ipſius de domo de quo intelligaꝛ ibidẽ.numero.23. car.81.

Teſtamentuꝫ pupillus doli capax facere neq̃t.ẽt ſimiles fuerit ibidem.numero.49. car.83.

Teſtm̃ condendi ſi poteſtatem libere papa vſurario conceſſerit teſtari non põt.niſi ꝑſtita cautióe.c.q̃ꝫq̃ꝫ de vſur.in.vi.in c.ſicut romana.numero.27.de reſcrip. car.88.

Teſtamẽtũ ſm̃ ſi miles fecerit.⁊ in eo heredum fidei commiſerit vt pꝛimum valeret.an pꝛimus in ſecundum tranſlatum videatur ibidem.numero.72. car.91.

Teſtamentũ ꝯdeudi ꝑtãtem ſi pꝛinceps patri ꝯceſſerit.diminuta legittima filio emãcipato.an eꝫ fili⁹ teſtari poſſit patri legittima diminuta ibidem.numero.82. car.92.

Teſtamentum non viciatur ſi pꝛo parte lr̃ali ſermone fiat.⁊ pꝛo parte vulgari loquella in.c.ad audientiam.numero.17.de reſcrip. car.115.

Teſtamentum non viciatur ſi notarius ſcripſerit.pater relinquit filio mille reſtitutionis iure non autem inſtitutionis.vel ſcripſerit pꝛo falcimia cum falcidia dicere debuiſſet.ibidem.numero.38.cum ſequen. car.116.

Teſtamentum a furioſo factum.ſi ita recte factum erat.ſicut a ſapientie valet ⁊ tꝫ in.c.ſciſcitat⁹.ñ.77.de reſcrip. car.124

Teſtamenta largam interpꝛetationem requirunt.in.c.ſedes numero.98.de reſcrip. car.137.

Teſtamẽtum a ſupioꝛe confirmatum ſicut ſtatutuꝫ reuocari põt in.c.conſtitutus.numero.103.de reſcrip. car.155

Teſtamẽtũ in quo filius in ꝑtãte ꝯſtitutus eſt ꝑteritus nullũ eſt filio hoc volente ibidem.numero.75. car.158.

Teſtm̃ condendi validitas ſub certa regula nó ꝯſiſtit.ſꝫ in facto variaꝛ in.c.ſuper lr̃is.ñ.157.de reſcrip. car.161.

Teſtó.ſi pr̃ in eo quod ſibi debetur filium inſtituat.an de iure cõi intelligatur ibidem.numero.167. car.161.

Teſtamẽta ſi plura pꝛeceſſerint ⁊ teſtatoꝛ in vltio teſtó clauſulam reuocatoꝛiam in genere appoſuerit nunq̃d ſufficiat in.c.cum dilecta.ñ.16.de reſcrip. car.170.

Teſtamenti inſtitutio non viciabitur ſi de coꝛpoꝛe conſtiterit in.c.ſignificãte.numero.36.de reſcrip. car.218.

Teſtamentum factum per mercatoꝛem anconitanum in poꝛtu ciuitatis ſoldani babilonie an in ſarracenoꝛuꝫ ciuitate factum dicaꝛ in.c.rodulphus.numero.38.de reſcrip. car.231.

Teſtamentum patris ⁊ filij.quemadmodum vnicuꝫ dicitur.ita anteceſſoꝛis ⁊ ſucceſſoꝛis vnica eſt gratia in.c.litteris.numero.12.de reſcrip. car.245.

Teſtm̃ ſi Bononie fiat.⁊ teſtatoꝛ mutinenſis fuerit.cuius cõſuetudo attendeꝛ in rubꝛica.ñ.64.de ꝯſuetu. car.266.

Teſtm̃ quẽadmodũ nó põt facere ꝑlatus de bõis ex ꝑlatura acquiſitis.eodem modo hoſpitalis de bonis hoſpitalis intuitu acquiſitis in.c.ex lr̃is.numero.22.de conſuetu. car.269

Teſtm̃ an vnuꝫ ſit ⁊ valeat ſi dicatur.ego nomine meo ⁊ filij mei pupilli Petrum inſtituo.⁊ Martinum ſubſtituo in rubꝛice.numero.25.de poſtu.pꝛelato. car.300.

¶ Teſtatoꝛ legãdo canonicis eccleſie minime legare videꝛ.in.c.cum.M.numero.48.de ꝯſtitu. car.49.

Teſtatoꝛ ſi dixerit.inſuper vxoꝛi mee lego centum cuꝫ ſupꝛa de alijs legatis mentionem feciſſet.nunq̃d implicaſſe videaꝛ.an legata ꝓcedentia repetijſſe ibidem.ñ.51. car.49.

Teſtatoꝛ inſtituẽs ſeruus ſuũ cum hac códitione ſi meus erit cũ moꝛiar.ſi poſtea ſeruum ſuũ vẽdiderit.heres eẽ nó poterit ſecus ſi eũ manumiſerit ibidẽ.numero.69. car.50.

Teſtatoꝛ ſi bis quantitatem reliquerit bis debetur.niſi adimendi animo ſecunda voluntas expꝛeſſa fuerit.vbi etiam quid in dubio an adimendi animo relinquere videatur ibidem.numero.254. car.64.

Teſtóꝛ ſi icertoꝝ dclarationẽ ſexo cómiſerit.q repẽte dclarauit.nullo dato tp̃e ad mature cogitandũ declaratio illa non valuit in.c.eccl̃ia ſcẽ Marie.nu.92. car.65.

Teſtatoꝛ ſi clericum inſtituerit.ꝛ eum vt titio.x.ꝓcedat grauauerit eum iuriſditioni poteſtatis laici ſubijciens nunquid poterit ibidem.numero.111. car.71.

Teſtatoꝛ heredē ad ſequēduȝ fratris minoꝛis ꝯſiliū arctare non poteſt.quoniam tunc teſtamenti executoꝛ videretur.ꝛ ſi cum eo conſilium in foꝛo anime haberi poſſit in.c.ex parte. numero.17.de conſtitu. car.79.

Teſtatoꝛ ſi dixerit.volo teſtm̄ meū valē iure teſti ꝛ codicillorū illoꝝ mōꝝ altero valē dȝ.i.c.ex pte.ñ.19.de reſcrip.car.94

Teſtatoꝛ ſi dixerit.lego totam pecuniam quā habeo peruſii ſiue Padue.an vtranqȝ pecuniaȝ in legato ponat in.c.inter ceteras.numero.12.de reſcrip. car.98.

Teſtatoꝛ ſi dixerit.lego tibi vinū qđ habeo rome.ꝛ qđ hēo Padue an vtrūqȝ debeaſ ibidē.numero.18. car.98.

Teſtatoꝛ ſi dixerit.lego titio q̄ntū cape poterit moꝛtis tp̄s nō āt teſti inſpiciſ in.c.eā te.nu.90.de reſcrip. car.107.

Teſtatoꝛ ſi dixerit.relinquo frēs executoꝛes.an de ſoꝛoꝛibus intelligaſ in.c.ad audientiam.nu.56.de reſcrip. car.117.

Teſtatoꝛ ſi aliqd titio gaij filio reliquerit pp filiatōis q̄litatē expꝛſſam pr̄i nō acqriſ vt relictū patris ꝯtemplatione factum videaſ in.c.ſedes.numero.111.de reſcrip. car.137.

Teſtatoꝛ ſi libertis ſuis fundū legauerit cū hoc ꝙ ptes ſuas nō vēdāt.nūqđ iterſe vēdē poſſint.ibidē.ñ.142. car.139

Teſtatoꝛ ſi heredi mandauerit.ne in ſuo legato vxoꝛē moleſtaret intelligitur de moleſtia.que de facto nō aūt de iure fieret in.c.cāmqȝ.numero.162.de reſcrip. car.150.

Teſtatoꝛ ſi cuilibet filie ſue q̄ vidue erit cētū legauerit. an ille filie ad legatū admittanſ.q̄ teſti tp̄e vidue erāt.an ille q̄s poſtea viduari ꝯtigerit in.c.ꝯſtitutus.nu.137.de reſcrip. car.156

Teſtatoꝛ ſi Berte centū p ipſa maritanda reliquerit.veꝝ teſtamenti tempoꝛe ipſa maritata erat.an ſibi dos debeatuꝛ. ibidem.numero.139. car.156.

Teſtatoꝛ ſi inſtitutionem fecerit hoc pacto ꝙ ſi heres ſine filijs maſculis inſtitutus deceſſerit.ſit ſubſtitutus titius.an per hoc teſtatoꝛis iudicio filij maſculi irritati videantur in.c.ſup l̄ris.numero.143.de reſcrip. car.161.

Teſtatoꝛ non p̄ſumitur habere affectionē ad eos q in reꝝ nā ad huc non extant ibidem.numero.144. car.161.

Teſtatoꝛ ſi alicui mādauerit ꝙ pſonaſr ad quodaȝ monaſteriū viſitandū vadat.nunqđ hoc ſubſtituto cōmittere poterit. in.c.cum dilecta.numero.47.de reſcrip. car.171.

Teſtatoꝛ ſi executoꝛi mādauerit vt ſm̄ ꝯſiliuȝ guardiani ſancti Frāciſci in paupes diſtribuat.ſi pp executoꝛis negligētiaȝ ep̄s ſucceſſit.an ep̄s foꝛmā a teſtatoꝛe datā ꝯſilium guardiani ſequēdo ſeq tenebiſ ibidem.numero.112. car.174.

Teſtatoꝛ ſi alicui reliqt domus ptem.quā inhabitabat an ſi totam inhabitabat.totam reliquiſſe videatur in.c.nonnulli. numero.31.de reſcrip. car.191.

Teſtatoꝛ ſi facto teſtamento ſe ad arroganduȝ pꝛebuerit.poſtea ſui iuris effectus fuerit.ꝛ etiam heres ſcriptus moꝛtuus fuerit.an ipſo iure vel per exceptionem remouebitur in.c.ad audientiam.numero.41.de reſcrip. car.208.

Teſtatoꝛ ſi audiuerat heredē ſcriptū eſſe moꝛtuū.ꝛ aliū hoc expꝛſſo inſtituerit hereditas pꝛimo debeſ.ſed ipſe ad ſecundi teſtamenti legata debeſ ibidem.numero.43. car.208.

Teſtōꝛ ſi vxoꝛi vſufructū legauerit.ꝛ mādauerit hēdi ne eaȝ moleſtaret.ſi heres in vtendo vſufructu bōi viri arbitrio cautionē petierit.an pp hoc eā moleſtaſſe dicaſ ibiđ.ñ.31.car.211.

Teſtatoꝛ an falcidiam pꝛohibere poſſit ibidem.numero.57. cum ſequen. car.212.

Teſtatoꝛ ſi eccleſie centū reliquerit.nec ſpecifice de qua eccleſia intelligit dixerit an de parrochiali intellexiſſe dicatur i.c. ſignificante.numero.76.de reſcrip. car.229.

Teſtatoꝛ ſi alicui frumētuȝ qđ in ciuitate hȝ legauerit.an frumentum quod in cōmitatu hȝ legatum eſſe intelligatur in.c. rodulphus.numero.34.de reſcrip. car.230.

Teſtatoꝛ ſi.a.b.c.ꝛ.d.fratres ſuos ex diſparibus poꝛtionib⁹ inſtituerit.ꝛ poſtea ſubiunxerit.ꝙ fratres ſuos in centū grauabat quo nam pacto grauare intelligatur in.c.litteris.numero.32.de reſcrip. car.246.

Teſtatoꝛ ſi heredi mandauerit.ꝙ faciat vt aliquis.x.habeat an videatur mandare ꝙ illi.x.ſoluat in.c.abbatem.numero. 5.de reſcriptis. car.246.

Teſtatoꝛ ſi poſt plures heredes inſtitutos ꝛ poꝛtiōes illis aſſignatas alium inſtituerit.an p hoc pꝛioꝝ poꝛtiones diminuat ibidem.numero.13. car.246.

Teſtatoꝛ ſi heredi mādauerit.ꝙ det titio.x.infra mēſem.alias ꝛc.an ſi nouem dederit ſatiſfeciſſe videatur in.c.ſi pꝛoponente.numero.22.de reſcrip. car.254

Teſtatoꝛ ſi argentum infectum ad vſum aliquē deſtinauerit. ꝛ illius vſus argētū leget.an argentum illud legare videaſ. in.c.qꝛ nonnulli.numero.62.de reſcrip. car.257.

Teſtatoꝛ in teſtō ſuo in dubio diſponit,put ſui domicilij ſtatutum dictauerit in rubꝛica.numero.32.de conſuetu. car.164

Teſtatoꝛ ſi alicui ſuam poſſeſſionem legauerit an poſſidendi cōmodum vel pꝛopꝛietatem legaſſe videatur in.c.ex litteris. numero.5.de conſuetudi. car.269

Teſtatoꝛ vbi teſtamento armatum equuȝ reliquerit.ſi diuerſimode armatus incedebat.que arma veniant in.c.cum olīȝ. numero.41.de conſuetu. car.282.

Teſtatoꝛ ſi veſtimēta ſua legauerit an ea q̄ ſūt in cella veniāt in.c.cū dilect⁹.numero.84.de ꝯſuetu. car.286.

Teſtatoꝛ ſi executoꝛes ad diſtribuēdū bona inter paupes cōſtituerit poti⁹ teſtatoꝛis ꝯſanguineos q̄ȝ extraneos paupes eligere dȝ in.c.bone mēoꝛie.el.ij.ñ.59.de poſtu.plato. car.310

Teſtis ſi a quibus audiuerit interrogatus fuerit ꝛ reſponderit ab omnibus nunquid de falſo redargui poſſit in.c.canonum ſtatuta.numero.88.de conſtitu. car.8.

Teſtis ſi dixerit omnes hoc facere.nunquid ipſius dictum vincetur ſi compertum fuerit aliquos illud idem non feciſſe ibidem.numero.89. car.8.

Teſtis nihil de ſuo ſed de facti ſeriem teſtificari debet ibideȝ. numero.111. car.9.

Teſtes duo ſi dicant ꝙ poſſeſſio titio tradita fuerit.ꝛ alij dixerint ꝙ martino tempus ſucceſſione ſaluantur in.c.trāſlato. numero.10.de conſtitu. car.18.

Teſtis ſemper per verba facti ꝛ non iuris deponere debet. ibidem.numero.25. car.19.

Teſtes ſi de fama dponūt fame ,ppꝛietatē ꝛ effectū cognoſcere debēt in.c.nā ꝯcupiſcētiā.numero.34.de ꝯſtitu. car.11.

Teſtis capitalis inimicus contra alium inimicum capitaleȝ eſſe non poteſt ſecus ſi alia ex cā inimicus eēt in.c.cum.M. numero.15.de conſtitu. car.45.

Teſtes ſi depoſuerunt ꝙ teſtatoꝛ in teſtamento dixerit.inſtituo titium poſt ſeyum.nūquid vltimus heres dicatur.an ambo heredes ſint ibidem.numero.78. car.51.

Teſtes ſi depoſuerunt.ꝙ titius inſultauerit gaium.ꝛ poſtea vulnerauerit.nunquid inſultum cum vulnere confundatur. ibidem.numero.79. car.51.

Teſtes ſi depoſuerint.ꝙ martinus titium heredem inſtituerit.ꝛ mox ipſum Joannem.nunquid duo eſſe teſtamēta aut vnum intelligatur ibidem.numero.94. car.52.

Teſtes quandocunqȝ ad perpetuam rei memoꝛiam pꝛoducantur.citatio eius contra quem pꝛoducuntur requiriſ.fallit tamen aliquo caſu ibidem.numero.248. car.63.

Teſtis falſarius p̄ſumiſ.q̄ñcūqȝ nondū lecto ſibi articulo rñdet ita eē in.c.eccleſia ſcē Marie.ñ.94.de ꝯſtitu. car.70.

Teſtis non eſt interrogandus de conſcientia.que ēt ex falſis cauſis cauſari poteſt ibidem.numero.116. car.71.

Teſtis fides obſcuritate nimia vacillare dicitur in.c.quādo. numero.11.de conſtitu. car.80.

Teſtis dicti ſui cauſam reddere debet in.c.ſi quando.numero.21.de reſcrip. car.100.

Teſtes non interrogati deponentes de cā teſtibus interrogatis de cā deponētibus p̄ferunſ ibidem.ñ.23. car.100.

Teſti ſi iudex fidem adhibere noluerit in actis cām ſcribere dȝ ne ſindicatus tp̄e teneaſ ibidē.ñ.24. car.100.

Teſtis nō interrogatus de cauſa licet cauſam aſſignare non teneatur tamen ſi hoc a ſtatuto expꝛimitur.nō interrogatus cauſam reddere teneſ ibidē.nu.29. car.100.

Teſtis

Teſtis ſi de cauſa deponere debet et nõ deponit non probat ibidem.numero.30. car.100.
Teſtis ſuper aliquo equiuoco deponens dicti ſui cãm non in terrogatus reddere debet ibidem.numero.31. car.100.
Teſtis nunquid de omnibus et ſingulis rationẽ reddere de beat ibidem.numero.33. car.100.
Teſtis ſi dixerit ſcio quoniam cũ manibus tetigi.licet impro prie loquatur probat non ſolum de tactu:verum et de viſu et audi tu ibidem.numero.41.cum ſeq. car.100.
Teſtes de rebus ſenſatis non aũt de animi pſcientia depone re debent in.c.paſtoralis.numero.8.de reſcrip. car.126.
Teſtis doloſus pſumitur.niſi ad iterrogata rñdeat.ſecus ſi obſcu re loquatur in.c.ſup lrís.ñ.32.cũ ſeq.de reſcrip. car.157.
Teſtis ſtudioſe cãꝫ nõ ꝯcludentẽ reddẽs falſi pena tenetur vbi et qd ſi dixerit nõ recordor ibidẽ.ñ.36.cũ ſeq. car.157.
Teſtes duo laici ſi depoſuerint me tali hora hic non deliquiſ ſe duo vero clerici contrarium deponant clericorum dicto ſtabitur. ibidem.numero.93. car.158.
Teſtes ſi ꝯ platum depoſuerint.ꝙ ſub annuo cẽſu eccliaſtica pceſſerit de tpalibus intelligitur ibidẽ.numero.94. car.158.
Teſtes poſt publicatũ pceſſũ pduci nequnt ibid.ñ.104. cã.163.
Teſtis ſi iterrogetur an cõmodũ ad eũ ſpectet.ſi rñdeat ꝙ non eius dcm̃ vꝫ lꝫ in ꝯñam et nõ pncipalr ſpectet ibid.ñ.126.cã.163.
Teſtis lꝫ qs in cã ſua p indirectã viã eſſe nequeat.p viam tñ directam poterit ibidem.numero.132. car.164.
Teſtis correus in cã correi eẽ põt ibidẽ.ñ.133. car.164.
Teſtis creditor in ſui debitoris cã eẽ põt ibidẽ.ñ.134.cã.164
Teſtis ſi dixerit.ꝙ vidit titiũ pcutere gaiũ pluribus vicibus an de tribus pcuſſionibus ꝯdemnatio fieri debeat.et qd ſi de plori bus dixerit in.c.plerũqꝫ.numero.10.de reſcrip. car.176.
Teſtes ſi ad teſtificandum ſe preſentat an citati eſſe pſumantur ibidem.numero.20. car.176.
Teſtis ſi adeo amicus pducentis fuerit ꝙ cũ pducentis ad uerſario odioſitas oriatur an teſtis idoneus ſit in.c.ex parte decani.numero.91.de reſcrip. car.221.
Teſtis dictũ an valeat.et ipſe de falſo puniatur.et ſi circa aliq̃s demõſtratiões vel circũſtantias variauerit.vel circa ipas fal ſum dixerit i.c.ſignificãte.ñ.46.de reſcrip. car.228.
Teſtis an ſibi ꝯtrius ſit.ſi de aliquo vno tpe interrogatus ſe non recordari dixerit.et alio ſic.et an in teſte in perſona obli uio intollerabilis ſit.ibidem.numero.76. car.151.
Teſtis dictum ſi vno nummo falſuꝫ ſit tota teſtificatio corru it ibidem.numero.36. car.254.
Teſtis p duplicẽ ſeñ in actu duplici ſenſu pceptibili depone re dꝫ.et q ſenſus in teſte neceſſarij ſint.ibid.ñ.46.et.47.cã.179
Teſtis nũqd cecus eẽ poſſit ſup alicuius verbis.ſi illius vocẽ cogni tam habeat ibidem.numero.61. car.271.
Teſtium dictum an valeat.ſi teſtatorem loquẽtem audierũt, et illum non viderunt ibidem.numero.62. car.271.
Teſtis nunquid mulier in cauſa ciuili ardua eſſe poſſit in.c. edoceri.numero.37.de reſcrip. car.268
Titulus et alearum vſus inter publicã crimina non ponitur. in.c.ex lrís.numero.88.de conſtitu. car.77.
Titulo vno ad beneficium impetrato alius titulus ex poſtfa cto ad idem beneficium impetrari poteſt in.c.in noſtra.nu mero.67.de reſcrip. car.213.
Titulus putatiuus lꝫ verus nõ ſit.ſurreptionis tñ vitiũ exclu dit in.c.ſignificãte.numero.58.de reſcrip. car.228.
Titulus an ex litteris ad beneficia impetratis cãtur in.c.man datum.numero.17.de reſcrip. car.239.
Tormenti appellatione quod tormentum veniat in.c.ſi pro ponente.numero.30.de reſcrip. car.254.
¶ Traditio in quibus non requiratur in.c.ex litteris.nume ro.81.de conſuetudi. car.272
¶ Trahẽ cũ effectu ſignificat i.c.ſi at.ñ.4.de reſcrip.car.119.
Trãſactio cũ ſtricti iuris ſit.an ſi ſup pncipali facta ſit ſup ex penſis facta videatur in.c.qꝛ nõnulli.nu.118.de reſcrip. car.260
Trebellianica ſub falcidia comprehẽditur in rubrica.nume ro.9.de poſtu.prelato. car.300.
Treuge tpe finito an actum videatur vt poſtea guerra non ſit
..
in.c.cum inter.numero.29.de conſuetudi. car.180.
Turpitudo ſua ꝯ turpitudinis pticipem quomodo allegari poſſit in.c.cum.M.numero.112.de conſtitu. car.53.
Turpitudo ppria allegari põt:vbi aie piculũ vertitur in.c.pa ſtoralis.numero.75.de reſcrip. car.130.
Tutor a teſtatoris iudicio q filie in teſtõ ſponſum dederat re cedere nõ põt.verum ſi ſpõſus ribaldus poſtea efficiatur a iudicio defuncti recedere põt in.c.cũ.M.nu.103.de conſti. car.57.
Tutor finita tutella quo pacto gñalẽ refutatiõeꝫ ſibi fieri pe tat in.c.ſi aũt.numero.2.de reſcrip. car.110.
Tutor pupilli pncipis ſm pupilli magnificẽtiam donare et largiri põt in.c.ſedes.numero.10.de reſcrip. car.135.
Tutoris veri et non veri auctoritas:ſi in actu qui per pupil lum ſit interuenit:actus valet et tenet in.c.conſtitutus.nume ro.38.de reſcriptis. car.152.
Tutorem mater filio ꝙ̃ primũ põt petere debet in.c.plerũqꝫ numero.33.de reſcrip. car.176.
Tutori quo pacto ſe tutorem eſſe ſcire ſufficiat in.c.cũ contin gat.numero.27.et.28.cum ſequen. car.178.
Tutores ſuper re dubia tranſigere nequeunt ſi dubium vbi non ſit finxerint ibidem.numero.64. car.181.
Tutori iputãdũ non eſt ſi pupilli debituꝫ nõ exegerit in quo plus expendere ꝙ̃ inde recipere oportebat in.c.nonnulli.nu mero.10.de reſcrip. car.190.
Tutores dãdi ille ſolus impiuꝫ hꝫ cui lex vel ſenatuſcõſultũ vel pnceps ꝯceſſerit in.c.ex pte decani.ñ.14.de reſcrip. car.217
Tutoris auctoritas diuerſis actibus vna voce interponi po teſt ibidem.numero.30. car.218.
Tutrix et ſi mulier eſſe neqt.eius tñ ꝯſilium requiri põt in.c. ex parte.numero.16.de conſtitu. car.79.
Ualitudo quo pacto p ſanitate capiatur in.c.ex lit teris.numero.16.de conſuetu. car.269.
¶ Uariatio proprie quedam illuſio eſt in.c.bone memorie el.ij.numero.34.de poſtu.plato. car.309
¶ Uaſſallũ ſine cã princeps feudo diſueſtire neqt in.c.cano num ſtatuta.numero.74.de conſti. car.8
Uaſſallus in qbuſcũqꝫ dño fidelis eẽ dꝫ:in eiſdem dñs debet eſſe vaſſallo ibidem.numero.77. car.8.
Uaſſallus feudum abſqꝫ dñi conſenſu alienare non põt in.c. quẽ in eccleſiarum.numero.32.de conſtitu. car.31.
Uaſſallus an vtilis dñij cõmoda ad lõgũ tps dño nõ requiſito vel ꝯdicente alienare poſſit ibidẽ.numero.34. car.31.
Uaſſallus nunquid annuos redditus vendere poſſit ibidem numero.35. car.31.
Uaſſallus nunquid feudum in dote dare poſſit.et quo pacto hoc intelligendum ſit ibidẽ.numero.36. car.31.
Uaſſalli dominus monaſterium ingrediens nunquid aliena re videatur ibidem.numero.43. car.32.
Uaſſallus filios habens an feudi ſuum vtile dominiuꝫ lega re poſſit ibidem.numero.44. car.32.
Uaſſallus nunquid domino inuito feudo renunciare poſſit. ibidem.numero.46. car.32.
Uaſſallus quo pacto ſe a feudo aliquando eximere poſſit. ibidem.numero.48. car.32.
Uaſſalli duo ſi feudũ poſſident.et vnus feudi dñm defendat.al ter vero ſit ꝯtrarius.tũc pp alterius vtilitatẽ feudũ nõ aufertur in.c.cum.M.numero.30.de conſtitu. car.47
Uaſſallus ſi domino fidelitateꝫ iurauerit in huiuſmodi iura mento cõditio ineſt.ſi dñs vaſſallo fidelis fuerit in.c.conſtitu tus.numero.70.de reſcrip. car.154.
Uaſſallo in feudi recognitione anni tempus ſtatuitur in.c. plerunqꝫ.numero.2.de reſcrip. car.176.
Uaſſallus ſi ad penſionem locauerit idem eſt iudicium de penſionibus quod de fructibus iudicatur in.c.ad audiẽtiam. numero.11.de reſcrip. car.206.
Uaſſallus feudi dominum contemnens ipſo iure feudo pri uatus eſt ibidem.numero.37. car.207.
Uaſſallus an feudo priuetur ſi cum inimico domini amicitiã ꝯtrahat.vbi etiam an ꝓditor preſumatur.ſi cũ eodẽ ligã faciat in.c. ex parte decani.numero.88.et.89.de reſcrip. car.221.

¶ Venditoꝛ de euictiõe ꝑmittẽs ſiue de iure ſeu de facto ſiue quocũq; modo euincaꝛ ſi iudicioꝝ oꝛdine omiſſo iudex de facto proceſſerit. nunqd venditoꝛ ipſe de euictione teneatur in.c.ſedes.numero.149.de reſcrip. car.139.
Venditoꝛ libꝛi ſi emptoꝛi libꝛum falſum non eſſe pꝛomiſerit an ſi liber defectuoſus fuerit vẽditoꝛ tenebitur in.c.ſuper litteris.numero.40.de reſcrip. car.157.
Venditoꝛ rem cũ pacto vẽdens ꝙ ſi alter plus obtulerit res inempta ſit an ſi vnus nũmus plus offereꝛ res inempta diceꝛ in.c.ſi ꝓponente.numero.15.de reſcrip. car.254.
Venditoꝛ cum ad menſuram limitatam vẽdit licet nõ aſtringaꝛ ad declarandum confines. nihilominus ſi vicinus impꝛobus aut male vite fuerit illuz declarare tenetur in.c.olim.numero.24.de conſuetu. car.281.
Vendens vaccam pꝛegnantem an fetum vel lactentem vitulum nõdum herbas paſcentez vendere videatur in.c.tranſlato.numero.38.de ꝯſtitu. car.19.
¶ Verba vel ſigna ſicut ad ꝓceptum mẽtale expꝛimendũ neceſſaria ſunt. eodẽ modo ad legis ꝓceptum expꝛimendũ verba neceſſaria ſunt. in rubꝛica.numero.68.de conſtitu. car.5.
Verbũ actiõib⁹ de ſuo largo ſignificato cã ciuili ⁊ criminali adaptaꝛ in.c.canonũ ſtatuta.numero.2.de ꝯſtitu. car.5.
Verbũ ꝑmittere in quo a facẽ differat ibidem.ñ.11. car.6.
Verbũ gñale ſubiecte mãe nãz reſtrigit ibidẽ.ñ.87. car.8.
Verbum volumus legis pꝛomulgationem inducit in.c.nam concupiſcentiam.numero.25.de conſti. car.21.
Verba imperatiua an pꝛecepti vel conſilij legem impoꝛtent. ibidem.numero.26. car.21.
Verbũ decernim⁹ an ꝑceptum impoꝛtet ibidem.ñ.28. car.21.
Verboꝛum ſignificatio quandoq; mutatur vt verus intellectus elici poſſit ibidem.numero.36. car.22.
Verbum placet boni viri arbitrium impoꝛtat in.c.ne innitaris.numero.20.de conſtitu. car.23.
Verbũ vaccatio ſimpſr ꝓlatũ oẽ genus vaccatiõis inducit ẽt in materia penali in.c.cũ acceſſiſſent.ñ.22.ð ꝯſtitu. car.36.
Verbũ licentia iuris miniſteriũ impoꝛtat ibidẽ.ñ.70. car.39
Verbũ ꝓuentus ad oẽs fructus naturales induſtriales ⁊ artificiales gñale eſt in.c.cũ.M.ñ.54.de ꝯſtitu. car.49.
Verbũ ꝓtectio quo pacto accipiaꝛ ibidẽ.ñ.99. car.52.
Verbum inſtantia qd poꝛtendat. ⁊ an idẽ ſit dicere ad inſtãtiam qꝺ ad petitiõem vel ad pꝛeces ibidẽ.ñ.101. car.53.
Verba in vltimis volũtatib⁹ lz tꝑibus diuerſis ꝓlata ſint. eodẽ tñ tꝑe vires capiunt ibidem.numero.247. car.63.
Verbum religioſum quomodo capiatur in.c.eccleſia ſancte Marie.numero.29.de conſtitu. car.65.
Verbũ canonici ꝓlatum in actibus ad capſm ſpectãtib⁹ idez qꝺ capſm ipoꝛtat i.c.ex pte.ñ.1.de ꝯſti. car.78.
Verbũ maioꝛ qſr itelligi debeat i.c.qm̃.ñ.23.ð ꝯſti. car.81.
Verbum habuit verbũ implicatiuũ eſt ibidem.ñ.52. car.83.
Verbum iniquitas in reſcripto appoſitũ oꝛdinẽ iudiciarium ſignificat, vbi ẽt quid de verbo ſimpſr ⁊ de plano in rubꝛica. numero.8.de reſcrip. car.87.
Verbum lis in reſcripto appoſitum qualiter accipiatur ibidem.numero.82. car.87.
Verbum altera inter duos ponitur in.c.ſicut romana.numero.22.de reſcrip. car.88.
Verbum libere quid ſignificet ibidem.numero.25. car.88.
Verba ſemp aliqd opari debent ibidem.numero.34. car.89
Verbum ſatiſfacere a lege pꝛolatum cuz fideiuſſoꝛe ⁊ pignoꝛe intelligitur ibidem.numero.74. car.92.
Verbum remoueat quid denotet in.c.ex parte. numero.3. de reſcrip. car.93.
Verba executiõem actualẽ denotãtia vbicũq; in lege apponuꝛ ꝑuationẽ a iure factã inferũt ibidẽ.ñ.4. car.93.
Verbum pꝛeciſe idem quod abſolute ⁊ ſine cauſe cognitiõe impoꝛtat ibidem.numero.9. car.94.
Verba pꝛeciſa tacitam conditionem ⁊ interpꝛetationem recipiunt ibidem.numero.11. car.94.
Verbum valeat qñ in iure repiꝛ ⁊ nihil vltra caueꝛ, ꝑ ſniam intelligiꝛ in.c.cũ oꝛdinẽ.ñ.43.de reſcrip. car.102.
Verba geminata pꝛeciſam pape mentem ſignificãt in.c.cum te.numero.15.de reſcrip. car.104.
Verbum volumus ſententie late canonẽ denotat in.c.ad aures.numero.31.de reſcrip. car.109.
Verbũ elegerint ꝓ abſurditatib⁹ euitãdis. ⁊ odioſis reſtrigẽdis quõ exponaꝛ i.c.ad hec.ñ.14.de reſcrip. car.113.
Verba dubia in iudicijs pꝛolata per pꝛoferentem declarari poſſunt ibidem.numero.41. car.114.
Verbũ decernim⁹ iuris declaratoꝛiũ ẽ ibidẽ.ñ.57. car.115.
Verbũ carere late ſnie canonẽ iducit ibidẽ.ñ.58. car.115.
Verba celeſtiũ miſterioꝝ ꝙ dõati regulis ſubijciaꝛ nephas ⁊ incõueniẽs eſt in.c.ad audiẽtiã.ñ.27.ð reſcrip. car.116.
Verbum petitoꝛium quo pacto accipiatur in.c.ſciſcitatus. numero.9.de reſcrip. car.122.
Verbum poteſt quando pꝛemiſſa negatiua pꝛofertur quomodo ſumatur ibidem.numero.18. car.122.
Verbuz põt nunqd poꝛrigaꝛ ad caſum quo poſthumi natiuitate teſtm̃ rũpereꝛ ſi teſtatoꝛ in ſuo teſtamento dixerit. ſi non valet iure teſtamenti valeat iure codicilloꝝ. ⁊ omni iure quo melius valere põt ibidem.numero.23. car.122.
Verbum remoueri facti priuationem impoꝛtat. ⁊ iuris priuationem pꝛeſupponit ibidem.numero.49. car.123.
Verbum eneruare quid poꝛtendat in.c.paſtoꝛalis.numero.59.de reſcrip. car.132.
Verbum impetrare cum effectu intelligi debz in.c.ex parte. numero.38.de reſcrip. car.142.
Verbis opus non eſt vbi facto opus fuerit in.c.cum adeo. numero.35.de reſcrip. car.144.
Verbum conſtiterit quid impoꝛtet in.c.cauſamq;.numero.106.de reſcrip. car.149.
Verbum conuenire ẽt in actu extraiudiciali verificatur in.c. conſtitutus.numero.34.de reſcrip. car.132.
Verba in futurum ſonantia etiaz appoſita dictione pꝛoꝛſus canonem late ſententie nec priuationem ipſo iure inducunt in.c.ſuper lr̃is.numero.81.de reſcrip. car.158.
Verba narratoꝛia in decretalibus appoſita legis diſpoſitionem non inducunt in.c.edoceri.nu.30.de reſcrip. car.167
Verbum mando quid ſignificet in.c.cum contingat.numero.5.de reſcrip. car.178.
Verbum pꝛeſentis tempoꝛis quonaz pacto canonẽ Late ſnie inducat in.c.olim.numero.69.de reſcrip. car.184
Verbum a teſte pꝛolatum an ſecundum communem vſum loquendi intelligatur in.c.nonnulli.ñ.46.de reſcrip. car.191.
Verba a iuriſperito pꝛolata ſecundum iuris diſpoſitionem intelliguntur ibidem.numero.47. car.191.
Verba narratiua ex quibus pape intentio fundatur pꝛobãt donec contrarium pꝛobetur in.c.nonnulli.§.ſunt ⁊ alij.numero.51.cum ſeq.de reſcrip. car.195.
Verbum domicilij quod ad domicilij ⁊ originis locuz referri poteſt in dubio ad domicilium refertur in.c.dilectus. numero.53.de reſcriptis. car.200
Verba ſi in actum vel exercitium ſonuerint pluralis numeri verbis vtendum eſt in.c.capſm.nume.14.de reſcrip. car.202.
Verbum refoꝛmare quid ſignificet in.c.in noſtra.numero.145.de reſcrip. car.217.
Verbum debet neceſſitatis verbum eſt. in.c.ex parte decani: numero.24.de reſcrip. car.218.
Verba naturaſr ⁊ accidentaſr. intelligi debent in.c.ſignificante.numero.19.de reſcrip. car.226.
Verba dubia in iudicijs pꝛolata an per pꝛoferentez declarari poſſint in.c.rodulphus.numero.18.de reſcrip. car.230.
Verbum ſuperſedentis quid denotet in.c.ex inſinuatione. numero.5.de reſcrip. car.238.
Verba vbi conſiſtant ⁊ que pꝛopꝛie voces ſint in.c.mandatum.numero.3.⁊ ſeq.de reſcrip. car.239.
Verbum dubiũ ad dignitatem ⁊ pſonam quomodo capiaꝛ in.c.litteris.numero.30.⁊ ſeq.de reſcrip. car.246.
Verbum reſtitui quo pacto ſummatur. ſi actoꝛ petitoꝛio. ⁊ poſſeſſoꝛio egerit. ⁊ in concluſione rem reſtitui petat in.c.ab excommunicato.numero.47.de reſcrip. car.250.

Verbum publice quo pacto capiaꝫ ibidē nu.49. car.250.
Verbū nollo ante termini finē ꝓlatū nō totalem abdicatōez ſꝫ ſuſpēſionem importat ibidem.numero.69. car.251.
Verbum dicimus an legis ꝓmulgationem inducat in.c.ſi ꝓponente.numero.9.de reſcrip. car.253.
Verbum decet ad papam relatū qd importet in.c.conſuetudineo.numero.8.de ꝯſuetudi. car.268.
Verbum oportet an honeſtatez importet in.c.quanto.numero.49.de conſuetudi. car.277.
Verbū lnia qd iportet i.c.cū oli.ñ.6.de ꝯſuetu. car.281.
Verbum electio quo pacto capiaꝫ in.c.cum dilectus.numero.122.de conſuetu. car.287.
Verbum ſufficit omnem perfectionem includit in.c.ad hec. numero.41.de poſtu.prelato. car.302.
Verbū vlaſco in quā partem capiaꝫ ibidē.ñ.56. car.302
Verbum caſſare ad quid referatur in.c.gratum.numero.1. de poſtu.prelato. car.305.
Verbum ꝯſueuerat romane curie ſtillum denotat in.c.bone memorie.numero.27.de poſtu.prelato. car.307.
❡ Veritate ſupueniente fictio ceſſare debet in.c.eam te.numero.65.de reſcrip. car.106
Veritas qd ſit ꝛ qd ꝯſcia i.c.paſtoraꝫ.ñ.56.ꝺ ꝛſcrip.car.129.
Veritas querendo ꝛ diſputando aperitur in.c.paſtoralis.§. quoniam.numero.25.de reſcrip. car.131.
Veritatem occultare quaſi falſitas eſt in.c.ſuper litteris.numero.158.de reſcrip. car.161.
Veritas an ab vmbra differat i.c.q̄to.ñ.28.de ꝯſuetu.cā.276
❡ Vicari⁹ forane⁹ ſi ad cāꝝ vniuerſitatē ꝯſtituaꝫ.an ipi⁹ iuriſditio ordiaria ſit.i.c.cū dilecta.ñ.38.de reſcrip. car.171
Vicarioꝝ gñā q̄tuplicia ſꝫ i.c.poſtulaſti.ñ.1.ꝺ reſcrip. cā.187
Vicarij conſenſus ſufficit vbi ſuperior adſit in.c.cum venerabilis.numero.11.de conſuetudi. car.183.
Vidue ſub generali clauſula an comprehendanꝫ in.c.ſedes. numero.44.cum ſeq.de reſcrip. car.135.
❡ Vicium q̄ſcunqꝫ vnus pſonam reſpiciat ꝛ in ꝯñtiam ad alterius perſonam porrigatur actus dicitur eſſe vnus in.c.ſedes.numero.192.de reſcrip. car.140
Vicium partis totum viciabit.vbi illud totū indiuiſibile fuerit ibidem.numero.195. car.140
Viciū mētale an pūibile ſit in.c.in nrā.ñ.63.de reſcrip.cā.212.
❡ Vincula duo ſi circa idē ꝯcurrāt.vno ſublato aliꝺ nō tolliꝫ in.c.ſicut romana.numero.42.de reſcrip. car.89.
Vincula duo q̄ꝫ vnū fortiora ſunt ibidē.numero.43. car.89.
❡ Vir bonus qui dicatur in.c.canonū ſtatuta.numero.114. de conſtitu. car.9.
Vir ſi pp culpā ꝓpria bona amiſerit ad vxoris ſue bōa recurſum hr̄e nō pōt in.c.ex pte.ñ.20.de conſuetu. car.291.
❡ Virgo glorioſa an corporaliꝫ in celo aſſumpta ſit.in.c.ne innitaris.numero.11.de conſtitu. car.22.
❡ Virtutes oēs ab vno vicio defectum patiuntur in.c.nam concupiſcentiam.numero.31.de conſtitu. car.21.
❡ Viſitator nūqd offiñ hēat i.c.dilect⁹.ñ.3.ꝺ reſcrip. cā.185
Viſitator dioceſi datus an ciuitatem viſitare poterit ibidem. numero.9. car.185
Viſitator ab inferiori ad corrigendum datus ſi ille inferior ammouendi poteſtatem habet.viſitator quoqꝫ amouere poterit ibidem.numero.13.ꝛ.14. car.185.
❡ Vltro facere non dicitur q neceſſitatis aliqua cā id facere dicitur in.c.cognoſcētes.numero.54.de conſtitu. car.16.
❡ Vniuerſitatis exercentis actū neceſſarium vel ꝯſuetū due ptes qcqd faciūt oēs facere videnꝫ.ſecus in actib⁹ nō neceſſarijs in.c.cū oēs.numero.71.de conſtitu. car.27.
Vniuerſitatis maior pars ſi ſindicū ꝯſtituat.ꝛ de rato ꝓmittat nunqd ꝓ eoꝝ quo condemnatus fuerit ſoli preſentes tenebuntur ibidem.numero.70. car.27.
Vniuerſitatis ſi ſinguli alicui iniuriam intulerint an vniuerſitas puniatur ibidem.numero.82. car.28.
Vniuerſitas queqꝫ licet iuriſditionem impendat.non tamen exercitium habet niſi p ſuperiorem confirmetur in.c.cum acceſſiſſent.numero.145.de conſtitu. car.41.
Vniuerſitas doctoꝝ ꝛ ſcolariū pariſieñſium nunqd tpaliꝫ dño pape ſubiecta ſit in.c.ex lr̄is.numero.3.de conſtitu. car.71.
Vniuerſitatē licitā ꝛ approbatā doctores vꝫ ſcolares legētes facere pñt.ac ēt ſtatuta ꝯdere ibidē.numero.5. car.71.
Vniuerſi vt vniuerſi ſingulos ligant.ꝛ imperium in ſe habēt ibidem.numero.35. car.74.
Vniuerſitas ſcolarium nunquid epō aut poteſtati laico delicti vel contractus ratione ſubijciatur.ꝛ coram quo conueniri debeat ibidem.numero.99. car.77.
Vniuerſitas ſcolariū nūqd approbata ſit ibidē.ñ.110.car.78
Vniuerſitas ſcholarium nunquid per eorum ſtatuta doctores ligare poſſit ibidem.numero.111. car.78.
Vniuerſitatis aliquis doctor ſi iurare nollet nunquid compelli poſſit ibidem.numero.113. car.78
Vniuerſitas ſcolarium nunqd ſtatuere poſſit ꝙ ſcolaris examinādus rectori pſenteꝫ ibidem.numero.114. car.78.
Vniuerſitas doctoꝝ ſi vnū ſcolarem doctorādum approbet vel reprobet.nunqd epūs vel alius doctorandi iuriſditionem hēns eoꝝ vota ſeq teneaꝫ ibidē.numero.115. car.78.
Vniuerſitatis ſi ſeptem doctores ſcolarem examinent.ꝛ tres approbent.quattuor vero reprobent nunquid reprobantiuꝫ dicto ſtetur ibidem.numero.117. car.78.
Vniuerſitatis appellatiōe rector q ipſius vniuerſitatis ꝓlat⁹ ē nō venit.neqꝫ antianorum appellatiōe vexillifer venit in.c. eam te.nume.13.de reſcrip. car.104.
Vnum qꝺ ē diuidi nō pōt in rubri.ñ.84.de reſcrip. car.87.
Vnum ꝛ idem in forma ꝛ data bis impetrari poteſt in.c.ex tenore.numero.47.de reſcrip. car.142.
❡ Vocatione qua quis vocatus eſt contentus eſſe dꝫ in.c. in noſtra.numero.89.de reſcrip. car.214.
❡ Voces ſunt eaꝝ que ſunt in anima paſſionum note in.c. ſuper lr̄is.numero.90.ꝛ ſequen.de reſcrip. car.259.
❡ Voluntas proprie que dicatur in.c.canonum ſtatuta.numero.127.de conſtitu. car.10.
Voluntas non autem ratio a legiſlatore exquirēda eſt in.c. ſi quando.numero.38.de reſcrip. car.100.
Voluntas vltima nunqd vſqꝫ ad mortē extendaꝫ ꝛ nunquid ꝓuilegiū in.c.rodulphus.numero.107.de reſcrip. car.233.
❡ Vſucapio q̄re itroducto fuerit i.c.ſi qñ.ñ.37.ꝺ reſcrip.100
❡ Vſufructuarius nunqd irreqſito dño vſufructum ꝑdere poſſit in.c.q̄ in eccliaꝝ.numero.18.de conſtitu. car.30.
❡ Vſurarius diſſipans bona adhoc vt vſuras non reſtituat an in foro conſcientie teneatur in.c.que in eccleſiarum.numero.18.de conſtitu. car.30.
Vſurarius ſi qs fuerit ꝛ vſuras reſtituat non pp hoc nomen uſurarij abolet.qñ contractus de duplo vere ſortis cenſeaꝫ ſi epi ꝯſtitutiōe caueaꝫ.ꝙ ꝯ̄ctus vſurarioꝝ de duplo vere ſortis cēſeaꝫ in.c.eā te.numero.19.de reſcrip. car.104.
Vſurario affirmati ſe vſuras reſtituiſſe ꝛ p ꝯñs deſijſſe ſe uſurarium eſſe credendum non eſt.niſi aliꝫ doceat in.c.ad audientiam.numero.3.de reſcrip. car.115.
❡ Vſure nedū de iure canōico.ſed ēt de iure diuino ꝓhibite ſunt in.c.ſi qñ.numero.30.de conſtitu. car.81.
❡ Vſus cōmunis loquendi proprium ſignificatum verbis ꝓcedit in.c.nōnulli.numero.40.de reſcrip. car.191.
❡ Vtile pro inutili in actu diuiſibili viciatur in.c.ex litteris. numero.2.de conſuetudi. car.274
❡ Vxor ſi vnū marito mandauerit.ꝛ poſtea ſpēs alia emergit de qua vxor non cogitauit.nunqd maritus expiri poterit in.c.tranſlato.numero.22.de conſtitu. car.19.
Vxoris an mariti bona mobilia eſſe quo pacto cognoſcatur in.c.ex parte.numero.27.de conſuetu. car.291.
Vxor adultera q̄ pacto puniēda ſit ibidē.ñ.18. car.291.
Vxoris adulterium in mente uiri filiorum morte grauius eſt ibidem.numero.29. car.291.
Vxor adultera a viro ali nō dꝫ ibidem.numero.30. car.291.
Vxoris adulteriū q̄tuplex ſit ibidē.numero.31.ꝛ.32.car.291.
Vxor de bonis ſuis quo pacto mariti facto cenſeatur ibidē. numero.38.cum ſequen. car.291.

F I N I S.

Andree Barbatie ſicculi .J. V. inter
pretis conſumatiſſimi in primum
decretaliū preclariſſima cōmen

taria: additis titulis de reſcriptis: de ꝯſuetudine: ⁊ de poſtula
tione p̄latorū: q̄ in alijs impreſſionibus a quibuſcunq; hacte
nus decuſſis minime reperiebantur. Inſup quamplu-
ribus naturalibus: theologicis: ⁊ legalibus apo
ſtillis: congruis locis: prout materijs conue-
niebat: appoſitis. Necnon elegantiſſima
tabula: que omnes cum principales:
tum etiā incidentes queſtiones:
Et queq; notatu digna: ſe-
cundum alphabeti ordi
nem recte ⁊ mirifi-
ce demonſtrat.
✠

De tortis.

¶ Famoſiſſimi ac eminẽtiſſimi pontificij atq; ceſarei iu-
ris interpretis. necnõ diuini quodã ingenij munere pre-
fulgẽtis. excelſi equitis apoſtolici. inuictiſſimiq; Arago
nũ regis conſiliarij digniſſimi Do. Andree Siculi ſcri
pta cum qbuſcunq; ſuis repetitionibus ſup primo decre
taliũ. cum multis eiuſdem auctoris additionibus. Nec
non q̃plurium doctor ellegantiſſimis naturalibus. theo
logicis. et legalibus appoſtillis felici ſidere incipiunt.

Iraturos ple

roſq; ac me forſan accuſatu-
ros arbitror. q inter tam pre
clariſſimos pontificie et cano
nice cenſure interptes. q oẽm
canonicã traditionẽ in inge
nua et excellenti doctrina ex-
poſuerunt. tenuis hõ et nimi-
me doctus ſanctor patrum
ac ſũmor pontificũ cõſtitutiones cõmentare audeã. deq;
vario iuris canonici genere inter ſapiẽtiſſimos illius p-
feſſores interpretationẽ facere. cũ tot illuſtres in iure vi-
ri ſcripſerint. et maxima omniq; ſtudio cumulata docu
mẽta tradiderint vt nil ſit tã ſublime tam pfectũ aut ma-
gno expollitũ ingenio. quin ab eor ſubtiliſſimis iſtitutis
nobis fuerit aut traditũ aut inuentũ. Ceterũ cũ mihi ve
nerit in mentẽ. q parẽs ſanctimonie et ab omni natiõe ce
lebratus pphta tremẽdi dei nutu paucis exprimẽs inqt
Quia mihi nõ reddidiſtis decimas et pmicias idcirco i
fame et penuria maledicti eſtis. qd dictum oi admiratõe
dignũ interpretãs diuinarũ litterarũ antiſtes Hierony-
1 mus in. c. reuertimini. xvi. q. i. monet† vnũquemq; in hor
2 reũ [a] dñi cibos afferre. hoc eſt ſcripture alimẽta populo
pdicare. me magis pphete iperio q̃ ſponte mea veniẽtẽ
oẽs intelligẽt. et meã potius in ipſum imortalẽ deũ obſer
uantiã et obedientiã mãdator extollẽt. et ſic extollent vt
de miratoribus pbatores. deq; accuſatoribus laudato-
res. vt ſpero. futuri ſint. Nã qs pphete iuſſu dei monen
tis facile recuſauit imperiũ. Quare oipotentiſſimi maxi-
miq; dei liberalitas dicẽtis ad Moyſen ero in ore tuo et
docebo te qd loquaris. me ſũmopere ad hunc maximũ
et ampliſſimũ cõmentandi campũ capeſſendũ coegit. de
meo exili ingenio et ſcribẽdi exercitatione pauca nõ pre-
ſumens. piiſſimo Ieſu xpo medio ſpero ingenij vires ſin
gularẽ in modũ augeri. et tam arduũ ſcribẽdi onus me
facile aſſumpturũ ad eiuſdẽ ac matris ſue ſanctiſſime vir-
ginis Marie et oium ſanctor ac glorioſe catherine cu-
ius hodie vigiliã mira quadã deuotione celebramus ho-
norẽ et laudẽ. et ad vtilitatẽ ſcholariũ. bona igit cũ oiũ
venia inſtitutũ opus tremulus aggredior. et que pclare

ab Inn. Hoſti. Io. an. et ceteris romani et põtificij iuris
pceptorib[c] vſq; ad hec ſecula tradita ſũt recitãdo. ſequẽ
do. concordando. et poſt terga metentiũ quaſi ſpicas colli
gendo incedam. qd ſuũ eſt vnicuiq; tribuendo. eſt enim
benignũ et plenũ ingenij pudoris fateri p quos pfecerim
itẽ obnoxij pfecto animi et infelicis ingenij eſt deprehẽ-
di in furto male q̃ mutuũ reddere. vt pulchre ſcribitur
2 b apud Pliniũ ſm ad veſpeſianũ. † Aliene [b] enim laudis
occupator furi ineſt ſimilis. vt dixit Bal. in phemio feu
do. ar. l. hereditatum. §. fi. ff. ad. l. falci.
¶ Continuat rubrica iſta ſm Gof. hoc modo. legit ec-
cleſiaſtici. vij. c. deus fecit hoiem rectũ et ipſe ſe infinitis
3 imiſcuit qonibus† humana enim natura quodãmodo la
bit ad delicta in auc. de monachis. §. ſi qs colligit coll. i.
4 † et ois etas ab adoleſcẽtia in malũ prona eſt. et nã imita
trix eſt vicior. xx. q. iij. c. pclinus. xij. q. i. c. ois etas. et in p
hemio cle. hoc qdem creator humani generis puidens
hoiem creauit ad imaginẽ et ſilitudinem ſuã. xxxiij. q. v.
c. hec ymago. geneſis. i. c. de. peni. diſt. ij. pnceps. v. adã
et verſi. illa anima. et. c. principiũ ea. diſti. lxxxviij. diſti. c.
eijciens. xij. q. ij. c. q abſtulerit. et. l. ſi quis in metallum. C.
5 de penis. §. in etate virili. de peni. di. ij. romanos† et ad
di põt q de menſe marcij hoiem creauit. qd oſtẽdo p tex.
geneſis primo. c. in ver. et ptulit terra herbã virentẽ. quẽ
tex. ad hoc nõ allegauit Bal. in vſi. feu. in titulo hic finit
lex. et icipiũt cõſuetudines regni. §. his et cõſequẽter pduxit
6 c cũ eo ius naturale[c] † q cepit ab exordio rõnabilis crea
ture. v. diſtin. in pncip. Deniq; lex vetus data eſt p moy
ſen et pphetas demũ tranſlato ſacerdotio lex noua ſuc-
ceſſit. c. tranſlato. j. eo. et qr hoium creſcẽte malitia inefre
nata cupiditas noua quottidie litigia generabat vt ſu-
pra in phemio ita vt plura eſſent negocia q̃ vocabula. l.
naturalis. ff. de pſcriptis verbis. ſancti patres et ſũmi põ
tifices decreta et cõſtitutiones ediderũt vt ſub iuris regu
la hoies coarctati diſcant honeſte viuere. alterũ nõ lede-
re. ius ſuũ vnicuiq; tribuere† in qbus cõſiſtit iuſticia. l. iu
ſticia. §. iuris pcepta. ff. de iuſti. et iu. ideo poſt tractatũ de
ſũma trinitate incipit de cõſtitutiõibus. Hec continuatio
non vr cõformis titulo pcedẽti. l. ij. ff. de ſtatu ho. lz enim
reddat cãm quare edite ſint cõſtitutiones canonice nõ tñ
cõgrue adaptat ad titulũ pcedentem. cõtinuat et ſcdo hoc
modo ſm Hoſt. Poſito fundamẽto de quo. s. ti. primo
d de ſũma trini. bene eſt vt iuris edificiũ ſupponat. faciat. c.
8 cũ paulus et. c. pncipatus. i. q. i. vbi dr† vbi chriſtus nõ ẽ
fundamentũ[d] nullũ boni opis ſupeſt edificiũ. et qr omne
ius cõſtat ex ſcripto et nõ ſcripto. inſtit. de iure nãli. §. cõ
9 ſtat† ius aũt ſcriptũ certius eſt iure nõ ſcripto. ideo ponit
hec rubrica de cõſti. in qua includit omne ius ſcriptũ quo
cũq; noie nuncupet ſm Hoſti. ſequit hanc cõtinuationẽ
Io. an. et cõmuniter doc. Vel tertio cõtinuat hoc modo ſz

a ¶ In horreũ dñi. Adde huic elegãti et ſingulari dicto qd eſt beati hieronymi ſup malachia magiſtrũ ſen. in prologo ſtati i pncipio ibi cupiẽtes aliqd d tenuitate noſtra paupcula in gazophilaciũ dñi mittere et ibi gloſulas multorum doctorum.

b ¶ Aliene. Adde. d. Iaſ. may. idẽ referentẽ in. §. ſi minus ver. cũ quoq; nu. xxxj car. cxxvij. inſti. de ac. cir. ſi.

c ¶ Ius nãle. qd aũt ſit ius nãle et q̃ modis capiat uide in. §. ius nãle inſtit. de iuſt. et iu. et ibi glo. et late angelũ ibi in. ij. col. exponentẽ hoiẽ ab initio formatũ fuiſſe adeo cum duab[9] naturis et vide magrũ ſen. iiij. di. et ibi eminẽtiſſimus pceptorẽ meũ Ioã. ſco. q. iiij. et. q. vij. vbi de lege moſayca et nature multa ſubtiliter differit.

d ¶ Fũdamẽtũ. add tex. et ibi oẽs ſcribẽtes d ſum. trinitate et Spe. ſingr d iſtru. edic. §. i. vſ. ante oia.

quoſdã.poſito fidei fundamẽto vt in titulo ſupra ꝑrimo
nũc ad ſupficialia veniendũ erat.ſed qꝛ genus humanũ
ↄſtitutiõibus regif.ideo ponif hec rubrica ſʒ reuera iſta
eſt eadeʒ cũ ↄtinuatõe Hoſti.Et lʒ pſumptuoſuʒ ꝛ teme
rariũ foꝛe. videaf aperire os aliter ſup hac ↄtinuatõe q̃
patres noſtri ſcripſerũt nihilominꝰ cũ venia loquar. iſta
rubꝛica eſt ↄtinuanda hoc mõ.vide qꝛ in titulo pcedenti
viſum eſt de cõſtitutione ipſius dei imoꝛtalis. ꝛ tangẽte
10 ipſuʒ deũ†ſed qꝛ papa eſt in terris ipſius dei vicarius ꝛ
eius vices gerit.c.vt noſtruʒ.vt eccleſiaſtica beneficia ꝛ
pulchꝛe dixit Specu.in titu.de legato.§.nũc oſtẽdendũ.
a ver.lxxxix.ꝙ papa a eſt petri ſucceſſoꝛ ꝛ vicariꝰ ieſu chꝛi
ſti vicẽ nõ puri hoĩs ſed veri dei gerẽs in terris.c.ij.ꝛ.c.
iij.de tranſla.prela.ꝛ ibi preclare dixit Hoſti.† ꝙ papa
ꝛ xp̃s faciũt vnũ tribunal.hʒ.n.celeſte arbitriũ.l.i.C.de
ſũma trini.Viſo ergo de actu cõcernente ipſuʒ deũ imoꝛ
talẽ opoꝛtunũ fuit videre de actu ſpectante ad ipſuʒ pa
pã coꝛpoꝛalẽ.vt ita dixerim in mundo deũ ꝛ iſta videtur
magis accõmodata ↄtinuatio.Et ſi qſpiam dixerit imo
tractaf hic de ↄſtitutõibus iferioꝝ.c.cũ oẽs.ꝛ.c.cũ.M.
ferrarieñ.J.eo.c.fi.de rebus eccle.nõ alie.c.ij.de locato.
c.fi.de magiſtris.c.cũ dilectus de clericis nõ reſi.c.paſto
ralis de fide inſtru.c.cũ ↄſuetudinis.ꝛ.c.fi.J.de ↄſuc.ego
rñdeo ꝙ intentio iuriſlatoꝛis fuit per prius tractare de
cõſtitutõibus romanoꝝ pontificũ.Et accedat ad hoc lo
catio facta per ſacratiſſimũ imperatoꝛẽ qui poſt titulum
.C.de ſũ.trini.locauit titulũ de ſacroſan. eccle. tanq̃ ſint
11 deo ↄiunctiſſima.†Cũ ergo papa ſit deo ꝑximus ꝛ ↄiũ
ctus ꝛ cũ ipſo xp̃o ieſu faciat vnũ tribunal . merito viſo
de ſũma trini.videndũ fuit de ↄſtitutõibus ro.pontificũ.
qꝛ pncipaliter hic tractaf de ↄſtitutionibus pape . ꝛ eſt
ↄtinuatio noua nõ tacta per aliquẽ. ꝛ de materia huius
rubꝛice habef.i.diſtin.vſq; ad.vij.incluſiue.ꝛ.viij.xi.xij.
xix.xx.xxxviij.diſtintio.i.q.vij.§. niſi rigoꝛ repetitur ꝛ
pro declaratõe huius rubꝛice tria ſunt cũ ſuis acceſſoꝛijs
videnda.Primo qd ſit conſtitutio.Scdo vnde dicatur.
Tertio an ad eẽ ↄſtitutõis ſeu legis ſit neceſſaria ſcriptu
12 ra.¶ Venio ad pmũ†qꝛ oĩs vt ingt Cicero in pmo offi
cioꝝ de officio queſtio debet a diffinitõe ꝑficiſci.l.oĩs dif
finitio.ff.de reg.iur.l.i.ff.de dolo.iõ ante oĩa ſcienduʒ eſt
qd ſit ↄſtitutio.ꝛ ſm dñm Anto.hic ꝛ alios ſequẽtes eũ
ↄſtitutio eſt illud qõ pnceps ſtatuit tex.eſt.ij.diſtin.c.ↄſti
tutio.ꝛ ſubdit do.Anto.ꝙ ẽt põt dici cõſtitutio illa q̃ fit
13 a papa ꝛ ſubdit†ꝙ ꝑpꝛie loquẽdo cõſtitutio ẽ ius illud
q̃ fit a congregatiõe.c.inter alia de ſen.excom. ꝛ allegat
no.p Archi.in.c.i.J.eo.in.vi.poſtea ſubdit certe ↄſtitutio
dr̃ impatoꝛis ꝛ allegat tex.iuncta glo.ſua in.d.c.ↄſtitu
tio.ſed excellẽs doctoꝛ Jo.de imo.qui p duos annos vl
timos vite ſue fuit mihi doctoꝛ dũtaxat in iure ciuili aĩa
cuius requieſcat in ſũma pace dicit hic ꝙ ↄſtitutio eſt ius
ſcriptũ.§.cũ ita.i.diſt.ꝛ p hoc dicit patere ꝙ illud nomẽ
ↄſtitutio eſt nomẽ gñale ad oẽs ↄſtitutiões iuris ciuilis
dicit ẽt ꝙ ↄſtitutio ꝑpꝛie ẽ ius editũ ab vniuerſitate ꝛ ius
editum a pncipe late dicif cõſtitutio ꝛ allegat.d.c. cõſti
tutio.ꝛeadem rõne dicit ꝙ ius editũ a papa ſatis põt ap
pellari ↄſtitutio ꝛ ſic ſentit ꝙ ↄſtitutio edita a papa lar
ge dr̃ ↄſtitutio ꝛ ſic vr̃ ſentire alr q̃ ſenſerit do. Ant.ſen
tiens ꝙ propꝛie cõſtitutio dr̃ impatoꝛis.ſed reuerendus
pater do.Nico.abb.meritiſſimus ꝛ ↄſiculus meus quẽ
nunq̃ vidi nec audiui dicit hic multũ eleganter ꝙ ↄſti
tutio capif dupłr vʒ ꝑpꝛie ꝛ ſtricte ꝑut ↄgruit pncipi ꝛ
ita capif in hac rubꝛica ꝛ lʒ in nigro tractef etiã de ↄſti
tutõibus inferioꝝ tñ rubꝛica loqtur de ↄſtitutõe ꝑut cõ
gruit pncipi nec mirũ ſi nigrũ ſit gñalius rubꝛo vt ʒ gl.in
auc.de inceſtis nuptijs in pncipio ꝛ qõ hr̃ in cle.i.ð cle.
cũ ſi.Scdo mõ capif large ꝑut ↄſtitutio cõgruit iferiori
vñ ius editũ ab inferioꝛi appellaf large conſtitutio alle
gat.d.§.cum ita in ver.que in ſcriptis redacta eſt ↄſtitu
tio vocaf.i.diſt.ꝛ iſtud idẽ ſenſit hic dñs Anto.duʒ dixit
ꝙ certe ius edituʒ a pꝛincipe eſt ↄſtitutio ꝛ ius edituʒ a

a ¶ Papa.ad
de do.Bar.ſo.
in ↄſ.xiij. in.v.
col.i.i.pte car.
xviij.vbi ſub
dit ꝙ de pleni
tudine ptãtis
ſue papa põt
oĩa dicere ꝛ fa
cere modo nõ
ſint ↄ fidẽ ca
tholicã cũ ipſi
ꝑ rõne volun
tas inſit ꝛ oẽs
iudicet neq; ab
aliquo iudi
cari põt ꝛ ad
ducit.c.in me
moꝛiã.xix.diſ.
iſti.de iu.nãli.
gẽ.ꝛ ci.§.ſʒ qõ
pnc.ix.q.iij.c.
cũcta ꝛ.c.nũc
vero ꝛ ſi altꝰ
ſpeculari vo
lueris ac rõne
euangelice ve
ritatis ꝛ nõ le
ge poſitiua diſ
ſerere vide ma
giſtꝝ ſen.l.iiij.
diſt.xviij.in.c.
incip.hic que
ri ſolet ꝛ.xix.
diſt.in. c. inci.
poſtq̃ ꝛ ſuper
eiſdẽ diſti. ſub
tiliſſimũ prece
ptoꝛẽ meũ Jo.
ſco.vbi mirabi
liter de clauiũ
ptãte eius col
latione ꝛ ad q̃
extendanf pre
ter oẽs theolo
gos differit ꝛ
vide inſignẽ
theologum
ochan ipſius
emulũ in quo
libetis ſuis ꝛ
ſi quottãꝝ ſiti
adhuc ardes
vide eũdẽ do.
an.l.c.qm̃ nu.
vij.ẽſi.ſi ergo
deus.hʒ codẽ
tit.noſtro vbi
de ſũmi põtifi
cis excellẽtia
ptãte ꝛ digni
tate maria ꝛ
mõtes aggre
gat ꝛ q̃plura
legalia ꝛ theo
logica q̃ nos
ibi adduximꝰ i
apoſtillis.

ↄgregatõe eſt cõſtitutio ſed late.ꝛ ita reſident ſup hoc
14 paſſu.†Tu vero ad iſtos ſũmos iuris vertices.adde pri
mo ꝙ cõſtitutio eſt illud qõ rex vel impatoꝛ ſtatuit ita di
xit tex.in.d.c.cõſtitutio.ꝛ ſic nõ ſolũ dr̃ cõſtitutio ius edi
tuʒ ab impatoꝛe ſed ẽt ius editũ a rege.rex eni cõſtitutio
nẽ facit in regno ſuo.ꝛ iõ dixit Bal.in.c.cuʒ veniſſent de
15 eo q mittif in poſ.ꝙ rex in ſuo regno eſt monarcha ꝛ po
nit exẽpluʒ in rege anglie.adeo ꝙ appellatõe iuris venit
16 ius ꝙ rex oꝛe ꝑpꝛio ꝑmulgauit†eſt eniʒ pfectus multoꝝ
ptoꝝ ꝛ a ſnĩa eius nõ appellaf in regno.l.i.ff.de offi. pre
fec.pto.ꝛ idẽ Bal.in.iij.col.in ꝑhemio ffoꝝ.dixit ꝙ rex
in ſuo regno hʒ ſupꝛemã iuriſdictionẽ.l.ij.§.exactis.ꝛ.§.
nuncio.ꝛ ibi ẽt idẽ voluit.ff.de oꝛi.iur.ꝛ idẽ voluit in.d.
l.i.de offi.pfec.pto.ꝛ iõ multuʒ elegãter dixit in.l.impia
lẽ.§.fi.de pꝛohi.alie.p Fed.vbi eſt tex.ꝙ in quolibet iura
mento vr̃ exceptꝰ ipatoꝛ.Bald.ibi dicit idẽ in rege.vt in
quolibʒ iuramẽto pſtito a ſubdito regni itelligif exceptꝰ
17 †rex.eſt.n.ſm eum quidã deus coꝛpoꝛalis in ſuo regno.
ꝛ ſic hẽtis ꝙ ius editũ a rege in regno appellaf conſtõ
eodẽ mõ ius editum ab imperatoꝛe appellat cõſtitutio
vt ibi eſt tex.ꝛ voluerunt doctoꝛ.prenominati.ꝛ ego alle
go auctenticã cõſtitutio q̃ de dignitatibus co.vij.ꝛ auct.
vt facte noue cõſtõnes ꝛ allego gl.in rub.ff.de cõſti. pn
cipuʒ q̃ dic qõ q̃ ea de legibus dicũf itelligunf ſpecialr ð
legibus impatoꝛis.ꝛ ſic ius edituʒ ab impatoꝛe eſt cõſti
tutio ꝛ ſe hʒ ſpẽalius q̃ ſe hẽat lex.Et ſi qſpiã opponat ꝛ
18 b erit coloꝛata obiectio†diffinitiob cõſtituif ex gñe ꝛ diffe
rentijs vt ſcribũt phi.ꝛ p Bar.in.l.i.ff.de teſt.ſed in.c.lex
eſt.i.diſt.dr̃ lex eſt cõſtitutio ſcripta ꝛ ſic cõſtitutio eſt ge
nus ergo gñalioꝛ erit diffinito ꝛ per ↄñs male locuta ẽ
glo.in preallega.rub.de cõſti.pncipiuʒ põt rñderi dupłr
vʒ ꝙ illa nõ ẽ ꝑpꝛie diffinitio legis ſed eſt q̃dã deſcriptio
vel põt dici ꝙ ibi hoc nomẽ lex ſũmif ꝑ genere ꝛ ſic ge
neralioꝛ erit lex q̃ cõſtitutio.ꝛ ex iſtis hẽs ↄcluſionẽ hãc
vʒ ꝙ ius edituʒ aut a rege aut ab iperatoꝛe eſt cõſtitutio
Reſtat nunc videre vtꝝ ꝑpꝛie ꝛ ſtricte cõſtitutio dicaf il
la q̃ editur a rege vel ab iperatoꝛe ꝛ an illa q̃ edif ab iſe
rioꝛi large ꝛ ipꝛopꝛie dicaf cõſtitutio.ego circa hoc ad
duco vobis in mediuʒ tex.in.c.oĩs.ij.diſtin.vbi dicit cõ
ſtitutio alia ciuilis alia eccleſiaſtica.ciuilis ↄſtitutio ius
ciuile appellaf eccleſiaſtica cõſtitutio canonis nomie cẽ
ſetur ecce nunc qualiter cõſtitutio ciuilis appellaf ius ci
19 uile † ex quo infero ꝙ inferioꝛ a pꝛincipe qui põt facere
ius ciuile in loco ſuo dicif facere cõſtitutioneʒ ergo ius
editũ a populo propꝛie ꝛ ſtricte vocaf cõſtitutio. ille võ
q nõ poteſt facere ius ciuile ſed pretoꝛiũ nõ dr̃ propꝛie fa
cere cõſtitutionẽ.ꝛ ideo marchio ꝛ ſimiles cuius conſti
tutiones dicunf ius pretoꝛium nõ dicũtur ꝑpꝛie facere cõ
ſtitutionẽ de quibꝰ locutus eſt Bar.in.l. ſtipulationũ in
20 pri.ff.de ver.obl.† vbi dixit ꝙ cõſtitutio epiſcopi vł mar
chionis ꝛ ſimiliũ dicif eẽ ius ptoꝛiuʒ.Jdẽ voluit in.l.i.i
fi.ff.de bo.poſſeſ.titu.generali.ꝛ in.l.fi.ff.de penis ꝛ i.l.
ii.§.fi.ff.de vſuca.ꝑ emptoꝛe.ꝛ ideo Bal.in.l.oẽs popu
li.ver.ſed querif qualiter inter ſe differant ſtatutũ popu
li ꝛ ſtatutũ epiſcopi.ff.de iuſti.ꝛ iur.reſpõdet ꝙ ſtatutuʒ
21 epi ẽ ius ptoꝛiũ.† epus.n.magiſtratꝰ ẽ ſeu pretoꝛ quidaʒ
in ſua dyoceſi.ꝛ idem dicit ibi in cõſtitutione legati niſi
eam faciat auctoꝛitate aplica qꝛ tũc ẽ ciuile ius nõ ptoꝛi
um idem voluit Bal.in rubꝛica.C. qui admitti.ꝛ i.l.cer
tum.C.vñ cognati. ꝛ in.l.id qõ paupibus.C.de epiſc.ꝛ
cle.ꝛ in.c.eccleſia ſancte Marie in finalibus verbis.J.eo
dem lʒ aliter ipe voluerit in.l.ii.C.de cõſtitu.pecu.ꝛ pro
iſtis dictis faciat glo.in.c.i.in tit.ſi de feu.fu.cõtrouer.in
ter do.ꝛ vaſſa.ꝛ idem voluit Jo.de imo.in cle.i.de iꝰ in
tegrũ reſti.ꝛ i.d.l.ſtipulationũ.ꝛ vltra allegata p iſtos.
allego glo.ſtupendã in.c.i.ð offi.oꝛ.in.vi.que equiparat
epiſcopos defenſoribꝰ ciuitatis.ꝛ archi.epos preſidibus
prouincie ꝛ glo.fin.in.c.ii.de offic.le.lib.vi.que equipat
legatos Cardinales procõſulibꝰ ꝛ alios legatos preſidi
22 bus.† ꝛ ſic propꝛie ꝛ ſtricte ius editũ ab eo cuius diſpo
ſitio eſt

ſitio eſt ius ciuile appellatur cõſtitutio ⁊ ſic nõ eſt veruȝ ꝙ proprie ⁊ ſtricte cõſtitutio dicitur ius editum a rege vel ab imperatore ⁊ ad hoc faciat titulus de conſtitutionib⁹ pncipũ qꝛ ſi ꝓprie ⁊ ſtricte ꝯſtitutio diceref ius editũ a pncipe nõ erat neceſſe adiũgere pncipũ ſi vo qs non põt edere ius ciuile ſȝ ptoriũ iſto caſu ius editũ ab eo ꝓprie nõ appellaf ꝯſtõ ex quo nõ eſt ius ciuile ſȝ ptoriũ. ⁊ iſta ꝓcedũt quo ad ipſas ꝯſtõnes laycales. ſȝ quo ad ip-
23 ſas conſtõnes eccleſiaſticas mihi vr ſic dicenduȝ † ꝙ illa dr ꝯſtõ eccleſiaſtica ꝓprie q̃ edif ab eo q põt facere canones iſte eſt tex. in. d. c. oẽs. iij. diſt. vbi ꝯſtõ eccl̃iaſtica ap-
24 pellaf canon ⁊ canõ † idẽ ẽ ꝙ regula. iij. di. canon ſȝ iferiores a papa pñt facere canones tex. eſt in. c. i. ꝯiuncto. c. cũ oẽs. ⁊. c. cũ. M. ⁊. c. ex litteris. J. eo. vbi appellatione ſtatuti canonũ veniũt conſtõnes inferioꝝ ſeqtur ergo ꝙ inferiores a papa pñt facere ꝯſtõnes eccleſiaſticas largo tñ modo qꝛ tex. in. c. i. J. eo. inquantũ dicit canonum loqf largo mõ ⁊ iõ multũ elegãter dixit Jo. cal. in conſi. xvi. in titu. de cõſti. ꝙ appellatione canonis compꝓhẽdif ꝯſtõ edi-
25 ta a capl̃o largo modo ſumẽdo canonẽ † ⁊ ſic ꝯcludo ꝙ ꝓprie ⁊ ſtricte ius editũ a papa dr ꝯſtõ ꝓprie. c. i. in ver. ꝯſtõnẽ. J. eo. in. vi. ſed ius editũ ab inferiori dr ꝯſtõ eccleſiaſtica ex quo dr ꝯſtitutio canonica largo tñ modo ⁊ ſic
26 erit aduertendũ † aut ſtatutũ layci loqtur de ꝯſtitutione ⁊ tunc compꝓhẽdif ius ſtatutũ ab imparatore ⁊ ius ſtatutũ a ppl̃o non tñ comprehẽdif ius editũ a marchiõe vel ab epo ⁊ ſimil. qꝛ tale dr ius ptorium hoc habet locum in ſtatuto laycali loquẽte d ꝯſtitutione aut ſtatutũ eccl̃iaſticuȝ facit mentionẽ de ꝯſtõne eccl̃iaſtica. ⁊ tunc ſi eſt fauorabile compꝓhendif conſtitutio pape ⁊ inferioris ſi vo. eſt penale ⁊ tunc cõprehendif dũtaxat cõſtitutio pape ar. c. odia de reg. iur. in. vi. cum ſi. Et ad predicta vide elegãs
27 dictuȝ Bal. in. d. l. oẽs populi † qdã iurauit ſeruare ſtatuta ſeu cõſtõnes ꝙ ſub iſto iuramento non cõprehendunf edicta qꝛ ꝓprie edicta durãt durãte magr̃atu ⁊ ꝓprie nõ ſunt ſtatuta ſeu ꝯſtõnes qꝛ nõ ſunt perpetua. l. fi. ff. de pe-
28 nis. ⁊ ibi dicit Bald. † ꝙ ſi pena iponaf venieti ꝯ̃ ſtatuta non hȝ locũ in eo q venit ꝯ̃ edicta ⁊ per iſta ſit expedituȝ
29 primũ q̃ſitum. ¶ Capio nunc hȝ vñ dicaf cõſtitutio † dic a con ꝙ eſt ſimul quaſi ſimul ſtatuitio. ⁊ ſic lex nõ ſtatuif ab vno facit ad hoc tex. in. l. i. ff. de legibus in ver. viroꝝ prudentũ dicit hic do. Anto. ꝙ dr ſimul ſtatuitio ideo ꝓprie loquendo cõpetit imperatori allegat. c. ꝯſtitutio. in ẽta glo. y. diſt. ⁊ aliud non dicit ſed Jo. de imo dicit allegãdo. l. humanũ. C. de. ll. ꝙ etiã põt verificari in principe qꝛ ſimul cũ ſuis cõſiliarijs facit. l. ſed do. Abb. dicit ꝙ quatenus referf ad ꝯſtõnẽ principis nõ recipit hãc ſignificatõem qꝛ princeps ſolus facit. l. ⁊ iõ interpretaf ꝯſtõ ideſt cõis ſtatuitio qꝛ de eſſe. l. eſt ꝙ ſit cõis. iiij. diſt. erit aũt lex. ⁊ dicit ſe allegare dictũ Bal. in. d. l. oẽs populi. ff.
30 de iuſti. ⁊ iure † ꝙ ſi conſtitutio fiat ꝯ̃ certã pſonã q̃ ex illa ptendit leſionẽ põt ab ea appellari. vt. l. i. §. ſolẽt. ff. qñ appellat. ſit lȝ conſtitutio loquaf p verba gñalia. tñ ſi ex cõiecturis compꝓhendi põt ꝙ in odiũ certe pſone fuerit edita ꝙ põt appellare ar. l. i. ff. de doli. excep. vbi ſuccurrif ꝯ̃ doluȝ cõmiſſuȝ in lege condenda ⁊ in ar. allegat. c. cuȝ oẽs. J. eo. de hoc non dico aliqd ꝓ nũc qꝛ in loco ꝓprio ẽ tangendũ vȝ in. d. c. cũ oẽs. vel põt dicit hm cũ ꝙ ẽt in cõſtitutione pncipis dr a con ꝙ eſt ſimul qꝛ pnceps condit conſtõneȝ cũ conſilio ſuoꝝ ꝓceꝝ allegat. d. l. humanũ. ſȝ quo ad iferiores dr a con ideſt ſimul qꝛ oẽs congregati ſimul ſtatuũt ⁊ ita reſidet. Mihi vr ꝙ tãtus doctor multũ vagef. qꝛ primo nos loqmur in ꝯſtitutione pape ⁊ ipſe non allegat iura accõmodata ad papã. imo allegat iura loquẽtia de imparatore. itẽ eſt ſibi ꝯ̃ri⁹ qꝛ pmo dicit ꝙ imparator ſolus facit legẽ. poſtea tenet ꝯ̃riũ p. d. l. humanuȝ.
31 ⁊ ideo qꝛ † ſermones nři veriores efficiunf ſi ad idiuidua
b 32 deſcendam⁹. vt inqt phs ᵇ in pmo phiſicoꝝ. ideo dico † ꝙ referendo conſtitutionẽ ad papã dr a con ꝙ eſt ſimul qꝛ
c in his q̃ ardua ſunt reqrif conſiliũ cardinaliũ in. l. condẽda tex. eſt formalis i. c. p venerabilẽ. §. rõnibus q filij ſint legi. hoc voluit Jo. mona. in. c. ſup eo de hereticis in. vi. ⁊ Bal. in. l. cũ multa. C. de bo. q lib. ⁊ Joã. de lig. in tractatu de bello ⁊ faciat tex. iũcta glo. in. c. anaſtaſius. xix. di. ⁊. c. eccleſia ſenatũ hȝ. xvi. diſtin. ⁊ dictũ Laurentu ꝙ refert Archi. in. c. ſunt qdã. xxv. q. i. ⁊ idẽ voluit do. Cardi. in. c. ppẽdimus in repetitione. de ſen. excõ. ⁊ ideo cum
33 gl. iij. diſtin. in ſumma dicat † decretũ eſt ꝙ papa facit cũ conſilio cardinaliũ ad conſultationẽ nullius ⁊ decretalis epl̃a eſt quã papa facit ad conſultationẽ alterius ſiue cũ conſilio cardinaliũ ſiue non qꝛ dȝ diſtingui an ſint ardua an nõ ⁊ de hoc dixi late i tractatu cardinaliũ in pncipio ⁊ rñdi ad gl. Jo. an. ꝯ̃riũ dicentẽ ⁊ ad Albe. de ro. ⁊ ad alios vt ibi videre poteris. ⁊ ſic quo ad ipm papã conſtõ capif in ꝓprio ſignificato. i. ſimul ſtatuitio qꝛ cũ conſilio cardinaliũ in re ardua condit legẽ ⁊ hoc quo ad
34 papã. Si vo loqmur quo ad ipatorẽ ⁊ tũc aioſe tene † ꝙ reqritur legẽ fieri de conſilio ꝓceꝝ ⁊ ſenatoꝝ ⁊ ſic imparator ſolus non facit legẽ tex. eſt in. d. l. humanũ in ver. ſcitote non alr legẽ a nr̃a clemẽtia ꝓmulgandã niſi ſupradicta forma fuerit ſeruata vbi ſtatuit imparator nõ alr legẽ ſiẽdã a ſe niſi vt ibi tradif. bene tñ fateor ꝙ imparator poſſet derogare diſpõni illius legis. l. oi nouatõe abbatum. C. de ſa. ſan. ece. facit ad hoc auc. habita de deliberatiõe ducũ ꝓceꝝ. C. ne filius ꝓ pře vbi imparator in. l. cõdenda: adhibet ꝯſiliũ ⁊ deliberationẽ ꝓceꝝ ſuoꝝ ⁊ glo. ibi dicit ꝙ imparator ꝓmulgat legẽ ſolemnẽ cũ cõſilio ꝓceꝝ ergo ſequif ꝙ ſiue ꝯſtitutio ꝓmulgef a papa ſiue ab imparatore dr ſimul ſtatuitio qꝛ inſimul papa cũ cardinalibus ⁊
35 imparator cũ ꝓceribus ꝓmulgãt legẽ vt dictũ eſt. ¶ † Uenio ad vltimũ ᵈ q̃ſitũ do. Anto. breuiter ſe hic expedit ⁊ remittit ad Jo. an. in regula nemo põt lib. vi. in mercuria. ⁊ in. c. fi. de conſue. ⁊ allegat dños de rota ꝯcluſione
36 ccclvij. dicẽtes legẽ ꝓbari poſſe p teſtes qꝛ † ſcriptura nõ eſt de eſſe legis aut cõſtitutionis ⁊ allegat. c. i. de renun. in. vi. ⁊. c. i. de iureiur. eo. lib. ⁊. c. inſtõnis. xxv. q. ij. ⁊ dicit ꝙ Archi. in. c. lex eſt. i. diſt. ſentit ꝙ ſcriptura eſt de eſſe. l. ſed loqtur arguẽdo ⁊ nõ decidẽdo. ⁊ ſic do. Anto. tráſit cũ cõcl̃one Jo. an. Jo. de imo. tȝ hãc partẽ hic dicẽs hãc fore cõem opi. ⁊ ad. l. humanũ. C. de. ll. rñdet ꝙ nõ ꝓbat fore neceſſariũ formã ibi traditã obſeruari ſȝ iſta fuit rñſio alioꝝ de qbus in. d. l. humanũ. vñ ex humanitate loqtur ibi imparator vere rñſio iſta non hȝ neruũ qꝛ tex. dicit nõ aliter legẽ ꝓmulgãdã ⁊ c. fateor ꝙ humanitas iduxit ipatorẽ ad ſtatuẽdũ ita ibi vñ tenef formã illã obſeruare poterit tñ derogare illi legi ſi voluerit arg. l. ſi qs in pri. teſti. de leg. iij. dñs Abbas dicit hanc opi. ſibi placere. ⁊ allegat. c. i. de ren. in. vi. ⁊ voluit terga ⁊ ſup h̃ aliud nõ dicunt ſcribentes in hac rubri. ſed do. Bald. quem nemo iſtoꝝ ſcribentiũ vidit ſup rubrica multũ eleganter eam cõmentauit ⁊ circa hunc paſſum in ver. quero quare in conſtitutionibus ⁊ ſtatutis requiraf ſcriptura rñdet ad ppetuã rei memoriã. allegat. d. c. i. de renun. ⁊ refert Jo. an. dicere ꝙ nõ reqrif ſcriptura ad pmordiale eẽ. ſed ad obſeruantiã niſi enim iteruenirct ſcriptura non poſſet publicari ⁊ inoteſcere ppl̃o pſertim his q tpe ſtatuti conditi nõ erant in reꝝ nã. ⁊ ideo fruſtra fieret lex qꝛ nõ ligaret hoc dicit appere ex lege. xij. tabulaꝝ que i. xii. tab. ſcri-
37 pta erat. l. ii. ff. de origine iuris. ⁊ ſic ſentit Bal. † ꝙ de ſubſtantia ⁊ eſſe legis non eſt publicatio ⁊ ad boc allego eũdem Bal. in. c. i. J. eo. vbi dicit ꝙ poſtq̃ȝ lex facta eſt dr eẽ in fieri ante publicationeȝ quo ad ligamen de hac publicatione locus ꝓpri⁹ eſt in. c. ii. J. eo. ibi dicef. Et adde tex. in. l. põponius ſcribit. ff. de rei ven. ⁊ in. l. iiij. §. cato. ſcribit. ff de ver. ob. ⁊ iura infinita q̃ dicunt ꝙ leges fuerunt ſcripte a iuriſcõſultis ergo ꝓbatur ꝙ ad eſſe legis requirif ſcriptura. Sed ꝓ nũc ego allego tex. non ponderatũ ab aliquo ꝯ̃ hãc doctrinã. iiij. diſt. c. i iſtis vbi dr ꝙ leges poſtq̃ȝ inſtitute ſunt ligant ⁊ ſubdit tex. leges inſtituunf
38 cũ ꝓmulganf eſt ergo ibi tex. formalis † ꝙ ꝓmulgatio le-

b ¶ Phs. iſtõ pulcherrimuȝ dictũ familiare dño And. vt infra patebit colligif ex dictis phi allegato loco a textu ꝯmẽti primi vſq̃ ad ſextũ excluſiue ꝙ Auerroys mirabilr exponit ſed qm̃ nõ eſt pfeſſiõis me omittitur.

c ¶ Quia in his. Pro clariori noticia huius q̃õnis vide Fely. hic ſtatim poſtpoſita ꝯtinuatiõe rubrice i. i. co. paucis aggregãtẽ totã mãȝ ⁊ expliſe tenẽtẽ oppoſitũ illi⁹ qd dicit. d. and. hic tu vide ibi. nam de mẽte Bal. multa pulchra dicit ac ptẽ oppoſita vlt poſſe ſuſtineri de honeſtate non aliter in pncto iuris cũ eẽt ꝯ̃ ſuppremã pncipis ptãtẽ nec lex vel ꝯſuetudo in ꝯ̃riuȝ valeret. ꝓ quo adducit Inn. in. c. bone el. ꝗ de poſtul. pla. ⁊ pau. de ca. conſi. cclxxx. l cip. in xpi ⁊c. ⁊ infinitas q̃stas ⁊ doctoꝝ op. q̃ lege pte.

d ¶ Uenio ad vltimũ. ꝓ enucleatõe iſtius mãe vid Fely. hic breuib⁹ expediẽteȝ ⁊ abſoluẽteȝ totaȝ mãm ꝯcordãdo pulchra diſtictõe ambas op. vt ibi pȝ ⁊ adducit tex. in c. duo ſũt ⁊. c. lex. i. diſtin. ⁊ multa alia q̃ vide. per te.

gis eſt inſtitutio eius tenere méti q2 cóis opi. laborat gra
ui morbo p illũ tex. dicer in. d. c. ij. Sed ad rónem Bal. q̃
ét fuit Jo. an. rñde q2 nó videt ſufficiens ná ſi p forma le
gis non reqrit ſcriptura vt ipſi dicũt ergo nec reqrit ſcri
39 ptura p obſeruátia qđ demóſtro ad oculũ. ná† ꝯſuetudo
non ſcribit τ tñ ligat ad obſeruantiá vt in. §. ex non ſcri
pto. inſti. de iure naturali gentiũ τ ſic illa ſtát in ſimul qđ
aliqd nó ſcribat τ tñ liget τ ꝯ eos allego tex. ad hoc ſtu
pendũ in. §. τ nó ineleganter inſti. de iure naturali. vbi
lacedemonij ſeruabát. ll. in memoria τ clarũ eſt ꝙ ligabá
tur legibus ergo non eſt vera doctrina ꝙ ſi non reqrat
ſcriptura de forma. l. ꝙ reqrat de obſeruátia. l. ſubdit po
ſtea. Bal. hic recedendo ab hac doctrina Jo. an. ꝙ ſi qs
aſſereret ſcripturá eẽ đ ſubſtantia. l. de origine iuris forte
40 nó erraret q2† ſcriptura eſt de eſſentia ſnie diffinitiue ho
minis vt in. l. ij. C. de ſen. ex pericu. reci. ergo multo forti⁹
in ſnia legis late a pplo ſ3 ſi p pncipẽ ferrat nó reqrit ſcri
ptura. ná princeps fert ſniam quácunq3 ſine ſcripti reci
tatione τ aliud non dicit Bal. τ ſic facit Bald. dſiam in
cóſtitutione edita a populo vt requirat ſcripturam τ in
cóſtitutione edita a principe vt non reqrat τ hoc voluit
Jo. an. in dicta regula nemo ſed non fuit auſus hác pte3
affirmare. Tu vero ꝯſidera q2 iſta ró Bal. nó ẽ ſufficiens
nam ſnia lata p illuſtrem pſoná non reqrit ſcripturã vt
no. in. d. l. ij. τ in. c. fi. de re. iu. in. vi. τ tñ conſtitutio edita
ab inferiori a pncipe reqrit ſcripturá vt ipſe voluit ergo
ró ſua nó eſt ſufficiẽs. τ ét pondera gl. in. l. i. C. de legib⁹
q̃ dicit ꝙ ſnia pncipis ſup interptatione. l. neceſſario redi
41 géda eſt in ſcriptis† ex qua colligo ꝙ licet pnceps non te
neatur ferre ſententiam recitando in ſcriptis nihilomi
nus redigéda eſt neceſſario in ſcriptis τ ita tempes illud
dictũ Bal. τ ſic apparet ꝙ ſi populus vel pſona illuſtris
pót ferre ſniam ſine ſcriptis ergo codẽ modo poterit con
dere legẽ ſine ſcriptis τ hoc reſultat ex róne Bal. ꝙ ẽ ꝯ
intentioné ſuá volentis inferiorẽ a principe códere i ſcri
ptis legem τ ſic Bal. ſeipſum cũ ligone ſuo pcuſſit τ ró
ſuat repugnat menti eius τ ideo poſſet allegari ſibi illđ
Ouidianũ. votoq3 tuo tua forma repugnat. Sed arden
tiſſimũ iuris lumẽ Jo. an. in dicta regula nemo pót teti
git mirabili cómento τ arguit pmo ꝙ reqrat ſcriptura.
42 ná† impoſſibile vi ſm naturalẽ curſu3 rex de quo in. c. bó
ne de elec. c. qm̃ ꝯ de pba. ꝯſtitutóes nó ſcriptas méti te
neri τ ſciri p eos quos ligare debét maxime cũ in ſe ſint
ppetue τ ppetuo ligẽt. xxv. q. i. c. q̃ ad ppetuá. c. fi. ſ. eo. τ
ignorátia illoꝝ nó excuſat vt ibi τ ſic eſſet imittere laque
u3 ſubditis ſtatuẽtis qđ nó eſt fiendũ. xxvij. q. i. c. de vidu
43 is. el ſecũdo† conſtat enim ꝙ lóginquitate tpis ṽitas ob
ſcurat. c. lóginquitate. xij. q. ij. τ iſta eſt pma ratio ſua ad
quá rñde τ da inſtant. á. cóſuetudo ligat τ tñ non ſcribit
ergo nó eſt ipoſſibile ꝙ quis nó liget legibus niſi ſcribát
τ hoc decidit tex. expſſus in. d. §. ſed nó inelegáter vbi la
cedemonij ſeruabát leges i memoria ergo nó eſt ipoſſibi
le ſ3 rex nãm ꝙ leges nó ꝯſeruent menti qnimo videret
hoc fore ſalutare q2 p hoc hoies inducerent ꝯtinue me
ditari ſup lege. Quinimo plus audeo dicere q2 tex. ſing.
44 in pꝫhemio ffoꝝ. dicit† ꝙ cũ cetere ſcientie ſint infinite tñ
ſcientia legalis eſt finita. τ per ꝯñs nó eſt ipoſſibile tene
re menti finitũ. Scđo mouet Jo. an. ꝙ ipoſſibilitas oſtẽ
dit q2 debẽtes ꝯſtitutiói ꝯſentire hñt ſe ſubſcribere. xcvi.
diſt. c. i. τ. c. quáto de his q̃ fiunt a pla. τ ipoſſibile eſt eos
ſe ſubſcribere ſi ex ꝯſtitutóe nó fiat ſcriptura. ſ3 certe iſta
ró non eſt gñalis q2 nó ꝯgruit ꝯſtitutioni non requirenti
a45 ſubſcriptioné. Tertio oñdit ipoſſibile† p ethimologia3ᵃ
nois ꝙ eſt validũ arg. c. cũ ſm de pben. ſ3 lex dr a legédo
ſm Iſidoꝝ quinto ethimologiaꝝ ligare aũt non pót niſi
ſcribat ergo nec lex noiari pót q2 noia ſunt rebus ꝯſoná
tia. inſti. de donatóibus. §. eſt τ aliud rñde nó ſemp eſt va
lidũ ar. ab ethimologia vocabuli. vt no. in. c. i. de iu. τ p
Bar. in. l. i. ff. de teſta. Et ét rñde q2 lex hꝫ ét aliá ethimo
logiá q2 dr a ligo. vt no. in. c. lex eſt. i. diſt. Mouet ét Jo.

b46 an.† diffinitioᵇ eſt de eſſe rei vt no. Bar. in. l. i. ff. de teſta.
ſed ſcriptura eſt de diffinitióe. l. vt in. c. lex eſt conſtitutio
ſcripta. i. diſt. ergo. Rñde ſalua reuerẽtia ſua illa non eſt
diffinitio ſed eſt deſcriptio. ita dixit Archi. in. d. c. lex eſt
qui dixit ꝙ vera diffinitio legis dat i. l. i. ff. de. ll. ſalua pa
ce ſua illa eſt deſcriptio τ nó diffinitio. ita dixit gl. in idi
uiduo. in. d. l. i. mouet ét Jo. an. p. c. nouerit. τ. c. graue.
de ſen. excó. vbi iubent deleri ſtatuta de libris. ergo req
rit ſcriptura. rñde ꝙ illa iura denotant accidentia3 facti
nó tñ dñt ꝙ de eſſe legis ſit neceſſaria ſcriptura τ ad hoc
allego auc. caſſa. C. de ſac. ſanc. eccle. vbi impator mádat
ſtatuta radi de libris τ illud eſt pp accidẽtiá facti. Scđo
Jo. an. hoc oſtendit ex origine iuris. ná pmus legiſlator
in veteri teſtó volens leges pplo dare pprio digito ſcri
pſit in tabulis lapideis exodi. xxxi. c. i ver. digito dei ſcri
ptas. τ deuterono. x. c. τ canó dicit ꝙ Moyſes leges po
pulo ſacris lrĩs explicauit. vij. di. c. moyſes. Si ergo pmi⁹
47 legiſlator† cuius actio eſt noſtra inſtructio. c. deus. ij. q. i.
ergo τ idẽ legẽ ꝯdens facere dꝫ. rñde τ allega exodi. c.
xxv. vbi dr dabo tibi duas tabulas lapideas τ legẽ τ má
data que ſcripſi vt doceas filios iſrael τ ſic p illum tex.
declarat tex. Jo. an. ꝙ lex ideo fuit data in ſcriptis a deo
Moyſi vt ipſe docẽt pplm τ ſic ſcriptura fuit facta ibi
ad docendũ τ p ꝯſequẽs ad publicádũ τ allego tibi illũ
tex. ꝙ ſcriptura requirit a publicatóe τ hoc voluit ſenti
re ille tex. ab initio ſeculi. Mouet ét Jo. an. q2 idẽ pbat
in nouo teſtó in quo xps digito ſcripſit in terra. Jo. viij.
48 c. τ habet. iij. q. vij. c. poſtulatus† id per qđ legẽ dedit cri
minoſos ab accuſatóe τ iudicio eſſe repellẽdos. vt ibi p3
Ad hoc pót rñderi ꝙ xps non habuit illá ꝯſideratóe3 ꝙ
lex eſſet danda in ſcriptis tanq3 ſcriptura ſit de ẽentia le
gis. τ ad hoc do inſtantiá mathei. v. c. dr xpm dixiſſe ſcri
ptũ eſt in lege dilige amicũ. τ inimicũ odio hẽbis. ſ3 ego
dico diligite inimicos veſtros τ bñ facite illis ecce qualr
chriſtus edidit legẽ nouá correctoriá prime in voce τ nó
ſcriptis. Mouet ét Jo. an. p originẽ iuris ciuilis. ná ius
ſcriptũ fuit i. xij. tabu. l. ij. poſt pncipiũ. ff. de origi. iur. τ q
fuerint auctores hr. vij. di. c. fuerũt. ad hoc rñderi pót ꝙ
iura illa denotant facti accidẽtiá. quinimo licurgus qui
edidit leges lacedemonijs vr ꝙ eas ediderit ſine ſcriptis
vt pbat in. c. moyſes. vij. di. cóiũcto. §. τ nó ielegáter inq3
tũ ille. §. loqt de lacedemonijs. q̃ nó fuit de eẽ. l. vt edat
in ſcriptis. Mouet ét Jo. an. arguendo de priuilegijs τ
de reſcriptis reqrentibus ſcripturá. vt in. c. nobiliſſimus.
xcvij. diſt. c. cu3 olim de priui. τ glo. in rub. C. đ mádatis
prin. vere iſtud nihil eſt q2 in caſibus illis reqrit ſcriptu
ra q2 alr nó crederet aſſerẽti ſe fore priuilegiatũ vel ha
bere cómiſſioné vt in pallegatis iuribus. Mouetur etiá
49 Jo. an. arguendo a ſimili.† na3 ſnia diffinitiua reqrit ſcri
c pturáᶜ vt in. d. l. ij. τ in. c. fi. de re iu. li. vi. ergo multo forti⁹
in ſnia populi ad hoc rñſum fuit ſ. τ etiá Joá. an. j. bene
50 rñdet. Mouet ét† q2 dña rei apparet ex forma ſ3 vtrũq3
ius canonicu3 τ ciuile diſtinguit ius ſcriptum a non ſcri
pto. primũ vocat legẽ ſm vero cóſuetudiné. §. ex nó ſcri
pto. inſti. de iure naturali. i. diſt. c. ij. cũ ſequentib⁹ τ lex
de ꝯſuetudine loquẽs dicit eá tante auctoritatis ꝙ nó eſt
neceſſe illá ſcripto ꝯprehẽdi. l. diuturna. τ. l. imo. ff. de. ll.
p hoc enim deſignát illá in hoc aduerſariũ legi. ergo ſcri
ptura eſt de eſſe legis τ ꝯſtónis. Ad hác róne nó rñdeo
ex eo q2 Jo. an. j. rñdebit. Ultimo Jo. an. allegat. d. l. hu
51 manũ† vbi prius lex eſt dictanda per eos qbꝰ cómiſſum
fuit poſtea iterũ eſt recenſenda τ ſi approbata fuerit eſt
per principe3 pmulganda. Si ergo ita eſt in principe er
go fortius idem erit in inferiori. Et iſta fuerũt argumen
ta Jo. an. ad pbandũ ſcripturá eſſe de ſubſtátia legis ſeu
cóſtitutionis. Ego aũt anteq3 veniam ad pte3 ꝯtriá addá
doctores τ iura tenentes iſtá ptem ná Saly. in. d. l. hu
manũ dixit ꝙ cóis opi. ſe hꝫ ꝙ de eſſe legis aut cóſtónis
ſit ſcriptura τ ad hoc dicit fore ibi tex. τ póderabis bñ
hoc q2 Jo. de imo. hic vt ſupius retuli dixit ꝙ cóis opi.
erat in

a Per ethimologiá. Nũqd aũt arg. a vi nominis vl ab ethimologia valeat vid Bar. τ. d. Alexan. in. l. i. ff. đ fur. τ Bart. in l. i. de acq. poſ. τ i. l. oẽs ppli de iuſti. τ iur. τ vide Fely. in pꝫhemio decretaliũ ẽ gregorius eps colũ. ix. circa pncip. car. iiij. τ do. Barto. ſoci. in §. appellata ſi cer. petat nu. ij. car. v.

b Diffinitio Iſtud dictu3 ẽ phyſicũ τ pro ꝯſtanti vt prima dignitas. tenet a dialecticis τ phyloſophis nec eſt opus ipſũ probare ſ3 qm̃ canoniſtas vel legiſta p ꝯfirmatione iſtius dicti vide do. Bar. ſoci. ide3 in terminis tenentẽ in. l. i. qſ τ a quo runi. xiij. car. xcvi.

c Requirit ſcripturá. Ad de. d. Iaſ. may. in dñ. quadruplex. co. vij. nume. iiij. car. lxxvi. inſti. de actio. vbi ſingulr dicit duplr ſniam diffinitiuá poſſe intelligi τ vtroq3 mó colligit ſcripturá reqri. τ vide eundẽ do. Iaſ. i. §. curare nu. lxi. car. cxvii. e. ti. vbi pónit regulá ꝙ ſemp ſnia in ſcriptis ferri deat' limitat tñ ipſe ſec⁹ fieri in multis caſib⁹ neq3 hñe locũ regulam maxime in caſu vltra alios ab eo poſitovide olo q2 pulchre dicit τ vi de Láfrá. i. c. qm̃ ꝯ đ h tractabimus i. ii. col. in ṽ. eſt ordine ſucceſſiuo de probat. ar. xxiiii.

erat in ꝯ̃riũ.de Saly.aũt ꝯ̃riũ aſſerente nullá fecit mẽtio
né certe ad illaꝫ.l.humanũ poſſet rñderi pͥmo ꝙ loquaꝛ
in lege ſolẽni qñ ꝓmulgatur lex ſolẽnis tunc requiriꝛ for
ma illa ⁊ ad hoc glo.quá reputo ſingularem in auc.ha'
bita.C.ne fi.ꝓ patre.que ita intelligit.l. humanũ . Scõo
põt rñderi ꝙ illa lex non probat hoc ſed inducitꝛ in arg.
ſed argumentum illud non obſtat qꝛ verbum dictari ibi
poſitum non arguit neceſſario ſcripturá.l.dictãtibus .C.
de teſt.ĝ ⁊ c. Moueꝛ ſcõo Saly.ꝑ.l.leges.C.e. ⁊ reuera
illa.l.fuit allegata ad hoc a petro ⁊ ideo tacito auctore
ſibi eã appropriauit ⁊ certe nullo mõ obſtat qꝛ ĩquantũ
tex.dicit ibi ꝑ̃ſcripto earum manifeſtius cognito qꝛ ꝓbat
ꝙ lex ꝑ ſcripturá fit manifeſtior ⁊ ſic nõ probat ꝙ ad fa
ciurá.l.ſit neceſſaria ſcriptura ergo.Tertio allego glo.
in.l.i.C.de legibus ⁊ reuera illam glo.allegauit Pet.
ſed reſponderi põt ꝙ loquitur de ſententia iperatoris la
ta ſup̃ interpretatiõe.l.glo.ibi dicit ꝙ debet redigi ĩ ſcri
ptis de neceſſitate ⁊ iſtud non eſt ꝓpter aliud niſi vt eius
notitia habeatur ⁊ ad hoc allego glo.in.c. inſtitutionis
52 xxv.q.ij.que dicit† ꝙ ſnia pape fertur ſine ſcriptis ſed ſen
tit poſtea redigenda ad ſcripturá ⁊ facit glo.in.c.in cau'
ſis de re iudi.vbi interlocutoria pape redacta in codici'
bus ſacraꝝ conſtitutionũ facit ius gñale ⁊ ſic non dicit
gl.illa ꝙ ð forma.l.ſit ſcriptura allegat ẽt Saly. glo.in
l.de qbus.ff.de legibus reuera glo.illa dicit legẽ redigen
dá in ſcriptis ergo ſequiꝛ ꝙ anteq̃ꝫ redigatur in ſcriptis
eſt lex.⁊ ſic ꝓbat ꝯ̃rium eius qð dixit Saly.Ultimo Sa
ly.dicit eſſe caſum in.d.§.ex nõ ſcripto ad quem text.oẽs
rñdent vt inferius apparebit Cy.vero in.l.i.C.de legibꝰ
in v̑bo vlterius queriꝛ ſequiꝛ opi.Petri ⁊ dicit fore glo.
de hoc ibi.Et idem Cy.in.d.l.humanũ dicit eſſe caſũ ꝓ
Petro in.d.l.leges.⁊ idẽ Cy.in.d.l.leges refert Pe.
dicere fore ibi caſum ꝯ̃ opi.Iac.de ra.Bal. vero in.d.l.
de qbus in.x.oppoſitione dicit tex.illum inuere ꝙ ſcriptu
53 ra ſit de eſſe legis ꝙ non vꝛ verũ† qꝛ qcqd plꝫ legiſlatori
eſt lex ſiue ſcriptura iteruenia t ſiue non allegat.l.ff. de cõ
ſti.principũ.Soluit ꝙ ibi loqꝛ ꝙ ſeruẽꝛ ꝓ lege dũ tamen
ſeruẽꝛ forma.d.l.humanum qð eſt mirabile dictũ pro in
tellectu.d.l.humanũ.Et ſubdit dicas vt ibi ꝑ Cyn.⁊ ſic
Bal.tenuit illud qð tenuit Cy.⁊ Pe. Bal.in.c.in cau'
d ſis de re iudi.q̃rit an ſnia diffinitiuaꝰ pape hẽat vim legis
gñalis ⁊ dicit ꝙ niſi appareat ſcriptura non hꝫ viꝫ legis
qꝛ de obſeruantia legis eſt ſcriptura refert alios dicere
ꝙ ſcriptura eſt de forma ſubſtantiali legis qꝛ aliter pau
cis innoteſceret ar.auc.qui ſemel.C.qũo ⁊ qñ iudex ⁊ re
mittit ad no.in ꝓhemio clementinaꝝ.⁊ ad.l.humanũ.⁊
⁊ ad.d.l.de qbus.Facit ẽt ratio Bar.in.d.l.de qbus.in
ver.quero nunqd de eſſe ꝯſuetudinis ſit nõ eſſe ſcriptum
videꝛ ꝙ ſic allegat.d.§.ex nõ ſcripto.ꝯ̃rium decidit ꝑ.l.
imo.ff.de legibus vbi ꝓbatur ꝙ ſi aliquis vellet bene poſ
ſet ꝯſuetudinẽ redigere in ſcriptis ipſe vero ꝯcludit aut q̃
rit de ꝯſuetudiue introducenda ⁊ in eius introductione
nõ requiriꝛ ſcriptura nã nõ differt a ſtatuto ſi adſit ꝯſen'
ſus tacitus ppl̃i circa eius tñ obſeruãtiá ⁊ vt meliꝰ poſſit
tẽneri menti põt redigi in ſcriptis ad memoriá eius vt in
vſi.feu.Si ergo lex ſeu ſtatutũ ⁊ ꝯſuetudo differũt vt ſcri
ptũ ⁊ non ſcriptũ ⁊ de eſſe ꝯſuetudinis nõ req̃riꝛ ſcriptũ
Ita dicamus in lege aut cõſtitutione vt nõ ſit de eius for
ma vt req̃ratur ſcriptura.Ad hanc tñ rõnem rñde qꝛ im
mo facit ꝯ̃ iſtá partẽ qꝛ Bar.dicit ꝙ quo ad ꝯſuetudinẽ
introducendá requiriꝛ pro forma vt non ſit ſcripta.ergo
ecõuerſo in itroducẽda lege req̃riꝛ ꝙ ſit ſcriptura ex quo
differunt vt ſcriptum ⁊ non ſcriptũ ergo.⁊ illa verba nõ
fuerunt Bar.originaliꝛ ſed Guil.de cu.in.d.l.de quibus
quẽ refert do.Anto.in.c.fi.I.de cõſue.Et iſta erant q̃ po'
terant allegari in ꝯ̃rium ꝓ iſta pte.Sed in ꝯ̃rium argu
it Io.an.in dicta regula nemo põt ⁊ allegat.l.i.ff.de con
ſti.principum.vbi lex eſt ꝙ ꝑ̃nceps ꝑ epl̃am vel iterlocu'
54 toriá precepit ⁊ canon dicit† ꝙ lex eſt omne qð rõne ꝯſi'
ſtit.i.diſt.c.ꝯſuetudo.Rñde ad.d.l.i.ꝙ ꝑ̃mo eſt itelligẽ

da dũmodo ſeruẽꝛ forma.d.l.humanũ.vt dixit Bald.in
d.l.de qbus.⁊ ſic non obſtat.Scõo rñde ꝙ intelligiꝛ qñ
princeps aĩo cõdendi legẽ ſtatuit ita intellexit illũ textuꝫ
Bal.inſti.de iure naturali.§.ſed ꝙ principi.Tertio rñde
ꝙ illud ꝓcedit qñ eſt redactũ in corpore iuris illud qð
placuit principi.l.metũ.§.ſed ex facto.ff.ꝙ metus cã.⁊ fa
cit qð voluit Bernar.in.d.c.in cauſis.vt ſuperius retuli
⁊ iſto modo põt euitari illud ꝯ̃rium.Et ẽt pondera qꝛ il
le tex.militat in imꝑatore non tñ hꝫ locũ in inferiori ⁊ ſic
poſito ꝙ ꝓbaret dictũ Io.an.tñ eſſet reſtringendũ in im
peratore.⁊ per ꝯñs nõ haberet locũ in ſtatuto populi.⁊
ideo belliſſime dixit Ang.in.l.i.ff de ferijs.in glo . immo
55 derogat vbi dicit collige regulá pulchrá† ꝙ iꝑator ſcri'
bendo ſniando epiſtolá trãſmittendo intelligiꝛ ius cõde
re allegat.d.l.i.de conſti.principum.⁊ ſubdit ꝙ nullꝰ in
ferior a principe licet hẽat ꝑtãtem legis cõdende nõ in
telligiꝛ legẽ cõdere ⁊ dicit ꝙ nec rex nec baro taliter ſcri
bendo videnꝛ legẽ facere.⁊ ideo ſi ſnia talium eſſet iuri ꝯ̃
ria poſſet reſcindi tanq̃ꝫ iniqua ꝙ dictũ eſt mirabile ⁊ de
clarat illá.l.i.Sꝫ quantum ad regẽ credo ꝙ male loqua
tur per tex.in.c.cõſtitutio.in ver.rex.vel imꝑator.ij.diſti.
⁊ per ea q̃ ſupius dixi cũ rex ſit monarcha in regno ſuo.⁊
allego vobis eundẽ Ange.qui in q̃õne facti dixit ꝯ̃rium
in.l.itẽ veniunt.§.ceterũ.ff.de peti.heredi.vbi dixit eẽ ca
56 ſum ꝙ† littera trãſmiſſa per principẽ dꝫ obſeruari ꝓ lege
in oĩbus caſibus.⁊ idẽ dicit in eo qui hꝫ ꝑtãtem.l. cõdẽ'
de ⁊ dicit hoc vigere de facto tunc in ciuitate teruiſij.nã
dux venetoꝝ tranſmiſerat quandá epiſtolá poteſtati ter
uiſino tp̃e quo illa ciuitas ꝑ venetos regebaꝛ fuit dubita
tũ an epiſtola illa faceret ius in oĩbus caſibus ſiĩbus ⁊
dicit ꝙ ſic.ſi dux haberet ꝑtãtem legis condẽde.⁊ dicit eẽ
caſum in.d.l.i.in ver.ꝑ epiſtolá.ff.de ꝯſtitu.prin.⁊ ſic An
ge.eſt ſibi ꝯ̃rius ⁊ hoc puto verius ꝑ elegans dictuꝫ dñi
e 57 Bal.in.l.certum.C.vnde cognati dicentis† ꝙ vbicunq̃ꝫ
mandatũ baronis ſeruaꝛ ꝓ lege ⁊ ſic hꝫ ꝑtãtem legis cõ
dende ⁊ eſt monarcha in baronia ſua ⁊ ꝑ id qð voluit
idem Bal.in.l.ij.C.de cõſtituta pecu.⁊ ſic nõ obſtat.d.l.
i.allegata per Io.an.Moueꝛ ẽt Io.an.per.c.i.de renũ.
lib.vi.ad quẽ tex.ego rñdeo dicit enim ꝙ ne traderẽꝛ ob
liuioni ⁊ ne dubitareꝛ inter alias ꝯſtitutiones redigi fe'
cimus vñ nõ iſert ibi tex.ꝯſtitutõeꝫ celeſtini nõ fuiſſe ſcri
ptam vt dicunt tenẽtes ꝯ̃rium.ſed eam redigi fecit inter
alias ꝯſtitutiones quaſi velit ꝙ ad corpus iuris ⁊ inter
alias ꝯſtitutões collocauit.facit.c.ſi romanoꝝ.xix.diſt.⁊
glo.in ſũma ea.di.⁊ tex.in.c.Iſidorus . ⁊ in.c.habeo li'
brum.xvi.di.vbi redigitur ꝯſtitutio in libro ꝯſtitutionuꝫ
⁊ preſumiꝛ eſſe eoipſo ꝙ eſt reperta inter alias ꝯſtõnes
vnde non dicit dictũ.c.i.ꝙ in ſcripturá redigi fecimus.ſꝫ
inter alias ꝯſtitutões ⁊ ſic incorporauit illam cũ alijs cõ
ſtitutionibus quinimo tex.ille cõiuncto.§.cum ita.i.diſt.
58 ꝓbat ꝯ̃riuꝫ eius ad qð allegatur qð oñdo ſic† diſpoſitio
tũc accipit nomen ꝯſtõnis qñ eſt ſcripta ita dixit tex.i.d.
§.cũ ita.ſed diſpoſitio facta per celeſtinũ erat cõſtitutio
ergo erat ſcripta quod aũt erat ꝯſtitutio probat illa im'
plicatiua alias.vnde cum dixit inter alias cõſtitutiones
redigi fecimus ergo erat conſtitutio anteq̃ꝫ eẽt redacta
inter alias.⁊ per cõſequens eſſet ſcripta.arg.l.ſi fugitiui
.C.de ſeruis fugi.⁊.c.ſedes de reſcrip. cum ſi. Mouetur
etiam Io.an.per.c.i.de iureiur.lib.vi.in ver.ſtatuta ⁊ cõ
ſuetudines ſcripta vl̃ nõ ſcripta.Ad h̃ rñdeo primo ꝙ il
le tex.deſtruit quandam diſtinctionẽ factá per Io.an.in
dicta regula nemo poteſt vidꝫ ꝙ conſtitutio inferioris
requirit ſcripturam ⁊ non conſtitutio principis ⁊ ita
etiam dixit Bal.hic ſed tex.ille loquiꝛ in ſtatuto inferio'
ris ⁊ ſufficit ꝙ non ſit ſcriptum ergo diſtinctio Ioã. an.
corruit ꝑ illum tex.Scõo conſidera ꝙ ille tex.non ꝓbat
ꝙ ſtatuta erant non ſcripta.ſed narrat ꝙ illi de capitulo
volebant ꝙ intrantes collegiũ iurarent ſeruare ſtatuta
59 ſcripta ⁊ non ſcripta.ideo† que ponuntur in narratione
l.ponuntur in diſpoſitione.vt eſt glo.ſingu.in.l.i.C.quan

d ¶ Snia diffinitiua. Adõ tu ad mãm felÿ.ij.⁊.iij. col. poſt glo.⁊ omnes fere doctores ſingl̃r in terminis loquentes in.c. in cauſis ð re iudi.⁊ qñ pape verba faciant ius vide ĩ c.ſi al:qñ de ſẽten.excom . ⁊ vtrũ ipſius dicto vl̃ lr̃is credaꝛ vide eundẽ felÿ.i.c. cũ ĩ nobis.i. col. cũ quatuor ſequen. de teſti. ſed qd in ſnia imꝑatorio vide Bar.in.l.fi. C.de legibꝰ de interlocutoria vo ſimplici vl̃ in corpore iuris redacta vide eundẽ bar. in.l.metus. §. ſed qð pretor ff.ꝙ me.cã. ⁊ in.l. leges .C. de leg ⁊ canoniſtaꝛ ſup̃ra allegatis locis.

e ¶ Ubicũq̃ꝫ vide ne de barone nõ recognoſcente ſuꝑiorẽ locutus fuerit nam gabella regl̃r nõ põt iponi niſi a ſolo ꝑ̃ncipe nõ aũt ab inferiori cũ hmõi iꝑoſitio ſit de maximo iꝑio. l.vectigalia in ꝑ̃nc.ff.de pub. ſpec.in ti.ð cã poſ.§.i.verſic. qd de colligẽtibus.

do non petentiũ partes. ⁊ Jo.an.in.c.dilecto de preben.
⁊ ideo tex.ibi in deciſione non fecit mentionẽ de ſtatutis
non ſcriptis.itẽ illud verbũ non ſcripta dꝫ intelligi.i.non
redacta in volumen ſtatutoꝝ. Mouetur et Jo. an.p.c.
ſi qs oẽm.i.q.vij.in ver.oẽm eccleſiaſticã traditioneꝫ ſcri
ptã vel non ſcriptã.rñde ille tex.ante oĩa deſtruit diſtictio
nẽ Jo.an.vnde intelligendo vt ipſe intelligit ꝓbat ꝙ in
ferioꝛ facit ɔſtitutionem non ſcriptã.Scd̃o rñdeo ad il
lũ tex.ꝙ illud verbum traditio ſoluit ɔ̃triũ refertur eni
ad actualẽ ⁊ realẽ traditionem.l.traditionibus.C.de pa
ctis.licet ergo ille tex.dicat traditio eccleſiaſtica nõ ſcri
pta dꝫ intelligi.i.non redacta in coꝛpoꝛe traditionũ eccle
ſiaſticarũ nã ſi fuiſſet ſcripta nõ potuiſſet realiter tradi ⁊
ſic ille tex.non ob. Mouetur Jo.an.etiã per.c.inſtitutio
nis.xxv.q.ij.in verſi.ꝑpetuo ſeruanda ſunt q̃ ſiue ſcripto
decernimus ſiue que in noſtra pñ̃tia videntur eſſe diſpo
ſita qꝛ ad hoc reſpondeo ꝙ illa verba que in noſtra pre
ſentia non loquũtur de conſtitutiõe papali. ⁊ ideo ſaluo
honoꝛe Jo.an.ille tex.loquitur in ſñia pape hoc foꝛmali
ter dicit glo.ibi dum dicit ergo ſententia pꝛincipis facit
ius dicit tamen foꝛe redigendã in ſcriptis ⁊ ſic nõ loqui
tur ille tex.in ɔſtitutõe pape vt voluit Jo.an. Põt etiaꝫ
dari alia rñſio ꝙ illa verba in pꝛeſentia noſtra nõ loquũ
tur de eo qd̃ papa facit ſꝫ de eo qd̃ per alios in pñ̃tia pa
pe diſponitur quaſi velit ꝙ illud qd̃ fit in pñ̃tia pape lꝫ
nõ fiat in ſcriptis valeat.⁊ita iterꝑtatus eſt illũ tex. Pe.
60 de ancha.in ꝓhemio ſexti.†vnde in preſentia pape non
eſt neceſſaria ɔſtitutio in ſcriptis.⁊ ſic ille tex.nihil ad rõ
hum. Mouetur etiam Jo.an.per clemen.dudum ad fi.
de ſepul.ſed ille tex.loquit̃ in gratia pape ergo. Moue
tur etiã qꝛ multi ſunt caſus in quibus requirit̃ ſcriptura
de qbus eſt glo.ma.in.c.i.de cenſibus in.vi.ſed iſte nõ cõ
numeratur iter illos ergo. Ad hoc rñde ꝙ licet nõ cõnu
meret̃ ibi inter illos nihilominus iure cautũ eſt vt in.l.
condenda requirat̃ ſcriptura.vt inferius oſtendã. Mo
uetur etiam ex diffinitione legis inſti.de iure naturali.§.
lex eſt.⁊.l.i.ff.de legibus.⁊ canon idem eſt ꝙ regula.ſed
regula eſt que recte ducit.cũ ergo in diffinitione legis nõ
apponat̃ ſcriptura.ergo non eſt de eſſentia.l.ad hoc rñ
deo ꝙ in.d.l.i.⁊ ſimilibus non ponit̃ diffinitio.l.ſed po
nit̃ deſcriptio vt dixit glo.in.d.l.i. Uel ſecũdo reſponde
ꝙ imo ponitur in diffinitione.l.ſcriptura.vt in.c.lex ẽ cõ
ſtitutio ſcripta.ij.diſt.ergo ⁊c. Uel ſolue ⁊ tertio ꝙ lꝫ nõ
ponat̃ in diffinitõe.l.nihilominus ſufficit ſi ex diſpoſitiõe
alterius legis ſcriptura eſt de eſſe legis ⁊ hoc decidit foꝛ
maliter.d.l.humanũ.Soluit Jo.an. queſtionẽ dicẽs ꝙ
Joãnes de deo Stephanus Pau.Guido de ſuza.tenue
rũt ꝙ ſcriptura nõ ſit de ſubſtãtia.l.vel ɔſtitutionis.⁊idẽ
tenuit Jaco.de raue.vt refert Cy.in.d.l.i.C.de legibus
ſm quẽ nõ ob.illa diuiſio ſcripti aut nõ ſcripti qꝛ illa di
uiſio eſt ſubiecti ad accidẽs ſicut hominu alius albꝰ alius
niger.nec ob.de auc.ɔſuetudinis.illud eniꝫ tradit lex ꝙ
61 †ɔſuetudo quaſi ꝑ ſequentẽ vſuꝫ ab oĩbus ſcita nõ ẽ ne
a ceſſe ꝙ ſcribat̃ ᵃ ſed legem ſcribi opoꝛtet vt notificet̃ per
oẽs populos non ꝙ ſcriptura ſit de eſſe ſed eſt neceſſaria
ad ſcientiam qꝛ ſcientiam nõ ignoꝛantiã cupimus alle
gari.l.gñali.C.de tabularijs.li.x.Et ad.d.l. humanum
refert alios rñdere.qd̃ lꝫ ſit neceſſe dictari ⁊ recenſeri tñ
62 verbotenus põt eſſe ⁊ ſine ſcripto ⁊ ideo dicit† ꝙ cõſtitu
b tio ᵇ ciuilis aut canonica licet non ſit ſcripta ligat ſciẽtes
qꝛ qui certus eſt certificari nõ debet. Nec ob.de ſñia diſ
finitiua qꝛ illa eſt minoꝛis auctoꝛitatis q̃ꝫ lex.refert Jo.
an.opi Petri ⁊ tamẽ tenet ɔ̃triũ dicens ꝙ ſi ipſe eſſet pñ
ceps imponeret neceſſitatẽ ſcripture in ɔſtitutionibus ⁊
legibus inferioꝝ vt aliter non valerẽt niſi deſcripte ꝓmul
garent̃.⁊ idẽ tenuit in addi.Spec.in rubꝛi.de cõſti. ⁊ in
c.fi.de ɔſue.⁊in.c.i.de renũ.lib.vi.dñs Anto.in.d.c.fi.de
conſue.ſequitur Jo.an.idem voluit Bald.in.d.l. huma
nũ.⁊ et Rapha. fulgo.ibi idẽ voluit Ang.in repeti.d.§.
ex nõ ſcripto in.i.col.⁊ dicit ꝙ ꝑ tanto legem cõſtare ex
ſcripto ⁊ ɔſuetudinẽ ex nõ ſcripto ɔtingit ex eo qꝛ vt plu
63 rimum videmus legem ſcribi ⁊ cõſuetudinẽ nõ.† ⁊ ideo
ex accidẽtia facti ɔtingit legẽ foꝛe ſcriptam ⁊ ɔſuetudi
nẽ nõ ſcriptã.Et ad.§.conſtat aũt rñdet ita vt nũc dicam
Bal.etiã in lectura quã fecit ſuꝑ inſtitutionibus lꝫ multi
negent Bal.eẽ illã lecturã ex eo qꝛ ſtillus ille eſt alienꝰ
ab eleganti ſtillo Bal.quem compoſuit in lecturis. Ad
iſtud rñde qꝛ non eſt mirum. ſi tempoꝛe quo Bald.ſcri
pſit ſuper inſtitutionibus non erat ſcientie ita elegantis
vt poſtea fuit iuxta illud qd̃ ſcripſit ꝓpheta pſalmo.xxxvi
iunioꝛ fui ⁊ ſenui.⁊ apoſtolus cum eraꝫ paruulus loque
bar vt paruulus ſapiebam vt paruulus cogitabã vt par
uulus.⁊ iuxta illud ſcribimus indocti doctiqꝫ poemata
paſſim.⁊ iuxta illud Senece dicẽtis.cũ te in virum philo
ſophia tranſcripſit.⁊ ego reperi in quadã lec. bal.in .l.ſi
qua illuſtris licet in mea lec.nõ habeam.C.ad oꝛfic. vbi
remittit ſe ad dicta ſua in libꝛo inſtitutionũ.⁊ ideo Bal.
inſti.de iure naturali.§.omne aũt dixit ꝙ de eſſe legis nõ
eſt ſcriptura cũ nõ apponatur in diffinitione eius.l.i.⁊
ij.ff.de.ll.nec ſcribit̃ lex quaſi ſcriptura ſit de eius eſſentia
ſed qꝛ de ea melius notitia habetur vt quis non poſſit ꝑ
tendere ignoꝛantiam ⁊ ſtatim cũ ſcripta eſt nullus põt
pꝛetendere ignoꝛantiam.Et ad.§.omnem autem ⁊ ad
.§.conſtat autẽ eodem titu.reſpõde qꝛ debet intelligi ex
nõ ſcripto.ideſt tacito ſic etiã ɔ̃ctus dicitur fieri ſine ſcri
ptis etiam ſi de eo fiat ſcr ptura ad memoꝛiã.vt habetur
in.l.ɔ̃ctus.C.de fide inſtru. ⁊ hanc reſponſionem dedit
Ange.in.d.§.ex non ſcripto ⁊ reuera fuit reſponſio Ni
co.de mat.⁊ Cy.in.l.ij.C.que ſit longa cõſue.⁊ eã retu
lit do.Anto.in.c.fi.de conſue.⁊ per iſta habetis oĩa. ⁊ q̃
dam alia que ſcripta ⁊ dicta fuerunt ſuꝑ iſto paſſu dubi
tabili vſqꝫ ad iſta ſe.l'a. Reſtat nũc eligere ꝑtẽ de iure ve
rioꝛẽ ⁊ lꝫ ſit grande onus ⁊ impar humeris meis nihilo
minus pñma pars mihi videt̃ de iure verioꝛ vꝫ ꝙ ſcriptu
ra ſit de eſſentia.l.⁊ cõſtitutionis ꝙ ſic demõſtro incon
64 uincibiliter†ens denominatur a foꝛma tanq̃ꝫ ab vltimo
c ꝑficiente.foꝛma ᶜ enim dat eſſe rei ⁊ conſeruat rem in eſſe
l.his qui quadringenta.§.quedam.ff.ad.l.falci.l.ſed ⁊ ſi
quis.§.iul.ff.ad exhibendum.c.cum dilec.de reſcript.ſed
conſtitutio denominatur a ſcriptura ergo ſcriptura ẽ eẽ
ſubſtantiale conſtitutionis.iſta minoꝛ ꝓbatur in tex.ap
to.i.diſt.§.cum ita in v̾bo cum in ſcriptis redigit̃ ɔſtitu
tio eſt ⁊ ſic recipit nomẽ a ſcriptura ġ ſcriptura eſt de eẽ
65 eius.Scd̃o† quodlibet cõponitur ex materia ⁊ foꝛma.ſꝫ
ſtantia.l. ſcriptura hoc decidit textus in.§. omne autem
materia legis eſt ſcriptura ergo ſequitur quod eſt de ſub
ver.ex ſcripto.inſti.de iure naturali.vbi dicit̃ ꝙ ius con
ſtat ex ſcripto ergo ſcriptũ eſt materia iuris vnde illa di
ctio Cy.de ſuo ꝓpꝛio ſignificato denotat cãm imediatã
⁊ materialem.vt ꝓbatur in.l.ex hoc iure.⁊ ibi Bal.ff.de
iu.⁊iu.Bar.in.d.l.i §.ex incendio.ff.de icẽ.ruina naufra
gio.⁊ ꝑ eundẽ Bar.in.l.non dubiũ.C.de.ll.⁊ in.l. cũ fili
us.§.heres meus.ff.de leg.ij.⁊ facit.c.pe.ad fi.⁊ ibi Dñi
cus de offi.le.in.vi.c.i.de clerico pugnãte in duello. ⁊ ibi
do.Anto.c.qualiter ⁊ ibi Jo.an.de elec.⁊ do. Pe.in.c.
ſi ꝓpter.de reſcri.in.vi.ergo ſequit̃ ꝙ ſcriptura legis erit
de ſubſtantia eius.Tertio allego tex.in indiuiduo.in.d.
l.humanũ ɔiuncta auc.habita.C.ne filius pꝛo patre.⁊in
duco aliter q̃ꝫ induxerunt docto.ſupius relati.nam in.d.
l.humanum dicit̃ ꝙ lex non põt fieri niſi ſm foꝛmam ibi
traditã vꝫ ꝙ debeat ditari ⁊ recenſeri in pꝛeſentia pꝛinci
pis ⁊ ſenatoꝛum ⁊ pꝛocerum ⁊ in.d.auc.habita dicitur
habita deliberatione Abbatum ducũ ⁊ ꝓcerum.ex qua
66 colligo ꝙ †ex quo lex requirit certaꝫ foꝛmã ad facturaꝫ
ſui debet illa foꝛma expꝛimi in lege vt eſt tex.in.d.auc.ha
bita ergo ſequitur ꝙ neceſſario eſt ferẽda lex in ſcriptis
⁊ ita inducendo caſus eſt ibi pꝛo pꝛima opinione ꝓ qua
ad hoc allego textum.in.l.in ciuile.ff.de legibus in ver.
niſi tota lege perſpecta vbi eſt caſus qd̃ ad deciſionem cã
rũ debemus ꝑſpicere totam legem que verba referũtur
ad oculum

a Qd̃ ſcri
bat̃. Adde ꝙ
cũ cõſuetudo
ſit altera nã vt
no.in.l.ſi quis
poſthu. in pñ
ci. ⁊ ibi ſcribẽ
tes de lib. ⁊ po
ſthu.nõ requi
rit ſcripturaꝫ
de neceſſitate
tñ reduci poſ
ſet in ſcriptis
bar.in.l.de q
bus de leg.

b Conſtitu
tio. Adde ſin
gularẽ gl.fi.in
v̾bo audiẽtiaꝫ
in.c.ex reſcri
pto de loca. q̃
pulcherrime
enucleat totaꝫ
mãꝫ ⁊ ſubdit
ꝙ recitatio cõ
ſtitutionuꝫ ſit
ad cautelã ne
qs ſaltẽ d̾ ſcõ
dicat ſe igno
raſſe ⁊ addu
cit tex.ff.de in
ſti.ſed ⁊ ſi pu
pillꝰ.§.i. ⁊.c.
paſtoꝛalis de
fide inſtru.

c Foꝛma.
Hoc dictũ oꝛi
ginalr̃ colligi
tur a pl̃bo pꝛi
mo audiꝰ nã
lis ⁊.iq.de aia
⁊ pꝛo claꝛioꝛi
notitia vid̃ gl.
eiuſdem.c.cuꝫ
dilecti in v̾bo.
iuris oꝛdinẽ ⁊
de confirma
tõe vtu.vel inu
ti.c.examina
ta ⁊ ibi g.o.⁊
vide elegantẽ
tex.hoc idẽ re
ſonãtẽ in.l.iu
lianus.§.ſꝫ ⁊
ſi qs. ff. ad ex
hibẽ. facit. qd̃
voluit ſingula
riter Bal.in.l.
pe.i.iij.col.C.
de cõdi.inſcr
tis.

ad oculum corporis lʒ poſtea intellectus debeat diſcerne
67 re† nam nihil eſt in intellectu quin per prius fuerit in ſen
ſu. ergo ſequit ꝙ de eē ipſius legis aut cōſtitutionis erit
ſcriptura. faciat ēt tex. in. l. ꝯ legem in verbo ſaluis vbis
legis. ff. de. ll. vbi tex. refert ſe ad verba. l. que verba aliter
68 exprimi nō poſſunt in lege niſi per ſuam ſcripturam. † ſi
cut ergo ad exprimendum conceptuʒ mentale neceſſaria
ſunt verba vel ſigna eodem modo ad exprimendum con
ceptum legis neceſſaria ſunt verba ⁊ per ꝯñs ſcriptura.
ergo ſcriptura erit de eē. faciat tex. in. l. ſed ⁊ ea que in ꝟ.
nō minus ꝙ̄ ea que cōſcripta ſunt. ff. de. ll. faciat. c. lex eſt
ꝯſtitutio ſcripta. i. di. Si mihi dicat illa non eſt diffinitio
d 69 legis ſed eſt deſcriptio. rñdeo † ꝙ diffinitio in iure⁹ eſt pe
riculoſa. ⁊ iō datur deſcriptio loco diffinitionis. ⁊ per cō
ſequens diffinitio conſtituitur ex genere ⁊ differentijs. vt
no. bar. in. l. i. ff. de teſta. eodem mō dicamus in iure ꝙ de
ſcriptio cōſtet ex genere ⁊ differentijs. ergo ſcriptura i. l.
eſt differentia ſubſtantialis. qꝛ per eam differt a cōſuetu
dine. ⁊ ideo nō eſt vera reſponſio Jac. de ra. qui dicebat
ꝙ iſta erat differentia accidentalis qꝛ cuʒ illa dr̄ia colli
gatur ex deſcriptiōe que habet loco diffinitionis in iure.
ergo ſequit ꝙ eſt dr̄ia eſſentialis facit inſti. de reꝝ diui. §.
ſinguloꝝ. in verſi. leges ſcribi ceperūt vbi tunc inceperūt
iura ciuilia cū leges ſcribi ceperunt ⁊ ſic ſcriptura fuit ꝺ
eſſe legis facit. viij. di. §. dignitate. in verſi. vel moribus re
cepta. vel ſcriptis cōprehenſa. faciat. c. i. ꝺ poſtu. prela. in
ver. ꝯſtitutionē ſolēniter editam ac publice ꝓmulgatā q
70 tex. apponit gladiū † ꝙ conſtitutio dʒ ꝯtinere duo ad hoc
vt liget ꝙ edatur ſolēniter. ſ. in ſcriptis ⁊ ꝓmulget publi
ce quinūno nō erit peccatū in ſpiritū ſanctū dicere ꝙ ſta
tutum nō eſt ſtatutum niſi ponatur in numero ſtatutorū.
⁊ lex nō eſt lex niſi ponatur in numero legū. qꝛ antequaʒ
ponatur in numero legū ⁊ numero ſtatutoꝝ dicit extra
uagans. ⁊ non dicitur nec ꝯſtitutio nec lex. ⁊ hoc decidit
tex. in. l. cū prolatis. ff. de re iudi. ⁊ ad hoc allego Bal. in
71 loco extraneo. vʒ in. c. in cauſis. de re iu. vbi dicit † de eſſe
conſtitutionis eſt vt ponatur inter alias ꝯſtitutiones al's
dicitur extrauagans ⁊ allegat duo iura. vʒ dictam auc.
habita ad fi. ⁊. d. l. cum prolatis ergo multofortius req
ritur ſcriptura ad eſſe. l. ⁊ cōſtitutionis. Et per iſta ſit ex
peditum vltimū queſituʒ. Et qꝛ Bal. multa pulchra ſpar
ſit circa hanc rubr. ideo mente referam aliqua q̇ magis
ad ꝓpoſitum huius rubrice accōmodata ſunt. Reliqua
72 vero ponam in locis ꝓprijs. Et tangit Bal. primo † ꝙ q̇
dam conſtitutio eſt bona ⁊ equa vʒ. ait pretor pacta ſer
uabo. l. i. ff. de conſtitu. pecu. l. i. ff. de pac. c. i. eo. ti. ⁊ hanc
dicit conſtitutionem deuʒ ipſum poſuiſſe in ore pretoris.
ego allego ſimile verbū qꝺ voluit frater Raymundus in
ſūma de iuramentis refert Bal. in ti. de cōtrouer. inueſti
ture in princi. ꝙ ſpiritus ſanctus poſuit in ore pretoris il
la verba geſtum metu ratum non habebo facit qꝺ voluit
73 Bal. in tractatu ſciſmatis in prin. † ꝙ ſpiritus ſanctus lo
quitur per ora eoꝝ qui ſunt in concilio vniuerſali. c. ſi ille
l. diſt. faciat ſimile in. l. i. §. neqꝫ. C. de vete. iur. enu. ⁊ in. l.
fi. C. de preſcrip. xx. anno. vbi deus poſuit in ore principis
vt iura promulgarent ⁊ facit qꝺ voluit beatus Seueri
nus de cōſolatione philoſophica. lib. i. at qui tū ore Pla
tonis ſanxiſti. ⁊ Cicero in ſuis familiaribus aiaduerten
da ſunt inqt que apud Platonē noſtrū ſcripta ſunt diui
74 nius. Et ex iſtis poteris decidere qñ ē † cōpromiſſuʒ eſt
in arbitrū vt ex bono ⁊ equo ꝓcedat. ꝙ iſto caſu nō ob
ſtabit exceptio nudi pacti qꝺ eſt hñ no. facit qꝺ dixit bar.
in. l. quintus. ff. manda. ⁊ in. l. ſi pro ea. C. eo. qꝺ eſt no. qꝛ
in curia mercatoꝝ ꝓcedit de bono ⁊ equo. faciat qꝺ vo
luit Bal. in. d. l. ſi pro ea. ⁊ in. l. ij. C. de ꝯſti. pec. ⁊ iſta ad
didi ad illud nudū dictū bal. Subdit ēt Bal. hic ꝙ alia
75 † conſtitutio eſt bona ſʒ non equa. vt eſt illa que excludit
creditorē poſt decēniū a iure ſuo ⁊ aliud non dicit ꝺ hoc
vide. c. fi. ⁊ ibi per oēs de preſcriptionibus. ⁊ Bart. in. l.
ſequit. §. ſi viā. ff. de vſuca. ⁊ ad ibi dicta remitta, Sʒ vnū

addo incognitū cōiter qꝛ Bar. ibi tenuit valere ſtatutuʒ
illud ⁊ cōiter reprehendit. nam Bal. in. c. eccleſia ſancte
ma. ad fi. J. eo. dixit dictum Bar. non hr̄e locum in ſtatuto
epī vel rectoris marchie ⁊ ſimiliū qꝛ ſnia taliū non tollit
76 naturalē obligationē ⁊ allegat ſimile † qꝛ facultas preto
ris nō tollit ipſo iure exiſtentiā ſui heredis. l. ſi filius qui
patri. ff. de vul. ⁊ pu. ſecus dicit in ſtatuto populi. nā pene
pōt tollere obligationē naturalē ⁊ hoc mō ſaluauit dcm̄
Bar. cōiter dānatū reuera Bal. male loquit qꝛ contra
eū eſt tex. in. d. c. fi. in verſi. omni ꝯſtitutioni atqꝫ cōſuetu
dini derogandū ergo non ſolū tollitur cōſtitutio epalis
77 ſed ēt municipalis ⁊ imperialis. Adde ēt aliud nouū † ꝙ
ſi in ciuitate eēt ſtatutū generale ꝙ oia ſtatuta loquentia
de preſcriptionibus habeant vim ꝯctus ⁊ cōſenſus. tunc
tale ſtatutum valeret qꝛ vbi eſt conſenſus vtriuſqꝫ partis
ibi non pōt eſſe mala fides. l. nō fraudatur. ff. de reg. iur.
⁊ per hoc ſaluatur anima ⁊ voluntas ciuium ⁊ publicū
bonum obſeruat hoc eſt ſtupendum dictū Bal. claman
tis fore fabricatum ab ingenio ſuo. ita dixit in. d. c. fin. de
preſcrip. iudicio meo poſſet adduci nō minus elegans di
ctum Bar. in. l. omnes. ff. de iuſti. ⁊ iur. dicentis ſuper ta
78 li ſtatuto † ꝙ ſi ſtatutum dicat ꝙ debitū pſumat fictum ⁊
ſimulatum. tūc excludetur creditor a iure ſuo ⁊ auderem
dicere ꝙ Bal. illud dictū fabricauit ex prefata doc. bar.
⁊ iſtud habeo pro indubitato ſed eoꝝ cautelam non pu
to ſecurā qꝛ iura vñr facta in fraudē iuris canonici qꝛ il
lud qꝺ recta via ſtatutū layci non poſſet facere via indi
recta ⁊ obliqua excogitaret ꝙ eē non debet. l. fraus. ff. de
ll. ⁊ aliter hoc hic non exprimo. Subdit hic Bal. tertiū
79 ſtupendum dictū † ꝙ per pactum pōt inueniri preſcriptio
non inuenta a iure. ⁊ tunc in preſcribendo nō requiritur
bonafides. alleg. not. in. c. paſtoralis. in gl. ſed vſqꝫ de of
ficio ordi. qꝺ dictum eſt peregrinum. Subdit etiam hic
Bal. ꝙ quedā eſt conſtitutio equa ſed non bona vʒ cōſti
tutio diſponens ꝙ nulla currat preſcriptio creditoribus
vel dñis rerū eſt. n. equa ⁊ valet talis conſtitutio. Tu ad
hoc allega Angel. in. l. ſi quis decurio. C. de decurio. li. x.
80 vbi dicit † ſtatuto cauetur ꝙ nulla pſcriptio currat inſtru
mento cōſeruationis ꝙ intelligit niſi ſit preſcriptio. xl. an
no. qꝛ currit ita limitabitur dictū Bal. ⁊ ideʒ voluit ang.
in. l. ſi quis predium. C. de agri. ⁊ cenſi. li. xi. ſed ꝯriū tenu
it Bar. in. l. cum ſatis. C. e. ti. ꝙ imo excludit preſcriptio.
xl. anno. ⁊ idē voluit Bal. in. c. i. §. preterea. de capitulis
corradi in vſibus feu. potes cōcordare eos hoc modo ꝙ
tale ſtatutū non tollit preſcriptionē temporis cuius non
eſt memoria in ꝯrium ſed minorem pſcriptionē tollit. ⁊
ad hoc allego dictū Ange. in. l. vniuerſas. C. ne rei domi
81 nice. Et ſubdit ēt Bal. hic † ꝙ epiſcopus poteſt facere cō
ſtitutionē in ſuo epiſcopatu ſub pena cenſure. vt in. c. ij. J.
e eo. in. vj. ſed penam pecuniariā non pōt imponere quia
non reperitur lege cautū. poſtea mutat opi. ꝙ poſſit p. l.
nulli. C. de ſen. ⁊ interlocu. om. iu. Et idē dicit de archi
diacono ſi eligit a collegio. qꝛ hʒ iuriſditionē. ſecus ſi nō
hʒ collegium. ⁊ dicit eſſe ſingulare dictū Innoc. in. c. de
cernimus de iudi. Et ſubdit hic in. iij. col. ꝙ ſi epiſcopus
imponit penā pecuniariā nō dʒ imburſare ſibi aut ſuis cō
ſanguineis dare ſed dʒ pauperibus errogare allegat. c.
82 pleriqꝫ. de imu. ecc. ⁊ aliud nō dicit. † Ego addo Abba
tē in. c. qꝛ diuerſitatē. de conceſ. preben. vbi dixit clericus
non hʒ eccleſiā nec beneficiū ⁊ pp facinora ſua bona cō
fiſcant dicit ſe putare ꝙ ep̄s pōt illa occupare ꝓ ſua ca
mera. ⁊ ad hoc alle. qꝺ no. Inno. in. c. inſinuāte. q clerici
vel vouentes. Federi. de ſen. conſilio. xx. ⁊ qꝺ no. Jo. an.
in. c. cum olim. el. ij. de priuile. ſed idem do. Abb. in. c. ex
cōmunicamus. de hereti. dixit ꝙ talia bona debēt appli
cari epo loci. qui illa diſpenſabit in pios vſus. ego ad eū
addo Ang. in auc. vt nulli iudicū. §. vt autē. vbi dicit illū
tex. eē optimū argumentū ꝙ ep̄s non pōt clericum ꝯdē
nare ad penam applicandā ſue camere. qꝛ ſolus fiſcus hʒ
priuilegium applicandi ſibi bona cōfiſcata. l. i. C. de bo.

d ❡ Diffinitio i iure Que ⁊ quot requirantur ad hoc vt i iure diffinitio ſit bona vide ſolemniter Bar. in. l. ſi is q. ꝓ emptor. i. i. q. ff. ꝺ vſucap. ⁊ que ſint de eſſe ipſius diffinitiois vide in. l. i. ꝺ dolo ⁊ ſi naturaliter quidpiaʒ perſcrutari uolueris vid philoſophuʒ in toto organo ⁊ ibi omnes ſcribētes a quib⁹ iuris profeſſores bona eorū venia. omnia ſumpſere.

e ❡ Penaʒ pecuniariaʒ. pro enucleatione iſti⁹ materie quotidiane. vide felinū ſingulariter decidētē iſtam queſtiones in. c. paſtoralis. §. ceterū in verſi. prima concluſio. de offici. or. cart. ccxlij.

vacan.lib.x.alias eſſet iudex in cā propria ꝙ eſſe non de/
83 bet.l.i.C.ne quis in ſua cā iſta non eſt bona ratio q₂ †epi
ſcopus bene iudicare pōt in cā ſue eccleſie.vt no.in.c.ex p
te.de ver.ſig.dicit tamen Ange.ꝙ epiſcopi de facto ſer/
84 uant ꝯrium †ſed de iure nō poſſunt niſi cauſa neceſſitatis
hoc facerent.imo debent oēs penas in vſus pios appli/
care.alleg.no.per Jo.an.in.c.irrefragabili.de offi.ordi.
ego allego in ſimili tex.ſing.in.l.mulctarū.C.de mō mul
cta.vbi text. ⁊ bar.dicunt ꝙ ſi ptās non poteſt aliter ap/
tare cameram ſuā vel pallaciū pōt imponere mulctam ⁊
illam exponere ad expenſas pallacij.Addo etiā ad iſtos
bal.in rub.J.de iud.vbi dixit ꝙ pena pōt applicari came
re epi ſi ſit pecuniaria.ſed in rub.C.de priuil.fiſci dicit ꝙ
epiſcopi nō habent fiſcū ⁊ ſic nihil poſſunt confiſcare ſue
camere.⁊ idem Bal.in auc.bona damnatoꝝ.C.ō bonis
dam.dixit ꝙ epiſcopus de iure non pōt condēnare ad pe
nam applicandam ſue camere.q₂ tunc eēt iudex in cauſa
ſua.ſed dꝫ applicare camere eccleſie romane.dicit tamen
ꝙ epiſcopi ſeruant contrarium ⁊ male.Circa hoc cōclu
de ſuccinte bal.dubitauit †vtrū eps poſſit per ſtatutum
imponere penā pecuniariam ego dico ꝙ pōt.nam poteſt
adiuuare ius cōe.vt dixit glo.in.c.ij.J.eo.in.vj ⁊ in cle.ne
romani.J.de elec.ergo poterit imponere penam pecunia/
riaꝫ adiuuando ius cōe.ſed an poſſit illam applicare ſue
camere ego adhuc nō legi ius aliqđ diſponens epm hr̄e
fiſcum.ſi ergo non habet fiſcum quō poterit cōfiſcare ſue
camere.⁊ lꝫ glo.ſingu.in.d.c.q₂ diuerſitatem loquat̄ de
fiſco eccleſie non tamē loquitur de fiſco epiſcopi ⁊ allego
ad hoc ſingularem glo.in cle.ij.de hereticis que dicit ꝙ
epi multominus ſibi ipſis poſſunt confiſcare bona cleri/
corū hereticoꝝ vel ſuis officialibus.ergo idem dicenduꝫ
in alijs caſibus in quibus bona clerici confiſcantur.⁊ p
cōſequens erunt applicanda vſibus pauperū.Tangit ēt
85 Bal.†an valeat ſtatutū ꝙ forenſes vel eccleſia nō poſſint
vllo tpe preſcribere ne ciuitas perdat datia ⁊ gabellas ⁊
decidit ꝙ ſic q₂ ſicut eccleſia vult ſua priuilegia intacta
ſeruari.Ita ⁊ res publica nec plus pt eccleſia q̄ꝫ ciuitas
l.fi.C.de ſac.ſan.eccleſi.Ideo valet ſtatutū in querendis
nō in queſitis dicit tn̄ ſe alibi dicturū ego remitto me ad
repetitionē quam ſuperiori anno feci in rub.de rebus ec/
cle.non alie.⁊ ad dicta ibi adde ſolēnē qōnem diſputatā
per Ricar.de ſalice.in ciuitate mediolani vt ipſe refert in
86 ſua ſolēni repetitione.l.i.de ſacroſan.ec.¶ †Querit etiā
Bal.hic an ſtatuta ſint ſtricti iuris.i.ꝙ equitas iudicis
ex ſuo officio nihil addere poſſit.Concludit aut actio ſur
git ex ꝯctu ſtricti iuris.⁊ tunc nihil addere poteſt ⁊ ſtatu
tum ē ſtricti iuris.l.in ac.ff.de triticaria aut iſurgit actio
ex ꝯctu bonefidei.⁊ tunc ſunt bonefidei ſi agatur ex eo ca
pite vel ſunt ſtricti iur̄.vt no.in.l.certi cōdino.ff.ſi cer.pe.
fallit in arbitrarijs que ſemper trahunt̄ ad equitatem q̄ꝫ
bona fides deſiderat.nam quādocunqꝫ ſtatutum dat ar/
bitriū iudici oīa talia ſtatuta quo ad interpretationē poſ
ſunt dici bōefidei.l.ꝙ ſi ephesi.ff.ō eo qđ certo loco ⁊ hāc
dicit fore ſuā inuētionē.Tu conſidera q₂ iſta doctrina ꝙ
ſtatutū ſit ſtricti iuris confundit̄ per rationes Alberi.de
roſa in tractatu ſtatutoꝝ in prima parte.in.ij.vel.iij.q.⁊
ibi concludit aut ſtatutū eſt ꝯ ius cōe.⁊ tūc ſit ſtricti iur̄.
l.ꝙ vero.ff.de.ll.aut ſtatutū eſt conforme iuri cōi.⁊ tunc
eſt bonefidei.Et pondera q₂ ſi ſtatutū accedit magis vo
luntati q̄ꝫ cōtractui.vt dicit bar.in.l.fi.ff.de regula catho
nia.⁊ Bal.in.l.fi.de pace conſtantie in.ix.colū.ergo erit
a bonefidei alibi de hoc dicet̄.Et pondera q₂ ꝯtra[a] bal.eſt
87 glo.ſing.inſti.de iniurijs.§.in ſūma que dicit †ꝙ iudex in
arbitrarijs pōt arbitrare penā mortis ergo nō debet ſeq/
interpretationē benignā.dicet̄ in.c.ex litteris.J.eo.Et etiā
pondera q₂ Inno.in.c.decernimus de iudicijs non dixit
illud qđ dixit bal.ſed dūtaxat dixit ꝙ prelati ſūt iudices
ordinarij.⁊ per iſta ſit cum laude dei expedita p̄ſens ru/
bri.per excellentiſſimum vtriuſqꝫ iuris monarcham do.
Andream barbaciam ſiculum.

a ¶ Quia cō
tra. Adde ꝙ
hāc eādē ſniaꝫ
Bal.quā p gl.
impugnat do.
and.hic refert
⁊ ſequit̄ Jaſō
ō may.in.§.in
bonefidei verſi.
no.tn̄ nu.lxx
ij.inſti.de act.
car.cviij.p tex
tū in.l.quicun
q̄ꝫ.C.ō ſer.fu.

b ¶ Juris ca-
nonici.Aduer
te ꝙ.do.Fely.
hic inſequitur
in hoc ſumma
rio.d.ant.quē
ſequitur ē Jo.
de imo.⁊ do.
Abb.qcqd di
cat.d.and.hic
qui hec capiꝫ
alr̄ ſūmat ſed
quo ad huius
c.materiā.addō
elegātē tex.pi.
di.nolite.⁊.c.
ſi.hoc.c.ti.nro
⁊.d.Car.inter
alios in cle.i.
in prin.ō imu.
ecc.⁊ copioſe
eidē.do.and.
d.c.fin.nu.vij.
⁊ mīta plura
theologica.⁊
legalia que ibi
adiecimus in
apoſtillis.

c Canonum ſtatuta.

Con ſtitu/
tiones canonū ab oibus ſunt obſeruāde.h.d.
ſm Jo.an.⁊ cū hoc ſūmario trāſit hic domi.
Car.Certe cū reuerentia Joā.an.iſtud non videt̄ ſuffici
ens ſūmariū q₂ primo nō exuiſerat totā decretalē.ſcđo vr̄
comprehendere ꝯſtitutiones editas a concilio vniuerſa/
li.per id qđ not.glo.iij.diſt.in ſūma.⁊ q₂ hic capit̄ con/
ſtitutio non ſolū ꝓut editur a cōcilio ſed ēt prout editur
a papa ⁊ ab inferioribus ⁊ verbuꝫ canonū late hic ſūmi
tur iō iſtud ſūmarium tanquā non declarans tex.nō mili
tat Bal.vero ſic ſūmat.cōſtitutiones canonice tā in ciuili
bus q̄ꝫ in criminalibus cauſis ab oibus ſunt obſeruande
⁊ nemo ſuo ſenſu.ſed auctoritate canonū ducat̄.⁊ ſubdit
1 †ꝙ iudex ſuccedit loco legis ⁊ vocat̄ princeps.⁊ iō i nō
determinatis a lege hꝫ arbitriū ſimile rebus determina/
tis.ſed certe hoc ſūmarium Bal.laborat eodē morbo q₂
ſūmariū dꝫ declarare tex.⁊ ipſe aliter ſūmat.ꝯſtōnes.n.
canonice adaptātur ad cōſtitutiones conciliales.⁊ hic
capit̄ canon generaliter pro omni conſtitutione eccleſia/
ſtica ergo.Item ſūmarium Bald.eſt prolixius q̄ꝫ verba
tex.⁊ ad contextū apponit verba tex.iō non meretur dici
ſūmarium cū reuerentia ſua.Item ſūmarium eius colli/
gitur ex glo.inquantū exponit tex.in verſi.actionibus.i.
ciuilibus.⁊ in ver.iudicijs.i.criminalibus.iſtud mihi nō
vr̄ recte accommodari poſſe ad iſtum tex.vt inferius ego
oſtendam.⁊ ideo ſileat do.Bal.hic do.Anto.ſūmat hoc
b modo.iuris canonici[b] ſtatuta ligant oēs ⁊ eorum ritu iu
dicia decidendo ⁊ prounūciādo ſunt regulāda hoc dicit
ſm eum.⁊ cum hoc ſūmario tranſit hic Joan.de imo.⁊
do.Abb.certe iſtud non videtur ſūmarium aptuꝫ ad iſtū
tex.hic enim eſt rubrica de ꝯſti.ergo debuit adaptari ad
titulum.Secundo nimis reſtringit tex.iſtum qui dicit in
actionibus vel iudicijs ⁊ ipſe reſtringit ad iudicia ſeque
ret̄.n.ex hoc ꝙ in actibus extraiudicialibus nō ꝓcederet
tex.iſte.⁊ per cōſequens non valet ſūmarium eius.Sed
do.Pe.de ancha.hic ſūmat ſic.ſacri canones debent ab
omnibus cuſtodiri ⁊ in iudicando debent iudices ipſos
ſequi.non aūt animi ſui motum.Certe hoc ſūmariū vno
capite reſtringit tex.alio capite non facit ad titulum ⁊ ſic
non ꝓcedit ſūmarium eius.Gloſ.vero hic in verſi.in ac
tionibus.⁊ in ver.in iudicijs preſtitit cām huic errori vr̄
enim intelligere iſtū tex.in actibus iudicialibus qđ non
2 eſt verū vt oſtendā.†nā iſtud verbū actionibus de ſuo lar
go ſignificato adaptat̄ cauſe ciuili ⁊ criminali.l.iij.ad fi.
ff.de ſepul.viola.l.agraria.ff.de termino amo.ſicut ver
bū accuſatio adaptatur cauſe criminali ciuili ⁊ pecunia
rie in larga ſignificatione.l.qui accuſare.C.de edendo.⁊
eſt glo.ſolēnis in.l.viro atqꝫ vxori.ff.ſo.ma.⁊ ibi Bal.q
allegat elegans dictū Spec.in ti.de accuſ.§.i.verſi.quid
ſi primo.referunt moderni ſcribentes in.d.l.viro.quibus
adde Jo.an.in.c.cū in tua.de teſtibus.⁊ ibi do.Abb.⁊
eundē do.Abb.in.c.ſuper his.de accu.⁊ tex.in.c.oibus.
iiij.q.vi.⁊ ibi Dn̄icum ⁊ Federicū de ſenis cōſilio.xxiij.
3 †vbi dixit ꝙ ſi in libello ponit̄ verbum accuſo ⁊ verba p̄
cedētia ⁊ ſequētia inferūt cām ciuilē ꝙ cā erit ciuilis q₂
v̄bū accuſo pōt adaptari ad cām ciuilē.eodē mō dicam⁹
in hoc verbo in actionibus poterat.n.cōprehendere cām
ciuilē ⁊ criminalē ergo gl.nimis reſtringit iſtud verbuꝫ
ad cām ciuilē dūtaxat.Et ēt gl.iſta nimis reſtringit illud
verbū in iudicijs.nā iudicioꝝ aliud criminale aliud ciui
le.vt plene per do.Ant.in rub.J.de iudicijs.iō tex.iſte loq
tur in plurali q₂ cōprehendit iudiciū criminale ⁊ ciuile.
nec dicat aliqs ꝙ hoc v̄bū in actiōibus capiat̄ ꝓut actio
deducit̄ in iudicio q₂ nō ē de ꝯſideratiōe iuris cano.vt in
c.dilecti.J.de iudicijs.ergo.Et ſi aliter diceremus eēt ma
gna reſtrictio ad iſtū tex.q nō refert ſe ad iudicē ſꝫ gene
raliter loqt̄ per verbū ab oibus ⁊ per verbū nemo.vñ il/
lud v̄bū actio ponit hic ꝓ negocijs ⁊ actib⁹ extraiudicia
4 libus †actio enīz ſepe ponit̄ ꝓ actu in auc.hoc ius.C.ō ſa
croſan.eccle.

croſan. eccle. x. q. ij. c. hoc ius iuxta illud Senece i. xv. epi-
ſtola dū dicit philoſophia nos tueri dꝫ actiones regit vi
tā diſponit ⁊c. Ideo hoc verbum in actionibus intelligiť
5 in negocijs ⁊ actibus eccleſiaſticis. †ideo ſiue quis cōtra
hat ſiue teſteť. ſiue aliū actū gerat in rebus eccleſiaſticis
non debet duci ſuo ſenſu. ſed canonū auctoritate duci. iō
ſi alieneť res eccleſiaſtica tractabiť ſꝫ iura canonica. Eo
dem modo in iudicijs eccleſiaſticis ſiue ciuilibus ſiue cri
minalibus quis dꝫ ſequi ius canonicū ⁊ non poterit ali-
ter diſponi niſi vt iura canonica ponūt ⁊ iſte ē verus itel
lectus iſtius decretalis. Et ſꝫ hoc ſūmabitur hoc modo.
Conſtitutiōes iuris canonici quilibet obſeruare tenetur
⁊ in actibus eccleſiaſticis vel iudicijs nō ꝓpriam volun
tatem ſed eas ſequi teneť. h. d. Et diuiditur in duas par-
tes. primo ponit regulā generalē. ſcdo venit ad ſpeciē ne-
gocioꝝ extraiudicialium ⁊ iudicialium. Pone caſuꝫ. pa
ter ſancte intenditis tractare de cōſtitutionibus ſcirem li
benter ſi ligant aliquos. papa reſpōdet inducendo cōſti-
tutionem cōcilij meldenſis precepit enim cōcilium illud
ꝙ ſtatuta iuris canonici cuſtodianť ab omnibus ⁊ qſqꝫ
ea ſequať non aūt ꝓpriam volūtatem tam in negocijs ec
6 cleſiaſticis qꝫ in iudicijs eccleſiaſticis. ¶ †No. ibi cano-
num ſtatuta qꝛ cum miniſterio dixit canonū. nam ſi dixiſ
ſet ſtatuta ſimpliciter veniſſent iura particularia alicuiꝰ
loci vel alterius. nam iura particularia appellanť ſtatu-
ta. c. que in eccleſiaruꝫ. ⁊ c. eccleſia ſancte ma. ꝯ. eo. ⁊ dixit
multū eleganter Albe. de roſa. in prima parte ſtatutorū
i. i. q. ꝙ nō meminit ꝙ iura antiqua ciuilia vtanť i lo no-
7 mine ſtatuta †ſed ſtatutū vocant legem municipalē. l. ſem
per §. lege. ff. de iure imu. l. non tantū. §. ſi. ff. de decurio. l.
i. ff. de albo ſcribēdo. l. magiſtratus. ff. ad municipales. l.
vt gradatim. §. ſed ſi lege. ff. de mu. ⁊ hono. l. iij. §. diuus.
ff. de ſepul. viola. l. i. C. de emanci. liber. l. ij. ff. de noxa. ſed
in iuribus nouis maxime in cōſtitutione Federici ſecūdi
poſt librum de vſibus feudoꝝ incipit de ſtatutis ⁊ cōſue-
tudinibus ⁊ cōtra libertatē eccleſie multotiens fit mētio
de ſtatutis ex quibus cōſtitutiōes ſumpte ſunt auc. caſſa.
. C. de ſacroſan. eccl. auc. oēs peregrini. C. cōia de ſucceſſ.
in quibus fit mentio de ſtatutis de ipſis ēt ſtatutis fit mē-
tio in iure canonico. c. nouerint. c. grauem. de ſen. ex. c. ad
uerſas. de imu. eccle. c. i. de iureiur. lib. vj. c. ij. ꝯ. eo. li. c. ſta-
tutum. de hereticis. in. vi. quādoqꝫ tamē accipitur ſtatu-
tum pro lege ſeu cōſtitutione generali. vt in. c. ſtatutum.
a 8 de reſcrip. in. vj. Et ſubdit ibi Alberi. †ꝙ ſtatutūᵃ dicitur
quaſi ſtatum publicum tuens nam iſta ſtatuta ſiunt com
muniter ad tuitionē reipublice. vel dicitur ſtatutū quaſi
ſtabile ⁊ firmiter ordinatū ſm eum ibi. ſed certe ego me-
mini legē antiquā loquentē de ſtatuto in. l. i. in prin. ff. ꝙ
quiſqꝫ iuris. ⁊ dicit hic Bal. ꝙ cū miniſterio tex. dixit ſta
tuta ſignificat enim rem pfectam. l. i §. hec verba. ff. ꝙ qꝫ
9 qꝫ iuris. †Sed tu alle tex. in. c. in his. de ver. ſig. ⁊ iō dicit
ꝙ ſtatuta imperfecta nō ligant. vt no. in ꝓhemio clemen
tinarū. vt puta ſtatuta que reqrunt cōfirmationem ſupe-
rioris qꝛ interim dicunť imperfecta quo ad validitatem
eodem mō dicit ſi nō ſunt publicata qꝛ dicuntur imper-
fecta quo ad obſeruantiā. c. ii. ꝯ. e. ⁊ ibi dicetur. Et ſubdit
10 hic bal. multum eleganter. †an ſtatutum epi dicatur ſta-
tutum canonū loquendo de ſtatuto valido. vt in. c. veſtra
de loca. arguit primo ꝙ ſic qꝛ oīa noſtra ſunt que aucto-
ritate noſtra ſubſiſtunt. l. i. §. oium. C. de vete. iure enucle.
Contrariū determinat qꝛ ſequereť ꝙ ius municipale eēt
ius cōe. nam quo ad diſpoſitū ſunt diuerſa lꝫ auctoritas
11 diſponētis influat ſuper diſpoſitū a ſtatuto †. nam aliud ē
permittere aliud eſt facere. l. ſi pater. §. ſi. ff. de manumiſſ.
vindicta. l. oium. C. de teſta. ⁊ ita reſidet ex quo dicto ſeq-
12 tur †ꝙ ſi aliquis iurauit ſeruare ſtatutum canonū nō vi-
detur aſtrictus ex iuramento ſeruare ſtatutum epiſcopi.
Sed contra deciſionē. do. Bal. inſiſto hoc modo. aut ſta
tutum epi eſt ꝯ ius canonicum. ⁊ eſt confirmatuꝫ a papa
vel a cōcilio. ⁊ tunc dico ꝙ eſt ſtatutum papale vel ſtatu

tum conciliale ⁊ per conſequens diciť ſtatutum canonuꝫ
⁊ ad hoc allego in indiuiduo contra ipſum Bal. doctri.
13 ſuam in. l. ex placito. C. de rerū permu. †vbi dixit papa cō
firmauit ſtatuta ſpoleti diſponentia ꝙ pater poſſet relin-
quere filio ſuo ſpurio ⁊ papa cōfirmat ⁊ ea ſpecificat ꝙ
talia ſtatuta dicunť papalia ⁊ non dicunť amplius ſpole
tana ⁊ tranſgreſſor illoꝝ punieť tanquā tranſgreſſor ſta-
tuti papalis. ⁊ iō aut ipſe loquiť de ſtatuto epi requiren-
te cōfirmationē. ⁊ tunc male loquiť qꝛ iſto caſu vocatur
ſtatutū canonū. aut ipſe ſentit de ſtatuto epi diſponente il
lud qđ ius canonicū. ⁊ tūc dico idem per glo. ſingu. in. c.
i. ꝯ. e. li. vi. de quo diceť in. c. i. ꝯ. ti. i. aut ipſe intellexit đ ſta-
tuto epi valido ꝓut diſponit preter ius canonicum. ⁊ ad
huc dico ꝙ Bal. male loquiť. primo per doctrinā ſuaꝫ in
l. i. C. de cōfeſ. vbi ſingulariter dixit ſtatuto caueť ꝙ ſi qs
extraxerit frumentū de comitatu puniať ⁊ ego ago ꝯtra
aliquē ꝙ extraxerit ⁊ in libello peto eū puniri ſꝫ ius cōe
qđ intelligiť ſm ſtatutū. Ita in ꝓpoſito ſtatutū epi diceť
ſtatutum canonnm. Scđo allego eundē Bal. in. l. ij. C. de
14 bo. que lib. †vbi dixit Maritus ꝓmittit reſtituere dotes
in oēm caſum ſm ius cōe ꝙ tunc habebit locuꝫ ꝓmiſſio
mariti que ſeruať de conſuetudine. Tertio allego iſtum
15 tex. in ver. canonū vbi dicitur large qꝛ† appellatione ca-
b nonisᵇ venit oīs conſtitutio eccleſiaſtica qꝛ canon idē eſt
qđ regula. iij. diſtin. canon. ducit eniꝫ hominem ad recte
⁊ regulate viuendum ſtricte. aut ſumiť pro conſtitutiōe
edita in cōcilio vniuerſali. vt dixit glo. iij. diſt. in ſūma. cū
ergo ſtatutum epi ducat ſubditos ad regulate viuenduꝫ
ergo diciť ſtatutū canonū editum ab epo. ⁊ per ꝯñs ma-
16 le loquiť Bal. †fateor tñ ꝙ capiēdo canonē ſtricte prout
editur a concilio vniuerſali ſtatutū epi non diceretur ſta
tutū canonum. ⁊ hoc bene notabis ⁊ de multiplici note
cōſtitutionis eccleſiaſtice. vide glo. iij. diſt. in ſūma q̄ con
numerat ⁊ ponit dñam inter canonē decretū decretalem
epľam dogma ſanctionē interdictū ⁊ mādatum. Et inqꝫ
tū gl. ibi dicit ꝙ ſanctio eſt illa que apponit penā. ⁊ eā re
ferunt oēs ſcribentes hic ego allego aliā gl. in prohemio
cle. in v̄. ſanctio. ⁊ allego aliā gl. magiſtrā in prima cōſti
17 tutione ffoꝝ. in pñ. in v̄. oēm ſanctionē. ⁊ ibi bar. †nā ſan
ctio dř oīs impialis ꝯſtitutio de nouo codice cōponēdo
⁊ hoc mō capiť large alio mō capiť ſtricte pro ꝯſtitutiōe
apponēte penā alio mō capiť largiſſime pro cōpoſitione
totius iuris ⁊ allego. c. ꝑpetue. de elec. lib. vi. vbi appella
18 tur ꝯſtō principis q̄ nō iponit penā †pragmatica v̄o ſan-
ctio dř illa quā princeps facit in ꝯſiſtorio ventilata coraꝫ
ꝓceribus ſacri palacij. vnde ꝯſtitutio principis facta ex
cāe cognitiōe dř pragmatica ſanctio. ita dixit gl. in. c. per
uenit. ci. di. facit gl. in. c. i. de reꝝ pmu. ⁊ ibi dixi. tex. in pri
ma ꝯſtitutiōe. C. i v̄bo pragmatica ſanctio gl. in auc. qua
in ꝓuincia. C. vbi de cri. agi oꝫ. ⁊ obmiſſo cōi ordine ſcri
bentiū vř mihi fore vtilius đclarare notabilia tex. cū glo
ſis ſimul ⁊ erit breuior ⁊ vtilior declarandi via. Ideo ca
pio gl. i. in verſi. canonū ⁊ oppono non fore verū ſtatuta
canonū eē cuſtodiēda ab oibus đ hoc eſt tex. in. c. ſciēdū.
xxix. diſt. lꝫ glo. alleget. xxviij. gl. rñdet ꝙ iſte tex. intelligi
19 tur de canonibus generalibus nō aūt de ſpālibus †. nam
qdā canones ſunt locales qdā ſunt pſonales nō egrediē-
tes pſonā aut locū qdā enim ſunt canones generales. hi
v̄o debēt ab oibus cuſtodiri pſonales v̄o ⁊ locales ſunt
obſeruādi in pſonis ⁊ locis qbus prouident. ⁊ iō tex. iſte
intelligiť de ſtatutis canonū generaliū faciat tex. fin. i. §.
ex his oibus. lxi. di. vbi tex. loqť de beato Nic. Ambro. ⁊
Seuero q pp excellentē eoꝝ virtutē ꝓmoti fuerūt ad epa
tū ꝯ cōes regulas canonuꝫ vnde ille canon eſt pſonalis.
iō non ſeruabiť in omni pſona. faciat tex. in tit. cū aūt. vij.
20 q. i. †vbi beatus Auguſtinꝰ fuit ꝓmotus ad epatū in quo
Ualerius erat epūs ⁊ ambo ſimul fuerunt epiſcopi in eo-
dem epatu. vnde canon ille nō erit ſeruādus in omni pſo
na. ⁊ adde elegās dictū Bal. i auc. niſi rogati. C. ad treb.
21 vbi dicit †ꝙ qcqd ſtatuiť in fauorē eccleſie intelligiť eſſe

a ¶ Statutū. Quid autem dicať proprie ſtatutum vide d. Barth. Soci. in ꝯſil. cl. in quarta. col. circa principium ⁊ Bal. eleganti ſſime preter omnes in. l. ꝯtractus. C. de fide inſtrum. ⁊ ad quid ⁊ ꝓpter quid fiat vid. xxxv. q. ij. §. porro. ⁊ ō ꝯ. iiij. di. nec quē quam ⁊. xij. q. ij. regulas ⁊c. i a multa que vi de p te.

b ¶ Apellatione canonis. Adde tu Felynum hic i ꝓmo not. etiam de verbo ad v̄bum referēteꝫ nihil fere addendo neque minuendo ſed aduerte ꝙ canon ꝓprie dicitur ille qui ē promulgatꝰ a pontifice lꝫ qñ qꝫ ſtatuta ꝓuincialia canones apellentur. iij. d. §. porro ſm Car. poſt glo. in clemen. i. q. xxvj. de priui. habet ⁊ canō. alia ſignificata que vide p te qꝛ hoc loco impertinentia ſunt.

ſus generale ⁊ nõ locale niſi ꝯtrariũ ſit expreſſum in iu
re allegat no.in auc.de non alienandis.§.hec ergo. ⁊ ex
iſta glo. ⁊ iuribus preallegatis apparet ꝙ valida eſt cõ
ſtitutio particularis in fauorem certe perſone ꝓpter ſua
bene merita.facit pro hoc tex.in.l.neqꝫ dorotheũ.C.de
22 curionibus.lib.x.⁊ iõ dixit Pe.de ancha.in repeti.c.ſi ꝓ
pter.de reſcrip.i.vj.† ꝙ in fauoré certe perſone poteſt lex
promulgari.⁊ idem dixit Ang.in.l.autiocenſiũ.ff.de pri
uile.credi.⁊ Bal.in.l.i.ff.de.ll.⁊ in.l.i.ff. ꝙ quiſqꝫ iur. ⁊
hoc tangam in.c.cũ oẽs.ẽ.eo.vbi erit locus ꝓprius ſed ꝓ
nũc ne vt recitator merus incedá.allego ꝯ eos tex.forma
lem.iiij.diſt.§.erit aũ lex.in verſi.nullo priuato cõmodo
vbi cõſtitutio non dꝫ fieri ad cõmodũ priuatũ ergo.⁊ iõ
dicas ꝙ ꝓprie talis nõ erit lex aut cõſtitutio ſed erit quõ
dam beneplacitũ hoc dixit in indiuiduo Bald. in.l.iudi
cibus.C.de appel.⁊ alle.ad hoc.l.i.ff.de cõſti.prin.tene
menti qꝛ eſt dictũ recitatione dignũ. Et põdera qꝛ vr̃ ꝙ
iſte tex.nõ ſit dignus obiectiõe iſtius glo.qꝛ lꝫ cõſtitutio
ſit localis nihilominus in ea verificatur diſpoſitio iſtius
tex.dicentis ab oibus cuſtodiat̃ qꝛ intelligit̃ ab oibus il
lius loci. Accedo nunc ad ſecũdam gl.⁊ arguit̃ ſic ſtatu
ta canonũ nõ ſunt cuſtodienda.xxvj.diſt.c.i.xxxvi.q.vlti.
23 c.fi.† vbi ſtatuta canonũ correcta ⁊ abrogata nõ ſunt ſer
uanda eodẽ mõ arguit gl.diſt.c.ꝙ precipit̃.xiiij.q.i.vbi
ſtatuta canonũ loquentia de ꝯſilio nõ ſunt cuſtodienda.
Ad hec ꝯria glo.rñdet ꝙ iſte tex.intelligit̃ de ſtatutis ca
nonũ nõ correctis ꝯria võ ꝓcedũt de ſtatutis canonũ cor
rectis. Ad ſecũda ꝯria glo.rñdet ꝙ iſte tex. intelligit̃ de
ꝯſtitutionibus preceptiuis ⁊ ꝓhibitiuis non aũt cõſulti
uis ex qbus ſolẽnibus habetis primo ꝙ ſtatuta canonuꝫ
correcta nõ ſunt ſeruãda.ſecũdo ꝙ ſtatuta canonũ loquẽ
tia de cõſilio nõ arctant. Modo vidẽda ſunt iſta duo.an
te oia ꝯſidera.qꝛ tex.iſte vtit̃ illo verbo ſtatuta nã ſi dixiſ
ſet cõtenta in ſtatutis canonũ nõ pateret̃ iſte tex.obiectio
nẽ.glo.vnde pulchre dicebat Bal.in preludijs feudoꝝ in
24 iiij.col.† ꝙ ſi quis iurat ſeruare ea que in.l.cõtenta ſũt ꝙ
correcta ⁊ abrogata lege tenet̃ ſeruare cõtẽta in.l.ſecus
dicit ſi iuraſſet ſeruare ſtatutũ vel legẽ qꝛ tũc correcto ſta
tuto nõ teneretur ad eius obſeruantia per id quõ habetur
in.c.i.de his q̃ fiũt a ma. parte capi.⁊ hoc mõ tẽperabis
25 ⁊ limitabis glo.iſtã.† Scdo limita niſi ſtatuta canonum
eẽnt abrogata in parte ⁊ in parte nõ qꝛ tũc pro parte ſer
uarẽtur ⁊ pro parte nõ.iſte eſt caſus ſingularis in.l.i.C.
de lati.liber.toll.⁊ ibi dixi ſingula.ſm Bal.ꝙ lex pro pꝛ
26 te tenet ⁊ pro parte nõ.† Põdera ẽt qꝛ procedit gl. iſta
qñ cõſtitutio corrigens tenuit ſed ſi de iure non tenuiſſet
tunc prima cõſtitutio teneret ⁊ obſeruaret̃ de hoc allego
vobis elegantẽ tex.in.c.cũ oẽs.ẽ.e.vbi nõ fuit ſublata an
tiqua cõſuetudo per iniquã ⁊ nullã cõſtitutionẽ capituli
27 ꝯriam ꝙ eſt bene no.pro intellectu.c.i.ẽ.eo.in.vj.† Et etiã
pondera ꝙ nõ ſolum ſtatuta canonũ abrogata nõ ſunt
cuſtodienda.ſed nec ẽt reformationes facte circa ipſa ſta
tuta canonũ.⁊ ad hoc allego tex.vobis ſtupendũ in pre
alleg.l.i.in prin.de lati.liber.tol.⁊ ibi Bal.colligit ex il
lo tex.ꝙ reuocatis ſtatutis ſũt reuocate oẽs reformatio
nes facte circa ipſa ſtatuta.⁊ iſta mẽti ꝯmẽda qꝛ non ta
cta ſunt nec dicta per aliquẽ hic. Nũc vero aggredior il
lud quõ late tangit do.Anto.hic ⁊ do. meus Ioã.de imo.
28 an iura[a] abrogata poſſint allegari ⁊ ẽ paſſus quottidia
nus ⁊ plenius attingendus vt iuriſcõſulti verbis vtar in
l.legaui.ff.de liber.actio.lega. Et concluſio eſt aut que
ritur an poſſint allegari per habentẽ poteſtatẽ.l.conden
de.⁊ tunc pñt allegari.ita habet̃ in.c.nouit.de iudi. in.c.
qcunqꝫ.xi.q.i.c.auctoritate martini.de ꝓben.in.vi.⁊ ego
allego.c.raynucius.de teſta.vbi papa allegauit legẽ lom
bardã que tñ eſt ſublata.⁊ in hoc pondero vnũ quõ tibi vi
29 debitur mirũ† ꝙ habens poteſtatẽ legis cõdende nõ ſo
lum põt allegare leges correctas ſituatas in corpore iu
ris ſed ẽt eas que nõ ſunt poſite in corpore iuris.aut loq
mur quo ad inferiorẽ non habentẽ poteſtatẽ.l. condẽde.

a ¶ An iura. Adde tñ ꝙ lꝫ lex abrogata ſit vel correcta tñ eius rõ ſem per remãet quã lꝫ allegar̃.ita ſingulariter tꝫ gl.in v̉bo qcũqꝫ in.c. nouit. de iud.ff.de ca. di.l.eas.de la. li.tol.l.i.⁊ bar. in. d.l.i.in pñ. de cõiunge.cũ emã. lib. ſꝫ an allegari poſſit qñ in ꝯctũ trã ſiit ⁊ adde ad ea q̃ dicit do. And.hic alex. de imo.in.l.quõ ſemel ff. de de cre.ab ord. fa. ſed qñ in ꝑui legiuꝫ ſubditi vel nõ ſubditi vide car. in al le.c.nouit.de iu di.⁊ iud. in.l. ſi vero. ff. ſol. mat.ſed qñ li ceũ eſt allega re leges ⁊ ſta tuta cõrecta vi de remiſſiue.d. Iaſ.may.in.§. in ꝑſonaꝫ nu. xx.car.xlv.in ſti. de actio. ⁊ vide Ange.in §.in ꝑſonã i v̉ bo ſupuacua. inſti.de acti.⁊ Bar in.l.fi.ff. de fal ⁊ ibi.d. Alex copioſe. ⁊ vide nouiſſi mos ſcribẽtes in.c.nouit.ex tra de iudicijs.

⁊ tunc aut illa lex vel conſtitutio trãſiuit in priuilegiũ vel
ꝯctum cũ non ſubdito.⁊ tũc poteſt allegari lꝫ ſit abroga
ta qꝛ non potuit abrogari ⁊ tolli in p̄iudicium iuris que
ſiti nõ ſubdito.ita pulchre dixit Inno.in.c.nouit.de iud.
⁊ in.c.dilectus.de tẽporibus ordin. ⁊ Ioan.an.in addi.
Spec.in ti.de cenſibus.§.nunc dicendũ.⁊ in ti.de inſtru.
edi.§.nũc vero aliqua.⁊ do.Ant.in.c.cũ.M.ẽ.e. ti.de cõ
ſti.⁊ in.d.c.nouit.⁊ in.d.c.dilectus.⁊ hic Bart.in.l. oẽs
populi.ff.de iuſti.⁊ iu.⁊ in.l.ꝙ ſemel.ff.de decre.ab ordi.
faci.⁊ in.l.cũ qui.ff.de excu.mune.⁊ bene facit quõ ipſe vo
luit in.l.priuilegia.C.de ſacroſan.ecc.⁊ Bal. in.l. qui ſe
patris.C.vnde lib.⁊ in.l.princeps.ff.de.ll.⁊ i.l.i.ff.de cõ
ſti.prin.⁊ in.l.ſi cũ mihi.ff.de dolo.⁊ in.c.i.de probati.⁊
in.c.i.de natura feudi.⁊ in.c.i.de feudo ſine culpa nõ am
mittendo.⁊ in.l.nõ nupte.ff.de ſenatoribus. Io.de fantu
cijs in.c.i.ẽ.eo.in.vj.⁊ ibi per oẽs ſcribentes.⁊ per domi.
Pet.de anch.in cõſilijs ſuis cõſilio.iiij.vel.vj.⁊ per Cy.
30 in.l.digna vox.C.de.ll.† ⁊ datur exẽplũ demõſtrabile ſta
tuto caueť ꝙ venientes ad habitandũ bononiã ſint ꝑpe
tuo imunes ⁊ multi forenſes venerũt ꝓpter hoc ad habi
tandũ ꝙ lꝫ iſta lex abroget̃ nihilominus poterit allega
ri per eos q ius acquiſiuerũt ex illa.aut lex vel cõſtitutio
abrogata tranſiuit in priuilegiũ vel ꝯctum cum ſubdito.
⁊ tunc ex cã poterit abrogari.⁊ ideo ſubditus non pote
rit illã conſtitutionẽ tranſeuntẽ in ꝯctũ allegare iſtud fu
it ſingulare dictũ Inno.in.d.c.in noſtra.⁊ cũ eo trãſeunt
oẽs ſcribentes hic.⁊ per do.Anto.in.d.c.cũ.M.⁊ in.d.
c.nouit.pro quo dicto moderni quidã accumulãtes mul
ta in.l.ſi võ.§.de viro.ff.ſo.ma.dicũt eẽ ſing.⁊ vnicũ in.l.
titius.ff.de obſequijs. Iſte paſſus eſt examinãdus in.d.c.
in noſtra.ſed qꝛ dñs meus ⁊ do.Anto. tangunt hic ideo
aliqua verba ſuper eo ſpargã.⁊ mihi non vr̃ fore verum
dictũ ꝙ ꝯctus celebratus a principe cũ ſubdito poſſit re
uocari eodem modo nec ſtatutũ tranſiens in ꝯctũ cũ ſub
dito ⁊ moueor eoipſo ꝙ princeps ꝯbit ligã.l.ꝯctus.e.i.
de proba.c.i.de natura feudi.⁊ ideo dicebat Bal. in illo
31 c.i.de natura feudi.† ꝙ ꝯctus celebratus inter principem
⁊ alium eſt obſeruãdũ preciſe vnde non põt adhiberi di
ſtinctio vtrũ ꝯhat cũꝫ ſubdito vel non ſubdito.qꝛ eoipſo
ꝙ princeps ꝯrit reductus eſt ad iſtar priuati hois. ſicut
ergo ꝯctus eſt vltro citroqꝫ obligatorius qñ celebrat̃ in
ter eũ ⁊ nõ ſubditũ eodẽ modo eſt vltro citroqꝫ obligato
rius qñ celebratur cũ ſubdito al's nõ eẽt ꝯctus. Cum er
go ꝯctus ſit de iuregentiũ ſeqtur ꝙ princeps nõ poſſit tol
lere ea que ſunt iuriſgentiũ niſi interueniat cã de iuregen
tium habilis. Nec ob.d.c.in nr̃a.qꝛ cõmode ſatis rñde
ri poteſt ꝙ ibi non apparet ꝙ illud ſtatutuꝫ trãſiuerit in
quaſi ꝯctũ.⁊ per ꝯſequens dictũ Inno.⁊ cõmune non ẽ
verũ. Ad.l.titius.rñdeo ꝙ loqt̃ in ſeruo dante pecuniaꝫ
dño vt eũ manumittat ſi poſtea reperit̃ ingratus põt fili[9]
patroni imputare ꝯ eũ ingratitudinẽ vnde loquit̃ in ſer
uo qui de nihilo factus eſt aliquid.l.intercidit.ff.de con
32 di.⁊ demon.⁊.l.qd attinet.ff.de re.iur.† Iſta non eſt bo
na equiparatio equipare ſubditum ſeruo.⁊ iõ cõmuniter
reprehenditur glo.in.l.i.§.potuiſſe.ff.ad ſille.que equipe
33 rat ſeruũ vaſallo.⁊ etiam loquitur tex.ille de ingrato† ⁊
ingratitudo eſt iuſta cauſa reuocationis beneficij.c.fi.ẽ.de
dona.per totum titulum.C.de reuocan.donat.⁊ ſic non
meretur ille tex.allegari pro dicto Inno.eſt tamen ibi ca
ſus quem reputo ſingul.limitans.l.ſi pater.§.i.ff.de do
na.vbi dicitur ꝙ donatio remuneratoria non poteſt re
uocari ꝓpter ingratitudinem ſequentẽ ⁊ in hoc ille tex.
reputatur ſingularis vt limitetur per tex.d.l.titius.⁊ iõ
34 Bal.in.l.ſi cum mihi.ff.de dolo dicit ꝙ† ſi comitatenſes
ſoluerunt pecuniam cõitati vt efficerentur ciues non po
terit reuocari eoꝝ ciuilitas per cõitatem.⁊ per cõſequẽs
non teneo dictũ Inno.⁊ iam do.Abb.in illo.c.in noſtra
illud non tꝫ nec etiã in.d.c.nouit.⁊ iſta menti cõmẽda ⁊
35 eodẽ mõ eſt dicẽdũ† ſi lex eſſet canonizata in decreto per
habentem poteſtatẽ canonizandi.qꝛ tunc non poſſet re
uocari

uocari per legiſlatorẽ in ꝑiudicium eccleſie. vt voluit In
no. ⁊ Jo.an. ⁊ oẽs in.d.c.nouit. ⁊ gl.in.c. in primis.ij.q.
36 i.extra iſtos caſus aut lex eſt correcta†. ⁊ tunc ſi nõ eſt in
ſerta in corpore iuris nõ pot allegari.C.de nouo.C. con
firmãdo. ⁊ allegans poſſet puniri de falſo.vt ibi ⁊ p bar.
in.l.ſi.ff.d fal. ⁊ per gl.ibi. ⁊ iõ Bar.ibi arguit ↄ eos qui
allegãt apoſtillas. ⁊ dicta tanquã aliquoꝝ docto. que tñ
37 non ſunt ⁊ hoc qñ nunquã ab aliquo habuerunt†. ſed ſi
publice dicebaꝰ in ſcholis ꝙ erãt dicta talis docto.tũc ta
lis allegans excuſareꝰ.facit glo.in.l.i.C.de lati. lib.tol. ⁊
per hoc dixit gl.ſolẽnis in ver. neceſſe. de Juſtiniano.C.
confirmando ꝙ ex tali lege non inſerta in corpore iuris
non põt colligi.ar. ⁊ p hoc audeo Bal. dicere male loq
38 in.c.trãſlato.Leo. vbi dixit†ꝙ lex lombarda põt allegari
quo ad rõnẽ qꝛ ſaluo honore ſuo nõ eſt verũ dictũ qꝛ cuꝫ
non ſit ſcripta in corpore iuris ciuilis non põt allegari ẽt
quo ad rõnẽ. ⁊ iſtud voluit O doſ.quẽ ipſe bal. refert ⁊
ſequitur in auc.dos data.C.de do.ante nup. ⁊ facit quod
voluit idẽ Bal.in.l.ſi auita.C.de nup. ⁊ in preludijs feu
doꝝ niſi quatenus allegareꝰ a legiſlatore. vt in.d.c. ray
39 nucius. ⁊ facit gl.in.c.quicunqꝫ.xi.q.i.†aut lex eſt inſerta
in corpore iuris. ⁊ tũc quo ad deciſionẽ cauſaꝝ non põt
allegari niſi lis fuiſſet mota ⁊ pẽdẽte lite fuiſſet lex abro
gata.qꝛ tũc in illa cã poſſet allegari lex abrogata in auc.
vt cũ de appellatione cognoſcaꝰ in prin. ⁊ iõ dixit bal.de
40 Juſtiniano.C.cõfirmãdo†ꝙ ꝓducẽs ſcienter ſtatutũ cor
rectũ incidit in penã ſſi ꝙ dicit eẽ veꝝ ſi ſtatutũ nõ faciat
ad cãm.puta qđ terminaꝰ per ſtatutũ vetus ⁊ non p no
uum eo qđ agiꝰ de negocio veteri qđ pertinet ad.l. anti
quã ⁊ nõ ad.l.nouã ⁊ illud nõ ẽ pena.imo eſt licitũ ꝓdu
cere tale ſtatutũ cũ vigor eius quãtũ ad cãꝫ illã nõ ſit ſub
latus. vt in.d.auc.vt cũ de appella.cog.in prin.niſi lex no
ua diceret ꝙ corrigit legẽ veterẽ in ꝑteritũ ⁊ futurum. qꝛ
tunc nullo mõ poſſet lex vetus ꝓduci aut allegari in iudi
41 cio†aut allegaꝰ lex correcta in arg. ⁊ dicendũ eſt ꝙ põt
ex quo repitur poſita in corpore iuris.ita voluit gl. in.l.
i. ⁊ bar.ff.de cõiun.cũ emanci.lib.lꝫ enim lex tollatur nõ
tñ tollitur eius rõ ſi expſſe per legẽ corrigẽtẽ nõ tollaꝰ.l.
eos.ff.de capi.dimi, Sed ↄ hanc doc.allego tex. in auc.d
nau.vſuris.in prin.vbi tex.dicit ↄſtitutionẽ precedentem
in totũ eẽ inutilem ⁊ illũ tex.ad hoc allegauit ↄ hanc do
ctri. Nico.de neapo.in preludijs feudoꝝ. ⁊ in.d.l.i. de cõ
iũgen.cũ eman.lib. ⁊ de eo facit magnũ feſtũ tñ reſpon
det ad illũ qđ intelligiꝰ eẽ inutilis in totũ quo ad negoci
42 um principale.†ſed quo ad rõnẽ ⁊ quo ad argu.nõ ẽ in
utilis. Itẽ poterit allegari ad ſi.vt de ea habeaꝰ notitia.
vt in.d.c.nouit. Itẽ poterit allegari ad corroborationem
noue cõſtitutionis vel ↄſuetudinis.c.ſup eo.de cognatõe
ſpiri. Itẽ poterit allegari qñ ↄcordat cum iure nouo ſm
Archi.in.c.ſi.de offi.leg.li.vj. ⁊ do. Anto.hic. ſed Jo. de
imo.dicit ſe nõ videre qũo poſſit ↄcordare cũ iure nouo ſi
eſt correcta ſed certe imo poterit ↄcordare ⁊ poterit con
cordare cũ noua ↄſtõne ⁊ videbiꝰ eẽ maioris roboris no
43 ua ↄſtitutio ſi ↄcordat cũ antiqua†⁊ põt poni exẽplũ ſup
uenit in regno nouus rex qui ãnullat leges antiquas re
gni ⁊ facit nouas ↄcordantes cũ antiqs ſublatis vñ erũt
noue quo ad cõditorẽ ⁊ quo ad tpˀs quo ↄdite ſũt. ⁊ iſto
mõ poterit ↄcordari cũ antiqua.l.correcta. ⁊ de materia
vide Hoſti.in ſũma de imu.ecc.§.inquãtũ ſub.§.ſed ne il
la imunitas.verſi.nec credendũ eſt. ⁊ verſi.ſe. Arch. in.c.
ſi.de of.le.in.vj.gl.in.c.nouit.de iudi. ⁊ in.c.quicunqꝫ.xi.
q.i. ⁊ ibi Arc.glo.in.l.i.C.de lati.lib.tol. ⁊.C. de iuſtinia
no.C.ↄfirmãdo.in ver.neceſſe. ⁊ in.l.ſi.ff.de fal. ⁊ in.c.in
primis.ij.q.i. ⁊ in.c.fuerũt.vij.di. ⁊ Bar.in.d.l.ſi. de fal
ſis. ⁊ in.d.l.i.de ↄiungẽdis cũ emancipato libe. ⁊ ibi per
Nico.de neapoli ⁊ per eundẽ in preludijs feudoꝝ. ⁊ per
Bal.de iuſtiniano.C.cõfirmãdo. ⁊ per oẽs hic. ⁊ in.d.c.
nouit. Et inquantũ glo.iſta vtiꝰ illo verbo abrogata. vi
de elegantẽ gl.in.§.leges.iiij.di.que ponit dñiam iter ab
44 rogare ⁊ derogare†qꝛ abrogare eſt in totũ tollẽ legem.

ſed derogare eſt ꝑ parte detrahere legi. ⁊ iſta mẽti comẽ
45 da qꝛ alibi nõ ſunt ita ſufficienter tacta. ¶ †Capio nũc
a ſecundũ vꝫ ꝙ lex conſilijª nõ ligat dicas ꝙ eſt quoddã cõ
ſilium pfectionis ⁊ iſtud cõſilium nõ ligat. inducit enim
hoies ad vitam perfectiorẽ. vt in.l.cõſilij data a ieſu xpo
vꝫ ſi vis eẽ perfectus vende oia que habes ⁊ da pauperi
bus ⁊ ſequere me. ⁊ ẽt dum dixit ſi quis percuſſerit te in
vna maxilla prebe ſibi aliã talis enim lex nõ ligat ad pec
catũ ẽt religioſum cle.exiui.de ver.ſig. ⁊ iõ dixit glo. ele
gans di.x.c.quis aũt ꝙ non ois qui nõ paret legibꝰ pec
46 cat vbi de cõſilio loquunꝰ.xiiij.q.i.c.qſqs. Et ſubdit†ali
ud e i cõtemnere ⁊ aliud eſt nõ facere. ⁊ ſic ſentit ꝙ ſi ali
qs ↄtemneret legẽ ↄſilij peccaret. ⁊ ita limitabis glo. iſtã
⁊ iõ dixit gl.ſi.in.c.de libellis.xx. diſt.qđ lꝫ greci non ſer
uent ↄſtitutiones eccleſie occidẽtalis tñ illas non ↄtẽnũt
47 ⁊ hoc modo poteris intelligere glo.q̃ reputatur ſing.†ꝙ
epõ non ſeruanti canones poſſunt ſubditi detrahere obe
dientiã.qꝛ ꝓcedit qñ ex ↄtẽptu non ſeruat canones.ij.q.
vij.ibi ſacerdotes ⁊ faciat tex.i.c.violatores.xxv.q.i. vbi
illi qui obloquunꝰ de canonibus dicũꝰ blaſphemare ſpi
b ritum ſanctũᵇ qꝛ intelligo qñ ex cõtẽptu hoc faciũt ⁊ per
hoc ſaluari poterunt multi miſerimi artiſte ꝓmoti in di
gnitates pontificales qꝛ quotidie obloquunꝰ cũ ſtoma
cho.qꝛ ſi ex ↄtemptu facerẽt peccarẽt. ⁊ idẽ dicas d.l.ho
neſtatis qꝛ nõ obligat ad mortale. vt voluit Inno.in.c.i.
48 de vita ⁊ ho.cle. ⁊ facit.iiij.diſt.hec†⁊ ſi legibꝰ ⁊ ẽ quod
dam conſiliũ reuerẽtie ⁊ illud obligat.c.ad aures de eta.
⁊ quali.cle.i.de teſtibus. ⁊ dꝛ reuerẽtie qñ mã de per ſe ẽ
neceſſitarius.ſed pp reuerentiã eius cui loquiꝰ vtitur ver
bo cõſultiuo ⁊ ſic expedita ẽ glo.ij. ¶ No.ibi ab oibus
49 ꝙ iura canonica†ligant oẽm creaturã iõ ſingulariter di
xit hic Inno.ꝙ conditori canonis ⁊ vicario ieſu xpi ſub
dita eſt ois creatura ⁊ quotidie allegaꝰ iſtud dictũ In
no. ⁊ adduciꝰ illud euangelicũ ſiet vnũ ouile ⁊ vnus pa
ſtor. ⁊ ſic nullũ abiecit de ouili ⁊ de cura paſtoris ⁊ facit
illud qđcũqꝫ ligaueris ſuper terrã.xxiiij.q.i.c.qđcunqꝫ. ⁊
iõ Inno.in.c.ꝙ ſup his de voto exponit illa verba qđcũ
qꝫ ligaueris.ſ.per viã.l. ⁊ ꝑcepti ⁊ ſic ptãs ligandi p viã.
l.fuit data petro facit qđ no.gl.in.c.d libellis. ⁊ in ſũma
xx.diſt.faciat gl.ſing.c.in iſtis.iiij.diſ.que dicit ꝙ ſnia pa
pe ꝑualet ſnie oium epoꝝ. ⁊ iõ dixit bal.in.l.i.C. de ſũma
50 tri.†ꝙ poſt deũ ẽ apoſtolicus imediatus ſibi qđ adde ad
dicta mea.ſ.eo.in rub. ⁊ ꝓcedunt iſta qñ eſt legitime ele
ctus in papã.aliter ẽ diabolus in terris nec hꝫ claues ce
loꝝ.ſed inferni.c.ſiqs pecunia.lxxix.di. Ita dixit Bal. in
l.impetrata.C.ſniam reſcin.nõ poſ. ⁊ iõ dixit glo. ſing.in
c.accatius.xxiiij.q.i.ꝙ antipapa ẽ minor quolibet xpia
no ⁊ poterit allegari p.l.ꝑdeceſſoris.ſꝫ ↄ iſtũ tex. arguiꝰ
qꝛ ſequereꝰ ꝙ imperator reges layci ⁊ ipſe papa ligarenꝰ
canonibus iſtud nõ vꝫ veꝝ qꝛ reges ⁊ layci ſubſunt ipe
51 ratori ⁊ nõ papa†.ipſe enim imperator eſt dñs totius mũ
di.l.deprecatio.ff.ad rhodiã.de iactu. ⁊ oia pricipis eſſe
intelligunꝰ.l.bene a zenone.C.d qua.pre. ⁊ totius orbis
obtinet monarchiã.xij.q.ij.c.futurã.deus enim miſit im
peratorẽ in terris.l.animatã.vt difficilibus legem iponat
⁊ generi humano eaꝫ diſtribuat in auc.de inſtru.cautela
⁊ fide.§.qꝛ igiꝰ.hic eſt ꝙ ſue.ll.ſacratiſſime ab oibus de
52 bent appellari ⁊ obſeruari.l.leges.C.de.ll.†itẽ papa nõ
poteſt ligare ſucceſſorem. vt in.c.inotuit de electio. ergo
ſtatuta canonum non ſunt ab oibus obſeruanda glo. in
verſicu.ab omnibus ſentit hoc cõtrariũ. ⁊ ſoluit reſtrin
gendo illud verbũ omnibus.ſ.ſubiectis.qꝛ papa ⁊ impe
rator legibus nõ conſtringũtur ſed iſta expoſitio nõ pla
cet Inno.dicenti ꝙ ↄditori canonis ſubdita eſt ois crea
tura facit ꝙ hꝛ in extrauaganti bonifacij vnã factaꝫ. ſed
Hoſti.defendit glo.inquãtũ eximit ipm conditorẽ cano
nis ab obſeruantia canonis ⁊ ipm imperatorẽ ab obſeruã
tia legũ.d. Ant.declarãs hoc dicit ſane intelligere gl.iſtã
53 referendo ſingula ſingulis†naꝫ non ligatur qs ſua lege
nec imperator ligaꝰ lege ſua.ligatur tñ lege canonica in

a ¶ Lex con
ſilij. cõmunis
cõcluſio cano
niſtaꝝ ⁊ theo
logoꝝ eſt hic
ꝙ qñcũqꝫ qs
venit ↄ.l. con
ſilij ex ↄtẽptu
mortaliter pec
cat aliter autẽ
minime ⁊ pro
hoc vltra hic
allegata. a .o.
Andre. vide
d.Abb. in.c.i.
in.iiij.colũ. de
vi. ⁊ ho. cleri.
⁊ ibi poſt eum
ſcribẽtes. ⁊ vi
de beatũ tho.
ſecũda ſcđe.q.
clxxxvi. argu.
vlt. ⁊ vlterius
adde ſecundũ
panor. hic idẽ
eſſe qñ lex vel
conſtitutio de
honeſtate lo
quitur. qꝛ tũc
ñ obligat etiã
ad veniale. ⁊
remittit ad in
nocentiũ in.c.
i.de vi. ⁊ hon.
cle. ⁊ ad ſingu
larem tex.i.§.
huius ⁊ ſi le
gibus.iiij.diſ.

b ¶ Sanctũ:
Vide ꝑceptio
re meũ a diſt.
x.vſqꝫ ad.xvij
vbi ſatis col
liges qđ ſit in
ſpũm ſctm̃ pec
care ⁊ quare
hmõi pctm̃ di
caꝰ irremiſſibi
le.vide bar. in
l.q ca mente.ſ
viii.colũ.ff. de
furtis vbi tan
quã theologꝰ
loquitur. :

allego dictã extrauagantẽ vnam ſanctã. ¶ Quarto alle
go ſingula.glo.in cle.ad noſtrũ de bere. ¶ Quinto alle
68 go gl.i.c.cã q filij ſint legi. ¶ †Sexto ptãs ſacerdotal'
fuit por tpe q̃ fuerit lex.vñ ſacerdotiũ melchiſedech fuit
p q̃ngẽtos ãnos añ legẽ ſcriptã vt dixit gl.i.c.trãſlato.ſ.e.
ḡ q ad tpꝰ digniꝰ eſt ſacerdotiũ ipſo.itẽ eſt ẽt magis qꝛ p̃
eſt aie ꝛ iperiũ p̃eſt corpi.itẽ qꝛ inſtituit ꝛ deſtituit ipato
rẽ.vt i.d.c.ad aplice.itẽ qꝛ p ſacerdotẽ deo iubẽte fuit or
dinata ptãs regia vt hꝫ p̃ regũ.ḡ papa ſupior eſt ipatore
Adde ſcḋo inq̃ſitũ do.Ant.ꝛ oẽs dñt ꝙ tã impator q̃ pa
69 pa ligant ꝯctu pacto et iuramẽto.adde Bal.ĩ.c.in rub.
†vbi dixit ꝙ ꝯſtõ diſponens pacta ſeruabo fuit poſita in
ore p̃toris ab ipſo deo.ḡ ſequit ꝙ tanq̃ ꝯſtõ diuina liga
bit ipſuꝫ impatorẽ et papaꝫ. ¶ Scḋo allo Bal.i.c.i. de
natura feud.vbi dixit ꝙ lꝫ deus ſubegerit pape canones
et impatori.ll.non tñ ſibi ſubegit obligationes. et ꝯctus
vnde obligant ſicut priuati hoĩes ꝛ arguit ꝯ̃ celeſtinum
qui de mane vni cõferebat grãm et de ſero auferebat et
70 alteri ꝯferebat. ¶ †Tertio facit qḋ voluit idem Bal.in
ꝯcluſionibus iuris canonici vbi dixit ꝙ licet impator ſit
dñs leguꝫ non tñ eſt dñs morũ eodẽ modo dicendũ eſt de
papa. ¶ Quarto facit qḋ voluit idem Bal.in.l.ii.C.de
ſeruitu.vbi dixit ꝙ lꝫ ſimpliciter ſit legibus ſolutus nõ tñ
c eſt ſolutus a dictamine rõnis[c] qꝛ eſt aial rationale polli
ticuꝫ et nulla auctoritas nec principis nec ſenatus poteſt
facere ꝙ princeps nõ ſit aial rationale mortale nec eũ ab
ſoluere a lege nature.vel a dictamine rõnis vl' a lege eter
na.Et idẽ Bal.in.c.filii i ti.ſi.de feu. fue.cõtro.iter dñm
71 et agnatũ dixit.† ꝙ ſi ipator lꝫiat ſpuriũ vt ſuccedat ſil'
cũ lꝫio eſt vnũ pecus et nõ hꝫ ante oculos iuſticiaꝫ publi
ce honeſtatis licet illud facere poſſit faciat qḋ voluit ideꝫ
Bal.in.l.ſi.C.de tranſac.vbi dixit ꝙ capl'a q̃ fiunt p pa
pam et impatorẽ cum ciuitatibus ſunt ſeruãda. et ideo ſi
tranſigũt cũ ciuitate ꝙ faciat certa ſeruitia ſunt ſeruãda
pacta.facit qḋ voluit idẽ Bal.in.c.i.§.ſacramenta de pa
72 ce iura.fir.ar.illius glo.† ꝙ ſi cõe peruſii vendidit fructꝰ
lacus et poſtea de plenitudine ptãtis aufert emptoribus
ꝙ emptores pñt agere ꝯ̃ cõmune ad intereſſe.et idẽ bal.
in titu.de pace cõſtantie.§.oẽs.colligit arg.ꝙ oẽs ꝯctus
q fiunt cum principe habent naturam bonefidei.et in.§.
patronos in eo.ti.dixit ꝙ ꝯctus celebratus cum princi
pe habet vim legis qñ vicio caret.Faciat qḋ voluit ideꝫ
73 Bal.in.l.ii.C.de liber.et eoꝝ liber.†Facit qḋ voluit ideꝫ
Bal.in.l.ex imperfecto.C.de teſta.vbi cõcludit aut actꝰ
dirigitur in principem ab alio puta qꝛ aliquis inſtituit
eum heredẽ et tũc vtitur iure cõi nec eſt ſolutus legibus
d.l.ex imperfecto.aut actus confertur a principe in aliũ
et tunc ſolutus eſt iure cõmuni et vtitur iure proprio.l.
pe.C.de dona.inter viruꝫ.et vxo.et hoc quo ad principis
potentiã.ſꝫ quo ad honeſtatẽ eſt ſecus qꝛ tunc vtitur iure
cõmuni vt.d.l.digna vox aut recipit pfectionẽ ab alio vt
eſt ꝯctus et tũc vtitur iure cõmuni non aũt iure proprio.
vt.l.ceſar.ff.de publicanis.nec poteſt illũ reuocare d̃ ſua
potentia.vt.d.c.i.de proba.et ita etiã cõcludit ibi Ang.
74 Facit glo.in.c.i.§.ſi.qui feudũ dare poſſunt que vult† ꝙ
d. princeps non põt diſueſtire[d] vaſallũ feudo ſine culpa et
Bal.ibi allegat rõnẽ qꝛ bone et naturales cõſuetudines
ligant p̃ncipẽ qꝛ potẽtius eſt ius naturale q̃ p̃ncipatus
itẽ qꝛ in ore p̃ncipũ firmior dꝫ eſſe veritas.vt legitur in
libro exodi.facit qḋ voluit Cy.in.d.l.digna vox.vbi di
xit ꝙ princeps poteſt ꝯhere cũ ſuis ſubditis et tenet eis
de iuregentiũ et ciuili qꝛ naturalis ratio cooperatur.l.
bonafides.ff.depoſiti qḋ eſt bene notandũ.qꝛ Jo.d̃ imo.
i.c.i.de pba.dixit qḋ p̃nceps nõ obligat ciuilr ſubdito ex
ꝯctu facit qḋ voluit raph.fulg.poſt Bald.in.d.l.digna
75 vox.†vbi dicit Ant princeps contrahit cum ſibi non ſub
dito.puta cum populo libero.l.non dubito.ff.de capti
uis.et tũc talia pacta ſeruanda ſunt.l.cõuentionuꝫ.ff.de
pac.l.6.ff.de le.et.d.l.non dubito.itẽ qꝛ hoc eſt iuſgentiũ
qḋ ſeruari debet.l.i.in p̃n.ff.de pac.et hoc modo ſub ver

bo forte dicit intelligi poſſe.c.i.de pba.qꝛ nõ apte loquit
de ſubdito aut ꝯhit cũ ſibi ſubdito ꝛ adhuc tenebit ꝛ al
legat.l.bene a zenone.C.de quadri.preſcri.pbat etiã ꝙ
ſi pcurator ceſaris addit hereditatẽ opulentã facit ceſa
rem opulentũ.l.i.in ſi.ff.de offi.pcur.ceſaris.ḡ ipſe ceſar
obligatur.facit gl.in.§.nulli.in auc.de defenſoribus ciui
tatũ.ꝛ ita reſidet ibi Raph. ¶ Et ſi aliquis opponat ꝙ
nequaquaꝫ princeps obligat ex ſuo ꝯctu qꝛ hꝫ vim legis
d.l.ceſar.ff.de publi.ꝛ.§.pactiones in tit.de pace ꝯſtãtie.
76 †Reſponde ꝙ habet vim legis quo ad obligandũ alios
ſm bar.in.d.l.ceſar. ¶ Sed cõſidera circa hunc paſſuꝫ
quottidianum qꝛ nõ reperitur text.expreſſus probans ꝙ
imperator indiſſolubiliter liget ex ſuo ꝯctu celebrato cuꝫ
ſubdito.nã c.i.de pba.loquit de pactis initis inter impe
ratorẽ ꝛ regẽ quo caſu nõ eſt tanta impitas inter impa
torẽ ꝛ regẽ quãta eſt inter impatorem ꝛ ſubditum eius.
¶ Et inquantũ ibi do.abb.dicit idẽ in papa ſalua pace
ſua ille tex.nõ eſt extendendus ad papã qꝛ verba hoc nõ
patiunt ꝛ idõ rapha.in.d.l.digna.vox intelligit illud.c.i.
ꝙ nõ loquat in ſubdito.nã multi reges ſunt nõ recogno
ſcentes impatoreꝫ in ſuperiorẽ.vt no.in.c.p venerabilem
qui filij ſint le.ꝛ in.c.adrianus.lxviij.diſt.nec ẽt.c.i.de na
tura feudi pbat loquit.n.in p̃ncipe inueſtientẽ marchio
nẽ ꝛ capitaneuꝫ.ꝛ ſic manifeſte nõ pbat de ſubdito hoĩe
priuato defert.n.aliqualiter dignitati taliũ.nec tex.in.l.
ij.C.de quadri.pſcrip.in ver.pleniſſimã ſecuritatẽ pbat ſꝫ
loquit.n.in emptore qui conſequit ex diſpoſitione illiꝰ.l.
pleniſſimã ſecuritatẽ ḡ ex diſpoſitione.l.poſſet ſibi tolli.ꝛ
eodẽ mõ rñderi põt ad.d.l.bñ a zenone. ¶ Et ſi mihi di
cat tex.eſt formalis in.c.i.de forma fidelitatis in vſibus
77 feudoꝝ †vbi tex.eterna memoria dignus continẽs ius ſan
ctũ.dicit ꝙ in quibuſcũqꝫ vaſſallus dꝫ eſſe fidelis dño in
eiſdẽ dñs dꝫ eſſe fidelis vaſſallo alioquin dñs iudicabit
malefidus ꝛ vaſſallus poterit eum diffidare quo caſu dꝫ
perdere proprietatem feudi quẽ tex.dicit ibi bal.debere
notari a dñis qꝛ eis eſt terribilis.ꝛ iudicio meo text.ille
ex quo ita loquitur generaliter probabit cõem docentiũ
doct.ꝛ ſoleo illum tex.allegare ꝯ̃ Inn.in.c.ceteꝝ de iudi.
vbi dicit ꝙ dñs agit interdicto vnde vi contra vaſſalluꝫ
ſed nõ econtra nõ.n.videt bene loqui qꝛ nõ iudicant ad
imparia p.d.c.i.Facit etiã pro cõmuni doctri.tex.aureus
in.c.eſto ſubiectus in ver.oratoris dñici cur te inquit ha
beã vt principẽ cuꝫ tu nõ habeas me vt ſenatorẽ.lxxxv.
diſt.facit etiam lex regia que principeꝫ reddit liberum a
legibus romanis non potuit liberare ipm a iuregentiuꝫ.
ꝛ ideo lex.i.ff.de pact.in ver.huius edicti equitas natura
lis eſt quaſi velit quia de iure naturali.i.gentiuꝫ eſt vt pa
78 cta ſeruentur † licet ergo imperator ſit ſupra caput iuris
ciuilis nihilominus eſt ſub pedibus iuriſgentiuꝫ.ligatur
enim a iuregentium ꝙ dicit naturale.facit ẽt ſtupendum
dictũ Inno.in.c.que in eccleſiarũ.ſ.eo.vbi dixit ꝙ conſti
tutio nõ põt diſponere vt nõ fiat iuſticia eodẽ mõ dico ꝙ
impator veniẽdo ꝯ̃ cõuentiones faceret iniuſticiã ergo ſe
quit ꝙ nõ poterit venire ꝯ̃ cõtractus ſuos.faciat ẽt gene
ralitas.c.i.de cauſa poſ.ꝛ proprie.in ver.ꝯ̃ inauditaꝫ ptẽ
aliquid diffinire nõ poſſumus nec debemus.ergo multo
minus poterit venire contra cõuentiones ſuas quia eſſet
offenſio manifeſta.faciat ẽt qḋ voluit bar.in.l.cõſti.ffoꝝ.
e vbi dixit ꝙ imperator nõ poteſt mihi auferre.dñium [e] rei
mee ꝛ p oẽs in.d.c.que in eccleſiaruꝫ.ergo eodem modo
nõ poterit tollere mihi obligationẽ acquiſitã de iuregen
79 tiũ ex ꝯctu ſuo.Et ita cõcludo in hoc paſſu.Et procedũt
iſta etiã quo ad ipſum romanuꝫ pontificẽ.Et iſta ſumme
notent tyrãni multi q ſanguinẽ populoꝝ extorquẽt ꝛ vix
80 pcariũ dimittũt ſpũꝫ. ¶ †Adde ſcḋo inquãtũ dicit.d.an
to.ꝙ papa ligat mẽte.c.ois vtriuſqꝫ ſexus.adde eũdẽ.d.
ant.in.d.c.ois.vbi refert Hoſti.ſub dubio forte dicere in
d.c.ſignificaſti ꝙ mens illiꝰ.c.obligat ipꝫ papã ꝛ qꝛ ſub
iectus eſt peccato ꝛ nulla dignitas excuſat a peccat o.c.
magne de voto.ergo idiget iure tractante remiſſionẽ pec

c ¶ Dictamine rõnis. Adḋ vltra oẽs ſcribẽtes ſꝫ Fely. in.x. colũ. diꝰ quãta declaratio car. ix. qui hec q̃ dicit do. Andr. de ybo ad vbũ refert. ꝛ adducit vltra ipſuꝫ infinita legalia ꝛ q̃ plura theologica q̃ vid p te

d ¶ Diſueſtir. Adde eundeꝫ Bal. in.l. q ſe pris in. x. col. C. vnde liberi vbi tꝫ ꝙ neqꝫ impator põt auferre feudũ ſiñ culpa niſi pcariũ fuerit. ꝛ vide ẽt bal.i.c.i. de noua for. fi del.in vſi.feu. vbi ꝯſtauter tꝫ ꝙ papa ñ põt auferre feudũ vaſallo ſiñ culpa cũ in eo habeat vtile dominium.

e ¶ Auferre dñium. Adde tu ſiñ iuſta cã vel remota cã publice vtilitatis vt tꝫ.d.alexan.d̃ imol.in ꝯſi.xcii.iiij.p te.ꝛ in ꝯſi.cxxxvj.in p̃ma p te vbi oſtẽdit qñ cã dicat et iuſta vel non

catoꝝ.eſt tantē dñs qꝛ laycus nō pōt niſi ꝓprio ſacerdo
ti confiteri.ſolus ergo papa qui non hꝫ ſupiorē pōt quē
cūqꝫ ſibi eligere ⁊ illi ſe ſubmittere vt patet ex no.in.d.c.
ſignificaſti ipſe vero dicit ſe credere ꝙ papa non ligeť ex
neceſſitate.p.d.c.omnis.vt ſi illud non ſeruet obligeť a
peccato.ſed bene obligatur ex decētia equitatis illius iu
ris illud enim ꝙ ſtatuiť in illo.c.⁊ eius eqnitas vt gene
ralis ⁊ indeterminata fuit ante illud ius.iō credit ꝙ obli
getur ſed nō iure illius.c.nec par.potuit iponere legē pa
ri.c.inotuit de ele.eſt enīꝫ ſubiectus pcepto naturali.d.pa
pa lꝫ nō poſitiuo niſi dicamus ꝙ poſitiuū ſpecificās nā
le ius trahatur ad nām iuris naturalis.primū tñ dictū re
putat verius.Tu vero cōſidera qꝛ vr̄ ꝙ papa ligeť non
ſolum mēte ſed ēt diſpoſitōe.d.c.omnis.⁊ ad hoc induco
vobis nouū motiuū.⁊ cōſidero verba illius.c.ſunt gene
ralia.Itē fundata ſunt ſup honeſtate quo caſu dico ꝙ li
gant papam ⁊ allego ſingularē doc.Bar.in.l.i.C.de ſū
81 ma trini.†vbi dixit ꝙ ſtatutū laycoꝝ generaliter loquēs
fundatuꝫ ſup honeſtate.⁊ ꝙ non eſt cōtra priuilegia ec
cleſie vel eccleſiarū ligat ipſos clericos ergo multo forti⁹
ꝯſtitutio.c.omnis generaliter loquēs ⁊ fundata ſup ho
82 neſtate edita ab eccleſia vniuerſali ligabit papā.¶†Se
cūdo facit ſi nos velimus dicere ꝙ ꝯfeſſio fuit edita adeo
a in paradiſo[a] quando fecit Adam cōfiteri peccatū cui du
bium erit ꝙ conſtitutio eccleſie non iuris poſitiui itrodu
ctoria ſed iuris diuini declaratoria ligabit papaꝫ q non
eſt liberatus a lege eterna vt ſuperi⁹ dictū eſt.Si vero te
nemus ꝙ ꝯfeſſio fuit introducta p traditionē eccleſie vni
uerſalis vt tenuit glo.ſing.et vnica.de peni.diſtin.v.in ſū
83 ma†ꝙ papa ligabitur ꝯſtitutione tangente vniuerſalem
ſtatum eccleſie et iſtud ꝓ nūc ſufficiat qꝛ mā ē examināda
in illo.c.oīs ſubijcio me tñ deciſiōi ſacroſācte vlis eccle
¶Et ex iſta gl.no.ꝙ ꝙ papa ſi ligať ſua lege nec iparor
ligať ſua lege eodē mō dicas nec rex ſua lege qꝛ eſt mo
84 narcha in regno vt ſuperius dixi.†Sed an erit in epō vt
epš non ligeť ſua cōſtitutione vide Archi.et Io.an.in.c.
ij.ſ.eo.in.vi.et in regula cui lꝫ eo.lib.in mercuria.et Ioā.
cal.in.vij.q.in.c.de illis de ſponſal.Cy.et Bal.in auc.q
buſcūqꝫ modis.C.de ſacroſan.eccle.et in.l.cum ipſe.C.de
ꝯhen.emp.et Bal.in.l.digna vox.C.de.ll.et do.Pet.in
85 repe.huius.c.xii.q.et in.d.c.ii.ſ.e.in.vi.¶†Secūdo no.
ex glo.ꝙ ſtatuta vlr loquentia non cōprehendūt eos q
nō ſunt ſub iuriſdictiōne ſtatuentiū.et lꝫ cōiter allegetur
dictum Io.monachi.in.c.vt animarū.ſ.eo.in.vi.ꝙ gene
ralia verba ſtatutorū nō cōprehendunt eos qui ſunt alie
ne iuriſdictionis qđ retulit do.Anto.in.c.eccleſia.ſ.eo.ta
men glo.no.hic.de hoc vide Bald.in.l.ſi.§.in computa
tione ad ſi.C.de iure delibe.q ad hoc allegauit Bartho.
in.l.ſi quis ſub cōditione.ff.de condi.inſti.et per eundem
Bal.in.l.oēs populi.de iuſti.et iure.et in.l.ſi.C.de ſacro
ſan.eccle.et in.c.clerici.et in.c.cum nō ab hoīe de iudi.et
domi.Abbatem.in.c.a nobis de ſen.excomuni.et in.c.ꝙ
clericis.de foro competē.domi.Anto.in.c.tua.de deci.et
86 in.c.eccle.ſ.eo.¶†Tertio no.ex hac glo.ꝙ lꝫ lex†vniuer
ſaliter loquať.tñ reſtrigiť ad habiles et ydoneos.et ad
hoc allegať quottidiana doc.Iac.de are.relata a Bart.
in.l.i.§.item nunciatio.ff.de no.ope.nun.quam refert do.
87 Anto.hic ꝙ†verbū generale reſtringiť ad nām materie
ſubiecte.et cōclude.ſi verba generalia enunciant geſtum
de pñti vel preterito reſtringunť et recipiunt reſtrictioneꝫ
ad eos q interfuerūt.l.inter oēs.ff.qui ſatiſda.cog.c.bo
nus.de elec.c.i.de pac.l.ſcientiaꝫ.§.q cū aliter.ff.ad.l.ac
quil.Si vero vniuerſalis ꝓfertur diſpoſitiue referť ad ha
biles.l.i.C.de ſac.ſan.eccle.l.vt gradatim.§.ſed ſi lege.ff.
de mu.et ho.Itē ſi diſponat aliquid ad excitationē iuris
antiqui vel ad eius executionē ꝙ reſtringiť ad mās iu
ris antiqui.c.licet et.c.graue de offi.ordina.Si vero lex
vniuerſalis cōcedat extenſionē antiqui actus tunc reſtrin
giť et ampliať ſm naturam materie ꝓut minus ſequitur
abſurditas et ꝓut minus vicio caret ſi intelligēdo exten
ſiue ſequeť abſurditas idem ſi reſtrictiue.l.i.§.nūciatio
88 ff.d no.ope.nū.⁊ ideo dixit ibi bar.†teſtis interrogatus
a quibus audiuerit.rñdet ab oībus ꝙ vꝫ talis redditio
cauſe nec pōt redargui de falſo qꝛ intelligiť ab oībus.ſ.
loquētibus de illo facto.⁊ ita hic reſidet dñs Anto.⁊ cū
eo vt relator trāſit hic Io.de imo.vos vero addite gl.in
c.ſi vero el pmo de ſentē.excō.vbi reſtringit qñ diciť oēs
leges ita diſponunt intelligiť.ſ.loquētes de mā.⁊ glo.ſ.
in prohemio.§.ſane.⁊ ibi do.Anto.allegat illud dictum
89 bar.⁊ ibi do.abb.†dicit teſtis dicit ꝙ oēs fecerūt hoc qđ
licet aliqui illud nō fecerint nō pp hoc viciať dcm̄ teſtis
facit qđ habeť in.c.reuera.de cōſecratione diſt.ij.vbi dicī
tur ꝙ oēs illi qui cōmederūt in deſerto de manna illo qđ
pluit filijs iſrael mortui ſunt in deſerto.⁊ tñ aliqui nō fue
runt mortui vt Ioſue.vide glo.in.d.§.ſane.⁊ etiā addite
glo.in.c.nemo de ſymo.que exponit verbum quolibet.i.
aliquod de quibuſdā.Facit gl.in.c.ſi quis omnē.i.q.vij.
que eodē modo exponit quolibet.i.aliquid de quibuſdā
Facit gl.in.d.l.inter omnes.et faciat qđ voluit ibi Ang.
90 poſt Guil.diciť in inſtrumēto†ꝙ Abb.de cōſenſu omniū
fratrum fecit talem conceſſionē ꝙ nō redditur falſum in
ſtrumētum licet quidaꝫ fuerint abſentes ſm Guil.de cu.
ibi:ſed practica ſeruat ſm Ang.ꝙ dicat inſtrumētum de
conſilio omniū ibi preſentiū aliter dictum Guil.non eſſet
verum ſm Ang.ibi p tex.in.l.ij.ff.de albo ſcribēdo faciat
glo.in.l.i.C.cōmunia dele.et ibi dixit bal.qđ quedā ſunt
vera per generalem enumerationē que nō ſunt vera per
enumerationē ſpecierum per illam glo.quaꝫ inducit ad
91 queſtionem †dictat inſtrumentum ꝙ omnes conſiliarij
interfuerunt et tamē quidam exempti nō interfuerunt ꝙ
ſaluatur inſtrumentum tanquam loquens de generibus
ſingulorum nō de ſingulis generū allegat.d.l.inter oēs.
et idem bal.in.l.i.§.huius ſtudij.ff.de iuſti.et iure.dixit ꝙ
ſi notarius poteſtatis ſtipulatus eſt pro poteſtate et om
nibus quorum interſit ꝙ ticius nō cōmittet maleficium
poſtea ticius cōmiſit maleficium alibi ꝙ non tenetur ex
illa ſtipulatione quia illud verbuꝫ omnibus reffertur ad
ſubiectos iuriſdictioni poteſtatis et idem bald.in.c.cum
92 omnes in prin.ſ.eo.†dicit ꝙ iſte terminus omnes[b] quan
b doqꝫ ponitur intellectualiter quandoqꝫ ponitur materia
liter quandoqꝫ dubitatur primo caſu ſufficit maior pars
ſecūdo caſu nō tertio caſu aut profertur a teſte et intelli
gitur materialiter et naturaliter aut a legiſlatore et intel
ligitur ciuiliter.ſed certe inquantum loquitur de teſte nō
bene loquitur per ſupradicta.et idem bal.hic allegando
Iaco.de are.in.d.l.i.§.Item nunciatio dicit ꝙ terminus
generalis expreſſus per modum conſtitutionis poteſt re
ſtringi.quia verba ſunt iuuāda per interpretationem al
legat.d.l.inter omnes allegat.l.i.cum glo.ſua.C.de ſac.
93 ſan.eccle.⁊ †ideo ſi ſtatutuꝫ diſponit ſm eum ꝙ vnuſqſqꝫ
vadat ad exercitum intelligitur de habili.Si autem ter
minus generalis proferatur a teſte vel tabellione non re
ſtringitur.Ideo ſi in aliquo eſt falſum totum viciatur qꝛ
ſcribentis auctoritas vulneratur.allegat nota.per Ber
nard.in.c.damnamus.ſ.titu.i.et ſic Bald.damnat cōem
doctri.quando profertur a teſte vel a tabellione.¶Tu
dicas ꝯſiderandā eſſe qualitatē teſtis proferentis et qua
litatē tabellionis ſcribentis argu.l.ij.§.i.ff.de teſti.¶Et
adde eundē bal.in.l.oēs.C.ſine cenſu vel reliqs.vbi gl.di
cit ꝙ iſte terminus gnālis oēs reſtringiť et ponit multa
exēpla de iſta reſtrictione.et eſt gl.multū ſolē.bal.ibi alle
gat Iac.de are.in.d.§.itē nūciatio vbi dixit ꝙ qñ dictio
illa venit ad extēſionē alterius.l.nō recipit iterptationē
artatinā ſecus ſi ꝯtinet pmordiale ſtatutū vel refert iā p
mordiale ſtatutū.vt ibi ipſe bal.refert Inn.dicē ꝙ dictio
oīs ꝯtinet ſpēs q̄ ſingulr̄ pñt numerari de iure ſed nō ꝯti
net eas ſpēs quaꝝ enūeratio nō valeret.ita no.Inn.in.c.
ex lrīs.de iure pa.et ſic ꝯcordat cū gl.d.l.i.C.cōia deleg.
doctri.Iac.de are.ꝓcedit qñ diſpoſitiue ꝓferť a lege.ſed
doctri.Inno.procedit quando diſpoſitiue ꝓferť ab ho
mine.ſi aūt

a ¶In paradiſo.dic ꝙ iſta cōcluſio teneť pro cōſtanti ꝯ canoniſtas ab oībus theologis ⁊ pcipue a doc.ſubtili i iiij.ſen.di.vij.q.i.⁊ fūdāt ſe ſup euangelio qđcunqꝫ ligaueris ſup terraꝫ ⁊c.ḡ papa teneť cōfiteri.cū ꝯfeſſio ñ ſit de iure ſuo.ꝓbabilis tñ eſt opi.canoniſtarū qcqd dicāt theologi.Naꝫ nullibi repiteť pſſe cōſtituta a deo ⁊ ſi doc.ſubtilis gloſet oēs auctoritates ⁊ fundet ſe ſup illo Ioānis.Multa q̄dē ⁊ alia ſigna fecit ieſus que nō ſūt ſcripta in lib.hoc.Tu vō ipſam eē ō iure diuino teneas.Nā vulgata reglā.ſūma ē rō que ꝓ religione facit ⁊ vide Fely.h col.x.circa me diū ver.ſeptima declaratio vbi multa legalia ⁊ theologica de mente ſancti tho.adducit que vide per te.

b ¶Termin⁹ oēs.Pro enucleatione iſti⁹ dictōis oēs.vide.d.Bartho.ſoc.i ꝯſi.cxlvij.icip.viſa facti ꝯtingētia col.iiij.⁊ bar.in.l.qđ nerua.q.ij.ff.depo.⁊ in.l.moſchis de iu.fiſ.⁊ in extrauag.ad repmēdam ver.oīs.⁊ vid pau.de caſt.in ꝯſ.ccclxxxviij.⁊ fac.l.vt gradatim.§.i.ff.d mu.⁊ hono.⁊ gl.inſti.de vb.obli.§.h ſolēnia.⁊ qđ voluit ange.in.l.ſi.C.ſine cen.vel reliq.qb⁹ in locis totā mām cumulate reperies.

mine. ſi aũt profertur aſertiue ab homine. vt q꞉ tabellio
94 diceret in inſtrumento†oẽs canonici interfuerunt ꝙ vno
inter eſſente falſum eſſet inſtrũ q꞉ oratio ex vniuerſo ſu/
mitur. l. his qui ducenta. §. vtrũ. ff. de reb. dub. Tu intelli
ge hoc vt ſuperius dixi. ⁊ vide qđ voluit bal. in. c. i. de feu
di cognitione. ⁊ iſta nõ tradas obliuioni. Et etiam pon
dera q꞉ iſta gl. ſaluatur quo ad infideles qui nõ ligant
canonibus. ⁊ dicit verũ quo ad ſpiritualia q꞉ ſunt extra
eccleſiã ⁊ nihil ad nos de his que foris ſunt. c. gaudem⁹.
95 de diuor. ij. q. i. c. multi†ſed quo ad tpalia ſi habitant i ter
ris imperij ſunt ſubiecti imperio ⁊ legi ciuili. l. iudei. C. đ
iudeis. Si aũt habitant in terris eccleſie ſunt ſubiecti pa
pe quo ad tpalia ſicut xpiani habitantes in terris pape.
c. ſi duobus. de appel. ⁊ qđ no. gl. in. c. ij. de arbi. in. vj. Si
vero habitant in alijs terris non ſunt ſubiecti pape quo
ad tpalia nec quo ad ſpũalia niſi peccarent in. l. nature.
ſm Inno. in. c. ꝙ ſuper his de voto. Et inquantũ heri di
xi ꝙ papa ligat. vide ſing. dictũ Hug. in. c. non liceat pa/
96 pe. xij. q. ij. vbi dixit†ꝙ papa peccat mortaliter ſi de bõis
temporalibus eccleſie faciat locupletes ſuos conſangui/
neos. ⁊ vide ibi glo. ſingularem dicentẽ ꝙ cõſtitutio pa
pe ligat ſucceſſorẽ de honeſtate. Et inquantũ etiam dixi
ꝙ papa eſt ſuperior imperatore. adde ꝙ voluit Bal. in
l. i. ff. de conſtitu. prin. vbi dixit ꝙ duo ſunt ſupremi princi
pes papa ⁊ imperator ⁊ ſi conueniant ſimul oia poſſunt
alias quilibet põt in ſua iuriſditione non in ptãte alteri/
us. allegat Inno. in. c. ad abolendam. ꝫ. de here. Tu tem/
pera hoc niſi in defectũ denegate iuſticie. q꞉ tunc poterit
adiri papa per no. in. c. lꝫ de foro compe. ⁊ in. c. nouit. de
iudicijs. ⁊ iſtud dixit Bal. in. §. pactiones. in ti. de pa. cõ.
⁊ in. l. imperialem. §. preterea. de prohi. alie. feu. per Fe/
de. dixit ꝙ ſi rex nõ cognoſcit ſuperiorẽ ꝓpter defectũ de
negate iuſticie recurritur ad papã. c. ex tenore. ⁊. c. ex traſ
miſſa. de foro compe. Et ad glo. precedentẽ adde inqꝫtũ
dixit ꝙ lex conſilij non ligat q꞉ in ꝯrium videt glo. ſing.
in. l. vt vim. ff. de iuſti. ⁊ iu. que dicit quia non poteſt ſe de
fendere de iure. tolli. ⁊ per iſta ſit expedita glo. veſtra cuꝫ
97 tex. ¶ †No. ſꝫ do. Anto. ꝙ iudicia eccleſiaſtica tractan/
da ⁊ decidenda ſunt ſm canones ⁊ non ſm propriaꝫ au
ctoritatem priuatã vel ſenſuꝫ certe iſtud notabile. lꝫ in ſe
ſit verũ tamẽ reſtringit iſtum text. ad iudicia ꝙ eſt male
factũ q꞉ tex. etiam loqtur in extraiudicialibus. do. Abb.
hic colligit iudicia eccleſiaſtica ſunt regulanda ſm cano
nes ⁊ nõ ſm leges per iſtum tex. certe laborat hoc nota/
bile ⁊ febricitat codeꝫ mõ quo febricitauit notabile. do.
Anto. ⁊ qđ peſſimum eſt. d. Abb. dicit ſm canones ⁊ nõ
98 ſm leges q꞉ iſta decretalis hoc non dicit†quinimo leges
allegari poſſunt in cauſis eccleſiaſticis. c. i. de oper. noui
nun. c. ſi in adiutoriũ. x. di. ergo ⁊c. Refert tamen Guil.
naſo. colligere argu. ex iſto tex. ꝙ ſi de re eccleſiaſtica agi
tur coram iudice ſeculari debet cã decidi ſm canones ⁊
non ſm leges ⁊ notanter dicit decidit ⁊ non tractat i. q꞉
quo ad preparatoria iudicij debet ſeruari lex fori vbi iu
dicium agitatur. c. ꝙ clericis. de foro compet. Certe hoc
non põt colligi ex iſto tex. tenendo vt ibi tenẽt ꝙ iſte tex.
loquatur in iudicijs. lꝫ enim dictũ eorum ſit verũ in ſe tñ
eſt alienum ab iſta littera que dicit in actionibus vel iu/
dicijs eccleſiaſticis. ⁊ ſic de iudicijs ſecularibus. nihil di
cit Jo. de imo. hic colligit ꝙ canones ſunt ſeruandi in ne
gocijs eccleſiaſticis ẽt ſi coram iudice layco non tractet
de re eccleſiaſtica. allegat Jo. an. ⁊ ipſum Guil. hic ⁊ no
tat per Jo. an. in. c. i. de oper. no. Certe hoc laborat eadẽ
99 febre†. do. Cardi. dicit conſtitutio canonica dat formam
negocijs eccleſiaſticis. per ꝙ dicit patere ꝙ cõſtitutio ca
nonica nõ ligat negocia ſecularia. Fallit ſecũdum eũ qñ
locus eſt de temporali iuriſditione eccleſie. alleg. c. ſi duo
bus. de appel. tu allega gl. in. c. ij. de arbitris. in. vj. ⁊ tex.
in. c. tranſlato. ꝫ. eo. ⁊ bal. in. l. i. C. qui bonis cedere poſ. ⁊
refert illud dictũ Guil. contra ꝙ dicit facere glo. in. d. c.
ꝙ clericis. de hoc dic vt in. d. c. ꝙ clericis. ſed verus iuris
interpres Pet. de anch. hic in lec. dicit ꝙ inqꝫtum glo.
100 iſta in ver. actionibus ⁊ iudicijs q꞉ idem importãt†actio
c enim[c] eſt ius proſequendi in iudicio inſti. de actio. in pn.
ergo male poſita ⁊ inculcata ſunt ⁊ per ꝯñs ſuperflua ꝯ
pollicita. ꝫ. c. in prohemio. ideo gl. iſta volens tollere hoc
cõtrarium exponit. actionibus. i. cauſis ciuilibus ⁊ ṽbũ
iudicijs exponit. i. criminalibus actio enim denotat cãm
ciuilem iudiciũ vero criminalẽ. alleg. c. de libellis. xx. diſ.
inſti. đ officio iudicis in prin. ipſe vero dicit ꝙ certe iſtud
eſt nimis ſtringere iſtum tex. ſi intelligimus ſolũ in iudi/
cijs ⁊ vt ad iudicem dũtaxat adaptentur verba illa ſcili/
101 cet ſuo ſenſu ducatur†nam infiniti ſunt actus hominuꝫ ⁊
negocia ſuper quibus eſt prouiſum legibus ⁊ canonib⁹
quid agendũ vtrum ergo obmiſſa ꝓuiſione iuris poſſint
hoies dirigẽ ſe ſuo ſenſu iſte tex. decidit ꝙ nõ. ⁊ ponit exẽ
plum do. Pet. per no. in. l. nemo põt dele. i. ⁊ in. c. requi
ſiſti. de teſta. ⁊ hunc dicit fore intellectum ſuũ reuera. ego
ſuperius dedi hunc intellectũ ẽt contra ſũmariuꝫ. d. Pe.
⁊ adhuc non videram cũ ſuper iſta glo. Et ſubdit domi.
102 Pe.†ꝙ hoc verbũ actionibus ſumit hic late pro oibus
actibus hominum extraiudicialibus ⁊ ſic ſimpliciter ſꝫ
eũ actio prout ſonat in factũ aſſumitur ⁊ nõ prout ſonat
in ius. vnde dicimus gratiarũ actionem recipiat cle. du/
dum. de ſepul. ⁊ allegat ẽt orationem eccleſiaſticã ſcilicet
actiones noſtras queſumus dñe ⁊c. Verbuꝫ aũt iudicijs
adaptat iudicio ciuili ⁊ criminali. ⁊ ita dicit ſe intellige
re iſtum tex. ⁊ refert ſe ita tenuiſſe repetendo hanc decre/
talem in tertia oppoſitione ibi vero. do. Pet. hanc partẽ
tenet. ⁊ alleg. glo. in. l. codicillis. §. ſi. de leg. ij. que appel/
lat fatuum teſtatorẽ qui volebat teſtari ſm ſuum ſenſum
⁊ nõ ſm iuris diſpoſitionem. ⁊ allegat dictam orationẽ
eccleſiaſticã. Tu allega illud qđ ſcripſit beatus Hierony
103 mus in prologo biblie†omnis chriſti actio noſtra fuit in
ſtructio. c. ſignificaſti. de elec. ⁊ ꝙ hoc ſit veriſſimum oſtẽ
d do vobis ad oculum. actio[d] non eſt neceſſaria de iure ca/
nonico. tex. eſt in. c. dilecti. de iudi. ⁊ ẽt tenet glo. iſta ergo
ſequitur ꝙ verbũ actionibus poſitũ hic non capitur ꝓut
aſſumitur in iure ergo neceſſariũ eſt fateri ꝙ capitur pro
ut ſonat in factũ. Et etiam pondera q꞉ do. Pet. multum
effrenate loquitur dicens ꝙ verificatur in actibus homi
num infinitis. q꞉ ſalua pace ſua hic capitur pro negocijs
eccleſiaſticis ⁊ ſic prout homines ꝯhunt vel aliter diſpo/
nunt per reſpectũ ad eccleſiam. Philippus tñ vt refert ħ
Jo. an. dicit ꝙ verbum actio reſpicit ipſum actorem ver
bum vero in iudicijs reſpicit ipm iudicem vt ſit ſenſus ꝙ
tã actor quã iudex in cauſis debent ſeruare canones. Itẽ
põt intelligi verbum actio quo ad inſtantiam partis ver
bum vero in iudicijs quo ad officiũ iudicis quaſi velit ſi/
ue actor agat ſiue iudex ex officio ſuo ꝓcedat debent duci
auctoritate canonũ. vere iſta eſt magna reſtrictio ad iſtũ
tex. vt apparet ex ſupradictis ⁊ maxie ex dictis meis circ/
ca ſũmarium. dicit ẽt Philippus ꝙ iſte tex. excludit ar/
e bitrum[e] qui ſuo ſenſu iudicat de hoc vltimo dicam i gl.
ſi. domi. meus Joã. de imo. dicit hic ꝙ verbum actio põt
intelligi in actibus gerendis extraiudicium. ⁊ ideo dicit
do. Anto. ꝙ intellectus littere eſt coniuncta glo. ⁊ dictis
doctoꝝ qđ ſiue tractetur de cauſa ciuili ſiue criminali ſi/
ue de actu iudicis ſiue partis ſiue de libello probatiõib⁹
aut ſententijs debet ſeruari ius canonicũ ⁊ nõ proprius
ſenſus. Certe iſtud eſt reſtringere tex. iſtum. ideo tene in/
tellectũ do. Pe. ⁊ ea que dixi in ſũmario. ⁊ per iſta ſit ex
pedita glo. in ver. actionibus ⁊ iudicijs. ¶ Vltimo no.
104 ſm do. Anto.†ꝙ illud dicitur agi ſuo ſenſu qđ agit rõne
⁊ rectitudine iuris nõ regulatũ. xxix. di. c. ſciendum. ⁊ iõ
glo. hic in verbo ſuo ſenſu dicit. ſ. malo. ⁊ adducit ad qđ
nem factũ eſt cõpromiſſum ⁊ data poteſtas arbitro pro
nunciandi ſm ſenſum ſuũ ꝙ poterit ꝓnunciare ſm volũ
tatem ſuã non regulataꝫ a iure hoc ſequitur ex dicto do
mini Anto. coniuncta glo. iſta in prin. Sed Joã. de imo.
ſequitur hoc dicens ꝙ iſta verba facias ſenſu tuo iportãt

c ¶ Actio. n. vide ꝑ hoc. d. Jaſ. may. in. §. ſuperest. ṽ. habẽs nu. xxxiij. car. iuſ. inſti. đ actionibus.

d ¶ Actio. Intellige tu ꝙ ñ dꝫ explicite exprimi dꝫ tñ ita clare ꝓponi vt ex ea ius agendi colligat allegato textu ⁊ gl. in ṽbo actu ⁊ bart. poſt gl. in. l. i. in prin. ⁊ vlti. col. ṽ. verũ qo. ff. de eden. bal. in. l. ſi. C. đ interdic. ⁊ do. abb. latiſſime. eo. c. dilecti. de iudi. ⁊ ibi oẽs ſcribentes.

e ¶ Arbitriũ. Quot modis capiat arbiter vide gl. ſingu. ⁊ magiſtrã in l. pe. ff. de arb. ⁊ gl. i. in. l. i. C. de ſen. ex peri. reci. ⁊ qs proprie arbiter ⁊ arbitrator. vide Inno. in. c. qntauallis circa mediũ. i. ṽ. no. differentia de iureiuran.

liberam voluntatē do. Cardi. ſecundum ꝙ habeo in qua
dam lectu. ſua dicit ꝙ hec verba ſuo ſenſu important vo
luntatem non regulatam a lege. ⁊ dicit eē no. ad ſtatuta
⁊ ad arbitros ⁊ ad multa alia. ⁊ aliud non dicit. domi.
Pet. de ancha. dicit ꝙ iudex non debet ſequi in iudicādo
ꝓpriū ſenſuꝫ ⁊ ꝓpriā ꝯſciaꝫ ſed auctoritatē canonū ⁊ ali
105 ud non dicit. †Sed ſolēnis doc. do. Abb. dicit. do. Anto.
a male loq ꝙ imo iſta verba ſuo ſenſu ꝓprie ſumpta impor
tant volūtatem regulatam a iure. ⁊ hoc dicit ꝙ ſentit gl.
iſta circa medium dū dicit iudicem poſſe iudicare ſꝫ ſen
ſum ſuum ꝓprie ſumendo vocabulum. ⁊ ideo ꝓprius ſen
ſus eſt, vt iudicet tanq̄ꝫ bonus vir. vt in auc. iuſiurau. ꝙ pſ
ſtatur ab his. alleg. ſimile qꝛ iſta verba ſi extimaueris ⁊
ſi tibi placuerit ⁊ ſimilia important arbitriū boni viri. l.
fideicōmiſ. §. q̄ꝫq̄ꝫ. de le. iij. l. thays. §. ſororē. ff. de fideicō.
liber. ⁊ allegat glo. in. c. vt debit⁹ de appel. que dicit ꝙ iu
dex pōt iudicare. ꝓut ſibi videt. alleg. ēt glo. in. c. iudicet.
iij. q. vij. que dicit ꝙ iudex debet iudicare ſm ſuam opi. ⁊
non ſm ſuam volūtatem. ⁊ iſtas duas glo. allegauit hic
do. Anto. ⁊ ſic cōcludit ꝙ ſi compromittit in arbitrū vt
ſuo ſenſu ferat laudum intelligit de ſenſu regulato a lege
⁊ aliud non dicit. Bal. vero hic ſuper verbo ſuo ſenſu ex
ponit ſcilicet corporeo qꝛ lꝫ iudex viderit delictum fieri tm̄
potius debet iudicare ſecūdū allata ⁊ probata q̄ꝫ ſecun
dum id qđ vidit nec dicitur iudicare ipſe ſed lex que hoc
diſpoſuit. l. palam. §. que in adulterio. ff. de ritu nup. ſtude
at tamē iudex inquātum pōt circa teſtes ne falſum coraꝫ
eo teſtificentur. ⁊ alleg. Azonē in ſūma de teſtibus. ⁊ hec
dicit eſſe vera ēt ſi in litteris pape ſit clauſula ſi ita ē quia
exponitur ſi ita ꝓbetur. alleg. ꝙ not. xxx. q. v. c. iudicantē
⁊. xi. q. iij. c. q̄ꝫuis. p Archi. ⁊ eodē modo ſentit hic Pe.
106 de ancha. †vt iudex non iudicet ſm ſuam conſcientiā ſed
ſecūdum ꝓbata hoc non eſt tangendum hic qꝛ longiorē
requirit inueſtigationē. vide tm̄ de hoc gl. in. l. illicitas. §.
veritas. ff. de officio preſidis. ⁊ ibi per Guido. de ſuza. ⁊ p
Cy. in. l. i. de his que deſunt aduoca. glo. in. c. paſtoralis.
de officio dele. ⁊ ibi late per Jo. cald. ⁊ in. c. paſtoralis. ď
offic. ordi. ⁊ glo. in. c. iudicet. iij. q. vij. ⁊ Joā. an. in addi.
Spec. in ti. de diſputationibus. ⁊ allegationibus. §. ſequi
tur. vbi refert diuerſas opi. theologoꝝ vide latiſſime do.
Pe. in repetitione huius. c. in. iiij. oppoſitione. c. ij. de re
gu. iur. in. vj. ⁊ hic in lec. vide Bal. qui copioſe loquutus
eſt ſup iſto paſſu in. l. ſi irruptione. ff. fini. regū. ⁊ Ange. ⁊
Jo. de imo. in. l. a diuo pio in prin. ff. de re iudi. Sed pon
dera qꝛ cum reuerentia Bal. iſta eſt peregrina diuinatio
ad iſtum tex. loquit. n. de ſenſu ſuo ⁊ ipſe reſtringit ad vi
ſum ⁊ ꝯ̄ cum allego tex. in. l. diuus. in ver. ſenſu ſanior. ff.
107 de offi. preſidis †vbi illud verbum ſenſu capit pro diſcre
tione ⁊ ſic nō capitur pro viſu. ⁊ ēt aliter poſſet morderi
dictū Bal. qꝛ ſi iſtud verbū ſenſu ſuo referetur ad ſenſus
exteriores organicos quare magis ipſe extendit ad viſuꝫ
dūtaxat niſi diceret ꝙ viſus eſt generalis ad oēs ſenſus.
vt dixit glo. in. c. teſtes. iij. q. ix. ⁊ ſileant fauces. d. Bal. in
hoc. itē ſubdit hic Bal. ꝙ tex. pōt intelligi de ſenſu incor
poreo. i. de opinione aie non enim ex ſuo capite dꝫ forma
re ſniam. ſed ſm ꝙ ius dictat alioquin non eſſet miniſter
legis. ⁊ ita Bald. hic reſidet. Uos addite ad iſtos viros
glo. que hoc tenet in indiuiduo in. c. ne initaris prudētie
tue. J. eo. vbi dicit glo. ꝙ capit prudentia in mala parte
⁊ allegat tex. iſtū ⁊ ſic ſentit ibi ꝙ hic capiatur ſenſus in
mala parte ⁊ eſt mirabile ꝙ ſit prudētia ⁊ ſit mala. ⁊. d.
108 Anto. dicit ibi †ꝙ ſi cōpromittitur in aliquem vt decidat
ſm ſuam prudentiā intelligitur de prudentia non regula
ta a iure. Et addite Dominicū de ſancto geminiano i. c.
relatum. xxxvij. diſt. vbi per illum tex. colligit ꝙ ille dicit
facere ſenſu ſuo vel prout ſibi videtur qui facit aliqd ſm
ſenſum non regulatum a reg. iur. ⁊ allegat text. noſtrum
109 †⁊ dicit eſſe notandum pro arbitro cui data eſt poteſtas
pronunciandi ſm ſenſum ſuū qꝛ non arctaretur ad pro
nunciandum ſm regulas iuris. Nunc vero eſſet inueſti

a ¶ Suo ſenſu. adō ad iſtā ſniaꝫ abb. tex. in. l. diuus. i v̄bo ſanior ſenſu. ff. de of. pſi. ⁊. c. vtinā in v̄bo ſenſu tuo. lxxvij. di. intellige tm̄ ſm Fely. hic hoc valere niſi dicta verba iungāt cū verbis denotātib⁹ iuris obſeruantiam ꝓut fuit i iſto tex. lꝫ qd ſi dicat ſm mentē tuā. vid domi. Alex. de imo. in. l. ſi ſic in. ij. colū. in v̄ſi. qd ff. de leg. i.

b ¶ Suaꝫ cōſcientiam Ad de Bal. in. l. fi. C. de pe. iudi. qui male iudi. vbi conſtant tenet iudicem ōbere ſequi regulas iuris ⁊ non conſcienciam ſuaꝫ que legibus aduerſaretur potest tamen inqt dicit ipſe ſi nemini noceat quomodo aūt ⁊ quādo debeat iudex ſequi conſcientiam ſuam ⁊ ſm eā iudicare vide late Fely. in. c. paſtoralis. §. quia vero in. ij col. in verſi. in gl. cū quā pluribus ſequen. de offi. de leg. vbi ponit quā plures caſus. ⁊ vide nouiſſime domi. Jaſ. may. in. §. ſed iſte in v̄ſi item aduertite nu. cxxxv. inſti. de actio.

ganda veritas. vtrum iſte tex. intelligatur de ſenſu malo
⁊ reſtringat ad ſenſum malū. ⁊ cōſidero ꝙ expoſitio gl.
eſt peruerſa duꝫ exponit ſenſu ſuo. ſ. malo qꝛ a ꝯ̄trio ſenſu
ſequit ꝙ quis poterit duci bono ſenſu in actionibus ⁊ iu
dicijs eccleſiaſticis ⁊ nō auctoritate canonū ⁊ iſtud ſeqt
ex expoſitiōe iſtius glo. ⁊ iſtud eſt incōueniens. ⁊ de hoc
allego tex. in indiuiduo in. d. c. relatū in verſi. nō ſm tra
ditionē patrū ſed ſm ſuū ſenſum docere vident. cōiuncto
verſi. non ſm ꝓpriam ingenij virtutem. qui text. ꝓbat ꝙ
aliquis pōt habere bonū ſenſum. ſed non dꝫ illum pferre
110 canoni †quinimo ſi verū eſſet dictū glo. iſte tex. ſeruiret ď
nihilo qꝛ ſeruiret de indubitato qđ eē non dꝫ. l. ꝙ labeo.
ff. ad carbo. c. cum in iure peritus. de offi. dele. c. cū in iu
re. de electio. quis hercle dubitaſſet ꝙ malus ſenſus non
erat pferendus canoni ⁊ ſi pōderentur iura allegata per
iſtam glo. nō probāt illud qđ ipſa allegat. nam. c. ne imi
taris non ꝓbat ꝙ ſit dare malā prudentiam. imo text. vr̄
in ꝯ̄trium. de pen. diſt. ij. nullus in verſic. ſemp habet ami
ctū prudentie. facit. l. lucius. in ver. prudens teſtatoris cō
ſilium. ff. de here. inſti. nec. c. pura. iij. q. ix. allegatū ab iſta
111 glo. probat dictū eius †ibi enim dicit ꝙ teſtis dꝫ teſtifica
ri ſeriem facti ⁊ de ſuo nihil addere ⁊ ſic non dicit ꝙ il
la verba ſenſu ſuo verificent in malo ſenſu. ⁊ lꝫ Inn. hic
teneat iſtud ⁊ alleget illum tex. nihilominus text. ille nō
probat dictū eius. Et ſi mihi dicat ꝙ ille ſenſus qui non
eſt cōformis canoni ſeu cōſtitutioni iuris canonici ē ma
lus. reſpondeo primo ꝙ illud eſt ꝯ̄ mentē huius glo. que
dum exponit ſenſu malo pſupponit ſenſum bonū. Secun
do dico illud nō eē verum. ⁊ allego Bal. in terminis. in
l. de eo. C. de pena iudicis. qui male iudicauit vbi dicit ꝙ
ille qui facit ſm ſuam ꝯſcientiam lꝫ faciat cōtra legē ſcri
ptam. tm̄ non incidit in penam. c. cū eterni. de re iudi. lib.
112 b vi. ⁊ dicit †ꝙ iudex pōt ſequi ſuam ꝯſciam ſi nemini no
cet allegat. l. fi. C. qui admitti. ⁊ ſic ſentit ꝙ ſenſus licet ſit
ꝯ̄ legem nō eſt malus. facit. c. nō ſolum de regularib⁹ lib.
vi. in v̄ſi. puritati cōſcientie nō dꝫ deeſſe iudicium ratiōis
⁊ ſic probat ꝙ ſenſus hoīs ſi hꝫ in ſe rōnem. lꝫ ſit ꝯ̄ legem
nō eſt malus. Faciat ēt quod ſcribit Jo. an. in prohemio
ſexti ꝙ ſepenumero deus manifeſtauit iuniori ea que ſe
nioribus occultauit. ⁊ iō dicebat Hieronymus in ꝓlogo
113 biblie. †hec doctiſ. Plato neſciuit hec demoſtenes igno
rauit. ⁊ facit tex. in. l. i. C. de veter. iure enu. vbi deus ſepe
magis aperuit intellectū vni iuueni q̄ꝫ alijs prudentiori
bus. ⁊ iō dicebat glorioſus Auguſtinus. paratus ſuꝫ adi
ſcere ab anniculo puero. xxiiij. q. i. j. c. ſi hēs. v iſta ſtant ſi
mul ꝙ aliquis hēat ſenſum prudentiſſimū alienū a diſpo
ſitione canonū. ⁊ tm̄ non eſt malus talis ſenſus. lꝫ nō de
beat illū preferre canoni. ⁊ iō verus intellectus iſti⁹ tex.
eſt ꝙ quamcūq̄ꝫ aliquis habeat ſenſum prudentiſſimū
debet ſequi canones ⁊ non ſenſum. ⁊ facit pulchrū v̄buꝫ
Bal. in. l. iuſticia in fin. verbis. ff. de iuſti. ⁊ iur. vbi dixit
114 †qđ bonus vir dicitur ille qui pollet innocētia conſilij. al
legat. l. cetere. §. i. ff. famil. her. ⁊ per ꝯ̄ns non fuit neceſſa
ria iſta expoſitio data per gl. imo violat tex. Et inq̄ꝫtum
Dominicus equiperat iſta duo. ſ. ſm ſenſum ſuuꝫ ⁊ ſm
qđ ſibi videtur. ⁊ dicit qđ important ſenſum voluntariū.
ipſe male loquit ⁊ ꝯ̄ doct. Bar. in extrauaganti ad repri
115 mendū in verbo videbit vbi dicit †qđ iſta verba ꝓut tibi
videbit important arbitriū boni viri. allegat. l. fideicom
miſſaria libertas. ff. de fideicōmiſ. lib. Et per cōſequens
cōcludo qđ iſte tex. probat ꝙ quis nō debet preferre ſen
ſum lꝫ bonū cōſtitutionibus canonum. Secūdo cōſidera
116 †verū illa verba ſenſu ſuo poſita in cōpromiſſo importent
ſenſum regulatū a iure do. Anto. tenet ꝙ ſic. do. Cardi.
Dn̄icus ⁊ Jo. de imo. Contrartū tenuit do. Abb. credo
ꝙ verius loquat ⁊ pro eo allego illud qđ dicebat Do
minicus in. d. c. relatuꝫ. vbi equipabat illa duo ſenſu ſuo
⁊ ꝓut ſibi videt. ſed illud verbum ꝓut ſibi videt impor
tat arbitrium boni viri vt dictum eſt ergo eodē modo il
la verba ſenſu ſuo important arbitriuꝫ boni viri. Tertio
allego

allego tex.in.l.diuus in verbo ſenſu ſanior.ff.de officio p̄ſi.vbi illud verbū capitur pro diſcretione ⁊ ſic pro arbitrio boni viri. ¶ Quarto pro eo allego tex.in.c. vtinam lxxvij.diſt.in ver.ſenſu ſuo abundat quelꝫ ꝓuincia ⁊ in.c certificari de ſepul.⁊ coniungo tex.in.c.catholica.in.v̄bo viſum fuerit.xi.diſt.que iura adinuicē cōiuncta ꝓbāt mi
117 rabiliter † ꝙ paria ſunt dicere iudices ſm ſenſum ſuum vel ſꝫ ꝙ ſibi viſum fuerit ⁊ ſic colligo ego caſum apertū pro illo dicto Dñici ⁊ per ɔ̃ñs non bene locuta eſt cōmunis opi.Faciat ēt qd̓ ſcripſit apoſtolus ad romanos i p̄n cipio.in ver.tradidit illos deus in ſenſum reprobū q tex. clare probat ꝙ ſenſus ſu⁹ de proprio ſignificato capit̄ in bonam partem.Et ſi mihi dicatur amice.tex. iſte probat dictuꝫ do.Ant.dū dicit ꝙ quis ñ debet dici ſenſu ſuo ſed auctoritate canonū ⁊ ſic ſenſus ſuus dicitur ñ regulatus a lege q̄ ad hoc reſpondeo ꝙ iſta verba ſunt prolata ſimul.ideo ſenſus ſuus excludit regulas canonū.exemplū ſi compromittit̄ in aliquem vt ſenſu ſuo iudicet ⁊ non auctoritate iuris tunc clarū eſt ꝙ non intelligitur d̓ ſenſu regulato a iure ⁊ ita loquit̄ iſte tex.Sed qñ iſta verba exp̄merentur in ɔpromiſſo ſola ⁊ de per ſe puta q̄ diceretur ꝙ decidat cām ſm ſenſum ſuum tūc ipoꝛtarēt arbitrium boni viri ⁊ ſic ſenſum regulatū a iure ⁊ iſto mō poſſent reduci ad ɔcordiam.do. Anto.⁊.do.Abba. Et per iſta ſit expedita iſta glo.ſi. i ſui principio vſqꝫ ad verſi.quādoqꝫ enim. Pro declaratione vero iſtius glo.ibi qñque enim
118 opi.ſic dicitur hic † ꝙ nemo pōt vti ſenſu ſuo in actiōib⁹ ⁊ iudicijs eccleſiaſticis ſed cōſtitutionibus canonū ɔtra imo arbiter pōt vti ſenſu ſuo.l.qualem.ff.de arbi.⁊ ēt iudex poteſt iudicare ſenſu ſuo.in auc. iuſiuran. ꝙ preſtat̄ ab his vbi iudex iurat ſeruare equitatem ſm ꝙ ſibi viſū fuerit glo.iſta reſpondet ⁊ dicit ꝙ capiendo ſenſuꝫ in bono ꝓut capi debet in ſuo proprio ſignificato pōt iudicar̄ ſm ſenſum ſuū dum tñ pronunciet ſm leges ⁊ iura.allegat auc.de iudicibus.§.omnis.⁊.l.nemo.C.de ſentent.⁊ interlo.om.iudi.c.relatum.xxxvij.diſtin.c.de libellis.xx. diſtin.⁊ ita reſidet glo.veſtra non tñ loquitur expreſſe d̓ arbitro ſed lex qualem allegata in ea bene loquitur i arbitro. ⁊ ſic dictum eius debet intelligi ſm legem quā allegat.vt dixit Bar.in.l.nō ſolū.§.liberationis.ff.de liber. legata.ergo ſequit̄ ꝙ glo.ſentit idem in arbitro ꝙ ſen
119 tit in iudice.dñs Anto.hic querit † an arbiter ſuo ſenſu iudicet prout diſcrepat a iure vel ab eq̄tate naturali remittit ſe ad gl.in.c.cāmqꝫ.de elec.⁊ ad.c.ij.⁊.c.per tuas. de arbi.⁊ ad.l.ſi ſocietatē.§.arbitroꝝ.ff.pro ſocio.⁊ ad plene dicta per eum in.c.quintauallis.de iureiur.Sed Ioā. de imo.hic dicit ꝙ de mente iſtius glo.⁊ de mente Philippi vbi refert Ioan. an.eſt.ꝙ arbiter pōt iudicare ſenſu ſuo ſed iudex nō debet iudicare ſenſu ſuo humano.ſed ſm leges ⁊ iura vt vult glo.iſta.⁊ ſubdit ꝙ lꝫ doc.ſimpliciter tranſeant ꝙ arbiter poſſit ſuo ſenſu iudicare tamen idiſtincte nō eſt verū q̄ ſi iudicaret expreſſo errore iuris non valeret laudū nec pena cōmitteretur.l.apud celſum §.item querit̄.ff.de doli excep.Si vero ꝓnunciat non expreſſo errore iuris in ſnia ſtandū eſt ſue ſententie lꝫ ꝓnunciauerit cōtra ius.l.diem ꝓferre.§.ſtari.ff. de arbi. ⁊ ita reſidet.ego vero nō poſſum cōprehendere ꝙ iſta glo.dicat illud ꝙ homo iſte ſentit primo glo.nullam mētioneꝫ facit de arbitro ſed expreſſo loquit̄ de iudice.alleg. tamē l.qualem.ff.de arbi.vt ſuperius dixi.quinimo dico vobis ꝙ gl.iſta dicit totū contrariū.nam dicit ꝙ debet iudicare ſenſu ſuo ꝓprio ſumpto vocabulo dūmodo pronūciet ſm leges ⁊ iura ⁊ ſic ɔ̃rium dicit ad qd̓ ipſe allegauit.fa
120 teor tñ ꝙ Inno.fuit ille qui hoc dixit hic † vnde dixit ꝙ arbitri pñt tranſgredi.ll.⁊ alleg.d.l.qualem.⁊.c.in p̄ñtia. de renun.Bal.vero hic dicit videt̄ ꝙ arbiter poſſit ſequi animi ſui motū.allegat.d.l.qualem quē alteri cōmittere
121 non pōt.l.ſicuti.ff.de arbi.poſtea in ɔ̃rium allegat † nam
c arbiter facit litem[c] ſuam male iudicando etiā in in appicibus iuris.l.ſi quis in conſcribendo.C.de pac. appiccs iuris ſunt qcqd bonam fidem tangit.l.fideiuſſor.§.q̄daꝫ. ff.man.Subdit poſtea lꝫ Inno.⁊ Bernar.velint ꝙ arbitri poſſint leges tranſgredi ipſe dicit non licere arbitro tranſgredi leges ſed bene lꝫ arbitratori ꝓpter bonum pacis.c.niſi de preben.ſ.in parua quantitate pro qua veriſimiliter tranſigerent.alleg.glo.in.l.ſi de meis.§.recepiſſe ff.de arbi.⁊ lꝫ arbiter non iuret.tamē nihil ad rombū q̄ nec iudex delegatus iurat.⁊ tamen debet iudicare ſm leges ⁊ canones.alias facit litē ſuam.⁊ ita reſidet hic bal. in eleganti lec.ſua.Sed idem bal.in opere per eum compoſito ſuper dictis Inno.dicit ꝙ arbitri quandoqꝫ legū terminos ⁊ iuris tramites tranſgrediunt̄. alleg. Inno.
122 hic ⁊ aliud non dicit. † Ego vero ante oīa limito hāc doctri. cōeꝫ poſito ꝙ ſit vera non habere locū in arbitro electo a partibus ex diſpoſitione ſtatuti dictantis cās inter coniunctos debere cōpromitti q̄ iſto caſu a tali ſnia pōt appellari ⁊ per ɔ̃ñs talis arbiter debet ꝓnunciare ſm leges ⁊ iura ⁊ ad hoc allego.c.ab arbitris.de officio dele. li.vj.⁊ qd̓ ibi voluit Pet.de anc.⁊ Dominicus ⁊ quod voluit bar.in.l.ſi.C.de iudi.⁊ Bald.in.l.quid ergo.§.ex cōpromiſſo.ff.de his qui no.infa.⁊ in.l.impatoꝛ.ff.de trāſac.⁊ in.l.ſi dictū.§.ſi cōpromiſſero.de euicti. ⁊ in.l.i.C. de periculo ⁊ cōmo.rei ven.⁊ in.l.venales.C.quando ꝓ
d 123 uo.non eſt neceſſe.⁊ ibi dixit † ꝙ arbiter iuris equipat̄[d] iudici.facit qd̓ habetur in.c.paſtoralis.de reſcrip.⁊ in.c. ſuſpitionis.de offi.dele.⁊ in.c.cū ſpāli.de appel. licet aliter dixerit idem barto.in prima conſti.C.⁊ in.l.i §.interdum.ff.a quibus appel.non lꝫ.⁊ per do. Anto.in.c. quintauallis.J.de iureiur.⁊ hoc modo limitet̄ doc. cōmunis. vide do.Abba.⁊ ibi dixi in.c.ſi.J.de re iudi.Secūdo conſidera ꝙ iſta glo.vt dixi dicit ɔ̃rium eius ad ꝙ allegat̄ ꝑ omnes hic ⁊ ɔ̃ eos dico fore caſum apertum in.l. nemo. in ver.iudex vel arbiter veritatem ⁊ legū ⁊ iuſticie veſtigia ſequi ſancimus.C.de ſenten.⁊ interlo.om.iu.ad quā legem nec vera nec coloꝛata poſſet dari reſponſio.Secūdo dico fore caſum in.l.quā Inno.allegat pro ſe in preallegata.l.qualē in ver.dūmodo dicit ꝙ ſibi videt̄ ⁊ gl. ibi ſolēnis dicit dū tamen ſecūdum legem iudicet ⁊ ſic ꝓbat tex.ille ꝙ arbiter pōt iudicare prout ſibi videt̄ dū tamen ſm legem pronūciet.⁊ allegat tex.in.d.§. omnis. ⁊ ꝓpter hoc audeo dicere ꝙ glo.iſta Bernar.fuit extracta de ſpiritu ⁊ ſanguine.d.l.qualem.⁊ licet p̄ſumptuoſum ſit ita late aperire os ɔ̃ doctri.noſtroꝝ patrum nihilominus iſta eſt veritas ſine angulo.⁊ iō Bal.i loco extraneo
124 vꝫ in.l.ſi.irruptione.ff.fin.regun.dixit † ꝙ arbiter iudicat ſm ꝙ ſibi videt̄.⁊ alleg.d.l.qualē q̄ dictum eius eſt ſupplendū dūmodo ꝓnūciet ſm leges ⁊ vltra hec allego gl. in indiuiduo in auc.iuſiur.ꝙ preſtat̄ ab his ver. excepto defenſore que dicit idē in quodlibet vt ſm.ll.debeat iudicare.⁊ alleg.d.§.oīs aūt.cum ergo arbiter iudicet ⁊ laudum ſuū dicat̄ eē ſnia large tamen.vt in.c.i.J.de arbi.⁊ in d.l.diem ꝓferre.§.ſtari.in ver.ſnie.ergo iſta erit veritas. ⁊ iō colligo ego ex glo.ꝙ arbiter non poterit tranſgredi leges ⁊ ſi fecerit puniet̄.d.l.ſiquis in cōſcribendo.C.d̓
125 pac. ¶ † Nota ſecūdo ex iſta glo.ꝙ iudex pōt iudicare ſm ſenſum ſuū dūmodo pronunciet ſm leges ⁊ iura. vt in.d.l.nemo.⁊ alijs iuribus allegatis in ea faciat glo. in c.vt debitus.J.de app.⁊ glo.in.c.iudicet.iij.q. vij. que ſingulariter voluit ꝙ iudex debet iudicare ſm ſuam opi. ⁊
e 126 non ſm ſuā voluntatē.opinio[e] enim cauſatur in re dubia ex probationibus ⁊ ex cōiecturis.facit elegans dictū Inno.in.c.cū ſpāli.de appel.ꝙ iudex pōt interpretari iura in cauſis corā ſe vertentibus.⁊ ita intelligat̄ gl.veſtra dū dicit qd̓ poteſt iudicare ſm ſenſum ſuū ideſt poteſt interpretari iura ſm intellectū ⁊ ſenſum ſuū facit lex.i.C.de ꝓfeſſoribus.qui in vrbe cōſtantinopolitana lib.xij.⁊ ꝑ gl. dicti.c.iudicet.allego ſolēnem tex.in.l.i.in ver.non eius voluntati mādat̄ ſed legis auctoritati reſeruat̄ ,ff. ad turpil.faciat ēt ſententia iudicis dicit̄ eē eius opi. iudicat.n. ſm quod opinat̄ ⁊ ſentit.c.veniā.xxxv.q.ix.⁊ allego tres

c ¶ Facit litē. Intellige tu ſi fuit in dolo vl̓ lata culpa. ita ſingl̓r tꝫ pau. de ca.in.l. vbi in princi.ff. de eden.bal.ēt in l. q̄ foꝛtuitis. v̓.redeo addicit arbitruꝫ teneri ēt d̓ leuiſſima culpa.

d ¶ Iuris eq perat̄. Pro deciſione iſti⁹.q. vide latiſſime q̄ ponūt canoniſte in.c.ſi.de re iu.⁊ p̄ſertiꝫ Fely.col.pe.v̓. ſnie arbitroꝝ vbi ēt ponit in vlti.col.in ver. dicit Abb. cui iuris arbitri equeret̄.⁊ alia multa pulchra aggregat ōmēte oium doc.q̄ vide p te ⁊ vide ad mām.l. q̄ſqs pſone.§. ꝓ ſocio. C. de poſtulā.

e ¶ Opinio. Adde bal.idē referentē in.l. cū antiquoꝝ⁹. iu.q.C.de iure delibe.

tex.non allegatos ab aliquo in.l.eos.§.ſuper his in ver/
bo ſuas opiniones.⁊ in.l.quoniam nulli.⁊ in.l. a ꝓcon/
ſulibus.C.de appel.vbi ſententia iudicis dicitur eius opi.
Et ex iſtis ſi meis daretur audacia verbis dicerem erro
neam fore cōmunem practicam aſſeſſorum facientium cẽ
127 tari partes ad audiendam iudicis voluntatem† volūtas
enim dicitur que a iure nō regulatur.l.fideicōmiſ.§.quꝫ
delega.iij.c.de eulogijs.xviij.diſt.cum ſimil.⁊ iam iudex
non pōt ſententiare ẽm ſuam voluntatem vt dictum ē er/
go.⁊ ē.ita etiaꝫ dixi in rub.ꝫ.de re iudi. Et adde ad iſtam
glo.dum dicit ẽm leges ⁊ iura ſupple.⁊ etiam conſuetu/
dines.⁊ ad hoc alleg.tex.§.in cauſis.in titu.de pace con
ſtantie.⁊ ibi Bald. colligit†ꝙ iudex dꝫ iurare ꝙ ferret
ſententiam ẽm leges ⁊ cōſuetudines illius ciuitatis ⁊ ali
bi dicit lex iudex ferrat ſentētiam legibus ⁊ moribus cō
ſonantem in auc.vt cum de appel.cogno.§.i. ⁊ adde tex.
in.§.fnie quoqꝫ in ti.de pace conſtan.⁊ ibi dixit Bal. per
128 illum tex.†ꝙ ſi cauſa eſt cōmiſſa terminanda ſecundum
leges ⁊ conſuetudines terrarū ꝙ potius debet termina/
ri ſecundum bonas conſuetudines quam ſecundum le/
ges.⁊ ſic ex iſta glo.habes iudicem poſſe ſenſu ſuo iudi/
care.Et circa hoc do vobis talem diſtinctionem compre
hendentẽ mentem oium dum queritur an iudex poſſit iu
dicare ẽm ſenſum ſuum cōclude aut ſenſus ſuus opponit
forme mandati.⁊ tunc ſi ita iudicat non valet ſententia
eius.c.cum dilecta.de reſcrip.c.piſanis.de reſti. ſpo. cum
ſimil.aut iudicat ẽm ſenſum ſuū prout opponitur iuri cer
to ⁊ claro exprimendo iuris errorem in ſnia. ⁊ tunc ipſo
iure eſt nulla.c.per tuas.de ſen.excōmu.l.ij.C.quando ꝓ
uo.non eſt neceſſe.de hoc vide q̄ late dixi in.c.i.ꝫ.de re iu.
ſecus ſi error iuris non eēt expreſſus in ſententia. qꝛ tunc
valeret ⁊ remedium eēt appellare.c.cum inter.⁊.c.ſubor
ta.de re iudi.Si aūt ius non eſt certum ſed eſt dubium ⁊
ſunt opiniones ſuper eo ⁊ eſt dare cōmunem opi. ſup iuſ
dubio.tunc non debet iudicare ẽm ſenſum ſuuꝫ prout eſt
ꝯ cōmunem opi. qꝛ preſumitur cōmunis opi.fore verior
ex quo a pluribus dicitur.l.i.⁊ ibi Bal.ff.de ſenato.l. at
thlete.in prin.⁊ ibi Bal.ff.de his qui notantur infa.l.ita
vulnerat⁹.ff.ad.l.aquil.c.in canonicis.xix.di.c. de qbus.
xx.diſt.de peni.diſt.i.quidam.⁊ ideo Bal.in.l.fi.C.de pe
129 na iudicis.dicit†ꝙ preſumit imperitia in eo qui tenet no
nas ⁊ inſolitas opiniones.⁊ ideo do.Anto.in.c. ne inita
ris.ꝫ.eo.ſūme no.illū tex.cōtra iudices capituloſos. ⁊ iō
Bal.in.l.precibus.C.de impu.in ver.itē iterpretatio pru
dentū cōmuniter tenet hanc opi.⁊ ideo dicit ſe non aude
re diſcedere ab vniuerſitate doctoꝝ.⁊ in.c.i.§.iudices. de
pace iur.fir.dixit moneo te ꝙ in dubio nō recedas a tex.
⁊ regula.⁊ iō Ange.in.l.ſi idem cum eodem.ff.de iuriſdi
130 tione omnium iudicum pulchre.allegat illum tex.ꝙ†vbi
b non eſt dare caſum.l.ſufficit allegare auctoritatem[b] ma/
iorum.⁊ idem Bal.in.d.c. ne initaris. dicit ſequendam
fore cōem opi.qꝛ hꝫ vim cōſuetudinis.l.ſi de interpretatio
ne.ff.de legibus.⁊ faciat quod voluit idem Bal.in.l.ob/
ſeruare.§.proficiſci.ff.de offi.proconſul. ⁊ in.l.i.ff. de vul.
⁊ pupil.⁊ Bar.in.l.fi.C.de pena iudicis.⁊ in.l.cum pro
latis.ff.de re iudi.⁊ in queſtione que incipit a ſentētia iu/
dicis.⁊ Auge.in.d.l.cum prolatis.Hoſtien. ⁊ Joā. an.
hic Inno.in.d.c.ne initaris.⁊ in.c.capellanus.de ferijs.
c.i.de poſtul.in.vj.⁊ faciat illud canonicum iudiciuꝫ po/
puli nunquam contempſeris vnuꝫ.l.limitat hoc Hoſtiē.
⁊ Jo.an.hic niſi cōmunis opi.notorie eſſet falſa. vel niſi
cōuinceretur melioribus rationibus ꝙ habebit eſtimare
bonus iudex ingenij acutiſſimi.ar.d.c.capellanus.ꝑ quo
dicto do.Abb.dicit fore tex.ſing.in.l.i.§.neqꝫ.C. de vete.
131 iure enu.vbi dicit tex.†non eſſe iudicandum ex multitudi
ne auctoꝝ quia auctoritas illius in aliqua parte ſubtilior
eos vinceret ⁊ ſepe deus paruulis reuellat illud qd̄ ſapiē
tibus tenet occultum.tu allega dictum Jo.an.in ꝓhemio
ſexti in nouella ⁊ illud qd̄ voluit Hieronymus in prolo
go biblie dum dixit hec doc.Plato neſciuit.⁊ qd̄ voluit

a Vol ūtas. Contrarium in̄ huius vr̄ dicere Archidi.in prin.decretoꝝ.c.i.ſup vbo fie ri. ſed quo ad mām ꝑ corro boratione.do. And. vide ſin gulariter Fel. in terminis lo quentē in.c. ſi gnificauerunt in vlti.col.cir ca mediū in v̄. vlti.circa text. de teſti.⁊ vide tex. cū gl. in.l. lutius.ff.ō do na.facit qd̄ vo luit.d. Barth. ſoci.cōſi. xcij.l ci. circa ꝑmuꝫ huius v̄ſi. ſed tertio loco car. clv.

b Auctoritatē. Adde ſin gularē text. l. ad exhibēduꝫ C. ad exhiben dū.⁊.l.iulian⁹ ff.de iudi.

c Excuſat. Adde Pau.ō cha.in ꝯſi.xix. iij.colū.vbi. ⁊ Inno.c. ne ini taris de cōſti. q in fortiorib⁹ terminiſ tenet ꝙ qn̄ eſt diuer ſitas inter do ctores excuſa tur ex iudex in foro cōſciētie.

Auguſtinus in.c.ſi habes.xxiiij.q.iij.⁊ qd̄ ſcribit de Da
niele.faciat.c.ſi quis ꝑpoſtera.l.diſtinctio.⁊.c.litteras. ō
reſti.ſpo.tex.in.l.labeo.§.idem tubero.in verſic. tamen a
ſeruio non diſcedo.ff.de ſupp.leg.c.eſto ſubiectus.xcv.di.
132 †aut ius eſt dubium ⁊ ſuper eo ſunt opiniones nec eſt da
re rōnem opinionū tunc iudex pōt iudicare ẽm ſuaꝫ opi.
⁊ ẽm ſenſum ſuū. Et ẽm Anto.poterit a tali ſnia appel/
lari.per.c.maioribus.de app.⁊ in.l.i.ff.eo.qꝛ forte iudex
appellationis poſſet habere aliam opi.⁊ ideo dicit Pe.
de ancha.in cle.ne ro.de cle.ꝙ ſi iudex ſequitur vnam de
pluribus opinionibus nō facit litem ſuā ⁊ habens opin.
c doctoris excuſatur[c] ab expenſis.l.qui ſolidum deleg.ij.⁊
vide elegans cōſiliū Petri de anch.in quo ſe ſubſcripſit
do.Anto.vꝫ conſilio.cc.vbi ambo conſulti fuerunt ab ex
celſo dño Carolo de malateſtis corā quo qd̄ erat ⁊ erat
conflictus rationum hincinde ⁊ varia emanauerunt cla
riſſimoꝝ doctoꝝ conſilia.⁊ cōſuluerunt illi illuſtri domī
no ꝙ reduceret partes ad concordiam.facit dictum ele/
gans Oldra.qd̄ refert.⁊ ſequitur do.Abb.in.c.i. de po/
133 ſtu.prela.†ꝙ doctor qui iudicauit ſequendo opi.doc.ſui.
⁊ male iudicauit ꝙ excuſatur arg.l.dicere.§. ſi arbiter.ff.
de arbi.ita dicit Oldra.in.l.queſitum.§.de fundo inſtru.
Ego intelligo dictum verum quādo doctor illius fuit ſo
lemnis ſecus ſi fuit vna vaceta vt loquutus eſt Bal. in.l.
filium quem habentem.C.fami.her.⁊ allego vobis ſtupē
dum tex.in.l.ſi auia in verſi. ſi cuꝫ parcioribus tractatuꝫ
habuiſſes facile cognouiſſes.C. de inge.ma. ō quo excla
mauit Bald.in.c.intellex imus. de iudi.alās i.c.ij.de iudi.
⁊ Hoſti.in.c.i.de primicerio ⁊ allego vobis tex.in.c. cuꝫ
134 beatiſſimus.xxiiij.q.i.⁊ glo.ibi†dicit ꝙ ſcholaris dꝫ eli/
gere ſibi optimum magiſtrum ⁊ allego vobis mirabileꝫ
tex.in.c.relatum.xxxvij.di.⁊ illud catonis Diſce ſꝫ a do/
ctis.⁊ ita tempero vobis illud dictum .Oldra. vide ele/
gans dictum Bal.in.c.i.in.§.iudices.de pace iur.fir. vbi
dixit ꝙ opi.doctoꝝ aliquando excuſat iudicem aliquan/
do non ẽm ipſorum dubiorum arduitatem ⁊ doctorum
qualitatem nec ꝑpter opiniones doctoꝝ debet recedere
ab opinionibus cōmuniter approbatis. allegat Jo. mo
nachi in.c.cupientes.§.deniqꝫ.de elec.lib.vj.vide eūdem
135 Bal.in.l.mancipia.C.de ſeruis fugi.vbi.dixit† ꝙ ſi pro/
pter diuerſitatem opinionuꝫ iudex male iudicauit ⁊ paſ/
ſus erat multum ſubtilis ⁊ arduus parcitur ſibi vel mitu
us punitur inſti.de obligationibus que ex quaſi delicto
naſcuntur in prin.faciat qd̄ no. Jo.an.in.c.vt debitus.de
appel.vide eūdem Bal.in.l.ab eo.C.quomodo ⁊ quan
136 do iudex.vbi dixit† ꝙ ſi iudex errat in ſubtilitatibus legū
non eſt peccatum mortale.allegat dictum elegās Inno.
in.c.per tuas.el.ij.de ſymo.Faciat qd̄ pulchre voluit In
no.in.c.cum ex officij.de preſcrip.ꝙ ſi iudex tollit ſenten/
tiam errans in intellectu.l.aut priuilegij aut reſcripti vꝫ
ſententia qꝛ eſt ignorantia tollerabilis ſi in ſententia non
exprimitur.Facit qd̄ pulchre voluit Bar.⁊ Bal.in.l.i.cō.
137 ſti.C.†ꝙ vbi lex nō eſt certa ⁊ ſuper ea ſunt opiniones ⁊
aliquis iudicaret ẽm vnam opi.non veraꝫ ſnia valet nec
dicitur continere expreſſum iuris errorem.l. cum prola/
tis ẽm vnam lecturam glo.ff.de re iudi. ⁊ ibi dixit Bal.
ꝙ valet ſententia lata cōtra legem vel ſtatutum propter
eius obſcuritatem vel varietatem ⁊ quādo ſunt opinio/
nes hincinde faciat ſolēne dictum Bar.in.l.fi.C.de pena
iudicis.vbi dicit ꝙ quando ſunt opiniones ita fortes ꝙ
quādoqꝫ ſeruatur vna quādoqꝫ ſeruatur alia vt i opinio
ne in materia compendioſe facte per verbum commune
putat iudicem excuſandum qꝛ errauit errore ꝓbabili.ad
138 de Jo.an.in.c.capellanus.de ferijs†ꝙ qui facit cōtra le
gem precepti de cuius intellectu ſunt opiniones non pec
cat ꝙ tempera poſt Goffre.ibi antequam emanaret de/
claratio illius.l.ſecus ſi ex poſtfacto poſtquam eſſet de/
clarata.quia tunc bene peccaret in male intelligendo ta/
lem legem.⁊ hoc modo tempero vobis illud quod vo/
139 luit Andre. de iſernia in preludijs feudorum.† vbi dicit
ꝙ ignorantia

d ꝙ ignorantia⁹ nõ excuſat iudicem qꝛ tantuꝫ dꝫ laborare
donec ſciat ⁊ intelligat legẽ ſm quam iudicat alias pec-
cat allegat beatum. Thomam ſecũda ſecunde.q.lxxv.i tra
ctatu de ignorantia.ij.iij.⁊ vlti.q.⁊ per eundem Andre-
am de iſer. in.c.i.de cõtrouerſia inter dñꝫ emptores quia
debet intelligi qñ lex erat clara ⁊ non obſcura. Facit eti
am ad predicta qđ pulchre voluit Bal.in.c.ne initaris.J.
eo.vbi dicit cauendum eſſe a iudicibus ne i eligẽdo opi-
nio.eligant illam q̃ habet minus rationis qꝛ ratio natu-
ralis ſeipſam oſtidit ⁊ veritatem occultari non ſinit ⁊ re-
fert prudens conſiliũ Jo.an.ꝙ quando opiniones ſũt di
uerſe ita ꝙ iudex poteſt ꝓbabiliter iclinari in vtraqꝫ par
tem dꝫ conari pars vt habeat iudicẽ propitium non dicit
claudicantem ⁊ ſubdit ꝙ quando proceſſus eſt multum
dubius iudex eligendo vnam opi.non facit litem ſuã qꝛ
non eſt peccatum allegat not.inſti.de obligationibus q̃
140 ex quaſi maleficio naſcuntur. ⁊ etiam ibi querit †quid ſi
iudex vna vice tenuit vnam opi.alia vice cõtraria rñdet
niſi ex ꝓbabili ratione emẽdauerit ſe eſt increpandus lꝫ
forte non ſit puniendus arg.l.eos.C.de modo multarũ
nec prohibet quis mutare ꝯſilium ſuum in melius .l.nõ
nunq̃.ff.de lega.preſtan.nam ⁊ Auguſtin⁹ fecit librum
retractationum ⁊ apoſtolus dicit cum eram paruulus ſa
piebam vt paruulus cum autem factus ſum vir euacua-
ui ea que erant paruuli ⁊ ita quieuit ibi Bal. Ego vidi
quẽdam aduocatum qui vno menſe aduocabat pro vna
cauſa ⁊ ampliſſimus vocibus exclamabat illam cãm fo-
uere iuſticiam ⁊ obtinebat ſniam poſtea alio menſe oc-
currebat cã ſimilis ⁊ ipſe erat aduocatus in contrariuꝫ lꝫ
inter diuerſas perſonas ⁊ eodeꝫ mõ clamabat illam pre
fouere iuſticiã ꝯ̃ eum poſſes allegare doc. Bal.in.l.de tu
141 tela.C.de in itegr.reſt.† vbi dicit glo.ibi facere ad excuſa
tioneꝫ doctoꝝ qui dant conſilia ꝯ̃ria contrarijs tẽporib⁹
per verbum credo certe ſm eum erubeſcenda eſt talis va
rietas.l.nullius.ff.de minor.⁊ pp hoc eleganter dicebat
e Feder.de ſenis.cõſilio.ccxxix.ꝙ auctoritas cõſulẽtis^e nõ
debet attendi. Et etiam ad predicta vide.c.ð qbus.xx.di
142 ſtin.⁊ Bñſicum ibi †ꝙ plus eſt ſtanduꝫ opinioni antiquo
rum doc.q̃ modernoꝝ qđ eſt verum niſi dicta moderno
rum videantur magis rõnabilia.xix.diſti.ita aũt.⁊ vide
ẽt qđ voluit do.Ant.in.c.tua de vſuris.⁊ dixit ẽt do.An-
to.hic ꝙ ſnia lata ꝯ̃ cõmunem opi.non dicitur continere
expreſſum iuris errorẽ probatur in.l.cũ prolatis.ff.de re
iudi.⁊ per Jnno.in.c.cũ ſpeciali.de appella.⁊ iſta menti
143 cõmendat†. Aut dubium eſt oino nouum.⁊ tunc aut con
ſuetudo loci interpretaꝫ illud dubium ⁊ certo modo lex
fuit ſeruata.⁊ tunc ſerua conſuetudinem que eſt optima
legum interpres.l.ſi de interpretatione.l.minime.ff.ð.ll.
c.cum dilectus.de cõſue.aut non cõſtat de conſuetudine
⁊ tunc ſi verba ſunt clara non debemus recedere a ṽbis.
l.ille aut ille.§.cum in verbis.l.nõ aliter.de le.iij.aut ver
ba ſunt obſcura ⁊ intellectus eſt multiplex.⁊ tũc ſi appa
ret de intellectu benigniori ille eſt ſequẽdus.l.ꝙ ſi ephe-
ſi.ff.de eo qđ certo loco.c.fi.de trãſac.l.benignius.ff.de.ll.
Si vero nõ apparet de benigniori intellectu. tunc ſi ẽ da
re ſimile in alijs legibus ꝓcedendum eſt de ſimilibus ad
ſimilia.l.non pñt.ff.de.ll.c.cum dilecta.de cõfir.vti.c.trãſ
lato.J.eo. Si vero nõ eſt dare ſimile ita ꝙ iudex neſcit qđ
faciat tunc recurreꝫ ad principem.⁊ iõ Bal.in.l.oi noua
144 tione.C.de ſacroſan.ecc.dicit †ꝙ cum in facto occurriſſet
dubitatio ſuper quodam ſtatuto cortoni cõſuluit ꝙ debe
ret habere recurſus ad dñm cortoni ⁊ iſto mõ intelligun
tur iura dicentia ꝙ eius eſt interpretari cuius eſt conde-
re.c.inter alia.de ſenten.excõ.de.l.omni nouatione.⁊ ita
voluit Cy.in.l.cum de nouo.C.de.ll. Et per iſta ſit expe-
dita glo.iſta fi. Modo eſſet adhibendus nouus cõmen-
tandi modus qꝛ ſũmus ille iuris monarcha Jnno.in glo
ſis ſuis ⁊ obſcure ⁊ intricate loquutus eſt neceſſariũ eẽt
examinare gloſas ſuas ⁊ reuera onus eſt graue ⁊ hume
ris meis impar ⁊ ꝓpter pauperiẽ ingenij mei hoc ne duꝫ

dicere ſed nec excogitare audeo vt gloſas Jnnoc. tenuis
homuntio ego declarẽ deus glorioſus qui illuminat oẽꝫ
hominem venientem labia mea aperiat amẽ. Uenio ad
145 gloſas. Jnno.dicit.n.hic †ꝙ adminiſtratores ⁊ ceteri or
dinarij quãdoqꝫ licite rõne caſuum emergentiũ tranſgre
diuntur leges.⁊ allegat auctenticũ iuſiuran.ꝙ preſtatur
ab his.§.equũ. Circa iſtud dictũ docto.non multum hic
inſiſtunt ⁊ longe miranduꝫ eſt Bal.vero hic in lec.in.iij.
col.verſi.quero vna cum Jnno. quid in cauſis criminali
bus verũ iudices maiores qui habent altam iuriſditionẽ
vt preſides ⁊ ptãtes ciuitatum habentes merũ imperiuꝫ
poſſint ꝓpter caſus emergentes penas augere vel minue
re.refert Jnno.hic dicere ꝙ ſic in extraordinarijs crimi-
nibus ⁊ ẽt in ordinarijs ante ſniam ⁊ cã cognita.l.qđ er
go.§.pena grauior.ff.de his qui notã.infa. ipſe vero dicit
aut cõſueuit imponi certa ⁊ determinata pena ⁊ non poſ
ſunt eam mutare quin faciant litem ſuam.l.fi.C.ne ſacrũ
baptiſ.niſi in ſnia exprimant cãm rationabilem quare au
gent vel minuunt.arg.l.i.§.ſi quis vltro.ff.de qõnibus.⁊
pene cõſuetudinarie ſtatutoꝝ municipalium omnino ſũt
imponende lꝫ crimen ſit extraordinarium .l.ſacrilegij.§.
ſunt quedam.ff.de extraordinarijs criminibus ⁊ hoc i iu
dicibus ſecularibus ſed iudices eccleſiaſtici quandoqꝫ ẽt
poſt ſniam diſpenſant vt in.c.at ſi clerici.de iudi.niſi pro-
ceſſiſſent ad actum degradationis.⁊ ita hic reſidet Bal.
Moderni vero quidaꝫ repetentes.l.ſi vero.§.de viro.ff.
ſo.ma.allegant pro hoc dicto Jnno.Bal.in auc.ſed no-
146 uo iure.C.de ſer.fugi.dicentem †ꝙ ꝓpter enormitateꝫ cri
minis puniendi licitum eſt iudici leges tranſgredi ipſi ꝓ
hoc dicto.allegant.l.fi.§.ſed nec ad huiuſmodi.C.ð mõ
multarum.⁊ tex.in.c.felicis.§.ceteruꝫ de penis in.vj.vbi
expreſſe dicitur ꝙ propter imanitatem criminis creſcere
debet eius pena ipſi vero audent dicere contrarium fore
verius ⁊ dicunt ꝙ ad hoc vt pro imanitate criminis poſ
ſit fieri tranſgreſſio pene legalis cõſulendus eſt ſuperior
qm̃ iudex ex ſeipſo hoc facere non põt ⁊ dicunt fore caſũ
expreſſum cõiuncta glo.ſua in.l.diuus.la vltima.ff.ð fal
ſis.⁊ cũ hac determinatione dicunt debere intelligi iura
allegata per Jnno.hic.⁊ ita reſident reprehendẽtes Jn
no.hic. Ego ad eos addo Bal.in.l.⁊ ſi ſeuerior.C.ex q-
bus ca.infa.irrogaꝫ.in.iij.colũ.vbi dicit ꝙ rõne caſuum
emergentiũ licitum eſt iudici tranſgredi leges.⁊ allegat
147 Jnno.hic. Et cõcludit ꝙ ẽt †pena ſtatuti põt alterari cã
cognita qꝛ iuramentũ magiſtratus debet reduci ad equi
tatem ⁊ non dꝫ intelligi preciſe dicto auc.iuſiuran.⁊ ſub
148 dit †ꝙ ſi pupillus fecit homicidium lꝫ ſit doli capax tamẽ
qꝛ minor dolus eſt in eo q̃ in adulto vel maiore iuſta eſt
cã diſpẽſandi vt non decapiteꝫ.ſed alia pena punieꝫ lꝫ in
ueniaꝫ impuberes aliquãdo puniri pena capitali.l.exci
piunꝫ.ff.ad ſyllen.⁊ idem Bal.in.l.i.C.de precibus im-
pera.offe.dixit ꝙ ꝓpter enormitatẽ delicti nõ conceden-
da cõceduntꝫ ⁊ licitum eſt tranſgredi leges.alleg. Jnno.
hic. Et idem Bal.in.l.ſi quis filio.§.hi aũt.ff.de iniuſto
teſt.dicit eẽ caſum ibi ꝙ ꝓpter metum periculi vel ſcãda
li permittiꝫ interdũ magiſtratibus leges tranſgredi.⁊ al
legat Jnno.hic.⁊ dicit ꝓpter cãm predictam recedẽduꝫ
eẽ ab ordine iuris ꝙ dicit eẽ no.dignum.allegat.l.conſti
tutiones.ff.de appel. Et idem Bal.in.l.obſeruare.§.pro
149 ficiſci.ff.de officio procon.in.xi.q.†querit an ſit licitũ po
teſtatibus terrarũ trãſgredi leges ⁊ ſtatuta ⁊ dicit ꝙ nõ
cum iurauerint ea ſeruare.c.venientes.de iureiur.incon-
trariũ.alleg. Jnno.hic.⁊ ideo dicit ꝙ de hoc non debent
ſcindicari cũ forte fecerint id ꝓpter ꝙ ſalus multoꝝ pro
curatur.arg.l.pe.C.de ferijs.⁊.d.l.ſi quis filio.§.hi aũt.
qꝛ abſurdum eſt ſtatuta facta per publicã vtilitatẽ inter
pretari ꝯ̃ vtilitatẽ publicam.arg.l.cũ hi.§.eam.ff.de tran
ſac. Et idẽ Bal.in.c.obertus.in ti.qualiter olim feu.po.
alie.dicit ꝙ ꝓpter terribiles caſus licitum eſt iudici trãſ-
gredi leges.⁊ alleg. Jnno.hic. Et idem Bal.in.l.qđ er-
go.§.pena grauior.ff.de his qui no.infa. opponit iudex

d Ignorantia. Quãt ã ãt ſci-
entiam iudex
hre debeat vi-
de per bernar
dũ extra de re
ſcrip.c.ſciſcita
tus.⁊ in auc.
de iudi.in pñ.
col.vi.⁊ extra
de conſangui.
⁊ affi.c.ex lit-
teris in fi.⁊ an
illiteratus iu-
dicaꝫ poſſit.vi
de.C.de iud.l.
certi.⁊ qđ de
eccleſiaſtico i-
perio.xx.di.c.i.

e Auctori-
tas cõſulẽtis.
Adde gl.in.l.
ſi de interpre-
tatiõe.ff.de pe.
⁊ ſpec.de reg.
conſilijs.ṽ.qđ
ſi iudex.⁊ ibi
Jo.an.in addi
tionibus.⁊ Jn
no.in.c.ſi ꝓ de
bilitate.de off.
delega.cũ vul
garibus.

iurat ſeruare leges in dicto auc.iuſiuran.⁊ in.c.venien
tes.de iureiur.ſi ergo tráſgreditur leges eſt periurus ⁊
ſic infamis ergo nõ debet ſñia ſua valere ipſo iure.l.ij.§.
miles.ff.de his qui no.infa.refert poſtea Inno.hic dice
150 re† ꝙ non dicit periurus qui auctoritate legis vtitur ar
bitrio ſibi conceſſo ⁊ dicit ꝙ etiam habet locuƺ in penis
ſtatutoꝝ ꝙ iudex poſſit tranſgredi leges ⁊ allegat rõnẽ
qꝛ miniſter alterius ex cauſa põt recedere a mádato dñi
vt in.l.ſi hominem.ff.mandati.ita iudex qui eſt miniſter
151 legis refert tamen quoſdam dicere ꝯrium qꝛ† ſtatutum[a]
eſt tenaciter obſeruádum ⁊ verbis eius inherenduƺ ⁊ qꝛ
poteſtas iurauit ſeruare ſtatuta.ideo non debet ab eis re
cedere lƺ ſit durũ.l.proſpexit.ff.qui ⁊ a quibus. Ipſe ve
ro concludit ſñiam valere tamẽ iudex tenebitur ex eo qꝛ
tranſgreſſus eſt formam mandati qꝛ cum ſtatutum ſit ꝑ
ciſum.l.hodie.ff.de penis.non vendicat ſibi locuƺ in ma
teria ſtatutoꝝ ⁊ iſtud dicit eſſe vtilius.⁊ ita conſuluit aſ
ſeſſori vt faciat idem Bal.in.c.ij.de re iudi.dixit equum
eſſe quandoqꝫ leges tranſgredi.vt eleganter no. Inno.
hic ⁊ ſubdit ꝙ hoc dictum Inno.ſaluat aſſeſſores q pro
bono officij tranſgrediuntur leges vt non puniant. alle.
d.l.hodie.Idem Bal.in.c.i.§.iniuria.de pace iura.fir.
in prin.dixit ꝙ ꝓpter emergentes caſus licitum eſt tranſ
gredi leges.alleg.Inno.hic.Saly.d.l.⁊ ſi ſeuerior ſeq
tur idem allegando Inno.hic ⁊ dicit ꝙ etiam põt tranſ
gredi ſtatuta qꝛ ſicut iurat ſeruare ſtatuta eodem modo
iurat ſeruare leges.vt in.d.auc.iuſiuran.Sed idẽ Bald.
hic in apoſtillis quas fecit.ſ.Inno.dicit ꝙ iudex tranſ
greditur leges puniendo.allegat.d.l.⁊ ſi ſeuerior.item
precipiendo.c.i.de iudi.item vetando.l.i.C.de poſtulan.
Et ſubdit aut pena imponitur pro correctione vel emen
datione delinquentis.⁊ tũc põt pena minui vel augeri.⁊
ita dicit intelligi auc.interdicimus.C.de epiſ.⁊ cle.ad qđ
allegat.l.ſi adulteriũ cum inceſtu.in ver.correctione.ff.
de adulterijs.⁊.l.ſi pena.ff.de penis. Si autem pena im
ponatur pro ſatiſfactione cõmiſſi criminis tunc non põt
minui nec augeri nec hoc caſu licitum eſt leges tranſgre
di per viam mitigationis vel exceſſus.⁊ ita intelligitur
lex penam.ff.de penis.⁊ refert ita fuiſſe obtentum de fa
152 cto padue per Ricar.malũbre.⁊ ſubdit hic Bal.† iudicẽ
meminiſſe oportere ne moduƺ excedat.l.hodie.ff.de pe
nis.item vt bonam fideƺ in omnibus exerceat.l.creditor.
in fi.ff.man.nam interdum tantum operatur bona fides
quantum iuſticia.l.quotiens.ff.de condi.⁊ demon.⁊ ita reſi
det ⁊ eſt diſtinctio noua ⁊ pulchra ⁊ cõmuniter incogni
153 ta.idem Bal.in ſuo peculio in ver.appellari.† dicit ꝙ ſi
iudex auget vel minuit penam a iure impoſitam nõ põt
appellari.l.hodie.ff.de penis.poſtea dicit illi legi eſſe de
rogatum hodie per ſtatuta.nam ſtatutum poſterius tol
lit illam legem que vt putat nõ habet locum in penis ſta
tutoꝝ.Sed idem moderni repetentes.d.l.ſi vero.§.de vi
ro in rubri.C.qui admitti ad bo.poſ.poſſunt.ſequuntur
hoc dictũ Innoc.⁊ quo ad ſtatutum vt ptãs poſſit illud
tranſgredi tutius eſt habere cõſenſum ſuperioris quia iu
dex non põt mutare ſtatutũ iuratum ab eo qñ iuſte eſt iu
ratũ.c.cum contingat.de iureiur.cum ſimi.item qꝛ prefe
ctus pretorio qui hƺ altam iuriſditionem non põt muta
re formã legis.vt in.l.formam.C.de offi.prefec.preto.er
154 go multo minus poterit ptãs ciuitatis.item† legatus pa
pe non põt derogare iuri cõi.vt eſt glo.in.c.fi.de heret.in
vi.⁊ cle.ſepe.de ver.ſig.⁊.c.idẽnitatibus.de elec.in.vi.er
go multo minus ordinarius loci.iteƺ qꝛ i generali mãda
to iuriſditiõis exercende collato ptãti non videt ꝙ poſſit
corrigere iura.l.hec que neceſſario.§.ſicut.C.de nouo.C.
cõponendo.quẽ tex.ſũme no.ibi Bar.dñs ⁊ conſiliarius
meus Abbas in.c.ſuper his.de accuſa.tranſit cũ hoc di
cto Inno.remittens ſe ad dicta ſua hic.Et per iſta retuli
vobis que dicta ſunt per patres noſtros ſup hoc quotti
diano dicto Inno.nec ab aliquo vſqꝫ ad iſta ſecula dictũ
Inno.fuit ita enarratũ.Et cum illo tranſeunt cõmuniter
omnes exceptis moder.doc. Ego autem afferam in me
dium ꝙ preclare ſcripſit ꝓpheta pſalmo.cxxi.loquebar
de teſtimonijs tuis in ꝯſpectu regum ⁊ nõ confundebar
qꝛ mandatis tuis credidi idõ reuerẽdiſſime pater.⁊.d.do
mine Rodorice magnifice ꝓſapie đ borgia ſanctiſſimi.d.
d.noſtri pape caliſti tertij nepos ⁊ ꝓthonotarie meritiſſi
me qui pro tuo in pontificias cenſuras amore auditoriũ
iſtud quottidie ꝓpe tres horas colis ⁊ viſitas nõ vere
hor coram tuo reuerendiſſimo aſpectu in hoc iuris fũda
mento aperire ⁊ dãnato dicto modernoꝝ ſequi Inno.⁊
ſequaces moueor primo ex elegãti doc.Bal.in.l.oẽs po
155 puli.de iuſti.⁊ iure.ver.queritur† vtrum epiſcopi poſſint fa
cere ſtatutum ꝯ ius canonicũ vbi cõcludit ꝙ non niſi ex
cauſa euidenti.qꝛ tunc poſſunt.argu.d.l.ſi hominem.ff.
mandati.ergo multo fortius poterit per ſuam ſñiam al
terare iuris canonici diſpoſitionẽ pp emergentiã caſuuƺ.
faciat glo.in.d.l.quid ergo.§ pena grauior.⁊ in.l.ſi fu
gitiui.C.de ſeruis fugi.Secundo moueor ex ſtupendo di
cto Bal.in rub.C.qui admit.in prin.dicentis ꝙ lƺ pote
ſtas iurauerit ſeruare ſtatutũ tamen ex cã euidenti poteſt
illud alterare ⁊ aliter iudicare.in arg.faciat.d.l.ſi homi
nem.Si ergo põt tranſgredi ſtatutum iuratum ex cã eo
dem modo ⁊ leges.Faciat ad hoc pulchra deciſio dñoꝝ
de rota quã allegauit do.Abb.in.c.at ſi clerici.de iud.ꝙ
epiſcopus ex noua cauſa põt diſpenſare cõtra ius cano
nicum lƺ regulariter non poſſit in argu.allegat.d.l.ſi ho
minẽ.⁊ eãdem deciſionem ipſe allegauit in.c.cũ acceſſiſ
ſent.J.e.Tertio moueor nã ꝑclare ſũt i medio leges diſpo
nentes pp immanitates criminis poſſe iura tranſgredi vn
de tex.ſing.in.l.per omnes.C.de defen.ciui.denegat ad
uocatum dari reo pp horrenduƺ crimen quem ad hoc al
legauit Bal.in auc.ſed nouo iure.C.de ſer.fugi.faciat gl.
156 ſing.in.l.ij.ff.arborũ fur.ceſar.que dicit† ꝙ pp immanita
tem criminis datur reus beſtijs ad comedenduƺ.facit gl.
ſing.inſti.de hereditatibus ab inteſta.§.per ꝯriuƺ vbi fer
tur ſñia ꝯ hominem mortuũ ꝓpter immanitatem criminis.
b Faciat ſin.tex.in.c.i.de homi.per quẽ tex.refert Pe.[b] de
ancha.in tribus locis quendã ſacerdotem ꝓpter qualifi
catum homicidiũ fuiſſe traditum curie ſeculari non expe
ctata incorrigibilitate ita ipſe refert fuiſſe de facto Vene
tijs in regula ea que in.xix.q.lib.vj.⁊ in.c.cum nõ ab ho
mine.de iudi.⁊ in.d.c.i.de homi.⁊ ſequit do.Abb.in.c.
nouimus.đ ver.ſig.⁊ in.d.c.cũ non ab homine.⁊ in.d.c.
at ſi clerici.facit dictum Bal.in.l.i.C.de delictis defun.
157 vbi dicit† ꝙ reus imbauaiatur ⁊ ita ducitur ad mortem
ꝓpter horrendum delictũ.allegat Bar.in.l.ꝯſtitutiões.
ff.de appel.Facit ẽt ad predicta tex.in.d.c.nouimus. Si
ergo regulariter pp immanitatem criminis tranſgrediunt
leges eodem modo iudex poterit illas tranſgredi.Quar
to moueor ex tex.multum ſing.in.l.ſed ⁊ reprobari.§.fi.
158 in ver.maxime diſciplinatus homo.ff.de excu.tuto.† vbi
ꝓpter eminentem ſcientiã hominis trãſgredimur leges.
⁊ ibi Bal.ẽt dicit ꝙ trãſgredimur ſtatuta populi ⁊ eodẽ
modo ꝓpter horrendum crimen hominis poſſumus iu
ra alterare.Quinto facit glo.in.c.latoreƺ.xxxiij.q.ij.⁊ in
159 c.de tempora.xxvi.q.v.alias.vij.que dicũt† ꝙ epiſcopus
⁊ ẽt preſbyteri poſſunt diminuere penitentiam iniunctã
a papa ex cauſa.arg.d.l.ſi hominem.ergo eodem modo
poterunt tranſgredi legem inanimatam ꝓpter emergen
tiam caſuũ.faciat elegans dictum Ang.in.l.fi.ff.ſi ex no
160 xali cã agatur vbi dicit† ꝙ nulla pena eſt quantũcũqꝫ or
dinaria ſit ꝙ non ſit arbitraria vigore generalis arbitrij
hodie conceſſi habenti imperiũ.⁊ allegat.d.l.hodie.ff.đ
penis.⁊ per illã dicit ſe declarare.§.pena grauior ꝙ hẽat
locum in maleficijs in qbus pena eſt ordinaria ⁊ limita
ta a iure ⁊ eã aggrauat iudex ex cã vigore illius genera
lis arbitrij de quo loquit.d.lex hodie.allegat ẽt qđ hr in
§.interdicimus.in auc.vt iudices ſine quoquo ſuffragio.
⁊ multo magis poterit iudex trãſgredi leges pp caſum
emergẽtẽ fauore reipu.caſus ẽ melior de iure in.l.ſiqs in
graui.§.

a Statutũ. Contrariũ hu
ius dicti deter
minat e videt
d.bartho.ſoci.
in cõſ.lxxxiij.
inci.viſa predi
cti facti col.iij.
verſi.vi.moueor
vbi expſſe di
cit ꝙ ſtatuta
nõ debẽt intel
ligi ad litteraƺ
ꝓut iacent. ⁊
alleg.bal.in.l.
nõ dubiũ.C.đ
leg.ſed ita au
tumat ea eẽ in
telligẽda vt a
ſapiẽte nõ poſ
ſint reprehẽdi
adducit tex.in
l.ſaluo.§.ari
ſto.ff.de leg.ꝑ
ſtã.⁊ dicit h.l.
frequẽtꝰ ſolitũ
fuiſſe hũc tex.
allegare.facit
qđ voluit idẽ
d.barth.eodẽ
cõſi.⁊ col.verſi.
ix moueor.vi
de ibi per te.

b Petrus. Vltra.d.Pet.
dicit ꝙ de an
no.Mccccc
iiij.Venetijs
euenit in con
tingentia facti
caſꝰ iſte ⁊ fuit
traditꝰ p̃sbyter
pp qualificatũ
homicidiũ ſi
ne icorrigibili
tate curie ſecu
lari.ſƺ an hoc
fieri poſſit.vi
de latiſſime.d.
abb.in.c.cũ nõ
ab hoĩe.đ iu.
⁊ ibi oẽs ſcri
bẽtes.

graui.§.viij quoqꝫ ⁊ ibi Bal.ff.ad ſille. ⁊ quod voluit in.
l.cum nauarcoꝝ.C.de nauicularijs.lib.xi.facit lex nullus
⁊ ibi Bar.C.de curſu publico. li.xij.⁊ qđ no.Bal.in ru.
.C.qui accu.non poſſunt.⁊ in.l.diuus.ff.de peti. heredit.
⁊ in.l.ij.C.an ſeruus ex ſuo facto ⁊ nulominus hꝫ dubi
161 um ſi iudex eſſet princeps † qꝛ quo ad ipm̄ principē om
nis pena eſt arbitraria.l.i.C.đ ſumma tri.⁊ ibi Bal.alle
gat ad hoc.d.l.hodie.ff.de penis.Et ex iſtis ſaluo vobis
dictum Inno.hic volentis arbitros poſſe tranſgredi le
ges qꝛ dictū eius eſt verū referendo illud ad emergentiā
caſuum.⁊ de hoc dico fore caſum ſing.in.c.niſi.de prebē.
Nec ob.d.l.diuus.cū glo.quam moderni allegarunt cō
tra Inno.primo tex.ille loquiť in eo qui merebať depor
tari ⁊ preſes nō poterat qꝛ prouinciā non habebat.l.i.§.
deportatos.de le.iij.ita ſentit ibi glo.⁊ ſm hoc tex.ille nō
probat ꝯ Inno.Secūdo ēt conſidero qꝛ tex.ille loquitur
eo caſu quo delictum erat enorme vt ꝑpter emergentem
caſum fiat legis tranſgreſſio quo caſu loquitur Innocē.
Tertio pōdero qꝛ tex.ille loquiť in eo qui habebat iuriſ
ditionē limitatam.iō conſulendus fuit princeps ſi delin
quens merebatur grauiorem penam. ſed Inno. non loq
tur in iudice habente iuriſditionem limitataꝫ. imo loqui
tur in iudicibus habentibus aliam iuriſditionem. vt di
xit Bal.vt ſunt preſides ꝓuinciarum ꝑtātes terrarū ⁊ ſi
miles ⁊ iſto caſu nō loquiť Inno.Quarto dico ꝙ gl.ibi
corrūpit illū tex.dicētē plus meruiſſe videať q̄ꝫ ex forma
iuriſditiōis pati poſſet.⁊ gl.ibi exponit.i.pluſq̄ꝫ ſit pena
ordinaria. Et ex iſtis habetis ſolutionē ad cōtrariū for
162 matum in glo.† ꝙ iudex poteſt non duci auctoritate ca
nonū ꝑpter caſus emergentes.Inno.autem dat ſecundo
aliam ſolutionē ꝙ contraria.d.l.qualem.⁊.d. auc.iuſiu.
ꝓcedunt in his q̄ iudex extra iudicium agit vt in dandis
officijs vel in his que agitur in iudicio cōmiſſo arbitrio
ſuo vt in dilationibus moderandis.l.i.ff.de iure delib.⁊
in diſpenſationibus.i.q.vij.c.exigunt ⁊ in penis extraor
dinarijs ⁊ ordinarijs ſi eas ex cā viderit moderādas.l.
aut facta.§.fi.ff.de penis.d.l.quid ergo.§.pena grauior.
⁊ cū hac ſolutiōe tranſit hic Io.an.⁊ cōmuniter omnes.
163 Dominus Anto.in.c.ſuper his.de accuſa.dicit †quedam
eſſe cōmiſſa iudicis arbitrio oīno vt in dilationibus dan
dis.allegat Inno.hic.⁊ Ioā.an.in.c.qualiter. de iudi.⁊
ſic in officijs ⁊ in dilationibus iudex hꝫ liberum arbitriū
ſm Inno.dicit tamen do.Anto.ibi ꝙ in dilationibꝰ nō
eſt oīno arbitrarium.allegat.c.preterea.de dilati.ideꝫ di
cit in ferijs vindemiarū ⁊ meſſium. allegat Inno.in.c.fi.
de ferijs.idem dicit in ſupplendo exceptionē.c. exceptio
nem de excep.idem in numerādis cauſis ſuſpitionis que
nō ſunt expreſſe in iure.vt per Inno.in.c.cum ſpeciali. de
appel.idem dicit quo ad ea que habenť in.c. conſuluit.⁊
in talibus iudex pōt facere id qđ vult nec pōt reclamari
vel appellari quedam cōmittunť iudicio iudicis ⁊ non
poteſtati vel facultati ⁊ in iſtis nō habet liberū arbitriuꝫ
iudex ⁊ in iſtis poterit appellari.alle.Io.an.in ſpecu. de
citatione.§.ſequitur.v.ſed nūqđ creditur in addi.magna
ad fi.verſi.ſed hec adeo qꝛ ſicut ab arbitro iuris appella
tur eodem mō ab iſto allegat Bar.in.l.eius.ff. de appel.
eodem mō do.Anto.dicit hic.⁊ limitat dictum Inno. in
164 diſpenſationibus vt procedat quo ad papā† qui poteſt di
ſpenſare ſm velle ſuū.c.cum noſtris.de conceſ.preben. in
ferior aūt non poterit diſpenſare ſine cauſa .i.q.vij.c. exi
gunt. Poſtremo tangit que verba importent arbitrium
boni viri.de quo in.c.ij.de corpore vicia.đ iſto vltimo ni
hil hic tango qꝛ onerata eſt ſatis in materia propria hec
decretalis dicam in.c.ne inītaris.I.co.Adde ad do.Ant.
⁊ ad iſtos modernos Bar.in.l.i.C.de legibus.vbi intel
165 ligit dictum auc.iuſiur.† ꝙ iudex dꝫ ſeruare equitateꝫ in
his que ſuo arbitrio cōmittuntur.in his aūt que alꝰs ſunt
deciſa tenetur legis diſpoſitionem ſeruare ⁊ ſubdit ita di
cere Inno.hic.Bal.vero in.c.i.§.iudices.de pace iur.fir.
166 dicit† ꝙ vbi iudex hꝫ arbitrium ⁊ nō ſeruat cōſuetudineꝫ
facit litem ſuam.allegat.d.l.quid ergo.§.pena. ⁊ hoc vo
luit do.Anto.hic dicens ꝙ ſi in criminibus extraordina
rijs cōſueuit apponi certa pena ⁊ iudex apponit maiorē
ꝙ tunc diciť ledere partē ⁊ pōt ab eo appellari per no.in
l.ſi qua pena.ff.de ver.ſig.ꝙ limita niſi ex cā faceret vt di
167 ctum eſt.Et ſubdit ibi Bal.† ꝙ arbitria ergo danť iudi
cibus qꝛ actus q̄nq̄ꝫ nouam q̄nq̄ꝫ celerem requirunt pro
uidentiam.alleg.Inno.hic.nō tamē debet fulminare vel
furiare ille qui habet arbitrium allegat notata hic i no
uella.⁊ arbitria que danť iudicibus intelliguntť concedi
ſm mentem legis ⁊ arbitrium intellectus rōnis . ⁊ ideo
idem Bal.in.l.ij.ad fi.ff.de ori.iur.reprehēdit poteſtates
petentes arbitrium hic vero in lectura Bal.dicit Inno.
dicere non eē licitum iudici ordinario nec eſſe iuſtum fa
cere contra rigorem legis.l.leges.C.de legibus . nec eſt
168 equū qꝛ†equitas non ſcripta non habet vim legis vbi ri
gor ſcriptus eſt in ꝯrium.l.proſpexit.ff. qui ⁊ a quibus.
per Cy.in.l.i.C.de.ll.⁊ hec dicit eſſe vera in cauſis ciuili
bus in quibus iudex non habet arbitrium.imo pro mo
dica iniuſticia facit litem ſuam.§.oportet.in auc. de iudi
cibus.ſed in ſuis apoſtillis.ꝯ.Inno.dicit non licere ꝑtāti
recedere a iuſticia ſm Inno.nec diciť a iuſticia recedere
in cōmiſſis arbitrio ſuo.ſi ex cauſa aliquid extraordina
rium facit.⁊ idem bal.in.l.obſeruare.§.ꝓficiſci.đ officio
ꝓcon.dicit ꝙ vbi datū eſt arbitrium iudici ꝯ turbantes
ſtatum dicit ꝙ ex cā pōt diminuere penā ordinariam.qꝛ
dolo non fecit.l.hodie.ff.de penis.caueat tamen ne ſit ni
mis gratioſus in arbitrando.arg.l.cum hi.§.ſi pretor.ff.
de tranſac.⁊ quod not.in.c.i.de reg.iu.lib.vj.in nouella.
169 †Nunc vero agredior Inno.⁊ primo ipſe dicit ꝙ in offi
cijs dandis pōt ordinarius ſequi velle ſuum.⁊ cū eo tran
ſeunt oēs nemine excepto ſalua reuerentia eoꝝ iſtud non
eſt bene dictū.⁊ alleg.text.ſing.in auc.de defenſo. ciui.in
prin.in verbo nobiliores vbi officia ſunt danda nobilibꝰ
⁊ non plebeis.⁊ Ang.dicit ꝙ ſtatuta.florentina diſponē
tia nobiles nō poſſe aſſumi in decuriones ſunt ꝯ ius cōe.
ergo ſequiť ꝙ ordinarius nō poterit dare officia pro vel
le ſuo.qꝛ faceret ꝯ diſpoſitionem.l.⁊ eodem mō extendo
170 vobis illum tex.ad viros litteratos† ꝙ officia potius ſūt
cōferenda litteratis q̄ꝫ idiotis viris.⁊ ad hoc allego ſin
gu.glo.in.l.ſocietates.§.ſocietas.ff.pro ſo.que dicit arg.
ꝙ ita debent recipi in canonicos viri litterati ſicut nobi
les.⁊ ſic probat illa glo.ꝙ nō oportet nobilem eē nimis
litteratum vt ꝓmoueatur ad eccleſiaſticas dignitates .c.
de multa.de preben.Et cōtra Innoc.dico forte caſum in
tex.quē ipſe allegat vꝫ in auc.iuſiur.in verbo ſeruabo eq
tatem prout mihi cōmiſſum fuerit iuſtum.ergo ſequiť ꝙ
171 non ſtat in libero velle.Secūdo dicit Inno.† ꝙ diſpenſa
tio ſit ſm velle ordinarij iſtud nō eſt bene dictum diſpēſa
tio ſine cā eſt iuris cōmunis diſſipatio gl.eſt ſin.in.§. niſi
rigor.i.q.vij.ſed inferior nō pōt diſſipare iura cōmu nia
c.cum inferior.de maiori.⁊ obe.ergo nō bene loquitur.
171 Nec ēt placet mihi dictum do.Anto.indiſtincte† ꝙ pa
pa poſſit diſpenſare pro velle ſuo ſine cā qꝛ contra eum al
lego tex.in.c.per venerabilem.in ver.diuerſis cauſis iſpe
ctis.qui fil.ſint le.vbi diſpenſatio nō eſt fienda a papa ſi
c ne cauſa ᶜ nā homo eſt ⁊ peccare pōt tanq̄ꝫ homo.c. nos
ſi incōpetenter.ij.q.vij.glo.in.c.ſane.de officio dele. licet
a nemine poſſit iudicare.c.alioꝝ.ix.q.iij.⁊ ideo glo.mul
173 tum ſingu.in.c.non eſt de voto.dixit† ꝙ in foro conſciētie
non eſt ſecurus ille cum quo papa diſpenſat ſine cauſa.fa
teor tū ꝙ in beneficialibus in quibus hꝫ liberam admi
niſtrationem poterit diſpenſare pro velle ſuo per not. in
cum noſtris.⁊ in.c.ꝓpoſuit.de conceſ.preben.⁊ in.c. ino
174 tuit.de elec.⁊ in cle.i.vt lit pendē.†Tertio iſte dicit ꝙ in
dilationibus iudex pōt illas moderari ſecundum velle
ſuum.faciat ad hoc ꝙ ipſe voluit in.c.fi.de ferijs. ⁊ in ex
trauaganti preſenti q̄ hodie incipit ſtatuimꝰ.de reſcri.l.vj.
vbi dixit ꝙ in arbitrarijs non pōt a iudice appellari ⁊ ħ
retulit Bar.in.l.i.ad fi.de le.ij.certe male loquiť.⁊ alle

> ℭ Sine cā. ad qđ ergo illud mirabile dictū hoſt.i.c. cū veniſſent.đ iudi. vbi conſtanter inquit ꝙ papa pōt equare quadrata rotūdis. ſalua tm̄ violatione fidei niſi ad hoc motiuum d.And.velles reſtringere.nā cui dubiū papā cū ſit ſupra oē ius ſubſiſtē te cā poſſe diſpenſare. vide ergo.c. ꝑ venerabilē.alle.in. ⁊ cogita quo pacto poſſit induci ne repugnet op.d.an ro.ſed q̄ro pro ꝯpliatiōe mā nunqđ cuꝫ cā poſſit diſpēſare ꝯ quatuor ꝯcilia.⁊ ꝯ apoſtolum.Dic ꝙ ſic dum tn̄ nil ſtatuat ꝯ fideꝫ xxv.q.i.ſunt q dā.xxxiiij. diſ. lector. lxxxij. diſt.preſbyter. oīa ergo pape in manica ſua vt elegāter inq̄t Io.an. poſt gl.ſi. in.c. poſt trāſlationē.de renun. ⁊ vide ſingulr̄ Innc. in.c.ſuper le đ biga.

go ſibi tex. ⁊ glo. in facie in. c. i. de dila. vbi a dilatióe ni-
mis breui data a iudice appellatur ⁊ clarum eſt ꝙ dila-
tiones ſunt arbitrarie vt ibi. ⁊ in. l. i. C. de dila. ergo. Se-
cundo allego elegantē doctrinam Bal. in. l. admonēdi.
ff. de iureiur. vbi dilatio iuramenti eſt arbitraria. c. ſi. de
175 iureiur. ipſe dicit † ꝙ ſi iudex male arbitratus in deferēdo
iuramentum pōt ab eo appellari ergo. Tertio cōtra In-
no. eſt glo. ſi. in. d. c. ſuper his. de accu. Quarto contra eū
eſt glo. ⁊ Bar. in. l. ſi qua pena. ff. de ver. ſi. Quinto cōtra
eum allego doctri. eius in. l. ſi. ꝙ metus cauſa. Et per iſta
ſm paupie ingenij mei expedita ſint dcā Inno. Et adde
ad iſta arbitraria bar. i. l. oēs populi. ff. de iuſti. ⁊ iu. i. ij.
176 col. ver. quinto quero † poteſtas habet arbitriū imponē-
di penaꝫ vbi non eſt expreſſa a iure vel ſtatuto. l. i. §. expi-
latores. ff. de expilatoribus ⁊ effrato. ⁊. c. de cauſis. de of-
fi. dele. an poterit in prin. ſui regiminis hoc declarari vt ꝓ
tanto maleficio tanta pena imponatur. Guil. de cu. dicit
ꝙ ſic tamen tale ſtatutum non valebit niſi durante ſuo of-
ficio. c. i. de clerico qui inueſti. fecit. Bart. vero ibi credit
cōtrarium qꝛ illa declaratio que poteſt recipere varieta-
tem in tempore non poteſt fieri ante tempus. l. cuꝫ pater.
§. a filia. de le. ij. ſed hoc poteſt eſſe equum vt pena impo-
natur maior vel minor. l. pedius. ff. de incēdio ruina. l. re-
ſpiciendum. ff. de penis. que ratio ceſſat in. d. c. i. ⁊ ita reſi-
det ibi Bar. ⁊ eſt elegans dictum. ⁊ illud refert ⁊ ſequit
Pet. de ancha. in repetitione huius. c. in. x. q. principali.
⁊ cum hoc dicto tranſiuit ēt do. Abb. in. c. cum conſuetu-
dinis. J. de conſuetu. ⁊ ad hoc allegauit ſolēne dictum Fe-
177 de. de ſenis conſilio. xvij. vbi voluit ꝙ † epiſcopus non po-
teſt ſtatuere in his in quibus haberet poteſtatem diſpen-
a ſandi [a] qꝛ diſpenſatio variatur ſm varietatem temporuꝫ
⁊ prerogatiuam perſonarum ſtatutum vero eſt firmum
⁊ certuꝫ. ergo. Tu vero conſidera ſi iudex durante officio
ſuo poteſt immutare penam inflictam a iure. vt. d. l. quid
ergo. §. pena grauior. non ne fortius poterit imutare pe-
nam inflictam a ſtatuto facto a ſeipſo licet enim poteſtas
in principio ſui regiminis declarauerit vt pro tali malefi-
cio talis imponatur pena nihilominus occurrente caſu
poterit illam penam moderari ⁊ exaſperare ſecundū exi-
gentiam tpis ⁊ prerogatiuam perſone ⁊ per cōſequens
illa declaratio non imponit neceſſitatem iudici vt nō poſ-
ſit aliter arbitrari habito reſpectu ⁊ ad tempus ⁊ ad per-
ſonas. argu. c. non debet. de cōſangui. ⁊ affinita. ⁊. l. ſi ho-
minem. ff. mandati. ⁊. §. erit autem lex. iiij. diſt. ⁊ iſtud mi-
hi videtur de iure verius. licet aliter dixerint tāti patres.
178 † Querit hic Jo. de ligna. an debeamus ſeruare conſtitu-
tionem ſm verba an ſecundum mentē. ⁊ ꝯcludit ſi mens
⁊ verba concordant ſeruatur vtrunqꝫ. ſi vero diſcordant
in totum ⁊ reſultat repugnantia ⁊ perplexitas neutrum
ſeruatur. l. vbi repugnantia. ff. de regul. iur. c. ſollicitudi-
nem. de appella. Si vero non diſcordant in totum. ⁊ tūc
ſi verba in minus ſe habeant ꝙꝫ mens ſtamus menti ⁊ ex-
tendemus verba. c. tranſlato. J. eo. l. illud. ff. ad. l. aquil. cū
ſimi. Aliqñ mens in minus ſe hꝫ ꝙꝫ verba. ⁊ tūc reſtringi-
mus verba. c. preterea. ⁊. c. intelligentia. de v. ſig. qḋ eſt bñ
no. ꝯ iudeos qui ſolū ſequunt vba. vj. di. teſtm̄. qualr aūt
colligatur mens. vide plene dictā Bal. in. l. non dubium
. C. de legi. ⁊ in. l. contra legem. ff. eodem. ⁊ in. c. i. §. nunc
videamus qui feudum dare poſſunt. ⁊ quod voluit bar.
in. l. i. in principio. ff. ad macedo. ⁊ quia paſſus iſte nō po-
teſt cōmode examinari hic quia ſatis ſcriptum eſt ſuper
iſta decretali. ideo alius accōmodatior dabitur dicendi
locus. Tangit hic do. Abb. an lex poſitiua ſiue eccleſiaſti-
ca liget in foro anime iſtud non facit ad propoſituꝫ decre-
talis. Joan. calda. tetigit hoc. ſ. in prohemio. ⁊ ideo ibi
erit locus proprius. ⁊ tetigit Joan. an. in. c. ꝙꝫꝙꝫ de vſu-
179 ris lib. vj. Tangit hic dom. Bald. de interpretatione ſta-
tutorum. que materia tacta eſt a Bart. in. l. omnes popu-
li. de iuſti. ⁊ iure. ⁊ querit hic vtrum aliqua perſona vul-
garis poſſit interpretare vel gloſare ſtatuta municipalia

a Poteſtatē diſpenſandi. Quibus autē caſibus diſpē-ſare valeat. vide ſpec. in ti. de diſpen. §. nūc. de tēporuꝫ vbi abūde. ⁊ gl. i. valde ſingularē in. c. mirox. l. di. neqꝫ valet epi diſpēſatio niſi in caſibus ꝑmiſſis. c. at ſi clerici. de iud. ⁊ Innoc. in. c. veniens. de filijs presby.

b Interpretari ſtatuta. ſignorelus aūt in repetitione l. ceſar. ff. de publicanis refricat in dubium nūqd ſtatuta interpretationē recipiant ⁊ egregie loquit. vide ibi qꝛ multa offendes. q̄ faciunt ad preſentē qd ſꝫ an ſtetur dcō ipſius iterptis. vide bar. luculēter. in. l. i. in fi. ff. de ver. ob. ⁊ ibi plene nouiſſimos ſcribentes.

⁊ per multa verba confuſa ſatis concludit ꝙ ſic nec ali-
quid allegat ꝙ habeat neruum ſed dicit quia ex quo ſta-
tuta recipiunt interpretationem expoſitiuam qꝛ iura di-
cuntur deſiderare interpretationem. l. ij. §. ex his legibus
ff. de origine iur. allegat illud quod ſcribitur in euange-
lio. Matthei vbi dicitur ꝙ emanuel interpretatur nobi-
ſcum dominus. ⁊ allegat apoſtolum dicentem ad corin-
180 thios † ꝙ interpretatio eſt donum dei. Sed vtrum vulga-
ris perſona poſſit interpretari ſtatuta non clare declarat
nec aliquid allegat. ⁊ pro certo queſtio eſt mihi dubia. ⁊
ꝙ non poſſit allego contra eum tex. formalem in. l. i. ff. de
ll. vbi dicitur lex eſt cōmune preceptum virorum pruden-
tum. Cum ergo in deſcriptione legis pro forma ſubſtan-
tiali debeant interuenire viri prudentes ⁊ fieri per viros
prudentes ergo ſequit ꝙ eius interpretatio ſpectabit ad
181 viros prudentes qꝛ † eius eſt interpretari cuius eſt conde-
re. c. inter alia. de ſen. excom. l. omni nouatione. C. de ſac.
b ſan. eccle. ergo interpretari ſtatuta [b] ⁊ gloſare nō poterit
perſona vulgaris ⁊ ad hoc allego eundē Bal. in. l. maxi-
mū vitium. C. de liber. preteri. vbi dixit ꝙ ſtatuta nō ſunt
groſſo modo intelligenda. imo ſm periciam iuris cuꝫ in
eis ꝯdendis interueniant viri imprudentes ergo. Faciat
ad hoc lex humanū. C. de legi. vbi in. l. cōdenda dꝫ inter-
uenire conſilium ſenatoꝝ ⁊ proceruꝫ. facit auc. habita in
verſi. de liberatione abbatum ducum ⁊ ꝓcerum. C. ne fil.
pro patre. Faciat ēt elegans dictum eiuſdem Bal. in. c. i.
182 in. ij. col. de ſucceſ. feu. vbi dixit ꝙ † verba ſtatutoꝝ debent
intelligi ſm peritos iuris. fiunt enim a viris prudētibus.
⁊ pro hoc faciat tex. aureus in. l. ſi dictum. in ver. non ita
vt vulgus opinat de euic. ⁊ qḋ voluit idem Bal. in cōſi-
lio ſuo incipiente ſi mater extat vel non extat. ⁊ facit ſtu-
penda gl. in. l. qd ſi nepotes. ff. de teſtamētaria tutela ⁊ ſi
mihi dicat amice pondera dictū Bal. in. c. i. §. nūc videa-
183 mus in ti. qui feu. da. poſ. in verſi. extra † querit interdum
in ſtatutis nō eſt requirenda ſubtilitas legū ſed volūtas
ſtatuentium. qm̄ ipſe impator quandoqꝫ non loquit ſub-
tiliter ſed groſſo modo. vt. l. i. C. de ſer. fugi. tu reſponde
ꝙ non eſt mirum ſi lex loquatur groſſo modo qꝛ hoc ha-
betur in. c. ij. de locato. in verſi. ad firmam. vbi papa in. l.
cōdenda ponit verba viroꝝ vulgarium vide que ibi dixi.
iſtud enim fit propter cōem intelligentiā non ſequitur ex
hoc ꝙ groſſi homines faciant ſtatuta. Et ēt ſi mihi dicat
ꝙ Bar. apponit gladiuꝫ ad hoc in. d. l. oēs populi. ff. de
iuſti. ⁊ iure. in ſecūdo queſito principali vbi dixit ꝙ ſi iu-
dices maiores vel dñi faciunt ſtatuta humanū eſt ꝙ illa
faciant de cōſilio ſapientis ſed nō eſt neceſſariuꝫ. ⁊ ita di-
cit intelligendam eſſe. d. l. humanū. C. de legibus. ⁊ iſtaꝫ
doctrinam refert ⁊ ſequit Pet. de ancha. in repetitione
huius. c. in. x. q. ⁊ prima cōſideratione iſtud ꝯfirmat doc.
Bal. qꝛ ſi vulgares ſtatuta condere poſſunt ergo ⁊ inter-
pretari. nihilominus reſponde ad Bar. qꝛ vere nō obſtat
dicto meo qꝛ. d. l. humanū reqrit certam formam in. l. cō-
denda. de qua dixi. ſ. e. in rub. non enim lex illa loquitur
dūtaxat ꝙ lex debeat fieri per viros prudētes. ſꝫ dicit ꝙ
dꝫ tractari inter ſenatores ⁊ proceres ⁊ poſtea dꝫ recēſe-
ri coram imperatore. ⁊ ſic ponit formam diuerſaꝫ ab eo
qḋ habet in illa. l. i. ff. de. ll. vnde iſta ſtant ſimul ꝙ lex fi-
at per viros prudentes ⁊ de neceſſitate nō ſeruet forma
legis humanū ⁊ per ꝯñs doct. Bar. non ob. faciat ēt qḋ
voluit idē Bar. ij. pte. vi. qōnie principalis i. d. l. omnes
populi. in ver. ſed an recurret ad illos hoies qbus cōmiſ-
ſum fuit a populo vt cōderent ſtatuta an ad ipſum popu-
pulū ⁊ dicit vr ꝙ ad ipſos ſapientes qbus cōmiſſum fuit
ſtatuta condere per. l. ij. §. exactis. ff. de ori. iur. ⁊ ſic ſentit
bar. ore apto ꝙ ſapientibus cōmittit ſtatuta cōdere. ⁊ ꝑ
ꝯñs coꝝ interpretatio ſpectabit ad viros prudētes ⁊ nō
ad plebeios. ⁊ ſubdit ibi bar. ꝙ veritas ē ſꝫ oēs ꝙ recur-
ret ad cōſiliū ⁊ nō ad illos qui ꝯdiderunt ꝑ. l. iudex poſt
ꝙꝫ. ff. de re iudi. ⁊ ad. §. exactis. rñdet ꝙ durabat officium
184 illoꝝ ⁊ ſic concluſio eſt ſm Bar. † ꝙ interpretatio ſtatu-
ti ſpectabit

ti ſpectabit ad populũ ⁊ etiã ad ſapientes ſi adhuc coꝝ
officiũ durabat. Colligo ergo ex doc. Bar. ꝙ ſapientibꝰ
cõmittiſ ſtatuta cõdere. ſed ego habeo deciſionẽ in indi
uiduo ꝙ illi poſſunt ſtatuta interpretari ⁊ declarare qui
bus cõmittiſ ſtatuta cõdere ita dixit Bal. in prima ↄſti
tutõe. C. in. §. qbus. vbi dixit ꝙ ſtatutarij pñt interpꝛtari ⁊
declarare vigore cõmiſſionis generalis allegat. l. here
des palaꝫ. §. ſed ſi notã. ff. de teſta. Et ſi mihi dicaſ annice
185 latet anguis in herba. tex. ẽ formalis in. l. fi. C. de te. † vbi
ruſtici introducũt ↄſuetudinẽ ergo eodẽ mõ ſtatutũ. ⁊ p
ↄñs ruſticus põt interpꝛtare ſtatuta ⁊ iõ dicas ꝙ ſi cõſtat
ſtatuta fore condita a ruſticis ad ruſticos ſpectabit inter
pretatio al's ſpectabit ad viros prudẽtes q pſumunſ inter
186 ueniſſe in fabricatione ſtatutoꝝ ⁊ iſta mẽti cõmẽda. † Tã
git hic Bal. cõmiſſa ẽ reuiſio ſtatutoꝝ nouoꝝ quibuſdã
ſapiẽtibus ⁊ pendente reuiſione poterũt ne antiqua ſta
tuta exequi nã ſi exſperas ſtatuta ↄtractui nõ pñt. l. pecu
niã. ff. ſi cer. pe. Si equipes vltime voluntati poſſunt exeq
l. i. in pn. ff. de doli exceptiõe. vř ꝙ equpenſ ↄtctibus. l. ſi ita
fuerit. ff. de manumiſ. teſta. In ↄtrium arguit ꝙ equipenſ
vltime volũtati ſoluit ꝙ poſſunt interiꝫ exeq qꝛ habẽt eẽ
perfectũ interi licet in futurũ poſſint reformari ⁊ allegat
c ſimile in precario qꝛ p libito reuocari põt tñ donec reuo
ceſ ſubſiſtit. ad idẽ allegat. l. iiij. ff. lo. c. ſi gratioſe. ð reſcri.
in. vi. ⁊ Bart. in. l. iul. ff. de ↄdit. indebi. qð tempat pſtita
187 cautione ⁊ nõ aliter † ex quo infert ꝙ ſi arbiter ex forma
cõpromiſſi põt corrigere laudũ qð ſi ferat laudũ põt pe
ti exeq preſtita cautiõe idonea. l. fi. C. de ordine cognitio
nũ. ⁊ ita reſidet Bar. vero in. d. l. iulianus in fi. verbis di
188 cit facta eſt reformatio † ꝙ omnes repſalie reuideanſ p
duos bonos viros ⁊ que fuerint approbate valeant ⁊ q̃
fuerint reprobate nõ valeãt. an anteq̃ꝫ reuideanſ poſſint
repreſalie fieri ⁊ dicit ꝙ verba reformationis non hñt
vim excluſiuã ſed dubiũ eſt ne in futurũ inducaſ excluſio
ideo interim non hñt vim perpetue excluſionis. ⁊ ſic vř ꝙ
executor poſſit fieri pſtita ſatiſdatiõe ſm formã auct. que
ſupplicatio. C. de precibus impatori offer. ⁊ cum Bart.
tranſit ibi Ang. Addite eundem Bald. in. c. cũ omnes. J.
189 eo. vbi dicit † data eſt poteſtas reuidẽdi ſtatuta an poſſint
vetera ſtatuta ſeruari ⁊ dicit ꝙ ſic ſi ſunt. certa clare ſecꝰ
ſi indigent interpꝛtatõe correctiua vel declaratiua pp du
biũ intellectũ ſtatutoꝝ qꝛ ex quo ſub examine pendet lis
coram reuiſoribus interim nihil eſt innouandũ. arg. d. l.
pecuniã. Ego vero ↄſidero ꝙ ſtatuta ante publicationeꝫ
non hñt virtutẽ aliquã ligandi in auc. vt facte noue ↄſti
tutões ⁊ in. c. ij. J. eo. vnde ſi ſtatuta noua adhuc non ſunt
publicata non ligant ergo durante tpe reuiſionis ſtabũt
ſtatuta vetera in obſeruantia viridi ⁊ pp hoc mihi videſ
ꝙ nulla ſit preſtanda cautio qꝛ adhuc mutata non ſunt
ergo nulla preſtita cautione exequenda erũt. l. ſancimus
190 . C. de teſta. l. pcipimus. C. de appel. † Tãgit hic Bal. an
ſtatutũ populi poſſit habilitare patrẽ ad relinquendũ fi
lio ſuo ſpurio qꝛ iſtud eſt alienuꝫ a mã huius decretalis.
ideo placeat videre remiſſiones p Bart. in. l. iij. ff. de teſt.
vbi refert conſilia doctoꝝ in facto ⁊ p Bald. in. l. i. C. de
ſum. trini. ⁊ in. l. i. C. de iur. annulloꝝ aureoꝝ ⁊ in. l. fi. C.
de naturalibus liberis. ⁊ in. l. cõſulta. C. de te. ⁊ in. l. pa
trẽ. C. de nup. ⁊ in. c. i. §. pe. qui feudũ dare poſſunt. ⁊ in. l.
omnes populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊ in. l. i. C. de his que pene
nomine. ⁊ in. c. inotuit de elec. ⁊ p modernos in. d. l. iij. ⁊
p Jo. calde. in ti. de cõſti. conſilio. iiij. plene p dñm Anto.
⁊ alios. in. c. p venerabilẽ qui fi. ſint legit. p Hoſti. in co.
ti. in pe. colum. verſic. quid ſi impator. p Jo. an. in addi.
Spec. in ti. de ſucceſſionibus ab inteſta. Subdit etiaꝫ hic
191 Bal. ſe vidiſſe dubitari i facto de pricipibus mũdi † vtrũ
de plenitudine ptãtis poſſint dotare ſuas ſpurias arguit
ꝙ non qꝛ legibus viuere debẽt. l. digna vox. C. de legibꝰ.
In ↄtriũ arguit nam plenitudini ptãtis nihil reſiſtit oẽs
enim legeꝫ poſitiuaꝫ ſuperat ⁊ ſufficit pro ratione volun
tas. l. i. ff. de conſtit. principum. auctoritas enim veterum
⁊ mundi neceſſitas pleraq̃ꝫ inconueniẽtia induxerũt ⁊ re
fert v̾ba dicta impatori p quandã mulíereꝫ cuius ãplexꝰ
impator dicebat licitos. ferſ illã rñdiſſe dñe ſi libet lꝫ ⁊
ſm hoc dicit dato ꝙ illuſtris princeps. d. Barnabo hñet
plenitudinẽ ptãtis mediolani potuiſſet donare ſuis ama
xijs. bona exiſtẽtia in territorio mediolanẽſi vel bona de
bitoruꝫ mediolanenſiũ qua pp ẽt ſeipſum obligare potu
192 it arguit poſtea in ↄtrarium. qꝛ turpis affectio hec vertiſ
habẽs cãm pmanentem in turpitudine ⁊ delicto. l. fi. ff. ð
actio. ⁊ obli. ⁊ tandẽ queſtionẽ hanc nõ decidit referens
tunc pẽdere de facto. Tu põdera circa pmũ ꝙ ſi pnceps
mundi dotãt ſuas ſpurias catenus quatenus ſufficit ad
alimenta hoc licite facere poſſunt p glo. ſing. in. c. cũ ha
beret de eo q duxit in mfimonio. ⁊ per Bar. in. l. fi. ff. de
his quibus vt indig. ⁊ in. l. ſi qs a liberis. §. vtrũ. ff. de lib.
agno. ⁊ ideo idẽ Bar. in. l. fi. ff. de his q̃ in frau. credi. di
193 cit † ꝙ ſacerdos põt iſto caſu dare dotẽ filie. ⁊ facit quod
voluit Bal. in. l. eaꝫ quã. C. de fideicõ. ⁊ in. l. id qð paupi
bus. C. de epiſco. ⁊ cleri. ⁊ iſto modo pcedat dictũ Bal.
aut volunt dare dotem vltra alimẽta ⁊ tũc cõtra eos fa
cit tex. ſolẽnis in. l. fi. C. de naturalibus liberis in v̾. ſi pa
ternũ viciũ refrenandũ eſſe examinauerunt. nã ratio illi
us. l. non ſolũ ligabit principes mundi ſed ẽt ligabit ipꝫ
imperatorẽ eſt enim impator aĩal rõnale pollíticũ vt ſu
perius dixi ⁊ licet ſit ſolutus legibus non tñ eſt ſolutus a
dictamine rationis. vnde ligatur rõne ⁊ poſſet allegari ſo
lẽnis doc. glorioſi Thome in prima ſecũde. xcvi. articu
lo vltimo. vbi declarans legem princeps legibus. ff. de le
194 gibus † querit vtrũ oẽs legi ſubijciãſ ⁊ dicit ꝙ ſm hoc
lex de ſui ratione hꝫ duo. ſ. ꝙ eſt regula humanoꝝ actuũ
ſcðo ꝙ hꝫ coactiuã dupliciter aut poteſt aliquis eſſe ſub
iectus legi vno modo ſicut regulatuꝫ regule. ⁊ hoc mo
do omnes illi qui ſubdunſ poteſtati ſubduntur legi quã
fecit poteſtas alio modo ſicut coactum cogẽti ⁊ hoc mo
do homines virtuoſi ⁊ iuſti non ſubijciunſ legi. ſed ſolũ
mali. poſtea ad. d. l. princeps legibus dicit ꝙ princeps
dicitur ſolutus legibus quo ad vim coactiuã legis nullꝰ
enim pprie cogitur a ſeipſo lex aũt non hꝫ virtutẽ coacti
uam niſi ex principis poteſtate. ita ergo princeps dicitur
eſſe lege ſolutus qꝛ nullus in ipſum poteſt iudicium con
dẽnationis ferre ſi cõtra ipſuꝫ agat. vnde ſupra illud ver
195 bum pphete dicentis tibi ſoli peccaui. dicit † ꝙ rex nõ ha
bet hoiem qui facta eius iudicet ſed quantũ ad vim dire
ctiuam legis princeps ſubijciſ legi ppria voluntate ſm
ꝙ diciſ in. c. cuꝫ omnes. J. eo. patere legẽ quã tu ipſe tule
ris iſta ſunt verba beati Thome que ppetuo menti co
menda ad intellectum dicte. l. princeps legibus ſolutus.
⁊ ſic apparet ex illis verbis ꝙ principes mũdi ſubijciunſ.
d. l. fi. ſimile dixi ſuperius ꝙ papa ligaſ diſpoſitõe. c. om
nis de peni. ⁊ remi. ⁊ per ↄſequens videtur ꝙ principes
ſeculi non poterunt amplas dotes cõferre in ſuas ſpuri
as iſtud pro nunc aliter non examino. ſed in eo me ſubij
cio veritati tempero tamẽ hanc meã doctri. niſi tyrãnus
quicunq̃ꝫ eſſe etiam ſi eſſet rex qꝛ malus rex tyrannus eſt
per metum cognouiſſet virginem ⁊ ex ea habuiſſet filiaꝫ
ꝙ iſto caſu poſſet ample dotari ſpuria illa p id quod vo
luit Bal. in. d. l. eam quam. Quantum vero ad ſecundũ
an principes ſeculi de plenitudine poteſtatis poſſint do
nare bona exiſtentia in regnis ſuis amaxijs ⁊ cõcubinis
eorum nunc non examino qꝛ res eſt piculoſa ⁊ alius da
bitur dicendi locus. Tãgit hic domi. Anto. an lex impe
rialis liget omñes indiſtincte. an vero dũtaxat ſubditos
196 imperij ego de hoc dicam in. c. fi. J. eodem. † Et inquantũ
ſuperius late dixi an princeps ligetur ex ſuo contractu.
vide dominum Abbatem in repetitione. c. per venerabi
lem qui filij ſint legiti. ⁊ Bald. in. c. ii. de noua for. fide.
197 † Et inquantum ſuperius dixi ꝙ arbiter tenetur ſeruare
leges. Adde Bal. in. c. ex litteris. J. eodem vbi idem tenet
198 vide quod habetur in. c. cãnq̃ꝫ de elect. † Et inquantum
J. eodem. in rubrica late diſputaui ad eſſe legis ⁊ conſti

c ℭ Pro libi
to. an aũt pca
riũ p libito re
uocari poſſit
vide tex. in l. i.
in pnc. ff. de p
cario ⁊ tex. no.
in. l. ij. in pn. ⁊
in. l. ⁊ hab. in
pn. ff. de preca
rio ⁊ rõnẽ no
tabileꝫ quare
poſſit pcariuꝫ
qñcũq̃ꝫ ad vo
luntatẽ ↄcedẽ
tis reuocari ⁊
ſecus in cõmo
dato ponit p
Bar. in. l. in cõ
modato. §. ſi
cut. ff. eo. ⁊ vi
de de hoc mul
ta pulchra q̃
dicit. d. Abb.
in. c. fi. in vlti.
col. extra eo d.
⁊ ibi ſcribẽtes

tutionis ſit ſcriptura ⁊ ita tenui. Adde Bal. in. c. i. §. nūc
videamus qui feudū dare poſſunt. vbi dixit ꝙ ſtatuta cō
ſtant deſcripti recitatione ideo ſcriptura portat pondus
quaſi totius ⁊ qꝛ hodie celebramus vigiliā glorioſi apo
ſtoli Thome ⁊ iam expediui rubricam ⁊ totum titulū
de ſucceſ. ab inteſta. ⁊ cōpleui in voce pſentem ti. ideo ſi
nē indicendo imponā ꝓ hodie ⁊ de his q̄ hic dicta ſunt
gratias ingētiſſimas refero pyſſimo ſaluatori noſtro ieſu
xpo. deo gratias amen.

a c **Agnoſcentes.** Noua cōſti
tutio futura
tantū ligat nō preterita. h. d. in prima ponit
regula ex qua ſumit ratio ſtatuti i ſecūda ibi
quotiēs ponit ſtatutū. in tertia ibi ne detrimētū declarā
do factū approbat rōnem que ſumitur ex regula caſum
ponūt quidā pena ꝑ ſtatutū impoſita erat imiſcenti ſe ele
ctioni nō in ſacris qdā ante ſtatutū hoc ignorans ſe in
geſſit electioni dubitat an ſtatuto liget ꝓponēdo regulā
ꝙ res q̄ culpa caret damnū afferre nō dꝫ. ideo cum ante
ſtatutū nō ſit in culpa nō ligat ex ſtatuto poſtea ſecuto q
poſtea iuſte ligeret ſi ꝯtrauenirēt edicto ſtatuti. ita hic re
ſidet do. Anto. ⁊ cum hoc ſūmario ⁊ hac diuiſione trāſi
uit hic do. Abb. Certe iſtud ſūmariū nō exuiſcerat totā
hanc decretalem niſi quatenus facit ad titulū. Sꝫ domi.
pe. de anch. ſūmat ſic ꝯſtitutio nō reſpicit preterita ſed fu
tura ⁊ diuidit in quatuor partes ſm̄ houatiuū. In pria
decīſa facti narratio ex qua format qō in ſecūda ibi rem
ponit regula ex qua datur ſolutio. in tertia ibi quotiēs
ponitur directa ſolutio. in quarta ibi ne detrimentum
ponitur ratio ſolutionis. Et ponit caſū hoc modo di
ctū eſt ſupra qui ligētur ꝯſtitutionibus hic vero loquit
a quo tp̄e ꝯſtitutiōes ligare incipiāt ⁊ ita reſidet tantus
doc. Certe ſūmariū eius laborat eadē febre ⁊ fortiori q̄ꝫ
ſūmariū relatū ꝑ do. Anto. nō eniꝫ exuiſcerat decretalē ⁊
ēt eſt diminutū. tex. eniꝫ loquit de ꝯſtitutiōe noua do. me
us. Jo. de imo. trāſiuit cuꝫ ſūmario do. Anto. ⁊ dicit poſ
ſe poni exēpluꝫ ꝑ. c. i. de ſen. excō. in. vi. q̄rēdo an ſi iudex
excōicat nō ſeruata forma illius. c. anteq̄ꝫ emanaſſet. c. il
lud an talis excōicans incurrēt penā ibi inflictā ⁊ diuidit
in quatuor vt fecit do. Pe. quidā intelligunt ꝙ hic ſint
duo dicta diuerſa. primū ibi rem que ſcōm ibi quotiens
vero. ⁊ ſm̄ iſtuꝫ modū in quolibet dictū de ꝑ ſe pōt exē
plificari primū per. c. Joānes ӛ homicidio. ſecundū ꝑ. c.
h. J. eo. Coiter tñ doc. nr̄i intelligūt ꝙ ſit hic vnū dictuꝫ ⁊
ſm̄ hoc. c. iſtud diuidit in. iiij. partes vt dictū eſt ⁊ ita ēt
tranſit hic do. Cardi. poſtremo Bal. ſūmat hoc mō vbi
non eſt culpa ibi non dꝫ eſſe pena ⁊ nouū ſtatutū futuris
dat formā nō preteritis ne iuxta ignorantia puniat ea. n.
q̄ poſt legē ⁊ ꝯ legē cōmittunt puniēda ſunt nō illa qui
bus innocētia ſubfragat ⁊ quatuor ſunt dicta ſꝫ cū quo
rū vnū eſt quedā maxima ꝓpoſitio ſm̄ eſt quedā regula
naſcens ex prima ꝓpoſitione tertiū eſt ꝙ ignorantia ne
1 ceſſaria qꝛ lex nō erat lata nō cadit in delictū † ea enim q̄
b non ſunt ſciri non poſſunt nā ſcia eſt entiū [b] nō eoꝝ que
nec ars nec natura reuelauit. Quarto dicit ꝙ tranſgreſ
ſor legis vel canonis debet puniri ⁊ qui nō tranſgredit
nō vituperatur ſed tranſgreſſor culpat ⁊ punitur. ⁊ ita
reſidet ӛ vberim⁹ iuris fons. Certe ſūmariū ei⁹ nō meret
appellari ſūmariū largius ⁊ ꝑ ampliora v̄ba loqt quā lo
quat tex. ideo poſt eos poteſt ſic ſūmari. Cōſtitutio noua
ēt penalis regulariter futuros caſus cōprehēdit ⁊ nō ꝑ
teritos. h. d. Uenio ad textualia ⁊ ante oia pondero tex.
in ver. reꝫ q̄ culpa caret vere iuriſlator hic nimis genera
2 liter locutus eſt † appellatione eniꝫ rei nō veniunt homi
nes. homo enim nobiliſſima eſt creaturarum nec appel
latione rerum nec fructuū ꝯtinetur. l. in pecudū. ff. de vſu
ris. l. iuſtiſſime. ff. de edilicio edicto. ⁊ glo. ibi ſolē. glo. in
ſtitu. de iure naturali. §. fi. ⁊ in illo ouidiano. prona q̄ cū
ſpectent animalia cetera terram os homini ſublime de
dit ⁊c. ⁊ apud porfiriū lib. p̄dicabilium ſumus inquit ra

tionales nos ⁊ dij ⁊ in illo ꝓphetico minuiſti euꝫ paulo
min⁹ ab angelis. ⁊ in. vi. eneidos igne⁹ eſt olli vigor ⁊ ce
leſtis origo. ergo ſequit ꝙ iſte tex. nō loquit accōmodate
dū dicit res que culpa caret qꝛ cū appellatione rei nō ve
niat homo ⁊ culpa afficiat aiam. c. audi deniqꝫ. xi. q. iij. c.
qui manumittit. xij. q. ij. nec pōt intelligi de re inanimata
in qua non cadit culpa ergo. Pōt nihilominus ſaluari
tex. iſte ꝙ lato ſumpto vocabulo cōprehendit homo. ⁊
ad hoc allego tex. in. l. oia. §. fi. ff. de le. ij. ⁊ i idiuidio ōter
minauit bal. ibi idē ēt voluit i. l. i. ff. de ſtatu ho. vbi q̄rit
an nomine rerū meaꝝ ꝯtineant homines mei ⁊ decidit
ꝙ ſic ⁊ allegat. d. §. fi. ⁊. l. fi. C. de ver. ſigni. allegat etiaꝫ
l. talem §. fi. ff. de here. inſti. vide eundem ibi ⁊ vide Mo
dernos in ſuis conſilijs conſilio. ccclvij. in ſecūdo dubio
3 illius cōſilij vbi cōſuluerūt † ꝙ appellatione ꝓprioꝝ bo
norū veniūt ēt ſubditi allegat Bal. in preallegata. l. i. vi
4 de do. meū Jo. de imo. in. d. §. fi. ¶ † No. regulaꝫ ꝙ. res
que culpa caret non dꝫ affici dāno. ideo dixit hic Hoſti. q
caruit culpa careat me iudice pena de quo in regula ſine
c culpa li. vi. ⁊ ſic ſi nō caret culpa dꝫ ſuſtinere penaꝫ. c. ꝙ
ca. xxxviij. diſt. facit qō habet in. c. vt fame. J. de ſen. excō.
de quo dicā in glo. Bald. vero hic dicit hoc eſſe verꝫ vbi
culpa nulla cōmiſſa eſt. ſed q̄nqꝫ quis punit ꝑꝑ culpā cō
miſſaꝫ ab alio licet nō a ſe vt videmus in actōe noxali. ff.
de re iudi. l. miles. §. decem. dicit ēt ꝙ ſtatuta locoꝝ q̄nqꝫ
puniūt patrē pro delicto filij. allegat no. in rub. C. de de
cretis decurionū lib. x. Itē totaꝫ ꝯtam pro delicto vni⁹
ff. de incendio ruina nau. l. nequidquā dicit ēt talia ſtatu
ta plerūqꝫ eſſe iniuſta allegat no. in auc. vt nulli iudicum
in pn̄ti. Adde eundē Bal. in rubri. C. res iter alios acta
5 † vbi dicit ꝑ ꝯſuetudinē vl̄ ſtatutū pōt alteri obeſſe. ponit
exemplū ſtatuto cauet ꝙ cōſors teneat. ſoluere penas pe
cuniarias conſortis bāniti allegat glo. in preallegata ru
bri. de decretis decur. ꝙ ſtatutū dicit eſſe tollerabile ſꝫ nō
laudabile allegat no. in. d. auc. vt nulli iudicū. §. q̄n vbi
eſt glo. ſolēnis ꝯ poteſtates q puniunt vnam ꝯtam pro
delicto vnius ſed illa glo. ſm̄ eum dꝫ intelligi q̄n hoc fa
ciunt ex arbitrio ꝓprio. ſecus ſi ex arbitrio legis penas
vero corporales vel infamie ſtatutum innocētibus pro
alienis delictis imponere nō poteſt qꝛ eſt contra ius di
uinū cū nec ex cōſenſu hoc fieri poſſit allegat nota. in. c.
cum homo mortuus. xxiij. q. v. ⁊ cum hac doct. tranſiuit
Saly. in. l. i. C. res inter alios acta vere nō bene loquitur
Bal. cuꝫ dicit ꝙ hoc ſtatutū eſt tollerabile ſed nō lauda
bile qꝛ eius ſalua pace dixerim text. videt in ꝯtrium. in. l.
iure ꝓuiſum. C. de fabr. cenſibus li. xi. vbi colligit rō vi
ua vt pater occaſione pene ſoluende a ſe ſi filius delinq̄t
per territoriū circa actus filij vt in bono nō in malo ver
ſet diligentē ſolicitudinē habeat tale ergo ſtatutū ex quo
6 hꝫ rōnem laudabilē erit laudabile. † Adde ꝙ accidit in
facto florentie quidā florentini de magna domo occide
runt ambaſiatores floren. in ciuitatē aretij fuit factuꝫ ſta
tutum ꝙ cōſanguinei haberet ꝓ rebellibus ⁊ bona eēnt
cōfiſcata niſi J. annum preſentarent illos occiſores viuos
vel mortuos fuit dubium an valeret tale ſtatutū Bal. cō
ſuluit ꝙ ſic ſi ita florentie eſt vſitatū in ſimilibus ꝓpter pa
cificam quietem populi ⁊ incipit illud cōſiliū in noie do
mini amen videtur ꝙ vigore dicti arbitrij ad cuius con
firmationē. vide exempla. i. q. iiij. c. eccleſia ꝯſequenti ali
ter tamē narrat factū in illo ꝯſilio ſuo Bal. ſed ita vt po
ſui vobis exemplū accidit in facto florentie tempore do
mini Pet. de ancha. ⁊ fuit ſecutus effectus qꝛ illi de do
mo fecerunt occidi illos occiſores ita retulit Pe. de an
cha. in cōmēto. c. i. ӛ. eo. Adde eundē Bal. in. l. ij. C. de cō
7 ſtituta pecu. v̄. † q̄ro nunqd poſſit ſtatuere collegiuꝫ mer
catoꝝ ꝙ pr̄ teneat ꝓ filio ⁊ decidit ꝙ nōniſi patri filius
mercator referat queſtum. l. pretor. §. ſecundo. ff. de eden
do. ⁊ eſt ratio ſm̄ Bald. ibi quia iſtud ſtatutum eſt con
tra iuſgentium. Non obſtat glo. ſm̄ eum in dicta rubri
ca de decre. decur. quod loquitur in ſtatuto ciuitatis nō
in ſtatuto.

a ¶ Noua cō
ſtitutio. aduer
te hic ꝙ Fely.
ſequit ſūmari
uꝫ iſtud qō po
ſuit do. Anto.
⁊ approbauit
do. Abb. dn̄s
Andre. ӛo ipꝫ
ipugnat in vi
de ꝑ ſe ⁊ adde
ad mām hui⁹
c. ꝙ nō ligat ꝑ
terita neqꝫ ad
ea extendit ēt
ſi in ea dicat
ꝙ extendi de
beat. cle. i. §. ꝑ
miſſis ⁊ ibi. d.
Cardi. de ſeq.
pol. ⁊ fruc. pro
quo vide oio
d. alex. ӛ imol.
in. l. oēs ppli.
viij. col. de iu
ſti. ⁊ iu. ⁊ pau.
de ca. in ꝯſilio
lxxxvij. fallit
tñ in caſu cle.
ij. ſm̄ Car. de
de eta. ⁊ qua
li. v. de ꝑ ſe. qꝛ
ſunt valde pul
chra.

b ¶ Sciētia ē
entiū. Iſte pro
poſitio eſt phi
ſica maxima i
phia ⁊ colligit
ex dictis phi.
in. iij. de aia ⁊
in plerilqꝫ ali
is locis ꝑ qua
facit ciegāo di
ctum beati au
guſtini aſſerē
tis ꝙ inuiſta
diligere poſſu
mus incogni
ta nequaq̄ꝫ.

c ¶ Caret cul
pa. Adde fely.
hic itati in pn̄.
in v̄ſi. i gl. vbi
ponit eadē fe
re v̄ba forma
liter adiungit
tñ ꝙ lꝫ ceſſet
culpa in aliq̄
pōt iponi pēa
rōne l'time cāe
ſubſiſtētis nō
aūt occaſiōe
que illegitima
dr̄ ⁊ adducit
c. nouit infra
de iudi. ⁊. c. ſo
lite de maio. ⁊
obe. ⁊ beatuꝫ
tho. ſcd̄a ſcōe
q. cviii. arg. vl.
⁊ plura alia q̄
iu vide.

in ſtatuto collegij. Et idem Bal. in. l. i. C. ne filius ꝓ pa-
tre. dixit valere ſtatutum ꝙ pater teneatur ꝓ delicto filij.
⁊ allegat glo. d. rubrice. ⁊ dicit ꝓcedere in pena pecunia
ria non aũt in pena corporali per. d. c. cum homo. Et idẽ
Bal. in. l. dotis me. C. de iure do. dicit ibi eſſe glo. valere
d 8 †ſtatutũ ꝙ filij⁹ mercatorum teneanť ad debita patrum ẽt
ſi nõ ꝓhenť hides vel ſi cõſtat ꝙ repudiauerint durum ẽ
ſtatutũ ſm eum ſed valet qꝛ valet pactũ factũ inter eos ⁊
creditores. allegat no. per glo. in. d. rub. Idem voluit do.
e 9 Anto. in. c. pe. ꝭ. de cõſue. †ſtatuto florentie cauetur vt bo-
na filiorum ⁊ vxoris ⁊ etiã ipſi filij capiãtur pro delicto fal
lentie patris dicit valere qꝛ amore cõiugis ⁊ filiorum ſe
pe homines retrahunť ab illa fallẽtia facit pro huiuſmo
di ſtatuto qđ hř in. l. fi. C. de cõſti. prin. lib. x. ⁊ idem Bal.
10 in. l. ſi qua. ff. de his qui ſunt ſui. dixit †valere ſtatutum ꝙ
pater teneatur aſſignare fiſco legitimã pro filio delinquẽ
te qđ dicit ꝓcedere quo ad patres ciues nõ quo ad pr̃es
forenſes. ⁊ idem Bal. in. l. de quibus. ff. de legibus in. ij.
col. dixit valere tale ſtatutũ vt pater puniatur pena pecu
niaria nõ autem corporali. ⁊ idem Bal. in. l. ij. ff. ſi ex no
xali cauſa agatur. ⁊ in titulo de pace cõſtantie in. §. dãna
dixit ꝙ quis nõ poteſt obligare ſe pro alio ad penam ſan
guinis niſi aliter ſe habeat cõſuetudo. allegat. d. c. cũ ho-
mo. ⁊ idem Bal. in. c. ex reſcripto. de iureiur. idẽ dixit al-
legando ſing. glo. in. d. c. cũ homo. ⁊ idem Bal. in rubri.
11 . C. de exercitoria. †dixit ꝙ pater nõ tenetur ꝓ filio ad pe-
nam ſanguinis. ⁊ facit qđ voluit idem Bal. in auc. cõtra
rogatis. C. ad trebel. ⁊ in. l. ꝗꝗ. C. ad. l. fal. ⁊ in. l. gene-
raliter. C. de inſtitu. ⁊ ſubſti. Et adde eundẽ Bal. in. l. ob
ſeruare. §. proficiſci. ff. de officio ꝓcõſul. vbi dixit familia
poteſtatis vulnerauit aliquem ⁊ agitur criminaliter con
tra eum ꝙ poteſtas nõ tenetur ſoluere penam. ⁊ allegat
12 glo. ibi †⁊ ſi ſtatutum dicat ꝙ poteſtas teneatur pro ſua fa
milia intelligiť pecuniariter ⁊ ciuiľr non autẽ criminaľr.
de quo dicit eſſe ibi glo. ſingu. Et ſubdit ꝙ ſi poteſtas ſe
obligat pro ſua familia ad oẽm penã ciuilem ⁊ crimina
lem ꝙ intelligitur de pena pecuniaria nõ de corporali q̃
pro alio in alium ſolui non põt. arg. l. qui ſeruum. ff. de in
terroga. actio. ⁊ d. c. cum homo. Adde Bald. in. l. ſanci
mus. C. de penis. vbi notat illum tex. pro ſtatuto diſponẽ
te ꝙ conſortes teneantur pro conſorte qꝛ tale ſtatutũ eſt
iniquum ⁊ cõtra ius diuinum. dicit tamen ꝙ licet nõ ſit
culpatum tamen ſubeſt cauſa vt a delicto magis abſtine
ant. allegat no. per Dy. in. d. regula ſine culpa ꝙ dicit eẽ
verum in pecuniarijs nõ in corporalibus. Adde Ang. in
d. l. ſancimus vbi dicit illã. l. fallere in caſu. c. felicis de pe
13 nis in. vi. vbi ẽt tranſuerſales fuerũt puniri. ⁊ dicit† ꝙ ſta
tutum florentie diſponens ꝙ cõſortes de domo nobilium
teneanť ſoluere penam ꝓ conſorte delinquente q non eẽt
ydoneus directe contradicunt illi legi. ideo ſtrictiſſime
ſunt interpretanda. ⁊ licet puniantur conſortes ſine cul-
pa non tñ puniunť ſine cã. nam hoc eſt introductum ſolũ
vt nobiles nõ ſint in tñ audaces ad maleficia perpetran
da i plebeos ⁊ debiles. adde Bal. i. l. fi. §. ſi cũ antiqtas
. C. de cur. fur. in auc. ſi captiui. C. de epiſ. ⁊ cle. Saly. i. l. ſi
fili⁹. C. ne filius ꝓ pr̃e do. Pet. in. c. ij. de delictis puerorum
vide. c. ad aures de pen. vbi filius puniť ꝓ patre ſeu heres
ꝓ defuncto pena tpali vt in. c. vergentis de hereticis. Ad
de Bar. in diſpoſitione ſtatuti peruſine ciuitatis. ⁊ in. l.
cum filius. §. in hac de ver. obli. vbi tenet tenere ſtatutum
vt pater teneatur pro filio. Adde Saly. in. d. l. ſancimus
vbi arguit de. l. quiſquis. C. ad. l. iulia. ma. vbi fili⁹ puniť
propter delictum patris. glo. ibi arguit. pater non porta
bit iniquitatem filij. ipſe vero dicit ꝙ licet non ſit in culpa
tamen ſit cum cauſa. ⁊ iſta fuit reſponſio prime glo. hu⁹
c. ⁊ eſt ratio qꝛ videtur ſucceſſor paterne proditionis ⁊
iuris ꝓſumptõe. vt voluit glo. ibi ⁊ adduco vobis dictum
Valerij. c. iiij. de neglecta religiõe. vbi refert Dyoniſiũ ſa
crilegũ ⁊ deos ꝯtẽnẽtẽ nõ fuiſſe punitũ a dijs ſꝫ punierũt
filiũ pp delictũ patris. ergo ſequiť ꝙ tale ſtatutũ validũ
eſt. ſed allego vobis glo. in auc. vt oẽs obediant iudici-
bus. in prin. in ver. no. hic filium ex delicto patris puniri
allegat in ꝯtrarium. d. l. ſancimus. Soluit tex. illum loq
in pena diuina contraria vero loquunť in pena humana
⁊ allegat ſcripturam diuinã dicentẽ patres comederunt
vuas acerbas ⁊ dentes filiorum obſtupuerunt ꝗꝫ glo. al
14 legauit Ange. in ſuis cõſilijs. †Adde do. Jo. de plateis
in preallegata rubri. de decretis decurio. vbi refert quoſ
dam dicere non valere ſtatutum ꝙ pater teneatur ꝓ filio
cũ nõ poſſit hoc ꝯſuetudine induci. vt in. c. ij. de delictis
puerorum. ſꝫ põt ſuſtineri ſm eum quo ad legitimam ⁊ quo
ad illa q̃ pater teneť dare filio ꝓ alimẽtis. ⁊ allegat not.
in. d. c. ij. ⁊ per Jo. an. in ſpec. de execu. ſen. §. ſequiť verſi.
qđ ſi filio ⁊ limitat glo. illam niſi ſtatutũ loquereť ſpãliter
de aliquo patre qꝛ tunc tale ſtatutum nõ valeret ar. l. i. ff.
de doli excep. hoc dictum ſimpliciter nõ eſt verum ſed eſt di
ſtinguendũ. vt dicã in. c. cum oẽs. vbi eſt materia ꝓpria. ꝭ.
eo. ſed ꝯ glo. illam ⁊ cõem iuris prudentiam arguo ſic ꝙ
qs puniať ꝓ alio eſt ꝯ ius nãle. d. l. ſancimus. l. ꝓuidẽ. C.
15 de decur. lib. x. c. i. de iniurijs in. vi. cum ſi. † Cõſtitutio au
tẽ ꝯ ius nãle nõ vꝫ. l. eos. §. legatũ. ff. de capite diminutis
ſed iſtud ſtatutũ eſt huiuſmodi ergo. Item ſtatutũ iſtud
parat filio faciliorẽ aditũ ad delinquẽdũ ex quo ſcit pa
trẽ obligari ad penã ꝯſtitutio enim dans materiam delin
quẽdi non tenet. eſt enim corruptela. c. fi. ꝭ. de cõſue. Item
faciat quod voluit Bar. in l. legatorum. ff. de leg. iij. vbi ar-
guit ꝯ ꝯſuetudinem ciuitatis qua diſponiť ꝙ ſi vnus ru-
ſticus nõ põt ſoluere ſoluat alius ruſticus ergo. Itẽ faci
at ꝙ voluit Bal. in. d. l. ſancim⁹ vbi dixit tale ſtatutũ eẽ
ꝯ ius diuinũ ergo. nihilomin⁹ nõ recedo a gl. ⁊ cõi doc.
⁊ allego vobis rationẽ incõuincibilem. oĩs diuini iuriſla
toris actio noſtra eſt inſtructio. ij. q. i. c. deus oĩpotens. c.
ſignificaſti. de elect. Hieronymus in ꝓlogo biblie. Joã.
an. in mercurialibus in. c. nemo. de reg. iuris in. vi. ſed ip
ſe primus ⁊ ſupremus iuriſlator. ſ. deus puniuit multos
propter dlictũ aliorum. i. q. iiij. c. eccľia cũ multis ſequẽtib⁹
⁊ hoc fecit ex cauſa vt ibi ergo eodẽ modo poterunt fa-
cere humani iuriſlatores ſi ex cã ad ſic ſtatuendũ moueã-
tur ⁊ eſt dare optimũ caſum quem vobis heri allegaui
in dicta. l. iure ꝓuiſum. ergo intrepide dici poteſt ꝙ ne
dum põt facere ſtatutũ vt pater puniať pro filio pecunia
liter vt voluit glo. in. d. c. cũ homo. ⁊ Bal. in pleriſqꝫ lo-
cis allegatis. ſꝫ ẽt ſi exp̃ſſe diſponat ꝙ ẽt puniať corpaľr
hoc facere poterit ex cã tñ. ⁊ ad hoc allego caſum in. d. c.
cũ homo iuncta quadã ſolutione glo. ibi dum ſubdit vel
dicas ꝙ text. ille reſpicit ꝯſuetudinem certi loci ⁊ ſic eſt
16 ibi tex. iuncta glo. †ꝙ ꝯſuetudo certi loci põt diſponere
ꝙ fideiuſſor puniať pro reo pena corporali ⁊ iſtud volu
it Pet. de ancha. ⁊ ibi dixi in rubri. ꝭ. de fideiuſſo. ⁊ faci
at illud cõſilium Bal. ſuperius allegatũ. Non obſtant
17 in ꝯrium adducta †nam ex cã põt ius poſitiuũ derogare
iuri nãli vt ibi late ſcribit Inno. in. c. que in eccleſiarũ. ꝭ.
eo. Cy. in. l. fi. C. ſi cõtra ius. itẽ nõ eſt verũ ꝙ tale ſtatu-
tũ paret viã ad delinquendũ. imo tollit viã illã. vt eſt tex.
in. d. l. iure ꝓuiſum. Nec ob. dictum Bar. in. d. l. legatorum
nõ enim loqtur eo caſu quo loqtur glo. in. d. rub. de de-
cretis decurio. ⁊ in caſu ſtatuti ſupius expreſſi. Et limi-
ta tale ſtatutũ niſi filius eẽt ſoluendo. qꝛ tũc deberet pri
us excuti filius. hoc dico qꝛ ſi fideiuſſor voluntarius gau
det hoc remedio. vt in auc. preſente. C. de fideiuſſo. ergo
multo fortius ille q neceſſitatus eſt ex diſpõne ſtatuti ſol
uere pro alio. Faciat ẽt in arg. optimũ lex libertus. §. i. ff.
ad municipales. ⁊. l. i. C. de decuri. lib. x. ⁊ iſta nõ tradas
18 obliuioni. ¶ Glo. i. colligit rõnem qꝛ † ꝙ legitime fcm̃
eſt penã nõ mereť. l. gracchus. C. de adulterijs. ⁊ peccata
ſuos tenẽt auctores. d. l. ſancim⁹ cũ ſi. allegatis in glo. ⁊
ſubdit hic eẽ ar. expreſſum ꝙ nemo priuať iure ſuo ſine
culpa. c. ſatis peruerſum. lv. diſtin. poſtea arguit in ꝯrium
de. c. renouãtes. xxij. diſtin. ⁊ de alijs iuribus allegatis
in ea. Soluit ꝙ prima rub. regulariter eſt vera ꝯtraria

d ¶ Quõ filij. Adde ꝙ iſtam qõnem in terminis tangit Pe. de anch. in. c. canonum ſtatuta in rep. car. xviij. ẽſt. ſꝫ q̃ro vlteri⁹ õ poſti. ⁊ Joã. de imo. in. c. pe. ⁊ eod. ti. ⁊ Barto. in tractatu repreſaliarum in iij. q. prime p-tis pncipalis.

e ¶ Statuto florentie. Adde. d. Ja. may. in. §. actõẽs at t. u. lxxvi. inſt. de act. vbi iſtõ in terminis tãgit differt tñ qꝛ tale ſtatutũ dicit nõ florẽtie ſed peruſii fuiſſe vide ibi.

vero ſunt cauſalia.vel ſoluit ſcdo ꝙ licet quis non priue
tur iure ſuo ſine culpa ſua non tamen fit ſine cauſa.c.qm.
.§.ſi vero.vt lite non conte.⁊ cum facile eſt videre in ꝯtra.
rys ſignatis in ea ⁊ dicit ꝙ in ſex caſibus priuaꝛ aliquis
iure ſuo ſine culpa.vnde verius paupertas odiū viciumꝗ
fauoꝛ ſcelus oꝛdo.pſonas ſpoliant ⁊ loca iure ſuo. Ita
no.in.c.antiqua.de priui.⁊ in.d.c.renouātes do. Anto.
remittit ad no.in.d.regula ſine culpa ⁊ ad Hoſtien.in ſū
ma de penis.§.i.verſi.que ⁊ quibus do.Abb.remittit ſe
ad glo.in.d.c.antiqua ⁊ dicit ꝙ mens huius glo. eſt ꝙ
quis ſine culpa ⁊ cauſa non eſt puniēdus vt hic.ſed ſi ceſ
ſat culpa ⁊ ineſt cauſa bene poterit puniri.⁊ iō ꝓpter pu
blicam vtilitatē quis priuaꝛ dñio rei ſue.l.item ſi verbe
19 ratū.ff.de rei ven. do.Pe.de anch.ſequitur hāc gl.†pōt
enim ſuperioꝛ ſm eum priuare quem dñio rei ſue ēt ſine
culpa illius.l.lucius.ff.de euic.ergo multo magis priui
legio cum tendit ad noxam.vel ob aliam cauſam.c.ſub
geſtum de decimis.bene facit.c.pe.de cleri.non reſi.⁊ qđ
habeꝛ in.l.ex facto.ff.de vul.⁊ pu.iura vero allegata in
ꝯtrium ꝑ iſtam glo.loquūtur in priuilegys que pñt tolli
per ꝯcedentē ſi non tranſiuerunt in ꝯctum vel quaſi.vt ꝑ
Bar.in.l.oēs populi.ff.de iuſti.⁊ iu.de quo dixi.s.in.c.ꝓ
cedenti.dñs Cardi.inqȝtuȝ glo.iſta dicit prima rubri.lo
quiꝛ dicit ſe illā declaraſſe in.c.litteras.de deſponſa. ipu
20 berū ⁊ aliud non dicit. Jo.de imo.hic dicit†ꝙ talis fuit
mos antiquoꝝ appellare iura generalia rubricas. nam
ꝯſueuerūt facere rubricas de generalibus ⁊ ſub illis po
nere iura que faciunt pro ⁊ poſtea ponere iura que faci
unt contra.deinde conſueuerunt ponere ſolutiones vt in
brocardis Azonis.⁊ ēt ꝯſueuerunt illa generalia appel
lare brocarda. Sed contra tex.oppono ꝙ immo punia
mur ſine culpa noſtra nam obligamur ex peccato origi
nali ⁊ pena peccati originalis punimur.ð conſecra.diſt.
iiy.c.firmiſſime ⁊ in multis alys capitulis illius diſtictio
nis ⁊ tñ caremus culpa ergo.⁊c.ſol. Uincentius dicens
ꝙ regula de qua in iſto tex.fallit in pena originalis pec
21 cati q nobis iponiꝛ ſine culpa nr̄a.†dic meliꝰ ꝙ pena oꝛi
ginalis peccati ꝓprie nō ē pēa.vt no.i.d.c.firmiſſime ⁊ di
cit Uincenti.ꝙ hoc.c.poteſt intelligi quo ad iudiciuȝ aie
vt anima que peccauerit moriaꝛ.dic melius ꝙ quedam
eſt pena ⁊ effectus.⁊ iſta imponiꝛ ſine culpa.quedam eſt
pena delicti ⁊ iſta regulariter non imponitur ſine culpa
niſi ꝓpter magnitudinē delicti aliud fieret exempla colli
22 ge in. d.c.eccleſia cum ſequentibus.i.q.iiy. ¶ †No.ibi
quotiens ſm do.Cardi.ꝙ iſta dictio quotiens qñqȝ im
poꝛtat idem ꝙ frequenter ſeu multotiēs qñqȝ impoꝛtat
idem ꝙ ſemꝑ ⁊ omni caſu.l.ſi cum in annos.ff. quibus
a mo.vſufru.amit. Aliquando iſta dictio quotiēs [a] impoꝛ
tat vſqȝ ad tertiam vicez excluſiue.vt in.c.omnis.ij.q. vi.
vbi diciꝛ appellari poſſe totiens quotiens opus fuerit.⁊
tamen quis non habet ptātem appellandi tertia vice.C.
ne liceat tertio prouo. Concludit tamē ꝙ iſta dictio quo
tiens impoꝛtat plus vel minus ſm naturam eius cui ad
dicitur nam clauſula ex precedentibus ⁊ ſequentibus re
gulatur.c.ij.requiris de appel.l.talis ſcriptura.ff.de leg.
i. Iſtud ego induco vobis ad queſtionem ꝓmiſſi dño re
ctori preſentare titium ſcholarem totiens quotiēs opus
erit ꝑ quot vices ego tenear.an ꝑ duas an pluries. Et q
dem Ange.in.l.ſi finita in princ.ff.de dam.infec.dicit ꝙ
nō teneoꝛ preſentare niſi bis ⁊ idem tenuit in.l.oratione
.ff.de ferys ⁊ ideȝ dixit in.l.ij.§.exhibendi.ff.de cuſto.reo
rum.⁊ facit elegans dictū Specu.in titu.de arbitro.§.ſe
quitur verſicu.quid ſi in compromiſſo refert illud dictuȝ
Bal.in.l.ſi duo.§.ſemel.ff.de arbi.ſentit Cy.in.l.cum an
tea.C.eo.ſ.ꝙ ſi in contractu dictum fuit ꝙ pena totiens
cōmittatur quotiens contrauentum fuerit ꝙ non cōmit
titur niſi bis.faciat ſimile qđ retulit Bal.ſe conſuluiſſe in
23 l.i.C.vt in poſſeſſiōe lega.†ꝙ ſi arbitro eſt data poteſtas
pronunciandi infra decem dies cum poteſtateȝ proꝛogā
di ꝙ non poterit proꝛogare niſi vſqȝ ad tres menſes. fa
cit quod pulchre voluit Bal.in.l.fideicom.§.ſi quis de
cem.ff.de leg.iij.ſed in ꝯtrium foꝛtiter ob.doc.Bal.in.l.i.
.C.de his que pene nomine vbi querit illa dictio totiens
quotiēs in quot vicibus verificatur ⁊ dicit quatenus vel
plures allegat glo.in.l.cum queſtio.C.de leg.⁊ facit gl.
in.l.veluti.ff.de edendo ⁊ cōtra Ang.tenuit Jo.de imo.
in illa.l.ſi finita in prin.ff.de dam.infec.⁊ eum ſequuntur
Moderni ibi ſcribentes.licet ideȝ moderni tenuerint cō
trarium ſequendo Ange.in repetitione rubri.ff.de arbi,
24 ꝙ aliter nunc non examino. ¶ †Nota ibi nouum quid
ſtatuitur qꝛ merito poſſet quiſpiam dubitare quando di
catur ſtatui ius nouum hoc nemo ſcribentium hic conſi
derauit.ego allego vobis ſingularem glo. ⁊ meliorē de
iure vt Angeli vtar ſermone in.l.i.ff.ꝙ quiſqȝ iuris.dicit
enim qđ tunc dicitur edi ius nouum quando editur ius
inſolitum puta qđ debitoꝛes non ꝯueniantur a credito
ribus vt ibi per quā glo.dicit ibi Angel.ſemel cōſuluiſſe
25 cuȝ pluribus alys doctoꝛi†ꝙ ſi ſtatutum dat poteſtatem
b alicui cōſilio ꝓuidendi ſuper caſibus nouis [b] vt eſt ſtatu
tū peruſinū omne illud qđ pōt totus populus peruſinus
ꝙ virtute illius arbitry poterit cōſilium ꝓuidere ꝙ am
baſiatoꝛibus imꝑatoris vel regis francie ibi tunc exiſtē
tibus publico ſumptu fiat honoꝛ nam aduentus amba
ſiatoꝝ.licet non ſit nouum quid in dictoꝛū principum ⁊
tantoꝝ regum eſt nouum qꝛ raro ⁊ rariſſime accidit pe
ruſy hoc.⁊ idem etiā ipſe voluit in rubri.ff de no.ope.nū.
vide eundeȝ in.l.negocia.ff.de nego.geſt.⁊ do.Cardi.in
c.fraternitatis de teſti.⁊ do. Abb.in.c.nouum genus de
decimis Bal.in.l.fiſtulas.§.frumenta.ff.de ꝯtrahē.emp.
faciat qđ habeꝛ in.c.nouū genꝰ .j.de decimis.⁊ in.l. fiſtu
las.§.frumenta.ff.de ꝯtrahen.emp.ſ; doctrina iſta vt cre
do non procedit quo ad iſtum tex.qui ſentit ꝙ ꝯſtitutio
26 noua dicitur illa que alias nō erat. ¶ †No.ꝙ noua cō
ſtitutio in dubio reſpicit futura ⁊ nō preterita glo.ij.hic
in verbo futuris colligit hoc notabile ⁊ remittit ad dicē
da ꝑ ſe.in.c.fi.j.eo.⁊ ego itidē aiunt.n.a boue maioꝛi di
ſcat arare minoꝛ. Faciat.c.ſepe.de appel.c. propoſuiſti.
lxxxij.diſtin.l.leges.C.de legi.l.iubemus.C.de teſt.l. pe.
.C.de decurio.lib.x. Et adde elegantē glo.in.c.ij.j.eo. in
vi.dicentem ꝙ ſi verba ꝯſtitutionis ita ſe habeat ꝙ pñt
trahi ad preterita ⁊ futura qđ debemus illa intelligere
quo ad futura ⁊ nō quo ad pterita ex quo natura ꝯſtitu
tionis eſt adaptari ad futura ⁊ ideo potius reducetur
ad propriam naturam.c.ab exoꝛdio. xxxv. diſtinctione
.l.ſi vnus.§.pactus.verſi.quod in ſpecie.ff. de pactis.ſi
cut.ergo verba debent dſeruire menti eodē modo debēt
deſeruire nature rei.l.ſi vno.ff.locati.l.antea.C.ð dona.
ante nup.cum ſimi. Faciat etiaȝ glo.in.l.cuȝ tale.§.falſaȝ
ff.de condi.⁊ demon.quā Bal.allegauit pro ſingulari in
l.leges.C.de legibus.ſed ſimilem habet in.d.c.ii. ⁊ ideo
27 pulchre dixit Bal.in.l.cum lex.ff.de legibus.† qđ ſi re
foꝛmatio loquaꝛ ꝑ iſta verba quicūqȝ ſoluerit nō ꝓdeſt
refoꝛmatio ſoluēti ante illam refoꝛmatōem.⁊ licet illud
verbum ſoluerit poſſit comprehēdere preterita ⁊ futura
tamē adaptatur futuris vt pulchre dixit Bar.in.l.illici
28 tas.ff.de officio ꝓſidis†ſtatuto cauetur qđ iudex de facto
poſſit reſcindere vēditōes factas per minoꝛes poſt iſtud
ſtatutuȝ facte ſunt plures vēditiones.an poterit de facto
reſcindere dicit qđ ſic lȝ ſtatutum illud vtatur verboſa
ctas quia natura legis eſt trahi ad caſus futuros .l.i.ff.
de conditione ex lege.⁊ idem Bart.in.d.l.cum lex.dixit
29 †ſtatuto cauetur qđ quicunqȝ fuit vel eſt obligatus per
inſtrumentum liquidato inſtrumento poſſit capi ad pe
titionem creditoꝛis. Modo quidam eſt obligatus poſt
ſtatutuȝ dicit ꝙ poterit capi quia natura legis eſt vt ad
futura trahatur facit glo.multum ſingu.in cle.i.de teſta.
que vult ꝙ ſi gerenda ſint connexa cum iaȝ geſtis ⁊ ema
nat conſtitutio vt quis teneatur de gerendis ꝙ non tene
bitur de gerendis connexis cum iam geſtis qꝛ in tantuȝ
natura legis eſt comprehendere futura.faciat elegās di
ctum Jo.an.

a ¶ Quotiēs Adde.l.fidei cōmiſſis.ff.de leg.iij.§ ſi qs decem ⁊.ff.de eden.l. veluti in fi.⁊ extra.c. querelā ⁊ ibi doc.ð electio. de ſigñ autē ſignifica. huiꝰ verbi quotiēs vide per te.

b ¶ Caſibus nouis. Adde in Bal.ſingulariter i termi nis l: quentez in.l. fundū.§. frumenta.ff.ð ꝯhen.empt.⁊ vide oio ang. ⁊ do.Alex.de Imo.in rub.de ope.no.nūc.⁊ in.l.i.ff.ꝙ qſ qȝ iur. Et q̄ȝ plures moder nioꝛes repetē tes quos vide ꝑ te.

ctū Jo.an.in.c.i.ꝙ me.cā.lib.vi. ꝙ cōſtitutio loquens ꝑ verba preſentis tēporis non trabit ad pterita.ꝛ licet ratio conſtitutionis noue poſſit trabi ad pterita.tñ ſi nouā penā iponit nō trabit ad pterita quo ad penam ꝛ eſt verbum vtile ꝛ ſtupendum ꝛ pro eo eſt glo.ma. in cle .i.in ver.decetero de hereticis.Facit ſolēne dictum do.Anto.
30 in.c.excōicatis de officio lega.†vbi dixit ſtatuto caueꝛ ꝙ faciens maleficiū puniaꝛ certa pena ꝙ nō extendiꝛ ad forenſem effectum ciuē poſt ſtatutū de maleficio antea cōmiſſo.ꝛ vide ꝙ eleganter ſcripſit Ange.ꝯſilio.cclviij.facta fuit treuga ꝑ certa tēpora inter florentinos ꝛ ianuenſes cū hoc ꝙ nō receptarenꝛ rebelles.dubitatio fuit nō mediocris an intelligereꝛ de preteritis rebellibus an de futuris.vide late ibi ꝑ eū.Et limita ꝑdicta niſi ſtatutū emanaret per modū indulgentie quo ad delicta ēt per verba futuri tēporis qꝛ tunc nō cōprehenderet futura ꝛ hoc ne detur materia ad delinquendū tex.habes peregrinuꝫ in
31 d.l.cū lex.ꝛ ibi dixit Bar.†diſponit ſtatutū ꝙ bannitus pro maleficio ſoluendo.x.extrabatur de bāno ꝙ nō hꝫ locuꝫ in eo qui bānitur poſt iſtud ſtatutū ne detur materia delinquendi.Idē voluit Bal.ꝛ alij in.d.l.leges.ꝛ in.d.l.cum lex.ꝛ faciat ꝙ pulchre ſcripſit do. Dominicus in
32 c.i.de filijs pſbyteroꝝ in.vi.dicens†ꝙ ſi ꝯſtitutio epi diſponat ꝙ illegitimi poſſint hēre ſimplicia beneficia ꝛ ꝑꝑ hoc efficianꝛ legitimi ꝙ nō trahitur ad futura ne detur materia delinquendi allegat Fed.de ſenis ꝯſilio. cclviij. Faciat ꝙ eleganter.dixit Jo.de imo.in cle.fi.de reſcrip.
33 vbi dixit†ꝙ ſi lex emanauit in modū priuilegij ꝙ nō cōprehēdit futura ꝛ ibi vide Pet.de anch.qui ſing . ſuper hoc loquiꝛ ꝛ adde Bal.in.l.oēs populi.ff.de iuſti. ꝛ iu.
34 vbi dixit †ꝙ ſi clericus ex diſpoſitione iuris eſt prohibitus portare certas veſtes ꝙ tale ſtatutū cōprehēdit nō ſoluꝫ futuras veſtes ſed ēt antiquas ꝛ allegat Jo.an. in cle.ij.de vita ꝛ hone.cle.ꝛ vide eundē Bal.in.l.cū in ſecūdo.ff.de iniuſto.teſt.vbi†dixit ſtatuto caueꝛ ꝙ ſi quis
35 habuerit pacem cum offenſo verificatur in eo qui habuit pacē ante ſtatutū vide ibi ꝛ diceꝛ in.c.fi.§.eo.vbi accōmodatus erit locus ꝛ iſta menti comēda.Et inquantū iſte tex.dicit ꝙ qs nō dꝫ affici diſpendijs ꝑꝑ nouaꝫ ꝯſtitutionē quā legitime ignorauit gl.in ver.diſpendijs. venit expoſitiue ꝛ declarat que dicātur diſpendia ꝛ dicit diſpē
d dijs ideſt dānis⁹ſiue retractationibus quaſi velit ꝙ ſtatutū non dꝫ porrigi ad preterita reſpectu damni vt quis patiaꝛ damnū de eo qᵒ geſſit ꝛ per ꝯſequēs ne diminuatur patrimoniū eius ꝛ ſic loquiꝛ de iure qſito.eſt enim dānū diminutio patrimonij.l.damnū.ff.de dāno infec. glo. in.c.ſi canonici.de offi.ordi.lib.vi.nec patiaꝛ retractationē ꝛ annullationem actus quē geſſit ꝛ ſic retractatio actus ꝛ damnū ponunꝛ per iſtam glo.tanꝗ̄ diuerſa ꝛ ita interpꝛtata eſt mentē glo.huius ꝛ antiqua ꝛ moderna iu
36 ris prudētia ex qua gl.†inferūt ꝙ annullatio actus non eſt pena.vere ſi recte pondereꝛ glo.iſta ꝯ̄trium ſentit eius ad qᵒ allegaꝛ cōiter.qꝛ imo ſentit ꝙ ſi retractatur actus eſt pena ꝛ ad hoc pondero vobis glo.in .l.ſi qs ticio .ff. de le.ij.que dicit legauit pro anima vel pro pia cauſa ꝛ
37 allegaꝛ cōmuniter glo.illa ꝙ ſentiat †ꝙ legatum ꝓ aīa diciꝛ legatū ad pias cauſas.cuꝫ ergo illa glo. vtatur illa
38 diſiūctiua pro anima pro pia cauſa ꝛ ſentit idem eſſe legare pro anima†ꝙ legare ꝓ pia cauſa eodem modo intelligēda eſt iſta glo.vtēs diſiūctiua vt ideꝫ ſit damnū ꝛ retractatio actus nullitas eniꝫ actus eſt afflictio intentōis agentis nā naturaliter vnuſquiſqꝫ qᵒ facit vult valere.ꝛ de oppoſito contriſtatur.l.ij.C.de condit. inſertis.l.iij.ff. de teſta.mi.facit qᵒ habetur in.l.pe.ff. de condi. ob cām ꝛ ꝑ ꝯñs glo.iſta ꝛ aliter ſentit ꝗ̄ ſentiant ſcribentes . ꝛ ſequendo cōem doctrinam doc.quo ad iſtā glo. oportebit neceſſario fateri ꝙ glo.d.l.ſi quis titio non ꝓbat id ad quod allegaꝛ ꝛ iſtud nō tradas obliuioni.Doctores vero hic ſequēdo cōmunem intellectum allegant contra iſtam glo.glo.in.c.decet de imunita.ecc.in.vi.q̄ dicit retractationē actus fore penā.ꝛ iō lꝫ retracteꝛ actus ibi nō fiet extenſio retractationis tanꝗ̄ ſit materia penalis. de peni.di.i.§.pene.Sed Jo.an.in.c.fi.de elec.lib.vi.ꝛ in.c.
39 odia.de regu.iur.in.vi.dat ꝯ̄triam doctrinā dicens †illaꝫ conſtitutionem dici penalem que tollit ius queſitū.ſecus ſi inducat retractationem actus ꝛ ꝑ ꝯñs priuet a iure q̄rendo.l.iij.ff.de damno infec.Sed Jaco.bu.in.l. nō dubium.C.de legibus.dixit legem dici penalem quādo annulat actum factum ſine eius ſolēnitate. allegat.d .l. nō dubium.ꝛ.l.ſenatus.ff.de contrahen.emp.Bald.ibi pro concordia dicit aut actus annullatur ratione ꝓhibitionis legis ꝛ tunc lex illa annullans actū poteſt dici penalis.vt.d.l.non dubium aut actus annullaꝛ ratione ſolēnitatis omiſſe ꝛ tūc non dicitur eſſe pena.ꝛ hoc modo pōt intelligi dictum Jo.an.in.c.fi.de elec.lib.vi.vel clarius ſm do.Cardi.aut actus annullaꝛ ſimpliciter in odium non ſeruantis legem ꝛ tunc dicitur eſſe pena.d.l. nō dubium.aliqñ autem dicitur eſſe tradita forma ad actū faciendum qua nō ſeruata dicitur in iure qᵒ actus ē nullus ꝛ tunc ibi non eſt pena.nullitas.n.nō induciꝛ in odium facientis actū ſed ſurgit nullitas ꝓpter formaꝫ non ſeruatam.ꝛ ita etiam ſentit do.Anto.ꝛ tranſit Joan.de imo.ꝛ ita etiam ſentit do.Abb.hic.Addite Bal. in ru
40 bri.§.de reſcrip.in.ij.col.†vbi querit an debeat puniri ille qui īpetrat rem illicitam ꝛ dicit quod ſatis eſt punitus ꝙ impetratio ſua ſit nulla qꝛ ſatis eſt pena ipſa nullitas allegat.d.l.ſenatus nam vbi lex vltra nō ꝓcedit nec nos ꝓcedere debemus.In ꝯ̄trium arguit ꝙ eoipſo ꝙ quis attentat prohibita delinquit.ergo debet puniri pena arbitraria dicit eſſe ſingularem glo.in.l. nemo martyres.C. de ſac.ſanc.ec.Concludit ꝙ ibi actus prohibitus ſapiebat ſacrilegium ideo vbi actus ꝓhibitus nō cōtinet delictum ſatis eſt punitus ex quo eſt nullus actus qui eſt afflictio intētionis agentis.l.iij.ff.de teſta.mili.ꝛ idem bal. in.d.l.nemo.dixit qᵒ nunꝗ̄ nullitas actus diciꝛ pena niſi quando tollitur ius queſitum vel inchoatum allegat Jo.an.in.d.c.fi.de elec.li.vi.do.Abb.§.eo.in prohemio
41 in.iiij.col.†dicit qᵒ illa cōſtitutio ꝓprie non eſt penalis quādo inducit irritationeꝫ actus nō in odium ſed ꝑꝑ defectum ſolēnitatis allegat dicta ꝑ ſe in iſto.c.vide tex . in l.turpia.ff.de leg.i.vbi in penam teſtātis eſt qᵒ ſua diſpoſitio ſit nulla.Facit etiam qᵒ voluit do.Cardi.in.c.ex inſinuatione de ſymo.vbi actus annullatur ipſe dicit qᵒ illud non eſt in penam.ſed ideo quia actus reprobatus eſt nullus allegat no.qᵒ no.in.d.c.fi.de elect.lib.vi . Faciat qᵒ voluit Bar.i.l.ꝑtor ait.§.hoc iterdictū.ff.de no.ope.
d nū.vbi tenuit qᵒ annullatio actus⁹ eſt pena.moderni ibi diſtinguūt aut annullatur actus ratione ſolēnitatis omiſſe.ꝛ tunc nō dicitur pena.l.iubemus. ꝛ auc. qui res .C.de ſacroſan.eccle.aut annullatur ratōe alicuius iuris extrinſeci.vt ibi vbi op⁹ annullatur ratione nunciatiōis. ꝛ tūc annullatio eſt pena per.d.l.ſenatus Jo. de imol.ī c.fi.§.de reſcrip.allegat Jo.an.in.c.diſpendia. de reſcri. lib.vi.dicentē qᵒ illa decretalis hꝫ locū in actiōibus realibus quo ad diſpoſitōem ipſius.c.ſed non quo ad penā nullitatis ꝛ ſic Jo.an.appellat nullitatē actus penam. Ipſe vero dicit qᵒ imo non eſt pena extrinſeca ſed bene eſt pena intrinſeca ꝛ aliud non dicit.Sed idem Joā. de imo.in.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſo.matri.allegat Joā.an.in dicto.c.fina.ꝛ in.dicto.c.odia qᵒ annullatio actus proprie nō eſt pena cū nō ſit diminutio patrimonii nec iuris iā queſiti ꝛ allegat Paulū in ꝓhemio cle.in ver.de cetero.vbi cōcludit qᵒ lꝫ ꝯſtitutio penalis nō liget ꝓbabiliꝛ ignorātes tñ hoc procedit in pena extrinſeca.ſecus in pena nullitatis actus.Faciat tex.cum glo.in cle.i.in ṽbo ꝑſidentis de reſcrip.poſtea allegat Joan.an.ſentire cōtrarium in.d.c.diſpendia ꝛ aliud nō dicit. Pet.de ancha.
42 in.d.c.fina.dicit †qᵒ conſtitutio retractatiua actus proprium non eſt penalis.ꝛ ita loquatur Jo.an.in.d.c.fi.ſꝫ iꝑproprie bene eſt penalis.allegat.c.ſi religioſus . de ele.

d ¶ Dāniosū de cle.diſpendioſaꝫ de iud. ꝛ do.Car.ahū de vbi ꝑ oppoſitum dicit ꝙ cōpendiuꝫ dr breue ꝛ vtile ſed qd ꝓprie diſpendiuꝫ ſit vide extra de reſcrip.c.diſpēdia li.vi. vbi ꝑ Archi.multis modis exponitur ꝛ vide extra de elect .c. qꝛ ſepe ꝛ ibi ꝑ eundē do. Archidia.

e ¶ Annullatio act⁹. Pro clariore deciſione iſti⁹ elegātis ꝯcluſionis adde tex. ſingu.ff.de ꝯ̄trahen.emp.l.ſenatus.ꝛ.l. traiectICie.ff.ō actio.ꝛ obli.§.fi. ꝛ.l.nō dubiū C.de le.ibi nullū eniꝫ ꝛ vide ibi q̄ dicuntur ꝑ ſcribentes.

lib.vi.Et per iſta apparet paſſuȝ iſtuȝ fore dubitabilem.
Tu vero ante oia cōſidera ꝙ gl.in.c.decet ꝓ de imunitate
eccle.in.vi.non ꝓbat illud ad qȝ allegaẜ ꝑ oēs ſi ſubtilr
ꝯſidereẜ tex.ille q dicit acrimoniaȝ formidare de quo hr
in.l.pe.C.de ſacroſan.eccl.vñ exactu celebrato in eccleſia
vt ibi dr pōt qs excōicari.⁊ in hoc illa ꝯſtitutio eſt pena/
lis.⁊ideo cū gl.dicit ꝙ illa diſpoſitio nō extendiẜ ad ꝯct⁹
qȝ eſt penalis nō eſt referenda ad nullitatem actus ꝙ ſit
penalis ſed eſt referenda inquantū pōt excōicari ⁊ ſic gl.
illa non ꝓbat cōem doctrinā.eodē modo dico vobis ꝙ
glo.in.c.porro diuortijs ēt non ꝓbat id ad qȝ allegatur
dicit enim ꝙ ſnia diuortij eſt pena ⁊ clarum eſt ꝙ illo ca
ſu eſt priuatio iuris q̄ſiti.nā ex matrimonio q̄ſitum erat
ius parti ſnia diuortij priuat illo iure q̄ſito.⁊ pp hoc dice
tur penalis ergo iſto modo ꝯſiderata ꝓbat dictū Jo.an.
in.d.c.fi.Itē cōſidera ꝙ cōiter oēs allegant.c.diſpendia
ꝯiungendo principiuȝ cū fine ꝙ retractatio actus ſit pe/
na.vere nullo mō ad hoc allegari pōt nā tex. ille in pnci
pio ponit tria vȝ ꝙ actor priuaẜ cōmodo litterarꝫ ⁊ con/
dēnaẜ in expēſis ⁊ ꝓceſſus eſt nullus.poſtea in fine di re
us ſimili pena puniendus.ecce qualr ibi cōcurrunt tria
vȝ condēnatio in expenſis q eſt pena priuatio cōmodi lit
terarꝫ ⁊ nullitas ꝓceſſus.vnde nō ſequiẜ ergo ille text.ꝓ
bat ꝙ dūtaxat nullitas actus eſt pena vere hoc nō pro/
bat.Et ēt ꝯſidera qȝ ꝯ cōem doc.cū dr ꝙ actus annullaẜ
odio pſone eſt pena.qȝ in ꝯriū allego tex.cū glo.in.c.tua
de clerico egrotāte.⁊ in.c.ſine culpa.de reg.iur.in.vi.vbi
annullaẜ actus odio agentis ⁊ tñ nō eſt pena. ⁊ ad.d.c.
ſi religioſus.rñde ꝙ ꝓcedat in caſu in iure expreſſo vt ibi
exprimiẜ.Itē pondera qȝ glo. in.c.q̄ꝫq̄ꝫ.de vſuris.in.vi.
aperto ore ſentit ꝙ nullitas act⁹ eſt pena.mihi vr ꝙ iſta
ſit vera ⁊ indubitata doctrina ꝙ nullitas actus ſit pena
⁊ ad hoc allego tex.de peni.diſt.iij.§.pena igiẜ ꝓprie dr
vbi tex.ꝓbat ꝙ ſi lex ledit pſonam pro vindicta cōmiſſi
43 dr pena†vnde ſi aliquis ipetrauit ꝯ iura vel mercatus eſt
ꝯ iura lediẜ qȝ pdit expēſas.⁊ ideo in hoc eſt diminutio
pſimonij.faciat ad hoc.d.l.ſenatus ⁊ de materia vide vl
tra ſupius allega.do.Pet.de anch.in repe.c.i.ā.co.⁊ in
c.ea q.de reg.iur.in.vi.⁊ Dñicū in.d.c.decet.⁊ in.d.c.fi.
de elec.lib.vi.Et pondera vnū qȝ inquantū iſte text.dicit
diſpendijs pōt exponi.i.dilationibus diſpendioſis ita ex
poſuit Jo.mo.in.d.c.diſpendia ⁊ exponēdo hoc mō iſtū
tex.nō eſſet neceſſaria ſupradicta inueſtigatio. Alio mō
exponiẜ diſpendijs idest dānis vt voluit Jo.mo.⁊ Arch.
in.d.c.diſpendia q allegant.l.i.C.de plus petitionib⁹. ⁊
in ꝓhemio ſexti.§.ſane ⁊ in auc.de exhibendis reis in pn
44 ci.¶†Nota ſm do.Car.ꝙ ſicut oppoſitū a in oppoſi/
to ſic ꝓpoſitū in ꝓpoſito.nam ſicut facientes ante ꝯſtitu/
tōem non puniunẜ ita faciētes poſt ꝯſtitutōem ꝓhibitā
puniunẜ ꝯriorꝫ enim eadē eſt diſciplina.l.i.ff.de his q ſūt
ſui vel alie.iur.c.hoſpiciolū.xxxij.diſt.ꝙ ꝓceditur qñ ſūt
ꝯria preciſe ⁊ eodē reſpectu vt ibi no.⁊ in.c.intellecto de
iureiur.⁊ ꝑ Dy.in regula q ſentit in.vi.⁊ Bar.in.l.inter
ſtipulantē.§.ſacrā.ff.de ver.obli.dr.n.ꝯriorum eandē eſſe
diſciplinam qñ vno cognito cognoſciẜ ⁊ reliquū vel qȝ
aliqd diciẜ de vno ⁊ oppoſitū diciẜ de reliquo.¶ Vltio
no.ignorantē nō ligari canonibus ⁊ ſic ante eſſe legis vel
ante publicationē nō pōt dari ſciētia legis ⁊ ꝑ ꝯñs non
pōt dari cōtentus legis.naȝ ꝯtentus iuris non pōt eē an
te eſſe ipſius iuris nec qualitas ſcie nře pōt eſſe añ ipſum
ius in eſſe ductū quia qualitas nō pōt eſſe ſine ſubiecto
niſi miraculoſe.c.cuȝ marthe.de celebra. miſſa. facit lex
45 eius qui.ff.ſi cer.pet. ⁊ vt ingt phs†accidentis eſſe eſt in
eſſe ⁊ iō hic dicebat Bal.ſcientia eſt entiū.Facit text.in
c.occidit.xxiij.q.viij.vbi dr ſcire eſt rē ꝑ cauſam cognoſce
re ⁊ hr in primo phyſicorꝫ ⁊ in primo poſteriorꝫ.⁊ ꝑ pe.
de anch.in cle.i.in prin.de cōceſ.pben.⁊ facit glo. in.l.ſi
pater.ff.de here.inſti.⁊ ibi Bal.ꝙ ſciētia eſt veriorꝫ ⁊ iō
ignorās edictū non puniẜ vt hic.l.generali.C.de tabula/
rijs.li.x.ibi ſcientiā non ignorantiam cupimus allegari.

a ¶ Oppoſitū Proiſtius regule dclarati. vide do. Bar. ſoci.in glo.rubrice de acqu. poſſ. col. i. v. ſcda cōcluſio vbi ſinglr ponit nām duorꝫ ꝯriorꝫ ⁊ adducit tex.in.l.ſȝ ⁊ ſi ꝯ de vulg.⁊ pup.⁊ text.in l.pe.C.de ſol. ⁊.l.ſi.§.ſi.ā.ō leg.iij.⁊ Bar. in.l.iter ſtipulantē.§. ſacrā ff.de ver.obli.

b ¶ Ignorantia ſuppina. Adde Spec. in ti. de cōſti. vbi oia luculēter.

l.ſi.ff.de decretis ab ordi.faciē.nec puniẜ qui ignorat deli
ctum.c.nā cōcupiſcentiā.J.eo.⁊ iō allegaẜ iſte text. ꝙ pe/
na nō pōt preuenire culpā ⁊ ex hoc arguit hic Bald.ad
46 queſtionē†aliquis eſt bānitus cū ſua generatōe intelligi
tur de nata ⁊ nō naſcitura ⁊ eſt pulchrū ⁊ elegās dictuȝ
Mihi autem videẜ dicendū ꝙ ſi generatio eius in nullo
peccauit ſed bānita eſt hodio parentis ꝙ intelligiẜ nō ſo
lū de nata ſed ēt de naſcitura qȝ lȝ nulla culpa poſſit ipu
tari in naſcitura tamen ſubeſt cauſa per id qȝ voluit gl.
47 i.hic ⁊ in.c.tua de cle.egro.⁊ cauſa eſſe pōt qȝ†talis pſu
mitur eſſe filius qualis fuit pater eius vt dixit glo.in.l.qſ
qs.C.ad.l.iul.maie.⁊ in.l.ꝙ ſi nolit.§.ſi mancipiuȝ.ff.de
edilicio edicto.⁊ iō pulchre dicebat Bar.in tractatu de
48 guelphis ⁊ gebelinis in.iiij.q.pncipali†ꝙ talis eſſe qſ
q̄ꝫ preſumiẜ qualis eſt patria ſua qȝ eſt de pceptis iuriſ/
gentiū vt parētibus ⁊ patrie pareamus.⁊ per ꝯñs pſu/
miẜ qs eſſe talis qualis fuit pater eius.Faciat tex.glo.⁊
Archi.in.c.afros.xcviij.diſt.quem allegauit Bal. in re/
pe.l.data opa in.v.car.C.qui accuſare non pñt.Si ergo
odio patris bāniti ſunt filij qȝ preſumunẜ eſſe eius animi
cuius eſt pater eodē modo erit dicendū in filijs naſcitu-
ris.⁊ ꝑ ꝯñs dictum Bal.nō vr verū.Faciat doctrina do
ctorꝫ in.d.l.quiſqs vȝ ꝙ diſpoſitio illius.l.hȝ locū in fi-
lijs naſcituris ergo.ſed vnū eſt qȝ in ꝯriū allegari poteſt
text.ſolēnis in.l.i.§.fugitiui aūt appellatione.ff.de ſeruis
49 fugi.†vbi appellatōe fugitiui nō venit natus ex fugitiuo
ꝑ quē tex.do.Flo.de ſancto petro ibi refert ſe in facto di
xiſſe ꝙ ſi ptās nō accepit filiū vt ab eo hreẜ notitia de pa
tre delinquēte ꝙ nō pp hoc dr per eū ſtetiſſe ꝙ delictum
nō fuerit inuentū.Rñde ꝙ ꝯ iſtā deciſionē non meretur
allegari tex.ille qȝ nos loquimur qñ ſtatutū fecit mētio/
nē expreſſam de filio ⁊ filijs.facit ēt.c.felicis de penis in
vi.vbi dānato patre dānati ſunt filij ⁊ nepotes ergo. eſt
tñ dictū Bal.equū ⁊ ideo deberet attendi cā pp quā da
tum eſt illud bānitū puta ſi pp ꝓditionē patrie vel pnci/
50 pis aut pape ⁊ iſtud mēti comenda.†Sed pone ꝙ ſtatu
tū diſponit ꝙ ignorans ligeẜ ad penaȝ erit ne validuȝ ⁊
Bal.in.l.i.ff.de legibus decidit ꝙ ſic ⁊ allegat.l. diuus
ad ſi.ff.de fal.vbi aliquis aſcripſit ſibi legatū in teſtamē
to ⁊ dicit ſe ignoraſſe legem decidiẜ ꝙ talem ignorantiā
allegare nō poterit ⁊ ꝑ ꝯñs ſtatutuȝ poterit ligare igno
rantem.ſalua reuerentia domini Bal.non eſt bene dictū
primo qȝ ibi erat ignorantia craſſa ⁊ ſuppina ⁊ culpa
erat illā ignorare ⁊ late ſcribit h do.Ant.quo caſu igno
b rantia ſuppina b nō excuſat ſed iuſta ignorantia bene ex/
cuſat.l.ſi quis.C.de his qui ſibi aſcribūt ⁊ ideo Saly.in
51 l.ſenatus co.ti.dicit†ꝙ ſtatutū diſponēs ꝙ ignorātia nō
poſſit allegari vel ſub ptextu ignorātie qs nō poſſit ſe tue
ri ꝙ tale ſtatutū dȝ intelligi de ignorātia iniuſta nō autē
de ignorantia iuſta.allegat. d.l.diuus.ſcdo rñſo ꝯiūcta
d.l.ſenatus.⁊ iō ſi Bal.intellexiſſet de ignorātia iniuſta
⁊ craſſa ꝓcederet dictū eius alias male dixit ꝙ aut ita
itellexerit pōt ſic ſuaderi dictū eius debet intelligi ſm le
gē quā allegat vt voluit Bar.in.l.nō ſolum.§.liberatōis
de libe.leg.ſed text.quē allegauit loquitur de ignorātia
52 iniuſta ⁊ craſſa.†Sȝ pone ecōtra ſicut ignorās iuſte nō
ligatur pena legis an eodeȝ modo non gaudebit cōmo/
do.l.quam ignorauit pulchra eſt heſitatio ponite exem/
53 plū.dictat†ſtatutū ꝙ capiēs bānitum habeat mille ali/
quis accepit bānitum ignorās tale ſtatutū an lucreẜ mil
le queſtio fuit in facto ſtatutū dicebat ꝙ reducens rebel
lem in fortiam cōis habeat mille.alio etiam ſtatuto ca
uebaẜ ꝙ comitatini certi loci teneanẜ capere tranſeūtes
per illum locū.Modo comitatini illius loci ceperunt q
dā rebelleȝ trāſeūtem ⁊ pſentarūt ignorantes iſtum fore
rebellē an debeāt habere premiū quidaȝ do. Griffonus
cōſuluit qȝ nō qȝ capi debuit vt rebellis ad hoc vt pmiū
debeaẜ etiā aſciente eum rebellem.Conditiones eniȝ po
teſtatiue debent impleri.aſciente ⁊ non ſufficit eas de fa
cto impleri.l.ij.ff.de condit.⁊ demōſtra.Faciat lex ſi his
que.§.

que.§.ꝙ ſi ſeruus.ff.de acqui.re.do.vbi habeť ꝙ ſi ſeru⁹
cuius hẽo vſufructũ inueniat theſaurũ nõ debeť mihi ex
quo caſu inuenit ⁊ nõ deliberate.vnde oportet ꝙ vltro.
⁊ data opera factũ ſit.text.eſt in.l.ſi qs in graui.§.vtrum
54 ff.ad ſille.†vltro aũt nõ dr facere ille q neceſſitat⁹ aliqua
ex cã illud faciat vt ibi.ſʒ illi accepunt illũ õ neceſſitate ex
offõ ſuo ğ nõ dicunť cape vltro.iſtud voluit Bar.in.d.§.
vtrũ ⁊ faciat qd̓ ipſe voluit in.l.cũ ſeru⁹.ff.de ver.ob.tũ
ẽt q2 in neceſſitate nemo preſumiť liberalis.l.ſi qs ꝓ vxo
re.ff.de dona.inter vir.⁊ vxo.⁊ glo.in.§.ex his.xxiij.q.vi.
⁊ iſtud ꝓcedit in premio acquirendo ſecus in pena euitã
da q2 ſufficit factũ fuiſſe impletũ vt habeť in.d.l.cum ſer
uus.⁊ in.d.l.ij.de ꝯdi.⁊ demon.⁊ idem voluit Bar.i.l.
genero.ff.de his qui no.infa.vbi in facto ita cõſuluit idẽ
voluit Bal.in.l.ſi quis heredem.C.de inſti.⁊ ſubſti.⁊ fa
ciat lex.ij.C.de operis liber.⁊ ibi Bal.inducit ad qõnem
vt hoc caſu officialis non poſſit habere premiuʒ.⁊ faciat
ſiľe qd̓ voluit Bar.in.l.nulla macula.C.de delatoribus
55 lib.x.†vbi dicit ꝙ occidens bãnitum pp defenſionẽ ſue ꝑ
ſone non dʒ habere premium ex diſpoſitione ſtatuti.facit
tex.in.l.ab hoſtibus.C.de captiuis.⁊ ibi Bal.ita tenuit.
⁊ etiã per illũ tex.ita tenuit Tancredus de corneto i ſua
cõpendioſa.faciat glo.in.c.de hoc de ſymo.vbi faciẽs ac
tũ ex neceſſitate nõ mereť premiũ.facit qd̓ pulchre voluit
Ange.in.d.l.nulla macula referens denũciatores cuiuſ
dam iudei occiſi nõ potuiſſet conſequi premiũ vt ibi per
eũ faciat ẽt.c.eccleſijs.de cenſibus.⁊ hoc tenuit ibi domi.
Abb.Facit ẽt quod voluit Ange.in.l.inter oẽs.§.recte
ff.de furtis.vbi tenet ꝙ ignorans non dʒ habere premiũ
refert tñ quoſdam dixiſſe ꝯ̃riuʒ ex eo q2 illam ꝯditiõem
ipleri erat difficile.vñ ſufficiebat qualitercũqʒ fuiſſet im
pleta ex q̃ dicto ſm eũ ſi eſt verũ.ſequiť ꝙ ẽt baliſtarius in
ꝯcertatõe occidens rebellem incognitũ gauderet pmio.
certe Bal.fuit ille q tenuit ꝯ̃riũ in.d.l.genero.referẽs pe
ruſij fuiſſe cõſultũ per Bar.ꝙ nõ poſſet cõſequi premiũ
⁊ forte male ſm eum q2 eſt quedã cõditio mixta ex pote
ſtate occidẽtis ⁊ inſidijs fortune ⁊ ꝑ ꝯſequens eſt ꝯditio
difficilis.⁊ ideo ſufficit quocũqʒ modo ipleatur.⁊ de hoc
eſt caſus in.d.l.ij.ff.de condi.⁊ demon.⁊ vide ẽt per eun
dẽ Bal.in eleganti cõſilio ſuo incipiente in chriſti nomi
ne amen.ſtatuto cõmunis peruſij caueť ꝙ ſindici caſtro
rum teneantur denunciare.⁊ iſtud etiam videtur voluiſ
ſe Pe.de anch.in ſuis reportatis in ꝑallegata.l.genero
⁊ ad hoc faciat q2 vbi cõſtitutio tendit ad cõmodũ igno
rantis ſibi ꝓdeſt.l.i.C.de decurio.lib.x.⁊.d.l.genero.⁊
glo.ſingu.in.c.ſtatutũ.de ꝑben.in.vi.pro qua vide dicta
mea in.c.nos quidem.de teſta.⁊ iſta pars mihi videť de
iure verior cõſiderata mente ipſoꝝ ſtatuentiũ que fuit vt
bãnitus capiatur.que ratio hʒ locũ ſiue ſcienter ſiue igno
rãter capiať.Facit ſimile ꝙ ſcribiť in illo virgiliano.Do
lus an virtus quis in hoſte requirat.⁊ iſta ſunt memo
ratu digna.¶ Capio glo.ſi.que quattuor dicit primũ eſt
ꝙ lex vel ſtatutũ nõ afficit vere ignorãtes lʒ ſtatutũ ꝓceſ
ſerit.ſecundo ꝙ lex ſiue ſtatutuʒ incipit ꝯligare poſt duos
menſes a tpe publicatõis ipſius.tertio ꝙ ſciẽtia preſumi
tur poſt lapſuʒ duoꝝ menſiũ.quarto ꝙ iſta ꝑſumptio nõ
eſt iuris ⁊ de iure.ſed admittiť ꝓbatio in ꝯ̃rium.vñ pote
rit qs ꝓbare ꝙ ignorabat ꝯſtitutionẽ eſſe editaʒ iſta qua
56 tuor expediã breuiſſime.†Circa primũ ꝯclude aut igno
rantia eſt ſine omni culpa.⁊ tunc euitat oẽm penã.l.ſi.ff.
de decretis ab ordi.fa.c.ſi.q matri.accu.poſ.ſcientiam ãt
nõ ignorantiaʒ cupimus allegari.l.generali.C.de tabu
larijs.li.x.aut ignorantia non excludit oẽm culpaʒ ſed ſo
lum dolũ.fuit enim in lata culpa ex quo ignorauit ſtatu
tuʒ qd̓ cõiter homines illius loci ſciebãt.l.late.ff.de ver
bo.ſigni.quo caſu ſi ſtatutuʒ requirit dolum expreſſe vel
tacite non hʒ locum tale ſtatutũ licet pro modo culpe ali
ter ſit puniendus.hoc ꝓbať in.c.ſi quis ſuadente.xvij.q.
57 iiij.cõiuncto.c.ſi vero.de ſenten.excõi.†vbi percutiẽs cle
ricum ignoranter non incidit in penaʒ excõicatõis q2.d.
c.ſi quis ſuadente requirit dolũ ⁊ dicit requirere dolum
expreſſe qñ verba ſtatuti hoc iportant tacite vero reqrit
dolũ qñ punit actũ q fit in perſona alterius.puta dicit ſta
tutũ ſi qs ꝑcutit clericum vel alium puniať tali pena. naʒ
iniuria nõ põt eſſe ſine dolo.⁊ iſtis caſibus lata culpa nõ
eqperať dolo.Idẽ vʒ dicendũ in caſibus in qbus lata cul
pa nõ equipať dolo qñ pena eſt corporis afflicta.l.in ac
tionibus.ff.de in litẽ iurãdo.l.ꝙ nerua.ꝑ Bar.ff.depoſiti.
ſi vero ſumus extra caſus ꝓdictos tunc ignorãs lata cul
pa puniť ac ſi dolo feciſſet q2 regľr lata culpa eqpať do
lo.l.magna negligẽtia.ff.de re.iur.⁊ in.d.l.ꝙ nerua.qñ
qʒ ignorãs fuit in leui vel leuiſſima culpa.⁊ tũc Cy.in l.
data opa.C.q accu.nõ poſ.⁊ in.l.ſi qs nõ dicã rape.C.de
epiſ.⁊ cle.dicit ꝙ nõ puniť crĩaliter.ſed ciuiľr ad refectio
nẽ dãni iuxta modũ culpe allegat.l.ꝙ edes.ff.õ incẽ.rui.
cũ ſua glo.ꝯ̃rium tenet Bar.in.l.reſpiciẽdũ.§.delinquũt
ff.de penis.ꝙ imo puniať ẽt crĩaliter per illũ tex.⁊ per.l.
abſentẽ.§.ſi.co.ti.⁊ ꝙ ẽt puniať crĩaliter ꝑ modũ culpe ⁊
iſtud ſequiť hic do.Anto.do.Abb.dicit ſe nõ videre bo
naʒ ſolutionẽ ad.d.l.qui edes.ideo diſtinguit aut ꝓ leui
⁊ leuiſſima culpa põt qs puniri ciuiľr ⁊ ꝓcedat dictum
Cy.q2 leuis culpa leuiter eſt puniẽda.d.l.q edes aut nõ
põt puniri ciuiliter q2 nõ dedit dãnum ſed aliter venit cõ
tra legẽ ⁊ tunc ꝓcedat dictũ Bart.⁊ dixit hic do.Anto.
ꝙ in penis pecuniarijs ẽt ſi ꝯſtitutio reqrat dolũ lata cul
pa eqperabiť dolo ꝑ no.in.l.i.ff.ſi menſor falſum mo.licet
hoc non videť verũ per no.in.l.ij.§.hac actione.ff.vi bo.
rap.vbi ẽt ſi in pena pecuniaria reqrať dolus ex legis cẽ
ſura nõ ſufficit lata culpa.facit.§.ſʒ q2 inſti.vi bo.rap.⁊
ita ẽt reſidet hic dñs me⁹ Io.de imo.Reuera paſſus iſte
reqreret exactã inueſtigationẽ ſed q2 nimis grauata eſt
decretalis in materia.ideo alius dabitur diſputãdi loc⁹.
ſed pro nũc adde ad iſtos Ang.in.l.i.§.non aũt.ff.ſi quis
58 teſtõ lib.vbi dicit†ꝙ lex rigoroſa loquens de dolo ſignã
ter nõ cõprehendit latã culpã.ſed ſi lex fundata eſt in eq
te naturali repſitat lam culpã vt ibi.nec ob.lex in lege.ff.
c de ſiccarijs vbi lata culpa nõ equiparatur dolo.[c] q2 ꝓcedit
quo ad penã corporalem inſligendã vt probať ex ꝯiun
ctione duaꝝ gloſarũ.d.l.magna.⁊.d.l.in actõibus hinc
dixit Bar.in.d.l.lege nõ inueniri caſuʒ in quo qs ꝓpter
latã culpã poſſit puniri pena corporali.Ange.dicit ſe al
legare duos caſus in ꝯ̃rium vʒ in.l.milites.C.de cuſt.reo
59 ruʒ.†vbi ꝓpter latam culpã cõmẽtarienſis ſi cuſtoditus
aufugerit interdũ punitur vltimo ſupplicio ideʒ dicit in
eo.qui dedit poculũ amatorum mulieri ꝓgnãti ⁊ ſequut⁹
eſt abortus aut ꝑemptio mulieris.vt.l.ſi quis aliqd.§.q
abortionis.ff.de penis.⁊ idem Ang.in.d.l.in actionib⁹
dicit ſe cõſuluiſſe ꝯtra Bar.padue.⁊ illud ꝯſilium fuiſſe
ꝯfirmatũ per collegiũ paduanũ ⁊ allegauit dicta duo iu
ra.Adde Bal.in.d.l.i.ff.de.ll.vbi refert doc.Cy.ibi in
addi.⁊ in.d.l.data.⁊ in.d.l.ſi qs nõ dicã.Ipſe vo dicit
aut pena reqrit atrocitatẽ delicti vt q2 ẽ pena ſiľr atrox
⁊ corpales tunc reqriť dolus ⁊ ſi ceſſat dolus ceſſat illa
pena.ita atrox ponit exẽplum in.l.i.ff.de abigeis.⁊ in.l.
igiť.ff.de liberali cauſa an pena nõ requirit arotrocita
tẽ delicti vt q2 eſt pecuniaria.⁊ tunc ex quo legiſlator nõ
facit mẽtionẽ doli nõ exigitur dolus.ſed ſufficit lata cul
pa ⁊ leuis forte.d.l.qui edes ſed forte leuiſſima nõ ſuffi
60 d cit†q2 culpa leuiſſima⁹ nõ eſt maleficiũ.l.ſi cui⁹.§.õ ꝑte
ritis.ff.ad.l.aql.⁊ remittit ſe ad dicta per eũ in.d.l.ſi qs
non dicã rapere.⁊ ad Bar.in.d.l.i.§.nõ autẽ.⁊ in.d.l.
in actionibus.⁊ in.l.pe.ff.de adul.⁊ in.d.l.ij.§.hac actõe
Idẽ Bal.in.l.data opera.dicit ex dicto Cy.ſequi ꝙ de
culpa leui nõ poterit formari inqſitio.q2 res publica nõ
reputať offenſa diſtinguit tñ an culpa ſit leuis an leuiſſi
ma.⁊ an ꝯſiſtat in omittẽdo an in cõmittẽdo.⁊ ita reſi
det.⁊ vide qd̓ voluit Bar.in.l.adulteriũ cũ inceſtu.ff.de
adul.⁊ aľr ſuper hoc nõ iſiſto q2 paſſus requirit lõgiorẽ
61 inueſtigationẽ.¶ Capio ſʒ dictũ gl.†an indiſtincte exi
gať lapſus duoꝝ menſiũ anteq̃ lex ꝓducat vinculũ ꝯclu

c ¶ Dolo.qñ
aũt lata culpa
dolo nõ eqpe
ter vide de do
lo.l.relegãtis
et in qbus ca
ſibus vide de
l li.iu.l.in act.
§.ſed iudex in
gl.nõ ob.cul
pa ⁊ azo.in ſũ
mã depo.quã
do autem non
equipereturvi
de de actioni.
⁊ obli.l.i.§.is
quoqʒ õ pecu:
l.queſitum.
⁊ vide.d.abb.
in.c.de depo.
⁊ ibi Mo
dernos nouiſ
ſime ſcribẽtes
⁊ Lud in.l.in
actionibus al
legato titu.

d ¶ Leuiſſi
ma.Culpa le
uiſſima q̃ ſit vi
de.l.ꝯ̃tuo.ff.
de regu.iu.l.ſi
vt certo.§.
nũc videnduʒ
ff.commoda
ti ⁊ Bart.in.l.
ſi cuʒ videreť
§.ſi.de pig.ac.
⁊ an ſit ma
leficium vide
Bald.in.l.cũ
ctis.C.finium
regũ.⁊ an pu
niať regľr vi
de Ange.in.l.
ſi cui⁹.§.ſi vſu
fructus õ vſu
fruc.⁊ Cy.al
leg.loco i tex.
Panor.in.c.
i.de conſtitu.
qui ſecutus fu
it do.Ant.ibi
⁊ plenius q̃
alibi Cy.in.l.
ſi nullã.C.de
pign.act.⁊ ibi
nõnullos ſcri
bẽtes.

de aūt conſtitutio apponit tpˢ poſt cuius lapſuȝ vult li/
gari ⁊ ſtādū eſt illi tpi.c.cū ſingula.de p̄bē. in.vi.exem
plū.in cle.ij.de hereti.hoc ſentit glo.in.c.i.ſ.eo. in.vi.⁊ in
p̄hemio cle.in ver.decetero. adeo ꝙ ſi ꝯſtitutio dicat ꝙ
ex nūc vult ligare ꝙ imediate ligat ꝙ ꝓcedit reſpectu re
tractationis actus non aūt pene.qꝛ abſurdū eſſet ad pe/
nā obligari ignorantē vt hic.⁊ idē voluit Joā.an.in.c.i.
ꝙ me.cā li.vi.⁊ glo.in cle.i.de hereticis.⁊ vide Dñicuȝ
a 62 in.c.ꝙ dicitis.xvi.diſt.†verba enim gñalia[a] debent reſtri
gi ne abſurditatē pariant aut includāt.aut cōſtitutio nō
apponit tpˢ ſed loquit̄ ſimplr̄.⁊ tūc ſi eſt iuris antiq de/
claratoria tūc ſtatim ligat vt eſt glo.in.d.§. decetero.i p̄
hemio cle.quā paulus ibi limitat niſi aderet aliqd noui
qꝛ tūc quo ad illud nouū non ligaret ſtatim qꝛ quo ad il
lud eēt iuris noui itroductoria idē etiā dicas ſi cōſtitutio
emanaret per modū priuilegij qꝛ ſtatim ligaret.vt eſt gl.
in.d.ver.decetero in p̄hemio cle.facit lex pe.C. de decu.
li.x.⁊ qͦ voluit Archi.in.c.ꝓpoſuiſti.lxxxij. diſt.quā gl.
do.Abb.intelligit hic ꝓcedere habita ſcia priuilegij per
priuilegiatū qꝛ p̄uilegiū nō operat̄ effectū anteq̄ȝ veniat
ad notitiā priuilegiati.c.i.§.ex parte.de cōceſ.p̄bē. lib.
vi.l.qui abſenti de dona.l.abſenti.ff.de acquir.poſ.⁊ qͦ
no.glo.ij.q.v.c.quāto.⁊ iſtud voluit do.Car.in p̄hemio
cle.⁊ ꝓ hoc dicto allego Bar.in.l.fi.ff.de conſti. princi.
vbi dixit ꝙ ad hoc vt quis habeat cōmodū priuilegij re
quirit̄ ꝙ habuerit notitiā illius faciat qͦ pulchre voluit
do.Pe.de anch.ꝯſi.cccviij.vbi cōſuluit quidā ex priuile
gio factus fuit famulus pape in abſentia ꝙ ante notitiā
priuilegij nō potuit gaudere p̄uilegio familiatus p.d.l.
abſenti.Faciat qͦ pulchre dixit Dñicus in.c.ij.de p̄ben.
in.vi.ꝙ ſi beneficiū vacauit in curia ⁊ papa contulit cui/
dā abſenti.⁊ anteq̄ȝ illa collatio veniat ad noticiā illius
ipſe moriat̄ extra curiā ꝙ tale beneficiū dr̄ vacare in cu
ria allegat doctrinā Jo.an.vide ibi per eū.facit qͦ volu
it gl.⁊ Bar.i.l.labeo.ff.de iurein.facit qͦ dixit glo.in.c.
ſi apl̄ice.de clerico excōicato.miniſtrāte vbi dicit ꝙ pōt
abſens ⁊ ignorās excōicari lȝ excōicatio eū nō afficiat ni
ſi a tpe ſcie.l.fi.ff.de decre.ab ordi.faciē.facit qͦ pulchre
voluit Bar.i.d.l.q abſenti.⁊ qͦ habet̄ in.c.ſi tibi abſen
ti de p̄ben.in.vi.Facit elegans dictū dñi Ant.i.c.fi.de cō
feſ.inquantum allegat ſingulare dictū Inno.in.c.fin.de
ſucceſ.ab inteſtato de quo dixi ibi.Faciat ēt qͦ voluerūt
moderni in.d.l.abſenti.ff.de acqui.poſ.vbi referunt fuiſ
ſe in facto ꝯceſſuȝ priuilegiū ciuilitatis cuidaȝ abſenti ꝙ
anteq̄ȝ littere ciuilitatis ſint acceptate p eū nō ꝓdeſt ſibi
ciuilitas.Faciat ēt tex.ſolemnis in auc.qui modis natu.
eff.ſui.§.generaliter vbi legitimatio nō ꝓdeſt abſenti ni
63 ſi venerit in notitiā eius ⁊ iſta pulchra ſunt.†Sed dubi
uȝ eſſe vr̄.gratia equiperat̄ legato ⁊ legatū acqrit̄ abſen
ti.l.cum pater.§.abſurdo.de le.ij.vnde lȝ apud ſoliū col
latoris reſideat ius conferendi tñ facultas acceptandi ē
in ſuſcipiente.d.c.ſi tibi abſenti ⁊ ideo vr̄ ꝙ acquirat̄ ab
ſenti ius ſed non acquirit̄ efficaciter ⁊ ideo Bal.in.l.fi.
ff.de conſti.principū dixit ꝙ ex grā p̄ncipis.acquirit̄ ius
ignorāti.d.c.ſi tibi abſenti ius dicit beneficij nō aūt exer
citij arg.l.pe.ff.de eo qui ꝓ tutore.⁊ idē voluit idē Bal.
in.l.falſus.C.de fur.⁊ ideo in. d.c.ſi tibi abſenti dicitur
ꝙ cōferens interim hȝ manus ligatas niſi eſſet princeps
qui poſſet tollere priuilegiū.l.q fundos.C.de oi agro.de
ſerto lib.x.quem tex.allegauit Bal.in.l.qui ſe patris.C.
vnde liberi.⁊.d.l.fi.ff.de conſti.p̄ncipū aut ꝯſtitutio ſim/
pliciter loquēs eſt iuris noui introductoria ⁊ tūc ſi ē in/
ferioris a principe ſtatim ligat oēs reſpectu vero ignorā
tie tpˢ eſt arbitrariū qꝛ non eſt cōgruū vt expectent̄ duo
menſes ſicut in ꝯſtitutōe p̄ncipis que ligat vniuerſū. hoc
voluit Jo.an.in data ſexti libri ⁊ Bar.in.l.leges ſacra/
tiſſime.C.de.ll.Fallit in ꝯſtitutionibus ꝓuincialibus gl.
64 eſt.c.ꝓpoſuiſti.lxxxij.diſt.que vult†ꝙ ꝯſtitutiones ꝓuin
ciales nō ligant ante ſex menſes mouet̄ per.c.decernim⁹
xviij.diſti.ꝙ dictum cōe reprobat̄ p oēs hic.nec illud.c.

a ℭ Verba generalia. Que aūt dicāt vba gnālia ⁊ quō ſaluari dēbēt vi de Fely.ſinglr̄ loquentē in.c. cū oēs .ij. col. circa mediū ỽ. ⁊ dū dixi ⁊ vi de ſinglr̄ Ni col.de nea.i.l. diue memorie C.de decu.lib. x.quē refert ⁊ ſeqͥt̄.d. Jaſ. ō max.in.§.in pſonā vl̄. ſcdo uo.nu.xxix.in ſti.de actio.

b ℭ Euētus. Adde.l.fi. C. qui admit.ad bo.poſ.⁊.l.nō vr̄.ff.de iu.op poſi.in hr̄.l. q buſ diebus.§. ij.ff.de ꝯdit. ⁊ demō.ſolue ⁊ ꝯcorda vt ibi.

loquit̄ de tpe quo illa ꝯſtitutio ligat ſed de tpe ꝑfixo ab
ep̄o ad denunciandū ſubditis que facta fuerūt in cōcilio
ꝓuinciali.nā abſurdū eſſet dicere ꝙ maius tpˢ requirat̄
in ꝯſtitutiōe inferioris q̄ȝ principis ideo dicunt ꝙ in tali
ꝯſtōne tpˢ eſt arbitrariū ſm̄ qualitatē ꝯſtitutiōis ō quo
per paulū ⁊ glo.in ꝓhemio cle.⁊ ita damnant glo. dicti
c.ꝓpoſuiſti.Tu vero cōſidera ꝙ illa glo.non loquit̄ de
ꝯſtitutōibus ꝓuincialibus p̄ciſe ſed dicit ꝙ cōſtitutio li/
gat poſt duos menſes allegat auc.vt facere noue ꝯſtitu
tōes.Et ſubdit ſed ſm̄ canones vſq; ad ſex menſes.vnde
pondera nouo intellectu glo.illam qꝛ inquantum alle/
gauit dictū auc.intellexit de ꝯſtitutionibus imperialib⁹
vt reqrant lapſum duoꝝ menſiū.cum poſtea dicit ſed ſȝ
canones vſq; ad ſex menſes intellexit de ꝯſtitutōibus pa
palibus ⁊ ſm̄ hoc ceſſat abſurdū ꝙ inducebat̄ nec mir̄
65 †ſi cōſtitutio papalis requirat amplius tpˢ q̄ȝ reqrat cō
ſtitutio imp̄ialis eo qꝛ amplius territoriū cōprehendit
⁊ iſte iudicio meo eſt verus itellectus ad glo.illā. aut lo
quitur in ꝯſtitutione p̄ncipis ⁊ ſm̄ oēs dant̄ duo menſes
vt in.d.auc.vt facte noue ꝯſtitutōes ſed heſitatio p am
pla eſt inter ſcribētes qd ſi cōſtitutio veniat ad notitiaȝ
ante lapſum duoꝝ menſiū an liget imediate ⁊ glo. in.c.
ij.de reb⁹.eccleſie nō alie.in.vi.tȝ ꝙ ſic ⁊ Bar. in.v.q.in
l.oēs populi de iuſti.⁊ iure ⁊ facit.c.i.de conceſſ.p̄ben.
66 in.vi.⁊ lex fi.ff.de decre.ab ordi.faci.†⁊ rō fruſtra expe/
b ctatur euentus[b] cuius nullus ē effectus.c. cum ꝯtingat
de officio.dele.nam ſi eſt certus de cōſtitutiōe fruſtra ex/
pectat̄ lapſus duoꝝ mēſiū.c.cū qs certus de re.iur.in.vi.
l.i.ff.de actio.emp.iſtud ſequit̄ hic Joā. de imo.⁊ ēt do.
Abb.q ad hoc dicit ſe allegare.c.i.de poſtu. prela. all'at
ēt dictū.c.ꝓpoſuiſti.idem tȝ hic do.Cardi.ꝯ̄rium tenuit
paulus i ꝓhemio cle.⁊ ſequit̄ do.Ant.qui allegat dictū
auc.vt facte noue conſtitutiones idē ſentit glo. iſta ⁊ in
d.c.cū ſingula.ſed ꝯ̄ eos facit dictum.c.i.⁊ dictū auc. vt
facte noue ꝯſtitutōes duȝ p diſiūctiuā equipat lapſū duo
rū menſiū vel ſciam.Faciat ēt qꝛ ſicut poſt duos menſes
nō ligaret̄ vere ignorans vt voluit glo.iſta eodē mō an/
te lapſuȝ duoꝝ menſiū vere ſciēs debet ligari.facit ēt tpˢ
illud duoꝝ mēſiū datū eſt a iure ⁊ noua ꝯſtitutio veriſilr̄
trāſire poſſit in notitiā hominū cū ergo aliqs vere ſit ꝯſti
tutionē nō debet expectari lapſus duoꝝ menſiū.Itē pō/
dero tex.veſtrum in ver.ne detrimentū ignorātes patian
tur vnde formaliter fundat ſe ſup ignorātia ergo illa ex
cluſa ligabit ꝯſtitutio.Itē pōdero iſtum tex.in ver.poſt
modū dignū eſt vetitos ſuſtinere.vnde vult ꝙ poſt ſciaȝ
puniat̄ ad qd ergo expectabit̄ lapſus illius tpis.Bal.ve
67 ro hic dicit†papa facit quandā ꝯſtitutionem ſecretaȝ in
ſua camera ꝙ talis cōſtitutio nō ligat anteq̄ȝ ſit publi
cata.refert tñ quoſdā dicere ꝙ ſi tunc aliqs interfuiſſet li
garet illum ꝓpter ſcientiam ſuam ſingularē. ponit exem
plum in eo q dictauit cōſtitutionē illam ipſe tamē nō cre
dit hoc veruȝ qꝛ lex generalis que generaliter debet ope
rari claudicaret nō enim eſt facta lex ꝓpter vnā ſingula
rē pſonam ſed ꝓpter vniuerſas ⁊ lȝ de eſſe legis non ſit
publicatio eſt tñ de eſſe obſeruātie.Faciat qͦ voluit idē
Bal.ſ.eo.in rub.⁊ in.c.i.ſ.eo.vbi dixit ꝙ ſi ſtatuta non
ſūt publicata dicunt̄ impfecta quo ad obſeruantiā ⁊ ſic
Bal.tȝ opi.Pan.Tu cōſidera elegantē doctrinā Guil.
68 de cu.relatā a Bar.in.l.ꝯ̄.ff.de legib⁹ vbi dicit†ego eraȝ
magnus ciuis in cōmuni ⁊ ſciebam cōmunitatem feciſſe
conſtitutionē ad taxandū corbem frumenti vt vendatur
longe minori precio q̄ȝ tunc vendebat̄ ⁊ anteq̄ȝ hoc ſta/
tutū eſſet publicatū ego vendidi tibi magnam quantita
tem frumenti pro illo precio quo tunc vendebat̄ nec no
tificaui tibi illud ſtatutū ſecretuȝ an ego tenear in aliquo
⁊ decidit ꝙ ſic qꝛ te debui certiorare.l.i.in fi.ff.de actio.
emp.l.ſi qs bina.ff.de periculo ⁊ cōmo.rei ven.ecce.nūc
qualiter ſcientia ſtatuti afficit ſubditū ante lapſum tem
poris pp ſciam quā de illo habuit.Ponderat etiam qͦ
eleganter voluit Ange.in.l.hac cōſultiſſima.C.qui teſta
menta

mēta ſa.poſ.vbi requirit certa ſpecificatio nominis ⁊ co
gnominis heredis gl.ibi dicit. fallit niſi inſtitueret aliqs
cuius nomen eſſet notoriū.vt in gallo pſſo qui fuit bidel
lus azonis.⁊ facit tex.in.l.ij.§.fuit poſt hec maxime ſciē
69 tie.ff.de origine iur.⁊ ideo dicit Angel.†ſtatuto cauet ꝙ
in accuſatione debeat opponi nomen ⁊ cognomē patris
⁊ aui ipſius accuſati ⁊ accuſat aliquis cuius nomen eſt
notoriū ꝙ non requirit ſolēnitas ſtatuti ex quo apparet
certitudo ꝙ dictuȝ tēpero niſi ſtatutū reqreret illum pro
forma ⁊ aliter annullaret ipſuȝ actū. ⁊ ad hoc allego di
70 ctum dñi Bal.in.l.i.ff.de libe.⁊ poſthu.vbi dixit.†diſpo
nit ſtatutū ꝙ notarius in inſtrumentis debeat apponere
nomen ꝯhentiū ⁊ patris ⁊ aui.alias non valet inſtrumē
tum ꝙ lȝ notarius apponat nomē inſigne. vt in gallo pſ
ſo inſtrumentū nō tenet ſi nō ſeruauit formā ſtatuti a qua
non potuit recedere.Ita dicamus in caſu noſtro qꝛ ſi ali
qui ſciunt legem nō oportet expectare lapſum tēporis.fa
cit in ſimili ſtupendū dictū qđ referunt oēs in.c.ad ꝓban
dum.I.de re iudi.vȝ ꝙ lȝ ſnīa lata a iudice inhabili fauo
re publice vtilitatis ſeruetur.l.vt ibi.⁊.l. barbarius phi
lippus.ff.de officio ptoris.nō ꝓcedit quo ad ipſos litigā
tes ſcientes illum iudicē inhabilē ⁊ litigātes ſcienter co
ram eo.Et iſta erant que iudicio meo deducūt ad terraȝ
opi.Pauli ⁊ ſequacium.¶ Nihilominus ꝯtrium teneo
vȝ ꝙ nō liget niſi poſt lapſum duoꝝ mēſium. ⁊ ad hoc al
lego vobis de nouo rubricā dicti auct.vt facte noue ꝯſti
tutiones.vbi dicit poſt inſinuationes earū poſt duos mē
ſes valeant.vbi rubrica decidit hanc heſitationē requirit
enim duo.ſ.ꝙ inſinuet noua ꝯſtitutio.⁊ ꝙ labantur duo
71 b menſes.ergo nō ſufficit ſola ſciētia.†nā ex rubrica[b] conti
nente orationē pfectam licitum eſt arguere. vt in rub.C.
ne fideiuſ.do.dentur.⁊ in rubrica vt eccleſiaſtica bñficia.
⁊ in auctē.de inceſt.nup.⁊ in rub.C.de relig. ⁊ ideo dice
bat obſeruāde memorie do. Dionyſius ꝺ peruſio ſe audi
uiſſe a Bal.dicēte ꝙ qñ rub.icipit ꝓut vel ꝙ ⁊ ſimilia di
citur eſſe ſūmarum nigri.⁊ iō in rubrica illa cōfundit cō
trariā opi.⁊ allego ēt tex.in.d.auc.in verſi.hanc legē va
lere poſt duos menſes dati tpis poſt inſinuationē ſufficiē
ti hoc tpe oibus manifeſtā ꝯſtituere ⁊ ſubiectis agnoſcē
tibus legēqȝ ſeruantibus.vnde tex.eſt clarus ꝙ ante du
os mēſes nō cōpellit quē ad obſeruantiaȝ.⁊ per ꝯſequēs
opi.Pau.eſt verior.⁊ hoc mō poſſet rñderi ad elegāteȝ
tex.in.l.ij.§.poſtea.in verſi.pro roſtris.ff.de origi.iuris.⁊
ibi Bal.dixit ꝙ eoipſo ꝙ lex poſita eſt pro roſtris.i.poſi
ta in loco vt oēs hoies legere poſſint eaȝ dicitur publica
ta ⁊ lȝ non appareat ſm eum ꝙ ſtatuta fuerint bannita
vel reformationes ꝯſilij.tñ ligant ex quo ſunt in archiuo
publico.⁊ cōiter hr ipſorum copia.⁊ ad hoc allegant cō
muniter tex.illū aduocati.Nec ob.c.i.de poſt.pre. qa pri
mo loquit in ſnīa interdicti quo caſu ſufficit ꝙ eaȝ qs no
uerit ſolēniter editā ⁊ publice ꝓmulgatā.vnde nō requiri
tur ſpaciū duorū menſium.vnde non loquitur in diſpoſi
tione.l.⁊ loqtur in interdicto ad hoc vt magis timeatur
neruus eccleſiaſtice diſcipline.ar.c.ſi ciuitas de ſen. excō.
in.vi.alia vero iura allegata in ꝯtrium reſtringuntur per
tex.in.d.auc.vt facte noue conſtitutiones.⁊ iſta pars mi
72 hi videt de iure verior.¶ †Capio nunc tertiū dictū glo.
vȝ ꝙ preſumitur ſcientia ꝯſtitutionis poſt lapſum duoruȝ
menſium.⁊ ꝯcluſio eſt ꝙ in cōſtitutione inferioris tpis p
ſumpte ſcientie eſt arbitrariū ſm loci qualitatē ⁊ quanti
tatē ꝓuincie aut dyoceſis quā hȝ ſtringere.nā viciniores
citius ſtringit.c.quāto.⁊.c.quoſdā de preſumptionibus.
In cōſtitutione vero principis pſumit ſcia poſt duos mē
ſes a publicatione facta in ꝓuincia. vt. d.c. vt facte noue
cōſtitutiones. Idē in cōſtitutione pape in qua publicat.
ſi aūt publicaret rome videret tempus fore arbitrariū cū
durū eſſet.qꝛ illa ꝯſtitutio papalis ſtringeret oēs ꝓuinci
as mūdi.⁊ faciat glo.ſolē.in.l.ſi tutor.C.de pericu.tutoꝝ
vbi nemo excuſat allegās ignorātiam eius ꝙ publice di
cit. Idē voluit glo.in.l.i.ff.de receptoribus.⁊ in.l.ſi.ff.de
decr.ab or.fa.⁊ i cle.eos de ſepul.⁊ in.c.ꝓpoſuiſti.lxxxij.
diſtin.⁊ in.c.exceptionē de excep.⁊ in.c.ſi.q ma.acc. poſ.
fallit in pupillo vel illo q eſſet graui morbo affectus.vt i
d.c.ſi.⁊ in eo qui eſſet in decrepita etate ꝯſtitutus. Facit
qđ voluit Bar.in.l.is pōt.ff.de acqr.here.¶ †Capio vl
73 timū dictū huius glo. vȝ ꝙ nō reſultat pſumptio iuris ⁊
de iure.⁊ ideo poterit ꝓbari ꝯtriū vȝ ꝙ nō ignorauerit cō
ſtitutionē publicatā poſt duos mēſes.vt i.d.c. ſi.q matri.
ac.poſ.ſed qualiter fiet iſta ꝓbatio glo.veſtra dicit ꝓban
do fuiſſe abſentē a ꝓuincia.Tu pondera accurate iſtā gl.
qꝛ eius exemplum non cōgruit conſtitutioni vniuerſali q
in noticiam oium dicit tranſire.vnde in quacunqȝ prouin
cia fuerit dicet ꝙ potuerit hēre notitiam illius legis. dñt
tñ ſcribētes ꝙ ſi fuiſſet apud infideles apud quos nō trā
ſcūt leges noſtre ꝙ tūc ex tali abſentia excuſaret.ſed quo
74 ad cōſtitutiones pticulares exemplū glo.eſt bonū.† qꝛ ſi
quis fuit extra ꝓuinciā tpe quo cōſtitutio fuit publicata
in ꝓuincia pſumit ignorantia eius.Et pondera vnum qꝛ
glo.iſta facit mentionē de ꝓuincia. ⁊ ad hoc alleg.c. ſi.q
ma.accu.poſ.re vera tex.ille loqtur de abſente a dyoceſi
vel ciuitate.⁊ ideo dicas ꝙ ſi factū ꝙ dȝ ſciri vel ignora
ri reſpicit dyoceſim aut ciuitateȝ ſufficit abeſſe a ciuitate
vel dyoceſi.ſi vero reſpicit ꝓuinciam.tūc ſufficit abſentia
a ꝓuincia.⁊ hoc mō intelligat gl.veſtra.⁊ limita hoc qñ
eſſet in ꝓuincia remota.ſecus ſi eſſet in ꝓuincia vicina. qa
tūc preſumeret ſcia.c.quanto.⁊.c.quoſdā de preſump. ⁊
ad hoc allego vobis elegantē glo.in.c.ſi.qui ma.ac. poſ.
dum glo.dicit qꝛ erat in ptibus remotis.⁊ hoc mō intel
ligat gl.in.c.q ⁊ humanis.xij.q.ij.que dicit ꝓbabit igno
75 rantia ſi fuit in alia ꝓuincia.¶ †Extra glo.iſtam dꝫ ꝙ ꝓ
c babit ignorantia per iuramētū[c] ꝓprium. ⁊ ad hoc alle
gantur due glo.vna in.d.c.ꝓpoſuiſti.altera in.d.c qui ⁊
humanis.⁊ facit qđ hr in.c.nulli de elec.in.vi.⁊ in.c.ſi ve
ro de ſen.excō.qꝛ ignorantia ⁊ ſcientia cōſiſtūt in mente
hois.ideo facile non poſſet ꝓbari niſi per iuramētum. fa
ciat glo.inſti.de actio.§.alie.⁊ in.l.ſi cui.§.hiſdē.ff.de ac
cu.⁊ in.c.ſignificaſti de homi.⁊ faciat in ſimili gl.ſingu
laris in cle.pſenti de cēſi.ſed reuera Inno.hic dicit ꝙ ex
quo publice ꝓmulgata eſt nō pōt ptendere ignorantiā.al
legat.c.i.de poſtula.pla.⁊.c.quod dicitis. xvi.diſtin. niſi
forte dilucide ꝓbet ignorantiā.⁊ ſic Inno.ſentit ꝯtriuȝ ex
quo reqrit ꝓbationē dilucidā.⁊ per ꝯñs non ſufficit iura
mentū.Et ſubdit belliſſime hic do.Card.ꝙ nō ſufficeret
vnicus teſtis cū iuramento partis qꝛ illa ꝓbatio non di
cit dilucida.Faciat glo.in.c.tam litteris de teſti.† vbi in
76 cā criminali etiā ciuiliter mota reqrūtur ꝓbationes.⁊ in
qua reqruntur ꝓbationes dilucide nō ſufficit ꝓbatio per
vnū teſtem cū iuramento partis.do.Abb.dicit hoc dictū
fore verū ſi aliquis tex. vteret hoc verbo dilucide in caſu
iſto ſed dictū Inno.non ꝓbatur iure dicit tñ ſe allegare
tex.pro eo.in.c.i.de poſtula.prela.vbi dicit non facile ad
mittit qui vult ꝓbare ignorantiā.ego allego ſimilem tex.
in ver.non facile credendi facultas vobis tribuitur in.c.
qđ dicitis.xvi.diſt.⁊ ēt allego elegantē tex.in.l.ſi. in ver
bo lucide ꝓbationis.C.ſi minor ſi maiorē dixerit ꝯiuncto
tex.⁊ doc.Bal.in.l.ſi.C.de ſecun.nup.vbi quando actus
requirit lucidā ꝓbationem nō defert iuramentū.d. Ant.
dicit hic nō ſufficere ſolū iuramētū niſi concurrat aliqua
probabilis cā ignorantie.puta qꝛ tpe publicationis ⁊ po
ſtea fuit apud infideles vel in carceribus ꝙ iſto caſu exi
git iuramētū.⁊ ſic male loqtur glo.in.d.c.q ⁊ humanis.
⁊ i.d.c.ꝓpoſuiſti.⁊ ēt peius ibi loqt. cū dixit ꝙ maiores
de vniuerſitate iurabunt ignorantiā certe do. Anto. non
bene loquitur.nam abſentia a prouincia excludit ſciētiā
conſtitutionis.vt ſuperius eſt dictū.⁊ ſufficit quare ergo
ꝓbationi ſufficienti dȝ ſuperaddi iuramentū cōtra.c.ij.de
ꝓba.Bal.vero hic dicit ꝙ ſi qs ꝓbat ſe iuſte ignoraſſe ēt
poſt duos mēſes ſtatutum non liget eū qui ꝓbabit ſe fuiſ
ſe extra prouinciā.⁊ allegat iſtam glo.⁊ dicit eſſe no.di
gnam.ad ꝓbandam aut ſcientiaȝ abſentis putat ſufficere

[b] ¶ Nam ex rubrica. Uide pro iſto dicto Io.an.in addi tio.ſpec.in ti.ꝺ alleg.⁊ diſpu. §.ſi.in ſi. ⁊ an to.de bu.in ꝓ he.decr.Imo. in rub.ff.ꝺ ver bo.ob.iiij.col. ⁊ Ang.ꝺ are. in ꝓhe. inſti. circa.iij.col.

[c] ¶ Per iura mentū. Adde glo.facientem de hoc expſſā mentionē i.l. et q natura.§. cū abſēte i ver bo cōmittat.ff. de neg.geſt.⁊ ibi ſing. Bar. q eā no.⁊ vide gloſā in l.iiij. §.i.⁊.ij.⁊ ē in vbo viſus.ff.ꝺ in.actuqȝ pri. ⁊ gl.in.l.ij.in glo.i.in ſi.C.ꝺ ſerui.

ꝙ ad cū ꝑuenerit fama ex relatione ꝓuidoꝝ ⁊ boneſtoꝝ
viroꝝ.arg.l.ſi is ad quē.⁊.l.cū quedā.§.qđ dicit̄.ff.de ac
quirē.here.Facit gl.in.l.titio fundus.ff.de ↄdi.⁊ demō.
qꝛ qui pōt de facili ſcire habet̄ pro ſciente.l.ſi auiā.C.de
ingenuis ⁊ manumiſſis.⁊ ita reſidet ſed ideȝ Bal.in.l.i.
in finalib⁹ verbis.ff.de.ll.dicit ꝙ ad ꝓbandā ignorantiā
l.ſufficit ꝓbatio ↄiecturalis.allegat notata in.c.ſi quis a
ſymoniacis.in glo.ꝓbare.i.q.i.quē text.allegauit glo.in
d.c.ꝓpoſuiſti.⁊ ſic Bald.aperto ore ↄtradixit Inno.hic
nullā de eo faciendo mentionē.⁊ reuera Inno.pro dicto
ſuo nihil allegauit.faciat ſm ſcribētes qđ habet̄ in.c.qa
veriſimile de pſump.c.ſup hoc de renūciatione.¶ Poſ
77 ſet doctrina Inno.ſuaderi hoc modo.†iuramentū nō eſt
ꝓbatio lucida ⁊ liquida vt dictū eſt.ſed eoipſo ꝙ lex fuit
ſolēniter edita ⁊ publice ꝓmulgata lapſu duoꝝ menſiuȝ
preſumit̄ ſciētia.vt i.d.c.qđ dicitis cū ſi.ſed pſumptio iu
ris dicit̄ ꝓbatio liquida.vt eſt glo.in.l.ſi tutor.C.de picu
lo tutoꝝ.⁊ ꝓbat tex.iuncta gl.in.l.i.C.de teſta.mili.⁊ ha
betur in.l.lȝ impator cū ſi.ff.de lega.i.ergo ſequit̄ ꝙ ꝓba
tio liquida nō poterit ↄfundi ꝑ ꝓbationē nō liquidā fa
ciat qđ habetur in.c.lȝ cām de ꝓba.⁊ in.l.ſi duo.ff.vti poſ
ſide.ꝑ Bar.⁊ qđ habetur in.c.afferte de pſump.⁊ in.l.i.
.C.q ⁊ aduerſus quos.ergo ⁊ ꝑ ↄſequēs verior ē doctri.
Inno.Quinimo dico ꝙ glo.in.d.c.qui ⁊ humanis.⁊ ēt
in.d.c.ꝓpoſuiſti.mouent̄ ad ſic dicenduȝ per.c.in lectum
xxxiiij.q.ij.vbi erat leuis pſumptio in ↄrium.ideo tollit̄ il
la pſumptio leuis ꝑ iuramentū.ſed in cāu noſtro eſt vehe
mens pſumptio ſcientie.ergo ſeqtur ꝙ nō poterit tolli ex
iuramēto.Et ſi quiſpiā mihi dixerit amice allego gl.tibi
in īdiuiduo in.c.ſi.q matri.accu.poſ.que dicit ꝙ plus vȝ
iuramentū vnius q̄ȝ preſumptio iuris.vnde iuramētū ex
cludit pſumptionē iuris qꝛ ad hoc reſpōdeo fretus rñſio
ne Ioā.an.in.d.c.ſi.vbi dixit ꝙ illud iuramentū nō reci
pitur ſup eo ſup quo erat iuris pſumptio.⁊ ſic nō bene lo
quit̄ gl.illa.⁊ pro hac doctrina mea allego ſingulare di
ctum Pauli in cle.ↄſtitutionē de elec.habemus enim in
78 a c.innotuit de elec.†vbi ſi epiſcopus ↄtulit beneficiū ille
gitimo punit̄ vt ibi qꝛ ius preſumit ꝙ ſciuerit illū illegiti
mum ex quo tenebat̄ inquirere de ↄditione eius gl.tamē
ibi elegans dicit ꝙ audiet̄ volens ꝓbare ignorantiā ⁊ ꝙ
ꝓbabit iuramento ꝓprio.Paulus vero ibi dicit ꝙ ſi cō
muniter habebat̄ pro illegitimo ꝙ tunc ſurgit vehemēs
pſumptio ſcientie.⁊ ideo non poterit ꝓprio iuramento ꝓ
bare ignorātiā ⁊ eodē modo reſpōdeo ad.c.nulli vbi ele
ctores admittunt̄ ad opponendū cōtra electū.ſi iurauerit
ꝙ de nouo habuerūt noticiā eoꝝ que opponūtur qꝛ dico
eſſe verū niſi vehemens pſumptio ſcientie eſſet cōtra eos
qꝛ iſto caſu nō poſſent ꝓprio iuramento ꝓbare ignoran
tiam ꝑ illud elegantiſſimū dictū Pauli.faciat tex.cū gl.
in.c.vidua de regulari.⁊ ideo ↄcludo illas glo.nō dixiſſe
verum.nec notas fuiſſe ex iuribus ꝓbantibus doctrinam
ſuam.⁊ ideo erit dicēdum ꝙ aliquādo reſultat pſumptio
ſciētie adeo leuis ꝙ poterit excludi ꝑ iuramētum partis.
facit qđ no.in.d.c.ſi vero.⁊ in iuribus ſupius allegatis.
⁊ iſto modo poſſet ꝓcedere doctrina illarū glo.aut reſul
tat vehemens pſumptio ſcientie.⁊ tūc requiret̄ ꝓbatio lu
cida vt voluit Inno.⁊ dicit̄ lucida arbitrio iudicātis iſto
caſu.nam ſi ꝑ abſentiā a ꝓuincia quis pſumit̄ ignorans.
ergo abſentia a ꝓuincia eſt ꝓbatio dilucida ſequēdo do
ctrinā Inno.⁊ ideo iſto caſu iudex arbitrabit̄ habita ↄſi
79 deratione ad pſonas.⁊ iſta mēti comēda.¶ †Et inquā
tum ſupius dixi reprobādo Bal.ꝙ dānato patre cum fi
lijs an veniant filij naſcituri.adde Bal.in.l.omnes popu
li.in.x.colū.ff.de iuſti.⁊ iure.vbi tenuit in īdiuiduo illud
qđ tenui hic.¶ Ultimo Ioā.an.inducit poſt Petrum
80 iſtū tex.ad qōnē.†de illo qui cepit extrahere blada ⁊ ca
ſu ſupueniēte diſtulit poſtea ſupuenit ſtatutum ꝙ nō poſ
ſit portari extra territoriū.an liget iſtum qui iceperit por
tare blada ⁊ ↄcludit ꝙ non ꝑ notata in.l.ceſar.ff.de pu
blica.⁊ in.c.gratū de officio deleg.⁊ in.c.ꝓpoſuiſti de fo

a ¶ Si epūs.
Aduerte ꝙ.c.
inotuit de ele.
alleg.a.d.An
drea nō loqt̄ i
terminis ꝓciſe
neque facit de
epō mētionem
ſed bñ pōt tra
hi in argumen
tū ibi in verſi.
habito in vbō
parentes.vbi
vide gl.q̄ mul
ta egregia di
cit.

ro cōpe.⁊ ſequit̄ hoc dictuȝ dñi Petri de ancha.hic qui
allegat ſimile teſtamentū dū viuit teſtator pendet ⁊ mor
te teſtantis cōfirmatur.c.cū marte.de celebra.miſſarum.
81 ¶ †Pone ergo ꝙ fiat teſtamentū cū tribus teſtibus ſm
diſpoſitionē ſtatuti.ſed ante mortē iſtius ſtātis ſupuenit
nouum ſtatutū diſponēs de numero.v.teſtiuȝ.⁊ poſtea te
ſtator mortuus eſt teſtamēto nō mutato an valeat teſtm̄
decidit ꝙ ſic.⁊ allegat.l.iubemus.C.de teſta.ↄiuncto.d.
c.cum marte.efficatia enim actus pendētis ⁊ incepti non
cōſumati aſſumit vires a veteri ↄſtitutione nō noua ꝙ di
cit eſſe bene nota.do.Anto.⁊ Bal.hic trāſeunt cuȝ dicto
Ioā.an.⁊ aliud non dicunt.¶ Faciat pro iſto dicto qđ
habet̄ in.l.iij.§.ſi quis cuȝ minore.ff.de mino.lex ꝙ ait.§.
ſi.ff.de adul.vbi inſpicimus principiū ꝑmiſſum lȝ finis ſit
ꝓhibitus facit glo.in.l.minoribus.C.de his quib⁹ vt in
dignis.⁊ in.l.ſi.C.in quibus cau.reſti.non eſt neceſ.⁊.l.
ſi.ff.de mor.infer.tex.⁊ glo.in.c.per tuas de dona.⁊ dicit
hic Bal.ꝙ ſi voluit extrahere ⁊ ñ potuit qꝛ porte ciuita
tis ſteterunt clauſe reſpōdet ꝙ non eſt actus iniciatus.idō
nō poteſt cōſumari.argu.l.ſi pecuniaȝ.ff.de cōditione ob
82 cauſaȝ.⁊.l.quid ſi fugiti.ff.de edili.edicto.†⁊ ille dicitur
extrahere qui pedem ſaltem extra portam poſuit lȝ nōdū
ꝑfecerit curſum ad quē tendebat allegat nota.in.l.arbo
ribus.ff.de vſufru.⁊ ibi glo.dicit lupus exit ſiluas nō ta
men exiuit ⁊ remittit ad nota.per ſe in.l.leges.C.de legi
bus.vide qđ ipſe voluit in.l.fugitiui.C.de ſer.fugiti.Tu
vero ↄſidera ꝙ allegauit ſimile do.Pet.qđ nō pōt ↄfor
mari dicto Ioā.an.aliquo modo.qꝛ Ioā.and.loquit̄ eo
caſu quo quis diſtulit ꝑficere actū ꝓpter impedimentuȝ
caſus.⁊ iſto caſu loquit̄.d.l.ceſar ꝺ publicanis.⁊ facit ſi
mile qđ dixit Bar.in.l.i.C.de naufragijs lib.xi.⁊ Bal.in
auē.habita.C.ne filius pro patre.⁊ qđ voluit glo.in.l.ſi
poſt hanc legem.C.de edificijs priuatis.⁊ ſic videt̄ ſenti
re Ioā.an.ſecus eſſe ſi voluntarie diſtuliſſet ⁊ nō cāu for
tuito.⁊ per ↄſequēs ſimile dñi Petri nō ↄformat̄ dicto
Ioā.and.Utrum autē dictum dñi Petri in ſe ſit verū re
mitto ad nota.in.d.l.iubemus.vbi eſt locus proprius.
¶ Et etiā conſidera qꝛ glo.multū ſingularis in.c.i.de te
83 ſta.apponit gradum ad huiuſmodi dictum Ioā.an.†di
cit enim quotiēs actus futurus hȝ ↄnexitatem indiuiſibi
lem cū actu incepto de pterito ↄſtitutio noua non habet
locum in tali actu.facit qđ nota.in.l.cū actum.ff.de neg.
84 geſtis.⁊ iſta menti comenda qꝛ alibi nō videbis.¶ †Et
inquātum ſuperius dixi ꝙ ſtatutum ſonans in priuilegiū
oportet ꝙ veniat in noticiaȝ priuilegiati.adde ꝙ hoc vo
luit do.Anto.ſ.in ꝓhemio Gregoriano.⁊ idem in acci
dentia facti cōſuluit Pet.de ancha.cōſilio.clix.vbi cōſu
luit ꝙ priuilegiū ciuilitatis nō prodeſt abſenti ante habi
tam noticiam priuilegij.⁊ mouetur ex.§.generaliter quē
85 ſuperius allegaui.Adde do.Cardi.in ꝓhemio cle.†vbi
dicit mādatū aut priuilegium fauorabile prodeſt ſtatim
etiā quo ad ignorantē ſi mihi exñti hic bononie papa in
curia dedit aliqđ ꝑuilegiū ſtati ꝓdeſt.allegat Inno.Ho
ſtiē.⁊ Archi.in.d.c.i.de cōceſ.ꝑben.lib.vi.⁊ Paulus in
dicto ꝓhemio.ipſe vero dicit ꝙ in.d.c.i.eſt tex.ꝙ tantū a
die noticie cū dicat ꝓdeſſe mox cū ꝑuenerit ad illos qbus
ↄceditur.⁊ allegat rōnē qꝛ diſpoſitio fauorabilis habet
tacitam ↄditionē ſi placuerit ei in quē confert̄.l.cum pa
ter.§.ſurdo de lega.ij.⁊ remittit ad dicta ſua in ꝓhemio
Gregoriano.poſtea dicit poſſe ſaluari dictum eoꝝ.vt di
camus ꝙ ꝓdeſt ignorāti ſed nō efficaciter anteq̄ȝ fiat.⁊
ſic tenuit dictū Bal.in.d.l.ſi.ff.de conſti.prin.lȝ de eo nul
lam fecerit mentionē.dicit etiā ꝙ in vno caſu nihil ꝓdeſt
ſ.quādo ↄcernit animā vt eſt effectus ſaluationis refert
ſe ita dixiſſe.ſ.in ꝓhemio.⁊ hoc modo poterit itelligi di
86 ctum Bar.in.d.l.oēs populi in.v.q.†vbi dixit ꝙ ſtatutū
afferens lucrum incōtinenti ligat allegat.l.penulti.C.de
decurio.lib.x.⁊ idem voluit in dicta.l.penul.⁊ vide bal.
in dicta.l.penul.dicētem quedam ſunt leges ſuper factis
hominū ⁊ de his legibus habetur in auē.ē.vt facte noue
ↄſtitutiones

ↄſtitutiones ⁊ ligant poſt duos menſes a die publicatio-
nis quedā ſunt leges diſponentes ſup ſtatu pſonarum. ⁊
7 iſte ſtatim ligant. † Et inquantū ſuperius dixi vtruʒ quis
poſſit obligari pro alio ad penam corporalē. vide Albe-
ricū de roſa. in tractatu ſtatutoꝝ in prima parte qō. l. Et
per iſta ſit expedita decretalis. vere laus deo clemētiſſimo
dominus Andreas barbatia Siccului vtriuſqʒ iuris do-
ctor. ⁊ in hac tempeſtate primarius.

b **TRanſlato.** Quod[b] in vno ↄnexorum ſtatuit ad aliud
connexū extēditur. ita ſumat Bal. caſus poni-
tur ſm euʒ ſic. iudeus baptizatus querit vtrū
debeat obſeruari vetus teſtm̄ an nouū. dicit apoſtolus ꝙ
nouū. modo dicit beatus Aug. ꝙ rō eſt qꝛ trāſlato ſacer-
dotio trāſlata eſt lex veteris teſtamēti in legem noui teſta-
menti. hoc etiam probat alia rōne qꝛ ſacerdotiuʒ ⁊ lex ſi-
mul date ſunt ideo ſimul trāſferūtur. vnde ꝙ in vno dicit
1 intelligitur de alio hoc dicit ſm Bal. ¶ † Scdo ſumat
ipſe hoc modo abolito titulo regis abolẽtur vigor ⁊ ti-
tulus ſue legis. h. d. ⁊ ideo leges longobardoꝝ ſm eum
non ſunt in cauſis allegāde ꝓ legibus qꝛ gens illa ⁊ re-
gnū eorū eſt abolitū ⁊ ſublatū. ⁊ omnia ſimul corruerūt.
⁊ ſi aliquādo ille leges allegant hoc ꝓcedit ex cōſuetudi-
ne vel ex naturali rōne qꝛ ꝙ mutat a pͥmo ſtatu trāſfigu-
ratur ſiue remouet. ⁊ ſubdit ꝙ cū venit plenitudo lucis. i.
xp̄s dñs noſter vmbra ⁊ velamina veteris teſtamēti ceſ-
ſerunt luci. ⁊ nimirū qꝛ velamen receſſit ab occulis. ⁊ qd
erat in figura cōpletum eſt in gratia. ideo nō ſolum itelle-
2 ctualis ſed etiā ſenſualis ratio hoc dictat. † qm̄ omne im-
pfectū cedit pfecto. ⁊ ↄfunditur in ipſo ſicut flumē intrās
in mare. ⁊ ita reſidet Bal. hic. Uos vō addite qꝛ Bal. ſē-
tit vnum qd iudicio meo eſt mirabile ſi eēt verum vʒ ꝙ ꝑ
iſtam trāſlationem legis videt ſublata lex moſayca qd di-
ctū non eſt verū niſi quo ad iudicialia. vt plene ſcribit do-
minus meus Jo. de imo. in. l. ſtipulatio hoc modo cōce-
pta de verbo. obliga. ¶ Scdo etiam ↄſidera qꝛ nō bene
loquit ꝙ abolito titulo regis videatur abolitus titulus
ſue legis qꝛ hoc dictū ꝓcederet in tyrāno qꝛ abolito titu-
lo eius bene aboleret lex eius. tyrānus enim de iure nullā
hʒ iuriſditionē. ⁊ ꝑ ↄſequēs nullam hʒ poteſtatem condē-
di legem. nam legē cōdere eſt iuriſditionis. l. i. per glo. ff.
de iuriſdi. om. iudi. ⁊ ideo geſta ꝑ tyrannū funditus ſunt
nulla. vt in. l. decernimus. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ gl. ibi ex-
ponit funditus. i. ipſo iure de qua glo. fecit feſtū Bart. in
tractatu de tyrāno. ⁊ iſto caſu bene pōt ꝓcedere dictum
Bal. alias ſecus. nam de eſſe legis eſt ꝙ ſit ppetua. iiij. di-
ſtin. erit aūt lex. ¶ Itē etiā conſidera dum dicit ꝙ leges
lombardoꝝ nō poſſunt allegari idem Bald. in auc. dos
data. C. de dona. ante nup. refert Ode dof. dicere ꝙ lex lom-
barda de qua loquit glo. ibi nō eſt lex nec ratio eiuſ. ⁊ ꝙ
c 3 illam legem fecerunt † quidam[c] reges q vocabātur lon-
gobardi habētes magnas ⁊ longas barbas. ⁊ ideʒ bal.
in. l. ſi vita. C de nup. dixit ꝙ de iure lombardo non eſt cu-
randū niſi lex lombarda iuuet ↄſuetudine loci. tu allega
tex. in. c. raynutius de teſta. vbi papa approbat legem lō-
bardam certo caſu vt ibi ⁊ pōt dici ꝙ cōſuetudo loci ap-
probat legē lombardā illo caſu. ⁊ faciat glo. in. c. qcūqʒ
xi. q. i. ⁊. xxxiij. q. i. c. i. Et etiam conſidera qꝛ vbicunqʒ lex
eſt ſublata ⁊ non eſt in corpore iuris nō pōt allegari. nec
quo ad dictum. nec quo ad rōnem. vt nota. glo. in prima
ↄſtitutione. C. Cū ergo lex lombarda ſit extra corpus iu-
ris. ergo nō poterit allegari in cauſis etiam quo ad rōnē
⁊ iſta menti comenda do. Anto. ſumauit ſic. legis conden-
de poteſtas ⁊ imutande hodie eſt apud vicarium chriſti
⁊ ꝙ de vno cōnexorū dicitur ad aliud extendit. h. d. glo.
ponit caſum ſuo modo. q caſus eſt bonus ſm eū. ipſe ve-
ro ponit caſum ſic. ſancte pater ego vellem ſcire qꝛ ſumus
in titulo de ↄſti. ⁊ tractamus de legibus ⁊ iurib⁹ in queʒ
eſſet poteſtas legis. ⁊ an lex vetus poſſit quo ad ritus im-
mutari. papa reſpōdet ꝙ ptās legis ↄdende ⁊ imutandi

ritus antiquos fuit in xp̄o. ⁊ de xp̄o in Petrū. ⁊ per ↄſe-
quens in eccleſiam ⁊ ꝙ ſit verū oſtendit ex dicto apoſtoli
d ad hebreos ſeptimo cū declaratiōe Augu.[d] naʒ dum qui-
daʒ hebrei facti chriſtiani q̄rerent ab apoſtolo ſi foret ſer-
uanda lex antiqua de ſabbato ⁊ circūciſione dicit ꝙ non
qꝛ hec lex erat mutata per illū ad quē erat trāſlata legis
poteſtas. ſ. per chriſtum. ſed hebrei dicebāt ꝙ nullibi ap-
parebat ꝙ legis poteſtas erat tranſlata in papaʒ. ſed tūc
apoſtolus arguebat ꝙ ſi erat trāſlatū ſacerdotiū neceſſe
erat ꝙ ⁊ lex ⁊ legis poteſtas foret tranſlata. ſed qꝛ nō de-
4 clarabat ꝓbationē ↄſequētie Augu. ꝓbat. † vbi duo ſe ha-
bent adinuicē connexe ⁊ quaſi correlatiue ad poſitioneʒ
vnius ſequit poſitio alterius. ⁊ de vno dictuʒ videtur de
alio intellectū. ſed lex ⁊ ſacerdotiū ſunt cōnexa ꝓpter idē
principiū cauſe efficientis qꝛ ab eodem ⁊ ꝓpter ſimultatē
originis qꝛ ambo ſimul orta ſūt ⁊ ꝓpter ſimultatē forma-
lis diſpoſitionis qꝛ ſub eadem diſpoſitione. ergo cōnexa
ſunt ꝓpter ꝙ ſequit cōcluſio ꝙ trāſlato ſacerdotio ⁊ lex
tranſlata eſt. ⁊ ita reſidet. Et cum hac poſitione caſus trā-
ſiuit hic Jo. de imo. ⁊ diuidit. Primo ponit verba apo-
ſtoli. Scdo Augu. illa exponētis ibi qꝛ enim. ſed domi.
Abbas aliter ponit' caſum vʒ fuit queſitum a papa an cō-
ſtitutio ſeu lex deberet itelligi ſub ꝓprijs terminis tm̄ an
debeat extēdi ad alios caſus ⁊ papa reſpōdet ꝙ dʒ exten-
di ad cōnexa ad qd ꝓbādum inducit auctoritatē apoſto-
li qui ex trāſlatione ſacerdotij iſert in ↄſequētiā ad trāſla-
tionem legis. ⁊ hoc ꝓbat Augu. qꝛ erant connexa ex eo
qꝛ inſimul data fuerūt moyſi. Itē qꝛ ambo data fuerunt
ab eodē cōditore. Iteʒ ⁊ ſub eadē ſponſione ⁊ ſic ex quo
ſimul fuerūt vnita diſpoſitū in vno videtur diſpoſitum in
alio. idem videt dicendū interpretatione ſeu diſpoſitione
cuiuſcūqʒ legis ⁊ hanc caſus poſitionē dicit ſibi placere
⁊ ſubdit ꝙ poſitio caſus poſita per do. Anto. recte nō cō-
gruit menti apoſtoli qꝛ vt colligit ex pͥma glo. nō ageba-
tur tūc de ptāte legis ↄdende an eſſet hodie trāſlata in ec-
cleſiam. nā ad ſummuʒ ſacerdotē ptinet auctoritate diuina
legis interptatio. vt in. c. per venerabilē qui filij ſint legi-
timi. tranſlato ſacerdotio neceſſe eſt vt hec ptās legis cō-
5 dende ⁊ interptande ſit tranſlata. † qꝛ quotiēs duo ſic ſe
habent vt de vno ꝑueniatur ad aliud diſpoſitū in vno vi-
det diſpoſitum ad reliquū. ⁊ allegat elegantē glo. in. c. i.
de poſtu. prela. Itē qꝛ xp̄s nō ſolū per ↄſequētiam ſacer-
dotij. ſed etiā per verba expreſſa tranſtulit in Petrū po-
e teſtatē legis ↄdende cū in eum dixerit illa verba[e] qdcūqʒ
ligaueris ſup terra erit ligatū ⁊ in celis. que verba expo-
ſuit Inno. in. c. qd ſuper his de voto. vʒ qdcūqʒ ligaueris
ſ. per viam ↄſtōnis ⁊ pcepti. ⁊ ſic per illa verba fuit data
poteſtas Petro legis cōdende. ⁊ ita reſidet hic do. Ab-
bas ſed do. Pet. de ancha. ſumauit hoc modo. i. illum in
quem transfert poteſtas ⁊ imperiū transfert per quādā
ↄſequētiā legis auctoritas ⁊ arbitrium. h. d. ſm eum. ve-
re hoc ſumariū nō ↄgruit huic tex. loquit. n. tex. iſte i duo-
bus q̄ ſunt ↄnexa pp tria ↄcurrētia adinuicē qꝛ ſimul da-
ta fuerūt ⁊ ab eodē ↄditore ⁊ ſub eadeʒ ſpōſione. nō aūt
eſt ſic in ſumario do. Pet. qꝛ eoipſo qd trāſfert in aliquē
imperiū eſt trāſlata in eū ptās legis ↄdende. ⁊ hoc nō eſt
per quandā ↄſequētiā. qnimo eſt per viā directā cū conde-
re ↄſtōnem ſit iuriſditiōis. vt voluit Inno. in. c. cū acceſiſ-
ſent de conſti. ⁊ Bar. in. l. oēs populi. ff. de iuſti. ⁊ iure. ⁊
Bal. in auc. quibuſcūqʒ modis. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ fa-
cit lex nulli. C. de ſentē. ⁊ interlocu. oium iudi. ⁊ ideo pul-
chre dixit Petrus de ancha. in. c. ex pte. J. de ↄſuetudine.
6 † ꝙ ſi aliqs preſcripſit iuriſditionem in aliquo loco videt
pſcripſiſſe poteſtatē condendi conſtitutionē in illo loco.
⁊ idē voluit in repeti. c. i. ē. eo. vbi late ſup hoc allegauit.
vnde aliter ſumauit do. Pet. tex. iſtum vʒ ꝙ in vno con-
nexo ſtatuit ad alteruʒ ↄnexum extēditur. h. d. Et ſubdit
an trāſlatio legis facta fuerit expreſſe re uera iſte probat
aperte ꝙ nō qnimo ꝓpter quādam ↄnexitatē quā hʒ cuʒ
ſacerdotio refert poſtea quoſdā nō leuis opinionis viros

b ¶ Quod. No. ꝙ lʒ. d. andreaſ hic vt vi-
deo vtrunque ſūmarium. ⁊ caſus poſitio.
aliquo modo oppugnet reducendo eos
ad cōcordiam Fely. tamē hic vtrūqʒ ſūmari-
um ponit ⁊ ꝓbat.

c ¶ Quidam reges. De hoc ſupra. c. trāſla-
to. numero. xl vii. eo. ti. locutus fuit. d. An-
dre. ⁊ nos ibi ad ſtomachū notauimus.

d ¶ August. Hic aduerte. qꝛ qcqd. d. an-
dre. ⁊ oēs ſcribentes hic dicūt de vbo ad
uerbū arripuerunt a gl. i. iſtius. c. trāſlato
ideo hic nō inſiſtas. ſed ibi vide.

e ¶ Illa vba. Uel ſm gl. ibi in vbo tranſla-
tio ēt forſaſſe melius ꝑ illa verba. ſ. paſce
oues meas q̄ hr̄r. de elec. c. ſignificaſti vel
ꝑ alia verba eqpollentia q̄ vide in glo.

dicere ꝙ tranſlatio legis facta fuerit ꝑ verba expreſſa.⁊
ſic nõ per quãdam ꝯſequẽtiã reſultantẽ ex ꝯnexitate.⁊ al
legat illud qđ ꝑclare ſcriptum eſt apud Mathe.v.c.vbi
xp̄s ad iudeos hec verba protulit.vos ſcitis qđ ſcriptum
eſt in lege dilige amicum tuũ ⁊ odio habebis inimicuꝫ.
ego aũt dico vobis diligite inimicos veſtros ⁊ benefaci-
te eis que verba habent̃.xxiiij.q.iij.cum in lege.§.ſi.per q̃
verba videt̃ lex trãſlata expreſſe in ipſum xp̄m.do.Pet.
rñdet ꝙ illa verba nõ ꝓbant trãſlationẽ ſed bene ꝓbant
poteſtatem legis ꝯdende fuiſſe trãſlatam in xp̄m qꝛ dum
correxit legem antiquã videbat̃ ꝙ tranſlatio legis facta
fuerat.⁊ ſic illa verba ꝓlata ꝑ Matheũ inferunt legem
antea fuiſſe tranſlatã.Et ſubdit do.Pet.hic ꝑ verbũ for
te ꝙ hoc voluit iſte tex.vt ſub appellatione ſacerdotij nõ
ſolum ꝯtineat̃ trãſlatio ſacramẽtoꝝ.ſed etiaꝫ poteſtas cõ
dendi legẽ.⁊ hoc dicit ꝓbari hic ex eo qꝛ tex.iſte ponitur
ſub titulo de cõſti.ergo debet intelligi vt faciat ad titulũ
argu.l.imꝑatores.ff.de in diem adiec.nã ꝑ illam tranſla
tionẽ nõ mutat̃ ius antiquũ.niſi quatenꝰ reperit̃ correctũ
vt dicit patere ꝑ illa verba dominica.nõ enim veni diſſol
uere legem ſed adimplere.⁊ hoc ẽ qđ dicit tex.legis trãſ
latio fiat quaſi nõ correctio.vnde papa a grecis trãſtulit
imperiũ in germanos.c.venerabilẽ de elec. ꝙ itelligit.do.
Pet.cũ eadẽ poteſtate ꝯdendi leges non ꝙ leges prius
edite ſint correcte.⁊ ex hoc apparet ꝙ male locutus fue-
a rit Bal.dũ dicit ꝙ abolitoᵃ titulo regis abolet̃ vigor ſue
legis qꝛ iſtud nõ eſt verũ.lꝫ enim abolitus fuerit titulus
imperatoris ꝯſtãtinopolitani.nõ tñ fuit abolitus titulus
ſuaruꝫ legũ.⁊ etiã lꝫ imꝑator Fede.fuerit priuatus impe
rio tñ ꝯſtõnes ſue remanẽt firme.⁊ ſic trãſlatio nõ eſt cor
rectio.⁊ iõ audiui fuiſſe dubitatũ ꝙ obſeruãde memorie
Euge.papa.iiij.ſe obligauerat nõ ambilare ſacrũ ꝯciliũ
baſilienſe.ipſe tranſtulit illud ad alium locũ vtruꝫ potue
rit per predicta videt̃ ꝙ ſic.Tu vero ꝯſidera ꝙ vtraqꝫ ea
ſua poſitio põt recte ꝓcedere.ſed ꝯſidera vnũ qꝛ forte nõ
ſunt neceſſaria tot verba vt ſparſa ſunt ꝑ docto. hic.nam
tex.in.l.i.in priũ.ff.de iuſti.⁊ iure in ṽ. cuius merito quis
7 ſacerdotes nos appellat.† vbi doctores dicunt̃ eſſe ſacer
dotes.⁊ ideo inſulant̃ vt ſacerdotes cum doctorant̃ ſimi
le dicimus in imꝑatore qui inſulatur vt ſumus ſacerdos
l.bene a zenone.C.de quadri.preſcrip.ex quo tex.iſero vo
8 bis.† ꝙ appellatione ſacerdotij continetur lex.⁊ ſic lato
ſumpto vocabulo lex dicitur eſſe ſacerdotiũ quo caſu vi-
detur indubitabile ꝙ tranſlato ſacerdotio videt̃ tranſla-
tus omnis ſpũs ſacerdotij.⁊ ꝑ ꝯſequẽs fuit facta tranſla
tio legis.⁊ ideo apoſtolus ad hebreos.vij.c.vtitur verbo
neceſſitatiuo qꝛ dicit neceſſe eſt ſi eniꝫ hoc fieret in ꝯſequẽ
tiam ⁊ ex quadã ꝯnexitate non videt̃ fieri ex rẽcta neceſ-
ſitate.⁊ ideo cũ beatus Augu. voluerit ꝙ ex cõnexitate
venit iſta tranſlatio durus eẽt ſermo aliter loqui videt̃ ꝙ
non ex ꝯnexitate.imo ex neceſſitate.imo qꝛ trãſlato gene-
re videt̃ tranſlata ſpẽs eius ſubijcio tñ me deciſioni ſacro
ſan.roma.eccle.nec vñ verũ ꝙ vt aliqd dicat̃ cõnexum re
requirant̃ tria vt hic habet̃.naꝫ ius patronatus dicit̃ eſſe
annexum iuri ſpirituali.c.quãto de iudi.⁊ ꝑ ꝯſequẽs ceſ-
ſabunt notabilia que ponunt hic ſcribentes de quibus
dicaꝫ in vltimo no. ¶ Pondera ẽt qꝛ de vteronomii.x.
vij.c.habetur ꝙ iterꝑtatio legis ſpectat ad ſacerdotẽ.⁊
habet̃ in.c.per venerabilẽ.§.rationibus q filij ſint legi.ex
quo inferro ꝙ trãſlato ſacerdotio in xp̄m ⁊ de xp̄o in pe-
trũ ⁊ ſucceſſores eiꝰ videt̃ neceſſario trãſlata poteſtas le
gis interꝑtande ⁊ ꝯdẽde in ipſuꝫ petrũ qꝛ cum apud iu-
deos nõ remanſerit ſacerdotiũ.ergo nõ remanſit ſubiec-
tũ habile ad interꝑtandũ ⁊ cõdendum legem actus ac-
tiuoꝝ ſunt in patiente diſpoſito.vt ſcripſit phyloſophus
in.ij.de anima.⁊ facit qđ habet̃ in.c.niſi periculum circa
medium.de elect.li.vj.⁊ per iſta expedita ſit gl.i. ¶ Sꝫ
a quo fuit facta iſta tranſlatio ſacerdotij glo.in ver.tranſ
lato dicit a moyſe in petrũ dic ſꝫ oẽs ſcribẽtes hic ꝙ pri
9 mo fuit trãſlatum in xp̄m de tribu iuda.† xp̄s.n.fuit pri-
mus ſacerdos ⁊ primus epiſcopus i nouo teſtamento.c.
loqnit̃ ⁊.iiij.q.i.⁊ iſta ſunt notãda ſm do.Anto.pro cõ-
10 cordia teſtium.† ſi duo dicãt ꝙ poſſeſſio fuit tradita titio
⁊ alij dicũt ꝙ martino vt ſaluent̃ ꝑ tpis ſucceſſionẽ ⁊ di-
uerſitatẽ allegat ad hoc.c.cũ tu.de teſti.⁊ cũ eo vt relato
res tranſeunt hic do.Jo.de imo.⁊ do.Abb.in.c.caꝫ que
q ſi.ſint le. in gl. que dicit papa ẽ ſucceſſor moyſi ex illa
gl.dꝫ itelligi mediate qꝛ medãte xp̄o. ⁊ ſic glo.illa cõcor
dat cũ iſta ⁊ inducet̃ ad queſtionẽ prefataꝫ ⁊ facit.c.i.de
ꝯſti.in. vj.vbi dictio poſt denotat actum mediatuꝫ ⁊ ime
diatũ ⁊ iõ ſaluabunt̃ dicta teſtiũ ſm Dominicũ ibi alle-
gat gl.in.c. cuꝫ vintonienſis.de elec. ⁊ in.c.ſi.de exceſſ.ꝑ-
11 la.⁊ facit glo.ſolẽnis.in.l.in opis.ff.loca.q̃ dicit.† ꝙ di-
cit̃ fieri ſimul illud qđ fit cum prioritate ⁊ poſterioritate
tpis vide ibi bart.q multa allegat.⁊ eundẽ in.l.ſi plures
.ff.de iniur.⁊ glo.in cle.i.de app.⁊.d.Anto.ibi refert fuiſ
ſe mitriatũ quendã florẽtinum.⁊ faciat glo.in.c.bone ð
elec.ſed per q̃ verba fuit facta iſta trãſlatio ſacerdotij a
b chriſto in petrũ.glo.iſta dicit per hec verba ᵇ paſce oues
meas alij ꝙ ꝑ hec ṽba.tu es petrꝰ.alij ꝙ ꝑ illa ṽba tibi
dabo claues regni celoꝝ nã pꝰ paſſionẽ ðdit ſibi claues tã
q̃ꝫ capiti ⁊ alijs tãq̃ꝫ mẽbris accipite ſpm̃ ſctũm ⁊ ad ð-
ſignãdũ petrũ eẽ ꝑncipalẽ ⁊ cephas dixit paſce oues me
as poſtea in aſceſiõe dixit ite ⁊ predicate dedit ipſis ex-
ercitiũ clauium.de cõſecra.diſti.i.c.ꝓprio in die vero pẽ-
thecoſtes ꝙ prius dederat ꝑ ſpiritũ ſanctũ ꝯfirmauit ſꝫ
cõpoſtel.alij aliter dicunt relinquẽduꝫ eſt theologis ⁊ ex
12 iſtis colligit̃.† ꝙ ptãs non fuit data ſoli petro ſed omni-
bus apoſtolis repñtantibus totã eccleſiaꝫ.ita ꝙ hec ptãſ
eſt penes totam eccleſiam vniuerſalem.ſꝫ debet explicari
ꝑ papam tanq̃ꝫ per caput.Alij tamẽ explicant ſm ordi-
nationẽ pape. Facit tex.in.c.ita dñs.xix.di.⁊ ex his ifer-
13 tu.† ꝙ ſi papa vellet nõ poſſꝫ priuare oẽs epos mũdi cũ
repñtent oẽs apoſtolos.xij.q.i.c.videntes.de hoc eſt gl.
ſing.in.c.per principalem.ix.queſti.iij.⁊ dicit iſta glo. ꝙ
legis obſeruatio non eſt apud iudeos ſed apud Petruꝫ
⁊ ſucceſſores.ſed quid ꝑdiderunt hebrei ꝑ trãſlationem
ſacerdotij dicit Abbas anti.ꝙ ꝑdiderunt omne ſacramẽ
tum ex quo cõfertur gratia.⁊ ſic apud eos hodie non eſt
14 ſacerdotiuꝫ vel aliquis ordo ⁊ dicit Petrꝰ.† ꝙ lꝫ iudei
tollerẽtur ꝑ eccleſiã in ſuis ſolẽnitatibus.vt i.e.ſicut de iu
de.tñ ſi iudeus reciperet ordinẽ nõ imprimeret̃ ſibi cara-
cter.⁊ dici: Uincen.ꝙ ſi aaron viueret hodie non poſſet
conferre ſacerdotiũ in prima forma qꝛ verba illa non ha
bent hodie illam vim q̃ꝫ olim habebãt ex quo eis ablatũ
eſt ſacerdotiũ vt hic ſecus dicit̃ de verbis ꝑ que oliꝫ quis
baptizabat̃ qꝛ nõ habent hodie illã vim ſm ꝙ no.in.c.i.
15 de baptiſ.ij.q.vij.§.de his. ¶ † No.ſm do.Anto.ꝙ pote
ſtas legis canonice ꝯdende.⁊ olim ⁊ hodie fuit in ſacer-
dotibus.⁊ loquit̃ iſte tex.ſimplr̃ ⁊ idiſticte de lege. iõ po
teſtas ꝯdende legis etiã in laycis habuit originẽ a ſacer-
dotibus.⁊ ſic infert ꝙ layci nunq̃ꝫ iuridice habuerũt po
teſtatẽ legis ꝯdende.facit ad hoc.c.relatũ.xi.q.i. vbi cau
ſe laycoꝝ deferebãt̃ ad eccleſiã.facit.ij.q.v.c. ſi quis ꝑſby
ter.⁊ ſic lꝫ imꝑator ante aduẽtum chriſti acceperit pote-
ſtatẽ a populo.vt.l.ij.§.deinde.ff.de orig.iur. tñ illa pote-
ſtas fuit abuſiua quo ad ligãdũ vniuerſum niſi fuiſſet po
ſtea per eccleſiã quo ađ exercitiũ in laycos ꝯfirmata.alle
gat qđ no.in.c.nouit de iudi.⁊ in.c.cũ ad verum.xciij.di
ſtin.⁊ in.c.cauſamqꝫ qui filij ſint legi.⁊ qđ no. Inno.i.c.
licet de foro compe.⁊ cum eius dicto tranſit hic do. Jo.
de imo.Iſte paſſus nõ cadit hic ꝓprie.⁊ ideo nõ eſt exa-
16 minandus hic.† Adde tamẽ ꝙ prius fuit imꝑator q̃ꝫ co-
ronam acciperet a papa ⁊ gladium ab altare.vij.diſtin.
c.legitimus.⁊ ante fuit imperiũ q̃ꝫ apoſtolatus.⁊ in au-
ctẽ.q̃uo oporteat epos in prin.dicit̃ ꝙ imperiũ proceſſit a
deo.ſi ergo fuit anteq̃ꝫ apoſtolatus ⁊ ꝓceſſit a deo. ergo
ſequit̃ ꝙ illa poteſtas nõ fuit abuſiua de quo dicendũ.vt
17 c in.d.c.cauſamqꝫ.† Et an proceſſerit a fortũa ᶜ an ab enſe
imperiũ.vide glo.in.l.digna vox.C.de legi.⁊ in.c.i.ð pa
ce iura.fir.

a ¶ Abolito. Adde felynuꝫ hic q ſingula. refert.⁊ approbat iſtud dcm̃ Bal.⁊ vltra allegata ꝑ ipſuꝫ adducit tex.in c.fraternitatis de here.⁊ addiqꝫ ꝯſtanter ꝑit principis aboliti leges allegat̃.modo ſint iuſte ⁊ adducit ꝓ iſto dicto.c.vt inquiſitionis de here.in.vi.⁊ tex.in.c.turbat.⁊ c.q de menſa.xxxvi.diſti.⁊ alia multa pulchra q̃ vide ꝑ te.

b ¶ Per hec verba. Uide ꝑ hoc.d.Abb.ſ ſing.loquentẽ ⁊ vide Fely.ſ col.v.verſi.⁊ adde.q maria ⁊ montes aggregant̃ refert fere oẽs canoniſtas ⁊ q̃ꝫ plures theologos multa addendo ⁊ limitando.

c ¶ Proceſſerit. Unde aũt imperiũ originẽ habuerit vide Bal.in.l.ſi.C.de quadriẽ.ꝑſcrip.⁊ vide Inno.i.c.lꝫ de fo.cõp.⁊.xxiij.q.iiij.c.queſiti.⁊.xcvi.d.ſi imꝑator.⁊ pleniſſime per Abb.⁊ doct.i c.ꝑ venerabil.de elec.⁊ in.c.nouit de iudi.

ce iura.ſir.iuxta illud ꝓpheticum celum celi dño terram
18 auté dedit filijs hominũ. ¶ †Nota ſm.d.Ant. vnãregu
lã in materia extenſionis qñ duo extrema ſepata adinui
cẽ aliquo accidenti vere cõnectunt tunc diſpoſitũ in vno
extendet ad reliquũ dato ꝙ de illo nõ facit mentioné ⁊
ꝑ hoc habes ſm eum limitationé ad illud dictuȝ in vno
cõceſſuȝ videt in alio negatuȝ qꝛ tunc eſt illud verum niſi
tacitum ſit par ratione ⁊ nature cõnexe cuȝ extremo vel
ſe habeat ꝯſecutiue ad expreſſuȝ ⁊ ita dicit limitari.c.nõ
ne.de pſump.⁊.l.maritus.C.de ꝓcura.⁊ ſubdit ꝙ non
ꝓpterea dicit cõprehendi expreſſe ſed intellectiue qð di
19 cit eſſe notandũ.† ſi ſtatutum vellet ꝙ poſitioni reſpõde
atur verbis expreſſis in poſitione ponitur expreſſe id per
qð aliud ſequit ⁊ illi reſpõdeat ꝯſecutiue nõ videri ſed i
tellectualiter reſpõſuȝ ideȝ dicit ſi in ſnia exprimatur ali
qd ꝑ qð datur in alio neceſſaria ꝯcluſio cõſecutiua ꝯtra
ius dum tamen expreſſum nõ ſit ꝯtra ius nõ eſt ſnia nul
la allegat dictũ Inno.in.c.p.⁊.g.de officio dele.idem di
20 cit ſi †ſtatutũ diſponit ꝙ inſtrumentũ guarentigie in con
tentis in eo habeat executioné paratam ſi aliquid ꝯtinet
per qð aliqd neceſſario nõ ꝯcludat executiue nõ habebit
illud executioné paratam.⁊ ſic ſi in inſtrumento ꝯtineat
factum nõ poterit peti exequi intereſſe.⁊ ſi in inſtrumẽto
cõprehẽdatur datio dotis nõ poterit fieri executio in taci
ta ſtipulatione.allegat.l.i.§.ſed ſi legi.ff.de his que in te
ſtamẽto delen.⁊.l.i.in fi.ff.de leg.ij.⁊ cum iſtis dictis trã
21 ſit hic Jo.de imo.ſola recitatione contentus. ¶ †Tu ve
ro adde primo ad limitationé.d.l.maritus.⁊.d.c.nõne.
⁊ eundé.d.Ant.in cle.i.de reſcri.vbi dicit ꝙ dictũ Inno.
nõ videt in alio negatum qñ rõne maioris frequẽtatiõis
illud qð eſt mandatũ fuit expreſſum nõ vt aliud notaret
22 in expreſſo ad tacitũ. ¶ †Adde aliam limitationé q̃ fuit
Petri in.d.l.maritus.ꝙ ſi vxor mandat marito vnuȝ ⁊
poſtea emergit alia ſpẽs de qua vxor nõ cogitauit pote
rit maritus expiri qꝛ iſtud mãdatũ ordinatur ad fauoré
vxoris.ideo nõ debet ſibi nocere.l.qð fauore.ff.ð legi. nã
ſi de illo cogitaſſet ideȝ mãdaſſet.arg.l.tale pactũ.§. fi.ff.
23 de pactis. ¶ †Adde aliam limitationé ad.c. nõne.⁊ ad
alia ſimilia iura ꝑ do. Anto.in.c.i.de pac.vide ibi Jo.de
imo.⁊ que ibi dixi ꝙ vbi ſunt due poſitiones quarũ vna
dependet ab alia.tunc rñdens ad vnam videt rñdere ad
aliam.ita limitat dictum.c.nõne.adde aliam ꝑ do. Ant.
in.c.veniens de accu.vide que ibi dixi. Scdo adde ad eũ
in quantũ loquit de ſnia ꝯtinente cõtra ius in ꝯſequẽtiaȝ
eundem do. Anto.in.c.ab excõicato.⁊ in.c.cum ꝯtingat.
infra de reſcrip.⁊ in.c.cũ inter de re iudi. ⁊ in.c. clericus
de iureiur.⁊ in ꝓhemio Gregoriano.xj.col.vbi multum
elegãter loquit.ego dixi de hoc in.c.i.ſ.de re iudi.Tertio
adde ad illud qð ipſe dicit de inſtrumẽto dotis vt nõ ha
beat executioné in tacita ſtipl'one eundé do. Ant..s̃.in ꝓ
24 hemio in.ix.col.†vbi dicit ꝙ quis põt legere oculo men
tis ⁊ dicit legere qui ex ꝑcedentibus ⁊ ſequẽtibus ꝑcipit
media ſm ꝓrogationé litterarũ. allegat.d.l.i.§.ſed ſi le
gi.⁊ ſubdit ꝙ ſi ex litteris aliqua inferant in ꝯſequentiã
que non ſunt ſcripta illa mẽte legant . In reſcriptis auté
id dicit legi qð corporeo actu legit. ⁊ allegat Inno.i.d.
25 c.p.g.†vnde non eſt ſnia nulla ſi intellectualiter ſit redu
cibilis ad errorem iuris ex quo ibi nõ exprimit nec bene
deponit teſtis deponens de errore ſi dicat ſe legiſſe.⁊ adi
ciat cãm itellectualr ꝯcludẽté qꝛ hȝ deponẽ ꝑ ṽba facti ⁊
nõ iuris.c.cũ cãȝ de teſti.⁊ inſtrm ꝯfeſſioné ſi meret execu
tioné nõ hȝ locum in his que in ꝯſequẽtiã intelligunt.al
legat nota.in.d.l.i.de leg.ij.⁊ ita reſidet.do.Abb.s̃.eo.in
26 ꝓhemio in.v.col.dicit.†ꝓprie legere importat lectioneȝ
27 viſualem ⁊ intellectualé.c.ꝑ lectis.xxv.diſtin. ⁊ dicit.†ꝙ
ſtatutũ puniẽs legenté falſum inſtrumentũ vel famoſum
libellum.an cõprehẽdat legenté viſualiter an intellectua
liter dicit ponderandã eſſe cãm ſtatuti.⁊ aliud non dicit.
Pro hoc dicto do. Anto.allego qð voluit Bal.in.l.cuȝ
quidam.C.de inſti.⁊ ſubſti.vbi dicit ꝙ notarius nõ vide
tur rogatus de tacita ſubſtõne.⁊ idem voluit in.c.i.s̃.eo.
⁊ in.l.precibus.C.de impube. ⁊ idem Bald. in.l.ij.C.de
28 patribus qui filios diſtra.dixit †diſponit ſtatutũ ꝙ ſtatu
ta ſeruẽtur ad litteram ꝙ tũc non põt fieri extenſio qꝛ lit
tera eſt que oculis videt nõ que ſolo intellectu percipit.
allegat.d.l.i.§.ſed ſi legi.ſed re vera iſta doctrina do. An
to.mihi non videt eſſe vera.⁊ cõtra eum allego do. Bal.
29 in.l.ad ꝓbationé.C.de ꝓba.†vbi dicit ſtatuto cauetur ꝙ
inſtrumentũ mãdetur executioni ꝙ mãdabitur executio
ni tacita ſtipulatio qꝛ preſumptio ſumpta ex inſtrumẽto
reputatur eius tenor.l.iuriſgentiũ.§.ſed ꝙ ferre.ff. de pac.
⁊ ita dicit ſe in facto ꝯſuluiſſe ⁊ fuiſſe primũ ꝯſiliuȝ datũ
ab eo.⁊ idem voluit in.d.l.iuriſgentium.§.ſed ꝙ ferre.⁊
idem voluit in.l.i.in princi.C.de rei vxo.actio. ⁊ in.l.vbi
30 adhuc.C.de iure dotiũ vbi dixit.†ꝙ qñ expreſſo aliquo i
ſtrumento neceſſario infert aliquod tacitũ ꝙ ſtatutũ lo
quens in expreſſo hȝ locum in illo tacito.⁊ ſic dicit ꝙ pri
uilegiũ datũ doti videt datũ tacite hypothece. ⁊ ideȝ vo
31 luit in.d.l.i.§.ſed ſi legi.⁊ ibi dicit ꝙ ita practicat.†⁊ fa
ciat qð voluit idẽ Bal.in.l.i.C.de fideicõmiſſis.vbi dixit
ꝙ pſumptio legis cũ de in rem verſo.ff.de vſur.venit ap
pellatione ꝓbationis inſtrumẽtalis.Facit etiã no. Bar.
in.d.l.i.§.ſed ſi legi.vbi tenuit cõtra do. Anto. ⁊ mouet
32 per.l.ſi duo patroni.§.marcellus.ff.de iureiur.†nam iura
mentũ eſt ſtricti iuris.c.penul.ð iureiur.⁊ tñ ſi quis iurat
ſe dediſſe dotem iuramentũ extendit vt videat iuraſſe do
té fuiſſe ꝓmiſſaȝ ſibi reſtitui ergo ⁊c. Faciat qð voluit.d.
Domi.in.c.humanum genus.i.diſt. vbi tenuit cõtra do.
Anto.lȝ de do. Anto.nullam fecerit mentioné. Faciat ẽt
cõtra do. Anto.ꝙ ipſemet voluit in.c.fraternitatis de te
ſtibus.vbi dixit ꝙ diſpoſitio illius.c. hẽt locũ in lectione
mẽtali.Faciat etiã cõtra eundé tex.in.l. cũ auus in verſi.
plus dictũ.vbi pſumptio reſultãs facto iuris dicit expſſa
edita.Facit lex.iij.C.de inoffi.teſta. Facit etiã contra do.
Anto.lex fi.C.de edicto diui adri.tol.vbi bñficium illius
legis eſt fundatũ ex ſcriptura teſtamẽti.vt ibi eſt tex.⁊ tñ
hȝ locum in tacita ſubſtõne cõprehenſa in expreſſa iuxta
nota.in.l.iam hoc iure.ff.de vulga.⁊ pupil.ergo ẽt cõtra
33 do.tenuit Ange.in.d.l.i.§.ſed ſi legi.† dicens ꝙ illud qð
virtualiter continet in inſtrumẽto debet intelligi ſcriptuȝ
in eo.arg.l.a ſe toto.ff.de heredi.inſti.⁊.l.ſi ita ſcripſero.
ff.de condi.⁊ demõ.idem etiã tenuit Jo.de imo.in.d.§.ſȝ
ſi legi.⁊ allegat qð habet in.l.oẽs.§.lucius.ff. que i frau.
credi.nec ob.dictũ.§.ſed ſi legi.qꝛ loquit eo caſu quo ſi lit
tera legi nõ põt ſurgit veriſimiliter defectus mẽtis diſpo
nentis.vt ibi tangit glo.q̃ ratio ceſſat in caſu noſtro. Fa
cit etiaȝ qð habet in.l.qcunqȝ.C.de apocis.publi.lib.x.⁊
34 etiã faciat qð habet i.c.marchion.i.q.i.† vbi dicit ꝙ nõ
in folijs ſed in ſenſu ꝯſiſtit euangeliũ.⁊ per iſta vr̃ inclina
ta ad terram opi.do. Anto.que nõ vr̃ vera.⁊ iſta mẽti co
menda.Sed de quo ſacerdotio intelligit tex.iſte.nam op
poni põt ſacerdotiũ fuit anteq̃ȝ lex data eſſet ꝑ annos qn
gentos.ergo ſequit ꝙ ſacerdotiũ ⁊ lex nõ fuerũt inſimul
data. gl.in ver.ſacerdotio. dicit ꝙ debet intelligi tex.iſte
35 †de ſacerdotio leuitici qð incepit in aaron q fuit de tribu
leui qð tranſlatũ fuit in xpm ⁊ poſtea in Petrũ. Fuit ãt
aliud ſacerdotiũ melchiſedech ꝙ preceſſit ꝑ qngẽtos an
nos.ſed nihil allegat ꝙ ꝑceſſerit tñ tp̃s dicas ꝙ hoc col
ligitur cõputatis tꝑibus q̃ fuerunt inter melchiſedech ⁊
moyſen.melchiſedech fuit tempore abrahe. vt habet ge
neſis.xiiij.c.⁊ ideo beatus Pa. ſeptimus ad hebreos re
fert Abraaȝ dediſſe decimas melchiſedech ⁊ ſic dicas ꝙ
duplex fuit ſacerdotiũ hic loquit de ſacerdotio leuitici ꝯ̃
rium loquit de alio ſacerdotio qð eſt bene nota. ad ſaluã
d dos teſtes ꝓpter multiplicationé⁹ actus eiuſdẽ nominis
36 facit qð habet in.c.cũ tu de teſtib⁹. ¶ †Nota ꝙ ſpecies
diuerſe ꝓpter ſimultaneã originé in vnã naturã annectũ
tur.⁊ hoc qñ eadẽ origo eſt in cã efficiẽti formali diſpoſi
tione in tꝑis curſu.c.v.ð iudi.⁊ ſic ſacerdotiũ ⁊ lex ſimul
ab eodẽ ⁊ ſub eadẽ ſpõſione.i.ꝓlatione data fuerũt ⁊ vr̃

d ¶ Propter multiplicatione actus. adð domi. Abba. Jmo. ⁊ Domi ni.hic idem te nentes. ⁊ facit c.i. de conſti. i vi. ⁊ facit qð elegãter volu it Bar.i.l.i.§.i opibus.ff.loc. vbi ita no. ⁊ i l. ſi plures. ff. de iniu.⁊ glo. in cle.ij.vſi.de cernim⁹ de ap pel. ⁊ ibi dñs Ant. q multa pulchra refert vide ibi.

eadem qꝛ ad eundē effectū collata ſunt.tam reſpectu dātis q̄ʒ reſpectu recipientis ex quo inferť ꝙ ad inferendū aliqua eſſe cōnexa non ſufficit ꝙ eodem tēpoꝛe facta ſint alias fruſtra tex.iſte addidiſſet ⁊ ſub eadē ſpōſione. ⁊ ſic
37 allegať tex.iſte quotidie.†ꝙ cōnexoꝝ idem eſt iudiciū ⁊ vna eſt ratio ⁊ ꝓpoſitio.l.ſi ita.§.regula.ff. de libe. ⁊ poſthu.nota.de cōnexis vide Ioā.de imo. in ꝯſilio.cxxxvij. vbi pulchꝛe loquiť de cōnexis de dependētibus idem de pꝛincipali ⁊ acceſſoꝛio.l.ſʒ addes.§.ſi quis mulierē.ff.locati.idem de pꝛincipali ⁊ augumēto.l.inter ſocerū.§.cuʒ inter.ff.de pactis dota.ſed ꝯtra caſus omiſſus habeť pꝛo omiſſo.c.ſinſceptuʒ de reſcrip.in.vj.l.cōmodiſſime.ff. de libe. ⁊ poſthu.Solu.non dicit omiſſum ꝙ eſt annexum.l. pdijs.§ .balneas de lega.iij.l.que religioſis.ff.de rei ven. ſecus ſi p aliquam notam ſepationis ſit ab eo diſtractū.l.
38 fundi.ff.d actio.emp.⁊ ideo dicit hic Bal.†ꝙ qui vendit vacam pgnantem vendit fetum p quādam acceſſionem. Itē vitulū lactentē nōdum paſcentē herbas qꝛ pars vteri cenſeť.Adde etiam tex.in.l. quid ergo.§.ſufficit.ff.de ꝯtraria tutele actio.vbi eſt caſus ꝙ cōnexoꝝ idem eſt iudiciuʒ ⁊ ita colligit ibi Bal.vide elegantē glo. in.c. qꝛ in tm̄ de pben.⁊ in.c.non pōt eo.titu.in.vj.vbi diſpēſatio extendiť ad cōnexa facit qd̄ voluit Ioā.an.in.c.poſtulaſti.J.titu.i. vide Bal.in.c.i.de capitaneo qui curiā vendidit.vbi multum elegāter loquiť quo ad iſta ꝯnexa. vide qd̄ habeť in
39 c.quāto de iudi.⁊ inducit iſtum tex.Bal.ad qōneʒ.† vna villa [a] eſt trāſlata in alteram.an durent pꝛioꝛa ſtatuta ville tranſlate videtur ꝙ ſic qꝛ transferť cum ſua cā ſuiſqʒ vicijs.In ꝯtrium videť qꝛ omne qd̄ recipiť ab aliquo debet iudicari ſm naturā recipiētis ⁊ nō ſm naturā rei recepte ff.de publicanis.l.licitatio.§.mercatoꝛes.l. pau.§.ſi.ff.de acqui.here.ipſe ſoluit aut ſtatuta ſunt cōpaſſibilia. ⁊ tūc quolibet ſtatutū ſeruať in ſua villa.aut nō ſunt cōpaſſibilia.⁊ tunc ſeruať ſtatutuʒ ville dominātis habemus ſimile in milite qui habēs peculiū caſtrenſe acqrit paganicū. idem in eo qui hʒ bona in diuerſis ꝓuincijs.l.i.C.d teſta. mili.l.pupillo.ff.de tuto.⁊ cura.da.ab his. Itē populus romanus tranſtulit regnum ſuum in regnū Ceſaris.⁊ tm̄ non fuerunt abolite leges ⁊ plebiſcita niſi quatenus placuit Ceſari.l.ij.§.nouiſſime.ff.de oꝛigine iur. vnde ꝙ dicitur nouus rex noua lex.verum eſt ſi muteť ſed ſi nō mutatur durat ſi patitur qualitas legis.ſed ſi nō patiť a diuerſo ſtatu lex aduerſatiua coꝛrigitur vt hic.⁊ ita reſidet hic Bal.Tu vero de hoc vide Io.an.in ti.de treuga ⁊ pace. rub.penul.q.Bal.in.l.cunctos populos.C. de ſum.trini. Bar.in.l.i.§.coheredē.ff.ad.l.fal.⁊ in.l.i.C. de metropolitano lib.x.Inno.in.c.paſtoꝛalis d pꝛiuile.gl.in.c.i.ne ſede vacan.⁊ in.c.recolentes de ſtatu mona. ⁊ in.c. ⁊ tpis qualitas.xvj.q.i.⁊ Bald.in.l.etiā.C.de iure dotiuʒ. ⁊ in l.qcqd.C .de aduo.diuer.iudi.⁊ Guil.de cu.in.l.ſi conuenerit.§.nuda.ff.de pigno.actio.⁊ ibi Bar. diſtinguit quādoqʒ ꝓuincia adijciť regno vel caſtruʒ vel villa adijcitur comitatui acceſſoꝛie.ita ꝙ ſit vnum regnū cum pꝛimo vľ vnus comitatus. ⁊ tunc regulať ſm regulas pꝛimi cui
40 adijcitur ⁊ hiſdem legibus ⁊ pꝛiuilegijs.†eſt eniʒ regnū quodā indiuiſibile.l.peculiū de lega.ij.l.imperialem.§.pterea ducatus de ꝓhibita alie.feu.per Fede.glo.in.d.c.i. ne ſede vacante.quādoqʒ pꝛouincia non adijcitur regno acceſſoꝛie vt caſtrum comitatui exemplum regi Francie fuit datus comitatus doloſe.ita ꝙ ipſe ē rex ⁊ comes nō ꝙ comitatus efficitur de regno ſed cōmittitur regi. tunc debet regi ſm leges ſuas.⁊ ſic Bar.cōtradicit Bal.⁊ facit qd̄ voluit idem Bar.in tractatu tyberiadis in rub.de inſula in qōne que incipit ſed quero ille gentes. Stat er-
41 go ex pdictis dubitatio nō mediocris.† ciuitas habēs ꝓpꝛia ſtatuta ſubijciť alteri ciuitati an ꝓpter ſubiectioneʒ ſuā pdat ſtatuta ꝓpꝛia Bar.poſt Guil.videť tenere ꝙ ſic ⁊ facit pꝛo eo qꝛ vbicunqʒ res venit ad caſum a quo non potuit incipere ſequiť actus inualiditatis.l. vranius.ff. de fideiuſ.ad cōpandas.C.man.ſed iſta ciuitas ſubiecta nō

poſſet de nouo nouas leges condere ex eo qꝛ ſtatuta condere eſt iuriſditionis.l.nulli.C.de ſen.l.i.ff.de iuriſdi.om. iudi.in gl.ſed apud eos nulla eſt iuriſditio.ergo facit cōmunis opi.glo.ꝙ ideo hodie populus roma. non pōt cōdere legem qꝛ eius iuriſditio totaliter fuit trāſlata in pꝛincipem.vt no.in.l.nō ambigiť.ff.de.ll.⁊ in.l.ſi.C.eo.⁊ per ꝯſequēs debent ſeruari leges ciuitatis pdominātis.In ꝯtriuʒ facit qꝛ ciuitas pdominās lʒ vniuerit dn̄io ſuo ciuitatem ſubiectā.tm̄ videť illud feciſſe ſine pꝛiudicio iuriuʒ alioꝛum.l.nec auus.C.de emanci.liberoꝝ.c.licet de offi.oꝛdi. Scd̄o hec trāſlatio in dubio cenſeť facta cū ſuis iurib⁹.ff. de ſerui.vrba.pdio.l.via.§.ſi fundus.l. ⁊ in ꝓuincialiuʒ.
42 C.de ſerui.tm̄ cōcluſio Bar.in rubꝛica de inſula eſt.†ꝙ ſi non ꝯſtat de mente occupantis nouiter iuriſditioneʒ aut dominiū debet ciuitas occupata regi ſuis ꝓpꝛijs ſtatutis quatenus illa honeſta ſunt ⁊ nō aliter qd̄ eſt bene not. ⁊ ſic facit iſte tex.ꝙ ſi ciuitas de tpali dn̄io tranſit ad dn̄iuʒ eccleſie ꝙ regetur iure canonico ⁊ nō iure ciuili.c.ſi duobus de appel.⁊ adde ad pdicta Bal.in.c.cū omnes.J.eo. vbi dicit ꝙ lʒ aliquid ſit annexum nō tamen eſt illud idē ſicut cimiterium eſt annexum eccleſie nō tamē ē eccleſia ⁊ clauſtrū eſt annexū domui.nō tamen eſt domus ⁊ ptinētie ciuitatis nō tamen ſunt ciuitates nec mēbꝛum eius integrale ſed coherētiale.c.ſi ciuitas de ſen.ex cō.lib.vj. nec annexum debet diuidi ab eo cui eſt annexū.allegat.l.que religioſis.ff.de rei ven.Et ex iſto tex.iuncta glo.ſi. colligi
43 tur.†ꝙ de ſimilibus idem eſt iudiciuʒ.⁊ dicit Abbas antiquus ꝙ iſtud arg.a ſimili ceſſat aſſignata diſſimilitudine in aliquo.xxvij.q.i.nuptiarū.c. per venerabilem qui ſi lij ſint legi.⁊ ſi dico iſtud ſimile tu dicis illud diſſimile ⁊ ſic negas illud eſſe ſimile tibi incūbit onus ꝓbādi qui allegas ius ⁊ aſſeris diſſimile.c.ſup hoc de renū. de quo in Specu.de allegatio.⁊ diſputatio.§.poſt hoc verſi.iurib⁹ qui dicit pſertim hoc verū quādo ſaltem colloꝛate apparet ſimile de quo per Pau.ij.q.i.c.multi.⁊ per Archi.in c.ſi quis.xxij.q.i.alias.ij.⁊ dicit hic Bal. ſi dubitetur an
b ſit ſimile [b] hoc ꝯſiſtit in iure ⁊ in facto.l.pe.ff.ſi quadrupeſ pauperiē feci.dica.l.illud.ff.ad.l.acquil.tamē ſi poteſt argui pꝛo ⁊ contra pꝛeſumi debet ſimile vt hic per Io.an. eſt aūt ſimilitudo pilitas rōnis in diuerſis terminis.l.de quibus.ff.de legib⁹.⁊ ita reſidet.iſte paſſus eſt quotidianus ⁊ neſcio videre quo ſpiritu gl.⁊ doctoꝛes collegerūt hoc ex iſto tex.hic aūt loquiť in cōnexis vt cōiter ſcribūt oēs ⁊ tenendo intellectū quē ſuperius dedi ꝙ appellatione ſacerdotij ꝯtinebatur lex tanq̄ʒ ſpēs nō erat verum ꝙ lex erat cōnexa cū ſacerdotio vt ſuperius dixi ꝙ ergo cōmertiū hʒ iſte tex.vt arguatur de ſimili ad ſimile certe nullum.⁊ ideo locus erit accōmodatus in.c. inter ceteras.J. ti.i.vbi tex.dicit idē in filiibus obſeruādum vbi eſt tex. ele-
44 gans.†Et ſcias ꝙ vbicūqʒ ſumus in his q̄ ledunt ius naturale nō fit extēſio de ſimili ad ſimile. ita dixit Bal. in.c. i.in titulo an agnatis vel cognatis.⁊ idē Bal. in.l.ij.C.
45 de iure do.†dixit ꝙ vbi ſtatutū non hʒ aliam rationē niſi ꝙ ita placuit cōditoꝛi nō extēditur de ſimili ad ſimile. ⁊
46 in.l.i.C.que ſit longa cōſuetudo.†dixit ꝙ quotiēs ſtatutum caret ratione nō trahiť de ſimilib⁹ ad ſimilia.⁊ idē Bald.in.l.ſi.C.de interdicto matrimo.dixit ꝙ vbi lex eſt odioſa trahere illam ad caſum oīno nō ſimile eſt odioſuʒ ⁊ idē Bal.in.c.i.§. poꝛro in titu.que fuit pꝛima cā beneficij amit.dicit nō eſſe dare melioꝛē tex.i iure q̄ʒ ibi ꝙ in penalibus ſtatutis ⁊ ꝯſuetudinib⁹ pceditur de ſimili ad ſimile.allegat.l.ſi quis ſeruo.C.de furtis.dicit tm̄ ꝙ hec doctrina nō habet locū qn̄ pene imponūtur habito reſpectu ad pꝛiuilegiū alicuius pſone qꝛ tunc nulla pōt fieri extēſio de ſimilibus perſonis ad ſimiles.⁊ de caſibus ad caſus. iſtam dicit eſſe glo.oꝛdi.⁊ ſingularem.in inſtitu.de actio.§. item mixta.⁊ vide elegantem glo.in.l.i.C. vt que deſunt aduoca.que dicit ꝙ iudex ſupplet ꝓcedendo de ſimili ad ſimile quā glo.ſūme notat ibi Bal.ad ſtatutū dicetur in
47 d.c.inter ceteras.†Querit hic do.Anto.quis poſſit facere legem

a Una villa.Pꝛo maioꝛi enucleatiōe iſtius materie vide Bart.notabi.in.l.ſi ꝯuenerit.§.ſi nuda.ff.d pigno.actio. ⁊ adde no.p Ange.in ꝯſi.cclxiij.inci. pūc. vbi multa pulchꝛa dicit q̄ vide p te qꝛ faciunt ad materiam.

b Simile. Adde tu do. Alexā.de imo la in.l. ꝙ nerua.ff.depoſiti. ſed qcqd dicāt legiſte ex ſnia phi nihil in natura reperiť ſimile ab omni parte qa tunc nō ſimile ſed idē appellareť de q̄ vide phi. vj.pꝛime phie ſingulť loquē tem.⁊ q̄ ad legiſtas attinet. vide tex.in.l.nō poſſunt. C. de legi.⁊.l.ad ſiſtitudinē de epi. ⁊ cleri.⁊ vide Bar.in.d.l. ꝙ nerua in.i.col. in vſi.oppo. ⁊ bal in.l.memi nimuſ.in.§.cū igiť.C. de leg. here. ⁊ vid no uiſſime Felyn.b in.v.col.in vſi. in gl. q multa ꝯgerit de men te phoꝝ q̄ foꝛ taſſe ipſe non intellexit.

re legem vniuerſalẽ in foro canonico. ⁊ dicit ꝙ ſolus papa q2 ipſe ſolus hȝ ptãteȝ legis cõdende a deo.c.i.de trãſla.prela.c.per venerabilẽ q filij ſint legi.dicit etiã ꝙ cetus cardinaliũ vacãte ſede papali nõ põt facere legẽ vniuerſalem.allegat clemẽ.ne romani.§.i.de elec.adde eundeȝ Bal.in tractatu ſciſmatis quẽ poſuit in rub.C.ſi quis aliquẽ teſtari ꝓhibuerit.†vbi dixit ꝙ cardinales nõ poſſũt diſpẽſare nec ſuſpendere ↄſtitutiones cõcilij.⁊ allegat.d.cle.ne romani.nec mirũ ſm eum q2 nõ habent iuriſditionẽ talem ⁊ tantã ꝑ quã ſi haberẽt poſſent perturbare vniuerſalẽ ſtatum eccleſie.vnde nõ poſſũt reſoluere illud qđ pro totius mundi vtilitate ſancitũ eſt ⁊ ſacro ↄcilio illudere nempe totũ maius eſt ſua parte neceſſariũ eſt caput cum mẽbris.⁊ ideo dicit ꝙ dñi cardinales debent ſaluare legem.Tu vero conſidera q2 Bar.in.l.vbi abſunt.ff.de tuto.⁊ cura.da.ab his.†dixit ꝙ vacante ſede papali appellaſ ad collegiũ cardinaliũ ex quo infero vobis ꝙ vacante ſede collegiũ cardinaliũ habet iuriſditionẽ.⁊ ꝑ cõſequẽs poteſtatẽ legis condende niſi dicas ꝙ Bar.pueriſe locutus eſt ⁊ contra caſum.d.clemẽ.ne romani.§.i.vbi non habent iuriſditionem.Et etiaȝ ſi mihi dicatur cetus cardinalium poteſt facere cardinalẽ.glo.eſt.lxxix.diſtin.c.nullus.ergo eodẽ modo poterit facere legẽ vniuerſaleȝ rñde ꝙ illa glo.male loquiſ ⁊ reprobatur per tex.d.cle.ne romani.Et etiã conſidera q2 cõtra do.Ant.allego vobis tex.in.c.eccleſia ſenatũ hȝ.xvi.q.i.iuncto.c.ↄſtãtinus.xcvi.diſtin.vbi collegiũ cardinaliũ eſt ſenatus eccleſie romana.⁊ hȝ illam auctoritatẽ quã olim habuit ſenatꝰ romanus.ſed ſenatus põt facere legẽ.vt in.l.nõ ambigiſ.ff.de leg.ergo eodẽ modo collegiũ cardinaliũ ſede vacãte.Et q2 locus iſte nõ patitur inueſtigationẽ huius paſſus ſufficiant iſta q2 nollem ponere os ſupra celũ.credo ꝙ tetigerim in tractatu cardinaliũ.†Querit etiã do.Anto.vtrum populus romanus poſſit hodie facere legẽ.⁊ allegat gl.qđ no.in.l.ſi.C.de.ll.⁊ in.d.l.nõ ambigiſ.⁊ allegat glo.hic que dicit ꝙ iudei hodie nõ pñt facere legem q2 poteſtas fuit tranſlata in eccleſiaȝ legiſte de hoc diſputãt in.d.l.non ambigiſ.⁊ in.d.l.ſi.hec diſputatio eſt ſopita q2 licȝ originaliter princeps receperit poteſtatẽ a populo tamẽ hodie poteſtatem iuriſditionalẽ recognoſcit a papa ꝓut debet q2 in eo bene erat ptãs vtriuſqȝ legis vt hic.⁊.c.venerabilẽ de elec.⁊ in cle.i.de iureiur.ꝓ tanto populus roma.hodie nõ poſſet reuocare poteſtatem imperij q2 illaȝ non habuit a populo ſed a papa ſolus ergo impator habet poteſtatẽ condendi legem vniuerſaleȝ.populus autẽ vel ſenatus non niſi quatenus ꝑmitteret princeps.Tu adde glo.ſing.in.c.i.in ti.ſi de inueſtitura inter dñm ⁊ vaſallum lis oriatur ſm Bald.ibi que vult ꝙ populus roma.hodie non poſſet degradare impatorem.allegat tex.in.l.ij.C.de adop.ideo dicit caueat populus roma.a nouis ⁊ prauis cogitationibꝰ.vide de hoc Guil.Bart.⁊ Bal.in d.l.nõ ambigiſ.⁊ Bald.in.d.l.ſi.⁊ ibi Rapha.⁊ ſubdit hic do.Anto.†ſe credere ꝙ populus roma.hodie nõ põt facere legẽ particularẽ abſqȝ ↄſenſu principis.q2 Roma eſt in dñio beati Petri.vt in.c.fundamẽta de elec.lib.vj.nec populus roma.hȝ adminiſtrationẽ hodie reipublice romanoꝝ.cum ergo poteſtas legis ↄdende fundeſ in habente iuriſditionẽ.⁊ populus roma.nõ hȝ iuriſditionem non poterit hodie facere legem particularẽ niſi in his in qbus hȝ adminiſtrationẽ ſm eum hic.Uos videte Bal.in.c.cum oẽs.J.eo.vbi refert Hoſti.dicere ꝙ hodie populi lȝ principales ⁊ clariſſimi ſint nõ poſſunt facere ſtatuta niſi princeps hoc eis expreſſe ꝑmittat q2 populus roma.in quo omnis populuȝ icluditur,omne ſuũ imperiũ trãſtulit in principẽ.Bal.vero ibi dicit ꝙ poteſtas ſtatuendi ⁊ iuriſditio ſunt annexa.⁊ qui hȝ vnũ habet reliquũ eiuſdẽ qualitatis nec aliqd valet ratio Hoſti.q2.l.oẽs populi.ff.de iuſti.⁊ iure ẽ approbata per Juſtinianũ ⁊ ſic per Ceſarem.ideo debet haberi pro imperiali ↄſtitutione q2 Juſtinianus fuit poſt Ceſarem auguſtũ.vt no.l.meuius lar

48 (margin, beside "quẽ teſtari ꝓhibuerit")
49 (margin, beside "tuto.⁊ cura.da.ab his")
50 (margin, beside "rim in tractatu cardinaliũ")
51 (margin, beside "hic do.Anto.†ſe credere")

52 gianus.ff.de mino.†⁊ ideo cõcludit ſtatuta populoꝝ valere niſi eis ſit expreſſe inhibitũ per principeȝ eoꝝ.dicit tñ ꝙ eccleſia roma.in ſuis terris temporaliter ſubiectis vtiſ opinio.Hoſti.ſm quid nõ ſimpliciter q2 vult nulla ſtatuta valere niſi a ſe cõfirmenſ ne populi ſubiecti valeant cõtra libertatẽ eccleſie aliqd machinari ⁊ dicit ꝙ dñi clerici ſciũt iuriſditionẽ ſicut ceruus deſiderat fontes aquarũ ſm quoſdã.male tamen vere loquentes de clericis.⁊ ita reſidet ibi Bal.Et per iſta cum laude dei ſit expedita decretalis veſtra.Laus deo clemẽtiſſimo.do.Andre.barbacia vtriuſqȝ iuris interpres ⁊ in hac tẽpeſtate ꝑmarius.

n

Am cõcupiſcentiam.

c Conſtitutioᶜ qđ ꝓhibens omne ꝓhibet ꝙ ꝓuenit ex illo hoc dicat.Primo poniſ dictuȝ.Scđo declaratio ibi hoc.n.Adde ꝙ Bar.in tractatu de 1 regimine ciuitatis ad ſi.†dicit ꝙ ſupbia eſt radix omniũ maloꝝ.⁊ nihil allegat ſȝ exponit auctoritatẽ deuterono.xvij.c.ego in tractatu de ꝑſtan.impe.⁊ regum in ſcđa parte de regibus tenui cõtrariũ.vide que dixi ad plenum in illo tractatu vocato Joã.romeã.Antiqui ponũt caſuȝ ſuo modo ſm do.Anto.ipſe vero dicit ſe ponere caſum adaptando queſitum potius ad intentionem condentis hoc ſus q̃ȝ ad intentionem beati Pauli.caſum ſic ponit quidam queſiuit a papa beatiſſime pater nos hic tractamus de legibus vellem ſcire effectũ legis quo ad animã an cõtraueniens legi eoipſo qđ cõtrauenit peccet papa reſpondet certe ſic ſi lex loquiſ ꝓhibitiue ⁊ negatiue omne qđ ꝓhibet peccatuȝ eſt ⁊ ẽt omne qđ ex illo ſequiſ.⁊ ꝙ hoc ſit verum apparet ex dicto apoſtoli ad romanos.vij.vbi dicit ꝙ nõ cognouit peccatũ ↄcupiſcentie niſi per legem q2 eo qđ cognouit legem ꝓhibentẽ ↄcupiſcentiaȝ cognouit ↄcupiſcentiam fore peccatũ qđ declarãs ibi Augu.dicit ꝙ apoſtolus ⁊ lex locuta eſt plus de cõcupiſcentia q̃ȝ de alijs peccatis q2 oĩa peccata habẽt depẽdentiã a cõcupiſcentia.⁊ ex hoc ſequiſ vna virtus legis q2 ꝓhibendo cõ 2 cupiſcẽtiã †cũ omnia peccata a ↄcupiſcentia originẽ trahant omnia mala ꝓhibuit.h.d.ſm do.Anto.⁊ cũ eo trãſit hic Jo.de imo.ſed.d.Petrus de ancha.ſumat ſic poſt Jo.an.Cum certũ qđ ꝓhibetur ꝓhibẽtur omnia que ex illo ſequẽtur vel aliter ſm eum cõſtitutio generalis complectitur oẽs ſpẽs q̃ aptitudine lȝ nõ actu ſub eodem genere includũtur.ſed iſtud ſũmariuȝ dñi Petri violat iſtũ tex.q dicit oriunſ ⁊ nõ dicit oriri poſſunt cõcordat tñ cũ glo.ſed improprie loquiſ vel ſic ſm do.Abb.omne ꝓhibitum a lege peccatum eſt.⁊ omne illud ꝙ ſequiſ ab eo.Bal.vero hic dicit ꝑmitte ad euidentiã ꝙ interdũ lex noua nouũ inducit delictũ.interdũ nõ inducit nouũ delictũ nec tetigit ſed addit penã.Primo caſu nõ ligat ea que ꝑterita ſunt.q2 licitũ habuerũt principiũ.argu.l.qđ ergo in prin.ff.que in frau.credi.Scđo caſu idẽ.c.ſi.J.eo.q2 obſcurum pro nullo eſt.l.titie textores de leg.i.q2 id qđ eſt ocultũ canon nõ ligat tñ q peccauit errãter prudẽter emẽdet ſtatim cũ incipit ſcire.l.cũ ancillis.C.de inceſt.nup.l.ſi adulteriũ cũ inceſtu.§.idẽ pollioni.ff.de adul.c.ſi.de ꝑſcrip.c.cũ ceſſante de appel.l.ſed ſi reſtituaſ.§.ſi.ff.de iudicijs.Itẽ qđ nõ videſ nõ ſentiſ nec cogitatur.l.in lege.ff.de ↄhen.emp.ar.c.q2 ꝓpter de elec.l.ſi ignorãs.ff.loca.dicit 3 etiã ꝙ aut ẽ pena nãlis.i.ꝙ actus nõ valeat ⁊ ligat.†nã omne qđ eſt ꝓhibitũ nãliter ẽ inualidũ.ſecꝰ ſi de iure poſitiuo aliqua noua pena iponaſ.c.ſi.J.eo.miruȝ eſt tñ ſm eũ ꝙ interdũ pena imponiſ ⁊ actus nõ ꝓhibeſ.l.qđ ait lex.ff.de diuor.interdũ dicit eſſe ↄnexa ꝓhibitionẽ ⁊ penã ⁊ tũc qđ de vno dſ de alio intelligiſ.ſ.c.pxi.interdũ ſunt diſcrepãtia.⁊ tũc ſecꝰ.nã in.d.l.qđ ait.ſi nõ teneret diuortiũ alia rõ ipediret mrimoniũ.ſ.duplicitas mrimonioꝝ.vñ in illa lege de eſſentia pene ẽ ſubſtãtiã diuortij.⁊ iõ ad ipoſitionẽ pene nõ ſequiſ deſtructio actus q2 de eſſe ꝓcedit ibi ad penã regulariter aut pena non deſcendit ab eſſentia actus ſed a ꝓhibitione.l.non dubiũ.C.de legi.⁊

c ¶ Conſtitutio.Aduertendũ ꝙ Fely.ponit ſuper iſto.c.ſũmariũ.o.abb.⁊ illum ſequiſ d.And.vo ipſuȝ aliquo mõ oppugnat.tu vide.Nã vter ꝙ caſus ſuſtẽtabilis eſt.

bis ꝑmiſſis que in veritate ad.c.⁊ materiã eius ſunt lõge
alienã receſſui tñ vt Bal.in hoc celebretur memoria ſub-
dit ſe venire ad caſum cõcupiſcentia ꝓhibeƚ qꝛ ex ea oĩa
mala ſeqnũtur.vñ dicit apoſtolꝰ ꝙ ipſe naturalr̃ h̃ igno
rabat.ſed poſtq̃ ſupuenit lex ꝓhibens didicit ꝯcupiſcen
tiã fore peccatum qꝛ ordinatur ad illud.⁊ ita reſidet. Et
per iſta relati ſunt omnes patres noſtri ponentes caſum
in hoc.c.veſtro.Ego vero neſcio videre quã dubitationẽ
hẽat iſtius caſus poſitio expꝛſſa hic ꝑ do.Ant.⁊ ſequaces
nã qs dubitabat ꝙ veniẽs cõtra legẽ ꝓhibitiuã peccaret
c.oĩs lex.iij.diſtin.c.ij.de maio.⁊ obe.⁊ ideo dixit Bar.
in.l.ſi qs pro eo.ff.de fideiuſ.⁊ in auc.ſacramẽta puberũ.
C.ſi aduer.ven.ꝙ veniẽs cõtra ſtatutũ ſuperioris peccat
4 mortaliter.⁊ glo.ſolẽ.in.c.ij.de cõſti.lib.vj.†dixit ꝙ veni
ens contra legẽ ſupioris vel ſtatutũ ſupioris peccat ⁊ vl
tra hoc punietur pena temporali inflicta in illa.l.ſeu ſta-
tuto.⁊ ꝓbatur in tex.formali.c.ꝑpetue de elec.lib.vj.vbi
veniens contra legem ſupioris puniƚ quo ad deũ.⁊ etiã
punitur a ſede apoſtolica.⁊ hoc tenet ibi Domi.⁊ etiaꝫ
de hoc allego tex.in indiuiduo in.c.cõmiſſa ad fi.de elec.
eo.lib.vbi eodẽ modo punitur quo ad deũ.⁊ etiaꝫ puniƚ
pena temporali ⁊ hoc colligit ibi etiam domi.Domi.⁊
plus dixit glo.elegans in.l.iij.C.de ſacroſan.eccle.ꝙ etiã
puniƚ arbitrio iudicis ꝙ ꝓcedit quãdo actus ſonat in de
lictũ qꝛ ſi lex ꝓhibet nõ punit tamẽ punietur arbitrio iu-
dicis.ſecus ſi nõ ſapit delictũ vt ibi. vnde nemo digne du
bitare poterat ꝙ veniens cõtra legem ꝓhibitiuã pecca-
ret.⁊ ꝑ ꝯñs iſta decretalis ſeruiret vobis de indubitabili
ꝙ eſſe non debet.c.cuꝫ in iurepitus de elec.l.qd labeo.ff.
ad carbo.c.cum in iure.de officio delega.⁊ iõ videreƚ di-
cendum ꝙ iſta decretalis decidat caſum magis dubita-
bilem quo caſu poneƚ in terminis h̃ caſus hoc modo.pa-
ter ſancte ſumus in ti.de cõſti.ego dubito an veniens cõ-
tra illud ꝙ lex mediate ꝓhibet peccet quaſi vellit certuꝫ
habeo qd veniẽs ꝯtra id qd lex imediate diſponit peccat
⁊ facit.c.i.ſ̃.eo.in verbo cuſtodianƚ.ſed ſi venit contra il
lud qd lex vetat mediate an peccabit videbaƚ dicendũ ꝙ
non ex eo qꝛ attendi debet illud ꝙ imediate ꝓhibeƚ ⁊ nõ
illud mediate.arg.eius ꝙ no.in.l.ſanci.C.de ſacroſan.ec
5 cle.eo † qꝫ magis cũ ſcimus in materia penali.⁊ pene ſũt
reſtringende nec debent caſum ꝓpꝛium excedere.§.pene
de peni.diſt.i.l.ſi preſes.ff.de penis cũ ſi.papa hic reſpon-
det ꝙ imo peccat non ſolum ſi veniat cõtra id qd lex me-
diate ꝓhibet ſed etiam ſi veniat contra id qd lex ꝓhibet
imediate.⁊ ad hoc allegat auctoritatẽ apoſtoli glorioſi
ꝯiuncta declaratione Augu.dixit enim apoſtolus ꝙ ꝑ le
gem ꝓhibentem cõcupiſcentiã cognouit ꝯcupiſcẽtiam eẽ
peccatum quaſi voluit venire cõtra legem ꝓhibentẽ eſſe
peccatum.⁊ Augu.declarans hoc dicit ꝙ apoſtolus ele
git ꝯcupiſcẽtiam vt nomẽ generale ex quo oĩa mala oriũ
tur.ideo bona eſt lex q̃ dũ ꝯcupiſcẽtiam ꝓhibuit oĩa ma-
la ꝓhibuit.⁊ ſic veniẽs cõtra ꝓhibitũ a lege ſiue ꝓhibea
tur imediate ſiue mediate peccat.⁊ ideo verbum cõcupi-
ſcẽtia hic poſitum ſumiƚ generalr̃ ex mente apoſtoli ex ſi-
6 gnificato vocabuli ex auctoritate Aug.⁊ pape hic.†⁊ d̃
a natura [a]generis ẽ ꝙ i qualibet ſui ſpecie repreſentetur.iõ
ad ꝓbationẽ generis vr̃ ꝓhibita quelibet eius ſpecies.⁊
ideo pena peccati inflicta venienti contra genus ꝓhibitũ
a lege videƚ inflicta venienti cõtra ſpẽm illius generis ꝓ
hibiti.⁊ ſic ſicut lex illaqueat veniẽtem contra genus ꝓ-
hibitum a ſe.ita illaqueat veniẽtem cõtra ſpẽm contẽtaꝫ
in illo genere ꝓhibito qꝛ ſi ꝓhibetur genus.ergo ⁊ queli
7 bet eius ſpẽs.†Et ex iſtis ſequitur ꝙ conditor legis debꝫ
eligere vocabula ex quibꝰ ſequatur deciſio multoꝝ ⁊ eo
dem modo doctor legẽs dꝫ tradere theoricã generalẽ ex
qua ſequaƚ deciſio multarũ q̃onum ſm do.Anto.hic fa-
8 cit quod no.glo.in.c.cũ ſit ars de etate ⁊ quali.¶ †No.
qualis debeat eſſe lex qꝛ debet eẽ bona do.Anto.allegat
de hoc tex.iiij.diſt.§.erit aũt lex.Tu vero aliter cõſidera
qꝛ aut nos loqmur quo ad legẽ ciuilẽ.⁊ tũc dꝫ eſſe bona

a ¶ De natu-
ra.Qñ aũt ge
nus contineat
oẽs ſpẽs ⁊ ſb̃
eo repñtẽtur ⁊
cuius qualita
tis ſint vel an
ꝯtinent indiui
dua.vide not.
do.Abb.in.c.
ſedeſ de reſcri.
⁊ an ad poſit.
generũ ſequaƚ
poſitio ſpecie-
rũ.qd ẽ cogni-
tu digniſſimũ.
vel ecõtra vid
Bart.in.l.ij.§.
doli mali.ff.vi
bo.rap.⁊ facit
qd elegãter di
ciƚ in.l.qd ner
ua.ff.depoſi.⁊
vide tex.ſing.
in.l.ſiqd earũ.
ff.de leg.iij.

b ¶ Conſtitu
tio.Pro enu-
cleatõe huius
dicti.vide Bar
to.ſing.loquẽ-
tẽ in rep.l.oẽs
populi.ff.de iu
ſti.⁊ iuř.⁊ do.
Ant.de but.in
.c.fi.extra de ꝑ
ſcrip.⁊ Jo.an.
in nouel.in.c.
ij.de excep.li.
vi.lꝫ ꝯtrium ꝯ
morẽ ſuũ tene
at ipẽmet bar.
in.l.ſeqƚ.§.ſi
viã.ff.de vſur.
⁊ ſentit idem
Bart.in.l.cum
acutiſſimi i ꝑn
ci.C.de ꝑſcrip.
xxx.anno.⁊ in
multis aliꝭ lo
cis notabilibꝰ

ab effectu qꝛ debet edi ꝓpter publicum bonum.⁊ ideo de
eſſe legis eſt ꝙ ſit bona aut loqmur quo ad legem cano-
nicã.⁊ tunc dꝫ eſſe bona ab effectu qꝛ dꝫ cõcernere bonuꝫ
anime ⁊ dirigere animã ad ipſum deum.⁊ ideo dixit gl.
9 ſingu.in.c.cũ ꝯtingat de iureiur.†ꝙ finis iuris ciuilis eſt
bonũ publicũ.finis vero iuris canonici eſt bonũ anime di
rigit enim animã ad ipm deũ pro quo facit.c.vt animaꝝ
pericul.de conſti.lib.vj.facit.i.diſtin.c.ꝯſuetudo in verſi.
ꝙ religioni cõueniat ꝙ diſcipline cõgruat ꝙ ſaluti ꝓfici
at ⁊ faciat illud ꝓpheticũ bonitatẽ diſciplinam ⁊ ſciam
doce me dñe.Itẽ diciƚ bona qꝛ facit hoĩes bonos aut in-
uitãdo ad premia.aut inferendo penã ꝯtrauenictibus.vt
l.i.in prin.ff.de iuſti.⁊ iure.iuxta illud.Oderunt peccare
boni virtutis amore.Oderũt peccare mali formidine pe
ne.Et pondera qꝛ tex.d.§.erit aũt lex.non dicit ꝙ lex dꝫ
eſſe bona.ſed dicit ꝙ lex debet eſſe iuſta.⁊ ſic nõ ꝓbat di-
ctũ do.Anto.⁊ iſta ſtant ſimul ꝙ ꝯſtitutio ſit bona ꝓpter
effectũ ad quẽ dirigiƚ qꝛ ad bonum publicuꝫ.⁊ tamẽ nõ
10 b ſit iuſta †vt eſt cõſtitutio [b]municipij qua cauetur ꝙ credi-
tor poſt decẽnium nõ audiaƚ ⁊ ẽ bona ꝯſtitutio qꝛ tendit
ad bonũ publicũ ſed nõ iuſta.vt dixit Bal.ſ̃.eo.in rub.⁊
ꝙ lex debeat eſſe bona poteſt ſic demonſtrari ad ocu-
lũ homo debet eſſe bonꝰ ẽ eniꝫ naturalr̃ animal ciuile ſed
lex debet eẽ ſimilis homini bene compoſito ⁊ ciuili.vt eſt
tex.in.l.ij.ff.de legi.⁊ hoc colligit ibi Bal.ergo ſequitur
ꝙ lex dꝫ eſſe bona.Et ſubdit do.Anto.Bar.dixiſſe in.l.
fi.C.ſi cõtra ius vel vtili.ꝙ ſi imperator faceret legẽ iniu-
ſtam illa nõ valeret qꝛ lex debet eſſe ſancta.l.ij.ff.de legi.
dicit tamẽ ꝙ Cynus in.l.reſcripta.C.de diuerſis reſcrip.
dixit ꝙ in dubio ſi põt aliqua iuſta cauſa iuſtificari lex ꝓ
ſumiƚ eſſe iuſta ſed ceſſante omni cauſa ſeruanda non eſt
l.fi.C.ſi contra ius.c.fi.ĩ.de preſcrip.ſi tamen aliqua iuſta
cauſa poſſet iuſtificari eſſet ſeruanda.lꝫ ſit rigoroſa.l.ꝓ-
11 ſpexit.ff.q ⁊ a quibus.Vos addite Bal.in.d.l.fi.†vbi di
xit ꝙ ſi eſt ius diuinũ ꝓhibitoriũ ⁊ punitoriũ.⁊ illud qd
prohibet nullo caſu reperitur ꝑmiſſum puta nõ mecabe-
12 ris.tunc lex humana cõtrarium diſponẽs nõ tenet.†ideo
ſi ſtatuto caueaƚ ꝙ bãnitus poſſit impune offendi ⁊ aliq̃
mulier eſt bãnita ꝙ non poterit adulterari etiam ſi mari
tus eius ſit bãnitus qꝛ adulterium eſt a deo per ſe maluꝫ
ꝙ ex nulla cauſa poteſt iuſtificari.⁊ idem Bal.in.l.i.ff.d̃
13 conſti.princ.dixit†ꝙ ſi principi placet illud quod deo nõ
placet non habet legis vigorem ideo ſi principi placet ꝙ
vnuſquiſqꝫ poſſit adulterari in rebelles non habet legis
vigorem.qꝛ ſcriptum eſt non mecaberis ⁊ adulteriũ ſem
per eſt prohibitum.Item ſi principi placet ꝙ nullus pa-
ter debeat alimentare filium non valet talis lex.Itẽ ſi ꝑn
cipi placet ꝙ lex nature nõ habeat locum in ſuis actibus
tale beneplacitũ non eſt lex niſi in rebus hoſtiũ.l.ij.C.de
cõmertijs ⁊ mercatoribus.l.i.§.ꝙ aũt.ff.de aleatoribus.
Item ſi principi placet hereſis vel vſura certe non habet
legis vigoreꝫ.auc.ad hec.C.de vſur.Faciat cle.i.de vſur.
⁊ quod voluit Bal.in.d.auc.ad hec.⁊ in.l.cũctos popu
los.C.de ſũma tri.⁊ in.l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iure.
14 quod eſt bene not.†propter ſtatuta multa italie permittẽ
tia iudeis fenerari.qꝛ non ſunt lex nec legis habent vigo
rem.⁊ ita ꝯſuluit Pe.de aneh.⁊ Ange.⁊ Pa.de ca.in
eoꝝ ꝯſilijs.⁊ h̃ ãno ita ꝯſului Mãtue.de quo plene ꝑ Jo
an.añdre.in mercurialibus in regula peccati libro ſexto.
⁊ faciat ſingulare dictum Innocen.in.c.que in eccleſia-
rum.ĩ.eodem.vbi dixit ꝙ conſtitutio denegans iuſtitiam
non tenet.⁊ idem voluit Angelus in.l.ſi non ſpeciali.C.
de teſtamen.⁊ diceƚ in.c.q̃ in eccleſiaƚ.Et ſubdit hic do-
15 minus Antonius †non valere conſtitutionem tendens in
priuilegium alicuius priuati.de quo per domi.Abba.in
rubrica.ſ̃.eodem.vbi dixit ſe allegare pro hoc caſuꝫ in.c.
cum omnes.ĩ.eo.quem tex.allegat ad hoc domi.Ant.hic
faciat lex ſi priuato.ff.qui ⁊ a quibus lex ſi totiens.ff.de
pollicitationibus.l.antiocenſium.ff.de priuileg.credito.
l.i.ff.de doli exceptio.quinimo belliſſime dixit Bar.in.l.

omnes

omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iure.ꝙ ſi talis conſtitutio cõci
piat per verba generalia ẽt non tꝫ ſi doceri põt ꝙ in ꝑiu
dicium alicuius priuati emanauit.⁊ facit qđ voluit ideꝫ
Bar.in prima conſti.ffoꝝ.⁊ faciat tex.iiij.diſt.§.erit autẽ
lex.in ver.nullo priuato cõmodo.de quo dicã ad ſaturita
tẽ in.d.c.cũ oẽs.vbi erit locus accõmodatus. de hoc dixi
16 c .ſ.e.in rubri.❡†No.ꝙ oẽ qđ lex prohibet eſt peccatuꝫ
⁊ ꝙ ex ea ſequit̃ ex quo habes vnũ effectũ legis ꝙ quili
bet agẽs ꝯ̃ legẽ ꝓhibitiue loquẽtem illaqueat̃ a peccato.
⁊ hoc cognito ꝙ lex ẽ hoc negẽs cognoſcit̃ eſſe obnoxiꝰ
17 legi.⁊ ẽ i peccato.Tu põdera ꝙ ex hↄ infert̃ de iure cano
nico ꝙ nũꝙ̃ poterit iduci ꝯſuetudo ꝯ̃ ius canonicũ ex eo
qꝛ veniens ꝯ̃ legem canonicam peccat mortaliter ſed in
ducens cõſuetudinẽ contra ius canonicum peccat morta
liter.ergo nõ valet ꝯſuetudo qꝛ eſt irrationabilis ex quo
inducit hoiem ad mortem eternam.c.cũ in eccleſia de ſy
mo.niſi reſpõdeat ꝙ tacitus ꝯſenſus pape excuſat ex quo
diſpoſuit ꝙ conſuetudo legitime preſcripta tollat ius ca
nonicũ.vide no.in.§.leges.iiij.diſti.⁊ in.c.cum.p.de fide
inſtru.tu ẽt pondera tex.in.c.omnis lex.ij.diſtin.qui fuit
extractus de ſpiritu legis ciuilis.l.legis virtus.ff.de legi
18 bus.vbi dr̃ ois lex aut ꝑmiat aut vetat aut punit qui tex.
aperto ore videt̃ ꝓbare ꝙ lex vetans nõ punit. ergo ſeq
tur ꝙ veniens ꝯ̃ legem ꝓhibitiuam non incidit in pecca
tũ mortale.⁊ per cõſequens nõ puniet̃ pena eterna.⁊ iõ
ſufficit ꝙ actus ſit nullus. arg.l.nõ dubiũ.C.de legi. nec
dꝫ quis duplici pena cõteri.c.at ſi clerici.de iudi.⁊ ſic ille
tex.deſtruit oẽm doctrinã doctorũ hic.⁊ iõ videt̃ mihi di
cendũ ꝙ dꝫ attendi qualis ſit tranſgreſſio legis ꝓhibitiue
qꝛ ſi eſt talis ꝙ mereatur mortẽ eternam.⁊ per ꝯñs illaq
at ad peccatum mortale.⁊ ita intelligat̃ iſte tex.⁊ ad hoc
pondero ſingularem ⁊ ſtupendã glo.iiij.q.i.in ſumma q
vult ꝙ illa auctoritas qui non obediuerit principi morte
moriatur.vt in.c.ij.de maio.⁊ obe.intelligit̃ qñ ꝓceptum
eſt tale ꝙ eius trãſgreſſio mereat̃ mortẽ.⁊ ita temperetur
iſte tex.ſicut enim ꝑ tranſgreſſionẽ legis ciuilis quis non
incurrit mortem corporalem indiſtincte qꝛ non quilibet
veniens contra legem ciuilem dꝫ mori.ita nec quilibet ve
niens contra legem canonicam dꝫ mortem eternam pati
nam quodlibet peccatũ mortaleẽ eterna morte dignum.
xxv.diſt.§.alias ea demũ.⁊ iſtud ẽ mirabile ad intellectũ
iſtius tex.tñ contrarium dicit glo.in.c.generali.de elec.li
bro.vi.que dicit ꝙ etiam deponitur.⁊ vide Bald.in.l.le
gis virtus.vbi pulchre loquitur de eo qui non parit pre
cepto legis an puniatur pena mortis an pena arbitraria
vide ibi qꝛ pulchre loqtur.Et poſt omnes ſcribentes hic
cum aliquibus per me additis circa hunc paſſum an ve
niens contra legeꝫ peccet mortaliter.†Conclude ſic. aut
19 conſtat ꝙ lex eſt precepti.aut conſtat ꝙ eſt conſilij.aut eſt
dubium an lex ſit conſultoria an preceptiua. primo caſu
qñ ꝯſtat ꝙ eſt preceptiua. tunc obligat contrauenienteꝫ
ad peccatũ mortale.⁊ ita intelligatur qđ hr̃ in.c.ij.de ma
io.⁊ obe.ꝙ non obediens principi morte moriat̃ qꝛ intel
ligitur ꝙ peccat mortaliter ⁊ peccatum mortale inducit
mortem eternam.⁊ ita ſentit glo.ibi.⁊ ita allegauit illuꝫ
tex.Bar.in.d.l.ſiquis pro eo.⁊ in.d.auc.ſacramẽta pube
rum.qđ intellige ſm temperationẽ quam nunc tradidi ꝑ
glo.iiij.q.i.in ſumma.tñ Bar.nõ recte loquit̃ dicendo ꝙ
ex trãſgreſſione ſtatuti laycorum quis peccat mortaliter
qꝛ lꝫ hoc habeat locum in legibus imperialibus. vt ẽ gl.
in.c.quis aũt.x.diſtin.nõ tñ videt̃ habere locũ in ſtatuto
inferioris per id quod in ſimili no.Bar.in.l.ſi diuina do
mus.C.de exactori.tribu.lib.x.⁊ ꝑ id qđ voluit Bal.i.l.
placet.C.de ſacroſan.eccle.⁊ faciat qđ habet̃ in.c.ꝙ pre
cipitur.xiiij.q.i.⁊ ꝓcedit hec doctrina ꝑ quecũqꝫ verba lo
quatur conſtitutio ex quo conſtat de mente eius ꝙ eſt ꝓ
ceptiua.quo caſu ꝯtrauenies incurrit peccatũ ẽt ſi loqua
tur per verbum rogo vel per verbũ moneo.qꝛ exponitur
.i.ꝓcipio.vt colligit̃ ex notatis per gl.⁊ tex.in.c.rogo.xi.
q.iij.coniuncto eo quod dixit Arch.in.c.reuertimini.xvi.

q.i.⁊ facit glo.ſingu.in.l.i.C.ſi rectorꝰ ꝓuincie que voluit
20 †ꝙ blanditie potentum ſunt preceptum ⁊ ducunt iuſtum
metum.facit.c.cum inter.R.ſeniorem de elec.vbi preces
inſtantiſſime principis inducunt preceptũ.⁊ faciat illud
tritũ antiquitate prouerbium eſt rogare ducum ſpẽs vio
lenta iubendi.⁊ qđ voluit Bal.in.l.ſi mãdato.C.qđ cum
eo.⁊ glo.in.l.i.§.i.ff.ꝙ iuſſu.⁊ qđ ſcribitur in illo terren
tiano te rogo.⁊ equũ eſt te oro.⁊ faciat qđ pulchre dixit
Bal.in.l.i.C.de ſer.fugi.vbi recẽſuit caſſatã fuiſſe quãdã
inquiſitionẽ i qua dicebat̃ ꝙ ſeruus mãdauerat dño mã
21 d leficiũ cõmittendũ.❡†Scđo caſuꝰ qñ lex eſt conſilij con
clude ꝙ ꝑ quecũqꝫ verba loquat̃ eſt conſilij ⁊ ſi apponat̃
verbum ꝓcipimus exponemus.i.monemus vel ꝯſulimus
ideo tunc non illaqueat ad mortale.ita colligit̃ ex tex. ⁊
glo.in.c.dilectiſſimis in ver.ꝓcipimus.xij.q.i.c.non ſolũ.
xxviij.q.i.⁊ hoc caſu v̓ba imꝑatiui modi nõ iportabũt ꝓ
ceptum.ſed conſilium.faciat cle.exiui.§. item preterea de
ver.ſig.fateor tñ ꝙ ſi ex cõtemptu aliquis veniret contra
legem cõſilij peccaret mortaliter.vt eſt glo.ſolẽ.c.qs aũt.
22 x.di.de quo vide qđ dixi in.c.i.ſ.e.in gl.ij.†Si vero ẽ du
biũ an lex ſit ꝓcepti an ꝯſilij. ⁊ tunc ſi proferatur per ver
ba ꝓceptiua.puta ꝓcipimus iubemus mãdamus. ⁊ ſimi
lia.tunc lex erit precepti. verba enim ſunt ſigna earũ que
ſunt in anima paſſionũ note.vt dixit Ariſto.primo perier
me.l.labeo.§.idẽ tubero.cũ ſi.ff.de ſuppelle.lega.⁊ adde
elegantẽ glo.in.l.ſepe audiui ceſarẽ.ff.de officio preſidis.
23 que dicit†ꝙ ſi ꝯſtitutio loqtur per verbũ põt iportat libe
rã ꝑtãtẽ.ſi loqtur per verbũ debes importat neceſſitateꝫ.
ſi vero loqtur ꝑ verbũ mãdo tunc iportat neceſſitatẽ. ſed
nõ preciſã qꝛ poterit fieri ꝑ aliũ. Si v̓o loqtur per verbũ
precipio importat neceſſitatẽ in tantũ ꝙ nõ poterit actus
exerceri per alium quam glo.reputauit ſingularem. Jo.
de imo.in cle.ſepe de ver.ſig.⁊ de illa glo.fecit feſtũ Bal.
in.d.l.legis virtus.⁊ ibi dixit gl.quõ adaptatur lex cõſi
lij ad illã legẽ rñdet ꝙ adaptat̃ ꝑmiſſiue.qꝛ q ꝯſuluit nõ
mandat.l.ob hec verba.ff.de his qui no.infa. ⁊ ibi Bal.
24 †querit an cõſiliũ legis ſit obligatoriũ.Bal.rñdet ꝙ nõ.
ſed non eſt fruſtra qꝛ ſepe erat deuians a cõſilio legis.ſe
cus ſi eſſent appoſita verba monitoria vel cõſultoria. qꝛ
tunc cenſet̃ eſſe lex conſilij.per id qđ hr̃ in.d.c.qđ precipi
tur.idem dicit do.Anto.ſi apponant̃ verba cõmunia.pu
ta verbũ ſtatuimus verbũ volumus ⁊ ſimilia.qꝛ tunc cen
ſetur eſſe lex cõſilij.⁊ ſic per verbũ ſtatuimus†⁊ ꝑ verbuꝫ
25 volumus inducit̃ legis ꝓmulgatio.vide tex.⁊ gl.in.c.ſta
tuimus de elec.in.vi.glo.in.c.vt litigantes de offi.ordi.li.
vi.in cle.ſi.de reſcrip.De verbo aũt volumus ꝙ inducat̃
legis ꝓmulgatio.alleg.glo.ſing.in cle.i.de rex ꝑmu.tu
allega gl.in cle.i.de offi.vicarij.⁊ in cle.i.de cenſibus.⁊ in
c.ſi.de ver.ſigni.li.vi.⁊ in cle.ij.de elec. ⁊ hoc dictũ iꝓo
bat Jo.de imo.hic ꝙ immo iſta verba importãt prece
ptum.allegat no.per Archi.in.§.⁊ ſi legibus.iiij.diſt. qꝛ
ex quo proferuntur a ſuperiore important legis diſpoſi
tionem.qꝛ quod principi placuit legis hꝫ vigorem. Tu
põdera qꝛ ⁊ ſi ꝓferantur a legiſlatore.non tñ ſequitur ne
ceſſario.ergo ſunt verba preceptiua.Tene contra. d.An
to.ex regula data per Laurentium que eſt ꝙ nunꝙ̃ intel
ligitur lex eſſe conſilij niſi exprimatur.alleg.l.ob hec ver
ba.ff.de his qui nota.infa.⁊ faciat qđ voluit Bal.in.l.le
gis virtus.ff.de legibus.vbi alleg.d.l.ob hec verba. ⁊ il
lã doctrinam Lauren.rettulit Archy.iiij.diſt.§. ⁊ ſi legi
e 26 bus.†Quid de verbisᶜ imperatiuis an importẽt legeꝫ ꝓ
cepti an conſilij cõclude ſi extat cõſuetudo que intpretata
eſt per verba imperatiui modi important preceptũ.⁊ tũc
ſerua conſuetudinem.c.cũ dilect.de conſuetudine.l. mini
me.ff.de legibus.aut ꝯſuetudo non eſt interpretata.⁊ tũc
ſi eſt materia ponderoſa ⁊ grauis ⁊ veriſimiliter ponde
rata a diſponente ligat ad peccatum. vt probatur in cle.
exiui.§.item ꝓpterea de ver.ſigni.idem qñ rõ ſubiecte ma
terie hoc ſuaderet.idem ſi ratione adiuncti. vt probatur
in.d.clemẽ.exiui.§.item preterea.alias ſecus. exemplum

c ❡ Oẽ quod. Adde Bar. in .l.ſiqs pro eo i v.mẽbro.ff.de fideiuſ.⁊ dñm Card.in cle.ij. in vi. col.de vi ta ⁊ ho.cle.⁊ i cle.dudũ. §.ſi. de ſepul.⁊ Fe ly.hic.in.i.col. ſtatim poſt ſũ mariũ.v̓.vtruꝫ veniens more ſuo aggregãtẽ totã mãꝫ ⁊ oia afferentẽ q̃ vi de ꝑ te. qꝛ facı lia.

d ❡ Secũdo caſu. Addõ tex. ĩ.q.vij.c.queſi ſtat.⁊.c.ij.l.ſi. de ma. ⁊ obe. ⁊.d.Abb. ſin. loquentẽ in.c. ois de pe.⁊ re miſ. ⁊ vide Fe ly.in.c.i.ij.fal. ſ.eo.vbi ponit multas limita tiões q̃ vide ꝑ te. ⁊ remiſſiue dictũ Fely. hic in.ij.col. ver.ↄ intellige.

e ❡ De v̓bis. Adde Fely. ↄ in.iij.col. circa mediũ verſ.de aliquibus vbi aggregat totã mãm ⁊ fere ꝑ vnã col. loqui tur de verbis imperatiuis ⁊ oibus legẽ im portãtibus ad decõ om̃ ita the ologica q̃ for taſſe accepit a d.And. hic tu vide ⁊ de ver bo oportet de quo paulo in fra nũe. xxvij. ⁊ meminit dictꝰ do. And. vide d.Bar.ſoci. ex preſſe tenẽtem ꝙ neceſſitateꝫ iportet in.l.qđ te ſicer.pe.nu. v.car.x.

pone vt in euangelio ſi qs percuſſerit te in vna maxilla p̄
be ſibi aliá.ná illud verbũ prebe nó iportat p̄ceptũ ſed có
ſiliũ.xxiij.q.i.c.parat. Si vo materia eſt leuis tũc impor
tat cóſilium.maxime qñ illud qḋ cótinet ſub imperatiuo
importat fauoré illius ad qué verba dirigunt.vt.d.§.itẽ
p̄terea.ſecus ſi nó côcerneret fauoré eius put videt voluiſ
ſe Bar.in.d.l.ſiqs pro eo.ꝛ illud dictũ eius limita niſi eſ
ſemus in materia leuis ꝛ parui p̄iudicij.vt.d.§.itẽ p̄terea
ꝛ facit qḋ hr in tex.ꝛ glo.d.c.nó ſolũ.xxviij.q.i.†Et ſub
17 dit hic dñs Ant.ꝙ ſi ꝯſtitutio loquat p verbũ oportet ꝙ
importat p̄ceptũ.alleg.quod hr in.c.dño ſancto.l.diſtin.
Tu adde glo.in.l.i.de iuſti.ꝛ iur.in verſi.oportet q̄ dicit
ꝙ verbũ oportet improprie ponit p decet.ꝛ ſic ſentit ꝙ p
priũ ſignificatum eſt importat preceptũ.attenditur tñ
ſubiecta materia per illum tex.ꝛ per tex.l.cũ oportet.C.
de bo.q̃ libe.ꝛ idem do.Ant.† de verbo decernimus q2
18 importat p̄ceptum.ꝛ ita dicit ſe rñdiſſe fratri Luce de flo
rentia patri ſuo magiſtro in theologia ordinis oium ſan
ctoꝝ.alleg.Archi.lxxvi.diſt.§.i.ꝛ.iiij.diſtin.§.ꝛ ſi legib9.
Facit ibi tex.in verſi.hec non decernẽdo ſtatuta ſed exor
19 tando conſcripta.†ꝛ idem dicas de cótrauentione regu
le religioſorum non enim omnis cótrauentio obligat ad
mortale.vt voluit beatus Thomas quem refert ꝛ ſequi
tur Archi.in.c.vtinam.lxxvi.diſt.ꝛ ideo Jo.an.in.c.rela
tum ne cleri.vel mona.dicit ꝙ cõmendatur regula predi
catorũ per quá tranſgreſſores cóſtitutionum ad penam
obligantur.ſed non ad mortalé in his que per ſe nó ſunt
mortalia.ꝛ ſi cótrariũ diceret ſequeretur inconueniẽs ſa
tis ꝙ vita religioſorũ eſſet piculoſior q̃ vita laycorum.
cũ multa contineant ſub regula religioſorũ de facili reli
gioſi inciderent in mortale peccatũ.Nec ob.ſi dicatur ꝙ
veniens cótra regulam venit ꝯ votũ.q2 ſoléniter pmiſit
ſeruare regulá.q2 vt dicit beatus Thomas pfeſſio nó re
fertur ad oia cótenta in regula ſed ad tria ſubſtátialia re
gule ſup qbus eſſentialiter ẽ fundata ois regula religio
ſoꝝ.de qbus hr in.c.cũ ad moñ.ad ſi.de ſtatu mo. oia vo
alia contenta in regula tendunt ad finé illorũ triũ.vnde
pmittens ſeruare regulá intelligit ſeruare vitá regularẽ
que ẽ fundata eſſentialiter ſup illis tribus niſi forte ex có
tẽptu veniret cótra ſubſtátialia.q2 tunc bene obligaretur
ad mortale per glo.in.d.c.quis aũt.x.diſt.ꝛ pondera il
lam glo.que vult ꝙ contemnens legé imperialé obligat
ad mortale.vel niſi aſſumeret in ꝯſuetudiné peccandi q2
tunc veniale peccatũ pp frequentiá efficit mortale.vt eſt
30 tex.ad hoc ſtupendus in.§.criminis.xxv.diſt.¶ † Nota
a ꝙ cócupiſcentia[a] eſt cá oium malorũ.qḋ intellige pcede
re ẜm diuerſos effectus alibi dr ebrietaté fore fonté omni
um vitiorũ.xxxv.diſt.añ oia alibi dr ꝙ ignorantia eſt ma
ter errorũ.xxxviij.di.c.ignorantia.alibi dr ꝙ amor pecu
nie eſt quaſi materia oium criminum.xxxiij.diſtin.his igi
tur alibi dicit ꝙ auaritia eſt mater oium malorũ in auc.
vt iudices ſine quoquo ſuffra.in.§.cogitatio.in ver.ẽ hoc
ſacrorũ eloquioꝝ mirabile verũ ꝙ auaritia oium maloꝝ
ſit mater.ꝛ ibi dixit glo.ſingularis ꝙ ſacra eloquia alle
gantur in cauſis decidendis.ꝛ ſentit in foro ciuili.Faciat
tex.in.c.diaconi.xciij.diſtin.in ver.ex quo in eccleſijs ſicut
in romano imperio creuit auaritia pit lex de ſacerdote ꝛ
31 b viſio de propheta.ꝛ glo.ibi dicit†ꝙ oẽs virtutes[b] patiũ
tur defectum ab vno vitio de peni.diſtin.v.§.i.ꝛ dicit hic
Bal.ꝙ omnis cócupiſcẽtia phibetur ſiue carnis ſiue ocu
lorũ ſiue mundane glorie.ꝛ allegat glo.ij.ad corinthios
vi.gloria apoſtolorũ fuit nil poſſidere ſine ſollicitudine
eſſe ꝛ poſſidere tá res q̃ dños earũ porro omne peccatũ
incipit a primis motibus.ꝛ ſicut ventus excitat ab aere.
ita diabolus inſuflat in ipſos primos motus ꝛ inflámat
eos.hñ facit illud qḋ ſcripſit dñica veritas in ſua deuotiſ
ſima paſſione.ſatanas inquit expetiuit vos vt cribraret ſi
cut triticũ remoue.ergo dicit Bal.occaſióem ꝛ occaſióa
32 tũ.†occaſio enim peccati eſt cócupiſcentia.ná vt ait Jac.
apoſtolus vnuſquiſq; tentatur a cócupiſcẽtia ſua abſtra

a ¶ Concupiſcẽtia. Aduerte p iſto termino ꝙ ſemp fere in malá partẽ ſumitur hoc eo.c.ꝛ ti.nro ꝛ ibi Hoſt.facit.v.d.ad ei9 ꝛ de tráſac.c.quáto no.per Archid.i.d.c.i.ſup vbo fieri.

b ¶ Oẽs virtutes. Dictum phyſicũ ẽ hoc ꝛ pbat a pho iiij.ethi.ꝛ fere p totũ opus ꝛ a doc.ſubtili ꝛ oibus theologis ponit pro conſtanti.

c ¶ Notitiã. iſtud dictum ẽ phyſicũ ꝛ probat a pho mlt tis rónibus.i.poſte.in diffi.ſillogyſmi.ꝛ ð hoc qḋ paulo infra dicit ð teſtibus vide p enucleatõe.d.Bar.ſoc.in.l.i.ſi cer.pe.nũc.i.ꝛ ſeq.car.i.

ctus.ſ.a recto tramite ꝛ inclinatus ad malũ deinde cócu
piſcentia ꝯcipit peccatũ. peccatũ cũ conſumatũ fuit gene
rat mortem.ꝛ ideo in oratione dominica de deo dicit.ne
nos inducas intentationẽ.ſ.ne permittas nos intrare ten
tationẽ.ſed libera nos a malo.i.a diabolo q ẽ aduerſari9
noſter vel a malo.ſ.ſpũ qḋ incidit in idẽ vel a malo.ſ. cor
poris ꝛ aie.ꝛ refert quẽdam ſanctũ virũ docuiſſe ſic ora
re plaſmator meus miſerere mei.ꝛ alia ſcriptura dicit ſpi
ritũ ſcm̃ tuũ ne auferas a me qm̃ ſine auxilio tuo fragil ſũ
ꝛ caducus.ergo deus deus meus reſpice i me ꝛ illumina
oculos meos ne vnq̃ obdormiá.ita dicit hic Bal. ꝛ au
diui a quodá nó mediocris auctoritatis doctore q cũ aſſi
ſteret lateri cuiuſdá incliti principis italie ſe audyſſe illũ
principẽ dicẽtẽ orõné dñicá ꝛ repetẽtẽ illa vba ne nos in
ducas in tẽtationẽ p.x.vices.Et ſubdit hic Bal.ꝙ cócu
piſcẽtia iducit votũ captáde mortis alterius.l.ſi.C.ð pac.
c.ne captáde de ꝯceſ.pbẽ. ꝛ iſta mẽti comẽda. ¶ Pria
gl.eſt expoſitiua ꝛ nihil hz.glo.due ſequẽtes ſunt ẽt expo
ſitiue phibet aũt ꝯcupiſcentia.vt hr exodi.ꝛ eſt vnũ de p̄
ceptis ſcðe tabule de qbus in gl.xxxij.q.vij.qd in oibus.ꝛ
dicit hic do.Ant.mirabile eſſe qḋ dicit apoſtolus ꝛ papa
recitat ꝙ apoſtolus neſciuerit ꝯcupiſcentiá. ná habuit ſti
mulũ carnis.ꝛ dixit video aliá legem repugnátẽ legi mẽ
tis mee ꝛ captiuátem me.c.ſi paulus.xxxij.q.v.glo.in vſi.
vel hoc ſoluit ꝙ Paulus bñ ſciuit cócupiſcentiá carnis.
ꝛ alias ꝯcupiſcentias.ſed nó cognouit eá a ſe eſſe reijciẽ
dam niſi p legẽ poſtq̃ vidit legẽ phibentẽ ꝯcupiſcentiã
cognouit ꝯcupiſcentiá eẽ peccatũ ſed nó tá graue ex q̃ gl.
33 colligit hic do.Ant.†ꝙ licite negat cognitio totius ſub
iecti róne ptis incognite vel falſe vel alicuius accidentis
ad illá in q̃litate vel q̃titate.ꝛ ſic poſitio falſa in parte vl
róne alicuius q̃titatis vel qualitatis falſe adiũcte pót in
totũ negari ꝛ ſup toto deliberatio peti.alleg.Bar.in.l.i.
§.ſi ſtipulanti.ff.de ver.ob.vel vt dicũt doc.ẜm cũ apoſto
lus ſciebat eá p experientiá facti.ſed eá non cognoſcebat
quo ad eius pprietatem ꝛ effectũ ꝛ ſic ppriá eius ſciẽtiã
c nó habebat.ꝛ p ꝯñs tunc di aliqs hre notitiã[c] de aliquo
cũ hz notitiam ſubiectorũ ꝛ cuiuſcunq; effectus ꝛ pprie
34 tatis eius qḋ dicit eſſe bene no.†ꝯtra teſtes q2 ſi deponũt
de fama debent cognoſcere pprietates fame ꝛ effectus.
Tu adde ad hoc vltimũ illud qḋ ſcripſit phorum facile
princeps Ariſtoteles in primo phyſicorũ in prin. in ver.
tũc opinamur vnumquodq; cognoſcere. cũ cás cognoſci
mus primas ꝛ principia prima vſq; ad elemẽta.ꝛ in.i.po
ſteriorũ dicit ſcire eſt rem p cám cognoſcere.ꝛ facit qḋ hr
xxiij.q.viij.occidit.faciat qḋ voluit Bar.in.l.i.ff.ſi cer.pe.
vbi dixit ꝙ teſti deponenti ſup mutuo pót queri iſtud in
terrogatoriũ qd ſit mutuũ de q̃ dicẽ.vt ibi p ſcribentes
ꝛ qḋ voluit idẽ Bar.in.l.de minore.§.tormenta.ff.de qō
nibus.ꝛ qḋ voluit Bal.in cõmento.l.data opa.C.qui ac
cu.non poſ.Adde ẽt ad primũ dictũ eiuſdẽ Bal.in.c.i.
.ð.eo.vbi dixit ꝙ in poſitione vel interrogatione ratione
partis falſe pót negari totum ſimpliciter allegat.l. his q
ducenta.§.vtrũ.ff.de reb.dub.re vera iſte paſſus ẽ alienus
a materia iſtius decretalis.ꝛ erit tangendus in loco pro
prio.Et adde glo.ordi.in.c.ſi.de confeſ.in.vi.ꝛ in.c.ij.de
teſtibus eod. lib.que idem firmant per.d.l. his q ducen
ta.§.vtrum.Idem firmat Spec.in ti.de litis conteſtatio.
§.nunc dicendũ poſt prin.ꝛ in ti.de depoſitióibus.§.vij.
ver.xi.vbi dicit idem in poſitione.ꝛ Jo.an.in.d.§.nũc di
cendum in addi.ꝛ Bar.in.l.qui ſolidum.ff.de leg.ij.ꝛ in
d.§.vtrum.ꝛ in.l.ſiquis cum totum.ff.de excep.rei iudi.
35 ꝛ ibi dicit†qḋ ſi illud quod ponitur in libello eſt falſũ ra
tione qualitatis.tunc procedat dictum Specu. vt poſſit
totum negari.facit.c.cum dilecti.ꝛ quod ibi not.glo. de
accuſationibus.Cy.in.l.ij.C.de probatio.aut eſt falſum
in quantitate.tunc debet confiteri partem debitam. facit
tex.cum glo.in.l.ſi pupillus.§.ſi.ff.de verb.ſignifi.ꝛ in.d.
l.qui ſolidum.faciat quod voluit Bal.in.l.ij.§. qḋ obſer
uari.C.de iuramen.calũ.ꝛ vide do.Anto.in.c.dilecti. de

maio.ꝛ

maio.ꝛ obe.vbi aliter loqꝛ ꝙ hic.ꝛ eundē in.c.i.de plus
petitionibus.ꝛ ibi paſſus iſte accomodate erit examinā-
dus.ꝛ vide Ang.in.d.l.ſiqs cū totū.dicentē ꝙ inoleuit
practica vt dicatur interrogeſ de toto ꝛ ſi nō credit de to
to rn̄deat de q̄ꝫto.ꝛ adde Pau.in.c.ſi.de cōfeſ.in.vi.vbi
d dicit ꝙ practica eſt ꝙ ponēs petat totū ꝛ quālibet ptem
in poſitiōe cōtentā ꝓut eſt debita.ꝛ tūc nō pōt totū nega
ri.ſequiꝛ ibi Domi.ꝛ do.Anto.in.d.c.dilecti.❡ Oppo
no ꝙ nō oia mala oriāſ ex cōcupiſcentia q2 nō homici-
diū non piuriū ꝛ ſimilia a concupiſcentia oriunſ.Soluit
glo.ſi.exponēdo tex.oriunſ.i.oriri poſſunt.ex qua ſolutio
36 ne no.†ꝙ interdū mutaſ ſignificatio verborū vt poſſit hē
ri verus intellectus.ſic ēt habeſ in hac glo.in.iij.ſolutiōe
vt vnum tempus ponaſ ꝓ alio.ſed q2 iſta expoſitio violat
litteram.ideo glo.dat aliā ſolutionē ꝙ hic cōprehendū-
tur genera ſingulorū ꝛ non ſingula generū.i.nō oriuntur
oia vitia ſingularia ſub generibus cōprehenſa vt furari i
genere eſt peccatū.ſed titiū ꝛ gayū furari talē ꝛ talē rem
eſt quid ſingulare ſub illo genere.adde ſimilē modum lo
quendi ꝑ glo.in.l.i.C.cōia de le.ꝛ ibi per Bal.ꝛ ꝑ eūdē
Bal.in.l.non dubiū.C.de legi.❡ Tertia ſol.eſt ponēdo
vnum tempus pro alio oriunſ.i. orta ſunt a cōcupiſcētia
primi parentis vt ederet de fructibus ſcie boni ꝛ mali.nā
pp illud omni bono priuati ſumus.hec ſolutio eſt vera in
ſe ſed litterā violat quo ad cōgruitatē loquendi.iō nō te-
netur.ꝛ ſm iſtam ſolutionē ponitur tp̄s preſens ꝓ prete-
rito alibi ponitur futuꝝ ꝓ preſenti de cōſecra.di.ij.in xpo
37 patri in prin.ꝛ dicit do.Car.hic† hoc nō procedere i ſta
tutis ꝛ aliis diſpoſitionibus reſtringibilibus in illis eniꝫ
verba debent intelligi ꝓprie.c.in noſtra de iniuriis.l.iij.§.
hec verba.ff.de nego.geſt.qđ dictū ꝓcedit vbi alias diſpo
38 ſitio valere pōt.†ſed vbi non poſſet valere niſi fieret ipro-
priatio verboꝝ.tunc eſſent impropriand a vocabula glo.
eſt ſingularis.l.ꝛ puto.§.i.ff.fa.herc.qđ eſt bn̄ no.Jo.de
ligna.dicit hic ꝙ iſte ſolutiones glo.nō bn̄ eradicāt con-
trarium.ideo dicit ꝙ cōcupiſcentia hic accipiſ ꝓ quodā
appetitu dānato.ꝛ ſic cōprehendit oia ſingula generum
quaſi velit ꝙ oia mala oriunſ ex iordinato appetitu.i.ex
appetitu nō regulato.Uel clarius pōt ſic dici ſi nos acci-
pimus cōcupiſcentiā reſpectiue ad aliquā certā rē vt con-
cupiſcere carnē vel aliā rē alienā.tūc veꝝ eſt dicere ꝙ oia
mala nō oriūtur ex tali cōcupiſcentia.ſed ſi accipiſ cōcu-
piſcentia ꝓ appetitu nō regulato rectitudine rōnis.tunc
nullū eſt peccatū ꝙ ex tali cōcupiſcentia nō oriatur. De
peccatis aūt de qbus glo.iſta facit mētionē.vide plene ꝑ
Hoſt.in ſumma de peni.§.de quibus ſub.§. que aūt ſunt
peccati.d.Ant.vt puto voluit mordere Jo.de ligna.ꝛ di-
cit ſe al's dixiſſe ꝙ iuenit ħ fuiſſe dictū Pau.†ꝙ ſingulr
39 ꝛ diſtributiue oia mala oriunſ a ꝯcupiſcētia ſumēdo ꝯcu
piſcētiā ꝓ appetitu beſtiali ꝛ nō rōe regulata.ꝛ hāc dicit
eſſe veritatē.vt dicit ſe dixiſſe.§.eo.in rub.ꝛ pꝫ.§.in conſti
tutione gregoriana.iiij.di.facte ſunt aūt leges.❡ †Que
40 rit hꝛ Bal.vtrū appetere diuitias ſit peccatū mortale.con
cludit aut qs appetit cū bono ordine ꝛ bona conſcientia
ceſſante omni fallatia ſicut faciunt boni doctores ſalaria
ti ꝛ boni ꝛ laudabiles mercatores.ꝛ hoc ē licitū ſm euꝫ
fallit ſiquis ſit prohibitus hanc negociationem exercere.
l.ſed ſi adiiciatur.ff.pro ſocio.l.acquilius.ff.de don.l.i.C.
de ſuffr.l.ꝓfeſſio.C.de muneribus p̄rimonialibuſ.li.x.ſed
cum malo ordine.puta impſſione vel metu non eſt licitū
c.i.de milite vaſallo qui contumax eſt.idem cuꝫ mala cō
ſcientia vel cum rei aliene ſcientia.q2 nil ꝓdeſt bonus or
do ſi vita ē mala.c.ſi.de preſcri.Et q2 iſte paſſus eſt alie-
nus a materia huius decretalis.ideo aliter non inſiſto.ꝛ
per iſta ſit expedita decretalis veſtra.

c n **E innitaris.** Conſtitutiões decretoruꝫ ſunt
ſingularibus opinionibus preferende.h.d.ca
ſus ſm domi.Anto.figuraſ ſic.pater beatiſ-
ſime occurrit caſus decidēdus in iudicio de quo apparet
caſus expreſſus in decretali.iudex eſt captioſus ꝛ ſue opi
nio.ꝛ aperte vult determinare ꝯ̄ decretalē ꝛ dicēs neſcit
quid dicat ꝛ ꝙ ēt iniuſtū decernit.quero an hoc licite fa-
ciat papa dicit ꝙ nō.ꝛ hoc probat ex dicto Salomonis
in parabolis cum declarationibus Hieronymi.ꝛ ita re-
1 ſidet hic do.Anto.†qđ eſt diligenter no. contra quoſdaꝫ
artiſtas ꝓmotos i epos quos ſepenumero vidi cū ſtoma-
co obloquētes deciſionibus harū ſacrarum cōſtitutionū
ꝓuideat ſedes apoſtolica.Jo.de imo.hic dicit ꝙ lꝫ glo.
hic videaſ ponere caſum.tn̄ melius pōt poni ad intentuꝫ
littere.vt hic voluit do.Anto.ꝛ figurat caſum vt fecit.d.
Ant.Et diuidiſ primo ponūſ verba Salomonis.ſecūdo
ponūtur verba Hieronymi illa declarātis.ſed do.Pet.
ſic ſūmauit.vbi in decretis patrū aliqd ſtatuiſ quilibet dꝫ
illud ſequi non ꝓpriā opinionē.Sed Bal.hic ſūmat non
2 dꝫ quis inniti ſue cōſcientie ſed dictis ſanctorū.ꝛ eſt† ar.
ſm eum ꝙ erronea cōſcientia que eſt ꝓprie quedā ſupſti-
tio.vt.l.que ſub conditione.ff.de condi.inſti.cōtra veras
concluſiones ꝛ publicā ꝯſciam obligat ad peccatū mor-
tale.l.inter oēs.§.recte.ff.de furtis.ꝛ cā finalis que hꝫ cō
ſcientiā erroneā ſi non erraret cōſcientiam nō haberet†ꝛ
3 deſtructa cā finalis peccati deſtruiſ peccatū.ſecus ecōtra
deſtruiſ meritum deſtructa cā finalis ipſius meriti.†ꝛ dſ
4 conſcientia quaſi ꝯſcientialis ſcia.ꝛ eſt donū ſpiritusſan
cti q2 vbi eſt cōſcientia ē intellectus.ſed ſi egram ꝯſciam
interroges qd in remiſſis.rn̄det q2 male de me ſentio iux
ta illud q2 triſtis eſt anima mea ꝛ quare conturbas me.
ꝛ rn̄det q2 male de me ſentio.ideo aliū accuſare non pōt.
f c.nouit de iudi.ꝛ refert Archi.dicere ꝙ ꝯſcia eſt cū alio
ſcia.i.quedā armonia cū veritate.c.litteras de reſti.ſpol.
ꝯſcia bona naſciſ ex bonis animi qualitatibus.vt ſcribiſ
primo ad timotheū.ꝛ fundamētū eius eſt charitas fides
ꝛ lex.ꝛ ſiquis eaꝫ bene intellexerit bn̄ operaſ ꝙ aūt ſane
doctrine ꝯ̄riaſ id cōtra ꝯſciam eſt.vt ibi ſubdit Bal.ꝛ di
cit nunc reuertar ad.c.caſus exponiſ dictuꝫ Salomonis
dicētis ne innitaris prudētie tue.i.ꝓprium intellectū non
debes ꝑferre dictis ſanctorū patrū ꝛ dictis doctoꝝ appro
batoꝝ.ꝛ ita quieuit tantus doctor hic.vere decretaliſ iſta
ſtat apud me dubia.ꝛ mihi nō videſ ꝙ do.Ant.ꝛ ſequa
ces bene eradicent eā deus aperiet veꝝ intellectū.Et con
ſidero circa iſtam poſitionē caſus.nam ſentit.d.Ant.†ꝙ
5 verbū prudentie capitur in malam ptem.ꝛ ꝙ eſt iudex ca
ptioſus.ꝛ hoc ſentit glo.hic in ver.prudētie q2 ſupplet in
malo.ꝛ ſic nō vſ ꝙ do.Anto.aliter ponat caſum ꝙ̄ fece-
rit glo.iſta.lꝫ aliter dixerit Jo.de imo.ꝛ huic gl.allego
ſimilem in.c.i.§.e.ꝛ re vera neſcio videre ad qd papa iſtā
decretalem dedit ſequendo do.Anto.ex eo q2 in.c.i.§.eo.
eſt hoc deciſum ꝙ nemo dꝫ iudicare ſenſu ſuo ſed auctori
tate canonū.ad qd ergo idem repetit hic.ꝛ ſic mēbranas
occupat ꝯ̄.c.ſi romanoꝝ.xix.diſtin.ꝛ glo.iſta in ver.pru-
dentie.allegat ꝓ dicto ſuo tria iura que non ꝓbant dictū
eius.allegat enim.c.i.§.eodem.vbi tex.loquitur de ſenſu
ſuo.non aūt de prudentia ſua eodē modo nec.c.ſcien.nec
c.pura.allegata in ea probant dictum eius.vnde nullum
eſſet dubium capiendo prudentiam in malam partem ꝙ
qs nō debeat ſequi ſuam deprauatā opinionē ꝯ̄ conſtitu-
tiōes canonicas certe nullus de hoc dubitare poterat.ſu
mus enim canonū cuſtodes ꝛ non violatores.xxv.q.ij.c.
inſtitutionis.ꝛ per ꝯ̄ñs eſſet tex.iſte de caſu indubitato ꝙ
eſſe non dꝫ.l.ꝙ labeo.ff.ad carbo.qnimmo ex dicto gl.ꝛ
dn̄i Anto.ſequitur ꝙ capiendo prudentiam in bonā par
tem qs poſſet eā preferre ꝯſtitutionibus canonicis.†ꝛ ſi
6 dicaſ ꝙ eoipſo ꝙ prudētia eſt aliena a lege eſt mala hoc
nego.ꝛ allego tex.in indiuiduo in.c.relatū.xxxvij.diſt.in
ver.non ſm ꝓpriā ingenij virtutē ꝛ intelligentiā legaſ ꝛ
doceatur.vnde tex.ibi ꝓbat ꝙ qs ꝛ legere ꝛ docere debꝫ
ſm dicta ꝛ tradita a ſanctis p̄ribus ꝛ nō ſm ꝓpriā igenij
virtutē ꝛ intelligētiā.ꝛ per ꝯ̄ñs ſeqtur ꝙ nō eſt mala.ꝛ iō
7 pulchre dixit Bal.in.l.de eo.C.de pena iudi.†ꝙ ille q iu
dicat ſm ſuā ꝯſciam.lꝫ faciat ꝯtra legem ſcriptaꝫ non iu-

d ❡ Petat to tū.Adde fely.hic.in.v.colū.circa me.ꝛ ſi-nē.c.ponētem opi.olum doc.ꝛ pulcherri-me limitātem iſtud dictuꝫ.ꝛ vide.d.Alex.de imo.in.l.ſ.§.ſi ſtipulātō ver.obl.vbi ēt vide q ꝑ Bar.ibi in materia ſingulr ſcribū tur.

e ❡ Conſtitutiones.aducte q2 Fely.apponit huic ca.ſūmariū.d.anto.quē ſecutuſ fuit Abb.ꝛ ipſum approbat vna cuꝫ caſus poſitione.D.āt Andre.ipſā validis ratiōibuſ oppugnat tu vide per te.

f ❡ Conſcientia.Quid aūt ſit conſcientia vide.c.cām extra de teſti.ꝛ adde Card.extra de reſcrip.c.ſtatutus.ꝛ vide de ꝯſcientia.d.Alex.ꝯſ.ccclix.incip.viſo.ꝛ.d.Jaſo.may.in.l.ſi.in v.col.C.vnde legi.ꝛ vide.d.Jaſ.may.in.§.iſte.nume.cx.ver.ꝛ in ꝑnuo cōgerentēfere ꝑuiā col.quicqd in hac mā dici poteſt.

cidit in penam.c.cum eterni de re iudi.in.vi.⁊ iõ põt eſſe
prudẽtia in bonam partem aſſumpta lȝ non ſit cõformis
conſtitutionibus canonicis. ⁊ ideo ſto in hac cõcluſione
vera ꝙ verbũ prudentie tue capitur in bonã partē. ⁊ eſt
ſenſus ꝙ lȝ aliqs iudex ſit prudens ⁊ prudentẽ hẽat opi-
nionẽ nõ dȝ illã preferre cõſtitutionibus canonicis. ⁊ ſic
non bene ſenſit do. Anto.qnimo dico vobis ꝙ ex alio eſt
diminutus ad intellectũ iſtius tex.qui dicit agẽda vel di-
cenda.⁊ do.Anto.reſtrinxit iſtum tex. quo ad iudicia. ⁊
male qȝ tex.loqtur in actionibus ⁊ in iudicijs. vt in alie-
nationibus acqſitionibus cõpoſitionibus eccleſiaſticis ⁊
ſimilibus iuxta illud actiones noſtras dirige. ⁊ iuxta illd
oĩs xpi actio noſtra fuit inſtructio.c.ſignificaſti de elec.⁊
ideo caſum ſic ponite pr̃ ſancte ſumus in titu.de cõſti.ali-
qs eſt prudẽs ⁊ in negocijs extraiudicialibus ⁊ iudiciali
bus vult ſm̃ ſuã prudẽtiã ⁊ nõ ſm̃ canonicas cõſtitutio-
nes ꝓcedere poterit ne videbat̃ dicendũ ꝙ ſic ex quo opi.
ſua erat prudẽs.papa hic determinat ꝯ̃riũ. ⁊ iſta eſt veri
tas.⁊ iõ poterit dari inauditũ ſũmariũ hoc mõ. in nego
cijs iudicialibus ⁊ extraiudicialibus cõſtitutiones cano
nice ſunt ſingularibus opinionibus.lȝ prudẽtibus ꝑferẽ-
de.nec vr̃ bene dictũ ꝙ ſit prudẽtia ⁊ fatua ꝯ̃ illud qđ hr̃
de peni.diſtin.ij.nullus in ver.ſemꝑ amictum hȝ pruden-
tie. ¶ Nota iudicẽ nõ debere iudicare ſm̃ voluntatẽ ſuã
ſeu ſm̃ conſcientiã ſuã depꝛauatã.ſed ſm̃ ſtatuta decreto
rũ ⁊ aliorũ habentiũ poteſtatẽ legis condende. ita colli-
gunt patres noſtri hic re vera notabile eſt verũ in ſe . ſed
non congruit textui.facit qđ habetur in.d.c.inſtitutiõis.
quod eſt notandum ſm̃ do.Anto.contra iudices captio
ſos qui volunt omnino ſuas opi.alijs preferre ⁊ plus de
ſe preſumunt q̃ȝ ſit in veritate rei.⁊ ſic opinio alicuius nõ
eſt preferenda dictis decretorum ⁊ ſanctorũ patrum ſm̃
do.Anto.hic idẽ dicunt doc.ſm̃ eum de conſilijs ſancto-
8 rũ patrũ.allegat.lxxiiij.diſt.§.i.idem †dicas de cõſilijs pe
ritorum in arte.qȝ eis ſtandũ.c.fraternitatis de frigidis.
c.propoſuiſti.de proba.c.omnis etas.xij.q.i.l.i.ff. de ven
tre inſpiciendo.⁊ in prima cõſtitutione ffoꝝ.l.hac edicta
li.§.his illud.C.de ſecun.nup.idē dicas de opinionibus
gloſatoꝝ qȝ ſtante varietate opi. ſequenda eſt opi.gl.i in
dicando ⁊ conſulendo.vt ſing.voluit Iac.but.in.l.i.C.q
pro ſua iuriſditiõe.⁊ ideo Bal.in peculio ſuo refert Cy.
loquentem aduocato in.l.non moriturum.C.de cõtrahẽ
da ſtipulatione.audi ydolum tuum.i. glo. ⁊ idem Bal.
in.l.hereditas.C.depoſiti.†dixit ꝙ auctoritas glo.in cõ-
9 ſulendo omnes alios antecellit.⁊ in.c.i.de natura ſucceſ.
feudi.dixit ꝙ in conſulendo non põt adherere meliori q̃ȝ
opinioni gloſarũ.⁊ in.l.precibus.C.de impuberum.dicit
ꝙ poſt prudentes vadit colligendo ſpicas.nec audet re-
cedere ab opinione prudentũ ⁊ gloſaruȝ.⁊ idem dixit in
auc.ceſſante.C.de legitimis heredibus.Et idem Bal. in
.l.i.ff.de vulga.⁊ pup.dixit ꝙ in conſulendo nõ põt adhe
rere meliori.⁊ in.l.fi.§.neceſſitate.C.de boniſqȝ libe.dixit
adhereas Odofredo ditãti.i. gl.⁊ in ꝑpetuũ nõ errabis.
faciat glo.in.l.dos a patre profecta.C.ſol.ma. ⁊ in.l.aſſi
duis.C.qui po.in pig.hab.⁊ in.l.fi.C.de dona.⁊ iõ dixit
Bar.in conſi.vij. incip.andriolus do inquit tibi gl.ordi.
a qua non eſt recedendũ in conſulendo cũ ipſa melius ce
teris intellexerit.⁊ faciat quod voluit do.Matheus de
matheſelanis in ſuo tractatu de eligendis opinionibus.
lȝ idem Bal.in.l.ij.C.qui accu.non poſ.dicat iſta eſt opi.
gl.⁊ coꝝ qui eã ſequunt̃ q ſunt ſui pedagogi.ſed videt̃ fal
ſa opi.⁊ eſt.⁊ ideo Saly.in.l.traditionibus.C.de pac.di
xit ꝙ ita eſt inherendum opi.glo.ſicut bononien̄.inherẽt
carotio.vt eſt glo.ſing.in.l.omnis diffinitio.ff.de reg.iur.
⁊ Ange.in.l.ij.ff.de accu.dixit ꝙ in conſulendo nõ eſt re-
cedendũ ab opi.glo.⁊ in.l.ſi idem cum eodem.ff.de iuriſ.
10 om.iudi.allegauit illũ tex.pro mirabili†ꝙ vbi nõ eſt da
re caſum legis ſufficit allegare auctoritatẽ maiorũ.qđ eſt
bene no.⁊ pro illo dico fore caſum valde ſingularẽ in. c.
ſ.de decimis.⁊ idem ſenſit Hoſt.in.c.ingrendũ de pecul.

11 cleri.tene menti.Et ſubdit multum eleganter hic Inno.
a ſtandum eſſe dictis ſanctorũ[a] ſi non ſunt retractata.c.i.⁊
ij.xxvij.diſtin.⁊ hoc qñ ſancti patres ſunt in concordia.
qȝ ſequenda ſunt dicta ſua vſqȝ ad vnuȝ iota. ⁊ in oĩbus
⁊ per omnia ſeruanda ſunt.c.i.xv.diſtin.Fatet̃ tñ Inno.
ꝙ anteq̃ȝ eſſent approbata per eccleſiam licite quis pote
rat tenere vel non tenere dicta ſanctorũ patrũ.vt de ſalo-
mone.qȝ aliqui tenent ꝙ ſit ſaluus aliqui ꝙ non.vt in.c.
12 ſalomon.xxxij.q.iiij. idẽ dicit† de corpore beate virginis
Marie qȝ opiniones ſunt an ſit aſſumpta in celuȝ corpo
raliter. Hoſti.dicit ꝙ opi.approbata hȝ ꝙ ſic. ⁊ ita dicit
tenere Auguſtinũ. Hieronymus vero ita apte non loqt̃
imo dicit ꝙ nulla ſcriptura apponit de aſſumptione cor-
porali.vide in epiſtola hiero.ad cuſtochiũ.Bal.vero hic
querit an hereticũ ſit credere ꝙ corpus beate virginis nõ
fuerit aſſumptũ in celũ olim non fuit hereticũ ꝓpter vari
as ſanctorũ patrũ opiniones ſm̃ Inno.hodie vero eſt ꝓ
ximũ hereſi qȝ ſolẽniſſimũ feſtum ſit de aſſumptiõe beate
virginis cuius corpus ⁊ anima pie credit̃ eſſe in paradi-
ſo ad pedes Ieſu chriſti.⁊ ex dictis Inno. ſe concludere
13 †ꝙ nõ ẽ hereticus ille q credit id in quo multos ſanctos
patres hȝ conteſtes lȝ nõ oẽs qđ dicit eſſe menti tenẽ. ad
excuſationẽ doctoꝝ.faciat ad hoc qđ voluit Gof.⁊ Ioã.
an.in.c.capellanus de ferijs ꝙ tenẽtes opi. reprobatã in
materia ꝑcepti nõ peccant anteq̃ȝ emanauerit declaratio
ſed poſt declarationẽ peccant.Facit glo.in.c.i. de poſtu.
14 prela.in.vi.†Quid ſi reperit̃ diuerſitas inter dicta ſancto
b rũ[b] ⁊ dicta romanorũ põtificũ qbus magis ſtabit̃ dic ꝙ
in deciſionibus cãrum ſtabit̃ dicto pape.qȝ ipſe hȝ ptãteȝ
legis cõdende niſi dictũ ſanctorũ patrũ adiuuaret̃ aucto
ritate noui vel veteris teſtamẽti in expoſitiõibus vero ſa
crarũ ſcripturarũ ſtaret̃ potius dicto ſanctorũ puta Au
guſtini Hieronymi ⁊ ſimiliũ.vt eſt glo.in ſũma.⁊ in.c.i.
xx.di.⁊ faciat gl.in.c.vt veterũ.ix.diſt. niſi tractaret̃ de ex
poſitiõe neceſſaria ſuꝑ articulis fidei.qȝ tunc ſtaretur di
cto pape cui fuit data ptãs legis cõdende.vt per.d.Abb.
hic.⁊ in.c.certificari de ſepul.⁊ in.c.tua de deci.⁊ ideo di
xit do.Ant.in.d.c.tua ꝙ dicta ſanctoꝝ ſuccũbũt declara
tioni pape.⁊ dixit hic Bal.referendo Io.an.ꝙ in diuer
ſitate opinionũ ſequenda eſt cõis.Facit.l.i.in ver. crebri
or apud veteres opinio.ff.de offic.queſto.dixi.ſ.eo.c.i.nã
cõis opi.hȝ vim ꝯſuetudinis.l.ſi de interꝑtatione.ff.de le
gibus.⁊ caueant iudices in eligẽdis opinionibus ne eli-
15 gant eã que hȝ minimuȝ rõnis.†qȝ rõ naturalis ſeipſam
oñdit ⁊ veritatẽ occultari nõ ſinit.tñ nõ dȝ dici rõ niſi ſit
bona.vt no.in.l.nõ oium.ff.de legi.⁊ refert prudẽs conſi
16 lium Io.an.†ꝙ qñ opiniones ſunt diuerſe. ⁊ iudex põt
ꝓbabiliter inclinari in quã partem voluerit dȝ ſe conari
vt hẽat iudicẽ ꝓpitiũ nõ autẽ claudicãtẽ qȝ iudex ⁊ iudi-
ciuȝ claudicare nõ dñt.l.in ſacris.C.de ꝓximis ſacro.ſcri.
lib.xij.c.in iudicijs de reg.iur.in.vi.ſimile dicit in arbitro
⁊ alleg.dicta ꝑ ſe in.c.i.ſ.e.⁊ addit †an arbiter faciat litẽ
17 ſuã reſpectu ſortis an reſpectu pene cõpromiſſi ⁊ rñdet ꝙ
reſpectu dãni qđ infert circa principale. vñ ſi reus ſoluit
penã cõpromiſſi nõ põt arbiter facere litẽ ſuã niſi vſqȝ ad
quãtitatẽ ſortis.qȝ cõtumacia litigatoris non dȝ nocere
arbitro.l.i.§.itẽ ſi ita.ff.ad.l.fal.⁊ ſi arbiter nõ habuit rõ
nẽ lucri ceſſantis ſed dãni emergẽtis mitius dȝ agi cũ eo.
18 ⁊ idẽ dicit in iudice.Itẽ†qñ ꝓceſſus eſt multũ dubius iu
dex nõ facit litẽ ſuã.qȝ nõ ẽ peccatũ ſi vna vice tenuit vnã
opi.alia vice tenuit ꝯ̃riã.qd iuris rñdet niſi ex ꝓbabili rõ
ne emẽdauerit ſe ẽ increpãdus lȝ forte nõ ſit puniẽdus.ar
gu.l.eos.C.de mõ multaꝝ. Et idẽ voluit idẽ Bal.in.l.
de tutela.C.de in inte.reſt.min. ⁊ faciat qđ ipſe voluit in
rub.de ꝯtro.inueſti.⁊ in.c.i.in ti.qd ſit iueſti.⁊ in.c.i.§.ſi
nõdũ de nota.feu.⁊ bar.i.l.q bõa.§.ſiqs ſtipulat᷑.ff.ſ dã
no.i nfe.⁊ qđ no.in.c.cãmqȝ de teſti. ⁊ Ang.in.l. qdã ta-
bulaꝝ.ff.de fur.⁊ iõ dixit Bal.in.l.i.C.de his q añ aper.
c 19 tab.†ꝙ ꝑ diuerſa fantaſmata[c] generãtur in nobis diuer
ſe intellectiones nec ꝓhibetur qs mutare cõſiliũ de bono
in melius

a ¶ Dictis ſã
ctorũ.Uide ſe
ly.hic in.i.col.
circa fi. ver.in
tex. aggregan
tem more ſuo
totã materiaȝ
⁊ addẽtẽ mul
tas limitatio-
nes vltra dñs
Andre. hic q̃
qȝ clara vide
per te.

b ¶ Dicta ſan
ctorũ.Uide ſe
ly. hic i.ij. col.
verſi. ſed ſunt
tres caſus pul
cherrime dcla
rantem qñ ſcri
ptis. d. Pape
ſanctoꝝ aucto
ritas preuale-
at q̃ ſuccincte
hic habetur a
d.Andrea.

c ¶ Diuerſa
phantaſmata.
Hoc ẽ phiſicũ
⁊ ipm̃ probat
phs.iij. de aĩa
⁊ ex iſta ꝓpo-
ſitiõe in aduer
tenter poſita a
d. Andre. hic
reſoluit̃ argu.
fidei catholicẽ
ꝯ̃ Auerroiſm
ponẽtem peſſi
mũ cõmẽtũ ⁊
figmẽtũ ſuũ d̃
vnitate intelle
ctus.qđ lȝ phi
ſice ſit ſuſtẽta
bile.tñ ẽ erro-
neũ ⁊ falſũ ac
nulli intelligi
bile.vt inqt ꝑ-
ceptor me⁹ do
ctor ſubtil.iiij.
ſen.in q̃ntibus
de anima itel-
lectiua.iõ opti
me locutus fu
it Bal.in.d.l.i.
C.de his q añ
aper.tab.queȝ
adducit.d.an-
dreas hic.

In melius.l.nōnunq̄.ff.de colla.bo.nā ⁊ Auguſtinus fe
cit librū retractationū.⁊ apoſtolus dicit cū erā paruulus
loquebar vt paruulus cogitabā vt paruulus ſapiebā vt
paruulus.cū aūt factū ſū vir euacuaui ea q̄ erāt paruuli.
⁊ iō dicebat ꝓpheta iunior fui ⁊ ſenui.de quo p̲ Jo.an.
in ꝓhemio ſexti in nouella.vide q̄ dixi in.c.i.ē.eo. Et ſub
dit ēt hic Bal.ꝙ aīa rōnabilis ē inuiſibilis ⁊ mirabilis
opationis deus fecit hoiem vt eſſet aīal rōnale.neceſſe er
go ē vt ſit ꝯſcientiale qꝛ ꝯſcientia eſt ſupior ⁊ beatior p̲s
intellectus deo ꝯiuncta ſm eū. ¶ Vltimo no.ſm.d. An
to.ſignificatū hoꝝ verboꝝ facias ſm tuā prudētiā qꝛ in
telligit̃ de prudētia nō informata a iure do.Abb. dicit h̄
nō eſſe verū quo ad corticē littere.qꝛ illa verba ponūtur
iproprie.vt dixit gl.ij.hic al's ſi intelligeret̃ de voluntate
nō ſubmiſſa rōni nō eēt prudētia ſed fatuitas iuxta illud
fatuus fatua loqtur.xciij.diſt.c.legimus.l.qdā in ſuo.ff.d
20 de ꝯdi.inſti.†nā ſi verbū placet iportat arbitriū boni viri
vt.l.ibayꝫ.§.ſororē.ff.de fideicōmiſ.lib.fortius ꝯhec v̄ba.
iō vr̃ data ptās vt bono viro.iō ſi nō facit vt bon⁹ vir.pōt
peti reductio ad arbitriū boni viri.alleg.no.in.l.fideicō.
§.q̄q̄ de leg.iij.⁊ in.c.qntaual.de iureiur.⁊ Bar.in ex
trauaganti ad repriniendā in verſi.videbit̃.Joā.de imo.
etiā dānat iſtud dictū do.ant.hic ⁊ dicit ꝙ hoc iō contin
git in iſto tex.qꝛ ex mente loquentis elicit̃.naꝫ aliter de ſe
nō vr̃ ꝙ illa verba tue prudētie iportēt liberū arbitriū ſi
cut nec verbū putauerit vel extimauerit.alleg.no.a Bar.
in.l.ſi ſic de leg.i.⁊ in extrauaganti ad repriniem.in ver.
videbit̃.⁊ qđ hr̃ in.l.fideicō.libertas.ff.de fidei.lib.⁊ ſub
dit ꝙ lꝫ interp̄tatio legis ſit iudici p̄miſſa.c.i.ſ.de poſtu.p̄
la.cum ſi.tñ qñ lex eſt clara nec indiget interp̄tatione tūc
nō ſtabitur prudentie iudicis ad interpretandū.⁊ ita reſi
21 det.†Tu vero tene illud qđ heri dicebā ꝙ illa verba tue
prudentie importent arbitriuꝫ boni viri.lꝫ aliter dixerit
glo.⁊ plenius dixi de hoc in.c.i.ē.eo.vide ibi.⁊ qꝛ dñs
Anto.in.d.c.i.ē.eo.queſiuit de aliqbus verbis importan
tibus arbitriū boni viri ⁊.ēt liberū arbitriū.⁊ qꝛ nimis
onerata erat decretalis illa in ſua mā remiſi me aliquali
22 ter dicturū hic vbi reuera melius cadit q̄ ibi.†Et iō que
ro qđ ſi cōmittit̃ cā tue ꝯſciētie eſt hoc quotidianū an po
tero appellare ab eo ꝙ p̲ tuā ꝯſcientiā iudicaſti.Et qdeꝫ
glo.reputata ſingu.in.c.ſtatutuꝫ.§.aſſeſſorem de reſcrip.
in.vi.dicit ꝙ non.doctores oēs dicunt eſſe glo.in ꝯ̄triuꝫ
in cle.i.de iure patro.finaliter reducūt eas ad cōcordiaꝫ.
qđ verum eſt ꝙ nō poteſt appellari quo ad hoc vt iudex
teneat̃ deferre appellationi.tñ poterit appellari quo ad fi
nem vt negociū deuoluatur ad ſupiorem qui deliberabit
an illud ſit reuocañ.⁊ ita cōcordauit illa glo.Jo.d imo.
in.c.i.ē.e.⁊ in.d.c.ſtatutū.§.aſſeſſorem.⁊ in.l.inter ſtipu
lantem.§.ſtichum.ff.de verbo.obli.Ange.tñ ibi tranſiuit
ſimpliciter cum glo.d.§.aſſeſſorem.⁊ hanc cōcordiaꝫ ſe
cutus eſt dominicus in.c.i.de re iudi.in.vi.⁊ in.d.§.aſſeſ
23 ſoreꝫ.Bal.vero in.l.i.C.de iureiur.†pone inquit ex diſpo
ſitione ſtatuti aliquid cōmittitur conſcientie alterius.an
poterit de malicia vel imperitia conqueri.⁊ dicit aut lo
quimur in his que ſunt parui preiudicij ⁊ tunc nō poſſit.
⁊ hoc mō ꝓcedat glo.in.d.§.aſſeſſorem aut loquur i his
que ſunt magni p̄iudicij.⁊ tunc poſſit conqueri.⁊ ita ꝓce
dat glo.in cle.i.de iure patro.Sed idem Bal.in.l.hac le
ge.C.de ſen.ex peri.reci.dixit ꝙ ſi cōmittit̃ cōſciētie iudi
cis nō pōt appellari.tñ ſupior poterit errata corrigere ſi
ſibi videt̃.⁊ dicit fore glo.ſing.in.d.cle.i.⁊ alle.Inno.di
centem ꝙ ſuperior nō pōt imutare conſcientiā inferioris
cū non poſſit vis inferri aīo tñ erronee cōſcientie ꝯſuleñ
eſt vt error deponat̃.allegat Inno.in.c.p̲ tuas de ſymo.
ſed idem Bal.in.l.fi.C.de pena iudicis.dicit ꝙ iudex po
teſt ſequi ſuā ꝯſcientiam qñ nemini nocet.l.bonorū.C.de
bo.poſ.ſm tabulas.Et ſubdit ꝙ ſi iudicat cōtra ſcriptaꝫ
iuſtitiam ſequendo ſuam ꝯſcientiam non incidit in penā
c.i.de re iudi.in.vi.⁊ iſtud nō vr̃ bene dictū qꝛ venit ꝯtra
ꝓprium iuramentum in auc.iuſiu.qđ preſta.ab his ⁊ iu

dicat ꝯ̄ legem.quo caſu punit̃ qꝛ vr̃ contemnere legeꝫ.vt
in.c.generali de elec.lib.vi.⁊ ibi glo.⁊ dicit ꝙ eſt triplex
ꝯſciētia.ſ.ligata rebus viſis ligata rōnibus legū.⁊ ē alia
ꝯſcientia motiua ⁊ adherens qbuſdā imaginibus intelle
ctus ⁊ iſta nō obligat aīam noſtrā qꝛ eſt ꝯſcia impulſiua
⁊ non arctatiua.⁊ idē bal.in.l.nemo.C.de ſen.⁊ interlo.
24 om.iu.dixit†ꝙ ſi ſtatutū facit mentionē de cōſciētia iudi
cis ſufficit ꝙ iudex audiat ⁊ itelligat lꝫ nō approbet ver
bis expſſis ꝙ dicit facere ad ſtatutū diſponēs ꝙ abolitio
nes nō poſſint fieri niſi de iudicis ꝯſcia.l.ſi C.de accu.c.i.
de confeſ.⁊ idē Bal.in.l.iuſticia.ff.de iuſti.⁊ iure.†dixit
25 cōpromiſſuꝫ eſt in titiū de iuſtitia ⁊ iure ⁊ veritate qđ ſi
gnificēt iſta verba vr̃ ꝙ arbiter poſſit ſeq in iudicando cō
ſcientiā ⁊ viā poli ⁊ credet̃ verbo ſuo ſimplici ⁊ de cōſciē
tia alicuius credit̃ ſibi.⁊ allegat gl.in.d.c.ſtatutū.§.aſſeſ
ſorem.⁊ dicit ꝙ cōſcientia ꝓprie eſt viroꝝ ſicut ſcientia ē
infallibilis notitia veritatis.l.ſcire leges.ff.de legibus.⁊
facit qđ ſcribit̃ apud phm ſcientia eſt veroꝝ.⁊ qđ voluit
glo.in.l.ſi pater.ff.de here.inſti.Cōtrariū determinat ibi
Bal.ꝙ imo dꝫ ſequi legē fori.⁊ nō legeꝫ poli.ideo tenet̃
ſeruare ius cōe ⁊ ēt ius ſtatuariū.⁊ idem Bal.in.d.l.ne
26 mo.†dixit ꝙ ſnīa dꝫ habere fundamentū veritatis ⁊ iuſti
tie legibus approbate.⁊ iō ſi princeps cōmittit cām d ve
ritate ⁊ iuſtitia.itelligit̃ de veritate cui ius patrocinatur.
non aūt intelligit̃ ꝙ poſſit iudicare ex nudo pacto.⁊ ideꝫ
Bal.in.l.certū.C.vnde cognati.dixit ꝙ qñ papa mādat
aliquem examinari ſi eſt dignus ꝙ non eſt citādus aliqs
cū ſufficiat ꝓbationē cōcludere ſoli examinatori.naꝫ hec
cōmiſſio potius eſt cōſcientialis q̄ iudicialis.⁊ ſic ſentit
27d ibi Bal.†ꝙ qñ aliquid cōmittitur conſcientie[d] alicuius
non reqrit̃ citatio partis qñ ille ſm conſcientiam iudica
bit.qđ dictū eſt reſtringendū ad caſuꝫ in quo ipſe loquit̃.
al's hñ reqreret̃ citatio eius q grauari poſſet.arg.c.cū ex
litteris de in integrū reſ.cle.paſtoralis de re iudi.l.d vno
quoq̄.ff.eo.do.Petrus de anch.in.d.§.aſſeſſorē dicit ꝙ
ꝯ̄ illam glo.eſt gl.in cle.i.ꝑalleg.⁊ illam ipſe ſequit̃.Jo.
de imo.dicit ibi ꝙ illa glo.non ꝯ̄dicit.nā glo.in.§.aſſeſſo
rem dꝫ intelligi p̲ viam iuſtitie.puta appellatiōis ſꝫ ſi vel
let iplorare miſericorditer officiū ſupioris vt erronea cō
ſciētia non noceat ſibi bene poſſet vt ibi.allegat ēt qđ hr̃
in.c.ij.de iura.calum.lib.vi.Item vult illa glo.ꝙ in tali
caſu non teneatur iudex deferre appellationi que interpo
nitur.tñ ſuperior hñ poterit emendare illud qđ male fa
ctū eſt.Et idem Jo.de imo.in.l.ſi ſic de lega.i.dixit illas
glo.non eſſe contrarias.d.Dominicus in.d.§.aſſeſſorem
dicit ſepe numero fuiſſe ſibi allegatā glo.dicte cle.i.i pra
28 ctica.ad hoc vt poſſent cōpelli† executores teſtamēti qui
bus teſtator impoſuerat vt diſtribuerent eius bona ſm ſuā
cōſcientiam ꝙ tenerent̃ reddere rōnem diſtributionis fa
cte per eos.ipſi v̄o dicebant ꝙ non tenebant̃.⁊ allegabāt
glo.d.§.aſſeſſorem.ipſe vero allegat glo.dicte cle.i.ꝙ im
mo ep̄s poterat videre rōnem an diſtribuerēt an nō ⁊ an
male diſtribuerint excedendo veriſimiliter voluntateꝫ te
ſtatoris vel cōſcientiā boni viri ſaltē naturali rōne infor
matā.⁊ ſic dicit pluries ſeruaſſe in practica glo.dicte cle.
i.⁊ illam gl.ſequit̃ Pet.de ancha.⁊ do.Cardi.in.d.cle.
i.do.Abb.in apoſtil.quas fecit ad glo.dicte cle.i.de iure
patro.dicit ꝙ glo.illa addit ad glo.d.§.aſſeſſoreꝫ.qđ lꝫ
illo caſu appellatio non deferat appellationē ad ſuperio
rem nec ſuſpendat poteſtatē cōmiſſarij ex quo ſue conſciē
tie eſt cōmiſſum.ſupior tñ ad quem appellatur emenda
bit ꝙ male factū eſt ar.c.paſtoralis de appel.⁊ ſic appel
latio nō eſt omnino fruſtratoria illo caſu ex quo dicit ha
beri ſingularem modum impugnandi ꝓceſſum illius cu
ius conſcientie negociū fuit cōmiſſum ⁊ aliud non dicit.
Et Moder.repetentes rubricaꝫ.ff.de arbi.in.ij.col.que
runt fuit cōpromiſſum in arbitrū vt ſm cōſcientiā ſuaꝫ ꝓ
nunciet.allegāt illas duas glo.ꝯ̄rias inter ſe poſtea refe
runt concordiam dñi Bal.in.d.l.i.C.de iureiur.⁊ etiam
dicūt ꝙ qñ cōmittit̃ negociū conſcientie alicuius non re

d ¶ Cōmittit̃ cōſcientie. Ad de eūdē Bal. in addi.ſpe.in ti.de cōtumacia.ver.q̄dam vbi fere ponit oēs caſus in q bus citatio re qrat̃.tu vide ibi.

quirit citatio. ꝛ alleg. Bal. in. d. l. certū. ꝛ ita clauſerunt
fauces in hoc paſſu. ꝛ ꝑ iſta relati ſunt ſcribētes ſup hoc
paſſu. Ad itellectū illaꝝ gl. vide Dominicū in. c. i. de re.
iu. in. vi. ꝛ in. c. fi. §. fi. de teſta. in. v.. Nunc vo cōſidera ꝙ
aliq dixerunt illas glo. fore ↄ̄rias. aliqui dixerunt ꝙ non
vt ſuperius rettuli. mihi vr ꝙ ille glo. apto ore ſibi ↄ̄dicāt
nam in. d. §. aſſeſſorem dicit ꝙ nō pōt refricari in dubiuz
de eo qđ relinqtur conſcientie alicuius. caueat tñ ne con
ſciētia eius ſit improbabilis. nec glo. illa aliquid dicit de
appellatione. ꝛ ſic ſentit glo. ꝙ nec pōt iplorari officiū ſu
perioris vt reuocet. ſed i illa cle. i. dicit ꝙ patroni nō poſ
ſunt epo qōnem referre. ꝛ ſic in hoc videt concordare cuz
illa glo. Et ſubdit ꝙ ſi appellarent dicendo ꝙ eps exceſ
ſit modū ꝙ eps nō deferret appellationi. fatet tñ ꝙ ſupe
rior ad quē eſt appellatū emendabit ꝙ male eſt factū. al
legat. c. paſtoralis in prin. de app. ecce nūc qualiter refri
catur in dubiū ꝛ corrigitur negociū deciſum per ↄſcien
29 tiā ꝛ ſic ille gl. ſunt ↄ̄ric. † Nunc vero opere preciū eēt vi
dere vt nō ſolū poſſit refricari in dubiū deciſum ꝑ ↄſcien
tiam corā ſuperiore ſed ēt appellari. ꝛ mihi vr ꝙ appel
lari poſſit. ꝛ allego tex. cui cū labore rñderi poterit in. c.
nō ſolū de regularibus in. vi. vbi dr ꝙ ↄſcie dz ineſſe iudi
cium rationis. vbicūqꝫ ergo ſuperior cōmittit negotium
conſcientie alterius vr mandare ſibi ꝙ decidat ſm iudi
ciū rōnis. ergo ſequit ꝙ ſi aliter declarauit ꝓ poterit ab
eo appellari per regulam. c. ois oppreſſus. ij. q. vi. Quin
imo poſſet attētari ꝛ erit nouū ꝙ actus erit ipſo iure nul
lus. qr vr veniſſe ↄ̄ formā mandati ꝑ elegans dictū Bar.
30 in. l. diem ꝓferre. §. ſtari. ff. de arbi. † vbi dixit cōpromiſſuz
eſt in arbitrum vt decidat cām ſm ius ꝙ iſto caſu ſi ferat
ſniam iniuſtam erit ipſo iure nulla. hoc aūt nūc nō pono
ꝓ conſtanti. qr dictum Bar. reprehendit a multis ō quō
dicendum ē. vt ꝑ ſcribentes in. c. quintauallis de iureiur.
Et etiā pondera aliud ꝙ ſi talis cōmiſſio fit ab eo q pōt
derogare iuri. vel pōt renunciare iuri in ꝓiudicium eius.
vr ꝙ ille cuius ↄſcie eſt cōmiſſum poterit decidere preter
legem. ꝛ ēt cōtra legē ſm iudiciū rōnis quaſi videat rō
nabile illud qđ fecit. ꝛ iſta menti comenda. † Quid ſi cō
31 mittit cā alicui ꝛ dicit facias ſic. conclude aut talis com
miſſio fit a principe. ꝛ tūc eſt valida qr videt mandare ꝙ
faciat iuſtitiam qr quicqd princeps facit preſumit facere
vt deus aut inferior ſi cōmittit. ꝛ tunc non valet talis cō
miſſio. qr dz dicere facias iuſtitiaz. ita dixit Bal. in. c. i. in
ti. ſi de inueſtitura inter. do. ꝛ vaſal. lis oriat. allegat ad
hoc no. ꝑ Inno. in. c. ſignificātibus de offi. dele. ꝛ ex hoc
infero tibi ad declarationē eius qđ rettulit Bal. † ꝙ ſi fa
a cta eſt cōmiſſio qꝫ poſſit alte ꝛ baſſe[a] arbitrari ꝙ poterit
enormiter ledere dū tñ abſit dolus. ita dixit Bal. in. c. i. §.
inter partes de capitulis corradi. allegat Jo. an. in. c. hu
milis de maio. ꝛ obe. idē voluit i. l. ꝛ in maiorib⁹. C. ď ap
pel. qr hoc dcm̄ ꝓcedit qñ cōmiſſio fit a ꝓncipe vl' a ꝑtib⁹
32 que poſſunt ſibi preiudicare. † Quid aūt ſi facta eſt cōmiſ
ſio de ſtando dicto alicuius an talia verba iportant libe
rā voluntatē an arbitriū boni viri. Bar. in. l. fi. ff. de pro.
ſtip. dicit ꝙ iportant arbitriū boni viri. ꝛ idē voluit Jo.
an. in ſpe. de ꝓba. §. nūc dicendū. verſi. qd ſi debitor. Bal.
in. l. ſiqs in conſcribēdo. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ in. l. iuſiuran. in
prin. ff. de iureiu. Pe. de ancha. in. c. dilecti. de fo. cōpetē.
Ang. in repetitione. l. ſi vacantiā. C. de bo. vacan. lib. x. ꝛ
d. l. fi. ꝛ faciat qđ pulchre voluit in. l. i. per illū tex. in ver.
iuſte cōiuncta glo. ff. ſi cui plus. ꝛ ibi voluit † ſtatuto caue
33 tur ꝙ de fuga debitoris ſtet dicto creditoris. qr intelligi
tur ſi iuſte dixerit. faciat qđ voluit Bar. in. l. theopōpus.
ff. de dote prele. ꝛ iſta ſunt cōtra do. Ant. hic dicentē ꝙ ſi
cōmittit cā prudentie alicuius intelligit de volūtate non
34 regulata a lege. † Quid ſi dicat tue miſericordie me com
mitto dic ꝙ iportāt illa verba liberū arbitriū ſm Inno.
in. c. veniens de renū. ꝛ vide Bal. in. l. volūtatis. C. de fi
deicō. qd ſi dicat facias ſm mentē tuā intelligit ꝓut regu
35 latur a lege. † Quid ſi dicat ꝓut volueris dic ꝙ illa verba
importāt liberām voluntatem. l. fideicō. §. qꝫqꝫ. de lega.
iij. c. de eulogijs. xviij. diſtin. c. nicenna ſinodus. xxxi. diſt.
c. relatū. xxxvij. diſt. c. nulli. xxxviij. diſtin. c. ſcimus. xliij. di
ſtin. c. qui emendat. xlv. diſt in. d. Anto. in. c. i. ſ. eo. Bart.
in. l. ſi ſic. de lega. i. ꝛ Bar. in extrauaganti ad reprimen
dam. ꝛ tex. in. l. iij. §. i. ff. de arbi. ꝛ ita tenent oēs. ſed in cō
trarium allego tex. in. c. humanū genus. i. diſtin. vbi com
memoratur illud euangelicum. omnia quecunqꝫ vultis
vt faciant vobis hoies ꝛ vos eadem facite ipſis. ꝛ ibi di
xit Arch. ꝙ ſicut ille qui vult ſibi benefieri ꝛ ſubueniri a
proximo ſic ꝛ ipſe bene faciat ꝛ ſubueniat proximo. non
autē ſiqs vult aliqua illicita ſibi a ꝓximo fieri hec ꝓximo
non debet facere hec enim illicita nō proprie dr velle ſed
cōcupiſcere. nec vere ſibi vult aliquid qr nō ad vtilitatem
anime ſue vult vnde ſicut concupiſcere ꝓprie capit in ma
36 lā partē. vt in. c. † nam cōcupiſcentia. ſ. eo. ita ꝛ voluntas
ꝓprie accipit i bono. ita ibi vult Archi. vere hec doctrina
cū illo tex. euangelico deſtruit iura multa niſi dicatis que
cūqꝫ vultis ideſt velle debetis. ꝛ ſic reſtringit ad volūta
37 tem regulatā a iure. † Quid ſi dicat iudicio ſuo ferat ſen
tentiam an importēt arbitriū boni viri. Bar. in extraua
ganti ad reprimendā in ver. videbit decidit ꝙ ſic. ſed cō
trariū ipſe voluit in. l. ſi ſic de leg. i. Rayne. de forlinio vt
ibi rettulit Ang. variauit prima vice dixit ꝙ importāt ar
bitrium boni viri poſtea mutauit opi. ꝙ immo ibi Bar.
ꝛ Ang. per. l. ihays. §. lucius. ff. de fideicōmiſ. liber. Con
trarium vr tenuiſſe Bal. in. d. l. voluntatis. ꝛ iſtud videt
verius. ꝛ ad. d. l. lucius pōt rñderi qr ex verbis ꝓlatis a
teſtatore cōprehenditur voluiſſe ꝙ importent liberā vo
luntatem. ꝛ ita tenuit Jo. de imo. in. d. l. ſi ſic. Et per iſta
ſit expedita decretalis veſtra.

c **Cum omnes.** Iſta decretalis ē multuz famoſa ꝛ
egeret expoſitiōe preclari ꝛ celebris doctoris
dicet vt deus glorioſus vires dederit. ꝛ hoc
b intendit. Conſtitutio[b] capituli que non eſt cōis oibus ꝛ
per quaz tollitur antiqua cōſuetudo non vz. h. d. ꝛ ē ſum
mariū cōe oium ſcribentiū. In prima recitat duo ſtatuta
ſucceſſiue facta. in ſcđa ibi. cum igitur duplici rōne papa
ambo ſtatuta caſſari mādat. ꝛ hoc ſm cōem doctorū in
tellectū. diuidit ſm alios. ſ. Hoſtienſez in tres partes qr
in prima ponit vnū ſtatutum. in ſcđa ponit aliud ibi ſta
tuerūt. in tertia ibi. cū igit. ponit diffinitio. iſta decretalis
pōt dupliciter intelligi. vno mō ꝙ cōſuetudo antiqua di
ſponens contra ius cōmune vt canonici abſentes fructus
beneficioꝝ poſſent recipere in abſentia. ꝛ ſm hoc ſtatutū
contra conſuetudinem vt antiqui canonici abſentes poſ
ſent ꝑcipere fructus ↄſonabat ↄſuetudini antiq. ſꝫ vt no
uicij abſētes poſſint ꝑcipe fruct⁹ diſſonabat ↄſuetudini. ꝛ
ſm hūc intellectū mādat ꝙ nouicij parificētur antiqs vt
omnes in abſentia recipiant fructus. ſecundus vo intelle
ctus eſt ꝙ conſuetudo antiqua contra quam eſt ſtatutuz
habuit id quod ius cōmune ꝙ omnes canonici in abſen
tia nihil percipiebant. ſtatutum ergo capituli diſponens
ꝙ perciperent in abſentia erat contra conſuetudinē ꝛ ſm
hoc pz in ea parte qua diſponit ꝙ antiqui percipiāt i ab
ſentia erat contra conſuetudinem antiquam. ꝛ ſm hunc
intellectuz papa mandat nouicios coequari antiquis vt
noui ꝛ antiqui non poſſint aliquid in abſentia percipere.
¶ Caſus ſm primū intellectū figurat hoc modo. ſtante
conſuetudine in eccleſia trecenſi ꝙ canonici omnes in ab
ſentia poſſint redditus ꝑcipere ꝛ cuilibet ꝓbende ſint an
nexe vinee quidā trecenſes antiqui canonici qui tunc ibi
erant ſtatuerunt ꝙ antiqui qui tunc ibi erant ꝑciperēt ꝛ
nouicij ſupueniētes in abſentia nihil ꝑciperent. Scđo ſta
tuerūt ꝙ vinee decedentiuz diuiderent inter antiquos ꝛ
nō trāſirent ad ſucceſſores. Nouicij vero recepti conque
ſti ſunt pape. papa conſiderans irrationabilitatem ſtatu
ti qr ius vult ꝛ eqtas naturalis ꝙ idē iuris qs velit i aliū
ꝙ in ſe ꝛ ſapiētis dictat auctoritas patere legē quā tu ipſe
tuleris.

a ¶ Alte ꝛ baſſe. Pro iſtius qōnis declaratiōe vide do. Bar. ſoci. q ipſaz in terminis ſingulariter tangit i. l. cū qd ſi certus pe. numero. q. car. vq. vbi limitat ꝛ reſtringit iſta verba in multis caſibus valde notabilib⁹ tu vide ibi.

b ¶ Conſtitutio. No. ꝙ huic. c. Felynus diuerſis verbis appōit ſūmariū. d. abb. ꝛ ipm ſequtur vna cuz caſus poſitione. D. aūt And. eum aliquo mō nō approbat. ſed latēter pariter cū alijs impugnat ꝛ cōmiſcet nouū ſūmariū. ꝛ caſus poſitiōez tu vide per te.

tulerís.⁊ qꝛ iſti antiqui hoc non recipiebāt papa ꝑꝑ irra
tionabilitatē ſtatim mandat ſtatutū caſſari ⁊ oēs ad con
ſuetudinē antiquā reduci.h.d.Sed ſm intellectū ſcđꝫ po
nite ſic caſum ſtante conſuetudine ꝙ canonici trecēſes in
abſentia redditus non poſſent ꝑcipere canonici antiq̄ ſta
tuerūt ꝙ nō ſtarent ꝯſuetudini vt ibi antiq poſſent perci
pere in abſentia ⁊ ꝙ nouicij nihil poſſent ꝑcipere in abſē
tia ⁊ idē ſtatuerūt de vineis annexis ꝓbendis ꝙ nouicij
nihil ꝑciperēt.papa ꝯſiderat ꝙ id quod ſtatuūt in alios
a in ſe ſeruare debēt.† ⁊ ſapientis dictat auctoritas patere
c legē[c] quam tu ipſe tuleris mādat ꝙ illud qđ ſtatuetur in
alios ſeruet in eos.ſ.ꝙ abſētes nihil ꝑcipiāt ⁊ ꝙ nullꝰ eo
rū hēat vineas annexas ſm primū intellectū exponitur
tex.in vſi.in hoc.i.vt ꝑciperēt redditus ⁊ ſm ꝓmū intelle
ctū non mandat ſeruari ſtatutū ſed oppoſitū ſtatuti qua
ſi ſit irrationabile.ſed ſm intellectuꝫ ſcđm mādat ſeruari
ſtatutū.⁊ tūc ratio venit directe ⁊ imediate ſm primū in
tellectū eſt mediata.h.d.ſm do.Anto.ſed.d.Pe.de an
cha.dat illud cōe ſummariū qđ ſuperius datū eſt.Et diui
dit in prima ponunt due qōnes.in ſcđa ꝑmittit duas rō
nes ꝓ deciſione ipſarū.Tertio deciſionem vtriuſqꝫ ſubne
ctit dictuꝫ eſt.ſ.de conſtitutionibus generalibus que oēs
ligāt.ſequit videre de conſtitutionibus alicuius collegij
vel vniuerſitatis.⁊ de ipſis tractat vſqꝫ ad.c.fi. excluſiue.
⁊ ita reſidet.Uel ſic non valet conſtitutio collegij in dam
num aliquorum ceſſante cā rōnabili vel ſic abſqꝫ cā ratio
nabili non poteſt maior pars capituli tollere conſuetudi
nē antiquā priuatā vtilitatem fouendo.h.d.ſm do.Abb.
ſed clarius ⁊ ſine tāta vborū inuolutione dicit ꝙ hoc ca
pitulū ad rōnem decidendi legit duobus modis.vno mo
do ſm glo.in prin.⁊ ſm eā ſūmatur ſic conſtitutio eccle
ſie difformiter ⁊ modo ꝯrio diſponēs de ſingulis mēbris
eiuſdē collegij ⁊ ꝯ̄ conſuetudinē non valet.h.d. ſm dñm
Cardi.❡ Scđo mō legit ſm Innocē.⁊ ſm eius intelle
ctū.h.d.Conſtitutio capituli ſup his q̄ ꝑtinent ēt ad epm
ſine epo facta nō valet hoc dicit.⁊ in antiqua cōpillatio
ne hoc capſm erat primū in hac rub.⁊ diuidit cōiter i du
as ptes.in ꝓma recitat duo ſtatuta nouiter facta. in ſcđa
premiſſa rōne ea corrigi mādat.ſcđa ibi.cū igit q̄libet po
poſſet diuidi in particulas ſm ꝙ ex diuiſione ꝓmiſſa cla
re colligi pōt.⁊ in antiqua cōpillatione incipiebat hec d
cretalis ſumus vnum corpus in chriſto.ꝓpter hec verba
Tancredus ⁊ quidā alij doc.poſuerunt hic illam gl.quā
Bernardus ponit in.c.cum dilecta de excep.prela. Bal.
vero hic ſic ſumat in ſtatutis nouis condendis dꝫ equali
tas ſeruari.alias conſtitutio obſeruari non dꝫ. ⁊ hunc di
cit eſſe ſūmariū huius decretalis vel ſic ſm eum. Conſti
tutio qua futuri ligant ⁊ in non pñtes ⁊ ſm quam mi
nus habēt ſucceſſores q̄ꝫ predecedētes ōn valet vel ſic cō
ſtitutio capituli que nō eſt cōis oibus ⁊ ꝑ quā tollit anti
qua eccleſie conſuetudo non valet.h.d.ſm eū. primo po
nit duplex ſtatutū nouū.ſcđa ibi.cū igit caſſat vtrūqꝫ du
plici rōne.Caſum ſic figurat Bal.in eccleſia trecenſi erat
triplex conſuetudo preſcripta vꝫ ꝙ abſentes canonici taꝫ
in preſentia q̄ꝫ in abſentia integraliter ꝑciperent fructus
ſuaꝝ ꝓbendarū ⁊ ſilr vineaꝝ annexaꝝ ꝓbendis modo ca
nonici tūc exiſtētes fecerūt ſtatutū ꝙ ipſi more ſolito fru
ctus ꝑciperent ań dictos futuri aūt canonici nequaq̄ꝫ ꝑci
perent niſi reſiderēt neqꝫ de ꝓbēdis neqꝫ de vineis ꝑuenit
hoc ad notitiā pape.mādat papa ꝙ tā preſentes q̄ꝫ futu
ri canonici ꝑcipiāt fructus ſm ꝯſuetudinē iā pſcriptā non
obſtāte nouo ſtatuto qđ erat irrationabile qꝛ non debēt
putare equū in ſe qđ putāt iniquū in ſocijs.⁊ qꝛ qđ patiū
tur in ſe dꝫ in alios pati.h.d.ſm Bal.⁊ ꝑ iſta relata ſunt
ſūmaria oium.Et ante oia pondera qꝛ glo.i. hic bene vr
ſenſiſſe intellectū Inno.q voluit ꝙ iſta ꝯſtitutio ideo nō
valuit. qꝛ facta erat reſidentia ſine auctoritate epi quaſi
appoſuerunt manus ad ea que ſpectabāt ad epm.iō glo.
dicit ꝙ iſta ꝯſtitutio nō valuit ſine ꝯſenſu epi facta.alleg.
c.cū ꝯſuetudinis.§.de conſue.Scđo cōſidera iſtum tex.in

ver.cum ſm trecenſis eccleſie conſuetudinem oēs in hoc
ꝯſueuerunt eſſe partes.vnde ex iſto tex.non apparet qua
lis fuerat illa conſuetudo an ꝙ in abſentia ꝑciperent fru
ctus an ꝙ in abſentia nō ꝑciperent.⁊ poſtea tex.dicit coe
quetis iuniores antiqs ſm ꝓorē ꝯſuetudinē nec apparet
qualis fuerit ꝯſuetudo ſcirē libēter q ſpūs reuelauit glo
ſis ⁊ doctoribus ꝙ in eccleſia trecēſi erat ꝯſuetudo ꝙ ca
nonici in eccleſia perciperent fructus.⁊ ſcirē ēt libenter a
quo ſpū ꝑcepit Inno.ꝙ in eccleſia trecenſi erat ꝯſuetudo
ꝙ abſentes non poſſent ꝑcipere fructus. vñ illud verbuꝫ
poſitū in hoc tex.ibi i hoc turbauit ſpūs maiorū noſtroꝝ
qꝛ pōt referri ad antiquos vt ꝑcipiētes in abſētia.⁊ tūc ē
ꝙ ꝯſuetudo diſponebat ꝙ equaliter antiqui ⁊ noui reci
perent fructus in abſētia.⁊ tunc bene ꝓbaret tex.iſte itel
lectū glo.pōt ēt referri ad nouos canonicos q in abſētia
non ꝑcipiebāt fructus.⁊ tūc intelligat ꝙ conſuetudo di
ſponebat ꝙ in abſentia non ꝑciperent fructus.⁊ ſic nō vi
det dare bonā rōneꝫ quare magis debeat referri ad vnū
q̄ꝫ ad aliud.Et conſidera ꝙ non poteſt referri ad canoni
cos nouicios ⁊ ſic vt conſuetudo fuerit ꝙ non percipiāt
in abſentia ex eo qꝛ illa ꝯſuetudo erat conformis iuri cōi
vt non reſidens in beneficio non recipiat fructus beneficij
vt per totum titulum de cle.non reſi.modo dixit Inno.ꝙ
ſi capitulum ſtatuiſſet cum conſenſu epiſcopi ꝙ abſentes
canonici antiqui ⁊ nouicij ꝑciperent fructus beneficiorū
valuiſſet talis conſtitutio.certe hoc nō eſt bene dictū ⁊ al
a lego rōnem inconuincibilē †epš cū capitulo non pñt ſta
tuere ꝯ̄ ius cōe lꝫ bene poſſint adiuuare ius cōmune.vt vo
d luitꝰ glo.in cle.ne romani de elec.⁊ in.c.ij. de cōſti.in. vi.
⁊ nota.in.c.non ſolū de appel.eo.lib.vnde ſi conſuetudo
iſto caſu diſponebat illud idē qđ ius cōe.quō ergo pote
rat.c.cum conſenſu epi ſtatuere contra illam conſuetudi
nem diſponentem idem qđ ius canonicum.nōne talis cō
ſtitutio erat contra ius canonicum certe ſic per id qđ no.
glo.ſing.in.c.i.de conſti.lib.vi.⁊ ex hoc confundit intel
lectus Inno.Et pondera bene qꝛ eſt conſideratio noua
quā cum laude dei nulla reſonante ſcriptura ꝑcepi.qnim
mo plus dico ꝙ non ſolū intellectus Inno.in ſe non ē ve
rus inquantū ſentit valuiſſe ſtatutū ꝙ abſentes antiq per
ciperent fructus.ſed ēt non congruit huic littere que fun
dat ſe ſuper inequalitate ⁊ non fundat ſe ſuper ipotentia
ſtatuentium.⁊ clarū eſt ꝙ ratio legis regulat diſpoſitum
legis.vt no.glo.in cle.i.de elec.ratio aūt huius tex. ē ine
qualitas.ergo diſpoſituꝫ fundat ſuper inequalitate. ⁊ iō
quo ad nouicios nō valet reſpectu inequalitatis ſed quo
ad antiquos non ſolū nō valet rōne inequalitatis ſꝫ etiā
non valet rōne impotētie.non enim poterant ſtatuere ꝙ
abſentes perciperent fructus.⁊ ex dicto Inno. ſeqt vnuꝫ
3 quod mihi videtur eſſe mirabile.† videlicet ꝙ licet epus
cum capitulo nō poſſit diſponere contra ius canonicum.
tñ poterit ſtatuere ꝯtra conſuetudinē diſponentem id qđ
diſponit ius canonicū.⁊ ſic ſequitur ex hoc ꝙ cōſuetudo
diſponens id qđ ius cōe eſt aliena a iure cōi.qđ facit pro
opinione Jo.de ligna.in.c.i.§.de reſcrip.que ſm quoſdaꝫ
fuit Joannis de ſancto georgio contra glo.c.i. de conſti.
in.vi.⁊ iſtud non reperio tactū nec ſuſcitatum ab aliquo
hic.Et pondera bene qꝛ intentio tota Inno.verſata ē cir
ca validitatem ſtatuti quo ad nouicios abſentes vt non
poſſint ꝑcipere fructus i abſētia.ſed nō quo ad antiquos
ꝙ tale ſtatutum non valebat.qꝛ erat cōtra ius cōe.⁊ hoc
non conſiderauit.⁊ in hoc iudicio meo defecit illuſtre in
genium Innoc.⁊ pro intellectu Inno. quo ad nouicios
bene facit qꝛ natura cōſtitutionis eſt dare formā futuris
c.cognoſcentes.ſ.eo.c.fi.§.eo.l.leges.C.de leg.⁊ ideo pul
chre dicit Joan.an.hic in antiqua lec.vt refert do. Ant.
quod videmus in ſimili.† qꝛ ſi ſtatutū vniuerſitatis diſpo
4 neret ꝙ decetero intrātes matriculā ſoluerēt. xx. nō eſſet
iniuſtum.licet forte antea recepti nihil ſoluiſſent. Faciat
etiam pro dicto Innocentij quo ad validitatem ſtatuti
erga nouicios ꝙ tale ſtatutum erat conforme iuri com

c ❡ Patere le
gē. Adde tex.
l.i.ff.qđ qſ. iu
ris.⁊.j. diſt. in
prin.⁊ de ꝓbē.
c.pro illorum.

d ❡ Uoluit.
Hec glo. eſt in
verbo tolli. ⁊
eſt ſexta i ordi
ne.⁊ vltra hec
paucula q̄ ibi
dicit remittit ſe
ad dicta de of
ficio archipre
ſbyte. tu vide
ibi.

a ℭ Quãque. Quid aũt importet dictio qñqȝ. vid. Bar tho.loci.in ꝯſ. xxxvij.incı.cir ca pdictã ꝯſul tationẽ.ver.ſȝ impoſſibile eſt car.lxxiij.

b ℭ Si ſtatu tu. Pro decla ratiõe hui⁹ cõ cluſionis vide Fely. hic in.i. col.itan. poſt ſumarium.ver. p iſtuȝ tex.ſin glr vbi ponit tres cõcluſio nes enuclean do medullituſ totã materiaȝ ⁊ vide.d.abb. in.c. conſuluit el.ij. ad fi. de appel.

muni vt abſñtes non pciperent fructus per id qđ hr.in.c.
cũ ſcđm apoſtolũ de pbẽ.a ꝯrio ſenſu. nihilominus iſtis
nõ obſtãtibus ꝯrium tene quo ad duo vȝ ꝙ interueniẽte
conſenſu epi non valuiſſet ſtatutum capituli quo ad anti
quos ex eo q2 erat ꝯ conſuetudinẽ eccleſie ⁊ ius cõe ⁊ ẽt
quo ad nouicios non valebat ex eo q2 diſpoſitũ a lege re
gulat̃ a rõne cõſiderata a lege. vt voluit glo. ſing. in cle.
i.de elec.ſed rõ poſita in iſto tex.fundat ſe ſup inequalita
tẽ.ergo diſpoſitũ regulabit̃ ſm illã inequalitatẽ.⁊ iõ licȝ
interueniat conſenſus epi.tñ remanet inequalitas ⁊ ſic re
manebit ꝓhibitio legis firma.inſti.de nuptijs.§. affinita
tis.l.liberoꝝ.§.notantur.ff.de his qui no.infa. Quinimo
mo plus dico ꝙ ineſt defectus potẽtie q2 deeſſe legis eſt
vt ſit cõis omnibus.iiij.diſt.§.erit aũt lex.l.i.ff.de legibus
cum ſimili.⁊ ſic quo ad vtrunqȝ non bene videtur conſi
deraſſe Inno. dixit tñ Hoſtien.hic multum ſingulariter
5 †ꝙ ſi epũs cum capitulo deputaſſent redditus non reſidẽ
tium ad fabricam eccleſie vel ad aliã vtilitatẽ eccleſie vel
ad alium pium vſum ꝙ valuiſſet talis conſtitutio. argu.
c.fi.de his que fiunt a maiori parte capituli.ſed hic aliter
fecerunt q2 ſtatuerunt redditus diuidendos inter ſe.⁊ ſic
fuerunt auctores in facto ꝓprio qđ eſſe nõ dȝ.l.i.C. ne qs
in ſua cã cum ſi.⁊ hoc ſequitur hic Jo.de ligna.⁊.d. An
to.ſed do.meus Jo.de imo.reprehendit hanc doctrinaȝ
Hoſti.per iſtum tex.qui loquitur indiſtincte.⁊ q2 iſto ca
ſu habent locũ rões poſite in tex.⁊ q2 tex.non cõſiderat
conſenſum epi ideo ſicut nõ valuiſſet ſtatutũ capituli cuȝ
epo ꝙ noui canonici non recipiant fructus in abſentia lȝ
non ſtatuiſſent fructus diuidendos inter eos ⁊ nõ valuiſ
ſet ſtatutũ attentis rõnibus poſitis in tex.eodem mõ non
valuiſſet ſtatutũ ꝙ conuerterent̃ in fabricaȝ ꝓpter rões
poſitas in tex.fatet̃ tamẽ ꝙ maior iniquitas verſat̃ qñ il
los diuiderent inter ſe ſicut factũ fuit de vineis. ⁊ q2 hic
non expreſſerunt ꝙ fructus beneficioꝝ abſñtiũ accreſce
rent antiquis canonicis ſed ſolũ de vineis quo caſu ſucce
dit iuris diſpoſitio ꝙ fructus abſentium debẽt cõuerti in
vtilitatem eccleſie per no.in.c.pen.de cleri. non reſidẽ. d.
Abb.non faciens mentionem de Jo.de imo. reprehẽdit
dictum Hoſtiẽ.q2 eſt contra rõnem littere que fundat ſe
ſup diſparitate ⁊ non ſup ꝓpria vtilitate ſtatuentes enim
tenent̃ ſeruare ſtatuta vnde non poſſunt dici moueri bo
no zelo.ſi in ſe non recipiunt illud qđ ſtatuunt in alios. ⁊
ideo ſi ſtatutũ fuiſſet cõe ꝯ antiquã cõſuetudinẽ valuiſſet
etiam ſi aliqui contradixiſſent dũmodo facerent ad vtili
tatẽ eccleſie per.d.c.fi. ℭ Tu vero cõſidera ꝙ ſi conſide
ramus iſtum tex.quo ad diſpoſitum vere dictũ Hoſti.ꝓ
bat̃ hic q2 iſti ſtatuentes moti fuerũt ad ſic ſtatuendũ ꝓ
pter ꝓpriã vtilitatẽ.⁊ ideo caro ⁊ ſanguis eis reuelauit
ſed ſi cõſideremus rõnem iſtius tex.que eſt generalior di
cto ⁊ diſpoſito ⁊ ampliatur dictũ ad ampliationẽ rõnis
vt eſt glo.ſingularis in.d.cle.i.de elec.dictum Hoſtiẽ.nõ
probatur hic qnimmo probat̃ ꝯrium.⁊ iſta menti comẽ
da.ſed opere preciũ eſt videre ſi intellectus glo.eſt verus
⁊ conſidera q2 nec gl. iſta prima nec doctores antiq aut
moderni oſtendunt qũo ex iſto tex.probet̃ ꝙ conſuetudo
erat in eccleſia trecenſi ꝙ abſentes canonici perciperent
fructus.ego vobis oſtẽdo ex iſto tex.ad oculũ hoc modo
dicit̃ hic.iuniores coequetis antiquis.dicit̃ ẽt ꝙ ſm con
ſuetudinem antiq ⁊ iuniores conſueuerũt eẽ equales. di
citur etiam ꝙ antiqui canonici ſtatuerũt ꝙ ipſi pciperẽt
fructus in abſentia ⁊ nouicij nõ cõiunctis. ergo iſtis tri
bus verſiculis ꝓbat̃ manifeſte ꝙ conſuetudo erat in eccle
ſia ꝙ abſñtes perciperẽt fructus beneficioꝝ ⁊ cõſuetudo
fecit eos equales.⁊ ſic tam nouicij ꝙ̃ antiq abſñtes perci
piebãt.poſtea p conſtitutionẽ fecerunt ſe inequales ſtatu
endo ꝙ antiq pciperẽt ⁊ nouicij minime.⁊ Papa hic di
cit coequetis iuniores antiqs.ſeqtur neceſſario ꝙ ꝯſuetu
do antiqua erat ꝙ abſentes pciperẽt fructus. ⁊ p ꝯñs in
tellectus glo.ꝓbat̃ apto ore in iſto tex. Conſidera ẽt q2
tex.habemus ſingularem in.l.vnica ad fi.C.de lati.liber.
6 tol.†vbi lex poteſt pro parte abrogari ⁊ pro parte nõ. ⁊
vide ibi glo. ⁊ Bal. Modo capitulum huius eccleſie ꝓ
parte derogabat conſuetudini. vt nouicij non pciperent
fructus in abſentia quo caſu reducebant conſuetudinem
ad terminos iuris cõis.vt nõ laborans nõ mãducet.c.cũ
ſecundum de preben.in parte vero non derogabat iquan
tum ꝙ antiqui abſentes canonici perciperẽt.faciebat du
bitationẽ in hac decretali q2 ex quo reducebãt cõſuetudi
nem ad terminos iuris cõis ⁊ ad vtilitatẽ eccleſie q2 fru
ctus non reſidentiũ cedebant ad vtilitatẽ eccleſie.vt in.c.
penul.de cler.nõ reſi.ideo videbat̃ ꝙ tale ſtatutũ valeret
⁊ iſtud faciebat dubitationẽ in hoc.papa decidit ꝯriũ ꝙ
talis cõſtitutio non valeat in totũ motus ea rõne q2 dif
formiter ſtatuebat. ⁊ iſte eſt verus ⁊ nouus caſus intelle
ctus ad iſtã decretalẽ in quo defecerunt ingenia antiquo
rũ ⁊ modernoꝝ.⁊ ſic limitat mirabiliter legẽ.i.C.de lati.
liber.tollen.⁊ ſm hoc dabitur hoc ſũmarium. Conſtitu
tio capituli reducẽs pro parte conſuetudinem iuri cõmu
ni ꝯriam ad diſpoſitionẽ iuris cõis non tenet ſi non ẽ om
7 nibus cõis hoc dicat. ℭ †No.ibi omnes q2 ſm bal. iſte
a terminus qñqȝ ponitur intellectualiter quandoqȝ natu
raliter quãdoqȝ dubitat̃.primo caſu ſufficit maior pars.
ſecundo caſu non.tertio caſu aut ꝓfert̃ a teſte ⁊ intelligit̃
naturaliter aut a legiſlatore ⁊ intelligit̃ ciuiliter. tu vide
plene dicta de hoc in.c.i.in gl.ab omnibus.ẽ.c. ℭ †No.
8 ibi canonici ꝙ hic eſt caſus formalis contra Old.conſi.
cccix.⁊ Spec.in titu.de ſindi.§.i.vbi volunt ꝙ ad hoc vt
actus factus a capitulo intelligatur capitulariter neceſſe
eſt vt exprimatur per nomẽ collectiuũ.vt puta capitulum
collegiũ ⁊ ſimilia.ſecus ſi diceret̃ canonici ita fecerunt.ſȝ
contra eos eſt hic caſus.⁊ in.c.cum eccleſia de cauſa poſ.
⁊ propri.⁊ in.c.cũ eccleſia vulterana de elec.⁊ cõtra eos
tenuit Lapus in.c.ad decimas de reſti.ſpo.lib. vi.vide q̃
9 dixi in.c.cũ. M.ſ.eo.in repetitione. ℭ †No.ibi nouũ cõ
ſtitutum ꝙ hic eſt caſus pro eo quo dicit gl.in.l.i.ff. ꝙ qſ
qȝ iuris.vbi voluit ꝙ dicit̃ ius nouuȝ ſtatui qñ eſt ius ini
quũ.puta ꝙ quis non poſſit conueniri a ſuis creditorib⁹
10 vide que dixi in.c.ij.ẽ.eo. ℭ †No.ꝙ ſtatutũ dicit̃ iniquũ
cũ ſtatuentes nolunt inter ſe obſeruare ꝙ in alios ſtatue
runt.⁊ iſtum tex.allegauit.d.Abb ẽ.eo.in rub.ad ꝓban
dum dictum Bar.in.l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iure.di
11 centis †ꝙ ſi ſtatutum fiat in odiũ alicuius perſone parti
cularis poteſt ab eo appellari.arg.l.i.ad fi.ff.de do. exce.
12 b quinimo dicit ſingu. ibi Bar.†ꝙ ſi ſtatutũ[b] cõcipiatur
verbis generalibus ſi tñ conſtare poteſt ꝙ in odiuȝ alicu
ius priuati emanauerit nõ tenet tale ſtatutũ.⁊ ideo dicit
hic Bal.ꝙ ratio iſtius.c.quare non valuit tale ſtatutum
eſt q2 ſtatuẽtes fecerũt ſtatutũ in ſui cõmodum ⁊ alterius
p̃iudiciũ ex quo infert ꝙ capitulũ vel alius inferior hñs
ptãtem ſtatuendi intelligit̃ de equo ⁊ rõnabili.†inequali
13 tas enim non dȝ eſſe inter fratres inter quos ꝯiũgit pari
tas equitatis.l.cũ oportet.C.de bo.qȝ lib. Item in rebus
nouis conſtituẽdis euidens dȝ eſſe vtilitas.l. in rebus.ff.
de conſti.princi. Item iſtud ſtatutũ fuit factũ a collegio.
ſed non pro collegio.imo fuit quedã tyrãnia q2 aut puta
bant ſtatutũ equũ aut iniqnũ ſi putabãt equum debebãt
ſtatuere in ſe ⁊ in alijs ſi iniquũ fecerũt contra ꝯſcientiaȝ
⁊ lȝ animus qui ſpiritus eſt ſit inuiſibilis.tñ effectus eius
videtur.item in natura pari ⁊ officio pari dȝ eſſe paritas
⁊ ſi adaptari poteſt dȝ eſſe proportio.l.ſed ⁊ ſi quis.§.ve
ſtimentoꝝ.ff.de vſufruc.nam plenum arbitriũ limitat̃ vt
ad ea que ſunt expreſſe iniqua non porrigat̃.l. ſi pater.ff.
que in frau.cre.⁊ alibi eleganter dixit tex.plene qdẽ ſed
ex fide.l.creditor.§.lucius.ff.man.⁊ dicit hic Uincentius
14 quem ſequitur Hoſti.⁊ Jo.an.†ꝙ ſtatutũ factũ in preiu
dicium alterius de mero iure lȝ venit tñ reuocandũ . non
tñ erit neceſſe appellare ſed ſufficit cõtradicere ⁊ per viaȝ
ꝯdictionis ꝓmouere querelã ad ſupiorẽ alleg.l.iiij.diſti.
c.quis aũt.⁊.c.ſi ſeruus.⁊.c.cõtinebatur.⁊.c.ea noſcitur
de his que fiunt a maiori parte capituli.ꝯrium ſentit hic
Inno.⁊

Inno.ꝛ glo.i.hic ꝛ qđ not.glo.in.c.ij.de loca.do.Anto.
tráſit cũ dicto Uincentij ꝛ do.Cardi.ſed Jo.de imo.re
ducit ad concordiaʒ hoc modo aut ſtatutũ ex ſui forma
nó é cómune ꝛ tédit ad ꝑiudiciũ tertij ꝛ nó vʒ qꝛ deficit
ſolénitas reqſita ad eſſe legis ꝛ cóſtitutionis .iiij. diſtin.
erit aũt lex.aut ſtatutũ ex ſui forma é cómune ſed in veri
tate factum é in preiudiciũ tertij.primo caſu ꝓcedat opi.
Innocé.ſecũdo caſu ꝓcedat opi.Uincentij qꝛ tenebit de
mero iure vere iſto mó loquédi vtiť bar.in.l.oés populi
15 .ff.đ iuſti.ꝛ iure.ꝛ in.l.ſi.ff.de appel.recipié.† vbi dicit ꝙ
ſtatutũ ſepe quo ad verba é generale.ſed quo ad effectũ
é ſpeciale ꝛ cótra perſoná particularem. Subdit hic Jo
an.de imo.ꝙ cótra tale ſtatutũ iniquuʒ pót dari duplex
remediũ vnum é qđ poterit appellari ab iniquitate eius.
ꝑ not.in.d.l.ſi.ꝛ in.l.ſi qua pena .ff.đ verbo.ſig.aliud re
mediũ é qꝛ poterit adiri ſuperior ꝛ implorari officiũ ei⁹
16 vt tale ſtatutũ reuoceť.ꝛ ex iſtis dicit patere pót an.† va
leat ſtatutum factum a populo in ꝑiudiciũ alicuius.ꝛ re
fert.do.Ant.ɔcludere hic ꝙ ſi tale ſtatutũ fiat a populo
habéte iura regalia vel iura imperij tũc poterit iſtud fa
cere dũmodo moueať ex cá iuxta allegat not.in.l.vendi
tor.§.ſi cóſtat.ff.cóia ꝑdioꝝ.ꝛ not.a bar.in .l.totiés.ff.de
pollicitationibus.ſecus ſi ex odio vel ꝑꝑ cómodũ priua
tũ qꝛ tũc nó valeret per iſtũ tex.in hoc do.Anto.eſt ſibi
cótrarius dixerat enim primo ſtatutũ factũ ad ꝑiudiciũ
tertij tenere.ſed venire reuocań.nũc vero dicit nó valere
niſi ſaluando dicas quo ad effectum quaſi effectiue non
vʒ ex quo venit reuocań.ſecus dicit ſi populus non habet
iura regalia vel iura imperij quia tunc non poterit talis
populus ſtatuere in ꝑiudiciũ tertij.dicit tñ Jo.de imo.ꝙ
iſto caſu ex iuxta cá poterit populus ſtatuere in ꝑiudiciũ
17 tertij ꝛ moueť ex ſimili.† ꝙ epũs cũ capitulo pót ex iu
ſta cá alteri ꝑiudicare vt é glo.no.in.c.cóſtitutus de reli
gio.do.ꝛ ita ſe de iſto paſſu expediuit faciat ad hoc vlti
mũ dictũ ſuum elegás dictũ Bal.i.l.oés populi.ꝑalleg.
ꝙ epiſcopus cũ capitulo poterit ex cá euidéti facere ɔſti
tutioné cótra ius canonicũ arg.l.ſi hominé.ff.man.facit
elegás dictũ eiuſdé Bal.in rub.C.q admitti vbi dixit ꝙ
nedũ populus.ſʒ etiá poteſtas ex cá euidéti poterit veni
re contra ſtatutũ populi facit elegans dictuʒ dñoꝝ de ro
ta relatum per do.Abbatem i.c.at ſi clerici.§.de adulte
rijs de iudicijs.vbi dixit ꝙ eo caſu quo nó reperiť diſpen
ſatio reſeruata epiſcopo poterit ex cauſa euidenti epiſco
pus diſpenſare ita voluerũt domini de rota deciſione.cc
lv.Sed do.Abb.dicit hic dictũ Uincentij ꝓbari in tex.
iſto vbi nó fuit appellatũ ab iniquitate ſtatuti.ſed ſuperi
or fuit aditus per viam querele qđ dicit probari ratione
qꝛ extraiudicialia nó tranſeũt in rem iudicatam. vnde
pro tali grauamine competit duplex remediũ vt dictũ eſt
ꝛ dicit ſtatutũ editũ in odium perſone particularis tene
re.ſed per cótradictionem poſſet reuocari.vt voluit Uin
centius.ipſe vero dubitat ſi hoc dictũ ſit veruʒ ex eo qꝛ có
c ſtitutio debet eſſe rationabilis[c] ꝛ oibus cóis.iiij. diſtinc.
erit aũt lex.ꝛ allegat Bar.in.d.l.omnes populi dicéteʒ
18 †.ꝙ ſtatutum continens iniquitateʒ eſt nullũ ꝛ ad iſtum
tex.reſpondet ꝙ de facto fuit facta reuocatio ſtatuti qñi
mo non apparet ex tex.ꝙ papa hec ſtatuta annullauerit
ſed ſoluʒ ꝓuidit contra iniquitaté ꝛ aliud nó dicit.Bal.
19 †.hic querit an ſtatuta iniqua ſint ipſo iure nulla que ſi
eſſet equa eént valida ꝛ videť ꝙ nó ſint ipſo iure nulla ſʒ
ope exceptionis vel officio ſuſperioris.l.i.ff.de doli exce
ptio.l.ambitioſa .ff.de decretis ab ord.fa. preterea ſtatu
ta ſunt ſtricti iuris ergo dolus nó redit ea ipſo iure nulla
.l.ſi quis cum aliter.ff.de ver.ob.l.eleganter.ff.de dolo.in
ɔtrarium arguit ꝛ dicit videri caſum in hoc capitulo ſʒ
20 hoc ideo qꝛ fiebat in ꝑiudiciũ alterius.†item qꝛ vnũ cor
pus non dʒ eſſe ſibi ɔtrariũ ꝛ diſcrepans ɔtraria cumulá
do.ꝛ implicando .l.vbi repugnantia .ff.de reg. iur. iſta
enim dicitur ꝑplexitas ſicut dicimus i libellis qñ vni có
cluſioni ɔtradictoria accumulanť.l.i.C.de fur.item con
tra naturam collegij qꝛ in eodeʒ corpore ſeu collegio nó
debet eſſe diſcrepantia.nam nó debet eſſe vnus ꝑceteris.
ſʒ inter ceteros.item qꝛ ɔtra naturaʒ legis qꝛ iura nó in
ſingulas ꝑſonas ſʒ generaliter ɔſtituunť.d.l.ſi priuatus
item qꝛ vnum ꝛ idem corpus non debet duplici iure
cenſeri.l.cum qui edes.ff.de vſucapi.item omne corpus i
ſe ipſo diuiſum deſolabiť.item nil eſt ita magnũ ꝙ in ꝑti
culas diuiſum nó reducať ad modicũ.vt no.in auc.de tri
en.ꝛ ſemiſſe in prin.ꝛ ita reſidet hic Bal.ſʒ idem Bal. i
21 .l. iudicibus.C.đ app.† querit an a ſtatuto iniuſto poſ
ſit appellari.ꝛ cócludit aut ſtatutum eſt generale ꝛ non
pót appellari aut ſtatutum é directum ad certum hoiem
ꝛ tunc pót appellari.allegat.d.l.ſi.de app.recip.ꝛ.d.l.i.
de doli excep.ꝛ.d.l.ſi priuatus.Et ſubdit ꝙ illud dicitur
gñale qđ pót oib⁹ adaptari.puta diſpoit ſtatutũ ꝙ filia
dotata nó ſuccedat naʒ de natura legis eſt plura compre
hendere.ꝛ alias non eſt lex ſʒ quoddá bñplacituʒ .l.i.ff.
de ɔſti. principũ. Sed idem Bal. in.l. quiſqs .C.quoꝝ
appellatióes nó reci.dicit ꝙ qs nó pót appellare dicédo
ſtatutuʒ eſſe iniquũ.allegat.d.l.ſi.ſed ſi eſſet ſtatutũ ſpále
bñ poſſet appellare a ſnia lata ſm illud ſtatutum allegat
Bar.in.d.l.ſi.ꝛ dicit hoc ꝓcedere etiá ſi ſit verbis gene
ralibus cóceptũ ſi effect⁹ eſt ſinglaris arg.c.ex ꝑte de of
ſi.đle.qꝛ ɔ̃ talé legeʒ pót opponi doli exceptio ꝛ alle.d.l.
i.đ doli excep.idé bal.i.l.i.C.đ lati.lib.tol.dixit ꝙ ab ini
qtate ſtatuti ſemꝑ pót ſupplicari ꝑncipi.ꝛ idé Bal.in.l.
22 i.ff.đ.ll.querit.† an de eſſétia legis ſit ꝙ fiat ꝓpter publi
cam vtilitaté.ita ꝙ ſi reſpiciat alicuius ſpálem gratiá vel
fauorem non valeat cócludit valere ſi reſpiciat fauorem
naturali róe munitũ vl ob meritũ.l.neqꝫ dorotheũ. ꝛ .l.
dotiuj.C.de decur.lib.x.ꝛ.c. de ſilentia.l. decurionibus.
li.xij.ſʒ ſi eſt facta ꝑꝑ merum odium ɔtra ſingularé ꝑſo
naʒ an valeat rñdet ſi odiũ eſt rónabile. puta ꝑꝑ enorme
delictũ vʒ.l.amiſſione .§. q deficiũt .ff. de capitis diminu
tio.ſʒ ſi odiũ eſt irrationabile non valet contra ſpálem ꝑ
ſonam dicta.l.totiens hec dicit vera qñ lex ratione ſtatu
ti infringiť ſi aũt róe ſtatuentiũ ɔſideranda eſt eoꝝ auc
toritas qꝛ nihil ſine publica auctoritate factũ vʒ .l.ij.§.
poſtea ne diutius.ff.de origine iuris.Jdem Bal.in.d.l.
amiſſione .§.qui deficiũt.dicit eſſe ibi glo.ꝙ per legé pót
ſpális perſona iudicari hoſtis ꝛ rebellis ꝛ bániri ꝛ pri
23 uari ciuilitate.idé Bal.in peculio ſuo dixit.† ꝙ a ſenté
tia legis generalis nó appellatur.ſi nó eſt ſpecialis con
tra certam perſonaʒ cauſa exigente ꝛ culpa non appella
re allegat dictũ.§. qui deficiunt.aut ſine culpa ꝛ tunc ap
pellatur a ſententia iudicis lata vigore illius conſtitutio
nis.Jdem Bal.in prima conſtitu.C.§.quibus in finali
bus verbis vbi tangit queſtioné.† an valeat ſtatutũ ꝙ ꝑ
24 tes teneantur cóꝑromittere ꝛ decidit ꝙ ſic ſi é ſtatutũ ge
nerale ſi vero é ſpeciale loqués de certa ꝑſona ſpáli non
vʒ allegat.d.l.ſi priuat⁹ idé bal.in.l.i.ff.ꝙ quiſqꝫ iuris i
ij.col. dicit ꝙ ſtatutũ factum dolo nó vʒ ſaltẽ ope excep
tionis allegat.d.l.i.ff.đ doli excep.idem bal.in.l.milites
25 .C.de teſtamé. mili. ad ſi.† dicit conceſſum eſt plenum
ꝛ liberũ arbitriũ priorib⁹ ꝑuſinis ꝙ nó poterũt vigore
arbitrij facere ſtatuta ɔ̃ ſingulares ꝑſonas idem Bal.in
26 l.iiij.C.đ legib⁹.dixit ꝑ illũ tex.† ſtatutũ ꝑuſinũ diſponit
ꝙ nó valet ſtatutũ niſi ſit publicatũ ꝑ preconé.modo q̃
dam ɔſtitutio facta fuit in fauoré alicuius ꝛ nó fuit pu
blicata querebať an valeret decidit ꝙ ſic qꝛ ſtatutũ diſpo
nés de publicatione loquitur de ſtatutis generalibus ſʒ
ſtatuta ſpália nó exigunt illá publicationé per illũ tex.ꝛ
ſic bal.firmat ibi valere ſtatutũ in fauoré priuati hois fa
ctũ ꝛ ét decidit ꝑ illũ tex.ꝙ tale ſtatutũ nó indiget puni
tione ꝙ é ſingulariter no.ad limitationé.c.ij.đ.co.ꝛ auc.
vt facte noue ɔſtitutiones.Adde Alberi.đ roſate in pri
27 ma ꝑte ſtatutoꝝ.q.xvij.vbi dixit.† valere ſtatutũ factuʒ
i fauoré priuati.ſʒ reqriť acceptatio als nó ꝓdeſt abſiti
ante habitam noticiá.vnde dicta mea in.c.ij.đ.co.de iſta
noticia hñda.Adde Petr.de ancha.in repetitione.c.ſi

c Rationa
bilis.Adde.d
Car.in clemé
i.§.i.q. vlti.đ
ſeq.poſſeſ.ꝛ.x
vj.q.iij.in.c.in
ter cetera.ꝛ ibi
glo.valde ſin
gularem ꝛ.c.
erit át lex.iiij.
di.ꝛ ibi glo.

28 ꝑꝑ in.c.notabili de reſcrip.lib.vj.vbi dicit ꝑ illū tex.† va
lere ſtatutū cōcernēs priuatam ꝑſonam ſi affert dānum
nō vȝ allegat notata in.l.ij.C.que ſit longa cōſuetudo ⁊
idē do. Petr.in ꝯſilio.lxiij.incipiēte q̄rela expoſita corā
29 epiſcopo cōſuluit.† ꝙ quedam ville couenientes in vnuȝ
fecerūt vnam vniuerſitatem q̄ꝛ tū ſoluere collectas ſpe
ctat ad ſingulares ꝑſonas non vr̄ poſſe vniuerſitas villa
rū ꝑiudicare ⁊ ſingularibꝰ ꝑſonas ⁊ īponere legeȝ in ſu
beundo onus aliter q̄ȝ ſit obſeruatū ⁊ ad hoc allegauit
tex.iſtum ⁊ qđ voluit hic Jo.an. poſt Hoſti.in nouella
30 ſuꝑ gl.fi.vbi dixit ꝙ ſi.† vetuſta cōſuetudo tuet̄ aliquos
nō pōt maior pars etiaȝ ꝑtextu cōmunis vtilitatis i alio
ruȝ ꝑiudicium aliquid ſtatuere.niſi vtilitas eccleſie hoc
requirat ⁊ auctoritas ſuꝑioris hic accedat dicit etiaȝ di
cere ꝙ in rebus nouis cōſtituendis debet eſſe euidēs vti
litas.allegat .l.ij.ff.de conſti.princi. allegat etiaȝ qđ ha
bet̄ in.l.anthiocenſium.ff.de priuilegijs credi. ¶ Adde
Angel.in.d.l.anthiocenſium vbi dicit.†valere ſtatutum
a 31 in fauorē ꝑuati [a] hoīs allegat.d.l. neq̄ȝ dorotheuȝ.⁊ idē
Angel.in conſilio.cclxv.dicit ꝙ ſtatutū cōtra ſingularē
perſonā nō tenet firmatuȝ ſolum a maiori ꝑte cōſilij.alle
gat glo.in.l.ij.C.que ſit lōga cōſue. ſm̄ Jo.q ibi dicit ꝙ
leges dicētes contra ſingularē perſonā poſſe fieri ſtatu
tū vēdicāt ſibi locū cū omnes de ꝯſilio ſint concordes ⁊
ita dicit debere intelligi.d.l.vēditor.§.ſi ꝯſtat. ¶ Ad
de Hoſti.in ſumma de cōſti.in princi.vbi dixit ꝙ cōſtitu
tio dicit̄ cōmunis ſtatuitio q̄ꝛ claudicans reprobat̄.⁊ al
legat tex.iſtum. ¶ Addite bar.in prima ꝯſtit.ffor. vbi.
32 †.querit an ciuitas legem cōdēdo poſſit ſimpliciter auf
ferre dominū rei mee ſine aliqua cā.⁊ dicit ꝙ nō ⁊ ita di
cit ſe intelligere.d.l.totiēs ſed cū cā ibi bñ pōt ⁊ ita dicit
ſe intelligere.d.l.ſi priuatus ⁊.d.§.venditor.§.ſi conſtat.
Et idem bar.i.l.oēs ppl̄i.in.iiij.colum. in ꝟ.vlti. q̄ro.†
33 vbi diſputat an a lege iniqua poſſit appellari ⁊ vr̄ ꝙ nō
ꝑ.l.ij.§. ex actis ver.neq̄ȝ ꝓuocatio.ff.de origi.iur.⁊.l.ſi
qua pena.ff.de ver.ſig.vbi ab iniq̄tate legis nō appellat̄.
allegat.l.fi.de ap.recipiēdis.vbi ab eo quod decernit̄ ex
ꝑpetuo edicto nō appellat̄. Preterea ſtatutum non eſt
ſn̄ia. Item ius debet eſſe ꝑpetuū.l. falſo.C.de diuer. re
ſcri.ſȝ ſi ꝑ appellationē ſuſpēderet̄ non eſſet ꝑpetuū ergo
In ꝯtrarium arguit ꝙ imo poſſit appellari ⁊ mouet̄ ꝙ
de certo decurionū nu. appellat̄.l.i.§.ſolent .ff.q̄ñ appel
lañ.ſit. Preterea ſpāle eſt in ſenatu ꝙ ab eo nō appellet̄
.l.i.ff.a quibus app.nō lȝ.ergo in ꝯtrarium eſt ius cōmu
ne. Preterea in.d.l.ij.§.ex actis hoc fuit ibi ſpecialiter
ſtatutū ergo in ꝯtrarium eſt ius cōe.⁊ iſtis ſic ad vtrāq̄ȝ
ꝑteȝ adductis diſtinguit Bar.hoc modo aut ſtatutuȝ eſt
ꝯtra certam ꝑſonam ⁊ tunc pōt appellari.ar.l.i.⁊.l. qui
grauatos .C.de cēſibus.li.xi.⁊.d .l.i.§. ſolent.aut ſit ge
neraliter ⁊ nō pōt appellari.d.l.ſi qua pena.ff.de verbo.
34 ſig.⁊.d.l.ij.§.ex actis.⁊ ſubdit ſe credere.† ꝙ ſi verbis ge
neralibus cōcipiat̄ ⁊ ꝑ aliquas ꝯiecturas cōprehendi
pōt ꝙ in odium certe ꝑſone factuȝ eſt ſtatutū ꝙ poterit
appellari a tali iniq̄tate ⁊ dicit ſe ſpāliter iducere ad hoc
d.l.i.ff.de doli exceptio. Et idem Bart.ad litterā eandē
doctrinā tradidit in.l.fi.ff.de appel.recipi. ⁊ ibi addidit
dictum Cy.i.v.q.ꝑncipali circa fi.ꝙ ſi ille qui ex tali ſta
tuto leditur ꝯtradicit nō nocebit ſibi tale ſtatutū. Idem
35 Bar.in.d.l.totiēs dixit.† ciuitas ꝑ ſuum ſtatutum nō po
teſt auferre alicui ius ſuū vt ibi ꝙ intelligit verū ſingula
riter vni homini ſiue quibuſdam hoībus ſȝ generaliter.
faciendo ſtatutū bene poſſet.allegat.d.l. vēditor.§.ſi cō
ſtat.⁊.d.l.anthiocenſium.⁊.d.l.fi §.fi.ff.ad municipales
dicit tñ ꝙ lȝ ciuitas vellet ⁊ poſſet tñ ꝓcedēdo arbitriuȝ
quibuſdam ſuꝑ abundantia vel vt pecuniā inueniant in
cōi non voluit vt poſſit ledere ius alterius:facit qđ volu
it idem Bar.in.l.ambitioſa.ff.de decretis ab ordi.fa. ⁊
36 idem Bar.in.d.l. anthiocenſium dixit.† ꝙ ciuitas pōt
facere ſtatutū ꝑ ꝙ auferrat̄ ius ꝑuati legē generalē con
dendo vt ibi ⁊.d.l.venditor .§.ſi conſtat ſed faciendo le
gem priuatam ꝯtra vnum nō pōt allegat.d.l.ſi priuatus
¶ Adde Jo.de platea. in.d.l.neq̄ȝ dorotheuȝ vbi dicit
quo ad fauorē priuati hoīs valere legem ꝑ illū tex.⁊ re.
fert ita allegaſſe illū text. Angel. in.d.l. anthiocenſium.
¶ Et ex iſtis relatos habetis patres noſtros ſuper hoc
elleganti ⁊ quottidiano paſſu. ⁊ ego vidi in accidentia
facti iſtam dubitationem ⁊ cōſuli ſtatutū erat cōceptum
ꝟbis generalibus.ſȝ in veritate emanauerat ꝯtra ſpecia
lem ꝑſonaȝ ſine aliquo odio rōnabili. ¶ Nunc vero ſūt
videnda duo accurate primuȝ erit. an ſtatutum tendens
ad fauorē priuatū valeat tanq̄ȝ ſtatutuȝ ⁊ lex.ſcōm erit
vtrū ſtatutū diſponēs in odiū ꝑſone priuate ſine cauſa ra
tionabili ſit ipſo iure nullū an teneat de mero iure ⁊ ſit
37 opus ꝯtradictione aut appellatione. ¶ † Capio primū
⁊ videt̄ ꝙ nō valeat ⁊ de hoc allego tex.i indiuiduo.iiij.
diſtinc.§.erit aūt lex in verſi.nullo priuato cōmodo ſed
ad vtilitatē ciuiū conſcripta.vbi eſt caſus ꝙ de ſubſtātia
legis eſt vt ſit ſcripta in cōeȝ vtilitatē nō priuatā qui tex.
deſtruit cōem opi. Scđo dico fore caſuȝ in.l.i.ff. de legi
bus in verſi.lex eſt cōe ꝑceptū.⁊ glo.ibi exponit.i.cōmu
ni vtilitate ſtatutū vñ illa nō eſt lex cui nō cōpetit diffini
tio legis.l.i.ff.đ dolo.l.omnis diffinitio.ff.de reg.iur. ſed
diffinitio legis nō competit conſtitutioni tendenti ad pri
uatum cōmodum ergo. tertio allego tex.in.l.iura.in ver
ſi.generaliter conſtituunt̄ .ff.de legibus. vbi videtur tex.
formalis. Quarto allego Hoſti.in ſumma de conſtit. in
prin.vbi dixit ꝙ ꝯſtitutio appellat̄ cōmunis ſtatuitio q̄ꝛ
nullo priuato cōmodo ſȝ ꝓ vtilitate publica ꝯſcripta eſt
quaſi ꝓ cōmuni ſtatu facta ergo lex tendens ad priuatū
cōmodum non eſt lex.⁊ iſta mihi videt̄ veritas.⁊ iđ di
cendum eſt ꝙ ꝯſtitutio tēdens ad vtilitatē priuati hoīs
dicit̄ quoddā beneplacitum vt dixit bal.in.d.l.iudicibꝰ
38 .C. de app.⁊ ſic ſit expeditū primum queſitum. ¶ † Ca
pio nunc ſm̄ ⁊ dico ꝙ ſtatutuȝ ꝯtinens odium irrationa
b bile [b] priuate ꝑſone ſit ipſo iure nullū ꝙ ſic oſtendo.ſtatu
tū eccedit vltime voluntati dixit Bal.in ti.de pace con
ſtantie.in.viij.col.verſi.deinde quero ⁊ Bar.in.l.fi.ff.de
regula catoniana lȝ ipſe dubitauerit in.l.ſuus quoq̄ȝ.§.
ſȝ ſi filio.ff.de her.inſti.⁊ ꝑ eundem Bar.in.l. iulianꝰ .ff.
de cōditione indebiti ⁊ ꝑ Bal.in rubr.⁊ in.c.i.§.eo.lȝ đ
hoc ſit dubium đ quo ꝑ eundem Bal.in.l.oēs populi.ff.
de iuſti.⁊ iur.⁊ in.l.ſi arrogator.ff.de adop.⁊ in.l.ea de
mū.C.de colla.⁊ in.l.ꝯtractus.C.de fide inſtru.ſed vlti
ma voluntas hȝ inſtar actionis bonefidei .l.in minoruȝ
.C.in quibus cau.reſtitutio in integruȝ nō eſt neceſſaria
ſed dolus dans cām contractui bonefidei inficit illū ipo
iure.l.eleganter .ff.de dolo.ſȝ lex.i.ff.de doli except.equi
perat dolum dantem cauſam teſtō ⁊ dolum dantem cāȝ
legi ſeu conſtitutioni.ſicut ergo inficitur ipſo iure actus
vltime voluntatis per dolum interuenienteȝ eodē modo
inficietur cōſtitutio ipſo iure ſi ſortita eſt cauſam a dolo.
¶ Scđo tex.videt̄ in.d.l.ſi priuatus vbi dicit̄ coactus
a populo manumittere ſeruū illum manumiſſit dicit̄ ꝙ
nō ē liber.ergo intelligit̄ ipſo iure. ¶ Tertio dico fore
hic tex. quem induco aliter q̄ȝ inducat̄ per doctores naȝ
in ꝟbis finalibus ibi vel ſm̄ rationabilē inſtitutionē vi
det̄ ꝓbare iſte tex.ꝙ iſtud ſtatutuȝ erat irrationabile.er
go ſi erat irrationabile erat ipſo iure nullū q̄ꝛ de eſſe ſta
tuti eſt ꝙ ſit rationabile.c.i.de conſti.in . viij.diſtin. erit
aūt lex.⁊ iura allegata per Bar.⁊ doctores non ꝓbant
a ſtatuto iniquo eſſe appellādū.q̄ꝛ.d.l.i.⁊ lex qui graua
tos loquūtur quando datur querela ꝯtra notariuȝ male
extimantē bona pauperū nec lex.i.§.ſolent ꝓbat doctri
nam eius q̄ꝛ loquit̄ quando appellatur a decreto electio
nis.⁊ ideo cōcludo ꝙ ſtatutū fouēs odiū irrationabile
ꝯtra priuatā ꝑſonā eſt ipſo iure nullū ⁊ ita ſit expeditum
ſcōm. ¶ Et q̄ꝛ circa iſtud notabile vertit̄ glo . hic iđ eaȝ
39 declaro ⁊ ex principio ſui.† not.ꝙ canonici potuerunt
ſtatuere ꝙ abſentes nō ꝑcipiāt fructus etiam in ꝑiudici
uȝ ſucceſſoꝝ ex eo q̄ꝛ tale ſtatutū erat;cōforme iuri cōmu
ni. tu tēpera

a ¶ Fauorē ꝑ
uati. Adde ꝯ
ita ꝯcluſione
Albe.in.j.par
te ſtatutoꝝ.q.
xvi. Bal.in.l.
leges genera
les.verſi.iij.ſi
tuberetur. C.
de teſti.⁊ ē bo
nus tex. in.l.
ambitioſa.ff.
de decre.ab or
di.facien.

b ¶ Odiuȝ ir
rōnabile. Qđ
aūt ſtatutū di
cat ꝓpꝛe odio
ſuȝ ⁊ irrōnabi
le qđ penale ⁊
qđ rōnabile vi
de lanfran.in
trac.de inter.
ſta.in.i.col.ꝟ.
fauorabile cū
duobus ſeq.
car.lxj.

ni.tu tempera iſtam glo.quo ad eos qui ſunt de capitu
lo poſſe capitulū facere ſtatutū cōforme iuri cōmuni ar
gu.l.fi.C.de iuriſdictiōe om.iudi.⁊.l.ij.C.de cōſtituta pe
cu.⁊ quo ad ſpectantia ad ipſum capitulū vt eſt glo.ſin
gularis ⁊ magiſtra in.c.ij.de vbo.ſig.lib.vi. ¶ Nota eti
am ex hac glo.in vſi.ſʒ hoc ideo non valuit rationes q̄re
iſtud ſtatutū nō valuit pma eſt qꝛ fiebat in piudiciū alio
rū ſecunda eſt qꝛ malo zelo ſupple.⁊ cauſa auaricie ⁊ ad
burſas replendas mouebantur vt plus haberēt antiqui
q̄ȝ noui facit.d.l.i.de doli excep. ⁊.d.l.i.ff.de legibus ⁊
d.§.erit aūt lex.iiij.diſtin.Tertia ratio eſt qꝛ fuit contra
antiquam cōſuetudinē eccleſie equipantē omnes canoni
cos.quaȝ rationē multi reprehēdunt p id qᵭ habeť in.c.
cum ꝯſuetudinis.ꝫ.de cōſue.vbi epiſcopus cum capitulo
poteſt ſtatuere contra antiquā cōſuetudinem de quo di
cendum vt ibi.Quarta ratio eſt quia non erat generale
⁊ cōmune omnibus dicto.§.erit autem.Quinta ratio qa
vnum corpus non debet diuerſo iure cenſeri.l.cum edes
ff.de vſucapio.Sexta ratio qꝛ non minus debēt habere
antiqui q̄ȝ noui ⁊ ſucceſſores q̄ȝ pdeceſſores. Septima
ratio poniť p Jo.an.ꝙ ꝯſtitutio erat iniqua qꝛ ex ea ſe
quebať ꝙ in plus tenebanť antiqui canonici deſeruire ec
cleſie q̄ȝ noui qꝛ plus pcipiebant ab eccleſia q̄ȝ noui arg.
c.cū in officijs de teſta.cuius ꝯtrariuȝ volebat iſtud ſtatu
tū.Octauam rationē poſuit Inno.ſ.qꝛ nō interuenit cō
ſenſus epi qꝛ ſi interueniſſet valuiſſet ſtatutuȝ excepto eo
qᵭ diciť de vineis qꝛ nō eſt iniquuȝ ꝙ noui canonici ligē
tur noua lege antiquis canonicis remanentibus in ſuis
conſuetudinibus qꝛ ꝯſtitutio de ſui natura adaptať futu
ris.c.fi.ꝫ.eo.⁊ qꝛ ſtatutū in ſe eſſet iuſtū ⁊ in ſtatuentibus
nō notareť ambitio.fateť tñ eſſe equius ꝙ omnes ſint eq
40 les cōcludens.† ꝙ ſi ex ſtatuto tali induceretť impietas ſcā
daloſa puta qꝛ ſtatuereť quo ad antiquos de diuerſitate
veſtiū vel carniū comeſtione non valeret ſtatutum vel ſal
tem cito reuocareť.c.deus q de vita ⁊ ho.cle.ſʒ cōtra hāc
lec.glo.faciat qꝛ nō videntur cōuenire rōes aſſignate in
littera duȝ dicit ꝙ quiſq̈ȝ iuris ⁊ patere legē.qꝛ per illas
rationes debuiſſet concludi ꝙ ſtareť ſtatuto.etiam quo
ad.ſtatuentes vt nec ipſi perciperent fructus in abſentia
nec etiam haberēt vineas non autem debuiſſet concludi
ſtatutū non valere Rñdet Inno.ꝙ ſtatuentes nō fuerūt
vſi hoc ſtatuto in edicto aūt ꝙ quiſq̈ȝ iuris ſūt accipiēda
verba cū effectu.l.i.§.hec verba.ff.ꝙ quiſq̈ȝ iuris.de pe
ni.diſt.i.§.hec aūt verba.c.relatum de cleri.non reſiden.
quaſi velit Inno.ꝙ nō ſufficit ſtatui vł impetrari ius ini
quū vt ipſe cogať illi ſtare niſi illo vſus fuerit.ſed hec ſo
lutio ē contra legem ius iniquū.ff.ꝙ quiſq̈ȝ iuris vbi ſuf
ficit impetrari ius iniquū vel ſtatui etiaȝ ſi qs illo nō vta
tur nec vř eſſe locus penitētie. vt ibi voluit gl.ideo aliter
ſoluit Inn.qᵭ dictū ꝙ quiſq̈ȝ iuris hȝ locū vbi diſpoſitio
tenet per.d.l.i.§.hec verba hic eniȝ canonici nō potuerūt
ſtatuere ſine epo dicit tñ bar.i.d.l.i.ꝙ lȝ ꝯſtitutio iniqua
ĩpetrata non valeret ſi tñ de facto illa eſſet vſus ⁊ habuiſ
ſet effectū tunc hřet locum edictum ꝙ quiſq̈ȝ iuris.tñ qꝛ
in tex.nō fit mētio de defectu cōſenſus epi ideo ñ ꝯgruit
littere.⁊ ideo Inn.aliter ſoluit ꝙ hic ñ fuit petitū ꝙ cō
ſtitutio ſeruareť quo ad antiquos ⁊ pp hoc papa nō mā
dat fieri.l.iiij.§.hoc aūt iudiciū.ff.de dam.infec. Hoſti.
nō tȝ hanc ſolutionē qꝛ lȝ nō fuerit petitū hoc debuit pa
pa ex officio ſuo facere p.c.conueniſſēt. de inſtitu. poſſet
rñderi ſm do.Cardi.ad.c.cōueniſſent ꝙ illud fuit fac
tum ibi ne piudicareť eccleſie ⁊ ēt ꝙ ſeruareť antiqua ꝯ
ſuetudo vt pciperēť fructus in abſētia pōt dici ꝙ nō pre
iudicabať eccleſie cū cōſuetudo habeať pro lege. Finali
ter dici pōt ſʒ do.Anto.⁊ do.Cardi.ꝙ rationes hic poſi
te nō ponūtur niſi ad oſtendēdū improbitatē ſtatuentiuȝ
⁊ ꝙ nō debuit ſtare cōſtitutio eo modo quo facta fuerat
⁊ per ꝯñs non tenuit.⁊ ideo ipſo ſtatuto tanq̄ȝ inualido
mandat papa ſtari antiq̄ cōſuetudini vel rationabili in
ſtitutioni de nouo fiēde.⁊ dicit hic do.Car.papam volu

iſſe ſtari cōſuetudini ſi appareat ⁊ inquantū nō apparet
coequētur noui canonici antiq̄s.⁊ iſta erat rōnabilis in
ſtitutio que poterat fieri ꝙ nullus recipet fructus in abſē
tia. ¶ Deinde glo.opponit de.l.fi.ff.de colla. bonorum
vbi collatio bonorū fit natis ſed non illis qui ſunt naſci
turi glo.non ſoluit.Solue ſic ꝙ licet mulier mittatur in
poſſeſſionē nomine vētris qꝛ tñ ignoratur an naſcetur ⁊
quot naſcentur ideo interiȝ nō fit collatio ſed bñ fiet eis
vt ibi habeť.⁊ dicit hic do.Cardi. ꝙ illud cōtingit ex eo
qꝛ edictum de collatione fienda habebat locum quādo
tractabať de illa fienda his q fuerant in poteſtate defūcti
ꝙ nō cōtingebat in poſthumū.qꝛ licȝ habereť ꝓ nato ex
quo erat cōceptus viuo teſtatore.l.qui in vtero.ff.de ſta.
ho.tñ quia vere non erat natus nō fuit in ptāte parentis
ideo interiȝ nō fit collatio fiet tñ poſtea q̄ȝ naſceť. ¶ No
c 41 ta ibi ſtatuerūt ꝙ canonici inter ſe poſſunt facere ᶜ ſtatu
tum niſi ſit irrationabile nam fruſtra hic tractareť de ir
rationabilitate ſtatuti.ſi ſtatuentes non haberent ptāteȝ
ſtatuendi cum non prius ratio iuris q̄ȝ pſonaꝝ queren
da.eſt.l.quidā referunt.ff.de iure codicillorū.duo enim
requirūtur vt ſtatutū capituli valeat ſm bal.ſ.ſtatuenti
um ptās ⁊ ſtatuti vtilitas vel equitas opȝ eniȝ ꝙ valeat
rōe ſtatuentiū ⁊ rōe ſtatuti vt hic.vnde ſi ſtatuens eſt illi
citus cā ruit ſi igiť a perſona deficiēte incipit ſtatutū defi
cit rōe pſone ⁊ cauſe.ſed econtra bene pōt pſona habilis
42 eſſe cā arg.l.i.ff.de iniuſto teſta.ſm Bal. hic. ¶ † Nota
ꝙ valȝ conſuetudo ꝙ abſentes recipiant fructus in abſē
tia ⁊ glo.fi.hic dicit eē arg.optimum ꝙ in abſētia poteſt
quis pcipe fructus beneficij ſine peccato vbi eſt cōſuetu
d do ſecus de iure cōi.Idem notauit glo.in.c.duduȝ ᵈ.el.ij
ꝫ.de elec.⁊ dicit hic Bal.ꝙ talis cōſuetudo nō pōt eſſe ſi
ne cōſcientia ⁊ cōſenſu tacito epi qꝛ opȝ ꝙ ſit in capitulo
epūs ⁊ nō abſēs ⁊ patientia lōga idducit auctoritatē ⁊ cō
ſenſum.l.ſi filius.C.de peti.here.arg.l.ꝑcula.ff.de ꝓba.
illud tñ non eſt indiſtincte ita verum ꝙ longa patientia
inducat auctoritatē qꝛ contra euȝ caſus eſt ſingularis in
.l.i.§.mut.ff.de tutelis alibi diceť.⁊ dicit ꝙ intelligiť de
abſentia iuſta ⁊ neceſſaria nō de abſentia ignominioſa
vel diſſoluta vt ſi canonicus abeſt qꝛ relegatus eſt vel pp
ꝑtialitateȝ in qua incidit ſua culpa ar.l.i.C.de re milita
ri.lib.xij.delinquentibus eniȝ priuilegia tribuenda non
ſūt qꝛ reatus omnē honorē excludit.l.i.C.vbi ſenatores
vel clariſſimi.l.papinianus exuli.ff.de minoribus.l.ij §.
miles.ff.de his qui not.infa.Adde ſingulare dictū Inn.
in.c.ex tue de cleri.nō reſide.ꝙ ſtante tali cōſuetudine ſi
beneficiatus vacaret nō reciperet redditus in abſētia qꝛ
tunc ſola vacatio eſſet cauſa ſufficiēs ad priuationē bñfi
cij.c.nō opȝ vij.q.i.⁊ ibi dicit nō valere conſuetudinē da
ta vacatōe ⁊ tempa Hoſten.hic ꝙ hoc ſtatutū ſeu cōſue
tudo vȝ qñ qs deſeruiret p vicarium vel per alium ali
ter non valeret ꝯſuetudo talis ⁊ addit do.Anto.hic ꝙ
etiam vltra vicarium deſeruientem reqriť ꝙ prebende
ſint modici valoris ita ꝙ non poſſȝ bene ibi reſidere ⁊ eti
aȝ reqriť ꝙ ſit talis clericus q ſeruiat eccleſie in ꝯſilijs vł
in alijs actibus.Facit qᵭ no.Jo.an.in.c.extirpāde.§.qꝛ
43 vero de preben.† fatetur tñ ꝙ nō habebit diſtributiones
e quottidianas in abſētia nec valeret ſtatutum ᵉ ſi diſpone
ret qᵭ haberet.c.i.de cler.nō reſi.lib.vi.do.Car.dicit hic
ꝙ generalis conſuetudo eſt inducta vt ſimplicia benefi
cia non requirāt reſidentiam allegat no.in.c.gratia.ď re
ſcrip.in.vi.⁊ in cle.grē.eo.ti.⁊ ſic ſentit ꝙ teneat conſue
tudo in beneficijs ſimplicibus vt pcipiāt fructus in abſē
tia ēt ſi nō deſeruiāt p vicariuȝ in curatis aūt dicit poſt
Jo.de lig.ñ valere ꝯſuetudinē ſup pcipiēdis redditibꝰ
in abſētia p.c.lȝ canon.de elec.li.vi.hoc voluit Arch.in
c.ſacerdotibus xxxi.diſt.lȝ certo caſu poſſit diſpenſari in
bñficijs curatis vt in abſētia qs pcipiat fructus dūmodo
deſeruiant per ſubſtitutum.puta qñ diſpēſať grā ſtudij.
vt in.c.cum ex eo de elec.lib.vi.qꝛ ſtudendo clericus ſer
uit eccleſie generali que viris idiget litteratis vt ibi dixit
Andre.Sicu.ſup.i.Decre.

c ¶ Pñt face
re.Adde glo.
in.c.ij.de vbo.
ſig.l.vi.⁊ ibi
ſcribētes.ſʒ p
ampliatōe iſti
us materie q̄
ro nunq̄d ca
nonici poſſint
tollere ſtatuta
honorabilia ec
cleſie ſiue ipſi
ſiue alij ea fece
rit vide de hꝯ
in.c.ex pte.de
cōſti.⁊ Inno.
in.c.accedēti
bꝰ de priui.

d ¶ Dudum.
Glo.iſta ēpe.
in vbo retine
re circa fi.quā
vide quia pul
cherrime loq
tur ⁊ remittit
ſe ad hoc cap.
cū oēs ti.nro.

e ¶ Statutuȝ
Pro deciſiōe
iſtius.q.vide
Car.i cle.ij.§.
i.xvij.q.ď eta:
⁊ quali.⁊ an
⁊ qñ in eis ha
beat locū ali
qᵭ ſtatutū vel
ꝯſuetudo vid
ibidē eadē q.
⁊.q.xviij.⁊ fa
cit ad hoc qᵭ
no.ipſe.d.car.
eadē clemen.
⁊.§.vide ibi.

a ¶ Glo. Uid. glo. iſtá q̄ eſt ꝓ ma in ordine poſita in ỽbo victu ⁊ querit m[l]ta pulchra q̄ faciūt in mā remittitq; ſe ad text⁹ quos adducit. d. an dre. hic.

tex. ⁊ ſupplet ibi Jo. monachi. ⁊ nó aſinis ferratis quod
bene notabis pro multis clericis habentibus beneficia
curata ⁊ ſtātibus in ſtudio ⁊ inſiſtētibus practicis ſcho/
laſticis. ná oēs eccleſie ſunt vna eccleſia. vt in. c. q̄uis. vij.
q. i. ideo ſeruiēdo eccleſie generali ſatis dicit̄ ſeruire alta
ri cū per clericatū ſit electus in partē dn̄i ⁊ deditus ꝯtē/
44 plationi. c. duo ſunt. xij. q. i. ¶ † Nota ibi ānexe qꝺ lʒ ali
qd ſit annexū nó tn̄ ē illud idem ſicut cimiteriū ē annexū
eccleſie nó tn̄ ē eccl'ia ⁊ clauſtrū ē annexū domui nó tn̄ ē
domus ⁊ ꝑtinētie ciuitatis ſūt ānexe ciuitati nó tn̄ ſunt ci
uitas nec mēbrum eius integrale ſed coherentiale. c. cum
ad ſedē de re. ſpo. c. ſi ciuitas de ſen. exco. in. vj. nec ānexū
dʒ diuid i ab eo cuius ē annexū. l. que religioſis. ff. de rei
45 ven. ſʒ bal. hic ⁊ colligit̄ ex iſto tex. ꝙ † ſingula bóa capi
tuli pn̄t ānecti ꝓbēdis canonicoꝝ ſi fructus ꝓbendaꝝ ſūt
minus ſufficiētes ⁊ nimiꝝ q̄ ob cauſam pn̄t capelle anne
46 cti. c. exurpande. §. qui vero ꝺ preben. ¶ † Nota ibi ſuc-
ceſſores ꝙ canonici in ꝓbēdis dicunt̄ habere ſucceſſores
qꝺ ꝓcedit largo modo. c. relatū de prebē. vide ſingularē
glo. ⁊ melioꝛē de iure in. c. ꝙ ſicut de elec. ¶ Nota ibi cū
igitur iſta ratio videt̄ denotare ꝙ ſtatutum in nouis ca-
nonicis trahat ad ſe conſuetudinē ⁊ tamē ꝯcludit oppo/
ſitū q̄ ſtatuentes nó vtūtur eodem iure ꝙ ſtatuerunt in
alijs nam regula que hic tradit̄ eſt valde notabilis ſm
47 eum. † vʒ quod vis tibi fieri feceris alij. ſʒ regula iuris eſt
econtra qꝺ alij ſtatueris eodem iure vtaris. item q̄ noui
canonici eligebant ꝯſuetudinē ⁊ nolebant ſtare ſtatuto
ideo nó pn̄t ſtatutū extorquere in ſtatuentes ſm Inno.
Bal. dicit aut loqueris de vi attractiua aut de vi compa/
ratiua. primo caſu papa ꝯcluderet potius oppoſitum q̄ʒ
ꝓpoſitū. ſʒ quo ad ſecundum concludit eandem cenſuraʒ
48 ⁊ ad hoc ꝓbañ. intendit papa ⁊ ꝑ iſta ſit etiam expedita
glo. antepenultima. † ¶ No. ibi iuniores q̄ nó debet fie
ri dr̄ia inter ſenem ⁊ iuuenē pia iura hn̄tes ⁊ eſt arg. ſʒ
Bal. qꝺ tantum vʒ vox iuuenis q̄ʒtū vox ſenis etiam in/
ter cardinales. Tu allega ſingularem gl. in cle. hi. qui ꝺ
eta. ⁊ quali. que dicit ꝙ canonicus non exiſtens i ſacris
non pót dare vocem in capitulo acquirit tamen diſtribu
tiones quotidianas ⁊ fructus ꝓbende ⁊ omnia que nó
ꝓueniunt ex voce danda in capitulo. vide qꝺ no. moder/
ni in. l. fi. C. de teſt. mili. ¶ † Nota ibi coequetis de equa
49 litate ſeruanda ⁊ eſt arg. ſm Bal. ꝙ prebende debēt eſſe
equales ⁊ diurne portiones ſecus i veſtibus ⁊ calciamē/
tis q̄ illa ſm menſurá corporis eſſe debent. ⁊ allegat In
no. eiuſdem tamē coloris ⁊ qualitatis ná dʒ eſſe parilitas
ſm eum ⁊ ideo glo. pe. hic dicit ꝙ pares debēt eē Inno.
vero aliter loquit̄ vʒ ꝙ ſi appareat ꝯſuetudo eccleſie ſup
hoc illa eſt ſeruanda. c. cum dilec. de cōſue. ſi vero nó ap
paret q̄ eccleſia eſt nouiter fundata vel vario modo ſer/
uatum eſt tunc reſpectu eorum que exeunt de cómuni cela
rio ꝓ victu debʒ eſſe equalitas quia alias poſſet eſſe ſcan
dalum quod euitandū eſt. c. nihil. cū ſcandalo de preſcri.
⁊ dicit hic do. Anto. ꝙ iterdum tantum comedit minor
q̄ʒtum maior ⁊ aliquando plus ideo quantum ad victū
debent eſſe pares ſed reſpectu eorum que dantur ꝓ veſti/
mētis ⁊ alijs neceſſarijs debet fieri diſtributio ſʒ merita
perſonarū ⁊ conditiones earum quia plus ꝺbet dari do/
ctori aut ſacerdoti q̄ʒ clerico nec obſtat qꝺ habet̄ i. c. i. xv
q. ij. vbi dicitur ꝙ nihil eſt dandum vni propter quod al
ter moneat̄ ſcrupuloſo corde q̄ dʒ exponi. i. ꝑꝑ qꝺ ratio
nabiliter moueri ꝺbeat nec ob. iſte tex. dū dicit coequetis
q̄ dʒ intelligi in habēdo vel nó habēdo in abſentia fru/
ctus ꝓbēdaꝝ nó aūt loquit̄ ꝺ quātitate bn̄ficioꝝ. ⁊ maxi
me hec q̄ſtio ꝓcedit vbi ꝓbēde nó ſūt diſtincte. itē ꝓcedit
reſpectu bonoꝝ cómuniū capituli ſecus vbi ꝓbēde eſſent
diſtincte i ſingulos canonicos ⁊ cū hoc dicto tranſeūt có
muniter oēs doc. hic excepto do. Abbate qui putat idem
ēt dicenduʒ eſſe in victualibus qꝺ eſt dictum in veſtimen
tis q̄ ſʒ qualitatē pſonaꝝ eſt fienda diſtinctio ⁊ diſtribu
tio inter cibos cū plerūq; aliqui ſunt valde dilicati. alle.

a c. nó cogant̄. xli. diſtin. allegat glo. in * . c. epiſcopus. x. q.
ij. q̄ dicit ꝙ victus melior ⁊ ꝓcioſior ē dandus ſʒ qualita
tē perſonarū ⁊ tex. in. d. c. non cogant̄ dicit vtant̄ ꝓcioſis
pauperib⁹ dent vilia. allegat etiá. l. ſed ⁊ ſi quid. §. ſuffi
cienter. ff. de vſufruc. vbi vſufructuarius debet alere ſer/
uos ſm eoꝝ dignitatē. allegat ēt tex. in. c. cum ad mona/
ſterium de ſtatu mo. vbi etiam inter religioſos ex cauſa
ꝓdicta ſuperior facit differentiá in cibis plurimum tamē
de hoc ſtabit̄ cōſuetudini ſm eum ⁊ ita reſidet ⁊ ſic non
male fecit do. Abb. tenere iſtam partē q̄ cū eſſet Abbas
voluit ꝓferri monachis in cibarijs. ¶ Adde Bal. i. d. l.
ſed ⁊ ſi quid. §. ſufficiēter vbi dicit illū tex. eſſe notabilem
50 † ꝙ Abb. debet eſſe melius indutus q̄ʒ monachus ⁊ me
lius monachus q̄ʒ couerſus ⁊ melius magiſter in theolo
gia q̄ʒ alij fratres. ⁊ ibi ēt dixit ꝙ dn̄s debet veſtire famu
lū per illū tex. ¶ Adde etiá glo. in. c. cōquerēte de cleri.
51 non reſi. que dicit plura eſſe ꝯſiderāda. † an clericus dica
tur habere beneficium ſufficiens ⁊ dicit ꝙ cōſiderantur
nobilitas ſcientia ⁊ dignitas. allegat. d. l. ſed ⁊ ſi quid
. §. ſufficienter. ⁊ etiaʒ illū tex. allegauit glo. i. c. deniq;. iiij.
diſtin. ¶ Adde etiá pro dicto ſuo elegantem tex. in. l. ha
bitatio. ff. de ventre in poſſeſſione mittēdo in ỽſi. ſeruis
quoq; mulieris ſm dignitatē cibaria ꝓſtāda ſūt ecce q̄r
tex. ē ibi in idiuiduo ꝓ opi. do. Abb. ⁊ ꝑ illuʒ tex. dixit ibi
Nicolaus ꝺ neapo. ꝙ meliora cibaria ſūt ꝓſtāda famu-
lis Cardi. q̄ʒ famulis epoꝝ. ¶ Adde ēt tex. xxv. diſti. §.
alias ea demū ad fi. i ver. ſi pauperibus eſurientibus ni
52 miū delicioſa vel ſumptuoſa conuiuia parauerit. † vbi ē
caſus ſingularis ꝙ venialiter peccat faciēs pauperibus
lauta conuiuia ⁊ iꝺ audiui ꝙ bal. ſepenumero faciebat
cōuiuia paupibus de brodio ⁊ carnibus bouinis ⁊ q̄
vnus ſocius allegauit ſibi illud euangelicuʒ vnuʒ mihi
detis ⁊ cētuplū accipietis interrogando eū qꝺ faciet de
tanto brodio poſtea in tantum ꝙ bal. nó fecit conuiuia
amplius. ¶ Tu pondera q̄ doc. cōis videt̄ mihi veriſſi
ma ⁊ ad hoc pondero tex. in. c. q̄m ꝺ vita ⁊ ho. cleri. in ỽ
53 ſic. † in vna domo veſcant̄ atq; ſub vno tecto dormiant ⁊
quieſcant ⁊ allego vnum optimū verbū relatū hic a bal.
vʒ ꝙ canonici in vniuerſo debēt eſſe cor vnū ⁊ aia vna ⁊
ñ dʒ in eis eſſe diuerſitas affectionis nec diuiſio ambitio
nis nec dualitas vbi debet eſſe vnitas. ⁊ allego ēt gl. hic
primá dicētē ꝙ vnum ⁊ idē corpus nó dʒ diuerſo iure cē
ſeri vnde nó poſſum videre ꝙ ſi canonici vel religioſi co
medant in eodem refectorio ⁊ in eadē mēſa vt habet̄ in
d. c. quoniaʒ ꝙ diſpitas ciboꝝ nó inducat ſcandalū ⁊ cō
traria inducta ſupius nó loquunt̄ in his que faciūt vnuʒ
corpus ⁊ ideo dicebat dominica veritas ego ſūt i medio
veſtrum ſum tanq̄ʒ qui miniſtrat poſſet tamē procedere
dictum do. Abbatis ſi comederēt ſeparatim non in eodē
refectorio q̄ tunc diſparitas ciboꝝ nó induceret ſcanda
lū data dignitate perſonarū nec obſtat glo. in. d. c. epus
q̄ loquitur i epo debente ſubminiſtrare victū alijs q̄ cō
ſiderare debet qualitatem pſonarū. ⁊ nó loquit̄ de habi
tantibus in eodem cenaculo ſeu refectorio nec obſtat. c.
nó cogant̄ q̄ loquit̄ de pſonis que nó poſſunt ꝓpter ſuá
fragilē ⁊ debilē naturá comedere niſi ꝓcioſa. tex. ille di/
cit debent pauperibus dari vilia ⁊ ſic non loquit̄ de habi
54 tantibus in cōmuni. ¶ † Nota ſm Bal. ꝙ ſtatutū diſpo
nēs idem qꝺ ius cōmune nó valet ⁊ ratio eſt q̄ diſpone/
bat faciendo differentiam inter coequales ideo ꝓcede/
bat ex radice ambitionis ⁊ erat qꝺdá monopolium. l. i.
. C. de monopo. ſtatuta. n. que ſapiunt monopoliū nó va
lent ſm Inno. q̄ vbi inuidia ibi dolus vel corruptio. l. ij.
. C. qñ ⁊ quibus quarta pars debeat̄ lib. x. ⁊ iꝺ dicas ꝙ i
ꝑte erat ſm ius cōe ⁊ in ꝑte nó eſt ar. ſm bar. qꝺ hn̄tes
arbitriū ſtatuēdi nó pn̄t ſtatuere vnū pro ſe ⁊ alium pro
alijs. l. cum in eo. ff. de pac. Faciat qꝺ voluit Bal. in. l. ſi
his. C. de furt. vbi dixit ꝙ ſi do pecuniá tibi vt illam des
55 alicui ꝙ non poteris dare tibi. † vidi dubitari hic bono
nie ꝯſilium ſexcentorū dederat ꝑtātē aliquibus trāſferē-
di imperium

di imperium ciuitatis in quē voluiſſent ipſi volebāt trāſ
ferre in ſe fuit reſum ꝙ nō poterāt. ita ego exiſtens ſcho
laris hic bononie cōſultus reſpondi. colligit ēt ꝙ i corre
latiuis vel ꝑibus ſtatutū iniquū ſm̄ qd. i. altero extremo
56 ē iniquū ſimpliciter .l. fi. C. de indic. vidu. ¶ † Nota au
ctoritatē phyloſophi moralis pro lege ſeruari ⁊ allegari
b in cauſis ⁊ eſt ratio ſm̄ Bal. ꝙ ſcientia[b] noſtra ſupponi
tur phyloſophie morali vt not. Spe. i ꝓhemio. ⁊ facit qđ ha
bet in. l. i. in prin. ff. de iuſti. ⁊ iure. ⁊ ſic in materia natura
li allegat Hypocrates ⁊ Ariſtotiles de primo habet in
.l. ſeptimo menſe. ff. de ſtatu ho. de ſecūdo habet i. l. ſi pa
ter. ff. de ſolu. ⁊ per hoc ſm̄ Bal. redditur phyloſophie de
57 bitus honor idē dicas. † ꝙ poſſunt allegari auctoritates
veteris ⁊ noui teſtamēti qꝛ lex dei ꝑfert tanꝗ̄ lex nālis.
facit tex. in. §. quanta. in ꝟbo ſacroꝝ eloqoꝝ i auc. vt iudi.
ſine quo. ſuf. ⁊ glo. ibi reputata ſingularis dicit ꝙ diuine
auctoritates allegari pn̄t vt. ll. facit. c. in oī negocio de te
ſti. c. ⁊ ſi chriſtꝰ. de iureiur. c. cū cauſā. de elect. c. certifica
ri ď ſepul. c. tua. ď decimis. c. qualiter. el. ij. de accuſa. idē
dicas in decretis cōcilioꝝ. xv. diſtin. c. ſicut ⁊ in dictis ſa
pientū. lxxxiiij. diſtinc. c. i. de quo ꝑ Bar. i. l. i. ff. ſi cer. pet.
⁊ i. l. gallus. §. fi. ff. de liber. ⁊ poſthu. ⁊ per Ja. but. i. l. ij.
.C. ad carbo. vbi loqr̄ ď magiſtro Fabiano medico idem
58 dicas in deciſionibꝰ rote. c. neqꝫ. viiij. diſti. ⁊ ibi Dn̄icus.
¶ † Poſtremo no. ſm̄ do. Pe. de ancha. ꝙ cōſtitutio
prima nō tollit ꝑ poſteriorē ſibi ↄ̄riā que nō vꝫ. ⁊ ita di
59 cit eē itelligendū. c. i. ↄ. eo. in. vi. ⁊ † ſic teſtamētū vltimū im
perfectū nō rumpit primū validū. l. ſi filius. ff. ď li. ⁊ po. ⁊
inquātū tex. iſte apponit ad finē alternatiuā vꝫ ſm̄ prio
rē ↄſuetudinē vel rationabilē inſtitutionē cuius erit elec
tio. Jo. an. poſt Boatinū dicit canonicoꝝ ⁊ nō iudicū de
qbus in ſupraſcriptiōe. ſed iquātū papa hic dirrigit ꝟba
ad iudices dū dicit coequetur. vr̄ ꝙ electio erit ipſoꝝ iudi
cū faciat qđ voluit glo. in. c. a crapula de vita ⁊ honeſta.
cleri. ⁊ in. l. lucio. ff. de legat. ij. ⁊ ibi Barto. ⁊ per eundē
Bar. in. l. i. §. expillatores ff. de effractoribus ⁊ expillato
ribꝰ. Et ꝑ iſta expedita ſunt omnia textualia ⁊ etiā gloſe
excepta glo. i. in ver. ſed nunquid eſt verū generalr̄. iō caꝫ
capio que dicit quatuor. primū eſt ꝙ in re cōi pluribus
vt ſingulis non vꝫ quicqd fit a maiori parte capituli. ſed
opꝫ ꝙ cōſentiāt omnes quibus fit ꝑiudiciū. ſcđm eſt ꝙ in
rebus collegij valet quicqd facit maior ps dūmodo di
ſpoſitio fiat ex neceſſitate. ſecus ſi ex mera voluntate tunc
enim vnus ſolus pōt omnibus reſiſtere ⁊ eſt dictū mira
bile ⁊ nuſꝗ̄ ita expreſſuꝫ nam. l. ꝑ fundū. ff. de ſeruituti
bꝰ ruſticorū ꝑdiorū allegata hic in gl. loquit i re cōi plu
ribus vt ſingulis. Tertiū eſt ꝙ ad hoc vt valeat illud qđ
fit a maiori parte capituli vocādi ſūt abſentes. Quartū
eſt ꝙ cōſenſus in actibus capitularibus debet preſtari i
60 cōi ⁊ collegialiter nō autēꝫ in ſingulari. † Circa primuꝫ
cōclude hoc modo aut habentes rem cōiter vt ſinguli vo
lunt ſuꝑ illa re diſponere ⁊ regulariter non poſſunt niſi
oēs cōſentiant ſcđm glo. ꝑ. d. l. fundum. fallit hoc quādo
vnus ex ſocijs vellet deputare rem ad vſum deſtinatuꝫ. ⁊
ſic loquitur. §. relegioſum. ver. in cōe vero ſepulchrū inſti. ď
rerū diuiſione. Item ꝓcedit hoc dictuꝫ gl. in re cōpetenti
pluribus iure ſingulari. ſecus ſi iure eccleſie vt in ꝑbēdis
que competunt ſingulis canonicis qꝛ ſuꝑ illis pōt maior
ps ſtatuere deputādo aliqd ad vſum pium. vnde que dixi
in. c. cum. M. in eo. tex. eſt ſin. in. c. fi. de his que fiūt a ma
iori parte capituli. ⁊ ibi ꝑ Innoc. ita ꝙ maior pars pōt
diſponere de bonis capituli competentibus iure capitu
lari non aūt ď ꝑbendis competētibꝰ ſingulis qꝛ tunc ſine
conſenſu illius facere nō poſſūt. hoc limitat Jo. an. hic in
lec. antiqua niſi ageret de reditibus ſuꝑfluis ꝑbēde quia
tūc poſſet illos ſuꝑfluos reditus cōuertere ad vtilitatem
61 eccleſie argu. xij. q. ij. §. fi. † Fallit etiam in cāu. l. maioruꝫ
.ff. de pactis. ⁊ . l. fi. C. qui bo. cedere poſſ. vꝫ quo ad dila
62 tionē cōcedēdā vt ibi. † Fallit etiaꝫ fauore admiſtratiōis
minoris. l. iij. ff. ď curatore bonis dādo. Fallit caſtriū diri

mendaꝝ. l. duo ex tribus. ff. de re iudi. vbi ſententia duo
rū ꝑualet ⁊ tamē non ſunt ibi tanꝗ̄ collegiū vt not. in. c.
prudētiā de officio dele. ⁊ i. c. fi. ď re iudi. aut maior pars
vniuerſitatis vult diſponere de rebus ſinguloꝝ ⁊ eſt vni
uerſitas que non habet iura regalia ⁊ tunc nō pōt vnde
maior pars vniuerſitatis ſcolarium nō pōt obligare vnū
ſcolarem vel diſponere de re illius vt no. Inno. in. c. ex ꝑ
te de ↄſue. niſi ſcđꝫ ea que no. Bar. in. l. iiij. §. actor. ff. de re
iudi. puta ſi vniuerſitas eſſet obligata ⁊ non eſſet ſoluēdo
qꝛ tunc poſſet imponere collectam ſingulis vt no. gl in. l.
63 i. ff. quod cuiuſqꝫ vniuerſitatis noīe. ¶ † Capio nunc ſm̄
vꝫ ꝙ illud qđ fit a maiori parte capituli ex neceſſitate va
let. l. qđ maior. ff. ad municipa. Inno. hic addit idem ſi fi
at a maiori pte cauſa vtilitatis vt ꝓbat i. c. i. de his que fi
unt a ma. parte capituli ſi vero ceſſante neceſſitate maior
pars vult diſponere gl. iſta tꝫ ꝙ nō poſſit idem tꝫ Jo. an.
64 in regula ꝙ oēs li. vi. † ex quo infert ꝙ maior pars capi
tuli ſeu vniuerſitatis nō poſſet extrahere bānitū de bāno
c vel aliquā grām volūtariā facere. vnde cōtradictio[c] vni
us impediret grām illā. d. Cardi. tꝫ hic ſimplr̄ ꝙ ex quo
agit de rebus collegij vꝫ qcqd facit maior pars per . d. l.
ꝙ maior. ſꝫ do. Abb. dicit iſtū caſuꝫ eē dubitabilē decidit
tn̄ ꝙ vbi diſpoſitio tēderet in damnū alicuiꝰ priuati vnꝰ
poſſet reſiſtere allegat. c. i. de his q̇ fiunt a ma. parte capitu
li. ⁊ qđ not. Inno. in. c. accedentibus. de priuil. ſed ſi actꝰ
eſſet indifferens tūc ſecus. poſtea dicit in cōtrariū facere
regulam. d. l. ꝙ maior ⁊ . l. aliud. §. refertur. ff. de regu.
iur. ⁊ iſtud dicit eſſe veriꝰ loquit tamē per verbum forte
iſta ſunt pulchra. ſed ego addo primo tex. ſingularē qui
non eſt alibi. in. l. ſi quis ac. §. quotiens. ff. qui ⁊ a qbus.
65 † vbi quotiēs ſunt multi patroni ⁊ volūt reuocare liber
tum vt ingratū in ſeruitutē ꝙ tunc requirit ↄſenſus om
nium vnde vno diſcrepante nō poterit reuocari libertus
i ſeruitutē eſt tamē verū ꝙ illi patroni nō ſunt tanꝗ̄ col
legiū iſto caſu ſed ſi eſſent tanꝗ̄ collegiū eſt mirabilis ⁊
ſingularis limitatio ad predicta vel etiam dici pōt ꝙ ibi
eſt actus volūtarius ⁊ nihilominus ↄtradictio vnius im
pedit oēs. ideo ſi ſtant tanꝗ̄ collegiū eſt caſus ibi forma
lis pro iſta glo. ↄtra do. Cardi. do. Abbateꝫ ⁊ ſequaces.
¶ Scđo contra eos allego caſum in iure vnicū ⁊ ſolita
rium in auc. de defenſo. ciui. §. fi. in verſi. niſi cuncta ciui
66 tas relutante nullo elegerit. † vbi quādo tractat de refor
mando defenſore in officio ꝓ tempore lōgiori debet fie
d ri a ciuitate. ⁊ ſic colligialiter ⁊ requirit ꝙ nullus[d] ↄtra
dicat ecce modo qualiter illeeſt actus volūtarius ⁊ gra
tioſus. vt cōfirmet officialis pro tempore longiori ⁊ tn̄ re
quirit ꝙ omnes conſentiāt nemine diſcrepante queꝫ tex.
reputauit vnicum in iure eſſe Angel. in . l. iuriſgentiū . §.
fi. ff. de pac. ergo eſt ibi caſus ꝓdicto gl. veſtre quicquid
dixerint ↄtradictores. ¶ Adde ēt quod retulit Bal. i. l.
ij. C. de auctoritate preſtan. vbi dixit ſi maior pars capitu
li vellet facere ꝙ id quod eſt concorditer ordinatum ab
omnibus nō eſſet. ꝙ nō poſſet. ⁊ allegat notata i hoc. c.
idem etiam refert ibi ꝙ ſi maior pars vellet facere aliqd
cōtrarium iuri nō poſſet allegat Innoc. in. c. humilis de
maio. ⁊ obe. ipſe vero decidit cōtrariū ꝙ imo cōtra om
nē ordinationē pōt maior ps qꝛ repn̄tat vniuerſos. alle
gat. d. l. aliđ. §. refert. h̄ ego vidi refricari i dubiū ſupiori
67 bus diebus. † collegiū medicoꝝ decreuerat cōcorditer ꝑ
omnes ď collegio certū qd poſtea volebat reuocare vnꝰ
ↄtradicebat dubitabat vtrū cōtradictio illius ſufficeret
⁊ allegabam notata hic ꝙ ſic ſed contrariū tenuit Bal.
in. d. l. ij. poſſet diſtingui. ſi eſſet actus voluntarius ⁊ gra
68 tioſus vt ſuperiꝰ eſt dictū. ¶ † Adde etiam quod voluit
Bal. in. l. i. ff. de officio cōſulis. vbi dixit committit cauſa
tribus cōſulenda duo cōſulūt cōdemnandū vnus cōſulit
abſoluendū an ſi iudex ſeqtur cōſiliū vnius dicatur par
tem ledere decidit ibi ꝙ nō allegās Jo. an. in mercuriali
bus in regula nullus lib. vi. vide etiam elegans dictū re
69 latū a Bal. in. d. l. ꝑ fundum. † vbi dixit ꝙ ſi maior pars

b ¶ Sciētia adde ꝓ intelligentia iſtiꝰ qđ nis . d. Abb. i ꝓhemio ďcre. in mā de ſubiecto iuris canonici vbi ſōmat multas rōnes ↄ artiſtas qꝛ ſubiectuꝫ iuris lōge nobilius ē ſubiecto phie neqꝫ vꝫ apud eos iſta ↄ̄nā ſubiectū iuris ē pi moralis phie ⁊ ipſi ſubalternat ergo iuris ſubiectum eſt minus nobile ⁊ adducit ſatis friuolū exēplū de ſorte qđ ď ſe ex fūdamētis phie corruit ⁊ uide ꝑ iſta elegantē q. eūdem abb. in. c. clerici ď iudi. ⁊ ibi are. ⁊ omnes ſcribent. ⁊ qd autēꝫ dicat h. d. Andr. qui latent ſcꝫ ↄ legiſtas tu cogita.

c ¶ Contradictio adde Joā an. in. c. vnico de re. ꝑmu. li. vi. ⁊ ſcđe. i tractatu ď rerū ꝑmu. q. xx. ⁊ ſe te Jmo. h.

d ¶ Nullꝰ ↄdicat. adde. ꝓ corroboratiōe iſtius cōcluſionis ꝑ iſtū tex. ad hoc alleg. bal. in. c. quotiens de pac. ⁊ Lod. ro. ſingulari dxxvi. incipi. ad eligēduꝫ ⁊ Bar. i. l. oēs populi ſcđa. q. ꝑn. ff. de iuſti. ⁊ iu. ⁊ moder noi oēs ibi ſcribentes.

fuit in collegio ⁊ ſtatuit certū qd ⁊ poſtea maioꝛ pars ra
tificauit extra collegiū illud qđ minoꝛ ps fecerat ꝙ talis
ratificatio nó tenet tex. eſt in.c.in cauſis de elec. vide etiá
Bal.in.l.i.§.i.ff.de magi.côueni. Et adde Bald.i.l.i.ff.
ꝙ cuiuſqꝫ vniuerſitatis noie. vbi dicit tuderti guelphi ex
pulſi recognouerūt dñiū ciuitatis eſſe eccleſie ro. ipſe di
cit ꝙ illa recognitio nó valuit qꝛ aut eam fecerunt vt ſin
guli ⁊ non ꝑiudicat vniuerſitati aut fecerūt vt vniuerſi ⁊
nó potuerūt qꝛ vniuerſitas nó eſt eis licita. vñ p talé reco
gnitioné nec ius nec ꝓbatio q̃rit eccleſie ro. ⁊ hác dicit
eé ipſá veritaté niſi eſſet expulſa maioꝛ pars ciuitatis nó
ſub noie ſecte. qꝛ tūc facerét collegiū licitū. allegat not. p
Inno.in.c.cū ex iniuncto. de ope.no.nūc. ❡ Adde Bal.
70 in.l.⁊ ſuum heredé.§.hodie.ff.de pac.† vbi dicit ꝙ in iu
ribus ſinguloꝝ vnus in alterū nihil pót allegat inno.in
hoc caplo ꝙ ſubdit elegáter ꝙ qñ plures nobiles habét
patronatū alicuius eccleſie vñ ſpectet ad eos pñtatio ꝙ
ſufficit ꝙ req̃rit côſenſus maioꝛis ptis duarū partiū con
gregatoꝝ. allegat Inn.in.c.cū in cūctis de elec. ❡ Adde
eundé bal.in.l.i.in prin.ff.de magi.conue. vbi refert Al
bertū galleoti p illū tex. in ſua margarita dicere in titu. de
ſindico. in penultima.q. ꝙ ſi maioꝛ pars vniuerſitatis cō
ſtituit ſindicū ⁊ ꝓmiſit de rato ꝙ pro eo ꝙ ſindicus cō
dénabitur tenebūt ſoli qui fuerūt pñtes. Sed huic dicto
dicit obſtare dictá.l.ꝙ maioꝛ.⁊.d.l.aliud.§.refert reſpó
71 det.† ꝙ ſi illi de vniuerſitate exercét actū neceſſariū vel
ꝓuidét in factis vniuerſitatis côſuetis. tūc ꝙ due ptes fa
ciūt oés feciſſe videnť ſecus ſi ꝓuidét circa id qđ nó é ne
ceſſariū nec côſuetū ⁊ dicit hoc colligi ex dictis Inno.in
hoc.c.⁊ ſic pondera bñ pro extéſione dictoꝝ Inno. hic in
quátū extendit illud qđ ex cá neceſſaria fit ad illud qđ
ex cá vtili collegio fit qꝛ Bal. extendit etiam ad id qđ cō
ſueuit fieri dicit etiá Bal. ibi ꝙ ſi maioꝛ pars ácianoꝝ fa
cit aliqd p qđ incidit in pená pecuniariá vł excóicatiôis
ꝙ ſoli ꝯſentientes teneť item ſi maioꝛ pars ꝯbit dbitū ꝙ
reſpublica nó approbet ſoli ꝯſentientes teneť allegat.l.ſi
ciuitas.ff.ſi cer.pe. Et iſtud voluit Pet. de anch.in repe
72 titiôe.c.i.de co.in.viiij.q.principali. ❡ † Adde eūdé bal.
in.d.l.p fundū vbi dicit qñ plures ſunt collegiati i officio
⁊ maioꝛ pars facit aliqd ꝯ vel preter naturam officij qc
qd ſit de illo actu quantū ad valétiá actus tamé nó obli
gat ꝯſentientes. allegat.d.l.i.§.i.de magi.ꝯue. allegat ét
73 Inno. hic. ❡ Adde eundé Bal.i.l.i.ff. de officio ꝯſul.†
vbi dicit ꝙ quotiés ex facto aliquoꝝ generať alijs ꝑiudi
ciū tūc debét eé oés ſimul ꝯgregati. ſed ſi nó generať ꝑiu
diciū niſi ipſis faciétibus ⁊ nó eſt actus collegialis ſꝫ ſin
guloꝝ tūc nó req̃rit collectio primū dicit ꝓbari in.d.l.⁊
ſuū heredé.§.hodie. ſcđm vero ꝓbať in.d.l.p fūduꝫ. ſꝫ ſi é
actus collegialis ſemp requiritur ꝙ ſint ſimul congregati.
❡ Et ſubdit ꝙ vbi tractať de preiudicio ſinguloꝝ ſufficit
maioꝛ pars qñ lex hoc cômittit maioꝛi parti. vt i.d.§.ho
die. Regulariter vero nó pót qs preiudicare alteri.d.l.i.
74 ❡ Adde eūdem Bal. hic circa iſtud ſcđm notabile glo.
† vbi dicit ꝙ illud qđ é vtile eccleſie dicit eé neceſſariū p
lato róe officij qui teneť ꝓcurare vtilitaté eccleſie.c.gene
rali de elec.li.vi.ſicut ⁊ tutoꝛ.l.ſi.C.de admini.tu. ❡ Ad
de Ange.in.d.l.p fundū referété doctr. Inno. hic ꝑfataꝫ
75 ⁊ dicit ét Inno. dicere.† ꝙ in factis ſingulariū ꝑſonaruꝫ
illi ſūt citandi quoꝝ ſingulariter intereſt.l.ſi eo tpe.C.de
remiſſiôe pignoꝝ. ſꝫ in negocijs vniuerſitatis ſufficit cita
ri ſindicū ſeu adminiſtratoré.c.humilis de ma.⁊ obe. di
cit etiá ꝙ factū p maioré parté collegij nó obligat abſen
tes in his q̃ ſūt de genere dlictoꝝ allegat.d.l.i.§.i. ❡ Ad
de Pe. de ancha.in.c.iter ceteras.x.titu.i. vbi dicit diſpo
nit ſtatutū ꝙ officiales ciuitatis poſſint ꝯducere armige
ros vł q̃ttuoꝛ ex eis. an q̃ttuoꝛ ex eis alijs nó req̃ſitis poſ
ſint ꝯducere armigeros videť ꝙ ſic p illū tex.⁊.c.cū plu
76 res de of.dle.li.vi. refert poſtea doctri. Bar. dicentis.† qñ
aliqd cômittiť pluribus quádoqꝫ apponiť clauſula ꝙ ſi
aliqs ex eis nó potuerit vł noluerit expediať p alios tūc

a ❡ Extra ciuitaté. p iſta ꝯcluſio. vide nota. d. Iaſo. may.in.d.pl.ꝫ i v col.C. de ſa. ſan.ec.cū ꝯcoꝛdántibus p euꝫ adductis ⁊ vide bar.i.l. nulli i ſi. ꝙ cuiuſ. vni.no. ⁊ adđ q̃ late hñr per d.abb.in.c.ij. de no ope.nū. ⁊ vide Oldr. ꝯſi.lix. inci.impugnať electó ⁊ ſed. de ſe.cō ſi.cxlij. incip: caſus talis eſt ⁊ vide fely. h xiij.col. vſ. ſed vtrāqꝫ optie ꝯcoꝛdanté oéſ op. ⁊ ponenté multas limita tôes que vide per te.

pót p alios ꝓcedi ſi côſtat de alioꝝ ipotétia vł volūtate.c.
ſiſcitatꝰ.x.de reſcrip.c.prudétiá de officio dele.qñqꝫ appo
niť clauſula ꝙ poſſit expediri p oés vł aliquos ex eis. ⁊
tūc aut talis diſpoſitió reſpicit cómodū eoꝝ ad quos re
ferť ⁊ ſubintelligiť ſi alij noluerit vł nó potuerint.l.here
des mei.§.peto.ff.ad trebel. qñqꝫ nó reſpicit eoꝝ cómodū
ſꝫ grauamé vt i pluribꝰ iudicibꝰ dlegatis vel arbitris ⁊
tūc pñt alij ét nó req̃ſitis ꝑmiſ. ꝑoccupare. allegat bar.in
d.§.peto. ⁊ hác doc. recéſuit Bal.in.l.nó ambigiť.ff.de ll.
77 ⁊ in.l.i.ff.de officio ꝯſu. ❡ Capio tertiū.† an abſentes a
capitulo ſint vocádi gl. ſimpliciter dicit hic ꝙ ſic ⁊ ſi in
telligas abſétes illos q nó ſūt in capitulo ſūt tñ i ciuitate
tūc gl. é vera qꝛ oés dicūť eé pñtes ex quo ſūt in loco.l.ij.
.C.de decur.li.x.x.q.ij. hoc ius in vſi. ibidé deſeruientiū. ſꝫ
a ſi intelligas abſétes illos q ſūt extra ciuitaté ⁊ lóge de
gétes tūc é dubiū an ſit vocádi. Et qdem glo. ſingularis
quá totus mūdus allegat in.c.pñtiū in vſi. ipſoꝝ de teſti
bus li.vi. dicit ꝙ i tribus caſibꝰ abſites vocáť.ſ.in electio
ne ꝑlati.c.qꝛ pp de elec. ⁊ cū volūt ꝓuidere eccleſie de ca
nonicis.c.cū eccleſijs. de ꝑbé.in.vi. ⁊ cū volunt ceſſare a
diuinis.c.ſi canonici de officio oꝛ.li.vi. in alijs vero caſi
bus de neceſſitate abſentes nó ſūt vocandi. faciat ꝓ hoc
tex. in auct. hoc ius.C. de ſacroſan. eccle. vbi qñ alienať
res eccleſie nó vocáť abſñtes. ſed Inno.i.c.ij. de oper. no.
78 nun. tradidit regulá mirabilé ⁊ generalé.† ꝙ in oibꝰ ar
duis abſñtes vocandi ſūt ⁊ hoc demóſtrať ad oculū ná ſi
in dictis tribus caſibus vocádi ſūt ex eo qꝛ ſūt caſus gra
ues ergo idé erit i alijs caſibus grauibus facit in ar.c.cuꝫ
dilecta. de confir. vtili. ⁊ gl.in.l.i.C. de condit. indebiti.
❡ Poſtremo allegať doc. bar.in.l.oés populi.ff. de iu
ſti. ⁊ iur. dñtis aut abſñtes nó habét vocé ⁊ nó ſunt vocā
di.d.c.qꝛ pp aut habét vocé ⁊ ſunt abſñtes ex cá neceſſa
ria ⁊ vitupabili. puta pp delictū. tūc nó ſunt vocandi. ar
gu.l.ámiſſione §.q deficiūt.ff. de capit. dimi. ⁊.c. preter
xxxij. diſtin. aut ex neceſſitate ñ vitupabili. puta pp timo
ré tyráni nó audét ſtare in ciuitate tunc ſiue negocia ſint
grauia ſiue leuia ad hoc vt ꝑiudiceť abſñtibus ⁊ valeat
actus dꝫ mitti ad eos. Facit qđ no. Inn.in.d.c.ij. de ope.
noui. Si vero ſunt abſñtes volūtarie nó ſūt vocádi dicta
auc. hoc ius. ⁊ ita reſidet hic.d. Abb. Sed bal. quē ſcribé
tes hic nó viderūt dicit hic ꝙ ideo req̃riť vocatio abſen
tium circa iſtos tres actus qꝛ in eis quodámodo pendet
pars ſtatus eccleſie. vt no.in.d.c.ſi canonici. ⁊ dicit ſe ad
dere quartū vꝫ in alienatiôe magnaꝝ reꝝ.l.iubemꝰ nul
li.C. de ſacroſan. eccle. puta nobiliū grágiarū q eq̃paný
cauſis ſtatus.l.pp lites.ff. de excu.tu. i alijs vo alienatiôi
bus q̃ ſūt tollerabilis ꝑiudicij ſūt pñtes in eodé territo
rio citádi. alleg. no.i.d.auc. hoc ius ⁊ in.d.c.pñtiū. ité ꝙ
dixit i electiôibus ſupplet q̃ tribuát ius. ⁊ tit. nó i electôe
iconomi vł guardiani q poſſūt remoueri ad libitū volū
tatis ſtatuétiū ſicut ꝓcuratoꝛes.l.nulli.l.plane.l.ſicut.§.
i.ff. ꝙ cuiuſqꝫ vniuerſi. noie. ⁊ ad ꝑdicta dicit facere.l.i.
.C. de védédis rebus ciuitatis li.xi. ⁊ opponit ꝙ immo
abſentes nó ſūt vocandi.l.iij.§. cauſa cognita.ff. de bo.
poſſeſ. Soluit ꝙ ibi actus qui gerebať pertinebat pleno
iure ad gerenté hic nó qꝛ quod cóe eſt meū nó é. ⁊ ita re
ſidet. Sed idé Bal.in.d.auc. hoc ius dicit ꝙ abſétes nó
ſūt vocandi p illū tex. in ver. ſeruiétiū allegat. Arch.in.d.
c. hoc ius.x.q.ij. ⁊ qđ hř in.l. obſeruare.C. de decurio.li.
x. Dñicus in.d.c. ꝑſétiū refert dñm ſuum do. An. in.c.lꝫ
de elec. ſequi illá doctri. Inno. ⁊ ad.c.ſi. de maio. ⁊ obe.
vbi erat negotiū arduum ⁊ magnū ⁊ tñ fuerunt vocari
preſentes reſpondet ꝙ illud proceſſit propter manda
tum pape qui expreſſe voluit tantum preſentes vocari ⁊
non abſñtes allegat etiam Federicum de ſenis conſilio.
79 clvi.† ꝙ etiam in actibus in quibus nó vocatur abſñtes
nó debét vocari oés qui ſūt preſentes ſed illi qui ſūt pñ
tes ⁊ eccleſie ſeruiétes per tex.d.auc. hoc ius ⁊ ꝓ hoc di
cit limitari glo.in.d.c.pñtium q̃ tantum dicit de reſiden
tibus quia aliud eſt reſidere aliud deſeruire vt in.c.i. de
cle. non reſi.

cle.nõ reſi.li.vi.Et do.Anto.in.c.ſi.de maio.ꝛ obed.ſeqꝫ
dictũ Inno.in.d.c.ij.Jo.ñ de imo.tꝫ ꝯ Inno. ꝛ mouet
ibi Jo.de imo.ex eo quod dicimus de alienatione rerum
eccleſiaſticaꝝ ſed nõ ꝓcedit illa deciſio qñ agiꝫ de alienã
dis rebus ipſius eccleſie arduis ꝛ cuꝫ Joã. de imo.ibi di/
cit idẽ eſt in arduis ſalua pace ſua qꝛ ardua nõ expediũt
niſi cum ſolennitate vt voluit tex.in.c.ꝑ venerabilẽ.§.rõi
bus qui filij ſint legi.ꝛ Inno.i.c.edoceri de reſcriptis ꝛ in
c.cãm que de iudi. Bal.in.l.cuꝫ multa.C.de bo.qꝫ lib.ꝛ
ad tex.i.d.auc.hoc ius dum dicit ſi mediocris.dic ꝙ non
b aſſumiꝫ a ꝯtrario ſẽſu[b] argumẽtũ ꝛ etiã reſponde ad illũ
tex.i ver.ſeruiẽtiũ qꝛ pſupponiꝫ eos eẽ pñtes.ꝛ tex.reqrit
ꝙ vocẽtur ſeruiẽtes quaſi nõ oẽs q erãt preſentes ſecus.
ergo ſi ſunt abñtes.faciat gl.in.c.i.ð his que fi.a ma.pte.
c.que vult ꝙ abñtes ſũt vocandi qñ fit ſtatutuꝫ facit gl.
iſta ꝛ tꝫ Dñicus in.d.c.pñtiũ. ❡ Tu vero cõſidera text.
in.d.auc.hoc ius in ver.ſi tamẽ mediocris res ſit qui tex.
deſtruit dictũ Bal.ꝛ etiam apponit hebrem ad dictũ In
no.ꝛ cõeꝫ qꝛ ꝓbat ꝙ ſiue res eccleſie alienãda ſit magna
ſiue mediocris ſũt vocandi deſeruiẽtes eccleſie.ꝛ ſic non
ſũt vocãdi abſentes ſiue ergo res ſit ardua ſiue nõ ſũt abñ
tes vocãdi.fallit in illis tribus caſibus allegatis ꝑ gl. in
d.c.pñtium ꝛ ſic ꝓpter idemptitatẽ rõis nõ debemus re
cedere a cõibus regulis ꝑ not.in.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſo.
80 mat.ꝛ ſic mihi videꝫ ꝙ gl.illa ſit vera. ❡ †Capio quar
tum qð factũ a capitulo debet fieri capitulariter.ſed glo.
in.c.i.de rebus eccle.non alie.in.vi.aliter loquiꝫ.Inno.te
net id qð glo.iſta.ꝛ Jo.calde.ꝛ cõiter Moder.qꝛ alias
nõ eſſet differentia inter actum collegij ꝛ actum priuati.
81 ❡ Faciat glo.in.l.ſicut.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vniuerſi. noie vbi di
citur.† ꝙ ſi omnes homines ciuitatis eẽnt in platea ꝛ ali
quid facerent non diceretur ille actus ab vniuerſitate fie
ri ſed a ſingulis.ideo oportet ꝙ fiat collegio cõgregato
more ſolito.Bar.in.l.omnes populi ponit duas regulas
videlicet ꝙ in factis collegij debet preſtari cõſenſus i cõ/
muni allegat.d.c.in geneſi.Alia regula eſt ꝙ in ſpectan/
tibus ad ſingulares perſonas cõſenſus debet preſtari in
cõmuni quãdo maior pars preualet minori parti.vt eſt
tex.notabilis in.l.ꝛ ſuũ heredem .ff.de pactis.qð dictum
dicit domi.Abb. ſe ſolitum allegare contra canoniſtas
dicentes ꝙ patroni poſſunt pñtare ſingulariter. nam cuꝫ
maior pars patronoꝝ preualeat vt in.c.ij.de iure patro.
debet minor pars vocari ꝭm theoricam predictã.ꝛ ita re
ſidet hic do.Abb. ❡ Tu primo põdera qꝛ glo.i dicta.l.
82 ſicut nõ dicit illud ad qð ipſe allegat dicit eniꝫ.† ꝙ ſi ſin
guli vniuerſitates fecerũt mihi iniuriã an puniaꝫ vniuer
ſitas arguit primo ꝙ nõ poſtea decidit ꝙ ſic.ꝛ ſic vꝫ te/
nere ꝯtrariũ eius ad qð ipſe allegat Bar.vero in.l. aut
factã.§.ſi.ff.de penis.dixit ꝙ iſto caſu vniuerſitas nõ pu/
niꝫ ſed homines tantũ qui fecerũt iniuriã etiã ſi iuiſſent
leuato vexillo nõ puniretꝫ vniuerſitas ſi nõ deliberato cõ
ſilio illð fecerit allegat .l.ſemp.§.i.ff.ꝙ vi aut clã. ❡ Ad
de ſcðo ꝙ inquãtum gl.iſta dicit ꝙ reqriꝫ ꝙ actus fact[9]
a capitulo fiat a capitulariter cõgregatis qꝛ ꝑ hac doc.
tex.allego vobis in.c.cum eccleſia ſutrina.de cauſa poſſ.
ꝛ proprie.in verſi.in vnũ ꝛ glo.ibi.Et ſi mihi dicatur tex
tus ille loqtur in electione.ego allego vobis alium in.c.
cum acceſſiſſent in verſi.cõmuniter ſtatuiſſent.j.eo.ꝛ text.
in.l.ij.§.ex his legibus in verſi.apud collegiũ pontificuꝫ
.ff.de ori.iu.que tex.ad hoc ponderauit Bal.in.l.nõ am/
bigiꝫ.ff.de legib[9] ꝛ allego.Inno.in.c.in geneſi.de elec.ꝛ
in.c.bone.el.ij.de poſtu.pla.ꝛ in.c.cam te.de reſcrip.ꝛ in
c.cũ ꝯſuetudinis de ꝯſue.ꝛ in.c.romana.§.in vniuerſitatẽ
de ſen.excõmu.in.vi.ꝛ glo.in.c.ſicut de elec.li.vi.ꝛ quod
habeꝫ.in.c.i.lxiij. diſtin.ij.q.vi.c.noiationes.iij.q.ix.c.ni
hilominus.Bal.in.l.i.ff.de officio cõſulis ꝛ in .d.l. ſicut
ꝛ in auct.hoc ius .C.de ſacroſan . eccle. ꝛ in. d.l.ꝛ ſuum
83 .§.hodie.ff.de pac.ꝛ hic qui dixit .† ꝙ quilibet debet cõ/
ſentire in capitulo vbi debẽt in vnuꝫ cõuenire qꝛ capitulũ
ẽ ð forma ſubſtãtiali ſꝫ Bernardũ qð dicit eẽ nota dignũ

dicit tñ ꝙ ſi actus capituli poterat impugnari rõne con
tẽptus põt purgari viciũ ꝑ ſingulos cõtẽtos .non eniꝫ fũ
dant actum ſed remouẽt obſtaculũ ꝛ veniũt adminicu/
latiue qð eſt bene notãdum pro limitatione doctrine cõ/
munis.Et quidẽ doct. Inno.in locis pfatis eſt talis aut
papa mãdat aliqd fieri a capitulo ꝙ ſonat in ius ꝛ tunc
nõ põt quilibet de capitulo illud facere ſed requiritur ꝙ
oẽs vel maior ps capitulariter illud faciat exẽpluꝫ papa
nõ cõtulit mihi canonicatũ ſed mandat cõferri ꝑ capitu
lũ tunc reqriꝫ ꝙ capitulariter hoc faciat.Si vero cõtulit
canonicatũ ꝛ mandat capitulo vt me recipiãt tunc quilꝫ
poterit me recipe in canonicũ qꝛ ille ẽ iam ius qſitũ.d.c.
caꝫ te.iſtud ſequiꝫ bal.in.d.l.ſicut ꝛ ideo bar.in.d.l. oẽs
populi in.v.col.ver.iij.quero dixit ꝙ ſi oẽs de populo cõ
ſentiũt ſepatiꝫ in domo ſua ꝛ hoc cõſtat plublico inſtru/
mẽto nõ vꝫ talis cõſenſus p.l.ij.C.de decur.lib.x.ꝛ ꝑ tex.
in.d.c.in geneſi.hoc dicit fallere in ꝯſuetudine.ꝛ ſic i his
que ſunt facti.l.de qbus .ff.de legi.ꝛ ẽ rõ qꝛ cõcurſus tem
poris ꝛ pluralitas actuũ ſuccedit loco talis adunatiõis
ꝛ iõ Jo.an.in.d.c.cã te.dicit cõmunẽ doctr.procedere in
actibus iuris.ſecus in actibus facti.ꝛ ideo pulchre dixit
Hoſtien.in ſumma de reſcriptis.§.qñ verſi. quid ſi papa
84 †.ꝙ ſi papa mandat aliquid expediri per maiorẽ parteꝫ
capituli tunc exigiꝫ ꝙ fiat capitulariter.ſecus ſi diceret ꝑ
maiorẽ partẽ canonicoꝝ qꝛ tũc ſufficit ꝙ maior pars con
ſentiat ſingulariter.certe hoc vltimũ dictũ nõ eſt verũ ꝛ
ꝯtra eum allego text.in.c.ſi canonici de officio ordi. lib.
vi. vbi ſi in aliquo actu ſit mentio de canonicis intelligiꝫ
ꝓut faciunt capitulũ ita dixit Lapus damnando doctri.
Oldra.in ſuis ꝯſilijs.vt refert Dominicus in.d.c.ſi cano
nici.vide ibi ꝑ eum ꝛ ego allego tex.in .c.cum acceſſiſ/
ſent.j.eo. ❡ Adde etiam inquantũ do.Abb.dixit contra
opi.canoniſtarum facere dictum Bar.quo ad patronos
85 pñtantes.† ❡ Adde eundem do.Abbatem in.c.quoniã
.de iure patro.vbi Jo.an.dixit aut pſẽtatio fit a patronis
c vt a collegio.ꝛ tunc requiritur maior pars collegij[c].d.
c.in benefi.aut pñtant tanqꝫ ſinguli vt cõmuniter faciũt
layci habẽtes ius patronatus ꝛ tũc ſufficit maior pars re
ſpectu aliarũ partiũ ꝛ ſic intelligit illum tex.ꝛ hoc volu/
it Federicus de ſenis cõſilio.xcvij.do.Abb.dicit ſe ð hoc
ibi dubitare ꝛ credit nõ eſſe verũ dictũ qꝛ ex eo ſequereꝫ
ꝙ maior pars patronoꝝ poſſet minorẽ partẽ negligere
que ſi fuiſſet pſens potuiſſet maiorẽ partem adducere ad
ſe per not.in.l.ſicuti.ff. de arbi.ego repio paulũ in.c.ſicut
de elec.lib.vi.ſequẽtem doctri.Jo.an.ꝛ Dominicũ ibi.ſꝫ
puto ꝯtrarium dictuꝫ fore verius.ꝛ ad hoc allego Bal.
in iduiduo in.d.l.ꝛ ſuuꝫ.§.hodie quem ſuperius allega
ui ꝛ ꝓbaꝫ doctri.illa formaliter in illo tex.in verſi.ſi con
ueniũt in vnũ ꝛ etiã aliter qꝛ inquantũ glo.in.d.c.duduꝫ
cõmuniter reprobaꝫ dicit enim ꝙ prelatus noie capituli
facit cotractum quẽ poſtea ſinguli ratificare potuerũt lꝫ
Lapus ibi dicit hoc verum ſi ratificatio fiat poſtea colle
gialiter.ꝛ reperio Angel.in.d.l.ꝛ ſuũ .§.hodie vbi dicit
ꝙ ſi maior pars capituli aliquid fecit ꝛ minor pars vult
poſtea ratificare ꝙ ratificatio eſt fienda capitulariter de
illa glo.nullam facit mẽtionem ꝛ eodem modo reperio.
Bal.reprehẽdere illam glo.in.d.auc. hoc ius ꝛ allegaꝫ
Archi.ad hoc in.c.ſine exceptiõe.xij.q.ij.ꝛ dixit ħ Bal.
86 †princeps indulget alicui qð debeat habere paceꝫ a con
ſanguineis occiſi an ſufficiat habere a maiori parte cõſã/
guineorũ cõcludit ꝙ ſic fauore liberatiõis.Nec ob.d.l.
per fundum de ſerui.ruſti.pdioꝝ qꝛ aliud eſt detrahere.
ſeruituti ꝛ aliud eſt cõſtituere ſeruitutẽ in re cõmuni .l.
ſeruus.ff.de ſeruis exportã.de qua qõne vide late Bart.
ꝛ per omnes alios ſcribẽtes in.l.iiij.§.cato ff.de ver.ob.
ꝛ per bal.in.l.ij.C.ð libertis ꝛ coꝝ liberis. ❡ Extra glo
87 ſas dubitaꝫ.† an canonici poſſint facere ſtatuta iſte text.
allegatur pro ꝛ ꝯtra.Cõcluſio cõmunis eſt ꝙ ſi ſtatutuꝫ
capituli tangit generalẽ ſtatum eccleſie vel epiſcopum vꝫ
ipſius iura ꝙ iſto caſu capitulũ non poterit ſtatuere ſine

b ❡ Cõtrario ſenſu.Argu.a ſenſu ꝯrio qñ valeat ꝛ qñ nõ vide do.Bartho.ſoc.i rub.de acq.poſ.nu me.iij.car.i.ꝛ in.l.rogaſti.§.ſi fugitiuũ co.ti.nu.viij.car.xv.ꝛ in lege pecuniam ſi cer.pet.nu.ij.car.xxij.ꝛ i.l.qb[9] dieb[9].§.qdã de ꝯdi.ꝛ ð mõ.nu.vi.car clxi.ꝛ in qbus caſib[9] nõ vꝫ vide in re.xxxij.car.xliij.ꝛ i regul .ccccxliiij.car.lxi.

c ❡ Maior pſ Pro iſta ꝯclo ne.vide Fely.hic colũ.xviij.circa pn.ꝟſi.ꝛ ex iſtis vbi refert opi.oium doc.ꝛ põit pulchrã limi.que enucleat totã materiam.

epo ⁊ ita intelligat quod habetur in .c.cū cōſuetudinis
de conſuetud. ⁊.c.nouit.de his que fiunt a prelato.etiam
ſi vellent ſtatuere cū Archidiacono vel ꝓpoſito ſuo vel
alio pſidente capitulo vt in iurib⁹ allegatis .Super tan
gentibus aūt negocia ipſius capituli puta ꝙ quottidiane
diſtributiones certo modo vel certis horis fiant ⁊ vt nō
vocati veniāt ad capitulū certis horis vł ſup diſtributio-
ne bonoꝝ ſpectantiū ad capitulū in quibus capitulū ha
beret diuiſam adminiſtrationē ab epiſcopo tunc poſſet
ſtatuere p iſtum tex.a contrario ſenſu ⁊ qđ habet̃ in.c.ex
litteris .J.eo.ex quo ſeq̃t̃ ꝙ capitulum nō poterit ſtatuere
ſup reſidentia clericorum qꝛ hoc ſpectat ad officiū epiſ-
copi ſine cui⁹ licētia cler. nō pñt pegriari.c.nō oportet đ
cōſe.di.v.⁊ de hoc eſt hic caſus ſm intellectū Inno.Nō
ob.cum dilectus de cleri.nō reſi.qꝛ debet intelligi ꝙ ſta-
tutum ibi fuerit factum a capitulo cum auctoritate epiſ-
copi ſm cōpoſtolanū vel dici pōt ꝙ ibi nō fuit qui illud
impugnaret qꝛ in veritate tale ſtatutum nō valet ſine au
ctoritate epiſcopi niſi papa ex certa ſcia ꝯfirmaret ⁊ ita đ
bet intelligi qđ habetur in.c.cum acceſſiſſent.⁊ in.c. cum
M.J.eo.nec ob.qđ habet̃ in.c.licet canon in gl.pe.đ elec.
vbi pmittit̃ inferiori ab epo ſtatuere ſup reſidētia qꝛ dici
pōt ꝙ ibi loquat̃ qñ prelatus inferior ab epo vult diſpen
ſare cū aliquo in caſu illius capituli qꝛ tūc ſeruari debet
qđ ibi habetur poterit enī diſpēſare ſi ē prelatus hñs ptā
tem priuandi alias ſecus vt ibi dt̃ hic vero loquimur qñ
capitulū vult facere ſtatutū ⁊ de hoc vide glo.ſingularē
in.c.ij.de ver.ſigni.lib.vi.q̄ totus mundus allegat tñ do
mi.Anto.hic reliquit cogitañ.ſi capitulū poteſt ſtatuere
ſup reſidentia. ¶ Tu vero cōſidera.qꝛ dici poſſet aut
capitulum ſtatuit ſup reſidētia cū ordine ſimul ⁊ tūc nō
poſſit ſtatuere ſine epiſcopo qꝛ cōferre ordines ſpectat ad
epm.c.nullus.J.de parochijs.aut ſtatuit ſup reſidētia tan
tū ⁊ ad.c.ſpectat collatio tūc poſſit ſtatuere.⁊ ſm ō pōt da
ri cōcordia in hoc paſſu ⁊ ad hoc allego dictū pauli rela
tum p dominicū in.d.c.lꝫ canon in glo.pe.tetigit hic Jo
an. and.⁊ ēt Moderni oēs ſcribentes hic poſt cōpoſto-
lanū.quid in alijs vniuerſitatibus ciuitati ⁊ populis an
poſſint cōdere ſtatuta ⁊ quomodo ſꝫ qꝛ glo.Inno. hoc h
nō tāgit ſed hñ tāgit in.c.que in eccleſiaꝝ.J.e.als in.c. cū
acceſſiſſent.iō locus ꝓprius erit ibi ⁊ iō referro hic dicta
doctorū ad ꝓpoſitū capituli.⁊ vide Old.i cōſilio.clxxxi.
incipit de auctoritate cōdentiū ſtatutū.vbi eleganter cō
88 ſuluit in eccleſia valētina.† an epus cū capitulo poſſet ſta
tuere ſup reſidentia ⁊ pceptione pbedaꝝ ⁊ ibi ſequit̃ in-
tellectū Inno.hic dicēs ꝙ proprie caſus hic ē ꝙ ſi inter-
ueniſſet cōſenſus epi valuiſſet ſtatutū preter quā de vine-
is de quo dicas vt dixi ſuperius.†Et idem Old.in ꝯſilio
89 ccxx.incip.ſuppoſita cōſuetudine cōſuluit an ſtante cōſue
tudine confirmata a papa ꝙ canonicus de nouo electus
ad canonicatū ⁊ pbēdam .J.quatriēniū nō pcipiat fruct⁹
groſſos nec habeat vocē i.c.nec diſtributiones que dan
tur in anniuerſarijs defunctorū reſtringat̃ p extrauagātē
90 ſuſcepti regiminis vide ibi oio. ¶ †Querit hic Bal. an
huic decretali poſſit renūciari ſaltē cū iuramēto.vr̃ ꝙ nō
qꝛ iſtud ſtatutū eſt caſſatum ⁊ dānatū a canone ergo ⁊ iu
ramētum .l. non dubium.C.de.ll.in cōtrariū arguit ſum
pto argumēto ab impetrāte ius iniquū de ꝯſenſu aduer
ſarij qꝛ nō fit retorquutio qꝛ ſpontaneus cōſēſus purgat
viciū.l.ij.C.ꝙ metus cā itē qꝛ quilꝫ pōt ſuo iuri renuncia
re ſi hꝫ ſanū ⁊ validū cōſilium ēt ſi ius ſuū tranſiuiſſet in
rem iudicatā .l.querit̃.§.venditor.ff.de edilicio edict.l.ſi
quis in cōſcribēdo .C.de pac.Tu vero cōſidera qꝛ papa
caſſauit iſtud ſtatutum tanq̄ irrationabile ⁊ ambitioſū
qūo ergo iuramētū poterit extendere ſe ad minus ratio-
nabilia ⁊ illicita.c.nō ē obligatoriū de regu.iur. in.vi.c.
quēadmodū de iureiur.ḡ tale ſtatutū nō poterit ligare
iurantem nec ob.cū ipe arguit de impetrante ius iniquū
qꝛ potētior ē prohibitio facta p viā cōſtitutionis q̄ ali
ter ita dixit Inno.in.c.quāto de cōſue.quem refert Bal.

in.l.i.ff.de cōſtit.principum facit .l.i.ff.ad municipales.
91 ¶ †Querit ēt Bal.cōſuetudo ē in eccleſia ꝙ nulli poſ-
ſint percipere fructus in abſentia niſi in eccleſia ſaltim p
annum fecerint reſidentiā modo papa cōceſſit priuilegiū
ſtudentib⁹ papie de pcipiendis fructibus in abſētia non
obſtantibus quibuſcūq; ſtatutis vel cōſuetudinibus ſue
eccleſie nec fecit ſpecialē mentionē de dicta conſuetudie
ſpeciali decidit ꝙ ſatis ſufficiunt verba generalia quorū
iterpretatio reſoluit̃ in particularia arg.l.ſi chorus.đ le.
iij.l.omnes.C.de preſcript .xxx.ann. ⁊ allegat Oldrad.
92 ¶ Querit etiam Bal.poſt collectariū.† an valeat ſtatu
a tum epi ꝙ per teſtes ſingulares ꝓbetur aliquē vſurariū
manifeſtum ⁊ dicit ꝙ nō qꝛ eſt contra ius cōe.Bal.vero
diſtinguit hoc modo aut loquitur de ꝓbanda qualitate
certi ⁊ determinati ꝯtractus puta emptionis facte cum
titio ⁊ pcedat dictum collectarij ꝙ per teſtes ſingulares
nō probet̃ talis cōtractus feneratitius niſi vnus teſtis in
naret aliū per qualitatē iudicioꝝ.c.illo vos de pigno .c.
ſi.de ſucceſ.ab inteſta.aut agit̃ de ꝓbanda qualitate pſo
ne in genere puta ꝙ talis fuerit vſurarius manifeſtus ad
expugnandum eius teſtamētū ⁊ tunc qꝛ omnis ſpecies
ſunt contēte ſub genere tendunt ad vnam ⁊ eandem con
cluſiōē nō dicūtur ſingulares qꝛ ois ſpēs eſt eiuſdē qua
litatis ⁊ cōdictiōis ⁊ ſufficit ꝓbatio generalis ſicut ad ꝓ
bandum que eſſe furem manifeſtum vel hereticū.refert
tamen quoſdam dicere ꝯtrariū qꝛ non poſſunt eſſe niſi
d ſingulares [b] qui ſimul nō viderūt ſed vnus vidit vnum ⁊
alter alium cum in viſu ⁊ auditu fundetur teſtimoniū.c.
licꝫ cām alias cauſam matrimonij de proba.credit tñ ꝙ
odio feneratorum ad reprimendas eorū malicias ⁊ cau
telas valeat conſtitutio epiſcopi lōgis temporib⁹ practi-
cata per teſtes ſingulos plurimos forte.x.vt not.in .l.ea
quidē.C.de accu.⁊ ꝓbet̃ quē vſurariū manifeſtū ⁊ ſi ꝯſti
tutio vigeat vel interpretet̃ oēs eius ꝯtractus eſſe de du-
plo vere ſortis qꝛ propter difficultatem ꝓbationū ⁊ dolū
feneratorum iuſtū ⁊ equū eſt ex preſumptiōibus ꝓcedi cū
feneratores equiperent̃ latronibus .l. ſi quando .C. vñ
vi.⁊ ita reſidet ſolemnis p deum ⁊ glorioſa eſt hec diſti.
ſed nō patit̃ capitulū iſtud examinare iſtū articulū.Sed
mirum eſt de eo qꝛ cū iſta queſtio occuriſſet de facto ipe
conſuluit contra hanc ꝯſtitutionē ⁊ eſt iſta ꝯſtitutio hic
bononie.ita retulit Pe.de ancha.in repetitōe.c.i.ſ.ea.re
ferens Bartholomeū de ſalice. ⁊ Laurentiū delpinū ⁊
Bal.ꝯſuluiſſe cōtra talē cōſtitutionē ⁊ etiā ipſe conſul-
uit ⁊ late hoc examinauit Feder.de ſenis.vij.⁊.xvij.cōſi
lio.⁊ idē Bal.i.l.oēs populi .ff.de iuſti.⁊ iure tenuit talē
ꝯſtitutionē nō valere ⁊ idē videt̃ ipſe ſentire in.l. cōſulta
.C.de teſta.⁊ Ange.in .q. incipiente aſtenſis miles ego
vidi iſtā.q.de facto hic bononie ⁊ cōſului ꝯtra hāc ꝯſtitu
tionem ⁊ finaliter deueni ad hanc cōcluſionē ꝙ aut con
ſtitutio dat certū modū p quē facilius ꝓbetur vſurarius
manifeſtus ⁊ iſto modo teneat cōſtitutio alias ſecus. ⁊
ad hoc allegaui.l.eos ⁊ Saly.ibi.C.đ vſu.vide que dixi
in.c.ij.de loca.vbi tradidi vobis remiſſiones ſatis pegri-
nas ⁊ allegaui conſilia illoꝝ doctorū.ſꝫ Pet.de ancha.
ſic non refert in.d.c.i.⁊ allegaui alias remiſſiones quas
93 reperire eſſet difficile vide ibi oio. ¶ †Querit hic colle-
ctarius ſm Bal.an ſolus epus poſſit reuocare ſtatutū ꝙ
fecit cum conſenſu capituli ⁊ cōcludit ꝙ aut in ſtatuēdo
requiritur conſenſus capituli.ita ꝙ capitulū faciat ptem
cū epo in ꝯſentiendo ⁊ tūc nō valet reuocatio ſtatuti ſine ca
pitulo .l.ſi.ff.cōia prediorū aut cōſenſus capituli nō req-
rit̃ adeſſe ſtatuti ſꝫ ad bene eē.i.ad quandam honeſtatē
⁊ tūc ſolus epus pōt qꝛ cū nullus faciat ptē p cōcurſum
ſequit̃ ꝙ ſolus habet ptātem ſtatuendi etiā inſolidum ⁊
regula iuris dicit ꝙ eadem eſt forma ⁊ poteſtas facien-
di ⁊ reſoluendi tā mediate q̄ imediate .l.tria predia.ff.
94 de ſeruitu. ruſti.pdi. ¶ †Querit hic Pe.de anch.capi
tulum hꝫ bona diſtincta vult illa diuidere p pbēdas ſine
epo an poſſit gloſa in.c. ſacerdos.i.q.i.dicit .licere cano-
nicis diuidere

a ¶ Uſurariū Pro deciſiōe huius. q. vide do.lāfrā.i cle. diſpēdioſā in vlt.col.cū ſ̃ſi. ſeq.car.xxxix.

b ¶ Niſi ſingularis. Qui aūt teſtes dicā tur ſingłes ⁊ quēadmodū reꝗ̃rit̃ nullā faciant ꝓbā. ⁊ an ⁊ qñ dicā tur eſſe ſingu lares vide ple ne Lāfran. in c.qm ꝯ in. iij. col.in ſi.ū ſ̃ſi. vlterius cū tri bus ſe.car.xij. ⁊ in cle.diſpē dioſā in. viij col.in ſ̃.iij.co. car.xxxix.

nicis diuidere beneficia vt priuatim pcipiant q in cõi ſo
liti erant percipere.argu.xxxij.diſtin.c.ſi qui vero. Joan.
de ligna.hic tenet ↄtrarium qꝛ cuꝫ illud ſit grande nego
ciuꝫ in quo ſtatus eccleſie mutatur.c.cum acceſſiſſent.ſ.e.
⁊ ſuper talibus non põt capitulum vt voluit hic Jnnoc.
ergo ⁊c̃. iſtud ſequit̃ hic do.Pe.poſſet dici aut illa bõa
ſunt magna bona aut ſunt minima primo caſu pcedat di
ctum Jo.de ligna.⁊ ſequacium.ſecundo caſu pcedat gl.
illa ⁊ moueoꝛ ex dicto Jnno.in.d.c.cum acceſſiſſent vbi
dicit q in arduis nõ ſtatuit capitulũ ſine epiſcopo ſed in
minimis ſic ⁊ allego ſimile in.c.ad hec de officio Archi.
vbi Archidiaconus non facit ardua ſine conſenſu epi. ⁊
allego Bal.in.l.cum multa.C.de bo.q̃ li. vbi dicit q pa
pa non facit ardua ſine cõſenſu cardinaliũ.c.per venera
bilẽ.§.rõnibus.qui fil.ſint legitimi.⁊ allego illud qð ha
betur exodi.xviij.c.vbi ad ſũmuꝫ ſacerdotem omnia ar
dua deferebant̃.⁊ allego elegans dictum Jnn. in.c.edo
ceri.ſ.de reſcrip.vbi dixit q prelatus non facit ardua ſine
95 ↄſilio capituli. ¶ †Querit h̃ do.Pe.cũ ad capitulũ ſpe
ctat collatio pbẽdarũ an poterit ſtatuere q vnꝰ vnã cõfe
rat cum vacabit alter alteram cuꝫ vacabit videt̃ q ſic ad
ſimilitudinem pluriuꝫ patronoꝝ cle.ij.de iure patro.Cõ
trariũ decidit per cle.i.de ſup.neg.prela. ⁊ per dictuꝫ ſte
phani ibi dicentis q Abbas non põt diuidere bona mẽ
ſe inter ſe ⁊ cõuentũ.allegat etiã qð no.Franciſcus verce
lẽſis in. c.edoceri.ſ.tit.i.vbi poſt cõſecrationẽ diuiſio bo
96 norũ fit per epiſcopuꝫ. ¶ †Querit hic do.Cardi. an ca
pitulum poſſit ſede vacante reuocare ſtatuta facta p epiſ
copum refert q per duos doc.fuit iſta queſtio bis diſpu
tata ⁊ fuit determinata de cõſilio Jo.cal.hoc modo aut
ſtatutum epiſcopi erat cõtra ius ⁊ tunc nullũ eſt ipſo iu
re.ideo non eſt opus q capituluꝫ illud reuocet qꝛ nõ po
tuit ep̃s ſtatuere ↄtra ius vt no.in.c.ij.ſ.eo.aut erat ſꝫ ius
⁊ tunc non pñt reuocare qꝛ nõ põt capitulũ ſtatuere cõ
tra ius vt hic.aut erat preter ius ⁊ tũc aut ſtatuit ep̃s ex
iuriſdictione ſibi cõpetẽti aliquo iure ſpeciali. puta rõne
feudoꝛum ⁊ tunc capituluꝫ nõ poteſt illud reuocare vel
cõtrarium ſtatuere qꝛ in tali iuriſdictione ſpeciali capitu
lum nõ ſuccedit.c.verũ.de foꝛo cõpe.Si v̓o ep̃s ſtatuerat
ex iuriſdictõe ſibi cõpetenti de iure cõi tũc aut ſtatuerat
contra illos qui ſe ſponte ſubiecerant iuriſdictioni ſue ra
tiõe pſone.ſiue qui alias nõ erãt ſubditi ſui ⁊ tũc nec hoc
caſu canonici poſſunt tale ſtatututũ reuocare ratio qꝛ il
li erãt ſubditi epiſcopo quodam iure ſpeciali in quo ca
pitulũ moꝛtuo epiſcopo nõ ſuccedit ſi vero epiſcopus ſta
tuerat cõtra ſubditos de iure cõmuni.tunc aut ſtatuerat
ſup minimis ſup quibus etiã capituluꝫ viuente epiſcopo
ſtatuere poſſet.vt no.gl.in.d.c.ij.de verb.ſig.in.vi.⁊ tunc
capitulum põt reuocare ⁊ cõtrarium ſtatuere. Si vero
epiſcopus ſtatuerat ſup tali re ſuper qua capitulum epiſ
copo viuente ſtatuere non põt tũc ſi volũt ↄ̃rium ſtatue
re per viã ſtatuti hoc facere poſſunt cum ſuccedant ep̃o
in iuriſdictione oꝛdinaria ex qua pendet poteſtas ſtatuẽ
di.Si vero capitulũ nõ vult ſtatuere contrarium ſed tan
tuꝫ in certo caſu diſpenſare cõtra illuꝫ ſtatutũ tenuerũt p̃
tati diſputantes capitulũ hoc facere non poſſe.qꝛ diſpen
ſatio pẽdet a gr̃a.i.q.vij.exigunt.in his aũt que ſunt gra
tie capitulum non ſuccedit.c.i.ne ſede vacan.lib. vi.i hoc
tamen vltimo dubitabat Jo.cal.⁊ ſibi videbatur q ca
pituluꝫ deberet ſuccedere in ptãte diſpenſandi ⁊ q ptãs
diſpenſandi tranſit ad capitulũ ſede vacante ſub genera
litate iuriſdictionis que ad capitulum trãſit do. Cardi.
dicit ſe cõſuluiſſe capituluꝫ ſuccedere in poteſtate diſpen
97 c ſandi† qꝛ diſpenſatio c eſt iuriſdictionis.eſt enim iuris cõ
munis relaxatio.l.diſti.c.vt conſtitueretur.⁊ debet fieri
cũ cauſe cognitiõe.vt ibi ⁊ in capitulo at ſi clerici.§. de
adulterijs de iudi.⁊ q diſpenſare ſit iuriſdictionis tenet
Jo.an.in.c.cum ex eo de elec.lib.vi.⁊ ibi tenet capituluꝫ
ſuccedere in ptãte diſpenſandi de qua loqtur ibi text.hoc
etiã tꝫ Federi.cõſilio.xxxviij.⁊ glo.in.c.eccleſia.xvi.q.i.

nec obſtat.c.ex inſinuatõe.de ſymo.⁊ quod no. Jnno. in
c.ij.d̃ eo qui furtiue oꝛdines rece.vbi dicit q nullꝰ iferioꝛ
epiſcopo põt diſpenſare.nam capitulum ex inſinuatione
non obſtat qꝛ loquitur de capitulo non vacante ſede ad
dictum Jnno.reſpondet q̃ñ ſedes vacat non dicit̃ diſpen
ſatio fieri p minoꝛem epiſcopo ſi fiat p capitulũ ſuccedẽ
in iuriſdictiõe oꝛdinaria epiſcopi iõ cõcludit do. Cardi
nalis q ſede vacante poterit capitulum ſtatuere ⁊ ſtatu
ta ſua valebunt ẽt in tempus ſucceſſoꝛis.⁊ allegat Fede
ricũ ↄſilio.cxvi.Et ad .l.ſi.ff.de penis.reſpondet q loquĩ
tur q̃ñ iudex pceſſit inter loquendo non cognito de cau
ſa.⁊ ita hic reſidet. ¶ Ego nõ poſſum videre que ſit iu
ſta ratio dubitandi in hoc ⁊ allego glo.iuncto dicto dñi
Anto.in cle.ij.de reſcrip.in glo.ſi.vbi colligit q in plus
ſe hꝫ ſtatuere q̃ꝫ diſpenſare.vnde legatus põt diſpenſare
cõtra ius ſtatuere aũt nõ põt ⁊ refert cuꝫ ibi Jo.de imo.
vnde ſi capitulum ſede vacante ſtatuere poteſt vigoꝛe iu
riſdictionis epiſcopalis in quã ſuccedit nõne multo foꝛti
98 us poterit diſpenſare. ¶ †Quid auteꝫ in collegijs eccle
ſiarum inferioꝛũ glo.in.d.c.ij.loquit̃ de capitulo eccleſie
cathedralis an poterunt ſtatuere cum ↄſenſu ſui prelati
excluſio ↄſenſu epiſcopi ⁊ ↄcluſio eſt aut volunt ſtatuere
ſuper his ſup quibus habent adminiſtrationeꝫ eo modo
quo capitulum eccleſie cathedralis ⁊ tunc poſſunt ⁊ ideꝫ
in his in quibus habent adminiſtrationem cum prelato
ſuo qꝛ poterũt cũ cõſenſu prelati ſtatuere in his aũt in q
bus habent adminiſtrationem ſeparatã poterunt ſtatue
re ſine conſenſu ſui prelati ſm do.Anto. qui allegat Jn
no.in.c.cum acceſſiſſent.ſ.eo.dicentem q in arduis non
ſtatuunt ſꝫ minimis ſic aut volũt ſtatuere ſuper alienatio
ne iuris vel bonoꝛũ eccleſie vel vt aliquod ius perpetuo
cõcedatur ⁊ tunc nõ pñt qꝛ ſicut ſine ep̃o de his diſpone
re non pñt.vt in.c.de cetero.de tranſac.eodem modo nõ
poterunt ſtatuere ſine eo ſup huiſmodi ſm domi. Anto.
hic. ¶ Adde ad predicta elegantem deciſioneꝫ Lapi in
99 ſuis allegationibus allegatione.xx.vbi† querit vacante
ſede capitulũ ſtatuit diminuẽdo charitatiuũ ſubſidium
epiſcopo debitũ ex cõſtitutione benedicti ⁊ iurant ⁊ ob
ligant ſe ad penas.cõſuluit Lapus q non obſtãte dicto
ſtatuto pena ⁊ iuramento poſſunt dictum caritatiuum
ſubſidium exigere qꝛ hoc põt epiſcopus de iure cõi exige
re.c.cum apoſtolus de cenſi.⁊ p cenſuram eccleſiaſticam
ſubditos ad hoc compellere cle. frequens de exceſſibus
prelatoꝛum.Nec obſtat illud ſtatutum qꝛ nõ poſſunt ſta
tuere contra iura tangentia alterum.vt.d.c.ij.de verbo.ſi
gnific.lib.vi.⁊ qꝛ tale ſtatutum eſt contra charitatem ⁊
laudabilem cõſuetudinem ergo vide ibi per eum. ¶ Et
inquantũ ſupius tactũ fuit an abſentes a capitulo ſint vo
candi.Adde elegans conſilium Joã. cald. in hoc titulo
in conſilio.iij. ¶ Vltimo adde ad ſupradicta elegãs cõ
ſilium Jo.calde.vꝫ capitulum eccleſie cathedralis ſtatu
endo oꝛdinauit officiũ protectoꝛis in eccleſia ſine epiſco
po ⁊ cõſuluit q ſic multiphariẽ in cõſilio.ij. huius tituli
⁊ mouet̃ qꝛ in tali ſtatuto ↄcurrũt oẽs cãe legitime p̃mo
cã efficiẽs nam quelibet vniuerſitas põt ſibi ſtatuta face
re ⁊ eccleſiaſtica ⁊ ſecularis.allegat iſtũ text.⁊.c.ex lr̃is
ſ.eo.⁊ de cõſe.di.iij.c.i.i.dſtinc. ius ciuile cõcurrit cauſa
materialis qꝛ p tale ſtatutũ auget̃ cultus diuinus p crea
tiõẽ noui officij ⁊ ſic materia iuſta honeſta fauoꝛabilis ⁊
iuridica pbatur de cõſecra.diſtin.i.vaſa.xxi.diſti.c.in no
uo.c.ex parte.ſ.eo.itẽ ſeruata fuit debita foꝛma. facit.c. ſi
ne exceptione.xij.q.ij.itẽ ppter neceſſitateꝫ eccleſie vt poſ
ſeſſiões ⁊ bona ſua ab alijs occupata poſſet recupare me
diante ptectione q̃ neceſſitas in ſtatutis attendit̃.xxviij.
diſtinc.regulariter nulli dubiũ eſt q illa cã eſt ſumme fa
uoꝛabilis vt ſatis pbatur xij.q.ij.c.i.⁊ .c. ſequenti.c. fin.
de rebus eccle.non alienan. ergo ſtatutum tenuit ex quo
cauſe legitime concurrerunt.non ob.q non interuenit
conſenſus epi.por.c.cum conſuetudinis.ſ. de conſuetu.
qꝛ dicit poſſe negari hoc eſſe verũ.qꝛ inuenit iura loquẽ

c ¶ Diſpenſa
tio. No. hic q
diſpẽſatio du
plr diffinit̃.i.
q.vij.§.niſi ri
goꝛ.⁊.c.ſequẽ
ti.vbi de hoc
plene ⁊ quotu
plex diſpẽſa
tio ſit ac eius
mã vide i ſpe.
de leg.§.ix. ⁊
ſequen.

tis de ſtatutis factis ſine ꝯſenſu epi ꝛ allegat iſtum tex.ꝛ d.c.ij.de verbo.ſig.lib.vi.In caſibus ergo expꝛeſſis faciat c.cū epo in nō expꝛeſſis nō niſi de boneſtate.allegat.c.inter coꝛpalia de trāſla.pl ato.ad.d.c.cū ꝯſuetudinis rñdet ꝙ loquitur de nouis ꝯſtitutionibus nouitatē continētibus ꝛ nō iuſticiã in ſe dato ꝙ capitulum nō poſſet ſtatutū fa cere ſine epo nō ſequit ꝙ ſit nullum ſed deberet irritari ſi cut dicimus de electione que ſit aliquo cōtento que pp h nō efficit nulla ſed inſtante cōtento venit annullāda.c. ꝙ ſicut de elec.ꝛ poſſent multa induci ſm eū in qbus aliqd nō eſt nullū ipſo iure ſed venit annullañ.allegat.c.ad au dientiā de reſcrip.ꝛ.d.c.cū cōſuetudinis.ideo validū eſt tale ſtatutū donec irritatū fuerit ꝙ factum nō fuit nec vr potuiſſe fieri.vel dato ꝙ dicatur ſtatutū a pꝛincipio non valuiſſe ex cauſa predicta tñ taciturnitas epi qui poſtea ſciuit ꝛ tacuit tanto tpe ipſum potuit cōfirmare ꝛ facere validū qd videt ſaltim tacite feciſſe qꝛ ꝓtectoꝛ fuit admiſ ſus ad oēs tractatus epi ꝛ capituli ꝛ ad oſculū pacis ſe/

100 pe p epm receptus ſicut alij canonici nā iſtō ſufficit † qꝛ il lud quod eſt nullū a pꝛincipio cōualeſcit tractu tēpoꝛis p ꝯſenſum illius q a pꝛincipio reqrebat interdum tacitū interdū expꝛeſſū.c.ſi.de ſpon.ipuberū ꝙ aūt ſufficiat tacit⁹ ꝯſenſus ꝓbat ex capitulo ex oꝛe de bis q̄ fiunt a maioꝛi p te capituli.Et ſi oppo.de dicto Inno.ꝛ cōpoſtelani in.d. c.cum ꝯſuetudinis ꝙ vbi deſideraf cōſenſus alicui⁹ a pn cipio illius ſupueniētia nō facit valere ꝙ erat nullū qꝛ fa tet ꝙ nō facit valere vt ex tunc vel a pꝛincipio ſed vt ex tunc.i.a tpe cōſenſus qꝛ tunc bñ facit valē.allegat qd no. in regula nō firmatū lib.vi.de quo vide ibi per eū.Iſtud reqreret altioꝛem indaginem . ego puto capitulum non poſſe ita ſtatuere et ipſe dicit vt pꝛimo creare pꝛotecto/ rem in eccleſia p viā ſtatuti cōnumeraf inter ardua p id qd hr in.c.cum acceſſiſſent.J.eo.ſed capitulū nō pōt ſta/ tuere ſup arduis ſine ꝯſenſu epiſcopi vt dictum eſt ergo. item qꝛ hoc concernit ſtatum eccleſie qꝛ videtur eligere nouū pſonatū in eccleſia ꝙ facere non pōt capitulū ſine epo.vt in.d.c.cum acceſſiſſent dicetur de hoc ieſu xpo me dio in.d.c.cum cōſuetudinis.ꝛ inquantum ſuperi⁹ tactū fuit ad plenū vtrū ad act⁹ capitulares ſint vocādi canoni ci abſentes vide ſolēne cōſilium Alberi. de roſate in pꝛi/ ma parte ſtatutoꝛū.q.cxlvij.vbi diſputat vtrū valeat ſta tutū capituli ꝙ abſentes non ſint vocādi ad actū electio nis.ꝛ per iſta expedita ſit preſens decretalis.

q **Ue in eccleſiarum.** Fa/ mo/ ſū eſt ꝛ ſubtile pñs capitulū ꝛ h intēdit ꝯſtitu

a tio⁹ laycoꝝ ſup rebus eccleſie facta nō tꝫ hoc dicit ſm Io.an.vel ſic ſm do.Anto.conſtitutio layci ad p̄iudiciū iuris eccleſiaſtici ſup re eccleſie nō vꝫ hoc dicit in p̄ma ponit ꝯſtitutōis tenoꝛem.in ſecūda annullat cō/ ſtitutionē ibi volentes.ſed do.Cardinalis pꝛo intellectu capituli p̄mittit ꝙ ꝯſtitutio triuiſina de qua in textu duo bus modis pōt itelligi.vno modo ꝙ pmitteret vaſallos poſſe alienare res quas habeant in feudum reſpectu vti/ lis dñij dūtaxat ꝙ hēbant vaſſalli.Scdo modo pōt intel ligi ꝙ ꝯſtitutio pmitteret abſolute tales res poſſe vendi reſpectu directi dominij ꝛ ꝯiugendo vtrunqꝫ intellectū ſū mat ſic.Conſtitutio laycoꝝ non pōt tribuere vaſallo ptā tē alienandi feudū qd tꝫ ab eccleſia.hoc dicat ſm eū ꝛ re uera hūc intellectum ſenſit hic Inno.dicens ꝙ iſtud ſta tutū ēt quo ad laycos nō valet.nam tale ſtatutū ledebat ius alterius ꝛ erat tale ius qd ſpectabat ad aliquē ex iu re naturali,put ſunt dñia ꝛ obligatōes q̄ fuerunt introdu cta de iuregētiū.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.ꝛ iure.ꝛ tale iuſ gentiū dicif ius naturale qꝛ nāli rōne introductū. inſti.ḋ re.diuiſio.§.ſingulorū ſecus in actionibus q̄ non dicūtur eſſe de iure naturali vel gētium qꝛ ab illo non fuerūt itro ducte ſed a iure ciuili.l.ij.§.deinde.ff.de oꝛigine iur . ꝛ iō qꝛ ſtatutū p̄dictum tendebat ad tolleñ dñium ꝙ eſt de iu regentiū ꝛ etiā de iure naturali.d.l.ex hoc iure nō videt

valuiſſe ēt quo ad laycos.Facit qd habef in.l.ſi.C.ſi cō/ tra ius vbi ſtatutū pꝛincipis in p̄iudiciū talis iuris nō va let eodē modo nō debēt valere ſtatuta iura enim natura lia ſunt imutabilia ꝛ ſic ſentit Inno.ꝙ iſte text.ēt intelli/ gitur de dñio directo.ꝛ ſic ſtatuerat cōmune teruiſij ꝙ va ſallus hrēt liberam ptātē alienādi feudū ēt quo ad dire ctū dñium ſine ꝯſenſu dñi feudi q intellectus ſalua ſemp honoꝛificentia ſua lꝫ in ſe ſit verus tñ nō ꝯgruit rōni nec ꝯgruit huic littere nec ē dignus aliquo equitatis vinculo vt ſtatiꝫ dicā.Sed do.Pet.de ancha.ſic ſūmat. conſtitu tio facta ſup rebus nō ſuppoſitis ſtatuēti nō vꝫ ipſo iure h.d.in pꝛima ponit cōſtitutionis tenoꝛē.in ſecūda annul lat cōſtitutionē ꝛ ꝙ ex ea ſecutū eſt in eccleſiarū p̄iudiciū nō valere decernit.vere hoc ſūmariū eſt nimis generale tex.enim loquif dūtaxat qñ cōſtitutio laycoꝝ diſponit ſu p rebus eccleſiarū hoc apparet in deciſione dū dicit indē nitati eccleſiarum ꝓuidere volētes ergo.Sꝫ ſm dominū Abbatē ſumaf ſic.cōſtitutio laycoꝝ eccleſiam ſeu ei⁹ bo/ na nō aſtringit.h.d.vel ſic ſm Bal. cōſtitutio laycoꝝ ēt totius ppłi facta ſup rebus eccleſie nō tꝫ caſus ſic figuraf ¶ Cōmune teruiſij fecit ſtatutū ꝙ feudatarij ad inopiā vergētes hoc cōſtito poſſint alienare feudum ꝙ ab eccle ſia vel ab alijs tenent abſqꝫ domini requiſitione.papa di cit ꝙ iſtud ſtatutū quo ad eccleſias non tꝫ ꝛ venditio fa/ cta de tali feudo ſine legitimo pſonaꝝ eccleſiaſticaꝝ ꝯſen ſu non hꝫ vires ꝛ dicit hic Bal.ꝙ iſte tex.loqtur de alie/ natione feudi quo ad vtile dñiū ꝛ quo ad vtilē ſeu natu ralē poſſeſſionē nō enim eſt ita fatue intelligeñ ſtatutū iſtud vt loqueref ḋ ꝓpꝛietate eccleſie vel de ꝓpꝛietate lay coꝝ qꝛ ſtatutū ꝙ qs poſſit vēdere ꝓpꝛietatē alteri⁹ ēt ꝯ̄ laycos nō valeret qꝛ eēt ꝯ̄ iuſgentiū ꝛ ꝯ̄ naturalē eqtatē expꝛeſſo erroꝛe.l.ſi.C.ſi cōtra ius.ꝛ ſic Bald . ſentit ꝙ iſte tex.nō loquaf de dñio directo.ꝛ faciat.c.inter ceteras de re iud.vbi ſñia notoꝛia iniqua eſt nulla eodē mō dicam⁹ ſtatutū notoꝛie iniquū eſt nullū ꝛ ſic verū eſt dicere ꝙ ſta tutū teruiſinū nō loquebatur de dominio directo vt volu it Inno.ꝛ do.Cardi.non bene.ꝛ facit ad hoc illud qd vo

1b luit † Auerroys^b dixit enīꝫ ſermones noſtros debere ad/ aptari rebus ſenſatis ꝛ intellectu fruentibus ita retulit Bal.in.l.i.C.de ſeruis fugi.ꝛ in.l.ſi.C.de edi. diui adri. tol.ꝛ in rubꝛica.C.de pꝛoba.ꝛ ꝓbaf in text.foꝛmali .l.ſi ita quis in ver.ꝙ nemo ſanus loqueref.ff.de euic.ꝛ ideo non eſt p̄ſumendū ꝙ ſtatutū triuiſinū ita inciuiliter ꝛ ini que ſtatuiſſet ꝛ etiā eſt veriſimile ꝙ papa declaraſſet ir/ rationabilitatē iſtius ſtatuti etiaꝫ quo ad laycos haben tes feuda qꝛ ſalua ꝯſcientia non poſſent retinere alienū etiam ſtante tali ſtatuto laycali.c.ſi.de pꝛeſcrip.c.ij.de re gu.lib.vi.Et ideo Bal.multū eleganter dicit hic ꝙ a cō trario ſenſu huius tex.valuit tale ſtatutū quo ad laycos quibus conceſſa ſunt feuda ex eo qꝛ per tale ſtatutū non auferf dominiū ipſius dñi ſed bene conceditur transferri ius vaſallagij ꝙ ſtatutum inducit libertateꝫ feudoꝝ ſal/ uo tñ iure dñij dñoꝝ ꝛ tale feudum tunc dicif franchū ꝛ refert opi. Innoc.ꝙ tale ſtatutum nō valuit qꝛ tollebat dñium ipſe vero non ſequif illud dicens ꝙ in hoc capitu lo eſt caſus ꝙ p ſtatutū generale pōt tolli vtile dñium ha bens oꝛtuꝫ ex conſuetudine.puta ex ꝯſuetudine feudoꝛū qꝛ non eſt de iuregentiū ꝙ eſt ius neceſſarium ꝛ dicit ꝙ alibi nō reperitur q̄ꝫ hic.ꝛ etiam glo.i.hic ſentit hoc ꝙ iſtud ſtatutum nō valuit quo ad pꝛeiudiciū eccleſiaꝝ.ſed ad p̄iudicium laycoꝝ bñ valuit ꝛ ſic intellectus Inn.nō videtur militare quo ad iſtum tex.¶ Pondera qꝛ non poſſum videre quō iſte tex.intelligaf quo ad vtile dñiū

a † nā vtile dñium eſt penes vaſallum directum vero eſt pe nes dñm quō ergo p̄iudicabatur dño feudi inutili domi/ nio qꝛ erat penes vaſallū ꝛ ideo videf dicenduꝫ ꝙ ſtatu tum iſtud p̄iudicabat dño feudi in hoc qꝛ vaſallus non poterat alienare feudū i cōſulto dño feudi.c.i.J.de feudis ꝛ de alienatione feudi.c.ꝛ ſi clientulus.ꝛ ideo ſtatutum iſtud dabat liberam ptāteꝫ alienandi vaſallo quaſi veli ꝙ ſine

a ¶ Cōſtitutō Aduerte h ꝙ Fely.pōit ſum mariū do.ab ba.ꝛ ipſuꝫ ap pꝛobat dñs ãt andreas pōit aliū moꝛe ſuo ꝯtra cōcꝫ ſere tu vide.

b ¶ Auerroys.iſtud dictū oꝛiginalr po nit a cōmeta toꝛe.viij. phy. vbi foꝛmalr i qt derelinqre ſenſū pp rōnē ē infirmitas i tellectus q̄ ꝓ poſitio pōit a pho in multis locis ꝛ ē cōis ꝯcluſio medi coꝝ ꝛ phoꝝ. iō ipſam not.

ꝙ ſine conſenſu dñi feudi alienabat feudū.⁊ in hoc ꝑiu
dicabat dño feudi.qnimo vr̄ ꝙ ꝑ tale ſtatutum feudum
nō efficiebatˀ franchū qꝛ videtˀ ꝙ tranſibat in emptorē cū
eodē onere dicam de hoc ſup iſto tex.in verſi.liberam fa
cultatē.Cōſidera ēt qꝛ tex.iſte loqtur expreſſe quo ad ec
cleſias quo caſu nulla erat dubitatio ꝙ cōſtitutio layco/
rū non poterat diſponere ſup rebus eccleſiaſticis vt erat
expreſſum in.c. bene quidē.xcvi.diſt.ad quid ergo ema/
nauit tex.iſte cum videatˀ ſeruire de vento.videtˀ mihi di/
cendū ꝙ in hac decretali faciebat dubium.nā iſtud ſtatu
tū habebat maximā equitatē in ſe diſponebat enim ꝙ
eo caſu quo vaſallus ꝓbabiliter deueniebat ad inopiā
ꝙ poſſet alienare feudum ſine conſenſu eccleſie videbatˀ
3 dicendū ꝙ poſit primo † qꝛ eccleſia tenetˀ ſuccurrere pau
peri.nā pauperū eſt quicqd eccleſia hꝫ.c.qm̄ qcqd. xvi.
q.i.c.aurū hꝫ eccleſia.xij.q.ij.⁊ qꝛ tenemur nutrire paupe
res.c.paſſe fame morientē ⁊.c.nō ſatis.lxxxvi.diſti.⁊ qꝛ
iſtud ſtatutū loquebatˀ eo caſu quo vaſallus incidebat in
pauptatē nō culpa ꝓpria ſed culpa alterius.⁊ qꝛ hēbat
vtile ius in feudo ⁊ de directo dñio ſtatutū non loqueba
tur vt dictum eſt videbatˀ tale ſtatutū valere.iſtis concur
rētibus nihilominus papa decidit cōtrariū ꝓuidendo ec
cleſie indēnitati.⁊ ideo decretalis iſta poſſet ſic ſūmari.
Layci iuſta de cā moti non poſſunt per eorū conſtitutio/
nē rebus eccleſie preiudicare licet illarum rerum habe/
ant vtile ius.h.d.vel pondera tex.in verſi. indemnitati ec
cleſiarum qꝛ papa hic voluit prouidere indemnitati ec/
cleſiarum.ſed vbicunq; damnū erat quo ad dñium vtile
iſtud erat modicū damnū qꝛ vtile dñium erat vaſalli iō
videtˀ ꝙ ſtatutū diſponebat de ꝓprietate ⁊ ſic verius di/
4 xit Inno.⁊ do.Cardi. ¶ † No.ibi ad audientiā noſtrā
⁊ ſic nō refert per quē facit.c.ij.de hereti.lib.vi.ex quo ꝓ
uidetˀ vtilitati eccleſiarū ⁊ ſic eſt hic caſus ꝙ nō refert ꝑ
quē principi preces porrigantˀ qñq; tamen refert.vt in.d.
c.ij.Faciat quod no.in.c.cū veniſſent de inſtit. vbi iudex
ex officio ſuo pōt reſtituere eccleſiam ⁊ idē dicas ſi agatˀ
de vtilitate publica.l.vniuerſis.C.de pcl.impa.offe. ⁊ in
l.i.C.eo.nā in.d.l.vniuerſis dicitˀ ꝙ ſeruus nō admittitˀ
ad ſupplicādū.tamē ſi erit admiſſus tꝫ ipetratio.⁊ i.d.l.
i.dr̄ ꝙ ſeruꝰ poterit ipetrare ꝯ occiſores dñi pp publicā
vtilitatē.Faciat tex.melior de iure in.l.ſi qs in graui.§.
hi.quoq;.ff.ad ſille.vbi pp publicā vtilitatē inhabilis ad
5 mittitˀ ⁊ dicitˀ habilis ⁊ ſic caſus eſt hic † q; papa ex ſuo of
ficio pōt ⁊ dꝫ reuocare ſtatuta que ſunt ꝯ indēnitatē ec/
cleſiarū ſm̄ do.Cardi.⁊ ſubdit hic do.Anto.ꝙ nō ſolū
ſtatuta que ſunt contra libertatē eccleſie ſunt nulla ſꝫ etiā
q̄ ſunt ꝯ indēnitatē eccleſie.⁊ facit ad ṗdicta.c.ex frequē
tibus de inſtitu.vbi iudex ex officio ſuo pōt caſſare ꝯſue/
tudinē irrationabilem.facit.c.cum olim.J.de ꝯſue.faciat
elegās dictū Bar.in.l.ſub pretextu.ff.de extraordinarijs
cri.vbi dicit ꝙ ptās pōt facere pūtari corā ſe ſtatuta iſto
rū diſciplinatoꝝ vt ſi contineant aliqd ꝙ ſapiat contra
religionē ꝙ illa caſſet idē voluit Bal.in.l.i.C.de mono
pol.⁊ in.l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iure. ¶ Nota ibi
6 triuiſini qꝛ ꝓbat tex.iſte † ꝙ dicendo bononienſes ſic ſta
tuerūt ꝙ itelligitˀ ꝙ capitulr̄ ⁊ collegialr̄ ⁊ ita ſtatuerūt
facit.c.cū acceſſiſſent.J.eo.⁊ iō ſi in ꝯſtitutōe ꝓcuratoris
diceretˀ triuiſini ꝯſtituerunt talē ſindicum ꝙ intelligitˀ ꝙ
maior pars triuiſinoꝝ lꝫ aliter ⁊ nō bñ dixerit Old.in ſu
is conſilijs.vide Dñicum in.c.ſi canonici de officio ordi.
lib.vi.⁊ dixi ſ̄.c.proximo.⁊ in.c.cum.M.J.eodē titulo.
7 ¶ † No.ꝙ ꝯſtitutio laycoꝝ ſup rebus eccleſiaſticis non
vꝫ.⁊ ſm̄ do.Card.excōicati ſūt ſtatutarij niſi infra duos
menſes fecerint reuocari.c.nouerint.de ſen.excō.⁊ ſic ꝓ/
bat tex.iſte ꝙ vniuerſitas pōt facere ſtatuta nā ſi nō poſ
ſent ſtatuere ad qd papa hic cōſideraret indēnitatē eccle
ſiarū.vnde potius aſcripſiſſet ad impotentiā triuiſinoꝝ.
Bal.hic ſup gl.i.hic arguit imo vr̄ ꝙ ſtatutū valuerit ꝑ
l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iure etiam in foro aīe ſoluit
ꝙ quo ad laycos ſubditos valuit quo ad eccleſias nō va

luit.⁊ allegat Bernardum in hac glo.⁊ eſt ratio ſm̄ eū
qꝛ clerici ſunt de populo quo ad fauorem eorum ſed nō
quo ad damnum eccleſiarum.dicit tamen hic Bal.licitū
eſſe laycis ſtatuere ꝙ layci nō poſſint alienare i clericos
vel eccleſias res tributarias vel collectarias ne fiſcus ca
reat ſubſidio collectarum qꝛ licitum eſt laycis defende/
re ſuas iuriſdictiones ⁊ vtilitatem publicā in acquiren/
dis non aūt in acquiſitis eccleſie quia ſi hoc pōt pactum
priuatorum.l.fi.C.de pac.inter emp.⁊ vendi. ergo ⁊ ſta
tutū.l.ſi ita quis.§.ea lege.ff.de verbo.obli.l.in quorū.ff.
de pig.l.i.C.nō licere habi.metro.li.xi.l.i.C.de iure em/
phyteotico.l.certa forma.C.de iure fiſci lib.x.nam ſentē
tia iudicis poteſt hoc vetare.l.ſi quis ſciens.ff.de contra
8 hen.emp.⁊ allegat ſimile in feudo. † qꝛ feudatarius nō
poteſt alienare feudum in eccleſiam.quia alienaret in po
tentiorem vt in auc.de aliena.⁊ emphi.§.i.⁊ eccleſia ē cul
trix iuſticie.nec in ſe patitur iniuſtum nec in alio tollerat
de alienatione feudi.c.ſi clientulus. reuera iſta queſtio
eget ſolemni inueſtigatione.Idem Bal.in.c.clerici de iu
dicijs refert dñm ſignorolum de mediolano in acciden/
tia facti tenuiſſe iſtam partem ⁊ Bal. ibi ſequitˀ. ⁊ vide
pulchra ⁊ elegantia motiua adducta per ſubtilē doct.
Ricardū de ſaly.in repetitione.l.i.C.de ſacroſan.ec. vbi
refert ſe diſputaſſe iſtam.q.mediolani ⁊ tenuiſſe iſtā par/
tem. ¶ Ego vero multum late examinaui vbi multa no
ua poſita fuerunt in repetitione q̄ ſupiori anno edidi in
rubrica de rebus eccle.nō alie.vide ibi omnino. Domi/
nus vero Cardi.repetens hac decretalem opponit cōtra
hoc ꝙ imo conſtitutio laycoꝝ bene pōt arctare eccleſiā
vt in.c.ꝯſtitutis de in integ.reſti.c.cū veniſſent de eo qui
mittitur in poſſeſ.c.cum cauſam de re iudi.vbi conſuetu
do laycoꝝ comprehendit clericos eodem modo ⁊ ſtatu/
tum debet comprehendere ⁊ ideo ſingulariter dixit In/
no.ꝙ alterius conſuetudo non derogat legi niſi illius q
habet poteſtatem condendi legem municipalē ⁊ refert
Bar.in repetitione.l.i.C.de ſumma trini.dixiſſe ꝙ ſi ſta
tutum expreſſe loquitur de eccleſijs aut eaꝝ rebus aut ꝑ
ſonis tunc non valet. aut non loquitur expreſſe de eis.ſꝫ
illud qꝺ diſpoſuit redūdat ꝯtra conceſſa in priuilegium
eccleſijs aut clericis ⁊ non valet tale ſtatutū.vt in.d.c.no
uerint.⁊ in auc.caſſa.C.de ſacroſan.eccle. aut redundat
cōtra ea que cōpetunt clericis ⁊ laycis ⁊ tunc ſi talia ſta
tuta ſint honeſta debent ſeruari in foro epi ⁊ dicit ꝙ al/
legatur ab omnibus Bar.tenuiſſe ꝙ conſtitutio laycoꝝ
ꝯſtringit clericos ipſe reprehendit hanc doc. ⁊ rñdet ad
iura allegata per Barto.ego aliter circa hoc non inſiſto
qꝛ tetigi ⁊ tenui contra Bar.⁊ rñdi ad iura Bar. ⁊ ad
oīa motiua alioꝝ in ṗallegata repetitione rubrice de re/
9 bus eccle.non alie.vide ibi oīno. ¶ † Et ex glo.iſta ṗma
nota ꝙ ſtatutum laycoꝝ eſt ſeruandum tam iure poli q̄
c iure fori.ergo ſeruandū eſt in foro cōſcientie[c] ꝙ non re/
peritˀ alibi niſi hic ſꝫ Bal.ſed quo ad eccleſiam nō tenu
it ſtatutū qꝛ cōitates non poſſunt eccleſijs imparare nec iu
ra earū tangere ⁊ ſic ꝓbat ꝙ populus pōt ꝯſtituere ſibi
legē nedum poſitiuam.ſed etiā ſm̄ equitatē naturalē ⁊
exponitˀ iure poli.i.iure celi de quo vide elegantē glo. in
c.quicunq;.xvij.q.iiij.⁊ faciat tex.in.c.filius in verſi.tu q
lege dei viuis.J.de teſta.Exponitˀ etiā vel ex equitate natu
rali.i.ex iure gentium ꝙ etiam ius naturale appellatur
inſtitu.de rerum diuiſione.§.ſingulorum.⁊ tale ius etiā
naturale inductum ex ratōe naturali quandoq; appella/
10 tur ius diuinū.c.humanū genus prima diſtin. ¶ † No/
ta ſecundo ex eadem glo.ꝙ tale ſtatutū valuit ad ṗiudi
cium laycorum.⁊ ſic glo.tenet contrarium eius ꝙ ſ̄.vo/
11 luit Inno. ¶ † Tertio nota.ex iſta glo.ꝙ ſtatuta layco/
rum edita in fauorem eccleſiarum etiā nō valent facit.c.
eccleſia ſancte Marie.J.eo.⁊ eſt ratio qꝛ ſtatutū cōdere
eſt iuriſdictionis.c.cum acceſſiſſent J.eo.gloſ.in.l. prima
.ff.de iuriſdictione omni.iudi.ſed layci non habent iuriſ
dictionem ſupra eccleſias aut earum bona ergo non ha

[c] ¶ In foro cō ſcie. adde do. Jaſ.may. idē referentem de mente Bal. in §.ſed iſte nu. xxxv.cū.xxv. ⁊ adducit hoc c. dicitq; ō mē te alioꝝ hmōi dictum nō re periri.

bent ꝑtātem ſtatuendi etiam fauorabilib⁹. ¶ Et ſi mihi
dicatur quare leges imperiales expreſſe fauētes eccleſie
tenent ⁊ ſtatuta populi non. de hoc dicā in.d.c.eccleſia.§.
12 eo. vbi erit proprius locus. ¶ † Nota ibi ad inopiam ꝓ
babiliter allegauerit q2 ꝓbat ꝙ nō ſufficit allegare pau
a pertatē ſed oportet ꝓbare.[a] ⁊ eſt ratio q2 eſt cauſa ſue in
tentionis.l.doce.C.de rei ven.l.ait ꝑtor.§.docere.ff.vi bo
noꝝ raptoꝝ.c.a nobis de decimis.c.cum ſuper de ꝯceſ.ꝑ
ben.c.ad decimas.de reſtitu.ſpo.lib.vi.⁊ per iſtū tex.po
teſt fundari elegans dictū glo.in.c.nō eſt de cōſue.lib.vi.
in verſic.quā allegat. Et ibi dñicus inducit glo.illam ad
13 q.ſtatuto cauet ꝙ illud qđ actor allegauerit i iudicio nō
ſit reꝓbādū q itelligit ſi allegauerit ꝓbauit. vidi ð ſcđ ſta
tuto mercātie cauebat ꝙ in factis mercātie ſtetur allega
tioni creditoris ꝙ tale ſtatutum ſupplet vz allegationi ⁊
ꝓbationi. ⁊ ad hoc allegaui glo.ꝑdictā ⁊ ēt inducebā
elegātē gl.i.l.i.ff.ſi quadru.pau.fe.dicat glo.ibi ſupplet
⁊ ꝓbet. allegaui ēt gl.in.l.magis puto.§.illud.ff.de reb⁹
coꝝ.⁊ gl.in.c.ſuper eo.el.i.de ap.⁊ ꝑ ꝑdicta intellige ele
gantē gl.in.c.de bñdicto.xxxij.q.i.que dicit ꝙ ſi vxor di
cat ſe timere ſeuitiā viri iō petit ſibi caueri ꝙ itelligit ſi di
14 xerit ⁊ probauerit. Itē ꝓbat text.iſte ſm do. Cardi.† ꝙ
inopia nō eſt iuſta cā auferēdi aliena.l.palam.§.nō ſolū
in ver.nō eſt ignoſcendū ei q ꝑꝑ paupratem turpiſſimā
vitam egit.ff.de ritu nupti.⁊ iō gl.ij.hic limitat hoc niſi ſi
ne culpa ſua incidiſſet in egeſtatē q2 tūc eſſet ei ſubueniē
15 dū ⁊ ꝑ h vr† ꝙ ſi ſtatutū diſpoſuiſſet ꝙ qñ ſine culpa ſui i
cidiſſet ad inopiā ꝙ tūc valuiſſet tale ſtatutū quo ad lay
cos.licet nō quo ad eccleſiā ⁊ ita poſſet intelligi gl. prece
dēs ſed q2 indiſtincte ſtatutū ꝑmittebat alienare ſi icidiſ
ſet ad inopiā nō diſtiguēdo an ex culpa ſui vel ſine culpa
iō nō valuit tanꝙ factū ex cā non rōnabili ita dicit do.
Cardi.hic dicens ꝙ ſic cōtingit ſepe de facto ꝙ qs deue
nit ad pauptatē ſua culpa ⁊ tūc nō eſt ſubueniēſi ei.l. bo
na fides.ff.depoſiti.c.ex ꝑte.de ꝯſue.c.nō ſatis.lxxxvi.di
ſtin.eēt tñ ſubueniendū exiſtēti in neceſſitate quo ad hoc
ne fame ꝑeat ⁊ nō plus. Io.de imo.hic dicit ꝙ iura alle
gata ꝑ gl.iſtā nō ꝓbāt dictū do. Car.ſz volūt in gñe ꝙ
ſit ſubueniendū incidēti ad inopiā ⁊ ſic poſſet intelligi re
ſpectu elemoſine vel alterius ſubuētōis. allegat qđ hr in
c.quieſcamus.xlij.diſti.ēt Ioa.an.vr hic velle ꝙ ēt quo
ad elemoſynā ſit ſubueniendū paupi ne fame ꝑeat lz ſua
culpa iciderit in egeſtatē ꝙ ꝓcedit ſm Io.de imo.qñ alr
nō poſſet ei ſubueniri alias ſibi vr iputandū ex quo ſua
culpa incidit in paupratem. dicit tamē dictū do. Card.
eſſe equū vt ſuſtineat ſtatutū i caſu ꝑdicto.ſ.qñ icidit ad
iopiā ſine culpa ſua.nec ꝑꝑ hoc dñs feudi vr pati magnū
ðtrimētū ex eo q2 illei quē alienabit debet recognoſcere
in dñm illum cuius erat feudū.⁊ ita reſidet Bal.vo hic
dicit ꝙ nō refert an aliqs ſua culpa inciderit ad inopiā
niſi qñ vergere ad inopiā ꝓdeſt ſibi ⁊ alteri nocet.ſed vbi
nō nocet alteri tūc nō refert an ſua culpa iciderit ad iopiā
an non.ita h dicit in textualibus. Sed ſup gl.iſta ſcđa di
cit qđā ſunt ꝑſone q rōne inopie hñt beneficiū ne cōueni
ant vltra ꝙ facere poſſint.l.miles ſunt q.ff.de re iudi.c.
odoardus de ſolu.c.ſtudeat.l.diſtin.l.etiā.§.licet.ff.ſolu.
ma.ſz ſi ꝑꝑ maleficiū qđ cōmiſerūt tales deuenerūt ad in
opiam an retineant illud beneficium arguit ꝙ nō q2 di
gnū eſt ꝙ ntale meriti egeſtate laborēt alleg.d.l.bona fi
des.⁊.l.pe.ff.de iure dotiū ꝙ ad hoc dicit eſſe valde no
tādā. In ꝯ.arguit iſtud nō eſt maleficiū ꝯ egētē ſed ꝯ ter
tiū.arg.l.fulcinius.§.quid ſit latitare.ff.ex q.ca.i.poſ.ea.
primā ꝑtē dicit eē veriorē q2 preceps ſit lata culpa vel do
lus ordinati a caſu.ideo ſibi iputet ⁊ ita dicit gloſari di
ctū.c.odoardus.allegat.l.titi⁹.ff.de ꝓcura.⁊ aliud nō di
16 cit.ſed idem Bal.in.l.ſedes apoſtolica.§.ð reſcrip.† dicit
ꝙ in reſcripto impetrato per illam clauſulam qdam alij
non cōprehendunt paupes q ꝑꝑ paupratē ſe defendere
non poſſunt q2 paupras excuſat.allegat.d.l.titius.⁊ di
cit ꝙ inopia repentina dicitur caſus fortuitus.l.ſi reo.ff.

a ¶ Opz ꝓbare. Qño autē
ipa maledicta
pauptas q ho
iūnē ridiculū
reddit ꝓbari
poſſit vid tex.
in.l.pauptas
de excuſ.tu.q
ad hoc eſt val
de elegans ⁊
ibi ꝙ plures
ſcribentes.

b ¶ Facē poſ
ſit. Pro vltia
reſolutōe hu
ius.q cum oi
bus limitatio.
ſuis vide do.
bar.ſoci.in re
gula.ccclxxxi.
car.iij.vbi oia
ad plenum re
peries.

de admi.tu.ſubdit poſtea ꝙ paupertas q captioſe ꝑuenit
nocet allegat.d.l.pe.ff.de iure dotiū. ¶ Tu vero nūc ad
de primo ad dictū do. Cardi. q2 ſalua pace ſua iſtud ſta
tutū quo ad laycos valuit ⁊ tenuit ⁊ de hoc dico fore ca
ſum hic in v.indēnitati eccleſiarum.nā papa hic reuoca
uit dūtaxat cōſtitutionē iſtam quo ad eccleſias non aūt
quo ad laycos.hoc ꝓbat ratio hic expreſſa.ratio eniz re
ſtrigit dictū.l.hec actio.ff.ð calūniatoribus.⁊ ēt q2 papa
hic reuocauit vēditōes feudoꝝ eccleſiaſticoꝝ. ergo quo
ad laycos tale ſtatutū nō reprobauit.nec ob.dum ipſe di
cebat ꝙ iō non valuit iſtud ſtatutū quia nō diſtinguebat
qñ vaſallus ſine culpa ſua incidebat ad inopiā q2 rñdeo
tale ſtatutū ita ſimpliciter loquēs recipit reſtrictionē a iu
re cōi.l.ij.C.de noxa.c.cū dilec.de cōſue.cum ſi.⁊ ideo itel
ligebat qñ venit ad iopiā ſine culpa ſua hoc ēt ðcidit tex.
in vſi.ꝓbabiliter.⁊ iſta mihi videt pura veritas. ¶ Se
cūdo addite ꝙ mirū eſt ꝙ Bal.nō allegauerit tex.ſingu
larē in.l.ſi.§.ſi.ff.que in frau.cre.ſm Ang.ibi vbi debitor
diſſipauit bona ſua i fraudē creditoꝝ. poſtea dicit ibi ꝙ
nō gaudet priuilegio cedentiū bonis ⁊ ſic captioſa paup
tas ꝑuat quem priuilegio. Facit etiā tex.multum elegās
17 in.l.etiam.§.lz.ff.ſo.ma.† vbi maritus ſi i fraudē vxoris
diſſipauit bona vt non poſſit reſtituere dotem ꝙ ꝑdit pri
b uilegiū ne conueniat vltra ꝙ facere poſſit[b] ⁊ iō Bar. ibi
18 induxit† ad queſtionē de vſurario diſſipāte bona ad hoc
vt nō reſtituat vſuras an teneatur in foro ꝯſciētie ⁊ reli
quit theologis decidēſi.⁊ decidit hoc modo in foro ꝯten
tioſo eſt obligatus ꝑ.d.l.ſi.in foro aūt ꝯſciētie ſi penituit
nō tenet q2 in quacunqz hora ingemuerit peccator ſalu⁹
erit de peni.diſt.i.§.pōt.facit.c.ſi res.xiiij.q.vi.⁊ qđ ha
betur in.c.ſicut dignū de homicidio.ſecus ſi nō penitue
rit.vide ſcribentes i.d.§.licet. ¶ Adde etiā ad predicta
elegantē glo.in.c.ſacroꝝ canonū.xij.q.ij.vbi ꝑmittit res
eccleſie alienari pro redemptione captiuoꝝ gl.ibi que
rit qđ in capto.ex maleficio.an habeat locum ⁊ arguit
ꝙ ſic ꝑ.d.c.nō ſatis.⁊ ꝑ.d.c.ſi res.xiiij.q.vlti. poſtea ar
guit in contrariū ⁊ ita reſidet. ¶ Faciat qđ voluit Bal.
19 in auc.ꝯ rogatus.C.ad treb.† vbi querit an diſpoſitio illi
us auc.habeat locū in quibuſcūqz captiuis ⁊ decidit ꝙ
ſic miſeratōe dignis ⁊ egentibus.ſi aūt qs eſſet in carcere
pro maleficio credit ꝙ illa auc.non habeat locum q2 nō
ſunt digni miſericordia qui deliquerunt ſed ſoli inocētes
allegat.d.l.bona fides.⁊.C.de naturalibus liber.l.legē
anaſtaſij.facit qđ voluit Bar.in.l.ſi cū dotē.§.ſi poſt ſo
20 lutum.ff.ſol.ma.⁊ Bal.in auc.ꝙ locum.C.de colla.† vbi
dicunt pater dedit dotē filie que ſua culpa illā ꝑdidit ꝙ
pater nō tenetur iterum eam dotare.ſecus ſi abſqz culpa
mulieris eſt deperdita idē etiā dicit pater dedit legitimā
filio qui dolo ⁊ culpa illā ꝑdidit ꝙ pater nō tenetur ite
rū dare ſibi legitimā ſecus ſi nō dolo ſuo eſt deꝑdita. ſeq
tur Bal.in.l.ſcimus.⁊ in.l.oi modo.§.imputari.C.de in
officio.teſt.faciat qđ voluit Bald.in auc.cōtra rogatus
vbi dicit† pater aſſignauit alimēta filio q doloſe illa ꝑdi
21 dit ꝙ nō tenetur ampli⁹ illū alimētare vide i.d.§.ſi poſt
ſolutū.ſz in auc.ſi captiui.C.de epiſ.⁊ cle.tenuit ꝯriū ⁊
ad hoc allegauit Iac.de are.per tex.in.l.libert⁹ q opera
rū.ff.de ope.libertoꝝ quod dictū eſt veriſſimum quo ad
alimenta arg.l.imparor.ff.ad tre.vbi pater ꝓpter delictū
dilapidatiōis aut prodigalitatis no nꝑdit alimēta a fi
lio preſtāda.facit lex mutus.§.manente.ff.de iure dotiū.
⁊ auc.ð iceſtis nuptijs in princip.eodem modo dicamus
in patre vt teneatur alimētare filiū lz ſua culpa ꝑdiderit
alimenta facit.l.ſi furioſo puberi.ff.de curatore furioſi.
Facit etiā ꝙ ſupius dictū eſt q2 ſua culpa egenti eſt ſub
ueniēſi.vt viuat.c.paſce fame morientem.lxxxvi.diſt.⁊ ꝑ
dicta tempabis in executore dato ad redimēdum capti
uos q2 poterit redimere captiuos ex maleficio ita dixit
Bal.in.l.ꝙuis.ff.ſo.ma.ꝑ.l.ſz ideo ibi ſequētē ⁊ ſic auc.
ꝯtra rogat⁹ limitabitur hoc mō. eſt tñ iudicio meo dictū
non auditu dignū eo caſu quo eſſent captiui non ex cul
pa ſua

pa ſua qꝛ primo illi eſſent redimēdi alias ſecus. Et ſub‑
c 22 dit hic.d.Cardi.† qs dicatur iops' decidit qui nō hꝫ qn
quaginta aureos.vt.l.nulli.ff.de accu.c.ꝓhibeꝛ.ij.q.i. di
cit tñ ꝙ in hoc potius ſtabiꝛ conſuetudini.an aliquis re
puteꝛ inops an non. Tu adde ad eū ꝙ vario modo capi
tur in iure ⁊ miror de eo qꝛ ipſe loquiꝛ de eo qui ē inops
poſtea allegat iura loquētia de paupere ex eo qꝛ inops
diciꝛ ille qui viuit ex arte ſua.vt eſt tex.in.c.ꝙ ſup his de
voto.⁊ iō glo.in auc.preterea.C.vnde vir ⁊ vxor dixit ꝙ
eſt arbitrariū quis dicaꝛ pauper vnde ſtabit in arbitrio
iudicantis hoc voluit Bar.in.l.ſi ꝯſtāte.ff.ſo.ma.⁊ bal.
in.l.vbi adhuc.C.de iure dotiū.⁊ inſti.de excu.tutoꝝ.§.
paupꝑtas.⁊ facit qō habeꝛ in.c.ꝓhibenꝛ ⁊ in.c.in p̄mis.
ij.q.i.⁊ ibi dixit glo.ſingularis ꝙ prius eſt expediēda cā
d 23 pauperis q̄ꝫ cā diuitis.⁊ † diciꝛ paupꝰ qui parum impat
ſm Archi.viij.diſt.c.quo iure ⁊ ēt diciꝛ pauper ille q ſtat
in hoſpitali.l.ſi quis ad declinañ.C.de epiſ.⁊ cle.diciꝛ ēt
paupꝑ teſtis non hñs in bonis tantū quantuꝫ vꝫ cā ſuper
qua teſtificaꝛ glo.eſt ſingularis in auc.de here.⁊ fal.§.ſi
vero abſunt.diciꝛ etiā pauper ſcholaris.tex.eſt in auc.ha
24 bita.C.ne filius ꝓ p̄re in v̄ſi.de diuitibus pauperes.† qs
aūt dicaꝛ mendicus ille qui non hꝫ poſſeſſiones nec red‑
ditus vnde viuat.c.i.de religi.do.lib.vi.vide que dixi in
c.⁊ ſi q̄ones de ſymo.⁊ in.c.i.de relig.domi.⁊ inquātuꝫ
iſte tex.ꝓbat ꝙ papa ex officio ſuo pōt ꝓuidere indēnita
ti eccleſiaꝝ.do.Pe.reddit hic rationē qꝛ eccleſie equipe
ranꝛ pupil.ego de hoc allego ſingularē glo.in.c.inquirē
dum de peculio cle.ſicut ergo iudex pōt impꝑtiri officiū ſu
uꝫ non petitum ꝓ pupillis ⁊ miſerabilibus pſonis.vt ple
ne no.Bar.in.l.iiij.§.hoc aūt iudiciū.ff.de dam.infec.al‑
legat ēt tex.in.c.cōueniſſent.de inſti.quem tex.heri alle‑
gaui ego per deum glorioſum dñm Petrū non viderā.
25 ℭ † Nota ibi liberam habeas facultatem qꝛ iſta verba
ſm Jo.de imo.hic excludūt ſolēnitates iuris ⁊ ēt intelli‑
gunꝛ de facultate non regulata a iure ⁊ aliud non dicit.
Ego allego tex.in auc.oēs peregrini.in verſi.liberam fa
cultatē.C.cōia de ſucceſ.⁊ in.l.ex teſtō in ver.liberum ar
bitrium.C.de teſt.mili.⁊ in.l.diuꝫ in ver.libero arbitrio
.C.de teſtamē.⁊ in.l.ſi qs maior in verſi.libero arbitrio.
.C.de tranſa.⁊ in.l.magis puto.§.ſi es alienū in v̄ſi.non
liberū.ff.de rebus eoꝝ ⁊ in.l.fideicōmiſſa.§.q̄ꝫq̄ꝫ de leg.
iij.ſed ꝯtra doc.eius allego tex.in.c.irrefragabili de offi.
26 or.⁊ do.Anto.ibi dicentē p illum tex.† ꝙ vbicunqꝫ cōce
ditur iudici libera poteſtas ꝓcedendi nō videꝛ conceſſū
vt tollaꝛ ſolēnitas a iure introducta.⁊ ideo dicit ꝙ ſi fi‑
at cōmiſſio arbitris vt libere poſſint ꝓcedere ꝙ nō pote‑
runt ꝓcedere iuris ordine non ſeruato.⁊ ideo in rubrica
J.de peregrināntibus dānaui doc.Ang.in.d.auc.oēs pe‑
27 regrini dicentis † pegrinantes poſſe teſtari cū duobus te
ſtibus ex eo qꝛ tex.ille cōcedit liberā ptātem teſtādi pere‑
grinantibus.vide dicta mea in illa rub.poſſet rñderi ⁊
dari hec ꝯcordia ꝙ aut iſta v̄ba ꝓferunꝛ in actu iudicia‑
li ⁊ tūc nō videaꝛ ſublatus ordo iudicioꝝ ⁊ ita ꝓcedat
d.c.irrefragabili.⁊ doc.do.Anto.ibi aut ſumus in actu
extraiudiciali ⁊ tūc ſecus per id qō not.Jo.an.in.c.licet
epiſcopus de p̄ben.lib.vi.⁊ ita ꝓcedat iſte tex.⁊ ita dixi
in preallegata rubri. ℭ Sed certe ſi bene ponderet tex.
iſte referendo eum ad vaſallum ⁊ ad materiam ſubiectā
que hꝫ ꝙ vaſallus nō pōt alienare feudū ſine cōſenſu dñi
vt in.c.clientulus de alie.feu.videꝛ ꝙ illa verba liberaꝫ
facultatē importent liberationē a cōſenſu dñi feudi qua
ſi velit ꝙ ſtatutū diſponebat ꝙ vaſallus veniēs ad ino‑
piā poſſet alienare ius qō habet in feudo ſine ꝯſenſu dñi
⁊ ad hoc allego gl.in.cle.duduꝫ in verſi.libere de ſepul.
que exponit illud verbū libere.i.ſine cōſenſu p̄ſbyteri pa
rochialis ⁊ in.c.ois vtriuſqꝫ ſexus de peni.⁊ remiſ.⁊ in
c.de multa de p̄ben.⁊ in.c.ſtatuimus de regula.⁊ in.c.i.
eo.titu.lib.vi.⁊ in.c.ij.§.ſane.de teſta.in.vi.⁊ in.c.ſi quē
de ꝓcura.lib.vi.⁊ in.c.de illis de ſpon.⁊ iſta eſt veriſſima
interpretatio ad hunc tex.alibi aūt verbū libere intelligi

tur.i.ſine diſpenſatiōe.c.lator de homici.alibi iportat ca
nonē late ſnie vt in.l.impialem.§.calidis ⁊ ibi Bal.de ꝓ
hi.alie.feu.per Feder.⁊ in cle.i.in ver.libere reuertaꝛ de
penis.⁊ in cle.ſi.de priui.⁊ in.c.pro humani de homici.
lib.vi.⁊ per do.Cardi.in.c.ad hec de religio.do. ℭ No
ta ibi cōſtitutionē huiuſmodi ⁊ vēditiones qꝛ ſm domi.
28 Cardi.ꝓbat † ꝙ reuocato ſtatuto nō reuocanꝛ prius ge‑
ſta intuitu illius ſtatuti niſi hoc exprimaꝛ.ſꝫ Jo.de imo.
dicit certe videtur ꝙ etiaꝫ ſi id nō exprimaꝛ tñ ex quo de
cernitur ſtatutum non valere ſatis vꝛ decerni nō valere
illud qō ex illo ſecutū fuit ēt ſi aliter nō exprimaꝛ allegat
no.in.l.non dubiū.C.de legibus.Sed reuera do.Card.
aliter loqtur q̄ꝫ ipſe recitet.dicit eniꝫ reuocato ſtatuto nō
reuocanꝛ actus geſti in p̄teritum reſpectu illius ſtatuti.h
n.papa nō tantū reuocat cōſtitutionē ſed etiā alienatio‑
nes vigore eius factas allegat.c.ij.ē.e.⁊.c.ſi.J.codē.Po
ſtea ſubdit quantū ad hunc tex.qꝛ cōſtitutio nunq̄ꝫ tenu‑
it nō expediebat expreſſe reuocare alienationes feudorū
⁊ ſic ſentit do.Car.ꝙ vbicunqꝫ reuocaꝛ ſtatutum alias
validū nō reuocanꝛ geſta retroacta ⁊ ꝯſumata.ſed qñ re
uocaꝛ ex eo qꝛ nullum erat tūc nō eſt opus reuocare ge‑
ſta.qꝛ iā nō tenuerunt do.Petrus colligit hic ꝙ geſtuꝫ
a ptāte ſeculari ſup rebus eccleſiaſticis p iudicem eccle‑
29 ſiaſticū retractaꝛ † ad ipſum enim ptinet defendere bona
eccleſiaſtica ⁊ pſonas ꝯtra illicite detētores.c.cum ſit ge
nerale de foro cōpe.⁊ ſubdit ꝙ oia geſta reſpectu inique
cōſtitutōis retractātur.idē dicit ſi reprobeꝛ auctor.nam
⁊ ſcripta ſua reprobata videnꝛ.c.fraternitatis de hereti.
p Inno.do.Abbas hic colligit argu.qꝛ caſſata cōſtitu‑
tione nō caſſantur actus prius geſti hic enim papa caſſa
uit nedū ꝯſtitutiones ſed venditōes inde factas ⁊ dicit ſe
putare hoc ꝓcedere qñ ſtatutum tenuit qꝛ tūc nō reuoca
renꝛ geſta reuocato ſtatuto niſi in reuocatione diceret ꝙ
cōſtitutio habeatur ꝓ infecta.tunc eniꝫ ois effectus cēſeꝛ
ſublatus ⁊ de hoc dicit eſſe notabilem glo.in cle.i.de im
mu.eccle.ſecus vbi ſtatutū eſſet nullū vt hic ⁊ in.c.eccle‑
ſia.J.eo.⁊ in.c.bñ qdem.xcvi.diſtin.ideo dicit ꝙ caſſatio
potius ꝓceſſit de facto q̄ꝫ de iure.qꝛ de iure erat nulla ip
ſo facto vt in iuribus p̄allegatis ⁊ clarius ⁊ melius loq
tur circa hoc q̄ꝫ alij.⁊ iſtā doctrinā ſequor ⁊ comēda me
30 morie illud † ꝙ qñ ꝯſtitutio eſt valida ⁊ reuocatur ⁊ ap
ponitur clā vt hēatur ꝓ ifecta qꝛ tūc reuocati ſunt actus
geſti p̄textu illius ꝯſtitutōis.vt eſt glo.in.d.cle.i.⁊ adde
do.Abb.in.c.ſi aliqñ de ſen.excō.vbi magni fecit illam
gl.⁊ do.Ant.⁊ Jo.de imo.in.c.ceterū de reſcrip.⁊ illaꝫ
gl.allegauit pro ſingulari do.Cardi.in.c.ad petitioneꝫ
de accu.⁊ eā limitauit ⁊ reduxit ad queſtionē facti.vnde
dixit nō habere locū qñ ageretur de p̄iudicio tertij.nam
papa in facto mādauit executori.vt cuꝫ miniſter ſcti An‑
tonij ordinis minoꝝ eſſet renūciaturus in.c.generali ace
ptaret talē renūciationē quā etiā ipſe in cōmiſſione in il‑
lū caſum acceptat ⁊ mandauit alteri ꝓuideri de ꝓuincia
latu ita fuit ſecutum deinde papa reuocauit illā cōmiſſio
nē ⁊ omnia ſecuta ⁊ voluit ꝓ infectis hri an p hoc dica‑
tur primus miniſter remanere miniſter.vꝛ ꝙ ſic p gl.pre
dictam ꝙ dicit eſſe mirabile.vꝫ ꝙ reſurgat titulus extin
ctus contra.l.ſi res.§.areaꝫ.ff.de ſol.ſed hoc euenit qꝛ fin
gitur ꝙ illa renunciatio nō interuenerit ſubdit tñ ꝙ oia
que fecit ſeruus miniſter remanebunt valida ne p̄iudice
tur tertio finge inqt ꝙ alienauit ſub forma debita ſi reuo
carentur alienationes ageretur de p̄iudicio tertij forte
layci cui papa nō pōt auferre dominium in eum traſlatū
⁊ eſt ſolēn.⁊ pegrina limitatio ad illam glo.⁊ ad dictuꝫ
31 do.Abb.hic † ego vidi refricari in dubium duo fratres
magni viri venerant ad diuiſioneꝫ hr̄ditatis paterne vnꝰ
erat ꝓthonotarius alter v̄o miles facta diuiſiōe ille mi
les multa alienauit quo milite mortuo ille ꝓthonotariꝰ
obtinuit a ſede apoſtolica reuocationem illius diuiſiōis
⁊ in reuocatione dictuꝫ fuit ꝙ in omnibus ⁊ per omnia
habeatur ꝓ infecta agebat cōtra emptores illoꝝ bonoꝝ

c ℭ Inopo.
Adde.d.abb.
q eleganter h
ideꝫ refert de
mēte barto.⁊
alioꝝ in.c.in
p̄ntia circame
di.de probat.

d ℭ Pauper.
Quis aūt ꝓ‑
p̄e dicaꝛ paup
vide ſing.tex.
ff.ð mu.⁊ ho.
l.curare.§.in
opes ⁊ tex.in
ſti.ð excu.tu.
§.ne pp paup
tatē in.l.q ac‑
cuſare.in pnc.
ff.de accu.⁊ i
l.ſi ꝯſtante in
ij.q.prime par
tis.ff.ſol.ma.

fuit dubitatio multum ardua ⁊ fuit cóſultū p valētiores
doc.italie.ego allegaui hanc doc.do.Cardi.poſtea dice
bā.d.Car fuiſſe ſibi ꝯtrarium.nam in.c.q꞉ diligentia.de
elec.tenuit ꝯtrarium.dicam ibi vbi eſt mā ſufficiat ꝑ nūc.
⁊ faciat ad predicta qȏ voluit Bal.in.c.i ā.eo. vbi dixit
ꝙ abolito titulo regis abolet̃ vigor ſue legis ita dicam⁹
hic abolito ſtatuto abolita ſunt inde ſecuta qȏ intellige
32 vt ſuperius dixi. ¶ †No.ꝙ vaſallus nō pt alienare feu
a dum ſine ꝯſenſu dñi.c.⁊ ſi clientulus in titulo de alie.feu.
in vſi.feu.⁊ pp hoc capio glo.in ver.alienandi feudū.Et
ex ea nota ꝙ vaſallus cadit a feudo illud alienando ſine
cóſenſu domini.allegat.d.c.⁊ ſi clictulus ſed alteri in feu
dū bene dare pót.c.i.§.preterea de capitulis corradi.dum
modo bonafide ⁊ ſine fraude equali vel meliori det i feu
33 dum ita dixit glo.in.d.§.pterea.†Sed pulchrū eſt videre
vtrū gl.iſta inq̄ſtū colligit ꝙ vaſallus pót aliū infeudare
ſine ꝯſenſu dñi habeat locū in feudo eccleſie ⁊ ꝑ certo re
ferendo glo.iſtam ad tex.ſentit ꝙ vaſallus eccleſie poteſt
alij infeudare ſine conſenſu prelati.Bal.vero in.d.§.pte
rea tangit ⁊ p verbum forte dicit non habere locū in va
ſallo eccleſie q꞉ requirit̃ conſenſus p̄lati fauore eccl̃ie.cre
do hoc dictū fore veriſſimum per.c.ij.J.de feud.ſ꞉ certe il
lud.c.nihil facit ⁊ videt̃ mihi ꝙ iſta gl.dicat verius ex eo
q꞉ feuda eccleſiaſtica regulant̃ ſm leges feudoꝝ vt nota
tur in.c.ceterū de iudi.ſed in.§.pterea dr̃ ꝙ pót alteri in
feudare.ergo idē erit in feudo eccl̃ie niſi aliter ſit expſſū
in tenore inueſtiture q꞉ tenor eſt lex in feudo.vt eſt egre
gius tex.in.c.i.de fratre a capitaneo inueſti.⁊ in.c.ſi cui
de extraor.capi.Bal.in ꝓhemio feudoꝝ.⁊ in.l.i.C.de la
34 ti.liber.tol.Bal.hic †querit ſup iſta glo.an vaſallus poſ
ſit alienare cómoda vtilis dñij ad longum tempus nó re
q̄ſito dño vel eo ꝯtradicēte.⁊ dicit vtile dñium olim po
terat in parte nó in totū alienare niſi feudū eſſet in curia
dñi eſt aūt curia inſignis locus ꝓprie dño deputatus vt i
c.i.§.ſi.quibus mo.feu.amit. vnde princeps habet loca
ꝓprijs ſolacijs deputata de qbus ſi aliqd infeudatur nó
pót in aliū transferri nec in totū nec in parte ſed hodie
idiſtincte minima particula feudi alienari nó pót de ali
quo retro.feudo.c.i.de ꝓhi.alie.feu.per Fede.ſaluo ꝙ al
teri infeudari pót.ydoneo tamen ad ſeruiendū in feudo
nó eniꝫ requirit̃ equalitas in alijs q̄ꝫ in ſeruitijs feudi ⁊
p̄ſumit̃ eſſe equalis ſi eſt eiuſdē dignitatis q꞉ miles mili
ti.ſed quare pmittitur in feudo ⁊ nó in vēditione.rñdet
q꞉ venditio eſt ꝓhibita in feudis q꞉ ad vendendū ꝓpter
dulcedinē pecunie hoies ſunt faciliores q̄ꝫ ad donanduꝫ
l.ſi.C.de predijs curia.lib.x.Item q vendit beneficiū ni
hil facit ⁊ feuda de natura ſua cóſiſtūt in beneficijs hono
35 re ⁊ amore. ¶ †Querit etiam an vaſallus vendere pót
annuos redditus dicit ꝙ ſic ad modicuꝫ tpˢ.puta ad no
uē annos ſed nó ad longum tempus q꞉ eſſet ſpecies alie
nationis.faciat ad hoc.c.nulli.⁊.c.ad audientiā de reb⁹
eccle.nó alie.⁊ cle.i.eo.titu.vel ſaltem actus equipollēs
alienationi vel in fraudem factus.l.i.de loco publico fru
endo.l.i.§.ꝙ ait.ff.de ſuperficiebus.poſtea allegat in ꝯtriū
glo.in.l.codicillis.§.inſtituto.de leg.ij.Ego de hoc late
dixi in rubrica de reb. eccle.nó alie.⁊ ſatis bene enuclea
ui glo.illam quā cómuniter oēs reprehendunt.Et limi
ta glo.iſtam ſi duo eſſent vaſalli eiuſdeꝫ domini ⁊ feudū
eſſet paternū ⁊ vnus vellet vendere iura ſua alteri cū feu
datario vel locare ad longū tēpus q꞉ tunc poſſet ita pul
chre dicit Bal.i.l.volūtas .C.d fideiuſ.vide ibi per euꝫ ⁊
Bar.in in cóſilio.lvij.⁊ in.l.qui rome.§.duo fratres.ff.de
verbo.oblig.⁊ in.l.cum hi.§.ſi vni.ff.de tranſac.⁊ in.l.i.
.C.de impo.lucra.diſcer.lib.x.⁊ qȏ voluit Bal.in .l. im
pialem.§.pterea de ꝓhi.alie.feu.per Fede. ¶ Nota etiā
36 ex eadē glo.ibi nec feudum dari pót in dotē †ꝙ vaſallus
b non pót ᵇ dare feudum in dotem.c.nuper.J.de dona.inter
vir.⁊ vxo.quam glo.temperant hic oēs vꝫ vt ꝑpetuo ſit
penes illum cui datur.ſed bene pót dari quouſqꝫ vixerit
dans per nota.in.d.c.nuper.⁊ aliud non dicunt patres

a ¶ Sine cō
ſenſu dñi.Er
go cuꝫ ꝯſenſu
ipſius.d.a ꝯ
rio ſenſu alie
nare pót ⁊ ꝑ
iſta ꝯcluſione
notabili q̄ eſt
cóis vide i ter
minis do.bar
tho.ſoci.in re
gu.ccccv.car.
i.⁊ in regula.
cccxx.ca.l vij.

b ¶ Vaſallus
nō pót.Pro fi
nali ꝺtermina
tōe hui⁹ ꝯclu
ſiōis vide i ter
minis.d.Bar
tho.ſoci.i ꝯſil.
xix.incip.pro
deciſione pre
dicte verſicu.
veruꝫ ꝑdictis
minime circa
ſinē cū pluri
bus vſ.ſequē.
car.xxxiij.

c ¶ Nulla or
dinatio.Adȏ
ad iſtā notabi
lē q̄ōnē.d.bar
tho.ſoci.elegā
tiſſime in ter
minis loquen
tē in ꝯſilio fa
cto in mā feu
dali qȏ eſt ap
poſitū in lectu
ra ſua ⁊ icipit
viſis iſtis nu
mero.vi.carte
xcviij.⁊ in ꝯſ.
xix.incip.p de
ciſione ꝑdicte
ver.circa quā
q.cū plu.ſeq.
car.xxxiij.⁊ v.
nec obſtant al
le.cart.xxxiij.

noſtri ſcribētes hic.⁊ tex.eſt de hoc in.c.i.§.donare qua
liter olim feu.pote.alie. ¶ Tu vero ꝑ deo conſidera gl.
iſtam que loquitur impersonalr̃.vnde duplicē elicio du
37 bitatóeꝫ pria eſt † pr̃ vult dare feudū filie ꝑ dote an poſ
ſit.ſcda eſt mulier habet feudū ⁊ vult ſe maritare de feu
do.an poſſit ⁊ ad vtrāqꝫ dubitationē pót adaptari gl.ve
ſtra.ideo cócludit̃ aut loquimur in patre volēte dotare fi
liā de feudo ⁊ nó pót tex.eſt ⁊ glo.in.c.i.§.donare qualr̃
oliꝫ feudū poterat alienari ⁊ in.c.i.de ꝓhibita alie.feu.
p Fede.hoc tꝫ Ja.de bel.Nico.de neapo.⁊ Bal.in.d.§.
donare.glo.hic ⁊ in.d.c.nuper.⁊ Spec.in ti.de feu.vſ.
xxxviij.⁊ Jo.an.ibi in addi.⁊ hic ⁊ cómuniter tenet̃ iſta
pars.ſed Jaco.de ardizono in ſūma in ti.qui feuduꝫ pro
filia dotanda dare poſſunt tꝫ ꝙ ſi pr̃ non hꝫ vnde poſſit
dotare filiam poterit dare feudū in dotem.Facit qȏ no.
Cy.in.l.volūtas.C.de fideicómiſ.tene tñ cōem opinionē
aut loquimur in muliere feudataria ⁊ tūc poterit dare ſu
um feudū in dotē marito ſine cóſenſu dñi feudi ita tenet
Ja.de ardi.i p̄fato loco idē.tenet Andr.ꝺ yſernia.⁊ bal.
i.d.§.donare.⁊ facit.c.i.de inueſtitura quā titius accepit
a ſempronio ſed Jaco.de beluiſio ibi tꝫ ꝯtrarium ⁊ ideꝫ
tenuit Jo.an.in loco p̄allegato vr̃ ꝙ iſte ſit verus q꞉ ma
ritus efficit̃ dñs rei dotalis.vt in.l.dote.C.de rei ven.⁊
ſic mulier transfert dñium feudi in alium ſine ꝯſenſu dñi
qȏ fieri non pót vt in.d.c.i.de probi.alie.feu. per Fede.
⁊ iſtud mihi videt̃ verius.Poſſet dici ꝑ concordia ꝙ ſi
mulier non hꝫ aliud vñ poſſit ſe dotare ꝙ iſto caſu proce
dat doc.cómunis ⁊ ad hoc allego dictū dñi Bal.in.d.l.
38 volūtas.†vbi dixit filia eſt ꝓhibita alienare extra fami
liam ꝙ poterit ſe dotare argu.l.mulier.§.cū proponeret
.ff.ad trebel.alias ꝓcedat opi.Jaco.de beluiſio.vide q̄
late dixi in.d.rub.de reb.eccle.nó alie.Sed an vaſallus
poſſit relinquere feudū eccl̃ie ꝑ aīa ſua incóſulto dño feu
di.Jo.an.hic refert Hoſti.in ſūma de imu.eccleſiaꝝ con
39 cludere † ꝙ ſi eſt feudū tēporale vel ꝑpetuum regrēs ſer
uitiū ꝑſonale nó pót pro anima relinqui.ſecus ſi ſit ꝑpe
tuū ⁊ tale cui p aliū deſeruire poſſit.Facit qȏ no.Jo.an.
in.c.in p̄ſentia de ꝓba.⁊ ita reſident hic moderni ſcribē
tes.Ludo.ro.ꝯſilio.cxcvij.vbi tangit an diſpoſitio dicti
.§.donare inquantū dicit ꝙ feudum non pót pro anima
donari aut relinqui dicit nó habere locuꝫ de benignita
te canonica.⁊ allegat domi.Anto.hic ⁊ aliud non dixit
Bal.vero in.l.impialem in prin.de ꝓhi.alie.feu.per Fe
de.dicit ꝙ vaſallus non pót feudū relinquere pro aīa ⁊
eſt ratio q꞉ ſi decedit ſine herede reuertit̃ ad dñm vel va
dit ad agnatos ſi feudū eſt paternū.aut decedit relicto fi
lio ⁊ vadit ad filiuꝫ.nec pót filius ꝯſentire in iſto legato
qȏ ſit extraneo licet fiat pro aīa vt ibi q꞉ ꝓcederet feudū.
⁊ pódera bñ dictū Bal.q꞉ loqtur qñ relinquit̃ ex̃neo ꝑ
aīa nó aūt loquit̃ qñ relinquit̃ eccleſie pro aīa ⁊ idē bal.
40 in.d.l.voluntas dixit †ꝙ mulier ꝓhibita alienare extra
familiā nō poterit illā reꝫ legare extraneo ꝑ aīa ſua.⁊ al
legat.d.§.donare.Sed idē Bal.i.d.§.donare querit qñ
legat̃ feudū pro aīa an debeatur extimatio vr̃ ꝙ nó p.c.
filius de teſta.ſed certe ibi nó ꝓhibet̃ extimatóem peti ſꝫ
Hoſti.vel ibi erat legata res aliena cuiuſdā eccleſie q̄ ſi
ne magna difficultate non pót alienari ſicut nec p̄dia ce
ſaris.l.apud iulia.§.ſi.de leg.i.ipſe dicit nihil deberi q꞉
quotiēs teſtator legat ius ſuū ꝙ morte finit̃ nil debet̃.l.
vxor patrui.C.de lega.⁊ refert quendā archiep̄m in ſum
ma ſua dicere ꝙ multi credebāt illū text.fore falſum.q꞉
imperator nó poterat ſtatuere vt eccleſie vł in pios vſus
legari nó poſſit.⁊ ideo ipſe exponebat tex.illū qȏ legari
nó poſſit ꝑ aīa.ſ.layco ſꝫ eccleſie ſic refert poſtea Hoſti.
in ſūma de imu.eccle.dicere ꝙ feudum p̄nium vel ꝓpti
um pōt eccleſie legari niſi ꝯſuetudo repugnet qȏ dictum
ibi Bal.dicit nó eſſe verū q꞉ conſuetudo ſemp repugnat
c 41 †q꞉ nulla ordinatio ᶜteſtamētivꝫ in feudis.c.i.ꝺ ſucceſſio
ne feudi niſi dño cóſentiente ⁊ q꞉ q pót p̄ſtare cóſenſum
in ꝯtractu pót illū p̄ſtare in vltima voluntate.⁊ dicit eſſe
tex.ſingularem

tex.ſingularem in.l.ſicut.§.venditionis.ff.quibus modis
pig.vel hypo.ſol.ſed idē Bal.hic dicit habemus in feu-
42 dis †ꝙ vaſallus nō pōt alienare in eccleſiā qꝛ alienaret
in potentiorē in auc.de alie.⁊ emphiteoſi.§.i.⁊ eccleſia
cultrix iuſtitie non patit̄ iniuſtū.vt in.d.c.⁊ ſi clientulus
niſi vaſallus ingrediat̄ religionē qꝛ iſta eſt alienatio ne-
ceſſaria.⁊ tā diu durat q̄ diu viuit vaſallus vita natura
li eo aūt mortuo ſi feudū erat ꝑpetuum redigitur ad in-
ſtar ꝓprietatis ⁊ pōt appellari feudū.c.inter dilectos de
fide inſtru.aut erat ad vitā ꝙ interpretatur de vita natu-
rali ⁊ finit̄ morte naturali qꝛ nulle remanēt eius reliquie
⁊ finito iure datoris finitur ius acceptoris.l.lex vectiga
li fūdo.ff.de pig.d.l.vxor patrui ſubdit Jnno.aut ſeruiti-
um pōt explicari ꝑ monaſterium ⁊ vera ſunt ꝓdicta aut
nō ⁊ tunc feudū reddit ad dominū nō mutatione ꝑſone
ſed ex extinctōe cauſe finalis.vt in.c.i.ð eo qui ar.beli.de
po.nec dicas ꝙ illud.c.i.de alie.feu.cū ſit fundatū in ra
tione naturali ſit ꝯtra libertatem eccleſie.⁊ dicit illū tex.
43 fore vnicum in iure. ¶ †Quid ecōtra ſi dn̄s vaſalli igre
dit̄ monaſteriū dubitationē facit qꝛ dn̄s alienando ꝑdit
ꝓprietatē.c.i.que fuit prima cauſa bn̄fi.amit.not.in.c.i.
de forma fidel.⁊ in.c.ex facto in titulo qualiter dn̄s feu.
ꝓprio priuet̄.Contrariū decidit qꝛ eſt vtīs ⁊ neceſſaria
alienatio.vt in.c.i.de capitaneo qui curiam ven.Nō ob-
ſtant ꝯ̄ria qꝛ loquūtur de alienatione illicita nō de ea q̄
fit licite ⁊ ideo nō meretur penā.l.gracchus.C.de adul.
44 †Et ſubdit vaſallus habet filios an ꝓ anima poterit le-
gare ſuū vtile dominiū feudi.videt̄ ꝙ nō qꝛ pauper ⁊ ec
cleſia equipant̄.ſed eccleſia eſt ꝓhibita ergo ⁊ anima.re
uertit̄ ergo feudum ad dn̄m feudi.tanquā alienatū in po
tentiorē ſi dn̄s retrahere vult alias bene valet legatū.al
legat auc.de alie.⁊ emphi.§.i.ſed ſi nemo de liberis extat
reuertit̄ ad dn̄m iure annihilationis.⁊ ita dicit intelligē
dū dictū.§.donare.⁊ refert dictū Hoſti.relatum hic per
Jo.an.quod poſſit legari ꝓ anima arg.l.locū.ff.de vſu.
⁊ intuitu anime ſatis pōt dici ſm eum de equitate cano-
nica dūmodo nō ſit effectū caducū morte vn̄ ſi nō ē effe-
ctū caducū morte nō ſit caducū alienatione ⁊ qꝛ iſta opi
nio tendit in fauorem anime eſt ſequēda arg.l.benigni-
us ff.de legi.Tu pondera qꝛ ſi feuda debēt regulari ſm
cōſuetudines ⁊ leges feudoꝝ eoipſo ꝙ dn̄s cōcedit vaſal
lo feudū videt̄ illud ſibi cōcedere ſm leges feudi ſed lex
feudi diſponit ꝙ nō poſſit legare pro anima ergo ſequit̄
ꝙ ita erit ſeruandū.⁊ ſi dicat̄ ſecus ſi legat eccleſie dico
iſtud eſſe falſū qꝛ ſiue relinquat̄ pauperi ſiue eccleſie di-
cit̄ relinqui pro anima vt eſt glo.ſingu.in.l.ſi quis titio
.ff.de leg.ij.⁊ text.in auc.de eccle.titu.in.§.fi.in ver.piiſſi-
me anime.quē allegat Bal.in.l.i.ff.de leg.ij.⁊ ſi dicat̄ ꝙ
nō potuit ita diſponi in ꝑiudiciū eccleſie reſpōdeo iſtud
eſſe falſum qꝛ ſue rei a principio quis pōt imponere legē
etiā vt nō acquirat̄ eccleſie vt eſt tex.ſingularis in.l.ſi qs
ita.C.de pac.inter emp.⁊ vēdi.nec dicitur agi de preiu-
dicio eccleſie ex quo agit̄ de iure querendo. vt.l.quid ali
ud.ff.que in fraudē credito.imo potius dicitur agi de ꝑ-
iudicio ipſius vaſalli qui non pōt relinquere vtile dn̄iū
pro anima ſua ſed lex cōtractus ita eum ligauit ex quo
45 conſuetudo feudoꝝ ita diſponit. ¶ †Nota ex eadē glo.
ꝙ nec vſufructuarius pōt vēdere vſumfructum irreqſito
dn̄o inſti.de vſu.⁊ habitatione in principio nec emphi-
teota pōt vendere ſuas meliorationes irreqſito dn̄o .l.fi.
.C.de iure emphiteotico.c.potuit de loca. Bal. hic dicit
hoc procedere qn̄ vēditio pōt adaptari dn̄o ſecus ſi ad-
aptari nō pt̄ puta qꝛ donat alicui ꝑꝑ bene merita qꝛ tūc
nō dꝫ requiri dn̄s qꝛ nō meruit.fallit in duobus caſibus
qn̄ ꝓprietas ē eccleſie qꝛ eccleſia dꝫ requiri ꝑꝑ laudiniū
ꝙ ſibi debet̄ rōne inueſtiture ne poſſit intercipi.l. vniuer
ſas.C.ne rei dn̄ice vel tēplaris.Jtē vbi vellet donare po
tentiori vel ditiori vel inimico eccleſie vel ꝑſone ꝓhibi-
te vel hoſti reipublice.qꝛ tūc eccleſia reqſita nō poſſet ſi-
ne cōſenſu clericorum talibus ꝑſonis donare arg.l.luci-
us.§.lucius de leg.ij.⁊.l.teſtō centurio.ff.de manumiſ.te
46 ſtamento. ¶ †Ultimo nota ex iſta glo.ꝙ vaſallus non
pōt renunciare feudū dn̄o inuito qꝛ in fauorem dn̄i eſt in
troductū vt habeat vaſallum.l.ſicut.C.de actio. ⁊ obli.
arguit tn̄ in cōtrariū de.l.interdū.ff.de ope. liber. ⁊ non
ſoluit iſtud contrariū imo ſm omnes doc.hic glo. ꝑſiſtit
47 in illo cōtrario ⁊ per ꝯn̄s colligit̄ ex glo.†ꝙ vaſallus po
terit refutare feudū dn̄o inuito tn̄ illa.l.interdū facit pa
rum qꝛ dicit ꝙ opere que debent̄ patrono per libertū ali-
qn̄ recipiūt diminutionē vt ſi libertus infirmet̄ ad aliqð
tēpus.aliqn̄ ꝑdunt̄ in totū vt ſi liberta venerit ad talē ſta
tū qð nō eſt decens ꝙ ꝓſtat operas patrono.⁊ hoc vlti-
mū aliqualiter facit tn̄ non ꝓbat indiſtincte ꝙ poſſit liber
ta ſe eximere a ꝓſtatōe operarū ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō ꝓbat ꝙ vaſal
lus poſſit renūciare feudo dn̄o inuito.ſꝫ dicas ꝙ bn̄ facit
pro dicto glo.inducēdo ſic ibi dicitur ꝙ ſi liberta aſpi-
ret in dignitatem qꝛ dedecus eſſet preſtare opas ꝑſono
liberat ſe a iure preſtandi opas quā dignitatē videt̄ aſſu
48 mere voluntarie ⁊ ſic facit in arg.†ꝙ vaſallus pōt ſe exi
mere a feudo qꝛ ſi liberta aſſumēdo dignitatē volūtarie
liberat ſe a ꝓſtatione operarum ergo multofortius vaſal
lus ⁊ ſic optime facit illa.l.pro dicto huius glo.⁊ eſt di-
ligenter ponderanda iſta glo.qꝛ equipat vaſallū ⁊ liber
tā glo.tn̄ in.l.ſi quis in graui.§.potuiſſe.ff.ad ſille.eqpat
ſeruū vaſallo vt ſicut ſeruus tenet̄ ꝓferre vitā dn̄i ſue ita
d ⁊ vaſallus °ſed nō bene loqtur.ſed melius facit.c.i.de va
ſallo qui cōtra cōſti.lotarij feudū alienauit vbi vaſallus
pōt refutare feudū dn̄o inuito qð eſt verū ſm Hoſti.dū-
modo non nimis tempeſtiue renunciet ꝑ id quod habe-
tur in.l.etiā ſocius §.fi.ff.ꝓ ſocio.⁊ dicit etiā ꝓcedere ſi in
manibus domini refutat ſecus ſi in manibus alterius.c.
ammonet ⁊.c.ꝙ in dubijs de renū.dicit ēt ꝙ poſt refuta-
tionē feudi.lꝫ nō teneat̄ ſeruire tn̄ i memoriam ꝓſtini dn̄i
nō debet dominiū offendere.arg.l.ſeruos.C.de qōnibꝰ.
gl.tamē ſingularis ⁊ vnica i.c.i.de capitaneo q curiā vē
didit dixit ꝙ ſi eſt datum ſimplr̄ non ad certū ⁊ determi
natū ſeruitiū pōt tūc vaſallus renunciare inuito dn̄o ſecꝰ
ſi ad certū ⁊ determinatū ſeruitiū qꝛ videt̄ tūc magis ipu
tandū recipienti tale feudū ⁊ hoc ſeqtur Dy. ⁊ Barto.
in.l.is cū quo.ff.de aqua plu.arc.do.Cardi.hic dicit aut
cōcedit̄ feudū per ꝯtractū noiatū vt eſt ſtipulatio.⁊ tūc
nō poſſit refutare feudū inuito dn̄o aut ꝯceditur ꝑ ꝯ̄ctū
innominatum qui intelligitur tacite interuenire ⁊ tūc va
ſallus renunciare poteſt.ſed domino datur actio contra
vaſallum ad intereſſe ar.l.ſi pecuniā.ff.ſi cer.pe.Bal. ve
ro hic dicit aut dices ꝙ feudū ſit ꝯtractus noiatus aut in
noiatus aut annormalus.primo caſu non habet locū pe
nitētia.l.iuriſgētiū.§.i.ff.de pac.l.ſicut.C.de actio. ⁊ ob
li.ſcdo caſu ſi dn̄s fecit corporalem inueſtiturā iā ꝑfecte
impleuit ex parte ſua qꝛ vera traditio ꝯtinet implemētū
nec reqrit aliam patiētiam ſucceſſuram.lꝫ ſecus in tradi
tionibus imperfectis ſicut eſt traditio ſeruitutū.vt no.in
l.corruptionē.C.de vſufru.Si vero eſt contractus annor
malus neceſſe eſt iudicare ipſum ſm alteram nām qꝛ du
plicem eſſe naturā.ſ.ꝓpriam ⁊ aſſumptā ratio docet.l.i.
.§.ſi cōuenerit.ff.depoſiti.⁊ in quancūqꝫ naturā incidas
non habet locum penitentia.nā vaſallus dicitur ſubmit
tere non prorogare ⁊ in ſubmiſſis non habet locū peni-
tētia.l.eſt receptū.ff.de iuriſd.om.iud.Poſtea bal.dicit
49 eſſe inueſtigan̄.†an ꝯtractus feudalis ſit nominatꝰ. ⁊ vi
det̄ ꝙ ſic qꝛ inuentus poſt legem.xij. tabularum ſub ti-
tulo proprij nominis ſub ſingularibus conſuetudinibus
⁊ naturis.eſt ergo contractus nominatus vocabulo pro
prio ⁊ natura diſtinctus nominatione conſuetudinis po
pulo Roma.olī incognitus ⁊ ſi cognouiſſent fuiſſet eis
exoſus quia ſapit ſeruitutem perſonarum ⁊ mixturam re
rum ⁊ ꝑſonaꝝ que ſinglr̄ ꝑſone tribuūt iuriſdictōem q̄
non dꝫ eſſe niſi penes principē ⁊ publicū magiſtratū.l.
nō eſt ſingularis.ff.de regi.iur.Preterea non licet domi
no penitere.ergo nec feudatario qꝛ nō dꝫ ꝯtractus clau-

d ¶ Vaſallus
Pro amplia-
tione iſtiꝰ ma-
terie vide do.
Bartho.ſoci.
in ꝯſilio.cclvij
incipi.viſis in
ueſtituris ro-
manoꝝ verſi.
aliqn̄ ⁊ tertio
ibi nam ⁊ alie
rōne ocar.clv.

dicare vbi eſt parilitas pſonarum ⁊ idẽtitas rõnis imo
plus dicit ꝙ ſi eſſet ꝯctus ſtipulatõis ex vna parte ⁊ nu-
dum pactuꝫ ex altera vt qꝛ vaſallus ꝑ ſtipulationẽ ꝓmiſ
ſit ⁊ econtra dñs vaſallo ꝑ nudum pactum ꝙ hinc inde
non haberet locũ penitẽtia qꝛ cõtractus ex neutra pte dꝫ
claudicare. qꝛ omne ꝙ claudicat monſtrum eſt. l. ſi vina
.ff. de piculo ⁊ cõmodo rei ven. ſꝫ in cõtra. allegat. d. c. i.
ꝙ poſſit renũnciare ⁊ eſt ratio ſm eum qꝛ feuduꝫ appel
50 latur bñficium.† ẽ auteꝫ bñficiuꝫ[a] beniuola actio gaudi
um tribuens capienti ſed nemo inuitus gaudet. vt not. i
.l. ſoluendo .ff. de neg. geſt. eſt igiẜ ſpeciale in hoc benefi-
cio ꝙ pͥcipaliter ꝓceditur amore ⁊ honore feudatarij.
vnde põt iuri ſuo renũciare. nec intelligiẜ ꝑ hoc dominũ
offendere qꝛ hoc ꝓcedit non ꝑ viam penitentie. ſed ꝑ vi
am diſiunctionis. puta ꝑ ãmotionem cauſe finalis. l. cuꝫ
vſufructuarius. ff. de vſufru. legato ⁊ qꝛ hoc cõcediẜ va-
ſallo de pura gratia reuertitur igiẜ feudũ ad dñm velit
nolit arg. l. ſi iudex circũuento .ff. de minoꝝ. licet ſecus ſit
in ꝯtractu emphiteotico qꝛ nõ eſt ꝯtractus gratuitus ce
lebratur eniꝫ gratia vtriuſqꝫ. vnde nõ reuertiẜ ad domi-
num niſi velit. l. quero. §. inter locatorem .ff. locati. ſoluit
Bal. dãdo diſtinctionẽ glo. d. c. ſi. de capitaneo qui curiã
vẽdidit. limitat tñ niſi interueniſſet iuramentũ qꝛ tũc nõ
poſſet penitere ⁊ dicit eſſe gl. ſingu. in. l. ſi pecuniam. ff. de
cõdi. ob cãm. Et ſi dicaẜ nõne vaſallus iurat. c. i. de noua
for. fide. xxij. q. v. c. de forma. reſpõdet aliud ẽ iplicite iura
re aliud eſt explicite iurare ⁊ qꝛ ſimplex iuramentuꝫ in-
telligiẜ ſm naturam ꝯtractus. argu. l. ſi ſtipulatus. ff. de
vſuris ⁊ dicit eſſe tex. ſing. i. l. ſi. C. de nõ nu. pecu. ¶ Po
ſtea ſubdit vel dicas ſubtilius ꝙ aliud eſt iuramẽtum de
fide que debetur ex natura cõtractus aut fidelitatis que
non debetur niſi ex contractu feudi nam fides eſt obſer-
51 uãtia promiſſorum vel equipolens puta ſoluere intereſ
ſe ⁊ ab iſto intereſſe nõ liberaẜ vaſallus.† fidelitas aũt
eſt quedam ſubiectio ꝓter naturã in capite libero ⁊ natu
raliter ab iſta. ideſt a ſuitijs liberatur vaſallus renũciãs
feudo. qꝛ iſta eſt ſeruitus odioſa arg. l. i. §. que onerande
.ff. quarum rerum actio nõ detur fallit ſm euꝫ ſi vaſallus
eſſet in dolo. puta quia dominus debebat eſſe in bello ⁊
vaſallus renũciat feudo ita ꝙ dominus nõ põt ſibi ꝓui-
dere de equali vaſallo arg. l. filie mee. ff. ſo. ma. c. ij. de re-
nũ. lib. vi. nam cedere feudo ẽ quoddam diuortium ⁊ nõ
valet niſi poſſit conſuli indemnitati domini. ⁊ ita ꝯuit
hic Bal. ⁊ ꝓ certo alibi non ita bñ tetigit iſtum paſſum
ꝙ̃ hic. ſed idem Bal. in. l. i. ff. de rerũ diuiſione in. xij. q. di
cit videri ꝙ vaſallus poſſit renunciare feudo domino i
uito qꝛ ẽ perſona obligata ꝑꝑ rem ⁊ nõ propter pſonaꝫ
ergo. allegat in arg. dictam. l. cum vſufructuarius. ⁊ alle
gat. d. c. i. de eo qui contra conſtitutionẽ lotarij feudum
alie. alle. Guil. in. l. lucius. ff. de cõſtit. pec. ⁊ Dy. in. l. im
perator. §. ſi centũ. ff. de lega. ij. ⁊ allegat glo. iſtam. ⁊ ſic
tenet Bald. ꝓ firmo vaſallum poſſe refutare feudum
dño inuito ⁊ etiam ſentit ꝙ glo. iſta hoc velit. ſed idem
Bald. in ꝓhemio feudoꝝ tetigit ⁊ deuenit ad diſtinctio-
nem quam fecit glo. ſingula. in. d. c. ſi. de capita. qui curiã
ven. ⁊ allegat ſimile ꝙ dixit glo. ſolem. de eo qui vult re-
cedere a villa vel caſtro vl' cedere bonis q̃ ibi poſſidet. nã
ſi nõ erat mun⁹ idictũ liberaẜ ſec⁹ ſi erat indictũ allegat
52 glo. in. l. incola. ff. ad munic. ¶ † Deinde q̃rit qd ſi in
teruenit ſtipulatio arguit ꝙ nõ poſſit renunciare. poſtea
decidit cõtrarium ꝙ poſſit renũciare. ſed teneẜ ad intereſ
ſe ſed ſi iurauit quo ad iurantem teneẜ ꝑciſe allegat glo.
in. d. l. ſi pecũiaꝫ quam dicit nõ ꝓcedere in herede iuran
tis poterit eniꝫ refutare feudũ. ſed tenebitur ad intereſſe.
refert etiaꝫ Andream de yſernia ſequi diſtinctionẽ gl.
d. c. ſi. ⁊ ita reſidet. Sꝫ glo. in. l. impialẽ. §. calidis. de ꝓhi.
alie. feu. ꝑ Federi. dixit ꝙ põt renuntiare domino iuito.
per. d. c. i. Mouet poſtea duas rõnes i ꝯtrariuꝫ qꝛ eſt
ꝯtractus vltro citroqꝫ obligatori⁹ ſicut emptor renũciã-
do rei nõ liberatur a precio ita vaſallus renũtiando feu
do non liberatur a ſeruitio. Preterea dominus non po
teſt auferre feudum vaſallo inuito ergo nec vaſallus po
terit ſubtrahere ſeruitiũ domino iuito. arg. l. ratas. C. de
reſcin. ven. Bal. ibi addit tertiam rõnem ꝙ dominus eſt
in quaſi poſſeſſione ſeruicioꝝ ergo ea ſpoliari nõ põt. c.
querelam. de elect. l. ſi de poſſeſſiõe. C. de ꝓba. ⁊ remittit
ſe bal. ad dicta ſua in ꝓhemio feudoꝝ. Et ideꝫ bal. in. d.
c. ſi. de capitaneo qui curiaꝫ vendi. remittit ſed ad dicta ꝑ
53 eũ in. d. ꝓhemio. feu. ⁊ ſubdit. † ꝙ canoniſte dicũt ꝙ de eq
tat canonica ꝓpter bonam fideꝫ ſeruandã nõ poteſt va
ſallus renũciare domino inuito. ⁊ allegat glo. Bernar-
di hic nam apud eos non curatur ſolẽnitas pacti veſtiti.
dũmodo ſubſit ſubſtãtialitas vel cauſa. c. i. de pac. c. cum
iure. de elec. durat ergo vel cõmittiẜ obligatio ad intereſ
ſe. l. ſin. lege. §. colonus. ff. loca. Et pondera diligẽter qꝛ
bal. videẜ male intellexiſſe glo. Ber. hic nam ipſe voluit
ꝙ glo. iſta velit ꝙ vaſallus non poſſit refutare feudum.
ſed reuera glo. ſentit cõtrarium allegando. l. intẽrdũ ⁊
ita intelligũt omnes eam hic ⁊ ẽt eodem modo intelle-
xit eaꝫ bal. in. xij. q. in. d. l. i. de rerũ diuiſione. ſed idẽ bal.
in. d. c. i. de eo qui cõtra cõſt. lotarij ſeq̃ẜ diſtinctõem illi⁹
glo. c. ſi. ⁊ alleg. Jac. de bel. ibi. ſꝫ ſi ẽ appoſita ſtipulatio
hꝫ locũ penitẽtia quia iſtud non eſt ex vi penitentie ſed ex
vi feudi ãnichilati. ⁊ ſic diſcordat a dicto do. cardi. ⁊ Ja
co. de beluiſ. vide in ſpecu. de feudis. §. quoniaꝫ. verſicu.
xxviij. ⁊ de cenſibus verſi. Item pone ⁊ ꝑ Ja. de ardizo.
in ſuma ſua quibus mo. feu. amit. ⁊ Archi. in. c. de forma
xxij. q. v. ⁊ Hoſti. in ſuma de feudis. §. ſi. ver. eſt etiã ⁊ Jo.
de imo. in. c. ij. J. de feu. ⁊ in. l. is cũ quo. ⁊ cõiter tenẽt diſti
ctõeꝫ glo. in. d. c. ſi. ⁊ ſm illam eſſet iudicañ. ⁊ conſuleñ.
¶ Sed in veritate tex. in. d. c. i. de eo qui contra conſtit.
lotarij in verſi. qꝛ vaſallus ẽt ſine domini volũtate feudũ
recte põt refutare deſtruit cõem opi. nam eodem modo
ꝯtractus eſt vltro citroqꝫ obligatorius quãdo datur feu
duꝫ ſimpliciter ⁊ qñ daẜ ad certum ſeruitium. refutari
põt vt eſt tex. in. d. c. i. ſiue ergo detur ad certũ ſeruitiũ ſi-
54 ue nõ poterit refutari. † nam in materia feudali debem⁹
b ſtare ꝯſuetudini feudoꝝ[b] ſi eſt expreſſa ⁊ nõ diſpoſitioni
iuris ciuilis vt in. c. ij. de feudi cognitione. ergo eodeꝫ mo
do non debem⁹ recedere a conſuetudine feudoꝝ expreſ
ſa ꝑ rõnes iuris ciui. q̃nimo ſi apponaẜ iuramentũ eodeꝫ
mõ poterit refutare qꝛ iuramentum intelligiẜ ſm natu-
ram ꝯtractus cui adiungiẜ. vt in. d. l. ſi. C. de nõ nu. pec.
ſed ꝑ iuramentũ qs nõ teneẜ ꝑciſe quãdo de natura con-
tractus obligaẜ ad intereſſe. vt eſt caſus ſingularis in. c.
ꝑ tuas de arb. ꝯ ⁊ c. ẽ tñ ſatis ꝯfũda mã de q̃ diceñ. vt i. d.
c. ꝑ tuas. do. Pe. de hac. q. hic remittit ſe ad no. ꝑ eũ in. c.
ꝯtra nos de re. iud. ibi aũt remittit ſe ad dicta ꝑ eũ in. d.
c. i. de feu. vbi vero tranſit cũ dicto Dy. ⁊ Bar. in. d. l. is
55 cũ quo ¶ Ultimo no. ibi ſine legitimo pſonaꝝ a cõſẽſu
arg. optimũ ꝙ ad hoc vt valeat alienatio rerum eccleſia
ſticaꝝ opꝫ ꝙ ꝯſenſus pſonaꝝ ſit legitimus. i. ſm leges ⁊
canones informatos ex quo infertur ꝙ nõ valet aliena-
tio niſi ſeruata forma tradita a iure ⁊ i caſu a iure cõceſ
ſo alias cõſenſus non põt dici legitimus ⁊ ad hunc intel
lectũ adducit Jo. cal. tex. iſtuꝫ in. c. i. de in integ. reſti. ꝙ ẽ
ꝯtra glo. in ſũma ⁊ in. c. ſine exceptione. xij. q. ij. que volũt
ſufficere formã iuris eſſe obſeruataꝫ licet alienatio nõ ſit
facta in caſu licito. ſꝫ pro primo dicto videtur tex. in cle.
i. de rebus eccle. nõ alie. ⁊ in. c. i. eod. ti. lib. vi. hoc tenet
Archi. in. c. ij. de rebus eccl. nõ alie. in vi. ⁊ ibi eſt tex. in v
ſi. in forma ⁊ caſibus a iure permiſſis. ⁊ glo. in. c. i. de in
ite. reſti. ⁊ Hoſti. in ſuma de i integ. reſtitu. §. in quibus
ver. cõtractibus ⁊ in. c. tua de his que fiũt a prela. ⁊ ibi
videẜ caſus pro hoc. ⁊ idem tenuit do. An. i. d. c. i. de in ite.
reſt. ⁊ dicit eẽ caſũ i. d. c. i. de re. ec. nõ ali. i. vi. ⁊ Jo. de ſã.
in. d. c. ij. e. ti. ⁊ li. ſꝫ gl. ſi. hic dicit ꝙ in caſu iſto ſufficit cõ
ſenſus omniũ qꝛ alienatio facta cõſenſu omniũ citra for
c maꝫ[c] debitam nulla eſt. xij. q. ij. c. ſine exceptione. l. iube
mus. C. de ſacroſan. eccle. ſꝫ ſi cõmunis forma ſeruata eſ

ſet tenere

a ¶ Bñficiuꝫ a Iſta diffinitio feudi quã poſuit. d. adr. hic colligiẜ origi-naliẜ in vſib⁹ feudoꝝ de mi. vaſ. qui contu max. eſt in capit. obertus ⁊ ꝙ feudum ſit beneficiũ hꝫ i eiſdeꝫ vſibus feu. de feu. cogni. capi. vlti.

b ¶ Cõſuetu-dini feudoruꝫ Quando aũt cõſuetudines feudales ceſ-ſant ⁊ iuris diſ-poſitio ſucce-dit ꝓ amplia-tione iſtius cõcluſionis vi-de i terminis d. Barto. ſoꝝ. i ꝯſi. cclvij. inci. nõ inutilia ſꝫ neceſſaria de-fic. aliqñ ⁊ ter-tia ibi igiẜ iu-ra ꝓhibentia car. clv.

c ¶ Citra for-mã. Adde pro iſta elegantẽ ꝯcluſiõe fely. qui proprie in terminis loq̃ẜ in cap. cãm in iiij. col. i verſi. Z hec tñ extra de iud. car. xvij vbi pro cõſtã-ti tenet ꝙ mi-nime valeat ẽt ſi facta fuiſſet ꝑꝑ euidentem eccle. vtilitatẽ ⁊ vide omni-no qꝛ igenue exaggerando totã materiaꝫ loquitur ⁊ vi-de ipſũ feli. h in prima col. ſtatim poſt ſu-marium vbi ꝑ longas amba-ges mãm exa-minat limitan-do ⁊ addẽdo vt ibi.

ſet teneret venditio.c.cum vos de his que fiunt a prela.ſʒ
ſi leſa eſt eccleſia reſtituetur in integrū.c.cū dilecti de em
ptio.ꝛ ven.ꝛ ſic vult ꝙ vbi alienatur res eccleſiaſtica nó
ſeruata debita ſolénitate nó ſit nulla.ꝛ per cóſequens ſen
tit ꝙ in iſto caſu nó valuiſſet alienatio ſi non interueniſſet
ſolénitas reqſita in alienatione de q̄ in.d.c.ſine exceptióe
lʒ ꝯſenſus oium de eccl'ia interueniſſet doc. cóiter dicūt gl.
nó ꝓcedere qꝛ feudum eccleſiaſticum de conſenſu eccleſie
a qua tenetur videtur poſſe alienari per no. in ſimili in.c.
potuit de locato.nec dicitur tūc alienari in p̄iudiciū ec
cleſie cū directum dominiū remaneat penes eccleſiam.c.
ij.de feu.ſm glo.hoc poſſet ꝓcedere qn̄ ageretur de tráſ
ferédo dominio directo Bal.aūt hic dicit ꝙ iſte ꝯſenſus
nó ſufficit niſi precedat tractatus.allegat.c.i. de rebus ec
cle.nó alie.in.vj.refert aliquos dicere ꝙ in iſto caſu non
requiritur tractatus ex quo eccleſia nihil ꝺ nouo alienat
qꝛ de vrbanitate tenet̄ cóſtituere.l.i.§.ꝑmittit̄.ff. de aqua
quot.ar.l.pater.§.qndecim de lega.iij.ipſe vero dicit ꝙ ſi
nihil alienat̄ in damnū eccleſie nó reqritur tractatus.al's
ſic.c.ex parte.J.de feu.qꝛ qꝺ naturale eſt decretum iudicis
nó reqrit alias ſi deficit ſolénitas ipſo iure nó valet actus
ſed ſi adeſt ſolénitas lʒ eccl'ia damnificetur bn̄ valet actus
ſed eccleſia reſtituet̄ ſi enormiter eſt leſa aliter nō.allegat
no.in.d.c.i.de in integ.reſti.Et ſic Bal.tenet opi. glo. in
d.c.ſine excep.ꝛ in dicta ſūma ꝙ lʒ res eccleſie fuerit alie
nata interueniéte debita ſolénitate.nó tamē in caſu licito
valebit cótractus ſed eccleſia reſtituetur.cótrarium tenét
cómuniter omnes ꝙ imo ſit ipo iure nullus vt patet ex ſu
pradictis potes reducere ad ꝯcordiā ꝛ ſaluare illas gl.
vʒ quare cómuni opi.illa alienatio reputabat̄ vtilis eccle
ſie.ita procedat glo.in ſūma.ꝛ in.d.c.ſine exceptione.al's
ſecus ꝑ glo.ad hoc ſingularé in.c.cū apoſtolica de his q̄
fiunt a p̄lato.vide ibi do.Anto.ꝛ ꝑ iſta expedita ſunt tex
tualia ꝛ gloſe. ¶ Extra gloſas tangit hic Joá. an. poſt
56 Inno.ꝛ cópoſtol.†an ſtatutum poſſit diſponere vel prin
ceps reſcribere cótra ius nāle vel gentiū ꝛ cótra ius ciui
le de quo plene ꝑ Bar.in.l.oēs populi.in.ij.q.principali
ff.de iuſti.ꝛ iure.vbi plene tangit an ſtatutū poſſit fieri có
tra ius diuinum.ꝛ tangit glo.in.l.fi.C.ſi cótra ius. ꝛ tan
gitur in.l.i.ff.de ꝯſtitu.princi.ꝛ ꝑ Cy.in.l.i.C. de p̄cibus
impera.offe.ꝛ ꝑ Inno.hic.ꝛ ꝑ Hoſti. in ſūma huius tit.
Et quo ad ius diuinum cóclude ꝙ ꝑ legé aut ſtatutū nó
poteſt lex diuina abrogari ex defectu ꝑtātis cū iferior nó
poſſit tollere legé ſupioris.c.cū inferior de maio.ꝛ obe.ſʒ
an poſſit diſtingui interp̄tari aut modificari iſtis verbis
vtunt̄ doc.in.d.l.fi.C.ſi cótra ius. Cóclude ſi illud cótra
ꝙ ſtatuit̄ reperit̄ aliquádo fuiſſe ꝑmiſſum.tūc poterit ſta
tui pena in illo p̄cepto nó occides in quo reperit̄ aliquá
do fuiſſe ꝑmiſſum homicidiū iuxta illud veritatis dn̄ice
in glorioſa ſua paſſione.oēs in qnit q acceperint gladium
gladio peribūt.ideo ex cauſa poterit ꝑmitti homicidium
57 vt occidēs occidat̄.†ꝛ ideo validum eſt ſtatutū ꝙ bánit⁹
ꝓ homicidio poſſit ipune occidi vł pro aliqua alia cauſa
morte digna.l.ij.C.quádo liceat vnicuiqꝫ ſe ſine iudice vi
dicare.l.iij.ad fi.ff.de ſicca.l.āmiſſione.§.q deficiunt.ff. de
capitis dimi.Facit gl.multū ſingularis.iij.q.i.in ſūma.
58 †vnde nó eſſet cá digna ꝙ bánitus ꝑ pena pecuniaria im
pune poſſit occidi.ꝛ ideo ſtatutū diſponens ꝙ bánitus in
pecunia poſſit ipune occidi nó vʒ.ita dixit Hoſtié.in.c.fi.
J.de cóſuetu.ꝛ ideo dicebat Bal.in.l.vt vim.ff.de iuſti.ꝛ
iure.qꝛ ſi aliquis eſt bánitus qꝛ malpagus non poterit ꝓ
pter hoc impune occidi ſtante ſtatuto ꝙ impune bánitus
occidatur.ſed idem Bal.in.c.i.§.furtim de pace iura.fir.
59 †dixit ꝙ ex ſola cótumacia non ꝯſtando aliter de delicto
pōt quis cōdemnari ad mortem.allegat Specu. in ti. de
fideiuſſo.§.i.vſi.ſed pone.ꝛ Jo.an.in.c.veritatis de dolo
ꝛ ꝯtuma.ꝛ idē etiā voluit in.c.i.qui ſucceſ.teneātur. ꝛ ꝑ
ꝯſequēs taliter bánitus poterit impune occidi qꝺ dictum
nó videtur verum ꝑ glo.preallegatá.iiij.q.i.in ſumma.ꝛ
dicit hic do.Anto.ſe credere ꝙ de iure canonico non pōt

permitti mors ꝑ no.in.c.ſniam ne cle.vel mo.ꝛ in.c.in ar
chiep̄atu de raptoribus, per viā iuſticie.niſi dicamus ſm
eū ꝙ hoc poſſit fieri ꝑ papam qui nó eſt ligatus iure poſi
tiuo iudicio meo de hoc videt̄ text.in.c.ꝓ humani de ho
mici.lib.vj.Et idē dixit Bal.in.d.l.fi.in illo p̄cepto nó fu
raberis.nam reperit̄ furtum interdum ꝑmiſſum vt quis
furet̄ res hoſtiū.l.i.§.ſi fuit.ff.de dolo.c.ab illo exige.xiiij.
q.iij.Facit.c.iij.de fur.tūc ob ſimilem cauſam tenet ꝯſtitu
60 tio.†vnde ſi extat ſtatutū ꝙ bánitus poſſit impune offédi
ꝙ nó punietur ille qui furatur res eius quaſi furetur res
publici hoſtis.vn̄ intelligit̄ offendi in ere ꝛ in ꝑſona ꝛ di
cit eſſe tex.melioré de cor.iur.in.l.i.§.qꝺ auté.ff.de aleato
ribus.ſecus ſi nó reperiret̄ aliquádo ꝑmiſſum vt in illo p̄
cepto nó mecaberis nam nuſq̄ reperit̄ ꝑmiſſum adulte
61 rium.ꝛ ideo ſtatutū diſponēs ꝙ mulier bánita poſſit im
pune adulterari nó tenet qꝛ eſt ꝯ̄ ius diuinū ꝛ nulla de cā
pōt iuſtificari tale ſtatutū.ita dixit Bal.in.d.l.fi.ꝛ in.l.i.
62 ff.de ꝯſtitu.princi.†Et ex predictis apparet valere ſtatu
d tum ꝙ bánitus⁹ ꝓ cā merente mortem poſſit impune occi
di.de quo vide Bart.in.l.vt vim.ꝛ in.l. oēs populi.ff. de
iuſti.ꝛ iure.ꝛ in.l.amiſſione.§.qui deficiunt.ff. de capitis
dimi.ꝛ in.l.vbi pactum.C.de tranſac.ꝛ in.l.iij.§.fin.ff. de
ſicca.ꝛ Bal.in.l.fi.C.ſi ꝯtra ius.ꝛ in.d.l.vt vim. ꝛ in.d.
l.ij.C.quádo liceat.ꝛ in.l.data opera.C.qui accu.nó poſ.
ꝛ in.l.decuriones.C.in qbus cau.infa. irroge.ꝛ Alberi.
de roſa.in quarta parte ſtatutoꝝ.q.xvij.ꝛ do.Anto.in.c.
ſi vero de ſen.excó.ꝛ hic vbi refert Jo.an. in addi.Spec.
63 in hoc titulo in principio.†ꝙ ſi ſtatutū diſponit quem of
fendi ſub róne vindicte ꝛ nó ſub róne boni publici ꝙ ta
le ſtatutū nó tenet per no.in.c.non eſt crudelis. ꝛ in.c.mi
niſter.xxiij.q.v.ꝛ per hoc dicit do.Ant.ſe de facto dixiſſe
64 †nó valere ſtatutū ꝑmittens cóſortibus facere vindictā
ꝯtra eum qui offendit conſortem.lʒ talia ſtatuta vigeant
in ciuitate Florentie.Tu de hoc allega glo.in.c.cóſuetu
do.i.diſtin.que videt̄ decidere ꝙ nó valeat ſtatutum per
mittens vindictam ex rancore.ꝛ ibi Domi.reprobat có
ſuetudinem vigenté Florentie.Sed Bal.in.d.l.ij.C.quá
65 do liceat vnicuiqꝫ ſine iudice védere.†dixit ꝙ ſtatutum ꝑ
mittens vindictam offenſe tenet.ꝛ lʒ expreſſe nó dicat ꝙ
teneat tamē ita ſentit.ꝛ idé ſentit in.l.vt vim.ff. de iuſti.ꝛ
iure.ꝛ in.l.gracbus.C.de adul.ꝛ in.c.i.§. ſi quis de pace
iura.fir.ꝛ in.l.accuſationis.C.ꝙ metus cauſa.ꝛ ſic dictū
do.Anto.redditur dubium.vnde poſſet procedere dictū
eius in foro anime ſtatutum ꝑmittēs vindictá offenſo nó
teneat in foro anime ſed in foro Ceſaris videt̄ ꝙ valeat
qꝛ finis ſtatutoꝝ eſt tendere ad bonum cómune ciuitatis
vt dixit glo.in.c.cum contingat de iureiur. ꝛ ꝑ hmói ſta
tutū retrahant̄ ſubditi ab offenſióe alioꝝ.vide Bal.in.c.
fi.J.eo.vbi dicit tale ſtatutū nó ꝓcedere in foro cóſcientie.
Pondera tamen dictum do.Anto. qꝛ loquitur qn̄ ſtatu
tum ꝑmittit vindictam cóſorti nó offenſe pro offenſione
illata conſorti ſuo iſto caſu poſſet ꝓcedere dictum eius ꝛ
alioꝝ.ꝛ ideo multum elegáter dicebat Bal.in.d.l.accu
66 ſationis.ꝛ in.d.l.ij.ꝛ in.d.c.i.§. ſi quis.†ꝙ ſtatutū ꝑmit
tens offenſo vindictam videt̄ diſponere ꝙ ꝑ ſe faciat non
ꝑ alium.allegat gl.Joánis i.l.cum fundū.ff.de vi ꝛ vi ar
ma.ꝑ tex.ad hoc elegantem in.l.ſuus ſi heredi.ff. ꝺ ſtatu
libe.lʒ idé Bal.aliter dixerit in.l.gracbus. C. de adulte.
67 e †ſed an ſtante tali ſtatuto occidens bánitum peccet Alb.
de roſa.in quarta parte ſtatutoꝝ. q. xix. dicit ꝙ ſi amore
fundendi ſanguiné humanum vel odio occidit peccat. ſe
cus ſi zelo reipublice ꝛ animo exequédi ſtatutum qꝛ tūc
nó peccat qꝛ facit auctoritate legis.ideo non meretur pe
nam.d.l.gracbus.ꝛ Joá.an.in addi.Specu.in titulo de
conſti.ad fi.dicit ꝙ lʒ bánitus occidatur ꝑ priuatū ſi ad
publicam vtilitatem occidit̄ fieri pōt. ſecus ſi odio priua
to.idem dicit in iudice occidente odio priuato ꝛ nó zelo
iuſticie.allegat beatum Thomá ſcḋa ſcḋe.q.lxiiij.articu
lo.ij.ꝛ.iij.ꝛ ideo Bald.in.l.vt vim p̄allegata dixit aliqs
occidit bánitum odio priuato nó ꝓpter fauorē publice

d ¶ Bánitus. Addetu róné qꝛ eſt tráſfuga ꝛ hoſtis ciuitatis.l.amiſſione.§.i.ff.de capi.dimi..ꝛ.l.i.ff.ad.l.cor.de ſicca.ꝛ nota. Bar.i.l. vt vis ꝛ in.l. omnes popli.colū.xiij.ff.de iuſt.ꝛ iure.ꝛ adde Flo.i.l.binas edes de ſer.ruſti.p̄.q q̄ pluribus motiuis impugnat Pau. de ca.ꝛ an huiuſmodi ſtatutū valeat.vide ꝓ ampliatióe.d.Bar.ſoci.in ꝯ.clviij.incī. p̄ns ꝯſultatio pulchra ꝛ ſubtilis ſtatim in prin.car.x.

e ¶ Peccet. Adde pro iſta elegātiā ꝯcluſione Fely. hic in iiij.col.circa fi. pulcherrie tāʒ legaliter q̄ȝ et theologice loquentem quē omnino videas.

diſcipline peccat. Tu vero cõſidera glo. ſingu. in. c. inter
68 hec. xxxiij. q. ij. † que dicit ꝙ licet pater occidat filiam depre
henſam in adulterio quo caſu põt de iure ciuili tamẽ pec
cat de iure canonico. ⁊ ideo glo. illa deſtruit oẽm doctri
nam iſtoꝝ patrũ. ⁊ adde Albe. in quarta parte ſtatutoꝝ.
69 q. xx. † vbi refert fuiſſe qõnem in facto quidã recepta pecu
nia ab inimico bãniti occidit bãnitũ an puniatur vt homici
da multũ elegãter loquitur ⁊ decidit ꝙ punitur de ſtricto
iure. ſed q2 verba ſtatuti ſunt generaliter cõcepta non pu
nitur vide ibi q2 ſolẽniter loquitur ⁊ iſta menti comenda.
⁊ dixit Bal. i. d. l. i. ff. de ꝯſti. pn. ꝙ ſi pncipi placuit hiſis
aut vſura nõ eſt lex. ideo nõ valet cõſtitutio eius auct. ad
hec. C. de vſur. cle. i. eo. ti. quãdoqꝫ vero lex diuina loquitur
70 a ſimpliciter. † ⁊ tũc aut cã [a] legis poſitiue ſubeſt excludens
peccatum diſtinguẽdo ius diuinum ⁊ excludendo pecca
tum. ⁊ tunc valet vt in illo in ore duoꝝ vel triũ ſtet omne
verbum. c. in omni negocio de teſtibus. q2 tunc valet ſta
tutũ diſponens de pluribus teſtibus pp euitandam falſi
tatem vt in teſtamẽto requirẽte ſeptem teſtes. ita ſcribunt
omnes hic. ⁊ Bar. in. d. l. oẽs populi. de hoc dixi multũ
late in. c. quotiens. ꝫ. de teſti. ⁊ tenui ꝯrium niſi fallor. ⁊ iõ
71 dixit ibi Bar. † ꝙ ſtatutum diſponẽs certam ſolẽnitatem
in ꝯtractu minoris ⁊ ſi interuenerit iuramẽtum ſine illa ſo
lẽnitate ꝙ pſumatur metu aut dolo extortum q2 tũc tale ſta
tutũ erit validum nõ obſtãte iuramẽto p. c. quãuis de pa
ctis in. vj. qð dictum appoſuit febrem multis canoniſtis
repetentibus. c. cũ contingat de iureiur. vide ibi p eos q
bus adde. d. Bal. in repetitione. l. ij. ff. de iureiur. vbi ſup
hoc paſſu tenet dictum Bar. nõ pcedere de iure canoni
co qð dictũ non eſt relatum per aliquem in. d. c. cũ contin
gat. nec per ſolẽnem doct. do. Paul. de caſtro repetẽtem
auctẽticam ſacramẽta puberum. C. ſi aduer. vendi. Si ve
ro ſtatutũ non excluderet peccatum. vt no. in. c. fi. de pre
ſcrip. ⁊ in. d. c. cum contingat. tunc nõ valeret tale ſtatutũ
diſtinguẽs ius diuinum. ⁊ ideo non valeret ſtatutum vt
quis contraheret cum matre. Si autem eſſet dubium an
ſubeſſet iuſta cauſa vel ne tunc ſi aliqua cã ſubeſſe põt iu
ſta. tunc in dubio illa preſumitur ſm Cy. in. l. fi. C. ſi contra
ius ⁊ plus dixit ibi ꝙ in tantũ pſumitur iuſta cauſa ꝙ non
admittitur pbatio in contrariũ cle. i. de proba. Si vero nul
la cauſa iuſta ſubeſſe põt excluſiua peccati. tunc nõ vale
ret lex vel ſtatutũ q2 lex debet eſſe honeſta ⁊ iuſta. iiij. di.
72 erit aũt lex. l. iij. ff. de legi. † ⁊ ſic ſicut nõ valet ſtatutũ ꝯtra
ius diuinum eodem modo non valebit reſcriptum q2 po
teſtas ſtatuendi ⁊ ſcribendi procedit a pari ſicut ergo qs
non poteſt ſtatuere cõtra ius diuinum eodem modo non
poterit reſcribere cõtra ius diuinum. vt no. per omnes. ⁊
ibi p Bar. in. d. l. fi. C. ſi cõtra ius ⁊ facit qð habetur in. l. ij.
C. de legi. vnũ tñ adde circa hoc vltimũ. q2 Inno. in. c. iiij. ꝫ.
de conſue. dixit ꝙ fortior eſt phibitio facta p ꝯſtitutionẽ
qꝫ facta per reſcriptum. vt voluit Bal. in. l. i. ff. de conſti.
princi. eſt tamen hoc mihi dubiũ dicetur in. d. c. quãto. ⁊
p iſta ſit expeditum an ⁊ qñ princeps aut populus poſſit
73 ſtatuere aut reſcribere cõtra ius diuinũ. † Capio nũc
ſcdm an contra ius naturale vel gentium poſſit ſtatuere
aut reſcribere. Conclude ſi queritur an ſtatuat vel reſcri
bat ex cauſa diſtinguẽdo ius naturale vel gentium nõ in
totũ abrogãdo nec ad preiudiciũ priuati ⁊ tunc põt. nã
ſicut põt diſtinguere ius diuinũ eodẽ modo ius naturale
⁊ gentium. Et ſi dicatur talia iura ſunt inmutabilia. v. di.
per totum. inſti. de iure naturali. §. ſed naturalia. reſpõde
verum eſt quo ad ſuã totalitatẽ. nõ autem quo ad quid.
vide glo. in. l. ius ciuile. ff. de iuſti. ⁊ iure. aut vult ſtatuere
74 ad preiudicium priuati. ⁊ Iaco. bu. in. d. l. fi. † dixit ꝙ im
perator poteſt ſtatuere in preiudiciũ ſui ſubditi. in his q
ſunt cõtra ius naturale vel gentiũ auferẽdo dominiũ rei
ſue dũmodo faciat ſtatuẽdo non aũt reſcribẽdo Bar. ibi
tenet ꝯtrarium dicens ꝙ imperator nõ põt facere vnã le
gem inhoneſtam vel iniquã q2 eſſet cõtra ſubſtãtiã legis
l. iij. ff. de legi. iiij. diſtin. erit autem lex. idẽ tenet Archi. i.

a Autcã. Adde Fel. hic in. ij. col. ver. p
ma ꝯcluſio. q tangit in termi
nis. q. ⁊ paucis pulcherrie ip
ſam expedit.

b Sine cã. Pro enucleatiõe iſtius ma
terie vide bar. in. l. i. in fi. ff. de
conſti. princi. Bar. ⁊ alios i
l. venia. C. de in ius voc. ⁊ do.
Alex. de imo. in ꝯſi. xciij. iiij.
parte. ⁊ cõſil. cxxxvi. i. pte.

c Ut actiones. nunqd ãt actiões ſint de
iure gentiũ vel ciuili. vide p fi
nali deciſione huius ꝯcluſio
nis Iaſ. may. loquẽtẽ in ter
minis ⁊ aggregantẽ ſuccincte i hac mã
qcqd dici põt in. §. ſupeſt nu
mero. xxxv. ⁊ numero. xxxix
inſti. de act.

diſt. c. ius ciuile. ⁊ in. c. p principalem. ix. q. vlti. do. Ant.
cõcludit ꝙ ſi ſtatuẽdo vult facere cũ cã auferẽdo mihi ea
que ſunt de iure gentium põt ⁊ dicitur ſubeſſe cã iuſta quã
do in hoc datur vtilitas publica per. l. item ſi verberatũ.
§. fi. ff. de rei ven. l. lucius. ff. de euic. ⁊ de bonis damnato.
per totum ⁊ idẽ eſſet quãdo vellet vẽdere rem quã hꝫ cõ
munẽ cum priuato. l. i. C. de vendi. rerũ cum fiſco communi
um lib. x. q2 rõne illius cõitatis videtur eẽ iuſta cã vt illam
vendat irrequiſito ipſo priuato vt ſic illam melius vẽdat
vendẽdo totam. Facit qð no. in. l. i. ⁊. ij. C. cõmunia diui.
tamẽ debet partẽ precij tangentẽ priuatũ dare ſibi ⁊ eo
dem modo tolleratur qð habetur in. l. fi. C. de quadri. pre
ſcrip. ſed vbi nulla ſubeſſet cã iuſta. tunc nõ poſſet ſtatue
re ſm Inno. nec quo ad forum ꝯtentioſum nec quo ad fo
rum penitẽtiale. vt no. per eũ in. c. pleriqꝫ de imu. eccle. ⁊
hoc dicit eẽ verum quãdo ſtatuit nõ modice imo enormi
ter ledẽdo. ſed vbicũqꝫ ſtatuere: modice ledẽdo etiã ſine
cã ad incõmodũ priuatum bene ſtatuere poſſet. Facit in
argu. lex leuia. ff. de accu. ⁊ iſta pcedũt quãdo ſubeſt cau
ſa iuſta. Si aũt eſſet dubiũ an ſubſit cã iuſta vel ne tunc in
dubio preſumitur adeſſe cã iuſta ⁊ ſic tollerãda eſt lex quo
ad obſeruantiam in tantum ꝙ nõ admittitur pbatio in cõ
trariũ cle. i. de pba. ⁊ ita circa iſtud ſcdm cõcluſit hic do.
Anto. ⁊ ſequitur Io. de imo. Uos addite Bal. in. l. i. ff. de
75 ꝯſti. princi. † vbi dicit ꝙ ſi principi placet ꝙ nullus pater
alimẽtet filium nõ valet tale ſtatutum q2 eſt cõtra ius na
turale. Itẽ ſi principi placet ꝙ lex nature nõ habeat locũ
in ſuis actib9 tale beneplacitũ nõ eſt lex niſi in rebus ho
ſtiũ. l. ij. C. de cõmer. ⁊ merca. ſed idẽ Bal. in. l. reſcripta.
C. de preci. impe. offe. dicit ꝙ impator põt reſcribere cõ
tra effectũ iuris naturalis ex cã ſicut pꝫ libertas eſt de iu
re naturali. ⁊ tamen impator ſtatuit rõne hoſtilitatis ꝙ
capti fiant ſerui capiẽtiũ. l. libertas. ff. de ſtatu homi. alle.
Iaco. de raua. ⁊ Petrũ idẽ etiã querit an poſſit reſcribe
re cõtra ius diuinũ. ⁊ dicit vt ſuperius eſt dictũ trãſeũdo
76 cũ opi. cõmuni. † Querit etiam an imperator poſſit re
ſcribere cõtra ius gentium. ⁊ gl. videtur ibi dicere qð nõ
vnde per reſcriptum principis non poteſt alicui ſine cau
b ſa [b] auferri dominiũ. Sed cum aliqua cauſa bene poteſt
allegat. d. l. item ſi verberatum. ff. de rei ven. ⁊ habetur p
cauſa quelibet ratio motiua ipſius principis ſecus dicit i
ſtatuto populi q2 nõ debet eſſe ibi cauſa motiua ſed debꝫ
eſſe cauſa probabilis ⁊ condigna. alias nõ valet. allegat
77 l. ſi priuatus. ff. qui ⁊ a qbus. † ⁊ infert ꝙ ſi impator facit
aliquem comitẽ palatinũ ⁊ dat ſibi poteſtatẽ legitimãdi
ſpurios etiam poſt mortẽ parentum ꝙ ſi ante legitima
tionem alij cõſanguinei addiuerũt hereditatẽ. ⁊ per cõſe
quẽs erant effecti domini ꝙ iſta legitimatio nõ preiudi
cat eis q2 cum dñium ſit de iure gentiũ per reſcriptũ prin
cipis nõ poteſt ſine cauſa auferri. ⁊ hoc caſu nulla ſubeſt
cauſa niſi forte pater hoc pordinaſſet. vt no. Bar. i. l. gal
lus. §. qd ſi tñ. ff. de libe. ⁊ poſthu. ſed Ang. in. l. lucius. ff.
78 de euic. dicit eẽ ibi caſum † ꝙ pnceps põt auferre mihi do
miniũ rei mee. allegat. d. l. item ſi verberatũ. poſtea alle.
in ꝯrium glo. in. l. quotiens. C. de preci. impe. offe. ⁊ glo.
in. l. ij. C. de in ius vocã. nam princeps tollere põt ea que
c ſunt iuris ciuilis vt actiones [c] ſed dominia rerum nõ cum
ſint de iure gentiũ ꝙ inmutari nõ poteſt etiã ex certa ſciẽ
tia. nam princeps rerum priuatarũ non eſt dñs qð pꝫ q2
directa rei vendicatio ſoli dño datur. vt. l. in rem. ff. de rei
ven. ſed princeps nõ ẽ dominus rei mee. ergo ⁊c. dicit ta
men ꝙ ſi dñium eſſet queſitũ de iure ciuili vt in vſucapio
ne ⁊ hereditatis aditione ⁊ ſimilibus forte pnceps poſ
ſet diſponere ſm velle ſuum arg. eius qð no. in. d. l. luci9.
⁊ ibi intelligitur ꝙ ex cauſa legitima talia predia fuerũt
publicata ſec9 ſi ſine cauſa. Et poſtea ſubdit quo hoc qa
quottidie videmus in ciuitatibus fieri leges auferendo
dominia vni ⁊ alteri cõferendo. dicit ꝙ fieri poteſt con
dendo legem generalem. allegat tex. in. l. venditor. ff. cõ
munia predioꝝ. licet non poſſit cõtra certas perſonas hoc
facere

facere cōdendo legem ſpālem ꝙ dicit eſſe valde nota. ⁊
alle. Inno. in iſto. c. Bar. vero in pͥma cōſti. ſſoꝝ. in prin.
in. ij. col. dicit ꝙ ſine cauſa princeps legē ꝯdendo non po
teſt mihi auferre dn̄ium rei mee. ⁊ allegat Inno. hic. ⁊ i
c. q2 pleriqꝫ de imu. eccle. ⁊ multo fortius dicit idē eſſe de
ciuitate q2 nō poterit ſtatuendo priuare aliquē dominio
rei ſue ſine cauſa. ⁊ ita dicit ſe intelligere. l. totiens. §. pe.
ff. de pollicitationibꝰ. ſed cū cauſa poteſt. ⁊ ita dicit ſe in-
telligeꝛ. d. l. ſi ꝑuatus ꝙꝫ dicit alibi ſi repiri ſic ēt dicit ſe i
telligere. §. ſi ꝯſtat. d. l. venditoꝛ. quē dicit eſſe ſingulareꝫ
⁊ magis facere ad iſtaꝫ materiā quā alia. l. que ſit in mū-
do. ⁊ pulchꝛe ibi loquitur faciens mentionē de dicto Ja
co. bu. Idem Bar. in. l. quecunqꝫ. C. de fide inſtru. ⁊ iure
79 haſte fiſcalis lib. x. †dicit illam. l. facere ꝙ illi qui emerūt
a cōmuni Peruſij ſolēniter vendente res bānitoꝝ nō
cogant̄ reddere bānitis ex forma capituloꝝ pacis hoc di
centium q2 ſi nō valet reſcriptum principis hoc dicentis.
ergo nec ſtatutū nec pactum ciuitatis. Contrariū dicit eē
de iure verius. nam ibi loquit̄ quando impatoꝛ reſcribit
ꝓpter priuatam vtilitatē. ſecus ſi ꝓpter publicam vtilita
tē. q2 tunc pōt res priuatoꝝ auferre ⁊ dicit per verbuꝫ foꝛ
te ꝙ eodem modo poterit hoc facere ciuitas. allegat. d. l.
venditoꝛ. §. ſi conſtat. ⁊. d. l. lucius. Et idem voluit idem
Bar. in. d. l. item ſi verberatū. ⁊ in. l. antiocēſium. ff. de pꝛi-
uile. credi. Ange. vero in. d. l. item ſi verberatū. dicit foꝛe
80 ibi caſum †ꝙ impatoꝛ de plenitudine ptātis poteſt vobis
auferre dn̄ium nulla cauſa ſuadente. ⁊ qui dicunt ꝯ̄rium
dicit eos mentiri ⁊ caſum dicit eſſe in. l. ij. ⁊ in. l. bene a ze
81 none. C. de quadri. preſcrip. †ideo dicit ꝙ ꝯceſſiones apo
ſtolice dudū facte Peruſij de pr̄imonio quoꝝūdā ciuiuꝫ
plebeoꝝ qbuſdā nobilibꝰ valent cū fuerint facte ex certa
ſciētia ⁊ de plenitudine ptātis. alle. d. l. ſi priuatus. ⁊. d. l.
antiocēſium. ⁊. d. §. ſi ꝯſtat. ⁊ idem Ange. in. d. l. vēditoꝛ.
§. ſi conſtat. dicit hoc poſſe fieri ꝑ ſtatutū ⁊ ꝯſuetudinem
cauſa ſuadente. ⁊ ad hoc alle. illum tex. ⁊. l. ſi pendentes
§. ſi quid. ff. de vſufru. Bar. tamen vt ſuperius dixi in. d. l.
quicūqꝫ. dixit hoc ꝑ verbum foꝛte. Facit gl. in. l. ij. C. que
ſit longa conſue. ⁊ refert Inno. in. c. ex parte de ꝯſue. dice
re ꝙ tunc requirit̄ conſenſus illius priuati qđ Ange. nō
credit eſſe verum qm̄ text. d. §. item ſi conſtat repugnat lꝫ
Inno. illuꝫ alleget ꝑ ſe idem dicit ſi ꝓ bono pacis hoc fa
82 ceret allegat Inno. in. c. in noſtra ꝯ iniur. †vbi dicit ꝙ po
teſt remittere iniurias ſingularū perſonaruꝫ nec requirit̄
conſenſus illarum ⁊ ꝓ dicto dicit ſe allegare caſum in. l.
ſi quis in bello. ff. de capti. idem Ange. in. l. iij. §. ſi is pro
quo. ff. qđ quiſqꝫ iur. dicit ꝙ princeps ex poteſtate abſolu
ta pōt tollere mihi ius meū ⁊ concedere alteri alle. Cyn.
in. l. bene a zenone de quadri. preſcrip. ꝙ dicit eſſe no. pro
aliquibus ꝯceſſionibus factis certis nobilibus peruſinis
per Grego. xj. ⁊ Urbanū. v. quādo illa ciuitas guerraut
paciebatur cū eccleſia inferioꝛ aūt a principe hoc nō poſ
ſet niſi ex iuſta cauſa allegat glo. in. d. l. ij. C. que ſit longa
conſue. ⁊ habetur in. d. §. ſi conſtat. idem Angel. in. l. oēs
83 C. de q̄dri. pſcrip. †dixit ꝙ impatoꝛ ꝯcedēdo priuilegiuꝫ
pōt cōcedere meuꝫ alteri ⁊ mihi dn̄ium auferre. quidam
tamē dixerunt ꝙ non pōt niſi ꝯdendo legē vel ex iuſta cā
84 allegat. d. §. ſi conſtat. †ideo conceſſiones facte ꝑ Grego.
in vim priuilegij i bonis quoꝝūdam peruſinoꝝ quibuſdā
nobilibus peruſinis tempoꝛe guerre valent maxime cōſi-
derato ꝙ cōmune Peruſij tunc erat in rebellione eccle-
ſie quicūqꝫ ergo ciues crediderūt ſe in bonis illis ius ha-
bere debuerūt recurrere cōtra erarium eccleſie. ꝯ. quadri
ennium. ⁊ ita quieuit Ang. ſup iſto paſſu. Pet. de anch.
in repeti. c. ſi ꝓpter tua debita de reſcrip. in. vj. in ſecunda
oppo. tetigit ⁊ tranſiuit cum opinione cōmuni. ¶ Addi
te duo elegātiſſima conſilia Pauli de caſt. cclxxxj. i ſcdo
vbi multū eleganter loquit̄. vtrū princeps poſſit priuare
aliquē dominio rei ſue. ⁊ quid de emptoꝛibus ſoluētibus
precium an poſſint priuari rebus emptis. ⁊ an papa poſ-
ſit priuare vnam eccleſiam dominio rei ſue ⁊ dare alteri
eccleſie. ibi multum eleganter loquit̄ ⁊ de iſto vltimo teti
git hic do. Anto. Addite elegans dictum do. Cardi. i. c.
85 q2 diligētia de elec. †vbi refert ſe in facto cōſuluiſſe fiſcus
bona cōfiſcata vēdiderat emptoꝛibus ſoluentibus ſibi ꝑ̄
cium poſtea fiſcus reſtituit illos delinquētes i foꝛma ple
niſſima cancellādo ꝯfiſcationem ⁊ omnia inde ſecuta fu-
it dubitatum vtrum emptoꝛes poſſent recuperare preciū
cōſuluit ꝙ non vide ibi ꝑ eum. Quid ergo tenēdum ſit in
hoc paſſu iam diuiſi ſunt partes noſtri ſcribētes ſup hoc
86 apparebit ex dicēdis in iſto ſequēti vltimo dubio †vꝫ vtꝝ
imperatoꝛ poſſit ſtatuere vel reſcribere cōtra ius ciuile ⁊
papa contra ius canonicū. ⁊ cōcluſio eſt ꝙ ſi vult ſtatue-
re cōtra ius cōmune reuocādo illud nō ad preiudiciū pri
uatū. ⁊ pōt adeo qđ faciēdo ſecūdā ꝯſtitutionem ꝯtrariā
tollit primā. c. i. de cōſti. lib. vj. ⁊ hoc ſi ꝑcedens ꝯſtitutio
nō haberet clauſulā derogatoꝛiam ſed ſi hēret clauſulam
derogatoꝛiā dic ꝙ ſi eſt derogatoꝛia ſolēnitatis illam an
tiquam tollit ēt nō facta mētione de clauſula iuxta no. in
l. humanum. C. de legi. ⁊ per Bart. in. l. omnes populi. ff.
de iuſti. ⁊ iure. Secus ſi eſſet clauſula derogatoꝛia volun
tatis q2 tunc non valeret ſecunda illi contraria niſi fieret
mentio de clauſula derogatoꝛia vel niſi cōſtaret de certa
ſcientia ipſius principis ꝙ illā oīno vellet tollere. de quo
plene per Jo. an. in. d. c. i. de conſti. in. vj. ⁊ tranſit hic do.
Anto. Bar. tamē in. d. l. omnes populi in. iij. q. principa
li reprobat hāc diſtinctionem dicit enim ꝙ ēt quando eſt
clauſula derogatoꝛia ſolēnitatis debet fieri mentio de ip
ſa clauſula q2 eadem eſt ratio que eſt quando eſt deroga
toꝛia volūtatis: ideo vtrobiqꝫ idem eſt dicēdum. l. ſi quis
in principio de leg. iij. Si vero papa vel imperatoꝛ vidit
reſcribere vel ſtatuere tollendo ea que ſunt de iure ciuili
introducta ad ꝑiudiciū priuatum vt q2 vult tollere actio
nem alicui cōpetentē. tunc gl. in. d. l. ſi. ſi contra ius. ⁊ In
no. hic videt̄ velle ꝙ poſſit argu. l. i. ff. de reg. iuris. nam
ex quo actiones fuerunt introducte de iure ciuili. l. ij. §. ex
actis. ff. de orig. iur. ⁊ no. in. l. ex hoc iure. ff. de iuſti. ⁊ iur.
videt̄ ꝙ ꝑ ius ciuile ⁊ ſic ꝑ principeꝫ qui iuri ciuili preeſt
poſſint tolli. l. princeps. ff. de legi. c. ꝓpoſuit de ꝯceſ. ꝑben.
87 do. Anto. †hic concludit ꝙ ſi lex ex qua queſita eſt actio
d tranſiuitꝰ in cōtractū vel priuilegiū non ſubiecti nō poſſꝫ
tolli ius queſitum ex illa vt voluit Inno. in. c. nouit de iu
di. Si autem non eſſet ſubiectus. tunc aūt cōſtat ꝙ ex cau
ſa legitima vult tollere ⁊ poſſit vt pꝫ quādo cōfiſcātur bo
na ꝓpter delictum vel ꝓſcribunt̄. aut vult tollere ſine cau
ſa legitima ⁊ cōſtat cām non ſubeſſe Inno. ⁊ quidam di
cunt ꝙ poſſit q2 papa ⁊ impatoꝛ eſt ſupra ius poſitiuum
88 Guido de ſuza. tenuit †ꝙ actio ⁊ que ſunt de iure ciuili
non poſſunt tolli ſine cā q2 lꝫ actiones fuerint introducte
a iure ciuili tamē dominiū ⁊ obligationes ex quibꝰ que-
runt̄ ſunt de iure gētium. d. l. ex hoc iure. ⁊ ſic vide tur ꝙ
nō poſſunt tolli ſine cā ſicut nec dominiuꝫ nec obligatio.
vel ſm̄ eum dato ꝙ dicamus poſſe tolli ipſam actionem
tamē remanebit ius naturale ⁊ gētium ꝙ erat olim an-
tequā introducerent̄ actiones ⁊ ſic remanebit ille cui au-
fert̄ actio in iure primeuo ꝙ erat anteqꝫ introducte eēnt
actiones. ⁊ ideo debebit ſibi iuſticiā miniſtrari ſi illā ſibi
fieri petat ſicut oliꝫ miniſtrabatur manu regia anteqꝫ in
troducerent̄ actiones. l. ij. circa prin. ff. de orig. iur. hoc ēt
voluit hic Inno. ⁊ cōpoſtolanus dicentes ꝙ lꝫ ſuſtineat̄
ꝙ princeps poſſit ſine cauſa tollere actionē tamē debebit
89 iuſticia miniſtrari ſi petat̄ ⁊ ex hoc infert do. Anto. †ꝙ lꝫ
ex pacto nudo non oꝛiatur actio de iure ciuili. l. iuriſgen-
tium. §. i. ff. de pactis. tamen videtur ꝙ naturalis obliga-
e tio ſurgens ex pacto debebit habere executionē ſicut oli
ante introductas actiones miniſtrabatur iuſticia pro ta-
li obligatione ꝙ videtur eſſe de mente Inno. hic in pra-
ctica tamen videtur ꝙ nō fieret executio pacti nudi in fo
ro ciuili ex quo ius ciuile diſponit ꝙ nō habeat executio
nem effectiue. ⁊ ſic magiſtratus non tenetur ipſam execu
tionem exequi quo ad effectum actionis lꝫ pactum nudū

d ¶ Tranſi-
uit. Uide pro
ampliatōe iſti
us mā e que di
cta fuere ſupra
a do. Andr. in
c. canonū ſta-
tuta nu. xxviij.
⁊ ibi aliq̄ pul
chꝛa annotaui
mus in apoſt.

e ¶ Hr̄e exe-
cutionē. Addē
ꝓ iſta elegāti
cōcluſiōe inci
dēter a. d. An
drea poſita. d.
Jaſo. may. lo-
quētē ꝓprie in
terminis. q. in
§. in pſonā nu
mero. lxxliij. i-
ſti. de acti. vbi
de mēte doct.
mlt̄a pulchꝛa
adducit.

ſit ſufficiens quo ad exceptionem.d.l.iuriſgentium.§.i.cū
ibi notatis.Si tamē adiretur imperator ꝓ executiōe ob
ligationis naturalis peccaret ſi non faceret illam exequi
per viam denunciationis euāgelice certum eſt poſſe peti
obligationē naturalem exequi ꝑ no.per Inno.in.c.nouit
de iudic.⁊ iſta ꝓcedunt in terris imperij.in terris autem
eccleſie bene ſeruatur pactum nudum.c.i.de pact.⁊ hēnt
locum hec quo ad graue preiudiciuꝫ.ſed quo ad leue nō
pura in dilationibus dandis ⁊ in modo procedendi ⁊ re
mouendi appellationem quia in iſtis poterit ſine delectu
ſtatuere ⁊ reſcribere imperator.l.i.§.fi.ff.a quibus appel
la.non licet.c.paſtoralis de appel.cum ſi. Et ꝓcedūt iſta
quādo conſtat de mente principis an vellit alteri preiudi
care qꝛ vꝫ tūc reſcriptum ⁊ fortius ſtatutum circa ius po
ſitiuum.⁊ vide elegantē glo.in.c.quia.v.de iudicijs. que
equiperat reſcriptum ⁊ ſtatutum.Si vero eſt dubium an
vellit tollere ius alterius vel ne princeps.Cōcluſio eſt ꝙ
ſi reſcribit concedendo dilationes videtur velle ꝑiudica-
re ⁊ poterit.l.quotiens.C.de precib⁹ impatori offe.ſi ve-
ro reſcribit tollendo totaliter ius alterius.tunc nō eſt ve-
riſimile ꝙ id vellit niſi reſcripto apponatur clauſula non
obſtāte tali lege vel emanauerit ſecūda iuſſo. vt.d.l.quo
tiens.⁊ auct.hoc inter liberos.C.de teſta.⁊ hec vera ſunt
in principe reſcribente in his in qbus habet liberam ad-
miniſtrationē.Si autem reſcribit in his in quibus habet
liberam adminiſtrationē vt in beneficialibus. vt in.c.p-
poſuit de conceſ.preben.vꝫ reſcriptuꝫ abſqꝫ illa clauſula
nō obſtante.nō tamen credit do.Anto. ꝙ ꝑ hoc reſcribē
do vellit derogari iuri alterius.c. ſup eo de officio deleg.
idem vbi apparet ex natura materie ⁊ reſcripti ꝙ contra
ius ſcribit.vt no.in.c.i.ꝫ.titu.i.ſi nō habeat ſpecificaꝫ clau
ſulam derogatoriam.ita reſidet hic do.Ant.⁊ cuꝫ eo trā
ſit Jo.de imo.Addite Bal.in.l.reſcripta.C.de precibus
90 impera.offe.†vbi querit an imperator poſſit reſcribere ꝯ
ius ciuile ſine cauſa refert docto.dicere ꝙ ſic qꝛ ius ciuile
conſiſtit ſola principis volūtate.ideo poteſt illud tollere.
⁊ per ꝯſequens pōt tollere alicui actionē.Itē offm̄ magi
ſtratus cū omne offm̄ magiſtratus ſit de iure ciuili. glo.i
a ſtitu.de obliga.in prin.dicit ꝙ omnia ſtatuta ſunt [a] de iu
re ciuili.allegat etiā Inno.hic ipſe dicit ꝙ ſi huius actio
innititur naturali equitati ꝙ ñ poterit tolli per reſcriptū
qꝛ hoc reſcriptū in impetrāte ⁊ in ꝯcedente nutrit pecca-
tum.⁊ ſic eſt cōtra ius diuinum. Si autem actio innititur
ſoli rigori vt eſt cirographum.ꝫ.biennium.⁊ in re iudica
ta credit ꝙ poſſit reſcribere cū clauſula nō obſtante.⁊ ita
reſidet dicit etiā ibi ꝙ ſolius ꝑncipis eſt auferre ius vni⁹
⁊ alteri ꝯferre.allegat.xvj.q.i.eccleſie.⁊ aliud nō dicit.⁊
in.d.l.fi.ſi cōtra ius remittit ad dicta ſua in.d.l.reſcripta
Idem Bal.in.l.cauſas.C.de tranſac. vbi eſt glo. ſolēnis.
91 †ꝙ princeps poteſt tollere ius queſitū ex ſententia appo-
nendo clauſulam nō obſtante.⁊ poteſt tollere tranſactio
nē.Bal.ibi dicit alios ꝯtradicere qꝛ tranſactio habet in
ſe equitatem iuris gentiuꝫ.ideo tolli nō poteſt per reſcri-
ptum per no.in.d.l.fi. Idē Bal.in.l.veniam.C.de in ius
vocan.in vlti.nota.dicit ꝙ quando eccleſia componit de
delictis nō intelligitur cōponere de penis ⁊ iurib⁹ ſingu-
larum pſonarum nec poteſt hoc licite fieri in preiudiciuꝫ
ſingularis pſone cui eſt ius queſitū dicit eſſe notabilē tex.
⁊ glo.ibi allegat.l.fi.ff.d pactis. hoc etiā voluit ibi Bar.
⁊ idem Bal.in.l.quicūqꝫ ad fi.C.de ſeruis fug. ad fi.vbi
eſt glo.dicens ſatius remitti ius fiſci quā ius priuatoꝝ.⁊
92 ad hoc facit.d.l.venia cū glo.dicit ibi Bal.†ꝙ cōpoſitio
nes dominoꝝ non officiunt iuribus ſubditorum. ſecus ſi
ſunt cōpoſitiones vniuerſorum.allegat.c. in noſtra de in
iurijs.⁊ hoc dicit poſſe fieri per generale ſtatutum popu
li vel per ducē belli cui ſit ab vniuerſis cōmiſſum.l.legiti
ma.ff.de pac.Idem Bal.in.l.poſt deciſionē.C.de furtis.
querit an damna illata in gueris ſingularib⁹ pſonis poſ-
ſint remitti per cōmunitatē.allegat not.in.d.c. in noſtra.
Idem Bal.in.l.qui ſe patris.C.vnde liberi.in.x.col.ver.

a ℭ Statuta ſunt. Pro de-
ciſione ⁊ am-
pliatione iſti⁹
materie. vide
do.Bart. ſoci.
in ꝯſi.lxxxj.in
cipi. in pſenti
conſultatione
circa medium
ij.col.car.cxxx
ix.⁊ in cōſi.ix.
incip. pſequē
do ordinē ꝯſi.
nō obſtat ſm
fundamētum
in fi.car.x.

⁊ adde dicit ꝙ ſpāle eſt in ꝑncipe vt poſſit reuocare ſuuꝫ
priuilegiū ex quo eſt alteri ius queſitū etiā ſine cā allegat
l.q fundos.C.de omni agro deſerto lib.xj.ſed ſi non eſt ꝑ-
uilegiū ſed ꝯuentio.tunc pōt reuocari ſm ipſius rei natu
ram.vt ibi ꝑ eum.⁊ dicit facere contra Guido de ſuza.di
cētem ꝙ impator non poteſt reuocare priuilegiū anteceſ
ſoris nec ꝓprium ex quo eſt efficaciter ius queſitū qꝛ ꝑ ta
lem reuocationē faceret alijs iniuriam que maxime a ꝑn
cipe deꝫ eſſe remota.l.ex facto.ff.de vulg.⁊ pupil.ſed Nic.
de matha.nō credit illud verū qꝛ non facit iniuriam cuꝫ
93 ꝯcedens nō ſit obligatus ſeruare illud priuilegium.†naꝫ
ſicut lex pōt reuocari ita ſtatutū ⁊ reſcriptū. vt pꝫ in auē.
quas actiones C.de ſacroſan.eccle.niſi reſpectu ꝯceſſiōis
ꝯcedens aliquid ſit lucratus a ſuſcipiēte puta aliquā do-
nationē vel factum que habeāt perpetuā cōmēſurationē
cū re donata.tūc enim non poſſet reuocari qꝛ cōmitteret
dolus.dicit etiā qđ quo ad directū ⁊ vtile dominiū nō hꝫ
locū penitētia cū de iure gētium teneat ex ſuo cōſenſu.al-
legat Cy.in.l.digna vox.C.de legi.idē Bal.in.c.i. de na
tura feudi.dixit imperator fecit cōmune Papie comiteꝫ
in multis caſtris ꝙ ſine cā non pōt reuocare.⁊ arguit ibi
cōtra Celeſtinū qui de mane vni cōferebat gratiā ⁊ de ſe
ro reuocabat ⁊ alteri ꝯferebat.idē Bal.in.c.i.§.itē ſacra
94 mēta de pace iura fir.poſt glo.† ibi dixit ſi papa cōcedit
beneficiū vni ⁊ poſtea illud reuocat ⁊ ꝯfert alteri ꝙ tene
tur ꝓuidere illi ꝑmo de alio ſimili ⁊ ſi cōmune vendit ali
quam poſſeſſioneꝫ ⁊ poſtea reuocat ab emptore ꝙ tenet
ad intereſſe.idē Bal.in.l.fi.C.ſen.reſcin.non poſ.dixit ꝙ
nō derogat iudiciū auctoritati cū princeps vtitur pleni-
tudine poteſtatis.vt.l.i.ff.de cōſti.prin.qꝛ in omni ſnīa in
telligit ſalua ſuprema poteſtate principis.l.fi.C.de leg.⁊
95 ideo dixit ibi glo.†ꝙ ſi in reſcripto eſſet clauſula non ob-
ſtāte ſentētia ꝙ iuſtuꝫ eſt decernatis ꝙ valet reſcriptū qꝛ
ius queſitū ꝑ ſnīam diffinitiuā pōt tolli ꝑ reſcriptū princi
pis.⁊ dixit ibi Bal.qđ quādo princeps reſcribit iniuſtuꝫ
ꝙ nō pōt niſi de plenitudine ptātis tūc reqrit clauſula nō
obſtāte.ſed quādo reſcribit ꝯ rigorē ſententiarū. tunc nō
eſt opus qđ dicat non obſtante ſnīa.Facit etiaꝫ dñiam ibi
96 Bal.†an dñium ſit acquiſitum de iure gentiū ⁊ ꝑ princi-
pem tolli nō pōt.aut de iure ciuili vt ꝑ ſnīam.inſti.de ob.
obli.in prin.⁊ tunc poſſit qꝛ in iſtis potentior eſt auctori-
tas principis.Et dicit pone ꝙ quis ex ſnīa acqſiuit dñiuꝫ
an valeat reſcriptū principis reſcribentis nō obſtāte ſnīa
an debeat dicere ꝙ nō obſtāte ſnīa ⁊ dominio. ⁊ arguit
pro ⁊ contra ⁊ decidit ꝙ nō qꝛ iſtud dñium venit cōſecu
tiue ad ſnīam ⁊ reciſo principali reſcindit acceſſorium.c.
acceſſorium de reg.iur.in.vj. Idē Bald. in ꝓhemio feu.
97 dicit †ꝙ princeps romanus ex certa ſcientia oia pōt in tē
poralib⁹ ſalua ſemꝑ maieſtate imperij ⁊ papa etiā in ſuis
ſpiritualibus.quedam tñ ſunt que non decent.vt no.in.c.
magne de voto.⁊ in.c.admonet de renun.⁊ dicit ꝙ ſi ꝑn
ceps reſcribit cōtra ius legis ⁊ pſonarū ſingularium nō
valet conceſſio etiaꝫ ex certa ſcientia qꝛ impator nō vult
eam valere.niſi apponat in ea clauſula nō obſtāte tali le-
ge vel non obſtāte aliqua lege que in ꝯrium loqueret̄ ēt
ſi de ea deberet fieri mentio ſpālis.vt no.in auē.quib⁹ mo
dis natura.effi.ſui.§.fi.aut eſt contra ius legis tantū pu-
ta quando impator concedit fiſcalia ⁊ regalia.vt in.c.in
ter dilectos de fide inſtru.vel aliam gratiā facit abſqꝫ eo
qđ conferat alicui aliquam rem ſuam vel aliquod ius ſu-
um in quo conſiſtat notabile preiudiciū ſm qualitateꝫ ꝑ-
ſonarū.tūc certa ſciētia principis operatur idem qđ clau
ſula nō obſtāte.l.item vlpianus.ff.de excu.tuto.idē Bal.
98 in.d.l.fi.ſi cōtra ius querit † an valeat cum reſcriptum ꝯ
ſtatutum vel cōſuetudinē dicit ꝙ nō qꝛ cenſetur obreptū
principi niſi in reſcripto fiat ſpecialis mentio de illa con-
ſuetudine vel ſtatuto qꝛ ſunt facti ⁊ ea pſumit princeps
ignorare.c.i.de conſti.lib.vj.ꝙ dicit eē menti tenendū qꝛ
per hoc multe ꝯceſſiones inſurgent.Sed idem Bal.in cō
mēto.l.ij.C.de ſerui.i.xviij.q.dicit ꝙ ſolius principis dū
taxat eſt

taxat eſt priuilegiũ rem vnius auferre ⁊ ꝯferre alteri nõ
99 aũt eſt iferioris.† ⁊ ideo dicit ꝙ comes palatinus nõ hʒ
plenitudinẽ poteſtatis auferendi ius queſitũ vni ⁊ cõfe-
rendi alteri niſi hoc ſpecialiter iperator in priuilegio ſuo
induxerit.eſt aũt ẜm eum plenitudo ptãtis plenitudo ar
bitrij nullius iuris poſitiui ſubiecta regulis. ⁊ dicit ꝙ in
principeʒ eſt ſedes libertatis ⁊ põt ꝓferre minus equum
magis equo ⁊ minus bonum magis bono.dicit tamẽ ꝙ
lʒ nõ ſit obligatus lege poſitiua tñ nõ eſt ſolutus a dicta
mine rõnis q2 eſt anima rõnale politicũ. ⁊ nulla auctori
tas nec principis nec ſenatus põt facere ꝙ princeps non
ſit animal rõnale mortale nec eum abſoluere a lege natu
re vel a dictamine rõnis vel a lege eterna.ideʒ Bal. in.c.
100 i.§.ſi.qui feu.dare poſſunt.†vbi gl.dicit ꝙ imperator nõ
b poteſt diſueſtire[b] vaſallum ſine culpa q2 bone ⁊ natura-
les ꝯſuetudines ligãt principẽ q2 potẽtius eſt ius natura
le ꝙ̃ principatus nec decet principẽ ſuum bñficiũ reuoca
re.c.qõ dilectio de cõſanguinate ⁊ affinitate. Item q2 in
ore principum ẜm Bal.ibi firmior dʒ eſſe veritas vt legi-
101 tur in libro eſdre.idẽ Bal.in.l.i.ff.de conſti.princi.†dixit
ꝙ nullam iniuriã facimus ꝓncipi ſi eum reputamus bo-
nũ ⁊ equũ imo maieſtas eius ꝓpter iſta duo nomina cõ-
ſeruat̃ in eſſe.vt.l.ex facto.ff.d vulg. ⁊ pupil. vnde oia mã
data principuʒ debẽt intelligi cũ iuſticia. ⁊ ſi aliquid dat
vel ꝯfirmat itelligit̃ ſalua iuſticia alterius.l. meminerint
C.vnde vi. ⁊ dicit ꝙ nõ preſumit̃ placere aliquid ꝓncipi
niſi iuſtũ ⁊ verum. ⁊ ſi princepes excedit iuſticiã ptis nun-
quã ꝓſumit̃ velle excedere niſi in modico.l.quotiẽs.C.de
ꝓcibus impe.offe.idẽ Bal.in.c.i.§.eo.dixit ꝙ plenitudini
poteſtatis nil reſiſtit. naʒ oẽm legẽ poſitiuã ſuperat ⁊ ſuf
ficit in ꝓncipe ꝓ rõne volũtas.allegat.d.l.i.de conſti.ꝓn.
facit qõ voluit idẽ Bal.in.l.ij.C.de liber. ⁊ eoruʒ liberis
⁊ in.c.i.de feudo ſine culpa nõ amittẽdo.idẽ Bal.hic nõ
in lectura ſed in ſuis apoſtillis quas fecit ad Innoc.ſup
iſto.c.diſtinguit ſup hoc paſſu hoc modo.aut ꝓnceps fa-
cit cum cã ⁊ põt tollere.l.ij.ff.d natalib[9] reſti.d.l.ex facto
aut ſine cã ⁊ tũc refert aut in reſcripto nõ eſt clauſula nõ
obſtãte aliqua lege. ⁊ tũc nõ valet reſcriptũ.vt.d.l.quotꝭ.
aut eſt clauſula nõ obſtãte tali lege. ⁊ tũc aut eſt reſcriptũ
inferioris a ꝓncipe ⁊ nõ valet q2 factum ꝑioris iuri dero
gare nõ põt.l.i.§.i.ff.de ferijs.l.ꝓhibere.§.plane.ff. qõ vi
aut clam.aut eſt reſcriptũ ꝓncipis ꝙ eſt ſolutus legibus.
⁊ tũc refert aut eſt ipetratũ ꝑ obreptionẽ vt ponit glo.ſin
gula.de impetrãte terras comitis Ugolini ⁊ nõ valet.vt
eſt glo.in.l.ij.C.de fundis ⁊ ſaltibus lib.xi. aut ꝑ impor-
tunitatẽ ⁊ non valet vt ſi quis impetrauerit fiſcalia q̃ nõ
cõſueuerunt concedi.l.i.de petitio.bonorum ſublato.lib.
x.aut ex ꝯſcientia principis ⁊ plena eius deliberatione. ⁊
tunc refert aut princeps reſcribit cõtra ius naturale puta
ꝙ nõ fiat alicui iuſticia vel ꝙ nõ audiat̃ legitima defen-
ſio ⁊ non valet reſcriptũ clemẽtina paſtoralis de re iudi.
niſi hoc faceret ex cauſa iuſta. vt puta ꝓpter ꝯtumaciam
l.ſed ſi per pretorẽ.§.ſi dũ decreto.ff.ex qbus cau. maio.vl
per apertam rebellionẽ.l.amiſſione.§. qui deficiunt.ff. de
capite dimi.l.iiij.§.ſi ad diem.ff.d re militari. aut princeps
reſcribit cõtra ius gentium. ⁊ idem ꝙ̃ꝙ̃ ex cauſa etiaʒ le
ui poſſet.allegat.d.l.lucius. ⁊.d.l.item ſi verberatuʒ.aut
reſcribit cõtra ius ciuile ⁊ valet reſcriptũ de plenitudine
poteſtatis.l.iij.§.ſi his.ff.qõ quiſqʒ iuris ꝑ qõ reſcriptum
tollitur exercitium iuris ſed nõ tollitur iuſticia in ſeipſa i
habitu ẜm Inno. ⁊ vbicũqʒ nõ valet reſcriptum nõ valet
ſtatutum ẜm Inno.qõ reputat eſſe nota.dignum. ⁊ ita h
quieuit Bal. Rapha.fulgo.in.d.l.ſi.C.ſi cõtra ius. dicit
ꝙ iſta ſententia ſibi eſt viſa cõmunior ⁊ rõnabilior ꝙ nõ
poſſit ſine cã auferre dñium rei mee. ⁊ ita ſemel refert ſe in
facto ꝯſuluiſſe. Poſſet enim eſſe ẜm euʒ ꝙ ſine iuſta cau
ſa moueat̃ princeps ſicut ꝯtingit de Dauid. ⁊ confirmat
iſtam partem certũ eſt ꝙ principis auctoritas pendet ex
auctoritate iuris cũ pẽdeat a deo credim[9] ne ꝙ lex regia
aut deus concedat ipſi principi vt poſſit auferre mihi reʒ
meam ſine cauſa.tunc enim nõ obſeruaret iuſticiã q2 ius
ſuum vnicuiqʒ non retribueret.nec enim ius ſuum cuiꝙ̃
auferre põt. ⁊ ideo tanꝙ̃ factum citra poteſtatẽ ſuam nõ
valet nec tenet. ⁊ hoc vbi ꝯſtat ꝙ ſine iuſta cã facit in du-
bio autem preſumit̃ ꝙ iuſta cauſa fecerit. Primo ex ma
gnitudine dignitatis ꝓſumitur ſũma ſapiẽtia ⁊ bonitas.
l.i.de officio pretoris circa finem.nec mouet eũ glo. in.l.
relegati.ff.de penis.q2 illud in remiſſionibus penarum. ⁊
aliud nõ dicit.dñs Cardi.repetẽs hanc decretaleʒ in.vi.
qõne.ꝯcludit ꝙ ſine cauſa nõ poteſt princeps auferre do
miniũ alicui ⁊ ſi ſine cauſa tollat nõ eſt ſibi parẽdum etiã
ſi ſuper hoc legeʒ ſtatuat ⁊ dicit hoc notaſſe ſingulariter
Inno.in.c.q2 pleriqʒ ad ſi.glo.de imu.ecele.lʒ Pet.tene
at ꝯtrium in.d.l.reſcripta.ſed cõcordando eos dicit ꝙ in
principe ſufficit quecũqʒ cauſa motiua ei[9]. Preſumptio
enim eſt ꝙ mãdatum ſit iuſtum.vt in auc.de ꝯſulibus ad
ſi.de papa ꝓbatur in cle.i.de ꝓba. ⁊ hoc niſi expreſſe ap-
102 pareat ꝙ eius mãdatum ſit improbabile.†ſed in cõſtitu-
tione iferioris requiritur cauſa ꝓbabilis que poſſit veri-
ficari alias conſtitutio tollens dñium alteri nõ valet.d.l.
ſi priuatus.ceſſet enim ea ꝓſumptio qua eſt in principe ꝓ
hoc dicit ꝙ in caſu huiuſ.c.ꝯſtitutio triuiſina quo ad lay
cos nõ valebat q2 nõ erat iuſtificata ex cauſa ſua. nã ino
pia nõ eſt cauſa ſufficiens vt ꝑmittatur alicui alienare bo
na nõ ſua. ⁊ ita hic reſidet de hoc vltimo dixi ſuperius la
te reprobando eum. Quidam vero doctor cuius nomen
ignoro qui fuit diſcipulus.do.Cardi.tranſit cũ dicto ſuo
hic.refert tamen quoſdã legiſtas ſubtilizãtes ſe in.d.l. ex
hoc iure.dixiſſe ꝙ dñium ꝑ legẽ ſeu principẽ tolli nõ põt
alicui ꝑ.l.id quod noſtrum.ff.de reg.iur.ſed effectus do-
minij bene auferſ do. Abbas hic dixit.preſumi pro prin-
cipe reſpectu ſubditoꝝ.non autẽ reſpectu nõ ſubditorum
⁊ allegat ſingulare dictũ Inno.in.c.inquiſitioni de ſent.
excom.ꝙ laycus nõ tenetur parere pape in tẽporalibus
niſi detur iuſta cauſa.allegat etiã tex.in.d.cle.paſtoralis.
vbi nõ fuit adhibita iuſta ꝓſumptio in facto Federici im
peratoris ꝯ regem Robertuʒ ſibi nõ ſubditum dicit etiã
ꝙ ſi venit ꝯ ius poſitiuũ ſine cauſa peccat q2 debet facere
vt bonus pater q2 data fuit Pet.ptãs paſcẽdi oues ⁊ nõ
lacerãdi eas refert ſe ad dicta ꝑ eũ in.c. de multa de ꝓbẽ.
vbi allegat beatũ Thomã. Petrus de ancha.hic tranſit
cũ opi.cõmuni ⁊ remittit ſe ad dicta ſua in.d.c.ſi ꝓpter in
ſecũda oppo.ibi vero nihil de nouo induxit Bart. in.l.i.
ff.de rei ven.dixit eſſe tex.ibi ꝙ imperator eſt dñs totius
mundi.lʒ res ſingule non ſint ſue. ⁊ per ꝯſequẽs ſentire vi
det̃ ꝙ nõ poſſit priuare aliquem iure ſuo ſine cã. Addite
Ange.in.l.ſi nõ ſpeciale.C.de teſt. ⁊ Moder. ibi allegã-
tes dictum Inno.hic ꝓ ſingulari vʒ ꝙ non valet ſtatutuʒ
denegans iuſticiam. Facit qõ voluit Ange.in cõſi.ccxx.
in ordine meo. ⁊ do. Anto.in.c.ex pte de officio delega. ⁊
in.c.ſup his de accu. ⁊ qõ ipſe voluit in ſimili in.c.ij.de ꝓ
ba. Et addite Bal.in ſuis apoſtillis in.d.l.i.in prin. ⁊ ẽt
in.iiij.col.ff.de conſti.princi. ⁊ eundem Bal. ibi in ſuis re
collectis.nã tribus vicibus ſcripſit ſup ffo.veteri. Et ante
oia pondera q2 nemo iſtoꝝ patrum dedit reſpõſum in.l.
bene a zenone. ⁊ etiam ad.l.ij.C.de quadri.ꝓſcrip.vbi fi-
ſcus donat ⁊ vendit rem alienaʒ vt ibi dicit̃ ⁊ emptor eſt
ſecurus.vt in caſu illarũ.ll.ex quo apperet ꝙ ꝓnceps põt
tollere ius vnius ⁊ dare alteri.iſto mane ſuper hoc paſſu
conſului ⁊ valentiores doc. Italie febrem nõ mediocreʒ
pati videbant̃ ad rñdendum illi legi in eoꝝ ſubtiliſſimis
redditis cõſilijs.ego vero rñdebam hoc modo ꝙ illa iu-
ra habent locum qñ fiſcus poſſidebat bona fide illas res
ideo ꝓſumitur ꝙ ille qui bona fide poſſidet ꝙ res ſit ſua
⁊ ad hoc allegabã Iaco.de are. ⁊ Bal. referentẽ in loco
ſatis ꝑegrino vʒ in.l.multũ.C. de cõmuni.reruʒ alie.rela
ta ſunt i mediũ que ex hauſto h. ⁊ ſicco riuulo audiuiſtis
Et ideo mihi videt̃ ꝙ princeps poſſit tollere rem ſubiecti
ſibi ⁊ dare alteri ſine cã. ⁊ ad hoc allego tex.in.c.ex parte
de offi.delega.in ꝟſi. debent tamen admittere rõnabiles

b Diſueſti-
re. Adde ꝙ cã
dem ſniam te-
nuit do. And.
de mente eiuſ-
dem glo. in.c.
canonũ ſtatu-
ta nu.lxxiij. ⁊
vid ibi ad mãʒ
plura q̃ dixi-
mus in apoſt.
ibi appoſitis.

exceptiones niſi exprimatur in litteris noſtris ꝙ nulle ex
ceptiones admittátur. vbi eſt caſus expreſſus ꝙ princeps
pót tollere exceptiones rónabiles. ergo ſequitur ꝙ pote-
rit auferre mihi dñium rei mee ⁊ dare alteri. eſt enim ra
tionabilis exceptio iſta princeps non pót ſine cá auferre
mihi dñium rei mee ꝑ ſupradicta. ⁊ tamen ꝑ ſuum reſcri
ptum poteſt tollere exceptiones rónabileſ ergo ⁊c. Secũ
do allego tex. iuncta glo. in verſi. irrogauerit. ff. de conſti.
princi. vbi princeps pót imponere pená corporalé nó me
renti. ergo multofortius poterit priuare qué dominio rei
ſue. ar. l. in ſeruorum. ff. de penis. Tertio facit qꝛ iuſta cau
a ſa[a] ſemꝑ pͤſumit adeſſe in principem. vt dicit hic Innoc.
⁊ facit qꝛ qcqd princeps facit pͤſumit facere vt deus i au
ten. de heredi. ⁊ fal. in pͥn. ⁊ voluit Bal. in. c. i. de forma
fide. ⁊ facit. l. i. C. de ſũma tri. vbi arbitrium principis pͤ-
ſumit eſſe celeſte. ⁊ faciat. c. ſi quádo. ⁊. c. cum a deo de re
ſcrip. vbi nó pͤſumit ꝙ ſuperior faciat aliquod idecés. er-
go ſequitur ꝙ ſemꝑ poterit priuare qué dominio rei ſue
ſi iuſta cá adeſſe preſumat vt firmant omnes. Quarto fa-
ciat tex. in. l. ij. §. ſi quis a principe in vſi. nó eſt credédum
ſic edificare vt cũ incómodo alicuius id fiat neqꝫ id conce
dat niſi forte quis hoc impetrauerit. ff. ne quid in loco pu
blico vbi in dubio nó pͤſumit ꝙ pͥnceps voluerit pͥudica
re iuri alterius niſi ſupplicans ipetrauerit. ⁊ ſic pót prin-
ceps expͥſſe pͥudicare iuri alterius. Et ſi dicat ꝙ ibi agit
de modico pͥudicio. vt ibi ſentit glo. ⁊ voluit Raynu. de
forli. rñdeo ꝙ illud eſt violare illuz tex. Quinto faciat ró
ſi ita eſt ꝙ pͥnceps ſine cá non pót pͥudicare iuri alterius
103 ſcirem libéter.†quare iura dicũt ꝙ non pͤſumit velle pͥiu
dicare iuri alterius ſi non pót. vnde in vanum dicimus ꝙ
nó preſumit qꝛ deberem᷒ dicere ꝙ nó poteſt. ⁊ ideo text.
in. d. l. ij. in. §. merito. dicit ita ſolet princeps ⁊ ſic nó attri
buit impotétie principis preiudicare iuri alterius ſed at-
tribuit ꝯſuetudini principis videlꝫ ꝙ nó ꝯſueuit ita face-
re. ergo ſequit ꝙ potuit ⁊ pót. ⁊ ad hoc pondero text. in
l. cũ auus in vſi. non eſt moris noſtri tribuere beneficia in
iniuriá alicuius. C. de emanci. libe. ⁊ ſic apparet ꝙ de mo
re ſuo pͥnceps nó facit. ergo ſequit ꝙ de poteſtate ſua po
terit facere. ⁊ ꝑ ꝯſequés ꝯfundit cómunis opi. ꝑ iſta iura
que aperte hoc diſponũt. Et cóſidero vnum qꝛ inquantũ
tex. ibi dicit nó eſt moris noſtri. ⁊ tex. in. d. §. merito. dicit
ita ſolet princeps qꝛ ex iſtis colligo nouá iudicio meo do
104 ctriná† ꝙ vbicũqꝫ littere principis emanát in preiudiciuz
iuris alterius dicũtur eſſe cótra ſtilum principis ⁊ littere
que ſunt cótra ſtilũ ſunt ipſo iure nulle. vt in. l. ſi. C. de ca-
nonicis pͥſtationib᷒ lib. x. ⁊ in. c. ex litteris. J. eo. ⁊ in. c. ſua
de offi. vica. niſi aliter appareat de volũtate principis pu
ta qꝛ expͥſſit de plenitudine poteſtatis noſtre vel qꝛ dixit
nó obſtáte tali lege. Et inquantú dixit Inno. ⁊ alij hic ꝙ
dñium eſt de iure gentiũ. Tu ꝯſidera ꝙ imo videt eſſe de
iure diuino iuxta illud qꝺ habet in pſalmo. Terram aũt
dedit filijs hominũ. qnimo videt ꝙ ſit de iure poſitiuo. vt
eſt tex. Augu. viij. diſt. c. quo iure. de quo vide ſcribétes in
l. ex hoc iure. ff. de iuſti. ⁊ iure. ⁊ in. d. c. quo iure. Utrum
aũt papa poſſit auferre rem vnius eccleſie ⁊ dare alteri ec
cleſie aliquid tetigit hic do. Anto. vide glo. ꝙ nó in. c. le-
ge. x. diſt. ⁊ in. c. i. xxij. diſt. vide late Domi. in. d. c. lege. Et
ꝑ iſta ſit expedita decretalis noſtra Andre. barba.

Tam acceſſiſſent.

Dignitas[b] ſub
lata de eccleſia ꝑ ſtatutum capituli poſtea có
firmatum ꝑ papam nó cenſet vltra vacare ni
ſi poſtea illud ſtatutũ fuerit per factum ꝯͣrium reuocatuz
hoc dicit ſm Jo. an. Et ſunt tres ptes ſm Hoſti. ná in pͥ
ma ponit allegatio ꝓ primicerio. In ſecũda allegatio có
tra eum ꝓ capitulo. In tertia ponit diffinitióis cómiſſio.
Secũda ibi fuit inſup. Tertia ibi quo circa. Et cũ hoc ſũ
mario tranſit hic do. Anto. Bal. do. Cardi. do. Pet. Jo
an. de imo. ⁊ do. Abb. qui ponit caſum in hac decretali h
modo. Quidam ex canonicis tullonéſibus ꝓpoſuerũt co
ram papa ꝙ primiceriatus tanto tpe vacaſſet ꝙ ipſi᷒ col
latio erat ad papam deuoluta. vnde papa cótulit huic ar
chidiacono q cám rite ꝓmouebat contra hanc collatio-
né allegabat ꝑ capitulũ ꝙ illa dignitas nó poterat vaca
re qꝛ iam erat extincta ꝑ ſtatutum capituli vt ſequitur in
littera. ⁊ ita reſidet ⁊ pót intelligi tex. iſte ꝙ pͥmiceriatus
fuit collat᷒ archidiacono a papa ex falſa allegatióe quo
rũdam canonicoꝝ. ⁊ ob hoc acceſſit ad curiaꝫ qꝛ forte nó
admittebat ꝓ primicerio ꝑ capitulũ vel aliter itelligi po
teſt. vꝫ ꝙ pͥmiceriatus fuit collat᷒ huic archidiacono ab
epo qui nó recipiebatur ꝑ capitulũ. ideo archidiaconus
ꝓ ipſo pͥmiceriatu obtinendo acceſſit ad curiá occaſione
dicte collationis. Bal. vero diuidit hác decretalé in qua-
tuor partes. In pͥma ponit thema ex quo queſtio ⁊ agé
tis allegatio. In ſecũda rñſio alias defenſio canonicoruꝫ
⁊ eorum iura ibi fuit inſup. In tertia ponitur pape deci-
ſio ibi quo circa. In quarta deciſionis modificatio ibi ni
ſi poſtea. Et caſuz figurat hoc modo in eccleſia tullonéſi
olim erat quedam dignitas ſiue officiuz pͥmiceriatus cui
erant deputati certi ꝓuentus tamé capitulũ ſtatuit ꝙ illa
dignitas non eſſet amplius ⁊ poſſeſſiones fuerũt inter ca
nonicos diſtribute ꝙ ſtatutum fuit a papa cófirmatum.
Tertio iſta dignitas fuit ipetrata a papa tanqꝫ ad ipſum
eét omnis collatio deuoluta querebatur. an valeret impe
tratio papa reſpódet ꝙ nó qꝛ iſta dignitas erat ſublata
de eccleſia ⁊ ſic nó vacabat. ⁊ ideo falſum fuit ſuggeſtuz
pape niſi poſt dictũ ſtatutũ factum ⁊ ante ipetrationé pre
dictá canonici cótrauenerint aliqué in pͥmicerium ellig e
do. ⁊ ita quieuit hic Bal. refert hic Jo. an. ꝙ qdam libri
hént vꝫ qdam canonici tull. qdam vero libri hét tulléſes
canonici remota illa dictione quidá ⁊ refert Boatinum
dixiſſe ꝙ quátumcũqꝫ omnes canonici tullonéſes intima
ſent pape primiceriatũ tanto tépore vacauiſſe ꝙ eius col
latio eſſet ad ſedem apoſtolicá deuoluta hoc tamé non pͥ
iudicaſſet veritati ſi eſſet in ꝯͣrium ar. regule delictuꝫ per-
ſone lib. vj. ⁊ ideo papa in fine mádat hic inquiri de hoc
ibi ꝙ ſi ⁊c̃. Uel dici poteſt ſm eum ꝙ canonici dixerũt h
extraiudicium. vnde hoc non obſtáte poſſit dicere ꝯͣrium
in iudicio ꝑ no. in. c. ij. de dolo ⁊ cótuma. ⁊ cũ hac doctri-
na tranſit hic do. Cardi. ⁊ ſic ꝑ iſta relati ſunt antiqui ⁊
moderni ſuper hoc tex. ſcribétes. Ego auté vt aliquid no
ui ingeram ante oia cóſidero qꝛ dicere ad iſtum tex. qui-
1 dam canonici tullonéſes eſt violare eum ⁊ moueor† vbi-
cunqꝫ reperiunt iſta verba canonici diſpoſuerunt ⁊ ſimi-
lia interpretant ꝓ maiori pte canonicoꝝ ⁊ ꝙ capitulari-
ter fecerunt hoc decidit tex. in indiuiduo in. c. ſi canonici
de officio ordi. lib. vj. ita colligit ibi Domi. poſt Lapum
Abbaté. ⁊ allego tex. in. c. cũ omnes. J. eo. ⁊ allego Bal.
2 in ti. de pace ꝯſtátie. in. §. dána dicétem† ꝙ ſi in diſpoſitio-
ne dicatur conſiliarij ⁊ antiani fecerunt hoc intelligit ꝙ
tota vniuerſitas fecit ⁊ ꝙ collegialiter. ideo cũ tex. cómu
niter dicat ꝙ canonici tullonéſes intimarũt pape intelli-
gitur ꝙ omnes vel maior pars eorum capitulariter inti-
marunt pape nec etiam eſt credendũ ꝙ papa motus fue-
rit ad ꝯferédum primiceriatũ ex eo qꝛ tanto tpe vacaſſet
ꝙ eius collatio ſpectaſſet ad eũ ad relationé quorũdam
canonicoꝝ niſi ſaluádo cómune dictum doc. dicas ꝙ iu-
ra allegata ꝑ me procedunt in actibus tm̃ ſpectátibus ad
capitulum vt capitulũ qꝛ tunc ſub illo verbo canonici in
telligit. i. maior pars canonicoꝝ ⁊ capitulariter ſed in ac
tu non ſpectáte ad capitulũ. vt capitulũ vt eſt in caſu iſti᷒
capituli erit ſecus. ⁊ ita ꝓcedat tex. inquantũ dicit quidá
3 c ſm aliquos libros vel in quátum ſupplet a doctorib᷒. ſ. q
dá nihilominus ſto in primo ꝓpoſito† nam ſermones[c] no
ſtri adaptátur rebus ſenſatis ⁊ intelligũt fructibus vt di-
xit Bal. in. l. i. C. de ſeruis fugi. ⁊ in rubrica. C. de ꝓba. ⁊
ibi alle. Auerroym. ſed tex. eſt iuriſcóſulti in. l. ſi ita qs in
verſi. ꝙ nemo ſanus loqueret. ff. de euic. ⁊ ideo nó eſt cre-
dendũ ꝙ papa ad ſugeſtioné quorũdam canonicoꝝ mo-
tus fuiſſet ad ꝯferendum. ⁊ per ꝯſequens omnes canoni
ci vel maior

a ¶ Si iuſta cá. Adde ꝓ re ſoluta ꝯcluſione huius elegátis materie Fely. hic colũ. xxij. circa mediũ. verſi. quinta cócluſio eſt notabiliter aggregantẽ totá materiá ꝺ méte fere diuꝫ docto. ⁊ ponétes ſex ſingulares deciſiões quarũ prima breuibus expedit hanc ꝓpoſitiones que videꝑ te qꝛ facilia.

b ¶ Dignitas. No. ꝙ Fel. hic apponit ſumariũ Jo. an. qꝺ é fere cóe omniũ doc. ⁊ ipſuꝫ approbat Do. auté And. hic vt vides nõ videtur ipſm ad ol eius pte comẽdare. ſed addit que tu vide ꝑ te.

c ¶ Nam ſermones. Adde eũdem. d. and. ſupra in. c. eccleſiarũ numero. i. eo. ti. ideꝫ referenteꝫ. ⁊ q̃ ibi a nobis dicta ſũt in apoſtillis.

ci vel maioꝛ pars intimarunt pape vacationē. Secundo
cóſidera ꝙ inquátum dicunt ꝙ lȝ omnes de capitulo aſ-
ſeruerint vnum extra iudicium ꝙ ſi illud erat contra veri
tatem poſſunt in iudicio variare ⁊ dicere contrarium qꝛ
iſtud non videꝛ aliquo modo ꝓcedere in tex. iſto. Pꝛio
iſta doctrina eſt ꝯ deciſionē Bar.in.l.cos.ff.de fal.vbi vo
luit ꝙ ſi teſtis aſſeruit vnū extra iudiciū non pót poſtea i
iudicio aliter aſſerere. Secūdo allegant regulam delictū
pſone contra iſtud conſidera qꝛ ex quo canonici capitula
riter intimarūt pape ꝙ pꝛimiceriatus vacaſſet tanto tem
poꝛe ꝙ eius collatio erat deuoluta ad papam ꝙ talis aſ-
ſertio pꝛiudicauit eccleſie.vt no.glo.in.l.iubemus.C.de ſa
croſan.eccle ⁊ in.c.cū dilectus de oꝛdi.cog.⁊ in.d.c.deli-
ctum pſone.quinimo cum reuerētia eoꝝ dixerim hic age
batur de pꝛiudicio ipſoꝝ canonicoꝝ dum tex. hic dicit in
ter canonicos pꝛimiceriatus poſſeſſionibus diſtributis.vn
de agebatur de cōmodo ipſoꝝ canonicoꝝ. ⁊ ſic nó videꝛ
ꝙ iſte intellectus poſſit dari ad iſtum tex.qnimo etiā non
videꝛ verū cum dicunt ꝙ canonici extra iudicium cōfeſſi
fuerint qꝛ tex.iſte videꝛ ꝓbare cōtrarium ex eo qꝛ in adiu
toꝛio pape dixerūt pꝛimiceriatum vacare. ⁊ clarum ē ꝙ ta
lis aſſertio dicꝛ eē facta in iudicio.ex quo facta eſt in ad-
iutoꝛio pape per tex.in.c.inſtōnis in verſi.que i pꝛeſentia
noſtra videntur eē diſpoſita.xxv.q.ij.⁊ ideo ſicut ꝯuentio
capituli in eligendo alium in pꝛimiceriū reuocat ſtatutum
vt hic dicꝛ eodem modo cōfeſſio facta coꝛam papa vide
batur reuocare huiuſmodi ſtatutum qꝛ dicēdo ꝙ pꝛimice-
riatus vacauerat tanto tēpoꝛe ꝙ eius collatio erat deuo-
luta ad papā videbaꝛ ꝙ talis cōfeſſio facta in adiutoꝛio
pape erat veſtita caloꝛe pꝛincipis. ⁊ operabaꝛ maioꝛē effe
ctū ſicut dicimus in.l.oium.C. de teſta. ⁊ in.l. apud acta.
C.de tranſac. ⁊ in.l.cum ꝓ quo.ff. de in ius vocā. ⁊ in.l.
ſi quis vxoꝛi.§. ſi ſeruum fugitiuū.ff.de furtis.⁊ in.l. cum
oſtendimus.§.fi.ff.de fideiuſſo.tutoꝝ. Ex quo colligo vo
4 bis † ꝙ nó debet eē maioꝛis potentie ꝯtrauētio facta a ca
pitulo extra iudicium in eligēdo aliquem in pꝛimiceriuȝ ꝗȝ
cōfeſſio ⁊ aſſertio capituli in adiutoꝛio pape aſſerentis pꝛi
miceriatū vacaſſe qꝛ ſicut in pꝛimo caſu reuocatur ſtatutū
capituli eodē modo videꝛ reuocatum p talem aſſertionē
factam in adiutoꝛio pape. ⁊ ideo de neceſſitate ineuitabi
li eſt fatendū ꝙ hic quidā canonici aſſeruerūt vacationē
ſed non oēs canonici vel maioꝛ pars qꝛ ſi oēs ita aſſeruiſ
ſent viderenꝛ reuocaſſe huiuſmodi ſtatutū. ⁊ ideo nó eſt
pꝛeſumēdum ꝙ oēs canonici aſſeruerūt falſum ⁊ poſtea
5 dixerūt ꝯtrarium † qꝛ foꝛtioꝛ pꝛeſumptio reſultat vt capitu
lum nó dicat falſum ꝗȝ ꝙ aliqui de capitulo dixerint fal-
ſum. ⁊ ſm hoc erit hic caſus nouus ⁊ ſingularis nó con-
6 ſideratus ab antiquis nec a modernis † ꝙ dignitas ſuppꝛeſ
ſa p ſtatutum capituli ꝯfirmatum a papa ita reſuſcitat p
contrarium actū verbis factū a capitulo ſicut per ꝯtrium
actum facti.nam tunc videnꝛ ſcienter venire ꝯ ſtatutū ſu-
um.ideo videntur illud tollere.facit quod voluit Hoſti.
⁊ Jo.an.in.c.ad audientiā de cle.non reſi.⁊ p cōſequens
tex.iſte neceſſario intelligēdus eſt ꝙ quidā canonici tulē
ſes intimarūt pape vacationē.nec ob.ꝙ ſuperius dixi nó
eſſe credendū ꝙ papa ꝯtuliſſet ad inſinuationē quoꝛūdā
canonicoꝝ qꝛ illud non eſt bene dictū.nam papa confert
ad poſtulationem impetrantis. ergo ſufficit ꝙ in reſcri-
pto ſubintelligatur clauſula ſi pꝛeces veritate nitanꝛ.vt in
c.ſuper litteris.⁊.c.ſedes.J.tit.i.⁊ ideo poterit ſic ſūmari
tex.iſte. ſtatutuȝ capituli ꝯfirmatū a papa extinguens de
eccleſia dignitatem facit illam vlterius non vacare niſi p
7 ꝯtrium actū facti aut verbi fuerit reuocatū.h.d. ¶ † No.
ibi Archi.tulenſes ꝙ ad certificandā pſonaȝ ſufficit in re
d ſcripto⁹ apponere nomē dignitatis.⁊ etiā ſufficit in reſcri
pto apponere pꝛimā litterā nominis ꝓpꝛij hoc ꝓbat tex.
ibi ⁊.g.hoc tñ hodie nó ſeruatur qꝛ de cōſuetudine curie
apponiꝛ nomen pꝛopꝛium ⁊ cognomen ad euitādam fal
laciam equiuocationis de quo in.c.fi.J.ti.i.⁊ in.l.i.§.pen.
circa pꝛin.vltime col.C.ð veteri iure enucle.vbi in iurib⁹
ſcribendis crimē falſi incurrit q nomina prudentū ſignis
8 litterarū ſcribit.ita hic dicūt ſcribētes omnes. † Tu adde
Nico.de neapo.in.l.emilius deſter.ff.de admi.tutoꝝ.vbi
dixit p illuȝ tex.ꝙ in reſcriptis ⁊ libello dȝ apponi nomē
⁊ cognomē libellantis.lȝ poſtea in eodem libello vel re-
ſcripto apponaꝛ ſolum cognomē hoc ꝓbat ibi text.dicēs
emilius deſter. ⁊ poſtea repetit dūtaxat verbū deſter.alle
gat etiam ipſe tex.in.l.lucinius locuſta.ff.de lega.ij. ⁊ ibi
vide p eum ſed ego allego tex.in.l.quero.§.lucius.ff.de te
ſtamētaria tutela.⁊ adde ſimile qð voluit Bar.in auc.ꝙ
9 ſine.C.de teſta. † vbi querit notarius facit aliquod inſtru-
mentū ⁊ ponit litterā.c.pꝛo centum. ⁊ litterā.x. ꝓ decē ⁊
ſimilia an tale inſtrumentū ꝓbet videꝛ ꝙ non p illum tex.
⁊ p.l.ſed cū patrono.ff.de bo.poſ.⁊ p tex.in pꝛima conſt.
C.ante finem.in ꝯtrium allegat.l.quotiens.§.ij.ff.de here
di.inſti.cōcludit ꝙ quedā ſunt note inuſitate ⁊ p iſtas in
ſtrumentū nó ꝓbat.vt.d.l.ſed cū patrono.ponit exemplū
videmus ſepe ꝙ notarius facit vnum ſignū qð importat
nomē ſuum. ⁊ hoc facit in vna littera ponit etiā exemplū
in duobus. Si vero eſt ſignum conſuetum vt ꝓ centuȝ po
natur vnū.c. ⁊ ſimilia.tūc tale inſtrumentū ꝓbaret. vt.d.
l.quotiēs.§.ij.fallit in cāu illius auc. ⁊ in libꝛis iuris ciui
lis q debēt ſcribi p cōgeriem litterarum ⁊ non p ſigna.lȝ
hodie nó ſeruaꝛ.vt in ꝯſtitutione de emēdatione Juſtinia
ni.C.vide eundē Bar.in.l.gallus.§.idē credendū.ff. de li
ber.⁊ poſthu.⁊ qð habeꝛ in.l. lucius.ff. de teſtamē. mili.
10 ¶ † Nota ibi tulenſis capituli ꝓcuratoꝛ.argu. expꝛeſſuȝ
ꝙ ille dicitur ꝓcuratoꝛ capituli qui a maioꝛi parte.c. eſt
cōſtitutus hic enim nó omnes interfuerunt in ꝯſtitutione
ꝓcuratoꝛis.naȝ non interfuit archidiaconus q litigabat
cum capitulo ſuo ſm Bal.hic. Uere hoc nó pꝛobat iſte
tex.ꝙ archidiaconus non interfuerit in cōſtitutione ꝓcu
11 ratoꝛis. ¶ † Nota ibi aurib⁹ noſtris qꝛ iſto modo loqn
di ſepenumero vtitur ius canonicū. multi tñ pꝛeſumptuoſi
cum ſtomacho obloquūtur de hoc modo loquendi ⁊ ꝙ
graue dictum eſt ſunt legiſte nec aiaduertūt ad text.iuris
ciuilis q etiam vtitur hoc modo loquendi.vt eſt tex. in.l.
maximū vicium in ver.ad noſtras aures relatuȝ eſt.C. de
liber.pꝛeteritis.⁊ in.l.oium in ver. noſtris auribus intima
tur.C.de teſta.⁊ in.l.fi.C.de acqui.poſ.in verſi.noſtri nu-
minis aures.quinimo plus dico ꝙ etiā iuriſcōſultus etiam
vtitur vt eſt tex.in.l.ſi extraneus in verſi.iudex ꝓpꝛijs au-
12 ribus audiet.ff.de iure dotiū. ¶ † Nota ibi ad manus no
ſtras qꝛ iſtud nomē manus denotat pꝛātem ad ſe retētaȝ
⁊ trāſlatam ad ſe.l.manumiſſiones.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ ſic
ille qui retinet ſibi manus iniectionē ſm Bal.hic retinet
ſibi pꝛātem ⁊ ecōtra ſm eū q ꝓmittit rem extra mānus nó
ponere ſuas non pót alienare in extraneum ſm eum. Tu
adde eundeȝ Bal.in.d.l.manumiſſiones vbi dicit ꝙ ver
bum manus poniꝛ ꝓ dñio ⁊ ſic non dicꝛ exiſſe de mani-
bus meis ꝙ nó exiuit de dñio meo. ⁊ ideo ſi rex concedit
mihi caſtrū.vt nó exeat de manibus meis tamē potero il
lud locare niſi faciaȝ in fraudē.l.codicillis.§.inſtituto de
leg.ij.allegat Guil.de cu.ibi idē dicit ſi locarē alicui po-
tenti ſine ſpe recupationis diceretꝛ exiſſe de manu mea.ar
gu.l.qui habebat.ff.de leg.iij. Jtem eſt quedā manus iu-
ris.allegat.l.fi.C.de periculo nominatoꝝ lib.x. dicit etiā
ꝙ manus refertur ad oēm ſenſum illi actui cōgruentem.
facit quod nota.Bar.in.d.l.fi. ⁊ qð voluit idem Bal. in
l.non omnium.ff.de legi.vbi loquiꝛ de teſte reſpondente
quomō ſcis tetigi cuȝ manibus. Adde eundeȝ Bal.in.l.
ij.in pꝛincipio.ff.de oꝛig.iur. vbi dicit ꝙ manus ponitur
pꝛo arbitrio. Jtem pꝛo dominio.d.l.manumiſſiones. Jtē
pꝛo poſſeſſione.l.apud antiquos.C.ð furtis.⁊ ille qui po
nit ſe in manu alterius videtur dare illi liberum arbitriū
c.ſane de re. pmu. quādoqȝ ponitur ꝓ ſuſceptione. vt eſt
tex.in.c.ij.in verſi.in manu accipere.J.de conſuetu. quādo
qȝ ponitur pꝛo captura.l.ſi quis curialis.C. de epis ⁊ cle
ricis.⁊ in paſſione dominica dicitur ⁊ manus iniecerunt
in Yheſum.dicit etiam ꝙ manus debet eſſe pia qꝛ impia

d ¶ In reſcri-
pto. Adde hic
Fely.in.i. not.
ſtatim poſt ſū
mariū referen
tē alijs verbis
hoc ipſe qð di
cit.d. And.hic
p tex.c.g.ꝑpe-
tuus de fi. in-
ſtru.c.p. ⁊.g.ð
off.deleg. ⁊.c.
cū inter de ele
ctio. ⁊.c.cū in-
ter.p. de renū.
⁊ p alia q̄ tu
ipſe videto. ⁊
ſubiūgit de cō
ſuetudine foꝛ-
maliter pꝛout
hic.d. And. ſi
⁊ cōcoꝛdat in
oībus alijs.q.
q̄ ex hoc nota
bili reſultant.

manus eſt reprobata.c.fi.ꝺ dona. ⁊ manus impoſitio eſt
multiplex de conſecra.diſtin.v.c. manus. Adde eundem
13 Bal.in.l.volūtas.C.de fideicōmiſ.in.ij. colū.† ꝙ ille qui
pignorat rem dicit illam ponere extra manus ſuas ſi de-
bitū equiualeat pignori q2 nō eſt ſpes luicionis.⁊ dicit eē
notabilem text.in.d.l.qui habebat.⁊ allegat Guil.in.d.
l.manumiſſiones.⁊ idem voluit idem Bal.in. c.i.§.vt li-
bellario in ti. quibus modis feu.amit. ⁊ faciat quod vo-
luit Bar.in.l.legata.§.ſuppellectilem.ff. de ſuppel. lega.
Adde eundem Bal.in.l.fi.C.de rebus alie.nō alie.dicen
tem ꝙ hoc pactū ne ponas rem extra manus tuas intelli
gitur.i.extra dñium tuū vel extra vſū tuuz. allegat Guil.
in.d.l.manumiſſiones.Faciat illud qꝺ ſcripſit patientiſſi
mus Job Manus tue dñe fecerunt me.⁊ qꝺ habetur in
pſalmo Opera manuū tuarū ſunt celi.⁊ alibi dicit ma-
nus dñi eſt cum illis.Et adde eundem Bal.in repetitio-
ne.l.i.C.de ſacroſan.eccle.vbi loquit de eo qui dixit mihi
animā meam ⁊ oia bona mea pono in manibus. de quo
14 vide que ego dixi late in.c.cum tibi de teſta.⸿ †No. ibi
a donatio ꝙ collatio^a dignitatis dicit dōatio.c.eā te de re-
ſcriptis.c.relatū de p̄ben.ꝙ ꝓcedit reſpectu eius cui con-
fertur ſed reſpectu eius qui confert nō dicit donatio.c. fi.
de officio vica.lib.vj.⁊ ideo glo.ſingu.xxiij.q.vi.§.fi.dicit
ꝙ epūs dicitur dare prebēdam ⁊ nō donare q2 ꝓprie do
natio eſt qñ nulla neceſſitas adeſt ad donāduz ſed ſola li-
15 beralitas.l.i.ff.de dona. ⸿ †Nota ibi illius pſonatus ꝙ
primiceriatus eſt pſonatus in eccleſia.⁊ iſte text. in verſi.
dignitas.⁊ in verſi.officiū ꝓbat ꝙ p̄miceriatus appellat
pſonatus dignitas ⁊ officiuz.⁊ per ɔſequēs colligunt ex
hoc ſcribentes hic ꝙ iſta tria ſunt ſinonima hoc eſt idem
ſignificātia.⁊ ad hoc quotidie ɔ̄ſueuit allegari iſte tex.
ꝙ ꝓcedit largo ſumpto vocabulo ſed ſtricte ſecus remit-
tunt ad Archi.in.c.i.de conſuetu.li.vj. ⁊ ad alios in.c.de
multa de p̄ben.Tu adde notabilē tex.in.c.ad aures in ꝟ.
tanquā nullum pſonatum habentes.ſ.de reſcrip. ⁊.c.ex p
te eo.ti.in verſi.perſona eccleſie.⁊ dicitur pſona per ſe ſo-
nans ideſt preeminens ſiue regens ſm Bald.in.d.c.ex p
16 te.†Et ſubdit hic Bal.ꝙ pſonatū dicūtur habere pſone
eccleſiaſtice.⁊ dicit pſona per ſe ſonās.ſ.in aliqua p̄latio
ne cuz honoris gradu.vnde compatiōe ad alias pſonas
eccleſie dicit que plus ſonat.dicit tamē in hoc attendi de-
bere ɔſuetudinē cleri large tamē quilibet curatus pōt di
ci pſona eccleſie ſm eum ſed improprie q2 officiū pſona-
tus pōt eſſe ſine cura populi.c.de multa de p̄ben. ⁊ p Ar
chi.in.d.c.i.vnde recurrimꝰ ad vulgare. ⁊ hoc modo di-
citur etiā p̄miceriatus dignitas.vnde ſm Bal. hic eſt di-
gnitas in capitulo ⁊ conuentu in quo quis eſt p̄micerius
vnde omnes habētes auctoritatem aliquam ſupra capi
tuluz eccleſie collegiate dicunt habere dignitatē. ideo di-
citur dignitas in habēdo dicit officium in exequēdo ſm
17 b eum.†Cura aūt^b in eccleſia dicitur proprie cura populi
vel ſollicitudo diuinorum officiorum cum reſidentia.Cu
ra aut poſſeſſionum non eſt ꝓprie cura ſed vilicatio ſic di
xit tex.in verſi.ſub cura vilici lege patronus.§.i.ff. de leg.
iij.⁊ dicit hic Bal.ꝙ quatuor ſunt dignitates dūtaxat ꝓ
prie loquēdo ꝺ iure ciuili.ſ. ſup illuſtris ſpectabilis ⁊ cla
riſſimus.vt in auc.vt ab illuſtribus colla.v. naz imperator
eſt ſuper illuſtris.licet dici poteſt ꝙ ſuper illuſtris nō eſt
dignitas ſed culmē dignitatis reges ſunt illuſtres duces
⁊ ſimiles ſunt ſpectabiles preſides ꝓuinciarum ſunt cla-
riſſimi.Et papa eſt ſuper illuſtris cardinales ſūt illuſtres
epiſcopi ſpectabiles.aliq mittūt ad regēdas ꝓuincias ⁊
ſunt clariſſimi.de hoc ego dixi late i tractatu cardinaliū.
Et dicas vt voluit Guil.de monte landino in extrauagā
ti Joānis.xxij.que incipit execrabilis ſuper verbo pſona
18 tus quē refert Domi.in.c.i.de conſue.lib.vj.†vbi dixit ꝙ
dignitas ſe habet ad pſonatum ⁊ officium tanꝙ̄ genus
aptum denotare hominem habentem aliquem gradum
p̄eminentie ⁊ ſumitur large ⁊ ſtricte ſm naturam mate-
rie in qua ꝓfertur vel ſm mentem ꝓferentis ſi de ea con-

a ⸿ Collatio. Quid āt ſit ꝓprie collatō notat p Archid. ex̄ de appel.c. a collatiōe lib. vj. ſꝫ quot ⁊ qbus modis in iure capiat iſte terminus. vid pulchre. d.Ja. may.in rub.C. de collat. ⁊ ibi ꝗ̄plures alios ſcribentes.

b ⸿ Cura āt. Quis ꝓpre dicatur hre curā vide ex̄ de ele. c.dudū.el.ij.§. lꝫ aūt.ꝟ.ſed cū ⁊ vide qꝺ not. p Inno.de off. archi.c.cuꝫ ſatis.⁊ huiuſmodi eccleſie cura de q̄ eſt cōcluſio dr̄ aro ortūi. ex̄ ꝺ eta. ⁊ q̄li.c.cuꝫ ſit. nō aūt ſicut q̄ teſte pho.ad oium methodorū p̄ncipia via hꝫ.vt not.l cle. c.vno ſup ꝟbo cura de off..vicarū. ⁊ ibi per Hoſti.eſt cura improprie poſſeſſionū ꝺ qua loqt tex. xlvā. diſti.c.neceſſe. ⁊.viij.⁊.xv.q. i.c.ꝺ paruulis ⁊.c.ex eo aūt aliaſignificata de qbus nō loqtur do.And. vide per te.

c ⸿ Exprimere modū. Pro ampliatiōe iſtius māc vide q̄ pulchre dicuntur p Panor.i c.cū in nris in ij.col.de cōceſ. p̄bē. ⁊ Fely.in c.in nris..xxxvij.col.de reſcriptis. ⁊ aſſignat rōnez q̄ obrē modꝰ vacationis exprimi dbeat q2 dicit ipſe vna vacatione expſſa nō venit alia. ⁊ alia multa egregia q̄ vid per te.

ſtat pſonatus vero ⁊ officium ſunt ſpecies comprehenſe
ſub illo genere.⁊ ſunt nomina potius impoſita ſm ɔſue-
tudinē ꝓuinciarum que denominār ſuos prelatos diuer-
ſimode.⁊ iſtud dicit ꝓbari per iſtum tex. ⁊ iura que exp
munt iſta ⁊ diuerſa potius faciunt hoc ad tollendas ca-
uillationes ⁊ exceptiones que opponi poſſent.nō autē ad
finem vt denotēt differētiam inter iſta.⁊ iſta potuit eſſe cā
quare tex.dicti.c.i.dixit quocūqꝫ nomine cenſeant ad de
notandum ꝙ ſm diuerſas ꝓuincias diuerſimode deno-
minantur.Tu adde glo.in.l.i.ff.ad.l. iuliam de ambitu.
que dicit dignitatem vel officium q2 intelliges illam ſm
19 hanc doctrinam.†Officium enim nō eſt dignitas ſed ha-
bet dignitatem annexam.l.honorez.ff. de mune. ⁊ hono.
20 Bar.tamen in.ij.col.in.l.i.C.de dignita. lib.xij.† dixit ꝙ
dignitas in genere ſumpta ꝓut eſt genus cōprehēdit ho
minem bone fame.ff.de extraor.cog.l.cognitionem.§.ex-
ſtimatio alibi quilibet dicit dignus.l. cum quidā de leg.
ij.⁊ h modo non loquit titulus de dignitatibus.ali o mo
do capitur pro officio.vt dixit glo.in p̄allega.l.i. quādo-
qꝫ capitur dignitas pro quadā qualitate que facit perſo
nam differre a plebeis.or pro nūc ſufficiant iſta.alius for
te dabit examinādi locus.vꝫ in.d.c.de multa. vbi eſt locꝰ
accōmodatus. ⸿ Nota.ibi pſonatus collatio deuoluta
21 q2 ſm Bal.ꝓbat†ꝙ impetrans beneficiū eccleſiaſticum
debet facere mentionē de ſpecie vacationis. puta mortis
reſignationis vel priuationis.⁊ eſt iudicio meo dictū ele
gans.ſed ſua reuerentia ſalua dixerim dictū iſtud non ꝓ
batur q2 hic dicit ꝙ tanto tpe vacauit ꝙ eius collatio fu
it deuoluta ad papam.ſed qualr vacauerit hoc non dicit
iſte tex.⁊ per ɔſequēs non arctat impetrantē ad exprimē
dum modū vacationis.qnimo plus audeo dicere ꝙ in ſe
hoc dictum Bal.non videt veruz.⁊ ɔ̄ eum dico fore glo.
ordi.in.c.cupiētes in prin.in ver.vacationibꝰ de elec.lib.
22 vj.†que dicit ꝙ verbū vacatio ſimpliciter ꝓlatum indu-
cit omnē modū vacationis etiā in mā penali. ergo codez
modo dicemus de impetratione q2 exprimendo vacatio
nem cōprehēdit omnē modū vacandi.⁊ ideo dicebat Jo
an.de fantucijs in.c.ſuſceptū de reſcrip.in.vj.ꝙ licet ſit ne
ceſſarium exprimere vacationē.non tamē eſt neceſſe exp-
c mere modum^c vacationis.Idem tenuit Lapus in ſuis al
legationibus allegatione.vj.⁊ ideo glo.elegans in de.i.
in ver.quāuis de preben.dicit nō eſſe neceſſe exprimi mo
dum per quem ꝓuidetur beneficio pro dicto tamen Bal.
allego Jo.an.in.d.c.ſuſceptum dicētem ꝙ impetrans te
netur facere mentionē non ſolum de vacatione ſed etiam
de modo vacādi vt ibi nec mirū q2 etiā in decreto electio
nis dꝫ exprimi vacatio ⁊ modus vacādi. ita dixit Jo.an.
poſt Hoſti.in.c.poſt trāſlationē de renun.ſm Jo. de fan-
tucijs ꝙ cū decretū electionis nō ſit de ſubſtātia electiōis
iuxta no.per Joā.an.in.c. innotuit de elec. ergo nec ipſa
expreſſio erit ſubſtātialis.nec ob.dictū.c.ſuſceptū. q2 ego
rñdeo nō enim dicit ꝙ quis teneatur exprimere modum
vacationis qñ impetrat ſed ſolum dicit qñ expreſſit vnuz
modū vacādi ⁊ nō cōprehendit alius modus vacandi.⁊
iſtud videt mihi veriſſimū.dicit etiam Bal.hic.†ꝙ impe
trans dꝫ facere mentionē de q̄litate beneficij.puta digni-
tate pſonatu vel cura.alias non valet impetratio. ⁊ ad h
dicit facere iura dicētia cām exprimendā.l.i.C.de predijs
curia.lib.x.l.cum hi.§.in cā.ff.de trāſac. naz generalis fa-
cit incertitudinem ⁊ confuſionem.l.pretor edixit.ff. de in
iurijs.In cōtrarium arguit ꝙ imo in odioſis vt eſt exhe-
redatio debet apponi cauſa faciat.§.cauſas in aucten. vt
cum de appella.cogno.Sed in fauorabilibus non eſt ne
ceſſe vt in inſtitutione heredis.l.cum pater.§. rogo de le-
gatis ſecundo.⁊ ita reſidet.mirum eſt de tanto doctore p̄
mo ꝙ non allegauerit caſum in.c.fina.de preben. ſecūdo
ſentit ⁊ male ꝙ littere ad gratias impetrate ſunt fauora
biles.nā ipſe loquitur ad gratias eccleſiaſticas vt hic eſt
caſus.ſed huiuſmodi littere ſunt ambitioſe ⁊ reſtringibi
les.vt in capi.quamuis de prebendis.in ſexto.ergo ⁊c.

⸿ No.ibi

14 ℭ No.ibi vacauiſſe†ꝙ dignitas pōt tāto tpe vacare ꝙ
eius collatio deuoluit ad papā. ⁊ hoc cōtingit qñ oēs ſu
periores illius collatio.vna cū ipſo collatore habuerunt
ſex menſes ⁊ diſtulerūt cōferre. qꝛ tūc imediate deuoluit
ad papā.de quo in.c.lꝫ de ſup.neg.prela. ⁊ tūc papa dicit
ꝯferre ex ꝓpria ptāte ſibi cōpetente.qꝛ etiā ſine negligētia
inferioris ſpectat ad ipſum ptās cōferēdi beneficiū ex ge
nerali poteſtate quam latiſſimā hꝫ in beneficijs.vt in.c.ij.
de prebē.in.vi.cle.i.vt lit.penden.c.ꝓpoſuit de conceſſio.
prebē.cum ſimi. ℭ Sed ꝯ hoc oppono ꝙ ēt ſi dignitas
non fuiſſet ſuppreſſa nō currit tps canonicis.vt in.c.qꝛ di
uerſitatē de cōceſ.prebē.gl.i.in ver.vacauiſſet ſoluit iſtud
ꝯtrium.videlicet ꝙ ibi non fuit mora ſed iuſtū impedimē
tū. ⁊ iō nō leditur tēporis curſu qui negligēs nō fuit.l.ce
ſar.ff.de publica.vnde tps eſt quodāmodo vtile ipſo iure
⁊ effectu.l.cū amatribus.C.qui petant tutōes.de hoc vi
de pulchra dicta que dixi in.c. nos quidem de teſtamen.
15 †Et ſubdit gl.iſta ꝙ ſi papa mandat canonicis ne eligāt
ſine ſuo mandato interim nō imputatur eis.c.ſi.ꝗ.de elec.
niſi infra id tps poſtulauerint licentiā eligēdi.doc.dicunt
ꝙ melius dixiſſet glo. poſtꝗ̄ fuerunt in mora petendi li
centiā.qꝛ in.d.c.ſi.dicit ꝙ impeditis currit tps ſi ipſi poſ
ſunt impedimētum tollere.tunc.n.non dicunt ſimpliciter
impediti.ex quo remotio impedimēti pendebat ex ptāte
coꝝ.l.qui pōt.ff.de reg.iur.negligentibus enim iura non
ſubueniūt.l.non enim.ff.ex qui.cau.ma.negligētia enim
oia ledit.ideo refert Bal.in.d.c.ſi.de elec.ꝙ in camera re
gis robertis ſup hoſtio erant litteris aureis hi verſus de
ſcripti.Negligētia par de dāno ancho faro doman faro
caciara altrui fora de guadagno. ℭ Nota ibi communi
aſcenſu iuncto verſi.cōiter ſtatuiſſe.qꝛ dō.Cardinalis di
16 cit hic eē tex.†ꝙ actus capitulares ſeu collegiales debēt
fieri capitulariter ⁊ collegialiter. ⁊ ſic a congregatis inſi
mul ⁊ per conſequens nō teneret actus capitulariter ſi ca
nonici conſentirent ſingulariter extra capitulūꝫ. Ego ad
hoc allegaui iſtū tex.in.c. cū oēs ⁊ nō mētior. qꝛ tunc nō
viderā dō.Cardi.hic.ſed pōdera.qꝛ hic videt tex.ꝓ opi.
Oldra. ⁊ Spec.dicētium ꝙ illud verbū canonici non in
telligit vt capitulū niſi aliud exprimat.qꝛ hic eſt tex.dum
dicit ꝙ canonici cōiter quaſi inſimul ſtatuerunt ſequeret
17 ꝙ non fuiſſet opus exprimere cōiter. †qꝛ ſyllaba nō debꝫ
apponi ſupfluo in lege.vt voluit gl. in.l.i.ff.qō me. cau.
xix.diſt.c.ſi romanorū. ℭ †No.ibi ne eſſet vlterius in ec
18 cleſia memorata qꝛ per iſta verba tollitur dignitas ipſo
iure ſm Bal.hic qui nihil allegat. Tu pondera ꝙ illud
verbū eſſet non eſt canon late ſnie iuxta no.in.l.criminali
.C.de iur.om.iudi. ⁊ in.l.iubemus.§.ſane.C.de ſac.ſan.ec
cle.hoc dictū eius pōt ſaluari p verbuꝫ vlterius qō videt
eſſe canon late ſnie. ⁊ allego in ſimili elegantē glo.in auc.
ſi qua mulier.C.ad velleya.que dicit ꝙ illud verbū nulla
tenus eſt canon late ſnie quā glo.allegauit dō. Cardi. in
c.ſuper litteris.ꝗ. de reſcrip.ita dicamus de ver. vlterius.
19 ℭ †Nota ibi diſtributis ꝙ poſſeſſiones vacantes ad ca
pitulūꝫ reuerſas diuidūtur inter canonicos ꝓut ipſi ſunt
in concordia inter ſe ſm Bal.hic q allegat.l.i.ad ſi.ff. de
collegijs illicitis. Tu conſidera qꝛ lex illa nō meret alle
gari ad hoc loqtur enim in pecunia quā ſimul illi de col
legio cōferunt vt inde emat aliqd ad eorū victū. qꝛ tunc
ſiquis recedat capit ſibi partē quā contulit. ⁊ ita formali
ter loquitur ille tex.ſed in caſu noſtro reditus iſti non fue
runt collati a canonicis.ergo non poſſunt illos diuidere
inter ſe ex diſpoſitio.d.l.i.quā nō bñ ad hoc Bal. ponde
rauit. ⁊ qualiter hoc poſſit procedere exprimā ſup gloſis.
ℭ Limita tñ hoc niſi fundator illius beneficij aut heres
eius eſſet.qꝛ tunc non poſſent canonici ⁊ eps ſupprimere
tale bñficium.ar.c.monaſterium.xvi.q.i. ⁊ refert dō.Ga
30 ſpar de calda.†ſe obtinuiſſe de facto epm nō poſſe diſpē
ſare contra inſtitutionem bñficij patronalis vel ipſum mi
nuere ſine ꝯſenſu patroni.facit elegans dictū Inno. in.c.
ſi.de cleri.non reſi.dicentis epm nō poſſe diſpenſare ꝯ ſta
tutū beneficij. ⁊ Pau.in cle.ne in agro de ſtatu reg.dixit
ꝙ eps non pōt vnire beneficium patronale ſine conſenſu
31 patroni.dicit etiam Gaſpar de calda.†ꝙ ſimiliter nō po
teſt diſpenſare eps qō habens aliud beneficiū habeat be
neficium patronale ſi illud repugnat inſtitutioni facte a
patrono. ⁊ lꝫ patronus ꝓpter negligētiam ſuam priuatꝰ
fuerit iure pñtandi.tñ beneficium nō poterit aliter cōfer
ri ꝗ̄ ſe habeat beneficij inſtitutio.Ego ad hoc allego cle.
qꝛ regulares de ſup.neg.prela. ⁊ no.ibi per docētes. ⁊ al
lego Jo.and.in.c.publicato de elec. ⁊ Bal.in.l.ſi puella
.C.ſi mancip.ita fuerit alie.dicunt enim ꝙ lꝫ ſit receſſuꝫ a
perſona.nō tñ recedit a forma eligendi. ⁊ faciat elegans
dictū Bal.in.l.ſiqs preſbyter.C.de epi. ⁊ cle. vbi dixit il
lum tex.eſſe in ar.ꝙ in ꝑiudicium patroni layci eo inuito
non poteſt eccleſia ſimplex eligi in collegiatam. Tamen
dō.Pe.de anch.in.c.cū inferior de maio. ⁊ obe. dixit ꝙ
eccleſia inuito patrono poteſt erigi in collegium.remittit
ad no.in.c.nobis de iure patro. ⁊ allego quod habet in
c.paſtoralis de dona. ⁊ ibi refert dō.Cardi.Lapū dixiſſe
ꝙ executor qui dꝫ facere conſtrui eccleſiaꝫ non poterit eli
gere in monaſteriū. ⁊ iſta optime ſunt ad qōnem de qua
32 ſepenumero fuit interrogatus†an qñ alienatur res eccle
ſie patronalis requiratur conſenſus patroni layci. ⁊ repe
ri Pe.de ancha.in conſilio.cxi. q conſuluit ꝙ non qꝛ nō
reperitur in canone ſine exceptiōe.xij.q.ij.nec.l. iubemus
ad ſi.C.de ſacroſan.eccle.hoc dicit.ſed intelligitur de con
ſenſu illarum perſonarum quarum intereſt non alienari
res eccleſie de preſenti patronoruꝫ aūt intereſt cum vene
rint ad inopiam quod intereſſe non eſt conſiderandum ſi
cut nec aduerſa fortuna.l.inter ſtipulantem.§.ſacram de
ver.obliga.Preterea dicit alia iura loquuntur de cōſen
ſu clericorū non auteꝫ patroni layci.vt in auc.hoc ius.C.
de ſacroſan.eccle.item ius patroni eſt limitatū ſolum ad
actū preſentationis ⁊ etiā opponēdi ſe ſi res diſſipentur.
⁊ ſine cā diſtrahātur.ad hoc alleg.no. per Inno. in rub.
⁊ in.c.nobis de iure patro. ſed quod interſit in tractati
bus ⁊ alijs ſolēnitatibus adhibēdis in alienatione reruꝫ
eccleſie nō eſt iure cautū. ⁊ ita reſidet tene mēti qꝛ eſt quo
tidianū ⁊ cōiter incognitū.Et vide elegantē deciſionem
dominorū de rota.ccxcvi.†vbi dicunt patronum ſine cau
33 ſa recuſantē cōſentire ꝑmutationi beneficij poſſe p epiſco
pum compelli vt conſentiat vel ſine conſenſu eius poterit
eps permutare ſi cedat ad magnam vtilitatem eccleſie ⁊
iſta menti commenda. ℭ No.ibi inſinuatione qꝛ ſm Bal.
34 †inſinuatum dicit qō eſt ſupiori intimatum. ⁊ eſt ar. ſm
d eum qō ſufficiat ad inſinuationemᵈ donationis ſed vnica
glo.dicit ꝙ requiritur decretum hoc eſt confirmatio vel
approbatio iudicis.vt in auc.vt non fiant pignorationes
.§.i.ipſe dicit conſcientiā iudicis ſufficere eoipſo ꝙ ꝑſen
tiā ſuā adhibet ad hoc ⁊ non cōtradicit per no.in.l. ſi.C.
qui admit.refert ſe dixiſſe in.l.illud.C.de de ſa. ſan.eccle.
⁊ p Bar.in.l.modeſtinus.ff.de dona. ℭ No. ibi conſti
35 terit†ꝙ ſtatutum preſumitur durare niſi ꝓbetur reuoca
tum ſm Bal.hic in allega.l.ſancimus.C.de teſta.l.preci
pimus.C.de appella.Et pondera qꝛ hoc non probat iſte
tex.niſi cōiuncto ver.ſi.ibi niſi ſed bene ꝓbat ꝙ ſtatutum
eſt pacti ⁊ in pacto ꝯſiſtit ⁊ nō preſumit niſi ꝓbet.c.i. Le.
in.vi. ℭ No.ibi in ſuo robore Bal.hic dicit ſimile vbuꝫ
habes in.l.vt liberis.C.de col.Ego addo tex.in.l. ſanci
mus in verbo ſuo robore. C.de do. ⁊ in.c.ſi.x.diſt. ⁊ in.l.
penul.in ver.ſuam vim. C.de excuſatione honorū. ⁊ in.c.
vbi periculū in prin. ⁊ in ver.ſuam firmitatem de elec.lib.
vi. ⁊ in.c.i.de pac. ⁊ in.c.paſtoralis de cā.poſ. ⁊ proprie.
⁊ tex.in.l.omnes in ver.ſuo robore.C.de preſcrip.xxx.an
36 no. ⁊ Ang.ibi declarauit hoc dicēs†ꝙ per illa verba nō
cōfert nouū robur.pro quo dicit ſe allegare caſum queꝫ
doc.non allegāt in.l.ſcripturas.C.qui potio. in pigno. ⁊
in aucten.quas actiones.C.de ſacroſan.eccle. ⁊ in corpo
re vnde ſumitur.qō dicit eſſe valde vtile ꝓ ſtatutis ⁊ con
tractibus refutationuꝫ in qbus qs reſeruat ſibi aliqua ⁊

d ℭ Inſinuationeꝫ. Quid aūt ſit inſinuatio ⁊ ad quid ingenioſe ab Imperatore adinuenta. vide Bart.in.l.modeſtinus.ff.de do. ⁊ i.l. donationes.C. e.ti. ⁊ no.in.c.ſi.de do.inter vir. ⁊ vxo. ⁊ quādo ⁊ quō fieri poteſt. vide glo. ſing.in auc.de inſtr.cau. ⁊ ſi. §.ſi vero moriantur in ſi. gl.

dixit ꝙ in ſuo robore durēt ꝙ talis reſeruatio nō tribuit
ius đ nouo. ⁊ ego allego tex. in. l. fi. in prin. C. de tēp. ap. ⁊
eūdem Ang. ibi dicētem ſe audyſſe a Jac. but. dixiſſe† ꝙ
37 ſtatutū vel ɔ̄ctus loquēs de alio ꝑ iſta verba in ſuo robo
re durēt ⁊ ꝙ nullā vim pp hoc cōfert niſi aliud ſtatutū ꝓ
pter hoc fuiſſet abrogatū. qꝛ tunc illa verba tollūt abro
gationē. ⁊ ita dicit ſe de facto vidiſſe infinitis vicibus pra
cticari. Et ex iſtis poteris dare mirabilē intellectū ⁊ no
38 a uū ad. c. i. de pac. qđ cōiter ibi ignorat̃. ¶ † No. ibi niſi
ꝙ hec dictio ſm Bal. hic qñ affirmatiue precedit impo
nit neceſſitatē ⁊ diminuit de ſuo genere. qꝛ euellit̃ de ſuo
corpore. c. generi per ſpeciem de regu. iur. in. vi. ſed qñ ꝓ
cedit negatiue ipoꝛtat habilitatē ⁊ aptitudinē. de hoc nō
ē inſiſtendū hic. vide Dy. in regu. peccati li. vi. ⁊ no. i. c.
i. de reg. in. eo. li. per Cy. Bar. ⁊ oēs alios in. l. actiōe. C.
de traſac. l. ſi eum qui iniuriarū. ff. ſiqs cau. Bal. in auc. ni
ſi rogati. C. ad trebel. Ange. in. l. titia. §. fi. ff. de manumiſ.
39 teſta. ¶ No. ibi contrauenerint† ꝙ ſtatuētes pñt recede
re a ſtatuto cōfirmato a ſupiore ⁊ redire ad aliud ius cōe
nō obtēta alia licētia a ſupiore. d. Abb. hic alleg. Bar. in
. l. oium. C. de teſta. ⁊ in ɔ̄riū alle. Bal. in. l. oēs populi. C.
de iuſti. ⁊ iure. ipſe vō dicit ſe cōſuetū ſic dicere ꝓ ɔcoꝛdia
ꝙ attēdat̃ in cuius fauorē pncipaliter emanauerit cōfir
matio. qꝛ ſi cōcernit principalr̃ fauorē ſtatuētiū pñt rece
dere a ſtatuto cōfirmato ſine licētia ſupioꝛis. qꝛ cōfirma
tio habet vim cuiuſdā priuilegij cui poſſunt ſtatuētes tā
quā priuilegio renūciare. c. ꝓ illoꝛū de pben. Si vero ſta
tutū cōcernit fauorē alioꝛū vel fauorē publicū ita ꝙ non
mere ipos ſtatuētes tūc nō pñt recedere. ⁊ ita ꝓcedat opi.
ɔ̄ria qꝛ ex quo ſupioꝛ cōfirmat vr̃ facere ſua talia ſtatuta
qꝛ omnia noſtra facimus qbus auctoꝛitatē noſtrā impar
timur. l. i. §. ſed qꝛ. C. de veteri iure enucle. inferioꝛ aūt nō
pōt tollere legē ſupioꝛis cle. i. de elec. ⁊ alle. Inno. in. c. ac
cedētibus de priuilegijs. dicētem ꝙ ſtatutū eccleſie ſi pri
cipaliter cōcernit vtilitatē eccleſie nō pñt canonici expreſ
ſe vel tacite illi renūciare. ⁊ ita reſidet hic tantus doctoꝛ.
Et pro certo operepcciū eēt videre finē verū huius heſi
tatiōis ⁊ ihesus xps reuellet nobis veritatē amen. Et q
dē Bal. in. c. cōſtitutus de reſcrip. dixit ꝙ vbi ſtatutū ca
pituli fuit cōfirmatū auctoꝛitate apoſtolica dicit ꝙ cano
nici non poſſunt illi ſtatuto renunciare lꝫ aliqñ videmus
ꝙ iſta confirmatio nō impedit penitentiā. allegat dictam
. l. omniū. ⁊ reſpōdet ꝙ ibi eſt illius actus natura qꝛ erat
teſtamētū reuocabile. ⁊ ſic ſentit nō poſſe canonicos rece
dere a ſtatuto confirmato a papa. ſed de iſto tex. Bal. ibi
nullam fecit mentionē. ⁊ re vera iſte tex. ponit dictū eius
40 ad yma terre. Et pondera† qꝛ ēt actus ſtatuendi eqꝑat̃
actui teſtandi. ⁊ ideo ſicut teſtm̄ eſt reuocabile eodem mo
do ſtatutū. l. ſiquis in prin. teſtamenti de leg. iij. c. i. de cō
ſti. in. vi. ⁊ allego eundem Bal. in ti. de pace conſtā. in. ix.
41 col. ver. deinde quero. † pone ꝙ princeps conceſſit ciuita
ti facere ſtatuta virtute cuius cōceſſionis ciuitas facit ſta
tuta an poterit reuocare. ⁊ videt̃ ꝙ nō qꝛ intelligit̃ de ꝓ
mo actu. l. bonc. §. hoc ſermone. ff. de ver. ſig. Contrariū
dicit eſſe verius. ⁊ allegat in arg. d. l. omnium. ⁊ dicit ꝙ
b ſtatuta[b] accedunt vltime volūtati potius qꝫ ɔ̄ctui. ⁊ ſic eſt
varius ⁊ contrarius ſibi ſicut ergo teſtm̄ confirmatum a
a ſuperioꝛe eſt reuocabile eodem modo ſtatutū ɔfirmatū
42 a ſuperioꝛe. Bal. vō hic colligit notabile† ꝙ ſtatutū capi
tuli cōfirmatum a papa poſtulatione capituli papa incō
ſulto tolli pōt. ⁊ allegat ad hoc in arg. l. ij. C. de iure dñij
impetrando. ⁊ idem Bal. in. d. l. omnium dixit ar. ex illo
43 tex. † ꝙ ſtatuta approbata ꝑ ſuperioꝛem poſſunt reuocari
per populum ſm Bar. ibi ꝙ ipſe nō credit verū. ſed ē ne
ceſſe ꝙ ſuperioꝛ approbet illā reuocationem. alleg. l. ſi vt
ꝓponis. C. de nup. idē Bal. in prima conſti. C. §. quibus
dicit ꝙ ea que ſunt a ſuperioꝛe ſpecialiter confirmata nō
poſſunt generales cōmiſſarij immutare. l. ſi hoiem. ff. man
dati. ⁊ allegat Bar. ibi qui ſm eum non ita clare loquit̃.
44 Idem Bal. in. l. fi. C. de iur. om. iudi. † dicit ꝙ non valent

a ¶ Niſi. pro ampliatōe iſti us dictiōis ni ſi. vide. d. Bar to. ſoci. in ɔſil. cxv. incip. pre ſtātiſſime doctoꝛ. ver. tertiā vnde ibi. nam dr̃ ibi car. vij.

b ¶ Statuta. Pro iſta ſing. ɔcluſione vid in terminis. d. Bar. ſoci. in. l. gallus. §. vidē dū de lib. ⁊ po ſthu. nu. i. car. xxxviij. vbi ele ganter multa pulchꝛa dicit.

c ¶ In. c. dile cto. Aduerte ad glo. iſtā ad ductā a. d. An drea ⁊ eſt in verbo clauſu ſula. Nā enu cleatqꝫ optime hāc concluſio nē. Et addit mlta pulchꝛa in materia. ⁊ adde ꝓ corro boratōe elegā tē tex. in. c. i. ⁊ ij. de confir. vti li vel inuti.

ſtatuta facta per collegium artificū niſi confirment̃ ꝑ ſu
perioꝛem. ⁊ tñ idem Bal. in. l. ij. C. de conſti. pecunia. tꝫ ꝙ
non requirunt confirmationē. qꝛ ſunt confirmata a iure
cōi. idem Bal. in. c. ea que. ꝗ. de re iudi. dicit ꝙ ſi princeps
cōfirmat ex certa ſciētia non pōt inferioꝛ poſtea declara
re. ⁊ allegat Bernardū ibi. ⁊ ſic nō ſolū non pōt inferioꝛ
reuocare. ſed nec etiā declarare ɔfirmatū a ſuperioꝛe. idē
Bal. in. l. reſcripta. C. de preci. impe. off. dixit ꝙ illud qđ
papa cōfirmat nemo infirmat. Idē Bal. in. l. ex facto. ff.
45 de vul. ⁊ pup. dixit † ꝙ ſi anciani faciunt ſtatuta ⁊ papa il
la ɔfirmat ꝙ anciani nō poſſunt illa ſtatuta interpretari
qꝛ ſunt effecta papalia ꝑ ɔfirmationē. ⁊ ſic nō ſolū nō po
teſt populus reuocare ſed nec ēt interpretari. ⁊ idē ſequit̃
ibi Ang. do. meus Jo. de imo. ibi dicit ꝙ imo pñt ⁊ reuo
care ⁊ interptari niſi papa aut ſuperioꝛ appoſuiſſet clau
ſulam decreti ānullando. ſi aliter fiat ꝑ id qđ habet̃ in. c.
c dilecto[c]. in glo. de preben. bene faciat tex. iiij. di. c. deniqꝫ.
in ver. decretū vero neceſſitatē facit. Idē Bal. in. l. huma
46 num. C. de legi. vbi eſt caſus † ꝙ ſenatoꝛes ɔſtituti in pſen
tia principis non pñt facere ſtatutū niſi a principe confir
metur. vt pꝫ in ver. veſtre ſerenitatis auctoꝛitate ɔfirmet̃
ex quo tex. infert ibi Bal. ꝙ lꝫ populi poſſint ſtatuta face
re ſine cōfirmatione principis. nā non eſt dubiū ꝙ ſenato
res poterāt ſtatuere. tñ vbi ē pꝛiceps ſtatutū factū ab eis
dꝫ ꝑ principē cōfirmari. vt ibi. qđ dicit eſſe valde not. Ex
quo infero vobis ad vnū qđ erit nouū nec ponderatū ab
aliquo ſuꝑ iſto paſſu ꝙ indiſtincte† ſtatutū factū a popu
47 lo in pñtia principis ⁊ cōfirmatū ab eo nō poterit reuoca
ri ꝑ populū ſine cōſenſu principis ex quo cōfirmatio ē ne
ceſſaria niſi vellet illi ſtatuto renūciare ⁊ reduci ad termi
nos iuris cōis. iſte ē caſus vnicus ⁊ ſing. in hoc. c. veſtro.
⁊ per hoc dabit̃ limitatio noua ad iſtā materiam. Idem
Bal. in. l. ex placito. C. de re. permu. dixit melius qꝫ alibi
48 videlicet † ſi cōfirmatio fit in foꝛma ſpecifica qꝛ cōfirmat
ſuperioꝛ tanqꝫ ſpecifica cā. puta confirmat ſtatutū ꝙ pa
ter poſſit relinquere filio ſpurio ꝙ tale ſtatutū intelligit̃
eſſe papale ⁊ qui tranſgreditur illud dicitur tranſgreſſoꝛ
ſtatuti papalis. ⁊ qꝛ fauoꝛe populi introducta ē talis cō
ꝓ firmatio poterit populus tollere ⁊ redire ad ius cōe ⁊
certo caſus eſt hic de hoc licet ipſe non alleget aut ſupioꝛ
confirmat tanqꝫ cā vniuerſalis. ⁊ tūc non dr̃ ſtatutū papa
le. iō poſſunt recedere ſtatuētes a tali ſtatuto cōfirmato.
⁊ allegat. d. l. omnes populi. ⁊ dicit referre quo aio prin
49 ceps confirmet. ⁊ allegat. d. l. oium. ⁊ ſubdit ꝙ ſi ꝑ ſtatu
tum populi confirmantur ſtatuta mercatoꝛū nō ſunt ſta
tuta populi. vt in. l. i. in glo. fi. C. de conſti. pec. qꝛ cōfirma
tio facta permiſſiue ⁊ non foꝛmaliter nō denominat con
firmatū a ɔfirmante ſed a ſpecifico efficiente. ⁊ ita quieuit
in hoc paſſu do. Bal. Saly. in. d. l. oium refert Bal. tene
re ɔ̄ Bar. in. d. l. ſi vt ꝓponis. C. de nup. ipſe vero venit ad
hanc cōcluſionē. ſ. ꝙ ſtatuta quoꝝ edictio ſtat in arbitrio
ſtatuentiū pñt mutari qꝛ illa robur habebāt ſine ɔfirma
tiōe. Si vō ſunt ſtatuta q̄ per ſeipſos ſtatuētes facere non
pñt ſine ɔfirmatiōe ſuperioꝛis nō pñt reuocare vel muta
re. Idē Saly. in. l. fi. C. de iuriſdi. om. iudi. tenuit eandem
ſuā cōcluſionē. Et idē Saly. in. d. l. ſi vt ꝓponis la ſecūda
refert Bal. allegare illū tex. vt ſtatuta approbata ꝑ ſupe
rioꝛē nō pñt mutari ſine illius licētia. ipſe vero dicit ꝙ il
la. l. modicū aut nihil facit. ⁊ remittit ſe ad dicenda per
eum in. d. l. omnium. Pe. de ancha. in. c. cum aliquibus
de reſcrip. in. vi. in principio. dicit ꝙ licet ſtatuentes fece
rint per ſuperioꝛem confirmari ſtatuta eoꝛum nihilomi
nus poſſunt illa reuocare ſine conſenſu ſuperioꝛis. ⁊ alle
gat. d. l. omnium. idem do. Pe. in. c. ſuggeſtū de deci. di
cit ꝙ confirmatio in ſtatutis nihil operat̃. ⁊ dicit illū tex.
eſſe in arg. ꝙ municipes interpꝛetentur ſtatuta ſua ꝓ quo
benefaciat lex oi nouatione. C. de ſacroſan. eccle. Si autē
talia ſtatuta erant cōfirmata ꝑ ſuperioꝛem dicit poſſe du
bitari an ille qui edit an vero confirmans poſſit interpꝛe
tari ⁊ trepidus tantus doc. dicit per verbum foꝛte ꝙ po
tius ſtatuēs

tius ſtatuens interꝑtabiť quã cõfirmans allegat.d.l. om
niũ.⁊.d.c.cũ aliqbus.⁊ ſi pondera accurate. qꝛ ipſe intel
lexit.d.l.oium ꝓcedere nõ ſolũ in reuocatione.ſed ẽt in in
terpꝛetatiõe ⁊ mirũ eſt ꝙ nõ allegauerint dñm magiſtrũ
ſuũ Bal.in.d.l.ex facto tenentem ꝯrium.⁊ mirũ ẽt eſt ꝙ
Jo.de imo.diſcipulus do.Pe.nõ viderit hoc elegans di
ctũ do.Pe.tenentis contra Bal.Rapha.vero ful. in.d.
l.omnium tꝫ cõtra Bar.qñ ſtatutũ ad ſui validitatẽ req-
rebat confirmationẽ ſuperioꝛis.Ange.vero in loco ſatis
peregrino vꝫ in.l.paulus la.j.ff.de re iudi.dixit† ꝙ ſi ſnia
50 que eſt reuocabilis.puta interlocutoꝛia ſi fuerit ꝑ pncipẽ
confirmata non poterit iudex qui tulit illã reuocare.⁊ eſt
ſolẽnis limitatio ad.l.qđ iuſſit vetuitqꝫ ptoꝛ eo.titu.⁊ ad
c.cũ ceſſante de ap.ſecus dicit ibi Ang.in ſtatuto populi
confirmato ꝑ pꝛincipẽ. qꝛ reuocari poterit per ipſos ſta-
tuẽtes.alleg.dictũ Jo.an.in addi.ſpecu.in ti.de ſenten.§.
vt aũt.ver.quid ſi papa cõfirmat.de quo per eundẽ Joã.
an.in.c.iij.de inſtitu.⁊ ratio diuerſitatis eſt qꝛ ſtatutuꝫ ẽt
ſine cõfirmatione intelligiť appꝛobatũ ꝑ ſuperioꝛeꝫ.vt.d.
l.omnes populi.⁊ ſic illa cõfirmatio videť fieri ad caute-
lã ⁊ non plus dꝫ opari qꝫ illa que fit ꝑ.l.inanimatã. q rõ
videť ceſſare in ipſa ſnia.⁊ cũ hoc dicto ſimpliciter tranſi
uit do.meus Jo.de imo.in.d.l.paulus.Bar.vero.in.d.l.
51 d oium dicit illuꝫ tex.facere† vt ſtatutaꝰ que ſunt in ducatu
ſpoletano ꝯfirmata ꝑ rectoꝛem ducatus poſſint eius con
ſenſu reuocari.⁊ refert ſe dixiſſe in.d.l.oẽs populi. idem
Bar.in.d.l.omnes populi in.ix.col.ver.iuxta predicta q
ro an reuocando ſtatuta ꝯfirmata reqrať auctoꝛitas ſu-
perioꝛis.Et concludit hoc modo aut talis poterat face-
re ſtatutũ ſine auctoꝛitate ſupioꝛis.⁊ tunc poterit reuoca
re ſtatuta lꝫ confirmata aut nõ poterat ſtatuere ſine aucto
ritate ſupioꝛis.⁊ tũc aut vult pꝛimũ ſtatutũ tollere aliter
ſtatuendo aut vult ſimpliciter tollere ⁊ ad ius cõe reddi
re.pꝛimo caſu nõ põt niſi interueniat eadẽ ſolẽnitas i de-
ſtruẽdoq̃ iteruenit in ꝯſtruendo.Faciat.d.l.ſi vt ꝓponis.
¶ Scdo caſu põt ſine auctoꝛitate ſuperioꝛis ꝑ.l.hac cõ-
ſultiſſima.§.ſiqs autẽ.C.de teſta.vbi pꝛimum teſtm̃ tolliť
per ſecũdum minus ſolẽne qñ ꝑ illud reddiť ad ius com
mune.qꝛ ſunt inſtituti venientes ab inteſtato. alias ſecus.
⁊ pꝛo hoc dicto, dicit videri caſuꝫ in hoc capitulo noſtro
⁊ ſic vere Bar. precipuum lumen nobis omnibus appe-
ruit ſup hoc paſſu.⁊ ſic apparet ꝙ doc.Bal.in.d.l.ex pla
cito.⁊ Saly.in.d.l.oium ⁊ alioꝝ vt ſupius retuli habu
it exoꝛdiũ ex doctri.Bar.in.d.l. omnes populi lꝫ eum nõ
allegauerint.Et inquantũ do. Abb. dicebat ꝙ ſi ſtatutũ
confirmatũ a papa concernit fauoꝛem ipſoꝝ ſtatuẽtium
poſſunt recedi ab illo ſtatuto cõfirmato dꝫ reſtringi ⁊ li
mitari vez ſi per illã reuocationẽ reducãt ſe ad terminos
iuris cõis.⁊ hoc ꝓbat iſte tex.⁊ hoc voluit Bar. in pal-
legato loco.⁊ faciat ad hoc.c.pꝛo illoꝝ de pꝛebẽ. ⁊.c.di
52 lecto eo.ti.⁊ glo.pe.ibi que vult† ꝙ lꝫ ſtatutũ de numero
canonicoꝝ nõ poſſit fieri ꝑ ſolũ capitulũ niſi interueniat
conſenſus epi vel confirmatio papalis.tñ qꝛ tale ſtatutuꝫ
concernit fauoꝛem canonicoꝛum poterũt canonici renun
ciare tali ſtatuto ſine licẽtia epi vel pape.vt ibi eſt tex.iun
cta glo.pe.⁊ ſic aperto oꝛe ꝓbatur ibi dictũ domi.Abba.
Et pondera.d.l.oium.que loquitur eo caſu quo quis po
terat teſtari ſine pꝛincipe.⁊ ẽt reſpicit cõmoduꝫ ipſius te
ſtantis.⁊ dicitur ꝙ ſine pꝛincipe põt reuocare.⁊ ſic eſt ibi
caſus foꝛmalis pꝛo dicto do.Abb.† ꝙ vbicunqꝫ ſtatutuꝫ
53 ⁊ cõfirmatio eius tendunt ad vtilitatẽ ſtatuentis põt ſta-
tuens reuocare.⁊ per ꝯñs cũ reuerẽtia Bar.nõ bene lo-
quitur inquantũ aſſumit doctrinã ita largã ex illo tex.di
cendo ꝙ ſtatuentes paſſim poſſunt reuocare ſtatuta con-
firmata a ſuperioꝛe.qꝛ ille tex.loqtur qñ actus ⁊ eius cõ-
firmatio cõcernebat vtilitatẽ ipſius diſponẽtis.nec õ hoc
doctoꝛes animaduertũt.ſed hodie vidi quoſdã Moder
nos peruſinos in.d.l.oium ponderantes illum tex.ita cõ
tra Bar.vt predixi ego.Jtẽ dicũt contra Bar. facere le-
54 gem ſi ita ſcriptũ.§.i.ff.de libe.⁊ poſthu.† qꝛ qñ duo ſic ſe

habent ꝙ vnum non põt ſtare ſine altero.tunc ſublatũ re
manet virtute remanentis.ergo idem in ſtatuto vt rema
neat ſi reuoceť ſine cõſenſu ſupioꝛis.certe iſta rõ eoꝝ non
eſt generalis ex eo qꝛ ſtatutũ põt ſtare ſine cõfirmatione
eo caſu quo ſtatuentes poſſunt de per ſe ſtatuta cõdere.⁊
ſic hoc caſu falſum eſt dicere ꝙ vnũ nõ põt ſtare ſine reli-
quo.qꝛ imo ſtatutũ põt ſtare ſine cõfirmatiõe.dicũt tñ cõ
tra ſuam hãc rõnem ꝙ in.d.§.i.duo ſe hñt equaliter ⁊ eq̃
pꝛincipaliter vnũ ad alterũ.ſed nõ ſic in cõſenſu ſupioꝛis
q venit ad cõfirmationẽ ſecũdario.iſta ẽt rñſio eoꝝ nõ ẽ
bona qꝛ imo cõfirmatio ſupioꝛis eo caſu quo ſtatuentes
non poſſunt ſtatuere ſe hꝫ vt cã foꝛmalis ⁊ pꝛincipalis.⁊
ſic non bñ loquunť.Et ẽt pondera qꝛ peſſime intelligunt
Bar.in.d.l.oium.Bar. enim ibi remittit ſe ad dicta ſua
in.d.l.oẽs populi.⁊ ſic dictũ eius ibi intelligiť qñ ſtatuen
tes poterant ſtatuere.qꝛ tunc pñt recedere a ſtatutis tali-
bus lꝫ cõfirmatis a ſupioꝛe ⁊ ſic nõ mereť Bar.ibi repꝛe
hẽdi.dicũt ẽt.d.l.oium facere ꝓ Bar.† vbi quis nõ põt te
55 ſtari minus ſolẽniter ſine pꝛincipe tñ reuocat poſtea ſine
pꝛincipe.⁊ ſic intelligunt dictũ Bar.eo caſu quo ſtatuen
tes nõ poterãt ſtatuere dicũt huic dicto rñderi poſſe ꝙ lꝫ
reuocet ſine pꝛincipe tñ ſolẽniter dꝫ reuocare ⁊ cuꝫ plena
ſolẽnitate niſi de nouo reuocaret corã pꝛincipe.⁊ ita reſi-
dẽt ⁊ aliud nõ dicũt.Certe ille tex.loqtur eo caſu quo qs
poterat diſponere ſup ſubſtantia actus lꝫ nõ poſſet ſuper
ſolẽnitate actus vbicũqꝫ ergo adhibet ſolẽnitatẽ actꝰ bñ
põt reuocare ſed nõ eſt ſic eo caſu quo qs nõ põt ſtatuere
qꝛ tunc non põt diſponere ſup ſubſtantia actus ⁊ ſic obie
ctio eoꝝ nulla eſt.Quidam tñ in.d.l.oium dicũt illũ tex.
poſſe adduci contra Bar.qꝛ ex quo ſpãliter ẽ ibi ꝓuiſum
ergo in ꝯrium eſt ius cõe.⁊ aliud non dicũt vere ſomnia
ſunt qꝛ non eſt ſpãle ibi vt reuocet teſtm̃ ſine ſupioꝛe bene
eſt ſpãle vt pꝛincipis pñtia ſuppleat ſolẽnitatẽ teſtamenti
vt ibi ſed vt teſtatoꝛ reuocet illud teſtamẽtum non ẽ ſpãli
tas aliqua.Quidam Moder.in conſilio.cxiij.cõſulue-
runt ſuper iſto paſſu dicentes ꝙ conſtitutio confirmata
per ſupioꝛem nõ põt reuocari ꝑ inferioꝛẽ.allegãt Bal.in
ti.de pace cõſtan.in loco per me allegato ſupius. ⁊ eũdẽ
Bal.in.d.l.oium.⁊ Bar.in.d.l.oẽs populi. ⁊ dicũt foꝛe
glo.in auc.de defen.ciui.§.interim in verſicu.remouendi.
Animaduertite queſo qꝛ inculcate loquuntur iſti viri qꝛ
Bal.in.d.titu.de pace conſtan.tenet totum contrarium.
⁊ in.d.l.omnium eſt ibi contrarius.⁊ nõ bñ ponderetur
glo.in.d.verſi.remouendi non meruit ad hoc allegari.di
cit enim pꝛefectus eſt maioꝛ pꝛeſide ⁊ pꝛeſes eſt maioꝛ d
fenſoꝛe.modo ſi pꝛefectus confirmat defenſoꝛem ⁊ pꝛeſes
eligit ꝙ non poterit pꝛeſes illum remouere. ⁊ Ang.dicit
56 ibi† ꝙ ſi officialis eligitur per vnum ⁊ confirmatur ꝑ ali-
um ⁊ cõmittit crimen pꝛiuatione dignum ꝙ non remoue
bitur per illũ qui elegit ſed ꝑ illũ q confirmauit.ideo offi
ciales caſtroꝝ peruſij quos ptãs eligit ⁊ pꝛioꝛes ꝯfirmant
nõ poterũt remoueri ꝑ ptãteꝫ ſed per pꝛioꝛes.ergo ⁊c.an
ge.vero in.d.l.oium refert.d.Bar.ibi ⁊ Bal. tenere con
trariũ ꝑ.d.l.ſi vt ꝓponis.⁊ dicit ꝙ illa lex loquiť in recõ
ciliatione.⁊ ſic ſentit ꝙ nõ facit ꝯ Bar.⁊ dicit ꝓ Bar.fa
cere ꝙ habeť.C.de repu.auc.contra ſi filij. ſed finis illius
auctẽtice ſm eum facit ꝓ Bal.ipſe vero dicit ꝙ in pꝛeiu-
diciũ ſupioꝛis nil fieri põt.vt in fine illius auctẽtice.alle-
gat.l.nã magiſtratus.ff.de arb.l.ille a quo.§.tempeſtiuũ
.ff.ad treb.in pꝛeiudiciũ vero ipſoꝝ ſtatuentiũ bene poſ-
ſunt reuocare qꝛ ſicut ſtatuere pñt in ꝑiudiciũ legis ſupio
ris abſqꝫ conſenſu ſuperioꝛis.vt in.d.l.omnes populi tẽ-
perat niſi ſuperioꝛ pꝛohibeat ſtatuta facere que non ſint
confirmata.qꝛ tunc non poterunt ita tollere.⁊ ita ſm euꝫ
procedat opi.Bal.qꝛ tunc clauſula derogatoꝛia ſtatuto-
rum operatur vt non teneat abolitio vel cancellatio ſta-
tutoꝛum.nam abolendo ⁊ cancellando ſtatuũt.l.i. ⁊.l.
cancellauerat.ff.de his que in teſtamen.delen.auct. naui-
gia.C.de fur.auc.caſſa.C.de ſacroſan.eccleſi.⁊ ita reſidet
bene faciat ꝓ hoc vltimo dicto ſuo.c.dilecto cũ glo.J.de ꝑ

d ¶ Statuta. Adde pꝛo ampliatiõe iſtius ꝯcluſiõis ⁊ to tius mãe Bal. Fulg. ⁊ Pau. de ca.in.l.omniũ.C.d teſta. ⁊ eũdẽ Bal.in extrauag.d pace ꝯſtan.in.ix. col.verſ. deinde quero pone ꝙ pꝛinceps ꝯceſſit. ⁊ i.l.ex placito.C. de re.ꝑmu. ⁊.d.Abb. ⁊ alios ſcribẽ teſ quamp̄ntimos in.c.dilecto extra de ꝑben. ⁊ vide Fely.hic in. i.col. circa fi.ver.nota tertio afferẽ tẽ ligna in ſyluas cõgerẽdo dicta oium docto.que ſuccincte hñtur a.d. Andre.hic.

ben.⁊ ſuperius dixi.⁊ ſic apparet q̄ꝛ concordia quaꝫ do.
Abb.dicebat ſe ſolitum dare fuit Angeli in.d.l.omniuꝫ.
Tu vo conſidera q̄ꝛ inquantū Bar.allegauit iſtū tex. ꝑ
ſua opi.ꝙ ſtatuentes in caſu in quo nō pn̄t ſtatuere poſ
ſunt recedere a ſtatuto cōfirmato.vt hic eſt caſus ſm eū.
Certe vbicunqꝫ inferioꝛ ſtatuere non pōt ⁊ ſtatuit ⁊ ſu
perioꝛ cōfirmat illud tale non eſt ſtatutū ſed priuilegiuꝫ.
⁊ hoc vr̄ decidere gl.hic in ver. contrauenerint que dicit
ꝙ priuilegiū vnico actu ꝑditur.⁊ ita ēt Inno.in glo.ſua
hic loqtur de priuilegio ⁊ ēt ſcribētes oēs loquūtur de ꝓ
uilegio.neſcio q̄ ſpiritus reuelauerit Bar.ꝙ iſtud ſit ſta
tutū q̄ꝛ recte priuilegiū eſt.⁊ ideo nimirū ſi veniendo po
ſtea cōtra perdant illud per vnicū actū. q̄ꝛ iſtud nō videt̄
poſſe cadere in ſtatuto.vt per vnicā ꝯuentioneꝫ tollat̄ ſta
tutū.⁊ poſtea cū ipſe dicit ꝙ ſi volūt recedere a tali ſtatu
to aliter ſtatuendo non poſſunt.q̄ꝛ iſtud ē nihil q̄ꝛ ſi non
pn̄t ſtatuere ad q̄d dicit ꝙ aliter ſtatuēdo q̄ꝛ nō pn̄t.⁊ ſic
videt̄ iſto caſu ꝙ tale ſtatutū nō dicat̄ recte ſtatutū.ſed di
cit̄ ſtatutū trāſiens in priuilegiū.⁊ hoc mō debēt tempa
57 ri oia dicta ſuperioꝛa.† Sed dubitatio eſt fortis qn̄ poſ
ſunt ſtatuere ⁊ ſtatuūt.⁊ ſupior cōfirmat an poſſint reuo
care ſine ſupioꝛe.⁊ ſupius concluſum eſt ꝙ ſic niſi concer
nat vtilitatē ſupioꝛis vt dictū ē.Sed ꝯ iſtā doc.eſt tex.ad
quem nullus rn̄dit in.d.l.i.§.ſed q̄ꝛ.in verſi.oia noſtra fa
cimus q̄bus auctoꝛitatē noſtrā impartimur.q̄ꝛ rn̄deo ꝙ
ille tex.loq̄t eo caſu quo confirmatio ē neceſſaria alr̄ non
poſſet dari rn̄ſio bona.⁊ hoc colligo ꝑ verbū auctoꝛitatē
q̄ꝛ auctoꝛitas eſt huius effectus vt ſine ea actus ſit nullus
vt.l.cū hi.§.ſi pretoꝛ.ff.de tranſa.Ideo ſequoꝛ iſtā opi.⁊
moueoꝛ hoc modo.aut iſto caſu dicimus ſtatutū accede
re vltime volūtati.vt voluit Bar.i.l.ſi.ff.de regula carbo
niana.⁊ Bal.in ꝑallegato loco in titu.de pace conſtātie.
⁊ tūc nulla eſt dubitatio ꝙ pōt reuocari per.d.l. omniū.
⁊ per.l.ſiqs in prin.ff.de leg.iij.⁊ illa cōfirmatio acceſſo
ria regulabit̄ ſm naturā principalis cui accedit argu.re
gule acceſſoꝛiū lib.vi.Aut dicimus ꝙ accedit nature cō
tractus.vt voluit Bal.in.l.ſi arrogatoꝛ in prin.ff.d̄ adop.
⁊ in.l.ea demū.C.de colla.⁊ tūc clarū eſt ꝙ ꝯtus valid᷒
pōt peti cōfirmari a principe.vt in.l.ſi quos.C.de decur.
li.x.⁊ tn̄ pōt reuocari cōſenſu ptiū.vt ibi no.ergo ⁊c.⁊ fa
58 cit ad hoc quod voluit Io.an.in.c.iij. de inſtit.† vbi dixit
poſt alios ꝙ a ſnīa excōicationis lata per archiepm̄ ꝯfir
mata ꝑ papā pōt archieps abſoluere.ergo ⁊c.Et ſi dica
59 atur † ꝙ accidens[a] adueniens enti illud qualificat ⁊ repo
nit in diuerſo eſſe a primo.vt eſt glo.ſingu.in.c.ſtatutū de
elec.li.vi.ſeq̄tur ꝙ iſta cōfirmatio ſupioꝛis facta de ſtatu
to valido addat qualitatē vt nō dicat̄ ſtatutū inferioꝛis.
ſed ſuperioꝛis.ad hoc reſpondeo ꝙ illa glo. loq̄tur i ma
teria penali ⁊ exoꝛbitanti.vt pꝫ in ea cōiuncto.c.licet ca
non.eo.ti.⁊ lib.non aūt ꝓcedit in materia fauoꝛabili. vt
eſt caſus ſin.in.c.ſi.de ſymo.vbi appellatione monacho
rū venit abbas.⁊ eſt caſus ſing.in.c.cū ꝑ exēptionē de ꝓ
uileg.in.vi.vbi appellatione clericoꝛū veniūt canonici.
60 ⁊ iſta menti comenda.¶ † Nota ꝙ ſuppreſſa dignitate
in aliqua eccleſia impoſſibilis amplius eſt vacatio illius
dignitatis.⁊ ratio q̄ꝛ qualitas non poteſt eſſe ſine ſubie
cto.l.eius qui in prouincia.ff.ſi cer.pe.⁊ philoſophus di
b cit accidentis[b] eſſe eſt ineſſe.⁊ priuatio preſupponit ha
bitū.l.manumiſſiones.ff.de iuſti.⁊ in.c. ad diſſoluen. de
deſpō.impu.⁊ ſic vbi non eſt ſubſtantia ibi non eſt accn̄s
61 ⁊ ſic non eſt ibi vacatio.¶ † No.caſum in quo per moꝛ
tem beneficiati non vacat beneficium.nam ſi viuente cle
rico ſupprimitur beneficiū.iſta ſuppreſſio incipit habere
effectum poſt moꝛtē clerici.q̄ꝛ eius in ꝓiudicium non pōt
fieri moꝛtuo itaqꝫ clerico nō dicit̄ vacare illa dignitas iā
62 ſuppreſſa.† Alius caſus ꝙ beneficium nō dicat̄ vacare ꝓ
pter moꝛtē clerici qn̄ moꝛitur canonicus eccleſie que non
hꝫ numerum.tunc ēt per moꝛtē eius non dicit̄ vacare ca
nonicatus.in eccleſia enim non numerata ꝑ creationem
canonici creatur nouus canonicus.⁊ per eius moꝛteꝫ ex
tinguitur.vt in.c.dilecto de ꝓben.† Alius caſus qn̄ benefi
63 ciuꝫ clerici defuncti erat de menſa per moꝛtē enim clerici
conſolidat̄ mēſe ad inſtar vſufructus qui moꝛtuo vſufru
ctuario cōſolidat̄ ꝓprietati.c.cū conſtet de pigno.Iſte ta
mē caſus incidit cū primo ſi intelligimus beneficiū fuiſſe
de menſa hoc eſt vnitum fuerat mēſe prelati. facit clemē.
ij.de reb.ec.non alie.ſi autē intelligimus ꝙ beneficiū erat
de menſa prelati ⁊ ꝙ de mēſa prelati aſſignati erant certi
redditus ipſi clerico tanquam benemerito.tunc tale non
dicitur ꝓprie beneficium.¶ † Nota ꝙ ad hoc vt canoni
64 ci poſſint ſupprimere dignitatē in eccleſia requirit̄ aucto
ritas pape.pro cuius intellectu capio glo.in ver.ſtatuiſſe
⁊ eſt glo.magiſtra ⁊ melioꝛ de coꝛpoꝛe iuris in materia
iſta ideo memoꝛie comēdate.¶ † Querit enim an cano
65 nici poſſint ſine licentia vel auctoꝛitate pape tollere digni
tates aut prebendas de eccleſia.Et tangit glo.iſta quatu
oꝛ.primum eſt an canonici cuꝫ ep̄o poſſunt augere nume
rum prebendarum.⁊ idē queri pōt de numero canonico
rū.ſcd̄m eſt an canonici cū ep̄o poſſint creare nouā digni
tatē.tertium eſt an canonici poſſint diminuere numerum
prebēdarū.quartū eſt an canonici poſſint ſupprimere cuꝫ
66 ep̄o dignitatem in eccleſia.¶ † Capio primū.ſ.an cano
c nici[c] cum epiſcopo poſſint augere numerū prebendaruꝫ
⁊ augere numerū canonicoꝛū. Conclude faciendo qua
tuoꝛ caſus.q̄ꝛ aut numerus nō eſt iuratus nec per papaꝫ
cōfirmatus.aut eſt iuratus ⁊ nō cōfirmatus ꝑ papaꝫ.aut
eſt confirmatus per papam ⁊ nō iuratus.aut eſt iuratus
⁊ confirmatus.primo caſu qn̄ non eſt iuratus nec ꝯfirma
tus poſſunt augere numerū.c.dilecto.⁊.c. vacāte de pre
ben.ſcd̄o caſu qn̄ eſt iuratus ⁊ nō ꝯfirmatus cōclude aut
canonici iurauerūt ſtatutū obſeruar̄ aut iurauerūt obſer
uare cōtēta in ſtatuto nō habita relatione ad ipſuꝫ ſtatu
tū.ꝓ caſu tꝫ augumētatio numeri ⁊ eo ip̄o ꝙ collegialiter
ꝯueniūt vident̄ tollere ip̄m ſtatutū.vt not.in.d.c. dilecto.
Si vero iurauerūt ſeruare ꝯtēta i ſtatuto nō habita rela
tiōe ad ſtatutū auctis facultatib᷒ eccleſie ſi augēt numerū
bene tꝫ augumētatio non obſtāte ipſo iuramēto q̄ꝛ in ta
li iuramento intelligitur tacita clauſula niſi facultates ec
cleſie augeantur.vt no.in.d.c.dilecto.In tertio vero caſu
qn̄ numerus ſtatutus per canonicos eſt confirmatus per
papā ⁊ nō iuratus per ipſos caonicos. tunc aut papa in
cōfirmatione ſua appoſuit clauſulam decreti decernēs ir
ritū id qd̄ cōtrafieret.⁊ tūc nō poſſunt canonici augumē
tare niſi auctis facultatibus eccleſie vt notat̄ in.d.c.dile
cti.auctis vero facultatibus eccleſie augumētare poſſunt
nec ob.clauſula decreti q̄ꝛ in ea intelligit̄ tacita conditio
niſi facultates eccleſie ſuperexcreſcāt.vt not.in.c.ſeq.qn̄ vo
eſt cōfirmatus numerus eccleſie ſine clauſula decreti.tūc
ſm omnes tꝫ augumētatio facta ꝑ canonicos ꝑ.d.c.dile
cto a contrario ſenſu. Quarto caſu quando numerus eſt
iuratus ⁊ per ſedē apoſtolicam confirmatus.tūc eo caſu
quo canonici augumētare nō poſſunt qn̄ vnū hoꝛū tantū
interuenit.ergo multominus qn̄ interuenerunt duo.nam
ſi iuramētū ſolū vel cōfirmatio ſola impedit ne poſſint au
gumētare.ergo multo foꝛtius qn̄ iſta duo ſimul cōiūcta
impediēt.c.i.de treu.⁊ pace auc.itaqꝫ. C.cōia de ſucceſ.ſꝫ
eo caſu iuramentū tantū vel ꝯfirmatio tm̄ nō impedit au
geri numerū neqꝫ ipedit i eo caſu ēt ſi hec duo ſimul iūcta
cōcurrant.q̄ꝛ nō inuenit̄ iure exp̄ſſum ꝙ talis cōiunctio
hoc operetur.⁊ per iſta ſit expeditum primum.¶ † Ve
67 nio ad ſecūdum.ſ.an canonici cum capitulo poſſint crea
re nouam dignitatē.glo.iſta ſentit ꝙ non poſſunt niſi cū
pape licentia.idem tꝫ glo.ſi.hic.Hoſt.I.eo.c.ex parte.cō
poſtolanus hic tenet contrarium.⁊ ad.c. cum olim.I. de
conſue.rn̄det ꝙ ibi factum narratur volunt dicere ꝙ ſuꝑ
uacuo petita fuit auctoꝛitas pape ad capitulum primum
xxij.diſt.rn̄det cōpoſtolanus ꝙ ibi loq̄tur de maioꝛibus
68 dignitatibus.† vt de ep̄atu vel d̄ archiep̄atu que maioꝛes
dignitates ſine licētia pape dari non pn̄t.dic ergo in hoc
ꝙ ſine licētia pape tales maioꝛes dignitates dari nō pn̄t
vt in.d.c.ſ.

a ¶ Accidēs. Phiſicū dictū eſt hoc ⁊ pulcherrimū poſitū ⁊ probatuꝫ a ph̄o in multis locis. ideo ipſum nota.

b ¶ Accidentis eē. Hoc eſt pulcherrimuꝫ ⁊ elegās phi. dictū. Adde ſimile huic ꝓbatū a ph̄o cōtra antiquos primo phi. vbi dicit foꝛmalr̄ credere āt accn̄s ſine ſubiecto ē ipoſſibilis credere. ſec᷒ tn̄ ē in ſacramento altaris. vbi accidens in nullo ſubiecto fūdat. ſed illud ibi ideo q̄a cedit natura miraculo de ꝯſec. ꝑ totum. ⁊ ibi glo.ſolemnes.

c ¶ An canonici. Adde ꝓ facili determinatione huius elegātis ⁊ quondiane q̄ſtionis Card. in cle.fin. q.x. de ꝓbē. ⁊ Panoꝛ.q in termi nis loq̄tur i.c. cū.M.i.col.ti tu.noſtro d̄ cō ſti. vbi ſubiungit ipſe ꝙ numerus canonicoꝝ poſſit augeri ēt ſi cōſtitutio fuiſſet ꝑ papā ꝯfirmata ſuꝑexcreſcētibus tn̄.fructibus. ⁊ aſſigāt rōnē quaꝫ vide ꝑte ibi q̄ꝛ facilis eſt.⁊ vide Fely. in. d. c.cū.M.ad ſi. in ver. no.tertio.c.ti. noſtro de ꝯſt.car.xxvij.⁊ adde eūdem Fely. hic in.vij. col. circa me. ver. ad ſecūdum circa hanc glo.

vt in.d.c.i.facit.c.plectis.xxv.diſt.ſed ſi canonici cuʒ epo
volunt dare in eccleſia ſua que ſunt de dignitatibus con/
ſuetis in alijs eccleſijs cathedralibus. tūc hoc facere pñt
ſine licentia pape.vnde vna eccleſia cathedralis ſi non hʒ
dignitatē primiceriatus pñt canonici cuʒ ſuo epo in illa
eccleſia ſtatuere ⁊ creare talē dignitatē.⁊ ad.d.c. cū oliʒ
rñde vt ſuperius eſt dictum.Si vero canonici cū epo vel/
lent in eccleſia ſua creare dignitatem de nouo que nō ſit
ſit per eccleſiā ro.approbata.vel que cōmuniter nō cōſue
uit eſſe in eccleſijs cathedralibus iſto caſu nō poſſent.†vn
69 de ſi canonici cū epo ſuo vellēt creare dignitatē cardina/
latus in eccleſia ſua hoc facere non poſſent.qꝛ nō eſt con
ſtitutū p eccleſiā romanā vt dignitas illa ſit in eccleſijs ca
thedralibus.ſolū eni hoc habet ex puilegio ſpāli cōceſſo
eccleſie rauenati ⁊ eccleſie cōpoſtelane. Sed certe tex. in
d.c.i.xxij.diſt.pbāt opinionē huius glo.ibi nō ſolū loqui
tur de dignitate epiſcopatus. ſed dicit cuiuſcūqꝫ ordinis
dignitatē.⁊ ſic loqtur per verba vniuerſalia.⁊ gl. ibi col
ligit ꝙ ſolus papa facit nouas dignitates. ⁊ clarum eſt
ꝙ quo ad iſtam eccleſiā dī dignitas poſito ꝙ in alijs ec/
cleſijs ſit cōſueta.tñ Arch.ibi quē ſeqtur ibi Dominicus
ſequit opi.cōpoſito.nec obſtat reſpōſio data ad.c.cū olim
ꝙ ibi narratur factum. qꝛ imo ibi ponit iuris miniſteriū
dicit enim precibus inclinati ei licentiam cōceſſimus.vn/
70 de illud† verbū licētia importat iuris miniſteriū.vt i auc.
licentiam.C.de epi.⁊ cler.Bar.in.l. ſiquis mihi bona.§.
71 iuſſus.ff.de acqr.here.†Et limita primū ꝙ ſi papa confir
mauit numerū pbendarū ⁊ dignitatē in eccleſia cū clau/
ſula decreti.ꝙ tūc nō poterūt canonici cū epo creare no/
uā dignitatē que cōſueuit eſſe in alijs eccleſijs cathedrali
72 d bus.†Sentit etiā glo.ſi.hic ꝙ qñ canonici volūt eligere di
gnitateʒ que antea fuerat i eccleſia ſua ſed fuerat ſuppſſa
ꝙ hoc facere poterunt qꝛ nō vidētur de nouo facere ſʒ ex
ꝯñtia prioris dignitatis videntur antiquā de nouo ſuſcita/
re.vere glo.illa intellecta ſm terminos capituli noſtri ni
ſi loquantur de dignitate primiceriatus nō eſt neceſſaria
nam ⁊ ſi hec dignitas nunqꝫ fuiſſet in iſta eccleſia ex quo
tñ ꝯſueta eſt eſſe in alijs eccleſijs canonici cum epo creare
poſſent per ſuperius dicta.Sed aduerte qꝛ eo caſu quo i
aliqua eccleſia cathedrali.vt eſt in eccleſia rauēnate ē di/
gnitas cardinalatus ex puilegio ſpāli ⁊ fuiſſet illa digni
tas per capitulum ⁊ archiepm ſuppreſſa videt.arg.illius
glo.ꝙ canonici cum ſuo archiepo poſſent illam de nouo
eligere quaſi videret eis permiſſum.ex quo illa dignitas
ſemel fuit in illa eccleſia.contrarium tʒ hic do.Car. qꝛ ſi
illa dignitas nunqꝫ fuit cōmuniter in alijs eccleſijs niſi i
illa ex priuilegio ſpāli canonici ſupprimēdo illā dignita
tē videntur renūciare illi puilegio ⁊ habet perinde ac ſi nū
qꝫ fuiſſet. ⁊ iō vī ꝙ non poſſint eā poſtea eligere ⁊ ad iu
ra allegata per illam glo.reſpondet do.Car.ꝙ loquunt
qñ dignitas nō fuerat in totū extincta.⁊ certe iſta opi.d.
Car.hʒ neruū iuris quis aūt iuſtius dixerit forte appare
bit ex dicendis ſuper.d.gl.ſi.vbi accomodatior erit locus
⁊ per iſta ſit expeditum ſecūdum.¶ †Capio tertiū. ſ.an
73 capitulū cum epo poſſit diminuere numerum prebendarū
glo.arguit ꝙ non allegat.c.ſi.de ver.ſignifi. nō tñ hñ gl.
ſe firmat ſed ſentit ꝙ ſi eſt cōfirmatus per papā cū clauſu
la decreti ꝙ ſine auctoritate pape non poterunt canonici
cū epo diminuere.⁊ ſic ſentit ꝙ numerus minui pōt. vbi
e non eſt per papam confirmatus.⁊ hoc cōmuniter ᵉ tenet
ad.c.ſi.de verbo.ſig.rñde ꝙ ibi fuit petita licētia pape vel
ideo ibi petita fuit qꝛ papa ſibi expreſſe hoc reſeruauerat
dicetur de hoc latius in articulo ſequēti.¶ Uenio ad vl
74 timū vʒ† an canonici cū epo poſſint extinguere dignitatē
glo.refert Joānē tenere ꝙ ſic. ipſa tñ ſentit ꝯtrium ꝙ ſine
papa fieri non poſſit.Inno.approbat opinioneʒ Joānis
ſcribētis ſic his duobus caſibus.ſ.an canonici poſſint di/
minuere numerū pbendarum.⁊ an poſſint extinguere di
gnitatē.diſtinguēs hoc mō. vʒ aut numerus fuit ſtatutus
a papa vel dignitas creata auctoritate pape. ⁊ tunc ſine

eius licētia nō pōt numerus minui vel dignitas ſuppmi
arg.c.cū ueniſſent de iudi.⁊.c.i.⁊.ij.de cōfir.vti.⁊ intelli
ge hoc ſm ſuperius dicta.ſ.an confirmatio pape habeat
clauſulaʒ decreti an nō.Item an ſint fructus diminuti an
non vt ſuperius eſt dictum.Si vero numerus non ē taxa
tus vel dignitas creata auctoritate pape.⁊ tunc aut be
neficium ꝙ volūt canonice ⁊ epo ſupprimere fuit dotatū
ab alio qꝫ ab epo ⁊ capitulo aut non.primo caſu nō pōt
ſine licētia patroni ſupprimi.vt in.d.c.monaſteria.xvi.q.
vij.Et circa hoc vide pulchra dicta que ſuperius rettuli.
poſſet tñ ſine licētia patroni ſupprimi interueniēte licen/
tia pape qui pōt iuri alterius preiudicare in hoc per no.
in.c.cū dilectus de iure pa.⁊ in.c.ij.de prebē.in.vi.in ſecū
do caſu qñ beneficiū fuit dotatū ab epo.⁊.c.ſine cauſa nō
poſſunt illud ſupprimere.c.ex pte.§.eo.ex cā vero.vt pp di
minutionē fructuū eccleſie vel pp̄ter aliā cām poſſunt ca/
nonici cuʒ epo ſupprimere ſi bona capituli ſunt ſeparata.
facit.c.ſicut vnire de exceſ.prela.c. precipimus. xvij. q.ij.
75 †aduerte tñ ꝙ ſi canonici auctorante epo vellēt ſuprime/
re beneficiū ⁊ applicare menſe capituli non poſſent qꝛ vi
derent auctorare in facto pprio ꝙ non poſſunt.cle.ſi vna
de reb.ec.nō alie.⁊ hāc partem ſeqtur Jo.an.in addi.ſpe
cu.in ti.de his que fiunt a prela.hic tñ in lectura tʒ ꝯtriuʒ.
dicit enim ꝙ canonici cū epo hoc facere pñt applicando
menſe capituli.qñ vero bona epi ⁊ capituli ſunt cōia.tūc
auctoritas epi nō ſufficeret.d.cle.ſi vna.recurrendum eſt
76 hoc caſu ad auctoritatem archiepi vel pape.† Sed an in
preiudicium expectantium poſſit ſupprimi aliqđ bñficiū
vel dignitas.remitto de hoc ad no.i cle.litteras de reſcri.
⁊ per iſta expediuit glo.iſtam vſqꝫ ad verſi.no.ꝙ cōſtitu
tio ſiue confirmatio pape.¶ Ex glo.iſta collige effectuʒ
cōfirmationis papalis.⁊ facit glo.in.c.qꝛ diuerſitatē de
de cōceſ.pre.⁊ quod habet in.c.ea que de re iudi.⁊ ex gl.
77 iſta collige†nunqđ cōfirmatio pape hic fuerit neceſſaria
⁊ cōcludit ꝙ ſic qꝛ auctoritas pape ꝯfirmat inualida. vt
vt in iuribus alleg.in ea.facit.l.adoptio nō iure facta.ff.
de adop.ſicut auctoritas legis veſtit pactū nudū.l. legiti
ma.ff.de pac.nam ipſe ſolus ſupplet defectum ſolēnitatis
omiſſe.⁊ hoc facit etiā ſi non apponat illa verba ſupplen/
78 tia omnes defectus†de plenitudine poteſtatis noſtre dū
modo faciat ex certa ſcientia.l.itē vulpianus.ff. de excuſ.
tu.⁊ quod no.Inno.in.c.innotuit de elec.⁊ in.c.ad hec đ
reſcrip.non eſt diſputatū de potētia pape dūmodo cōſtet
de eius voluntate.c.cōueniſſent de inſtit.⁊ gl. iſta tempe
rat hoc niſi cōfirmaret in forma cōi.qꝛ tūc nō pſtaret no/
uum robur.vt in.c.qꝛ diuerſitatē pallegato.⁊ in.c.i. ⁊.ij.
de confir.vti.⁊ in.c.i.in ti.per quos fiat inueſti.⁊.l.aucto
ritate C.vnde vi.⁊ gl.ſingularis in.l.ſi qua.C. de fundis
⁊ ſaltibus lib.xi.⁊ Bal.in.l.ex placito.C.de re. permu.
⁊ faciat pulchrum dictū do.Ant.in.c.ij.de pac.†ꝙ ſi pe/
79 titur actus ꝯfirmari.⁊ ille actus erat nullus ⁊ ꝯfirmatio
fuit facta in forma cōi.qꝛ nō recipit validitatē actus ille
ex tali confirmatiōe.allegat.c.i.⁊.ij.de confir.vti. vel inu
tili.⁊ refert ſe conſultum in facto rñdiſſe.fuit facta remiſ/
80 ſio.†pone hic Bonon.a qbuſdam maſſarijs ⁊ talis remiſ
ſio fuit informis ⁊ inualida.poſtea antiani illam ꝯfirma
uerunt in forma cōi fuit refricatū in dubiū an ex tali ꝯfir
matione illa remiſſio fuerit effecta valida.rñdit ꝙ nō.op
time facit glo.iſta.⁊ vide qđ eleganter voluit Bal.in tra
ctatu ſciſmatis.quē poſuit in rubrica.C.ſi qs aliquē teſta
ri prohibuerit.vide que dixi.in.c.i.⁊.ij.de confir.vti.⁊ vi
de elegantē cautelā traditā ab Ange.in.l.de pupillo.§.ſi
opus.ff.de ope.no.vbi glo.dicit ꝙ nunciatio noui operis
81 petitur ꝯfirmari.dicit ibi Ang.†ꝙ ſi a ſñia non fuerit ap
pellatum ⁊ victor petat illam confirmari his ꝙ tunc ni/
hil poterit opponi cōtra illam ſñiam niſi exceptio nullita
tis reſultans ex incompetentia iudicis.vt eſt gl.ſin.in cle.
82 i.de ſequeſt.poſ.⁊ fructuum.¶ †Ultimo no. ex iſta glo.
ꝙ vbi papa ex certa ſcientia confirmat alicui bñficiū nul
lus iferior pōt directa via cognoſcere an illō ſit licite acq

d ¶ Sentit etiā. Adde tu Fely. hic i.vi.col.cir ca me.ver.ter/ tia cōcluſio. ⁊ adducit textū xxi.diſt. ⁊ dēs ſcribētes hic. limitat tñ duo bus modis.vi de ibi.

e ¶ Cōiter. Li mita tu ſingu/ lariter ſm Do ſtiē.iſtā cōclu/ ſionē quā opi/ nio cōis ſequi tur in.c.mona ſterium.xvi.q. vij.niſi alius a capitulo cōſti/ tuiſſet illas p/ bendas. quia eas vllo pacto diminuere po teſt abſqꝫ fun dātis auctori/ tate vel hrdis.

ſitū an non:quod intellige qn̄ ex certa ſcia ⁊ cā cognita ⁊
ſic i forma ſpecifica ꝯfirmauit per iura ſuperius expreſſa.
83 †Ex qua glo.a ꝯtrio ſenſu collige ꝙ ꝑ viā indirectā ⁊ ob
liquā poterit inferior cognoſcere.Ponite exēplū ſi forte
beneficiatus poſt ꝯfirmationē dicat̃ cōmiſiſſe maleficiuꝫ
priuatione dignū.q2 tūc poterit priuari per inferioreꝫ.vt
in.d.c.i.⁊.ij.de confir.vti.Et ego adduco.d.Bal.in teſtē
in.l.reſcripta.C.de preci.impe.offe.dicentem†ꝙ illud qđ
84 papa confirmat nemo infirmat poſſunt tn̄ beneficiati per
papā remoueri ab epiſcopis pp̄ exceſſus ſuperuenientes ni
hil tn̄ allegat potuiſſet cū honore ſuo allegare glo.iſtam.
85 Et ego ēt colligo ex iſta glo.†aliud quod eſt recitatione
dignū bn̄ficiū ē manuale ⁊ obedientiarū iuxta no.in cle.
q2 regulares de ſup.neg.prela.⁊ in.c.cum ſingula.de pre
ben.in.vi.⁊ in.c.preſenti de offi.ordi.li.vi.hoc eſt remoui
bile ad nutū ſuperioris.modo ſupior cōtulit mihi illđ bn̄
ficium manuale ego feci mihi cōfirmari a papa.ita vt di
xi ꝙ ille inferior nō poterit vlterius reuocare.facit quod
no.Jo.an.⁊ Arch.⁊.d.Dominicus in.d.c.preſenti.⁊ qđ
habet̃ in.d.c.cum ſingula.⁊ quod voluit Pe.de ancha.
in.d.cle.q2 regulares.⁊ ita diſputauerunt duo iuris pre
cipua luminaria Pau.⁊ Jo.calde.facit quod voluit la
pus in ſuis allegationibus allegatione.ix.⁊ quod voluit
Jo.an.in.c.cum inter de elec.⁊ Inno.in.c.niſi de prebē.
⁊ optime faciat illud dictū Bal.in.d.l.reſcripta.⁊ quod
voluit.d.Abb.in.c.ad audientiā de cōfir.vti.vel inuti.fa
cit pulchrum dictū Archi.in.d.c.preſenti.dicentis†ꝙ ſi
86 papa confert prioratum monacho non tenet̃ renunciare
ad mandatū abbatis.q2 quantū ad hoc eſt emancipatus
xvi.q.i.c.ſi monachus.lꝫ Uincen.in.d.c.cū inter de elec.
facit quod refert do.Anto.in.c.cū ad monaſteriū.de ſta.
monachorū.an ſi papa donat aliquid temporale mona
cho poſſit ſibi auferri ab abbate.⁊ etiā facit qđ dixit bal.
87 in.l.fi.ff.de conſti.prin.vbi dicit†ꝙ qn̄ princeps cōcedit
aliqđ beneficium intelligitur concedere perpetuo.alleg.
.§.illud in auc.de conſti.que de dignitatibuſ.Et iſta vt re
or non ſunt contemnenda ſed claro ſunt digna viro Ex
pedita ad ſūmum eſt glo.iſta.Nam vero ad iſtam gl.cō
iungo glo.vltimam huius capituli que eſt conformis in
88 materia huius glo.†nunqđ dignitas deſtructa ⁊ poſtea
reparata ſit eadem dignitas numero an nō.Et ex hoc ap
parebit veritas deo ꝓpitio inquantū.d.Cardi.eaꝫ repre
hendebat vt heri vobis rettuli.¶ Circa iſtud eſt neceſſa
89 rium ſcire†ꝙ ſiquis impetrat ſub expectatiōe ⁊ poſt tem
pus date creatur beneficium littere non ſe extendunt ad
illud poſtea creatum.q2 quo ad mentē concedentis gra
tia verificatur retro.⁊ q2 gratia beneficialis requirit cor
pus ꝙ ſit eius ſubiectū.ideo de non ente non eſſet gratia.
⁊ ideo non continet beneficium ꝙ tunc non erat in reruꝫ
natura.vt eſt tex.in clemē.litteras de reſcriptis.Quid er
go ſi ante datam litterarum fuit creatum.ſed tempore da
te fuit ſuppreſſum poſtea fuit reparatum ⁊ vacauit.nam
ſi eſt noua creatio non venit in gratia.Si vero eſt veteris
beneficij repatio cōprehenditur in gratia ⁊ quidem vide
tur dicendum ꝙ funditus erradicatum ⁊ tandē repatum
90 dicatur de nouo creatuꝫ q2 hꝫ eſſe poſt non eſſe.† nec ſm̄
naturalem ph̄m eſt poſſibile indiuiduum extinctū ⁊ mor
tuuꝫ ſuſcitari idem in numero[a] vt voluit Ariſtoteles in li
a bro de generatiōe ⁊ corruptione.⁊ hoc eſt indubitatū ſi
haberet aliter eſſe nūc q̄ꝫ prius.l.ſi ſpecula us ē opus.ff.
de fideiuſſo.ſed ſi priſtinam faciem nō mutat nec naturaꝫ
coniungūtur tpa eſſentie vt interim dicat̃ potius dormyſ
ſe q̄ꝫ expiraſſe.arg.l.ſicut.C.de preſcrip.xxx.anno.Bald.
hic concludit ꝙ aut eſt reparatū per nouū ſtatutum expſ
ſum.aut per correctionē medy ſtatuti cōtrary.primo cāu
eſt nouū ſtatutū ſcđo non.l.tribunus.§.fi.ff.de teſta.mi.l.
qui ex liberis.§.vltimo.ff.de ſecun.tab.Reuertendo ergo
ad ꝓpoſituꝫ an dignitas deſtructa poſtea repata ſit eadē
numero.vel non videt̃ ꝙ ſit noua dignitas ſicut damna
tus ad mortē reſtitutus in integrū dicit̃ nouuſ homo nec

a ¶ In nume
ro.Doctor aūt
ſubtilis.inj.ſē.
in mā reſurre
ctiōis mortuo
rū hoc dictum
reprobat pro
bando defun
ctorū repara
tionē naturali
ter poſſibilē ⁊
ponit ingenio
ſe caſū ſatiſ ele
gantē ⁊ cōſpi
cuū.Hercle tn̄
de ſe corruit ⁊
nihil contra
phi.ꝯcludit q̄
tu canōiſta vi
de ꝑ te q2 ſunt
pulcherrima
⁊ ſi non pn̄tis
ſpeculationis.

b ¶ Q.đ p̄te
ritū.De ſigni
ficatiōe p̄teriti
ꝑfecti vel imp
fecti ꝓ ꝯcordā
ti.Uide de le.
iij.l.vxori.xxx
v.q.i.fraterni
tatis.⁊ de ꝯſe.
diſt.ij.re vera.
de alijs autē
multiplicibus
vide.l.potior.
§.ij.ff.q po.in
pig.habe.⁊.l.
poſt venditio
nē.verſi.ſpēs.
ff.de aqua pl.
arc.⁊.l.ſi ven
ditor.ff.đ ſer.
expor.tibi gl.
⁊ ſcribentes.

c ¶ Hō dor
miēs.Hoc eſt
tritiſſimū apō
ph̄os per pul
cherrimam di
ſtinctionē quā
poſuit Ariſto.
in.ij.de anima
de actu primo
⁊ ſecūdo quā
tu canōiſta vi
de ſi qđ altiuſ
ſpeculari volue
ris.

reſumit legatū.l.intercidit.ff.de condi.⁊ demon.Itēꝫ im
poſſibile eſt ꝙ extinctū habitu ⁊ actu reſultet idem nume
ro.l.qui res.§.aream.ff.de ſolu.Contrarium decidit glo.
iſta.q2 reparatio eſt circa idem.l.ij.C.de tempo.appella.
Bal.ſoluit ꝙ tria ſunt coadiuuantia.⁊ iſtud eſt idem nu
mero.l.martius.ff.locati.Reparatū ad exemplar p̄ſtinū
⁊ ſimiliter iuris fictione eſt idem numero.lꝫ in rei verita
te non ſit penitus idem ſalteꝫ qn̄ ꝓ maiori parte ſue forme
ſeu figure erat conſultuꝫ.l.domū.ff.de ꝯhen.emp.repatū
ergo cenſetur vnum.⁊ idem.l.ariſto.ff.de manumiſ.teſta
91 men.†ſicut feudū paternū ſi dn̄s inueſtiuit filiū qđ pōt ꝓ
pter merita patris non obſtātibus agnatis dr̄ intermiſſū
non abolitū qn dicat̃ feudū paternū.c.i.§.i.de ſuc.feu.ꝙ
ergo intermittit̃ non abſorbet̃.c.i.de vaſallo decrepi.eta
tis.l.attilicinus.ff.de ſerui.ruſti.pre.l.i.§.ſi quis pp̄ de iti
nere actuq̄ꝫ priuato.dicit ēt Bal.†ꝙ vbi reſurgit digni
92 tas reſurgit confirmatio dignitatis.q2 reſurgit per diſpo
ſitionē iuris cōis.nec eſt opus ꝙ papa de nouo cōfirmet
ſtatutū ſuper qua editū eſt.ex quo nō intelligit̃ noua crea
tio ſꝫ quoddāmodo redire ad ſuā nām.l.deferre.§.fi.ff.de
iure fi.l.fi.ff.de mino.ſed videt̃ ꝙ in creatione ſit opus ea
dem ſolemnitate.l.ſi vt proponis.ff.de nup.ſed loquitur
ibi in actu qui iure gentium non ſolum ceſſauerat ſed re
parandus erat.l.fi.ff.de diuor.vel melius aut remanent
alique reliquie.puta quedā particula interdū in materia
interdū in ratione ꝑdurans.ff.de teſtamē.tutela.l.ſiquis
ſub conditione.quedā ſunt in reliquis remanētes non ob
ſtat.d.l.intercidit.q2 ibi fuit indulgentia reſpectu ſtatus
non plena reſtitutio quo ad ſtatuꝫ ⁊ bona.q2 illa reſuſci
tat teſtm̄.ff.de iniuſto teſt.l.ſiqs exheredato.§.pen.naꝫ eq
perat̃ poſtliminio.vt ibi pꝫ expreſſe ſm̄ Ja.de are.†⁊ eſt
93 noua creatio illa que nō ē ad inſtar nec recipitur ab alio
principio.ſed iſta eſt primum principium ſeu eſſe.vt i.d.
.§.i.hec enim dr̄ apud nām ⁊ non pōt impetrari niſi vt di
gnitas ex nouo creata nō tanq̄ꝫ ſupp̄ſſa.itē opꝫ ꝙ in illa
noua creatōe interueniat auctoritas pape.ſed in repara
tione nō req̄rit̃ noua auctoritas pape.Porro nō dr̄ dio
extincta qn̄ ſupeſt aliqua ſpes vel iudiciū repationis vel
aliqs habitus vel figura remanet vel memoria in codici
94 bus eccleſie nō cācellatis.†Sꝫ an talis dignitas āmbula
ta poſtea repata recupet duos vaſallos.vr̄ ꝙ nō.l.ſi vt a
p̄re.ff.de capti.ſumpto ar.eius qđ ibi dr̄ de filio ⁊ eo.ti.l.
mulier inops ſaliarū.nam ⁊ platus ſuppreſſe dignitatis
ſine culpa plati ea re itegra ſuā recupat platurā ſine alia
noua inueſtitura.adeo ꝙ ēt recuperat nālem poſſeſſionē
ipſo iure que cedit veritati.ar.ff.de acqren.poſ.l.clauſula
poſſidere.§.fi.cū ſua glo.lꝫ in poſſeſſione poſſet ꝯdici per
no.in.l.cū duobus.§.itē rn̄dit.ff.pro ſo.⁊ dicit tex.in.l.er
go.§.fi.ff.de acqr.re.domi.inſulā que fuerat quo magis i
telligeretur appellaſti.dicit ēt Bal.cōſiderandum†ꝙ p̄
95b teritūꝫ[b] qn̄q̄ꝫ ponit̃ vt principium.vt cū dico troia capta
.ff.de iure codicil.l.prōptiana.qn̄q̄ꝫ tanq̄ꝫ terminus vt cū
dico ego fui dn̄s talis rei.quaſi dicat nō ſum mō.vt not.
in.l.certum.§.i.ff.de cōfeſſis.qn̄q̄ꝫ dubitat̃ an ponat̃ p̄te
rituꝫ ampliatiue an abnegatiue ⁊ in his que ſolo tempo
ris curſu mutant̃ ponit̃ abnegatiue.q2 nō pōt continua
ri ꝙ neceſſario mutat̃ ſed in alijs que ſeipſa non mutant
niſi mutent̃ ex p̄terito p̄ſumit̃ in pn̄ti.vt no.in.l.ſiue.C.de
ꝓba.Et ſubdit Bal.ꝙ non dr̄ extinctum ꝙ pendet ⁊ ꝙ
eſt ad tempus occultatū ſicut ſomnus nō interficit homi
nem dum qeſcit virtus intellectiua ſic pupillaris etas nō
interrumpit longiſſimā preſcriptionē ſed interim facit eā
96 dormire.C.de preſcrip.xxx.an.l.ſicut.nam homo dormi
c ens[c] ſuſpenditur ab actu opationis anime intellectiue ⁊
ſi interdū eccleſie relaxet̃ ad tps tātū habitu remanet.vt
no.Inno.in.c.cum inter de cōſue.ſed glo.in.l.ſi vnus.§.
ꝙ in ſpē.ff.đ pac.dicit ꝙ p̄ſcriptio.c.annoꝝ in eccleſia no
nātulana repata dicit̃ ſue nature reſtituta.ſed illam glo.
reprehēdūt doc.q2 illa preſcriptio eſt correcta nec poteſt
pro lege allegari.C.de lati.liber.tol.l.i.in principio quia

in falſi

In falſi crimē incidit qui legem correctam allegat de iuſti
niano.C.cōponēdo.l.vnica.⁊ ſi falſum ergo nullum ipſo
iure.l.paulus.ff.de ver.ſig.ſed alia lex dicit ꝙ non eſt fal-
ſum ꝙ iuuatur primordio veritatis.l.cū filius.§.heres ď
97 leg.ij.Alia dicit† ꝙ ſemel verūʒ ſemꝑ dicitur verū. vt no.
ff.de dam.infec.l.qui bona.§.ſiqs ſtipulatus. alia tñ lex
dicit ꝙ falſus creditor eſt q fuit ⁊ non eſt.l.falſus de fur.
qꝛ nō ē verū actu ꝑmanens quo ad virtutem.ſed duplex
eſt veritas.ſ.principij ⁊ durātiōis,⁊ ſic ſoluit ꝯriū.⁊ ita
quieuit hic Bal.⁊ aliud non dixit.Sed mirꝫ eſt de tanto
doc.qꝛ ꝓ iſta.q.in qua tot verba ſparſit eſt gl.in terminis
98 in cle.ſi.in ver.poſt creatum de reſcrip.†dicit enim ꝙ ſi be
neficium erat ante datam litterarū.⁊ tēpore date eſt ſup-
preſſum ⁊ poſtea renouatum ꝙ non hʒ locum diſpoſitio
dicte cle.qꝛ non dicit̃ nouū beneficium.⁊ allegat tex.iſtuʒ
⁊ alia iura vt in ea videre poteris.⁊ illam glo. ſequit̃ ibi
ʒengelius.qꝛ ſm eum ꝓprie non dicitur nouiter creatum
ꝙ olim fuit.c.conſuluit de iudeis.c.ij.de feudis.l.i.§.ſiqs
edificium.ff.de operis noui.l.cuiuſcūqꝫ.§.ſi ei.ff.de inſtitu
toria.⁊ potius cā originalis beneficij eſt inſpicienda q̃ʒ re
nouatio.l.id qđ.ff.de donatio.nec videt̃ in totū non eē ꝙ
iuuat̃ primordio veritatis.d.§.heres.aliud eſt enim noui
ter creari ⁊ aliud renouari.de conſecra.diſt.iiij.re vera ſe
quitur ibi Stephanus ⁊ Paulus.⁊ Pe.de ancha. qui
allegāt.d.l.attilicinius.⁊.l.ſi locus.ff.quēad.ſer.amitta.
aliud eſt enim de nouo facere aliud obſtaculum remoue-
re.⁊ ſic rē ad priſtinuʒ ſtatū reducere.l.filio quē pater in
ver.nō trāſlatus ſed redditus.ff.de lib.⁊ poſth.alleg.etiā
no.in.l.qđ dicit̃.ff.de impenſis.ſed in ꝯrium facit qꝛ p̄ma
creatio fuit extincta per ſuppreſſionē beneficij. iō ꝙ nunc
renouat̃ dʒ dici noua creatio non antiq̃ ſubſtitutio. vt in
iſto.c.faciat tex.ſi.in.l.ſi.C.de remiſſione pignoꝝ. Solue
ꝙ lʒ verum ſit ꝙ beneficiū ſuppreſſum non ſit in rerū na-
tura vel eſſe non cenſeat̃ quo ad facultatem impetrandi.
vt hic.non tñ ſic deſiji eſſe q̃ñ renouatio reducit illud ad
99 ius primū†renouatioꝰ enim eſt reductio ad priſtinuʒ ſta-
d tum cle.dudum de ſepul.l.ꝙ ſi minor.nō ob.§.reſtitutio.
ff.de mino.⁊ dicta iura alle.in ꝯriuʒ qꝛ loquūr in iure pri
uatoꝝ ꝙ ſemel extinctū nō reuiuiſcit.d.l.qui res.§. areaʒ
ſed in ſuppreſſione beneficij nō eſt ſuppreſſio iuris certe ꝑ
ſone priuate.qꝛ tñmodo vacāte tali beneficio fit ſupp̄ſſio
talis.c.ꝯſultatiōibus de dona.Itē in illis agit̃ de obliga
tiōe que velut odioſa nō reuiuiſcit.niſi ex noua cā ſed i re
uocatiōe beneficij ſupp̄ſſi vr̃ renouatio reducere illud ad
ius primū.Sed Io.de ligna.in.d.cle.ſi.dicit illā glo.pro
cedre q̃ñ ſuppreſſio facta fuit aio reuocādi nō vt eſſet ꝑ-
petua.ſed ſi fiat aio vt ꝑpetuo duret ⁊ cōſilio nouiter ha-
bito ex emergenti cā renouat̃.tūc glo.illa non ꝓcedat qꝛ
dr̃ nouū bñficiū creatū.⁊ allegat rōnem qꝛ ſuppreſſuʒ pri
mo modo non dicit̃ nouū bñficiū.nec dr̃ extinctuʒ ſed ceſ
ſare.ideo tunc renouatū cenſet̃ ideʒ cuʒ primo.l.ſed ſi ma
nente.ff.de precario.Secūdo caſu dicitur nouiter creatuʒ
non renouatū ⁊ cū hac diſtinctione tranſit ibi do.Card.
Sed do.Anto.ibi dicit ꝙ difficultas huius paſſus conſi-
100 ſtit in hoc†an per ſuppreſſionē ſit beneficiū ipſo iure extin
ctum an effectus eius ſolū dicat̃ ceſſare.⁊ putat ꝙ potius
faciat illud ceſſare qꝛ ſimplici verbo ⁊ nuda voluntate re
conualeſcit ꝯueniendo.allegat iſtum tex.ꝙ repugnat ex-
tinctioni ipſius ſi enim eſſet extinctum noua creatio eſſet
neceſſaria.allegat Inno.in.c.tue de preben.⁊ cuʒ hoc di
cto tranſit Io.de Imo.Tu vero conſidera qꝛ opi.glo. in
in.d.cle.ſi.poteſt morderi.⁊ ad hoc allego.l. cuʒ alijs.C.
101 de cura.furio.†vbi lʒ furioſus habeat lucida interualla.
tñ curator ſibi datus durat interim lʒ deſinat adminiſtra
re ſi poſtea furioſus deſinat habere lucida interualla cu-
rator pōt adminiſtrare.nec ꝓpter hoc dicetur nouus cu-
rator.nec erit opus facere inuentarium de nouo. ſecus ſi
efficeretur ſane mentis.qꝛ lʒ poſtea efficiat̃ furioſus.tñ p̄-
mus curator deſijt eſſe curator.⁊ ideo oportebit dare no
uum curatorem.⁊ iō Bal.in.l.ſi.C.ſi a non competen.iu.

102 dice.⁊ etiam in.d.l.cum alijs refert† ꝙ tempore dñi Io.
de aulegio qui fuit dominus bononie ⁊ fuit appoſituʒ in
terdictum contra ciuitatē ⁊ ſtudiū Bononie.poſtea vero
fuit ſuſpenſum ad tempus elapſo illo tpe fuit dubitatum
an diceret̃ nouum interdictū.⁊ aliqui doctores Bonoñ.
vt acquirerent fauorē popularē conſuluerūt ꝙ ſic ⁊ ma-
le ſm eum.⁊ allegat cōtra eos dictū Inno.in.d.c.cum in
ter.qꝛ interiʒ durabat interdictū lʒ effectus eius ceſſaret.
ſecus ſi ex toto fuiſſet ſublatum qꝛ ſi poſtea apponeretur
diceret̃ nouū interdictū.Et idem Bal.in.d.l.cū alijs ſub
103 dit† ꝙ lʒ detur ſecuritas bānito ad tp̄s.tñ ſemꝑ durat bā-
num.l.his qui reus.ff.de publi.iudi. ita dicamus in caſu
iſto qꝛ ſi beneficiū ex toto ſit ſupp̄ſſuʒ ſi poſtea renouetur
non dicetur nouū.facit dictū Nico. de matarellis in.l. ſ.
104 C.de iure emphi† aliquis habuit emphitheoſiʒ ab eccle
ſia ⁊ fortuito caſu cōburit̃.lʒ poſtea reficiatur nō cogetur
emphitheota perſeuerare in emphitheoſim .qꝛ iam fuit
extincta lʒ nunc ſit refecta dicit̃ enim noua.l. iulianus.§.
ſed ⁊ ſiquis.ff.ad exhibendū.facit qđ voluit Bald.in.l.ſi
vt proponis.C.de nup.vbi per illū tex.determinat†conſti
105 tutio eccl'e diſponit ꝙ nullū ſortilitiū poſſit fieri i cōſulto
papa modo eſt quoddam ſortilitiū antiquū ꝙ ꝓpter re-
bellionem eſt funditus deſolatū an poterit refici incōſul
to papa.⁊ decidit ibi ꝙ non qꝛ dr̃ nouū ſortilitiuʒ.faciat
quod voluit glo.in cle.l.dāni.§.is q edes.ff.de dā.inf.quā
106 ſequitur Dy.⁊ Bar.⁊ alij ꝓmiſſi dare de aqua recēti cui
dam nobili habēri domū in eſtate.iſta domus eſt deſtru-
cta ⁊ poſtea refecta qđ dicet̃ noua domus. ⁊ ego liberatꝰ
ſum ab obligatione.Faciat qđ voluit Bar.in.l.iiij.in p̄n
107 ci.ff.de dam.infe.† ꝙ ſi idem poteſtas finito officio ꝯfirma
tur ad idem officium ꝙ dicet̃ nouus ptās.adeo ꝙ non in
telligitur habere idem arbitriuʒ qđ habebat antea.⁊ idē
voluit in.l.meminiſſe.ff.de officio pre.⁊ quod voluit bal.
in.l.titius.ff.de exe.tuto.⁊ in.l.ſi conſtante.C.de dona.an
te nup.⁊ in.l.milius.ff.de mino.⁊ in.l.a te C. de pac. iter
emp.⁊ ven.⁊ iſta deducunt doc.glo.ad nihilum.qꝛ cum
beneficium ſit ex toto ſuppreſſum lʒ poſtea reficiat̃ dr̃ no-
uum.facit etiam tex.in.l.ſi cum hernes.C.locati vbi fide
iubēs in prima cōductione non tenet̃ in ſecūda ſiue ſit ꝓ-
rogata ſiue renouata ex ꝯñtia prime.⁊ ibi dixit Bal. † ꝙ
108 ſi quis fideiuſſit ꝓ poteſtate nō tenet̃ ꝓ eo cōfirmato i no-
uo tēpore.facit qđ voluit Goff.in ſūma de eccle.edifi. ad
ſi.vbi dixit ꝙ eccleſia deſtructa ⁊ reedificata non dicitur
eadē eccleſia.faciat tex.in.c.cōſuluit de iudeis.lʒ glo.iſta
alleget ꝓ ſe.vbi dicit̃ ꝙ iudei pñt reedificar̃ ſinagogas ſi
antique corruerunt vel ruinā minant̃.⁊ ibi dixit.d.Abb.
109 †Pone ꝙ antiqua ſynagoga corruit funditus an ſit lici
tum iudeis reedificare in illo loco vbi fuit antiqua ſyna-
goga.⁊ decidit ꝙ non qꝛ videt̃ omnino nouū edificium
ex quo funditus eſt deſtructuʒ. argu.l.inter ſtipulantem
§.ſacram de ver.ob.⁊ allegant in ſimili glo in.c.iij.de iu-
repatro.⁊ ſic ſentit aperto ore ꝙ vbicunqꝫ funditus ē de-
ſtructum vel ſuppreſſum beneficium.ſi poſtea reficiat̃ di-
cit̃ nouuʒ.⁊ per ꝯñs tex.d.cle.ſi.diſponēs de bñficio poſt
datam creato habebit locū in caſu iſto.⁊ ſic glo.illa vide
tur reprehenſione digna.Et ad iſtuʒ tex.inquantum do.
Anto.in.d.cle.ſi.dicebat ꝙ lʒ capitulum non poſſet face
re nouā dignitatē in eccleſia citra ꝯſenſū pape.tñ poterat
antiquā dignitatē oppreſſaʒ renouare citra cōſenſum pa
pe.⁊ ad hoc allegat tex.iſtum. nam poſſet rñderi primo
ꝙ iſtud ꝓceſſit ex eo.qꝛ papa hoc expreſſit hic. alias ſi nō
expreſſiſſet nō poterat dignitatem opp̄ſſam renouare.Fa
cit glo.ſolēnis.ff.de icendio ruina.l.qui edes.item poſſet
ſecūdo aliter rñdere ꝙ iſtud ꝯtingit fauore dignitatis ⁊
eccleſie.qꝛ fauor eſt eccleſie vt in ea ſint plures dignitates
⁊ qꝛ res reddit ad ſuā nām.c.ab exordio.xxxv. diſtin.l.ſi
vnus.§.pactus.ver.ꝙ in ſpecie.ff.de pac.¶ Item ⁊ ter-
tio poſſet rñderi ꝙ iſta dignitas nō erat funditus ſupp̄ſ-
ſa.qꝛ iā remāſerant ꝓuētus ⁊ poſſeſſiones qui diſtributi
fuerant inter canonicos.⁊ ſic remanebat dos dignitatis.

d ¶ Renoua
tio. Aduerte
canōiſta ꝙ cle
men.dudū eſt
valde ꝓlixa.
neqꝫ diffinitio
renouationis
quā ponit do.
And. hic pōt
ibi de facili col
ligi cū nulluʒ
verbū hic poſi
tū ibi repiatur
iō lege diligen
ter ⁊ cogita ſi
pōt elici ex.§.
i.vſqꝫ ad.§.bo
nifacius q eſt
ſecūdus in or-
dine.⁊ vide.l.
iiij.ff.de dam.
infec.⁊ ď pac.
l.ſi vnus.§.pa
ctus extra de
lib.ob.c.i.in ſi.
ex qbus oībus
legibus habet̃
diffinitio poſi
ta a dño And.
quā nota qꝛ ē
pulchra.

¶ Item ⁊ quarto poteſt ponderari glo. inquantum alle
gat. d. c. cõſuluit vbi ſynagoga non erat deſtructa fundi
tus. ⁊ ſic alique particule adhuc erant. ⁊ ita videt̃ glo. in
terpretari tex. iſtum. ⁊ per conſequens non obſtat. Et ad
illud quod dicebat Jo. de lign. ſ. aut ſuppreſſio fuit facta
aio vt perpetuo duraret. tunc ſi reparet̃ erit noua digni
tas. ſi vo fiat aio. vt duret ad tp̃s. tunc nõ erit noua digni
tas. iſta diſtinctio eſt vera. ſed iudicio meo generat incer
titudinẽ auditoribus. q2 nõ appit qñ dicat̃ ꝑpetuo facta
an ad tp̃s. ⁊ mihi vr̃ dicendum ꝙ ſi beneficiũ ſupprimit̃
preſumat̃ ſuppreſſio perpetua niſi aliud oſtendat̃ per. l. i.
C. de poſtulan. l. ſeruus. C. de penis. l. inter caſtellianũ. ff.
de arbi. c. elapſis. ⁊ c. preſbyterũ. ⁊ c. ſi epiſcopus. l. diſt.
⁊ c. ſiquis clericus. lxxxi. di. Fortiſſime tñ obſtat iſte tex.
vbi dignitas fuit ſuppꝛ̃ſſa per ſtatutum capituli cõfirma
tũ a papa. ⁊ tñ contraueniẽdo reuiuiſcit dignitas. reſpon
de vt ſuperius reſpõdi. ⁊ ẽt iſte tex. loqnitur in ꝑuilegio
nam iſta confirmatio ſtatuti ſupprimẽtis dignitatẽ factã
per papam ceſſit ad priuilegium capituli. ⁊ ſic capitulũ
veniendo contra videt̃ renũciare illi priuilegio. ⁊ ſic illa
extinctio fuit facta per priuilegiũ. ⁊ ſic ex iure ſatis debili
non mirũ ergo ſi renunciando tali priuilegio ꝑ cõtrariũ
actum dignitas reuiuiſcit. ⁊ forte non eſſet erroneũ appo
nere hanc differentiã an dignitas ſit extincta per priuile
gium an ſit extincta per diſpoſitionẽ iuris cõis. ⁊ poſtea
reficiatur per diſpenſationẽ ꝙ iſto caſu dicat̃ noua digni
tas. q2 ex cã difficili ⁊ quaſi impoſſibili reuiuiſcit. ar. eius
quod habet̃ in. l. apud iulianũ. ff. de leg. i. ⁊ legis quarte
in prin. ff. de fideicõ. liber. ⁊ quod voluit Inno. in. c. filius
de teſta. ⁊ glo. in. c. gratia de reſcrip. lib. vi. ſecus ſi eſt ſup
preſſa per priuilegiũ vt fuit in caſu noſtro. q2 de facili tol
litur priuilegium. vt. l. militis codicillis. §. militia miſſus
ff. de teſt. mili. ⁊ aliud pro nunc non potui excogitare ſol
uat apollo. Et inquantũ do. Cardi. ſuperius dixit circa
iſtum paſſum ꝙ ſi in eccleſia ẽ dignitas ⁊ homo cõſueuit
eẽ in alijs eccleſijs ⁊ ex ꝑuilegio ſibi indulto hoc hũit ⁊ ca
pitulum cum ep̃o ſuppreſſit illam dignitatem poſtea vo
lunt illam eligere an poſſint. gl. iſta videt̃ ſentire ꝙ ſic do.
Cardi. tꝫ contrarium ex eo q2 vident̃ renunciaſſe illi pri
uilegio ſupprimẽdo dignitatẽ. ideo non poſſunt poſtea
renouare illam dignitatẽ ⁊ iura allegata per iſtam gl. lo
quuntur qñ dignitas nõ erit ex toto ſuppreſſa. ⁊ ſic remã
ſerant reliquie. ſed in caſu illo ſuppreſſio fuit facta in totũ
ergo ⁊c. Ego credo ꝙ bene loquatur ꝑ iura a me ſupius
inducta. nam ſi ſuppreſſio dignitatis ex toto facta fuit ſe
quitur ꝙ ſi poſtea volunt reficere illam dignitatem dicũ
tur reficere nouã dignitatẽ. ſed illa dignitas regulariter
non conſueuit eſſe in alijs eccleſijs. ergo vt de nouo intro
ducat̃ opus eſt priuilegio pape. Sed vnũ obſtat dicto. d.
Cardi. vꝫ q2 non poſſunt renunciare priuilegio introdu
cto in fauorẽ eccleſie per id qd̓ habet̃ in. c. accedentibus.
⁊ c. ſi de terra. ĩ. de priuile. apparebit ſolutio ex glo. pe. cũ
110 diſtinctione ibi danda. ¶ †Ultimo no. ꝙ ſi ſtatuẽtes vel
eorũ ſucceſſores veniunt ſcienter cõtra ſtatutũ vident̃ tol
lere illud quod videt̃ velle Hoſt. ⁊ Jo. an. in. c. ad audiẽ
tiã de cleri. non reſi. certe iſtud erat potius priuilegiũ ꝙ̃
ſtatutũ vt ſuperius dixi. ⁊ pro iſtius notabilis clara deci
111 ſione †Capio glo. pe. in verbo ꝯtrauenerit que querit an
a per vnicũ actũ ꝯ̃rium tollatur priuilegium. ⁊ quidẽ bal.
hic opponit extra glo. ꝙ per vnicũ actũ ꝯ̃rium conſuetu
dini preſcripte ẽt ſi ille actus fiat a toto populo non tolli
tur cõſuetudo. alle. no. in. l. nemo. §. tẽporalis. ff. de reg. iu
112 ris. ergo nec ſtatutũ †nam tñ operat̃ momẽtũ tẽporis in
ſtatuto quantum decennium in cõſuetudine. vt no. in. l. ij.
C. de do. promiſ. item per vnum actũ ꝯ̃rium nõ tollit̃ ꝓ
prium ⁊ reiterabile pactũ quo ad alios actus. idem in ꝑ
uilegijs ſucceſſiuis. vt. l. voluntarie. C. de excu. tu. itẽ vnus
actus ꝯ̃rius nõ interrumpit ꝑſcriptionẽ cõpletam. puta
agnitio debiti vel partis ſolutio vel correi vl̃ fideiuſſoris
datio. alleg. quod ſin. habetur in. l. cum quis. §. ſiquis. ff.

a ¶ An ꝑ vni
cum actũ. Ad
de Fely. hic in
xvi. colũ. circa
mediũ. v̄. ſepti
mo limita ꝙ̃
optime decla
rantẽ totã ma
teriã de mente
fere oĩuꝫ doct.
⁊ vide ꝑ hᷣ Ar
chi. in. c. in his
in fi. xi. diſti. ⁊
intellige ꝙ ꝑ
uilegiũ tollit̃ ꝑ
vnũ ꝯ̃riũ actũ
quo ad euꝫ ⁊
ab eo depẽdẽ
tes nõ quo ad
alios de qbus
priuilegiũ loq
tur. put ꝫ ele
gãter Bald. in
margarita. v̄.
ſtatutũ. v̄. vi. ⁊
in. l. ij. C. de iu.
doti. ⁊ Bar. ⁊
Alex. in. l. bñ
ficiũ. ff. de ꝯſt.
prin. ⁊ ibi mo
der. ſcribẽtes.

de ſolu. nã cũ ſignificatio renunciationis nõ ſumat̃ ex vni
uerſo. ſed ex aliquo non preiudicat in his in qbus non re
perit̃ renũciatũ. ff. de ſerui. vrba. predio. l. ſi domus. l. ipu
berum. ⁊ l. ſuum heredẽ. C. de iure delib. l. ſi filius. ff. de
113 bo. liber. †Soluit Bal. cum queritur vtrũ ille q venit cõ
tra ſtatutum vel priuilegium in vno actu preiudicet ſibi
in alijs. refert aut contemnit auctoritatem ſtatuentis ⁊ in
omnibus ſibi preiudicat aut propriam vtilitatẽ ſpernit.
⁊ tunc ſecus ⁊ eſt ſimile in eo qui ſpreuit auctoritatem te
ſtatoris q2 impugnãdo ꝑſonã impugnat oĩa. l. poſt lega
tũ. ff. de his quib. vt indi. ſimile in eo qui impugnat ꝑſonã
teſtis. l. ſiquis teſtibus. C. de teſt. vel partem inſtrumenti.
nã nõ põt ſe iuuare ex aliqua alia particula inſtrumẽti cu
ius quãtũ in ſe eſt derogauit auctoritati. vt no. in. c. dãna
mus ad fi. ſ. de ſum. tri. ⁊ in. l. ſi ex falſis. C. de trãſac. ⁊ c.
ſi ad ſacras. ix. diſtin. ¶ Preterea in iſto. c. ſtatutum nõ
dꝫ corrigi in vna parte ⁊ in alia non q2 totum ſtatutũ fu
it factum in vno ꝯſtructu. ar. l. i. ff. de mino. ¶ Preterea
variatio reprobat̃. l. in cauſe. ff. de mino. l. cum querit̃. ff. de
admi. tuto. ⁊ ita reſidet quedam alia verba ſpargit hic ꝑ
declaratione glo. ⁊ in veritate glo. non declarant. ideo de
eo nulla alia verba facturus ſum circa iſtum paſſum. Et
adde ad eum q2 longe miror ꝙ ꝑ obiectionẽ dixerit ꝙ ꝑ
vnum actum contrarium conſuetudini ꝑſcripte non tolla
tur conſuetudo q2 in ꝓprijs terminis noſtris hoc fuit mi
114 rabile dictũ Inno. in. c. accedentibus de priuile. vbi dixit
†ꝙ vbicunqꝫ alicui queſitum eſt ius ex cõſuetudine ⁊ ſic
hꝫ priuilegiũ a conſuetudine. tunc non tollit̃ vnico actu
ꝯ̃rio etiam ſi non eſſet ius quo ad dñiũ. ſed eſſet cõceſſio
115 cuiuſdã facultatis. †puta conſuetudo eſt in eccleſia vt nul
li niſi in ſacris cõſtituti recipiant̃ ⁊ aliq eſſent recepti nõ
in ſacris ꝙ nõ ꝓpter hoc videret̃ renũciatũ priuilegio cõ
ſuetudinis in qua diu perſeuerauerunt. q2 non lꝫ cõſuetu
dinem reſtringere. xi. diſt. in his. ⁊ eſt conforme hoc dcm̃
glo. ſing. in. d. l. nemo. §. temporali. vbi conſuetudo ꝑſcri
pta non tollitur per ꝯſuetudinẽ recentem. ⁊ pro illa glo.
dico fore caſum ſing. in. l. fi. in ver. vno die. C. de ſerui. vbi
cõſuetudo non tollit̃ vnico actu. ⁊ hoc voluit ibi Bal. ⁊
idem voluit idem Bal. in. c. i. ad fi. qui feu. da. poſ. ⁊ per
eundẽ in. l. i. alias. ij. C. que ſit lon. conſue. ⁊ in. l. de qbus
ff. de legi. ⁊ idem Bal. in. c. i. de feu. cog. vbi hoc limita
uit. ⁊ põt eſſe rõ q2 per vnicum actum non põt tolli plu
ralitas actuũ. q2 non inducitur cõſuetudo ex vnico actu
idem voluit Jo. an. ⁊ alij in. c. fi. ĩ. de cõſue. ⁊ ibi de hoc di
cetur. ⁊ limita ẽt per tex. valde ſing. in. l. item melia. §. i. ff.
de alimẽ. leg. ⁊ ſic eſt limitatio ſolẽnis ad iſtã glo. ſm̃ In
no. in. d. c. accedentibus. nec eſt verũ dũ Bal. dixit ꝙ tan
tum operatur momẽtũ tẽporis in ſtatuto quãtũ in cõſue
tudine q2 ſtatutum tollit̃ vnico actu cõtrario ſcienter ge
ſto a ſtatuentibus vt hic. ⁊ tñ non tollit̃ conſuetudo vt di
ctũ eſt. nec etiam videt̃ verũ dixiſſe ꝙ qñ ſpreuit proprias
vtilitatẽ impugnãdo vnũ actũ videt̃ impugnare omnes
actus valẽtes reſultare ex illo priuilegio q2 cõtra hoc eſt
caſus in. l. ij. C. de his qui ſponte publica munera ſubeũt
116 lib. x. ⁊ in. l. voluntarie. C. de excu. tuto. ⁊ etiam cũ idem
Bal. dixit †ꝙ ſtatutũ non dꝫ corrigi in vna parte ⁊ ĩ alia
nõ. limita niſi aliud ſtatutũ hoc diſponeret. ⁊ de hoc alle
go tex. ⁊ gl. ſin. in. l. vnica ad fi. C. de lati. lib. tol. vide ibi
per Bal. Modo vt breuis veritas habeatur. gl. iſta po
117 nit quinqꝫ opiniones †an ꝑdatur priuilegium vnica con
trauentiõe. Concludе hoc modo aut in priuilegio eſt ex
preſſum tempus vite ſeu durationis ſue. ⁊ tunc durat illo
tempore. l. quotiens. C. de preci. imperato. offe. c. ſi ꝓpter
de reſcrip. lib. vi. c. de cauſis de offi. dele. aut in priuilegio
nullum tempus apponitur quo iurare debeat. ⁊ tũc ſi cõ
cedens aliqd ſibi reſeruauit in eo non põt priuilegiatus
renunciare in ꝑiudiciũ cõcedentis. c. cũ tpe de arbi. Faci
at in ſimili tex. multum ſingularis in. l. creditor. ff. de diſt.
pi. quem ita alle. Bar. in. l. ſi ita qs. §. ea lege. ff. de verb.
oblig. vbi dicit ꝙ ſi quis reſeruat ſibi aliquod ius in re ⁊
ꝓhibetur

ꝓhibetur illa res alienari ꝙ nõ poterit alienari ĩpiudi
cium eius quinimo pulchre dixit do. meus Jo.de imol.
118 in.l.ex facto.ff.de vulg.⁊ pupil.† ꝙ qñ apponit clauſula
decreti nõ ſolum inferioꝛ non põt renũciare ſ3 nec etiã in
terpretari vt habet in.c.dilecto de prebẽ.qñ aũt cõcedẽs
nil ſibi reſeruat tunc ſi ẽ cõceſſum fauoꝛe eccleſie nõ tolli
tur vnica ꝯtrauentione.ſ3 requirit legitimũ tp̃s ad illud
tollen̄.c.accedẽtibus.⁊.c.ſi de terra.de priui.qñ vero con
ceſſum ẽ fauoꝛe pſone.tũc ſi eſt ꝯceſſum circa actum mo
mẽtaneum nõ reiterabile pditur vnica ꝯtrauẽtiõe .l.ij.C.
de iure domi.impetra.ita diſtiguũt ſcribẽtes omnes hic
¶ Tu pondera.d.l.ij.que loquit in vſurario vbi p vni
cum actum ꝯtrarium tollit priuilegium p quod auferf
debitoꝛi dominium.vnde videt renũciare ſecũdo decreto
recipiendo debitum vel ptem debiti vel vſuras ⁊ eſt ca
ſus ſingula.ſecũdum Bal.ibi quẽ tex.dicit eſſe valde no
tabilem ꝯtra impetrãtes reſcripta eccleſiaſtica vt p vni
cum actum ꝯtrarium tollãtur ⁊ ſic tex.ille loquit in actu
odioſo.⁊ eodem modo rñdere poſſum ad.d.l.ad ſolutio
nem .C.de re.iu.⁊ ad .l.ſeruo inuito.§.cũ pretoꝛ.ff.ad tre
be.⁊ ad.l.ſi fundus .§. eleganter ⁊ ad.l. poſt dicm.ff. de
lege ꝯmiſſoꝛia loquunt enim in actu odioſo.vnde ſecus
videret in caſu fauoꝛabili vt vnica ꝯuentione nõ tollatur
Si vero priuilegium eſt ꝯceſſũ circa actum ſucceſſiuũ ſeu
reiterabile tunc aut in iudicio aut extra.primo caſu ſi ad
agendum eſt ꝯceſſũ durat tãto tempoꝛe quãto tẽpoꝛe du
rat actio.l.falſo.C.de diuerſis reſcrip.qꝛ eſt tanquã eius
qualitas ar.l.in delictis .§.ſi detracta.ff. de noxa. ſed ſi ẽ
datum ad excipiendũ tunc nullo agẽte hoc priuilegium
ẽ perpetuũ p rõnem de qua in glo.⁊ fallit ſi poſſet nõ ex
cipiẽti aliquid imputari ſecũdum ꝙ videmus in.c.ſin aũt
⁊ in.c.plerũqꝫ de reſcrip.⁊ ſi aliquis agit tunc nõ vtẽs p̃
uilegio ꝓ tunc illi renũciare videt ſi ſcienter hoc facit.ff.ð
cõdi.indebi.l.ſi his cui.faciat de actu ſucceſſiuo ⁊ momẽ
taneo ꝙ volunt ſcribentes in .l.prima.ff.ſi certum petat
quod lic3 vicinus pſumat ſcire facta vicini vt ibi p bar.
⁊.l.ſi vicinis.C.de nuptijs.tamẽ procedit in facto ſucceſ
ſiuo ſecus in facto momentaneo faciat.c. cõſtitutus de te
ſti.⁊ clemen.cauſam de electio.vbi in facto ſucceſſiuo de
lictum famuli pſumit factum mandato dñi. Facit quod
119 notat in.c.ſi.de ꝯſue.† vbi factum ſucceſſiuũ longo tẽpo
re continuatũ nõ requirit pluralitatẽ actuũ.c.cum de bñ
ficio de p̃bẽ.in.vi.ſecus ſi eſſet factum momẽtaneũ vide ſi
mile qð dixit Angel.in.l.i.ff.de fer.de exceptiõe dilatoꝛia
habente cauſam ſucceſſiuam do. Anto.in.c.dilec. de reſ
crip.dixi in.c.cũ.M.ꝫ.eo.Si vero priuilegiũ fuit ꝯceſſu3
extra iudicium .tunc ſi ad facien̄ ⁊ aliquis non vtit eo p̃
uilegio ſpacio.x.annoꝝ pdit illud.l.i.ff.de nũdinis p quẽ
120 tex.dixit ibi.† bart.ꝙ ſi alicui ciuitati de nouo ẽ ꝯceſſũ p̃
b. uilegiũ ſtudij ꝙ ſi ſtat p.x.annos[b] quod nõ vtit p̃uilegio
perdit illud ſ3 ſi infra.x.annos ſemel vtat durat ppetuo.
qñ vero priuilegiũ eſt cõceſſum ad nõ faciendum tunc p
ditur vna ꝯtrauentione .vt hic ⁊ in.c.ꝓ illoꝝ de preben.
S3 certe ibi erat fauoꝛ pp augumẽtan̄.cultũ diuinũ ⁊ iõ
videret ſtandum an actus ſit odioſus an fauoꝛabilis.Et
adde Andre.de barulo in.d.l.ij.C.ð his que munera pu
blica ſubeũt vbi dicit ſe de facto vidiſſe terminari ianuen
ſes ⁊ piſani habuerũt priuilegiũ immunitatis a ſolutio
ne vectigaliũ eis ꝯceſſum a rege apulie ⁊ non ſoluerunt
per tres annos poſt priuilegium ꝯceſſum an amiſerint
illud ⁊ teneant ſoluere in futuꝝ decidit ꝙ nõ quia ille ac
tus recipit reiteratiõnẽ.vnde requirit ſpacium.xxx. vel.
xl.ãno.iuxta no.in.d.c.accedentibus. ¶ Et addite etia3
121 ꝙ ſi habens imunitatem a dacijs ⁊ collectis ſi deſcribat
ĩ li.cõis vt ſoluat vna cũ alijs ⁊ nõ appellet.ꝫ.tempus de
bitum poſtq̃3 hoc ſciuit nõ poterit poſtea ſe iuuare ex pri
uilegio ſue imunitatis .l.i.§.ſi quis tutoꝛ.ff.quãdo appel
latum ſit ⁊ iſtum caſum dicit ibi Ange.eſſe peregrinu3 ⁊
122 cõiter ignorat Dominus An.hic vtit aliquib᷒ pulchris
verbis ⁊ dicit.† tria eſſe que poſſunt tollere vitam p̃uile

gij vnũ ẽ finis vite adiectus in priuilegio vt qꝛ eſt tempo
rale item priuilegij valida renũciatio tacita vel expreſſa
facta ab eo qui habet poteſtatem renũciandi ite3 valida
eius preſcriptio.ſi ergo vnica ꝯtrauentione finitur priui
legium qꝛ ẽ ſic cõditionatũ nõ expectat pſcriptio ei᷒ ar
gu.c.ſequẽtis quãdo aũt vnica ꝯtrauẽtiõe nõ finit vita p̃
uilegij qꝛ nõ eſt ſic cõditionata tũc ſi ex illa ꝯtrauentiõe
ꝯcluditur valida renũciatio tacita vel expreſſa tũc vnica
cõtrauentione perditur.d.c.pro illoꝝ.ſed qñ cõtrauẽtio
nõ cõcludit validam renuntiatõem tacitam vel expreſſã
tũc expectat pſcriptio dicto.c. accedentibus ⁊.c.ſi de ter
ra hec membra declarari pñt p ea que not.Inno.in.d.c.
123 accedentib᷒ ⁊ ex iſtis aſſumit triplex regula.† prima eſt
per illum actum ſiue ſit vnus ſiue plures p quem cõclu
124 dit valida renũciatio tacita vel expreſſa pditur priuilegi
um.† ſecũda regula eſt illi actus tollũt priuilegium qui
125 cõcludũt validam preſcriptiouẽ.† tertia regula ẽ omnis
actus finiens vitam priuilegij tollit priuilegium . ⁊ ſi di
catur qui ſunt actus inducentes validam renuntiationẽ
⁊ quot hoc nõ colligit ex doc. Inno.in.d.c.accedentibus
Ponderare enim habemus materiam in qua priuilegi
um conceſſum eſt.Si enim eſt res aut dominium vel ali
quod fauoꝛabile ſpectans ad eccleſiam poteſt vnica con
trauentione tolli ideo tunc eſt neceſſaria preſcriptio vt in
priuilegio de decimis non ſoluendis vt in.d.c.accedenti
bus ſed ſi dictum priuilegium non cõcernit fauoꝛe3 eccle
ſie ſed illoꝝ quibus datum eſt tunc vnica contrauentiõe
tollit cũ poſſint iuri ſuo renunciare.l.ſi quis in cõſcriben
do.C.de pac.cum ſi.ſ3 interdum p̃uilegium reſpicit pti3
fauoꝛem eccleſie partim vtilitatem illoꝝ de eccleſia tunc
in cõcernẽtib᷒ vtilitatẽ eccleſie nõ tollit vna ꝯtrauẽtione
in cõcernẽtibus autem vtilitatem illoꝝ bene tollit vnica
ꝯtrauentione vt dicit Inno.in.d. c.accedẽtibus.Et p h̃
vltimum dictum dicunt omnes ſcribentes hic ⁊ Innoc.
ibi ꝙ ſi in aliquo aduerſaretur vtilitas eccleſie vt puta
qꝛ propter dignitatem auctam diminuerentur reditus
prebẽdarũ ita ꝙ ex hoc nõ repirent canonici qui vellent
reſidere vel repirentur minus vtiles ꝙ tunc ſi nomie ſuo
nõ poſſet opponere de ſupp̃ſſiõe dicte dignitatis qꝛ vni
ca ꝯuentione pdiderũt ius quo ad eos nihilominus po
terunt opponere nomine eccleſie ad cuius damnu3 renũ
ciare non potuerũt vnica ꝯtrauentione ꝙ eſt bene notan
dum ꝓ intellectu iſtius.c.Et dicit hic Inno.ꝓcedere qð
dictum eſt ꝙ tollat vnica cõtrauentione p̃uilegium ꝯcer
nẽs pſonam p̃uatam quãdo ille actus directe obuiat ipi
126 p̃uilegio vt ẽ caſus hic ⁊ i.d.l.ij.de iure dñij ipe.⁊ i.l.ij.C.
de his qui mu.publi.ibi dixit Barto.† ꝙ priuilegiatus
ne ſoluat p̃ſtantias ſi ſponte ſemel ſoluat preiudicat ſibi
in futurũ niſi in cõtrariũ fuerit ꝓteſtatus.⁊ ibi ꝓbat ꝙ ſi
quis habet priuilegiũ generale ne ſubeat aliqua mune
ra publica ⁊ ſponte acceptat vnũ non preiudicat ſibi in
alijs nec etiam in illo ſi de vno eligat ad aliud.l.volunta
rie.C.de exc.tuto.niſi acceptauerit decurionatũ qꝛ ex illo
officio aſſumit ad alia officia.iõ acceptando illud ſibi vi
detur p̃iudicare in alijs arg.c. tranſlato.ꝫ. eo.ita decidit
tex.in.l.i.C.de his qui publica munera ſubeunt libꝛo.x.
Et per iſta ſint expedita omnia que tacta ſunt hic per
omnes ⁊ ẽt glo.Inno.preter glo.in verſi.alij tamẽ ⁊ foꝛ
te melius q̃3 gl.exaiarũt ſcribentes in.c. cum oẽs.ꝫ.c. vbi
Jo.and.in nouella poſt alios antiquos ibi tamen aliqd
dixi ſ3 remiſſi me dicturu3 hic ideo aggredioꝛ glo. iſtam
127 Innoc.† Et ex ea no.ꝙ eccleſia ſiue ſit cathedralis ſiue
alia inferioꝛ nullũ ſtatutũ facẽ põt ſine cõſenſu epi.c.cu3
cõſuetudinis.ꝫ.de cõſue.c.nouit.⁊.c.ſeq.de his que fiunt
c a prela.niſi eſſent aliqua[c] minima ⁊ aſſignat rõnem qꝛ
ep̃s ẽ caput aliarũ eccleſiarũ.c.requiſiti de teſta.⁊ ſine ca
pite nihil eſt faciendũ.⁊ ſic alia capitula inferioꝛum ec
cleſiarũ nihil poſſunt ſtatuere ſine auctoꝛitate epiſcopi.ẽ
eim in ſuo territorio preſes ⁊ hab3 merũ imperium niſi
in his que ſunt minima ſm bal. ¶ Ego addo eũdẽ In

b ¶ Per.x.annos. Pro iſta eleganti.q.vide in terminis d.Bar. ſoci.in ꝯſi.cxiiij.inc. viſa bulla bõi fa.ver.i.qꝛ vt dici.car.xxv.

c ¶ Aliq̃ minima.ꝓ enucleatõe iſtius dictõis minima cui᷒ ſepiſſime.d. And. meminit vide q̃ dicant negocia minima extra de reſcrip. c.ſedes apl̃ica ⁊ ibi gl. ⁊ ſcribentes ⁊ vide pro hoc elegãtem tex.l.ſi qd vẽditoꝛ in ſi. ff.de edi.edic. ⁊ ibi ſcribẽtes ⁊ glo.

no.in.d.c.cum omnes in glo.vel dic melius non poterāt
ſine cōſēſu epiſcopi ⁊ eundē Inno.in.d.c.cum cōſuetudi
128 nis.vbi formaliter ⁊ melius loquit̄ ibi q̄3 hic dicēs.† ꝙ
conſenſus epi requirit̄ quādo capitulū vult ſtatuere circa
ꝑſonam epiſcopi vel circa iura ipſius vel circa cōmunem
ſtatu3 eccl'ie vel negocijs magnis ⁊ arduis ſecus dicit vi
det̄ ſentire ſi vult capitulū ſtatuere ſup rebus exiguis pti
nentibus ad capitulū puta qualiter canonici debeant cō
gregari vel q̄liter diſtribuant̄ quottidiane diſtributiōes
vel qualiter diuidat̄ menſa groſſa vel quid ſimile de quo
eſt glo.ſingu.in.c.ij.de verbo.ſig.lib.vi. ¶ Et adde eun
de3 Inno.in.c.requiſiti de teſta.vbi idem voluit ⁊ pōt eſ
ſe rō q2 ꝓuiſione epi dyoceſis tota regēda eſt.x.q.i.c.le
gēda ⁊ tota dyoceſis dicit̄ parochia ipſius epi vt.ſ.de do.
c.apoſtolice ⁊.c.ij.de pecul.cler.⁊ iō bal.i.d.c.cu3 cōſue
129 tudinis all'at Arch.in.c.catholica.xi.di.dicērē.† ꝙ nullū
ſtatutū facē pōt eccl'ia ſiue cathedralis ſiue iferior ſine cō
ſenſu epi niſi ſup admiſtratōe rex familiariū.refert tn̄ Ar
chi.dicere ꝙ ne requirat̄ cōſēſus epi preſcribi poteſt.xxi.
diſt.c.decretis alias.xvi.⁊ iō pulchre dixit idem bal.in.c.
i.de alienatione feu.paterni referens Archi.dicente3 ꝙ
ſi auctoritas epi que dicitur ineſſe ſtatuto facto dicit̄ ineſ
ſe ſtatuto facto ꝑ capitulū a principio defuerit ꝙ eps ra
tificādo ſtatutū capituli illud nō ↄfirmat.c.ↄſtitutionem
de ver.ſig.li.vi.q2 eſt indiuiduū oē qd̄ reqritur ad ſolēni
tatē. Et ex iſtis habes ꝙ in arduis ſpectātibus ad epm
capitulu3 nō pōt ſtatuere ſine cōſenſu epi ⁊ ꝙ ita ſentiat
Inno.ego vobis allego eundē in.d.c.cum cōſuetudinis
in verſi.ꝙ ſup magnis rebus vel rebus eccleſie nō pſit re
mittit ſe ad no.i.d.c.cū omnes ſed clarius dixit in iſto.c.
130 ⁊ allego ſimile dictū Inno.in.c.edoceri.ſ.de reſcrip.† vbi
dixit ſingulariter ꝙ eo caſu quo capitulū agere pōt ſine
ↄſenſu ꝑlati nō poterit agere in his queſūt ardua quia
in illis requirit̄ cōſenſus prelati.⁊ allego in ſili.c.ad hec
de offō arch.vbi Archidi.ardua ⁊ grauia refert ad epiſ
copum ⁊ allego in ſimili exodi.xviij.c.vbi i veteri teſta
mēto ardua referebant̄ ad ſumū ſacerdote3.⁊ allego in ſi
mili.qd̄ dixit bal.i.l.cū multa.C.de bo.q3 li.vbi dixit ꝙ pa
pa nō pōt diſponere ardua ſine ↄſilio cardinaliu3.⁊ vo
luit Io.mona.in.c.ſuper eo de hereticis in.vi.⁊ ꝓbatur
in.c.ꝑ venerabilem.§.rationib⁹ qui fi.ſint le.⁊ alibi late
de hoc dixi ⁊ allego in ſimili glo.xix.di.in ſuma que dixit
ꝙ ſup maioribus negocijs nō pōt epiſcop⁹ facere ſtatutū
cū ↄſenſu capituli de quo dicetur in.d.c.cū ↄſuetudinis.
allego in ſimili dictū Bal.in.l.fi.C.de her.iſti.vbi voluit
ꝙ ardua ⁊ ſubtilia ſunt cōmittēda magnis doctoribus.
131 ¶ † Nunc vero ego dubito ſi iſta doctrina ē vera ꝙ ca
pl'm poſſit ſtatuere ſup rebus exiguis ad ſe expectātibus.
⁊ vr̄ ꝙ nō ꝓcedat nā ſtatutū cōdere eſt iuriſdictōis vt vo
luit h̄ Inn.i gl.ſua eadē eni3 ē q̄litas fori ⁊ q̄litas ſtatuen
di vt ꝓbat tex.in.l.nulli.C.de ſen.⁊ īterlo.om.iud.⁊ volu
it Io.an.i.c.cu3 oēs.ſ.eo.⁊ glo.i.l.i.ff.de iur.om.iudi.⁊
ideo bal.i.l.oēs populi.de iuſt.⁊ iure dixit ꝙ quātum q5
h3 iuriſdictiōis tantū hab3 auctoritatis cōdendi ſtatutū
vnde poſito vno ponit̄ reliquū.⁊ vno remoto remouet̄ ⁊
reliquum ⁊ qn̄q3 ē meri imperij quandoq3 mixti.ita no.
i.d.l.oēs populi.⁊ facit quod voluit bal.in auc.quibuſ
cūq3 mo.C.de ſacroſan.ec.⁊ in.d.c.cū omnes ⁊ in.d.l.i.
ff.de iur.om.iud.cu3 ergo capl'm nō habeat iuriſdictōe3
ergo nō h3 poteſtatē cōdendi ſtatutu3 ꝙ aūt nō habeat
iuriſdictōem dico hoc ſentire Inno.hic ſubtiliter ponde
132 rando verba eius in ver.† de alijs aūt vniuerſitatibus ſa
tis dici poſſ3 ꝙ ſup rebus ſuis poſſint facere ſtatutum q2
dant iuriſdictōem ⁊ ſic illa verba de alijs aūt aduerſant̄ ꝑ
cedētibus.l.ſ3 ſi lege.ff.de pe.here.glo.in.c.maiores.§.
ceterum de baptiſ.q̄3 alleg.ꝓ ſingulari.do.cardi.i.c.reqſiti.
§.ſecus de teſta.⁊ qd̄ notat Barto.in.l.hoc amplius.ff.de
dā.infec.⁊ ego ad hoc induco nouiſſime tex.in.c.cum cō
tingat de foꝛ.cōpe.iquātum tex.ibi loquit̄ de ſeruiētibus
capitulo vbi ē caſus ſingularis ꝙ ↄſuetudo dat iuriſdi

a ¶ Statuere de ſignificato multiplici hu
ius verbi ſta
tuo ꝑ amplia
tōe iſtius mūe
vide.l.i.§.fi.ff.
ꝙ q̄ſq3 iu.⁊
vide extra de
ver.ſi.c.i his
⁊.ff.eo.titu.l.
ꝓnūciat ⁊ ibi
glo.⁊ ſcriben
tes ⁊ ꝙ ſta
tuere a iuriſdi
ctione ꝓcedat
vide in termi
nis do.Bart.
ſoci.in ↄſi.lvi.
incip.viſo de
creto ↄſi.ꝑma
ꝑs ibi ⁊ rō eſt
cart.c.⁊ vide
eūdē do.bart.
ſoci.idē in ter
minis tenētes
in conſilio.cc
lxxij.incip.nō
ↄſequendo v.
confirmat rōe
car.clxxxiij.

ctionē alias nō habenti ergo ꝓbat manifeſte ꝙ capitulū
nō habet iuriſdictione3 ergo ſequit̄ ꝙ remota iuriſdictio
ne remota eſt poteſtas ſtatuendi ite3 faciat cōtra cōe3 do
ctrinā q2 ſi eps eſt caput vt dixit Inno.⁊ oia regēda ſūt
ſ3 ꝓuiſionē eius nec eſt licitū membra diſcedere a capite.
vt in.d.c.cū nō liceat de preſcrip.⁊ ptās diſponēdi ⁊ or
dinādi de rebus eccleſiaſticis ſpectat ad ep3 vt i.c.ꝑlectis
xxv.diſt.⁊ in.c.abbatibus.xij.q.ij.ergo ſeqtur ꝙ nō po
terūt ſtatuere ſine capite.item faciat ꝓ hoc q2 eps ⁊ cete
ri ꝑlati tenētur reſidere i prelaturis ſuis vt in.c.ij.⁊ ꝑ to
tū de cle.nō reſi.⁊ ꝑſumptio ē ꝙ reſideāt ꝑ no.in.c.ex tue
de cleri.nō reſi. ¶ Modo dico ꝙ poſito ꝙ capl'm ſta
tuere poſſ3 in rebus tāgētibus ipſos canonicos tn̄ ſemꝑ
reqretur auctoritas ſeu cōfirmatio epi ⁊ ad hoc allego
mirabilē tex.cōiūcta doctrina bal.in.l.humanū.C.de.ll.
vbi dixit ꝙ l3 ſenatores ꝑ ſe poſſint facere legē.tn̄ ſi prin
ceps ē ꝑſens requirit̄ cōfirmatio principis.ita dicamus.
in propoſito. Itē glo.in.d.c.ſcdo ponit exemplum ſi ſta
tuat ſuper ſuis negotijs puta quod certis modis diſtribu
ant quottidianas diſtributiones vel certo modo ad capi
tulum vocētur puta ꝑ talē campanā vel alio modo vl' ꝙ
certis temporibus non vocati veniāt ad capitulū vl' his
ſimilia.⁊ allegat.c.edoceri de reſcrip. Certe ille tex.loqt̄
in iure agēdi videlicet ꝙ capitulū in negocijs omnino ſe
patis poſſit agere ſine cōſenſu ꝑlati ⁊ etiā ꝓcedit ille tex.
in omnibus rebus ad capitulū ſpectantibus ꝑterq̄3 in ar
duis ⁊ ſic obſtat i duob⁹ ꝑmo qa nō loqt̄ i ptāte ſtatuen
a di ⁊ iſta nō ſtāt ſil' agere ⁊ ſtatuere ex eo q2 ſtatuere[a] ꝓce
dit a iuriſdictione vt dictu3 eſt nō autē eſt ſic in agēdo ob
ſtat ēt i alio qa Inno.dicit ꝙ poſſūt ſtatuere in minimis
⁊ ita vr̄ ēt ſentire glo.illa ſed capitulū edoceri nō loquit̄
i minimis ergo. Itē allegat glo.illa.c.ex literis.ſ.eo.ſ3 re
uera tex.ille nō facit ad ꝓpoſitu3 loqtur eni3 de ↄſtitutio
ne facta a doctoribus cōmorantib⁹ pariſius vt pat3 i ſu
praſcriptione ⁊ ſic nō loquit̄ i.c.cathedralis vel iferioris
eccleſie. Itē allegat glo.illa.l.i.§.ij.ff.ꝙ cuiuſq3 vniuerſi.
vere tex.ille nō meret̄ allegari ad h̄ eni3 nō loquit̄ i capi
tulo eccleſiaſtico ⁊ ad hoc allego vobis Inn.hic in ver.
de alijs autem vniuerſitatibus dicit poſſe facere ſtatuta
⁊ allegat.d.§.ij.⁊ ſic loquit̄ aduerſatiue ⁊ ꝑ ↄñs nō h3
locu3 ille.§.i.c.eccleſiaſtico.⁊ ideo ego nō poſſu3 videre
ꝙ capitulu3 cū nō hēat iuriſdictōem ꝙ poſſit facere ſta
tutum hn̄ tn̄ poſſet dici ꝙ diſpoſitio valebit inter eos tan
q̄3 quedā ↄuētio ſed nō tanq̄3 ſtatutū.cū ſtatutū aſſumat
exordiū ⁊ eſſe a iuriſdictiōe.c.licet.ſ.e.i.d.c.cū eo⁊.i.d.
c.cū omnes tranſiuerim cū illa glo.⁊ cū opi.cōmuni ta
mē nunc mihi viſum fuit aliter dicere i hoc paſſu tene mē
ti q2 nō ſunt tacta nec dicta ꝑ aliques vſq3 ad hec ſecula
¶ Et etiam pondera dictū Inno.dū dicit ꝙ poſſunt ſta
tuere minima nec declarat que ſunt illa minima ⁊ more
ſuo loqt̄ q2 noluit intelligi vl' forte timuit intelligi ꝑꝑ reꝑ
heſores futuros.iō dicēn ꝙ iſta minima erūt illa que te
tigit glo.in.d.c.ij.vel dicas ꝙ ſtabitur arbitrio ſuꝑioris.
que dicantur minima hoc caſu ar.eius qd̄ habet̄ in.c.de
cauſis de officio dele.tn̄ vt dixi valebūt vt ↄuentio quedā
nō aūt vt ſtatuta ⁊ ꝑ iſta ſit expedita glo.iſta Inno.in ſui
principio. Nec obſtat.c.ↄſtitutus de reſcrip.q2 hic nō pro
bat̄ ꝙ ſtatutu3 capituli valebat ite3 ibi videt̄ illud ſtatu
tum fuiſſe approbatū a papa nec ob.c.cū dilectus de cle.
nō reſi.q2 reſponſum fuit i.d.c.cū oēs Bar.tn̄ in.l.om
nes populi.in.ij.col.itelligit iſtum tex.⁊.c.cū.M.ſ.eo.vt
in eis interuenerit auctoritas pape. ¶ Subdit hic Inn.
ꝙ alie vniuerſitates poſſunt ſtatuere ſup rebus ſuis ⁊ mo
uet̄ arg.iſto.v3 q2 ſi vniuerſitas dat ſuo prepoſito iuriſdi
ctionē ſup ſe vt in.l.fi.C.de iu.om.iu.ergo eadē rōne poſ
ſunt facere ſtatuta poſtea arguit ↄtra de.l.i.C.de monopo
li.⁊ rn̄det ꝙ intelligit̄ de ſtatutis iniquis.⁊ ſic vniuerſi
133 tas nō poteſt facere ſtatutum iniquū dicit tamē.† ꝙ licet
poſſint facere ſtatuta tamē nō poſſunt adijcere penā ſuis
ſtatutis ⁊ per ↄſequens nō poſſunt ſtatuta penalia.⁊ mo
uetur q2

uetur q² nullam iuriſdictionē habet ⁊ apponere penam
ſpectat ad eū qui iuriſdictionē habet ſecus ſi haberēt ali
quā iuriſdictionē q² tunc poſſent apponere penā argu.
.l.i.ff.ſi quis ius dicenti. ¶ Subdit poſtea vniuerſitates
habentes iuriſdictionē poſſe ſtatuere ſuꝑ ſpectātibus ad
ſuā iuriſdictionem ſicut ēt poſſunt inducere ꝯſuetudinem
vt.l.de qbus.ff.de.ll.dicit ēt ꝙ rectores aſſumpti ab vni
uerſitatibus habēt iuriſdictionē ſed ipē vniuerſitates iu
riſdictionē nō habēt refert aliquos dicere vniuerſitates
poſſe exercere iuriſdictionē nō exiſtētibꝰ rectoribus ſicut
ipos rectores qđ ipē credit nō eē v̄u ꝫ iſta ſunt formalia v̄
ba ſua bal.v̄o hic i lec.dicit ꝙ alie vniuerſitates mūicipa
les puta cāpſorū ⁊ mercatorū poſſūt facere ſtatuta ſuper
rerū ſuarū diſpōne ⁊ populus vel vniuerſitas ſimiliter el
ligunt ſibi rectorē ⁊ rector habꝫ iuriſdictōem per hoc er
go ipſi ſūt maiores q² maior eſt cauſa q̄ꝫ effectus ⁊ pri
potētia eſt in cauſa ⁊ ſic ꝯcludit vniuerſitates tēporales
poſſe efficaciter ſibi eligere rectorē ⁊ facere ſtatuta ſuper
rebus ſuis tamē cōtētioſam iuriſdictōem nō habent ſed
rectores earū qui ſūt cōfirmandi ꝑ ſuperiorē puta ꝑ preſi
dē.l.prima.§.ſolēt.ff.quando appellatum ſit. Alij autē
dicūt ꝙ vniuerſitates nō hn̄t iuriſdictōeꝫ cōtētioſā quo
ad exercitium ſꝫ rectores ſui habent ſꝫ quando deficiunt
rectores eorū bene habēt ⁊ allegāt mirabileꝫ tex. ꝓ opi.
eorū.l.vbi abſunt.ff.de tut.⁊ cura.da. ab his qđ dicūt nō
placere Inno.⁊ loquēdo de vniuerſitate totius populi
rō patet q² populus nō hꝫ aptitudinem ad hoc itē q² tu
134 multuoſus itē q² difficiliter ꝯgregaꝛ.† ⁊ dicit Ariſtoti
b les[b] quanto numeroſior populus tanto difficilior itelle
ctus item cito declinat ad deteriorē partem.l.ſi cōſtat.ff.
de appel.vnde nil deliberare pōt perfecte nec mature exa
minare iudicia aūt termināda ſunt ꝑ ſapientes ⁊ cū ma
turitate cōſilij ⁊ deliberatōe nō ꝓcipiti.l.ij.C.đ ſen.expe
ri.reci.habꝫ igiꝛ populus iuriſdictōem habitu nō i exer
citio ꝑ ſe naꝫ ſi populus ē ſuorū ciuiū princeps ⁊ domi
nus pōt ſibi eligerē ꝓtātem ſi aūt talis populus habꝫ pri
cipeꝫ imediate talis electio indiget cōfirmatōe dicit etiā
ꝙ iuriſdictio niſi habeaꝛ in habitu nō pōt deduci in exer
citium allegat Io.monaci in.c.ſtatutum de reſcrip.in.vi.
Itē paria ſunt electio cōfirmatio ⁊ ingreſſus officij.l.pu
blius.ff.de cōdi.⁊ demō.dicit ēt populū nō poſſe facere
ſtatutū ſapiēs monopoliū.i.ꝙ ſapiat diuiſiones ſectas ⁊
emulatōes in populo q² talia ſtatuta fauēt malo.⁊ cū ci
ues debēt eē ſocij iſta nō eēt bona ſocietas iō nō valēt ſta
tuta iniuſta ⁊ ꝑ alia allegat Inno.hic.Itē ſtatuta đbēt
eē habilia ad obſeruaꝛ.nam ipoſſibilia vel minus diffici
135 lia ſūt extra naturā humanaꝫ allegat qđ no.Inno.i.c.ab
bas ꝙ metus cā ⁊ ita bal.hic declarauit hāc glo.Innoc.
ſed ideꝫ bal.hic in appoſtillis ſupra Inno. dicit.† ꝙ nul
lum collegiū clericorū pōt facere ſtatuta ſine epiſcopo ni
ſi ſuper minimis.⁊ iō ſtatuta ſancte muſriole nō valēt q²
nō cōſēſit epūs cluſinus.⁊ ſic bal.videꝛ tenere illud quod
tenuit Inno.hic quo ad ſtatuta capituli ſed idē bal.in cō
mēto.l.oēs populi.ff.de iuſt.⁊ iure dixit ꝙ clericus ſine
epiſcopo nō pōt facere ſtatuta q² eēnt mēbra capite mu
tilata ⁊ ſic loqꝛ indiſt.⁊ ꝑ ꝯn̄s videꝛ tenere illud qđ ego
tenui i glo.prece.cōtra Inno. ⁊ oēs ⁊ iſta duo adde ad
136 glo.ꝓcedētē. ¶ Querit ēt idē bal.i ꝓallegatis appoſtil
lis.† an ſcholares ⁊ vniuerſitates locorū vꝉ ꝑſonarū poſ
ſint facere ſtatuta.⁊ diſtinguit aut volūt facere ſtatuta đ
patrimonialibus aut de iuriſditionalibus. Primo caſu
poſſunt.l.ꝓhibere.§.plane.ff.ꝙ vi aut clam.puta ſi volūt
ſtatuere ꝑ quos ⁊ qualiter reſpublica adminiſtreꝛ.l.ſed
celſus.ff.đ cōtrahē.emp.l.plane.ff.ꝙ cuiuſ.vniuer. nomi
ne vnde de re ſua poſſunt ſtatuere ⁊ ordiare ſicut ſinguli
de rebus ſuis.l.teſtatrix.§.plures.ff.ſi ſerui.vendi.ſecūdo
caſu ſi ſunt vniuerſitates inſignes habētes iuriſdictioneꝫ
ex priuilegio vel ꝯſuetudine vt nota.in auc.de đfen.ciui.
§.nulla aut ſunt vniuerſitates minores habētes paruam
iuriſdictionē aut nullaꝫ iuriſdictionē habētes prime pn̄t
facē oīa ſtatuta niſi in reſeruatis vꝉ tāgētibꝰ iuriſdictiōeꝫ
ſuꝑioris.c.veniētes de iu.iu.ſcđe nō oīa ſꝫ correſpōdētia
ſue baſſe iuriſdictiōi.tertie nulla maxime penalia vbi v̄o
nō apparet đ cōſue. vꝉ ꝓuilegio nulla cōitas habet iuriſ
dictōeꝫ ſꝫ rector cōitatis q ꝯfirmaꝛ a ſuꝑiore habet iuriſ
dictionē vt in.§.audient in auc.de đfenſo.ci.⁊ iō cōitates
terraꝝ q² nō habēt iuriſdictōem ꝑ ſe ſeqtur ꝙ đ iure cōi
ſine cōſenſu magiſtratus cū ꝯſilio populi faciūt ſtatuta.l.
i.ff.ꝙ quiſqꝫ iuꝛ.l.ij.C.de ꝯſtitu.pecu.allegāt Inno.hic ⁊
ad eū dicit ſe addē ꝙ.d.l.oēs ppl̄i itelligiꝛ ꝙ ppl̄i pn̄t ſta
tuē cū ꝯſēſu magr̄ꝰ allegat ꝙ no.i.l. nulli.ff.ꝙ cuiuſqꝫ
vniuer.noīe aut volunt facere ſtatuta de regalibus ⁊ nō
pn̄t niſi ex ꝓſcriptōe vꝉ ꝯceſſiōe ſuꝑioris vt in titu. que ſūt
regalia in vſi.feu.⁊ in.d.l.ꝓhibere.§.plane ſtatuta nego
ciationū pn̄t facere populi.l.antiocenſium.ff.de priuile.
credi.itē iudicioꝝ.l.ij.ff.quēadmo.te.ap.Itē iuriſdictio
nis dādē vꝉ đnegādē officialibus ꝓprijs a ſe electis.item
penaꝝ camere ipſius populi applicādaꝝ nō aūt fiſcalium
camere maioris.l.i.C.de bo.va.li.x.item penaꝝ perſona
rū que ꝓprio nō applicanꝛ fiſco.ff.de extraordi.cri.l. ſa
cularij.§. ſūt quedā nō enim pōt dici ꝙ homo mortuꝰ ad
vnuꝫ vſum ſit vꝉ ꝙ mors eius camere appliceꝛ ſꝫ nō pn̄t
ſtatuere ꝯ̄ appellatōes interpoſitas vꝉ iterponēdas ad ſu
ꝑiorē nec ꝙ fructꝰ gabellaꝝ nec alioꝝ qui dicūꝛ regalia
ſibi appliceꝛ niſi ex ꝯſuetudie vꝉ ꝓuilegio nā ꝯſuetudo ⁊
ꝓuilegiū parē viꝫ hn̄t.c.ſuꝑ qbuſdā.§.pterea de ver.ſign.
.l.neqꝫ ex pretorio.ff.de reg.iur.C.de decre.đcur.in rub.
li.x.ff.de his q ſunt ſui vꝉ alie.iur.l.ſi qua ꝑ glo.⁊ Cy.de
ficiētibꝰ rectoribꝰ vniuerſitas nō pōt exercere iuriſdictio
neꝫ maxime ꝯtētioſā.nec ob.d.l.vbi abſunt q² ibi eſt ſpe
ciale fauore pupilloꝝ ⁊ iſtud pōdera accurate q² i lectu
ra ſua elegantiſſima nō r̄ndet Bal.ad illā.l.ſꝫ in appo
137 ſtillis iſtis r̄ndet ⁊ dicit q² ſtatuta ꝯdere ē iuriſdictiōis.†
iō dicit ꝙ ſtatutū filij nō ligat patrē in criminali.nec ſta
tutum inferioris ligat ſuꝑioreꝫ nec ſtatutū fratris ligat
fratrem ⁊ allegat Guil.in.l.ſi.ff. de reꝝ diui.⁊ Oldra.in
.l.apud eū.ff.de manumiſſio.⁊ Inno.in.c.a nobis de ſē.
exco.⁊ ita Bal.declarauit iſtā glo.Inn.in iſtis appoſtil
lis ⁊ reuera prima diſtin.relata ꝑ eum fuit dn̄i Bar.lꝫ eū
nō allegauerit in.d.l.oēs populi in ſcđa colū.Sed Ioā.
an.poſt cōpoſtelanū ⁊ do.Anto.⁊ Moderni oēs in.d.c
cū oēs.ſ̄.eo.⁊ do.Abbas in.c.que in eccleſiaꝝ.ſ̄.eo.ac
curatiſſime laborarūt circa iſtam glo.Inno.Ego vero q̄
ad deus dederit inſiſtam circa declarādam iſtam terribil
lē glo.Inno.qui ita obſcure locutꝰ ē vt ꝑfecto turbet ſpi
ritus ne dum eoꝝ qui etate hac clareſcūt ſed eoꝝ qui for
te futuri ſint.Et primo aggredior dictum eius inquantū
ipſe dixit ꝙ vniuerſitas non poteſt ſtatuere ſtatuta ini
qua.⁊ allegat.l.i.C. de monopo.ego addo ad tantum
doctorē.Io.an.ſupra eo i ſalutatione i ver.doctoribꝰ vbi
138 dicit.† ꝙ lꝫ vniuerſitas doctoꝝ poſſit facere ſtatutū.vt i
c.ex litteris.ſ̄.eo.nō tn̄ pōt facere ſtatutū vt vnus nō capi
at ſcholarē alteriꝰ q² ſtatuēs icideret in penā.d.l.i.⁊ ta
le ſtatutū ſapet monopoliū facit dictū dn̄i Bal.in. d.l.i.
vbi allegat hanc theoricā Inno.hic ⁊ qđ no.in.d.c.cum
oēs ⁊ ſubdit ꝙ nō ſapit monopoliū quando guelphi fa
ciūt ſtatutū cōtra gebelinos ꝓpter fauorē publicū ſecus
c ſi faciant ꝓpter ꝓuatū cōmodū q² tūc ſapit monopoliū[c]
⁊ ideo nō valet vt voluit hic Inno.Facit notabile dictū
bar.in.l. ſub ꝓtex. de extraor. cri. vbi dixit ꝙ ptās pōt
mādare ꝙ ſtatuta facta ꝑ huiſmodi collegia ⁊ ſimilia ſi
bi ꝓſenteꝛ ſi forte ſapiant monopoliū de q̄ dixi.i.d.c.cuꝫ
omnes.Faciat elegans dictū Bal.in.l.ij.C.de ꝯſtitu.vbi
dixit ꝙ nō poterūt ſtatuere ꝙ pater teneaꝛ ꝓ filio q² ta
le ſtatutū eſt ꝯ̄ iuſgentiuꝫ.nec obſtat glo. ſingularis i ru
brica.C.de decre.decur.lib.x.q² loquiꝛ i ſtatuto ciuitatis
Et ex hoc habes ampliatuꝫ hoc dictū Inno.q² nō ſoluꝫ
ꝓhibitum eſt eis cōdere ſtatuta iniqua ſed nec poſſunt
ſtatuere ꝯtra iuſgentium Saly.ibi limitat h̄ niſi tale ſta
tutū eſſet ꝯfirmatū ꝑ ſuꝑioreꝫ q² tūc valeret tu vide elegā

b ¶ Dicit ari. hoc dictū ſingulare phi.hr̄ originaliter a pho in ethicis pollititis ⁊ ali is infinitis lo cis que q² nō ſūt ꝓn̄tis ſpeculationis pretermittuntur.

c ¶ Monopoliū. quid ſit monopoliū ſit vnde dicaꝛ vi de. C. de monopo. ſuꝑ rubrica in glo. ⁊ in ſūma eo.ti. ⁊ an huiuſcemodi ſtatuta inducendi monopoliū dicantur eē ꝯ̄ iuris cōis diſpōnē ⁊ ꝑ hoc valeant vid.d.bartho.ſoci.in cō ſi.cclxxij. inci. nō ꝓſequēdo ver. iiij. ꝓnci. iiij.co.circa fi. ibi.l.nā ſtatuta vbi de mēte pau.de ca.Io. an.⁊ alioꝝ mlta eggregia dicit.tu ibi vide.

tia dicta relata p me in.c.ij.ſupra eo.Dicit etiam Bal.
in.d.l.ij.ꝙ nó poſſunt ſtatuere aliqd qꝺ ſit naturaliter ⁊
euidéter iniuſtum.l.ambitioſa.ff.de decretis ab oꝛ.fa.nec
poſſunt ſtatuere cótra ius publicu; ciuitatis nec poterũt
ſtatuere ꝯtra pſonas nó ſubiectas ſcdm eu;.Et idé volu
it idem Bal.in.d.l.oés populi .ff.de iuſti.⁊ iur.dixit ta
mé in.l.i.ff.de iuriſd.om.iudi.ꝙ ſtatuta pſumũtur iuſta
in dubio ꝙ eſt bene.no.pro hoc dicto Inno.accedat qꝺ
voluit Ange.in.l.i.ff.qꝺ cuiuſq; vniuerſi.noie in prin.vbi
dixit ꝙ non poſſunt facere ſtatuta que in iure ſũt repro
bata vt in.l.ſodales .ff.de colegijs illicitis illa aũt dicunť
reprobata ſm eum que publico bono aut bonis morib⁹
ꝯtradicunt allegat .d.l.i.de monopoli.Faciat pulchru;
139 dictum Salyceti in.d.l.ij.de ꝯſtituta pe.vbi dicit.† ſtatu
it ſocietas ſpeciarioꝛũ ꝙ ꝑ exequijs mortui nullus ſpecia
rius poſſit ceram dare niſi primo p heredem defuncti ſit
ſatiſfactus ſpeciario q cóqueſtus eſt ꝙ a defuncto certu;
qd recipere debebat ſub certa pena ꝙ nó val; tale ſtatu
tũ qꝛ é euidenter iniuſtu; ⁊ ambitioſum ar.l.cu; ſua auc.
140 .C.de ſepul. ⁊ ét allegat bar.in.l.fi.ff.de colle.illi.dicenté
† nó valere ſtatutũ muratoꝛũ vt vnus nó poſſit ſe impedi
re in ope iniciato p aliũ dicit ét ibi Saly.nó poſſe fieri
ſtatutũ per lanarios ꝙ certi homines arté lane facere poſ
ſint ⁊ nó alij nó tamé allegat iſtud dictũ Inno.hic dixit
tñ in.d.l.i.ꝙ ſartoꝛes bononiéſes incidũt in pená.d.l.i.⁊
iſta ſũt pulchra ⁊ oꝛnát hoc dictum Innoc.ſed latet ba
nius in eſca.qꝛ bal.in loco extraneo in ti.de pace cóſtau.
in.ix.col.verſi.quero vtru; ſtatutũ iniquũ teneat reſpon
det ꝙ ſic ſi é ſolémniter factũ donec corrigať per ſupioꝛem
ſecus ſi é impoſſibile alle.no.in.c.fi.de appel.lib.vi.in no
uella ſequiť ex hoc ꝙ ſi vniuerſitas faciat ſtatutũ iniquũ
ſi ſolémniter illud edat v; ⁊ t;.Et ego allego i ſiſi duas gl.
ſingulares.xij.q.ij.in ſumma ⁊ in.c.ſine exceptióe que di
cunt ꝙ ſi alienatio rei eccleſiaſtce facta eſt ſolémniter l; nó
interueniat iuſta cauſa v; ⁊ t; nó potuiſſet Bal. allegare
melius ꝑ dicto ſuo qd ergo diceſi. tu vero dicas hoc mó
aut iniquitas ſtatuti eſt euidés ⁊ tũc tale ſtatutũ euiden
ter iniquũ nó t; l; ſolémniter fuerit editũ ⁊ hoc mó proce
dat dictũ Inno.⁊ ſequatiũ aut euidéter non é iniquũ ⁊
tũc teneat donec reuoceť ⁊ ad hoc allego in ſimili ſingu
laré tex.in.c.inter ceteras .J. de re iud.vbi ſnia ꝯtinés no
toria; iniquitaté é nulla l; nó ꝯtineat expſſum erroré iu
ris ⁊ ió multũ elegáter dixit bal.in.l.ex diuerſo.§.fi.ff.ſo.
ma.ꝙ ſi ſnia ꝯtineat expſſu; erroré iuř dř pati defectũ foꝛ
me ſi ṽo ꝯtieat tacitũ erroré diciť pati vicium materie ita
dicamus in ꝑpoſito qꝺ ſi ſtatutũ é euidéter iniquũ diciť
pati defectu; foꝛme ⁊ ió nó teneat ⁊ ad hoc allego vo
bis ſtupédu; ⁊ laude dignum dictum Bal.i.c.i.de iur.iu
a141 ran.vbi dixit.† ꝙ ſi expſſe iuraui ſoluere [a] vſuras tale
iuramétũ nó ligat iuráté ex eo quia é defectus in foꝛma
ſecus ſi expſſe nó iuraui ſoluere vſuras qꝛ tũc eſt defect⁹
i materia tene méti qꝛ alias nó audiſti.Et allego ét in ſi
mili qꝺ dixit Jo.de imo.in.c.cũ oés .de.c. vbi dixit ꝙ ſi có
ſtitutio ex ꝯceptióe ṽboꝝ é apte ꝯ aliqué é ipſo iure nul
la ſecus ſi non ex ꝯceptione verboꝝ qꝛ tũc valet ⁊ tenet
ſ; opus erit appellare vt.c.i.§.ſolét.ff.qñ appel.ſit.l.i.ff.ꝺ
doli.Si ṽo ſtatutũ nó eſt euidéter iniquũ tũc ꝑcedat di
ctum do.Bal.⁊ ſic habes claꝝ intellectũ ad gl.Innocé.
iquantũ allegauit.l.i.de monopol.⁊ allego vobis eúde;
142 Inno.i.c.ſignificáte de appel.† vbi dixit poſſe fieri ſtatu
tum vt carnes védanť i certo loco.ita ꝙ nó i alio loco ꝙ
tale ſtatutũ nó ſapit monopolliũ de quo dicto exclama
uit do.Pe.de ancha.ibi ⁊ ét allego vobis elegás ꝯſiliu;
do.Pe.de anch.incipiés ſume ſapientie ⁊ auctoꝛitatis.
143 apud grecos plato.⁊ é cxlvij.vbi ꝯſuluit.† vniuerſitate;
mercatoꝝ páni potuiſſe facere ſtatutũ qꝺ qñ védunt pan
nos poſſint eycere cimatoꝛes ⁊ extimatoꝛes venientes
cũ emptoꝛibus ad ꝯſulédũ emptoꝛib⁹ ꝺ illis pánis qꝛ ta
le ſtatutũ nó ſapit monopollium ⁊ rñdet ad.l.i.⁊ iſta ſũt
ſatis i iure ſecreta tene méti qꝛ in tépoꝛe ſuo afferét vobis

a ❡ Iuraui ſoluere. adde ꝑ ampliatióe iſtius mãe arguédo a maiori affirmatiue notabile dcm̃ archi.in c.ij.ꝺ pac.in.vi. qꝺ dictum valde comédat ⁊ reputat notatione dignũ bal.in.c.i.§.ité ſacraméta in vl.col.extra ꝺ pa ce tura.fir.⁊ refert ſinglř do.Ja.de may.in §.néſi qꝺ i ṽ.addite nume.lxxij.car.lv.

b ❡ Collegia approbata qd ſit collegiũ ⁊ ꝑ quot cóſtituať vide de orig.iu.l.neratius ⁊ extra ꝺ elec.c.i.cũ ibi notať ⁊ ꝙ cuiuſq; viii.no.l.i.⁊ ꝑ ampliatióe mãe. vide q dicať approbata collegia ⁊ quó approbét p ſcij.i.c.accedétes i.i.col.de preſcri.

fructũ ité dicit ét Inno.ꝙ vniuerſitas pót facere ſtatutũ
ſup rebus ſuis ex eo qꝛ ꝯfert iuriſdictóe; ſuo ꝑpoſito ſeu
rectoꝛi.allegat ipſe.d.l.i.§.ij.ꝙ cuiuſq; vniuerſi.noie vos
allegetis duos tex.mirabiles de hoc i auc.de fideiuſ.§.ar
gentarioꝛũ ⁊.i.l.ij.C.ꝺ ꝯſtitu.pecu.⁊ allego eundé Inn.
i.c.cũ.p.de fide inſtru.vbi dixit ꝙ vniuerſitas collegia ⁊
ſimilia ꝯferũt iuriſdictioné oꝛdinariam ſuo rectoꝛi ⁊ al
legat .l.fi.C.ꝺ iuriſdictione om.iud.⁊ ego allego eundé
Inno.in.c.cum ab eccleſiaꝝ de offi.oꝛdi.⁊ Bar.⁊ Bal.
b144 in.d.l.fi.vbi dicũt.† ꝙ collegia [b] approbata pñt facere
ſtatutũ de eo qꝺ pertinet ad eoꝛum iuriſdictioné qꝛ cum
poſſint ꝯferre ea que ſunt iuriſdictionis eoꝛũ ꝑpoſitum el
ligédo ergo ⁊ ſtatuta facere poſſunt qꝛ facere ſtatutũ eſt
iuriſdictionis allegat.d.l.ij.ſed dictu; Inno.nó allegant
Et idem Bar.in.d.l.oés populi in .ij.col.idem ét voluit
ſubdit poſtea hic Inno.ꝙ licet vniuerſitas poſſit facere
ſtatutum nó tñ pót adijcere penam qꝛ apponere pená in
ſtatuto ſpectat ad habétem iuriſdictióem argum.l. i.ff.ſi
quis ius dicéti ſecus dicit ſi haberét aliquam iuriſdictio
né.⁊ ita reſidet hic Inno. ❡ Animauertite queſo quali
ter homo iſte vehemẽter é ſibi cótrarius primo enim vo
luit vniuerſitate; poſſe ſtatuere ⁊ ꝙ ſtatuere ſit iuriſdi
ctionis poſtea vero voluit vniuerſitate; nó poſſe appone
re penam in ipo ſtatuto qꝛ nó h; iuriſdictióem ergo ſeqť
cótra eum ꝙ nó poterit ꝯdere ſtatutum Miroꝛ ꝙ in eo
dem cóceptu verboꝛũ ſibi ꝯtradixerit vt in illo terẽtiano
huy tam cito .l.ea.ff.de condi.⁊ demon. Et ét in alio vi
deť vehemẽter erraſſe qꝛ in.c.ex litteris .J.eod.eſt text.in
indiuiduo ꝑpiciens ad ymã terre hanc doctr.eius ibi vni
uerſitas doctoꝛũ piſius fecit ſtatutum ⁊ appoſuit penam
ergo vniuerſitas que poteſt facere ſtatutũ poteſt in eo ap
ponere pena; quinimmo dico vobis ꝙ iſtá doc.Innoc.
etiam induxit ad iſtũ erroré bar. in.d.l.oés populi in.ij.
col.vbi dixit ꝙ ppľs qꝛ non h; iuriſdictióem poteſt face
re ſtatutum in his q ſpectant ad adminiſtratióem bonoꝝ
ſuoꝛũ niſi eſſet ſtatutũ ambitioſum.d.l.ambitioſa ⁊ ét di
cit ꝙ cócdere ſtatutũ é iuriſdictionis nullá tñ facit méto
né ꝺ dicto Inno.hic ⁊ ideo ang.ibi dixit bar.male loqui
⁊ ſibi contradicere qꝛ primo dixit ꝙ vniuerſitates non
habent iuriſdictióem poſtea dixit ꝙ poſſunt facere ſta
tuta ⁊ ꝙ facere ſtatutum erat iuriſdictionis ⁊ ideo di
145 cit ibi.ang.† ꝙ ſtatutũ ſumiť duobus modis.vno modo
ꝑ eo qꝺ ſtatuiť i iudicio ⁊ nó é dubiũ ꝙ tale ſtatutũ é iu
riſdictionis ⁊ ita loquiť glo.i.l.i.ff.ꝺ iuriſd.om.iud.alio
mó capiť ꝑ ſtatuto populi ⁊ iſtud nó videť eé iuriſdictio
nis ſ; eſt pmiſſióis ⁊ iſto cáu cócdere ſtatutũ é ex pmiſſióe
⁊ allegat Ray.⁊ foꝛmaliter dicit ꝙ facere ſtatutũ é iuriſ
dictionis iꝑprie ſumpte Bal.vero in.d.l.i.ff.de iuriſ.om
niũ iud.refert bar.dicere ſtatutũ facere eé iuriſdictionis
ſ; Ray.dicit cótrariũ v; ꝙ populus facit ſtatuta ⁊ tñ pe
nes eum nó reſidet iuriſdictio.ió magiſtratus populi de
bét cófirmari a ſupioꝛe vt in auc.de defen.ci.§.interim ⁊ al
legat Inn.i.d.c.cũ omnes ⁊ dici opi. Ray.foꝛe ipſa; ve
ritatem vt populus nó faciat ſtatutũ vigoꝛe iuriſdictióis
ſ; vigoꝛe pmiſſionis. vt.d.l.oés populi nec ob.gl.ibi qꝛ
loquiť de eo quod venit ſtatueñ in iudicio nó de eo qꝺ p
modum legis códěde venit qꝛ legem cócdere nũq; eſt de
neceſſitate vnde verba illius glo.nó poſſunt adaptari ad
hoc dixit enim cũ neceſſitate iuris dicédi.⁊ ideo videtur
ꝙ loquať ꝺ eo qꝺ venit ſtatueñ.in iudicio ⁊ ſic illud di
ctum Angeli fuit Bal.Et idem bal.in.d.l.fi. allegando
Jaco.de are.dixit ꝙ l; vniuerſitas det iuriſdictióem tñ
nó h; exercitiũ niſi ꝯfirmeť per ſupioꝛe; nam ciuitas dat
iuriſdictóem ſ; eam nó exercet niſi qs fuerit p ſupioꝛé có
firmatus allegat.d.§.interi; ergo multo magis nó pót ꝭ
quedam ꝑfeſſio ſeu collegiũ ⁊ l; det iuriſdictóem nó tñ
dat impiu; qꝛ illud dať a lege .l.i.ff.de officio eius S;
nónc iuriſdictio datur a lege rñde ſic per electóem illoꝝ
ꝺ vniuerſitate ſm Ja.de are.Et idé Bal. in.l.priuatoꝝ
.C.de iuriſdi.om.iu.dixit ꝙ vniuerſitas cóſert iuriſdictio
nem ſ;

nem ſ; effectum iuriſdictionis elec.nõ h; niſi p ꝯfirmatio
nem ſupioris vnde nõ põt iuriſdictõem exercere ante cõ
firmationẽ allegat glo.⁊ Cyn. ibi.Sed idem Bal. in.l.
omnes populi in prin.multũ elegãter loqtur ſup iſto paſ
ſu.vt ibi p eum videre poteris.Et cõcludit allegãdo com
poſtel.ꝙ nulla vniuerſitas põt facere cõſtitutionẽ abſq;
magiſtratu hãc opi.dicit ſeruari in terris eccleſie adeo ꝙ
146 ſi tota ꝓuincia marchie vł ducatus faceret ſtatutũ nõ ad
mitteref refert Inno.dicere ꝙ in ꝯſtitutione nõ reqrif cõ
ſenſus nec cõſcientia ſupioris ſecus in ꝯſuetudine allegat
Inno.i.d.c.cum.p.⁊ dicit ꝙ Inno. nihil allegat ꝓ hoc
⁊ idẽ t; Iaco.but.i.l.i.§.i.ff.qd quiſq; iuris.ipſe putat ve
rum i tãgẽtibus ius ſupioris vnde ciuitates hñtes ſuum
fiſcũ pñt facẽ ſtatuta penalia qꝛ de iure ſuo licitũ ẽ eis ſta
tuere ſed nõ in alienũ fiſcũ immittere.l.ſi cõſtiterit finiũ
regũdorũ.Et iõ de iure cõi ſic eſt diſtinguendũ aut prin
ceps vetat ſtatui ſuo magiſtratui ſe icõſulto ⁊ tunc nõ va
let ſtatutũ qꝛ princeps põt caſſare ſtatuta fcã fiẽda ⁊ ta
mẽ hoc ſapit tirrãniã niſi fiat ex cã iuſta.auc.nauigia .C.
de fur.que tñ iuſta cã pſumif ꝯ eos qui nõ obediũt vel cõ
ſueuerũt mala ſtatuta facere .l.is cui §.i.ff.de accuſa.aut
princeps nõ vetat ⁊ tũc refert aut ſtatutũ derogat iuri ſu
pioris puta ꝙ nõ appellef in caſibus pmiſſis ⁊ non valet
ſtatutũ factum ſup hoc directe vel indirecte vt not. in.c.
veniẽtes ꝺ iureiurã. qd dicit eſſe verũ niſi natura facti nõ
recipiat appellationẽ.l.ij.C.quoꝝ appellatiões nõ reci
piant aut non derogat iuri ſupioris tunc aut fit ſup reſer
uatis ſupiori vt in legitimatione ſpurioꝝ ⁊ nõ val; ⁊ in
telligũtur reſeruata omnia que cõcernũt ſupremã ptãte;
principis vt in auc. quibus mo.naturales effi.ſui.§.fi.aut
fit ſup nõ reſeruatis ⁊ tunc val; qꝛ ẽ cõceſſum p.d.l.oẽs
populi.⁊ hoc verũ quo ad ordinatõe; negocioꝝ vł iudi
cioꝝ item ad eorũ deciſionẽ ciuilẽ nõ criminalẽ qꝛ crialia
reſpiciũt ius fiſcale vel dic ꝙ in fauore; fiſci pñt populi
facere ſtatuta ſed nõ in leſionẽ.l.ij.C.de noxa.l.fi.ff.de de
cre.ab ordi.fa.refert poſtea Inno. dicere ꝙ populus nõ
poteſt facere ſtatuta penalia.nõ tñ allegat locũ vbi In
no.hoc dicat ꝙ dicit eſſe verũ ꝙ iudici nõ pñt imponere
pena; qꝛ imponerẽt ſupiori ſ; inter ſe pñt allegat notata
in rub.C.de decre. ꝺcur.li.x.⁊ perpetuo põderabis dictũ
iſtud ex eo qꝛ declarat doctri. Inno.hic quam adhuc ne
mo antiquoꝝ aut modernoꝝ auſus eſt declarare qꝛ inqꝫ
tum Inno.voluit ꝙ vniuerſitas nõ poſſit apponere penã
in ſtatuto ſuo d; intelligi quo ad iudice; v; vt iudex ſi ali
ter iudicabit incidat in penã ⁊ ẽgo allego glo.in.l.ij.C.
ꝺ ꝯſti.pecu.que voluit ꝙ ſtatuta mercatorũ nõ ligant ali
um iudicẽ qꝫ iudicem ꝓprium ⁊ Cy.⁊ omnes alij intel
ligũt ibi quo ad modũ ꝓcedẽdi in iudicio corã eo nõ aũt
quo ad deciſiõe; neq; quo ad modum ꝓcedendi ⁊ ſic nec
etiã quo ad penã vt ſentit Inn.hic ita declarat' a Bal.
in.d.l.oẽs populi.⁊ hec dicit fore vera de iure cõi Bald.
in dicto loco qꝛ magiſtratus cõfirmatur p ſupiorem ſed
ſi talis eſſet ciuitas cuius magiſtratus nõ cõfirmaretur
de iure ꝯſuetudinis vel priuilegij tũc apud ciuitatẽ eſt ple
na iuriſditio.vt in.§.nulla in gl.magna ad fi.in auct. de
defen.ciui.⁊ iuriſdictio ẽ dñiu;.l.qui fuere.ff.de ſta.ho.⁊
ſicut domin' ẽ moderator ⁊ arbiter ita ⁊ talis ciuitas.
vt no.in.l.i.§.i.ꝙ quiſq; iur.⁊ poteſt oia ſtatuere ⁊ qꝫtu;
h; iuriſdictõis tantũ h; auctoritatis cõdendi ſtatuta qꝛ
cõdere ſtatutũ ẽ iuriſdictiõis allegat bar.ibi poſtea dicit
ꝙ ſtatuta cõdere ẽ potius ex quadã iuris pmiſſiõe qꝫ ſit
ãnexum iuriſdictiõi ⁊ ſubdit ꝙ ſupior poterit facere ap
portari ſibi ſtatuta ſi ſapiant monopoliũ.⁊ alle. bar.i.d.
l.ſub ptextu.⁊ ẽt dicit ꝙ ſtatuta mercatorũ inter ſe ſunt
quedã cõuentiones allegat.l.ſed ⁊ ea.ff.de legi.⁊ ita reſi
det. ¶ Tu vero ꝯſidera ꝙ l; ſint cõuẽtiões tñ ſeruanf vt
iura ſcripta.ita dicit tex.formalis in.d.l.ſed ⁊ ea. ¶ Itẽ
pondera ẽt inquãtũ ipe dicit populum poſſe facere ſtatu
tum circa ea que reſpiciũt ius fiſcale in fauorẽ eius hoc ꝓ
nũc nõ ẽ ſine dubitatione ex eo qꝛ ſtatutũ cõdere ſapit iu
riſdictione; vt dictu; eſt ſ; populus nullam habet iuriſ
dictionẽ in rebus fiſci nec quo ad piudiciũ nec quo ad fa
uorem.⁊ ideo i.c.eccłia.ſancte Marie.I.eo.dicif ꝙ layci
nõ habẽt ptãtem ꝯdendi ſtatuta in fauore; eccleſie ex eo
qꝛ concernũt auctoritatẽ ⁊ iuriſdictionẽ. ¶ Itẽ idẽ bal.
147 in.l.nulli.C.de ſen.⁊ interlo.om.iud.querit.† an condef
ſtatutum ſit meri vel mixti imperij vel iuriſdictionis.⁊ di
cit ſi loqueris cõphẽſiue ẽ meri imperij ſi diſtributiue ſe
cũdum rem diſpoſitã quia eſt eadẽ qualitas ſtatuẽdi ⁊ fo
ri.⁊ dicit de hoc fore caſum ſingulare;.Et ſic qualẽ foru;
qs habet talẽ habet ptãtem ſtatuendi.Ang.in.l.i. in pn
ci.ff.ſi quis ius dicẽti in ṽbo penali iudicio.i.p multe im
poſitionẽ dicit eſſe tex.ꝙ ius multandi nõ cõpetit niſi ha
bẽti iuriſdictionẽ cũ exercitio.iõ Inno.ſm eum hic dicit
ꝙ vniuerſitas habẽs iuriſdictionẽ põt ſuo ſtatuto adijce
re penam ⁊ nõ alias ꝙ dicit eẽ valde no. contra ſtatuta
caſtroꝝ ⁊ vilaꝝ iuriſdictiõe carẽtium eo quod ſubſunt ci
uitati vt.l.qui ex vico.ff.de munic.l.inſule.ff.de iudi.et l;
poſſint ꝯdere ſtatuta inter eos tãqꝫ vniuerſitas vt.in.l.fi.
.C.de iuriſdictiõe.om.iud.tamẽ eoꝝ ſtatuto nõ adijcient
penam ⁊ ſic magni facit dictũ Inno.hic Bal.ibi nõ in le
148 ctura ſed in ſuis recollet.dicit eſſe arg.illum tex.† ꝙ colle
gia ⁊ vniuerſitates pedanee vt caſtra ⁊ ville que ſubſunt
ciuitati nõ poſſunt inter ſe facere ſtatuta penalia allegat
Inno.hic. Pondera ꝗliter homo iſte ẽ cõtrarius ſibi in
eo qd dixit in.d.l.omnes populi declarãdo dictũ Inno.
hic.Subdit poſtea vł dicas ꝙ de pũis negocijs poſſunt
ſtatuta penalia facere de magnis nõ de qbus nõ pertinet
ad eos allegat no.in.d.l.ij.C.de ꝯſti. pecu.Et ſic habes
limitationẽ auream ad dictũ Inno.hic vt nõ habeat lo
cum in pũis negocijs potuit Bal.allegaſſe ad hoc tex.in
.l.magiſtratibus.ff.de iuriſditione om.iud.q tex.limitat
d.l.i.⁊ pro certo dico ꝙ Inn.hoc ſenſit inquantũ ad ſic
diceñ.allegauit.d.l.i.que limitaf p.d.glo.magiſtratib'.
Facit ꝙ no.Bar.in.d.l.i.in prin.dicit ẽt ibi bal.eſſe arg.
ꝙ ſtatutarij nõ poſſunt adijcere penas ſine mãdato alle
gat quod no.Inno.in iſto.c.vere Inn. hoc nõ dixit hic.
quinimo dico vobis ꝙ ſi ſtatuentes pñt apponere penam
in ſtatuto ſuo videnf mãdaſſe ſtatutarijs vt apponãt pe
nas.ſi veriſimiliter ſtatuta ſine pena nõ obſeruarẽf ⁊ ad
hoc allego ſingularem tex.in.l.ij.alias.i.C.de ſportu.idẽ
Bal.in.l.i.ff.de iu.om iu. in ſuis recolletis refert Bar.di
cere ꝙ ſtatuta cõdere ẽ iuriſdictiõis poſtea refert Inno.
dicere ꝙ quidam poſſũt cõdere ſtatutũ qui nõ habẽt iu
riſdictionẽ vt vniuerſitates ⁊ allegat Inno.hic. Ego vo
bis allego omni ſtupore dignum dictũ. Ioan.and.in ad
di.Specu.in titu.de inſtru.edic.§.cõpendioſe verſ.ſed nũ
149 quid dicemus vbi poſt vbertũ de bobio tenet .† ꝙ ꝓge
nies ſeu caſata poteſt inducere conſuetudinẽ diminuẽte;
ſolẽnitatẽ teſtamẽti fiendi in illa ꝓgenie ꝙ dictum An.
in.l. teſtamẽti factio .ff.de teſtam.dicit ſe alibi nõ legiſſe
mẽti commeda.Ego vero circa hoc dico ꝙ vniuerſitas
⁊ eodem modo collegia ⁊ ſimilia poſſunt facere ſtatuta
⁊ apponere in eis penam ⁊ ad hoc allegaui vobis.c.ex
litteris .I.eo.vltra dictũ .§.argẽtariorum.⁊.d.l.ij.que nõ
loquũtur in pena.ſed tex.capituli ex litteris ſequif in pe
na ⁊ ab initio ſeculi tex.fuit ibi apponẽs gladiũ contra
Inno.⁊ omnem iuris prudẽtiam.Et vlteri' allego bal.
in.l.i.C.ſi rector prouincie,vbi dixit ꝙ ſi datur poteſtas
alicui ſtatuendi ſup reddenda iuſticia ꝙ poterit elligere
poteſtatem vt illam reddat idem poterit apponere pe
nam faciat qd voluit Bar.in.l.ambitioſam .ff.de decret.
ab.or.faci.faciat.c.ij.de preca.⁊ ibi do. Abb.vbi voluit
ꝙ ſi quis põt cõtrahere poteſt apponere penã pro obſer
uãtia cõtractus.faciat ꝙ voluit Angel.in .l.ij.ff.de iuriſ.
om.iud.⁊ in.l.bene a zenone.C.de quadrie.pſcrip.vbi di
xit ꝙ procurator cõſtitutus ad vendendum poterit appo
nere penam vt nõ veniatur contra venditionẽ faciat .l.i.
.C.de ſpor.⁊ ibi dixit Bal.poſt alios qd delegatus pote
rit apponere penã ꝯ impedientem ſuam iuriſdictione; ⁊

quiſpiam igentiſſimi ſpūs doctoꝛ dicat tex.illum nō face
re ex eo qꝛ loquiť in doctoꝛibus qui habent iuriſdictiōeʒ
vt in auc.habita.C.ne fi.ꝓ patre ⁊ in ꝓhemio digeſtoꝝ
vnde verus iuris iterps ꝓe.de ancha.ibi arguit ꝙ vni
uerſitas nō hʒ iuriſdictiōem ergo nō pōt ſtatutū cōdere
⁊ ꝑ cōſequens vniuerſitas doctoꝝ nō potuit diſponere.
ipe reſpondet ꝙ ille tex.loquiť in doctoꝛibus qui habēt
iuriſdictioneʒ ⁊ ita reſidet. Tanti doctoꝛis oi reuerētia
ſalua pro certo ſi liceret dormitauit circa illum tex.illu
ſtre ingeniū eius. Nam tex.ibi loquiť quādo vniuerſitas
doctoꝝ ſtatuit inter ſeipſos ⁊ nō loquiť quādo ſtatuit iter
ſcholares in quibus hʒ iuriſdictioneʒ vñ vnus doctoꝛ nō
hʒ iuriſdictionē ſupꝛa alium doctoꝛem cum ergo ſtatue
rint inter ſe tāqȝ vniuerſitas ⁊ appoſuerint penam ergo
pōt vniuerſitas ſtatuere ⁊ penam addere ⁊ clarū eſt ꝙ il
le tex.nō loquiť de vniuerſitate que iter ſe habeat iuriſdi
ctionē ex priuilegio vľ cōſuetudine ergo ď iure cōi vniuer
ſitas ſtatuit ⁊ penā apponit quo ad eos q ſūt eiuſdē vni
uerſitatꝭ. Et ſi qſpiā dixerit ꝙ ille tex.cōphēdit ſcholares
qꝛ doctoꝛes ⁊ ſcholares faciūt vniuerſitatem[a] vt no.ꝑ om
nes in.l.fi.C.de iur.om.iud.⁊ in.d.c. ex litteris. Reſpon
deo ꝙ in ſupꝛaſcriptiōe illa decretalis dirigiť doctoꝛib⁹
ꝙ de ſcholaribus nullam mētionē facit ⁊ certum ē ⁊ qñ
princeps vult cōpꝛehēdere ſcholares facit ſpecificā men
tionē de eis vt pʒ in ſalutatōe duʒ dixit doctoꝛib⁹ ⁊ ſcho
laribus ⁊ ſalꝫ.extranea mihi vř interpꝛetatio Bal.in.d.
l.oēs populi ad Inno.hic duʒ dicit ꝙ loquiť qñ vult ap
ponere penā ſuperioꝛi qꝛ nemo exercitati ingenij dixiſſet
ꝙ Inno.ita ſupine fuerit locutus.imo vř intelligēdus ꝙ
nō poſſint apponere ad eos qui ſunt eiuſdē ꝓfeſſionis ⁊
iſta menti cōmenda qꝛ foꝛte in euuʒ erūt illuſtrioꝛa. Ul
150 timo ſubdit Inno.hic etiam.† ꝙ lʒ vniuerſitates non ha
beant iuriſdictionem ſʒ rectoꝛes aſſumpti ab eis bñ ha
bēt iuriſdictiōem nec pñt vniuerſitates ꝑ ſe exercere iuriſ
dictiōem ipſo rectoꝛe moꝛtuo lʒ quidā tenuerint ꝯtrium
vere iſte paſſus ē ſolēnis ⁊ ſupius allegat[s] fuit tex.ꝯ In
no.in.d.l.vbi abſunt Bal.rñdit ꝙ loquiť in caſu ſpeciali
ego allego alium tex.ꝯ Inno.in auc. vt nulli iudicum.§.
⁊ hoc ꝑuenit in verſicu.pꝛimatibus ciuitatis quem tex.
151 ad hoc ponderauit Bal.in.l.ij.C.qñ fiſcus vľ priuat⁹.† ꝙ
qñ deficit iudex appellatiōis in ciuitate appellať a ſentē
tia poteſtatis ad pꝛimates ⁊ ancianos ciuitatis.⁊ ꝑ ꝯñs
ad ipſum populum ⁊ deridet Bar.qui hoc voluit in.d.
l.vbi abſunt qui deficit in non allegando caſum ſingu.⁊
vnicum ſm eum ibi idem Bal.in.l.i.ff.de officio cōſulis
in.xix.q.dicit ciuitas habʒ iudices ⁊ ancianos vacat iu
dex appellationis an a ſñia poteſtatis appellabiť ad an
cianos cum non ſit alius ſuperioꝛ.dicit ꝙ ſic allegando
Bar.in.d.l.vbi abſunt. Sed Guil.de cu.dicit ꝙ ꝯſules
noſtri tēpoꝛis vt cōſules tholoſani nō habēt aliam iuriſ
dictionē quam haberēt olim decuriones ⁊ ꝙ tantum in
ſubſidium intromittunt ſe ď mixto imperio ꝑ.d.l.vbi ab
ſunt Bal. ibi refert Inn.dicere lʒ non alleget eum hic ꝙ
etiam deficiētibus rectoꝛibus vniuerſitatis penes eaʒ nō
eſt exercitium iuriſdictōis ⁊ ſic ſi non eſt apud populū er
go multo minus apud decuriones ipe dicit opi. Inno.ve
ram in vniuerſitate nō habēte iuriſdictiōem in habēte ve
ro iuriſdictionē ē vera opi. Bar.huiuſmodi vero ſunt ci
uitates inſignes habentes hoc ex conſuetudine vel priui
legio vel pacto nam a talibus antianis vel pꝛioꝛibus tā
quā a pontificibus ciuitatis iura poſſunt interpꝛetari ar
gu.l.ij.§.deinde.ff.de oꝛigi.iuris nam ſunt ſicut reguli in
ſua ciuitate durante officio vñ eoꝝ cura precipue eſt cu
rare ne aliquis patiať iniuſtū. Facit qď voluit idē Bal.
in.c.i.§.ad hec de pace iur.fir.vbi arguit ď.d.l.vbi abſūt
⁊ rñdet ꝙ loquiť .l.illa de pꝛioꝛibus ciuitatis q pꝛeſunt
generali ꝓuintie ⁊ hñt iuriſdictioneʒ vniuerſalē idem
Bal.in.c.i.titulo ſi ď inueſtitura inter do.⁊ vaſal.lis oꝛia
tur dicit ibi eſſe mirabilem tex.ꝙ ꝑꝑ negligētiam magi
ſtratus recurriť ad populū illius terre q iuſticiam mini

a ¶ Faciūt vni
uerſitatē. Rō
hui⁹ dici foꝛ
te poſſʒ cēſiſta
qꝛ doctoꝛes ex
ercent ꝓfeſſio
nes ⁊ ſchola
res ēt faciunt
vniuerſitatem
ex q̄ hñt mām
ꝯueniendi in
vnū vt eſt bo
nus tex. in.c.
qꝛ in cauſis ď
ꝓcu. ⁊ tex.iū
cta glo.i ꝓhe.
gregoꝛia. ⁊ ibi
doctoꝛes ⁊ in
ꝓhem.cle.⁊ ſi
glo.in.l.fi.C.ď
iur.om.iu.ali
ter tenuerit.

b ¶ Papa ex
ercet. Adde
tu ꝑ limitatio
ne iſtius ꝯclu
ſionis ꝙ.d.pa
pa ſuccedit lo
co impatoꝛis
vt faciat iuſti
tiā nō vt i pec
cato ipſi⁹ pe
nā exigat a le
ge ipoſitaʒ ita
ſinglř limitat
do.abb.eggre
giuʒ dictū In
noc. in.c.lʒ ex
ſuſcepto ď fo.
cōpe.qď no.in
c.⁊ ſi neceſſe ď
do.iter virū ⁊
vx.neqȝ dʒ pa
pa ſup ꞇpalib⁹
ſe ipedire abſ
qȝ maxima cā
vt i c.cāʒ q fi.
ſint leg. ⁊ ibi
ſcribē.poſt gl.

ſtrabit ⁊ iuriſdictionē exercebit ⁊ dicit eſſe argu.illū tex.
ꝙ ſi vacat iudex appellatiōis appellabiť ad populū non
ad ſucceſſoꝛē ⁊ ē rō qꝛ dignitas vacās ſicut hřditas ia
cēs nō fungiť loco eius qui ē ſucceſſur⁹ ſed hřditas fūgiť
loco defuncti.l.moꝛtuo.ff.ď fideiuſ.⁊ dignitas magiſtra
tus vacans fungiť vice populi ſi ergo appellareť ad futu
rū ſucceſſoꝛē appellareť inepte ſed dʒ appellari ad popu
lū qꝛ lʒ vacet dignitas magřat⁹ nō vacat iuriſdictio ſʒ ē
apud ipſum ⁊ hoc in iuriſdictiōe ꝯtentioſa. idem dicit in
volūtaria qñ ꝑiculum eſt in moꝛa allegat.d.l.vbi abſūt
⁊ dicit ſe nō trahere illam ad actus mere volūtarios ſi
cut ē adoptio ⁊ emancipatio.vt.l.ij.C.de emācipa.refert
Inn. dicere ꝙ nulla iuriſdictio ē apud populum vel ali
quā vniuerſitatē ⁊ ꝙ iſti debeat eligere magiſtratuʒ nō
ē exercere officium magiſtratus quē opʒ a ſuperioꝛe con
firmari allegat.d.§.interim.idem Bal.in.d.l.vbi abſūt
dicit ꝙ abſente epō deuolniť iuriſdictio ad capitulū ſm
152 Iaco.de are.de q̄ in.c.i.de maio.⁊ obe.li.vi.item ar.† ꝙ
electio pape dʒ ſpectare ad patriarchas ſi oēs cardina
les ſunt moꝛtui item ſi aliqua ciuitas habet iudices infe
rioꝛes deputatos ⁊ nō habʒ iudices appellatiōis ꝙ pꝛio
res ciuitatis poſſunt eſſe iudices appellationuʒ ⁊ dicit ꝙ
illa lex declarat dictum Inno. ꝙ penes ciuitates nō eſt
iuriſdictio nec imperium qď dicit eē verū niſi in defectum
magiſtratus ꝙ tunc penes decuriones ciuitatis eſt impi
um ⁊ iuriſdictio allegat Inn.in.c.cum oēs.ď co.⁊ ita re
ſidet. ¶ Sed certe Inno.hoc voluit in iſto.c.⁊ ēt Bal.
grauiter errat qꝛ Inno.voluit ꝯtrarium eius qď ipſe di
xit voluit enim quod vniuerſitas nō poſſit exercere iuriſ
dictōem deficiente rectoꝛe ⁊ etiam miroꝛ de Bal.ꝙ at
tribuat hanc opi. Bar.nam eam tenuit Hoſti.hic.⁊ cō
poſtellanus in.d.c.cū oēs ⁊ fuit opi.antiquoꝝ relata ꝑ
Inno.hic.dicebat vero Bar.in.d.l.vbi abſūt ꝙ ſi vacat
iudex appellatōis appellabiť ad pꝛioꝛes ciuitatis ⁊ etiā
vacante papatu appellať ad collegiū cardinaliū quaſi iu
riſdictio pape vacante ſede papali ſpectet ad venerādum
collegiuʒ cardinalium vere in hoc vltimo dicto male lo
quiť ⁊ ꝯtra eum eſt tex.in cle.ne romani de elec. quinim
mo ego cōtra Inno.⁊ ſequaces allego ſingulare dictuʒ
eiuſdē Inno.ad ꝓpoſitum accomodatiſſimum in.c.lʒ ex
153 ſuſcepto de foꝛo cōpe.† vbi dicit ꝙ vacāte imperio papa
b exercet[b] iuriſdictionē imperatoꝛis ⁊ clarū ē qď papa ho
die cōfirmat imperatoꝛē ⁊ ei ꝯfert iuriſdictioneʒ vt in.c.
venerabilem de elec.⁊ licet papa nō habeat exercitiuʒ iu
riſdictionis tempoꝛalis tñ habet habitum vt no.in.c.no
uit de iudi.ſed ſi imperium vacat exercet iuriſdictionem
imperij.⁊ ſic habēs habitū ⁊ nō exercitium iuriſdictōis
exercet illā vacante rectoꝛe. Quinimo contra Inno.⁊ cō
muneʒ doctrinā allego elegantiſſimū dictū eiuſdem Inn.
in.c.cū nō ignoꝛes de ꝓbē.vbi voluit ꝙ ad eſſe vniuerſita
tis vel collegij nō requiriť de neceſſitate ꝙ ſit rectoꝛ ğ ſe
quiť ꝙ iuriſdictio ē penes vniuerſitatem habitu ⁊ actu.
ſi talis vniuerſitas nō regiť ꝑ rectoꝛē ergo multo foꝛtius
rectoꝛe deficiente vniuerſitas iuriſdictionē exercebit ⁊ ad
illud vʒ ꝙ cōdere ſtatutū ſit iuriſdictiōis allego tex.cui
nunq̄ reſponderi poſſʒ in.c.eccleſia ſcē Marie.ď co.vbi
dicit ꝙ laci nō poſſunt ſtatuere ſup eccleſijs ⁊ eccleſiaſti
cis ꝑſonis allegať ibi ratio qꝛ nō habēt auctoꝛitateʒ im
perādi ipſis clericis ſʒ habēt neceſſitatē obſequendi ğ cō
dere ſtatutū eſt ex iuriſdictiōe. Et accurate notabis ħ qꝛ
nō eſt allegatus tex.ille vſqȝ ad hos dies contra Ray.ď
foꝛli. Bal. Angel.⁊ ſequaces ⁊ ad glo.in.l.i.ff.de iuriſd.
om.iu.⁊ in auc.de defenſo.ciui.in glo. magna vbi eſt ſi
milis glo.rñdeo ꝙ licʒ loquantur in eo qď ſtatuiť in iudi
cio nihilomin⁹ idē eſt dicēdū i eo qď ſtatuiť extra iudiciū
ꝑ tex.d.c.eccleſia.⁊ dicti.c.ex litteris ď co.⁊ etiam alle
go elegans dictū Bar.in.l.ſi quis ſub cōditione.ff.de cō
di.inſti.qď refert ⁊ ſequiť Bal.in.d.l. omnes populi.⁊
154 in.d.l.ſi.§.in cōputatione.C.de iur.delíber.† ꝙ genera
lia verba ſtatuti nō cōpꝛehēdūt eos qui nō ſunt de iuriſ
dictione ſtatuētis

dictõe ſtatuẽtis ǵ ſtatuere ẽ iuriſdictõis ꝛ illud dcm̃ ori
ginalr̃ fuit Jo.mo.in.c.vt aiarũ.ſ.eo.in.vi. ꝛ iõ Bal.in.l.
fi.C.de teſta.dixit ꝙ apud ruſticos nõ eſt iuriſdictio ſta/
tuendi. ꝛ Petr.de anch.in repetitione.c.i.ſ.eo.dixit ꝙ ſi
epũs pſcripſit iuriſdictionẽ in aliquo loco videt̃ pſcripſiſ
ſe ptãtez cõdendi ſtatutũ in illo loco ꝛ iſta mẽti cõmẽda
Et inquantũ ſupius dixit ꝙ ſi cõcedit̃ priuilegium ad fa
ciendum pditur ſi ſpacio.x.annoꝝ priuilegiatus nõ fecit
vt in.l.i.ff.de nundinis. Ego limito vobis non habere
locũ in reſcripto vnde ſi aliquis impetrauit reſcriptuꝫ
ad aliquid faciendũ lꝫ nõ faciat durat reſcriptũ ppetuo
tex.eſt in.l.falſo.C.ď diuer.reſcrip.cõiuncto capitulo ple
runqꝫ infra de reſcrip.hoc ſinglr̃ voluit ibi Inno. Et per
iſta cũ laude dei ſit expedita pſens decretalis. Andreas
barbacia vtriuſqꝫ iuris monarcha.

¶ Sequit̃ aurea ꝛ vtiliſſima repetitio capituli cuꝫ. M.
ferrarienſis de conſti.

p **Erſepe cogitaui.** preſtãtiſſimi domini ꝛ ampliſſimi viri
ab hoc commentandi munere deſiſten
dum memoꝛ eius ꝙ maioꝛibus noſtris
venit in mentem cum.n. inuitatus eſſet
hanibal ab antiocho rege vt phoꝛmio
nẽ phyloſophũ de re bellica diſerere volentem audiret
quem cum diu phyloſophum diſputantem audijſſet fe
runt hanibalem reſpondiſſe ſe pleroſqꝫ ſenes deliros vi
diſſe ſed qui magis deliraret neminem. Quare ego An
dreas ſicculus meſanenſis in vtraqꝫ cenſura tenuis ho/
mũcio ꝛ paꝝ doctus tãti phyloſophi ab hanibale deriſi
duct⁹ exẽplo animo ꝛ ſpiritu p hoꝛreſens vereoꝛ ne cuiqꝫ
veſtruꝫ qui ſacratiſſimos pontificij ꝛ imperatorij iuris
fontes imbibiſtis parum prudens futurus ſim. ꝙ hãc la
tiſſimam repetendi prouinciam aſſumere audeaꝫ. Ideo
veniã queſo pro ſolita humanitate veſtra ſi nil oꝛnate nil
ſubtiliter. aut nihil noui attulerim cum tot ſcripſerim cir
ca hanc decretalem cum.m.ferrariẽſis de ꝯſti.q pcipuuꝫ
lumẽ iuri ſingulareꝫ in modum pſtiterũt. Ideo cõfiſus ď
ipius imoꝛtaliũ ꝛ clemẽtiſſimi dei benignitate reꝫ aggre
dioꝛ ex coꝛde oꝛans vt pijſſimo ſaluatoꝛe noſtro yheſu
xp̄o medio labia mea apiantur amen.

f **Amoſa.** Quottidiana vtilis ꝛ
ſubtilis eſt preſens de
cretalis ꝛ eleganti commento aſſum/
pta eſt per dominum Anto.hic. Et di/
uidit̃ ſm Hoſtien.in tres partes prin/
cipales. In prima ponitur allegatio
pro. M. ꝛ ſocijs. Secũdo allegatio ca/
nonicoꝝ. Tertio diffinitio. ſecũda ibi verũ tertia ibi maꝫ
mãdamus. Et quelibꝫ dictarũ ptiũ põt ſubdiuidi i tres
ptes. Prima diuidi põt qꝛ primo Martinus p ſe ꝛ ſo
cijs ſuis allegat ſtatutũ capituli ꝛ eius cãm. Secũdo ibi
poſtmodũ ipſorũ receptõem ꝯ ſtatutũ factã. Tertio ibi
ꝛ lꝫ prouiſionis derogatiõem. Secũda principalis diui/
dit̃ in tres nam primo canonici ſeu procuratoꝛ eoꝛuꝫ fa/
tentur ſtatutũ ſꝫ addũt de cõfirmatione papali. i ſecũda
ibi cum vna fatent̃ exceptionẽ ſed exprimũt ipſius formã
In tertia ibi cũqꝫ fatent̃ derogatam puiſionẽ petitam fie
ri ꝛ exprimũt cãm quare in tertia principali. Prio mã
dat puiſionẽ petitã fieri ꝛ exprimit cãm. Secũdo mãda/
tum declarat ibi itaqꝫ. In tertia ibi reuocatis mandat ď
cerni irrita attẽtata poſt litẽ motã ꝛ hoc intendit. Si ca
pl̃ꝫ ꝯ ſuã ꝯſtitutionẽ de certo numero aliquos recipit vl
tra numerũ de ſuperexcreſcen tibus reditibus illis prouí
dere tenet̃.h.d. ¶ Caſus eſt iſte canonici ferrariẽſes ad
hoc vt puentus eccleſie qui iter plurimos ꝯſueuerãt diui
di i vſus cederent paucioꝝ ꝛ nõ diuiderentur iter tãtos
ſtatuerũt vt i.d.eccl̃ia eẽnt tantũ quatuoꝛdeciꝫ pbẽde ꝙ
ſtatutũ fuit cõfirmatũ p papaꝫ. Poſt qδ ſtatutũ in cõtra
riuꝫ volũtarie veniẽtes receperũt in canonicos. M. ꝛ q̃t
tuoꝛ ſocios vltra numerũ pbendarum cum hac ꝓteſta/
tione vꝫ ſine piudicio dicte cõſtitutionis ꝛ cum vna tantũ
pbenda vacaſſet ad eãdem receperũt duos ꝛ poſtmodũ
ad preces epi dictũ. M. ꝛ quendã aliuꝫ ita ꝙ dicti. M.
ꝛ alij de canonia nihil perciperent donec primi duo eſſẽt
prebendas integre aſſecuti cũqꝫ redit⁹ dcẽ canonie eſſent
plurimuꝫ ãpliati petebãt iſti ſupnumerarij. de ſuperexcre/
ſcẽtibus cõi mẽſe vel fuit eis relicta magna hereditas vl̃
magnũ donuꝫ ab aliquo pncipe e ꝯ capitulũ dicebat ꝙ
nõ poterãt non obſtante ſtatuto necnõ ꝓteſtatione ꝛ pa
cto addentes ꝙ coꝝ numerarioꝝ induſtria ꝛ nõ largitio
ne fidelium dicti reditus eſſent augumẽtati. ſed ipi agen
tes allegabant p ſe ſuperexcreſcentiaꝫ facultatum quaſi
aliquid noui de quo nõ fuerat cogitatũ a ſtatuentibus vl̃
ſummo pontifice coꝛroboꝛante ſtatutũ. Querebat̃ quid
iuris papa determinauit ꝙ cũ i ꝯſtõne pdicta ꝛ ꝯfirma/
tione ſedis aplice fuerit vl̃ eẽ dbuerit ſicut ꝯſueuit expreſ
ſũ niſi in tm̃ ſuperexcreſcerẽt facultates eccl̃ie ꝙ plurib⁹ ca
nonicis poſſent ſufficere competenter. Preterea idem ca/
nonici antiqui quattuoꝛ receperũt vltra numerũ antiqu/
um ſue cõſtitutiõi derogando ipſo facto ꝛ formaliter ď
terminauit ꝙ dicti canonici antiqui debeant habere pre
bẽdas ſuas cum integritate ꝯſueta nihil diminuendo eis
ꝓpter dictos ſupnumerarios tñ de ſuperexcreſcentibus
reditibus tm̃ dictis ſupnumerarijs aſſignet̃ ꝙ adequen
tur antiquis ꝛ ſi adequatione facta aliquid ſupereſt il/
lud ꝯuertatur in cõmunes omnium canonicoꝝ vſus ꝓut
melius videbitur ꝯuenire iubẽs in irritũ reuocari quecũ
qꝫ p⁹ motam i iudicio qõnẽ fuerint circa pbendas vel alr̃
attentata ꝛ iſte ſit caſus. dñs Anto.hic pmittit vnuꝫ eui/
dentiale ſatis ꝓlixum ꝛ ẽt ꝓlixius ponit caſum quem mi
hi reſeruo in fine huius repetitionis. Accedo nũc ad nota
bilia. ¶ No.ibi cũ. M. qꝛ ꝓbat ꝙ ad certificandã per
ſonam ſufficit in libello vl̃ reſcripto apponere pmam lit/
teram nominis proprij cũ nomine ciuitatis. Sed certe ex
hoc ſequitur equiuocatio multi eniꝫ vocari poſſent hoc
nomine.m.ferarienſis hoc ẽ martinus de ferraria ꝛ per
ꝯñs videret̃ ꝯmitti fraus.c.fi.ſ.de reſcrip. quinimo videt̃
ꝙ debeat apponi nomẽ ꝛ cognomẽ libellãtis vl̃ impetrã
tis p exẽplum ad euitandam fallatiam equocationis.l.
i.§.pe.cir.prin.vltie col.C.de veteri iure enuclea. vbi i iu/
ribus ſcribẽdis crimẽ falſi icurrit qui noia prudẽtum ſi/
guis litteraꝝ ſcribit. Facit lex emilius.ff.de admi.tu. ꝛ ibi
Nicolaus de neapoli allegat illuꝫ tex.ꝙ in libello debet
apponi nomen ꝛ cognomẽ libellãtis pmo licet poſtea in
eodem libello repetat̃ ſoluꝫ cognomẽ hoc probat ille tex
tus ꝛ idẽ probat tex.in.l.lucius alias licinius.ff.de.l.ij.
ꝛ hoc tenet ibi Nico.de neapoli. ꝛ ego allego tex.in.l.q̃
ro.§.lucius.ff.de teſtamẽtaria tutela. ꝛ ſimile quod poſu
s it Bar.in auc.ꝙ ſine.C.de teſtamẽ. † notarius iquit po/
nit litteram.c.pro cẽtum ꝛ lſam.x.p decem an tale iſtru
mentum ꝓbet videt̃ ꝙ nõ p illum tex. ꝛ per.l. ſed cuꝫ pa
trono.ff.de bo.poſſ.in ꝯrium allegat.l.quotiẽs.§.ij.ff.ď
here.inſti. ꝛ decidit ꝙ quedam ſunt note inuſitate. ꝛ per
iſtas non ꝓbat inſtrumẽtum.d.l.ſed cũ patrono ꝛ ponit
exẽplum videmus ſepe ꝙ notari⁹ facit vnum ſignum ꝙ
impoꝛtat nomẽ ſuũ ꝛ hoc facit i vna lr̃a. ponit ẽt exẽplũ
in duobus.f.f. Si vero eſt ſignum ꝯſuetum vt p cẽtuꝫ po
natur vnum.c.tunc tale inſtrumẽtum ꝓbat vide de hoc q̃
t dixi.c.cũ acceſſiſſent.ſ.e. † Sed pone ꝙ ſũt plures vocati.
M. ferrariẽſes ꝛ vnus producit reſcriptuꝫ que vocatur
M. ferrariẽſis ꝯparet alius codeꝫ nomine vocatus aſſe
rens ſe illud reſcriptum impetraſſe quis pferet̃ dic ꝙ ille
qui primo pſentauit in dubio argu.c.vt debitus de appe.
ꝛ arg.gl.que allegat̃ p ſingulari in.l.fi.C.de pactis con
uentis vbi habens inſtrumẽta cauſe pſumit̃ hẽre manda
tum. Facit tex. ꝛ gl.in.c.coꝛam ꝛ ibi Inno.de officio de
lega. ꝛ quod voluit do.Anto.in.c.cũ dilecti de relig.do.

¶ Si capl̃ꝫ. aduerte ꝙ ſe/ ly.lꝫ diuerſis vbis ponit ĩ ſũmariũ ideo ꝙ ẽt ẽ eõe ꝛ eõs fere ſecũ ſũt.

Bal.in.l.i.C.de procur.ꝛ in.l.ſi quis p calumniaȝ.C.de
epi.ꝛ cleri.ꝛ in.l.poſtq̄.ff.de pac.ꝛ Bar. in.l.vulgo.ff.d
admini.tuto.ꝛ eodem mō queri poſſet qdam impetrauit
reſcriptum ad.p.canonicum bononíeſeȝ multi aūt ſūt ca
nonici bonon̄.vocati.p.qd erit diceñ.Uincē.ꝛ ꝯpoſtolla
nus decidunt in.c.ſi.J.ti.i.ꝙ ipetrās hēbit declarare de q̄
ſenſerit ſit eim i principio iterpretatio p actorē.l.ſi quis
intētione.ff.d iudi.ꝛ p Specu.in titu.de citatione.§.i.ver
ſu qd ſi impetro.Facitq̄ no.glo.in.c.quoniam Abb.de
3 officio deleg.† Quid ſi ego ꝛ tu litteras impetrauimus
ad a.ꝛ.b. canonicos pariſienſes ego actor facio te citari
corā a.ꝛ b.canonicis piſieſib⁹ ſȝ cū multi alij ſint canoni
ci piſieſes vocati eodē noie tu re⁹ dicis i alios ꝯſenſiſſe ſi
in illos duos coram quibus feci te citari.Uincētius ꝛ cō
poſtolanus cōcludūt ꝙ vtriqȝ iudices debēt ſimul conue
nire ſm formam.c.paſtoralis.J.de reſcrip.ꝛ ſi inuiceȝ nō
duxerint deferēdum illi debēt habere iuriſdictōem ad q̄s
actor fecit te citari.nam alias ſequeret̄ abſurdū ꝙ reus
citatus ſemp diceret de alijs ſenſiſſe.allegant in argu.l.il
lud.§.i.ff.de tributoria.de hoc in Specu.in loco pallega.
verſic.quid ſi ego.ꝛ in.d.c.qm̄ Abb.ideo ad obuiādū ta
libus equocationib⁹ curia romana puidere ſolet ſȝ ꝓpri
um ſtillum vt p extenſum ſcribāt nomina ꝛ cognomina
impetrantiū ſeu libellātium.vt per gl.in.d.c.ſi.ꝛ ideo ho
die nō pcederēt huiſmodi reſcripta ꝛ ita tempes tex.iſtū
inquantū dixit cum.M.limita tñ niſi notoriū eēt nomen
ita expreſſum qꝛ tūc valeret talis expſſio p id q̄ no.glo.
ſingu.in.l.hac cōſultiſſima.C.q teſta.facere poſſ.de gal
lopſſo qui fuit bidellus Azonis.ꝛ facit text. in.l.ij.§.fuit
4 poſt hec.ff.de ori.iur. ¶ † Nota ibi ferrarieſis.nam d fer
raria habes glo.ſingu.in aue.vt eccl'ia romana gaudeat
ſpacio cētū annoꝝ que dicit ꝙ ferraria ꝛ marchia ſūt d
patrimonio beati Petri.ꝛ vide aliam glo.que reputat̄
ſingu.in.l.quid ſit fugitiuus in.§. idem cecilius.in verſi.
adduci.ff.de edil.edic.que loquit̄ de eo qui habuit ſaluū
cōductū ferrarie an poſſit inde extrahi.vide ibi ꝛ ēt vide
tex.in.l. dfuncta in verſi.in agro ferrarioꝝ.ff.de vſuf.non
tñ apte loquit̄ de ferraria ꝛ pbat tex.iſte ꝙ idem ē dice
re ferrarieſis ꝛ de ferraria tex.eſt expſſus in.l.ſed ꝛ repro
bari in.§.amplius in ver.ꝯmaneſis cōiuncta glo.ſua que
ex ponit.i.de comania.ꝛ tex.ibi in verſi.apud cōmaneſes
immunitatē nō hȝ.ff.de excu.tut.ꝛ illū tex.ad hoc allega
uit Bal.in.l.ſi nō ſpeciali.C.de teſta.ꝛ hoc decidit text.
formalis in.l.i.C.de municipibus.li.x.vbi idem ē dicere
florētin⁹ ꝛ de florētia et colligit ibi Bar.ꝛ idem Bar.in
rubrica.ff.ſolu.ma.in.l.i.ff.ad municipales. idem voluit
do.Anto.in.c.de francia deſpōſa.ꝛ ſupra i ſalutatōe gre
goriana ꝛ in cōmēto.c.i.J.de iudic.ꝛ Angel. in.d.l.i.de
municipibus ꝙ inducit p repſalijs cōceſſis ꝯ florētinos
vt nō cōphēdant̄ ibi habitātes no.Bal.in.d.§.āpli⁹ ꝛ ſic
habes ex tex.iſto ꝙ pꝑter clericatū qs nō deſinit eſſe de
municipio vnde appellat̄ ferrarieſis poſt clericatū textu.
ē i.c.dilecti de foro compe. Facit elegans dictū Bal.in
5 .l.i.§.huius ſtudij.ff.de iuſti.ꝛ iure.† ſtatuto iquit cau
tum eſt ꝙ nemo trahat alium extra curiam peruſinam ꝛ
aliquis traxit aliquem ad curiaȝ epiſcopi peruſini quod
non incidit in penā ſtatuti puſini.qꝛ curia epiſcopi puſi
ſini.dr̄ peruſina curia.idem ipe voluit in auc.qua in p
uincia.C.vbi de crimine agi oportet.Facit elegans cōſili
um Petri de anch.icip.viſo themate pdcō.ꝛ in ordine ē
cccxxviij.Statutū bonon̄.loquebat̄ de officiali cōmunis
bononie fuit dubitatio nō mediocris an eps bononieſis
ꝯprehēderet̄ ſub tali ſtatuto vt dicat̄ officialis cōmunis.
bonon̄.cōſuluit ꝙ ſic vide ibi p eū qꝛ elegāter loqt̄ qnimo
clericus alienigena.ſi eſt beneficiat⁹ hic bonon̄.venit ap
pellatōe ciuiū bononieſiū vide Bar.i.d.l.i. ad municip.
ꝛ in.l.pe.C.de incolis.li.x.vide quod habet̄.in.c.cū nul
lus de tēpo.or.li.vi.ꝛ ꝙ hr̄ i.c.ſi.de offi.dele.li.vi.ꝛ ibi vi
de do.Pe.de anch.ꝛ Dominicū qui inducit hoc ad q̄
neȝ ſtatuti vide ſcribētes i.c.poſtulaſti de foro compe. eſt

a ¶ Pro ſe ꝛ ſocijs. Pro cō plemēto ꝯcluſiōis iſti⁹ notabilis vide.d. fely.hic in pri ma co.circa ſi. ſtatim poſt ſū mariū vſ.no. prio qbreuib⁹ expediēdo ac cumulat totaȝ materiam.tu ibi vide.

tamē verū q̄ plebeius ſi efficiat̄ clericus nō ē amplius d
plebe.tex.ē multū ſingularis in.l.ij.C.vt nemo priuatus.
Faciat q̄ no.glo.in.c.rogationes de ꝯſecra.diſti.iiij.q̄
intelligo vez q̄ ad vtilita.ſȝ ſi vtilius eſſet ſibi vt cēſeret̄
plebeius caperet̄ via vt eſſet plebeius ſimile dicim⁹ i epiſ
copo qui pp dignitatē pontificalem liber ē a patria po
teſtate vt in auc.ſȝ epiſcopalis dignitas.C.d epi.ꝛ cleri.
qꝛ pcedit niſi vtilius eſſet ſibi vt cenſeret̄ eē in patria pote
ſtate ar.l.q̄ fauore.C.de legibus ꝛ.c.ꝙ ob grām de re.
iur.lib.vi.cū ſimilibus.ita ſcribitur p oēs in auc.ſȝ epiſco
palis dignitas ꝛ per Bar.in.l.item in ptāte.ff.de his q
ſunt ſui vel alie.iur.ꝛ ibi Nico.de neap. inducit ad cōſti
6 tutionem vigentē in regno apulie.vide ibi p eū. ¶ † No
a ta ibi p ſe ꝛ ſocijs ᵃ nam iſta equipollent talis agit p ta
li vel agit nomine talis.c.ſua de appel.tu vide tex.in.c.du
dum el ſecundo de electione ꝛ ibi domi.Antoni. ꝛ in ca
pitulo querelam eodem titulo.ꝛ ibi per eundem text.in
.l.fideicommiſſa.§.interdum de legatis tertio.l.domino
ſticho.ff.de peculio legato.ꝛ ibi glo.l.ſi cum emptore.§.
ſi coniuncta glo.ff.de pactis.l.ſi per ignorantiam.C.de
conditione indebiti.Bart.in.l.prima.§. item nunciatio
.ff.de operis noui nunciatio. ꝛ principale notabile ꝙ ex
tex.iſto colligitur ſm dominum Antoni.hic eſt ꝙ cano
nicus poteſt agere pro canonico in iudicio.Et erit opere
preciū accurate hoc inueſtigare.ꝛ refert Cy. dicentē i.l.
7 maritus.C.de pcu.† ꝙ amicus pōt agere p amico ſine
mādato dūmodo caueat de rato aſſignat cām qꝛ in ami
co adeſt eadem cauſa que ē in ꝯiuncto ſicut eniȝ nō ē veri
ſimile ꝙ ꝯiunctus non habeat ratum id quod ꝯiunctus
egit pro eo ne preiudicet̄ illi cōtra queȝ fieret executio vt
.l.plaucius.ff.de procu.nemo eniȝ carnē ſuā vnquā odio
habuit.l.ij.cū ſimi.ff.de receptatoribus.ſȝ hec rō vēdicat
ſibi locū in amico ergo eadem erit iuris diſpoſitio.l.illd
.ff.ad.l.acql.cum ſi.ꝛ p ꝯñs tex.l.ſed ꝛ he.ff.de pcu. lo
quens de ꝯiunctis habebit locū in amicis grandi amici
tia iūctis.ſed do.Anto.hic nō putat hoc dictum fore ve
rū qꝛ ē caſus exorbitans ꝛ nō extēdendus vt in regula ea
que a iure li.vi.Ego vero antequā intreȝ hoc primū no
tabile quod ex tex.iſto colligit̄ ante oia examio an dictū
Cy.ſit verius q̄ cōtradictio do. Antonij. Et p certo ori
ginaliter hoc fuit dictum magni viri vȝ Guil.de cu.in.d.
.l.ſȝ ꝛ he.ꝛ cum reuerentia do.Anto.Cy.hoc dicit i ad
ditionibus in.l.exigendi.C.de pcura.ꝛ reprobatio Cy.
ꝛ Guil.in.d.l.ſȝ ꝛ he.eodem mō quo eam aſſumpſit.d.
Anto.fuit Bal.in.xv.colū.in.l.i.C. qui accu.nō poſſunt
vbi reprobat opi.illam hac rōe potiſſima qꝛ nō repitur
iure cautū ꝙ amicus agat p amico ſine maudato.l.illaȝ
.C.de colla.cum ſimi.ꝛ idem voluit Ange.in.d.l.ſed ꝛ
he.dicēs ꝙ amicus grādi amicitia ꝯiunctus nō agit p
amico ſine mādato ex eo qꝛ nō repit̄ hoc iure expreſſum
ꝛ iō Dñicus diſcipulus do.Anto.in.c.qui ad agendum
de procura.lib.vi.allegat eundem dñȝ ſuuȝ in.c. ex parte
decani de reſcri.reprobātē doctrinā Cy.in.l.mandatum
.C.mandati debuit allegare Dñicus Cy.in.d.l.exigēdi.
ꝛ etiā do.Ant.debuit allegare eundē Cy.in.d.l.ſȝ ꝛ he
in addi.Et ſubdit Dñicus ꝙ illud dictum Cy.eſt cōmu
niter damnatum ꝛ iura loquentia de cōiunctis habent
locum in ꝯiunctione ſanguinis nō in cōiunctione p ami
citiam allegat notata in.c.nō nulli.J.de reſcrip.Sed con
tra eum dico fore gl.i indiuiduo i.c. coraȝ de officio dele.
que glo.dicit ꝙ clericus ibi fuit admiſſus ad egendū tan
q̄ perſona ꝯiūcta ex eo qꝛ erat bñficiatus i illa eccl'ia ꝛ
canonicus plebis vñ ſicut admittit̄ ꝯiuncta perſona cuȝ
cautione de rato ad agēdum p ꝯiuncto vt in.d.c.nonnul
li ꝛ in.d.c.ex pte decani ꝛ i.d.l.ſed ꝛ he.ita admittit̄ cle
ricus volēs agere p eccleſia in qua eſt beneficiatus ꝛ fa
ciat pro hoc.c.ij.de penis ꝛ ſic glo.illa expreſſe dicit q̄
iura loquētia de coniunctis ratione ſanguinis habent
locum in coniūctis coniunctione ciuili ſeu ſpirituali ꝛ p
ꝯſequens ꝯ aſſumptuȝ do.Dominici ꝛ do.An.ꝛ Bal.ꝛ
Ange.glo.

Ang.gl.eſt ibi in indiuiduo.Sed reuerendus pater do.
Abb.in.d.c.coram dicit illam glo.facere ꝓ dicto Cy.in
d.l.exigendi ⁊ allegat pro illo dicto.l.nemo.§.i.ff.de he
redi.inſti.vbi tex.innuit ꝙ his qui diligitur fraterna dile
ctione pōt appellari frater allegat tex.in.l.verum in ṗn.
ff.ꝓ ſocio.vbi dicit̃ ꝙ ſocietas eſt quedam fraternitas ⁊
illud dictum Cy.dicit retuliſſe Bar.in.l.non ſolū.§.qui
alieno.ff.de ꝓcu.tranſeundo ſimpl̄r cū eo qd̓ dictuʒ dicit
ſibi nō placere nec videt̃ placere Jo.an.in.d.c.nonnulli.
nec do.Anto.in.c.d.ex parte decani ⁊ mouet̃ do.Abb.
qꝛ iura inſtruentia de ꝯiūctis rōne ſanguinis nō debent
extendi ad aliam cōiunctōem ⁊ dicit de hoc fore caſum
in.l.tutori.C.de nego.geſt.vbi innuitur ꝙ amicus nō po-
teſt agere pro amico ſine mandato ⁊ licet aliqui attri-
buant ſibi illum tex.in.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſo.ma.tñ illū
habuerunt ab Abbate hic.Quinimo ſubtiliſſimis doct.
Raph.Ful.in.d.l.tutori dicit ꝯſueui allegare vobis iſtū
tex.cōtra doctri.Guil.de cu.⁊ ſic vt vides quilibet alioꝝ
ſibi attribuit ingenia ⁊ eoꝝ tacet nomina. Subdit hic
do.Abb.ꝙ ɔ̃ Cy.facit dictū.c.corā vbi ponderat̃ ꝙ ille
clericus habebat inſtrumenta facientia ad cauſam ⁊ idō
erat probabile dubium an haberet mādatū per id quod
no.glo.ſingu.in.l.ſi.C.de pac.conuen.ideo ſine illis iſtru
mētis vel ſine alia preſumptiōe nō fuiſſet admiſſus.Cer
te ꝙ vt ibi ille clericus habuerit inſtrumenta cauſe fuit
facti ꝯtingentia non fuit miniſterium iuris vt ibi manife
ſte colligitur.Mouetur etiam do.Abb.per.c.cum.r.ca
nōicis de officio dele.vbi canonicus preſumitur amicus
canonici ⁊ tamen non admittitur ad agendum ꝓ cano-
8 nico.⁊ de hoc dicit eſſe glo.in hoc capitulo veſtro.† Pō
derat iſtud qꝛ licet ſit aliqua amicitia inter cōcanonicos
non tñ preſumitur eſſe grandis ⁊ ſtricta amicitia iter eos
⁊ iſto caſu loquitur Guil.de cu.⁊ Cy.vʒ de amico grādi
amicitia iuncto.⁊ ideo chriſtus in euangelio dixit voca-
ui vos amicos intellexit enim de grādi amicitia. ⁊ ideo
gl.in.l.late culpe.§.amicos in ver.leui amicitia.ff.de ver-
bo.ſigni.dicit ꝙ leuis amicus dr̃ ex ſalutatione vel collo
quio.⁊ ſic non obſt.inquantum ipſe allegat nota.in.d.c.
cum.R.Et ideo ſcribit Seneca in ſecūda epiſtola. Ami
b cus[b] eſt alter ipſe.quid dulcius ꝗ̄ habere amicū cū quo
omnia audeas loqui ſicut tecuʒ.⁊ Cicero in de amicitia
pulchre ſcripſit.Ego autem tantū vos hortari poſſuʒ vt
amicitiā omnibus anteponatis rebus ⁊ de hac amicitia
intellexit Guil.Cyn.⁊ ſequaces lʒ in alia materia ami-
cus intelligeret̃ de mediocri amicitia vt fuit elegans di-
ctum do.Bal.in.iiij.co.in.l.iperialem.in prin.de probi.
9 alie.feud.per Federicum† dñs feudi dedit licentiā vaſal-
lo ꝙ poſſit alienare feuduʒ amico.quod intelligitur de
amicitia mediocri allegat.l.ſciendū.ff.de vſuris.Et vlte-
rius allegat illud quod voluit phyloſophorum facile ṗn
ceps Ariſtoteles amici ſunt in duobus corporibus ani-
ma vna.Et ſic non obſtat quod ipſe colligit ex dicto.c.
cū.R.Nec ob.iquantū all'at gl.hui⁹.c.qꝛ pōdera iſta gl.
voluit ꝙ rōe eiuſdē litiſ ⁊ ſic rōe rei ṗt canonic⁹ agē ꝓ cō
canonico ſʒ nō eſt dicendū ꝙ idē voluit ꝙ multofortius
rōne magne affectōis ⁊ ſtricte amicitie qꝛ ſi ratione rerū
que ſunt vtiliſſime glo.voluit ꝙ poſſit agere ergo multo
fortius rōne ſtricte amicitie.Faciat illud quod ſcribitur
apud Lucanum in tertio.ſed pars viliſſima reruʒ. Certa
men mouiſtis opes. Mouet̃ ēt domi.Abbas qꝛ ſpecia-
le eſt i quibuſdā caſibus vt clericus poſſit agere ꝓ eccleſia
ſua ſine mandato vt in.c.ſi quis preſbyterorum de rebus
eccle.non alie.ergo in ɔ̃rium eſt ius cōe.l.ius ſingulare
ff.de legibus cum ſi.Tu pondera ad hoc qꝛ.d.c.ſi.quis
preſbyterorum nedum loquitur in clerico ſed i qualibet
perſona eccleſiaſtica quo caſu veniunt etiam non clerici
vt ibi habetur ⁊ per conſequens ſileāt fauces domini Ab
batis ɔ̃ dictum Guil.Cyn.⁊ ſequacium. ⁊ ꝙ reſponſio
mea cōtra dñʒ Abbatē ſit pura veritas vʒ ꝙ inter cano
nicos non preſumatur eſſe ſtricta amicitia hoc oſtendo

inconuincibiliter.naʒ inter papā ⁊ cardinales preſumi-
tur eſſe dilectio ſed non ſtricta text.ē ad hoc ſingularis ⁊
vnicus in.c.niſi ſpecialis dilectio de officio delegati. ⁊ ta
men maior coniunctio eſt inter papam ⁊ cardinales ꝗ̄
ſit inter ipſos canonicos.nam papa eſt caput cardinales
vero ſunt membra eius vt nota.in capitulo antiqua de
priuileg.⁊ ibi ſingulariter dicebat Hoſtien.ꝙ licet om-
nes ꝓlati iurent fidelitatē pape vt in.c.ego.n.de iureiurā.
nihilominus cardinales non iurant fidelitatem pape ex
eo quia ſunt pars corporis ipſius pape ⁊ membra nō de
bent diſcedere a capite.c.non liceat de preſcrip. ⁊ tamen
non preſumitur ſpecialis dilectio inter eos vt probat.d.
c.niſi ſpecialis dilectio tua ergo multominus inter cōca-
nonicos Ang.vero in.l.non ſolum.§.qui alieno.ff de ꝓ-
cu.refert doc.Guliel.de cu.⁊ Cy.⁊ tenet contra eaʒ re
ferens ſe ita tenuiſſe in.l.non tantum.ff.de appel.⁊ in.l.i.
10 .C.ſi ꝑ vi vel alio mō ⁊ i.d.l.ſed ⁊ he ⁊ ibi addit† ꝙ ama
ſius non poterit agere pro concubina ſua ſine mandato.
qꝛ inter eos non eſt affinitas nec nobilitatur concubina
per amaſium nec ſequitur eius forum.l.ſi.ff.ad munici-
pa.⁊ ita reſidet.Moderni in.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſolu.
ma.damnant opi.Guil.⁊ ad hoc allegant glo.huius.c.
⁊ glo.c.cum dilecti de dolo ⁊ contu.que glo.eſt conſimi
lis gloſe huius capituli ad quā rñdc vt.ſ̄.reſponſum eſt
allegant ēt in ꝯtrarium.l.i.C.ſi per vim vel alio modo ꝗ
lex allegata eſt per omnes contra Guil.vt ſpeciale ſit in
caſu illius.l.vt amicus poſſit agere ad recupandaʒ poſ-
ſeſſionē amici hñtis ergo ꝙ in ɔ̃riuʒ eſt ius cōmune. Tu
vero dicas ꝙ glo.illius.l.prime decidit expreſſe ɔ̃riuʒ di
cit enim ſpeciale eſt vt aliquis pro alieno iure ſine māda
to agat ſic ⁊ in coniunctis perſonis allegat.d.l.ſed ⁊ he
⁊ ſic glo.ſentit ꝙ non ſit ſpāle in caſu illius.l.vt ꝯiūctus
⁊ amicus agere poſſint ſine mādato.ſʒ eſt ſpāle i illis pſo
nis ex quo ſumit̃ regula ꝙ pſone ibi cōnumerate poſſūt
agere ſine mandato ⁊ ſic glo.expreſſe firmat cōtrarium
Quinimmo dico fore caſum ibi de hoc tex.ibi parificat
cōiunctas perſonas ⁊ amicos ſed non eſt ſpeciale in ca-
ſu illius legis vt coniuncte perſone agant ſine mandato
quia extra illum caſum agunt ſine mandato. vt in dicta
lege ſed ⁊ he.ergo eodem modo dicemus ⁊ in amico vt
extra illū caſum agē poſſit ſine mandato allegant etiam
moderni.d.l.tutori.vbi dicunt eſſe caſum contra Guil.
ſubdunt tamen poſſe ad illam.l.reſponderi vʒ ꝙ ibi ami
cus interuenit tanꝗ̄ negocioꝝ geſtor ⁊ nō venit ex taci-
to mandato legis tanꝗ̄ amicus qꝛ illo caſu agere potuiſ
ſet ⁊ ideo ꝙ potuit noluit ⁊ ꝙ voluit iure adimplere ne
quiuit.c.cum ſuper abbatis de officio dele.Bar.tñ in.d.
l.tutori videtur ſentire hanc reſponſionem ibi enim argu
it de.d.l.ſed ⁊ he ⁊ reſpondet ad illud cōtrarium ꝙ lo
quatur in perſona coniuncta.ſed tex.d.l.tutori loquitur
in negociorum geſtore ⁊ ſic manifeſte ſentit ꝙ ibi interue
nit vt negociorum geſtor. ⁊ non vt amicus.ſed ad iſtam
11 reſponſionem dici poſſet† ꝙ vbicunqʒ actus pōt ſuſtenta
ri ex capite habili ⁊ īfringi ex capite inhabili capitur ſen
ſus vt ſuſtentetur ex capite habili.l.clodius.ff.de acqui-
renda hereditate.c.ad diſſoluen.de deſponſatio.impube
rum.l.habebat.ff.de inſtitoria.⁊ ideo dixit Barto.in ꝗ-
ſtio.incipiente adunancia generalis ꝙ ſi procurator po-
tuit agere ex capite habili ⁊ ex capite inhabili ſuſtenta-
tur actus ex capite habili ⁊ ſic illa prima reſponſio non
videtur procedere ad illum tex.eſt tamen menti tenenda
propter auctoritatem Barto.domi.Rapha.fulgo.in di
cta.l.tutori.dicit contra Guil.fore ibi caſum ꝙ amicus
non admittatur ad agendum pro amico ſine mandato
nam ex officio ⁊ amicitia proceſſit illa actio negociorum
geſtorum ſed quia ſententia Guil.eſt communis ſm eū
ideo dicit eſſe defendendam hoc modo vt intelligatur de
amico ſingulari amicitia iuncto vt in.l.late culpe.§.ami
cos ⁊ ponit exemplum vt ibi per glo.ff.de verbo.ſignifi-
ca.glo.tñ in.d.l.tutori dicit illam.l.non habere locuʒ in

b ¶ Amicus. pro iſto ſingulari dicto ⁊ elegāti ꝯcluſiōe vide do.Bar. ſoci.declarantē ⁊ aſſignantē ṫ mēte phi. amicitie diffinitionē in.l.cuʒ auus de con. ⁊ demon.nu.xiiij.car.clxix. vbi dicit formaliter ꝙ amici ſūt vna aīa eodē corpe iūcti ⁊ iſtud notabile dcm̄ ponit ſ pbo i moralibus pleriſqʒ in locis ⁊ de hoc vide phy.ꝗ.ethi.⁊ i. viij eiuſdē ⁊ adde que.ſ.eo.tit.⁊ c.nu.xxij.v̄.vl ti.vr̄ a nobis i apoſtillis no ta. fuere.

coniunctis perſonis non tamen apit an habeat locum in
amicis an amicus ibi elegerit viam vt ageret tanquã ne
gociorum geſtor. an ageret vt amicus. ¶ Et ſic accura-
te pondera dictum Raph. dicẽtis opi. Guil. ⁊ Cyn. fore
communem ꝙ ẽ cõtra dominicũ i. d. c. qui ad agendum di-
cẽtẽ dictum Guil. fore cõmuniter damnatum. Et ex iſtis
habẽs ſecũdam ſolutionem datam p Raph. ad illũ tex.
Vere guil. de cu. in. d. l. ſed ⁊ he. ita ſẽſit ꝙ amicus poſ
ſit agere pro amico ſine mãdato quãdo ẽ grãdi amicitia
iunctus ſed ꝺ illo tex. l. tutori nullã fecit mẽtionem modo
reſtringere illũ tex. ad leuẽ amicũ vt dicit Raph. ẽ diui-
nare qnimo ẽ cõtra illũ tex. dũ dicit ſatis abũdeqꝫ ſufficit
ſi cui vl in paucis amici labore cõſulaṭ ⁊ ſic loqtur ꝺ ami
co laborãte ꝓ amico ergo ſẽtit ꝺ amico ſtricta amicitia
iuncto qꝛ vt experiẽtia nos cõtinue docet leuis amicꝰ nõ
laborat ꝓ leui amico. ⁊ ideo dicebat Cy. in. d. l. exigẽdi.
ꝙ iſta queſtio nõ ꝓcedit i leui amico nec ꝓcedit i amico
marchiano ſꝫ eum ex eo qꝛ ibi nullus reperiṭ amicus ſtri
cta amicitia iũctus ſi dicat verũ deus ſcit ⁊ dictum eiꝰ veri
ficareṭ q̃ſi in omnibꝰ ꝓuincijs. Et iõ cõſidera aliã rñſio
nem ad illũ tex. dum dicit qui nec agendi facultatẽ ꝓpter
exceptionis obſtaculũ habẽ potuit q tex. ſentit ꝙ amicus
poſſit agere ꝓ amico ſꝫ poterit repelli p exceptiõem. iõ ſi
nõ opponaṭ iudiciũ valebit ⁊ tenebit ⁊ hoc videṭ iduce-
re tex. ille ⁊ erit noua inuentio. ⁊ cõſideratio ad illũ tex.
⁊ poterunt reduci opiniones ad concordiam ⁊ allego ſi
12 mile ꝙ voluit arch. ⁊ domi. i. c. ſunt qui. ij. q. vij. † vbi di-
cunt accuſator eſt minus legitimus ⁊ non opponiṭ de
ſua inhabilitate tñ iudicium ꝓcedit voluit do. an. in. c. i. ꝺ
accuſa. ⁊. l. i. §. accuſatorẽ. ff. ad turp. vbi crioſus nõ dꝫ ad
mitti ad accuſandũ tñ ſi fuerit admiſſus nec fuerit oppo
ſitum tenet accuſatio. facit glo. i. l. filiuſfa. §. veterani. ff. ꝺ
ꝓcur. vbi ſi miles interuenit in iudicio vt ꝓcurator nec fuit
oppoſitum tenet iudicium. Facit glo. in. l reum criminis
. C. de ꝓcur. vbi ſi accuſatus ꝯparet in iudicio vt procura
tor ⁊ nõ opponiṭ ꝓcedit iudicium. Facit glo. in. c. i. de iu
di. in. vi. ⁊ gl. in. l. q̃uis indubitati. C. de adulte. vbi ſi ꝓ
curator ꝯparuit in cauſa criminali nec fuit oppoſitum tꝫ
iudiciũ ergo Saly. tñ in. l. exigẽdi. C. de procur. tenet ſim
pliciter opi. Guil. nihil. de nouo allegãs. Pet. de ancha.
in ſuis reportatis in. d. l. exigendi tenuit etiam iſtã ptem
Bal. in. d. l. ſꝫ ⁊ he. dicit ꝙ ſi hoc dictum Guil. eſt verum
neceſſario ẽ dicẽdum ꝙ dictũ Inno. in. d. c. nõnulli eſt fal
13 ſum iquãtum dixit. † ꝙ ſpurius nõ admittiṭ pro patre vt
ꝯiũcta perſona qꝛ lꝫ ſpurius ſit tamẽ amicitia naturalis
eſt inter eos ⁊ nullus eſt melior amicus q̃ꝫ pater. l. iſti qui
dem. ff. ꝙ metus cã vnde ſi non admittiṭ vt pater. tñ ad-
mittiṭ vt amicꝰ maxima cõiunctus amicitia ⁊ ita reſidet.
Guilielmus vero de cu. in. d. l. ſꝫ ⁊ he. arguit ꝙ nõ poſſit
agere amicus ꝓ amico ſine mãdato cũ non ſit ꝯiũcta pſo
na qꝛ talis amicitia eſt ab euẽtu ſꝫ ꝯſanguinitas ẽ a natu
ra que potius inſpici dꝫ. l. qui habꝫ. ff. de tutel. c. requiſiſti
de teſta. In cõtrarium arguit ꝙ imo admittaṭ cum cau
tione de rato qꝛ veriſimile eſt ꝙ abſens requiſitus habe-
bit rata acta per amicum ne ille amicus incidat in cau-
tionem nã nemo carnem ſuam odio habet. l. ij. ff. de recep-
tato. nam eadem rõ que eſt in ꝯiuncto erit in amico qꝛ ſi-
cut nõ permittet ꝯiunctum incidere in cautionẽ de rato.
ita nõ pmittet amicum incidere in talẽ cautionẽ. Si er-
go eſt eadem rõ ergo erit idẽ ius. l. illud. ff. ad. l. aquil. cũ
ſimil. Itẽ qꝛ talis amicitia que nõ leuiter ẽ coniuncta. de
qua dr̃ i. d. l. late §. amicos equalet fraternitati. allegat
. l. hereditatẽ in pñn. ff. de caſtren. pecu. item in. d. l. ſꝫ ⁊ he
admittunṭ affines. ⁊ affines dicũtur illi qui ſunt ex parte
vxoris ⁊ nõ habetur ibi ſucceſſio. l. affinitatis. C. commu
nia de ſucceſſionibus ſꝫ ibi admittiṭ defenſor. vt. d. l. ſꝫ ⁊
he ergo mlto magis admitteṭ amicus cum eius amicitia
ſit indubitata . l. qui a duobus . §. i. ff. de neg. geſt. ¶ Item
nos habemus ꝙ pp vinculũ cõiunctionis ex parte rei ali
us deducit rem in iudiciũ. l. ij. C. de ꝯſorti. eiuſdem litis et
go multo fortius cũ ẽ cõiunctio ex parte perſonarum qꝛ
vicem ſocietatis obtinet . l. verũ. ff. ꝓ ſocio. ¶ Itẽ poteſt
petere tutorem dari. l. i. §. ⁊ pro hoc. ff. qui pe. tutores al-
legat ẽt. l. i. C. ſi per vim vel alio modo. ergo põt admitti
amicus ſine mãdato ⁊ ita reſidet ⁊ ſic relati ſunt ſcriben
tes ſuper hoc paſſu. Reſtat nunc eligere que ps ſit verior
14 ⁊ ante cõſidero. † ꝙ ẽ dare differentia inter amicum leui
dilectione ⁊ amicum magna dilectione. amicus eñim ma-
gna dilectione ꝯiũctus equiperaṭ cũ ſanguineo. ſecꝰ ſi ſit
leui amicitia iũctus ⁊ de hoc dico fore ſtupendam gl. in
c. requiſiſti. in ver. preſumptione. J. de teſt. vbi tex. dicit ꝙ
ſi ꝓpinquus relinquat plato eccleſie videṭ relinquere in
tuitu pſone ⁊ ꝯſanguinitatis ⁊ non intuitu eccleſie. Si
vero extraneus relinquat pſumiṭ relinquere reſpectu ec-
cleſie. glo. ibi dicit ꝙ illa nõ eſt pſumptio iuris. ⁊ de iure
imo admittiṭ ꝓbatio i ꝯ̃rium ⁊ apponit practicã quomo
do pſumeṭ ꝙ extraneꝰ reliquens rectori eccleſie habuit
reſpectum ad perſonam ⁊ nõ ad eccleſiam decidit ibi gl.
ſi magna dilectio vel longa dilectio erat inter teſtatorem
⁊ legatarium quo caſu habetur ac ſi relictum fuiſſet fa-
ctum a propinquo ex quo fuit relictũ ab extraneo magna
dilectione ꝯiuncto rectori eccleſie. Ecce nunc ille amicus
eqperaṭ ꝯiuncto qui ẽ magna dilectiõe ꝯiunctus ⁊ illam
glo. nemo adhuc põderauit pro hac diſtinctione. Secũ-
do allego glo. in. l. ſemper in ſtipulationibꝰ que dicit ꝙ
qñ ſtipulatio ẽ obſcura aſſumiṭ interpretatio ex affectiõe
pſonaꝝ. ff. de reg. iur. ⁊ ponit exẽplũ ibi glo. hoc modo ꝓ
miſſi amiciſſimo meo. v. ſolidos ecce nũc ꝙ glo. facit dif
ferẽtiam inter amicũ grandi amicitia iunctũ. ⁊ leui ami
citia iunctũ vt appet ex verbis ſuis dũ vtitur verbo ami-
ciſſimo. Tertio dico fore glo. in. l. in teſtamẽto . C. ꝺ fidei
cõmiſ. liber. in verbo debuiſſe que dicit ſpeciale ẽ in pſo-
na ſic dilecta ⁊ ſic p illa verba videṭ apponere differẽtiã
in perſona magna dilecta ⁊ nõ ita dilecta ⁊ allegat glo.
illa in argu. legem cum alienã . C. de legatis que lex loqṭ
in propinquis ⁊. d. l. in teſtõ nõ loquiṭ in propinquis. gl.
ibi dicit ſpeciale eſt in perſona ſic dilecta ⁊ ſic ſentit ma-
nifeſte ꝙ ille amicus equipatur ꝯiuncto qui multũ ẽ di-
lectus ab amico faciat gl. in. l. ſi iure. C. de teſtamentaria
manumiſſione que dicit ſpeciale eſt in quibuſdam pſonis
⁊ allegat notata in. d. l. i teſtamẽtõ ⁊ ibi Bal. dicit illas
duas gloſas eſſe in iure ſolitarias ⁊ ꝓbant ꝙ ardor lici
ti amoris opatur effectum quẽ opatur clauſula codicilla
rijs. Quarto allego tex. in. d. c. niſi ſpecialis dilectio ma
Quinto allego tex. in. l. ſi ſeruꝰ pluriũ in. §. fi. i verbo cha
ritas vel neceſſitudo ⁊ gl. ibi exponit charitas. i. dilectio
⁊ allegat iura vt in ea patẽt. ⁊ exponit verbum neceſſitu
do. i. cõſanguinitas vt in. l. fi. ff. de iuſti. ⁊ iure ⁊ ſic ꝓbat
ibi tex. ꝙ charitas ⁊ ſic amicitia ⁊ ꝯſanguinitas equi-
pantur ⁊ ſic itelligiṭ ꝺ grãdi dilectõe ex qua reſultat cha
ritas ⁊ nõ ꝺ leui. ⁊ facit qꝺ ſcripſit ille ſume ſapientie pa
rẽs Socrates quẽ refert Cicero in de officijs in pñcipio
nõ nobis ſolũ nati ſumus ortuſqꝫ noſtri partẽ patria vẽ
dicat ptem amici ⁊ ſic amici eqperantur patrie. Faciat
ẽt qꝺ eleganter voluit Bar. in. l. titia . ff. de verb. obliga
tio. vbi extendit illũ tex. loquẽtem de cõſanguineo ad eũ
qui ẽ multũ amicus. ⁊ ſic Barto. videṭ facere differentiã
ſi recte põdereṭ dictũ eius inter amicum grãdẽ ⁊ amicum
leuem vt grandis amicꝰ equipereṭ cõiuncto leuis autem
amicus nõ equipereṭ coniũcto. Et iſto mõ erit intelligẽ-
da queſtio iſta . Et etiam allego elegans dictum Inno.
in. c. ij. de ſepul. vbi equipat ꝯſanguineos ⁊ amicos di
15 cit enim. ꝙ ſi teſtator relinquit conſanguineo ſuo vl ami
co ſuo rectori eccleſie ꝙ nulla debeṭ portio eccleſie vt ibi
p eum qꝺ dictum retulit vobis Bal. in cõmẽto . l. ſi qs ad
declinandam in vltima. q . C. de epiſcopis ⁊ cleri. debet
eñi intelligi dictum illud de amico grandi amicitia iun
cto ⁊ eodem modo debet intelligi dictum Cyn. relatum a
Petro de anch. in. c. lꝫ de procul. lib. vi. dixit enim ꝙ ſi cõ
ſtituiṭ quis ꝓcurator ⁊ tacet nõ videṭ ꝯſentire allegat. l.
filius. §.

filius.§.inuitus.ff.de procura.ꝙ procedit niſi eſſet coniū
ctus vel amicus qꝛ tunc vr̄ conſentire.allegat Cy.in.l.in
uitus.C.de procura.vbi dixit ꝙ ſi amicus meus ponit li/
brum in domo mea ꝙ tacite videoꝛ ſuſcipere cuſtodiam
libri.Faciat glo.in.c.ij.de teſt.in.vi.que eodem mō equi
perat amicum ⁊ ꝯiunctum ſanguine debet enim intelligi
de amico grandi amicitia iūcto.⁊ allego etiā optimū ſiſe
quod voluit glo.ſolemnis in ſum.iij.q.v.que dixit ꝙ ini/
micus capitalis non pōt eſſe teſtis ꝯ̄ capitalem inimicuꝫ
ſecus ſi eſſet inimicus ex alia cauſa non capitali.facit tex.
in.c.repellanſ de accu.vbi cohabitans cū inimico accuſa
ti repellitur ab accuſando.⁊ ibi dixit do.Abb.ꝙ dꝫ eſſe
inimicitia capitalis.ſecus ſi eſſet ex cā leui.Facit qđ ha/
betur in auct.de teſte.§.ſi vero odioſus ⁊ i auc.ſi dicaſ.C.
eo.⁊ in.l.licet.ff.de arbi.⁊ in.c.cū oporteat de accuſati.⁊
Bar.in.l.iij.ff.de alimen.leg.⁊ qđ habeſ in.c.frequēs de
reſti.ſpo.in.vi.Si ergo iura faciūt differentiaꝫ inter gra
uem inimicū ⁊ leueꝫ inimicū eodeꝫ modo dicendū eſt de
grādi amico ⁊ leui.apparet ergo ex iſtis ꝙ iura loquētia
de ꝯiunctis hn̄t locuꝫ in amicis grandi amicitia iunctis
ergo.d.l.ſed ⁊ he loquēs de ꝯiunctis habebit locū in eo
qui eſt multū amicus.Secundo ſi de quo minusª vr̄ in
eſſe ⁊ ineſt fortius ⁊ de quo magis.c.cū in cūctis de elec.
⁊ ibi eſt optima glo.allegat ꝯcordantias auct.multo ma
gis.C.de ſacroſan.eccle.ſed minus videſ hoc ꝓcedere in
affinibus ꝗ̄ amicis ergo multofortius erit idē in amicis
hoc aſſumptū facile ꝓbo nam appellatione ſuoꝝ veniūt
amici glo.eſt ſingu.in.l.ij.C.in quibus cau.colo. quo ca/
ſu non veniunt affines appellatōe ſuorū vt ꝑ totuꝫ.ff.de ſu
is ⁊ legi.inſti.de pup.ſub.§.ſui.Et ſi mihi dicaſ ꝙ illa gl.
loquiſ de cōmuni modo loqnēdi apud vulgares.vulga/
res enim dicunt ego ſum tuus omnia bona mea tua ſunt
vt dixit Bal.ita interpetrando glo.illaꝫ in.l.i.in.xv. col.
.C.q accu.nō poſ.qꝛ ad hoc rn̄deo ꝙ illud ꝓcedit quo ad
16 dn̄iuꝫ † ⁊ illo modo capiſ ꝙ amicus dicit amico oīa mea
tua ſunt qꝛ nō intelligiſ quo ad dn̄ium vt ꝓbat ibi tex.⁊
in hoc dici poſſet ꝙ illa glo.loquiſ ſm̄ vulgares.ergo ſe
quiſ ꝙ multofortius amicus grādi amicitia iūctus po/
terit agere ſine mandato.Tertio dico de hoc fore caſum
in.l.aut qui aliter.§.i.in ver.amicis deniqꝫ aut ꝓcurato
17 ri.ff.ꝙ vi aut claꝫ vbi amicꝰ equiparatur ꝓcuratori.† ergo
ſequiſ ꝙ amicus ex tacito mandato legis agere potuit
intelligēdo de amico grandi amicitia iuncto de quo loq
tur tex.in.l.nemo.§.q frater nō eſt in ver.ſi fraterna cha/
ritate diligiſ directe ſub noīe fratris heres inſtituiſ.ff.de
he.inſti.⁊ vide gl.in.l.ſi collactaneus que dicit bononieñ.
appellant nutritos ex eodeꝫ lacte fratres.ff.de manumiſ.
18 vidicta ⁊ vide Ang.in.l.mora.ff.de vſur.vbi † pulchre lo
quitur de eo q eſt amicus verbo ⁊ non facto.⁊ vide eun
dem Ang.in.l.cogitan̄.in auc.de monachis.⁊ ꝑ iſta vi/
deſ dicēdū ꝙ verius dixerit Guil.in.d.l.ſed ⁊ he.⁊ bar.
19 in.l.non ſolum.§.q alieno.ff.de ꝓcura.† dꝫ enim eē cautꝰ
ꝓcurator vt in libello expreſſe dicat ꝙ ille erat amicus
magna amicitia iunctus alr̄ ſuccūberet.⁊ allego elegan
tiſſimū ſiſe in.c.ij.de renū.lib.vi.in verſi.graui infirmita/
te vbi qs dꝫ in libello apponere ⁊ ēt ꝓbare ꝙ renūcians
erat infirmus graui īfirmitate.alias ſuccūberet vide ibi
dn̄icū ⁊ allego.c.qm̄.xviij.diſt.⁊ tex.in.l.queſitū.ff.de re
iudicata.⁊ ꝑ iſta defenſata ſit cōis opi.Sed ꝓ certo iſta
cōis opi.non vr̄ vera qnimo ⁊ verius ⁊ ſuſtētabilius eſt
diceñ.ꝙ amicus ēt grandi amicitia non poſſit agere ſine
mandato ſi opponaſ.⁊ moueoꝛ ſi fundamentalr̄ ponde/
retur rō qua fundata eſt.d.l.ſed ⁊ he.admittēs ꝯiūctos
ſanguine ad agendū ſine mandato eſt ſpes ſucceſſiōis ab
inteſtato quo caſu agereſ de ꝑiudicio ꝯiuncti.qꝛ non re/
periret hereditatem ita pinguem.ideo enim lex preſumit
ꝙ ꝯiunctus ratificabit acta ꝑ ꝯiunctum ne incidat ꝯiun/
ctus in cautionem ⁊ ē qꝛ ēt agiſ de preiudicio ipſius con
iuncti ratificantis.ſed iſta ratio ceſſat in amico lꝫ grādi
amicitia iuncto ergo ſequiſ ꝙ ceſſabit illius legis diſpoſi
tio.c.cum ceſſante de appel.l.adigere.§.ꝗ̄uis.ff.de iure
patro.cum ſi.Et ſi mihi diceres qs ſpiritus tibi reuelauit
hāc rōnē apponētē gladiū ad hāc qōnē rn̄deo vobis ꝙ
fuit tex.inquantū permittit liberto ꝙ poſſit agere ſine mā
dato patroni ⁊ rō eſt ꝙ ideo ratificabit acta ꝑ libertū ne
libertus icidat in cautōem ad hoc vt pinguiorē portionē
habeat in bonis liberti ⁊ iſta ratio limitaſ in ꝯiunctis.⁊
de hoc refero ingētiſſimas gratias ſupremo ⁊ oīpotenti
deo qꝛ iudicio meo ponit in ꝓfundum cōem opi.contra
riuꝫ dicentem.Secundo moueoꝛ qꝛ iura que diſponūt ꝙ
eodē modo admittanſ amici ſicut ⁊ ꝯſanguinei illud ex
primūt hoc ꝓbat tex.in.d.l.hec autē.§.i.ff.ex qbus cau.in
poſ.ea.⁊ in.d.l.aut qui aliter.§.i.⁊ in.l.fi.ff.vbi pupillus
educari dꝫ ⁊ in.l.ij.q petāt tutores ⁊ i.d.l.ſ ſcieñ.ſꝫ i caſu
nr̄o iura iſtud nō expſſerūt.ḡ remanebimꝰ i diſpōne iuris
cōis.l.ſi ſeruꝰ verſu non dixit ꝑtoꝛ.ff de acq.her.nā ſi lex
voluiſſet ita diſponere facile erat ei hoc exprimere.c.ma
iores de baptiſmo.c.ad audiētiā de dcimis.l.i.ff.ſi menſor
20 falſ.mo.l.i.§.ſin autē.C.de caducis tol.¶ Tertio † vbicū
ꝗ̄ non eſt idemptitas rōnis ibi nō eſt dare legis extenſio/
nē ita no.in.l.illud.ff.ad.l.aqui.⁊ in.l.a titio.ff.de verbo.
obli.⁊ maxime vbi eſt materia exorbitans a iure cōi vt
no.in auc.quas actōes de ſacroſan.eccle.⁊ in.l.furioſi.C.
de nup.⁊ in auc.preterea.C.vnde vir ⁊ vxoꝛ.⁊ ꝑ Bar.in
l.ſi conſtante.ff.ſolu.matri.Sed.d.l.ſed ⁊ he.eſt exorbi/
tās a iure cōi ergo ſequiſ ꝙ cū illa loquaſ de ꝯiūctis rō
ne ſanguinis nō hꝫ locū in ꝯiūctis rōe amicitie qꝛ hoc fie
ret ꝑ extenſionem ꝓbo iſtam minoreꝫ ꝙ ſit dare idētitatē
rationis duo vincula rumpunt vnum.c.i.de treuga ⁊ pa
ce auc.ita.C.cōmunia de ſucceſſionibus.ſed in coniuncta
perſona ratione ſanguinis concurrunt duo vincula vꝫ
vinculum naturale quia ſanguinis ⁊ propter iſtum vin
culum lex preſumit dilectionem ⁊ amicitiam.c.acce
dens el ſecundo vt lite non conteſt.c.poſtremo.de appel
la.in amico vero eſt dumtaxat vinculū dilectionis ⁊ eſt
mutabile.ſed dilectio conſanguineorum fundatur ex iu
re ſanguinis ꝙ eſt immutabile.l.iura ſanguinis.⁊.l.
ius agnationis.ff.de pactis.inſtituen.de iur.naturali.§.
ſed naturalia.ergo corruit fundamentum Guil.Cyn.⁊
aliorum dum fundant ſe in idētitate rōnis ⁊ de hoc al/
lego.l.ꝗ̄uis la.ij.C.de adul.vbi tex.dicit ꝙ lꝫ oliꝫ omnes
poſſent accuſare de adulterio hodie vero ſolūmodo poſ
ſunt accuſare de adulterio conſanguinei.⁊ ſic ibi lex ad
mittit ſolūmodo ꝯſanguineos ꝑꝑ affectionē vt pꝫ ibi in
ver.ne extranei qui nullū habent dolorē.⁊ tamē ibi ami
ci non admittuntur.qꝛ tex.vtitur ibi dictiōe excluſiua ſo
21 lūmodo ⁊ ſic colligo vobis doctri.mirabilem † ꝙ vbicū
ꝗ̄ lex ꝯſiderat affectionē ꝯiunctorum excludit affectionē
extraneoꝝ ⁊ ſic talis lex nō extenditur ad amicos ⁊ ſi be
ne ponderetur nunc ille tex.deſtruit glo.in.c.requiſiſti.⁊
oēs gloſas ſuperius a me allegatas niſi dicas ꝙ.d.l.ꝗ̄
uis.ideo non comprehendit amicos qꝛ materia non eſt
fauorabilis.Facit qđ no.glo.⁊ Bar.in.l.illud.C.de ſa/
croſan.ec.⁊ in.l.ij.C.de patribus q filios diſtra.eodem
modo diceñ eſt i caſu.d.l.ſed ⁊ he.que admittit ꝯiūctas
ꝑſonas ꝑꝑ affectionē vt nō hēat locuꝫ in amicis cū ipſi
nō hēant verā affectōeꝫ vt.d.l.ꝗ̄uis.⁊ iſta adde ad ea q
di:i in.d.c.reqſiſti de teſt.⁊ in repetitione.l.cū acutiſſimi.
Itē probatur lex dicit nemo vnquā ſuā carnem odio ha
buit.l.ij.ff.de receptatori.c.nō extimemꝰ.xiij.q.ij.⁊ ꝓpte
rea dixit glo.in.l.ij.ff.ſi in ius vocati eant aut ſatis dꝫ ꝙ
illa.l.q dicit ꝙ ꝯiuncta ꝑſona ſemꝑ dr̄ ydoneus fideiuſ/
ſoꝛ de iudicio ſiſti hꝫ locum dumtaxat in ꝯiunctis perſo/
nis qꝛ.l.habuit reſpectū ꝙ nemo ſuam carnem odio ha/
buit.eodē mō dicamus i caſu.d.l.ſꝫ ⁊ he.qꝛ cū admittat
ꝯiunctas ꝑſonas ꝑſumit ꝯiunctum hr̄e ratū ne ꝯiūcte ꝑ
ſone patiantur detrimentū qꝛ nemo carneꝫ ſuā odio ha/
buit ḡ nō eſt ideꝫ dicēdū in amico vt nō ſit de eadē carne
Itē ꝓbaſ ſi aliqua ꝯiuncta ꝑſona pn̄tat vel dat rem ali/
quam conſanguineo in dubio vr̄ donare.l.ſi ſeruus com

a¶ Si de q minus.hec re
gula ē topica
q colligitur ex
dictis ph.i m.l
tis locis ⁊ ip
ſa poſuit.ſā.do
ctoꝛ in ſophiſ/
matibus ſuis
pleri ꝗ̄ modiſ
⁊ ꝓcedit a mi
nori affirmati
ue papa aūtal
legauit ipſam
xxxviij.di.ſi in
laycis ⁊.iij.q.
iij.de iud.⁊.lix
d.c.ſi officia ⁊
xxxiij.q.ij.cū
ꝑ bellicam ⁊
alijs in īfinitiſ
locis legiſte āt
paſſim eandē
aſſumpſere q
qꝛ ſūt externa
pretermittitur.
quo pacto aūt
hmōi regulas
maiori affir/
matiue proce
dat vide.xxxij
q.v.ſi paulꝰ ⁊
nos alibi dice
mus ſi ꝯtige
rit.

munis vbi eſt tex. multũ notabilis.ff.de dona.inter viruʒ ⁊ vxoꝛẽ.⁊ facit quod habet in.l.in edibus.ff.de dona.ꝙ non inuenit in amico.ergo regula eſt in ꝯtrium in amico Item ꝓbat in.l.ꝓcula.ff.de ꝓba.vbi ꝯſanguineus ẽ creditoꝛ ꝯiuncte pſone ⁊ diu ſtetit ꝙ nõ petit debitũ ⁊ ſepe fuit facta rõ inter eos ſed nunq̃ fuit facta aggregatio de illo debito videt ſibi illud debitũ remiſiſſe. vt ibi eſt text. ſing.nec tamẽ ibi in amico vr idem vt dixit glo.quã bar. ſequit in.l.libertis.ff.de alimen.⁊ ciba.lega.ꝙ ſi qs iſtorum trium deficit ꝙ ſit conſanguineus ⁊ ꝙ diu ſtetit ꝙ debitum non petierit ⁊ ꝙ nunq̃ fuit facta cõpenſatio nõ habebit locum diſpoſitio.d.l.ꝓcula. Item ꝓbat rõne in cõuincibili eccleſie ⁊ canonici dicunt pſone ꝯiũcte adeo ꝙ eccleſia ſuccedit canonico ab inteſtato nõ exiſtentibus ꝯſanguineis vel cognatis.xij.q.v.c.fi. Facit.c.ij.de penis vbi dicit ꝙ nemo vr magis ꝯiũctus clerici q̃ eccl'ia que eum dño ſociauit.cum ergo canonicus non poſſit agere ꝓ eccleſia illa ſine mãdato.vt in.d.c.coꝛã de offi.deleg.ex hac rõne expꝛeſſe appet ꝙ cõiuncti rõne ſanguinis dumtaxat admittunt ſine mãdato nõ aũt cõiuncti alia rõne. qꝛ ſi admitterent alia rõne ꝯiuncti ſequeret ꝙ admitteretur canonicus qui dr ꝯiuncta pſona ſed amicus nõ eſt cõiunctus rõne ſanguinis.ergo non dʒ admitti.⁊ iõ glo. in d.c.coꝛam trãſiuit ad ſecundã ſolu.⁊ non ſtetit in terminis prime ſolutiõis. ❡ Ultimo vr de hoc tex.in.d.l.tutori.cui non põt cõmoda reſpõſio dari vbi quidam amic⁹ gerebat negocia amici ⁊ non potuit ꝯuenire debitores amici propter exceptionem qꝛ nõ habebat mandatuʒ. ⁊ quod ibi loquat de amico ꝓbat tex.in ver.amici ⁊ ꝙ loqtur de grandi amico ꝓbat tex.in ver.laboꝛe amici. ⁊ iõ eſt diuinare ad illum tex. dicere ꝙ loquatur de leui amico quinimo eſt ꝯ iſtũ tex.ex eo qꝛ dicit amici laboꝛe. Itẽ qꝛ a ꝓpꝛia ſignificatõe a i dubio nõ ẽ recedendũ.l.nõ aliter.
22 de leg.iij.⁊ in † dubio appellatõe amici itelligit de amico vero ⁊ magno ⁊ nõ leui.⁊ ideo nõ eſt bona pratica illa vt libellet ꝙ talis erat multum amicus qꝛ appellatione amici b venit magnus amicus vt eſt tex.i.d.l.lare.§. amicos.in ver.non leui notitia. ❡ Et ad contraria ſuperius formata rñde.pmo cũ dicebat ꝙ eadẽ rõne qua admittitur ꝯiunctus eadem ratione admittitur amicus ꝓpter affectioneʒ.qꝛ iſta ratio nõ eſt vera non enim eſt eadẽ ratio in vtroqʒ vt ſuperius fuit oſtenſum. ❡ Nec obſtat.l. ij.ff.qui petant tutores.qꝛ ibi tex.ꝯſiderauit ꝙ ille qui aliqualem affectionem habet in pupillo admitteret ad petendũ tutoꝛẽ cũ ille actus ſit omnino vtilis pupillo adeo ꝙ iudex ex ſuo offõ tenet petere. ⁊ hec rñſio ꝓbatur in.d. l.ij.vbi etiã admittitur nutritoꝛ nõ ergo lex equipauit affectionẽ amicoꝛum cũ affectione ꝯiunctarũ pſonaruʒ nec ob.l.verũ.ff.pro ſocio dũ dicit ꝙ ſocius quodãmodo eſt frater qꝛ loquitur ĩpꝛopꝛie.⁊ facit glo.ſing.in.d.l.collataneus.ff.de manumiſ.vindi.vel põt rñderi fatendo ꝙ põt eſſe talis amicus qui ita diligat amicum ſicut fratreʒ tamen lex voluit admitti ſine mandato cũ in hoc caſu ſit tantũ vinculum affectionis ꝙ põt defacili diſſolui nõ aũt eſt ſic in ꝯſanguineo ⁊ eodeʒ modo rñdeo ad.l.nemo dubitat.§.frater.ff.de here.inſt. Nec ob.cũ do. Abb.allegat in.d.c.coꝛã.l.cũ allegas.C.de caſt.pecu.li.xij.qꝛ illa.l.dicit ꝙ ꝓpter cõuerſationem amici efficiunt carioꝛes nõ ergo equipat illa.l.amicum fratri. Nec ob.cũ dicit ꝙ ſi rõne rei põt qs agere ꝓ alio vt in.l.ij.C.de ꝯſoꝛtibus eiuſdẽ litis.ergo multo foꝛtius rõne affectionis qꝛ ibi eſt pſumptio ꝙ dominus hẽbit ratuʒ pp magnum pꝛiudicium qd pateret ſi nõ ꝓſequat litẽ auc.q ſemel.C.quõ ⁊ quando iudex vel aliter melius in caſu noſtro dubitat de duobus ſ.an dñs vellit ꝙ amicus pro eo agat ⁊ an vellũ agere ſʒ in caſu.d.l.ij.ſolum dubitat an velit ꝙ lis ventilet ꝑ coniunctũ hoc ꝓbatur qꝛ ꝯiunctus rõne rei tantũ admittit poſt litem cõteſt.vt dicit.d.l.ij.⁊ ſic pſumptio eſt ꝙ vellit agere. Nec ob.l.i.C.ſi ꝑ vim vel alio modo qꝛ ibi eſt caſus ſpecialis quẽ aliter nũc induco q̃ ſupius induxi.ibi

a ❡ Significatõe.adde ꝓ iſto eleganti ⁊ ſingłi dictoꝛum terminis do. bar.ſo.eandeʒ regulã ponentem cũ oĩbus limitatõib⁹ ſuis in lect. ſua in reg.ci.cart. xij.quã videas oĩo qꝛ pulchꝛe oĩa declarat.

b ❡ Amici. adde ꝓ coꝛroboratõe tex.in l.ſi fiunt.ff. de reb.dub.⁊ vide ſi altius aciem ingenij intẽdere volueris vt ſciaſ moralẽ phiam legibus ꝯcoꝛdare que egregie ſcribit phy.in ij.ethy.⁊ i viij. in multis locis vbi põſt.v. niſaloꝛ in amicitia valde neceſſaria que vide per te.

c ❡ Pro ꝯiũctis.vide ꝓ iſta mã.c.i.d poſt. ⁊ glo. poſitaʒ in vbo ſtipendijs ⁊ ibi oẽs cõmuniter ſcribẽtes qꝛ ẽ ſedes ⁊ loc⁹ ꝓpꝛius huius materie

a.non ſolum admittitur amicus ſed etiam colonus ⁊ ſeruus qui alias non poteſt eſſe in iudicio. Nec ob. dictum Cy.ꝙ amicus videt ſe obligare ad depoſitũ gr̃a amicitie. Pꝛimo iſtud dictum non probatur iure auctoꝛitas doctoꝛũ eſt probabilis ⁊ non neceſſaria.l.i.C.de legi. ⁊ ibi glo.⁊ poſito qd eſſet verum tamen non ob.nam affectio amicoꝛum equipantur affectioni cõſanguineoꝛũ in illis caſibus in quibus lex nõ curat an ſit affectio naturalis an ex amicitia fundata vt eſt in teſte.naʒ nõ curat lex ſiue teſtis ſit ꝯſanguineus ſiue familiaris vel colonus vt l.pꝛeſenti.§.ſane.C.de his qui ad ec.cõfu.⁊ ita reſpõdeo ad.c.qꝛ nos.in ver.conſanguineoꝛũ aut amicoꝛũ.⁊ ad.c. relatum el.ij.in verſi.conſanguinei vel alij.ꝯ.de teſta.⁊ ad d.l.ſed ⁊ he.vbi affines ⁊ libertus admittunt in qbus nõ eſt affectio naturalis reſpondeo intelligit enim de affinibus cõiunctis ſanguine ita dixit Inn.in.d.c.nõnulli.vnde in illis maioꝛ eſt affectio q̃ in amicis vt dictum eſt. ⁊ inquantũ loquit de liberto reſpõde vt dixi qꝛ proceſſit ex eo qꝛ euitatur damnũ patroni quo ad poꝛtionẽ debitam ſibi.nec ob.d.l.hec aũt cũ ſi.qꝛ loquũtur quo ad defendẽdum.nec obſt. d.l.aut qui aliter.§.i.qꝛ illud proceſſit ꝓpter abſentiam edificãtis nouũ opus ar.l.ſi lõgius.ff.de iudic.nec eſt verum ꝙ amicus ⁊ ꝓcuratoꝛ equipent niſi quo ad caſum illius.l.⁊ eſt ratio ꝙ ideo ſufficit nunciare amico qꝛ veriſimiliter notificabit denũciatio ⁊ veriſimiliter nunciatus credet amico ſuo ⁊ ideo dixit glo.ſingu.in cle.cauſam de elec.vbi appellatio facta ad curiam romanã eſt notificanda appellato vt ibi tñ ſufficit ꝙ amic⁹ appellati denunciet appellato. Et etiam nõ ob. glo. in.c. fi. de poſtulãdo.qꝛ pmo gl.illa nullã facit mentionẽ de amico.aut de cõfratribus.iteʒ loquit de ꝯiũctis ⁊ nõ paſſim niſi iminẽte neceſſitate.glo.illa nõ loquit in eo qui aſſumit officiũ agendi loquit enim in aduocato ⁊ nõ in ꝓcu-
23 c ratoꝛe † vt ſacerdos poſſit aduocare ꝓ ꝯiunctis c ⁊ tũc poſito ꝙ appellatione ꝯiunctoꝝ itelligamus amicos ⁊ fratres ⁊ cõfratres in eccleſia tñ nõ loquitur de officio agẽdi ⁊ ꝓcurãdi ⁊ ratio differẽtie eſt in aduocatione ⁊ ꝓcuratione qꝛ officium ꝓcuratoꝛis eſt magis piculoſum q̃ officium aduocati nocet.n.pſenti ⁊ abſenti ſed aduocatus tantũ pñti imputet.n.ſibi pñs q euʒ nõ repulit vel ſi volumus intelligere glo.illam in ꝓcuratoꝛe debemus ſupplere ⁊ ſubſiſtẽte mãdato ⁊ erit intellect⁹ ꝙ ſacerdos nõ põt agere ꝓ alio niſi ꝓ eccleſia ⁊ ꝑſonis miſerabilibus ⁊ cõiũctis vt ibi in tex.hr appellatõe eni ꝯiũctoꝝ cõpꝛehenduntur cõfratres in eccleſia ad habilitandũ ipſuʒ vt pro alio agere poſſit non aũt ꝙ ſine mandato. Nec ẽt ob.glo.in.c.ſi.de procu.in gl.fi.nã gl.illa loquitur in clerico impetrãte ſine mãdato pro eccleſia ſua nõ dicit pro amicis nec pro ꝯfratribus.item non loqtur ibi gl.an poſſit agere ſed an poſſit impetrare ⁊ clarum eſt ꝙ in minus ſe habet impetrare q̃ agere.vnde filiuſfa.licet non poſſit agere in iudicio ſine ꝯſenſu patris vt in.l.fi.§.neceſſitate.C.de bo.q̃ libe. Nihilominus ſine conſenſu patris poterit impetrare reſcriptum.ita pulchꝛe voluerunt domini de rota deciſio.clxxxiiij.que incipit item ꝙ remiſſio impetrata.facit glo. ſingula.in.l. prima .C.qui admitti. ⁊
24 ibi Bal.refert ſe in contingentia facti dixiſſe † ꝙ licet filiuſfam.non poſſet in iudicio agere ſine ꝯſenſu patris. tamen potuit impetrare a iudice inſinuationeʒ donationis ſibi facte.⁊ idem voluit in.l.fi.§.neceſſitate. Facit ꝙ habetur in.l.ſeruus.ff.de bono.poſſeſ.titu.generali. Facit ſolemnis tex.in.c.cauſamq̃ de iudic. vbi licet ꝯuent⁹ non poſſit agere ſine conſenſu pꝛelati in iudicio.vt ibi tamen potuit impetrare reſcriptũ ſine ꝯſenſu pꝛelati. Facit quod voluit Io.an.in addi.Specu.in titu.de reſcrip. pꝛeſentatione.§.ratione aut foꝛme in fi.⁊ vide que dixi i.c. ex parte de appel.⁊ iſta no.qꝛ ſunt noua ad euitandas oppoſitiones illarum glo. Et ex iſtis elicio cõcluſionem ꝙ amicus lʒ grandi ſit coniunctus amicitia. tamen non poterit agere pro amico ſine mandato. ſed bene poterit

defendere

defendere l3 do. Anto. hic ſe de iſto paſſu in tribus vir/gulis ſe expediuerit. ꝛ iſta ſunt que ex narratione huius triturantis houis aiaduerſa ſunt. ¶ Capio nunc pncipale
25 notabile† v3 ꝙ canonicus pōt agere ꝑ cōcanonico in iudicio. ꝯ hoc opponit do. Ant. ꝙ qs nō agit ad ꝑiudicium
d alterius ſine mandato. c. i. de ꝓcu. nō enim h3 ius agēdi ergo agere non pōt. l. ſi pupilli. §. videamus. ff. de nego. geſt. l. quotiēs. §. item ſi tpale. ff. de admini. tu. glo. i. ponit duos intellectus ad iſtum tex. in facto. vnus eſt ꝙ hic nō habuit mandatū iſte martinus ſed tanq̃ ꝯſors eiuſdē litis agebat q2 erant cōſocij in lite ꝛ in ſimilitudine cauſe agendi cū oēs agerent vt fructus cōicarentur ꝛ intelligit glo. ꝙ caueat de rato alias cōſors eiuſdē litis nō agit ſine mandato. l. i. C. de cōſortibus eiuſdē litis. ꝛ ideo regulariter non agit quis ſine mādato niſi eſſet ꝯiuncta pſona. Sed huic intellectui ꝛ dicto nō ob. ꝙ debuit admitti ēt ſine cautione de rato. nam cautio hec ꝛ exceptio hui⁹ cautionis nō pſtite vt exceptio dilatoria d3 opponi ante lites ꝯteſt. alias lite ꝯteſt. opponi nō poteſt. l. pomponi⁹. §. rati. ff. de ꝓcur. glo. iſta rndet ꝙ eſt caſus ſpālis vt poſt litē ꝯte. opponi poſſit ex eo q2 habuit ortū ꝛ fūdamētū poſt li. ꝯtj. ꝛ de hoc eſt caſus in. l. ij. C. de ꝯſortibus eiuſdē litis ꝛ eſt rō ſpālitatis ꝙ cū cōſors eiuſdē litis venit ad agendū ꝑ ꝯſorte illud accidit poſt lit. ꝯte. ꝛ nō prius. ꝛ iō nō eſt qd imputet aduerſario ſi prius non petit cautionē ſibi pſtari ſimile habet in. c. inſinuāte de offi. dele. do. Ant. intricate ſatis ꝛ obſcure more ſuo loquit ſup iſta glo. ꝛ etiā parū honeſte obloquēdo de ea dicendo ꝙ inepte loqtur ꝛ ideo clarius vt deus dederit loquar ſup ea. glo. iſta dicit ꝙ l3 iſte martinus haberet mandatū ad agendū ꝛ ſic ſentit ꝙ non egit tanq̃ cōſocius ſed tanq̃ mādatarius ꝛ ſcribētes hic dicunt hoc apparere ex antiqua cōpilatione ꝙ habuit mandatū tn̄ ſine mandato ꝑ ſocijs abſentibus poſſet agere cū eſſent conſortes eiuſdem litis q2 agebāt de hoc. vt eis fieret cōicatio de fructibus ſup excreſcētibus cauere tn̄ d3 de rato. l. ij. C. de ꝯſortibus eiuſdē litis ꝛ eſt ſpeciale. alias nō admittit ad agendum ſine mādato niſi eēt ꝯiuncta pſona. l. ſed ꝛ he. ff. de ꝓcu. c. nōnulli §. de reſcrip. Et ſubdit glo. ꝙ etiam in alio eſt hic ſpāle q2 poſt lit. ꝯteſt. datur exceptio ꝙ eſt ꝯ id qd legit in. d. l. pōponius. §. rati ſed illa. l. loquit qn̄ cū ꝓcuratore lis eſt cōteſtata ꝙ nō eſt in cāu. d. l. ij. q2 nō erat ꝯteſtata lis cū cōſorte ſm Uincentiū glo. iſta ꝯcludit ſe nō credere ꝙ iſta ſit talis cauſa q2 quilibet poterat agere p ſe ꝛ ſine alijs ꝛ iſte. M. hēbat mandatū a ſocijs alias nō fuiſſet admiſſus ita formaliter dicit gl. vba. ex qua tu collige. v. ex gl. iſta primū eſt ꝙ ꝯſortes eiuſdē litis poſſūt agere alter ꝑ altero ſine mādato pſtita tn̄ cautōe rati. h3 ē ꝙ canonic⁹ nō cēſet eſſe ꝯiūcta pſona cū canonico ſuo. nec ꝑ ipſo agere pōt ſine mādato. ꝛ tertiū eſt q2 ſi ſpāle eſt in ꝯſortibus eiuſdē litis. vt poſt litem ꝯte. exigat cautio rati ꝛ ex hoc ſpāli ſequit quartū v3 ꝙ ēt poſt litē ꝯteſt. nō admittit exceptio tu non es ꝓcurator ad finē vt exigat cautio rati q2 ſi eſt ſpāle in ꝯſortibus eiuſdē litis. ergo in ꝯriu3 erit ius cōe. l. ius ſingulare. l. ꝙ vero. ff. de legi. cū ſi. quintum eſt ꝙ canonici quatuor de quibus in tex. nō fuerūt cōſortes eiuſde3 litis. ꝛ ēt nō eēt ponere os ad celū dicere ꝙ ex iſta glo. colligit ſextum in ſuis ſi. verbis inquantū dicit alias nō fuiſſet admiſſus. vt glo. iſta ſentiat ꝙ iudex ex officio ſuo pōt exigere mandatū ſibi oſtēdi ab eo qui agit noīe alteri⁹. l3 ab aduerſario hoc nō opponat. de quo eſt gl. vnica ꝛ ſing. ſm oēs in. c. i. in ver. abſentia. de elec. lib. vi. iſtis ſex accurrate diſcuſſis remanebit clarus intellectus
26 glo. huius. ¶ †Capio primū v3 ꝙ cōſortes eiuſdē litis poſſunt agere ſine mandato alter ꝑ altero. Adde primo huic glo. ſimilem gl. in. c. cū dilecti. de do. ꝛ ꝯtu. que glo. limitat iſtā ꝛ titulū de cōſortibus eiuſdē litis vt nō hēat loci in cā criali criminalr aut ciuilr mota. ꝛ illā gl. ad ꝯ reuelauit Cy. legiſtis in. l. i. C. de ꝯſor. eiuſdē liti. ꝛ ſic cōſortiū litis pſtat mādatū. ꝛ vide elegantē tex. i. cle. religioſus. de pc. ēt pōdera ꝙ cū miniſterio df de ꝯſorte eiuſdē liti. q2 reglr conſors non df in lite. vide quod pulchre dixit Ang. ꝯſi. clxxxviij. ꝛ Bal. in. l. dudū. C. de ꝯhē. emp.

¶ Et cōcludo aut plures cōſortes habēt eadē lite3 circa re3 indiuiduā. aut circa rē diuiduā. pmo caſu pōt vnus ſolus agere ꝛ defendere. l. ſi cum vno. ff. ſi ex noxa. cā agat l. loci corpus. §. ſi fundus. ff. ſi ſer. ven. aut eſt res diuidua. ꝛ tūc ante litē ꝯte. non pōt agere niſi ꝑ pte vt in. l. prima. C. de ꝯſortibus eiuſdē litis. defendere vero poſſet in totum ſicut qlibet extraneus per. l. ſoluendo. ff. de nego. ge. l. ſolutionem. ff. de ſolu. aut poſt litem ꝯteſt. ꝛ tunc aut vult agere inuitis alijs ꝛ ꝯtradicentibus ꝛ nō pōt. l. ſi petitor. ff. de iudic. aut alijs ignorātibus ꝛ tunc poteſt agere pſtita cautione de rato ꝛ intellige pſtita cautione cum ſatiſdatione. ita dixit glo. in. d. l. ij. Et ſi opponitur ꝙ poſt litē ꝯteſt. cautio de rato nō debet interponi vt. d. l. pomponius. §. rati. Solue illud eſt verum in eo qui intercessit ante litē conteſt. ſecus in eo q intercessit vt poſt dictum eſt. dicūt tn̄ ſcribētes ꝙ ſi poſt litē ꝯte. quis pateret tractare merita cauſe anteq̃ peteret cautionē de rato ꝙ petere nō poſſet arg. d. §. rati h3 Bar. in. d. l. ij. ꝛ hoc modo tēperes glo. in. d. l. ſed ꝛ he que dicit ſimplr ꝙ ꝯſors pōt agere ꝑ cōſorte ſine mandato q2 d3 intelligi poſt litē ꝯteſt. ꝑdicta dicit tn̄ do. Ant. ꝙ quando iſti ꝯſortes ſimul agebant ꝛ ſimul fuerūt litē ꝯteſtati. ꝓcedit ſecus ſi quilibet de p ſe dedit ſuam petitōem ꝛ incohauit in illa inſtantiam de per ſe q2 tunc nō viderentur hrē cōſortiu3 in eadē lite q2 quilibet ꝓſequeret diuerſam inſtantiā ſm eum ꝛ eſt elegans limitatio ad gl. iſta3 ꝛ ad titulū illud. d. M. Jo. d imo. hic dicit qd iſtud facere nō poſſent in reos ne ſuper eadem re in diuerſis inſtantijs fatiget allegat ꝙ habet in. l. i. hoc iudicio. ff. fami. herciſ. Tu cōſidera. q2. d. l. in hoc iudicio loquit in eadē inſtantia ita intellexit illam. l. Bal. in. l. nulli. C. de iudi. ſ3 ꝑ dicto ſuo facit l. i. ff. de quibus rebus ad eundem iudicem ꝛ videt mihi dictum ſatis equū. ꝛ allego elegantē doctri. Bal. in. d. l.
17 nulli† vbi dicit duo iudices inquirunt de eodē delicto. an vnus debeat remittere cognitionē ad aliū qn̄ nō apparet de preuentione ꝛ dicit ꝙ ſic. ꝛ reus d3 eſſe cautus vt non opponat exceptōem pūētionis ſed opponat exceptiōem remiſſionis ad eundē iudice3 q̃ ſi nō opponet ſibi imputet q2 ꝓceſſus tenebit ita dicit colligi ex dictis Jnn. i iſto c. Et ſic ex iſtis habes ꝙ conſortiū litis pſtat mandatū ꝛ etiā habilitat monachū ad agēdum ꝑ ꝯſorte vt eſt caſus in. d. cle. religioſus quam tempat ibi Paulus quer hic refert ꝛ ſequit do. Anto. qn̄ monachus habuit mādatum a conſorte. alias ſecus. ꝛ ſic t3 ꝙ monachus non pōt agere ꝑ ꝯſorte ſicut nō pōt agere vel defendere ꝑ ꝯiūcto do. Car. in. d. cle. religioſus non putat verū hoc dictum Pauli q2 non apparet rō dfie inter monachū ꝛ nō monachū quo ad hoc q2 ex quo monachus potuit agere potuit dici conſors litis ꝛ ſic rōne adiuncti pōt quis illud ꝙ principaliter nō poſſet ꝛ iō dixit Jo. cal. in repetitiōe
18 c. poſt ceſſionem de probatio. † ꝙ excōicatus q per ſe poteſt impetrare abſolutionem ab excommunicatione poteſt conſtituere excōmunicatum ꝓcuratorē ad hāc ipetrationem faciendā ſi eſt ꝯſors vt quia ſunt excōmunicati ex eadem cauſa. Tu vero ꝯſidera q2 ꝑdicto Pauli facit. d. l. ij. que ponit caſum ſpeciale3 vt quis poſſit pro alio agere ſine mandato ꝛ ſic cōcurrit vnum ſpeciale vt ibi no. i gl. ꝛ in. l. ſed ꝛ he. ff. de procu. ꝛ etiam glo. illa ꝙ aūt monach⁹ iſto caſu agere poſſit erit aliud ſpāle ꝛ ſic duo ſpālia ꝯcurrerēt circa idē qd eſt iure ꝓhibitum. l. i. C. de dotis ꝓmiſſio. vn̄ l3. d. cle. religioſus dicat ꝙ iſto caſu monachus pt ſine licētia ſui ſupioris ꝓcuratoris officiū ſuſcipe non tn̄ ꝓbat ꝙ pp hoc videat ꝯſtitutus a cōſorte eiuſdē litis nihilominus puto dictum Pauli non eſſe ver ꝛ ꝯriu3 tenuit ibi Guil. de monte laudino ꝛ do. Car. vt ſupius dixi ꝛ oſtēdo hoc mō nā eoipſo ꝙ monach⁹ habilitat a iure vt ſit conſors eiuſdem litis videtur habilitatus vt

d ¶ Sine mādato. ad maiorē iſti⁹ qōnis declarationē vide vltra oēs ſcribētes hic poſt glo. c. cū enim ꝛ ibi dꝫ plēs moder. ꝯ off. dele. ꝛ videlatiſſime. d. alex. de imol. in. l. non ſolus §. qui alienoꝝ pc. vbi cōcludit ꝙ canonicus ꝑ cōcanonico ſine mandato agere nō pōt vide ibi.

agere poſſit pro conſorte poſt litem conteſta. hoc dicit. d.
cle. religioſus coniugendo eam cum tex. d. l. ij. hoc modo
inducendo conſors eiuſdem litis poſt litem conteſta. age-
re pōt pro conſorte non contradicente. iſte eſt caſus in. d.
l. ij. ſed monachus poteſt eſſe ꝯſors eiuſdem litis vt eſt ca-
ſus in. d. cle. religioſus. ergo ſequitur neceſſario ꝙ tāq̄
conſors poterit agere aliter non recepto mandato oriꝛ
enim preſumptio vt cōſocius ſit contentus vel ſaltē oriꝛ
dubiū de mandato ⁊ ſic monachus iſto caſu fieſt effect⁹
ꝯſors vꝛ poſſe agē ē enī ſubiectū habile. nā vt dixit phs i li-

a ¶ Act⁹ acti-uoꝝ. iſtud di-ctū phi. hr̄ ori-ginalr̄ ſcd̄o de anima q̄ ibi a pho pulcherri-me ꝓbaꝛ tu aduerte qꝛ lꝫ phyſicū ſit in multis tn̄ tibi deſeruiet.

29 a bro de aia † actus actiuoꝝ ſūt i patiente diſpoſito ⁊ per
ꝯſequens nō ob. ꝙ ꝯcurrant duo ſpecialia circa duo. p̄-
mo qꝛ ꝯcurrunt ex iuris diſpoſitione ſecundo qꝛ nō ꝯcur
rūt eque p̄ncipalr̄ ſed vn⁹ venit acceſſorie ad reliquū ⁊ in
ſimili allego tex. ſing. ſm̄ Dy. in. l. ſi his qui duos. ff. de li-
beratiōe legata. vbi eſt dare remediū ſm̄ Dy. ⁊ Bart.
ꝙ ſpurius ſuccedat patri ſi pater inſtituat ſociū ſpurij in
oibus bonis. Facit. l. cum actum. ⁊ . l. pomponius in ne-
30 gocijs. ff. de nego. geſt. Faciat. c. Joānes de teſta. † vbi ſi
ſunt duo executores ⁊ vnus ē laycus ⁊ alter clericus ꝙ
epſ pōt ambos cōpellere ⁊ ſic rōne cōnexitatis pōt epſ
exercere iuriſdictionem in laycum. ita dicamus in ꝓpoſi-
to ꝓpter cōnexitatem litis ⁊ cauſe faciat ꝙ pulchre dixit
do. Abb. in. c. i. de p̄ſcri. vbi dixit ꝙ vacāte ſede epiſcopa-
li nō currit p̄ſcriptio in bonis cōmunibus capitulo ⁊ epō
ſecus ſi bona eſſent dūtaxat ipſius capituli. ⁊ ſic pp cōne-
xitatem capitulū conſequitur priuilegium. Facit qđ ele-
ganter dixit Bal. in. c. i. quibus mo. feudū amit. ꝙ ſi ſūt
duo fratres ⁊ ſunt vaſalli ⁊ vnus defendit dn̄m feudi ⁊
alter frater fuit contumax qꝛ tunc non auferꝛ feudū pp
vilitatē alterius. facit ꝙ voluit glo. ſolemnis in. l. ſi. C. de
mune. ⁊ ho. nō continuādis lib. x. facit tex. melior de iure
in. l. ſi cōe. ff. quemadmo. ſeruitus amit. ⁊ ꝙ voluit ibi
Bal. ⁊ Angel. ⁊ quod pulchre per illum tex. dixit bart.
in. l. p̄cipimus ad fi. C. de appel. ⁊ quod voluit Pet. de
31 ancha. in. c. ij. de iudeis. † Sed dubium eſt ex quibus indu-
b caꝛ litis ꝯſortiū [b] dic ex cōicate iuris agēdi vt qꝛ ſūt duo
vel p̄les ſocij eiuſdē rei actōis vel oblōnis vꝛ ſūt duo cohꝛ
des vꝛ p̄les. Jtē ex cōicate litis qꝛ ſtati cū lis p hos duos
ſimul inchoata eſt preſumūꝛ facti ſocij litis ſicut erant ſo-
cij iuris ⁊ actionis ⁊ ex iſta p̄ſumptione oriꝛ alia p̄ſūptio
ſ. ꝙ ābo ꝯtenti ſūt ꝙ alter ꝓ altero ꝯſeruet ⁊ pp hāc p̄ſū-
ptōe͂ oriꝛ ſtati dubiū đ mādato ⁊ pp hāc dubitatione͂ iuſ
habilitat ꝯſortes lit̄ ad agēdū ſine mādato p̄ſtita cautōe
ex hiſ iferꝛ ꝙ ceſſante iſta p̄ſūptōe ceſſabit ⁊ iuris diſpo-
ſitio. pone enim ꝙ ꝯſtabat đ ꝯ̄ria volūtate ꝯſortis qđ nō
vult aliū ꝯſortē ſeq tūc non poterit ꝓſequi ēt preſtita cau-
tiōe ius enim habilitat ipſum ſine mandato non ꝯ̄ mā-
datum. Et ex iſtis infertur ad quartum dictū huius glo.
que dicit quod iſti quatuor canonici de q̄bus in tex. non.
ſunt conſortes eiuſdem litis neceſſe poſſuntqꝛ in ipſis de-
ficit vnum ex ſubſtātialibus ad litis ꝯſortiū induceñ. ⁊ h
ſ. qꝛ non hn̄t cōitatē inter ſe actōis ſiue iuris agendi alia
eſt enim receptio vnius. alia eſt receptio alterius ⁊ ſic di-
uerſe erāt actōes ex diuerſa cā lꝫ ꝯcurreret alteꝝ de ſubſtā-
tialibus ꝯſocij litis quia eodem tēpore ⁊ coram eodē iu-
dice agere incepiſſent omnes quatuor qꝛ ex hoc nō indu-
citur ꝯſortium cū ambo requiranꝛ ⁊ ſic ſentit glo. iſta ꝙ
non eſt dare ꝯſortium litis niſi circa rem indiuiduā. ſed
hoc non eſt verum qꝛ ſufficit ꝙ lis ſit cōmunis pluribus
circa eandem rem licet diuiſibilem vt apparet in plurib⁹
agentibus cōi diuidūdo vel familie hercīſcūde. nam ta-
les habētes rem cōmunē vel hereditatē cōmunē dicunꝛ
cōſortes in ipſa re vel hereditate. l. i. ⁊ . ij. C. de cōſor. eiuſ-
dem litis. ⁊ ideo do. Ant. dicit ꝙ iſta gl. loquitur inepte.
ſed habuit bonū intellectū. aliqualiter. n. poſſumus dice
conſortiū litis eſſe inter iſtos habito reſpectu ad rem in
qua actio dirigitur vꝫ ad fructus ſuperexcreſcētes circa
quos omnes tēdūt ⁊ ſic eſt quedā cōmunio illius rei. do.
abb. dicit hic melius poſſe dici ꝙ aliqualiter erat cōſor-

b ¶ Litis con-ſortiū. vide de hoc. C. de con-ſortibus eiuſ-dē li. ꝑ totū ⁊ in cle. de ꝓcu. c. iiij ⁊ videbo ſti. ⁊ oēs ſcri-bētes hic qui ꝯgerunt dūta-xat ligna i ſil-uas.

tium inter iſtos ex eo qꝛ oēs tēdebant ad tollendā cōſti-
tutionem canonicoꝝ reſtringentē antiquū numerum p̄-
bendarū. ⁊ ita reſidet. ¶ Uere iſtud fuit dictum do. car-
di. hic ꝙ tacito auctore ſibi attribuit. ⁊ miror ꝙ ipſe di-
cat melius dici pōt. qꝛ hoc dictum do. cardi. coincidit in
idē cum dicto do. Anto. Tu vero conſidera tex. in. l. i. C.
de ꝯſor. eiuſdē lit. vbi dicitꝛ ꝙ quādo vnus cōueniebaꝛ ſu-
ꝑ aliqua re ⁊ ipſe excipiebat expectandū eſſe sociū ſuum
in illa re. ⁊ ſic ille tex. declarat in terminis qn̄ dicaꝛ cōſor-
tiū lit. vnde i ꝓpoſito noſtro prebēde erāt diuerſe. ⁊ actio-
nes erant diuerſe. quō poterant dici conſortes qꝛ negoci-
ū non erat cōmune. vnde tex. in. d. l. ij. loquiꝛ hoc modo
cōmune negociū poſt litem legitime ordinatā. Cū ergo
hic negociū non erat cōmune licet coram eodē iudice
ventilareꝛ queſtio ⁊ ſup excreſcētibus fructibus non po-
terat dici ꝯſortiū eiuſdem litis ⁊ reuera glo. iſta loquiꝛ
apte ⁊ ꝯgrue ⁊ etiā recte deferēdo ſemꝑ excellētie do. an-
to. ⁊ alioꝝ. qnimo ꝓ glo. iſta poſſet allegari illud quod
preclare ſcriptum eſt canticorum. v. c. in ver. percuſſerunt
me vulnerauerūt me. pallium meum tulerunt cuſtodes
murorum. ¶ Cum ergo doc. debeant cuſtodire pallium
⁊ honorem gloſatorum. qnimo dixit Cy. in. l. non mori-
turum. C. de ꝯtrahen. ſtip. ꝙ refert Bal. in concluſionib⁹
32 iuris † ꝙ glo. eſt ydolum doctoꝝ ⁊ eam vt ydolum ſequiꝛ
tenenꝛ ⁊ Saly. in. l. traditionibus. C. de pac. dixit ꝙ tene-
mur ihere opinioni glo. ⁊ eā defendere ſicut honoñ. inhe-
rēt carotio. vt dixit glo. ſing. ſm̄ eum in. l. ois diffinitio. ff.
de reg. iu. vnde ſi recte ꝯſideremus illud qđ turbauit ſpi-
ritus iſtorum patrū inquantū dixerūt ꝙ erant conſortes
eiuſdem litis fuit tex. iſte in hoc verſi. ꝓ ſe ⁊ ſocijs ſuis qꝛ
referendo tex. iſtum ad tex. c. cum. R. canonicus. de offi-
cio dele. in verſic. cum ſint eius ſocij ꝓbat aperte ꝙ in-
ter canonicos tanq̄ canonicos eſt ſocietas quedā. ⁊ idō
cum tex. iſte dixit pro ſocijs non habuit conſiderationē
ad ſocietatem litis. ſed habuit conſiderationem ad iuris
diſpoſitionem quo diſponitur ꝙ canonici ſint ſocij ⁊ hāc
conſiderationem habuit hec gl. Bernardi. ſed defecit in
ſalutari ſuo ex quo non ita ponderauit. ſileat ergo mo-
derna iuris prudentia contra honorem gloſatorum ⁊ ex
iſtis expeditum eſt primum ⁊ quintum dictum huius gl.
33 ¶ † Capio ſm̄ vꝫ an canonicus cenſeatur eſſe coniun-
cta perſona concanonici. ad hoc vt ſine mandato agere
poſſit iſta glo. ſentit ꝙ non alias non admittitur ad agē-
dum ſine mandato niſi eſſet coniuncta perſona. contrari-
um tenet glo. ij. in. c. fi. de poſtulando ⁊ contrarium tenu-
it glo. fina. in. c. fina. de procura. do. Anto. dicit glo. iſtā
tenendam quia regulam habemus ꝙ nullus admittitur
ad agendum pro alio ſine mādato niſi ſit eius opponēs
exceptionem a regula vt eſt in ꝯiunctis p̄ſonis rōne ſan-
guinis. vt. d. l. ſed ⁊ hec. ff. de ꝓcu. Tu dicas ꝙ ille glo. nō
obſtant huic glo. quas declaraui vobis heri anteq̄ de-
clararem iſtam glo. ⁊ per iſta ſit expeditum ſecundum.
34 ¶ † Capio tertium vꝫ ꝙ ſit ſpeciale in conſortibus eiuſ-
dem litis ꝙ poſt litem conteſtatam exigatur cautio rati
doc. tenent contrarium vere ſi ſubtiliter ponderetur iſta
gloſ. ſentit idem ex eo quia dicit ꝙ illa. l. pomponius. §.
rati. loquitur quando cum ꝓcuratore erat lis conteſtat.
ſed gloſ. ſe non declarauit ⁊ ideo eſt ſic intelligenda ve-
rum eſt ꝙ poſt litem conteſta. non exigitur cautio rati ni-
ſi cum procuratore fuerit lis conteſtata. vt in dicto. §. ra-
ti. vbi autem lis eſſet conteſta. cum domino ⁊ poſtea in-
teruenit procurator poſt litē. conteſta. tunc poteſt etiam
exigi cautio rati. qꝛ tunc tantum incepit habere principi-
um illa exceptio tu non es procurator. ⁊ ideo tunc po-
teſt opponi argumentū. c. inſinuante de officio delega-
ti. ⁊ ita directe eſt in conſortibus eiuſdem litis. quia
clarum eſt quod non ſunt conſortes. niſi ſimul litē ico-
hēt. quando ergo vult interuenire conſors pro conſor-
te non poteſt interuenire niſi ſit lis conteſtata. ⁊ ſic ſequi-
tur neceſſario ꝙ a conſorte eiuſdem litis poteſt exigi
cautio

cautio poſt litẽ ꝯte. ⁊ non ante. ⁊ ſic apparet ꝙ exceptio dilatoria habens ortum poſt litis conteſta. põt opponi. Facit glo.in.d.l.ij. ⁊ glo.in.d.l.pomponius.§. rati. do. Anto.dicit idez eſſe hic de iure canonico.alleg.c. inſinuãte.de offi.dele.idem dicit ĩ quolibet termino iuris vel hominis.vt exceptio poſt terminũ de nouo ſupueniẽs poſſit opponi.c.paſtoralis.de excep.c.vt circa.de ele.lib.vi. idẽ dicit ſi ante lit.cõte.competebat.ſed pars non hẽbat noticiam.qꝛ paria ſunt de nouo oriri vel de nouo venire ad notitiã.alleg.Jac.bu.in.d.l.ij. ⁊ tex.in.d.c.paſtoralis. ⁊ in.d.c.vt circa ⁊.c.i.qui matrimoniũ accuſa.poſ. ⁊ ſic ha

35 a bes limitationẽ elegã.† ꝙ exceptio dilatoria[a] poteſt opponi poſt litẽ ꝯte.vel poſt terminũ hoĩs vel iuris ❡ Tu adde primo tex.in.l. filiuſfami.§. veterani.ff. de ꝓcurat. vbi ange.dicit eſſe tex.in verſi.ꝑtermiſſum ẽ ꝙ terminus conteſtationis litẽ.adeo determinat potentiã opponẽdo dilatorias ꝙ nõ ſolum nõ poteſt opponi ꝑ ptes imo nec põt iudex ex ſuo officio vbi alias potuiſſet ex officio ſuo ante litẽ ꝯte. ⁊ dicit nõ habes alibi tex. melius ꝓbantem. ⁊ ẽt alle.l.ita demum cõiuncta glo. ĩterlineari.C.de ꝓcu. ❡ Secundo limita iſtud eẽ veruz in dilatoria non habẽte ſucceſſiuam ad momẽtaneã vnde ſi haberet cãm ſucceſſiuam opponi poſſet ⁊ poſt terminuz ⁊ poſt litez cõteſta. iſte eſt cãus in.l.i.ff.de ferijs ⁊ hoc colligit ibi Ange. qꝛ lz exceptio feriarũ ſit dilatoria tamẽ reſpectu actus con

36 ſumãdi põt opponi poſt terminũ ⁊ poſt litem cõteſtatã qñcunqꝫ ⁊ ideo dicebat Jaco.butr.in.l. ſi adultera.C.de adul.† ſtatuto caueĩ ꝙ bãnitus non audiatur ꝙ iſta dilatoria ſemꝑ poterit opponi voluit Bal. in.l. ꝑemptorias .C.ſniam reſcindi non poſſe facit.c.dilec.filius ⁊ hoc ibi voluit.d.Ant.de reſcr. ⁊ ĩ.c.exceptionẽ de exce.idẽ voluit Arch.iij.q.vij.i.ſũ.iij.q.viiij.hortamur. ⁊.d.Pe.i de.cãz ð ele. ❡ Tertio niſi eſſet tertius q vellet opponere ꝓ ſuo intereſſe qꝛ poſſet opponere poſt litẽ cõteſtatã tex.ẽ ſolẽnis ⁊ hoc voluit ibi Angel.in.l.ſi quis libertatem .ff. de peti.here. ⁊ facit glo.ſin. ⁊ vnica in.l.creditor poſt princ. .ff.mandati. ❡ Quarto niſi eẽt minor.l.mĩor.xxv.annis ommiſſaz .ff.de mi. ❡ Quinto niſi ꝑ errorem facti fuiſſz ommiſſa qꝛ tunc poſſz opponi poſt litẽ cõteſtataz ita pulchre habetur ĩ.l. error.C.de iuris ⁊ facti ign. ⁊ iõ gl.ſtupẽda.in.c.ad audiẽtiã el.ij.de reſcrip. ⁊ ibi do.Anto. per illã gl.dicit ꝙ ſi dilatoria fuit ommiſſa in cauſa ꝑncipali propter ignorantiam poterit opponi in cauſa appellationis Jo.de imo.ibi temperat qñ fuit ignorantia facti ꝑ glo.in.d.l.error ⁊ eſt ſing. limitatio ad.l.ita demuz ⁊ ad no.ibi per Bar.C.de procur. Sexto non habet locuz in cauſa matrimoniali qꝛ poſt litez ꝯteſta.opponi poteſt ita dixit Inno.in.c.ij.in cauſa poſſeſſionis. Septimo nõ hẽt locum qñ iudex ꝯpuliſſet reuz litez ꝯteſtari ⁊ per hoc non potuit reus opponere dilatoriam iſta eſt gl. ſingu. ⁊ vnica in.c.cum ex queſtione ð reſti.ſpol. Octauo non habet locum in dilatoria ſolutionis ita dixit Nicola.ð matta.quem refert Bar.in.l.exceptionẽ.C.de proba. Nono dixit mirabilr̃ Inno.ꝙ vbicũqꝫ exceptio dilatoria ſuperuenit poſt litem ꝯteſt. ⁊ poteſt deduci in iudicium ꝑ viaz actionis ꝙ tũc nullo modo opponi põt poſt litẽ cõteſt. ⁊ qꝛ cum veniat ſubſidiaria ſi eſt dare remediuz ordinariũ ceſſabit ſubſidiariuz ⁊ extraordinariuz argu.in.l.in cauſe.ff.de minor. ⁊ de hoc dicto mirabiliter exclamat domi. Antoni.hic. ⁊ hoc dixit Inno.in.c.ij.de ordi.cog. ⁊ ange.retulit ⁊ trãſiuit cũ eo in.l.i.in fi.verbis.ff.de excep. ⁊ in.l.pomponius.§. rati de ꝓcura.quod dictum non videtur verum qꝛ ſi quis põt agere ergo multo magis excipe. qui ad agendum de regu.iur.in.vi. ⁊ contra Inno.tenuit Jo.de lig.in.c.ſolicite de reſti.ſpo. ⁊ ẽt ꝯtra Inn. tenuit Jo.cal.in.c.fi.de ordi.cog. ⁊ ẽt cõtra euz tenuit domi. anto.in.d.c.ij. ⁊ voluit Specu.in titu.de recuſatiõe.§.ſit autem. ⁊ glo.iij.q.vi.exceptio. ⁊ Goffre.in ſumma de excep.§.ſed hoc ⁊ facit rõ contra Inno.qꝛ ꝑ iſtam viam facilius lites dirimuntur ergo iſta via eſt capienda .l.quidam extimauerunt .ff.ſi certum petaĩ.c.finem litibus de dolo. ⁊ cõtu.cum ſimil. ⁊ etiam qꝛ iura indiſtincte dicũt ꝙ poſſet opponi poſt litem ꝯteſtatam. Decimo tempa ꝙ exceptio dilatoria ſupueniens poſt lit.ꝯteſta.põt opponi non autem poſt ſententiaz iſte eſt caſus multum notabilis in.l.qui libertinus.§.ꝙ ſi ab initio .ff.de ope. liber. ⁊ ad hoc allegat tex.illum Nico.de neapoli ibi. Undecimo.d.Anto.hic dicit hanc doct.procedere vt dilatoria ſuperueniẽs poſt litem ꝯteſtatam ad noticiã poſſit oppo

37 ni ꝓcedit dilatorijs nõ aũt in peremptorijs.† naz ſi ſtatuitur terminus ad ꝑemptorias opponẽdas non audietur

b poſt terium[b] qꝛ tale ꝑemptoriũ hz vim ĩterlocutorie.l. quãlẽ .ff.de ar. ⁊ poſt talem ĩterlocutoriã qs non auditur niſi appellet vel niſi ꝑ viam reſtõnis in ĩtegr.retracteĩ. ⁊ h.d. eẽ mirabile dcm̃ Cõpoſtelani ⁊ Hoſti.i.c.ꝙ ſicut ð elec. ⁊ ẽ mirabilis limitatio ad ꝑdicta ſm cum putat tñ ꝙ iudex de facili reuocabit tale ꝑemptoriũ ex hac cauſa ꝑ nota.in.c.conſuluit de officio dele. ⁊ in.c.ij.de dila.qꝛ interlocutoria non tranſit in rem iudicataz quo ad iudicez vt in.c.cũ ceſſante de app. ⁊ in.c.ꝙ ad cõſultatõem de re iu. vere dictum Hoſti. ⁊ compoſtellani eſt omnino memoratu digniſſimum econtra omnẽ eqtatem nam ſi dilatoria que eſt minoris ꝑiudicij põt iſto caſu opponi quanto ergo fortius poterit opponi ꝑemptoria que eſt maioris ꝑiudicij arg.c.vbi ꝑiculum de elec.lib.vi. ⁊ ꝯtrarium tenuit hic Jo.de imo.iſta ſola rõe contentus mirum eſt ꝙ nõ allegauerit Paulũ in cle.ꝯſtitutionẽ ð elec.vbi tenuit contra compoſtel. ⁊ Hoſti. ⁊ idem voluit Spe.in titu. de exceptiõibus.§.dicto ver.qd ſi datus ⁊ videtur verior opi.per tex.d.c.vt circa ⁊ rõ qua vſus eſt compoſtela.hz locum qñ aſſignaĩ terminus ad dilatorias tũc enim talis aſſignatio termini eſt ĩterlocutoria vt eſt gl.reputata ſingu.in auctẽ.de litigioſis.§. ad excludendam.Sed ſimilẽ habetis.ij.q.vi.diffinitiua ⁊ iſtaz partem vt veriorẽ tene eſt tamẽ verũ ꝙ nõ ſufficit ꝙ ignorauerit ſed requiritur ꝙ ignorauerit ⁊ ignorare potuerit hoc dicit tex.in.d.c. vt circa ꝑ quẽ textuũ datur intellectus ad.d.c.paſtoralis ⁊ ad iura ſimilia potuiſſet eniz eſſe ignorantia ſupina q̃ caſu non excuſareĩ vt voluit gl.in.l.ſi tutor.C.de periculo tutoꝝ ⁊ in.c.ij.ð.eo. ⁊ in.c.propoſuiſti.lxxxij. diſtincti. ⁊ tex.in.c.ſi.qui matrimonium accuſare poſſunt ⁊ in.c. ꝙ dicitis.xvi.diſtin. ⁊ in.c.i.de poſtu. prela. Et circa iſtũ paſſum vnum eſt qð tacere non poſſum nec icidit ꝑ ora aliorũ qꝛ tex.nobis põit in ꝓfundũ oẽz hanc doctrinã ĩ.d.l.filiuſfa.§.veterani in ver. quocũqꝫ caſu ꝑtermiſſum ſit vbi dicit tex.ꝙ ſi dilatoria ante litem ꝯteſtatam fuerit ommiſſa quocũqꝫ caſu nõ poteſt poſtea opponi ⁊ claruz eſt ꝙ ignorantia equiperaĩ caſui vt no.in.c.qꝛ ꝑꝑ ð elec.

38 † vnde ſi ego non oppoſui dilatoriam qꝛ erat mihi inco

c gnita[c] ego nõ potero poſtea opponere poſt litem ꝯteſtatam licet tũc venerit mihi ad noticiam caſus eſt ibi incognitus tene menti ꝓ deo qꝛ claudet in futurum ora multorum. Et ẽt ad illũ tex.põdera aliud qꝛ dixit. Ang.vt heri vobis dixi. ⁊ ẽt illud dixit ibi Bal.ꝙ quemadmodum clauſum eſt os pti vt nõ poſſit opponere dilatoriaz poſt litem cõteſtatam eodem mõ clauſum eſt ius iudici vt nõ poſſit ex officio ſuo poſt litem ꝯteſtatam illam opponere qꝛ ꝯ eos dico fore gl. ſingu. ⁊ vnicam.in.c.i.i verſi. abſentia ad fi.de ele.li.vi.que voluit ꝙ iudex ex ſuo officio põt petere ab eo qui agit nomine alterius vt oſtendat mãdatum ⁊ clarum eſt ꝙ iſta eſt exceptio dilatoria vt not.in .l.licet ⁊ in.l.ita demum.C.de procu.ergo ſiue ſit lis conteſtata ſiue non eſt clauſum os iudici ⁊ ideo dicas ⁊ erit noua conſideratio ꝙ tex.ille ⁊ dictum.Ange. ⁊ Bal.ꝓcedunt quando illa exceptio dilatoria licet fuerit ommiſſa nõ reddit iudicium nullũ vt eſt ibi cãus in milite effecto procuratore qꝛ ſi non opponiĩ tenet iudicium ſecus ſi dilatoria redderet iudicium nullũ quia tunc etiaz poſt litem conteſtatam poſſet opponi ab ipſo iudice. ⁊ ita procedat gloſ.in dicto capitulo primo inquantum dixit ne

a ❡ Exceptio dilatoria. Adde ꝓ iſta elegãti limitatione in terminis do. Bart. ſoci.in.l. nãliter.§ nihil cõmune de acq. poſſ .iu.xxvi. car.xxxv. ⁊ vide laſrã .in.c. qm̃ cõtra f.l. col.verſic. qdam ſunt de proba. car.vi.

b ❡ Poſt terminũ. adde ꝓ enucleatione iſtius materie ꝙ qñqꝫ põt opponi ꝑſtito calũnie iuramẽto ita elegãtiſſime tz Bal.in addi.ſpec.i ti. de iur.cal.v̾ſi. ſuſpectus.

c ❡ Mihi incognita. vide in ꝑmo ꝓ iſta eleganti ꝯcluſione.c.paſtoralis de exce. ⁊ gl.iij.q.vij. c.exceptio et ibi ſcribentes quamplures.

iudicium reddatur vanū tenemētī q꞉ in eū doctrina iſta
39 acquireret honorē.†Et etiā adde ꝙ vbicūq; exceptio di
latoria ſupuenit poſt litē cōteſtatā facto ⁊ opa eius q il
lam vult opponere ꝙ nō poterit opponere.⁊ ita limitan
tur iura ſupiora tex.eſt ſolēnis in.l.excuſant.§.munerum
.ff.de excu.tuto.hoc tenet ibi Nic.de nea.hoc voluit bar.
40 a in.l.i.ff.de excep.¶Capio nūc quartū†an generaliter*
poſt litem cōteſtatā admittat exceptio tu nō es ꝓcurator
ad finem exigendi cautionē de rato gl.ſentit ꝙ nō ponē
do hoc eſſe ſpāle in cōſortibus.ergo regula eſt in ꝯtrium
.l.ius ſingulare.ff.de legibus ſed cōtra hoc vr̄ tex.in.l.lꝫ
.C.de procu.c.in noſtra eo.titu.vbi dicit ꝙ ēt poſt ſniam
illa exceptio opponit do.Ant.cōcludit ꝙ ſi opponit ex
ceptio mādati ante litem ꝯteſtatā.tunc ſola dubietas mā
dati repellit ꝓcuratorem niſi caueat de rato. Poſt litē
ꝯteſtatā aūt ꝓcuratorē nō repellit ſola dubietas vt in il
lo.§.rati.certitudo aūt ꝙ non ſit ꝓcurator bene repellet
vt in illa.l.licet.⁊ in.d.c.in nr̄a vbi aūt natura talis cau
ſe eſſet talis in qua lis nō ꝯteſtaret.vt in cle.diſpēdioſam
de iudi.vel ex forma mādati in cle.ſepe de verb.ſig. tunc
cū ſit aliquis actus cū ꝓcuratore qui nō poſſet fieri niſi li
te ꝯteſtata vbi lis ꝯteſtaret ille actus ꝓcluderet viā iſtis
dilatorijs ſm Jo.an.hic ⁊ gl.in.d.c.i.in ver. abſentia de
elec.lib.vi.de quo vide hic do.Anto.vide Bar.i.l. nulla
Cy.in.l.nihil.C.de ꝓcu.¶Ultimo capio ſextū vꝫ glo.
iſta dicit ꝙ ſi ille.M.nō habuiſſet mandatū a ſocijs nō
fuiſſet admiſſus q꞉ vr̄ ſentire ꝙ iudex eū non admiſiſſet
⁊ iō inferri pōt ꝙ potuit iudex petere ſibi exhiberi man
datū lꝫ ps aduerſa hoc nō petierit.⁊ de hoc eſt glo. clari
or quā hic reputāt vnicā ⁊ ſing.in.c.i.in ṽ.abſētia de ele.
li.vi.Ope preciū erit videre veritatē.Et quidē bar.in.l.
41 inter quos.§.alieno in ſuis finalibus verbis dicit† ꝙ ꝓ
curator ꝯ te ꝯtumacem agit.poterit ne iudex dicere ꝓcu
ratori ꝙ litiget ſub hac exceptione ſi apparebit eū nō eē
ꝓcuratorem ꝙ iudicium nō valeat certe nō caſus eſt ibi
ſm eum in ver.ꝙ ſi. Ang.ibi dicit ſe non aſſentire huic
dicto q꞉ ſolus iudex pōt obijcere exceptionem ꝓcuratori
aꝫ.allegat gl.in.l.filiuſfa.§.veterani.ff.de procu. ⁊ gl. in
l.ita demum.C.eo.vbi iudex pōt ex officio ſuo excipe ex
ceptōem ꝓcuratoriā.Jo.de imo.dicit ibi ꝙ gl.ille loquū
tur qn̄ iudex interponit ſuū officiū fauore publice vtilita
tis.⁊ ita ēt moderni ibi ſequūtur hāc reſpōſionē. Jo.de
imo.ibi enim opponit ꝯ milites q꞉ nō debēt vacare ꝓcu
ratōibus.quinimo arguit ꝑ illa iura in contrarium dicit
enim illud eſſe ſpāle fauore publice vtilitatis.ergo in ꝯtri
um erit ius cōmune in caſu quo vertit vtilitas priuata ⁊
hanc rn̄ſionē ſequūtur moderni ibi ⁊ reuera hec fuit rn̄
ſio Bald.in.d.§.veterani vbi dicit ꝙ iudex ſuppleuit ibi
opponēdo pp publicam vtilitatem. certe male loquunt
ꝙ ſit ſpāle in milite.q꞉ ꝯ eos allego gl.in terminis in.d.
l.ita demū in ver.oppoſita exceptōe que dicit a pte vel a
42 iudice†ꝙ exceptio militie pōt opponi a iudice poſtea q
rit ibi glo.an idē in quolibet q non pōt eſſe ꝓcurator vt
in femina ⁊ ſimilibus rn̄det ſic cum ratio diuerſitatis red
di nō poſſit.¶Subdit ibi Jo.de imo.ꝙ cōtra doctrinā
Bar.eſt glo.ſing.in.d.c.i.in verſi.abſentia.⁊ rn̄det ad il
lā glo.ꝙ ꝓcedit in cauſis ſpūalibus ſicut in cā electōis. d
qua loquit ibi tex.⁊ in cauſis ſpūalibus valde exuberat
iudicis officiū.c.cum uobis olim.de elec.⁊ lꝫ rō gl.videa
tur ꝯcludere idem in cauſis ꝓphanis q꞉ fundat ſe ex nul
litate ꝓceſſus.tamē reſtringi dꝫ ad cās ſpūales vel ad ca
ſum in quo ꝓceſſus ex toto ⁊ ſimpliciter eſſet nullus. ſec*
qn̄ omni reſpectu nō eſſet nullus.imo aliquo reſpectu eēt
aliquis vt in caſu noſtro.q꞉ tꝫ ſnia lata cōtra falſum ꝓcu
ratorē ꝗ̄tum ad ꝑiudicium eius.l.iij.§.falſus.ff. rem ra.
ha.⁊ hanc reſponſionē ſequūtur ibi Moder. mirum eſt
ꝙ ita dicant.q꞉ cōtra eos eſt caſus manifeſtus in.c. cām
q.de iudi.⁊ in.c.eccleſie.el.i.vt lite pen.vbi erat cā ꝓpha
na ⁊ temporalis.⁊ tamē intereſt iudicis ex officio ſuo cu
rare ne iudicium reddatur vanum ⁊ eluſorium.⁊ ēt in ſi

a ¶Sn̄aliter.
ꝓ ampliatio
ne iſtius mate
rie q̄ ꝗtidia
na eſt vide do.
Jaſ.may.in.§.
actionū vſi.itē
aduertite nu.
cxiij.car.xciij.
⁊ vide Bar.in
l.pompo.§.ra
ti.ff.de ꝓcu.⁊
in.l.licet eo.ti.
allegato hic

b ¶Supple
re.Pro am
pliatōe iſtius
notabilis ma
terie ⁊ quoti
diane vide lā
fran.in.c. qm̄
ꝯ in.viij. col.i
vſi.ſtat maxia
in fi.ver.car.ij
⁊ in vſi.teſtiū
ad fi.xiiij. col.
car.xiiij.⁊ fa
cit qd̄ elegan
ter voluit Fe
ly.in.c.fi.de ꝓ
ſcrip.in fi. iv.
ſtātibus illis
car.cclxv.

mili cōtra eos allegari pōt gl.in prealle.l. ita demum.q
.extendit illam.l.loquentē i milite ad quemlibet aliū.Et
etiā faciat q꞉ lꝫ tex.d.c.i.loquat de cā electionis.tamē rō
glo.eſt generalior dicto.ergo dictū dꝫ ampliari ad limi
tes rōnis generalis.Iſta eſt gl.ſolēnis in cle.i.de elec.er
go.rn̄det ēt Jo.de imo.ad.l.quos ꝓhibet.ff. de poſtulā.
vbi iudex ex officio ſuo pōt repellere perſonas inhabiles
vt ibi.quia illud ꝓcedit in his q decernūt decorem iudi
cantis.rn̄det ēt ad.l.vbi pactum.C.de trāſ.q꞉ ibi ꝯſtabat
iudici de calumnia libellantis ⁊ eodē modo rn̄det ad.l.
i.ff.de officio aſſeſſoris ꝙ ibi cōſtabat iudici de ineptitu
dine libellātis.moderni in.d.§.alieno.dicunt Bal. ſequi
glo.illā in.l.exceptionē .C.de ꝓba.⁊ dicunt illā glo. ve
ram.⁊ mouet q꞉ iudex ad priuatā vtilitatem abſētis ſup
plet ex officio ſuo auct.qui ſemel .C.quomodo ⁊ quando
iudex.Facit ꝓ eis .l.ampliorē.C.de app. allegāt ēt tex.
i.l.iij.C.de ꝓcura.vbi iudex ex officio ſuo pōt repellere ꝓ
curatorē.negligentē ergo multo fortius ne falſus ꝓcura
tor noceat abſenti poterit iudex ſupplere ⁊ aliud nō di
cūt.¶Adde ad eos bal.in auc. offerat .C.de litis ꝯteſt.
vbi ſeqnit glo.d.c.⁊ addit ꝙ nō ſolum iudex hoc facere
poterit ſed ēt arbiter ex ſuo officio poterit petere ꝓcurato
riū ſibi edi mouet arg.l.rem non nouā.C.de iudi.Et idē
voluit idē Bal.in.l.licet.C.de ꝓcu.⁊ vltra hoc alle. In
no.i.c.inotuit.de elec.idē voluit do.abb.in.c.i.⁊ in.c.nul
li de accu.⁊ in.c.cām que de iudi.⁊ in.c.eccleſia el.i.vt li
te pēdente ⁊ in.c.inotuit de elec.in quibus locis ſequitur
opi.gl.d.c.i.ꝑ tex.d.c.inotuit ⁊ per tex.d.c.cām que.⁊ ꝑ
tex.d.c.eccleſia ⁊ idē voluit idē Bal.lꝫ de glo.non faciat
mentiōeꝫ in dicta.l.filiuſfa.§.veterani vbi dicit ꝙ iudex
ſupplet ex officio ſuo ꝓpter ſubſtātialitatē iudicij ne iudi
ciū reddatur vanū.Et idem Jo.de imo.in dcō.c.inotuit
de electio.in quodā notabili colligit ex illo textu iudiceꝫ
ex officio ſuo repellere illum qui non hꝫ mandatū ⁊ dicit
ibi eſſe caſum manifeſtum ꝑ glo.d.c.i.in verſi. abſentia.
Nihilominus tꝫ ꝯtrium ⁊ dicit ꝙ illa glo.loquit in ſub
ſtātialibus in qbus exuberat iudicis officiū.vt in.d.c.cuꝫ
nobis olim.⁊ ideo in alijs caſibus loquēs ꝑ verbum for
te dicit eſſe ſecus maxime cum iudicium agitat cū falſo
ꝓcuratore vt teneat ad ꝑiudiciū ipſius ꝓcura.⁊ refert ſe
dixiſſe in dicta.l.inter quos.§.aliena ⁊ in.l.iiij.§.hoc au
tem iudiciū.ff.de dam.infe.Et idē Jo.de imo.in.d.c.cām
que de iudi.⁊ in.d.c.eccleſia vt lite pen.tenuit gl.illā ⁊ ſic
varius ⁊ mutabilis fuit homo iſte circa iſtū paſſū Pe.
de ancha in dicto.c.cām q colligit ex illo textu ꝙ ꝑtinet
ad officium iudicis ꝓuidere vt ſit legitima ꝑſona que li
tigat coram eo.naꝫ licet precludatur via parti cōtra exce
ptōem dilatoriā ꝓcuratoris per.l.pōponius.§.rati.ff. de
ꝓcu.tn̄ officiū iudicis nō ceſſabit ne iudiciuꝫ ſuū ſit eluſo
riū.⁊ dicit eſſe notabilē glo.de hoc in.d.c.i. ¶Et ſi op
ponat ꝙ iudex coram quo vertit qd̄ non dꝫ ꝓuidere ſed
pars que ſibi iputet ſi minus legitimaꝫ perſonam admiſ
ſit iudex enim nō poteſt ſupplere de facto nec ſuum offici
um impēdere ſi nō petat.l.iiij.§. hoc aūt iudicium .ff. de
43 dam.infec.c.bone de poſtu.pla.† ꝓuidere enim ꝙ agat
cum legitima ꝑſona eſt ꝓuidere ſuper facto.⁊ ſic videt
ꝙ nō poſſit ex officio ſuo iudex ſupplere cuius ꝯtrium ibi
dr̄.Soluit do.Pe.eſſe ſpāle vt ſupplere poſſit ꝓ eccleſijs
⁊ minoribus indefenſis.allegat Bar.in.d.§.hoc aūt iu
dicium.vel dicit ꝙ cuꝫ compet legitima minus ꝑſona co
raꝫ eo dicit ibi cōſtare de facto iudici tanꝗ̄ iudici.iō pōt
b ſupplere[b] ſicut i notorio facti in his que coraꝫ eo male ge
runt.l.nullū.C.de teſti.c.i.de offi.ord. ſubijcit eniꝫ oculis
iudicis ꝑſona illegitima in caſu illius.c.ergo dꝫ ipaꝫ nō
audire ſicut nec excōicatum vel aliū ꝓhibitū.c. q꞉ de ex
cep.lib.vi.l.quos ꝓhibet.ff.de poſtulan.⁊ ita reſidet ibi
domin.Petrus.¶Sed idem domi.Petrus in dicto
capitu.primo de elec.libro ſexto.refert domi.ſuum qui
fuit Bal.allegare illam glo.pro ſingulari in eo qd̄ dicit
exceptōem ꝯtra ꝓcuratorem poſſe opponi poſt litem cō
teſtatam

teſtatam quo ad effectum vt trāſferatur onus ꝓbandi il
lum habere mādatum cōtra opponētem exceptionem. ⁊
eundem refert ⁊ ſequit̃ Domi. ibi nō tamē allegāt locū
in quo Bal. allegauit illam gl. ꝓ ſingulari re vera Bal.
in. d. l. exceptionē allegauit glo. illam ꝓ ſingulari. Mo
derni repetētes. l. i. ff. de arbi. in. viij. col. tangunt ⁊ rñdent
ad glo. allegatas ab Ang. vt ꝓcedant ſpecialiter fauore
publice vtilitatis que rñſio vt ſuperius dixi fuit Joan. de
imo. lꝫ ipſi nō dicant. ⁊ tñ nō eſt bona rñſio vt ſupius de
mōſtraui. allegat etiā Bal. in. d. l. exceptionē tenētem gl.
illam ⁊ aliud nō dicunt do. Ant. in. d. c. cauſamqꝫ dicit iu
dicem poſſe ſupplere de facto ſup inhabilitate pſonarum
in quibus fundat̃ iudiciuꝫ qñ ex ea ſurgit iudicij fruſtra
tio qꝛ iudicis intereſt ne iudicium corā eo fruſtraret̃. alle
gat. d. c. eccleſia vt lite pen. idēꝫ dicit eſſe in quocūqꝫ actu
ex quo ſurgit iudicij fruſtratio. Ideo ſupple circa inepti
c tudinē libelli. allegat qđ habet̃ in. c. i. de libelli oblatio.
⁊ etiā allegat glo. in. d. c. i. in ver. abſentia. ⁊ Spec. in tit.
de iuramēto calumnie. §. ſupeſt ver. qđ ſi tutor. ⁊ idem vo
luit idem do. Anto. in. d. c. eccleſia. lꝫ nō ita expſſe. Mihi
aūt videt̃ ꝙ glo. d. c. i. in ver. abſentia dicat veritatē quaꝫ
ego demōſtro vobis hoc modo iudex ex officio ſuo nemi
ne petente poteſt officium ſuuꝫ impartiri quo ad pſonas
44 ſubſtātiantes iudicium tex. eſt in. c. ſi qui ſunt. † vbi iudex
ex officio ſuo nemine petēte pōt examinare accuſatorē an
ſit habilis. an ſit inhabilis ad accuſandū. idem ꝓbatur in
c. ad acquirendū. ij. q. vij. idem tenet ibi Domi. qnimo plus
dixit Inno. in. c. ex pte de accu. ꝙ iudex i abſentia partis
pōt ex ſuo officio diſcutere de inhabilitate accuſatoris. fa
cit qđ no. p omnes in. c. i. de accu. ſed ꝓcurator repreſentat
pſonam actoris aut rei ⁊ ſubſtātiat̃ iudiciū in eo. ⁊ fertur
ſentētia in pſona eius. l. i. cum ſi. C. de ſen. ⁊ interlo. oium
iudi. iudicium enim ꝯſtat ex tribus pſonis. ſ. iudice reo ⁊
actore. c. forus de verb. ſigni. ergo ſequit̃ neceſſario ꝙ ex
officio ſuo iudex poterit cōpellere ꝓcuratorem ad exhibē
dum mandatum. ⁊ p hanc rōnem ꝯfundit̃ rñſio Joā. de
imo. ad gl. pallega. in. c. i. dum dicebat ꝙ erat ſpāle in cā
ſpirituali qꝛ nō eſt verū dictum ꝙ iura pallegata. ⁊ etiaꝫ
p iſta iura confundit̃ rñſio eius dicebat. n. aliter rñdendo
ad glo. illam ꝙ oino iudicium nō erit eluſoriuꝫ. nā ſi ſen
tentia lata erit cōtra falſum ꝓcuratorem tenebit in piudi
cium ꝓcuratoris. nā eodē modo dicemus in ꝓpoſito qꝛ ſi
ſentētia lata fuerit in abſoluēdo reum accuſatum valebit
ſentētia vigore abſolutionis ⁊ liberationis. vt ibi not. ⁊
tñ iudex ex officio ſuo pōt examinare pſonam accuſatoris
an ſit habilis. an ſit inhabilis. poſſet etiā aliter rñderi ad
illam rōneꝫ vꝫ hoc modo. nā poſſibile eſt ꝙ ſnia ferrat̃ in
fauorem ꝓcuratoris vel ferrat̃ ꝯ ꝓcuratorem. nā ſi fertur
pro ꝓcuratore erit nulla. Si vero fertur ꝯ ꝓcuratorē erit
aliqua in piudiciū eius. ſed vbicunqꝫ in aliquo actu ꝯcur
runt duo quoꝝ vnum nocet ⁊ aliud ꝓdeſt ſemp attēdit̃
illud qđ nocet. l. ſi quis in graui. §. ſi. cū. l. ſeq. ff. ad ſille. l.
cum vir. ff. de vſucapio. ꝓ dona. l. iij. §. ſi quis palā. ff. de iu
re fiſci. Dy. in. c. qui prior. de reg. iur. lib. vj. Bart. in. d. l.
cū vir. ⁊ in. d. §. ſi quis palam. ergo attēdetur in caſu iſto
illud qđ nocet. ⁊ p ꝯſequēs rñſio Jo. de imo. nō videt̃ ve
ra. ⁊ cum excellētiſſimus doctor Joan. de mania Archi.
Moder. in. d. c. cauſamqꝫ tenuiſſet illam rñſionem Joā.
de imo. in voce legendo illud capi. poſt deſcenſum arguē
do contra eum feci hanc obiectionē contra illam rñſionē
qua audita tacuit ⁊ deſtitit a ꝓpoſito ſuo. Pondera be
ne qꝛ credo dicere puram veritatē. Secūdo ego moueor
ſi de quo minus videt̃ in eē ⁊ ineſt. ergo ⁊ de quo magis
c. cū in cunctis de elec. ⁊ ibi in gl. videbis remiſſiones. Fa
cit auē. multomagis. C. de ſacroſan. eccle. ſed minus vr̃ in
eſſe ꝙ iudex ex ſuo officio inquirat de ꝯditiōe teſtis. ergo
multofortius videt̃ ꝙ inquirere poſſit de habilitate pſo
narū ſubſtātiantiū ipſum iudiciū. iſta eſt glo. in. l. i. §. ſi cu
ratores. ff. de magiſtra. conue. quam gl. allegauit pro ſin
gula. Bal. in. l. quos ꝓhibet. ff. de poſtulando. ſed reuera
glo. eſt in auē. de teſte. §. i. ⁊ in. l. iij. in prin. ff. de teſti. quas
glo. ad hoc ꝓpoſitū allegauit Bal. in. l. iiij. §. hoc aūt iu
diciū. ff. de dam. infec. ⁊ ego allego quartā gl. in. c. querē
dum. ij. q. vij. ⁊ Inno. in. c. intimauit de teſtibus. quas gl.
ſequit̃ Pet. de ancha. in. c. ſup eo. eodē ti. Nico. de neap.
in. d. l. i. §. ſi curatores. ergo multomagis poterit iudex ex
ſuo officio inquirere de habilitate ꝓcuratoris. Tertio fa
ciat ſi iſte eſt ꝓcurator rei certum eſt ꝙ actor fecit reum ci
tari mandato ⁊ cōmiſſione iudicis modo ſi cōparet ꝓcu
rator nō ne pōt dicere iudex. ego non feci te citari ⁊ ſic tu
non es vocatus ⁊ libellus non eſt offerendus niſi vocato
certe neceſſe habet ꝓcurator rñdere. ego cōpeo tanqꝫ ꝓ
curator ⁊ repſento vocatum. ergo offeras mihi libellum
debet ergo prius docere ſe ꝓcuratoreꝫ eē. l. ſi quis inficia
tus. ff. depoſiti. l. quidā referunt. ff. d iure codicilloꝝ. vnde
debet prius legitimari pſona. l. ſi queramus. ff. de teſta. c.
i. de accu. ergo ſequit̃ ꝙ iſto caſu iudex inquiret de māda
to. nam eoipſo qđ allegat ſe ꝓcuratorē tenet̃ docere. non
enim ſufficit allegare ſed ꝓbare. l. i. in prin. ff. ſi quadrup.
45 paupe. feciſſe dica. ergo ⁊c. † Quarto facit iudex ex offō
ſuo pōt iterponere ptes ſuas non petitas in his que tan
gunt decorē ſui tribunalis. l. quos prohibet. ff. de poſtulā
do. ſed ꝙ actus gerendus coram eo valeat aut ſit fruſtra
torius ꝯcernit honorem eius. l. iij. ff. de teſtamēto mili. qn
imo eſt pena annullatio actus. l. nemo martyres. C. de ſa
croſan. eccle. dixi late in. c. ij. ē. eo. ergo ⁊c. Et ex iſtis ſeqt̃
cōcluſio vera ⁊ rō qua fundat ſe glo. in. d. c. i. eſt genera
lis tam ad cauſas ſpāles qꝫ ad cauſas temporales. ⁊ iſto
modo habes defenſatam glo. d. c. i. ⁊ nuſquam legi iſtuꝫ
paſſum ita accurate tacꝫ. ℭ Nota ibi canonici qꝛ ego
induco vobis tex. iſtum inquantū dicit canonici ſtatuerūt
46 † ꝙ hoc nomē canonici eſt aptum denotare geſtuꝫ a toto
capitulo vel maiori parte capituli. nam canonici non pñt
facere ꝯſtitutionē niſi capitulariter. vt in. c. cū acceſſiſſent
⁊ in. c. cum oēs. ē. eo. ſed hic dicit̃ ꝙ canonici ſtatuerūt. er
go ſequit̃ ꝙ capitulū canonicoꝝ ſtatuit. ⁊ p ꝯſequēs illa
verba ſcholares ſtatuerūt hoc itelligit̃. i. tota vniuerſitas
vel maior pars vniuerſitatis. ⁊ de hoc allego vobis text.
in. d. c. cum oēs. ⁊ in. d. c. cum acceſſiſſent. ⁊ in. c. pe. ē. eo. ⁊
in iſtis tribus locis aliqd ego dixi ⁊ allego tex. in. c. ſi ca
nonici de officio ordi. lib. vj. cum glo. ij. ibi allego do. Do
mi. in. d. c. ſi canonici exclamantē fore ibi caſum ꝯtra Ol
dra. q dixit ꝙ ſi in mādato dicat̃ canonici fecerūt tale qđ
neceſſario nō ꝯcluditur ꝙ oēs vel maior ps canonicorū
fecerit ſecus ſi dicat capitulū fecit qꝛ tūc vr̃ includere oēs
canonicos vel maiorem partem. ⁊ aliud Domi. ibi ꝯtra
Oldra. non allegat ego allego iſtum tex. ⁊ iura ſuperius
allegata. ⁊ etiam allego in indiuido dictum illud Oldr.
in ꝯſilio. xcix. ⁊ Specu. in titu. de ſindico. §. i. verſi. porro
47 ſequēti. † vbi dicunt ꝙ ſi ꝓcurator conſtituit̃ a capitulo p
nomina deſignantia vniuerſitatē puta capitulū vel ꝯuen
tus vꝫ inſtrumētum. licet ſingulares de vniuerſitate non
nominēt̃. ſecꝰ dicit ſi p noia denotātia ſingulares pſonas
ponunt exemplū tale. Canonici cōſtituerunt ⁊ ſic habes
determinatū locum vbi hoc dixit Oldra. ⁊ Spec. tex. eſt
in. c. ad decimas de reſti. ſpo. lib. vj. ⁊ illum tex. ad hoc al
legauit Lapus ibi rephendēs Oldra. ⁊ Spec. ⁊ etiā ipſe
Lapus ad hoc allegauit. c. cum eccleſia ſutrina de cā poſ.
⁊ ꝓprie. ⁊. c. cum eccleſia vlterana de elec. Domi. in. d. c.
ad decimas. refert hāc doctrinā Lapi ibi ⁊ vt relator trā
ſiuit. ego allego vobis pro dicto Oldra. Specu. glo. quā
ad hoc ꝓpoſituꝫ pōderauit nemo in. c. requiſiſti de teſta.
48 † que dixit ꝙ teſtator legādo canonicis non videt̃ legare
eccleſie. ⁊ per ꝯſeqns nō videt̃ legare capitulo. lꝫ ergo in
aliqua diſpoſitione apponant̃ iſta verba ſcholares ita fe
cerunt vel canonici ꝙ nō intelligit̃ pro vniuerſitate ſcho
laſtica vel pro capitulo canonicoruꝫ. Poſſet ſic dici pro
concordia ꝙ attēdamus materiā. ſuper qua illa verba ꝓ
lata ſunt. nam ſi materia cōgruit corpori ⁊ ꝯgregationi
intelligit̃ pro capitulo ſeu pro vniuerſitate. ⁊ ita formali

c ℭ Circa ineptitudinem. Adde tu Fely. in. d. c. ſi. de pſcrip. circa ſi i ver. dū allegat car. cclxvj. ⁊ vi de Bal. in. c. i. de offi. vic. d. Abb. in. c. ad aures ſiue. ii. ſ. alleg. ⁊ nouiſſime. d. Alexā. de imo. i. l. naturaliter. §. nihil cōe in fi. de acqr. poſſe.

ter eſt hic caſus.dum dicit canonici ſtatuerunt non enim
poterant ſtatuere vt ſinguli ſed vt corpus ⁊ collegiū. vt
in.d.c.cum acceſſiſſent.⁊ in.d.c.cū omnes. ⁊ faciat tex.in
l.ij.§.poſt deinde in verſi.apud collegium pontificū.ff.de
orig.iur.aut materia ſup qua verba illa ꝓferunt̄ cōgruit
ſingulari vt ſingularis.⁊ tunc procedat doc.Oldra.⁊ di
ſpoſitio glo.in.d.c.requiſiſti.⁊ iſta adde ad ea que dixi in
d.c.cum omnes.⁊ in.d.c.cum acceſſiſſent.§.eo.⁊.c. pen.§.
eo.Sed Pet.⁊ Jo.an.in.c.quāto de his que fiunt a pla.
49 dicunt p illum tex.†ꝙ in iſtrumētis dictādis ſup gerēdis
a capitulo non ſufficit dicere capitulū tale quid fecit ſed
opꝫ exprimi nomina qꝛ lꝫ actus aſſumat vires a capitulo
vt in.c.in geneſi de elect.tñ principiū trahit originē a ſin
gulis ꝯſenſibus canonicoꝝ.ideo exprimi debēt.argu.illi
us littere.⁊.c.i.eo.ti.de quo in.c.fi.de ꝓcur.vbi Jo.an.re
mittit ſe ad Specu.in ti.de ſindico.§.i.verſi. item opponi
tur.⁊ ita reſidet Jo.an.⁊ do.Anto.in.d.c.quāto.⁊ ſic vo
lunt ꝙ nō ſufficit dicere capitulū.ſed Pet.de ancha.ibi
tenet ꝙ ſufficit dicere capitulū vel collegiū talis eccleſie
tale quid fecit qꝛ illud dicit̄ eſſe certū ꝙ exprimit̄ nomine
ꝓprio vel p circūlocutiones.l.certum.ff.ſi certū pe. ſed di
cendo capitulū fecit eſt certū ꝙ ſunt pſone ficte.vt.l. mor
tuo.ff.de fideiuſſo.Itē legatum dicit̄ fieri certis pſonis ⁊
non incertis.vt inſti.de lega.§.incertis.tñ dicit̄ certū ſi le
gatur cognatis.vt.l.cum ſenatus.ff. de reb⁹ dubijs.l.col
legium.C.de here.inſti.Itē rei que eſt fruſtra aliqd.l.i.in
fi.ff.de dotis plega. qꝛ cū non poſſit eſſe capitulum niſi ſit
maior pars dicendo capitulū ſufficit ad dictum Petri ⁊
Joā.an.rñde ꝙ dꝫ intelligi quādo dixit canonici ita ſta
tuerunt qꝛ illa verba poſſunt verificari in duobus tantū
ideo tunc deberent exprimi nomina ad.d.c.quāto datur
rñſio qꝛ nō dicit nomina eſſe ſcribenda ſed dicit ꝙ ſi ſcri
bātur ⁊ ſcribat̄ aliquis abſens ꝓ preſente ꝙ inſtrumētū
eſt falſum Jo.de imo.ibi dicit ꝙ in caſibus in quibus re
quirit̄ ſubſcriptio illorū de capitulo nō ſufficit dicere ca
pitulum in alijs caſibus ſic.⁊ p ꝯſequens do. Pet.ſentit
illud qđ voluit Oldra.⁊ Spec.ſed ꝯ̃rium voluit Lapus
poſſunt reduci ad ꝯcordiam ita vt reduxi. ſed ꝯſiderādo
iſtum tex.mihi videt̄ ꝙ verius dixit Oldra. ⁊ Specu.qꝛ
dicit̄ cōmuniter ſtatuerunt canonici ⁊ ſic capitulariter.⁊
p ꝯſequēs maior pars.⁊ ita decidit tex.in.c.cū acceſſiſſet
.§.eo.ti.⁊ ibi dedi additionem ideo teneo nūc dictū Ol
dra.⁊ Spec.damnato dicto Lapi ⁊ ſequatiū tene menti
ad infringēda multa reſcripta magnificoꝝ dominoꝝ an
cianoꝝ bonoñ.in quibus dicitur ꝙ emanarunt de volun
tate dominoꝝ ancianoꝝ qꝛ non intelligit̄ de maiori pte
niſi dicatur.¶ Nota ibi eo amplius qꝛ cū hoc text. in.l.
lecta eſt in auditorio in verſi.eo amplius.ff.ſi certū petat̄.
50 †ꝙ illud verbum eo amplius exponit̄ ibi preter ſortē vt
etiā ſortis obligatio ex ſecūda ſtipulatione contrahat̄ ⁊
ſic dictio eo amplius eſt repetitiua.Facit quod no. Bar.
in.l.qui ita.ff.de dote prelega.⁊ ibi tex. vtitur verbo am
plius.⁊ idem facit tex.in.l.ſi ſeruus.§.ſi ita ſcriptum.ff.de
leg.i.vbi tex.facit differentiā inter dictionē amplius que
a eſt implicatiua ⁊ dictionē hoc amplius [a] que eſt repetiti
ua.vnde cum dico lego titio centum ⁊ amplius gayo de
cem videor dicere ⁊ amplius aliqd legare ſicut cum dico
legi ⁊ amplius lego cucurri ⁊ amplius curro.ſꝫ quando
cōiungit̄ cū hoc ꝓnomine hoc ⁊ dicimus hoc amplius ē
compatiuū ⁊ fit cōparatio rei ad rem primā deſignatā.⁊
idem dicit Ang.in dicto.§.ſi ita ſcriptum de hac dictione
eo amplius qꝛ inducit repetitionē.allegat.d.l. qui ita. ⁊
ideo hic iſtud verbum eo amplius ſtat repetitiue.⁊ idem
dicit Ang.ibi de illa dictiōe inſup ꝙ ſit implicatiua ⁊ nō
repetitiua. ⁊ ita dicit fuiſſe cōſultum Florentie p quēdā
51 magnum doctorē.†vnde ſi teſtātor dixit inſup vxori mee le
go centum cū ſupra feciſſet mentionē de alijs legatis vr̄
ſolum implicaſſe.non aūt alia legata precedētia repetijſ
ſe ⁊ credit ibi Ang.illum recte conſuluiſſe qꝛ verbum in
ſup eſt aduerbium implicatiuū.l.quicūqꝫ.C.de hereticis.

a ¶ Hoc amplius. Pro ampliatiōe iſtius dictionis amplius ⁊ huius elegantis mãe vide.d.Bar.ſo ci.in.l.lecta. ſi cer.pet.nume. ij.car. xxiij. ⁊ vide in terminis eūdē do. Bar.in.l. plcs de reb.du.nu. i.car.cxxvij.

b ¶ Prouentus. Adde tu l. vſufructu legato.§.i.ff. de vſufruc. leg. ⁊ ſingulr̄ no. p Inno.extra de do.c paſtoral̄. ⁊ adde qđ no. in Spec. de legato.§.i.ver.il lud āt querit̄.

c ¶ Verbum ſuos. Quod aūt verbū ſuū ſignificet dñiū vide Bar.in.l. is q duos ff.d emancip. ⁊ in l.i.C.d theſau ris. ⁊ in.l.ſi qs ita.ff.de here. inſtit. facit qđ voluit eleganter glo.inſti.d re.diui.§.cum in ſuo. ⁊ in. l. ſi pupillus. §. fi.ff. de verbo. ſig.reſpōſio āt d.Ant.quātū valeat tu conſidera.

l.nemini.C.de aduo.diuer.iudi.auč.qua in prouincia.C.
vbi de crimine agi opꝫ.l.cum quidā.C.de admi. tutoꝝ.c.
inſuper de teſtibus.¶ Nota ibi ſuos reditus augumen
52 tarent†ꝙ ad augumentationē ꝯcurrentiū ad ptes ſequi
tur partium augumētatio ⁊ ſic ad augumentationē do
ctorum cōcurrentiū ſequit̄ ſm do.Anto. augumentatio
ſcholarium ⁊ ad augumētationē comeſtoꝝ ſequit̄ augu
mentatio epularū ⁊ ad augumentū virtuoſoꝝ ſequit̄ au
gumentū honoris.c.i.de priuile.dicit tñ ibi Hoſtiē. ꝙ de
facto videm⁹ ditiores ⁊ potentiores magis honorari ꝙ̃
virtuoſiores.⁊ refert de quodam magiſtro in theologia
qui contra id qđ habet̄ Jacobi in.c.ij.in quodā monaſte
rio cū eſſet humiliter indutus male fuit receptus poſtea
cū precioſa capa rediens fuit honorifice tractatus. ⁊ cū
deberet p̄dicare publice exuit capam ⁊ ſibi egit ſūmas
gratias de honoribus ſibi exhibitis ⁊ ſimile audio feciſ
ſe ſapientiſſimū doctorem Joā.de ligna.qui cū inuitatus
fuiſſet ad prandiū in nuptijs nec habuiſſet veſtem nuptia
lem fuit ſibi dictū a plurib⁹ gubernātibus nuptias illas
ꝙ mirabātur ꝙ veſtem nuptialem tantus doctor non ha
beret qui ſtatim miſit ꝓ veſte nuptiali ⁊ ſurrexit de loco
⁊ appoſuit ad illū locū veſtem illā nuptialē ⁊ receſſit ve
ſtem voluiſtis ⁊ veſtem habuiſtis.multitudo tñ facit vile
ſcere dignitatē.†⁊ ideo ad multiplicationē dignitatis nō
53 eſt verum ꝙ ſequat̄ augumētū in honorib⁹.⁊ ideo tex.di
xit in.c.legimus.xciij.diſt.diaconus paucitas honorabi
les pſbyteros turba cōtemptibiles facit.Et ideo dicebat
Hierony.ſecūdo ad palmachiū honor vileſcit in turba
⁊ apud bonos viros indigna eſt dignitas quā multi in
digni poſſidēt.⁊ ideo arguūt doc.in.d.c.i. ꝙ hodie doct.
ſunt cōtemptibiles qꝛ paſſim ⁊ ſine delectu omnes ꝓmo
uent̄ ad doctoratū.fateor tñ ꝙ ſi augeret̄ dignitas vnius
augeret̄ ſibi honor.⁊ probat iſte tex.ꝙ eſt legitima cā re
ſtringendi numerū p̄bendarū ⁊ canonicoꝝ qñ reditus p̄
bendarū nō ſufficiunt ad ſuſtētandos canonicos. nā tot
ſunt ꝯſtituendi in eccleſia quot cōmode viuere poſſunt.l.
nō plures.C.de ſacroſan.eccle.⁊ glo.ibi dicit ꝙ lꝫ illa lex
ſit localis.tñ habet locū in alijs eccleſijs.allegat.c.qm̄ de
vita ⁊ hone.cle.l.in eccleſijs.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ alias con
cordantias.vide.c.pe.⁊ ibi glo.§.eo. ¶ †Nota ibi ꝓuen
54 b tus[b] qꝛ iſtud eſt nomē generale ad oēs fructus naturales
induſtriales ⁊ artificiales vt ſunt penſiones.vt no. in.l.ſi
vrbana p̄dia.ff.de ꝯdi.inde.l.defuncta.§.fi.ff. de vſufru.l.
fundi trebaciani.ff.de vſufru.legato. deductis tñ ſumpti
bus factis in culturam vel in pontibus vel in itineribus
ſm Bal.hic allegat.l.ſi a nō domino.§.fi.ff.de peti.here.
l.i.C.de fructib⁹ ⁊ litis expenſis.l.fi.§. in cōputatione.C.
de iure delibe.tu dicas idem in emolumētis vt emolumē
ta intelligātur deductis expenſis tex.eſt notabi.in cle.ſta
tutū de elec.ita dixit Ange.in.d.l.i.C.de fructibus ⁊ litis
expenſis.¶ No.ibi in vſus crederēt paucioꝝ qꝛ ſm do.
Anto.eſt hic caſus expertus†ꝙ canonici in p̄bendis ha
55 bent ſolū vſum.vnde nō dicuntur ꝓprie vſufructuarij ſed
vſuarij de pigno.c.fi.in gl.iij.alij tenent ꝙ habeant vſum
fructū.c.ex litteris in glo.⁊ ibi cōcordat glo.in.c.fi.de pe
cul.cleri.glo.tñ in.c.pſenti de officio ordi.lib.vj. ꝯcordat
iſtas gl.vt in vita ſint vſufructuarij in morte vero ſint vſu
arij.Bart.in.l.diuortio.ff.ſolu.ma.dixit ꝙ clericus in ſua
p̄benda non eſt ꝓprie vſuarius qꝛ fructus recipit ꝓpter
onus.dicit tamē ſtandum eſſe canoniſtis.ſed in contrariū
facit ille tex.in verſic.ſuos qꝛ videt̄ inferre ꝙ ſint domini
fructuū p̄bende.⁊ per ꝯſequēs ſint vſufructuarij do.An
c to.hic rñdet ꝙ illud v̄bū ſuos [c] ponitur hic iproprie.ſic
dicit clericus eccleſiā meā ⁊ tñ non hꝫ dñium eius.vt ha
bet̄ in.c.i.de poſtu.plato.⁊ ibi glo.in.c. cū illoꝝ de p̄bē.
⁊ in.c.ꝓpoſuit de clerico excōicato miniſtrāte. ⁊ hñ facit
glo.ſingu.in.l.ij.ff.de orig.iur. que dicit ꝙ colonus dicit
iſte fundus eſt meus.⁊ tñ non habet dñium nec poſſeſſio
nē.ſed ſolam detentationē.ita dicit hic do.Ant. ⁊ cum ſe
quitur hic Jo.de imo.iſte paſſus eſt quottidianus ⁊ non
eſt tangendus

eſt tangendus hic ſufficiant ꝑ nunc remiſſiones. ⁊ addo
ad do. Anto. ⁊ Jo. de imo. glo. in. c. puenit de fideiuſſo. ⁊
in. c. poſſeſſiones de rebus eccle. nō aliená. ⁊ in. c. cum olī
de rerū pmu. ⁊ in. c. q2 nos de teſta. ⁊ allego glo. iuris ci-
uilis in. l. i. C. de anno. ciui. lib. xj. que inducit illam legem
in arg. ꝙ ſi clericus decedat poſt fructus pbende pceptos
ꝙ illos trāſmittit ad eius heredes. ⁊ Bar. ibi remittit ad
not. in. c. i. de offi. ordina. lib. vj. voluit allegare. c. pſenti.
ſed idem Bar. in. l. ſacroſancte. C. de ſacroſan. eccle. dixit
56 per illum tex. † ꝙ clerici poſſunt donare de fructibus ſue
pbende cui volūt ſi ſunt clerici ſeculares. ſecus ſi ſunt mo-
nachi q2 acquirunt ſuo monaſterio. non tñ ibi diſtinguit
an in morte an in vita poſſint donare illos fructus Ang.
in. l. ſi ſeruus cōmunis meuij. §. fi. ff. de ſtipu. ſeruo. allegat
glo. d. c. preſenti. ⁊ idem fecit in. d. l. diuortio dicens totū
mundū allegare illam glo. vide Jac. but. in. l. ij. C. de epi.
⁊ cle. Saly. in. l. nō plures. C. de ſacroſan. eccle. Bald. in
auc. licentiá. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ in. l. ij. C. eo. ⁊ in. l. manda
tū. C. mandati. ⁊. l. neq3. C. eo. de ꝓcu. ⁊ in. l. cū oportet. §.
non aūt. C. de boniſq3 libe. ⁊ in. l. defuncta. C. arbitriū tu
tele. ⁊ in. l. i. ff. de ꝓcu. ⁊ qd ipſe voluit in. l. preſes. C. d trā
ſac. Jac. but. in. d. auc. licētiam. Archi. in. c. ſtatutū. §. aſ-
ſeſſoré de reſcrip. in. vj. Jo. de ligna. in cle. gr̄a de reſcrip.
Inno. in. c. indeoꝝ de eta. ⁊ quali. Jo. calde. Hoſtié. do.
Car. ⁊ alios docto. in. c. fi. de pecul. cle. ⁊ late ibi ꝑ Joá.
de imo. late ꝑ do. Anto. in repetitione. c. fi. de cá poſ. ⁊ ꝓ-
prie. late ꝑ do. Abb. in repetitione. c. cū eſſes de teſta. ⁊ ꝑ
do. Cardi. in. d. cle. gr̄e. ꝑ Domi. in. d. c. pſenti. ⁊ in. c. ſi p
uatū. xij. q. i. ⁊ in. c. fi. xij. q. iij. ⁊ ꝑ do. Pe. in. d. c. pſenti. ⁊
in. c. fi. de pecul. cle. ⁊ ibi ꝑ Jo. an. ego dixi latiſſime in re-
petitione. d. c. fi. de pecul. cle. vide Bal. in apoſtillis quas
ipſe fecit ſuꝑ ſexto decretaliū in titulo de officio ordinarij.
do. Anto. in. c. ceterū de dona. ⁊ in. c. relatum. ⁊ in. c. req-
ſiſti de teſt. plene ꝑ do. Pet. in. d. c. pſenti. ⁊ in. d. c. relatū
⁊ in. d. c. fi. de pecul. cle. ⁊ do. Cardi. in preallegato. c. re-
latum. ⁊ vide gl. in. c. duo ſunt genera. xij. q. i. que dicit cō
cedendum eſſe ꝙ clericus ſit dominus fructuū in vita ſed
in morte non pōt de illis teſtari ſed intuitu elemoſyne ſic
allegat. c. ad hec. J. de teſta. vide Andreá de barulo in. l. i.
C. de anno. ciui. lib. xj. vbi equipat clericum in beneficio
57 vſufructuario ⁊ nō vſuario. † nam clerico eccleſia deputa
ta eſt ꝓ vxore ⁊ ſicut quis ꝓhibeť habere plures vxores.
ita ꝓhibeť habere plures pbendas ſiue duo beneficia in
diuerſis eccleſijs. l. cum qui duas. C. de adulte. l. ij. C. de in
ceſtis nup. c. conquerente de cleri. nō reſidé. c. iij. de pben.
Cum ergo maritus lucreť fructus dotis. vt in. d. l. diuor-
tio cum ſi. eodem modo lucrabiť clericus fructus bñficij.
⁊ ſic pondera accurate q2 cōmuniter Moder. hác equi-
parationé de clerico bñficiato ad maritū quo ad lucran-
dum fructus dotales attribuerūt Bar. in. d. l. diuortio. ſ3
re vera non eſt bene dictum q2 originaliter fuit inuentio
Andree de barulo in pallegato loco. ⁊ vide Joá. de pla-
teis in pallegata. l. i. C. d anno. ciui. qui ſimpliciter tranſi-
uit cum opi. glo. in. d. c. pſenti. que re vera fuit hmói de h
58 late videre poteris dicta per me in cōmento. d. c. fi. † Ego
aūt cum hac opi. viuam ⁊ moriar v3 ꝙ clericus bñficiat⁹
equipetur vſuario ſiue habeat adminiſtrationē ſiue non
⁊ ideo non pōt in vita diſponere de fructibus bñficij tan
quá dñi. ⁊ ad hoc allego tex. in. l. placet. C. d ſacroſan. ec-
cle. in ver. ne pdia vſibus celeſtium ſecretoꝝ dedicata vbi
ꝓbatur ꝙ pdia ⁊ fructus pdiorum eccleſie dedicati ſunt
rebus diuinis. ſiue ergo ſit epūs ſiue prelatus iferior epo
ſiue clericus bñficiatus non poterit fructus aliter dedica
re. arg. l. legatum. ff. de vſufru. lega. ⁊ cle. q2 contingit de
religio. domi. Secundo allego tex. in. l. ij. C. de epiſ. ⁊ cle.
in verſi. ſi quid enim ꝑ ſymonia ⁊ cetera id ipſum in vſu3
pauperū atq3 agentiū miniſtrari oportet. vnde mirabili-
ter tex. ille ꝓbat ꝙ qcqd clericus acquiſiuerit ꝑ ſymonizā
do cedit vſibus pauperū ⁊ egentiū ⁊ ſic fructus ꝑcepti ⁊
reconditi ꝑ ipſum clericū ſi moriať cedunt in vſum paupe

rum. ergo illos nō trāſmittit ad heredes ſuos qd eſt ꝯtra
glo. in pallegato. c. pſenti. ⁊ ꝯtra doctrinas multas. Ter-
tio dico fore caſum hic ꝙ nullo modo tolli poſſet. ná hic
factum fuit ſtatutū a capitulo vt reditus ꝓbendarū cede
rent in vſus paucioꝝ ſi cedunt in vſu3. ergo nō cedunt in
dñium. Quarto ꝯſidero tex. in. c. ad hec de teſta. quē tex.
allegarunt multi attribuēdo ſibi ꝙ ibi erat caſus ꝙ cleri
cus bñficiatus non equipatur vſufructuario ⁊ eos retuli
vobis in. d. c. fi. Nunc vero dico illum tex. fuiſſe allegatū
a glo. in pallegato. c. duo ſunt genera. ⁊ ſic intellexit glo.
tex. illum ꝙ loquať etiá in fructibus ꝑceptis ex rebus ec
cleſie. vere tex. ille loquiť de rebus mobilibus acquiſitis a
clerico ꝑ eccleſiam. ⁊ ſic videť loqui de reb⁹ acquiſitis in
tuitu eccleſie. ⁊ eodé modo videť text. in. c. cum in officijs
de teſta. ꝙ queſita a clerico ꝑ eccleſiam debent remanere
penes eccleſia3. nec pōt illa trāſferre in alios. glo. tñ intel-
lexit ꝙ etiá loquatur in fructibus ꝑceptis ex reditibus ec
cleſie. ⁊ ibi ꝓbatur ꝙ non eſt dñs talium reditui. ergo ſe
quiť ꝙ nō equipatur vſufructuario. Nec obſtat dctū An
dree de barulo q2 inter prelatum ⁊ eccleſiam nō ꝓprie eſt
ꝯiugium ſed eſt quaſi ꝯiugium. vt eſt tex. melior de iure i
c. cū inter canonicos in ver. quaſi ꝯiugium. J. de elec. Scio
tñ ꝙ hoc nō placebit dominis clericis. nihilominus ego
59 ſubycio me ſacroſan. roma. eccle. ¶ † Nota ibi cōtra an-
tiquam ꝯſuetudiné que dicať ꝯſuetudo antiqua ⁊ longe
60 d ua⁹ tex. habetis in. c. fi. J. de conſue. ⁊ ibi dicetur. ¶ † No
ta ergo diligēter ſm do. Anto. ꝙ ſtatutū particulare ſeu
priuate vtilitatis nutritiuū cōtra antiquam ꝯſuetudine3
eccleſie fouenté publicá vtilitaté valet. l3 aliter videať ſen
tire glo. in. c. cum omnes. ſ. eo. vide ibi dicta qd credit. d.
Anto. fore verum etiá ſi tale ſtatutū nō facit mentioné de
conſuetudine allegat notata in. c. i. J. eo. in. vj. ⁊ rōnem illi
us tex. ꝙ dictum eſt rōnabile ex eo q2 ſpēs derogat gene
ri. c. i. J. de reſcrip. l. ſanctio legum. ff. de penis cum ſi. Mo
do ſi pcedit cōſuetudo generalis eccleſie. ⁊ poſtea editur
ſtatutū particulare conſuetudini contrariū editū a capi-
tulo illius eccleſie q2 ex quo illi de capitulo preſumūtur
habere certam noticiam illius ꝯſuetudinis generalis cō
trarie vigentis in illa eccleſia videť derogare tali cōſuetu
dini tanquam editū a ſcientibus ꝯſuetudinem cōtraria3.
Facit qd voluit glo. in. c. i. J. eo. in. vj. ⁊ in. c. ij. ſ. eo. ⁊ ideo
belliſſime dicebat Bar. in extrauaganti ad reprimēdam
in verſi. nō obſtātibus de ſtatuto edito ab his qui ſunt de
municipio ſcientibus ꝯſuetudines municipij contrarias
q2 videnť illis derogare. vide do. Domiñ. in. d. c. i. J. eo. in
vj. in. iij. oppo. Et tempera iſtum tex. quādo ex cá rōnabi
li ſtatutum editum é a capitulo cū cōſenſu tñ epiſcopi tol
lit generalem ꝯſuetudine3 eccleſie hoc decidit glo. hic in
ver. antiquam ꝯſuetudiné que dicit hoc non multū nocet
dūmodo ex cá facerent. vt dictum eſt. ſ. c. pxi. alle. in arg.
l. qd ſemel. ff. de decre. ab ordi. fac. ⁊ in auc. vt determina-
tus ſit numerus clericoꝝ ad fi. ⁊. c. i. ⁊. c. auctoritate de in
ſtitu. ⁊ ſic gl. iſta reſtrinxit tex. iſtum vt ex cá rōnabili poſ
ſint canonici condere ſtatutū ꝯtra antiquā conſuetudiné
eccleſie. Reuerēdus pater do. Abb. alleg. rōnem capituli
non d3 de ꝯſan. ⁊ affi. ego allego ſtupenda3 doctrina3 do.
Bal. in. l. oés populi. ff. de iuſti. iure. vbi dixit ꝙ l3 epūs de
beat eē cuſtos canonū ⁊ nō poſſit edere ꝯſtōnem ꝯ̄ ius ca
nonicū. vt habeť i. c. vt animarū. J. eo. in. vj. ⁊ in cle. ne ro-
mani de elec. ⁊ in. c. inſtōnis. xxv. q. ij. nihilominus ex cau
ſa rōnabili poterit edere ꝯſtōnem ꝯtra iura canonica. er-
go in ꝓpoſito ſi poteſt ex cauſa rōnabili contra ius cano
nicū ſtatuere. ergo multofortius capitulū cum epo pote-
runt ſtatuere contra antiquam conſuetudiné eccleſie que
cōſuetudo non eſt ius introductum a ſuperiore. ⁊ moueť
Bal. per tex. valde ſingularem in. l. ſi hominem. ff. máda-
ti. Et iudicio meo non poterat allegari melius aut accō-
modatius ad hoc quá doctrina iſtius patris. ⁊ hanc do-
ctriná rettulit ide3 dñs Abb. in. c. at ſi clerici. §. de adulte
61 riis de iudicijs. addens deciſionem dominoꝝ de rota † ꝙ

d ¶ Antiqua ⁊ lōgeua. pro intelligētia illi us pulcherrimu no. vide gl. poſitá i verbo vilis ⁊ in vbo rōabilis. c. cu3 táto adductis a do. And. hic ⁊ vide Bal. in l. binos ad fi. ver. ſed ponamus. C. de ad uo. diuer. iud. ⁊ vide. c. cuma na de elec. ⁊. c. cum de benefi cio. de preb. in vi. Flo. in. l. vē ditor. §. i. ff. cō mu. predi. An ge. in. l. diutur na. ff. de leg. ⁊ Alex. in. l. de q bus. eo. titu. ⁊ Bal. in. c. i. de feu. cogni. que oía iura. ⁊ do cto. determinant antiqua3 longam ⁊ verá ꝯſuetudiné de qua ſemper debemus i du bio itelligere.

ex cauſa rõnabili ſupueniente eo caſu quo epũs non põt
diſpenſare ꝯ̃ canones ꝙ ex tali cauſa ſupueniente poterit
⁊ allegant in arg.d.l.ſi bominẽ. ⁊ ego ad dentes eoꝝ
allego ṗſuppremum doctorem Bar.in prima ꝯſtitu. co.
62 dicis.§.quibus in ver.extra gloſas†quero datum eſt ar‑
bitrium quibuſdã ſapiẽtibus ſuper aliquo negocio.puta
ſuper abundantia ciuitatis an vigore illius arbitrij poſ‑
ſint corrigere ſtatuta ciuitatis videt̃ tex. ibi ſolẽnis ꝙ nõ
niſi ſpecialiter eis demãdet̃ vt poſſint antiqua ſtatuta cor
rigere temperat boc niſi de nouo ſupueniat cã rõnabilis
correctionis que cã nõ ſuberat tempore ſtatuti vel ſi ſub‑
erat ignorabat̃ tex.dicit eſſe notabilem in.d.l.ſi bominẽ.
⁊ idez voluit in.l.ambitioſa.ff.de decre.ab ordi. fac. tene
menti pro deo qꝛ nõ potuit melius introduci. Faciat om
ni memoratu dignũ dictum Bald.in rubri.C.qui admit.
63 ad bonoꝝ poſ.poſſunt in ṗma colũ.†vbi dicit ꝙ poteſtas
ciuitatis quãdoqꝫ põt diſponere contra id qð eſt ſtatutuz
a toto populo ponit exemplũ ſtatutũ diſponit ꝙ ñ liceat
apportare arma p ciuitatez ⁊ poteſtas videt ꝙ bomines
ꝑpter boc occidũtur in ciuitate ponit bãnum ꝙ quicũqꝫ
petierit licentiam portandi arma ad defenſionem dando
bonam ſecuritatẽ de nõ offendendo aliquem ꝙ poteſtas
poterit talem licentiam cõcedere ⁊ ſic illud qð erat repro
batũ per ſtatutũ populi eſt ex noua cã ⁊ rõnabili ſuperue
niẽte ꝑmiſſum ab inferiori vt eſt poteſtas reſpectu popu‑
li tenet̃ enim poteſtas ſeruare ſtatuta populi. ⁊ illa iurat
etiã ſeruare.vt in auc.iuſiurã.ꝙ ṗſtatur ab bis. Accedat
etiaz glo.peregrina.c.⁊ tẽpora.xxvj.q.vij. que dicit ꝙ ex
cauſa rõnabili põt epũs diminuere penitẽtiam iniunctaz
alicui a papa.argu.d.l.ſi bominẽ.Accedat etiã glo.in.c.
latorez. xxxviij.q.ij. q̃ dicit ꝙ ex cã rõnabili põt ſacerdos
diminuere penitẽtiam iniunctã alicui ab epõ. Facit in ar
gu.d.l.ſi bominẽ.⁊ illam.l.etiã allegauit Bald. in.l.qd
ergo.§.pena grauior.ff.de bis que nota. infa. ⁊ in prima
cõſti.C.Faciat.c.penul. de cleri.non reſi. ⁊ lex ex facto.ff.
de vulg.pupil.⁊.c.ſuggeſtum de deci.nõ eſt mirum ergo
ſi ex rõnabili cã capitulũ cum epõ poſſunt ſtatuere cõtra
antiquã ꝯſuetudinem eccleſie.⁊ iſta nõ tradas obliuioni
qꝛ non ſunt dicta p aliquẽ.Et ſubdit do.Anto.bic limitã
64 do iſtum tex.†ꝙ canonici poſſunt facere ſtatutuz reſtrin‑
gendo numerum ṗbendarũ in preiudiciũ canonicoꝝ fu‑
turoꝝ.ſed in ṗiudicium canonicoꝝ. tunc exiſtentiũ nullo
modo poſſent qꝛ talis cõſuetudo quo ad receptos tanq̃
ꝯcernentes eorum cõmodũ videt̃ trãſiuiſſe in contractũ.
⁊ ideo non videt̃ poſſe reuocari niſi omnes cõſentiant p
id qð no.glo.in.c.cum omnes.ẽ.eo.⁊ no.Bar.in.l. qð ſe
mel.ff.de decre.ab ordi.fac.⁊ ſubdit ꝙ licet cõmuniter di
65 catur†ꝙ ſtatutũ trãſiens in contractũ nõ poſſit reuocari
illud ꝓcedit quãdo tranſit in contractũ cum nõ ſubdito.
Idem dicit in priuilegio ꝙ ſi priuilegiũ tranſeat in con‑
tractũ cum nõ ſubdito ꝙ nõ poteſt reuocari.allegat not.
per Inno.in.c.nouit de iudicijs.qꝛ tũc ſine illius cõſenſu
reuocari nõ poteſt.ſecus dicit quãdo tranſiuit in contra‑
ctũ cum ſubdito qꝛ tunc poterit reuocari etiaz illo contra
dicẽte dum tamẽ iuſta cã ſubſiſtat qꝛ cum cauſa põt quis
priuari iure ſuo.vt dictuz fuit in.c.que in eccleſiarũ.ẽ. eo.
⁊ facit qð no.in.c.ꝯſtitutus de religio.domi.⁊ qð no.In
no.in.c.noſtra de iniurijs.⁊ ſm predicta dicit eſſe intelli‑
gendum quod notauit Inno.in.c.dilectus de tẽporibus
ordi.vbi dicit ꝙ contra ꝓprium ſtatutũ non põt epũs di‑
ſpenſare qꝛ illud dꝫ intelligi qñ tale ſtatutũ tranſiuit in ꝯ̃
ctum ⁊ dꝫ limitari p ſupradicta.ita reſidet bic do.Anto.
ſed Jo.de imola bic dicit ſibi videri ꝙ lꝫ trãſeat in cõtra‑
ctum cum nõ ſubdito.tñ ſi cã iuſta ſubſit poterit reuocari.
ponit exemplũ forte ꝓpter ingratitudinẽ quã cõmittit il‑
le cui priuilegiũ cõceditur p no.in.c.ſi.J.de dona.⁊ in.l.ſi.
C.de reuocandis dona.ꝙ etiam videt̃ ꝓcedere ſm eum
in priuilegio ꝯceſſo eccleſie collegiate p principem laycũ
ſi collegiũ ingratitudinẽ cõmitteret ſm ea que no.in.c.di
lectus.J.de ordine cogni. ⁊ ita reſidet bic Joã. de imola.

Tu ꝯſidera ꝙ iſtud dictuz dñi mei eſt longe alienũ a the
mate queſtionis doct.nõ enim loquũtur patres noſtri qñ
defectus ⁊ cã rõnabilis aſſumit exordiũ ab ipſo priuile‑
giato ſed loquũt̃ qñ extra pſonã priuilegiati ſupuenit cã
66 puta†ciuitas priuilegiauit quoſdã nõ ſubditos ⁊ priuile
giũ tranſiuit in contractũ vel quaſi poſtea vero ſubeſt no
ua cã.puta ꝓpter vtilitatẽ publicã ob guerram ſupueniẽ‑
tem vult compellere oẽs priuilegiatos ⁊ non priuilegia‑
tos ad ſoluẽdum collectas iſto modo loquũtur doc.Naz
quis bercle dubitaret ꝙ cõmittens ingratitudinem ꝯ̃ lar
gitorem priuaret̃ largitione facta ab eo. vt in ṗallegato
c.ſi.de dona.⁊ limita boc niſi ex cã remunerationis fuiſſꝫ
ꝯceſſum illud priuilegium nõ ſubdito qꝛ ꝓpter ingrati‑
tudinẽ nõ poſſet reuocari priuilegium tex.eſt ſingu.in.d.
l.ſi pater.§.i.ff.de dona.ſꝫ excellẽtiſſimus doctor do.Car.
in repetitione.c.ꝑpendimus de ſen.excõ.in.vij.col.verſic.
⁊ ſi dicas querit an papa poſſit tollere clericis priuilegiũ
c.ſi quis ſuadente.xvij.q.iiij.decidit ꝙ ſic.Et ſi dicas tu ꝙ
illud priuilegium tranſiuit in quaſi ꝯ̃ctum ſicut dicit In
no.in.d.c.dilectus ꝙ epũs non põt diſpenſare contra ſua
ſtatuta per que ius eſt alteri queſitum.licet poſſit ea tolle
re.⁊ idem Inno.in.c.nouit de iudi. dixit ꝙ lꝫ imperator re
uocet legẽ per quam eſt conceſſum priuilegiũ eccleſie nõ
ꝓpterea reuocat̃ priuilegiũ rñdet do.Cardi.ꝙ quãdoqꝫ
priuilegiũ confert̃ in ſubditũ ex diſpoſitione legis vel ſta
tuti.tunc põt tolli ſicut ipſa lex vel ſtatutũ bane dicit eſſe
glo.Inno.in.c.in noſtra de iniurijs. quam dicit ſe ita in‑
67 telligere dicit enim Inno.ibi†ꝙ ſtatutũ factum per com
mune p qð ſe obligant ſinguli de cõmuni põt tolli ab bis
qui regunt ciuitatem per.c.omnis res.J.de reg.iur. qð di‑
ctum do.Cardi.dicit eſſe ſingulare ⁊ ꝓbari in.d.c.ad no
ſtram ſm vnam lecturam aliquando confert̃ priuilegiũ
in nõ ſubditũ.⁊ tũc non põt tolli nec tollit̃ reuocata lege
vel ſtatuto.⁊ ſic loquit̃ gl.Inno. in.d.c.nouit. ⁊ eſt ratio
qꝛ in non ſubditũ non põt tranſire tanquam lex qꝛ lex af
ficit ſubditũ.l.ſi.ff.de iuriſdi.oium iudi.c.ij.J.eo.in.vj. trã‑
ſit ergo tanquã quaſi cõtractus ex quo nõ ſubditus acce‑
ptauit ⁊ babet inſtar donationis ſed contractus non põt
diſſolui ſine cõſenſu vtriuſqꝫ cõtrabentis.l.ab emptione.
ff.de pactis.⁊ allegat dicta per ſe in.c.i.de ꝓbat.⁊ ad gl.
Innoc.in dicto.c.dilectus reſpõdet ꝙ debet intelligi ſm
premiſſa.⁊ ita reſidet do.Cardi.ibi. ſed Bal. in.l. qui ſe
patris.C.vnde liberi.dixit ꝙ ſpeciale ius eſt in ṗncipe vt
poſſit reuocare ſuum priuilegium ex quo eſt alterius que
ſitum etiã ſine cã.⁊ dicit eſſe caſum in.l.qui fundos.C. de
omni agro deſer.lib.xi.Sed ſi eſt conuentio tũc non põt
reuocare.⁊ allegat.l.fundos.C.de fundis patrimoniali‑
bus eodẽ lib.niſi ſm ipſius rei naturam.⁊ ſic Bal.videt̃
ſentire ꝙ priuilegiũ trãſmiſſionis in contractũ cum ſubdi
to non põt a principe reuocari etiaz ex cã. Ego iſtum paſ
ſum late tetigi in.c.i.ẽ.eo.vbi late videre poteris. Sꝫ nũc
tangam aliqua que ibi non dixi.Et quidez Moderni in
cõmento in.l.ſi vero.§.de viro.ff. ſoluto matrimo. dicunt
ſe pro cõmuni opi.doctorum ⁊ pro Inno. allegare caſuz
68 formalem in.l.titius.ff.de obſequijs.†ꝙ ſtatutum ſeu pri
uilegium tranſiens in ꝯtractum cum ſubdito poteſt ex cã
iuſta reuocari.nam ibi eſt caſus dominus accepta pecu‑
nia manumiſit ſeruum poſtea cõmiſit ingratitudinez du‑
bitatur an poſſit reuocari in ſeruitutem an perdat priuile
giuz ſeu beneficiũ manumiſſionis deciditur ibi ꝙ ſic ecce
dicũt qualiter ibi eſt caſus apertus pro dicto Inno. ⁊ cõ
muni.non tamen demõſtrant qualiter ille ſeruus manu‑
miſſus ſit ſubditus manumittẽtis.ego demõſtro boc per
69 tex.formalem in.l.talem.§.ſi.ff.de bere.inſti.†vbi teſtator
inſtituit ſeruum ſuum cum bac conditione ſi meus erit cũ
moriar que poſtea vendidit ſeruum.an poterit eſſe beres
decidit̃ ibi ꝙ non ſed ſi eum manumiſit decidit̃ ꝙ erit be‑
res qꝛ ſeruus eius non ſit tamẽ eius libertus eſt.⁊ de illo
tex. fecit magnum feſtum Guil.de cu.in.l.i.ff.de ſtatu bo
minum.⁊ Bal.in.c.ij.de iudicijs.⁊ in dicta.l.i.⁊ in.d.§.
ſi.⁊ etiam ipſi

ſi. ⁊ etiam ipſi Moderni conſi. cccxlvij. Re vera ille tex.
nõ meretur allegari ad queſtionẽ ꝓpoſitam ex eo qꝛ que
ſtio doctorum eſt vtrum poſſit reuocari ex cã ſupueniẽte
nõ ex defectu ⁊ delicto ipſius ſubditi priuilegiati. ⁊ ſic in
cidunt in eundem errorem in quem incidit Jo. de imo. vt
ſuperius retuli. Item durus ẽ ſermo videre ſi. c. in noſtra
de iniur. qđ eſt fundamentũ Inno. ⁊ ꝓbat dictũ eius. naʒ
70 ille tex. hʒ duos intellectus. † Primus eſt ꝙ cõmune bri-
xie fecit ſtatutũ pro bono pacis ꝙ nullus peteret ſibi reſ-
ſici damna ⁊ quilibet approbauit illud ſtatutuʒ ⁊ per iu-
ramentũ confirmauit ſm iſtum intellectum ille tex. non ꝓ
bat doctrinam Inno. ⁊ illud verbum a cõmuni poſitum
ibi refertur ad verbum editum quaſi velit qđ ſtatutum il
lud fuit edituʒ a cõmuni brixie. ſecus intellectus eſt ꝙ cõ
mune brixie ſe obligauit per ſtatutũ reficere damna illa-
ta ſuis ciuibus. poſtea ciuitas vidit maximuʒ preiudiciũ
iminere ꝓpter hoc ideo reuocauit illud ſtatutum ꝙ talia
damna ñ repeterent a cõmuni dicit Inno. ibi ꝙ cõmune
brixie nõ eſſet nãliter obligatũ ad illa damna reſarciẽda
niſi per ſuum ſtatutũ. ideo potuit illud reuocare arg. l. ſti
chũ. §. naturalis. ff. de ſolu. ⁊ in. l. nihil tam naturale, ff. de
reg. iur. ⁊ c. omnis res eo. ti. do. Abb. dicit ibi ꝙ iſta ſolu
tio Inno. eſt multum generalis qꝛ vbi ſtatutũ trãſit in cõ
tractũ vel quaſi cũ ſubdito non põt reuocari. nam ⁊ prin
a ceps[a] tenetur ex ſuo contractu. c. i. de proba. c. i. de natura
feudi. ergo ⁊ fortius tenebat cõmunitas brixie que non
habebat iura principis. ideo dicit ſe reſtringere illuʒ tex.
qñ ſtatutuʒ non trãſiuerat in contractũ vel quaſi qꝛ ſtatu
tum fuit editum in vniuerſitate obligando ipſuʒ cõmune
⁊ nihil fuit actũ ex parte ſingulorum. ita ꝙ poſſent cõtende-
re intereſſe ⁊ dicere ſe deceptos qꝛ poſſet redire ad priſti
nas actiones. ⁊ ſic dñs Abb. reprehẽdit dictũ Inno. ibi.
Ego aũt cõſidero ꝙ iſte ſecũdus intellectus nullo modo
ꝯgruat illi littere ex eo qꝛ ibi dicit ſtatutuʒ editum de nõ
petendo vel recipiendo in poſterũ reſtaurationeʒ hmõi a
cõmuni approbauerũt ⁊ firmauerũt etiaʒ iuramento. vñ
illud verbuʒ a cõmuni referendũ eſt neceſſario ad verbũ
petendo imediate precedens. arg. eius qđ dixit gl. in. c. i.
de reſcrip. lib. vj. ⁊ in cle. ne romani de elec. vel oportet ne
ceſſario fateri ꝙ illud verbũ a cõmuni referat ad oĩa ṽ-
ba ꝓcedentia videlʒ ad verbũ editum ⁊ ad verbũ de non
petendo qꝛ cõmunes regule hoc dictant in vtraqʒ cẽſura
c. inqſitioni. c. ij. requiris de appel. l. talis ſcriptura de le
ga. i. l. i. C. de diuer. reſcrip. l. conſilio. §. queſitũ. ff. de cura
tore furioſi. ergo eſt pegrina diuinatio referre illud ṽbuʒ
a cõmuni dũtaxat ad verbũ editum ⁊ etiaʒ in iure nõ eſt
tuta talis relatio propter cõmunes regulas. Quinimo vi
detur ſupflua. ſufficiebat enim dicere ſtatutũ edituʒ qꝛ in-
telligebat a cõmunitate brixie edituʒ ad qd ergo illud ṽ-
bum mẽbranas occupat contra. c. ſi romanorum. xix. diſtin.
nam ſyllaba nõ debet apponi ſupfluo in. l. i. ff. qđ metus
cauſa. qnimo dico ꝙ ibi eſt caſus cõtra Inno. ⁊ cõtra cõ
munẽ opi. qꝛ ſi ſtatutũ fuit ꝙ ciues nõ peterẽt reſtauratio
nẽ a cõmuni ⁊ approbarũt ciues ⁊ confirmarũt iuramẽ-
to. ergo ſequit ꝙ ſtatutũ non potuit recedere ab obliga-
tione niſi interueniſſet approbatio ciuium ꝓtendentiũ in-
tereſſe. ⁊ per ꝯñs caſus eſt ibi formalis ꝙ ſtatutũ trãſiẽs
in contractũ cũ ſubdito non poteſt a ſtatuentibus ex cau
ſa reuocari. ⁊ ſic tex. ille primo non ꝓbat dictũ Inno. ſe-
cũdo probat contrariũ eius qđ ipſe voluit nec fundamẽ-
tum Inno. videt verũ dicit enĩʒ ꝙ cõmune brixie nõ erat
naturaliter obligatũ ad damna reſarcienda. vnde licet re
gentes cõmune obligauerint per ſtatutũ nihilomin[9] po-
tuerũt illud ſtatutũ reuocare hoc non eſt bene dictũ. ⁊ al
lego iſtud ſimile fideiuſſor accedit aliene obligationi nec
naturaliter eſt obligatus. l. i. ff. de fideiuſſo. ⁊ ſic laborat
morbo alieno. l. ſancimus. C. de fideiuſ. ⁊ tamen fideiuſ-
ſor non põt ſe eximere ab obligatione. vt in dictis iuribus
ita dicamus in ꝓpoſito lʒ cõmune brixie non eſſet obliga
tũ naturaliter, tamẽ ex quo ſe obligauit lʒ per ſtatutũ nõ
poterit ſe eximere. Faciat ſtatutũ eſt factum exꝓſſum vni
uerſorum. l. omnes populi. ff. de iuſti. ⁊ iure. ⁊ per Bal. in. l.
de qbus. ff. de leg. Modo ſi pactũ particulare obligat pa
ciſcẽtem. nonne multofortius obligabit pactũ vniuerſale
nõne potẽtior eſt obligatio qꝛ orta ex ſtatuto q̃ʒ ex pacto
per tex. meliorem de iure in. l. generaliter. C. de fideiuſ. ⁊
per glo. in rubrica. C. de decre. decu. lib. x. ⁊ in. c. pe. de cõ-
ſue. lib. vj. ⁊ qđ voluit Bar. in. l. nõ poſſibile. ff. de pact. ⁊
in. l. omnes populi. ff. de iuſti. ⁊ iure. Et ideo multũ elegã
ter dicebat Bal. in. l. ꝯctus. C. de fide inſtru. ꝙ ſtatuta in-
uenta ſunt ad inſtar ſtipłonis ſicut ergo quis obligat ex
ſtipłone irreuocabiliter. ergo codeʒ modo obligat ex ſta
tuto. Et iſta adde ad ea que late dixi in. d. c. i. ſ. eo. ⁊ ꝑ cõ
ſequẽs a ꝑparet ꝙ ſi priuilegiũ tranſiens in contractũ cũ
ſubdito non põt ex cã reuocari. multomagis non poterit
reuocari quãdo tranſit in contractũ cũ ſubdito. Accedat
elegans doctrina Bar. in. l. priuilegia. C. de ſacroſan. ec
71 cle. † vbi dixit cõſueuit ciuitas dare qbuſdã religioſis cer
tam quantitatẽ frumenti annuatiʒ. ꝙ ſi poſtea faciat ſta
tutũ reuocatoriũ talis ꝯſuetudinis ꝙ tale ſtatutũ non va
lebit. allegat illum tex. ⁊ in. c. ad apoſtolicã de ſymo. ⁊ iđ
pulchre dixit do. Abbas in. c. pe. de ſepul. ꝙ oblationẽ ſo
lẽnem. quam faciunt Seneñſes in medio Auguſti piiſſime
domine noſtre virgini Marie nõ poſſent reuocare ⁊ idẽ
voluit do. Domiñ. in. c. i. ſ. eo. lib. vj. lʒ Raph. ful. in. d. l. ꝓ
uilegia. dixerit ꝙ ſi hmõi preſtatio eſſet facta in cõtractu
nõ poſſet reuocari. l. ſicut. C. de actio. ⁊ obli. ſed ſi per viã
ſimplicis elemoſyne vel per viam legis ſeu cõſtitutionis
talis elemoſyne fieri deberet. tũc qꝛ lex non ſolet ligare le
giſlatorem. l. ſi quis in prin. teſtamẽti. ff. de lega. iij. qꝛ pre
ſtatio indebiti non ſolet obligare. l. ſi certis annis. C. de
pactis. ideo putat ipſum populũ poſſe reuocare talem ꝓ-
ſtationem. dicit tamen ſaluo ſemper meliori deliberatio
ne. ⁊ in hoc ꝑ optime facit ſubmittere ſe meliori delibera
tioni qđ oſtendo vobis hoc modo talis ꝓſtatio ſapit na
turam priuilegij tex. eſt in. d. l. priuilegia. ſed tale priuile-
giũ ẽ irreuocabile hoc probat ibi tex. in verſiculo a nullo
prorſus minui perpetuam tribuimus firmitateʒ. ecce nũc
ꝙ ille tex. probat duo ꝙ quãtitas non poſſit tolli nec etiã
minui. ⁊ lʒ Bar. videat reſtringere illum tex. ad religio-
ſos nihilominus ille textus loquitur in egenis ⁊ pauperi
bus. ⁊ ſic non ſolum cõprehẽdit religioſos qui pauperes
ſunt. vt in. l. id quod pauperib[9]. C. de epiſ. ⁊ cleri. ſed etiã
72 cõprehendit alios pauperes. ⁊ ſic probat ille tex. † ꝙ pri-
uilegium indultuʒ egenis ⁊ pauperibus eſt irreuocabile
ſiue ſint ſubditi ſiue nõ ſubditi eodẽ modo dicamus ꝙ ꝓ-
uilegiũ tranſiens in ꝯtractũ ſiue cum ſubdito ſiue cum nõ
ſubdito nõ poſſet reuocari. ⁊ ad hoc induco vobis illum
tex. humanitatis noſtre eſt ꝓſpicere egenis ⁊ pauperib[9]
qꝛ ſi humanitas reddit illud priuilegiũ irreuocabile. er-
go multomagis vinculum obligationis que nõ ſolum li
gat inferiores. ſed etiam ipſos ſuperiores. ⁊ iſta adde ad
73 dicta in. d. c. i. ¶ † Nota ibi paucorum qꝛ in caſu huius. c.
pauciores dicunt quatuordecim habito reſpectu ad nu-
merũ antiquũ. vide text. in. c. latores de clerico excõicato
miniſtrante. vbi multi dicunt vltra. xl. ⁊. c. cum cauſaʒ de
teſtibus. ⁊ ſm iſta iura interpetrabar. c. ſedes apoſtoli
ca de reſcrip. facit qđ nota. in. c. cum in multis eo. tit. lib.
vj. ⁊ quod nota. in. l. i. ff. de teſtibus. Aliquando etiã duo
dicunt multi. inſti. de iure perſonarũ in ſi. Aliquãdo. xxiij
milia dicunt pauci. xlv. diſtinct. c. diſciplina. xxiij. q. iiij. ꝙ
autem multi igitur ⁊ pauci dicuntur habito reſpectu ad
materiam ſuper qua verba illa ꝓferuntur. iſta eſt glo. ſo-
lẽnis ⁊ melior de iure in ꝑallegato. c. latores. ⁊ etiam fa-
ciat ad predicta quod habet i. l. i. ff. de teſtibus. vbi refre
nanda eſt multitudo teſtiuʒ. nec declarat ibi que dicatur
multitudo dicas ꝙ reducitur ad numerũ trium teſtium.
iſte eſt tex. ſingu. in. l. quotiens. C. de naufragijs lib. xi. vi
74 de quod nota. ibi Bar. ¶ † Nota ibi ꝓter[b] ꝙ iſta dictio
b ſtat hic incluſiue. faciat. c. cũ ab omni de vita ⁊ honeſta.

a ¶ Nã ⁊ ꝓn
ceps. Uide ꝓ
corroboratiõe
iſtius dicti cle
mẽ. paſtoralis
de re iud. ⁊ in
ſi. de legit. tu.
circa ſi. ⁊ i effe
ctu collige ꝙ
princeps ex ſo
la voluntate ꝯ
tra poſitiuuʒ
poſſit facere ⁊
diſpenſare. vt
no. Innoc. i. c.
cũ monaſteri-
um de ſta. re-
gu. ⁊ d. Abb.
in. c. cũ liris de
in integ. reſti.
⁊ vide ipſius
not. in. c. mul-
ta de preben.
ſume ergo tu
argu. a maiori
ꝓ deciſiõe re-
ſoluta hu[9] ele
gantis mãe.

b ¶ Preter.
Pro cõplemẽ
to ſignificati
huius dictiõis
preter. qñ. ſ. in
cludit vel ex-
cludit. Adde
Bar. in. l. ſeyo.
§. vxori. ff. de
an. leg. ⁊ in. l.
actione. C. de
trãſact. ⁊ in. l.
fundo. ff. o udi
men. leg. ⁊ vi-
de ꝑ eũdẽ etiã
in repetitiõe. l.
ceſar de publ.
⁊ qñ ponat vł
excipiat. vide i
l. ſed ⁊ hec. §.
ꝓcu. ff. de pro
cur. ⁊ in. l. i. in
ſi. ff. de pig. ac.
⁊ vide Fely. i
c. lr̃as circa ſi.
in verſi. in gl.
ſi. õ preſump.
car. ecix. ⁊ an
⁊ qñ cũ ꝯ ex-
perer vide eũ.
Fely. in. c. ãmqʒ
col. i. circa me.
in ver. experã
tur. cũ. cccxvi.
⁊ vide. c. paſto
ralis de ſi. in-
ſtru. De alijs
aũt ſignificati
bus. vide. l. cũ
ꝓcurator. ff. ꝺ
no. oper. nun.
Reliqua hu-
iuſmoi ibi ſcri
pta ab oĩbus
doctoribus vi
de per te.

cleri.c.ſi quis de rebus eccle.nō alie.c.litteras de preſum
ptio.c.decet de imu.eccle.lib.vj. xxiiij.q.iij.c. transferunt.
xxxv.q.iij.porro.xiij.q.ij.hebron.l.i.ad ſi.ff.de pigno.act.
l.ſeia.§.vxori.ff.de auro ⁊ argen.lega.l.diui fratres.ff. de
iure patrona.Inno.in.c.dudum de elec.⁊ ibi per omnes
Archi.in.d.c.hebron.Oldra.in conſilio.xlvij. Bar.in.l.
ſi eum.§.qui iniurarū.ff.ſi quis cau.⁊ in.l.i.ff.de pignora.
actio.⁊ in.d.l.ſeia.§.vxori.Bal.in.l.actiōe.C.de trāſact.
⁊ in.d.l.ſi eum.§.qui iniuriaruȝ.do.Cardi. in cle.i.C. de
ſūma tri.⁊ fide catho.idem dicenduȝ eſt de hac petitione
vltra.ita dixit Bal.in.d.§.qui iniuriarū.allegat.l. filiam
.C.de colla.l.ſi vltra.C.de fideiuſſo.l.ſi vltra.C.de decur.
lib.x.⁊ vide glo. in cle.i. de vſur. quam ad hoc allegauit
Bal.in.d.§.qui iniuriarū.quam do.Cardi. dicit eſſe vni
cam ⁊ ſingu.in pallegata cle.i. de vſur. ⁊ ꝙ iſta dictio p̄
ter in caſu iſtius.c.ſtet incluſiue tenēt omnes hic.⁊ ego al
lego Modernos conſilio.cccxx.incipi.preſens conſulta
tio in plura queſita diuidit.Sed imo videt ꝙ ſtet excluſi
ue.xvj.q.i.c.adijcimus.⁊.i.q.vij.c.pie mētis.xxxij.q. v.c.
non mecaberis.xxiij.q.v.c.de occidētis.c.tua nobis de de
cimis.c.cum dilectus de religio.domi.c. ex trāſmiſſa de p
ſcrip.l.nam ꝙ ad finem.ff.de penu lega.l.cuȝ filio.§. ſi.ff.
de vulga.⁊ pupil.l.querebat.ff.de teſta.mili.l.lucius.§.fi
lium.ff.ad trebel.Item exponit preter.i. cōtra vt puta cō
ſtitutio apponit certaȝ determinationē.poſtea vero dicit
ſi quis p̄ter hanc determinationē fecerit puniat.i. contra
l.ſi.C.ad.l.iuliaȝ de vi.c.dilecti de maio. ⁊ obe.c.ſi cui.de
elec.lib.vj.xxiij.q.viij.§.i.xxv.q.iij.porro. Cōclude aliqñ
plura particularia cum perfecta oratiōe affirmatiua vel
negatiua precedūt.poſtea vero ſequit in eodem contextu
oratio alia ſubiūctis ſibi alijs pluribus pticularibus.tūc
hec dictio preter exponitur p vltra tex.eſt in.c.preter hec
xxiij.diſtin.Aliquādo ponit in oratione aliam materiaȝ
cōtinente.⁊ tunc iungit orationi negatiue. ⁊ tūc eius vir
tutis eſt ſemper excludere.nō auteȝ id qđ ſibi adijcitur in
negatiua oratione includere.c.ij.de pben.lib.vj.l. virilis
§.ſi quis vxori.ff.de leg.preſtan.c. tua nobis de decimis.
Idem ſi adijcitur poſt vniuerſalem orationē affirmatiuā
ponētem certam vniuerſalem regulā.l.cum ex filio.§.ſi.đ
vulga.⁊ pupil.c.paſtoralis de dona. Aliquādo ponit in
oratione affirmatiua nō tendente ad determinationē vni
uerſalis regule. ⁊ tunc ſi adijcit alicui ꝙ eſt de genere p̄
cedentium.tunc ſtat excluſiue exemplū lego libros meos
p̄ter decretales.⁊ ita pcedant iura dicentia ꝙ ſtat exclu
ſiue.Aliqñ adiungit alicui ꝙ eſt alterius generis q̄ȝ ſint
p̄cedentia.⁊ tunc includit exemplū ſi dico lego tibi dige
ſtum meū preter equū tunc ſtat incluſiue. ⁊ per ꝯñs vide
tur equus legatus niſi reſultaret abſonus intellectus iuri
75 cōtrarius exemplū.†ſtatuto cauet ꝙ vſurarius nō poſſit
capere vltra vel p̄ter duos denarios p libra.an tacite vi
deat pmitti de duobus denarijs Bal.in.d.§.qui iniuria
rum.decidit ꝙ nō ⁊ allegat ꝙ hoc dicit in pallegata cle
76 men.i.de vſur. ¶ †Nota ibi poſt modū q2 iſta dictio de
notat magnū ⁊ modicū interuallum habito reſpectu ad
materiā in qua pfertur.⁊ allego vobis elegantē text. in
l.ij.verſi.poſtmodū.C.de cuſto.reoꝝ.⁊ Bar.in.l.i.§.diu⁹
ſeuerus.§.de qōnibus vbi declarās.quō dicat quis pſeue
rare in ꝯfeſſione facta in tormentis. dicit ꝙ hunc paſſum
declarat tex.in.d.l.ij.q2 opȝ ꝙ poſt factam cōfeſſioneȝ in
tormentis reducat poſtmodū in loco publico iudicij.ſ.co
77 ram notario ⁊ pſonis publicis ⁊ cōfiteat.†ſed quō dȝ in
telligi dictio poſtmoduȝ dicit ſe putare ꝙ debet intelligi
arbitrio iudicis qui debet arbitrari eque vt reducat cum
illo tempore quo ceſſauerit dolor tormētoꝝ hoc dicit im
portari per illam dictionē poſtmodū.allegat text.in.d.l.
ij.Faciat qđ notauit Bal.in.l.quotiēs.§. ſi quis ita.ff. de
78 here.inſti.vbi tex.pbat†ꝙ dictio poſtea nō denotat inter
uallum in his que pducunt ſimul ineſſe. ⁊ inducit illum
tex.ad qōnem quam expreſſit ibi Dyn.cōtrouerſia mota
fuit inter heredes de inſtitutione facta hoc modo. q2 te
ſtes depoſuerunt ꝙ teſtator dixit in teſtamēto hoc modo
ego inſtituo titium poſt ſeyum reuocatum fuit in dubiū.
vtruȝ vltimus eſſet heres.an ambo eſſent heredes. refert
fuiſſe determinatū in facto ꝙ vterqȝ erat heres q2 illa di
ctio poſtea ſed poſtmodū non importat de neceſſitate in
teruallū tēporis.allegat quod no.Dy.in.l.fructus.ff. ſo
79 luto matri.Inducit etiam Bal.ibi ad aliam qōnem†de
poſuerūt teſtes ꝙ titius inſultauit gayuȝ poſtea vulnera
uit.modo dubitat vtrum inſultus ꝯfundat cum vulnere.
nam ſi intelligit dictio poſtmodū.i.incōtinenti confundi
tur.vt no.elegātiſſima glo.in.l.qui de crimine.C. de accu
ſa.Si vero intelligit cum interuallo tēporis non confun
dit ⁊ ꝯcludit ꝙ in dubio non denotat interuallū tēporis
maxime in dicto teſtiū ꝙ de neceſſitate debet ꝯcludere vt
ex eo ſequatur condēnatio q2 iſtud verbū poſtea non hȝ
certam tēporis mēſuram. ideo dictū teſtis eſt obſcurū. ⁊
per ꝯñs in meliorē ptem interpretatū.vt in.l.ſi.ff. de p̄ro.
ſtipu.⁊ dicit eſſe glo.ordi.ꝙ dictū teſtis dȝ interp̄tari cō
tra pducentē.c.in p̄ſentia de pba.quam glo.dicit nō eſſe
alibi.ſecus tñ eſt ſm eum ſi teſtis diceret primo vulnera
uit ⁊ poſtmodū inſultauit q2 tunc inſultus nunquā con
fundit cum vulnere p̄cedenti.l.nunquam plura.ff.de pri
uatis delictis.Et idem Bal.in dicta.l.fructus.ff.ſolu.ma
80 trimo. poſt Dy.† dicit teſtes depoſuerunt ꝙ Martinus
inſtituit titium heredem ⁊ mox Ioānēȝ. vtrū intelligant
eſſe duo teſtamēta an vnum.Nam ſine interuallo eſt vni
cum cum interuallo eſſent duo ⁊ ſolus Ioannes eſſet he
res decidit ꝙ illud verbum eſt ambiguū ⁊ plarum a te
ſte interpretat vt potius res valeat q̄ȝ pereat. ⁊ ideo vter
qȝ erit heres qđ dicit eſſe notādum ad multa. Faciat qđ
dixit Domiñ.in.c.i.de conſti.in.vj. vbi colligit ꝙ verbuȝ
poſtea pōt importare actum etiā imediate ⁊ nō incōtinē
ti factuȝ ad hoc allegat glo.in.c.cum vintoniēſis de elec.
⁊ tex.in.c.ſi.de exceſ.prela.ꝙ dicit eſſe bene notan.pro di
cto teſtis dicētis titius poſſedit ⁊ poſtea ſempronius.ego
allego vobis glo.quam nemo allegat in.l. pacta cōuen
ta que poſtea facta.ff.de ꝯhen.emp. ⁊ glo.ibi in verſi.po
ſtea que exponit.ſ.ex interuallo.⁊ allego gl.in.l.cum fun
dum in verſiculo poſtea que exponit.ſcilicet ex interuallo
ff.de vi ⁊ vi armata.Et ex iſtis declaro vobis incidenter
tamē mirabiliter.l.ſancimus.C.de iudi.inquantum dicit
ſi quādo abſens perſona citata poſtea cōparuerit vbi re
us citatus ⁊ ꝯtumax ſi poſtea compareat non audit niſi
reficiat expenſas actori.nā Bal.in repetitione.l.⁊ ſi poſt
tres.ff.ſi quis cautio.in.ij.col.refert Iac. but.dixiſſe ꝙ in
81 caſu.d.l.ſancimus.†ſi reus cōpareat infra modicū tem
pus non tenet ad expēſas q2 qui venit infra modicū tem
pus videt veniſſe in termino.arg.l.ab hoſtibus in ſi.ff.ex
qbus cauſis maio.qđ dictum eſt bene no. ſi eſt verum ſm
Bal.ibi q2 ſi reus purgat contumaciā infra paucos dies
non tenet reficere expenſas qđ Bal. non putat eſſe veruȝ
⁊ credit ꝙ nō pōt purgare morā infra paucos dies quo
ad refectionē expenſarum.ego dico vobis ꝙ Bald.dicit
meram veritatem ſed deficit in ſalutari ſuo q2 caſum hēt
ibi quem ad hoc non cōſiderauit in ver. poſtea ibi poſito
nam verbū poſtea verificat in vtroqȝ caſu ſiue ex iterual
lo ſiue incōtinenti p iura ſuperius p me allegata. ⁊ ideo
quodcūqȝ capiat dictum Iac.bu. incidit in ſcyllam tene
menti q2 nō eſt ponderatū ab aliquo nec in.d.l.ſancim⁹.
82 nec in.d.l.⁊ ſi poſt tres. ¶ †Nota ibi ſtatuerunt ſm do.
Anto.canonicos poſſe facere ſtatutū.an ⁊ de qbus face
re poſſint ſtatutū remittit ad glo.ma.in.c.ij.de v̄bo.ſigni.
lib.vj.opȝ tñ ꝙ interueniat cōſenſus epi qñ diſponūt ita
vt diſpoſuerūt hic p ſtatutū ſed in caſu huius.c.nō eſt vis
ex eo q2 iteruenit ꝯfirmatio pape q habet ptātem ſupplē
di omnē defectum non tñ poſſunt canonici nec epus ſta
tuere ꝯ ius cōmune.c.ſup his de maio. ⁊ obe. ſecus dicit
eſſe in populo ſeculari.vt in.l.oēs populi.ff.de inſti.⁊ iu
re.rōnem reddit glo.in.c.i.de trāſla.plato.⁊ rō eſt q2 po
pulus originalr habuit iuriſditionē legis ꝯdende ⁊ eaȝ
tranſtulit

tranſtulit in impatorẽ retenta ſibi poteſtate ſtatuendi ſed
papa habuit iuriſditionẽ ab eo epi vero ⁊ inferiores ha/
bent illam a papa. ideo ꝯ̈ ipſum ſtatuere nõ poſſunt. Tu
vide que ego dixi in.c.cum acceſſiſſent.ẽ.eo. ⁊ in.c.ſi.J. de
conſue. ⁊ per glo. ⁊ do. Anto.in.c.i.de tranſla.prela. ⁊ li
mita predicta niſi ex cã noua ſupueniẽte vt voluit Bald.
83 in.d.l.omnes populi vt ſuperius retuli. ¶ †Nota ibi vo
luntarie ꝙ ſola voluntaria ꝯtradictiõe rũpitur ibi prebẽ
daꝝ numer⁹.c.pro illoꝝ de pbẽdis. Secus ergo in neceſ/
ſaria. qꝛ illa non rumpit numerum prebendarũ. quoniaꝫ
parcitur neceſſitati non enim neceſſitas hẽt cõſenſum nec
dr̃ venire cõtra actũ ille qui venit ex neceſſitate.l.ceſar.ff.
de publicanis. vide elegantem glo.in. d.c.pro illorum.q̃
querit quid de recepto de mandato pape vel legati vltra
numerum. qꝛ tunc nõ intelligũtur venire canonici ꝯ̈ ſtatu
tum numeri. nec ex hoc intelligit̃ eſſe ruptus numerus ca
nonicoꝝ. ideo poſtea vacãte canonicatu numerario rece/
ptus vltra numeꝝ veniet ad illum ⁊ extinguetur ius pmi
canonicatus. Facit qd̃ volunt dñi de rota cõcluſione. ccc
xxxiiij. ⁊ ſic verbum volũtarie excludit voluntatẽ coactã.
ego allego vobis nouum mirabile dictum do. Bal.in.c.
i.§.iniuria de pace iura.fir.in vſibus feudorum in vltima
84 colũ.verſi.quero. †vtrum falſum ſit inſtrumẽtum notarij
qꝛ ſcripſit talis fuit voluntarie cõfeſſus. ⁊ re vera ille fue
rat confeſſus coram tormentis vel in tormẽtis ꝙ idem ẽ.
vt.l.nouiſſime.§.ſi quis cõpulſus.ff.qd̃ falſo tutore. diſtin
guit ibi Bal. ꝙ aut notarius ſcripſit talis eſt ſponte con/
feſſus. ⁊ tunc illo caſu inſtrumẽtum eſt falſum. ⁊ per hoc
habes intellectum ad auc.ſacramẽta puberum ſponte p̃/
ſtita.C.ſi aduerſus ven. aut dixit voluntarie eſt cõfeſſus.
⁊ tunc inſtrumẽtum eſt verum qꝛ p iſtud verbũ volunta/
rie non probat̃ ꝙ ſponte fuerit confeſſus. ⁊ hoc p ea que
no.in.l.velle non credit̃.ff.de reg.iur. ꝙ dictum dicit eſſe
nouũ ⁊ non tractũ ab alio. Re vera hoc dictum attribuit
ſibi Ange.in.l.qui in aliena.§.celſus.ff.de acqui.here.ar.
eius qd̃ no.in.l.diuus. ⁊ in.l.i.§. ſi quis vltro.ff. de qõni.
85 †⁊ ſic verbum voluntarie nõ importat de neceſſitate libe
ram volũtatem tene menti ꝓ declaratione huius tex. in/
quantũ vtitur hoc verbo volũtarie qd̃ nõ eſt tactũ ab ali
quo ſcribẽte hic. ſed ego credo ꝙ notarius puniret̃ ex eo
qꝛ attenditur cõmunis modus loquendi.c. ex litteris de
ſponſa. cõmuniter homines intelligũt voluntarie.i.non
p metũ. ⁊ ad hoc faciat iſte tex. ¶ Nota ibi dictos.v. in
86 canonicos receperũt nullis pbendis aſſignatis eiſdeꝫ †ꝙ
põt quis recipi canonicũ abſqꝫ prebẽda. nõ tamẽ debent
multi ſic recipi ne tendãt in dedecus eccłie. facit qd̃ no.gl.
in.c.dilectus lo finale.J.de preben. Et colligit hic Bal. ꝙ
receptus in canonicũ dicit̃ etiaꝫ ſi receptio nõ duret niſi p
momẽtum ſicut dicit emptor ⁊ venditor. vt no.ff. de vſuc.
l.ſequit̃.§.ſeruus.in glo. que eſt notabilis ibi ꝙ ex momẽ
to ius querit̃. Et ſi fuit receptio ſimulata dicit hic Bald.
ꝙ nõ valet talis receptio ⁊ ſimulatio ꝓbatur p pactum p̃
cedens. ſequẽs autem pactum nõ inducit ſimulationem
tex. dicit eẽ de hoc notabilẽ in.l.iiij.§.ſi ab ignoto.ff.de ma
87 numiſ. ⁊ dr̃ eẽ canonicus ille qui hꝫ canonicũ. †canonia [a]
a autẽ eſt ſpirituale quid in eccleſia quo iure competit lo/
cus in choro ad diuina officia ⁊ ſtandũ in capitulo ad ea
que fieri debent in capitulo ſicut ſunt tractatus electiões
venditiones ⁊ ſimilia. que collegialr̃ debent fieri. ⁊ dicit
hic collectarius quem refert hic Bald. ꝙ eoipſo ꝙ quis
receptus eſt in canonicũ dꝫ habere partem de bonis om/
nibus de mẽſa cõmuni. ⁊ ſi tractat̃ de eis alienandis ⁊ qꝛ
ſua intereſt dꝫ vocari.c.dilectus de pben.c.in geneſi ad fi.
de elec. ⁊ ſubdit hic cõpoſtel. ꝙ ſi abſenti eſt collatus ca/
nonicatus ⁊ acceptauit preſentatis ſibi litteris ꝙ p iſtaꝫ
electionem habet ius reale ipſius canonie. qꝛ in ſpũalib⁹
nõ requirit̃ traditio ſed in ꝓphanis ſic arg.l.finali.C. de
ſacroſan.eccle. ⁊ quod notat̃ in.l.labeo.ff. de iureiurãdo.
88 ¶ †Nota ibi nullis prebẽdis ꝙ de ſubſtãtia canonica/
tus nõ eſt prebẽda. qꝛ canonicatus põt eſſe ſine pbenda.
non tñ ſine expectatione pbende. vide qd̃ habet̃ in.c. eam
te. ⁊ in.c.cum adeo.J.de reſcriptis. ⁊ qd̃ not.glo. ſingula.
in.c.propoſuit de conceſ.preben. ⁊ Archi.in.c. ſi clericus
de preben.lib.vj. ⁊ ecõtra prebenda poteſt eſſe ſine cano
nicatu. ſed illa prebẽda non dicitur prebenda canonica/
89 tus. †Porro iſta duo ſunt nãliter cõiuncta. nam cui con/
fert̃ canonicatus debet aſſignari pbenda ſi qua vacat ſed
ſi nõ vacat debet expectari vacatio. ita ꝙ de facto ⁊ de iu
re eſt ei ꝯferenda ſi nõ ſit alteri debita. ſed an ecõtra ſi pa
pa confert prebẽdam quõdam titij videat̃ conferre cano
nicatum vacãtem. Refert hic Bal. hic docto. dicere ꝙ ſic
qꝛ vnum trahit ad ſe reliquũ ratione cõnexionis ⁊ cuiuſ
dam vnionis. vnde ſufficit ꝙ in litteris dñi pape fiat men
tio de altero. ⁊ ſimiliter ſi epiſcopus conferat vnuꝫ videt̃
conferre alterum qꝛ correlatiua ſunt ⁊ vnum depẽdet ab
alio. Non ob. gl. hic poſita ſm eum loquitur de pbenda
nõ canonicali. Item nõ ob.l.herenius.modeſtinus.ff. de
decur. vbi ſtipendiũ nõ facit militem qꝛ minus nobile nõ
trahit ad ſe magis nobile. Preterea cum aliquid conce
ditur videt̃ concedi id qd̃ ſequit̃ ad illud.l. ſed addes.§.
ſi quis.ff.locati. nam ad ſuũ ꝯceptuꝫ trahit omne diſpoſi/
tum.l.pdys.§.balneas.ff.de leg.iij. Tu de hoc allega tex.
optimum in.c.mãdatum.J.de reſcrip.in verſi.recipias. in
cano. ⁊ in fratrem. vbi papa mandauit ꝙ reciperet̃ in ca
nonicũ. ⁊ tñ videt̃ mandaſſe prouideri de pbenda. ſed cõ
tra Bal. videtur caſus in.d.c. eaꝫ te in verſi.ſi recipias. in
canonicũ ⁊ in fratrẽ ⁊ pbendam ſi qua vacat ⁊c̃. vbi pa/
pa expreſſit de canonicatu ⁊ pbenda. dicam de hoc ſuper
90 glo. Bal. colligit hic ex iſtis arg. †ꝙ ſicut cõceſſo officio
videt̃ conceſſa pbenda ⁊ prouiſio ei qd̃ reſpondens de cõ
ſuetudine vel de iure. ita ꝯceſſa lectura alicui docto. vide
tur ei ꝓmiſſum ſalarium illi⁹ lecture attribui conſuetũ.l.
licet.C.loca. hoc dicit eſſe verũ ſi ſalariuꝫ erat illi ppetuo
ordinatum. ſecus ſi pendebat ex arbitrio electoris. argu.
l.licet. nã que incerta ſunt ꝓmitti non vident̃.l.ſalariũ.C.
mãdati.l.ſcia.§.medico.ff.de annu.lega. Et dixit hic col
lectarius vt refert Bal. ꝙ prebẽda adeo habet reſpectuꝫ
ad canonicatũ ꝙ collata prebenda que cõſueuit aſſigna
ri canonico etiã canonicatus videt̃ eſſe collatus.i.q.iij.c.
91 ſi quis obiecerit. Et ex iſtis colligit hic ar. Bal. †ꝙ ſi pn/
cipali doctori ſũt deputate ſchole magis honorabiles ꝙ
ille doctor videtur deputatus ad principalem lecturã. ex
quo ille ſchole deputate erant ad lecturam principalem.
⁊ ſi plures aſſumpti ſunt loco eius debetur antiquiori ⁊
digniori pꝛogatiua virtutis ⁊ tẽporis.l.i.ff.de albo ſcribẽ
do.l.ſemper.ff.de iure imunitatis. Saluo ꝙ ſi in eodeꝫ in
ſtrumẽto plures eſſent ſimul nominati. naꝫ tũc primo no/
minatus cenſet̃ dignior vel ſaltem pncipalior ex mẽte lo
quẽtis.l.qui ſoluẽdo non erat duos appolonios.ff.de he
redi.inſti. ⁊ mortuo primo ſtatim ſuccedit ſcd̃us in ſcho/
lis ſine alia deputatiõe. dicit etiã ꝙ ſi ſunt duo officia vni
ta vel annexa duo ſalaria debẽtur ⁊ vna cathedra pp an
nexionẽ ſufficit etiam alterum nominari. allegat nota. in
auc. vt iudices ſine quoquo ſuffragio.§. illud. vide de hoc
vltimo Jo.an. q ꝯſuluit in eccleſia Floren.in.c.cum olim
de reg.iur. ⁊ do. Cardi. ibi refert Bal. etiam conſuluiſſe.
ego in.d.c.cum olim retuli illud ꝯſilium Bal. ⁊ etiam la
te de hoc ſcripſi in eccleſia quinqꝫ eccleſienſi in ptibus vn
garie vide ibi ⁊ etiã ad predicta vide ſimile qd̃ dixit bal.
92 in.c.i.de feudo guardie. †vbi dixit ꝙ ſi dñs ex iuſta cã au
fert alicui officiũ ꝙ videtur auferre ſibi bñficium pro illo
officio deputatũ. allegat.l.qui ſub ptextu.C. de ſacroſan.
eccle. ⁊.l.in teſtamẽto centurio.ff.de manumiſ.teſta. ergo
multofortius dicemus idem in fauorabilib⁹ qꝛ ſi ſuperi/
or ꝯcedit mihi officiũ vr̃ concedere bñficium deputatum
93 b illi officio. †Quid aũt ſit prebẽda [b] Bald. hic dicit qd̃ eſt
quodam ꝙ poteſt conſiſtere in rebus corporalibus ⁊ in
nominibus vt centũ libre annuatim in quantitate qꝛ pa/
nes ciuiles bene poſſunt aſſignari in prebẽdis.l. iubem⁹
nulli.C.de ſacroſan.eccle.l.i.C.de anno.ciuili.lib.xj. ſicut

a ¶ Canonia. Uel meli⁹ ſm alios ſcribẽtes hic ⁊ breuius diffinias ꝙ canonia ẽ ius ꝓueniẽs ex electione. Fely. ãt hic.ix.col. circa mediũ.ver. in gl.in ver. receperũt egregie ipſam diffinit. ⁊ diſtĩguit in quo a pbenda differat ⁊ an ſit ius ſpũale vel tpale de mẽte Inno. in c.maioꝛib⁹ de pben. ⁊ de mẽte.d. Abb. hic vide p te quia more ſuo optime exaggerat totã materiaꝫ.

b ¶ Prebenda. Quid aũt ſit pbenda qd canonia quid ſtallus in choro. ⁊ qd locus in cap. vide extra de preb.in primo. ⁊ de pben.c.relatuꝫ. vide Fely. loco allegato.ĩ.numero. lxxxvij. ⁊ q̃ ibi anotauimus in apoſtillis. ⁊ vide Hoſ. ⁊ Hoſti. in ſumma.

in feudali vt vſumfructū aſſignari q̄ꝛ inter imobilia cōputanſ. in auč. de nō alie. §. i. ⁊ ſubdit hic Bal. † ꝙ ſi teſtator
94 legat mihi oia imobilia ſua ꝙ includunſ annue pſtationes ſi ſunt ꝑpetue vel ad longum tēpus. ſed ſi ſunt ad breue tēpus. i. ad minus decēnio nō computanſ inter imobilia. vt. l. q̄ꝫ tuberonis. §. in peculio. ff. de peculio. l. mouentiū. ff. de vbo. ſignifi. niſi cōputanſ inter imobilia que ſunt ꝑpetue vel longe durationis. l. cū debere columnas. ff. de ſerui. vrba. pdioꝝ. ⁊ ſic ſenſit hic Bald. ꝙ tales annui reditus cenſenſ bona imobilia. ⁊ ita hic reſidet Moderni vero in. l. ſi ꝯſtante. §. fi. nulla facta mētione de Bald. hic in. iij. col. verſi. quid de annuis redditibus referunt Fede. de ſenis ꝯſilio. lxxiiij. quem Federicū dn̄t recitaſſe Bal. lꝫ quotā conſilioꝝ nō allegauerit in. c. i. de feudi cognitiōe. ꝙ vbi tales annui reditus ſunt ꝑpetui vel in longum tempus duraturi inter imobilia bona computanſ ad qđ allegat Federi. Joānez de paiarēſibus ꝑ. l. ſi cum ꝯfinitione. ff. qn̄ dies lega. cedat. ſed tex. ille nihil facit aut tales reditus non ſunt perpetui vel in longum tempus duraturi. ⁊ tūc cenſeſ inter bona mobilia. Primū mēbrum huius diſtinctionis ꝓbatur ꝑ. c. querelā de elec. vbi datur poſſeſſoriū interdictū pro ānuo reditu ꝑpetuo recuperando. ꝓut dareſ pro ipſa re imobili qcqd dixerit Cyn. in. l. ſi certis annis. C. de pactis. Scđm mēbrum probaſ in. l. fi. ff. quorū bonoꝝ. ⁊ ita reſident Moder. ibi. Tu ad eos adde bal. hic. ⁊ eundem Bal. in. l. hac edictali. §. his illud. C. de ſecundis nup. vbi refert doctores dicere ꝙ ānui reditus inter imobilia cōputanſ quādo ſunt ꝑpetui vel ad longum tempus alias ſecus. vnde iura talia intelliguntur poſſideri quando ſunt ꝑpetua vel ad longum tempus alias ſecus primū dicit probari in. d. l. fi. ⁊ dicit tenere Fede. de ſenis in ſuis ꝯſilijs. Adde ad eos eundem Bal. in. l. ſciendū in
95 prin. in finalibus verſi. † vbi querit an ille qui debet recipere annuos reditus dicatur imobiliū poſſeſſor quidam dicunt ꝙ ſic allegant. d. l. hac edictali. §. his illud. ⁊ d. l. iubemus. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ §. vlti. n. in auctē. de non alienā. In ꝯtrariū videſ vſufructuarius percipit fructus annuos. tn̄ non cenſeſ eſſe poſſeſſor vt in auč. de nō alie. §. cum vero. refert Guil. de cu. dicere ibi ꝙ autē iſti reditus annui debētur actione pſonali. ⁊ tūc non cenſeſ poſſeſſor d. l. ſciendū. §. diuerſa. ⁊ d. l. fi. quoꝝ bonoꝝ. Aut debentur actione reali. ⁊ tūc cenſeſ eſſe poſſeſſor. ponit exemplū in d. c. querelam de elec. ⁊ allegat qđ no. in. l. regulariter. ff. de petitione heredi. que verba Guil. dicit eſſe ſatis ſubtilia. ⁊ re vera Guil. hāc diſtinctionē poſuit in. d. l. ſciendū vt hodie vidi in lectura ſua originali. ⁊ mirum eſt ꝙ Federi. de ſenis illam diſtinctionē attribuerit Joāni de paiarēſibus cum originaliter fuerit Guil. de cu. Adde etiā ad illos Moder. eundē Bald. in. c. ad audientiā. el. ij. de reſcrip. vbi dicit ꝙ annue pēſiones ꝯnumeranſ inter imobilia ex qbus oritur quaſi vtile dn̄ium penſionū ſeu confeſſoria. allegat. d. l. iubemus. C. de ſacroſan. eccle. vnde qui non poteſt alienare nō poterit huiuſmodi penſiones ꝯſtituere. Adde eundē Bal. in. d. l. iubemus. ⁊ in. d. l. ſtipendia. C. de execu. rei iudi. ⁊ Ange. in auč. de nō alienā. §. h igitur. vbi etiā tranſit cum hac diſtinctione videte eundē Bal. in. d. c. i. de feudi cognitio. vbi vltra diſtinctionē Federici dicit aut annua pſtatio ꝯtinet mere pſonale debitū aut reale vel mixtū primo caſu nō computanſ inter imobilia tales reditus q̄ꝛ non cōpetit aliquod poſſeſſorium nec petitoriū. vt in. d. l. fi. quoꝝ bonoꝝ. ſecūdo ⁊ tertio caſu inter imobilia computanſ vt qn̄ iure ſeruicioꝝ impēdunt. l. litibus. ⁊ l. dominij prediorꝫ. ⁊ l. ſi coloni. C. de agri. ⁊ cenſi. lib. xj. ⁊ vlterius allegetis tex. formalē in clemen. exiui de paradiſo. §. cunqꝫ annui redditus. ff. de vbo. ſigni. ⁊ idem dicatis in vſufructu. hoc decidit tex. ſolēnis in. l. fi. in finalibꝰ ver. C. de pſcrip. longi tempo. ⁊ nūc clarū habes intellectum. an reditus annui ex ꝑbenda deben
96 di inter bona imobilia ꝯnumerenſ. ¶ † Nota ibi lꝫ eorū reditus nō modicū fuerint augumētati q̄ꝛ eſt in arg. tex. iſte ſm Bal. ꝙ ꝓ modico incremēto ſtatus rei non dicitur mutari. Tu vide glo. noſtram de iſtis modicis in. c. ſi pro
97 ponēte. J. de reſcrip. ¶ † Nota ibi ꝓpoſitum ꝙ ſm Bal. non eſt neceſſe ꝙ excipiens dicat excipio ſed ſufficit ꝙ dicat ꝓpono vel allego. ⁊ nihil allegat de hoc tantus doc. Ego pōdero iſtum tex. dicētem ex aduerſo fuit ꝓpoſitū. vnde ſi ſubtiliter ꝯſidereſ verbū ꝓpono non cōgruit exceptioni niſi adiūgatur ex aduerſo ꝓpoſui. ⁊ ſi verbis daretur audatia dicerem hoc dictum meū fore purꝫ veritatē ⁊ allego vobis tex. in. c. raynutius declara. in verſi. ex aduerſo tutore dicente de teſta. vbi plus ꝓbat ille tex. ꝙ per verbum dico ꝓponiſ exceptio dūmodo dicaſ ex aduerſo vel ex alio ſimili. ⁊ allego vobis tex. in. c. bone memorie. el. ij. de poſtu. prela. in verſi. ex aduerſo ꝓpoſuerunt. ⁊ tex. in. c. cum dilectus de ꝯſue. in ver. ꝓpoſuit ex aduerſo. ⁊ in c. cum inter canonicos in verſi. ꝓpoſitum ex aduerſo. J. de elec. ergo ſi ſolitarie proferatur verbū propoſuit intelligitur ꝑ actionem ⁊ non ꝑ exceptionē. ⁊ per ꝯn̄s tale verbū cōgruit actori ⁊ nō reo. ⁊ de hoc allego vobis tex. in. c. ex parte. m. mulieris fuit ꝓpoſitum de reſti. ſpol. ⁊ in. c. cum inter in ver. ex pte vr̄a fuit ꝓpoſitum de re iudi. ⁊ in. c. ex pte nr̄a fuit ꝓpoſitum. J. de cōſue. ⁊ in. c. ꝯſtitutus in verſi. ꝓpoſuit. ⁊ in. c. olim ex litteris in verſi. ꝓpoſuit. ⁊ in. c. ex parte decani in verſic. fuit ꝓpoſitum. ⁊ in. c. inter ceteras ꝯſultationes tuas fuit ꝓpoſitum. ⁊ in. c. paſtoralis. §. qm̄ in verſi. ſe habere ꝓponit. J. de reſcrip. Et ꝓ primo mēbro vide etiā elegantē tex. in. c. dilectus filius. i. ſarracenus in verſi. fuit excipiēdo ꝓpoſitum. J. de reſcrip. ⁊ tex. in. c. ex tenore litterarū in ver. abbas ꝓpoſuit ꝙ nō tenebaſ reſpōdere. J. titu. i. vide tex. in. c. expoſuit de dila. in ver. excipiendo ꝓpoſuit. ⁊ in. c. ij. de ordi. cogni. ⁊ in. c. ſignificauit de reſcrip. c. dilectus. el. ij. eo. tit. c. ex parte. b. de foro compe. c. fi. de iudi. c. fi. de lib. obla. ſed ſi ſic videſ mihi dicēdum ꝙ lꝫ nō dicam excipio intentionē tuaꝫ vel excipio ꝯ te ſed ſimpl'r factuꝫ narro. ex quo reſultat exceptio ꝙ ꝑinde hꝫ ac ſi dixiſſem excipio. tex. eſt in. c. dilecti de foro compe. in vſi. tu ꝓpoſuiſti. ⁊ in. c. ex parte. ⁊ in. c. ſin autē de reſcrip. ⁊ iſtud voluit Bart. in. l. i. ff. de excep. ⁊ do. Anto. in. d. c. ex parte. ⁊ in. d. c. ſin autē. Probat etiā iſte text. ſm Bal.
98 † ꝙ allegatio ſtatuti nō diſponētis de ꝓceſſu nō impedit
99 ꝓceſſum qđ dicit eſſe menti tenēdum. ¶ † Nota ibi apoſtolice protectionis preſidio hic enim protectio apoſtolica ponitur pro confirmatione papali. vnde tale ſtatutū fuit auctoritate apoſtolica roboratum. Alibi autem acci
a pitur aliter verbū protectioᵃ. pro quo vide Bart. in ꝓma conſti. ffoꝝ in prin. vbi querit qd importent iſta verba accipio te i protectionē ⁊ refert canoniſtas ſe de hoc expedire dicentes ꝙ ſi quis recipiſ ſub ꝓtectione ⁊ defenſiōe eccleſie nō debet eccleſia eum defendere cū armis ſed eis videtur magis reuerētia q̄ꝫ alteri. vt habeſ in. c. recepimus de priuile. cum glo. ibi poſita. ſed legiſte ſm eum poſſunt probare oppoſitū q̄ꝛ videtur importare defenſionē cum armis. vt eſt tex. ⁊ glo. in. l. deſertorem. §. fi. ff. de re militari. Item pōt probari in. l. i. C. de profeſſoribus ⁊ medicis lib. x. qcqd dicant canoniſte. ſed ſi loquaris in materia cōtractuū de quoꝝ natura eſt iudicialis defenſio. l. fi. C. de actio. emp. cum ſi. vbi aūt nature cōtractus nō repugnat. dicit ꝙ etiā teneſ defendere cū armis qđ dicit eſſe bene not. Ego allego vobis tex. elegātem in. l. i. C. de excuſa. mune. li. x. ⁊ ibi gl. querit quid ſi ſit dictum ꝓtectoribus ⁊ remittit ſe ad glo. in rubrica. C. de domeſticis ⁊ protecto. lib. x. vbi glo. exponit. Protectores illos qui ſtant ad cuſtodiam principis ⁊ ſunt macerij ⁊ alij ſimiles. Et ſubdit bar. in ꝓallegata. l. i. diciſ in capl'is pacis factis cū Archiepō mediolanēſi ꝙ omnia caſtra occupata ꝑ Vbaldinos maneant ſub ꝓtectione ⁊ regimine ipſoꝝ q̄ꝛ ꝓpter illa verba non danſ eis nec per hoc habēt iuriſditionē aliquaꝫ cauſam dicit eſſe in. c. ex parte tua de priuile. benefacit dictuꝫ capi. recepimus. ſed bene habent poteſtatem defendendi de facto cum armis ⁊ militibus ꝙ eſt officium ꝓtectoris

poſſunt etiam

a ¶ Protectio. Adde. l. ſi vero plures. §. pretor ait. ⁊ §. a ꝓtor. ff. de his q deie. vel effu. ⁊ ibi ſcribentes q̄ꝫ pluri mos.

poſſunt etiam defendere in forma iuris. allegat qđ no. in c. ad audientiã de ap. dicit ēt Ang. in. d. l. i. ꝙ ſi lata ſentẽtia quis dicat ſubmitto me ꝓtectioni talis iudicis. qđ vř appellaſſe ad illũ iudicem. alleg. tex. d. c. ad audientiã. dicit etiã ibi idẽ Ang. ꝙ nõ obſtante pacto ⁊ cõfederatiõe inter florentinos ⁊ peruſinos vt altera ꝯ alterã non pſtaret auxilium tñ ciuitas peruſina poterit pſtare auxiliũ nobilibus de petra mala cum ante cõfederationẽ pdictaꝫ illis nobilibus ciuitas peruſina ꝓmiſiſſet ꝓtectionẽ. ⁊ ſic ñ dř venire ꝯ pacta. quod eſt bene no. vide tex. in auc. habita. C. ne filius ꝓ patre. vbi ſcholares ſunt ſub protectione imꝑatoris. dicit ibi Bal. † ꝙ qdam ſunt ſub ꝓtectione vt
100 ſunt ſcholares ⁊ hac rõne ſcholares nõ legitime nati ⁊ đ terris eccleſie pñt legitimri a principe tanꝗ̃ filij ſpẽles qđ dicit eſſe bñ not. Quidã vero ſunt ſine ꝓtectione de qbus ſcribiť nihil ad nos de his q foris ſunt. c. gaudemus đ diuortijs. ij. q. i. c. multi. l. ij. C. de captiuis ⁊ poſtli. reuer. ⁊ vide ēt de hoc verbo ꝓtectio tex. in. c. venerabili de verb. ſig. Et per iſta intelligis tex. iſtum inquantum voluit ſtatutũ fuiſſe protectionis apoſtolice preſidio roboratum.
101 ¶ † Nota ibi ad inſtantiaꝫ[b] diligenter eſſe ponderãduꝫ
b iſtum tex. ſm do. Anto. qꝛ idem eſt dicere ad inſtantiã ꝙ ad petitioneꝫ vel ad preces. qđ dixit eſſe no. qꝛ qñqꝫ in inſtrumentis ⁊ actis iudicialibus diciť ad inſtantiaꝫ talis promiſit Petrus dedit. Petrus ⁊c. Quid ſignificẽt iſta verba ꝙ dicit facere ad multa ſꝫ nihil allegauit tãtus doctoꝛ ⁊ cũ eo tranſit hic diſcipulus eius Jo. de imo. ſola recitatione contentus. Bal. vero hic notat ex iſto tex. ꝙ ois inſtantia diciť ambitio ⁊ nihil allegat. Mihi videť autẽ dicendum ꝙ proprie verbũ inſtantia adaptatur nõ precibus ſimplicibus ſꝫ pcibus ſollicitis ſeu feruẽtibus. Et de hoc allego tex. in cle. qꝛ̃uis de appel. in verbo inſtantem.
102 ¶ Nota ibi cũ vna pbenda vacaſſet † ꝙ vbi aliqui ſũt recepti ad vnam prebendam videnť poſſe agere vt cuilibet ipſorum prouideať integre de prebẽda ⁊ per conſequens ius habẽt agẽdi. ⁊ ſic valet receptio plurium ad vnaꝫ prebendam vacantẽ. ita colligit hic do. Ant. ⁊ ceteri ſequuntur eũ. Bal. vero hic colligit ſuccincte plures ad eandem pbendã eligi poſſe. poſtea vero ſup glo. in ver. duas dicit videť ꝙ vna pbenda non potuerit diuidi. c. maioribus đ preben. ergo hic non potuerũt recipi ad eandẽ prebẽdã. Soluit hic Bal. ꝙ de facto fuerũt recepti hic. vel hic nõ cõſtabat vel de hoc nõ erat lis. vel dicas dicit gl. ſm euꝫ ꝙ recipientes nõ poſſunt allegare ſuã turpitudinẽ. ⁊ per hoc limitať. d. c. maioribus. ⁊ lꝫ hoc ſit notabile ſm eum tñ hic nõ tã turpitudo ꝗ̃ impoſſibilitas erat que per quẽcũqꝫ allegari põt. qꝛ de nullitate quilibet obijcere poteſt. vt in. l. vbi pactũ. C. de tranſ. ⁊ iđ dicit ꝙ hic nõ fuit iuris diuiſio ſed redituum vel culture. vt in. l. gayus. §. i. de leg. ij. bene faciat tex. multum elegans in. l. iubemus. C. de ſacroſan. eccle. vel dicit fuit diuiſio tpis puta alternis dieb⁹. ſed quis erat iſte q faciebat hanc allegationẽ rñdet capitulum ſeu receptatores. qꝛ dicebant vos fuiſtis contenti diuiſiõis ergo non poteſtis petere integras prebẽdas. vt in. l. ſi creditores. C. đ pac. l. qui ſemiſſes. ff. de vſur. l. poſt deciſionẽ. C. de furtis. l. ſiquidem. C. de tranſac. Solutio ſm eum hanc exceptionẽ capitulũ opponere non poterat qꝛ erat iuri contraria. nã lꝫ reperiať media pbenda. i. mediocris. vt. l. qui lancẽ. ff. de auro ⁊ argen. legato. Tamẽ in ſubſtantia nõ poteſt diuidi ſicut nec vſus. l. vſus ps. ff. đ vſu ⁊ habi. qꝛ pbendarius in fine vite ſue efficitur vſuari⁹. ⁊ viuit tanꝗ̃ dominus ſed moritur tanꝗ̃ ſeruus ſola vita contentus. ⁊ ſm hoc intentio capituli fuit facere verã diuiſionem ſed turpiter fecit ⁊ turpitudinẽ patentẽ quis allegare nõ põt cum ei ſit annexa vtilitas vt hic pꝫ. ⁊ ita reſidet tantus doctoꝛ ⁊ in veritate optime loquitur. ⁊ more ſuo. ſed inquantũ ipſe voluit ꝙ iſta fuit diuiſio tẽporis puta alternis diebus voluit ſentire ꝙ vna prebenda põt cõferri duobus vt alternis annis vtanť certe male loquiť ⁊ cõmuniter oẽs tenẽt ꝯ̃rium in. c. tue de prebẽ. ⁊ dictum eius repugnat textui. d. c. tue. ⁊ ꝓ eo poſſꝫ allegari. l. quotiens. ff. de vſufruc. vbi probatur ꝙ vſufructus eſt diuiſibilis. vt voluit glo. iij. in. d. c. tue. ſed ius pbẽde non eſt diuiſibile. nam prebenda vt ibi oẽs doc. firmant non põt diuidi realiter nec temporaliter. vt ꝓbať in. c. maioribus. ⁊ in c. dilecto. ⁊ in. c. vacante. ⁊ in. d. c. tue de preb. ergo ſeqtur ꝙ iſta pbẽda poſito ꝙ fuiſſet diuiſa. non tñ potuit diuidi reſpectu tpis vt alternis diebus ſeu alternis annis pbẽdati vtanť ea. ⁊ ſic cũ honorificẽtia do. Bal. dixeri ꝙ dormitauit ingeniũ eius circa hoc. ⁊ ꝓ certo iſte tex. in hoc ver. ad vnã turbauit ſpiritus maiorũ noſtroꝝ ⁊ varie loquuti ſunt ſup iſto tex. deus ſcit ſi alicui eoꝝ reuelauit veritatẽ do. Ant. in ſuo elegãti cõmento huius. c. arguit ꝯtra iſtũ tex. vꝫ iſtud eſt ꝯ ꝯſilium turonẽſe inhibẽs ſectionẽ prebẽdarũ. de quo cõſi. loqtur tex. i. d. c. maioribus. ⁊ in. d. c. dilecto. ⁊ in. d. c. vacante. ⁊ in. d. c. de tute. glo. vero iſta hoc ꝯ̃riũ ſentiens dicit ſi hic eẽt talis receptio nõ valebat. c. maioribus. ⁊. d. c. tue. qꝛ ſi velit ſentire glo. ꝙ nõ fuit probatum ⁊ ad vnã ⁊ eandẽ pbẽdam fuiſſent aſſumpti duo qꝛ ſi ita fuiſſet talis receptio nõ valuiſſet tanꝗ̃ facta ꝯ cõciliũ turonẽſe. ⁊ ſic ſentit ꝙ nõ ſufficit allegare ſed neceſſe eſt ꝓbare. de quo per glo. in. l. i. in prin. in ver. dicať ⁊ prohiť. ff. ſi quadrupes pauperiẽ feciſ. dicať. ⁊ in. l. magis puto. §. illud. ff. de reb. coꝛuꝫ. ⁊ in. c. nõ eſt de conſue. lib. vi. ⁊ iſta eſt vna ſo. ad. d. c. maioribus. Scđo glo. dat ſecũdam ſolutionẽ ꝙ capl'm nõ poterat allegare hoc qꝛ allegaſſet ſuam turpitudinem dicẽdo ꝙ ꝯ cõciliũ turonẽſe contulit vnã pbendã duobus. Poſtea vero glo. iſta dat tertiaꝫ ſolutionẽ. vt apparebit ibi. ⁊ dic ee. i. ea vacante duo fuerũt recepti non ad eandẽ prebendã. ⁊ certe iſta ſolutio ſatis videť impropriare tex. iſtũ. ⁊ lꝫ quaſi oẽs teneant hic hãc tertiã ſolutionẽ. ego cõfundo vobis eam. ⁊ allego iſtum tex. met. nam dicit cũ vna prebenda vacaſſet ad eam ſunt aſſumpti. poſtea dicit tex. donec duo primi eſſent pbẽdas integre aſſecuti. que verba ego cõiungo cũ tex. ad. c. dilecto. ⁊. d. c. vacãte de pben. in qbus clare ꝓbať ꝙ ad eãdeꝫ prebendã fuerũt aſſumpti ⁊ nullus eoꝝ habebat integrã pbendã. ⁊ iđ tex. dicit donec eſſent prebẽdas integre aſſecuti quaſi velit dicere ꝙ quilibet illoꝝ duoꝝ hẽbat dimidiã ꝓbẽdã. ⁊ ꝑ ꝯñs iſta tertia ſolutio cõfundiť per iſtum tex. lꝫ ſit approbata ꝑ magnos iuriſ doctores. ſupuenit fundamentum iuris qui fuit Jo. an. vt Bal. ſermone vtar in. c. cũ olim de re iudi. ⁊ dedit quartam ſolutionem exponendo tex. ad eam. ſ. eccleſiam. ⁊ lꝫ nullus ſcribentium auſus fuerit reprobare hanc ſol. Jo. an. ego dico vobis ꝙ ẽ extranea ⁊ aliena ab iſto tex. nam tex. dicit cũ vna pbenda vacaſſet in eadem eccleſia ad eam ſunt aſſumpti ⁊c. nam illud pronomen eam eſt ꝓnomen relatiuum referť ad an-
c tecedens[c] ⁊ ſic relatiuum requirit antecedens. ita ſingul'r colligitur ex tex. §. ſi. in auc. de filijs ante dotalia inſtrumẽta natis. ita illum tex. ad hoc allegauit pro ſing. do. Bal. in vltima col. in rub. ꝯ. de reſcrip. vnde congruentius eſt vt dicamus ꝙ relatiuũ referatur ad antecedens ⁊ nõ referatur ad correlatiuũ. ⁊ per ꝯñs Jo. an. euitare volens cõtrariũ de cõcilio turonẽſi deuenit ad impropriationẽ tex. Sed do. Ant. pro expeditione huius paſſus notat. v. ca-
103 ſus qñqꝫ fit receptio duorũ canonicoꝝ ſimpl'r vna pbẽda vacãte ⁊ valet talis receptio ſed ambo nõ hẽbunt pbendam. ſed ille q primo fuit receptus ⁊ ſi de prioritate receptionis dubiteť erit locus gratificationi capituli ꝑ tex. c. pen. de reſcrip. li. vi. ⁊ alibi ꝓuidebiť de ſuperexcreſcentibus fructibus. ⁊ ita poſſet ꝓcedere iſte tex. ſed violat litte-
104 ram. † Scđs caſus eſt qñ duo recipiunť vna pbenda vacãte ⁊ formaliter recipiunť. tñ diuerſis actibus ⁊ diuerſa cõceptione verborum fit receptio exemplũ qꝛ dicunt recipimus vos in canonicos ⁊ aſſignamus vobis talem pbendam vacantem. tũc valet receptio ad canonicatũ. ſꝫ nõ vꝫ aſſignatio pbende. vni aũt ex ipſis erit cõferẽda pbẽda ⁊ alij erit ꝓuidẽdũ de fructibus ſupexcreſcẽtibus. ⁊ hoc modo põt intelligi iſte tex. nec violatur littera in ver. ad eaꝫ.

b ¶ Ad inſtãtiam. Vid. ꝓ declaratõe iſtius no. Fely. h in. ij. col. cu camer. ver. no. ſecũdo idem de verbo ad verbũ referentem limitat tñ tex. intelligi de pcib⁹ iuſtis ⁊ ſpiritualibus. ⁊ adducit gl. in c. tuã de eta. ⁊ quali. ⁊. c. ſũt nonnulli. i. q. i. ⁊ beatũ Thomam. ſa ſe. q. c. arti. v. ad ſi. ⁊ ꝗ̃plurima alia iura. ⁊ docto. q̃ qꝛ leuia ꝑ te videas.

c ¶ Relatiuũ quotuplex ante relatiuũ ſit ⁊ qd. vid bar. in. l. ſi titius đ leg. i. ⁊ qd importet. vid eũdẽ in. l. i. in articulo pñcipali de ꝯdi. ⁊ de mõ. ⁊ ꝙ regulariter debeat ꝯcordari cum ſuo antecedẽte. vide. d. Ab. in. c. ego. de iureiu. quo autẽ ponať qñqꝫ demõſtratiue reſtrictiue ⁊ qđ debeat vt plurimum relatio fieri ad ꝓxima vide Bal. i ſingularibus ſuis i hac dictio. et vid. d. Bar. loc. in. l. ſtichũ de leg. i. nu. i. car. xx. ⁊ in. l. vnũ ſi cer. pe. nume. ſ. cã. xx. ⁊ vide. d. Jaſ. may. in. §. omniũ nume. xxiiij. car. vij.

105 ❡ †Tertius caſus ē qñ fuit facta receptio pluriū ad vnā
vacantē ſub eadem forma verborum ⁊ eodē cōtextu ani
a mo ſcindendi[a] eam. qꝛ dicunt recipimus vos ad talē pre
bendam vacantē. ⁊ tunc non valet talis repetitio. d. c. ma
106 ioribus. d. c. tue. ⁊ d. c. dilecto. ❡ †Quartus caſus eſt qñ
receperunt duos ad eandē prebēdā ſub eadē cōceptione
verborū nō aīo ſcindēdi ſed aīo ꝯſtituendi duas. ⁊ tunc ſi
fructus illius prebende ſufficiūt duobus vȝ receptio dum
modo in illa diuiſione interueniāt illa q̄ notāt doc. in. d. c.
vacante et hoc mō pōt ſm eū intelligi iſte tex. ❡ †Quin
107 tus caſus eſt qñ ſit receptio ⁊ aſſignatio in forma dicta
aīo diuidendi ſed reditus non ſufficiunt ꝓ duobus. ⁊ tunc
vȝ receptio ⁊ aſſignatio ſed ꝑ receptos agi pōt ad itegra
tionē. ita pōt intelligi ēt tex. iſte qꝛ reintegrabuntur p̄bē
de de ſupexcreſcētibus fructibus. vt in. d. c. vacāte. In du
bio aūt aīo ſcindendi prebēdā an animo conſtituendi de
vna duas receperint duos dicit do. Anto. fore interp̄tan
dū ꝙ animo faciendi duas prebēdas receperint duos vt
res potius valeat q̄ȝ pereat. c. abbate de ver. ſig. l. quotiẽs.
ff. de reb. dub. cum ſimi. Et ſm hunc vltimū caſum poteſt
intelligi iſte tex. ꝙ duo ſunt recepti ad prebēdam vacātē
ſub eadem cōceptione verborum ⁊ vnico cōtex. ideo pa
pa mandat dictis quatuor canonicis aſſignari fructus ſu
perexcreſcentes ⁊ reintegrabunẗ iſte due ⁊ noue fiēt illis
qui nullaȝ habebāt. nam ſi diceremus alteri ex iſtis cano
nicis collatam fuiſſe integrā prebendam ſm primos ca
ſus ſuperius datos papa non mandaret oībus quatuor.
ſed tribus tm̄ fructus ſupexcreſcentes dari idē ēt ſi ſeque
remur quartum caſum vbi duo fuerāt adepti duas ſuffici
entes. qꝛ tūc mādaret duobus tm̄ dari. ⁊ ita melius locu
tus eſt dñs Ant. hic q̄ȝ aliquis alius. nec ego miror qꝛ ex
quo repetijt. c. iſtud vr̄ maturius ⁊ cū diligenti delibera
tione loqui ⁊ cū doctrina ſua hic tanſiuit do. meus Ioā.
de imo. nō tm̄ ita clare locutus eſt. vt ego ſuperius vobis
rettuli. ſed elegans doc. do. Abb. hic referens dictum do.
Ant. volētis ꝙ in dubio preſumiẗ animus de vna prebē
da conſtituendi duas ſi reditus talis prebende ſufficiant
ad duos. dicit ipſe ꝙ hec ſolutio poſſet tollerari qñ exp̄ſ
ſe ſit diuiſio prebēde. ſecus aūt qñ ſit tacite qꝛ cū preben
da cōſiſtat in rebus corporalibus oportet ꝙ interueniat
diuiſio actualis. iō non ſufficit animus lȝ ſecus ſit in cano
nicatibus. vt no. Inno. in. c. maioribus de preben. ⁊ tene
ergo ſm eum primā ſolutionē vel tertiā ſeu quartā. ⁊ ita
tantus doctor quieuit in hoc paſſu. †Primo pro clario
108 ri intelligētia huius tex. eſt videndum que ſint illa requi
ſita qñ capitulum vult facere de vna prebenda duas ⁊ q
dem quatuor ſunt. primum eſt ꝙ interueniat intentio re
cipientiū ad faciēdum duas prebendas ⁊ ad creandum
duo iura ⁊ ad augumētandum numerum prebendaruȝ.
hoc ꝓbatur in. d. c. vacante. ſcōm eſt qđ fiat de cōi ſenſu il
lorū ad quos ſpectat ⁊ ſic dyoceſani ⁊ capituli. arg. eorū
que hn̄tur in. c. i. ĩ. de rebus eccle. non alie. tertium eſt ꝙ ſi
at ex cā rōnabili. ita dixit tex. in. c. vacāte. quartum ē ꝙ fa
cultates ſufficiant ꝓ duabus. Et ēt innuit tex. d. c. vacante
ꝙ aliquod iſtoꝝ deficiat nō valebit diuiſio p̄bende. ita fir
mat Hoſt. in. d. c. vacāte. Modo vero ē apienda via fer
109 ro vtrū intellectus do. Anto. †ſit verus vȝ inquātū voluit
ꝙ in dubio p̄ſumiẗ animus recipientium duos ad eandē
p̄bendam conſtituendi duas ex vna. Et equidem eſt vidē
dum vtrū hoc dictum poſſit cōgruere huic textui noſtro.
Scđo dato ꝙ non congruat vtrum in ſe ſit verus. Et an
te omnia dico vobis ꝙ dictum eius nō fuit ſuū cū reuerē
tia tn̄ ſemper loquor fuit luminare inter Modernos illō
dictum fuit Hoſtiē. ⁊ mirum eſt ꝙ moderni hic attribue
rint do. Anto. cum exploratum fuerit ab Ho. ⁊ indubitā
ter intellectus ille non eſt verum ⁊ contra eum dico fore
caſum apertum in. d. c. vacante in ver. duas ex ea cōſtitu
ens. ⁊ in verſi. niſi de ſupradicta prebenda due fuerint cō
ſtitute. qui tex. ponit in ꝓfundum dictum Hoſt. ⁊ do. An
to. nam tex. ille probat ꝙ ad hoc vt receptio duorum va
leat ad vnicā prebendam facta ꝙ prius due prebēde fue
rint conſtitute de vna. Et pondera dictionem illaȝ niſi cō
iuncta doctrina Cy. ⁊ aliorum in. l. actione. C. de trāſac.
Cum ergo non fuerint cōſtitute due prebende de vna cō
currentibus quatuor ſuperius per me relatis. ergo ſequi
tur ꝙ nunq̄ȝ talis receptio tȝ. qꝛ non ſolum requiriẗ aius
faciendi de vna prebenda duas. ſed reqriẗ ipſa cōſtitutio
⁊ eſt ſubtiliter pōderandus tex. ille. qꝛ cū emanauerit ad
reſtringendū cōcilium generale dicti. c. maioribus ſequi
tur ꝙ ſtricte erit intelligendū in caſu in quo loqtur. l. quic
quid aſtringende. ff. de ver. oblig. l. ſi vero. §. de viro. ff. ſo.
ma. Et ſi mihi dicaẗ amice Hoſt. hoc cōſiderauit. expoſu
it enim tex. illum in ver. conſtituens. i. cōſtituere intendēs
qꝛ ad hoc reſpondeo vobis. primo illa eſt importatio ad
illum tex. ⁊ longe aliena a mente legiſlatoris. ſcđo cōuin
co eum ex illo tex. dum dicit niſi fuerint cōſtitute. ⁊ ſic loq
tur ꝑ verba importātia effectū cōpletum. ⁊ iō ſomniuȝ eſt
ita expoſuiſſe tex. illum. ⁊ iō do. Pe. de anch. in. d. c. vacā
110 te dicit †plures canonici eliguntur ad vnāȝ prebendam
vacantem dicendo eligimus vos ad vnā prebēdaȝ ꝙ nō
valet talis electio ſi illa prebenda prius in duas nō fuerit
diuiſa ergo ⁊c. Quinimo ex dicto Hoſti. c. maioribus. c.
tue. ⁊. c. dilecto de preben. de parum ⁊ nihilo nobis ſerui
rent. qꝛ in dubio dȝ fieri interp̄tatio vt gerens actū videa
tur velle illum valere. afflictio enim eſt agētis facere actū
nullum. l. ſenatus. ff. de ꝯhen. emp. l. nemo martires. C. de
ſacroſan. ec. vn̄ fieret interpretatio vt actus eſſet validus
arg. l. iij. ff. de teſta. mili. vnde ſemper in dubio viderentur
duo recepti ad vnam prebendam animo conſtituendi de
vna duas qđ ē cōtra iura p̄allegata. ⁊ per ꝯñs dictū Ho
ſti. ⁊ do. Anto. non eſt verum in ſe ꝙ aūt non ꝓbeẗ in iſto
tex. aperiam vobis examinando ſolutiōes datas heri ad
glo. iſtam. Et pondero tex. in. c. tue preallegato. vbi diciẗ
ꝙ electio duorū ad vnam prebendam eſt penitus caſſan
da. ergo ſeqtur ꝙ multofortius aſſumptio. ſed in caſu hu
ius. c. diciẗ duos ad eam. ſ. prebendam receperūt. poſtea
dicit tex. donec duo primi p̄bendas eſſent integre aſſecu
ti. qui tex. probat ꝙ non fuerunt facte due p̄bende de vna
ſi ita eſſet non dixiſſet tex. ꝙ alij deberēt expectare donec
illi duo haberent integras prebēdas. nec probat iſte tex.
ꝙ iſti receptatores habuerunt animū cōſtituendi de vna
prebenda duas. qꝛ tex. dicit donec integre prebendas cō
ſequerentur. ⁊ per ꝯñs illa prima prebenda non fuit ibi
viſa vt de ea eſſent due. ⁊ ſic intellectus do. Ant. ex toto ē
cōtra iſtū tex. Et ſi mihi dicatur quomodo ergo proceſſit
iſta receptio contra diſpoſitionē conſilij generalis glo. il
la dedit primā ſolutionē ꝙ hoc non fuit probatum ſalua
ſua reuerentia. imo tex. hoc exprimit hic duȝ dicit ad vnā
fuerunt recepti donec haberēt integras p̄bēdaſ. ita ex ad
uerſo capitulum ꝓpoſuit ⁊ per conſequens excepit ꝙ cō
tra diſpōnē concilij generalis fuit facta talis receptio. ⁊
ꝑ ꝯñs fuit nulla talis receptio. †Nam nulla ꝓbatio ē ve
111 rior illa que reſultat ex confeſſione. c. ꝑ tuas de proba. l.
generaliter. C. de nō nume. pec. ergo nō eſt verū dicere ꝙ
non fuit probata receptio contra concilium generale. nec
etiā valet ſecūda ſolutio data per glo. dum dicit ꝙ iſti de
capitulo non poterant allegare talem receptionem fuiſſe
factam contra concilium generale. qꝛ allegarent ſuā tur
b pitudinē[b]. qꝛ ad hoc rn̄deo iſti de capitulo excipiebant vt
apparet ex tex. in verſi. ex aduerſo ꝓpoſitum. ⁊ ſuperius
dixi. ſed ego habeo ſigulare dictum Gof. in. c. inter dile
ctos de dona. vbi dixit ꝙ qs excipiendo pōt allegare ſuā
turpitudinē. ⁊ lȝ aliqui mordeant dictū illud Gof. tn̄ Io.
an. and. ibi ſaluauit illud qñ exceptio nullitatis eēt exclu
ſiua iuris agentis. qꝛ tunc quis poſſet excipiendo allega
re ſuam turpitudinem. Et ego dico vobis ꝙ illud dictuȝ
Goffre. non eſt cōiter intellectum. vnde Bar. in. l. iuſiurā
duȝ. §. procurator. ff. de iureiuran. dixit† ꝙ poteſt quis al
112 legare ſuam turpitudinē excipiendo ꝯ participē turpitu
dinis. ⁊ iſte eſt verus intellectus ad dictum Goffredi.

Cū ergo

a ❡ Aio ſcindēdi. Adde ꝓ reſolutiōe huius no. materie tex. c. tua ð preb. ⁊ Inno. in alleg. c. maioribus eo. ti.

b ❡ Suā turpitudinē. Qđ autem nemini turpitudinem ſuā allegare liceat. vide tex. .l. trāſactiōe finita. C. de trāſ. cū ſimili. ⁊ ibi ſcribētes. ⁊ vide Bar. ēt i. l. i. de ꝯdi. ob turpē cām. ⁊ i. l. i. de tutela. C. ð in integ. reſti. ⁊ plene i. l. iuſiurandū qđ ex ꝯuentiōe. §. ꝓcurator. de va. iu. ⁊ vide plenius Fely. i. c. lator in princ. ð re iu. vbi ponit quāplures fallentias.

Cum ergo in caſu noſtro iſti de capitulo excipiebāt ꝯtra
illos agētes pticipes illius turpitudinis. ergo nō eſt vex
dictum gl. ꝙ iſti nō potuerūt allegare ſuam turpitudinē.
faciat ēt gl. in. d. c. inter dilectos que voluit ꝙ quis fauo
re eccleſie poſſit allegare ſuam turpitudinē. cū ergo in ca
ſu iſto fauor eſſet eccleſie vt nō fieret ſectio pbēde. vt i. d.
c. maioribus. ſeqtur ꝙ iſti receptatores potuerunt allega
re nullitatē huius ſectiōis. ⁊ p ꝯñs ſolutio ſcōa huius gl.
eſt reprehēſione digna. Quinimo ēt pondero aliud qꝛ ſu
pior ex officio ſuo debuiſſet opponere. ⁊ de hoc allego vo
bis ſingu. glo. in. c. nulli de accu. vbi lꝫ accuſatus nō poſ
ſit excipe contra teſtes ex eo. qꝛ allegaret ſuā turpitudinē.
nihilominus iudex ex ſuo officio pōt opponere. Nec etiaꝫ
tertia ſolutio data p iſtā glo. pōt ꝑcedere cum dixit dic ea
. ſ. ea vacante elegerūt duos ſimpliciter in canonicos. qꝛ
ſolutio iſta formaliter eſt contra iſtum tex. in verſi. donec
duo eſſent pbendas integre aſſecuti. ꝑbat enim ꝙ prebē
das hēbant ſed non integras. ergo non eſt verum ꝙ non
fuerunt recepti ad pbendam. Nec ē vera etiaꝫ quarta ſo
lutio data p Jo. an. vt ſuperiuſ ego ad oculum demōſtra
ui. Nec fuit vera quinta ſolutio data p do. Ant. que fuit
Hoſtien. vt ſuperius rettuli. nec dictuꝫ do. Ant. in ſe ē ve
rum. vt ſuperius eſt oſtenſum. Quid ergo erit dicendum
ad iſtum tex. qui turbauit ſpūs maiorū noſtrox poſſet di
ci ꝙ iſta receptio fuit de facto ⁊ de ea non erat lis nec qō
⁊ rōnem demonſtro iudicio meo veriſſimaꝫ ꝙ ſuper illa
receptione non erat lis ex eo. qꝛ res reducta fuerat ad tē
pus quo actus poterat valere. qꝛ cuꝫ illud ē ſtatutū capi
tuli cōfirmatū a papa reſtrictiuū numeri canonicorum ⁊
pbēdarum introductū ꝯ antiquā cōſuetudinē eccleſie re
cipiebat interpretationē ⁊ reſtrictionē niſi redditus eccle
ſie augumētarenꝫ. vt ꝑbat tex. iſte in ver. niſi in tm̄ excre
uerint eccleſie facultates ꝙ ꝑ pluribꝰ poſſent ſufficere cō
petenter. ideo in caſu huius capituli cū fuiſſent augumē
tati redditus eccleſie qui ſufficiebant ꝑ pluribus. ⁊ etiam
qꝛ res reducebatur ad ſuam priſtinam naturam. ⁊ ad an
tiquam conſuetudinem eccleſie. c. ab exordio. xxxv. diſt. l.
ſi vnus. §. pactus ne peteret. verſi. quod in ſpecie. ff. d pac.
ideo vr ꝙ non erat inſiſtendū an receptio ad vnam pben
dam facta de duobus canonicis valeret an ne cū res de
ducta erat ad finē in quo poterat omnibus ꝑuideri de p
benda ꝑpter ſuperexcreſcentiā redituuꝫ eccleſie. ⁊ iō ſup
tali exceptione nulla erat qō qꝛ nō erat opus. ⁊ ſm iſtuꝫ
intellectum res eſt ſine nodo ⁊ ſcrupulo. ⁊ p ꝯñs non eſt
inſiſtendū in tantis ſolutionibus ⁊ diſceptatōibus ſcribē
tiū. vel ēt pondera qꝛ aliter poſſet ad iſtū tex. dari intelle
ctus. ⁊ cōſidero ꝙ non erat verū ꝙ ad vnā prebendā fuiſ
ſent recepti duo. ⁊ hoc oſtēdo vobis ex tex. uā in pncipio
agētes illi ꝑpoſuerant ſe fuiſſe receptos in canonicos nul
lis aſſignatis prebēdis eiſdē. ⁊ ſic libellarunt ſe fore rece
ptos ſine aſſignatiōe pbēde ex aduerſo fuit oppoſita exce
ptio p caplm. ꝙ imo duobus ex eis fuerat aſſignata vna
pben. ⁊ alij duo fuerant recepti cū hac ꝑteſta. ꝙ de cano
nica nihil pciperent donec duo primi eſſent integre pben
das aſſecuti. Modo illa ſunt verba narratiua ptium liti
gantiū. quo caſu reſultat ſing. doctr. tradita p glo. in. l. i.
C. qñ nō petentiuꝫ partes. que voluit ꝙ verba narratiua
ptiuꝫ appoſita in lege nō diſponūt. ⁊ iſtud voluit Jo. an.
in. c. dilecto de prebē. ⁊ ideo pulchre dicebat Guil. d mō
te laudino in cle. i. §. preſentatos de exceſ. prel. † ꝙ oēs cō
u3 ſtitutiones clemētinarum ſunt deciſorie. ſecus dicit in cō
pillatione gregoriana vbi pluries factū recitaꝫ ꝙ dictuꝫ
do. Car. in preallegato. §. preſentatos. dicit eſſe bene no.
ad multa. Cū ergo in ꝑpoſito noſtro illa ſint verba ptis
⁊ appoſita in narratiōe ⁊ nō in deciſione. qnimmo agen
tes negabāt ſe receptos ad pbēdam. ergo non eſt verū ꝙ
tex. iſte ꝑbet ꝙ receptio duorū canonicox facta fuerit ad
vnā prebendam cōtra ꝯciliū turonēſe. ⁊ p ꝯñs prima ſo
lutio data p glo. iſtam eſt veriſſima ⁊ firma vt in firma pe
tra inquantū dixit ꝙ hic nō fuit probata receptio duorū
canonicox ad vnicam pbēdā. ⁊ iſta cōſideratio mea ap
ponit ſilentiū ad ora oium qui vſqꝫ ad iſta ſecula ſcripſe
runt ſup iſto ca. ⁊ res erit ſine ſcrupulo Jheſus xp̄s cle
mentiſſimus pater futuri ſeculi de cuius plenitudine ſm
apoſtoluꝫ omnes accepimus laudetur in ſecula. ¶ † No
u4 ta ibi ad preces epi ⁊ ad inſtantiam quorūdam qꝛ pmo
conſidero illud quod dixit do. Anto. vt ſuperius rettuli i
ver. ad inſtantiā ꝙ ad petitionē vel ad pces ſalua reuerē
tia ſua iſte tex. aliter probat. dicit enim ad inſtantiā quo
rundam ⁊ pces epiſcopi. ergo nō eſt idem dicere ad iſtā
tiam ⁊ ad pces qꝛ ſupfluo videreꝫ papa hic appoſuiſſe il
la duo verba idē importantia. qō nō eſt dicēdū. c. ſi roma
nox. xix. diſt. ⁊ iō differunt iſta. ſ. preces ⁊ inſtantia genē
ralius. n. ſe habens preces qꝫ ſe habeat inſtātia. infert. n.
quandam qualitatem ad preces ⁊ ad petitionem. Eſt. n.
quedam accurata petitio. ⁊ lꝫ ſupius allegaueriꝫ vobis
tex. in cle. qꝛuis de appel. Nunc vero allego vobis tex. au
reis litteris ſcribeñ. ad hoc in. c. cum inter. r. ſeniorem in
verſi. cū inſtantia poſtulantē. J. de ele. tene mēti perpetuo.
Et ex iſto tex. collige ꝙ inſtantes pces ꝑ obtinēdo benefi
cio nō inducūt ſymoniam qꝛ ad pces epi iſte. M. ⁊ alij
fuerunt recepti in canonicos. ⁊ ēt dici: ꝙ ad inſtātiā quo
rundam duo alij fuerunt recepti ⁊ ē pulchra ⁊ ſolēnis inue
ſtigatio iſta ſi preces ad beneficiuꝫ obtinendum inducāt
ſymoniam. de quo eſt glo. ix. q. i. c. moyſes amicus dei. ⁊
q. ij. in ſūma. ⁊ in. c. ordinatiōes. ⁊ in. c. ſunt nōnulli. i. q. i.
⁊ in. c. tuam de eta. ⁊ quali. ⁊ ibi late per Jnno. ⁊ latius
per Hoſt. in ſūma de ſymo. §. qualiter cōmittaꝫ ſub. §. lin
gua. Et quidem Jnno. in. d. c. tuā recitatis opinionibus
ꝯrijs de quibus ibi in gl. dicit forte melius poſſet dici ꝙ
ſine diſtinctione preces nō inducūt ſymoniam. vnde dicit
ꝙ ſiue pro ſe ſiue pro alio quis roget electores ſiue alios
c quoſcūqꝫ ſiue pro digno[c] ſiue pro indigno ſiue in dignita
te ſiue in beneficio ſimplici tm̄ taliter ꝑmotus non diceꝫ ſy
moniace bñficiū habuiſſe lꝫ pcans iniuſte precetur niſi fa
ceret hoc animo ſe obligandi ex precibus admiſſis p col
latorem vel habens animū exonerāre ipſum collatorem
ab aliquo ſeruitio vel debito quo ei tenebatur. tunc enim
cēt ſymoniacum cum in talibus ideꝫ eſt remittere ⁊ dare
c. veniens de teſtibus etiam ſi remittatur obligatio natu
ralis qua quis tenebatur ad antidora. allegat. l. ſed ſi le
ge. §. conſuluit. ff. de peti. here. i. q. i. c. ſi q ſunt de ſymonia
c. querelam. ⁊ eſt rō predictorū ſm Jnno. qꝛ ad hoc ꝙ cō
mittaꝫ ſymonia oportet ꝙ interueniat munus. i. q. i. c. ſūt
nōnulli. tales aūt preces frequētius interponūtur nō pro
munere. ſed pro cōſilio lꝫ ſepe iniuſto vel inhoneſto. vnde
nō videꝫ eſſe ſymonia vt promotus ad preces alterius te
neaꝫ reſignare beneficiū. ſed ſi licite preces porrecte ſunt
qꝛ porrigens peccauit aliter puniatur. c. ſi. de ſymo. ⁊ licꝫ
Jnno. recitat aliam opi. ibi tm̄ iſtam approbare videꝫ. ⁊
ſm do. Cardi. ibi hec eſt veritas ꝙ preces inquantum p
ces vel inquantū naturam pciuꝫ non excedunt in aliqua
obligatione nō inducūt ſymoniam cum ſymonia cōmit
taꝫ ex munere ꝑmittēdo vel remittendo. vt. i. q. i. c. ſūt nō
nulli. qui aūt precaꝫ nihil tribuit vel remittit. ſed tantum
verba exponit. iuxta illud Ouidij pdere verba leue eſt. vt
not. glo. i. q. i. c. quibuſdam que hoc idem tenet. ſed. d. An
to. in. d. c. tuaꝫ dicit ſi ꝯſtat ꝙ preces nō ſunt porrecte ani
mo obligandi. ⁊ tūc nō cōmittꝫ ſymonia aut ꝯſtat ꝙ ſūt
porrecte aio obligādi. ⁊ tūc inducūt ſymoniam aut ē du
biū. ⁊ tūc ſi ſūt porrecte ꝑ indigno. tunc cenſenꝫ pces vio
lente ⁊ pſumuntur porrecte aio obligādi. ⁊ tunc cōmitti
tur ſymonia. aut porrecte ſunt ꝑ digno. ⁊ tunc nō cenſenꝫ
violēte nec aio obligādi porrecte. ſꝫ pſumūꝫ porrecte ad
excitandū animū ſuperioris. vbi aūt eſſent porrecte ꝑ di
gno ſed ad excludendum magis dignuꝫ adhuc preſume
rētur violente ⁊ animo obligandi. ⁊ tunc inducūt ſymo
niā. opi. tm̄ pcedens Jnno. vr verior cum hec preſumptio
de qua loquitur do. Ant. nullo iure fundeꝫ ⁊ pcedens opi
nio clarius ꝑfortificabitur adhuc ex infra dicēdis. ¶ Nec

c ¶ Pro digno. Adde p iſta. q. notabilr oēs fere ſcribētes i. c. tua noſ de ſymo. ⁊ vid Panor. in. c. p ingſſiōem de elec in. ij. colū. in fi. ⁊ qñ preces ſint licite. vide glo. no. ⁊ doc. in. c. tuam de eta. ⁊ qual. ⁊ Panor. allegato loco. S.

obſtat illud.c.nõnulli.i.q.i.per quod videtur probari ꝙ
qui mouet̃ ꝑꝑ preces mercari vr̃ vt cõſequat̃ humanũ fa
uorẽ ⁊ p̃ces ille ſymoniã inducũt.q2 dicit do.Car.in.d.c.
tuã.ꝙ lʒ talis motus ad p̃ces nõ bñ faciat ⁊ ẽt is qui pre-
cat̃.tñ cũ hoc ſtat ꝙ nõ inducat̃ ſymonia.q2 ſi hac rõe di
ceremus ꝙ preces inducerent ſymoniã ſequeret̃ ꝙ ẽt pre
ces ꝓ digno porrecte inducerẽt ſymoniã q2 ſi preces ſucce
dũt loco p̃cij vel muneris ⁊ preciũ vel munus ẽt ꝓ digno
inducit ſymoniam.vt in.d.c.ſunt nõnulli.ergo idẽ opera
buntur preces.vnde circa hoc indiſtincte eſt tenendũ ſm
eum ꝙ preces non inducunt ſymoniam lʒ aliqñ ſint illici
te.do.Pe.de ancha.in.d.c.tuam.recitata opinio.Inno.
credit poſſe ſic dici ꝙ q̃uis ille qui iniuſte rogat ſit ſymo
niacus.vt in.c.tua de ſymo.nõ tñ ille qui rogatus confert
beneficiũ ẽt ſi ſequat̃ preces iniuſtas quo caſu promotus
taliter forte nõ tenet̃ renũciare niſi in ꝓmotione exprime
ret ſe ꝓpter huiuſmodi p̃ces ꝓmouere.⁊ ita reſidet.d.pe.
Certe.d.c.tua in ver.ex preces humiles emiſſe a digno.
vñ loquit̃ ille tex.qñ iuſte preces porrecte ſunt a digno.⁊
ſic nõ loqtur eo caſu quo quis rogat ꝓ alio.Bal.hic col-
ligit ſup iſto verſi.ꝙ preces nõ inducũt ſymoniam ſed in
tentio allegat Inno.do.Abb.hic leuiter tranſit allegan-
do glo.in.d.c.tuam iudicio meo paſſus eſt difficilis ⁊ vi
115 det̃ mihi tenẽda opi.do.Anto.† ꝙ vbicũqʒ non apparet
an ſint porrecte ꝓ digno an ꝓ indigno ꝙ tũc cenſeant̃ vio
lente ⁊ animo obligãdi porrecte.⁊ per ꝯñs cõmittat̃ ſy-
monia.Et ad hoc allego tex.in.c.ordinationes in verſi.p̃
cio vel p̃cibus vel obſequio.Et qui taliter ordinant̃ non
a per hoſtiũ.i.xp̃m intrant.ſed fures ſunt ⁊ latrões.i.q.i.[a]
116 † vbi tripliciter cõmittitur ſymonia vʒ precio p̃ce aut ob-
ſequio.quo caſu colligo ex illo tex.ꝙ porrigere preces ꝓ
officio obtinendo eſt ſpẽs ſymonie.⁊ cõiũgo tex.in.c.qui
buſdaʒ in verſi.niſi cum quem iuſte actionis qualitas ad
ad hoc dignuʒ eſſe mõſtrauerit.i.q.i.vnde ex illis iurib⁹
ſimul iunctis colligo regulam † ꝙ porrectio p̃cum regu-
117 lariter inducit ſymoniam niſi porrecte fuerint pro eo quẽ
probatum fuerit eſſe bone ⁊ digne vite.vbicũqʒ ergo nõ
ꝯſtat ꝙ nõ ẽ bone vite vel male vite ſeqtur ꝙ in dubio ſta
bimus regule vt porrectio precuʒ facta pro alio inducat
ſymoniam.Quinimo dico vobis ꝙ lʒ quilibet preſumat̃
bonus.c.eſtote miſericordes.J.de reg.iur.⁊.l.merito.ff.ꝓ
ſocio cum ſimi.tñ in porrectione p̃cum requiritur ꝙ pro-
bet̃ ꝙ ille pro quo porrigunt̃ ſit bone vite.vt ꝓbat tex.d.
c.quibuſdam.⁊ eſt ratio vt dixi.q2 regulariter porrigere
preces ꝓ obtinendis ordinibus vel pro ſequendis benefi
cijs eſt ſpẽs ſymonie.tene menti.q2 iudicio meo cõfundit
opi.Inno.do.Car.⁊ ſequatium.Preterea allego tex.in
d.c.nõnulli.⁊ aliter induco q̃ʒ inducebat̃ per do.Ant.nã
tex.ille allegat Yſayaʒ dicentẽ beatus qui excutit manus
ab omni munere.⁊ lʒ glo.Joã.theo.ibi reprehendat ibi
Gratianũ ꝙ hoc non fuit dictũ Yſaye ſed fuit dictũ pſal
miſte.tñ hoc habetur apud Yſayam.xxxiij.c.⁊ ꝓbat ibi
118 tex.† ꝙ appellatione omnis muneris veniunt preces.er-
go ſeqtur ꝙ ille qui fundit preces videt̃ dare munus col-
latori.⁊ per conſequens porrectio precum inducit ſymo-
niam.Faciat ẽt.c.de ordinationibus in verſ.neqʒ per gra
tiam nec per quorũlibet ſupplicationẽ.⁊ ibi gl.diſtinguit
aut petit pro ſeipſo aut alijs.i.q.i.allegat dictum.c.ordi-
nationes.ergo ſeqtur ꝙ porrigere preces pro alio regu-
lariter inducit ſymoniam niſi conſtet ꝙ pro digno porre
cte fuerint.Faciat.d.c.moyſes.viij.q.i.in verſi.quiſpiam
rogauerit.Non obſtat dum dicebat̃ ꝙ ſequeretur ex hoc
quod porrigere preces pro digno eſſet ſymoniacuʒ quia
iſtud non ſequitur ex quo cõtrarium eſt iure cautum ſi cõ
ſtat illum pro quo porriguntur fore dignũ.vt in.c.q̃buſ-
dam.⁊ iſtud tene mẽti q2 per hoc verior ẽ opi.d.Ant.Et
ſubdit Inno.pulchrum verbũ in.d.c.tuam quid ſi nõ col
latori ſed familiari ⁊ collaterali eius dedit pecuniam vel
preces porrexit vt daret operam ꝙ promoueatur ad bñfi
cium.ꝯcludit ꝙ perinde eſt ac ſi data fuiſſet collatori bñfi-

a ¶ Q̃õne.i. No.ꝙ.c.qd̃ ñ poſuit.d.Andre.hic incipit ſũt nõnulli.⁊ addõ iu.c.ſeq̃n tem.vbi ꝓbantur tria q̃bus cõmittitur ipa ſymonia.

b ¶ Conſanguineũ.Adde pro ampliatione iſtius materie no.gl.in.c.vt noſtrum vt eccle.benefi.⁊ elegãtẽ glo.in c.tuã de eta.⁊ quali.

ciũ.ij.q.v.c.preſentium.d.Card.ibi hoc limitat qñ media
tor eſt talis qui ſuis precibus põt cõmouere collatorẽ.ſe
cus ſi nõ moueret̃ ipſius inſtantia ſed informatione rece-
pta de ſufficiẽtia ipſius ꝓmouentis.q2 tũc pecunia data in
terceſſori vr̃ data pro ſuo labore ⁊ non pro beneficio cõ-
ferendo.ita dicit ſe in accidẽtia facti reſpondiſſe cuidaʒ q
miſit ad curiã quedã ad ſollicitãdũ eius ꝓmotionẽ.q2 nõ
119 eſt ſymonia.qd̃ eſt bene no.tanq̃ʒ quotidianũ.† Utrũ aũt
preces licite porrigantur pro bñficio obtinẽdo.do.Car.
in.d.c.tuaʒ dicit hoc poſſe dupliciter intelligi.ſ.primo an
ſint licite ita ꝙ collatio bñficij teneat facta per preces an
ſint licite quo ad hoc vt promouens vel ꝓmotus peccet ĩ
telligendo primo modo preces ſunt ſm eum licite cum in
iure noſtro nõ reperiat̃ ꝙ collatio bñficij ad p̃ces fcã nõ
teneat lʒ habeamus canones ꝙ petentibus beneficia nõ
ſunt conferenda.vt.viij.q.i.c.in ſcripturis.c.ſciendũ.⁊.c.
qui epiſcopatum.naʒ ꝓpter hoc dicũt canones inſtitutio
nẽ nõ tenere.⁊ ideo dicit ꝙ lʒ nõ teneat inſtitutio vbi ali
quis ingerit ſeipſum inſtituẽdo.vt in.c.fi.de inſti.vel ſeip
ſum p̃ſentando.vt de iu.patro.c.per veſtras vel ſeipſũ eli
gẽdo.c.cũ in iure de elec.ꝑ hoc nõ eſt idẽ in inſtitutõe fcã
ad p̃ces.q2 prima inſtitutio tribuit titulũ vel partẽ tituli.
ĩõ nõ valet illa diſpoſitio de ſeipſo.ſecus aũt in appoſitõe
p̃cum.⁊ hoc approbat ſm eũ ſtillus curie ſm quem citra
ep̃atus ⁊ abbatias fit collatio ad inſtantiã.⁊ dicit̃ in litte
ris talis ſupplicauit ⁊c.Itẽ videmus ẽt preces a iure ap-
probatas in eo ꝙ diſtinguit iuſſu an ꝓprio motu ad inſtã
tiam fiat collatio.vt in.c.ſi motu ꝓprio de preb.li.vi.⁊ ita
dicit etiam fundari opi.Innocẽ.ſuperius poſita ꝙ p̃ces
ſymoniam non inducũt.Tu animoſe tene ꝙ ſuperius di-
10 xi ſuſtendando opi.do.Anto.† Scdo aũt modo an p̃ces
ſint licite.ſ.vt ꝓmotus vel promouens peccet vel nõ.⁊ tũc
procedat diſtinctio glo.in.d.c.tuam.qd̃ aut precatur pro
ſe aut ꝓ alio.primo caſu aut eſt dignus aut indignus ſi in
dignus ſunt illicite ſi dignus aut ꝓ beneficio ſimplici aut
pro prelatura ſi pro ſimplici aut indiget ⁊ ſunt licite aut
nõ indiget ⁊ ſunt illicite ſi ꝓ prelatura ⁊ ſunt illicite.vbi
vero ꝓ alio preces porriguntur.⁊ tũc ſi ꝓ indigno nõ ſũt
licite ſi pro digno ſi ſunt carnales ſũt illicite ſi ſpũales ſũt
licite.iſta eſt dictio glo.in.d.c.tuam.⁊ in.d.c.ſunt nõnul-
li.⁊ i.d.c.moyſes.⁊ in ſũma.viij.q.ij.⁊ circa iſtas ſpiritua
les dicit Hoſt.poſſe cõnumerari p̃ces porrectas ꝑ patro-
nũ p̃ñtantem.q2 ille ſunt quaſi ſpirituales.c.cuʒ terra de
12ı elec.c.nobis de iure patrona.† Sed an ep̃s peccet q ꝯſan
b guineũ[b] ſuum egentẽ ⁊ dignũ prefert alteri magis digno
non egenti.Hoſt.in.d.c.tuam dicit ꝙ hoc non reprobat
cũ talibus ꝓuidere teneat̃.lxxxvi.diſt.c.nõ ſatis de coha.
cleri.c.i.de teſta.c.relatum el.ij.§.lʒ.⁊ addit e Bal.in.l.tu
tor.§.qui in tutoribus.ff.de excu.tuto.vbi colligit arg.ex
illo tex.ꝙ ſi papa ꝓmouet ſuũ ꝯſanguineum ꝙ reuelauit
122 ſibi caro ⁊ ſanguis ſed non ſpiritus.† Quid ſi quis nõ fun
dat preces ſed adulatur vt beneficium conſequatur dicit
Inno.ꝙ eſt ſymoniacũ ⁊ munus ab obſequio dici põt.i.q.
i.ordinatiões cũ quatuor ſequẽtibus.non tñ tenet̃ ad be
neficiũ reſignan.ar.c.fi.de ſymo.ita dixit in.d.c.tuam.⁊ ꝑ
123 dicta ꝓcedũt cũ qs petit beneficiũ eccleſiaſticũ.† Quid ſi
honorẽ vel dignitatẽ ſecularẽ petat an ſit licitũ dic ꝙ pu-
blice peti põt nõ priuati.l.i.§.i.ff.de pollicitationibus.l.
exiſtimo.ff.de mune.⁊ hono.hodie diſtinguit̃ in dignita
te ſeculari an ſit dignitas cui non eſt annexa iuriſdictio.vt
doctoris vel aduocati.⁊ peti põt.vt in.d.§.i.aut ẽ ãnexa
⁊ non poteſt.puta ſi ſit magiſtratus vel pretor.vt in auc.
vt iudices ſine quoquo ſuffragio.§.i.⁊.§.cogitatio.e.i.⁊
ij.⁊ ibi ꝑ Jo.an.ne prelati vices ſuas.facit.ff.ad legẽ iul.
de ambitu per totum.¶ Nota ibi quendam aliũ q2 ſm
glo.de quinto non facit mentionem.q2 forte capitulũ nõ
confitebatur elegiſſe illum.vel poteſt dici ꝙ illa vacans
poterit vni ex illis quinqʒ aſſignari.vt dixit hic Egidius
⁊ Gof.vel ſm oẽs alios forte iſte quintus erat mortu⁹ ſʒ
nõ vr̃ de mente littere.⁊ ĩõ ſm Hoſt.poſſet littera ſuppleri ex co

ri ex eo qꝛ papa mandat oibus dari. ¶ †No. ibi ſine pre
124 iudicio ſimilē tex. habetis in. l. claudius in ver. ſine eius
ꝑiudicio. ff. qui po. in pig. ha. ꝛ ꝓbat tex. iſte in hoc ver. ꝙ
ꝓteſtatio canonicoꝝ nō ꝓfuit. Sed opponiꝭ de. c. ꝑlatum
ꝙ metus cā ꝛ de alijs iuribus allegatis in iſta glo. in ver
125 ſi. ſine preiudicio. †ꝓteſtatio enim ꝑambula declarat ani
mū ꝓteſtantis de eſſe in futurū ꝛ reddit actū inefficacē ꝗ
poſtea gerꝭ. l. ꝗ in aliena. §. celſus. ff. de acqrē. here. Glo.
iſta dat duas ſolutiones ad ꝯria. prima eſt ꝙ proteſtatio
valet qñ nō eſt ꝯria facto. vt in ꝯrijs allegatis in hac gl.
ſecus qñ eſt ꝯria facto. ꝛ ita loqtur hic. nā recipiendo ali
quem in canonicum videꝭ capitulū velle in ꝯñtiam ꝙ ta
li recepto debeat ꝓuideri ne habeat nomen canonici ina
ne. c. relatum de ꝑben. ꝛ ideo ſi ꝓteſtatur ꝙ non debeat il
li ꝓuideri ꝛ ꝙ nihil ꝑcipiat videꝭ ꝙ ꝓteſtatio quo ad ef
fectū eſt ꝯria facto. qꝛ videꝭ capitulum velle ꝙ recepto in
ꝯñtiam ꝓuideaꝭ ꝑꝑ receptionē factam. ꝛ ēt vꝭ velle ꝙ nō
ꝓuideatur ꝑꝑ ꝓteſtationē. ꝛ ita quotidie allegaꝭ tex. iſte
cum glo. ſua ꝙ per ꝯtrarium factum tolliꝭ ꝓteſtatio. dñs
ant. dicit hic ꝙ corrupte allegaꝭ tex. iſte qꝛ ꝓteſtatio non
erat contraria facto. nam canonici receperunt illos in ca
nonicos. nec ꝓteſtatio repugnabat ſꝫ veniebat ad tollēdū
ius cōſecutiuū ad factū geſtum. nā canonici debēt de iure
habere ꝑbendam ſaltem ex reditibus ſubpex creſcentibꝰ
vt in. d. c. relatum de prebē. ad hoc ius ꝯſecutiuū tēdebat
iſta ꝓteſtatio vnde colligit ꝙ ꝓteſtatio tendens ad tollen
dum ius qḋ venit cōſecutiue ad factuꝫ ex iuris diſpoſitio
ne non valet. ¶ Secūda ſolutio fuit in ver. poſſet dici ꝙ
hic ꝓteſtatio profuit quo ad hoc vt antiqui perciperēt ſu
as prebendas integras ꝛ certe ēt ſine illa ꝓteſtatione de
buiſſent habere integras prebēdas. qꝛ receptio vltra nu
merum lꝫ rumpat numerum prebendarū. vt no. in. c. pro
illorum de ꝑbē. nihilominus dꝫ eis ꝓuideri de prebenda.
Et inquātū dicit glo. iſta ibi qñqꝫ ꝓdeſt plus ꝓteſtatio qꝫ
appellatio tene mēti eam vt qñqꝫ magis ꝓſit ꝓteſtatio qꝫ
appellatio. vt in caſu. l. ij. allegate in ea ꝛ rō diuerſitatis
126 eſt in caſu illo. †vbi filiuſfamilias exiſtens in poteſtate pa
tris vocaꝭ ad munera ſi pater ꝓteſtatur ꝙ nō cōſentit nō
teneꝭ pro filio. qꝛ nullum preſtat tunc conſenſuꝫ nomina
tioni ſeu electioni facte de filio ad munera publica. ſecus
ſi pater appellaret a tali electione. qꝛ tūc vꝭ conſentire ꝙ
potuerit eligi ſed dicit electionē eſſe iniuſtam. ideo tūc fa
cit ſibi ꝑiudiciū ꝑ talē appellationē ſicut qñ dñs appellat
a ſententia lata ꝯ eum cum falſo ꝓcuratore. l. iij. §. falſus.
ff. rem ratā ha. hac occaſione ſumpta Inno. tetigit aliqd
hic de materia ꝓteſtationis. ꝛ plenius do. Ant. in ſua re
petitione. qꝛ principale ꝓpoſitum quod habui ad peten
dum hanc decretalem fuit aſſumere materiā ꝓteſtatiōis
que ꝛ ſubtilis ꝛ quotidiana eſt. ideo poſt expeditionem
textualiuꝫ ꝛ gloſaꝝ illam attingā ꝓut deus glorioſus de
derit. ¶ Nota ibi receperūt in canonicis quo caſu dicit
glo. in ver. receperunt ꝙ debuerunt eis prouidere de pre
benda. c. relatum. ꝛ. c. dilectus de preben. c. cum ſuper de
127 cōceſ. ꝑben. ꝛ ſubdit glo. iſta †ꝙ aliud eſt canonia aliud
eſt ꝑbenda canonia eſt ius ꝙ ꝓcedit ex inſtitutione ꝛ of
ficio ꝛ receptione in fratrem vt hic ꝑbenda eſt ius ꝙ pro
cedit ex inſtitutione ꝛ officio. qꝛ ex quo quis facit officiuꝫ
dꝫ percipere beneficium. ꝛ iō laycus pōt habere ꝑbendā.
vt dixit Vincentius ꝛ pōt eē prebendatus. ſed non poteſt
eſſe canonicus. vt in. c. in eccleſia de inſtitu. ꝛ ſic ex gl. iſta
128 colligeꝭ †ꝙ laycus pōt habere prebendam in eccleſia ſed
non canoniā qꝛ canonia ē ius ſpūale prouenies eoipſo ꝙ
aliqs recipiꝭ in canonicū ꝑbēda ē qd tꝑale debita cano
nico rōne officij ꝛ canonie. Cōtra hoc opponiꝭ de. c. dile
cto de ꝑben. vbi prebenda appellaꝭ ius ſpirituale ꝛ indi
uiduū. Sol. intellige illum tex. qñ prebēda hꝫ annexū ca
nonicatum. vnde rōne canonie dicitur ius ſpirituale. iſtō
eſt quando non ſubſiſtit de per ſe. nam prebenda ſimplici
ter conſiderata conſiſtit in mera tꝑalitate quando ex bo
nis tꝑalibus conſiſtit prebenda. ꝛ ſic intelligatur dictum

Inno. in. c. maioribus de prebē. ideo dubitaꝭ in eccleſijs
regularibus poſſunt eſſe portiones ſeu prebende priuile
giate que ſunt loco prebendarum. de quo ꝑ Inno. in. c. di
lectus el. ij. de preben. Io. an. in regula non eſt obligato
129 rium lib. vij. in mercurialibus. ¶ †Scdo no. glo. ꝙ lici
te fiunt pro laycis prebende in eccleſia. ꝛ refert hic cōpo
ſtolanus ſeruari in eccleſia ſancti Martini carnotenſis.
vbi aſſignātur alique prebende nobilibus rōne pauper
tatis vel alicuius ſeruicij tꝑalis. pro hoc facit. c. poſſeſſio
nes. xvij. q. i. vbi eccleſia pōt pauperi concedere vſumfru
ctū alicuius poſſeſſionis vnde eccleſia dꝫ ſua bona cōica
re pauꝑibus. xvi. q. i. c. ſi. dicit ēt hic cōpoſtolanus ꝙ pro
pter cōmunionem que eſt inter prebendam ꝛ canoniam
ſi prebēda ſolita cōferri canonico cōferaꝭ clerico videtur
etiam collatus canonicatus. de quo iam dixi ſuperius. ſꝫ
faciat pro hoc dictū. c. tranſlato. ꝫ. e. fatetur tñ compoſto
lanus ꝙ ſecurius faciet collator cōfero tibi prebendā cū
plenitudine iuris canonici. idem voluit Archi. in. c. ſi cle
ricus de prebē. li. vi. idem dixerunt domini de rota in ſua
vltima deciſione. ꝛ pro hoc allegant dictum zengenini ꝛ
Guil. de monte landino in cle. ſi iuſta de ꝑben. vbi dicunt
130 †ꝙ ſi papa mādat aliquē recipi in canonicū vltra nume
rū ſtatutum ꝛ ſibi ꝓuideri de prebenda cū vacabit cum ſi
bi ꝑbenda vacans conferꝭ intelligiꝭ collatus canonicatꝰ
cum prebenda ꝛ dimittit illū canonicatū quē hēbat a pa
pa. ꝛ ſic apparet ꝙ collata prebēda ꝯfertur canonicatus
ſi large ſumamus prebendam nihil hꝫ cōe cū canonicatu
qꝛ pōt layco cōferri prebēda. nō tñ cōferri pōt layco ca
131 nonia. ꝛ dicit hic Bal. †ꝙ impetrans canonicatū dꝫ face
re mētionē de certo numero prebēdarū. itē ipetrās prebē
dam dꝫ facere mētionē de certo numero canonicorū. alſ
nō valēt littere tanqꝫ ſurreptitie qꝛ vꝛ ſemꝑ loq ſaluis ſta
tutis ꝛ cōſuetudinibus eccleſie. c. i. de cōſti. li. vi. dicit glo.
iſtā ſentire ꝙ ois hñs prebēdam nō dꝫ hr̄e canonicatum
quā gl. intelligit de ꝑbēda nō canonicali. ꝛ refert Inno.
dicere ꝙ ſi recepto in canonicū ē aſſignatū ſtallū ꝙ eoip
ſo eſt in potētia ꝛ iure exercēdi omnē actū ſpūalem ſi ē re
ceptus ad plenitudinē iuris canonicalis ꝛ ꝙ i dubio ꝑſu
mitur qꝛ totū eſt vnū ius ꝛ multa poteſt. ff. de iur. om. iu.
132 ꝛ refert cōcluſionē collectarij †ꝙ lꝫ laycus poſſit hr̄e pre
c bendā. nō tñ vocabitur ad electionē etiam ſi ſit cōuerſus
niſi vocaretur de gratia. c. ex eo de ele. li. vi. Et ſubdit hic
Bal. debere intelligi de laycis cōuerſis ꝙ poſſint hr̄e ꝑ
bendas in eccleſia. ſed layci qui nō ſunt de corpore eccle
ſie non poſſunt habere prebendas ſtricto ſumpto vocabu
lo nec poſſunt intereſſe electionibus prelatorum vel alijs
diſpoſitionibus eccleſiaſticis. c. cumana de elec. qḋ ꝓcedit
ſm̄ eū vt participent de actu diſpoſitiuo. ſed tanqꝫ teſtes
vel tabelliones bene poſſunt itereſſe. de quo dicit ſe dictu
rū in. c. decernimus de iudi. tu vide qḋ no. in. c. qꝛ ꝓpter de
elec. refert etiam collectariū dicere hic †ꝙ ſi vna tñ ꝑben
133 da ſit ſupernumeraria ꝛ quatuor pone canonici ſunt ſup
numerarij non diuideꝭ illa prebenda. qꝛ eſſet contra ius
ſed dabiꝭ prius recepto in canonicum nec pōt capitulum
gratificari. qꝛ gratificatio non hꝫ locum poſtqꝫ alteri eſt
ius queſitum ratione prioritatis. c. ſi duobus de reſcri. li.
vi. ſed ſi eſſet dubiū qs eēt primo receptus eſſet locus gra
tificationi. l. ſiqs ſeruū. §. ſi inter duos. ff. de le. ij. vel de cō
cordia poterit ſopiri iſta queſtio. l. quotiēs. ff. de vſufruc.
Et ſubdit Bal. ꝙ lꝫ iſta ſuperius dixerit nihilominus qꝛ
fuerunt dicta collectarij dicit ſe referre eos a quibus di
dicimus ne eoꝝ fama ſuperetur. ꝛ vere loquitur vt verus
doctor quod eſt bene no. ꝯtra multos imperitos qui vul
garia dicta modernorū tradūt auditoribus in ſcriptis ꝛ
auctorum nomina tacent. Et inquantū ille tex. in verſi. ſi
ne preiudicio fuit heri declaratus. dicit hic Bald. ꝙ illa
verba ſine preiudicio ſapiunt proteſtationē. ſed ꝓteſtatio
in preiudicialibus ꝛ aduerſarijs non iuuat. alleg. no. in
cle. gratie de reſcrip. Itē factū quod ſequitur eam tollit.
vt ſuper glo. in hoc verſiculo ſine preiudicio ſoluit Bal.

c ¶ Electio-
nē. Adde pro
ampliatōe iſti
us materie Fe
ly. hoc codē. c.
ꝛ ti. noſtro co
lū. xi. in ꝑn. ꝟ.
adde ꝙ hoc q
optime de mē
te oiuꝫ fere do
ctoruꝫ limitat
iſtaꝫ. q. ꝛ mul
ta pulchra di
cit q̄ vide ꝑ te
qꝛ facilia.

contraria allegata in ea aut nō durat proteſtatio. ⁊ tunc
factum preualet proteſtationi vt hic. aut pteſtatio durat.
⁊ tunc aut eſt facta cū cā ⁊ durat cā. ⁊ tunc preualet pro/
teſtatio vt in ꝯrijs. aut eſt iuſta ⁊ neceſſaria cā veniendi ꝯ
proteſtationē ꝓpter equitatem ſupuenićtis caſus vt erat
hic propter reditus ſuperexcreſcentes. ⁊ tunc proteſtatio
non elidit factum vt hic. ¶ Nota ibi vt nihil ꝑciperent.
de canonia. iſti enim fuerunt recepti cum hoc ꝙ de cano/
nicatu nihil perciperent. Bal. hic querit † an per iſtud pa
134 ctum ſit cōmiſſa ſymonia refert glo. hic in ver. perciperēt
ſentire ꝙ ſic ſi alias nō erāt facturi. vel hic nō fuit pactio
ſed proteſtatio. ſed pro intellectu iſtius gl. potes oppone
re hoc mō iſti fuerūt recepti ſub pacto ne aliqd ꝑciperent
de canonicatu. ſed talis receptio eſt ſymoniaca. vt ē caſus
in. c. dilectus filius de prebē. ergo talis receptio fuit nul/
la. do. Abb. hic dicit ꝙ capitulum dilectus nō probat. ſʒ
bene hoc probat. c. per tuas el. iij. de ſymonia. ⁊ ſic ex hoc
contrario formato ꝑ glo. hēs ꝙ tale pactum vt receptus
in canonicū nihil percipiat de canonicatu ē ſymoniacuʒ.
Sed contra hoc tu potes ſic inſiſtere vʒ ꝙ nō ſit ſymonia
cū. nā hic non interuenit munus ab obſequio. qꝛ nullum
ſeruitium indebite impenſum fuit nec interuenit munus
a ligua ſeu fauor human⁹ ſeu ſordide ꝓces nec interuenit
mun⁹ a manu. qꝛ nullū tꝑale tradiderūt nec remiſerūt ali
quā obliuionē de preſenti. vt in. c. ordinatiōes. c. ſunt nō
nulli. i. q. i. ⁊ dixi ſupius in tex. ad ꝓces ergo tale pactum
non induxit ſymoniā. Reſponde ad hoc ꝯrium iſti rece/
pti in canonicos debebant hr̄e ꝑbēdas. vt ſuperius eſt di
ctum. qꝛ ſpūalia diu ſine tꝑalibus eſſe nō poſſunt. i. q. iij.
c. ſiqs obiecerit. ⁊ per ꝯñs recipientes eos obligati erant
ad ꝓuidenduʒ eis de prebēdis que ꝑbende ꝯſiſtūt in tꝑa/
litate. vt in glo. precedēti. ergo taliter recepti videnꝰ remi
ſiſſe tꝑale vt conſequerentur canonicatū q eſt qd ſpiritua
le. vt in glo. precedenti dictū fuit ⁊ in talibus idē ē remit
tere ⁊ dare. vt in. c. veniens de teſtibus. ⁊ voluit Inno. in
gl. precedenti. ergo veritas eſt ꝙ tale pactū inducit ſymo
niam. ⁊ per cōſequēs obſtat ꝯrium formatū ab iſta glo.
Et ideo gl. illa ſoluit illud ꝯrium dando duas ſolutiōes.
prima eſt ꝙ nō fuit facta conuentio inter canonicos reci
pientes ⁊ ipſos receptos. ſed iſta cōuentio interuenit īter
canonicos ſuper prebendis diuiſis tm̄ vt de illis nihil per
ciperent ⁊ nō ſuꝑ fructibus ſuperexcreſcentibus iſta ſolutio
expreſſe eſt contra iſtum tex. qꝛ tex. expreſſe dicit ꝙ ꝓteſta
ti fuerant ꝙ nihil perciperēt de canonia. ⁊ apparet ꝙ iſti
canonici repugnabant dare illis canonis iā receptis fru/
ctus ſuperexcreſcentes. gl. dat aliā ſolu. vʒ ꝙ fuerūt ſimplici
ter recepti ſine pacto. nā ſi pacto ꝯſenſiſſēt tale pactū fuiſ/
ſet ſymoniacū. ſed nō ꝯſenſerunt. iō non ē ſymonia. ⁊ hoc
idem tenuit hic Inno. dicens ꝙ iſtud ſtatutū ꝙ canonici
de nouo recepti nihil ꝑciperent ē malū ſed nō ē ſymonia
cū qꝛ nō conſenſerunt. ſecus ſi conſenſiſſent. i. q. ij. c. q̄ꝫ pio
a viij. q. ij. c. artaldus. nam ex ſola dictiōe ſtatim[a] non vēdiꝰ
aliqd ſpūale. venditio enim no ꝯſiſtit ſine ꝓcio. vt in. §. pre
cium. inſti. de ꝯbem. emp. ſed ſi ſtatutū legareꝰ tēpore rece
ptionis in canonicū quo ſtatuto caueꝰ vt aliqd deꝰ vel ꝓ
mittatur ⁊ recipiendus promitteret obſeruare. tūc bn̄ cō
135 mittitur ſymonia. ⁊ dicit hic Hoſti. † ꝙ ſicut conſuetudo
non excuſat ita nec excuſat ſtatutum a ſymonia. c. veniēs
de ſymo. ⁊ reſtringit hoc dictū Hoſti. qn̄ ſymonia nutri/
ret priuatū cōmodū ⁊ temporale. ſecus ſi nutriret cōmo/
dum publicū ⁊ ſpūale. ⁊ per hoc dictū dicit hic do. Ant.
canonicos non excuſari ſi exigūt aliqd diuidēn. inter eos
ſecus ſi venit applicañ. alicui operi. puta pro bono fabri/
ce vel alterius vtilitatis eccleſie. do. Abb. dicit hoc dictuʒ
ſibi placere rōne conſuetudinis vt valeat talis cōſuetudo
nō rōne ſtatuti. alleg. tex. manifeſtum ſm eum. i. q. iij. c. ex
multis. vbi dr̄. nil debere exigi a beneficiando vt illud cō/
uertatur ī fabricā vel aliā vtilitatē eccleſie ne beneficia vi
deanꝰ ꝓcio concedi. ⁊ ſi dicas quare valet potius ꝯſuetu/
do q̄ꝫ ſtatutū. rn̄det ꝙ ſtatutū nō hʒ principiū volūtariuʒ

a ¶ Statim. De multiplici ſignificato hu/ius dictionis ſtatim. vide tex. l. ꝙ dicimus ꝯ dam. infe. ⁊ de edil. edic. l. edi/les. §. ſciēduʒ. l. a diuo pio. §. ſi poſt de re iu/di. ex de reſti. ſpo. olim. inſt. qbus nō ē per/miſ. fac. teſt. C. de iudi. l. fi. l. diſ. quicūqʒ. ⁊ vide bar. in. l. q pignori obli/gari. §. fi. ff. de auc. tu. ⁊ Pa/nor. in. c. qꝛ ꝑꝑ de elec. quibuſ in locis mate/ria huius di/ctionis plene tractatur.

ſed neceſſarium. ⁊ paria ſunt petere expreſſe vel cū editio
ne ſtatuti. tu vide de hoc quod no. in. l. i. §. que onerande.
ff. quarum rex actio non da. ſed conſuetudo hʒ principiū
voluntarium. nam voluntarie poterunt aliqd dare appli
cañ. vtilitati eccleſie. ⁊ ex iſtis poteſt īduci laudabilis cō/
ſuetudo. ⁊ ita dʒ intelligi. c. ad apoſtolicam de ſymo. Fa/
cit quod no. in. c. Jacobus eo. tit. dicit ēt hic Inno. † ꝙ ſi
136 nihil petereꝰ vel ꝓmittereꝰ ⁊ receptus aliquid ſponte da/
ret eccleſie nō cōmittiꝰ ſymonia lʒ ibi ſit ſtatutū aliqd exi
gēs. Facit. c. ⁊ ſi qōnes de ſymo. ⁊ ſic vr̄ ꝙ tꝑe quo quis
recipit ſpūale pōt dare aliqd ſponte tꝑale. ⁊ ita reſidet ſm
do. Abb. Bal. vero in apoſtillis quas fecit ad Inno. hic
colligit ꝙ ſiqs recipitur in canonicum ⁊ promittitur ſibi
futura prebēda valet receptio ⁊ non valet ꝓmiſſio. nec vr̄
eſſe receptio ſymoniaca. alleg. Inno. hic. Ego vero ante
oia addo ad do. Abb. ꝙ ſi ſtatutum aliquid exigat ⁊ re/
ceptus ſponte aliquid dat ꝙ talis datio eſt ſymoniaca. ⁊
moueor ꝙ imo placeat oblatio. ⁊ illa datio videꝰ facta
vigore illius ſtatuti preambuli. ⁊ hoc ꝑ tex. in. d. c. ex mul
tis. i. q. iij. ⁊ ad hoc allego oēs ſcribentes ⁊ etiam eundeʒ
do. Abb. in. c. dilectus el. ij. de ſymo. vbi dicit ſtatutum eſt
in eccleſia vt nouiter receptus in canonicum vel in mona
chū teneatur certum quid ſoluere ⁊ aliquis eſt receptus
in monachū ſine aliqua exactiōe ⁊ nihilominus ſoluit ꝙ
licite recipi non poteſt. qꝛ videꝰ ille ſoluēs habuiſſe reſpe
ctum ad taxationē factam ab illo ſtatuto maxime qꝛ lex
ſempl loqtur. l. arriani. C. de hereticis. ⁊ per conſequēs di
ctum Inno. ⁊ Abb. non videꝰ veruʒ. Secundo addo ad
eundem do. Abb. ⁊ Archi. in. c. ſiquis. xlij. diſtin. vbi que
137 rit † diſponit ſtatutuʒ ꝙ in tali fraternitate nullus recipia
tur niſi ſoluat prius. x. refert raymundum dicere ꝙ ſi fiat
propter honeſtam cauſam vt pro alendis pauperibus ⁊
ſimilibus non eſt ſymonia nec ſunt reprobanda talia ſta
tuta per illum tex. refert alios dicere hoc non eſſe licitum
ſi tales recipiantur in dicta fraternitate ſub tali conditio
ne vt ſoluant tantum in anno qꝛ hoc eſt ſymoniacum. itēʒ
tale ſtatutum continet iniquitatem qꝛ excludit pietatē. vʒ
ne qs recipiaꝰ ad talia opera pia niſi primo ſoluat. x. ſʒ ſi
ſtatutum loquatur per verba affirmatiua puta quicunqʒ
fuerit receptus in tali fraternitate ſoluat. x. tunc bene po-
terit ſuſtineri tale ſtatutum ſm opi. iſtorum ſm Arch. ibi
ſed Jo. an. in. c. dilectus el. ij. de ſy. ſuper prima glo. videꝰ
tenere ꝙ hoc non ſit licitum dare pecuniam vbi quis eēt
inuitandus ad bonuʒ ⁊ illud bonum non eſt neceſſitatis
ſed voluntatis ſicut eſſet qn̄ Abbas daret pecuniā vni vt
efficereꝰ monachus. nā ſine religione quis ſaluari poteſt.
xxij. q. iiij. §. fi. vnde infert ibi Joā. an. nō valere ſtatutum
fraternitatū diſponēs ꝙ volens intrare fraternitatē ſol/
uat pecuniā cū ad illā nō ſit inuitandū. ſecus dicit ſi iſtud
bonum eſſet neceſſitatis qꝛ tunc bn̄ poteſt quis inuitari ꝑ
pecuniam ad tale bonū. vnde pōt dari pecunia vt qs ad
fidem conuertatur. xxiij. q. iiij. c. penul. niſi pactuʒ interue
niret vt fuit ſingulare verbū Philippi in. d. c. dilectus. ⁊
iſta ſunt notanda ſm Dominicū in. d. c. ſiqs pro iſtis fra/
ternitatibus ordinatis ad opera pietatis que habēt ſtatu
ta diſponētia vt ſoluaꝰ pecunia in eoꝝ ingreſſu an ſint li/
cita. ⁊ Moder. in ſuis notabilibus. ccc. notabili. dicūt ſe
habere caſum nouum ⁊ ſe debere conſulere. ⁊ duntaxat
allegant Archi. in. d. c. ſiquis. ¶ Nota ibi cum que per
canonicoꝝ induſtriam fuerit procuratum induſtriam nō
ꝓdeſſe. ſed alibi ꝓdeſt. l. intra vtile. §. vendētibus. ff. de mi
no. l. ſi heres. ff. ad. l. fal. l. venditor. §. fi. ff. ad treb. l. cū oʒ
poſt prin. C. de bo. qꝫ libe. l. ſi defunctus. C. arbitriuʒ tute/
le glo. hic in verſi. induſtriam dicit ꝙ allegatio canonico
rum erat iuſta ex eo qꝛ fructus fuerant augumētati ex in
duſtria eorum. ergo debebant eis aſſignari ⁊ non alijs al
legat. l. iij. C. de alluuionibus. ⁊ ſic glo. iſta arguit contra
iſtum tex. ꝙ immo induſtria debebat eis prodeſſe. ego al
lego optimum ſimile in. l. fundi. C. de locatione prediorū
fiſcalium. libro. xi. per quem tex. arguit ibi Barto. contra
inſaciabiles

inſaciabiles prelatos qui poſt edificia facta in ruinis vo
lunt dicere ſe deceptos ⁊ ſic fruſtrantur diligentiam alte/
rius. allego ēt ſolēnem tex. in. l. ij. C. de predijs nauicula/
riorū. eo. lib. vbi aliqs emit rem alij hypothecatā ⁊ ſuis
ſumptibus ⁊ laboribus eā melioꝛauit ⁊ euincit̄ ꝑ haben
tem hypothecam ꝙ liberat̄ preſtando primā extimatio/
nē. Itē allego optimū tex. in. l. fi. C. de omni agro deſerto
eo. li. vbi ſiqs accepit rē ſterilē in emphytheoſim ⁊ illam
ſuis laboribus fecit fertilem ꝙ nō pōt poſtea augeri ſibi
penſio qđ ē ſing. no. ſm Bar. ibi ꝯ inſaciabiles prelatos.
138 Facit tex. ſin. in. l. qcunqʒ eo. ti. ⁊ lib. †vbi ſiqs melioꝛauit
fundū ſterilem quē habebat ad emphytheoſim ꝙ lʒ fue/
rit dictū in ꝯtu ꝙ finiat̄ finita tertia generatione ꝙ nihi
lominus pp talē melioꝛationē trāſit in extraneū ⁊ de tem
poꝛali effectus ē ꝯtus ꝑpetuus qđ eſt mirabile ſm bar.
ibi. ⁊ hoc iō eſt ne doleāt diligētes ſuā opam. allego etiā
mirabilem tex. in. d. c. ad aures cū glo. ſua de reb. eccl. nō
alie. per quē tex. Pau. de ca. ⁊ Jo. de imo. inſimul padue
cōſuluerūt in quadā facti contingentia. vide ſcripta mea
in. d. c. ad aures. ⁊ ibi rettuli. ⁊ ibi ēt repꝛobaui illam do
ctrinā Bar. in. d. l. quicūqʒ ſi bene recoꝛdoꝛ. ⁊ ēt illam re
pꝛobarunt Moder. ſed tepide in. l. etiā. ff. ſol. ma. vide q̄
dixi in. d. c. ad aures. Bal. ēt quē Moder. non videntur
tranſire cum Bar. in rub. alias in. l. i. ff. de re. diuiſio. alle
go etiam Ang. in. d. l. iij. de alluuionibus allegata ꝑ iſtā
139 glo. †vbi allegat legem illam contra miſeros ⁊ auaros ꝑ
latos qui volunt augere quantitatē cenſus predij dati in
emphytheoſim effecti fertilioꝛis ſollicitudine ⁊ cultura
poſſeſſoꝛis ꝙ facere nō poſſunt ne tales poſſeſſores dili/
gētiam ſuam damnoſam eē intelligant ita in ꝓpoſito iu/
ſta videbatur eſſe allegatio iſtoꝛū canonicoꝛū vt fructus
augumētati per induſtriā eoꝛū cederēt ſibi ⁊ non alijs. ⁊
iſta erant pulchra pro ampliatiōe glo. huius non tacta ꝑ
aliquē. glo. iſta ſoluit ꝙ ideo papa nō admiſit iſtā allega
tionē canonicoꝛū. qꝛ recipiendo illos in canonicos preiu
dicarūt ſibi ⁊ tot ponēdi ſunt in eccleſiis quot ex fructibꝰ
poſſunt ſuſtentari. c. i. de inſtitu. Facit. l. non plures. C. de
ſacroſan. ec. c. qm̄ de vita ⁊ ho. cle. nec refert vnde augu/
mētati fuerūt glo. iſta nō ſoluit ꝯriuʒ foꝛmatū de. d. l. iij.
de alluuionibus. Hoſt. vero hic quem ſequitur Jo. an. ⁊
Bal. Pe. de ancha. ⁊ do. Anto. diſtinguūt †ꝙ ſi res ali/
140 cuius priuatim vel prebenda alicuius canonici per indu
ſtriam ipſius priuati ſiue canonici eſt augumētata dʒ ad
eius cōmodū cedere nec tenet̄ ad cōionē. ⁊ ita ꝓcedat. d.
l. iij. vbi aūt res cōmunis pluribus. tunc dʒ cedere ad vti/
litatē eoꝛū ſed res que ſunt mēſe cōis ſunt eccleſie. iō ſi ſu
perexcreſcant debent cedere ad vtilitatem eccleſie cū aūt
vtilitas eccleſie ſit hr̄e plures ſeruientes. ⁊ tot debent iſti/
tui quot ex fructibus poſſunt ſuſtentari. ideo de iſtis fru/
ctibus ſuperexcreſcentibus fiēt prebende. ⁊ ideo dicit bal.
ꝙ. d. l. iij. loquitur de diligētia facta in re pꝛopria. hic vͦ
fuit facta in re cōi. ideo hic non cōpellitur ad cōionē ſed
ad diuiſionē. ⁊ ſic nō ob. l. ſi nō ſoꝛtem. §. ſi centuʒ. ff. de cō
ditio. indebi. ⁊ tūc cum hac ſolutiōe tranſit hic do. Car.
ſed do. Pe. de ancha. dat ſolutionem datam per iſtā glo.
poſtea dicit vel dicas, ⁊ dat ſolutionem Hoſt. ⁊ alioꝛum
ſed Jo. de imo. dicit verius eſſe ꝙ etiam ſi prebēde eſſent
diſtincte ⁊ fuiſſent augumētate ꝙ ex ſuperexcreſcentibus
dʒ alijs prouidere per iſtum tex. indiſtincte loquentē ⁊ ēt
dicit iſtud fuiſſe de mente iſtius glo. ⁊ iō imputandum eſt
iſtis voluntarie recipientibus illos in canonicos vltra nu
merū. nā ex hoc fuerunt obligati eis prouidere eo modo
quo fieri poterat ne remanerēt canonici ſine prebenda. ⁊
b ſic haberent inane nomēᵇ canonicoꝛū. c. relatū de prebē.
⁊ per hoc pōt reſpondere ad. d. l. iij. qꝛ ibi non erat quis
recipiendus. nec erat quid imputandum illis qui ꝑ indu/
ſtriam augumentauerant reditus. glo. tm̄ ibi dat multas
ſolutiones ad. l. ij. eiuſdē titu. que videtur illi contradice/
re. ſed non eſt neceſſe inſtare. qꝛ non obſtat ꝓpter ꝑdicta.
Inno. tm̄ dicit hic reſpondendo ad illud contrariū ꝙ iſtō

erat propter fauoꝛeʒ eccleſie ⁊ ꝓpter ampliañ. cultū diui
num. Facit quod habet̄ in. c. ex parte. I. e. ⁊ ita reſidet hic
141 Joā. de imo. †Sed preclarus doctoꝛ do. Abb. dicit hic ſe
credere ꝙ etiaʒ ex prebenda ſingulari poſſet aliquid ſub/
trahi ſi aliquid ſupereſt propter neceſſitates ipſius capi/
tuli. vt qꝛ prebenda multum abundat ⁊ aſſignat rationē
qꝛ bona prebendarum ſunt eccleſie ⁊ canonici poſſident
non iure pꝛopꝛio ſed eccleſie. xij. q. i. §. fi. cum. c. ſeq. ſi eniʒ
vna prebenda multum abundat ⁊ alia eſt multum tenu/
is poteſt epiſcopus cuʒ capitulo ex prebenda abundanti
ſupplere defectum tenuis prebende. ſicut ex bonis vnius
eccleſie poteſt ſupplere alteri. c. i. de reb. eccle. nō alie. lib.
vi. nec eſt curañ. de induſtria canonici qꝛ ſuperfluuʒ tenetur
deputare ad cauſam piam. vt in. d. §. fi. ergo ſi fiat deputa
tio per epiſcopum ad cām piam fieri poterit. qꝛ ſic ꝯuer/
titur res ad vſum deſtinatum. ⁊ ita reſidet tantus doctoꝛ
⁊ per Jouē glorioſa eſt hec ſolutio. Addite ad iſtos pa/
tres Ange. q in indiuiduo ſeqtur hanc doctrinam Inno.
hic. ⁊ ideo dixit in. d. l. iij. de alluionibus ꝙ Inno. in hoc
. c. cum. M. limitat legem illam in vno caſu. ſ. propter fa
uoꝛem cultus diuini in ſeruitoꝛibus ampliandis. qꝛ tūc
talia melioꝛamenta ſeperatim debent cenſeri ponit exem
plum ſi vltra numerū aliqui eliguntur vt ſeruiant in diui
nis qui non poſſunt habere diſtributiones quotidianas
c niſi ex fructibus creſcentibusᶜ cultura ⁊ ſollicitudine illo
rum qui habent beneficia. allegat Inno. hic. nunc vͦ cō
ſidera qꝛ admirari non poſſum hos iuris deos nō vidiſſe
glo. foꝛmalem in. c. tranſmiſſe de ver. ſignifi. in glo. fi. que
dicit augumētum conuerteñ. in vtilitatē eccleſie. quod di
cit poſſe intelligi qñ preter diligentiam canonicoꝛuʒ hoc
contingit. ſecus eſt ſi diligentia ipſoꝛuʒ hoc ſit procuratū
alias diligentia ipſoꝛum eſſet illis damnoſa. qđ eſſe non
dʒ. allegat. d. l. iij. C. de alluuio. ſic enim ſm eam ſubtrahe
rentur a procuranda vtilitate eccleſie. ⁊ dicit hoc notari
in hoc. c. cum. M. ferrarienſis. ⁊ illa glo. latuit hos ꝑcla
ros iuris vertices. ⁊ ideo cum Bal. hic dixit ꝙ. d. l. iij. lo
quitur in re ꝓpꝛia ⁊ non in re cōmuni. ſalua pace ſua tex.
ibi dicit ſumptibus poſſeſſoꝛuʒ. ⁊ ſic loqtur in poſſeſſoꝛe
non in dño ⁊ huiuſmodi eſt canonicus ꝑbendatus ē eniʒ
dominus fructuum. vt ſuperius late dictuʒ fuit. ergo ⁊c.
Itē qꝛ tex. ille fundat ſe ne diligētes opam ſuā doleant ⁊
damnoſam eſſe intelligant. que ratio vendicat ſibi locuʒ
in canonico ꝑbendato. nihilominus teneo ꝙ indiſtincte
augumētatis reditibus ꝑbendarum debent ſuperflui fru
ctus aſſignari iſtis canonicis in prebēdas. ⁊ de hoc dico
vobis eſſe caſū in indiuiduo. in. d. c. trāſmiſſe in ver. in vti
litatē eiuſdē eccleſie cōuertentes augumētuʒ ſuoꝛū reddi
tuū. ⁊ gl. ibi recedens a prima opi. nūc recitata dicit ꝙ il/
le tex. non diſtinguit vndecūqʒ cōtingat augumētū. ⁊ nūc
habes caſum ⁊ glo. ꝓ iſta opi. tene menti contra iſtos co
piſtas. Sed contra do. Abb. inquantū voluit ꝙ fructus
abundantes ⁊ ſuperflui poſſint deputari ad vtilitatē eccle/
ſie vel ad piā cām vel ad aliam prebendaʒ ꝑ epm̄ vna cuʒ
capitulo ego allego. l. ꝓfundum. ff. de ſer. ruſti. predio. ⁊
c. in re cōi. de reg. iur. li. vi. vbi in re cōi pluribus vt ſingu
lis vnus ſolus pōt impedire diſpoſitionē maioꝛis partis
circa ipſam rē. ⁊ hoc voluit glo. magiſtra in. c. cū omnes
. de. co. ⁊ Jo. an. in regula ꝙ oēs lib. vi. in mercuria. ⁊ per
ꝯñs non vr̄ ꝙ bene dixerit ⁊ miranduʒ de tanto patre ꝙ
non viderit Hoſt. in. c. cum oēs. de. co. quem ibi oēs ſequū
tur. vbi dixit ꝙ ſi ſcholari eunti ad ſcholas maioꝛ pars
canonicoꝛum minoꝛe contradicente poteſt aliquid depu
tare de bonis capituli. idem dicit ſi velint pauperes nutri
re. c. aurum. xij. q. ij. idem dicit de hoſpitalitate ſeruanda
⁊ ſimilibus ⁊ in prebendis que cōpetūt canonicis. qꝛ po
teſt ſuper illis maioꝛ pars ſtatuere deputādo aliquid ad
vſum pium. ⁊ de hoc eſt caſus ſingularis in. c. fi. de his q̄
fiunt a maio. parte capituli. ⁊ ſic poteſt maioꝛ pars ſta/
tuere deputando aliquid ad vſum pium de bonis capitu
li competētibus iure capitulari. ⁊ ſupplet ibi Joan. and.

b Inane no
men. Pro am
pliatiōe ⁊ reſo
lutōe extrema
huius notabi
lis ꝓpoſitiōis
vide rotā deci
ſione. ccccliiij.
incip. qdā. ⁊ vi
de fere maio/
rē partē ſcribē
tiū hic. ⁊ Car.
in cle. fi. de ꝑ
ben. in. iiij. q.

c Ex fructi
bus creſcenti/
bus. Ad. ꝓ
iſta elegāti cō
cluſione quaʒ
ego vidi in cō
tingentia facti
Bal. in. l. fi. i fi.
C. de alluuio.
⁊ Bal. in mar
garita canoni
cus. v. ij. ⁊ In/
no. in. c. dilectꝰ
de preb. ⁊ do.
Ab. vberrime
hic. ⁊ oēs fere
ſcribētes. imo
plus dicūt iſti
doct. ꝙ hʒ vo/
cē in capitulo.
lʒ careat ꝑben
da. ⁊ ꝓ hoc vi
de Bal. vbi. ſ.
⁊ Inno. in. ij.
col. ver. ſed q̄ri
tur hoc cod. ti.
⁊. c. noſtro. ꝑ/
uilegium tm̄ ca
nonicoꝛū mini
me hʒ. vt tenet
elegāter Bar.
in. l. ſi duas. §.
g̃ ſmaticus in
fi. ff. de excuſ.
tu. i lectura. ⁊
alij ibi ſcriben
tes.

in lectura ſua antiqua ſ; nõ in bonis particularibus vni/
us prebẽde ſine conſenſu illius cui p̄iudicaẽ. ecce qualiter
Jo. and. ibi in terminis tz c̄ do. Abba. inquantũ dixit ꝙ
ſi vna prebenda eſt multum abundans ⁊ altera eſt tenuis
põt eps cum capitulo capere de bonis abũdantis p̄bẽde
ſine conſenſu illius cui p̄iudicaẽ. tempat Jo. an. hoc dicñ
niſi agereẽ de ſupfluis redditibus prebẽde. q: tũc poſſent
ſupfluos reditus conuertere ad vtilitatẽ eccleſie. ⁊ alleg.
in arg. tex. quez allegauerat do. Abb. in argu. xij. q. i. §. fi.
¶ Ad c̄ria rñdeo ꝙ pcedũt in rebus cõpetentibus ali/
cui iure ꝓprio. ſed in caſu noſtro reditus competebant ca
nonicis iure eccleſie. nam redditus canonicorũ ſunt eccle
ſie l; deputenẽ ſingulis p eorũ ſuſtẽtatione. iſtud eſt ſingu
142 lare dictũ Inno. in. d. c. fi. † tex quo habes regulã ꝙ lex ꝙ
maior ad municipales ⁊ titulus de his que fiunt a maio
ri pte capituli h; locũ non ſolu; qñ maior ps diſponit de
bonis capituli. ſed ẽt qñ diſponit de bonis ſpectãtib⁹ ad
ſingulos iure m̃ collegij. ⁊ loqur illud. c. fi. in ope pio. er
go multo fortius habebit locu; in caſu huius. c. v; ꝓpter
augmẽtum cultus diuini adeo ꝙ ſufficeret maior ps ca
pituli p tex. ſing. d. c. fi. l; nõ interueniat auctoritas epi. er
go multo fortius hoc poterit eps cũ maiori pte capituli.
arg. auc. multo magis. C. de ſacroſan. ec. ⁊ iſta mẽti comẽ
da q: quotidiana. ¶ Nota ibi c̄ conſtitutionẽ. c. coniun
cto ver. in derogatiõe ſue c̄ſtitutiõis q: Bal. hic dicit põ
dera q: nõ dixit tex. cõſtitutionẽ pape ſed capituli. ⁊ mo
ueẽ rõne q: qui cõfirmat nõ mãdat. ſi eni papa mãdaret
nõ poſſet cõueniri. alle. l. omniũ. C. de teſta. nec potuerũt
iſti canonici delere factũ pape. ita reſidet. d. Bal. hic. ego
vero cõſidero ꝙ male loqtur ⁊ demõſtro ad oculu; hoc
modo iſti canonici nõ potuerũt facere iſtã c̄ſtitutionẽ cõ
tra antiquã cõſuetudinẽ eccleſie diminuendo numeru; p̄
bendarũ ⁊ canonicorũ p ea que dixi in. c. cũ omnes. ⁊ i. c.
cũ acceſſiſſent. ẽ. co. fuit ergo neceſſaria c̄firmatio apoſto
lica. vt iam ſuperius dictũ eſt. ergo ſeqtur ꝙ talis cõſtitu
tio facta a capitulo eoipſo ꝙ fuit p papã cõfirmata diciẽ
c̄ſtitutio papalis ⁊ nõ capitularis. ⁊ de hoc allego deci/
ſionem in indiuiduo eiuſdẽ Bal. in. l. ex placito. C. de re.
pmu. vbi dixit papa cõfirmauit ſtatuta ſpoleti in caſu in
quo ſpoletani nõ poterãt ſtatuere ꝙ tũc papa dr̃ cõfirma
re tanq̃ cã ſpecifica ⁊ nõ tanq̃ cã vniuerſalis. ideo diciẽ
tale ſtatutũ tranſlatũ in ius papale. ⁊ dr̃ ſtatutu; pape ⁊
tranſgreſſor illius puniẽ vt trãſgreſſor ſtatuti papalis. ita
eſt dicendum in caſu noſtro. nã tũc dr̃ papa cõfirmare tã/
q̃ cã ſpecifica qñ cõfirmat ſtatutũ ꝙ ſtatuẽtes non pote/
rant facere. Cũ ergo vt dictu; eſt iſti canonici nõ poterãt
de per ſe taliter ſtatuere. ergo papa cõfirmauit vt cã ſpe/
cifica. ⁊ per cõſequẽs nõ dr̃ amplius conſtitutio capituli
ſed cõſtitutio papalis. ⁊ ſic Bal. nõ ẽ locutus more ſuo.
⁊ ẽt aliud dicit ꝙ eſt alienũ a veritate in caſu noſtro. dicit
eni ꝙ papa q cõfirmauit talẽ cõſtitutionẽ nõ dr̃ mãdare
143 ſeu non dr̃ dare. iſtud non eſt bene dictũ. † nam vbicunq;
ſuperior cõfirmat illud qd̃ ẽ ip̃o iure nullũ dr̃ dare. l. ado
ptio. ff. de adop. ita dixit Bar. in. l. more. ff. de iur. om. iu.
⁊ ẽt Bal. cũ reuerẽtia male loqtur allegando. l. oium. C.
de teſta. ꝙ canonici iſti nõ poſſent delere hanc c̄firmatio
nẽ papalẽ re vera. d. l. oium ꝓbat c̄rium. dicit enim ꝙ te
ſtamẽtũ c̄firmatũ a principe põt p teſtatorẽ reuocari ita
eſt dicendũ in caſu noſtro ꝙ talis c̄ſtitutio facta a capitu
lo ⁊ cõfirmata p papã potuit deleri ⁊ caſſari ab ip̃o capi
tulo ⁊ reduci ad antiquã eccleſie conſuetudinẽ. ⁊ de hoc
allego tex. in. l. hac cõſultiſſima. §. ſiqs aũt. C. de teſta. ⁊ al
lego Bar. in. viij. col. ver. iuxta predicta quero. † an reuo
144 cãdo requiratur auctoritas ſupioris ⁊ in. l. omnes popu
li. ff. de iuſti. ⁊ iure. vbi cõcludit ad ꝓpoſitũ ꝙ ſi ſtatuẽtes
nõ poterãt ſtatuere ſine auctoritate ſupioris ſi volũt ſim/
pliciter tollere ſtatutũ cõfirmatũ a ſuperiore ⁊ redire ad
ius cõe poſſunt ſine auctoritate ſuperioris. arg. l. ij. ff. d̃ in
iuſto teſta. ⁊. d. §. ſiquis aũt. ⁊ hoc idem tenuit Petr⁹ de
ancha. in. xiiij. q. principali in repetitiõe. c. i. ẽ. eo. ⁊ etiam
de hoc allego eũdem Bal. in. d. l. ex placito. vbi dixit pa
pa cõfirmauit ſtatutũ ſpoleti diſponẽtis ꝙ pater poſſit re
linquere ſpurijs decidit tale ſtatutũ dici papale. ⁊ cum fa
uore populi fuit introductũ. põt populus renunciari illi
fauori ⁊ redire ad ius cõe. ita dicamus in ꝓpoſito cũ eni
in fauorẽ iſtorũ canonicoꝝ fuerit cõfirmata iſta conſtitu/
tio per papa; ſeqtur ꝙ potuerunt reſilire ab illa ⁊ redire
ad antiquã eccleſie cõſuetudinẽ. Et ſi mihi dicatur amice
quõ reſpondebis ad iſtum tex. inquantu; dicit in deroga
tionẽ ſue cõſtitutionis ⁊ contra conſtitutionẽ capituli nũ
quid papa eſt deus iuris male dixerit ego afferam in me
dium illud qd̃ ſcribiẽ apud Uirgiliũ in bucolicis Titire
coge pecus. vt eſt gl. in decreto de qua nũc nõ habeo me
moriam. vel poſſet dici ꝙ iſte tex. d; ſuppleri p eunde; in
ver. cõſtitutione p̄dicta ⁊ cõfirmatione vt dicamus c̄tra
c̄ſtitutionẽ capituli ⁊ c̄firmatõe; ſedis apoſtolice. ⁊ iſta
menti comẽda q: nõ digna copyſtis. ¶ No. ibi cõſtitu/
tione predicta ⁊ cõfirmatione ſedis apoſtolice fuerit vel
145 eſſe debuerit ſicut conſueuit exp̄ſſum. ¶ † No. ex iſtis v̄/
a bis ꝙ clauſula[a] ſolita opponi de ſtilo curie d; ſubintelli/
gi. ſi caſu nõ fuerit exp̄ſſa. ita colligunt omnes do. Abb.
allegat ſimile quod dicimus in contractibus vt videanẽ
geri ẽm conſuetudinẽ loci licet partes nõ exp̄ſſerint. alle
gat. l. ꝙ ſi nolit. §. qui aſſidua. ff. de edil. edic. allegat etia;
elegans dictum Bar. in. l. nemo. ff. de duobus reis. † ꝙ ſi
146 in loco ſtudij eſt conſuetũ vt doctores legant p ſubſtitutũ
qd̃ videẽ hoc fuiſſe expreſſum ip̃e cõducte doctoru;. vt vi
deanẽ cõducti ad legendũ ⁊ vt poſſint legere per ſubſtitu
tũ ex quo ita eſt conſuetum in illo ſtudio fieri. allegat eti/
am notabilẽ tex. in. c. cauſamq; de reſcrip. vbi clam ſolita
apponi in certo loco reſcripti ſi trãſponiẽ intelligiẽ appo
ſita in loco cõſueto. ⁊ ita reſidet p̄uitas ſua. Bal. v̄o hic
147 dicit iſtum tex. eſſe meliorem de corpo. iuẽ † ꝙ illud quod
conſueuit apponi in inſtrumẽto de conſuetudine illud vr̃
eſſe ibi appoſitum l; non fuerit ſcriptũ ⁊ aliud non dicit.
Ego allegabo vobis aliqua exquiſita q̃ ⁊ auditu ⁊ reci/
tatione ſunt cõmemoranda. Nam And. de iſer. in. c. i. in
quibus cauſis feu. amit. dicit † ꝙ ſi alicui cõcediẽ feudum
148 ⁊ aliud nõ exprimiẽ in c̄ctu qd̃ intelligiẽ conceſſum ꝓ ſe
⁊ ſuis filijs ex eo q: ita cõſueuerũt fieri inueſtiture feudo
rũ. item allego elegans dictũ Bal. in addi. Spe. in titu.
de locato. vbi dixit prelatus eccleſie conceſſit alicui rẽ in
emphyteoſim nec in contractu fuit expreſſu; ꝙ in tertiã
generationẽ cõcedebat ꝙ nihilominus preſumiẽ cõceſſa
in tertiã generationẽ ſi ita cõſueuerat fieri p eccleſiam. ⁊
ita cũ eſſem ſcholaris vidi cõſultum p celebrem doctore;
do. matheũ feliciani de peruſio. allego ꝙ eleganter dixit
Bal. in. l. quicũq;. C. de ſer. fu. ꝙ illud quod ẽ cõſuetudi/
narium non eſt arbitrarium. ⁊ in. l. i. C. de fru. ⁊ lit. expẽ.
dixit ꝙ illud quod de cõſuetudine venit intelligiẽ in con
tractu fore expreſſum. alleg. d. l. ꝙ ſi nolit. §. qui aſſidua.
item allego ſingulare dictum eiuſdẽ Bal. in repe. rub. C.
149 de fide inſtrumento. in. iij. col. ad fi. † vbi dixit notarius di
cit ſe vt amicũ ſcripſiſſe ⁊ non vt notarium rogatum par
tes vero aſſerunt eum vt notariu; fuiſſe rogatum decidit
ꝙ vt notarius preſumitur eſſe rogatus ex eo. q: ita ẽ con
b ſuetu; fieri[b]. allegat. l. i. C. de fideiuſſ. vbi eſt caſus ſingu
laris ⁊ ſtupendus. item allego vobis elegans dictu; bal.
in. l. fi. C. de fideicõmiſ. vbi dixit ꝙ conceſſa poteſtas teſtã
di intelligitur conceſſa ẽm ꝙ conſueuit fieri in loco. item
allego elegans dictum do. Bal. in. l. i. ad fi. ff. ſo. ma. vbi
dixit ꝙ in omni loco intelligitur adeſſe ius cõe tanq̃ ge
nus ⁊ ius municipale tanq̃ ſpẽs ⁊ ſpẽs derogat generi.
ideo intelligitur contractus celebrari ẽm conſuetudine;
loci cum conſuetudo loci ſit ius municipale in loco. item
allego ſingulare dictum eiuſdẽ Bal. fuit tñ originaliter
Andre. de barulo in. l. miſſi opinatores. C. de exacto. tri.
150 lib. x. rex inquit mandat cuidam exactori. compellas om
nes debitores fiſcales ſoluere coarctatione de qua tibi vi
debitur expedire an iſte exactor teneaẽ ſeruare legẽ muni
cipalem

a ¶ Clauſula. Uide Fely. hic in. iij. col. circa prin. ver. nota quarto diligẽter hoc idẽ de verbo ad verbũ referentes. adde tu. c. cãm q̃. ij. ti. pri.

b ¶ Eſt conſuetũ fieri. Ad de Pau. d̃ ca. in. l. ij. ff. de iu. om. iu. ⁊ id qd̃ no. i. l. ſi pigno re. §. fi. ff. de pi gno. act. ⁊ vid̃ latiſſime p. d. Alex. in. l. ſi finita in prin. ff. de dam. infec. ⁊ in. l. plus. §. i. de aqua plu. ar. ⁊ cõiter ibi dõs ſcribẽtes. adde tex. no. l. l. fi. in fi. C. de fideiuſſo. facit qd̃ hr̃ p Fely. i. c. ex litteris de fi. inſtrumen.

cipalem vel ↄſuetudinem in modo exigendi q2 ibi eſt ſta
tutum vel ↄſuetudo ꝙ tales debitores non carcerẽtur re
ſponde ꝙ illud mandatum intelligit ſalua ↄſuetudine lo
ci vel lege municipali.ita retulit ⁊ ſecutus eſt Bal.in.l.i.
C.ſi ob publicas pẽſitatiões. Item allego pulchꝛũ dictũ
do.Bal.in.l.liberti.C.de ope.liber.vbi dixit an cõducẽs
aliquẽ ad operandũ teneatur ſibi ad victum ⁊ ad feramẽ
ta.dicit ꝙ ſtatur ↄſuetudini loci ⁊ videt eũ cõduxiſſe ſm
ꝙ in loco cõſueuit.allegat tex.in.l.exceptio.C.loca. Itez
allego ſingu.doctrinã eiuſdẽ Bal.in repeti.rubꝛice.C.de
151 reuocãdis his que infra.cre. †vbi dixit ꝙ notarij ex taci
to mãdato poſſunt apponere oẽs renũciatiões que de cõ
ſuetudine veniũt.alleg.d.l.ſi.C.de fideiuſſo.⁊ facit qđ vo
luit ibi idem Bal.in.l.impatoꝛ.ff.de ſtatu homi.tñ in pꝛe
allega.rubꝛica dicit hoc pcedere quãdo cõtractus eſt in
fieri non tñ poſtq̃ cõtractus factus ⁊ expeditus eſt.⁊ ſic
notarius videtur rogatus apponere oẽs clauſulas que de
conſuetudine conſueuerũt apponi quãdo ↄtractus eſt in
fieri.non autem quando eſt in facto eſſe.⁊ de hoc vidi du
bitari de facto ⁊ allegaui hanc elegantẽ doctrinã Bald.
⁊ eſt limitatio ad multa tene eam mẽti. Itẽ allego ſolẽne
dictum Iac.de are.in.d.l.excepto.C.loca.vbi dixit ꝙ ele
ctus ad aliquod officiũ intelligit electus cũ ſalario ↄſue
to. Allego etiam ꝙ voluit Salyc.bonon.in.d.l.excepto.
152 †vbi dixit ꝙ ſi in locatione domus nõ eſt facta mẽtio de
certa mercede ꝙ videt locata ſm ↄſuetudinem pteritam
⁊ ideo illa penſio debebit que cõſueuit dari p illa domo
⁊ ad hoc reputat illum tex.cõiuncta gl. ſua p vnico ⁊ ſin
gulari in iure. Item allego ſingulare dictum do. Bar.in
l.i.C.de paſcuis publicis vel priuatis lib.xj.vbi p illũ tex.
duxit.arg.ꝙ ſi officiales deputẽtur ad vendẽdum gabel
las alicuius cõmunis ꝙ omne pactum initũ p iſtos offi
ciales cũ emptoꝛibus gabellarũ citra ſolitũ modũ vendẽ
di eſt nullum q2 intelligit ↄceſſa poteſtas vendẽdi vt con
ſueuit vẽdi p illum tex. Item allego notabile dictum eiuſ
dem Bar.in.l.ſi fraudatoꝛ.ff.que in frau.credi.in pꝛinci.
153 †vbi dicit ꝙ in generali mãdato venit id qđ eſt de ↄſuetu
dine.allegat.d.l.qđ ſi nolit.§.qui aſſidua. ⁊ ideo dicit ꝙ
de ↄſuetudine omnis defenſoꝛ renũciat bñficio oꝛdinis.⁊
ideo videt ſibi mandatũ ꝙ renũciet ex quo ita ↄſueuit fie
ri ⁊ de illo dicto Bar.facit mentionẽ Bald.in pallegata
rubꝛica.C.de reuo.his que in frau.credi.limitando illud
vt ſupius dixi. Item allego optimaz doctri. Modernoꝝ
in ↄſilijs ſuis ↄſilio.cj.incipi.illud ↄſilium viſis ſupꝛa con
ſultis in ſecũdo dubio illius ↄſilij. vbi poſt alios cõſuluit
ↄſuetudo eſt in ſplẽdida ciuitate Floꝛẽtie ꝙ pecunie mu
tuant ſub cãbijs ⁊ qdaz cõſtituit pcuratoꝛẽ ad accipiẽdã
pecuniam mutuo Floꝛẽ.pcuratoꝛ accepit illam pecuniã
ſub cambijs dñs nullo modo volebat ſoluere cambia p
curatoꝛ excipiebat ſe fuiſſe ↄſtitutũ ad accipiendũ mutuũ
ſm ꝙ ↄſueuit fieri Floꝛẽ.⁊ per ↄſequẽs fuit ↄſtitutus ad
accipiẽdum ſub cambijs mutuũ.⁊ ita ↄſuluerũt ipſi ⁊ ne
quiſpiã veſtrum arbitretur ꝙ iſta dicta mea ſuperioꝛa.⁊
etiaz inferius dicenda habuerim ab eis in illo ↄſilio.dico
ꝙ ipſi allegant tria dicta dũtaxat vz Bald.in.d.l.i. ſi ob
publicas penſitatões.⁊ Bart.in.d.l.ſi fraudatoꝛ.⁊ eũdẽ
Bar.in.d.l.i.C.de paſcuis. Item allego dictum dñi mei
154 Io.de imo.in.c.potuit ad ſi.de locato.†vbi dixit aliquis
accepit emphiteoſim p ſe ⁊ filijs ſuis ꝙ intelligit de ma
c ſculis[c] ⁊ nõ de feminis.q2 maſculinũ non cõcipit femini.
in materia contractus.vt voluit Guido de ſuza. ⁊ retulit
diſcipulus eius Archi.in.c.ſi quis ſuadente.xvij.q.iiij. Itẽ
allego elegans dictum do.Bart.in.l.dominus pꝛedioꝝ.
C.de agri.⁊ cenſi.lib.xj.vbi eſt caſus ſingularis ꝙ colo
nus vltra penſionem fundi q̃z tenet pꝛeſtare dño fundi te
netur pſtare illud qđ conſueuit pſtari vltra penſionẽ.lz in
cõtractu nõ fuerit appoſitum. Item allego illud ꝙ dixit
idem Bar.in.l.ſi pꝛius.§.recte placuit.ff.de aqua plu.ar
cen.vbi dixit ꝙ tota die fiunt inſtrumẽta ꝙ notarij debẽt
ponere omnia que de ↄſuetudine veniunt.allegat dicta p

ſe in.l.ab ea parte.§.inſulam.ff.de verbo.obliga. Item al
lego qđ pulchꝛe dixit Petrus de ancha.in.c.cum epus
155 de offic.oꝛdi.lib.vj.†vbi ſi epus qui poteſt reddere ius in
quolibet loco ſue dioce.citat aliquẽ non expꝛeſſo loco ꝙ
videt citare ad locum quo ↄſueuit ſedere p.l.ſi. alias pe.
ff.de iuſti.⁊ iure. Item allego memoꝛandã doctri. eiuſdẽ
156 do.Pet.in cõſilio.ccccxiij.†vbi ↄſuluit pater accepit em
phiteoſim ab eccleſia p ſe ⁊ filijs ſuis.⁊ ↄſuetudo eſt ꝙ fi
lia nõ ſuccedat patri ſi eſt dotata ꝙ intelligitur ↄtractus
geſtus ſm illã cõſuetudinẽ.hic vero dixit idem do.Pet.
157 †ꝙ ſi in reſcripto vel pꝛiuilegio nõ reperit clauſula cõſue
ta pſumit p errorem omiſſa. ⁊ pinde dz intelligi ac ſi ap
poſita eſſet p iſtum tex.idem dicit eſſe in cõtractu vt illa q̃
ſunt de conſue.veniant etiã ſi nõ expꝛimãtur. allegat.d.l.
excepto.⁊.d.l.ſi.C.de fideiuſ.⁊.l.ſi.C. de magi.cõue.⁊.l.
iubemus ad ſi.C.de teſta. Item allego do. Ant.in.c.ex lit
teris.J.eo.vbi dicit ꝙ in dubio reſcriptũ apoſtolicũ videt
cõcedi cum clauſulis ↄſuetis. Item allego dictũ cõſcicul
mei Abb.in.c.conſuluit de offic.delega. vbi dixit aliquis
vocat ad iudiciũ ⁊ nõ expꝛimit hoꝛa ꝙ intelligit qđ ſe p
ſentet hoꝛa ↄſueta. Item allego ſingulare dictum Inno.
158 in.d.c.cõſuluit. †vbi dixit citatur aliquis vt cõpareat ad
d electionẽ non expꝛimit ei hoꝛa[d] ꝙ intelligit qđ compare
at illa hoꝛa qua conſueuit celebꝛari vz de mane.q2 cũ tũc
celebꝛet miſſa ſancti ſpũs.vt in.c.cũ eccleſia ſutrina de cã
poſ.⁊ ppꝛie.videt citatus hoꝛa de mane. Itẽ allego text.
in.c.i.de pꝛeca.vbi eſt caſus ꝙ ↄtractus videt celebꝛatus
in dubio ſm ↄſuetudinẽ loci.facit lex ſi finita in pꝛin.ff.de
dam.infec.lex ſi quis reum.ff.de cuſto.reoꝝ.lex pꝛius.§.re
cte placuit pallegata ⁊ iura ſuperius relata. facit elegãs
dictum Ioã.an.in additione Specu.in ti.de inſtru.edic.
159 ¶ †Nota etiam ex iſto tex.in verſi.in ↄſtõne de certo nu
mero etiã p papã ↄfirmato ꝙ intelligit clauſula niſi redi
tus eccleſie augumẽtẽtur.q2 pbat ꝙ augumẽtatis fructi
bus numerus canonicoꝝ dz augumẽtari.⁊ p ↄñs ↄſtitu
tio a papa ↄfirmata debet tolli. ⁊ dicit hic do.Bal. iſtuz
tex.in hoc eſſe ſingu.⁊ nõ alibi ꝙ lz canonici habeãt ↄſti
tutionẽ de certo numero cõfirmato p papam etiã iurato
cũ decreto ꝙ ſit irritũ ⁊ inane ſi ↄtingerit aliter attẽtari
ꝙ ſi ſupexcreſcãt facultates q2 iſte caſus fuit impꝛouiſus
nec debuit puideri non ſunt piurij illi qui pꝛima facie fa
ciunt cõtra tenoꝛẽ iuramẽti cum iuramentũ intelligat re
bus ſic ſe habẽtibus.alle.Bald.l. qđ ſeruus.ff.de ↄdi.ob
160 cau.⁊ ſubdit iſtũ tex.eſſe in argu.†ꝙ ſi filia recepit centũ
pꝛo itegra ſua legitima ꝙ augumẽtatis facultatibus pa
tris poteſt petere legitimam ſupexcreſcẽtium bonoꝝ ꝙ
dicit eẽ dictum memoꝛia dignuz.allegat.l. his honoꝛibus
§.acutiſſimi.ff.de vacatione munerũ.⁊ aliud nõ dicit do.
Pet.de ancha.colligit hic notando ꝙ numerus canoni
coꝝ ↄfirmatus a papa rumpitur auctis facultatibus pꝛi
uilegia enim ſm pſentem ſtatum ⁊ quelibet diſpoſitio de
bet intelligi.allegat.c.quẽadmodũ de iureiur. ⁊ remittit
ſe ad dicta ſua in.c.cũ acceſſiſſent.ẽ.eo. vbi vero dixit do.
161 Pet.†ꝙ ſi numerus pbendarũ vel canonicoꝝ fuit cõfir
matus a papa cũ clauſula decernẽtes irrituz ⁊ inane ⁊c̃.
ꝙ nihilominus ſi fructus ſunt augumẽtati nõ obſtãte di
cta clauſula poſſunt augeri numerus pbendarũ ⁊ nume
rus canonicoꝝ.allegat tex.in auc̃.vt determinatus ſit nu
merus clericoꝝ in.§.ſi.hoc ſentit glo.ſup iſto verſi.vz poſ
ſint ſufficere que colligit ex iſto tex.arg.ꝙ ↄditio ſubintel
ligitur ſi res in eodem ſtatu pmanet.allegat.c. quẽadmo
dum de iureiur.l.ſi.ff.qui ſatiſda.cogan.c.beatus. xxij.q.
ij.c.ij.de reſcrip.facit lex ex facto.ff.de vulg. ⁊ pupil.c.pe.
de cleri.nõ reſi.c.ſuggeſtũ de decimis.c.inſinuãte de offi.
deleg.lex ſi vnq̃z.C.de reuocãdo do.l.ſi cũ coꝛnelius.ff.de
ſolu.l.quero.§.inter locatoꝛẽ.ff.locati.⁊ ideo dicebat do.
162 Pet.in.d.c.†quẽadmodũ feci pacem cũ inimico ⁊ pmi
ſi illum nõ offendere ſub pena. Poſtea ille inimicus eſt
effectus bãnitus ⁊ ex diſpõne ſtatuti lz impune offendere
bãnitos.ꝙ non ob.pacto potero eũ offendere. alle.Bar.

c ¶ Intelligit õ maſculis.ad de p iſta conclusiõe.d.bar. ſoc.in.l. cũ vir õ ↄd.⁊ demõ. nu.iij.car.cl.

d ¶ Expꝛimi tur ei hoꝛa. Ui de p iſta elegã ti.q.i termino Fely.in.c.cõſu luit circa me dium.ij.colũ. de offic.dele.car. ccxviij. vb q̃ modo ⁊ qñ ci tatio ſine hoꝛa valeat optime diſcunt ⁊ mul tas.q.⁊ limita tiones pontq̃ vide p te.⁊ vi de p ampliatiõ ne mãe Lãfrã. in.c.qm ↄ ver ſi.quinto que ro in.i. col. de pꝛoba. car.iij.

in.l.qui ſeruū.ff.de verbo.obliga.tu allega Ange.in.l.iu
riſgentiū.§.ſi paciſcar.ff.de pact.vbi allegat glo. ſingu.in
l.i.ff.de dolo ꝙ nó valeret pactuꝫ.de nó offendendo bāni
tum.Facit elegans dictū Bal.in.l. ſi pater.C. de ſponſa.
163 †vbi dixit tutoꝛ nó pót recedere a iudicio teſtatoris q de
derat ſponſum filie in teſtamēto ꝙ ſi ſpóſuſ poſtea efficia
tur ribaldus pót tutoꝛ recedere a iudicio defuncti. Facit
tex.ſingu.ꝛ melioꝛ de iure loquēs in iuramento in.c.ij.de
renūcia.ꝛ ibi dixit do.Cardi.ꝛ etiā do.Anto.filia renun
ciauit hereditati p̄rne cū iuramēto.c.ij.de pactis in.vj. de
inde poſtea inſtituit eam heredē vel ſibi ſcripſit legatum
ꝙ illud poterit petere nó obſtāte iuramēto. Facit qđ vo
luit Bar.in.d.l.qđ ſeruus.ꝛ Saly.in.l.fi.C.de pact.ꝛ in
l.pactuꝫ.C.de colla.ꝛ p oēs ſcribētes in.l. ſtipulatio hoc
modo.ff.de v̄bo.oblig.ꝛ in.d.c.ij. Facit qđ voluit domi.
Cardi.ibi referēs ſe in facto cóſuluiſſe vna cū dn̄o Bar
tholomeo de Salyc.qdam ſcholaris fuerat examinatus
hic bonon̄.ꝛ iurauerat capere ꝯuentum hic.poſtea ex cā
voluit examinari Padue ꝛ ꝯuentuari refert collegium
Padua.ſecutū fuiſſe illud ꝯſilium.idem voluit do.Ant.
164 ibi.ego aūt vidi de facto hic Bonon̄.†qdam examinat*
fuerat hic ꝛ iurauerat ꝯuentuari hic.poſtea accepit con
uentū Papie demū veniēs ad moꝛtē fecit ſibi ꝯſcientiā.
iuramēto ꝛ legauit collegio canoniſtarū Bononie illud
qđ habuiſſent de cóuentu illius. Nunc vero addite ad di
ctum Bal.volentis filiam poſſe agere ꝯtra patrem augu
mētatis facultatibus paternis.vere male loquiꝰ ꝛ miroꝛ
ꝙ ita fuerit locutus hic cum eſſet in extremo ſenio ꝯſtitu
tus.nam Iac.but.in.l.pactum ꝙ dotali.C.de colla.teti
165 git hunc paſſum ꝛ tenuit ꝯ̄rium.†dixit enim pater in vita
aſſignauit filio legitimā ꝙ facere pót ꝓuenīēdo vltimum
iudiciuꝫ.arg.l.cū quo.§.fi.ff.ad.l.falci.vel qn̄ filius petijt
alimēta ꝛ pater dixit tolle poꝛtionē ſubſtātie que te tan
git.vt in euāgelio Luce ſcriptū eſt.vel qn̄ ex foꝛma ſtatuti
pater teneꝰ aſſignare legitimā pꝛo delicto filij vel eo caſu
quo filius habita legitima iurauit patri n̄ habere regreſ
ſum amplius ad ꝑimoniū paternū poſtea augumentate
ſunt facultates p̄rne.nūquid filius poterit plus petere de
terminauit ꝙ nó qꝛ nec pater euꝫ diceret a filio ſi diminu
te eēnt facultates.hoc etiā voluit idem Bal.ſequēdo Ia.
butri.in.l.in ſucceſſione.C. de reuocādis his que in frau.
credi.ꝛ in.l.quāuis.C.de fideicómiſ.ꝛ in.l.ꝙꝫꝙ̄.C. ad.l.
falci.ꝛ pót foꝛtificari dictū Iaco.butri.róne.pater in vi
ta ſoluens filio legitimā videꝰ voluiſſe ꝓuidere heredi fu
turo.tex.eſt in.d.l.cū quo.§.fi.ꝛ cū hoc onere filius videꝰ
acceptaſſe legitimā.lꝫ ergo ex poſt facto aucte ſint facul
tates paterne quo ad filium liberas edes hꝫ. Item tēpus
huius ſolonis ſubꝛogatur in tēpus moꝛtis paterne ꝙ de
iure cómuni ꝯſideratur ad detrahēdam legitimā filij. vt
eſt tex.arguēdo de paterno ad filiuꝫ.l.etiā.§.fi.ff.de bonis
liber.ergo ſequiꝰ ꝙ debet ſapere naturā tēpoꝛis moꝛtis i
cuius locuꝫ ſubꝛogatur ex regula volente tempus ꝙ ſub
rogatum aſſumit naturaꝫ eius in cuius locū ſubꝛogaꝰ.l.
in ꝯ̄ctibus.C.de nó nume.pecu.l.ſuperuacuā.C.de temp.
reſti.in integ.ſed tēpus moꝛtis patris.ita ꝯſideraꝰ ad dā
dam legitimā filio ꝙ ex bonis poſt moꝛtem patris patri
monio paterno accreſcētibus filius non pót augumētuꝫ
legitime petere.tex.eſt ſingu.in.l. ſi patronuꝫ ex debita.§.
fi.ff.de bonis libertoꝝ.ergo dixerit qcqd voluerit.d.Bal.
hic.ꝛ ad.l.his honoꝛibus.§.auctis reſponde qꝛ nó facit
ad ꝓpoſitum.Ibi enim habuit vacationeꝫ a muneribus
ille qꝛ erat pauper.ſi poſtea augeanꝰ facultates ceſſat il
166 la vacatio.†Et etiā contra Bal.allego ſimile aliquis ꝑ
paupertatē fuit punitus in perſona.poſtea vero venit ad
pinguioꝛē foꝛtunam ꝙ nihilominus non teneꝰ ſoluere ex
quo ſemel ſatiſfecit.iſte eſt caſus ſingu.in.l. ſed ſi vnius.§.
l.alias.ij.ff.de iniur.ergo dicit etiā hic Bal. colligēdo ex
hoc verſi.ꝙ verba pape etiā preciſa recipiunt tacitam in
terpꝛetationē ꝛ ꝯiūctioneꝫ.allegat.l.ſi ſtipulatus ſum dā
niam.ff.de v̄bo.obliga.allegat etiā.l. ex facto.ff. de vulg.

a ¶ Sint pre
ciſa.Uide pro
deciſiōe iſtius
materie.d.bar
tho.ſoci.in.l.i.
ſi cer.pe.nu.xl
ij.car.ij. ꝛ vid
eundē.d.Bar.
in ꝯſi. lxxxiiij.
incip.viſa ꝑdi
cta facti.verſi.
ſexto moueoꝛ.
ꝛ v̄.nono mo
ueoꝛ.car. cxli.
ꝛ de ſignifica
to hui' dictio
nis ꝑciſe de q
paulo infra ꝓ
ampliatiōe ma
terie loqtur vi
de tex.l.iuſiu
rādū ꝛ ad pec
cunias in p̄n.
ſup verbo cer
tioꝛeꝰ.ff. de iu
reiu.ꝛ in.l. he
reditatē in gl.
ſup v̄bo cogni
tionibus.ff.de
dona.ꝛ in. l.i.
in glo.ſup ver
bo mēti.C. de
ſen.q̄ ꝓ eo.ꝛ i
.l.ſed ꝛ ſi. me
p̄ite.§.cuꝫ in
ter in glo. ff. d
ꝯdi. indebi. ꝛ
alijs pleriſque
locis q̄ remiſſi
ue alleg.ll.ꝑte
videas.

ꝛ pupil.ego allego tex.melioꝛē de iure in.c.ij.J.de reſcrip.
ꝛ ibi Bal.dixit ꝙ verba pape ꝑciſa recipiūt interp̄tatio
nē ꝛ determinationē legalem.ꝛ ideo nó excludunt legiti
mas defenſiones ſ̄m eum ibi alle. Iac.de are.in.d.l. ſi ſti
pulatus.ꝛ allego vobis eundeꝫ Bal.in.l. omnes populi
167 in vltima carta.verſi.† ſed nūquid ſtatuto cauetur ꝙ ver
a ba ſtatuti ſint ꝑciſa *.ꝛ dicit ꝙ talia verba recipiūt laude
bilem interp̄tationē.ꝛ idem Bal.in.l.exceptionē.C.de ꝓ
ba.dixit loquēdo de tali ſtatuto ꝙ talia verba non excl
dunt nullitatē incópetētie iudicis.ꝛ allego vobis eundē
Bal.in.l.ſi cām.C.de executione rei iudicate. Sed idem
Bal.in rubꝛica.ꝯ.eo.in.ij.col.dicit ꝙ ſtatuta ꝑciſa nó re
cipiunt diſpēſationē arbitrij.ꝛ vl̄.in ſtatuto apponiꝰ v̄
bum preciſe dꝫ ad vnguem obſeruari.alle.no.in cle.ne ro
mani de elec.ꝛ ſicut videtis varius eſt homo iſte ꝛ miroꝛ
ꝙ nó allegauerit caſum foꝛmalē in.c. contra xp̄ianos de
hereticis lib.vj.in verſi.ꝑciſe.vbi idē eſt dicere ꝑciſe ꝛ ab
ſolute.hunc paſſum ego debeo tāgere cras in mane in có
mento.d.c.ij.de reſcrip.reſeruo mihi deciſionē ibi. Sed ꝓ
168 nūc conſidera vnum †potētioꝛ eſt ꝓuiſio facta per modū
ꝯſtónis q̄ꝫ ꝓuiſio facta p viam reſcripti ſingulare dictuꝫ
fuit Inno.in.c.quāto.J.de conſue.reuelauit illud apud le
giſtas.Bal.in.l.i.ff.de conſti.pꝛinci.ꝛ illud voluit Saly.
in quadā ſua noua opinione poſita per eum in.l.fi.C.que
ſit longa cóſuetudo.ꝛ in.l.i.C.de ſeruis reipublice manu
mittēdis.nullam tamē fecit mentionē de Inno.quaꝫ do
ctrinā Saly.repꝛobaui in his nouiſſimis nouis repetitio
nib'.c.i.J.de reſcrip.ꝛ faciat qđ habeꝰ in.l.i.ff.ad munici.
Modo caſum habeo legis ꝙ ſi in reſcripto apponātur
illa verba excludūt cauſe cognitionē.vt eſt cāus in.d.c.ij.
de reſcrip.quāto ergo foꝛtius excludeꝰ cauſe cognitio ſi v̄
ba illa ponanꝰ q̄ videnꝰ in ꝯſtóne maturius emanaſſe.l.i.
ff.de legi.iij.diſtin.erit auteꝫ lex ꝯiuncta.l.i.C.de petitio
bonoꝝ ſublato. lib.x.tene menti pꝛedicta qꝛ copiſte illa
ignoꝛant. ¶ Nota ibi idem canonici in derogationē ſue
ꝯſtónis.qꝛ iudicio meo eſt caſus hic ſingu.apponēs ſilen
169 tium Bald.ꝛ multis alijs in.l.oium.C. de teſta.†vbi vo
luerūt ꝙ vbicūqꝫ ſtatutū ad ſui validitatē eget ꝯfirmatio
ne pꝛincipis ꝑ ꝯfirmationē diciꝰ eſſe ſtatutum pꝛincipis
adeo ꝙ ſtatuens non pót amplius illud reuocare. nā hic
capitulū non potuit condere ꝯſtónem iſtam niſi interue
niſſet ꝯfirmatio papalis vt dictum eſt ſuperius. ꝛ nihilo
minus poſſunt derogare tali ꝯſtóni.vt hic ē caſus foꝛma
lis ergo ꝛ qꝛ de hoc dixi late in repeti.c. cum acceſſiſſent.
ſupꝛa eo.ideo vide ibi dicta ꝛ vide Bald.in.l.ex facto.ff.
de vulg.ꝛ pupi.ꝛ in.c.ꝯſtitutus.J.de reſcrip.ꝛ in.l.ex pla
cito.C.de rerum ꝑmuta.ꝛ in ꝑma ꝯſti.C. ꝛ in tit. de pace
ꝯſtan.in.ix.col.ꝛ in.l.ſi vt ꝓponis.C.de nup.ꝛ in.d.l.om
nium. Pet.de ancha.in.c.ſuggeſtū de decimis.in.c.cum
aliquib' de reſcrip.in.vj.ꝛ Ang.in.l. paulus el.i.ff. de re
iudi.ꝛ in.d.l.ex facto.ꝛ in.d.l.oium. Io.an.in.c.iij. de in
ſtitu.Saly.in.d.l.ſi vt ꝓponis.ꝛ in.l.fi.C. de iuriſdi.om.
iudi.ꝛ in.d.l.oium. Moder.conſil.cxiij.dn̄s Abb. in.d.
c.cū acceſſiſſent.vide que ibi dixi. ¶ Nota ibi ad vacatu
ras pꝛebēdas ꝙ iſti ſupnumerarij aſſumpti fuerunt ad ꝑ
bendas vacaturas ꝙ intellige ſ̄m glo.poſitaꝫ hic in v̄ſi.
ad ꝑbendas nó ex foꝛma receptionis.nó enim fuerunt re
cepti ad ꝑbendas vacaturas.ſed ſimpl̄r recepti fuerūt in
canonicos.ꝛ potius verba iſta denotāt intentionē recipi
entiū habuerūt.n.intentionē ꝓuidēdi eis de ꝑbendis va
caturis.de hoc eſt glo.magiſtra in.c.ij.de conceſ. pꝛeben.
lib.vj.dicit.n.ꝙ ſi recipiꝰ aliquis in canonicū ꝛ ꝓmittiꝰ ſi
bi ꝓuideri de pꝛebēda cum vacabit vꝫ receptio ꝛ cum fa
cultas ſe obtulerit erit ꝓuidēdum nó virtute ꝓmiſſionis.
ſed ex eo qꝛ canonicus eſt qꝛ ius eſt queſitū ſibi de p̄ſenti.
ꝛ dꝫ habere ꝑbendā non róne ꝓmiſſionis ſed róne cano
nicatus habiti.ꝛ iſte ē verus itellectus huius decretalis.
Et limita h̄ niſi receptus in canonicū impediret petere ꝑ
bendā ꝑp eccl̄ie ꝯſuetudinē vt ꝯtingit in vrbe Roma.vbi
eſt ꝯſuetudo ꝙ recepti in canonicos vſqꝫ ad certū tēpus
non recipiunt

non recipiūt portiones aliquas nec ꝓbendas.lꝫ aliqui ca
nonici interim moriant̄.ita dixit Inno.in.c. dilectus el.i.
de prebē.⁊ ſic erit dare caſum in quo receptus in canoni
cū nō poterit petere ſibi ꝓuideri de ꝓbenda ad certū tem
pus ſtante ꝯſuetudine eccl'ie de quo habet̄ in.c.ſtatuimus
de maio.⁊ obe.Si vero nō recipiat̄ in canonicū ſed ꝓmit
tat̄ ſibi ꝓuideri cum ſe facultas obtulerit. ⁊ hoc fieri non
170 pōt cum ſit directo ad vacaturas.Bal.tñ hic dixit†ꝙ ca
nonicus pōt recipi ad vacaturā prebēdā in genere ſed nō
in ſpecie ad talem vacaturā.allegat qđ no.in.l.iij.ff.ꝓ ſo
cio.⁊ in.c.i.qui ſucceſ.teneant̄ in vſibus feu. tu vero tene
diſtinctionē glo.dicti.c.ij.❡ Nota ibi vltra numerū qđ
quatuor recepti fuerunt vltra numerū.Et ꝑ ꝯſequens fue
171 runt ſupnumerarij glo.ſuper iſto verſi.†querit an iſti ſup
numerarij habeāt vocem in electionibꝰ epoꝝ ⁊ prelatoꝝ
decidit ſtandum eē ꝯſuetudini ⁊ ſi nulla ꝯſuetudo ſit cre
dit ꝙ nō debeāt vocari cum adhuc non habeāt plenū ius
nec poſſeſſionē.⁊ ſic ex glo.iſta habetis ꝙ de iure canoni
co ſupnumerarij nō habēt vocē in capl'o niſi aliud habe
b at ꝯſuetudoᵇ.⁊ eſt glo.ſolēnis.⁊ ad eam fit quotidie re
miſſio Bal.hic ſup iſto tex.arguit in ꝯ̈riū ꝙ imo ille cui
papa ꝯtulit canonicatū ſub expectatione ꝓbende hꝫ vocē
in capl'o.nam ei aſſignatus eſt locus in capl'o. ergo habꝫ
ea que ſunt loci.nam locus deſignat locatum ⁊ eius offi
cium.Item ſi nō haberet offiñ in loco.ergo fruſtra ei aſſi
gnaret̄ locus qui nō aſſignatur ꝑꝑ aliud niſi ꝑꝑ actum of
ficij.Item ꝑ hoc videt̄ quaſi tradita poſſeſſio.l. predia.ff.
de acqui.poſ.l.ſed ſi accepto.ff.de iure fiſci.l.q̃dam muli
er.ff.de rei vendi.poſtea refert glo. iſtam dicere ꝯ̈riū qꝛ
nō habet plenitudinē canonicalē ille qui nō habet ꝓben
dam.Item qꝛ habētes ꝓbendā habent maius ius ⁊ ſunt
in gratia pleniori.Item qꝛ expectātes nō ꝑcipiunt fructꝰ
ſed habere vocē in capl'o eſt fructus ſicut eligere dicitur
fructus canonicatus.Itē ille eſt ſupnumerarius ⁊ ſicut
expectat ꝓbendā ita expectat vocē.Item ille qui hꝫ ius ſe
miplenū nō habet partem cū habētibus plenū ⁊ ꝑpetuū
vt no.in.l.ij.ff.ſi pars heredi.petat̄. Itē ſi haberet poſſet
cū alijs habere ꝓbendam.Item iſtud eſt abſurdū ꝙ aliū
inueſtiat q non eſt inueſtitus vel alium calefaciat q eſt fri
gidus.vt no.in.l.lecta.ff.ſi certū petat̄. hꝫ igitur locū ſed
non hꝫ actum officij donec ſit in plena poſſ'ione canonica
tus ⁊ prebēde.⁊ ita Bald.hic ſequit̄ iſtam glo.quā dicit
in hoc eē ſingu.⁊ nō alibi. hēt ergo locū ſine adminiſtra
172 tione.† ſed nūquid papa adimēdo ſolam ꝓbendā videa
tur adimere vocem in capl'o iam q̄ſitam.decidit h' Bald.
ꝙ nō allegat no.in.l.ſi ita.§.regula.ff.de lib.⁊ poſt.⁊ ita
reſidet hic Bal.ſup textualibꝰ ſed ſup gl.dicit vnū v̄bū vꝫ
gl.iſta obſeruat̄ cōiter qꝛ expectātes nō ſunt plenarie iue
ſtiti.Tu circa hoc ꝯſidera.nā Bal.nimis ampliat gl.iſtā
nā ipſe querit de eo q̄ papa contulit canonicatū ſub expe
ctatione ꝓbende.ſi tu pōderes ſubtiliter ille text.loquit̄ in
eis qui fuerūt recepti in canonicos a capl'o.⁊ ſic nō loqui
tur tex.in canonicis ſupnumerarijs receptis a papa. ⁊ iō
dictū iſtius glo.refert̄ ad iſtos ſupnumerarios ⁊ ſic ad re
ceptos a capl'o ſub expectatione ꝓbende.⁊ ꝑ ꝯñs nō loq
tur glo. de recepto in canonicū ſub expectatiōe ꝓbende a
papa.⁊ ſi verbis daret̄ audatia dicerem Bal.male intel
lexiſſe glo.⁊ contra eū eſt tex.formalis in.c. dilectus el.i.
de ꝓben.Inno.vero ⁊ etiā cōpoſtel. ſequūtur ꝯ̈riam opi.
ꝯ̃ iſtam gl.⁊ diſtinguūt.aut in loco eſt ꝯſuetudo ꝙ cano
nicus inſtallat̄.⁊ tūc ad limites inſtallationis ꝯſequit̄ vo
cē ſi fuerit inſtallatus in choro habebit ea que ſunt chori
ſi fuerit inſtallatus in.c.habebit ea que ſunt capl'i. ſi autē
nō ſubeſt ꝯſuetudo iſtallationis. tūc eoipſo qđ recipit̄ hꝫ
plenū ius canonie.⁊ ꝑ ꝯñs vocem in capl'o ⁊ diſtributio
nes quotidianas.⁊ allegat dictū.c.dilectus.ille tex.tñ nō
exprimit diſtributiōes quotidianas ſed bñ exprimit por
tiones.⁊ credit cōpoſtel.ꝙ nō inſtallatus impugnat ele
173 ctionē ꝑꝑ ꝯtemptū. †nā in iſtis incorporalibꝰ dñium q̄
c ritur ſine tradition̄e.c.ſi tibi abſenti de ꝓben. in.vj.ſecus
in iſtis tēporalibus que nō trāſferūtur ſine traditione.l.
traditionibꝰ.C.de pac.⁊ hoc dictū Inno.ſequit̄ hic Ho
ſtiē.Sed vltra alios dicit Hoſti.ꝙ ꝯſuetudo cōtraria nō
valebit.de quo ꝑ eundem Hoſti.in ſūma de conſue.§.ſi.v̄
ſicu.qđ ſi quis de mādato pape.Archi.vero in.c. cū qui
de preben.in.vj.tenet ꝯ̃ cōpoſtel.dicens talem nō inſtalla
tum nō debuiſſe vocari ad electionē qꝛ lꝫ habeat dñium
non tñ habet poſſeſſionē ⁊ eligere fructus eſt poſſeſſionis
nō ꝓprietatis.c.ꝯſultationibꝰ de iure patro.ſed Ioā.an.
diſtinguit hoc modo.aut recipit̄ in canonicū auctoritate
ſupioris.aut recipit̄ volūtate capl'i. Primo caſu receptꝰ
nihil ꝯſequit̄.Scđo caſu receptus dꝫ habere vocem in ca
pitulo ⁊ diſtributiōes quotidianas ⁊ ſimilia.⁊ aſſignat
rōnem diuerſitatis qꝛ receptus auctoritate ſupioris a ca
pitulo recipit̄ ex neceſſitate.vt dixit ſolēnis glo.in.c. ꝓ il
lorum de prebē.receptus no.a capl'o recipit̄ voluntarie.
⁊ clarum eſt ꝙ ſubuenit̄ ei qui eſt in neceſſitate ꝯſtitutus
c.ab arbitris de offi.delega.lib.vj. hanc diſtinctionē rep
hendit Pau.⁊ Io.de ligna.Nam hoc dictū Inno.for
tius limitat i receptis auctoritate apoſtolica q̄ꝫ i receptis
ex voluntate capl'i cum fortius ⁊ potentius ius acquirat̄
eis.c.hi qui de prebē.in.vj.c.tibi qui de reſcript.eo.li.Io.
calde.ſequit̄ dictum Inno.⁊ addit ꝙ non ſolum quoti
dianas diſtributiōes habebit.ſed etiam diſtributiōes de
menſa groſſa.⁊ allegat.c.dilectus el.ij.de prebē. vbi hoc
videt̄ ꝓbari ſm̄ expoſitionē que ibi fit de v̄bo ꝓuentus.di
cit etiā Ioā.calde. ꝙ oia iura que loquūtur de voce ⁊ de
quotidianis diſtributionibꝰ ⁊ alijs iuribus canonicali
bus vident̄ illa attribuere canonicatui ⁊ ꝓbende.⁊ indu
cit ad hoc.c.in geneſi de elec.c.dilecto de preben.⁊ ꝓ hoc
bñfaciat gl. Inno.in.c. ſtatuimus de maio.⁊ obe. domi.
174 Ant.diſtinguit.†aut papa mādat aliquem recipi cū ple
nitudine iuris canonicalis.⁊ tūc talis dꝫ hēre oia .ſ.vocē
in capl'o ⁊ diſtributiōes quotidianas ⁊ ſimilia per.d.c.
dilectus el.i.de prebē.aut papa mādauit iſtum recipi ſim
pliciter vltra numerū.⁊ tūc ꝓcedit opi.glo. vt non habe
at vocem in capl'o ⁊ alia niſi aliter ſe haberet cōſuetudo.
aut quis recipit̄ auctoritate capituli.⁊ tūc taliter receptꝰ
debet oia iura recipere ⁊ ꝯſequi.argu.huius tex. dicit tñ
ꝯſuetudinē eſſe ꝙ nihil habeat vt voluit gl.illa.⁊ ad hoc
allegat deciſionē antiquam dominoꝝ de rota.ccccliiij. ⁊
ita reſidet Pet.de ancha.ſequit̄ hic Inno.do. Cardi.di
cit poſteaquā eſt ſuper hoc ꝯſuetudo approbata non opꝫ
inſiſtere qꝛ canonici expectātes prebēdam nō habent vo
cem nec diſtributiones quotidianas.⁊ ꝑ iſta obſeruātia
dicit facere glo.iſtā volētem ꝙ tales canonici non habēt
plenum ius nec diſtributionē.Facit etiā ratio qꝛ talis ca
nonicus creatus ad effectū vt habeat prebēdam. ideo di
ſtributionē habere nō dꝫ que eſt pars prebēde.facit.c. cū
ſuper eum glo.ſi.i.de conceſ.ꝓben.vbi glo.dicit talibꝰ ca
nonicis nō deberi quotidianas diſtributiōes. ⁊ ad.c.di
lectus el.i.poteſt reſponderi ꝙ papa ibi fecit gratiā ⁊ cū
hac doctrina Io.an.⁊ do.Anto.trāſiuit hic Io. de imo.
175 ſed do.Ant.in.c.dilectus.†dicit ꝙ receptus in canonicū
vltra numerū dꝫ habere diſtributiōes quotidianas ⁊ ꝑ
ticipare de reditibus ſuperfluis vltra prebēdas.⁊ ita re
ſidet ibi ſed Io.an.ibi dicit ꝙ cōmuniter nō obſeruat̄ ꝙ
recepti in canonicos habeāt diſtributiōes quotidianas
ſequit̄ ibi do.Pet.⁊ do.Card.⁊ ad illum tex.rñdent ꝙ
papa ita voluit ibi ꝓpter ꝯtemptū ſui mandati. ⁊ ſubdit
ibi do.Cardina.ꝙ ille tex.non loquit̄ de diſtributionibꝰ
quotidianis.ſed bene loquit̄ de portionibus quotidia
nis.dicit tñ ꝙ poteſt intelligi de quotidianis diſtributio
nibus de qbus habet̄ in.c.i.de cleri.non reſi.lib.vj. ⁊ alle
gant ibi prefatam deciſionē dominoꝝ de rota vbi volue
runt ꝙ interim recepti in canonicos ſub expectatiōe pre
bende dicātur canonici in herbis ex eo qꝛ interim nō ꝑci
piunt fructus ſicut nec ꝑcipiunt̄ ex herba donec veniat tē
pus fructuū.ſed Io.calde.hic in addi.tenuit vt ſuperius
176 dixi.†⁊ etiā addit ꝙ canonicus ſub expectatione ꝓbende

b ❡ Cōſuetu do. Adde Ho ſti.in.c.ea que de ſta. regu.⁊ q̄ notata fuer̄ .s.in apoſtilla hoc eodē n.⁊ c.noſtro.nu.c. xli.verſi. ſed ꝑ clarius.

c ❡ Querit̄ ſi ne.In quibus aūt caſibꝰ dñi um ſine aliqua traditiōe trāſ fert̄ . vide. l.i. §.ſi.⁊.l.ſequē tē ⁊ princip̄ū legis ſequētis .ff.de publi.⁊ vide oēs fere caſus qui enu merātur ꝑ gl. magiſtrā in.l. ſi ager in ver bo recte.ff.de rei vendi.⁊ ꝑ ſingularē glo. in.l.traditioni bus in glo. ſi. in verbo non nullis.C.đ pa ctis. ⁊ vid ibi Barto. Bal.⁊ oēs fere ſcribē tes.facit quod elegāter volu it.đ.Bar. ſoci. in.l.rāliter. §. nihil cōe nu.i. car.xxvij.đ ac gren.poſ.

pót eſſe delegatus pape iuxta no.in.c.ſtatutū de reſcript.
in.vj.ꝛ mouet̃ p.c.bis cui de ꝑben.lib.vj.dicens ꝙ oia iu
ra canonicalia ſpectāt ad tales canonicos p.d.c. bis cui.
Lapus in ſuis allegationib⁹ allegatione.xiiij.in ſeptima
cóclusione dicit ꝙ ſi mandat̃ ꝓuideri de canonicatu ꝛ ꝑ
benda ſi vacauerit lꝫ ibi non ſit numerus ꝑbendarū.ꝛ ſic
non poſſit ꝓuideri de prebēda ꝙ poterit ꝓuideri de cano
nicatu cū illa parte mandati ꝛ habebit alias portiones.
ꝛ allegat.d.c.dilectus de ꝑbē.ꝛ ſic ſentit Lapus ibi ꝙ re
ceptus in canonicū ſub expectatiōe ꝑbēde habebit diſtri
butiōes quottidianas.ſed do.Abb.hic recitatis opinio.
Inno.cópoſtel.Jo.de ligna.dominoꝝ de rota ꝛ do. An
to.nó allegando aliud dicit ſe credere ꝙ iſta queſtio pē
177 deat a deciſione alterius qōnis.ſ. † an p receptionē vltra
numerū frangat̃ numerus.nam ſi numerus frangitur di
cit ſe nó videre quare iſte receptus nó debeat habere oia
iura canonicalia.lꝫ nō habeat ꝑbēdam nam habere vo
cem in caplo.ꝛ ſtallum in choro ꝛ diſtributiones quotti
dianas iſta nō ſunt neceſſaria ad ꝑbendam ſed ad cano
niaꝫ.nam a principio erant canonici ſine ꝑbendis diſtin
ctis maxime qñ eccl'ia nó habebat tēporalia.xij.q.i.c. vi
dentes.ꝛ pót quis eē ꝑfecte canonicus abſqꝫ ꝑbenda. vt
no.Inno.in.c.ſi.de cleri.nó reſi.Ex ſeparatis ergo nō debet
fieri illatio.l.papi.exuli.ff.de mino.l.cum actum.ff.de ne
go.geſt.c.ij.de trāſla.prela.Cum ergo iſta ſint acceſſoria
ad canonicatū etiā iſta trāſferunt̃.argu.c.tranſlatio.ē.eo.
Certe iſte ſunt rōnes Jo.calde. hic in addi. lꝫ p alia ṽba
loquat̃ qui ad hoc allegauit.c.in geneſi.ē.de elec.vbi poſ
ſeſſio canonicatus tribuit facultatem dandi vocem in ca
pitulo.lꝫ aliter nó appareat de ꝓprietate iuris canonica
lis.vnde exiſtens in poſſione canonicatus dꝫ admitti ad
tractatū capituli tanqꝫ canonicus.ita ꝓbat ille text.ꝛ eſt
formaliter ille tex.ꝯ dictum cópoſtel.qui voluit ꝙ nó in
ſtallatus eſt vocandus ad electionem epi.ꝛ ideo dicebat
178 Bal.in cómēto.l.ij.C.de ſeruitu.† ꝙ ſicut canonicus ꝯſti
tuit̃ in poſſionēꝫ canonicatus p locū in capitulo ꝛ p ſtal
a lum in choro eodē modo qñ deſueſtit̃ dꝫ diſtallari canoꝰ
nicus.allegat Inno.in.c.in litteris de reſti.ſpo.ꝛ ponde
ra qꝛ forte.d.c.in geneſi.nó ꝓbat dictū Jo.calde.lꝫ enim
ibi tex.dicat ꝙ ſola poſſeſſio canonicatus tribuat faculta
tem dandi vocē in caplo.non tñ ꝓbat ille tex.de poſſeſſio
ne canonicatus ſine ꝑbenda.ꝛ ideo dꝫ intelligi de poſſeſ
ſione canonicatus pleni p id qd dicit glo. in.d.c.cum ſup
de conceſ.ꝑben.allegat etiā Jo.calde.in.c. dilecto de pre
ben.vbi tex.dicit ꝙ canonico nó prebēdato fuit aſſigna
ta domus que ꝯſueuit aſſignari canonicis. ꝛ etiā fuit re
ceptus ad oſculuꝫ pacis quēadmodū canonici qꝛ ſi bene
ponderet̃ ille tex.denotat accidētiam facti. non tñ decer
nit iuris miniſteriū.ꝛ ſic iura ſua nó ꝓbant eius dictum.
nec rō Abbatis ꝓbat dum ipſe vult ꝙ qñ eccleſia nó ha
bebat tēporalia erant canonici ſine ꝑbendis qꝛ illud non
infert neceſſariū hodie eſſe.vnde cū eccleſia habeat tēpo
179 ralia ꝛ canonicis deputauerit ꝑbendas.† qa ſpiritualia
diu eſſe nó poſſunt ſine tēporalibus.ſicut anima ſine cor
pore.vt in.c.ſi quis obiecerit.i.q.iij. ergo dicere canonicū
ſine ꝑbenda eſt dicere formā ſine materia.ꝛ ꝯñs rōnes eo
rum iudicio meo nó ſtringunt.Modo ex iſtis ſuis rōni
bus infert do.Abb.ad queſtionē ꝓpoſitam ꝙ aut cano
nici receperunt aliquē vltra numerū ꝛ frangit̃ numerus.
vt hic in verſi.in derogationē ſue ꝯſtónis.ꝛ p ꝯñs ſic rece
ptus dꝫ habere oia ꝛ expectare prebēdaꝫ tēpore ſuo. naꝫ
videmus in regularib⁹ ꝙ ex ſola receptione recipiūt ius
capitulare.ꝛ alia q̃ ſunt de iure collegij.aut canonici reci
piunt aliquē hoc adiecto vt ſit ſupnumerarius.ꝛ ſic pꝫ ꝙ
nó voluerūt frāgere numerū.ſed quodā ius extraordina
riū illi dare.ꝛ hoc caſu ꝓcedat glo. iſta non enim hꝫ ius
integrū ſed iniciatoriū ad futurū ius integrū obtinēdum
ꝛ p hoc pót inſtrui ſm eum qd erit dicēdum cum docto
res recipiunt aliquem vltra numerū quale ius habeat.ꝛ
an habeat vocem reprobādi.ꝛ ex iſtis videt̃ dicenduꝫ ꝙ

a ¶ Debet di ſtallari.aduer te ꝙ hmōi no tabile dictum bal. quēadmo dū.ſ.diſtallari debeat cleric⁹ ꝛ priuari aliq̃ delicto p ſniaꝫ epi vl' alio mo do ponit bal. xv.col.vſi. ſed hic querit̃ an canonicus tit. ꝛ.l.allegatiſ ꝛ ſubiūgit egre gie ꝙ interim anteqꝫ diſtalle tur nihil i cho ro vel in capi tulo pót agere ꝛ facit ꝓ iſta elegāti cluſio ne.c. degrada tio ō pen. l.vj. ꝛ ꝙ ibi a ſcri bētibus habe tur ꝛ qd late dixit elegāter panor.in.c.cū nó ab homine de iudi.

nó certe glo.iſta loquit̃ de canonicis ſupnumerarijs. vn
de diſtinctio do.Abb.nó habet dubitationē.nam ſi cano
nici recipiunt aliqueꝫ in canonicū frangēdo ꝯſuetum nu
merū ꝛ faciēdo eum canonicū numerariū ꝙ dubium erit
ꝙ habebit omnia iura canonicalia ꝛ expectabit ꝑbendā
tempore ſuo.ſed queſtio noſtra ꝓcedit in canonicis ſuper
numerarijs.ꝛ ita loquitur gl.iſta ꝛ cómuniter doctores
tangētes iuſtum paſſum.ſubdit do.Abb. ſi vero ad man
datū pape ſit receptio ꝛ ſcribat vt recipiant in canonicū
cum plenitudine iuris canonicalis.tunc ſequeret̃ ſm euꝫ
opi.do.Anto.que in hoc ſibi placet certe in.d.c.dilectus.
el.i.emanauit mādatum pape vt quis reciperet̃ in cano
nicum nec fuit expreſſum cū plenitudine iuris canonica
lis.ꝛ tamē ibi ꝯſequit̃ diſtributiones quottidianas.ergo
ſubdit etiam do.Abb.aut ſimpliciter mādat aliquem re
cipi in canonicuꝫ ꝛ depēdet ab alia queſtione. an frange
tur numerus ꝛ cómuniter tenetur ꝙ nó.vt no.in.c.pro il
lorum de preben.ꝛ hoc tenēdo dicit ꝙ iſte nó habet ius
integrum.ꝛ hoc caſu procedat dictuꝫ dominoꝝ de rota.
180 † nam in dubio nó videt̃ papa derogare numero ſꝫ poti⁹
creare quodā ius ordinarium ad ius obtinendū.ſecus di
cit in recepto auctoritate legati.vt no.glo.in.d.c.pro illo
rum.ꝛ ita reſidet hic do.Abb.ſup hoc paſſu nó videt̃ ali
ter inſiſtēdū.nihilominus dictum Inno. ꝛ ſequatiuꝫ videt̃
verius.Primo p.c.relatum.ꝛ p.c.dilectus el.i. de ꝑben.
Scdo p tex.in.c.ſi.§.in illis in vſi.quantum ad capituluꝫ
ꝛ ad choruꝫ diſtributionē ꝑceptionū quottidianarū ple
nitudinē iuris canonicalis tūc habeāt de cóceſ.ꝑben.lib.
vj.q tex.ſubtiliter ꝯſideratus probat ꝙ receptus vltra nu
merū auctoritate apoſtolica debet habere vocem in capi
tulo locum in choro ꝛ quottidianas diſtributiōes. Et lꝫ
Pet.de ancha.ibi dicat an ſit verū.vide qd no.in.c. cum
M.ferrarienſis de ꝯſti.nihilominus ille tex.clare ꝓbat
quinimo plus ꝓbat ille tex.ꝙ ille dicit̃ habere plenitudinē
iuris canonicalis qui hꝫ iura ſpectantia ad canonicos.lꝫ
nó habeat ꝑbendam ꝙ ſūme notat ibi Domiñ.inducens
181 ad qōnem † ꝯſtitutio eccleſie diſponit ꝙ canonici habētes
plenitudinē iuris canonicalis nó ꝑcipiant diſtributiōes
quottidianas niſi ſint in certo ordine ꝯſtituti ꝙ talis ꝯſti
tutio includit canonicos ſic receptos etiā ſi adhuc nó ſint
prebēdati.ꝛ ꝓbat etiā ille tex.aliud qd appellatione pre
bende nó veniunt diſtributiōes quottidiane p qd dicunt
dñi de rota ꝙ ſi fiat mentio de fructib⁹ bñficij vſqꝫ ad cer
tam ſūmam nó cóprehēdunt̃ in valore bñficij quottidia
ne diſtributiōes.ita dicunt dñi de rota deciſio.cccccxxviij.
de quo p Joā.an.in rubrica de preben.in addi.Spec.qd
eſt perpetuo notādum.ꝛ ſic tex.in.d.c.ſi.§.in illis probat
doctrinam Innoc.ꝛ ſequatium.ꝛ ſi dicat̃ amice ille text.
narat accidētiam facti.ego rñdeo ꝙ illa accidentia facti
reſultauit ex iuris diſpōne.ꝛ ſic videt̃ ibi caſus contra di
ſtinctionē Jo.an.diſtinguētis aut recipit̃ auctoritate pa
pe aut auctoritate capli.ibi eniꝫ recipit̃ auctoritate pape
ꝛ tñ ꝯſequit̃ locum in caplo ꝛ in choro.ꝛ diſtributiones
quottidianas ꝛ plenitudinē iuris canonicalis. ꝛ ꝯiunge
illum tex.inſimul.iiij.diſtin.c.dilectus el.i.de ꝑben.ꝛ ha
bes defenſataꝫ opi. Inno.ꝛ ꝑcutiunt iſta duo iura ſimul
iuncta ora multoꝝ.fateor tñ ꝙ in hoc ſeruāda erit ꝯſuetu
do que eſt optima legum interpres.c.cū dilectus de ꝯſue.
ꝛ minime mutāda ſunt que certam interꝑtationē habue
runt.l.minime.ff.de legi. ¶ Nota ibi antiquis canonicis
182 cum integritate ꝑcipiētibus † ꝙ vbi numerus canonicoꝝ
ex cauſa venit ampliādus nó confunduntur prebende no
ue cum antiquis. ſed eis in ſua integritate manētibus in
reditibus ſuperexcreſcentibus conſtituuntur noue prebē
de ꝛ omnes tempore inſtitutiōis debēt eſſe pares. vnde ꝑ
bende ſucceſſorū vel nouiter inſtituēdoꝝ nó debēt eē mi
noris valoris qꝫ prebēde antiquoꝝ. ꝛ ſic ex reditibus ec
cleſie ſuperexcreſcētibus debēt deputari ꝓ canonicis noui
ter receptis ſeu ex illis fieri noue ꝑbēde vel ꝯuerti ad ali
am vtilitatē eccleſie.faciat.c.trāſmiſſe de ṽbo. ſigni. Sed
contra

cōtra hoc opponit͛.nam recipiēdo vltra numerū videtur
renūciare ꝓuilegio.vt in.c.cū acceſſiſſent.ē.eo.ergo ſuas
ꝑbendas cōmunicare tenētur glo.ſup iſto verbo integri
tate ſoluit dupliciter. Primo ꝙ iſti non petierunt. vt in
tex.patet ꝛ ꝯdēnatio fieri nō debet niſi quatenus eſt peti
tū iuxta no.in.c.lȝ hely de ſymonia. Scḋo modo ſoluit
ꝙ nō debebāt ꝯdemnari qꝛ nō fuerūt recepti vltra nume
rū prebēdarū.lȝ fuerint recepti vltra numerū canonicoꝝ
183 vt ſatis apparet ex tex. Et ex iſta glo.†nota ꝙ lȝ recipien
do aliquis vltra numerū canonicoꝝ rumpat͛ numerus ca
nonicoꝝ.non tñ rumpit͛ numerus ꝑbendarū.facit qḋ no.
184 in.c.ꝓ illoꝝ de preben.per Inno. ¶†Nota ibi ꝓut me
b lius videbit͛ ꝙ vbi datur arbitriū melius[b] eſt ꝓuidendū.
185 ¶†Vltimo nota ibi reuocatis in irritū qḋ viciū litigio
ſi incipit a momēto qōnis mote.nō tamē ꝑ quēlibet actū
dicit͛ mota queſtio.ſed ꝑ actum iudicialem qꝛ loquit͛ de
vicio litigioſo.C.de peti.here.l.ſi poſt motā.l.i.C. de pre
c ſcrip.long.tempo.alias largius[c] accipit͛.puta ſi hoc ver
bū adijciatur ꝯtcui vel vltime volūtati ſm Bal. hic. qui
allegat no.in.l.lucius.§.tres heredes.ff.ad trebel.ꝛ ſic il
lud qḋ fit lite pēdente debeat caſſari.glo.pe.arguit in cō
trariū de.c.cū veniſſent de in integrū reſti. ꝛ nō ſoluit re
ſpōde ꝙ ibi nō dicit͛ ꝙ nō reuocent͛ innouata poſt litem
motā.ſed ꝙ pendēte lite ꝯſeruat͛ in ſua poſſeſſione ꝛ hoc
fieri dȝ.c.i.ꝛ.ij.vt lite pen.Cōtra hoc opponit͛ iſti canoni
ci hic nō agebāt actione reali.ergo nō dȝ reuocari attēta
tū vicio litigioſi.qꝛ tūc dicit͛ litigioſa qñ vertit͛ queſtio de
dominio de quo dicendū.vt in auć.litigioſa.C.de litigio.
ꝛ in.c.eccl'ia vt lite pen.nec debebat fieri reuocatio ꝓpter
pendētiam litis.qꝛ pendente lite pōt poſſeſſor vti re ſua.
Ideo potuit capitulū ꝯferre ꝑbendas ꝛ alienare poſſio
nes cōmunes.Solue duo ſunt ꝑncipales itellectus ad fi.
huius.c.Primus eſt ꝙ hic reuocant͛ oia geſta ꝑ aliam ꝑ
tem poſt litem motā coraȝ epō Ferrariēſi. nā hec queſtio
ꝑmo fuit attētata coram illo epō ꝛ ad ꝯtria rñdet͛ ꝙ fit re
uocatio ꝓpter ꝑfidiam que notat͛ in iſtis canonicis anti
quis que cū tenerētur ꝓuidere nouiter receptis tranſtule
runt poſſiones in ſeipſos.ſi aūt tranſlatio fuiſſet facta in
alium nō fuiſſet facta iſta reuocatio.ꝛ eſt iſta ſolu.multū
ſingularis ꝛ parat nouū remediū reuocādi attēta lite pē
dente.ſ.ꝓpter ꝑfidiaȝ attērantis lȝ ceſſent alia iuris reme
dia.ꝛ ego allego optimū ſimile qḋ habet͛ in caſu ſingula
ri ſm Dy.ꝛ Bar.in.l.fulcinius.§.ſi.ff.ex qbus cauſis in
186 poſ.ea.†vbi lȝ creditor miſſus in poſſeſſionem bonoꝝ de
bitoris ex ꝑmo decreto nō lucret͛ fructus tñ ꝓpter nimiā
ꝑfidiaȝ debitoris ꝯtumacis pōt iudex ꝑmittere ꝙ miſſus
lucretur fructus.faciat qḋ habet͛ in.c. quoniā frequēter.
§.ſi.vt lite nō ꝯteſt.Secūdus itellectus eſt ꝙ hic reuocā
tur attētata corā epō Ferrariēſi poſt litem motā corā pa
pa.ꝛ rō reuocatiōis eſt defectus ꝑtātis epi.Nam ſm In
no.ex quo papa incepit cognoſcere de aliqua cauſa vide
tur ad ſe illam reuocare ꝛ de manu iferioris tollere.c. vt
numerū de appel.poſtea Innoc.videt͛ ab hoc recedere ꝛ
dicit ꝙ reqritur qḋ papa ad ſe reuocet cām nō enim ſuffi
cit ꝙ iure ordinario icipiat de aliqua cā cognoſcere Ho
ſtiē.dicit nō eſſe dñiam an papa cognoſcat ḋ cauſa an ad
ſe reuocet qꝛ cognoſcēdo ſatis vr͛ reuocare.d.c.vt noſtrū.
do.Anto.hic dicit aut papa ex certa ſciētia ꝛ ꝓprio mo
tu ad ſe reuocat cām vel ḋ ea cognoſcit aut alteri delegat
ꝛ vr͛ cām recipe ab iferiori.ita ꝙ nō tenet ꝓceſſus inferio
ris dūmodo iſte iferior ſit certificatus ꝑ quēcūqȝ quaſi ſe
cus ſit ſi iudex iferior nō ſit certificatꝰ.allegat.c. ſi duobꝰ
de appel.aut papa facit iſta ad inſtātiaȝ alterius.tūc opꝰ
eſt ꝙ pars excipiat coram iferiori iudice alias teneret ꝓ
ceſſus qꝛ papa ꝯcedit ſi ꝛ inquātum pars vult illa vti al
lega.c.audita de reſti.ſpo.fatet͛ tñ ꝙ curia nō recipit hoc
dictū.ꝛ tenet ꝙ ꝓceſſus coram iferiore ſit nullus do.Ab
bas hic dicit hec dicta ſibi placere ꝑter primū dictum.nā
vbi ſuperior reuocat motu ꝓprio ꝛ ex certa ſciētia nō re
quirit͛ vt iudex iferior certificet͛.c.i. de cōceſ.ꝑben. lib.vi.
Fatetur tñ ꝙ ſi aliud attentetur in ꝑiudicium ignorātis
ignorātia ꝓbabilis dȝ illum excuſare.ꝛ hoc voluit Inn.
i.d.c.i.ad.d.c.ſi duobꝰ.dicit ꝙ poteſtas nō erat reuocata
ꝑ ſuperiorē ab iferiori.Item ſup ꝓceſſu ꝯtumacie punit͛
nō aūt ſup ꝑncipali ꝛ hoc dicit eſſe notādum tanqȝ quot
187 tidianū.†Quid ſi duo iudices nō habētes ſe vt iferior ꝛ
ſuperior cognoſcāt pariter de vtraqȝ cā an teneat ꝓceſſus
coram duobus Inno.dicit hic ꝙ ſic ex quo ambo habēt
iuriſditionē in illa cā.arg.l.pe.ff.de peti.here. legis ſi his
a quo.ff.de rei ven.ſaluo qḋ habet͛ in.c.diſpēdia de reſcri.
lib.vi.poſſet tñ pars oppcuere petēdo ſe remitti ad ꝑmū
iudicē.l.iij.ff.in qbus rebus apud eūdem iudicē.l. ſi pari
ter.ff.de liberali cauſa.ꝛ dicit hic cōpoſtel.factū fuiſſe in
quadā cauſa Mediolanēſi vbi ſup vna ꝑbenda octo liti
gabāt corā diuerſis iudicibus.naȝ papa mādauit ꝙ oēs
188 irent ad vnū.†qd ergo ſi nō petitur remitti ꝛ ſic nō oppo
d nitur ꝛ vnus iudex abſoluit alier vo cōdēnat an valeat[d]
vtriuſqȝ ꝓceſſus vel ſit irritus ꝓceſſus ſecūdi iudicis con
cludit ꝙ valet ꝑma ſnia ꝛ ſcḋa qꝛ ꝯ prius iudicatas.ij.q.
vj.diffinitiua ſed ſi fuit appellatū a ꝑma pendēte cā appel
lationis feratur ſcḋa ſnia poterit opponi de ipſa in cā ap
pellatiōis in vim exceptiōis ꝑemptorie ꝯ primā.c.frater
nitatis de teſtibus.Si aūt ſimul ꝓnūciaſſent hȝ locum.c.
ſi.ē.de re iudi.ſm Inno.ſequit͛ do.Pet.qui ponit exem
plū ſup eodem libello poteſtas ꝛ ſenator habēt cognitio
nē.ſi ergo incepit cognoſcere ꝑ viaȝ accuſatiōis vel aliter
an proceſſus alterius erit nullus vel poterit opponi exce
ptio litis pendētis ꝛ remittit ſe ad Bar.in.l.iij.ff.ḋ ſepul.
viola.do.Abb.ex ꝑdictis colligit duo pulchra.Primuȝ
189 eſt limitatio ſolēnis ad.l.vbi ceptum.ff.de iudi.†vbi ha
bet͛ iudicium finiri debet ibi vbi eſt inceptum qꝛ ꝓcedit il
la regula niſi excipiat͛.ſi enim non reciperet͛ valeret ꝓceſ
ſus.ꝛ ita limitat͛.c.ex tenore de reſcrip.ꝑ hanc elegantem
190 doctrinā Inno.†Scḋm eſt ꝙ colligit qḋ ſnia lata ꝯ ſniaȝ
nō valet etiam in diuerſis inſtantijs ꝛ iudicijs.vide ꝑ oēs
191 ſcribētes in.l.i.C.quādo ꝓcuratore nō eſt neceſſe.†Colli
git etiam ꝛ tertiū ꝙ de iure ſupueniēti poſt appellationē
poteſt quis expediri ad effectū ꝯſequēdi ſniam pro ſe.fa
cit qḋ no.in.c.abbate de re iudi.lib.vj.Bal.vero hic in le
ctura ſua ſequit͛ ꝑfacta dicta Inno.ꝛ ponit exemplū Pe
ruſij quis cōmiſit homicidiū Florētie eſt accuſatus Pe
ruſij ꝛ Florētie poteſt ꝯdemnari niſi petat ad vnū ex eis
remitti ꝙ etiā ꝑ ꝓcuratorē facere poterit de quo vltimo
vide Bar.in.l.i.§.ad crimē.ff.de publi.iudi.idem Bald.
192 in apoſtillis quas fecit.ſ.Inno.†vbi dixit ꝙ ſi plures iu
dices cognoſcūt de eadem re eodem tēpore valet ꝓceſſus
amboꝝ niſi ſit appoſita exceptio ꝑuentionis vel niſi reus
petat ſe ad eūdem iudicem remitti. allegat Inno. hic ꝙ
dicit eſſe bene no.qꝛ ſepe duo officiales ꝓcedunt de eodē
maleficio.ꝛ valet vterqȝ proceſſus ſi reus nō excipiat.al
legat Inno.hic Modo per iſta relata ſunt ꝛ explanata
omnia ꝛ quedā alia que ſcripta ſunt ꝓ declaratiōe huiꝰ
tex.ꝛ gloſarū.Nūc vero quo ad hmōi elegātiſſimū dictū
Inno.qꝛ quottidianū ꝛ practicabile eſt. addo aliqd ſi di
193 ctum per hos ſcribētes hic.†Et ante oia dico nō habere
locum hāc doctrinā ſuam in crimine heretice prauitatis,
nam mille iudices poſſent inquirere ꝛ ꝓcedere cōtra he
reticū ꝛ valeret ꝓceſſus eorum non obſtante exceptione
de qua loquit͛ ibi Inno.cū qua trāſit omnis ſchola docto
rū ꝛ de hoc allego vobis.c.vt offm̄ de hereti.in.vj. ꝛ hāc
limitationē habui ab Angelo in.l.ſi quis poſtea.ff.de iu
194 di.Scḋo addo Bal.in.l.nulli.C.ḋ iudi.ad fi.†vbi quero
duo iudices inquirūt de codeȝ delicto an vnus debeat re
mittere cognitionē ad alterium ꝛ loquit͛ vbi nō apparet
de ꝑuentione.nā tūc ille qui ꝑuenit eſt potior breuiter di
cit ꝙ ſic aliter ſe impediūt.vnde reus debet eſſe cautus ꝙ
nō opponat exceptionē ꝑuentionis ſed opponat exceptio
nē ad eundeȝ iudicē de remiſſione quam ſi nō opponet ſi
bi imputet qꝛ ꝓceſſus tenet.Et ſubdit ſe hoc colligere ex
dictis Inno.in hoc.c.cū.M. Et ꝯqueritur ibi Bald.qꝛ

b ¶Arbitriū melius.Adde tu ſing.d. Iaſ. may.in.§.i bo nefidei.verſic. nota tñ.nu.lij. cū.cviij.vbi re fert Bal.in.l.q cunqȝ.C.ḋ ſer uis fugi.

c ¶Largius. Vide ꝑ huius dictionis itri tū ſignificato. ix.q.iij.c.nullꝰ ꝛ.C.de reſcin. ven.l.i.ꝛ.ff.ḋ muno.l.nō oia ꝛ ꝑ Hoſt.in ſū ma de appel. §.vi.ṽ.dicas. ꝛ vide Bal.in auc.nō lȝ. C.ḋ lib.prete. ꝛ in auct.ex cā. iij. col.eo.titu.

d ¶An vale at.Vide ꝑ iſta eleganti mate ria.d.Bar.ſoc. in regula deci ma cū ſuis fal lentijs ꝛ limi tationibꝰ car. iij.ꝛ in regula xvi. car. iiij. ꝛ facit illud qḋ voluit Spec.i ti.de ſen.§.viij an medium fa cit qḋ no. in.l magiſtratꝰ. ff. ad munici.ꝛ l l.i.§ ſane. ff.ḋ offi.ꝓcon.ꝛ vi de Fel.hic col. xiiij. circa me diū ver. ex gl. poſuit q iſtam q.in terminis tāgit ꝛ ipm ſe re de mēte om niū doc.ꝑ du as col.exami nat.vide ibi oī no.

laborat ꝛ nō cognoſcit labor eius. ꝛ ponderabitis accurate hanc practicā Bal. vt nō opponat exceptionē ꝑuentionis qꝛ eſt cōtra practicam Ange.in.d.l.ſi quis poſtea vbi dicit caueat reus ne ſit fatuus opponēdo exceptionē incōpetentie. nam vterqꝫ eſt cōpetens.ſed ponat exceptionē ꝑuentionis.idē Bal.in.c.paſtoralis.ꝫ.eo.in. ij.col.† di-
195 cit ſi poteſtas ꝛ capitaneaus ꝓcederent ex eodem delicto vnus poſſet deferre alteri qꝛ nō debet ꝑ vtrunqꝫ procedi. argu.l.quotiens.ff.de vſufruc.ꝛ.l.ſi quis ſeruum.§. inter duos.ff.de lega. ij. inhibere autē vnus alteri nō poteſt qꝛ par imparē nō habet imperium.c.innotuit de elec. niſi ꝑuenerit qꝛ tūc poteſt inhibere alteri nō tanqꝫ inferiori ſed tanqꝫ turbatori exercitij iuriſditionis h̄ dicit colligi ex dictis Inno.in h.c.ꝙ dicit eſſe bene no. ſubdit etiaꝫ Bald.
196 in.d.c.paſtoralis i vlti.col.† pone plures iudices ordinarij ꝓcedūt criminaliter ꝛ dant diuerſas ſnias ꝯrias in negocio ꝑncipali qd iuris videt̃ ꝙ ſnia prima valeat ꝛ non ſcd̃a.l.i.C.qñ ꝓuo.nō eſt neceſſe.ſed ibi loquit̃ qñ ſnie ferunt̃ ſuꝑ eodem libello nō qñ ſuꝑ diuerſis. Iteꝫ qñ ex eadeꝫ inſtātia nō qñ ex diuerſa decidit tñ ꝙ ꝑme ſnie eſt ſtādum qꝛ de delicto eiuſdem hominis ſepius queri pōt ante ſniaꝫ.ſecus tñ eſt qñ ſnia eſt lata.allegat no. in.c.ꝑ hoc de hereticis in.vj.vbi eſt glo.notabilis valde ſm eū qꝛ illa imponit finem liti.arg.l.nulli.C.de iudicijs.c.inter mo-
197 naſteriū de re iudi.l.fi.C.de aſſertio.tol.† qꝛ occupantis ꝑ
a ſniam melior eſt ꝯditio[a] nū.n.reſtat fiendū qꝛ ſopituꝫ eſt cum materia iudicij eſt abolita.ꝛ ita reſidet ibi Bal. ſed idem Bal.in.d.c.paſtoralis. nō in lectura ſua ordinaria ſed in apoſtillis ſuis ſupra Innoc. dicit qđ ſi ſunt iudices pares in eodem territorio vel diuerſo.tūc reus poteſt ſibi eligere corā quo cōpareat.arg.l.iij.ff. de eo qđ certo loco.ꝛ.l.ſi quis in graui.§.ſi cum oēs.ff.ad ſille.ꝛ ſi appareat corā quo ex tunc pōt excipere ne alius ꝓcedat. ſed ſi nō exciperet teneret ꝓceſſus ne alius ꝓcedat ꝛ ēt ſi nō exciperet teneret ꝓceſſus vtriuſqꝫ.allegat Innoc. hic idem
198 Bal.in.l.i.ff.de offi. ꝓconſul.in prin.† dicit poteſtas ꝛ capitaneus inquirūt de eodem delicto ꝯ titium ꝙ ambo ſe impediunt donec reus gratificet̃ corā quo velit compere. allegat.l.ij.§.fi.ff.ſi quis cautio.ꝑ Petrū.tenet̃ tñ eligere vnū coraꝫ quo compeat alias vterqꝫ dꝫ eum reputare cōtumacē.arg.l.iij.in prin.ff.de adul.idem Bal.in auc. ſed
199 nouo iure.C.de ſeruis fugi.in.iij.col.vſi.† ſed pone in ciuitate Peruſina ſunt duo ꝑſides vnus accepit furem nunqd alter poterit ꝓcedere decidit ꝙ nō qꝛ eſt ꝑuētus ꝑ realem citationē.allegat.d.l.vbi certū.ff.de iudi.dicit tñ ꝙ ꝓceſſus factus coram ſcd̃o valebit ſi ante litē ꝯteſtatam nō opponeret̃ exceptio ꝑuentionis cū ſit exceptio declinatoria.allegat no.ꝑ Inno.in hoc.c.ꝛ ſic accurate ꝯſidera q̃liter homo iſte eſt varius. Nā in.d.l.nulli.dixit reū debere eē cautū vt non opponat exceptionē preuētionis ſed in d.auc.ſed nouo iure.tenuit ꝯrium etiā cōſidera qꝫ varie. ꝛ etiā multifarie intellexerit hanc ſi.doc.Inno.nec ꝑ aliquē alium eſt ita multimode interꝑtata.ꝛ poſſet adduci
200 ſimile ꝙ olim fuit in facto i ciuitate Ceſene.† nā cum epo Ceſene vna cū clero ꝛ populo irent ꝓceſſionaliter ꝑ ciuitatem qdam ꝑfidus iudeus de feneſtra ꝓiecit immunditiā ſupra venerabile ſignum crucis Yheſu xpi fuit dubiū nō mediocre.poteſtas Ceſene volebat ꝓcedere ꝯ eum. epus eodē modo volebat ꝓcedere.an ambo iſimul poſſent. an vnus dūtaxat ꝛ ſi ambo vtrum exceptio oppoſita impediret alterum ex eis iuxta hanc doctrinā Inno hic. Pet.de ancha.tetigit hanc qōnē in.c.ea que de reg.iur. lib.vj. in vj.q.ꝛ in ea cōſuluit vt apparet in eius conſilio.xiiij.ꝛ finaliter conſuluit ꝙ ſi veniat imponenda pena capitalis ſiue pena pecuniaria ſpectat ad iudicem laycū punire iudeum in illo caſu ꝛ pulchre loquit̃ in illo. ꝯſilio ꝛ verba illius ꝯſilij mere appoſuit i.d.c.ea que circa hoc. ego nūc nō inſiſto qꝛ eſt longe alienū a materia noſtra ſed nō credo ꝙ bene ꝯſuluerit lꝫ alias trāſiuerim cū dicto eius ꝛ li-
201 benter vellem rñderi mihi ad hanc rōnem ꝯtra euꝫ.† lay-

b cus faciens cōtra clericū efficitur de foro eccleſie[b].c. cum ſit generale de foro compe.quāto ergo magis efficit̃ iudeus de foro eccl'ie eo caſu quo offendit maieſtatē ipſi⁹ triūphātis Yheſu xpi.vnde poterit puniri per iudicē eccl'iaſticū cum ea pena quā iudex eccl'iaſticus pōt iponere. ꝛ inquātum ipſe voluit ꝙ iudex eccleſiaſticus nō poterit iponere penam pecuniariā layco.vt voluit Jo.an.in.c.ꝑ ho. lib.vj.ꝛ originaliter fuit dictū Hoſti. vere illud dictū nō eſt verum.vide que late dixi cōtra Jo.an.in.c.poſtulaſti. poſt do.Abb.de iudeis.erit ergo inueſtigādum ſuꝑ hac doctrina Inno.quā Bal.multipharie intellexit. Et ante omnia allego vobis Ang.in.l.ſi his a quo.ff. de rei ven. vbi allegauit hanc doctrinā Inno.hic dicit eniꝫ ibi Ang.
202 ꝙ lꝫ ingetatus coram diuerſis iudicibus poſſet petere ſe remitti ad primū iudicem.tñ ſi nō opponit tenet oium ꝓceſſus.ꝛ idem Ang.in.l.pe.ff.de peti.here.dixit allegādo Inno.hic ꝙ ſi vnus impetit̃ de eodem corā diuerſis iudicib⁹ ꝙ lꝫ poſſet petere ꝙ ad primuꝫ iudicem remittat̃. vt in.d.l.ſi pariter.ff.de liber.cā. ꝑterqꝫ ſi ageretur ad ius indiuiduū.allegat Inno.in.c.cum in multis de reſcriptis. lib.vj.tñ ſi nō petit ſe remitti tenet vtriuſqꝫ ꝓceſſus. ꝛ dicit ſe ex hoc colligere notabilē practicā.ſi tu times accuſari de maleficio ꝑpetrato ꝛ queris tibi habere iudicē ꝓpitiuꝫ ſubmitte tibi accuſatorē amicuꝫ coram iudice ꝓpitio ꝛ ſi poſtea veniat alius accuſator corā alio iudice qui dicat ad ſe pertinere ius accuſandi ꝛ excuſat ſe ignoraſſe de accuſatione primi accuſatoris petat te remitti ad iudicem primū ne duas patiaris inſtātias. Adde eundē Ange.in.d.l.ſi quis poſtea.ff.de iudi.vbi dicit ꝙ cū Florētie ſunt duo habētes merum ꝛ mixtum imperiuꝫ.ſ. poteſtas ꝛ capitaneus facta citatione ꝑ vnum ſi alius ꝓcedit obijcietur ſibi ꝙ eius iuriſditio eſt preuēta caſuꝫ dicit eſſe ibi ideo cautus ſit aduocatus ſm eum in forma excipiēdi vt non excipiat de incompetentia iudicis qꝛ exciperet inepte cum ſit cōpetens nec excipiat de priuilegio fori petēdo ſe remitti ad iudicem primum qꝛ ſimiliter excipit inepte.nō enim habet priuilegiū fori.vnde ſuccūberet ꝓpter ineptitudinē.l.i.§.labeo.ff.de flumi.ſed obijciat ꝯ proceſſuꝫ ei⁹ allegādo ꝙ eius iuriſditio eſt preuenta. dicit hoc fallere in crimine hereſis ꝛ ſuperius retulli dicit etiaꝫ fallere qñ ille ꝯ quem ꝓceditur nō comparet coram primo.nā tunc ſuſtentat̃ oium iudicū ꝓceſſus ꝛ ſi mille ſnie ꝯdemnatorie ferātur oēs valent allegat Bar.in.l.euidenter.ff.de ex-
203 ceptione rei iudi.vere Bar.ibi hoc nō dixit† ꝛ addit ꝙ ſicut preuenit̃ iuriſditio ꝑ citationē eodē modo ꝛ fortius ꝑ capturā ꝑſone.allegat Jo.an.in.c.i.de obligatis ad ratiocinia.ſecus dicit ſi poteſtas ſolum libellum accuſationis vel inqſitionis poſuerit in actis.allegat glo. ꝛ dicta ꝑ ſe i l.i.ꝛ in.l.libertus.ff.de in ius vocando. tu de hoc allega glo.in.c.eccleſia ſancte Marie.ꝫ.eo. de qua fuit inmemor Bar.in rubrica.C.de in ius vocādo.vide que memoriter dixi in.d.c.eccleſia ſancte Marie.dicit etiā Ang. ꝙ ſufficit nuda citatio ad faciēdam hāc ꝑuentionē. allegat Archi.ij.q.vi.non ita ꝛ refert etiaꝫ Archi. ibi dicere ꝙ talis
204 citatio vel captura dꝫ eſſe valida.† vñ citatio vel captura nulla nō opatur effectum ꝑuētionis.allegat etiā ꝙ habetur in.l.ſi pater.C.ne de ſtatu defunctoꝝ. ꝛ ita qeuit Ange.non tñ fecit mentionē de Innoc.hic in.d.l. ſi quis poſtea.ꝛ ex hoc habes declarationē ad dictuꝫ Inno .hic vt habeat locū exceptio coram ſcd̃o iudice ſi dūtaxat fuit citatus vel captus ꝑſonaliter ꝑ primū. Nunc vidēdum qꝛ Ang.in.d.l.ſi quis poſtea.dixit ꝙ debeat opponere exceptionē ꝑuētionis.ꝛ idē voluit Bal.in.d.auc.ſed nouo iure.Ang.allegat ꝓ dicto ſuo tex.in.d.l.ſi quis poſtea.bal. vero allegat Inno.hic certe lꝫ tex.in.d.l.ſi quis poſtea in verſi.quaſi preuētus ꝓbat ꝙ ſit opponēda exceptio ꝑuētionis tamē illud procedit in caſu in quo illa lex loquit̃. nam loquit̃ eo caſu quo poſteaqꝫ quis eſt vocatus coraꝫ iudice ſuo.poſtea efficitur alterius fori ꝛ citatur ſuꝑ eodē a iudice illius fori quo caſu eſt opponēda exceptio ꝑuentionis

a ¶ Melior eſt ꝯdō. Quo aūt occupātis melior dicatur ꝯditio no. ff.de pecu.l.ſi vero. ꝛ de re iudi.l. iter eos. ꝛ ibi vide oēs ſcribentes.ꝛ vide Bar.in. l. ſunt quin id quod in. iij. oppoſi. ff.de re iudic.

b ¶ De foro eccleſie. Adde tex.xij.q.ij.nulli liceat ignorare.ꝛ.c. qcūqꝫ.ꝛ.c.ꝑdia. ꝛ.ꝫ.eo.c.cōqueſt⁹.ꝛ.xū.q.ij.q abſtulerit.ꝛ.C.de epiſ.ꝛ cle.ſi qs in hoc genus. ꝛ de vſuris cū tu.ꝛ de iud.nouit.imo iniuriaꝫ eccleſie factā ꝑlatus remittere ñ pōt xxxiij.q. iiij. ſi is.ꝛ.lxiij. d.c. ſalonitane . ꝛ ibi oēs cōiter ſcribentes.

tionis corã iſto ſecundo iudice vocante. ſed caſus vide
tur eſſe diuerſus longe loquimur eni eo caſu quo tpe vo
catiõis huius iudicis vterꝗ iudex habebat iuriſditionē
ſupra illum vocatum. vnde fateor illo caſu fatuũ fore ad
uocatum ſi opponeret illum primũ nõ fore iudicem com
petẽtem ꝑ elegans dictum Inno. in. c. cumana eccleſia de
elec. ⁊ ꝑ ꝯſequẽs ille tex. nõ mereť allegari ad queſtionē
noſtrã ⁊ ꝓpter hoc ſi bene ponderet Angel. nõ allegauit
dictum Inno. hic ſed loquiť ſm diſpoſitionē illius legis.
⁊ ꝑ ꝯſequẽs nõ erit in hoc repħendẽdus tantus doctor.
Item inquãtum Bal. in. d. auč. ſed nouo iure. dicit ꝙ de
bet opponere exceptionē ꝑuẽtionis. ⁊ allegat nota. ꝑ In
no. hic vere Inno. hoc nõ dixit hic. imo ſentit ꝯrium expſ
205 ſe dicit enim † ſi eſſent pares iudices lʒ vnus ſuꝑ aliqua re
cognoſceret. tñ teneret ꝙ ab alio fieret ſuꝑ eadē re. lʒ pro
magna parte ad eundē iudicem mittendi ſint ſi pars pete
ret ⁊ diceret ꝙ cauſa ſuꝑ eiſdem poſſeſſionibus vertiť corã
tali iudice. vnde peto ꝙ remittatis me ad eũdem iudicē
qꝛ poſſent mihi multum ꝑiudicari diuerſi proceſſus eorũ
dem. Item laborioſum eſſet nimis mihi ſi coram duobꝰ
de eadem re litigarē ⁊ ſi ob hanc cãm appellaret iuſta eſ
ſet appellatio. l. i. ⁊. ij. ff. de qbus rebus ad eũdem iudicē
⁊. d. l. ſi pariter. ſed ſi pars nõ peteret credit ꝙ legitimus
eſſet ꝓceſſus coram vtroꝗ iudice habitus. arg. d. l. pe. de
petitione hereditatis. vnde ex iſtis formalibꝰ verbis In
no. ꝯſtat ꝙ totam hanc exceptionē opponẽdã dirigit in
fauorem rei ⁊ nõ in fauorem iudicis ꝑueniẽtis. ⁊ ſic bal.
male ꝯſiderauit verba Inno. hic. qnimo plus audeo dice
re qꝛ cum iſta exceptio ſit introducta in fauorē ipſius rei
erit in electione eius coram quo velit conueniri poſtquã
eſt ꝯuentus coram vtroꝗ. arg. regule in alternatiuis lib.
vj. nec etiã Bal. bene dixit cum voluit ꝙ vnus iudex põt
ꝓhibere alteri tanꝗ turbatori exercitij iuriſditiõis. ⁊ di
cit hoc colligi ex dictis Inno. hic certe Inno. hoc non di
xit hic. imo expreſſe dicit ꝯrium dũ dicit ꝙ valebit ꝓceſ
ſus vtriuſꝗ ſed ꝑualebit ſnĩa prius lata. ⁊ ſic eodem tem
c pore late fuerint ꝑualebit benignior [c] iuxta no. in. c. ſi. de
re iudi. vnde ſecũdus iudex ex quo vtiť iure ſuo non diciť
turbare iuriſditionē alterius. arg. c. eccleſia veſtra de elec.
⁊ allego vobis glo. aureã in. d. c. vt officiũ de here. lib. vj.
que dicit ꝙ ille tex. loquiť in cãu ſpãli fauore fidei. poſtea
dicit ꝙ efficatius illi inqſitores equipãtur in illo caſu iu
dicibus ordinarijs quorum qlibet de ꝑ ſe ꝓcedere põt qñ
habẽt iuriſditionē inſolidum ponit exẽplũ in caſu au
206 ctoritate habita. C. ne filius ꝓ patre. † vbi ſcholares ha
bent in iudicē epm ⁊ doctorē inſolidũ ⁊ quilibet ꝑ ſe ꝓce
dere poterit ergo vnus nõ poterit inhibere alteri. ⁊ ideo
ſis cautus in opponẽdo vt opponas. ita vt apponit practi
cam Inno. hic vʒ qđ dicat domine remittatis me ad pri
mũ iudicē qꝛ diuerſi ꝓceſſus poſſent mihi ꝑiudicare ⁊ la
borioſum valde eẽt litigare coram duobꝰ de eadē re. Et
nunc itelligitis hanc ſtupẽdam doctrinã Inno. que vſꝗ
ad iſta ſecula nõ fuit ita elimata. Et inquãtum ſupius di
cebať ꝙ erat dare ex ꝑdictis notabilē limitationē ad. l.
vbi ceptum. vos detis ſecũdam videlicet ꝙ illa vẽdicet ſi
bi locum reſpectu iudicij. non aũt reſpectu loci. ponite ex
emplũ cauſa eſt delegata titio q incepit cognoſcere in cer
to loco poſtea ſuperior illam cõmittit duobus alijs vt in
ſimul cognoſcant illi duo alij nolunt iudicare in illo loco
vbi titius iam incepat iudiciũ ꝙ nihilominus poſſunt ita
ſcribiť ꝑ ſcribẽtes in. c. cum plures de offi. delega. lib. vj.
non ob. d. l. vbi ceptum qa ꝓcedit reſpectu iudicij ⁊ non
reſpectu loci tene menti perpetuo. Secũdo do vobis aliã
per text. in. c. poſtulaſti de homi. ibi vide do. Abb. vbi li
mitat. l. vbi ceptum habere locũ qñ totaliter põt res effe
d ctũ ſortiri in iudicioꝰ [d] in quo eſt incepta ſed ſi nõ põt ibi
totalem effectum ſortiri ꝓpter impotentiã facti. qꝛ tũc eſt
207 ſecus. † ⁊ ideo dicit ꝙ ſi remediũ eccleſiaſticũ nõ ſufficit ꝯ
laycum poterit adiri iudex ſecularis vt ſuã ꝓtãtem in re
um exerceat. Tertio do vobis aliam. l. imperialē relatã
a Bal. in. l. imperialē. §. ꝓterea in ti. de ꝓhi. feu. alie. ꝑ Fe
deri. vſi. qđ ergo in dño ignorante. vbi dicit ꝙ ſi vaſallus
dño ignorãte ꝓrogauit iuriſditionē iudicis q nõ poterat
cognoſcere de feudo ſine volũtate dñi ⁊ iudiciũ fuit inco
ptum corã illo ꝙ nihilominus dñs poterit ꝓcipere vaſal
lo ſub debito fidelitatis ne ꝓcedat amplius corã eo. nã
vt elegãter dixit Jo. mo. illa lex. vbi ceptum nõ hʒ locum
vbi fit ꝑiudiciũ iuriſditioni alterius. ita ipſe no. in. c. accu
ſatus de here. lib. vj. ſm Bald. in. d. §. ꝓterea. Quarto do
vobis aliam quã tradidit Bar. in. l. ſepulchri. ff. de ſepul.
208 viola. † Aliquis peruſinus cõmiſit delictũ in ducatu ꝓcedi
tur ibi ꝯ eum ⁊ eſt ꝯtumax. deinde accuſatur Peruſij. an
poſſit ꝯueniri Peruſij. ⁊ decidit ꝙ ſic nec põt opponere
exceptionē litis pendẽtis qꝛ corã illo iudice vbi fuit cõtu
max nõ poſſet vti illa inſtãtia niſi ſuam ꝯtumaciã purget
⁊ expẽſas reficiat. l. ſancimus. C. de iud. multominus po
terit vti bñficio illius inſtãtie coram alio iudice. ⁊ ſic non
põt vti bñficio. d. l. vbi ceptum ꝙ eſt ſingu. no. ⁊ ita dicit
ſe pluries in facto ꝯſuluiſſe. ⁊ reuerẽdus do. Cardin. hic
tradidit hanc limitationē ⁊ dixit fuiſſe ſingulare dictum
Barto. in. l. quãuis. ff. de dam. infec. ſed certe ⁊ clarius ⁊
melius hoc dixit Bar. in loco allegato a me. Quinto do
209 vobis aliam † ꝙ ſi vnus ꝯuentus coram vno iudice vigo
re litterarũ que erant nulle ꝙ poterat ꝯueniri coram alio
iudice vigore litterarũ aliarũ validarũ. nec obſtabit pri
mũ iudiciũ per. d. l. vbi ceptum. ff. de iudi. qꝛ limitať illa
regula quãdo primũ iudicium inceptũ fuerat vigore litte
rarũ que erant nulle. ita colligiť ex. c. ex tenore. ſ. de reſcri.
Sexto do vobis aliam limitationē vʒ vbi ꝓpter vrgentē
neceſſitatē trãſlatio dominij fieret de loco ad locũ vel de
iudice ad iudicē. exemplũ do vobis in. l. ſed ⁊ ſi reſtituať
§. edium. ff. de iudi. ⁊ in. l. i. ff. de offi. ꝓcon. ⁊ in. l. ſi ꝯſtan
te. §. ſi. ff. ſolu. ma. tunc enim non hẽret locum. d. l. vbi ce
ptum. Iſta fuit limitatio Ange. in. d. l. vbi. Septimo do
vobis aliã niſi quis habeat plures iudices vt eſt ſcholã
ris ⁊ habeat vnũ iudicē ſuſpectũ coram quo vertiť iudici
um. qꝛ tũc poterit recurri ad alium nec habebit locũ. d. l.
vbi. iſta fuit limitatio Ang. ibidē. Octauo do vobis aliã
vt nõ habeat locũ i cã heretice prauitatis. vt in. c. vt offiñ.
de here. lib. vj. ⁊ etiã ponderando gl. in. d. l. vbi ceptũ. vo
luit ꝙ illa lex nõ habeat locũ rõne loci dũmodo ſit in ea
dem terra. vnde ſi iudex incepit cognoſcere i vno loco po
terit cognoſcere in alio. dũmodo i eadē terra. Iſta adde
ad eos q ſcripſerũt in. d. l. vbi ceptũ. Et põdera etiã accu
ratiſſime inquãtum Inno. dixit ꝙ ſi reus excipiat coram
ſcđo. ⁊ nõ obſtãte exceptiõe ꝓcedat iudex ad vlteriora ꝙ
iuſta erit appellatio. ⁊ ſic ſentit ꝙ ſi ñ appellaret ꝓceſſus
factus corã iſto ſcđo iudice erit validus. ego ad hoc allo
go vobis memorãdũ dictũ Goffre. Inno. Pet. ⁊ alioꝝ
210 in. c. ceterũ de reſcrip. † vbi voluerũt ꝙ ſi ꝑmus impetrãs
ꝯuentus eſt corã ſecũdis iudicibꝰ vigore ſecũdi reſcripti
nõ faciẽtis mẽtionē de ꝑmo. ⁊ opponat de inualiditate ſe
cũdi reſcripti. ⁊ nõ obſtãte tali exceptione iudices ſecũdi
procedãt ad vlteriora ꝙ valebit ꝓceſſus niſi reus ꝯuentꝰ
appellet. ergo multofortius erit idē in caſu noſtro cũ iſte
ſecũdus ſit ordinarius. vt in caſu dicti. c. ceterũ ſit delega
tus ⁊ potẽtior eſt iuriſditio ordinaria ꝗ delegata. vt no.
in. c. i. de reſcrip. lib. vi. ⁊ nõ poterat allegari melius nec
accõmodatius in ſimili ꝗ illud dictũ Inno. in. d. c. ceteꝝ.
Jo. de ligna. tenuit ꝯrium ibi ⁊ cras in mane in examina
tione. d. c. ceterũ intẽdo ſequi opi. illius ſapiẽtiſſimi doc.
Joã. de ligna. Et dubito nũc fortiter ſi hoc dictũ Inno. hĩ
ſit verum qꝛ cum iſte ſecũdus iudex ſit ordinarius ⁊ vtiť
iure ſuo ꝙ poſſit ꝓpter hoc ab eo appellari nec allegat. l.
ꝓbãtem hoc. nam lʒ lex. i. ⁊. ij. ff. de qbus rebus ad eũdem
iudicē dicant reo petente non tñ ꝓbant ꝙ ꝓpter hoc poſ
211 ſit appellari dicaʒ de hoc in. d. c. ceterũ. † Et pro nũc dico
ꝙ ſi lex trãſferet iuriſditionē in alium poſtea ꝗ eſt oppo
ſita exceptio. ⁊ tñ ipſe vellet ꝓcedere ad vlteriora dico vo
bis ꝙ ꝓceſſus eẽt ipſo iure nullꝰ. Et de hoc allego vobis

c Benignior. Vide pro deciſione huius. q. d. Bart. ſoci. in regula cccclxviij. car. lxv. ⁊ vide lã fran. in tractatu de arbi. verſi. duodecimo quero in. xxj. col. car. vi.

d In iudicio. Adde pro iſta ꝯcluſione in terminis. d. Bar. ſoci. in cõſi. cxcv. incipi. circa primum ꝯſultatiõis articulũ. verſ. ex qbus pʒ ſolutio circa med. car. lxxi. ⁊ vid felỹ. hoc reuocãtem in dubium. ⁊ pulchre examinãtem in c. ex tenore in vij. col. in ver. lex. vbi ꝑceptũ de reſcrip. car. cxiij. ⁊ ibi non nullos ſcribẽtes.

ſingularē tex.qui nō eſt alibi in.l.i.C.ſi q̄cunq₃ p̄dita po
teſtate.⁊ ideo erit cōſiderandū ſi eoipſo ꝙ primus impe
trās opponit cōtra ſcd̄m reſcriptu₃ ⁊ offeret ſe ad electio
nē arbitroꝝ ſi eſt dubiū an ſit tranſlata iuriſditio in aliu₃
iuxta no.in.c.paſtoralis.ſ.de reſcrip.quo caſu nō eēt op⁹
appellatione ſufficeret oppoſuiſſe dūtaxat ⁊ eſt incogni
tum dictum oībus qui ſcripſerunt vſq₃ ad iſta ſecula ad
d.c.ceterū.⁊ allego vobis Bald.danté banc doctrinā in
d.l.i.C.ſi quacūq₃ predita ptāte.⁊ iſta menti commēda.
Et inquātum ſuperius in p̄ncipio huius repetitionis la
te examinaui vtrum amicus poſſit agere pro amico ſine
mandato.⁊ eodē modo ſi canonicus poſſit agere pro ſuo
cōcanonico tanq̄₃ ſocius eius ad illa dicta addite glo.ſin
gu.in.l.nemo ex ſocijs.ff.pro ſocio que vult ꝙ vnus ſoci⁹
videtur mandare alteri ⁊ dicit̄ vnus ꝓcurator pro altero
⁊ deſtruit glo.illa multa ſuperiora dicta.ſed vos tenete ꝯ̄
rium p elegans dictum Bal.in.l.ſi ſocius.ff.ſi cer.pe. vbi
212 dixit † ꝙ ſi ſunt plures ſocij.⁊ vnus ſtipulat̄ pro ſe recipiē
do pro ſe ⁊ ſocijs ꝙ nō querit actionē ſocijs ſine ceſſione.
l.ea vero.ff. pro ſocio. ⁊ ſi vnus ex ſocijs ꝓmittit nomine
ſuo ⁊ ſocioꝝ decidit ibi Bal.ꝙ ſocij nō tenētur niſi ſit co
rum ꝓcurator vel inſtitutor.⁊ ide₃ voluit idem Bald.in
tractatu quem ipſe fecit de duobus fratrib⁹. Scd̄o cōtra
illam glo.allego vobis ſingu.glo.in.l.de pupillo.§.ſi plu
riū.ff.de ope.noui nun.vbi nūciatio noui operis pōt fieri
vni ex ſocijs ſ₃ ſi facta ē vni vr̄ facta omnibus ſ₃ ſi fiat ab
vno non videt̄ facta omnibus.⁊ eſt ratio q₂ forte omnes
non babēt ius ꝓhibēdi.glo.vero ſtupēda ibi dicit maxi
me etiam ſi omnes babeāt ius ꝓhibēdi denūciatio facta
ab vno nō videtur facta ab oībus.⁊ ſic ſentit illa glo. ꝙ
ſocius nō videt̄ babere tacitum mandatū a lege vt poſſit
denūciare ꝓ ſocio.ergo multominus vt poſſit agere ꝓ ſo
cio ſine mādato tene mēti ꝙ glo.illa aureis litteris eſſet
notāda.Tertio faciat.l.i.C.de cōmuniū rerū alienatiōe.
vbi ſocius non pōt alienare partē rei quā h₃ cōem cū ſo
cio.Quarto faciat lex ſi vnus ex ſocijs.ff. de ſerui. ruſti.p̄
dioꝝ.⁊.l.⁊ ꝓpriū.ff.cōia p̄dio.vbi ſocius non pōt quere
re ſeruitutē pro parte ſocij.ergo ſequit̄ ꝙ nō babet tacitū
mādatum a lege agēdi ꝓ ſocio.Quinto facit.l.qui in alie
na.§.ſi.ff.de nego.geſt.nam ſi tūc baberet mādatū ſocius
ageret actione mādati ⁊ nō actione negocioꝝ geſtorum.
213 Sexto faciat.l.ij.C.de ꝯſortibus eiuſdē litis.† vbi ſocius
ante litem ꝯteſtatā pōt agere ꝓ ſe ⁊ ſocio ſuo. ſ₃ poſt lite₃
ꝯteſta.poſſit agere cū cautione de rato.⁊ ſic ante litē ꝯte
ſta.nō admittit̄ ſocius cū cautione de rato. ergo nō h₃ ta
citum mādatū a lege agēdi.⁊ ideo pōt poſt lit₃. ꝯteſta.⁊
non ante q₂ p litis ꝯteſtationē eſt effectus dn̄s litis. ⁊ ſic
iudiciū eſt indiuiduū.l.in hoc iudicio.ff.cōmuni diuidū.
⁊ q₂ eſt indiuiduū pōt agere.⁊ ꝓpter hoc babet̄ rō ad.l.
ſi quis ſeparatim.ff.de appel.vbi ſi a ſnīa lata contra ſocios
fuerit appellatū ab vno ſocio prodeſt oibus ſocijs.illa ap
pellatio ⁊ rō eſt q₂ appellatio reducit ſnīam ad illos ter
minos qbus erat poſt litis ꝯteſta.l.ita demū.C. de ꝓcur.
l.ab executore.ff.de appel.c.p tuas eo.ti.ſed poſt litē ꝯte
ſtatā ille h₃ mādatum.ergo ꝓdeſt oibus talis appellatio
p.d.l.ij.de ꝯſortibus eiuſdem litis.⁊ ita etiā tenent Mo
derni in additionib⁹ quas fecerūt ad.d.l. de pupillo.§.ſi
plurium.⁊ ad.l.ſtipl̄ones nō diuidunt̄.ff.de v̄bo.obliga.
⁊ vide elegāte₃ doctrinā Bal.in.d.l.ſi ſocius in fi. verbis
quā ipſe tradit.argu.d.l.ij.C.de ꝯſortibus eiuſdē litis.de
qua lex ſupius circa p̄ncipium huius cōmēti plura dicta
fuerunt hec nō fuerunt tradēda obliuioni. Et inquātum
ſupius tex.iſte dicit ꝓtectionis apoſtolice p̄ſidio multa de
hoc dicta fuerunt.Addite Cy.in.l.i.C.ſi quacūq₃ p̄ditus
214 ptāte p quem tex.colligit.arg.† de eo qui cōmittit ſe ⁊ fa
miliam ſuam ꝓtectioni ſuperioris.nam talis cōmiſſio ha
bet vim appellationis ſequitur ibi Bal. Modolibet in
mediū adducere illud ꝙ Uirgilio poete clariſſimo venit
in ore in.vj.eneidos in prin.Sic fatur lachrymās claſſiq₃
immittit habenas. Et tandem euboycis cumaꝝ allabit̄

a ¶ Ueritas⁹ doc.n. dictū ē beati Auguſti ni aſſumptū a q̄₃pluribꝰ theo logis ⁊ i mul tis locis tranſ poſitū. ⁊ ex h̄ dicto do. And. reddit audito rē beniuolū ex p̄cedētib⁹ pau lo añ ſ̄m doci lē ⁊ attentum fecit vt teſta tor Cicero in p̄ rheto.in prin. ⁊ Imꝑator h̄ idē in princ.ff. vt Bal. refert ibi obſeruauit ⁊ vide impato rem in ꝓhe.in ſti.⁊ in p̄fatio ne codicis idē faciētē. tu ve ro canoniſta q cās agere intē dis nota ⁊ me morie māda.

oris. Ideo opportune ſe offert latiſſima diſputandi ꝓuin
cia ꝓteſtationis.que ſ̄m Ioā.an. in mercu.c. in generali
de regu.iur.in.vj.vtilis eſt quē articulum mirum imodū
cōmētauit ſapiētiſſimus doctor do.Card.Io.mona.glo
ſator ſexti decretaliū.Et ſubdit ibi Ioā.an.vt Io.mona.
laboris ſui honorē ferat ipſius verba ad litterā ponenda
decreuit Io.an.magnifica vox ⁊ digna vero ꝓbo Bart.
vero in.l.nō ſolum.§.morte repetēs illum.§. dicit ꝙ An
dreas de piſis in repeti.l.ſi quis in prin. teſta. de lega.iij.
in oibus eſt ſecutus Io.mona.nec de eo fecit aliqua₃ mē
tionē.⁊ ideo Bar.ſeipſum extollens pollicet̄ de Io. mo.
facere mentionē vt ꝙ ſuu₃ eſt furari nō videat̄ in eo vero
qđ ſuum eſt cognoſceret̄.Si v̄o minus bene dixerit redar
guet̄.Si vero bene laudet̄ deus q₂ vt inſtrumētū reputa
bitur. Faciat illud qđ ſcribitur exodi.iij.c.vbi deus glo
rioſus dixit moyſi.Ego ero tecum.⁊ in.iiij.c.eiuſdē dum
Moyſes diceret eē tardioris ⁊ impitioris lingue ſcribit̄
Deū rn̄diſſe quis fecit os hominis aut quis fabricauit
mutū ⁊ ſurdum videntē ⁊ cecū.Et Hieremias p̄mo capi
tulo dixit ha ha ha dn̄e deus ecce neſcio loq. q₂ puer ego
ſum deum ferunt rn̄diſſe.ecce dedi verba mea in ore tuo.
Non mirum ergo ſi Bar.dixit ꝙ bene dicta ſua prolata
215 ſunt tanq̄₃ ab inſtrumēto ipſius Dei viui. † Ueritas⁹ eni₃
a a quocūq₃ ore dicat̄ a ſpirituſancto eſt quid ego tenuis ⁊
in hoc iuris pellago.vt Hieremie verbis vtar puerulus
dixeri₃ hauſerim aut attētauerim cū quottidie tres lectio
nes diuerſas legā.⁊ iſta ē vna de illis vt vix in his breuiſ
ſimis noctib⁹ detur ocium reſpirādi deus clemētiſſimus
qui illuminat omnem hominē labia mea aperiat.Et qui
dem Io.mo.in.d.c. in generali queſiuit de plurib⁹. Pri
mo que ſit ꝓteſtatio.Scd̄o quotuplex ſit proteſtationum
diuiſio.Tertio cui ſit ꝓteſtatio facienda.Quarto quādo
proteſtatio ſit faciēda.Quinto qualiter ſit faciēda. Sex
to quis ſit effectus ꝓteſtationis.Et iſtum ordinē ſecutus
eſt Io.an.in.d.regula in gn̄ali.Bar.v̄o in.d.§.morte.pri
mo inueſtigauit qd eſſet ꝓteſtatio poſtea quotuplex ſit ꝓ
teſtatio.⁊ ſ₃ ſ̄m eum p̄dicti docto.multas diuiſiones faci
ant ex qbus quaſi nullus intellectus aſſumitur.tn̄ vere lo
quēdo quatuor ſunt ſpēs ꝓteſtatiōis quedā eſt ꝓteſtatio
declaratoria volūtatis proteſtātis. Secūda ſpēs eſt ꝓte
ſtatio ꝓhibitoria ne aliquid fiat.Tertia ſpēs eſt proteſta
tio incitatoria vt aliquid fiat. Quarta ſpēs eſt ꝓteſtatio
certificatoria alicuius qđ eſt vel nō eſt quaſi quatuor ſpe
cies pollicet̄ ſe examinaturū p quatuor qōnes p̄ncipales
⁊ multas alias acceſſorias.Et ſubdit Ioā.mo. in.d.c.in
generali.ꝙ iura loquētia de ꝓteſtatione apponūt multa
nomina que ſunt ſynonima idē iportātia v₃ ꝓteſtatio at
teſtatio ⁊ deteſtatio ꝓ accipit̄ ꝓ valde ⁊ has ſignificatio
nes habet hoc verbum deteſtari.vt dicit Hugutio ſ̄m eū
⁊ hoc probāt iura hec v₃ lex de pupillo.§.ſi quis his p̄to
ri.ff.de noui ope.nun.l.ſcire oportet.§.ſcire.ff. de excu.tu.
l.i.§.elegāter.ff.de liberis agno.l.pe.§.ſin autē.C. de arbi.
l.ij.C.de his qui p metum iudicis nō appellant.l.emptor
.C.de preſcrip.lon.temp.c.fi.đ appel.c.cumana eccl̄ia de
elec.l.deteſtatio.ff.de v̄bo.ſig.vbi denūciatio ꝓ ꝓteſtatio
ne accipit̄.Itē appellat̄ denūciatio.l.ſi maior.C.đ reſci.
ven.l.heres.ff.ad trebel.alibi dr̄ teſtatio.l.ait p̄tor.§.ſi qs
p̄ticeps.ff.que in frau.credi.l.i.§.ſed ⁊ ſi quis.ff.qđ vi aut
clam.d.l.đ pupillo.§.ſi qs his p̄tori.l. ſubſignatū.§. dete
ſtari.⁊.l.ſeq.⁊.l.p̄dijs.§.i.de v̄bo.ſig.l.qdā decedēs.ff.de
admi.tu.l.fi.§.itē ſi p̄dixerit.ff.nau.cau. ſta. iſta iura ſunt
216 allegata p Io.mo.in.d.c.in gn̄ali.† ⁊ q₂ omnis de officio
queſtio d₃ a diffinitione proficiſci vt ſcripſit Cicero in pri
mo officioꝝ.l.omnis diffinitio.ff.de re. iur.l.i. in prin.ff.đ
dolo illo p̄ſuppoſito.v₃ de varietate nominū ipſius ꝓteſta
217 tionis deuenit Io.mo.in diffinitione † ⁊ ꝓteſtatio ſ̄m eū
eſt ꝓclamoſa denūciatio ad cautelam ꝓtectionis denūciā
tiū inuēta.ꝙ aūt ſit ꝓclamatio ꝓbat tex.aptius i.c.ſcōꝝ i
§.ꝓclamatiōe ſynodali đ p̄ſcrip.ꝙ āt ſit denūciatio cū te
ſtatiōe ꝓbat tex.in.d.l.ſubſignatū.§.deteſtari.cū.l. ſeq.⁊
d.l.plebis.

d.l.plebis.§.i.ff.de ver.ſig.ꝙ aūt ſit cautela ꝓtegens ꝓte
ſtātes.vt ꝓbaſ.l.qdā decedēs in ver. nemo.ff. de admi-
tur.l.fi.§.itē ſi ꝓdixerit.ff.nau.cau.ſta.hāc diffinitionē ſeq-
tur Jo.an.in mercu.in dicta regula in generali. ⁊ eā ſeqt
Andre.de piſis in repe.d.l.ſiqs in prin. teſtamēti de leg.
iij.in ver.venio ad materiā ꝓteſtationis ⁊ deferēdo ſemꝑ
reuerentie ſuppremi docto.Bar.Andre.de piſis non ap-
propriauit ſibi dicta Jo.mo.vt ipſe recenſuit in.d.§.mor-
te deteſtando vt furē tantum docto.qnimmo And.de pi-
ſis ibi refert quoſdā ita dicere.⁊ ſic nō attribuit ſibi ſed q-
buſdā.lꝫ in indiuiduo nō nominauerit Joā.mo.forte ali-
quo iuſto colore fretus. vel qꝛ cōtēporanei vel aliqua cā
colorata.Bar.vero in.d.§.morte dicit ſibi nō placere dif
finitionē Jo.mo.dicentis ꝙ de eſſe ꝓteſtationis ſit clama
tio vocis.qꝛ certe ſine voce pōt fieri ꝓteſtatio in ſcriptis.
auc.hāt aūt querelā.C.de nō nu.pe.l.vt ꝑfectius.C. de an
nali excep.l.fi.C.de neg.geſt.c.ſi appellatio de appel.lib.
vi.diceres ꝙ ille leges non loquūtur de ꝓteſtatione. ſꝫ in
d.l.fi.C.de neg.ge.appellaſ atteſtatio.⁊ ſic loqtur illa.l.
fi.de ꝓteſtatione.in alijs nominibus rñdet ꝙ multa ſunt
noīa idem importantia.vt eſt ꝓteſtatio.l.i.§.elegā.ff. de li
be.agno.item cōteſtatio.l.ij.C.de his q ꝑ metum iudicis
nō appellarunt.l.emptor.C.de ꝑſcri.long.temp.itē dete-
ſtatio.d.l.ſubſignatū.§.deteſtari.⁊.l.ſeq.⁊.d.l.plebis.§.
i.item atteſtatio.d.l.fi.C.de neg.geſt.itē denūciatio.l.fun
dū.C.de rei vē.d.l.ſi maior allegat ēt.d.§.ſi his q pretor.
⁊.d.§.ſiqs particeps.⁊.d.l.i.§.ſiqs ꝙ vi aut clam.refert
Bar.ibi doc.ꝑdictos ita dicere.itē appellaſ ſm eū interpellatio.l.mora.ff.de vſuris.itē appellaſ ꝑdictio.d.l. fi.§.
itē ſi ꝑdixerit.idē appellaſ vetatio.l.ſeruuſ.ff.de ver.obli.
vnde lꝫ in dictis.ll.in qbus fit mētio de ꝓteſtatione i ſcri-
ptis nō ponaſ nomē ꝓteſtationis.tñ bñ poniſ cum appo-
natur aliud nomē idem importans. vnde dicta diffinitio
218 ſeu deſcriptio nō eſt bona ſm eum ꝙ pōt ſic ſuaderi† illa
b eſt ſufficiens diffinitio[b] que competit cuilibet cōtento ſub
diffinito glo.in rubri.C.de ſum.trini.⁊ fide catho.Bar.in
.l.i.ff.de teſta.habeſ in.d.l.omnis diffinitio.ſed ꝓteſtatio
in ſcriptis eſt ꝓteſtatio. vt in.d.l.fi.C.de neg.geſt.⁊.d.l.vt
ꝑfectius.⁊ in.l.in ꝯtractibus.§.pen.C.de nō nu.pe. ſꝫ deſcri-
ptio ſeu diffinitio tradita ꝑ Jo.mona.nō competit ꝓteſta
tioni que fit in ſcriptis.ergo ſeqtur ꝙ talis diffinitio non
eſt ſufficiēs.⁊ iō Bar.tradidit aliā diffinitionē hoc mō.ſ.
219 †ꝓteſtatio eſt denunciatio cū teſtatione facta.de hoc alle-
gat tex.in.d.l.ꝯteſtatio.⁊ i.d.l.ſubſignatū.§.ꝯteſtari.⁊.d.
l.plebis.§.i.⁊ hāc dicit eē ꝯſcriptionē ſeu diffinitionē iuriſ
cōſulti.⁊ ē veriſſimā ſm eū ex eo.n.ꝙ dicit ꝙ ē denūciatio
differt a ꝯtibus ſtipulationibus ⁊ vltimis volūtatibus
in quibus vertiſ diſpoſitio ⁊ nō denūciatio.itē cū dicit cō
teſtatione facta cōprehēdit ſiue fiat in ſcriptis ſiue fiat ſi-
ne ſcriptis ſiue coram teſtibus.⁊ hoc mō dicit ceſſare cō-
traria ſuperius dicta.⁊ ita reſidet ibi Bar. Moder. vo
vt fuit Jo.de imo.⁊ alij.in.d.l.non ſolum.§. morte nullā
expreſſam mentionem fecerunt de hac diffinitione data a
Bar.⁊ de reprehenſione formata ꝯ Jo.mo.Jo.an.⁊ An
dream de piſis ⁊ ꝑ cōſequens cōgruenter dicendū ē ꝙ ip
ſi ſenſerint illud nihilominus Bar.nihil de nouo inducit
contra illos patres ſed dūtaxat allegat leges quas ipſi ⁊
viderūt ⁊ ruminarunt.⁊ qꝛ denūciatio apponiſ a iuriſcō
ſulto in diffinitiōe ꝓteſtationis tanqꝫ genus. operepreciū
erit videre de ipſa denūciatione ꝑ prius. Et qdē Oldra.
lodēſis in rubri.ff.de oper.no.nun.vbi etiā locutus ē de ꝓ
teſtatione eam diffiniēdo queſiuit quid ſit ꝓteſtatio.⁊ qd
220 ſit denunciatio.†dicit enim denunciatio eſt reqſitio vt ali
qd fiat vel nō fiat ꝓhibitio arctans eum cui fuit rōnabili
ter facta.iō diciſ reqſitio qꝛ fit a ꝑte ꝑti nō aūt in alicuius
abſētiam.ſi eius ꝑſētia haberi pōt.arg.l.itē veniūt.§.peti
tam.ff.de peti.here.ff.de euict.l.ſi ideo.§.ſi abſiti. ⁊.l.ſi di
ctū.§.pe.⁊.ff.de lib.agno.l.i.circa prin.fallit in nūciatiōe
noui operis q̄ fit ipſi operi.ff.de oper.no.nun.l.in rem .itē
ideo dicit reqſitio ⁊ non petitio qñ fieri poteſt extra iudi-

cium.l.i.§.nunciatio eſt.l.i.ff.de oper.no.nun.ꝙ verbuꝫ pe-
titionis non admittit.l.amplius.ff.rem ratam habe.item
dicitur in ea vt aliqd fiat hoc ideo. qꝛ effectus eius iuris
eſt aliqñ affirmatiuus.vt pꝫ in denunciatione quam fecit
emptor vēditori vt adſint cāe.l.ſi rem.§.vlt.ff.de euic.⁊ eā
defendat.vt in.l.ſi plus vel minus.§.vl.eo.ti.⁊ pꝫ in denū
ciatione planciani.l.i.§.nūciare.ff.de lib.agno.itē diſ ne fi
at hoc.qꝛ iō interdū effectus eius denūciationis ē negati
uus.vt pꝫ in denūciatiōe de qua hr.ff.de leg.preſtan.l.vi-
rilis.§.ſi adierit.ꝓhibeo aūt iō diſ vt det intelligere ꝙ de
nunciatio nō fit ſolū per verbū nuncio ſeu denūcio.ſed ēt
per verbū eqpollens. vt puta ꝓhibeo tibi ne edifices.c.ſi-
gnificantibus de oper.no.nū.l.i.§.nūciationē.eo.titu.iteꝫ
221 diciſ arctans†arctatio ē diuerſimoda ſm diuerſaſ intētio
nes nūciātis.qꝛ interdū arctat ad demoliēduꝫ.l.ꝑtor ait
in prin.ff.de oper.no.nun.interdū ad nō demoliēdū.l. de
nūciaſſe.ff.de adul.interdū ad preciū ſeu intereſſe reſtituē
dū.vt in denūciatione emptoris.interdū ad dolū hoc ipo
preſumē.d.l.ait pretor.§.ſiqs particeps.ff.que in fra. cre.
d.l.ſi fundū.C.de rei vendi.item ideo dicitur rationabili
ter qꝛ denūciatio reddiſ inhabilis multis modis.vt pꝫ ex
notatis in.l.i.in prin.ff.de oper.noui nū.Ex predictis di-
cit Oldra.patere ꝙ differt denunciatio a proteſtatione
222 quā Oldra.ſic diffinit vꝫ† ꝓteſtatio[c] eſt ſolius animi exp̄ſ
c ſio alicuius verbi vel facti dubij ambiguitatē aperiēs in-
quantuꝫ diciſ ſolius animi expſſio.hoc ꝓbatur in.l. fi .C.
qui admitti.nā ꝑſentia aduerſarij non exigiſ.vt.ff. ad ma
ce.l.ſi filiuſfami.abſente.d.l.ſubſignatum.§.deteſtari niſi
ſit talis ꝓteſtatio que afferat nouū ꝑiudicium iuri aduer-
ſarij.nō tñ reſeruat ius ꝓteſtanti.l.in cōtractibus.§. pen.
.C.de nō nu.pec.arg.d.l.vt perfectius.ſed hoc nō ē de na
tura ꝓteſtationis.⁊ inquantū diſ alicuius verbi hoc ꝓbaſ
in.l.iuriſgentiū.§.ſed ꝙ fere.ff.de pac.Et inquantū diſ vel
facti.hoc ꝓbatur in.l. qui in aliena.§.celſus.⁊.l.ꝓ hrde.i
prin.ff.de acqren.here.⁊.l.at ſi quis.§.interduꝫ.ff. de reli
gioſis ⁊ ſumptibus funerum.ideo aut dicit dubij. qꝛ vbi
res clara eſt non indigemus proteſtatione.l.i.C .vt ſe ab
here.abſtineat.l.i.§.fi.ff.de dote prelegata inquantuꝫ aut
dicit ambiguitatem aperiens.iō qꝛ ꝓteſtatiōis officiū ē du
bium apud ſe.ff.de cōcubinis.l.in cōcubinatus.ij.reſpōſo
⁊ ius ꝓteſtanti reſeruat.l.ſi debitor.§.in venditione.ff. q-
bus mo.pig.vel hypo.ſol.nō ius cōtra aduerſarium que
rere ēt ſi taceat ⁊ ꝓteſtatiōi nō cōtradicat.allegat Inno.
in.c.cumana de elec.Vtraqꝫ vero predictarū differt ab i
terpellatione ſimplici vt colligi pōt ex ꝑdictis effectibus
more alle.no.in.l.mora.ff.de vſu.⁊ ita quieuit Oldra. ſu
per hoc paſſu.ſed gl.in.l.ſcire opꝫ.§.ſcire oꝫ.ff.de excu.tu.
in ver.teſtari exponit.i.proteſtari.⁊ eandem expoſitionē
fecit glo.in.l.emptor.C .de preſcriptione lon. temporis.
⁊ in.d.l.ſubſignatum.§.deteſtari.⁊ in.d.l. pro herede.§.
teſtari.ff.de acqui.here.Et ſubdit gl.in.d.§.ſcire oportet.
223 †ꝙ ꝓteſtari idem eſt ꝙ coram iudice vel pluribus in pre-
ſentia iudicis proponere.⁊ eodē modo glo. in.d.l.ꝓ he-
rede in verſi.teſtari exponit idest ꝓteſtari corā pluribus.
⁊ ex glo.iſta habes aliā diffinitionē quid ſit proteſtari mi
rum eſt ꝙ Jo.mona.huius heſitationis auctori glo. illa
non venerit in mentem nec noſtro iuris fundamēto.ſ.Jo.
an.nec illi ſupmo legiſte Bar.in.d.§.morte. Modo de-
ducta ſunt ad cōflictum dicta ⁊ inuenta ꝑ iſtos maximos
iuris deos quo ad diffinitioneꝫ ꝓteſtationis.Et ante om
nia ſiquis dubitaret vtrum vltra iura allegata per iſtos
reperiatur hoc verbum proteſtari appoſitum in lege di-
catis ꝙ ſic.⁊ tex.eſt formalis in.c.preſens clericus.xx. q.
iij.in ver.proteſtatur.⁊ in.c.diaconi.xxv.diſtin.⁊ in.c.cu-
mana eccleſia de elec.⁊ in.l.at ſiquis.§. pleriqꝫ.ff. de reli.
⁊ ſump.fune.⁊ in.l.nēſenius.ff.de neg.geſt.⁊ in.l. capite
quinto.ff.de adulte.Et plus dico vobis qꝛ omnes doc. ſu
perius relati dixerūt iſta nomina eſſe ſinonima teſtatio ⁊
proteſtatio ⁊ ſimilia.ſꝫ i indiuiduo caſum.l. non allega-
rūt.⁊ per ꝯſequens in hoc defecit illuſtre ingeniū eoꝝ.di-

b ¶ Sufficiens diffinitio. Que ⁊ quot reqꝛātur ad h vt diffinitio ſit bona.vid bar. in.l.ſi is q pro emptore in .i. q.ff.de vſuca. ⁊ q̄ ſint de eē diffinitiōis in l.i.de teſta. ⁊ i l.i.de dol.⁊ ſi altius animus canoniſta intē dere volueris ⁊ eſſētialia ip ſius diffinitio nis natr inda gare.vide ph. ꝑ ⁊ ſo poſte. ⁊ i multis ali-js locis q̄ ne ti bi bileꝫ moue an' pretermit-tuntur.

c ¶ Proteſta tio.Iſtā prote ſtationis diffi nitionē quam ponit.d.And. hic de mēte ol dra. cogita an aliſ verior ſit. nā ipſaꝫ circū-ſcribit iuriſcō-ſult' i.l. ſi duo §.cū inqlinus ff.vti poſſ.⁊.l. at ſiqs.§.ſꝫ in terdū ſi fi. de relig. ⁊ ſump. fu.⁊ ex̄.de re-gu.c. conſulti. ſed vltra diffi-nitionē poſitā hic de mente Barto.quotu-plex ipſa ꝓte-ſtatio ſit.cui fa ciēda qs ꝓte-ſtari poſſit q̄li ter vbi ⁊ quā-do fieri debeat ꝓteſtatio quiſ ſit eius effect' ⁊ an ꝯſenſus ꝓteſtati regra tur ⁊ breuiter qcqd pōt colli gi in iſta mate ria.vide lucu-lenter a Bar.i l.nō ſolū.§.nū ciatio.ff de no. op.nū. ⁊ in.l.i. eo.ti. ⁊ ibideꝫ multo copioſi-us de mēte ol um doct.ꝑ do. Alex.de imo. ⁊ alios ibi ſcri bentes.

to vobis de hoc fore caſum formalem.d.l.capite quinto
in verſi.teſtande rei gratia.⁊ in ver.ꝓteſtande rei gratia.
que ponuntur ꝓ vno ⁊ ſic caſum habetis ibi formalẽ tene
menti.Et capio diffinitionẽ Jo.mo.primo dixit ꝙ ꝓteſta
tio ẽ ꝓclamoſa denũciatio pro dicto iſto Jo. and.in.d.re
gula in generali dixit ꝓbari in.c.ſanctoꝝ de preſcrip. ego
induco tex.coniũgendo glo.ibi que dixit ꝙ ꝓpter procla
mationẽ ſynodalem interrumpit pſcriptio ſi alias nõ po
teſt litẽ conteſtari.allegat glo.illa.d.l.vt perfectius.C.de
annali excep.que lex loquit de ꝓteſtatione.nec Bar. cum
pace ſua dixerim reprehendendo Jo.mo.⁊ alios fecit men
tionem de.d.c.ſanctorũ.nec etiam de illa gl.que corrobo
rat diffinitionem Jo.mona.vnde verum eſt dicere ꝙ ꝓte
ſtatio eſt proclamoſa denunciatio coniungendo dictaꝫ.l.
vt perfectius.⁊.d.c.ſanctorũ cum glo.ſua.Et ſi ſubtiliter
ponderentur nõ probant neceſſario ꝙ de eſſentia ꝓteſta
tionis ſit clamatio vocis ex eo.q̃ glo.illa dꝫ intelligi ſm
legem quã allegat.vt voluit Bar.in.l.non ſoluꝫ.§.libera
tionis.ff.de liberatione legata.ſed gl.d.c.ſanctorũ alleg.
d.l.vt perfectius.que loquit etiam de ꝓteſtatione facta in
ſcriptis.vt apparet in verſi.⁊ ſuam manifeſtã volũtatem
in ſcriptis.⁊ ſic loqtur etiã de proteſtatione que fit in ſcri
ptis.ergo inquantũ proteſtatio ẽ proclamoſa denũciatio
nõ ſolũ cõprehendit proteſtationẽ q̃ fit in voce.ſed ẽt pro
teſtationẽ que fit in ſcriptis.ita ꝓbat ex illis iurib⁹ ſimul
iunctis.tene mẽti hanc inductionem q̃ noua eſt ⁊ cõmu
niter incognita.⁊ apponit ſilentium Bar.⁊ etiam probo
124 rõne inconuincibili †ſiue enim qs loquat verbo ſiue ſcri
ptis dr loq voce.⁊ allego vobis tex.i.l.itẽ apud labeonẽ
in.§.cõuiciũ iniuriã eſſe dicimus.vbi cõuiciũ dicit a colla
tione vocum.⁊ in eadem.l.in.§.cõuiciũ autem non tantũ
preſenti verũ abſenti fieri poſſe labeo ſcribit.ff.de iniurijs
vbi cõuicium dr ꝙ fit voce.⁊ tñ dicitur illud quod fit in
ſcriptis.facit tex.in.l.lex cornelia.§.ſiquis eo.ti.⁊ tex.i.l.
non figura.ff.de actio.⁊ oblig.⁊ tex.in.c.conſtitutionem
coniuncta gl.ſua de ſen.excom.in.vi.vbi mittens litteras
punit ac ſi loqueret voce.⁊ tex.in.c.vbi periculum.§.nul
li de ele.lib.vi.niſi ſicut quis eſt prohibitus loqui cũ alio
eodem modo eſt prohibitus mittere nuncium vel litteras
tex.in.c.perlectis.xxv.di.vbi ſcribens alicui dicit ſibi loq
tex.in.c.qui in aliquo.ii.diſ.vbi dicitur ꝙ ſcribens alicui
dicitur ſibi loqui tex.in cle.ſi.in verſ.litteris verbo de ſen.
excõ.Et iſta iura adde ad modernos in.l.i.in princ.ff.de
ver.obli.vnde poſito ꝙ Jo.mona.dixiſſet ꝙ illa verba ꝓ
clamoſa denunciatio adaptaret ſe ad ꝓteſtationem voce
factã nihilominus cõprehenderent proteſtationẽ factam
per ſcripturam.lꝫ vt iã dixi illa verba proclamoſa denun
ciatio adaptetur ẽt ad ꝓteſtationem factam in ſcriptis.⁊
hoc probant.d.l.vt perfectius.⁊.d.c.ſanctorũ coniuncta
glo.ſua.ergo ſequitur ꝙ Bart.minus bene reprehendit
diffinitionem illorũ patrũ.poterat illã tñ ſubtilius reprehẽ
dere hoc modo.nam hoc verbuꝫ proclamoſa ẽ nomẽ ver
bale ⁊ denotat quandam frequentiã.vt voluit Bar.in.l.
legatis ſeruis in prin.ff.de lega.iij.⁊ probat in.l.i.in pn.
ff.de tributoria.⁊ per eundem Bar.in prima cõſti.ffoꝝ.
Modo ſi proteſtatio dicit denunciatio proclamoſa ſeq
tur neceſſario ꝙ illa dr proteſtatio que pluries fit. aliter
enim ſi diceretur eẽ proclamoſa ⁊ ſic de eſſe formali ⁊ po
tiſſimo proteſtatio requireret fieri pluries.⁊ ad hoc alle
go mirabilem ⁊ ſtupendũ caſum.l.in.l.diffamari in ver.
vocitaſſe.C.de inge.manumiſſis.⁊ vide ibi elegans dictũ
Bal.ita dicamus ꝙ verbum proclamoſa importet quan
dam frequentiam.ſed gl.melior de corpore iuris in.c.cu
pientes.§.ꝙ ſi per viginti.lib.vi.dicit ꝙ proteſtatio dꝫ eẽ
vnica lꝫ cautius eſſet pluries proteſtari nihilominus vni
ca proteſtatio ſufficit.de qua glo.multuꝫ eleganter excla
mat ibi dominicus.⁊ facit qđ no.Bar.in.l.titia.§.vſuras
ff.de leg.ij.⁊ in.l.mora.ff.de vſu. ergo ſeqtur ꝙ verbũ ꝓ
clamoſa corrũpit diffinitionem proteſtationis.item facit
etiam contra diffinitionẽ Jo.mo.nam diffinitio dꝫ ꝯtine

a ¶ Proclamare. De huius dictiõis ſignificato vide ex notatis per Archi.c.vt in q̃ſtiõis extra de her.li.vi.ſuper verbo proclamationib⁹.⁊ vide tex.l.ij.ff.de colu.de teg.

125 re genus †quelibet enim diffinitio conſtat ex genere ⁊ dif
ferentijs.vt no.Bar.in.l.i.ff.de teſta.vnde verbum denũ
ciatio poſitũ in diffinitione proteſtationis videt vt genus
appoſitum.Modo ſi apponeret illud verbũ proclamo
ſa reſtringeretur genus poſitũ in diffinitione.⁊ per conſe
quens diffinitio nõ cõſtaret ex genere.⁊ ideo iuriſconſul
tus in.d.l.deteſtatio diffiniuit ꝓteſtationẽ eſſe denũciatio
nem vt ibi.⁊ per ꝯñs male Jo.mona.⁊ ſeq. diffinierũt ꝓ
teſtationẽ.Quinimo plus audeo dicere ſup hoc paſſu ꝙ
illa verba ꝓclamoſa denunciatio adaptant dũtaxat ad ꝓ
teſtationem q̃ fit in voce ⁊ nõ q̃ fit in ſcriptis.⁊ de hoc ad
dentes coꝝ allego tex.in.l.ita q̃ ſi ſeruum in.§.i.in verſ. vt
tñ idipſum cũ clamore teſtificet.⁊ ibi glo.dicit puta dicẽ
do quilibet accurat ꝯ furem.ff.ad.l.acq.Et ſubdit ibi gl.
ſimilis proteſtatio ⁊ conuocatio hominuꝫ eſt in.l.capite
quinto.ff.de adul.⁊ glo.in.d.l.capite q̃nto dicit ꝙ ꝓteſta
tio ẽ clamatio.⁊ facit.l.ſi putator.ff.ad.l.acquil.Põde
a ra ergo accurate ꝙ acclamare ⁊ ꝓclamare[a] ſũt ſinonima
ſed verbum acclamatio importat illud quod fit voce.er
go eodem modo proclamatio.⁊ per ꝯñs male loquutus
eſt Joã.mo.nec tex.d.l.vt perfectius ꝓbat ꝙ proteſtatio
ſit proclamoſa denũciatio.nec ẽt tex.d.c.ſanctorũ ꝓbat ꝙ
teſtatio ſit clamoſa denũciatio.⁊ faciat qđ habet in.l.q̃li
ter el.ij.de accuſa.⁊ in.c.deus omnipotens.ij.q.i.vbi cla
mor verificatur in pluribus vicibus.⁊ lꝫ tex.d.c.ſanctoꝝ
vtat illis verbis ſynodali proclamatione nõ intelligitur
pro proteſtatõe.ſed intelligit pro citatione iudiciali.⁊ ita
intellexit do.Ant.tex.illum.⁊ per ꝯſequẽs diffinitio Jo.
mo.non procedit ⁊ cũ ſuperius dicebaꝫ †ꝙ paria ſũt loq
126 voce ⁊ loqui per ſcripturã.⁊ allegaui iura multũ elegan
tiſſima ad hoc nihilominus vere nõ dicit loqui ille q ſcri
bit.⁊ iõ dicebat Bal.in addi.in.l.i.in prin.ff.de ver.obli.
127 ⁊ etiã nota in auc.habita.C.ne filius pro patre.†ſtatutuꝫ
diſponit ꝙ qs nõ poſſit loqui cuꝫ bãnito ꝙ ſi litteras ſibi
mittat nõ incidit in penam ſtatuti.facit tex.ad hoc ſingu.
in.l.ꝙ ſepe.§.ſiqs amico.ff.de ꝯhen.emp.⁊ ideo ſingulari
ter dicebat Bar.in.l.paulus.§.paulus.ff.de lega. ſtatuto
128 cauet †ꝙ doctor aũt legens non poſſit aduocare in pala
tio ꝙ nihilominus poterit mittere allegationes i ſcriptis
nec eſt veruꝫ dicere ꝙ illa verba proclamatione ſynodali
poſſint verificari i actu ſcripture ex eo.q̃ intelligẽdo illũ
tex.pro citatiõe iudiciali q̃ fienda eſt per nunciũ intelligi
tur de ea que fit voce.vt in.l.dies feſtos in verſ.ſileat hor
rida vox preconis.⁊ in.d.l.diffamari in verſic. vocitaſſe.
⁊ etiam cũ gl.in.d.c.ſanctoꝝ intelligat illũ tex. ſm diſpo
ſitionẽ.d.l.vt perfectius videt eſſe quedã diuinatio.⁊ per
ꝯñs ſileat diffinitio Jo.mo.Et inquantũ Oldra. diffinie
bat ꝙ proteſtatio erat ſolius animi expreſſio ⁊c. cuꝫ reue
rentia ſua dixerim ipſe diffiniuit proteſtationẽ inquantuꝫ
cadit in certã ſpẽm puta inquantũ proteſtatio eſt declara
toria.Fateor ſibi de plano ꝙ illa eſt expreſſio ſolius ani
mi tollens ambiguitatẽ dubij facti vel dubij verbi.tex.eſt
cõiuncta glo.in.l.nẽſennius apollinaris.ff.de nego.geſt.⁊
ideo Oldra.deficit in hoc.q̃ nõ diffiniuit proteſtationeꝫ
in genere ſꝫ illã diffinit prout cadit in certã ſpẽm ⁊ eodeꝫ
modo fecit glo.in.d.l.ſcire oportet inquantum voluit ꝙ
proteſtari eſt exponere coram iudice vel corã plurib⁹ in
preſentia iudicis proponere diffiniuit enim proteſtationẽ
inquantũ eſt actus iudicialis reqrens ſcripturã proteſta
tio enim iudicialis reqrit ſcripturã. vt in auc. pſbyteros
.C.de epi.⁊ cle.⁊ ibi ꝑ Bal.⁊ iõ dicimus †ꝙ prout prote
129 ſtatio cadit in libellum requirit ſcripturã.vt ꝑ Bar.in.d.
§.morte.⁊ per ꝯñs illa diffinitio glo.nõ competit pro
teſtatiõi prout ſumit in genere.Accedo nũc ad diffinitio
nem Bar.q dixit ꝙ ꝓteſtatio eſt denũciatio cõteſtatione
facta.vt.d.l.deteſtatio.ff.de ver.ſig.quã.l.allegauit Joã.
mo.⁊ nihil noui Bar.inducit.dicit tñ ꝙ per iſtã diffinitio
nem iuriſconſulti cõprehendit proteſtatio ſiue fiat in ſcri
ptis ſiue nõ ſcriptis ſiue coraꝫ teſtibus.quidam Moder
ni doctores repetentes dictã.l.non ſolum.§.morte. mo
dent Bar.

dent Bar.in hoc dicẽtes ꝙ ad validitatẽ ꝓteſtatiõis nõ
reperitur teſtes reqri niſi ad ꝓbãdũ ſicut in ſimili dicitur
in ꝯctibus.⁊ iõ nõ eſt neceſſe hoc apponi in diffinitiõe ſi-
cut dr̃ in teſtõ.l.i.ff.de teſta.nã ne cõmittat̃ fraus in teſta-
mẽtis lex reqrit ſolẽnitatẽ teſtiũ.nõ ꝙ ſolẽnitas teſtiũ eẽt
de eſſentia teſtamenti intrinſeca.allegãt Bal.in.l.⁊ ſi ve-
ritas.C.de fideicõmiſ.⁊ iõ dicũt ꝙ legiſlator in diffinitio
ne teſtamẽti non fecit mẽtionẽ de teſtibus lꝫ ad teſtm̃ faci
endũ requirant̃ teſtes.qd enim ſi tibi denũcio ne fundum
emas lꝫ nõ denunciẽ corã teſtibus vel ne. tñ denũciatio ẽ
.l.ſi fundꝫ.C.de rei ven.⁊ rñdent ad.d.l.deteſtatio.⁊ ad
d.l.ſubſignatum.§.deteſtari.⁊ ad.l.plebs.§.i.vꝫ ꝙ loquã
tur de ꝓteſtatiõe que fit abſenti.illa enim reqrit teſtes. ⁊
ad hoc allegant glo.in.d.l.ſcire opꝫ.§.ſcire.⁊ ita reſident
damnata doctrina Bar.⁊ lꝫ auctoritas eorũ apud me ⁊
grãdis ⁊ maxima ſit.fuerũt enim doctores mei quos de-
uote ⁊ accurate audiui.nihilominus mihi videt̃ ꝙ min⁹
accurate loquant̃.primo ꝯ eos allego tex.in.l.fi.C.de ne
go.ge.vbi tex.loqt̃ hoc mõ atteſtatio ad eũ facta ẽ in ſcri
ptis vel ſine ſcriptis ſub teſtificatõe pſonarꝫ.vbi lꝫ ille tex.
loquat̃ de atteſtatiõe. tñ idẽ eſt ac ſi loqueret̃ de ꝓteſtatõe
qꝛ idẽ important.⁊ lꝫ ſuperius allegauerim de hoc tex.
in.d.l.capite quinto.tñ alius tex.eſt in.l.at ſi quis.§.ple-
riqꝫ in verbo teſtati ⁊ ꝓteſtati.vbi ſiue ꝓteſtatio fiat pſen-
ti in ſcriptis ſiue non ſcriptis reqritur teſtificatio pſonarũ
⁊ per conſequens reqritur preſentia teſtiũ ⁊ cõtra eos al
lego glo.in.d.l.ꝓ herede in verſi.teſtari. que dixit coram
pluribus.⁊ gl.in.d.§.ſcire opꝫ.que etiam reqrit teſtes in
230 proteſtatione fienda.⁊ ẽt ꝙ de eſſentia ꝓteſtationis ſit te
b ſtificatio perſonarũ oſtẽdo eis hoc modo †omnis pars[b]
diffinitionis eſt de eſſentia diffiniti.diffinitio enim ꝯſtitui-
tur ex materia ⁊ forma ⁊ diffinitio ⁊ diffinitũ cõuertũtur
vt ſuperius dictũ eſt ſed in diffinitione proteſtationis po
nitur denũciatio tanquam genus ⁊ ponit̃ teſtatio tãquã
differentia ergo teſtatio eſt de eſſe ipſius proteſtationis.
Cum ergo teſtatio verificet̃ in ea ꝓteſtatiõe q̃ fit ꝑ teſtes.
vt in.d.l.fi.C.de neg.geſt. ⁊ ẽt verificet̃ in ea q̃ fit per ſcri-
pturam.vt ibi eſt caſus ⁊ in ea ẽt que fit in voce.ergo ſolẽ
lẽnitas teſtium eſt de eſſe ipſius ꝓteſtationis.vnde verbũ
c teſtatio[c] eſt verbum generale tam ad teſtes q̃ʒ ad ſcriptu
ras.⁊ ẽt quo ad vocẽ.ergo teſtes ſunt de eſſe formali ip
ſius ꝓteſtationis cũ cõprehendat̃ ſub illo verbo teſtatio.
⁊ ꝑ ꝯñs non bene ſentiũt in hoc qnimmo dico ꝙ male cõ
ſiderarunt.l.i.ff.de teſta.dicendo ꝙ iuriſconſultus in diffi
nitione teſtamenti non fecit mẽtionẽ de teſtibus. qꝛ ſalua
eorũ pace tex.d.l.i.dicit† teſtamẽtũ eſt noſtre voluntatis
231 iuſta ſñia.⁊ exponit̃ ibi per omnes iuſta.ſ.ſolemnis.ſed dẽ
ſolẽnitate teſtamẽti eſt numerus teſtium.l.ſi vnus.l. iube
mus.⁊.l.hac cõſultiſſima.C.de teſta.ergo legiſlator diffi-
niendo teſtamẽtum eſſe voluntatẽ ſolẽnem cõprehẽdit
numerum teſtium.Et lꝫ expſſe ⁊ ſpãliter nõ fecerit mẽtio
nem de teſtibus reqſitis in teſtõ nihilominus fecit mẽtio-
nem in genere nõ ſolũ de numero teſtiũ.ſed ẽt de alijs ſo-
lemnitatibus.⁊ per conſequẽs dum iuriſcõſultus dixit ꝓ
teſtatio erat denũciatio facta cũ cõteſtatiõe cõprehẽdit te
ſtes ſi teſtes debeant interuenire cõprehẽdit ſcripturã ſi
ſcriptura debeat interuenire. ⁊ per ꝯſequẽs peſſime mor-
dent Bar.⁊ facit ſimile teſtamẽtorũ aliud in ſcriptis ali
ud nũcupatiuũ.l.hac cõſultiſſima.§. per nũcupationẽ.C.
de teſta.⁊ tñ iuriſcõſultus diffiniendo teſtamẽtum nõ fe-
cit expreſſam mẽtionẽ de teſtõ nũcupatiuo aut in ſcriptis
ſꝫ diffiniuit teſtm̃ in genere dicẽdo ꝙ erat ſolẽnis volũtas
qḋ põt verificari in teſtõ in ſcriptis ⁊ in teſtõ in non ſcri-
ptis.eodẽ modo dicendum ẽ in propoſito cum tex. dixit
ꝙ erat denũciatio facta cõteſtatiõe cõprehendit ꝓteſta-
tionem ſiue fiat in ſcriptis ſiue fiat ſine ſcriptis ſiue fiat co
ram teſtibus.⁊ per ꝯñs Bar.nõ ẽ dignus reprehenſione
eorum.Nec etiam ob.cuꝫ opponunt ꝙ contractus ⁊ pa-
ctum poſſunt fieri ſine teſtibus ⁊ ſunt contractus ſine eis.
qꝛ hoc non ẽ bene dictum.nam in diffinitione pacti nulla

fit mentio de interuentu teſtiũ nec de interuentu ſcripture
⁊ eodẽ modo in diffinitiõe contractus†pactũ enim eſt cõ
232 ſenſus duorũ.vt in.l.i.ff.de pac.cõtractus etiam eſt vltro
citroqꝫ obligatorius.l.labeo.ff.de regu.iur.nõ aũt ẽ ſic in
ꝓteſtatione.qꝛ in diffinitione eius cõprehendit̃ ſiue fiat ꝑ
ſcripturã ſiue fiat ꝑ teſtes.ergo nõ bñ opponunt.ſed ope-
re precium ẽ videre qd ſit ꝓteſtatio. Et qdem tex. in.d.l.
ſubſignatũ.§.fi.dicit ꝙ deteſtari ẽ abſenti denũciare.⁊ gl.
ibi ponit exẽplũ de lege in ꝯctibus.§.pen.ꝑallegato.⁊ de
l.vt perfectius.⁊ de.l.ſi filius abſente.⁊ ſic glo. intellexit
ꝙ proteſtatio dicit̃ denunciatio facta abſenti. ⁊ per ꝯñs
loquitur de ea que fit per ſcripturã vel ꝑ teſtes. ⁊ iſto mõ
loquuntur iura allegata per illã gl. ⁊ per ꝯñs videtur ꝙ
Bar.non bene dixerit ꝙ illa diffinitio cõprehẽdebat ſiue
proteſtatio fiat in ſcriptis ſiue nõ.dubiũ ꝑfecto mihi vide
tur difficile.⁊ ad.d.l.ſubſignatũ.§.fi.poſſum rñdere ꝙ iu
riſconſultus non diffinit proteſtationẽ prout capit̃ in ge-
nere.⁊ iõ dicẽdũ eſt ꝙ ꝓpria ⁊ vera diffinitio eſt illa que
tradit̃ in.d.l.deteſtatio.quod demõſtro vobiſ hoc modo
233 †omnis humana[d] cognitio incip.a generalib⁹ ⁊ cõfuſis
d poſtea vero deuenit ad ſpẽs vt inquit ille philoſophie di-
uinus parens Ariſtoteles in prin.phyſicorum. tunc inqt
opinamur vnũquodqꝫ cognoſcere.cũ cãs cognoſcimus
primas ⁊ principia prima vſqꝫ ad elementa.nã pueri om
nes viros appellant patres ⁊ omnes feminas matres po
ſterius determinant vnumquodqꝫ.facit.l.i.in pri.ff.de iu-
ſti.⁊ iure.⁊.l.i.ff.ſi cer.pe.Modo plures ſunt ſpecies ꝓ-
teſtationis.vt ſuperius dictum eſt.tractaturus ergo de ꝓ-
teſtatione dꝫ prius incipere a cognitione ꝓteſtationis in
genere.poſtea vero deuenire ad proteſtationẽ in ſpecie ꝑ
predicta.⁊ ideo legiſlator hoc cõſiderãs dixit deteſtatio
eſt denunciatio conteſtatione facta.diffiniuit enim ꝓteſta
tionem in genere.nam inquantum dixit ꝙ erat denuncia
tio cõpetit cuilibet ſpeciei ꝯtente ſub genere proteſtatio
nis.competit.n.proteſtationi prohibitorie.l.ſi maior .C.
de reſcin.ven.competit etiam proteſtationi certificatorie.
hoc ꝓbatur in.l.ſi fundũ in verſi.pro denunciatione ꝙ di
ſtrahentis nõ fuerit.C.de rei ven.cõpetit ẽt proteſtationi
incitatorie vt aliqd fiat.caſus eſt in.l.ſi rem.§.i.in ver.de-
nunciari.⁊ in.l.ſi ideo.§.fi.ff.de euic.proteſtatio enim in-
citatoria eſt vt aliqd fiat denũciatio vt ibi.item competit
proteſtationi declaratorie.tex.ẽ in.d.l. in ꝯctibus.§.pen.
in verſi.denunciationibus.ecce nũc qualiter quelibet ſpe
cies ꝓteſtationis ẽ denunciatio.⁊ ſic apparet ꝙ verbũ de
nũciatio appoſitũ in diffinitiõe ꝓteſtationis a iuriſconſul
to ponit̃ vt genus ⁊ ꝑdicat̃ de ſpẽbus generis ⁊ iudicio
meo iſta ẽ melior cõſideratio q̃ʒ cõſideratio Bar.volẽtis
ꝙ verbũ denũciatio appoſitũ in illa diffinitõe apponeret̃
ad differentiam ꝯctus ⁊ vltime volũtatis.cũ ibi ponatur
vt genus ⁊ nõ vt differentia,⁊ dꝫ ꝑdicare de oib⁹ ſpẽbus
contentis ſub genere.nam quelibet ſpẽs ꝓteſtationis eſt
denunciatio vt dixi per iura preallegata. item dicit̃ in dif
finitione conteſtatione facta eodem modo illud verbũ te
ſtatio cõprehendit omnem ſpeciem ꝓteſtationis ſiue ſit
certificatoria ſiue declaratoria ſiue prohibitoria ſiue inci
tatoria.vt probatur in.l.mulier.ff.de lege cõmiſſoria. ⁊ i
.l.ij.ff.de nauticis vſuris.l.qui rome.§.quo heredes.ff. de
verbo.ob.l.nenſenius.ff.de nego.geſt.l.fi.C.eo.d.l.de pu
pillo.§.ſiqs ipſi pretori.d.l.ſcire oportet.d.l.at ſiqs.§.ple
riqꝫ.ff.de relig.⁊ ſump.funerum.⁊ ꝑ ꝯñs tenẽda ẽ diffini
tio iuriſconſulti que nõ eſt ſine medio. Modo expedita
diffinitione proteſtationis in genere† quia vt inquit phi-
234 loſophus ſermones noſtri efficiuntur veriores ſi ad parti
cularia deſcendamus.ideo viſo de genere venio ad ſpeci
es ⁊ quidem ſpecies proteſtationis fuerunt quatuor . vt
235 ſuperius dictum eſt.†Capio primam.ſ.proteſtationẽ de-
claratoriam voluntatis proteſtantis.⁊ circa hanc ſpeciẽ
querit Bar.in.d.§.morte circa que conſiſtat cui ſit facien
da.⁊ qualiter de eius effectu ⁊ qualiter ſumatur ⁊ dicit
ꝙ fit circa id quod ꝯſiſtit in noſtra voluntate vt eſt teſta-

menti factio.l.ſiquis in prīnci.teſtamenti de lega.iij.circa
hrditatis aditionē.l.ac.ſiqs.§.plerīqꝫ de religioſis.ꝛ cir-
ca gerenda negocia.l.fi.C.de neg.geſt.Scđo conſiſtit cir
ca idē qđ conſiſtit ex ptāte ꝛ voluntate mea ꝛ alterius vt
circa ꝯctus.vt.l.debitoꝛ.§.i.ff.quib.mo.pig.vel hypo.ſol.
l.codicillis.§.i.de leg.ij.Tertio conſiſtit circa id qđ pen-
det ex volūtate ꝛ ptāte mea de iure ſed de facto ptās defi-
cit vt ſi aliquē velim cōuenire quē de iure poſſum ſꝫ de fa
cto poſſum ꝑpter abſentiā vel iudicis vel pp aliud impe
dimentū.d.l.vt perfectius.d.l.in ꝯtribus.§.pe.ꝛ.d.auct.
hanc ad querelā.Quarto conſiſtit circa qđ cōſiſtit ex vo-
lūtate ꝛ ptāte mea de facto.ſed nō de iure vt circa maleſi
cia.c.fi.de homici.li.vi.Quinto ꝯſiſtit in his q nullo mō
136 dependēt ex voluntate vel ptāte mea his ꝑmiſſis.† querit

a ¶Cui ſit fa cienda.Uide ꝑ finalireſolutio nē iſtius ꝓme q.lacte a.d.an drea vlt a ali- os Fely.h col. xvi.circamedi um ver.ad pri mam collegi. vbi ponit con cluſionē quas expedit egre- gie limitando ꝛ ſubiūgendo ꝙplures fallē tias more ſuo que vide ꝑ te.

a cui ſit facienda[a] talis ꝓteſtatio refert Jo.mo.ꝛ Jo.and.
in.d.regula in generali Andre.de piſis in.d.l.ſiqs in ꝑn.
teſtamēti dicere aut ꝓteſtatio cōcernit factū proteſtantis
tm̄.nec hꝫ certum aduerſarium.ꝛ pōt fieri vbicunqꝫ nec
reqritur aduerſarij pn̄tia.ꝛ ita dicit patere p ſcripta coꝝ
que dicit eſſe plena iuris.ideo Bart.ſic diſtinguit aut ex
hac declaratiōe mea me exhonorē ꝛ neminē grauo ꝛ ſuf
ficit vbicūqꝫ fieri nec reqrit pn̄tia alterius ſed pn̄tia teſtiū
.l.ꝓ herede.§.i.ff.de acqr.here.l.nēſenius.ff.de neg.geſt.
nā ille cuius negocia gerunt nō aggrauat.qꝛ nō tenet ni
ſi de eo qđ vtiliter geſtū eſt ꝛ pōt fieri quolibet loco ꝛ tpe
vt dictis legibus.ꝛ hec ꝓteſtatio non pōt fieri p ꝓcurato
rem ſicut dicimus in.l.paulus.ff.de acqr.here.ꝛ dicta ibi
poſſunt adduci ad iſtā cōcluſionē ſm Bar.hic.nec eſt cu
rādū ſi fiat in ſcriptis ſiue nō vt dictis iuribus.itē nec req
rit cā ſed eſt ꝓ rōne voluntas.vt.l.qꝛ poterat.ff.ad trebel.
137 †Et ex his apparet qualis ſit effectus huius ꝓteſtationis
declaratorie animi ipſius ꝓteſtantis ꝛ aut facta eſt ſuper
vno caſu ꝛ nō extēdit ad aliū.d.l.at ſi quis.§.plerīqꝫ.aut
eſt facta ſimplr.ꝛ tūc nō porrigit niſi ad illū actū qui tūc
fit vel poſtea incōtinenti non.aut porrigit ad ea q̄ fiūt po
ſtea ex interuallo.vt in.l.ꝑ retētionē.C.de vſur.l.ſi ita.ff.
de auro ꝛ arg.leg.aut fit p verba generalia reſpicientia
directo tpꝰ futurum ꝛ porrigit ad oēs actus futuros.ar.
l.ſi ita fuero ſtipulatus.ff.de fideiuſſo.ꝛ ideo ſi fuero ꝓte
ſtatus ꝙ nō intēdo adire hereditatē p actū quē modo fa
cio vel ꝓxime faciā.qꝛ debeo plenius dicere.ſ.p aliū actuꝫ
quē cōtingat me facere nō intendo adire hereditatē ſꝫ il
lud facio vt negocioꝝ geſtoꝛ.vt in.d.§.plerīqꝫ.ꝛ i.d.l.nē
ſenius.ꝛ iſta ſunt memorāda dicta Bar.Uos addite ele
gās dictū Bal.in.d.l.nēſenius.vbi dixit ꝙ iſto caſu de ꝓ
teſtatiōe ſufficit ꝙ ſit rogatus tabellio a ſolo ꝓteſtante.al
legat no.in auc.de tabellionibus.§.nos aūt.ꝙ dictuꝫ ad-
ducūt moderniores quos ſupius retuli.ꝛ addūt ꝙ dcm̄
Bar.pōt ꝓcedere quo ad.§.plerīqꝫ.qꝛ ibi nemo grauat ſi
ꝓteſtatur ꝙ nō facit aio adeundi.ſed quo ad.d.l.nenſen
nius dicunt ſe dubitare.qꝛ ibi ꝓteſtando nō ſolū ꝓteſtans
ſe exonerat ſed ēt aliū grauat ex quo illū obligat ſibi ex q̄
ſi contractu q oritur.ex negocioꝝ gestione.l.i.ff.de nego.
geſt.ꝛ qꝛ ſi ꝓteſtatio nō fieret alimētans non repeteret ex
penſas pp qualitatē pſonarū quo caſu preſumitur dona-
tio.l.ſi ſeruus.ff.de dona.inter vi.ꝛ vxo.ꝛ ita qeſcūt.que

b ¶Die feria ta.Adde fely. hic col.xxij.cir ca med.ver.ſe cūda ꝯclō.po nētē cōcluſio- nē ꝛ ipſam ſo lenniter vltra alios more ſuo limitanteꝫ quī tetā iſtā mām enucleat quaꝫ videas ꝑ te qꝛ breuis ꝛ faci- lis.

verba lꝫ ſint recitatiōe digna nō tm̄ hn̄t neruū.Ego auteꝫ
ante oia ꝓ dicto Jo.mo.Jo.an.Andre.de piſis ꝛ Bart.
dico fore glo.in indiuiduo in.l.ꝓ herede.§.i.ff.de acquir.
138 here.vbi tex.dicit† ꝙ ſi quid cā pietatis vel cuſtodie hereꝫ
inſtitutus facit ꝓteſtat ꝙ nō ꝓpter hoc intendit adire gl.
ibi in ver.teſtari dicit.i.ꝓteſtari corā pluribus.ꝛ alleg.d.
l.nenſenius.ecce qualiter iſti repetētes aperto ore dicūt ꝯ
illam gl.quā nunq̄ꝫ cōſiderarūt ad hoc nā dixerunt ꝙ di-
ctum Bar.ꝛ alioꝝ ꝓcedit in aditione ſed non ꝓcedit in
caſu.d.l.nēſenius.ecce nunc qualiter.d.l.pro herede.§.i.
loqtur in aditiōe ꝙ debeat ꝓteſtari.ꝛ glo.ibi allegat pro
ꝯcordantia.d.l.nēſenius.ecce qualiter nūc nō eſt differē-
tia inter aditionē ꝛ caſum.d.l.nēſenius.pondera hn̄.qꝛ ē
excogitatio mea.itē glo.illa loqtur in ꝓteſtatiōe declara-
toria animi ꝓteſtantis.ꝛ nihilominus ad validitateꝫ ꝓte
ſtationis illius reqrit pn̄tiam teſtiū.de pn̄tia aūt eius cui
talis ꝓteſtatio fiēda eſt nullam mētionem glo.ibi facit.er
go ſentit manifeſte glo.illa ꝙ proteſtatio animi declara-
toria reqrit pn̄tiam teſtiū ꝛ nō alterius tene mēti qꝛ defe
cerunt doc.ſupius allegati.pro dicto coꝝ in allegādo gl.
illam.qnimmo nec verū dicūt moder.ꝙ in caſu.d.l.nēſe-
nius ꝓteſtans exonerat ſe ꝛ aliū grauat.qꝛ ſalua pace eo
rū ibi non orit obligatio ex geſtione negocij ex qua alter
grauet.qꝛ cā pietatis ꝛ affectio perſonarū tollit illā obli
gationem aut ſi nō tollit illā nō tm̄ grauat aliū ex quo vti
liter negocia illius gerit.vnde iſtud grauamē nō infert ſi
bi ex ꝓteſtatiōe.ſed ex natura actus geſti.ꝛ obliget ex ne
gocio vtiliter geſto.ꝛ iō ꝓteſtatio nō obligat illū nec one
rat cuius negocia gerunt.ſed natura actus geſti eſt illa q̄
obligat.vnde ꝓteſtatio ſolum tollit illā preſumptionē pie
tatis ꝛ donationis.ꝛ p ꝯn̄s nō bene dicūt ꝙ ꝓteſtatio ob
liget ꝛ oneret aliū.ꝛ ſic ꝯdictio coꝝ non inficit nec macu
lat dictū Bar.ꝛ alioꝝ.ſꝫ lꝫ auctoritas Jo.mo.ꝛ aliorum
maxima ſit.nihilominus mihi vr ꝙ reqrat pn̄tia partis
aut reqſitio ſeu notificatio ꝙ ſic oñdo.proteſtatio ē denū
ciatio cōteſtatione facta.ſed ꝓteſtatio que eſt declarato
ria animi eſt proteſtatio.vt in.d.l.nēſenius.ꝛ in.d.l.ple-
rīqꝫ.ꝛ in.d.l.pro herede.§.i.ergo neceſſario ſeqtur ꝙ ſit
denūciatio ꝛ iā ſuperius demōſtraui circa diffinitioneꝫ ꝓ
teſtatiōis.ſed denūciatio ē reqſitio vt ſupius dixi poſt Al
dra.Modo ſi proteſtatio declaratoria animi ē denūcia-
tio ſequit ꝙ reqrit ſubiectū ſuſceptiuū illius denūciatio-
nis.ꝛ per ꝯn̄s non ſolū requirit preſentia teſtiū ſed etiam
notificatio eius cui eſt fienda.ergo ꝛ iſtud mihi vr verius
ꝛ ēt pondera ſubtiliter.d.l.at ſi qs.§.plerīqꝫ.ꝛ.d.l.ꝓ he-
rede.§.i.que iura vtunt eiſdē verbis.dicūt enim ſolent ꝓ-
teſtari.ꝛ ſic illa iura nō inferunt ꝓteſtationē eſſe neceſſa-
riam ſed ſolitā eē fieri per adeūtes.ꝛ iō in.d.§.plerīqꝫ dr
ne poſtea patiant qōnē.vnde ſi hn̄ ponderēt nō iponunt
139 neceſſitatē.†Scđo addite dicūt Jo.mo.Bar.ꝛ ſequaces
ꝙ quolibet tpe fieri poteſt ꝓteſtatio declaratoria animi.
Ego cōtra eos allego glo.in.l.in cōcubinatu.ff.de concu
binis.que dicit ꝙ ab initio dꝫ fieri ꝓteſtatio.vnde ſi aliqs
funerat parentē nec eſt ꝓteſtatio ꝙ cā pietatis facit ſi po-
ſtea ꝓteſtet non prodeſt ſibi ꝓteſtatio.ergo nō eſt bene di
ctū ꝙ oi tpe fieri poſſit.ꝛ ſi dicat mihi iſtud ꝓcedit in actu
momentaneo.vt in caſu dicti.§.plerīqꝫ.ꝛ.d.l.pro herede
.§.i.ſed in actu habente cām ſucceſſiuā hn̄ pōt fieri ex poſt
facto.ꝛ ita loqtur tex.d.l.nēſenius.ad hoc rn̄deo ꝙ quo
ad actū ſucceſſiuū q fuit de pterito geſtus nihil opatur ꝓ-
teſtatio ſed quo ad actum futurū bene operabit proteſta
tio.ꝛ allego ſimile de exceptione dilatoria habente cauſā
ſucceſſiuam vt ſemp opponi poſſit quo ad actus futuros.
.l.i.ff.de ferijs.ꝛ ibi Ange.ꝛ per do.Ant.in.c.dilectus de
reſcrip.ꝛ in.c.exceptionē de excep.Jaco.but.in.l.adulte
ra.C.de adulterijs.Bal.in.l.peremptorias.C.ſen.reſcin.
nō poſſe.Pet.de ancha.in cle.cauſam de elec.ſi qſpiam
dixerit amice Jo.mo.ꝛ Bar.ꝛ alij intellexerunt dū dixe
runt ꝙ omni tempore fieri pōt.qꝛ intelligitur.ſ.tempore
feriato ꝛ nō feriato.ꝛ ita intelligēdo nō merent reprehē
di per gl.in.d.l.in concubinatu.ego fateoꝛ vobis hoc de
plano.ſed nihilominus debuerunt apertius loqui.Stat
nunc cōcluſio ꝙ iſta ꝓteſtatio declaratoria poſſit fieri die
feriata ꝛ nō feriata.ego allego vobis elegans dictū bal.
in.l.nemo apoſtolorum.C.de ſacroſan.eccle.vbi dixit† ꝙ
140 valet dictū arbitratoris.qꝛ laudum arbitratoris accedit
magis contractui q̄ꝫ iudicio in auc.vt differentes iudiceꝫ
.§.i.ego allego dictū Specu.in titu.de arbitro.§.fi.verſi.
ſed nunquid amicabilis compoſitoꝛ.vbi tenet ꝙ arbitra
toꝛ die feriata fert ſuum arbitramentum.allegat.l.dies
feſtos.C.de ferijs.Modo ſi arbitratoꝛ declara animum
ſuum inter partes eodem modo poterit quis die feria-
b ta[b] interponere proteſtationem declaratoriam animi ſui
item allego etiam legem primam.C.de ferijs.vbi appel-
latio pōt

latio pōt interponi die feriata.vide ibi doc. allego etiam
quod voluit Dominicus in.c.cōcertationi de appel.lib.
vi.vbi dixit ꝙ etiam appellatio extraiudicialis poteſt in
terponi die feriata.allego etiam tex.⁊ Bar.in.l. actꝰ.C.
de ferijs vbi actus volūtarie iuriſditionis pōt exerceri die
feriata.ergo multofortius declaratio animi proteſtātis.
141 †Adde ēt qꝛ Bart.ſuperius dixit ꝙ iſta proteſtatio pōt
quolibet loco ⁊ tēpore fieri qd voluit ſentire de loco non
eſt aliqs modernus quē viderim in.d.§.morte. ⁊ in hoc
c.qui declarat an ꝓteſtatio declaratoria animi poſſit fieri
in loco ſacro ⁊ ſic in eccleſia.Ego allego in īdiuiduo bal.
in.d.l.nemo apoſtoloꝝ in fi.verbis.vbi dixit ꝙ ꝓteſtatio
pōt fieri in eccleſia.alleg.auc.ſiqs ei.C.de adul.⁊ elegans
doc.do.Florianus doctor bonoñ.in.d.l.nemo apoſtolo
rū nulla mētione facta de Bal.dicit ꝙ ꝓteſtatio pōt fieri
in eccleſia.⁊ alle.d.auc.ſiqs ei.que dicit ꝙ proteſtatio po
teſt fieri in eccleſia.Tu dicas ſalua reuerentia eorum ille
tex.hoc nō dicit vt pꝫ in verſi.ſi tñ in ſacro oraculo loqui
inueniatur poſt tres denūciatiōes vbi tex.nō ꝓbat ꝙ ꝓte
ſtatio ibi fuit facta in eccleſia.ſed dicit ꝙ poſt trinas ꝓte
ſtationes inuentus eſt loqui cū vxore iu eccleſia.⁊ ſic non
probat illud ad quod alleganerunt tex.illum pñes pfati.
Et pōdero illud ſubtilius in illo tex.qꝛ non loqtur de ꝓ
teſtatione declaratoria animi.ſed de ꝓteſtatione ꝓhibito
ria.⁊ ēt loqtur de trina ꝓteſtatiōe que eſt fiēda in ſcriptis
⁊ neceſſario.quid ergo tenēdū poteſt ne fieri ꝓteſtatio in
eccleſia an ꝓteſtatio declaratoria animi poſſit fieri i eccle
ſia.ego allego vobis in indiuiduo doc.Bar.in.l. actus.
.C.de ferijs.vbi arguit de tempore ad locum. ⁊ dicit ꝙ ſi
actus pōt fieri die feriata poterit fieri in eccleſia.⁊ ita di
cit debere intelligi.c.decet de imu.ēccle.li.vi.Cū ergo ꝓ
teſtatio declaratoria animi pōt fieri die feriata vt oñſum
eſt.ergo eodē modo poterit fieri in eccleſia. ⁊ faciat etiaꝫ
ad hoc qđ pulchre voluit Bal.in.d.l.nemo apoſtoloruꝫ.
142 vbi dixit †ꝙ arbitrator pōt ferre ſuum arbitramentuꝫ in
eccleſia.ergo eodem modo ⁊ declaratio animi ⁊ ēt ſubti
liter conſidera hoc dictum Bar.inquantum dicit ꝙ in oī
loco fieri pōt huiuſmodi ꝓteſtatio declaratoria animi vꝫ
vt intelligatᷣ in omni loco ipſius ꝯctus pōt enim poni in
principio ꝯctus vel in medio vel in fine ꝯctus añq̄ʒ ſit ab
ſolutus a partibus arg.l.ꝯctus.C.de fi.inſtr.⁊ ad hoc al
lego vobis elegātiſſimum dictum Barto.ita dicentis in
terminis i.l.ſi ita ſcriptū.ff.de leg.i.⁊ allego vobis Ang.
in.l.ſi mihi ⁊ tibi.§.in legatis eod.ti.vbi per illum tex. di
143 cit †ꝙ appellantur pñtia ea que ante dictum ſermonē vel
poſt dictū ſermonē legata ſunt.nec mirum ſm eum qꝛ eo
tpe omnia confirmantur merito omnia appellātur pñtia
non enim intereſt in qua parte legati hec legata aut pro
teſtationes apponātᷣ.alleg.d.l.ſi ita ſcriptum.idem vo
luit Bal.in.d.l.ſi ita ſcriptuꝫ.dicens ꝙ proteſtatio facta
in principio vel in medio vel in fine idē operatur.hoc ve
rum ſm eum ſi ꝓteſtatio fiat poſt actū ante eius confirma
tionē.tunc enim videtᷣ fieri a principio vt ibi. ſi vero poſt
confirmationē actus fiat ꝓteſtatio nihil operatᷣ.alleg.no.
in.d.l.in concubinatu.ff.de concubinis.Et ſic apparet ꝙ
concluſio mea eſt veriſſima ꝙ talis proteſtatio debeat fie
ri in principio actus ⁊ dicitur fieri in principio antequaꝫ
actus ſit completus.qnimmo allego vobis nouū ⁊ ſingu
lare dictum Ange.in tractatu quē fecit de inuentario po
ſitum per eum in.l.antepen.ff.ſi cui pluſq̄ʒ per .l. falcidiā
in fi.verbis.vbi dicit †caueant omnes heredes qui volūt
144 gaudere beneficio inuentarij cum adeunt vel ſe imiſcēt ꝙ
ſemper ꝓteſtentur in principio ſe velle inuentarium confi
cere ⁊ eius beneficio vti alias tanq̄ʒ certi videntur de viri
bus hereditarijs hereditatem agnouiſſe nec conficiendo
inuentarium poſtea eis quicq̄ʒ proficeret.⁊ ſic opus eſt ꝙ
vtantur hac ꝓteſtatione in principio alle.l.fi.§.cuꝫ igitur
.C.de iure delib.Et ſm illud dictum Ang.conſului alias
hic bononie.⁊ vidi conſultum per alios Moder. tñ i ru
brica.ff.de acqr.here.tenent contra Ang.⁊ finaliter dubi

tant ⁊ relinquunt cogitandū miror de eis ꝙ nō viderint
do.Bartholomeū de ſaly.in.d.l.fi.§.ſin autem dubius in
iiij.col.referenteꝫ ſe vidiſſe dubitari de hoc ⁊ finaliter re
probat illud dictum Ang.non facta de eo mētione.⁊ idē
etiam vᷣ ſentire Bal.in.d.l.fi.§.cum igitur.⁊ etiam idem
voluit verus iuris interpres Pau.de ca.conſi.ccxxi.inci.
illud conſilium paſſus de quo queritᷣ tangitᷣ per .d.Ang.
⁊ ibi refert do.Pau.ſe audijſſe in facto fuiſſe conſultum
Florentie per plures antiquos doct. iam mortuos.quo
rum conſilia dicit ſe non vidiſſe q ſequuti fuerūt opi.An
ge.modo tenendo illud dictum Ang.ecce qualiter prote
ſtatio non poteſt fieri omni tempore.dꝫ enim fieri a prin
cipio.⁊ allego de hoc tex.in.l.ſi fideiuſſor in prin. in ver.
prediceñ.ff.qui ſatiſ.cog.⁊ allego Bal.ibi colligentē ar.
ex illo tex.ꝙ proteſtans de iure ſuo ante lit.conteſt. reſer
uat ſibi ius quo poterat ꝓteſtans excludi.⁊ allego vobis
tex.in.l. fi.§. item ſi predixerit.ff. naute caupo. ſtabularij
⁊ ibi Bal.colligit ꝙ proteſtatio dꝫ fieri a prin.⁊ allegat
Spe.in ti.de fideiuſ.§.i.verſi.nunquid ꝙ fideiuſſor priuſ
q̄ʒ.⁊ ideo pulchre dicebat Bar.in.d.§.item ſi predixerit.
ꝙ aut ꝓteſtatio fuit facta poſtq̄ʒ eos receperat i hoſpicio
⁊ tunc non ſufficit niſi recepti conſenſerint aut ꝓteſtatio fu
it facta anteq̄ʒ eos reciperent in hoſpicio. ⁊ ſic in prin. ⁊
tunc ſtatur proteſtationi ⁊ imputent eis quare recepti ſte
terunt.Adde ēt cū Bar.voluit ꝙ ꝓteſtatio non porrigatᷣ
ad eū actum q fit ex interuallo per.d.l.retentionem. do.
me.Jo.de imo.hic vltra illam.l.allegat quod no.in.l.nā
ad ea.ff.de cōdi.⁊ demō.vbi quis nō videtur ſeipſum in
cōtinēti corrigere poſſet allegari illud quod Terētio ve
nit in mente huy tam cito.ſed contra hanc doc. Bar.ipſe
inſurgit allegādo .l.ſi ita ſcriptū de leg.i.vbi probatᷣ ꝙ ꝓ
teſtatio ſimpliciter porrigitᷣ etiam ad ea que ex interual
lo fiunt ſiue vbi dicitᷣ teſtator dixit cui vis legauero ſemel
dari volo videtᷣ ꝙ talis ꝓteſtatio operetᷣ etiam quo ad le
gata que ex interuallo fiunt ⁊ per illam.l. refert Bal.in
.l.pacta nouiſſima.C.de pac.reprobare hanc doct. Bar.
quā ipſe poſuit in.d.§.morte.Joā.de imo. hic dicit poſſe
ſuſtineri opi.Bar.qꝛ illam tenuit Ja.butri.vt ſm euꝫ re
fert Bar.in.d.§.morte.allegat ipſe dictam ſuam legē vꝫ
nam ad ea.⁊.d.l.per retentionē allegatam a Bart.⁊ ab
alijs.nec ob.ſm eum.d.l.ſi ita ſcriptum.ibi enim non fie
bat actus ex interuallo qđ pꝫ qꝛ fiebat in eadē vltima vo
luntate que dꝫ fieri eodem cōtextu.vt in.l. heredes palaꝫ
.§.fi.ff.đ teſta.qđ dicit patere ex eo.qꝛ tex.d.l.ſi ita ſcriptū
145 †dicit ꝙ non cenſetur datum illud quod eſt ademptum.
ſed qñ in diuerſa voluntate eſſet.tunc non ita ꝓprie cade
ret dicta fictio.vt ibi no.⁊ in.d.l.heredes palam.§.ſiquid
poſt.⁊.l.ad teſtium.§.ſigna.eo.ti.ita dixit hic ⁊ eadē ver
ba formalia ipſe ꝓtulit in.d.l.non ſolum.§.morte. ⁊ pro
certo vehementer admiror ꝙ a tempore quo ſcripſit i. d.
.§.morte vſq̄ʒ ad tpa quibus ſcripſit i iſto articulo fuerat
interuallum prope.xxx.annoruꝫ.⁊ ꝙ in tam vetuſto tem
146 pore non acceſſerit ſibi aliqd noui† ⁊ iam res maturius
digeſta verius pſumitᷣ inueſtigata.vt ē tex.ſolēnis in.d.l.
diui fratres.ff.de iure pa.⁊ qꝛ vt voluit phs ꝓpter diuer
ſa fantaſmata quotidie in nobis generantᷣ diuerſe intelle
ctiones.vt rettulit Bal.in.l.i.C.de his q ante aper.tabu.
Supuenerunt Moder.in reportatis ſuis in.d.l.nō ſolū
.§.morte.⁊ rettulerūt hoc dictum Joā.de imo.referentis
Bal.in.d.l.pacta nouiſſima.⁊ addunt ipſi eūdem Bal.
in.l.item qa.§.idem iulianus.ff.de pac.etiam tenuiſſe cō
tra Bar.ſiue actus ſequatur ex interuallo poſt proteſta
tionem ſiue incontinēti proteſtatio compaſſibilis cū actu
dependens tantum ex voluntate proteſtantis porrigitᷣ ad
actum ſequentem per.d.l.ſi ita ſcriptū.⁊ dant illaꝫ reſpō
ſionem ad.d.l.ſi ita ſcriptum.quā dedit Jo.de imo. in.d.
.§.morte.ipſi vero allegant pro Bar.l.ſi tibi certam.ff.de
adimen.lega. nihilominus dicunt poſſe ſaluari dictum
Bal.qñ proteſtatio emanaſſet pro interpretatione ipſius
actus.qꝛ tunc ſemꝑ intelligeretur repetita.l. ſemꝑ i ſtipu

tionibus.ff.de reg.iur.vt habeat locũ opi. Bar. pro qua
etiã allegant.ff.de iure dotiũ.l. poſt diuortiũ.⁊.l. dotem.
⁊.ff.ſo.ma.l.pe.§.ſi vxor.⁊ ita reſidẽt. Moderniores võ
ſuperius relati in repetitione.d.§.morte. ſequunt̃ doctri/
nã Jo.de imo.nec miruȝ doctor eoꝝ fuit.Ego miror lon
ge ꝙ non recitauerint Saly.bonoñ.in.d.l.pacta nouiſſi/
ma rñdentem ad.d.l.ſi ita ſcriptũ allegatã a Bal.dicit.n.
147 †ꝙ loqtur in vltima volũtate in qua verba lȝ diuerſis tẽ/
poribus ꝓlata eodẽ tpe capiunt vires.puta in morte ⁊ eo
tpe oĩa vident̃ eſſe ꝓlata.l.i.C.de ſacroſan.ec. Et ſic põde
ra rñſionẽ iſtius partis quã doctores ſupius relati nõ ret
tulerũt.Et addite ẽt ad iſtos modernos Bar.in.l. qui in
aliena.§.celſus.ff.de acqr.here.vbi colligit ꝙ in his q̃ cõ
ſiſtũt ex noſtra pura volũtate ꝓteſtatio ꝑcedens impedit
actum ſequentem nec in dicto reqritur partis pñtia vel ꝙ
ei innoteſcat.de quo dicit eſſe glo.ibi inquantum dicit ꝙ
clam ſit illa declaratio.⁊ glo.illam in hoc ſeqtur ibi Jo.
de imo.⁊ ꝑ ꝯñs eſt cõtra cõcluſionẽ meã ſuperiorẽ.Ego
vero conſidero ꝙ illa glo.referẽda eſt ad caſum illius.§.
vbi tex.dicit verborũ aut aliquo timore coactus.⁊ ſic loq
tur de eo q ꝑ metũ debebat adire.⁊ id̃ glo. ibi dicit ꝑſciẽs
ſe cogẽdum clam corã quibuſdam fuit ꝓteſtatus ꝙ lȝ adi
ret pro nihilo volebat eſſe illã aditionẽ. ⁊ ſic loqtur gl.il/
la eo caſu quo ꝑ metum debebat adire.ideo fuit opus ꝙ
ꝓteſtatio fieret clam.⁊ allego ſimile quod dixit Hoſt. in
148 c.qm̃ frequenter in prin.J.vt lite non conteſta.vbi lȝ †quã/
a do ꝓducuntur teſtes ad perpetuã rei memoriã ꝯ requirat̃
citatio eius ꝯ quẽ ꝓducuntur.tñ ſi producunt̃ teſtes ꝯtra
eum cuius timeo tyrannidẽ ꝙ pñr ꝓduci teſtes ad perpe
tuam rei memoriam illo tali tyranno nõ citato qd̃ dictuȝ
eſt ſingulare.⁊ ſeqtur ibi Jo.an.⁊ cõiter omnes. ⁊ ſic fit
clam talis receptio teſtiũ quo ad illũ ꝯ quẽ ſit productio
⁊ ſic caſus eſt ſpãlis propter timorẽ.ita videt̃ dicendum
in ꝓpoſito ꝙ ſi ꝑꝑ timorem alicuius ego debeo adire he/
reditatẽ remedium eſt ꝙ ego proteſtor clam coram plu/
ribus illo tali non preſente nec reqſito.Cũ ergo ſit caſus
ſpecialis.ergo in ꝯtrium eſt ius cõmune.l. ius ſingulare.
l.qd̃ vero.ff.de leg.⁊ per ꝯñs non probat gl. illa illud ad
quod Bar.eam ibi allegauit.qnimmo ꝓbat ꝯtrium indu
cendo vt induxi.hñ tñ ꝓbat ꝙ reqrit̃ pñtia teſtiũ. vt ẽ gl.
ſimilis in.d.l.ꝓ herede.§.i.⁊ in.d.l.ſcire opȝ.§.ſcire.ff. de
excu.tuto.ſiqs aũt vellet inſtare ꝓ opi. Jo.mona.Bar. ⁊
gl.intelligẽdo eã vt Bar.intellexit poſſet defendere opi.
149 eorum hoc modo †vbicũqȝ aliquis nõ põt impedire actũ
gerendũ nec principaliter agitur de eius ꝑiudicio non re
quiritur eius pñtia aut citatio.caſus ẽ ſingularis in.l. i.
§.denunciari.ff.de vẽtre inſpicien.de quo fecit feſtũ Bal.
in.l.nam ita diuus.ff.de adop.⁊ in rub.C. de ſucceſ. edic.
Cum ergo in caſu iſto preſentia partis non poſſit impedi
re declarationem animi proteſtantis.nec etiaȝ agat̃ de ꝑ/
iudicio eius ſequitur ꝙ non reqritur eius citatio aut pñ/
tia.Et hoc mõ poſſet ſaluari cõis opi. Subdit ibi Bar.
ſed ſi eſſet celebrãdus actus qui penderet ex volũtate mea
⁊ voluntate alterius tunc proteſtatio dȝ innoteſcere par/
ti.alias nihil valet.l.ſi.§.iteȝ ſi predixerit.ff.naute caupo
nes.l.ſi fideiuſſor in prin.ff.qui ſatiſda.co.l.actione.§.re/
nunciare,ff.pro ſocio. Item dicit ẽt Bar. ibi ꝙ in ꝓteſta/
tione nõ reqritur cauſa.⁊ in predictis caſibus dicit intel/
lige in eo qd̃ in nr̃a volũtate conſiſtit vt ibi eſt enim ꝓ rõ/
ne voluntas.vt.l.qꝛ poterat.ff.ad treb.alias reqreret̃ cau
150 ſa.l.ſi hominem.ff.mandati.†dicit etiam ꝙ per actũ ſeqn
tem proteſtationi cõtrarium non videor a ꝓteſtatione re
cedere vbi ratio eſt qꝛ ille ſequens actus procedit a mea
ſimplici voluntate que voluntas abeſſe preſumitur ꝓpter
ꝓteſtationẽ.ſecus ſi actus ſequens pendebat ex mea ⁊ al
terius voluntate.l.cuȝ in plures.§.locator horrei.ff.loca.
dicit etiam ꝙ talis ꝓteſtatio facit preſumi volũtatẽ abeſ/
ſe quo ad actum qui ſtatim ſequitur.poſtea ſecus ſi ex ma
gno interuallo.allegat in argu.d.l.per retentionem.⁊ id̃
vt hoc ceſſet neceſſe eẽt vt largior fieret ꝓteſtatio vȝ ſi ali/

a ¶Ad ppetuã rei memoriam. Pro ampliatiõe iſtius mãe. vide do. Bar.ſoci.in regula.ccxci.cã.xxxix. q ponit pulcherrimã regulã cũ limitationib⁹ ⁊ fallẽtijs ſuis enucleantẽ oẽs ſere caſus vt ibi ⁊ corã quo ꝓprie hmõi teſtiũ examinatio fieri dbeat ⁊ q̃ pacto vid. eũdem.d.bar. in ꝯſi. ccxl iij. incip.cõſiderata facti contingentia.ver.ſecũdo videtur car.cxxvij.

quo tempore faceret aliquem actum per quem inducere/
tur aditio proteſtor ꝙ non facio animo adeundi.limitat
hoc dictum Bar.ibi qñ pendet actus ex mera mea volũ/
tate.tunc verum eſt dicere ꝙ proteſtatio ſequens impedit
actuȝ ſequentem.ſed qñ qs põt cogi adire velit nolit ⁊ iu
ſte cogitur adire.tunc ꝓteſtatio precedens non operatur
151 aliud.†Addute etiam aliam limitationem ad predictam
vȝ qñ actus ſequens nõ erat explicandus cuȝ alio. ſed tñ
modo per ipſum ꝓteſtantem.ſecus ſi eſſet explicãdus cuȝ
alio vt qꝛ venderet rem hereditariam alicui.nam lȝ adi/
tio cõſiſtat in mera volũtate.tñ hoc caſu vr̃ reuocaſſe pro
teſtationem preambulaȝ ex quo actus explicatur cũ alio
quem non eſt equum decipi.arg.d.l.cũ in plures.§.loca/
tor horrei.ita voluit Bar.in.l.gerit. Moder.vero.in.d.
§.celſus dicũt ꝙ Bal. improbat hanc doctrinã Bar.an
actus fiat incontinẽti an fiat ex interuallo poſt ꝓteſtatio/
nem preambulam.⁊ dicit ꝙ alij doc.cõiter ſequuntur do
ctrinam Bal.ſalua eorum reuerentia peſſime referũt ⁊ ẽt
peſſime intellexerunt Bal.ibi Bald.enim approbat opi.
Dy.contra Bar.vnde dixit ꝙ qñ procedit proteſtatio ꝑ
ambula in contractu ſiue fiat ex interuallo ſiue fiat incon
tinẽti actus cõtra ꝓteſtationẽ ꝑambulam ſi adeſt idẽ me/
tus non tollit̃ proteſtatio.⁊ ſic Bal.ibi reprehẽdit Bar.
in proteſtatione preambula ꝑcedente cõtractũ dependen
tem ex voluntate duorũ ⁊ nõ in ꝓteſtatione declaratoria
animi proteſtantis dũtaxat.⁊ ſic non bene referũt dictuȝ
Bal.ibi. Et etiam male dicunt ꝙ oẽs doctores ſequant̃
reprobationẽ Bal.contra Bar.in ꝓteſtatione dependen
te a mera voluntate vnius.vnde Raphael fulg. Pa. de
ca.Ang.peruſius in.d.l.pacta nouiſſima ſequuntur doc.
Bar.Et ſubdit ibi Ange.ꝙ contra dictũ Bar.eſt gl. In
no.in.c.innotuit de arbi.ſed ipſe reſpondet ꝙ Inno.loq/
tur quando ſcd̃us actus eſt dubius.nam qñcunqȝ ſequa/
tur recipit interpretationem a proteſtatione preambula.
⁊ in hoc defecerũt Moder.in.d.§.morte.vt ſuperius ret
tuli q allegarunt ad hoc.l.ſemꝑ in ſtipulationibus.ff. de
reg.iur.non viderũt Inno.in.d.c.innotuit. ⁊ Ang. in.d.
l.pacta nouiſſima.⁊ eundem Ang.in.l.ſiquis cum aliter
.ff.de ver.obli.vbi dixit †ꝙ ſi verba ꝯtus eſſent ita ambi
152 gua ꝙ poſſent trahi ad multos ſenſus interpretanda ſũt
ſm̃ tractatum quãtũcunqȝ precedentem ex interuallo.al
leg.Inno.in.d.c.innotuit.facit in argumentuȝ glo.ſing.
in.l.i.ff.de iudi.⁊ quod voluit Bal.in.l.multum intereſt
.C.ſiquis alteri vel ſibi.⁊ in.l.i.C.de ſer.fugi. ⁊ in.l.iij.C.
plus valere ꝙ agit̃.⁊ in.c.quotiens.§.ſed ſi cum.ff.de he/
redibus inſti.⁊ Joã.de imo.ibi qui ſe pollicetur declara
re illud quod per alios non fuit declaratum. vide etiam
quod voluit Bar.in.l.pacta nouiſſima.vbi refert opi. Ja
co.butri.de actu fiendo ex interuallo vel incontinẽti poſt
preambulam proteſtationem.vide ibi per eum. Nũc ve/
ro diſceptatio iſta deducenda eſt ad fineȝ.⁊ conſidero an
te omnia reſponſionem Jo.de imo.ad.d.l.ſi ita ſcriptum
de lega.i.dicentis ꝙ in diuerſa voluntate non videret̃ ha
bere locum fictio illa ꝙ cenſeret̃ ademptum. nec videret̃
datum tale legatum.qꝛ non videret̃ ademptum inconti/
nenti.nam iſta reſponſio eſt ꝯ reſponſionẽ Saly. volẽtis
153 illam legẽ loqui in vltima voluntate †in qua lȝ verba ſint
diuerſis temporibus ꝓlata.tñ eodem tẽpore videtur eſſe
prolata cum eodem tẽpore capiant vires.nam iſtud ven
dicat ſibi locum in diuerſa voluntate. puta in teſtõ ⁊ co/
dicillis.⁊ per conſequens dixit ꝯ reſpõſionem Saly. Se
cundo pondera ſubtiliter ꝙ reſpõſio ſua eſt contra nota/
ta in.d.l.ſi ita ſcriptum.vbi colligitur ꝙ ſi in diuerſa vo/
luntate fecerit.puta in teſtamento ⁊ in codicillis ꝙ nihi/
lominus non niſi ſemel debetur ſalteȝ ope exceptionis.ec
ce qualiter ſiue in eadem voluntate ſiue in diuerſis cenſe/
tur ademptum nec videtur legatum niſi ſemel.⁊ per con/
ſequens reſponſio ſua non eſt ſufficiens quo ad illã legeȝ
⁊ ẽt dico rñſioneȝ Jo.de imo.fore contra tex.in.l. ſiqs in
prin.teſtamẽti in verbo teſtamento vel codicillis de le.iij.

Preterea

Preterea ēt reſpōſio Saly. nō vr̄ militare ꝛ contra riſio
nem ſuā allego glo. in. d. l. ſi tibi certam. ff. de adimē. leg.
54 tex. n. ibi ꝓbat† ꝙ ſi quātitas bis relinquit̄ bis debetur niſi
ſi aio adimēdi ſcd̄a voluntas fuerit expꝛ̄ſſa. ſed quid in du
bio an videat̄ aio adimēdi relinquere. gl. ibi decidit ꝙ ſic
ſi in eodē teſtō bis fuerit relicta. ſecus ſi i diuerſis ſcriptu
ris fuerit relicta. qꝛ tunc vr̄ duplicata q̄ntitas. cuius ꝯtriuz
vr̄ ſentire Saly. in ſuis verbis. eſt tn̄ verum ꝙ Ja. de are.
ibi non ſequitur illam glo. ꝛ Bar. ſequitur ibi eūdē Jac.
Preterea cum Moder. allegarunt. d. l. ſi tibi certam ꝓ
opi. Bar. re vera glo. in. d. l. per retentionē faciens dr̄iaz
inter actū ſequentē incōtinēti ꝛ inter actū ſequutum ex in
teruallo. allegauit ꝓ concordātia. d. l. ſi tibi certaz. ꝛ etiā
glo. in. d. l. ſi tibi certā allegauit ꝓ cōcordantia. d. l. per re
tētionē. ꝛ per cōſequēs allegare. l. ſi tibi certā fuit inuētio
gloſatoꝛis. Poſtremo qꝛ fundamentum opiniōis Bar.
fuit. d. l. per retentionē. vere ſi verbis darer̄ audatia lex il
la nō ꝓbat intentionē Bar. nā Bar. loq̄tur in ꝓteſtatione
declaratoꝛia animi. ꝛ ſic in actu dependente a voluntate
vnius dūtaxat. ſed. d. l. per retentionē loq̄tur eo caſu quo
actus pendet ex volūtate duoꝝ. ergo ſequit̄ ꝙ longe alie
na eſt a ꝓpoſito huius heſitatus. ꝛ mirū eſt ꝙ nullus mo
dernoꝝ hoc ꝯſiderauerit. ꝛ ideo idē Bar. in. d. l. q in alie
na. §. celſus allegauit. d. l. ꝑ retentionē in arg. ꝛ ſic eā non
allegauit ꝓ caſu. ꝛ ideo Jo. an. in. c. i. de pac. repꝛehendit
glo. ibi dicentē. argu. ex illo tex. qꝛ imo eſt caſus ibi ꝛ nō
ar. ꝙ eſt quedam ſubtilis inductio. c. foꝛus. §. arg. de ver.
ſig. ꝛ per conſequens non ita late vt aperuerūt os iſti mo
derni. d. l. per retentionē pꝛobat dictum Barto. ꝛ etiam
hanc conſiderationem habuit nemo vſq̄ ad dies iſtos.
Nunc vr̄ mihi dicendum ꝙ dictū Bar. ꝛ ſequatiū nō ſit
verū vz ꝙ ſi actus fiat ex interuallo videatur penituiſſe. ꝛ
ad hoc allego ſingulare dictum Jnno. in. c. ad audientiā
55 de homi. † vbi dixit mādaui tibi vt maleficiuz cōmitteres
tu ex longo interuallo feciſti maleficiū ꝙ nihilominꝰ ego
nō videoꝛ penituiſſe ex longo iſto interuallo. imo teneoꝛ
ꝓ mandato ex illo maleficio. iō dicit ꝙ ſemꝑ tenebit̄ mā
dans niſi reuocauerit mādatū expꝛeſſe vel tacite faciēdo
pacē vel parētelam cū inimico. arg. l. iiij. ff. de alimē. lega.
ꝛ hoc dictū refert ꝛ ſeq̄tur Bar. in. l. nō ſolū. §. ſi mādato
ff. de iniu. ꝛ ēt refert ꝛ ſequitur Ang. in finalibus verbis
in. l. i. C. de nili aggeribus nō rūpendis lz de Bar. nullaz
faciat mētionem. iſtud ēt refert ꝛ ſeq̄tur Bal. in. l. i. in. iij.
col. C. de ſer. fug. ꝛ ad. l. neratius. ff. de ſeruo coꝛrupto. rn̄
det ibi Bal. ꝙ loquat̄ in delicto cōnexo nō aūt in delicto
mandato fieri. nullā tn̄ mentionē facit de Bar. iſtud etiaz
refert ꝛ ſeq̄tur Saly. in. l. non ideo minus. C. de accu. ꝛ ēt
referunt ꝛ ſequūtur Moder. in. d. l. q in aliena. §. ſi is de
acqr. here. nullam tn̄ mentionem faciunt de Bar. Bal. ꝛ
Saly. Ecce nunc qualiter volūtas ſemel poſita pꝛeſumit̄
durare etiam ſi actus fiat ex interuallo ergo ꝛc. Secūdo
dico de hoc foꝛe tex. foꝛmalem in. d. l. ſi quis in pꝛinci. te
ſtamenti de leg. iij. vbi dicit̄ ſi quis in pꝛin. teſtamenti di
xerit cui vis legauero ſemel dari volo. poſtea eodē teſtō
vel codicillis ſciens ſepe eidē legauerit ſupꝛema volūtas
potioꝛ habetur niſi ſpecialiter dixeris pꝛioꝛis voluntatis
penituiſſe ꝛ voluiſſe vt legatarius plura legata accipiat.
Et induco illū tex. hoc mō. teſtatoꝛ in pꝛin. teſtamēti di
xit cui vis legauero ſemel dari volo. ecce qualiter teſtatoꝛ
eſt pꝛoteſtatus ꝛ eſt actus pendens ex volūtate vnius dū
taxat. deinde dicetur poſtea. Do. Andreas vlterius nō ꝓ
ceſſit in ſcribēdo in hac materia ſuꝑ iſto capitulo.

c

Ecleſia ſancte marie

b Cauſe[b] eccleſiarū per cōſtitutiones laycoꝛūz
finiri nō debent. hoc dicit ſm̄ do. Ant. Et cuz
hoc ſūmario tranſit hic Bal. do. Card. do. Pe. de anch.
ꝛ Jo. de imo. ꝛ eſt cōmune ſūmarium omnium. ſed defi
cit qꝛ dz addi ꝛ eccleſiaſticarum perſonarum. Sed reue
rendus pater do. Abbas dicit eſſe capitulum famoſuz ꝛ

pollicetur ſe vltra alios mirabilia ſcribere. ꝛ non ſolum
hic in lectura ita pollicetur ſed etiam in repetitiōe ſua ele
ganti quam ſuper iſto capitulo fecit ꝛ dat cōmune ſūma
rium omnium. poſtea dicit ſe ſūmare generalius quo ad
intellectum. c. ꝛ. b. intendit ſm̄ eum ſtatutuz generale lay
coꝛum ad eccleſias vel ad eccleſiaſticas perſonas vel ad
earum bona in ſuum pꝛeiudicium non extenditur. nec eti
am ſpeciale ſi cōmodum ꝛ fauoꝛem earuz concernat hoc
dicat. Et diuiditur in duas partes. Jn pꝛima ponit moti
uum diffinitionis. Jn ſcd̄a diffinit ibi ꝙ a ſenatoꝛe. ꝛ mo
uetur ad diffiniendum duplicem rōnem aſſignando. qua
rum ſcd̄az exemplo coꝛroboꝛat. ſecūda rō ibi a q̄bus exē
plū ibi vnde ſtatutū. Caſum ponit ſic do. Ant. duz eccle
ſia ſancte marie in via lata haberet qōnem ſuꝑ quibuſdā
poſſeſſionibus cū quodam Joāne de acthcia lite penden
te Jo. pꝛefatus illas alienauit in monaſterium ſancti ſyl
ueſtri ꝓpter quod eccleſia ſancte Marie virtute cuiuſdā
ſtatuti facti a ſenatoꝛe in quo cauebatur ꝙ lite pendente
ſi res petita alienaretur in alium a poſſidente ꝑ iudicem
aduocaretur ꝛ tradiret̄ petēti ꝛ foꝛte ad inſtantiam pꝛo
curatoꝛis eccleſie ſancte Marie ſenatoꝛ coꝛam quo erat
queſtio fuit interlocutus dictas poſſeſſiōes eē auferēdas
dicto monaſterio ꝛ aſſignandas dicte eccleſie agenti a q̄
interlocutoꝛia foꝛte appellauit Jo. de acthcia ꝛ nō obſtā
te appellatione monaſte. fuit foꝛte de facto ſpoliatuz ꝛ di
cte poſſeſſiones aſſignate eccleſie ſancte Marie poſſeſſo
re non vocato conuicto aut confeſſo monaſte. ſancti Syl
ueſtri habuit de hoc recurſuz ad papam petens pꝛouide
ri. papa volēs pꝛouidere permittit poteſtatē ſtatuēdi nō
eſſe in laycis circa eccleſias vel perſonas eccleſiaſticas qꝛ
potius ſubiecti ſunt† ex his infert ꝙ ſtatuta laycoꝛuz etiā
a ad cōmodum eccleſiarū non ligant clericos aut eccleſias
niſi a papa fuerit appꝛobata ꝙ pꝛobat a ſimili ex ſtatuto
baſilij diſponentis ꝙ bona eccleſiarū non poſſent aliena
ri. ꝛ tn̄ repꝛobatum fuit hac rōne potiſſima. qꝛ non fuit a
ſede apoſtolica repꝛobatum quapꝛopter papa reuocauit
ꝙ fuit factum ad pꝛeiudicium monaſte. ſancti Sylueſtri
ad cōmodum eccleſie ſancte Marie. qꝛ fuit factum non
conuicto vel confeſſo monaſterio ꝛ mandat poſſeſſiones
ſibi reſtitui. ꝛ ita reſidet do. Anto. Bal. vero hic dat cōe
ſummarium doctoꝛum. ꝛ dicit ꝙ caſus huius decretalis
ponitur per glo. non hic ſed in. c. eccleſia ſancte Marie. J.
vt lite pendente. ipſe dicit ſe ponere caſum bꝛeuiter. Sta
tutum populi romani erat ꝙ ſi reus alienaret poſſeſſionē
lite pendente de facto ſine vllo iudicioꝛum ſtrepitu recipi
ens teneretur reſtituere poſſeſſionem agenti. Accidit ꝙ
eccleſia ſancte marie egit contra Joā. de acthcia coꝛaz iu
dice qui Joan. de acthcia fuit abſolutus a qua ſententia
fuit appellatum ad ſenatoꝛem appellatione pendente di
ctus Jo. poſſeſſionez ſuper qua conueniebatur tranſtulit
in quodam monaſterio ꝛ dictum monaſterium locauit
poſſeſſionē alteri vnde ſenatoꝛ ad querelam eiuſdez eccle
ſie ſancte marie dictam poſſeſſionem eidē eccleſie reſtituit
ſeruando ad litteram foꝛmā dicti ſtatuti peruenit iſte ſtre
pitus ad notitiam pape. papa reuocauit ad ſe negocium
querebatur quid iuris. papa attendēs ꝙ laycis nulla eſt
attributa facultas ſuper eccleſijs ꝛ perſonis eccleſiaſticis
ꝛ rebus eccleſiaſticis etiam in fauoꝛem earum ꝙ a dicto
ſenatoꝛe factum fuerat in pꝛeiudicium monaſte. non con
uicti nec cōfeſſi in irritū reuocauit mandans dicto mona
ſterio poſſeſſionē reſtitui. ſed quare papa hic omiſit facti
narrationē. rn̄det Bal. qꝛ per reſpōſionē dat̄ factuz intel
ligi. nec opus eſt ꝙ lōga facti ſeries occupet mēbꝛanas.
ꝛ ita hic reſidet. Et ſubdit hic do. Abbas ꝙ ſm̄ ſuā cāus
poſitionem dicit ſe notare hic eſſe caſum apertum contra
Bar. in. l. cūctos populos. C. de ſūma tri. † vbi dicit layco
a rum ſtatutum generale nō nutriens peccatum ſed rōnem
continens dz ſeruari in vtroq̄ foꝛo tam cōtra laycos q̄
cōtra clericos dūmodo ſpecifice nō diſponat de eccleſijs
vel perſonis eccleſiaſticis dūmodo etiam non ſit contra

libertatem eccleſiaſticam. ⁊ alleg. Bart. ad hoc tria iura
.c. conſtitutus de in integ. reſt. c. conueniſſent de eo q mitti.
in poſ. ⁊ c. cũ cãm de re iudi. ſed dictũ eius reprobat͛ hic
ſm do. Abb. nam hic ſtatutũ iſtud erat generale nec nu-
triebat peccatũ ſed cõtinebat rõnem. q͛ veniebat ad ob-
uiandum fraudibus nec cõtra libertatẽ eccleſiaſticam cũ
eccleſia puniat incidentes in vitium litigioſi. vt not. in d.
c. eccleſia vt lite penden. tñ hoc ſtatutũ nõ valuit reſpectu
eccleſiarum quinimmo nec in foro ſeculari dz ſeruari in piudi
ciũ eccleſie. ⁊ iſtõ dicit eẽ valde no. q͛ nõ ſolet ad hoc iſte
tex. per alios induci. ⁊ ita dicit hic tã in lectura q̃ in ſua
repe. Ego vero iſtud examinaui in repe. rubrice de rebus
ec. non alie. videte ibi. Sed quatenus facit ad declaratio
nẽ huius tex. nõ poſſum elinguis ptranſire. ⁊ aſi oĩa cõſi-
dera q͛ lz dn. Abb. attribuat ſibi hũc intellectũ ad iſtã de
cre. ꝙ huiõi ſtatutũ fuerit generale. certe hoc voluit glo.
in d. c. eccleſia. vt lite pen. hoc voluit Bal. hoc idẽ voluit
Jo. de ligna. hic. ⁊ in d. c. conueniſſent. ⁊ in c. fi. de vi. ⁊ ho
ne. cle. ⁊ in c. fi. de reb. eccle. nõ aliena. ⁊ iſtud voluit in in
diuiduo Saly. in auc. caſſa. C. de ſacroſan. ec. ⁊ idẽ ſentit
do. Ant. ſed do. Car. quẽ Abb. nõ allegat in repetitione
c. ppendimus de ſen. excõ. ſentit ꝙ iſte tex. ⁊ c. fi. de rebus
ec. nõ alie. loquant͛ ſpecifice de eccleſijs. ⁊ dicit ꝙ vbi ſta-
tutũ layci facit ſpãlem mẽtionẽ de eccleſijs aut eccleſiaſti-
cis perſonis eoipſo eſt ꝯ libertatẽ eccleſie. ⁊ allegat iſtuz
tex. ⁊ d. c. fi. ego vero in d. rubrica tenui hãc partẽ ꝙ iſte
tex. loquat͛ ſpecifice de eccleſijs ⁊ rebus earũ. ⁊ per conſe
quens non pbat ꝯ opi. Bar. ⁊ allegaui iſtum tex. in verſ.
ſtatutum baſilij de predijs eccleſiarum ⁊c. ⁊ ſic inferebã
ꝙ neceſſario tex. iſte loqueret͛ d eccleſijs ſpecifice ⁊ elapſi
ſunt tres anni quibus illam repetitionem in vacatiõibus
cõpilaui. Certe poſſet ſuſtentari hoc ſatis colorate ex eo
q͛ hic non apparet ſub qua cõceptione verborũ compoſi
tum erat illud ſtatutum populi ro. ⁊ ex eo q͛ papa hic ve
nit ad ſpẽm allegando exemplũ de ſtatuto baſilij ⁊ illud
ſtatutum loquebat͛ ſpecifice de eccleſijs ⁊ rebus earũ. er-
go videt͛ ꝙ eodem modo ſtatutum de quo hic eſt qð loq̄
batur ſpecifice de rebus eccleſiaſticis. alias eniz papa nõ
allegaſſet veriſimiliter ſtatutum baſilij ſi nõ fuiſſet ſimile
ſtatuto de quo hic. non enim eſt veriſimile ꝙ queſtio eſ-
ſet de ſtatuto generali ⁊ papa fuiſſet motus ad decidẽdũ
per ſtatutum ſpecificum allegatum a ſe. ⁊ iſto modo poſ
ſet ſuſtentari dictuz qð alias dixi in dicta rubrica. ⁊ eodẽ
modo poſſet ſuſtentari dictum do. Cardi. Nunc vero ali
ter eſt dicendũ vz ꝙ ex iſto tex. bene colligit͛ illa doctrina
a ꝙ ſtatutũ laycorum [a] generale non ligat eccleſias aut ec-
cleſiaſticas perſonas. nõ tñ colligit͛ ex iſto tex. ꝙ ſtatutũ
de quo hic erat queſtio eſſet generale. imo põt colligi cõ-
trarium ex exemplo aſſumpto a papa hic. ⁊ iſta doctrina
mea nunc probatur aperte ex iſto tex. in verſi. ꝙ laycis ſu
per eccleſias nulla ſit attributa facultas quos obſequendi
manet neceſſitas non auctoritas imperandi. vnde ſi nul-
la facultas ergo nec generalis nec ſpãlis ſi ergo non ha-
bent auctoritatem imperandi eccleſijs. ergo non habent
facultatem ſtatuendi q͛ ſtatuere eſt iuriſditionis. vt in c.
cum acceſſiſſent. ſ. e. dictum fuit. ergo ſequitur ꝙ nec i ge-
nere nec in ſpecie ſtatutum laycorum ligat eccleſiam. ⁊ p
conſequens probat iſte tex. aperto ore ꝙ ſtatutum gene-
rale laycorum non ligat eccleſias aut eccleſiaſticas perſo
nas. non aũt pbat ꝙ illud ſtatutũ erat generale. ⁊ ſic rõ
iſtius tex. eſt generalior dicto ⁊ diſpoſito. nec eſt miruz ꝙ
diſpoſitũ a lege amplicet͛ p rõnem ipſius. l. generalẽ. vt di
xit glo. ſolemnis in cle. i. de elec. ⁊ maxime q͛ iſtud ſtatu-
tũ baſilij fuit poſitum hic gratia exempli. ergo nõ reſtrin-
git regulã. l. damni. ff. de dam. infec. cũ ſimi. ⁊ per ꝯñs ma
le ponderauit iſtum tex. do. Cardi. in d. c. perpendimus.
q͛ non ſolum loqtur de ſtatuto ſpãli ſed ẽt loquit͛ de ſta-
tuto generali. ⁊ ẽt do. Abb. nõ bene colligit ꝙ ex iſto tex.
pbetur ꝙ illud ſtatutũ populi ro. erat generale. ſed bene
probat tex. ꝙ ſtatutum generale laycorum nõ ligat eccle

a ¶ Statutũ laycorũ. Pro reſolutiõe huius q. ⁊ oium fere q̃ tanguntur a. d. And. ⁊ oibus ſcribẽtibus hic. vidẽ Fely. hoc eo. c. ⁊ n. nro col. xſiiij. circa med. ver. ex glo. reſtat. vbi icipit examinare ſigilatim oẽs. q. ſtatutorũ fere in materia eccleſiaſtica contingẽtiũ ⁊ aggregat de more ſuo opi. omniũ doc. p modũ cõpẽdij limitando ⁊ declarando concluſiões ⁊ fallentias. ⁊ adõ ad iſtã mãz doctorẽ veritatis do. Pa. de ca. ꝯſ. cccxix. inci. ad primũ queſitũ. ⁊ ſing. d. Alex. de imo. ꝯſil. cxix. ⁊ ſequen. in ij. parte. ⁊ ꝯſ. xciij. ⁊ lxxxvi. iiij. parte. ⁊ d. Bar. ſoci. ꝯſ. lvi. inci. viſo decreto. ỽſi. prima pars cũ ver. ſe. vſq; ad fi. car. c. ⁊ i eodẽ ꝯſ. ỽſi. ſecũdo principaliter car. c.

ſias aut eccleſiaſticas perſonas. ⁊ de hoc allego caſuz in
indiuiduo contra doctrinã Bar. in c. tua de deci. vbi po-
ſito poteſtatis defectu quis nõ dicit͛ in genere facere ꝙ in
ſpecie facere nõ potuiſſet. ⁊ facit qð no. ibi Hoſt. ⁊ d. An
3 to. Et ibi ẽt colligit † ꝙ illud qð eſt in genere diſpoſitum
nõ extendit͛ ad ſpẽm a poteſtate diſponẽtis exemptam. ⁊
dicit eſſe bonũ tex. ꝓpter ſtatuta que fiunt multotiens ꝙ
nõ ſuppoſitus poteſtati ſtatuentis nõ poſſit ibi aliqd acq
rere. certe hoc nõ intelligeret͛ quo ad eccleſiaz vel eccleſia
ſticas perſonas. q͛ in illas ſtatui nõ põt. eſſet enim cõtra
libertatẽ eccleſie ⁊ ſtatuentes punirent͛. idem dicit de ſta-
tuto diſponẽte ꝙ nõ ſit licitũ declinare poteſtatem q͛ nõ
intelligit͛ de clericis vel eccleſiaſticis perſonis. ⁊ dicit illũ
tex. fore cõtra Bar. in d. l. cũctos populos. faciat. c. fi. de
vita. ⁊ hone. cle. do. Anto. ibi in primo notabili. dicit eſſe
tex. meliorẽ de iure ꝯtra Bar. in d. l. cunctos populos. ⁊
dicit ſe ſolitum allegare illum contra Bar. Et ſubdit † ꝙ
4 ſtatuta laycorũ ẽt ſimplicia nõ cõprehendunt clericos in
patrimonialibus ẽt ſi negocia ſecularia exerceant. facit ꝯ
Bar. qð ipſemet voluit in repe. l. i. C. de ſacroſan. eccl. vbi
dixit ꝙ lex ciuilis loquẽs de inuentario nõ ligat eccleſiaz
⁊ tñ ex cã honeſta introducta fuit inuentarij confectio. fa
cit ẽt cõtra Bar. tex. quem ſolus ego adhoc induco in c.
bñ quidẽ in verſi. quolibet aliqd decernere de rebus eccle
ſiaſticis. xcvi. diſt. vbi eſt caſus formalis. de hoc dicit enĩ
ꝙ layci quolibet ſtatuere non poſſunt ſup eccleſijs aut ec
cleſiaſticis pſonis. ergo ſeqtur ꝙ nec in genere nec in ſpẽ
ego etiam induco ꝯ eundem Bart. doctrinam ſuam in l.
ſiquis ſub conditione. ff. de condi. inſti. vbi dicit ꝙ gnãlia
verba ſtatuti nõ cõprehendũt eos qui nõ ſunt ſubditi po
teſtati ſtatuentis quam doctri. retulit Bald. in l. oẽs po
puli. ff. de iuſti. ⁊ iure. ⁊ in l. fi. §. in computatione. ff. de iu-
re delibe. ⁊ ſic vr͛ ipſemet ſentire ꝙ generale ſtatutũ lay-
corum non comprehendit clericos. ⁊ miror de Bal. qui
hanc doctrinã attribuat Bar. ⁊ ẽt de Bart. longe miror
q͛ iſtud fuit dictũ Jo. mo. in c. ij. ſ. eo. in vi. ꝙ refert ⁊ ſeqt͛
do. Anto. hic. non tñ facit mentionẽ de Bar. idem voluit
Bal. in l. fi. in v. col. C. de ſacroſan. ec. ⁊ ideo dicebat idẽ
Bal. in c. cum nõ ab homine de iudi. † ſtatuto laycorum
5 cauetur ꝙ cuſtos ville teneat͛ capere malefactores ꝙ ta-
le ſtatutũ non cõprehendit clericuz malefactorem. Facit
quod voluit idem Bal. in l. ſacroſancte. C. de epiſ. ⁊ cler.
⁊ quod etiam ipſe voluit hic qui colligit ꝙ layci de ſpũa
libus vel tpalibus eccleſie vel clericorum ſtatuere nõ poſ
6 ſunt. poſtea dicit circa tertiam glo. † ꝙ ſi papa approbat
ſtatuta laycorum ſuper rebus clericorum ⁊ eccleſiarũ ꝙ illud
ſtatutũ ẽ ſeruãdũ tanq̃ ſtatutũ pape. quod dicit ſe intelli
gere verum ſi nominatim eſt facta mentio de eccleſijs vel
clericis. alias nõ cõtineretur in generali ſermone ex quo
poſſet earum libertas infringi. nam non videt͛ eſſe cogi-
tatum de eo quod neceſſe eſt excipi. ⁊ q͛ penale eſt ſtatuẽ
tibus. ideo penalia requirunt expreſſionez ſpãlem. l. iij. §.
7 ſi procurator. ff. quod quiſq; iur. † Itez generalis locutio
non tollit ſpãlia priuilegia. vt ſing. no. ſm eum in l. decu
rionibus. C. de ſilentiarijs li. xij. ⁊ ſic tenet aperte ꝙ gene
rale ſtatutum laycorum non cõprehendit clericos. d. An
to. idem tz hic dicens ꝙ ſi laycus facit ſtatutum generalẽ
ꝙ in dubio ex mente ꝯdentis illud ſtatutũ nõ cõprehẽdit
clericum q͛ non eſt veriſimile ꝙ velit ſuã diſpoſitionẽ ex-
tendi ad non ſubiectos. allegat. c. a nobis de ſen. excõ. q͛
nõ eſt pſumptio loquentem in genere ſe extendere ad ꝓ-
hibita. ⁊ dicit eſſe dictũ Jo. mona. in d. c. ij. qð dicit eẽ no
tabile verbum. ⁊ videt͛ caſus ibi ꝙ ipſe reſtringit niſi ta-
le ſtatutum priuilegiaret in genere. q͛ tunc comprehẽde-
ret clericos. Faciat quod voluit Jo. an. in c. fi. de imu. ec.
8 in vi. † vbi dicit ꝙ ſi ſtatutum loquitur generaliter poteſt
iudex eccleſiaſticus compellere laycum. vt declaret ꝙ nõ
cõprehendat clericuz ne forte de facto clericus impetret͛
a layco. õq eſt bene notandũ. Et idez voluit Pe. de anc.
in c. ea que de reg. iu. in vi. ⁊ in repetitione. c. i. ſ. eo. ⁊ ibi
damnauit

damnauit opi.Bart.ꝛ idem voluit cõſilio.xviij. ꝛ facit
quod pulchre voluit do.Abb.ĩ.d.c.a nobis.Faciat et̃ ꝓ
hoc.§.plebiſcita.inſti.de iure naturali vbi ſtatuta a plebe
nõ ligãt patricios de populo ro.tãq̃ ſupiores iõ oportu
it illa approbari ꝑ populuʒ vt ibi.Ita dicamus in ꝓpoſi
to nã cũ clerici ſint ſupiores laycis vt hic abſurdũ eẽt lay
cos ꝑ ſua ſtatuta ligare clericos do.Cardi. hic dicit ꝙ ſi
Bar.intellexit ꝙ illa ſtatuta ſeruanda ſunt in clericis ꝛ
eccleſijs de honeſtate tunc ipſe approbat dictũ Bart.ꝛ
ita dicit ꝙ loquit̃ glo.i.l.ex ea.ff.de poſtulãdo que gloſ.
non loquit̃ aſſertiue ſed ſub dubio forte dicit eni ꝙ forte
ↄſuetudinẽ ciuitatis eps̃ obſeruabit ſʒ ſi intellexit ꝙ eẽnt
ſeruanda de neceſſitate tunc nõ approbat dcm̃ Bar.ꝛ idẽ
9 tʒ hic Jo.de li.Bal.in.l.i.C.de ſum.tri.dicit.† ꝙ cleric⁹
poterit tale ſtatutũ adducere ꝓ ſe ſi eſt ſibi fauorabile ſʒ
non tenet̃ recipere contra ſe ꝓpter impotẽtiam ſtatuẽtis.
virtus enim ſtatuti limitat̃ a poteſtate diſponẽtis ſicut ꝛ
alia quelibet diſpõ limitat̃ a poteſtate diſponẽtis.l.tra
ditio.ff.de acquirendo rer̃ do.c.daibertum.i.q.vij. Itẽʒ
ſtatutũ non arctat niſi ſubditos vt.d.c.ij.Leo.in.vi.Et ad
c.conſtitutus rñdet ꝙ facit pro ꝛ nõ cõtra qꝛ ibi clerici
fuerunt vſi cõſuetudine fauorabili ↄtra laycos ꝛ hoc be
ne ꝑmittit̃ vł põt dici ꝙ illa erat cõſuetudo mixta laycoꝝ
ꝛ clericoꝝ.ꝛ ita et̃ reſpondet ad.d.c. cõueniſſẽt ꝛ fuit iſta
reſponſio Jo.de lig. que reſponſio iudicio meo non ẽ bo
na ꝛ contra eam argui ſatis in dicta rubrica de re.eccle.
poteris ibi videre vł poſito ꝙ eſſet ſolum laycorũ tñ nõ
ligat clericos.Et ſi opponat̃ ꝙ ibi iudices ꝓceſſerũt ſm
illam cõſuetudinẽ põt dici ꝙ illud fuit cõſiderata forma
mandati poterat aũt iudex eccleſiaſticus delegãs talem
formã apponere in reſcripto delegatorio poſtq̃ ſibi vide
bat̃ illa cõſuetudo rõnabilis qꝛ et̃ potuiſſet redigere ĩ cõ
ſuetudinẽ ꝛ cõpellere clericos ad illam ſeruandã vel põt
dici ꝙ ibi clericus agebat ↄ̃ laycuʒ.ꝛ iõ cã debuit tracta
ri ſm cõſuetudinẽ layci.Facit quod no.glo.in.c.ꝙ cleri
cis de foro compe.ad.c.cum cãm rñdet ꝙ indirecte ꝓba
Bar.ꝓbat eni a cõtrario ſenſu.itẽ qꝛ loquit̃ de conſuetu
dine mixta laycoꝝ ꝛ clericoꝝ qꝛ dixit ꝙ erat cõſuetudo
ciuitatis ꝛ apparet ex glo.ibi ꝙ erat mixta.Facit qd̃ no.
hoſti.in ſuma de teſta.§.qualiter.ver.an igit̃ ꝛ in ti.de cõ
ſuetudine.§.de veritate verſicu.ſed pone ꝛ iſtud et̃ voluit
Jo.cal.in.q.ſua incip.ſtatuto cauet̃.Sed reuera ꝓ opin.
Bar.vł tex.in.c.i.de iureiur.li.vi.ad queʒ vide rñſionem
meaʒ in.d.rubrica de rebus ec.queʒ tex.pro Bar. nemo
allegauit ĩ locis ſupius allegatis niſi dominicus in.d.c.
i.de iureiuran.qui ad illũ text.nihil rñdet.ꝛ reuera iſta
fuit opi.Jo.an.in addi.ſpecu.in ti.de cõſt.§.i.ꝛ eam ſeq
10 tur do.Anto.in.c.que in eccleſiarũ.§.eodem.ꝛ ideo vide
tur dicẽduʒ.† ſtatutuʒ diſponit ꝙ inſtrumẽtum publ.mã
detur executioni ſine libello ꝙ tale ſtatutuʒ ligabit eccłiã
ꝛ clericos.ꝛ ideʒ dicit ſi ſtatutũ diſponat ꝙ nõ valet teſta
mẽtũ niſi fuerit inſinuatũ qꝛ tale ſtatutũ ẽ honeſtum ꝛ fa
uorabile.ꝛ fit ad euitãdã falſitatẽ vt hr̃ in.l.iubemus.C.de
11 teſta.ꝛ.l.fi.C.de fideicõ.vł † ꝙ ſi teſtm̃ fiat per clericum
12 ꝛ nõ inſinuet̃ nõ valeat vt dixit Bar.in.d.l.cũctos popu
los ꝛ iõ dicit do.Anto.in.d.c. que in eccłeſiarũ † ſtatutũ
excludit feminas ab iteſtato ꝑ exiſtẽtiã maſculi qd̃ hẽbit
locũ in clerico ꝛ ita dicit alias fuiſſe ſuatũ de facto alle
gat qd̃ hr̃ in.c.dilecti de fo.cõpe.ꝛ qd̃ voluit Jo.an.i.c.fi.
13 de officio delega.lib.vi.vt dicit.† ꝙ pacta inita cum aliq
bus dñs inter ſuos diſtrictuales ligant clericos ꝛ eccleſi
as ex quo ſpecifice nõ diſponunt ſuper illis nihilominus
do.Anto.hic dicit ꝙ cõmuniter canoniſte damnant opi.
Bar.ꝛ eam damnabat Jo.de ligna.per iſtũ tex.ꝛ iſtud
ſequit̃ hic.do.me⁹ Jo.de imo.ꝛ vide et̃ qd̃ no.do.Ant.
in.d.c.ꝙ clericis de foro compe.Bal.vero in.d.c.cũ cãm
de re iudi.dixit ꝙ ſicut facere ſtatuta ẽ iuriſdictõis ita eſt
iuriſdictionis introducere cõſuetudinẽ ꝛ dicit ꝙ cõſuetu
do de qua ibi fuit introducta laycis que nõ tenet in alie
natione rer̃ eccleſie.idẽ dicit eẽ in hoſpitalibus ꝛ in his

que legantur pauperibus in genere quia nõ valent ſtatu
ta eorũ derogantia iuribus eoꝝ.Et idem Bal.in.l.oẽs
populi.ff.de iuſti.ꝛ iu.in.iiij.col.dicit ꝙ ps̃ obligat lay
cos ad obſeruãdũ ſtatuta laycoꝝ ſi ſint rõnabilia.i.bo
na ꝛ equa alias nõ ꝛ ita dicit debere intelligi qd̃ hr̃ i.l.
ex ea.ff.de poſtulãdo.ꝛ ſic Bald.nõ loquit̃ ꝙ eps̃ teneat̃
ſeruare ſtatuta rationabilia laycoꝝ inter clericos.ꝛ ideʒ
14 Bal.in.l.i.ad fi.C.cõtrahẽ.emp.† querit clerici contra
hũt an teneant̃ ad iſtas gabellas rõne cõtract⁹ vł ꝙ ſic
qꝛ nõ poſſunt vti cõtractu niſi cum ſua cauſa ſuiſq̃ vincu
lis ar.l.in venditõe.ff.de actio.emptio.In cõtrarium ar
guit ꝙ quantũ ad clericos nõ teneat ſtatutũ rõne ſtatuẽ
tium ꝛ allegat iſtum tex.poſtea ſoluit aut clerici volunt
vti adminiculo ſtatuti diſponentis ſuper cõtractu ꝛ non
poſſunt niſi obſeruent ſtatutũ allegat qd̃ no.in nouella in
15 c.i.de op.no.nunci.ꝛ ideo dicit † ſi ſtatutum diſponeret de
ſumaria cognitione vel de alio mõ procedẽdi vel de bñ
ficio petendi cãm ↄpromitti vel de aliquo bñficio tale be
neficium non cõpetit clericis non ſoluẽtibus qꝛ ſtatutuʒ
rei ſue.i.bñficio poteſt imponere legem quam vult vt ĩ.l.
in re mandata.C.man.vnde tenent̃ ad vnguem ſeruare
ius cõe in agẽdo nec dicit̃ hoc ſtatutum eſſe cõtra liberta
tem eccleſie qꝛ aliud eſt cohercere aliud eſt ſub certa lege
alicuius pſtationis ad ſtatuti cõmodũ iuitare allegat.l.
ticio centum.§.i.ff.de condi.ꝛ demon.quem tex.dicit ad
hoc eſſe valde notabile.ꝛ ita reſidet ꝛ vide alias quotas
Bald.quas ego allegaui in dcã rubrica de reb.eccl.non
alie.ſed lapus de caſtelliono in allegationibus ſuis alle
gatione centeſſima multum ſingulariter loquutus ẽ ſup
16 iſto paſſu.Et querit † ſtatutum floren.diſponit ꝙ frater
excludat filias fratris an cõprehendat fratrẽ clericum vt
gaudeat beneficio ſtatuti ꝛ refert dictum hoſti.in.c.fi.de
17 ſolu.vbi tradidit regulam.† ꝙ ſtatutum municipale fa
uorabile non cõprehẽdit eccleſias vel perſonas eccleſia
ſticas niſi ſit approbatũ a papa dicto.c.bene quideʒ ſe
cus dicit in legibus ĩpialibus qꝛ ſi ſunt fauorabiles
eccleſijs tenẽt ꝛ cẽſent̃ approbate a papa lʒ expſſe papa
illas nõ approbauerit.c.i.ꝛ ij.x.d.t.i.de op.no.Et ad di
ctum Bar.in.d.l.cunctos populos rñdet lap⁹ ꝙ videtur
reprobari per.c.eccleſia vt lite pen.qꝛ ibi ſtatutum diſpo
nebat per verba generalia nõ exprimẽs pſonas eccleſia
ſticas nec infringẽs libertatẽ eccleſie tamẽ non comphen
dit eccleſias ꝛ animoſe loquens dicit ſe legẽdo ſollituʒ
eſſe reprobare Bar.ꝑ illum textum ꝛ notabis ſũme quia
dñs Abb.vt ſuperius dixi ſibi appropriauit ꝛ per con
ſequens tale ſtatutũ generalr̃ loqnẽs nõ cõprehẽdit ec
18 cleſias aut eccleſiaſticas pſonas.† ꝛ diſtinguit eſſe aiad
uertendum aliquando ſtatutum diſponit per modũ cõ
pulſionis ſiue precepti aliquãdo diſponit ꝑ modũ ↄceſſio
nis ſiue priuilegij ſeu beneficij.primo cãu qñ ſtatutũ diſ
ponit ꝑ viaʒ pcepti ſeu inhibitionis ꝛ preceptum ſiue in
hibitio dirigatur in perſonam ſiue in reʒ eccleſiaſticaʒ ni
ſi ſit approbata ꝑ papaʒ etiã ſi ſit fauorabile eccleſijs nõ
cõphẽdit eccłias ꝛ eccłiaſticas pſonas.ꝛ ita dicit itelligẽ
dũ eẽ capitulũ iſtud.ꝛ.d.c.bñ qdeʒ.Si aũt ſtatutũ diſpo
nit ꝑ moduʒ conceſſionis ſeu priuilegij nõ ſtringendo be
neficiatũ vel priuilegiatuʒ maxime ſi diſponit imperſona
liter tunc credit ꝙ ſtatutuʒ cõcedẽdo vel priuilegiando
ſi diſponit ꝑ verba generalia ĩ materia indifferenti ꝙ cle
rici gaudebunt beneficio talis ſtatuti ſi verba generalia
ex ſuo ſignificato ſint clericos implicãtia ꝛ ponit exẽplũ
cum ſtatutũ dicit omnes florentini oẽs anglici ſicut di
cimus de cõceptiõe maſculini ꝛ feminini iuxta no.in.l.
i.ff.de verbo.ſignific. ꝛ in.l.quicũq̃.C.de ſeruis fugi.ꝛ
in.l. ſi quis in tantam.C.vnde vi.ꝛ in.c.ſi quis ſuadente
xvij.q.iiij.ꝛ in.c.generali.de elec.li.vi.ꝛ ꝑ his dicit eẽ ca
ſum in.c.dilecti.de foro compe. ꝛ iſtud dicit eẽ vnum in
tellectuʒ ad.c.cõueniſſent de eo qui mit.in poſ.ꝛ ita reſi
det.Facit quod et̃ ipe voluit in allega.c.i.ꝛ iſtam diſtin
ctionem ꝛ iſtum intellectum lapi ad iſtam decretaleʒ nõ

refert aliquis ex ſcribẽtibus hic illũ tñ retulerũt moder.
i ſuis no. Ex hoc do vobis ſũmariuꝫ nouuꝫ ad iſtuꝫ tex.
hoc modo. Statutũ laycorũ generale ꝓhibitiue aut pre
ceptiue cóceptum ſiue ſit onéroſum ſiue ſit fauorabile nó
comprehẽdit eccleſias nec clericos nec eoruꝫ bona niſi a
papa fuerit approbatum hoc dicat qđ tene mẽti ꝑpetuo
q2 tale ſumarium eſt incognitũ vſq3 ad iſta tẽpora lꝫ qui
daꝫ pſumptuoſi putãtes ſũmá minerue arceꝫ attigiſſe attri
buant ſibi ſumariũ domini Abbatis ꝙ eſt reprehenſione
dignum maiorũ tacere nomina ⁊ eorũ ſibi appropriare
ingenia dicant noua ſi ſciant aliter referãt antiquos qui
nobis pondere numero ⁊ mẽſura longe ſuperiores fue-
runt ⁊ ex hoc põt inferri ad illud quod voluit Angel. in
cõſilio ſuo incipiente cui dicta actio ſine ceſſione queraᷓ
19 vbi dixit. † ꝙ ſtatutuꝫ afferẽs lucrũ non comprehendit
a forenſes[a] ⁊ ad hꝫ allegauit iſtud capituluꝫ noſtruꝫ. ⁊ illud
cõſiliũ ſequũtur Moderni conſi. ccxxi. vbi cõſuluerunt
ꝙ captura debitoris que poterat fieri beneficio ſtatuti ꝑ
creditorem non cõprehẽdit creditorem forenſẽ. ⁊ allegãt
Ange. ⁊ iſtũ tex. ⁊ facit qđ voluit realis doctor paulus
de caſtro cõſilio. cccxxxij. incipi. ſtatutũ ſupra relatuꝫ vbi
20 cõſuluit. † ꝙ forenſis nó gaudet cõmodo ſtatuti ſicut nec
patiᷓ onera cõitatis. l. fi. §. cũ in ſecũda. C. de fur. đ iſto ſta
tuto aliqd non dico nunc ſed illud dictũ Ange. venit limi
tanduꝫ per illud dictum lapi. Et ego dico fore caſuꝫ in. c.
conſtitutus de in integr. reſti. vbi cõſuetudo municipij ve
ronẽſis priuilegiabat proximiores decidiᷓ ibi ꝙ tali pri
21 uilegio gaudẽt clerici. ecce ibi caſuꝫ formalẽ. † ꝙ ſtatutũ
generale loquens ꝑ modũ priuilegij comprehẽdit cleri
cos ⁊ re uera tetigi iſtuꝫ paſſuꝫ in. d. rubri. de rebus ec. nó
alie. ⁊ ámodo ſũt tres anni ⁊ q2 paruulus eraꝫ loquutus
fui vt paruulus velit deus ꝙ ẽt nũc nó loquar vt puulus
Et ideo dominicus de ſancto geminiano in. c. i. x. diſtin.
refert illam doctrinã hoſti. in. c. fi. de ſolu. diſtinguentem
inter. l. imperialẽ ⁊ municipalẽ. ⁊ dixit Hoſtien. ꝙ idem ẽ
in cõſuetudine ꝙ ẽ in. l. imperiali ⁊ ideo cõſuetudo ẽt fa
uorabilis eccleſijs ſeu eccleſiaſticis perſonis cenſeᷓ ap ꝓ-
22 bata a papa. Et limitat hoſtiẽ. hoc quia. † ſi cõſuetudo ẽ
damnoſa clerico. ⁊ fuit introducta ante clericatuꝫ ꝙ ligat
clericũ. Et iſtud dicit eſſe caſuꝫ in. d. c. conſtitut9. ⁊ alle-
gat ibi Dominũ Joã. an. in. c. ſine culpa đ regu. iur. li. vi.
in mercurialibus Et ex hoc habes mirabilẽ intellectum
non relatũ ab iſtis ſcribẽtibus ad tex. d. c. cõſtitutus ⁊ re
uera tex. ibi loquiᷓ de clericis ⁊ de cõſuetudine veronenſi
⁊ eſt veriſimile ꝙ illa cõſuetudo introducta fuerat anteq̃
illi proximiores fuiſſent effecti clerici ⁊ nihilomin9 iſtud
reſtringit illũ tex. ex eo q2 ille tex. loquiᷓ in ꝯſuetudine fa
uorabili extẽdẽ illũ tex. ad ꝯſuetudinẽ ⁊ oneroſã nó ẽ bñ
dictũ. Et ꝓ dictũ lapi re uera ẽ tex. d. c. ꝯueniſſent vbi cõ
ſuetudo nó erat priuilegatiua imo poti9 erat oneroſa cle-
rico ⁊ erat generalis ⁊ tñ cõprehendebat clericũ ⁊ etiaꝫ
23 ꝓ dicto lapi facit quod voluit do. Anto. in. d. c. dilecti de
fo. cõpe. vbi dixit. ꝙ ſtatutũ factũ a layco ſi eſt generale
⁊ inducit ꝑuilegiũ includit clericos. ⁊ idẽ voluit do. Ab
ba. hic in lectura dicẽs ꝙ ſi lex ẽ ꝑuilegiatiua ceſſat ratio
ſuperioritatis q2 ꝑt eſſe ꝑuilegiatus nó ſubditus. Et idẽ
voluit Bal. in. d. c. cõueniſſent vbi dixit ꝙ clerici nó đbẽt
vti fauoribus laycorũ tanq̃ legibus ⁊ ad hoc allegat đ
cretalẽ iſtã dicit tñ ꝙ poſſũt vti ſtatutis laycorũ tãquã ꝑ-
uilegijs ⁊ allegat dictũ. c. dilecti ⁊ nemo eoꝝ facit mẽtio
nẽ de lapo allegante. d. c. dilecti ⁊ ego allego ad hoc Ja.
24 bu. in aũc. caſſa. de ſacroſan. ecl. ⁊ ibi Bal. dicẽtes. † ꝙ cle
rici nó poſſunt gaudere ſtatutis fauorabilibus laycoruꝫ
quando ſtatuta illa apponũt certã legẽ puta ſi quis decli
nauerit iuriſdictionẽ poteſtatis nó gaudeat beneficio ſta
tutorũ ſecus ſi ſtatutũ cõfert beneficiuꝫ ſimpliciter ⁊ ge-
neraliᷓ q2 tũc gaudẽt fauore ſtatutoꝝ laicoꝝ ⁊ tex. eſt đhꝫ
quẽ ipſi nó allegãt in. d. c. cõſtitutus ⁊ iſta. ẽ doctrina om
niũ ⁊ ſm eã infinitis vicibus cõſului ⁊ cũ ea tranſiui in ꝓ
allegata repetitione dicte rubr. de rebus eccl. nó alie. ſed

a ℭ Forenſes. Pro iſti9 concluſionis deci ſione vide do. bar. ſoc. in ꝯſi. cclxxxviij. ici. circa ꝑmaꝫ q̃ ſtionẽ ver. circa mediũ. i. co lũ. carr. ccvi. ⁊ in ꝯſi. cclxxi. i cip. in ꝑñti cõ ſultatõe ĩ. cõ firmaᷓ q2 etiã car. clxxxiij.

b ℭ In prohe mio. aduerte ꝙ nullibi in ꝓ hemio cle. pñt colligi recte ea q̃ dicit do. an. hic niſi forte eliciãs ex glo. magna poſita in vbo decete ro q̃ mlẽa pul chra dicit v. đ tu ipſaꝫ oino.

videᷓ ꝙ iſta opi. licet cõis nó ſit vera et moneᷓ ex tex. non
ꝓbante imo ſi accurate põdereᷓ decidit cõtrariũ vꝫ dictũ
c. dilecti in ver. a ſede apoſtolica indultũ omnibus angli
cis vbi fuit indultũ ꝑuilegiũ a ſede apoſtolica omib9 an
glicis quo caſu cõprehẽdũtur clerici q2 emanauit ab eo
qui potuit ligare clericos ꝑuilegijs fauoribus ⁊ onerib9
nó aũt loquiᷓ de ſtatuto laycorũ vt cõis opi. allegat illũ
b tex. q̃nimo adduco vobis glo. ſingu. ⁊ vnicaꝫ i ꝓhemio[b]
cle. que dicit ꝙ cõſtitutio que emanat per modũ ꝑuilegij
ſortiᷓ naturã cõſtitutionis ergo ſequiᷓ q3 ſtatutum diſpo
nẽs ꝑ modũ ꝑuilegij ſortiᷓ naturã ſtatuti ⁊ ꝑ conſequẽs
per modũ auctoritatis habebit locum in ꝑuilegiatis er-
go ſequiᷓ ꝙ clericus nó poterit vti ꝑuilegio q2 videretur
ſubijcere ſe auctoritati layci ſtatuẽtis quo caſu vendicat
ſibi locũ diſpoſitio iſtius. c. Et licet ego allegauerim pro
cõi opi. tex. in. d. c. cõſtitutus dico vobis ꝙ ille tex. ꝓbat
cõtrariũ ⁊ nouiſſime induco euꝫ hoc modo nam diciᷓ hic
ꝙ ſtatutũ laycoꝝ generale fauens eccleſijs ⁊ clericis nó
tꝫ niſi ſit approbatuꝫ a papa ⁊ in. d. c. cõſtitutus diciᷓ in
ver. iuxta veronẽſis municipij cõſuetudinẽ approbatam
vnde cõſuetudo illa generaliter cõferebat beneficiũ pro
ximioribus ⁊ decidiᷓ ꝙ cleric9 põt illo beneficio vti ex eo
q2 illa cõſuetudo erat approbata ſed nó poterat appro
bari niſi a papa vt hic ⁊ tex. ibi dicit ꝙ erat approbata
ergo a papa fuerat ap ꝓbata q2 a nullo alio poterat ap-
probari ⁊ ſic ꝯiungendo tex. iſtũ cum illo ẽ probata opi.
mea. tene mẽti q2 eſt inductio nó cognita ꝑ aliqueꝫ. Facit
ẽt q2 abſurdum videᷓ ꝙ ſtatutũ cõferat lucrum nó ſub-
dito nec ſupportanti onera municipij ꝑ. d. l. fi. §. cum in ſe
cunda. C. de furtis ⁊ per id quod voluit Paulus de ca.
in cõſilio ſuperius allegato ⁊ ꝑ illud qđ voluit Angel. ⁊
Moder. i cõſilijs q̃ ſuperius retuli. ⁊ ſic dico vobis ꝙ cõ
ſiliuꝫ Angel. indiſtincte ꝓcedere debet licet heri aliter di
xerim. ⁊ iſta menti cõmẽda. Nunc vero eſt aperiẽda via
ferro ⁊ inueſtigañ. an dictum Bar. fuerit verũ ⁊ in hoc
paſſu ſubijcio me deciſioni ſacroſan. ro. eccle. tñ ꝓ verita-
te examinanda capio formalia verba Barto. primo in
25 . d. l. cũctos populos dicit. † ꝙ qñ ſtatutum laycoruꝫ lo
quitur directe ſuper eccleſijs vel rebus eccleſiaſticis ideo
nó valꝫ q2 nó ſpectat ad iuriſdictionẽ condentis ⁊ ad hꝫ
allegat tex. iſtũ ⁊ ſic intelligit ꝙ ſtatutũ de quo hic loque
batur ſpecifice de eccleſijs aut rebus earũ. vere tãtus do
ctor vehemẽter errauit nam text. iſte vt ſuperius demon-
ſtraui loquiᷓ de ſtatuto laycali generaliter diſponente ꝙ
appet cõiugẽdo euꝫ cũ. c. eccleſia ſancte Marie. J. vt lite
pen. ⁊ primo ná ibi erat ſtatutũ generale ⁊ honeſtũ ⁊ ra
tionabile diſponẽs ꝙ reus nó poſſet alienare rem litigio
ſam lite pen. ⁊ ita ẽt Petrus de anch. hic dicit diſpoſuiſ-
ſe illud ſtatutũ ⁊ hoc etiã debet apparere ex antiqua cõ-
pillatione ⁊ tñ nó cõprehendit res eccleſiaꝝ ergo ſeqtur
ꝙ Barto. nó bñ allegauit iſtũ tex. ſubdit poſtea ibi Bar
to. ꝙ ſi ſtatuta laycorũ diſponũt ſuper his que cõpetunt
eccleſijs aut clericis vt cuilibet tunc ligat clericos ⁊ ec-
cleſias ⁊ ſeruanda in foro ẽpali duꝫ tamẽ ſint honeſta ⁊
de hoc allegat. d. c. cõſtitutus. Animaduertite etiaꝫ ſi ve
hementer errat ná ipſe dicit ꝙ tale ſtatutũ ligat clericum
clarum eſt ꝙ ligare inducit auctoritatẽ ⁊ imperiũ ligan
di vt probaᷓ in. c. fi. de rebus ecle. non alie. ⁊ ꝑ gl. in. l. i. ff.
de iuriſdictione om. iu. ⁊ per textum in. l. nulli. C. đ ſentẽ.
⁊ interlo. omnium iudicũ. ſed hic diciᷓ ꝙ layci nó pñt im
pare clericis etiam ꝑ ſtatutuꝫ generale ergo ſequiᷓ ꝙ nó
poſſunt ligare clericos. Scđo in alio male allegat. d. c.
ꝯſtitutus q2 tex. ille loquiᷓ in bñficio ⁊ ſic loquiᷓ i fauore
⁊ clericus vtebatur i llo fauore vt bñficio ⁊ non vt liga-
mine ergo cleric9 ille ibi volebat vti illo ſtatuto tãq̃ bñ
ficio. Item ⁊ tertio tex. ille non loquiᷓ in ſtatuto ſed loq
tur in cõſuetudine ⁊ ſic manifeſte nó probat dictuꝫ ei9
loquentis de ſtatuto laycorum. Quarto illa conſuetudo
erat approbata ſꝫ non poterat approbari niſi a papa
vt dicit text9. iſte ergo ſequitur quod fuit approbata a
papa ⁊

papa ⁊ forte congruentius fuiſſet tanto doctori ſilere q̄ꝫ
allegare illum tex. ad hoc. Item mouetur Bar. ad ſic di-
cendū per tex. in. c. cōueniſſent de eo qui mit. in poſ. ⁊ ꝓ
certo decreueram hodie tenere doctri. Bar. damnatā cō
muni opi. omnium per tex. d. c. cōueniſſent qꝛ nō poteraꝫ
videre ſufficientē rn̄ſionē ad illuꝫ tex. nā ſi dicat̄ vt dixerūt
multi ꝙ ille tex. loquit̄ in cōſuetudine ⁊ nō in ſtatuto cer
25 te illa nō eſt bona rn̄ſio licet ita dixerit Hoſti.† ex eo qꝛ
ſtatutū ⁊ ꝯſuetudo iudicant̄ a pari qꝛ ſicut eſt iuriſdictio
nis facere ſtatutum vt in. c. cum acceſſiſſent ſupra eodem
modo eſt iuriſdictionis introducere cōſuetudinem diffe
c runt enim tanq̄ꝫ tacitū[c] ⁊ expreſſum ſtatutū eſt expreſſa
pactio ciuium conſuetudo vero eſt tacita pactio ciuiuꝫ vt
habetur in. l. de quibus. ff. de. ll. ⁊ in. l. oēs populi. ff. de iu
ſti. ⁊ iure nec eſt ſufficiens rn̄ſio Jo. de ligna. ibi dicentis
ꝙ fuit conſuetudo mixta laycorum ⁊ clericorum primo
qꝛ iſtud eſt diuinare ſcd̄o qꝛ in ſe non eſt bene dictum qꝛ
vbicunq̄ꝫ actus dꝫ fieri a clericis ⁊ admiſcentur layci nō
tenet. c. meſſana eccleſia ⁊. c. ſacroſancta de ele. Nec etiā ē
ſufficiēs reſponſio quā ſupius retuli licet eam ſibi appro-
priauit Saly. in. d. auc. caſſa. C. de ſacroſan. eccle. dicens
ꝙ ibi legatus pape approbauit illam conſuetudinem qꝛ
cōmiſit cauſam iudicibus terminandam ſecundum ius
⁊ bonam terre conſuetudinem quia iſtud eſt dictum er-
roneum ⁊ reprehenſione dignum. ⁊ ad extremum cōnin
co illud hoc modo vbicūq̄ꝫ actus debet approbari vl̄ fie
ri a papa non ſufficit ꝙ fiat a legato iſte eſt caſus iuncta
glo. in cle. qꝛ ꝯtingit. de relig. do. ſed tale ſtatutuꝫ aut cō
ſuetudo debet approbari a papa vt dicit iſte tex. ergo ſeq
tur ꝙ non poterit approbari a legato. ⁊ per conſequens
ſolutio ſua non hꝫ neruum quomodo ergo ſoluet̄ ille tex.
Bal. ibi dicebat ꝙ erat ꝯſuetudo terre. i. totius ꝓuincie q̄
ſi velit ſentire ꝙ erat cōſuetudo mixta clericoruꝫ ⁊ layco
rum. ⁊ hec ſolutio patit̄ illam febrem quam paſſa eſt ſo-
lutio Jo. de ligna. Et ideo videtur mihi ꝙ ſit danda ſo-
lutio nouiſſima ⁊ vera qꝛ tex. ille loquitur de bona cōſue
tudine introducta in terra ſubiecta in mente pape. ⁊ cla-
26 rum eſt† ꝙ lꝫ populus ſubiectus imperatori poteſt face-
re ſtatuta ex ꝑmiſſione iuris ſine ꝯſenſu imperatoris vt in
d. l. omnes populi. ff. de iuſti. ⁊ iure ſed populus tempora
liter imediate ſubiectus pape non poteſt ſtatuere niſi con
firmentur a papa. iſtud voluit Hoſti. in. c. cum omnes ſu
pra eo. ⁊ ibi dixit Bal. ꝙ eccleſia romana vult ꝙ nulla
ſtatuta valeant niſi confirmentur a ſe ne populi tempora
liter ſibi ſubiecti valeant contra libertatē eccleſie aliquid
mali generare. ⁊ ſic ſequitur ꝙ illa ꝯſuetudo ex quo erat
introducta in terris pape ꝙ fuit approba a papa ⁊ ideo
ligauit clericos tanq̄ꝫ confirmata a papa vt a cauſa effi-
ciente ⁊ formali. ⁊ propter hoc text. ibi dicit ſm̄ bonam
terre conſuetudinem quaſi velit ꝙ conſuetudo ibi preſu-
mebatur eſſe bona. ⁊ ratio eſt quia ex quo non poterat
introduci niſi confirmaretur a papa. ideo preſumitur bo
na qꝛ aliter papa illam nō confirmaſſet tacite vel expreſ
ſe. ⁊ ſic ille tex. non ꝓbat doctrinam bar. nec eſt curandū
de textu capituli cum cauſam allegato a Bar. qꝛ ibi a ꝯ-
rio ſenſu iducit̄ bar. qꝛ reſultat abſonus intellect⁹ ceſſat
ar. a ꝯrio ſenſu. l. ij. C. de ꝯdi. inſertis. l. ꝯuenticulam. C.
de epiſco. ⁊ cle. Et iſta adde ad ea que dixi in. d. rubri. ſꝫ
videtur ꝙ opi. Barto. ſit vera quod ſic oſtendo. c. omnis
vtriuſq̄ꝫ ſexus ligat papam ex mente vt dixi plene. ſ. eo.
27 c. i. ita dicamus in caſu Barto.† ꝙ licet ſtatutū laycoruꝫ
non liget clericos vt ſtatutum ligat ex mente ⁊ ſic vt ho-
neſtum faciat quod voluit beatus Thomas quem alle-
gaui ad hoc in. d. c. i. vbi dixit ꝙ lex poſitiua nō ligat ꝓn-
cipem ipſe dicit ꝙ lex habet duplicem vim coactiuam ⁊
iſtam non exercet in principem ⁊ directiuaꝫ ⁊ iſta habet
locum in principe. ita in propoſito ſtatutum layci nō cō-
prehendit clericum coactiua poſtea preceptiua ⁊ prohi-
28 bitiua ſed indirectiua prout ſunt honeſta ſic.† ¶ Nota
d ibi laycis etiam religioſis[d] qꝛ layci largo modo dicunt̄
religioſi habito reſpectu qꝛ catholici ſunt ⁊ fidem obſer
uant ſicut etiam imperator vocat adminiſtratores iuſti
cie ſacerdotes. l. i. in prin. ff. de iuſtic. ⁊ iure. l. athlete in
princi. in ver. ſacris certaminibus coronati ſunt. ff. de ex-
cu. tuto. vel intellige iſtum tex. duꝫ dicit de laycis religio-
ſis conuerſis ad religionem qui etiam de ſpecialibus ſe
intromittere non debent ⁊ de his olim dicebant quidaꝫ
tales cōuerſos religionum non eſſe admittendos ad ele
ctionem cum religioſis ꝙ hodie eſt expeditum vt in. c. ex
eo de elec. libro. vi. ⁊ cum iſto tex. concordat. c. cum lay-
cis de rebus eccle. non alie. ⁊. c. bene quidem. xcvi. diſtin-
ctio. nam laycorum quidam ſunt religioſi quidam non
29 †verbum enim religioſus capitur largiſſime quo caſu cō
prehēdit omnem chriſtianum vnde chriſtiani dicuntur
religioſi quandoq̄ꝫ capitur large ⁊ comprehendit om-
nem chriſtianum religioſe viuentem nam in eo quod im
pendit deo debitam religionem poteſt dici religioſus ⁊
hoc modo poteſt intelligi textus iſte ⁊ ſimiles quando-
q̄ꝫ capitur ſtricte ⁊ tunc dicuntur religioſi illi qui promit
tunt tria ſubſtancialia regule vt eſt glo. in cle. i. de deci.
⁊ nota. per omnes in rubri. de regula. ⁊ dicuntur religio
ſi quaſi deo relegati per profeſſionem ⁊ hoc modo layci
profeſſi poſſunt dici religioſi vt in. c. non dubium de ſen.
excō. ⁊ in. c. q̄ꝫuis de deci. ⁊ hoc mō ēt intelligi ꝑt tex. iſte
qꝛ layci ꝯuerſi nō pn̄t tractare ſpūalia iō nō pn̄t intereē
vna cuꝫ clericis vt in. d. c. ex eo ⁊ eſt ſenſus vt layci q̄ꝫtū-
cūq̄ꝫ religioſi ſiue large ſiue ſtricte non poſſunt diſponere
de rebus eccleſiaſticis per viam ſtatuti. ⁊ cum iſte tex. ge
neraliter loquatur videtur intelligi ēt reſpectu imꝑato-
ris. c. ſi imperator ⁊. c. cum ad verum. xcvi. diſt. vbi etiam
imꝑator non pōt intereſſe cōcilio generali clericorum
de quo do. Abb. remittit ſe ad quandam ſuam q̄ōnem ⁊
ita reſidet ⁊ poſt domi. Anto. large loquitur de lege im-
periali pro nunc allego ſingu. glo. in. l. ſi diuina domus
. C. de exactoribus tribu. lib. x. quam Bar. ibi inducit per
30 tex. illum. ꝙ valet lex imperialis ꝓhibens eccleſias eme
re res imobiles ſed ſtatutum ciuitatis hoc non poſſet fa-
cere ⁊ ſic cōtra doctri. iſtorum doc. glo. eſt ibi ſtupenda ⁊
allego elegans ſimile relatum a Bal. in. l. placet. C. de ſa
croſan. eccle. vide que dixi in repetitione. d. rub. de rebus
eccle. non alie. ¶ Nota ibi ſuper eccleſijs ⁊ perſonis ec
cleſiaſticis nulla facultas. i. poteſtas concordat dictuꝫ. c.
cum laycis. ⁊. d. c. bene quidem. ⁊ ſic probat iſte text. ꝙ
layci nullam poteſtatem habent diſponendi ſuper eccle-
ſijs. vide elegantem glo. in. l. i. C. cōmunia de leg. q̄ expo-
nit illud verbum ſuper his. Et pro ſecuritate eoꝝ bal. ibi
31 inducit ad. q. ſtatuti dicentis† ꝙ in cauſis vertentibus ſu
per inſtrumento guarentigie procedatur ſūmarie ꝙ idē
eſt ſi agitur hypothecaria que ſe habet ad ſecuritatem
debiti. ⁊ de illo dicto fecit feſtum Pe. de ancha. in repe.
c. i. ſupra eo. facit. c. cum ſuper. de cauſa poſ. ⁊ proprie. c.
ſuper eo. de elec. c. ſuper litteris de reſcrip. lex a diuo pio
§. ſi ſuper. ff. de re iu. ⁊ vide elegans dictum Bal. in. l. li-
32 berti. C. de ope. liber. †ꝙ ſi pater inſtituit filium in certa
quota ⁊ poſtea dixit ꝙ ſuper bonis ſuis plus petere nō
poſſit ꝙ nihilominus poterit petere bona materna qꝛ tā
quam es alienum petit. Cuꝫ ergo tex. iſte vtatur iſto ver-
ſicu. ſuper videtur ꝙ layci non poterunt ēt ſtatuere ꝯtra
collonos clericorum ⁊ eccleſiarū nec cōtra parentes aut
corum conſanguineos vide Bar. in. l. i. ff. de his que pe-
ne nomine in. l. penis. C. de agri. ⁊ cenſi. lib. xi. ⁊ Bal. in
l. i. C. d̄ idic. vidui. tol. ⁊ late dixi in ꝑallegata ru. q̄nimo
33 Pe. de anch. in repe. c. ea que ad ſi. de regu. iur. in. vi. di-
xit† ꝙ ꝯſtitutio laycorum non poteſt diſponere cōtra cō
e cubinas clericorum[e] qꝛ clerici infamarentur eſt ꝙ di-
cit procedere quando occulte tenerent illas concubinas
argumentū. c. in ſcripturis. xcvi. diſt. ſecus ſi eſſet notorie
⁊ ita dicit ſe conſultuꝫ ab illuſtri domino Carolo de ma
lateſtis de arimino in facto reſpondiſſe. †Nunc vero ca-
pio glo. i. que declaratur ſuper iſtis primis notabilibus.

c ¶ Tanq̄ꝫ tacitū. vide ꝓ extrema hui⁹. q. reſolutōe ſingul'r do. Bart. ſoci. in termis loquētē in cōſi. xcix. incipiē te in cā eximīj in fi. i. col. car. clxv. facit qd̄ elegāter dicit de ꝯſuetudine idē do. Bart. i ꝯſil. clxv. inci. viſiſ inueſtitu ris verſi. quarto ⁊ vltio hec circa finē car. xxvi.

d ¶ Religioſis. ꝓ declaratiōe iſti⁹ no. vi de i ꝑmis do. abb. hic ⁊ vide Bernar. in. c. de multa ō vo to ⁊ vo. red. ⁊ vide ſingul'eꝫ glo. in cle. i. de relig. do. ⁊ in cle. cū ex eo. d̄ ſen. exco. ⁊ Jo an. an. ſup ru. de reg. ⁊ vide ca. ꝓ humani ō hoīe. li. vi. ⁊ ⁊. c. cū ad monaſteriū ō ſta. mo. ⁊ panor. i c. ij. eo. ti. ⁊ ſuꝑ rub. de reg. c. nō dubiū de ſen. excō. ⁊ panor. in. c. porrectū de regula. q̄ oia iura ⁊ doctores adducti enucleāt to tū notabile hꝫ q̄ ad oēs ſui ꝑtē

e ¶ Concubinas clericorū adde eūdē petrū de anc. cōſi. cxcij. ici. magnifice ⁊ illuſtris princeps ⁊ vidi ꝑmiſſe ly. hic. xliij. colū. circa mediuꝫ vſi. decimo ſexto q̄ro tangentē in termi nis iſtā q̄ōnē ⁊ arguē. ē ad ꝑtes referētē q̄ꝑcipue do. pe. ⁊ oēs ⁊ ipſam determinātē eggregie limitādo ⁊ diſtinguēdo more ſuo.

⁊ ex ea no. non licere layco habere poteſtatem in res ec
cleſiaſticas. ⁊ Hoſti. ſuper hoc glo. ampliauit vt hic re
fert Jo. and. in nouel. nec etiam per reconuentionē poſ
ſet cognoſcere de cauſa ſpirituali. c. at ſi clerici. ꝺ iudicijs
de quo dicendū vt hic nec per cōpromiſſū. c. cōtingit.
de arbi. Et ego allego nouum dictum Bal. in. l. i. C. ꝺ cō
35 feſſis. in. xi. colū. vbi dixit. † ꝙ arbitrator poteſt inciden
ter cognoſcere de cauſa ſpeciali. ⁊ allego textum iuncta
glo. ſingula. in ſimili. l. cum proponas. C. de rebus cre
ditis non tamē aſſero ꝓ cōſtanti dictum Bal. fore verū
de eo dicetur in loco. item pendēte queſtiōe eccleſiaſtica
corā eccleſiaſtico laycus queſtionē dependentem ab illa
etiāſi alias ad ſuum forū ſpectat cognoſcere non poteſt
c. tuam de ordine cognitionū cum ſimi. Item non poteſt
eligere. c. meſſana de elec. nec renuntiationē benficij reci
pe. c. ꝙ in dubijs de renū. nec eius inueſtiturā dare ꝗꝫ vbi
recipit ligatus eſt excōicatione minori ⁊ eſt ligādus ma
iori ſic itelligitur. xvi. q. ij. c. ſi quis deinceps. c. preterea de iu
re patro. nec poteſt iudicare clericos etiā volentes. c. ſi
diligenti ⁊. c. ſignificaſti de foro cōpe. Itē non pōt recipe
titulū canonie. c. in eccleſia de inſtitu. nec poteſt anathema
tizare nec ei demandari ſm quoſdam dicto. c. bn̄ quidē
nec iudicare de cā etiā ciuili ꝓcurato. hoc ē i fraudē. c. pla
tuit de iure patro. dicit tn̄ Vincētius ꝙ ille qui eſt ſupra
omnem forum pōt ſe ſubijcere iudici ſeculari qꝛ deſtruere
pōt condere ⁊ diminuere forū. ij. q. vij. c. nos ſi incōpeten
ter. l. eſt receptum. ff. de iuriſ. om. iud. ꝙ non credit verū.
⁊ ad. c. nos ſi incōpetenter rn̄det ꝙ capitur ibi iudiciū ꝓ
deſcriptione pōt tn̄ laycus cum clerico cognoſcere. c. per
tuas. de arbi. ⁊ ita reſidet hic Jo. an. ⁊ ſequit̃ Joan. de li
36 gna. dicēs. † ꝙ cū papa ſit vicarius dei non pōt cōmittē
hanc poteſtatem ſibi traditā a deo. ⁊ iſtud ſequit̃ hic. do.
Abb. qꝛ fieret iniuria ⁊ non poſſet papa renunciare illi ꝓ
uilegio cum ꝑncipaliter non concernat vtilitatem ſuam
ſed dei ⁊ eccleſie. qnimo dicit ꝙ papa nō poſſet facere ꝙ
layci iudicarēt clericos eorū iudicio ⁊ ſic nō poſſet ſubij
cē clericos iudici ſeculari qꝛ hoc ꝓuilegiū fori clerici ha
buerunt a deo. allegat gl. in. c. ſi imꝑator. lxxxxvi. diſti. ⁊
in. c. ꝗꝫꝗꝫ de cēſi. in. vi. ⁊ cum papa non poſſit tollere ea q̄
ſunt de iure diuino. vt in. c. ſunt quidam. xxv. q. ij. ergo po
terit papa delegare layco cām clerici. vt eſt gl. in. §. verū
xxij. diſtin. ⁊ in. c. mennā. ij. q. v. ⁊ in. d. c. bn̄ quidē ⁊ ita
reſidet. tu vide do. Car. in repetitiōe. c. ꝑpēdimus. de ſen.
exco. in. vij. oppoſitiōe. vbi multum eleganter examinat
ꝙ priuilegiū. c. ſi diligenti clerici habuerūt a deo ⁊ non
a lege poſitiua ⁊ reputat glo. dicti. c. ſi imꝑator fore vni
cam ⁊ ſing. Tu adde ad ſcribentes hic. Vinc. in. c. nouit
37 de iudi. † vbi dicit ꝙ legatus de latere non poteſt ſubijce
re ſe alicui inferiori a papa niſi in iudicio aic ꝙ ē expedi
tum in. c. fi. de peni. ⁊ remiſ. Sꝫ Jo. de imo. hic ſequit̃ di
ctū Vinc. ⁊ Jo. and. dicens ꝓcedere quo ad iuriſdictio
nem ꝯtentioſam que non pōt haberi in ſuperiorē. c. cum
īferior. ꝺ maio. ⁊ ob. volūtarie aūt bn̄ papa pōt ſe ſubmit
tere iudicio vl̃ diſcretioni iudicis ſecularis. ⁊ ita dicit poſ
ſe intelligi. d. l. eſt receptū. poſtea dicit ꝙ illa lex facit in
contrariū vbi ſupior pōt ſe ſubijcere iudici inferiori quo
ad iuriſdictionē cōtentioſam. ⁊ ſoluit ꝙ loquit̃ in layco
ſupiori ſubijciente ſe inferiori i aliqua cauſa nam pōt ꝓ
rogare illius iuriſdictionē ⁊ ita intelligat̃ lex eſt receptū.
Secus dicit quādo ſupior eccleſiaſticas vult prorogare
iuriſdictionē i iudicē layci. vt in. d. c. ſi diligēti. ⁊. c. ſigni
ficaſti. iō nimirū ſi papa nō poſſit ſubijcere ſe iudici layco
⁊ iſta ē melior rō ſm cum ꝗꝫ illa que colligit̃ ex. d. c. cum
inferior. ⁊ aliud non dicit. Pro certo iſte paſſus ē quoti
dianus. ⁊ iō clarior doctrina danda eēt ꝗꝫ data ſit p pre
fatos doc. a me relatos. ⁊ an̄ oia pondera dictum Jo. de
a 38 Imo. qꝺ ego declaro hoc mō. † ꝙ ꝓrogare ē extendē [a]
⁊ illa iuriſdictio dr̃ ꝓrogari que ē. ⁊ iō dicimus ꝙ ꝓro
gatio ſit in his que ſunt eiuſdē forme ⁊ nature. iſta ē glo.
melior de iure. i. c. hi qui auctoritate. de prebē. in. vi. ⁊ fa

cit tex. in. l. repetita. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ ꝙ ibi voluit Guil.
⁊ Bal. ⁊ facit. l. teſtā. C. de teſta. ⁊ ꝙ voluit ibi Bal. qui
allegauit glo. d. c. hi qui ſed laycus nō habet iuriſdictio
nē ſupra clericos. Ergo non pōt ꝓrogari iuriſdictio ſua
ad clericos ⁊ nō ſolū ꝓcedit hoc in foro contentioſo ſed
etiam in foro penitentiali iſta eſt glo. fin. in cle. i. de priui
le. ⁊ iſto mō debuit loqui iſte pater. Addite Bar. in. d. l.
39 eſt receptum vbi dicit. † ꝙ papa ⁊ imꝑator poſſunt ſe ſub
mittere iuriſdictioni minoris ⁊ idē dicit ibi Ang. ſed nō
eleuarunt ingeniū an ille minor poſſit eſſe laycus Bald.
vero hic dicit eſſe argu. ꝙ pape poſſit iniungi penitentia
ab eo cui ſe ſubmittit ꝙ aūt dictum Vincētij Jo. an. ⁊ ſe
quētiū nō ſit verū ꝓbo inconuincibiliter hoc modo oīs
chriſti actio nr̄a fuit inſtructio vt dixit Hieronymus in
ꝓlogo biblie ⁊ ꝓbat̃ in. c. ſignificaſti de elec. ſed ipſe piiſſi
mus Yheſus chriſtus ſubiecit ſe iudicio laycoꝝ cum di
xit quis veſtrum arguet me de peccato vt in. c. cū ex iniū
cto de hereticis ergo eodē modo poterit romanus pon.
facere nec per hoc dr̃ iniuria irrogari deo quinimo plus
dico ꝙ rn̄ſio Vincē. ⁊ Jo. an. corrumpit tex. d. c. nos ſi in
cōpetenter qꝛ ꝓprie ſumendo iudiciū eſt actus triū per
ſonaꝝ vt in. c. forus de ver. ſi. Cū ergo in. d. c. nos ſi incō
petēter dicat̃ iudicio noſtro ergo capitur in ꝓprio ſigni
ficato. l. i. §. qui in ꝑpetuū. ff. ſi ager. vecti. quinimo cōfun
ditur rn̄ſio eorū p illū tex. in ver. cūcta eorū terminēt̃ exa
mine ita ꝙ nihil indiſcuſſū atqꝫ indefinitū remaneat q̄ ꝩ
ba ꝓprie adaptant̃ ad iudiciū ꝓprie ſūptū ⁊ nō ad diſcre
tionē quinimo plus dico ꝙ de h̃ ē gl. magr̃a ibi q̄ mouet̃
ex. d. l. ē receptū ⁊ idē voluit gl. in. c. in ſinodo. lxiij. di. ⁊
hoc voluit Hoſtien. in. d. c. cum ex iniuncto ⁊ idem volu
it Jo. de fātucijs in. d. c. nos ſi incōpetēter. ⁊ ſequitur ibi
Dn̄icus ⁊ faciat tex. in. c. ſi quis. ij. q. vij. Et ſi bn̄ ponde
ret̃. d. l. eſt receptum loquit̃ in ſubmiſſione vbi maior ſu
bijcit ſe iudicio inferioris iudicis. Nec ob. cum ipſe dice
bat ꝙ ꝓrogatio dꝫ eſſe eiuſdem forme ⁊ nature qꝛ iſtud
nō procedit in caſu noſtro qꝛ papa non ſubijcit ſe iudicio
imperatoris quo ad iuriſdictionē ſpūalem ſꝫ quo ad iu
riſdictionē ꝓfanam ſꝫ huiuſmodi iuriſdictionē bn̄ habet
imperator ⁊ in hoc ſubijcio me deciſioni ſacroſan. roma.
40 eccle. ¶ † Nota ēt ibi pſonis eccleſiaſticis ꝯiuncta glo.
b ij. ꝙ ſicut non pōt ſtatutū laycoꝝ [b] diſponere ſuper perſo
nis eccleſiaſticis ita nec ſuper rebus earum. ⁊ ex hoc col
ligit glo. iſta ꝙ clerici gaudent in patrimonalibus bōis
eodem priuilegio quo gaudent res eccleſiarum ſꝫ domi.
Abb. hic in lectura dicit hoc non colligi ex tex. iſto qꝛ h̃
equiperātur quo ad excluſionē iuriſdictionis ſecularis
eccleſie ⁊ eccleſiaſtice pſone de rebus autē nihil dicit̃. iō
forte glo. hic ſm eum dixit ar. ⁊ ſi arguendo ⁊ nō diffiniē
do ita dixit qꝛ ſicut perſone ⁊ eccleſie equipantur eodem
modo acceſſoria ad perſonam equiperantur bonis ec
cleſie. ⁊ dicit ſe allegare de hoc tres gloſas. ſ. in. c. ex litte
ris de pigno. illam tn̄ allegat Jo. an. hic in nouella ⁊ gl.
in. c. fi. de vita ⁊ ho. cler. ⁊ in. c. ſimiliter. xvj. q. i. poſtea al
legat in contrarium glo. in. c. poſſeſſiones. xvj. q. iiij. que
ſingulariter dicit ꝙ bona patrimonialia clericoꝝ pſcri
buntur ſicut bona laycoꝝ non autē ſicut bona eccleſiarū
ita ꝙ preſcriptio non extēditur ad bona patrimonialia
clericoꝝ allegat qꝺ not. Arch. in. c. ꝗꝫꝗꝫ de cēſi. libr. vi.
vbi dicit ꝙ non eſt vniuerſaliter verū ꝙ bōa patrimonia
lia clericorum gaudeant eodem priuilegio quo bona ec
cleſie. ⁊ iō eleganter dixit Spec. in tit. de in integrū reſti.
§. qualiter verſi. ſed nunqd ꝙ clericus in patrimoniali
bus non conſequitur reſtitutionem in integrum ſicut in
bonis eccleſie per glo. in cle. i. de in integrum reſti. ⁊ di
cit idem tenere. d. Anto. in. c. ſi diligenti de preſcript. vbi
voluit ꝙ ſolū in caſibus expreſſis in iure patrimonialia
clerici gaudēt priuilegio rerum eccleſie ⁊ ſatiſfuit de mē
te ſpec. in ti. de clericis cōiuga. vbi ponit iſtos caſus ſpe
ciales ⁊ Arch. in. d. c. ꝗꝫꝗꝫ ⁊ hanc concluſionem dicit ſe
ſemper tenuiſſe eccleſia enī quo ad ꝓtectionē dr̃ confer
re eadem

a ¶ Extendē. Adde tu ⁊ infer a ꝯtrario ſenſu ꝙ q nō hꝫ alias iuriſdictionē illā extendere nō vꝫ. c. ad diſſoluēdū de diſpō. impub. ⁊. l. de cē de ver. obl. qꝺ ēt procedit quo ad forum penitētiale vt no. ſing. Abb. in c. ſignificaſti de fo. cōpe. circa ꝑmā co. ⁊ quot modis fiat ꝓrogatio vide Barto. ⁊ Pau. de ca. in l. ij. §. fi. ff. ꝺ iudi. quō aūt cognoſcat̃ vt ſi ſit ꝓrogatio vide in. l. i. eo. tit. ⁊ ꝑ quos act⁹ vel modos dicat̃ vide Bar. in. l. ſi ꝯuenerit. ff. de iuriſ. omni. iud. in qbus aūt caſibus poſſit ꝓrogari iuriſdictio vide doc. in. l. ij. C. qui ꝑ ſua iuriſdicti.

b ¶ Statutū laycoꝝ. adde Fely. hic in. iiij col. circa mediū ꝟ. ⁊ ſilr̃ infert q reaſſumit totā mām ⁊ optime declarat ⁊ facit qꝺ voluit Oldra. in cōſilio. lxxxiij. incipi. an eps ⁊ qꝺ voluit Bar. in quodā ſuo cōſi. incipien. pūctus. q. talis ē quidā tutu[illegible].

re eadem priuilegia patrimonialibus clerici qꝛ debet de
fendere bona clericorum ꝓ hoc faciat.c.eccleſiarum ſer
uos.xij.q.ij.ꝛ ego allego glo.in.c.ſimiliter.xvi.q.i.que di
cit ꝙ ſunt eccleſie quo ad defenſionem ꝛ ꝓtectionem qꝛ
debet illa defendere ſicut bona ꝓpria allegat.c.de laycis
xij.q.ij.nec ſibi placet ratio gloſ.in.d.c.ex litteris qꝛ non
eſt vniuerſalis ꝛ refert ſe ita tenuiſſe in.d.c.ex litteris ꝛ
ita hic reſidet ꝛ idem ipſe tenuit licet hic nõ cõmemoret
in.c.i.de conſue.ꝛ in.c.fi.de vita ꝛ ho.cle.vtrũ bona cle
ricoꝝ patrimonialia gaudeant priuilegio reꝝ eccleſie vi
41 de Oldra.ꝯſilio.xvij.vbi dicit† ꝙ dicunt peculiũ aduen
titiũ qꝛ nõ ſunt q̃ſita intuitu eccleſie ideo dicit ꝙ cõfiſcã
tur dño tẽpali ꝛ non fiſco eccleſie vide glo.in.c.epõs de pre
ben.ꝓ certo iſte paſſus eſt quottidianus ꝛ egeret claro ꝛ
p̃ſtanti docente.ideo dicã ſup eo vt glorioſus deus dede
rit.Et ꝓ dicto ſuo ꝛ dñi Anto.addite ꝙ iſtã ptẽm tenuit
42 Uincẽtius ꝛ ꝓ eo facit ratio† qꝛ p̃uilegia nõ debent extẽ
di ad pſonas nõ cõprehenſas in eis.c.ſane de p̃ui.vij.q.i.
peruſtis.ꝛ allego elegãs dictũ Gofre.in.c.pe.de iudicijs
vbi dixit ꝙ in cauſa eccleſie non perit inſtãtia triẽnio vt
ibi ſecus dicit i cã patrimoniali ipſius clerici ꝛ mouet qꝛ
hoc nõ repitur iure cautũ ꝛ etiã allego in ſimili elegans
dictũ Pe.ꝛ Abb.antiq in.c.cũ ſit gñale de foro cõpe.
vbi dicunt ꝙ lꝫ raptores bonoꝝ eccleſie poſſint cõueniri
corã iudice eccleſiaſtico vt ibi ſecus dicũt eſſe in raptori
bus bonoꝝ patrimonialiũ clerici nã multa p̃uilegia hñt
bona eccleſiarũ q̃ nõ hñt bona clericorũ nã bõa eccleſiaꝝ
nõ pñt alienari ſine cã ꝛ ſolẽnitate.xij.q.ij.c.ſine exceptio
ne ſecus aũt vr̃ in rebus clericorũ qꝛ hoc nõ vr̃ iure cau
tum ꝛ hoc dictum habetur a dño Car.in.d.c.fi.ꝛ i.d.c.
ex litteris ꝛ iõ dixit do.Anto.in.d.c.ſi diligenti ꝙ niſi ſit
iure exp̃ſſum vel niſi ſubſit eadẽ ratio oĩno in vtroqꝫ non
gaudebit clericus in patrimonio priuilegio rerũ eccleſie
allego etiã gl.i.c.nouũ genus.ꝫ.de deci.vbi cleric⁹ ſoluit
dcimas de ſuo p̃rimonio nõ tñ ſoluit de reb⁹ eccleſie ğ nõ
gaudet eodeꝫ priuilegio allego ẽt elegans dictum do.
Anto.in.c.cũ tpe de arbi.vbi dicit ꝙ clericus põt cõpro
mittere de ſuis patrimonialibus in non ſuũ iudicẽ nõ ſic
in rebus eccleſie.c.ſignificaſti de fo.compe.allego ẽt glo.
43 in.cle.fi.de ꝓcu.que vult† ꝙ mãdatũ ꝓcuratoris factum
a prelato de bonis eccleſie non expirat morte ipſius pre
lati ſecus dicit in patrimonialibus allego ẽt tex.in.c.cũ
44 dilectus de iure patro.† vbi clericus põt habere ius p̃o
natus eccleſie duplici reſpectu.ſ.vt clericus ꝛ vt laycus p̃
mo caſu legatus de latere põt reſeruare ſue collationi il
lud bñficium in ſcdo caſu nõ qꝛ cenſet vt laycus clericus
in ſuis patrimonialibus ꝛ iſta clarificãt ꝛ corrobãt opi.
Uincẽtij Specu.ꝛ alioꝝ.Et ꝓ certo adducenda fuerant
per iſtos Modernos qui hic ſcripſerũt quibus videba
tur multa ſcire.Nunc vero põdera primo inquantũ ipſi
allegãt glo.in.c.ex litteris de pigno.qꝛ ibi loquit dubi
tatiue p verbũ forte ꝛ loquitur in rebus epõrum. de re
bus aũt clericorum nihil aſſerit.ſed glo.in.d.c.fi.de vita
ꝛ ho.cle.bene loquit de bonis clericoꝝ gl.ꝰo hic loqt ar
guẽdo vt dixit do.Abb.ſed tex.i.d.c. ſimiliter. loquit de
rebus epiſcoporum.ꝛ glo.ibi.ſubdit.cõſueuit dici ꝙ res
clericorũ gaudẽt eodẽ priuilegio quo res eccleſie alle.d.
c.eccleſiaruꝫ ſeruos. Nunc vero eſt videndum quis recti
us dixerit ꝛ ante omnia dico vobis ꝙ ſi verbis daretur
audatia meis dominus Abbas male intellexit iſtum
textum inquantum voluit quod iſte textus . non probat
dictum huius glo.ꝛ etiam dico ꝙ glo. illa nõ bene con
ſiderauit ad iſtum tex.nam textus dicit ꝙ nulla facultas
data eſt layco diſponendi ſuper eccleſijs ꝛ perſonis eccle
ſiaſticis.ꝛ illa dictio ſuper exponitur ita vt heri dixi vꝫ
ſuper eccleſijs ꝛ eccleſiaſticis perſonis ꝛ his que ad ſecu
ritatẽ eaꝝ itroducta ſũt.ſꝫ bona tẽpalia ſũt introducta ad
ſecuritatẽ ſpiritualiũ ꝛ ipoꝝ clericoꝝ ſpiritualia.n.ſine tẽ
poralibus diu eſſe non poſſunt.i.q.iij.c.ſi quis obiecerit
ꝛ facit quod habetur in.c.Abbas ꝙ metus cauſa . ꝛ in
c.frequens.de reſti.ſpolia.in.vi.ꝛ in.l.propter liteꝫ.ff.de
excuſa.tuto.ꝛ ideo dixit glo.in.l. aduocati.C.de aduoca
45 tis diuer.indic.† ꝙ pecunia eſt vita hominis.ſicut ergo
laycus non poteſt ſtatuere ſuper perſonis eccleſiaſticis
eodem modo nec ſuper bonis perſonarum eccleſiaſti
carum.ergo clerici in patrimonialibus gaudent eodem
iure quo in rebus eccleſiaſticis.ꝛ per conſequens ita in
ducendo iſtum tex.ſubtiliter eſt hic caſus ꝛ non argu.te
ne menti quia eſt inductio noua. ꝛ licet tenuerim iſtam
partem in.d.c.ſi diligenti tamen iſta inductio fuit tunc
mihi incognita.ſed in repe.rubri.de rebus eccle.non alie
nand.feci hanc inductionem ad iſtum textum . ſed non
ita eleganter.Secundo allego contra iſtos patres no
ſtros tex.formalem in.l.decernimus.C.de epiſco.aud.in
verſicu.ſiue de eccleſiaſticis ſiue de proprijs clericatum
aliqua voluerit in lite pulſare vbi cleric⁹ ꝯuenit corã ec
cleſiaſtico ſiue agatur de bonis eccleſiaſticis ſiue agatur
de bonis patrimonialibus ipſius clerici.ꝛ in hoc defecit
illuſtre ingenium maiorum nroꝝ. ꝛ per illum tex.dico
46 confundi opi.Gogre.volentis† inſtantiam in patrimo
nialibus clerici durare triennio ꝛ non perpetuo.nã ſi co
ram eccleſiaſtico conueniri debet in patrimonialibus.er
go quo ad ordinatoria iudicij ſeruabitur conſuetudo fo
ri ipſius iudicis.c.ꝙ clericis.de foro compe.l.ex ea.ff.de
poſtulando.Tertio contra eos dico fore tex.in idiuiduo
probantem in.c.conſtitutus.de in integruꝫ reſtitu. vbi in
rebus patrimonialib⁹ clericus conuenit laycum coram
eccleſiaſtico.qui tex.ꝯfundit opin. Petri ꝛ Abb. inquã
tum voluerunt quia raptor bonorum patrimonialium
clerici non poſſit ꝯueniri corã iudice eccl'iaſtico.qꝛ caſus
videtur in contrariũ in.d.c. conſtitutus . Quarto faciat
c.non minus de immu.eccle.vbi layci non poſſunt impo
nere collectas eccleſijs nec clericis.ꝛ ibi dixit domi.An
to. ꝙ poſſeſſiones clericorum gaudent eodem priuilegio
quo bona eccleſie ꝛ allego domi.Anto.in.c.i.de conſue.
vbi cõſuetudo grauis eccleſie reprobatur dicit ibi domi.
Anto.ideꝫ ſi ſit grauis clericis ꝙ ad patrimonialia cle
ricorum.ꝛ allegat glo.in dicto.c.ex litteris.ſed melius al
legaſſet glo.in dicto.c.fina.ꝛ refert do.Anto.in. d.c.i. ſe
alias dixiſſe in queſtione facti ꝙ ſicut per laycos nõ poſ
ſunt collectari res eccleſie ita non poſſunt collectari pa
trimonialia clericorum.Et ſi mihi dicatur do.Anto.ma
turius locutus fuit in.d.c.ſi diligenti.reſpondeo ꝙ ymo
maturius locutus fuit in.d.c.i.ex quo in facto.ita reſpõ
dit argu.l.diui fratres.ff.de iure patro.ꝛ idem voluit do
mi.Anto.in.c.i.de iudi.Quinto faciat iſte tex.naꝫ in p̃n.
pariter loquitur de eccleſijs ꝛ perſonis eccleſiaſticis. po
ſtea dicit ꝙ ſtatutum laycorum non poteſt diſponere de
rebus eccleſiaſticis ſicut ergo iſte tex.declarat principiuꝫ
quo ad res eccleſiarum vt non ſolum habeat locuꝫ in ec
cleſijs ſed etiam habeat locuꝫ in rebus earum.ergo eodẽ
modo eſt dicendum in rebus clericorum ꝛ ſic eſt hic ca
ſus aptus ꝙ res eccleſie ꝛ res clericoruꝫ eodem p̃uilegio
funguntur.Sexto allego auc.item nulla communitas in
verſicu.nec ab eccleſijs nec ab earuꝫ miniſtris.C.de epiſ.
ꝛ cleri.ꝛ licet text.loquatur ibi in collectis imponendis
glo.extendit idem in omni alia cauſa . Septimo faciat
bona ſunt acceſſoria ad perſonam auc.ingreſſi.C.de ſa
croſan.eccle.ſed perſona clerici eſt priuilegiata.ergo eo
c47 dem modo erunt priuilegiata bona eius† qꝛ acceſſoriũ ͨ
regulandum eſt ſm naturam eius cui accedit.c. acceſſo
rium de regu.iur.lib.vi.Et pro hoc tollitur argumenta
tio ſuperius facta.ſ.ꝙ priuilegium non egreditur perſo
nam nam licet comprehẽdat bona perſone priuilegiate
non tamen egreditur ipſam perſonam priuilegiatam.
Octauo allego ſingu.glo.in.l. numerum.§.patrimonio
rum in ver.pontifex.ff.de mune.ꝛ ho.que equiperat res
eccleſie ꝛ res clericorum.ꝛ iſtam parteꝫ tenuit ibi doctor
preſtantiſſimus Fran.tigr.de piſis qui allegat glo.in.d.
c.ſimiliter.ꝛ ego pondero vobis ſubtiliter glo. illam in

c ¶ Acceſſori
uꝫ.Ergo ſeqt
ꝙ acceſſoriuꝫ
ad ſe p̃ncipale
non trahat de
vulg.ꝛ pupil.
ſubſtitutione
l.ex pupillari
qbus mo.pig.
vel hypo. ſol.
l.lutius ſꝫ hñ
ecõtra de fun.
inſtru.l.fundi.
§.vltimo fal
lit tñ hec regu
la ſi exprimat
vt p Pet.d an
cha.in rep. re
gule acceſſori
um in.xliij.co
lũ.ꝰ.ꝯfirmat d
reg.iur.in. vi.
ꝛ Fely.in.c.cũ
m.in.ix.col. E
co.ti.noſtro.

ver.pōtifex.tex.n.loqͥ ibi ď pōtifice ⁊ gl.illa loqͥ de cleri
co ⁊ ſic extēdit tex.illū loquētē ď pōtifice ad clericū.⁊ idē
fecit gl.in.d.c.ſilr.vbi tex.loquiͥ de rebus ępoꝝ.⁊ gl. ibi
extēdit ad res clericorum tene menti qꝛ eſt ꝯſideratio ſa/
tis peregrina ad glo.in.d.ver.pōtifex.⁊ forte nō eſt rep/
hēſione dignū aſſerere ꝙ gl.in.d.c.ſimiliter habuit viaꝫ
48 ad ſic dicendum ꝑ glo.in.d.ver.pōtifex.¶ †Nono facit
ſimile quod dicimus in milite habēte patrimoniū milita
a re ⁊ paganicū.qꝛ ēt in paganico eſt ꝑuilegiatus[a] vt no/
tatur in.l.i.⁊.ij.C.de teſta.mili.Eodē modo dicamus in
clerico qui eſt miles militie celeſtis ⁊ equiperantur.vt di
xit glo.in.l.ſecunda.§.ignominie cauſa.ff.de his q no.in
fa.⁊ in.l.miles.ff.de re iudica.⁊ in.l.ſtipendia.C.de ex/
cu.rei iu.⁊ in.l.milites.C.locati.⁊ in.c.ſtudeat.co.Quin
to dicit Bal.tamē hic ⁊ ſuper iſta gl.colligit ꝙ res eccle
ſiarum ⁊ clericorum cenſenͥ eodem iure quod putat ve/
ruꝫ indubitāter in rebus acquiſitis ex clericatu ſi autem
hereditario iure ſucceſſit debet implere onera heredita/
ria ⁊ remittit ad ſpe.in titu.de cleri.coniug.Decimo fa
cit.c.ſi.in verbo de ſuis facultatibus ſtatutis patrie ſubia
49 cere ď vita ⁊ ho.cle.†vbi clerici in patrimonialibus ſuis
ſta ſubiacent ſtatutis laycorum ſi exerceant negocia ſe/
cularia.⁊ ter moniti ab epiſcopo nō deſiſtant.ergo ſequi
tur ꝙ ibi traditur regula ꝙ eodē iure regulanͥ patrimo
nialia clericoruꝫ ⁊ bona eccleſiarū.do.Card.in.d.c.ſi.di
cit ꝙ quo ad quedam gaudēt eodeꝫ priuilegio non autē
quo ad oīa.⁊ dicit ꝙ rō glo.in.d.c.ex litteris hꝫ locum
cum clericus hꝫ adminiſtrationē.ſi vero non hꝫ admini/
ſtratōem.tunc rō eſt priuilegiū ꝑſone clerici cui res acce
dunt.iō cenſeri debēt eodē iure.⁊ iſta ē melior rō ſm do.
Cardi.in.d.c.ex litteris.etiā qñ clericus hꝫ adminiſtra/
tionē ⁊ remittit ad dicta per ſe in.d.c.ſi.vbi vero remittit
ad dicta ſua in.d.c.ex litteris.⁊ in.c.i.de dolo.⁊ contu.
vide eleganteꝫ glo.in.d.c.i.que dicit ꝙ rigor iuris nō ſer
uatur in cauſis eccleſiarū ⁊ minoruꝫ quibus cōſuliͥ bñfi
cio reſtōnis ſꝫ in cauſis priuatoꝝ bene ſeruaͥ.⁊ ſic ſentit
qȯ in cauſis proprijs clericorum ſeruabitur rigor.⁊ ſic
gl.vͥ facere differentiā in bonis clericoꝝ ⁊ ecclīaꝝ.⁊ ſic
videtur ꝯtradicere gloſis ſuperius allegatis.Reſtat nūc
reſpondere ad glo.in.d.c.poſſeſſiones.q̇ dicit ſe nō crede
re ꝙ res epiſcopi gaudeāt eodē ꝑuilegio cū eccleſia ⁊ mo
uetur quia layci preſcribunt rem epiſcopi ⁊ clerici.alle/
gat.c.ſanctorum.J.de preſcript.Tu conſidera qꝛ lꝫ layci
ꝑſcribāt ꝯtra clericos res patrimoniales tamen per hoc
nō videͥ ꝙ clerici nō gaudeāt priuilegio qꝛ ēt laycus ꝑ
ſcribit rem eccleſiaſticā vt in.c.ij.de ꝑſcri.lib.vi.Et ēt pō/
dero qꝛ iudicio meo male loquiͥ illa glo.qꝛ tex.d.c.poſ
50 ſeſſiones dicit †ꝙ res eccleſie ⁊ epoꝝ nō ꝑſcribunͥ ꝑ Ab
bates ⁊ monachos ſpacio.xxx.anno.ſed requiriͥ preſcri
ptio quadragenaria ⁊ ſic dico ibi fore caſum formalē ꝙ
patrimonialia epiſcopoꝝ ꝑſcribunͥ ſpacio.xl.anno.⁊ nō
ſpacio.xxx.anno.⁊ glo.ibi corrūpit illū tex.inquantū di
cit ꝙ ille tex.intelligiͥ de rebus eccleſie que ſūt epi qꝛ tex.
dicit res eccleſie ⁊ epiſcopoꝝ illa copulatiua ⁊ poniͥ in/
ter diuerſa vt voluit glo.in rub.C.de iur.⁊ fac.igno.⁊ ſic
ponit idē priuilegiū in rebus eccleſie ⁊ in rebus epōrum
ergo idē erit in rebus clericoꝝ.Facit glo.in.d.§.pontifex
q̇ ponit exemplū in clerico ⁊ tex.loquiͥ in pontifice ⁊ gl.
in.d.c.ſimiliter loquiͥ de rebus epoꝝ ⁊ gl.ibi ponit exē/
plū in rebus clericoꝝ ex hoc infero ꝙ.c.de quarta de pre
ſcrip.loquēs de rebus eccleſiarū habebit locum in bonis
51 patrimonialibus clericoꝝ.lꝫ aliter dicat do.Abb† Et ex
iſtis ꝯcludo ꝙ generaliter bona eccleſiaꝝ.⁊ patrimonia
lia clericoꝝ regulariter gaudent eodē ꝑuilegio niſi in ca
ſibus expreſſis in iure aliter diſponētibus tene iſta menti
qꝛ alibi nō videbis ita bene digeſta.Et ad glo.ꝑcedentē
addite Bal.hic referentē collectariuꝫ poſt Hoſti.ꝙ lay
co nō pōt dari ad firmam eccleſia.ita ꝙ recipiat oblatio
nes fideliuꝫ vel relicta eccleſie ꝓ aīa.Ego addo do.An/
52 to.in.c.i.de vita ⁊ hone.cle.vbi querit †an laycis liceat

a¶ Eſt ꝑui/legiatꝰ. Que aūt ſint ꝑuilegia militū ⁊ ī qbꝰ vide bar. in.l. neqꝫ.§.i. ff.de te.mili. ⁊ ad que extēdanͥ vide l.i. i.§.ad teſtā.ff. de fal.⁊ an milites celeſtis militie poſſint vti priuilegio l.i.C.de iu.⁊ fac.igno.

b¶ Prelatura. Adde tex. in.l.ait pretor ⁊ ibi doc.ff. ď his q no.infa. ⁊ extra de ſen. excō.c.periculoſuꝫ.li.vi.⁊ ibi no.ꝑ omnes ſcribētes.

recipe oblatōes ab altari ſi eis vendanͥ refert Jo.de lig.
dicere ꝙ nō ſꝫ clericus recipiet ⁊ layco tradet.⁊ ſic ꝑſup
ponit illud ius eē vendibile arguit poſtea in ꝯtriuꝫ de.c.
ſanctoruꝫ.x.q.i.⁊ notata ꝑ archi.ibi.⁊ ita reſidet.ſꝫ reue
ra Hoſtien.dixit ibi ꝙ ſiue hoc fiat de iure ſiue nō tñ quo
tidie ſit ab epīs ⁊ a papa non tamē poſſunt accipere lay
cy oblatōes ab altari ſed dꝫ eē ibi clericus q accipiat ⁊ ꝓ
phane ⁊ nephane manus nō debēt ſacra tangere ar.xij.
q.ij.c.aurū de ꝯſe.di.i.c.ligna.⁊.c.nemo.¶ No.ibi ob/
ſequēdi neceſſitas nō auctoritas iperandi ſimilē tex.ha/
bemus in.c.nō placuit.xvi.q.vij.⁊ in.d.c.bene quidē ⁊ ī
c.ſi.de reb.ec.non ali.⁊ ꝓbat iſte tex.ꝙ facere ſtatutū eſt
iuriſdictionis ⁊ iperij ꝯcordat.c.ij.J.co.in.vi.⁊.l.nulli.C.
de ſen.⁊ iterlo.om.iudi.glo.magna in auc.de defē.ci.⁊ ī
l.i.ff.ď iuriſ.om.iudi.⁊ apponit iſte tex.ruinā ad opi.ray.
de forli.dicētis ꝙ cōdere ſtatutum nō eſt iuriſdictionis.
53 vide que dixi in.c.ꝑcedenti ⁊ ſic habes ex iſto tex.†ꝙ lay
ci debēt obtēꝑare clericis nō aūt iperare.quod facit cō/
tra operarios mere laycos ꝯſtitutos ſupra clericos qbꝰ cle
rici hñt obedire vt ꝯtingit in opario eccleſie ſenēſis lꝫ qñ
qꝫ illud inducaͥ propter malū regimen clericoruꝫ ſed de
iure nō debet ideo aliter eſſet ꝓuidendū.ſed hodie dolē
dū eſt qꝛ vt videmus clerici obtemperāt laycis.⁊ ex iſto
tex.poſſes colligere vnū qȯ tibi erit nouum.qꝛ inquantū
vult ꝙ clerici imperant laycis ꝙ itelligiͥ de prelatis ha/
bētibus iuriſdictionē ⁊ nō de ſimplici clerico.ideo dice/
54 bat Cy.in.l.q ſtipēdia.C.de procu.†qꝛ ſimplex clericus
b qui nō eſt i aliqua ꝑlatura[b] non dͥ ꝑſona potētior vt ha
beat locum tex.ne liceat potentioribus ⁊ de hoc dicto
magnum feſtum fecit hic Bal.ego allego gl.in.c.i.de lo
ca.que dicit ꝙ ſcholares cōnumeranͥ in numero poten
tioꝝ.ergo eodē modo ⁊ multo fortiꝰ dñi clerici.ergo nō
bene loquiͥ Bal.vide que dixi ⁊ in.d.c.i.⁊ adde glo.in
c.potuit de loca.que dicit ꝙ eccleſia cōnumeraͥ in nume
ro potētioꝝ vide que dixi ibi ⁊ reſtringe iſtum tex.volen
tem laycum obtempare clericis qꝛ ꝓcedit quo ad ea que
ſpectant ad iuriſdictionem clericorum ⁊ ſic clerici poſſūt
habere iuriſdictionem in laycis ⁊ vide ſtupēdam glo.in
cle.dipendioſam de iudi.que vult ꝙ papa non pōt tolle
re ordinē iudiciarium in iudicio laycorum quā glo.alle
gauit Bald.in.l.eos.C.de vſur.⁊ allega tu ſingulare di
ctum Inno.in.c.inquiſitioni de ſen.excom.¶ Nota ibi
55 a qbus ſi aliquid ſtatutū fuerit motu proprio qꝛ ꝓbat†ꝙ
lꝫ motus ꝓprius excludat ſurreptōem.vt in.c.ſi motu ꝓ
prio de ꝑben.in.vi.nō tñ ſupplet defectū ꝑtātis.⁊ ad hoc
allegant ſcribentes hic text.iſtum ego credo ꝙ male di
cant.qꝛ.c.ſi motu ꝓprio loquiͥ de motu ꝓprio principis
ſed iſte tex.loquiͥ de motu ꝓprio laycorum q non opera
tur effectuꝫ quē operatur motus ꝓprius pape quicquid
dicat Jo.de imo.hic ⁊ ideo tex.iſte intelligendus eſt qñ
layci auctoritate propria faciunt ſtatuta ſuper eccleſijs
⁊ ſimilibus.ſecus ſi facerēt auctoritate delegata a papa
qꝛ tunc poſſent ꝑ iſtum tex.⁊ allego ſimile elegantiſſimū
in.c.ij.de iu.vbi layci nō ꝑſumant eccleſiaſtica tractare.
⁊ glo.ibi dicit.ſ.auctoritate propria ſecus ſi vt delegati.
a ſuperioribus ⁊ allego aliud ſimile in.c.i.de vita ⁊ ho.
cle.vbi layci nō ꝑſumant ſtare vel ſedere iuxta altare qñ
ſacra miniſteria celebrantur qꝛ intelligitur auctoritate
propria ſecus ſi inuitarentur a clericis ad ſedendū vt ibi
per do.Anto.ita eſt dicendum in caſu iſto ꝙ layci au/
ctoritaritate propria non poſſunt ſimilia ſtatuta facere
ſed ex cōmiſſione pape ſic ar.eius quod no.glo.in.§.verū
xvij.diſtin.⁊ in.d.c.bene quidem ⁊ ita eſt intelligendus
tex.iſte ⁊ ex eo nota.ꝙ nec etiam ad commodum ⁊ fa/
uorem layci ſuper eccleſijs ⁊ clericis ſtatuere poſſunt ꝙ
intelligit hic do.Abb.procedere qñ ꝑ viā precepti ſecus
ſi eſt priuilegiatiuum ⁊ re vera hoc fuit dictuꝫ lapi licet
ipſe non alleget allegatione centeſima vt ſuperius dixi.
56 Et inducit Bal.iſtū tex.ad qōnē ſtatutū laycoruꝫ diſpo
nit ꝙ minor.xviij.annis non poſſit facere teſtamentum ſi
ne auctoritate

ne auctoritate curatoris de iure.n.cómuni non requiri-
tur auctoritas curatoris in teſtamẽto .l.ab aurelio.§.i.ff.
de libe.le. Modo de iſto teſtamẽto eſt queſtio coraʒ epo
qꝛ in eodem fuit factuʒ legatũ cuidam clerico queritur
an ſit ſtandum clerico an iuri cómuni videt̃ hic expſſnm
ꝙ ſtatutuʒ nó valeat quo ad clericũ.ẽt ſi alteri clerico ꝓ
ſit ⁊ idem dicit ſi ſtatutũ ꝓhibeat alienari in clericum ꝙ
nó valeat quãdo principl'r in odiũ clerici emanauit ſed
ſi in fauorem rei publice.vt nó fraudetur ſuis reddiub⁹.
i.publicis functionibus bene vʒ ſm multos magnos do
cto.qꝛ ſup ꝓprio territorio fecerũt ſtatutũ qd̓ durat pro-
priuʒ in ſuo vniuerſali de hoc vide qꝛ pleniſſime tetigi in
rub.de rebus eccle.nó alie.⁊ diſputauit iſtã.q.mediola-
ni ſubtilis doctor Ricar.de ſaly.vt ipẽ refert in ſua repe
titõe.l.i.C.de ſacroſan.ec. ¶ No.ibi niſi ab eccleſia fue
rit approbatuʒ caſum reſeruatũ pape vʒ approbare ſta-
tuta laycorum ſuper eccleſijs ⁊ eccleſiaſticis perſonis.⁊
glo.iij.hic dicit in ver.ab eccleſia ꝙ tale ſtatutũ eſt ſeruã-
dũ tanꝗ ſtatutum pape qd̓ Bal.dicit eſſe verũ ſi nomi-
natim facta eſt mentio de clericis ⁊ eccleſijs alias nó cõ
tinerent̃ de quo dixi ſuperius. Pódera tu quia dicit ab
eccleſia approbatum ⁊ glo.iſta loquit̃ qñ eſt approbatũ
a papa re vera tex.hoc dicit in v̓.auctoritate Joãnis põ-
tificis.nihilominus ex quo tex.dicit ab eccleſia intelligo
vl'i quo caſu non ſolũ cóprehendit̃ papa.ſed generale cõ
ciliuʒ eccleſie vniuerſalis facit qd̓ habet̃ in.c. de francia
de ſpon.in ver.ſancta ſinodus diffiniuit tene menti qꝛ ꝑ
alios hoc non fuit apertum ſubijcio tñ me deciſiói papa
li.Et pódera qꝛ glo.in.c.ꝙ tranſlatioñ de offi.le. ⁊ i.c.
ſicut nile.de exceſſi.pla.cónumerauit oia que ſunt pape
ſpecialiter reſeruata.ſed hunc caſuʒ nó cónumerauit nec
eſt mirãdũ qꝛ qñꝗ bonus dormitat homerus. Et adde
elegantẽ doc.Bal.i.l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iur.vbi
57 dicit † papa approbauit general'r ſtatuta laycorũ ꝙ pro
pter hoc nó videt̃ approbaſſe ſtatuta que ſunt ꝯ liberta-
tem eccleſie niſi expreſſe approbaſſet ꝙ credit papã face-
re poſſe allegat Inno.in.c.de tranſac.ꝙ an ſit verũ nunc
nó determino dicet̃ in loco ꝓprio ꝙ papa poſſit approba
re expreſſe ſtatuta laycorum.⁊ ita ꝯtra libertatẽ eccleſie
⁊ adde ẽt qd̓ voluit in.c.i.in fi.per quos fiat inueſti.⁊ qd̓
no.glo.⁊ Nico.de nea.in.l.i.ad fi.cum ſi.ff.de his q̃ ſunt
58 ſui vel ali.iuris. ¶ † No.ibi predijs ruſticis vel vrbanis
qꝛ bona eccleſiaꝝ ſiue ſint ruſtica vel vrbana miſteria ⁊
ornamẽta eccleſie non ſubiacent ſtatuto laycoꝝ. ⁊ ideo
ſeruanda eſt in eis ſolẽnitas canonica.c.ſine exceptione.
c xij.q.ij.⁊ appellat̃ ꝑdium ruſticũ[c] ꝙ eſt ſine aliquo edifi
cio vrbanũ vero vbi eſt factum edificiũ.⁊ domus.ita di
cit glo.in verſi.ruſticis ꝑ iura allegata in ea.⁊ ſic nó ex
loco ſed ex qualitate ipſius predij diſcernit̃ ruſticum pre
dium ab vrbano.⁊ ideo ſi in ciuitate eſſet domũcula ad
cuſtodiendũ animalia appellaret̃ ꝑdium ruſticum ⁊ eo
deʒ modo ſi in vila eſſet domus ad habitandũ ꝓ pſe fa.
vt ꝯſueuit fieri in cómitatu multaꝝ ciuitatũ nó diceretur
59 eſſe ꝑdiũ ruſticũ.⁊ ſic ex gl.iſta hẽs † ꝙ ꝑdiũ ruſticũ pót
eẽ in ciuitate puta ſi i ciuitate eſſet ort⁹ q plurimum abũ
daret diceret̃ prediũ ruſticũ.l.vrbana.ff.de ver.ſig.ſecus
ſi parũ abundaret vt ibi habet̃. ¶ Nota ibi ꝙ a ſenato-
60 re factũ caſum ſing.⁊ nó alibi ſm Bal.† ꝙ ꝓceſſus fun-
datus ſup ſtatuto inualido eſt nullus ipſo iure. Tu põ-
dera qꝛ iſte tex.ꝓbat ꝯriũ in ver.in irrituʒ reuocantes qꝛ
iõ illud irritat̃ ꝙ aliud erat priuatio eni ꝑſupponit habi
tum.c.de ſoluen.de deſpon.impube.l.manumiſſiones.ff.
de iuſti.⁊ iur.cuʒ ſi.niſi dicas ꝙ iſta verba reuocãtes in
irritũ intelligant̃ quatenus de facto ꝓceſſit erit tñ ipro-
61 priare tex. ¶ † No.ibi nó ꝯuenti nec ꝯfeſſi ⁊c.ꝙ ſnia la
ta ꝯ nó ꝯuentũ nec confeſſuʒ nec ꝯuictum nó tenet ⁊ ſic
tria connumerat papa ꝑꝑ q̃ nó valuit qd̓ factum fuerat
a ſenatore vʒ iudicis incõpetentiã ſtatuti inualiditateʒ
⁊ ordinatũ ꝓceſſuʒ.Et ideo ꝓ huius declaratione capio
glo.penul.in verſic.non conuenti.⁊ ex ea collige primo
62 † ꝙ citatio ẽſt fundamentuʒ ⁊ principiũ ordinis iudicia
rij.⁊ ꝑmo eſt citãdus qs.c.iter quatuor.de maio.⁊ obe.
c.qm̃ ꝯ de ꝓba.⁊ ſic ſentit glo.iſta ꝙ iudiciuʒ nó icipit a
libelli porrectione ſed a citatione.⁊ indibitanter cõſtituo
tangere iſtam glo.vltra alios qui ſcripſerunt hic. Et an-
te omnia allego glo.in rub.C.de in ius vocando q̃ dicit
ꝙ iudiciũ incipit a citatione ⁊ non a libelli productione
⁊ dicit ibi Bar.ſe vidiſſe glo.iuris canonici de hoc ſʒ nó
recordat̃ de loco ꝙ Bal.Saly.Ang.⁊ Raph.in.d.rub.
nullam fecerit mentioñ de illa glo. iuris canonici. ⁊ ẽt
miror de dño.Anto.do.Cardi.Pe.de anc.Jo.de imo.
⁊ Abb.ſiculo q ſup iſta gl.muſſarũt ⁊ de Bar. nullam
mẽtioñ fecerũt ⁊ allego gl.in rub.ff.eo.Bar. tñ allegat
glo.in.l.fi.§.illud.C.de tẽpo.appella.de hoc quã Raph.
in ꝑallegata rub.reputauit ſingularem ⁊ vnicaʒ.⁊ ideo
63 Pet.de ancha.in rub.de in ius vo.inducit ad.q.† ſtatu
to cauetur ꝙ appellat⁹ teneat̃ procedere ſup appellatio
ne vſꝗ ad certũ tp̃s alias appellatio ſit deſerta ꝙ videt̃
ꝙ ſi dũtaxat citauerit aduerſarium lʒ non fuerit deuen-
tum ad reliquũ proceſſum ſufficiat allegat glo.in.d.l. fi.
§.illud ⁊ miror de do. Pet.ꝙ non allegauerit Ang.in
auc.de iudicibus.§.appellationibus vbi quis nó dicitur
proſequi appellatioñ niſi aduerſarius citet̃.⁊ ideo dicit
ſtatuto cauet̃ ꝙ qcunꝗ dixerit ab aliqua ſnia appellan
dũ.ſ.x.dies debeat appellare ⁊.ſ.xx.proſequi dicit ſe i qõ
ne facti determinaſſe ꝙ non dicit̃ proſequi ex quo partẽ
non fecit citari lʒ dederit libellũ qꝛ lʒ libellus ſit de actis
non tamen eſt de proceſſu. Miror de eodem Ange.qꝛ in
aucten.de litigioſis.§. omnem idem Angel . dixit ꝙ iu
64 dicium aſſumit initiũ ab in ius vocãdo.Et ſubdit † ſtatu
to cauetur ꝙ appellans.ſ.x.dies teneat̃ cauſam proſequi
qm̃ non itelligitur proſequi veniẽdo ſolũ ad iudiciũ ſed
expedit vt fiat citatio ⁊ procedat̃ in cã ad vlteriora.⁊ al-
legat gloſ.i .d.l.fi.§.illud.⁊ remittit ſe ad dicta ꝑ eum in
auc.de iudicibus.§.audiẽt.⁊ reuera ibi hoc non dicit ſʒ
in.§.appellationibus.ecce qual'r homo iſte ſibi ꝯdicit ⁊
vtrobiꝗ allegat illam glo.§.illud ⁊ ſic vno modo tenuit
ꝙ nó ſufficiat citatio ſed proceſſus ad vlteriora alio mo
do tenuit ꝙ ſufficiat ſola citatio. ⁊ idem Ang.in auc . vt
in medio litis.§.fi.colligit ex illo tex.ꝙ negocium recipit
iniciũ per libelli oblationem Bal.vero in dicta rubri.C.
de in ius vocando.dicit ꝙ illud dictum glo.⁊ Bart.ha-
bet locũ quo ad partẽ vt libellus ⁊ eius productio non
ſit de proceſſu ⁊ iudicio iõ licitũ eſt parti q̃ exhibuit libel
lum retrocedere ⁊ repetere libellum anteꝗ deueniat̃ ad
citationem aduerſarij nec compellit̃ in illo ꝑſiſtere per.l.
ſempronia libellus.ff.de furtis . ⁊ ideo in criminalibus
licet repetat libellum nó propterea incidit in turpilianũ
vt voluit Jaco.de are.in.l. denũciaſſe.in ꝑn .ff. de adul.
quo aũt ad iudicẽ bene cenſet̃ ichoatus proceſſus ⁊ ſua
iuriſdictio ꝑpetuata per notata in.l.ij.C.vt lite.pendẽ.⁊
in.d.c.qm̃ contra.Idẽ voluit Ang.in.d.rub.ex quo ifert
65 † ꝙ propter formatam inqſitioñ dũtaxat anteꝗ citetur
non inducitur preoccupatio iuriſdictóis iuxta.l. ſi quis
poſtea.ff.de iudi.⁊ in magna cã in ciuitate peruſij ita di-
cit obtinuiſſe.⁊ idem voluit in repe.l.i.C.de iudi. ⁊ in.l.
libertus.⁊ in rub.ff.de in ius vocan.⁊ idem voluit Bal.
in ꝯcluſionibus iuris vbi dicit ꝙ per ſolam inqſitionem
non dicit̃ ꝑuenta iuriſdictio.Et idem Bal.in.d.l.fi.§.il-
lud in ſuis apoſtil.refert ꝙ do. Ray.de monte vbiano cõ
66 ſuluit † ꝙ vbi vna cum productione libelli exercet̃ aliqs
actus iudiciarius.vt qꝛ iurat̃ de calumnia ꝙ tunc a ſola
d productione libelli[d] incipit iudicium ⁊ eſt notabilis ⁊
ſingularis limitatio canoniſtis icognita ad iſtam gl.Et
idem Bal.in rub.C.de in ius vocan.⁊ in.d.l.liber. tenet
67 † ꝙ ex ſola cõmiſſione de citando licet ex defectu nuncij
nulla fuerit ſecuta citatio incipit iudicium ⁊ ꝙ cõmiſſio
de citando eſt interlocutoria.l.cum clericis.C. de epiſ.⁊
cle.⁊ negligẽtia nuncij non debet eneruare effectum re-
ſultantem ex actu ipſius iudicis.c.i.de for.compe.lib.vi.

c ¶ Predium ruſticũ. qd ãt ſit ꝑdiũ ruſticũ ⁊ qd vrbanũ vide Bar.i l.itẽ q̃rit̃.§. q impleto.ff.locati ⁊ vid̓ ſpe. in ti.d̓ cã poſ. ⁊ ꝓprie.§.ſtũ. d̓ eſt ⁊ aliud ⁊ qual'r diſtinguant̃ vel deſignent̃ ꝑdia ruſtica vel vrbana vide eũdẽ ſpec.in tit. de emp.⁊ vẽ. §.i.ver. ſed ſi.

d ¶ Productõe libelli. in ꝯriũ vr̃ tenẽ. do.Bar.ſo. in ꝯſi.xli.inci. anteꝗ ad qõn eʒ vñſi.ꝗ.moueor circa medium. qd̓ ꝯſiliũ ẽ ſingulare admuſtas.q.in h̓ articulo inciden ter a.d.an.tactas.vide ipm omnino.

a ℂ Dictio q̄ſi. No. h̄ic ꝙ q̄ſi duo ꝑncipaliꝰ ſignificat ſcʒ diminutionē ⁊ iꝓprietatē vt hoc loco ⁊ in.l.id ipſus ff.de vſu.⁊.i.l. ſi ꝑ ꝓcuratorē.§.ſi.ff.de ꝓcu.⁊ in.l.item mella ad.l.aq li. ⁊ infinitis alijs iuribus ⁊ ſignificat ēt veritatē ⁊ ipſius eſt expreſſiua vt.l.i. de reg. iu.vbi gl. ⁊.l. ſi añ nuptias vbi glo.ff. ſol. mat.⁊ q̄d poꝛtēdat vide barto.in.l.ꝯſtitutus.ff.de acti. ⁊ obli. ⁊ in.l. ſi.de ſicca.⁊ vide Felyn.in.c. gratū ad ſi.de offic.dele.car. cc.iiij.

⁊ iſtud eſt aureum ad ampliationem iſtius glo.vt intel/
ligaꝛ ꝙ iudicium incipiat a commiſſione facta de citan/
do.⁊ facit ꝙ voluit Ange.in.d.l.fin.§.illud vbi dicit ſe/
68 mel fuiſſe deciſum pnſ[?] †cauebatur ſtatuto ꝙ regimen
non poſſet ſe impedire de ꝓceſſu pendente fuit formata
inq̄ſitio ⁊ poſita in libro anteq̄ȝ reus citareꝛ ꝓuidit regi
men ꝙ non potuit qꝛ non dꝛ prouidiſſe ſup ꝓceſſu pen/
dente qꝛ ſola poſitio inq̄ſitionis in actis cū fiat abſẽte p/
te non iducit proceſſus pendentiā Bal.vero in.d.c. q̄m
ꝯ dicit ꝙ citatio eſt primū ꝑncipiū ſeu primus ingreſſus
future litis allegat.§.ſi.iſti.d pena temere litigātiū ſʒ idē
Bal.in ꝯſilijs iuris in v.citatio dič ꝙ citatio eſt exoꝛ
dium iuriſdictionis ⁊ initiū ⁊ fundamentū.⁊ illa q̄ litis
ꝯteſtationē ꝑcedunt dicunꝛ q̄dam ꝑludia nō litis ingreſ
ſus.allegat Inno.in.c.cū ſuper de officio delega.Faciat
qđ retulit Dñicus in.c.i.de appel.lib.vi.vʒ Petrum ⁊
Hoſt.dicere q̄ñ appellatio dicaꝛ facta in iudicio ꝙ iudi
ciuʒ diciꝛ ex quo q̄s eſt citatus ⁊ allegāt.c.pe. de fo.cō/
pe.vbi eſt tex.ſimilis legi.ſi quis poſtea.ff.de iud.allegāt
ēt.c.gratū ⁊.c.licet de officio dele.vnde exponit Jo. mo
na.⁊ Archi.ibi in iudicio ideſt actu iudiciali in quo eſt
69 iudicium ex quo inferꝛ ex dicto eoꝝ†ꝙ appellatio inter
poſita ab actu geſto ꝑ iudiceʒ ante citationē nō diceꝛ ac
tus iudicialis ꝙ eſt bene notandū ⁊ eſt dictum ſatis con
forme ⁊ accōmodatuʒ deciſioni huius glo. ⁊ ſimilium.
Raph.fulgo.in rubrica.C.de in ius vocan. dicit ꝙ glo.
in.d.§.illud nō facit ꝓ Bar.imo eſt ꝯtra eum qꝛ dicit
ꝙ eſt ſpeciale in cauſa appellationis ꝙ incipiat a citatio
ne in ꝓincipali autē vult ꝙ incipiat a ꝯteſtatione ⁊ ita
dicit eſſe tenendū qđ incipiat iudiciū a ꝯteſtatione ⁊ nō
a citatōe.⁊ alle.l.iudiciū ſoluiꝛ.ff.de iudi.Et ſubdit qđ
glo.in ꝑcal.rub.nō dicit illud ad quod cōmuniter alle
gaꝛ.nā intelligenda eſt ſm.l.quā allegat.Faciat ꝓ hoc
qđ voluit Bar.in.l.non ſolum.§.liberationis.ff.de libe.
lega.ſed.§.ſi.inſti.de pena temere litigantiū allegatus a
gl.dicit eē initiū actionū inſtituendarū non aūt dicit de
proceſſu vel iudicio.Pet.de ancha.in ꝑalle.rub.C.de
in ius vocan.ꝓ glo.illa allegat glo.huius.c.⁊ tranſit cū
eis glo.iſta ꝓ dicto ſuo allegat.c.inter quatuoꝛ.de ma.
⁊ obe.certe tex.ille non dicit ꝙ iudiciū incipiat a citatio
ne.ſed dicit ꝙ in ꝑiudiciū eius qui non eſt citatus nec cō
uictus nihil eſt oꝛdinandū.vñ ſi ſubtiliter pōdereꝛ tex.il
le decidit ꝯriuni qꝛ req̄rit ꝙ ſit citatus ⁊ ꝯuictus . ergo
vꝛ ꝑſupponere litis ꝯteſta.allegat ēt gl.iſta tex. in.c. q̄m
cōtra tex.ibi dicit ꝙ acta iudicij ſunt citatōes petitiones
⁊c.⁊ ſic non dicit qđ iudiciū incipiat a citatōe vñ non vi
dereꝛ peccatū in ſpūm ſanctū tenere ꝯtra cōem opi. qđ
iudiciū non incipiat a citatione ⁊ ad hoc allego elegan
tem doc.Inno.in.c.prudentiā in princi.de officio.deleg.
vbi dicit ꝙ citatio ſit ſine cauſe cognitione ⁊ ſic videtur
ſentire ꝙ iudiciū non icipiat a citatiōe.Scđo allego de
hoc gl.in terminis in.d.l.iudiciū ſoluiꝛ.Tertio allego
tex.i.l.i.C.de latina lib.tol.⁊ ibi Bal. alleꝛ illū tex. ꝙ fi
gura iudicij dꝛ a litis conte.ſed añ litē ꝯteſtatā nō dꝛ iu
diciū aut figura iudicij ergo ſeq̄tur ꝙ a citatōe nō inci/
pit.Quarto alleꝛ gl.in auc.in medio litis nō fieri ſacras
iuſſiōeſ q̄ dicit ꝙ citatio nō ē d ꝓceſſu.Quīto facꝛ dictꝰ.§.
ſi.vbi dicit qđ i vno q̄q̄ȝ negocio initiū apđ iudicē accipit
ex ꝓhemijs ⁊ iter ꝓhemia multa cōnumeranꝛ vt glo ibi
exp̄mit ꝯ ſeq̄ꝛ qđ ſaltē ſola citatōe ñ icipit iudiciū.Sexto
facit tex.i auc.de litigioſis.§.ſi v̄o apđ iudicē.Septio pō
dero gl.i.d.§.illud q̄ dicit qđ ꝑ citatōeʒ ꝑtis dꝛ res icboa
ri facit ad id qđ dicimꝰ in.l.⁊ qꝛ.ff.de iu.om.iud.ſed h̄ ē
ſpāle in cauſa appellationis ⁊ ſic in alijs non eſt ita. ſed
demum lite ꝯteſtata daꝛ initium cauſe.allegat auc.de liti
gioſis.§.ſi vero ꝑallegatum.⁊ ita reſidet ⁊ ſic glo. illa te
net ꝙ in alijs q̄ȝ in cauſa appellatiōis daꝛ initium cāe li
te ꝯteſtata ⁊ non loq̄ꝛ gl.illa de inſtātia ſed loquiꝛ de ini
tio cāe.⁊ ſic glo.illa formaliter eſt ꝯ iſtam ⁊ alias.Octa
uo pondero text. in.c.forus in ver.dum diſcutiꝛ iudiciū
70 eſt de ver.ſig.ex quo clare inferꝛ†ꝙ a litis cōteſtatiōe in
cipit cui ꝓprie adaptaꝛ diſcuſſio.eſt tamē verū ꝙ foꝛtioꝛ
tex.q̄ poſſet allegari pro cōi opi. eſt.c. gratū de officio
dele.ſed r̄nderi pōt.dicit enim citatiōe facta negociū ſit
quaſi ceptū primo qꝛ loquiꝛ ꝑ verba improp̄ria.nā illa
a dictio quaſiª de ſui ꝓpria natura eſt no.iꝓprietatis.l.i
facto ꝑ glo.ff.de ꝯdi.⁊ demon.cū ergo dicat ſit quaſi ce/
ptū.ergo vere nō eſt ceptū niſi per litis ꝯteſtatōeʒ ſcđo di
cit negociū.⁊ negociū vere nō eſt iudiciū de quo in.d.c.
forus in ver.negociū de verbo.ſig.⁊ iō poſſet dici ꝙ aut
loquntur ꝓprie an iudiciū icipiat a citatōe ⁊ dicendū eſt
qđ non ſed ꝓprie ſumit exoꝛdiū a ꝯteſtatione ⁊ ita ꝓce/
dūt iura que ego allegaui.aut loquntur improprie ⁊ lar
ge.⁊ tunc iudiciū incipiat a citatōe ⁊ ita ꝓcedat gl. vr̄a
⁊ glo.ſimiles quas ſupius allegaui.⁊ ꝑ iſta ſit expeditū
71 primū dictum huius glo. ℂ †Scđo no.ex ea ꝙ per cita
tionē ꝑpetuaꝛ iuriſdictio delegata de quo dicendū vt in
iuribus allegatis in ea poſtea glo.iſta in ver. ſed vꝛ op/
ponit ꝙ hic eramus in cauſa appellatiōis.vñ poterat ꝓ
cedi altera ꝑte abſẽte.allegat.d.l.ſi.§.illud de tēpo.app.
Solutio illud eſt verū ſi abſens citaꝛ qꝛ tūc habeꝛ ꝓ pñte
72 alias ſecus†⁊ eodē modo q̄s dʒ citari in cā appellatio
nis ſicut in cā principali ⁊ ſic requiritur trina citatio vel
ꝑemptoꝛia ⁊ ꝙ dʒ venire in noticiā citati alias ſnīa non
vʒ allegat glo.iſta tex.in.l.i.§.item cum ex edicto.ff. que
ſnīe ſine appellatione reſcin. ⁊ hoc Bald. hic reputat
eſſe nota.dignū ⁊ mēti tenendū ſed do.meus Jo.d imo.
hic reprehēdit iſtaʒ gl.inquantū voluit ꝑemptoriū debe
re venire in notitiam abſẽtis.alias ſnīa nō valeat dicit.n.
hoc ꝓcedere quo ad inducendā veram ꝯtumaciā qꝛ ali
ter nō diceꝛ verus ꝯtumax niſi habuerit notitiā ꝑempto
rij vel citatiōis.allegat.l.ex ꝯſenſu.§.ſi.ff.de appel.ſʒ be/
ne valet ſnīa ſi q̄s fuit ꝑemptoꝛie citatus ad domū licet
non habuerit notitiam citationis quia tunc cenſetur eſſe
fictus cōtumax.allegat.l.ab eo.C.q̄ño ⁊ q̄ñ iudex.⁊ no.
in cle.ſi añ de do.⁊ ꝯtu.⁊ ſic ꝯcludit glo.iſtam male fuiſ
ſe locutam inquātum voluit ſnīam nō tenere ſi ꝑemptoꝛi
um nō peruenerit ad noticiā citati ⁊ ita reſidet.Tu vero
ꝯſidera glo.in.d.§.item cū ex edicto que refert duas opi.
vna eſt ꝙ ſufficiat inmitti ꝑemptoꝛiuʒ ſolenniter ad vali
ditatem ſnīe lʒ ꝑemptoꝛiuʒ nō venerit in noticiā citati ⁊
licet tex.ibi exprimat duo ꝙ fuerit oppoſitū ꝑemptoꝛiū
⁊ ꝙ ꝑuenerit ad noticiā r̄ndet iſta opi.ꝙ fuit oppoſituʒ
ad maioꝛem iniquitatē ſnīe oſtēdendā alia opi.eſt ꝙ ſit
neceſſe ꝑuenire ad noticiā citati ⁊ in hac opi.ſcđa gloſ.
ibi reſidet ⁊ allegat illum tex.⁊.d.l. ex ꝯſenſu.§.ſi. ⁊.l.
i.§.ſi.ff.q̄ñ appellandū ſit ⁊ auc.de litigioſis §.oēm ⁊.l.i.
ff.de requi.reis ⁊ ſic nō ita Jo.de imo.ꝯgruenter dicere
debuit gl.veſtram male loq̄ qꝛ fuerūt de hoc opiniones
inter gloſatoꝛes bene potuit allegare glo.accurſij que te
nuit ꝑmā opi.in.d.l.ex ꝯſenſu.§.ſi.in verſicu.nos dicimꝰ.
Et etiam gloſ.iſta in ſi.vult ſoluere ꝯriuni ꝙ habeat lo/
cum q̄ñ eſt queſtio inter appellātem ⁊ appellatū hic ve
ro moñ.nō erat appellans nec appellatū poſſet ēt dici
ꝙ ſi moñ. eſſet appellans vel appellatum non valeret
tunc ſnīa lata per iudicem laycum qui eſt incōpetēs quo
ad moñ.vel ad eccleſiam ⁊ iō duʒ lr̄a dicit nō ꝑuenti vel
cōfeſſi pōt ſuppleri maxime etiā ſi monaſteriū eſſet cōuē/
tū vel ꝯfeſſū nō potuiſſet ꝯ eū procedi ꝑ iudicem laycum
Facit etiā gl.in.l.quatuoꝛ ergo.§.ex cōpꝛomiſſo.ff.d his
q̄ no.infa.que ſingulariter dicit ꝙ ecōtra nō nocet ſnīa ⁊
nō ꝑiudicat coꝛam eo facta confeſſio.⁊ ꝓ illa glo. eſt ca
ſus in.c.atſi clerici in prin.de iudi.Et bene facit tex.in.c.
olim ex litteris de reſcrip.ſʒ op.hic nō erat actuʒ de nul/
litate ſʒ appellatum quomodo ergo reuocaꝛ irritum r̄n
73 deo†hec eſt nā appellationis ꝑp lites abbreuiandas vt
ſub noīe appellationis contineaꝛ nullitas. ⁊ ideo inole
uit practica vt dicaꝛ dico ſnīam nullaʒ ⁊ ſi qua eſt appel
lo de qua ꝑ gl.in.l.i.C.q̄ñ prouo.non eſt neceſſe. ℂ Ca
pio nunc glo.ſi.iſtam glo.quidā reputāt vnicam ⁊ ſingu
larem ſm

74 larem ſm̃ do. Cardi. hic vz† ꝙ ſententia lata ſine medijs
probationum eſt nulla. facit quod habet̃ ſcd̃a. q. i. in ſũ
ma ⁊. c. i. ſemp ⁊. c. nos in quecꝫ. faciat. l. ꝓlatam. ⁊. l. ex
ſtipulatione. C. de ſen. ⁊ interlo. om. indi. ⁊ in. l. i. ⁊ . ij. C.
de ſenten. ex periculo reci. ⁊ in. c. tum ex litteris de in inte
grũ reſt. ⁊ in. c. pōderet qſcꝫ qnta di. Jo. an. hic dicit hāc
glo. eſſe intelligendã ſane ⁊ non dicit aliud nec aliter di
ctum iſtud ſuum declarat Joã. de imo. hic dicit ꝙ forte
voluit intelligere glo. ꝙ ſnia fuit lata ſine citatione quo
caſu ſnia eſt ipſo iure nulla. c. i. de cauſa ꝑoſ. ⁊ ꝓprie. l.
ſi. C. de legibus. l. de vno quoqꝫ. ff. de re iud. cum ſimi. vel
forte fuit lata deficiēte aliquo de ſubſtãtialibus ordinis
iudiciarij. de quo per gl. in. c. i. de libel. obla. ⁊ in. c. dꝫ cau
ſis de offi. dele. ij. q. i. in ſumma. vel quādo ſine cāe cogni
tione eſt lata quod dicit patere ꝙ cauſa non cognita fue
rit lata ex breuitate tpiſ i qua breuitate iudex tullit ſniaꝫ
tpe enim egemus vt aliquid maturius agamus. vt in. d.
75 c. pōderet quiſcꝫ p glo. † ⁊ ibi dominicus arguit ꝯ iudi
ces quibus de mane mittit̃ ꝓceſſus. ⁊ in veſperis ferunt
ſniaꝫ. qꝛ ex tam breui tempore p̃ſumit̃ ꝙ de cā nō cogno
uerit iſtud voluit Bar. in. d. l. ꝓlatam ⁊ allegat tex. i. d.
c. tum ex litteris de in integ. reſti. ſed iſta glo. dicit ſimplr̃
ꝙ ſnia lata nō p̃cedente ꝓbatione eſt nulla. c. nos in quē
quam. ij. q. i. Bal. vero hic opponit ꝙ nō valuit quicqd
factum fuerit cōtra monaſteriũ nullis factis ꝓbatiōib⁹
cōtra ipſum ⁊ ſic Bal. ſentit illud qꝺ dicit gl. iſta poſtea
dicit imo valuit qꝛ lege cauet̃ ꝙ in cā appellatōis nō ꝓ
batur ꝓbatio. l. p hāc. C. de tempo. app. l. ſi. ff. ꝙ cuꝫ eo.
ergo lꝫ deficiat ꝓbatio tñ ſententia tenuit alſ non fieret
mentio de appellatione ſed de nullitate. Soluit Bal. ꝙ
ſnia lata cōtra poſſeſſorem ⁊ in poſſeſſorio eſt ipſo iure
nulla vt hic. ſed lata contra petitorem vꝫ ſi iuriſdictio ſu
fragat̃. vel dicit aut eſt ꝓceſſum cum ordine. ⁊ tūc vꝫ lꝫ ꝓ
batio ſit inſufficiēs. l. marit⁹. ff. dꝫ qōnibus. l. argentarius
§. cum aũt. ff. de edendo. vbi dicit eſſe notabilem tex. aut
ſine ordine. ⁊ tunc non vꝫ. l. ſi cum nulla. ff. de re iudi. alle
gat. d. l. ꝓlatam. quo ad primum allegat Caſſiodorum
dicentē quicqd nō diſcutit̃ iuſtitia nō putat̃ quo ad ſecũ
76 dum dicit lex † ſi forma ordinis non ſeruatur ipſo iure ni
hil agitur p iudicē. ſed ſi ps confitet̃ vꝫ id qꝺ agit̃. vt in
c. piſanis. de reſti. ſpo. de forma ordinis eſt ꝙ dent̃ dila
tiones ad liquidandũ negociũ ſi petantur. ⁊ dicit ꝙ per
iſtud. c. eſt inuenta talis cauilatio ꝙ reus qvidet ſe ſuccũ
bere transferat poſſeſſionē in clicum. ⁊ tūc iudex ſecula
ris non poterit ſe impedire faciendo executōem. Sed cō
tra iſtam iniquitatem ſuccurrit̃ qꝛ fiet p epum repoſitio
poſſeſſionis in priſtinum ſtatum ⁊ coget̃ reus ꝓmittere
de non transferenda poſſeſſione in alium arg. l. diu⁹. ff.
de peti. here. vel deponet̃ poſſeſſio apud ſequeſtrũ. ita ꝙ
ad mandatũ iudicis libera poſſit fieri executio. argu. l. ſi
oleum. ff. de dolo. qꝛ reus non ſolum facit ſe ſuſpectum
ſed etiã a poſſeſſione alienum. argu. l. cuꝫ miles. ff. de alie
natōe iudicij. ſed an iſte clericus puniet̃ pena ſeueriſſima
nō dicit vltimi ſuplicij ſed ea q̃ poſſit ſibi adaptari per ſi
militudinem ſiue cōparationē penarũ prout no. Inno.
in. c. qualr̃. el. ij. de accu. dꝫcidit ꝙ ſic. ⁊ ita reſidet hic bal.
Pro certo glo. iſta eget inueſtigatiōe permaxima. ideo
Bald. in loco multum extraneo vꝫ in. l. ij. C. de iudicijs.
77 † dicit actor formauit petitōeꝫ generalē tamē poſtea nul
lam ꝓſequit̃ in aliquo capitulo. deinde iudex generalr̃
abſoluit reum an iſta ſnia in omnibus obſtet videt̃ ꝙ nō
quia iſta ſententia eſt lata omiſſo medio probationuꝫ
ergo videtur ipſo iure nulla. ⁊ allegat gl. iſtius. c. poſtea
dicit poſſe reſponderi hoc eſſe verum in condemnatoria
ſed abſolutoria non requirit probationes. qꝛ ſufficit pre
ſumptio iuris que eſt pro reo. l. qui accuſare. C. de eden
do. ergo ſnia illa eſt nulla. licet ſit contra ius partis lata
⁊ ſic Bal. limitat glo. iſtam non habere locuꝫ in ſnia ab
ſolutoria. ⁊ ideꝫ videt̃ voluiſſe idē Bal. in peculio ſuo in
ver. ſnia in magna ꝯcluſione. Et idem Bal. in. l. ꝓlatam

78 . C. de ſen. ⁊ interlo. omni. iudi. dicit † ꝙ ſnia eſt ipſo iure
nulla quando iudex non cognouit de cauſa. nam ordo
ſubſtantialis eſt primo cognoſcere de cauſa. poſtea diffi
nire. l. ſi. C. de ſen. ex peri. reci. dicit̃ autem iudex non co
gnouiſſe de cauſa quando recuſauit recipere ꝓbationes
tunc enim ſententia eſt ipſo iure nulla. alleg. gl. Bernar
di hic. Et ſic accurrate cōſidera. qꝛ Bal. ibi dedit intelle
ctum ad iſtam glo. vꝫ vt ꝓcedat qñ iudex recuſauit reci
pere ꝓbationes ergo ſi nō recuſauit recipe ꝓbationes ⁊
cōdēnatus nō ꝓduxit inſtrã ⁊ teſtes videt̃ ꝙ ſnia vale
at lata cōtra eum lꝫ nō ꝯuictum nec cōfeſſum imputet ſi
bi quare non appellauit videtur. n. lata cōtra ius partis
⁊ ita videtur voluiſſe intelligere glo. iſtam ita ipſe dixit
in prima col. in. d. l. prolatam. Certe iſta glo. loquit̃ ſim
pliciter. ſ. ꝙ ſnia lata ꝯtra nō ꝯuictum nec confeſſum ſit
nulla. poſtea idem Bal. ibi in. ij. col. dicit ꝙ ſnia cōdem
natoria lata ommiſſis medijs non valet. ⁊ idem dixit in
d. l. ij. C. de iudi. Ecce qualiter doctor iſte videt̃ ſibi ꝯri⁹
primo dixit ꝙ iſta glo. ſentit qñ ſnia eſt lata reiectis me
dijs ꝓbationuꝫ a iudice poſtea dicit ꝙ loqtur qñ fuerũt
omiſſa media. ⁊ ſic ꝯtradicit ſibi ⁊ p hoc non apparet
clarus intellectus ad iſtã glo. Bar. vero in. d. l. ꝓlatam
79 nullam faciens mentionē de gl. iſta dicit † ꝙ rep̃itur libel
lus litis ꝯteſtatio iuramentũ de calumnia citatio ad ſen
tentiam ⁊ ſententia lata. ¶ Opponitur ꝙ ſententia eſt
b ipſo iure nulla qꝛ nō preceſſit cauſe cognitio[b] an ſit iuſta
iſta oppoſitio videtur ꝙ ſic qꝛ cauſe cognitio nō appa
ret qꝛ non fuit datus terminus ad ꝓbandum nulla data
dilatōe ad iurium ꝓductionem. ⁊ ſic non cognitum fuit
de cauſa. Poſtea putat ꝯrium eſſe verius ſufficit enim
ſniam eſſe latam parte preſente vel contumaciter abſite
vt dicat̃ factum cauſa cognita. preſumit̃ enim cauſe co
gnitio ⁊ ad hoc allegat. l. in cauſe. §. cauſa cognita. ff. de
minor. ⁊ p̃dicta dicit eſſe vera. niſi ex breuitate tpis ali
ud p̃ſumat̃. qd enim ſi ſtatim poſt litem cōteſtatam ante
modicos dies iudex ꝓtulit ſniam diffinitiuã certe ex bre
uitate tēporis poteſt preſumi ꝙ iudex non fuit iſtructus
⁊ tunc putat iſtam ſententiam nullam tanqꝫ latam ſubi
to allegat. d. c. tum ex litteris de in integrum reſti. Ecce
qualiter Bar. manifeſte tenet ꝙ ſententia lata ꝯ non cō
uictum nec ꝯfeſſuꝫ ⁊ ſic ſine medijs ꝓbationũ vꝫ ⁊ tenet
ſi erat p̃ns vel ꝯtumaciter abñs. ⁊ ſic tꝫ ꝯriuꝫ ei⁹ ꝙ tenet
glo. vr̃a ꝙ breuitate tpis aliud p̃ſumat̃. dñs vero Car
di. hic dicit iſtam glo. fore verã ꝙ ſnia lata ꝯ non victũ
nec ꝯfeſſum ⁊ ſic ſine ꝓbatiōib⁹ lata eſt nulla qñ hoc ap
paret ꝙ ſententia taliter lata fuit vbi autē lata eſſet pti
bus preſentibus ⁊ non fuiſſet appellatuꝫ tunc ſtaret̃ ſen
tentie audiret̃ tamē ps opponens ſine medijs ſniam latã
eſſe ⁊ hoc eſſet onus ipſius partis ⁊ dicit hoc eſſe dictuꝫ
aureum Inno. in. c. inotuit de eo q furtiue ordines rece
pit qꝛ teneret̃ pars negatiuã ꝓbare ⁊ ita reſidet hic. Et
pro certo eleganter loquit̃ ſed tñ dictum iſtud male col
ligi poteſt ex glo. veſtra do. Abb. hic dicit iſtam glo. fo
re notabilem ꝙ ſententia lata ꝯ non ꝯfeſſum nec ꝯuictũ
80 eſt nulla. vt in. d. c. nos in quēquam ꝯ hoc arguit̃ † ꝙ ſen
tentia lata ꝯ ius litigatoris etiam ꝯ nō victum nec con
feſſum vꝫ. ⁊ facit ius inter partes ⁊ imputandum eſt pti
non appellanti. vt in. c. cũ inter de re. iu. ideo dicit gl. iſtã
eſſe intelligēdã qñ ſnia eſt lata etiã ſine medijs ⁊ ſine co
gnitione cauſe. allegat. d. l. ꝓlatam. ⁊ cōcludit aut ſnia ē
lata ſine citatione. ⁊ eſt ipſo iure nulla cle. paſtoralis de
re iudi. dicta. l. i. §. itē cũ ex eo. fallit ſm̃ quoſdam in noto
rijs. de quo in. c. veſtra de cohabi. cleri. ⁊ in. c. cum olim
de re iu. ꝙ limitat niſi pars eſſet in iudicio vt no. Jo. an.
i. c. ſi. de electio. lib. vi. ſi vero citatio fuit facta ſed iudex
ꝓceſſit nō data copia pti ad ſe defendendũ ſnia eſt nulla
allegat Inno. in. c. tua de cohabi. clericorum idem dicit
qñ iudex plene nō iformatus de meritis cauſe tullit ſniaꝫ
allegat. d. c. tũ ex litteris. ⁊ ita hꝫ reſidet. dominus Anto.
reprehendit glo. precedentem dicens ꝙ errauit inqꝫtum

b ¶ Cauſe co
gnitio. Adde
Lãfrã. i. c. qñ
ꝯ ver. eſt ſcien
dũ. viij. col. de
ꝓba. car. xxv.
⁊ do. Bar. ſoc
in ꝯſi. clv. inci
preſtantiſſime
doctor v̇. p̃mo
quia tale iura
mētũ car. vij.

voluit ꝙ non vȝ ſnia ſi peremptorium nõ venit ad notici
am citati.certe parum diſcrete loquit̃ qꝛ vt heri dixi opi
niones fuerunt de hoc inter gloſatores de quo dicenduȝ
vt dixi in glo.precedenti inquantũ vero ad iſtaȝ glo. di
cit do.Anto.ꝙ ſi ſnia eſt lata ꝯtra abſenté citatum nõ vi
ſis actis inſertis in cã vel ſine cãe cognitione ſnia eſt nul
la.allegat.c.cum bertoldus.de re iud.ꝛ quod no.in.d.l.
ꝓlatam.Si auté ſnia eſt lata non data parti copia ad ſe
defendendũ.vt qꝛ ex toto excluſa ꝛ ſibi extitit clam audi
entia.ꝛ defenſio.vt qꝛ nullá indifferéter iudex recepit de
fenſioné vel nõ ꝓhibuit habitũ vt veniat ad ſe defendendũ
adhuc ſnia eſt nulla.ij.q.i.c.ꝓmates.ita no. Inn.in.d.c.
tua.de coha.cle.in glo.magna.in ver.item dicimus.ideȝ
videt̃ dicere ſi reijciat̃ exceptio peremptoria nõ ſubſiſtente
ꝓſumptiõe ꝯtra opponenté.vel ſi ſubſiſtat offerat̃ ꝓbatio
incontinenti per no.p Inno.in.c.poſt electioné.de ꝯceſ.
preben.poſtea do.Anto.vr̃ tenere ꝯ̃rium ꝙ non reddat̃
ex hoc ſnia nulla.ex quo iudex retulit exceptionem pem
ptoriam non ſubſiſtéte preſumptione cõtra opponentem
vel ſi ſubſiſtéte ꝓſumptione fuit oblata ꝓbatio incõtinen
ti iputet ſibi pars q̃ nõ appellauit.ideo ex hoc nõ reddet̃
81 ſnia nulla† ꝓbatio.n.nõ vr̃ eſſe de ſubſtãtialibus iudicij.
a Uñ actore[a] non ꝓbante reus abſoluitur.lege qui accuſa
re.C.de eden.c.ex litteris de ꝓba.ꝛ ſic cum ꝓbatio non
ſit de ſubſtantialibus iudicij vȝ ſnia dummodo ſit lata p
te citata vel ꝯtumaciter abſente nullo iuris errore expreſ
ſo.l.ea que.C.quõ ꝛ quãdo iudex.ꝛ ideo Specu.in titu.
de ꝓparatorijs iudiciorum in ꝓn.iter ſubſtãtialia iudicij nõ
cõnumerat ꝓbatõem lȝ aliter ſentiat glo.in.d.l.ꝓlatam
ꝛ in ſũma.ij.q.i.ſed Io.de imo.vero hic allegat illaȝ do
ctrinam Bar.in preallegata.l.ꝓlataȝ q ſm eũ aliter lo
quit̃ q̃ȝ loquat̃ gl.iſta ꝛ do.Anto.ꝛ allegat Io.de imo.
hic qd̃ no.Inno.in.c.quoniá ꝯtra de ꝓbat.ꝛ ſic tenet ꝙ
ſnia valebit lata ſine medijs ꝓbationũ ꝛ ad.c.cũ bertol
dus allegatum p do.Anto.dicit poſſe rñderi ꝙ ibi non
dicit tex.ſniam eſſe nullam ſȝ dicit irritam ꝛ ad .c. prima
tes dicit poſſe rñderi qꝛ ibi dicit̃ ſententiá eſſe iniuſtaȝ ꝛ
nõ dicit nullam.Et inquantũ dicit irritam dicit poſſe rñ
deri vt exponat̃ irritandam p id qd̃ habet̃ in.d.c. cum
82 bertoldus allegat ẽt† qꝛ aliquando iudex põt denegare
audientiam parti ſi ei videt̃.l.ſed ſi p ꝑtorem.§.ſed ſi cũ
decreto.ff.ex quibus ca.maior.iõ non videt̃ ꝙ ex illo red
dat̃ ſnia nulla.ſȝ poti9 põt iputari pti quare nõ appella
uit dicit tñ ꝙ appet ꝙ ſi nõ viſis actis pronunciaret ꝙ
tunc videt̃ ex arrupto ꝓnunciaſſe ꝙ eſſe non dȝ per.l.i.ꝛ
ij.C.de ſen.ex pi.reci.ꝛ ſatis dicit̃ appere tunc ſniam eſſe
latam ſine cauſe cognitione per.d.l.i.ꝛ.ij. dicit etiam ꝙ
c.primates.ij.q.i.multum facit ꝛ pro iſta glo. inquantũ
dicit ſniam eſſe iniuſtá ꝛ irritam ſi ferat̃ ꝯ̃ nõ ꝯuictuȝ vel
ꝯfeſſum ſic poſſet intelligi qñ ex arrupto apparet ſniam
eſſe latam.alias in dubio ex quo ps fuit citata vel ꝓ̃ſens
ꝛ nõ eſſet breuitas tpis inter conteſtationé ꝛ ſniam tũc
valeret ſnia lȝ eſſet iniuſta.vt voluit Bar.in.d.l.ꝓlatam
vel põt dici ſm eum ꝙ ſi ex tenore ꝓceſſus apparet ſniaȝ
latam ꝯtra aliqué nõ cõuictum nec cõfeſſum ꝙ eſſet nul
la per.d.c.primates non cauillando lr̃am ꝛ ideo dictuȝ
Bar.nõ procedit ſm eum qñ ex proceſſu apparet nõ cõ
feſſum vel conuictum eſſe cõdemnatuȝ nec apparet.ali
qua productio teſtium vel inſtrumentorum cõtra cõdéna
tum lȝ forte illa inſtrumenta vel teſtes non probẽt ꝯtra
ꝯdemnatum ideo valet ſnia licet ſit iniuſta.ꝛ ita dicit de
bere intelligi glo.d.l.prolatam ꝛ.ij.q.i.in ſumma.ꝛ iſta
opinio eſt rationabilior q̃ȝ opi.Bart.per. d.c. primates
qꝛ lȝ pars fuerit preſens vel citata non tñ ſequit̃ ꝙ valet
ſnia ſi ex proceſſu apparet nullaȝ ꝯfeſſioné vel ꝓbatõem
interueniſſe ꝛ ita dicit poſſe intelligi dictum Spec.ſupi
us allegatũ ꝛ dicit ꝙ ita itellexit do.Cardi.hic ꝛ p ꝯ̃ñs
ſequit̃ dictum do.Car.ꝛ etiá rñdet ad.d. cuȝ bertoldus
83 †ꝙ iudex vidit atteſtatões alterius ideo ibi ſententia nõ
reddit̃ nulla ex quo ꝓceſſit ad ſniam viſis aliqbus ꝓba
tionibus.ſecus videt̃ qñ ex ꝓceſſu apparet nullas penit9
ꝓbatiões factas eſſe ná tunc ſnia eſſet nulla.ꝛ ita dicit de
bere intelligi glo.iſtá ꝛ ẽt ꝯcludit ꝙ nõ vicietur ꝓceſſus
qñ iudex voluit admittere probatõem ſup exceptõe op
poſita dũmodo alia ſolemnia interueniãt lȝ ps poſſit ap
pellare rõne grauaminis.ꝛ ita reſidet hic Ioan.de imo.
Adde domi.Abb.in.c.ij.infra de regul.iur. vbi allegat
glo.iſtam ꝛ doctrinam Barto.in dicta.l.prolatam.ꝛ ve
re paruȝ cõſiderate loquitur qꝛ Bar. cõtradicit deciſiõi
glo.huius.Adde Bar.in extrauag.ad reprimendaȝ.in
ver.ſũmarie in fi.verbis.vbi dicit ꝙ ſi iudex in cã in qua
requirit̃ plena ꝓbatio diceret ſe habuiſſe plenaȝ ꝓbatio
nem pntat talem ſniam non valere qꝛ cauſe cognitio eſt
de ſubſtãtialibus iudicij allegat.l.ex ſtipulatõe.C.d ſen.
ꝛ interlo.omnium iu.Et põderabis accurate hoc dictuȝ
qꝛ Bar.loquitur quãdo expreſſe apparet defectus iudi
cis ꝛ ſic non eſt ſibi ꝯ̃rius in eo qd̃ ipſe dixit in. d.l. pro
latam.Adde do.Ant.in repetitiõe.c.veſtra de coha.cle.
ri.ꝛ mulie.in.ix.carta verſi.tertium ponit exemplũ in ſen
tentia vbi dicit ꝙ ad ſententiam non põt ꝑueniri niſi pro
batione vel ꝯfeſſione allegat tex.iſtum ꝛ.d.l.ꝓlatam.re
fert poſtea Io.calde.ibi tenere ꝯ̃rium vȝ ꝙ valeat ſnia
ſine ꝓbatioĩbus ꝛ ipſe allegat in ꝯ̃riuȝ ꝙ hic habet̃ ꝛ ꝙ
voluit Bar.in.d.l.ꝓlatam ꝛ refert ſe de hoc dixiſſe hic
ꝛ aliud nõ dicit.Adde Io.de fantucijs in.c.primates.ij.
84 q.i.vbi colligit ex glo.ꝛ tex.ibi† ꝙ ſnia lata ſine ꝓbatio
nibus eſt ipſo iure nulla ꝙ dicit eſſe verum qñ fuit defectus
iudicis qui ex arrupto non aſſignato termino ptibus ad
ꝓbandũ pronunciaret alias ſecus eſſet nihil tamẽ p hoc
dicto ſuo allegat.Adde glo.ij.q.i.in ſumma ꝛ Domini
cum de ſancto geminiano ibi in quarto notabili colligẽ
tem ex glo.illa ꝙ ſnia lata ſine probatione eſt ipſo iure
b nulla ex quo dicit apparere ꝙ cognitio[b] eſt de ſubſtãtia
iudicij ꝛ allegat Ioan.andre.ita tenentem in dicto.c.ve
ſtra in glo.magna circa fi.refert tamẽ Paulum de liaza
rijs tenenté i cle.i.de iud.ſniam latá nõ receptis ꝓbatiõi
bus eſſe iniuſtam qꝛ lata ꝯ̃ ius ptis non aũt eſſe ipſo iure
nullá.ꝛ ad tex.d.c.nos in quemquam allegatum in iſta
gl.rñdet exponẽdo tex.nõ poſſum9.i.nõ debem9.Domi
nicus vero ibi credit poſſe diſtingui hoc modo aut iudex
cõdemnauit alterá ptem nõ recepta aliqua ꝓbatiõe nec
rei nec actoris.ſed ſtati ex arrupto ꝓnũciat ꝛ talis ſnia
eſt nulla.allegat dictum.c.cũ bertoldus aut recepit iura
vnius partis tantum ꝛ nõ alterius.illa tñ pars que nõ ꝓ
bauit nõ fuit ꝯtumax.ꝛ adhuc nõ tenet ſententia.ꝛ iſtuȝ
dicit eſſe caſum proprium.d.c.cuȝ bertoldus aut recepit
ꝓbationes vnius partis tantum ꝛ alterius nõ qꝛ fuit cõ
tumax vel negligens in ꝓducẽdo iura ſua ꝛ tũc ſentẽtia
nõ eſt nulla.c.ſuborta de re iu.ꝛ iſtud dicit tenuiſſe Io.
de fantu.in.d.c.primates ꝛ refert ẽt Specu.in ti.de offi.
iudi.§. poſtremo ver.videndũ tenuiſſe ſniam latam ſine
cãe cognitione fore nullá.Adde Saly.in.d.l.prolatam
referenté verba Bal.ibi qꝛ ſm quoſdá iudex dicitur nõ
cognoſcere de cauſa qñ noluit recipere ꝓbatões tũc.n.
ſententia eſt ipſo iure nulla.vt voluit glo.iſta ſi aũt iudex
vidit atteſtatões ꝛ cũ nihil probarẽt dixit qꝛ cõſtat no
bis eſſe ꝓbatum condẽnamus.ꝛ tunc non dicitur iudex
cognouiſſe de cá ꝛ ſic nõ vȝ ſnia.item ẽt per relationé ad
acta apparet de errore qui dȝ hr̃i pro expreſſo.ar.l.q̃ȝq̃ȝ
.C.de ſen.que ſine cer.quãti.vbi aũt hec ceſſant ita ꝙ ali
quo motiuo poſſit iudex iuuari vȝ ſnia ſȝ illos ꝛ allegat
c.cum eterni de re iudi.in.vi.ſȝ ipſe Bal.tenet ꝙ in oi ca
ſu vȝ ſnia pp auctoritateȝ rei iudicate arg.l.fideiuſſor.§.
in oibus.ff.mandati.ꝛ allegat ad hoc tex.in.l.argẽtari
us.§.cũ aũt in ver.aut ſi probantem iudex nõ curauit.ff.
de edẽdo quem tex.reputat Saly.ibi eſſe ad hoc ſingu
laré.Ang.vero in.d.l.prolatam dicit eſſe glo.ſingulareȝ
ibi ꝙ ſnia lata cauſa nõ cognita é ipo iure nulla.ꝛ refert
idem tenere Iaco.butri.ibi ꝛ Bar.ꝛ Inno.in.c.tua de
cohabi.cle.poſtea refert Inno.tenere cõtrarium in.d.c.
cum bertoldus

a ¶ Actore nõ ꝓbãte.adõ tu l.actor.C.de ꝓb.ꝯ̃ tñ.ff.ð ede n.l.ne quis q̃ȝ ꝛ ibi glo.ꝛ doc̃s fere ſcribentes.

b ¶ Cognitio facit ꝓ iſto ele ganti doc̃ tex. pulcherrimus in auc.de non eligẽ.ſec.nup. ibi his ꝛ in.l. ꝓxime in fi.ff. de his q̃ in teſta.delẽ.ꝛ ibi gl.ꝛ ſcribẽtes.

cum bertoldus.⁊ in.c.quoniam contra ad ſi.de proba.
85 vbi dicit etiã† ꝙ ſi iudex dicit p.a.⁊.b.⁊ ſic probatuꝫ ideo
ita pnuncio ⁊ nihilominus.a.⁊.b.probauerunt totũ cõ
trarium ꝙ ſnia tenet Ang.vero ibi dicit ꝙ ſi iudex de cã
non cognouit nec ſtetit p eum ſed potius ſtetit p partes
que lite conteſtata nullas voluerũt pducere pbationes
ꝙ tũc ſnia vꝫ.⁊ ita dicit ſe intelligere glo.in auc.q ſemel
.C.quõ qñ iudex.ſed ſi iudex nõ fuit paſſus ꝙ nõ fierent
pbationes ⁊ liquidaref negociuꝫ ⁊ ex arupto ita ſniam
ptulit tunc ſnia eſt ipſo iure nulla ⁊ ita dicit debere itel
ligi glo.in.d.l.plataın.⁊ dictum Jac.butri.⁊ Bar.⁊ di
ctũ Inno.in.d.c.tua ⁊ eſt bene notandũ hoc dictuꝫ An
ge.p declaratione iſtius glo.lꝫ de iſta gl.nullam fecerit
mentionẽ.⁊ lꝫ do.Cardi.ita dixerit hic ⁊ eodẽ modo di
xit.Jo.de imo.vt ſupra retuli tñ hoc fuit dictũ Ange.in
d.l.platam.Si vero negociuꝫ eſt liquidatũ per ptes ſed
iudex nõ vidit acta vel ſi vidit per ſuã ignorantiã nõ in
tellexit imo iudicauit directe oppoſitũ eius ꝙ debebat
⁊ tunc non viciaf ſnia.⁊ ita dicit ſe intelligere dictũ In
no.in.d.c.cũ bertoldus ⁊ in.d.c.qm̃ ꝯ de hoc vltimo ni
hil dico ad pñs.ſed pro eo vide Bal.in.l.vnica.C.de ca
du.tol.⁊ in.l.i.C.de manumiſ.⁊ in.d.l.platam do.An
to.in.c.in pñtia de renũ.⁊ in.d.c.qm̃ ꝯ ⁊ in.d.c.cuꝫ ber
toldus ⁊ ibi p alios.⁊ Jo.de imo.⁊ Modernos in.l.ſi
is ad quẽ.ff.de acqui.here.Modo iſtis relatis tria ſũt
ſuccinte videnda ſi iudex tullit ſniam in tam breui tpe an
c pſumatur ꝙ de cauſa nõ cognouerit [c] ſcdm erit an ſi iu
dex pronũciauit reiecta exceptõe quã reicere non debe
bat an ſnia ſit nulla.tertiũ erit an ſnia lata ſine medijs ⁊
86 ſic ſine pbationibus ſit ipſo iure nulla. ¶ †Circa primũ
dico idem quod ſuperius dictum eſt vꝫ ꝙ preſumaf ꝙ de
cã non cognouerit ſi infra tam breue tempus ſniam ptu
lit.Et ad eos addo circa hoc elegans conſilium petri de
anch.incipiens in cã ⁊ qõne que vertif ⁊ eſt in ordine
ccxxij.vbi cõſuluit ꝙ ſnia ex nimia feſtinãtia lata pſumif
cã non cognita fuiſſe lata.⁊ dicit ꝙ hoc non ſolũ pcedit
in ſnia inferioris iudicis.ſed ẽt in ſnia imperatoris ⁊ pape
vt lata ex nimia feſtinantia ſit nulla tanꝗ̃ lata cauſa nõ
cognita mouef ex dicto.c.tum ex litteris.oportet enim
iudicem cũcta rimari ſm eum.c.iudicantem.xxx.q.v.l.
i.⁊.ij.C.de ſen.ex pericu.reci.alleg.ẽt.d.l.prolatam.Ad
do ẽt eundeꝫ do.Pe.cõſi.cccxxij.incip.viſis facti narra
87 tione copijs ⁊c.vbi cõſuluit† ꝙ decretũ ⁊ auctoritas iu
dicis appoſita in cõtractu minoris nõ ꝯualidant ꝯtcuꝫ
minoris imo ſunt nulla qꝛ ppere ⁊ ſine cauſe cognitiõe
interpoſita fuerunt.nimis enim ppere auctoritatem iter
poſuit iudex.l.magis puto.§.ne paſſim.⁊.§.pretori.ff.de
rebus eorum.⁊ ex temporis breuitate pſumaf ꝙ illa au
ctoritas fuerit interpoſita cã non cognita.quod dictum
eſt ſingulare ⁊ eſt quotidianum ⁊ ſepenumero allegaui
illud in conſilijs in facti ꝯtingentia videmus enim iudi
ces ponere ſe in bancho ⁊ interponere auctoritates in
contractibus minorum.⁊ aliter reꝫ non examinant nec
de ꝯtractu cognoſcunt ꝙ talis auctoritas nimis ppere
interpoſita eſt nullius momẽti.quod eſt vtile qꝛ per hoc
infringunt multos ꝯtractus celebratos cũ minorib⁹. fa
cit glo.in.l.ſi finita.§.ſi forte in ver.feſtinare non dꝫ.ff.de
dam.infec.Adde ad eos glo.in.c.iuriſgentium.de re iu
di.que dicit quod ſnia non eſt ferenda cum nimia feſti
natione anteꝗ̃ iudex poſſit eſſe inſtructus allegat.d.c.tũ
ex litteris.quia ipſum oportet cuncta rimari cum aliter
ad veritatẽ peruenire nõ poſſit.c.occidit.xxiij.c.vltima.⁊
ideo dixit do.Anto.in.d.c.iuriſgentium ſniam non vale
re qñ fertur infra tps tã breue allegat Bar.in.d.l.platã
⁊ tex.d.c.cum ex litteris.in rõne ſui ⁊ Specu.in ti.de ſen
tentie prolatione.§.quoniã verſi.itẽ oppone ꝙ iudex al
legat.xi.q.i.quero ⁊.l.is apud quẽ.C.de eden.l.ſi in cã
cognita.C.de tranſac.l.qui ſniam.C.de penis idem vo
88 luit do.Abb.in.d.c.iuriſgentiuꝫ.⁊ ibi dixit Bal.† ꝙ bo
na feſtinatio pmittif ſꝫ mala phibef dr aũt bona feſti
d natio [d] ſm eum qñ plene de cã liquet iudici qꝛ tũc non
eſt differendum.ſed ſi nõ liquet tũc oportet iudicem dif
ferre.l.ſi de meis.§.ſi.ff.de arbi.l.hec aũt in ver. cõſtare
liquere.ff.ex quibus cau.in poſ.ea.Faciat qð voluit ideꝫ
Bal.poſt Ja.butri.in.l.cũ iudex.C.de ſen.⁊ interlo.om
ni.iudi.vbi dixit ꝙ ſi tanta eſt breuitas temporis ꝙ iu
dex nõ poſſit veriſimiliter diſcutere acta poteſt pnuncia
re hoc modo ꝯdẽno reuꝫ ſi ex pbationibus apparet alr̃
eum abſoluo.Faciat quod pulchre voluit idẽ Bal. in.l.
tribunus.§.i.ff.de teſtamẽ.mili.⁊ dicit eſſe argu.illũ tex.
89 † ꝙ ſi poteſtas vel eps ꝯfirment vnam cauſam de geſtis
vel adminiſtratis p ſuum vicarium ꝙ vr̃ cetera reproba
re ⁊ ecõtra ſi vnam reprobat vr̃ cetera ꝯfirmare ꝙ vr̃ ẽẽ
verũ ſi ad hunc actum proceſſit omnibus prius diſcuſſis
⁊ examinatis ſecus ſi leuato vello ſine examinatõe pceſ
ſit ſm Dy.ꝙ Bal.reputat ibi eſſe no.dignum.Facit ꝙ
pulchre voluit do.Anto.in.c.ſi pro debilitate. de officio
90 delega.† vbi dicit iudex tullit ſniam ſm ꝯſilium ſapiẽtis
ſapiens viſo puncto ſtatim nõ dato tempore ad mature
ꝯſulen.ꝯſuluit ꝙ tale ꝯſilium nõ fuit ſequendũ a iudice.
facit qð ſcribif in illo terrentiano.hui tam cito ideo di
xit Bal.in prima ꝯſti.ffor.ꝙ paruo tpe parua parare
91 poſſunt ⁊ glo.in.d.c.tũ ex litteris colligit arg. † ꝙ ſcho
e laris qui pauco tpe ſtuduit preſumif pauca ſcire [e] niſi eẽt
ſcholaris bene ſtudens.Facit ꝙ pulchre dixit Bal.in.l.
i.C.de requirendis res vbi dicit ꝙ excuſaf ps ſi dicat nõ
putabam iudicem ita feſtinare.allegat glo.in.l.ſi expreſ
ſim.ff.de appel.Facit qð voluit idem Bal.in.l.captato
92 rias.C.de teſta.mili.vbi dixit† teſtator cõmiſit declara
tionẽ incertorum ſeyo qui ſeyus declarauit repẽte ⁊ in
diſcuſſo nullo dato tẽpore ad mature cogitandũ.refert
Bar.in a ccidẽtia facti cõſuluiſſe ꝙ illa declaratio non
valuit qꝛ nõ eſt ſequutus formaꝫ boni viri cũ aliquid ei
cõſtare debuerit.⁊ iſtum dictum ⁊ etiam illud dictum
do.Anto.in.d.c.ſi p debilitate allegant moderni repe
tentes rubri.ff.de arbi.Facit quod voluit ideꝫ Bal.in.l.
93 ſi cuꝫ ipſe.ff.de execu.tuto.† vbi voluit ꝙ ſi iudex precepit
cũ feſtinatione ⁊ receſſit de bancho ante horam debitã.
ꝙ ſi cõtumax compareat põt appellare vide notabilem
tex.de iſte precipiti feſtinatione in.l.ſi ita fuerit.⁊ in vſi.
pcipiti feſtinatione.ff.de manumiſ. teſt.⁊ in.c.ſi.de elec.
in.vi.⁊ in.c.cũ venerabilis.de dolo ⁊ cõtu.quinimo pl⁹
94 dico vobis † ꝙ ſi aliquis pducif in teſtẽ ⁊ adhuc nundũ
lecto ſibi toto articulo rñdet.ita eſt ꝙ talis teſtis ita ex
arrupto deponẽs preſumif falſarius.caſus eſt ſing.v.q.
v.eſt ⁊ aliud .Facit illud qð voluit Dñicus in.d.c.pon
deret.v.diſtin.ꝙ ſuperius allegaui de iudice cui de ma
ne mittitur pceſſus ⁊ de ſero pnũciat ꝙ preſumit cã nõ
cognita pnunciaſſe.Faciat.qð pulchre voluit Jac.but.
95 in.d.l.prolatã.† vbi dixit hodie cõpromiſſum factũ eſt
in arbitrum ⁊ hodie laudum eſt latum p eũ ꝙ tale lau
dum eſt nullum qꝛ preſumif latum ex arrupto nõ phabi
ta deliberatione.argu.l.rem non nouaꝫ.C.de iudi.facit
etiam quod voluit Cy.quem refert ⁊ ſequitur Bal . in
prima conſti.fforum.§.cum vos.vbi dicit ꝙ non põt fie
ri proceſſus vna die ⁊ eadem die ferri ſnia quaſi nõ poſ
ſit eſſe ponderatũ ꝙ nimis eſt feſtinatũ.⁊ iducit hoc ad
96 queſtioneꝫ† ſtatuto cauef ꝙ licẽtiatus teneatur legere to
tũ librũ ꝙ non eſt ſatiſfactũ ſtatuto ſi vna die libruꝫ vnũ
legat requirif.n.decẽs ſpaciũ temporis operi conueniẽs
l.ꝯtinuus.§.item qui inſulam.ff.de verbo. ob.faciat qð
voluit Bal.in.l.obſeruare per illuꝫ tex.ff.de cura. furio
ſi.vbi ꝙ temerarius eſt pceſſus iudicis q nõ cognito de
cã pnunciauit ⁊ predicta tempera niſi qualitas iudican
tis ⁊ qualitas pceſſus aliud induceret pone exemplum
ppter eminentem ſcientiã iudicãtis q ſine reuolutione
librorum reſpõderet de iure ⁊ pceſſus nõ eſſet itricatus qꝛ
tunc lꝫ.J.tam breue tps ferret ſniam nõ eſſet pſumptio ꝙ
de cã nõ cognouerit argu.eius quod no.gl.ſin.in.c.nõ lꝫ
xi.q.iij.⁊ quod no.Inno.in.c.cum in cũctis.J.de electio.

c ¶ Nõn cognouerit. Qñ autẽ in dubio ſnia cũ cãe cognitõe lata pſumaf ẽt ſi iudex hẽat vnũ volumẽ cartarũ ⁊ adeo icõtinẽti ſniam pferret ꝙ nõ eſt diſſile ꝙ oĩa tam breui ſpatio videre potuerit vide ſingulr Lãfrã.in c.qm̃ ꝯ dñ.eſt ſciẽdũ car.xxvi.⁊ vide fely. hic i.vij.col.v. ſi.nono ad hãc ptẽ car.xlvi.

d ¶ Feſtiatio. adde tu de huiuſcemodi feſtinatõe ⁊ tarditate not.per doc.in.l.i.C.de iu. ⁊ fac.igno. ⁊ extra de ele. li.vi.c.ſi.p Jo.an. ⁊ alios ſcribentes.

e ¶ Preſumitur pauca ſcire. Adde glo. in .l. vniciuſꝗ̃ C.de pxi.ſac. ſcri.li.xij.⁊ pano.⁊ eggregie loquẽte in .c. ſup ſpecul. de magi.vbi multa ſingularia in mã ſcholariũ examinat ⁊ vide in rub. de mag.fely.⁊ oẽſ fere ibi ſcribentes.

Et per iſta ſit expeditū primum ⁊ alibi non videbis ita
97 hoc primum accumulatum.†Uenio nunc ad ſecūdū; ⁊
pro eo dico vobis fore caſum in indiuiduo in auc. quo
oporteat epos in.§.oportet in ver.pro nihilo eſſe vbi iu-
dex q pronunciat nō di cuſſis exceptiōibus ⁊ ipſis nō re
ceptis nulliter pnūciat ⁊ ſnia lata p eum eſt nulla ⁊ ita
colligit ibi Ange.per illum tex.⁊ ſic cōtra ea que ſuperi
98 us ſcripta ſunt caſū habetis ibi manifeſtū.† ¶ Capio
nunc tertiū; ⁊ vltimū v; vtrū; ſnia lata ſine medijs pba
a tionū ⁊ ſic cauſa non cognita[a] ſit ipſo iure nulla.Et qui
de; relati fuerunt doctores ſupius ſup hoc paſſu. qbus
Addo Bal.in.l.ſi bis apud quē.C.de edēdo dicentē φ
ſi iudex ferrat ſniam non viſis actis pbatorijs nō eſt nul
la l; iudex male faciat Rapha.fulgo.ibi dicit φ memi-
nit ſe legiſſe φ acta pbatoria ſunt de ſubſtantialibus iu
dicij allegat notata in.d.l.prolata ⁊ dicit doc. cōiter te
nere hoc tamē ſupius vidiſtis φ cōmuniter nō tenēt hoc
Bal.tñ in.l.ab eo.C.quō ⁊ quādo iudex refert Inno.
in.d.c.cum bertoldus φ ſi iudex non vidit pbatiōes rei
φ hoc ipſum ſufficit ad caſſandum ſniam φ Bal. dicit
eſſe verum ſi quas pbationes reus fecit ſecus ſi fuit ab-
ſens ⁊ nil probauit ⁊ remittit de hoc ad Archi.in. d.c.
iudicantem.⁊ faciat tex.in.d.l.ab eo vbi v; ſnia ptra ab
ſente; legitime citatu; diſcuſſis ſolū iuribus pñtis. Mo
do vidēdu; eſt qd ſup hoc paſſu ſit tenendu;.Et vere pa
uidus ⁊ trepidus rem iſta; aggredior imparē ingenio
⁊ viribus meis.Et vltra dicta p doc. ſupius allegatos.
allego vobis glo.in indiuiduo nō pōderatā vſq; ad iſta
ſecula in auc.de exhiben.reis.§.ſuſcepto que dicit φ ſnia
lata ſine pbatione nō v;. ⁊ allegat.d.l.prolatam. ⁊ ſic
glo.ibi itellexit φ.d.l.plata; etiā loquit in pbatōe. Se
cūdo dico fore caſum aptu; φ ſnia ſine pbatōe lata eſt
nulla.in.c.deus oipotens in ver.ne precipites in diſcuti-
endis ⁊ iudicandis negocijs eſſemus ⁊ ne mala pximo-
rum qſquam preſumat ante credere φ̃ pbare. ⁊ in vſi.
nec paſſim dicta abſq; certa pbatōe ij.q.i.vbi ē caſus φ
nō poſſumus pdēnare aliquē ſine pbatōe ſi aliter fit ḡ ē
nulla ſnia.x.diſti.c.vides fili cariſſime φ ea que fūt ⁊ ꝯ
legē funt p infectis habētur. Tertio allego tex.i.c. no
tū.in verſi.non cōuictu; neq; cōfeſſū irrationabiliter fuiſ
ſe reiectum eade; cauſa ⁊ queſtione.Quarto allego tex.
in §.ne igit in ver.ſi eo preſente ſub iureiurando teſtimo
niu; cōtra eum dictum eſt eade; cauſa ⁊ qōne vbi nō v;
ſnia lata ſine pbatione.Quinto allego glo.in.d.l.platā
in ver.teſtiū receptōes q̄ in terminis ſentit vt de ordine
ſubſtantiali iudicij ſit pbatio.Sexto facit tex.in cle. ſepe
in pn.de ver.ſi.in v̄.nō ſic tñ litē iudex abbreuiet qn pba
tōes neceſſarie ⁊ defenſiōes legitime admittanſ vbi ap-
paret φ pbatio eſt de ſubſtātia iudicij ⁊ l; iudicium ſit
ſūmarium non tñ erit probatio ſūmaria.facit.c.qualiter
⁊ qñ ad ſi.el.ij.de excu.vbi veritas eſt ſcrutanda ad hoc
vt deueniaſ ad ſniam ⁊ facit qd no.Bar.in.l.i.pe.C.depo
ſiti.facit lex pperañ.§.⁊ ſi qde;.C.de iu . vbi ſi nihil ē p
b batum[b] ⁊ ſic non liquet de cā abſoluit reus ⁊ ſic nō pōt
ferri ſnia ptra nō puictu; vel pfeſſum ⁊ refert ibi Bal.
dictum Inno.in.c.ſolet ad ſi.de ſen.excō. ⁊ idem refert
99 in.l.q accuſare.C.de edendo†φ iudex cui nihil eſt pba
tū nihil pnunciare poteſt allegat.l.hec aūt.§.i.ff.ex qui.
100 cau.in poſ.ea.⁊ dicit ēt in.d.§.⁊ ſi quidē†φ ſi aſſignatur
terminus vni ad probandum ⁊ ipſe eſt contumax φ iu
dex pōt abſoluere reum ab obſeruatione iudicij.l. diſſa-
mari.C.de ingenu. manumiſ. Si aūt liquet de cauſa p
pbationes hincinde l; actor ſe abſtinet pōt iudex pdēna
re vel abſoluere q; fruſtra expectare nō debem᷑.l. φ̃uis
indubitati.C.de adul.ſi aūt nō liqueret niſi ex vna pte tñ
q; alia ps nō pduxit pbationes tūc credit expectañ aſſ-
φ̃ deueniaſ ad diffinitiua; vt ibi eſt tex.tūc eni; nō dr ple
ne liquere de cā q; alia ps ſua iura nō pduxit. ⁊ iō nō ē
acceleranda ſnia.allegat.l.iudices.C.de iudi.⁊ ſic appa
ret ex iſtis φ iudex cui nihil eſt pbatum nihil pnuncia-
re d;.Accedat ēt tex.in.d.l.pperandu;.§.ſin autē vbi tūc
puenit ad ſniam diffinitiuam qñ liquet de cā ſ; nō factis
probationibus aut nō pductis iuribus nō liquet de cā
ergo iudex nō poterit ferre ſnia;.Accedat ēt tex. in.d.l.
ſi is apud quē.C.de eden.vbi iudex debet inueſtigare ve
101 ritatem.⁊ ibi dixit Bal.†φ iudex cauſe appellatōis nō
poteſt iudicare niſi videat acta cauſe pncipalis ⁊ ſi iudi
caret illis nō viſis eſſet puertere ordinem.⁊ allegat In-
no.in.d.c.cū bertoldus ⁊ ſic ſentit φ ferre ſniam nō vi-
ſis pbationibus eſt peruertere ordinē iuris. Accedat ēt
φ voluit ibi Bar.vbi dixit φ intantum iudex teneſ inue-
ſtigare acta q; renouato tribunali fit quedā generalis
reproductio oium actoru; corā ſucceſſore dixit tñ ibi
Bal.φ eſt de cautela ⁊ nō de neceſſitate qñ trina; refert
Jo.de imo.in.c.cā; q̄ de teſt.in qōne facti multis ptradi
cētibus obtinuiſſe de quo ad pñs nulla eſt fiēda inueſti-
102 gatio.dicit ēt ibi Bar.†φ ſi iudex pnūciat nō viſis actis[c]
l; iuſte pnūciet tñ nō v; ſnia.allegat.d.l.hec aūt.§.i.⁊ idē
voluit in.d.l.properādum.§.ſi qdem ⁊ in.d.l.hec aūt.§.
i.⁊ in.l.multū.ff.de pdi.⁊ demō.⁊ in.l.ſi finita.§.iulian᷑
ff.de dā.infec.⁊ in.l.queſitū.ff.de re iudi.Et facit tex.l.l.
generaliter.§.his de preſentibus in ver.poſtφ̃ hec itinia
ta fuerint pretori.C.de iureiur.⁊ quod voluit ibi Bal.⁊
idē Bal.in.l.ſed ſi.de ſua.ff.de acqui.here.⁊ in.l.falſus
.C.de fur.⁊ Pe.de ancb.in.c.paſtoralis de fide inſtru.
⁊ in.c. ſiſcitatus de reſcrip.⁊ glo.in.c. ſepe de appel.⁊
ibi dixi ⁊ do.Ant.in.c.qm̄ ꝯ de proba.⁊ in.c.ex tenore
de foro cōpe.⁊ Ang.in.d.l.pproperañ.§.⁊ ſi quidem.⁊
facit tex.in.l.ſi pr̄ in ver.ſi querere ptori.ff.de fideicōmiſ.li-
be.ergo multo fortius erit nulla qñ lata eſt ſine pbatio-
nibus.facit tex.in.l.ius alimētorum.ff.vbi pupillus edu
cari d; ⁊ ibi Bal.per illū tex.dixit φ iudex nō d; in alie
nam pte; decernere ſine cauſe cognitione.⁊ allegat In-
103 no.in.d.c.tua de coha.cle.dicentē†φ mādata q̄ fiūt a iu
dicibus ſine cāe cognitōe non hñtur ēt p nuda citatōe φ
dicit eſſe ſume no.Et iſta inclināt in pfundū dicta ꝯria
ſupius relata.Et miror de tot pribus q nō allegauerint
glo.d.§.ſuſcepto ⁊.d.l.platā ad h̄ φ ſnia ſine pbatōe la
ta ē nulla ⁊ reuera gl.huius.c.nihil dicit de pbatōe.S;
vnū pōdera qd vr̄ apponere febrē ꝯ iſta iura allegata p
me.q text.iſte vr̄ decidere ꝯriu; in ver.in irritū reuocan-
tes φ factū fuerat in piudiciū monaſterij nō puictivel cō
feſſi ⁊ c.q; tex.pbat φ ipſo iure tenuit ſnia ex eo q; illud
irritat qd erat aliqd.c.ad diſſoluenñ.de deſpō.ipube.l.de
cē.ff.de vbo.ob.cū ſi.Itē q; fuit neceſſaria ſnia ad reuo-
candū.vt dicit iſte tex.in ver.ſniall͛ diffinimus.ergo ſnia
nō fuit ipſo iure nulla. Pōt rñderi vt dicit hic Pet.de
ancb.φ forte pceſſit de facto vt no.in ſili in.l.ſi minor.ff.
de euic.⁊ ſic iſte tex.non ob.Si opponaſ nūc de lege ar-
gentarius.§.cū aūt.ff.de edēdo in verſi. iudex pbantem
nō curauerit ꝯiūcta glo.q̄ dicit pbantē iudex nō admiſit
q; rñdeo φ intelligitur quādo iudex vel pars nō fuit p-
ticeps ſubtractionis pbationum. q; ſi fuiſſet particeps
tūc ſnia eſſet nulla.ita ſingulariter dixit Pe.de ancb.in
repetitatis ſuis ad .l.argentarius.§.cū aūt.alleg.c.con-
ſtitutis de teſti.⁊ ſic ſentit ibi. Pe.de ancb.φ ſnia lata a
iudice reiectis ab eo pbatiōibus eſt nulla.⁊ per pñs tex.
ille cū glo.nō ob.huic pcluſiōi mee.Eodē modo ſi oppo
naſ de.d.c.cum bertoldus.ex eo q; ibi iudex nō ex toto
tulit ſniam ſine pbationibus.q; imo receperat acta ⁊ p
batōes vnius ptis que credidit ſufficere ad deciſionē cāe
⁊ ſic non fuit lata ſine medijs ſ; error cōſiſtebat in facto.
Et ſic iudex ibi. vidit pbatōes vnius partis cōparentis
quaſi credidit ſufficere.ideo imputādū eſt parti alteri iu-
ra ſua non producenti.nam ſm iura ptis pſentis pōt iu-
dex ſi credidit illa ſufficere ad deciſionē cāe facit.d.l.ppe
randum.§.⁊ ſi quidē.⁊.§.ſin aute;.⁊.d.l.ab eo.C.quō ⁊
qñ iudex.⁊ per pñs non fuit ibi lata ſnia ſine medijs oio
⁊ ita rñdent cōiter oēs ad.d.c.cum bertoldus.Si oppo
natur nunc de.l.in cauſe.§.tam cognita.quem allegauit
Bar.in.d.l.plata;

[a] ¶ Cā nō cognita.vide ad hoc q̄ notata fuere ſupra in apoſtilla nu. lxxix.ver. apponitur hoc eo. c. ⁊ ut.noſtro.

[b] ¶ Nihil eſt pbatū. adde.l. q accuſare.C. de edē.⁊.l.actor.C.de pba. ⁊ ibi ſolemnē gl.⁊ oē ſcribētes.

[c] ¶ Nō viſis act.adde ad h̄ ea q̄ ibi hoc.c.in multis locis annotauimus.⁊ terminis hu ius.q.o.Bar. ſoel.in.l.ſi fuerit de reb. du. i.§.plane nu. ij.car.ccxvi.

104 Bar. in.d.l.prolatam.†vbi dixit ꝙ ſi ſentētia eſt lata in
preſentem vel cōtumaciter abſentē ꝙ tunc non pōt oppo
nere ꝙ acta nō fuerint viſa nec probatiōes recepte.qḋ di
ctū tꝫ do.Anto.in.c.qm̄ ꝯ.in vlti.car.in.i.col.de ꝓbat.⁊
Lap.allegatōe.xxvij.tex.ibi dicit cā cognita ⁊ pñtib⁹ ad
verſarijs vel ꝑ ꝯtumaciā citatis iſtē.re ꝑpēdēde ſūt qꝛ nō
probat dictum Bartol.quinimmo ſi bene ponderetur
ꝓbat ꝯriuꝫ ex eo qꝛ dicit cā cognita.nā cognitio cāe aſſu
mit exordium ex iuribus ꝑtium in iudicio ꝓductis meri
ta enim cauſaruꝫ partiū aſſertione pandunt̄.l.ſi.C.ſi per
vim.vel alio modo.d.c.tū ex litteris.vnde cum tex.ille di
cat ꝙ cā cognita reſtituet iudex in integrum ꝓſupponit ꝺ
neceſſitate productionē iuriū q̄ iudex examinabit.⁊ iō ꝓ
bat ꝯriuꝫ eius ad qḋ allegatus eſt.§.ille.Faciat tex.in.l.
ſi.in ver.cognitionaliter.C.de.ll.vbi ſnīa ipſius principis
eſt ferenda cauſa cognita.ergo ſeqt̄ ꝙ cuꝫ medijs ꝓbatio
num ⁊ iurium productorum in iudicio. Et ideo ꝯclude
circa iſtum paſſuꝫ ꝙ aut iudex cōdēnauit nullis factis ꝓ
bationibus corā eo.⁊ tunc talis ſentētia eſt ipſo iure nul
la per.d.c.ſi primates.d.c.nos in quēquā.d.c.deus oīpo
tens.⁊.d.c.motū.⁊ ꝑ iſtā gl.⁊ alias ſupius allegatas.⁊
eodē mō ſi iudex ꝓbatōes oblatas reiecit ⁊ tulit ſniam
condēnatoriā ꝑ preallegata iura.⁊ per iſtam gl.etiaꝫ in
tellectā.vt itellexit bal.do.Car.⁊ ſequaces.aut ꝓbatōes
coraꝫ iudice facte fuerūt ⁊ eas nō examinauit.nec vidit
nec de eis cognouit ⁊ pronunciauit talis ſnīa eſt nulla la
ta cauſa non cognita per glo.in.d.l.prolatam ⁊ in.d.§.
ſuſcepto ⁊ in iuribus ſupius adductis.⁊ eodeꝫ modo di
cendum eſt ſi non conſtat ꝙ non examinauerit facta ſed
.J.tam breue tp̄s ſniam tullit ꝙ ꝓſumptio eſt ꝙ acta nō vi
derit per.d.c.tū ex litteris ⁊ ꝑ ea q̄ dixi ſupius in ꝑmo
aſſumpto.Si vero iudex examinauit ꝓbationes ⁊ acta.
⁊ tūc ſi probationes facte fuerunt dūtaxat ab vna pte ⁊
ab altera non tūc ſentētia tenebit ⁊ grauatus poterit ap
pellare p.d.c.cuꝫ bertoldus.⁊ ita intelligi poſſet dictum
Bar.in.d.l.prolataꝫ.⁊ ita poſſet intelligi tex.d.l.in cau
ſe.§.cauſa cognita.ff.de mino.⁊ ita videt̄ teneñ.in hoc du
bitabili paſſu.Pondera tn̄ qꝛ ſi quis ſubtiliter velit in
105 veſtigare poſſet nō inreprehēſibiliter dicere†ꝙ licet ſen
tentia ſit lata cauſa non cognita nihilominus vꝫ ⁊ tꝫ ⁊ ſic
non eſt ipſo iure nulla ſed reſcindet̄ per appellationē vel
per inintegrū reſtitutionē ⁊ ad hoc allego tex.hoc expreſ
ſe probantē in.d.c.tū ex litteris.⁊ ad.d.l.prolatam poſſꝫ
rñderi inquantū dicit auctoritatem rei iudicate nō obti
nebit ꝙ cōſiderat effectum vꝫ ꝙ effectualiter non habe
bit auctoritateꝫ rei iudicate ſed reſcindentur vel ꝑ appel
lationē vel per ī integrū reſtitutiōeꝫ tene tn̄ qḋ ſuperius di
106 xi.℄†Nota ibi ſnīaliter diffinitiuus reuocatoriā poſſeſ
ſionis eſſe ſententiā diffinitiuaꝫ ⁊ ſic probat iſte tex.ꝙ ſen
tentia lata ſup poſſeſſorio eſt diffinitiua.idē voluit gloſ.
cle.i.de ſequeſtra.poſ.⁊ fruc.vide Bal.in.l.poſt ſniaꝫ.C.
107 de ſen.⁊ interlo.om.iu.†vbi dicit ꝙ ſnīa lata ſup poſſeſſo
rio eſt diffinitiua ſi lata eſt oblato libello qꝛ tꝫ lis conte
ſtari.⁊ tunc incipit inſtantia iudicij poſſeſſorij inſti.de in
terdictis.§.hodie.C.de iudi.l.ꝓperanduꝫ in prin.no.i.l.
ſi.C.ſi ꝑ vim.vel alio modo.⁊ ꝓ hoc allegat caſum in.l.
vt liberis.§.ſi.ff.de liberali cauſa.aut fert̄ ſup incidenti ꝓ
pter aliud nō ꝓpter obtinēdam victoriaꝫ ⁊ tūc ſententia
lata ſup poſſeſſorio eſt interlocutoria.vide eundeꝫ Bal.
in.l.i.C.ſi de momētanea poſſeſſione fuerit appellatū ⁊ i
c.i.in ti.de cōtrouer.inter do.⁊ fide.Jo.de fantucijs.ij.q.
i.in ſumma do.Ant.⁊ alios in.c.ſignificauerūt de iudic.
d iſta verba important ᵈ reſtitutionem poſſeſſionum fieri
108 Modernos in rubrica de re iudicata domi.Paul.de
ca.cōſilio.v.℄†No.ibi poſſeſſiones reſtituendas quia
⁊ probāt aperte ꝙ valida eſt ſententia lata per verba ge
rundiua ⁊ pro iſto textu allego text.in.l.prima in.§.de
portatos accipere debemus de quibus deportādis prin
ceps ſcripſit.ff.de lega.iij.⁊ ſic princeps ꝓfert ſniam per
verba gerūdiua.facit lex ſi qs filio exheredato.§.eius in
ver.priuſq̄ princeps de eo ſupplicium ſumenduꝫ ſcripſe
rit.ff.de iniuſto teſta.Facit.l.ait pretor.§.ꝑmittit̄ in ver.
pretor decernat pecuniam ſoluendā.ff.de mino.facit tex.
in.l.fundus qui lucij titij.ff.de reſcin.vēdi.⁊ iſta ſunt vti
109 lia ad queſtio.†ſapiens dixit cōſulo titium ꝯdemnanduꝫ
e ⁊ iudex dixit pronuncio vti conſilioᵉ continetur an ſentē
tia iſta ſit valida.vide Jo.an.in Spec.in titu.de exceptio
nibus.§.viſo verſic.porro in italia. And.⁊ Modernos
in.l.i.ff.de re iu.⁊ in.l.i.§.ſi qs ita.ff.de ver.ob.Bal.poſt
alios in.l.i.C.ſi aduer.lib.⁊ i.l.i.C.de ſen.ex piculo reci.
do.An.in.c.cū venerabi.de excep.Fed.de ſenis ꝯſi.cciij.
ego dixi latiſſime in repetitōe rub.de re iudi.in clementi
110 nis.Et dicit hic Bal.†laycus per ſtatutū municipale eſt
tutus ꝯtra creditoreꝫ per ꝓſcriptionē trienij.factus eſt cle
ricus an virtute iſtius ſtatuti poterit ſe tueri in curia epa
li decidit ꝙ lꝫ clericus mutet forꝫ nō tn̄ ꝑdit ius ſibi que
ſituꝫ vigore ſtatuti alleḡat gl.ſing.in.l.nemo pōt.ff.de leg.
i.⁊ vide eundē Bal.in.l.iij.C.vt in poſſeſſione legatoruꝫ
111 †vbi dicit teſtator inſtituit clericum ⁊ grauat eū vt det ti
tio.x.ſubijciens euꝫ iuriſdictioni poteſtatis layci decidit
ꝙ non pōt ideꝫ dicit ſi eum ſubijceret iuriſdictōi alterius
iudicis incōpetentis ſed ſi diſponeret ꝙ non poſſet cōue
niri ſub iudice cōpetēti eodē modo nō valeret diſpoſitio
teſtatoris qꝛ eſſet ꝯtra ius publicum ⁊ de hoc dicit eſſe
112 glo.ſing.in.d.l.nemo pōt.Jtem dicit ēt hic Bal.†pone
ſtatutum inducit preſcriptionem.x.annorū adijciens ꝙ
obligatio tollat̄ ipſo iure an eccleſia debitrix layci pote
rit ſe tueri ī virtute huiuſmodi ſtatuti vr̄ ꝙ nō vt hic ⁊ i.d
c.bene quidem.lxxxvi.diſt.preterea agnitō debiti inter
rūpit ꝓſcriptionē ſed eccleſia in conſcientia ſua continue
agnoſcit debitum ergo nunq̄ꝫ ꝓſcribit preterea ꝙ quiſq̄ꝫ
iuris in alium ſtatuit ipſe eodem iure vti debet.c.cum
omnes.ꝫ.eo.Jtem ꝯtriorum eadem eſt diſciplina. Jtem
quod tibi nō vis fieri alteri non feceris.item ſm̄ Ja.bu.
ꝯctus non preſcribuntur ergo nec obligatiōes ab eis ra
dicate.igit̄ impoſſibile eſt ꝙ curſus tp̄is.tollat.l.obliga
tionū.§.placet.ff.de actio.⁊ obli.⁊ nunc ſm̄ Bal.intelli
gis rationem viuam illius §.item bona fides nō rūpitur
curſu tp̄is itē naturalis obligatio eſt de iure naturali na
tura ergo rationalis non tollit̄ ꝑ ius municipale.Bart.
dicit ꝙ inter ſubiectos ſtatutuꝫ pōt tollere naturalē obli
gatione.l.ſequit̄.§.ſi viaꝫ.ff.de vſucap.l.ꝙ ſi nolli.§.ſi qd
ita.ff.de edil.edicto ſubdit hic Bal.dictum Bar.fore in
telligendum in ſtatuto populi nō in ſtatuto ꝑtoris.puta
epi vel rectoris marchie anconitane qꝛ eius ſententia nō
113 tollit obligationē naturalem allegat ſimile.†ꝙ facultas
abſtinēdi data a pretore nō pōt tollere ipſo iure exiſtētiā
ſui hr̄dis.l.ſi filius q patri.ff.de vul.⁊ pup.qꝛ exiſtentia
ſui heredis eſt de naturali iſtinctu q nō pōt ab oſſibus ſe
perari de huiuſmodi ſtatuto nunc non eſt diſputandum
eſt tn̄ addēda iſta limitatio Bal.ad Bar.in ſcriptis mo
dernoꝝ in.d.l.ſequit̄.§.ſi viam ⁊ idem Bal.dedit aliam
limitationē inuentam ex ingenio ſuo ad dicta Bar.i.d.
§.ſi viam.c.ſi.de preſcrip.vide ibi omnino qꝛ iſte due li
mitationes fuerūt incognite Modernis in locis cōibus
Et in quantum ſuperius dixi ꝙ bona clericorum ſunt ꝑ
uilegiata ſicut bona eccleſie.adde elegantem tex.in.c.po
ſtulaſti.J.de reſcrip.vbi patrimoniū clerici ⁊ perpetuum
beneficium equiperantur quo ad caſum illius capituli.
114 ℄†Utrum autem ſtatuta laycorū fauorabilia cōprehē
dāt clericos in ſucceſſionibus ⁊ in alijs fauorib⁹.⁊ vtrū
lex imperialis fauens eccleſie teneat ⁊ videatur appro
bata a papa late dixit hic do.Anto.⁊ in.c.ꝙ clericus de
foro competenti ⁊ in.c.i.de operis noui latiſſime ſcripſit
hic do.Abbas in ſua repetitione ⁊ etiam in lectura hui⁹
capituli ⁊ in dicto capitulo ꝙ clericis.Ego latiſſime dixi
in repetitione rubrice de rebus eccleſijs non alie.vide ibi
oino ⁊ vide quod pulchre ſcripſit Pet.de ancha.in re
petitione.c.i.ꝫ.eodem.vbi dicit ſe dubitari vidiſſe de fa
115 cto†an ſtatutū laycoꝝ poſſit diſponere ꝙ ꝑ fraterni

d ℄Uerba i
portant.Reſti
tuere ꝺbuꝫ qd
iporret vid.ff.
hoc eo.ti.⁊.l.ij
q.i.§.notāduꝫ
⁊ no in.c.q̄re
lā vbi late pa
nor.in ſi.ꝺ ele
ctio.⁊ qḋ hoc
ꝺbuꝫ vt eſt ī ꝓ
poſito nr̄o ꝑo
tius ad poſſeſ
ſoriū q̄ꝫ ad pe
titoriū referat̄
q̄uis ad vtrū
q̄ꝫ referri poſ
ſit vide Fely.
in.c.inter dile
ctos.ii col.cir
ca medium de
fide inſtru.

e ℄Ut in ꝯſi
lio.Adde pro
iſta elegātē cō
cluſione Bal.
deciſiōem fa
cientē ad hoc
in.l.cuꝫ iudex
C.de ſen.⁊ in
terlo.om.iudi.
⁊ vide do.Ja.
may.idē tenē
tem in.§.cura
re carta.exeq.
nu.xlij.inſtit.
de actio.

tatis laycoꝝ poſſit exigere relicta ad pias cauſas ꝛ dicit
ſe vidiſſe conſultum ꝙ ſic vide ibi dis ꝛ dicit hic Bald.
nota ꝙ ſi nemo petit nemo cōdemnet etiaꝫ ſi iudex certꝰ
ſit ſiue habeat expreſſam ꝛ euidentē ſcientiam ſiue cōſciē
tiam .i. tacitam ꝛ occultam cordi ſcientiaꝫ ſicut accidit in
ſecretis ſecretorū que nemo nouit niſi deus ꝛ ipſe vt no.
in .l. iuriſgentium .§. pactorū .ff. de pactis iudex enim de
a bet ſequi publicam conſcientiaꝫ[a] ſeu legis preceptum nō
priuatam ſuam ꝯſciētiam qꝛ officiū ſuū eſt publicū nō p̄
uatum. Unde licet chriſtus eſſet iudex ꝛ teſtis tamen nō
b cōdemnauit adulteraꝫ quia nemo accuſabat[b] nec erat in
iudiciū vocata. dicens mulier quis te accuſat. que ait do
mine nemo. tunc chriſtus ait. nec ergo te condēno. nam ſi
ue nemo petat. ſiue qs non ſit citatus ſiue non ſit ꝓbatū
ſiue libellus a tota forma peccet ſiue cā reus non eſt con
116 dēnandus. † dicit ꝙ teſtis nō eſt interrogandus de con
ſcia q̄ cauſari pōt ēt ex cauſis falſis. qꝛ nō ꝑtinet ad teſtes
ſcire veras cās alleg. no. tex. in .§. fi. in ti. de cōſue. rec. feu.
ꝛ ſi reus dicat veritateꝫ neſcio tñ cōſciam hēo nō videtur
fateri niſi dicat credo .c. cum ad ſedē. de reſti. ſpol. Et ex
iſtis iponiť finis lecture huius decretalis laus deo. Dñs
Andre. barbatia vtriuſqꝫ iuris doctor.

c
e **X litteris.** Pena[c] priuationis a cōmunione que ꝓpter
cōtumaciam infertur ꝑ ꝯſtitutioneꝫ intelligi
tur tpalis ꝛ nō perpetua hoc dicit. Primo
ponit ſtatutū ꝛ factū ex quibus ſurgit dubitatio. Secū
do tollit dubitationē inducēs tres rationes. ſecunda ibi
qꝛ tamen. ſecunda ratio ibi nam iuris. tertia ibi q̄ꝫ noſtri
moris. vel ſic primo ponit ſtatutuꝫ. ſecundo ſtatuti inter
petrationē. tertio q̄ōnis ſolutionē ſecūda ibi qꝛ tñ. tertia
ibi mandamus ꝛ ſuper hoc tex. nulla eſt diſcrepantia le
cturarū qꝛ tex. de ſe apertꝰ ꝛ manifeſtus eſt. ideo omnes
vno ore tranſeunt cū prefato ſūmario. Bal. hic ad euidē
1 tiam dicit ſe notare † ꝙ q̄dam ſunt delicta in quibus ad
mittiť purgatio. ꝛ ita loquiť lex qui ea mente. ff. de fur. q̄
dā ſunt in quibus pacta penitentia admittiť diſpenſatio
vt in .c. at ſi clerici. de iudi. quedam ſunt in qbus admitti
tur cōpenſatio .l. quid ergo .§. pena grauior. ff. de his qui
no. infa. quedā ſunt in qbus admittitur delictorum cōfu
ſio .l. viro atqꝫ vxore. ff. ſolut. mat. l. cū mulier eo. ti. ꝛ ſic ſi
qs facit actuꝫ aut de ſui natura teneť reuocare. ꝛ tūc pōt
venire ꝯ̄ factum ſuū vt hic. Si vero nō tenetur reuocare
tunc aut actus eſt talis q de ſui natura eſt reuocabilis ꝛ
idē iuris .l. qui mortis. ff. de dona. nec dꝫ venire ꝯ̄ factum
ſuū qꝛ hoc pōt ex intrinſeca actus natura ar. l. quidā cuꝫ
filium. ff. de ver. ob. aut eſt actus de ſui nã irreuocabilis ꝛ
tūc nō pōt venire ꝯ̄ niſi iteruenerit error .l. q heres. ff. fa.
her. ꝛ hoc ſi res non eſt deciſa ꝑ ſniam diffinitiuā aut trā
ſactionem aut iuſiurandū. qꝛ tunc ꝑtextu erroris nō poſ
ſet reuocari .l. lucius. ff. ad treb. Nunc vero Bald. ponit
caſum hoc modo magiſtri liberaliū artiū pariſius cōmo
rantes. qꝛ ab antiqua ꝛ laudabili ꝯſuetudine in quibuſ
dam articulis deuiarant volentes ad laudabileꝫ conſue
tudinem redire. ſtatuerunt interpoſito iuramento ꝙ ſi
quis magiſtrorum ordinationi vniuerſitatis ipſorum te
mere duceret reſiſtēdum ita ꝙ tertio cōmonitus .J. triduū
vniuerſitati magiſtroꝝ non pareret eſſet beneficio ſocie
tatis ipſorum priuandus ideoqꝫ vnus qui non obediuit
fuit priuatus tñ poſtea reddiit ad obedientiaꝫ petens ad
cōmunionis cōſortium in magiſtralibus reintegrari du
bitabať qd iuris. nam quidā dicebant euꝫ ꝑpetuo rema
nere priuatum ꝛ ꝙ non poterat recipi niſi ꝑ papā ꝓpter
iuramentum alij dicebant ꝙ poterat recipi purgādo cō
tumaciam cum ſatiſfactione condigna papa mādat euꝫ
recipi tribus rationibus primo qꝛ non fuit priuatus in
ꝑpetuum cum hoc non fuerit expreſſum in ipſa priuatio
ne nec exprimi debuerit. ſecūdo qꝛ non eſt de iure nec de
more eccleſie claudere viam volētibus obedire. tertio qꝛ
natura cōtumacie eſt ne vlterius progrediatur pena q̄ꝫ
delictuꝫ qꝛ ceſſante contumacia ceſſat pena. ꝛ ideo papa
mandat magiſtris ꝛ vniuerſitati predicte ꝙ non obſtan
te ꝙ fuerit priuatus in magiſtralibus admittat. ¶ No.
ibi ex litteris quia vniuerſitas magiſtroruꝫ ſcripſit pape
2 quid haberet agere quibus papa rñdet. ¶ † No. ibi de
uotionis noſtre ſtillum ſcribēdi quando papa ſcribit vni
uerſitati iſta ſunt dicta do. Bal. hic vos autē accurratius
pōderetis. nam tex. iſte ne duꝫ cōſiderat iuramentū ſed tē
poralitatē. pur apparet ibi beneficio ſocietatis eorū ꝙ in
3 magiſtralibus priuareť nec apparet † ex iſto tex. ꝙ litte
re vniuerſitatis aliud exprimerent vnde cōiunctā ſupſcri
ptione apparet ꝙ vniuerſi doctores pariſius cōmorātes
eſſent ſubiecti temporaliter pape ſimile habetur in .c. qꝛ
in cauſis de procu. iuncta ſubſcriptione. vbi dicitur ſcho
laribus pariſienſibus. vbi vniuerſitas ſcholariū cōmorā
tiuꝫ pariſius ſubiecta eſt pape tēporaliter. naꝫ ſi aliter di
ceremus in caſu iſtius .c. non eſſet bene dictum quia poti
us debuiſſet iſta vniuerſitas doctorum habere recurſum
ad ſacram coronam inclite domus francie. ideo mihi vi
detur ꝛ erit noua conſideratio ꝙ iſte text. probet ꝙ vni
uerſitas doctorum pariſius ſit temporaliter ſubiecta pa
pe. vnde verba iſta ex litteris veſtre deuotionis intelligē
da ſunt .i. veſtre ſubiectionis ad romanam eccleſiā ꝛ mo
ueor ex tex. elegantiſſimo in ver. deuotarum gentium. in
l. allegatis. C. de vectigalibus ex quo text. aſſumptus eſt
ſtillus ſcribendi qñ reges ſcribendo dicunt deuotis no
ſtris qꝛ idem eſt ac ſi diceretur obedientiarijs noſtris ſꝫ
ſtupendam glo. ibi que perpetuo eſt cōmemoranda ſm
Bal. ibi ſed vlterius allego tex. in ti. de pa. conſtan. in v̄.
deuotionis noſtre per quē tex. Bal. ibi colligit ſubditos
debere eſſe deuotos ſuis ſupioribus. ꝛ iō ſolēnis docto.
4 Pe. de anch. cōſi. cclx. recenſet in facto † ꝯſtō ro. eccleſie
diſponebat ꝙ nullꝰ poſſet hr̄e officiū niſi eēt fidelis ꝛ de
uotus ſacroſan. ro. ec. alias puniret. Accidit in facto ꝙ
quidā pfidus iudeus habuit publicū officiū in terris ecc.
ro. agebať ad penā ꝯ̄ iudeū tāq̄ꝫ nō eēt dūotꝰ ꝛ fidelis ec.
ro. ꝯſuluit ꝯ̄riū do. Pe. ibi motus qꝛ iudei ꝛ alie ſecte re
probate pñt dici deuoti ꝛ fideles eccleſie ſi nobiſcū pacifi
ce viuant hinc eſt ꝙ eccleſia ſm eum in ſuis ritibus eos
tollerat. vt no. Inn. in .c. ꝙ ſup his deuoto. ideo cōtume
lias ſibi inferri nō patiť .c. ſicut de iudeis. dicit tñ tale ſta
tutuꝫ intelligi de eccleſia militante que recipit infideles
nō aūt de eccleſia q̄ eſt in celis de qua ſtatutū veriſimili
ter nō ſenſit. ꝛ ita ꝯuit doctor iſte ſed melius allegaſſet
iura q̄ nūc ꝑallegaui. qꝛ deuotus ſi ꝓferať a ſupiore itel
ligiť de ſubdito an aūt illud ꝯſi. do. Pe. teneat nō ē nūc
huius farago libelli ꝯ̄ eū. tñ tenui in rub. J. de iudeis ꝛ iſta
tene mēti qꝛ noua ꝛ ad iſtum tex. icognita vſqꝫ ad ſecula
iſta. ¶ No. ibi a nobis fide ꝑſtita fuerit ꝯſtitutū ꝯiūcta
5 ſupraſcriptōe in qua vniuerſi doc. pariſius cōmorātes † ꝙ
d doctores[d] legentes faciūt vniuerſitatē licitā ꝛ approbatā
ꝛ pñt facere ſtatuta ꝛ alia q̄ pñt explicari ꝑ ius cōe. ꝛ
nō eſt mirū qꝛ faciūt ꝓfeſſionē licitā. ꝛ ꝑ ꝯñs faciunt vni
uerſitatē. facit .l. fi. C. de iur. om. iud. ſcholares vero ſūt di
ſcipuli ideo nō faciūt vniuerſitatē vt voluit gl. in .d. l. fi. ſꝫ
illa glo. nō eſt vera ſꝫ do. Abb. hic ex eo qꝛ ſcholares fa
ciūt vniuerſitatē ex quo hꝫ mãm ꝯueniēdi in vnū. ꝛ dicit
ſe de hoc allegare tex. probantē iuncta gl. in .c. qꝛ in cau
ſis de procu. ꝛ Inno. in .c. cum ab eccleſiarū de offi. or. ꝛ
Bar. in .l. fi. C. de collegijs illici. ꝛ ēt vlterius alle. ꝙ hꝫ
.Si ꝓhe. vbi ſcribiť doctoribus ꝛ ſcholaribus vniuerſis
vñ illud v̄bū vniuerſis referť tā ad doctores q̄ꝫ ad ſchola
res per quod verbū dicit ꝙ doctores ꝛ ſchola. inſimul fa
ciūt vniuerſitatē vnā ita ꝙ ſcholares ſine doctoribus ni
hil faciunt. qꝛ quod omnes tangit debet ab omnibus
approbari .c. ad hec de officio Archid. † ꝛ ꝑ hoc decidit
queſtionem ſcholares poſſe dari certam formam in exa
minatione ſcholaris ꝛ concludit ꝙ in tāgentibus mere
ipſos ſcholares poſſunt ſtatuere in tangentibus vero do
ctores ſpectat ſtatuere ad doctores. ſi immineat certuꝫ qd
concernens

a ¶ Suaꝫ cō
ſciētiā. Qñ āt
iudex ſuā ꝯſci
aꝫ ſeq dēat ꝛ iu
dicare ſcōꝫ eā
vide Ludo. in
repetitiōe rub.
in .ꝗ̄ col. ff. de
arbi. ꝛ vid do.
Jaſ. may. in .§.
ſed iſte nume.
cxxxv. ꝛ fely.
i .c. paſtoralis
§. qꝛ vero i. ꝗ̄.
col. de offi. de
le. ꝛ q̄. ſ̄. a no
bis in multis
apoſtillis no
tata fuere.

b ¶ Nemo ac
cuſabat. ꝯ̄ri
uꝫ huiꝰ appet
ex euangelico
ꝯtextu vt faci
le legere ē naꝫ
dicit tex. addu
cūt aūt mulie
rē i adulterio
deprehenſā ꝛ
ſtatuerūt eā in
medio ꝛ dixe
runt magiſter
hec mlier mō
deprehēſa eſt
in adulterio.
tu ergo qd di
cis ꝛc. ergo .d.
noſter aſſūptꝰ
fuerat vt iu
dex ñ vt teſtis
cogita tu ca
noniſta an ſit
rñdendus hic
theologice vel
legalr̄ ꝛ ex di
ctis dñi andr.
paulo infra le
galis rñſio col
ligit ꝑt ſed lō
ge pulchꝛ or
theologica.

c ¶ Pena. nō
diſcrepat ſ̄. d.
And. in figu
ratōe caſus ꝛ
ſummarij poſi
tōe ab aliſ ſcri
bētibꝰ ſed ſeqť
cōem lecturā
quā antiq do
ctores comētl
ſunt ꝛ ipaꝫ ap
probauit do.
Abb. ꝛ nouiſ
ne fely. hic.

d ¶ Doctores
adde Fely hic
in pma col. vſ.
no. pmo ſ̄ idē
de mēte omni
um fere doc.
ſinglr̄ tenentē
ꝛ ſubiūgit mľ
ta pulchra q̄
vide per te.

cócernés vtrāqꝫ vniuerſitaté dꝫ ſtatui a doctoribus ⁊
ſcholaribus inſimul. ⁊ ita reſidet hic do. Abb. ſed domi.
Pe. remittit ſe de hoc ad no. i ꝓhemio clemétinaꝝ Jo.
de imo. hic remittit ſe ad no. in. d. l. fi. ſed reuerédus pr̃
⁊ hac etate ꝑcipuūꝫ lumen vtriuſqꝫ iur̃. ⁊ ſancte vite. d.
meus Jo. de ana. Archi. Moder. h̄ allegat Bal. i auc.
habita in. xiiij. col. ver. tertio quero. C. ne filius ꝓ patre di
centé ꝙ vniuerſitas ſcholariūꝫ eſt licita. qꝛ vniuerſitates
que naturaliter ordinant̃ ad virtutes puta ad prudétiaꝫ
ſtudentium ſunt licite ⁊ approbate. ⁊ ꝙ vniuerſitas ſtu-
dentiū ad hoc ſit ordinata. allegat text. in. d. auc. habita
in ver. dilluant̃. ſicut ſūt collegia auſtere vite ꝓpter deum
que nó deficiunt a ſua forma ⁊ collegia fraternitatū. alle
gat Bal. ibi qđ no. Inno. in. c. cum dilecta. de exceſſibus
ꝑlatorū ⁊ aliud nó dicit tátus pr̃. vere iſtud dictuꝫ Bal.
relatum ab eo nó ꝓbat̃ iure. nam in. l. i. ff. de collegi. illici
7 tis dr̃ † ꝙ eſt approbatuꝫ collegiū ꝙ ſit gratia relegionis
naꝫ habet̃ reſpect⁹ túc ad ipſuꝫ deū. ſed ſi ordinat̃ ad pru
dentiá hoc nó dicit ibi tex. ⁊ ſic ſine. l. loquunt̃ ábo. ſed
do. Cardi. hic dicit ꝙ de iure cói ſcholares nó faciūt vni
uerſitaté ⁊ ſic ſequit̃ glo. d. l. fi. que loquunt̃ in ꝓfeſſioni.
bus aut cóitatis tales. n. habēt iuriſdictionem vt ibi. ſed
ſcholares nó ſunt iuris ꝓfeſſores ſed ſunt diſcipuli. vnde
doc. ſunt illi q ꝓfeſſioné iuris exercēt. ⁊ ſic apud eos é iu-
riſdictio. ⁊ ita glo. dicit ibi ſeruari pñſius. Bart. ⁊ doc. in
d. l. fi. tenent ɔ̃riuꝫ ꝑ. d. auc. habita ná ſcholares dicunt̃
iuris ꝓfeſſores vt ibi. ergo pñt ſtatuere cū ſit vniuerſitas
approbata. qdā Moder. q hic ſcripſerūt quorū nomen
ignoro ſequunt̃ opi. do. Cardi. ſequétis glo. illá. ⁊ dicūt
ꝙ vltra róné do. Cardi. doctoris ſui ſe allegare. d. auc.
habita que dabat iudices ordinarios epm̃ ⁊ magiſtrū ip
ſorū ſcholariū. cū ergo hēant iudices datos a lege nó po
terunt ſibi ſcholares alios iudices de nouo creare. dicūt
tñ ꝙ ɔſuetudo ſtudioꝝ italie ſeruat oppoſitū qꝛ conſti-
tuūt rectoré cui iuriſdictioné tráſferūt cui ét doctores pe
re debēt nó imediate principalr̃ ſed indirecte v̉tute iura-
méti ꝙ preſtát. ⁊ ita reſidét Bar. v̉o in. d. l. fi. de collegijs
illicitꝭ. dicit ꝙ collegiū doctorū ⁊ ſcholariū eſt approba
tū. allt̃at. c. iſtud. ⁊. d. c. qꝛ in cauſis. ⁊. d. auc. habita. nó tñ
declarat ibi vtrū inſimul cū doctorib⁹ an de ꝑ ſe faciát vni
uerſitaté. ſꝫ poſtea in ver. ſi é collegiū clericoꝝ ⁊ laycoꝝ ſi
mul vt é vniuerſitas ſcholariū. ſentit manifeſte ꝙ ſchola-
d res ſoli faciát vniuerſitaté. ⁊ idé voluit i. d. l. fi. idé voluit
do. abb. ſ. in ꝓhemio gregoriano. ⁊ idé voluit bal. in. d.
auc. hita i. ij. col. ⁊ dicit fore decre. exꝑſſaꝫ de h̄ qđ ſchola
8 res faciát vniuerſitaté i. d. c. qꝛ in cáis † ⁊ ió dicit ꝙ rector
cū vniuerſitate pót ſtatuē vt nemo poſſit doctorari niſi ꝑ
ſentet̃ rectori qꝛ h̄ ſtatutū é honeſtū ⁊ nemini ꝑiudicat ni
ſi ipſis ſtatuētibus. ergo é ſeruandū. l. ij. C. de ɔſti. pe. ſec⁹
dicit ſi ſtatutū diſponēt ꝙ néo poſſit approbari ꝑ doc. ni
ſi rector det vocé ſuá in approbádo. qꝛ túc apponēt falcé
in meſſeꝫ aliená. nec poſſꝫ claudere viá pub. doctorib⁹ nec
diſponē ꝯ iure ſupioris. c. veniétes de iureiu. Saly. i. d. l.
fi. dicit doc. tenere cóiter ꝙ ſcholares faciát vniuerſitaté
ꝑ. d. auc. habita ipſe v̉o ſeqt̃ gl. d. l. fi. quá ſeqtur ibi Ja.
bu. ⁊ hoc ꝑ. d. auc. habita q̄ eie ꝓ iudice dat epꝫ ⁊ magr̃ꝫ
ſuū. nihil de coꝝ rectore dicit nec i ꝓhemio ffoꝝ. ⁊ lꝫ ſcho
lares tueat̃ ⁊ eis cóferat ꝑuilegia. non tñ ſeqt̃. ergo cor
pus ⁊ vniuerſitaté eos facere ꝑmittit. refert tñ alios dicē
ꝙ lꝫ nó ſit approbata de iure ciuili tñ é approbata de iu-
re canonico ꝑ. d. c. qꝛ in cáis. ipſe tñ ſeqtur gl. d. l. fi. ⁊ ſic
lꝫ doctores ſupius relati ſibi appropriauerint allegatio-
né. d. auc. habita ɔ̃ cóeꝫ opi. tñ reuera nó fuit coꝝ ſꝫ fuit
Saly. ⁊ Ja. but. ⁊ ꝓ certo multum ſtrigit ꝓ ſuſtentanda
glo. illa. ſꝫ idé Saly. in. d. auc. habita ad fi. aliter loqtur
q̄ꝫ dixerit in. d. l. fi. reducit enim ad ɔcordiá opinióes vꝫ
ꝙ in locis in qbus iura legunt̃ vniuerſitas ſcholaſtica é
approbata. in alijs v̉o locis in qbus iura nó legunt̃ é re-
probata qꝛ ex quo locus é reprobatus ne ibi legat̃. ergo
eodé modo eſt reprobata vniuerſitas docétiū ⁊ adiſcen-
tiū ⁊ ita reſidet ⁊ ſic cū ſua reuerentia vr̃ ſibi ɔ̃rius in eo
quod dixit in. d. l. fi. ⁊ cócordia iſta de nihilo ſeruit qꝛ ſu
pra in ꝓhemio. dicit̃ bononie cómorantib⁹ ⁊ ſic ꝓut vni
uerſitas ſcholariū eſt approbata. dꝫ ꝙ ſit in loco vbi iura
legi pñt. ⁊ etiam in. d. c. qꝛ in cauſis in ſuprаſcriptóe dr̃
ſcholaribus ꝑiſieſibus ⁊ ſic ɔſiderant̃ ſcholares ꝓut ſtu
dent in loco approbato ⁊ ita faciūt vniuerſitaté. gloſ. in
d. c. qꝛ i cauſis dicit ꝙ dubitatio ibi fuit qꝛ ſcholares nó
vident̃ ɔſtituere vniuerſitaté cuꝫ ius vniuerſitatis nó ſint
a ꝑncipe ɔſecuti. l. i. ff. de colle. illicitis ⁊ ſic glo. apto ore
tenet ꝙ ſcholares faciát vniuerſitaté. gl. vero in. d. l. fin.
eqꝑauit ſcholares diſcipulis pellipalioꝝ. ⁊ ét Bal. in. l.
etiam. C. de teſti. dixit ꝙ familiares honeſti puta abbatū
⁊ epoꝝ pñt teſtificari ꝓ dñis ſuis. ſecus ſi ſunt ſcholares
hominū vilium. vt cerdonū vel ſcholariū ⁊ bernarij. ſed
miror de eo ꝙ ita inhoneſte loquatur de dñis ſcholarib⁹
qꝛ glo. in. c. primo de locato equiꝑauit eos ꝑſonis poten
tiorib⁹. ⁊ Bal. i. l. vidue. C. de nup. alias de ſecūdis nup.
dixit ꝙ electus a ſcholaribus eſt ꝑferéd⁹ electo a ciuib⁹
tanq̄ꝫ ſit electus a dignioribus. ité cóiter oés in. d. c. qꝛ in
cauſis dánant glo. d. l. fi. Modo ex iſtis habetis ꝙ nó
eſt dare caſum de hoc an ſcholares faciant vniuerſitateꝫ
approbatam. nam iſte tex. loquit̃ in doctoribus ⁊ lꝫ ſ. in
ꝓhemio gregoria. dicat̃ doctoribus ⁊ ſcholaribus vni-
uerſis nó ꝓbat neceſſario ꝙ ſcholares faciát vniuerſita-
té qꝛ ɔiūgédo ſupraſcriptioné iſtius. c. cum illo tex. ſ. in ꝓ
hemio illud verbū vniuerſis vel eſt referendus ad ſolos
doc. vel ad doc. ⁊ ſcholares inſimul. vnde nó eſt dare tex.
niſi vnicū ⁊ ſing. in. d. c. qꝛ in cauſis ſꝫ ꝓ certo ille tex. loq
tur eo caſu quo ſcholares ſunt de iuriſdictóe ipſius pape
vt ꝓbat tex. ibi lꝫ ergo papa ibi approbet vniuerſitatem
ſcholaſticá ꝓcedit in caſu in quo loqtur vꝫ in vniuerſi-
tate ſcholaſtica ſibi ſubiecta vt eſt ét vniuerſitas ſcholaſti
ca bonoñ. ſed in alijs vniuerſitatibus ſcholaſticis nó loq
tur ille tex. ⁊ ió nó erit extendédus iuxta illud nó illi ipſiū
pellagi ⁊ ſic ille tex. nó ꝓbat cóem opi. ꝙ indiſtincte que
libet vniuerſitas ſcholaſtica ſit approbata ⁊ ió nó video
nec tex. vrgenté nec rónem viuá ꝓ cói opi. ſꝫ qꝛ oés ſcho
e 9 lares ſumus † ⁊ lꝫ ſiꝫ doctor indign⁹ tñ appellatóe ſcho
laris cóprehendor vt nota. ſ. in ꝓhemio grego. ió tenéda
erit iſta cóis opi. quá nec caro ⁊ ſanguis reuellat. ſꝫ oñdo
via ⁊ inconuincibili ratione hoc modo vbicunqꝫ collegi
um. cógregat̃ intuitu religionis dr̃ eſſe approbatū. l. i. ff.
de colle. illici. ſed collegium ſcholariū eſt ɔgregatum ad
quandá religioné ɔgregati enim ſunt ad obediédū deo
iſte eſt tex. formalis in. d. auc. habita in ver. ad obediédū
deo ⁊ nobis eius miniſtris ⁊ ét ɔgregati ſunt ad acqui-
rendū ſacerdotiū qꝛ ad adiſcendum ⁊ adminiſtranduꝫ
iura ꝙ ſacerdotiū appellat̃. l. i. in prin. in ver. ſacerdotes
nos appellat. ff. de iuſti. ⁊ iu. ergo ſequit̃ ꝙ cenſet̃ colle-
giū a iure approbatū. Nec ob. inductio Saly. ⁊ alioruꝫ
facta de. d. auc. habita qꝛ lꝫ ſcholares habeát in iudices
epm ⁊ magiſtrū eorū non tñ ſequit̃. ergo nó poſſunt ɔſti
tuere ſibi rectoreꝫ. nam cóſtituendo ſibi rectoré in iudicē
non propter hoc auferūt iuriſdictioné magr̃o ſuo ⁊ epo
l. ſtudétibus. C. de officio ꝑfecti vr. ⁊ iſta méti cóméda.
Ité ꝓbat iſte tex. in ver. fide ꝑſtita. i. iuraméto preſtito ꝙ
ſtatutum firmatum preſtatione fidei é iuramenti. vt not.
i. c. ad aures. qđ me. cá. ⁊ dicit hic Bal. ꝙ illud iuramen-
tū fuit ꝑſtitū de nó reuocádo ſtatutū vere iſta eſt magna
reſtrictio ad iſtum tex. vel dicit ꝙ fuit ꝑſtitum de obediē
do. nec ob. lex ſi quis maior. C. de tráſac. vbi piurus effici
tur infamis. qꝛ ibi loqtur reſpectu ɔ̃cius hic v̉o reſpectu
10 iudicij † ná in iudicijs benignius agit̃ quo ad purgatóeꝫ
more qꝛ vbi eſt dies ⁊ pena admittit̃ purgatio more. l. ⁊
ſi poſt tres. ff. ſi qs caut. ⁊ ꝙ hic ſcimus in iudicio nó in
pleno iudicio nec in plene ordinario tñ ſumus in iudicio
q̄li q̄li ꝙ oñdūt monitióes de qbus hic ſm bal. ¶ No.
ibi ɔſtitutū vt ſi qs magiſtroꝝ ordinationi vniuerſitatis
ipſoꝝ qꝛ ſm Bald. ꝓbat doctores facere vniuerſitatem

d ¶ Scholares. adde eundé d. And. i. c. cū acceſſiſſent ſ. hoc. eod. ti. nr̃o nu. cxlix. v. ⁊ ſi quiſpiá idem ſuſurranté ⁊ multa q̄ nos ibi diximus i apoſtillis.

e ¶ Appellatóe ſcholaris. Vltra ea q̄ dicta fuere a. d. Andr. ſ. in. c. cū acceſſiſſēt nu. cxlix. ⁊ a nobis in apoſtillis annotata adde Fely. h̄ in. i. col. ſtatī poſt ſūmariuꝫ ver. no. i. vbi ó méte. d. ab. reprobat gl. oppoſitū tenété ⁊ multa pulchra addit q̄ vide per te.

allegat.d.l.fi.⁊ impoſuerũt ſibi legeʒ ét penalé ⁊ priuatio-
nis ergo pena priuationis vł dematriculatiõis nõ eſt im-
perij q2 vniuerſitas doctoꝝ nõ hẽt merꝝ imperiuʒ vel dic
ꝙ imo hẽt merũ imperiuʒ ſicut magiſter militum iter mi-
11 lites ꝓ militari delicto ex quo colligit hic Bal.† ꝙ ma-
giſtri ſociatũ pñt cõtumacẽ abolere a matricula ꝙ ẽ be-
ne no.ꝓ doc.collegij vt poſſint ꝯtumacẽ priuare de colle-
gio.⁊ ſic pondera bene Bal.equiperat milites ⁊ docto-
res de quo in.l.aduocati.C.de aduo.diuer.iudi.⁊ inquã-
tuʒ ipſe vult ꝙ vniuerſitas doc.hẽat merũ imperium ipe
loquitur ſine lege.l.illaʒ.C.de colla.⁊ ꝯtra doctori .l.im-
perium .ff.de iur.om.iudi.nullã enim gladij ꝑtateʒ hʒ col-
legiũ doctoruʒ quo ad ipſos doctores.⁊ iſte tex.loquitur
quo ad priuationẽ cõmodi ꝓuenientis ex ipſa vniuerſita-
te.⁊ ſinglr ſi põderet iſte tex.vř ꝙ nõ ꝓbet ꝙ vniuerſitas
12 hẽat iuriſdictioneʒ ꝙ ſic ſubtiliter iduco.† ciuitas nullã
habet iuriſdictionẽ ſupra clericos.vt in.c.eccleſia.§.eod.
cum ſimi.⁊ nihilominus poteſt facere ſtatutuʒ vt clerici
nõ gaudeãt cõmodo proueniẽte ab ipſis ſtatutis ſi nõ pe-
ant ſtatutis vt dixit.Ja.but.⁊ Bal.in auctẽ.caſſa .C.de
ſacroſan.ec.⁊ dixi late in repe.rub.de reb.ec.nõ alie.ita
dicamus i cãu iſtius.c.nam hic ſtatuerũt vt nõ obediẽs ꝓ-
uaret bñficio ſocietatis eorũ vñ nõ ſequit ergo hẽbat iu-
riſdictioneʒ q2 ſi laycus poteſt ſtatuere ꝙ clericus nõ ha-
beat cõmodum ſtatutorũ ſi nõ vult parere ſtatutis.⁊ tñ
nulla hʒ iuriſdictioneʒ in clericos eodem modo dicem⁹
hic.⁊ ſic iſte tex.nõ probat quod vniuerſitas hẽat iuriſ-
dictionẽ ⁊ deſtruit funditus omneʒ doctrinam docto. ꝭ
iſta inductio ⁊ ẽt deſtruit multa dicta mea q̃ dixi.in.c.cũ
acceſſiſſent.§.eo.vide ibi.Et pondera ſupraſcriptionem
in qua dicit doctoribus.⁊ poſtea i tex.dicitur magiſtro-
13 rũ ⁊ ſic doctor appellat magiſter ⁊ econtra facit.c.i.de
a loca.† vbi appellatione magiſtroꝝ veniunt omnes[a] do-
ctores ⁊ ẽ cõis vſus vltramõtanoꝝ appellare doctores.
magiſtros glo.tñ in cle.ij.de magiſtris dicit ꝙ vſus itali-
cus obtinuit ꝙ promoti ad iura canonica vel ciuilia ap-
pellent doctores in theologia vero vel in artibus appel-
lentur magiſtri ⁊ etiam oẽs q docẽt liberales artes ex q̃
glo.infero vobis ꝙ docẽtes abachum non dicũtur mag-
ſtri.facit glo.in.l.rõne.C.de ꝓfeſſoribus ⁊ medicis libr.
x.que dicit ꝙ nõ datur imunitas talibus tanq̃ꝫ illis qui
docent liberales artes alias dicũtur magrĩ ⁊ poſſunt ha-
bere premium docẽdi.l.i §.ludi quoqꝫ litterali .ff.de va-
rijs ⁊ extraor.cogni. quod eſt bene no.vide que ego di-
xi.in.c.i.de loca.⁊ adde tex.in.l.qualem.§.dicere.ff.de ar-
bi.in verſi.magiſtri.ſui vbi iuriſconſultus appellat magi-
ſter ⁊ in.§.his igit in ꝓhemio ffoꝝ item appellatur ꝓfeſ-
ſor.⁊ etiam appellat dñs vt ẽ tex.in.d.auc.habita .C.ne
filius ꝓ patre ⁊ iõ cõſueuit glo. Bernardi ſepenumero
dicere dñi legũ ita ſentiunt ꝭ doctores legũ.Itẽ appellat
pater iuris tex.eſt notabilis in.l.i.C.de excuſationib⁹ ar-
tificum.li.x.item appellat ſacerdos.l.i.in prin.ff.de iuſti.
⁊ iur.itẽ appellat ꝓceptor.l.ſi edibus .ff.de damno infec.
⁊ vide que dixi in ꝓhemio clemẽtinaꝝ vbi allegaui mul-
tas leges in quibus imperator vocauit iuriſconſultũ pa-
rentẽ ⁊ alibi appellauit amicũ vide q̃ ibi dixi.dixit tamẽ
b Hoſti.[b] i ſumma de magiſtris ꝙ placẽtinus dicebat ꝙ
ſi dico Petrus magiſter venit itelligitur de Petro ma-
giſtro carpẽtario vel ſimili ſʒ ſi dico magiſter Petr⁹ ve-
nit itelligit õ magiſtro lr̃arũ certa iſta diſtinctio videtur
verbalis ⁊ iure nõ probat ⁊ ſi verbis daret audatia dice-
rẽ ꝙ male loquit per tex.in.d.l.qualem in verſi.caſſiu ma-
giſtri ſui vbi nomẽ ꝓprium preferi nomini magiſter ⁊ tñ
intelligit de magiſtro iuris vt ibi ergo ⁊ iõ mihi videtur
ꝙ debeat attẽdi perſona cui verbum magiſter referi ar.
.l.plenum .§. equitij.ff.de vſu.⁊ habi.l.ex militari .ff.de
teſta.mi.c.⁊ ſi qões.de ſimonia. papa tñ indiſtincte oẽs
appellat doctores ſiue ſint magiſtri artium liberaliũ ſiue
ſint doctores iuris vt.§.in ꝓhemio in verſi.doctorib⁹ bo-
14 nõ.cõmorãtibus ⁊ iſta mẽti cõmẽda. ¶ † Nota ibi ſe-
mel ſecũdo ⁊ tertio de trina monitione fienda ⁊ ſic colli-
git do.Anto.ꝙ in requiſitione ⁊ monitione requirit ſolẽ-
nitas trium citationũ ⁊ glo.i.hic dicit ꝙ hec eſt canoni-
ca ⁊ legitima monitio.xxiiij.q.iij.c.de illicita.xvi.q.vij.c.
omnes decime.xvij.q.iiij.de preſbyteroꝝ q2 vindictaʒ ſe-
per dʒ precedere monitio.c.indigne.xj.q.ij.dicit do.Ab-
bas.hic ſuper iſta glo.nõ ſemper itelligas ꝙ monitio de-
bet eſſe trina quinimo in actibus extraiudicialibus ſuffi-
cit vnica ⁊ allegat tex.⁊ glo.in.c.ſi epiſcopus .xviij.di.⁊
qõ no.Inno.in.c.ad petitionẽ de accuſ.⁊ quod no.Bar.
in.l.ſi finita.§.iulianus.de damno infecto ⁊ glo.in clem.
i.de hereti.⁊ remittit ad dicẽda per ſe in.c.conſuluit õ of-
ficio delega.do.Anto.hic circa hãc glo.cõcludit quedaʒ
eſt citatio iudicialis.⁊ hec requirit ſolẽnitatẽ trium cita-
tionum vel ſaltem vnicam pro omnibus.⁊ idem dicit eſ-
ſe in requiſitione iudiciali.caplo ſacro de ſenten.excõmu-
ni.Circa illum tex.dicit hic Jo.de imo.ibi non ꝓbari ꝙ
requirat trina requiſitio.ſʒ ꝯ dicto ſuo allat notabilem
glo.in.c.cũ cãm de offi.deleg.quedaʒ ẽ monitio quaſi iu-
dicialis ⁊ ẽ illa quã facit vnus iudex alteri.⁊ hec adhuc
dʒ hẽre ſolẽnitatẽ triuʒ monitionũ allat glo.i.d.c.cũ cau-
ſam ⁊ glo.in.d.c.ſi eps.xviij.di.quedam ẽ monitio extra-
iudicialis mera.⁊ hec ſi fiat in ſuperiorẽ dʒ eſſe trina.c.i.
de ſupp.negli.prela.alias ſufficit ꝙ ſit vna ⁊ dicit ita ſin-
gulariter ſcripſiſſe Inno.in.c.cum nobis olim in verſi.re-
uocare.⁊ in verſi.dicim⁹ de elec.⁊ doctores i.c.breuibus
de iureiur.⁊ in.c.nõ minus de imuni.eccle.⁊ allegat glo.
in.d.c.ſi epiſcopus ⁊ ita reſidet do.Anto.Jo.de imo.hic
15 dicit ꝙ.c.ſi epiſcopus cũ glo.ſua probat.† ꝙ ſufficiat me-
tropolitanũ ſemel vocare epõs ſibi ſubiectos ad conſiliũ
ꝓuincialium ⁊ per ꝯñs dicit ꝯtrarium eius qõ dixit gl.
in.d.c.cum cauſam.⁊ iõ p verbum forte dicit ꝙ glo.d.c.
cum cauſam nõ bene loquit quia nõ probat iure deciſio
eius.lʒ do.An.hic ⁊ in.c.cum cauſam trãſeat cũ glo.illa
⁊ ita hic quieuit Jo.de imo.circa iſtum paſſuʒ Bal.ve-
ro hic opponit contra tex.⁊ glo.qõ videt ꝙ vnica moni-
tio ſufficiat allegat .l.ij.C.quomodo ⁊ quãdo iudex.Sol-
uit ꝙ ibi loquit quo ad ꝓceſſum cauſe nõ quo ad priua-
tionẽ beneficij vel matricule vñ in cauſis criminalibus
putat nunq̃ꝫ vnicam monitionẽ hẽri ꝓ pemptoria.Et ac-
curate põdera tu quia.d.l.ij.ſm lecturã glo.apponit ca-
ſum ſingularẽ ⁊ vnicũ qõ lʒ monitio iudicialis debeat eſ-
ſe trina vel vnica ⁊ pemptoria vt in.l.tres denũciationes
.C.quomodo ⁊ quãdo iudex.tñ ſi fiat a iudice ſufficit vni-
ca de quo eſt glo.apud canoniſtas in.c.ꝯſuluit de officio
delega.⁊ ſic Bal.hic limitat.d.l.ij.nõ habere locum in
cauſis criminalibus ⁊ iducit iſtũ tex.Bal.hic ad queſtio-
16 nẽ.† ſtatuto cauet ꝙ in maleficijs reus debeat ter citari
an ſufficiat vnica citatio ꝓ tribus ⁊ pemptorie decidit ꝙ
nõ quia nõ eſt ſuata forma ſtatuti.⁊ ꝓceſſus factus ex-
traordinẽ ⁊ extra formã ſtatuti ẽ irritus ipſo iure opor-
tet enim ſtatutũ ſuari ad litteram cauſam de hoc dicit eſ-
ſe elegãtem in hoc.c.nec ſupplet lege ꝙ interlocutoria iu-
dicis deeſt qñ forma nõ eſt ſuata.c.piſanis de reſt.ſpo.⁊
17 ſic ſentit Bal.vnũ.† quod eſt mirabile.ꝙ vbicunqꝫ agit
de priuando aliquẽ bñficio ſuo vł de priuãdo eum a ma-
tricula nõ ſufficit vna monitio ꝓ trib⁹ ⁊ ẽ mirabilis limi-
tatio ad.d.l.tres denũtiationes. certe iſte tex.nõ ꝓbat ꝭ
dicit enim ꝙ primo ſo ⁊ tertio debet moneri intelligit
ergo ſm alia iura requirẽtia tres citationes.⁊ tñ dicunt
ſufficere vnicam ⁊ pemptoriaʒ vt in.d.l.tres denũtiatio-
nes ⁊ ſic iſte tex.intelligit ſm illa iura ar.l.i.C.de inoffi-
cioſis donati.⁊.c.eccle.vña. de elec.⁊.c.cũ expediat eo.
ti.li.vi.p ꝯñs dictum Bal.nõ militat.ego tñ teneo dictũ
eius ⁊ de hoc allego gl.vnicam ⁊ ſingularem in qua de-
fecit preclarũ ingenium Bal.i cle.i.de vita ⁊ hone.cleri-
coꝝ que voluit ꝙ vbicũq̃ꝫ agit de priuando aliquem be-
neficio ſuo nõ ſufficit vnica monitio pro tribus cum ergo
hic agat de priuãdo magiſtrum beneficio vniuerſita-
tis ergo ſequit ꝙ debuit ter moneri interpelatiʒ ⁊ non
ſemel ⁊

a ¶ Oẽs doc. Magiſter, vnde dicat ⁊ an prout in ꝓpoſito attinet a doctore differat vide Car. i cle.ij. allegata a.do.And. ⁊ Hoſtienſeʒ in ſuma eo.ti. §.i.⁊ in.l. quibus precipua de verb.ſig.⁊ ibi quãplures ſcribentes.

b ¶ Hoſtienſis. Iſtud dictum qõ reprobat ꝭ d.Andre. hẽ allegato loco. in.§.quit dicatur ⁊ pro hoc adde in ſpeculo.in ti.õ magiſtris ⁊ goſ.eodeʒ titulo.

ſemel ꝛ̄ pemptorie pro tribus. ꝛ vlterius allego ſtupēdū
dictum Joā.an.in addi.Specu.in rubrica de cleri. non re
18 ſidē.vbi voluit† ꝙ vbicūqȝ quis eſt monēdus p edictū vt
veniat ad reſidendum alias priuabit bñficio ꝙ illo caſu
debēt apponi tria edicta interpellatim. nec ſufficit vnicum
edictū pemptoriū pro tribus.qnimo ꝑ hac doctrina bal.
dico fore caſum ſingularē ꝯiuncta glo.in.c.i.de milite va
ſallo q ꝯtumax eſt in vſibus feu.vbi ad ꝯuinceñ.militē va
ſallū in ꝯtumacia.ꝛ ſic ad ꝓuandū eū feudo requirit cer/
tus numerus dilationū prefixarū a ꝯſuetudine.glo. ibi q̄
rit an talis numerus dilationū poſſit diminui. ꝛ ſic in in/
diuiduo tangit illud qḋ tetigit Bal.hic. ꝛ decidit ibi gl.
ꝙ de ſtillo curiarū pōt diminui ſed de ſtillo cōſuetudinis
19 ibi approbate non pōt diminui. ꝛ ibi dicit Bal.† ꝙ ſi nu
merus ſtatuitur ꝑ forma nihil pōt mutari qꝛ nihil eſt mu
20 tandū de ſolēnitatibus.† ꝛ ideo ſubdit ſtatutū diſponit ꝙ
quis ponat in bāno ꝑcedentibus duabus citationibꝰ tot
dierū ꝑ qualibet citatione ꝙ nō poterit dari vnicam cita
tionē ꝑ oibus ex eo qꝛ illa forma data a ſtatuto tot dierū
ꝛ duarū citationū eſt forma ſubſtātialis ꝑueniēdi ad bā/
nū. ꝛ ideo nihil mutari poterit etiā vnius ore monitum
ſm eum ꝛ cōmemorat ſe cōſueuiſſe ad hoc allegare glo.
illam. ꝛ hoc modo pōt ſuſtētari illud qḋ ipſe voluit hic.
ſed caueat tantus doctor ꝛ ſibi ſimiles quia ꝯ̄ iſtas glo. ꝛ
hanc cōem doctrinā eſt glo.cū tex.in.c.ꝯſtōnum de ſentē.
excom.in.vj.ſolutio eius apparebit ex inferius dicendis.
Et pōdera qꝛ ſi ſubtiliter ꝯſideret gl.iſta ꝓbat ꝙ iſte tex.
loquat in actu iudiciali. ꝛ lȝ Bald.hoc ſenſerit hic ꝙ iſte
tex.loquit in monitione iudiciali. ꝛ mouet ex eo qꝛ loqui
tur de trina monitione certe potuit Bal. allegare glo.q̄
hoc ſentit vt apparet ex iuribꝰ alleg.in ea eſt enim intelli
genda ſm iura q̄ allegat vt dixit Bar.in.l.nō ſolum.§. li
berationis.ff.de libe.lega. Certe hoc non probat iſte tex.
Primo qꝛ loquit in ſtatuto diſponēte de tribꝰ monitio/
nibus. ꝛ ſic nō loquit de actu iudiciali. Scḋo non ſequit
iſta monitio dȝ eſſe trina.ergo loquit in actu iudiciali ꝛ
do inſtātiam de tex. ꝛ gl.in.d.c.i.de nulli.vaſal. q ꝯtumax
eſt. Tertio allego Domiñ.de ſancto Gemi. in.c. ſi epūs.
xviij.diſt.vbi dicit ꝙ iſte tex.loquit in actu extraiudiciali
lȝ requirat trinā citationē. ꝛ ꝑ certo ex iſto tex. non appa
ret ꝙ iſte actus ſit iudicialis ꝛ ita teneo. Et inquātum do.
Anto.tenuit ꝙ in citatione college requirit trina citatio
21 addo Bal.in.l.nam ita diuus.ff. de adop.† vbi dicit ꝙ ci
tatio eſt q̄druplex.ſ.iudicis ptis ꝛ college in citatione le
gali ſufficit vnica qꝛ monitio legis hȝ vim pemptorij. alle
gat not.in.c.i. ꝛ in.c.quāuis de elec.lib.vj. in nouel. ꝛ qḋ
no.in cle.ſi ante in fi.magne glo.de dolo ꝛ ꝯtuma.in cita
tione ṽo iudicis vbi agit de iudicio generādo requirit tri
na vel pemptoria.l. ꝛ poſt edictum.ff. de iudic.in cle.ſepe
de ṽbo.ſigni.in citatione ptis.verbi gr̄a ꝓmiſiſti mihi te
ꝑſentare coram iudice ad oēm meā reqſitionē requiro te
vt cōpareas iſto caſu dicit ſufficere vnicam reqſitionē in ci
tatione ṽo college ſufficit vna qꝛ nō eſt ꝓprie citatio. ꝛ al
legat de hoc glo.in.d.cle.i.de hereti. ꝛ Archi.lxij.diſti.c.
plebs. ꝛ ita reſidet. Adde Domiñ.in.d.c.ſi epūs. allegā/
tem glo.ibi ꝙ ſufficiat vnica citatio in actu ex̄iudiciali.al
legat Jnno.in.d.c.cū nobis olim. ꝛ ſcribētes i.c.ego En.
de iureiur. ꝛ Pau. ꝛ glo.in.d.cle.i.de here.refert poſtea
ꝯ̄rium tenere glo.in.d.c.cū cauſam de offi.delega. ꝑ qua
glo.dicit eſſe optimū tex.hic. ꝛ in.d.c.i.de ſupplē.negli.ꝑ
lato. ꝛ dicit ꝙ do.ſuus q fuit do.Anto.reducit illas glo.
ad ꝯcordia hoc modo.quedā eſt citatio ſeu reqſitio quaſi
iudicialis videlȝ qñ vnus iudex requirit alium vel ſubdi
tus ſuperiorem. ꝛ tunc requirit trina citatio que doctrina
non placet do.Domiñ.ibi qꝛ cū vnus iudex vocat alium
ſufficit vnica.allegat glo. ꝛ Pau.in.d.cle.i.de heretic. ꝛ
Archi.in.c.ſi ꝯ̄ vnū de offi.delega.lib.vj.vbi ꝯcludunt ꝙ
glo.in.d.c.cū cauſam.in hoc nō eſt vera. ꝛ tñ do.Anto.ap
pellat talem citationē quaſi iudicialē. ꝛ ideo putat Dñi/
22 cus ibi melius poſſe dici † ꝙ ſufficiat vnica monitio niſi
ſus exprimeret ꝙ eēt trina.qꝛ tūc dȝ interuenire trina mo
nitio. ꝛ ita dicit eē tex.hic. ꝛ in.d.c.i.de ſupplē.negli.pla.
ꝛ iura que hoc exprimūt. ꝛ ita reſidet ibi Dominicꝰ dñs
Cardi.in.d.c.cū cauſam.tenet ꝯ̄ glo.illam p.d.c.ſi epūs.
ꝛ p glo.in cle.i.de here. ꝛ ad.c.i.de ſupplē.negli.plator.
rñdet ꝙ eſt ſpāle qꝛ ibi fuit expſſum Joā.de imo.ibi rñdet
ꝙ ille tex.loquit qñ inferior requirit ſuperiorē.tunc enim
neceſſaria eſt trina monitio.ſecus ecōtra qñ ſuperior req
rit inferiorē.qꝛ tunc ſufficit vnica interpellatio p tex. in ꝑ
allegato.c.ſi epūs. ꝛ idē do.Cardi. in ꝑallegata cle.i. de
23 here.ſequit glo.illam quā reputat ſingularē † ꝙ qñ quis
tenet vocare aliquē ad certū actum iudicialē ſufficit vna
c reqſitio c referens ſe ita dixiſſe in.c.ꝯſuluit de offi. delega.
Tu vero allega elegātem tex.in auc.ſtatuimus.C.de epi.
ꝛ cle.in ṽſi.iij.reqſiti ſuam admittant iuriſditionē vbi eſt
caſus formalis ꝙ inferior ꝯſtituens ſuperiorem in mora
tenet eum iterpellare tribus vicibus lȝ aliq allegauerint
caſum in.d.c.i.de ſupplē.negli.pla.ſingularē ꝛ vnicū. Et
ꝯſidera qꝛ ſi bñ pōderet dictū Bar.in.l.titia.§.vſuras de
lega.ij. ꝛ in.l.mora.ff.ḋ vſur.p que iura dicit apparere ꝙ
in actu ex̄iudiciali requirit vnica interpellatio.nec in tali
interpellatione tenet interpellans dicere ꝛ pemptorie. ꝛ
24 ideo recenſet in accidentia facti dixiſſe† ſtatutū diſpone/
bat qḋ inſtantia periret p lapſum duoꝝ mēſium niſi p ac/
torem nō ſteterit modo actor iterpellauit ſemel iudicē ꝙ
ꝓferat ſniam ꝙ certe ſatis eſt vt ppetuo videat ſtari p iu
dicem ſi ſemel actor iterpellauerit iudicē nec hȝ neceſſe ac
tor ſingulis diebus iterpellare iudicē. allegat.l.male agi
tur.C.de ꝑſcrip.xxx.an. ꝛ idem voluit in ꝑalle.l.mora ecce
qualr Bar.ꝯfundit oēm doctrinā ſupius allegatā.vbi iu
dex ſufficit ꝙ ſemel interpellet a pte ꝛ ꝯ̄rium aſſerūt oēs
per.d.c.i.de ſupplē.negli.pla.nec aliquis modernus vſqȝ
ad hec tpa ponderauit Bar.dixiſſe cōtra hanc cōmunem
opi. ꝛ etiā ꝯ̄ cōem opi.allego cle.quāuis de appel.ꝯiun
cta eleganti glo.in.l.ſi cōuenerit.ff.de pigno. actio. ſed ꝯ̄
Bar.caſus eſt formalis in ꝑalle.auc.ſtatuimus in ver.iij.
reqſiti.dicas ꝑ ꝯcordia aut interpellatio fit ad effectū vt
ſuperior puniat ꝓpter interpellationē inferioris. ꝛ tūc re
quirat trina iterpellatio hoc decidit tex.in.d.auc. ſtatui/
25 mus in ver.ſuā amittāt iuriſditionē † vbi ad hoc vt iudex
priuet iuriſditione requirit ꝙ tribus reqſitionibus fuit
monitus ab inferiore.aut requiſitio fit ad finem. ad hoc
vt requirēs nō incidat ī damnū ꝛ pereat ſibi inſtātia. tūc
enim vr ſufficere ſibi vnica interpellatio lȝ fiat de inferio
ri ad ſupiorem. ꝛ ita ꝓcedit dictum Bar.in.d.§. vſuras.
26 ꝛ in.d.l.morā. ꝛ tene mēti qꝛ eſt nouū. ꝛ etiā aliud † colli
gitur ꝙ iterpellatio ex̄iudicialis ſufficit ꝙ ſit vnica. ꝛ ita
glo.in.d.l.moram allegauit.d.l.titia.§. vſuras de lega.ij.
ꝛ idem voluit Bar.in.l.qui rome.§.cohr̄des. ꝛ in.§. ſcia
de ṽbo.oblig.vbi dixit an ſufficiat ſemel interpellatio vel
offerre tex.in.d.§.coheredes dicit ſepius. ꝛ in.l.ſi manda
to titij.§.ille.ff.mādati. ꝛ in.l.emilius.ff.de mino. ꝛ in.l.ſi
cōuenerit.ff.de pigno.actio.in ꝯ̄rium allegat glo. in.d.l.
moram. ꝛ tex.in.d.§.vſuras. ꝛ iſtud putat veriſſimū. Nec
ob.§.cohr̄des ꝛ ſimiles ſm eum qꝛ denotāt facti ꝯtingē/
tiam. Fallit ſm eum in caſu.d.l.ſi ꝯuenerit. ꝛ cū hoc trā/
ſiuit antiqua ꝛ moderna iuris prudētia vere inficiari nō
poſſum lȝ auctoritas glo.grādis ſit tñ §.vſuras hoc nō di
cit nec ad hoc meruit allegari.nā ibi dr̄ ſufficiat ſemel mo
ram iteruenire. non aūt dicit quot iterpellationes faciāt
morā.an vnica an tres. ꝛ ideo videt ꝙ debeat itelligi de
pluribus iterpellationibꝰ p alias.ll. hoc exprimentes. vt
in.d.§.cohr̄des in ṽſi.denūciationibꝰ. ꝛ in.d.l.emilius in
er.datis denūciationibꝰ. ꝛ etiā ad hoc allego.tex.iſtum
nā hic loquit de actu ex̄iudiciali vt ad oculum ſupius de
mōſtraui.tñ requirit ꝙ ſemel ſcḋo ꝛ tertio fiat.ergo ꝛ ad
hoc etiā allego glo.in.c.i.§.ſi.de pace iura.fir. q̄ reqrit vt
vaſallus tribus vicibꝰ moneat. ꝛ alleg.d.l.q rome.§.co/
hr̄des.lȝ Bal.ibi voluerit ꝙ vnica iterpellatio ſufficiat.
ꝛ alleg.d.l.morā.ff.ḋ.vſu.voluit allegare gl.ibi q̄ re vera

c ¶ Vna reqſitio. Addo ſingulariter do. Barth.ſoci.ponentē regulam pulcherrimam cū omnibꝰ fallentijs ſuis. ꝛ limitationibꝰ. ꝛ eſt in ordine regula. lxviij.car.x. ꝛ vide Fely.hic in v.col.circa medium ṽſi.in glo.l.tāgentem in terminis queſtiones oēs in ſmā ꝯtingētes ꝛ ponētes more ſuo regulas cū limitationibus eoꝝ q̄ vide p te. ꝛ addo do. Alexā. de imo.in.l.ḋ pupillo.§.ſiquis ipſi.de operis noui nūcia. ꝛ in ꝯſi.lxxj.i. iiij pte. ꝛ in ꝯſilio xx.in.i.pte.

moneť ex.l.que h nõ dicit.dicit tñ ibi Bal.q ſi dñs feudi
monet vaſallũ in ꝓpria pſona facie ad faciem.qꝛ tunc eſt
maioꝛ ꝯtentus pſentis q̃ꝫ abſentis.vt in.l.ceſſante.C.quo
ꝛ qñ iud ex.ꝛ glo.in.c.ꝯſuluit de offi.delega.tũc ſufficiat
vnica iterpellatio nihilominus ſine lege loqtur.nã.d.l.ij.
loqtur in iudice gñali oꝛdinario.ſꝫ dñs feudi eſt iudex p-
ticularis ꝛ ſpãlis.de quo vide q̃ late dixi in.c.ceterũ de iu
dicijs.vnde nõ eſt adhibẽda tãta reuerẽtia iudici pticula
ri quanta vniuerſali iudici. ꝛ ſic.d.l.ij.C. quo ꝛ qñ iudex
27 nõ mereť extẽdi ad dñm feudi.†ꝛ limita pdicta niſi quis
ex iuramẽto obligaſſet ſe aliqd dare vel facere.qꝛ tũc ſine
iterpellatiõe teneť illud facere.ꝛ ad h allego vobis elegã
tiſſimũ dictũ Spe.in ti.de aduo.§.i.vſi.ſed nũqd his q iu
rauit q refert Jo.an.do.Anto.ꝛ alij in.c.breui de iureiu
ran.ꝛ ponit exemplũ aduocatus iurauit defendere eccle
ſiam in lite.ſcit eccľie litẽ motã ꝛ eccleſiã idigere pſocinio
ſuo q nõ reqſitus teneť eccleſiã defendere.ſatis.n.eum ſti
mulat iuramentũ.ꝛ ſic lꝫ in aliquo actu nõ apponať dies
tñ ſi apponať iuramentũ iterpellat iuramẽtũ qđ eſt bene
no.ad amplationẽ.l.magnã.C.de ꝯben.ſtipu. ꝛ ad.c.po
tuit de loca.ꝛ etiã allego ſtupẽdum dictũ Hoſti. in ſũma
de pſcriptionib⁹.§.que res pſcribi pñt q dictũ refert do.
28 Abb.ꝛ alij in.c.fi.de pſcriptj.†dixit.n.q ſi debitoꝛ nõ ſol
uit ex eo qꝛ creditoꝛ non petijt ab eo debitũ q tñ paratus
erat ſoluere ſi creditoꝛ petijſſet q tũc legitime pſcribit.ſe-
cus ſi erat obligatus p iuramentuꝫ.tũc.n.nõ iterpellatus
tenebať ſoluere iuramentũ.n.iterpellabat eũ ad ſoluẽdũ.
ꝛ ideo fuit in malafide.ꝛ p ꝯñs non pſcripſit.vt in.d.c.fi.
Et inquãtum ſuperius dixi cõtra gl.in cle.i. de vita ꝛ ho
neſta.cle.q̃ dicit q nõ ſufficit vnica monitio ꝛ pemptoꝛia
vbi agiť de pñatione iuris alicuius.Adde glo.in.c.i.§.fi.
de pace iura.fir.q̃ dicit q ad priuandũ vaſalluꝫ feudo re-
quiriť trina monitio.Stepha.in.d.cle.tenet ꝯtriuꝫ p.d.c.
29 ꝯſtõnem ꝯiuncto.c.ſacro de ſen.excõ.†vbi pꝫ q lꝫ ad finẽ
a imponẽdi penã excõicationis reqrať trina monitio[a].vt in
d.c.ſacro.tñ ſufficit vna pemptoꝛia ꝓ oibus.vt.d.c.ꝯſtitu
tionẽ.vnde ſi volumus teneri opinionẽ Stepha.poſſet re
ſpõderi ad dictã clemen.primã dum dicit noiatim ꝛ ter-
tio quẽ citandũ.ideo dicit tertio ad denotandũ q nõ ſuf-
ficit vnica citatio ſed reqriť trina.Et qđ voluerit nõ ſuffi-
cere vnicã nõ pemptoꝛiã. nõ autẽ qđ voluerit excludere
vnicã qñ eſſet pemptoꝛia cũ illa eqpareť trine citatiõi. vt
pꝫ in.d.c.ꝯſtõnem.ꝛ in.l.nõ nunq̃ꝫ.ff.de iudi.tñ cõiter te-
neť glo.quã ibi ſeqtur Joã.de ligna.ꝫengenimus dicit q
forte nõ ſufficeret vnica monitio ꝓ tribus.qꝛ a vbis edi-
cti nõ eſt recedendũ.l.ꝯſtõnibus.ff.de municip.nec eſt mi
rũ hoc.ꝛ allegat.d.c.i.de militie vaſallo. ꝛ p hoc ifert q i
ter vnam monitionẽ ꝛ aliam dꝫ eſſe iteruallum tpis.arg.
d.c.ꝯſtõnem.l.iter accuſatoꝛẽ.ff.de publi.iud.Stepha.p
30 hac pte foꝛtius arguit.ſ.†q vno cõtextu poſſit fieri trina
citatio requiriť tñ iter vnam ꝛ aliam tpis iteruallũ ꝓbat
p plura ꝛ ſimilia q̃ ꝓbant q illud qđ iterať pluries vno
ꝯtextu habeť ꝓ vna vice. ꝛ ſic p interuallũ tẽpoꝛis repu-
tať pro plurib⁹.l.q vis.ff.de vbo.obli.iũcta.l.nõ eſt nouũ
ff.de act.emp.ex qbus pꝫ q ſi bis eadẽ res ꝓmittitur vna
obligatio naſciť.ſecus ſi inter vnam ꝛ aliam ſit tpis iter-
uallum ſimile in.l.ſi ꝯuenerit.ff.de pig. actio. vbi dicẽdo
ſolue ſolue ſolue ꝓ vna iterpellatione ꝛ non ꝓ tribus ha-
beť.ſecus ſi adhibeať tpis interuallũ inter vnam ꝛ aliaꝫ.
Non ob.ꝯtrium de.d.c.ꝯſtõnem.q vnico momẽto pote-
rit fieri iſta monitio trina.qꝛ intelligiť dum tñ iteruẽniãt
cõpetẽtia ad tpis iteruallũ.ꝛ faciat qđ voluit gl.fin.in.l.
emilius.ff.de mino.q̃ dicit omnẽ reqſitionẽ fiendã cũ quo
31 dã moderamẽto tpis.†nam omnis iterpellatio legis vel
hominis ſpacium quodã ꝯtinere dꝫ ſaltem tacitũ ſm illã
glo.q̃ nõ repeiť alibi ſup interpellatione expſſa ſm bal.
in.c.i.de noua foꝛma fide. Et inquãtum ſupius dixi poſt
Bal.de monitione q̃ fit p legẽ vide qđ voluit do.Abb.in
c.nos quidẽ de teſta.q hodie cõiter epi habẽt ꝯſtõnes in
qbus monẽt debẽtes exequi voluntatẽ aut moꝛte teſtõris

a ℂ Trina monitio. Regulariter licet monitio trina eẽ debeat vt h c.nro glo. notauit. fallit tñ in multis pter hunc caſum a do.Andre.po ſitũ vt eſt tex. in.c.ſi epõ. xv iũ.diſt.ꝛ in cle men.i.õ here. qñ añi quo ad nãm attinet trina monitio reqrať ꝛ quã do vna ſuffici at loco triũ. vi de Fely.ꝛ alios ſcribẽtes i c.ꝯtingit. el.ij. de ſen.excõ.in principio.

b ℂ Reqſit⁹. Adde tex. in l.ij.C.quo ꝛ qñ, iudex. ꝛ no.p glo. in.c. ꝯſuluit de offi cio delega. ꝛ vide p amplia tione materie no.p Jo.an.in c.fi.de electio. lib.vj.

ꝛ idẽ volunt Moder.in ꝯſi.cc.xxv.qꝛ ꝯſtitutio ipſa ſemp
loquiť.ꝛ Bal.in.l.cum coꝝ.ff. de poſtulãdo. vbi allegãt
32 illã glo.in argu.†q idẽ operať monitio ꝯſtõnis epalis q̃
monet executiões teſtatoꝝ ꝛ q equipať monitio iudicis
ꝛ factũ legis.ꝛ idem Bal.in.l.id qđ pauperib⁹ in.ij.col.
.C.de epiſ.ꝛ cle.dixit epos facere ꝯſtões monẽtes execu
toꝛes ad exequẽdas volũtates pias defunctoꝝ.nec requi
riť alia monitio ſm eum.vide q̃ late dixi in.d.c.nos qui-
dem.ꝛ vide Hoſti.in.c.tua nobis de teſta.ꝛ vide que ibi
dixi.Et adde textũ in.d.c.breui in verſi.requiſitus qꝛ ſm
Bal.ibi hoc verbum ſi fuero reqſitus intelligiť in quoli-
b bet obſequio ꝓmiſſo.vt in.c.pmo in vſi.ſi fuero reqſitus[b].
vbi glo.dicit iſtud verbũ non poniť ibi ſine quare in titu.
de noua foꝛma fide.in vſibus feu.vbi tex. dicit q nõ tene
tur quis iuuare alium ex ꝓmiſſione niſi ſit reqſitus q eſt
bene no.ſm Bal.ibi ad ligas tertarũ.ꝛ arguit hic Bal.
q imo vť q nõ ſit neceſſaria monitio qꝛ ſic ſe hꝫ executio
ſtatuti ſicut executio ſentẽtie.ſed in executiõe ſentẽtie non
reqriť citatio.allegat not.p Inno.in.c. ex rõne de appel.
ergo eodẽ modo nec in ſtatuto.Soluit hic Bald.q ideo
in executiõe ſentẽtie nõ reqriť citatio qꝛ iam eſt cognituꝫ
ſed hic ſum⁹ in cognoſcẽdo nõ incognito.ergo ꝛc.ſed an
trina monitio aduerſarij reqrať in reſtituẽdo ſicut in pri-
uãdo ꝛ dicit Bal.hic eſſe argu. q ſic p.l. ſi vt ꝓponiť.C.
de nuptijs. ℂ Not.ibi.J.triduũ q incipit p tres monitio
nes ſm foꝛmã huius ſtatuti.facit.l.ꝛ ſi poſt tres.ff.ſi quis
cau.ꝛ allegat Jo.an.hic ſup hoc vbo triduũ.l.fi.C.de er
roꝛibus aduo.ꝛ.c.ad noſtraꝫ de regula.ꝛ.c.ꝯſtõnem co.
ti.lib.vj.ꝛ ſic ꝓbat iſte tex.q in quolibet die reqrebatur
vna monitio ꝛ ſic tres monitiões fiende erant ſicut erant
tres dies.ꝛ p ꝯñs ꝓbať hic q in eodẽ inſtãti non potuiſ-
ſent fieri tres monitiões p id qđ voluit glo.in.d.l. ſi ꝯue-
nerit.ff.de pigno.actio.ſed glo.ij.hic vť refricare in dubi-
um id de quo hic nõ fuit oppoſitum nõ.n. hic ꝯquerebať
iſte talis de breuitate termini.vnde iſte terminus erat ſa-
tis cõpetẽs.erat.n.pfixus vt ſi qs recederet a priuatia ſua
ꝛ pareret ſupioꝛi in alio termino pfixo ad appellanduꝫ.
nec itelligas ſinẽ iſtius gl.q ab iſto ſtatuto potuit appel
lari qꝛ ſicut a lege nõ appellať.l.ſi qua pena.ff.de vb.ſig.
ita nec a pena ſtatuti appellať.vt no.Bar.in.l.oẽs popu
li.ff.de iuſti.ꝛ iure.ꝛ in.d.l.ſi qua pena.ꝛ dixi in.c.cũ om
nes.ẽ.eo.ꝛ hoc modo itelligas glo.iſtã dicẽtem q nimis
fuit breuis terminus trium dierũ qꝛ nõ poterat delibera-
re ad plenuꝫ.ꝛ ideo potuit in promptũ piculuꝫ incidiſſe.
allegat ſimile.ij.q.vj.anterioꝝ vbi olim triduũ dabať ad
appellandũ.vnde dati fuerũt poſtea.x. dies. ꝛ ideo dicit
glo.iſta q ſaltim debuerũt ſtatuiſſe terminũ.x.dierũ qꝛ il
lud tẽpus modicũ appellať a lege.vt.l.ꝓmiſſoꝛ.§.i.ff. de
ꝯſtitu.pecu.ꝛ pp breueꝫ terminũ appellari põt. vt in.c.i.
de dila.ꝛ ſic glo.iſta fateť hunc terminũ trium dierũ fuiſ-
ſe breuem.ꝛ ſic voluit q iſta eſſet alia cã vltra aſſignataꝫ
in tex.quare papa fecit iſtũ reſtitui do.Cardi.dicit h non
eſſe verũ.naꝫ iſte terminus ſatis erat magnus.lꝫ.n. termi
nus de quo loquiť glo.iſta reqrat maioꝛẽ deliberationeꝫ
in appellãdo pp reqſitionẽ ꝯſilioꝛuꝫ in aduocatis hic vo
nõ ſtatuebať iſte terminus ad appellãdũ. ſꝫ ad penitẽdũ
ideo ſufficiebat deliberatio trium dierũ ſm do.Card.hic
Bal.vero hic dicit ad foꝛtificãdum dictum iſtius glo. q
imo videť qđ iſte nõ erat terminus ex eo qꝛ triduũ poniť
ꝓ incõtinẽti.vt in.l.fi.C.de erroꝛib⁹ aduoca.l.pe.C.de in
di.Itẽ lex dicit q dꝫ ſtatui terminus.x.dierũ .l. iteruallo
ff.de iudi.ꝛ ſi nimis eſt breuis terminus põt appellari.vt
in.d.c.i.de dila.Soluit hic Bal.q iſte terminus triũ die
ruꝫ lꝫ eſſet breuis erat tñ pfixus vel iuſſus pfigi a ſtatuto.
ideo nõ diciť breuis nec appellari põt.l.i.§.biduuꝫ.ff. qñ
appel.ſit.Preterea inquit dilatio expectatoꝛia.x. dieruꝫ
reduciť ad arbitriuꝫ boni viri vel iudicis.l. ſi debitoꝛi.ff
de iudi.ꝛ ita reſidet.Ego vero conſidero glo. vnicã ꝛ ſin
gularem in.l.pſcriptione.C.ſi contra ius vel vtil.publi.q̃
33 dat doctrinã †q cõſuetudo poteſt abbreuiare terminũ de
cem dierum

cem dierum datum ad appellanduꝫ ⁊ ſic pót ſtatuere ter
minum breuem in appellãdo ⁊ ꝑ ꝯñs reſtringere ad qn
qꝫ dies vt eſt ferrarie ⁊ ét ad terminũ triũ dieruꝫ vt olim
erat.d.c.anterioꝝ per glo.illam dicentẽ ſimpliciter cõſue
tudinẽ poſſe abbreuiare tale terminũ quãto ergo fortius
in caſu noſtro potuit ſtatutũ huius vniuerſitatis appone
re terminuꝫ triuꝫ dieruꝫ in quo poſſit penitere ⁊ ió falſuꝫ
eſt dicere ꝙ papa hic fuit etiam motus ad reſtituendum
pp breuem terminũ triuꝫ dierũ. ¶ Nota ibi duceret reſi
ſtendum. ⁊ ibi parere contineret cui addo tex.in.c. signi
ficaſti in ver.reſiſtẽtibus. ⁊ in.c.ſi qñ in ver. reſiſtere man
dato.de offic.del. ⁊ iſtos duos tex.debuiſſet allegare Bal.
34 hic dicens ꝑ hoc verbũ reſiſtẽduꝫ † ꝙ rebellis dr̃ ille qui
non paret magiſtratui.allegat.l.ſi certaruꝫ.§.fi.ff.de teſt.
mili.non tñ ex hoc dicit̃ rebellis reipublice niſi ſit hoſtis
.l.amiſſiõe.§.qui deficiũt .ff.de capite diminutis ſcḋm eũ.
Tu vero adde tex. quẽ ipſe non vidit in.c.ſane in ver. re
bellis ac cõtumax.de officio deleg.vbi probat aperte ꝙ
c rebellis ᶜdr̃ ille q de facto reſiſtit ſuperiori contumax ve
ro qui non obedit ⁊ per illum tex. auderem dicere Bal.
non bñ hic fuiſſe locutum inquantuꝫ colligit ꝑ iſtuꝫ tex.
ꝙ reſiſtẽs dicitur rebellis qꝛ rebellis dicit̃ qui d̓ facto nõ
paret ſuperiori vnde poſſet qſpiam reſiſtere verbo vt in.d.
35 c.ſignificaſti. ⁊ .d.c.ſi quãdo ergo ⁊c̃. ¶ † No.ꝙ vniuer
ſi vt vniuerſi ligant ſingulos. ⁊ ſic vniuerſi habent impe
rium in ſe.vt in ſingulos quia ſinguli ab eis vt vniuerſi cẽ
ſentur diuerſi ſi ſecus eodeꝫ reſpectu qꝛ ideꝫ ſibiipſi impa
rare non pót .l.nam magiſtratus .ff.de arbi.c.inotuit de
elec.l.penult.ff.de arb.l.nemo.ff.de pac.poſſunt tñ vt oẽs
vniuerſi ligare ſe vt ſingulos. Facit gl.in.c.cuꝫ oẽs.ſ̃.eo.
⁊ .c.irrefragabili de officio or. ⁊ per hoc pót inferri ad in
tellectum .l.fi.C.de iuriſditione om.iud.qꝛ lꝫ non habeat
rectorem vniuerſitas tñ pót legem iponere qꝛ ad eſſe vni
uerſitatis nõ reqrit̃ ꝙ ibi ſit rector vt fuit pulchruꝫ dictũ
Inno.i.c.cum nõ ignores.ſ.de preben.vide que dixi in.c.
cum omnes .ſ̃.eodẽ. ¶ Nota ibi bñficio ſocietatꝭ.in ma
gr̃alibus ꝑuaret̃ pena ſimilr̃ apponit̃. xviij. diſti.c.placuit
cum tribus capitulis ſequentibus ⁊ iſta magiſtralia ex q
bus priuabatur ꝯſiſtebãt in cõſilijs ferendis in conuenti
bus i exequijs ⁊ alijs ipoꝝ libertatibus ⁊ ſm hoc nõ ſeq
tur ſm Jo.an.illud qḋ dicebat Uincẽtius ꝙ ſi iſte renun
ciaſſꝫ officio docendi non erat ſibi pena nõ vocare ad ma
36 giſtralia ⁊ ſic colligit̃ ex iſto tex. † ꝙ collegium doc.licite
recipit aliqua emolumenta ꝓ exercitio ſcie in ꝯuentibus
37 conſilijs ⁊ ſimi. † Sed pone ꝙ docto.collegij habent ſciẽ
tiam ita eminenteꝫ ꝙ conſulunt ſine labore poterunt ne
licite iſto caſu ꝑcipe emolumenta Auguſtinus in.c.nõ lꝫ.
xi.q.iij.dicit licere aduocato vẽdere patrociniũ iuſtũ ⁊ iu
riſconſulto iuſtum conſiliũ.glo. ibi dicit ꝙ tales operas
iuſte pót quis locare nemo.n.de ſuo cogit̃ facere bñficiũ
c.ꝑcarie.x.q.ij.dic̃ tñ ꝙ ſi ſine labore pót dare ꝯſiliũ nõ re
uoluendo libros nec laborando in ꝑlegendis allegatiõi
bus tũc gratis tenet̃ ſubuenire ⁊ ꝑ ꝯñs tenet̃ ꝯſulere ſine
premio. ⁊ cũ illa glo .trãſiuit hic arch. ⁊ ét trãſiuit Bal.
in ꝯcluſionibus ſuꝭ.ſed Jo.an.in addi.Spec.in tit.de ſa
larijs.§.ſequit̃.tꝫ ꝙ imo licite pót iſto caſu reperire ſala
rium qꝛ lꝫ non laboret tũc cum conſulit tamen laborauit
ꝑ tpa preterita ⁊ contra illam gl.tenuit do.Car.in.c.cuꝫ
ab omni.de vita ⁊ ho.cle. ⁊ Jo.de imola.ibi. ⁊ audiui ꝙ
ſubtilis doc.do.Chriſtopho.de caſtel.mediolanenſis re
ſpondit cuidã cui fecerat ipſe conſiliũ ita repẽtinũ ſine re
uolutione carthaꝝ ⁊ imputanti ſibi ꝙ ſine labore cõſulu
erat reſpondit ꝙ tñ ſoluit̃ calciolario de ſotularibus fa
ctis q̃ꝫ de ſẽdis. ⁊ ió illud ꝯſiliũ erat factum ꝑ tempora
preterita qbus laborauerat. Poſſet dici ꝙ ex quo deus
ita apuit mentem illiꝰ ꝙ non deberet tñ recipe quantuꝫ
ille qui multũ laborauit in fabricando ꝯſiliuꝫ ⁊ hoc mõ
tollet̃ illḋ quod dici poſſet ꝙ nemo ſuis ſtipẽdijs debeat
38 militare.c.cũ in officijs.d̓ preſcri. † ⁊ ex predictꝭ.pót infer
ri ꝙ doctor licite petit collectã a ſcholaribꝰ hoc decidit
gl.in.c.de clodijs.xviij.diſt.que colligit arg.ex tex. ꝙ ma
giſtri nõ petant collectã a ſuis ſcholaribus vt libentius
veniãt ad ſcholas.et i.c.decime.xvj.q.i.dicit ꝙ doctor de
collecta quam hꝫ de ſcholaribus dꝫ ſoluere decimã ⁊ al
39 legat glo.iuris ciuilis in.l.nõ,oi.C.de admi.tut.que dicit
† ꝙ mercedes doctoribꝰ tutor ſoluet. ⁊ tex.in.l.plures.§.
cum tutor.i ver. ꝑceptoribus .ff.eodem dicit tñ Nicol. de
nea.ꝙ doctores nõ poſſunt facere collectam ſuis ſchola
ribus ⁊ per ſupradicta male loqtur niſi ſaluando eũ di
cas dictum eius ꝓcedere qñ datur doctori ſtipendium de
publico ⁊ colligit hic Bal.ꝙ doctor extra collegiũ ꝯſti
tutus nõ pót aliquem doctorari ꝙ eſt verum ſm eum cũ
ꝑuilegio illius ciuitatꝭ.non tñ efficit̃ infamis qꝛ ꝯtuma
cia non irrogat infamiã. ⁊ qꝛ iſta priuatio ẽ quedaꝫ inter
locutoria que non infamat .l.qd ergo.§.quãtum.ff.d̓ his
que no.infa.ſi enim infamia eſſet ãnexa ꝑuationi nũquã
rediret ad ordinẽ a quo eſt priuatus. ⁊ colligit hic Bal.
40 † ꝙ monachus pót expelli a monaſterio pp cõtumaciaꝫ
tñ ſi contumaciã purgat cum ſatiſfactione cõdigna recu
perat illud ⁊ ꝑ iſtũ tex.in ver.priuaret̃ colligit ꝙ ꝯtuma
cia que ẽ ipſo iure requiritur ſnĩa.l.eius qui dilatoreꝫ .ff.
de iure fiſci. ¶ Nota ibi qꝛ tñ conſtitutũ non fuit vt imꝑ
petuum priuato perduraret qꝛ ꝓbat ꝙ ſtatutum penale
ex ꝯtumacia in dubio cenſetur eſſe temporale ad menſu
ras contumacie ⁊ ſic cauſatuꝫ regulatur a menſura cau
d ſe. ⁊ pena a mẽſuraᵈ culpe ⁊ ſic pena priuationis ob cõtu
maciã in dubio cenſetur eſſe temporalis niſi expreſſe ad
datur ꝙ ſit perpetua ſm do.Anto.hic qui ita colligit ex
tex.iſto ego addo ad eum.c.ſane.de offi.delega.vbi ſm q̃
litatẽ contumacie ⁊ delicti imponẽda ẽ pena nam ꝓ ma
iori ꝯtumacia ⁊ maiori delicto maior pena eſt imponen
da ⁊ addo.c.non afferamus. ⁊ .xxiiij.q.i.in verſ.hoc ẽ ſce
leratius cõmiſſum qḋ eſt grauius iudicatum ⁊ gl.ibi di
cit ꝙ lex dicit,maiora delicta maioribꝰ penis minora mi
noribus ſunt punienda ⁊ in delicto equali proximas eſſe
penas.allegat auc.vt fratrum filij.Adde ét tex.in.l.reſpi
ciẽdum.in prin.verſi.ꝓut queque res expoſtulat ſtatuen
dum eſt.ff.de penis. ⁊ tex.in.c.facte ſunt leges.iij.diſtin. ⁊
42 ibi dicit Domi. † non valere ſtatutum ꝓmittens ꝙ ꝑcuti
ens clericum ſoluat quinqꝫ ſolidos quia pena non ẽ con
formis delicto ⁊ inuitat ad delinquenduꝫ.Et ét adde ad
do.Anto.qꝛ male loquit̃ cũ dicit ꝙ pena priuationis ob
cõtumaciã ẽ ꝑpetua ſi expreſſe addat̃. Nam Bal.hic di
cit quod ét ſi in ſtatuto fuiſſet dictuꝫ imperpetuũ. ⁊ ſic ꝙ
aliquis propter cõtumaciã eſſꝫ perpetuo ꝑuatus ꝙ nihi
e lominus illa dictio imperpetuum ᵉintelligeret̃ q̃ꝫdiu fue
rit ſatiſfactum qꝛ terminus culpe dat intelligere terminũ
43 pene. † ⁊ ſic dictio imperpetuum limitatur.l.i.§.qui imꝑ
petuum.ff.ſi ager vect. ⁊ ꝓ certo dictum eſt nouũ ad iſtuꝫ
tex.nec tactum nec dictum ab alio niſi a Bal.hic certe de
fecit in hoc Bal.in ſalutari qꝛ tex.allego ⁊ glo.in indiui
duo. in. c.clericos.in verſiculo. perpetuam ſniam ⁊ glo.
ibi exponit donec penituerit de coha.mu. ⁊ cle. ⁊ tene mẽ
ti qꝛ hoc non eſt ſomniũ ⁊ deiecit in profundum hanc do
ctrinam do.Anto. ⁊ cõfirmat dictum Bal.Sed tu potes
attentare ꝙ dctum do.Anto.ſaluari pót qñ in teſtationẽ
criminis eẽt lata ſnĩa priuationis perpetua qꝛ tũc intelli
geret̃ ꝑpetuo priuatus ⁊ ideo erit aduertendũ ſi talis cõ
tumacia tendat in delictum deteſtatione dignum de quo
in.l.omne delictum.§.contumacia.ff.de re mili. ⁊ ad hoc
allego tex.formalem cũ glo.ſua in.c.reperiunt̃.i.q.i.in fi.
verbis in ver.perpetuo cõdemnet̃. ⁊ iſta menti cõmenda
quia non incedunt per ora cõmunia. Et ad iſtum tex. al
lego vobis elegantiſſimum ꝯſilium Ange.cxciij.vbi con
ſuluit ciuitas ianuenſis indixit repſalias. contra ciuitatẽ
florentinam ꝓpter eius contumaciam in ſoluendo ꝙ re
medium fuit ꝙ florẽtina ciuitas ſolueret ⁊ hoc mõ eẽnt
ſublate repſalie de hoc dicit eſſe cãum ſingularem ⁊ vni
cum in.l.ſi pecunie.§.qui fideicõmiſſi.in ver.idem offert
diſcedere dꝫ a poſſeſſione.ff.vt in poſ.legatoruꝫ vbi qcqd

b ¶ Rebellis Adde tu ſingulariter Bartho. i ex̃uagãti q ſint rebelles vbi expreſſe tenet ꝙ rebellis dicitur inobediẽs ꝑncipi circa concernẽtia decorem imperij ⁊ quantum a cõtumaci d̓ quo Paulo infra logr̃ differat nota doc.in.cap. ſane de offi.delega. ⁊ vide ét de his aliqd ꝑ Barto.i.l.i.C. de deſer.libro xij.d̓ pena autem rebellãtiũ vide ꝑ Barto. ex̃uagãti allegato col. xi. ⁊ ibi ét per aliquos ſcribẽtes

c ¶ Pena a menſura. Adde pro iſta naturali concluſione do.Abba.nimis leuiter loquentẽ in c.cũ no.ab homine de iudi. vbi ex iſto bñdicto fũdamẽto tenet i multis caſibꝰ clericum degradari poſſe Nã dicit bonus vir. ⁊ vn̄ hoc argu. Omnis pena dꝫ cõmenſurari i delicto Sꝫ cũ eccl̃ia talẽ non habeat q̃ poſſit dato caſu clericũ punire ğ ⁊c. Cogita tu qui ingenio eminens quo pacto ſibi rñderi poſſit Nã ſua auctoritas infinitos degradari fecit quo reatu fortaſſe apud inferos ipſius anima cruciatur.

d ¶ Perpetuum. Addõ i terminis Jo.an. i.c.actꝰ ex̃ de regu.iur. ⁊ ibi nõnullos ſcribẽtes d̓ alijs ãc ſignificationibꝰ huiꝰ dictionis vide Bar. i.l. pretor.§.ĩterdictum .ff. de no.op.nũc. ⁊ in.l.iuris peritos in princ. ff.de excu.tut.

Impedit imiſſionez a principio ſi poſtea offerraẜ reuocaẜ
44 imiſſio.† ꝛ ſic factum ꝓpter contumaciaꝫ durat quaten⁹
durat contumacia. ꝛ illum textum allegauit ad hoc pro
ſingulari Ang.in.l.de die.§.plane.ff.qui ſatiſda.cog.quē
text.dicit limitandum per caſuꝫ ſingularem in.d.§.plane
vide ibi eum.Ego tñ ſubtiliter reſpōdi vt videre poteris
in reportatis meis in rubri.de ſequeſtra. poſſ.ꝛ fruct.in
clemētinis.quinimo dico vobis fore caſum meliorem de
iure ꝓ iſto tex.in.l.i.§.ſi frater.in verſi.ſi per contumaciaꝫ
actiones denegate ſunt poſtea oblata cautione recepit ꝓ
ſtinum ius.ff.de colla.bonoꝝ ꝛ ideo Bal.in.l.i.C.de poſtu
lando arguit cōtra illaꝫ.l.de capitulo iſto ꝛ ſoluit quod
iſte tex.loquiẜ in ſententia lata ratione cōtumacie cuius
natura eſt tā diu durare ꝙ diu durat ꝯtumacia ꝛ ad hoc
45 ponderat tex.d.l.i.§.ſi frater.† ꝛ ideo dicit ꝙ bānum la
tū ex ꝯtumacia bānito cōparēte legitimo tpe reduciẜ ad
ſimplicem citationem nec amplius diciẜ eſſe bannitus ꝙ
dicit eſſe bene no.ꝛ ideo lex.illa prima loqtur quādo ſen
tentia erat lata ex cauſa tali que non poterat per peniten
tiam purgari.ꝛ allego vobis eundem Bal.in auc.inter
dicimus.C.de epi.ꝛ cle.vbi refert Odofre. dicere ꝙ quā
doqꝫ pena imponiẜ ad punitionē pteriti delicti ſeu habē
tis cām ſucceſſiuam ꝛ ideo dicit hoc attēdi in omni pena.
ꝛ ad hoc allegat decretalem noſtram. ꝛ ſic in eternuꝫ pō
derabis qꝛ extendit iſtum cāum ad quācūqꝫ aliam penaꝫ
habētem cāz ſucceſſiuam lꝫ tex.loquaẜ in priuatiōe a ma
giſtratibus.ꝛ vlterius allego vobis eundem Bal.i loco
46 extraneo ſcilꝫ in.l.acceptam.in.xviij.q.C.de vſur.† vbi q
rit.ſcholaris eſt priuatus de matricula qꝛ non obediuit
rectori vnde rector euꝫ ſentētialiter priuauit poſtea ſcho
laris vult obedire ꝛ dignam penitentiam facere nūquid
poſſit reſcribi in matricula ꝓpter equitatē more priuatio
nis ꝛ dicit eſſe caſum expreſſuꝫ in iſto.c.ꝛ in.d.l.i.§.ſi fra
ter.ipſe vero dicit ꝙ ſi eſt ꝓuatus de matricula non dꝫ de
iure rematriculari ſꝫ de gratia bñ pōt recipi.ſꝫ ſi eſt ſuſpē
ſus de matricula tūc dꝫ de iure admitti qꝛ excōicatio ē pe
na medicinalis.ꝛ ita dicit ꝙ loquiẜ iſte tex.ſalua reueren
tia tanti doc.iſte tex.loquitur in priuatione ꝛ nō in ſuſpē
ſione vt patet in verſi.ꝓuaretur.ꝛ in ver.priuatio ꝛ ꝯ cū
eſt caſus ibi in verſi.cum ſatiſfationem ꝯgruā exhibuerit
reſtitutionem obtineat vnde ſi facit cōdignam penitenti
am equalentem ꝯgrue ſatiſfactioni erit reſcribēdus i ma
47 tricula ꝛ ſic Bal.non bñ loquitur Et ſubdit hic Bald.
†qd ſi iudex dicat relego vl deporto te ad tempus ita ꝙ
facio mētionem tēporis non tñ quāti tēporis rñdet ꝙ in
telligitur de decem annis ꝛ dicit de hoc eē tex.qui nō eſt
alibi in.l.ſine ꝓfinitione.ff.de penis.Et idem voluit idem
Bal.in addi.d.l.i.C.de poſtulādo hic vero allegat ratio
48 nem vt non intelligamus de momēto nec de infinito.† ꝛ qꝛ
extremitates ſunt euitande ꝛ in rebus obſcuris eligenda
eſt media via ꝛ per theoricam illius .l. ſine ꝓfinitione di
cit ſe decidere qōem apparet inſtrumētum feudi vel em
phiteoſis ſub hoc tenore.vꝫ concedimus tibi feudum ad
tps nec eſſet tempus aliter determinatū ꝙ intelligiẜ de d
cennio qꝛ inter breue tps ꝛ longū decēnium tꝫ medium ꝛ
ita loquiẜ tantus doctor ꝛ ꝓfecto dictum eſt recitatione
dignum Ante omnia pōdera ſin.glo.in.l.vſure.C.de vſu.
a que dicit ꝙ antichriſtus pdicabit per tps ᵃ ꝛ tempora.i.
per tres annos.ꝛ ſic appellatione tēporis venit ānus ſeq
tur ergo ꝙ ſi iudex dicit relego te ad tempus ꝙ intelligi
tur ad ānum per illam gl. ad hoc ſtupēdam.ſꝫ ad hoc in
ducit rumorem dicta lex ſine ꝓfinitiōe tex.enim ibi dicit
ſine tēpore ꝓfinito ſꝫ d decēnio nō loqẜ ꝛ ſic ille tex.nō lo
quiẜ de decēnio ꝛ ſic nō ꝓbat doc.Bal.glo.tñ ibi dicit iu
dex dixit te in metallum ad tps eſſe iubeo ꝙ intelligitur
d decennio ꝛ ſi gl.ibi iuncta cuꝫ tex. ꝓbat doctrinā Bal.
facit qd no.ibi Bar. Sed vnum pondera ille tex. loquiẜ
in materia penali quo ſpiritu ductus.Bal.extendit illuꝫ
49 b ad materiam bñficialem qꝛ i bñficijs ᵇ largiſſima dꝫ eſſe
interpretatio ꝯ cōcedētem.l.bñficium.ff.de conſtit.princ

a Per tempus.vid ꝓ noua intelligentia hu⁹ dictionis gl. ſing.in c.tenere.xxxi.di.ꝛ de conſe.diſti.iiij. omni tpe vbi expreſſe habeẜ ꝙ intelligiẜ d vno anno. ꝛ vide do. Alexā.de imo.i.l.ſine ꝓfinitio.ff.d pe. vbi habebis multa pulchra cōtingētia i hac materia.

b In beneficijs.Adde ſolemnem text.de cōſtitu.ꝑn.li.vi.l.vltima.idem relenantem.Sed aduerte ꝙ licet ꝑncipis beneficium latiſſime ſit interꝑtandū ꝯ eū q tpm conceſſit puta cōtra ꝑncipē q caſtruꝫ ꝯceſſit alicui militi vt expꝛeſſe ſentiunt omnes doctores ꝛ do.Andr.refert hic ſecus tñ diſtinguūt aliqui ꝯ extraneuꝫ. Nā tūc ſtricte interꝑtatur vt ꝓbatur.ff.d adul.l.ſi his qui aureoꝝ in fin. ꝛ ne quid in lo.pub.l.ij.§. merito ꝛ qd expꝛeſſe.no.per.Archid.de reſcr.in pleriſqꝫ locis lib.vi.

pum ꝛ facit qd no.Io.an.in.c.capituluꝫ ſancte crucis de
reſcrip.ergo ſequitur ꝙ ſi cōceſſi feudū tibi ad tēpus de
bet intelligi de maiori tēpore decēnio.facit tex.in auc.de
dignitatibus.§.illud queꝫ tex.allegat Bal.in.l.fi.de ꝯſti.
principum ꝙ bñficiū collatum a principe intelligiẜ eſſe ꝑ
petuum ꝛ etiam facit qꝛ illa dictio dꝫ interpretari ꝯ con
cedētem.l.veteribus.ff.de pac.l.quicqd aſtringeñ.de ver
bo.obli.c.ꝯ eum de reg.iur.in.vi.Et facit glo.ſingularis
in.l.codicillis.§.iſtituto filio de le.ij.ꝛ ſic doctrina Bal.
non ꝓbaẜ lege erit tñ arbitrarium de quāto tēpore intelli
gatur vltra decēnium arg. eius qd hētur in.c.de cauſis d
officio del.ꝛ in.l.i.§.expillatores.ff.de effractoribus ꝛ ex
50 pillatoribus. Bal.vero hic dicit ſup hoc tex.† ſe notare
tres cāus aut exprimiẜ i ſnia tps tpalr puta vſqꝫ ad ānuꝫ
aut perpetualiter puta in ꝑpetuum aut ſine mentione tē
poris alicui interdiciẜ officium vel militia primo caſu ſta
mus tempori aſſignato.l.impator.ff.de poſtul.ſcdo caſu
ꝑpetua ē.l.i.C.de poſtu. tertio caſu aut ꝓcediẜ extra ordi
nē ꝑ modū iterlocutorie ꝛ tūc pena non durat vltra iuriſ
ditiōem illius iudicis qꝛ iſtud mādatum vẜ potius ꝙ ſen
51 tētia.l.fi.ff.de pen.† Et ex iſtis colligit ꝙ poſiti ad ꝯfinia
ꝑ pretorem q eſt ꝑpetuus ſunt ꝑpetuo confinati ſi hoc ac
cidit ꝓpter delictum vel ſuſpitionem forſan ſeditionis ſe
cus ſi propter aliquā inobedientiaꝫ qꝛ tūc poſſet recupa
re ſtatum ſuū obediēdo ſecus ſi eſt ꝯfinatus ꝑ ptātem qa
expirant ꝯfinia ſtatim cum ille ptās deponit imperium ꝛ
eſt rō qꝛ res deuenit ad caſū a quo nō poteſt incipe.l.ve
ranius.ff.de fideiuſſ.nec eſt factum omnino ꝑfectuꝫ qꝛ eſt
ꝯtumacia que eſt actus ſucceſſiuus ꝛ inducit in argu.ꝙ
elapſo termino bāni pōt bānitus excuſari ꝯparendo alle
gat i ar.d.l.i.§.ſi frater. Capio nūc tertiā gl.que dicit
ꝙ aliud eſt quem ſimpliciter excludere ꝛ aliud eſt in per
petuum excludere .c.paſtoralis de dona.i.q.i.ſunt nōnul
li in ꝯrium arguit de.c.i.l.diſt.ꝛ.l.ſu⁹.C.d penis ex quo
enim tempus nō eſt diffinitum de quolibet tēpore intelli
getur.c.qꝛ circa de preuil.Item qꝛ ideꝫ ē perpetuo remo
uere ꝛ ſimpliciter .i.q.i.repiunẜ gl.iſta ſoluit ꝯria dicēs
conſiderandam eſſe naturam ſiue cauſam cuiuſcunque
negocij hic enim punitur pro contumacia ꝛ non ꝓ crimi
ne ꝛ ꝯtumatia ſemel purgatur vt facile eſt videre in mul
tis ita glo. iſta quieſcit ꝛ ſic ſentit ꝙ contumacia non ſit
delictum. Operepreciū erit videre veritatem ꝛ appare
52 bit ex inferius dicendis intentio.glo.hu⁹ eſt iſta.† ꝙ vbi
imponiẜ pena ſimpliciter ꝓ ꝯtumacia intelligiẜ eſſe tēpo
ralis niſi apponiẜ ꝓ crimine qꝛ tunc intelligiẜ eſſe ꝑpetua
ꝛ cum hac glo.cōcordat hic Inno. Odofredus circa vl
timum mēbꝛuꝫ diſtinguit qñ imponiẜ pena ꝓ crimine vt
ponderẜ natura criminis ſi tale eſt ꝓ quo imponaẜ pēa
ꝑpetua qꝛ tūc intelligitur eſſe perpetua. Si vero natura
criminis exigit tpalē penā intelligiẜ tēporalis. In dubio
ꝟo qꝛ mitior dꝫ eē interpretatio itelligitur eſſe tpalis ar.
l.pſces.ff.de penis cū ſimil.Bar.ꝟo quem nemo hic alle
53 gat in.l.ſiquis adulteram.§.i.ff.de adul.† qrit dānata eſt
ciuitas ad deſtructionem muroꝝ ꝛ deſtructi ſunt an poſ
ſint reedificari refert Cy. fuiſſe determinatum ꝙ non qꝛ
debuit itelligi pena ꝑpetua allegat.d.l.ſuus poſtea alle
gat in ꝯrium tex.iſtum Soluit ſi pena iponiẜ ꝓpter con
tumaciaꝫ tunc ceſſante ꝯtumacia ceſſat pena.ꝛ ita ſm eū
ꝓcedat tex.noſter allegat Inn.hic ſed ſi ob aliaꝫ cām pe
na imponaẜ tūc intelligiẜ eē ꝑpetua ꝛ ita ꝓcedat deciſio
pcedens ꝛ idē voluit Pe.d anch.in.c.ſicut de coha.cle.
ꝛ mulier.allegans Bar.in.d.§.i.Bal.ꝟo hic ſup hac gl.
declaranda opponit ꝙ diſpō ſimplex itelligatur ꝑpetua
vt.d.l.ſuus ſoluit ꝙ loquitur in diſpoſitione nō habente
dependentiaꝫ ab aliquo remedio ſecus eſt hic.Itē ſatiſfa
ctio eſt ſimilis ſnie abſolutorie.l.diuus veſpeſianus.ff.de
iure patro.qnimo dicit iudicē dicere poſſe ꝯdemno te ꝛ ſi
ſolueris abſoluo te ꝛ de hoc dicit eē caſum vnicū ꝛ ſingu
54 larem in.d.l.diuus veſpeſianus.Et ſubdit hic do.Card.
† ꝙ vbi pena ꝯmittiẜ iudicis arbitrio nō poterit arbitra
ri penam

ri penā ꝑpetuam ſꝫ temporalē ⁊ de hoc dicit eſſe caſuꝫ ſin
gulareꝫ ⁊ peregrinum in.l.i.ff.de furibus balnearijs quē
tex.ita ſm cuꝫ ꝯſueuit allegari per Alberi.de roſa. Ioā.
de Imo.referēs hoc dictuꝫ dicit nō eſſe verū qꝛ vbi pena
ꝯmittiꝭ iudicātis arbitrio.pōt iudex arbitrari pēaꝫ mor
tis ⁊ de hoc dicit eſſe ſing.gl.inſti.de iniurijs.§. in ſūma er
go multo fortius poterit imponere aliā penam ꝑpetuam
arg.regule q licet in vi.⁊ ad.d.l.i.rñdet ibi enim arbitri
um non fuit ſimpliciter ꝯceſſum ſed limitatuꝫ in caſu illo
ideo non pōt imponere penam perpetuam nō enim pōt
excedere limites ſtatutos arg.c.cum dilecta de reſcrip.li
mitata enim cauſa limitatuꝫ parit effectū.l.in agris.ff.de
acquir.re.do.l.age.C.de tranſac.cuꝫ ſimil.⁊ ſic nō ꝓbat
ille tex.ꝙ qñ ſimpliciter cōcediꝭ arbitrium ꝙ nō poſſit ar
bitrari penā perpetuam ⁊ ideo dicit ꝙ vbicūqꝫ conceditꝭ
iudici arbitriū vſqꝫ ad certā penā tūc nō poterit illā penā
excedere aut ſimpliciter conceditꝭ arbitriū circa penā ipo
nendam ⁊ tunc debēt conſiderari circūſtantie. Naꝫ ſi ſua
dent penam mortis vel penam ꝑpetuaꝫ poterit iudex pe
nam illam arbitrari.vt voluit gl.in dicto.§.in ſūma ſi aūt
ſuadent minorem penam nunc nō dꝫ arbitrari pena mor
tis aut ꝑpetuam qꝛ ex quo cōmittiꝭ ad eius arbitrium vi
detur cōmiſſum tāqꝫ bono viro.l.continuus.§.cum ita.ff.
de verborū obliga.l.ſi qua pena.ff.de verb.ſigni.Si aūt
arbitraretur iſto caſu penam mortis aut penā perpetu
am teneret ſententia eius ex quo hꝫ arbitrium lꝫ male fa
ceret.⁊ ꝓpter hoc poſſet appellare allegat glo.⁊ Bart.
in.d.l.ſi qua pena.⁊ ita reſidet domi.Abb.hic referens
dictum do.Car.⁊ Alber.⁊ dicit ꝙ ſi eſſet veruꝫ ſequere
tur limitatio ſingularis ad omnia ſupradicta vt pena
ſimpliciter appoſita per iudicem qui proceſſit ex arbitrio
ſuo ſit tēporalis ⁊ ſic reſtringaꝭ ad limites ſue poteſtatiſ
argu.c.a nobis de ſentē.excōmunica.ſꝫ ꝯ eos dicit eē gl.
in dicto.§.in ſumma ⁊ tex.quem dicit eſſe ſatis notabileꝫ
c in.l.ſacrilegij.ff.ad.l.iul.pecul.vbi tex.impoſuit penā [c] ar
bitrariam ⁊ tñ narrat aliquando fuiſſe impoſitam penā
mortis vnde per verbū fore dicit dictū Alberici ⁊ Car.
non fore verum ⁊ ideo tex.d.l.i.allegatꝰ ab eis dꝫ reſtrin
55 gi in caſu in quo loquitur dicit tñ.† quod iudex habens
arbitrium circa penas imponēdas dꝫ illud conformare
in caſibus ⁊ criminibus ciuilibus per elegantē tex.c.tue
de penis vbi dicitur ꝙ pro magnis criminibus dꝫ impo
ni pena diſpoſitionis. Item qꝛ pena eſt iponēda ſm qua
litatem delicti.vt.c.non afferamꝰ.xxiij.q.i.⁊ hec duo iu
ra dicit multum facere ꝯ dictum Alberi.⁊ do.Car.⁊ ita
reſidet.Tu adde ad eos eundem Io.de imola.in.l.ij.ff.d
publi.iudi.⁊ in.c.inquiſitionis de accu.vbi ſequiꝭ glo. in
d.§.in ſūma dicit tñ ꝙ dꝫ intelligi glo.illa quādo q̄litas
delicti hoc importat alias non arbitraretur tanqꝫ bonꝰ
vir qd facere debet vt voluit Bart. in.d.l.ſi qua pena ſꝫ
do.Anto.in loco extraneo ſcilꝫ in.c.de cauſis de officio d
lega.allegauit de hoc glo.ſingularem in dicto.c. inquiſi
tionis in glo.aliogn que dicit qd iudex non debet impo
nere penam aliam ab ordinaria vel maiorem imo mitio
rē qñ iudex pōt ex ſuo arbitrio penam iponē ⁊ ibi dic etiā
do.Anto.qd nō poterat iſto caſu illud aliter arbitrari qꝫ
cōſuetudo fuerit arbitrata qꝛ illa iudice aſſumitur ꝓ or
dinaria vt notat glo.in.l.quid ergo.§.pēna grauior.ff.de
his qui no.infa.⁊ idem voluit do.Anto.in.c.primo.ē.eo
dem ⁊ in dicto.c.inquiſitionis.⁊ ſic do.Ant.videꝭ diſcre
paſſe a doctrina ſuperiori Bal.vero in.c.ꝑmo.§.iniuria
56 d pac.iura.fir.† querit an iudex qui pōt arbitrari penaꝫ
poterit penam mortis imponere ⁊ decidit ꝙ ſic ⁊ allegat
glo.ſingularem in preallegato.§.in ſūma ⁊ idem voluit
in.l.i.C.de his qui latrones occul.⁊ in.l.ſi.ff.de rex diui
ſione.Sed idem Bal.in.c.primo de pace tenenda ⁊ vio
57 latoribus eius querit.† an iudex qui pōt imponere penā
ſuo arbitrio poſſit apponere penaꝫ publicationis bonoꝝ
⁊ arguit ꝙ ſic.⁊ ad hoc allegat glo.in.d.§.in ſumma po
ſtea decidit contrarium ꝑ.l.i.C.ſi ſine iuſſu principis

Pondera ꝫ qꝛ ſi nō pōt apponere penā publicatiōis bo
norum quanto minꝰ poterit apponere penam mortis ar
gu.l.in ſeruorum.ff.de penis ⁊ ſic tantus doctor eſt ſibi
contrarius ⁊ longe mirandum eſt ꝙ Io.de imo.⁊ Abb.
ſiculus iſta nō viderint quid ergo dicēdū in hoc paſſu du
bitabili ⁊ ante omnia ꝯſidero ꝙ ſi nos loquimur quo ad
ipſum ꝑncipem tūc non oportet inſiſtere in hac varietate
docto.oēs enim pene ſunt arbitrarie quo ad ipſum ꝑnci
pem iſte eſt caſus ſingularis ⁊ vnicus in.l.i.C.de ſu.trin.
Facit qd no.ibi Bal.ibi in lectura ⁊ in repetitione ſequi
tur ex hoc ꝙ indiſtincte princeps poterit arbitrari penā
mortis ſeu aliam penam perpetuam ⁊ iſta ſit limitatio ſo
lemnis ad omnia dicta ſupiora.Secundo conſidero ꝙ ſi
nos loquimur quo ad iferiorem a principe q poſſit appo
nere penam ſm arbitriuꝫ ſuum ⁊ tunc glo.ſingularis in.
d.§.in ſūma tenuit ꝙ ſic ⁊ ita antiqua ⁊ moderna iuris
prudentia iterpretata eſt ⁊ intellexit gl.illam ſed certe ſi
verbis daretur audatia hoc eſt alienum a mente illꝰ glo.
non enim dicit illud ad quod cōmuniter allegatur loqui
tur enim ꝙ poteſt arbitrari penaꝫ capitis ergo ſeqtur ꝙ
poteſt arbitrari amputationē capitis certe nō ſequiꝭ ſal
ua honorificentia omnium ſcribentium ⁊ de hoc dico fo
re glo.ſingulareꝫ ⁊ vnicam in.l.i.C.de criſtis. mancipi.
que voluit ꝙ vbi debet imponi pena capitis non intelli
gitur ideſt amputationis capitis.Et ideo Ioānes cremo
58 nenſis obtinuit in qōne facti in hac ciuitate bonoñ.† ſta
tuto cauebatur quod faciens certum delictum puniatur
pena capitis ⁊ qdam decidit in illum delictum ⁊ fuit du
bitatum an dberet ſibi amputari caput ⁊ obtinuit ꝙ nō
⁊ ideo videmus quottidie ꝙ in iſtis ſententijs capitalibꝰ
iudex procedit vlterius dicit enim condemnamus ad pe
nam capitis ita ꝙ caput amputetur a ſpatulis vel donec
aīa ſepetur a corpore ita obtinuit Io.cremonen.vt refe
runt omnes ſcribētes in.c.quāto de iureiur.Facit ad hec
tex.in.l.eos.§.ſup his de apell.Cum ergo illa glo. dicit
ꝙ pōt arbitrari penaꝫ capitis nō ſequiꝭ neceſſario ergo
penam mortis.⁊ hoc eſt nouum nō cogitatū nec tactum
ab aliquo vſqꝫ ad iſta ſecula de quo dixi in.d.c.iqſitiōis
⁊ ideo refert Raphael fulgo.in.l.preſenti.C.de his q ad
eccleſias ꝯfugiunt Oldradum dicere ꝙ aſſeſſores practi
cant vt dicaꝭ ꝙ pena capitis imponatur donec moriatur
59 ⁊ ēt facit glo.⁊ Bal.i.l.ſi.C.que res vēdi nō poſſūt † ꝙ
d appellatione [d] pene capitalis veniat pena minor ⁊ ſic nō
venit pena mortis.Faciat ēt glo.i.l.hos accuſare.§.om
nibus.ff.de accuſa.Facit ꝯ ꝯmunem interpretationeꝫ om
nium.l.qui cum maior.§.his demum.ff.de bonis liber
toꝝ in ver.cuius pena non eſt capitis verūtamē iudicāti
placuit augere penam q tex.manifeſte ꝓbat ꝙ pena capi
tis non infert neceſſario penā mortis.Nec ēt obſtat cum
glo.illa dicat vel ſtatus qꝛ illa verba non iportant mortē
vt ꝑ totum titulum.C.ne de ſtatu.defūctoꝝ ⁊ faciat.l.ij.ff.
de publi.iud.vbi illud crimē dꝭ capitale per quod caput
eximitur ⁊ ciuitateꝫ ꝑdit q̄ſi perdat ea q ſunt iuris ciuilis
⁊ per ꝯña gl.illa nō probat id ad quo allegatur ⁊ ꝯ illā
glo.faciat qd voluit Bal.in.l.quicūqꝫ C.de ſeruis fugit.
60 ⁊ in.l.conuenticulam.C de epi.⁊ clericis.† vbi dicit ſta
tuto cauetur ꝙ pro tali delicto imponatur pena centum
vel arbitraria ꝙ iudex ſimilē penaꝫ iponere dꝫ non aūt
penam capitalē Facit elegans dictum eiuſdeꝫ Bal.in.l.
ij.C.de probat.vbi dicit ſtatutum iponit penam centum
minorem vel maiorē iudicis arbitrio ꝙ intelligiꝭ de pēa
maxie pecuniaria nō aūt capitali Facit pulchrū dictum
eiuſdeꝫ Bald.in.l.⁊ ſi poſt tres in lectura.ff.ſi quis caut.
61 † ꝙ ſi ſtatutū diſponit ſi qs extraxerit ꝑ viꝫ viduaꝫ punia
tur in mille arbitrio poteſtatis ꝙ poteſtas nō poterit ar
bitrari extra genus pecuniarum ⁊ ſic non poterit impo
e nere penaꝫ corporaleꝫ [e] allegat Cy.referētē de facto iſtā
62 q̄ſtionem fuiſſe in ſplēdida vrbe florentie.† Et ibi ēt ſub
dit ſtatuto caueꝭ ꝙ cōmittēs tale delictum puniatur in
mille vel alia pena arbitrio poteſtatis ꝙ non poterit im

c ¶ Penaꝫ ar
bitrariaꝫ Pro
dclaratiōe om
nium fere que
ſtionum pena
lium que tan
gunꝭ a domi.
Andr.hic vid
nouiſſime fely
nuꝫ hic l.viij.
col.circa prin.
verſi.ꝓ intelli
gentia vbi per
plures colum
nas vſqꝫ ad ſto
macū de men
te omnium fe
re doctoꝝ exa
minat oēs ma
terias diſcur
rendo fere mo
re ſuo per oēs
caſus limitan
do ⁊ addēdo
que qm ꝓlixa
ſunt ſi tibi oci
uꝫ fuerit vide
per te.

d ¶ Appella
tione pene er
go colligiꝭ ex
iſto dicto ꝙ pe
na capitalis
dicatur multi
pliciter ⁊ ſic cō
firmatur op.d
Andree cōtra
cōmunē vt ip
ſe dicit ⁊ pro
corroboratiōe
adde Inno.in
c.q̄liter ⁊ qñ
de accuſ.⁊ no.
in.l.imperiuꝫ
ff.d iuris.om.
iu.⁊ Bar.val
de ſingulr in
l.ij.i vltima.q
ff.de publ.iu.
ſꝫ an h ſit. no
uū cōmentuꝫ
neqꝫ excogita
tū ab ātiqs do
ctoribus tu ca
noniſta cogi
ta nam ſi aliꝰ
conſideres vi
detur eē oppo
ſitū in obiecto
vt ex dictis in
fra patet.

e ¶ Penā cor
poralem Ado
pro iſto ſingu
lari dicto Lu.
roma.in repe.
rubrice de ar
bi.in.xg.colū.
dū item an ſi
ſtatutum ⁊ al
legat quedam
dicta Bal.que
vid per te.

poni niſi pena ſimilis ſit pine vel par excedēs per tex. notabilem quem ibi allegat.l.i.ff.de rebus dubijs niſi ſtatutum diceret ꝙ ſuper pena imponenda poteſtas habeat liberum vel plenum arbitrium arg.l.fideicōmiſſa.§.ꝗꝗ ff.de leg.iij. Sꝫ in veritate mihi videtur ꝙ poptime communis opi. ē interpretata mentē glo. dicti.§.i ſūma ꝙ intellexerit de pena mortis vel deportationis vel exilij ⁊ de hoc allego tex.in indiuiduo hoc ꝓbātēꝫ in.l.ſacularij.§. ſunt quedam in ver.grauiter ſolēt preſides hanc rem exequi vſqꝫ ad penam capitis q2 ipſa res mortem comminatur.ff.de varijs ⁊ extraor.crimi.⁊ ibi Ange.dicit per illū tex.ꝙ penā capitis in dubio intelligimus penam mortis ⁊ ꝓ deo tene menti perpetuo text.illum q2 deſtruit opin. Jo.cremonenſis ⁊ dicta multarum gloſaꝝ quas ſuperius allegaui.⁊ vlterius allego vobis caſuꝫ formaleꝫ i.l. lex iulia.de repetūdis.§.fina. in ver. capite plecti debent .ff.ad.l.iuliaꝫ repetūdarum vbi occidens hominem iniu
63 ſte punit̄ pena amputationis capitis † ⁊ ſic ꝓ pena capitis venit amputatio capitis ⁊ illum tex.reputauit ſingulareꝫ Bal.in.l.i.C.de delictis defunctoꝝ. Tertio allego tex.in.c.omnis lex.iiij.diſt.⁊ per iſta ſuſtētat̄ cōmunis interpretatio doctoꝝ ad gl.illam. Nūc vero dico vobis ꝙ illa glo.dicit puram veritatē ⁊ de hoc allego glo.quā nemo ad hoc ꝓpoſitum ponderauit in.c.dictum.lxxxi.diſt. que dicit ꝙ in arbitrio iudicis eſt imponere penā pegrinationis per orbē de peni.diſt.vi.ſacerdos ⁊ etiaꝫ tradere curie ſeculari.xi.q.i. ſtatuim⁹ ⁊ etiaꝫ detrudere i moñ. in ppetuuꝫ vel ēt ad tempus ⁊ huiuſmodi ſunt pene ppetuo ⁊ detruſio ppetua equeratur morti vt fuit ſingulare dictum Inno.in.c.qualiter.el.ij.de accuſa. Secūdo dico eē caſum iuncta doctrina Bal.i.l. de ſubmerſis.C.ō nau
64 fragijs.li.xi.vbi eſt caſus.† ꝙ ille qui aripuit bōa ex naufragio dꝫ puniri arbitrio iudicis ꝺm qualitatem rei ⁊ perſone ⁊ Bal.ibi dicit ꝙ poterit arbitrari penam deportationis.Tertio allego.text.in.d.l.lex iulia.§.fi.in verſi.extra ordinem puniuntur plerūqꝫ exilio vel etiaꝫ durius et adiūgit.Quid ſi obſtat hominem negañ.⁊ pecuniā acceperunt.ecce nūc qualiter punit̄ iudex extra ordinem ⁊ ſic ſuo arbitrio ⁊ ſepenumero apponit penam exily ⁊ ēt duriorem ⁊ etiam penam mortis ⁊ p illum tex.apponit̄ gladius ad hanc queſtionem decidit enim ꝙ vbicūqꝫ iudex debet imponere penam ſuo arbitrio pōt apponere taleꝫ penam qualem facti qualitas meret̄ ⁊ eodem mō dicas ꝙ debebit arbitrari penam quā ꝯſuetudo ꝯſueuit ꝓ tali delicto apponere.⁊ ideo Bal.in.l.qcūqꝫ.C.de ſer.fugi. dixit ꝙ illud qꝺ ē ꝯſuetudinarium nō eſt arbitrariū ⁊ iō in arbitrarijs iudex dꝫ apponere penam cōſuetudinariaꝫ ⁊ ad hoc allegat.d.l.ſaccularij.§.ſunt quedā.Et iō pulchre dixit idem Bal.in.l.i.C.de fructibus ⁊ litis expēſis ꝙ illud qꝺ ē ꝯſuetudinariuꝫ habet̄ ꝓ expreſſo.allegat.l. ꝙ ſi nolit.§.qui aſſidua.ff.de edilitio edicto. Quarto pro illa glo.dico fore tex.in.d.l.q cum maior.§.his demū ad fi.vbi tex.dicit ō eo crimine accuſauit cui⁹ pena nō ē capitis tñ iudicanti placuit augere penā ⁊ per ꝯñs ꝓbat ꝙ iudex pōt arbitrari mortem. Quinto dico ō hoc fore caſuꝫ in.l.i.in verſi.corporali ſuplicio aut diſpendio facultatū ꝓ qualitate pſone iudicis oē extiati puniatur.C.de his q latrones occultāt ecce qualiter ſtat in arbitrio iudicis apponere penā corporis aut penā publicatōis bonoꝝ.Et p
65 iſta defenſata eſt gloſ. illa quam ſane intelligatis † vt iu
a dex in arbitrarijs poſſit arbitrari penam [a] mortis vel aliam penam ppetuam ꝺm qualitatē delicti ⁊ ꝺm ꝯſuetudinem in dubio tñ iudex in arbitrādo dꝫ inclinari in penaꝫ mitiorem.c.de cauſis ō officio delega.nō tñ dꝫ eſſe nimis gratioſus ita dixit Bal.in.d.l.qcūqꝫ.C.de ſeruis fug.allegat qꝺ no.in nouella in.c.i.ō re iu.lib.vi.Et ex iſtis poſſunt ſaluari gloſe ſupius allegate an appellatione pene capitis veniat amputatio capitis an pena nō ita grauis vt acta dicat̄ qualitas delicti ꝓ quo lex iubet iponi penaꝫ capitis ⁊ iſto mō intelligatur tex.in.d.§.his demum.⁊ in

a ℭ Penam mortis.cōcludde pro iſto benedicto queſito cum felyno hic in.xij. col. vltra medium verſi.ſꝫ contra hanc declarationeꝫ vbi epillogat totā materiam ⁊ putat in pūcto iuris affirmatiuam ptem eē veriorem ⁊ adducit infinitaſ quotas ⁊ doctorū auctoritateſ q̄ niſi tibi bilē mouerint videto per te.

b ℭ Cōtumacia. Quā multe in ſyluis autumni frigore pmo.lapſa cadunt folia taꝫ multe ⁊ varie doctoꝝ opi.inueniunt̄ i hac materia.ideo fely.hic in penultima colū. circa medium ver.in ea. glo. perbelle fatet̄ ſe nolle oceanū breui nauicula ſulcare.ſꝫ remiſſiue recitando multas doctoꝝ opi.ſic eo pede ptranſit.que vide tu ⁊ ſi ardes adhuc aliqd ſcire vltra ea que ſcribit Fely. vide.d.Alex. de imo.in.l.oē delictū.§.ꝯtumacia.ff.de re mili. ⁊ plene i. l. ſi mora in. ix. col.ff.ſol.mat.

d.§.ſunt quedam ⁊ iſtum paſſum ita examinatum nuſꝗꝫ legi ideo tenete menti ppetuo. Doctores ſuper hac glo. diſtinguūt hoc mō aut in appoſitione pene exꝓmitur tēpus ⁊ tunc ſtandum ē tēpori ſtatuto arg.l.fine ꝺfinitiōe .ff.de penis aut ſimpliciter pena fuit appoſita ⁊ tūc aut ꝓpter crimen aut propter contumaciam primo caſu aut fuit appoſita ſine cauſe cognitione puta per interlocutoriam iudicis ⁊ intelligitur temporalis ⁊ durat durante officio iudicis iō ſi iudex alicui interdicat ſine cauſe cognitione officium ſue artis intelligitur illa īterdictio durare donec durat officium interdicentis.l.ſi.ff.de penis.ideꝫ no. Inno.in.c.qꝺ trāſlationē ō officio legati.⁊ procedit hoc niſi pēa eſſet momētanea puta q2 ꝯdemnauit ſeu mulctauit vt pecuniam ſoluat q2 tunc ē ppetua.Faciat lex illicitas .ff.de officio pſi.Si vero pena ē appoſita cuꝫ cauſe cognitione aut fuit appoſita vt eſſet perpetua ⁊ erit ppetua argu.l.preſes .ff. de penis in dubio vero intelligitur tem
66 poralis ar.c.odia de reg.iur.in.vi.† Secūdo caſu principali qñ pena ē appoſita ꝓpter ꝯtumaciā aut cōtumacia tranſiuit in delictuꝫ.⁊ tunc intelligit̄ eē ppetua.c.ex tue ō cleri.nō reſidē.puta clericus eſt cōtumax in reſidendo in bñficio aut cōtumacia nō tranſit i ſpecificuꝫ crimē ⁊ tunc ſi pena eſt momentanea erit ppetua ſi ſucceſſiua erit tēporalis vt hic cōiuncta glo. iſta in dubio autē an pena intelligatur inflicta ꝓpter crimē an ꝓpter contumaciā ſi ex ꝓus geſtis non pōt haberi certitudo videt̄ ꝓpter cōtumaciam arg.d.l.ſi preſes.ff.de penis.⁊ ita reſident ſcribētes oēs ſup hac gl. Bal.vero longe melius colligit ex doctrina huius gl.ꝙ cōtumacia nō dicat̄ maleficiū cū nō in faciendo ſed in omittendo conſiſtat arg.l.ij.ff.ad ſylle.item maior eſt culpa cōmiſſionis ⁊ minor omiſſionis vt no. in .l.ſi mora.ff.ſoluto matrimonio.l.ſi cuius.§.de preteritis .ff.de vſufru.in ꝯrium arguit ꝙ interdum eſt fictum maleficium ⁊ ficta ꝓbatio ⁊ iſte caſus non cōprehenditur ſub ſtatuto loquente inſpecta veritate interduꝫ ē verū delictū ⁊ ficta ꝓbatio ⁊ tunc nō attēdimus qualitatem ꝓbationis q2 pena imponit̄ ꝓ actu nō ꝓ cōtumacia ⁊ iſta pena eſt terminus pene ⁊ per eaꝫ purgatur maleficium vt.ff.de acti.emptio.l.iul.§.ſi titius.interdū ē vera ꝓbatio ⁊ fictū maleficiū vt q2 ex fcō ꝟo vnius generis ⁊ forme puta ex trāiactione pecuniaria reſultat pena alterius ſpeciei.puta infamie.l.qm̄.ff.de his q no.infa. Soluit Bal. dicens
67 † ꝙ nō curat̄ de qualitate ꝓbatiōis vtrū i veritate an i fictione ꝯſiſtat ſed de qualitate ꝯdēnatiōis ⁊ pene q2 pena arguit delictum ⁊ eius qualitatē oſtendit.l.ij.ff.de publi. iudicijs verbigratia dico cōdemnatū de homicidio illuꝫ qui condēnatur ex pena homicide etiaꝫ ſi ad hoc ꝑueniatur p medium fictionis q2 virtus i ſnia cōſiſtit.ff.de penis .l.ꝙ ad ſtatum ⁊ pena iſta reſpōdet homicide nō enim ē pena cōtēptus ſꝫ pena homicidij ⁊ qñ ꝯtumacia includit in ſe ⁊ ꝯfundit penam delicti eſt eadem vtriuſqꝫ pena vnde iſte de quo queritur poterit impune offēdi.vt dicit hic Inno.ad hoc facit glo.iſta dum dicit circa talia ꝯſiderāda eſt natura ſiue cauſa cuiuſcunqꝫ negocij quā glo.dicit hic Bal.eſſe ſingularem ⁊ mēti tenēdā ⁊ aliud nō dicit.
86 ℭ † Nunc vero eſt accurate videñ.ſi cōtumacia [b] eſt deli
b ctum ⁊ quidē glo.iſta decidit ꝙ nō ⁊ ego allego elegantem gl.in.c.cū nō ab homine de iudi.que facit differētiaꝫ inter excōmunicatū pro crimine ⁊ excōmunicatū pro cōtumacia.⁊ ēt allego aliā glo.iiij.q.i.in ſumma que refert Joāneꝫ diſtinguere ſi eſt excōicatus pro crimine ⁊ contumacia an ſi eſt excōmunicatus ꝓ cōtumacia tantū ⁊ etiā allego glo.vnicaꝫ ⁊ ſingularē in ꝓallegata ſūma que dicit quis enim diceret ꝙ talis cōtumax morte puniatur q nollet ſoluere pecuniā ad mādatū iudicis quā gl.ſingulariter allegauit Bal.in.l.data opa.C.qui accuſa.non po. ⁊ eaꝫ allegant moderni in.l.lege cornelia.ff.ad ſylle.⁊ eā ſingulr̄ allegauit Jo.de imo.in.c.ij.de maior.⁊ obedi.⁊ ego ſubtilius ⁊ melius cōſidero gl.illam inquantū dicit qui nollet ſoluere pecuniā ad mandatuꝫ iudicis q2 ꝓ certo non

to nõ aliud decidit ꝙ̃ glo.iſta.vʒ an cõtumacia ſit d̄lictũ
ꝙ debeat attendi ⁊ cõſiderari natura ⁊ cauſa cuiuſcũqʒ
negocij.⁊ ſic glo.iſta hʒ ſimilẽ ⁊ etiaʒ glo.illa hʒ ſimileʒ
69 ⁊ ideo dicebat Bal.in.l.legis virtus.ff.de.ll.† ꝙ pͥnceps
poteſt etiam pro leui contumacia ſi inobediẽtia ſit atrox
imponere penam mortis qꝛ pena dʒ imponi iuxta regiaʒ
volũtatẽ.l.i.C.de ſũma tri.⁊ fide catho.quinimo dico vo
bis ꝙ hanc ſniam glo.huius ſecutus eſt Bar.licet d̄ glo
ſis iſtis nullam fecerit mẽtionẽ nam in.l.omne delictum
.§.contumacia.ff.de re.mili.dixit omnis bãnitus bannit̄
ex cõtumacia.l.i.ff.d̄ requirẽdis reis ſtatuta ergo que di
cunt bãnitum puniri ꝓ maleficio volunt dicere ꝙ cã illa
ꝑ quã qs citatur ⁊ eſt contumax ſit maleficiuʒ ⁊ iõ ſi quis
fuerit ꝯtumax ⁊ pp̄ ꝯtumaciaʒ ꝯdemnat⁹ nõ dr̄ bannit⁹
ex maleficio ſed ſi quis fuerit citatus ꝓ aliquo maleficio
ſeu ad aliquã penã ⁊ fuerit cõtumax.⁊ i iſto ꝓceſſu fuerit
70 cõdemnatus ex maleficio tunc bñ dr̄ bãnit⁹ ex maleficio
† ⁊ ſumẽdo largo modo maleficiũ dicit̄ illud qd̄ ẽ in nõ
faciendo ſed ſtricte ſumendo maleficiũ dr̄ oẽ malefactuʒ
allegat.l.aut facta.ff.de de penis ⁊ qd̄ not.in.l.i.C.ſi ad
uerſus delictũ ⁊ ſic voluit ſentire Bart.ꝙ attendatur cã
pp̄ quã qs ẽ ꝯtumax puta ſi ẽ citat⁹ ob maleficiũ ⁊ repit̄
ꝯtumax ⁊ ꝯdẽnat̄ ꝙ tũc dr̄ cõtumacia maleficiuʒ debuit
ad hoc Bar.allegare gl.iſtam ⁊ gl.iiij.q.i.in ſũma ⁊ nũc
ĩtelligis doctrinã Bar.Bal.vero in.l.i.§.fi.ff.ſi quis ius
dicenti nõ obtẽperauerit vbi ẽ glo.ordi.ꝙ cõdemnatus
ꝓ cõtumacia dicit̄ ꝯdemnatus ꝓ maleficio ⁊ videt̄ alia
glo.ordi.in.l.ſi filius.el.i.ff.de interrogatorijs actionib⁹
que glo.videt̄ ꝯrie huic glo.noſtre in ꝯrium arguit ibi
Bal.ꝙ nulla.l.cauet̄ ꝙ cõtumacia ſit maleficium cũ nul
la.l.dicat ꝙ poſſit puniri criminaliter vnde edictum illi⁹
tituli eſt edictũ ciuile ⁊ nõ criminale.ſi enim maleficium
ſtatim eſſet ꝓducta accuſatio criminalis vt no.in.l.fi.ff.d̄
priuatis delictis ⁊ remittit ſe ad Cy.in rubrica.C.de cri
mine ſtelionatus credit tñ Bal.ꝙ lʒ ſm̄ alluſioneʒ voca
buli ꝯtumacia ſit maleficium tñ loquẽdo ꝓut lex accipit
maleficium dicit ꝙ non ẽ maleficiũ nec in tractatu malefi
ciorũ cõtinet̄ ⁊ de hoc dicit eẽ ordi.glo.in hoc.c.ex litte
ris hoc voluit ibi Bar.lʒ de hac glo.nullã fecerit mentio
nem idem Bal.in.l.i.§.nunc tractemus verſi.plane ꝑ il
luʒ tex.in verſi.ꝓprij delicti.ff.de tutel.⁊ rõibus diſtrahẽ
dis colligit dolũ eẽ maleficiũ lʒ nõ cadat in ſpãle nomen
71 maleficij.† ⁊ iducit ad queſtionẽ ſtatuti dicentis ꝙ in ma
leficijs poteſtas habeat arbitrium nã i quolibet dolo ha
bebit arbitriũ ⁊ ego allego glo.i.l.i.ff.d̄ fideiuſ.tuto.⁊ in
l.i.§.ſi apud.ff.depoſiti.q̃ dicũt dolũ eẽ delictũ .Subdit̄ ẽt
72 ibi Bal.† diſpõit ſtatutũ ꝙ cõmittẽs maleficiũ puniat̄ tã
ta pena ⁊ aliqs doloſe lapidat ꝙ iſte dolus vocat̄ male
ficiũ ⁊ habebit locũ ſtatutũ illud ſm̄ Cy.ibi in addi.al
legat qd̄ no.in.l.i.§.fi.ff.de edẽ.Subdit poſtea Bal.face
re ad ſtatutũ ꝙ bãnitus ꝓ maleficio poſſit impune offen
di ꝙ ſi ẽ cõtumax cũ videat̄ dolo abeſſe ꝙ habebit locũ
ſtatutũ dicit tñ ꝙ plenius examinat̄ ꝑ Bar.in.l.i.§.fi.ff.ſi
quis ius dicenti nõ obtẽpa.⁊ in.l.i.ff.de i liteʒ iurãdo.⁊
per Cy.i ꝑallegata rubrica.⁊ ideʒ Bal.i.l.mora.ff.ſolu.
ma.dicit veritatẽ eẽ ꝙ qñ mora eſt inſerta cõtẽptui pre
toris quo caſu mulctat̄ dicit̄ maleficiũ ſed nõ ſtricto mõ
allegat notata in.l.i.C.de mõ mulctaꝝ ⁊ refert Bart.di
cere ꝙ ex ethymologia vocabuli apparet ꝙ omittere nõ
eſt ꝓprie maleficium qꝛ nõ eſt male facere niſi iterpreta
tiue vt in rub.q̃ non facit libro ſexto.que regula nõ hʒ lo
cum in ſtatutis ⁊ ex iſtis cõcludit ꝙ cõdemnatus pp̄ ꝯtu
maciã nõ ẽ cõdẽnatus ꝓ maleficio allegat.l.qui vaſ.§.i.
ff.de fur.⁊ ita reſidet ꝯ iſtã gl.poſſet quiſpiã iſtare ꝙ imo
cõtumacia ſit maleficiũ hoc mõ.vbi dolus verſatur ⁊ nõ
73 ẽ certum nomẽ delicti cõmittit̄ † crimẽ ſtellionatus qd̄ ẽ
maleficiuʒ ⁊ inter maleficia ponit̄ vt pʒ in titulo de crimi
ne ſtellionatus ſed certũ ẽ ꝙ q nõ paret iudici eſt in dolo
ergo ẽ i delicto.facit.ff.d̄ reg.iu.l.nõ põt Faciant ille due
gl.quas ſupius allegaui.ſ.in.l.i.§.ſi apud ⁊ in.d.l.i.d̄ fi

deiuſ.tutoꝝ. Preterea ꝯtumacia parit penã ⁊ delictũ cõ
trahit.ergo ẽ maleficiũ.l.ꝯtumaciã.ff.d̄ re iudi.l.i.§.fi. ſi
quis ius dicẽti. Preterea contumacia nõ parentis puni
tur vt faciat iuriſdictioneʒ denegari.l.ſed ſi per pretoreʒ
.§.ſi dum decreto.ff.ex quibus cauſis maio.ergo ẽ malefi
cium.⁊ ẽt plus qꝛ nõ ſeruant mandatũ imponit̄ pena ca
pitis.l.ij.§.in bello.l.omne delictuʒ .§.ꝯtumacia.ff.de re
mil. Preterea maleficium eſt malefacio ſed nemo nega
re põt ꝙ q nõ paret iudici male facit vt in predicta regu
la iuris ergo cõtumacia ẽ maleficium iſta ſunt argumen
74 ta. Cyn.in preallegata ru.de crimine ſtellionat⁹ .† Ego
oſtẽdo forti⁹ h̄ mõ ꝓ leuib⁹ culpis qs nõ dʒ excõicari imo
pro grauibus.c.nullus ⁊.c.certum.xi.q.iij.ſʒ nihilomin⁹
quelibet cõtumacia lʒ minima ẽ digna excõicatione.iſta
eſt glo.ſing.⁊ vnica in.c.ſi duo.lxxxvi.diſtin.⁊ per illam
glo.poteris ampliare glo.que ẽ ſingularis ⁊ vnica in.l.
in actionibus.ff.de in litem iurando que dicit ꝙ pp̄ con
tumaciã quis excõicatur vt ẽt glo.illã intelligas ꝓ mini
ma contumacia ergo ſequitur viua ⁊ inconuincibili ra
75 tione ꝙ contumacia eſt grauiſſimũ maleficiuʒ.† Prete
rea inobedientia eſt grauiſſimũ peccatũ.viij.q.i.c. ſciẽdũ
ergo ſequitur ꝙ ẽ delictuʒ. Itẽ in veteri teſtamẽto inobe
diens capite puniebat̄.xi.q.iij.c.abſit et in.c.ij.de maioꝝ
⁊ obe.dicit̄ q nõ obediuerit principi morte puniat̄. Item
grauiſſima eſt pena cõtumacie.c. corripiatur.xxiiij.q.iij.
ergo ẽ peccatum grauiſſimũ .xxiij.q.i.c.non afferamus.
imo eſt crimen ydolatrie inobediẽtie.viij.q.i.ſcieñ.ergo
maxima pena eſt puniendus. Facit tex.valde ſingularis
in.l.his cũ quo verſi.ad edictum nõ rñdit .ff.cõmuni. di
uidũdo vbi iudex pp̄ cõtumaciam ptis poteſt dare gua
76 ſtum vbi tex.† dicit ꝙ iudex deſtruit villam ⁊ arbuſta ꝓ
pter contumaciaʒ ptis ergo ſequitur neceſſario ꝙ cõtu
macia eſt maleficiuʒ coniuncto.d.c.nõ afferamus. Facit
ẽt tex.in.l.teſtamẽto cẽturio.ff.de manumiſ.teſta.vbi pẽa
arguit delictuʒ ſʒ cõtumacia punit̄ vt in iuribus ꝑallega
tis ergo ꝯtumacia ẽ delictum Facit tex.i.l.omne delictũ
.§.ꝯtumacia .ff.de re militari.⁊ ſi opponatur ꝙ eſt caſus
ſpãlis in cõtumacia aduerſus ducẽ belli rñdeo ꝙ eſt ſpe
ciale vt puniat̄ capite in hoc enim verſat̄ ſpecialitas ibi.
77 Facit ẽt glo.in.l.ij.§.in bello.ff.d̄ re mili.q̃ dicit ꝙ † obe
c dientia ẽ magna virtus ᶜ ergo ſequitur a cõtrario ꝙ ꝯtu
macia ⁊ inobedientia eſt magnuʒ viciuʒ ⁊ iſta ſunt que
excogitare potui ad oſtẽdendum cõtumaciã fore delictũ
in ꝯriũ arguit Cy. ꝙ nõ ſit maleficiũ qꝛ nõ reperitur ꝙ
ſit delictũ publicũ vel priuatũ nec poſituʒ ſub aliquo tra
ctatu de ꝑuatis vel publicis criminibus.C.vel.ff.imo re
peritur inter ciuiles tractatus vt .ff.ſi qs ius dicenti.item
iſta cõtumacia nõ repitur inter ſpecies maleficij vel qua
ſi.ꝯ.inſtit.de obligationibus que ex maleficio.⁊ inſtit.de
obligationib⁹ que ex quaſi maleficio nec debemus reſpi
cere ad aluſionẽ vocabuli.l.fi.§.pe.ff.ad municipa. Pre
terea verum maleficiat̄ a vero dolo q̃ſi maleficium cãtur
a culpa vt pʒ inſti.de obli.que ex maleficio.§.cum ibi no.
ſed nõ pere iudici nõ ẽ verus dolus imo preſump.qui cul
pe equipolet.qd̄ ꝓbat̄ hoc mõ dolus excludit in itegruʒ
reſtitutionẽ.C.ſi aduerſus delictũ.ff.de minori.l.ſi ex cau
ſa.§.in maleficijs.⁊ tñ in eadẽ.l.§.in cõmiſſũ dicit̄ ꝙ mi
nor qui eſt in dolo ꝑſumpto eqpolenti culpe põt reſtitui
ſed iſte ẽ in dolo ꝑſumpto qꝛ nõ facit qd̄ facere dʒ vt not.
ff.manda.l.dolus ergo. Itẽ ꝙ ſit dolus preſumptus pro
78 bat̄ fortiter lege cauet̄.† ꝙ ſi iudex ꝑcipiat minori vt rõ
nes edat ⁊ nõ edit ꝙ minor incidit in edictum aduerſus
qd̄ põt reſtitui. Item dicit gl.ꝙ minor edificat aduerſus
nũciationẽ noui opis que põt ex iudicis ꝑcepto emana
re.⁊ ſic cõtenta pretoris tã viui q̃ȝ mortui maieſtate põt
reſtitui vt nõ teneat̄ niſi ad paciẽtiã nõ aũt vt penã ipẽſa
rũ ſoluat ergo bene cõcludit̄ ſi dat̄ reſtitutio ꝙ nõ ſit ma
leficiũ ſʒ ſit quaſi maleficiũ cauſatũ a culpa vl̄ a dolo pre
ſumpto q culpe par eſt.l.i.ad finẽ.ff.de edendo.l.i.§. ver
ſus.ff.de oper.noui.iura ergo que dicũt ꝙ nõ poteſt dolo

c Magnã virtutem intellige tu canoniſta de virtute ſpũali ⁊ melius ibi quadrabit ſenſus iſta enim accipit̄ a theologis ⁊ precipue a ſancto Doctore ſecũda ſecunde d̄ obedientia ⁊ quo ad meros canoniſtas attinet quib⁹ ꝑceptis obediẽdum ſit ⁊ quibus nõ no.per Inno.extra d̄ tempo.ordin.c.ad aures.⁊ vide Gofre.⁊ Hoſtien.i ſumma ⁊ Specu.eodem titulo

carere itelligunť de dolo pſumpto vel ſi intelliganť de ṽo
dolo debet intelligi ꝙ ſit dolus expſſus reſultās ex expſſo
ꝯtēptu iudicis dicēdo nolo venire coram eo tamē corā illo
quē nō timeo. ⁊ ſic voluit itelligere Hoſ. titulū illuȝ ſi qs
79 ius dicēti.† Jtē ꝙ dr̃ de crimine ſtellionat⁹ pōt itelligi de
dolo ṽo q ſit in faciēdo nō de pſumpto q ſit in omittendo
iſta ſunt argumēta Cy. referēs ſe illa feciſſe in qōne facti
in q̄ erat aduocatus ꝓ pte ꝯtumacie. dicit tn̄ ſe ſuccubuiſ
ſe in qōne illa ſed Marti. de fan. decidit ꝙ nō ſit maleſi-
ciū ſm eum. ipſe ṽo diſtinguit aut citatus fuit inuētus ita
ꝙ ꝯſtat qd̄ in eius notitia venit citatio. ⁊ tūc nō veniēdo
ſatis dr̃ ꝯtēnere iudicē vt ſit dolus ver⁹ ⁊ expſſus ipſo fa
cto. ⁊ ꝑ ꝯñs ſit maleficiū aut nō fuit inuētus ⁊ ſic nō ꝯſtat
veniſſe in eius notitiā. ⁊ tūc non fuit dolus ſed culpa. ⁊ ꝑ
ꝯñs quaſi maleficiū allegat dicta ꝑ ſe in. l. ꝓperanduȝ. §.
ſin autē reus. C. de iudi. ad. l. i. §. fi. ff. de eden. ⁊ ſimiles re-
ſpōdet qꝛ ſicut ſunt diuerſe ꝯtumacie. ita ſunt diuerſi earū
effectus. vt. l. creditor. §. iuſſus. l. ex ꝯſenſu. §. fi. ff. d̄ appel.
⁊ ita ꝙuit Cy. in pallegata rubrica. Ego allego ſingula
rē glo. in. l. ſi accuſatorib⁹. C. de accu. q̄n ṽbo ꝯtumacia
80 ponit dr̃iam inter ꝯtumaciā ⁊ ceſſationē dicēs† ꝙ ꝯtuma
a cia eſt q̄n expſſe dixit nō veniā [a] ceſſatio eſt q̄n eſt tacita.
vt qꝛ ter citatus nō ē inuētus. ⁊ ibi Bal. colligit ex glo. illa
ꝙ ꝯtumacia ficta nō appellať ꝓprie ꝯtumacia. ſed poti⁹
dȝ dici quedā ceſſatio quā glo. alibi dicit ſe neſcire. ⁊ ſic ꝓ
diſtinctiōe Cy. allegaui vobis glo. quā nemo allegauit ⁊
audeo limitare vobis eam vt nō hēat locuȝ in ꝯtumacia
aduerſus ducē belli qꝛ ſiue ſit ꝓpria ſiue ipropria ē capite
puniēda ꝫ determinat tex. i. l. omne delictū. §. ꝯtumacia in
ṽſi. omnis ꝯtumacia. ⁊ pōderabis glo. ibi q̄ arguit ꝯ̄ ꝯtu
maces clericos ſuis p̄latis ꝑ illum tex. Saly. ṽo in. d. ru-
brica de crimine ſtellio. dicit dicta Cy. ſibi nō placere nec
81 eſt neceſſariū q̄rere illa que ibi ſcripſit Cy.† nam ſtatutuȝ
ſupponit aliquos bānīri ꝓ maleficio ⁊ aliquos banniri
alia de cā. ⁊ p̄mos ꝑmittit occidi alios nō ſed nō eſt dubi-
um qꝛ ſi ꝯtumacia deberet attēdi oēs poſſent ipune occi-
di ꝙ eſſet ꝯ̄ ſtatutū ⁊ eius mentē nō. n. in bāno ponunť ni
ſi ꝯtumaces ⁊ nō cōparētes. ⁊ ideo ꝯcludit debere attē-
di cām ꝓpter quam ſunt citati ⁊ nō ꝯtumacia. ⁊ ideo ꝯſi
derādo cām antecedenteȝ poſiti in bāno ꝓ debito ⁊ ſic ex
ꝯtumacia nō ſoluēdi vel nō cōparēdi nō poterunt ipune
occidi. ⁊ ita cōmunis modus loquēdi interp̄tatur vt bā-
nitus ꝓ maleficio qs dicať q̄ accuſatus vel inq̄ſitus eſt
de maleficio ⁊ citatus nō cōparuit. ⁊ talis vſus loquēdi
dȝ attendi. c. ex lr̄is de ſponſa. cū ſimi. allegat etiā qd̄ ha-
beť in. l. fi. C. de requirēdis reis. ⁊ ſic Saly. dicit illud qd̄
voluit Bar. in. d. §. ꝯtumacia. lȝ de eo nullā fecerit mētio-
nē. Et tu pōdera qꝛ iſte cōmunis vſus loquēdi deberet ꝓ
bari ꝑ no. in. l. labeo de ſuppel. lega. ⁊ in. l. de qbus. ff. de
legi. Et ſcdo pōdera ꝙ ſi aliquis eſt inq̄ſitus de maleficio
⁊ eſt ꝯtumax ꝯcurrunt duo videlȝ pſumptio facti malefi-
cij ⁊ etiā ꝯcurrit ꝯtumacia. Angel. ṽo in dicta rubrica
ꝯcludit aut nos querimus an ꝯtumacia ſit maleficiū aut
querimus an hēat locum pena ſtatuti ꝑmittētis occidi p̄
mo caſu dicit ꝙ ſic qd̄ patet qꝛ puniť diuerſimode. d. l. cō
tumacia. ⁊. d. l. i. §. fi. ſi quis ius dicēti. ff. ⁊ dicit ſe dare ca
ſum de hoc in. d. l. ſi filius de iterroga. actio. certe illa lex
hoc nō ꝓbat niſi ꝯiungatur cū. l. de etate. §. qui tacuit eo.
ti. vbi dr̃ ꝙ tacens eſt ꝯtumax ⁊ puniť ac ſi negaſſet. qꝛ p̄
torem cōtemnere vr̃. ⁊ illum text. debuit ad hoc allegare
Ang. Scdo caſu an habeat locuȝ pena ſtatuti ꝯcludit ꝙ
82 nō† qꝛ nulla ꝯtumacia mūdi puniēda ē vltimo ſupplicio
nec inuenit hoc iure cautum. ſed ſtatutū imponit bānito
penam capitalem dum ꝑmittit eum occidi. ergo nō eſt ṽi
ſimile ꝙ voluerit penā mortis imponi pro maleficio non
atroci. vn̄ fingamus iquit ferri bānū ꝙ ſi qs fuerit inuētus
de nocte quis dixerit lȝ ſtatutū diſponat bānitum ꝓ male
ficio poſſe occidi iſtum iſto caſu occidi poſſe. certe iniq̄ſſi
mus itellectus eſſet. ⁊ ſtatuta ſunt reducenda ad ius cō-
b mune [b] quatenus fieri pōt. c. cum dilecti. de ꝯſuetu. cum ſi

a ¶ Non veniā. Contumacia licet multiplex ſit. cōi tn̄ doctorū ſnīa p̄cipua ē triplex prima quā adduxit do. and. hic de qua ex̄ vt lite nō ꝯteſ. c. frequēter. ⁊ xi. q. iij. certuȝ. ſcda ē q̄n citatus ad iudiciū venit ſed non vult iudici parere. ſed illicētiatus diſcedit ex̄ de ver. ſig. c. ex pte. tertia ē q̄n offenſa ē notoria ⁊ iuſſus a iudice n̄ vult emēdari vt eo. c. ex pte. circa fi. ⁊ d̄ vera cōtumacia. vide plene. d. Abb. nō hic ſȝ in. c. de q̄ vult deo de iudi. ⁊ ibi alios ſcribētes. ⁊ ſic habe h. s reſolutionē huius loci.

b ¶ Jus cōe. Vide Panor. h. c ⁊ latiſſime in. c. cāmq; de reſcr. in. iij. col. ⁊ an ⁊ q̄n ſm ius cōe intelligať. no. in. c. cū dilectus de cō ſue. ⁊ i. l. ſi ſeruus veſtri de noxa. ⁊ in. l. fi. §. in cōputatiōne. C. de iu. de lib. ⁊ ꝑ oēs canoniſtas in. c. ꝯſtitutus de i integ. reſti.

c ¶ Sciſma. Quid autē ſit ſciſma. vide ex̄ de elec. q diligentia. ⁊ vide Hoſti. ⁊ Hoſ. i ſuma eod. ti. ⁊ quātū ab here ſi differat vid' eo. t. ideo ergo vbicūq; contumacie admiſcetur ſciſma cuȝ ſapiat i ſui ꝯpa tu hereſim crimen hmōi eſt dignuȝ morte. vt no. in ſuma co. alleg. titu. a rayne. ⁊ omnibus ſcribentibus.

milibus. Conſidera inquit ꝙ ſi banniť pro maleficio ca-
pitali ꝙ poterit occidi ſed ſi banniť ꝓ maleficio leui non
eſt veriſimile ſtatuētem de hoc cogitaſſe. ⁊ tā grauem pe-
nam inferri voluiſſe ⁊ iſtud videť ſibi equum ⁊ humani-
tati ꝯueniēs ⁊ dic qd̄ ſi ſuꝑ hoc ipſe haberet iudicare ita
obſeruaret Bal. vero in. l. i. C. de in litem iurādo colligit
argumentū ex illa lege qd̄ ꝯdemnatus ex ꝯtumacia non
diciť ꝯdemnatus ex maleficio qd̄ dicit eē verum qꝛ ſit mē
tio ꝑ reſpectū ad maleficiū i tātū ꝙ niſi ꝯtumax haberet
pro ꝯfeſſo tūc dr̃ ꝯdemnatus ex ficto maleficio nō ex ṽo.
C. de interdi. ma. l. ſi tutor. Si autē loquimur de maleficio
in genere. ſ. vtrum ꝯtumacia ſit maleficium dicit dicēduȝ
83 vt ꝑ Cy. in. d. rub.† Et ſubdit ſtatuto caueť ꝙ ꝯdemnat⁹
ex maleficio poſſit impune offendi an itelligať de ꝯtuma
ce. ⁊ allegat Dy. in. l. cum filius. ff. d̄ ṽbo. obli. vbi voluit
ꝙ bānitus ex cōtumacia n̄ diciť bānitus ex maleficio ma
xime in p̄iudiciū tertij. ⁊ idē Bal. in. l. data opera. C. qui
accu. nō poſſunt i. vij. col. dicit ꝙ ꝓ ꝯtumacia nemo mor-
ti tradiť. allegat. d. glo. iiij. q. i. in ſūma ad idē qꝛ in actio
ne ꝙ metus cā pena maleficij augumētať rōne ꝯtumacie
l. ſi cū exceptione. §. quatenus. ff. ꝙ metus cauſa in ṽſi. tri-
plici pena. ad idem qꝛ ꝯtumacia non parit vltimū ſuppli
ciū. l. diuus. ff. de cuſto. reoꝝ. in cōtrarium arguit ꝙ illud
qd̄ venit ex accuſatione ꝓpter moram diciť venire ex ꝯtu
macia. d. l. i. ff. de in litem iuran. refert aduocatos dicere.
84 † ſtatutum dicit ꝙ ꝯtumax ꝯdemneť in quarto pluri ꝙ ſi
iſtud plus nō ſoluať nō incurriť pena mortis qꝛ cōtuma
cia nō eſt cauſa mortis. Jteȝ pena que debetur ꝓpter mā
leficium eſt pena maleficij. ſed pena que non debeť ꝓpter
non factum eſt pena cōtumacie. ita dicit notari in. c. ex lit
teris. Soluit ibi Bal. qꝛ illa eſt pena maleficij ꝓpter quā
cum ſolniť liberatio induciť ⁊ hoc ſubrogať in locum pe
85 ne primitiue.† ⁊ dicit ꝙ q̄dam ſunt pene principales ⁊
de iſtis certum eſt ꝙ ſunt ꝓprie pene maleficioꝝ qꝛ veni-
unt ex maleficio ꝓpter maleficium quedam ſunt pene ſe-
cūdarie ⁊ harum quedam veniūt ex maleficio ꝓpter mo
ram ⁊ iſte ſunt pene ꝯtumacie ⁊ eſt ſimile in. l. lecta ad ſi
nem. ff. ſi certum petať. ⁊ ſic loquitur lex p̄ma. ff. de in liteȝ
iurādo. qꝛ ibi intereſſe non poteſt cadere ſub ꝓpria for-
mali natura realis actionis. ⁊ idem Bal. in. l. ſi pater. C.
de crimine ſtellionatus dicit ſe aliter dicere q̄ȝ Cy. ⁊ fina
liter videtur inclinare ad id qd̄ voluit Bar. in. d. l. omne
delictum. §. contumacia. Raphael fulgo. in p̄allegata
rubrica tranſit cū Cy. Pet. de ancha. i. d. l. i. §. fi. ſi qs ius
dicenti. ff. nulla facta mētione de Bar. ⁊ Bal. ibi trāſit cū
Cy. in pallegata rubrica. Alberi. de roſa. i ſuo ſolēni tra
ctatu ſtatutoꝝ in quarta pte. q. xxj. retulit oia dicta Cy.
ſuꝑ hoc in pallegata rubrica. C. de crimine ſtellionatus.
Domi. de ſancto Gemi. iij. q. i. in ſūma diſtinguit aut cō
tumacia cōmittitur aduerſus p̄ceptum hominis aut ad-
86 uerſus p̄ceptum legis.† Primo caſu ſi ꝑ ſuſpectuȝ de he-
reſi qui eſt ꝯtumax volendo r̄ndere de crimine ꝓpter quā
ꝯtumaciā excōicatur a iudice. ⁊ tunc talis excōicatio in-
ducit penā mortis ſi ꝑ annum pſeuerauerit. c. cum ꝯtuma
cia de hereti. lib. vj. aut non obedit in alijs que cōcernunt
offiñ aſſumptū. puta in militib⁹ nō obediētibus duci bel
li. ⁊ tūc capite punitur. allegat glo. in. c. grauem de ſentē.
excō. aut ꝯtumacia verſatur circa vindictā maleficioꝝ. ⁊
tunc capite puniť ſm glo. iiij. q. i. in ſūma. aut non verſať
c circa vindictā maleficioꝝ. ⁊ tūc ſi habet admixtū ſciſma [c]
etiam morte punitur. vij. q. i. c. deniq;. ſm Archi. in dicta
ſūma. ⁊ idem notat glo. in. c. abſit. xj. q. iij. aut inobedien
tia non hȝ hereſim. aut ſciſma admixtum. ⁊ tunc non pu-
nitur capite. vt dixit glo. in. d. ſumma. Scdo caſu q̄n ꝯtu-
macia ſit contra p̄ceptum legis. ⁊ tunc ſi illa hȝ hereſim
admixtam capite puniť. ita intellexit Laurētius illud qd̄
voluit glo. in dicta ſumma. qꝛ ſola inobediētia contra le
87 gem non inducit hanc penam.† Facit qd̄ no. in. c. ſacerdo
tes. ij. q. vij. poſſet etiam intelligi glo. d. ſumme de inobe-
dientia que ſit cōtra legem cōtemnēdo condentē legis ꝙ
non habuerit

non habuerit poteſtatē.l.cōdēde.q̄ꝛ iſta cōtumacia ꝯ̄ le
gem pape inducit hereſim.vt not.in.d.c. ſacerdotes ⁊ ar
chi.c.nulli fas.xix.diſtin.ita reſidet Dominicus poſt ali
os in ꝑallegata ſumma.Et ex iſtis relatos habuiſtis ma
gnos iuris doctores cū additiōibus meis ſup iſto paſſu.Mi
hi aūt vr̄ vltra allegata per me ſupius ꝙ contumacia ve
ra ſit delictū.⁊ inquantū Cy.ſuperius dicebat ꝙ iō con
tumacia non erat delictum.q̄ꝛ non erat poſita inter crimi
na publica aut priuata.q̄ꝛ ad hoc reſpondeo ſibi aſſumē
do hoc fundamentū dolus eſt delictū.vt dixit glo.in.d.l.
i.§.ſi apud depoſiti.⁊ in.l.i.ff.de fideiuſ.tuto. ⁊ tñ titu. de
dolo non eſt poſitus inter publica aut priuata delicta.er
go ⁊c.Allego ēt tex.in prima conſti.ffoꝝ.§.illud vero.ꝟ.
ludos exercere.⁊ alia crimia vbi tex.appellat ludū dlictū
⁊ ibi vide pulchra verba relata a Bar.o.†⁊ tñ titulus vt
88 alearū vſus nō ponitur inter crimina publica aut priuata
ergo corruit totale fundamētū Cy.Pōdera bñ iſta q̄ꝛ
per aliquem non ſunt inducta ꝯ̄ dentes Cy.niſi a me hoc
mane.Et iō dico contumaciā verā fore delictū.⁊ de hoc
allego glo.in indiuiduo in.c.ij.que dicit propter delictū
contumacie peribit de maio.⁊ obediend.Secundo dico
fore caſum in.c.preterea de offi.deleg.in verſi.cōtumaces
eccleſiaſtica ſeueritate coercere de offic.delegat. vbi cōtu
macia ſeueriter eſt punienda ergo eſt delictū. Tertio cō
d tumax ⁊ rebellis eq̄pantur lꝫ differant° in hoc q̄ꝛ rebel
lis dr̄ q de facto reſiſtit ſuperiori.cōtumax dr̄ qui nō obe
dit ſupiori.tex.eſt in.c.ſane el.ij.in verſi.rebellis ac contu
max de offi.dele. ¶ Quarto ꝓ contumacia qs mulctatur
.l.eos.C.de mō mulcta.⁊ iā multa eſt fiſci.l. mulctaꝝ co.
ti.⁊ qñ pena vel mulcta ex aliquo facto applicaẗ fiſco ta
lis cā dr̄ criminalis.iſta eſt glo ſing.in.l.ait pretor in ver.
aurū.ff.de ſepulchro violato.⁊ ꝑ Inno.in.c.qualiter el.ij.
de accuſa.Quinto pondero iſtum tex.in verſic. ꝑꝑ contu
maciā cōione priuatur.vbi qs ꝑꝑ contumaciā priuaẗ cō
modis collegij.ſed tex.habeo ſingularē ꝙ remouere quē
ab officio eſt pena.vt in.d.l.teſtō cēturio.quē tex. allega
uit Bal.in.l.id qō pauperibus.C.de epi.⁊ cle.⁊ Ang.in
.l.genero.ff.de his qui no.infa.⁊ Moder.conſi.ccxxv.er
89 go ſequitur ꝙ erit delictum.†Sexto contemnere ſuperio
e rem ē peccatū ⁊ crimenᵉ.x.diſt.c.qs autē.vbi ē gl.ſolem
nis.⁊ facit glo.in.c.homo xpianus.xl.diſt.ſed contumax
cōtemnit ſuperiorē.vt dixit tex.in.d.l.de etate.§.q tacuit.
ff.de interroga.actio.ergo eſſe verū cōtumacē ē delictū.
⁊ iſta pars mihi videẗ verior.Qua aūt pena veniat puni
endus talis cōtumax ſerua diſtinctionē relatā a Domini
co in.d.ſūma.iiij.q.i.⁊ de cōtumace vide.c.conſulrationi
bus.⁊.c.conſuluit de offi.deleg.c.cū in eccleſijs in verſ.de
ſua cōtumacia gloriari de maio.⁊ obe. ⁊ in.c. cōſtitutus
de procur.⁊ in.c.i.vt lite non conteſta.⁊ in.c.ſi.de emp.⁊
ven.⁊ in.c.veniēs.⁊.c.qualiter el.ij.de accuſa.⁊.c.ij. ꝺ cō
feſ.in.vi.clemē.Quia de foro competen.cle.i.de iudicijs.
90 ¶ †No.ibi tā iuris canonici q̄ꝫ noſtri moris.q̄ꝛ iſte tex.
probat multa.primo ꝙ conſuetudo generalis addit vin
culū ad ius cōe quotiens diſponit id quod ius cōe. q tex.
in veritate poſſet induci contra glo.in.c.i.de conſti.in.vi.
⁊ contra illā gl.allego tex.meliorem de corpore iuris cō
formem huic tex.in.c.ij.de preben.in.vi.⁊ ibi Domini.i
ducit illū tex.contra gl.diceẗ iheſu xp̄o medio in.c.i.ꝫ.ti.i.
91 †Secūdo ꝓbat iſte tex.ꝙ ſtatutū diſponens in materia
iuris vel conſuetudinis recipit limitationē iuris ⁊ decla
rationes a iure expreſſas.c.cum dilecti de conſue.l.ij.C.ꝺ
noxalibus.Bar.in.l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iur. late
ꝑ Jo.de ligna.in.d.c.cū dilecti.⁊ ꝑ iſtū tex.do.Anto. hic
92 refert ſe in facto dixiſſe† ꝙ ſi cōſuetudo trahebat originē
ab illo ſtatuto idē diſponēte ꝙ in dubio ꝓ̄ſumitur ꝙ illa
conſuetudo debeat intelligi ſm̄ limites ſtatuti ꝓcedentis
ſic ſtatutū vniuerſitatis eccleſiaſtice dꝫ intelligi in dubio
ſm̄ ius canonicū non aūt ſm̄ ius ciuile ꝑ iſtū tex. ego ad
duco elegātia ſimilia.primo dictū Bal.in.l.ſi nudū.C.de
93 fur.†vbi voluit ſtatuto laycoꝝ ſit mentio de ſacrilegio qō
intelligiẗ ſtricte ſm̄ ius ciuile. q̄ꝛ cū ſtatuta ciuitatis ſint
de iure ciuili debent intelligi ſm̄ ius ciuile a quo ꝯfirmā
tur ⁊ habent auctoritatē.l.ij.C.de noxa.ſed ſi eſſet conſti
tutio epi loquēs de ſacrilegio intelligiẗ de ſacrilegio ſm̄
ius canonicum a quo dependet.Secundo allego elegās
94 dictum Bal.in.l.ſi qñ.C.de inoffi.teſta.†vbi voluit papa
cōceſſit monacho vt poſſet teſtari.qō intelligiẗ ſm̄ diſpo
ſitionē iuris canonici ⁊ nō iuris ciuilis.Tertio allego ſo
95 lemne dictū eiuſdē in.l.i.C.q bo.ce.poſ.†vbi dixit ꝙ i ter
ris temporaliter ſubiectis pape ſtatutū reducitur ad ter
minos iuris canonici ⁊ cōcordabiẗ illud cū iure canoni
co.ſed in terris imperij cocordabiẗ illud cū iure ciuili.fa
cit glo.in.c.ij.de arb.in.vi.⁊ tex.in.c.ſi duobus de appel.
Quarto allego pulchrum dictū eiuſdem in.l.ſi.C. de ſuc.
96 edicto.†vbi dicit ſtatutū layci diſponit ꝙ nullus eligat
officialem ſibi ꝯiunctū vſq̄ꝫ ad tertiū gradū.qō intelligiẗ
de gradu ſm̄ ꝙ capiẗ a lege ciuili.⁊ non a lege canonica
q̄ꝛ ſtatuta ſunt pars iuris ciuilis ⁊ appellanẗ ius ciuile il
lius ciuitatis.d.l.omnes populi.ſecus ſi conſtitutio epa
lis loqueret de gradu.q̄ꝛ intelligeretur ſm̄ ꝙ capiẗ a le
ge canonica.iſtud dictū rettulit Pe.de ancha. in repe.c.
i.ꝺ eo.⁊ etiam allegauit eundem Bal.in ꝯſi.ſuo incip.ele
ganter ait ⁊ iſta non tradatis obliuioni.Quarto probat
97 iſte tex.†ꝙ ſtilus roma.curie facit ius ad inferiores dum
modo de eo conſtet.c.quā graui de crimi.falſi.c.in cauſis
de re iudi.c.i. de temporibus ordi.c.ſua nobis de officio
98 vica. ¶ †Nota ꝙ collegium docto.dr̄ eccleſiaſticum.qō
pꝫ ex eo q̄ꝛ papa alias ſe nō intromitteret. rō eſt q̄ꝛ cōmu
niter talia collegia mixta ſunt ex clericis ⁊ laycis ⁊ ma
gis dignū trahit ad ſe minus dignū.c.ꝙ in dubijs de cō
ſecra.eccle.vel alta.Idem dicēdū eſt de vniuerſitate ſcho
lariū.vt voluit hic Jo.de ligna.quem refert ⁊ ſeqtur hic
Jo.de imo.tñ do.Card.dicit verius eſſe ꝙ ſi ſunt plures
clerici in collegio doctoꝝ ꝓ̄ſumatur ꝙ dicatur eccleſiaſti
cum eodem modo ſi in vniuerſitate ſcholariū plures ſūt
clerici quam layci.ſecus ſi ſunt plures layci q̄ꝛ cēſebitur
collegiū laycale.allegat Bar.in.l.ſi.ff.de colle.illici. Et
ſubdit do.Cardi.rationem eſſe quare papa ſe impediuit
de iſto collegio reſpōdet q̄ꝛ pariſius ēt laycoꝝ iuriſditio
eſt eccleſiaſtica.vt no.glo.in.c.ꝙ clericis de foro compe.
ꝙ perpetuo no.ad ea que ſupius dixi quare papa ſe hic
impediuerit de iſto collegio doc.pariſius do.Abb.hic ſe
quitur dictum do.Car.nulla de eo habita mentione ſed
ſolemnis iuris interpres Pe.de ancha.non hic ſed in.c.
cum dilecti.ꝫ.de conſue.vbi rettulit dicta Jo.de ligna.hic
99 que re vera hic ſunt tangenda ⁊ non alibi. † queſiuit an
vniuerſitas ſcholariū ſubdit epiſcopo an poteſtati layco
⁊ dicit hic Joan.de lignano fuiſſe contrarium.dicit enī
ꝙ illa vniuerſitas eſt eccleſiaſtica ꝓpter mixturam cleri
coꝝ ⁊ denominatio ſit a ſubiecto nobiliori.c.i.de iure pa
tro.in.vi.inſtitu.de iure naturali.§.ſed quotiens. allegat
etiam.c.quia in cauſis de procur.Poſtea ſubdit Jo.de
ligna.dicere ꝙ in iſta vniuerſitate conſiderata vt corpus
non habet epiſcopus aliquam poteſtatem diſponendi de
hoc corpore ex quo dicto ſequitur ꝙ non poterit cōueni
ri corā poteſtate tanq̄ꝫ ſit eccleſiaſtica nec’ coram epiſco
po tanq̄ꝫ ſibi nō ſit ſubiecta ⁊ careret poteſtate in ipſis.d.
Petrus non credit eſſe.q̄ꝛ ſequereẗ ꝙ eſſet dare collegi
um in ciuitate exemptū ab omni iuriſditiōe.⁊ tñ iura vo
lunt ꝙ iſta collegia ſint ſubiecta ordinario loci ſaltē rō
ne territorij nec poſſent facere ſtatuta derogantia iuri cō
muni vel ſtatutis generalibus locorū qbus ſubijciunẗ in
his q̄ nō pertinēt ad exercitiū ſue artis.l.ſi.C.de ꝯſti.pec.
ſunt enim rōe territorij talia collegia ſubiecta ordinario
loci nec hñt territoriū nec iuriſditionē in aliquos ratiōe
carētie territorij niſi ex cōſuetudine vl’ priuilegio i corpo
re iuris clauſo.vt i ſcholaribus.vt in auc. habita.C.ne ſi.
100 ꝓ pa.†Ex iſtis iſert. d.Pe.ꝙ vniuerſitas ſcholariū rōne
ꝯ̄ctus vel delicti deberet ꝯueniri corā epo ⁊ nō corā ptāte
lꝫ ſcholares layci tanq̄ꝫ ſinguli ſubſint etiā ptāti.vt in.d.

d ¶ Licet diſ
ferant. Quis
ſit cōtumax ⁊
qs rebellis ⁊
quātū inter ſe
differant.vide
nume. xxxiii.
verſic.in vero
hoc eo. c. ⁊ ti.
noſtro ⁊ que
nos abūde an
notauimus in
apoſtillis.

e ¶ Peccatū
⁊ crimē.Adō
ſingularē tex.
lxxx.diſ.c. qui
cūq̄ꝫ extra de
appel.cū para
ti de ſen. excō.
c.eos.lib.vi.⁊
ibi ꝑ Archi.⁊
no.q̄.q.vij. me
tropolitanū in
glo.ex cōtem
ptu.⁊ facit qō
no.lxxxi.diſ.c.
quicūq̄ꝫ. ⁊ ibi
ꝑ Archi.

auc̃.habita.ꝛ in pͥma ꝯſti.ffoꝝ.ad fi.ꝛ ita ꝗuit do.Pe.
in.d.c.cum dilec.Et ex iſtis habes ꝙ vniuerſitas ſcbola/
riū nō attēto maiori numero clericoꝝ. aut laycoꝝ dicit̄
eccleſiaſtica ſꝫ Jo.de ligna.Pet.de ancha.ꝛ Jo.d̓ imo.
hic.Bar.vero in.d.l.fi.dixit ꝙ ſi cā eſſet ſpūalis indiſtin/
cte ꝯuenietur coram epō.ſi vero cā eſt ꝓphana ꝛ tēpora/
lis.tunc attendet̄ maior numerus.nā ſi plures ſunt ſcbo/
lares layci ꝗ̄ clerici ꝯuenient̄ coram poteſtate.argu.l.qd̓
maior.ff.ad munici.ꝛ idē voluit Bal.in.xij.col.in.d.auc̃.
habita v̓ſ.primo quero.ꝛ ad hoc allegat.l. ꝛ ſi nō ſint.§.
ꝯueniamus.ff.de auro ꝛ argēto lega. ꝛ idē voluit Ang.
in.d.l.fi.Si vero plures ſint clerici ꝗ̄ layci vel ſint in pa
ri numero dicet̄ eccleſiaſtica ꝛ ꝯuenient̄ coraꝫ epō ego au
tem vehemēter miror de iſtis patribus noſtris qui ad h̄
non viderunt ſtupendam ꝛ ſingularē glo.in.c.i.de loca/
to in v̓ſi.ſub excōicatione in ſcholaribus qui clerici ſunt
pro maiori pte.que glo.in indiuiduo videt̄ dare hanc di/
ſtinctionē an clerici ſint pluresꝫ an nō.ego aūt ſequor opi.
Jo.de ligna.ꝛ ſequatiū.ꝛ ad text.l.cum maior allegatū
101 a Bar.†rn̄deo ꝙ illa dicit̄ maior parsꝫ que eſt dignior.ꝛ
de hoc ad dentes eius allego glo.in.l. vbi abſunt in ver.
maior pars quā glo.Nico.de neapo.reputat ibi vnicā ꝛ
ſingu.ff.de tuto.ꝛ cura.da.ab his.Cū ergo pars clerico/
rum ſit dignior ꝗ̄ pars laycoꝝ.ergo dicit̄ maior.c. deni/
qꝫ.iiij.diſt.no.in.c.ſedes.ꝭ.de reſcrip.Item nō ſufficit ma/
ior pars niſi ſit ſanior.ꝛ de hoc do vobis elegantē tex. in
c.i.in v̓ſi.pluribus ꝛ ſanioribus fratrib⁹.de his que fiūt a
maiori pte capi.ꝛ tex.in.c.quanto in v̓ſi.partis ſanioris.
de his que fiūt a p̄lato.ꝛ ideo Liuius de ſecūdo bello pu
nico in pͥncipio deteſtat̄ illud qd̓ factuꝫ fuit in ſenatu car/
thaginēſium dū dixit plerūqꝫ fit vt maior pars meliorem
vincat.ꝛ ad.§.ꝯueniamus allegatū a Bal. rn̄deo ibi eni
dicit̄ ꝙ inſpicimus id qd̓ eſt potentius.ſed dico ꝙ illa po
dicit̄ potētior que eſt dignior p iura predicta.Modo cō
tra do.Cardi.Bar.Bald.ꝛ ſequaces. allego vobis tex.
in.c.in nomine domini.xxiij.diſtincti. vbi papa alloquens
vniuerſitatē clericoꝝ mixtaꝫ ex epiſcopis ꝛ clericis vocat
eos fratres.ꝛ claruꝫ eſt ꝙ maior eſt pars clericoꝝ ꝗ̄ epi
ſcopoꝝ.ꝛ papa appellat eos fratres ꝛ nō filios.Ecce q̄li
a ter dignior pars ᵃ vincit maiorem nō ita dignam.Secū/
do allego vobis tex.in.c.bene qdem.xcvj.diſt. vbi idem
probat̄.Tertio allego glo.ſingularē in.c.i.in v̓ſi.fratrib⁹
102 de offi.lega.lib.vj.vide dicta mea in.c.i.de loca.† No.
ibi ꝓpter contumaciā cōmunione priuat̄. qꝛ ſm do.An/
to.ꝓbat ꝙ datur excōicatio etiā temporaliū.naꝫ omnis p̄
uatus cōmunione alicuius actus late dici pōt excōicatus
nihil allegat tantus doctor nec Moderni poſt eum ſcri
bentes.ego allego tex.in.c.ad menſam.xj.q.iij.in verſi.ꝛ
Adam ab eſu ligni vite excōicatus eſt a domino. ꝛ glo.
ibi vnica ꝛ ſingularis dicit ꝙ iudex ſecularis pōt aliquē
excōmunicare.i.a legitimis actibus ꝓhibere.l. moris.ff.
de penis.tene menti pro deo.qꝛ communiter ignoratur.
103 † Nota ibi cuꝫ ſatiſfactione qꝛ ſm Bal. ꝓbat̄ ꝙ pec
catū inobediētie nō purgatur ſine ſatiſfactione cōdigna
ꝛ ſic pena ꝯtumacie non durat ſi ꝯtumacia ſit purgata.ꝛ
104 per ſniam debet reponi in priſtinum ſtatuꝫ.† ꝛ ideo dicit
poſitus eſt quis ad ꝯfinia vſqꝫ ad annum.an elapſo anno
poſſit redire ad ciuitatē an ſit neceſſe ꝙ iudex declaret ip
ſum ſeruaſſe ꝯfinia anni decidit ꝙ ſi re vera ſeruauit non
eſt neceſſe ꝙ ante reditū iudex declaret.l.multū.ff.de con
di.ꝛ demō.qꝛ cum fidem obediētie gerat maximā habet
ſecuritatē de hoc no.in.c.cum bone de etate ꝛ qualitate.
dicit tn̄ ſe ſcire ꝙ qdam fuit decapitatus ex eo qꝛ nō erat
declaratū per iudicem ipſum redire poſſe.ideo optimum
ꝯſiliuꝫ ē ꝙ prius fiat declaratio.Tu allega iſtum tex.in v̓
ſicu.reſtitutionē obtineat ꝛ etiā dicit iſtum tex. eſſe argu.
ꝙ monachus ꝓpter ꝯtumaciaꝫ pōt expelli a monaſterio
tn̄ ſi ꝯtumaciam purgat cum ſatiſfactione cōdigna recu/
perat illud.Tu vide ſingularē glo.in.l.qd ſi fugitiuus in
prin.ff.de edili.edicto.que dicit ꝙ apoſtata redeundo ad

a Dignior pars. Adde p hoc elegātem glo.inſti.de iu re nāli gētiū ꝛ ciuili.§.fi. ꝛ vi de Panor.la/ te ꝛ ibi ſcribē/ tes in.c.quāto ꝛ in.c.at ſi cle/ rici de iudi.

b Notari⁹. Pro iſta quot tidiana qōne. vide ſingulari ter Ang.in ter minis loquētē in auc̃.de non alienā.§. ſi vo col.ij. ꝛ vide.l. i C.d̓ ſen. paſ. ꝛ Bald.in.l.ij. C.d̓ fide iſtru. ꝛ in.l.in exer/ cend-s eo.n. ꝛ ſi adhuc ſatur nō eo.vide Fe ly.hic.col.xx. in fi.v̓ſi.ad idē qd̓ intellige tu cū grano ſalis ſi publice ta/ bellio ab offō ſuo pp delictū depoſit⁹ fuiſ/ ſet. ſecus aut̄ ſi occulte fuiſ/ ſet p̄uatus. nā tūc ꝛ iſtrumē/ ta ꝯficere poſ/ ſet ꝛ offm̄ ex/ ercere. ita ſin/ gulariter tenet Bar.i.l.ſi ideo ff.de euic. ꝛ in ſolēni ꝯſi. ſuo incipiēte pun/ ctus.q. talis ē ꝛ in.l. eadem. ad.l.iul. repe. ꝛ in.l.infamē. ff.de pub.iud. qui repone in theſaurū me/ morie qꝛ ē val de pulcherri/ mum.

clauſtrum nō purgat ſuum peccatū ꝛ probat iſte tex.ſm
Bal.ꝙ remotus a cōmunione videt̄ ſuſpēſus ab ordine
magiſtrali ꝛ a prebenda ſine ſalario ꝛ allegat elegātem
glo.inſti.de teſta.mili.poſt pͥn. q̄ dicit ceſſante clerico ab
eccleſia ceſſat p̄benda. Ultimo nota ibi ad cōmunio/
105 nis ꝯſortium in magiſtralib⁹ admittatis † ꝙ excōicatio
ſm Bal.hic nō eradicat doctoratū qꝛ dignitas docto/
ratus hꝫ characterem ſicut ſacerdotium.ꝛ ideo excōmu/
nicatio ſm eum non tollit fontem doctoratus ꝛ radicem
ſed vſum eius ſimile dicit glo. ſm eum in.l. ꝛ ſi plures.ff.
de aucto.tuto.ꝙ aliud eſt priuare aliquem aliud eſt inter
dicere ſibi adminiſtrationē quā glo.etiam ad hoc allega
uit idem Bal.in.l.in exercēdis.C.de fide inſtru.Et ſic te/
nuit hic Bal.ꝙ p doctoratum imprimit̄ character. ego
allego tex.in.l.ꝛ ſi excepta in verſi. p̄ſidio dignitatis exu/
tus tormēta non fugiat.C.de maleficijs ꝛ mathema. vbi
eo caſu quo doctor eſſet torquēd⁹ d̓beret prius degrada
ri ꝛ illum tex.ad hoc allegant Moderni in quodam ſer
mone p eos addito i doctoratu cuiuſdā ſcholaris. vbi cō
numerāt.xx.priuilegia doctorum.vide qꝛ in ꝓhemio cle/
mētinarū ego ꝯnumeraui.lxxx.priuilegia doctoꝝ. Tu li
mita iſtam doctrinam Bal.ꝓcedere quādo fuit priuatus
propter ꝯtumaciam ꝙ delictum nō eſt ꝑpetua priuatiōe
dignum p ea que ſuperius dicta ſunt ſed ſi fuiſſet priuat⁹
doctoratu p delictum ꝑpetua priuatione dicas ꝙ nunꝗ̄
poſſet amplius aſpirare ad doctoratū etiā iuratū intran
do examen.Facit illud qd̓ ſcribit̄ apud Uirgiliū in ſexto
eneydos. facilis deſcenſus auerni. ſed reuocare gradum
ſupaſqꝫ euadere ad auras h̄ opus hic labor eſt hoc dixit
Bald.in.l.ij C.de libertis ꝛ eorum liberis. ꝛ ideo idem
Ba.in.l.ij.C.de vindicta manumiſ. refert Oldra. dixiſſe
106b †ꝙ notarius ᵇ priuatus officio tabellionatus pp delictuꝫ
nō pōt amplius creari tabellio.ꝛ idē voluit ideꝫ Bal.in
c.at ſi clerici de iudi. vbi de hoc allegauit glo. ſingulareꝫ
ſm eum in auc̃.de armis.§.fi.ꝛ ego allego elegāteꝫ dictū
Hoſti.in ti.de penitētijs ꝛ remiſ.§.q cōfidendo. vbi dicit
ꝙ cardinalis priuatus dignitate cardinalatus non pōt
amplius creari cardinalis.ꝛ allego vobis tex.hoc ꝓban
tem in.l.ij.C.de diuerſis officialib⁹ ꝛ apitoribus.li.xij.vi/
107 de ibi qd̓ no.Bar.ꝛ Moder.i gl.fi. †Quero qd ſi iſte
magiſter qui a magiſtratibus eſt priuatus veniebat reſti
tuendus ꝛ interim cōmiſit aliud delictum per qd̓ deberet
de nouo priuari glo.fi.rn̄det ꝙ non eſſet reſtituēdus ſed
repellendus quā glo.Bal.inducit ad queſtioneꝫ.decreto
incliti ꝛ ſtupēdi pͥncipis dn̄i Galeacii ducis Mediolani
108 expreſſe ꝓclamatū fuit †ꝙ oēs bānitī euntes in exercituꝫ
Mantue in integrum reſtituātur accidit ꝙ bānitus pro
furto interim cōmiſit homicidiū querit̄ an ꝯdēnatio fur
ti debeat cancellari.glo. iſta decidit ꝙ nō qꝛ ſupueniens
delictum omnē gratiam excludere conſueuit.arg.l. quo
tiens.C.vbi ſenatores vel clariſſimi. ꝛ ex illa glo.habes
ꝙ reſcripta nō referūtur ad ea que poſtea orta ſunt inſpi
cimus enim tēpus dati reſcripti.vt no.in.c. cam te de re/
ſcrip.Item habes ex ea ꝙ alia eſt natura reſcriptoꝝ que
ꝯcernunt preterita tātum alia eſt natura ꝯſtōnum que cō
cernunt futura tātum.c.fi.ꝭ.eo.c.ij.d̓.eo. ti. ꝛ videte Bal.
109 in.d.auc̃.habita.†vbi ponit differētiam inter priuationē
ꝛ ſuſpenſionem.nam priuatio eſt perpetua ſuſpenſio ve/
ro temporalis.ꝛ ad hoc allegat iſtum textuꝫ ꝛ ſic habes
nunc ꝙ licet iſte tex.loquatur in priuatione.tamen re ve/
ra fuit ſuſpenſio que durat durante contumacia. vt dictū
eſt.ꝛ videte Bal.hic in apoſtillis quas fecit ſupra Inno.
vbi colligit ex dicto Inno.hic ꝙ qui ē ab aliquo iure ex
cluſus ꝓpter cōtumaciam ꝙ purgata contumacia redit
ad primū ſtatum allegat Inno.hic vbi aut quis nō eſt ex
cluſus ſed excludēdus ſed ſi delictū eſt in fieri habet locū
penitentia.l.ex hoc.§.penul.ff.de alie.iudi. ꝛ ex hoc col/
ligit ꝙ bānum eſt iterlocutoria ꝛ infertur ſolum ꝓpter cō/
tumaciam ꝛ nunꝗ̄ p̄cludit viam defenſioni. allegat qd̓
no.in auc̃.de nō alienādis.§.vult enim in glo.ſic ꝛ alias.
Et inquātum

Et inquātum iſto mane tenui contra Bar. Bal. ⁊ alios
ꝙ vniuerſitas ſcbolaſtica eſt eccleſiaſtica lȝ ſit maior nu-
merus ſcbolarium laycorum. Addite Saly. in.d. auē. ba
bita ad finē. vbi tenuit cōtra eos. ⁊ moueť ex eo qđ babe
tur in.l. pcipimus.§.eo. obſeruādo.C. de appel. ¶ Extra
gloſas ſapiētiſſimus doc. ⁊ illuminatiſſimus dn̄s Joā. de
ligna. querit aliqua de qbus do. Anto. nullam mētionē
facit ⁊ vere longe miror de eo. nam excelſiores viri eo al-
legarunt dicta Joā. de ligna. apud legiſtas. ⁊ ipſe in iure
canonico pegrinus nō allegauerit quo ſpiritu fecerit deꝰ
ſcit. Sȝ magnus iurecōſultus Petrus de ancba. in.c. cū
dilectus. J. de ꝯſue. rettulit oīa dicta Jo. de ligna. poſita bī.
110 ¶ Primo qſiuit † an vniuerſitas ſcbolariuȝ ſit approba
ta. ⁊ ꝯcludit ꝙ ſic de quo ego dixi ſupius ⁊ moueť qꝛ ten
dit ad bonū reipublice p ipſos namqȝ ſtudentes ⁊ docto
res reſpublica gubernať. vt in ꝓbemio inſtitu. circa finē.
bene facit tex. in.l.ij. ad fi. ff. de origi. iur. vbi ciuitas ſtare
non pōt ſine iuris perito omnis aūt talis cōgregatio ten
dens ad bonum finē eſt ipſo iure approbata.l.i. ff. qđ cu-
iuſqȝ vniuerſitatis nomine.c. cum ab eccleſiarum de offic.
ordi.c. cum dilecta de exceſſibꝰ prela.c.i. de ſciſmaticis. p
Jnno. ⁊ p ꝯñs poſſunt ſibi conſtituere rectorē q babebit
iuriſditionē. vt.d. auē. babita. ⁊ in prima ꝯſtitu. ffoꝝ. cir-
111 ca finē. ⁊ in.l. fi.C. de iuriſdi. oium iudi. ¶ † Scđo qrit q
faciant vniuerſitatē an magiſtri an ſcbolares. refert Jo.
de lignano. tenere bic ꝙ magiſtri quia cura legum eſt ꝓ
feſſoribus cōmiſſa quaſi ſtudij gubernatoribus ſicut do-
minis ꝓ ſua familia. vt in auē. de queſtore.§. ſi vero.l. iij.
⁊.iiij.C. de pr̄ia poteſta. nā ſicut correctio ꝓpinquo ē in ꝓ
pinquū. ita magro in diſcipulū correctio ē cōmiſſa.l. ſi q̄
cunqȝ.§. fi. ff. ad.l. acquil.l.i.C. de emēdatione ꝓpinquoꝝ.
⁊ in.d. auē. babita. Jn contrariū allegat do. Pet. qđ ba
beť ſupra in ſalutatione gregoriana in verſi. doctoribus
⁊ ſcbolaribus vniuerſis tanq̄ȝ repreſentātibus vnam vni
uerſitatē ⁊ nō plures. ⁊ in pdicta vniuerſitate docto. ſunt
vt capita ſcbolares vero vt mēbra ſicut ꝯtingit in epiſco
po ⁊ canonicis ⁊ in monacbis ⁊ abbate. qcqd tamen ſit
de iure nos videmus de facto ꝙ ſcbolares de p ſe faciūt
vniuerſitatē. docto. vero de p ſe faciūt ſeperatum collegiū
⁊ ita refidet do. Pet. Tu de boc dic vt ſupius dixi qꝛ me
lius locutꝰ fui q̄ȝ ipſe. ¶ Querit ēt cui ſubſit vniuerſitas
ſcbolariuȝ an poteſtati an epiſcopo de boc iſto mane vo-
112 bis dixi. † Querit etiam an vniuerſitas ſcbolariuȝ poſſit
ligare doctores p ſua ſtatuta. ⁊ ꝯcludit aut doctores non
ſunt de corpore. ⁊ non pōt qꝛ nō ſunt de eorum territorio
que rō cōcludit ꝙ nec etiā doctores legentes qꝛ corpore
ſunt diſtincti de ꝯſuetudine tñ iuriſditio quam exercet re-
ctor ſcbolarium in doctores ꝓuenit ex ꝓrogatione qꝛ ſe
ſibi ſubijciunt ⁊ iurant obedire mādatis ꝙ fieri pōt.l. eſt
receptum. ff. ð iuriſdi. oium iudi.l. ille a quo.§. tempeſtiuū
ff. ad trebel. dicit tamē ꝙ doctores ſe ſubijciunt tanquam
ſinguli. nam collegium eorum nō eſt ſubiectū recto. ſcbo-
113 la.l. ſicut ꝙ ibi no. ff. qđ cuiuſqȝ vniuerſitat̄ noie. ¶ † Sȝ
dubium eſt ſm̄ do. Pet. ſi quis doctoruȝ nollet iurare ⁊
ꝓmittere an poſſet compelli videtur ꝙ non qꝛ ſe ſubijcit
ꝙ verbum ſignificat ſubiectionem ſpontaneam non coa-
ctam que nō valet nec iuriſditionē confert. vt in.l.ij. ff. de
iudi. in contrarium facit antiqua ꝯſuetudo que iuriſditio
nē tribuit.l. viros.C. de diuerſis officijs lib. xij.c. cōtingat
de foro compe. dubitatio conſiſtit in boc an iſta antiqua
exactio iuramenti ⁊ ꝓmiſſio obedientie ſolo vſu ſine titu-
lo ſit preſcripta de quo remittit ſe ad notata in.c. puenit
de cenſibus. ⁊ in.l. ſi certis annis.C. de pac. ⁊ in.l. cum de
in rem verſo. ff. de vſu. Mibi videť ꝙ ſit pſcripta p ibi no
tata. maxime qꝛ docto. ſunt ruſtici per nota. i.d.l. ſi certis
annis. per Bal. ⁊ in.l. ſolet. ff. de offi. ꝓconſul. ⁊ etiam qꝛ
ſtatuta vniuerſitatis ſcbolaſtice de boc diſponūt ⁊ ſunt p
114 ſuperiorem approbata. ¶ † Querit etiā Jo. de ligna. an
vniuerſitas ſcbolarium poſſit ſtatuere ꝙ ſcbolaris exami
nandus preſenteť rectori tenet ꝙ ſic. de quo dixi ſuperius
dn̄s Petrus credit ꝙ ſi rector ſine iuſta cauſa denegaret
ſcbolari iſtum primum aditum ⁊ impediret ne ꝓueniret
ad examen poſſet collegium docto. agere contra recto-
rem tanquā impedientē exercitium iuris ſui debentis ad
ipſum defluere quodam ordine ſucceſſiuo ꝓ boc allegat
ꝙ in ſimili voluit Bar. in.l. fi. ff. de aqua plu. arcen. ⁊ qđ
babeť in.c. veniētes de iureiurādo. ⁊ generaliter credit ꝙ
quotiens p ſtatutū ſcbolaſticū directe vel indirecte iura
collegij docto. tangerentur vt circa veſtes vel ſalarium ⁊
ſimilia cōſueta poſſent docto. ꝯtradicere ⁊ iuſte. argu.d.
115 c. veniētes. Tu vide Bal. in.d. auctēnica babita. ¶ † Ul
timo querit bic Joā. de ligna. de iuriſditione arcbidiaco
ni Bonoñ. ⁊ poteſtate quam bȝ circa examinandū. Po
ne inquit ꝙ docto. approbant vnū ad doctorandū vel re
probant an neceſſario teneať Arcbi. ſequi vota eorum te
c net ꝙ ſequi teneatur doctores enim adbibēturvt teſtes[c]
⁊ Arcbi. tanquam iudex. ⁊ ex bac ratione infert ꝙ ſi Ar
cbi. cōſtaret de notoria fraude docto. poſſent nō ſequi eo
rum dicta ſi de veritate poſſet animi ſui motū aliter infor
mare.c. inpñtia de proba.l. iij. in pncipio in verſi. tu ma
gis ſcire potes. ff. de teſtibus. ita refert ⁊ ſequiť dn̄s Pe-
trus in.d.c. cum dilecta. do. Card. bic dicit ꝙ ptātē quā
babet Arcbid. ſeu cancellarius ſtudij pendet communiter
ex ſuo puilegio.c. porro de priuilegijs. dicit tñ ꝙ commu
ter ſe babet ꝙ vocat tot docto. quot velit de iure tñ cōmu
ni ſaltem ſeptem docto. ſunt neceſſarij.l. ſi quis.C. de pro
feſſoribus ⁊ medicis. lib. x. dicit tñ ꝙ communiter in priui
legijs debet vocare docto. regentes catbedram ⁊ ſic ap-
paret ꝙ alij non legētes nō ſunt vocandi ꝯſuetudo tñ ſer
uat oppoſitum qꝛ omnes de collegio pſtant vocem in ap
probando. ⁊ aliud nō dicit do. Cardi. vos videte Jaco.
butri. in.l. parabolā.C. de epiſ. ⁊ cleri. colligentem. argu.
ex illo tex. ꝙ collegium docto. eſt ſub cura Arcbi. videte
Bald. in auē. babita in.iij. col.C. ne filius ꝓ patre. q dicit
ꝙ ſi cancellarius ſtudij videt ꝙ ex iniquitate approbant
vel reprobāt docto. eo legij. examinatū ſi Arcbi. babeat
periciam dȝ ſequi veritatē ⁊ ſalua ꝯſcientia aliter facere
d nō poteſt qꝛ iſtud negociū potius eſt cōmiſſumꝰ ꝯſcientie
q̄ȝ diſputationi p viam fori p nota. in.l.i.C. de ſecun. tab.
poſtea dicit ꝙ qdaȝ doc. Moderni in iſto.c. ex lr̄is dicūt
ꝯtrium ꝙ Bal. dicit eē verum niſi numerus approbantiū
vel reprobantiū eſſet ſtatutum ꝓ forma ſubſtantiali.l. re
miniſci.§. iuris peritos.C. de aduo. diuer. iudi. ſecus ſi ad
inqſitionem ⁊ nō ad diffinitionē requirať numerus. arg.
l. ob carmē.§. fi. ⁊.l. iij. ff. de teſti. ⁊.l. lucius in rōne ſui. ff.
116 de bis q no. infa. Saly. vo i.d.l. nemini. ¶ † Querit ſi ex
odio vel diſcordia vel cupiditate lucri doct. approbēt vel
reprobent. an Arcbi. teneať ſequi vota eoꝝ in boc ſcruti
nio exbibita ꝯcludit ꝙ nō qđ ipſi adbibeanť tanq̄ȝ teſti-
moniū pbibentes. ideo dȝ ſequi veritatē ad ſimilitudinē
iudicis examinare debentis quāta fides ſit adbibēda te-
ſtibus.d.l. iij. ff. de teſti. quinimo ipſi docto. approbātes im-
peritum incidūt in penam ꝓuationis dignitatis. arg.c. ſi
epus. xxiiij. diſt. ⁊ ita refert ⁊ ſequiť Joā. de plateis in.l.
magiſtros.C. de profeſſoribꝰ ⁊ medi. lib. x. ⁊ ideo puto ꝙ
etiā ſi ſtatutū reqreret reprobationē certoꝝ docto. ꝙ Ar
cbi. nō teneret ſequi iniquitatē eoꝝ. ⁊ ad boc allego in ſi
mili elegans dictū Bar. in.l. lucius. ff. de bis q nota. infa.
vbi dixit ꝙ lȝ teſtis deponat bonā rōnem dicti tñ iudex
poteſt nō adbibere ſibi fidem. vt ibi p eum videte Nico.
117 de neapo. in.l.i. ff. de ventre inſpi. † vbi dixit ſeptē doc. exa
minant ſcbolarē tres illum approbant ⁊ quatuor illum
reprobant ꝙ ſtatur dicto reprobantiū ex eo qꝛ deponūt
de peritia ſue artis. ⁊ ita dicit limitandā regulam tradi-
tam in.l. diem proferre.§. ſi plures. ff. de arbi. ꝙ decem af
firmantes preferunť mille negantibus qꝛ non babet lo-
cum quando deponūt de peritia ſue artis. ⁊ dicit boc di-
ctum babuiſſe a domino Macagnano in.d.§. ſi plures
quod dicit ſibi tunc placuiſſe. ſed re vera ſm̄ eum fuit di-
ctum Oldr. quod ſibi do. Macagnanus appropriauit.

c ¶ Adbibeť vt teſtes. Adde tu Bart. in ꝓbemio. ff. veteris. boc elegantiſſime tenē tē. ſed ſi vt teſtes adbibenť cum omnis teſtis quacunqȝ ſuſpitiōe carere debeat. vt no. in.c. lr̄as de teſti. ergo ſcbolaris examen ingrediēs legitima ō cauſa aliquē ſuſpectum eicere pōt ⁊ recuſare. ita elegāter tenet. d. Abb. in.c. cām de offi. deleg.

d ¶ Conſcientie. Uið ꝓ iſto ſingulari dcō Fely. bic in pe. col. in fi. vſi. ex glo. tangentē ſuccincte qōnē iſtam ⁊ decidētē. put. d. Andre. bic. ⁊ við ꝓ ampliatiōe materie. Ang. in ꝯſi. clxxxiij. ⁊ cōſi. ccxiij. ⁊ Paul. de caſt. ꝯſi. xv. que referunt q̄ȝ plures ſcribentes bic.

⁊ ita dicit ꝙ faciebat Ray. de foi. ⁊ attribuebat ſibi dicta
Oldr. ⁊ Andree de ipſis ⁊ eoꝝ tacebat nomina. Tu ve
ro circa hoc dicas ꝙ ſi illi quatuor erāt peritiores illis tri
bus ⁊ ꝑcedat doctrina illa. ſʒ ſi illi tres erant peritiores ſtā
dum erit dicto magis peritoꝝ. lʒ ſint in minori numero
ad hoc allego vobis Bal. in pma ꝗſtōne ffoꝝ. ⁊ in. c. i. q
bus modis feu. amit. ⁊ doc. Spec. in ti. de ꝓba. §. ſi. verſi.
quoqꝫ. ⁊ in ti. de homicidio. §. i. verſi. ſed pone. Et ad pre
dicta vide dn̄m Bal. in auc. ſtatuimus. C. de epiſ. ⁊ cleri.
†vbi dicit quidā ſcholaris ſufficiens petebat intrare exa
mē ⁊ ep̄us vel rector noluerat eū admittere ꝙ ꝓpter hoc
ep̄us incurrit indignationē ſupioris vt extra ordinē pu
niatur. vide ibi per eū. Et per iſta ſit expedita decretalis
veſtra gratias ſūmas referro Deo clemētiſſimo. dn̄s An
dreas barbatia ſiculus. Iuris vtriuſqꝫ monarcha.

Ex parte.

a Non valet ſtatutū per qd̄
c cultus diuinus ſine cauſa
diminuit etiam ſi p papam in forma cōmuni
fuerit confirmatū. hoc dicit. Primo ponitur
factum corrigēdum. Scd̄o corrigit ibi volētes. vel ſic. nō
poſſunt canonici ſine cauſa rationabili reſtringere prebē
das canonicoꝝ ſeu numerum pbendarum. Caſus figura
tur ſic. canonici edulenſes ꝓpria cōmoda diuino cultui ꝑ
ferentes antiquū numerum prebendarū abſqꝫ eo ꝙ eēnt
diminuti reditus capituli reſtrinxerunt fuit hoc ſignifica
tum dn̄o pape per epiſcopū edulen. papa nolens diuinū
cultum diminui. ſed potius augeri ⁊ pbendas mādat an
tiquum numerū obſeruari ⁊ prebēdas que a tēpore vlti
mi ſtatuti vacauerunt non obſtāte cōſtitutione canonico
rum ⁊ ꝯfirmatione pape perſonis idoneis conferri cum
1 ꝯſi. ep̄i ſupradicti. ¶ †No. ibi canonici qꝛ ꝓbat illud qd̄
ſepius vobis dixi ꝙ iſtud verbum canonici ꝓlatum in ac
tibus ſpectātibus ad capl̄m iportat idem ꝙ capl̄m. facit
c. ſi canonici de offi. ordi. lib. vi. ⁊ ibi Domin̄. allegat illū
tex. ad hoc ꝯtra Oldra. vide. c. cum acceſſiſſent. ⁊ ibi dixi
⁊. c. cum oēs. ē. eo. ⁊ ibi etiā dixi. ¶ Nota ibi ꝓpriis cō
modis inhiātes gl. i. allegat ſimile capitulū cum. M. fer
rarie. ⁊. c. cum omnes. ē. eo. vbi habet de ſtatuentibus ad
cōmoda ꝓpria. vide que ibi dixi. ego allego ſimilē tex. in
verſic. lucris tēporalibus inhiare. c. ex parte de cenſibus
⁊ qd̄ ſcribit in prima tragedia. videlicet gigas inhiās ⁊
2 congeſto pauperi. vnde dicit Goffre. †ꝙ iſtud verbum
inhiare ſonat iniuſtū. ⁊ Hoſti. dicit ꝙ ꝓprie inhiare ē in
iuſte intendere ſiue praue affectare. ⁊ de iſtis intendenti
3 bus ad cōmoda ꝓpria dicit hic Io. an. poſt Vincen. †fal
lere illā regulā ꝙ ſi aliquis negocia mea bene ⁊ vtiliter
gerat ꝙ me obligatū hʒ etiā ad quātū ſibi aduenit. ⁊ hoc
actione negocioꝝ geſtoꝝ. ⁊ etiā ſi ꝯ̄rius euentus ſequat.
vt habet in. l. ſed an vltro. ff. de neg. geſt. Si enim inhiās
cōmodo ſuo tm̄ negocia mea vtiliter gerat nō obligor ni
ſi inquātum ſum effectus locupletior. l. ſi pupilli. §. ſed ⁊
ſi quis. ff. de neg. geſt. Ita canonici inhiātes ꝓpriis cōmo
dis dūtaxat nō vt ꝑncipaliter facerent vtilitatē eccl̄ie cir
ca cultū rerū eccleſie. ⁊ ꝓpter hoc dānificent in ꝓpriis re
bus nō habebūt emendā in rebꝰ eccl̄ie quā alias habuiſ
ſent. vt in. c. quicūqꝫ. xii. q. iiii. ⁊ eſt elegās ⁊ vtile dictū. ⁊
limitat illud qd̄ voluit glo. ſing. in. l. ex parte. ff. fami. her
ciſcū. quam ſic allegat Nico. de neapo. in. l. quid ergo. §.
4 ſufficit. ff. de cōtrario iuditio tutele que vult †ꝙ ſi negocio
rum geſtor vtiliter incepit gerere negocia alterius ⁊ po
ſtea malus exitus ē ſecutus ꝙ nihilominus recuperat ex
penſas. facit tex. in. d. l. quid ergo ſufficit. ⁊. l. ſi. ff. de impē
ſis in rem dotalem factis ⁊ qd̄ in ſimili voluit glo. ſingu
laris in. c. ꝓuiden̄. lxxxii. diſt. ⁊ facit etiam glo. multū ſo
lem. in. c. cum apoſtolica de his que fiunt a prela. ꝙ ſi pla
tus eccleſie alienat ⁊ cōi opi. illa alienatio reputat eē vti
lis eccleſie ſi poſtea malum exitum habuerit nō imputat
prelato. Facit notabilis tex. in. l. tutor qui repertoriū. §. ſi
poſt. ff. d admi. tuto. ⁊ ex iſto tex. ⁊ ſuperius dictis habes
ꝙ auaritia ⁊ effectus plus habendi reprobant. vt dicit

a ¶ Non valet. Aduerte ꝙ ſūmariū. d. Abb. qd̄ ſecutus eſt Felyn. h videtur rēde re ad figura tionē caſus cō muniter a doctorib' figura tus ⁊ in idem coincidere cū hoc qd̄ aliis ꝟbis edidit do. Andre. hic tu vide quo ad mām vltraſcri pta oium doctoꝝ hic nota ta p dcs i. c. cū m. ferrarien̄ſis ē. eo. ⁊ a ꝯ̄rio ſenſu optime tibi quadra bunt.

c ¶ Auaritia. Pro hoc turpi ⁊ deteſtādo vicio qd̄ pluri mū in Italia ſ animis ruſtico rū viget nol lo tibi allegar quottas cū ſa tis ſupqꝫ po nunt a. d. An dre. ſed ſi ipſi' diffinitionē ſci re cupis. vide phuʒ egregie ipſam ponētē in. i. politico rū. ⁊ vid San cti doctorē ſe cūda ſcōe. qui a philoſopho ipſam forma liter accepit aſ ſerendo auari tiā eſſe amorē imoderatū ha bēdi excedētē rōnis mēſurā ⁊ v. de beatuʒ Hieronymū in epiſtolis excla mantē auariti am in ſene iu ueneſcere. ⁊ ſi adhuc quotta rum ſiti ardes vide. xlvii. diſ. c. ſunt. ⁊. xxxv ii. diſt. nōne. ⁊ xxviii. q. i. ydo latria. ⁊. i. q. i. cum omnis. ⁊ vi q. i. q̄ro er go ⁊ de ipſius ꝯdigna pena. ſiot. xiiii. q. iii. nec hoc. xvi. q. i. reuertimini. ⁊ etiam. c. ſeq.

tex. in. c. auaritie de pben. ꝙ auaritia eſt ydoloꝝ ſeruitus.
5 b †Item alibi dicit ꝙ auaritia[b] reddit hominem cecum. c.
auaritie de elec. lib. vi. ita vt nō ſciat abſtinere a ꝓhibitis
nec gaudere conceſſis nec pietati adhibere cōſenſum. vt
eſt ſolennis tex. in. c. viduum catholicū. xlvii. diſti. ⁊ in. c.
bonoꝝ eadem diſtin. dicitur ꝙ cupiditas eſt radix oium
malorum. ⁊ imꝑator dixit in auc. vt iudices ſine quoquo
ſuffragio. §. cogitatio. ꝙ auaritia eſt mater oium maloꝝ.
⁊ glo. in. c. nam concupiſcētiam. ē. eo. ⁊ apud Boetiū in
ſecūdo. auaritia ſemꝑ odioſos claros largitas facit. Et
6 dicit hic Bal. ex iſto tex. †ꝙ ſtatutum nō debet fieri ad ꝓ
priam vtilitatem ſtatuētis ſed ad vtilitatem eccleſie quo
caſu ſucceſſor tenet habere ratum qn̄ ꝓ vtilitate eccleſie
eſt ſtatutū eodē modo qn̄ pro vtilitate eccleſie eſt ꝯ̄ctum
tenet ſucceſſor ſoluere debitum. de quo vide que ego dixi
in. c. i. J. de ſolu. ¶ Nota ibi numerū prebendarū ab an
tiquo ſtatutum nō diminutis reditibus ſtrinxerūt ex quo
expone ſtatutū. i. obſeruatū. ⁊ tunc non eſt neceſſe ꝓbare
ius vel cauſā ſtatuti ſm̄ Vincen. qꝛ pſumit antecedens.
vnde ratione fideiuſſionis quā reus facit pſumit debitū
7 principale. l. i. ff. de fideiuſſo. Et ex illo tex. †nota ꝙ nume
rus canonicoꝝ vel pbendarū non dʒ reſtringi ⁊ ſi reſtrin
gitur preſumit factum ambitioſe pro priuata vtilitate. ſe
cus ſi ampliatur qꝛ ampliatio eſt eccleſie fauorabilis. ⁊
ſic cultus diuinus eſt augēdus ⁊ non diminuēdus de cō
ſecra. diſtin. i. vaſa. nō ob. c. ſi. de religio. domi. vbi impro
bat multitudo religionum que non ſunt expreſſe appro
bate qꝛ illud contingit ꝓpter euitandam confuſionem in
eccleſia dei ꝓpter varietatem religionum. ⁊ ſic ꝓbat iſte
tex. ꝙ diminutis facultatibꝰ eccleſie poſſunt diminui pbē
de eodem modo. ⁊ augumētatis poſſunt augeri pbende
requiritur tamē cōſenſus epiſcopi. vt in. c. cū acceſſiſſent.
ē. eo. ⁊ hoc voluit glo. ii. hic in verſi. diminuti dū dicit. ſe
cus ſi eſſent diminuti qꝛ tunc poſſent canonici cum aucto
ritate epiſcopi diminuere numerum pbendarum ſic ⁊ au
gumētatis facultatibus plures poſſunt inſtitui etiā vltra
numerū ſtatutum. vt in. c. cum. M. ē. eo. c. quanto de cen
ſibus. c. in nouo. xxi. diſtin. l. in eccleſiis. C. de epiſ. ⁊ cleri.
facit. c. quoniam de vita ⁊ hone. cleri. ⁊ lex nō plures. C.
8 de ſacroſan. eccle. †que vult ꝙ eccleſia debʒ ſe regulare in
ſeruitoribus ⁊ miniſtris quatenus ſue facultates patiun
tur. ⁊ ibi Saly. arguit ad homines priuatos vt nō teneāt
familiares plures niſi quātū exigunt vires ⁊ ne maiores
faciat ſūptus qꝫ ſui patiantur fructus. alias ad inopiā ir
remediabiliter deducent vel cogentur illicita lucra com
mittere que nedum animā ſed etiam famam. ⁊ interdum
corpus faciunt extinguere. ⁊ glo. ibi dicit ꝙ lʒ illa lex ſit
localis. tamē idem eſt in aliis eccleſiis vt ꝓ facultatibꝰ ec
cleſie ꝯſtituantur ſeruitores in ea. allegat. d. l. in eccleſiis
⁊ auc. qūo oporteat epiſcopos. §. ſed nam. ⁊. d. c. quoniā.
9 †Et ex iſta glo. habes nunc ꝙ augumētum ⁊ diminutio
redituum eccleſie regulant augumētum ⁊ diminutionē
10 ſeruientium in ea quam glo. Bal. †hic inducit ad qōnē
vt diminutis facultatibus debeat diminui extimū in cō
muni. ⁊ ꝙ lʒ poteſtas teneat retinere tot birruarios ⁊ re
ſidentes cū eo ꝙ tempore chareſtie non tenebit retinere
tot quot ꝯſueuit tenere tꝑe vbertatis dicit etiā ꝙ in du
bio nō preſumūtur facultates eē diminute. facit lex curia
§. deficientiū. ff. de mune. ⁊ hono. facit quod habet in. l.
arbitro. ff. qui ſatiſda. cog. Glo. iſta vltimo allegat in cō
trarium. c. ſi. J. de verboꝝ ſigni. Ioā. an. rn̄det ꝙ ibi narra
tur factum nō ponitur ius. ¶ Nota ibi a tempore vltimi
ſtatuti non dicit a tempore primi ſtatuti dic a tempore vl
timi ſtatuti ſcilicet inchoātis quia vltimum ſtatutum nō
tenuit. ⁊ ideo prebēde que interim vacauerunt adhuc va
cant ⁊ collatio earum eſt deuoluta ad papā. dic ergo ꝙ ſi
in medio tꝑe aliquis ipetrauerit vacaturā facta mētione
numeri antiq ⁊ nō noui vʒ ipetratio qꝛ nouus numerus
non ē numerus iuris ſʒ facti. de quo nō opʒ fieri mētionē.
Si. n. eēt numerus de iure ſtatutus ⁊ facta eēt mentio de
antiquo numero

antiquo numero ⁊ nõ de nouo ĩpetratio eẽt ſubreptitia
q̄ꝛ id qd̃ vltimũ eſt inſpicimus.l.item mella.§.i.ff.de ali.
ciba.lega.l.ſi mater.C.ne de ſtatu defunctoꝝ.ſic dicimus
ꝙ debet inſpici id in quo oratio reſidet nõ id in quo ora/
tio incipit.l.ſi tibi.ff.ſi certũ petat. non dico ꝙ p̄benda ſit
futurus q̄ꝛ futur⁹ futuritis eſſe nõ põt corporib⁹ ſubiacẽtib⁹
in eſſe. Item res ꝓpria vel quaſi nemini ſerui.ſed eſt quo
dam appropriatũ canonicatui ſicut dos aſt appropriata
matrimonio ⁊ ſe inuicem conſignificant ꝑ modum ſup/
poſiti ⁊ appoſiti.ẽ.eo.c.cum.M.ſm Bal.hic. ¶ Nota
ibi ↄfirmatione ꝙ ↄfirmatio pape facta in forma cõi nõ
p̄ſtat nouum ius.c.cum dilecta de confir. vtili. ↄfirmans
enim in forma cõmuni nihil de nouo dat.c.inter dilectos
de fide inſtru. Item q̄ꝛ papa ↄfirmando in forma cõmu/
ni nõ intendit derogare iuri alterius.vide pulchra verba
Bal.in.l.ex placito.C.de rerũ pmu.vide glo.in.c.cum ac
ceſſiſſent.ẽ.eo.⁊ ibi dictum fuit. Ita dicit glo.hic in verſi.
11 cõfirmatione. ¶ †Nota ibi idoneis q̄ꝛ papa mandat ꝙ
conferant perſonis idoneis glo.in verſic.idoneis dicit ꝙ
poſito ꝙ iſta clauſula ñ fuiſſet appoſita vt pſonis idoneis
ↄferant ꝙ nihilominus ſubintelligeret.⁊ ꝑ hoc dicit hic
Uincen.ꝙ iſtud mandatũ non eſt ↄditionale ex quo illa
clauſula oino intelligebat ⁊ infert ꝙ ſi iſti delegati cõfer
rent p̄bendas iſtas pſonis nõ idoneis ꝙ talis collatio va
leret.lȝ poſtea veniret retractanda ⁊ venirent collatores
puniendi.vt in glo.hoc verum niſi in ipſa clauſula fieret
aliqua ſpecifica mentio idoneitatis.puta q̄ꝛ mandaret ꝓ
uideri alicui magiſtro in theologia vel alicui certe etatis
vel certi loci collatio enim alteri facta non valeret. Item
forma mandati ſeruanda eſt.c.cum dilecta.ẽ.de reſcrip.⁊
12 ita dicit hic Ioã.an.in nouella.⁊ ideo Bald. hic †querit
mãdauit papa mihi conferri p̄bendam ꝑ capitulum. ſed
capitulum in fraudẽ eam cõtulit alteri an teneat collatio
⁊ videt ꝙ ſic q̄ꝛ poteſt cõferre iure ordinario. lȝ enim qs
ſit obligatus tamen alienare nõ prohibetur.l.ſiue aut.§.
ſi duobus.ff.de publi.l.quotiens.C.de rei ven.hoc dicit ꝓ
tãto q̄ꝛ eſt quoddam officium iudicis reale.l.qui reſtitue
re.ff.de rei ven.l.quedam.§.his autem.ff.de eden.ſed hoc
offm̃ reale ↄpetit receptis nõ recipiẽdis in ↄ̄rium arguit
ꝙ valeat talis collatio facta ꝑ capl̃m tenet.n.recipere au
ctoritate pape ⁊ non ꝓpria q̄ꝛ papa videt ad auctoritatẽ
ſuam reuocaſſe.⁊ q̄ꝛ factum in fraudem reſcripti videt fa
ctum in fraudem legis ꝙ nõ valet ipſo iure.l.ſi libertus
.ff.de iure patro.idem ſi eſſet facta in fraudẽ hominis q̄ꝛ
tamẽ collatio eſt gratuita deberet reuocari.inſtit.de acti.
§.ſi quis in fraudem.⁊ allegat quod no. Inno.in.c.cum
M.ferra.ẽ.eo.⁊ ſic concordat cũ dicto Uincen. Io. an.
⁊ aliorũ. Tu vero adde ꝙ pro dicto iſtius glo. eſt caſus
multum ſolem.in.l.muto.§.ſub ↄditione.ff.de tutelis.vbi
cõditio que ineſt per modum monitionis non dicit con/
ditio etiam ſi exprimat ꝑ iudicem.⁊ ideo nõ impedit ini/
tium officij ſed reſpicit exercitium.⁊ Bar.ibi refert Ioã.
13 an.dicere ꝑ illum tex.†ꝙ ſi in litteris apoſtolicis apponã
tur verba iſta ꝓuideas titio de tali bñficio ſi cum idoneũ
repereris ꝙ talia verba faciunt potius monitionẽ q̄ȝ cõ/
ditionem.allegat Ioã.an.in cle.i. de offi. delega. re vera
illum tex.ad hoc allegauit Innocen.in.c.fina.de pſump.
cuius verba reaſſumpſit Io.an. in gloſis ſuis in.d.cle.i.
de offi.delega.faciat.c.ſignificaſti de elec.ſup hoc nõ extẽ
do fimbrias q̄ꝛ ꝓprius locus eſt dictum.c.fi. de pſump.⁊
d.cle.i. ¶ Ultimo nota ibi cũ conſilio epiſcopi ꝙ ſepenu
mero mãdatur executori vt cõferrat beneficiũ cum conſi
lio alterius.facit.c.ne ꝓ defectu.⁊.c.cũ in veteri de elec.q̄
ſura alleg.glo.fi.hic.⁊ ſic in diſpoſitione actus quãdoq̄ȝ
requirit conſiliũ tertij.vnde papa hic cõmiſit iſtis delega
tis vt ↄferrent prebẽdas vacantes cum conſilio epiſcopi
⁊ ideo dicit h̄ Uincẽ.ꝙ ſi ſine epi ↄſilio facta eẽt collatio
nõ valeret q̄ꝛ nõ eſſet ſeruata forma mandati.ideo nõ va
lebit.d.c.cum in veteri.⁊.c.cũ dilecta de reſcrip.⁊ ꝓ hoc.
q̄ꝛ illa ↄditio nõ ſubintelligebat tacite.ideo reddit man/
datũ conditionale per ea que dixi nunc. Et ideo dicit hic
Bal.ꝙ lȝ conſilium hic ſit de forma tamen ꝙ perſona ſit
idonea non eſt de forma.allegat notata in.d.cle.i.ſed qd̃
14 eſt multum ſolemnis †mandat executori conferre cõſilio
epiſcopi.⁊ epiſcopus eſt mortuus vel eſt abſens in remo/
tis ꝑtibus an poterit interim executor cõferre Uincen.⁊
cõpoſtel.dicunt ꝙ dȝ expectare donec creabit nouus eps
vel ſaltem ſit electus ⁊ ↄfirmatus per no.in.c.trãſmiſſam
de elec.in ↄ̄rium allegauit.l.turpia.§.i.ff.d̃ leg.i. vbi lega
tum factũ mulieri arbitratu titij debet lȝ titius ſit mortu⁹
ſed poteſt r̃nderi.vt no.glo.in.d.l.turpia.ꝙ ↄtraria non
obſtant ꝑ id quod habet in.l.cum tale.§.ſi arbitratu.ff.d̃
cond.⁊ demõ.ꝙ illa ↄditio ſi nubat arbitratu ſeyi erat in
utilis.⁊ ideo reijciebat a iure fauore nuptiarũ ne aliquo
modo impedirent nuptie.⁊ ideo etiã viuente ſeyo legatũ
debebat etiã ſi nupſiſſet ſine eius arbitratu. Io.an.hic tã/
git iſtum articulum.⁊ etiã clarius cum tetigit in.c.i. ne ſe
de vacante lib.vj.⁊ diſtinguit hoc aut ille epus mortuus
eſt.⁊ tunc ſi expreſſo nomine ꝓprio poteſtas conſulendi
fuit ſibi attributa expirat mãdatuȝ ex quo non põt ſerua/
ri forma ſed debet expectari ſecũda iuſſio.arg.l.ſi diligẽ/
ter.§.mãdati.⁊.d.c.cum dilecta.ſi vero fuit expreſſum no
men dignitatis.tunc eo mortuo dȝ expectari ſucceſſor.c.
qm̃ abbas de offi.deleg.idem dicemus ſi eſſet abſens ita
ꝙ conſilium non põt requiri.ſi vero eſt preſens ⁊ nõ vult
conſulere vel eſt abſens ⁊ non vult venire ſeu conſiliuȝ p̄/
ſtare poteſt mãdatarius ꝓcedere ad actum ſine conſilio
d.c.cum in veteri de elec.ſed ↄ̄ primũ mẽbrum tex. eſt ma
nifeſtus in.d.c.i.ad fi. ne ſede vacan. lib.vj. vbi dicit ꝙ ſi
capitulum hȝ conferre beneficia cum conſilio epiſcopi ⁊
epus eſt mortuus vel longe abſens poteſt capitulum be/
neficia conferre. Ioã.an.dubitat ⁊ vellet doceri ſuper ſo/
lutione illius contrarij.ſed in.d.c.i.clarius ⁊ ſine dubita/
tione loquẽs poſt cõpoſtel.dicit ꝙ aut conſilium eſt req̄/
rendũ ex forma mandati.⁊ tunc ꝓcedat primum dictum
aut eſt requirẽdum ex diſpõne ſtatuti vel cõſuetudinis.⁊
tunc procedat.d.c.i.⁊ quidam doctor antiquus.vt refert
Ioã.de lignano aſſignabat duplicem rõnem. Prima eſt
q̄ꝛ fortius ſtringit mandatum hominis q̄ȝ mandatum le
gis.argu.l.celſus.ff.de arbi. Secũda eſt q̄ꝛ poteſtas ordi
naria fauorabilior eſt q̄ȝ delegata.vt in.c.p.⁊.g. de offic.
delega.habẽs ergo requirere conſiliuȝ ex poteſtate ordi/
naria non ita aſtringit ſicut habens poteſtatẽ delegatã.
vnde in illo.c.i.capituluȝ ꝓceſſit ad collationẽ ex poteſta/
te ordinaria. Ioan.de ligna.videt impugnare p̄dicta ꝙ
etiã vbi per habentẽ ordinariam eſt ↄſilium petẽdum nõ
valet actus cõſilio non habito.allegat elegantẽ tex. in.c.
nouit de his que fiunt a prela.⁊ ad.d.c.i.r̃ndet quod loq̄
tur in collatione beneficiorum ne ex nimia dilatione imi/
neat p̲iculum.vnde poteſt ꝓcedere ad conferẽdum nõ ex
pectato conſilio dominus Cardina.tenet primum mem/
brum q̄ꝛ cum habẽti ordinariaȝ poteſtatem mãdatur vt
ꝓcedat cum conſilio alicuius videt potius quedam amo
nitio niſi adijciatur vt actus cõtrarius ſit nullus.⁊ ita in
telligit.d.c.nouit.que reſponſio non videt vera ſimplici/
ter q̄ꝛ in.d.c.i.vt capitulum petat conſilium epiſcopi erat
cõſuetudo que poteſt reſtringere poteſtatem ordinariaȝ.
argu.c.cõqueſtus.ix.q.iij. ſm dñm Abbatẽ hic.vere iſta
eſt mala reſponſio ex eo q̄ꝛ conſuetudo in dubio eſt redu/
cenda ad terminos iuris.⁊ ideo in dubio non reſtringit
poteſtatem ordinariã.argu.c.cum dilecta de conſue.⁊.c.
cauſamq̄ȝ de reſcriptis.ideo reſpondet ipſe ad.d.c.i. q̄ꝛ ſi
bene conſideret ratio illius.c.eſt generalis ad omnẽ p̲icu
lum iminens. Nam ſm diſpõnem rõnis debet reſtringi ⁊
ampliari dictum ⁊ diſpoſitum.l.cum pater.§.dulciſſimis
de legatis ſecundo. Tu allega glo. valde ſingularem in
clementi.prima de electio.⁊ ideo mordet reſpõſionẽ Io.
de ligna.inquãtum voluit ꝙ dictum.c.i.loquatur in col/
latione beneficioꝝ ne iminẽat p̲iculum ꝓpter nimiã vaca
15 tionẽ. Et iõ ↄcludit †ꝙ vbicũq̄ȝ ex dilatione ꝓuenerit p̲i/

a ℂ Uidet̃ veritatez. Pro reſoluta deciſione hui⁹ elegãtis q̃ſtio. vide Felyn hic in.i. col. ſtatiz poſt ſũmariũ vſi. ⁊ omiſſis.qui in terminis ipſaz tãgit ⁊ ꝑ plures columnas examinat aggregãdo totaz mãm limitando ⁊ addendo ꝑ cõcluſiones ⁊ fallentias.

b ℂ Mora eſſet. Uide pro iſta materia vltra deducta a do. Andre.rotam deciſione ij.de iure pro.na.in antiquoribus. ⁊ vide.d. Pet. de anch. in ꝯſi. clxxxviij.incipi.in auxiliũ veritatis ⁊ vide Inno.i ca. vt fame de ſen.excõ.⁊ vide montes, ⁊ maria que aggregãt moderni ſcribẽtes h.

c ℂ Conſtitutio. Conuenit etiã in h ſummario ⁊ caſu ſ poſitiõe.d.andre.cũ oibus lecturis cõiter huic.c. appoſitis. ⁊ ꝓ iſtius c.materia. vid ſingu. do.Alexan.de imo.in l. oẽs populi, ff.d iuſti. ⁊ iure. ⁊ in.l. cum lex.C.de l. qi. ⁊ vide eundẽ in conſi.lxxix. iiij.pte. ⁊ pau. de caſt. in ꝯſi. lxxxvij. ⁊ vid nouiſſime Fely.hic in.i.col. ſtatim poſt ſũmariuz vſic. ⁊ ꝑtermiſſis aliis q tanq̃ ꝑn cipaliorẽ hui⁹ c. mãm iſtius tex.declarationez aſſumit. ⁊ ponit vnã regulaz cũ quatuor ãpliationib⁹ ⁊.x.fallẽtijs cũ limitationib⁹ eoꝝ.q̃ q: plana ſunt ⁊ facilia. vide per te.

culum ſemper põt ꝓcedi conſilio nõ habito argu.l.ſi lon
gius.§.ſi.ff.de iudi. ⁊.l.ſi cum dotem.§.eo aũt tẽpore. vſi.
qd ſi latitet.ff.ſoluto matrimo. ⁊ hanc riſionem ⁊ opinio
nẽ dicit ſentire Bar.in cõmento.l.i.§.ſi plures.ff.de exerci
toria.re vera Bar.ibi in.iiij.col.in verſi.quero ſecũdo.di
cit ꝙ ſi forte mora eſt ablatura periculuz. tunc poteſt ille
actus exerceri eius conſilio vel cõſenſu nõ expectato. alle
gat.d.l.ſi longius.§.ſi.⁊.d.l.ſi cũ dotem.⁊.l.ſi ego.§. i.ff.
de iure dotium. ⁊ ſubdit hodie eẽ caſum in.c.primo ne ſe
de vacante libro ſexto.Et concludit do.Abb.hic nõ pla
cere ſibi cõmune dictũ antiquorum vt ſiat differẽtia inter
diſpoſitionẽ hominis ⁊ legis.dicit eniz ꝙ ſi ſuperior mã
dat aliquid explicari cum cõſilio tertij debet tale manda
tum intelligi ſm diſpoſitionẽ iuris.arg.c.ex litteris.ẽ.co.
ſed de mente iuris eſt ꝙ ſi conſiliuz haberi nõ poteſt pro
cedat̃ ad cõſumationẽ actus.vt.d.c.i.⁊ in alijs iuribus ꝑ
allegatis. ⁊ ſic pro deo põderetis accurate q̃ꝫ magniſice
Bar.intellexerit tex.d.c.i.Opere precium erit videre ve
a ritatem ᵃ Bal.hic dicit qd vbi conſilium eſt de forma nõ
valet actus omiſſo conſilio.ſed ſi ꝯſiliarius eſt abſens eſt
expectandus niſi nolit intereſſe vel non poſſit.allegat Io.
andre.hic.Et ſi ſtatutũ diſponeret de preſentia ſufficeret
preſentia ſine ꝯſenſu.l.ſicuti.ff.de arbi. ⁊ ſi nollet intereſſe
ſufficeret reqſitio etiaz vnica.c.ſi. de arbi.in.vj. aut igitur
aliquis eſt adiectus ad conſilium aut ad ꝑſentiam. nam
ſufficit ſeruare verba legis vel ſtatuti.ff.de condi. ⁊ demõ.
l.publius. ⁊.l.quidam ꝯſilium.ff. de vboꝝ obliga. refert
Uincen.dicere ꝙ ſi ſine conſilio eius conferat̃ non tenet
collatio.d.c.cũ in veteri.poſtea diſtinguit aut ꝯſilium eſt
querẽdum de conſuetudine vel ſtatuto aut ex forma man
dati. Primo caſu nõ oportet ipſum ſequi q: ſtatutum ⁊
conſuetudo hoc non dictant ⁊ ex forma mandati.⁊ tunc
ſicut.l.titium ⁊ meuiũ in princi.ff.de admi.tuto.niſi conſi
lium ſit prauũ ⁊ iuri cõtrarium q: hoc nõ videt̃ fuiſſe de
mente mandantis.l.ſi pater.ff.que in fraudẽ credi. alij di
cunt ſm eum ꝙ ſi verba dicunt cũ conſilio ſufficit requiri
aut de cõſilio. ⁊ tunc conſultor reqſitus non vult cõſulere
⁊ põt ꝓcedi ad actum ſine conſilio aut conſuluit. ⁊ tunc
oportet ipſum ſequi q: dictio cum importat copulam. vt
inſti.de legi.§.ſi quis ancillas fortius in dictione de qua
importat ſubſtantiã.l.i.§.nunc videamus.ff. de cõiugen.
cũ eman.liberis.vel dicit aut eſt talis actus in cuius diſ
poſitione poſſit ꝑticipare conſiliarius. ⁊ tunc ꝯſilium eſt
ſequẽdum aut nõ poteſt ꝑticipare.vt frater minor vel ex
cõmunicatus.⁊ tũc non eſt ſequẽdum lꝫ de facto ſit requi
rendum.l.titium ⁊ meuium. ⁊.l.qdam decedens.ff.de ad
miniſtra.tuto.ita dixit hic Bal.⁊ idem Bal.in.c.decerni
16 mus de iudi.†dixit ꝙ lꝫ mulier nõ poſſit eſſe tutrix tamẽ
17 eius cõſilium requiri põt. ⁊ refert Cy. dicere in addi.†ꝙ
teſtator non põt arctare heredem ad ſequẽdum conſiliuz
fratris minoris.q: tunc ꝑ quoddã indirectum frater mi
nor eſſet executor teſtamẽti dicit tamẽ poſſe haberi conſi
lium cũ fratre minore maxime in foro anime. Quid eniz
ſi frater minor ſit magiſter in theologia vel homo ſancte
vite.allegat.l.ſi auia.C.de ingeñ. manumiſ. vbi dicitur ſi
cum dictoribus tractatum habuiſſes.i.cõſilium facile co
gnoſceres. Item cum bãnito dicit poſſe haberi ꝯſilium ſi
cut romani habuerũt ꝯſilium cum quoda hephesio exulã
te.vt in.l.ij.ff.de origine iuris.Tu vide tex.in.l.bene a ze
none.C.de quadri.preſcrip.vbi imꝑator aſſumit ꝯſilium
ab vxore. ⁊ ſepenumero refert Ioã.an.habuiſſe cõſilium
cum vxore ⁊ niſi fallar. ego tetigi multum late in repeti
tione cle.i.de elec.Et inquãtum Bal.fecit differẽtiam an
dicat̃ de conſilio an cum conſilio.vide Bar. reprobantez
differẽtiam illam in.d.l.i.§.ſi plures. Domini. de ſancto
Geminiano in.d.c.i.ne ſede vacante lib.vj.in tertio nota
bili dicit ꝙ vbi reqritur cõſilium alicuius põt actus ſine
illo exerceri ſi ille eſt mortuus ⁊ remotus qñ periculoſuz
eſſet expectare illum reſpectu actus ſuper quo requiritur
conſilium.ſecus videt̃ quãdo mora non eſſet periculoſa.

18 b † ⁊ ſic intelligit illum tex.generaliter ꝙ vbicũq; mora eẽt ᵇ
periculoſa poſſet conſumari actus ſine eo cuius cõſilio ac
tus veniebat celebrandus.mihi non videtur hoc dictũ eẽ
verum ita generaliter dꝫ enim reſtringi ad caſum de quo
loquitur.d.c.i.vꝫ qñ ex conſuetudine ſpeciali vel ex cõſti
tutione quis tenebatur perficere actum cum conſilio alte
rius.ſed quando hoc tenebat̃ ex forma hominis licet pe
riculum eſſet in mora.tñ ſi facile poterat haberi recurſus
ad mandantẽ.tũc nõ expedict̃ actus ſine diſpoſitione mã
dantis.aut facile nõ poterat haberi recurſus. ⁊ tũc poſſet
ꝓcedere dictum eius.arg.eius quod rettuli in.c. ꝙ ſuper
19 his de fide inſtru.vbi dubitatur †an credat̃ legato in his
que cõmiſſa ſũt ſibi oraculo viue vocis a papa ⁊ reducũ
tur opiniones ad concordiã ꝙ aut de facili poteſt haberi
recurſus ad papam an illa cõmiſerit legato ⁊ tunc creda
tur legato.aut de facili nõ poteſt haberi recurſus ⁊ tunc
nõ credat̃.ita videret̃ dicendum in ꝓpoſito.Bart.tamen
in.d.§.ſi plures diſtinxit hoc modo aut eſt aſſumptus vt
ꝯſultor ex diſpoſitione legali aut ex diſpoſitiõe hominis.
Primo caſu ſi qdem eſt preſens in tali actu.ita ꝙ põt ꝑ
bere cõſilium cogetur per iudicem.l.ſi.§.neceſſitate.C. de
bonis que libe. aut nõ eſt preſens in tali actu. ita ꝙ cogi
poſſit ⁊ mora forte eſt allatura periculum.tũc põt ille ac
tus exerceri eius conſilio vel cõſenſu non expectato.d.l.ſi
longius.§.ſi. ⁊ dicit hodie fore caſum in.d.c.i. ⁊ ſic Bar.
duo dicit ex illo tex.primum eſt ꝙ ꝓcedat in diſpoſitione
legis non aũt in diſpoſitiõe hominis. ⁊ ideo in diſtinctio
ne ſua ſubdit.ſi vero ex diſpoſitione hominis. ⁊ tunc non
poteſt cogi ſuum ꝯſilium ꝑbere.l.iij.ff. de arbi. ⁊ ideo an
poſſit negocium gerere diſtinguit aut erat talis cuius cõ
ſilium debebat requiri tantum aut debebat requiri ⁊ ſe
qui. Primo caſu ſi eſt in mora dandi ꝯſilium potuit ad
actum ꝓcedi eius ꝯſilio ſpreto.vt in.c.cum olim de arbi.
Scd̃o caſu aut fuit aſſumptus ꝯſultor inter viuos. ⁊ tunc
ſine eius conſilio aut ꝯſenſu non valet qd agitur.l.ſi quis
arbitratu.ff.de verbo.obliga.ſi in vltima voluntate. ⁊ tũc
ſi nõ poteſt vel ꝑ annum diſtulit.tũc poterit ſine eius con
ſilio vel ꝯſenſu ꝓcedi ad actum.l.ſi.§.ſed ⁊ ſi quis.C. cõ
munia delega. ⁊ ſic apparet ex hac diſtinctione Bart.qd
d.c.i.non habet locũ in diſpoſitiõe hominis. ⁊ ideo ſi mã
datur alicui ꝙ conferat cum ꝯſilio epiſcopi illo epiſcopo
mortuo vel in remotis abſente nõ poterit cõferre. veritas
eſt ꝙ tex.ille loquitur quando ex cõſuetudine vel ſtatuto
tenebat̃ quis ꝯferre cum ꝯſilio alterius. ſed ratio ſuper q̃
fundat ſe tex.ille dum dicit poſſet vacanti beneficio ꝑicu
lum iminere vendicat ſibi locum quomodocũq; quis te
neatur ad actum exercen.adhibere ꝯſilium alterius ſiue
ergo ex diſpoſitione hominis ſiue ex diſpoſitione legis ſi
ꝑiculum eſt in mora ꝯſultore mortuo vel abſente poterit
mãdatarius exercere actum niſi de facili poſſit habere re
curſus ad mandãtem.puta q: eſſet preſens vel vicinus. ⁊
ideo ratio illi⁹ tex.extẽdet ⁊ ampliabit diſpoſitũ.vt dixit
glo.in cle.i.de elec.ſm vero ꝙ voluit Bar.ex illo tex.fuit
vt nõ reſtringat̃ ille tex.ad collationem bñficiorum vacã
tium dũtaxat ſed generaliter ad omnez actum cui mora
eſſet periculoſa. ⁊ eſt dictum veriſſimum ⁊ ſuſtentat̃ ex ra
tione illius tex. ⁊ ego vt dixi addo alium ꝙ nõ ſolum ꝓ
cedat quãdo quis tenet̃ adhibere ꝯſilium alterius ex diſ
poſitione legis ſed etiaz ex diſpoſitione hominis ſi mora
eſſet illo caſu periculoſa. ⁊ iſtud eſt nouum ad illum tex.
aliter ad ꝑſens iſtum paſſum nõ examino q: materia tã
gitur late per omnes in.d.c.cum olim de arbitrijs.ibi erit
locus ꝓprius.Et per iſta ſit expedita preſens decretalis.
Laus deo clemẽtiſſimo.dñs Andreas barbatia.

c q **Uoniam.** Conſtitutio ᶜ concernit
futura non preterita ni
ſi hoc exprimat̃. Primo ponit in genere de
clarande conſtitutionis cauſam. Secundo ip
ſam declarationem. Tertio rationem ſpecialem declara
tionis. Secunda ibi declaramus. Tertia ibi tum leges.
Caſus eſt iſte

Caſus eſt iſte papa Gregorius fecerat quãdam conſtitu
tionem in eccleſia ſancte Marie maioris de vrbe in qua
dicitur ꝙ preſbyteri primum locum obtineant dyaconi
ſcd̃m ſubdyachoni tertium ⁊c. dubitatur an iſta conſti
tutio trahatur ad predicta papa premittit ꝙ conſtitutio
ſedis apoſtolice omnes aſtringit ⁊ ꝙ nihil debet ambi
guum vel obſcurum continere ⁊ declarat ꝙ iſta conſtitu
tio ſuper prelatione perceptionum ⁊ ſeruitijs exhibendis
non trahitur ad preterita ſed futura quia forma danda
1 eſt futuris ⁊ non preteritis niſi expreſſe caueatur de pre
teritis. ¶ † Nota ibi omnes ꝙ conſtitutio pape omnes
ligat nemo eſt enim inter creaturas qui poſſit declinare
ſuum examẽ ſeu ſe a ſua iuriſdictione eximere cum ſit vi
carius ipſius dei. c. quanto de tranſlatione prelato. facit
n. vnum tribunal cum Yheſu xp̃o. vt no. in. d. c. ij. ⁊ ideo
multum ſingulariter dixit Inno. in. c. i. ſ̃. eo. ꝙ conditori
canonis ⁊ vicario Yheſu chriſti ſubdita eſt omnis crea
tura. ⁊ glo. i. hic reddit ratõem cum ſit iudex ordinarius
omnium chriſtianoꝝ ⁊ mater omnium eccleſiaꝝ. ix. q. iij.
c. cũcta per mundum. ⁊ ſi aliquod graue precipiat facien
dum eſt. c. ſi in memoriam. xix. diſti. c. ꝯ morem centeſima
diſt. quam glo. limitabis niſi preciperet aliquid ſcanda
loſum per qd̃ timeref ne mala futura exinde peruenirẽt qꝛ
tunc non eſſet faciendum ſi tale quid papa preciperet ita
ſingulariter dicit Inno. in. c. inquiſitioni de ſen. excõmu
ca. de quo dicif in. c. ſi quando ĩ. titulo primo. dicit tñ re
ſtringendo iſtud verbum omnes. ſ. de ſua iuriſdictione q̃
ſi nõ omnes liget niſi ſubditos ſibi duntaxat. nam ſi pa
pa ſtatueret in tẽporalibus non valeret ſtatutuꝫ pape ni
ſi forte ratione peccati ſm gl. illam argu. c. nouit infra de
iudi. de hoc vide que late dixi in. c. primo. ſ̃. eodeꝫ vbi eti
am eſt glo. Et bene facit elegans dictum Inno. in. d. c. in
2 quiſitõni. † ꝙ ſi papa precipiat layco vt donet alicui reꝫ
ſuam tẽporalem ꝙ impune nõ tenef ſibi parere ⁊ limita
glo. iſtam niſi circa infideles papa eniꝫ habꝫ iuriſdictio
nem in eos vt notat Inno. in. c. ꝙ ſuper his de voto ⁊ ſic
in ſpũalibus ⁊ cõcernẽtibus animaꝫ omnes ſunt ſubiecti
pape dicit etiam glo. iſta ꝙ omnes dignitates cuiuſcũqꝫ
ordinis eccleſia romana cõſtituit. xxij. diſti. c. omnes ideꝫ
dicit in ſñia pape quia ſicut ipſe iudicat ⁊ omnes iudica
3 re debent. c. in cãis. ĩ. de re iud. † Tu vero de preeminen
tia pape iſta habeas nam Bal. in. l. i. ff. de conſti. princi.
dicit ꝙ duo ſunt ſuppremi principes papa ⁊ imperator.
⁊ ſi cõueniunt ſimul omnia poſſunt ſed ſi diſcordant qui
libet poteſt in iuriſdictione ſua non in alterius poteſtate
allegat Inno. in. c. ad abolẽdã. de hereticis. Et idẽ Bal.
in. l. barbarius. ff. de officio pretoris in fi. verbis dixit ꝙ
papa põt promouere monachum abbate inuito nec mi
rum qꝛ papa eſt omnia ⁊ ſuper omnia in ſpũalibus vt ſã
cte ⁊ deuote ait teſtis veritatis beatus Bernardus de cõ
templatione ad Eugenium. Et idem Bal. in ꝓhemio di
geſtorum dicit canoniſtas ponere papam ſupra verticeꝫ
imperatoris quia habꝫ poteſtatem confirmandi ⁊ infir
mandi electionem imperatoris ⁊ priuandi eum ex ratio
nabili ⁊ notoria culpa vt in. c. apoſtolice de re iudi. libro
ſexto. ſuperior eniꝫ cognoſcitur omnis qui inſtituendi ⁊
deſtituendi ius hꝫ vt in auc. de defenſo. ciuita. §. interim ⁊
idem Bald. in ꝓhemio decretalium. dixit ꝙ pape ẽ com
miſſa tota mõarchia ſpiritualis ⁊ theſaurus omnis digni
tatis eſt in eo vt nulla ſit dignitas ſpiritualis cui non pre
ſideat. ⁊ refert Ioan. mona. dicere ꝙ papa ẽ pater patrũ
⁊ in omni prelato ⁊ poteſtate concurrit ⁊ papa non eſt
ſoluꝫ epiſcopus ſed culmen epiſcopoꝝ ⁊ ceteroruꝫ quos
ĩtellectus põt ymaginari cui data eſt clauiuꝫ multitudo
⁊ ſũma ac libera poteſtas que appellatur abſoluta pote
ſtas ab omnibus vinculis canonicis ⁊ ab omni regula
artatiua preter quã ab euãgelica ⁊ apoſtolica papa deni
qꝫ nõ eſt apoſtolus ſed eſt apſicus ⁊ oꝛeſſe vir apoſtolice
ſanctitatis. l. prima. C. de ſum. tri. ⁊ fide catholica. alias
d vt dicit philoſophus malus rex ͦ tyrrãnus ſit facit qd̃ vo
luit. Specul. in titu. de legato. §. i. verſi. lxxxix. vbi dicit ꝙ
papa eſt Petri ſucceſſor ⁊ vicarius Yheſu chriſti nõ pu
ri hominis ſed veri dei vices gerens in terris. c. fundamẽ
ta. §. decet de elect. in. vi. c. vt noſtruꝫ vt eccleſiaſtica bene
ficia faciat etiam ꝙ voluit Bal. in. l. imperialem. §. fi. ď
4 prohibita alie. feu. per. Fed. † vbi dixit ꝙ eſt corporalis
orbe deus omni iuramento itelligif excepta maieſtas pa
pe facit etiã ꝙ papa vocatur ſupremus ſacerdos qd̃ non
habuit a moyſe. xxij. diſt. c. ſacroſancta. ⁊ ideo gloſ. in. c.
cauſamqꝫ qui filij ſint legi. dicit ꝙ papa eſt ſucceſſor mo
yſi ⁊ vide glo. in. c. tranſlato. ⁊ ibi dicta mea. ſ̃. eo. itẽ ha
bet omnem poteſtatem quam habuerũt omnes patriar
che ſolus. n. papa habet vt dixit Bernardus de cõtẽpla
tione ad Eugeniũ. Item ſolus tenet locuꝫ principis apo
ſtoloꝝ. xij. q. i. videntes. Itẽ maior ẽ ſua auctoritas q̃ꝫ au
ctoritas ſanctoꝝ. xx. diſ. c. de libellis. Itẽ papa legitimat
in temporalibus. c. qm̃. x. diſt. c. peruenit centeſima diſti.
c. per venerabilem q filij ſint legi. Item queꝫ papa confir
mat nemo infirmat. x. diſtinc. c. fi. Item diuidit dyoceſes
mundi decima diſt. c. lege. Item ſeruande ſunt leges cu
iuſlibet apoſtolici ſicut beati Petri. x. diſt. palas. Itẽ pa
pali approbationi eſt ſtañ. xix. diſt. c. ſi romanoꝝ. Itẽ vbi
papa ẽ ibi ſinodus vniuerſales. xix. diſt. Anaſtaſius. xvij.
diſt. c. nec licuit. Item vbi papa ibi cõis patria. c. expoſu
it de dila. p Innoc. Item reſeruata pape nemo attentat
xvij. diſtin. huic ſedi. Item hꝫ vtrunqꝫ gladium. glo. in. c.
omnes. xxij. diſtin. vnde recte dicitur imperator. xij. q. i. fu
tura Item a nemine cogif etiam ſi dicatur hereticus. xxi.
5 diſt. nunc autẽ. Itẽ habet omnia iura in pectore. xxiij. di.
preterea. † Item diſpenſat qd̃ conſtitutus in ſacris vꝫ in
ſubdyaconatu vxoref. xxxij. diſt. de illo. Item cõmittit ſpi
ritualia etiã mero layco. xxij. di. §. verũ per gl. c. bene qdẽ
xcvj. diſtin. c. mennam. ij. q. v. ⁊ iõ rex angloꝝ ⁊ rex vnga
rie conferunt in regnis ſuis prebendas ex priuilegio pa
pe vt dixit Bal. in. l. reſcripta. C. de precibus impa. offe.
⁊ etiam ex tempore cuius nõ extat memoria in ꝯriuꝫ pa
pa ſciente ⁊ tacente vt dixit Io. mon. in. c. ij. de preben. itẽ
ꝓ facto pape preſumif in tantum ꝙ merita Petri aut ſã
ctum vident aut ſanctum faciunt. xl. diſtin. c. nõ nos. Iteꝫ
reſtituit ad famam eo ipſo qd̃ promouet ſpuriuꝫ ad epiſ
copatum. lvj. diſtin. c. i. Item ſolus papa renunciat i ma
nibus dei. i. ꝓprijs. c. i. de renũcia. libro. vi. qꝛ eſt vicarius
Yheſu chriſti. lxxviij. diſtin. c. ſiquis. Item poteſt ſeipſum
deponere. ij. q. vij. c. nos incõpetenter. Item hꝫ plenitudi
nem poteſtatis adeo ꝙ poteſt clerico non in ſacris cõſti
tuto interdicere matrimonium. lxxxij. diſt. c. propoſuiſti.
Item ſolus papa eſt epiſcopus exemptorũ. xciij. diſtin. c.
nulla. Item põt parcere cui vult. vi. q. iij. c. denique Iteꝫ
ratificat ſñiam nullam. ix. q. ij. ſiquis alterius. Item põt
auferre priuilegia. ix. q. iij. conqueſtus. Iteꝫ ſolus princi
pis ẽ ius vnius auferre ⁊ dare alteri. xvi. q. i. eccleſie. Itẽ
facit epiſcopat ͦ ⁊ per ꝯñs ciuitates qꝛ non eſt ciuitas ſi
caret epiſcopo. xvi. q. i. precipimus. Iteꝫ omnia beneficia
mundi ſunt obedientiaria ⁊ manualia reſpectu papalis
poteſtatis ideo poteſt pro libito voluntatis epiſcopuꝫ de
ſuo epiſcopatu ad alium ep̃atum transferre. ⁊ aut proce
dat ꝓuidendo ⁊ nõ cogif ꝓuiſus tranſire quia preſumif
factuꝫ eius fauore aut procedit iubendo ⁊ cogif tranſire
qꝛ pſumitur fauore eccleſie. vij. q. prima. c. omnes. Itẽ ſo
lus papa deponit imperatorem. c. ad apoſtolice. de re iu
dicata. lib. ſexto. ⁊ ſententiam imperatoris declarat nul
6 lam cle. paſtoralis. c. titulo. ¶ † Item mandatum pape
eſt interpretandum ſaluo iure alterius. l. ex facto. ff. ď vul
gari ⁊ pupilla. Item habet celeſte arbitriũ. l. i. C. de ſum
trini. Item quicquid facit preſumitur facere vt deus ita
dixit Bal. i. c. fi. de noua forma fideli. allegat ꝙ habetur
in auc. de here. ⁊ falcid. in princ. deus autem eſt ipſa veri
tas vt not. in. c. cum eſſes de teſta. ideo non fallit nec falli
tur. l. fi. C. de ponderatoribus auri. libro. x. ⁊ facit quod
dixit Bal. i. l. i. C. de latina liber. in. iiij. colũna. ꝙ electio

d ¶ Malus rex. Iſtud di
ctum eſt valdẽ
pulcherrimum
⁊ colligitur a
philoſopho i
moralibus in
pleriſqꝫ locis
originaliter tñ
habef in libris
pollitticis qd̃ i
terlegẽdũ paſ
ſim offendes

pape eſt diuina potius q̄ʒ humana ⁊ dicit ꝙ non pōt vl
cia ri apoſtolatus vbi ſors electiua cadit ſuper eū ſicut pʒ
in electione beati mathie.qnimo dico vobis ꝙ papa ē fū
damētum eccleſiarū ſcribitur enim in hyſtoria beatorū
Petri ⁊ pau.tpe Martini Pau. dixiſſe Petro pax te
cum fundamētum eccleſiarum paſtor ouium ⁊ agnorum
xp̄i.Cuʒ ergo papa teneat locum Petri ergo eſt funda-
mētuʒ eccleſiarum.c.ꝓcipimus.lxxxiij.di.c.eccleſia vt li-
te pen.facit quod ſcribit Luce.v.c.vbi alijs apoſtolis fu-
it dictum ꝙ relaxarent retia ſʒ ſoli Petro fuit dictuʒ duc
in altum ꝙ Ambroſius interpretat.xxiiij.q.i.c.nō turba
tur.i.ꝓfundū diſputationū ad ipſuʒ.n.tanq̄ʒ ad vniuerſe
eccl̄ie ꝑmatē ptinet fidei cauſas alta diſputatiōe diſcuſſas
dilucida ſnia terminare.xxij.q.iij.c.hec eſt fides.c. maio-
res de baptiſmo .facit etiam glo.in.c. nemo.xi.q.iij. que
7 dixit.† ꝙ ſi totus mundus ſentiret in aliquo negocio con
tra papam ſtañ.erit ſnie ipſius pape.⁊ iō dixit tex.ſolem
nis in.c.in tantuʒ.xxi.di.ꝙ loquēs cōtra papaʒ dicit ponē
os ſuum ſupra celū.facit illud qđ ſcribit ille diuinus oīs
ꝓphetie parens Yſayas loquēs de archa federis.Si hec
humiliabit inquit ad cuius fugietis auxiliuʒ ⁊ vbi relin
quet gloria veſtra ⁊ ꝙ ſit vnicus papa interptat de ro.
pontifice ſenſiſſet vt refert Gratianꝰ in.c. aliorū.ix.q.iij.
facit etiā qđ ſcripſit propheta glorioſus oīa ſubieciſti ſub
pedibus eius.c.ſolite.de maio.⁊ obe.⁊ apoſtolus ſecun-
do ad hebreos inquit cōſtituiſti eum ſuper opera manuū
tuarū oīa ſubieciſti ſub pedibus eius ⁊ apud Jeremiam
dicit ecce cōſtituo te ſuper gentes ⁊ regna.xxv.diſtin.c. q
eccleſiaſticis.Si ergo deus oīa ſubiecit Petro ⁊ ſucceſ-
a ſoribus eius ergo ꝯſtitutio pape ligabit omnes actu vel
ſaltem potētia ⁊ habitu.facit.c.ſacroſancta.xxij.diſt.vbi
Petrus appellatus eſt cephas.i.caput.⁊ xp̄s i euāgelio
Joannis.c.i. dixit Petro tu vocaberis cephas.facit eti
am ꝙ ſcribitur actuū.xi.c.vbi Petro ⁊ non alij fuit miſ-
ſum de celo linteuʒ magnū in quo vidit quadrupedia ter
re ⁊ beſtias ⁊ volatilia celi ⁊ audiuit vocem dicenteʒ ſur
ge Petre occide ⁊ manduca ꝑ qđ linteuʒ deſignat mun
dus cuʒ hominibus diuerſoruʒ rituuʒ ⁊ occidere ⁊ man
ducare nō erat aliud in Petro q̄ʒ peruerſos mores ho-
minū reſcindere ⁊ per ꝯſīs ſoli Petro data fuit poteſtas
iuriſdictiōis.facit etiā gl.fin.in.c.preſul.ij.q.iiij.q̄ dicit ꝙ
papa ſolus eſt creatus ſine cōparatione aliorūʒ.facit etiā
qđ ſcribitur ꝑ oēs in.c.nouit de iud.⁊ q: hodie celebra-
mus mira deuotiōe vigiliā apoſtolorū Petri ⁊ Pauli
hec dixiſſe velim ad reuerentiam eorū ꝓ declaratione tex.
8 ⁊ gl.i.huius. ¶ † Nota ibi nihil dʒ obſcurū vel ambigu
um ꝯtinere ꝙ lex nō dʒ eē obſcura nec ambigua.⁊ iō di-
xit impator ꝙ nihil tā ꝓpriū ē leguʒ q̄ʒ claritas vt i.§.nos
igit i auc.de teſta.imperfec.⁊ ē argu.ꝯ̄ facientes ſtatuta
9 obſcura.⁊ dicit hic Jo.an.referens hieronymuʒ.† ꝙ tri
bus mōis naſcit obſcuritas.vʒ aut ex rex difficultate. vt
q: materia ē de ſe difficilis aut ex magiſtri impitia vt q:
neſcit bene declarare aut ex nimia tarditate diſcentis.q:
tardum habet ingenium ad intelligendum ⁊ iſtud enim
obſcuruʒ refert ad litteram ⁊ iſtud verbum ambiguū re-
fertur ad intellectum ⁊ ſic ꝓbat ille tex.ꝙ lex non debet
eſſe obſcura quo ad verba nec quo ad intellectuʒ ⁊ ratio
eſt quia ex difficultate intellectus legis quis cidit in ꝓm
ptuʒ periculū ⁊ đ iſto verbo ambiguo vide tex. duterono
mij relatum in.c.per venerabilem.§. rationibus in verſi.
10 difficile.⁊ ambiguuʒ quifilij ſint lec.⁊ dixit hic Bal.† ꝙ
ſtatutum qđ eſt ambiguum non meret allegari in cauſis
allegat glo.Bernar.hic vnde ſnia lata ſecundū Bald.ꝯ̄
ſtatutum de cuius intellectu ꝓbabiliter dubitat non dici
tur continere expreſſum errorem allegat notata ꝑ Bart.
in.l.cum ꝓlatis.ff.de re.iu.ſcribentes hic allegant.l.regu
la.ff.de iuris ⁊ fac.igno.⁊ glo.in.c.i.in ver.de cetero đ po
ſtu.prela.in.vi.tuallegat tex.⁊ Bart.in.l.i.C.de emenda
tione Juſtiniani codicis vbi Bart. tradidit hanc doctri-
naʒ ⁊ allegat.d.l.regula.Facit etiaʒ qđ voluit idē Bal.

a ¶ Ligabit oēs. Ecce cāoniſta mirabilia do.Andre. de ptāte pape dicit h ⁊ forte fortiūa a nullo alio doctor̄ copioſius leges. ſed ſi qd altꝰ ſpeculari volueris.vió ſubtiliſſimū precepṫorē meū.iiij. ſent.in multis locis.⁊ vió ſolemnē theologū ipſiꝰ emulū do.Occā. in q̄ libetis .vbi inſerti inuenies glorioſum tractatū de ptāte pape magis ad mētē theologorū q̄ʒ cāoniſtaruʒ. ⁊ ibi mirifica argumenta ex auctoritate diuine vitaſ ⁊ dogme euāgelice emanātia repies q̄ ſuppoſitꝰ fūdamētis orthodoxe fidei ariſtotiles cuʒ tota phīa ſua nō poſſet ſoluere Et adde q: cāoniſta es ad dicta.d. andre. ⁊ qōnem ꝑncipalē ꝙ pape ſanctiones ita ſuāde ſunt ac ſi xp̄i voce facte eēnt.xix. diſti.ſicut oīs. ⁊ magnum ⁊ ſtupēduʒ dcm̄ Hoſti.in.c.cuʒ veniſſent đ iudi.vbi formaliter dic̄ ꝙ papa pōt equare q̄drata rotundis ſalua violatiōe fidei. ⁊ alia que vide per te.

11 l.d.l.ſi.dicens.† ꝙ fides teſtis dicit vacillare ꝑꝑ nimiam
obſcuritatē.Facit tex.iiij.diſtin.erit aūt lex in verſi.mani
feſta.nec aliquid ꝑ obſcuritatē in captiōe ꝯtineat faciat
tex.in.§.ea demū.xxv.di.⁊ ibi dicit Domini.per illuʒ tex.
ꝙ illud qđ male intelligitur inducit quem in errorem ⁊
falſam deceptioneʒ ⁊ talis intellectus eſt corrigendus ꝙ
inducit ad queſtiōeʒ aliquis rñdet poſitioni obſcure que
nō pōt bñ intelligi ꝙ poterit talem ꝯfeſſionem reuocare
tanq̄ʒ erroneam ⁊ eoipſo ꝓbatur error ꝙ probatur poſi
tionem taliter fuiſſe ꝯceptam que nō poterat bñ intelligi
Facit tex.in.c. de ſymoniace.ꝗ. de ſymo.⁊ ibi dixit domi.
Car.illum tex.eſſe notabilem ꝯ̄ litigātes q in ſuis poſitio
nibus vtunt vocabulis obſcuris vel locutionibus intri-
catis maxime dicit in doctore legente cuius doctrina dʒ
eſſe clara Facit ꝙ habet.ſ.in ꝓhemio Gregoriano.⁊ iō
clariſſimus poeta magiſter Colutius florētinus loquēs
de pſio q: noluiſti intelligi nec ego nolo te intelligere ⁊
proiciebat opus illius ad terram facit tex.i.l.qcqd aſtrin
gende.ff.verb.obli.⁊ ibi Bar.refert ꝙ quidam cancela-
rius bononie fecit dictatum ita obſcurum ꝙ papa Joan
12 nes non intellexit.† ⁊ idem dicit ibi Bar.de notario faci
ente inſtrumētum obſcurum per verba obſcura ⁊ non in
telligibilia vt non valeat inſtrumentum ꝙ bene not.pro
iſtis bononiēſibus rñdentibus bene.vt eſt gl.ſin.in.§.ſed
hec ſolēnia inſti.de inutilibus ſtipulationibꝰ. Facit tex.
ſingularis ſecunduʒ Bal.in.l.ſi.C.de ſen.⁊ iterlocu.om.
iudi.vbi non debet imiſceri copulatiua pariens obſcuri-
tatem ⁊ ambiguitatem in ſententijs ⁊ reſcriptis qđ eſt be
ne notandum ⁊ glo.hic in verſi.obſcurum ⁊ ambiguuʒ
colligit lex enim ſiue conſtitutio đbet eſſe honeſta ⁊ iuſta
⁊ nullam obſcuritatem đbet cōtinere ⁊ đbet talis eſſe vt
traditur.iiij.diſtin.§.erit autem lex quaſi velit dicere glo.
imo plura requirunt in lege ꝯdenda quam vt non ſit ob
ſcura nec ambigua quarta diſtin.erit autem lex glo. fate
tur ⁊ reſpondet ꝙ đbet eſſe talis qualis traditur ibi ne ꝑ
obſcuritatem in laqueuʒ incidamus.xxvij.q.i.c.de villis.
nemini enim debemus parare laqueum vt ibi nec quis đ
bet nos conducere per legem obſcuram vel dubiaʒ ad id
a quo nos cohiberet.c.vno de natis ex libero vētre ⁊ iſta
13 poſſes tu inducere ad queſtionem ſtatuti diſponētis.† ꝙ
iudex đbeat expedire ſentiam.ꝗ. menſem ꝙ ſi tulerit ſentē
tiam obſcuram ⁊ ambiguam ꝙ non videtur ſatiſfeciſſe
ſtatuto qđ eſt bene notandum.Sed ꝯ̄ iſtum iſtuʒ tex.op-
ponā nā innuit ꝙ nulla ambiguitas relinquat in lege vl
in conſtitutione ex eo q: non vult ꝙ conſtitutio nō đbeat
cōtinere aliquod obſcurum aut ambiguum contra nam
in rebus humanis nihil eſt perfectum.l.ij.§.ſʒ q:.C.de ve
teri iure enucle.Solue ꝙ conſtitutio nō dʒ continere am
biguum vel obſcurum reſpectu mentis cōdentis dʒ.n.co
nari ꝙ illam reddat taliter claram ꝙ non reddatur am
bigua non tñ ſemꝑ contingit ꝙ tanta ſit claritas ꝙ nul-
lum dubium relinquat ꝙ per ſe patet maxime q: in con
ſtitutionibus quandoq̄ʒ reperitur generalitas que quan
doq̄ʒ generat obſcuritatem .l.ita fidei.ff.de iure fiſci.c.ve
nerabili de confir.vtili.⁊ quod habet in ꝓhemio cle.vel
14 forte voluit dicere ſm̄ Joā.an.† ꝙ a cōditore poterit ha
beri declaratio ita ꝙ nihil remaneat ambiguuʒ.l.ſi.C.đ
.l.ſicut ꝓ declaratione teſtamenti reccurrit ad teſtatoreʒ
ſi ille viuit.l. iij.ff.de alimen.lega. ſicut ꝓ declaratione in
ſtrumenti recurrit ad tabellionem q illud cōfecit in auc.đ
inſtru.cautela.§.ſi vero ꝙ dictum Bald.dicit hic eſſe ele
gans limitat tñ ꝙ illud corrigere non poterit ex quo i pu
blicam formam redegit niſi iudicis auctoritate de quo ꝑ
Cy.in.l.imperator.ff.de ſtatu.ho.⁊ per Bar.i.l.ſi libra
rius .ff.de re.iur.Cum aūt obſcuritas declaratur an po
ſit citāda do.Pe.hic remittit ſe ad Inn.i.c.oliʒ đ vb.ſig.
15 ¶ Nota ibi conſtitutionē declaramus ꝙ faciens conſti
tutionem illam declarat nec mirum q: eius eſt interpre-
tari cuius eſt condere.c.iter alia de ſen.exco.xi.q.i.ex his
.l.omni nouatione .C.de ſacroſan.eccl.⁊ glo. hic i verſi
declaramus

declaramus dicit ꝙ nullus alius poſſet eaꝫ declarare qḋ
procedit quo ad hoc vt interpretatio eius ſit generalis ⁊
neceſſaria. alias aūt bene pōt iudex corā quo cauſa ver/
titur interpretari prout ſibi videt̄ quo ad cām illā lꝫ eius
interpretatio nō ſit neceſſaria facit qḋ no. in. l. i. C. de. ll. ⁊
in. c. i. de poſtul. prela. ⁊ in. l. i. C. de profeſſoribus que in
vrbe cōſtantinopolitana. lib. x. poſſunt enim iudices iter
pretari iura in cauſis vertentibus coram ſe. vt no. Inno.
in. c. cum ſpeciali. de app. ⁊ facit qḋ no. in auc. iuſiurā. ꝙ
preſtatur ab his. Poſſet ēt intelligi glo. illa qn̄ inſurgit
magna dubitatio ⁊ cōmode nō poteſt decidi per inferio
rem iuxta no. in. c. i. ē. eo. Et ideo cum glo. illa dicit ꝙ nul
lus alius poſſet conſtitutionē apoſtolicam declarare niſi
papa eſt intelligenda de interpretatiōe generali ⁊ neceſ/
16 ſaria alias ſecus. ⁊ ideo dicit hic bal. †ꝙ iudex pōt inter
pretari. l. in cā que coram eo vertitur lꝫ non ſit interpetra
tio generalis ſed tm̄ inter litigatores. l. nō poſſunt. l. ideo
qꝫ. ff. de legi. eodē mō dicit glo. de priuilegijs apoſtolicis
de quo dicendum in. c. cū veniſſent de iudi. ⁊ vide tex. ſin/
gularem in. c. i. de poſtu. prelato. vbi legatus de latere in
terpretatus eſt dubia verba reſcripti papalis vide qḋ in
ſimili habetur in. c. quanto. de iureiu. ⁊ in. c. venerabileꝫ.
de elec. ⁊ qꝛ papa declarauit hic intellectū ſue conſtitutio
nis apparet ꝙ ēt ſm hanc declarationem debuit intelli/
17 gi cōſtitutio de qua hic. ſit mentio. †ſed pone ꝙ ſententia
fuit lata ſm aliuꝫ intellectū qui forte habebatur circa di/
ctam cōſtitutionem ante ſuperuenientem declarationem
an debebit reuocari talis ſnia ex quo declaratio facta eſt
18 ꝯ illum intellectū †⁊ eodeꝫ modo queri pōt matrimoniū
fuit ꝯtctum ſm illum intellectū poſtea venit cōſtitutio de/
claratoria ⁊ declarauit illum intellectū fore falſuꝫ an de
19 bebit tale matrimonium ſepari. †⁊ eodem mō queri pōt
qd ſi ſacramentuꝫ fuit collatum ſm priorem intellectum
poſtea declarat̄ falſum an debebit reiterari tale ſacramē
tum Vinc. tenuit ꝙ ſnia non retractabitur. arg. l. barba/
rius. ff. de offi. preto. iudex. n. iurat iudicare ſm cōſtitutio
nes ſcriptas ⁊ non ſcriptas in auc. de iudicibus. §. oēs ⁊
ſatis eſt ꝙ iudex iudicauerit ſm intellectum qui tunc ſer/
uabatur. ⁊ hec dicit eē vera niſi eēt appellatum a ſnia. ⁊
declaratio ſuperueniret in cā appellationis. arg. c. cū caꝫ.
de re iudicata. qḋ eſt bene no. qꝛ licet alias cōſueuerit di/
ci ꝙ conſtitutio noui iuris edictoria non trahitur ad cās
pendentes per appellationem vt probatur in auc. vt cuꝫ
de appella. cogno. tamen. ſecus eſt in conſtitutione decla
ratoria qꝛ illa ſeruari debebit ēt in cāis pendentibus per
appellationem. ita voluit Vincen. quem ſequit̄ hic Joā.
20 an. ⁊ hoc de pͥmo dubio. ¶ †Circa aliud videlicet quo
ad matrimonia cōtracta dicunt Vincen. ⁊ Jo. an. quod
ſi diu eſt quod iam cōtracta fuerunt. xxij. q. iiij. c. obyciun
tur. maxime qꝛ dolus tantum inficit doluꝫ. xxxiiij. q. ij. in
lectum. ⁊ non cenſetur fornicatio in illa que nupſit dato
libello repudij. c. gaudemus. de diuor. c. fraternitatis. de
frigidis ⁊ maleficiatis. ⁊ maxime ſi precedat cōſuetudo.
⁊ mouetur ex. c. ſi. de ſponſa. duoꝝ. ⁊ cum hoc dcō tranſit
hic do. Anto. ſed Jo. de imo. dicit qḋ potius videtur op/
poſitū ex quo ſuperuenit cōſtitutio declaratoria declarās
matrimoniū eſſe nullū ꝙ tali caſu matrimoniū dꝫ ſepara
ri ex quo reperitur de iure eē inualidum per id qḋ habet̄
in. l. ſi adulteriū cum inceſtu. §. ideꝫ pollioni. ff. de adulte.
vbi patet qn̄ apparet primum matrimoniuꝫ de iure non
ſubſiſtere debent coniuges ſeparari. Fatetur tm̄ quod eēt
iuſta cauſa diſpenſandi qn̄ tam diu fuiſſet ſic contractum
tale matrimoniū maxime ex quo fuit contractū ſm intel/
lectum qui tunc ſeruabatur. allegat ꝙ habetur in. l. qua
in ꝓuincia. §. diuus. ff. de ritu nup. ⁊ ille tex. ſatis bene fa/
cit ſm eum ꝙ de rigore iuris tale matrimoniuꝫ debebit
ſeparari niſi interueniat diſpenſatio qn̄ tunc equū eſt fie/
ri per ſuperiorem ſcilicet per papam habenteꝫ ſuper hoc
poteſtatem. Nec obſtat. d. c. ſi. quia ſane intelligendo ille
tex. facit pro. nam ibi interuenit tacita diſpenſatio pape

ex eo qꝛ voluit illam cōſtitutionem propter verbum de/
cetero ſolum habere locuꝫ in matrimonijs futuris ⁊ non
in preteritis. vt ibi ēt ſentit glo. quo aūt ad tertiuꝫ. ſcilicet
21 ad ſacramentū reiterandū. dicit Vincē. ⁊ Joā. an. †ꝙ ꝓ/
a pter periculum anime ſacramentū eēt reiterādum[b] per id
qḋ habet̄ in. c. ij. de baptiſmo ⁊ eius effectu. ⁊ ita reſidet
Jo. de imo. hic. ſed do. Pet. de anch. quem ipſe nō vidit
hic ſequitur dictū Vincen. ⁊ Jo. an. ⁊ ēt idem do. Pet.
in. c. i. de ſūma tri. ⁊ fide catholica. lib. vj. refert hanc do/
ctrinam Vincen. ⁊ Jo. an. ⁊ credo dictum eoꝝ eē veriſſi/
mum. ⁊ pro hoc faciat. c. inter corporalia. ad fineꝫ de trāſ
la. prela. in verſi. maiorum ſequutus errorem. ⁊. c. gaude
mus. de diuor. quid. n. peccauit antiquitas ſi huius iuris
inſcia ſequuta eſt obſeruationē certe nihil vt. l. iubemus
ad ſi. C. de teſtamē. Faciat etiaꝫ. c. ij. ē. eo. in verſi. ne detri/
mentū poſſint ignorantes ante prohibitionem incurrere
. ē. eo. vbi dicitur ꝙ ideo cōſtitutio nō ligant preterita ne
ignorantes patiantur detrimentum ſed annullare matri
moniuꝫ iam ꝯtractum vigore intellectus cōmunis obſer/
uari eēt detrimentum. vt in. l. nemo martyres. C. de ſacro
ſan. ecc. ⁊ per glo. in. d. c. ij. ē. eo. ergo. Itē. d. c. ſi. de ſpon/
ſa. duorum probat dictū Vincen. ⁊ Joā. an. hoc modo
cōſtitutio iuris antiqui declaratoria nō extendit̄ ad pre/
terita habentia ꝯriam conſuetudinē quaſi ratione cōſue/
tudinis illa debeant tollerari. pro quo facit glo. in. c. cuꝫ
venerabilis. de cōſue. ⁊ in cle. ij. de rebus ecc. non ali. ⁊ in
c. i. de poſtula. prela. lib. vj. ⁊ ad. §. ideꝫ pollioni. rn̄deo ꝙ
interuenit error facti qꝛ ꝯhentes ignorabant ꝯſanguini/
tatem. ideo ſemꝑ rex habuit illud matrimoniuꝫ ꝓ nullo.
ſed in caſu noſtro nō interuenit error facti nec ius habu/
it tale matrimoniuꝫ pro nullo imo habuit pro aliquo ex
quo ita ſe habebat cōmunis intellectus ⁊ cōmunis ob/
ſeruantia. ⁊ ideo ratione cōis intellectus. ⁊ qꝛ diu matri
monium. ita eſt contractum non debebit ſeperari poſt cō
ſtitutionem declaratoriam. ⁊ per iſta teneo cum opi. cō/
22 muni. ¶ †Nota ibi maioribus ꝙ in ꝯſequēdis portioni
bus maiores debēt preferri minoribus ⁊ hoc vult illa cō
ſtitutio Gregorij de qua in. c. ſtatuimus de maio. ⁊ obe.
que decretalis lꝫ poſterior iſta ſitu. ⁊ ordinatione tm̄ fuit
prior in cōpoſitione. Et ſi dicas quare iſta ponit̄ priuſqꝫ
illa reſponde ꝙ iſta adaptatur ad titulum de ꝯſtitutioni
bus. q titulus precedit titulū de maio. ⁊ obe. ad queꝫ titu
lum illa adaptat̄. Facit quod no. Joā. an. in ꝓhemio hu
ius libri maiores. aut poſſumus duobus modis intellige
re vno mō vt itelligam⁹ eos q prius recepti ſunt ſeu pri⁹
ſūt ordinati. ⁊ ita intelligit Inno. tex. iſtū p. §. ſi. xviij. diſ.
bene facit. c. ſi. de conſue. lib. vj. vbi ꝓbatur cōſuetudo ꝙ
antiquores canonici poſſint ſi volūt optare prebēdas pin/
guiores. ⁊ hanc expoſitionē Inno. ſequi. hic Bal. in apo
ſtillis. ē. Inno. ſed Pet. de ſaxonia itellexit iſtum text. vt
intelligat̄ de maioribus reſpectu ordinis. vt ille q eſt ma/
ior in ordine plus ꝑcipiat. vt puta plus recipiat dyacon⁹
qꝫ ſubdyaconus. ⁊ iſte intellectus videtur conformis ad
tex. d. c. ſtatuimus. Et ita quieſcunt oēs ſcribētes hic iſtū
tex. ⁊ doctrinā ꝑfataꝫ adduco vobis ad elegantē qōnem
quā formauit dn̄s Petrus de anch. in repeti. c. i. ē. eo. ad
23 ſi. per ſex cartas in vſi. incipiente cōſuluit etiā Bal. †qua
liter debeat intelligi illud verbū maior cum forte ex con
ſuetudine ꝑſtanda eſt honorificētia maiori de domo do.
Pet. ibi refert ſe habuiſſe qōnem de facto in teſtamento
cuiuſdam q poſt obitum quorūdam heredum voluit do
mū ſuam deuolui ſemꝑ ad maiorē de ſua domo nam pōt
intelligi maior etate ſciētia ſiue ſapiētia dignitate poten
tia vel diuitijs. nam quādoqꝫ ꝯtingit alterum precedere
reliqnū in aliquo prēdictoꝝ. naꝫ vt ait apoſtolus diuiſio
nes gratiarū ſunt. ⁊ quidē Bal. in illo ꝯſilio dixit ꝙ vbi
cūqꝫ tale verbū vel ſimile ꝓfertur a ꝯſuetudine vel ſtatu/
to in materia differēti intelligit̄ de maiori quo ad etateꝫ
⁊ ſic quo ad ius pͥmogeniture. ⁊ poſt illo mortuo ſucce/
dit alius de domo q maior eſt etate. ⁊ ratio eſt qꝛ verba

b ¶ Reiterā-
dum. Quomo
do aūt ⁊ qua-
liter ſacramen
ta ſiterari pn̄t
p Azo. in ſum
ma ⁊ alios ſu
miſtas eod. ti.
⁊ de baptiſ. ꝑ
doc. inpleriſqꝫ
locis. ⁊ vide
ſubtiliſſimū ꝓ
ceptoreꝫ meuꝫ
ſuꝑ. ſentē. in qꝫ
plurib⁹ diſtin.

habentia nãlem intellectum ⁊ ciuilem debẽt intelligi na
turaliter ⁊ nõ ciuiliter ⁊ ficte.l.fi.C.de his qui veniã eta.
l.fideicõmiſ.ff.de condi.⁊ demon.l.ab ea parte.§.inſulaʒ
ff.de v̂bo.obli.c.ſuſceptum de reſcrip.in.vi. ⁊ de hac ma
ioritate.allegat do.Pet.d.c.fi.de cõſue.lib.vj.⁊.d.c.ſta
tuimus de maio.⁊ obe.⁊ ita reſidet hic do.Pet. ſeq̃ndo
cõſilium do.Bal.Certe iſta duo iura allegata ꝑ eum nõ
ſunt conformia.nam.d.c.fi.loquitur de antiqorib⁹ cano
nicis.⁊ ſic de his q priꝰ ſunt recepti.ſed capitulũ ſtatui
mus loquitur de maioribus reſpectu ordinis. Mihi vi
detur ꝙ hoc verbum maiores expꝛſſum a cõſuetudine vel
ſtatuto ⁊ ſimilibus verificeť in eo.q maior eſt reſpectu di
gnitatis ille eſt caſus in.c.ſedes apoſtolica in verſi.maio
res ⁊ digniores.J.ti.i.⁊ glo.ibi in verſi.maiores dic qua
ſi perſonas appellamus maiores.⁊ dicit ꝙ ille tex.appel
lat maiores ꝑſonas.ſ.notabiles ꝑſonas. Item allego il
lud qð ſcripſit dominica veritas in paſſiõe ſua apud Lu
cam ſcribẽtẽ.nã quis maior eſt q recumbit aut qui mini
ſtrat nõne q recumbit.ecce qualiter maiorem appellauit
reſpectu dignitatis ⁊ etiã cõtra eos allego tex.in.c.lex eſt
i.diſt.in verſi.maiores natu.ergo ſi nõ apponereť illud v̂
bum natu.intelligeretur ð maiori reſpectu dignitatis ⁊
nõ reſpectu etatis.⁊ faciat illud qð ſcripſit Cycero in pri
mo officioꝝ adoleſcentis inquit officium eſt maiores na
tu.vereri.⁊ ẽt ad hoc allego tex.in.l.eſt receptum.ff.ð iu
riſdictione om.iud.in verſi.ſi quis maior vel equalis vbi
formaliter ꝓbatur ꝙ maior diciť habito reſpectu ad di
gnitatem.Sed in ꝯtrium allegat.l.ſi quis maior.C.ð trã
ſac.vbi verbum maior intelligiť per reſpectum ad etateʒ
⁊ rubrica.ff.ex quibus cauſis.maiores in integrum reſti.
vbi verbuʒ maior profertur per reſpectũ etatis.⁊ qð ſcri
a bitur apud Valeriũ.c.de religiõe in ver.maiores noſtri⁹
ſtatas ſolẽneſq; ceremonias.⁊ .c.maiores noſtri.xxiiij.
q.i.⁊ etiam faciat glo.in.d.c.lex eſt que dicit ꝙ maior di
citur etate dignitate ſcientia ⁊ ſimilibus. Mihi videtur
dicendum ꝙ attendatur materia ſuꝑ qua hoc verbũ ma
ior ꝓfertur qꝛ ſi cõgruit dignitati dicatur maior ille qui
eſt dignior aliqua perogatiua.Si vero materia cõgruit
etati capiať per reſpectum ad etatem in dubio aũt maior
dicatur reſpectu etatis vt in.d.l.ſi quis maior ⁊ in prealle
gata rubrica ex quibus cauſis maiores.Et etiam faciat
qꝛ maior etate dicitur dignior.vt eſt glo.in.l.cuʒ quid.ff.
24 ſi certuʒ peta.tene mẽti predicta. ¶ † Nota ꝙ cõſtitutio
noua in dubio reſpicit futura ⁊ non preterita.c.ij.ē.eod.
glo.in.c.licet canon.de elec.lib.vi.⁊ in cle.hij qui de eta
te ⁊ qualitate.⁊ in cle.i.de vſur.⁊ in.c.i.de poſtul.prela
to.li.vi.tex.in.l.iubemus.C.de teſta.⁊ in.l.leges.C.de.ll.
⁊ in.l.cum lex.ff.eo.⁊ ratio colligiť ex tex.d.c.ij.ē.eo.vide
licet ne aliqui puniãtur ſine cauſa qui ante editam legem
actũ geſſerunt ⁊ hanc dicimus eſſe legis naturaʒ vt ada
ptetur futuris ⁊ nõ preteritis.⁊ ideo dicimus ꝙ ſi v̂buʒ
prolatum a lege noua poteſt adaptari futuris ⁊ ẽt poteſt
adaptare preteritis ꝙ capimus intellectum vt cõpꝛehẽ
dat futura ⁊ nõ preterita.⁊ de hoc allego vobis glo.fin.
in.l.cum tale.§.falſam.ff.de condi.⁊ demon.quaʒ glo. ꝓ
ſingulari allegauit Bal.in.l.leges.C.de legibus ꝙ ſi ſta
tutum loquatur implicatiue ad preterita ⁊ futura ꝓpter
verbum ſubiũctiui modi accipitur in futuro.⁊ allego vo
25 bis aliam glo.de hoc in.c.ij.J.eo.in.vj.† Et ideo ſtatutum
diſponit ꝙ ſi qs cõmiſſerit delictuʒ puniatur tali pena ꝙ
non cõpꝛehenditur ille qui cõmiſſerat delictum ante ſta
tutum prefatum.ad hoc facit quod voluit Inno. in.c.ſi
gnificauerunt de teſti.⁊ Bar.in.l. omnes populi.ff.de iu
ſti.⁊ iure.Et ideo pulchre dixit ideʒ Bal.in.l.cum lex.ff.
26 de legi.† ꝙ ſi reformatio dicat quicunq; ſoluerit ꝙ talis
reformatio non prodeſt ſoluenti ante reformationem qꝛ
lʒ illud verbum ſoluerit poſſit cõpꝛehendere preterituʒ ⁊
futurum.tamẽ capitur pro futuro.⁊ ideo dixit Bal.in.d.
27 l.cum lex.† ſtatutum diſponit per verbum temporis pre
ſentis vel preteriti.puta quicũq; fuit vł eſt obligatus per
inſtrumentũ liquidato inſtrumẽto poſſit capi ad petitio
nem creditoris. Modo quidam eſt obligatus poſt ſtatu
tum per inſtrumentũ an poſſit capi liquidato inſtrumẽto
decidit ꝙ ſic qꝛ natura legis eſt vt trahať ad futura. alle
gat gl.in.l.i.ff.de cõditione ex lege.que exponit eſt.i.erit.
⁊ ego allego tex.in.c.i.ꝙ metus cauſa lib.vi.vbi conſtitu
tio loquẽs per verba preſentis temporis nõ trahitur ad
preterita.Facit etiam qð voluit Bar.in.l.illicitas in ꝓn
28 cipio.ff.de officio preſidis.† vbi dixit ſtatutuʒ diſponit ꝙ
iudex de facto debeat reſcindere oẽs vẽditiones factas ꝑ
minores poſt hoc ſtatutuʒ facte ſunt multe vẽditiones ꝑ
minores an eas poterit iudex reſcindere videť ꝙ non qꝛ
dicit factas non dicit faciẽdas. Cõtrarium decidit qꝛ na
tura legis eſt trahi ad futura.allegat.d.l.leges.⁊ glo.in
preallegata.l.i.ff.de cõditione ex lege.Facit etiam qð vo
luit idem Bar.in preallegata.l.omnes populi. ⁊ ſupra
dicta limitanť per iſtum tex.niſi in lege vel in ſtatuto ex
primatur vel ad preterita fiat extenſio.vt eſt tex. hic.⁊ in
29 d.l.leges.x.q.i.c.ſic quidam. ¶ † Glo.fi.hic colligit cõ
cordantias ⁊ colligit notabile ꝙ conſtitutio reſpicit fu
tura tantũ ⁊ non preterita.ē.eo.c.ij.xxxi.diſt.c. ante triẽ
nium.lxxxij.diſt.c.ꝓpoſuiſti.niſi ſit conſtitutio iuris natu
ralis.nam talis conſtitutio reſpicit preterita.allegat glo.
iſta.c.cum tu de vſur.⁊ ſic ſentit ꝙ cõſtitutio.d.c.cuʒ tu ſit
iuris naturalis.expone tamẽ iuris naturalis.i.iuris diui
30 ni.vt contingit in iure prohibente vſuras.† Sunt enim ꝓ
hibite nedum de iure canonico ſed etiã de iure diuino.ap
pellať enim etiã ius diuinum ius naturale.vt in.c.huma
num genus.i.diſtin. Poſſet etiam dici ꝙ vſure ſunt pro
hibite de iure naturali.eſt enim cõtra ius naturale vt pe
cunia pariat pecuniã. vt plene ſcribitur per omnes in ru
brica de vſuris.⁊ forte voluit glo.ꝙ quãdo ꝯſtitutio no
ua emanat ſuper via prohibita de iure naturali ꝙ illa in
dubio reſpicit preterita per id qð habeť in dicto.c. cuʒ tu
coniuncto.c.quia in omnibus de vſu. Poſſet tamen dici
ꝙ ideo ibi reſpicit ꝑteritos vſurarios qꝛ verba conſtitu
tionis adaptanť ad preteritos vſurarios in qua dicebať
ꝙ illi qui receperant vſuras poterant ⁊ debeant cogi re
ſtituere per penas appoſitas in dicto.c.quia in omnibus
que verba adaptabanť etiam ad illos qui receperãt vſu
ras antequam emanaſſet.d.c.quia in omnibus.ideo ni
mirum ſi tales cõpꝛehendit lʒ in preterituʒ ante illam cõ
ſtitutionẽ extorſiſſent ⁊ declaratur in dicto.c. cum tu.ita
dicit hic Io.de imo.vere iſta non eſt bona doctrina quia
vbicũq; verba ꝯſtitutionis poſſunt habere ſe ad preteri
tum ⁊ futurum verificanť in futuro ⁊ non in preterito.vt
apparet ex iuribus ⁊ ex dictis per me ſupius relatis.⁊ iõ
melior eſt intellectus glo.⁊ etiam qꝛ nullo tempore fuit
licitum extorquere vſuras nec de iure naturali nec de iu
re diuino nec poterat quis ſaluari retinendo ſibi vſuras
extortas niſi illas reſtitueret.vt in regula peccatuʒ libro
31 ſexto.⁊ ideo poteſt dici † ꝙ vbicũq; cõſtitutio emanauit
ad excludẽdum peccatuʒ ad quod quis antea incurrit ta
lis conſtitutio non ſolum cõpꝛehendit futura ſed etiaʒ ꝑ
terita.⁊ etiam allego rõnem viuam quare eſt ꝙ conſtitu
tio non cõpꝛehendit preterita eſt ne aliqui puniãtur ſine
cauſa qui ante editam legeʒ actum geſſerunt. vt in.c.ij.ē.
eo.⁊ dixi ſuperius.Sed in caſu iſto vt talis cõſtitutio cõ
pꝛehendat preteritos vſurarios non eſt ad penam eoruʒ
ſed eſt ad releuandum a pena eterna. ergo ſequiť neceſſa
rio ꝙ talis conſtitutio tanquam peccati excluſiua ⁊ pro
ficua animabus conpꝛehendet actus preteritos.⁊ ex hoc
poſſet dari regula generalis limitans tex.iſtuʒ ⁊ ſimiles
ꝙ conſtitutio peccati excluſiua tendens ad purgationeʒ
animarum adaptať tam preteritis q̃ʒ futuris tene menti
32 qꝛ eſt doctrina ſolẽnis. ¶ † Itẽ dicit glo.iſta ꝙ ꝯſtitutio
trahitur ad preterita quãdo expꝛeſſe hoc expꝛimitur i cõ
ſtitutione paſſus iſte eſt quottidianus ⁊ per ſcribẽtes in
vtraq; cenſura mirum imodum examinatus.ideo pro ve
ritate concludite hoc modo.aut in conſtitutione noua di
citur ꝙ

a ¶ Maiores noſtri. Iſtð di
ctũ Valerĩ eſt
in.i.c.primi li
bri ſtatim poſt
ꝓhemium qð
incipit vt h po
niť.ſed quãtũ
valeat hq ad
ꝓpoſitã mãm
vide locũ ⁊ co
gita qcqd di
xerit.d. And.
hic.

ciſtur ꝙ trahatur ad preterita aut dicitur ꝙ trahatur ad
futura aut ſimpliciter loquitur. Primo caſu poteſt cōſi
derare ꝙ aut expreſſe dicit ꝙ habeat locum in preteritis
⁊ tūc hoc caſu non videtur ꝙ habeat vim conſtitutionis
qꝛ lex debet eſſe ſemper in obſeruantia virili.l. ariani.C.
de hereticis. ⁊ ſic potius videtur habere inſtar ſententie
ſm do.Cardi.hic allegat quod habetur in.c.ad apoſto
33 lice de re iudi.lib.vj.ſed iſto caſu poſſet eſſe dubium.† an
b videatur cōprehendere preterita deciſa[b] ⁊ infinita ⁊ cer
te ſatis videtur in dubio ad talia preterita iam finita no
luerit conſtitutio illa extendi per id qd̓ habetur in.l.cau
ſas vel lites.C.de tranſac.aut conſtat conſtitutionē velle
dare formam futuris negocijs. ⁊ nihilominus in ea adij
citur ꝙ trahatur ad preterita. ⁊ tunc ꝯclude aut ſunt pre
terita deciſa per ſniam que iam tranſiuit in rem iudicatā
vel tranſactionē vel ſolutionem ſit iam finita. vel alio mo
do.puta per preſcriptionē vel iuramentum. ⁊ tunc clarū
eſt ꝙ non trahitur ad preterita illo modo finita ⁊ deciſa.
per nota.in.d.l.cauſas aut talia preterita non ſunt deci
ſa vel determinata.ſed ſunt pendentia. ⁊ tunc ꝯclude aut
pendēt per litem iudicialem aut pendēt extraiudicialiter
⁊ ſic adhuc nō ſunt finita. Primo caſu quādo pendet in
iudicio.conclude aut pendet in prima inſtantia aut pen
dent in cauſa appellationis. ⁊ tunc ad talia preterita ſic
pendentia nō trahitur noua conſtitutio.lʒ in illa fuerit di
ctum ꝙ trahatur ad preterita qꝛ nō intelligetur de prete
ritis pendentibus per appellationem.vt eſt tex.in auc̄.vt
cum ď appel.cogno.in prin. ⁊ hoc modo limitabitur iſte
tex.inquātum dicit niſi nominatiʒ de preteritis caueatur.
⁊ etiam.d.l.leges.C.de legi. ⁊ hoc quādo pendent in cā
appellationis.Si vero pendent in inſtantia cauſe princi
palis.tunc Hoſti in.c.ij.ď.eo. ⁊ refert glo.in.c. licet canō
de elec.libro ſexto.tenuit ꝙ conſtitutio noua ad talia pre
terita pendentia in cauſa principali trahatur.ſed Goſ.in
d.c.ij.vt retulit glo.in.d.c. licet canon. tenuit cōtrarium
ꝙ imo ad talia pendentia non trahatur conſtitutio ſicut
nec ad dependētia per appellationem per id quod habe
tur in auc̄.vt in medio litium ſacras iuſſiones non fieri.
idem voluit glo.in.d.l.leges.Cōpoſtelanus vero in.d.c.
ij.vt etiam ibi refert Ioā.an.concludit ꝙ aut conſtitutio
noua emanauit ad impetrationē alterius. ⁊ tunc non tra
hitur ad talia pendentia in cauſa principali.per id quod
habetur in.d.auc̄.vt in medio litiuʒ.§.ſi vero dum. ⁊.§.il
lud.Si vero emanauit motu proprio cōcedentis.tunc di
cit idem ſi emanauit cōſtitutio poſt latam ſniam.idem di
cit ſi emanauit poſt cōcluſum in cauſa ⁊ relatio fuerit fa
cta ſuperiori.per id quod habetur in dicta auc̄. vt cuʒ de
appellatione cogno.in principio. alias ſecus idem videt̄
velle hic dn̄s Cardi.ſi ſolum fuiſſet in cauſa cōcluſum.ta
men re vera hoc non ꝓbatur.d.auc̄.vt cum de appel. co
gno.vbi videt̄ ꝙ copulatiue requirat̄ ꝙ ſit ꝯcluſum in cā
⁊ relatio facta ſuperiori. ⁊ ſic videtur innuere ꝙ nō ſuffi
ciat ſola concluſio ſic etiam videtur ſentire Cōpoſtelanꝰ
ꝙ quo ad talia pendentia bene trahatur.per id quod ha
betur a contrario ſenſu in.d.auc̄.vt cum ď appellatio.co
gno.ſed in caſibus predictis nō trahitur ꝯſtitutio noua
ad predicta pendentia modis predictis etiam ſi in cōſti
tutione noua fuerit dictum ꝙ trahatur ad preterita quia
illa v̓ba intelligunt̄ ad preterita pendentia aliter q̄ʒ mo
dis ſuperius dictis ſed glo.in.d.c.licet canō.diſtinguit h̄
modo aut conſtitutio noua concernit ordine negocij ſeu
contractus aut cōcernit ꝓceſſum iudicis. ⁊ tunc cōcernit
preterita pendentia quo ad ꝓceſſum futurum dūmodo
non tangatur ꝓceſſus interim factus qꝛ ille remanebit.
Facit quod habet̄ in.l.ij.C.de iuramento calum.ſed dn̄s
Cardi.tranſit cum dicto Cōpoſtel. Barto.vero in.l.oēs
populi.ff.de iuſti. ⁊ iure.videtur velle in effectu ꝙ dictum
Compoſtel.procedat quando noua conſtitutio ſupuen
ens eēt conſtitutio iuris cōmunis.ſecus dicit vbi eſſet ſta
tutū loci. ⁊ ſic localis conſtitutio.tunc tale ſtatutum non
valebit quo ad dependētiam in cauſa principali ⁊ mone
tur hac ratione qꝛ ſi imperator non vult valere ſua reſcri
pta que fierent lite pendēte vt patet in dicta auc̄. vt in me
dio litium.multomagis non debet valere ſtatutū quo ad
talia pendentia cum talia ſtatuta ſepe fiant malo zelo.vn
de dicit ſi enim imꝑator ſanctiſſimus in quo ceſſat omnis
ſuſpicio.vt in.l.i.ff.ad.l.iuliā de ambitu. non vult ſuas ſa
cras formas valere.ergo multominus valebunt ſtatuta
c ⁊ reformationes ciuitatum quas canes curiarum[c] ⁊ de
uoratores oīum cōmunium fieri faciunt pro libito ſue vo
luntatis. ⁊ ſic iſtos curiales Bar.appellat canes. ⁊ ideo
apud Boetium in p̄mo ſcribitur hoc modo ſcilicet pala
tini canes. ⁊ per iſtud verbum poſſet ſuſtentari glo.ſingu
laris in.l.facultas.C.de iure fiſci lib.x. quam multi repre
hendunt ſed Cōpoſtel.in.d.c.ij.videt̄ ſentire contrariuʒ
eius qd̓ voluit Bar.diſtinguēdo aut ꝯſtitutio emanauit
motu ꝓprio condentis. ⁊ iſto caſu cōprehendat penden
tia in cauſa p̄ncipali. ⁊ in hoc diſcordat a Bar.aut ema
nauit ad importunitatē petentis. ⁊ tūc ſecus.Et iſta opi.
Compoſtel.videt̄ verior.qꝛ tale ſtatutum habet vim le
gis in loco ſuo ⁊ ſeruari debet tanq̄ʒ lex.vt in.d.l.omnes
populi. ⁊ ideo videt̄ ꝙ lex cōmunis emanans motu pro
prio ſicut pōt trahi ad talia pendētia eodem modo vide
tur ꝙ tale ſtatutum emanans motu ꝓprio ſtatuētium.ſe
cus ſi ad inſtātiam alterius emanauerit vel qn̄ eſſet parti
culare reſcriptum ſed aliter reſpiciens tale negocium pē
dens ꝑ litigium. ⁊ ſic poteſt intelligi qd̓ habetur in.d.au
ten.vt in medio litis. ⁊ hoc modo coniungi poteſt opi.
Compoſtel.cum opi.glo.in p̄allegato.c.licet canon. naʒ
glo.ibi omiſit ſecūdum membrum quādo lex vel ſtatutuʒ
reſpicit deciſionē negocij. ⁊ hoc caſu ꝓcedere poteſt opi.
34 Compoſtel.†Et ex p̄dictis elicitur ꝯcluſio ꝙ ad preteri
d taꝰ pendentia per appellationem non trahit̄ conſtitutio
noua.nec etiam ad pendentia in cauſa principali ſi ſuper
ueniat poſt ſniam vel etiam ante poſt ꝯcluſionem in cau
ſa ⁊ relationem factam ſuperiori.alias bene trahitur ad
preterita pendētia in cauſa principali ſi ꝯſtitutio emana
uerit motu ꝓprio condentis.ſecus ſi ad impetrationeʒ al
terius. ⁊ iſta ſunt que exprimunt̄ hic quoad primū mem
brum huius diſtinctiōis.vt hic per dn̄m meū Io.de imo.
Tu vero ante omnia adde inquātum Compoſtel. voluit
facere mētionē de lege que ſit motu ꝓprio vel ad petitio
nem alterius.Adde elegātem glo.in auc̄.quas actiones
.C.de ſacroſan.eccle.que dicit ꝙ priuilegium de quo ha
betur ibi nō fuit conceſſum eccleſie ad eius poſtulationē
ſed motu ꝓprio principis emanauit.licet de iure priuile
gia intelligant̄ conceſſa ad poſtulationeʒ partis. vt in.c.
ſi motu ꝓprio de p̄ben.in.vj. ⁊ in.l.i.C. de petitis bonoꝝ
ſublatis.lib.x.tamē priuilegia que conceduntur ſtatuendo
legem ⁊ ius naturale intelligunt̄ cōcedi motu ꝓprio p̄n
cipis ⁊ non ad poſtulationē alterius priuilegia vero ſpe
cialia in corpore iuris nō clauſa in dubio videntur con
ceſſa ad poſtulationē alterius.vt in.ď.c.ſi motu ꝓprio cū
ſimi.Et ideo videt̄ ꝙ eccleſia nonātulana habens priui
legium vt gaudeat ſpacio cētum annorum in corpore iu
ris nō clauſo videtur ꝙ habuerit ad petitionem eius.di
cit tamē Bar.ꝙ poteſt probari contrarium ꝙ priuilegi
um qd̓ emanauit per viam legis videtur cōceſſum ad pe
titionē alterius ⁊ non motu ꝓprio principis. ⁊ de hoc eſt
35 glo.ſtupenda in.l.fi.C.de fructibꝰ lit.expen.† Ex hoc ha
bes nunc ꝙ ſi priuilegium qd̓ emanauit per viam ꝯſtitu
tionis videtur emanaſſe ꝓprio motu.vt ibi eſt glo. ſingu
laris ⁊ vnica.quanto ergo fortius mera conſtitutio vide
tur emanaſſe motu ꝓprio conſtituentis. ⁊ deo dictū Cō
poſtel.volentis diſtinguere inter conſtitutionem factam
motu ꝓprio ⁊ factam ad petitionem alterius erit limitā
dum ⁊ reſtringendum ꝙ ſemper videatur facta motu ꝓ
prio. ⁊ per conſequens comprehendet preterita penden
tia in cauſa principali.Et faciat pro diſtinctione ſua ele
gans dictum Cy.in.l.fi.C.ſi ꝯtra ius. ⁊ in.l. reſcripta.C.

b Preterita deciſa. Vid̓ Felyn. hic.iiij. col.circa med. ver.hāc fallentiā limita. ⁊ vi de Bar.no. in l.fi.C.ſen.reſc. nō poſ. ⁊ dn̄m Abba. in cle. dudum. §.neo ēt i v̓bo pacta de ſepul.q̇ oia ⁊ multo ampliora referūt moderniores ſcribētes hic.

c Canes curiarū. Iſtud dictuʒ no. refert ⁊ ſeqtur.d. Iaſon ma.§.ſi tripli vero.verſi. O vtinā numero.lvij.cā.lxxxiij.inſti.ď act. ꝑ tex. ⁊ rōneʒ aſſignatam a Bar.relataʒ a do.Andr.hic.

d Ad preterita. Vide pro corroboratiōe elegantē tex. i auc.vt cum de ap.cog. in p̄n. ⁊ facit qd̓ eleganter voluit Pa.de caſt.in ꝯſ.lxxxvij.incip.in cā forſā circa fi. ⁊ ꝓ totius mãe declaratiōe vid̓ moderniores oēs ſcribētes hic.

de precibus impera.offer.vbi voluit ꝙ licet ꝓſumaṫ ꝙ il
lud qꝺ facit ꝓnceps ſi ex iuſta cauſa factum vt dixit Inn.
in.c.que in eccleſiarum.ꝫ.eodem intelligiṫ eſſe verum in
actu motu ꝓprio principis geſto vel in actu per viam le/
gis ab eo edito.Scꝺo addite ad ſcribētes hic qꝛ Bart.
36 in.l.ſancimus.C.ꝺ ſacroſan.eccle.tetigit hunc paſſuʒ † ⁊
dixit ꝙ lʒ lex impalis ⁊ cōmunis poſſit ad pendētes liteſ
extendi tñ ſtatuta ⁊ reformatiōes ciuitatū nō poſſunt ex
tēdi ad lites pendētes ēt ſi expreſſe hoc dicaṫ allegat tex.
in.d.auc.vt in medio litis ꝙ dicit eſſe mēti tenendū Bal.
do ibi dicit hoc dictum fore verum quo ad cauſe deciſio/
nem quam ex preterito metitur vt in auc.de nō alienan/
dis.§.alienatiōes ſed quo ad ordinem iudicij quatenus
eſt de futuro bene tenʒ ſtatutū ſup lite pendente.Et cum
hec queſtio occuriſſet in cōtingentia facti dicit ſe ita con/
ſuluiſſe.⁊ ad hoc allegaſſe opi.Arch.quam tunc memo/
rie dicit ſe nō reſeruaſſe.Certe archida.hoc voluit in.c.lʒ
canon de electio.libro.vj.Ang.in dicto auc.vt in medio
litis.§.fi.colligit ꝙ lʒ lex dicat expreſſe qꝺ hēat locum in
cauſis pendentibus ⁊ futuris non tñ habebit locuʒ i cau
ſis que pendent per appellatiōem ita ꝙ ſentētia iam erat
lata qꝛ lʒ pendebat appellatio tñ cauſa per primaʒ ſentē
tiam reperitur deciſa ad deciſam aut lex nunquam corri
gitur niſi fiat mentio ſpālis.Idem Angel.in auc.de non
eligendo ſcꝺo nubentes.§.fi.tex.ibi dicat in depēdentibꝰ
colligit ibi Ange.legem fieri poſſe vt habeat locū in liti/
bus pendentibus ⁊ eodem mō dicat ꝙ poterit fieri ꝑ ſta
tutum vt habeat locum in litibus pendentibus.⁊ ſic An
gelus loquitur idiſticte quis iuſtius dixerit ſup hoc paſ
ſu apparebit poſt dicta docto.hic.Secūdo caſu qñ factū
pendet extraiudicialiter quo ad exequutionem ⁊ tūc ta/
le factum bene cōprehenditur multo fortius ꝗ̄ ſi pende/
ret iudicialiter per viam cauſe principalis extra caſus ſu
perius poſitos arg.auc.multomagis.C.ꝺ ſacroſan.eccle.
⁊ hoc determinat Bar.in.d.l.omnes populi.in.v.q.pri/
37 cipali.vbi tangit de materia † ꝙ ſi fiat ſtatutum ꝙ maſ/
culis preferatur femine in ſucceſſione ab inteſtato ſi adij/
ciatur i tali ſtatuto ꝙ trahatur ad preterita cōprehēdet
caſum ſi quis fuerit mortuus ante ſtatutum relictis maſ/
culo ⁊ femina nō condito teſtamēto ſi femina nundū ha
buit tempore teſtamēti portionem ſuaʒ nec ſuper illa trā
ſegit nec pendeat lis per modū de quo ſupra dictuʒ eſt ⁊
ſic etiam in dicto caſu preferṫ maſculus femine ſecus ſi in
ſtatuto nō fuiſſet adiectum ꝙ traheretṫ ad preterita quia
tunc non prefertur maſculus ex quo mors itervenīāt an/
te ſtatutū ⁊ ſic queſituʒ fuerat femine ius pariter ſuccedē
di cum maſculo per.l.fi.C.de libe.preteri.dicit enim bar.
ibi ꝙ vbi ſtatutū loqueretur ꝑ verba preteriti temporis
videtur eſſe ſatis de mente ſtatuti ꝙ trahatur ad preteri/
ta.l.decernimus.C.de ſacroſan. ecc.l. bene a zenone.C.ꝺ
quadri.preſcrip.Aduertendū tamen ꝙ ibi in ſtatuto po
nitur verbū ꝙ poteſt ſe habere ad ꝑterita ⁊ futura ꝙ in
dubio potius debet intelligi in futuro per ea que ſuperiꝰ
dictū eſt.Et ibi etiam querit an quādo ſtatutū loquitur
per verba preteriti temporis trahatur etiaʒ ad futura.⁊
concludit aut tale ſtatutū loquens per verba temporis ꝑ
38 teriti inducit indulgentiā ſeu liberationem a delicto.†pu
ta qꝛ ſtatutū dicit ꝙ bānitus cancelletur de banno ſoluē/
do certam quātitatem an tale ſtatutū habebit locum nu/
dum in bannitis tempore ſtatuti.ſed etiā in bannitis poſt
ſtatutū ⁊ cōmuniter tenetur ꝙ ſolum habeat locuʒ in bā
nitis ante ſtatutū ex quo indulget delictis per.d.l.cū lex.
ff.de legi.⁊ idem voluit Bar.⁊ Bal.⁊ voluit Cy.⁊ bal.
in.l.leges.C.de legi.tenet hic do.Anto.⁊ ſic non cōpre/
hēdet bānitos poſt ſtatutū.⁊ hoc ne alias detur materia
delinquēdi ſi bāniti poſt tale ſtatutū poſſent ſe tali modo
exhibere a banno.vñde daretur materia delinquendi ꝙ
nō eſt dicendū.l.cōuenire.ff.de pac.dota.l.ſiue heredita/
ria.ff.de nego.geſt.Aut ſtatutū loquens per verba prete/
riti temporis diſponit aliter ꝙ circa remiſſioneʒ pene de/

a ¶ Declarāt
Qñ aūt dicaṫ
ſtatutuʒ eſſe ꝯ
libertatē eccle
ſie.vidꝺ panoꝛ.
Joā.de imo.⁊
alios in.c. fi.ꝺ
re.ecc.nō alie.
⁊ vide eundeʒ
Panoꝛ.in ꝯſi.
lxxxiiij. ⁊ i ꝯſ.
lxuij.⁊ elegan
ter Ang.in ꝯſ.
xluij.incipi. in
themate dicto
dubia duo eli/
ciuntṫ.⁊ vidꝺ ſe
ly.i.c. nouerit
in.ij.col ꝺ ſen.
excō.⁊ ibi nō
nullos ſcriben
tes.⁊ ſi adhuc
nō eſ tatur vi
de in terminis
do.Bar.ſoc.in
ꝯſi.lvi. inci.vi
ſo decreto.vſi.
prima pars cū
verſi.ſeq. vſqꝫ
ad fi. ⁊ in vſi.
q.ꝓncipaliter.
car.c.⁊ vidꝺ.ꝫ.
que in hac mā
in locis ꝗ̄plu
ribus in apo
ſtillis a nobis
notata fuere.

licti.puta qꝛ dicat ꝙ quicūqꝫ fuit vel eſt obligatuʒ per in
ſtrumentū guarentigie poſſit capi ⁊ detineri pro delicto
tunc dicit Bar.in.d.l.omnes populi in.vj.queſtione pri/
cipali ꝙ ne dum habebit locum in obligatiōe ante ſtatu
tum.ſed etiam in his que obligantur poſt ſtatutū qꝛ ſta/
tutū ſemper eſt in virili obſeruantia.⁊ ſic cenſetur quotti
die loqui.vt in.d.l.ariani.ideo comprehendit etiam ob/
ligatos poſt ſtatutū.l.i.ff.de conditione ex lege.⁊ hec ſuf
ficiunt de primo principali caſu. quando cauetur in ſtatu
to vel conſtitutione ꝙ trahatur ad preterita ⁊ etiam iſta
ſufficiunt.de ſecundo caſu principali.vʒ quando ſtatutuʒ
diſponit non de preteritis ſed de futuris.Tertio caſu quā
do ſtatutū loquitur ſimpliciter.nec exprimit an trahatur
ad preterita an ad futura.⁊ tunc conclude ꝙ in caſibus
in qbus dixi ſcilicet circa primū caſum ꝙ conſtitutio vel
ſtatutū nō trahitur ad preterita etiaʒ ſi hoc caueaṫ in ſta/
tuto multofortius ad talia preterita non traheṫ ſtatutuʒ
vel ꝯſtitutio lequens ſimpliciter. In alijs autem cōclude
ꝙ aut conſtitutio vel ſtatutū procedit declarādo. ⁊ tunc
concludit Bar.in dubio trahiṫ etiam ad preterita.per id
quod habetur in auc.de filijs ante dotalia inſtrumēta na
tis.facit etiam qꝺ habetur in.c.fi.de preſcrip.⁊ in.c. cum
tu de vſuris.ſm vnuʒ intellectum. ideo dicebat Vincen.
39 a † ꝙ ſtatuta vel ꝯuentiones que declarant ˚ſtatuta contra
libertateʒ eccleſie ante conſtitutionem declaratoriam. qꝛ
nunquam licuit laycis talia ſtatuta facere.c. nouerint de
ſentē.excō.auc.caſſa.C.de ſacroſan.eccle.comprehēdunt
tamen ſtatuta preterita ⁊ cum cōcluſione ſimpliciter trā/
ſit Bar.Nam primo dicit verum eſſe quod eſt dictum ni
ſi in ꝯſtitutione nouiter edita aliqua verba ſint appoſita
per que appareat mentem latoris fuiſſe nō comprehēde/
re preterita exemplū patet in.c.fi. de ſponſa duorū in.c.i.
de poſtu.prela.in.vj.in qbus eſt appoſitum hoc verbum
de cetero.facit quod habetur in.c.aqua de cōſecra.eccle.
vel alta.⁊ in.c.vnico ad finem.de cleri. non reſi.lib.vj. ⁊
in cleme.i.in verſi.de cetero de vſuris. Scꝺo limitat quā/
do conſtitutio declaratoria habebat intellectuʒ cōmunē
in oppoſitum qꝛ tunc non traheṫ ad preterita per tex.cuʒ
glo.in dicto.c.i.de poſtula.prelato.in.vj. qꝺ dicit ꝓcede/
re etiam ſi cōſtitutio declaratoria declaret irrationabili/
tatem precedentis intellectus.per id quod habetur in cle
men.i.de electio.cōiuncta glo.nam etiam tūc non traheṫ
ad preterita niſi preteritus intellectus nutriret peccatum
qꝛ tunc ſecus per id quod habeṫ in dicto.c.fi.de preſcrip.
facit quod habeṫ in dicto.c.i.de poſtula.prela.in.vj.⁊.d.
clemē.i. potius videṫ ꝓbare oppoſitum ex eo qꝛ ibi nō vi
denṫ comprehendi preterita ꝓpter verbum de cetero ibi
poſitum.vnde a contrario ſenſu ſi illud non fuiſſet appoſi
tum videṫ ꝙ comprehēderenṫ preterita.arg.l.i.§.huius
rei.ff.de offi.eius.⁊ hoc ſatis videṫ voluiſſe Jo.an.in.c.ab
bates de priuile.lib.vj.fatendum tamē eſt qꝺ iuſta cauſa
fuit mouendi ſtatuentem ad ſtatuendū qꝺ futura legarē/
tur ⁊ non preterita ꝓpter illud qꝺ glo.ibi dicit vʒ qꝛ cō/
muniter cōtrarius intellectus reputabatur verus. Quid
autem ſi conſtitutio eſt partim declaratoria ⁊ partim no
ui iuris introductoria quid erit tunc dicendum dicit ꝙ q̈
tenus eſt declaratoria dicēdum eſt vt ſuperius eſt expreſ/
ſum quatenus vero eſt noui iuris editoria. tunc dicenduʒ
eſt idem qꝺ dicetur quando ſolum eſt noui iuris introdu
40 ctoria.⁊ per predicta dicit do.Anto.† ꝙ ſi ad factum dā/
natum a iure conſtitutio noua inducit nouam penam ꝙ
nō comprehendet factum preteritum reſpectu pene.alle
gat tex.cum gl.in clemē.i.in verſi.de cetero de vſur. ⁊ qꝺ
no.Pau.in prohemio clemen.in verſi.de cetero. ſed dici
poteſt iſtud eſſe verum quādo pena apponitur ipſo iure
vt ſit ibi in illa clemē.ſed ſi veniret imponēda per iudiceʒ
videtur ꝙ poſſit illam imponere etiam ꝓpter factum pre
teritum ante conſtitutionem ſi nūdum eſſet punitum ꝑ ea
que dixit Jo.de ligna.in.c.ij.ꝫ.eo. ⁊ ſic poteſt intelligi.c.
cum tu de vſur.Secundo caſu quando procedit annullā
do tunc

do tunc concludit Bar. ꝙ ſi cauſa annullationis induci-
tur per ſtatutum tunc non comprebendit preterita in du-
bio ſecus etiam ſi ante ſtatutum ſuberat cauſa ãnullatio-
nis per id quod babetur in. l. pe. ⁊ fi. C. de inceſt. nuptijs.
Tertio caſu quando procedit confirmando. tunc Jaco.
de belui. vt refert Bar. in. d. l. oẽs. ſimpliciter dixit ꝙ tra-
bitur ad pterita. facit qđ babetur i. d. l. bene a zenone. C.
de quadri. preſ. rip. ⁊ etiã vult ꝙ reſpiciat futura. ſed bar
to. in loco preallegato videtur velle ꝙ reſpiciat preterita
ſi in conſtitutione ſint appoſita verba reſpiciẽtia tempus
preteritũ alias ſecus. vnde dicit ꝙ lex noua que cõfirmat
donationem factam nudo pacto nõ intelligetur cõfirma
re donationem que eſſet facta ante cõſtitutionem. l. ſi qs
argentum. C. de dona. vel forte voluit ꝙ quando lex ſim-
pliciter dicit ꝙ confirmat donationem ſi fiat nudo pacto
qꝛ tunc videtur apponere verba preteriti temporis. ideo
comprebendit donationes factas ante conſtitutionem.
41 †Sed ſi bene ponderetur. d. l. ſi quis argentum. que ꝯfir
mat donationem que fit nudo pacto non apponit ibi ali-
qua verba temporis preteriti ſm Jo. de imo. bic. ideo vi
detur ꝙ nõ comprendat donationes nudo pacto factas
ante illam legem. ⁊ iſtud etiã voluit Bar. in. d. l. omnes
populi. v. q. principali. Poteſt etiã dici ꝙ ibi confirmat
donationem ſi fiat nudo pacto quia tunc inducit cõditio
nem ex lege. vt patet in. d. l. ſi quis argẽtum. ſecus ſi talis
conſtitutio baberet annexam inductionem noui iuris. ⁊
ideo talis ꝯfirmatio non cõprebenderet preteritas dona
tiones. Quarto caſu quando lex noua aut conſtitutio no
ua procedit aliquid inducendo. tunc concludit aut diſpo
b nit circa preparatoria ſeu ordinatoria[b] iudicij. ⁊ tunc re-
ſpicit preterita. vt. l. ij. C. de iuramento calum. ⁊ ita ſe ba
bet communis opi. vt tangit Bart. in. d. l. omnes populi. ⁊
faciat quod no. Cy. ⁊ Bar. in. l. leges. C. de legib⁹. ⁊ qđ
voluit Bal. in. l. ſancimus. C. de ſacroſan. eccle. boc tñ vi-
detur limitandum. vt voluit glo. in dicto. c. licet canon. ta
men nõ tangatur proceſſus preteritus. ſed remaneat vali
dus etiã reſpectu futuri. ⁊ bec eſt communis opi. Poſſet
tamen dici ꝙ ad lites incboandas poſt conſtitutionẽ no
uam diſponẽtem circa ordinaria iudicij bene trabetur cõ
ſtitutio ad tales lites qꝛ ille tũc ſunt future poſt ipſam cõ
ſtitutionem. Facit qđ babetur in clemẽ. bi qui de etate ⁊
qualita. in clemẽ. i. de teſtamẽ. ſecus videtur ſi eſſet lix in-
cboata ante ipſam conſtitutionem ⁊ penderet per appel-
lationẽ. nam videtur ꝙ illã nõ reſpiceret cõſtitutio noua
vt in. d. auc. vt cum de appel. cogno. in pn. vbi ne dum ta
lis cauſa debet determinari ſm legem antiquam. ſed etiã
examinari. ⁊ idem ſi fuiſſet concluſum in cauſa principa-
li ⁊ relatio facta ſuperiori alias autẽ videtur ꝙ poſſit ꝓ
cedere opi. communis cum limitatione glo. dicti. c. licet ca-
non. Communiter tamẽ docto. tranſeunt cum illa glo. imo
42 plus videt̃ attendendum †ꝙ vbi cauſa eſt incboata ante
conſtitutionem ꝙ indiſtincte ſeruat̃ lex antiqua per iſtuz
tex. cum ſimi. niſi expreſſe caueat̃ ꝙ etiam ad lites pendẽ
tes trabat̃. ⁊ ſic poſſet intelligi. d. l. ij. C. de iuramento ca-
lum. Si vero conſtitutio noua reſpicit deciſoria. tunc aut
emanat in delictis aut in ꝯtractibus ⁊ alijs diſpoſitioni-
bus ſi in delictis. ⁊ tunc aut in ꝯſtitutio noua fecit eſſe de
lictum ꝙ prius nõ erat. ⁊ tunc non trabit̃ ad preterita ꝑ
l. iubemus ad fi. C. de teſta. aut diſponit circa id quod ali
as eſt delictum. ⁊ tunc aut diſponit nouam penam impo
nendo aut illam mitigando. ſi diſponit illam imponẽdo.
⁊ tunc aut prius erat impoſita pena cõueniens delicto. ⁊
tunc conſtitutio noua ſuperueniens imponens aliam pe
nam nõ trabetur ad delicta cõmiſſa ante ipſam conſtitu-
tionem qꝛ talia debent puniri ſm penam legis aut ſtatu-
ti ſubſiſtentis tẽpore delicti. l. i. cũ ibi notatis. ff. de penis.
Si vero ante conſtitutionẽ non erat impoſita pena con-
grua. ſed forte maior ꝙ̃ fieri debet ex aliqua cauſa. tunc
ſubſiſtente vel etiam forte imponebatur pena minor. tũc

43 dixit Bar. in. d. l. omnes populi. †ꝙ conſtitutio noua im
ponens penam conuenientem delicto babebit locum etiaz
in delictis cõmiſſis ante cõſtitutionẽ. l. penul. ff. ſi ex noxa-
li cauſa agatur. ⁊ ideo ſi factum fuerat ſtatutum ꝙ ven-
dens ſalem alteri priuato ſine licentia publica capite pu-
niatur vt dicit alias in ciuitate Paduana fuiſſe ſtatutuz
tempore diſcordie inter Venetos ⁊ Paduanos. poſtea
fuit factum ſtatutum ꝙ qui vẽdiderit ſalem ſine licentia
puniatur in centum libras ꝙ iſto caſu ſi aliquod delictũ
fuit cõmiſſum ante ſcđm ſtatutum in vendẽdo ſalem ſine
licentia ſi non erat facta condemnatio puniri debet pena
ſecundi ſtatuti. ⁊ non pena primi ex eo qꝛ prima fuit ni-
mis rigoroſa. ideo non debet attendi ſtatutũ tempore de
licti ſed ſtatutum vigens tempore ferende ſententie. ſi au
tẽ ſtatutũ diſponit mitigando penaz. puta ꝙ bãniti ſoluẽ
do centum eximantur de bãno. ⁊ tunc comprebẽdit etiã
bãnitos ante ſtatutum per id quod babetur in. l. cum lex
ff. de legi. Si vero conſtitutio noua inducit aliquid noui
circa contractus vel alias diſpoſitiones concludit Bar.
in. d. l. omnes populi. ꝙ ſi diſponit circa ſolẽnitatem for-
mam negocij vel cõtractus. tunc ſi actus erat ceptus ⁊ ꝑ
fectus ſm legem antiquam quo ad ſui ſolẽnitatẽ vel for-
mam. lꝫ alias penderet eius executio. tunc conſtitutio no
ua nõ trabitur ad talem actum ſic debet intelligi glo. in
d. c. licet canon. ⁊ qđ bꝫ in. d. l. iubemus de teſta. ſecus ſi
actus nõ eſſet ceptus ⁊ perfectus. tunc qꝛ ad talem actuz
porrigit̃ per no. in. l. ꝯtractus. C. de fide inſtru. aut ſtatutum
diſponit inducẽdo vel tollendo exceptionem. ⁊ tunc con
44 cludit ibi Bar. †ꝙ ſi factum ex quo iducitur exceptio vel
tollitur poſt ſtatutum. tũc ad talem caſum porrigitur ſta
tutum per id quod babet̃ in. l. pe. C. de vſur. niſi aliud ex-
primeretur in ſtatuto ſic poteſt intelligi qđ babet̃ in auc.
de duobus reis. ⁊ in auc. bec cõſtitutio. ⁊ ex predictis in
45 fert †ꝙ ſi ſtatutuz nouum diſponit ꝙ bonefidei poſſeſſor
c preſcribat ſpacio. v. ãno.[c] nũquam proderit ſibi poſſeſſio
ante ſtatutum ſed oportet ꝙ factuz ex quo babet oriri ex
ceptio ꝑſcriptionis contingat poſt ſtatutum per id quod
babet̃ in. l. teſtium. C. de teſti. ⁊ ſic oportet ꝙ poſſideat. v.
46 annis poſt ſtatutum. Infert etiã †ꝙ ſi ſtatutũ diſponit ꝙ
inſtrumẽtum guarẽtigie mãdetur executioni ſine libello.
⁊ ꝙ nulla exceptio admittat̃ niſi ſolutionis an tale ſtatu
tum trabat̃ ad inſtrumẽtum guarẽtigie factum ante ſta-
tutum. ⁊ cõcludit ꝙ ſic quantum ad ordinem proceden-
di. qꝛ quo ad talia ſtatutum trabit̃ ad pterita. ſed ſi alia
exceptio quam ſolutionis competijſſet reo. Si quidez ex
facto ante ſtatutum illa nõ intelligit̃ ſublata per ſtatutũ.
47 †Infert etiam ſtatutum dictat ꝙ vir lucret̃ dimidiaz do
tem vxore premortua in matrimonio ſine liberis. an vir
debeat lucrari dimidiã ſi vxor moriatur ſine liberis poſt
ſtatutum ⁊ cõcludit ꝙ ſic per predicta qꝛ mors propter
quam ſurgit lucrum eſt poſt ſtatutum ꝙ dictum eſt dubi
um ſm Jo. de imo. qꝛ ex cõtractu dotis fuit queſitum ius
mulieris beredi ad reſtitutionem dotis ſoluto matrimo-
nio. ideo ſtatutum ſupueniens nõ debet in dubio tollere
ius queſitum alteri. lꝫ adhuc non babuerit effectum dñs
Anto. bic aliquid ⁊ ſuccinte circa iſtam materiaz tetigit.
⁊ cum eo trãſit bic Jo. de imo. ideo qꝛ tempus eſt vt finẽ
imponã buic titulo. ideo aliter non examino ſuperius di-
cta que in veritate egerent matura iueſtigatione. ſed pro
nunc imponam frenum equo. Sed cõſidera tamen quia
ſuperius nõ appoſui deciſiõem ad id in quo Bar. ⁊ Cõ-
poſtel. ⁊ etiam ſcribentes bic fuerunt diſcordes inquan-
48 tum Bar. †voluit ꝙ ſtatuta ⁊ reformationes ciuitatum
non comprebendunt cauſas pendentes in inſtantia prin-
cipali. licet Ange. aliter videatur ſentire in. d. §. fi. in auc.
de non eligendo ſecũdo nubentes mibi videt̃ ꝙ Barto.
ſenſerit puram veritatem quam ego deduco vobis boc
modo. nam tex. in auc. vt in medio litis in principio in v
ſiculo qꝛ ſacre forme aut ſacre iuſſiones aut depoſitiones

b Ordina-
toria. Vide ꝑ
reſoluta buius
elegãtis mãe
deciſiõe Fely.
bic in. v. colũ.
circa fi. ver. li-
mita ĝito di-
ſtinguẽtẽ egre
gie ⁊ ꝯcordã
tẽ oẽs opi.

c Spacio
. v. an. Vide ad
mãm Fely. bic
in col. xiiij. cir
ca fi. ver. ⁊ ex
bac fallen. vbi
bũc caſum de
ꝑſcriptione ⁊
ẽt ſequẽtez de
inſtrõ guaren
tigie refert de
verbo ad vbũ
dicẽs ſe nibil
velle ad ß a d
dere. adducit
tñ ꝓ amplia-
tiõe dictorũ a
ſe. Ang. i auc.
vt cũ de ap. co
gno. ⁊ Bal. ali
bi vide per te.

ſpectabilium referēdariorūʒ. ⁊ in verſiculo neqʒ pragma
ticum neqʒ aliam preſcriptionem noſtrorum referēdario
rum aut alterius alicuius diſponentem. ſed ſecundum no
ſtras leges cauſas examinare ⁊ decidi ꝙ enim in legum
eſt poſitum poteſtate non egebit aliqua extrinſeca diſpo
ſitione. ita formaliter dicit ibi text. Ego ante omnia dico
ꝙ peruerſe locutus eſt Bald. in dicta. l. ſancimus. C. de
ſacroſan. eccle. dicentis ſe in facto conſuluiſſe ꝙ quantuʒ
ad deciſoria procedat doctrina Barto. quātum vero ad
ordinatoria iudicij non procedat doctrina Barto. ⁊ hoc
voluit Archidiaco. in dicto. c. licet canon. ⁊ ibi glo. iſtud
eſt contra textū prefatum in verſiculo examinare ⁊ deci
di. quemadmodum enim in deciſione eſt ſeruanda lex an
tiqua ⁊ non conſtitutio ⁊ reformatio noua eodeʒ modo
erit ſeruanda in examinatiōe ⁊ ordinatione cauſe. vnde
dicit ꝙ examinare ⁊ decidere debet ſecundum leges no
ſtras. ⁊ ſic funditus ille tex. euertit doctrina Bald. Secū
do dico vobis ꝙ ille textus probat doctrina Bart. ⁊ ad
duco vobis mirabilem inductionem. nam lex finali. C. de
49 teſtamento milita. dicit † ꝙ pupillus doli capax etiam ſi
a eſt miles non poteſt teſtari.[a] ⁊ tex. ille vtitur iſtis verbis
videlʒ nullo modo fieri concedimus. ⁊ ideo glo. ſingula.
in clementina hi qui de etate ⁊ qualitate. dicit ꝙ illa ver
ba excludunt diſpenſationem. ⁊ Angel. in. l. ſi queramus
ff. de teſtamen. damnando doctrinam Barto. ibi volen
tis per ſtatutum populi poſſe habilitari pupillum ad te
ſtandum. Ange. dicit ibi contra Barto. fore caſum in di
cta. l. finali. C. de teſtamē. quia illa verba nullo modo fie
ri concedimus videntur denegare poteſtatem populis.
Modo ad indiuiduum veniens dico ſic. nam ſi verba il
la generalia prohibent ſtatutum in futurum fieri poſſe.
quanto magis verba indiuidua ⁊ ſpecialia appoſita in
preallegato aucten. prohibent conſtitutionem ſtatutariā
⁊ reformationem ciuitatis contrarium diſponere poſſe.
dicit enim neqʒ aliam deſcriptionem noſtrorum referen
dariorum aut alterius alicuius diſponentem. nam illa v
ba alicuius alterius importāt maiora expreſſis. vt eſt gl.
in clementina ne romani de electionibus. ⁊ in clementi.
prima de reg. iur. ergo ſequitur ꝙ ſtatuta ⁊ reformatio
nes ciuitatum non poſſunt aliter diſponere. ⁊ hoc modo
ille textus non eſt inductus per aliquem. Secundo dico
vobis ꝙ ille textus deſtruit diſtinctionem Compoſtella.
⁊ aliorum. dixit enim Compoſtella. ꝙ ſi conſtitutio aut
reformatio fiat motu proprio comprehendit cauſas pen
dentes in inſtantia principali. ſecus ſi ad petitionem alte
rius. ⁊ eſt ratio quia preſumitur ꝙ factum motu proprio
ſit factum ex cauſa iuſta vt ſuperius ego adduxi multa.
Modo ita dicere in propoſito eſt aperire os contra illū
textum ſic inducēdo. quicquid princeps facit preſumitur
facere vt deus. vt in auctē. de heredibus ⁊ falcidia in prin
cipio ⁊ ſuperius dixi. ⁊ ideo dixit Innocen. in. c. que in ec
cleſiarum ſupra eodem. ꝙ quicquid princeps facit preſu
mitur facere ex cā iuſta. vide que ibi dixi. Sʒ tex. prealle
gati aucten. in verſiculo ſacre forme aut ſacre iuſſiones.
vlut ꝙ diſpoſitio imperialis non cōprehendat huiuſmo
di cauſas. ⁊ tamen preſumuntur iuſte ⁊ ſancte. ergo nul
lominus reformatiōes ciuitatum motu proprio facte nō
comprehendunt huiuſmodi cauſas. ⁊ per conſequens cō
tra diſtinctionem Compoſtella. caſus eſt ibi quem ad B
reputo ſingularem tene menti quia noua ſunt. Et addite
dominum Antonium in. c. excommunicatis de officio le
50 gati. † vbi dicit quidam poſt commiſſum maleficium cō
trahit domicilium in aliquo loco ꝙ non punietur ſtatu
to illius loci punientis illud maleficium ex eo quia ſtatu
tum non comprehendit preterita. vide ibi per eum. vide
Joan. de imola poſt alios in clemen. finali de reſcriptis.
vbi dicit ꝙ ſi lex emanat per modum priuilegij. tunc non
51 comprehēdit futura. l. placet. C. de ſacroſan. eccle. † ⁊ ibi
dixit Petrus de ancharano poſt Paulū ꝙ ſi papa ſcri
bit vt prouideatur de beneficio vacaturo clerico promo
to ad ſacerdotium ꝙ venit beneficium poſtea creatuʒ ex
quo infert ſingu. ꝙ vbi prouiſio reſultat ex diſpoſitione
iuris communis tunc trahitur ad futura prouenientia ex
illa diſpoſitione. Adde Bald. in. l. cum in ſecundo. ff. de
52 iniuſto teſtamento. † vbi dicit ſtatutuʒ diſponit de eo qui
habuit pacem cum offenſo ꝙ verificabitur tale ſtatutum
in eo qui habuit pacem ante ſtatutum. ⁊ monetur qꝛ ver
b bum habuit[b] eſt verbum implicitum implicans preteri
tum ⁊ futurum cum reperiatur etiam in preterito ⁊ futu
ro ſubiunctiui. ⁊ cum hoc dicto tranſit ibi Angelus. ſed
in contrarium facit glo. in. l. cum tale. §. falſa. ff. de condi
tione ⁊ demonſtratione. ⁊ in. c. ſecundo infra eodē in ſex
to. Solue dictum Bald. ⁊ Ange. procedere ratione libe
rationis. argumen. l. maiorem. ff. de pactis. Addite bal.
53 in. l. ſi ita ſcriptum. §. finali. ff. de legatis ſecundo. † vbi di
cit ſtatutum diſponit ꝙ capiens bannitum preſentans il
lum in fortiam communis habet premium a communi
ꝙ ſi ante ſtatutum accepit bannitum ⁊ poſt cōditum ſta
tutum illum preſentauit communi ꝙ videtur poſſe habe
re premium. quia iſta non eſt conditio ſimpliciter pote
ſtatiua ꝙ videtur ſufficere tempore ſtatuti fuiſſe impletā
per illum textum niſi ſecūdum eum dicas aliud eſſe in ſta
tutis in quibus ſit ſtricta interpretatio. l. conſtitutionib⁹
ff. ad municipa. tene primum dictum quia tale ſtatutum
non eſt contra ius ſed eſt potius preter ius. ⁊ videtur ei⁹
mens verificari etiam in preſentante bannitum poſt ſta
tutum. licet prius illum ceperit. ergo etiam ad dictum ca
ſum extendetur arguendo de facto teſtatoris ad factum
legis. ex quo eadem eſt ratio. l. finali C. de rebus eccleſi.
non alienan. Nec obſtat lex leges. C. de legibus. quia lo
quitur quando mens ſtatuentis veriſimiliter non porri
gitur ad caſum de quo queritur vt tenent Moder. in di
cto. §. finali. Addite Bald. in octaua columna in dicta. l.
54 omnes populi. † ſtatuto dicit cauetur ꝙ femine non poſ
ſint portare veſtimenta ſerica an poterit vetera retro fa
cta ⁊ decidit ꝙ nō quia tale ſtatutum omnia comprehē
dit generalis eſt enim illa determinatio. allegat not. per
glo. in clemen. ſecunda in verſiculo veſtibus de vita ⁊ ho
55 neſtate clericorum. dicit etiam † ſtatuto cauetur ꝙ vxores
⁊ filij bannitorū non poſſint ſtare in ciuitate. an nati poſt
ſtatutum ⁊ poſt bānum poſſint ſtare in ciuitate. ⁊ conclu
dit ꝙ non quia magis debet eis poſtea natis nocere de
lictum patris ꝗ̄ antea natis. C. de libertis ⁊ eorum libe
ris. l. ſecūda. l. imperator. ff. de ſtatu hominum. mortuo tn̄
c patre poterunt redire[c] ad ciuitatem quia bannum mor
te extinctum eſt. vnde animodo non ſunt filij bannitorūʒ
l. titia. §. vſuras de legatis ſecundo. Poſtremo argumē
56 tauit belliſſime hic Bald. † vtrum imperator poſſit ſtatue
re ꝙ malefidei poſſeſſor preſcribat de quo dicendum eſt.
vt in. c. finali de preſcriptio. Et vide Bald. in concluſioni
bus iuris in verſiculo conſtitutio. vbi dicit ꝙ conſtitutio
que concordat cum iure antiquo trahitur. allegat Inno
cen. in hoc. c. ⁊ quod habetur in aucten. de filijs ante in
ſtrumenta dotalia natis. §. conſtitutio. ꝙ dicit eſſe bene
nota. dicit etiaʒ ꝙ conſtitutio iuris naturalis porrigitur
ad preterita. allegat Innocen. ⁊ Hoſtien. in. c. primo ſu
57 pra eodem. certe hoc dixit glo. hic. dixit etiam † ꝙ conſti
tutio non ligat ceptum ⁊ non perfectum. allegat Hoſti.
in. c. ſecundo ſupra eodem. dicit etiam ꝙ conſtitutio nō
ligat illum qui ſuam ignorantiam dilucide probat. alle
gat Innocen. in. c. ſecundo ſupra eodem. vide ibi dicta.
Et per iſta fit finis in hoc titulo de conſtitutionibus.
Laus deo clemētiſſimo. dominus Andreas barbatia iu
ris vtriuſqʒ doctor. ⁊ in hac tempeſtate primarius.

Seqtur titulus De reſcriptis.

a Teſtari. Vide ad māʒ inſti. qui. nō ē pmiſ. fac. teſt. p totū. ⁊ in ſū ma eo tit. ⁊ in gl. §. ſi. vbi. xvi ni fallor enu merent pſone que phibētur teſtari que nō nullis vbis cō phēdunt. ⁊ vide plene per Bar. in. l. ſi q̄ ramus. ff. de teſta. ⁊ ibi etiaʒ Fran. are. egre gie loquenteʒ. ⁊ vide dcō ſe re canoniſtas q̄ eorū profeſ ſionem iniecta ris in rubr. de teſta. ⁊ ſic nō erit tibi opus externa que rere.

b Verbum habuit. An āt habuit īplicet futuꝝ ⁊ ad ip ſum referat. vi de inter alios Bar. in. l. certa rāin fiñ. C. de teſta. tut. quō aūt exponat p ampliatiōe ma terie vide. l. ſi vxori. §. cū ita ff. de au. ⁊ ar. leg. ⁊ inſti. de actio. §. ſi q̄s agēs. ⁊ ibi p⁹ gl. moder. ſcri bentes.

c Poterūt redire. Pro dē ciſione huius elegāns. q. vi de ſing. d. bar tho. ſoc. pp ie in terminis lo quentē in ꝯſi. cclxij. incip. in cauſa magnifi ci petri. ⁊. ſte rea ⁊ ſecundo ibi nam ſumma car. clxiij.

❡ Iuris vtriuſqꝫ eminentiſſimus do. Andreas ſiculus
De reſcriptis. Rubrica.

Quottidiana ẽ
tergo plene attingẽda.l.lega
ui in verſi.plenius attingas q
ſo quottidiana enim ſunt.ff.de
liberatione legata.Et ꝯtinua
d tur ad precedentes ſm ſcribẽ
tes hic hoc modo.Viſo de cõ
ſtitutionibus qꝛ reſcripta quo
ad illos quibus ⁊ inter quos ꝯceduntur habent vim cõ
ſtitutionum.ideo poſt rubricam p̄cedentem ponitur iſta.
ego allego glo.q̃ hic nemo allegat in rubrica.C. de mã
datis principũ que continuat hoc modo ſuperius impe
rator legit de ꝯſtitutionibus principum.ſed qꝛ mandata
ſunt ꝯſtitutiones ſpeciales.ideo viſo de generalibus con
ſtitutionibus accommodatũ erat ſatis videre de ſpeciali
2 bus ꝯſtitutionibus ⁊ iam viſitatum eſt†ꝙ in materia re
ſcriptoꝝ maxime beneficialium reſcripta fiant per verbũ
mãdamus.c.ſuſceptum de reſcriptis in.vj.c.mãdatum.c.
ex inſinuatione.c.abbatem.J.eo.c.ꝓpoſuit de conceſ.pre
ben.c.ſi capitulo.⁊.c.ſequẽti.⁊.c.mandatũ de conceſ.pre
ben.lib.vj.⁊ iſta eſt cõtinuatio ſatis accõmodata ⁊ poſ
3 ſet ſuſtẽtari rõne viua.†nam omnis humana cognitio in
cipit a generalibus doctrina eſt tradita per illum diuinũ
philoſophie parentẽ Ariſto.in primo phiſicoꝝ in princi
pio.⁊ in.l.i.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ in.l.i.ff.ſi certum petatur.
ergo oportunũ fuit icipere a cõſtitutionibus tanq̃ ab eo
4 ꝙ eſt generalius ⁊ deuenire ad ſpecificũ†ſermones enim
noſtri veriores efficiunt ſi ad ſpecifica ⁊ indiuidua deſcẽ
damus.ergo.poſſet tñ quiſpiam non in merito opponere
a nobilioribus prima eſt aſſumenda ſpeculatio vt voluit
philoſophus in primo poſterioꝝ.⁊ no.in.l.i.ff.de acqui.
rerum domi.ſed reſcriptum eſt id quod a principe ema
nauit.vt patebit in diffinitione reſcripti. conſtitutio autẽ
adaptatur inferiori.vt late dixi in rubrica.ſ. titulo p̄mo.
ergo congruentius fuerat incipere a titulo de reſcriptis.
Solue ꝙ conſtitutio etiam dicitur illa que editur a prin
cipe.⁊ ſic non ſolum ab inferiori.vt late dixi.ſ.titulo pri
mo in rubrica.ergo titulus de cõſtitutio.continet ⁊ gene
ralitatem ⁊ nobilitatem.ergo neceſſariũ fuit preferre il
lum titulum huic.Item qꝛ ſumus in materia cognitiõis
⁊ ſubſtantialis cognitionis eſt vt incipiamus a generalio
ri ergo ⁊c̃.Aliter tamen ⁊ ſecundo continuatur rubrica
5 iſta.viſo de conſtitutionibus†qꝛ parum eſt iura condere
niſi ſint qui ea ſequantur.l.ij.§.de inde.ff.de origine iuris
c.cõmiſſa de elec.libro ſexto.ideo poſt rubricam precedẽ
tẽ auctor intẽdit tractare de miniſtris ⁊ qꝛ vtplurimũ dan
tur per reſcripta.ideo premittit hanc rubricã.Et qꝛ om
nis de officio queſtio debet a diffinitione proficiſci.vt vo
luit Cicero in primo officioꝝ.⁊ habetur in.l.i. in prin
cipio.ff.de dolo.ideo ante omnia exordiendũ eſt quid ſit
6 reſcriptum.†Et quidem Goffre. in ſumma huius tituli.
dixit ꝙ eſt mandatum pape vel principis ꝙ ad inſtantiã
alicuius vel aliquorum ſeu motu proprio vel ex relationi
bus abſentium vel ex ſuggeſtionibus preſentiũ vel ad cõ
ſultationem facit vel cum aliquid alicui vel aliquibꝰ cor
pori collegio vniuerſitati vel ciuitati mandatur ſeu indul
e getur Hoſtiẽ.vo in ſumma dicit reſcriptũ[e] eſt illud ꝙ ab
apoſtolica ſede vel a principe reſcribitur ad conſultatio
nem ⁊ dationem ſeu intimationem alterius vel alicuius
indulgẽdo iſte ſunt diffinitiões reſcripti ſatis large ⁊ am
ple ſumẽdo reſcriptum.⁊ ideo reſcriptum ſumi poteſt ge
neraliter ⁊ largo modo.⁊ tunc comprehẽdit priuilegiũ
⁊ beneficium indultum a principe.⁊ etiã pot eſt capi ſtri
cte pro reſcripto ꝙ mandatur ad iuris obſeruantiam.⁊
ita ſumitur in hoc titulo generaliter ⁊ ample.nam papa
in hoc titulo tractat de priuilegijs ꝺ litteris ad beneficia.
⁊ de litteris ad lites.⁊ omnia appellat generali nomine
7 vꝫ de reſcriptis.†proprie autem ⁊ ſtricte reſcriptum diffi
nitur vꝫ reſcriptum eſt illud ꝙ papa vel princeps ſcribit
ad iuris obſeruantiam.vt puta quando cõmittit cauſam
decidendam inter aliquos iſte eſt tex.melior de corpo.iu
ris.in.l.falſo.C.de diuerſis reſcriptis per quem text.dixit
ibi Bal.fuiſſe aſſumptum illum cõmunẽ modum loquẽ
di ꝙ reſcripta ſunt ad iuris cõmunis obſeruantiã.⁊ iſtõ
proprie ⁊ ſtricte appellatur reſcriptum ſm Cy.in.l.i.C.
de diuerſis reſcriptis ꝙ eſt bene nota.pro diſpoſitione lo
quente de reſcripto.⁊ allego elegantem glo.in.c.i. de cõ
ſtitutio.lib.vj.in verſi.noſcatur que dat doctrinã cogno
ſcẽdi reſcriptum a priuilegio.dicit enim ꝙ reſcriptum eſt
8 illud qꝺ emanat ad obſeruãtiam iuris cõmunis†priuile
gium autem dicitur quando in eo conceditur aliquid ꝙ
eſt contra ius cõmune.de quo plene per Ioã.andre.in.c.
olim de verboꝝ ſigni.⁊ facit glo.in ſumma.xxv.q.ij.Cy.
in.l.i.C.de diuerſis reſcriptis.Bal.in.l.ij.C.eo.⁊ in.l.fi.
ff.de conſti.princi.⁊ Ioan.an.in.c.cauſamq̃.J.eo.⁊ ideo
dicit Bal.hic in rubrica in principio ꝙ reſcriptum ꝓprie
concernit ius impetrantis ⁊ ad ius debet referri.⁊ ideo
9 f †verba reſcriptorum recipiunt interpretationem legum[f]
⁊ canonũ ſm eum.⁊ etiam recipiunt iterpretationem na
turalem ⁊ neceſſariam.l.ij.ff.de origine iuris.l.quãuis.ff.
de in ius vocan.l.ſcire oportet.§.ſufficit.ff.de excuſa.tuto.
10 Et ego oſtendo rõne mirabili ꝙ ita ſit†conſtitutio gene
ralis in dubio eſt reducenda ad terminos iuris cõmunis
l.ij.C.de noxa.c.cum dilectus de cõſue.no.in.c.ad noſtrã
de iureiurãdo.c.ad audientiam de cleri.non reſi.c.ex par
te.⁊.c.dilecto de verboꝝ ſignifi.c.i.de feudi cogni.ſed re
ſcriptum eſt conſtitutio ſpecialis vt ſuperius dictum eſt.
ergo in dubio reducẽdũ erit ad terminos iuris cõmunis
quinimo plus dico ꝙ etiam per verba in prin.vt eſt text.
melior de corpore iuris in.c.cauſamq̃.J.codẽ.tene menti
hanc rõnem qꝛ vera eſt.Et vide ſubtiliſſimũ doc.Io.cal
11 de.in conſilijs ſuis in vltimo conſilio huius tituli.†vbi q
rit quõ cognoſcitur reſcriptum ꝙ ſit mere iuſtitie dicit
hoc apparere ex eius tenore.ſi in eo cõtineatur iuſtum ⁊
honeſtum que verba ſonant petita ⁊ conceſſa continere
ius commune.Item ſi in ſupplicatione porrecta dicant
ſupplicantes ꝙ aduerſarij indebite cõtradicunt que clau
ſula etiam ſonat ꝙ petens petit iuſticiam.Item perpen
ditur ex forma cõmiſſionis quãdo enim papa cõmittit ꝙ
ratione preuia procedatur ꝙ talia verba includunt con
tinere ius commune.c.ſi.de offi.delega.⁊ iſta clauſula ra
tione preuia oſtendit ꝙ partes debent vocari ⁊ exceptio
nes legitime admitti.c.ex parte.el.ij. de officio deleg.ſm
Io.calde.ibi.tu vide tex.in.c.ex inſinuatione.J.eo.vbi ap
ponitur clauſula rõne preuia.Et ſi quiſpiam opponat cõ
tra conſilium Ioã.calde.⁊ contra cõmunem doctrinam
preallegatam de tex.formali in.c.nonnulli.J.eo.⁊.d.c.ſe
des apoſtolica eo.titulo.⁊ ibi glo.vbi probatur aperte
12 †ꝙ reſcriptum ad lites dicitur gratia indulta a papa.er
go ſi eſt gratia non eſt iuſticia.ſunt enim termini diſpera
ti gratia ⁊ iuſticia.⁊ plene vide dicta mea in.c.i.de com
modato.Et per illos tex.dico ſaluari mirabilem doctrinã
13 Inno.in.c.epiſcopi de rebus eccle.non alienã.†vbi dixit
papa mandauit alicui vt reuocet alienata de bonis talis
eccleſie.⁊ in ius ⁊ ꝓprietatem illius eccleſie reducat ꝙ vi
gore talis reſcripti poterit reuocare illud ꝙ quis iniuſte
poſſidet.poſtea allegat in ꝯtrarium.l.alienatum.ff.de vboꝝ
14 ſigni.⁊ reſpõdet ad illam.l.ꝙ loquatur ſtricte†vꝫ ꝙ alie
natum non dicitur quando remanet dñium penes aliena
tem.ſed large bene dicitur alienatum.ſi tamẽ lata eſt poſ
ſeſſio dũtaxat iuxta illud pſalmiſte alienati ſunt peccato
res.⁊ ſic concludit ibi Inno.ore aperto ꝙ reſcriptũ ad
lites eſt late interpretatum.facit.c.cum eccleſia de cauſa
g poſ.⁊ proprie.Sed illud dictũ[g] Inno.non videtur verum

d ❡ Cõtinuatur.Moderni nouiſſime ſcribentes ꝺ circa ꝯtinuationem huius multiſ co pede tranſeunt.Fely.autẽ vr approbare ꝯtinuationem Io.an.ꝯſtringẽdo nõnulla dicta ſua que optime limitat vide per te.

e ❡ Reſcriptũ.Quid ãt reſcriptum ſit.vide.C.de diuerſis reſcriptis p totũ.⁊ hic p doc. ſumuſtas maxime.⁊ vide Bar.in.l.beneficiũ.ff.ꝺ cõſti.prin.⁊ ſi cupis hr̃e ꝓpriã reſcripti diffinitionẽ.vid text.in.l.falſo.C.al leg.iu.ex quo tex.ex ſententia Bal.in ſuis de ſcriptionibus ſumpta eſt.

f ❡ Interptationẽ legum.Adde do.Alexan.de imo.in l.ex facto in.iij.col.ubi p̄n.ꝺ nẽ not.de vulg.⁊ pupil.⁊ Alex.in.l.bñficiũ de ꝯſti.⁊ Bal.ſingulariter in.l.ſi q̃n.C.de inoffi.teſta.⁊ facit qꝺ voluit do.Bar.ſi ci.i ꝯſi.cxcv.icip.circa p̄mũ conſultatiõis articulũ.ꝺ.ꝯfirmatur lex q dat pulchrã limitationẽ quã vide p te.⁊ adꝺ ſingu.tex.in.c.lꝫ de preben.

g ❡ Sꝫ illud.Adde pro iſta elegãti ꝯclõne Fely.hic in.iij.col.circa medium.ꝺ.ceterũ.vbi adducit.d.Andr.ꝺ oppugnãtẽ Inno.⁊ ipſũ Inno.cõfirmat refellẽdo do.Andr.⁊ p Inno.adducit Specu.de reſcrip.preſenta.§.ſi.ẽme vſi.itẽ ꝙ in reſcripto.Arch.i.c.⁊ ſi illi.xij.q.ij.⁊ infinitos docto.⁊ quottas q̃ vide per te.

ex eo qꝛ reſcripta ad lites ſtricte interptãda ſunt.c.rodul
phus.c.ſignificante.c.ſignificauit.c.non nulli.ꝭ.eo.glo.in
c.cdoceri.ꝭ.eo.⁊ cõmuniter reprehenditur dictum eius.⁊
Bal.in concluſionibus iuris ſenſit hoc in vſi.reſcriptuꝫ ꝙ
reſcripta ad lites ſint ſtricte interpretãda vere pro dicto
Innoc.faciunt iura q̃ ego nunc allegaui.⁊ illud qꝺ capit
do.Abb.in.d.c.nõnulli.Poſſet dici ꝙ inquãtum reſcri
ptum ad lites emanat ad preiudicium iuriſditionis ordi
narie ꝙ iſto caſu tale reſcriptum dicatur priuilegium.⁊
ſic iſto caſu dicetur gratia.ita dixit do.Anto.in.c.olim de
verboꝝ ſignifica.per ꝙ dictum ſaluari poteſt elegans di
15 ctũ Lapi in.c.i.de reſcriptis libro ſexto.†vbi voluit ꝙ ap
pellatione reſcripti veniam priuilegium.⁊ ſic excõmuni
catus eſt prohibitus impetrare reſcriptuꝫ in caſu illus.c.
ita eſt prohibitus impetrare priuilegium in caſu illius.c.
allegat qꝺ not.Inno.in.c.ſuper litteris.ꝭ.eo.⁊ ideo habi
to iſto reſpectu poſſet dici ꝙ reſcriptuꝫ ad lites eſt gratia
vbi tamen concedo vt dixit Inno.ꝙ tale reſcriptum ſit la
te interpretandũ.⁊ ideo Bal.in.l.beneficium.ff.de conſti
16 tu.principum.†dixit ꝙ quando reſcriptum emanat ad ꝑ
iudicium iuriſditionis ordinarie.quia cõfert alteri iuriſ
ditionem.tunc tale reſcriptum eſt interpretanduꝫ ſtricte.
Et ex iſtis habes quid dicatur proprie ⁊ ſtricte reſcriptũ
⁊ ſubdit hic Bal.ꝙ reſcriptum proprie etiam dicitur qñ
reſcribitur abſenti.nam cum abſente loquitur qui reſcri
bit epiſtolam vel mittit nuncium.ff.de conſti.pecu.l.licet.
17 l.qui abſenti.ff.de acquirenda poſſeſſione.† Et ſubdit hic
Bal.triplex ẽ forma reſcriptum.ſ.odioſuꝫ ⁊ reſtringit̃.ar
gu.l.cum quidaꝫ.ff. de liberis ⁊ poſthumis. gratioſuꝫ ꝙ
ampliatur.l.ſi placet.ff.eo.⁊ medium inter hec duo. arg.
l.ſed ſi hac.§.ſi.ff.de in ius vocãdo.ꝙ nec reſtringi nec am
pliari debet niſi quo ad ea que ſunt conſecutiua reſcripti.
vt.l.qui procuratorem.ff. de procurato. Et dicit etiaꝫ hic
18 Bald.in finalibus verbis†ꝙ ex reſcriptis principum da
tur actio.vt.l.eleganter in principio.ff. de pigno. actio.⁊
reſcripta habent virtutem interpretandi.l. ſi peculium.ff.
de peculio. ſicut viua vox principis .l. licet imperator.ff.
19 de legatis primo.Et ſubdit hic Bal.†ꝙ reſcriptum nihil
operatur niſi integre producatur. allegat Specu.in titu.
de reſcriptis preſenta.in principio in verſi.obijcitur. arg.
ff.de legibus.l.in ciuile integer aliquid dicitur ꝙ ex om
nibus ſui partibus conſtat.ita ꝙ totum legi poteſt de ver
bo ad verbum.l.finali.C. de precibus imperatori offeren
20 dis.c.contingit de fide inſtrumentoꝝ.†Et ſi quiſpiam du
bitaret an in reſcripto attendatur potius petitio an con
cluſio.Et quidem Bal.in cõmento.l. preſcriptionem ad
finem.C.ſi contra ius.refert Inno.dicere in.c. ſuper litte
ris.ꝭ.eodem.in cõmuni forma ꝙ attendatur concluſio po
tius.ſed quid eſt hoc dicere.nam petere ⁊ concludere idẽ
eſt.reſpondet ibi Bal.ꝙ eſt idem in libello conuentiona
li.nam iſta verba quare peto ſunt verba concluſionis qꝛ
eiuſdem eſt petere ⁊ concludere.nam in libello cõuentio
nali non concludit iudex. ſi actor ſecus eſt in libello pre
cum.nam pars petit ⁊ reſcribens concludit illud ꝙ eſt be
ne notandũ.ideo dicit Inno.in.c.ſi pro debilitate de offi
21 cio delega.†ꝙ forma mandati pendet ex mandante ⁊ ſic
in reſcripto attenditur cõcluſio idem in libello. vide bal.
in.l.edita.C.de edendo.⁊ in.l.domum.C. de rei vendi. ⁊
in.l.non debet ad finem.ff.de dolo.⁊ in.l.ij.C.qui accuſa.
non poſſunt.facit.c.ex parte.el ſecundo.ꝭ.eodem.⁊.c. lite
re.ꝭ.de dila.⁊ Ange.conſilio.ccxxvj.⁊ idem dicas in con
tractu.tex.eſt melior de iure in.l.ſi voluntate.C.de reſcin.
vendi.vbi licet multa verba appoſita ſint in contractu ni
hilominus attenditur ſola cõcluſio. Et ex iſtis habes qd
22 dicatur proprie ⁊ ſtricte reſcriptum. †Si quiſpiam dubi
a taret quid dicatur priuilegium[a].glo.ſolemnis in.c. primo
in verſi.noſcatur de conſtitutio.libro ſexto. dicit ꝙ priui
legium dicitur quando in eo cõceditur aliquid ꝙ eſt cõ
tra ius cõmune.de quo plene per Joã.andre.in.c. oliꝫ de

verboruꝫ ſignifica.⁊ dicitur lex priuata.iij.diſtin.priuile
gia.⁊ facilius preſumitur falſitas in priuilegio q̃ꝫ in re
ſcripto.c.penul.de crimine falſi.⁊ dixit Compoſtel. poſt
Inno.in.c.ſuper litteris.ꝭ.eodem.ꝙ facilius viciatur pri
uilegium q̃ꝫ reſcriptum.⁊ ſequitur Domiñ.in.c. primo.ꝭ.
eodem in ſexto.Et adde notabilem tex.in.l.i.ff.de conſti.
principum.vbi conceſſio intelligitur eſſe priuilegium eo
ipſo ꝙ diſcrepat a iure cõmuni. vt ibi patet i verſiculo ex
23 emplo.⁊ ſm Bal.ibi†priuilegia non debent trahi ad ex
emplum.idem dicit ibi Bal.in edictis diſcrepantibus a
iure cõmuni.⁊ ideo priuilegium conceſſum perſone non
egreditur perſonam tex.eſt ſolemnis in.l. cum patronus
24 ff.de legatis ſecundo.†⁊ cognoſcitur reſcriptum a priui
legio propter diuerſitatem ſtilli ſeu dictaminis.argu.l. ſi
ſeruus plurium.§.finali de legatis primo.⁊ vbi nõ eſt ſtil
lus diuerſus cognoſcetur per doctrinam facti vꝫ qꝛ reſcri
pta dantur cum filo canapis priuilegia no. cum filo ſeri
ci ſm Cy.in.l.reſcripta.C.ꝺ diuerſis reſcriptis beneficiũ
vero eſt nomen generale ſed ſtricte ſumptum accipitur ꝓ
gratia conceſſa a principe preter ius.⁊ tale beneficiuꝫ de
bet latiſſime interpretari.vt in.d.c.olim de verboꝝ ſigni.
25 b ⁊ ſic differt reſcriptum[b] a beneficio.†qꝛ beneficium eſt qñ
aliquid conceditur ex largitate donantis ad preiudiciuꝫ
concedentis tñ non ad preiudicium alterius.c.cum dile
cti de dona.l.finali.ff.de cõſti.principum.⁊ tale beneficiũ
intelligitur cõcedi pleno iure. vt in auc̃.vt liber.decetero
⁊ intelligitur concedi perpetuo.in auc̃. de dignitatibꝰ.§.
illud.⁊ latiſſime debet interpretari.xvj.q.ij.c.viſis.⁊.q.i.
c.frater noſter.⁊.c.ex parte de decimis.c.qꝛ circa de priui
26 le.ij.q.iij.§.notanduꝫ.†⁊ ideo ſi princeps donat alicui iu
riſditionem alicuius caſtri videtur donare omnem iuriſ
ditionem.l.i.§.cum vrbem.ff. de officio prefec.vrb.ideꝫ ſi
mihi donat in ciuitateꝫ videtur donare comitatũ ⁊ diſtri
ctum.de quibus loquitur Inno.in.c.cum ad ſedem de re
ſtitu.ſpolia.tam in terra q̃ꝫ in mari.ita dixit Bal. in.l.ſi.
ff.de conſti.principum. ⁊ quod ipſe voluit in.d.§.cum vr
bem.⁊ Bar.in.l.ſi quãdo.C.de bonis vacan.libro ſexto.
27 ⁊ ideo dixit Pet.de ancha.in.c.penul.de penis.†ꝙ ſi im
perator concedit caſtrum titio ⁊ filijs ſuis ꝙ intelligitur
c de nepotibus[c] qꝛ largiſſime eſt interpretandũ.Si vero cõ
tinet aliqꝺ priuilegium contra ius cõmune.tunc non ex
tenditur ad nepotes ſm eum.qꝛ priuilegium eſt ſtrictiſſi
me interpretandũ.l.ſi quãdo.C.de inoffi.teſta.l.ſed ⁊ mi
lites.§.primo.ff.de excu.tutoꝝ.facit pulchrum ſimile ꝙ vo
28 luit Bar.in.l.liberoꝝ.ff.de verboꝝ ſignifi.†ꝙ in materia
contractus vbi fit ſtricta interpretatio appoſitiõe libero
rum non veniunt nepotes rettulit illud Joã. de imola.in
29 c.poſuit ad finem de loca.⁊ etiam dicas†ꝙ ſi imperator
acceperat pecuniam ⁊ dicit indulgemus tibi feudum ꝙ ꝓ
pter hoc nõ dicitur eſſe beneficium.imo eſt emptio.ita ele
ganter dixit Bald.in.l.qui ſe patris.C.vnde liberi.⁊ iſto
modo proprie ⁊ ſtricto dicitur beneficium.faciat.c. gra
tia de reſcriptis in ſexto.⁊ cle. gratie eodem titulo. ꝙ eſt
30 no. propter ſtatuta loquentia de beneficio.†large aũt be
d neficium[d] dicitur beniuola actio gaudium tribuens capi
enti.l.libertus de muli.vaſal.qui contumax eſt.⁊ iſto mo
do dicitur nomen generale ⁊ comprehẽdit reſcripta ⁊ ꝓ
uilegia.ita dixit do.Anto.in.d.c. olim. Et ex iſtis habes
manifeſte noticiam quid dicatur reſcriptum ⁊ quid dica
31 tur priuilegium proprie.† Queſiuit hic Bal. an collatio
beneficij poſſit ꝓbari per teſtes diſtinguit aut eſt magnuꝫ
beneficium ⁊ non poteſt aut eſt modicum ⁊ poteſt qꝛ ſic
diſtinguimus in matrimonio carnali. vt in auc̃. magis.
C.de nuptijs.ergo idem dicenduꝫ eſt in matrimonio ſpi
rituali.argu.l.deo nobis.C.de epiſ.⁊ cleri.allegat And.
de piſis facit optimum ſimile de auc. minoris debitor. ⁊
ꝙ ibi no.Bar.C.qui dari tuto.poſ.⁊ in auc̃. ꝙ locum.C.
de colla.Ego audiui ꝙ obſeruãde memorie diuinus prin
ceps Martinus papa.v.ſecrete pronunciauit quendam
ſolẽniſſimum

a ¶ Priuilegium. Quid aũt ſit priuilegiuꝫ ⁊ vñ dicat. vide.iij.diſt.priuilegia.vbi Fely.in.c. ex litteris.de fi. inſtr. ⁊ ibi Moderniores aliquos ſcribentes.

b ¶ Differt reſcriptũ. In quo aũt reſcriptũ a beneficio differat. vide inter alios Bar. i.l. beneficium.ff.de cõſti.prin.⁊ Fely.in.c. ex litteris in prin.de fi.inſtru. ⁊ ibi moderniores ſcribentes.

c ¶ De nepotibus. Adde i terminis domini Bar. ſoci.in cõſil.lix. inci.vi ſis priuilegijs ver.preterea.licet car. ciũ.vbi multa egregia i hac mã exordiuntur.

d ¶ Beneficiũ Quod aũt dicat beneficiuꝫ. vide ſing. bal. in marga.bñficiũ.vſ.ſeptimo ⁊ vide Hoſt.in c.dudũ de ele. ⁊ vide elegantẽ tex.in.c.i q̃ hus.mod. feu. amitta. ⁊ facit qꝺ voluit elegãter idẽ Bal. in.l.beneficiuꝫ ff. de conſtitu. prin. ⁊ ibi per Albericũ ꝺ roſa.in.iij.col.vſ. ex predictis.

ſolemniſſimuʒ virū in cardinalem.nec fuit de hoc celebra
ta ſcriptura.⁊ ex modico interuallo Martinus incidit
in factū ⁊ mortuus eſt.qđ accidit coram ſucceſſore euge
nio an poſſet probare illū perueniſſe ad cardinalatū per
teſtes hoc probantes quos voluit hoc audire poſtea in ſa
cro cōcilio baſilienſi fuit ventillata qđ ⁊ tandē fuit obten
tū ꝙ ille potuit ꝓbare ꝓmotioneʒ in cardinalē ꝑ teſtes.vi
de quod no.Archi.⁊ omnes poſt eū in ꝓhemio ſexti. Et
ſic contra iſtam theoricam Andre.de piſis.⁊ Bal.pra
cticatum fuit cōtrarium in arduo ⁊ maximo beneficio te
nementi qꝛ in contingentia facti faciet tibi honorē.† Sʒ
31 an pars ſit citāda qñ impetratur reſcriptū ad lites ⁊ quo
tidie videmus ꝙ qñ impetrantur reſcripta dr̄ non obſtā
te partis citatione non facta.Bal.hic tangit in hac rubri
ca.⁊ dicit ꝙ ſi pars eſt preſens dʒ requiri.ſi vero ē abſens
dʒ citari.l.obſeruatum.ff.de iudi.Si vero concedit reſcri
ptum ad gratiam in alterius preiudicium ſiquidem ē mo
dicum preiudiciū pōt impetrari parte non citata.l.quo
tiens.C.de preci.impera.offe.Si aūt eſt magnū ꝑiudiciū
⁊ alteri nocet dʒ citari.alleg.l.nam ita diuus.ff.de adop.
⁊ allegat Andre.de piſis ibi.⁊ infert† ꝙ legitimatio fa
32 cta per reſcriptum cōceſſuʒ non citatis agnatis non valʒ
vel ſaltē dʒ reſcindi vt ambitioſa.l.fi.ff.de nata.reſti.per
Jac.de are.Quidam tñ impetrāt ſine citatione aduerſa
rij ſed in proſequutione dʒ iuſtificari.l.iij.§.cā cognita.ff.
de bono.poſſeſ.titu.generali.⁊ ita reſidet hic in.i.col.ſed
in.ij.col.huius rubri.refert Jac.de are.in.d.l.nam ita di
uus ꝙ in reſcripto ad lites non dʒ citari pars vt cūʒ dene
gatur iudex ſi non ſit in curia.vt in.d.l.obſeruandū.ſalue
enim ſunt exceptiones contra reſcriptum.l.preſcriptione
.C.ſi contra ius.aut impetratur reſcriptū ad ius aliquod
obtinendū.⁊ tunc aut nullum ledit vel parum.⁊ tūc non
eſt neceſſaria citatio.d.l.quotiens.aut grauiter ledit aliū
⁊ tunc principaliter debet requiri.d.l.fi.de natali.reſtitu
tione.ſi vero leditur in conſequentiam ⁊ tunc non debet
citari.vt eſt caſus ſingularis in.l.i.§.denunciari.ff.de ven
tre inſpiciendo.de quo tex.Baldus etiam fecit feſtum in
rubrica.C.de ſucceſſorio edicto.⁊ in dicta.l.nam ita di
uus.⁊ in.l.ſi curatoris.C.de iure deliberandi.⁊ in.l.iube
mus.C.ad trebel.Sed idem Bal.in dicta.l.nam ita di
uus dicit ꝙ non eſt de iure nec de more quando impetra
tur reſcriptum aut priuilegium citare partem.alleg.l.li
bertus.ff.de in ius vocan.⁊.c.eum qui de prebendis in ſe
xto.iſtum paſſum examinat dominus Anto.in.c.ceteruʒ
.ſ.eo.ego tangam ibi.vide glo.⁊ doctores.⁊ ibi dixi in.c.
cum olim de re iudica.Innocen.in.c.paſtoralis.ſ.eo.glo.
⁊ Bar.in.d.l.naʒ ita diuus.Viſo nunc quid ſit reſcriptū
⁊ quomodo differat a priuilegio ⁊ beneficio ⁊ qualiter
ſit impetrandum ⁊ quid attendi debeat in reſcripto.vidē
dum eſt nunc quis poſſit impetrare reſcriptum.Secundo
quis prohibeatur impetrare reſcriptuʒ.Tertio erit accu
rate videndum quis poſſit concedere reſcriptum.Quar
to que ſit vis reſcriptorum.¶ Capio iſtud ſecundum ⁊
premitto pro ſubſtantiali fundamento ꝙ in plus ſe ha
bet impetrare reſcriptum ꝙ̄ ſe habeat agere.hoc decidit
Bal.in.l.prima.C.qui admitti ad bono.poſſeſſio.poſtea
33 vbi dicit† ꝙ licet filiusfamilias nō poſſit agere in iudicio
ſine conſenſu patris.vt in.l.fina.§.neceſſitate.C.de bonis
ꝙ̄ liberis.nihilominus poteſt filiusfamilia petere a iudi
ce inſinuari donationem ſibi factam ⁊ mouetur ibi Bal
dus qꝛ illud non eſt agere ſed eſt impetrare.⁊ ita dicit ſe
in contingentia facti conſuluiſſe.⁊ idem voluit in dicta.l.
fina.§.neceſſitate.Et fecit glo.ſingularis in dicta.l.prima
34 †que voluit ꝙ licet filiusfami.non poſſit ſtare in iudicio.
ſine conſenſu patris.nihilominus poteſt implorare iudi
cis officium.faciat.l.ſeruus.ff.de bonorum poſſeſſio.titu.
generali ⁊ allego vobis in indiuiduo deciſionem domi
norum de rota.clxxxiij.que incipit Item ꝙ remiſſio im

petrata.vbi tenet† ꝙ filiusfami.poteſt ipetrare reſcriptū
35 ſine patris conſenſu.⁊ ibi etiam dicunt ꝙ ſi filiusfami.cō
ſtituiſſet procuratorem ſine conſenſu patris ⁊ poſtea fuiſ
ſet emancipatus ꝙ actus ille valeret licet in conſtituēdo
procuratorem non interueniſſet conſenſus patris.⁊ vlte
rius allego primaʒ glo.in.c.fina.de procuratoribus que
36 dicit† ꝙ lʒ mulier non poſſit agere nomine alierius.vt in
.l.femine.ff.de regu.iur.⁊ in.l.feminas.ff.de procur.⁊ in
.l.alienam.C.eo.tñ femina poteſt impetrare reſcriptuʒ ꝓ
alio remouetur glo.illa.qꝛ non refert per quem ꝑces por
rigant principi.allegat.l.vniuerſis.C.de precibus impe
ra.offer.⁊ etiam allego vobis glo.fina.in.d.c.fina.de ꝓ
curatoribus.que dicit† ꝙ canonicus poteſt impetrare re
37 ſcriptum pro eccleſia licet pro ea agere non poſſit de quo
ego dixi late in.c.cum.M.ferrarienſis.ſ.eodem titu.pri
mo.⁊ vlterius hoc oſtendo.†ſeruus non poteſt ſtare in iu
38 dicio regulariter.⁊ tamen poteſt impetrare reſcriptum.
vt eſt caſus in dicta.l.vniuerſis.quinimmo plus dico ꝙ
eo caſu quo regulariter quis eſt prohibitus ſtare in iu
dicio ⁊ in certis caſibus non poteſt ꝙ in illis caſibus po
terit impetrare reſcriptum.glo.eſt quam ego reputo ſin
gularē in.l.i.C.de precibus imperato.offeren.licet loqua
tur per verbum forte.Et ideo poſito non tamen conceſſo
c ꝙ filiusfa.[c] non poſſit impetrare reſcriptum ſine conſenſu
patris nihilominus in caſibus in quibus poſſet ſtare i iu
dicio ſine conſenſu patris in illis caſibus poſſet impetra
re reſcriptum ſine conſenſu eius per illam elegantem gl.
39 ⁊ allego ſimile ꝙ eſt fortius.†nam in illis caſibus in qui
bus minor poteſt ſtare in iudicio ſine conſenſu curatoris
in eiſdem caſibus poterit conſtituere procuratorem ſine
conſenſu curatoris.ergo ⁊ eodem modo impetrare reſcri
ptum.⁊ ſic multofortius vt ſentiunt domini de rota in ꝑ
allegata deciſione.primum voluit Bart.in.l.etiam.§.ex
preterito.ff.de manumiſſis vindicta.allegat.l.diuus.§.fi.
ff.de tu.⁊ cur.dato ab his.⁊.c.ex parte de reſtit.ſpoliato
rū.hoc voluit Innocen.in.c.cum.J.⁊.A.de re iudicata.
per dominum.Ant.⁊ omnes alios in.c.cum dilecta.ſ.eo
40 dem.dicunt enim† ꝙ eo caſu quo monachus poteſt ſtare
in iudicio ſine conſenſu abbatis poterit conſtituere pro
curatorem ſine eius conſenſu eodem modo dicunt de ca
pitulo eo caſu quo poteſt ſtare in iudicio ſine conſenſu ꝓ
lati.ita dicunt in.c.edoceri.ſ.eodem.† Idem dicunt in ex
communicato eo caſu quo poteſt ſtare in iudicio.Ita vo
lunt in capitulo intelleximus de iudicijs.Idem dicunt in
filiofamilia.hoc voluit Baldus in.l.filiusfamilia.ff.de ꝓ
curatoribus.allegat Innocentius in dicto capitulo cuʒ
J.⁊.A.⁊ in.c.indecorum de etate ⁊ qualitate.idem vo
luit Dominicus in.c.finali de iudicijs in ſexto.Idem vo
luit Baldus in dicto capitulo edoceri in apoſtillis ſupra
Innocentium allegata.l.ſed ſi vnius.§.filio cum ſequen
ti.ff.de iniurijs.idem dixit Bartolus in ſeruo vniuerſali
fratribus minoribus eo caſu quo poſſunt ſtare in iudicio
ita dixit in.l.ſeruos ad cuſtodiam templi.ff.de alimen.ci
ba.lega.Faciat quod voluerunt Domini de rota cōclu
ſione ducenteſima vigeſimaſexta.⁊ concluſione.ccclxxxv.
que incipit item ꝙ monachus profeſſus.⁊ facit quod
not.Bartolus in.l.etiam.C.mandati.faciat etiam quod
voluit Compoſtela.in.d.c.edoceri.vbi voluit ꝙ procu
rator poteſt impetrare reſcriptum ſuper aliquo incidenti
illius cauſe ad quod eſt conſtitutus.facit quod no.Spe
cula.in titu.de reſcripti preſentatione.§.ratione impetrā
tis poſt principium verſicu.no.ꝙ mandatum extenditur
41 ad conſecutiua.† Modo iſtis premiſſis venio ad queſi
tum quis poteſt impetrare reſcriptuʒ dicas tam actor ꝙ̄
reus.c.ceterum.c.ad hec.c.cum contingat.c.olim.c.capi
tulum.⁊.c.fina.ſ.eo.c.ex tua de filijs preſbyterorum.c.i.
de officio vicarij.c.ex parte el primo.⁊ el ſecundo de offi
cio delega.c.conquerente.⁊.c.audita de reſtitu.ſpolia.c.

c ¶ Filiusfa. Vide pro iſta elegant cōcluſione quā ꝑ[illegible]ſtanti 13.d.Andre.lʒ per multa verba Rota de iudi.v.ī no uiſ.⁊ Egidiuʒ bellemere deciſiōe.ccccccc.xxx.cōmiſſio ī petrata vbi ſir mat filiūſam. poſſe impetra re.⁊ vide nouiſſimos ſcri bētes hic ideʒ fere ſentientes referentes oīa q̄ vide per te.

penultimo de crimine falſi.c.conquerente de cleric. nõ re
ſidenti. ⁊ quicunqꝫ qui non prohibetur poteſt impetra
re reſcriptum. Ita dixit Hoſtien.in ſumma huius titu.§.
quis impetrare reſcriptum. ⁊ ego allego ſimile ꝙ voluit
glo.in rubrica.C.qui accuſare non poſſunt. que dicit † ꝙ
43 quilibet poteſt accuſare niſi reperiatur prohibitus. inſti
tu.de publicis iudi.in principio.⁊ allego glo.in.l.ſi que
ramus,ff.de teſtamen.que dicit † ꝙ quilibet poteſt facere
teſtamentum niſi reperiatur prohibitus.⁊ allego glo. in
.l.qui reſtituere in glo.fina.ff. de rei vendica.que dicit ꝙ
appellatio regulariter eſt premiſſa niſi reperiatur prohi
bita.de qua glo.magnum feſtum fecit Bal.in.l.i.C.ſi de
momentanea poſſeſſione fuerit appellatum. ⁊ etiam alle
45 go aliud ſimile.† nam quilibet poteſt eſſe teſtis niſi repe
riatur prohibitus.c.i.J.de teſtibus cum ſimili.ergo quili
46 bet poterit impetrare niſi reperiatur prohibitus.† Quin
immo dicebat Hoſtien.in loco preallegato ꝙ etiam ſer
uus poteſt impetrare.allegat.d.l.vniuerſis de precibus
imperatori offerend.⁊ etiam contra dominum audietur
in caſu quem habes in.l.ij.§.dominorum.ff.de his q ſunt
ſui vel alieni iur.⁊ ſic ſtat Hoſti. in concluſione ꝙ etiam
ſeruus poterit ĩpetrare re vera tex.d.l.vniuerſis. dicit nõ
eſt querendum a quo fuerit aliter impetratum.⁊ ibi pul
chre dixit Bar.ꝙ ſi reformatio obtenta fuerit in conſilio
populi non eſt curandũ a quo facta fuerit propoſitio in
populo per illum tex.contra illum tex.arguit Bar.ibi de
47 c.i.J.co.libro ſexto.† vbi dicitur ꝙ reſcriptum impetratũ
ab excõmunicato eſt ipſo iure nullum.ergo curatur de p
ſona impetrantis.Soluit ibi Bar.ſpeciale eſſe in excom
municato cũ quo participare non licet.⁊ ſic ex dicto bar.
⁊ ex illis iuribus habes ꝙ deterioris conditionis eſt ex
cõmunicatus ꝙ̃ ſit ſeruus quo ad impetrandum. Cõtra
hoc oppo.Bar.de.c.nonnulli.⁊ de.c.ex parte decani.J. e.
vbi dicitur ꝙ non valet reſcriptum impetratum a falſo p
curatore.⁊ per conſequens inquiritur de perſona impe
trantis.Soluit ibi Bar.ꝙ ille decretales hodie non ſer
uantur.vt ibi no. vel alter ſoluit ꝙ defectus perſone im
petrantis non vitiat reſcriptum ⁊ mendaciũ vel falſitas
impetrantis ſi aſſerat ſe procuratorem cum non ſit. ⁊ iſtd
bꝫ vitiare reſcriptum.ſed in caſu.d.l.vniuerſis in nullo i
48 petrans fuit mentitus.ideo erit ſecus. ¶ † Glo. prima q
a rit ⁊ eſt ſm queſitum an illa lex habeat locum ſiue ſeruus
impetrauerit pro ſe ſiue pro alio.glo.decidit ꝙ ſi pro ſe i
petrauit debꝫ diſtingui an imperator ſciuerit impetrante
ſeruum an non.argu.l.quidam conſulebant.ff.de re iud.
facit quod habetur in.c.ij.de ſciſmaticis.⁊ in hoc gl.illa
eſt multum ſingu.⁊ videas ibi do.Florianum doc. bono
nieñ.ad quod ſingu.alleget illã glo.ſed ſi ſeruus impetra
uit reſcriptum pro alio.tunc habeat locum dicta lex vni
uerſis.qꝛ tunc poterit impetrare pro alio intellige tamẽ
dũmodo non aſſerat ſe falſo eſſe procuratorem illius. qꝛ
tunc vitiaretur reſcriptum propter mendatium.vt.d.c.ex
parte decani cum ſimilibus de reſcrip. dicit tñ glo. ibi ꝙ
non dꝫ ſeruus admitti ad impetrandum.ſed ſi fuit admiſ
ſus tenet impetratio.allegat.l.i.C.de pre.impera. offer.⁊
idem voluit glo.in prealleg.l.i.⁊ etiam.d. Raphael ful
go.in.d.l.vniuerſis colligit ex dicta glo. ⁊ dicto Barto.
ꝙ diſtinctio illius glo.an ſciuerit princeps impetrantem
fore ſeruum an ignorauerit non habere locum in excom
municato qꝛ ſiue princeps ſciuerit ſiue ignorauerit impe
trantem fore excõmunicatũ.tamen reſcriptum impetra
tum ab eo nullum eſt ipſo iure.dicit tamẽ de hoc dubitaſ
ſe.iſta ẽ declaratio peregrina ad.d.c.i.J.eo.in ſexto.⁊ for
te erit ruina multorum doctorum apud dños canoniſtas
in preallegato.c.i.vt ex inferius dicẽdis apparebit. Bal.
49 vero in.l.i.C.de precibus impera.offeren.† vbi eſt caſus
ꝙ ſeruus eſt habilis ad impetrandũ contra occiſores do
mini ſui.⁊ illud eſt ſpeciale propter atrocitatẽ delicti ip
ſe opponit ꝙ non ſit ſpeciale.nam non curatur quis ipe
tret ſed quo nomine impetret.allegat.d.l.vniuerſis. ⁊ re
ſpondet ꝙ in caſu.d.l.i.opponebatur in limine impetra
tionis.ſed in caſu.d.l.vniuerſis impetratio erat iaꝫ facta
⁊ litem exiuerat de canzelaria.⁊ re vera iſta eſt reſponſio
glo.in.d.l.i.⁊ in.d.l.vniuerſis.Bal.ibi allegat.l.titio cũ
eſſet.ff.ad municipa.† vbi valet impetratio facta falſo nũ
50 cio ⁊ ꝙ plus eſt meretur ille falſus nuncius ſalariũ.bal.
ibi diſtinguit hoc modo aut impetratio non tendit ad al
terius preiudicium.⁊ tunc non curatur a quo fiat.ſufficit
enim conceſſio.vt.d.l.vniuerſis.ponit exemplum ſi titius
impetrat ꝙ ſeyus reſtituatur ad famam aut tendit in al
terius preiudicium.⁊ tunc aut conſtat de inhabilitate p
ſone impetrantis non valet.Fallit propter exemplum fi
dei laudabilis ⁊ propter enormitatem delicti.⁊ de hoc ẽ
caſus in prealleg.l.i.aut non conſtat de inhabilitate im
petrantis.⁊ tunc refert aut quis impetrat ſibi ⁊ preſumi
tur habilis aut impetrat alteri.⁊ tunc preſumitur inhabi
lis niſi habeat mandatũ.d.c.nonnulli.⁊.d.c.ex parte de
cani.Et ex iſtis habes clarum intellectũ an ſeruus ⁊ quo
51 caſu poſſit impetrare reſcriptum.† Item prohibetur he
b reticus[b] impetrare reſcriptum ſm Hoſti.in loco prealle
gato tex.in.l.ij.C.de ſumma tri.Et ex ea habes mirabilẽ
limitationem ad glo.ſingularem ⁊ vnicam in.c. ſuper lit
52 teris.J.eo.† vbi reſcriptum poteſt impetrari ſubrepticiũ
duobus modis.ſ.per ſimplicitatem ⁊ etiam per maliciaꝫ
⁊ mendatium glo.ibi ſingularis dicit ꝙ in dubio ꝑſu
mitur per ſimplicitatem impetratum. ſed tex.in.d.l. ij.C.
de ſumma tri.probat ꝙ eo ipſo ꝙ hereticus impetrat re
ſcriptum preſumitur per fraudem impetraſſe.quod ẽ be
ne no.† Iteꝫ excipitur excõmunicatus qui non poteſt im
53 petrare.c.dilectus.J.eo.c.fi.de procur.niſi de ſua excõmu
nicatione ⁊ cauſa eiuſdem faciat mentionem.c.ab excom
municato.J.eo.c.cum contingat de officio dele.c.cum pro
cauſa de ſen.excõmu.niſi in cauſa appellationis vel alias
ad defenſionem.quo caſu valet impetratio ne innocẽs cõ
demnetur.c.litteras de preſum.c.cum inter priorem.c. di
lecte.c.dilecti.⁊.c.ſignificauerunt de excep. ita dixit Ho
ſtien.in loco preallegato.facit.d.c.i.J.eo. in.vi.vbi reſcri
ptum impetratum ab excommunicato eſt ipſo iure nul
lum.hoc limita niſi clericus eẽt paratus impetrare reſcri
ptum contra ſuum epiſcopum q ſuper accuſatione ipſius
⁊ epiſcopus occulte illum excõmunicaret ad hoc vt futu
ra impetratio reſcripti non valeret.nam tunc reſcriptum
impetratum ab iſto taliter excõmunicato valebit in odiũ
epiſcopi taliter excõmunicantis ne ex dolo ſuo cõmodũ
conſequatur.ar.c.ſedes.⁊.c.ex tenore.J. eo. iſtud fuit ele
gans dictum ſpecu.in ti.de reſcripti preſentatiõe.§. ratio
ne impetrantis.ſequitur Dominicus in.d.c.i.J.co.lib.vi.
quod dictũ mihi non videtur eſſe verum primo per tex.
illum vbi dicitur ꝙ reſcriptum impetratum per excõmu
nicatum eſt ipſo iure nullum. Scdo excõicatio lꝫ ſit iniu
ſta tenet parendũ eſt enim ſententie paſtoris ſiue ſit iuſta
ſiue iniuſta.xi.q.iij.c.ſnia paſtoris.Tertio moueor p ele
gans dictum Archi.in.c.venerabilis de ſen.excom.li.vi.
54 vbi dicit † ꝙ lꝫ ſententia excõicationis ſit notoria iniuſta
c nihilominus ligat[c]. Poſſet tñ ſaluari dictum Spec. eo
caſu quo iſte talis ſit excõmunicatus ignorauit ſe fore ex
cõmunicatum.qꝛ tunc valeret talis impetratio. nõ enim
eſſet imputandum ſibi quare non petijt abſolutionem.nã
vt dicit imperator in.l.generali.C.de tabularijs.li.x.ſciẽ
tiam non ignorantiam cupimus alligari. ⁊ ideo ſingula
riter dictum fuit Io.calde.in cõmento.c.ab excõmunica
to.J.e.ꝙ lꝫ excõmunicatus admittatur admittiſ tñ ad ſe
defendendum in iudicio.vt in.c.intelleximus de iudicijs.
⁊ in.c.cũ iter.r.priorẽ de excep.nihilominus vbi põt petere
abſolõnẽ ab excõicatione ⁊ illa nõ petit, tũc vr cõtẽnere
excõicationẽ.⁊ p pñs nõ poterit ſe ĩ iudicio defendere ꝙ
dictum

a ¶ Seruus. Quer aut ſeruus impetrare nõ poſſit reſcriptum quere p Bart.in.l. ſeruos.ff.de acc. ⁊ ĩ.l.vili ſeruo. ſtatu ⁊ abiecto.vbi oĩa volumina iuris ciuilis ⁊ canoniſtas de ſer. non ordi.⁊ de ſeruoꝝ cõiug. ⁊ quo ad maĩ attinet.vid. d. Abb.hic egregie loquentẽ ⁊ nouiſſimos docto. ſcribẽtes hic.

b ¶ Hereticus. Nõ forte huius dicti eſt.qꝛ oĩs hereticus e infamis.d.l.i.in fi.C. de ſũ.trin.⁊ ſi. cal.,⁊ Bar. ibi ⁊ in.l. caſſius de ſena ⁊ adõ ad mãm.q.ſpe cu. de reſcrip. preſenta.§. v. v.ite ꝙ impa tor.⁊.c.gratũ ꝙ.§. ad hoc õ heret.in.vi. ⁊ ibi oẽs fẽ ſcribentes.

c ¶ Ligat.ad de elegãtẽ tex. xi.q.iij.c. in.2. c.epo.§.ſi ſ.⁊ §.cuꝫ aũt.⁊.c. qb' de ſen. ex. ⁊ glo.in.c.ſi.õ offi.or.in.vi.⁊ c.i.in princ, ꝙ nic.ca. ⁊ Bal. in addi.ſpec.õ appel.v.ſi appellanti.⁊ moder. allegatis locis ſcripẽteſ.

dictū eſt mirabile. ꝛ limitat iura multa. Cū ergo in caſu
noſtro iſte ignorauerit ſe excōicatū. ergo non eſt ſibi ipu-
tandū quare nō petierit abſolutionē. Facit qḋ voluit Jo.
cal. in diſpu. ſua incip. excōicatus qui cōi opi. ꝛ qḋ voluit
Jo. an. in preal. c. i. ꝭ. eo. in. vi. qḋ eſt bene no. Itē Arcb.
in prealegato. c. i. limitat illū tex. vt pcedat in publico ex
cōicato. ſecus ſi excōicatio eſſet occulta. qꝛ tunc valeret i-
petratio facta p excōicatū. alleg. qḋ hꝫ in. l. barbarius. ff.
de offi. pretoris. ꝛ in. c. nōne. viij. q. iiij. ſed ꝯtrium tꝫ Joā.
mona. in. d. c. i. ꝛ eū ſeqtur ibi Jo. an. per illū tex. qui idi-
ſtincte loqtur. Nec ob. d. l. barbarius. ꝛ qḋ hꝫ in. c. ad ap
probandū de re iu. qꝛ loquūtur in eo qui eſt inhabilis ge
rens offim publicū. ꝛ eſt cōiter tolleratus. ſecus in eo qui
eſt tolleratus in offō priuato. vt no. in. c. conſulti de pcur.
ꝛ idē ēt tꝫ Pau. ꝛ iſtud ſeqtur Dominicus in pallegato
c. i. ꝛ Jo. cal. in prefata diſputatione ſua. dicit tñ ibi dictū
Archi. poſſe procedere in occulte excōicato impetrāte p-
curatorio noīe alterius nō de p ſe cum tunc non agat de
vtilitate ipſius excōicati ꝛ eū conſtituens habuit tollera-
bilē ignorantiā. † Itē limitat etiā dictū. c. i. niſi tale reſcri
55 ptum motu pprio ipſius pape nō ad inſtantiam ipſius ex
cōicati emanaſſet. qꝛ tunc valet talis impetratio. arg. c. ſi
motu pprio de preb. li. vi. ꝛ cle. ſi romanus pontifex. e. ti.
Et ideo tex. in. d. c. i. dicit reſcriptū impetratū p excōicatū
non tꝫ. ergo ſecus ſi motu pprio pape emanauerit. eſt tñ
verū ꝙ durāte excōicatione non poterit talis excōicatus
agere vigore dicti reſcripti. c. pia de excep. li. vi. c. ſolet de
ſen. excō. eo. li. poterit tñ abſolui ab excōicatione. c. ab ex
cōicato. ꝭ. eo. c. paſtoralis de offi. ordi. vel eo volente ab ip
ſo delegato. ꝛ hec limitatio pcedit qñ motus pprius ema
nauit a papa. ſecus ſi ab alio inferiori. qꝛ tunc talis com-
miſſio nō valeret. ita dixit Lap. in preal. c. i. ꝙ dictū eſt mi
hi dubiū per id qḋ ſenſit Bar. ꝛ alij in. l. vniuerſis. C. ḋ p
ci. impe. offe. nam gl. ibi voluit † ꝙ ſi ſeruus īpetrat reſcri
56 ptum a principe ſciēte illū fore ſeruū impetratio tꝫ. ar. l. q
dā ꝯſulebant. ff. de re iudi. ſecus ſi eo ignorāte illū fore ſer
uum q̄ diſtinctio nō hꝫ locū in excōicato. vt ſentit ibi bar.
ꝛ Rapha. fulg. vt ſuperius dixi. ergo eodē mō dicamus
in reſcripto emanato motu pprio pape. qꝛ tunc non videt
habilitaſſe excōicatū pp odiū excōicati cū quo nō ē licita
participatio. † Sed qd ſi papa in ſuo reſcripto impetrato
57 excōicato appoſuit iſtā clām ſupplentes defectus omnes
ſi qui in eo reſcripto interuenirent de noſtre plenitudinis
ptāte de qua clā hꝫ in. c. inter dilectos de fide inſtr. ꝛ i cle.
paſtoralis de re iudi. ꝛ impetrās erit excōicatus an videa
tur pp hoc habilitatus ad impetrandū reſcriptū illud vꝫ
ꝙ non qꝛ vꝫ ſupplere oēs defectus q ꝯcernunt perſonam
ſupplicātis. ita ſing. dixit Archi. in. c. cenomanenſem ele-
ctū. lxiij. diſt. alleg. Spec. in ti. de legato. ꝛ iſtud dictum ē
ꝯ precedētem limitationē Lapi. nā pprius motus nō tol-
lit defectū pſone ſupplicantis. vt dixit glo. in. d. cle. ſi Ro.
potifex. nec ob. tex. d. c. i. inquantū Lapus arguit a ꝯrio
d ſenſu qꝛ ceſſat tale arg. qñ reſultat abſurditas^d. l. conuen
ticulam. C. de epi. ꝛ cle. l. ij. C. de condi. inſer. Et etiā adde
ad intellectū. d. c. i. elegans conſi. Gaſpa. de calda. in hoc
58 ti. conſi. iiij. † vbi cōſuluit ꝙ non valet receptio monachi
facta in monaſteriū pretextu reſcripti apſtici ab excōicato i
petrati. hoc dicit pbari per. d. c. i. nec ob. ꝙ pfeſſio excōica
ti obliget eū. vt no. in. c. cū illorū de ſen. excō. qꝛ ibi innite-
bat auctoritate ordinaria hic vero virtute reſcripti nulli
fatet tñ ꝙ pfeſſio p talē emiſſa obligat ipſum religiōi ſal
tē in genere ſed nō religioni in ſpē ſi ille aꝯs nō erat rece-
ptiuus. ꝛ ē rō qꝛ quantū in ſe fuit potuit ſe obligare reli-
gioni in genere ēt nullo recipiente pfeſſionē eius. vt not.
Inno. in. c. porrectū de regu. qḋ tene mēti. Et ēt adde ad
pdicta elegātē tex. in. c. que in eccleſiarū de cōſti. vbi dꝫ p
uenit ad audientiā veſtrā nec exprimit p quē. q tex. pbat
ꝙ nō refert p quē pces porrigant principi. ꝛ ſic vꝫ cōfor-
mari. d. ll. vniuerſis. qñqꝫ tñ refert per quē pces porrigan
tur princi. c. qcunqꝫ de here. li. vi. d. Cardi. ibi dicit ꝙ ad

hoc vt puideat publice vtilitati vel vtilitati eccleſiaꝝ non
refert per quē pces porrigant principi. idē dicit ibi Jo.
de imo. ſi agat de alia vtilitate ꝙ̄ de vtilitate publica dū
tñ perſona p quā fit ipetratio nō ſit ois inhabilis vt quia
nō eſt excōicata. alleg. qḋ no. in. d. l. vniuerſis. † Cū do cō
59 ſidera qꝛ tex. ſingu. ꝛ melior de iure in. l. ſiqs in graui. ꝭ.
hi quoqꝫ. ff. ad ſille. pbat ꝙ qñ agit de publica vtilitate i
habili ꝯ habilis. ꝛ idō lꝫ generalia verba ſtatutoꝝ nō cō-
prehendāt bānitos ꝛ inimicos ciuitatis. vt. l. lucius. ꝭ. in
tius. ff. de le. ij. nihilominus pp publicā vtilitatē cōprehē-
60 dūt. † Et idō ſi ſtatutū diſpouit ꝙ ſi qs fecerit tale qd p re
publica hēat magnū pmium ꝛ bānitus ab illa re publica
faciat illud tale ꝙ conſequat illud pmiū qꝛ inhabilis re-
putat habilis publice vtilitatis fauore. ꝛ per ꝯns dictum
Jo. de imo. nō eſt verū. fateor tñ ꝙ in excōicato ꝛ hērico
dictū ſuū ē verū p. d. c. i. ꝭ. eo. in. vi. ꝛ p. l. ij. C. de ſū. tri. ꝛ vi
61 de elegantia verba Bal. in rub. C. q accu. nō poſ. † Et ex
iſtis ſeqtur ꝙ p relicto facto in piā cāuſ qlibet de populo
poterit impetrare reſcriptū. ar. eius ꝙ hꝫ in auc. de eccle.
ti. ꝭ. fin aūt. vbi eſt caſus ꝙ qlibet de populo pōt agere p
relictis in pias cās. hoc voluit ibi Ang. ꝛ idē voluit bar.
in. l. ne qcq̄. ꝭ. obſeruare. ff. de offi. proconſu. ꝛ Bal. in. l.
nulli. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ in auc. hoc amplius. C. de fideicō
miſſis. ꝛ in. l. ciuitatibus. ff. de leg. i. Hoſti. Jo. and. ꝛ do.
Pet. in. c. ſi heredes de teſta. ꝛ ibi dixi plene ꝛ etiam di-
xi in. c. nos quidem eo. titu. ergo ſequitur ꝙ multofortius
poterit impetrare reſcriptum per id quod voluit glo. i. in
c. ſi. ꝭ. de procur. ꝛ per ea que dixi in euidentiali huius he-
ſitationis ꝙ bene menti cōmenda. Itē prohibetur femi-
na impetrare. ita dixit domo. Anto. in. c. fin. de procura.
Tu pondera qꝛ ꝯ eū vꝫ caſus in. c. puenit de cenſibus. vbi
62 tex. pbat † ꝙ femina pōt ipetrare reſcriptū iure ꝯſultori-
um maxime ſi eſt mulier ꝯſtituta in dignitate. ꝛ hoc colli
git ibi ipſemet do. Anto. Et pro hoc eſt glo. magiſtra in
c. ſi. in gl. i. de pcur. que dicit ꝙ mulier pōt ipetrare reſcri
ptū p alio. ergo multofortiꝰ poterit impetrare reſcriptū
p ſeipſa. ꝛ lꝫ. d. Ant. teneat ibi ꝯriū nihilominꝰ mouerūt
p iura nō pbātia dictū eiꝰ. alle. n. l. alienā. C. de pcur. l. fe
minas. C. eo. l. femine. ff. de reg. iur. que iura loquunt qñ
vult agere noīe alterius. ſed nos nō ſumus in eo cāu quo
velit agere ſed ſumus in caſu i quo velit ipetrare potiꝰ q̄
agere. vnde multi non pñt agere ꝛ tñ poſſunt impetrare
vt in. c. cāmqꝫ de iudi. ꝛ in iuribus. ꝭ. allegatis in prefato
e 63 euidentiali. † Quid aūt ſi eſſet infamisᵉ an poſſet ipetra-
re reſcriptū in auditorio principis dicas ꝙ nō ex eo qꝛ ta
lis nō pōt ingredi vrbē. l. ſed ꝛ militeo. ꝭ. ignominiā miſ-
ſus. ff. de excu. tu. ꝛ ibi dicit Bal. ꝙ nec pōt infamis intra
re ꝯſiſtoriū principis. ꝛ lꝫ infamis poſſit eē pcurator. tñ ñ
hꝫ locū in curia romana. ꝛ ſic per ꝯns nec in curia princi
pis. facit. l. ij. ꝭ. mulier. ff. de his q no. infa. nā vbi ē impera
tor ibi phibeē eē infamis † ſed pone ſtatutū diſpouit ꝙ q-
64 libet de homicidio poſſit impetrare reſcriptū an ſtāte ta
li ſtatuto admittat minus legitimus ipetrator vꝫ dicēdū
ꝙ nō. qꝛ verba generalia ſtatutorū relata ad perſonas i-
telligunt de legitimis ꝛ habilibus. l. i. C. de ſacroſan. ec.
p glo. Itē qꝛ ſtatim loquens in mā iuris cōis dꝫ intelligi
ſm ius cōe. c. ex pte de ver. ſig. c. ad audientiā de cle. nō re
ſi. c. cū dilectus de conſue. l. ij. C. de noxa. l. ſi. ꝭ. in cōputa-
65 tione. C. de iure delib. In ꝯriū facit † qꝛ verba ſtatuti de
bent aliqd opari. l. ſi qñ de leg. i. l. i. ff. ad municipa. Itē
p iſtud ſtatutū prorogatio actus liciti. ergo extendent etiā
ad inhabile fauore publice vtilitatis. l. ſiqs in graui. ꝭ. hi
quoqꝫ. ff. ad ſylle. Itē dictio omnis omnes includit. l. a p
curatore. C. mandati. ꝛ ſm hoc banniti ꝛ excommunica
66 ti admittentur. Solutio † ſtatutum recipit interpretatio-
nem iuris naturalis vel gentium quia iſta iura ſunt im-
mutabilia. l. eos. ꝭ. lege legatum. ff. de capite diminut.
ideo iſtud ſtatutū nō intelligit de infante vel furioſo aut
de mēte nec de excōicato q repellunt iure diuino. nā ius
diuinū ē ius nāle nāe creātis ꝙ ē eſt potentius ꝛ dignius

d Abſurditas. Vide pro iſta ꝯclōne. d. Car. in cle. i. ḋ iudi. per glo. l. cōuenticulam allegato loco a do. Andr. ꝛ facit qḋ voluit Bal. in. l. cū patrem in pn. C. de ꝯdi. inſer. ꝛ in. l. apud antiquos. C. ḋ fur. ꝛ. d. Alexā. de imo. ꝯſi. cex. ꝛ ſeq.

e Infamis. Adde p iſta nota. q. ſingularē tex. c. lꝫ ex quadā ḋ teſti. ꝛ. c. infamibus de reg. iu. i. vi. ꝛ ibi q̄plures ſcribēt. & concludētes ꝙ in famibus oēs actus legitimi interdicti dicū tur. limita tu tñ eos q reſpiciunt vtilitatē priuatā. vt tꝫ elegāter Bar. in. l. is cui. ꝭ. i. ff. de teſti. ꝛ ḋ eo qḋ dicit ꝙ infames ñ poſſunt vrbē īgredi. adde alta ro tit. ꝛ. l. bal. idē ſing. tenē tē quē moder niorꝫ omnes ſcribētes ſecuti fuere.

q̄ȝ ius naturale nature create.ergo ⁊ minor admittet.Itē
inimicus ⁊ ſimiles q de iure cōi ꝓhibent vel boium ꝯſue
tudine q̄ꝛ diſpenſatum videtur cum eis. arg. notatorū in
.l.ſi qñ.C.de inoffi.teſta.bannitus vō ꝓ delicto nō admit
teret ad beneficium ſtatuti.ſecus in bānito pro debito ci
uili q̄ꝛ iſte non habetur pro mortuo ⁊ eſt fame integre.
67 †Quid ſi monachus vult impetrare reſcriptuȝ in forma
c.ab excōicato.ſ.eo.Cōpoſte.ibi tȝ ꝙ nō poteſt ne det ma
teria vagandi. c.cum ſpeciali ad fi.de app.refert tñ alios
aliter dicere Ioā.cal.ibi repetens illud. c. dicit ſtandum
eſſe ei ꝙ ſeruat curiā ro.in dubio autē dicit ꝙ religioſus
grauatus ꝯ formā.c.ſacro de ſen.excō. poterit recurrere
ad remediuȝ.d.c.ab excōicato ſicut pōt appellari cū gra
a uat.c.de priore de appel.†Quid ſi eſt amicus[a] ⁊ vult im-
68 petrare reſcriptū ꝓ amico.dic ꝙ ſi impetrat ad beneficiū
pōt vt ſunt glo.ad hoc preclare.vt in.c.nōnulli.⁊ in.c.ad
aures.ſ.eod.Si vero ad lites velit impetrare ꝓ amico an
poſſit vr̄ ꝙ ſic ꝑ id quod voluit Guil.de cu.in.l.ſed ⁊ hec
.ff.de ꝓcur.vide que ample dixi diebus ſupioribus in.c.cū
tu.ſ̄.ti.i.†Quid aūt in conſorte eiuſdem litis an poterit i
petrare pro conſorte eiuſdem litis. vide que late dixi ibi.
69 ⁊ ſubdit hic Bal.circa hoc ꝙ reſcriptum non vȝ vbicū-
qȝ prohibet impetrans ab impetrando ſiue ꝓhibeat rōe
perſone ſue ſiue ꝑꝑ turpitudineȝ cāe finalis ſiue q̄ꝛ res im
petrata ſit reipublice ſiue aliqua rōe ſpecificata in lege ſi-
ue vbicunqȝ non pōt conſenſu partiuȝ roborari. vt in.l.i.
.C.ſi nuptie ex reſcripto principis petant.l.i.C.de petitis
bono.ſubla.lib.x.⁊ vbicunqȝ lex procedit annullando.l.
oēs.⁊.l.diligenter.C.de aque ductu.li.x.Idem dicit ſi re
ſcriptum ſit ſuſpectum de falſitate.c.ex parte.ſ.eo. quo ca-
ſu dicit nihil operari illa verba de plenitudine poteſtatis
q̄ꝛ ꝓpter hoc magis preſumit ſuſpectū q̄ꝛ ſtilus ſcribēdi
preuaricat.ar.glo.ſing.in.l.ſiqs ſub ꝯditione.ff.de cōdi.
70 inſti.¶†Querit ēt hic Bal. an debeat puniri ille q im-
petrat rē illicitā ⁊ ſiquidem lex vltra procedit imponēdo
b penā videt ꝙ ſatis ſit pena ipſa nullitas[b].ar.l.ſenatus.ff.
de ꝯhen.em.⁊.l.fi.in fi.C.de poſthumis heredi.inſtituen
dis.nam vbi lex non vltra procedit nec nos debemus vl-
tra ꝓcedere ſed contenti eſſe de penis.l.contentis.l.ſi ita.
ff.de verb.ob.In ꝯtrium arguit q̄ꝛ eoipſo ꝙ quis attētat
ꝓhibita delinquit.ergo dȝ puniri pena arbitraria.vt no.
in.l.nemo martires.C.de ſacroſan.eccle.vbi eſt glo. ſing.
ſm̄ eum.ipſe vero dicit ꝙ ibi actus prohibitus ſapiebat
ſacrilegium ſed vbi non continet iſtō delictum . ſatis ē pe
na ipſa inualiditas q̄ eſt afflictio intentionis. nam aliter
vnuſquiſqȝ ꝙ facit vltra valere ⁊ de oppoſito cōtriſtatur
vt no.in.l.ij.C.de condi.inſer.⁊ in.l.in rōne.§.cum qdam
.ff.ad.l.falc.⁊ in.l.iij.ff.de teſta.mili.⁊ iſta ſufficiant ꝓ iſto
ſecūdo queſito.¶†Uenio ad tertiū vȝ qs poſſit cōcede-
71 re reſcriptū dic ſm̄ Hoſt. in ſūma huius ti.§.qs poſſit. ꝙ
qcunqȝ pōt ꝯſtitutionē facere poteſt reſcriptū concedere.
qd̄ dicit eſſe intelligendū de eo q hȝ iuriſditionē.non.n. q
cunqȝ pōt ꝯſtitutionē facere hȝ iuriſditionē.vt pȝ i corpo
ribus collegijs ⁊ quibuſdā alijs ſm̄ eū.De tertio ⁊ vlti-
mo vide que late dixi in.c.cum acceſſiſſet.ſ̄.ti.i.pȝ ergo ꝙ
papa in ſpūalibus ⁊ imperator in tꝑalibus poſſunt con
cedere reſcriptū.ſed vicarius papa non poteſt concedere
reſcriptum extra vrbem de offi.vica. c.pe. videtur tñ ꝙ ſ.
centenſimū miliare poſſit concedere reſcriptū.ar.l.i.§.nū
cio.ff.de offi.prefec.vrbis. ⁊ breuiter ſe expedit dicens ꝙ
quicunqȝ delegare pōt ⁊ reſcriptum concedere pōt. vt in
ſūma de offi.delega.§.quis delegare poſſit.ibi aūt Hoſti.
dicit ꝙ delegare pōt princeps iudex ordinarius ⁊ etiam
delegatus.ita reſidet ibi Hoſti. Tu vero conſidera ꝙ de
principe ⁊ papa eſt manifeſtū ꝙ poſſint reſcribere.hoc ꝓ
batur ex diffinitione reſcripti data ſuperius. ⁊ idem dice-
mus de populo nō recognoſcēte ſuperiorē. de quo ꝑ bar.
in.l.hoſtes de captiuis. ⁊ in.l.infamē.ff.de publicis iudi.
⁊ in.l.i.§.de qua.ff.de poſtulando.⁊ in.l.deniqȝ.ff.de mi-
nor.⁊ in.l.non ambigitur.ff.de legibus. ⁊ in.l.i.C.ne qs

a ¶ Amicus. Comproba tu hāc ꝯclōnē argu.tex.l. inuitus. ⁊ ibi Cy. C.de procu.⁊ ꝑ.d alex.poſt glo.in.l. ſi vn⁹ §.i.ff.de pact. ⁊ ꝑ id qd̄ voluit idē.d.Alexā.in.l.i.de appel.reci.⁊ Archi.in c.ſtatuimus de elect.

b ¶ Nullitas. Uide ꝓ iſta cōcluſione qd̄ latiſſime idē d.And.in.c.cognoſcētes nu.xxxvi.cū.v.ſequē.tit ꝓcedē. ⁊ q̄ ibi annotauimus in apoſtillis.

c ¶ Priceps. Adde tu rōnē q̄ꝛ eſt lex aiata in terris.vt in auc.de cōſule.circa fi. ⁊ in autē.qb.mod.na tu.effic.leg.§.ſit igit licēta. ⁊ qncūqȝ actū gerit ex certa ſcientia ꝑinde eſt ac ſi diceret ſe velle facere de plēitudine ptātis.vt ē ſingu.glo. ⁊ mē- ti cōmēdanda in.c.ad hec de reſcript. ⁊ no. do.Abb.in. c. inter in princ. de excep. ⁊ q̄ ad materiā q. attinet. videtis tu.precedē. q̄ a.d.And. dcā fuere ⁊ a nobis notata in apoſtillis.

in ſua cā.⁊ idem dicendū eſt de alio populo q pōt conſti-
tutionē condere.vt in.l.oēs populi.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ ēt
adde qd̄ eleganter dixit Ang.in.l.i.ff.de ferijs per gl. ibi
in verſi.imo derogat.vbi dicit conclude pulchram regu-
72 lam†ꝙ lȝ imperator reſcribendo vel epiſtolam mittēdo
intelligatur ius condere.l.i.ff.de conſti.prin.tñ nullus in
ferior a principe lȝ habeat ptātem legis cōdende non in-
telligitur legem condere.vnde nec rex nec baro reſcriben
do ſententiando vel epiſtolam mittendo non intelligitur
legem condere.⁊ ideo ſi ſententia talium eſſet iuri cōmu-
ni contraria reſcindi poſſet tanq̄ȝ iniqua. quod dicit eſſe
menti teneñ.⁊ ſic accurate conſidera differentiaȝ inter re
ſcriptum principis ⁊ reſcriptū inferioris.puta regis du-
cis ⁊ ſimiliū.Sed idē Ang.in.l.itē veniunt.§.ceterum.ff.
73 de peti.here.dixit†ꝙ littera tranſmiſſa per principem dȝ
obſeruari pro lege in oibus caſibus.Idem dicit in eo qui
hȝ ptātem legis cōdende ⁊ vigebat tꝑe ſuo qd̄ iſta in ciui
tate Triuiſij.nam ptāti illius ciuitatis fuerat directa que
dam epiſtola ſeu reſcriptum perducem Uenetorū eo tꝑe
quo ciuitas illa regebatur eo mō per dños Uenetos fuit
dubitatum an ius faceret in oibus caſibus ⁊ certe faceret
ſm̄ eū ſi dux hēret ptātem legis cōdende.de hoc dicit eſſe
caſum in.l.i.ff.de conſtitu. prin.ego rettuli vobis iſta duo
dicta Ange.in rub.ſ̄.de ꝯſti.incidenter tñ ⁊ ex tꝑe. vt ibi
videre poteris.Nunc vero cōſidero ꝙ idē Ang.eſt ſibi ꝯ
rius per vnā ⁊ eandē legē.nam in.d.l.i.voluit ꝙ dicta.l.
i.ff.de cōſti.prin.habeat locū in reſcripto impatoris ⁊ nō
in reſcripto inferioris ꝑ.l.i.ff.a qbus ap.nō lȝ. ⁊ idē An-
ge.in.d.§.ceterū voluit ꝙ.d.l.i.hēat locū nō ſolū in reſcri
74 pto principis ſed ēt in reſcripto inferioris.†Ego aūt vidi
iſtā.q.arduam de facto Ferrarie. vbi illuſtris Nicolaus
marchio ad ſupplicationē cuiuſdā cōceſſerat reſcriptum
ꝑꝑ canonē nō ſolutū nō deberet cadere emphitheota illū
ab emphitheoſi dūmodo eſſet paratus ſoluere debitū ca
nonē iuxta tenorē bulle ꝯceſſe populo ferrarienſi ab obſer
uande memorie pontifice romano bonificatio fuit reſri-
catū in dubium an tale reſcriptū faceret ius in oi alio em
phitheota dūmodo paratus eſſet ſoluere canonē. ⁊ qdeȝ
magni aduocati erant pro vtraqȝ parte.Sed quidam at
tulit in mediū doc.Ange.in preallegata.l.i.ff.de ferijs ꝙ
tale reſcriptum tanq̄ȝ emanauerit ab inferiori non facie-
bat ius i oibus alijs caſibus ſimilibus poterat ille pater
allegare optimuȝ ſimile ꝙ voluit Bal.in.c.i.in ti.ſi de in
ueſtitura inter dñm ⁊ vaſallū lis oriat.vbi tex.dicit ſñiaȝ
imperatoris obſeruandā nec requiritur in ea exactus or-
do iudicioꝝ.Bal.ibi allegat ꝙ no.in.c.in cauſis de re iu
di.in nouella.⁊ ſubdit ibi Bal.ꝙ ſolus princeps pōt re-
ſcribere ⁊ mandare.facias ſic.inferiores vero a principe
nō poſſunt ſic reſcribere ⁊ mandare.ſed debent reſcribe-
re facias iuſtitiam.alle.no.ꝑ Inno.in.c.ſignificantib⁹ de
offi.dele.quo ad principē ſoleo allegare tex.in.c. raynuti
us de teſta.⁊ rō pōt eē q̄ꝛ maior p̄ſumptio iuſtitie verſat
in principe q̄ȝ in inferiori.Et id̄ dixit Bal.in.c. fi. de no.
c 75 for.fideli.†ꝙ illud qd̄ princeps[c] facit p̄ſumit facere vt de
us.vt dixi ſuperius.Sed in facie illius aduocati fuit alle
gata doctrina eiuſdē Ang.in.d.§.ceteruȝ.⁊ obmutuit. ⁊
ꝓpterea ſuccubuit in.q.exiſtente me aduocato ꝯ illū.⁊ ꝑ
hoc dicto Ang.in.d.§.ceterū facit elegantiſſimū dictum
Bal.in.l.i.C.q admitti in.xiij.col.vbi dixit ꝙ qlibet dñs
cuius mādatū hr̄ ꝓ lege in ſuo territorio equipat ꝑncipi.
Sed pōdero vnū ꝙ ē lumē i hoc paſſu.q̄ꝛ tex.i.l.metū.§.
ſed ex fcō in v̄.reſcriptū ē a iperatore meo.ff.ꝙ me.cā pro
bat ꝙ tūc reſcriptū ſeu ep̄la principis allegat ꝓ lege qñ ē
redactum ſeu redacta in corpore iuris.⁊ ita erit dandus
intellectus ad dictam.l.i.ff.de conſti.principum.†⁊ illud
76 quod reſcribendo vel ſententiando vel interloquēdo vel
epiſtolaȝ mittendo princeps facit legis habȝ vigorem.⁊
ꝑ ꝯſeqns faciat ius in omnibus caſibus ita videretur di
cendum in eo quod reſcribit rex vel dux ⁊ ſimiles. vt ita
ſeruet pro lege.⁊ habeat locum in omnibus caſibus ſi ſit
redactum

redactum inter conſtitutiones regni ſeu ducatus tenẽ mẽ
77 ti qꝛ eſt noua conſideratio.†Ego aũt vlterius diſtingue
rem hoc modo ſuper iſto paſſu.videlicet aut reſcriptum
inferioris a principe habentis poteſtatem legis conden
de emanans inter particulares perſonas eſt ſcḋm ius.
⁊ iſto caſu hꝫ vim conſtitutionis.⁊ dꝫ cuſtodiri inter oẽs
⁊ in cauſis diffiniendis hꝫ auctoritatẽ quo ad oẽs ſubdi
tos.vt dicimus i decretali epl'a q̃ fit ad ꝯſultationẽ alteri
us hꝫ.n.quo ad ſubditos auctoritatẽ in cauſis diffiniẽdis
vt apparet p totũ.xix.diſt.⁊ iſto caſu nõ reqrit̃ ꝙ ſit reda
ctũ iter ꝯſtitutiones regni.facit qḋ ſupius dixi all'. glo. in
rub.C.de mãda.prin.q̃ dixit ꝙ mãdata principũ ſunt ꝯſti
tutiones particulares aut tale reſcriptũ inferioris ẽ pter
ſus.⁊ tũc dico idẽ fore dicendũ qꝛ ſilr hꝫ vim ꝯſtõnis ⁊ li
gat oẽs ſubditos in ſilr caſu.vt in.c.in memoriã.xix.diſ.⁊
iſto caſu redigendũ eẽt tale reſcriptũ inter ꝯſtõnes regni
ſeu ducatus ⁊ ſimiliũ per id qḋ habet̃ in.d.l. metũ.§. ſed
ex facto.Si vo eſt ꝯ̃ ius ⁊ tunc aut ꝯ̃ dicta dei apoſtolorũ
⁊ euangeliſtarũ.tũc oĩo reſpuendũ eſt tale reſcriptũ.xxv.
q.i.c.ſũt quedã.c.q reſiſtit.c.dixit dñs.c.iulianus.⁊.c.his
qui preeſt.xi.q.iij.ſi verõ tale reſcriptũ eſt ꝯ̃ ius poſitiuũ.
⁊ tunc eſt abijciendũ.xxv.q.ij.c.reſcripta.C.de prec. impe
ra.offer.l.reſcripta.nõ.n.eſt recedendũ a iure cõi rõne re
ſcripti.c.cũ te de eta.⁊ qua.⁊ hoc ꝓcedit nõ ex defectu po
teſtatis reſcribẽtis hñtis ptãtem.l.cõdende.ſed ex dfectu
voluntatis ipſius reſcribẽtis niſi apponeret in tali reſcri
pto clam non obſtãte lege ꝯ̃riũ dicente.⁊ iſto caſu vr̃ mi
hi dicendũ ꝙ non extẽdat̃ ad alias pſonas ex eo qꝛ reſcri
pta ſunt pſonalia.vt no.in.c.ſignificauit.J.eo.p gl. tale.n.
reſcriptũ eſſet redactũ inter ꝯſtitutiones fabricatas ab ip
ſo reſcribẽte.tũc.n.cenſeret̃ eſſe ꝯſtitutio p id qḋ no.gl.in
c.ſi romanoꝝ ⁊ in ſũma.xix.diſti.⁊ per id qḋ hr̃ in.c.Iſi
dorus.xvi.diſt.⁊ per hãc diſtin.clarũ hẽtis intellectuꝫ ad
illam doctri.Ang.que ita nuda ⁊ inſulſa. vt tradita fuit
ab eo nullũ videbat̃ hr̃e neruũ ⁊ per iſta ſit expeditũ ter
tiũ queſitũ.Remanebat videre quartum vꝫ.†Que ſit vis
78 reſcriptorũ.ego tetigi aliqualiter cũ repetyſſem hãc rub.
in clementinis primo anno quo aſſumptus fui.lꝫ indigni
ſime ad gradũ doctoratus.Hic vo non tango ex eo quia
hoc apparebit ex capl'is poſitis in hoc ti.⁊ iõ ſilentiũ ſup
hoc ipono.referã tñ hic dicta Bald.ſuccincte q̃ ipſe poſu
it per.v.col.in hac rub.dicit.n.ꝙ in reſcripto nulla dictio
dꝫ vacare.alleg.c.ſolite de maio.⁊ obe.Tu vo cõſidera ſi
reſcriptũ eſt ꝯſtitutio particularis.vt dictũ eſt.†ſicut ergo
79 in conſtitutiõe vniuerſali nõ dꝫ apponi dictio ſuperflua.
vt in.c.ſi romanorũ.xix.diſt.nec etiam ſyllaba dꝫ apponi
ſuperflua in lege.vt in.l.i.ff.ꝙ me.cã.ergo idem dicenduꝫ
erit in reſcripto ꝙ eſt ꝯſtitutio particularis.ſimile dicim⁹
in ꝯ̃ctu.qꝛ oẽs clauſule quas ponimus in ꝯ̃ctu debent ali
qd operari ⁊ etiã minimũ verbũ appoſitũ in eo dꝫ eſſe cũ
miniſterio aliqd opãdi ſi fieri põt.l.ſi ſtipulatus.ff.ḋ vſu
ris.ita ꝙ verba intelligantur ſm naturã ꝯ̃ctus ⁊ rei ḋdu
cte in ꝯ̃ctu.vt in.l.ſi vno.ff.locati.d.l.ſi ſtipulat⁹. ita dixit
Bal.in rub.C.de ꝯ̃hen.emp.in.ix.q.allegat qḋ no.Inno
cẽ.in.c.ex litteris de iure patr.facit ẽt qḋ voluit idẽ Bal.
in.l.ſed ⁊ ſi qs.§.queſitũ.ff.ſiqs cautio.⁊ qḋ voluit Bar.
in.l.qui rome.§.duo fratres.ff.de ver.ob.†Subdit etiam
80 Bal.hic ꝙ verbũ inquiras appoſituꝫ in reſcripto ſignifi
cat ordinẽ iudiciariũ.c.exhibita de iudi.⁊ verbũ ſimpli
citer ⁊ de plano ſignificat abbreuiationẽ dilationũ. alle.
Inno.in.c.olim de accuſ.ſubdit ẽt hic Bal. in prin.ꝙ re
ſcriptũ proprie ꝯcernit ius impetrantis ⁊ ad ius dꝫ refer
ri.⁊ ideo verba reſcriptorũ recipiunt interpretationeꝫ le
gum ⁊ canonũ.ſecus in verbis priuilegioꝝ ne priuilegia
reddant̃ inutilia.iij.q.vij.c.ſicut.c.cũqꝫ.J.e.per Bernar.
⁊ Inno.⁊ per illũ tex.dicit hic Bal.ꝙ papa interdum re
ſcribit formalr.c.cũ dilecta.J.eo.puta qñ dat ordinẽ ſub
ſtantialem.interdũ reſcribit cauſalr vt qñ cõſiderat radi
cẽ cãe producentis.c.ſup litteris.J.eo.qñqꝫ reſcribit papa
principaliter.vt qñ reſcribit apponẽdo clam ex certa ſciẽ
tia ⁊ de plenitudine ptãtis.que tñ verba ꝯ̃ ius nãle nõ va
lent cle.paſtoralis de re.iu.priuilegia ẽt ſm cũ ex cã ſuper
ueniente ꝯ̃ria eqtate mutantur. vt dicit illa lex notabilis
in.l.ex facto.ff.de vul.⁊ pup.tu allega.c.penul.de cle.non
reſi.⁊.c.ſuggeſtũ de decimis.dicit ẽt Bal.ꝙ ab oibus p̃
ceptis vis maior excipitur.l.ceſar.ff.de public.¶†Que
81 rit etiam Bal.hic qꝛ in reſcriptis⁹ dꝫ attendi debitus ſti
d lus.c.ex litteris.ſ̃.ti.i.qualiter accipiat̃ ſtilus in reſcriptis
rñdet ſtilus eſt forma rite recteqꝫ ſcribendi ꝯſuetudine ro
mane curie approbata.de quo remittit ad Spec.in tit.de
reſcrip.preſentatione.§.rõne forme in prin.⁊ per totum.
82 †Itẽ dicit ꝙ verbũ cã appoſitũ in reſcripto intelligit̃ i cri
minali verbũ lis appoſitũ in reſcriptũ intelligit̃ in ciuili
ſm ſtilũ curie.vt ait Spec.p.l.cãs vel lites.C.de tranſac.
vide ſcribentes ibi ⁊ reſcriptũ ꝙ non hꝫ ſtilũ curie roma
ne eſt ſuſpectũ.c.ad hec de ſen.excom.ſm Inno.⁊ dicitur
ſtilus quaſi calamus.quia olim ſtilo ſcribebat. vnde per
inſtrm̃ quo aliqd fit repreſentat̃ illud qḋ fit ⁊ ait lex ꝙ li
ber eſt ſtilus teſtandi ꝙ ſignificat teſtm̃ in ſcriptis.⁊ iteꝝ
liberũ non reddit arbitriũ ꝙ ſignificat teſtm̃ nũcupatiuũ
vt in.l.i.C.de ſacroſan.ec.ſm Bal.hic ꝙ verbum addite
ad doc.in.d.l.i.¶†Querit ẽt hic Bal.pone ꝙ princeps
83 dedit quandã formã procedendi ⁊ indulgendi ſup male
ficijs cõmiſſis in turba nunqd extendat̃ ad ea q̃ ſunt com
miſſa ſed non in turba videt̃ ꝙ ſic qꝛ duo ſunt precepta.ſ.
ꝙ cognoſcat de maleficijs ⁊ de cõmiſſis in turba.argu.l.
celſus.ff.de arbi.⁊.l.quidam teſtamento in princ.ff.de le.
e primo.Contrarium decidit qꝛ culpa ᵉ eſt quedam quali
tas.l.pretor ait.§.docere.ff.vi bono. rapto.⁊ ſepe mitius
punitur vbi ſalus multorum periclitatur ne forte ꝓpter
vnum homicidium multa gens pereat.l.aut facta.§. fi.ff.
de penis.facit quod habetur in.c.latores de clerico excõ
municato miniſtrante.Non ob.d.l.celſus.qꝛ ibi ẽ duplex
ratio ⁊ etiam conſideratio diuerſa quarũ vna reſpicit de
bitum.ſ.obliuionem ⁊ alia terminum.ſ.miſerationem.ff.
de compenſatio.l.ſi cum militi.§.i.Preterea ſi ibi non eſ
ſent duo precepta vitiaretur ſententia diffinitiua ⁊ acceſ
ſorium vitiaret principale ⁊ id quod appoſitum eſſet ad
differendum veniret ad puniendum quod eſt abſurdum
hanc rationem ponit glo.in.c.nemo poteſt ad impoſſibi
le obligari de regu.iuris in.vi.ſi autem ſub vna cõſidera
tione addiceretur impoſſibile tempus tunc haberet vitia
re qꝛ ei cohereret.ſed contra de.c.cum dilecti de do. ⁊ cõ
tumacia.vbi etiam ſub vna non vitiat.⁊ ita eſt ibi. nã ibi
precedit obligatio ad obtemperandum preceptis a qua
non liberat tempus incongruum.ſecus vbi dilatio nõ ha
bet ſeorſum precedentem obligationem† qꝛ ꝙ vnum eſt
84 diuidi non poteſt ⁊ nunc intelligis ſm eum dictum. c. ſi
milis conſideratio eſt in.l.ꝙ fauore.C.de legi.Item dicit
Bal.ꝙ ordo reſcripti eſt ſeruandus.nam quicquid prin
cipi placuit ꝙ ſit ordo etiam ſi prepoſteret ordinem ſolu
tum qꝛ ipſe rerum formas mutare poteſt expreſſe ⁊ taci
85 te dixit etiam† ꝙ ſi princeps conceſſit duas litteras ⁊ ſe
cũdo veniunt ad interpretationem primarum ſecunde lit
tere reſtringuntur ad primas per relationem reſtrictiuaꝫ
86 †qꝛ relatiuum requirit antecedens.vt in auct.de filijs an
te dota.inſtrumenta natis.vt hoc ſingu.nota.ſm Baldũ
hic qui etiam allegat.l.aurelius.§.teſtamento.ff. de libe
87 ratione legata.†Sed nunquid reſcriptum vnius princi
pis recipiat interpretationem a reſcripto alterius princi
pis.reſpondetur Bal.hic ꝙ ſic.qꝛ ſicut congruum eſt le
ges legibus concordare.vt in.l.i C.de inofficioſis dona.
ita reſcripta reſcriptis.l.reſcriptum.ff.de pactis.†ſed nun
88 quid per reſcriptum de ſoluendo creditoribus pro rata.
vel deteſtando maiori parti creditorum tollatur prero
gatiua ſeu priuilegium ita reducatur ad ius cõmune. di
cit Bal.ꝙ ſic.non tñ tollit̃ hypotheca quã hꝫ quis ex ꝓ
pria prouidentia. vnde ſi princeps reſcribit ꝙ omnibus
creditoribus mercatorum fugitiuorũ ſoluantur pro rata
ceſſabũt priuilegia.tñ creditores hypothecarij pferẽtur

d ¶ In reſcri
ptis. Adde ele
gantẽ tex.cũ ḋ
ſal.c.cũ graui.
⁊ de ꝯfir. vtili
vel inuti.c.pe.
⁊ vide moder
niores ſcriben
tes i.c. ad hec
de ſen.excõ. ⁊
quot modiſ ca
piatur ſtilus ḋ
quo paulo in
fra loqtur.vid
plene nouiſſi
mũ.d.Jaſ.ma.
in.l.i. C.de ſa.
ſan.eccle.

e ¶ Culpa.
quotuplex ſit
vide Bar.in.l.
ꝙ nerua.ff.de
po.⁊ in.l.ſi vt
certo.§.nũc vi
deñ. ff. quo ⁊
qualr cõmitta
tur.no.in.l.vi
deamus.ff. lo
ca.⁊ de eo qḋ
dicit ꝙ mitius
multitudo pu
nit̃.vid.i.q.vij
.c.q̃tumcũqꝫ.
⁊ plene ab oi
bus cũ de cle.
excõ.c. latore.
allegato h vbi
pulcherrima
glo.⁊.xxx.diſ.
cõtinere in gl.
⁊.l.ſi familia.
de iur. om.iu.
⁊.l. aut facta.
§.fi.⁊ ibi bar.
ff.de pen.

chirographarijs tam ſimplicibus ꝗ̄ priuilegiatis.⁊ hoc
eſt quod dicit lex ſuū nō tuū tibi denegat beneficium. vt
no.in.l.aſſiduis.C.qui potiores in pignoribus habean.
89 †Quid ſi inter iſtos creditores vnus ē cleric⁹ vr̄ in eo nō
habere locum hec lex ciuilis.ſed ↄ̄rium eſt verius.q2 tibi
clerico lex ſuū nō tuū denegat beneficiū ſeu priuilegiū ꝙ
facere pōt.ſed tuam ꝓuldentiā ſup hypotheca auferri nō
90 pōt.nec etiā vult†q2 princeps nō intelligitur tollere iura
realiter acqſita ⁊ ratificata in.d.l. reſcriptum in fi.vt ibi
91 eſt tex.nota.ſm Bal.hic.†Querit hic Bal. an epiſ nutu
poſſit cōferre bñficia.⁊ vr̄ ꝙ nō q2 collatio ē auctoritas
⁊ plus ꝗ̄ auctoritas.ergo debēt interuenire verba.l.i.ff.
de auc.tuto.⁊ vbi verba ſunt neceſſaria nō ſunt ſufficien-
tes actus.l.vbi non voce.ff.de re.iur.l.ſi pf.ff.de adop.ↄ̄-
rium decidit Bal.q2 pōt collatio fieri abſenti.ergo nō ē
auctoritas.c.ſi tibi abñti de pben.li.vi.Et ita Bal. quie-
uit in hac rub.⁊ rettuli vobis oia ſua.⁊ quo ad iſtud vlti
mū tu pondera tex.in.l.i.§.mutus.ff. de tutelis.vbi ē tex.
92 ſing.†ꝙ auctoritas eſt pſtanda verbis expreſſis ⁊ nō nu-
tu.⁊ pp hoc mutus non poteſt eſſe tutor.Cū ergo platus
⁊ tutor equipentur per no.in.c.lz hely de ſymo.⁊ in.c. ve
nerabili de offi.dele.iij.q.v. c.q2 epi. eſſet inueſtigandum
vtrū mutus poſſit eſſe epiſ ⁊ ſi epiſ efficiat mutus vtrū de-
beat dari ſibi coadiutor alibi tractabit iſte paſſus q2 alie
nus a mā huius rubrice.⁊ addite qō pulchre voluit bal.
93 in.l.pe.in fi.verbis.ff.de iuſti.⁊ iure.vbi dicit†ꝙ cl'a q̄ ap
ponitur in litteris pape vz ꝙ iuſtū fuerit decernas reſtrin
gif ad petita.alleg.Cōpoſte.in.c.ſuper lris.ſ.eo.⁊ iō di-
cit ibi Bal.ꝙ ita intelligunt rñſa doꝝ q̄ dicunt fiat ius
94 †Et in quantū ſupius dixi ꝙ monachus pōt impetrare re
ſcriptū ſm diſpoſitionē.c.ab excōicato.ſ.eo.dic ꝙ ille paſ
ſus hz minorem dubitationē qñ eſſet.ſ.annū ꝓfeſſionis q2
adhuc nō eſſet monachus.vt.ſ.c.ſi ſeruus.⁊ ibi.d. Domi.
liiij.diſt.c.preſens clericus.xx.q.iij.c.religioſo de ſentē.ex
com.in.vi.Bar.in auc.ingreſſi.C.de ſacroſanc.eccle.⁊ in
.l.nulli.C.ne ſanctū bap.do.Car.in cle.i.de elec. Bal. in
.l.ſi qñ.C.de bo.va.li.vi.vbi alleg.Andr.de barulo.⁊ hr̄
in.c.bñficium de regular.li.vi.ego dixi late vide oino in
95 cle.i.de elec.qō eſt bñ no.†ꝙ.ſ.annū profeſſiōis [a] quis nō
a dr̄ monachus niſi cōſtare poſſit ꝙ talis ingrediēs vellet
vitā mutare.q2 tunc nō poſſet ad ſeculū redire.tex.ē ⁊ ibi
vide ſtupendā glo.in.c.ſtatuimus de regulari. ⁊ ibi ſan-
cte vite doctor do.Anto. in ſuis finalibus verbis dicit ſe
credere ꝙ ſocius ſuus dilectus Colla q nūc eſt ingreſſus
ordinē montis oliueti in anno.cccci.in vigilia ſancti Jo
annis baptiſte quē do.Anto.dicit ſe aſſociaſſe ad religio
96 nem.qui frater Colla dixit dum reſpiceret Bonoñ.†ſtes
cū deo mūdus āmodo tecū nullū habeo participium. cre
dit do.Anto.ꝙ quo ad deū ſit profeſſus.deus ↄ̄ſeruet eū
in ſuo ſancto ꝓpoſito.Jta ibi dixit formaliter ibi.d. Ant.
iſtud ſcripſiſſe velim ꝓpter id qō ante nudius tertius in
hoc noſtro floreñ.ſtudio boñ.accidit. Nā magnificus ⁊
excelſus comes do.Alouiſius de alamanis de regno nea
pol.ex genere comitū ⁊ principū natus adoleſcens inge-
nuus ſancte theologie magiſter glorioſus ⁊ iuris canoni
ci ſcholaris ꝓfundiſſimus cuius vita ⁊ mores omni erāt
ſanctimonia pleniſſimi dimiſſo ſeculo igreſſus in religio-
ne beati benedicti in abbatia ſancti Proculi bonoñ.qui
yheſu xp̄o medio ſaluatore noſtro piiſſimo ſi vita diutur-
nior fuerit alter in ſeculo benedict⁹ religionū pater futu-
rus eſt.ſcholas tñ meas viduatas ⁊ deſertas reliquit cle
mentiſſimus deus conſeruet eum in ſecula ſeculorum.Et
per iſta ſit expedita rubri. de reſcriptis.Laus deo clemē-
tiſſimo. Dñs Andre barbacia ſiculus.

b a **Jcut romana.** Priuilegio [b] generali ſm
ius cōe obtento obſtat reſcriptum ſpāle de il-
lo mentionem non faciens.h.d.conſultatio ⁊
rñſio ibi in quiſitioni prima continet quatuor formam in
dulgentiam appellationem ⁊ conſultationem.Scda ſub
diuiditur in duas.in prima rñſio. in ſcda reſpōſionis rō.
Caſus ponitur ſic.conceſſo priuilegio alicui concedente
liberam facultatem appellandi qdam contra eū habens
cauſam impetrauit iudices delegatos ⁊ obtinuit reſcri-
ptum appellatione remota delegato procedentibus lata
eſt ſnia contra illum q hz priuilegium libere appellandi.
quare an appellare potuerit ⁊ an tali appellationi ſit de
ferendū.⁊ videt ꝙ debeat admitti q2 ex quo hz priuilegi
um vt libere poſſit appellari.⁊ appellatio regulariter eſt
permiſſa vt priuilegium aliqd operet vr̄ concedere facul
tatem appellandi.vbi alſ de iure non cōcedereſ.⁊ ſic vbi
eſt clauſula appellatione remota vr̄ ꝙ potuerit appella-
re.Jtē q2 priuilegio non detrahit reſcriptū niſi de illo fa-
ciat mentionē cum ſcdm reſcriptū.vbi eſt clauſula appel-
latiōe remota repugnet priuilegio ⁊ nō dz valere ex quo
de illo mentionē non facit.papa determinat appellationi
nō eſſe deferen.⁊ priuilegium quantūcunqz comprehen-
dat facultatē appellandi.vltra ius cōe.tñ eſt generale ⁊
priuilegiū generale cōueniens cū reſcripto ſpāli.ſ. vnius
cāe ſpecifice dz illi cedere in illa ſpecie† q2 generi p ſpēm
1 derogaf ſm do.Anto.ibi vere ſm Bal. ponite ſic caſum
quidā pp culpā ſuā. q2 ſepe delinquent in appellando pri
uatus fuit generaliter beneficio appellationis per papā
iſte poſtea impetrauit indulgentiā generalem vt libere ſi
bi liceat appellare deinū qdā alius tacens de iſta īdul-
gentia impetrauit ↄ̄ iſtum cum clauſula appellatione re-
mota tandem lata ſententia contra iſtum q indulgentiā
meruit appellabit.queritur vtrum ſue appellationi ſit de
ferendū videt ꝙ ſit ex generali clauſula.⁊ etiā q2 ē pmus
impetrans ↄ̄rium determinatur† q2 ſpālis ꝓhibitio dero
2 gat generali ꝑmiſſioni.ℂ Nota ibi ſublato appellatio-
nis remedio.Colligit hic do.An.ex iſto tex. cauſas iudi-
cibus delegatis qñqz committi appellatione remota de
cuius virtute habetur in.c.paſtoralis. ⁊ in. c. vt debitus
3 de appel.†⁊ ſic cum appellatio ſit defenſio poteſt p reſcri
ptū tolli.⁊ ſic defenſio naturalis tollitur reſpectu formu
le a iure poſitiuo introducte.†Sed do. Abb. hic colligit
4 ꝙ cā poteſt cōmitti appellatione remota quod dicit poſ
ſe fieri per ſolum principem.inferior enim non poteſt re-
mouere beneficium appellationis.c. ſuper queſtionū.§.
ſi vero de offi.delega.l.i.§.interdum.ff.a quibus appella.
5 non licet.⁊ ex hoc dicit ſe inferre ꝙ etiam legatus de la-
tere non poſſet cōmittere cauſam appellatione remota.
nec etiam alium iuris ordinem remittere vnde nō poteſt
cōmittere cauſaʒ ſimpliciter ⁊ de plano.allegat gl.in cle.
ſepe de verbo.ſignifi.Tu vero de hoc vltimo allega glo.
magiſtram ⁊ meliorem de iure in.c.fina.de heret. in. vi.
⁊ etiam glo.in.c.indemnitatibus de electio.eo.libro.⁊ fu
it dictum ſpecu.vt refert glo.in.d.c.fina.dicit etiaʒ ex hoc
6 probari†principem poſſe tollere defenſionem.nā appel-
latio eſt quedam defenſio ⁊ releuamen oppreſſorum. vt
in.c.ſuggeſtum de appella.in contrarium allegat cle.pa-
ſtoralis de re iudi.vbi princeps non poteſt tollere defen-
ſionem.reſpondet contrarium ꝙ illam tollit quod ad for
malitatem introductam a iure poſitiuo ⁊ certe iſta fuit re
7 ſponſio do.Ant.hic.†dicit etiam domi.Abb.poſſe dubi-
tari an princeps ita poſſit cōmittere cauſam appellatiōe
remota.vt etiam per viam querele quis non audiatur vo
lens ſuam iuſtitiam proſequi remittit ſe ad not. in dicto
c.paſtoralis.ſ.de appella.⁊ idem domi.Abb. dixit in ru
brica.ſ.de appel.Bal.vero hic circa iſtum articulum di-
cit ſe notare ex iſto.c.ꝙ in eo ponantur due cōtrarie clau
ſule.vna eſt appellatione conceſſa ⁊ quid operetur clau-
ſula conceſſionis libere appellandi dicit ꝙ non reperitur
alibi.⁊ in hoc tex.iſte eſt ſingularis alia contraria clau-
8 ſula†eſt appellatione remota.⁊ iſta eſt vulgaris formu-
la ſm eū q̄ vt plurimū apponif ō ſtilo curie ro.⁊ aliqñ po
nif de ↄſuetudine inferioꝝ iudicū bñtiū tñ merū imperiū
⁊ nihil operatur niſi qñ appellatur ab iterlocutoria.⁊ iō
qñ iſta conſuetudo eſt preſcripta de principis conſcientia
de qua

a ℂ Profeſſionis. De mā ꝓfeſſionis vide ꝗ̄plurima dubitabilia ⁊ notāda p abb. in diſcurſu totius t.tu.de regula.⁊ vt facilius inuenias ge qd dici pōt in hac mā.vid ipſius repertorium in hac eadē dictiōe i additionibus.⁊ ꝓ iſta ↄclōne vide.xvij.q.ij.c. conſaldus. xix. queſtione iij.moaſterijs.

b ℂ Priuilegio. Sūmariū hoc qō poſuit d.Andr.ē cōe Felyn.aūt circa ipz ſicco pede ptranſit. ſz quo ad mām huius tex.attinet.vide ſing. d.Ab.in.c. paſtoralis.§.qñ de reſcrip.⁊ in c.i.eo.ti. ⁊ vid ibi moderniores ſcribētes.

de qua dicit ꝙ vnicaȝ legem dumtaxat habemus in iure
vȝ.l.fi.C.de ſen.ꝛ interlocu.om.iudi.vbi etiam tractatur
9 †de cl'a recuſatione remota ꝛ remittit ſe ad lecturam ſuā
in.d.l.fi.Joā.de imo.hic dicit ꝙ aliqñ cōmittiť cā appel
latiōe remota ꝙ intelligit hoc procedere qñ p papā hoc
cōmittitur qꝛ alius inferioꝛ nō poſſet cōmittere.alleg. d.
c.ſuper qōnum.ꝛ.d.l.fi.ꝛetiam colligit ꝙ appellatio eſt
quedā defenſio.alleg.quod habeť in.l.i.ff.de appel. ꝛ di
cit ꝙ princeps pōt tollere defenſionē reſpectu formule. ꝛ
p ꝯñs dixit illud quod dixit do.Anto.aliud ſup hoc paſ
ſu non eſt ſcriptuȝ per alios hic.vere iſte paſſus non eſſet
hic tangendus.qꝛ non eſt locus ꝓprius nec ēt ego inten
do tangere.ſed pro declaratione tex.ꝛ pro additione ad
iſtos patres dicā aliqua ꝛ ſuccincte. ꝛ p̄mo poſito ꝙ cl'a
appellatione remota appoſita a principe tollat remediuȝ
appellañ.tñ iſtud eſt verū quo ad ipſos litigātes.ſed quo
ad tertiū,p intereſſe ſuo cōparentē non vř remota appel
latio.hoc dixit Bar.in.d.l.i.§.iterdū.aſſerens de hoc fo
re quandā decretalē de qua nō recordatur.certe de hoc ē
caſus ſing.in.c.ſuper eo de offi.deleg.Et cū iſta qō fuiſſet
de facto Peruſij tpe do.Ant.cū ibi aſſideret.ita refert ſe
rñdiſſe p.d.c.ſuper eo.ita ipſe refert in.c.vt debit].J.de ap.
Et ſi iura nobis de hoc deficerent nō tñ deficeret mihi rō
apponēs gladiū ad hanc dubitationē.vnde eleganter di
xit glo.in.c.ſignificauit.J.eo.†reſcripta ad lites eſſe perſo
10 nalia ꝛ nō egredi pſonas inter quas impetrate ſunt.ergo
ſeqť ꝙ nō nocebit tertio nō cōprehēſo in reſcripto.nec ēt
deficit mihi gl.in ſimili multū ſing.in.l.creditoꝛ poſt pn.
11 ff.manda.q voluit†ꝙ lȝ dilatione pendente nihil ſit inno
uan.nihilominus quo ad tertiū poterit aliqd innouari.
nec ēt deficit mihi elegās dictū Inno.in.c.cū ſup de re iu.
12 ꝛ Bar in.l.a ſnia.ff.de app.†vbi dicūt quē poſſe appella
re a ſnia lata inter alios rōne ſui intereſſe. ꝛ ita limito vo
bis tex.iſtū ꝛ totā iuris prudentiā. ſed poſſet quiſpiam ꝯ
p̄dicta allegare caſum in.l.i.§.fi.ff.qñ appel.ſit. queȝ tex.
ſubtilis ille iuris interpres Rapha.cuma.allegauit ibi ꝯ
cōem doctrinā quē ſic inducebat.†Certū ē ꝙ ꝯdēnato ꝓ
13 curatore pōt dñs appellare rōe ſui intereſſe.l. ab executo
re.§.i.ff.de ap.tñ tex.ibi dicit ꝙ ſi dñs eſt abñs ꝛ ignorās
ꝛ lapſum ſit tps datū ad appellañ.ꝛ ꝓcuratoꝛ nō appel
lauit ꝙ dñs nō audiť niſi in certis caſibus. Ecce nūc q̄ľr
ꝓhibito prīcipali,ꝓhibitus ē tertius appellare. ſalua tñ
ſemp honorificētia tāti doc.ſomniū ē ſic dicere. primo ꝙ
iō nō audiť ibi dñs appellans.qꝛ fuit defenſus p ꝓcur.vt
ꝓbat ibi tex.Itē qꝛ iō ēt nō audiť qꝛ hȝ recurſum ꝯ ꝓcuř.
hoc ꝯſiderauit glo.in.d.§.fi.q dicit ꝙ nō ꝓcedit diſpō illi
us tex.ſi ꝓcuratoꝛ nō eſſet ſoluēdo.ꝛ ſic Raph.dormita
14 uit.ſtet ergo in pace cū arti.ſuo.†Scđo gl.ſingu. ꝛ vnica
in.d.l.fi.C.đ ſen.ꝛ inter.om.iu.dicit ꝙ ſolus p̄nceps pōt
tollere appľoneȝ a diffinitiua.ſecus ſi ab iterlocutoria qꝛ
tūc inferioꝛ poterit illā tollere.ꝛ poſſet allegari rō pactū
priuatorū tollit appľonē.d.l.i.a qbus app.nō lȝ.ğ multo
fortius princeps poterit tollere.ar.eius qō no.gl.ſing. in
rub.C.de decre.decur.li.x.ꝛ in.c.pe.de cōſue.li.vi.ꝛ tex.ī
.l.gnāliter.C.de fideiuſſ.ꝛ p hoc dať intellectus ad iſtum
tex.inquantū dicit cōmittiť ſublato appľonis remedio qꝛ
intelligiť.ſ.a papa. de iure aūt ciuili poſſet intelligi ēt ab
inferiori quo ad interlocutoriā.vere ego dubito,multum
vtrū ab ipo principe effectualiter poſſit tolli remediū ap
pellañ.ꝛ p̄mo p illud qō dicit hic Bal.in ver.ſublato. ꝙ
hec ṽba opanť vt iudex nō teneať deferre appellatiōi. tñ
15 nō eradicāt bñficiū appellañ.†qꝛ appellatio ē de iure nā
li ſic quelibet alia defenſio.poſtea remittit ſe ad no. in.d.
c.vt debit] ꝛ ad no.in.c.i.J.e.li.vi.ꝛ ſic Bal. tȝ ꝙ applo ē
defenſio.ego ēt pōdero qꝛ Bar.in.l.oēs populi.tāgit. q.
illā an ſtatutū poſſit tollere appľonē ꝛ decidit ꝙ nō. ꝛ fū
dat ſe ſup iure ſupioris.ꝛ ſic nō fundat ſe qꝛ appľo eſt de
fenſio nālis.ꝛ idē ēt vř fundare tex.in.c. veniētes.J.de iuř
iu.ꝛ iſtud fortiter faceret,p cōi opi.doc.mihi vř ꝙ appel
latio nō poſſit effectualiter tolli p ipm p̄ncipē. ꝛ moueoꝛ
16 hac rōne†appľo eſt defenſio ꝓprie innocētie. c. cū ſpāli.§.
porro.ſed princeps nō pōt tollere defenſionē ꝓprie inno
cētie.iudiciū.n.ſuū dȝ regulari ſm iudicium ipſius dei.c.
deus oipotēs.ij.q.i.c.q̄ľr el.ij.de accuſ.Scđo moueoꝛ ap
pľo ꝛ recuſatio ꝓcedūt paribus gradibus.ad hoc allego
rubricā de ap.ꝛ recuſationibus.ꝛ qō no.in.d.l.fi.C.đ ſen
ten.ꝛ inter.om.iu.ſed recuſatio iudicis ſuſpecti ñ pōt tol
li a p̄ncipe ex eo.qꝛ ē de iure nāli.iij.q.v.c.qꝛ ſuſpecti.ꝛ fa
ciat tex.in.c.ij.tegris in fi. ṽbis in ṽſi. ipſa nāqȝ rō dictat
ꝙ ſuſpecti iudices eē nō debent. ſicut ergo nō pōt tollere
recuſationē iudicis ſuſpecti.vt in dictis iuribus.ar.l.eos.
ꝛ.l.legatū.ff.de cap.dimi.ꝛ.d.cle.paſtoralis.ergo ſeqť ꝙ
eodē mō nō poterit tollere remediū appľonis ꝙ ē p̄ſidiū
innocētie.vt dixit tex.in.d.§.porro in ver.ad p̄ſidiū inocē
17 tie inſtitutū.ergo ꝛc.Et ēt tertio ꝯſidero excōicatus p̄uať
oibus actib⁹ ltimis.tñ ab appľone nō ꝓhibeť.c.i.J.eo.i.vi.
no.in.c.intelleximus de iudi.ꝛ in.c.cū inter priorē de ex
cep.ergo appellatio forme eſſentialiter eſt de iure nāli.ꝛ
p ꝯñs a p̄ncipe tolli nō poterit.Itē lȝ cōmittať cā appľo
ne remota nihilominus poterit adiri ſupioꝛ p viaȝ q̄rele.
tex.ē formalis i.c.cū in eccleſia de ap.facit.c.paſtoralis.i.
rñ.c.ti.vbi,ꝓhibita appľone nō eſt ꝓhibita q̄rela. facit.l.
18 fi.§.illud.C.de tēpo.ap.ꝛ ibi Bal.colligit†ꝙ a tarditate
iudicis nō appellať ſed bñ querelať.idē voluit idē Bal.ī
d.l.fi.C.de ſen.ꝛ interlo.om.iu.referēs fuiſſe dictū Guil.
de cu.facit qō no.idē Bal.in rub.C.de ap.ꝛ in.l.pe.ff.de
iuſti.ꝛ iu.ꝛ in.l.i.ff.de offi.p̄fe.p̄to.ꝛ iō elegāter dixit idē
Bal.in.l.fi.C.de edic.diui adri.tol.ꝙ nunq̄ȝ tolliť recur
ſus ad ſupiorē,p adminiſtrāda iuſtitia.facit ſing. dictum
Inno.in.c.que in eccleſiarū.ꝯ.ti.i.vbi voluit nō valere cō
ſtitutionē denegātē iuſtitiā.ergo ſeqtur ꝙ effectualiter ꝛ
eſſentialiter priceps nō tollit appľonē. Quinimo audeo
vobis dicere ꝙ.c.iſtud.ꝛ.d.c.paſtoralis.ꝛ.d.c.vt debit].
ꝛ.d.l.fi.ꝛ.d.l.i.§.interdū a qbus appel.nō lȝ.ꝛ iura ſimi
lia inquantū ꝓbant ꝙ princeps pōt remouere appľonem
ſi bñ ꝯſiderenť loquētur eo caſu quo appľo erat q̄rēda ꝛ
nō erat q̄ſita quo caſu facilius abdicať a nobis ius q̄ren
dū q̄ȝ ius queſitū.l.qd aūt.ff.q in fra.cre.ꝛ iō dicebat Fe
19 de.de ſeñ.ꝯſi.ix.†ꝙ p̄latus nō pōt p̄iudicare eccleſie in q̄
ſitis.ſed in q̄rendis bñ pōt.ꝛ ideo ꝯſuluit ꝙ poterit p̄la
tus repudiare legatū factū eccleſie.de quo dixi late in. c.
potuit de loca.ꝛ in.c.vt ſup de reb.ecc.nō alie.ꝛ iō aliud
eſſet dicēdū ſi appľo eēt iā q̄ſita qꝛ lata eēt ſnia ꝛ appellaſ
ſem ꝛ princeps tollet mihi ius appellandi iā q̄ſitū.ꝛ iſto
caſu nō loquuntur iura p̄fata.Et ſm hāc ꝯſiderationē q̄
nō eſt ꝯtēnenda dȝ intelligi paſſus iſte tene menti.†Et in
20 quantū.d.Abb.dicebat ꝙ legatus de latere nō pōt ꝯmit
tere cām appľone remota.addite ad eū Saly.in.l.fi.C.đ
ſen.ꝛ inter.om.iu.dicentē ꝙ cardinales nō pñt decidere
cām appľone remota nec ēt legatus de latere p.l.ne qcq̄ȝ
§.fi.ff.de offi.ꝓconſu.niſi ex ſpāli priuilegio hoc hēret. ꝛ
ſubdit ꝙ tūc nō poſſet alij denegare cām illā appľone re
mota qꝛ potius ſibi vř ꝯceſſum ex induſtria.alleg. no.in
c.paſtoraľ.de offi.del.ꝛ p ꝯñs nō egrediť pſonā eius.ego
de hoc allego caſum in.l.i.ff.de offi.prefec.p̄to.in ar.tñ.ꝛ
21 Bal.ibi dicētē eſſe arg.tex.illū.ꝙ ſi†papa cōmittit cauſā
cardinali appellatione remota nullo mō pōt appellari,p
pter dignitatē cardinalatus.ſed illa dignitas cardinala
tus nō trāſit ad aliū inferiorē.ergo ſeqtur ꝙ ipſe nō pote
rit ſubdelegare cauſam illam appellatione remota. dicit
etiā Bal. ibi ꝙ legatus cardinalis non pō ꝯ ius prohi
bitorium.alleg.not.in.c.nemo deinceps de electio. libro
22 ſexto in nouella.❡† Nota ibi altera ps hoc ꝙ verbum
c altera ᶜ ponitur inter duos ſecundum Baldum hic qui
allegat.C.de furtis.l.ancille.Ego allego elegans conſi
lium Pauli de caſtro de iſta dictione altera ꝛ ambo. ꝛ
incipit illud conſilium quidam teſtatoꝛ habens duos fi
lios.ꝛ eſt in ordine.xviij.allegat.l.ſi ex toto.§.i.ff.de leg.
23 primo.ꝯiuncta.l.q duos.ff.de vul.ꝛ pup.❡†No.ibi in
dultuȝ libere appellandi ꝙ per litteras pape indulgetur

c ❡ Altera. Adde.elegātē tex.ff.de rebu. dubi.l.qui du os ꝛ de iud.l. nonunq̄; ꝛ de bo.poſſ.ꝯtab. l.ſi duobus. ꝛ ibi in gl.nectū eo inficias gn de trib⁹ ꝛ plu ribus itelliga tur. vt tȝ idem Bal.in.l.ancil le in.i.i.col. ṽſ. iiij.no.C.đ fur tis.ꝛ Pau. de ca.xviij.ꝯ.ꝛ fa cit qō voluit Car.in cle.i.in prin.de pac. ꝛ tex.in.l. qcūqȝ de her. vbi gl. ꝛ.ff.de here.in ſti.c.corneli⁹.

alicui ptās libere appellañ.⁊ per ɔ̃ñs probatur hic ꝙ ꝑ
miſſum a iure cõi conceditur per moduꝫ priuilegij.† lꝫ re
24 gulariter dicamus ꝙ fruſtra p̃cibus imploratur ꝙ a iu
re cõi cõceditur.l.i.C.de theſauris.li.x.l.i.ad fi.ff.ad mu
25 nicipa.dicit hic Bal.ꝙ iſtud verbũ libere.aliqñ ſignifi
cat libertatẽ ẽt munitam rõne ſolẽnitate ⁊ legibus.l.i.C.
de ſacroſan.ec.qñqꝫ ſignificat voluntatẽ abſolutã vt quã
do nemini preiudicat.vt.l.qr poterat.ff.ad trebel.hic aũt
ſumitur in primo modo ſignificandi nec ei per hoc conce
deretur appellare in cã momentanea ⁊ poſſeſſionis nec ſi
26 eſſet verus ɔtumax† qr iuriſditionẽ contemnit q a preto
re ſe facit alienũ nec audiri deſiderat.Itẽ nec ab interlo
cutoria nec ɔ̃ ꝓpriam confeſſionẽ ſcienter ⁊ ſponte factã
nec poſt.x.dies poterit appellari per huiuſmodi indultũ
qr non vult princeps vnico verbo totã iuris machinã ſol
uere.l.ſi qñ.C.de inoffi.teſta.l.ſancimus.C.de teſtamẽtis.
Nec ob.l.i.ff.de teſta.mili.qr illud indultũ nõ cõtinet de
trimẽtũ alterius.alias ſecus.l.impuberi filio.ff.de admi.
tut.⁊ ita quieuit hic Bal.ſuper h̃ verbo libere.Ego alle
go vobis quandam facti contingentiã quã rettulit domi
nus Car.in.c.ad hec de religio.domi.vbi dicit papa fe
cit gratiam cuidaꝫ oratorio ſub hac forma.Bonifacius
epũs ⁊c.cõceſſit in dioceſi caſtellana quibuſdã ɔſtituẽtibꝰ
quoddã oratoriũ vt miſſe ⁊ alia officia.poſſent ibi licite
⁊ libere celebrari.fuit dubitatio nõ mediocris qd intelli
gereẽ Bonifacius ɔceſſiſſe ſub illo verbo libere.refert.d.
Car.ſe in.q.illa conſuluiſſe ꝙ videbaẽ cõceſſum ꝙ poſſꝫ
ibi celebrari ſine licẽtia epi ⁊ ꝙ epũs non poſſet facere diri
mi locũ ꝙ alias potuiſſet ex cã.Itẽ conſuluit ẽt ꝙ poſſet
celebrari per quẽcunqꝫ ſacerdotem habentem licentiam
celebrandi in illa dioceſi.vnde poterat fundator cui p̃di
cta gratia erat conceſſa facere celebrari ſine licentia ſpãli
parrochialis preſbyteri.⁊ hoc importabit verbum libe
re in gratia illa appoſitum.ſed in feſtiuitatibus magnis
que enumerantur de conſe.diſt.i.ſi quis extra.vel ſi q̃ alie
eſſent celebres in vrbe Venetiarũ vbi erat oratoriũ illud
conſtructum non poterat vt in hoc deferaẽ eccleſie parro
chiali.dicit hoc tenenduꝫ Guil.de monte laudino in cle
mentina qr contingit de religioſis domibus.refert tamẽ
do.Cardi.quoſdã non leuis auctoritatis doctores cõſu
luiſſe per illud verbũ libere ꝙ poterat celebrari i illo ora
torio in feſtiuitatibus magnis.qr verbũ libere intelligiẽ
.i.ſine licẽtia.alleg.c.ſi tibi abſenti de preb.li.vi.⁊.c.ij.de
teſta.eo.lib.⁊.c.i.§.notoria de cenſi.li.vi.ipſe tñ conſuluit
ɔ̃riuꝫ in hoc vltimo vt ibi per eũ accurate videre poteris
⁊ iſtud dicebã vobis de hoc verbo libere.⁊ ꝙ intelligiẽ
ſine licentia.vt dixit do.Cardi.ego allego vobis gl.i cle.
dudum in ver.libere de ſepul.⁊ in.c.de multa de prebẽ.⁊
in.c.omnis vtriuſqꝫ ſexus de peni.⁊ remiſ.⁊.c.lꝫ epũs de ꝓ
ben.in.vi.⁊.c.de illis de ſponſalibus.⁊ qđ habeẽ in.c.cũ
olim de arbi.⁊ in.c.cũ nobis de elec.⁊ ideo dicebat Do
mini.in.d.c.fi.§.ſane de teſta.li.vi.libere.i.ſine requiſitõe.
Itẽ exponiẽ ẽt vbũ libere.i.ſine aſſignatione cãe.c.ſi que
de procur.li.vi.⁊ ibi Dominicus.Itẽ exponiẽ verbum li
bere.i.ſine refectione expenſarũ.c.i.de regular.lib.vi.vbi
dicit tex.ꝙ nouitius ante ꝓfeſſionẽ põt exire de monaſte
rio libere.qr intelligitur non ſatiſfaciẽdo de expenſis ali
mentorũ factis ſibi in monaſterio.qđ eſt bene no.ſm Do
minicũ ibi pro contingentia facti.Itẽ exponitur libere.i.
ſine diſpenſatione.glo.coniũcta cum tex.in.c.lator.ẽ.d ho
mici.⁊ in cle.fi.de eta.⁊ quali.Itẽ exponitur libere.i.ipſo
iure.l.imperialẽm.§.callidis de probi.feu.alie.per fed.⁊
ita ibi Bal.exponit verbuꝫ libere.facit cle.i.in ver.libere
reuertanẽ de penis.⁊.c.ꝓ humani de homicidio.lib.vi.⁊
cle.fi.de priuile.Itẽ exponiẽ verbũ libere.ſ.nõ ſublatis ſo
lẽnitatibus iuris.c.irrefragabili in ver.libere de offi.or.
27 vide ibi do.Anto.⁊ que dixi in rubrica de peregrinãtibꝰ.
†⁊ ideo dixit Bal.in.l.ſi qñ in prin.C.de inoffi.teſta.ꝙ
ſi Papa cõcedit vſurario ptãtem teſtandi libere ꝙ non
poterit teſtari niſi p̃ſtita cautione.de qua in.c.q̃ꝛq̃ꝛ de vſu

a ¶ Ius cõe.
Quero ꝓ am
pliatiõe mate
rie qđ priuile
giũ qđ ius cõe
continet opere
tur.Nã vt ſcis
ſepius cõcediẽ
vt ex̃ de iure
iur.c.⁊ ſi xp̃s.
⁊ de ꝓcur.ga
in cauſis cum
lud videaẽ fru
ſtratoriuꝫ ⁊ ſu
ꝑfluum.ergo
⁊c.Rñdeo ne
gando aſſum
ptuꝫ.⁊ rõ põt
eſſe qr regula
riter magis ſo
let tieri qđ ſpã
liter iperaẽ.vt
ẽ elegans tex.
in.c.q̃ꝛq̃ꝛ.xxij
diſt.Itẽ alia aſ
ſignatur rõ.qr
.ſ.iura cõia a
quãplurimis
ignoranẽ a q
bus priuilegia
obſeruãtur.im
mo frequẽtiuſ
lõge deterius
iura q̃ꝛ priuile
gia attenduntẽ
vt elegantiſſi
me hr̃.extra d
treu.⁊ pa.c.ij.
⁊ ſic reſoluiẽ
iſta queſtio.

rio li.vi.nec poterit pater preterire filium nec exheredare
ſine cã.†dicit ẽt ꝙ ſi papa cõcedit monacho ꝙ poſſit libe
28 re teſtari de bonis pater.qđ dꝫ intelligi ſm ſolẽnitatem iu
ris canoni.⁊ ſi concedit ꝙ pater poſſit inſtituere libere fi
liũ ſpurium ꝙ intelligitur cũ ſolẽnitate.vij.teſtiũ.⁊ ſic ap
paret ꝙ verbũ libere exponitur multipliciter.vide.c.ij.ẽ.
de loca.in verbo libere.⁊ tex.in.c.i.in ver.libere retineri
⁊ in.c.ij.in ver.libere ɔcedas.ẽ.de feudis.⁊ in.c.i.⁊.c.illđ
de iure patro.⁊ in.c.qr nos de teſta.⁊ in.c.fi.§.fi.de ɔſue.
li.vi.⁊ in.c.cum plures de offi.dele.eo.li.⁊ in auc.omnes
peregrini.C.cõia de ſucceſ.⁊ in.c.cuꝫ dilectus de conſue.
⁊ in.c.reprehenſibilis de appel.⁊ in.c.ſi pro pluribus de
preben.li.vi.⁊ in.c.bone el.ij.de poſtuẽ.prela.⁊ in.c.ij.de
tempo.ordi.⁊ in.c.cãm de elec.⁊ in.c.felicis de penis li.
vi.⁊ in.c.ordinarij.§.ꝙ ſi forte.de offi.ordi.eo.lib.⁊ in.l.
ſi quis maior.C.de tranſac.⁊ in.c.que in eccleſiarum.ẽ.d
conſti.⁊ iſta iura ⁊ dicta addatis ad ea que dixi in preal
legato.c.que in eccleſiarũ.Nunc vero pro intellectu huiꝰ
notabilis capio glo.i.⁊ videẽ ꝙ iſta indulgẽtia fuerit ſu
29 perflua†qr de iure cõi liberuꝫ eſt appellare qñ aliqs gra
uatur.al's non lꝫ ante ſniam.ẽ.de appella.c.vt debitus ho
nor olim indifferenter ⁊ libere licebat appellare niſi ap
pellatio eſſet manifeſte fruſtratoria.ij.q.vi.c.ad romana
ſed ꝙ de iure cõi cõpetit ſuperfluũ eſt impetrare.l.i.ff.ad
municipa.l.i.C.de theſauris lib.xi.ergo iſta indulgentia
fuit ſuperflua.ſoluit glo.iſtud ɔ̃rium ⁊ ex ea poſſunt colli
gi tres intellectus ad iſtũ tex.primũ eſt ꝙ reſcriptũ cõceſ
ſum vt quis poſſit libere appellari intelligiẽ in cauſis iter
dictis a iure.⁊ hec fuit opi.Milani q aliter fuit loquutus
q̃ꝛ glo.reciteẽ.⁊ ſic per hoc reſcriptũ vẽ data facultas ap
pellandi in caſu ꝓhibito a iure vbi quis propter dlictum
eſt priuatus iure appellandi.puta ſi appellaretur a corre
ctione.c.ad noſtrã de appel.vel in cauſis cõtentis.ij.q.vi.
ſunt quorũ.⁊ in.l.ij.C.quorũ appel.puta ſi eſſet cõtumax
nam ad iſtos caſus ſm Allanũ nõ extenderẽ priuilegiũ
30 libere appellan.†qr nõ eſſet veriſimile ꝙ princeps conce
dat in genere.ꝙ veriſimiliter in ſpẽ non fuiſſet conceſſu
rus ſed huic intellectui obſtat qr primũ reſcriptũ ipetra
tũ fuit ſm ius ⁊ ſm reſcriptum nõ tollit primũ niſi de il
lo faciat mẽtionẽ.c.veniens de preſcrip.Ideo glo.tranſit
ad ſcđm intellectum vt iſtud priuilegiũ ſeu reſcriptũ redu
cat priuilegiatũ ad ſolũ ius cõe qr forte ꝑꝑ dẽlictuꝫ erat
interdictum bñficium appellandi.⁊ ſic in effectu ſolũ fuit
ɔceſſum ius cõe.⁊ ideo in ſcđo reſcripto non fuit neceſſe
facere mentionẽ de primo.iſte intellectus eſt bonus in ſe.
ſed diuinat ad tex.ideo tranſit ad tertium intellectum ꝙ
ſimpliciter fuit conceſſum vt ſimpliciter poſſet libere ap
pellare.nec aliud vlterius cõcedebaẽ ⁊ fuit impetratũ ad
cautelã vt iudex facilius admitteret app.legitimã.iđ ſcđꝫ
derogat primo.qr primũ non põt dici priuilegiũ ex quo
cõtinebat id qđ ius cõe.⁊ hunc intellectum ſeqtur Inno.
dicens ſiue ſit reſcriptum ſiue priuilegiuꝫ ex quo continet
a 31 id ꝙ ius cõeᵃ nõ eſt neceſſe facere mẽtionẽ de ipſo.†⁊ iđ
infert ꝙ ſi plebanus impetrat priuilegiũ ſup decimis ſui
plebanatus percipiendis.qđ etiam de iure cõi ſibi cõpe
tit.vt in.c.cum in tua.⁊.c.cum contingit de decimis.Si
alius ſcđo impetrat priuilegium ſuper certa pte decima
rum in ipſo plebanatu nulla factã mẽtione de priuilegio
illius plebani valebit iſtud ſcđm priuilegiũ.qr primũ ꝓ
uilegiũ cõtinebat dũtaxat ius cõe.⁊ de hoc dicto Inno.
fecit magnũ feſtum glo.Io.an.in.c.i.de conſti.lib.vi.ad
talẽ qõnẽ ſtatutuꝫ diſponit idẽ ꝙ ius emanauit ſcđm ius
ɔ̃ primũ ꝑ qđ tollitur primũ ẽt ſi de illo non habeaẽ mẽ
tio in ſcđo per tex.d.c.i.de conſti.in.vi.an tollaẽ ẽt ſtatu
tũ diſponẽs illud idẽ ꝙ ius cõe.glo.ibi que cõiter reputa
tur ſingu.decidit ꝙ ſic.⁊ ad hoc inducit hoc dictum In
no.hic.ſed multum ſubtiliter ſapientiſſimus doctor Io.
de ligna.hic tenet ɔ̃ illam glo.⁊ qr paſſus eſt quotidia
nus ⁊ ſubtilius ⁊ ſparſa ſunt multa verba ſuper eo ꝑ mo
der.poſt Io.de ligna.ideo plenius paſſum iſtum attingã
poſt expeditionem

poſt expeditionem glo. huius ⁊ ſic ex iſto tertio intellectu
32 qui eſt ↄmunis colligunt̃ duo. † Primũ eſt ꝙ reſcriptum
ſeu priuilegium contra ius valet lʒ non faciat mentionẽ
33 de iure. † Scðm eſt ꝙ priuilegium cõceſſum in terminis
iuris cõmunis itelligitur mere ſm ius cõmune. ita ꝙ nõ
debemus extendere verba vt aliquid operet̃ vltra ius cõ
mune ſicut fit interpretatio de iſto priuilegio hic. Cõtra
primũ dictum eſt glo. in. c. i. de conſti. lib. vi. que dicit non
valere reſcriptum ↄtra ius ſi non faciat mentionẽ de iure
vt eſt tex. in. c. ex parte de capellis mona. ⁊ in. l. reſcripta.
C. de precibus impera. offe. contra ſcðm dictum videtur
34 text. in. c. in his de priuile. Item q2 verba debent aliquid
operari. l. ſi qñ de lega. i. c. ſi papa de priuile. in. vi. Itẽ eſt
contra generalem theoricã ſm q̃ʒ dicimus priuilegiuʒ eẽ
interpretandũ vt aliquid afferat ꝓuilegiato de nouo. vt i
l. i. ff. ad munici. ⁊. d. c. in his. ideo forte Hoſti. ſenſit aliuʒ
intellectum vt per illam indulgentiam vt quis poſſit libe
re appellare intelligitur cõceſſum vt poſſit appellare etiã
vbi non grauat̃ ſeu vbi non ꝓbaret̃ grauamen ſicut olim
indiſtincte non admittebat̃ appellatio niſi eẽt manifeſte
friuola. vt in. d. c. ad romanã. ij. q. vi. Item poterit appel
lari ex interuallo ſine ſcriptis contra id qð no. in. l. ij. ff. de
appel. Iteʒ poterit appellare tertio vbi ceſſante indulgẽ
tia non potuiſſet appellare niſi ſcðo. vt not. in. c. in tua de
appel. ⁊ in. l. i. C. ne liceat in vna eademqʒ cã. ⁊ ſm hunc
intellectum tollitur motiuuʒ precedens ad idem qð dixit
35 † priuilegium non tollit priuilegium. niſi ſcðm ſit ſpeciale
⁊ primũ ſit generale. ideo intellectum eſt vtrum q2 reſcri
ptum hic habebat vires priuilegij de ꝑmo eſt manifeſtuʒ
ꝓpter precedentẽ intellectum de ſcðo ꝓbatur ꝓpter clau
ſulam appellatione remota. nã hoc non conceditur de iure
cõmuni. ⁊ ſic priuilegium ſcðm eſt ſpeciale. ⁊ per ↄñs ſen
tit Hoſti. ꝙ regula generi per ſpẽm habet locum etiaʒ in
36 priuilegijs. † ex quo infert Hoſti. ꝙ ſi papa ↄcederet oẽs
decimas alicui⁹ parrochie vni ⁊ poſtea alteri ſpãliter cõ
cederet aliquam partem decimarũ ꝙ ſcðum priuilegiuʒ
ſpeciale derogaret ꝑmo priuilegio generali quãtum ad
ſpẽm contentã in ſcðo priuilegio ſpeciali ſed contra hoc
dictum Hoſti. tenet hic Compoſtel. qui dicit aut priuile
gium generale ↄtinet omnia vniuerſaliter ex eodem actu
⁊ tunc ſpãle non derogat generali ponit exemplum quã
do papa cõcedit ꝓuilegium religioſis ad quos de iure cõ
muni nõ ſpectat ſuper decimis ville vel caſtri vel ſi de gra
tia dat mihi iudicem qui de cauſis meis cognoſcat vel ꝙ
per nullas litteras conueniri poſſit vel ſimilia aut ꝓuile
gium primũ generale nõ continet vniuerſaliter omnia cõ
tenta vnico actu. ſed debet verificari in aliqua ſpecie con
tenta ſub genere. ⁊ tunc ſpãle ꝓuilegium derogat ꝑmo ꝓ
uilegio generali. Ponit exempluʒ cũ papa de dignitate
vel ꝓbenda in regno vel ꝓuincia mandat alicui ꝓuideri
vel cum apponitur clauſula cuidam alij. tunc enim ſpãle
derogat generali. c. paſtoralis. ꝫ. eo. Pet. de ancha. dicit
hic melius q̃ʒ Ioã. andre. Hoſti. ⁊ alij. vt ſpeciale priuile
gium deroget generali qñ per generale conceditur illud
tertie ꝑſone ꝙ alteri debebant̃ de iure cõmuni. vt puta qñ
concedunt̃ omnes decime in aliena parrochia vel cogni
tio ⁊ deciſio cauſarũ vni ordinario cõpetebat. naʒ ſicut ꝑ
priuilegium ſpeciale papa videt̃ derogare habenti talia
de iure cõmuni fortius videt̃ derogare habẽti talia de iu
37 re ſpeciali ⁊ ex ꝓuilegio. † q2 fortius eſt ius cõmune q̃ʒ ꝓ
uilegium. ⁊ facilius tollitur ꝓuilegiuʒ q̃ʒ ius cõmune. l.
ciuis militis. §. milicia miſſus. ff. ð teſta. mili. Si ergo papa
detrahit iuri cõmuni ꝑ priuilegium ſpeciale. ergo fortius
priuilegio ꝙ continet illud idem lʒ in predictis exemplis
Compoſtel. nõ contineat̃ illud cuius opi. poſſet eſſe vera
cum papa ꝑ priuilegium generale cõcederet multa de iu
re cõmuni alij non cõpetẽtia. vt oẽs poſſeſſiones ⁊ reddit⁹.
vnde cunqʒ quos eccleſia roma. poſſidet in ꝓuincia patri
monij tunc ſi vnamm vel duas vel plures alij concederet
per ꝓuilegium ſpeciale nõ credit do. Pet. ꝙ valerat con
ceſſio. ⁊ in hoc ⁊ in ſimilibus exemplis ſit vera ↄſideratio
Compoſtel. ⁊ glo. hic contra Hoſti. ⁊ alios qui in non
vtunt̃ iſto exemplo poſito ꝑ do. Pet. hic. ſed cum ſpecia
le detrahat generali ↄceſſo ſuper eo ꝙ alteri debet̃ de iu
re cõmuni. ⁊ ita do. Pet. reducit iſtas opi. ad ↄcordiam
ſed do. Abb. ↄ̃ dictum Hoſti. allegat glo. xxv. q. ij. in ſum
ma q̃ dicit ꝙ ꝓuilegio etiã generali nõ derogat̃ ꝑſequẽs
b priuilegiuʒ etiã ſpãli niſi de illo fiat mentio[b] ⁊ põt eſſe rõ
ſm eum. q2 ꝓnceps ꝑ ſuum ꝓuilegiuʒ nõ intendit deroga
re iuri q̃ſito alteri. l. cũ auus. C. ð emãcipa. liber. c. ſup eo ð
offi. deleg. immo ſola poſſeſſio alterius impedit vires ꝓui
legij ſi de illa nõ fiat mentio. vt no. glo. in. c. i. de exceſ. pla.
lib. vi. ſed ꝑ generale ꝓuilegiũ eſt ius queſitũ in qualibet
ſpecie ↄtenta ſub genere. ergo ꝑ ſcðm nõ debet derogari
primo. ⁊ vide ad hoc qð no. Moder. ↄſilio. cccxix. in ꝓn
cipio illius ↄſilij. tñ pro dicto Hoſti. facit. c. duduʒ. ⁊. c. q̃ʒ
uis de ꝓben. lib. vi. cl. ij. do. Abb. reducit ad ↄcordiaʒ opi
niones h̃ modo aut ꝑ priuilegium generale eſt acqſitum
ius in re in qualibet ſpecie ↄtenta in eo. ⁊ tunc ſpãle ꝓui
legium nõ derogat gñali nec in genere nec in ſpecie quo
ad ius queſitũ in re aut nõ eſt acqſitũ ius in qualibet ſpe
cie ꝑ priuilegium generale. ⁊ tũc ꝓcedat dictuʒ Hoſti. ⁊
ita intelligi põt tex. iſte. nam ꝑ priuilegiuʒ ↄceſſum vt poſ
ſet appellari in qualibet cã nõ eſt acqſitũ ius in re. ſed fa
38 cultas appellandi in futurũ † idem dicit cũ datur alicui ꝓ
uilegium ↄferendi bñficia certi loci debet eniʒ tũc valere
ſcðm ꝓuilegium ſpãle q2 non irrogat tm̃ preiudiciũ ⁊ ꝓn
ceps etiã ſi fuiſſet certificatus de gñali ꝓuilegio ↄceſſiſſet
ſed ſpãle. ex quo ius nõ erat acqſitum in re. Bal. vero hic
ſup iſta glo. dicit ꝙ iſta appellandi ↄceſſio nihil operat̃.
q2 h̃ eſt de iure ꝙ qlibet grauat⁹ poſſit appellare. ij. q. vi.
c. ad romanã. l. arbitro. ff. q ſatiſda. cog. l. ait ꝓtor. §. ꝑmit
titur. ff. de mino. vbi appellat̃ ab in ordinato ꝓceſſu. nam
cum ꝑmo debuerit dari curator nõ fuit datus vʒ tñ ꝓceſ
ſus vbicũqʒ non reqritur ordo iudicioꝝ fatetur tñ Bald.
ꝙ iſta clã affirmatiua nihil operat̃ ſicut nec operat̃ eius
ↄtraria. ſ. clã appellatiõe remota q2 nõ remouet appella
tionẽ legitimã. verba. n. debent intelligi ciuiliter. l. ſi cui.
ff. ð ſerui. q2 inqſitio veritatis q̃ fit in cã appellatiõis. vt in
39 l. ꝑ hanc. C. de tempo. appel. nõ intelligitur tolli. † naʒ ve
ritati ⁊ iuſtitie ꝓnceps nõ itelligitur velle derogare. c. ho
ne de ↄfirma. vtili vel inutili. Tu de hoc dic vt ſupius di
ctum fuit in ꝑmo nota. vel diſtinguit Bal. hoc modo aut
erat interdicta appellatio. ⁊ poſtea ꝓnceps ꝑmiſit appel
lare. ⁊ tunc opʒ appellare ſm ius cõmune. l. ſi qñ. C. de in
offi. teſta. aut nõ erat interdicta. ⁊ tunc vt aliqd operet̃ in
dulgentia appellan. intelligimus ꝙ poſſit appellari in q
buſcũqʒ caſibus. dum tñ appellatio nõ ſit exiſtẽter iniuſta
⁊ apert̃ inualida hanc dicit eẽ notabilẽ diſtinctionẽ ber
nardi. allegat etiã qð no. Iac. de are. in. l. i. §. itẽ nũciatio
ff. de ope. noui nun. ⁊ Bar. in. l. i. C. ð ſacroſan. eccle. ideo
dicit ꝙ gratuita ampliat niſi inueniãt ꝓcedentẽ ꝓhibitio
nẽ in ſubiecto. i. in ꝑſona. q2 tũc reducit̃ ad ius cõe. d. l. ſi
qñ in prin. C. de inoffi. teſta. opponit etiã Bal. ſi ꝑma fuit
indulgẽtia. ergo gratioſa ⁊ ſic ꝓuilegium nõ tollitur ꝑ re
ſcriptũ cuʒ ex ꝓuilegio oriat̃ ius ꝙ dʒ ſeruari in quocũqʒ
iudicio. Soluit Bal. ꝙ reſtitutio ad iuſ cõmune nõ voca
tur ꝓuilegiuʒ vt hic. Itẽ remotto irrationabilis odij non
eſt ꝓuilegium irrationabile ꝙ odiuʒ eſt nõ poſſe ꝙ de iu
re cõmuni põt. puta nõ poſſe appellare lʒ qñqʒ ꝓpter de
lictũ claudat̃ iudicioꝝ copia. ff. ex qbus cau. maio. l. ſed ſi
per ꝓtorem. §. ſed ſi dũ de certo. vbi eſt glo. ſingu. ſm euʒ.
⁊ ſic Bal. ſentit ↄ̃ Hoſti. ꝙ iſtud nõ erat ꝓuilegiuʒ ⁊ ſpe
ciale ꝓuilegium nõ derogat gñali. iſta qſtio reqrit altio
rem inueſtigationẽ poſt ſequentẽ qõnem aperiam vobis
40 deo bene iuuãte qd tenendũ erit. ¶ † Capio nũc qõnem
ſupius ꝓpoſitam q̃ʒ tangunt oẽs ſcribẽtes hic poſt Ioã.
de ligna. an ſtatutũ diſponens id qð ius cõmune videat̃
tollere ius cõmune ⁊ qdem glo. que reputat̃ ſingu. in. c. i.
de ↄſti. lib. vi. decidit ꝙ ſic ⁊ mouet̃ ſolennibus rõnibus

b ¶ Fiat mentio. Adde Fel. hic in. ij. colu. circa fi. vſ. valet car. lxviij. q aggregat totã mãm limitando ſex modis ⁊ reſtringẽdo vt ibi pʒ. ⁊ ad de vltra ↄpluʒ in. c. qm̃ xviij. diſtin. q hoc iʒ per regulã generi per ſpem de regu. iur. in vi. ⁊ vide modernis. repetẽtes hic.

dicit enim ꝙ tale ſtatutū diſponēs idē ꝙ ius cōmune nō
eſt facti nec in facto ɔſiſtit. imo eſt ius ⁊ ɔſiſtit in iure. al/
legat qđ no. Inno. ⁊ Hoſti. in hoc. c. dicunt. n. ꝙ ſi reſcri
ptū vel ꝑuilegium ɔtineat id quod ɔtinet ius cōmune ꝙ
reſcriptū tollens ius cōmune nō opʒ ꝙ faciat mentionē
de reſcripto vel ꝑuilegio ɔtinēte ius cōmune. ⁊ ideo ſicut
derogat iuri cōmuni ita vr̄ derogare ꝑuilegio diſponēte
vt ius cōmune. ⁊ ſi ɔ̄rium diceremus iam epi poſſent tol/
lere ptātem ſūmi pontificis tollendi iura in dioceſib⁹ ſuis
ſtatuendo ſimplr̄ que de iure cōmuni ſtatuta ſunt. qꝛ tūc
papa tollēdo ius cōmune nō tollerē ſtatuta dioceſis diſpo
nētia idē ꝙ ius cōmune. ⁊ ꝑ ɔñs nō poſſet tollere ius cō
mune. Itē tex. d. c. i. equipat ɔſuetudines ⁊ ſtatuta ſingu/
laria. ſʒ iam ſequeref ꝙ oīum iuriū correctio vel mutatio
eēt inutilis. dicā. n. ꝙ lʒ reuocatū ſit ius cōmune tñ cōſue/
tudo ꝑſcripta qua ſeruatū eſt ius cōmune reuocata non
fuit eadē rōe idē dicamus de ſtatuto ⁊ ideo eēt abſurdū.
Item nō poſſumus dicere ꝙ ſtatuta ɔtinētia ius cōe ſint
ſingulariū ꝑſonarū ꝙ reqrit. d. c. i. Itē ſi papa tollit ſuā
ɔſtōnē ꝙ eſt ius cōe ⁊ maius multofortius ɔſtōnē iferio
ris dicendū ē ꝙ ē minus ad h̄ optime facit. c. paſtoralis.
41 de fide inſtru. vbi dr̄ † ꝙ ſi decretalis extrauagās ɔſonat
iuri cōmuni iudicari dʒ ſm̄ ipſum qꝛ ius eſt. idē etiā dicā
in locali ſtatuto ꝙ ſi ɔtinet ius cōmune ſublato iure tolli
tur ſtatutū quo ad ius cōmune ergo ⁊c̄. Si igif ɔſuetudo
⁊ ſtatutum ſingularia ſunt ⁊ ɔſiſtunt in facto. ⁊ ſic rōna/
bilia nec expſſe reuocenf eis nō derogaf ꝑ ɔſtitutionē no
uiter editā. alias ſecus. iſta ſunt formalia v̄ba glo. in. d. c.
i. de ɔſti. in. vj. Sed qꝛ iſta q̄ſtio eſt ſolēnis ⁊ quotidiana
⁊ ſubtiliter examinata ⁊ varia extāt ſcripta cōmētariū.
ideo referā ea q̄ ex ſcriptis noui ⁊ aliqua ēt nō tacta cōi/
ter. vñ Pet. de anch. in. d. c. i. ſequif illā gl. ⁊ dicit ita eā
tenere Archi. hic. refert tñ ſe vidiſſe ſcripta excellentiſſimi
⁊ illuſtris doc. Joā. de ligna. facta ſup. c. i. de reſcrip. ꝙ ꝑ
multas rōnes tenuit ɔ̄ glo. illā. Primo ꝑ tex. d. c. i. indi/
ſtincte loquētis ꝙ ſublato iure cōmuni nō eſt ſublatū ſta
tutū. ſiue ergo ſtatutū diſponat id qđ ius cōmune ſiue nō
nō vr̄ ſublatū. arg. l. i. §. gn̄aliter. ff. de leg. ꝑſtan. l. de ꝑcio.
ff. de publi. cum ſi. Scđo mouef qꝛ ſublata vna ſeruitute
alia nō tollif. c. ex tuarū de auctoritate ⁊ vſu palij. c. paſto
ralis de priuilegijs. l. ſi dolus. ff. de ſerui. vrb. ꝑdio. l. quo/
tiens. ff. de actio. ⁊ obli. vbi noua ɔſtitutio ɔcurrit cū an/
tiqua idē diſponēte. ergo pōt ɔcurrere cū iure cōmuni qꝛ
pars iuris eſt. l. ius ciuile. ff. de iuſti. ⁊ iure. facit quod no.
Cy. in. l. ſepulchra. C. de ſepul. vio. ⁊ Bart. in. l. i. ff. vi bo/
noꝝ rap. ergo qn̄cunq; ɔcurrit ſtatutū ⁊ ius cōmune. licʒ
42 tollaf ius cōmune nō tollitur ſtatutū. † Tertio mouef vbi
circa idē duo vincula ɔcurrunt vno ſublato aliud nō tol/
litur. l. itelligere. C. de luitione pignoꝝ vbi ſublata actio
ne ꝑſonali ꝑ ꝑſcriptionē nō tollif hypothecaria. ergo eo/
dē modo in ꝓpoſito lʒ tollaf ius cōmune non tollif ſtatu
tū qꝛ non vr̄ eadē cā tollendi vtrunq; cū lex cōmunis poſ
ſit tollere legē cōem etiā nulla mentione facta de illa non
ſit vr̄ de ſtatuto niſi de illo fiat mētio. vt in. d. c. i. hoc etiā
43 a firmaf. qꝛ † fortiora ſunt duo vincula[a] q̄ȝ vnum. c. i. de tre
gua ⁊ pace. auc. itaq;. C. cōia de ſucceſſionibus. Adducit
etiā ſimile de excōicato a papa ⁊ ab epo qꝛ non tollif vin
culū excōicatiōis epi ſi abſoluif a papa de ſen. excō. c. cuʒ
pro cā. ꝙ aūt adſit multiplex vinculū in ꝓpoſito ꝓbaf ex
44 eo † qꝛ obl'o qua qs tenef ad obſeruantiā legis iſurgit p⁹
obiectū circa ꝙ diſponit ipſa lex nec ꝑꝑ formalē diſpōnē
ſʒ ꝑꝑ auctoritatē ɔdentis. allegat. l. leges. C. de legi. c. i. ⁊
c. q̄ in eccleſiarū de cōſti. c. vt animarū eo. ti. lib. vj. Cū er/
go hic ſit alia auctoritas ɔdentis legē municipalē ⁊ alia
auctoritas ɔdentis legē cōem. ergo dʒ dici vinculū multi
plicatū. Itē adducit etiā qꝛ ſi qs ɔſtituat. l. municipalē ⁊
poſtea tollat illā nō ꝑ hoc tollef ius ɔmune lʒ ſtatutū idē
contineret. ⁊ lʒ id poſſet ꝓut poſſet ius ciuile in loco. iux/
ta no. in. l. oēs populi. ff. de iuſti. ⁊ iure. ergo eodē caſu eſt
ɔ̄. ꝙ tollēs legē cōem nō tollit ſtatutū. lʒ idē diſponat ad

a Duo vin cula. Adde in ſtitu. de adop. §. ſed hodie. ⁊ C. qui teſta. fa. poſ. l. diſcretuʒ ɔ̄ tñ. l. pr̄e fu rioſo. ff. de his q̄ ſunt ſui vel alie. iu. ⁊ l. nā ⁊ ſi parētibus ff. de inoff. teſ.

b Fruſtra ꝑ cib⁹. Adde ſin gularē tex. l. ſi vt ꝓpenis. C. de edific. ꝑua. ⁊ l. fruſtra. li. xq. de re mil. ⁊ qn̄ dicis leg. ce. l. ij.

ducit etiā qꝛ expſſio eoꝝ que inſunt etiā operaf. l. ſi ita reli
ctū. §. illi ſi volet. ff. de leg. i. c. i. de deſpon. impube. lib. vj. ꝑ
glo. Et iſta ſunt ſubtilia motiua Jo. de ligna. hic ɔ̄ glo. ꝑ
fatā. ⁊ ad id qđ glo. dicebat rn̄det ꝙ diſpoſitio diſponēs
id qđ ius cōmune nihil dʒ operari q̄ſi ſit expſſio ei⁹ ꝙ in
erat ⁊ rn̄det hoc nō ſequi. imo bn̄ operaf iterdū vt in. d. §.
illi ſi volet. ⁊ in. d. c. i. de deſpon. impub. lib. vj. nec obſtat
ꝙ no. Inno. hic. ⁊ qđ habef in. d. c. paſtoralis de fide in/
ſtru. qꝛ ibi erat eadē auctoritas vtrobiq; vʒ pape ɔdētis
ius cōmune ⁊ ius extuagātis hic vero ſecus. Item nō ob.
ꝙ tenēdo hanc opi. vr̄ ſequi ꝙ inferior poſſit tollere pote
ſtatē pape ɔdendo ſtatutū ſup iure cōmuni qꝛ hoc non ſe
quif papa. n. poterit apponere cl'am derogatoriā ad ſta/
tuta. allegat qđ habef in auc. caſſa ⁊ irrita. C. đ ſacroſan.
eccle. ⁊ in. c. qꝛ ſepe de elec. li. vj. Itē nō ob. ſi dicaf ꝙ aſ
nulla eēt correctio iuris nā vbi tollerēf ius cōmune nō tñ
45 tollerēf ɔſuetudo qꝛ fuit illud ſeruatū qꝛ rn̄det † ꝙ ſi mile
annis aīo obtēperādi legi ſeruef lex nō ꝓpterea inducere
tur ɔſuetudo qꝛ nō fit aīo inducēde ɔſuetudinis ꝙ reqrif
iuxta no. in. c. fi. de ɔſue. ⁊ ꝓ ſol'one iſta q̄ eſt ſatis elegās.
facit qđ no. Bar. in. l. iij. §. fi. ff. de ſuppel. lega. Nec ob. cū
glo. vltimo dicebat ꝙ ſi papa tollit ſuam legē fortius tol
lit legē inferioris qꝛ rn̄det hoc nō ſequi qꝛ ideo tollit ſuā
qꝛ illam facit ꝙ ſecus eſt in ſtatutaria ꝙ ꝓbatur ꝑ. d. c. i.
de ɔſti. lib. vj. ⁊ ſic Jo. de ligna. ſimplr̄ reprobat glo. illā
dñs Pet. de ancha. hic ſimplr̄ tranſit cū glo. dicens ꝙ lʒ
ſint diuerſe auctoritates. tñ diſpoſitio p' illā q̄ eſt inferio
ris ptātis vel eſt ſupflua vel ſolum operaf qꝛ facit magis
timeri diſpoſitū. c. ſi aduerſus de hereticis. ⁊ ſic nō induci
tur vinculū ꝙ ſit attēdendū. ⁊ ita reſidet hic do. Pet. ſed
idem do. Pet. in. d. c. i. de ɔſti. in. vj. ad fi. amplius exami
nans iſtū paſſuʒ vltra rōnes glo. Jo. an. dicit ſe ɔfirmare
dictū illius glo. alijs rōnibus. ⁊ pmo ꝑꝑ ꝓhibitā in iure
ſupfluitatē que reperif in qualibet diſpoſitōe legali pʒ in
l. i. §. dixit aliquis. ff. de publi. vbi in deuolutiōe vnius ac/
tionis in alterā iura ponderāt q̄ vtilitas inde ſequaf ad
idē. l. ſtipl'o. §. diuus. ff. vt legatoꝝ noīe caueaf. l. nō cogē/
46 di. §. ſabinus. ff. đ ꝓcura. † patet etiā in vltimis volūtatib⁹
in qbus teſtōr eodē modo de eadē re ſepius diſponendo
non vr̄ ſepius diſponere ſed loq. ff. de leg. ij. l. meuius. §. cū
qui. ⁊ vnū teſtm̄ dr̄ in plurib⁹ cartis ſcriptū. l. vnū. ff. de te
ſta. ⁊ de reſcriptis cū ſi. nam cenſef vnū etiam ſi ſint plura
in cartis cōſcripta. vt no. in. c. ex tenore. J. eo. idem pʒ in ſti
pulatione. l. q bis. ff. de v̄boꝝ obli. idē in iudicijs. vt in. l.
cū ꝓcurator. §. dñs. ff. đ ope. noui nū. vbi ſcđa nūciatio tā
quā ſupflua nō ɔcurrit cū pma. ſimilr̄ ſcđa appellatio ſi
ꝑceſſit primā validā. vt ibi ꝑ Bar. nec lex noua cū ātiqua
imo ex veteri agif nō ex noua idē ſtatuēte. xij. diſtin. c. ꝑce
ptis. ⁊ ibi no. ⁊ ꝑdicta exēpla inferunt ꝙ cū ſimilis diſpō
nō ꝓcedit cū alia a pari ſi nō augef effectus idē eſt dicen
dū ꝙ vna diſpō ñ ɔcurrit cū alia ſimili ⁊ diſſimili ⁊ trahe
re cām ab eodē vel a diuerſo diſponente. vt pʒ in iure cōi
nō ɔcurrit cū ꝑuilegio hinc eſt ꝙ dicitur qđ fruſtra preci
b bus[b] imploraf ꝙ a iure cōmuni ɔcedif. l. i. C. de noxa. lib.
x. iuriſditio. n. ordinaria nō ɔcurrit cū delegata in eodē
47 caſu. vt in. c. lʒ de offi. ordi. † vbi ſi papa mādat ordinario
ꝙ cognoſcat de cā ſpectāte ad eius foꝝ nō dr̄ delegare ſʒ
offm̄ excitare ad idē. c. cū aliquib⁹. J. eo. lib. vj. vbi diſpō
nō pōt ſumere efficatiā ex duabus diſpōnib⁹ diuerſoꝝ ſed
ex vna cā. Ad idē. c. vt quis duas de elec. lib. vj. ⁊ l. fi. C.
de codicillis. Itē ꝓhibef ɔcurſus tituli legati. ⁊ inter vi/
uos. vñ teſtōr fruſtra legat debitū creditori ſuo ſi ex lega
to nō augef effectus. l. ſi creditori. ff. de leg. i. ad hāc ꝑtem
allegat no. ꝑ Cy. in. l. ij. in. iij. q. C. que ſit lōga. ɔſue. vtrū
lex ⁊ ɔſuetudo poſſint ɔcurrere in eodē caſu. ⁊ ſi ɔſuetu/
do reddigif in ſcriptis nō deſinit eē cōſuetudo ſicut lex q̄
in iudicijs fuit ſemp in vſuʒ quotidianū v̄ſata nō deſinit
eē lex. vt no. Jo. an. in. d. c. i. ⁊ pʒ qꝛ liber feudoꝝ lʒ ſit re/
dactus in ſcriptis. tñ appellanf ɔſuetudines feudoꝝ. alle
gat. c. fi. de ſolu. dicit ēt patere ex notat. in. c. fi. de ꝑſump.
vbi ſi

48 †vbi ſi exprimit̃ in reſcripto ꝙ eſt de iure cõmuni ꝓuiſum
ex tali expꝛeſſione reſcriptũ nõ recipit nouã formã nec auge
tur effectus. allegat. c. ſignificaſti ð elec. l. muto. §. ſi ſub cõ
ditione. ff. de tute. Ex his ergo appꝫ veritas p̃me rõnis ꝙ
pp ꝓhibitã in iure ſupfluitatẽ ſup eo ꝙ eſt diſpoſitũ p ius
cõe nõ põt ſtatutũ diſponere ⁊ ſi diſponit̃ nõ eſt ppea cen
ſẽda diſpõ ſtatutaria ſed legalis. Scdo p̃ncipalr hoc ꝓ
bat̃ ſm eum. pp maiorẽ ſtatuẽtis auctoritatẽ q̃ operat̃ vt
49 minoꝛ diſpõ ſileat vbi maioꝛ accedit ꝙ pꝫ. †qꝛ vbi prin
ceps vel papa de vna cã cognoſcit vr̃ ad ſe illã cãꝫ reuoca
re nec valeret ꝙ faceret iferioꝛ ſup ea ſciẽter. c. vt nſum de
appel. ⁊ qð no. in. c. cũ. M. õ. ti. i. hic eſt ꝙ oblõ p̃ncipalis
nõ ꝯcurrit̃ in eodẽ debito cũ acceſſoꝛia. nã lꝫ equalis ob
ligatio cõpatiat̃ ſe cũ altera equali non tñ ſecũ patit̃ cum
minoꝛi imo minoꝛ ꝯfundit̃ ſi maioꝛ accedat. l. gñaliter. ff.
de fideiuſ. vr̃. n. ſtatuto apprehẽdere legẽ ſꝫ nedũ p iferio
rẽ ſed p cõparẽ quis dedignat̃ aprehẽdi. l. heres p ſeruũ.
50 ff. de acqui. here. l. iij. §. veteres. ff. de acqui. poſ. †ꝯſtat. n.
c ꝙ ſtatuta ſumũt cãm ⁊ veſtiunt̃ a iure cõi [c] approbatiõe.
vt in. d. l. oẽs populi. ⁊ eorũdẽ ꝯfirmatio pendet a ſupioꝛe.
vt in. d. c. i. ⁊ in auc. nauigia. C. de furtis. ⁊. d. auc. caſ
ſa cũ ſi. Itẽ habẽt ſe minus quo ad effectũ qꝛ nõ recipiũt
interp̃tationẽ vt leges. l. qcqd aſtringẽde de ṽbo. oblig.
Si ergo diceremꝰ ꝙ ꝯſtitutio trãſfunderet̃ in ſtatutũ ſeq̃
ret̃ abſurdũ de quo. ſ. qꝛ inferioꝛ tolleret legẽ ſuprioꝛis ꝯ̃
c. iferioꝛ. xxi. diſt. Itẽ ꝙ acceſſoꝛiũ veſtiret ⁊ extingueret
p̃ncipale ⁊ vtrũqꝫ eſt ꝓhibitũ. vt no. in. l. ex pupillari. ff. ð
vulg. ⁊ pupil. ⁊ h̃ eſt ꝙ dixit lex. ij. C. q̃ ſit longa ꝯſue. ⁊. c.
fi. J. de ꝯſue. nunq̃ꝫ ꝯſuetudo eſt adeo fallitura cõmenti. vt
aut rõnem vincat legẽ. ⁊ optimũ eſt argu. de ꝯſuetudine
ad ſtatutũ. ſicut de tacito ad exp̃ſſuꝫ de ſcripto ad nõ ſcri
ptũ. l. de qbus. ff. de legi. Preterea adiectio vel detractio
facit ſpẽm vnius iuris tranſire in aliã iuris ſpẽm. vt. l. ius
ciuile. ff. de iuſti. ⁊ iure. vñ in caſu ꝙ ius ciuile eſt idem ꝙ
ius nãle vel gentiũ diſponit nõ vocabit̃ ius ciuile ſed nãle
vel gentiũ. vt ibi p hoc ẽt allegat qð no. in. l. ij. ff. ð poſſeſ
ſoꝛia here. pe. vbi actiones quas intẽtat bonoꝝ poſſeſſoꝛ
dicunt̃ ciuiles attẽto oꝛigine nõ obſtãte ꝙ p̃toꝛ ad alias
pſonas determinauit ⁊ detraxit. Non ob. cũ dicit Io. de
ligna. ꝙ diuerſe ſunt auctoꝛitates. ⁊ alia eſt inferioꝛis ⁊
alia ſupioꝛis. nã lꝫ iferioꝛ p ſtatutũ ꝓuideat tñ talis ꝓui
51 ſio vel eſt ſupflua vel eſt facta ad fi. vt magis timeat̃ † qꝛ
d ſolet plus timeri [d] ꝙ ſpãliter impat̃ q̃ꝫ ꝙ gñaliter p̃cipit̃.
Non ob. c. cũ inhibitio de clande. deſpon. qꝛ ibi auget̃ ef
fectus p ꝯſtõnem ad alia loca ⁊ extendit̃ talis ꝯſuetudo.
Et h̃ ſufficit ad h̃ vt trãſeat i nouã ſpẽm iuris. vt dic̃. l. ius
ciuile. Preterea magis de facili lex põt ad ſe trahere ſta
tutũ q̃ꝫ eꝯ̃ pp maiorẽ ſtatuẽtis ptãtem. Non ob. c. quoꝝ
dã de iudeis. vbi excõicatio ꝯ̃ eundẽ multiplicari põt qꝛ
fatet̃ do. Pet. h̃ ꝙ ꝯcurrat excõicatio iuris ⁊ hoĩs in ea
dẽ pſona rõne pluriuꝫ delictoꝝ. ⁊ ſic pt teneri qs pluribꝰ
oblõnibꝰ ex diuerſis cauſis. l. nõ eſt nouũ. ff. de act. emp.
ſed de eodẽ delicto ſi qs eſt excõicatus a iure iudex excõi
cãdo cẽſet̃ potius declarare vel denũciare illũ excõicatũ
q̃ꝫ de nouo excõicare. arg. c. cũ ſcdm leges. de here. lib. vj.
Nec ob. cũ dicit ꝙ auget̃ effectus ex diſpõne ſtatuti ⁊ iu
ra quo ad idẽ introducũt varias actiões qꝛ h̃ faciũt rõne
maioꝛis effectus vt eſt in ſingulis repire. ⁊ ſic ꝯcludit do.
Pet. p opi. glo. ⁊ dicit ꝙ inueſtigatoꝛ glo. eſt vtilis ad
multa. ⁊ p̃mo an tale ſtatutũ diſponẽs id qð ꝯſtitutio ge
neralis tollat̃ p ꝯſtõneꝫ ꝯ̃riam ſupuenientẽ ſicut tollit̃ cõ
ſtitutio ꝯtinẽs illud idẽ decidit ꝙ tollit̃. lꝫ ſecꝰ foret ſi trã
ſiret in nouũ nomẽ ſtatuti ẽt eſt vtilis inueſtigatio ad illa q̃
52 no. Cy. in. l. ſi arogatoꝛ. ff. ð adop. † arbiter inquit ſtatuit
terminũ legalẽ ad ſoluendũ ſub pena ꝯtenta in cõpꝛomiſ
ſo ⁊ itra terminũ nõ eſt facta ſolõ. an poſſit moꝛa purga
ri ad euitationẽ pene ſi. n. iſta dilatio ſit cẽſẽda legalis po
terit purgari. Si aũt tanq̃ꝫ p̃fixa ab hoĩe nõ põt purgari
ad euitationẽ pene. iuxta no. in. l. ſi iſulã. ff. de ṽbo. obli. ⁊
c. potuit de loca. ⁊. l. ſi poſt tres. ff. ſi qs cau. ⁊ vr̃ ꝙ ſit cen
ſẽda dilatio legalis p illa q̃ dicta ſunt quotiẽs. n. exp̃mi
tur ab hoĩe ꝙ tacite ineſt ꝯ a lege expꝛeſſio nihil operat̃. d. l.
ſi arrogatoꝛ. l. vnũ ex familia. §. ſi de falcidia de lega. ij. ⁊
in hãc ptem iclinat Iac. de ra. q̃ opi. eſt vera in iudice ſta
tuẽte nõ in arbitro. vt no. Bar. in. l. hec ṽba de lega. i. rõ
dĩe eſt qꝛ arbiter ex ſuo arbitrio ſtatuit terminũ ad ſoluẽ
dũ poterat. n. ſtatuere aliũ terminũ q̃ꝫ legale ſiue eque ſi
ue inique. vt. l. diẽ ꝓferre. §. ſtari. ff. ð arbi. ſed iudex cui cã
ſubſit nõ põt mutare dilationẽ legalẽ. ⁊ iõ ſtatuẽdo illuꝫ
eundẽ terminũ quẽ ſtatuit lex nõ vr̃ p̃fixus a iudice ſed a
lege q̃ꝫ tenet̃ neceſſario imitari. ſed poſſetis dicere ſm. d.
Pet. iſtud facit ꝯ̃ ſuaꝫ ꝯclõnẽ. ciuitas. n. põt alr̃ ſtatuere
q̃ꝫ lex. vt. d. l. oẽs populi. ergo ideꝫ ſtatuẽdo ꝙ ius cõe vr̃
dicẽda ꝓuiſio ſtatutaria ñ iuris cõis ſtatuitio terminũ dr̃
hre dependẽtiã ab ipſo ſed in habẽtibꝰ ptãtem ꝯdẽdi ſta
tuta nõ eſt ita qꝛ neceſſario ſunt aſtricti ad obſeruãtiã le
gis. ⁊ ita reſidet do. Pet. q plenius locutus eſt q̃ꝫ alius
ſup iſto paſſu. ſed do. Anto. hic. ⁊ ẽt in. d. c. i. dicit duo eẽ
videnda. ſ. an ſtatutũ diſponẽs id qð ius cõe cenſeat̃ ali
qd addere iuri cõi. ſcdo ſuppoſito ꝙ addat an ſublato iu
53 re cõi videat̃ ſublatũ ſtatutũ. ¶ †Circa primũ ꝯcludit ſi
ſtatutũ emanauit in caſu dubio. puta qꝛ ius cõe erat mul
tiplr̃ itelligibile. ⁊ tũc operat̃ qꝛ declarat itellectũ ipſius
iuris. l. minime. ff. de legi. ⁊ qð habet̃ in tex. ⁊ gl. in cle. i.
⁊ cle. ſtatutũ de elec. Si ṽo emanat ſup iure vniformiter i
telligibili ⁊ diſponit id qð ipſa lex. tunc ad ſtatutũ hꝫ di
uerſaꝫ rõnem ſtatuẽdi. vt no. in. l. p̃cia rerũ. ff. ad. l. fal. tũc
ſtatutũ addit vinculũ iuri cõi. Si aũt ſtatutũ regulat̃ ea
dẽ rõne qua ius cõe. tũc ꝯcludit ꝙ ſi mã eſt acta ꝓducere
actionẽ. tũc ꝓducit ꝯditionẽ ex ipſo ſtatuto p no. in. l. i. ff.
de condi. ex lege. ⁊ in. l. quotiẽs. ff. de actio. ⁊ obli. ⁊ h̃ vo
luit Bar. in. l. iij. §. ſi rem de leg. iij. Si ṽo mã non ſit acta
ꝓducere actionẽ. tunc ſaltẽ operat̃ ꝯfirmationẽ qꝛ cõfir
mat ⁊ addicit vinculũ ꝯfirmatoꝛiũ. l. iuſ ciuile. ff. de iuſti.
⁊ iure. ⁊ p hoc pꝫ an in dubio dẽat intelligi. vt aliqd ad
e dat iuri cõi [e] vr̃ ꝙ ſic p p̃dicta ⁊ p̃ſertim qñ emanauit p
modũ p̃uilegij ð cuius nã eſt vt aliqd operet̃. l. i. ff. ad mu
nicipa. aliqñ etiã nullũ operat̃ lꝫ ꝯtineat id qð ius cõe in
lr̃is ad bñficia. p id qð no. Io. an. poſt Io. mo. in. c. i. de fi
54 lijs p̃ſby. lib. vj. ¶ †Circa ſcdum an ſublato iure cõi vi
deat̃ ſublatũ ſtatutũ idẽ diſponẽs ꝯcludit ꝙ ſi ſtatutũ fa
ctũ eſt p nõ habentẽ ptãtem tollendi legẽ factã a ſupioꝛe.
vt in cle. ne romani de elec. ⁊ hꝫ aliã rõnem ſubſiſtendi q̃ꝫ
hẽat ius cõe. tũc ſublato iure cõi non vr̃ ſublatũ ſtatutum
idem diſponẽs qꝛ adhuc durat cã ſtatuti ⁊ ẽt auctoꝛitas
ſtatuẽtis. ⁊ ſic pp vinculũ difficilius tollit̃. c. i. de treuga ⁊
pace. Si ṽo regulat̃ ab eadem rõne lꝫ in dubio p̃ſumat̃ ſi
aliud nõ appeat. tũc ꝯcludit ꝙ ſi ꝯſtitutio reuocãs ius cõ
mune ẽt dãnet rõnem qꝛ tũc ſtatutũ reddit̃ irrõnabile tol
litur ſtatutũ ⁊ ita itelligit no. in. d. c. i. Si aũt ꝯſtitutio re
uocãs ius cõe nihil diſponat ſup rõe. tũc vr̃ remanere ꝙ
adhuc ſtatutũ nõ reuocet̃ ſi ð eo ñ fit mẽtio qꝛ hꝫ vinculũ
ſepatũ ⁊ auctoꝛitatẽ ſepatã a iure cõi. ⁊ p ꝯñs vr̃ ꝙ non
tollat̃. nec ob. ꝙ p̃uilegiũ ꝯtinẽs idẽ ꝙ ius cõe tollit̃ p ſe
cundũ. lꝫ non fiat mẽtio de eo ſicut ẽt tollit̃ ius cõe qꝛ ſm
eũ aliud in p̃uilegio ꝙ nullã habuit cãm ſubſiſtẽdi iuſ ab
ipſo iure ſeu ab eodẽ auctoꝛe ⁊ aliud in ſtatuto qð hꝫ ali
am auctoꝛitatẽ pp quã poſſit ſubſiſtere. idẽ dicit eẽ in p̃
uilegio ſi hẽret aliam cãm ſubſiſtẽdi. ⁊ ita reſidet hic do.
Anto. ⁊ ſic ꝯcludit ꝙ eo caſu quo ſtatutũ regulat̃ eadeꝫ
rõne quo ius cõe ſublato iure cõi intelligit̃ ſublatũ ſtatu
tũ. ⁊ ita itelligit glo. in. d. c. i. Io. de imo. hic dicit ꝙ opi.
glo. eſt tutioꝛ ſed opi. Io. de ligna. poſſet teneri diſputan
do. ⁊ aliud nõ dicit. ⁊ cum illa glo. vr̃ etiã trãſire in. l. i. in
prin. ff. ad. l. fal. ⁊ in cle. ſtatutũ de elec. Saly. ṽo in. l. i. C.
de diuerſis reſcrip. ad fi. dicit ꝙ vbi lex ꝯſuetudo ſeu ſta
tutũ ciuitatis diſponit idẽ ꝙ ius cõe ꝙ ſi p reſcriptũ tol
lat̃ lex tñ non vr̃ ſublatũ ſtatutũ ſed opꝫ ꝙ vtrũqꝫ tollat̃
⁊ dicit eẽ notabilẽ glo. de hoc in. l. i. C. de colla. donatoꝝ.
lib. x. ⁊ inducit glo. illã ad hoc. d. l. fi. ſed Saly. dicit me.

c ¶ Iure cõi. Qñ aũt intelligat̃ ſcdm ius cõe ⁊ qñ non no. in. c. cũ dilectus de conſue. ⁊ in. l. ſi ſerui veſtri de noxa. ⁊. l. fi. §. in cõputatiõe. C. de iure delib. Bal. Alexã. ⁊ Iaſon p cano. in. c. ꝯſtitutus de in inte. reſt.

d ¶ Plus timeri. Compꝛoba h̃ p elegantes tex. c. q̃. q̃. xxiij. diſti. ⁊ q̃ ſ. diximus nu me. xxx. i apoſtillis.

e ¶ Iuri cõi. Adde Doſt. ⁊ oẽs ſũmiſtas hic. ⁊ adducũt pro iſta opi. c. in his de p̃ui. ⁊ alios tex. vt ibi. ⁊ vide no. p Bal. in auc. habita. C. ne filius pro pa. in iiij. notabili. ⁊ do. pe. de anc. in cõſi. lxxxj. i cap. p parte ecclẽſie. vbi multa pulchꝛa dicit q̃ faciũt ad preſentem qõnẽ. ⁊ vide que ſupꝛa alibi in apoſtillis clare ãnotauimꝰ.

lius facere legẽ ex°.C.de decur.lib.x.vbi de hoc vr̃ caſus
⁊ dicit poſſe ꝓbari q̄ ꝯſuetudines ⁊ ſtatuta terrarũ ſunt
ꝑncipi incognita.c.i.de conſti.lib.vj.glo.in.l.ij C.de diuer
ſis reſcriptis.ideo non vr̃ illã tollere imputet ſibi impetrator
q nõ fecit mentionẽ de ſtatuto vel ꝯſuetudine. arg.l.vete
rib°.ff. de pactj.allegat ꝙ ſublato vno vinculo nõ eſt ſub
latũ reliquũ.d.l.domus.⁊.d.l.itelligere.q̃ iura allegauit
Jo.de ligna.in ꝯ̃rium.Saly.allegat gl. Jo.an. in.d.c.i.
⁊ vltra rõnes glo.dicit ſe allegare fortius q̄ ius illud in
ſtatuto cõprehẽſum nõ dꝫ appellari ius diuerſum ⁊ de p
ſe a iure cõi.ex quo p oĩa idẽ diſponit ⁊ nõ plus vel min°
vt ꝓbatur in.l.ius ciuile.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ q̄ eo cetere gẽ
tes vtunt̃ ⁊ ſic cõe nõ ꝓpꝛium dꝫ appellari.vt.d.l.oẽs po
puli.⁊ ſic potius quedã auctorizatio eſſe vr̃. ideo ſublato
auctorizato vr̃ ſublata auctorizatio. Poſtea dicit ꝙ p cõ
cordia eſt ita diſtinguendũ ꝙ aliud in lege ſeu ꝯſtitutiõe
gn̄ali q̄ ſi ꝯſtitutio gn̄alis tollit ius cõe vr̃ tollere ſtatutũ
diſponẽs idẽ ⁊ iſto modo loquat̃ gl.in ꝑallega.c.i.aliud
in reſcripto ſpãli cõtra legẽ quaſi velit dicere ꝙ ſi p ſpãle
reſcriptũ tollit̃ ius cõe vr̃ ſublatũ dũtaxat ius cõe ⁊ non
ſtatutũ diſponẽs idẽ ꝙ ius cõe.allegat ad h̃ qd̃ not. in.l.
ſij.§.diuus el.ij.ff.de ſepul.viola.⁊ aliud non dicit. Et ſic
voluit ꝙ potẽtior eſt ꝓuiſio facta p viam ꝯſtõnis q̃ ꝓui
ſio facta p modũ reſcripti. potuiſſet Saly.ad h̃ allegare
ſingulare dictũ Innoc.in.c.quãto.J. de conſue. vbi poſuit
drĩam.an papa ꝓhibeat p moduꝫ ꝯſtõnis. an ꝓhibeat p
modũ reſcripti.de quo dicto fecit feſtũ Bal.in.l.i.ff.de cõ
ſti.ꝑnci.⁊ facit elegãs ſimile de forenſi effecto ciue p mo
dũ ꝯſtõnis.an p modũ reſcripti.vt in l.i.ff. ad municipa.
idem Saly.in.l.fi.C.q̄ ſit longa cõſue.dicit illud qd̃ dixit
in.d.l.fi.C.de diuer.reſcrip.⁊ remittit ad dicta p euꝫ in.l.
ius ciuile.ff.de iuſti.⁊ iure. Re vera illa ſcripta ſi reperiũ
tur dat ẽt diſtinctionẽ an tollat̃ p reſcriptũ ꝑncipis ſpãle.
an tollat̃ p ꝯſtõnem gn̄alem.⁊ dicit illa dicta ſua fore no
tãda ⁊ nõ poni a legiſtis niſi ab eo.dicit tñ aliqua dixiſſe
in.d.l.fi.C.de diuer.reſcrip.⁊ ita reſidet Saly. nõ allega
55 tus ab aliquo. modo ſup iſto paſſu † Bal. vo hic q̃rit an
in reſcripto ꝯ̃rio iuri cõi debeat fieri mẽtio de ſtatuto mu
nicipali ꝯtinente idẽ ꝙ ius cõe allegat Joã. an. in.d.c.i.
Poſtea allegat aliqua motiua Joã.de ligna. dicit tñ ꝙ
pro Jo.an.facit q̄ tale ſtatutũ eſt ſupfluũ. ⁊ q̄ princeps
ſcit effectũ ſtatuti.ideo nõ curamus de modo ſciẽdi.arg.
l.q iure.ff.de teſta.mili.⁊ ſi ptãs iurat ſeruare ſtatuta tene
tur h̃ tanq̃ ſtatutũ ſeruare al's punit̃ pena ſtatuti ⁊ eſt p
iurus.⁊ ſic eſt ſtatutũ ſm qd ⁊ eſt ius cõe ſm qd ⁊ aliud
nõ dicit. Sed idẽ Bal.in.l.ij.in vlti.col.C.de conſti.pecu.
56 verſi.† ſed dubitat̃ nunqd ꝯſules iurãtes ſeruare ſtatuta
mercãtie obligẽt ad piurium ſi nõ ſeruãt ſtatuta cõtinen
tia idẽ ꝙ ius cõe arguit ꝙ nõ q̄ talia ſtatuta nõ ſunt pro
prie ſtatuta.allegat glo.d.c.i.poſtea decidit ꝯ̃rium p tex.
ſingu.in.l.magiſtratus.ff.ad municipa. Ideꝫ Bal. hic in
apoſtillis ſuis quas fecit ad Inno. dicit ꝙ qñ priuilegiũ
ꝯtinet id qd̃ ius cõe non dr̃ priuilegiũ ſed ꝯfirmatio ⁊ ꝙ
nõ opꝫ ꝙ fiat mẽtio in ꝑuilegio impetrato ꝯ̃ ius cõe de pri
uilegio diſponẽte id qd̃ ius cõe.⁊ ſic trãſit cũ dicto Inno.
hic.⁊ p ꝯñs ſentit ꝙ ſtatutũ diſponẽs idem ꝙ ius cõe eſt
ꝯfirmatoriũ. Sed idẽ Bal.in.d.l.oẽs populi in vlti. col.
in vſi.nono. ¶ Not.ꝙ ſtatutũ referẽs ius cõe vr̃ vti iure
cõi cum ſua cã ſuiſq̄ intellectib° cũ ius cõe ſit rõne origi
nis ⁊ obſeruãtie.lꝫ trãſlatũ ſit in figurã ſtatutoꝝ. Et ideꝫ
Bald.in.d.l.ius ciuile.dicit argu.ex.illo tex.ꝙ ſtatutum
diſponẽs oĩno id qd̃ ius cõe non ſit ſtatutũ.ſed ſi addit vl'
minuit.tũc eſt ſtatutũ vt ibi.⁊ ad hoc allegat no.in.d.c.i.
ꝙ dicit eſſe verũ ꝯſiderato effectu. Sed idẽ Bal.in.l.i.C.
de ſeruis manumittẽdis reipublice.vbi tex. dicit lege mu
nicipali expꝛ̃ſſuꝫ colligit ibi Bal.ꝙ ius cõe ⁊ ſtatutũ mu
nicipale ſunt due leges.vna gn̄alis altera localis ſiue mu
57 nicipalis.† vñ ſi quis ꝯdemnat̃ ex forma ſtatuti ad eandẽ
a penã q̃ irrogat̃ de iure cõi nõ eſt ifamis[a].q̄ lex municipa
lis non põt ifamiã irrogare q̄ nec põt reſtituere.l.i.§.de

a ¶ Infamis. Uide p iſta.q. Bald.in addi. Spec. de ſnia vſi.gd ſi p ſta tutũ.⁊ Pau.de ca.ꝯſi.lix.⁊ ſi vis oĩa remiſſiue pcurrere vl de Firmanũ in ſuo aureo rep torio in verſi. ſtatutoꝝ effe ctus.ver.xcix. in litera.s.

b ¶ Ius mu nicipale. Uide Bar.in.l.neq̄ §.i.ff.de teſta. mil.⁊ in.l.ſi id qd̃.ff. de cõdi. indebi.⁊ in.l. qd̃ dicit̃.ff. de impen. in reb. do.fac.⁊ vide oẽs ſũmiſtas i ſti.de iure nat. vbi colliges ꝯ cluſionẽ poſi tã a do. And. hic.

qua.ff.de poſtu.ipſe diſtinguit aut ius cõe eſt neceſſariuꝫ.
ita ꝙ non põt tolli p ius municipale in loco municipij.⁊
tunc ſtatutũ ⁊ ius cõe ſunt idẽ.aut ꝯtinet ius voluntariũ
⁊ derogabile vel ſtatutũ ⁊ tunc nõ ſunt idẽ ſi ſtatutũ põt
infirmare idẽ diſponẽdo ꝯfirmare vr̃ ⁊ ꝯfirmãs ⁊ ꝯfirma
tum nõ ſunt idẽ.qua pp omiſſis inquit ſomnijs Joã.de li
gna.cum epũs nõ poſſit derogare canoni p ſuum ſtatutũ.
vt in cle.ne romani de elec.ſi ſtatutũ epi ꝯtinet idẽ ꝙ ius
cõe eſt pciſe ius cõe.⁊ ita loquat̃ Jo.an.in.d.c.i.⁊ ſic cõ
cludit ibi Bal.ꝙ aut ſtatutũ põt derogare iuri cõi.⁊ eſt
ſtatutũ aut nõ põt derogare iuri cõi.⁊ tunc nõ eſt ſtatutũ
l.vnũ ex familia.§.i.de leg.ij.⁊ allegat ſimile de eo q dece
dit ab inteſtato cũ poſſet facere teſtm̃ ⁊ de eo q eſt inteſta
bilis p id qd̃ habet̃ in.l.i.ff.de ſuis ⁊ legi.tũc aut ius cõe
eſt neceſſariũ qñ eſt imutabile.ſed ſi eſt mere poſitiuũ tũc
bñ põt mutari.vt in.l.ij.ff.de vſufru.⁊ earũ rerum q̃ vſu cõ
ſumunt̃ ⁊ dicit eẽ caſum in.d.l.oẽs populi. in verſi. ꝓpꝛiũ
ſuo iure ⁊ ꝓpꝛiũ iure cõi.⁊ ſic notabis ꝑpetuo hanc diſtin
ctionẽ Bal.q̃ nemo allegauit fuiſſe inuentionẽ Bal.lꝫ
aliqualr̃ eã attingat do. Anto.hic.⁊ Joã.de imo.⁊ Dñi
cus in.d.c.i.de conſti.in.vj.ſed Alberi.de roſa. in ſcđa p
58 te ſtatutoꝝ.q̃one.ccxix.† dicit ſtatuto paduano cauet̃ ſm
euꝫ ꝙ anciani poſſint diſpẽſare ꝯ̃ ius cõe ſed ꝯ̃ ſtatuta nõ
modo i volumine ſtatutoꝝ erat quoddã ſtatutũ ꝯcordãs
ſe cum iure cõi fuit dubitatũ an ꝯ̃ tale ſtatutũ poſſint an
ciani diſpẽſare.⁊ vr̃ ꝙ ſic p glo.ij.in.l.i.in pꝛin.ff.ad.l.fal
cidiã.q̃ſi videat̃ magis ius cõe ꝯfirmare q̃ ius nouũ ſta
59 tuere.p hoc allegat.l.hr̃des palã.§.fi.ff.de teſta.† ⁊ q̄ ius
b municipale[b] ꝓpꝛie dr̃ per ꝙ addit̃ vel detrahit̃ iuri cõi.
vt.d.l.ius ciuile.allegat ẽt qd̃ no. Jo.an.i.d.c.i.⁊ poſtea
arguit in ꝯ̃rium.⁊ allegat.l.ſtipl'o iſta.ff. de vboꝝ oblig.
vbi in ſtipl'one põt deduci illud qd̃ diſponit̃ a iure cõi .l.
pupillus.ff.de noua.adijcit̃ enim p ſtatutũ iuri cõi q̄ agi
põt ex eo ꝯditione ex ſtatuto.allegat no.in.l.ij.C.q ſit lõ
ga ꝯſue.allegat ẽt ꝙ no. Bar.in.d.l.i.in pꝛin.ff.ad.l.fal.
⁊ ita reſidet ſm do. Cardi.hic.ſequit̃ glo.d.c.i.⁊ dictum
Inno.⁊ Hoſti.hic.⁊ tollit motiua Jo.de ligna.dicẽs ve
rum eẽ qd̃ ſublato vno vinculo nõ tollit̃ aliud.vbi cõſta
ret ſtatuẽtes voluiſſe illud ſtatutũ alia rõne valere q̃ ius
cõe.q̄ tunc bñ eẽnt duo vincula ſed vbi h̃ nõ appareret p̃
ſumendũ eſt qd̃ illud ſtatutum potius ſit declaratio iuris
cõis q̃ vinculũ de p ſe ⁊ ꝓ hoc facit rõ poſita hic in glo.
q̄ illud ſtatutũ factũ ſit q̄ plus timet̃ qd̃ ſpãliter ſtatuit̃
⁊ ꝙ tale ſtatutũ nihil aliud ſit q̃ ius cõe ſeu eius declara
tio ꝓbatur. Si.n.aliud eẽt ius ꝓpꝛium ipſoꝝ ſtatuẽtium
poſſet eẽ ſed nõ eſt ius ꝓpꝛium ipſoꝝ ergo ẽ ius cõe ꝙ nõ
ſit ius ꝓpꝛium ipſoꝝ ꝓbat̃ per.d.l.ius ciuile. q̄ tunc ius
noſtrũ facimus cũ iuri nãli addimus vel detrahimus ſed
h̃ nihil addit̃ vel detrahit̃.ergo nõ eſt ꝓpꝛium ius ſtatuẽ
tis ꝯcludit̃ ergo neceſſario ꝙ ſit ius cõe vel ei° declara
tio ⁊ nõ vinculũ de per ſe.ſed dñs Domiñ.in.d.c.i. de cõ
ſti.lib.vi.refert ibi Jo.de fantu.recitare aliã opi. ſed Do
miñ.ibi refert diſtinctionẽ do. Anto.cũ additiõe Joã. de
imo.ibi q dicebat̃ aut eſt ſtatutũ factũ p habentẽ ptãtem
ſtatuẽtib° ꝯ̃ legẽ cõem.ſicut eſt ppl'us laycalis. vt in.d.l.
oẽs populi.⁊ iſto caſu ꝓcedat opi. Jo.de ligna.aut ſtatu
tũ eſt factũ p nõ habentẽ ptãtem tollẽdi legẽ ſupioris ſi
cut eſt de iure cõi in epis ⁊ ſilibus.vt in.d.cle.ne romani.
Et mirũ eſt de iſtis pr̃ibus q̄ iſta fuerũt formalia verba
do. Bal.in.d.l.i.de ſeruis manumit.reipu.⁊ tũc ſi ſtatuẽs
mouet̃ alia rõne q̃ illa q̃ eſt expꝛ̃ſſa in iure cõi.tũc ꝓcedat
opi. Joã.de ligna.aut mouet̃ eadẽ rõne.⁊ tũc aut lex no
ua diſponit ꝯ̃ legẽ antiquã nõ aũt ꝯ̃ rõnem ſuaꝫ.⁊ tũc nõ
reuocat̃ ſtatutũ q̄ lꝫ reuocet̃ ius cõe.nõ tñ reuocat̃ rõ nã
lis.argu.glo.in.c.nouit de iudi. aut ius nouũ diſponit ꝯ̃
ius antiquũ ⁊ eius rõnem ⁊ declarat illud eẽ irrõnabile
tunc reuocato iure cõi vr̃ reuocatũ illud ſtatutũ h̃ voluit
tex.in.d.c.i.in vſi.dum tñ ſint rõnabilia. Jo.de imo.tenet
ibi indiſtincte ꝙ reuocato iure cõi reuocatũ eſt ſtatutum
epi cũ ipſe nõ poſſit tollere ius cõe. Idẽ Jo.de imo.in cle.
ſtatutum

60 ſtatutū de elec.vr̃ etiā tranſire cum glo.d.c.i.†vbi dicit ꝙ
correcto iure cōi vr̃ correcta cōſuetudo diſponēs idem ꝙ
ius cōe idem dicit eē in ſtatuto ⁊ ꝓuilegio cui ius cōe eēt
dubiū.qꝛ tūc ſublato iure cōi dubio non vr̃ ſublatū ſtatu
tū declaratoriū.vt eſt ibi glo.⁊ in cle.i.de elec.idem Joā.
de imo.in.d.l.i.in prin.ff.ad.l.falci.dixit ꝑ verbū forte ꝙ
opi.Joā.de ligna.⁊ motiua eius fuerunt Joā. de ſancto
Georgio.ſed Bar.in.d.l.i.in prin.ff.ad.l.falci.arguit ꝙ
ſtatutū ſit ius cōe qñ diſponit id qḋ ius cōe per.l.ſi credi
61 tori.ff.de lega.i.⁊ per.d.l.ius ciuile.†tūc.n.ius gētium al
terat qñ aliqd addit̃ vel detrahit̃.allegat ēt Jo.an.in.d.
c.i.Poſtea arguit in ↄ̈rium.naz ſi teſtā̃oꝛ diſponit ſm̄ ius
cōe.vt qꝛ veniētes ab inteſtato inſtituat vz vt vltima vo
luntas.l.ij.ff.de iniuſto teſta.l.gallus ꝑ totā illam legē.ff.
de libe.⁊ poſthu.Preterea nulla lex ꝓhibet deduci i ſta
tutū ciuitatis illud qḋ eſt de iure cōi ſicut nō ꝓhibet dedu
ci in ſtipl'onem vel aliam ↄuentionē.l.ſi pupillus.ff.de no
ua.⁊ per has vltimas rōnes credit ꝙ ſtatutū ſit ius mu
nicipale a ſimili.⁊ addit nouā formā agendi.puta cū ac
ctione ex ſtatuto cū prius potuiſſet agi ḋ iure cōi. dicit tñ
opi.Jo.an.fore verā in caſu quo loquit̃.ꝓut ad ſupiores
62 refert̃.idem Bar.in.l.iij.§.ſi rem de lega.iij.†dicit ſtatutū
diſponit ꝙ victus ↄdemnet̃ victori i expēſis ꝙ intelligit̃
ↄditione ex illa lege vt hēat plus q̄z ſit de iure cōi.⁊ hēat
cōmodū.vt dicit glo.illa.tu allega elegantē glo.in.l.non
ſolū.ff.de rei ven.⁊ ꝙ voluit Ange.ibi dicens ſtatuto ca
uet̃ ꝙ abſoluto accuſato de falſo reficiant̃ expēſe ſicut eſt
peruſu.nam lz in abſolutoria nihil dictū ſit de expēſis.tñ
ↄditione ex ſtatuto poterit accuſatus petere de nouo.⁊ ēt
ſi accuſatoꝛ habuit iuſtā cām accuſandi cum nō reficiant̃
officio iudicis.⁊ de h̓ dicit eſſe glo. notabilē in.d.l.iij.§.ſi
rem.⁊ in.l.petitoꝛ.ff.de libe.lega.⁊ in auč. de exhibēdis
reis.§.i.in v̓ſi.cām colla.v.Idem Ange.in.d.auč.de exhi
bēdis reis.§.i.in glo.q̄ incipit ſi enim.dicit illam glo.eſſe
ſingu.notandā ad ſtatutū diſponēs ꝙ victus ↄdemnet̃ vi
ctori in expenſis.nam diſpō huius ſtatuti operat̃ ꝙ vict⁹
debeat ↄdemnari ēt ſi iuſtā cām habuit litigādi.l.ſi qs in
ficiat̃.ff.depoſiti.l.ꝓperandū.§.⁊ ſi qdem de iudi.l.gñali
63 ter.C.de rebus creditis.†⁊ ꝑ hoc iſert ſtatutū diſponit ꝙ
volens accuſare de falſo nō audiat̃ niſi prius ſatiſdederit
de refectione oīum expenſarū ſi ſuccubuerit in cā ꝙ vigo
re iſtius ſatiſdationis dz ↄdemnari cū ſumptib⁹ ēt ſi ha
buit iuſtā cām litigandi.⁊ hoc ꝑ illam glo.hz.n.talem ef
ficatiā ſtatutū illud ⁊ illa ſatiſdatio ꝙ lz al's de expenſis.
iudex non poſſit iudicare niſi eadē die.vt.l.paulus.ff.ḋ re
iudi.tñ vigore talis ſtatuti alia die iudicabit.Itē cum fi
nita cā de expenſis nihil ſit agitandū.vt.l.terminato.C.ḋ
fructib⁹ ⁊ litis expen.tñ peti poterunt finita cā cōditione
ex lege municipali.allegat glo.in.d.l.iij.§.ſi rem.⁊ iſtud
dictū fuiſſet ſm̄ Oldra.lz Guido de ſuza.tenuit ↄ̈rium ⁊
male ſm̄ Ange.ecce nunc qualr̃ ſtatutū diſponens id qḋ
ius cōe alterat illud.facit ēt ꝙ voluit idē Angel.in ↄſilio
64 cxcviij.al's.vij.†vbi ↄſuluit ſtatutū diſponit ꝙ nulla pſcri
c ptio currat minori[c] ꝙ tale ſtatutū addit ad ius cōe ⁊ ope
rat̃ ſm̄ eum ibi.ſed idē Ange.in rñſione.§.ex nō ſcripto.
inſti.de iure nāli.dixit ꝙ ſi de eodē negocio antea fuit cō
ſuetudo.⁊ poſtea factum eſt ſtatutū ꝙ ipſa cōſuetudo eſt
q̄ ligat nō aūt ipſum ſtatutū.nam ſtatutū potius vr̃ intro
duci ad ↄfirmationē ↄſuetudinis q̄z ad iuris noui itrodu
ctionē.vñ ſi quis ageret ex ſtatuto ſuccūberet cum ↄditio
ex lege fuerit itroducta ex ↄſuetudine valida.⁊ ideo cum
ſit efficax nō eget alia efficatia.l.ſequit̃.§.lana.ff.de vſuca.
ſimile ēt eſſet ſi fieret aliqua lex poſt.l.ſiquis argētū q̄ diſ
poneret circa mām donationis.nā cum ↄditio.d.l.ſi quis
argētum fuerit efficaciter itroducta leges ſupuenietes no
uam actionē non introducunt.Sed ↄ̈ predicta arguit ibi
Ange.imo vr̃ ꝙ de eadē mā poſſunt fieri due leges.vt.l.
ſi quis in ↄſcribēdo.C.de pactis.⁊.l.ſi quis in ↄſcribēdo
C.de epiſ.⁊ cleri.⁊ eadē quātitas pōt bis deduci in ſtipu
latione.l.q bis.ff.de v̓boꝝ obli.ergo de eadē mā pōt eſſe
ſtatutū ⁊ ↄſuetudo.⁊ ex vtroqꝫ dari actionē ſed ille q cō
firmat iam validū nihil de nouo vr̃ introducere.l.ſi quis
prioꝛe.ff.ad trebel.q eſt ſolo p̄cedentis ↄ̈rij.⁊ ideo nō pōt
eligere quis agere ex ſtatuto ſi ↄſuetudo p̄ceſſit circa idez
diſponēs.⁊ ꝓpter h̓ refert ſuccubuiſſe quēdam magnum
65 aduocatū vltramon.vbi de facto†cōſuetudo dictabat ꝙ
portās cultellū puniat̃ in.xx.denū.de hoc eodē facto fa
ctū eſt ſtatutū ꝙ portans cultellū punit̃ in.xx.aduocatus
p̄dictus intētauit actionē ex ſtatuto certe ſuccubuit tanq̄z
ꝓponens actionē ineptā qꝛ ex ſtatuto nulla cōpetebat ac
tio.⁊ ſic ſi ↄſuetudo ⁊ ſtatutū ↄcurrunt circa idem factuz
attendit̃ p̄cedens ↄſuetudo.ita dicamus in caſu nr̃o vt ac
tio dr̃ ius cōe ⁊ non ſtatutū.⁊ hec doctri.Ange.eſt cōme
morāda.⁊ eſt ↄ̈ glo.⁊ Bar.in.d.l.iij.§.ſi rem.⁊ ↄ̈ gloſas
ſupius allegatas.⁊ etiam ↄ̈ euz in locis ſupius allegatis
⁊ eſt cōiter incognita.Idē Ange.in.d.l.ius ciuile.dixit
arg.ex illa.l.ꝙ ſtatutū diſponēs id qḋ ius cōe non dr̃ ſta
tutū ſed ius cōe.⁊ recipit oēm interptationē iuris cōis ꝙ
ꝓbat hoc modo ꝓpriū ⁊ cōe ſunt differētia per que co
gnoſcit̃ an ſit ius cōe quātuz ad obſeruantiā.ergo eſt ius
cōe ⁊ remittit dicendū.vt no.in.d.c.i.de conſti.lib.vj.do.
Floria.doc.bonoñ.in repoꝛtatis ſuis factis in illa.l.ius
ciuile.ſequit̃ opi.Jo.an.in.d.c.i.⁊ aliud non allegat do.
Rapha.fulgo.in.d.l.i.C.de ſeruis reipub.ma.refert doc
tri.Bal.ibi.⁊ ſequit̃ glo.Joā.an.⁊ deteſtat̃ opi.Archi.
miroꝛ de eo qꝛ archi.tenuit illud ꝙ tenuit Jo.an.in.d.c.
i.doꝛmitauit ergo Rapha.⁊ ↄ̈ veritatē deteſtatus eſt tā
tum doc.Bal.in.l.i.C.de colla.dona.lib.x.in fi.v̓bis no
tat glo.ibi ꝙ lex ↄſuetudine approbata nō tollit̃ ꝑ reſcri
ptū etiā p̄nio motu latū.⁊ aliud nō dicit Jo.de pla.doct.
bonoñ.ibi allegat illā glo.ꝙ vbi lex cōis ⁊ ↄſuetudo ſpā
lis vel ſtatutū aliqd diſponunt nō tollunt̃ ↄ̈rio reſcripto
vel ↄ̈ria lege p̄ncipis.⁊ ſic nō ſufficit principē reſcribentē
ↄ̈ legem ēt ↄſuetudine roboꝛata dicere nō obſtāte tali lo
ge niſi dicat ēt non obſtāte ↄſuetudine roboꝛāte qꝛ cū ſint
duo vincula ſic ēt debēt eē duo ↄ̈ria diſſoluētia.argu.l.ni
hil tam nāle.ff.de regu.iur.ſecus vbi p̄cederet ſola lex vel
ſola ↄſuetudo.qꝛ ꝑ ↄ̈riam legez vel ↄſuetudinē ↄ̈riam ſe
quentē tollit̃.l.ſed ⁊ hec poſterioꝛe.ff.de legi.l.iij.§.diuus
ff.de ſepul.viola.illam tñ glo.impugnant quidā.⁊ refert
Saly.in.d.l.fi.allegantē illā glo.ipugnat ēt illam qꝛ lex
⁊ ↄſuetudo nō pñt ↄcurrere qꝛ ſunt ↄ̈ria vnū in ſcriptis ⁊
aliud ſine ſcriptis.vt in.l.de qbus.ff.de legi.ipſe v̓o dicit
ꝙ imo ↄcurrunt.allegat.d.l.i.circa fi.v̓ſi.ſi que leges.C.
de veteri iure enucle.⁊ lz ſint ↄ̈rie in oziginē non tñ ſunt ↄ̈
rie in effectu qꝛ eādē vim ⁊ effectū habēt.vt.d.l.de qbus
⁊ ita reſidet ibi Jo.de pla.glo.vero ibi dicit ꝙ illa lex cō
ſuetudine approbata nō tollit̃ reſcripto nec ꝑ aliam legē
ſm̄ quoſdā in.l.ij.C.que ſit lōga ↄſue.⁊ ſic illa glo.deſtru
it diſtinctionē dñi Bartho.de ſalyce.in.l.fi.C.ſi ↄ̈ ius vel
vtili.pu.lz ſupius allegauerim eū in.l.fi.C.de diuer.reſcri
ptis ⁊ nō bene.⁊ lz allegauerim glo.in.l.ij C.de diuerſis
reſcriptis.debui allegare in.l.ij.C.ſi ↄ̈ ius.voluit.n.Sal.
ꝙ ſi p̄nceps tollat ius cōe ꝑ reſcriptū non vr̃ tollere ſtatu
tū idem diſponēs.ſecus ſi tollat ius cōe ꝑ viā legis gnālis
⁊ idē voluit in.l.fi.C.q ſit longa ↄſue.Cōtrariū.n.deter
minat glo.illa.ſed idē Saly.in.l.i.C.de ſeruis reipu.ma.
dixit ꝙ ſi p̄nceps tollat legē ꝑ reſcriptū non dr̃ tollere ſta
tutū.⁊ dicit eē glo.q̄z reputat ſingularē in.d.l.i.de colla.
dona.⁊ tex.in.l.exēplo ꝑ eum.alleg.aut tollit ius cōe nō
per reſcriptū ſed alio modo.⁊ tūc aut ſimplr̃ caſſando il
lud.⁊ tunc nō dr̃ tollere nec caſſare ↄſuetudines aut ſta
tutum aut tollit diſponēdo ↄ̈rium eius ꝙ in iure cōi erat
diſpoſitū ponit exēplum ſi hodie ↄſtōnez faceret ꝑ quā di
ſponeret nec ſeruus alicuius ciuitatis poſſet manumitti
ſine eius licētia.⁊ tūc putat ꝙ tollat̃ ēt ſtatutū ciuitatis
qꝛ diſponit ſup ↄ̈rio a ſtatuto diſpoſito ⁊ eius obſeruātiā
⁊ ad h̓ allegat.d.l.iij.§.diuus.ff.de ſepul.viola.⁊ iſta ſūt
que ego potui colligere ex ſcriptis.⁊ ſic vidiſtis iſtos pa
tres varios multuz ⁊ diſcoꝛdes ſup hoc paſſu qd dicam

c Curat mi
nori.Q.ō autē
iſtud ſit de iu
re cōi.vide.d.
Bar.ſoci.in cō
ſi.lxi.incip.in
p̄nti ↄſultatio
nē.verſi.tertio
obijcit̃.cā.cvi.

ego in tam fluctuāti pellago appent.n.rari nātes in gur/
gite vaſto.vt in illo virgiliano ꝑmo eneydos ſcriptū eſt.
⁊ teſtis ſit mihi deus ſi laboribꝰ ⁊ vigilijs nocturnis par/
co tres lectiones quottidie vt videtis lego dicā ꝓut augu
ria tempis ⁊ glorioſus deꝰ mihi ſubminiſtrabit. Et ante
oia ꝯſidero glo.in.d.c.i.de cōſti.in.vj.q̄ dicit iam epi poſ/
ſent tollere ꝑtātem pape.dicit ēt glo.illa ſi papa tollit ſuā
ꝯſtitutionē.ergo multofortius tollit ꝯſtōnem inferioris
quo caſu mihi vꝛ ꝙ illa glo.loquatur dūtaxat de ſtatuto
edito ab eo qui nō pōt diſponere ꝯ̃ legem ſupioris vt ſūt
epi legati ⁊ ſimiles q non pñt diſponere extra ius cōe. vt
in.d.cle.ne romani de elec.⁊ ideo talia ſtatuta vt ita dixe
rim ſūt pediſequa.⁊ faciat tex.d.c.i.q loquiꝛ de roma.pō
tifice.⁊ facit ēt illa glo.inquātum allegat Inno.in hoc.c.
⁊ lꝫ illa glo.loquatur de ſtatuto locali tñ oēs rōnes ſuas
reducit ad ius cōe papale.⁊ ad iſtud nō aduertit aliquis
ex doctoribꝰ ſuperius relatis vꝛ.ergo ꝙ aliud ſentiat gl.
quo ad populos valentes ꝯdere ſtatuta ꝯ̃ iura cōia. ⁊ ꝑ
ꝯñs diſtinctio Bal.in.d.l.i.C.de ſeruis reipub.manu.eſt
extracta de uiſceribꝰ glo.d.c.i.⁊ ꝑ ꝯñs ceſſabit tantus ru
moꝛ ꝯ̃ illam glo.vt ſtatutū diſpoſitū a layco valēte diſpo
nere ꝯ̃ ius cōe non tollaꝛ ſublato iure cōi ſi diſponat illud
ꝙ ius cōe.ſecus in ſtatuto eius q non pōt diſponere ꝯ̃ ius
cōe.⁊ ꝑ ꝯñs reſtringeꝛ cōtradictio doctoꝝ ad illam glo.
Nunc vō mihi vꝛ ꝙ opi.Jo.de ligna.ſit ipſa veritas. ⁊ ꝓ
66 ea allego formalē caſum in.c.ij.de ꝓben.lib.vj.†vbi dꝛ ꝙ
de iure ſpectat collatio oium bñficioꝝ.tam in curia q̄ꝫ ali
a bi vacantium pape[a] tñ ꝯſuetudo ſpālius diſponit in vacā
tibus in curia.⁊ ſic ꝯſuetudo ꝯcurrens cū iure cōi ſpālius
diſponit.⁊ ꝑ ꝯñs addit vinculū ſpāle.Et ex hoc formo ar
gumētū h̄ mō potētioꝛ ē ſpēs q̄ꝫ ſit genus.iō ſpēs derogat
generi .l.ſanctio legū.ff.de pe.⁊ hic ⁊ i reg.generi ꝑ ſpēꝫ.
Cū ḡ ꝯſuetudo addat ad ius cōe vinculuꝫ ſpāle ⁊ ius cōe
addat viculū gñale.ſi ſupioꝛ ꝑ ſuā gñalē ꝯſtōnē tollat ius
cōe.⁊ ꝑ ꝯñs tollat vinculū gñale ſequiꝛ neceſſario ꝙ non
tollat vinculū ſpāle qꝛ ad tollēdū ſpāle non ſufficit gñale
ſed opꝫ ꝙ interueniant ſpāle expſſum.l.ſi quis in ꝑncipio
teſtamēti de lega.iij.vñ nunq̄ꝫ genus derogat ſpēi ſed be/
ne ſpēs derogat generi vt hic.Si ergo ſuperioꝛ tollit ius
cōe ꝑ ſuam ꝯſtōnem tollit genus ad tollendā ergo ſpēm
opꝫ deuenire ad ſpēm.vt.d.l.ſi quis in ꝑncipio teſtamēti.
⁊ ꝑ ꝯñs ſublato iure cōi non eſt ſublata ꝯſuetudo diſpo/
67 nens illud idē.Et pōdero tex.d.c.ij.dū dicit†ꝙ ꝯſuetudo
ſpālius ⁊c.qꝛ ꝓbat ꝙ ꝯſuetudo introducta ab inferiori
q non pōt diſponere ꝯ̃ legem ſi diſponat idem qꝺ ius cōe
nō eſt pediſequa ad ius cōe vt dicebā.ſed ſpālius ⁊ ꝑſtan
tius vinculuꝫ apponiꝛ vt ibi eſt caſus. ergo ſequiꝛ ꝙ ſiue
edaꝛ ab epō ſeu legato ſiue edaꝛ a populo ꝙ non tollitur
ſublato iure cōi.⁊ eſt rō qꝛ plus valet vnuꝫ qd tale quale
q̄ꝫ quod ſimplr̄ cle.dudū de ſepul.Et ſi mihi dicaꝛ amice
illum tex.pro opi.Jo.de ligna.allegauit Domiñ.in.d.c.
ij.rñdeo tibi ꝙ illud allegauit i trāſcurſu lectionis ſed in
loco cōi ⁊ in loco ꝓprio vꝫ in.d.c.i.de conſti.in.vj.fuit ſi/
bi incognituꝫ.Itē dico tibi ꝙ ipſe non induxit vt induco
68 ego.Scdo moueoꝛ rōne in ꝯuincibili † accidens qualifi/
catū adueniens empti illud facit cenſeri eſſe alterius ſpēi
h̄ demonſtrat ad oculum glo.ſingu.in.c.ſtatutū cōiuncto
c.licet canon de elec.lib.vj.vbi ꝯſtitutio penalis loquens
de eccleſia parrochiali nō hꝫ locū in eccleſia parrochiali
collegiata modo in caſu nr̄o ſtatutū adueniens iuri cōi ⁊
diſponens idē qꝺ ius cōe qualificat illud apponēdo vin/
culum ſpālius.vt in.d.c.ij.ergo lꝫ ꝯſtitutio gñalis tollat
ius cōe ſimplex non tollit ius cōe qualificatū.⁊ ꝑ ꝯñs tol
lēdo ius cōe non vꝛ ſublatū ſtatutū.⁊ facit ſimile ꝙ dixit
Pet.de ancha.in.c.i.de homici.⁊ in.c.ea que de regu.iu
ris in.vj.⁊ in.c.cū non ab hoie de iudi.⁊ do.Abb.in.c.at
69 ſi clerici eo.ti.†ꝙ ſtatutū loquens de homicidio nō hꝫ lo
b cum in homicidio qualificato[b].⁊ ſic plus valet vnum qd
tale quale q̄ꝫ quod ſimplr̄.vt in.d.cle.dudū. Tertio alle/
go vobis glo.ꝯiuncta cum tex.in.c.cum dilectus de cleri.

a Pape.cō
munis ē ꝯclo
ſita.neq̄ꝫ opuſ
eſt hic allega/
re cū ēt poſſit
equare q̄dra/
ta rotūdis . vt
hꝫ Hoſti. in.c.
cū veniſſent ō
iud.nos ꝑcedē
ti ti.ad ſtoma/
chū in apoſtil
lis annotaui/
mus.ſed nun/
qd ꝑpea hēat
tex eccleſiaſti
carū dominuꝫ
dic ꝙ nō. ſed
ſolus deus.qꝛ
bona offeruꝛ
deo.c.cū ex eo
de elec.li. vi.⁊
in.c. cū ſup de
cā poſſ. ⁊ pro.
lꝫ pꝛe cunctis
hēat liberā ad
miniſtrationē.
c.ita dñs. xx.
diſt. ⁊.c.ad ho
norē de vſu ⁊
auc.pal. ⁊ Pa
noꝛ.in.c.cōſti/
tutus de reſcr.
vlti.col.

b Qualifi-
cato.Quid āt
homicidiū q̄li
ficatū ſit. vide
de homicidio
ꝑ totū. ⁊ ibi a
ſcribētibus. ⁊
videqꝺ ad ma
teriam attinet
do.Abb.in.c.
cū nō ab hoie
de iudi. vbi in
argumentum
multa pulchra
elicies.

nō reſi.in vꝭſi.nō obſtāte q̄ dicit ꝙ papa in reuocatione ſta
tuti ꝯtinentis illud idēꝫ qꝺ ius cōe dꝫ facere mentionē de
ipſo ſtatuto ibi.n.erat ꝯſtitutio ꝯ̃ abſentes canonicos vt
nō ꝑcipiant fructus ꝓbendarū in abſentia. ⁊ ſic erat illa
ꝯſtitutio conformis iuri cōi.papa ibi dicit ꝙ non obſtāte
dicta ꝯſtitutione aſſignanꝛ fructus ꝓbende canonico ab/
ſenti pro ſeruitio pape.⁊ ibi gl. dicit niſi hoc dictū fuiſſet
non valuiſſet reſcriptū.ecce nunc qualiter valet reſcriptū
pape ꝯ̃ ius cōe ſi non fiat mētio iuris cōis.vt tenet glo.in
d.c.i.de conſti.in.vj.⁊ tñ non vꝫ reſcriptū pape ꝯ̃ ſtatutū
cōtinens id qꝺ ius cōe niſi faciat mentionē de ſtatuto er/
go ⁊ loquiꝛ ille tex.in ꝯſtitutione facta a caplo vt apꝑet
ex ſuprascriptione ſua. ⁊ tñ requiriꝛ ꝙ fiat mentio ꝯſtitu
tionis capli.ergo idem erit in ꝯſtōne facta ab epō ⁊ lega
to ⁊ maxime in ꝯſtōne populi valentis ſtatuere ꝯ̃ ius cōe
que ergo cecitas fuit attribuere Jo.de ligna. ꝯ̃riam opi.
que in veritate fuit glo.cōiter incognite in.d.c.cū dilectꝰ
⁊.deſtruit ille tex.⁊ glo.diſtinctionē Bal.diſtinguētis in
ter ſtatutū factum ab epō ⁊ factū ab eo q pōt diſponere ꝯ̃
legem.⁊ hoc tenet Hoſti.in.d.c.cum dilectus. vbi ſequiꝛ
glo.illā ꝙ nō teneat reſcriptū niſi faciat mentionē de illa
ꝯſtōne.lꝫ Jo.an.teneat ꝯ̃rium ibi ⁊ alleget notata hic.⁊
dñs Cardi.remittit ſe ibi ad dicta ꝑ eum hic. Quarto al
lego glo.in.d.c.i.de conſti.in.vj. ſubtiliter ꝯſiderādo eaꝫ
70 in vꝭſi.cum ꝯſuetudo ꝑſcripta†dicit.n. ꝙ ſi ꝯſuetudo eſt le
gitime ꝑſcripta addit vinculū adeo ꝙ papa tollendo ius
cōe nō tollit ipſaꝫ ꝯſuetudinē niſi de illa faciat mentionē
ecce qualr̄ Jo.an.in glo.ſua ſeipſum ꝑcuſſit cū ligone ſuo
⁊ mirū eſt ꝙ nullus ſcribētium h̄ ꝯſiderauerit. ergo idēꝫ
dicendū erit de ſtatuto cū equipenꝛ.vt eſt tex. formalis in
d.c.i.Quinto allego ꝓ hoc tex.in.c.cum oēs.ſ.ti.i.vbi fu
it itroducta cōſuetudo ſm ius cōe.poſtea emanauit ꝯ̃ria
ꝯſtitutio pape ibi dicit ꝙ ſeruetur prioꝛ ꝯſuetudo. modo
ponderet quiſquā ingenitis ſpūs vir ſi ꝯſuetudo diſponēs
id qꝺ ius cōe ab ipſo papa appellareꝛ cōſuetudo ⁊ nō ap
pellareꝛ ius cōe.ſequiꝛ neceſſario alterādū eſſe ius cōe ꝓ
pter vinculū ꝯſuetudinis.ergo eodē modo alteratū eſt ꝓ
71 pter vinculū ſtatutariū.†Sexto potētius eſt ſtatutū ꝑpl̄
q̄ꝫ ſit pactū priuatoꝝ.l.gñaliter.C.de fideiuſſo.glo.in ru/
brica.C.de decre.decur.lib.x.⁊ in.c.pe. de conſue. lib.vj.
ſed nos habemꝰ ꝙ ſi in pacto priuatoꝝ interponiꝛ illud
qꝺ eſt ſtatutū a iure cōi pactū alterat illud tale.facit.n.ꝓ
duci actionē.lꝫ de iure cōi tale pactū nō ꝓduxiſſet actio/
nē.ita ꝓbaꝛ in tex.eleganti.l.legitima.ff. de pac. h̄ tenuit
Bar.in.l.nō ipoſſibile eo.ti.ergo ſequiꝛ ꝙ multofortius
idē operaꝛ illud ſtatutū.⁊ ꝑ ꝯñs ſublato iure cōi non eſt
ſublatū ſtatutū idē diſponēs cū ingerat fortius vinculuꝫ.
vt apꝑet ex iſta rōne.Septimo allego.c.ex ꝑte el.ij.de vꝭ/
bo.ſigni.vbi ꝯſtitutio ꝯtinebat id qꝺ ius cōe vt apꝑet cō
iuncto.c.ſi.de teſta.⁊ papa ibi appellat eā ꝯſtōnem vt ap
paret in vꝭſi.ſm ipſam ꝯſtōnem. ergo appellatione iuris
cōis nō venit ꝯſtitutio idem diſponēs.⁊ ibi eſt caſus for/
malis ꝓ eo ꝙ dixit Bal.ꝙ iurans ſeruare ſtatutuꝫ teneꝛ
ſeruare ſtatutū diſponēs idēꝫ qꝺ ius cōe. Octauo allego
tex.ad h̄ ꝓpoſitum iudicio meo nouū in.l.querebaꝛ.ff.de
72 teſta.mili.†vbi ſi miles fecit ſcōm teſtm̄ in eo fidei hēduꝫ
cōmiſit vt primū valeret ꝙ tūc primū eſt trāſlatū in ſcōm
ita dicamus in ꝓpoſito ꝙ ius cōe ſit trāſlatū in ſtatutum.
Nono poteſt allegari tex.in h̄ mirabiles vꝫ caplm̄ ſopite
in vꝭſi.vidimus intentionē iure cōi ⁊ ꝑdeceſſoꝝ tuoꝝ ꝯſue
tudine adiuuari de cenſibꝰ.vbi ꝯſuetudo ⁊ ius cōe cōcur
runt ad idē.⁊ nihilominus papa ad deciſionē ⁊ ad ꝓba
tionē intētionis aduerſarij conſiderat vtrūq̄ꝫ exprimēdo
eodē modo dꝫ ꝯſiderari vtrūq̄ꝫ intelligendo.facit.c.cū eſ/
ſes in vꝭſi.an vna lege.⁊ ab inſtitutis ſanctoꝝ patrū ⁊ a
gñali eccleſie cōſuetudine.ſ.de teſta.facit.c.cū veniſſent de
inſti.in vꝭſi.tam de iure cōi q̄ꝫ de cōſuetudine gñali ⁊.c.ve
nerabilē de elec.in vꝭſi.de iure ⁊ antiqua cū ſuetudine no/
ſciꝛ ꝑtinere.faciat.c.ex lr̄is.ſ.de conſti.in vꝭſi.tam iuris ca
nonici q̄ꝫ moris noſtri.faciat.c.ſi.de ꝓbē.in.vj.facit.c.cuꝫ
dilectus

dilectus in ꝟſi. tam de iure cõi ꝗ̃ de ꝑuilegio ſpāli. ẜ. de cõ
ſue. ⁊ ibi iudicio meo eſt tex. ꝯfundens dictũ Inno. ⁊ Ho
ſti. hic. dũ voluerunt ꝙ reuocato iure cõi vr̃ reuocatũ pri
uilegiũ diſponẽs idẽ qḋ ius cõe. q: tex. ibi formalis ꝯtra
eos nõ reuelatus alicui moderno. papa. n. ibi facit mẽtio
nem de vtroq;. vñ ſi ſufficeret facere mentionẽ de iure cõi
ad qḋ papa expꝛſſum de ꝑuilegio tene menti. facit ẽt. c. de
73 ſeruoꝝ. vbi tex. formalis ꝓbat † ꝙ ſtatutũ ſcḋm diſponẽs
idẽ qḋ primũ addit vinculũ ꝙ eſt bñ nota. ẜm Arhicũ ibi
liiij. diſt. facit. c. ex antiqs ca. diſt. facit ẽt ꝙ elegãter volu
it Bart. in. l. iiij. §. ptor ait. ff. de dam. infec. vbi inquit ſta
tuto diſponit ꝙ reus citet̃ ꝑſonaliter vel ad domũ. vt etiã
idẽ diſponit a iure cõi ꝙ iſto caſu iudex poterit incipe ci
tationẽ ad domũ. ad h̃ vt ſtatutũ addat iuri cõi. nã de iu
re cõi debebat incipe a ꝑſona. ergo ſequit̃ ꝙ eſt noua di
ſpoſitio. ⁊ ideo dicebat Guil. de cu. in. d. l. ius ciuile. ꝙ ſi
aliqḋ addit̃ libello dr̃ nouus libellus. facit qḋ pulchre di
xit Saly. in. l. i. §. ex actio. C. de rei vxo. actio. ꝙ lʒ mulier
teneat̃ operari heredib⁹ mariti donec alat̃ ab eis. vt eſt
glo. ſingu. in. l. ſicut. ff. de ope. liber. ꝓcedit hoc qñ hr̃des
alimẽtant vxorem ex diſpõne legis. ſed ſi ex diſpõne hoĩs
nõ tenent̃ laborare ꝑ hr̃dibus mariti. allegat. l. libertis
quos. §. i. ff. de alimẽ. ⁊ ciba. lega. facit qḋ dixit Bal. in. l.
74 ci. ff. q ſatiſda. cog. † ꝙ verbũ ſatiſfacere[c] ꝓlatũ a lege intel
ligit̃ cũ fideiuſſore ⁊ pignore. ſed ſi eſt ꝓlatũ ab hoĩe intel
ligit̃ in vera ſatiſdatione. facit qḋ dixit idẽ Bal. in. c. cum
olim de conſue. ꝙ ſi papa ꝯcedit epõ ptãtem creãdi nouã
dignitatẽ ꝙ iam epus facere poterat de iure. vt voluit In
no. Hoſti. ⁊ Cõpoſtel. in. c. cũ acceſſiſſent de conſti. tamẽ
iſtud priuilegiũ vt aliqḋ operet̃ intelligit̃ ſine ꝯſenſu cap.
argu. l. ſi qñ. C. de inoffi. teſta. ecce qualr̃ priuilegiũ diſpo
nens idẽ qḋ ius cõe addit ad ius cõe. facit ẽt. l. i. ar̃s. ij. C.
quoꝝ bonoꝝ in ꝟſi. nãlis ratio ⁊ rñſa prudentũ. vbi rñſa
prudentũ ꝯtinent idẽ qḋ ius nãle. ⁊ tñ addunt vinculum
75 eoꝝ. † facit ẽt illud qḋ dicimus ꝙ illis diebus qbus licitũ
eſt comedere oua licitũ eſt comedere ſanguinẽ. ⁊ tñ non
eſt licitũ comedere carnes ⁊ clarũ eſt ꝙ carnes ſunt ſan
guinis coagulatus. vt eſt glo. ſingu. ⁊ peregrina in. c. plu
raliter. lxxxij. diſt. de quo vide ꝑ do. Abb. in. c. cõſuluit de
iudeis. ⁊ qḋ habet̃. iiij. diſt. c. deniq;. ita dicamus in diſpo
ſito a iure cõi ⁊ a ſtatuto municipij. facit ẽt ꝙ ſi cõſtitutio
eẽt iurata nullo modo tolleret̃ ſublato iure cõi quinimo
ſublata ꝯſtitutione quacũq; nõ videret̃ ſublata ꝯſtitutio
iurata. iſta eſt glo. ſingu. in. c. cũ non deceat de elec. lib. vj.
⁊ eſt limitatio pegrina ⁊ noua ad glo. Io. an. in. d. c. i. po
ſito. ꝙ illa glo. diceret veritatẽ. ⁊ eodẽ modo dicas in pa
cto iurato. glo. eſt ſingu. in cle. dudũ in ꝟſi. pacta de ſepul.
⁊ eodẽ modo dicas ſi talis cõſtitutio trãſiuiſſet in ꝯtractum
vel quaſi ꝑ id qḋ no. Inno. in. c. dilectus de tempo. ordi.
⁊ in. c. nouit de iudi. vide que dixi in. c. cũ. M. ⁊ in. c. i. ẜ.
de ꝯſti. Et pondera accurate q: lex. iiij. §. diuus el. ij. cũ gl.
ſua quã ita accurate ſepius allegauit Saly. non ꝓbat di
ctum eius ibi. n. erat ſtatutũ ꝯ̃ ius cõe. ⁊ etiam erat illici
tũ ſtatutũ. ideo nõ eſt mirũ ſi ꝑ gñalem legẽ reuocatoriã
tollatur ſtatutũ pticulare illicitũ. ⁊ ſic. §. ille nõ meret̃ al
legari. ad id qḋ allegauit Saly. ⁊ ideo Bal. hic dicit ꝙ
princeps ꝯdendo gñale ſtatutũ non tollit ſpāles cõſuetu
dines niſi eẽnt inducte ꝯ̃ ius. ita ꝙ eẽnt illicite. ⁊ allegat
d. l. iiij. §. diuus. ⁊ ſic non probat ꝙ ſtatutũ ibi diſponebat
idem qḋ ius cõe. imo erat ſtatutũ illicitũ ⁊ ꝯ̃ publicã vti
litatẽ ⁊ ꝯ̃ ius cõe. ⁊ ille tex. limitat mirabiliter text. c. i. de
cõſti. lib. vj. ⁊ iſta ſunt que hac nocte potui excogitare ſu
per iſto paſſu. clemẽtiſſimus Yheſus xp̃us laudet̃ in ſecu
la. ſi aliqḋ bene dixi. Et ex iſtis infero ꝙ priuilegiũ ſpāle
nõ derogat priuilegio gñali ꝯtinenti idẽ qḋ ius cõe q: vi
det̃ addere ad ius cõe. niſi de illo fiat mentio. ⁊ de h̃ alle
gaui vobis tex. in. c. cũ dilectus. ẜ. de conſue. ꝙ eſt ꝯ̃ preſa
76 tam glo. Io. an. ꝯ̃ Inno. ⁊ Hoſti. ibi. † Regulr̃ autẽ an
priuilegiũ ſpāle deroget priuilegio gñali ꝯtrouerſie fue
runt inter ſcribẽtes vt vidiſtis ſupius. ⁊ ꝙ deroget videt̃
caſus in. c. dudũ de ꝓben. in. vj. Conclude ꝙ ſi priuilegiũ
eſt gñale pp multa ꝯtenta ⁊ ſpecificata in eo actu ⁊ habi
tu. tũc tale priuilegiũ non tollit̃ ꝑ ſcḋm ſpāle q: primũ ge
nerale cenſet̃ ſpāle in quolibet ſpecificato in eo. puta ſi di
cat do tibi priuilegiũ ꝯcedendi talem dignitatẽ ⁊ talẽ ⁊
oẽs alias dignitates quoddã eſt priuilegiũ gñale habitu
ſed nõ actu. vt q: multa cõprehẽdit habitu. puta do tibi
ptãtem ꝯcedendi oĩa bñficia. ⁊ ſic habitu concedit multa
bñficia. ⁊ tunc nõ derogat ſpāle gñali. ita ꝓcedat. d. c. du
dum. vel ſi quoddã eſt priuilegiũ ꝑter ius cõe ꝯceſſum ꝙ
ꝯcernit dãnum burſale ipſius priuilegiati. ⁊ iſtud nõ tol
litur. ⁊ ita ꝓcedat ꝙ hic habet̃. Aliud eſt priuilegiũ ꝙ ꝑ
tinet ad iuriſditionẽ ꝑter ius cõe ꝯceſſum. vt in caſu. d. c.
dudũ. nam collatio ꝓbendarũ eſt de iure cõi ⁊ ꝙ fieri de
beat ꝑ ordinariũ. vñ nullum dãnum vertit̃ ipſius legati.
77 ⁊ iſto caſu loquat̃. d. c. dudum. ẜm Pau. ibi. † Sed pone
ꝙ ꝑncipalis conceſſit mihi immunitatẽ. poſtea gñali ſtatu
to imponunt̃ onera an intelligat̃ tollere meum priuilegiũ
Bal. hic dicit ꝙ nõ allegat tex. ⁊ gl. in. l. decurionib⁹. C.
de ſilentiarijs lib. xij. Et dicit qḋ gñale ſtatutũ non tollit
priuilegiũ niſi de ipſo fiat mẽtio derogatoria. Itẽ nõ tol
lit ſpāles ꝯſuetudines niſi eẽnt inducte ꝯ̃ ius. ita ꝙ eẽt illi
cite. l. iiij. §. diuus. ff. de ſepul. viola. Itẽ priuilegiũ nõ tol
lit priuilegiũ niſi quo ad ordinẽ ꝑlationis. nã primũ pri
uilegiũ ꝑfert̃ poſſeſſori ceteris alijs parib⁹. l. aſſiduis. §.
exceptis q potio. in pig. ha. Tu ꝟo ꝓ hoc dicto Bald. ꝙ
gñale ſtatutũ nõ tollat priuilegia data certis ꝑſonis niſi
fiat mẽtio derogatoria. vide Bar. vbi elegãter allegat il
lat. l. decurionib⁹ cũ ſua glo. vʒ in. l. ſed ⁊ poſteriores. ff.
de legi. ⁊ Moder. in. l. hac ꝯſultiſſima. C. q teſta. fa. poſ.
vbi illã allegãt ꝓ ſingulari. ⁊ allego Bal. in. l. i. ff. de ꝯſti.
princi. ⁊ in. l. dotalẽ. ff. de teſta. mili. ⁊ in. l. ſi cũ mihi. ff. de
dolo. ⁊ in auc. habita in prin. C. ne filius ꝓ pr̃e. ⁊ in. l. pe.
C. de ſacroſan. eccle. ⁊ in. l. i. C. de iuſtiniano. C. cõponen
do. ⁊ in. c. i. §. i. in ti. quo tpe miles inueſtiturã petere dẽat
⁊ in iſtis locis ſingu. exclamauit de illo tex. cum glo. tene
78 d menti. ℭ No. ibi deferri[d] † pondera h̃ verbũ ẜm Bal. hic
qui dicit ꝙ ꝓ appellãte ꝑſumit̃ ꝓ introductione appella
tionis niſi ſit cl̃a appellatiõe remota. ſed in medio cãe ap
pellatiõis nõ ꝑſumimus ſed veritatẽ inqrimus ⁊ in fina
li calculo ꝓ ſnia ꝑſumimus. vt in. c. in preſentia de renun.
niſi ex actis appet ꝯ̃rium. c. cũ ad ſedẽ de reſti. ſpol. ſʒ an
ego q ĩpetraui cũ cl̃a appellatiõe remota poſſim appella
ri vr̃ ꝙ nõ q: me aſtrinxi. Itẽ q: appellatiõi põt renũcia
ri in cauſis pecuniarijs. l. fi. C. de tẽpo. appel. ſecus in cau
ſa ſanguinis vel ſtatus. l. non tantũ. ff. de appel. no. in. l.
pactũ inter hr̃des. ff. de pac. vbi eſt glo. ſingu. ẜm Bal. h̃.
ideo ĩ cauſis ſanguinis nõ dʒ apponi vulgaris cl̃a appel
latiõe remota ẜm eũ. Preterea q ĩpetrat reſcriptũ tenet̃
ſtare reſcripto. l. cũ preciũ. C. de liberali cã. Soluit hanc
qõnẽ Bal. ꝙ reſcripta ⁊ iudicia paritatẽ deſiderãt. ideo
qcqḋ lʒ aduerſario meo lʒ mihi. l. fi. C. de fru. ⁊ litis expẽ.
l. in ſacris. C. de ꝓximis ſacroꝝ ſcrineoꝝ lib. xij. c. pruden
tiã de mutuis petitionib⁹. Tu vide ibi de h̃ glo. ſingu. niſi
de iure ſingulari vel ſpāli ꝯ̃rium ſtatuatur. l. fi. de leg. i. ⁊
rõ reddit̃ ibi q: tutor ꝑſumit̃ decepiſſe ⁊ ſupplãtaſſe puel
79 lam. no. c. ꝯ̃ q tex. eſt multũ nota. ẜm Bal. hic. † qui ẽt di
cit ꝙ ad gñalem ꝓuidentiã nõ eſt recurrendũ niſi prius
diſcuſſa ꝓuidentia ſpāli dicit de h̃ eſſe legẽ vnicã. C. de ꝑſ
gnorib⁹. l. quãuis. tu ad eũ adde glo. ſingu. in cle. ſepe de
80 ꝟboꝝ ſigni. † q vult ꝙ ſi actor ĩpetrauit ꝙ poſſit cõuenire
ſuũ debitorẽ ſũmarie ꝙ eodẽ modo ſuus debitor poterit
eũ recõuenire ſũmarie. ⁊ limita hãc doctrinã Bal. hic. qñ
ad inſtãtiã ĩpetrãtis fuit cõmiſſa tã cum cl̃a appellatione
remota. ſecus ſi ꝑnceps motu ꝓprio ſibi h̃ priuilegiũ in
dulſiſſet. ⁊ ad h̃ allego Bal. in. l. fi. C. de fru. ⁊ litis. expẽ.
81 † vbi dixit ꝑnceps ꝯceſſit priuilegiũ vaſallo cuiuſdã comi
tis ne ꝑderet feudũ pp pactũ nõ ſeruatũ. an eẽ ſit licitum
dño feudi nõ ſeruari pactũ. ⁊ vr̃ ꝙ ſic vt in. c. ſacramentũ
de ꝯſue. recti feudi in ꝟſi. feu. ꝙ dicit eẽ verum qñ ꝑnceps

c ℭ Satiſface
re. Cõtrarium
tñ huius vr̃ te
nere Bar. in. l.
i. Pau. p⁹ pn.
ff. q ſatiſda. co
gan. ꝑ auctẽ. ſi
qñ. C. de ꝯſti.
pecu. ⁊. l. ſi ꝓ
miſſor ſtichi.
§. ꝯſtõ. ff. eod.
ti. ſed Pano.
in. c. inter alia
in. iij. col. de im
mu. eccle. alr̃
vr̃ dicere. ⁊ ſi
poſſet dici ꝙ ñ
loquatur ĩ ter
minis Bar. ſed
aliter tu vide
ibi latiſſime.

d ℭ Deferri.
Simile habet̃
ff. de iureiurã.
in ꝗ̃pluribus
legib⁹. ⁊ extra
de teſti. c. vlti.
§. i. li. ſexto.

ad poſtulationē ipetrãtis ɔceſſit.ſecus ſi motu ꝓprio ſuo.
82 idē ēt dicit ibi Bal.†pnceps ɔceſſit pr̄i ptātem teſtādi di
minuta ltima filio emācipato.an eɔ̃ filius poſſit teſtari di
minuta ltima pr̄i.Et diſtiguit aut pnceps motu ꝓpo illō
priuilegiū ɔceſſit.ꝛ tūc nō extēdit ad filiū aut ad poſtula
tionē pr̄is ꝛ tūc ſecus ꝛ r̄ñdet ibi Bal.ad.l.i.ff.qō quiſqꝫ
83 iur. tene mēti pdicta. ¶ † Ultimo nota ibi ſpāle q ſpēs
qñ euellit̄ de corpe generis.ita q ſepat̄ ab integritate ſui
gn̄is derogat gn̄i nec ptinet̄ ſub eius pdicamento ſicut ſi
vnus oculus euellat̄ de corpe iam nō eſt de corpe arg.ad
iſtā doctri.l.cū dn̄s.§.fi.ff.de pecu.lega. interdū vero non
euellit̄ de corpe ſed remanet ipſi gn̄i ɔiuncta ꝛ non dero
gat gn̄i niſi cum diſtinctiōe tn̄ aut pmittit̄ ſpēs ꝛ ſeqt̄ clã
gn̄alis.ꝛ tūc retinet nām ſui gn̄is ampliādo vt ſi teſtōr di
cit relinquo tibi talē ꝛ talē fundū ꝛ oēs fundos meos aut
pmo pmittit genus poſtea ſeqt̄ ſpēs declarata. ꝛ tunc re
ſtringit̄ genus p ſpēs limitādo.l.qſituꝫ.ff.de fun.inſtru.l.
fi.§.cui dulcia.ff.de vino legato.l.nā qō.§.ſi cui.ff. de pecu.
84 lega.ꝛ inducit pdicta Bal.ſ ad qōnē† datū eſt arbitriū
ptāti gn̄ale ꝛ liberū in oibus delictis tā in ꝓcedēdo qꝫ in
ɔdēnando repit̄ tn̄ quoddā ſtatutū in homicidio q dēat
puniri delinquēs pena capitis.nā ſiue ſ ɔtineat̄ in codeꝫ
ſtatuto ſiue in alio ꝓ homicidio dꝫ iponi pena ſpecificata
vt eſt rlã nota.in.l.q cū vno.§.poſt deſertionē in vſi. receſ
ſum.ff.de re mili.ꝛ nō hꝫ locū arbitrū ipuniēdo ſed bn̄ hꝫ
locū in ꝓcedēdo ꝛ diſceptādo.ꝛ poterit ꝓcedi de facto iu
diciorꝫ ordine nō ſuato tn̄ veritate iſpecta qꝛ veritas nō
eſt de ꝓceſſu ſed de iuſticia eius qꝛ ſtatutū ſpāle non loqt̄
de mō ꝓcedēdi ſed de pena. ſ quantū ad modū ꝓcedēdi
ſumus ſub lege arbitrij qꝛ ſola loqt̄.ſed quātū ad penā ſu
mus ſub clã ſpāli.vt in.l.ſanctio legū.ff.de penis. ꝛ lꝫ ſint
diuerſa ſtatuta tn̄ vnū diſtinguit̄ p aliud niſi forte ſtatutū
de arbitrio ſit poſtea ɔditū cū clã nō obſtāte aliquo alio
ſtatuto in ɔ̃rium loqnte.vt in auc.hoc iter liberos.C.de te
ſta.ꝛ ſi qſpiā dixerit q vna.l.derogat alteri ſine clã non
obſtāte.vt in.c.i.de ɔſti.in.vj.r̄ñdet hic Bal. illud ē verū
qn̄ loqt̄ in eodē caſu vel vtrūqꝫ loqt̄ gn̄aliter.ſed ſi vnū lo
quit̄ gn̄aliter ꝛ aliud ſpecifice.tūc genus n̄ trahit̄ ad ſpēꝫ
niſi p clãm nō obſtāte.iſta ſunt pulchra vba.d. Bal.hic.
ꝛ ſic hēs q ſpāle ſtatutū derogat gn̄ali ſtatuto. Ego dn̄i
vidi iſtā qōnē de facto ſepenumero ꝛ in ea ɔſueui iſta ad
ducere q ꝛ recitatiōe ꝛ auditu digna ſunt. pmo adduce
bā.d.Pe. de ancha.in.c.ſtatutū.§.cū aūt de reſcript.lib.
vj.vbi refert ſe de facto ɔſuluiſſe triuiſij ibi erat ſtatutū di
ſponēs q forēſis nō poſſet acqrere bona imobilia in illo
territorio iſtud erat ſtatutū gn̄ale cauebat̄ ibidē alio ſta
85 tuto † q maritus vxore pdecedēte in mr̄imonio lucraret̄
dotē.modo forēſis accepit treuiſiā in vxorē ꝛ ab ea hūit
dotē ɔſiſtentē in bonis imobilib⁹ mortua vxore i mr̄imo
nio fuit dubitatū vtrū marit⁹ forēſis poſſet acqrere dotē
ɔſiſtentē in reb⁹ imobilib⁹ ɔſuluit.d.Pet. q ſic qꝛ ſcōm
ſtatutū ſpāle derogat p ſtatuto gn̄ali.ita ēt rettulit.d.pet.
ſe ɔſuluiſſe in rub.c.i.de ɔſti. Itē allegabā doctri. guil.
86 de cu.in.l.ſed ꝛ poſteriores.ff.de legi.† vbi dicit ſtatutum
diſponebat q ſi in ciuitate ē cōmiſſuꝫ furtū de nocte emē
det̄ p cuſtodes loci.poſtea eſt factū ſtatutuꝫ q ſi furtū eſt
cōmiſſuꝫ de nocte q emēdet̄ p oēs de ciuitate an vnū ſta
tutū corrigit̄ p aliud ꝛ decidit q nō ſed qō vltimū intel
ligat̄ ſm primū q emēdet̄ p oēs.ſ. cuſtodes d ciuitate nō
ſolū cuſtodes illius vicinie vbi factū eſt furtū cū iſtud ſta
tutū ſit gn̄ale ꝛ primū ſit ſpāle. ꝛ ſpēs deroget gn̄i. ꝛ non
eɔ̃.l.alimēta.§.baſilice.ff.de alimē. ꝛ cib.lega.ꝛ ſ dcm̄
Guil.ſeqt̄ ēt Bar.in.l.qſitū.§.ſi qs fundū.ff.de fun. iſtru.
ꝛ in.d.l.ſed ꝛ poſteriores.vide ibi p alios. Itē allegabā
ad hoc elegantē doctri.relatā p Io.an.in addi.Spec. in
ti.de exec.ſnie.§. poſtremo.vbi refert antiquos dn̄os ſta
87 tutū in ſ nō dat certā formā ſniandi † aliud ſtatutū dicit
q ſnie.ī.certū terminū mādent̄ executioni nō obſtāte aliq
alio ſtatuto an ſnia in qua ɔſtat nō fuiſſe ſuatā formā pri
mi ſtatuti mandet̄ executioni ꝛ dicit q nō qꝛ illa clã non

ſpedit vnū ſtatutū legitimari ꝛ ſuppleri p aliud. Ego vi
di de fcō hoc verſari in hac ciuitate in q ſtatutū diſponit
q iudex teneat̄ ſuare certā formā inferēdo bānuꝫ ɔ̃ delin
88 quētes.† alio ſtatuto cauet̄ q ptās ſi accepit bānitū.ī.ter
minū trium dierū dēat decapitari nulla exceptiōe vel de
fenſione audita vel admiſſa.modo ptās bāniuerat qndā
ad penā capitis vbi bānū ferrēdo nō ſuauerat formā ſta
tuti poſtea ad certū tps captus ē ille bānitus p ptātem q
elapſis trib⁹ dieb⁹ volebat illū decapitare ɔſului q n̄ po
terat vigore illi⁹ ſtatuti qꝛ vnū ſtatutū limitabat̄ p aliud
ꝛ in ɔſi.cxx.patrū huius ciuitatis viſo ɔſilio fuit inhibitū
ptāti nec illū decapitaret.allegabā pdicta ꝛ ēt iferius di
cēda. Itē allegabā ēt Io.an.in addi.Spe.in ti.de ſnia.§.
vt aūt.vbi refert āti quos dicere ſtatuto cauet̄ q minor n̄
89 poſſit obligari ex pcepto ſine certa ſolēnitate. † alio ſtatu
to cauebat̄ q ɔ̃ pceptū nihil poſſit opponi qn mādet̄ exe
cutioni.modo minor obligauerat ſe ex pcepto ſine ſolēni
tate ſtatuti opponebat̄ q nihil poterat opponi i executio
ne decidit ibi Io.an.q potuit opponi ſolēnitas alterius
ſtatuti qꝛ vnū ſtatutū limitat̄ p aliud. Itē allegabā elegā
tē doctri.Bar.in.l.i.§.i.ff.qō vi aut clā.vbi dicit capi ſen
ſum vt vnū ſtatutū limitet aliud ꝛ nō corrigat.vide ibi p
eū.ꝛ p eundē in extrauagāti ad reprimēdā in v. nō obſtātib⁹.
90 Itē allegabā duo dubia in qb⁹ ɔſuluit idē Bar. † nā per
vnū ſtatutum erat ꝓuiſum ſpāliter q ptās de tali falſitate
debeat ingrere.ī.mēſem alio ſtatuto cauebat̄ q de oibus
falſitatib⁹ poſſet ptās ingrere.ī.x.ānos.an illud ſtatutum
de.x.ānis hꝫ locum in illa falſitate in q de alio tpe eſt ꝓui
ſum in alio ſtatuto.vr̄ q ſic qꝛ bn̄ cōcurrunt lex gn̄alis ꝛ
ſpālis qn̄ eſt plus in vna qꝫ in alia.l.quotiēs.ff. de actj. ꝛ
obli.ɔ̃rium determinat qꝛ ſtatutū gn̄ale nō hꝫ locū in fal
ſitate de q eſt ꝓuiſuꝫ alio tpe. Nō ob.d.l. quoti. qꝛ loq
tur qn̄ lex gn̄alis ꝛ ſpālis ꝓducunt diuerſos effect⁹ ſed in
cāu iſto i eodē gn̄e delicti ꝓuidet i ſpē.iō ſpēs drogat gn̄i
91 † ponit ēt aliud ſtatutū ꝓuidet q teſtes ɔ̃ magnates nō
poſſint reprobari de falſo alio ſtatuto cauet̄ q cōtumax
hēat̄ p ɔfeſſo.an ſi ɔ̃ tales teſtes iudex ingſiuit de falſo ꝛ
fuerūt ɔtumaces vtrū hēant̄ p ɔfeſſis ꝛ decidit q iudex
nō poſſit ingrere qꝛ ingrit̄ ſup eo q n̄ ē delictū poſtqꝫ ſta
tutū pſumit ita efficaciter depoſuiſſe verū.ita dixit Bar.i
ɔſilio ſuo icipiēte.d.Cy.de caſtro ſcti Pet.ꝛ ēt refert i.l.
abſentē.ff.de pe.ꝛ refert ꝛ ſeqt̄ do. Pet.in r̄ñſiōe.c.i.de
ɔſti.in.vj.q.pncipali. Itē allegabā elegās dcm̄.d. Bal.i
92 l.maximū viciū.C.d libe.pte.in.v.col.† ſtatuto ingt caue
tur q pr̄ teneat̄ relinqre filie qntā ptem bonorꝫ ſuorꝫ.alio
ſtatuto cauet̄ q teſtm̄ in q pr̄ nō relinqrit integrā ltimā fi
lie ſit nullū ꝛ pr̄ reliqt filie qntā ptē bonorꝫ fuit dubitatū
vtrū teſtm̄ eēt nullū dicebat̄ q ſic qꝛ nō erat itegra ltima
refert ſe ɔſuluiſſe ɔ̃rium ꝛ q itegra ltima erat illa de q di
cebat̄ in ſtatuto vꝫ qntā bonorum ſuorꝫ referēdo vnū ſta
tutū ad aliud q ē bn̄ notādū. Itē allegabā elegātem do
ctri.eiuſdē Bal.i.l.oēs ppli.ff.de iuſti.ꝛ iure.i.xj.col.i v.
iij.nō quā oio vide. Itē allegabā eundē Bal.in.l.i.C.ne
93 liceat i vna eademqꝫ cā tertio ꝓuocare.† vbi dicit ſtatuto
cauet̄ q ſnia ferat̄ de ɔſilio ātiquorꝫ alio ſtatuto cauebat̄
q ſnia ſtatim executioni mādet̄ decidit q niſi appeat qō
ſnia lata fuerit de ɔſilio ātiquorꝫ nō mādabit̄ executioni.
ꝛ ſic vnū ſtatutū limitat̄ p aliud. Iteꝫ allegabā q voluit
94 idē Bal.i.l.executorē.C.d execu.rei iudi.† vbi dicit ſtatu
tū diſponit q ſnie late i cauſis pupillorꝫ mādent̄ executio
ni p priores artiū dūtaxat aliud ſtatutū diſponit q ſnie a
centū libris.ſ.mādent̄ executiōi p ptātem dūtaxat.modo
lata eſt ſnia p pupillo i centū libris.ſ.qrit̄ qs ex iſtis dēat
exeq decidit q iudex ſpāliter deputat⁹ ſed qūo cognoſcā
quis eſt iudex ſpāliter deputat⁹ dicit ipſe p hāc doctrinā
95 † qꝛ illa qualitas q pōt plurib⁹ ineē illa eſt gn̄alior qꝫ il
la que pōt vni ſoli in eē.vt no.in.l.iuriſgentiū.§.ſꝫ ſi frau
dādi.ff.de pac.modo illa quātitas pōt in eē cui lꝫ de gene
re ꝛ cuilibet etati etas aūt non pōt in eſſe niſi ſibi ipſi. er
go inſpicit̄ iudex datus etati.ita allegauit Pet.de anch.
in r̄ñſione

in reſponſione.c.i.in loco pallegato.ꝛ ét allegauit ibi eū
dem Bal.in.l.gallus.§.fi.ff.de lib.ꝛ poſthu.Ego allego
eūdem Bal.in.l.q bꝫ.ff.de tute.ꝛ in.l.titie textores de le.
i.ꝛ eūdé.d.Pe.in rub.de reg.iu.li.vi.ꝛ Bar.in extraua
ganti ad reprimēdā in ver.nō obſtātibus. Modo capio
glo.fi.ꝛ pro huius glo.declaratione diuidite eā.primo al
legat aliquas cōcordātias.ſcdo procedit de preualidita
te pluriū reſcriptorū ad lites. ꝛ primo qñ ipetranſ in pri
ma inſtātia.ſcdo qñ in cā appellationis.tertio principali
ter pſequiſ qñ cōcurrunt plura priuilegia ꝯria aduerſis
impetrata.quarto qñ priuilegiū cōcurrit cū reſcripto.qn
to qñ cōcurrunt plures littere ad bñficia.vltimo ſoluit ꝯ
rium qd formaſ de.c.ex tua de filijs preſ by.ꝛ.d.c.ex pte
de offi.deleg.Scda pars principalis eſt ibi.circa reuoca
tioné.Tertia ibi.ſup priuilegijs.Quarta ibi.ſi vo.Quin
96 ta ibi in bñficijs.Vltima ibi.decet.†Et poſt ſcribētes hic
diſtinguite hoc modo.aut queriſ de pualiditate pluriuꝫ
reſcriptoꝝ.aut pluriū priuilegioꝝ aut priuilegij[a] ꝛ reſcri
a pti ꝯcurrentiū.quo ad primū ſubdiſtinguite aut loqmur
de validitate pluriū reſcriptorū ad lites aut ad bñficia.ꝛ
ſi ad lites aut in prima inſtātia aut in cā applonis.Pri
mo caſu aut primū reſcriptū eſt generale ꝛ ſcdꝫ ſpāle aut
ecōtra aut vtrūqꝫ generale aut vtrunqꝫ ſpāle.primo caſu
ſpāle derogat generali vt hic ꝛ in.c.paſtoralis.ſ.eo.niſi tē
pore ipetrationis fuiſſet facta reſtrictio ad illud ſpāle.pu
ta qꝛ habens generale declarauit illā generalitatē. ꝛ in
hoc caſu ſequitur.d.c.ex tua.de quo glo. in fi.apponit ad
idē.c.paſtoralis.ſ.e.idē dicatis ecōtra qñ primū fuit ſpā
le ꝛ ſcdm generale ſemper ſpēs derogat generi ſiue prece
dat ſiue ſequaſ in dicta regula generi per ſpēm.ꝛ in.c.ab
batem.ſ.eo.Tertio caſu ſi vtrūqꝫ eſt generale ſemp valet
illud p qd facta eſt ſpecificatio ſm Hoſt. vt in.d.c.paſto
ralis.ſ.eo.Quarto caſu ſi vtrūqꝫ eſt ſpāle aut primū fuit
impetratū de cōi ꝯſenſu partiū ꝛ nō vꝫ ſcdm ét ſi nō faci
at mētioné de cōi ꝯſenſu.c.cetex.ſ.e.Si vo primū nō fuit
ipetratū cōi ꝯſenſu.ꝛ tunc regula eſt ꝙ ſcdm non vꝫ ꝛ fa
ciat mentioné de primo.als vꝫ primū.ita ꝙ olim indiſtin
cte ſtabamus date ꝛ nō pſentationi.ſed hodie hec mā in
uoluiſ per.c.vt debitus.ſ.de ap.vbi tex.vr velle ꝙ conuen
tus p ſcdas litteras nō pōt opponere de primis ex quo p
us eas nō preſentauit.ꝛ ſic vr innuere ꝙ hodie ſit ſtāduꝫ
preſentatiōi ſaltē ſecuta citatiōe vt ille prius valeant ſiue
ſint prime ſiue ſint ſcde q̄ primo ſint iudici pñtate ꝛ earuꝫ
vigore facta é citatio.qꝛ nec actu nec habitu iudex hꝫ iu
riſditioné efficacé añ pñtatioé.ná tacita ineſt ꝯdō ſi lre p
ſenteſ.ꝛ ſic pñtatio reſcripti nō inducit puentioné niſi a
citatiōe ſecuta.ꝛ intellige qñ citatio é valida.ad qd vide
pulchra vba Ang.in.l.ſiqs poſtea.ff.de iudi.ꝛ iſte eſt bo
nus itellectus ad.d.c.vt debit[9].Alius intellectus eſt qué
glo.hic ſeqtur vt ex toto iura antiqua nō corrigant ſꝫ di
ſtinguaſ ꝙ aut primus ipetrans fuit negligens in pñtan
do ſcdas ſecuta citatione.ſic loquaſ.d.c.vt debitus.aut p
mus nō fuit negligens ſed nequit hre copiaꝫ iudicis ipe
trati ad hoc fuit ꝓteſtatus.ꝛ tūc dꝫ expectari vſqꝫ ad an
nū ꝛ nō amplius ne ex facto primi piudicareſ ſcdo.ꝛ hoc
caſu pñt ꝓcedere hodie.c.finaūt.ꝛ.c.plerūqꝫ.ſ.eo.ꝛ reqriſ
iſta ꝓteſtatio ad diligentiā oſtendendā ꝛ ad morā non p
ſumandā.l.vt perfectius.§.i.C.de anna.excep.l.de pupil
lo.§.ſiqs ipſi ptori.ff.de ope.no.nun.l.fi.C.de his q p me.
iudi.nō appellarūt gl.i.d.c.plerūqꝫ.ꝛ in.d.c.finaūt.ꝛ i.c.
ſi iuſtus metus.ꝛ in.c.ex rōne de ap.glo. in.c.i.de eo qui
mit.in poſ.rei ſer.ꝛ in.c.ex tranſmiſſa de pſcrip.ꝛ in.c.cu
piētes.§.ꝙ ſi p viginti de elec.li.vi.ꝛ ibi vide do. Domi.
referentē Jo.de imo.obtinuiſſe qōné de facto hic bonon.
per glo.ibi ꝯ eū q appellauit ꝛ appellationé nō fuit ꝓſe
cutus pp defectū iudicis.ſed nō fuit ꝓteſtatus ꝙ appella
tio fuit iudicata deſerta.qd eſt no.ꝛ iſte intellectus huius
glo.vr ſatis ꝓbabilis ne ex toto iura antiqua corrigātur.
Tertius intellectus vltramontanoꝝ poniſ p Hoſt. in.d.
c.vt debitus vt ꝓcedat qñ qs conueniſ corā ordinario. vt
nō audiaſ volēs opponere de lris prius impetratis p eū
ꝛ hoc fauore ordinario iuriſditionis vt ſic per ordinariū
poſſit preueniri delegatus.iſte intellectus reſtringit hanc
litterā loquentē gnāliter de oi iudice.iō cōiter nō teneſ.
Quartus intellectus qué ſentiunt ét doc.in.d.c.vt debit[9]
eſt vt attendaſ forma excipiendi de prioribus lris.aut.n.
primus impetrās cōuentus p ſcdas excipit de prioribus
añqꝫ eas pñtat iudici ꝛ nō audiſ qꝛ vr hoc facere in frau
deꝫ.ꝛ hoc caſu ꝓprie loqtur.c.vt debitus.aut prius qꝫ ex
cipiat pñtat ſuas ꝛ poſtmodū excipit de ſuis ꝛ pñt ſerua
ri antiqua iura vt ſtandū ſit primis ꝛ nō ſcdis. ꝛ iſtū itel
lectū approbat do.Ant.vt euitemus iurium correctioné
ꝙ fieri dꝫ.ar.c.cū expediat de elec.li.vi. ꝛ hoc quo ad pri
mū membrū.Quantū vo ad ſcdm membrū principale. ſ.
qñ ipetranſ in cā appellatiōis.dic vt in iuribus allegatis
in iſta glo.ſi vo ſumus in lris impetratis ad bñficia. glo.
in fi.ſe inuoluit.qꝛ tpe ſuo ius erat ſatis dubiū. ſed hodie
dicemus ꝙ regulariter ſtamus date ꝛ non pñtationi. vñ
ille pualent q̄ primo ſunt pñtate.de quo dic vt in.c. tibi q
ſ.eo.lib.vi.ꝛ in.c.cum cui de preben.libro ſexto.ꝛ in.l.ſi
ſoli de conceſſione preben.eo.libro.ꝛ in.l. cornelius.ꝛ in
.l.iam dubitari.ff.de here.inſti.ꝛ hoc quo ad ſcdm mem
brū principale. ¶ †Capio tertiū cū cōcurrunt plura pri
97 uilegia.aut primū eſt gnāle ꝛ ſcdm ſpāle aut vtrunqꝫ ſpā
le aut vtrūqꝫ gnāle.primo caſu glo.hic ꝛ clarius glo.pre
cedens voluit ꝙ nunqꝫ ſecūdū derogat primo ſiue ſit ge
nerale ſiue ſpāle.niſi de primo fiat mentio dicit tñ Hoſt.
ꝙ tenendo opinioné ꝙ ſpāle derogat gnāli non derogat
cū grauiſſimo preiudicio primi priuilegiati ſaltē ex taci
ta volūtate principis.arg.c.ſuggeſtum de decimis. ꝛ eſt
ſolemnis limitatio ad illam primá.Si vero vtrunqꝫ é ge
nerale vel ſpāle.aut vtrunqꝫ eſt in corpore iuris clauſum.
ꝛ ſcdm derogat primo.ſicut dicimus in ſcdo iure ꝯrio p
mo.vt in.c.i.de conſti.li.vi.ꝛ hoc cōiter tenét hic doc. rō
huius dicti pōt eſſe qꝛ primum priuilegiū non tollitur p
ſcdm qꝛ papa pſumitur ignorare primū priuilegium cuꝫ
cōſiſtat in facto.vt in.d.c.i.ſed qñ vtrūqꝫ eſt clauſū in cor
pore iuris pſumitur ſcientia pape cū cēſeaſ hre oia iura i
b pectore[b].vt in.d.c.i.aut vnum é in corpore ꝛ aliud extra
illud quod eſt extra piudicat incorporato.ꝛ ita cōiter te
98 neſ.ſed dubitat de hoc do.Abb.† qꝛ priuilegium contra
ius maxime priuatum dꝫ facere mentionem de iure.vt in
c.ex parte de capel.monachorū.ꝛ.ſ.remiſit ad multa iu
ra.ergo ſaltem priuilegium extrauagans dꝫ facere men
tionem ſaltem in genere non obſtante iure contrariuꝫ di
cente.allegat quod no.Bar.in.l. fi.C.ſi contra ius.nam
quandoqꝫ priuilegium emanat propter nimiam inſoler
tiam vel propter nimiam occupationem principis nō fu
it ponderatum.quod erat contra ius vel priuilegium al
terius.ideo vt appareat de certa ſcientia principis debet
fieri mentio ſaltem generalis modo predicto. Et hec eſt
ratio quare in reſcripto debet fieri mētio de iure vt in iu
ribus preallegatis. Si vero vtrunqꝫ eſt extra corpus iu
ris. ꝛ tunc ſemper preualet primum niſi in ſecundo fiat
mentio de primo.vt in dicto.c.veniēs.hoc limita niſi pri
mum eſſet ſm ius cōmune obtentum vt hic. ¶ †Vltimo
99 membro principali quando concurrunt priuilegium ꝛ
reſcriptum aut priuilegium preceſſit ꝛ reſcriptum ſubſe
quitur aut econtra primo caſu ſi priuilegium fuit ſm ius
valet ſm reſcriptum vt hic licet non faciat mentioneꝫ de
priuilegio niſi eo caſu quo de iure eſſet fienda mentio qꝛ
tunc generaliter ſaltem debet fieri mentio de iure aut pri
uilegium non erat ſecūdum ius.ꝛ tunc dabat formaꝫ re
ſcriptis impetrandis vel parabat dilatoriam exceptioné
ad reſcriptum ꝛ non valet reſcriptum niſi fiat mentio de
priuilegio cap.cum ordinem.ſ.eodem. Aut priuilegium
cauſabat ius peremptorium.puta concedebat exemptio
nem a decimis ꝛ reſcriptum erit impetratum ſolum con
tra iuris obſeruantiaꝫ ꝛ valet reſcriptum quo ad hoc vt
iudex habeat iuriſditionem in cauſa ſed non preiudicat

a ¶ Priuilegij.aduerte ca
noniſta qui ce
neoptolemus
ad ius canoni
cū ne termino
ruꝫ inſcitia cō
fundaris. Nā
mā reſcriptoꝝ
é duplex. qdā
eni ſut de ſim
plici iuſtitia.ꝛ
ō iſtis proprie
tractaſ hoc ti
tulo ꝛ li. vi. ꝛ
in cle.ꝛ p gl.
ꝛ ſūmiſtas. ꝛ
Specu. de re
ſcri.pñta.que
dā ſunt de gra
tia.ꝛ iſta pro
prie dicūtur p
uilegia de qui
bus extra de
priuileg.ꝛ per
ſūmiſtas ꝛ ſpe
cu.allegato lo
co. ꝛ ſic noſtri
ditaꝫ termino
rū qbus ſepiſ
ſime iſtis iuu.
docto.loquun
tur.

b ¶ Pectore.
Add ꝓ hoc.c.
i.extra de con
ſti.li.vi. ꝛ no.
ibi pcipue Ar
chi.ꝛ oēs ſcri
bētes. ꝛ adde
eleganteꝫ tex.
ſꝫ.xx.diſt. ſicut
ois ꝛ multa pul
chra q̄ in con
tinuatione ru
brice mu. pce
dentis ꝛ alibi
vt ibi remiſſi
ue patet anno
tauimus.

priuilegio.q2 in vim pemptorie poterit opponi de priui-
legio ꝯ͂ iſtū fore plebanū ipetrante reſcriptum ſup ſolone
decimarū ſm ino.ꝛ eſt rō q2 ſicut in pemptorijs exceptio
nibus cōpetentibus aduerſario nō eſt neceſſaria mentio
in reſcripto.vt in.c.i.de lit.ꝯteſta.li.vi.ita nec de ꝓuilegio
cauſante pemptoriā.ſic intellige.c.ꝯſtitutus.ſ.eo.Si vero
eꝯ͂ reſcriptū ꝑcedit ꝛ priuilegiū ſubſeqr.aut erat facta
litis cōteſtatio ſeu aliter iudiciū erat inchoatū vigore re-
ſcripti.ꝛ priuilegiū poſtea impetratū nō preiudicat reſcri
pto quo ad illā cām niſi faciat mētionē de ꝓceſſu.c.cauſā
el.ij.de teſti.Aut vigore reſcripti non pendebat lis ꝛ pri
uilegiū ꝓiudicat reſcripto.q2 pōt opponere priuilegiatus
de iure ſuo.ar.l.ſiqs.ff.de iudi.ꝛ dictū eſt in.c.cū. M.F.
ri.i.qd̄ eſt verū ſm Inno.niſi doloſe iſte impetraſſet ꝓui-
legiū vt ſupplātaret ſollicitudinē illius quē ſciebat ꝓmo
ipetraſſe reſcriptū.arg.c.ſuggeſtū de appel.Et hec de ter
tio ꝛ vltimo mēbro.Et per iſta ſit expedita pn̄s decreta.

a c **X parte.** In reſcripto[a] intelligitur clauſula ſi eſt ita. ꝛ ſi cau-
ſe cognitione vetat eſt de falſitate ſuſpectum.
hoc dicit. In prima ponit iudicis q̄rela. In
ſecunda ibi.vex.ponit prouiſio.prima pars continet cau
ſam ꝛ formā reſcripti partis appellatione ꝛ appellantis
impetrationē ſcd̄o cōtinet reſcripti ſuſpitionē diffinitiōis
coditionalē cōmiſſionē ꝛ ipetrantis remiſſionem.Vel ſic
reſcriptū cū cl̄a non ꝯſueta ꝛ ꝯ͂ iura tanꝗ̄ ſuſpectū nō dꝫ
iudex exequi ſed ipetrantem cū tali reſcripto ſuſpecto ad
apoſtolicā ſedem remittere dꝫ.h.d.Vel ſic in reſcriptis i
telligit̄ cl̄a ſi ita eſt ꝛ ſi cāe cognitionē vetat reſcriptū eſt
de falſitate ſuſpectū ꝛ cl̄a non diſcuſſa veritate reddit re-
ſcriptū falſum.h.d.Caſus ponit̄ hoc mō.quidā clericus
noie.G.ipetrauit lr̄as ad epm̄ cōuentienſem ꝯ͂ quendā
aliū noie.F.ſup ꝑbenda de nouali ſub hac forma vt ſi cō
ſtaret ipm̄.F.de piurio eſſe cōuictū vel ꝑpetuo renūciaſ-
ſe ꝑbēdā remoueret̄ ab eadē ꝛ adiudicaret̄ ipſi.G. quo
F.ꝯuicto de piurio dicta prebenda fuit adiudicata dicto
G.qui.F.appellauit ꝛ ipetrauit lr̄as a papa ꝙ abſqꝫ co
gnitiōe cāe dicta ꝑbēda ꝛ reſtitueret̄ eidē ꝑ cantuliēſē ar
chiepm̄.eps ꝯuentieñ.ſignificauit hoc pape papa reſcri-
bit ꝙ nō credit a ſe preciſe tales literas emanaſſe. Item
dicit ꝙ ſubīelligitur cl̄a ſi ita eſt ideo mādat papa eidē
archiepo vt inſpiciat dictas lr̄as ꝛ ſi inuenerit ſm predi-
ctū modū ei ſcripſiſſe ꝛ in eis nō eē factā mētionē ꝑmarū
litterarū ſniam epi ꝯuentienſis cōfirmet ꝛ ad p̄ñiā pape
dirigat impetrantē.ꝛ ita eſt ponēdus caſus breuiter hic
lꝫ.d.Ant.ꝑ ampliora v̄ba caſū hic poſuerit.ꝛ añ oia dicit
1 hic bal.†pone papa mādat aliquē cogi ad ſolueñ.iſte ꝑꝑ
infortuniū maris nō pōt ſoluere ſed vult ſatiſdare an ſuf
ficiat.dicit ꝙ ſic.ꝛ de hoc dicit eē tex.valde no.in.l. iiij.§.
ꝑtor ait.ff.de dam.infec.Tu de h̄ vide pulchra v̄ba q̄ ego
poſui in rub.ſ.de ſol.ꝛ vide ēt q̄ dixi in.c. ex rōne de ap. ꝛ
adde ad eū ſing.tex.in.l.forma.§.q̄ꝫq̄ꝫ.ff.de cenſi.quē tex.
ipſe Bal.allegauit ꝑ ſing.in.l.acceptā.C.de vſur.vide di
cta in.d.c.ex rōne. ¶ No.ibi de piurio eſſe tex.clariorē
de corpore iuris ꝙ ꝑꝑ piurium clerici a bn̄ficio nō remo
uet̄.ego neſcio videre quo ſpiritu fretus Bal.dixerit hoc
colligi hic.do.vero Anto.colligit hic periuriū eſt legiti
ma cā deponendi a bn̄ficio.alle.c.q̄relā de iureiu.d.Pe.
colligit hic ꝙ papa mādat ꝑꝑ periuriū remoueri a bn̄fi-
cio.do.Abb.hic colligit ꝙ periuriū eſt legitima cā remo
uendi quem a bn̄ficio alleg.d.c.querelā.ꝛ.c. ꝑuenit de fi
deiuſſo.ꝛ ꝑ hoc dicto eoꝝ faciat glo.in.c.fi.de iure pto.q̄
allegat̄ ꝑ ſing.ꝙ nunꝗ̄ iponit̄ pena priuationis niſi in iu
re exprimat̄.facit ēt gl.elegans.xv.q.viij.in ſūma.† Ope
2 preciū ē videre nūc an piurus ſit priuatus ipſo iure bene-
ficio q2 indubitatū eſt ꝙ ꝑꝑ periuriū debeat remoueri vt
hic ꝛ in iuribus ſupius allegatis.ſed an ſit priuatus ipo
iure.do.Car.in.d.c.q̄relā.tꝫ ꝙ nō.ꝛ eū ſeqt̄ ibi do.Abb.
ꝛ dicunt ꝙ collatio bn̄ficij facta piuro eſt nulla ipſo iur.
ꝛ allegant Fede.de ſenis ꝯſilio.xlviij.ſed bn̄ficiū collatū
nō tollit̄ ipſo iure ꝑꝑ ſuperueniens piuriū.allegāt qd̄ no.
Inno.in.c.cū noſtris de cōceſ.ꝑben.ꝛ in.c.inter dilectos
de exceſ.prela.qd dicendū mihi videt̄ ꝙ iſta ſit pura veri
tas ꝙ periurus ſit ipſo iure priuatus beneficio. ꝛ ad hoc
pondero iſtum tex.inquantū dicit amoueret. ꝛ etiā pōde
ro tex.in.d.c.querelam inquantum tex.ibi dicit remouē-
tes.ꝛ etiam pondero.c.ex litteris de exceſ.prela.in verſi.
amouentes ab eccleſia.ꝛ etiā pondero tex.in.c.ex tua de
cle.non reſi.in ver.remouet.ꝛ etiā pondero tex.in.l.i.§.re
mouet.ff.de poſtulan. ꝛ in auc. de defenſoribus ciuitatū
§.interim in ver.remouēdo.ꝛ tex.in.l.ipuberibus.§.i.ff.
de ſuſpec.tuto.Et ex iſtis colligo veriſſimā doctri.† ꝙ il
3 lud verbū remoueat denotat actualem executionem.ꝛ ſic
ꝑſupponit priuationem eſſe factā a iure. ꝛ ꝑcipue hoc ꝓ-
bat tex.in.d.c.ex tue in ver.ſpoliari.ꝛ in v̄.remoueat. tūc
adduco vobis mirabilem doctri.d.Ant.in.c.fi.de poſtu.
vbi refert ſe in.q.facti r̄ñdiſſe† ꝙ vbicūqꝫ in lege apponū
4 tur v̄ba denotantia executionem actualem inferūt priua
tionē factā eſſe a iure.ꝛ ponit exemplū qñ lex vtit̄ iſto ver
bo ſpoliari.iportat.n.actualem executionem facti ꝛ iam
verbū remoueri ꝛ v̄bū ſpoliari ꝓcedūt a pari.vt eſt tex.in
d.c.ex tue.Cū ergo hic dicat̄ ꝙ cōſtito de periurio amo-
ueret̄ iſta verba denotāt realem facti executionē.ergo ſe
quit̄ ꝙ periurus eſt ipſo iure priuatus bn̄ficio tene mēti
ti q2 eſt noua inuentio.Preterea iſte tex.eqꝑerat piuriū
ꝛ renunciationem.ꝛ iō colligunt hic oēs doc. dicētes nō
dicunt duo ꝑꝑ que qs ꝑdit bn̄ficiū.ſ.piurium ꝛ per renū-
ciationē.Sed ego habeo caſum legis† ꝙ renuncians bn̄
5 ficiū eſt priuatus ipſo iure bn̄ficio poſito ꝙ illud non re-
nūciet in manibus ſui ſupioris.caſus ē aureis litteris ſcri
bēdus in.c.ꝙ in dubijs de renun.inquantū tex. ibi dicit
ſpoliandi.ꝛ.d.Ant. colligit ibi ꝙ ꝑꝑ illud v̄bū ſpoliādi
nō eſt opus aliter ipm̄ priuare ſed opus ſolū priuare ipꝫ
poſſeſſiōe.lꝫ Hoſt.corrumpat illū tex.ꝛ exponat ſpolian
di.i.ꝓuandi.nec ē curandū an illa renūciatio fcā fuerit in
manib9 layci an clerici.vt voluit ibi do.Car.ꝛ facit.c.di
lecti eo.ti.inquantū dicit ibi tex.reſtituat̄ ergo ꝑ renūcia-
tionē ēt factā in manu alterius q̄ꝫ ſupioris qs ē ipſo iure
priuat9 q̄ꝫtū ad ſe.cū ergo iſte tex. eqꝑet piuriū ꝛ renun
ciationē ḡ ꝛc.ꝛ ēt apponit v̄ba denotantia executionem
realē facti.ꝛ ēt bn̄ pōderes dcm̄.d.Ant.in.d.c.ꝙ i dubijs
ꝑ illū tex.in v̄.ſpoliādi.q2 eſt ſile illi qd̄ voluit in.d. c.fi.d
poſtu.Nec ob.cū dicebat̄ ꝙ nō eſt iure cautū ꝙ ſit ꝓuat9
ſed veniat priuādus ſalua pace.imo caſus ē hic formal̄
inductus ita vt induxi ego.facit ēt ꝑ iſta ꝑte† infamia pri
6 uat quē ipſo facto militia.l.ij.§.miles.ff.de his q no.iſa.
l.fruſtra.C.de re mili.li.xij.vbi ifamia admit honorē. ꝛ
gl.ſing.in.d.l.ij.§.miles.dicit idē i milite celeſtis militie
ſed piurus eſt ifamis.vt eſt gl.in.d.c.q̄relā. facit tex. in.l.
ſiqs maior.C.de trāſac.ergo ſeqt̄ ꝙ ſi priuat̄ dignitate. ḡ
multofortius bn̄ficio.ꝛ ſi dicat̄ nō eſt lege cautū ꝙ ꝑꝑ in
famiam priuet̄ bn̄ficio ſed bn̄ eſt cautū ꝙ priuet̄ dignita
te.q2 ad hoc r̄ñdeo militia nō ē dignitas ſꝫ eſt munus.vt
no.in.l.i.ff.de re.mili.ſi de infamia priuat quē munere bn̄
priuabit quē bn̄ficio.itē caſus eſt hic formalis ꝛ iudicio
b meo iſta v̄r veritas[b].ꝛ t̄ñ durū eſt dn̄is clericis periuris.
7 ¶ †No.ibi ꝑpetuo ꝙ ꝑpetua renūciatio inducit ꝓuatio
nem.c.q̄ꝫ piculoſum.i.q.vij.c.audita de reſti.ſpo.Sed in
quantū hic tex.apponit hoc verbū ꝑpetuo v̄r ꝓbare ꝙ re
nunciatio bn̄ficij poſſit fieri ad tp̄s al̄s ſupfluo fuiſſet ap-
poſitū iſtud v̄bū ꝑpetuo ꝙ eē nō dꝫ.ix.di.c.ſi romanorū.
dicas hoc nō eſſe vex renūciatio formal̄r ꝛ eſſential̄r ex-
tinguit titulū ꝑpetuo vt i.d.c.ꝙ in dubijs. iō dicendū eſt
ꝙ iſtud v̄bū ꝑpetuo ponit̄ ad denotandū effectū renūcia
8 tionis q eſt ꝑpetuus. ¶ †No.ibi cognito ꝛ ꝓbato q2 ꝓ-
batio refert̄ ad partē aſſerentē.ꝛ ſic eſt hic caſus ꝙ non
ſufficit allegare ſe ꝓbare.gl.eſt in.l.magis puto.§. illd̄.ff.
de rebus eorum.ꝛ in.c.nō eſt de conſue.libro.vi.ꝛ in.l.i.
ff.ſi quadru.pauperiem feciſſe dicatur.faciat capi. a no-
bis de decimis.c.cum ſup de conceſ.preben.l. doce.C. de
rei ven.

a ¶ In reſcri
pto. Moder.
nouiſſime ſcri
bentes trāſcāt
cum iſto ſuma
rio qd̄ ē omni
bus cōe.Et q̄
ad mām hui9
tex.vide ſing.
do.Bar.ſoc.in
cōſil.clxiiij.in
alio ꝓpoſito ꝑ
me pluries. ſ.
allegato inci.
viſa bulla bo-
nifacij. ver.cō
firmant̄.ēt pre
miſſa cā.xxiij.
ꝛ facit qd̄ vo-
luit eleganter
Bal. in auc.ſi
qs litigātium
in.ij.no. C.de
epi.ꝛ cleri.

b ¶ Veritas.
Pro veritate
ꝛ vltima reſo
lutione huius
q̄ōnis vꝫ nun
qd piurus ip
ſo iure ꝓuatu
ſit bn̄ficio vel
veniat priuan
dus.quam ha
ctenus tetigit
d.And. hic.vi
de Fel in.i.co
lū.hoc eo. c.ꝛ
ti. noſtro . vbi
longis amba-
gib9 ꝑ tres co
lum.examinat
iſtam mām ag
gregādo ōmē
te oium doct.
mōr.o.ꝛ ma-
ria.ad partes
tñ pulcherri-
me arguendo
ex cuius alle-
gationib9 vtrā
qꝫ opinionem
forte ꝛ proba-
bilr̄ tenere po
terit.

rei ven.cū fi.ꝛ ad iſtū tex.vide ſing.glo.in.c.eccleſia ſan-
cte marie de conſti.que voluit ꝙ ſnia lata ſine medijs ꝓ-
bationū eſt ipſo iure nulla.vide ibi q̄ late dixi verbū aūt
cognito refert ad iudicē ꝛ ſic iudex tenet.cognoſcere de
cā.l.ꝓlatā.C.de ſen.ꝛ interlo.om.iu.c.tum ex litteris de i
integ.reſti.vide que late dixi in.d.c.eccleſia ſancte marie.
ꝛ dicit hic Bal.ꝙ ſi papa mādat ſniam cōfirmari intel-
ligit cā cognita.qꝛ iudiciū nō ꝓcedit ſine cāe cognitōe.l.
in cāe.§.cā cognita.l.etiā.§.fi.ff.de mino.¶ †No.ibi ꝑci
9 ſe ꝙ iſtud verbū iportat idē ꝙ abſolute ꝛ ſine cāe cogni-
tiōe.iſta expoſitio ꝓbat optime in.c.xpianos de here.lib.
vi.vbi dr abſolute ſiue ꝑciſe.ꝛ ex hoc infert.d.Car.ꝙ ſi i
ſtatuto apponat iſta clā.puta in fine ſtatuti dicat.ꝛ ſit ꝑ-
ciſum iſtud ſtatutū.ita dicit ſepe apponi i ſtatutis padua
nis.ꝙ tūc ſtatutū illud mandandū erit executōi exceptio
ne remota.qꝛ ſine cāe cognitōe potuit exequi ꝛ de tali ſta
tuto ꝑciſo refert Ja.de are.dicere.vt retulit Ray.de for.
ſm eū in rep.l.oēs populi.ff.de iuſt.ꝛ iure ꝙ tale ſtatutū
nō tollit ꝑ ſequens ſtatutū nō faciēs mētionē de ipſo ꝙ
alr tolleret.vt in.l.nā ꝛ poſteriores.ff.de legi.ꝛ in.c.i.de
cōſti.li.vi.qḋ dicit eē bn̄ no.Et ꝓ confirmatione huius di
cti adducit.d.Car.ſimile de ſtatuto iurato ꝙ proſequēs
ſtatutū nō tollit de ipſo nō habita mētione.alleg.l.ſiqs i
prin teſtamēti de leg.iij.poterat allegare glo.ſing.in.c.cū
nō deceat de elec.li.vi.do.Abb.hic refert in pte iſta dicta
do.Car.i eo nō allegato.ſed Bal.in fi.hic inducit iſtuꝫ
tex.ad qōnē †ſtatuti diſponit ꝙ reformatiōes debeant ꝑ-
10 ciſe ſeruari qūo dꝫ intelligi verbū ꝑciſe ꝛ dicit poſſe argui
ex iſto tex.qḋ intelligit ſine cauſe diſcuſſione.ſed hoc ē fal
ſum ſm ea.vt iſte tex.dicit.nā hec dictio ꝑciſe nō excludit
legitimas defenſiōes vt.l.ſi ſtipulatus ſum.ff.de ver.obli.
alleg.Ja.de are.ibi alia vba ꝑciſe recipiūt diſtinctioneꝫ
ꝛ determinationē legalē.l.ita pudor.C.de adul.ꝛ ideo di
cit ꝙ ꝑciſe intelligit.i.ad litterā ꝓut iacet.ꝛ ſi opus eſt ēt
manu militari.itē ꝛ remedio carceris.l.ſacrilegij.§.fi.ff.
ad.l.iul.pecul.l.qui reſtituere.ff.de rei ven.ꝛ qḋ no.in.l.
ſed ꝛ hec.§.pror.ff.de ꝓcur.ꝛ ita reſidet hic Bal.Ego al-
go eūdem Bal.in.c.cū.Ad.ā.de ꝯſti.vbi dixit† ꝙ verba
11 ꝑciſa pape recipiunt tacitā ꝯditionē ꝛ interꝑtationē.all.
d.l.ſi ſtipulatus.ꝛ idē Bal.in.l.oēs populi in vlti.car.ff.
de iu.ꝛ iure.dixit ꝙ tale ſtatutū recipit determinationem
laudabilē.alleg.d.l.ſi ſtipulatus ſum.ꝛ verbuꝫ preciſum
ſm deriuationē ē ac ſi dictum ſit ꝙ illud ſtatutum ꝑcidat
oia alia q̄ aliter diſponerent.itē exponitur preciſe.i.neceſ-
ſario.allegat glo.in.d.l.ſed ꝛ hec.§.pretor.ff.de procu.ꝛ
ita reſidet ibi Bal.ſed idem Bal.in rub.ā.de conſti.in.ij.
col.dicit qḋ ſtatuta ꝑciſa diſpenſa.ionē arbitrij nō recipi
unt.ꝛ ideo vbi in ſtatuto apponit verbū preciſe dꝫ ad vn
gueꝫ obſeruari.alle.no.in cle.ne romani de elec.ꝛ tn̄ vꝫ
dicere preciſe quantū oīnodo ꝛ indiſtincte.alleg.tex.in
.l.ſemp.§.demōſtratur.ff.de iure immu.re vera tex.ibi vti
tur hoc verbo abſciſſe.ꝛ glo.ibi dicit vel preciſe.idē bal.
in.l.ſi cām.C.de execu.rei iudi.in.ij.col.dicit ꝙ virtus ho
rū verborū.vꝫ† qḋ ſtatutū ſit ꝑciſum.hoc ē qḋ adeo ſit ſtri
12 cti iuris.i.firmatū vt nullo mō poſſit ab eo recedi.all.no.
in.l.placuit.C.de iudi.idē Bal.in.l.exceptionē.C.de pro
13 ba.in vlti.colū.dicit †ſtatutū diſponit ꝙ accuſatus teneat
rn̄dere preciſe accuſationi reſeruatis tn̄ ſibi exceptiōibus
iſte opponit exceptioni iudicis incompetentis an talis ex
ceptio admittat ad cōteſtationē ipediendā.rn̄det ꝙ ſic ꝑ
glo.in.l.i.de ſequeſtra.poſ.ꝛ fruct.facit qḋ pulchre dixit
idē Bal.in.l.cōmiſſorie C.de pac.inter emp.ꝛ vend.vbi
14 dixit †ſtatutū diſponit ꝙ iudex ſeruet formā ſtatuti prout
iacet ad litteram qḋ intelligitur ſaluo ſemper intellectu.
qꝛ littera occidit ſpūs aūt eius viuificat.Et idē Bal.i.l.
ij.C.de patribus qui filios di.† dixit generale ſtatutuꝫ di-
15 ſponit dixit qḋ talia ſtatuta debeant ſeruari ad litteraꝫ qꝛ
tūc nō ſit extenſio.qꝛ littera dr que oculis vr̄ non que ſo-
lo intellectu ꝑcipit.ꝛ ſic Bal.circa hūc paſſum reperitur
varius.ego aūt ꝯſidero ꝙ inquantū Bal.colligit ex iſto
tex.† ꝙ ſi ſtatutū dicit qḋ reformationes debeant ſeruari
16 ꝑciſe qḋ talia verba recipiunt determinationē legalem iu
dicio meo ipſe non pōt cū honeſtate colligere hoc ex iſto
tex.ꝛ moueor rōne viua potērior ē prouiſio facta per viā
ſtatuti q̄ ꝓuiſio facta per viā reſcripti memorandūꝫ dcm̄
fuit Inno.in.c.quanto de ꝯſue.retulit Bal.in.l.i.ff.d cō
ſti.prin.Idem voluit Saly.in.l.fi.C.que ſit lon.conſu.ꝛ
in.l.fi.C.ſi ꝯ ius vel vti.pub.ꝛ in.l.i.C.de ſer.reipub.ma
numit.Modo poſito qḋ ita ſit ꝙ iſtud verbū ꝑciſe appo
ſitum in reſcripto cōceſſo ad inſtantiā impetrantis reci pi
at interpretationem iuris vt intelligat ſi ꝑces veritate ni-
tant.nō tn̄ idē erit in ꝯſtitutione generali que ē ꝑceptum
virorū prudentū.l.i.ff.de legibus ꝛ ex iuſta cā ꝛ gnāli di
ſponit.iiij.diſ.erit aūt lex.ꝛ iō cū ſua reuerentia argumē
tare de iſto tex.loquente de reſcripto ipetrato ad iportu-
nitateꝫ ſupplicātis.vt in.l.i.C.de petitis bono.ſubla.li.x.
ad ꝯſtitutionē generalē non ē ſufficiens argumentatio.ꝛ
per ꝯn̄s non bn̄ loqtur.qnimmo iſte tex.probat qḋ ideꝫ ē
dicere ꝑciſe ꝙ ſine cauſe cognitiōe.vt apparet ex iſto tex.
in ver.non credimus ita ꝑciſe.ꝛ ita firmāt doc.oēs hic.ꝛ
etiā facit tex.in.d.c.ꝯ xpianos.Si ergo hoc militat in re-
ſcripto vt excludatur cauſe cognitio nō ne multofortius
idē erit in conſtitutione preciſe intelligenda.fateor tn̄ qḋ
ſi reſultaret iniqtas aut qḋ aliqs efficeret locupletior cuꝫ
alicuius iactura ex tali ſtatuto ꝙ tūc recipet interpretatio-
nem legalem.ar.notator in.l.ij.C.de ꝯdi.inſer.in.l.cōue
ticulā.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ qḋ no.in.l.ita pudor.C.de adul.
ꝛ ita teneas in hoc paſſu.¶ No.etiam ex iſtis verbis ſi
cōſtaret ipſum ꝯuictū de piurio ꝛ perpetuo illi renūciaſ-
ſe cōiuncta glo.i.hic† ꝙ vbi plura accumulant in libello
17 vel reſcripto vel in articulo copulatiue quorū quolibet ē
de per ſe ſufficiens ad ꝓbandū ſufficit alteruꝫ ꝓbare.nam
hic quodlibet iſtorū de per ſe ſufficiebat ad remouēduꝫ il
lū a ꝑbenda.c.querelā de iureiur.c.q̄ periculoſum.vij.q.
i.ideo ſufficit alterū ꝓbare.ꝛ ſic copulatiua reſoluit in di
ſiunctiuā.ꝛ ſic vna dictio ponit pro alia.vt ē glo.in.l.da-
ta.ff.de reg.iur.ꝛ in.l.has cās.ff.de cōdi.ꝛ demon.ꝛ hoc
multū eleganter declarat glo.i.hic ad quā quotidie ſit re
18 miſſio.ideo collige ex ea† qḋ de nā copulatiueᶜ ē ꝙ vtra-
c q̄ pars ſit vera de nā vero diſiunctiue ē ſufficere alterā ꝑ-
tem eſſe verā ſed improprīant iſte dictiones vt copulatiua
diſſoluat qn̄qꝫ in diſiunctiuam ſi nā materie ſubiecte hoc
iportat.nā verba debent deſeruire intentōi.c.pterea.ꝛ.c.
intelligētia de ver.ſig.ꝛ de nā ſcribit hic ꝑ oēs.ꝛ ꝑ bar.
in.l.his q ducēta.§.vtrū.ff.de reb.dub.ꝛ in.l.i.ff.de his q
no.in.ꝛ in.l.ſi titio fundus.ff.de vſufru.leg.ꝛ ꝑ Bal.i.l.
i.in prin.ff.de iuſti.ꝛ iur.ꝛ in.l.i.C.ſiqs alteri vel ſibi.ꝛ ꝑ
d.Car.ꝛ.d.Pe.in cle.in pleriſqꝫ locis de elec.ꝛ ꝑ Arch.
in.c.ij.de teſtibus in.vi.ꝛ per do.Domi.in.c.ſi forte d ele
ctio.eo.lib.ꝛ ꝑ Moder.in.c.exhibita de iudi.ꝛ ſuꝑ hac
glo.ita diſtinguūt ſcribētes aut copulatiua et vel alia di-
ctio copulatiua ponit iter incōpatibilia.ita qḋ nō pn̄t eē
ſimul vera.ꝛ tūc copulatiua reſoluit in diſiūctiuā.exēplū
19 †ponite teſtator dixit volo teſtm̄ meū valere iure teſtamē
ti ꝛ codicillorū.nā certuꝫ ē qḋ valere dꝫ aut iure teſti.aut
iure codicillorū nō.n.valere pōt ſimul vt teſtm̄ ꝛ vt codi
cillus qꝛ teſtm̄ reqrit neceſſario hr̄dis inſtitutione codi
cillus vero nō.l.fi.C.de codicil.ꝛ qḋ hr̄ in.l.ſi titio fun-
dus.ff.de vſufruc.lega.† ꝛ ideo illa dictio et ponitur pro
20 velᵈ aut copulatiua ponitur inter ea que ſimul poſſunt eē
d vera.ꝛ tunc aut extrema copulatiue non ſunt omnino di
uerſa.ꝛ tunc copulatiua non ſtat proprie quia de natura
eius eſt vt copulet omnino diuerſa.ꝛ ꝙ vtrunque ipſarū
veniant principaliter.vt nota.glo.in rubrica.ff.de iuris
ꝛ facti ignoran.ꝛ in capi.querelam de ſymonia.aut ex-
trema ſunt diuerſa.ꝛ tunc ſi vnum venit ad aliud vt ac-
cedens copulatiua reſoluitur pro id eſt.ꝛ ſic ſubſtanti-
uuꝫ exponitur adiectiue.exemplum ponite vt per glo.ꝛ
tex.in.l.i.ff.de pac.inquantum tex.ibi dicit pactum ē duo
rū placitum atqꝫ conſenſus vt exponatur.i.conſenſus pla

c ¶ Copulati
ue. Adde dn̄ꝫ
Bar.ſoci.in ꝯ.
ccli.incipi.qn̄
in pn̄ti ꝯſulta-
tiōe.ver.ſcōm
dicit in fi.l.ij.
pte.car.cxliij.
ꝛ de natura di
ſiunctie ꝛ quo
tuplex ſit.vide
ꝑſcribētes i.l.
ligꝰ ita.ff.de
au.ꝛ arg.leg.
ꝛ ꝑ Bar.in.l.
iō q.§.vtrū in
vi.oppo.de re.
du.ꝛ qn̄ reſol
uit in cōiūctā
vide in.l.ij.ff.
de verb.ſig.ꝛ
ibi oēs ſcriben
tes ꝛ moder.
allegatis locis
q̄ vide ꝑ te.ꝛ
quo ad mām
ꝓpoſitā a do.
And.vide in-
ter alios Bar.
in terminis lo
quentē in.l.i.
§.initiū.ff.de
poſt li.ꝛ in.l.i.
i fi.ff.de his q
no.infa.ꝛ i.l.i.
de iuſt.ꝛ iu.ꝛ
plenius in ru.
ff.de iu.ꝛ fac.
igno.

d ¶ Pro vel.
De hoc vide
in auctenti.vt
fratrū fi.circa
mediū.ꝛ ꝑ nō
nullos ſcriben
tes de ver.ſig.
l.cū qdā.ꝛ per
Jo.an.de elec.
c.is q lib.vi.ꝛ
ibi moder.ſcri
bentes.

citus.facit qd̄ habetur in.l.i.ff.de tutelis.Si vero vnū nō
venit ad reliquum iſto mō.ꝛ tunc aut poniť inter ſpēm ꝛ
genus aut ponitur inter ſpēm ꝛ indiuiduum.de quo dicē
dū.vt no.in regula generi per ſpēm li. vi. aut poniť inter
duos ſeparata.ꝛ tunc aut ſumus in actibus extraiudicia
libus ꝛ proſus voluntarijs.ꝛ tunc copulatiua ſtat ꝓprie
ꝛ requirit vtrunqꝫ partem copulatiue verificari.exemplū
21 †promitto tibi.x.ſi titius fuerit factus miles ꝛ ſemproni⁹
comes.l.ſi heredi plures.ff.de condi.inſti.l.ſiquis ita ſti
pulatus.ff.de verbo.oblig.qd̄ procedit qñ copulatiua cō
cipit affirmatiue.vt in prefato exemplo.ſecus ſi negatiue
qꝛ tunc requiritur ꝙ neutrum ſit veruꝫ.d.l.ſiquis ita. aut
ſumus in iudicijs.ꝛ tunc eſt dubiū ſi princeps mādet duo
copulatiue.vel ſi pars aliquid poſuit in libello vel in arti
culo copulatiue an requiratur verificari vtrūqꝫ. ꝛ hoc ca
ſu diſtingue hoc modo aut plura copulata veniunt ad di
uerſos effectus conſequendos.ꝛ tūc non ſufficit alteꝝ ad
conſequendum oēs effectus.de quo eſt caſus in.c. olim.ꝫ.
eo.Aut plura copulantur ad vnum effectum conſequen
dum.ꝛ tunc aut quis aſtrinxit ſe ad probandum vtrunqꝫ
ꝛ tunc non ſufficit alterum probare.lꝫ de per ſe alias ſuffi
ciſſet imputandū.n.ſibi eſt quare ſe ad vtrunqꝫ ꝓbanduꝫ
aſtrinxit.vt no.in.l.diuus.ff.de re iud.ꝛ in.c. lꝫ cām de ꝓ
ba.ꝛ in.l.circa.ff.eo.niſi vertatur fauoꝛ publicus. qꝛ non
potuit pars ſe obligare ad vtrunqꝫ in preiudicium reipu
blice.Ideo iudex ex officio ſuo ſi ē eſt probatuꝫ alterū ſuf
ficiens poterit occurrere bona glo.in.d.c.ſi forte de elec.
li.vi.tꝫ.d.Anto.hic qui allegat glo. in ver. aſtrinxit. ꝛ in
dicto.c.licet cauſam. ꝛ hoc voluit domi. Bal.in.l.i.C.de
conditione indebiti.vbi hoc tenet.ꝛ allegat glo. in dicto
c.licet cauſam.ꝛ ego vidi dubitari de facto.†quidam ac
22 cuſauerat aduerſarium de poſſeſſione turbata. quo caſu
pena centū librarū veniebat applicāda fiſco ex diſpoſitio
ne ſtatuti actoꝛ aſtrinxit ſe non ſolū ꝓbare turbationē ſed
etiā diē turbationis ꝛ deficit circa ꝓbationem diei. ꝛ alle
gabať doctrina Bar.poſt Ricar.malum.i.l.ſi is q reus.
ff.de pub.iudi.ꝯrium cōſului ꝛ obtinui ꝑ doctrina domi
Anto.hic.ꝛ per glo.in.d.c.lꝫ cām.ꝛ ꝑ doctri.Bal.in. d.
l.i.ꝛ hoc ꝓcedit in actoꝛe.ſecus ſi reus ſe obligauit ad ꝓ
bandum aliquid vltra quā eſſet neceſſe. qꝛ ſi non probat
non perdit cām.qꝛ per hoc nō priuatur cōmodo poſſeſſo
rio.vnde actoꝛe non probante reus dꝫ abſolui.l.q accuſa
re.C.de eden.c.vt noſtrum.vt eccle.benefi. Aut iſte ſe non
aſtrinxit ad ꝓbandū vtrunqꝫ ꝛ tunc aut vnū venit vt qua
litas ad reliquū ꝛ nō ſufficit alterū probare.puta excipio
ꝙ teſtes coꝛrupti falſa dixerūt.iſte eſt ꝓprius caſus in. d.
c.lꝫ cām.ꝛ no.per Bar.in.d.l.diuus.ff.de reg.iu.Aut nō
venit vt qualitas ſed eque principaliter.ꝛ tunc ſi neutruꝫ
per ſe ſufficit vtrunqꝫ eſt probandū.vt in.c.cū dilecta ꝫ.eo.
ſi alterū per ſe ſufficit ſatis eſt illud probare. nec in dubio
vř ſe aſtringere ad vtrūqꝫ.c.cū iādudū de preben. c.exhi
bita de iudi.ꝛ in hoc caſu intellige deciſionē huius glo.lꝫ
Archi.in.c.ij. de teſtibus in.vi.dixerit ꝙ ſi plura copulan
tur in eadē oꝛone vř qs ſe tacite aſtringere ad vtrunqꝫ ꝙ
ex predictis nō vř verū.vide late ꝑ oēs de hoc in.d.c.licet
cām.vbi eſt locus ꝓprius.ꝛ per Bar. ꝛ Moder. in.l.di
uus.ſed ad oēm dubitationē euitandā cauti practici in ſi
ne libelli ꝛ articuloꝛū dñt quare ſe nō aſtringunt ad pro
bandū neceſſaria.ꝛ vide qd̄ pulchꝛe voluerūt domini de
rota cū deciſiōe que incipit. Itē lꝫ plura capitula. ¶ No
ta ibi vt reſtitueres.qꝛ iſte.F.appellauit.ꝛ tñ papa māda
uit eum reſtitui.ꝛ glo.ſuper hoc verbo reſtitueres dicit ꝙ
ideo mādauit ipſum reſtitui qꝛ narrauerat ſe eſſe ſpoliatū
ſine iuris oꝛdine.ꝛ glo.hic in ver. repoꝛtauit.dicit ꝙ iſte
F.tacuit appellationē ſuā.qꝛ ſi expꝛeſſiſſet pꝫ ꝙ appellaue
rat lr̃as nō repoꝛtaſſet per no.i.c.ex pte.ꝫ.e. ideo dicit hic
23 Inno.†ꝙ ſi littere ipetrenť ab appellante non valent ſi in
eis non fiat mētio de appellatione. ſecus ſi impetrenť ab
appellato.alleg.no.in.c.abbate de ap.ſed cōiter teneť ꝯ
rium ꝙ indiſtincte dꝫ fieri mētio de appellatione ſiue im
petrenť ab appellato ſiue ab appellāte. ꝛ lō hic nō fit mē
tio de applōne ex eo.qꝛ applō forte fuit deſerta.ꝛ ſnīa trā
ſiuerat in rem iudicatā.iō papa mādauit illā ꝯfirmari. di
cebat tñ Pe.ꝛ Jo.an.hic ꝙ iſte Archi.debebat ꝯfirma
re ſniam epi cōuentienſis vigoꝛe huius ſcdi mandati non
vigoꝛe primi cum primū fuerit ſubreptitiū.ꝛ inquantum
tex.iſte in prin.dicit ex pte epi eſt nobis intimatum ꝓbat
24 †ꝙ lꝫ iudex non ſit neceſſario vocandus ad defendenduꝫ
ſuū ꝓceſſum qñ ꝓceſſit ad inſtantiā partis no.Inno. in.c.
decetero de trāſac.ꝛ in.c.in noſtra de ꝓcur.tñ ſi vult ſpon
te ſe offerre ad infoꝛmandū ſupioꝛē dꝫ admitti. ¶ Nota
ibi hec conditio ſi preces veritate nitanť† ꝙ in reſcripto
25 emanāte ad partis inſtantiā ſemp ſubintelligiť cla ſi vera
ſunt q̄ in reſcripto naranť.ꝛ lꝫ dicta cla expꝛeſſe non appo
nať in reſcripto tñ intelligiť appoſita.ꝛ ſic ꝓbat iſte tex.ꝙ
illud qd̄ de cōi ſtilo cōſueuit apponi intelligiť eſſe appoſi
tū in reſcripto.vide ſing.tex.ſm Bal.ibi.in.c.cū.M.ſ.de
conſti.ſtupenda dicta ꝛ varia q̄ ibi allegaui.†ꝛ ex hoc in
26 ferť ꝙ ſi opponiť narrata in reſcripto nō eē vera ꝙ onus
ꝓbandi incūbit impetrāti.qd̄ tꝫ Jo.an.in.c.i.de lit.cōteſ.
li.vi. ¶ Sed ꝯ hoc opponiť de.l.ſi.C.de diuerſis reſcrip.
vbi dř ꝙ illa cla dꝫ apponi in reſcripto.ꝛ illa lex canoni
zata.xxv.q.ij.glo.pe.hic primo allegat iura ꝙ in pluribꝰ
diſpoſitionibus ſubauditur conditio etiam ſi non appo
natur.c.veniens.ꝛ.c.quemadmodum de iureiur.l. ſi cui
.ff.de ſeruitutibus cū ſi. Poſtea arguit de dicta.l.ſi. cano
nizata in preallegato.ꝛ ſentit ꝙ illa lex ꝓcedit de iure ci
uili non de iure canonico.ꝛ ſic ſm iſtā glo.de iure canoni
co ſubintelligitur clauſula ſi narrata ſint vera. de iure āt
ciuili opꝫ ꝙ exprimať in reſcripto.ꝛ ego allego vobis gl.
in.l.ſi.que allegat tex.nſum vt valeat reſcriptū ſm cano
nes lꝫ illa cla nō apponať.ꝛ dixit ibi Pet.vt rettulit ibi
Bal. ꝙ verba illa dñt apponi in incertis.ſed in his q̄ ſūt
certa ꝛ clara ipſi principi.puta in ſnia lata ab eo non de
bent inſeri illa verba.ꝛ Bal.ſequitur illam doctrinaꝫ ibi
a dicens ꝙ ſi inſeranť exponiť ſi pro qaᵃ.ſicut dicimus in ſi
mili in.c.nouit de ap.ꝛ in.c.abbate de ver.ſig.ꝛ cuꝫ hoc
tranſit ibi Saly.ꝛ Floꝛia.bonoñ.ego do cōſidero tex.
illū in verſi.qualecūqꝫ diuinū rñſum dictauerint. vñ ſi pn
ceps tulit rñſum ad narrationē deprecātis ſiue per viam
ſnie ſiue ꝑ viā reſcripti opꝫ ꝙ in tali diuino rñſo apponā
tur neceſſario illa verba ſi narrata ſunt vera.ꝛ iſtud mihi
vř verius.nā princeps poſſet ferre ſniam non cognito de
cauſa.vt probat iſte tex.licꝫ male faceret.vt in.l.ſi.in ver.
cognitionaliter.C.de legibus.ergo ꝛ iſto caſu non teneo
dictum Pe.Bal.ꝛ alioꝛum qꝛ confunditur per illū tex.
in ver.qualecunqꝫ.ꝛ etiam dico ꝙ Bar.in.l.preſcriptio
ne.C.ſi ꝯ ius.dixit circa hoc ſtupēdū vbū ꝙ illa cla ſi nar
rata ſunt vera nō ineſt quātū ad cōmiſſionē. ſed bñ ineſt
quo ad deciſionē.vñ niſi iudex regrat ita eē nō dabit ſen
tentiā ꝑ impetrāte.qd̄ ēt ſeqtur ibi Bal.in. iij.col. Sed ꝯ
iſtū tex.ēt opponiť ꝙ imo vř ꝙ nō ſit diuerſitas inter ius
canonicū ꝛ ciuile.qꝛ cū.d.l.ſi.ſit canonizata in volumine
decreti.qꝛ oia nr̃a facimus quibus auctoꝛitatē nr̃am im
partimur.c.ſi aplice de pb.in.vi.l.i.§.oia.C.de ve.iu.enu.
cū ergo illa lex ſit canonizata in decreto.ſequitur ꝙ papa
illā approbauit.ꝛ ꝑ ꝯñs nulla ē diuerſitas inter vtrunqꝫ
ius.Soľ.illa lex fuit incoꝛpoꝛata ꝑ Gratia.ibi q non po
tuit canonizare legē in ꝑiudiciū canonis.imo dicta Gra
tia.quotidie reprobaŧ ſicut dicta alteri⁹ doc.de quo vide
gl.ij.q.i.§.vt colligiť.vbi glo.Jo. dicit fateoꝛ tñ plane te
mētitū gratiane.ꝛ.xxxij.q.vij.§.quis.ita hic ſoluit Joā.
an.ꝛ idē dicit in dictis magiſtri ſen.vt no. in.c. debitū de
bigamis.nec ob.ſi dicať ꝙ ex quo leges ſūt in decreto ꝛ d
cretum eſt approbatum ergo in ꝯſtitia leges poſite ibi ſūt
approbate.qꝛ vt dicit Jo.an.ꝙ legiť ꝙ liber decreti fue
rit approbatus. qꝛ ibi non conſtat ex principio ꝛ ex fine
ideo nullū auctoꝛem hꝫ ꝑſtātē auctoꝛitatem ſicut habēt
alia iuris volumina.item dici pōt ꝙ fuerit approbatus
quo ad compillationem. item quo ad dicta ſanctoꝛum

ꝛ romanoꝝ

a ¶ Pro qa. Adde.l.nō mi noꝛe.C. de trā ſac.de his qui añ aper.tab.l. l.ꝛ de iudic.l. cū debitoꝛis.ꝛ in his locis p⁹ ſingulares gl. nōnullos ſcri bētes.de alijs tā ſignificatio nib⁹ vide.C.d excu l.ſiqdem ꝛ alibi apō ſū miſtas.

⁊ romanoꝝ pontificū nō quo ad dicta Gratia. Quid ſi
ſi apparēt leges īſerte in decreto ꝑ gratia. dicas ꝙ ſi. l. in
ſerta in decreto erat ꝯtria alteri. l. nō inſerte in decreto ꝙ
ſeruabit illa q̄ eſt inſerta in decreto ſed ſi eſſet ꝯtria canoni
tūc non ſeruaret lʒ fuerit inſerta in decreto ꝑ Gratianuʒ
⁊ ita pōt intelligi. ij. q. i. in primis. ꝟ. de ꝑſona ianuarij. cū
ergo in ꝓpoſito illa. l. ſi. inſerta i decreto ꝑ gratia. ſit ꝯtria
huic decretali. ergo ſeruabit iſte tex. ⁊ non illa. l. ⁊ eſt me
27 lior in hoc deciſio iuris canonici q̄ʒ ciuilis† qꝛ debemus i
terpetrari mentē principis vt non intēdat tollere ius alte
b rius[b]. c. ſuper eo de offi. dele. ⁊ infert do. Pe. hic ex predi
ctis† ꝙ gnālis ꝯfirmatio nō extendit ad ſpālitatē repro
28 batā. alle. l. ſiqs priore. ff. ad trebel. ⁊. c. i. de iureiur. li. vi.
tu vide elegātē gl. in. l. ſi. §. ſi. ff. de his q ſunt ſui vel alie. iu
ris. Et ibi dixit Nico. de nea.† ꝙ in ꝯfirmatione gnāli pri
29 uilegioꝝ non videt ꝯfirmata priuilegia iniqua. ⁊ dicit
ſe allegare aliā gl. in. l. eos. C. de vſur. allego tex. in. c. i. in
ti. ꝑ quos fiat inueſti. vbi in ꝯfirmatiōe gnāli priuilegioꝝ
non videt ꝯfirmari priuilegia iniuſta. h̄ colligit ibi bal.
vide eūdem in. l. i. ff. de ꝯſti. prin. vide tex. ⁊ ibi Bal. ⁊ vi
de ſing. glo. in. l. non vī. §. q iuſſu. ff. de reg. iur. vide ēt me
morandā glo. in. c. nerui. xiij. diſt. vide elegans dictuʒ In
no. in. c. dilecti de maio. ⁊ obe. ⁊ Bal. in. l. ſi ad excluden
dam. C. de iureiur. ⁊ Bar. in. l. q filiū. §. ſiqs. ff. de leg. pre
ſtan. ⁊ pondera ſubtiliter iſtū tex. in ver. non fuit hita mē
tio. qꝛ probat mirabiliter ꝙ ſi in litteris impetratiſ ꝑ iſtū
F. ad iſtū archiepm fuiſſet facta mentio primarū litteraꝝ
ꝙ valuiſſent lʒ in eis eſſet remota cauſe cognitio. vñ pro
bat valere reſcriptū tollens cāe cognitionem. facit. c. ex p
te de offi. dele. ꝙ ꝓcedit in ſolo principe vt in his q̄ ſunt in
ptāte libera eius. vt in caſu h᷒. c. loqntiſ i bñficialib᷒ in q
bus papa pleniſſimā hʒ ptāteʒ. c. ꝓpoſuit de conceſ. p̄b. c.
innotuit de elec. cū ſi. in alijs aūt vbi maximū affert preiu
diciū tūc cū cenſeat reſcriptū ſubreptitiū. ar. l. quotiẽ. C. de
preci. impera. offe. expectabitur ſcða iuſſio. vt in. c. ſi qñ. J.
eo. ⁊ pp hoc dico vobis fore hic mirabilem caſum de eo
qꝺ retulit Bal. in. c. i. ſi de inueſti. inter do. ⁊ vaſ. lis oria.
30 vbi† dixit ꝙ princeps pōt cōmittere cām mandando fa
cias ſic. ſed inferior dʒ cōmittere facias iuſtitiam. allegat
Inno. in. c. ſignificantibus de offi. dele. ego dico ꝙ hic eſt
caſus qꝛ ſi mandauit ꝙ reſtitueret cā non cognita. ergo
ſequitur ꝙ pōt mandare. facias ſic qꝺ tene menti qꝛ ē no
uum dictū ad iſtū tex. lʒ in. c. raynucius dixeriʒ de hoc fo
re ibi caſum. ſed re vera eſt hic tex. ſing. queʒ alibi neſcio.
¶ No. ibi cū litteris noſtris ad pñtiam noſtram venire
compellas. qꝛ Bal. hic colligit ex iſto tex.† ꝙ producens
31 reſcriptū ſuſpectū capitur ⁊ ſub fida cuſtodia remittitur
ad locū vbi creditur cōmiſiſſe falſum. Ita colligit hic i le
ctura. ſed in apoſtillis ad Inno. dicit ꝙ producens reſcri
ptum vel inſtrm ſuſpectum falſitate dʒ ſtatim ꝑ iudicē de
tineri. alleg. Inno. hic cōiter ſcribentes hic colligunt ex
iſto tex. coniuncta glo. ſi. ꝙ vbi reſcriptū principis deuiat
ab oi ratione ⁊ cōi ſtilo cauere dʒ ipetrans tanq̄ʒ de falſi
tate ſuſpectus remitti ad principem vna cū illo reſcripto.
facit. c. in memoriam. xix. diſt. ⁊ idem dicūt in priuilegio
ꝙ emanauit ꝯ cōem curſum priuilegioꝝ ⁊ remittunt ad
glo. in. c. cauſam el. ij. de teſtibus. ⁊ ad. c. ꝙ ſup his de fide
inſtru. ⁊ per ꝯñs vbi reſcriptū vel priuilegiū deuiat a cōi
ſtilo ⁊ ratione nāli non dʒ cōmiſſarius illud exequi ſʒ ex
pectabit ſcðam iuſſionem ꝑ no. in. c. ſi qñ. J. eo. do. Pe. de
ancha. colligit hic† ꝙ ille q pñtat litteras apoſtolicas de
32 falſitate ſuſpectus eſt remittendus ad ſedē apoſtolicaʒ. al
leg. d. c. in memoriam. ſed hodie ſm eū dʒ capi. alle. c. no
uimus de ver. ſig. iſtud dicit Jo. an. hic ꝙ etiam pñt capi
⁊ detineri per. d. c. nouimus. ⁊ per hoc dicit do. Car. hic
ꝙ cū tales mittūtur ad papam debent mitti legati cū bo
na cuſtodia ꝙ ſentit iſta littera duʒ dixit compellas ne cō
pulſio ſit fruſtratoria. ⁊ ſi hoc ſeruaret ſm eum multi ca
uerent ab impetrando reſcripta ſurreptitia. ⁊ ita hic reſi
det. Tu ante omnia pondera ꝙ. c. nouimus nō loquitur

eo caſu quo doc. inducunt hic illum tex. hic eniʒ non erat
reſcriptum falſum ſed bene erat ſuſpectum de falſitate ibi
vero conſtabat ꝙ ille falſificauerat reſcriptum pape. ⁊ ſic
non decidit illud quod doc. hic dicunt. Et etiam conſide
ra inquantū do. Cardi. dicit ꝙ debent mitti legati cū bo
na cuſtodia. ego credo dictum eius fore verū habita con
ſideratione ad qualitatem perſone. naʒ ſi veriſimiliter ti
meret de fuga. al's ſecus. arg. l. ſi a bonefidei. ⁊ qꝺ no. ibi
Ang. ff. de rei ven. ⁊ hoc ꝓcedit eo caſu quo reſcriptuʒ eſt
ſuſpectum de falſitate. ſed ſi conſtaret de falſitate. tūc debe
ret capi ⁊ mitti ad papaʒ ſub cuſtodibus indiſtincte. ⁊ vi
de qꝺ pulchre dixit Bal. in. l. generaliter. §. i. C. de iureiu
ran. vbi dicit ꝙ cū quidam appellaſſet ad regem ⁊ pete
ret ſe remitti ad curiaʒ regiſ oportuit ꝙ remitteretur ſub
cuſtodibus. ⁊ in. l. eos. §. ſuper his. C. de app. Bal. refert
ibi Guil. de cu. dicere ꝙ qñ qʒ appellat ad principem dʒ
remitti ad principem ſub bona cuſtodia. ⁊ vide qꝺ notat
Jo. de imo. poſt Bal. in. l. ſiquis filio exheredato. §. eius
ff. de iniuſto teſta. ſed expenſis cuius erit remittendus ad
papam iſte ſuſpectus de falſitate. vidi ſuperioribus dieb᷒
33 dubitari de facto accuſatus fuerat† qdam ꝙ furto ſubtra
xiſſet aliquas pecunias decime papalis collector decime
eum incarcerauit carceratus petebat ſe remitti ad papaʒ
opus erat cuſtodia in illa remiſſione per iura p̄alleg. du
bitabatur cuius expenſis fieret cuſtodia. reſpondi expen
ſis petentis illum remitti ⁊ allegabaʒ Bal. in indiuiduo
in. d. l. generaliter. §. i. ita dicentem tene menti pro decla
ratione huius tex. Item conſidera qꝛ dñs Cardina. ma
le loqtur dū ipſe vult ꝙ ſi iſta decretalis ſeruaretur multi
cauerent ab impetratione reſcripti ſurreptitij. ⁊ ſic ſentit
ꝙ pena iſtius capituli hʒ locum in reſcripto ſurreptitio.
ſalua ſua reuerentia nos ſumus in penalibus ⁊ pena non
dʒ excedere caſum proprium. de peni. diſtin. i. §. pene. cum
ergo loquatur de reſcripto ſuſpecto de falſitate. ergo nō
dʒ extendi ad reſcriptum ſurreptitium. Item prodita eſt
pena impetrantis reſcriptum ſurreptitium. c. ſuper litte
ris. J. eo. ergo debemus ſtare contenti in penis poſitis in
lege expreſſa. l. ſenatus cenſuit. ff. de accuſa. ⁊ iſtud credo
34 verius. Item dixit hic Bal. in apoſtillis† ꝙ in reſcriptis
⁊ contractibus nunq̄ʒ intelligitur conditio niſi appona
tur. allegat Innoc. hic. ⁊ etiam allegat. l. ita ſtipulatus
de ver. obli. Sed tu conſidera qꝛ iſte tex. dicit contrariuʒ
quo ad reſcripta. dum dicit intelligenda eſt hec conditio
etiam ſi non apponatur niſi ſaluando Bal. dixeris ꝙ in
tellexit de alia conditione q̄ʒ de iſta. qꝛ iſta eſt de conſue
tudine. ⁊ etiaʒ adde Bal. in. c. ſuper litteris. ſ. e. in. viij. co
lum. vbi dicit† ꝙ iſta clauſula ſi preces veritate nitantur
35 non facit conditionem ſʒ inſtruit nec apponitur ad fundā
dam iuriſditionem ſeu inchoandaʒ ſi potius ad procedē
dum ⁊ decidendū. ar. l. ita demum. ff. de arbitris. ⁊. l. mu
36 to. §. ſub conditione. ff. de tutel. ¶† Querit hic Bald. an
poſſeſſio incolorate data poſſit reuocari ſine ordinario ꝓ
ceſſu. reſpondet ꝙ ſic. qꝛ reuocatur incidenter officio iudi
cis mercennario. ⁊ ideo ſi iudex circumuentus eſt hoc cō
perto ſtatim dʒ reuocare. l. ſi minor. §. i. ff. de euic. vbi ē gl.
notabilis ſm eum allegat tex. no. in. l. i. §. i. ff. ſi mulier vē
tris noie in verſi. dʒ. n. pretor quēadmodum facilis. idem
voluit idem Bar. in rubrica. C. de ſucceſſo. edicto. ⁊ in. l.
ob maritoꝝ. C. ne vxor pro marito. ⁊ in. l. ordo. C. de ex.
rei iudi. ⁊ in. l. ſi deſerta. C. ſi ob publicas penſita. ⁊ in. c.
ſuper litteris de reſcriptis. ⁊ in. c. i. per quos fiat inueſtitu
ra. tu allega tex. ⁊ Bar. in. l. verum. §. ꝙ ſi minor. ff. d̄ mi
noribus. ⁊ glo. in. l. i. ff. de ferijs. ⁊ tex. in. c. ex litteris de pi
gnoribus. ⁊ in. c. qꝛ layci de iure patrona. ⁊ domi. Anto
niū in. c. cuʒ clerici de pac. ¶ Ultimo opponitur contra
tex. dicitur hic ꝙ papa conceſſit reſcriptum ſimpliciter ſu
per reſtitutione. ergo ſine cauſe cognitione de qua in tex.
debuit ſtatim capi ⁊ mitti ad ſedem apoſtolicam pp tan
tā iniqtateʒ. ar. l. quotiẽ. C. de preci. imper. offeren. Soluit
Inno. ꝙ hec ṽba ſine cāe cognitōe nō fuerūt appoſita in

b ¶ Ius alte
rius. Adde ar
gu. l. nec auus
C. de emanc. li
be. ne qd inſu
mi. pub. l. ij. §.
merito. ⁊ ex̄ ð
ver. ſig. c. vlti.
cū ibi no. li. vi.
⁊ ibi mille ſcri
bentes.

litteris pape. Hoſt. dicit ꝙ imo fuerūt appoſita. ⁊ ꝓ hac opi. facit iſta gl. fi. q̄ dicit ꝙ hm̄oi lr̄e ꝯtinebant tantū īni gratem cōiter tenetur opi. Hoſti. ⁊ ideo papa mandauit de litteris inquiri. qꝛ ſi illc nō reperianſ cōſtabat iudicez non vt iudicē ſed vt ſpoliatorē ꝓceſſiſſe ⁊ priuaſſe iſtum ſua prebēda. ⁊ ꝓpter hoc forte papa cōmotus dedit hic reſcriptū vt reſtituerentur preciſe ſine cauſe cognitiōe. Et per iſta ſit expedita pn̄s decretalis. Andre. barba.

a **Eterum.** Si in ſcdo᷒ reſcripto de ꝑmo reſcripto aduerſarij c eiuſdē cāe nō fit mētio vz primū. al's vz ſecundū. ⁊ ſi primū cōi cōſenſu fuiſſet obtentuz nō vz ſcdm̄ hoc tacito ipetratū. h. d. ⁊ hz tria dicta. ſcdm̄ ibi. ſi vero. tertiū ibi. verū. Ponit caſum Hoſt. vt refert dūtaxat Pe. de ancha. dū tex. dicit eandē cām ꝙ cū vnus epſ ipetrat ꝯ aliū ſuper eccleſia quā vterqꝫ dicit ſibi ſubeſſe vt epo quilibet de cā recipiſ. vn̄ ad ꝓhibēdū ne veniat alter ad illā vterqꝫ ꝯ alterū ipetrat. ſꝫ Hoſt. ſm̄. d. Pe. dicit ꝙ generali᷒ poſſumus ponere hic caſum in oibus iudicijs i in qbus pōt qs eſſe actor ⁊ reus vt in duplicibus iudicijs de quibus no. in. l. in tribus. ff. de iudi. vbi dicit tex. †ꝙ il-
1 le eſt actor q prius ad iudiciū ꝓuocauit ⁊ ſi cōcurrūt penitus ſorte dirimiſ. Jo. an. ponit alia exēpla in. c. cū contingat in. c. olim. in. c. capitulū. ⁊. cod. c. ex tua de filijs preſbyteroꝝ. c. i. de offi. vica. c. ex parte de offi. dele. ⁊. c. ex litteris de ꝓba. Bal. vero hic ponit caſum hoc modo. quedā controuerſia erat inter duos vnus ipetrauit lr̄as ad quoſdaz iudices alius ad alios. queriſ an debeant cognoſcere primo impetrati an ſcdo dati. Rn̄deſ ꝙ primi niſi in ſecūdis litteris fiat mentio de primis. qꝛ tūc iuriſditio primorum iudicū eſt reuocata. ſed pone ꝙ iudices primi ſunt ipetrati de cōſenſu ptiū ⁊ ſecūde littere ſunt ipetrate hoc tacito rn̄detur ꝙ ſcds impetrans dz cōdēnari in expenſis. venio
b 2 ad nota. ¶ †No. ibi ceteꝝ ꝙ iſta dictio eſt aduerſatiua[b] Boatinus dicit ꝙ aduerſaſ habito reſpectu ad deciſam ſimile hr̄ in. c. at ſi clerici de iudi. vbi aduerſatiua at ſi ponitur in principio aduerſatur. ad idē. c. ceterū de iudi. ⁊ in. c. ceterū de dona. ⁊ in. c. ceterum de iura. calū. hoc etiā habemus de dictione illatiua ſeu cōtinuatiua. vt in. c. dānamus de ſum. tri. ⁊ fide ca. vide. c. maiores. §. ceteruz de bap. ⁊ ibi de hoc eſt glo. ſing. quā ita ſing. allegauit dn̄s Car. in. c. reqſiſti de teſta. vide Bar. in. l. hoc amplius. ff. de dā infec. ⁊ in. l. ij. ff. ne qs eū. ⁊ Ang. in. l. ſed ſi lege. ff. ꝺ
3 peti. here. ¶ †Nota ibi impetrauit ⁊ intellige cuz effectu obtinuit. ⁊ ad hoc induco iſtum tex. met in ver. aduerſarius obtinuit de cōmiſſione priori nō habita mētione ergo cōmiſſio prima fuit ipetrata cū effectu. de hoc allego tex. in. c. ad audientiā. ⁊ in. c. in noſtra. ⁊. e. ⁊ eſt vſitatū verbuz in materia reſcriptorū vt intelligaſ verbū ipetrauit. i. obtinuit. hoc habuit a Jo. cal. repetente de. c. in noſtra i ver
4 bo impetrauit. i. obtinuit. ¶ †No. ꝙ qui prior eſt i impetratione potior eſt in iuriſditione ꝙ glo. i. hic intelligit ſi litteras preſentauit ⁊ citauit aduerſariū ſed ſi non preſentauit vel citari nō fecit aut per negligentiā ꝑdit cōmodū litterarum. ſed ſi aduerſarius ꝑſentauit ⁊ citari fecit eum de hoc vidiſtis glo. magiſtram in. c. i. ⁊. c. dantē multiplicē intellectū ad. c. vt debitus de appel. allegatū ꝑ iſtā glo.
5 i. dicit tn̄ Bal. hic †ꝙ ſi primus nō potuit pn̄tare ⁊ nō fuit proteſtatus vel clam fuit ꝓteſtatus tūc idē aut fuit ꝓteſtatus publice. ⁊ tūc expectatur per annū. alleg. no. in. c. i. ⁊. eo. ⁊ addit ꝙ ſi ꝑꝑ paupertatē vel metū tyrāni nō fuit ꝓteſtatus ꝙ hr̄ ꝓ proteſtāte qꝛ negligēs nō fuit. vt in auc. vt cū de ap. cog. tūc. n. vltra annū expectaſ ⁊ aliud nō dicit. Tu ꝟo ꝯſidera ꝙ ſi in ꝓteſtatiōe fienda erāt neceſſarie expēſe. tūc excuſaſ qs ꝑꝑ paupertatē. l. ſi ꝓcuratorē. §. ignorātes. ff. man. ⁊ qd̄ voluit ibi Bar. ⁊ iō Bal. in. l. ij. §. i. al'. ij. ff. ſiqs cau. refert ſe liberaſſe quendā a pena furcarū q appellauerat ⁊ ꝑꝑ paupertatē nō potuerat ꝓſeq appl'onē. ⁊ ꝑ ꝯn̄s appl'o erat deſerta. vide eūdē Bal. in. l. acceptā. C. ꝺ vſuris. in. xxiij. q. vbi ſing. loqſ. ⁊ vide Jnno. in. c. ex rōe. ⁊

ibi dixi de app. Jtē intellige ēt dictū Bal. quo ad metum tyrāni vt excuſeſ qn̄ nō fuit ꝓteſtatus publice. proteſtatio enim publice eſt fienda. l. vt pfectus. C. de anna. excep. nō aūt excuſabiſ ſi nō fuerit ꝓteſtat᷒ ſecrete coraz honeſtis ꝑſonis ꝑ id qd̄ no. Bar. p᷒ Dy. in. l. q i aliena. §. celſus. ff. ꝺ acq. her. ⁊ in. l. de pupillo. §. ſiqs ipſi. ff. de oper. no. nū. vn̄ nō excuſaſ a ꝓteſtatiōe occulte fiēda. iuxta illud acceſſit ꝺ nocte ꝑꝑ metū iudeoꝝ. Et opponit hic Bal. de dicto. c. vt debitus. ⁊ ſoluit ꝙ iſta decretalis hodie redigiſ ad illam qꝛ nō attendiſ tp̄s date pn̄tationis ⁊ citatiōis. † Sed qd
6 ſi vterqꝫ ſimul pn̄tat. Bal. hic dicit ꝙ attendiſ tp̄s date argu. l. quotiens. C. de rei ven. ⁊ alleg. Ja. de are. ibi dicētē ꝙ preſumiſ prioritas traditiōis ex prioritate ꝯctus. Jta hic dicemus in ſimili. itē qꝛ p̄mo noīatus pferſ. l. q ſoluēdo. ff. de here. inſti. ⁊ alleg. no. in. c. ex pte el. ij. in vlti. col.
7 de ver. ſi. †Sed qd ſi actor ⁊ reus cōcurrāt in data ⁊ in ꝑſentando ⁊ citando. rn̄det hic Bal. ꝙ potior eſt ꝯdō actoris qꝛ ſumus in limine iudicis. alleg. no. in. c. cū ad ſedem de reſti. ſpo. facit qd̄ hꝫ in. l. ſiqs intētione ambigua. ff. de iudi. ⁊ ꝑ iſta ſit expedita prima ⁊ ſcda glo. ¶ † No. ibi
8 ſup aliqua cā ipetrauit qꝛ adhuc res nō erat deducta in ꝯuerſia ſeu i iudicio ⁊ tn̄ dicebaſ cā. ⁊ ſic tex. iſte formalr̄ ꝓbat primā opi. glo. in. l. cās. C. de trāſa. ⁊ in. l. i. §. i. de teſtibus q̄ in prima opi. tz ꝙ cā dr̄ an̄ litē ꝯteſtatā. poſtea recitat aliā opi. vt dicaſ cā poſt lit. conteſt. primam opi. ſeqtur ibi Bar. ⁊ Fran. de albergotis ⁊ Rapha. fulg. ⁊ pro ea opi. vr̄ caſus hic ⁊ in. c. forus de ver. ſig. ⁊ tenuit Spec. in ti. de reſcrip. preſentatiōe. §. rōne quoqꝫ. v. itē ꝙ qd̄ ēēt ciuilis. ⁊ allegaui vobis Spe. allegantē illam. l. cās. ⁊. e. in rub. poſt Bal. videte ibi. ⁊ hanc ptem tenuerūt domi. de rota deciſione. ccvi. ⁊ vr̄ tex. in. l. fi. §. illud. C. de temp. appel. vbi tex. appellat cauſam ⁊ vult ꝙ iponaſ exordiuz a citatiōe. ⁊ dico vobis fore caſum formalē in. c. i. ꝺ iudi. in ver. an̄ cauſe cōiuncto principio illius. c. vbi adhuc nō reſpōderat in iudicio ⁊ tn̄ appellauerat cāz. ergo ⁊c. ⁊ hꝫ etiā tenuit Saly. in. d. l. i. ff. de teſtibus. lꝫ Jac. but. ⁊ bal.
9 ſequanſ in. d. l. cās iſtā opi. †⁊ dicūt ſtatuto caueſ ꝙ aduocato tūc abſēte pro repub. non currat tp̄s ꝙ ſi ſe abſētat an̄ litē ꝯteſta. nō gaudebit bn̄ficio ſtatuti. tn̄ illud qd̄ vobis dixi eſt verius ⁊ alias ꝑ iura ꝑdicta cōſului hoc mō.
c 10 tenere mēti. ¶ †No. ibi aduerſarius[c] qꝛ probat ꝙ q mecū intendit cōtendere in iudicio diciſ meus aduerſarius poſteaquaz obtinuit lites contra me. Facit quod voluit do. Anto. in. c. i. de iudi. ⁊ qd̄ habeſ in. c. propoſuiſti de foro compe. ⁊ in. c. fi. de iuramento calum. lib. vi. ⁊ in. c. hi q vt lite penden. lib. vi. ⁊ ibi per Dominicū ⁊ eſt mirabilis iſte tex. in hoc qd̄ ante deductam cauſam in iudicio quis dicatur aduerſarius. facit tex. in auc. de litigioſis. §. omnē vbi ꝓbaſ ꝙ dicitur cōtrouerſia ante litē conteſtatam. facit qd̄ voluit ibi Ang. ⁊ eſt bene no. ad ampliandū dictū do. Anto. in. d. c. i. de iudi. vide qd̄ no. in. l. ſiqs maior. C. de tranſac. ⁊ in cle. i. de reſcrip. qd̄ eſt bene no. pro ſtatuto loquente de aduerſario. glo. hic ſuper iſto verbo aduerſarius opponit ꝙ immo videſ ꝙ neutre littere valeant. vt in. c. ex tenore. ⁊. eodem. Sol'. ꝙ ibi fuerunt impetrate ab eodē. facit quod habetur in. l. i. ad fi. C. de aſſert. tollen. ⁊ quod no. Cy. in. l. nulli. C. de iudi. ⁊ quod no. Moderni in. l. quāuis. ff. de dam. infec. hic vero fuerunt impetrate a diuerſis. ⁊ ꝑ conſequens non obſtat ꝯtrium. ¶ † No. ibi nec ſcde littere obtinēt alicuius roboris firmitatē ꝙ littere ſurreptitie ad lites que nō faciūt mētionem de primis litteris ſunt ipſo iure nulle ita interpetratus ē iſtū tex. Tācredus ⁊ fundat hanc ſuam opinionē ex antiqua cōpillatione in verſi. nec ſecunde littere ipſo iure obtinent ⁊c. ⁊ hanc opinionem ſequutus eſt Compoſtelanus. ⁊ ad hoc ponderat iſtum tex. loquentem per verba preſentis temporis vz non obtinent. ⁊ ſic nullitas ſurgit ipſo facto. vt notat glo. in cap. in penis de regulis iuris libro ſexto. ⁊ i. l. in criminali. C. de iur. om. iudic. Damaſus vero tenuit aliā opi. diſtinguendo aut impetrans ſciuit primas lr̄as emanaſſe.

a ¶ Si in ſecūdo. Nouiſſimi ſcribētes hꝰ traſeūt cū iſto ſūmario ⁊ caſus poſitiōe q̄ poſuit. d. Andre. hic. ⁊ adde ad mām huius ꝑcticabiſ tex. Jnno. de offic. deleg. c. ex litteris in glo. ij. ⁊ ibi Hoſt. hu tri. Jmo. ⁊ do. Abb. qualiter aūt mētio fieri debeat. vid. modernioꝛes ſcribētes hic. qui peroptime loquuntur.

b ¶ Aduerſatiua. Adde. l. ij. C. de edi. pri ua. ⁊ extra de ꝓcur. c. ſi duo. §. ceteꝝ. li. vi. ⁊ de offi. ordi. c. ſi canonici. §. ceteꝝ. ⁊ inſti. de le. agna. ſucceſſi. §. ceteꝝ. ⁊ de procura. l. q̄ oia. ⁊ moderniꝰ ſcribētes hic qui expenterarunt optime hāc dictionem vltra adducta a do. Andr. hic.

c ¶ Aduerſarius. Add Jnno. i. c. cū inter in. i. col. ⁊ ſi nō clare loquatur de excep. ⁊ eleganter Bal. in l. i. iij. col. verſ. ex hoc infero quādā ꝯclōnē C. q admit. ad bo. poſ. ⁊ comproba ab ethimologia vocabuli cle. i. ⁊ ibi glo. ⁊ Cardi. ꝺ in integ. reſtit.

emanaſſe. ⁊ tunc ſecūde ipetrate per eum nō faciētes mē
tionē de primis ſunt ipſo iure nulle. aut ignorauit ⁊ tūc te
nent ſed per exceptionē elidenť. ⁊ iſta opi. non probať iu
re ſed iudicio meo hꝫ optimū colorē per. c. ſup lřis. ꝭ. eo.
Fuit ⁊ tertia opi. quā tenēt Goffre. Inno. Hoſti. Phi
lipp⁹ Petrus Abbas antiquus Io. an. ⁊ cōiter moder.
vꝫ ꝙ non ſint ipſo iure nulle ſed ꝙ veniāt annullāde ope
exceptionis. ⁊ allegant ꝑ fundamēto huius opi. c. ſi an
tē. ⁊. c. plerunqꝫ. ꝭ. eo. vbi ſi primus impetrans dolo vł ne
gligentia vti poſtpoſuit ſuo reſcripto. ꝭ. annū poterit con
ueniri auctoritate ſecūdi reſcripti non faciētis mētionem
de primo. ⁊ ſic ſcōm non fuit a principio ipſo iure nulluꝫ.
qꝛ ſi fuiſſet nullū nō potuiſſet cōualeſcere ex negligentia
primi impetrātis. †nā ꝙ nullū eſt a principio tractu tpis
11 non firmať. vt in regu. non firmať li. vi. Itē allegāt etiam
qꝛ i hac noua cōpillatiōe remota ſūt illa vba ipo iur. Itē
allegať ꝑ hoc dictū. c. vt debitus. vbi vꝫ ſcōm reſcriptū ⁊
preualet primo ſi vigore illius emanauit citatio. ⁊ ſic ſecū
dū reſcriptū impetratū ad lites nō faciens mētionē de p̄
mo vꝫ ⁊ tꝫ niſi opponať qđ limitat do. Abb. hic allegan
do Inno. in. c. cū dilecta. ꝭ. eo. vbi fecit drīam inter ſubre
ptionē vt nō vitiet ipſo iure ⁊ obreptionem vt vitiet ipſo
iure. ⁊ ſic ſcōm reſcriptū obreptitiū nō faciēs mētionē de
primo eſt ipſo iure nullū. Hec doctrina Inno. lꝫ ſit elegā
tiſſima ⁊ ſm eā cōſului ſupioribus diebus Mantue. ni
hilominus iure nō ꝓbať diceť in. d. c. cū dilecta. limitat ēt
do. Abb. niſi in eodē reſcripto fiat gratia ⁊ acceſſorie deť
iuriſditio ad executionē gratie. nā tūc ſicut ipſo iure gra
tia annullať pp ſurreptionē ita ⁊ iudicis datio. ar. c. ſi ſu
ꝑ gratia de offi. dele. li. vi. Limitat ētꝑ tex. ſing. ſm eū in
c. ſi eo tpe de reſcrip. li. vi. †nā ſi reſcriptū continet plures
13 gratias ſurreptio circa vnā non vitiat alias. qđ eſt bñ no
tā. ſm eū. ⁊ ad iſtū tex. q vř obſtare prime cōcluſioni rn̄dꝫ
do. Abb. ꝙ ſcōm reſcriptū dř nullū i effectu. † nā id quod
14 pōt ānullari largo modo dř nullum: vt eſt tex. in. l. ſi dari
ſtipuler. ff. de ver. ob. †Et ex iſtis inferť ꝙ ſi primus impe
15 trās cōuentus corā ſcōis iudicibus opponat primas litte
ras preualere ⁊ ſcōas eē ſurreptitias. ſi de hoc dubitetur
petit eligi arbitros iuxta formā. c. paſtoralis. ꝭ. e. iudex tñ
nō obſtāte iſta exceptione ꝓcedit ad vlteriora ⁊ ps nō ap
pellat an ꝓceſſus valebit. Cōpoſte. Inno. ⁊ cōiter alij te
nēs ꝙ ſic. vñ ſecurius erit primo impetrāti appellare. Io
an. de imo. hic refert circa hoc Io. de lig. tenere ꝯtriuꝫ qꝛ
virtus exceptionis eſt elidere. l. i. ff. de excep. ſed hoc caſu
exceptio nō eliderer. ergo ⁊c. Itē dicta exceptio vř p̄iudi
cialis ꝓceſſui. ideo debuit ipedire illū. c. tuā de ordi. cog.
Itē iura videtur dicere ꝙ exceptio dilatoria poſſit oppo
ni ad ꝓceſſuꝫ. nec videnť tegrere appellatiōnē. Iteꝫ qꝛ ſi
cut ordo tradit⁹ a iure ſine miniſterio hoīs vitiat ſi nō ob
ſerueť. ij. q. vi. verſi. ꝓlatā ita qñ dať lite cepta cū miniſte
rio hoīs vitiat. ⁊ ſic cū. c. paſtoraľ. det ordinē tenendi op
poſita exceptiōe ꝯ lřas vř ꝙ ſi nō ſerueť vitieť ꝓceſſus. re
fert tñ Io. de lignano dicere ꝙ multi clamabāt ꝯ iſtā ſuā
opi. do. Car. dicit hic ꝙ ipſe fuit vnus de illis q clamauit
in ſcholis ꝯ hāc opi. Et iō veriorē putat opi. Cōpoſte. ⁊
Inno. quā Io. ſeqtur. Hoſt. Io. an. ⁊ cōiter alij hic ex eo
16 †qꝛ ſi opponiť exceptio dilatoria ⁊ iudex ꝓcedat ad vlte
riora vř illā exceptionē reijcere ⁊ tꝫ ꝓceſſus ſi nō appelleť
c. ex pte de appel. ⁊. c. cū dilecti. eodē mō vř in cāu nřo vt
teneat ꝓceſſus ſi nō appelleť. Nec ob. ꝙ virtus exceptio
nis eſt elidere. qꝛ iā bñ elidit. nā inducitur grauamen ſi iu
dex eā nō admittit iō parat iuſtā cām appellandi. ⁊ ſic nō
ob. dicta ꝑ Io. de ligna. nec ob. ſcōa rō fundata ex. c. tuā.
qꝛ ibi iudex erat incōpetēs rōne exceptionis ſp̄ualis op
poſite cū eſſet laycus. Nec ob. tertia rō cū arguiť de ordi
ne. qꝛ iſte nō eſt ordo ſubſtātialis iuris. vñ ſi ps nō inſtat
vř ſue exceptioni renūciare. ſecus aūt ſi eſſet ordo ſubſtan
tialis quo caſu ꝓcederet opi. Io. de ligna. ⁊ ita reſidet. ſꝫ
d. Abb. hic dicit ſe cōcordare opiniōes. nā aut agiť de ſur
reptiōe vnius reſcripti ita ꝙ nullū aliud appareat ipetra
tū: ⁊ tunc ꝓcedat opi. Cōpoſt. ⁊ Innoc. vt nō ſufficiat ex
cipere niſi appelleť. rō qꝛ iudex delegatus pōt cognoſce
re an ſua ſit iuriſditio. c. ſuper lřis. ꝭ. eo. vnde ſi interloquiť
interlocutoria vꝫ ⁊ tranſit in rem iudicatā. c. cū dilecti de
elec. aut agitur de preualiditate pluriū reſcriptorū. ⁊ tūc
ſufficiat ꝙ primus cōpareat ⁊ excipiat de p̄mo reſcripto
⁊ petat arbitros eligi ſi dubitetur. rō eſt qꝛ nec primi nec
ſecūdi hñt de hoc ptātem cognoſcēdi de per ſe. Ideo nō
poſſunt exceptionē reijcere. ⁊ ſic tutus eſt excipiēs ꝓteſtan
do ꝙ nō intēdit cōparere corā eis ſed ꝓcedere ſm diſpoſi
tionē. d. c. paſtoralis. ⁊ ita reſidet do. Abb. Sed do. Pe
trus de ancha. melius q̄ꝫ iſti refert opi. Ioan. de ligna ⁊
17 refert ipſius ratiōes vꝫ. †ꝙ virtus exceptionis elidit id ꝯ
d qđ opponiť⁹. vnde ſi eſſet opus appellare nō elidere. c. nō
ſolū de appel. li. vi. ⁊ refert alias rōnes relatas ꝑ Io. de
imo. ⁊ dic' ēt ꝙ omiſſio modi ⁊ forme legalis vitiat reſcri
ptū. l. q rome. §. flauius de ver. ob. l. ꝯſtitutiōibus ad mu
nicipales. c. venerabili đ offi. del. dicit ēt ꝙ exceptio ſurre
ptionis in vim dilatorie ꝯ reſcriptū ē p̄iudicialis. Sed ſi
ꝑtermiſſo preiudiciali ꝓcediť in pricipali nō tꝫ ꝓceſſus. c.
exhibita de iudi. facit. l. ij. cū ibi no. C. cōi diui. Refert po
ſtea Io. de lig. pro pleniori declaratiōe ſic diſtinguere ꝙ
qñqꝫ iura tradūt ordinē ſine hoīs miniſterio vt in ordine
iudiciario. qñqꝫ cū hoīs miniſterio. vt in. d. c. paſtoralis.
ꝭ. eo. ⁊ iſtis duobus modis ſufficit ꝓponere. Qñqꝫ oppo
nitur exceptio preiudicās iuriſditioni ⁊ ꝓceſſu. ⁊ tūc quā
doqꝫ iudex admittit eā. ⁊ tñ ꝓcedit vlterius ⁊ nō valet ꝓ
ceſſus. c. exhibita de iudi. qñqꝫ nō admittit eā vel tacet. ⁊
tunc eſt vera opi. Inno. ꝙ vꝫ ꝓceſſus ſi nō appelleť rōnē
diuerſitatis inter iſtos caſus aſſignat vt hic per eū. d. pet.
dicit ꝯ iſtas ꝯſiderationes. d. Io. de ligna. facere fortiter
dictū Spe. relatū a Bar. ⁊ Bal. in. l. ſi queramus. ff. de te
ſta. vbi añ lit. cōteſta. in iudicio nō eſt dare ordinē cuius
18 omiſſio vitiet iudiciū. †Iteꝫ incidēs ⁊ principale ſunt di
uerſe cauſe lꝫ hēant ordinē a iure creditū in ꝓcedēdo. ſed
in cauſis diuerſis ſubordinatis adinuicem nō vitiat per
uerſio ordinis. l. i. C. de appel. ergo nō eſt bonū ſimile ar
guere de omiſſione ordinis in eadē cā ad diuerſas cās. itē
regula iuris ē ꝙ ſi iudex exceptione oppoſita nō obſtāte
ad vlteriora ꝓcedit intelligiť reprobaſſe. c. ſuborta de re
iudi. Et imputet opponēs ſibi ſi nō appellat qñ eius exce
ptionē iudex repellit vel ad vlteriora ꝓcedit ⁊ hac de cā
in. d. c. exhibita de iudi. fuit expediēs appellare quaſi nō
ſufficeret ꝓponere ⁊ ſic illū tex. iquātū de appellatōe loqť
retorquet do. Pe. ꝯ Io. de ligna. Si. n. exceptio rei iudi.
iuriſiurandi vł alia p̄imens intentionē agentis oppoſita
⁊ reiecta vel non diſcuſſa nō reddit iuditiū nullū. multo
minus exceptio p̄iudicialis vel ordinis que forte falſum
19 putauit dꝫ hoc operari. †Regula. n. tradiť generalis i iu
re. vt qs debeat ab oī grauamine appellare. alś ſibi iputet
tet nec reperiť in iure vt ſola exceptiōis propoſitio ſubtra
hat litigantē a iuriſditione iudicis vt ꝓceſſus eius non te
neat niſi appelletur. Et ex iſtis cōcludit. d. Pe. ſe tenere
indiſtincte opi. Inno. Bal. vero hic in apoſtillis dicit pri
mo ꝙ ſecunde littere non ſunt ipſo iure nulle. licet non fa
ciant mentionem de primis. Poſtea quo ad ſecundum
dictum refert quoſdam dicere ꝙ proceſſus tenet vel de
bet appellari ſm Innocen. allegat pro eo. l. ciues. C. de
appellatio. ⁊. l. diximus. ff. de excuſatio. tuto. Relati ſunt
ſcribentes ſup iſto paſſu. †Ego capio primā opi. ⁊ mihi
20 videtur ꝙ prima fuerit verior ꝙ ſecūde littere non faciē
e tes mentionē de primis ſint ipſo iure nulle^e. Et hoc oſtē
do ex iſto tex. coniuncta. l. prolatam. C. de ſenten. ⁊ inter
21 locuto. omnium iudicū. †vbi dicitur ꝙ ſententia lata cau
ſa non cognita non obtinebit auctoritatem rei iudicate.
vnde ſequendo communem opinionem ibi ꝙ talis ſen
tentia ſit ipſo iure nulla. Modo in textu noſtro dicitur
non obtinent alicuius roboris firmitatem. ſi ergo ſimilia
verba important canonem late ſententie in dicta. l. pro
latā. ego neſcio videre q̄re nō ipoꝛtet idē in caſu iſtius. c.

d ¶ Opponitur. Intellige tu ſi fuerit cōpetēter ꝓpoſita. nā ſi ſec⁹ repelliť. ff. đ flu. l. i. §. labeo ſcribit. ⁊ ibi q̄ꝫ plures ſcribūtur. ⁊ vide oēs. C. de except. ſup rubrica.

e ¶ Nulle. vide Fel. hic col. vi. circa fi. ver. nā eſt nullū ſecūdū reſcriptū ponētē ꝯcluſionē ⁊ reſoluentē duo motiua do. Andr. q tꝫ ꝯ cōem arguēdo ꝯ ipſuꝫ fortiſſimis mediiſ ⁊ adducit pro cōi Archid. in c. ⁊ ſi legibus. xxv. q. ij. ⁊ alia infinita q̄ vide per te.

28 inquantum voluit† ꝙ conuentus coraꝫ ſcḋo ordinario excipiat ꝯuentione facta coram p̄mo ⁊ ſi ſcḋs ad vlteriora ꝓcedat appellet. Nā vterqꝫ iudex eſt iudex in caſu illo ⁊ vterqꝫ pōt procedere ⁊ propter ꝯuentionē vnius non eſt tranſlata iuriſdictio de ſecūdo ad primū. ⁊ ideo nō ſufficit excipere ſed opus eſt appellare. Et iſtud addite ad rn̄ſionem dicti.c.cum.iu.in fina. verbis ante apparatū pro
29 teſtationis vbi remiſi me ad dicenda hic.† Sed ad ſcḋm reſcriptū faciens mentionē de primo tollat illud ipſo facto Goff. tenuit ꝙ ſic ita qḋ ꝓceſſus primi iudicis eſt nullus dūmodo habuerit vndecūqꝫ notitiā reuocatiōis. ar. c.ex litteris de officio dele.c.ſi duobus de appella. Et optime. facit iſte tex. loquēs ꝑ v̄ba p̄ntis tp̄is dū dicit ꝙ exēpta eſt cā a primo iudice. alia fuit opinio cōpoſ. tenentis ꝙ vbi excipiatᷣ corā primo iudice valet ꝓceſſus qꝛ cū reuocatio ſit facta ad inſtantiaꝫ alterius partis potuit illa ps ſine litteris ita renunciare ar.c.ad apoſtolicā de regula. ⁊ ꝓcedendo coram iudice vꝫ tacite renūciare argu.c. gratū de offi.dele. Inno. tractat hanc mām late in.c.i. de ꝯceſ.preben.li.vi. Et aliqd in.c.cuꝫ ꝯtingat.§.eo. ⁊ refert varias opiniones. in tantū ꝙ vix firmat pedes vᷣ p̄mo diſtinguere. an motu ꝓprio fiat reuocatio ad inſtantiam partis. item vᷣ diſtinguere inter directam ⁊ indirectaꝫ reuocationem. item an iudex ſciuerit renunciationem cui ignorauerit late examinat hic do. Cardi. ⁊ latius domi. Anto. dicens ſe non facere dr̄iam reſpectu reuocationis an motu ꝓprio an ad inſtantiā partis fiat an directe an indirecte. ſed ꝯcludit ꝙ reſpectu tertij turbantis iuriſdictionē reuocatio hꝫ vires ſuas ipſo facto. ad hoc allegat Inno. in.d.c.ex litteris reſpectu ꝑtium diſtinguit ꝙ aut eſt facta reuocatio motu ꝓprio p̄ncipis ⁊ tūc fit reuocatio ipſo iure ⁊ hꝫ vim notitie ipſius reuocatiōis qualiter cūqꝫ ad iudiceꝫ reuocatū peruenerit notitiā ipſius alle.c. audita de reſti.ſpo. ſi aūt eſt facta ad inſtantiā partis tūc reuocatio nō fit ipſo iure ſed hꝫ viꝫ exceptionis oppoſite ꝑ parteꝫ impetrantē. qꝛ cū hoc caſu ad vtilitatē partis facta fuerit reuocatio debet ipſa pars aiuꝫ ſuū detegere ꝙ vellet vti illis litteris reuocatorijs. ⁊ hec oīa vident̄ eſſe de mente Inn. in.d.c. p̄ter primū dictū licet vario mō loquatur Inno. ⁊ cum hoc tranſit hic Ioā. de imo. ſed dn̄s
e Abb. diſtinguit c̄lam decreti vel alia verba ꝑ que appareat principeꝫ velle reuocare ex tunc quicqd fuerit agitatū per primos iudices. ⁊ tunc ꝓceſſus eſt ipſo iure nullus ēt data iudicis ignorantia ponit exēplū ſi p̄nceps dicat reuocamus cōmiſſionē ꝑ nos factā ⁊ decernimus irritū ⁊ inane. quicqd fuerit agitatū nomine illius vigore illiꝰ cōmiſſionis tunc non reqritur notitia reuocationis. ⁊ ad hoc allegat.d.c.i.§.parte. ⁊ hoc ſentit ibi Inn. nec in hoc diſtiguit do. Abb. an reuocatio ſit facta motu ꝓprio aut ad inſtantiā. Aut reuocatio facta eſt ſimplr̄ ⁊ tūc aut nullā hꝫ iudex notitiā reuocatiōis ⁊ tūc tenet ꝓceſſus primi iudicis taꝫ ꝯ partē qꝫ ꝯ tertiū turbantē. vt in.d.c. audita ⁊.d.c.ex litteris. aut orta eſt ambiguitas de reuocatione vt qꝛ vtriqꝫ iudices ꝓcedunt ⁊ hincinde excipiᷣ ⁊ tūc valeat ꝓceſſus p̄mi ꝯ tertiuꝫ turbantē dicit hoc pendere ex validitate reuocatōis. nā nō tenebit ꝓceſſus ſi reuocatio vꝫ. ⁊ iſtū dicit eſſe ꝓpriuꝫ caſum.d.c.ex litteris. ⁊ hoc ſentit Inno. hic. ſi aūt q̄riᷣ de ꝓceſſu ⁊ tunc ſi ex nullitate actus nō inferᷣ alicui p̄iudiciuꝫ non tenet id qḋ fit a iudice
30 reuocato alle.d.c.i.† vbi hᷣ ꝙ ſi papa indulſit vni ꝙ non poſſit ab ep̄o excōicari ꝙ nō vꝫ excōicatio lata ab ep̄o ēt ſi ignoret p̄uilegiū vt eſt ibi tex. no. aut īfert p̄iudicium ex nullitate vt qꝛ ꝓceſſuꝫ eſt inter ꝑtes ⁊ graue eēt ꝙ ꝓceſſus eēt nullus ſi teſtes eſſent mortui tūc ſeruandā dicit eē diſtinctionē do. Ant. quā dicit fuiſſe Inno. ⁊ ita reſidet hᷣ do. Abb. ego v̄o lōge miror qḋ nō adduxerint i mediuꝫ Pe. vltramontanū ⁊ Cy. de piſtorio in.l. mandatū.C. mandati. vbi indiſtincte tenent talē ꝓceſſuꝫ fore nullū. nā talis ꝓceſſus dꝫ fundari in tacito q̄ eſt volūtas eius q denegauit q̄ volūtas nō eſt hᷣ. ⁊ dicūt ꝙ iuriſdictio auferᷣ ⁊ ēt credit ignorāti.l.cū furioſus.ff.de iudi. ⁊ exclāmāt ꝯ canoniſtas dicē. ꝯ errorē eoꝝ q tenent oppoſitum ſeruēt in foro ſuo. addite Bal. in.l.falſus.C.de furtis in.ix. col.v̄.
31 nūc vidēdū eſt ⁊ ꝯ† an valeat factū a iudice reuocato an̄ receptas lr̄as reuocatōis. ⁊ dicit ꝙ ſic qꝛ niſi p̄ntenᷣ lr̄e reuocatorie dicitᷣ iudex qꝛ ipendere iudiciū eſt ſicut ſoluere debitū. Itē hoc nō eſt alienare ſed adminiſtrare iteꝫ ꝑ cōem errorē. idē dicit in ep̄o depoſito ⁊ trāſlato donec ignorat ſuā depoſitionē ad hoc allegat glo. in auc. de tabellio.§.pe. ⁊ idē Bal. in.d.l.mandatuꝫ dicit Pe. ⁊ cy. male loq qꝛ de mente pape ꝯcedētis litteras eſt ꝙ auctoritate litteraꝝ nil fiat niſi p̄ntatis his. vt notat Inno. in d.c.audita qḋ dicit patere ꝑ.l. qui abſn̄ti.ff.de acq. poſ. ⁊ ꝑ.d.c.i.§.ex pte ſilr̄ cuꝫ papa reuocat litteras de mentiōe ſua eſt ꝙ auctoritate reuocatoriaꝝ nō dēat abſtinere an̄ p̄ntationem. Naꝫ cum iuriſdictio apud ignorantē nō ſit ligata anteqꝫ recipiat lr̄as mandati qꝛ ignorans nō pōt p̄ſcribere ex animo qui reqriᷣ in iudice.l. qualē.ff.de arb. Nec ob. qḋ dicit ꝓceſſum fundari in volūtate ⁊ auctoritate delegantis. Nā de auctoritate concedit. ſed de volū
f 32 tate eſt falſum.† qꝛ delegatus hꝫ ꝓpriuꝫ velle ⁊ nolle ꝉꝫ enim ſit inſtrm̄ ⁊ organū quantitatis ad ꝑtātem tn̄ quantū ad voluntatē eſt agens ꝑ intellectū ſuuꝫ ⁊ nō alterius alias ſequereᷣ ꝙ ab eis ſnīa non poſſet appellari ad delegantē qḋ eſt falſum glo. in.l.i.ff.qs ⁊ a quo. ⁊ idē voluit Salyce. in.d.l.mandatū ⁊ alle. Inn. in.d.c.audita. ⁊ dicit ꝙ opinio canoniſtaꝝ ſeruaᷣ in oī foro. Addite do. Gaſpa. de cald. in ꝯſilijs ſuis in ti. de offi. dele. in.v. ꝯſilio
33 vbi ꝯſuluit† papa reuocat legatū i publico ꝯciſtorio: que reuocatio adhuc nō venit in notitiā an valeant geſta per eū poſt reuocationē ⁊ ante notitiā reuocatiōis vᷣ ꝙ ſic ꝑ d.c.audita. ⁊ qḋ ibi notāt doc. vbi valēt geſta ꝑ delegatū an̄ notitiā reuocatōis idē dicit tenere Io.an. in.d.c.i. de ꝯceſ.p̄bē.li.vi. itē ſimplr̄ reuocatio ſine noticia reuocationis non ipedit reglr̄ nec p̄uat actū alᷣs legitime geſtū ſiue ſit iudicialis ſiue extraiudicialis .c.ex pte decani. cū ibi no. ꝑ Io.an.§.eo. ⁊ in cle.i. de renun. cū ibi no. ⁊ in.c.ij. de ꝑcu.li.vi. qḋ dicit fallere in tranſlatione dn̄ij ꝙ ſine volūtate dn̄i in aliū trāſferri nō pōt.l. eius q.ff.ſi cer.pe. fallit ēt in caſu.c.ſi. de ꝑcu.li.vi. itē negari nō pōt ꝙ lꝫ fuerit reuocatū offm̄ legatōis tn̄ ex quo legatus ignorauit reuocationē ſemꝑ exercuit ipſū offm̄ ⁊ bona fide negari nō pōt quin rōne ſaltē quaſi poſſeſſiōis ⁊ officij quā habuit bona fide valere dēant geſta ex quo eſt in quaſi poſſeſſione ꝑ id qḋ hᷣ in.l.barbarius.ff.de offi. p̄to. vij.q.iij.c.nōne alle. qḋ no. Spe. in ti. de leg.§.ſupeſt i.v̄.qd ad eo q reputabanᷣ legatus. Nō ob.l.iudiciū ſoluiᷣ.ff.de iudi. qꝛ debet itelligi qn̄ reuocatio trāſiuit in notitiā vel itelligēdo iudiciū ꝓ iuriſdictione pōt dici ꝙ iuriſdictio bn̄ reuocaᷣ ſꝫ nō pp̄ hoc annullaᷣ vel ipediᷣ actus geſtus poſtea per ignorantē. Nec ob.c.p̄nti de offi.le.li.vi. vbi ꝑ reuocationē expirat officiū legati. qꝛ debet itelligi cū limitatione p̄dicta. Nec ob. dictū Cy. in.d.l.mandatū tenentis ꝙ iuriſdictio reuocata ēt ignorante illo facit ꝓceſſum inualidū poſtea geſtū alle.l.cū furioſus.ff.de iudi. qꝛ poſito ꝙ eēt veꝝ d̄ iure ciuili tn̄ fatetur canoniſtas tenere ꝯriū ita formaliter dicit in dicto ꝯſilio an p̄ſumaᷣ ꝙ legatus ſciuerit reuocationē vᷣ ꝙ nō qꝛ reglr̄ p̄ſumeᷣ ignorantia.l. verius.ff.de ꝓba.c.p̄ſumiᷣ de reg.iur.li.vi. itē vᷣ caſus in cle.i. de iudi. vbi mandatū pape factū in publica forma ⁊ affixū in valuis palatij ſolēniter ⁊ publice nō arctat ciuitates ꝑſonalr̄ i caſu illo niſi ipediaᷣ quominus ad notitiā ſuā poſſit ꝑuenire. Nō ob.c.i.d̄ poſtu.p̄la. qꝛ ꝓcediᷣ quo ad illos q ſūt p̄ntes in loco q̄ actus publice celebraᷣ ſecus in abſn̄tibus ⁊ remotis loco alle. not. i.c.ꝓpoſuiſti. lxxxij.di. ⁊ gl. in dicta regula p̄ſumiᷣ vbi ꝓbaᷣ ignorātia actꝰ publice geſti eo ipſo ꝙ qs eſt i loco remoto ꝙ alᷣs non ſit veriſile ꝑueniſſe ad eius notitiā alle.cle. tn̄.§.veꝝ de ele. Tu vide gl. in.c.ij.ti. d̄ ꝯſti. ⁊ iſta addite ad dicta oīum ſcribentiū hic ⁊ ad do. Abba. in.d.c.audita vbi ea

d ℂ Dn̄s abb. In terminis tāgit hic q̄ōnem iſtā ⁊ eſt ſcḋa in ordine v̄. veniō ad ſcḋm ⁊ vide ipſius regulā ſcḋaꝫ i ordie huic q̄ōni d̄ſuiēt qꝫ ſtatiꝫ poſt ſumariū ponit ⁊ an ⁊ qn̄ poſteriꝰ deroget p̄ori vel neceſſū de primo mentionē facere vide notata ꝑ oēs ſcribētes in.c. p̄mo hoc eod. ti. nr̄o ⁊ vide quo ad mām principalis.q. Fely. hic. vig. col. v̄ſi. p̄ma reſtrictio aggregātē totā materiā limitādo ⁊ addēdo more ſuo. q̄ vide per te.

e ℂ Nolle. Facit ꝓ iſta ꝯcluſiōe.c. ſane el ij. de offi. delega. ⁊ qḋ elegāter voluit ſpe. in titu. de leg. ⁊ do. Alexā. de imo. in ru. ff. ſolu. matri.

dem ꝟba q̃ dixit h c poſuit ibi.⁊ ad eundē i.c.cū ꝯtingat .J.eo. nec opus eſt alr̄ addere q2 cōiter iſta firmāt ⁊ ita
34 practicaṫ.†Et ex glo.in ꝟ.exēplo.no.ex ea caſus in qbus reſcriptū ꝑdiṫ.vide elegantē ⁊ meliorē gl.de iure in.c.ſu ꝑ liis.J.eo.in ꝟ.lr̄as ⁊ colligit glo.illa ad fi.vnū caſum in quo reſcriptū differṫ ⁊ ſic ꝑdiṫ ad tp̄s puta ꝑ excōicatio
a nē ſupuenientē poſt ipetrationē[a] reſcripti.Addite tñ hic ſm̄ ſcribētes ꝙ tp̄e excōicationis nō ꝯualeſcit reſcriptū.
35 vt eſt caſus in.c.i.J.e.li.vi.Et eſt ar.ad.q.ſꝫ Bal.†diſponit ſtatutū ꝙ bānito nō reddaṫ ius.Nā ſi ceſſa fūt ei iura tp̄e bāni nūq̄ꝫ ꝯualeſcit ceſſio ſecus ſi añ q̄ꝫ eē bānitus fuiſſet facta ſibi ceſſio.Nā durāte bāno ꝑdiṫ ſed finito bāno recōualeſcit alle.c.dño guerrā in ti.hic finiṫ.l.icipiūt cōſuetudines regni.⁊ ad iſtā glo.addit Bal.alios caſus in qb⁹ ꝑdiṫ reſcriptū vꝫ ſi eſt ipetratū ſine mādato.c.nōnulli.J.e.itē ſi tacuerant nomē dignitatis.c. ad aures.J.eo.c.bone de ꝯfir.vti.itē i quatuoꝛ caſib⁹ quos hēs.J.eo.c.ſcđo ⁊ in caſibus quos hēs.J.eo.c.fi.ꝑ Pe.de ſaxonia. ⁊ abbatē antiquū plures alios caſus enumerat Goff.in ſum.huius ti.§.tolliṫ ſꝫ bal.hic ego allegaui vobis gl.in.d.c.ſup lr̄is.No.ibi de aſſenſu ptiū cā cōmittiṫ elegātē regu
36 lā in mā reſcriptoꝝ ad lites†ꝙ ſi de cōi aſſenſu[b] ptiū primū reſcriptū fuit ipetratū qđ nō tolliṫ ꝑ ſcđꝫ niſi ꝯcurrāt iſta duo vꝫ ꝙ faciāt mētionē de p̄mo reſcripto ⁊ ēt de cōi ꝯſenſu ita colligit gl. hic in ꝟ.cōmiſſiões quimo plus dixit do.Anto.h̄ queadmodū dꝫ fieri mentio de cōi ꝯſenſu poſito in p̄mo reſcripto eodē mō dꝫ fieri mentio de oi cl̄a elegāti appoſita in p̄mo reſcripto vt eſt in.c.ij.de do.⁊ cōtu.⁊ hoc ſemit glo.illa inquantū allegat.c.iter monaſte
37 riū de re iudi.vbi dꝫ fieri mentio de ſtatu cāe.⁊ eſt rō†q2 oē tacitū quo expſſo p̄nceps nō ita facile dediſſet lr̄as reddit reſcriptū ſurreptiuū.c.poſtulaſti.J.e.ſed certū eſt ꝙ ſi p̄nceps ſciuiſſet primū reſcriptū ipetratū foꝛe de cōi ꝯſenſu partiū nō dediſſet ſcđm ſaltē nō ita facile q2 non dꝫ iudex dari ad petitionē alterius ptis.l. obſeruādū.ff.de iu
38 di.†⁊ dicit hic Bal.iſtū tex.eē in ar.ꝙ ꝯſultoꝛ cui ē trāſmiſſus articulus ꝯſulendus foꝛmatus de cōi ptiū voluntate nullū aliū articulū admittere dꝫ alle.qđ hr̄ in.l.iuſiurā.qđ ad pecunias §.ſi de qualitate.ff.de iureiur.†Sed
39 an iudex delegatus dēat deputari ad inſtantiaꝫ vtriuſqꝫ ptis.iſta decre.facit ꝓ ⁊ ꝯ.Concludē ſm̄ do.Anto.⁊ alios.aut vtraqꝫ ps eſt p̄ns coꝛā ſupioꝛe ⁊ nō dꝫ ſupioꝛ dare iudicē ad petitionē vnius.l.obſeruandū.ff.de iudi.aut vna pars eſt abſens ⁊ altera eſt p̄ns ⁊ tūc de ſtilo curie ē vt deṫ iudex ad petitionē ipetrantis ſalua alteri pte facultate reuocādi iudicē ex cā rōnabili.vt.c.cāmqꝫ ⁊.c.iſinuāte de offi.dele.⁊ ſi petit ps apponi aliquā cl̄am in p̄iudiciū abſētis de ſtilo curie vt ſi aduerſarius di eē in curia vt fert citatio ſaltē per edictū gn̄ale.vt no.decre.in.c. cū oli de iudi.⁊ ſi non ꝯcoꝛdant in iudicē cōis ſtilus eſt vt que libet ps eligat vnuꝫ ⁊ curia aliū hoc no.glo.in.d.l.obſeruandū tene menti q2 ⁊ quotidiana doctrina eſt.¶ No.ibi ꝯtinuo ꝙ illud dr̄ fieri ꝯtinuo qđ fit nullo iteruallo interpoſito ⁊ illud dr̄ fieri in ꝓceſſu tp̄is qđ fit ex iteruallo iterpoſito qđ eſt bñ nota. ꝓ teſtiū dictis ſm̄ docto. hic. Tu itellige ſane hoc vt ēt aliquē dicaṫ fieri ꝯtinuo lꝫ iteruenīat aliqđ iteruallū tex.eſt in.c.nunq̄ꝫ de ꝯſe.di.vlt.⁊ i l.i.in ꝟ.ſemꝑ.ff.ſo.ma.Et ibi vide modernos q ad hoc ꝓpoſitū accumulauerunt ibi oīa dicta do.Anto.ꝫ.in ꝓhe.
40 Grego.†vbi di illud fieri ꝯtinuo qđ fit cū interuallo.vide do.Ant.ibi q2 ample loquiṫ vide.c.ſignificatū ꝺ p̄bē.vbi ſcribentes de eo qui teneṫ cōtinue celebrare vide tex.in auc.de hr̄di.⁊ falci.in ꝟſi. ſemꝑ ⁊ pulchra verba q̃ ibi ſcripſit Augel. ⁊ qđ hr̄ in.l.ſi qs ita ligauerit.ff.de ꝯdi.⁊
41 demō.¶†No.ibi tali dolo ⁊ fraude ꝙ malicia p̄ſumiṫ in eo q venit ꝯ factū ꝓpriū facit qđ no.Cy.in.l.litigatoꝛ.C.de fruc.⁊ lit.expē.⁊ qđ no.in.l.ij.§.ſi rē deleg.ij.⁊ i l.nō ſolū.ff.de rei ven.⁊ accumulat ille tex.illa duo vꝫ dolū ⁊ fraudeꝫ vide ſilēm tex.in.c.ex tenoꝛe ⁊ in.c.ſedes ⁊ in.c.ſup lr̄is.J.eo.⁊ in.c.ſinaūt.J.e.ti.ſi qđ iſtoꝝ erit gn̄ali⁹

a ¶ Poſt ipetrationē.ſꝫ qđ ſi añ ipetrationē vel tp̄e ipetratōis erat excōicat⁹ dic ꝙ reſcriptū ē nullū i ꝑpetuū vt eſt elegās tex. i.c.i.de reſcri. li.vi. ⁊ ibi moderni ſcribentes.

b ¶ Cōi aſſenſu.vide.d.Abba.hic in p̄mo no.ver.tertiuꝫ a quo.d.aud.b f. ꝯmalr̄ accepit qꝫqđ h̄ uo ia.hr̄ ⁊ facit qđ voluit ſingl̄r Inno. i.c. ex lr̄io in glo. ij.⁊ rō pōt eē q2 lr̄aꝝ d.p.pe reuocaṫ eſt valde odioſa ⁊ ſic p̄mo iudici ꝯtumelia.l. litigatoꝛes.ff. de arbit. ⁊ ibi ſcribentes.

c ¶ Ex diſiunctiue. Moderniores ſcribētes hic n anſe uni cūiſtio ſūmarijs q̃ poſuit.d.Abb.formalr̄ ⁊ quoad mām hui⁹ tex. facit qđ voluit Bar. in.l.i.ꝟ ſi.q̃ro.ff.de cōdi.inde. ⁊ facit c. ex trāſmiſſa ꝺ fi.pſbyterorū ⁊ qđ voluit do Bart.ſoci. in.l.ſi h c.§.nū ita de reb.du. nu.l.car.cxvij

glo.in.l.iuſgentiū.§.ſꝫ ſi fraudādi ponit tres opiniōes ſꝫ cōis opinio eſt ꝙ dolus eſt genus ⁊ fraus eſt ſp̄ēs tꝫ ibi Bar.vide decre.in locis p̄allegatis.¶ Not.ibi laboꝛa
42 re cogit.¶†No.ꝙ eſſe in iudicio eſt laboꝛ facit tex.in ꝟſi.fatigeṫ in.c.i.de accuſa.⁊ qđ hr̄ in.l.petitoꝛ.ff.de libe
43 ra.lega.†Sed glo.hic in ꝟſi.laboꝛare q̄rit in quo eſt iſte laboꝛ cū lr̄e eſſent nulle.⁊ ſic non potuit in ius vocare rñdit gl.qđ laboꝛabit in hoc q2 vocatus ⁊ iudiciū tenetur venire ad allegādū ſuū p̄iudiciū.l.ſi qs ex aliena.ff.de iudi.l.i.ff.ſi qs in ius vo.non ierit q2 iudiciū ſine laboꝛe ⁊ expeñ.fieri non pōt ſicut pꝫ ꝑ experientiā. ⁊ no.in.d.l.petitoꝛ.Modo ſi ſubtilr̄ pondereṫ iſta gl.refert ꝙ dicta.l.ſi qs ex aliena nō ſolū hꝫ locū in iudice oꝛdinario ſꝫ etiā hꝫ locū in iudice ꝺlegato.ego allego tex.in.c. paſtoꝛalis ⁊ in.c.ſuper lr̄is.J.eo.no.Inn.in.c.ij.de dila.⁊ in.c. cū ſuper de offi.dele.facit qđ no.in.c.ſi duob⁹ de appel.⁊ limito vobis hanc glo.niſi eſſet notoꝛiū iudicē nō hr̄e iuriſdictionē q2 tunc vigoꝛe reſcripti nō laboꝛaret reus q2 non teneret vocatus in iudicio cōparere ad allegandū ſuum p̄uilegiū.allego ꝓ h̄ gl.in.c.veniēs de accu.in.c.ſup lr̄is .J.eo.in.c.ſi ep̄s.iij.q.ij.⁊ in cle.ij.vt lite penden.⁊ Inno. in.c.ij.de dila.⁊ in.d.c.cū ſup.⁊ Bar.in.d.l.i.ff.ſi qs in
44 ius vo.¶†Nota ibi ꝯdēnari in expeñ.ꝙ ille q cogit aduerſariū litigare vigoꝛe reſcripti inualidi.ꝯdēnaṫ i expeñ.ſed qs iudex euꝫ cōdēnabit in expeñ.gl.fi.dicit ſimplr̄ ꝙ dꝫ ꝯdēnari in expēſis ſed nō aperit ꝑ quē allegat tñ.c.fi.J.eo.vos dicatis ꝙ ille iudex condēnabit in expenſis qui ſcđo loco eſt ipetratus coꝛā quo ē ꝯuentus aduerſarius ⁊ lꝫ non ſit cōpetens in ꝯdēnando in expenſis hodie eſt declaratū hoc vt eſt caſus ſingularis in cle.i.J.eo. vbi iudex coꝛā quo qs in iuſte trahiṫ lꝫ non ſit cōpetens in p̄ncipali tñ eſt cōpetens in expenſis iminentibus in illo articulo qđ eſt bene notādū ꝓ practica dcē.l.ſi qs ex aliena.
45 Et ēt eſt ampliatio ad illā.l.ſi qs ibi eni di†ꝙ iudex pōt ꝓnunciare an ſit ſua iuriſdictio ſed ſi ꝓnunciauerit ſe incōpetentē nō di ibi ꝙ poſſit ꝯdēnari in expenſis illū q fecit eum citari qđ eſt bene nota.⁊ ita dicit Pe.de ancha.in.d.cle.i.J.eo.qđ bene tene menti q2 apud legiſtas nō eſt traditū.ibi facit.c.diſpendia.J.eo.li.vi.dicit tñ ſpe.apponendo elegantēꝫ praticā ad iſta iura in ti.de expeñ.§.iuxta
46 ta ver.†¶†Nota ꝙ iudex dꝫ prius ꝯdēnare i expeñ. ⁊ poſtea ꝓnunciare reſcriptū nō tenere optima eſt practica ſed nō eſt neceſſaria ꝑ tex.elegantē in.c.cū appellationibus friuolis de app.in.vi.diceṫ in.c.fi.J.eo.⁊ ſupple ad iſtū tex.vnū qđ valde ſingl̄e vꝫ.ꝙ ita ꝯdēnabit in expeñ. ſi petaṫ iſta eſt glo.multū ſingl̄is in.c.fi.J.eo.ti.⁊ per iſta ſit expedita decre.veſtra.

c
Inter ceteras.

Ex diſiūctiue[c] narratis in reſcripto ſufficit alterū pꝛobare. h.d.Uel ſic ſi papa mādat in reſcripto de duobus īqri alternatiue ad certum effectum conſequendum ſufficit alterū ꝓbari.h.d.Primo poniṫ ꝯſultatio ſcđo reſponſio.
1 ¶†Nota ibi inter ceteras conſultatiōes ꝓ qbuſdā idiotis q audent in ꝯſilijs ſuis vulgarib⁹ dicere ꝯſultatio mihi ꝓpoſita ⁊c.⁊ ignoꝛāt qđ dicaṫ ꝯſultatio.tu pp ꝯfuſionē eoꝝ dicas ꝙ tex.eſt.in.c.ꝯcilia.xvij.diſt.in ver. ꝯſulta
2 tionē.⁊ Archi.ibi q̄rit qđ ſit ꝯſultatio ⁊ dicit†ꝙ pōt itelligi ꝙ vnus de aliquo negocio dubitans p̄ncipem ſuper hoc reqrit qđ iuris ⁊ hoc ꝓbant tex.multi varij ⁊ appoſiti in hoc volumine dicentes.ꝯſultationi tūc talis rn̄demus pōt ēt appellatio dicit rn̄ſio quā fecit qs†ꝙ interrogāti ſup tali dubio.i. diſti. Rn̄ſa ⁊ nūc itelligis illud qđ ſcribiṫ in.l.domicius labeo i ver. ſtulta eſt ꝯſultatio.tua de teſt.¶ No.ibi ꝙ tenere debes moduꝫ ꝑ quem recurriṫ ad iuriſcōſultum.vide tex.in.l.ſi fundū ſub cōditōe.§.
3 ſtichū.ff.de leg.i Et ibi Io.de ūno.dixit†ꝙ ſi cōmittitur cā conſulenda ꝑ ꝟbū quid iuris ꝙ illa ꝟba referunṫ ad oē dubiū qđ cōpꝛehēdi pōt ex pūcto ego miroꝛ de tanto doctoꝛe q2 hoc fuit dictum Aug.ibi ⁊ tacito auctoꝛe ſibi appꝛopꝛiauit

bi appropriauit ⁊ mirum eſt ꝙ nõ viderit in.l.eius qui
in ꝓuincia.ff.ſi cer.peta.vbi ꝑ iſtum tex. in ver. qd iuris
dicit Ange. ꝙ ꝑ illũ tex.põt rñderi ꝑ ꝯſultorẽ nedũ cau
ſe pñcipalis ſed ẽt appellatõis vt ibi ⁊ alle.no.in.c.ij.de
ꝯſue.tu allega qd̃ hr̃ in.c.tua nos de ſpon.⁊ in.c.i.de off.
dele.in.c.i.de in inte.reſti.⁊ miror ẽt de Jo.de imo.ꝙ nõ
viderit eundẽ Ang.in.l.q̃rebaꝛ.ff.de teſt.mili.vbi per il
lũ tex.in v̄.qd iuris dicit eſſe quotidianũ.qꝛ ꝑ illa v̄ba fi
unt cõmiſſiones ꝯſultoribus qꝛ talis cõmiſſio eſt ita pre
gnans ꝙ eius vigore põt ꝯſultor oia antecedentia ſequẽ
tia ⁊ annexa iueſtigare alle.d.l.eius q in ꝓuincia. Ego
allego vobis eundẽ Ange.in.l.is q quadringenta.ff ad
4 l.falci.vbi tex.q̃rit†quid iuris Ang.dicit ibi illũ tex. eſſe
notabilẽ ꝓ cõmiſſionibus que fiunt ꝑ hec verba quid iu
ris viſis actis ⁊ actitatis alle.l.fideiuſſor.ff.qui ſatiſda.
5 cog.⁊.c.ij.de ꝯſue.⁊ iſta mẽti cõmenda.¶†No.ibi pu
ta ſi ponaꝛ ꝙ vbi duo mandanꝛ ꝓ quoꝝ quolibet qs dꝫ
ab eccleſia remoueri vꝫ vnũ qñ quis eſt filius ſacerdotis
⁊ in ſacerdotio genitus.nam tũc dꝫ remoueri maxime ſi
pater eius ꝓxime in eccleſia miniſtrauit qꝛ ſucceſſio ime
diate eſt reprobata.c.ex trãſmiſſa de fi.pſby.⁊ ſic ſufficit
ꝙ ſit in ſacerdotio genitus.nec ſeqtur aliqs eſt filius ſa
cerdotis ergo eſt in ſacerdotio genit⁹ qd̃ facit ſꝫ do. An
to.ꝓ Jo.an.qui fuit natus anteq̃ pr̃ ei⁹ fieret ſacerdos
nã vt ipſi refert in addi.Spe.in ti.de fi.pſby.in pñ. pater
ei⁹ fuit magiſter gramatice ⁊ erat laycus ⁊ gñauit Jo.
an.dũ eſſet laycus poſtea fuit ꝓmot⁹ in ſacerdotẽ ⁊ in ca
pellanũ ſãcte marie de galutijs ⁊ ita ſe excuſat ꝯ̃ q̇ſdã ini
q̃ſſimos ⁊ diabolicos iputantes ſibi ꝙ erat fili⁹ ſacerdo
d tis°.Et tu limita ꝙ ẽt poſito ꝙ eẽt genit⁹ i ſacerdotio.ni
hilominus eſt dare caſuꝫ in quo filius natus in ſacerdo
tio nõ erit baſtardus exemplũ Bal.ponit in.l.q ꝯ̃.C.de
6 inceſt.nup.vbi dicit†pone venit quidã pſbyter puſiꝫ de
ptibus anglie in habitu ſeculari ⁊ ꝯ̃xit mr̃imoniũ cũ pu
ſina ignorãte iſtũ fore ſacerdotẽ ꝙ filius inde genit⁹ non
eſt baſtardus facit.c.ij.q fi.ſint legi.facit gl.ſingularis ⁊
ibi vide Cardi.in.c.fi.de clan.deſpon.⁊ ꝑ hoc limitabis
tex.iſtũ ⁊ allego vobis elegantiſſimũ ſile qd̃ dixit Bald.
7 in cõmento.l.eaꝫ quã.C.de fideicõ.†quedã virgo ꝯcepit
filiũ a quodã maledicto tyrãno ꝙ fiius ille inde genit⁹
ſit ſucceſſibilis vide ibi ꝑ eũ ⁊ ſic aut aliqs eſt genitus in
ſacerdotio aut pr̃ eius ꝓxime adminiſtrauit in eccl̃ia ꝙ
filius repelliꝛ ab illa eccl̃ia.⁊ ad iſtũ tex.inquantũ man
dat iq̃ri an pr̃ ꝓxime adminiſtrauerit in illa eccl̃ia rñde
ſupplẽdo hoc verbũ maxime.Nam ſi erat in ſacerdotio
genitus nõ poterat hr̃e aliã eccleſiã.c.i.de fi.pſby. aliud
eſt ipediens vꝫ qñ occupauit eccleſiã illicite forte qꝛ indi
gnus.c.ꝑ inquiſitionẽ de elec.vel qꝛ ꝓpria auctoritate ſe
ingeſſit quo caſu dr̃ intruſus.vt dicit glo.hic in v̄.occupa
uit.facit.c.cũ qui de pben.in.vi.⁊ in cle.i.de ſequeſ. poſ.
c.ex frequẽtibus de inſti.c.eccleſia el.ij.de elec.facit.c. qꝛ
ſepe eo.ti.li.vi.⁊ de hoc allego vobis glo.in.c.in gñali.
in ver.occupare de elec.li.vi.¶No.ſm Abba.antiquũ
8 in verſi.qd̃cũqꝫ iſtoꝝ ꝯſtiterit†ꝙ ſupflua reddiꝛ cautella
aduocatoꝝ ꝙ plurib⁹ quorũ qd̃libet ſufficit de ꝑ ſe in li
bello ſeu in.c.narrato ꝓteſtanꝛ practici ꝙ nõ aſtringũt
ſe ad oia ꝓbanda ſed ad oia q̇ ſufficiãt ſibi ꝓ victoria qꝛ
ſcd̃ꝫ euꝫ talis cautella non vr̃ neceſſaria ꝑ iſtũ tex.ſꝫ rñde
ꝙ hic loquiꝛ qñ diſiunctiue alique narranꝛ quo caſu ſuf
ficit alteꝝ ꝓbare ⁊ tũc non ſit neceſſaria illa cautella ſed
vbi copulatiue aliqua narranꝛ ⁊ qualificatiue tũc eſt vti
le adhibere illã ꝓteſtationẽ pp̄ tollendas dubitatões de
qua cautella dictũ fuit in.c.ij.ẽ.eo.⁊ hr̃ ꝑ Bart. ⁊ alios
in.l.circa.ff.de ꝓba.⁊ ꝑ do.Car.in.d.c.qualr̃ el.ij.de ac
9 cu.¶†No.ꝙ ad veritatẽ alternatiue ſeu diſiunctiue ſuf
ficit alterã ptẽ eſſe verã.c.in alternatiuis.de reg.iur.li.vi.
l.ſi quis ſtipulatus fuerit.ff.de v̄bo.ob.l.is q ducenta.§.
vtrũ.ff.d̃ re.du.⁊ dicas aut alternatiua ꝯcipiꝛ ꝑ v̄ba affir
matiua ⁊ tunc ſufficit alterã partẽ eſſe verã aut ꝑ v̄ba ne
gatiua.⁊ opꝫ ꝙ neutra ps verificeꝛ ponite exẽplũ ꝓmit

to tibi centũ ſi impator nõ veneris in Jtaliã vel filius mi
hi nõ naſceꝛ.non enim ſum obligatus ſi aliquid iſtoꝝ acci
10 dat facit qd̃ no.l.ſi ita.†⁊ qd̃ no.Dy.i.d.regula in alter
natiuis ſed q̇ dictiões ſunt q̇ iportãt alternatiuã ſeu diſiũ
ctiuã dicas ꝙ de iſta dictõe nõ eſt dubitatio vt hic ⁊ i.d.
11 c.in alternatiuis†ſed probabiliter dubitaꝛ de hac dictio
e ne ſeu⁽ᵉ⁾ ⁊ etiam de dictõe ſiue. nam videtur text.in.l.ſi qs
ita legauerit.ff.de au.⁊ ar.leg.ꝙ iſte dictiones ſunt poti⁹
copulatiue q̃ diſiunctiue.vbi dixit tex.ꝙ ſi qs ita legaue
rit lego veſtẽ meã ſempronio ſeu librũ meuꝫ ꝙ dictio ſeu
poniꝛ augumentatiue ⁊ copulatiue ⁊ videor legare non
ſolũ veſtẽ ſed ẽt librũ de hoc ꝑ Cy.i.l.cũ qdã.C.de ver.ſi.
in ꝯ̃riuꝫ eſt tex.in.d.l.ſi ita qs Bar.ibi diſtinguit ꝙ i fa
uorabilib⁹ vt ſũt legata iſte dictões ſtãt copulatiue ſec⁹ i
his q̇ nõ ſũt fauorabilia nã q̇dã ſũt alternatiue ꝓprie.ſ.
diſtiguẽtes iter ꝓcedẽtia ⁊ ſequẽtia q̇ ad v̄ba ⁊ q̇ ad ſen
ſuꝫ vt eſt dictio vel ⁊ dictio aut.q̇dam ſunt hñtes nãm co
pulatiue ⁊ ẽt alternatiue ita ꝙ hñt nãꝫ mixtam vt dictio
ſiue ⁊ dictioqꝫ. quãdoqꝫ diſtiguunꝛ quo ad verba ſꝫ nõ
quo ad ſenſum.Quandoqꝫ quo ad verba ſed non quo
ad ſenſum.⁊ ideo in iſtis debemus facere interp̄tationeꝫ
ſm materiaꝫ ſubiectã ſicut dicimus in hermofrodita.iiij.
q.iij.hermofrodita.l.q̇riꝛ.ff.de ſta.ho.tu.de hac dictione
ſeu vide glo.in.c.bene el.i.de poſtu.p̄la.Archy.in.c.i.de
ſta.reg.li.vi.lxiij.di.Ego ludo.in.c.ſtatutũ.§. cum vero
de reſcriptis in.vi.⁊ in.c.romana.§.cum aũt de app.lib.
vi.Cy.in.d.l.cũ quidã ⁊ in.l.ꝯuenticulã.C.de epiſ.⁊ cle.
Bal.in.d.l.cũ qdã vide tex.in cle.cupiẽtes de penis.⁊ in
c.ad audientiã.J.eo.do.Car.in cle.i.§.porro.de ſũ.trini.
12 ⁊ ideo dixit Bal.in.d.l.cum qdã teſtator. dixit†lego to
tam pecuniã quã habeo puſij ſiue padue ꝙ vtrãqꝫ pecu
niã ponit in legato itẽ qdam ꝓmiſit iudicatũ ſolui ꝓ ſuo
ꝓcuratore aut ꝓ ſubſtituto ab eodem deponens dicit re
ſtituas depoſitum titio aut ſeyo qd̃ nõ põt reſtitui ſine al
tero ar.d.l.pluribus.ff.de ꝓcura.Jn ꝯ̃rium allegat qꝛ ꝓ
curatõis offm̃ vr̃ cuilibet ⁊ ꝑ ſe inſolidũ cõmiſſum ar.l.
creditor.§.duobus.ff.man.Et ꝙ iſti habeanꝛ loco ꝓcu
ratoꝝ vr̃ in.l.ſi eã cornelius.ff.de ſol.hoc vltimũ vr̃ veri⁹
a mente loquẽtis ar.l.i.§.ſi plures.ff.de exercito ſꝫ Bal.
13 ibi.†Sed circa hoc dubitatur an in alternatiua ſufficiat
alteꝝ ipleri ſed cui dabiꝛ electio qñ pena poniꝛ alternati
ua a lege vel ſtatuto puta qꝛ dr̃ ſuſpendaꝛ aut excõicetur
puniaꝛ i mille aut amputeꝛ pes ita hic dicit .d.Abb.⁊ al
legat tres glo.ſ.in.c.ſicut de iudeis in.c.a crapula.de ui.
⁊ ho.cle.in.c.fraternitatis.xxxiij.diſt.que cõiter dicunt
ꝙ optio datur iudici⁹ vñ poterit iudex eligere penã quã
vult iponere ſed in ꝯ̃riuꝫ allegat.l.qcũqꝫ cuꝫ ibi notatis
.C.de ſer.fugi.item refert diſtinctionẽ Bar.in.d.l.qcũqꝫ
⁊ in.l.i.de fracto.⁊ exp.vbi venit ad hanc diſtinctionem
ꝙ aut vera alternatiua diriguntꝛ ad iudiceꝫ ⁊ tũc eſt ele
ctio iudicis.puta ſi lex.vel ſtatutuꝫ dicat iudex puniat ta
li pena aut tali lege ſi fugitiui.C.de ſeruis fugi.Aut ver
ba diriguntꝛ reo puta ſoluat centũ vel recedat de ciuitate
tunc electio eſt rei vt.d.l.qcunqꝫ.aut verba ſunt imperſo
nalr̃ ꝯcepta qꝛ dicit ſuſpendaꝛ vel excõiceꝛ.Et tũc Bar.
de hoc dubitauit dicit tñ ꝙ iſto caſu erit electio rei ar.c.
odia de reg.iur.li.vi.⁊ hanc diſtinctionẽ Bar. dicit ſe in
ueniſſe per doct.glo.in.l.lucio.ff.de le.ij.quã gl.Joan.de
imo.hic dicit eſſe meliorẽ de corpore iuris.Ego vero lõ
ge miror ꝙ do.Abb.trãſplãtauerit iſtã q̃õnem de loco
ſuo ꝓprio ⁊ adduxerit ad iſtaꝫ decre.Et ego late de iſta
q̃õne in.d.c.ſicut de iudeis ⁊ nihilominus ad euꝫ addite
glo.xxi.q.iij.in ſumma ⁊.c.in hoc ipſum.xxxiij.q.i.⁊ cõ
clude alr̃ ⁊ melius q̃ abbas hic dixerit aut lex iponit pe
nam alternatiue ⁊ vna ꝯcluditur in alia tũc.n.debet im
ponere penã minorẽ vꝫ vt puniat in.C.vel.l. ducatis iſta
eſt glo.ſingularis in.c.ſicut dignum de homici.facit i ſili
glo.in.c.i.de arbi.li.vi.⁊.l.diem ꝓferre.§.ſi plures.ff.eo.
aut vna nõ cõcludiꝛ ſub alia ⁊ tũc ſi lex vult qd̃ iudex im
ponat vnaꝫ ſcd̃m merita pſonaꝝ tunc iponet illã que ma

d ¶Sacerdo
tis.Adde ſcd̃ꝫ
do.Abba. hic
in p̄mo nota.
quod moder
ni. nouiſſime
repetẽtes refe
rũt appere ex
dictis Jo. an.
alleg.loco ipſꝫ
nõ fuiſſe filius
ſacerdotis. ſꝫ
an legitimus
latere ⁊ de ca
ſu quo filius
ſacerdotis nõ
poſſit proprie
baſtardus di
ci fauore pro
lis add̃ elegã
ter Fely.hic in
i.col.ſtatĩ poſt
ſũmariũ verſi.
ad illud idẽ d̃
v̄bo ad v̄bum
referenteꝫ qd̃
no. canoniſta.
qꝛ facit h̃ ꝓ te.

e ¶Seu. qd
iſta deciſio ſeu
portẽdat.vide
auc.qd̃ vi.de
ꝓcu.⁊.ff.d̃ in
terdic.ſup tu.
⁊ vide Arch.
lxiij.diſ.c.ego
⁊ nouiſſime
do.Dar.ſoc.in
ꝯſi.lxiij.incip.
in cã vertente
verſi.capiẽdo
ẽt ſcd̃ꝫ car.cxj
⁊ i ꝯſi.cclxxx.
incip. ꝯſidera
ta cõtingentia
facti v̄.circa p̄
mã car.cxcix.

f ¶Dat iudi
ci.Adde arc.
xxi.q.ij.in ſũ
ma gl.in .c.ſi
cut dignuꝫ in
verbo ꝗnquẽ
nio d̃ homi. ⁊
no.Jmo.in.c.
cũ oẽs.xij.col.
ibi in gl. pe.in
fi.J.titulo ꝓxi
mo ⁊ Bal.eg
gregie in.l.cũ
ſtos.ix.col. in
lectura v̄.ſcd̃o
oppo.C.de ſũ.
tri. ⁊ in mille
locis q̇ notant
nouiſſimi ſcri
bentes hic vi
de per te.

g is cógruet qualitati pſone ꝛ delicti. Aut ſtatutũ īponit
penam alternatiue ſimplr̄ ꝛ tunc iudex dꝫ īponere illam
quam videt magis timeri.c.qm̄.§.ſi.vt lite non ꝯte.faci-
unt no.i.c.de cauſis de offi.dele.ꝛ qͦd voluit arch. in.c.ea
vindicta.xxiij.q.iiij.aut iudex videt ꝙ pariter vtranqꝫ ti-
mebit ꝛ tunc diſtingue aut verba referunt̄ ad reum ꝛ ele
ctio eſt rei vt.d.l.quicūqꝫ aut verba dirigunt̄ ad iudicēꝫ
ꝛ tūc electio erit iudicis.ſi vero verba impſonalr̄ ꝯcepta
ſint Bar.voluit ꝙ electio ſit rei.certe ꝯ̄ hanc determina-
tioné vr̄ tex.in.d.c.ſicut vbi pena iponit̄ impſonaliter ꝛ
tñ electio eſt iudicis ꝛ voluit ibi glo.iſta qſtio egeret me
liori inueſtigatóe ſed qꝛ non eſt locus ꝓprius non ꝯgru-
it eam hic examinare ꝛ ego multa vtilia de ea dixi dāná
do opi.Bar.in.d.c.ſicut ibi vide dicta gl.hic in ver. qcū
14 qꝫ dicit duo.vnū eſt† ꝙ i alternatiuis ſufficit alterū īpleri
ſm̄ eſt ꝙ in alternatiuis oblatióibus electio eſt dare de-
bentis.l.in ancipiorꝫ.ff.de op.lega.ꝛ circa hoc ſcóm for-
mat̄ ꝯ̄rium de.§.generaliter.inſti.de lega. ad qͦd cótrari
um gl.glo.illa formaliter non reſpondet.ꝛ inquantum
iſta dicit. Solutio iſta dicit ſolutio prima.vera eſt voluit
ſentire moré antiquorꝫ q ponebát leges gn̄ales ſup vna
regula ꝛ appellabát rubricá.ꝛ ideo ita facit gl.iſta dicés
ꝙ prima rubrica eſt vera.ſ.ille leges generales ſunt ve-
re.ſed vt dixi ad ꝯ̄rium formalr̄ nó rn̄det dicas ꝙ in illo
§.fuit legatuꝫ generis nó legatū alternatiuū vt ſi legat̄
ſeruus in genere ꝛ tunc electio eſt legatarij niſi teſtator
aliud expreſſe diſponat ꝛ ſic in legato generis electio eſt
venditoris ꝛ ratio eſt qꝛ legatarius hꝫ generalé obliga
tioné oium ſeruorū in habitu pót ergo eligere qué vult.
15 cócIude cū querit̄ cuius ſit electio in obligatóibus alter-
natiuis aut loquimur i alternatiua legis ſiue hois ſi legis
electio eſt iudicis vt glo.d.c.ſicut ſi hois aut cōuentū eſt
cuius debeat eſſe electio ꝛ tūc illud ſerua qꝛ ꝯctus acci-
pit legem ex ꝯuentione.l.i.§.ſi conuenerit.ff.depoſiti. Si
vero non eſt ꝯuentum ꝛ tūc aut loquimur in vltimis vo-
lūtatibus aut in ꝯctu ꝑmo caſu ſi apparet ad qué verba
teſtatoris dirigant̄ ꝛ illius erit electio.l.ſi ita relictuꝫ.§.
ſi.de lega.ij. idé dicendum eſt in legato generis vt in.d.§.
generaliter allegato per iſtá gl.ſi vero loqmur in ꝯctib⁹
ꝛ tunc regulariter electio eſt dare debentis ſeruata diſtin
16 ctóe huius gl.videlicet niſi fuerit in mora debitor.† Cir
ca aliū glo.articulū an in alternatiua ſufficiat alteram ꝑ
té eſſe veram glo.iſta dicit ꝙ ſic ꝛ hoc colligit ex text.iſto
ꝛ dicatis ꝙ eſt de ꝓpria natura vocabuli viſ.n.quedam
attribuit dictioni intellectū ad exprimendū apte ꝛ ꝓprie
a 17 métis conceptū.† ſicut.n.nã ͣ rei dicit̄ quedã ꝓprietas in
ſerta rebus ab intellectu diuino in rebus aiatis ſm̄ itel-
lectū vel a ſideribus in plantis ꝛ brutis vel natura eſt q̄
dam diſpoſitio ꝛ ordo eſt actus rerꝫ in his in ſuis diſpoſi
tis ꝛ accómodat viꝫ dicimus artificialé naturam.ſꝫ ari
ſtotiles dicit quale vnūquodqꝫ eſt generatóe pfecta hác
dicimus eſſe naturam iſta ſunt pulchra verba Bal.in.l.
i.in prin.loquentis de alternatiua.ff.de iuſti.ꝛ iur. Sed
contra hoc oppono de.l.ſi quis ita.ff.de ver.obli.ꝛ addu
cit do.Car.hic.l.is qui ducenta.§.vtrū.de re.dub.ꝛ etiá
adducit.c.i.ſ̄.de cóſtit.dū dicit in actionibus vel iudicijs
in qbus iuribus ꝓbatur ꝙ licet duo alternatiue ponant̄
tamé neceſſe eſt vtrūqꝫ īpleri.do.Cardi. ad.d.c.i. rn̄det
ꝙ ibi eſt alternatiua legis que reſoluit̄ in cóiūctá ne lex
ſit incerta qͦd tenet Cy.in.d.l.cū qdam.C.de ver.ſig. ad
d.l.ſi quis ita ꝛ ad.d.l.qui ducenta.§.vtruꝫ rn̄det Ioã.
an.ꝙ alternatiua aliqñ profert̄ alternatiue ꝛ tūc ſufficit
alterū adimpleri vt hic.aut ꝓfertur negatiue ꝛ tunc req
ritur vtrūqꝫ non fieri vt.d.l.ſi quis ita codeꝫ mó dicit.d.
Cardi.poſſe rn̄deri ad.d.c.i.de conſti.qꝛ ibi alternatiua
ponitur negatiue allegat ét ad id.c.ſi.de ſpon.duo ibi di
catis ponitur alternatiua tñ copula diſtincte hoc mó ſꝫ
do.Cardi.aut alternatiua ponit̄ improprie qꝛ ponitur
ſubdiſiunctiua ꝑ hác dictioné ſiue aut ꝑ dictioné vel ꝯiū
cta dictione ꝛ hoc modo alternatiua non ſtat ꝓprie ſed

a Nã rei: hoc dictuꝫ eſt eſt phyſicū ꝓbatū a pho.v. ꝑme pl̄ic co-méto tex.v.qͦd lꝫ nó ſit legalis pfeſſionis attamé qꝛ per ſtrictū é a do. Ang.aduerte ꝙ phi. diſtinguit ibi hoc nomen nã varijs modis ꝓut.ſ. ſcóm ſui quandã acceptióem de oi ſubſtátia dicit̄ ꝛ ex cóſequēti cadit in ꝯſideratóe pri mi phi huius cū ꝓpoſitióis ſi qd altius ꝑſcrutari volueris vide vltra Auerroym ibi ſanctū Tho. mirabilr̄ exponentēꝫ ꝛ oēs modernos ꝛ antiquos i eorū methaphiſicalibus queſtionibus.

b Numero adde.l. obligationuꝫ fere.§. plꝫ.de actio.ꝛ ob.l.filius.§.filius de leg.i. in ſi. de act.§.in bone fidei ꝛ in c.cū venerabilis ꝺ excep. ꝛ ibi late.d.abb. ꝛ modernos ſ̄ ſcribentes.

18 vtrūqꝫ requiritur.l.quintus de aur.ꝛ argen. lega.† Un-
de ſi dicat̄ lego tibi vinū qͦd habeo rome ꝛ qͦd habeo pa
due tūc vtrūqꝫ habebit̄ ꝛ iſtud voluit Bal.vt.ſ̄.dixi in.d.
l.cū quidá.Sed idé Bal.hic alr̄ videt̄ loqui qꝫ loquut⁹
fuerit in.d.l.cū quidá pone inqt teſtator dicit lego equū
meū albū ſeu nigrū legatarius petit ambos equos an
19 poſſit vtrūqꝫ conſequi videtur ꝙ ſic† qꝛ dictio ſeu eſt in
differens ad diſiunctiuá ꝛ ꝯiunctiuá imo lex iterpretatur
ꝙ ꝯiungat ꝛ ꝯuertat res inter quas ponit̄ alle.l.ſi qs ita
ff.de auro ꝛ arg.le.poſtea credit ꝯ̄rium eé verius ꝛ mo-
uet̄ qꝛ vſus eſt verbis ſinglr̄is numeri.vnde non vr̄ ſenſiſſe
20 b de pluribus ſed de vno† licitū eſt eni arguere a numero ͨ
l.iulius phebus.ff.ad trebel.ꝛ ita reſidet ꝛ tene méti qꝛ
cóiter ignoratur qꝛ Bal.ſup hoc paſſu fuit ſibi ꝯ̄ri⁹ qͦd
dictum autem ſit iuſtius inferius aperietur.aut alternati
ua ponitur ꝓprie.ꝛ tunc aut eſt alternatiua legis aut ho
minis ſi legis ſtat improprie ꝛ ponitur copulatiue ne
lex ſit incerta.ſi vero eſt alternatiua hois ꝛ aliqñ ponitur
in diſpoſitione acceſſoria aliqñ in diſpoſitione principa-
li.ſi acceſſoria vt in penali ꝛ tunc ſequitur naturá princi
palis vt in.d.§.vtrum ꝛ in regula acceſſoriū.li.vi.nó aūt
clare videri pót qualr̄ ille.§.vtrū adductus per do.Car-
21 di.faciat ad hoc ꝓpoſitū. iſtuꝫ adducere tex.† ſi.n. papa
mandat alicui vt remoueat talem de tali eccleſia qui in
debite occupauit qꝛ iſtud qͦd ſit per eū q eſt in ſacerdotio
genitus ſolū ſufficit ad remotioné ipſius ꝺ eccleſia iō ſuf
ficit hoc ſolum verum eſſe.ſed ſi diceret ꝙ remoueret ta-
lé ſi filius ſacerdotis eſt vel in ſacerdotio genitus ꝛ tunc
cuꝫ primū per ſe non ſufficiat incipimus a ꝓbatione pri-
mi erit neceſſe vtrūqꝫ ꝓbari qꝛ hec duo ꝙ ſit filius ſacer
dotis ꝛ ꝙ ſit in ſacerdotio genitus bene ſufficiunt ad re-
motioné ipſius de eccleſia.ꝛ ſic illa alternatiua poſita vt
cauſe ad remotioné de eccleſia regulantur ſecundū natu
ram ꝑncipalis qꝛ ſi principale ambas cás requirit ambe
ꝓbande erunt ſi vna tm̄ ꝛ tunc vna ſufficiet ꝛ hec videt̄
mens dn̄i Car.hic ſi vero loquitur de alternatiua poſita
in diſpoſitióe principali tūc ſubdiſtingue aut ponitur in-
ter orationes aut inter terminos ſi inter orōnes tunc ſuf
ficit alteram ptēꝫ eſſe veraꝫ proprie ſiue ponatur affirma
tiue vt hic ſiue ponatur negatiue vt.d.l.ſi quis ita ſi vero
ponit̄ inter terminos ꝛ tunc ſubdiſtingue aut ponit̄ iter
genus ꝛ ſpeciem ꝛ ſtat expoſitiue.l.ij.ff.ad.l.acquil.in ꝟ
ſi.aial.vel pecudeꝫ q exponit vel ꝓ id eſt ſi ponit̄ iter gn̄a
vel iter ſpés ꝛ tunc aliqñ in dipóne negatiua aliqñ affir-
matiua ſi in negatiua tunc ét ſtat ꝓprie ꝛ requirit̄ vtrūqꝫ
nó eé.d.l.is q ducenta.§.vtrū ſi in affirmatiua ꝛ tūc regu
lariter ſtat proprie qꝛ ſufficit alterū.l.plerūqꝫ.ff. de iure
do.Bar.aūt non ita ſimplr̄ ꝓcedit in hoc mébro ſed ſub
diſtingue in.d.§.vtrū ꝙ interdū alternatiua non pót ve
rificari copulatiue in vtraqꝫ parte aliqñ ſic primo caſu
ſtat ꝓprie ꝛ neceſſarie ſcd̄o caſu aliqñ ca. iter res aliqñ
iter pſonas ſꝫ iter res ſtat ꝓpe ꝛ i.l.plerūqꝫ.ff.ꝺ iu.do.pu
ta ſi legareꝫ bové vel aſinū ſi iter pſonas ꝛ tūc ſi ipſe pſo
ne hn̄t vim rerꝫ vt in ſeruis ꝛ tunc idé eſt qͦd in reb⁹.aliqñ
nó habét vim rerū.ꝛ tunc aut alternatiua non pót itelli
gi copulatiue cū veritate oratióis ꝛ eo caſu ſtat proprie
puta ſi ſeruus ſtipuletur ſibi aut dn̄o qꝛ ſibi ſtipulari non
pót ꝛ non pót reſolui copulatiue cum veritate orōnis.l.
i.ff.de ſtipu.ſeruo.ideo ſtat ꝓprie aliqñ pót reſolui copu
latiue cum veritate orationis ꝛ tunc aliqñ eſt affectio cir
ca ſpecies aliqñ nó primo caſu ſtat ordinatiue ꝛ illa vo-
catur alternatiua ordinis non preſtationis.c. mandato
de preben.in.vi.no.in.d.regula in alternatiuis.ſcd̄o caſu
qñ non eſt affectio tunc ſtat ꝓprie.ſi autem ponitur inter
quantitates ſiue ſummas ꝛ tunc dicit do.Cardi.ꝙ aut
inter quantitates pares aut impares primo caſu ſtat ꝓ-
22 prie ſcd̄o caſu ſtat iproprie† qꝛ minor ſumma ſemꝑ erit
in obligationé.l.ſi ita ſcriptū.§.i.de le.ij.l.ſi ita ſtipulat
ff.de ver.obli.in longitudine auté tpis ſemper intellige-
tur de maiori.vnde ſi promittis mihi decem vel viginti
in obligatione

in obligatione erunt mihi tm̄ decē. ſed ſi ꝓmiſtis mihi
decez ad annum vel bienniū tunc magis tēpus intellige
tur. ⁊ eadem rō eſt in vtraqꝫ ſi pſumptio eius qui ſe ob/
ligat venit in minori ſūma recipere dilationē maiorez. ⁊
ꝓcedūt pdicta niſi eſſet oīmoda impitas ꝓpter aliqḋ ob
iectū q poſſet reduci ad paritatē tunc alternatiua ſtaret
ꝓprie ⁊ ſi ꝓmittis mihi decē vſqꝫ ad annū vel viginti vſ/
qꝫ ad bienniū lꝫ quantitates ſint impares tn̄ adiectio mi
noris dilationis que ſit minori quātitati reducit quātita
tes ad certaz quantitatē tunc ſtabit ꝓprie. l. is cui. ff. ḋ no
ua. ⁊ a pdictis oībus excipit do. Cardi. vnū caſum ī quo
fauore dotis alternatiua nō pōt niſi in vnaz ptem ſui dū
taxat verificari vt ſi extraneus dādo dotē pro muliere ſti
pulaꝫ reddi ſi mulier ſupuiuat ipſi ſtipulatori nō hr̄di ſti
pulatoris ſed mulieri tantū poterit fieri reſtitutio. addu
cit ad hoc caſuz quē dicit eſſe ſingularē in. l. gayus. ff. ſo.
ma. ꝓ quo dicit facere qḋ no. Bal. in. l. fi. C. de ver. ſig. ⁊
ita reſidet do. Cardi. certe hoc ſentit Bart. in diſtinctiōe
ſupra tacta dū dixit ꝙ interdū alternatiua non pōt veriſi
cari in vtranqꝫ ptē vos addite ſingulare dictū Bart. i. l.
gn̄aliter in prin. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ⁊ turbat. vꝫ ꝙ vbicū/
qꝫ cū diſiunctiua apponiꝫ dictio etiā ſemp hꝫ vim cōiūcti
ne moueꝫ per illū tex. ⁊ auctoritatē pſciani vide ibi p euz
23 †dicit ēt ꝙ vbicunqꝫ inter dictiōes alternatiuas eſt illa
ſi dceſſerit ſine liberis ꝙ tūc ſemp reſoluiꝫ in ꝯiūcta qꝛ ap
pet ꝙ teſtm̄ liberos inſtitutos voluit pferre ſubſtitutis
l. lutius. ff. de here. inſti. dicit tamē eſſe cogitandū ꝓ quo
24 vide Bal. in. d. l. i. in prin. de inſti. ⁊ iure. †vbi dicit qn̄qꝫ
ad veritatē diſiunctiue requiriꝫ veritas vtriuſqꝫ ptis pp
ſaluandā pſumptā intentionem loquentis ⁊ hoc facit au
ctoritas legis que ſic iterpretaꝫ alle. d. l. gn̄aliter ⁊. d. l.
lutius. ⁊ vide Bal. in. d. l. generaliter in prin. hic vero ſu
25 per iſta alternatiua querit Bal. †papa mandat quandā
pbendam conferri mihi aut titio an valeant littere vr̄ ꝙ
nō qꝛ iſta alternatiua non pōt accipi pro ꝯiuncta qꝛ pre
benda non pōt diuidi. in ꝯ̄rium vr̄ ꝙ iſta liberalitas eq/
peratur vltime voluntati in qua alternatiua perſonaruz
electio eſt debentis ſi tale eſt diſpoſitum ꝙ non recipit cō
munionē cuz alio hoc ꝓbat tali ratione iſta alternatiua
locutio eſt locutio indeterminata qꝛ merito ergo compe
tit electio ei cui verba executiua diriguntꝫ ar. l. ſi quis ſer
uū. §. ſi iter duos. de le. ij. in litteris ergo gratioſis vltime
voluntati eqpemus ⁊ nō in ꝯ̄ctib᷒ allegat not. in c. i. ḋ cō
ceſ. pbē. li. vi. dicit etiā hic Bal. papa mādat pn̄tā vacatu
rā cum cura vel ſine cura ꝯferri ꝙ ſi ſimul vacent curatū
vel non curatū poſſumus eligere curatuz. l. bn̄ficium. ff. ḋ
conſti. prin. ⁊ in quantū. S̄ retuli vobis Bal. hic dixiſſe ꝯ̄
rium eius qḋ ſcripſit in. d. l. cum qdaz. C. de verbo. ſigni.
vos teneatis illud qḋ ipſe dixit in. d. l. cū quidam p iura
. S̄. allegata. Nec ob. cuz ipſe dixit hic ꝙ teſtator loquut᷒
eſt de vna pecunia ⁊ fuit loquutus ſimplr̄ rn̄de ꝙ p illa
verba vr̄ fuiſſe vſus duobus ſingularibus ⁊ p ꝯſequens
verificatur legatum in vtraqꝫ pecunia. ¶ Ultimo nota
26 ibi idē in ſimilibus obſeruandū †ꝙ validū eſt arg. a ſimi
c li[c] ⁊ ꝙ ſufficit in materia dare vnum exemplū facit text.
27 in. l. ita vulneratus ad fi. ff. ad. l. aquil. †⁊ ſic de ſimilibus
idem eſt iudiciū ita dicit glo. fi. hic allegat. l. leges. C. de
legi. l. nō poſſunt. ff. eo. c. inter corporalia de tranſla. pre/
la. qḋ eſt verum qn̄ nulla diſſimilitudo notari pōt. i. q. i.
c. ſicut vrgeri. ego de hoc retuli vobis multa elegantiſſi/
ma dicta in. c. tranſlato. S̄. de conſti. videte ibi ⁊ ad ibi di
cta poteritis addere elegantē glo. in. c. conſtitutiōez de re
28 gula. lib. vi. ⁊ in. c. odia de reg. iur. eo. lib. que voluit †ꝙ
vbicunqꝫ equiperata ſunt aliqua a iure certo caſu. ⁊ non
cōiter in alijs caſibus iura loquentia de vno ex iſtis qua
lificatis certo caſu non extendūtur ad alium ꝙ ſecus eēt
qn̄ eſſent regulr̄ a iure eqperata qꝛ tūc ꝯſtitutio loqnēs
de vno hꝫ locū in reliquo iſta ē gl. ſingularis in. c. ſi poſt/
q̄. §. fi. de elec. li. vi. ⁊ colligit hic Bar. ar. a ſimili hr̄e lo/
cū in caſibus ommiſſis alle. l. de quibus in prin. ff. ḋ legi.

29 ⁊ non in caſibus expreſſis de per ſe in iure †qꝛ expreſſum
facit ſilere tacitum. l. fi. C. de pac. conuen. ⁊ omne tacituz
eſt ens ex ꝯiectura. l. licet impator de le. i. Nā in incertis
non certis locus coniecturis. l. continuus. §. cū ita de ver
bo. obli. l. talis ſcriptura de le. i. ⁊ dicit ꝙ ar. a ſimili non
hꝫ locū vbi tractatur de legū correctione auc. quas actio
nes. C. de ſacro ſan. eccle. ⁊ hac ratione non hꝫ locū i pri
uilegijs indultis cōtra ius cōe. l. ſi vero. §. de viro. ff. ſolu.
ma. ⁊ dicit ꝙ differentia rōnis conſtituit ſpēm ſed diffe/
rentia terminoꝝ ſubiectoꝝ predicamento eiuſdem rōnis
cōſtituit ſil̄itudinē. l. ꝙ nerua. ff. depoſiti. Similitudo eſt
in paribus terminis vbi eſt eadem ratio equitatis ⁊ vꝫ
argumentuz a ſufficienti enumeratione ſil̄ium. l. tutor. ff.
de iurein. ⁊ qḋ ibi no. Cy. in auc. minoris debitor. C. qui
pe. tuto. ⁊ in. l. i. C. que ſit lōga ꝯſue. tu vide qḋ no. gl. i. l.
30 ſi quis id qḋ. ff. de iur. om. iudi. que vult †ꝙ in penis male
ficiorū procedimus de ſimilibus ad ſimilia. facit qḋ hr̄. i
l. ſi quis ſeruo. C. de furtis. vbi illa conſtitutio loquēs in
ſeruo habet locū in filiofamilias qꝛ eadē eſt qualitas. ⁊
ſic ſtatutum ſpeciale rōne introductuz ꝯ̄ ius cōmune tra
hitur ad caſum ſimilem vide tn̄ Bar. in. d. l. ſi quis ſeruo
⁊ dixit Bal. in. d. l. ſi quis id qḋ cōiter doc. tenent illā gl.
quia tunc ꝓceditur de ſimilibus ad ſil̄ia qn̄ caſus ad quē
ꝓceditur eſt omiſſus. ſi aūt eſt expreſſus lege ſtaꝫ verbis
legis. vt. l. ꝓſpexit. ff. qui ⁊ a qbus ⁊ vide qḋ voluit Cy.
in. d. l. nō poſſunt quez Bal. nō refert qḋ an aliqd ſi ſimi
le vel ne ſpectat declaratio ad iudicez ⁊ q̄ dicunꝫ ſimilia
declarat ibi tex. videlicet que tendūt ad eandē vtilitatez.
31 ⁊ Cy. ibi ponit dictū phi in. v. methaphyce †ꝙ illa quo
d rū q̄ntitas ē vna dnr̄ ſil̄ia.[d] ⁊ illa quoꝝ eadē ē ſba dnr̄ ea
dē ⁊ vide Bal. in. l. i. C. de iterdic. referētē Cy. ⁊ Jo. an.
32 †ꝙ ſi ſtatutū diſponit ꝙ percutiēs aliquē i platea punia
tur capite qḋ habebit locū i eo qui ꝑcutit in palatio dño
rū. ⁊ ſi ſtatutū punit ꝑcutientē aliquā in gula hꝫ locuz in
percutiente in maxillā qꝛ quo ad piculum eſt locus ſimi
lis ⁊ eſt ſil̄itudo in diuerſis pſonis vel rebus vna vel qua
ſi eadem ratio non tn̄ in penis que ipſo facto imponunꝫ
procedimus de ſimilibus ad ſimilia ſꝫ Jo. an. in. c. odia
de regu. iur. li. vi. qḋ bene notabis pro limitatione eius
qḋ nunc dicebat Bal. itē dicas in canonico regulari ad
33 fratrem pdicatorē †non enim noīa ſed ſignificatōis no
minū ꝯſideramus. item pōt poni exēpluz de muliere ad
quaſi mulierē puta ad hermofroditam item de patre ad
matrem in materia feudorum vt ſi filius ſuccedat patri
in feudo ergo ⁊ mater qꝛ ratio diuerſitatis reddi nō po
34 teſt. †Itē ſicut ſe habet conſuetudo ad legez. ita ſe habet
ſimile conſuetudinis ad ſimile legis. ⁊ ideo in caſu nō de
terminato a lege nec a conſuetudine ſm̄ Ja. de raue. alij
dicunt ꝙ in materia conſuetudinis reqritur ſimile ꝯſue/
tudinis ſed extra materiā cōſuetudinis requiratur ſimi
le legis cōis. ⁊ iſtud eſt verius ar. l. ſi certa forma. C. de
iure fiſ. li. x. l. in quoruz. ff. de pigno. ⁊ ꝙ vbi nō habem᷒
idem recurrimus ad ſil̄e vide tex. ⁊ glo. in. d. l. de quib᷒
late ibi vide p Bal. ⁊ p Cy. in. l. cū de noua. C. de legi. ⁊
ēt vnum accurrate notabis ꝙ licet ſententia lata ex fal/
ſa cauſa expſſa in iure ſit ipſo iure nulla. c. i. de reg. iur. l.
ij. C. qn̄ prouo. non eſt neceſſe. l. ſi expreſſum. ff. de appel.
tn̄ eſt veruz qn̄ colligiꝫ ꝙ cā ſit falſa ex manifeſto caſu.
tunc enim ſn̄ia eſt ipſo iure nulla ſecus ſi colligereꝫ ex ſi/
militudine legis iſtud fuit ſinglr̄e dictū Inno. in. c. cū ſpā
li de app. ⁊ iſta ppetuo menti cōmenda. ⁊ ſic de ſil̄ibus
ꝓcedimus ad ſil̄ia. v. diſt. ad eius. iiij. diſt. deniqꝫ. xvi. q.
vlti. ⁊ hec diximus. i. q. iij. ſi quis obiecerit. ⁊ iſtū text. no
ſtrū ad hoc ꝓpoſitū allegauit glo. in. d. c. tranſlato in v.
qḋ de vno. vide que ibi eleganter dixi. ⁊ per iſta ſit expe
dita decre. veſtra.

e **I quando.** Is ad quē reſcriptū
pape dirigitur dꝫ illi
parere aut iuſtam cām oſtendere quare non
paret. h. d. Primo pōit aſperitatē ſcdō beni

e ¶ Aſili addō
ocs ſcribētes
in. l. i. de of. ei᷒
cui mā. ēt iu.
riſ. ⁊ in. l. i. C.
de interdic. ⁊
in. l. ideō qꝫ. ff. ḋ
leg. ⁊ Bald. in
l. ij. in. ij. col. in
ver. extra idu.
cit. C. de patr.
q fil. oiſ. ⁊ In.
no. in. c. qualr̄
de accuſa. qn̄
autē dato vno
diſſimili non
procedat vide
do. Bar. cepo.
in. c. i. iiij. pte
pnci. in. iiij. co.
C. de feu. cog.
⁊ alibi in mil
le locis q̄; vi.
de per te.

d ¶ Sil̄ia. ea
dē nā q̄ quoꝝ
vna eſt ſubſtā
tia ſimilia ꝟo
quoꝝ qualitaꝫ
ē vna dicit do
ctor me᷒ Ari.
ſto. i. v. meth.
tex. cōmētū. ij.
nō aūt quāti.
tas vt dicit. d.
And. ⁊ ſi qd
canoniſta alti
us ſpeculari
volueris vide
ibi Auerroyz
mirabilr̄ expo
nentē ⁊ vide
ſcm̄ Tho. bre
uibus abſoluē
tē ⁊ nōnullos
modernos in
qōnib᷒ meth.
ſed quantū ad
rez attineat tu
cogita. naz ibi
phs de relatio
nis loquiꝫ q̄
accipiꝫ ſꝫ vni
tatē ⁊ nō cōpa
tiōem numeri
ad vnū vel ad
numerū vide
ibi omnino.

e ¶ Is ad quē
Modernoreſ
ſcribentes hic
ꝯtēti ſunt iſto
ſūmario ⁊ cuz
eo tranſeunt ⁊
recte qm̄ oi.
bus ē cōe. ſed
tu addō ad ma
teriā huius. c.
cū olim de re
iudi. ⁊. d. abb.
in. c. nō liceat
de preſcrip. re
liqua q̄ addu
cunꝫ vna ſimi
ter ab o. h᷒ vi.
de per te.

gnam reſiſionem.tertio tolleratiā patientiū.ꝛ ſic p̄mo
ponit dictū ſcd̄o alternatiue qualitatē declarat.tertio cau
ſaꝫ reddit.Scd̄a ibi qualitatem tertia ibi qꝛ caſus papa
ſcribit archiep̄o rauen̄.ſup obtinendo beneficio in eccl̄ia
rauēnata habebat ille tale bn̄ficiū de quo non facit men
tionē archiep̄o de quo turbatus papa dixit ꝙ non dꝫ de
hoc turbari ſed diligenter conſiderari mandatū pape ꝛ
aut obedire aut reſcribere quare mandatū ipleri non de
beat vel non poſſit qꝛ papa patienter ſuſtinet ſi nō fit id
qd̄ ei fuit praua inſinuatione ſuggeſtū.ꝛ pōt poni caſus
vt dicit glo.ꝛ ſecundū diſpoſitionē.c.cū adeo.ꝛ.c.ad au
res.ſ.eo.ꝛ.c.cū teneamur de preben. Tu potes dicere ꝙ
pōt poni caſus ſm̄ diſpoſitionē.c.ſup eo de coha.cleri.ꝛ
mu.de quo tex.facit feſtuꝫ Bal.in.l.pſcriptōe.C.ſi cōtra
ius vel publi.contra euꝫ q obtinet idulgentiā ꝯdēnatio
nis ꝛ non narrauit ſuperiori ſeriem facti ꝛ cāꝫ quare fue
rat ſic ꝯdēnatus poſſet ēt poni caſus ſm̄ diſpoſitionē.l.
ſi nemo.C.de epiſ.audi.per eleganter dictū Guil.de cu.
ibi vbi qdā fecit homicidiū ꝛ obtinuit a p̄ncipe idulgētiā
ſꝫ p̄nceps ignorauit p̄uiū homicidiū cōmiſſū ab iſto ꝛ p̄
1 māidulgētiā obtētā ab eo.ꝛ ita poſſet poni caſus.†ꝛ dic̄
ibi Bal.bonuꝫ eſſet ſupſedere aliq̄n in executōe mādati
pape ꝛ expectare ſcd̄aꝫ iuſſionē ꝛ facit ad hoc.§.ad hoc
vero iubem⁹ in auc.vt nulli iudi.Bal.tn̄ hic allegat auc.
cū de mandatis p̄n.§.deinde vbi glo.dicit.Nota ꝯ miſe
ros p̄latos qui ſtatim mandant executioni lr̄as pape in
iuſtas.Tu adde ad Bal.glo.in.l.puniri.C.ſi ꝯtra iuſ.vl
vti.pub.que dicit nō ergo timeāt miſeri prelati ſi verita
tē ſequanꝭ cuꝫ deo ꝛ pape p hoc placeant.l.fi.C.de app.
2 †ꝛ ibi Bal.refert glo.illaꝫ ꝛ odof.ꝯ miſeros p̄latos qui
credūt ita lr̄is dn̄i pape ꝙ nō p̄mittunt aliquid examina
ri circa ipſas.Non certe debent dimittere executionem ſi
opponiꝭ de obreptione ſm̄ ipſos qd̄ verbum accurrate
pondera dū loqtur de obreptione qꝛ Inno. poſuit dr̄iaꝫ
3 in.c.cū dilecta.ſ.eo.de quo ibi dicetur†Bal. vero in.d.l.
puniri dicit aduertendū circa hoc qꝛ aut opponiꝭ ꝯ fal
ſas litteras ꝛ dꝫ admitti p̄batio vt no.in.c.ſup literis.ſ.
eo.per Inno.aut opponitur mendatiū impetrantis in eo
ꝙ nō viciat litteras ꝛ non dꝫ admitti probatio fruſtrato
ria.l.i.C.ſi ꝯ ius vel vti.pub.Aut opponitur in eo ꝙ vi
ciat ꝛ dꝫ admitti probatio q̄n quis vult contra narrata
per partē probare ſed ꝯ diſpoſitionē per principē nō ad
4 mittitur probatio cle.litteris ð proba.¶ †No.ꝙ ibi ca
ſum tuuꝫ exaſperare ꝙ ex iniuſticia ꝛ mandato iniuſto
quis de facili exaſpatur.c.cū adeo.ſ.eo.non tn̄ dꝫ qs tur
bari ex aſpitate verboꝝ p̄latoꝝ per ſupiorē facit qd̄ hꝭ
v.q.v.non oēs ideo glo.hic dicit in ver.turbari ꝙ pꝛ filiū
quē diligit corripit.xxiij.q.v.nō parētes.v.q.v.non oſcu
latur iuxta illud quod amo caſtigo ꝛ arguo facit illud
qd̄ pulchre retulit beatus Gregorius in dyalogo ſancto
rū vbi refert ꝙ beatus benedictus quendā monachū vir
ga p̄cutiendo ſanauit quē crebra monitiōe curare nō po
5 terat.¶ No.ibi qualitatem negocij†ꝙ ex qualitate ne
gocioꝝ pōderam⁹ qualitatē diſpoſitionū ex quo infertur
ꝙ p accidentia ſeu qualitates reꝝ ſubſtantie diſtinguun
6 tur.ꝛ ideo dicebat philoſophus in primo de aia.†Acci
a dentia^a magnā partē cōferunt ad cognoſcendū ꝙ quid
eſt ꝛ ſic p accidens vnū ens diſtinguitur ꝛ cognoſcitur
ab alio facit gl.ſinglr̄is in.c.ſtatutū de ele.lib.vi.ꝯiūcto.c.
7 licet canon eo.ti.ꝛ li.que vult†ꝙ qualitas collegij faciat
differre eccl̄iam parochialem ab eccleſia collegiata ꝛ cō
ſtitutio penalis loquens de eccleſia pparrochiali non hꝫ
locum in eccleſia parochiali collegiata.eodē mō dicim⁹
8 †ꝙ appellatione ſcholarium non venit rector qui ēt ſcho
laris eſt in materia penali.vt voluit egidius ꝛ alij.Si p
9 hemio gregoriano ſimile dicim⁹ †ꝙ canonia addit quā
dā qualitatē ad clericatū vt appellatōe clericoꝝ nō veni
ant canonici in materia penali.facit.c.ſedes.ſ.e.ꝛ qd̄ vo
luit Fede.de ſenis conſi.lxxi.ꝛ qd̄ habeꝭ in.c.bone.el.i.de
poſtula.prela.ꝛ p do.Abbatē in rub.de vita ꝛ ho.cleri.

a¶ Accidentia. Iſtum notabile dictum philoſophi habetur originaliter in primo de anima textu commenti vndecimi ꝛ arguit ibi phi.difficultateꝫ cognitionis ſcien.ð anima dicens eſſe impoſſibile tendere a cognitione accidentis ad cognitioneꝫ ſubſtantie niſi q̄n accidentia rei ꝓpinqua ꝛ eēntialia fuerint nobis per imaginationeꝫ cognita tunc.n. inducent nos in diffinitionē potiorē vniuſcuiuſqꝫ rei vide ſi tibi otiuꝫ fuerit ſpeculari Auerroiꝫ qꝛ mirabilr̄ mere ſuo exponit.

b¶ Mandatum. Comproba hoc per regulam quā eleganſſime poſuit.dom. Bartho.ſoci.prout habetur in lectura ſua ꝛ eſt ſtatim in principio in ordine. lv1ij.cart. viij.vbi habeꝭ oēſ fallētie ꝛ limitatiōes in qbus regula locum nō pōt habere quoꝝ. aliqua.d.and.paulo.infra tangit vt videbis

alī.de coha.cle.ꝛ mulie.ſimile dicimus in conſiderādis
circumſtantijs vt eſt tex.in.c.qōnes de ſymo.Glo.vō hic
in ver.qualitatē negocij dicit ꝙ q̄nqꝫ propter nimiā ipor
tunitatē petentiū princeps ꝯcedit nō ꝯcedenda.l.i.C.de
10 peti.bo.ſubla.li.x.c.cū i iuuentute de purg.cano.†ꝛ ſic ē
ar.ꝙ ea q̄ per nimiā ſolicitudinē elicita ſūt valeat.viiij.q.
i.c.audacter.xxij.q.iiij.vnuſquiſqꝫ.ff.qui ꝛ a qbus.l.ſi p̄
11 b uatus.¶ No.ibi mandatū nr̄m†ꝙ regulr̄ mandatū^b pa
pe eſt cū reuerentia exequendū ꝛ obſeruandum facit ele
gans ꝛ ſingulare dictū Inn.in.c.ad aures de tēpo.ordi.
vbi dixit ꝙ vani capitis eſſet exiſtimare ſupiorem nō poſ
ſe p̄cipere ſine cauſe cognitione vel ſine expreſſione cauſe
12 †ꝛ ſic ſuperior in ſpectantibus ad offm̄ ſuuꝫ pōt precipe
re ſubdito lꝫ nō exprimat cām p̄cepti vel p̄cipiendi pōt tn̄
ſubditus ſuper ſedere aſſignando cām rōnabilem quare
non ſit parendus ꝛ ſic mandatū ap̄licum non ſemper eſt
exequendū qd̄ proſequitur glo.fi.hic.ꝛ inducit.d. Car.
13 illum text.†Nam vrbanus quintus priuauerat Karo
lū regē regno Iheruſalem ꝛ ſicilie ꝛ deſtinauerat lr̄as
ep̄o florentino vt in ciuitate florentina publicaret ꝓceſſū
ꝛ penaꝫ appoſuit ipſi ep̄o non publicanti ꝛ populo non
recipienti.modo ſi tales littere fuiſſent publicate in dicta
ciuitate florentina magnū ſcandalū fuiſſet in populo.du
bitatur vtrū differri poſſit talis publicatio ꝓpter penas
appoſitas cōſuluit do.card.poſſe differri publicationeꝫ
donec papa cōſuleretꝭ ꝛ hoc negociuꝫ ſibi intimaretur ꝛ
expectaretur ſcd̄a iuſſio per id qd̄ habeꝭ in.§.ad hec vero
iubemus in auc.vt nulli iudi.ꝛ hoc p hunc text.qꝛ papa
non pōt eſſe iformatus de oibus qualitatib⁹ loci ad quē
ſcribit ꝛ forte non erat iformatus de futuro ſcandalo ſi
tn̄ informatus ab oibus vult precise ſic eſſe parenduꝫ eſt
xix.diſt.in memoria qd̄ eſt bene notandū ſm̄ eum qꝛ pro
pter hoc poterunt euitari multa incōuenientia in que in
ciderent indiſtincte parendo ad q̄ euitanda emanat iſta
decre.qd̄ eſt menti tenendū ſecundū eū facit quod habeꝭ
14 in.c.nihil de p̄ſcrip.ꝛ colligit hic do.Pet.de ancha.†ꝙ
delegat⁹ pape ſiue executor non debet exequi mandatū
prima facie iniquū vt hic qui excuſatur ſi non exequitur
qd̄ dicit eſſe verum cū apparet iniquitas ex tenore reſcri
pti ſecus ſi extrinſecus opponantur exceptiones tūc.n.iu
dex tales exceptiones debet admittere ꝛ ſupſedere remit
tit ad notata in.c.de cetero de re iudic. ꝛ in.c.paſtoralis
de offi.dele.per Inno.in.c.ex ratione de appel.ꝛ ſic excu
ſatur inferior ſi non pōt exeq mandatū ſupioribus.ꝛ iſta
15 impotentia q̄nqꝫ cōſiſtit in facto q̄nqꝫ in iure.†illa.n.poſ
ſum⁹ q̄ de iure ꝛ ſalua honeſtate ꝛ pudore poſſum⁹.c.ſci
ſcitat⁹.ſ.e.l.ſi fili⁹.ff.de ꝯdi.iſti.ꝛ p Bar.in.l.ſu⁹ hēs.ff.ð
he.iſti.ꝛ i.l.pecunie.ff.de ali.ꝛ ciba.le.ſed ad p̄dicta alle
16 gat ſinglr̄e dictū Inn.in.c.iqſitōi ð ſen.excō.†vbi dicit ꝙ
ſi mādatū pape cōtinet hereſim vel p̄ſumiꝭ ex eo ſtatū ec
cleſie turbari vel alia mala ventura nō dꝫ ſubditus pere
17 qꝛ dꝫ obuiare malo ꝛ nō adiuuare†ex quo inferꝭ ꝙ ſi p̄n
ceps mādat aliquid ex cuius executione p̄ſumitur venire
ſcandalū in ciuitate non debet ſubditus parere iteꝫ dicit
ſi princeps mādat aliqd cōtra deum nō eſt ſibi parendū
xi.q.iij.c.q reſiſtit.c.iulianus.ꝛ.c.dixit dn̄s facit qd̄ pul
chre dixit Bal.in.l.fi.C.ſi cōtra ius.ꝛ in.l.i.ff.de conſtit.
prin.ꝛ ꝓcedit ēt hoc ſi princeps credit iuſte facere ꝛ ſoli
ſibi notū ſit mandatū illud in ſe continere peccatum vt p
batur in.c.litteras de reſti.ſpo.ꝛ ex his inferꝭ ad qōnem
18 †papa ſcribit ꝓ notorie indigno vt aſſignetur ſibi certuꝫ
beneficiū an mādatarius teneaꝭ ſibi parere ex dictis Io.
an.in.c.cū adeo.ſ.eo.ꝛ in.c.ſignificauit de offi.ordi. diſti
guit hoc mō preciſe aut conſtat ꝙ vult huic indigno ꝓui
dere ꝛ tunc aut papa pōt in illo actu diſpenſare ꝛ eſt ſibi
parenduꝫ qꝛ tunc videꝭ diſpenſare per no.in.l. barbari⁹
ff.de offi.preto.ꝛ in.c.ij.de ſciſma.ꝛ in.l.qdaꝫ ꝯſulebant
ff.de re iudi.aut non pōt diſpenſare qꝛ tanta eſt indigni
tas ꝙ ſine peccato non poteſt fieri ꝛ tunc eſt ſibi paren
dū.papa enīꝫ nō hꝫ poteſtatē peccandi.xl.di.c.ſi papa.ꝛ
ſubdit hic

ſubdit hic Bal. ꝙ licet mādato ſupioris nō requiratur
19 cauſa tamen ſi eſt ꝯ rōnem nō eſt ſibi parendū†ſunt etiaꝫ
ſm eum q̄dam p̄ceptanuda que ſine cā nō valent.l.repre
hendenda.C.de inſti.⁊ ſubſti.l.quidā in ſuo.ff.de ꝯdi. in
ſti.l.filiuſfa.§.diui dele.i.⁊ de talibus p̄ceptis nudis ⁊ in
eptis.vide Dy.Rayne. Bar. Bal.in.l. inter locutio.C.
comina.epiſtola eūdē Bal.i.l.ius alimētoꝝ.ff. vbi pup.
edu.deb.⁊ i.l.i.§.fi.ff.ſi qs ius di.nō obtēpa Bar. ibi ⁊
Inno.in.c.cū in tua q ma.accu.poſ.vbi ꝑ alios Spec.in
ti.de contumacia.§.fi.v̄.ſed pone iudex.⁊ Ioā. an. ibi in
addi.⁊ Spec.in ti.de ſen.§.ij.v̄ſi.ſed nunqd iudex vbi Io.
an.in addi.⁊ in eodē ti.⁊.§.ſup v̄.pe.⁊ ꝯſidera iſtū tex.in
quantū dicit cāꝫ rōnabilem qꝛ ſupfluo apponiť illud ver
20 bum rōnabile†nā eo ipſo ꝙ in iure exprimiť cā p̄ſumiť ra
tionabilis.nam ideſt eſt cā ꝙ rō.l.cum hi.§.in cā.ff.d trā
ſac.ſm Bal.hic tu vero aliter dicas.nā poſſet eſſe cā non
rōnabilis vel poſſit eſſe cā colorata.vnde nō ſeqiť neceſ
ſario ex cā hoc factū eſt ergo p̄ſumiť ex cā rōnabili. nam
tex.in.l.i.in ver.cū qbus ſtrangulanť.C.de predijs curia
liū lib.x.non ſolū reqrit cām ſed ēt rōnem cauſe.⁊ ꝑ ꝯn̄s
21 ꝑ optime loqiť tex.iſte.†ſed que diceť eſſe cā rōnabilis.
ego puto dicendū hoc eſſe arbitrariū ⁊ allego in ſiⁱ ele
gans dictū Hoſti.in.c.fi.ī.de ꝯſue.⁊ glo.Io.an.in.c.i.in
verbo rōnabilia de cōſti.lib.vi.vbi dicūt ꝙ an ꝯſuetudo
ſit rōnabilis ſtať arbitrio iudicis.⁊ allego d hoc tex.quē
ipſi nō allegant in.c.ad aplican: de ſymo.Glo. hic in v̄.
rōnabilem colligit ex iſto tex.bonū ar.de oībus rōneꝫ eē
reddendā ⁊ vꝫ ad teſtes examinādos vt cām dicti ſui red
dant alias non vř dictū teſtis valere.ij.q.i.in p̄mis .l.ſo
lam.C.de teſti.c.cū cām eo.ti.iiij.q.iij.iteꝫ ſolam facit gl.
in.c.ſicut de re.iur.⁊ in.l.i.in p̄n.ff.d no.ope.nun.⁊ pōde
22 ra ſubliliter glo.iſtā: que dicit†ꝙ teſtis dꝫ reddere cām
ſui dicti quaſi velit ꝙ non debet reddere cām actus ſꝫ cāꝫ
ſcientie vnde non teneť cām ſtipulatōis ſup qua non iter
rogať apponere.apponē.n.cām ꝯctus qui ſe hꝫ indifferē
ter ad multas cauſas eſt ꝯhentis non teſtificantis.l. ij.§.
circa.ff.de doli excep.facit qd no.Inno.in.c.i.de iudic.in
vi.dꝫ tamen teſtis interrogari de cā dicti ne ſit verboſus
vt ꝑ glo.in.d.c.cum cauſas ⁊ in.d.l.ſolaꝫ niſi deponeret
ſup eo qd apprehendiť ꝑ intellectū tunc.n.non interroga
tus aſſignat cām ſm Inno.in.d.c.cum cām.⁊ Bart.i.d.
l.ſolam qd intelligo verum qn̄ apprehendiť ꝑ intellectū
cum alio decurſu.ſed cum facili diſcurſu apprehēderet ꝑ
intellectum tunc deberet interrogari de cauſa iſtud fuit
notabile dictū Bar.in tractatu quē ipſe fecit de teſte ⁊ fa
cit ſingľe dictum Io.butri.diſputan̄.vt refert Bal. in.l.
23 p̄ſbyteri.C.de epiſ.⁊ cle.ver.dicit †ꝙ ſi duo ſunt teſtes de
ponentes de cauſa non interrogati.⁊ ex aduerſo ſūt duo
teſtes deponentes de cā interrogati ꝙ p̄mi teſtes ſunt p̄
ferendi ⁊ vide glo.in.l.lutius.ff.de his qui no.infa.q̄ di
cit ꝙ ſi teſtis debet deponere de cā nō deponit ꝙ nihil ꝓ
bat.quinimo ſingľr dixit ibi Bar.ꝙ poſito ꝙ teſtis aſſi
gnet bonā cām dicti ſui tn̄ pōt non adhibere ſibi fidē per
24 l.iij.in v̄.tu magis ſcire petis.ff.de teſti.dicit tn̄ Bart.†ꝙ
illam cām quare ſibi non adhibet fidem dꝫ facere ſcribi
in actis ne teneať tp̄e ſindicatus pro quo voluit idē bal.
in.l.magiſtratus.C.qn̄ prouo non eſt neceſſe. ⁊ vide qd
15 pulchre dixit dn̄s Anto.in.c.i.de appel.†vbi voluit non
valere ſtatutū ꝙ ſtetur dicto teſtis redentis malaꝫ cāꝫ di
cti ſui.⁊ facit qd eleganter voluit Bal.in.l. ſolam .C. de
16 teſti.vbi dixit†ꝙ ſi poteſtas habeat arbitriū de iure ⁊ de
facto ex diſpoſitione ſtatuti ꝙ non pōt adhibere fidem
teſti aſſignanti malam cām dicti ſui.ſed ſi reddit rationeꝫ
ſuaſiuā licet nō neceſſariā pōt adhibere ſibi fidem vigore
dicti arbitrij qd eſt mirabile ꝙ cā ſuaſiua dicti iſto caſu
ſufficiat qd eſt bene notandū ꝓ limitatōe.d.Anto in.d.c.
i.de appel.vide Bal.in.c.i §.ſacramentū de cōſue. recti.
17 feu.†vbi dixit ꝙ nō poſſit deferri iuramentū in ſupplemē
tū ꝓbationis ſemiplene qn̄ teſtis aſſignat malam cām di
cti ſui vel ſine cā deponit ⁊ ſic nō ſoluꝫ eſt querenda ſcien
tia ⁊ teſte ſed ⁊ modus ſciendi vꝫ qualř ⁊ qūo ⁊ iſto mō
intelligas glo.iſtam ⁊ glo.d.c.ſicut ⁊ ſiſtes glo.⁊ iō dice
28 bat Bal.in.d.c.ſicut†ꝙ ſi cōmiſſum eſt examinatori vt
examinet diligenter ⁊ de mō ſciendi vꝫ qualř ⁊ qūo ſciat
ſi hoc nō interrogat non vꝫ examinatio ⁊ ꝑ ꝯn̄s nec dictū
qꝛ lꝫ hoc nō icūbat teſti non iterrogato non tn̄ vꝫ exami
natio ⁊ ꝑ ꝯn̄s nec dictū cū incūbat examinatori q nō ſer
uat formā mandati ideo non tꝫ examinatio.⁊ vide elegā
29 tiſſimū Bal.dictū in iuris ꝯcluſionibus†vbi dixit ꝙ licet
teſtis non teneať aſſignare cāꝫ nō interrogatus.tn̄ ſi hoc
exprimitur a ſtatuto ꝙ nihilominus tenetur non iterro
gatus reddere cām qꝛ tale ſtatutum dat formam.⁊ vide
30 no.dictum Spec.in ti.de teſte.§.i.ver.ſed nūc ſufficit†vbi
voluit ꝙ ſi teſtis dꝫ deponere de cauſa ⁊ non deponit ꝙ
non probat ꝓ q̇ eſt gl.ſ̄.allegata in.d.l.lutius.⁊ vide ele
gans dcm̄ do.Anto.in.c.veſtra de coha.cle.⁊ mulie.vbi
31 dixit†ꝙ ſi teſtis deponit ſup aliquo equiuoco dꝫ reddere
32 cām dicti ſui nō iterrogatꝰ.†Ego vidi dubitari de facto
⁊ conſului mediolani ps aduerſa dedit iterrogatoria ſu
per qbus teſtes aduerſarij eſſent examinādi ⁊ petyt eos
examinari ſup talibus interrogatorijs iudex eos nō iter
rogauit fuit dubitatū an valerent depoſita.⁊ cōſului ple
niſſime ⁊ allegaui text.in diuiduo in.c.p̄ſtituꝫ de teſti.li.
vi.⁊ dictuꝫ Io.an.in.d.cū cām ⁊ iſta non tradas obliuio
ni ⁊ inquantū glo.iſta arguit de oībus rationeꝫ fore red
dendā.poſtea apponit de.c.de tyris ⁊ de.c. nabuchodo
noſor ⁊ de.l.non oi.ff.de legi.ſolutio ꝙ de omnibus ra
tio reddenda eſt ſi pōt ſed qn̄qꝫ ꝑ ipotentiā alř cōtingit
vt in ꝯrijs.aut qꝛ non intereſt noſtra qualiſcūqꝫ ſit ratio
vt in.d.c.nabucodonoſor.facit illud cuꝫ ſis mortalis q̄
ſunt mortalia cura.Hoſti.no.hic an de oībus ⁊ ſingulis
33 ſit reddenda ratio†cōcludit aut q̄ritur vtrū teneatur red
dere rōnem de oībus primo caſu teneť ſi ex officio ſibi in
cūbit vt in teſte vt.ſ̄.dixi.aut hoc ſibi icumbit ex officio ⁊
tunc nō teneť vltra q̄ꝫ velit ſcdo caſu.an poſſit reddi ra
tio de oībus ⁊ tunc aut loqmur de ſecretis diuinis ⁊ ſe
cretis iudicijs ⁊ tunc non teneť.⁊ ita loquať.c.nabucho
donoſor.⁊.c.de tyris hic alleg.facit illud.o altitudo di
uitiaꝝ ⁊c.⁊ alibi dř iudicia dei abyſſus multa ⁊ in pſal
mo dř non fecit taliter oi nationi ⁊ iudicia ſua nō mani
feſtauit eis.⁊ illud qd ſcripſit Pau.primo ad Ro. viſi
bilia dei ꝑ ea que facta ſunt intellecta conſpiciūt ſempi
terna quoꝝ verbis eius ⁊ diuinitas ⁊ ita cōcludunt oēs
hic ⁊ do.Pe.in cle.i.de elec.ego dubito ſup hoc ⁊ addu
co in mediū pulchrū dictū Bal.in.l.non dubiū.C. de le
34 gi.†vbi voluit ꝙ ratio legis debet attendi in ſua gn̄alita
te ita videť dicendū de ſecretis diuinis ⁊ de iudicicio ipſi
us dei viui qꝛ lꝫ non poſſit reddi ratio ſpecialis mouens
ipſum deum tamen poted reddi ratio generalis mouēs
35c ipſum deum viuū.†eſt.n.deus ſūma bonitasᶜ ⁊ ſūma iu
ſticia ideo ſi aliquem ſaluat redditur ratio gn̄alis vꝫ ſū
ma ipſius dei bonitas.ſi aūt quē cōdēnat reddeť rō gn̄a
lis vꝫ ſūma ipſiꝰ dei iuſticia ⁊ iō dicebat arch.in.c.nabu
codonoſor ꝙ lꝫ in ſpē reddi nō poſſit tn̄ in gn̄e reddi pōt
qꝛ ex p̄te diuine bonitatis ⁊ ex p̄te liberi arbitrij ⁊ ibi ar
36 chi.allegat Ugo.de ſcto victore dicētē†ꝙ q̄dā ſūt ex rō
ne ⁊ iſta ſunt neceſſaria quedā ſm rōnem ⁊ iſta ſunt ꝓ
babilia quedā ꝯ rōnem ⁊ iſta ſunt incredibilia.q̄dam ſu
pra rōnem ⁊ iſta ſunt numerabilia.Quedaꝫ ſunt que cō
ſiſtunt in ingenio vel rōne nāli.⁊ de illis pōt reddi ratio
vt eſt tex.hic ſed profecto felix erit cui hec ab ipſo deo re
uelata fuerit vt ex igenio ſuo ⁊ ratione nāli poſſet redde
re rōnes.⁊ ideo phia cōqueſta eſt de ſeuerino boetio cō
mēdando illum in p̄ncipio conſolation. phic. ibi o ſtel
liferi ꝯditor orbis in v̄ſi.atqꝫ latentis nature varias red
dere cauſas.⁊ in illo virgiliano.felix qui potuit reꝝ co
gnoſcere cauſas.quedā ſunt q̄ ꝯſiſtunt in voluntate p̄nci
pis ⁊ de illis non pōt reddi ratio.l.non oi.ff.de legi.exē
37 plū†vt ſi querať quare fuit inducta vſucapio ratio eſt ne
dn̄ia reꝝ ſtarent in incerto vt puniatur negligētia nō pe

e ¶ Sūma bo
nitas. Ponit
do.and.hic fal
cem in meſſes
alienā. Nā diſ
finit deus glo
rioſū q ēt ſcōꝫ
phos tranſcē
dit oē genus p̄
dicamēti neqꝫ
pōt diffiniri ſi
cut vnaqueqꝫ
ſubſtantiaꝝ ſe
parataꝝ imo
ſm opi. Auer
rois.a ia itelle
ctiua nō poniť
in p̄dicamēto
dic ergo tu ca
noniſta ſi alti
us mente intē
dere volueris
cum doctore
meo ariſto. xij
p̄ie phie a tex
tu comēti. xx
ix. vltra deū eē
de neceſſitate
nāe vnicaꝫ ſub
ſtātiam ſempi
ternā immālē
⁊ imobilē ſem
ꝑ mouentē ⁊
itelligibilē cu
ius ſuba ē ac
tus ⁊c. q̄ ibi
ſequunť vſqꝫ
ad calcē libri
⁊ ad ea q̄.ſ̄.di
xit de archa
nis ipſius op
timi maximi
oipotētis dei
dic ſm cōem
theologorum
ſniam in deo
nō eſſe rōnem
querendā cuꝫ
nō ſit rō que
rēda vbi ratio
nō eſt imo te
merarij potius
q̄ꝫ ſapientis ē
aliquā rōnem
aſſignare iux
ta dictum apo
ſtoli ad roma.
o altitudo di
uitiaꝝ ſapien
tie ⁊ ſcie dei q̄ꝫ
incōprehēſibi
lia ſūt iudicia
eius ⁊ inueſti
gabiles vie eiꝰ
q̄ argumento
beatus augu
ſtinus ꝯ here
ticos vtebať ſꝫ
cuꝫ canoniſta
ſis ſi vis deuꝫ
tex. circumſcri
bere vide in
auc.d ſi. iſtru.
circa principi.
xxiij.q .iq.c.
antropo. ⁊ de
ele.c. fūdamē
ta ⁊ in alijs lo
cis q̄ꝫ plurimiſ
que vide ꝑ te.

tentis vt no.in regula maleſidei.li.vi.in mercuř. ſed qua
re fuit prefixum trienniũ ⁊ nõ magis aut minus tps non
põt reddi ratio ſufficiẽs.ideo in talibus dici põt ita eſt le
38 ge cautũ ⁊ Bal.in.d.l.non dubiũ dixit† ꝙ a legiſlatore nõ
eſt exquirenda ratio ſed voluntas. Nec põt infringi per
ſubditũ licet non habeat rõnem in ſe alle.l.ꝓſpexit qui ⁊
a qbus naʒ ſufficit ſic eſſe ſtatutũ alle. Inn.in.c.irrefraga
bili de offi.ord.ego allego tex.meliorẽ de iure in.l.i.§.ini
tium in verbo pretor.ff. de poſtulan.⁊ glo.ibi dicit ⁊ be
39 ne Ange.dicit ibi illum tex.cũ glo.fore mirabilẽ† ꝙ i his
que ſũt de iuſtitia poſitiua ſicut eſt in mã ꝑſcriptionũ nul
la ratio põt aſſignari niſi voluntas ſtatuẽtis ideo refert
40 Feder. de ſcaľ.dicentẽ† ꝙ in ſtatutis ſufficit volũtas ꝓ rõ
ne. Nec dicitur eſſe irrationabile ſtatutum deponens ꝙ
magnates non ingrediantur palatium habet.n.tale ſta
tutũ aliquaʒ rationem ſaltẽ motiuã ⁊ inquantũ glo. hic
voluit teſteʒ debere reddere cãm ſui dicti. Addit.d. Pe.
hic ꝙ ſi cã non concludit neceſſario nõ probat alle. c.in
pñtia de proba.⁊ idem dicit teſtis repetat dictũ pro ra
tione puta ſi dixit ſcio qꝛ ſcio.alleg.l.i.debuit tñ allegare
l.fi.ff.de offi.procu.ceſa.hoc voluit ibi Bar.dicit etiaʒ ꝙ
q̃dam eſt ratio directa qua poſita apparet veritas abſqʒ
medio puta ſcio qꝛ iudi.quedã eſt ratio reflexa vt illa cu
ius veritas apparet per ſubauditum vel adiunctuʒ puta
ſcio qꝛ vicinus.l.filium.ff.qui ſunt ſui vel alie. iur. alleg.
41 Cy.i.l.teſtiũ.C.de teſti.† ⁊ ſubdit ꝙ ſi dicat teſtis ſcio qꝛ
tetigi cũ manibus refert Bal.dicere ꝙ licet improprie lo
quať.tñ probat de viſu ⁊ auditu nõ ſolum de tactu.qꝛ re
fertur ad ſenſum congruũ illi rei alle. Bal.in.l.oi.ff.de le
42 gi.† vbi dixit ꝙ ratio eſt motus intellectus precedens p
a cauſas ſenſitiuas[a] vel intellectiuas ſm mãm ſubiectã ad
aliquid neceſſario concludendũ vel diſponendũ.⁊ ita re
ſidet hic do. Pe.ego dico fore caſuʒ de hoc in indiuiduo
in.l.ij.in verſi.munus porrigi.C.de peri.nomi. lib.xi.vbi
manus porrectio itelligitur itellectualr magis q̃ʒ corpo
raliter.facit.l.qð p manus.ff.de iure codicil.⁊ vlterius al
lego Bar.in terminis in.d.l.ij.colligentẽ ar.ex iſto tex.p
teſte qui interrogatus quõ ſcit rñdit qꝛ tetigi cum mani
bus licet nõ eſſet res tangibilis manu ⁊ ſic referatur ad
ſenſum congruum illi rei. Iterũ addo etiã ad eũ pro teſte
reddente cãm qꝛ ſum vicinus qð habetur in.c.quanto ⁊
in.c.quoſdam de preſumpt.l.ſi vicinus.C.de nup.l.ſi ita
ff.de fun.inſtruc.l.ij.C.qñ fiſ.vel priua.⁊.d.l.filiũ ⁊ bar.
in.l.de tutella.C.de in integ.reſti.mi.⁊ in.l.i.ff.ſi cer.pet.
⁊ Bal.i.c.i.§.ſi tres in ti.de pa.tenẽ.⁊ in cõmẽto .l. data
.C.qui accu.non poſ.⁊ in.l.conueniculaʒ.ff.de epiſ.⁊ cle.
⁊ in.l.i.C.de collu.deteg.⁊ in.l.teſtiũ.C.de teſti.⁊ in.d.l.
de tutela . ⁊ in.d.l.i.ſi cert.peta.in qbus locis alr loquiť
q̃ʒ dixerit do. Pe.de ancha.hic ⁊ Bar.⁊ Saly.in.d.l.
43 i. ¶ † No.ibi ſuſtinebimus ꝙ nos non tenemur obſerua
re ꝑceptũ pape qñ ex falſa cã emanat.ego dico fore ſimi
leʒ tex.in.c.cũ teneamus in ver.equanimiter ſuſtinebim⁹
ſi mandatũ noſtrũ nõ duxeris exequendum de preben.⁊
44 dicit hic Bal.in apoſtil.quas fecit ſupra Inno.† ꝙ officiũ
eius cui papa ſcribit eſt aut adimplere cũ ſcribit aut ſe ex
cuſare etiã ſi in litteris ſit apposita clauſula diſtricte ꝑcipi
endo mãdamus.allegat.l.licet.ff.de arbi.ego allego gl.
in.d.c.cũ teneamur que allegat tex.iſtum ⁊ gl.hic in ver
bo ſuſtinebimus extendit iſtũ tex.ad ꝓlatuʒ ꝙ ſi ꝑcipiat
aliqd ⁊ ſubditus reddit cãm quare nõ debeat parere ꝙ
non teneť parere.ego allego text.in.c.fi.de cler. non reſi.
in ver.niſi rationabilem excuſationẽ ⁊ allego elegantem
45 glo.in.l.qm̃ la.ij.C.de appel.† vbi probať ꝙ ſi poteſtas
facit iniuſticiam ꝙ aſſeſſores ⁊ aſſiſtentes debẽt puniri
niſi ꝓteſtenť ⁊ gl.ibi colligit ar.ꝙ ſubditi debent reſiſte
re prelatis ſuis facientibus aliqd ꝯ legem facit.c.fi.de re
gu.c.qualiter el.ij.⁊ qð ibi no.de accu.facit glo. vnica ⁊
in iure ſolitaria in.c.ſacerdotes.ij.q.vij.que voluit ſubdi
tos nõ debere parere prelato ꝯtẽnenti canones quã ꝑpe
tuo no.ꝯ multos prelatos q ſunt medici ⁊ artiſte. ex gl.fi.
46 no.† ꝙ vbi impator reſcribit ad ꝯſultationẽ alterius non
vult ſuã rñſionẽ ſequendã ſi qs nõ recte rñſum putauerit
l.nemo.C.de ſen.⁊ interlo.omni.iudi.⁊ dicas iſtud ꝯtin
gere qꝛ tale rñſum nõ eſt redactũ in corpore iuris alias
eſſet ſecus facit qð not. in.c.paſtoralis de fide inſtru. ho
ſti.tñ hic dicit ꝙ.d.l.nemo loquiť in ꝯſultatõe alioꝝ iu
diciũ q̃ʒ principis ⁊ forte hoc dixit pp hoc qð habeť in.c.
in cauſis de re iudi.vbi alij debent iudicare ſicut papa.ſʒ
poſſet dicit ꝙ intelligitur qñ ſnia repitur clauſa i corpo
47 re iuris facit.l.ij.C.de legi.† vbi reſcripto imperatoris eſt
credendũ qð ꝓcedit qñ tale reſcriptũ eſt inſertũ in corpo
48 re iuris vide glo.in.d.l.nemo. ¶ † No.ẽt ex eadẽ glo.ꝙ
nõ ſemp eſt obediendũ mandato principis vel pape qñ
fallitur vt ꝯtingit in vrbano ⁊ ſic ſentit glo.illa ꝙ papa
nõ ſolũ poſſet falli in facto ſed ẽt in iure.c.ſepe de appel.
c.i.de ꝯſti.li.vi.vbi ꝑſumptiue hʒ iura oia in pectore ſeu
in ſuis ſcrineis.l.omnium.C.de teſta.põt tñ qñqʒ ꝯtinge
re ꝯtrium de facto cũ hois memoria ſit labilis.vt no.glo.
in.c.iij.loco de ꝓba.⁊ no.in.l.pegre.ff.de acquirẽ. poſ.⁊
in.l.i.C.de ſer.fugi.⁊ ideo dixit Bald.in.c.ex pte el.ij.de
offi.dele.ꝙ memoria pape ẽ corruptibilis vnde qñqʒ fal
li põt circa verũ intellectũ legis facit qð no.in.c. ꝑterea.
xxiij.di.⁊.xxx.q.iiij.qð aũt vbi vrbanus nõ recoluit eius
qð ꝑdeceſſor leo ꝓhibuerat. ¶ No.ex ea.glo. ibi qñqʒ
49 † ꝙ ſubditus debet obedire mandato pape ẽt ſi cãm nõ
reddat.q̃ gl.ꝓcedit qñ ꝯſtaret de ꝑciſa volũtate pape qꝛ
tunc mandatum pape licet ſit durum eſt tamen ſeruan
dum vt habetur in.c.in memoriam hic in gloſ. allega
to alr̃ ſi non cõſtet eſſe de mẽte pape ꝓcedit qð hic hř.ẽt
50 dicit hic Bal.† ꝙ lʒ in mãdato ſupioris nõ ſemp requira
tur cã tñ ſi eſt ꝯ rõnem non eſt ſibi obtempandũ ſunt.n.q̃
dã ꝑcepta nuda q̃ ſine cã nõ valẽt.l.filiuſfa.§.diui de le.i
.l.medico.§.fi.ff.de annuis le.l.qdã in ſuo.ff.de ꝯdi.inſti.
l.rephendẽda.C.de inſti.⁊ ſubſti.ſub condi.fac.vide eun
dẽ Bal.in.l.ius alimentoꝝ.ff.vbi pupil.edu.de.vbi dicit
51 † ꝙ decreta ⁊ mãdata nuda que fiunt ſine cauſe cognitio
ne.nõ hñr ẽt ꝓ nuda citatõe.⁊ dicit ad hoc text.illũ fore
optimũ qð iudex dʒ mãdare parti ve rñdeat veritatẽ ſub
certa pena quã penã vel multã exiget ſi ps veritatem non
rñdeat.l.i.§.quid ergo.ff.de ven.iſpi.vide eũdẽ Bal.i.l.
iterlocutio..C.cõmina.eplã. Inn.i.c.cũ i tua q ma.accu.
poſ.Spe.ti.de ꝯtuma.l.fi.v.ſʒ pone iudex.⁊ i ti.de ſnia.§.
ij.ver.ſed nũqd iudex.dy.⁊ ray.⁊ Jo.de imo.i.d.l.filiuſ
familias.§.diui.⁊ per iſta ſit expedita.decretalis veſtra.

b Tam ordinem. Ciſtercieñ.[b] p
c reſcriptũ q̃ nõ
fit mẽtio de ordine ſuo ꝯueniri non pñt .b.d.
ſʒ Jo.an.nec idiget diuiſiõe ſʒ ſʒ glo.⁊ Jo.
cald.quos ſeqť do.Card.hic dʒ addi ſi ꝯueniant ſup his
ſup qb⁹ ſũt ꝑuilegiati.† ⁊ ꝑmittit.d.car.h ꝙ ciſtercieñ.oli
hũerũt ꝑmũ ꝑuilegiũ qð ſup reb⁹ ſup qbus erãt ꝑuilegia
ti nõ poſſent ꝯueniri p lr̃as aplicas in qb⁹ nõ ẽ facta mẽ
tio de ordine coꝝ.poſtea hubuerũt ſm ꝑuilegiũ vʒ ne ſol
uant decimas poſſeſſionũ p gñale ꝯciliũ acqſitoꝝ ⁊ d iſto
ſcðo ꝑuilegio pape loqtur decre.iſta habuerũt deinde ter
tiũ ꝑuilegiũ pleni⁹ ⁊ pingui⁹ vʒ ꝙ ſup nulla re poſſent
ꝯueniri per litteras apoſtolicas niſi facta mentione de ip
ſoꝝ ordine.⁊ de hoc tertio priuilegio facit mentionem
glo.hic in ver.ꝑter hoc.⁊ ita reſidet hic.d.Cardi. ⁊ cuʒ
his dictis trãſiuit Jo.de imo.ſed. R.př.d. Abb.ſummat
tex.iſtũ hoc mõ.ciſtercieñ.ſunt ꝑuilegiati ꝙ non pñt ꝯue
niri p reſcriptũ aplicũ niſi in eo fiat mentio d ordine coꝝ
h.d.⁊ diuide ſʒ eũ.ꝑmo ponit deciſuʒ exordium.ſcðo po
nit dictũ ibi ſed ꝯ Bal. vo h hanc dcre.ſic ſummauit nõ tʒ
reſcriptũ p qð vulnerať ꝑuilegiũ ordinis niſi de ipo ordi
ne faciat mẽtionẽ dicit ẽt nõ tʒ reſcriptũ vbi ſupprimiť or
do ſubdit ẽt nõ tʒ reſcriptũ ꝯ regulares ipetratũ qð nõ fa
ciat coꝝ ordinis mentõeʒ dicit ẽt ciſtercieñ.p reſcriptũ in
quo nõ fit mẽtio de coruʒ ordine ꝯueniri non poſſunt ⁊
iſtud vltimũ fuit ſummariũ Jo.an. ſic Bal. multiuarie
allegauit

a ¶ Cauſas ſẽſitiuas Philoſophatur h d. Andr.n. n autem vt canoniſta loquiť naʒ nihil eſt in intellectu quin illud idem prius in ſẽſu fuerit ⁊ neceſſe ẽ intelligentem. phantaſmata. ſpeculari. tertio de ami.tex. ꝯmẽti.xxx.cuʒ ipſe ſit motus a ſenſu ſecũdũ actum factus. ſecundo de anima.tex.comẽti.clxi.⁊ tũc ex iſtis ſequiť diffinitio rationis cogitationis canoniſta ſi ꝑticeps deꝰ phi loſophie q̃ parcto.do.and. optime loquatur.

b ¶ Ciſtercieñ. Trãſeunt hic moderni doctores cũ iſto ſummario lʒ alijs verbis ipm ponãt ⁊ quo ad mãʒ huius decretalis adde tu io tã titu.de ꝑui. ⁊ oẽs coĩter ſcribẽtes tã legiſtas q̃ʒ canoniſtas nec eſt op⁹ hic aliter inſiſtere cuʒ h de ſe pateat ſʒ ſi qd praʒ vis adere dic iſta ꝑuilegia cum ſint i corpe iuris inſerta ꝑſumũť data motu ꝓprio vide p Modernos ſcribentes in.c. ſanctoꝝ circa medium de ꝑſcrip.

allegauit tex.iſtuz.ꝛ ꝓ euidentia premittit hic Bal. ꝙ ci
ſtercieñ.ſunt priuilegiati.vt ſuper quibuſdam rebus ſoluāt
decimas ꝛ ſuper quibuſdam nō.Item ſunt etiam priui-
legiati vt non poſſint conueniri per litteras pape non fa-
cientes mentionez de coꝝ ordine.ꝛ ſic caſus eſt clarus ꝙ
non valet reſcriptum ſi non fiat mentio de ordine.ꝛ intel
ligit ꝙ non valet reſcriptū ipſo iure ſi non eſt facta men-
2 tio de ordine†qꝛ in generali ſermone non includunť exē-
pti.ſed ſi littere non faciunt mentionē de dictis tenent ꝙ
per exceptionem elidi poſſunt.qꝛ non faciunt mentionez
de priuilegio.ꝛ etiaz dicit hic Bal.ꝙ littere ipſe poſſunt
elidi vt non cōteſtetur lis ſuper eis. qꝛ priuilegium hz vī
ſententie que parit exceptionem cōtra ꝓceſſum.ſecus autē
ſi exceptio veniret ď iuř cōi ꝛ nō de priuilegio.qꝛ tunc lr̃e
obtente in forma cōi non poſſunt elidi ſed in modum ex-
ceptionis peremptorie poſſet elidi ipſum ius agendi. vt
in.c.i.de lit.conteſta.lib.vj.Refert poſtea alios ꝙ vbi eſt
priuilegiū ſurgit exceptio pemptoria ꝛ nō declinatoria.
3 qꝛ ex forma priuilegij loqui pōt.†Nunquid in lr̃is de iu
ſticia que hz formam cōem eſt neceſſe fieri mentionez de
priuilegio quo minus ꝓcedatur.ꝛ fine debito finiať. di-
cit hic Bal.ꝯſiderandū eſſe quaten⁹ littere ſint i cōceſſio-
ne noui iudicis ꝯ priuilegium.ꝛ ſi ſapiant in iuſticiā.ſed
ſi ſapiant iuſticiam.iō valent vt procedatur per illas.nō
ſm illas niſi quo ad ordinem iudicij.ꝛ ita reſidet ħ bal.
ꝛ ideo ponite hūc caſum in terminis hoc mō. Ego impe
petraui reſcriptum a papa ꝯ ciſtercieñ.ſuper dictis ꝛ ali-
is rebus in qbus ſedes apoſtolica eoruz ordini indulſit.
nec fuit facta mentio ordinis coꝝ in reſcripto tandez fue
runt citati vigore huiuſmodi reſcripti.Queriť vtrum te-
neantur rñdere deciditur hic ꝙ non.Mihi aūt videť ꝙ
ſūmarium Io.an.non ſit conforme huic lr̃e.qō ad oculū
demonſtro.Nam tex.iſte refert ſe ad illos ſup quo priui
legiatus fuerat ordo ciſtercieñ.vt apparet ex.ꝟ.ſuper di-
ctis vel alijs ꝛc.vnde ſūmarium Io.an.extendit iſtū ad
id ſuper quo ordo ciſtercieñ.nō eſt priuilegiatus.ꝛ iſtud
4 eſſe non pōt.†qꝛ tenor priuilegij eſt attendendus.c.rece-
pimus.ꝛ.c.porro.de priuil.ꝛ iterū eſt ꝙ in priuilegijs fi-
enda eſt ſtricta interpretatio.vt no.iij.diſt.c.priuilegia.ꝛ
c.olim.de ver.ſig.ꝛ ſic tex.reſtringit ſe. vt non teneantur
ciſtercieñ.rñdere ſuper decimis vel alijs in qbus ordo eo
rum eſt ſpecialiter priuilegiatus.ꝛ eodem modo tollun-
tur omnia alia ſuperiora ſūmaria tradita per Bal.ꝛ ali
os hic.ꝛ ideo tex.iſte poteſt hoc modo ſūmarij ciſterciē.
non poſſunt conueniri ſuper rebus in quibus ordo ē pri-
uilegiatus per reſcriptum pape niſi de eoruz ordine fiat
mentio.h.d.Et hoc vult expreſſe glo.prima hic que dicit
ꝙ ſi ciſtercieñ.trahuntur ſuper his ſuper quibus nō ſunt
priuilegiati reſcriptum non faciens mentionem de eoruz
ordine eſt efficax.quia in eo in quo non ſunt priuilegiati
debent vti iure cōmuni.c.nuper.de decimis Hoſt.tamen
hic tenuit cōtrarium.ꝛ dicebat litteram iſtam fore ſup-
plendam per verbum maxime ſuper ver.indulſit.ꝛ ita ēt
ſequitur Io.an.hic.ſed Io.cal.hoc reprobat.ꝛ eū ſequi
tur.d.Car.dicunť.n.ſtandum eſſe dicto iſtius gl.habito
reſpectu ad tp̄s.c.huius.qꝛ tunc ciſtercieñ.nō habebant
tertiū priuilegiū.de quo loquitur glo.ita in ꝟ.preter hoc
ſed ſolum habebant illud priuilegiuz.de quo loquiť iſte
tex.in ꝟ.ſuper decimis ꝛ alijs ꝛ dictum Hoſti.ꝛ Io.an.
pōt habere locum habita conſideratione ad tertiū priui
legium conceſſum ordini ciſtercieñ.vt ſuper nulla re poſ-
ſent conueniri per litteras apoſtolicas.niſi facta mentiōe
de coꝝ ordine.ꝛ per conſequens ſtabimus huic textui lo
quenti quādo ciſtercieñ.conueniuntur ſuper rebus in q-
bus ſpecialiter ſunt priuilegiati. ideo non debet extendi
ad impetrationem fiendam ſuper rebus non priuilegia-
5 tis.†Nam priuilegium debet obſeruari in rebus in qb⁹
c loqť. Sed iſtud tertiū priuilegium.de quo gl.iſta loqui
tur erat magis generale.quia cōcernebat oēm rem rōne
cuius poſſent cōueniri.ꝛ cum hac opinione glo. tranſeūt

hic cōiter ſcribeñ.de hoc tñ tertio priuilegio nobis nō cō
ſtat.iō delegatus nō teneť admittere exceptionez niſi fiat
fides de priuilegio.ar.c.cum perſone. de priuileg.lib. vj.
ſed reſpectu priuilegij.de quo loquitur tex.iſte bene vide
tur ſufficere tex.iſte.quia tale priuilegium eſt incorpora-
tū hic.Et iſta ſufficiant vobis pro declaratiōe iſtius glo.
prime.ꝛ pro ſūmario huius decre.venio nunc ad notabi
6 lia.¶†Nota primo ꝙ impetratio facta contra priuile-
gium ſuppreſſo ordine nō valet.ꝛ eſt argumentum text.
7 iſte ſm Bal.hic†ꝙ non valet reſcriptum impetratum ſu
per feudo non facta mentione feudi.licet enim reſcriptuz
ex forma ſui ſit priuilegiatuz.tñ eſt priuilegiate rei datū.
Nam feudum hz iudices priuilegiatos.puta dominum
feudi pares curie ꝛ arbitros ꝛ iudicem cōem.puta pote-
teſtatem terre nō ſimul.ſed quēlibet in ſuo caſu.vt in.c.ce
terum.de iudi.Item ꝛ ipſum feuduz aliqñ eſt priuilegia
tum vt feudū marchie ducatus ꝛ comitatus.ꝛ per conſe
quens tale reſcriptum nō eſt efficax ſm Bal.hic.Ego al-
lego pro dicto Bal.glo.ſecūdam hic que hoc dicit in in-
diuiduo.dicit enim ꝙ de iſtis dicitur hic. Item intelligo
de omnibus religioſis qui habēt a concilio priuilegium
vt templarij hoſpitalarij ꝛ ſimiles.c.ex parte.de deci.fac.
l.ex facto.ff.de vulga.ꝛ pu.Et ex hoc vobis infero ad ta-
8 lem qōnem.† Ego impetraui reſcriptum contra ticium
ſcholarem ſed in eo non feci mentionē ꝙ erat ſcholaris.
ꝛ ſic non feci mentionem de ordine ſcholaſtico ꝙ per ta-
le reſcriptum nō potero eum conuenire.ſunt enim ſchola
res priuilegiati reſpectu fori vt nō poſſint conueniri niſi
coram ſuis iudicibus.vt in auc.habita.C.ne fil.pro pr̃e.
ꝛ in prima cōſtitutione ffoꝝ.ꝛ per ſcribentes in.c.ex lit-
teris.de conſti.qō eſt memoratu dignum. ſed conſidera.
qꝛ videtur ꝙ iſte tex.deſtruat iſtaz argumentationē bal.
ꝛ hanc meam inductionē.Nam ex iſto tex.colligitur.ar.
optimum ꝙ valet reſcriptū impetratū contra religioſos.
licet nō faciat mentionē cuius ordinis ſint.ſatis.n.eſt re-
ſcriptū conſtare ꝯtra cuius monaſterij religioſos fiat im
petratio hoc ꝓbatur hic per locum a ſpāli.Nam ſi priui-
legium hoc fuit indultū ciſtercieñ.vt non teneanť reſpon
dere niſi fiat mentio de coꝝ ordine.ergo ius cōe eſt in cō-
trarium in alijs.l.qō vero.l.ius ſingulare.ff.de legi.c.pre
ſenti.de preben.li.vj.nihilominus pōt reſponderi.nam ſi
cut ſunt priuilegiati iſti ciſtercieñ.vt habeant ꝓprios iu-
dices.eodem mō ſcholares ſunt priuilegiati vt habeant
proprios iudices.vt in dicta auc.habita ꝛ multo fortius
in feudo.ꝛ in ſcholaribus.nam priuilegium coꝝ quo ad
iudices ꝛ foꝝ eſt incorporatum in corpore iuris. vt in.d.
§.ceterum.ꝛ in.d.auc.habita.ꝛ per conſequens iſte tex.
nullo modo obſtat.ꝛ ideo dicit hic Bal.colligendo no-
9 tabile†ꝙ littere impetrate cōtra priuilegiatos vt contra
ciſtercieñ.ꝛ ſimiles non facta mentione de ordine eorum
non valent.bene facit gl.ij.allegata ſuperius.ꝛ dicit hic
10 do.Anto.†ꝙ ſi facta eſſet mentio in reſcripto de ordine
ꝛ in illo caueretur.quia eſſent alterius ordinis.qꝛ tūc im
11 petratio non valeret.vt in.c. rodulphus.ī.eo. ¶†Nota
religioſos poſſe priuilegiari ſuper decimis non preſtan-
12 dis.facit.c.ex parte.de deci.†an poſſit renunciari priui-
legio de decimis non preſtandis. tangit Bald.hic.ꝛ vi-
detur ꝙ non.quia cum tale priuilegium ſit conceſſuz or-
dini renunciari non poteſt.argu.c.ſi diligenti.de foro cō
pe.Et ideo vnus Abbas vel prior ciſtercieñ. conuentus
ſuper decimis.non videtur poſſe renunciare huic priuile
gio in contrarium.vide per.l.i.ff.de his qui ſpon.mu.pu.
ſuſcipiunt.lib.x.decidit hic Bal.ꝙ in preiudicium eccle-
ſie non tenet renunciatio.ſed bene tenet in preiudiciū ip-
ſius renunciantis.ꝛ ad.c.ſi diligenti.reſpondet ꝙ ibi fie-
ret preiudicium iuriſditioni alterius.ideo non tenet con-
ſenſus.vt nota.Io.mona.in.c.accuſatus.de hereti. li.vj.
13 †Item ibi non pōt valere renūciatio. quia preiudicatur
dignitati ordinis clericalis.nā q tangit vnū clericū.tāgit
totū clericatū.ſicut q tāgit auriculā hois totū corp⁹ tāgit

c ¶ Loquitur
Adō.l.i agris
ff.de aquir.re.
do.ꝛ rō eē po
teſt qꝛ limita-
ta cā limitatū
parit effectum
pro quo adde
do.Barth.ſoc.
in ꝯſil.xxxi.in
cipi.pro ſequē
do ordinem ꝟ.
ij.ꝓbatur car.
lxiij.

⁊ propter coligantiaʒ membꝛoꝝ totum coꝛpus ſentit ta-
ctum. vt no. in. l. vulgaris. ff. de fur. Item ſcriptum eſt no
lite tangere xp̄os meos. in auc. q̄ nō alie. §. i. ⁊ ita reſidet
hic Bal. Et ego pro opi. ſua. allego tex. in caſu ſuo mira
bilem in. c. i. §. fi. de capitulis cozradi. in vſi. feu. vbi dicit̃.
14 †eccleſia habebat feudum a rege ⁊ p̄latus cōmiſit feloni
am ꝯ regem dr̃ ibi ꝙ feudū reuertit̃ ad regē ipſo prelato
viuente ſed mortuo ipſo prelato. feudū ad eccleſiā reuer-
titur. Ecce nūc ꝙ lʒ factū p̄lati nō noceat eccl'ie. vt in r̃la
delictū perſone li. vi. ⁊ in. c. ij. de ordi. cog. Nihilominus
nocet ipſi p̄lato in vita ſua eodē mō dn̄i eſt in caſu bal.
nec pōt allegari melioꝛ deciſio q̄ȝ dictus. §. fi. nihilomi-
nus mihi nō vr̃ veꝝ dictū Bal. ſed ad. d. §. fi. r̃ndeo ibi. n.
eſt tradita certa foꝛma a iure circa ipoſitionē pene. vn̄ iu
ra eccl'ie illo caſu ſilent. Et ſic eſt caſus ſpāl'is. ⁊ rō ſpālita
tis. ibi pōt eſſe regis priuilegiū fauoꝛe publice vtilitatis
⁊ pp nām feudi. ergo in ꝯrium eſt ius cōe. c. pn̄ti. de p̄bē.
15 li. vi. †Quinimo plus dico ꝙ non pōt eē p̄iudiciū Abb.
quin ſit p̄iudicium monaſterij. q2 eo ipſo ꝙ Abb. renūci-
at priuilegio ſuper decimis nō p̄ſtādis ipſe p̄iudicat mo
naſterio. Eſt enim vſuarius ⁊ nō fructuarius. vt late di
xi in. c. fin. de pec. cle. Et per ꝯn̄s bal. non bene loquitur.
Et ēt pōdera q2. d. Ant. dixit hic ꝙ cōiter doc. ſequuntur
opi. Hoſt. ⁊ Io. an. ꝙ ciſtercien̄. in reb⁹ nō priuilegiatis
gaudeāt priuilegio. certe vr̃ ꝙ doc. cōiter. ſequant̃ opi. gl.
vt ſupra dixi. ⁊ eaʒ ſequit̃ hic. d. Io. cal. Bal. d. Car. Io.
16 de Imo. ⁊ Abb. ¶ †No. ſm. d. Pe. de anch. ꝙ priuile
giuni ꝯceſſum ꝯ priuilegiatū nō facta mentione de oꝛdi
ne priuilegiato eſt nullū certe iſte tex. loqͣtur in reſcripto
ipetrato ꝯ priuilegiū non autē loqͣtur in priuilegio dictū
tñ eius eſt veꝝ in ſe q2 ſi idē eſt in reſcripto q̄d eſt ꝯfoꝛme
iuri cōi. vt in. l. falſo. C. de diuer. reſcrip. ergo multo foꝛti-
us erit idē in priuilegio. iij. di. priuilegia. dicit tñ. d. Pet.
foꝛe aduertendū. q2 vr̃ ꝙ ſufficiat in ipetratione fieri mē
tionē de oꝛdine. q̄d dicit eſſe verū ſm doc. qn̄ ipetrant̃ lr̃e
iuſticie ꝯ illa ſuper qbus ꝯceſſa ſunt priuilegia vt ſi mole
ſtat me ſuper dcimis quas aſſero me ſoluiſſe. et ita debet
intelligi iſte tex. ſi vero impetrant̃ lr̃e gratioſe ſiue priuile
giū ꝯ contēta in priuilegio religioſoꝝ. tunc dʒ fieri men-
tio de oꝛdine. ⁊ de priuilegio. alle. c. inter monaſteriū. ꝟ. d
re iudi. Et q̄d no. in. c. i. ē. e. ſed opponas ſi nō valent lr̃e
in qbus non ſit mētio de ſtatuto. vt in. c. ꝯſtitutus. ꝟ. eo. er
go ſiſr̃ non vr̃r valere ſi nō ſit mētio de priuilegio. ſoluit
d. Pe. ibi h̄ ꝓcedere in lr̃is. ſec⁹ i lr̃is iuſticie. vt hic d h̄ di
17 cam. ꝟ. ſuper gl. not. ſm do. Ant. †ꝙ vbi priuilegiū quācū
cunqȝ generale dat foꝛmā diſtributiuā reſcriptis ipetran
dis nō valet reſcriptū ēt ſpāle non ſeruata foꝛma tradita
in priuilegio. Nā al's illud priuilegiū eēt inutile cum cō
cernat ſingula reſcripta. Iſte eſt ꝓprius caſus huius. c. ⁊
iō non bñ allegat̃ ſm. d. Abba. per aliquos iſtud. c. ad ꝓ
bandū ꝙ reſcriptum ipetratuʒ ꝯ priuilegiū dʒ facere mē
tionem de priuilegio. Nā hoc nō. ꝓbat̃ hic. ſed potius
ꝯrium. Nā hic non dr̃ ꝙ dʒ fieri mētio de priuilegio ſed
ſolū de oꝛdine. Certe hoc voluit Bal. hic dicens ꝙ d pri
uilegio non dʒ fieri mentio. ſ. ꝙ habeāt priuilegiū ſuper
decimis. ſed de oꝛdine ſic. q2 oꝛdo hʒ priuilegium ſup iu
riſdictione ne trahi poſſit. ſed ad beneficia non valent lr̃e
nō facientes mentionē de priuilegio. tēperat tñ Bal. hoc
ꝙ reſcriptū impetratum ꝯ priuilegium nō facta mētione
oꝛdinis non valet eſſe veꝝ. ſi ita dictat priuilegiū alioqn
valet ſed obſtat exceptio declinatoꝛia foꝛi. ⁊ diſtinguit
hic Bal. an de priuilegio aduerſarij ſit fienda mētio hoc
mō aut impetratur reſcriptuʒ ſm ius cōe per viā iuſticie
ꝯ priuilegiatos. aut per vim indulgentie ſeu priuilegij ſi
per viā iuſticie ꝯ priuilegiatos. aut per vim indulgentie
ſeu priuilegij. ſi per viā iuſticie aut impetratur ꝯ ciſterciē.
vel alios religioſos. ⁊ tūc neceſſe eſt ꝙ de oꝛdine fiat mē
tio non autē de priuilegio. q2 tex. iſte dicit oꝛdinis nō pri
uilegij. Aut impetrat̃ ꝯ alios priuilegiatos. pone exēplū
in. c. ex parte. el. i. de priuile. ⁊ tunc nō eſt neceſſe ꝙ de pri

a ¶ Feudi. vi-
de p illa ꝯclu
ſione ſelſ. hic
in. vi. col. circa
fi. verſi p iſtuʒ
tex. q ex ante-
dictis illatur.
⁊ ꝯcludit pau
cis abſoluēdo
totā māʒ. ⁊ ad
auctē huc locū
do. And. vide
ibi dicit q; p te
o. a ꝓcipies.

uilegio fiat mentio. ⁊ eſt rō q2 per reſcriptum nihil detra
hit̃ priuilegio. erit enim iuxta priuilegium ꝓnūcianduʒ.
⁊ ſic reſcriptū eſt quale ad iuſticiā. ⁊ non claudicat. aliaſ
ſequeret̃ ꝙ de qualitate ꝑemptoꝛia eſſet fienda mētio in
18 reſcripto q̄d eſt falſum †q2 de ꝑemptoꝛia non pōt diſpu
tari in litis ingreſſu ſed ſolū vna cū pͥcipali. vt in. l. i. C.
de oꝛdi. iudi. Et ſic nō poſſet ꝓnunciare ſe iudicē vel non
iudicē q̄d facere dʒ ante aliā ꝓnunciationē. vt no. in. l. ar
bitro. ff. qui ſatiſda. cog. Ideo non dʒ fieri mentio de per
emptoꝛia q2 ꝯdicēt ſibi ipſi. aut ad excludēdū. ⁊ tūc alia
rōne tʒ reſcriptū nullum q̄d perimere vr̃ ius alterius. l. re
ſcripta. C. de p̄ci. ipe. offe. ſi vero reſcriptuʒ impetraret̃ in
vim indulgētie. tūc neceſſe eſt ꝙ de priuilegio fiat mētio
in reſcripto dicendo nō obſtāte tali priuilegio. al's ei non
derogaret̃. c. cōſtitutus. ꝟ. e. c. inter monaſteriū. de re iudi.
ſm Compo. q̄d ꝓcedit ſm Bal. ſi tale priuilegiū non eſt
clauſum in coꝛpoꝛe iuris. al's faciēdo mētionē de oꝛdine
intelligeret̃ priuilegio derogare. ar. l. itē vulpianus. ff. de
excu. tu. ⁊ in. l. qdā ꝯſulebant. ff. de re iudi. ſm Hoſt. hic.
19 Et p̄dicta bal. ſic faciunt ad qōnem fuit †impetratū i feu-
dū caſtrum tanq̄ȝ emptū per quendā monachuʒ oꝛdinis
ciſtercien̄. non expͥſſo articulo ꝙ iſtud caſtrū eſſet q̄ſitum
oꝛdini. nūqd valeat impetratio. ⁊ vr̃ ꝙ ſic q2 ex quo mo
20 nachus de neceſſitate acquirit monaſterio †⁊ qcqd in eſt
neceſſario non ꝯtinget nō opʒ expꝛimi q̄d ſatis eſt demō
ſtratū qd quale quātūcunqȝ ſit. l. cū aliquis. C. de iure de
li. l. filiuſfa. ff. de cōdi. ⁊ demon. vnde ſciam principis nō
fefellit quinimo plenarie inſtruxit. Sic igit̃ voluntas p̄n
21 cipis adeſt ⁊ ꝑtās ſubeſt. †Sed qd dices impetraui i feu
dū rem quā tenebā in emphiteoſim. ⁊ feci mentionē. q2
res erat emphiteotica. tñ non expꝛeſſi quantitatē cēſus.
22 vr̃ dicendū ꝙ impetratio ſit incerta. ⁊ iō inualida †quia
certitudo cōſiſtit in ſubſtantia ⁊ qualitate. Naʒ iſte tres
diſtinctiones ſimul iuncte faciūt vt res certa. al's dr̃ incer
ta ⁊ infoꝛmis. l. vbi aūt. ff. de ver. ob. ⁊ incertitudo tanq̄ȝ
captioſa frangitur. vt. ff. de tranſac. l. cū aequiliana. niſi foꝛ-
te ſeruitiū eēt equiualens. vel mai⁹ q̄ȝ eēt cenſus annuus.
hoc quoqȝ cōmittitur iudicātis arbitrio. ar. l. cum his. §.
modū. ff. de tranſac. l. meuia. §. fi. ff. de an. leg. ſed certe lex
dixit expꝛ'ſſe ꝙ fundi temploꝝ emphiteotici nō pn̄t con-
23 cedi dempto canone ꝯſueto. †Sed qd dices impetraui in
a dices ſuper re feuda nō facta mentione feudi * an valeat
reſcriptū. Bal. concludit ꝙ nō. ſecus ſi ipetraui in foꝛma
mere iuſticie. coꝛā quibus poterit opponi exceptio decli-
natoꝛia veniens ex natura feudi. vt in. c. ceteꝝ. de iudi. q2
feuda hn̄t ꝓpꝛias iudices. ſ. dn̄m pares curie ⁊ arbitros
pares aut iudicant inter dn̄m ⁊ feudatariū arbitri ſi defi
ciant pares curie his oibus a iuriſditione deficientibus
iudicat oꝛdinarius loci. ¶ Capto gl. ibi non facta men
24 tio. Nota ex eo ꝙ ſuppꝛ'ſſio dignitatis viciat reſcriptuʒ. c.
ad aures. c. ſedes. ꝟ. e. c. cū acceſſiſſent. ē. ti. i. Sentit gl. iſta
iſta colligendo ꝙ non tā faciliter concederet̃ reſcriptū cō
tra ciſtercien̄. ſicut ꝯ alios quaſi velit ꝙ in hoc eis defera
tur nihilominus hoc non prouenit ex alio niſi ex priuile-
gio eis indulto ne poſſint conueniri non facta mentione
de oꝛdine ſuo in litteris apoſtolicis. al's aut ſi non habe-
rent tale priuilegium bene valeret reſcriptū nō facta mē
tione de oꝛdine q2 cum non eſſent priuilegiati eſſent reda
cti ad terminos iuris cōmunis. nec dictum. c. ad aures.
⁊. d. c. ſedes loquunt̃ in iſto caſu ſʒ loquūt̃ in alijs caſib⁹.
ideo hec rō glo. non vr̃ bona q2 reſcriptum non annullat̃
hic. q2 oꝛdo ſit dignitas ſed vigoꝛe priuilegij eis indulti
25 a papa. ¶ †No. ēt ex eadem glo. ꝙ illud ꝙ dr̃ hic de ci-
ſterſienſibus hʒ locū in oibus religioſis habentibus cōſi-
mile priuilegiū vt tēplarij ⁊ hoſpitalarij. c. ex p̄te de deci-
mis. itellige de illo priuilegio. vʒ. vt ſuper nulla re poſſint
ꝯueniri niſi fiat mentio de oꝛdine eoꝝ. deinde glo. iſta in
ver. ſed nō ne. opponit ꝙ reſcriptū nō facta mentione de
priuilegio debuit valere ex eo. q2 iſtud eſt reſcriptū ſpāle.
ſed priuilegiū fuit generale. Cum ergo hoc reſcriptū cō-
prehendat

pꝛebēdat vnā cām tm̄.ſequit̃ ꝙ ſpēs derogauit generi.c.
i.§.e.c.ſtuduiſti.de offi.dele.⁊ per ↄ̃ñs ſpāles lr̃e derogāt
generalibus. Pꝛeterea tacē priuilegium ſup decimis in
impetratione eſt tacē peremptoriū cōpetēs eis ſed hec ta
citurnitas pemptoꝝ nō viciat lr̃as.vt in.c.i.de lit.ↄteſt.
26 lib.vi.gl.iſta ſoluit ibi ſed nō eſt verū† qꝛ priuilegiū ē lex
priuata.⁊ ↄ̃ ius cōe.iiij.di.priuil'ia cōmiſſio iſta de dādis
decimis ↄtinet ius cōe.qꝛ ſacerdos parrochialis ipetra
uit decimas q̃ erant in ſua parrochia ſibi dande. ſed pri
uilegium nō tollit̃ per ius cōe niſi fiat mentio de priuile
gio in cōmiſſione.iō non valent lr̃e ēt ſpeciales ēt ſm ius
cōe obtente ↄ̃ priuilegium ipſoꝝ per ꝙ non tenebat̃ ſol
uere decimas iſta eſt ſolutio huius glo.indubitanter iſta
ſolutio.⁊ iſte intellectus non ꝓcedit ex eo qꝛ ex tali reſcri
pto cōceſſo ſuper decimis ſoluendis ↄ̃ priuilegiū ciſterci
enſiū oritur exceptio pemptoria ipſis religioſis.iō tacitur
nitas pemptorie non viciauit reſcriptū per.d.c.i.de litis
ↄteſta.lib.vi.⁊ iō licet dictū glo.in ſe ſit verū.tm̄ non ē bo
na ſo.ad ↄ̃rium.iō ſolue ſm Jo.an.⁊ alios ꝙ iſtud priui
legium dabat formam reſcriptis ſingularibus impetran
dis ꝙ non tenerent̃ rñdere niſi in litteris apoſtolicis fie
ret mentio de eoꝝ ordine.⁊ iō qualecunqꝫ reſcriptū ſi nō
fieret mentio de eoꝝ ordine non valeret. nam al's ſi reſcri
ptum ſpāle ↄ̃ fratres certi loci ipetraret̃ ſuper certa re va
leret non facta mentione de ordine inutile eēt tale priuile
gium.iō dʒ fieri mentio de ordine.vñ ſi impetrat̃ ↄ̃ alios
priuilegiatos in decimis vel in alijs nō ē neceſſe vt reſcri
ptū faciat mentionē de priuilegio ex quo priuilegiū con
cernebat ius pemptoriū ⁊ merita cāe.qꝛ ꝑ hoc reſcriptuʒ
nō ꝓiudicat̃ priuilegio cū poſſit allegari ad merita cauſe
papa.n.dando reſcriptū nō aliud facit niſi qꝛ mādat iuſti
ciā adminiſtrari.vt in.l.falſo.C.de diuer.reſcrip.ſed in ca
ſu huius capl'i priuilegiū inducebat dilatoriā ⁊ nō ↄcer
nebat merita cāe.vñ ſi reſcriptū valeret illud priuilegium
eſſet inutile.iō cum q̃rit̃ an reſcriptū ſeu priuilegiū impe
27 tratum debeat facere mentionē de priuilegio.† Cōclude
aut erat reſcriptū ad bñficia obtinenda vel aliter priuile
giatiuum.⁊ tunc nō vʒ ſi venit in ꝓiudiciū priuilegiati.⁊
non facit mentionē de priuilegio qꝛ eſt ſubrepticiū cū ſit
illi ↄ̃rium ⁊ ſi papa ſciuiſſet nō dediſſet reſcriptuʒ. iſte eſt
caſus ſm Innoc.in.c.ↄſtitutus.§.eo.aut eſt reſcriptū non
priuilegiatiuū.ſed ad iuris cōis obſeruantiā cōceſſum.⁊
tunc aut preiudiciū aduerſarij ↄcernebat merita cāe.pu
ta vt nō teneret̃ ſoluere decimas.⁊ tʒ reſcriptū.lʒ nō faci
28 at mentionē de priuilegio rō† qꝛ nullum ꝓiudiciū fit pri
uilegiato cū poſſit de priuilegio ſuo excipe ad merita cāe
vñ ſicut impetrans nō teneret̃ facere mētionē de exceptio
ne pemptoria cōpetenti aduerſario.vt in.d.c.i.qꝛ ſaluum
manet ius aduerſarij.ita nec de priuilegio cauſante exce
ptionē pemptoriā hoc ꝓbat iſte tex.tʒ Inno. cōpoſtel. ⁊
cōit̃ oēs.nā ⁊ ſi papa ſciuiſſet de priuilegio nihilominus
reſcriptū ↄceſſiſſet.qꝛ forte priuilegiat⁹ renūciauit ꝓuil'io
veriſil'e aūt eſt ꝙ ꝓuil'. aduerſarij ↄcernebat exceptioneʒ
dilatoriā vel dabat formā reſcriptis ipetrādis ⁊ nō vʒ re
ſcriptū.qꝛ al's priuilegiū eēt inutile ſi non poſſet excipi ↄ̃
reſcriptū in vim dilatorie.Et per iſta d̾clarata eſt gl. iſta
vſqꝫ aduerſiculū venire dn̄t monachi ſuū priuilegiū alle.
29 Pro cuius declaratiōe capio vltima v̾ba text.vʒ† mini
me teneamini rñdere ex qbus v̾bis no.ꝙ ꝑ talia verba cā
30 tur exceptio dilatoria.⁊ iō dicebat hic Gaſ. de Cal.† ꝙ
ſi nō opponit̃ exceptio cōpetens priuilegia.ſiue ſit dilato
ria.ſiue declinatoria iudicis.ſiue pemptoria ꝓcedit iudi
ciū valebit ſnia ēt lata ↄ̃ priuilegiū.niſi aliud in ꝓuilegio
ſit exꝓſſum.lʒ aliud ſit in lr̃is ad bñficia ipetiatis. vt in.c.
ↄſtitu.§.eo.⁊ hoc tʒ gl.iſta ad fi.Et ex hoc īfert ꝙ ciſterci
enſes ↄuēti per reſcriptū ſup his ſuper qbus ſūt ꝓuilegia
ti ſi nō rñdeāt nec opponāt ſnia excōicationis lata ↄ̃ eos
tenebit facit ꝙ no.gl.in cle.ij.vt lit.pē.ex quo exceptio di
latoria cātur ꝑ illa v̾ba nō teneamini rñdere.⁊ hoc ēt di
cit gl.iſta.vʒ ꝙ venire dn̄t ciſterciēſes ad allegandū eoꝝ
priuilegiū.qꝛ tale reſcriptū nō eſt ipſo iure nullū. ⁊ ſic ex
ea nō ꝑpetuo ꝙ priuilegiatus citatus ↄ̃ ꝓuil'm ſuū tenet̃
venire allegaturus ſuū priuilegiū.al's tʒ ſnia ↄ̃ eū lata.ſʒ
Hoſt.tenuit hic ↄ̃riū.vʒ ꝙ ipſo iure non valeat. iō ſi eos
citat ⁊ nō veniūt ↄ̃ eos ꝓcedi nō pōt.alle.c.ſi.de ꝓben. ꝙ
dictū.d.Ant.hic putat eē verū.qꝛ hoc reſcriptū deficit in
ſui forma data a iure.iō eſt nullū ⁊ ↄcludit ꝙ ſi iudices
ꝓnūciāt ſe cōpetentes valebit iudiciū ꝑ elegans dcm̄ In
no.in.c.ꝑterea.de dila.aūt nō ꝓnūciant ⁊ nō vʒ ꝓceſſus
principalis nec acceſſorius.qꝛ certū eſt.de iure eos nullā
hr̃e iuriſditionē.⁊ hoc ſi iudex certificatus ē eos eē ciſter
cieſes.⁊ eos hr̃e talē priuilegiū.qꝛ hoc eſt in iur̃ notoriū.
al's ꝑꝑ dubiū valeret ꝓceſſus.niſi ↄparuiſſent allegaturi
31 ſcīn ex q̃ ↄſtat d̾ dicto ꝓuil'o notorio.† ⁊ ſic pōt dici ꝙ cū
hodie h̾ priuilegiū ſit notoriū.qꝛ iā īſertū ē ī corpe iuriſ ꝓ
cedit dictū hoſt.qñ citāt īſerto tenore reſcripti ex q̃ nō ſit
mētio d̾ ordine.ſed qñ priuilegiū nō eēt clauſuʒ in corpe
iuris vel iudex nō apponeret tenorē reſcripti in citatiōe.
ſed ſimpl'r dicēt cām ſibi ↄmiſſam ↄ̃ eos.tūc poſſet ꝓcede
re opi.gl.qꝛ tūc poſſent dubitari an in reſcripto ſit facta
mētio de ipſoꝝ ordine.iō ī dubio debēt cōparere.facit ꝙ
no.gl.iij.q.ij.c.ſi eps.⁊ in.c.veniens.de accu.⁊ in.c.paſto
ralis.§.e.Sed reuerēdus.d.Cardi.hic ſequit̃ gl.iſtā qꝫ ēt
tʒ Inno.⁊ rñdet ad.d.c.ſi.de ꝓbē.qꝛ illud fuit ꝑꝑ obmiſ
ſam formā mādati.ſed Jo.cal.dicit ꝙ opi. Hoſti.pōt ꝓ
cedere quo ad ꝓiudiciū.de quo loquit̃ decretal'.qꝛ cuʒ ſit
inſertū hic in corpore iuris cēſet̃ eē notoriū.facit ꝙ hr̃ in
c.i.de ꝑſcrip.⁊ ꝙ no.in.c.veſtra.de coha.cler.⁊ mul.iō lʒ
citati.tūc nō veniāt ⁊ ↄ̃ñr nō allegent ꝓuilegiū nō tm̄ tene
bit ſnia excōicatiōis in eos lata ex quo notoriū erat eoꝝ
ꝓuilegiū.alle.ꝙ no.Inno.in.c.ex pte.de v̾.ſi. ſed quo ad
ꝓuilegiū nō clauſum in corpe iuris ⁊ nō notoriū.dicit ꝙ
pōt ꝓcedere opi.gl.⁊ ſic vr̃ velle ꝙ poſſit ꝓcedere quo ad
illū tertiū priuilegiū.de quo dixit in euidētialib⁹.d. me⁹
Jo.de imo.hic refert illā deciſionē Gaſ.de cal.qꝫ ipſe fe
cit in qbuſdā ↄcl'onibus poſitis ſup hoc.c.q tenuit indiſti
cte gl.iſtā dicēs ꝙ ſi nō ꝓponit̃ exceptio ↄpetens ex ꝓuile
gio ſiue ſit dilatoria ſeu declinatoria iudici ſiue pempto
ria ꝓcedit iudiciū.⁊ valebit ſnia ēt layci lata ↄ̃ priuilegiū
niſi aliud in ꝓuilegio caueat̃.lʒ ſecus ſit in lr̃is ad bñficia
32 alle.c.ↄſtitutus.§.e.⁊ ex hoc infert ad aliā.q.vʒ ꝙ ciſterci
enſes ↄuēti ꝑ reſcriptū ſup his ſup qb⁹ ſunt ꝓuilegiati.ſi
ꝓuilegio hui⁹ decre.nō vtant̃ tenent̃ rñdere ⁊ ſi nō rñde
ant ſnia excōica.lata in eos tenebit.⁊ alle.glo.in.d.cle.ij.
33 vt lit.pen.q̃ voluit† ꝙ lʒ iuriſditio iudicis poſſit exceptio
ne elidi tm̄ ſi non opponitur exceptio proceſſus tenet La
pus tamen ibi vr̃ limitare illā glo.qñ exceptio nō ē noto
ria.al's vr̃ velle ꝙ citatio nō arctet.all'.cle.paſtoral'.§. piſ
ſana quoqꝫ ciuitas.de re iudi.⁊ ſi iſta opi.eēt vera.tūc ve
rior videret̃ opi. Jo.cal.opi.tm̄ hoſt.vr̃ dubia ex eo.qꝛ qñ
locus nō ē tutus notorie citat⁹ ad talē locū nō tenet̃ cō
parere ⁊ ſic citatio nō arctat illū tm̄ in alijs exceptiōibus
vr̃ ſecus niſi ꝓponant̃.vt voluit Jo.an.ſup glo.in.c. acce
dens.vt lit.nō ↄte.⁊ ita reſidet hic Jo.d̾ imo.ſed.d. Pe.
b34 de anch.q̃rit† an ꝑlatus teneat̃ cōparere ad alleganduʒ
priuil'ʒ ſuū ⁊ ſi nō cōpeat valeat ↄ̃ eū ꝓceſſus vel ſnia re
mittit ſe ad gl.i.d.c.ſi eps.⁊ i.d.c.veniēs. ⁊ ad reg. ſciēti
35 li.vi.i mercuriali.d.Abb.hic tʒ opi. Jo.cal.† ꝙ vbicunqꝫ
notoriū eſt citatū nō debere cōpere nō pōt iudex ꝓcedere
ↄ̃ eū vt contumacē.alleg.tex.⁊ gl.in.d.cle. paſtoralis.§.
piſana.⁊ qđ no.Inn.in.c.ij.de dila.⁊ ꝙ no.Bar.in.l.ij.
ff.ſiqs in ius voca.non ierit ſed in alijs terminis ꝑter iſtū
tex.vbi notorie non ↄſtaret abſentem teneri ad cōparen
dum procedat iſta gl.vt ſnia teneat ↄ̃ priuilegiatū nō cō
36 parentē.⁊ tex.hoc dicit† ꝙ ſi eps citaret iſtos fratres mē
dicantes qui notorie ſunt exēpti ⁊ iam ſunt tollerati i pri
uilegio exēptionis ꝙ ipſi non tenent̃ cōparere ēt ad alle
gandū eoꝝ priuilegium.⁊ in hoc dicit multos ſimplices
iudices decipi.⁊ ita reſidet Bal.vero hic binas lecturas
fecit ſuper iſto.c.⁊ in prima lec.alle.pro opi. Hoſti.ꝙ de

b ¶ Priuilegium ſunʒ Fely.aūt hic col. vii.verſ. ad allegandum refricat queſtionem in dubiū ⁊ dicit maximaʒ eſſe varietatem inter doctores de iſta q.ō inde adducit opinionem d.Andr.hic tenentis cuʒ gl. ⁊ ſigillatī omnia motiua. ⁊ fundamenta ſua ⁊ ipſa refellit demuʒ reducit queſtionē ad punctuʒ ⁊ indiuiſibile ⁊ ipſam diſcutit per plures col. limitando diſtinguēdo ⁊ addēdo d̾ mēte omniū doc. vide ibi credo tm̄ ꝙ opi.d.andr.ſit probabilis ⁊ ꝑ ea ad de Bal.i mar. in verſ.priuilegium verſ.fin.

a ¶ Valeat ꝟbū negatiua ꝓcedēte. ⁊ ſic n̄ valeat an intelligat̃ ipſo iure vel p ſniaȝ. vide Coꝛſe.not. in repto. inci. verbū nō valeat in.c.valeat. q optie ⁊ ſingulariter loqtur.

ſtilo curie eſt facere mentionē de oꝛdine ⁊ de qualibet ꝓ
feſſione.ergo lr̄e nō ſeruato ſtilo ſunt nulle. Itē iſtud pri
uilegium ciſterciense eſt recluſum in coꝛpoꝛe iuris. ideo
non oȝ excipi de ipſo ſicut non oȝ excipi de diſpoſitione le
gali. Item iſtud nō eſt priuilegiū perſone ſed totius oꝛdi
nis. ⁊ iō tunc nec obmitti nec remitti pōt.c.ſi diligenti.de
37 foꝛo cōpe.c. at ſi clerice de iudi.†habentes aūt priuilegiū
perſonale debent eo vti.q2 ex quo ſunt citati debent ſe de
fendere.q2 lex non ſupplet de facto.l.i.§.accuſa.ff. ad tur
pilianū.⁊ ſi non vtunt̃ non ꝓdeſt eis ſi eſt clipeuȝ in bello
non ꝓdeſt habenti ſed nō vtenti.ſubdit poſtea vel dic ſm
doc.ꝙ imo poteſt renunciari tacite ⁊ expꝛeſſe ex quo pꝛo
cedit.alɼ iudiciū eſſet ſine effectu ꝙ eſt abſurdū q2 eſt de
re familiari.ſ.ſup decimis.imo ſm Inno. vȝ reſcriptū ip
ſo iure.ſed elidetur per exceptionē peremptoꝛiā actio nō
reſcriptū vnde de priuilegio nō debet fieri mētio.ſ. ꝙ ha
beant priuilegiū. Itē non valeant intelligit̃ per ſniam nō
ipſo iure.vnde opus eſt exceptionē opponi. Item oia iu
38 dicia ꝯſiſtunt in facto.i.in allegatione ⁊ ꝓpoſitione† naȝ
iudiciū non eſt aliud niſi vſus eaꝝ que apud aliqueȝ ſunt
actionū vel defenſionū vnde habitus ſimilis eſt theoꝛice
vſus ſimilis eſt pratice.ergo qui hȝ priuilegiū ſi eo nō vti
tur nil ſibi patrocinat̃.ff.de procur.l. filiuſfa.§. miles niſi
aduerſarius ſit iterdict⁹ ab agēdo.vt.l.quos ꝓhibet.ff.de
poſtu. Itē eo ſaluo ꝙ ꝑuilegiat⁹ nō intelɼr in moꝛa q2 ex
ceptionē hȝ.l.ab adminiſtratione.C.de leg.l.ij.ff. ſi quis
in ius voca.non ierit.vel dicit ꝙ preſens tenet̃ allegare ꝑ
uilegium ſuū abſens vero non.qn̄ erat priuilegiatus i nō
veniendo.ita q̄ȝ exemp.l.ij.ff.de in ius voc.dicit ēt ꝙ p cō
ſenſū perdit̃ priuilegiū.ita ꝙ ſi de conſenſu partiū eēt da
tuȝ iudex non eēt opus facere mentionem de qualitate re
39 ligionis.arg.l.ſed ſi ſuſceperit in princi.ff.de iudi.†quia
voluntas ⁊ iuris auctoꝛitas facit ratum illud ꝙ gerit̃.l.
ſi filie.C.de dona.ante nup.⁊ ita reſidet Bal.hic in ꝑma
lectura.ſed in ſecūda lec.in qua latius ſcripſit opponit ip
ſe Bal.ꝙ imo poſſunt cōueniri per tale reſcriptū.lȝ nō fa
ciat mentionē de priuilegio.l.nec auus.C.de emanci.lib.
ēt ſaluo iure cōi.l.ex facto.ff.de vul.⁊ pu.Sol.ꝙ hic du
plex eſt priuilegiū.ſ.pemptoꝛiuȝ ꝙ reſpicit decimas ⁊ ex
cluſoꝛiū litis ⁊ diſceptationis ꝙ reſpicit vocationē i ius
pp primū non viciat̃ reſcriptū q2 non eſt excluſoꝛiū iudi
cij ſed actiōis q2 exceptio pemptoꝛia reſpicit merita cāe
non merita iuriſdictionis ſed ꝓpter ſm viciat̃ reſcriptuȝ.
40 q2†priuilegiū eſt ꝓhibitoꝛiū vel confutatoꝛiū precū ne in
ius trahat̃.l.vir bonus.ff.iudica.ſol. Poſtea arguit ꝙ i
mo tenent̃ cōparere q2 quilibet citatus coꝛā iudice q ha
bet aliquā iuriſditionē tenet̃ cōparere allegaturus ſuum
priuilegiū.l.ſi qs ex aliena.ff.de iudi.l.ex quacunq3. ff. ſi
quis in ius voca.nō ierit.Sol.bal.cōcedendo ꝯriū. ⁊ iō
ſi citatus nō cōparet tȝ ſnia ꝯ eum lata.c.ſi duobus.ꝺ ap.
41 ex quo ſeqtur talis ꝯcluſio ſm eum†ꝙ ſi in reſcripto nō
fiat mētio de priuilegio aduerſarij reſcriptū eſt inualidū
ſi aduerſarius cōpareat ⁊ excipiat alioqn eſt efficax ſub
dit vel dicas ꝙ ſpāle eſt in ciſtercienſibus ⁊ alijs hn̄tib⁹
ſpāle priuilegiū foꝛi cōceſſum ipſi religioni.⁊ hoc fauoꝛe
religionis. arg.l.locū.in prin.ff.de vſufru.⁊ ex hoc ꝯclu
ditur ſm eū ꝙ non ſolū in ciſtercienſibus. ſed in ſimilib⁹
eſt idē obſeruandū.alleg.bernardū hic poſtea diſtinguit
aut per lr̄as cōuen.nō includit̃ in lr̄is. ⁊ hoc cōſtat ⁊ nō
tenet̃ cōparere.c.ſi.de preben.l.i.C.de manda.prin.l.pri
uatoꝝ.C.de iur.om.iu.aut includit̃ in lr̄is ⁊ hoc conſtat
tunc tenet̃ cōparere ⁊ excipere nā ſi non excipit ius exci
piendi pdit.l.ſed ſi ſuſceperit.in prin.ff.de iud.aut eſt du
bium vtrū includat̃ nec ne.⁊ tūc aut oȝ ipſum probar̄ ali
quā qualitatem qua ꝓbat a non includat̃ vt qn̄ eſt exem
ptus.⁊ tūc tn̄r cōparere.⁊ docere aut nihil ab eo eſt ꝓba
tū coꝛā ipſo.vt q2 clericus citat̃ a iudice ſeculari coꝛā quo
non oȝ ꝓbari de clericatu.⁊ tūc proceſſus non tȝ.ſiue cō
pareat.ſiue non.vt in.c.at ſi clerici.de iudi.erroꝛ enim iu
dicis ſecularis nō facit ꝓceſſum valere.l.i.C.ſi a nō com

petenti iudice.⁊ iō aliud eſt dicere nō includoꝛ.⁊ aliud ē
dicere ſum exēptus vel habeo declinatoꝛiā foꝛi ⁊ ex pre
42 dictis infert cōcluſionē†ꝙ impetratio facta ꝯ priuilegiū
foꝛi ſuppꝛeſſa dignitate vl̓ oꝛdine nō vȝ ſi ita dictat tenoꝛ
priuilegij alioquin valet.ſed ob.exceptio declinatoꝛia fo
a 43 ri†nam qn̄ in iure reperit̃ hoc verbū non valeat⁹ ⁊ nil vl
tra cauet̃ intelligitur per ſniaȝ q2 cū ſuper hoc debeat co
gnoſci.ergo ⁊ ꝓnunciari.ar.l.vniuerſa.C.de preci.impe
ra.offe.ſi aūt impetratio facta ſit ꝯ priuilegiū cāe pꝛīcipa
lis tale reſcriptū bene tȝ q2 nemo agens tenet̃ facere mē
tionem de iure aduerſarij.ar.l.i.in prin.ff.de lib.agno.ne
tanq̄ȝ fatuus impetret ꝯ ſe ipm̄.l.cū precum.C.de lib. cā.
⁊ ita reſidet hic Bal. Modo relata ſunt dicta oium ſcri
bentium ſuper hac gl.⁊ faciat ꝙ voluit.d.Ant. in.c. ſup
44 lr̄is.I.eo.⁊ in cle.ij.vt lit.pen.vbi tenuit†ꝙ exceptio cōpe
tens citato ſi eſt notoꝛia nō tenetur citatus cōparere ad
allegandum illā exceptioneȝ.⁊ rn̄det ad dictā cle.ij.q2 dȝ
intelligi qn̄ exceptio nō erat notoꝛia.alleg.in cle.paſtoꝛa
lis.§.piſana.facit ꝙ voluit Io.an.in addi.Spec.in ti.de
45 ſnia.§.iuſta.v. Itē nulla rōne vbi dixit†ex foꝛma ſtatuti
bannitus non dȝ audiri mō bānitus facit me citari. dicit
ꝙ ego nō teneoꝛ cōparere q2 notoꝛie cōſtat de non iure
agentis faciat ꝙ voluit Ia.de bel.in auc.de litigio.§.ad
46 excludēdū.vbi dixit†ꝙ ſi ad petitionē excōicati ego ſum
citatus ꝙ nō teneoꝛ cōparere faciat ꝙ voluit Inno. i.d.
c.ij.de dilat.mō vr̄ mihi ꝙ opi.glo.ſit verioꝛ.⁊ hoc ꝓbat
47 tex.foꝛmalis.in.d.l.ſi quis ex aliena ver.†nā ⁊ legati ce
teriq3 qui reuocāde domū ius habent in ea ſunt cā. vt in
ius vocati veniant priuilegia ſua allaturi.vbi tex.clarioꝛ
⁊ melioꝛ de iure ꝓbat priuilegiatū debere venire ad alle
gandum priuilegium.lȝ ergo ciſterciēſes ſint priuilegiati
48 tn̄ tenet̃ venire ad allegandū priuilegiū†eſt eniȝ notoꝛiū
legatos hr̄e priuilegium nō rn̄dendi.⁊ tn̄ tenet̃ allegare
priuilegiū coꝛā iudice vocāte eodē mō eſt dicendū i iſtis
ciſtercienſibus.q2 lȝ eoꝝ priuilegiū ſit notoꝛiū tn̄ tenētur
illud allegare.facit gl.ſing.in cle. appellanti.de appella.
49 ⁊ tex.in.l.ſi adulteriū.§.idē pollioni.ff.de adulte.vbi no
toꝛiū non releuat ab honere ꝓponendi ⁊ allegandi.lȝ
ergo priuilegium iſtoꝝ eēt notoꝛiū nichilominus tenebā
tur venire ad allegandū.nec ob.dictū Inno.⁊ ſequaciuȝ
volentis ꝙ ſi laycus citat clericū ꝙ clericus non tenetur
coꝛā eo cōparere ad allegandū priuilegiū ſuū q2 iudicio
meo ille caſus ē lōge alienus a caſu.glo.loquit̃.n. Inno.
eo caſu quo iudex citans eſt in capax iuriſditionis ſupꝛa
clericū ⁊ nos loqmur eo caſu quo citās eſt capax iuriſdi
50 tionis.ē.ciſterciēſis niſi obſtaret priuilegiū†layci.n.nullā
iuriſditionē hn̄t ſupꝛa clericū.q2 illud priuilegiū cleric⁹
habuerunt ab ipſo deo vt dixit gl.ſing.in.c.ſi imperatoꝛ.
xcvj.di.⁊ pp hoc verioꝛ vr̄ foꝛe opio gl.q̄ȝ opi. Hoſtiē. ⁊
alioꝝ. Pondera ēt accurate.q2 mihi vr̄ ꝙ opi. Hoſt. ſit
verioꝛ.⁊ ad hoc allego elegantiſſimū dictuȝ Inno. in.c.
ceterū.de iudi.vbi dixit ꝙ.d.lex.ſi qs ex aliena nō hȝ lo
cū i vaſallo citato reſpectu feudi.ita ꝙ nō tenet̃ vaſallus
cōparere ad allegandū eius priuilegiū.⁊ dicta vt ſuperi
us dixi referēdo bal.hic dico iſtū tex.foꝛe in ar.ad feudū
q2 ſicut dȝ fieri mētio de oꝛdine eodem mō dȝ fieri mētio
de feudo qn̄ impetrat̃ reſcriptuȝ ſup re feudali. ⁊ iō cum
Inn.voluit ꝙ.d.l.ſi qs ex aliena nō hēat locū i feudo eo
deȝ mō nō habebit locū in iſtis ciſterciēſib⁹ priuilegiatis
⁊ per ꝯn̄s non tenent̃ venire ad allegandum priuilegiuȝ
eoꝝ ⁊ multo minus tenerent̃ ſi citarent̃ a iudice dato. in
reſcripto.⁊ a iudice ſuo ꝓpꝛio in ſimul.vt eſt glo. ſingul.
in.c.i.de inueſtitura in maritū facta in vſibus feu. Et ad
d.l.ſi qs aliena.que eſt fundamētū iſtius gl.pōt rn̄deri.vt
non hēat locū in iudice delegato.⁊ ad hoc allego glo.in
diuiduo.in.c.accuſa.§.ſane.de hereti.lib.vj. ⁊ ꝙ no. per
Barto.⁊ alios.in.d.l.ij.ff.ſi quis in ius voca. nō ierit. ⁊
ē hoc veriſſimum.q2 ꝓbatur optime in.d.l.ſi quis ex alie
na.loquit̃ enim in ꝑſide citante ſed gl.iſta loquit̃ de iudi
ce dato in reſcripto.ergo ſequit̃ ꝙ peſſime fecit alleg.d.l.
ſi quis

ſiquis ex aliena.ꝛ lʒ per primum motiuum meū.glo.iſta
videatur dicere veritatē.tamē per iſtud hʒ motiuū verioꝛ
eſt opi.Hoſt.Poſſet dici ꝛ erit ꝯſideratio in audita nec
51 ſcripta per aliquē†ꝙ aut iſti fratres ciſterciēſes citāt ab
eo q aſs hʒ iuriſditionē ꝛ repiunt i territorio ſuo tūc glo.
iſta dicat ṽitatē ꝙ tenet venire alle.in ꝓuilegiū eoꝝ.aſs
ſec⁹.ꝛ ꝺ h ego allego ſtupēdā doctrinā Innu.in loco tn̄ ſa
52 tis pegrino.nā in.c.romana.de ap.i.vj.dixit†ꝙ tūc ꝓuile
giatus tenet ire ad allegandum priuilegium ſuū cum eſt
in territorio citantis.ꝛ ita ipſe intelligit text.d.l.ſi qs ex
aliena.ꝛ iſta mō poſſent reduci ad cōcordiam.glo.ꝛ ho
53 ſti.ꝛ eoꝝ ſequaces.†Querit hic Bal.an certa ſcia princi
pis firmet gratiā que aſs eſſet nulla.ꝛ vr̄ ꝙ ſic.ff.de excu.
tu.l.itē vulpianus.Cōcludit ꝙ ſi de certa ſcia fiat plene
ꝛ clare mentio in lr̄is valet reſcriptū.aſs non qꝛ non trā
ſit in vigorem litteraꝝ.papa enim nō vtit in lr̄is ſua ſcia
niſi formaliter ſeu realiter de ipſa faciat mentiōem. quia
extra litteras nihil ſub intelligi pōt.ar.l.gallus.§.i.ff.de
lib.ꝛ poſth.ibi dū dicit ex verbis ꝯcepi pōt.l.ꝯctus.C.ꝺ
fide iuſtru.tu alle.glo.fin.in.c.ſtatutū.in prin.de reſcrit
li.vj.que vult ꝙ de neceſſitate certa ſcientia principis dʒ
exprimi in lr̄is.ꝛ cōiter reprehendat glo.illa tn̄ ego dico
foꝛe pro ea caſum indiuiduo in.d.l.Itē vulpianus.ꝛ ē.
54 dico†ꝙ ſufficiat aliquid exprimi in lr̄is per qđ appareat
papā ſcribere de certa ſcia ſua.lʒ certam ſciam non expri
mat iſta eſt glo.vnica.in cle.ꝛ ſi pricipalis.de reſcriptis.
55 †Querit hic Bal.referens correlarium papa cōceſſit mi
hi beneficium cum cl'a ꝙ ibi deberē facere reſidentiaꝫ.an
dioceſanus poterit ſuper reſidentia diſpenſare.ꝛ videtur
qđ non qꝛ fines mandati ſunt diligenter cuſtodiēdi.c.cū
dilecta.ē.eo.l.qui rome.§.calimachus.ff.de ver.ob.l.qui
cōcubinam.§.vxori.de leg.iij.refert Arch.dicere ꝙ ex cā
ſuperuenienti potuit diſpenſare.nec facit ꝯ mandatū pa
pe a quo mandato nouitas cauſe ſemper vr̄ excepta. alle
gar.l.ſi hominē.ff.mandati.l.ſi cū cornelius.ff.de ſolu.re
fert ita Archi.tenere ꝛ determinare in.c.lʒ canon.de ele.
c 57 li.vj.ꝛ alle.rōnem†qꝛ poſſe diſpenſare⁹ ꝛ priuilegiū epi
ſcopoꝝ cui non intelligit derogatum per reſcriptū.dum
58 tn̄ iſta diſpenſatio fiat cum cāe cognitione†qꝛ ꝙ deeſt re
ſcripto ſupplet a lege.ar.l.iiij.§.ſi quis condemnatus.ff.
59 de reiudi.†Preterea clauſula de reſidendo in eſt de iu
re communi.in beneficijs curatis ſiue habeant curam ſpi
ritualem ſiue temporalem alicuius plebis vel populi cū
alicuius poteſtatis vel iuriſditiōis exercitio ergo expreſ
ſio non auget mandatum.ita reſidet hic Bald.in ſecun
da lectu.huius capitu. Sed in prima lec.huius.c.loqui
tur amplius dicit enim ꝙ reſcriptuꝫ impetratū in forma
cōi non derogat priuilegio qꝛ plus poteſt homo priuile
giatus ꝗ̄ homo ſimpliciter.l.cum patronus.ff.de leg.ij.
Pone inquit papa cōtulit mihi beneficium curatuꝫ cū
clauſula reſidentie ꝛ ꝓmotionis ad ordines an eps pote
rit diſpenſare.ꝛ videt ꝙ non qꝛ mandatum pape eſt ſer
uandum.c.ſi quādo.ē.eo.c.piſanis.de reſti.ſpo.nā ſacris
appicibus nil eſt addendum vel detrahendū gloſanduꝫ
vel interpretādum.l.fi.C.de legi.nā ſi teſtatoꝛ mādat re
ſidentiam dʒ fieri tn̄ quātuꝫ requirat materia vel forma
diſpoſitionis.vt.l.meuia.ff.de manumiſ.teſt.l.ſeruos.ad
cuſtodiam.ff.de ali.ꝛ ciba.lega.Preterea.ꝛ hoc ſi taci
60 te in eſſet tn̄ expreſſio multum operat†qꝛ magis aſtrigit
expreſſum ꝗ̄ tacitum.l.celſus.ff.de arbi.quaſi bis repeti
ta iuſſio videlicet ſemel facta de lege.ꝛ iterū facta ab ad
miniſtratore legis. Sed ꝯtrium decidit Archi.tali rōne
priuilegium epoꝝ eſt ꝙ poſſit diſpenſare.ergo tali priui
legio non derogat per reſcriptum qꝛ vox priuilegiata eſt
potioꝛ voce ſimpliciter.vt no.ff.de heredi.inſti.l.teſtamē
to dn̄s epiſcopus.ergo poterit diſpenſare ex cā cām autē
vocat rōnē naturalē vel ciuilē.vt in.c.i.§.item ſi delatoꝛ.
61 in ti.que ſit prima cā benefi.amit.†Leues enim acceſſiōes
non ſunt ad ſtatutum iure trahende.vt in.c.liber.§.ſi qs.
in quibus cau.feu.amit.occaſio eniꝫ dicitur leuis rō que

mouet affectū ſed non tribuit effectum.ꝛ ſic ꝯcludit vna
cū Archi.ꝙ nō ſit ſublata diſpenſatio epi per illā nota
bilē.l.ſi hoiem.Ad illud aūt ꝙ expreſſio dʒ aliqd opari.
rñdet Bal.hic veꝝ eſſe ſi iuris rō patitur.ſecus ſi nō pati
tur.vt puta qñ in eſt de neceſſitate ꝛ in quolibet ꝯtingēte
illius generis ſi iudex dicit aſſigno tibi terminū ad petē
dum aplos iſte terminus nō eſt terminus iudicis ſed le
gis refert enim legē ſed non ſtatuit de nouo.alle.ꝙ no.in
62 cle.ij.ꝺ app.†ꝛ ſic iſta expſſio relatiua legis ſimplr̄ nichil
operat.ſed expſſio diſpoſitiua bene opat.vt.d.l.celſus.ꝛ
hoc iō qꝛ arbiter poterat minuere nec.l.ſupplet in arbi
tro lʒ ſuppleat in iudice.vt.ff.de arbi.l.diem ꝓferre.§.ſta
ri.vel dicit qꝛ ēt arbitrum non arbitramentum recipit ta
cite ſupplectionē tpis.qꝛ etiam iniquū arbitrium.lʒ ſnia
vero iudicis ſuppletur in obmiſſis que tacite inſunt.l.iiij.
§ ſiqs.ff.de re iudi.facit ꝙ no.Cy.in.l.iij.C.ſi appel.pē.
moꝛ.interue.ꝛ ita reſidet hic Bal.Ego ṽo nō video ſuf
ficienter cām quare Bal.ſuper iſta qōne tn̄ laborauerit
ſtantibus terminis in qbus ipſe loquitur.nam loquitur
qñ ſuperuenit cā neceſſaria de nouo quo caſu nulla eſt iu
dicio meo dubitatio.nā ſi in caſu dubitabilioꝛi permittit
epo diſpenſatio qñ venit cā noua.ꝗ̄to fortius in caſu no
63 ſtro.nā regule ſunt vulgate†epm non poſſe ꝯdere conſti
tutionem ꝯ ius canonicū eſt enim cuſtos canonis ꝛ non
violatoꝛ.vt in.c.inſtitutionis.xxv.q.ij.no.in cle.ne roma
ni.de elec.ꝛ in.c.ij.de cōſti.li.vj.ꝛ nihilominus ex cā de
nouo ſupuenienti poteſt eps facere cōſtitutionē ꝯ ius ca
nonicū.iſtud fuit elegans dictū eiuſdem Bal.in cōmēto
l.oēs populi.ff.de iuſti.ꝛ iur.retulit illud dictuꝫ.d.Abb.
in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs.de iudi.ꝛ ibi ēt alle.opti
mam deciſionē dñoꝝ de rota.vij.mouent per.d.l.ſi homi
nem.ꝛ ēt allego notabilem doctrinā Bar.in.l.cōſtitutio
64 ne.C.vbi eſt caſus†ꝙ in generali ꝑtāte data ad cōdendū
ſtatuta non pōt corrigere aliqua ſtatuta vt eſt ibi ſingu
laris tex.nichilominus ex cā neceſſaria de nouo ſupueni
enti pōt.alleg.ibi Bar.d.l.ſi hoiem.ꝛ ēt allego ſolēnem
dictū eiuſdeꝫ Bal.in rub.C.qui admit.ad ho.poſ.poſtea
65 †vbi voluit ꝙ ex cā ſuperuenienti de nouo pōt ꝑtās veni
re ꝯ ſtatuta populi que ipſe iurauit obſeruari. vnde ſi ex
cā ſuperuenienti de nouo pōt eps diſpenſare ꝛ ſtatuere ꝯ
ius canonicum ꝗ̄to magis poterit diſpenſare ſuper reſi
dentiā ꝯ quā permittitur epo diſpenſatio.vt no.in.d.c.lʒ
canon.ꝛ in.c.i.de etate ꝛ quali.li.vj.Et per iſta mihi vi
detur ꝙ deciſio ſua ſit veriſſima ꝛ nullam hēat dubitatio
nem.ꝛ ita ſuper hoc paſſu teneo.Ultimo Bal.hic oppo
66 nit dicit hic†ꝙ impetratio ad certā ſpēm nō derogat pri
uilegio ordinis ciſtercienſiū.ſed certe imo videtur ꝙ de
roget qꝛ ſpēs derogat generi.ē.eo.c.i.ꝛ.c.ſtuduiſti.de of
fi.lega.Soluit in priuilegijs illa regula non hʒ locuꝫ.qꝛ
priuilegium in eo ꝙ cōtinet ius ſingulare ſemp habetur
loco ſpeciei ſpāliſſime.l.ius ſingulare.ff.de legi.ꝛ iō non
tollitur nedū per reſcriptū nec per ꝯſtitutionē generalem
ſequentē.vt ſingulariter no.in.l.decurionibus.C.de ſilen
67 tia.li.xij.†regulariter aūt ſpēs que euellit de corpore ſui
generis minuit genus ei detrahendo ꝛ aliter diſponēdo
ꝗ̄ ſit diſpoſitum de genere.ꝛ hoc qñ ꝓcedit genus ꝛ ſeq
tur ſpecies reſtrictiua.vt.ff.de leg.iij.l.heres meus.§.deue
ſtatue vel tranſlatiua.vt.ff.de alimentis lega.l.alimenta.
§.baſilice.ꝛ.l.ſtichus.ſed ſi precedat ſpecies ꝛ copulati
ue ſubijciatur genus.tunc nō euellitur ſpecies de corpo
re generis.ſed ex ſuperhabundantia exprimitur.ff.de ſu
pellectili legata.l.lega.ꝛ hec diſpoſitio que procedit vel
que ſequitur habet locum in ſpecie nō in genere ꝛ indi
d68 uiduo†qꝛ indiuiduum⁹ ampliationem nō recipit.vt i.d.
§.due ſtatue.ꝛ arg.ff.de vſucapi.l.rerum mixtura hʒ n
proprios fines.ff.de lega.ij.l.meuius.§.duobus.ꝛ no.ff.
de lega.i.l.legata generaliter quibus finibus circumſcri
bitur.Sed opponitur videtur quod ſpecies non dero
get generi.nam appello genus illud quod continet plus
69 ſpeciem voco partem illius pluris.vnde dicit lex†ꝙ ſi te

c Diſpenſare.Uide p iſtius.q.deciſione c.delictus ꝺ tēpo.ordin.ꝛ.c.at ſi clerici.§.de adult.de iudic.ꝛ ibi latiſſime.d.Abba.ꝛ omnes ſcribentes ꝛ concludit ꝙ in oībus caſib⁹ diſpēſare poteſt niſi in quib⁹ a iure diſpenſatio ē ꝓhibita.vt i.c.paſtoralis ꝺ offi.ordi.ꝛ allega.loco ꝺ iudi.per modernos.ꝛ nos alibi ſupra annotauimus in apoſtillis.

d Indiuiduū Quid ſit indiuiduuꝫ ꝛ quot modis capiat pro reſolutione hui⁹ elegantis propoſitionis vid̄ precipue Bar.i.l.iiij.§.cato.in.i.ꝛ.ij.oppoſi.ff.de verbo.obli.vbi latiſſime de ipſius materia p oēs ſcribētes ꝛ plenius ꝗ̄ alibi.

ſtator legat vni fundū alij vſufructū eiuſdem fundi ꝙ le
gatarius fundi cōcurrit in eodem vſufructu tanq̄ coniū
ctus ꝛ ſic ei non derogat ſpecies expreſſa ſed coniunctio
facit partem. vt. ff. de vſufructu leg. l. ſi alij niſi teſtator di-
xiſſet expreſſe qđ legabat totum vſūfructum. alr̄s hoc pro
baretur ex aliquibus coniecturis vt ibi patet. Solu. fun-
dus non eſt genus. ſed eſt quoddam integrale ꝛ mate-
riatum ꝙ intellectu. diſtinguitur in duas qualitates. ſci-
licet in ꝓprietatē ꝛ vſumfructum. quia ergo in eadem
integritate corporali ꝛ vtrūq̄ legatarius concurrit cui⁹
integritatis. ideſt fundi noīe vtrūq̄ continet merito lega
tarius fundi facit partē legatario vſuſfructus formalis.
Idē eſſet ſi vni legaret domus alij vſuſfructus. l. ſempro
nio. ff. de vſufruc. leg. ꝛ facit qđ no. in. l. iulianus. de le. ij.
70 †Quid ſi addicia adiectiuū ſubſtātiuo. r̄ndet Bal. aūt
eſt interpoſita copula ꝛ h̄z ampliare aut non ē interpoſi
ta. ꝛ h̄z reſtringere. de leg. ij. l. ea rñ. ſed inter adiectiuū
ꝛ ſubſtantiuū non cadit punctus q h̄z vim copule. ꝯ quo
in. l. alienationis. §. ſi. ff. de ver. ſig. alle. ēt Bal. dictū Jo.
monachi ꝙ qñ verba ſunt gn̄alia tñ effectu ſūt ſingularia
vt q̄ non pōt cōprehendere niſi vnicū indiuiduū. vt ipſe
71 no. in. c. ſi tibi. de prebē. in. vj. †Jō cum ſtatutū non poſſit
cōprehendere niſi vnicā perſonā tale ſtatutū non valet q̄
ſtatutū d̄z eſſe generale verbis ꝛ effectu ſeu ad aptatiōe.
l. ſi priuatus. ff. qui ꝛ a qbus. ꝙ dicit menti tenendū eē q̄
quotidianū. ꝛ ita quieuit Bal. ſup hac decretali. Certe
apud legiſtas de hoc allegaſ dictū Bar. in. l. oēs popu-
li. ff. de iuſti. ꝛ iur. Ego alr̄s dixi qđ de hoc erat caſus in. c.
cum oēs. ꝯ. de conſtitu. vide q̄ ibi dixi qbus adde iſtud di
ctū Jo. mona. ꝛ pondera accurate iſtū tex. cū gl. ſua inq̄
tum ꝓbat ꝙ ſi ciſtercienſis ꝯueniātur ſuper his ſup qbus
nō ſunt priuilegiati validū eſt reſcriptū q̄ induco ad qđ
72 nē aliquis h̄z priuilegiū. vt de geſtis in bn̄ficio non poſſit
ꝯueniri niſi corā iudice aqlle nā in alijs geſtis extra offiñ
poterit conueniri corā iudice ordinario. ꝛ iō Bal. in. l. ſi
ita. §. hoc edicto. ff. nau. cau. ꝛ ſtabul. dicit ꝙ nauta teneſ
de officio ſuo qñ recipit aliqd iuſta artem ſuā q̄ exercet.
ſecus qñ recipit ab amico vel vicino. ꝛ per illū tex. refert
73 Guil. de cu. dixiſſe in. l. nulli. C. quo. app. non reci. †ꝙ ſin
dici qui hn̄t ſindicaſ officiales non pn̄t ſe intromittere de
eo ꝙ geſſerunt extra officiū. puta ſi añā ꝯxerant vel deliq̄
rant extra territoriū. l. nō diſtinguemus. §. itē ſi qs. ff. ꝯ ar
bi. eodē mō. decidit ꝙ camerarius vel ꝓpoſiti artiū non
hn̄t cognitionē de eo ꝙ non ꝑtinet ad artē. puta de qua-
dā ſucceſſione. l. per iniquū. C. ꝯ iur. om. iu. Itē ſi filiuſfa.
nō poſſit cōueniri niſi ſit artifex ꝙ tūc poterit ꝯueniri qñ
ꝯxit occaſione artis. facit ꝙ voluit idem Bal. in. l. fin. C.
ad macedo. ꝛ in. l. ij. C. de conſti. pecu. ꝛ in. l. fina. C. vbi
de ratio. agi oꝫ. ꝛ iō dixit Ang. in. l. i. C. ſi rec. ꝓuin. ptās
teneſ de ſuis officialibus r̄ndere corā ſindicis ꝙ intelligi
tur de eo ꝙ in officio geſſerunt. ſecus ſi extra officiū aliqd
geſſerint voluit Bar. in. l. i. §. familie. ff. de pub. ꝛ ꝙ volu
it Pe. de anch. in. c. ſi epos. de offi. or. li. vj. ꝛ Bal. in rub.
. C. de exercito. ꝛ ꝙ voluit Abb. in. c. pe. de fideiuſ. ꝛ ideo
Bal. in cōmento. l. obſeruaſ. §. proficiſci. ff. de offi. procō.
74 in. ij. q. dicit †ptās teneſ de cōmiſſis pretextu officij. puta ꝯ
ſententijs male latis de arbitrarijs ꝛ ſilibus. Si aūt ꝯlin
quat ex̄ officium puta adulterando. refert Guil. dicere ꝙ
hoc nō pertinet ad ſindicatores ſed ꝓcedit ꝯ eum tanq̄
ꝯ priuatū ibidē delinquentē vſq̄ ad. xx. annos nō attēta
mēta nec ordine ſindicat⁹ iuxta. l. q̄relā. C. ꝯ fal. ita refert
Guil. notaſſe. in. d. l. nulli. ꝙ dictū eſt verū ſm Bal. ibi ꝯ
furtis extra tp̄s officij ſed ſi durante officio. ꝯ. terminos lo
ci ꝛ tp̄is delinquat. l; non in cōcernentibus officium po-
teſtarie. vt puta de furto ꝛ iniuria poterit ſindicari corā
ſindicis oīa iſta decidi poſſunt per iſtū tex. coniūcta glo.
ſua. ꝛ iſta non tradas obliuioni.

a ℭ Si vacā-
tes. Moder-
niores dñ hic
ſcribentes trā
ſeunt ſimplici
ter ꝛ coueniūt
in caſus poſi-
tiōe dñs autez
fely. hic addit
ad mām hui⁹
tex. quedā frā
ci. pannū in li
bello de ſede
vacante folio
xvij. v. vl. adde
ꝙ epō in ante
pe. col. i. pns.

a

c

Am te. Si vacāte⁎ ſede papa ſcribit capi
tulo vt prebendaꝫ conferrant epō
poſtea ibi creatus mandatuꝫ adiplere tenetur. h.
d. Continetur. ſ. mandatum excuſationem cauillationeꝫ
reprehēſionē ꝛ antipho ꝛā. primū tollit quoddā obiectū.
ſecundū ibi ipſi vero. tertiū ibi cū itaq̄. quartum ibi qđ
nullatenus. quintū ibi pro eo vero. do. Anto. ꝑmittit hic.
1 †ꝙ qñq̄ dirigitur mandatū caplo tanq̄ ad eū ſpectante
collatione cū ſpectet ad epm ꝛ mandatū obligat. de pre-
ben. c. mandatū. li. vj. qñq̄ mādatū dirigiſ epō tanq̄ col
latione ſpectāte ad caplm ꝛ ſpectat ad epū. ꝛ ad hoc mā-
datum nō obligat. Item ſi caplo vel epō dirigatur tanq̄
collatione ad eos ſpectāte ꝛ ſpectat ad tertiū. quandoq̄
mandatū dirigiſ alicui non tanq̄ collatori ſed tanq̄ exe-
cutori. ſed vt aio priuilegiandi in facultate conferendi ꝛ
ꝓcedit. e. cū aliquibus. de reſcrip. in. vj. qñq̄ mandatum
dirigiſ ſimplr̄ alicui. ꝛ tunc ſi in aliquo vices gerat eius
ad quē ſpectat collatio vr̄ mandatū factū ei tanq̄ vices
gerenti. ꝛ obligat eum ad quem ſpectat collatio. q̄ iſtud
mandatū fit in ſubſidiū ſi ille ad quē ſpectat nō cōferrat.
Iſtis premiſſis ponit ſic caſum. d. Anto. quidā. p. iudeus
ad fidē conuerſus gratia ieſu xp̄i impetrauit ſibi de cano
nicatu ꝛ prebēda prouideri in eccleſia tornacenſi. ꝛ quia
tunc vacabat ſedes ep̄alis papa direxit lr̄as ꝯ cano. ꝛ ca
pitulo monitorias ꝛ preceptorias in qbus mandabat ꝙ
dictum. p. reciperent in fratrē ꝛ prebendā ſibi cōferre de-
berent preſentato mādato caplm ſe excuſauit ꝙ non po-
terat mandatū ſedis apoſtolici executiōi mandare q̄ ad
capitulū non ſpectabat collatio prebendaꝝ ſed ad epiſco
pum tandeꝫ vnus de canonicis fuit in epm tornacenſem
electus q fuerat in caplo tp̄e preſentationis litteraꝝ ipſi-
us. p. dictus. p. prefato in epm promoto lr̄as preſentauit
req̄rens ex parte ſedis apoſtolice vt in canonicū ꝛ fratrē
d. eccleſie recipere deberet ſibiq̄ iuſta mandatum de pre
benda ꝓuideret epō reſpōdit ſe nullum mandatū recepiſ
ſe. ꝛ ſic eū negocio infecto remiſit. d. p. receſſit ad app. ſe-
dem narrās ꝛ petens de opportuno remedio ꝓuideri pa
pa cōſiderans ꝙ tp̄e date repreſentatiōis lr̄aꝝ. hic erat ꝯ
caplo. ꝛ ſic non poterat ignorare mandatuꝫ factum illis
de capitulo eū reprehendit q̄ falſum aſſeuerauit. nam il-
lud ꝙ erat mandatū caplo erat factum tanq̄ gerenti vi-
ces epi. vnde non poterat dici ꝙ ſibi nō eſſet factum nec
excuſat eū. forte q̄ dedignatur ex eo q̄ fuerit iudeus q̄
ex hoc potius deberet eū carum habere. h. d. ſm. d. Ant.
Sed. d. Abb. refert hoc. e. legi varijs modis. ſed cōiter ſu
maſ. vt ſuperius ſūmauit. d. Ant. ipſe vero dicit ſūmari
aliter ꝛ ſpālius ſm lec. cōiter approbatā. hoc mō. Si ſe-
de vacante papa ſcribit capitulo vt gerenti vices epiſco-
pi vt prebendā alicui cōferant ſi creaſ epiſcopus nōdum
executo mādato. ꝛ ad eum ſpectet collatio prebendarū il
lud adimplere teneſ. h. d. Sed Bal. hic dicit ſe nota. ꝙ
hic nō eſt mutatio perſone ſed intellectus. arg. ff. de ꝯhē.
emp. l. ſeruo. q̄ intelligitur epō tacite rōne rei mandate.
ꝛ ideo. h. d. Mandatum factū. c. ſede vacāte. epiſcopus
de nouo creatus ad implere teneſ. h. d. ſm Inno. vel ſic
ſi collatio prebende ſpectet ad epm ꝛ ſede vacan. ſcribaſ
c. pro receptione alicuius in canonicū epō poſtea creat⁹
ꝓuidere tenetur. ꝛ valet reſcriptum. h. d. Et ponit caſum
Bal. hoc modo qdam. p. quondā iudeus ad fidem ꝯuer
ſus eccleſia tornacen. vacante impetrauit lr̄as ad decanū
ꝛ capitulū ꝙ ipſum reciperent in canonicū ꝛ prebendaꝫ
ei cōferre deberent tandē anteq̄ mādatuꝫ eſſet ad imple
tum Archi. d. eccleſie creatus eſt in epm. d. eccleſie. Mo
do dictus impetra. petebat ſe recipi in canonicum ꝛ pre
bendam ſibi conferri. c. obiciebat ꝙ non poterat. q̄ non
pertinebat ad. c. receptio. ſed ad epm epiſcopus vero di-
cebat qđ non tenebaſ recipere nec cōferre. q̄ mandatum
nō erant ei directū cum nō eſſet noīatus in reſcripto. ꝛ q̄
tp̄e date non erat epō ſi data eſt fundamentū litteraꝝ pa
pa dicit epm teneri. nec poteſt ignorantiā ſimulaſ cū tem
pore date litteraꝝ eſſet vnus de capitulo. ꝛ tp̄s date lr̄aꝝ
ſit diligēter attēdē. deinde r̄ndet tacite oppoſitiōi q̄ poſ-
ſet dr̄e qſpiā iſte ipetrās originalr̄ ē ꝯ gn̄e iudeoꝝ. iō epō
videtur

videt̃ habere iuſtã cãm indignationis ad hoc r̃ndetur ꝙ
ex quo cõuerſus eſt ad fidẽ nõ dꝫ indignari ep̃s vel cano
nici ſi recipiat̃ in fratrẽ ⁊ prebẽda ſibi ꝯferat̃.h.d.ſꝫ bal.
⁊ eſt rõ q2 nemo oꝛit̃ xp̃ianus ſed ꝑ baptiſmũ fit alias ſeq̃
ret̃ ꝙ nemo poſſet h̃re eccl'iaſticũ b̃nficiuꝫ.⁊ ita reſidet h̃
bal. ¶ No.ibi añ tuã ꝓmotionẽ ꝯiũcto fine i v̉.cũ t̃pe ſꝫ
2 d.anr. Pe.d anc.⁊ modernos poſt fran. ver.† ꝙ ep̃s nõ
põt dici ꝓmo.anteq̃ꝫ ſit ꝯſecratus.Et ꝑ hoc dicũt aliq̃ ꝙ
electus cõfirmatus ante ꝯſecrationem non perdit prioꝛa
beneficia nec locũ ⁊ ius.c.in prima cõgregatione in qua
antea erat ad hoc.c.ſicut.xl.di.c.tranſmiſſam.de elec.ho.
glo.in.c.i.de religi.do.⁊ qñ archiep̃s aſſumit nomen ep̃i.
h̃r in.c.niſi.de auctoꝛitate ⁊ vſu paliȷ̃ Pe.de anch.hic al
le.gl.in cle.i.vt lit.pen.ad illud an prioꝛa beneficia vacẽt
d.Abb.addit ad iſtos patres.c.tua.de his q̃ fi.a p̃la.vbi
ꝓbat̃ ꝙ electus ꝯfirmatus nõdum ꝯſecratus.non d̃r ep̃s
ſed appellat̃ electus quaſi ꝯſecratio ꝯfirmet nomen ⁊ di
gnitatẽ ep̃alem.alle.d.c.niſi.⁊ ſic appellatione ep̃i nõ ve
nit electus cõfirmatus.alle.tex.⁊ gl.in cle.ij.de cele.miſ.
⁊ dicit ꝙ ꝓcedit ꝓuiſio ẽ per papã an talis prouiſio hꝫ
vim electionis ⁊ ꝯfirmationis.alleg.Inno.in.c.cũ olim.
de cã poſ.⁊ ꝓpric.⁊ ita reſidet hic.do.Abb.Ego ad eos
alle.tex.elegandũ.in.c.tam l̃ris.de teſti.vbi ep̃s nondum
ꝯſecratus appellat̃ electus ⁊ non ep̃s.⁊ allego elegans
3 dictũ dñi bal.in.l.ſi nõdũ.C.de fur.vbi dixit † ꝙ ſi ciuitas
interfecit electũ non d̃r interfeciſſe ep̃m.⁊ allego ẽt in ſiĺi
ſingularẽ tex.in.l.hñ ⁊ a zenone in v̉.iſulſas imperiales
nondũ recepimus.C.de quadri.p̃ſcri.vbi ante coronatio
b nem[b] nõ appellat̃ imp̃atoꝛ ſed rex romanoꝝ.faciat ꝙ no.
ibi Ang.⁊ allego in ſiĺi mirabilem tex.in.l.athlete.i p̃n.
in v̉.qui ſacris certaminibus coronati ſunt.ff.de excuſ.tu.
vbi ante vriectũ doctoꝛale qs nõ d̃r doctoꝛ.⁊ per illũ tex.
4 dixit ibi Old.quẽ ſeq̃t̃ ibi Bal.† ꝙ licẽtiatus nõ gaudet
priuilegio doctoꝛis.⁊ ꝙ voluit Bal.in.l.i.ff.ſo.ma.⁊ in
l.pe.ff.de teſta.mili.⁊ in auc.habita.C.ne fil.pro pa.⁊ in
l.ſed ⁊ reprobari.ff.de excu.tu.⁊ ẽt alle.tex.in.l.admini
ſtrantes.in v̉.codicillos.ff.de excu.tu.⁊ ibi Bal.exponit
ſ.p̃uilegiũ doctoꝛatus.⁊ ibi dicit ꝙ ſi p̃tãs tenet̃ ex diſpo
ſitione ſtatuti ducere collateraleꝫ doctoꝛẽ ꝙ tenet̃ facere
fidem de doctoꝛatu.⁊ ẽt allego glo.in cle.ij.de magiſtra.
q̇ voluit qꝺ appellatione doctoꝛatus nõ venit examẽ pri
uatũ.⁊ iſta ſunt optima ⁊ memoꝛatu digna nichilominꝰ
ꝯ̃ Franci.vercelenſem ⁊ eius ſequaces.alle.gl.in indiui
5 duo l cle.i.in v̉.ep̃is.de ſo.cõpe.que vult † ꝙ priuilegium
ꝯceſſum ep̃is v̉r conceſſuꝫ electis cõfirmatis nondũ con
ſecratis ecce nũc ꝙ appellatione ep̃i venit nondũ ꝯſecra
tus.⁊ alle.tex.in.c.i.de ſupp.neg.p̃la.⁊ in cle.attenden
tes.de ſtatu regu.⁊ in.c.inter monaſteriũ.de reg.iur.que
iura ꝓbant ꝙ Abb.ante munus benedictionis appellat̃
Abb.eodẽ mõ dicamus ꝙ ep̃s ante ꝯſecrationẽ dicatur
ep̃s facit.c.meminimus.de accu.vbi d̃r abbatiſſa añ be
nedictionẽ poſſet pro vera deciſione hoc mõ dici ꝙ vbi
cunq̃ꝫ eſt eadẽ rõ in electo ⁊ ꝯfirmato que eſt in ep̃o cõſe
crato ꝓcedat gl.in.d.cle.i.vt iura loquẽtia de ep̃o locum
h̃eant in electo ⁊ ꝯfirmato.pone exemplũ in his que ſunt
iuriſditiõis.⁊ ita loquit̃ tex.d.cle.i.ſed vbicunq̃ꝫ non eſt
eadẽ rõ ſed diuerſa.puta q2 ſumus in his que reſpiciunt
decoꝛẽ dignitatis põtificalis tũc appellatione ep̃i non cõ
cõprehendit̃ electus ⁊ ꝯfirmatus nondũ cõſecratus cum
adhuc non ſit ep̃s quo ad decoꝛẽ dignitatis ep̃alis.⁊ ita
ꝓcedat gl.in.d.cle.ij.de cele.miſ.⁊ dictũ frãciſci ⁊ ſequa
ciuꝫ ⁊ dicta ⁊ iura q̇ vltra eos allegaui.⁊ hãc diſtinctio
6 nẽ menti cõmenda. ¶ † No.ibi ſi bene meminimus q2 ꝓ
bat ꝙ qs p̃ſumit̃ memoꝛ eoꝝ q̃ fecit.l.magnã.C.de ꝯ̃hẽ.
⁊ cõmit.ſtip.dicit tñ Bal.hic ꝙ qñq̃ꝫ qs ignoꝛat factum
ꝓpriũ ad ſuum tñ dãnuꝫ non alterius.l.qui vſufructꝰ.ff.
q.mo.vſu.amit.⁊ interdũ nec ad ſuũ nec alterius.l.pere
gre.ff.de acq.poſ.ſm bal.hic tu allega optimũ tex.in.l.fi
lio ex p̃te.in v̉.cũ memoꝛauerat eoꝝ que teſtõ cauiſſet.ff.
de adi.lega.Et ꝯſiderando iſtũ tex.inquantũ loquit̃ per
illa verba.ſi hñ meminimus ꝓbat̃ hic illud ꝙ dixit bal.
7 in.c.ex p̃te.de of.dele.† qꝺ memoꝛia pape eſt coꝛruptibil̃.
de quo vide que dixi in.c.ſi qñ.ẽ.c.⁊ maxime q2 vt cõiter
videmus ad illã ſacrã ſedẽ aſſumit̃ gr̃a dei.quoꝝ memo
ria fragilis reperit̃.Et iõ ſenſit ſeneca in ꝓhemio decla
8 mationũ † memoꝛia eſt ex oĩbus partibus aĩe maxime de
licata in qua primũ ſenectus incurrit ⁊ in ſexta tragedia
dixit ſenũ langueſcit memoꝛia.⁊ iõ non eſt adiuratiõe di
gnum ſi in ro.põtifice cadat obliuio geſtoꝝ.facit ꝙ volu
it bar.in.l.is põt.ff.de acq.here.⁊ maxime iſtud ꝓcedit
ſi factũ eſſet de longinquo.vt in.l.i.C.de ſer.fugi.⁊ iõ di
9 xit bar.in.l.ij.§.ꝙ obſeruari.C.de iur.cal.† ꝙ in facto ꝓ
prio dat̃ terminus ad deliberandũ ſi eſt d lõginquo.ego
vidi dubitari de facto quidã in facto ꝓprio dicebat ſe ex
cuſandũ ſi erat immemoꝛ q2 erat de longinquo.ego conſu
lui hanc exceptionẽ non eẽ admittendã ex eo q2 debebat
excipe ꝙ erat multũ de longinquo.⁊ ſic debebat appone
re illã qualitatẽ multũ.⁊ allegabã bar.in.l.ſi qs delega
uerit.ff.de noua.⁊ dicebat̃ de hoc foꝛe gl.in terminis.in
l.iij.§.due cauſe.ff.ad carbo.que dicit ꝙ nõ eſt veriſimile
10 qꝺ quis recoꝛdet̃ de tã longo t̃pe † ⁊ ſic nõ ſufficit articu
lari de longo t̃pe niſi apponat̃ illa qualitas.vꝫ tam lõgo
vel multũ longo t̃pe tene mẽti q2 hoc dictũ eſt de lana ⁊
11 lacte. ¶ † No.ibi l̃re cõiuncto v̉bo mandatũ ⁊ preceptũ
ꝙ olim de curia emanabãt tria paria litteraꝝ vꝫ emana
bant primo l̃re monitoꝛie q̇bus mouebat̃ oꝛdinarius ad
ꝯferendũ.ſecũdo emanabãt l̃re preceptoꝛie.⁊ de iſto du
plici genere l̃raꝝ loquit̃ iſte tex.tertio emanabãt l̃re execu
toꝛie.c.conſtitutus.c.l̃ras.⁊.c.ex inſinuatiõe.j.c.hodie ãt
cõiter emanant l̃re executoꝛie dũtaxat ⁊ qñq̃ꝫ dat̃ execu
toꝛ ad ꝓuidendũ qñq̃ꝫ ad cõpelendũ cõiter tñ dat̃ ad ꝓ
uidendum.c.ſi ſoli.de cõceſ.p̃hẽ.li.vj.cle.i.eo.ti. ¶ Not.
12 ibi decano.⁊ eccleſie † ꝙ appellatiõe eccleſie cõp̃hẽditur
capl'm de verbo eccleſia.vide gl.i.c.fi.ne p̃lati vices ſu
as.⁊ in.c.cũ clerici.de v̉.ſi.⁊ ſic no.ꝙ decanus qñq̃ꝫ ẽ p̃n
13 cipalis.in capl'o ⁊ per hoc colligi põt † ꝙ principale ca
put capl'i non venit ſub noĩe generali capituli facit ꝙ h̃r
in.c.poſt electionẽ.de cõceſ.preben.⁊ ſic appellatione.c.
non venit p̃latꝰ capl'i.ergo ſequit̃ qꝺ appellatione vniuer
ſitatis non venit rectoꝛ q̇ eſt p̃latus vniuerſitatis.⁊ ſic ap
pellatõe ancianoꝝ non venit vexilifer iuſticie.⁊ iõ cõſue
uit ſcribi ex ſeruiendo p̃latum vniuerſitatis.puta rectoꝛi
⁊ vniuerſitati vexilifero.⁊ anzianis cõis honõie facit ru
brica.de his q̃ fi.a p̃la.ſine con.ca.vbi iſta ponunt̃ vt di
uerſa prelatus.⁊ capl'm ꝙ procedit in mã penali ⁊ coꝛre
ctoꝛia.⁊ exoꝛbitanti.iſta eſt gl.multũ ſingularis.in cle.vt
hi q̇ de eta.⁊ quali.ſecus ſi mã eſſet fauoꝛabilis ⁊ larga.
14 ¶ Nota ibi mandatũ dedimus ⁊ preceptũ † q2 manda
tũ hic capit̃ pro l̃ris monitoꝛijs preceptũ vero capit̃ pro
l̃ris preceptoꝛijs.iõ mandatũ non neceſſitat̃ ſed preceptũ
ſic.ſed in ꝯ̃rium facit.c.ſi qñ.ẽ.eo.So.qꝺ mandatũ de ſe
non ĩpoꝛtat neceſſitatẽ.ita capit̃.ff.⁊.C.mandati.ſed vbi
mandatũ fit a ſuperioꝛe ſimpliciter peccat qs non obedi
endo mãdato ſine cauſa ratiõabili.⁊ ita ꝓcedit.d.c.ſi qñ
ita dixit Arch.poſt vinctoñ.i.c.qꝺ precipit̃.xiiij.q.i.bal.
vero hic exponit iſtũ tex.i.mandato precipimus.q2 ſtri
ctius eſt preceptũ q̃ꝫ mandatũ.alle.l.ſepe audiui ceſarẽ.
15 ff.de offic.p̃ſi.† ⁊ iſta verba geminata ſignificant ꝑciſam
mentẽ pape ſm eũ.⁊ ſm hoc nõ probabit iſto tex.quod
emanauerint duo paria l̃raꝝ.ſ.mõitoꝛiaꝝ ⁊ p̃ceptoꝛiaꝝ
certe iſta expoſitio Bal.non eſt bona q2 ĩpropriat iſtum
tex.ex quo cõſueuerunt emanare l̃re monitoꝛie ⁊ p̃cepto
rie vt ſuperius dixi.iõ intelligit̃ tex.in verbo mandatum
de l̃ris monitoꝛijs.⁊ in ver.p̃ceptuꝫ.de l̃ris preceptoꝛijs.
c fateoꝛ tñ qꝺ verbũ mandatũ[c] nõ impoꝛtat neceſſitatem
ſed verbũ preceptũ impoꝛtat neceſſitatẽ.glo.eſt ſin.in.d.
l.ſepe.q̃ꝫ ſic allegauit Jo.de Imo.in cle.ſepe.de ver.ſig.
16 ¶ No.ibi de gente iudeoꝝ originẽ duxit † qꝺ nomẽ gẽ
tis ſignificat originẽ.nã gẽs idẽ ẽ qꝺ p̃pl's.iſti.d iu.nã.§.
oẽs vo.⁊ ẽt veniũt agnati ⁊ cogna.appl'one gẽtis.⁊ iõ ſi

b ¶ Ante coronationẽ. Vide ſigulariter d. Barth. allega.l.i tex. ⁊ i.l. conſtitut.ff.in fi.prin. ⁊ pau. d caſtro in cõſilio.cxv. ⁊ vide nouiſſimo ſcribentes hic idẽ referentes multa addendo que vide ꝑ te q2 facilia ⁊ pulchra.

c ¶ Mandatuꝫ. Inter mãdatum ⁊ preceptuꝫ quid interſit vltra ea que ad ſtomachuꝫ doctores crociauit collige breuibus ꝑ notata in.l.ſepe in glo.magna.ff.de offi.preſ.⁊ vide ext̃ de hiſ que fiut a maioꝛi parte ca.ex oꝛe.⁊ vide Fely. hic vg̃.co.in prin.ver.inter mandatum ⁊ preceptuꝫ ponẽtẽ quinq̃ꝫ nouas differentias ſm mẽte multoꝝ doc.que q̃m ꝓlixa ⁊ facilia vide per te.

conceditur priuilegium tibi ⁊ tue genti veniunt agna-
ti ⁊ cognati tui tex.eſt ſingu.cum glo.ſua.in.l.i.ff.de p-
17 bario.⁊ ex hoc tex.collige † ꝙ in ponderando habili-
tatem illi⁹ qui eſt promouendus non attenditur quali-
tas originis ſed qualitas in qua eſt ſm tempus promo
tionis.⁊ ad hoc allegatur eleganter tex.iſte. Ego dico
vobis ꝙ iſte tex.deſtruit quoddam elegãdũ dictũ bar.
in.l.ij.C.de primicerio.lib.xij.vbi dicit illam.l.eſſe opti
18 mum ar.ad queſtionem ſtatuti diſponentis†ꝙ ille qui
appellatur notarius non poſſit eſſe decurio ꝙ ſi aliquis
fuit ſemel deſcriptũ in matricula notariorum ſed po-
ſtea fecit ſe cancellari ꝙ nichilominus non poterit eſſe
decurio.certe tex.iſte eſt contra eum.quia in conſideran
da habilitate promouendi non attenditur qualitas pri
meua.ſed qualitas in qua eſt tempore promotionis.⁊
etiam induco vobis iſtum tex.cõtra doctri.Barto.in.l.
palam.§ non ſolum.ff.de ritu nuptiarum.⁊ in.l.pretor
19 ait.§.etiam his.ff.de eden.†vbi dixit conſtitutione epiſco
pi cauetur ꝙ contractus vſurariorum cenſeatur eſſe de
duplo vere ſortis ꝙ ſiquis fuit vſurarius ⁊ reſtituit vſu
ras non propter hoc abolet nomen vſurarij quia cõtra
ctus cenſeatur de duplo.vere ſortis ⁊ eum ſequitur An-
ge.in.l.quid ſit fugitiuus.ff.de edi.edicto.⁊ in.d.l.ait p̃
tor.§.etiam his aliter.tamen loquitur ipſe Ange.in.l.ſi
cut.ff.quibus mo.pig.vel hypo.ſol.cõtra Bartol.tamẽ
tenuit Bal.in rub.C.de vſuris.⁊.d.laurentius de florẽ.
in ſuo ſolẽ.tractatu vſurarum aliter tamẽ loquitur bal.
in.l.improbum.C.ex quibus cauſis infa.irroga. ego di-
xi de hoc late in cõmento.c.teſtimonium.J.de teſtibus.vbi
omnino vide tamen contra Barto.per optime adduco
20 vobis tex.iſtum faciat etiam.c.ferrum.l.di.†vbi poſt pe-
nitentiam quis efficitur nouus homo.⁊ per conſequens
in promotione conſideratur illa nouitas.facit etiam.l.im
perialis.C.de nup.⁊ ideo multum pulchre.dixit Andre.
de iſer.in.c.i.in titu.que fuit in prima cauſa beneficij am
21 mit.†ꝙ ſi princeps reſtituit aliquem proditorem ꝙ pater
non potuit illum vt proditorem exheredare. q2 attendi-
tur tempus preſens ⁊ non preteritum.alleg.d.l.imperia
lis ⁊ ſubdit ꝙ ſiquis illum appellaret proditorem puni-
retur actione iniuriarum per illam.l.imperialẽ.ſecus ſi
diceret tu fuiſti ꝓditor ex quo dicto poteſt in ferri ad iſtũ
22 p.†ꝙ ſi quis poſt aſſumptum baptiſmum diceret ſibi.tu
es iudeus puniretur.ſecus ſi diceret tu fuiſti iudeus. ⁊ iõ
dixit hic Bal.per iſtum tex.ad ſi.in ver.extiterit ſupplen
do ad tex.ſ.quondam q2 illud antiquum fermentum fu
it purgatum per baptiſmum.⁊ ideo de eo non debet fie-
ri mentio q̃ dicit eſſe bene notandum pro reſtitutis ad
famam quia ſi impetrat dignitatem non oportet ꝙ fa-
ciant mentionem de effectu antiquo nec de reſtitutione
in integrum q2 beati quoꝝ remiſſe ſunt iniqtates ⁊ quo
rum tecta ſunt peccata in annis.n.memoria preteriti nõ
corrumpit ſtatum de preſenti.⁊ colligit hic Bal. ex iſto
23 tex.arg.ad.q.†conceſſe ſunt repreſalie contra peruſinos
tunc ticius erat de numero peruſinoꝝ poſtea factus ẽ ho
ſtis ⁊ deſijt eſſe ciuis.vt.l.amiſſione.§.qui deficiunt.ff.de
capite diminu.demum captus eſt pro repreſalis.Queri
tur vtrum poſſit capi.⁊ videtur ꝙ ſic conſiderato initio
ſiue data reprehenſaliarum.vt hic.ff.de rebus dubijs.l.
ſi cognatis.in contrarium videtur q2 ſortitus eſt ſtatum
aduerſatiuum ⁊ q2 finita eſt cauſa finalis anteq̃ extaret
cõditio capture q2 dicta ſententia nõ verificatur niſi pri-
us capiatur.ff.de acqui.re.do.l.in laqueum.nec trahitur
retro.vt in.c.preterea requiſiſti.de appel.alleg.ꝙ not.in
c.i.ne ſede vacan.li.vj.conditio.tunc fingitur vt retro qñ
in ipſius implemento non requiritur nouum factum con
24 trahentis vel diſponentis.als non†q2 ex pluribus debẽ-
tibus ſubſtantialiter cõcurrere non ſufficit alterum pre-
uenire in tpe.q2 illud dicitur prius tẽpore ꝙ eſt prius in
ceſſione ⁊ poteſt dici ꝙ eſt perfecte conſumatum ꝙ dicit
25 eſſe verius†q2 ꝯdictio neceſſario ſub intellecta ex natura

rei.ſ.ſi capiatur non poteſt verificari antequam capiatur
⁊ tanq̃ conditio in iſta retro non fingitur.l.qui balneũ.
ff.qui potiores in pig.ha.l.i.§.ſerui.ff.ad ſillc.⁊ ſic cõclu
dit hic Bal.ꝙ non poterit capi pro repreſalijs.tanq̃
deſierit eſſe ciuis mihi aũt videtur ꝯtrium fore veriſſimum ꝙ
imo capi poſſit ⁊ de hoc alle.tex.in.l.actiõe.§.Item qui
26 ſocietatem.ff.pro ſo.vbi eſt caſus†ꝙ ſi ſocius renunciat
ſocietati eo tpe quo renunciare non põt ꝙ remanet ſoci
us quo ad damna ⁊ honera.ſed quo ad lucra ⁊ hono-
res diſſoluta eſt ſocietas.Ita dicatur in caſu Bal. q̃ cũ
iſte peruſinus ſit effectus hoſtis ciuitatis ꝙ remaneat ci-
uis quo ad damna ⁊ onera ⁊ per ꝯſequens poterit capi
pro repreſalijs tanq̃ ciuis peruſinus.ſed quo ad lucra
⁊ honores nõ remaneat ciuis ⁊ alle.ꝙ eleganter voluit
Bar.i.l.i.C.de dignitatibus.li.xij. vbi voluit ꝙ nobilis
ex diſpoſitione ſtatuti deſinit eſſe nobilis ꝙ intelligitur
quo ad vtilia ⁊ honores.ſed quo ad damna ⁊ onera re
manet nobilis faciat ꝙ voluit Bal.in auc.habita.C.ne
fil.pro pa.⁊ glo.in.c.ex parte.J.eo.⁊ ꝙ no.in.c.intellexi-
mus.de iudi.vbi excõicatus quo ad damna ⁊ onera tene
tur tanq̃ nõ eſſet excõmunicatus.ſecus quo ad honores
⁊ lucra.Ita dicamus in propoſito ⁊ per cõſequens do.
Bal.cum ſua reuerentia non bene determinauit tene mẽ
27 ti predicta.Et ex iſto tex.colligit hic Bal.† ꝙ littere nõ
vicientur ex eo q̃ ĩpetrans ſit alterius gentis q̃ fratres
ſiue alij canonici vt hic nam omnes gẽtes dei ſunt cuius
eſt terra ⁊ plenitudo eius.vt in.c.tua.de deci.⁊ alleg.ad
hoc Bal.hic legem fideicõmiſſa.in prin.ff.de lega.iij.⁊
in auc.de queſtore.in prin.⁊ in.c.cum deputati.de iudi.
Ego aũt non puto hanc doctri.Bal.fore veram ſi nõ fiat
mentio in reſcripto ꝙ eſt alterius nationis.⁊ hoc oſtẽdo
28 vobis ad oculum.†nã ſi forenſis impetrat beneficiũ ꝟ bo
non.⁊ ſi faciat mẽtionẽ de loco ſue originis gratia talis
erit ſurrepticia.q2 in dubio papa intendit prouidere cui
quã in patria ſua.Ideo taciturnitas natiõis inducit ſur
reptionem.nam ſi expreſſiſſet ſuam nationem papa non
cõceſſiſſet ſibi gratiam in partibus alienis vel ſaltem.nõ
ita de facili conceſſiſſet vt colligit per totum de clericis
peregrinis.⁊ facit.c.bone.el.ij.de poſtul.prela.in ver.vo
lentes preficere alienũ faciat notabi.tex.in.c.nullus inui
tis.lxi.diſt.⁊ ꝙ voluit glo.in.c.ſi proponente.J.eo.⁊ hoc
probat aperto ore tex.iſte inquantum dicit de gente iu-
deorum.⁊ ideo dictum Bal.neceſſario eſt intelligendum
quãdo impetrans narrauit pape qualiter erat aliene na
tionis.⁊ iſta tene mente.q2 non ſunt vulgo ⁊ plebi tra-
29 denda.¶ Nota ibi diuina gratia fidem ieſu xpi†quia ſi
des ratione ſalutiferum principiat a gratia yeſu xpi ſm
do.Anto.hic.certe dictum eius eſt verum.ſed non ꝓbat
tex.iſte non enim dicit gratia yeſu xpi.ſ3 dicit diuina gra
tia.facit ꝙ voluit glorioſus Jacobus in ſua canonica oẽ
datum optimum de ſurſum eſt deſcendens a patre lumi-
30 num.⁊ alibi dicitur†vbi xps non eſt fundamentum nul-
lius boni operis ſupereſt edificium.i.q.i.c.cum paul.⁊
c.principatus.⁊ in bucolicis apud virgilium ſcriptum ẽ.
a ioue principium muſe iouis oia plena.muſe trahũt.de
quo per gl.in.c.ſedes aplica.J.eo.⁊ beatus Augu.in lib.
de ciuitate dei quẽ retulit ſummus iuris interpres gratia-
n⁹i.c.q ſine ſaluatore.xxvj.q.ij dixit nã q ſine ſaluatore ſa
lutẽ vult hr̃e ⁊ ſine vera ſapia exiſtimat prudẽtem ſe poſſe
fieri nõ ſanus ſed eger eſt nõ ſapiẽs ſed ſtultus in egritu-
dine aſſidua elaborabit ⁊ cecitate noxia ſtultus ⁊ dmẽs.
permanebit ⁊ Ambroſius quẽ retulit gratianus.xxxvij.
di.§.hinc etiam omnis.n.ratio ſuperne ſcientie vel terre-
ne creature in eo eſt qui eſt caput earũ ⁊ auctor ⁊ q illum
nouit nihil vltra querat.quia hic eſt perfecta virtus ⁊
actuũ ſcribitur vt refert gratianus.xxvj.q.v.c.non licet.
oia quecũq3 facitis in noie dñi noſtri ieſu xpi facite.Et iõ
ſcriptum eſt dauid gratia ſpirituſancti donum ſcientie p
cepiſſe.xxxvj.di.§.ecce.⁊ etiam teſtata eſt dñica veritas.
q̃cquid pecieritis patrem in noie meo ipſe dabit vobis oia.
Et etiam

Et etiam ſcias ꝙ gratia in ſcripturis dicitur multiplici-
ter dicit̃.n.donuȝ gratis datum.i.ſine merito datũ donuȝ
aũt quoddã eſt creatũ quoddã increatũ donũ aut increa-
tum eſt ſpũs ſanctus qui dicit̃ gratia eo modo quo ẽ gra
tis datũ donum aut datũ ſine merito eſt creatũ ⁊ ſcđm ꝙ
dicit̃ gratia donũ creatuȝ dicit̃ gratia multipliciter. ꝑmo
modo gratia dicit̃ donũ a deo in nobis creatũ ⁊ hoc mo
do ymago dei eſt in nobis.ſ.ꝙ nos ſumus ad ymagineȝ
dei eſt gratia quantũ eſt creatũ in nobis. Scđo modo di-
citur donũ gratia nobis ſuperadituȝ.⁊ hoc modo ſciẽtia
⁊ cognitio vel noticia de deo in nobis dicit̃ gratia. ⁊ ſm̃
hoc philoſophi gratiã habẽt hoc.n.donũ non cõcreat̃ in
anima ſed poſtea ei addit̃. iuxta illud anima nr̃a eſt ſicut
a tabula raſa in qua nihil eſt depictuȝ[a]. Tertio modo dici
tur gratia donũ gratũ faciens ⁊ nõ ſolum gratis datum
ſed gratũ faciẽs ⁊ gratis datũ ⁊ de hac habet̃ ad roma.
ſeptimo.īfelix ego homo qs me liberabit ð corpe mortis
huius gratia dei ꝑ yheſuȝ xp̃m. Quarto modo dicit̃ gra
tia ꝑmus habitus vel ꝑma virtus in qua donum gratie
manifeſtat̃ ⁊ ſic fides dicit̃ gratia.vñ vltimo ad hebreos
optima gratia eſt ſtabilis dicit glo.ibi vt hẽatis fidẽ pfe-
ctam ⁊ vt hẽatis oĩa munda mundi. Quinto modo dici
gratia ꝑmus gratie effectus poſt lapſum ⁊ ſic gratia dic-
tur in epĩs remiſſio peccatoꝝ pax recõciliatio ad deum
Sexto modo dicit̃ gratia donũ ꝓrogatiue gratie vel di-
gnitatis.⁊ hoc modo ſacer ordo dicit̃ gratia ꝑmo ad thi
motheũ gratia ⁊ miſericordia hoc eſt donũ ſpũs ſancti.
quo miniſtri dei armant̃ ⁊ hic ẽ ſacer ordo. Septimo mo
do dr̃ gratia gratie ſignũ ⁊ hoc modo ꝓfetia dr̃ gratia ⁊
oꝑatio miraculoꝝ ⁊ appellamus gratie ſignum hoc qꝛ ſi
gnuȝ eſt ꝙ aliquis ſit gratus deo de hac habet̃ ad corin
thios.xij.⁊.i.q.i.c.multi.nec tñ hoc ſigno poſito ſemꝑ po
nitur reẽs.nã ſepenumero videmus peſſimos hoĩes habe-
re ſpũm ꝓfecie vt ꝑclara habet̃ apð paſſionẽ dñicam duȝ
cayphas dixit vos neſcitis quidq̃ȝ expedit.n. vnũ hoiem
mori pro toto pplo.⁊ ſic ꝓfecia nõ arguit oĩno ſanctitatẽ
vite. Octauo modo dr̃ gratia primũ gratie ꝙ ꝯſequitur
ad gratiã ſicut eſt vita eterna ⁊ de hoc habet̃ apud Ioã-
nem ꝑmo dum dixit de plenitudine eius accepimus oẽs
grãm ꝓ gratia.ſ.vitam eternã.ita belliſſime dixit Archi.
i.q.i.c.gratia.⁊ habet̃ ꝑ magiſtrũ ſententiarũ.⁊ per glo.
in cle.i.de magiſt̃.⁊ per beatũ Thomã in.i.ſecũde qõne
cxj.arti.penul.⁊ ſi. Item dr̃ gratia reſcriptũ ad lites. vñ
ſi ꝑnceps ꝯcedit mihi reſcriptũ ad lites dicit̃ facere mihi
grãm.tex.eſt in.c.nõnulli.⁊ in.c.ſedes.ſ.eo. Item dr̃ gra-
tia libertas ſeu exceptio tex.eſt multũ ſingularis i.l.pau-
lus.§.paulus.ff.de fideicõmiſ.liber.vbi teſtõr in teſtamẽ-
to ſuo dixit ſeruo ſuo heres meus faciet tibi grãm ꝙ vr̃ le
31 gaſſe libertatẽ.⁊ ibi dixit Ange.†ꝙ ſi ꝑnceps facit grãm
ciuitati ꝓpter ſua benemerita ꝙ vr̃ facere illam exemptã.
Item non dr̃ ẽt gratia qñ quis facit illud ad qð tenet̃ rõ
ne nãli.ita dixit Bal.in.c.i.§. hec ſacramẽta.ꝑ illum text.
in ṽſi.ꝑ grãm de pace iura.fir.in vſibus feu.facit ꝙ habe
tur in.l.titius.ff.de obſequijs. Item dr̃ gratia idem ꝙ cõ
32 tẽplatio ⁊ vtilitas tex.eſt in.c.i.ſ.de cõmodato.vbi dr̃†ꝙ
cõmodatum ſit gratia accipiẽtis. Iteȝ dr̃ gratia collatio
bñficij cle.gratie de reſcrip.c.qð ob grãm de reg. iur.lib.
vj. Iteȝ dr̃ gratia indulgẽtia ⁊ reſtitutio ad bona tex. eſt
valde notabilis in.l.i.§.ſi.in ṽſi.grãm decreti faciet.ff. de
33 qõnibus.⁊ ibi dixit Bar.†ꝙ vbicũqȝ bãnitus recipit̃ ad
grãm ꝑncipis ꝙ vr̃ reſtitutus ad fauores ⁊ ẽt ad bona
⁊ idem voluit in.l.ſi.ff.de ſniam paſſis. Ego vidi dubita-
ri in ꝯtingẽtia facti qdam mutine ꝓpter homicidium fu
it bãnitus ⁊ bona ſua cõfiſcata camere. poſtea ad aliqð
tp̃s ꝑnceps ciuitatis recepit illum talem bãnitũ ad grãȝ
fuit dubitatũ vtrum ꝑ illam receptionẽ ad grãm videret̃
reſtitutus ad bona vr̃ ꝙ ſic ꝑ hanc doctri. Bar. Ego con
ſului ꝯ̃rium ⁊ inter alia allegabã tex.⁊ Bal.in ti.de pace
ꝯſtãtie in ṽſi.in plenitudinẽ gratie recipimus.⁊ ibi Bal.
34 dixit†ꝙ qñ quis recipit̃ ad plenitudinẽ gratie remittunt̃
culpe ⁊ recipit̃ ad fauores.ergo ſequitur ꝙ multominus
vr̃ reſtitutus ad bõa qñ recipit̃ ad grãm ſimplr̃ faciat in
ſimili tex.in ṽſi.plenaria in.c. ſuborta de re iudi. ⁊ in.c.ꝑ
terea el.i.de offi.delega.⁊ allegabã ꝯ̃ Bar.Saly.reꝑhẽ-
dẽtem Bar.in.l.ſi.C.de ſniam paſſis.⁊ ꝙ voluit ibi Cy.
Nec ob.dicta.l.i.§.ſi.qꝛ loquit̃ de eo q erat innocẽs. Et
iſta vt quotidiana memorie cõmendabis. ¶ No.ibi in
canonicũ recipẽnt ⁊ ei ꝑbendã cõferre debent̃ qꝛ.d. ant.
35 colligit ex iſto tex.†ꝙ ex receptione in canonicũ ꝯtrahit̃
quedã cõfraternitas inter ſe ⁊ alios de qua eſt dubiũ ſm̃
eum an ſuppleat mãdati defectũ ⁊ remittit ad dicenda ꝑ
ſe in.c.nõnulli.ſ.eo.⁊ in.c.ſi.de ꝓcura. Ego vltra alios q
ſuper hoc paſſu ſcripſerint dixi in repet.c. cum. M.ferra
rieñs.ſ.ð conſti.vbi eſt tex.optimus ⁊ glo.vide ibi oĩno.
Sed certe iſte tex.non ꝓbat dictum do.Anto.nã hic nul-
la mentio fit de fraternitate dictum tñ eius in ſe eſt veruȝ
⁊ probat̃ in alijs fratribus dicentib[9] vt recipiat̃ in cano-
nicũ ⁊ in fratrem.facit qð habet̃ in.c.cum.r. canonic[9] de
36 offi.delega. Colligit ẽt ex iſto tex.do.Anto. hic.†ꝙ ex ſo
la receptiõe in canonicũ non vr̃ collata ꝑbenda. Ego de
hoc allego caſum in.c.cũ adeo.ſ.eo.refert do.Anto. Cõ-
37 poſtel.dicere in.d.c.cum.M.ferrarieñs. †ꝙ ſi ꝑbenda ẽ
deſtinata ꝓ canonicatu ſola collatiõe canonicatus vr̃ col
lata illa ꝑbenda.idẽ voluit Archi.in.c.ſi clericus de pre-
ben.lib.vj.ſed do.Anto.hic dicit ꝙ ſi ꝯſtat de mente ꝯfe-
rentis illam ſua facit.c.cum voluntate de ſen.excõ. in du
bio aũt ſi collatio eſt neceſſaria ponite exemplũ qꝛ ſupior
mandat ꝯferri canonicatũ.⁊ ſic ille facit collationẽ facit
ex neceſſitate iſto caſu putat ꝙ collatio canonicatus non
infert collationem ꝑbende. Si ṽo collatio eſt volũtaria
tũc collatio canonicatus infert collationẽ ꝑbende ⁊ facit
ꝓ hac ſua diſtinctõe qꝛ ſubuenit̃ illi q eſt in neceſſitate cõ
ſtitutus.argu.c.ab arbitris de offi.deleg. lib.vj. putat tñ
do.Anto.tutius fore ꝙ vtrũqȝ ꝯferatur ⁊ ſic praticat̃ ſm̃
eum ⁊ aliud nõ dicit.ſed Io.de imo.hic remittit ſe ad di
cta ꝑ eum in.d.c.cum.M.ferra.refert tñ Pet. de anch.
in.d.c.ſi clericus tenere ꝯ̃rium ⁊ aliud hic nõ dicit.⁊ etiã
in.d.c.cum.M.ferra.ſimplr̃ tranſit cum dicto Cõpoſte.
⁊ Io.an.ibi ⁊ ſic ſequit̃ opi. Archid. Ego ṽo in repeti.d.
c.cum.M.ferra.ſuꝑ glo.in ṽſi.receperunt hunc paſſum
nõ examinaui ex eo qꝛ materia illi[9] decretalis ſatis erat
circa alia ſubſtãtialia honerata.ideo aliqualr̃ extendam
fimbrias ſuꝑ hac elegãti qõne hic. Et arbitor ꝙ.d. ant.
hanc diſtinctionẽ q̃ȝ hic fecit habuerit a Io.an.in.d.c.cũ
38 M.ferra.vbi dubitat̃ in glo.†aliquis recipit̃ in canoni-
cũ ⁊ adhuc non hȝ ꝑbendã an interim ꝯſequat̃ vocem in
caplo ⁊ diſtributiões quotidianas ⁊ decidit ꝙ ſi recipi
tur in canonicũ de auctoritate ſupioris talis receptus nõ.
acquirit vocem in caplo nec diſtributiões quotidianas
Si ṽo recipit̃ voluntarie.tunc ꝯſequit̃ vocem in caplo ⁊
diſtributiões quotidianas ⁊ rõ ꝑmi eſt qꝛ ſubuenit̃ ꝯſti
tuto in neceſſitate.vt in.d.c.ab arbitris.ita in ꝓpoſito ſi ꝓ
pter mãdatũ pape caplm̃ recipit aliquẽ ad canonicatũ nõ
vr̃ recipe illum ad ꝑbendam nec eꝯ̃. Si ṽo voluntarie ca
pitulũ recipit aliquẽ in canonicũ.tunc vr̃ illum recipe ad
ꝑbendã.ita ⁊ eꝯ̃ ⁊ per ꝯñs hec diſtinctio do.Anto.fuit in
uentio ẽt facta Io.an.lȝ nec ipſe nec alius Moder.iuris
interpres in hoc allegauit Io. an. ⁊ indubitanter iſta di
ſtinctio do.Anto.non hȝ neruuȝ iuris ex eo qꝛ fortius ⁊
pinguius ius acqritur illis q recipiunt̃ auctoritate ſupio
ris.vt eſt tex.in.c.his q auctoritate de ꝑben.lib.vj.⁊ in.c.
tibi q.ſ.eo.ti.lib.vj.qnimo Pau.⁊ Io.de ligna.in palle.
c.cum.M.reprehẽdunt illaȝ diſtinctionẽ Io.an. ꝑ rõnẽ
ꝑfatam.⁊ ẽt longe mirandũ eſt ꝙ do.Anto. hic ⁊ ceteri
Moder.q ſcripſerunt hic non viderint nec allegauerint
glo.ſingu.⁊ vnicam de hoc in.c.ꝓpoſuit.ſ.de conceſ. pre-
ben.que in indiuiduo tenet illud qð dixit Archi. in palle
gato.c.ſi clericus. Sed domi. Pet.de ancharano ī dicto
39 c.ſi clericus.colligit ex illo tex.†ꝙ licet multa coniunctio
⁊ ꝯnexitas ſit inter canoniã ⁊ ꝑbendam.tñ diuerſis tem-

a ¶ Depictũ Iſtud ĩ ſt ſing dictũ Phi.in de anima tex cõmen.xiiij. ꝯ̃ Plato.q ima-ginatus ẽ ani mã noſtrã fuiſſe creatam ab ipſo deo opti-mo maximo cuȝ oĩbus habiti-bus practicis ⁊ ſpeculatiuis verũ mole op preſſa corpo-rea non poſſe vti ꝓpꝛijs opa tionibus.⁊ ꝓ cognitione io lius notabilis facit qð voluit doctor ſubtilis in.i.q.prologi ſen.⁊ de mul-tiplici ſignifi-catione huius ter mini gratia ⁊ queadmoduȝ non eſt oĩbus cõis.vide ſpe. in prima par-te in ꝯ hemo ver.ſane.⁊ ꝙ ſit triplex gra tia .vȝ gratia gratis data ⁊ gratia gratuȝ faciens ſi ſpe-culari volue-ris.vide in.ij. ſentẽ.diſt.xvi. ab oĩb[9] theolo gis.⁊ cle.q.de magi.⁊ not.ꝑ Abb.in.c.vni co de cõmoda to.

poꝛibus ꝯferuntur ſiue conferri mandant̃. puta p̃benda
primo ⁊ poſtea canonia vel. eꝯ̃ p̃mo canonia. ſcđo p̃ben-
da ad poſitionē. ergo vnius nō ſequit̃ poſitio vł̃ collatio
40 alterius refert tñ Archi. dicere ibi †ꝙ ſi p̃benda vacans
inſtituta ꝓ canonico alicui cōferrat̃ hoc ipſo canonia in
telligit̃ eſſe collata. fatet̃ tñ ſecurius eſſe ſi prouiſoꝛ dicat
confero tibi pꝛebendā cum plenitudine iuris canonici ꝑ
no. in. d. c. cum. M. ⁊ lꝫ aliqua iura ſubiūgant ꝙ faciat
eum recipi in canonicū debēt intelligi de receptione q̄ cō
ſiſtit in facto cū ex collatione p̃bende ſit canonicat⁹. fatet̃
tñ ꝙ executoꝛ habēs hanc foꝛmā de qua in p̃ncipio. c. di-
citur ante collationē non poſſet facrere iſtum recipi in ca
nonicū qꝛ hoc mandatū nō patit̃. c. cui de p̃ben. in. vj. licꝫ
aliqui ꝯ̃dicant ſm̃ eum. ſed do. Pet. dicit ſi primū dictuꝫ
eius eſt verum ꝙ collatio p̃bende includat canoniā. ſi pri
mo ꝯferrant canonicatū non vr̃ collata p̃bēda rōne oꝛdi
nis ꝑuerſi. nam lꝫ ſm̃ oꝛdinē verboꝝ reſcripti poſt colla-
tionē p̃bende videat̃ debere ſeq receptio in canonicū. tñ
41 ſm̃ mentē iuris vr̃ ꝙ receptio i canonicū dꝫ eſſe prioꝛ †qꝛ
p̃benda eſt acceſſoꝛia canonicatui ⁊ minus digna. qꝛ cō-
ſiſtit in tp̄alitate canonia. v̊o in ſpūalitate. vt in. d. c. cum
M. ⁊ ſic v̊ba reſcripti poſt poſita vident̃ ad hunc oꝛdinē
reducēda. c. cūmqꝫ. J. eo. l. ij. §. ſi prius. ff. de vulga. ⁊ pupi.
⁊ dicit ſe nō credere dictū Archi. eē verum dicētis ꝙ mā
datū de ꝯferendo p̃bendā faciat recipi in canonicū qꝛ cō
ferendo p̃bendā vr̃ ꝯferre titulū canonie acceſſoꝛiū. n. vt
eſt p̃benda nō veſtit nec infoꝛmat p̃ncipale. c. i. de ꝯſecra.
42 eccle. vel alta. l. pupillari. ff. de vulga. ⁊ pupi. †collatio. n.
p̃bende nō infert neceſſario ius canonie ſed eꝯ̃ titulus ca
nonie infert neceſſario titulū p̃bende. vt ibi ⁊ in. c. dilect⁹
el. i. de p̃ben. dicit tñ ꝙ in reſcriptis q̄ ſunt ſtricti iuris mā
datū ſuꝑ altero ex p̄dictis nō includit reliquū. argu. illi⁹
tex. ⁊ ꝓpter hoc dicit reddi dubiaꝫ q̄ōnem qꝫ ibi rettulit
Jo. an. in nouella. ⁊ ita reſidet ibi do. Pet. de glo. v̊o in
d. c. ꝓpoſuit nullā fecit mentionē q̄ voluit ꝙ ꝑ collationē
43 p̃bende vr̃ collatus canonicatus. ⁊ ſic ſentit †ꝙ vbi p̃ben
da vacans ꝯſueta ꝯferri canonico aſſignatur alicui vr̃ ſi-
bi collatus canonicatus ⁊ eadē rōne vr̃ dicenda ſi vacat
canonicatus ⁊ p̃benda illi annexa ⁊ ꝯfert̃ canonicat⁹
vr̃ collata p̃benda do. Anto. in. d. c. pꝛopoſuit tenet ꝙ ad
collationē p̃bende intelligit̃ collatus canonicatus ꝑ not.
in. d. c. cum. M. Sed an eꝯ̃ reuocat in dubiū ⁊ clare nō
loquit̃. idē facit ibi Inno. q in vna p̄te dicit ꝙ collato ca
nonicatu non intelligit̃ collata p̃benda ex eo qꝛ requirit̃
aſſignatio p̃bende in alia p̄te. idē Inno. ſentit ibi ꝯ̃rium
vbi dicit ꝙ talis aſſignatio p̃bende eſt aſſignatio facti nec
eſt ꝯfirmatio nec loco ꝯfirmationis habet̃ nec ēt exigitur
in ea aliqua examinatio pſone vel electionis. ⁊ ſic ſentit
ꝙ per collationē canonicatus ſit acq̄ſituꝫ ius in p̃benda
Jo. de imo. ibi refert Pet. de ancha. in. d. c. ſi clericus te
44 nere ꝯ̃rium ipſe ſequit̃ illam glo. †qꝛ ꝯnexoꝝ idē eſt iudi
cium. c. trāſlato de conſti. ſed canonicatus ⁊ p̃benda ſunt
45 cōnexi. ergo poſtea diſtinguit †ꝙ ſi in eccleſia eſt ꝯſuetu-
a do optandi[a] p̃bendas. tunc collato canonicatu nō vr̃ col-
lata p̃benda. qꝛ tūc p̃benda non dꝛ annexa certo canoni-
catui qꝛ antiquioꝛ canonicus pōt illam optare. vt in. c. ſi.
de ꝯſue. lib. vj. ⁊ iſto modo ꝓcedat opi. Pet. de ancha. ꝯ̃
ria. Si v̊o nō eſt ꝯſuetudo optandi in eccleſia. tūc talis p̃
benda annexa vr̃ canonicatui vacāti. ideo tūc collato ca-
nonicatu vr̃ collata p̃benda. ⁊ iſto caſu ſi fiat aſſignatio p̃
bende dr̃ aſſignatio facti ⁊ nō iuris. ⁊ ita ibi reſidet ⁊ in
hoc multū ſe comēdat aſſerens nuſq̄ꝫ iſtū paſſuꝫ ita bene
foꝛe tactū vt ꝑ eum ⁊ nihilomin⁹ ē breuius ⁊ diminute
locutus eſt in hoc paſſu quā alij. Et pꝛo certo iſta ſua di
ſtinctio nō hꝫ neruū. qꝛ poſito ꝙ in eccleſia eēt ꝯſuetudo
optādi ⁊ ꝯferatur mihi canonicatus ⁊ optat̃ per antiquo-
rem p̃benda illi canonicatus annexa ⁊ deputata nihilo-
minus debet̃ mihi collato canonicatu p̃benda q̄ nō opta
bitur vel ſi oēs optauerint debebit mihi vltia p̃benda ⁊
ſic ſtat regula ꝙ collato canonicatu vr̃ collata p̃benda.

a ¶ Optandi. Add ꝙ optio hꝫ locū in bñficiis regularibus nō aūt in ſecularibus ꝑlaturis cū per adeptionē ſecūde p̃ma vacet. vt lꝫ elegāter Car. in cle. i. §. fi. de ſupp. neg. p̃la. ⁊ de mā optiōis. vide in. c. cum in tua de p̃bē. in. vi. ⁊ vide de opt. lega. ꝑ to.

b ¶ Acceſſoꝛium. Facit ꝓ h̄ elegās tex. l. ⁊ ſi non ſint. §. ꝑueniamus de auro ⁊ ar. lega. ⁊ de conſe. eccle. vel alta. c. i. li. vi. cuꝫ ſibi no. ⁊ ō vul. ⁊ pu. ſub. l. ex pupillari a cōtrario ſenſu. ⁊ quib. mo. pig. vel hypo. ſol. l. lucius. ⁊ q̄ dicta fuere in. c. iij. titu. p̃ced.

46 †ſed Lapus in. c. ſi poſtq̄ꝫ de p̃ben. lib. vj. querit an prouiſ
ſus ꝑ papā de canonicatu poſſit poſtea ꝓpꝛia auctoꝛitate
appꝛehēdere p̃benda ſibi debitam diſtinguit hoc modo
ꝙ ſi vacat p̃bendā ꝯſueta conferri canonico tm̄. tunc illa
eſt ſibi debita ⁊ pōt illam appꝛehēdere al̓s ſecus. ſed dñi
de rota in vltima deciſiōe ſequunt̃ opi. Archi. ⁊ glo. ⁊ al
legant dictū Zenze. ⁊ Guil. de monte laudino in cle. ſi in-
47 ſta de p̃ben. †vbi dñt ſi papa mādat aliquem recipi in ca
nonicū vltra numerū ſtatutū ⁊ ſibi ꝓuideri de p̃benda cū
vacabit ꝙ cum ſibi confert̃ p̃benda vacās vr̃ collatus ca
nonicatus cum p̃benda. ⁊ dimittit illum primū canonica
tū quē habebat a papa. ⁊ ſic appꝫ ꝙ collata p̃benda cō-
fertur canonicatus do. Abb. in. c. mādatū. J. eo. vbi text. ꝓ
bat valere reſcriptū ſuꝑ receptione alicuius in canonicū
dicit ꝙ nulla fiat mentio de aſſignatione p̃bende. non tñ
ille dꝫ remanere ſine p̃benda qꝛ eſſet ꝯ̃ capl̃m relatū de p̃
ben. ſꝫ p̃benda venit acceſſoꝛie ad canonicatū. allegat. d.
48 c. ſi clericus. ⁊. d. c. ſi poſtq̄ꝫ. †⁊ q vult p̃ncipale ꝑ ꝯñs vult
b acceſſoꝛiū[b]. allegat. d. c. cum. M. ferra. ⁊ ita reſidet Jo.
de ligna. in. d. c. ſi clericus. ſequit̃ opi. Archi. ⁊ idē ſequit̃
Gaſpar de caldarinis in. d. c. cum. M. ferra. ſed do. Dñi
cus in. d. c. ſi clericus. refert opi. do. Pet. ꝯ̃ Archi. ⁊ cōeꝫ
opi. ⁊ refert Jo. de imo. ibi tenere opi. do. Pet. ꝯ̃ Archi.
⁊ ſic fuit ſibi ꝯ̃rius de eo ꝙ voluit hic. ⁊ in. d. c. ꝓpoſuit.
⁊ in. d. c. cum. M. allegat Dñicus ꝯ̃ Archi. c. cum eccle
ſia de p̃ben. lib. vj. vbi confert̃ p̃benda. ⁊ tñ non eſt cano-
nicatus nec aliquo iure ꝓbatur ꝙ collata p̃benda videa
tur collatus canonicatus. vt voluit do. Pet. ipſe v̊o dicit
opi. Archi. ꝓbari iure aperto. ⁊ allegat tex. in. c. ꝑuenit.
el. ij. de appel. vbi tex. dicit p̃benda ſua priues ⁊ eam alij
ꝯcedas ⁊ ſic pꝫ ꝙ ſola ꝯceſſio p̃bende hēat vim conceſſio
nis canonicatus. allegat ēt de hoc tex. in. c. ꝓpoſuit ō cle-
rico excōicato miniſtrāte. vbi inueſtitus ſolum fuit de pꝛe
bēda nihil dicit de canonicatu. ⁊ rñdet ad. d. c. cum in ec
cleſia. qꝛ ibi nō erat inſtituta p̃benda ꝓ canonicatu ſed ꝑ
epo. ergo ex illius collatione nō conſequit̃ collatio cano-
nicatus ſicut fit in collatiōe p̃bende que eſt deputata lay
co. vt no. glo. in. d. c. cuꝫ. M. ⁊ in p̃benda q̄ eſt deputata
magiſtro ſcholariū. vt in. c. qꝛ nōnulli de magiſtris. quin
imo eſt ibi tex. pꝛo iſta opi. ſm̃ eum. vt patet in ſcđa illius
tex. rōne qꝛ ibi mādabat̃ conferri p̃benda illi impetranti
⁊ tex. dicit ꝙ illa p̃benda ꝯſueta aſſignari epo nō pōt iſti
conferri ne canonicoꝝ numerus amplief̃. ⁊ ſic pꝫ ꝙ colla
tio talis p̃bende habebat incluſam collationē canonica-
49 tus. Item ꝓ hoc ēt allegat †qꝛ iſtud nomē p̃benda qñqꝫ
cōpꝛehēdit canonicatū ⁊ p̃bendam. vt pꝫ in. c. i. de cōſue.
lib. vj. ⁊ in cle. ſi iuſta de p̃ben. ergo nō eſt miruꝫ ſi dicēdo
ꝯferro pꝛebendā videoꝛ ꝯferre canonicatū ⁊ pꝛebendaꝫ
ex quo deputata eſt certo canonicatui. ⁊ ita reſidet dñs
Dñicus in. d. c. ſi clericus. Et ꝑ iſta relati ſunt ſcribentes
ſuꝑ iſto paſſu. Ego pondero tex. in. d. c. ꝑuenit. vbi re ve-
ra non ꝓbat dictū Dñici. vt appꝫ in v̊ſi. tue eccleſie cano
nicū. ⁊ in v̊ſi. dictus canonicus. vñ cum papa appellet eū
canonicū nō eſt mirum ſi poſtea vtendo illis v̊bis ſua p̃-
benda eum priues qꝛ illa v̊ba ſua p̃benda referunt̃ ad il
lum vt canonicū. ⁊ ꝑ ꝯñs non ꝓbat ꝙ appellatione p̃ben
de veniant ēt canonicus nec ēt tex. dicti. c. ꝓpoſuit allega
tus ꝑ eum ꝓbat dictum eius vt appꝫ in v̊ſi. ſi canonicus
voluit vt illos reciperet̃ in ſocios ⁊ in fratres maxime cū
v. p̃bende vacaſſent. poſtea dicit tex. de p̃benda eoſdē cle
ricos inueſtiuit. ⁊ ſic referēdo tex. ad principiū non ꝓbat
ꝙ appellatione p̃bende veniat canonicatus. Ego v̊o an-
te omnia limito opi. gl. Arch. ⁊ cōem vꝫ niſi receptus in
canonicū impediret̃ conſequi pꝛebendā ꝓpter eccleſie cō
ſuetudinē vt contingit in vrbe Roma. vbi eſt cōſuetudo
ꝙ recepti in canonicos vſqꝫ ad certum tempus non reci-
piunt poꝛtiones aliquas nec p̃bendas lꝫ aliqui canonici
interim moꝛiant̃. ita dixit Inno. in. c. dilectus el. i. de pꝛe-
50 ben. Modo ego ſequoꝛ glo. Archi. ⁊ ſequaces. †⁊ de h̄
dico vobis foꝛe elegantem glo. in. c. relatum de pꝛeben.
que dicit

que dicit ꝙ eo ipſo ꝙ epus contulit alicui canonicatum
ſe obligauit ad prebendā etiā ſine ꝓmiſſione expreſſa qꝛ
alterum ſine altero diu eſſe non pōt.i.q.iij.c.ſi quis obie/
cerit.⁊ eo ipſo ꝙ quis eſt receptus in canonicū pōt agere
contra epūm vt ei conferant prebendā in illa eccleſia in
qua eſt receptus. ⁊ lꝫ tex.ibi dicat habuit a te in ꝓmiſſis
de cōferenda ꝑma prebēda dico ꝙ illa eſt narratio facti
nec inducit iuris miniſteriū nec diſponūt.vt eſt glo.ſingu
laris in.l.i.C.qñ nō petētium pres.⁊ Jo.an.in.c.dilecto
de preben.⁊ ideo text.in.d.c.relatum eo.ti. dicit qꝛ nō eſt
congruū vt prebēda careat q in canonicū eſt receptus.er/
go ſequit ꝙ ſi prebēda eſt deputata pro certo canonicatu
ꝙ collato illo canonicatu vr collata illa prebēda. Scdo
51 allego rōnem † prebēda naſcitur a canonia tanꝗ̄ filia a
matre vt ꝓbatur.xij.q.i.§.de quib⁹.i.q.iij.in ſūma.ſi ergo
naſcitur a canonicatu vt a matre.ergo ſunt correlatiua ꝑ
ſuppoſito canonicatu preſupponit illi cōſtituta.l. fi.C.de
indicta viduitate.l.nemo martyres.C. de ſacroſan.eccle.
Tertio allego text.in auc.vt iudices ſine quoquo ſuffra.
in prin.vbi eſt caſus ꝙ ſi duo officia vniunt vident vnita
ſtipendia deputata illis officijs faciat ad hoc.c. cum oliꝫ
52 de re iudi.† ⁊ ideo ſi aliquis aſſumit in ptātem ⁊ capita/
neū habebit ſtipēdia deputata ꝓ ptāte ⁊ ꝓ capitaneo.ita
dicamus in ꝓpoſito cum prebenda aſſignet vt ſtipēdium
ad canonicatū ſequit ꝙ eo ipſo qð quis eſt receptus in ca
nonicū vr receptus ad prebēdam illi canonicatui deputa
tam. Quarto facit.c.dilectus el.i.de prebē.in vſi. qꝛ vr in
dignū vt receptus in canonicū prebēde beneficio defrau/
detur mādamus vt cū facultas obtulerit prebēdam non
differant aſſignare.vñ ſi papa ibi vult ꝙ nō debeat frau/
dari prebēda ſequit ꝙ collato canonicatu vr collata pre
benda illi deputata.⁊ illud vbum aſſignare ibi poſitū de
notat aſſignationē ꝓut ꝯſiſtit in facto. vt voluit Inno. in
d.c.ꝓpoſuit.nec ob.ratio do. Pe. ꝙ prebēda ⁊ canonia
ſint diuerſa qa ſalua ſua pace. imo ſunt vt mater ⁊ filia:
53 ita dixit zenze.in.d.cle.ſi iuſta.† Item prebēda eſt duplex
quedā eſt ſpūalis que dat rōe canonie.lꝫ eius eſſentia cō/
ſiſtat in rebus tpalibus ⁊ talis prebēda recipit ꝑmutatio
nem cū alio iure ſpūali nō cum tpali.c. ad qōnes de rerū
permu.quedā eſt tpalis que datur ꝓ rebus eccleſiaſticis:
puta decimis vel ꝑmicijs alicui ꝓ aliquo labore tpali tā
quā benemerito.puta aduocato ⁊ ſimilibus pſonis ⁊ ta/
lis prebēda nullam ſpūalitatē in ſe retinet nec permuta/
tionē recipit cum aliquo iure ſpāli.c.querelaꝫ de ſymo.c.
cum pridem de pactis.⁊ ideo glo.ſolem.i. q.iij. in ſūma.
dicit ꝙ prebēda dr ſpālis qñqꝫ tpalis.⁊ ideo dicebat zen
ze.ꝙ prebēda erat ius ſpūale recipiendi certos ꝓuentus
in eccleſia competens ⁊ diuino officio cui prebēdatus de
ſeruit ſm zenze.in.d.cle.ſi iuſta.⁊ per ꝯñs rō domi. Pet.
nullo modo obſtat ⁊ iſta pars eſt de iure verior.⁊ in pra
ctica obſeruat.⁊ ſic collato canonicatu videt collata pre
benda illi deputata ⁊ eꝯ̄.Et per iſta ſecure audebis dice
re nuſꝗ̄ iſtum paſſum fuiſſe tactum vt tetigi vobis hic te
nete ergo menti ꝑpetuo. Venio ad verſi. ipſi vero.ſ.deca/
54 nus.⁊ capl'm ibi donatio. ¶ † No. ꝙ collatio beneficij
appellat donatio.de hoc habet plene in.c.relatum.J.de ꝑ
55 ben.vbi eſt locus ꝓprius. ¶ † No.ibi ad te ſpectabat ꝙ
collatione ſpectāte ad epm ſi mandatuꝫ de ꝯferrendo ad/
e dicat capl'o ſede vacante[e].capl'm nō poteſt exequi man
datū ſicut ſonat littera.ſed do. Anto.dicit ꝙ non pōt tan
quā ex iure ꝓprio ⁊ etiam ex iure deuoluto nō ſuccedit in
ptātem ꝯferrendi prebēdas ſpectantes ad collationē epi
c.illa.J.ne ſede vacante.c.i.eo.ti.lib.vj.⁊ glo.hic in vſi.do
natio.dicit ꝙ ipſi bene allegabant ꝙ nō habebāt ptātem
ꝯferrendi ſed ſolus epus.ſi tñ papa cōtuliſſet beneficium
alicui ⁊ mandaret vt ipſum recipiāt.tunc bene valent lit
tere.⁊ ipſum recipere deberēt eꝯ̄ ſi collatio ptinet ad ca/
pitulū nō dꝫ ſcribi epo.⁊ ſic iſta allegatio facta ꝑ decanū
⁊ capitulū erat vera qꝛ ex quo trāſlatum eſt mādatuꝫ ad
epum creatū.ſequit ꝙ capitulū eſt liberatū a mādato.ar/
56 gu.l.trāſlatio.ff.de adimē.lega.† Et ſic ex iſta glo. not. ꝙ
qñ ſcribitur ad collationē faciēdam dꝫ ſcribi collatori nō
enim intendit papa ꝯferre ptātem de nouo ꝯferrendi ſed
de neceſſitate a iure cōceſſa.⁊ ſic in collatione ſpectāte ad
ſolum epūm ſede vacāte non ſuccedit capitulū qꝛ cōferre
eſt donare ⁊ capitulū non ſuccedit in donādo. vt in.d.c.i.
⁊ facit in argu.lex ꝯ iuris.§.ſi.ff.de pactis.quinimo colla
tio beneficioꝝ ꝯnumeratur inter fructus epales gl.eſt ſin
gularis in.c.cū olim de maio.⁊ obe.⁊ in fructibus epali
bus capl'm nō ſuccedit.vt in.d.c.i. ⁊ ſic glo. iſta tenet ꝙ
allegatio.c.bona fuerit ⁊ ꝙ hoc ſit verū.faciat tex. iſte in
quo papa nō reprehēdit allegationē capli ſed bene repre
hendit allegationeꝫ epi.ideo vr inferre ꝙ reprehēdendo
allegationē epi videt approbare allegationē capli. arg.
l.maritus.C.de ꝓcur.l.cum ꝑtor.ff.de iudi.c.nōne de pre
ſumptio.⁊.c.qualis.xxv.diſtin.⁊ qꝛ facile fuiſſet papa re
ſpōdere allegationi capli.ideo eā reprehendiſſet ſi fuiſſet
rñſione digna.c.maiores ꝺ baptiſmo.c.ad audiētiam de
decimis.l.i.ff.ſi menſor falſum modū dixerit.l.i.§.ſin autē
C.de cadu.tol. Hoſti.vo hic tenuit ꝯ̄rium dicens ꝙ alle
gatio capli non fuit bona qꝛ intelligebat ſcriptū canoni/
cis tanꝗ̄ executorib⁹ cū non eſſent qꝛ collatio ſpectabat
ad epūm tm̄ nec poterat etiaꝫ dici fuiſſe eis ſcriptū tanꝗ̄
ſuccedētibus in ptāte epi cum nō ſuccederēt ex quo colla
tio ſpectabat ad epūm tm̄.vt in.d.c.i.ne ſede vacante lib.
vj.⁊ ideo dicit neceſſe eſſe intelligi ꝙ eis ſcribebat tanꝗ̄
executoribus.⁊ ideo potuerunt cōferre ſi voluiſſent ꝑ id
qð habet in.c.ſane.⁊ in.c.paſtoralis.J.de offi. deleg.⁊ in
c.ſi ſup gratia eo.ti.lib.vj.⁊ ad iſtum tex.dum dicit ꝙ nō
potuerunt. rñdet Hoſt.ꝙ ideo nō potuerūt qꝛ ita eis vi/
debat vel qꝛ ſic allegabat ſed re vera poterāt ſm euꝫ ſed
iſte intellectus Hoſti.nō videt bonus qꝛ papa hic nō im
pugnauit allegationē capli.ideo melior videt intellectus
huius glo.⁊ ad rōnem Hoſti. rñdetur ꝙ ipſe arguit ab
d inſufficienti ptium enumeratione[d].nā ſolum ꝯſiderat tres
caſus.ſ.qñ ſcribit canonicis tanꝗ̄ ordinarijs collatorib⁹
vel tanꝗ̄ ſuccedētibus in ptāte epi vel tanꝗ̄ executorib⁹
iſta enumeratio nō eſt ſufficiens qꝛ reperit quartus caſus
vꝫ qñ papa ſcribit capl'o ſede vacante tanꝗ̄ vicem gerēti
bus ipſius epi nō enim erat alius ad quē cōmodius po/
tuiſſet ꝑ papam ſcribi loco epi niſi capl'o precipue ꝓpter
57 magnā cōmunionē que eſt inter epūm ⁊ capl'm.† qꝛ epus
eſt caput ⁊ capl'm ſunt mēbra.⁊ ſic epus ⁊ capitulū fa/
ciunt vnū corpus.c.nouit ꝺ his que fiunt a plato.⁊ qꝛ ca
pitulꝫ ſuccedit ſede vacante in iuriſditione epali.c. cum
olim de maio.⁊ obe.⁊ ideo ſm iſtum intellectū potuerūt
canonici recipere iſtum.p.⁊ ꝯferre beneficiū ꝙ facere nō
potuerunt creato epo vel electo ⁊ cōfirmato cum.tūc poſ
ſit ꝯferre beneficia.c.trāſmiſſa de elec.⁊ etiam pōt dici ꝙ
fuit bona allegatio capli vacāte ſede. vt ſentit hic Boati
nus.⁊ ideo dixit Jo.de ſancto Georgio in.c.cum aliqui/
58 bus de reſcrip.lib.vi.† ꝙ cū ſcribit alicui vt ordinario col
latori q nō eſt non vr papa velle dare nouam ptātem ſed
excitare antiquā.vt eſt caſus hic ſm iſtum intellectū. naꝫ
de iure cōmuni ad epum cū capl'o ſpectat collatio benefi
cioꝝ.c.cū eccleſia vulterana ꝺ elec.⁊ ſi aliō ꝯtingat illud
accidit ex ſtatuto vel ꝯſuetudine eccleſie aut priuilegio q̄
ſunt facti ⁊ in facto ꝯſiſtunt.ideo papa ꝑſumitur ignora/
re.c.i.de conſti.lib.vj. ⁊ ꝓpter hoc ſi papa ſcribat capl'o
vacante ſede epali videt ſcribere vt collatori ordinario.
59 † ideo de iure cōmuni capitulū ſuccedit in ptāte cōferren
di vacante ſede epali niſi ex ꝯſuetudine vel priuilegio im
pediat.ideo in dubio videtur ſibi ſcripſiſſe vt ordinario
collatori qꝛ ſm diſpoſitionem iuris cōmunis collatio be
neficioꝝ ſpectet ad capitulū ⁊ epm ſm ius cōmune. ⁊ ſic
vacante ſede epali ſpectat collatio beneficioꝝ ad capitu/
lum.⁊ ſm iſtum intellectū mādatum pape fuit directum
capl'o vt ordinario collatori ſede vacante.Et ex iſtis ha/
betur tertius intellectus ad iſtaꝫ decretalem ꝙ an proce
dat declarabitur in glo.ſequenti.⁊ ſic ſm iſtam glo.capi

e ¶ Sede va cāte. Faciat ꝓ iſta quotidiana cōcluſione qð elegāter voluit Jo. an.i.c.i.ne ſede vacā.⁊.d. Ab. in.c. bone memorie ⁊ Moder.ali qui in ii.de ap pellatio.

d ¶ Enumeratione. Quō argumētum ꝯ procedat dixi mus.ſ.in.c.in ter' ceteras nu mero.xx.verſ. licitū ē in apo ſtillis.vide ibi omnino.

tulum bene allegauit. Et inquãtum glo. iſta dicit ſi tñ pa
pa contuliſſet beneficium alicui ⁊ mandaret caplo vt ip/
ſum recipiant. tũc bene valent lr̃e ⁊ ipſum recipere debẽt
etiam ſede vacante. ⁊ eſt ratio q2 tũc talis actus receptio
nis eſt facti ⁊ ꝯſiſtit in facto ex quo preceſſit callatio q̃ eſt
actus iuris. ⁊ ideo tunc ꝑ quẽlibet de caplo põt fieri talis
receptio ⁊ ſic implere mandatũ ex quo in facto cõſiſtit il/
lud ꝙ mandaẽ vt eſt receptio in canonicũ. Secus qñ actꝰ
conſiſtit in iure. vt puta qñ non preceſſit collatio q2 tunc
debet fieri talis actus collegialiter alias nõ diceref factũ
a caplo. ita notauit Inno. in. c. bone el ij. J. de poſtu. prela.
⁊ in. c. romana. §. vniuerſitatẽ de ſen. excom. lib. vj. ⁊ in. c.
cum ꝯſuetudinis. J. de conſue. ⁊ in. c. dudũ de rebus eccle.
non alie. ⁊ in. c. cum oẽs de conſti. gl. in. c. cum eccleſia ſu/
trina de cã poſ. ⁊ ꝓprie. ⁊ in. d. c. cum oẽs. ⁊ tex. in. l. ij. C.
de decurio. lib. x. quẽ ad hoc allegauit Bar. in. l. oẽs po/
puli. ff. de iuſti. ⁊ iure in. v. col. v̓ſi. tertio quero. ⁊ tex. in. l.
ij. §. ex his in v̓ſi. apud collegium pontificũ. ff. de orig. iur.
quem tex. ad hoc allegauit Bald. in. l. non ambigiẽ. ff. de
legi. ⁊ facit qð voluit glo. ⁊ ibi Bal. in. l. ſi quid. ff. quod
60 cuiuſq3 vniuerſi. noĩe in q̄bus locis concludit †ꝙ actus
conſiſtens in iure qui fit a caplo debet fieri capitulariter
⁊ a ꝯgregatis in caplo. ſecus ſi ille actus ꝯſiſteret in facto
vt eſt receptio in canonicũ qñ preceſſit collatio canonica
tus. ⁊ ideo Cõpoſtel. hic reprehẽdit executores cõpellen
tes canonicos quos reperiunt in curia ad recipiendũ ali/
quẽ in canonicũ cui papa nõ contulit canonicatũ ſed mã
dat illud cõferri ꝑ capitulũ q2 hoc facere nõ poſſunt ſed
debent cogere capitulũ. Si aũt illi de caplo nõ vellent cõ
gregari. tũc recurrendũ eſt ad notata in. c. ſi caplo de con
ceſ. preben. lib. vj. ſecus ſi actus ꝯſiſteret in facto vt eſt re/
ceptio q2 tũc poſſet cõpelli quilibet extra capitulu3 q2 cũ
ſit facti nõ requirit actum capitularẽ. idem voluit Hoſt.
in ſũma de reſcrip. §. qñ v̓ſi. quid ſi papa. ⁊ in. d. c. bone. ⁊
Bar. in. d. l. oẽs populi in loco ꝑallegato dixit ide3 in cõ
ſuetudine introducẽda que eſt facti. non enim requiriẽ vt
introducaẽ a caplo capitulariter. idem voluit Bal. in. d.
l. ſicut. ⁊ dñs Anto. hic ⁊ cõiter omnes ſcribentes. ⁊ per
iſta expedita eſt hec glo. ¶ No. ibi in facto negocio cũ v̓
ſiculo nullatenus facere deberes cum tpe quo date fuerũt
61 lr̃e de caplo ipſo eſſes. †q2 ꝓbat ꝙ mãdatum factu3 vica
rio vt vices gerẽti obligat illum cuius vices gerit ac ſi ſi/
bi fore mãdatum ⁊ vbi fit mãdatum vicario in defectum
eius cuius vices gerit eo ſubrogato vel vbi eſt ceptus ſub
rogari. l3 nõdum ſit ꝑfecte ꝓmotus ꝓpter ſpem incõtinẽ
ti ꝓmouendi non põt expediri ꝑ vicariu3 ſed differtur do
nec dñs ſubrogetur. Bal. v̓o hic dicit eẽ caſum ſingularẽ
62 qui alibi nõ reperiẽ †ꝙ ſi collatio ſpectat ad epm tñ. ⁊ ſe
de vacante ſcribatur caplo vt recipiat alique3 in canoni/
cũ ⁊ in fratrem ipſoꝝ ꝙ tales lr̃e valent ⁊ ſi nõ ſint execu
te ſede vacante eps ð nouo creatus teneref implere mãda
tum. Sed ꝯ hoc opponiẽ. na3 mãdatu3 debet impleri au/
ctoritate mãdantis. l. i. §. fi. ff. ð officio eius cui mãdata eſt
iuriſditio ⁊ in forma. ita ꝙ nõ recedat a ꝑſona. vñ non ſo
lum ꝯſiderãdum eſt ꝙ ſcribiẽ. ſed cui mãdatum dirigiẽ. ⁊
in quẽ. ff. de condi. ⁊ demon. l. qui heredi. Item vnus pro
alio non teneẽ adimplere nec põt q2 cõmiſſio eſt ꝑſonalis
l. i. in fi. ff. de lega. iij. q2 ibi eſt inſerta ꝑſona ꝓ forma non
debet recedi a ꝑſona. l. cuius bonis. ff. de curatore furioſi.
⁊ dicit eẽ notabilem tex. de hoc in. l. ſeruus ſi heredi. ff. de
ſtatu liberis. Soluit aut loqmur quantum ad verba aut
quãtum ad mentẽ. primo caſu certũ eſt ꝙ non ꝯtineẽ epo
63 maxime nõdum creatus hoc ꝓbatur †q2 l3 arguere de re
a ad ꝑſonam[a]. ſed ſi res que nõ eſt in reru3 nã non includiẽ
in diſpõne voluntatis. ergo nec ꝑſona arg. l. ſi quis ita. ff.
de teſtamẽtaria tutele. aut loqmur quãtum ad mentẽ in/
terpretationẽ iuris. ⁊ tũc mãdatum factum caplo trãſfer
tur in epm tanq̃3 in ſucceſſorẽ oneris ⁊ honoris. arg. l. cũ
64 quaſi in prin. ff. de fideicõmiſ. liber. †nam vt ait Inno. qñ
ſcribiẽ in caplo ſup eo ꝙ ꝑtinet ad epm ⁊ eps vacat vide

a ¶ Ad perſo
nã. Quõ autẽ
argui(de per
ſonis ad res ⁊
eꝯ ꝓcedat. vid
ff. de ſta. ho. l.
qui furẽ. ⁊ ibi
modernoꝝ ali
qui. ⁊ de leg. i.
l. ſi qs inquiſi/
nos. §. ſi ita le
gatũ. ⁊ ibi oẽs
ſcribentes.

b ¶ Duo ſunt
ſenſus. Phiſi
cũ ẽ hoc ⁊ pul
cherrimũ ⁊ ſic
ordo nãe hẽt.
nã primo ſen/
ſu apprehẽdiẽ
res ⁊ intelle/
ctui agenti re/
preſentaẽ itel/
lectus v̓o agẽſ
abſtrahit a cõ
ditionibus in
diuidualibus
⁊ ipſa3 poſtea
repreſentat in
tellectui poſſi
bili. de ho. ſ. ſi.
ẽt aliqua dixi/
mus i apoſt. l.
hoc codẽ in no
ſtro. ſi de ũ ti/
bi fuerit ſpe/
culari vt ſcias
phia3 legibus
concordare. vi
de pħm de ſen
ſu ⁊ ſẽſu. ⁊ tet
tio de anima i
multis locis.

tur ſcriptũ caplo tanq̃3 vice gerenti. nec ei magis aperte
ſcribi poterat vel cõgruentius mãdari. Item eps ⁊ capi
tulum ſunt quodãmodo vnum corpus. vt no. Jo. mona.
in. c. i. ne ſede vacante lib. vj. ſed illud verum qñ inter eos
eſt aliqua iuris cõmunio ſed hic nulla eſt arg. l. ſi cũ duo
rum. ff. de ſtip. ſeruo. Item ſede vacante capitulũ eſt ſicut
mulier pregnans q2 epm parere ſperaẽ itaq3 eligendo cõ
cludit Bal. ꝙ mens eſt latior q̃3 verba. Item q2 hic eſt q̃
dam fictio vel verius interꝑtatio ſũmi pontificis. l. iij. C. ð
inoffi. teſta. l. fi. C. de impube. creato tñ epo capitulu3 non
65 poſſet exequi iſtud mãdatum †q2 ſupueniente veritate fi/
ctio ceſſat. vt. l. filio quem pater. ff. de liber. ⁊ poſthu. ⁊ cũ
poſſumus veritatẽ amplecti nõ debemus inherere fictio/
ni. l. iulianus ait ſi heredi. ff. ð condi. ⁊ demon. in rõne lr̃e
nam ibi dicit nõ quaſi dederit q2 hec eẽt fictio ſed quaſi ꝑ
heredem ſtat ⁊ hec eſt veritas ẜm eum ideo amplectẽda.
¶ Opponit ẽt q2 ad aliquẽ caſum verba priuilegij non
porriguẽ nec ipſum priuilegiũ porrigiẽ. l. qð ꝯſtitutum
66 ff. de teſta. mili. †⁊ ibi no. glo. ꝙ qui ꝑeſt militibus nõ h3
ꝓpterea priuilegium militũ facit. c. indẽnitatibꝰ. §. ſed cũ
eas de elec. lib. vj. ⁊. c. ex parte aſtenſis de conceſ. preben.
⁊. l. i. §. loquiẽ. ff. de magr̃atibus conuen. ⁊. l. iiij. §. totiens
ff. de dam. infec. So. Bal. ꝙ in. c. noſtro hoc eſt ſtatutum
ne gr̃a pape viciẽ. vt. ff. ð fundo inſtru. l. fundus qui. ⁊ q2
67 ſede vacante plena eccleſia eſt in caplo. †nam ipſum capi
tulum tunc eſt caput ⁊ mẽbra. ſed poſtea recuperato pa/
ſtore capiti debeẽ ꝙ eſt capitis ⁊ mẽbris ꝙ eſt mẽbroꝝ ⁊
plerũq3 plus eſt ſenſu q̃3 voce. l. fideicõmiſſa. §. plerũq3 de
b68 lega. iij. †duo enim ſunt ſenſus[b]. ſ. ſenſus intellectus ⁊ ſen
ſus corporis. primus rõne ꝯcipitur. ſecũdus auditu ſenti
tur ⁊ ſemp ꝑmanent intellectus. l. cum filio de lega. ij. l.
cum pater. §. cum imperfecta de lega. ij. ⁊ qñq3 ex pluribꝰ
ſufficit alterũ verbis ſignificari. puta princeps ſignificat
ſe ſcire videẽ etiam vltra ꝓcedere obſtãtibus derogãdo.
vt ſingu. no. in. l. item vlpianus. ff. de excu. tuto. Ulterius
opponit qñ ſcribitur ad collatione3 ſcribiẽ collatori non
enim intendit papa conferre ꝑtãte3 de nouo ꝯferendi ſed
de neceſſitate a iure cõceſſa excitat. ſed ita eſt ꝙ hic papa
ſcribebat nõ collatori vt cõferret q2 in collatione que ꝑti
net ad ſolum epm ſede vacante nõ ſuccedit capitulũ. q2. ⁊
cõferre eſt donare capitulũ nõ ſuccedit in donãdo. vt. c. i.
69 ne ſede vacante lib. vj. †⁊ q2 que ſunt ſepata in ꝑtãte non
debẽt cõiungi in executione ꝑtãtis ⁊ q2 ex diuerſo capite
edicti ſiue ſtatuti non ꝓcedit ius accreſcẽdi. l. ſed cum pa
trono. ff. de bonoꝝ poſſeſ. na3 ex ꝑtãtibus appropriatis ⁊
penitus ſepatis nulla fit deuolutio neq3 ſubrogatio. l. ſi
ſub conditione. ff. quibus modis vſufruc. amit. ⁊ non de/
bet tangere vnus officium alterius. vt in. l. ij. C. de execu/
toribus ⁊ aparitoribus lib. xij. tunc vltra ſi ad capitulu3
non ꝑtinebat iure ꝓprio. ergo nil poterat niſi auctorita/
te pape. c. cum aliquibus. J. eo. in. vj. q2 qui mãdata iuriſ/
ditiõe exequiẽ ꝓprium nil habet ſed auctoritas pape nõ
deuolniẽ ad epm q2 maior non deuolniẽ ad minorẽ. ⁊ q2
nulla iuris cõmunio eſt inter eos ⁊ ex differẽtibus gene/
re non fit trãſitus. ergo male dicit ſoluit vt ſupra q2 hic ẽ
ſpãle inſpecta mente pape ẜm Inno. ⁊ Hoſti. Item col/
70 ligit etiam Bal. ex iſto tex. †ꝙ mãdatum factum vniuer/
ſis põt vnus ſolus ad implere. puta ſolus eps facit. l. qui
fundũ. §. ſi due ꝑtes. ff. ad. l. fal. ⁊. c. fi. de teſta. lib. vj. Sed
contra hoc opponit q2 qñ ſcribiẽ vniuerſis ſcribiẽ vniuer
ſitati ſed vnus ſolus nõ eſt vniuerſus nec vniuerſitas. l. re
rum miſtura. ff. de vſucapio. ⁊ not. in. l. ſicut. ff. qð cuiuſq3
vniuer. nomine. ⁊ aliud quo ad eſſentia3 ⁊ quo ad effica
tiam q2 in appellatione ⁊ aſſignatiõe ꝯſt diuerſitas. l. qd
ergo. §. ſed quod dicitur. ff. de vſufru. vnde aliud ſunt ſin/
guli ⁊ aliud vniuerſitas ⁊ ꝙ debetur vniuerſis nõ debeẽ
ſingularibus. l. in tant. §. vniuerſitatis. ff. de rerum diui.
l. per fundum. ff. de ſerui. ruſticoꝝ predioꝝ. q2 natura ge/
neris diuiſa nõ eſt genus ſed eſt differre. c. in geneſi de ele
ctio. Soluit hic eps nõ tenetur implere mãdatum de ſim

plici natura

plici natura verboꝝ ſed de natura intellectus ⁊ interpre
tationis ſumpte ex ipſius rei natura que eſt optima vbo
rum interpres. l. ſi ita ſtipulatus. §. ſabinus. ff. de verboꝝ
obliga. Item non eſt nouũ ꝙ vnus noietur ⁊ alter intelli
gatur qui incluſus iacet in lra. d. l. fideicõmiſſa. §. plerun
71 q; de lega. iij. †Colligit etiam hic Bald. ꝙ id quod quis
debet facere cum alijs tenet facere ipſe ſolus. ſi ſolus põt
⁊ ſic ambulatoriũ eſt mãdatum ⁊ poteſtas ⁊ mouet mo
tu intellectus. facit. ff. de ſtipu. ſeruoꝝ. l. ſi ſeruus cõmunis
meui. ⁊ caſtrẽſis peculij. §. fi. refert etiam glo. iſtam colli
72 gere argu. †ꝙ ſi aliquid mãdatur caplo videtur mãdatũ
cuilibet de caplo cui poteſt ſm materiã ſubiectam mãda
tum adaptari. i. illi qui hoc facere põt hoc nõ placet In
no. ⁊ Cõpoſtel. niſi de dirigatur mãdatum de recipiẽdo
inueſtitũ a papa. nam tunc quilibet ſingulariter põt reci
pere talem. allegat in argu. l. eius qui in ꝓuincia ad fi. ff.
ſi certum petatur. ⁊ l. iij. §. heres in vſi. certe reſtitutio rei
cõmodate in facto conſiſtit. ff. cõmodati. ⁊ ideo ille q hẽt
facultatẽ reſtituẽdi põt ⁊ debet reſtituere etiam alijs inui
tis ſicut dicimus cõ. l. ita ſtipulatus. §. ſi ab initio de vbo.
oblig. Item ſicut dicitur iſti ſunt duo rei debendi. ita di
cere poſſumus iſti ſunt plures rei obediendi etiam ſi capi
tulum ꝯtradicat q2 iuſſio confertur inuito ⁊ q2 hec rece
ptio conſiſtit in facto nec tribuit ius facit. c. decet de imu.
eccle. lib. vj. ſecus ſi mãdaretur. c. vt eligeret. q2 tunc quili
bet inſolidum non eliget cum ex tali actu ius queratur nec
debet ſic fieri. c. q2 ꝓpter. c. in geneſi de elec. lxiij. diſt. c. i. ⁊
ij. Item electio ꝑtinet ad ius receptio ad factum. ⁊ eſt ra
tio differẽtie q2 receptio ſolius facti eſt ⁊ nemini preiudi
cat. ⁊ ideo facilius fieri põt q2 nõ eſt ei data certa forma
a iure q̃ oportet ſequi. ⁊ q2 eſt negotium oium ipſo geſtu
debet habere ratum. argu. l. fiſtulas. §. fundum. ff. de con
trahen. emp. l. queſitum. ff. quẽadmodũ ſeruitutes amit.
73 †vbi dicitur ꝙ illud quod nãliter fit repreſentat hominis
factum in executione. igitur quilibet inſolidum videtur ob
ligatus vt facilior ſit executio ꝙ dicit eſſe bene nota. ⁊ ꝙ
74 vnus cepit alter ꝑficere põt. dicit lex †ꝙ iudicium incboa
tum cũ pupillo auctoritate tutoris põt perficere ſolus tu
tor. l. ſi ideo verſi. qd cum pupillo. ff. de euic. nec eſt alibi il
le tex. ſm Bal. hic. Item vbicũq; fit relatio ad factũ cõ
tinet indiuiduũ. ⁊ ideo non habet locum relatio ad par
tem. vt no. ff. de vſu ⁊ habitatione. l. vſus pars. Item non
refert a quo fiat ſed ꝓpter qd fiat. l. cum ſeruus de vboꝝ
75 obliga. †Sed qd ſi mãdatur ciuitati an quilibet de ciui
tate capi poſſit pro debito illo. rñdet Bal. tota ciuitas ⁊
totum capitulũ eſt vnus reus debendi ⁊ nõ plures rei. iõ
ſinguli ad ſoluendũ non cõpelluntur tñ cogentur facere
collectam. vt no. in. l. i. §. quibus. ff. qd cuiuſq; vniuer. no
76 mine. l. iij. §. actor. ff. de re iudi. per Bar. †Sed qd ſi man
datum eſt epõ ⁊ capitulo ꝙ inueſtiat aliquem. an caplm
abſente epõ poterit inueſtire. argu. ꝙ non. l. ſicuti. ff. de ar
bi. ſed eo preſente ⁊ ꝯtradicẽte ſic. vt no. in. c. i. ne ſede va
cante lib. vj. in nouella. ⁊ hoc ꝓcedit in inueſtitura q̃ dici
tur collatio. ſed illa que eſt poſſeſſionis traditio iam ꝓui
ſo abſentia alterius nõ impedit inueſtitura. l. creditor. §.
duobus. ff. mãdati. l. conſilio. §. fi. ff. de cura. furio. l. i. ff. de
offic. ꝓconſul. l. i. §. ſi plures. ff. de exercitoria. l. pedius. ff.
77 de arbi. †Et ſubdit etiam Bal. pone capitulũ fuit in mo
ra. ⁊ ideo deuoluta fuit poteſtas capli ad epiſcopũ dein
de epõs eſt in mora. vtrum deuoluetur iterum ad capitulũ
decidit ꝙ non q2 per moram epi non purgatur mora ca
78 pituli. †⁊ q2 ius accreſcendi ſemel abolitum nunq̃ reſur
git. l. ſi cum in annos vſi. neq; enim. ff. quibus mo. vſufru.
amit. Item oppo. mandatum fuit directum decano ⁊ ec
cleſie. i. caplo. ergo mediã vocem habet decanus mediaz
capitulũ ſiue ſit integrum ſiue ſit maior pars adeo ꝙ de
canus cum media parte capli nil poſſet ordinare. ff. de vſu
fru. accreſcen. l. ſi quis titio. ⁊ auc. cãm que ſit cum mona
cho. C. de epiſ. ⁊ cleri. tunc arguit Bal. ſic iſta forma non
eſt de iure cõmuni ſed de ſpẽali mãdato. ergo in ea non ſuc

cedit. Solutio verum eſt ex natura ſermonis ſed mẽs lo
quentis preualet. l. nepos ꝓculo. ff. de verboꝝ ſignifica. l.
neratius. ff. de reg. iur. Concludit Bal. ꝙ aut ſede vacan
te ſunt directe lre ipſi eccleſie vel caplo ⁊ ſi receptio ꝑtine
bat ad eos valent lre ⁊ tenet implere mãdatum q̃cunq;
ſed ſi non ꝑtinebat ad eos ſed ad epm. ⁊ in lris non eſt fa
cta mentio vacationis epõs creatus ad quẽ ſoluz tunc ꝑti
net de iure implebit mãdatuz. ſed ſi papa ignorabat ſedẽ
vacare lre non valent q2 ſurrepticie vel q2 inepte cum nõ
poſſit adaptari ei cui ſcribitur. ⁊ ꝙ nullum eſt interpreta
79 tionẽ non recipit. †q2 ꝙ caret eſſentia caret itellectu. l. cũ
precibus. C. de ꝓbat. Si autem ſedes non vacat tpe date
litterarũ aut ſcribitur eccleſie. ⁊ intelligitur ſcribi epõ q2 ſi
bi ſoli põt adaptari mãdatum ex quo ad eum ſolum ꝑti
net receptio. Si vero ſcribitur caplo non valent lre ſi au
tez expreſſe ſcribitur epõ ipſe tenetur implere ⁊ ſi moritur
interim expectatur ſucceſſor qui implebit. vt. l. fundi. §. itez
ſi. ff. de acqui. poſ. no. in. l. ⁊ q2. ff. de iuriſdi. oium iudi. ca
pitulũ enim nõ poſſet implere mãdatum ꝙ non eſt ſibi di
rectum nec expirat morte epi q2 directum eſt dignitati q̃
non moritur. c. qm̃ abbas de officio delega. l. annua. ff. de
annuis lega. nec etiam vicarius generalis epi poſſet hoc
ſupplere q2 non intelligitur ꝯſtitutus ad beneficioꝝ colla
tionẽ. c. fi. de officio vicarij lib. vj. ⁊ ita ſe expediuit Bal.
circa intellectus iſtius decretalis. Modo pro intellectu
tex. capio glo. in verſi. infecto. ⁊ oppono contra tex. videtur
enim ꝙ epõs non tenebatur aliquo modo. iſti. p. prouidere.
Aut enim fuit ſcriptum caplo tanq̃ ordinario collatori.
⁊ tunc ſunt nulle ex quo capitulũ de iure nõ habebat po
teſtatẽ conferendi nec debet teneri epõs ordinarius colla
80 tor. †q2 mãdatum factum vni non extenditur ad alium q2
papa non intendit illum grauare. quinimo plus dicit text.
c notabilis in. c. fi. de prebẽ. lib. vj. ꝙ mãdatum factum. c.
ad conferendũ non extenditur ad ſingulares canonicos ha
bentes ꝑtãtem cõferendi alio iure q̃ iure capitulari. aut
fuit ſcriptuz caplo tanq̃ ſuccedenti in ius epi ⁊ ſtare nõ
poteſt q2 capitulũ non ſuccedit epõ in collatione benefi
cioꝝ. aut fuit ſcriptum capitulo tanq̃ executori delegato
apoſtolico. ⁊ tunc non debet expirare mãdatum per crea
tionem epi q2 per deputationẽ executoris eripitur pote
ſtas de manibus ordinarij ⁊ trãſfertur in executorẽ. vt in
c. ſi ſoli de conceſ. preben. lib. vj. ergo male dicebãt iſti ca
nonici ꝙ donatio non ſpectabat ad eos. So. propter iſta
contraria ⁊ ſimilia hoc. c. legitur varijs modis. ideo glo.
iſta in verſi. de honeſtate ponit primuz intellectum vz ꝙ
iſte epõs ſtringebatur exequi mandatum non de neceſſitate
ſed de honeſtate quem intellectum ſecuti ſunt quidam. vt
refert Inno. dñtes hoc. c. continere gratiam in fauorem
iſtius nouiter conuerſi ad fidem. Iſte intellectus cõmuni
ter non approbatur q2 nullum verbum poſitũ in iſto tex.
81 ſapit gratiaz. †⁊ intellectus iurium nõ ſunt trahendi ad
gratiam. vt no. in. c. ex parte de teſtibus. q2 hoc. c. ſuper
flue poneretur hic. ⁊ de nihilo nobis ſeruiret ꝙ eſt cõtra
illud quod habetur. ſ. in ꝓhemio. imo eſt cõtra iſtum tex.
q2 videtur ꝙ epõs de neceſſitate debebat ꝯferre prebendã
iſti. p. ⁊ etiam q2 vt dicit dñs Cardina. in antiqua cõpil
latione circa finem. hec decretalis mandabat epõ vt reci
peret iſtum in canonicuz ⁊ ei prebendam conferret. ⁊ ideo
forte ꝓpter hoc glo. poſuit ſm intellectum dicens ꝙ de
iure tenetur ſed non reddit rõnem. quare ſolum enim red
dit rõnem reſpectu capituli ⁊ non reſpectu epi. Et poteſt
corroborari iſta lec. in eo ꝙ dicit mãdatum factum capi
tulo videtur factum cuilibet de capitulo. ⁊ ſi non põt im
plere tempore mandati debet implere cum poteſt. ita ad
ꝓpoſitum tempore mãdati iſte epõs erat de capitulo. ⁊ iõ
mandatum affecit eum vt ſingularem. ⁊ ſic tenetur nunc
⁊ poteſt illud adimplere. Sed contra hanc lec. facit. c. q
manumittitur. xij. q. ij. de quo contrario opponit glo. in vſi.
deberes. ⁊ non ſoluit illud cõtrarium ibi dicitur ꝙ illud
quod eſt vniuerſitatis non eſt ſinguloꝝ. ⁊ ſic videtur ꝙ mã

c Factũ capitulo. Adde ꝓ iſta elegãti ꝯcluſione Fel. hic col. x. circa fi. ver. mandatũ ibi p. c. fi. allegatũ in tex. pulcherrime determinat iſtaz cõcluſiones limitando more ſuo ⁊ addẽdo vide ibi omnino q2 egregie loquitur.

datum factum capitulo non afficit ſingulos. qnimo vide
tur tex.in oppoſitum in.d.c.ſi. Item hec lec.glo. non ꝓce
dit ex alio q2 pſupoſita obligatiõe in pſona cuiuſlibet ca
nonici ex quo illa obligatio cauſatur reſpectu certe quali
tatis.ſ.q2 canonicus debet deſinere illa obligatio deſinẽ
te qualitate.vt eſt bonus tex.in.c. venerabilem de elec. ꝛ
forte glo.iſta voluit ſtare contrario ex quo illum non ſol
uit reprobãdo rõnem Hoſt.tñ dicit ꝙ ꝯrium loquit in ꝓ
82 prietate rerum.†q2 res que eſt capituli non eſt ſingulorũ
de capitulo ſed hic loquit in mãdato in quo ꝓpter bonũ
obedientie fit larga interpretatio.vi.j.q.i.c. ſciendum.xi.
q.iij.c.qd ergo hoc etiam tenebat do. Cardi. in iſtis lrĩs
monitorijs ꝛ pceptorijs q2 erant fauorabiles cum nõ de
rogabant ordinarie poteſtati ꝛ per eas apparebat ꝙ pa
pa nolebat illi derogare.vnde eſſet ſecus ſm eum.ſi pmo
loco ſolum executorie emanant ad ꝓuidendum vt cõmu
niter hodie fit q2 cum per tales lrãs derogetur ordinarie
poteſtati cenſent odioſe ꝛ ſic reſtringende.c.quãuis de p
bendis in.vj.glo.in.c.i.de reſcrip.in.vj.ſed Innoc.repro
83 bat iſtuz intellectum q2 vult†ꝙ vbi mãdatur caplo ꝙ fa
ciat aliquid conſiſtens in iure nõ intelligitur factum mã
datum ſinglis de caplo vt fuit dictum ſupius. ꝛ ita erat
hic q1 receptio fienda ad mãdatuz pape ꝯſiſtebat in iure
cum non eſſet collatus canonicatus per papã. Tertia lec.
colligitur ex ſi.glo.ſequentis ꝙ epẽs hic obligatur q2 eſt
pars capli cum ſit caput capli.ergo mãdatum factum ca
pitulo extendit ad eum.hec lec.non eſt bona q2 poſito ꝙ
eſſet de caplo tñ conſiderat capitulũ vt corpus ꝛ non ex
tenditur ad ſingulares.vt in.d.c.ſi. Itez in iuribus ptinẽ
tibus ad ſolum epm non facit epẽs vnum corpus cum ca
84 pitulo.imo per ſe explicat vt in.c.edoceri.J.eo.† Itez ex ꝓ
pria ꝛ ſtricta ſignificatione vocabuli appellatione capli
non venit prelatus q2 lz ſit caput.non tñ eſt de caplo vt di
xit glo.nota.in.d.cle.hi qui.facit tex.in.c.poſtulaſti d cõ
ceſ.preben.ꝛ in.c.a collatione d appel.in.vj. Quarta lec.
fuit Inno.ꝙ hic fuerit ſcriptum caplo tanꝗ vices geren
ti ipſius epiſcopi vt ſupius dictum eſt.ꝛ ideo ſi mandato
non executo creatur epẽs tenetur ipſe epẽs adimplere ꝛ in
dubio ex quo ſcribitur gerẽti vices alterius videt ſcriptũ
tanꝗ gerenti vices illius.lz quo ad illud non gereret vi
ces alterius vt ſin.ꝓbatur hic ſm iſtum intellectum.ꝛ po
teſt hoc extendi ad pcepta que fiunt gerenti vices alteri⁹
ꝛ in hoc eſt multum vtilis prouiſio iſtius capli. ꝛ ad hoc
iſtum tex.allegat Pet.de ancha.in.c.ſane el.ij. de officio
delega.ꝛ ſm iſtum intellectũ infertur ꝙ idem eſſet ſi epẽs
tempore date litterarũ non fuiſſet de caplo q2 idem eſſet.
puta q1 eſſet extraneus per rõnem pmiſſam. Et ad iſtum
tex.põt rñderi inquãtuz ponderat ꝙ tẽpore date iſte erat
de caplo.q2 iſtud ponderat ad hunc effectum vt non poſ
ſit ſe excuſare.quare ipſi vt epõ non fuit ſcriptum.ꝛ ſic na
ratur factum ꝛ non ponitur iuris miniſteriũ. ꝛ idez dicit
Inno.ſi ſcriberet cuilibet extraneo dũmodo poſſet appa
rere ꝙ in defectum epiſcopi ſibi fuerit ſcriptum ꝙ eſt be
85 ne nota. ¶ †Glo.in ver.deberes colligit argu.ꝙ cuz ali
quis debet facere cum alijs.ſi facultas ſe obtulerit ipſe ſo
lus facere debet hoc facit ſm Hoſti. qñ mãdatum aliqd
vni ſingulari omnes alij dñt adimplere ſi.poſſent ꝙ dicit
eſſe contra ꝓuinciales. Arguit gl.in ꝯrium de.c. diuerſis
falacijs de clericis ꝯiugatis. Solue vt plene ibi habetur.
86 ¶ †Colligit etiaz ar.glo. iſta ꝙ cã delegata alicui ipſius
ſequit nec tranſit ad ſucceſſorem ꝙ ꝓcedit qñ ꝓprio noĩe
facta eſt delegatio.ſecus ſi ſub nomine dignitatis q2 tunc
tranſit ad ſucceſſorem.vt.c.qñ abbas hic allegato glo:
poſtea colligit aliud argu.ꝛ opponit de caplo qui manu
mittit.dic vt in glo.pcedenti dictum fuit. ¶ No. ibi ſi da
tam litterarũ diligentiuſ attendiſſes q2 glo.hic in ver.da
tam.dicit ꝙ iſte tex.conſueuit allegari ꝙ debeat attendi
a in reſcripto data litterarũ.c.ꝯſtitutus.J.eo. ¶ Oppo.ꝙ
imo eſt attẽdenda pſentatio reſcripti ꝛ nõ data.c. dilect⁹
de preben.c.capitulũ ſancte crucis.J.eo.c.q2 fruſtra d vſu

a ¶ Data litterarũ. Pro ip
ſius no. mate
rie deciſione q
milies euenit i
cõtingentia fa
cti. vide inter
oẽs Fel. nouiſ
ſime ſcribẽtez
hoc eo.cap.no
ſtro.col.xix.d
ſi.tẽpus date.
vbi ponit con
cluſiones fal
lentias ꝛ limi
tationes nihil
indiſcuſſuz re
linquẽdo.ꝛ ad
ducit montes
ꝛ maria q vid
per te.

b ¶ Quo va
cat. Adde pro
iſta elegãti cõ
cluſione gl. in
cle.ij.in verbo
cõſtitutus de
eta. ꝛ quali. ꝛ
ibi Car. ꝛ oẽs
ꝛ adde nouiſſi
mos ſcribẽtes
hic q hoc idez
g illã gl. tenẽt.

ris.c.vt debitus de appel.ꝓpter iſta ꝯria glo. remittit ſe
ad dicenda in.d.c.dilectus. Bal.hic ver.datam litterarũ
exponit.i.mentẽ pape in qua cõſiderat tẽpus date.q2 tũc
oritur ꝛ formaliter vitiatur grã.argu.l. ſi cognatis.ff.de
87 rebus dubijs. ¶ †Circa hunc paſſum q2 quotidianus
eſt conclude hoc modo aut querit de reſcripto ad benefi
cia impetrato aut d reſcripto ad lites. Primo caſu in re
ſcripto ad beneficia quo ad vim cõprehẽſiuam reſcripti
reſpectu illoꝝ quibus ſcribitur debet attendi tẽpus date.
eodem modo reſpectu iuris agendi ꝙ oritur ex reſcripto
ꝛ iſte eſt ꝓprius caſus huius capli qñqꝫ querit de vi cõ
prehẽſiua reſpectu rei pro qua ſcribitur ꝛ attẽditur tem
pus date.iſte eſt caſus in cle.lrãs de reſcript. qñqꝫ querit
de viribus reſcripti reſpectu capacitatis eius ꝓ quo ſcri
bitur.ꝛ tũc ſi ceſſat ſurreptio attenditur tẽpus quo man
datur executioni iſte eſt tex.in.c.ei cui de preben.in.vj.ſed
vbi a pncipio cõmittitur ſurreptio ꝯſideratur tẽpus date
iſte eſt tex.in.c.ſi eo tẽpore.J.eo. lib.vj. ꝛ ita reducũtur ad
ꝯcordiam.d.c.ei cui cum dicto.c.ſi eo tẽpore que videntur
ꝯria. Naz in.c.ſi eo tẽpore mãdatur ꝓuideri de beneficio
curato vacaturo ꝛ impetrans nõ habet etatem legitimã
tempore date.lz habeat eam tẽpore vacationis beneficij
reſcriptum tũc eſt ſurrepticium.ſed in.d.c.ei cui videt de
88 cidi ꝯrium.nam ibi dicitur†ꝙ ſi mãdatur alicui ꝓuideri
de pbenda vacatura ꝛ in illa eccleſia ſunt varie pbende
quedam dyaconales quedam ſacerdotales.lz tẽpore da
te impetrans non habeat etatem habilem ad pbendam
b ſacerdotalem.ſi tñ eſt in etate habili tempore quo vacat
debetur ſibi pbenda ſacerdotalis.vnde in.d.c. ei cui non
fuit cõmiſſa ſurreptio q2 impetrauit in genere non faciẽ
do mentionẽ de pbẽda dyaconali vel ſacerdotali.ꝛ ideo
ſatis eſt ꝙ tẽpore vacationis reperiat in etate habili. ſed
in.c.ſi eo tẽpore cõmiſit ſurreptionẽ eoipſo ꝙ impetrauit
ſuper beneficio curato non faciendo mentionẽ de defectu
etatis q2 impetrãs ad nullum beneficiũ curatum erat ha
bilis.ideo ab ipſo initio gratia fuit ex toto nulla quo ad
illam partem de curato beneficio.ſed in.d.c. ei cui impe
trans fuit non idoneus ad quolibet cõprehẽſum ſub hoc
termino pbenda cum non eſſet idoneus ad pbendam ſa
cerdotalem poteſt ergo ſeruari gratia i ſubiecto alterius
qualitatis.facit.l.qui decem.§. ſtichum.ff.de verbo.obli.
89 †vbi ſi ſtipulor hominẽ põt mihi ſolui homo qui erat me
us tẽpore ſtipulationis deſijt eſſe meus tẽpore quo ſoluit
90 facit.l.ſi ita de lega.ij.†vbi ſi teſtator dicit lego titio quã
tum capere poterit inſpicitur tẽpus mortis ꝛ non tẽpus
teſtamẽti. Et ex hac ꝯcordia decidit notabile dictum Jo.
91 an.in.d.c.dilectus.†papa motu ꝓprio mandat ꝓuideri
tibi de beneficio curato vacaturo cum nõ habebas etatẽ
legitimã tẽpore date ſed tẽpore vacationis ſic.an debeat
tibi illud beneficium curatum dic ꝙ ſic q2 ꝓprius motus
excludit ſurreptionẽ.c.ſi motu proprio de preben.in.vj.ꝛ
eſt ſingularis limitatio ad.d.c.ſi eo tẽpore vt non ꝓcedat
qñ gratia cõceditur motu ꝓprio qñqꝫ dubitatur de viri
bus reſcripti reſpectu ſurreptionis cõmiſſe. ꝛ attendit tẽ
pus date.iſte eſt tex.in.c.ꝯſtitutus.J. eo. qñqꝫ cõſideratur
negligentia non pentis mandato apoſtolico. ꝛ attendit
tẽpus receptionis litterarũ.caſus eſt in cle.lrãs d reſcrip.
facit.c.i.de conceſ.preben.lib.vj.qñqꝫ cõſideratur reſcri
ptum reſpectu ꝑpetuationis.ꝛ ſi gratia eſt perfecta in re
ſcripto.ita ꝙ non mandatur fieri ſed eſt facta.ꝛ tũc attẽ
ditur tẽpus date.non enim variatur poſt modum ꝓpter
mortem concedentis.iſte eſt notabilis caſus ꝯiuncta gl.
in.c.ſi cui de preben.in.vj.quãdoqꝫ gratia nõ eſt perfecta
ſed mandatur fieri.ꝛ tunc inſpicitur tempus inchoatio
92 nis mandati.†nam ſi cõmiſſarius non inchoauit exequi
gratiam expirat per mortem cõcedentis. vt in.c.ſi is cui
93 de officio delega.lib.vj. ¶ †Circa ſcdm de reſcripto im
petrato ad lites conclude ꝙ reſpectu actionis ſuper qua
impetratur reſcriptum attenditur tempus date.c. ſi.J. eo.
vbi reſcriptum non cõprehẽdit lites futuras ortas poſt
tempus

tempus date facit.l.i.C.vt lite penden.vbi non inſpicitur tempus quo ſupplicatio porrigitur ſed tempus in quo ſignatur ⁊ illud eſt tempus date. quandoqꝫ cōſideratur negligentia iudicis non pſequentis infra tempus appoſitū in reſcripto ⁊ attenditur tempus receptionis litterarū ꝙ intellige qñ ſtatuitur ſibi terminus per numerū dierum. ſecus ſi apponitur certum tempus. vt in.c. ſuper eo el.ij. de appel.quandoqꝫ attenditur negligētia partis impetrātis in non oſtēdendo reſcriptum ⁊ debet attendi tempus poſſibilitatis.vt in.c.plerunqꝫ.⁊.c.ſi autem.J.eo.quandoqꝫ conſideratur odium impetrantis vt in caſu.c. quia fruſtra de vſuris. ⁊ attenditur tempus preſentationis vt ibi quandoqꝫ attenditur reſcriptū circa ipſius ppetuationē ⁊ attenditur tempus citationis de quo in.c.gratū de officio delega.vide Jo.de ligna.⁊ Moder.in.d.cle.lr̃as de reſcrip.Hoſti.Joā.an.⁊ alios Moder.in.d.c. dilectus. Spec.in ti.de reſcrip.preſenta.§.fi.Pet.byſpa.in ſuis di-
94 ſtinctionibus.Bal.in.d.l.i.C. vt lite penden. ¶ †In ea glo.ibi eſt hic argumen. ꝙ dies ⁊ conſul ſit edendus aduerſario.argu.c.ſi autem.⁊.c.plerūqꝫ.J.eo.⁊.l.optimā.C. de ꝯtrahen.ſtipu.poſtea arguit glo.in ꝯtrarium. d.l.i.§.i.ff. de eden.So. ꝙ in editione litterarū dñi pape facienda omnia ſunt ponenda qm̃ littere cōmunes ſunt.c. preterea de dila.⁊ ea que ſunt cōmunia integraliter ſunt edēda. ⁊ littere tradēde ſunt ad videndū.c.g.ppetuus de fide inſtru.
95 glo.remittit ad dicenda ibi ⁊ ſic ex glo.iſta habes †ꝙ littere impetrate a papa ſunt cōmunes ꝙ intellige verū eo ipſo ꝙ quis vtitur illis.Item habes ex iſta glo.ꝙ differētia eſt inter lr̃as pape ⁊ alia inſtrumēta que facta ſunt cōmunia pp vſū ipſoꝝ in iudicio ⁊ non edūtur cum die ⁊ cōſule ſed ſine.vt patet in iuribus allegatis in ea do.Cardi. dicit qꝛ reſcriptū beneficiale ſumit vires a die date.ideo debet edi dies qꝛ alias non poſſet aduerſarius bene deliberare per ea que habent in.l.i.§.editiones.ff. de edendo vbi plene per Bar.⁊ plene no.in.c.i.de proba.Bald.hic allegat iſtam glo.ꝙ reſcripta ⁊ lr̃e pape edende ſunt integraliter cum die.ſecus in alijs publicis inſtrumētis qꝛ dies non debet edi niſi ad inſtruēndum falſi accuſationē ⁊ tūc ita demū ſi petens ei offerat ſe paratum inſcribere ad penam talionis ⁊ remittit ad dicenda per ſe in.d.c.i.de proba.⁊ ad notata in nouella in.c.abbate ſane de reg.iu-
96 ris lib.vj.†Si quis tñ extra iudicium vtitur inſtrumento vt in pſtationibus debet ſolēniter edere cum die ⁊ cōſule.ff.depoſiti.l.ſi quis inficiatus.⁊ allegat no.per Bar. in rubrica.ff.de ope.noui nun. Et eodem modo dicas de actis iudicialibus qꝛ edenda ſunt cum die ⁊ conſule. ita
97 dixit glo.notabilis in.d.l.i.§.editiōes. †Sed an ēēnt edēde cum hora dic ꝙ ſic ſi in lr̃is pape appoſita eēt hora dico ꝙ ſic.nam ſepenumero apponit hora in impetrationibus beneficioꝝ.vt preferant in data iuxta no.in.c. ſi duobus de reſcrip.in.vj.nam vnum inſtrumētum dicitur eſſe celebratū prius altero rōne hore.iſta eſt gl. ſingularis in.l.ſi ex pluribus.§.fi.ff.de ſolu.qꝫ ad hoc allegauit pſing. Bal.in.l.impator.ff.de ſtatu homi.⁊ in.l.pſcriptione.C. ſi contra ius vel vtilitatem public.⁊ in.l.cum proponas .C.de interdicto matrimonio.⁊ in.l. finali.C. de edicto
98 diui adriani tollen.†Item colligit hic Bal.ſi papa mandat tibi conferri pbendam certi redditus lꝫ non ſit pbatus in iudicio redditus ad vnguem.tñ iudex extimabit illum.l.ſi ꝙ ex pamphila.cum ibi no.ff.de lega.iij. An aūt ſit exprimendus valor beneficij qñ impetratur dicetur in
99 c.ſequenti. ¶ †Colligit etiam hic Bal.ꝙ ſi rex conceſſit mihi vltimā excadentiā oportet me probare de tēpore.l. cum qui nouiſſimus.ff.ad trebel. ¶ No.ibi de caplo ipo:
100 eſſe†tex quo collige ꝙ ille qui eſt de caplo pſumitur ſcire ea que in caplo fiunt.vnde cum iſte eſſet archidiaconus debuit habere notitiam de mandato facto ipſi caplo preſumunt enim ꝯuentuales ſcire ea que fiunt in cōuentu.c. tertio loco de proba.l.auc.de monachis.§.cogitandū.c.

veniens de teſtibus.l.conſenſu.C.de repudijs. ⁊ qd no.in
101 l.non poteſt dolo.ff.de regu.iur. ¶ †No.ibi Archi. ⁊ canonicus ꝙ in eadem eccleſia quis poteſt eſſe archidiaconus ⁊ canonicus.⁊ ſic poteſt habere dignitatem canoniā ⁊ pbendam in eadem eccleſia ꝙ intellige ex diſpenſatiōe c.i.de conſue.lib.vj.⁊ qd no.in.c. tua de his que fiunt a p-
102 lato.†Sed an iſto caſu habebit duas voces in capitulo ⁊ duas diſtributiones.vnam vt canonicus aliam vt archidiaconus.Super hac qōne conſuluit Jo.an.ꝙ ſic. idem etiam conſuluit Bal.vt ipſe refert in.c.cum olim de re iudica.do.Cardi.ibi refert ſe ita cōſuluiſſe cum Bal. vide
103 ibi Jo.an.⁊ ego late ſuper hoc paſſu ibi dixi. ¶ †Nota ſm do.Pet.ꝙ mutatio ſtatus non liberat ab obligatione de quo in.c.i.de obligatis ad ratiocinia.⁊ in.l. pōponius in negocijs.ff.de nego.geſt.glo.vltima reddit rōnē quare nō debuit dedignari pro eo ꝙ iudeus extiterat qꝛ eccleſia fuit fundata de iudeis conuerſis.xxj.diſt.c. in no-
104 uo.xxxij.q.iiij.c.recurrant tempora.tñ glo.dicit†ꝙ iſti cōuerſi ad fidem qui vocantur neofiti.i.nouelli in fide pbibentur eſſe ſacerdotes. ⁊ etiam pbibentur eſſe epiſcopi. ⁊ ideo dicebat apoſtolus non neofitum ne forte delatus in ſuperbiā in iudiciū incidat ⁊ in laqueū diaboli. xlviij. diſtin.in ſūma.⁊ ibi glo.reddit duplicem caſum ne ordinent in pſbyteros.ſ.ne incidat in ſuperbiam putantes ꝙ fides vana multum eis indigeat vel qꝛ nōdum eſt expertus ſtatum eccleſie non enim facile tironi cōmittenda eſt cuſtodia niſi ex cauſa neceſſitatis.vt in.c.qm̃.xlviij.diſtin. Et per iſta ſit expedita decretalis veſtra.Laus deo clemētiſſimo dñis Andreas ſiculus.

c
a **D aures.** Non valet [c] reſcriptum ad beneficia impetratū in quo tacetur dignitas ipetrantis vel ſic ſm do.Cardi.non valet reſcriptum ad beneficiū exiguum impetratum ꝙ impetrat conſtitutus in dignitate tacito de dignitate hoc dicat.Cōmunis diuiſio conſultatio ⁊ reſponſio.Secunda ibi conſultationi tue. Caſus ponitur ſic quedam habentes dignitatem vel pſonatum impetrant litteras ad beneficia minora non facta mētione de ſua dignitate queritur.an valeant littere reſpondetur ꝙ non eſt intentionis pape ꝙ perſonatum vel dignitatem habentes pauperes clericos inquietent. ¶ Nota ibi ad aures noſtras qꝛ ſimile verbum poſuit imperator in.l.maximum vitium in verſi.ad noſtras aures.C. de liber.prete.⁊ in.l.omnium.C.de teſtamen.⁊ in.l. finali. in verſi.noſtri nominis aures.C.de acquirenda poſſeſſione. Simile facit iuriſconſultus in.l. ſi extraneum.§.finali. in verſi.proprijs auribus audiet.ff. de ritu nupti. ꝙ eſt bene no.contra multos pſumptuoſos ⁊ temerarios obloquentes cum ſtomaco contra canoniſtas vtentes huiuſmodi
1 verbis. ¶ †Nota ibi archidiaconus decanus ⁊ pcentor vel alijs eccleſiaſticis dignitatibus qꝛ archidiacōatus decanatus ⁊ precētoria dicuntur eſſe dignitates ⁊ perſonatus in eccleſia.⁊ ſic facit iſte tex.ꝙ dignitas ⁊ perſonatus ſunt.idem ſunt enim ſinonima.vt in.c. cum acceſſiſſent.§.
d 2 de conſti.†Quid autem ſit dignitas [d] examinauit Archi. in.c.i.de conſue.lib.vj.⁊ Jo.an.in.c.de multa.J. de pben.
3 ⁊ ſic ex iſto tex.no.†ꝙ non valet impetratio ad beneficia in qua dignitas tacetur.qnimo nec etiam hodie valet impetratio ſi taceatur beneficium quātumcūqꝫ modicū vt probatur in.c.ſi motu proprio de preben.lib.vj.⁊ ſic pbat iſte tex.ꝙ ſi quis habeat dignitatem ⁊ impetret beneficium licet minimum debet facere mentionem de dignitate qꝫ obtinet.⁊ per conſequens non ſufficit impetrāti dicere ꝙ hꝫ aliud beneficiū niſi exprimat nomen dignitatis ſi eſt dignitas ⁊ alibi.ita bene non probatur ſm.d. Abb.nec ſolet communiter ad hoc allegari iſte tex. ⁊ ſic limitatur.c.non poteſt de prebendis libro ſexto.vbi videtur innui ſufficere ſi dicatur ꝙ habet aliud beneficium. quia credit domi.Abb. ꝙ ibi narretur factum implicite.

c ¶ Nō valꝫ. Tranſeūt hic moder. cōiter cum iſto ſumario.⁊ ad mām huius tex.vide d. Abb. hic in ij.no.g preceteris circa mentionē faciendā de beneficioꝝ qualitate plurimum inſiſtit arguēdo ad ptes ⁊ ſoluēdo vide ibi omnino qꝛ egregie loqtur ⁊ ceteri ſicco pede ptranſeunt excepto do. And. vt vides.

d ¶ Dignitas. Quid autē ſit dignitas.vide extra de cleri. nō reſi.c.nonnulli. ⁊ de eo q mit. in poſſ. cā rei ſer.c.vl. ⁊ Innoc.in.c. viii. de cuſtodeo. ⁊ late per Archi. de conſue.c.i. li.vi. ⁊ an appellatione dignitatis epalis excludatur.vide de preben.c.dilectus. ⁊ vide ſ oib' ſupra adductis nouiſſimos ſcribētes hic.

⁊ non explicite. Nam tex. hic in fine dicit non valere re-
ſcriptum vbi auctores ſupprimit nomē ſue dignitatis qꝛ
non exprimitur nomen dignitatis per illa verba genera-
lia non obſtante ꝙ habeat aliud beneficium. ita reſidet ḣ
do. Abb. Et etiam inquātum iſte tex. in verſi. ſuper mino-
ribus beneficijs litteras impetrant ſupple maxime ⁊ fuit
iſta ſupplectio Inno. hic quem cōmuniter docto. ſequun
tur voluit enim Inno. euitare cōtrarium ꝙ poſſet ſic for-
mari hic enim papa prouidet quando fit impetratio ſup
minoribus beneficijs vt debeat exprimi nomen dignita-
tis. ergo ſecus eſt quando fit impetratio ſuper maiorib⁹
beneficijs. ſed hoc eſſe non debet. imo multofortius debet
exprimi nomen dignitatis quando fit impetratio ſup ma
4 ioribus ratio† quia papa facilius concedit minora bene-
ficia qꝫ maiora. Item quia in omni impetratione debet
fieri mentio de beneficio habito. alias gratia eſt nulla. c.
ſi motu proprio de prebendis libro ſexto. ⁊ ſic concludit
Innoc. ⁊ cōmuniter alij idem eſſe ſi fiat impetratio ſuper
maioribus. ⁊ addit hic Hoſt. ꝙ ſicut debet fieri mētio de
5 dignitate eccleſiaſtica qꝫ obtinet ipetrās eodē† modo de-
bet fieri mentio de nobilitate ⁊ diuitijs impetrantis mo-
uetur ex. c. ſignificantibus de officio delegati. contrarium
tenet hic Ioan. andre. ⁊ mouetur quia iure non cauetur
ꝙ fiat mentio niſi de beneficijs. vt in. d. c. ſi motu proprio.
⁊ ad. c. ſignificantibus. reſpondet ꝙ loquatur in impetra
tione ad lites vbi taciturnitas diuitiarum ⁊ nobilitatis.
Concludit ad ſurreptionem ſed do. Anto. dicit hic per v̄
bum forte dictum Hoſti. poſſe ſaluari in caſu. c. ſi pauper
clericus de prebendis in ſexto. quādo impetrat in forma
pauperum ⁊ exprimit ſe eſſe pauperē clericū cum ſit di
ues. nam tunc videtur ꝙ vitietur reſcriptum per id quod
habetur in. c. ſi proponēte. ꝭ. eodem. Et cum hac ſaluatio-
ne facta hic per do. Anto. tranſit hic Ioan. de imola. ſed
do. Cardi. ponit hic alium intellectum vꝫ ꝙ prouiſio hu
ius. c. vendicat ſibi locum quādo fit impetratio ſuper mi-
noribus beneficijs quia tūc arctatur impetrans exprime
re nomen ſue degnitatis. vbi alias ſuffeciſſet facere men-
tionem in genere. ⁊ ſic ſentit ꝙ impetrās beneficium ma-
ius non arctatur facere mentionē in ſpecie de ſuo benefi
cio. allegat ad hoc glo. in clemen. prima de prebēdis. ita
eum retulit hic do. Abb. dicens hanc lec. dñi Cardi. nō
eſſe veram in ſe nec congruere huic littere. nam hic nō fie
bat mētio in genere nec de qualitate dignitatis nec de be
neficio. ſed ſimpliciter appellabant ſe clericos nō ergo ve
nit iſta prouiſio ad ponendū hic ius nouum. Item hic. do.
Cardi. non ponderauit ꝙ papa reſpondet ad cōſultatio
nem quo cāu non ponitur ius de nouo. ſed reſpondet ſm
ius antiquum. vt no. glo. in. c. conſultationi de tempo. or-
di. ⁊ in. c. ex tua de filijs preſby. Item ꝙ fit fienda mentio
de qualitate beneficij obtenti. allegat tex. per locum a ſpe
ciali in clemen. ſi romanus de prebendis. vbi videtur eſſe
ſpeciale quando motu proprio fit conceſſio. ⁊ ita reſidet
hic ſed Ioan. de imola refert hic do. Cardi. dicere ꝙ ſup
plere iſtam litteram per verbum maxime eſt violare illā
que nō ſine miniſterio videtur dixiſſe ſuper minoribus be
neficijs. vnde dicit ꝙ tex. intelligitur ꝙ ſi cōſtitutus in di-
gnitate eccleſiaſtica hoc tacito impetrat litteras ad bene
ficium exiguum nō valent littere nec ſufficit exprimere ſe
habere aliud beneficium niſi exprimat qualitatem vt qꝛ
dicit ꝙ eſt in tali dignitate ⁊ hoc operatur intentio pape
quia non preſumitur ꝙ ſi ſciuerit fuiſſet tali conceſſurus
6 exiguum beneficium† cum talia debent relinqui pauperi-
bus clericis. vt dicitur in littera facit quod no. glo. in. c. ſi
7 pauper de prebendis in ſexto. que dicit quod† quādo mā-
datur prouideri pauperi clerico dicūtur littere eſſe de iu-
ſtitia. ⁊ per predicta dicit do. Cardi. hic eſſe caſum ſingu
larem in quo non ſufficit ꝙ impetrans exprimat ſe habe-
re beneficium niſi exprimat qualitatem ꝙ alias non req-
ritur. vt eſt glo. ſingularis ſm eū. que incipit ſi intelligas.

a ¶ Ignobi-
lia. Adde huc
ꝓpoſitum tri-
triſſimū dictū
phi. ſpēs ſe ha
bent ſicut nu-
meri ꝙ quan-
tū faciat cogi
tatu ⁊ vide to
tum ꝓceſſū d̄
animalibus ⁊
q̄. vid. phi. ab
auerroy ⁊ cōi
ter exponenti-
bus hētur ⁊ ſi
vltra qd ſpecu
lari volueris.
vid i. q̄. de aia
qꝛ egregia re-
peries.

b ¶ Addite.
Fel. aūt hic in
i. col. ſtatim p⁹
ſūmariū. verſ.
Criuꝫ adducit
motiua. d. An
dree hic in iſta
q. ⁊ ipſa ſigil-
latim refellit
multis medijs
⁊ fundamētis
vide ibi oino.

In clemen. prima de prebēdis. ⁊ ſic accurate pondera qꝛ
do. Abb. ſuperius appropriauit ſibi iſtum text. ꝙ debeat
exprimi qualitas dignitatis ſeu beneficij. ⁊ quod ad hoc
iſte tex. non cōſueuit allegari. Certe iſta fuit inuentio do.
Cardi. hic ꝙ tene menti. ſubdit poſtea Ioan. de imola ḣ
ꝙ do. Cardi. non bene dicit dum voluit ſufficere ꝙ impe
trans generaliter faciat mentionem de beneficio ꝙ obti-
8 net licet non exprimat qualitatem. † nam nō ſufficit in ge
nere facere mentionem ꝙ impetrans habet aliud benefi-
cium ſed oportet ꝙ fiat ſpecifica mētio. allegat glo. in cle
men. ſecunda de officio ordina. non tamen eſt neceſſe ſm
eum ꝙ fiat mentio quod beneficium ſit curatum vel an il
li ſit ordo ānexus vel quanti redditus ſit quia de iure cō-
muni de talibus non eſt fienda mentio quo ad beneficiū
ꝙ quis habet tempore impetrationis. ⁊ ideo quantū ad
iſtum tex. melior videtur eſſe intentio Innoc. ⁊ cōmunis
doctoꝝ. ⁊ ita reſidet hic ſed dñs Bal. ad iſtum tex. dat il-
lam ſupplectionem maxime quia multofortius ſuper ma
ioribus quia maior fraus ibi cōmittitur. ⁊ ſic tranſit cum
9 opi. cōmuni. ⁊ dum iſte tex. dicit alijs dignitatib⁹. † dicit
hic Bald. ꝙ iſtud verbum prout refertur ad dignitatem
eccleſiaſticam ſignificat honorem cum adminiſtrationis
gradu. alibi aūt ponitur dignitas ſm eum. pro quadam
excellentia ſtatus que etiam cadit in ſeruum. allegat. l. ſꝫ
⁊ ſi quid. §. ſufficienter in verſi. ſm ordinem ⁊ dignitatē
mācipioꝝ. ff. de vſufructu. ⁊ ita reſidet hic Bal. ſuper iſto
verſi. modo relati ſunt ſcribentes. Addite ad eos primo
ad hoc vltimum dictum Bal. auctoritate philoſophoꝝ
principis Ariſtoti. in ſecundo ethicoꝝ. c. v. vbi dixit ꝙ in
animalibus eiuſdem ſpeciei quedam ſunt nobilia quedā
ignobilia ⁊ ſi poſſit dici brutorū nobilitatē vel ignobili-
tatē ꝓuenire ex diuerſitate cōplexionis ⁊ organoꝝ mate
rialiū. nā ex quo eiuſdē ſpeciei ſunt oia eque ſunt diſcipli-
nabilia verū vnū eſt altero excellētius ꝓut magis diſcipli
natur vt expientia in multis docet eodem modo in artifi
cibus quidā dicunt nobiles qꝛ ſunt magis iſtructi quidā
dicūtur ignobiles qꝛ ſunt minus inſtructi. l. prouidendū
10 . C. de poſtu. in ver. nobiliſſimos fecit. ⁊ iſto mō ſeruus† ⁊
ancilla pōt dici habere nobilitatē ⁊ dignitatē de hoc ha
betur apud leuiticum. xix. c. ibi ancilla nobilis. ⁊ hoc vo-
luit Bar. in. l. i. C. de dignitatibus lib. xij. in ſecunda ſpe-
cie nobilitatis ſed ꝓ dicto ſuo tex. eſt in. d. l. ſed ⁊ ſi qd. §.
ſufficienter. ⁊ ponderabis accurate quia licet omnes ſcri
11 bentes vſqꝫ ad iſtos dies dixerint† ꝙ ſcientia reddit ho-
minem nobilem. vt in dicta lege prouidendum. C. de po-
ſtulando. intelligitur de nobilitate naturali ⁊ non de no-
bilitate politica ⁊ ciuili. ⁊ ideo auderem dicere † ꝙ do-
12 ctor nobilis nobilitate politica eſt preferendus doctori
ignobili eque docto ex eo. quia in vtroque concurrit no-
bilitas naturalis. ſed in alio additur nobilitas politica
⁊ ciuilis. ⁊ iſta eſt pura veritas licet aliter dixerim in pro
hemio clementinarum. ⁊ nunc intelligimus dictum Bal
di. C. de aduocatis diuerſorum iudiciorum. l. nemini. vbi
voluit ꝙ doctor nobilis preferiur doctori ignobili eque
docto tene menti quia eſt doctrina noua ⁊ in ea ita decla-
b 13 rata ⁊ intellecta. ¶ † Addite[b] ſecundo ꝙ omnes vt vidi
ſtis reprobarunt dictum Hoſtien. ꝙ non debet facere
mentionem de nobilitate ⁊ diuitijs impetrans benefici-
um. quia contra eos poſſet ſic opponi facilius redduntur
nulle littere impetrate ad beneficia qꝫ littere impetrate
ad lites copi. ceterum ſupra eodem. c. ad audientiam. ꝭ. eo
dem. ⁊ tamen quando impetratur reſcriptum ad lites eſt
fienda mentio nobilitatis ⁊ diuitiarum. ergo multofor-
tius quando impetratur reſcriptum ad beneficia aucten.
multomagis. C. de ſacroſanctis eccleſijs. c. cum in cunctis
ꝭ. de electio. Baldus tamen hic in capitu. cum adeo. ꝭ. eo-
dem. nulla facta mentione Hoſtien. querit† an promo-
tus ad titulum ſui patrimonij quod eſt ſufficiens teneatur
facere mentionē de illo patrimonio. decidit ꝙ non quia

licet ſit intitulatus non tamen eſt beneficiatus.l. qui rem
.C.locati.l.tertia.§.ex plurimis.ff. de acquirenda poſſeſ.
Nihilominus contra Hoſtien.poſſet ſic opponi ideo im
petrans tenetur facere mentionem de beneficio quantum
cunque modico quod obtinet.vt in capitulo ſi motu pro
prio de prebendis in ſexto.quia pluralitas beneficiorum
eſt canonibus inimica.capitulo ſactorum. lxx.diſtinctio.
c.de multa de prebēdis.ſed hic ceſſat iſta cauſa.ergo ⁊c.
Item iſto caſu ceſſat ambitio† quia nemo tenetur ſuis ſti
15 pendijs militare.c.cum ex officij de preſcrip.⁊ ideo dici
mus ꝙ clericus poteſt viuere d̄ redditibus beneficij ⁊ cō
ſeruare ſibi patrimoniū. vt notatur in.c.in noſtra.§.codē.
Crederem tamen dictum Hoſtien.ſaluari poſſe hoc mo
do vz.† Si habens amplū patrimoniū impetrat magnū
16 beneficium reſcriptum eſt ſurreptitiuz ſi non fecit mentio
nem de ſuo amplo patrimonio.quia nō eſt veriſimile vel
ſaltem non ita facile Papā conceſſiſſe magnum benefi
cium habenti amplū patrimoniū.argumento eius quod
habetur in.c.poſtulaſti.§.eodem. Addite tertio ꝙ in quā
tum reprobatus eſt intellectus domini Car.hic ⁊ reſpō
dit dn̄s Abbas ad.c. non poteſt.ego allego ſibi in facie
alium textum quem ipſe non conſiderauit.vz.c.is cui con
ceditur in verſiculo niſi in conceſſione ſit expreſſum ꝙ ali
as beneficiate perſone valeat prouidere. ecce nunc quali
ter ſufficit fieri mentionem in genere de alio beneficio ob
tento.⁊ etiam allego.§. ſi vero.§.eodem.c.is cui in verſic.
vt prouidere illi valeat qui alia beneficia noſcitur obti
nere.vbi eſt caſus formalis† ꝙ ſufficiat facere mentioneꝫ
17 de beneficio obtento in genere.⁊ per conſequens deſtru
it ex toto obiectionem domini Abbatis.⁊ in quantuꝫ cō
tra dominum Cardina.allegabat clemen.ij.de officio or
dinari. ꝙ debeat fieri mentio de qualitate beneficij ob
tenti.quia ad hoc conſidero elegantem doctrinam Bar.
in.l.i.ff.de vulga.⁊ pupilla.† vbi dixit ꝙ quedam eſt ex
18 preſſio generalis quedam eſt expreſſio ſpecialis ⁊ quedā
expreſſio indiuidua ⁊ ſingularis.quam doctrinam ſequi
tur Bal.in.l.humanum.C.de legibus.⁊ in.l.edita actio
.C.de edendo.⁊ etiam adduco vobis ſolemnem textuꝫ in
.l.prima.ff.ſiquis in ius vocatus non ierit.⁊ quod voluit
19 Barto.ibi qui dixit† ꝙ ſi aliquis renunciaret omni pri
uilegio fori licet non exprimeret de illo priuilegio quod
habent ſcholares ſufficeret. ⁊ mouetur per illum text.di
centem ſpecialiter . vnde non dicit ſingulariter ⁊ indiui
dualiter.ſufficit enim ꝙ ſpecies priuilegij exprimatur ſe
cūdum ſuam ſpeciem non autem ſm̄ ſuam ſingularitateꝫ
.l.fina.C.ꝙ cum eo. Modo iſta doctrina apponit gladi
um ⁊ iudicio meo veritatem. Nam tex.in dicta clementi.
ſecunda de officio ordina. dicit niſi ſpecialis mentio fiat
quia probat ſufficere ꝙ fiat mentio in ſpecie. vnde ſi ha
bet dignitatem vel perſonatuꝫ in eccleſia ſufficit ꝙ expri
mat ſe habere dignitatem ſeu perſonatum in eccleſia.vn
de non eſt neceſſe ꝙ exprimat indiuiduum aut ſingulare
puta nomen dignitatis.⁊ ita intelligo vobis tex. in.c. in
noſtra.§.eodem.inquantum tex.dicit ibi expreſſam mētio
20 nem quia ſatis dicitur expreſſa mentio ſi fiat in ſpecie.† ⁊
c ideo concluſio mea[c] eſt iſta ꝙ impetrans beneficiuꝫ ſi ha
beat dignitatem ſufficit ꝙ faciat mentionem de dignita
te in ſpecie non autem aſtringitur facere mentionem in
indiuiduo. Et ad dictum.c.ſi is cui dico ꝙ debet intelligi
de beneficio citra dignitatem.q2 tunc ſufficit dicere ꝙ ali
as eſt beneficiatus.⁊ ad iſtum tex.inquantuꝫ diſponit ꝙ
exprimat nomen dignitatis. Ego reſpondeo ꝙ non ha
beo caſum expreſſum in iure ꝙ indiuiduo quis debeat fa
cere mentionem de dignitate quam obtinet niſi in ſpecie.
vt in dicta clemen.ij.⁊ ad iſtum tex.ſi bene aduertatur po
teſt reſpondi ꝙ apponat caſum ſpecialem.vt voluit dn̄s
Cardin.dicit enim ꝙ decani ⁊ ſimiles ſuper minoribus
beneficijs litteras impetrantes ſub ſimplici nomine qua
ſi non habeant perſonatum in eccleſia ⁊ poſtea ſubdit vt
non ſit intentiōis noſtre vt perſone pluribus redditibus
abundātes pauperes clericos ſup minoribus bn̄ficijs in
21 quietent† vnde ex quo papa fundat ſe ſuper illa ratiōe ne
pauperes clericos inquietent realiter ⁊ vere voluit refre
nare cupiditatem eorum qui in dignitate ſunt conſtituti
q2 cum abundent in redditibus impetrant minora bene
ficia que ſunt pauperibus clericis conferenda ex quibus
viuere debent. ideo diſponit tales litteras non obtinere
vires niſi exprimant nomen ſue dignitatis quando non
impetrant maiora beneficia non loquitur iſte textus nec
vendicat ſibi locum ratio iſtius textus ex eo . quia tunc
non inquietantur clerici pauperes . ⁊ ſic fauore paupe
rum clericorum emanauit diſpoſitio iſta . ⁊ per conſe
quens non eſt mirum ſi in caſu iſto dumtaxat debeat ex
primi nomen dignitatis obtente. ⁊ iſta videtur mihi pu
ra ⁊ ſimplex veritas tene menti. ¶ Et glo.ſuper iſto ver
bo impetrantes litteras.colligit† ꝙ littere ad lites impe
22 trate ſine ſpeciali mandato non valent. ſecus in hoc caſu
ideſt ſi impetrantur ad beneficia.tunc enim valent. quaꝫ
glo.dominus Abbas dicit eſſe bene notan.quia alibi nō
habetur niſi hic.⁊ in cap.nonnulli.§.eodem. Baldus ve
23 ro hic querit† an ad impetrandum beneficiuꝫ requiratur
ſpeciale mandatum.allegat gloſam iſtam ꝙ non. ſed di
cit ſufficere mandatum generale ad impetrandum bene
ficium eccleſiaſticum alias ſufficit generale mandatum
ad negocia.l.titio cum eſſet.ff. ad municipales. idem di
cit in relegato quia relegatus poteſt impetrare reſtitu
tionem per amicum ſuum.ff.de rebus dubijs.l. quidam
relegatus.quem ad hoc dicit eſſe valde notabilem. dn̄s
Antonius ⁊ dominus Petrus ⁊ Joānes de imola tran
ſeunt cum iſta glo. Tu conſidera accurate quia glo. iſta
non allegat textum probantem hanc doctrinam. nam.c.
ex parte decani.⁊.c.nonnulli.§.eodem allegata in ea lo
quuntur de litteris impetratis ad lites. Modo ſi littere
ad lites non poſſunt impetrari ſine mandato ſpāli odio
litium compareant lites.eodem modo videtur dicenduꝫ
in litteris ad beneficia quia ſunt ambitioſe.⁊ ideo reſtrin
gende.c.quamuis de prebendis in ſexto.⁊ ideo puto gl.
iſtam procedere quo ad amicum vt poſſit impetrare litte
ras ad beneficia pro amico.vide que late dixi in cap. cuꝫ
M.Titulo primo. ¶ Nota ibi ſub ſimplici nomine id
eſt ſine qualitate.⁊ ſic ſi ſubtiliter ponderetur iſte tex.pro
bat† ꝙ qualitas adueniens empti facit illud eſſe diuerſuꝫ
24 pro quo vide glo.ſingularem in.c.ſtatutum coniuncto.c.
licet canon de electio.libro ſexto. ⁊ de hoc ver.ſimplici vi
de Bart.⁊ Modernos in.l.prima.§. ſiquis ſimpliciter.
ff.de verbo.obligatio.⁊ in.l.i.ff.de vulg.⁊ pupil. ¶ No
ta ibi tanquam non habeant aliquem perſonatum† ꝙ il
25 le qui non dicit intelligitur negare.l. qui ſe patris.C. vn
de liberi.⁊ iſte ſunt dictiones que important aliquid non
eſſe ſeu priuationem.tamen ex ipſis reſultat aliquid eſſe
ideſt malus habitus mentis.puta dolus fraus ⁊ ambi
tio. ¶ Nota ibi noſtre intētionis quia probat† ꝙ ad pn̄
26 cipis intentionem recurrendum eſt que talis debet eſſe ꝙ
alius non grauetur nec iniuriaꝫ patiatur.ita colligit hic
in ver.intentionis.ꝙ ſi Papa concedit vni beneficium p̄
ſumptio eſt ꝙ alium non ledat vel grauet vel ſaltem illū
grauiter lederet quaſi velit ꝙ preſumendū eſt ꝙ neminē
in eo grauet.xxv.queſtione. ij.c. de eccleſiaſticis cū ſimili
bus allegatis in ea. Tu de primo dicto ꝙ ſit recurrendū
ad mentem principis.alleg.c.fina.de prebendis.l. cuꝫ de
lanionis.§.aſinam.ff. de fundo inſtruc.l. ſiquis ita.ff. de
teſtamentaria tute.⁊ ideo Bald.in commento.l.preſcri
ptione.C. ſi contra ius vel vtilitatem publicā ad ſi. dicit
ꝙ reſcriptuꝫ ſortitur vires ex voluntate principis. alleg.
Inno in.c.cum eccleſiaſtice de excep. Quo ad ſcd̄m adde
Bal.in.l.i.ff.de conſtitu.principum.vbi dicit ꝙ principi
nunquam placet niſi ꝙ eſt iuſtum ⁊ verum ⁊ in reſpōſio
ne principum ſemper ineſt clauſula veritatis.l.ſi.C .ſi cō

c ¶ Cōcluſio mea. Fely. aūt hic in.i.col. v. de qualitatibus inſurgit ꝯ iſtā ꝯcluſioneꝫ .Jo. And.hic. quā dicit ēt tenere in.c.in noſtra. §.eo.latiſſime. ⁊ adducit de ṽbo ad verbum motiua iſta q̄ pōit hic demū ſectaſ opi. do. Abb.quā aſſe rit eſſe cōem ⁊ adducit pro ſe Jo.an.allegato.c.in noſtra. ⁊ ibi Domi.in iiij.col. ⁊ infini tas quotas ⁊ doctoꝝ aucto ritates limitā do ⁊ addēdo more ſuo que vide per te.

tra ius.⁊ dicit ꝙ nullā iniuriam facimus principi ſi eā ꝑ
ſumamus iuſtum ⁊ equū.⁊ nunꝗ̄ ꝑſumitur velle ledere
aliquem ⁊ ſi preſumatur ledere vel ledit preſumitur lede
re in modico.l.quotiens.C.de precibus imperato. offer.
⁊ ideo glo. illa dixit ꝙ ſaltem non preſumitur grauiter
28 ledere.❡ No.ibi pluribus redditibus † ꝙ beneficia ec
cleſiaſtica non debent accumulari ⁊ qḋ in beneficijs plu
ralitas reprobatur ſimile in vltimis voluntatibus vbi cō
currunt cauſe lucratiue.l.meuius.§.duobus de leg.ij.niſi
ratio duplicitatis ſit euidens. vt.l.qui marce.ff. de annu.
lega.⁊ quod not.in auc. vt iudices ſine quoquo ſuffrag.
in princi.⁊ in.c.cum olim de re iud.❡ No.ibi pauperes
clericos.i.pauperes eccleſias in quibus ſunt paupes cle
rici ſm Bald.hic qui allegat Inno.⁊ ſic probat iſte tex.
29 † ꝙ pauperibus eccleſijs ꝑ pauperes clericos eſt deſeruiendum.⁊ probatur ſm Bal.hic ꝙ eccleſia ſit pauper ex
eo.q2 forte ſacerdos non habet ad comedendum niſi de
pane milij vel alio vili pane.vel non habet ad bibendū
30 niſi de aqua.allegat.l.ſeruis vrbanis.ff. de lega. iij.† Tu
dicas ꝙ eo ipſo ꝙ eccleſia non habet dotem ſufficientem
pro rectore ⁊ clerico dicitur pauper.vt no.in.c.vnuſquiſ
ꝗ de vita ⁊ honeſta. clericorū.Et etiam pondera quia
probat iſte tex.ꝙ eo ipſo eccleſia dicit̄ pauper ꝙ ei deſer
uitur per pauperem clericum.faciat illud quod ſcribitur
apud Luca. i verſi.o pauperes anguſtiq3 lares.❡ † No
31 ta ibi vires nolumus obtinere.q2 iſtud verbum nolumus
a denotat canonem late ſententie[a].ſ.ipſo iure l3 interdum ſi
gnificet quoddam medium.l.i.§.ſcientiam.ff.de tributo.
⁊ ſic probat iſte tex ꝙ litere ſurreptitie ad beneficia im
petrate ſunt nulle ipſo iure. ita dicunt cōmuniter omnes
hic.Tu conſidera q2 intelligendo iſtum tex. vt apponat
caſum ſpecialem in fauorem pauperum clericorum vt ſu
perius dixi.dico ꝙ iſte tex.non probat cōem opi. Et etiā
pondera q2 dicit obtinere quaſi effectiue denotat.n. finē
⁊ effectum litterarum.l. prolatam in ver. obtinere .C.de
ſen.⁊ interlo.omniū iudi.⁊ per conſequens non probat
cōmunem opinio.de quo late dicetur in loco ſuo proprio
ſ.in.c.ad audientiam.J.eo.Et inquantū iſte tex. ponit ca
ſum in quo poſteriores littere ad beneficia impetrate nō
valent ſed priores. In contrarium opponit Bal. de cle.
gratie de reſcrip.Soluit ibi ꝙ prima gratia erat funda
32 ta ⁊ ius radicatum in ea erat queſitū.† facilius enim tol
litur ꝙ in ſuſpenſo continetur ꝗ̄ illud quod radicaliter
eſt formatum.l.receptum.ff. cōmunia predio. ⁊ remittit
ad no.per Guil.in dicta clemen.gratie.⁊ per Innocē. in
dicto.c.ad audientiam.J. eodem. Item plus videtur ſm
eum ꝙ expectans eo ipſo qḋ ſupplicat ſuper nouo benefi
cio licet non obtineat q2 papa noluit cōcedere amittit ex
pectatiuam.arg.l.ꝙ ait lex.ff.de diuor.tamen contrariū
videtur verius ſm eū† quia actus inutilis non derogat
33 actui efficaci.l.medico.§.fi.ff.de auro ⁊ arg.lega.niſi eſſet
deuentum ad eius executionem.ff.de peculio leg.l.cū do
minus.§.fina.nam interdū ex nullo.ſequitur aliquid. vt
.l.militis codicillis.§. veteranus.ff.de teſtamen. mili.l.ſi
maritus.C.de dona.inter virum ⁊ vxorem. ⁊ ita reſidet.
34 †Tu vero conſidera quo ad iſtud vltimum dictum Bal.
q2 nullum habet iuris ſaporem nec continet dubitationē
aliquam.nam non reperitur iure antiquo cautum ꝙ per
ſupplicationem factam de beneficio quis perdat expecta
tiuam.nam ſi bene ponderetur.c.de multa de preben.loq
tur in beneficio obtento nō aūt in beneficio querendo vn
de per aſſecutionem ſcḋi qs perdit primum iam obtentū
non aūt ibi dicitur ꝙ per aſſecutionem ſecundi perdat ex
pectatiuam.⁊ pondera accurate tex.ibi in ver. receperit.
q2 importat aſſecutionem ⁊ ſic factum ⁊ nō ſupplicatio
nem.aut loquimur ſm iura moderna.⁊ dico ꝙ hoc bene
eſt iure cautum vt quis perdat expectatiuam quando pa
cifice conſequitur beneficium vel dignitatem incompati
bilem cū primo obtinendo.iſte eſt caſus ſingularis ⁊ vni

a ❡ Late ſententie. Cōtrarium tñ vr̄ dicere Car.in cle. dudū.§. ⁊ ſi idē de ſepul. ⁊ de ſignificato huius verbi vide aliqḋ in cle.i. de offi. vica.in glo.⁊ in cle.i. de rex.permu. ⁊ no.p Jo.an. in.c.l3 de.ꝑcu. li.vi.⁊ de ver. obli.l. ſiqs ita ſtipulat[9] ⁊ ibi moder. ſcribētes.

b ❡ Iure cautum. Adde tu elegantiſſime rotam deciſione.lxiij.⁊ bal. in.l.ſi is q res §.cū qui.ff.de excu.tu.⁊ adde oēs ſcribētes allega.cle. in text.⁊ in.c. in noſtra.J.co. titu.noſtro.

cus in.d.clementi.[*]gratie.que ampliauit antiqua iura diſ
ponentia de perdendo beneficio iam obtento vt etiā ha
beant locum vt quis cadat a beneficio obtinendo.⁊ ꝑ cō
ſequens ab expectatiua qñ pacifice conſequitur benefici
um vel dignitatem incompatibilem cū primo beneficio
obtinendo.⁊ tex.ibi vtitur illis verbis pacifice conſequi
tur ⁊ ſic notat actum perfectum acq̄ſitionis ⁊ non ſolam
ſupplicationem etiam ſi nata fuerit dum tñ pacifice nō ſe
quatur beneficium.⁊ ſic dictum Bal.ſeruit nobis deuen
to q2 quis non perdit beneficium obtinendum ſupplicā
do de alio beneficio incompatibili. Quinimmo dico ꝙ
glo.multum ſingularis in clemen.i.de reſcrip.in ver. ver
ſare.dicit ꝙ ex ſola impetratione quis non venit condem
nandus.⁊ illam glo.ibi reputauit pro ſingulari.do.Car
di.referens eam in queſtione facti adduxiſſe quidā ſub
pena promiſerat non contrauenire inſtrumēto ꝙ per ſo
lam ſupplicationem etiam ſignatam non dicitur ꝯtraue
35 nire inſtrumento.†Ego limito glo.illam ⁊ dictum domi
ni Car.niſi eſſet tranſactio iurata.q2 tunc per ſolam ſup
plicationem deueniendo contra incideret in penam. iſte
eſt tex.ſing.in.l.ſiquis maior in verſi.vel ſupplicando ꝑn
cipi.C.de trāſac.⁊ ſic concludo ꝙ habens expectātiuam
per ſupplicationem de nouo beneficio etiam obtentā ⁊
ſignatam non amittit expectatiuam ⁊c.❡ Extra gl.que
rit hic.d. Abb. de duabus quotidianis q̄onibus. prima
eſt vtrum ſit facienda mentio in impetratione de qualita
tibus beneficij impetrādi. vbi illa qualitas eſt notabilis
⁊ elegans.Secunda queſtio erit an teneatur in impetra
tione facere mentionem de qualitatibus beneficij iā ob
36 tenti.❡ †Circa primam queſtionem dicit ꝙ ſic dȝ enim
fieri mentio ſi beneficium hȝ curam animarū.c. cum in il
lis de preben.in.vi.⁊ quod no.in cle.i.eo.ti.Eodem mo
do eſt facienda mētio de qualitate reſidentie ſi beneficiū
impetrandū req̄rat reſidentiam.c.ſi.de cleri.non reſi. ſed
Jo.cal.in.c.in noſtra.J.eo.in cōmento.eodem modo ſi il
lud beneficiū eſſet dignitas.tex.eſt no.ſm eum hic.ſed re
vera parū conſiderate loquitur.q2 iſte tex.diſponit quod
debeat fieri mentio nedū ſi beneficium ſit dignitas. ſed ēt
de nomine dignitatis.⁊ loq̄tur de beneficio iam obtento
⁊ non obtinendo quo ad exprimendū nomē dignitatis
⁊ ſic non bene loq̄tur nec congruit reuerentie ſue ita alle
gare iſtum tex.ad hoc.⁊ ſubdit ꝙ pari ratione de omni
bus eſt fienda mentio que poſſunt inducere principē ad
non concedendum.vt in.c.poſtulaſti.J.eo.⁊ ibi per Hoſt.
de ordine vero annexo dignitati vel beneficio non eſt fiē
da mentio.tex.dicit eſſe no.in.c.ei cui de prebendis in ſe
xto.⁊ per Jo.calda.in dicto.c.in noſtra.† De valore ve
37 ro beneficij an debeat fieri mentio in impetratione dicit
b non eſſe aperto iure cautum[b].ſed tangitur per doc. in cle
men.prima de preben.⁊ per Dominos de rota deciſione
cclxxxij.vbi dicunt Papam Urbanum tertium ordinaſ
ſe non valere gratiam niſi fiat mentio de valore beneficij
impetrati ⁊ obtenti.⁊ hodie ita cōmuniter ſeruatur tñ ſe
curior ⁊ facilior eſt ꝙ illa clauſula apponatur hoc mo
do ꝙ non excedat valorem tante ꝗ̄titatis. q2 eſt pericu
loſum ꝙ qs ſe aſtringat ad certum valorem ⁊ onus pro
bandi incumbit impetranti.tamen pro ⁊ contra poſſet in
duci ſm eum.c.cum adeo.J.eodem.⁊.c. cum teneamur.J.
de prebendis. putat tamen dominus Abbas ꝙ circun
ſcripto ſtilo curie non ſit neceſſarium de iure facere men
tionem de valore quia beneficium confertur principali
ter propter ſpiritualia. temporalia autem veniunt acceſ
ſorie. Sed quia hodie vt plurimum conferuntur benefi
cia propter temporalia.ideo fuit ordinatum ⁊ eſt de ſti
lo curie vt fiat mentio de valore que prouiſio non eſt inu
tilis quia ſm qualitatem perſone debet cōmitti diſpenſa
tio.vnde quidam erit aptus ad habendū beneficium te
nue qui eſt oīno ineptus ad hñdū bñficium pingue vñ ꝗ̄
titas redditū poſſet ſubtrahere principē a ꝯceſſiōe grē.
ideo videtur

ideo videtur neceſſarium fieri expreſſionem.arg.d.c.po/
ſtulaſti . hec procedunt vbi ad inſtantiam ſupplicantis
gratia conceditur.ſed ſi motu proprio pape tunc eſt ma/
gis dubitandum†q2 motus proprius excludit ſurreptio
38 nem.c.ſi motu proprio de preben.in.vi.d.clemen.ſi roma
nus eo.titu.contrariu3 dicit eſſe verius q2 motus ꝓprius
non operatur circa qualitates intrinſecas beneficij. nam
ſi papa motu proprio concedit beneficium & nõ facit mẽ
tionẽ qđ eſt curatũ non valet gratia non ex defectu ſurre/
ptionis.ſed q2 non apparet de voluntate principis.ar. c.
cum in illis.& hanc opinionem tenet Jo.an.in.d.c. ſi mo
tu proprio.dñi de rota deci.ccv. & ſic concludit do.Abb.
ꝙ motus proprius non firmat gratiam contra volunta/
tem concedentis nec in preiudiciũ tertij. vnde non v3 gra
tia ſi beneficium eſt patronale & de eo non fiat mentio &
includit intrinſecas qualitates beneficij.allegat gl. in.d.
cle.ſi romanus.& quod no.Jo.cal.in repetitione.c.man/
datum.J.eo.poſtea vero ad fi.d.Abb.dicit in contrarium
facit iſte tex.nam papa hic fecit mentionem de redditibꝰ
videlicet ꝙ vti impetrantes habebant litteras ſolum ex
eo ſi non fiat mentio de nomine dignitatis & de redditi/
bus nihil dicit.& ita reſidet hic.d.Abb.vos addite gl. in
d.cle.i.de preben.que dicit ꝙ iure non cauetur ꝙ de valo
re debeat fieri mentio.ſed de ſtilo ſic.& ideo Oldra. lodẽ
ſis in quodam ſuo eleganti conſilio qđ eſt.lviij.conſuluit
quidam in impetratione beneficij expreſſit certum valorẽ
& tempore impetrationis ille non erat verus valor ſ3 po/
ſtea tempore vacationis beneficij fuit verus valor ꝙ nihi
lominus talis expreſſio non vitiauit litteras.vide ibi om/
nino q2 pulchre loquitur.Adde do.Cardi.in.c.fi.de pre
ſum.vbi refert Jo.de fantuc.& Gaſpar de calde.conſulu
iſſe non valere gratiam ſi non fiat mentio de valore bene
39 ficij.†Et ibi etiam querit quid ſi impersonaliter eẽt aſſer/
tum.puta non excedit ſũmam mille florenorum vt aſſerit
an vitietur reſcriptum ſi vltra illum valorem valeat.Re/
fert dominos de rota in.d.deciſionibus tenere ꝙ non vi/
tiantur littere ꝯtrium t3 ibi do.Car.q2 preſumitur ꝙ dcã
aſſertio valoris emanauerit ab impetrãte & iudicio meo
recte loquitur.q2 ſi deciſio rote eẽt vera dare? materia ex
cogitandi fraudes q2 ſemper impetrans cõciperet verba
impersonaliter.& ſic deluderet curiam ꝙ non d3 eſſe.c.pu
tant quidam.xiij.q.iiij.Addite Bal.in conſilio ſolẽni in/
cipiente plurima dubia examinanda ſunt in.ij.col. illius
conſilij.ſequitur videre de alio puncto ꝙ reſpicit forma3
40 verborũ circa ſubiectam materiam.ſ.circa extimationem
†dixit enim impetrans ꝙ fructus & prouentus centũ flo/
reno.auri quantitatem non excedunt.dubitatur an per i/
petrantem ſit probandus non exceſſus an vero per oppo
nentẽ d3 ꝓbari iſte exceſſus.dicendũ eſt ꝙ ois oppoſitio q̃
ſit in forma ſurreptionis d3 probari per opponentem.l.ſi
vero.§.qui pro rei.ff.qui ſatiſ.cog. non enim preſumatur
ſurreptio niſi ꝓbetur.l.quotiens.§.qui dolo.ff. de proba.
ideo qui admiſſus eſt ad impetrandu3 d3 admitti ad ipe
trationis effectu3 niſi papa locutus fuerit ꝯditionaliter di
cendo ſi conſtiterit ꝙ tñ valorẽ annuũ nõ excedat.q2 tũc
impetrãs deberet ꝓbare.vt no.in cle.i.de offi. dele. & per
Inno.confuſe & prolixe in.c.fi.de preſump.facit.l.lucius
.ff.de condi.& demon.l.qui rome.§.augerius.ff. de verb.
ob.videamus inquit Bal.ibi ſi opponẽs ꝓbabit iſtum ex
41 ceſſum quãtitatis nec ne.†& ſciendũ eſt ꝙ omnis ꝓbatio
adaptat̃ ad intentata vnde qđ male intentatũ eſt cõgrue
probari non poteſt q2 probatio que eſt extra intentatum
nihil cõcludit.vt no.in.l.ſi qs libertatem.ff. de pe.here.l.
monientanee.C.qui legitima perſona.l.ſi duo patroni.§.
idem iulianus verſi.ceterum.ff.de iureiur.†& ideo qñ exce
42 ptio inepte oppoſita eſt eius probatio non poteſt apte cõ
cludere.l.i.§.labeo.ff.de flumi.& no.in clemẽ. conſtitutio
nem de elec.ſed per opponentem tñ fuit recte oppoſitum
de valore q2 non rettulit ſe ad tempus date litteraru3. de
buit enim dicere ꝙ tempore impetrationis erat maioris

valoris.nam allegatio temporis incongrua non includit
& congruum tempus.vt notat̃ in.l.ij. & in.l. ſi voluntate
.C.de reſcinden.venditio.& ita ſuper iſto paſſu reſidet ibi
Bal.& ſic Bald.ſentit ꝙ de valore beneficij eſt facienda
mentio & ꝙ valor attẽditur tempore quo impetratur be
neficium. certe in hoc ipſe conſuluit contra conſiliu3 Ol
dra.vt ſuperius dixi conſuluit in facto in eccleſia valen/
tina ꝙ attendatur tempus vacationis & non impetratio
nis.vide ibi per Oldra.q2 illud conſilium fuit Bal.inco
gnitum.Item pondera quia dominus Abbas vt ſuperi
us rettuli tenuit†ꝙ aſtringens ſe ad certum valorem be/
43 neficij tenetur illum valorem probare.ego vidi iſta3 que
ſtionem de facto.& fui conſultus & conſului ꝙ onus pro
bandi incumbebat aduerſario aſſerenti exceſſu3 valoris
& de hoc allegaui conſilium Bal.& obtinui.& iſtud con/
ſilium Bal.fuit incognitum domino Abbati. Et põde/
ra q2 aut beneficiu3 eſt tenue & impetrans eſt pauper cle/
ricus aut beneficium eſt pingue & impetrans eſt clericus
c nobilis aut litteratus.Scire3 libenter[c] ab iſtis patribus
qui ſcripſerunt q2 ſi pauperibus eccleſijs deſeruiendũ eſt
per pauperes clericos ad quid oportet facere mentione3
de valore & ſi beneficium eſt pingue & ille qui impetrat ẽ
dignus clericus.puta nobilis vel doctor ad quid oporte
44 bit facere mentionem de valore.†quia clerici digni ꝓmo
uendi ſunt ad pinguia beneficia iuxta no. in.c. de multa
de preben.& in.c.conquerente de cleri.non reſi. ergo non
eſt neceſſaria expreſſio valoris in iſtis caſibus . & ideo ſi
abundans clericus impetrauit pertenue beneficium de/
beret facere mentionem de valore q2 illud impetrat cum
preiudicio pauperis clerici.vt probat iſte tex.Nec obſtat
ſi dicatur ꝙ hic annullantur littere ex quo non fuit facta
expreſſa mentio de nomine dignitatis ſed de redditibus
nihil dicit.vt dicebat.d.Abb.q2 ad hoc poſſet dari colo
rata reſponſio.ex quo tex.ſ.equiperauit dignitate3 & red
ditus pingues non erit abſurdum dicere ꝙ illa clauſula
finalis referatur etiam ad redditus.arg.c.ſcđo requiris.
&.c.inquiſitioni de appel.&.l.talis ſcriptura.ff.de lega. i.
45 & ſic eſt expedita prima queſtio. ¶ †Capio ſecũda3 que
ſtionem an impetrans ſecũdum beneficium debeat face/
re mentionem de qualitatibus primi beneficij iã obtenti
concludit do.Abb.ꝙ aut impetratur diſpenſatio vt lice
at tenere ſecundu3 cum primo & non valet impetratio ni
ſi etiam fiat mentio qualitatis exemplum habens prepo
ſituram impetrauit vt poſſit obtinere alium perſonatum
ſimul cum prepoſitura diſpenſatio non valet q2 duo erãt
impedimenta in primo.ſ.dignitas & cura ſublato vno im
pedimento remanet reliquum.vt in.c.ex tuarum de auct.
& vſu pallij.probatur in cle.i.de preben.tenet Jo. and. &
Hoſti.in.c.poſtulaſti.J.e.Nec ob.ſi dicatur ꝙ ex quo pa
pa conceſſit maius.ſ.dignitate3 videtur conceſſiſſe quod
eſt minus ſcilicet curam.arg.c.ex parte de decimis.q2 ad
hoc datur multipharia ſolutio ſm eos.†Na3 licet digni
46 tas ſit honorabilior.tñ cura eſt periculoſior.xij.q.i.c.pre/
47 cipimus.†Item in gratijs & diſpenſationibus nõ argui
tur ex paritate vel maioritate rationis quod dictum eſt
memoria dignum.Item in gratijs fauorabilibus proce
dit argumentum ꝙ ſi conceſſum eſt maius videtur con/
ceſſum minus.ſecus in diſpenſationibus odioſis. vt in.c.
quamuis de prebendis in ſexto.& per hoc poteſt dari re/
ſponſum ad ſingularem textum. c. per venerabilem qui
filij ſint legitimi.vbi papa arguit in materia diſpenſatio
nis de maiori ad minus.quia ſi poteſt diſpenſare in ſpiri
tualibus.ergo & multo fortius in temporalibus quia ta/
le argumentum procedit in diſpenſatione non odioſa pu
ta ꝙ non legitimus promoueatur ad ſacros.ſecus in di/
ſpenſatione odioſa.puta quando ſit diſpenſatio ſup plu/
ralitate beneficiorum.& ſuper hoc dicit†ꝙ ſi quis impe/
48 trat diſpenſationem ſuper pluralitate beneficiorum & nõ
facit mentionẽ ꝙ illa bñficia prius tenebat illicite tenen
do fructꝰ nõ v3 diſpẽſatio.& hoc firmat Jo.an.& cõp.i.c.

c ¶ Scire3 li
bẽter.Uide Fe
ly.hic col.iiij.v̄.
de exp̄ſſiõe. q
adducit hunc
locũ.d.Andr.
B.& addit.xvi.
cõcluſionẽ cir
ca iſtã valoris
exp̄ſſionẽ que
q̃ prolixa ab
ipo poſita & fa
cilis vide p te.

dudum el ſecundo de electio. ⁊ ſic apparet multiplex ſo-
lutio data ad.d.c.ex parte ⁊c.Ego ad.d.c.per venerabi-
lem do aliam reſponſionē ⁊ erit omni memoratu digniſ-
ſima.ſ.ꝙ ille tex.procedat quo ad poteſtatem diſpenſan-
tis ⁊ non habito reſpectu ad eum cui diſpenſatur.⁊ iſtud
eſt fauorab.le.facit quod no.Jo.an.i.c.i.de filijs preſby
te.libro.vi.Si vero non impetratur diſpenſatio ſed ſim
pliciter quis impetrat ſecūdū beneficium. ⁊ tunc glo. in
d.clemen.i.de preben.dicit non eſſe neceſſe facere mentio
nem de qualitatibus beneficij quaſi ſatis ſit facere mētio
nem de beneficio in genere pro qua glo.d.Abb.dicit op-
time facere.c.non poteſt de preben. libro. vi. vere tantus
doctor tam cito eſt ſibi contrarius.qꝛ ſuperius in notabi
libus textualibus dixit ꝙ in dicto. c. non poteſt ponitur
effectus iuris.Subdit poſtea ꝙ contra illam glo. tenuit
Jo.calda.in.c.in noſtra.ſ.eodem.†nam expreſſiones qua
50 litatum primi beneficij poſſent mouere principem ad nō
concedendum ſecūdū ſm Jo.calda.ibi. dominus Abb.
ſuper hoc diſtinguit hoc modo.aut per receptionem ſecū
di non vacat primum ſaltem ipſo facto.⁊ tunc ex quo po
teſt retinere primum cum ſecundo debet facere mentionē
de qualitatibus primi.arg.per locum a ſpeciali.d.cle. ro
manus cum per receptionem ſecundi vacat primum ip-
ſo facto.⁊ tunc eſt magis dubium ſm eum.ſed de ſubtili-
tate ⁊ rigore tenet oppoſitionem Jo.cal. quia ſi forte pa
pa ſciuiſſet de qualitate primi non ſoluiſſet eum a primo
beneficio.concedendo ſibi ſecundum faciat ratio dicti.c.
ſecundi.⁊ ita reſidet hic dominus Abb.Tu pondera qa
iſta videntur mihi eſſe verba ad ephеſios ex eo qꝛ tex. in
clemen.ij.de officio ordi.quem ſuperius allegaui dicit ni
ſi de ipſo beneficio fiat mentio ſpecialis.nam ille tex. ap
ponit ſilentium huic heſitationi.vnde probat inducendo
a vt iam ſuperius induxi[a] ꝙ impetrans ſecundum benefi-
cium aſtringitur facere mentionem primi in ſpecie. ⁊ ſic
ſequitur ꝙ non tenetur facere mentionē de qualitate nā
qualitas reſpicit indiuiduū ſed mentio de indiuiduo fie
ri non debet vt dixi ergo ⁊c.⁊ glo.in dicta clemen.prima
non bene loquitur inquantum vult ꝙ debeat fieri mētio
in genere quia ſalua honorificentia ſua debet fieri men-
tio in ſpecie.caſus eſt in dicta clemen.ij.Et ſi aliquid be-
ne dictum fuit in hoc.c.attribuendum eſt deo clementiſſi
mo Yheſu xpo qui reuelauit.

b **J autem.** Excipit[b] reus contra re-
a ſcriptum ꝙ de ſuo primo
mentionē nō facit niſi dolo vel negligētia nō
fuerit vſus illo ⁊ tria facit. primo ponit ſcīm.
ſcdo ꝙ negligētia non excuſat. tertio excuſat in potētiaꝫ
partes de ſe patent.Caſus figuratur ſic.aliquis impetra
uit litteras contra aduerſarium ſuum ſuper aliqua cauſa
poſtmodum aduerſarius ille ſuper eadem cauſa ad alios
iudices litteras impetrauit in quibus de prioribus litte-
ris non fiebat mentio ⁊ cepit conuenire aduerſarium que
rit quid iuris. reſpondetur ꝙ ſecunde littere poſſunt eli-
di niſi prior impetrans fuerit in dolo vel negligentia. qꝛ
tunc poſſet conueniri per poſteriores non autem dicitur
negligere qui delegati iudicis copiam habere non potu
1 it. ¶ Nota ibi in iudiciū tractus† quia colligit hic bal.
eſſe imputandum illi qui ius ſuum proponere negligit.l.
fina.C.de his qui a non dominis manumittuntur. Ego
de hoc verbo traxerit ſeu tractus allego tex.in.c.dilectus
filius ſaracenus.ſ.eodē.⁊ in auc.habita in ver.trahere tē
tauit.C.ne filius pro patre.⁊ in.c.ſi diligenti de foro.com
2 peten.⁊ elegantem glo.ibi.que dicit† ꝙ tunc dicitur quis
tractus ad iudicium quando inuitus trahitur[c]. ⁊ idō pul
c chre dixit Specu.in titu.de competenti iudicis additio-
3 ne.§.i.verſic.ſed quomodo appareat† ꝙ clericus tractus
corā iudice layco debet proteſtari ꝙ eſt clericus ⁊ ꝙ nō
debet reſpondere coram iudice layco. vide glo. in dicta
4 auc.habita.que dicit † ꝙ verbum trahere intelligitur cū
effectu.ita ꝙ iudicium incipit reddi in inuitum quod eſt

a ¶ Induxi. Vide ſ hoc.ſ. numero.xx. ⁊ que ibi ānotauimus in apoſtillis.

b ¶ Excipit. nouiſſime ſcribentes hic trāſeunt cū ſūmario ⁊ ſi aliqs ē his ipm exordiant.ſed quo ad huiꝰ.c.materiaꝫ facit qđ volunt doc.pꝰ gl.no.ſ.c.i.vide ibi.

c ¶ Inuitus trahat. Adde Bar.ideꝫ aſſerentē in.l.i.ad fi.ver.nota ad ſtatutuꝫ.C.de agric. ⁊ cenſi. ⁊ extra de fo.compe.c.i.lib.vi.⁊ ibi ſcribētes.

lite conteſtata.l.in criminali.C.de iuriſdi.omnium iudi.
5 vide quod no.Bal.in.d.auc.habita.¶ †Nota ibi ſe po
res litteras habere.arg.quaſi expreſſum† ꝙ ſecūdum re-
ſcriptum non faciens mentionem de primo non eſt ipſo
iure nullum.nam ſi eſſet nullum ipſo iure non reconuale-
ſceret data negligentia primi impetratoris. vt in regula
tractu temporis non firmatur libro.vi. Ita hic dicit dñs
Abbas.tu vero cōſidera.nam tex.iſte dicit ſi eis dolo vel
negligentia vti poſtpoſuit.qꝛ re vera non probat dictum
domi.Abba.ſed ita diſponit in odium doloſi ⁊ negligen
tis.ego dixi de hoc late in.c.ceterum.ſ.eo.vide ibi omni-
no.¶ Nota ibi dolo vel negligentia† qꝛ probatur ꝙ re
6 ſcriptum ad lites perditur data negligētia impetratoris
in vtendo.⁊ dicit glo.i.hic ſuper verbo negligentia ꝙ ne
gligentia ſiue dolus preſumitur ſi quis ſteterit per annuꝫ
quo non vtitur litteris.c.plerunqꝫ.⁊.c.ex parte.ſ. eo.ſi co
piam iudicis habere potuit.⁊ ſic ex iſta gl.habes† ꝙ per
7 lapſum anni preſumitur dolus vel negligentia.⁊ ſic ē hic
caſus in quo dolus ⁊ negligentia equiperantur regulari
ter eſt ſecus.c.ſuper litteris.ſ.e.l.ꝙ nerua.ff.depoſiti.Sed
contra iſtam glo.opponitur de.l.quotiens.§.qui dolo.ff.
de proba.vbi dolus non preſumitur.immo allegans do-
lum dꝫ illum probare.vt ibi doc.ſoluunt iſtud contrariū
⁊ dicunt ꝙ per lapſum anni preſumitur negligentia. vt
hic ⁊ in.c.plerunqꝫ.ſ.eo.ſed dolus probatur ex coniectu-
ris cum conſiſtat in animo.gl.eſt in.l.dolū.C. de dolo in
c.ij.de renun.libro.vi.habetur in.l.poſt contractum.ff.de
dona.l.ſicut.§.ſuperuacuum.ff.quibus mo.pig.vel hypo
the.ſol.⁊ in auct.ſed iam neceſſe.C. de dona. ante nup.⁊
8 ex hoc colligit hic.d.Anto.† ꝙ vbi preſumptio ⁊ ꝓbatio
equaliter concludit ad duo quorum alteruꝫ ſufficit ad in
tentionem probatio dubia inter illa duo alterum certitu
dinaliter non concludens non vitiat probationem.c.ex p
te.h.de foro competen.nam hic poſt lapſum anni preſu-
mitur quis in negligentia vel in dolo. ideo ſufficit negli-
gentia.faciat.c.conſtitutus de in integ.reſtitu.c.littere de
dila.l.gallus.§.etiam ſi a parente.ff.de libe.⁊ poſthu. Et
ideo conclude ꝙ alternatiue loquendo per lapſum anni
preſumitur negligentia.vel dolus.Si vero queritur pre-
ciſe an per lapſum anni preſumatur dolus ⁊ dic ꝙ nō ni-
ſi ex alijs indicijs probetur.⁊ iſta ſit ſolemnis declaratio
ad iſtum tex.⁊ ad iſtam glo.primam.¶ Opponit etiaꝫ
glo.iſta ꝙ immo non excludatur reſcriptum anno. quia
perpetuum eſt reſcriptuꝫ.l.falſo.C.de diuerſis reſcriptis.
9 Soluit† quando reſcriptum non habet concurſum alte-
rius reſcripti perpetuum eſt.⁊ ita procedat dicta.l.falſo
ſed vbi habet concurſum alterius reſcripti finitur vt hic
⁊ hoc modo non loquitur.d.l.falſo. perpetua ergo ſunt
reſcripta niſi appareat tempore limitata.ſed hic apparet
tempore limitatum primum reſcriptum ſtante ſecūdo re-
ſcripto.ergo ⁊c.Opponitur de.l.properandum.C.de iu
dicijs.vbi non durat vltra triennium.iſtud ꝯrium mouet
hic Bal.⁊ ſoluit ꝙ illa.l.nihil facit.loqtur enim de etate
10 iudicij nō de etate reſcripti.† ⁊ eodē modo dicit de cōpro
miſſo.nā perpetuum eſt niſi ad iudiciū ſit ventū.qꝛ tūc fi-
nitur triēnio ēt de iure canonico cū nō inueniatur coram
arbitrio correctū ius ciuile.vt no.in.l.ſed ſi cōpromiſſū.⁊
in.l.item ſi vnus.§.ſi multa poſt.ff.de arbi.qđ eſt bñ not.
11 ¶ † No.ibi iudicis delegati copiā hr̄e nequiuit qꝛ hic vr̄
caſus ꝙ ad excuſandū nō vtentē reſcripto ꝯſideratur dū
taxat impedimētū.⁊ p ꝯñs nō vr̄ eſſe neceſſariā ꝓteſtatio
nē.hoc tenuit ibi egidius.Cōtrarium tñ voluit glo.in.c.
cupientes.§.ꝙ ſi p.xx.de elec.li.vi. ⁊ ibi Domi. refert in
q.facti Jo.de imo.ita obtinuiſſe hic Bononie neceſſariā
fore ꝓteſtationē.faciat gl.in.c.i.ſ.e.⁊ qđ voluit Bar.i.l.
de pupillo.§.ſiqs ipſi ꝓtori.ff.de ope.no.nunc. hoc voluit
Bal.hic colligēs ꝙ nō ſemp hr̄ copia iudicis. ⁊ ſup hoc
eſt ꝓteſtandū ꝯgruis horis.l.vt pfectius.C. de anna.exc.
l.fi.§.illud.C.de tēpo.ap.Ego de hoc dicam in.c. plerun
qꝫ.ſ.eod.vbi accomodatior locus erit an dictum Egidij
ſit verū

12 ſit verum: ⁊ colligit hic Bal. quatuor† ꝙ terminus bāni
non currit ei qui legitima hora comparuit ad ſe excuſan
dum ſi iudex voluit intereſſe. l. i. §. quid ergo. ff. quādo ap
pellandum ſit. ſed† quid ſi non comparuit tñ ſi comparu
13 iſſet copiā iudicis habere non potuiſſet an currat ſibi ter
minus videtur ꝙ non. ff. de nautico fenore. l. labeo. quid
enim obfuit reipublice negligentia ſi diligentia non ha
buiſſet effectum. l. ex quacunqꝫ in fi. ff. ſiquis in ius voca.
non ierit. Bal. hic decidit nō excuſari niſi proteſtetur qꝛ
ſaltem debuit comparere ante tribunal. ¶ Opponitur
⁊ videtur ꝙ anno non debeat excludi ſecūdo reſcripto ī
petrato. nam ſi ſecūde littere facerent mentionem de pri
mis prime valent ⁊ ſecunde non valent. ergo contra ſecū
das poteſt perpetuo opponi. qꝛ ex quo non poteſt agi ꝑ
14 primas litteras poterit excipi† qꝛ qđ annale eſt ad agen
dum eſt perpetuum ad excipiendum. l. pure in fi. ff. de do.
excep. huius contrarij timore facta eſt glo. ij. hic que ſol
uit contrarium loquitur in perpetuis hic vero loquitur
in temporalibus in perpetuis vero exceptio ſemper com
petit in temporalibus vero competit qñ agitur ⁊ ſi non
agitur non competit cum non poſſit ad exceptionis con
15 flictum deduci† cum exceptio ſit actionis excluſio^d. tempo
d rales ſunt que tempore tolluntur. Vel dic exceptio eſt ꝑ
petua niſi appareat ꝙ ſit temporalis. dicunt tamē aliqui
per hanc ſolutionem non eſſe ſolutum contrariū. ⁊ ideo
dant aliam ſolutionem ꝙ hec exceptio iuuabat actionem
16 †vnde ſublata actione tollitur ⁊ ipſa exceptio ſicut in ſimi
li tollitur replicatio que coadiuuat actionem qñ actio eſt
temporalis. l. queſitum in fi. ff. qñ actio de peculio eſt an
nalis. Hec ſo. non eſt bona. qꝛ hic iſta exceptio non cōcer
nit actionem nec illam coadiuuat. ideo datur alia ſolutio
ſm Hoſt. ꝙ hee littere fuerunt impetrate ad agendū ⁊
exceptio fuit acceſſoria illis propter connexitatem. vt in
c. tranſlato de conſti. vnde imputandum eſt illi qui potu
it litteras per citationem perpetuare dat ſimile de dilato
rijs que tempore trahuntur. c. inter monaſterium de re iu
di. vel dicit ꝙ hic non agitur de effectu actionis excludē
de ſed de effectu litterarū. vnde per hoc dicit Jo. an. ꝙ re
ſcriptum non dat actionem imo priſtina actio eſt intentā
da. ⁊ ſic non eſt materia cōtrarij proportionabilis ad no
ſtrum animum. qꝛ per hoc non tollitur quin impetrans
actionem ſibi competentem non poſſit intentare corā or
dinario. vel hic non agitur de reſcripto imo datur iudex
coram quo litigatur. do. Anto. hic dicit hic eſſe duo vidē
da. Primum an annale ad agendum ſit perpetuū ad ex
cipiendum ⁊ replicādū. Scđm an ſit poſſibile excipi poſ
ſe anteqꝫ actio detur. †Ad primum concludit ꝙ eſt ꝑpe
17 tua ⁊ tpalis ſm naturam actionis quā coadiuuat qꝛ re
plicatio menſuratur iure actionis. vt pꝫ in. d. l. queſitum.
Si queritur an annale ad agendū ſit perpetuum ad exci
piendū. dicit eſſe aduertendū an ius excipiendi ſit idē cū
iure agendi vt qꝛ ex tpe agi poteſt ⁊ excluſa tpis actione
excluditur exceptio. l. ſiquis libertatē. ff. de peti. here. l. pa
pinianus. §. ſi filius. ff. de inoffi. teſt. no. in. c. cū dilectus. ⁊
in. c. fi. de ordi. cogni. qñqꝫ ius excipiendi non oīno cōpe
tit ex iure agendi. ſed eandem materiam ꝓſequitur ⁊ ꝓ
ducit actionem ⁊ exceptionem. tunc annale ad agendū
eſt perpetuū ad excipiendū. vt in. d. l. pure. ⁊ per Cy. in
l. iā. C. de excep. ⁊ ita concludit quo ad primum. †Quan
18 tum vero ad ſcđm an poſſit excipi anteqꝫ agatur. conclu
dit ꝙ quedam eſt exceptio improprie dicta que competit
etiam non ſtipulata. vt qꝛ quis pro publico intereſſe op
ponit ſe ꝯ electū. ⁊ qꝛ h exceptio quo ad qđ hꝫ nām actio
nis ⁊ hec cōpetere pōt lꝫ nō agaſ. vt voluit Inno. in. c. cū
dilecti de elec. ⁊ in. c. dudū. ⁊ in. c. cū dilecti de do. ⁊ cōtu.
quedā eſt exceptio ꝓprie dicta. ⁊ tunc ꝓcedit gl. poteſt tñ
pars timens periculum implorare officium iudicis ⁊ pe
tere ꝙ declaret exceptionem ſibi competere vt doctori ſi
lentium imponatur. allegat ſolem. glo. in. l. ſi contendat
ff. de fideiuſſo. ⁊ in. l. aurelius. §. centum. ff. de liberatio.
lega. ⁊ quod no. Bar. in. l. ſi finita. §. eleganter. ff. de dam
no infec. ⁊ ita reſidet hic dñs Anto. ⁊ cum hac doctrina
tranſit Jo. de imo. ⁊ do. Abb. tenendo gl. in dicta. l. ſi cō
tendat. ⁊ in dicta. l. aurelius. §. centum. Sed domi. Car.
hic circa hunc paſſum ſic cōcludit aut queritur an id qđ
eſt annale ad agendum ſit perpetuum ad replicandū. ⁊
19 concludit ꝙ non† qꝛ actoris replicatio eſt eiuſdem natu
re ⁊ vite cuius ē actio cū tendat ad adiuuamē actiōis. ⁊
iđ ſi actio eſt tpalis ⁊ replicatio eodē mō erit ꝑ id qđ no.
in. d. l. queſitū. facit qđ no. Jo. an. in. c. a nobis de exce. ⁊
quod no. in. l. ſi quando. C. de dila. Aliquando vero que
ritur an id quod eſt annale ad agendum ſit perpetuū ad
excipiendum. ⁊ tunc aut exceptio competit ex eo ꝙ cōpe
tit actio. ⁊ tūc exceptio durat ſolū eo tpe quo durat actio
⁊ ideo dicimus† ꝙ eo tempore quo filius excluditur a iu
20 re agendi per querelam excluditur a iure excipiendi. l. pa
pinianus. §. ſi filius. ff. de inoffi. teſta. aut exceptio nō com
petit ex eo qꝛ competit actio. ſed competit ex eo qꝛ equū
eſt exceptionem dari. ⁊ tunc exceptio competit perpetuo
regulariter dicta. l. pure ad fi. niſi reperiretur tempore li
mitato per id quod habetur in. l. in cōtractibus. C. de nō
numerata pec. ⁊ per predicta dicit patere in actione ⁊ ex
ceptione doli. nam actio fundatur vt doloſus puniatur, ꝺ
e ſuo dolo^e ⁊ nullum cōmodum conſequatur. Exceptio ve
ro fundatur ſuper alia equitate vt paſſus dolū ſeruetur
indemnis ⁊ nullum damnum ſentiat ex dolo aduerſarij.
ideo hoc caſu ⁊ ſimilibus lꝫ actio doli tollatur per bien
nium. tñ exceptio ſemper durabit ita ꝙ contra aduerſari
um agentem potero excipere de dolo ſi quē adhibuit in
illo contractu. ⁊ poteſt eſſe ratio diuerſitatis ſm eum qꝛ
21 †actio de dolo non ſimpliciter cauſatur ab equitate. ſed
etiam a rigore vt vꝫ puniatur doloſus ne conſequatur cō
modum ex ſuo dolo ſic exceptio doli ſurgit ab equitate
vt conſeruetur indemnis ille qui dolum eſt paſſus. Ex ꝓ
dictis poteſt inferri ad intellectum huius decretalis. nā
hec exceptio competit ex primo reſcripto cōtra ſecūdū re
ſcriptum qꝛ poſſū agere vigore primi reſcripti. ergo ſub
lato iure agendi per dolum vel negligentiā acceſſorie tol
litur ius excipiendi. ⁊ ita reſidet. Saly. vero poſt Cy. in
d. l. iā. C. de excep. breuiter ſe expediuit dicens aut querit
an que ſunt annalia ad agendū ſint perpetua ad replicā
dum. ⁊ dicit ꝙ non qꝛ eiuſdem vite non eſt replicatio cu
ius eſt actio. d. l. ſi quando de dila. aut queritur an ſint ꝑ
petua ad excipiendum. ⁊ tūc aut exceptio competit qꝛ cō
petit actio. ⁊ tunc regula non ꝓcedit. ſed exceptio ē eius
vite cuius eſt actio. vt. d. §. ſi filius. aut exceptio competit
ex alia equitate. ⁊ tunc annalia ad agendū perpetua ſunt
ad excipiendum. ⁊ ita reſidet. Bald. vero hic opponit nā
reus impetrat. ergo ad excipiendum impetrat ⁊ que an
nua ſunt ad agendum perpetua ſunt ad excipiendum. l.
licet. C. de exceptio. cum ſimilibus. Soluit quedam exce
ptiones ſunt perpetue quedam temporales. d. l. papinia
nus. §. ſi filius. l. nam ⁊ poſtea. §. ſi minor. ff. de iureiuran.
poſtquam actio eſt in iudicium deducta omnis exceptio
eſt temporalis. l. peremptorias. C. ſententiam reſcin. non
poſſe. Item vnuſqſqꝫ excipiens poteſt ad iudicium prin
cipaliter prouocari. vel dicit ꝙ iſtud capitulum intelligi
tur quando reus impetrat in reali iudicio vel in duplici
bus iudicijs vel interdicto vti poſſidetis. in ſimplicibus
enim iudicijs non poteſt reus trahere actorem ad cauſā
niſi ipſe reus primo eſſet tractus coram ordinario. vel ni
ſi forte controuerſia extra iudicium pateretur ſuper qua
poteſt peti imponi ſilentium diffamandi. vt in. l. diffama
ri. C. de inge. manu. l. aurelius. §. centum. ff. de liberatio
ne legata. ſuper receptione teſtium poteſt reus impetra
re. capitulo ſignificauit de teſtibus. ⁊ predicta inducit
ad queſtionem de tutore† qui finita tutela petit ſibi fieri
22 refutationem generalem. Nam hoc non poteſt neqꝫ tan
quam actor quia debitor rationum reddendarum neqꝫ
tanquam reus quia nullum iudicium incipit a reo. niſi

d ¶ Excluſio. Probatur diffinitionē iſtā ꝑ elegātē text. inſti. de excep. in princ. ⁊ per Spec. in ti. de reſcri. ꝑſen. §. iiij. verſi. ſꝫ pone de lit. cōteſ. §. ij. ⁊ vide. d. Bar. ſoci. in ru bri. de excep. nu. ij. car. v.

e ¶ Suo dolo. Rō huiꝰ dicti forſitan eſt qꝛ dolus ſit ꝯ certā ꝑſonā vt tꝫ Bart. in tractatu teſtiū. ⁊ ex eius diffinitione q̄ ē theologica ſatꝪ pꝫ.

dicas ꝙ modus iſte erit videlicet ꝙ reus offerat ſe parā
tum reddere rationem de vniuerſis. qꝛ reddita ratiōe pe
tit ſe declarari vlterius nō teneri. quia in generalibus iu/
dicijs procedit ſententia tam condemnatoria ꝗ̄ʒ abſolu/
toria generalis tñ vt fiat ſibi ꝯfeſſio vel pactū de nō petē
do. qꝛ nō pōt petere liberationē niſi de ſolutis. l. i. §. ꝯtrariū.
ff. de cōtraria tutele actiōe ꝑ Bar. in. l. cūʒ acquiliana. ff.
23 de tranſac. † qꝛ nemo cogitur in nube ⁊ obſcuritate cōtra
here vel diſtrahere. c. i. de noua forma fide. dʒ etiaʒ iudex
dare calculatorem qui rōnes reuideat. l. fi. C. de vſuris pu
pillaribus. remittit tñ ſe Bal. hic ad dicta ſua in. d. l. dif/
famari. ⁊ adde Pe. ⁊ Cy. in auc. hanc aūt querelam. C.
de non nume. pec. vbi dicūt ꝙ exceptio non pōt principa
liter intentari. ⁊ ita reſidet hic Bal. Modo opus eſt ad
dere ad dicta iſtorum patrū. ipſi dicunt ꝙ ille cui compe
tit exceptio poteſt implorare iudicis officium ⁊ petere ꝙ
declaret exceptionē ſibi competere ⁊ vt actori ſilentiū im
ponatur. ⁊ allegauit ad hoc duas glo. multum ſtupēdas
in. d. l. ſi contendat. ⁊ in. d. l. aurelius. §. centum. ⁊ cū illa
glo. tranſit hic do. Abb. ⁊ etiā Joā. de imo. Sed idē Jo.
de imo. in. d. l. ſi contendat. dicit ꝙ illa glo. non dicit veꝝ
nec ēt cōis opi. doc. bene loquitur. ⁊ mouet hac rōne. nō
enim dʒ eſſe in ptāte rei qñ prouocet aduerſariuʒ ad iudi/
dicium. l. pure. §. fi. de doli excep. vnde ſatis eſt ꝙ habeat
exceptionem que eſt perpetua. ⁊ ſi forte dubitat de perem
ptione ꝓbationis. vt qꝛ non hʒ inſtrm̄ ſed vult ſolum ꝓba
re ꝑ teſtes poteſt conſuli ſibi pro remedio ne peat ꝓbatio
vt recipiantur teſtes ad perpetuam rei memoriam. iuxta
ea que habentur in. c. qm̄ frequenter. J. vt lit. non conteſt.
Nec ob. tex. d. l. ſi contendat. qꝛ intellectus datus ibi per
glo. non eſt bonus. nec etiam ob. ſm̄ eum. d. l. aurelius. §.
centum. qꝛ non probat id ad quod allegatur ſi bene con/
ſideretur. Item qꝛ ibi loquitur quādo competit exceptio
ex diſpoſitione vltime voluntatis. quo caſu agi poteſt vt
quis plene conſequatur liberationē. l. ſi creditori. C. de fi
deiuſſo. Sed in qōne propoſita loqmur qñ competit exce
ptio ex actu iter viuos ad. l. diffamari. rñdet qꝛ loquitur
qñ actor diffamabat reū. Preterea ibi non agit vt impo
natur ſilentium. ſed vt cogatur agere ipſe actor. ⁊ iō for/
te glo. illa non eſt vera ſm̄ eū. lʒ forte duruʒ videaꝛ ab ea
recedere propter auctoritatem doctorū. qui cōiter glo. il/
lam ſequunꝛ. ⁊ hoc dicit eſſe menti tenendū. qꝛ eſt nouuʒ
dictū non inuentū ab aliquo niſi a ſe. Sed Raph. cuma.
in. d. l. ſi contendat. dicit ſe putare ꝙ gl. illa non bñ expo/
nat illum tex. per dictionē etiam ibi poſitā. ⁊ inquantum
glo. illa dicit poſſe implorari iudicis officiuʒ. ipſe dicit ſe
intelligere hoc fore verum qñ creditor iam agebat ꝯ̄ vnū
ex fideiuſſoribus. ſed ſi creditor conueniret vnum ex fide
iuſſoribus. ſed ipſe fideiuſſor dubitans ne alijs fiant non
ſoluendo imploret iudicis officium vt cogatur diuidere
non eſſet audiendus per. l. ſi fideiuſſor. ff. de fideiuſ. Pre/
terea adhuc intelligendo ſimplr̄ illum tex. l. ſi contendat
non probat illud quod ibi voluit glo. nam glo. vult ꝙ il
la remedia ſint data ab epiſtola. ſed vbi lex dedit ſoluʒ re
medium excipiendi ꝙ poſſit petere debitor ꝙ libereꝛ ab/
ſit a ſeculo ſm̄ eum. qꝛ ſm̄ hoc ſequeretur ꝙ illa exceptio
eſſet temporalis ⁊ poſſet ei preſcribi. ex quo eſt in faculta
te ſua petere vt libereꝛ cōtra. d. l. pure ad fi. dicit tñ ꝙ be
ne pōt implorare officium iudicis vt declaret exceptionē
ſibi competere per. l. i. ff. de ferijs. ⁊. l. que ſub conditione
§. fi. ff. de condi. inſti. ⁊ ita ibi reſidet. Sed longe mirādū
eſt ꝙ ita preſumptuoſe aperuerit os. Joā. de imo. ꝯ̄ illaʒ
glo. ⁊ cōem opi. preſumens dicere ſuam doctrinam fore
nouam. qꝛ ſalua pace ſua dixerim. d. Bartho. de ſaly. in
. l. ſi pater. C. qui bo. ce. poſ. dicit illuʒ tex. in finalibus ver
24 bis fore in argumētum † ꝙ ſi debitor eſt tutus exceptione
poſſit iudicis officium implorare vt ſilentium imponatur
creditori. ⁊ de hoc dicit eſſe glo. ſingularem ſm̄ euʒ in. d.
l. aurelius. §. centum. pro qua glo. dicit bene facere illum
tex. ⁊. l. fi. ff. de officio procurat. ceſa. Sed in contrarium

a ¶ Prouin/
cie. Adde ꝙ
hoc verbū dif
famare ꝓprie
nō intelligitur
in figura iudi/
cij. vt lʒ elegā/
ter Bald. in. l.
diffamari i pn
ci. C. de inge.
manu. ſed pro
pꝛiſſime quid
ꝓprie diffama
re ſit. vid bar.
in. l. turpis de
leg. i. ⁊ ibi ꝗ̄ʒ
plurimos ſcri
bentes.

b ¶ Silētiuʒ.
Facit ꝓ iſta ele
gāti. q. qd voluit gl. Bar. ⁊
doc. in. l. ſi con
tendat de fide
iuſ. ⁊ in. l. aure
lius. §. centuʒ
de li. leg. ⁊ ibi
moderni ſcri/
bentes.

arguit. qꝛ nemo comprehēditur agere niſi diffamaret re/
um de debito. vt in rubro ⁊ nigro. C. vt nemo inuitus. ⁊
d. l. diffamari. Soluit Saly. ꝙ poſtq̄ʒ is qui ſe creditorē
dicit litem mouit. tūc hoc pōt petere reus vt ibi. ⁊ in. d. §.
centum referendo gl. ad tex. ante aūt nō pōt niſi diffama
tione precedente. vt in. d. l. diffamari ⁊ in ꝯrijs. ⁊ ita reſi
det ibi Saly. ⁊ tenebis menti hanc conſiderationem Sa
ly. ad tex. ⁊ glo. d. §. centum. ⁊ ſic Saly. fuit ille qui ape/
ruit os contra illam glo. ⁊ cōmunem opi. qd fuit icogni/
25 tum Raphaeli ⁊ Jo. de imo. Bar. vero in. d. l. iij. C. de ceſ
ſio. bono. dicit † ego ſum tutus exceptione contra te volo
implorare a iudice ꝙ creditori meo imponatur ſilentiuʒ
ſuper illo debito an poſſim. decidit ꝙ ſic. ⁊ allegat. d. l. au
relius. §. centum. ⁊. d. l. ſi contendat. ⁊ dicit ꝓ hoc eſſe ibi
tex. qd eſt bene no. ſm̄ eum. miruʒ eſt ꝙ Raphael. ⁊ Jo.
de imo. non viderit illum tex. ⁊ Bar. ⁊ etiam mirum ē ꝙ
do. Anto. in. c. ſi clericus laycum de foro compe. in fi. ver
bis. vbi tenuit illas duas glo. non viderit illū tex. ⁊ Bar.
ibi. ⁊ etiam longe miror ꝙ Jo. de imo. fuerit ſibi contra/
rius ſuper hoc paſſu. naʒ in. c. ſignificauit al's ſignificaue
runt de teſti. ⁊ hic tenuit illas duas glo. ⁊ in. d. l. ſi cōten
dat tenuerit contrariuʒ. nam hic ⁊ in. d. c. ſignificauit fue
runt vltima dicta ſua. Ang. vero in. l. ſi inter. ff. de pac. di/
cit ꝙ lʒ poſſit agi ex pacto. tamen ex quo oritur exceptio.
vt ibi poterit implorari iudicis officium vt libereꝛ caſum
dicit eſſe coniuncta glo. in. d. l. ſi contendat. ⁊ in. d. l. aure
lius. §. centum. Bal. vero in. d. l. diffamari in finalibꝰ ver
bis. dicit ꝙ in illa. l. diffamari ponitur vnuʒ mirabile vʒ
ꝙ reus prius introducit cauſam q̄ʒ actor contra. l. pure
26 in fi. prealleg. Soluit † ꝙ diffamare eſt ad iudicium pro/
a uocare[a]. vt eſt ibi tex. no. ideo reus dicitur iam prouoca/
tus ad cauſam. ⁊ ſic non obſtat illud contrarium. Idem
Bal. in. d. l. iij. C. de ceſſio. bonoꝝ. dicit notanduʒ eſſe val
27 de illuʒ tex. qꝛ probat † ꝙ ille qui grauatur vel timet gra/
uari pro debito alterius poteſt iudicis officium implora
re quatenus iudex inhibeat ante factuʒ ne hoc fiat ꝙ ali
bi non reperitur ita expreſſum ſm̄ eum poſt factum autē
bene reperitur ꝙ debet reuocari. l. ob maritorum. C. ne
vxor pro marito. Et ſubdit aut reus petit imponi ſilenti/
um actori. aut actor reo. Primo cāu aut reus poſſidet ⁊
non poteſt niſi actor eum prouocauerit ad iudicium. alle
gat dicta. l. pure. §. fina. Secundo caſu ſi quidem debeaꝛ
patientia. ⁊ tunc poteſt. d. l. aurelius. §. centum. l. inter ca
ſtellianum. ff. de arbitris. Si autem non venit patientia.
tunc improprie admitterentur verba de ſilentio imponē/
do. Sed idem Bal. in. l. iiij. C. vt lite pendente. ¶ † Que
28 rit quando in libello debeat peti imponi ſilentium. cōclu
dit aut loquimur de libello actoris aut de libello rei aut
de exceptione rei. Primo caſu refert aut concluditur ad
factum negatiuum. puta ꝙ me non turbet ⁊ acta eſt con/
cluſio concludere vt imponatur ſilentiuʒ. d. l. aurelius. §.
centum. aut concluditur ad factum affirmatiuum vel ad
dandum. tunc eſſet inepta petitio. argu. l. ſicuti. §. ariſto.
ff. ſi ſeruitus vendice. Aut loquimur de libello rei. ⁊ tunc
optime concluditur ad ſilentium. qꝛ concluditur negati/
ue ꝙ actor non inquietet reum. allegat. d. l. ſi contendat.
vbi agit reus propter beneficium ſuum conſeruanduʒ qꝛ
raro alibi reperitur. aut loquimur in exceptione rei ⁊ il/
la regulariter habet annexam tacitam concluſionem ꝙ
ſilentium imponatur. l. libertus el primo. ff. de in ius vo/
cando. ⁊ ita reſidet ibi Bal. Sed idem Bal. in. l. i. §. con/
trarium. ff. de contraria tutele actione. † pone inquit duo
29 ſunt ſocij alter finita ſocietate vult impetrare officium iu
dicis vt reuideat rationem ſocietatis ⁊ deinde imponat
perpetuum ſilentium[b] ſuo ſocio vt eum vel heredem ſuū
b āmodo non inquietet an poſſit petere videtur ꝙ non per
illum tex. vbi non agit. Preterea actor eſt qui debet age
re ⁊ non reus. d. l. pure. §. fin. Item qꝛ ſi hoc eſſet ex par/
te rei non reciperentur teſtes ad eternam rei memoriam
ex eo. quia proditum eſſet ei ius agendi. Sed iſtud eſt
contra

contra tex.in.l.curent.ff.de teſti.⁊ in.l.ſi.C.de vſuris pu/
pillaribus.⁊ in.c.ſignificauit de teſti.⁊ in.§.pe.⁊ in auc.
de teſte.in contrarium arguit per ea que no.in.d.l.diffa-
mari.⁊ in ti.C.vt nemo inuitus.⁊ in.d.l.aurelius.§.cẽtuꝫ
in glo.ordi.ſm Az.ſed Bar.addebat aliam ſm eum in
d.l.ſi contendat.⁊ in auc.hanc autem querelam.C.de nõ
nume.pecu.Bal.vero diſtinguit hoc modo qñqꝫ reo po
teſt perire ius ⁊ probatio ex lapſu tẽporis.⁊ tũc reus po
teſt aſſumere partes actoris.⁊ ita loquatur.d.l.ſi conten
dat.Interdũ dicit pire ipſi reo ꝓbatio ſed non ius.⁊ tũc
poteſt petere teſtes recipi ad eternam rei memoriam.vt
in.d.l.ſi.⁊ in.d.l.curent.⁊ hoc ꝓcedit in reo.in actore aũt
non eſt dubiuꝫ ꝙ põt agere ſm naturam ſui iuris.l.lege
acquilia ſi deletũ.ff.ad.l.acquil.non ob.d.l.diffamari qꝛ
ibi apparet ratio.nam ille qui diffamat quodãmodo ad
iudicium prouocat.ideo reus tanqꝫ prouocatus admit-
titur ad petendũ ꝙ diffamãti imponatur ſilentium.c.cuꝫ
in tua qui matri.accu.poſ.c.cãmqꝫ per Inno.qui fil.ſint
leg.⁊ ita reſidet ibi Bal.Ang.vero.in.d.l.ſi contẽdat ſe
quitur illam glo.⁊ per ea dicit eſſe caſum in.d.l.ſi pater
.C.de ceſ.bo.⁊ idem etiam voluit idem Ang.in.d.l.ſi pa
ter.⁊ idem voluit Bar.in.d.l.aurelius.§.centum.⁊ i.d.
l.ſi contendat.⁊ eaſdem glo.ſecutus eſt do.Abb.in rub.I.
de excep.⁊ remittit tñ ſe ad dicta ſua in.c.ſi quis cõtra cle
ricum de foro compe.ibi vero in prima col.dicit illas gl.
ꝓcedere qñ quis moleſtatur de facto vel veriſimiliter ti/
met moleſtari.arg.l.diffamari prealle.⁊.c.conquerente.
de offi.ordi.coniuncto titu.vt nemo inuitus.⁊ ad hoc di/
cit debere reduci glo.noſtram.⁊ quod no.Innoc.in.d.c.
dudum.⁊ in.d.c.cum dilecti.de elec.Et pondera diligen
ter hoc dictum ſuum qꝛ videtur reſtringere glo.illas quã
do quis moleſtatur de facto vel veriſimiliter timet mole/
ſtari.⁊ allegat in argu.l.diffamari certe nihil allegat ꝙ
habeat neruum.nam.d.l.diffamari loquitur in diffamã-
te.ſed ego pro iſto dicto ſuo dico fore caſum meliorem de
corpore iuris in.d.l.ſi pater.loquitur enim tex.ille quan
do erat timor veriſimilis ꝙ filius emancipatus inquieta
retur in bonis ſuis.⁊ ſic do.Abb.non ſequitur glo.illas
ſimpliciter.ſed eas reſtringit.faciat quod voluit Bart.in
cõmẽto.l.ſi ſocietatem.§.arbitrorũ.ff.pro ſocio.⁊ Feder.
de ſenis conſilio.ccxxx.qui loquitur in examinatione teſti
um ſuper exceptione qñ recipiũtur ad eternam rei memo
riam.vt in.c.albericus.⁊ in.c.ſignificauit de teſti.⁊ iſtam
coram allegauit do.Ant.in.d.c.ſi clericus laycum.⁊.d.
Abb.in.d.c.ſiquis contra clericum.⁊ etiam ponderabis
qꝛ Bar.in.d.l.ſi pater dixit eſſe ibi tex.pro illis glo.⁊ ſa
ly.ibi dixit ꝙ ille tex.faciebat in arg.⁊ iſta differunt.vt ẽ
caſus in.c.forus.§.argumentũ de ver.ſig.Et per iſta rela
ti ſunt ſcribentes in vtraqꝫ cenſura ſuper iſto paſſu.qd er
go ſit tenendum vos ipſi iudicate.Ego dubito vehemen/
ter.Et primum mihi videtur ꝙ ille glo.non dicant veri-
tatem.lꝫ doc.cõiter vt vidiſtis ſequantur vno ore illas glo.
Et primo tex.d.l.aurelius §.centum.qui eſt fundamẽtuꝫ
earũ.ꝓbat iudicio meo totũ ꝯrium eius ꝙ glo.⁊ doc.di/
cunt.nam ibi dubitatur† an debitor ex cã fideicõmiſſi con
30 ſequi poſſit.ne ante tp̃s exigatur.rñdet ſm ea que ꝓponerẽ-
tur conſequi poſſe.ita formaliter ſcripſit ibi ſceuola iuriſ
conſultus.modo ſi ponderet ille tex.inquantum dicit cõ/
ſequi poſſe videtur ꝙ per viam actionis conſequi poſſit ⁊
31 non per viam exceptionis.Nam actio eſt ius proſequen/
di in iudicio.inſti.de actio.ideo illa verba conſequi poſſe
potius adaptantur ad actionem.⁊ per conſequens pote
rit agere legatarius.⁊ habet hoc rationem optimã quia
cum legatario oriatur actio ex teſtamẽto.vt in.l.i.C.de le
ga.ſequitur neceſſario ꝙ per illum tex.detur actio ipſi le
gatario ⁊ non detur exceptio.⁊ etiam ſi ponderentur ſũ/
maria doctorꝫ tradita ad illum tex.hoc dicunt manifeſte
32 ſumatur enim hoc modo† cui relinquitur liberatio ad tẽ
pus põt petere vt heredi interim ſilentium imponatur.⁊
per cõſequens tex.ſe non fundat ſuper exceptione.vt vo/
luit glo.ibi.ſed ſuper actione ⁊ petitione.⁊ per conſeqñs
glo.⁊ doc.non bene exponunt illum tex.nam glo.ibi ſup
verbo conſequi poſſe exponit per exceptionem que expo/
ſitio eſt extranea tam quo ad verba illius tex.qꝫ etiã quo
ad mentem iuris ex quo illi legatario competebat actio
ex teſtõ.⁊ ſic glo.male expoſuit illuꝫ tex.⁊ etiam peius il
lum tex.⁊ glo.intellexit Saly.in.d.l.iij.C.de ceſſi.bono.
inquantum dixit ꝙ lis erat mota per actorẽ.⁊ ita ſentie/
bat glo.relata ad tex.qꝛ in veritate tex.hoc non dicit nec
etiam glo.niſi diceres ꝙ inquantum glo.ibi poſtea dicit
vt ſilentium imponatur heredi.vt dicamus glo.ſentire ꝙ
heres moueat qõnem legatario.⁊ ideo excipiendo petit
vt imponatur heredi ſilentium.⁊ iſto modo intelligendo
glo.illam apparet manifeſte ꝙ non dicit illud ad quod
allegata eſt p ſcribẽtes in cõi vſqꝫ ad iſta ſecula.ſꝫ adhuc
dico ꝙ glo.illa non dicit ꝙ lis erat mota per heredẽ.naꝫ
poſſibile erat ꝙ heres extra iudicium cõminaretur ſe vel
le exigere a legatario pecuniam.⁊ ideo tunc per exceptio
nem poſſet legatarius petere imponi ſilentiuꝫ heredi per
d.l.diffamari.vel poſſet dici ꝙ erat timor veriſimilis p
id quod dixit.d.Abb.in.d.c.ſi quis contra clericũ.Pre
terea adhuc etiam pondero illam glo.non enim dicit ꝙ
intentabit officium iudicis.vt per exceptionem ſibi com/
c petentem imponat ſilentiũ[d] heredi.lꝫ doct.cõmuniter di/
cant illam glo.ita dicere.tñ re vera hoc glo.illa nõ dixit
ſed bene hoc dixit glo.in dicta.l.contendat.Et etiam põ
dero qꝛ glo.illa non loquitur affirmatiue vt ponunt pro
conſtanti omnes ſcribentes.ſed loquitur dubitatiue per
verbum forte.Et etiam pondero tex.d.§.centum.loqũr
enim quando patientia debebatur.qꝛ heres tenebatur ad
patientiam.vt iam voluit Bal.in loco allegato ſuperius
vnde non eſt mirum ſi per viam actionis poterit legata-
rius conſequi patientiam heredis.⁊ ex iſtis apparet qꝺ
tex.d.§.centum.probat contrarium eius quod voluit gl.
⁊ cõmuniter doc.⁊ habetis nunc clarum intellectum ad
illum tex.⁊ ad illã gl.⁊ ſine felle rancoris iſta merito di/
ci poſſunt noua ad iſtam materiam.Scd̃o Bar.⁊ ſequa
ces pro illis gl.dicunt eſſe caſum in.d.l.ſi pater.qui tex.
ſi bene conſideretur nõ probat id qꝺ voluit Bar.⁊ ſequa
ces.ibi enim dicitur† ꝙ patrimoniuꝫ filie emancipate nõ
33 dꝫ inquietari propter debitum patris contractuꝫ cum re
publica.ſubdit tex.ibi ꝙ vt fiat.ſ.ne inquietetur patrimo
nium filie emãcipate implorare equitatẽ preſidis dẽs.vn
de nõn probat ille tex.ꝙ ideo competit iudicis officiuꝫ fi
lie emancipate.qꝛ ſibi competit exceptio.non eni.fundat
ſe tex.ſuper exceptiõe cõpetente filie.qnimmo lex ibi expſ
ſe ꝯfert filie iudicis offm̃.vnde ſuccedit elegans ⁊ ſing.do
ctrina Bar.tradita in tribus legibus ſing.probantibus
eam.ſ.in.l.ſi.⁊ in.l.plane.ff.de peti.here.⁊ in.l.⁊ ita ꝺ fa
cto.§.ſi.ff.naute caupo.⁊ ſtabu.vbi dicit eſſe doctri.mira
34 bilẽ† ꝙ vbicũqꝫ alicui ex diſpoſitione ſtatuti non cõpetit
exceptio qꝛ ſtatutũ diſponit ꝙ ꝯ inſtrm̃ publicũ non poſ
ſit opponi niſi exceptio ſolutionis ⁊ aduerſarius locuple
taretur cum iactura alterius ꝙ tunc poterit implorari iudi
cis officium.⁊ ſic in locum deficientis exceptionis datur
iudicis officium ſubſidiarium.quod dictum ſequitur Bal.
plene ⁊ Ang.in.d.l.ſi.⁊.d.Cardi.in cle.i.de ſeque.poſſ.
⁊ fruc.⁊ Jo.de imo.in.c.cum quis de reſti.ſpolia.lꝫ Sa/
ly.iſtam doctrinam Bal.reprobauerit in.l.ita pudor.C.
de adulte.quod nunc non examino.Et ſic tunc quis iplo
rat iudicis officium quando eſt excluſus ab exceptione.
ergo ille tex.l.ſi pater.inquantum tribuit officium iudi/
cis non videtur dare ſibi exceptionem.Et ſi quiſpiam op
ponat ꝙ ſi quis poteſt excipere.ergo multo magis pote
rit implorare iudicis officium.Cum ergo ille textus pro
uideat de officio iudicis.ergo multo magis videtur pro/
uidere de remedio exceptionis.quia ad hoc reſpondeo
ꝙ officium iudicis quod intentatur per viam retentio/
nis eſt minus quam exceptio.quia eſt ſubſidiarium re/
medium ⁊ ſi cui competit exceptio qꝺ eſt maius cõpetit

d ¶ Silẽtiuꝫ. Adde Bar. ⁊ Ang.i.l.ſi ſint ta.§. elegãter. ⁊ plenius do. Alex. de imo. de dam.infec. ⁊ poſt eos moderniores repetentes.

officium iudicis quod eſt minus.vt in.d.l.planie.ꝛ.d.l.fi
na.ꝛ alijs iuribus ſimilibus.loquentur enim in exceptio
nibus ꝛ in iudicis officio ſubſidiario.ſed officium iudicis
ꝙ intentatur per viam actiõis de quo iudicis officio loq
tur queſtio noſtra.dico ꝙ eſt plus q̄ʒ exceptio. ꝛ ideo nõ
ſeqtur competit alicui exceptio. ergo competit ſibi officiũ
iudicis ꝙ per viam actionis intentatur certe iſtud non ſe
quitur qꝛ in plus ſe habet iudicis officium intentatum ꝑ
viam actionis.ꝛ per conſequens.d.l.ſi pater nõ probat
doctrinam gloſarũ ꝛ doctorũ. Item poſſet dari alia re
ſpõſio vʒ ꝙ ille tex.loquaᷓ qñ erat timor veriſimilis ꝙ fi
lius emancipatus inquietaretᷓ in bonis ſuis.ꝛ iſta meri
to poſſunt dici noua.qꝛ nec tacta nec inuenta ab aliquo
vſqꝫ ad iſta ſecula. Nec ẽt ob.tex.d.l.ſi cõtẽdat qui iudu
citᷓ per doc.hoc modo ꝙ licet fideiuſſor habẽt exceptionẽʒ
vt nõ cõueniantᷓ in totũ. ſʒ vt fiat diuiſio inter alios fide
iuſſores vt qlibet teneatᷓ ꝓ parte ſua ſi omnes ſũt ſoluẽdo
vt inſti. de fideiuſſoribus.§.ſi plures.nihilominus vnus
ex fideiuſſoribus ſi vult poteſt añq̄ʒ conueniatᷓ implorare
iudicis officium vt fiat illa diuiſio ꝛ pro reliqua parte im
ponatur ſilentiuʒ creditori.ꝛ ita inducitur ille tex.ꝑ doc.
qꝛ ad illum tex.reſpondeo hoc modo videlicet.† lʒ enim
36 tex.ibi apponat dictionem implicatiuam etiam.ꝛ gl. ibi
velit ꝙ implicet vt non ſolum competat exceptio ſed etiã
officium iudicis.qꝛ ad hoc reſpondeo ꝙ dictio etiam nõ
implicat ibi iudicis officiuʒ tãq̄ʒ exceptionẽ.vt in.d.l.pla
ne.tñ illud procedit qñ iudicis officium intentatᷓ per viaʒ
retentionis.ſed qñ intentatᷓ per viam actionis.tunc ſe hʒ
in plus.ꝛ ideo illa dictio etiaʒ ibi poſita non implicat iu
dicis officium ꝙ in plus ſe hʒ q̄ʒ exceptio.ſed bene iplicat
ꝙ non ſolum hʒ locum diuiſio qñ creditor cõfitetur cer
tos fideiuſſores eſſe ſoluendo ſed etiam qñ negat. ꝛ ꝑ cõ
ſequens non ob.tex.ille.quinimmo Bar.in.d.l. ſi finita.
§.eleganter eſt ſibi ꝯ̄rius inquantuʒ dicit ꝙ in cãu dicte
.l.i.§.ꝯ̄riũ.nõ põt reus cui cõpetit exceptio petere impo
ni ſilentiuʒ actori vel petere fieri ſibi inſtrumentum de iu
re ſuo.nam contrarium ipſe ſenſit in.d.l.aurelius.§. cen
tum.ꝛ iſtud eſt verius vt dixit Jo.de imo. in.d.l. ſi finita
.§.eleganter. Et ex iſtis.ſequitur ꝙ ſtabimus in reg.†ꝙ
reus non poterit conuenire actoreʒ iudicis officio niſi in
caſibus expreſſis i iure.vt in.d.l.diffamari. ꝛ in dicto tit.
vt nemo inuitus. Et iſta vr̃ pura veritas.tene menti predi
cta. ¶ Glo.iſta in ver.preterea.opponit de.c. vt debitus
37 .J.de app.† Conclude aut interuenit impedimentum.J. an
num.ꝛ tunc clarum eſt ꝙ non poteſt preueniri habẽs pri
mas litteras per illum qui impetrauit ſecũdas vt hic in
fi.aut durauit impedimentum per annum ꝛ vltra. ꝛ tũc
ſm glo.in.c.i.ꝫ.e.ne lites ſint imortales poterit preueni
ri per habentes ſecundas ꝛ plus videtur voluiſſe glo.ꝙ
poſt lapſum anni valeant ſecũde ꝛ non prime.lʒ ſecunde
non faciant mentionem de primis.ſed certe ꝯ̄rium videtᷓ
verius qꝛ.c.pleruncꝫ.J.eo.qd̕ loquitur de lapſu anni.loq
tur qñ fuit in negligentia.J.aunum.vt ibi pʒ.ꝛ ſic vbi non
a fuit i negligẽtia[a] erit ſecus.ꝛ per conſequens ſtabitur hu
ic decretali in vltimo reſponſo.ꝓ hoc qꝛ euitanda eſt cor
rectio.c.cũ expediat de elec.li.vi.ſatis tñ videtur ꝙ quan
do longa mora interuenit impedimentum ſit iuſta cau
ſa adeundi ſuperiorem vt prouideat per.l. pe.ff. de vaca.
mune. Aut non interuenit impedimentum.ꝛ ſic eſt negli
gentia.ꝛ tunc elapſo anno valent ſecũde. ꝛ ſic poſt annũ
non erit locus preuentioni ſed valebũt ſecũde.vt in.c. ple
runcꝫ.J.eo.ꝛ in eo caſu videtᷓ fundata intentio allegantis
negligentiam per lapſum anni niſi ex aduerſo probetur
impedimentum.vt.d.c.pleruncꝫ. Si vero nundum ſit ela
pſus annus tunc ſi habens primas litteras preuenit in ꝑ
ſentãdo ꝛ citando ille preualebũt ſm.c.vt debitus de ap
pel.ſecus ſi habens ſecundas preuenit.qꝛ tunc preferetur
per hunc tex.in.i.rñſo coniuncto.d.c.vt debitus.qd̕ vide
tur intelligendum oĩmodo probetur ꝙ habens primas
litteras fuerit in negligentia non ꝑtendo.qꝛ hoc caſu nõ

a ¶ In negli gentia. Quo pacto auctẽſta negligentia ꝓ betᷓ.vide ſing. d. Ale. d imo. in.l.idemcꝫ in prin.ff.pro ſo cio.ꝛ vide Fe ly. hic in.ꝯ̄.co lũ.verſi. negli gentia.probatᷓ ponitq̄ ꝯ̄clu ſionẽ ꝛ addu cẽtẽ multa pul chra q̄ qm̃ cla ra vide per te.

b ¶ Ualent. Moderni ſcri bentes hic ni hil huic ſũma rio addũt ſed ponũt ipm de verbo ad vbũ vt facit. d. An dre. Tu ãt ad manũ adde ꝑ cipue Specu. in ti.de reſcri. pñta.ꝑ totum quia ibi multa pulchra inue nies.

eſt fundata eius intentio de iure ex quo annus non eſt ela
pſus ideo ſi excipiatur ꝙ prime debeant valere impetrãs
ſecũdas ex aduerſo poterit replicare ꝙ dolo vel negligẽ
tia vti poſtpoſuit.ꝛ illud probatum erit cã ſue intentiõis
ꝛ ſic intelligitur iſte tex.facit qd̕ hr̃ in.l.ij.ff.de proba.ꝛ ſe
cũdũ predicta videtᷓ intelligendũ.d.c.vt debitus. ¶ In
38 glo.in ver.nequiuerit.glo.iſta colligit arg.†ꝙ ſi per me
non ſtat non eſt mihi imputanduʒ.ij.q.vi.anteriorũ.§.ad
huius in auc.vt ſponſalitia largitas.§.hoc quocꝫ.ꝛ refe
rendo iſtã gl.ad tex.ex eo qꝛ tex.dicit delegati iudicis co
piam habere nequiuit.intelligũtur glo.iſta qñ impedimẽ
tuʒ prouenit ex parte iudicis.ꝛ ſic ſenſit ꝙ qñ impedimẽ
tum cauſatur facto iudicis quis remanet illeſus.facit gl.
no.in.l.ſed ſi per pretorem in prin.ff.ex qui.cau. ma. que
39 dicit†ꝙ qñ impedimentum cauſatur ex facto iudicis pre
ſcriptio inſtantie ipſo iure nõ currit ſed preſcriptio actio
nis bene currit.ꝛ ideo glo.multum ſolẽnis in.l. arbitrio
.§.dolo cuius de dolo.dicit ꝙ preſcriptio in inſtantia ap
pellationis non currit qñ ſtetit per iudicem . ꝛ ideʒ ſenſit
glo.in.l.i.ꝛ in.d.l.ſed ſi per pretorem ex quib.cau.ma.ꝛ
gl.ꝛ Inno.in.c.ex rõe de app.ꝛ gl.ij.q.vi.anteriorꝫ.§.ad
d hec.ꝛ in auc.de ap.§.ad hec.ꝛ in auc.de his q ingre.ad
ap.§.de illo.ſed glo.in.§. hoc quocꝫ in auct. vt ſpõſalitia
largitas.ꝛ glo.in auc.item ſi lis.C.de tempo.appel.tenu
it ꝙ currat ſed detur reſtitutio in integrum. ꝛ idem ſequi
tur Bar.in.d.auc.item ſi lis.dicit tñ ꝙ iudex ſine libello
dabit reſtitutionem in integrũ incidenter.nã poterit dice
re qꝛ talis fuit impeditus facto noſtro.J. tantuʒ ipſe. ideo
ipſum ad illud tẽpus reſtitutus ꝛ ſic ſpãle erit in principe
qñ lis verſatur coram eo vt ipſo iure non currat.vt in. d.
auc.item ſi lis.ꝛ in.c.ex inſinuatione de app. ꝛ eſt cõmu
nis opi.legiſtarum.ſed ꝙ ipſo iure non currat tp̃s.tenuit
Ja.but.Ja.de rau.ꝛ Cy.in.d.auc. itẽ ſi lis. ꝛ videtᷓ tex.i
d.§.hoc quocꝫ.vbi dicitur nullum preiudiciuʒ generatur
appellanti ex tali impedimento. Sequitᷓ ibi Ja. de bel.ꝛ
ſequitur do.Anto.in.d.c.ex rõne.ꝛ allego tex. hoc ꝓban
tem in auc.item ſi appellatione.C.de temp.ap.in ver.nul
lum preiudicium.ſeqtur ibi Ang.Bal.ꝛ Saly. bene fa
cit glo.noſtra.dicit tñ Bal.in.d.auc.ſi appellatiõe. ꝙ dʒ
pars inſtare ꝛ proteſtari alᷓs tp̃s ſibi currit.facit lex fi.§.
40 illud.C.de temp.appel.†Sed quid in delegato q tarda
uit ꝓcedere in cã appellationis elapſum fuit bienniuʒ.ali
qui dicunt ꝙ appellator non audit niſi accuſet tarditatẽ
illius iudicis coram delegante.ꝛ allegant Jo.an.in.d.c.
ex rõne.ſed iſtud non eſt verum.nec probatur in. d.l.fi.§.
illud.nec clare hoc dicit Jo.an.in.d.c.ex rõne.ita firmat
Saly.in.d.l.fi.§.illud.ꝛ ibi etiam refert ſe vidiſſe quod
dã ꝯſi. penes patruũ ſuum. Ricar.de Saly.ꝙ emanaue
rat a Jo.an.Ja.but.ꝛ a do. Machagnano q cõſulue
41 runt in quadã cã delegata a ſũmo pontifice†ꝙ accuſatio
tarditatis iudicis non eſt neceſſaria vt ſubueniatᷓ appel
latori.vbi fuit pluries proteſtatus iudici vt procederet i
in cã.allegant.l.ſenatus.ff.de offi.preſidis.ꝛ.l. is qui rei
publice cum ſua glo.ff.ex qui.cau. maio. qnimmo hodie
propter impedimẽtum iudicis non currit tempus. ita di
42 xit Saly.in.d.l.fi.l.illud.† Adde tñ glo.ſing.in.d.l.ſena
tus.que dicit ꝙ ſi iudex fatigatus multitudine cauſaruʒ
non potuit expedire cauſam alicuius ꝙ nihilominus il
le talis reſtituetur.ꝛ ſic glo.tenet ꝙ tempus inſtantie cur
rat ipſo iure quando impedimentuʒ prouenit ex facto iu
dicis.non tamen glo.illa loquitur de inſtantia cauſe ap
pellationis. Et ex iſta glo.ꝛ premiſſis habetis ꝙ impedi
mentum cauſatum ex facto iudicis non nocet impedito.
Et per iſta ſit expedita decretalis iſta cum toto appara
tu ſuo. Andre.barbatia ſiculus.

D hec. Legitur principaliter duo
a bus modis. Sed ſm cõmu
b nem intellectum ſũmatur ſic.non valẽt[b] reſcri
pta per que incerti iudices dantur vel futura
ra negocia cõmittuntur.h.d. In prima parte ponitᷓ excep
ſus. In ſcõ a

ſus in ſecūda prouiſio ibi nos. Caſus figuratur hoc mo
do. quidam impetrabant litteras a ſede apoſtolica in q
bus continebantur oīa negocia ipſoꝝ tam preſentia quā
futura. ⁊ quidam impetrabant iudices alternatiue papa
has litteras decreuit carere iuribus tribus rationibus.
Prima qꝛ eneruant examen ordinarij. Secunda qꝛ dāt
materiā imponendi ſuſpectos. Tertia qꝛ eſt incertitudo
generis ⁊ alternationis. ¶ No. ibi vt aſſerunt elegantē
1 text. † ꝙ quando quis narrat factum alterius ⁊ non vult
illud confiteri cautela eſt vt addiciat iſta verba prout aſ-
ſeritur ⁊ ita practicant cauti procuratores. ⁊ vide ſimilē
cautelam quā refert. d. Car. in. c. dudum. de preſumpti. de
his qui exprimant valorem beneficij in litteris impetra-
tis per iſta verba vt aſſeritur centum flor. de camera red
ditus non excedunt. ¶ No. ibi tales de cancellaria nra
2 litteras recepiſſe. qꝛ probat non eſſe credendum † ꝙ litte-
c re deuiantes ab omni honeſtate procesſerint de cancella
ria pape ex certa ſcia eius. ſed potius preſumende ſūt fal
ſe facit lex ſi. C. de canonicis preſtantioribus lib. x. facit. c.
ſi quādo. ē. eo. ⁊ que ibi dixi. facit ꝙ pulchre dixit Bald.
in. c. i. de no. for. fide. in vſi. feu. ꝙ ille ꝙ princeps facit pre
ſumitur facere. vt deus alleg. tex. in auc. de here. ⁊ falci. i
prin. habet enim celeſte arbitrium. l. i. C. de ſūma tri. ⁊ fi-
de catho. faciat ſingulare dictum Inno. in. c. que in eccle
3 ſiarū. ē. de conſti. vbi voluit † ꝙ in principe preſumit̄ iuſta
cā. ⁊ ſic quicquid princeps facit preſumit̄ ex iuſta cā face
re. ⁊ dixit Bald. in. l. ij. C. de ſerui. ꝙ princeps eſt animal
rōnale polliticuꝫ. ⁊ regitur a dictamine rōnis non eſt. er
go mirū ſi iſte tex. preſumat ꝙ reſcripta inhoneſta q̄ ema
narunt de canzellaria pape preſumant̄ falſa. ⁊ non d mē
te principis proceſſiſſe. faciat ſolēne dictum relatū a bal.
in. c. i. in ti. ſi de inueſtitura inter do. ⁊ vaſal. lis ori. vbi di
4 cit † qđ princeps ſolus hꝫ poteſtatem mandādi facias ſic
alij vero inferiores non debent mandare facias ſic ſed fa
cias iuſticiam. alleg. Inno. in. c. ſignificātibus. de officio
delegati. ⁊ hoc modo nihil pōt recte intelligere. qđ dicit
5 Bal. in rub. de officio delega. † qđ non valet mandatum
factum delegato. qđ ſic ferat ſententiaꝫ. qꝛ procedit quo
ad inferiorem non aūt quo ad ipſum principem. ⁊ iō nō
eſt mirandū ſi illud qđ emanat de canzellaria pape preſu
matur honeſtū. ⁊ iō dicebat Bal. in. l. i. ff. de conſti. prin.
ꝙ per iſta duo noīa equū ⁊ bonuꝫ conſeruatur maieſtas
principis. l. ex facto. ff. de vul. ⁊ pupil. ⁊ oīa mandata ⁊
reſcripta principis debent intelligi cū iuſticia nec p̄ſumi
6 tur aliquid placere principi niſi iuſtum ⁊ verū † ⁊ iō clau
d ſula de veritate ſemper intelligit̄ in eſſe reſponſionibus
principis. l. ſi. C. ſi ꝯ ius. nam princeps vult oēm actū ſuū
regulari a iuſticia fori ⁊ poli ⁊ propter hoc iudicio meo
7 fundata eſt clā i. c. lr̄is. de probati. ⁊ que vult † ꝙ non ad
mittatur probatio ꝯ diſpoſita per papa. ⁊ facit tex. ſingu
laris. in. l. probatorias. C. de diuer. offi. li. xij. ꝙ vbi eſt p̄n
ceps non pōt cōmitti dolus. ⁊ ſic ex iſto tex. habes ꝙ can
cellaria non cōfirmat litteras inualidas ⁊ iſta tene men-
ti. ⁊ addite ad ea que dixi in. c. ſi quando. ē. eo. ¶ Nota
8 ibi oīa negocia † ꝙ non vꝫ reſcriptum per ꝙ oīa negocia
preſentia ⁊ futura vnius cōmittuntur iudici. ⁊ ſic nimia
generalitas reprobat̄ glo. prima. allegat concordantias
d. c. ex litteris. de dolo ⁊ contu. c. ſignificantibus. de app.
c. ſedes. J. e. l. ita fidei. ff. de iure fiſci. deinde opponit. de. l.
que de tota. §. incerte. ff. de rei ven. ⁊. l. ſi non omnes. §. in
certum. ff. cōmu. diui. Sol. ꝙ loquantur in caſibus ſpecia
libus dicas ꝙ illa iura procedunt quādo proponens nō
poterat illam generalitatem ⁊ incertitudinem declarare
quia non procedebant ex facto ſuo. imo iuſtam ignoran
tiam habebat alibi autē approbatur nimia generalitas
ſiue agamus de iuriſditione conferenda ſiue delegāda. l.
9 i. §. quod ait. ff. de aliatoribus. ſed ibi ideo eſt † qꝛ natura
legum eſt generaliter determinare. ⁊ addit Bald. hic ꝙ
quecunqꝫ cauſe cognitionem deſiderant etiam voluntari
am non extenduntur ad futuras cauſas. ff. ꝙ cuiuſqꝫ vni-

uer. nomi. l. item eorum. §. ſi decuriones. qꝛ futura nō poſ
ſunt cognoſci per cauſas ſuas. qꝛ nondum ſunt in rerum
natura. Et ſubdit hic Bal. ſi opponatur ꝙ imo vniuerſi-
tas cauſarum poteſt delegari. vt in. l. ſolet. ff. de iuriſ. om.
iudi. ⁊. l. cum pretor. ff. de iudi. Soluit illud verbum niſi
generalitas ſit nimia. vt quia continet preſentia ⁊ futura
10 ſeparata † quia futura nunq̄ꝫ intelligi poſſunt que nōduꝫ
ſunt ar. cle. litteras. J. eo. ⁊. l. ita fideicō. ff. de iure fiſci. ali-
quando habemus ꝙ cōſenſus ſuper preſentibus exclu-
11 dit futura. vt in. l. ſolita. C. de remiſſione pigno. † qꝛ vnū
⁊ idem non poteſt cenſeri preteritum ⁊ futurum nec tan
q̄ꝫ extinctum ⁊ reſuſcitatum. l. qui res. §. arcam. ff. de ſolu
tio. ⁊ ſub iſto verbo negocia etiam iudicia continent̄ ſm
eum. l. ſed ſi vnius. §. procuratorem. ff. de iniur. faciat. c. fo
12 rus. §. negocium. J. de verbo. ſigni. ¶ † No. ibi vnius iu
dicis vel plurium quos ſibi collegerint non valere reſcri
ptum quando per illud dat̄ iudex incertus. puta ille quē
impetrans elegerit ꝙ eſt verum ſm domi. Pe. hic quan
do iudices debent eligi ab altera parte tantum. Si autē
dantur certi iudices in omnibus cauſis que verti poſſent
cum tali monaſterio non videt quare delegationem non
valeret. imo ſic quotidie dantur conſeruatores. c. i. de offi
cio ordin. libro. vj. ⁊ ad hoc ꝙ certi iudices dari poſſint
alicui ſuper omnibus cauſis ſuis per priuilegium. alleg.
do. Pet. c. i. de priuileg. lib. vj. vbi in glo. formatur que-
13 ſtio † ſi actor priuilegiatus detrahendo reum coram cer-
to iudice. reum etiam ſic priuilegiatum conuenit coram
illo reus autem coram ſuo conueniri petit vtruꝫ poſſit ⁊
intelligas queſtionem in priuilegijs datis per ius com-
mune in quibus quo ad partes nō eſt dare prius vel po-
ſterius ad hoc ꝙ no. Jo. an. in. c. vt officium. de here. lib.
vj. ad fi. ſuper glo. ſi vero priuilegia eſſent data ſingulari
bus perſonis videtur habenda ratio prioritatis niſi quo
ad illam cauſam per derogatoriam. ſecundi tollatur pri
mum. de preſcrip. c. veniens. Jo. an. in predicta queſtiōe
ſentit ꝙ prefertur ille qui habet cauſam magis fauorabi
lem. ar. c. ſi. de re iudi. Si autem vterqꝫ pretendit fauorē
cauſe vel neuter tunc ſi reus vel actor habet plures iudi-
ces a iure cōceſſos vt ſcholaris prefertur actor. l. ſi vero.
ff. de peculio. l. qui prior. ff. de iudi. Item ſi vnus fauora-
bilem alter fauorabiliorem ille prefertur. l. priuilegia. ff.
de priuile. credi. Si vero reus habet iudicem. de iure cō-
muni. ⁊ actor ex priuilegio ſibi tributo ex electione. vt in
viduis ⁊ ſimilibus eſt videre. C. quando imperator inter
pupillos ⁊ viduas. l. i. tunc ille actor qui forum eligit ſꝫ
ius cōmune prefertur eligenti ſꝫ priuilegium. quia forti
us eſt ius q̄ꝫ priuilegium. in auc. de non alie. §. quia veri
ſimile. alleg. ꝙ no. Bar. in extrauaganti ad reprimendā
in ver. non obſtantibus. ⁊ Bal. in. l. gallus. ff. de lib. ⁊ po
ſthu. ⁊ ita reſidet hic. do. Pet. Sed contra iſtum tex. op
ponitur ꝙ imo valeat reſcriptum generale. nam dari po
teſt delega. ad vniuerſitatem cauſarum. l. cuꝫ pretor. ff. de
iudi. glo. ij. in ver. elegerint ponit duos intellectus. ⁊ ex-
ponit litteram elegerint. i. elegerint in curia exiſtētes. vt
ſit preteritum ſubiunctiui. ⁊ ita iudices certi erunt ⁊ ex h
capite valuit ⁊ tenuit reſcriptum quia iudices nō erant
in certi ſed cōmiſſio erat generalis omnium negociorꝫ.
⁊ iſte eſt primus intellectus ad hanc decreta. ꝙ iſta nulli
tas reſcripti ſurgit ex generalitate cōmiſſionis omnium
negociorum. nam iudex erat certus exponendo verbum
elegerint vt ſit preteriti ſubiunctiui. ⁊ in hoc glo. iſta ſū-
14 me cōmendabis memorie † vt in abſurditatibus euitan-
e dis ⁊ in odioſis reſtringendis hoc verbum exponatur.
vt ſit preteritum vel futurum ſubiunctiui ſecūdum ꝙ ac-
cōmodatius congruit materie ſubiecte. allegat do. Ab-
bas ꝙ in ſimili voluit Barto. in. l. omnes populi. ff. d iu-
ſti. ⁊ iure. vt illud verbum appoſitum in ſtatuto expona-
15 tur vt ſit futurum ſubiunctiui † qꝛ propriuꝫ ſtatuti eſt con
cernere futura. c. ij. c. ſi. ē. de conſtitu. tu de hoc allega ele
gantē glo. in. l. cum tale. §. falſam. ff. de cōdi. ⁊ demōſtra.

c ¶ Honeſtate. Adde pro iſta ſingulari cōcluſione elegantē tex. in. q. diſt erit āt lex ꝙ facit ad iſtā materiā notabiliter. ⁊. xix. di. i. memoriā.

d ¶ De veritate. Adde tu ꝙ abſque tali clā expſſe i reſcripto poſita reſcriptū ē nullū ⁊ caſſari dꝫ ꝓ quo vide. xꝓ v. q. ij. vniuerſa. ⁊ vide oēs cōiter ſcribentes. C. d diuerſis reſcriptis. l. vniuerſa. ⁊ ibi gl. valde ſolēnes.

e ¶ Euitādis. Adde ꝓ hoc Fely. hic in. i. col. in prin. ſtatim poſt ſūmariū d. ſubiūctiui verbū adducētē. d. and. hic. ⁊ vide domi. allegantēꝫ hic gl. in. c. ij. i vbo cōmiſerit de conſti. l. vi. ⁊ barth. allegatuꝫ a domi. Abba. hic qui egregie loqt̄.

a ¶ Statum eccleſie. Adde canoniſta ꝙ ois poteſtas pape intelligit claue nõ errãte de quo in.c. miror.xxiij.q.i. ⁊ Jnn.in.c. ꝗꝫ to.ꝯ iureiu.ſunt enim due claues. ⁊ per vnã ſignificatur poteſtas ꝑ aliam ſignificatur diſcretio ſiue ſcientia ⁊ vna parum valet ſine alia vt not.xx. diſtin.§.i.cum ſequen. ⁊ plene.do Abb.in c licet.ꝯ ele.in ꝓma col. quãtum vero ad ꝓpoſitũ.d.and. materiam attinet videlicet virũ ſit tollerãdus ꝯ vniuerſũ ſtatum eccleſie vel ſit ſuper generale conciliũ vide inter alios ꝓcipue plene ꝑ do. Abb.in.c. ſignificaſti. de elect. ⁊ ibi aliquos Moderniores ſcribentes.

quã Bal.allegauit ꝓ ſingulari in.l.leges.C.de legibus.
⁊ etiam allego glo.in.l.i.ff.de conditione ex lege que exponit eſt.i.erit vel ſit.⁊ glo.in.c.ij.de conſti.lib.vi. ⁊ bal.
in.l.cum lex.ff.de legibus.⁊ ꝙ voluit Bar.in.l.illicitas.
in prin.ff.de offi.preſi.Sed contra hunc intellectuꝫ oppo
nitur de.l.cum pretor.ff.de iudic.vbi cõmittitur vniuerſi
tas cauſarum.⁊ ideꝫ videmus in officiali forãeo epiſco
pi qui eſt delegatus ad vniuerſitatem cauſaruꝫ alicuius
caſtri.vt no.glo.in cle.⁊ ſi principalis.ꝟ.eo. ⁊ in.c. roma
na.de appel.lib.vj.⁊ ſm do.Abba.alibi.dicit glo. ſolem
16 nis.ſ.in.c.cum cauſaꝫ.de appel.†ꝙ delegatus ad vniuer
ſitatem cauſarum eſt quaſi ordinarius certe ſi bene pon
deretur glo.ibi.hoc non dicit Ang.tamen in.l.iudex. po
ſtea.ff.de re iudica.dixit ꝙ delegatus ad vniuerſitatẽ cau
ſarum poteſt iterum ſententiare ſi tulit ſententiam nullã
ſicut poteſt ordinarius.l. ſi vt proponis.C. quomodo ⁊
quando iudex.⁊ glo.ꝗꝫ ſequitur Bar.in.l. pomponius.
ff.de re iudi.dixit ꝙ delegati ad vniuerſitatem cauſarum
a principio poſſunt quilibet incipere cauſam ⁊ expedire
illam tanꝗꝫ ordinarij ꝙ eſt bene nota.contra illam tamẽ
glo.⁊ Bar.videtur tex.per locum a ſpeciali in.c.vt offici
um.de hereticis.lib.vj.vide de hoc per ſcribẽtes in.c. cau
ſam matrimonij.de officio deleg.Jtem hodie vt plurimũ
datur conſeruator locis religioſis qui habent poteſtateꝫ
ſuper omnibus negocijs preſentibus ⁊ futuris.c.ſi. de of
fi.ordi.lib.vj.ꝑpter hoc contrarium datur ſecũdus intel
17 lectus in gl. iſta vꝫ†ꝙ incertitudo iudicis viciabit reſcri
ptum non aut generalitas negocioꝝ. ⁊ hanc partem vi
18 detur ſequi glo.iſta.†Concludē ſic ſm do.Abba.aut cõ
miſſio fit in forma iuſticie aut i forma gratie. Primo ca
ſu quelibet cauſa ex predictis eſt ſufficiens ad nullitatem
reſcripti intelligendo ꝙ cõmittantur omnia negocia vni
us preſentia ⁊ futura quantũcunqꝫ iudex ſit certus.quia
reſcriptũ ex cõmuni ſtilo non debet extendi ad negocia
futura ⁊ preſentia vnius.ſed bene poſſunt cõmitti vni ⁊
eſt honeſtum hoc facit.c.diſpendia.ꝟ.eo.lib.vj.nõ obſtat.
l.cum pretor ꝙ reſpectu diuerſoꝝ bene delegantur pſen
tia ⁊ futura vt fuit dictũ in officiali vt in officiali forãeo
epiſcopi.quia ille eſt quaſi ordinarius.qꝛ ſicut plurimuꝫ
pro vtilitate iuris publici fit vt illi loco non deſit iudex ſꝫ
negocia vnius tantum preſentia ⁊ futura non debent cõ
mitti qꝛ preiudicatur ordinarie poteſtati.⁊ eſt contra ſti
lum ⁊ curſum iuſticie ſeu curie.aut impetratur in forma
gratie.⁊ tunc valet.⁊ ſic dicit intelligendum ꝙ dictũ fu
it de ꝯſeruatore.ſi tamen ſimpliciter cõmittantur omnia
negocia non veniunt futura.vt in.c.ſi.ꝟ.eo.niſi hoc expri
matur.Si autem iudex eſt incertus diſtinguit etiam mo
do predicto. ⁊ poſtea magis facit iſta glo. in fine verbis
19 ſuis in quãtum dicit†ꝙ ſi papa ex certa ſua ſcientia tales
litteras concederet valerent cum habeat plenitudinẽ po
teſtatis ſaluo tamen iure recuſationis.Ex qua glo.colli
20 git†ꝙ ſi papa ex certa ſcientia dat iudicem incertũ eligẽ
dum per impetrantem.vꝫ reſcriptum cum papa hẽat ple
nitudinem poteſtatis.⁊ ſic clauſula ex certa ſcientia.Jdẽ
importat ꝙ clã de plenitudine poteſtatis ex quo dicit ſe
21 inferre vnum ſingulare dictum†ꝙ vbicũqꝫ in aliquo ac
tu requirit plenitudo poteſtatis principis ſatis eſt dicere
ꝙ princeps illud facit ex certa ſua ſcientia. Ego pro hoc
dicto ſuo.allego glo.que ſi.ſubtiliter ponderetur.hoc di
22 cit in indiuiduo in.l.eos.in prin.C.de appel. †ꝙ ſi papa
cõmittit cauſam appellationis iudici a quo eſt appella
tum ex certa ſcientia ꝙ valet talis cõmiſſio.certum eſt ꝙ
de plenitudine poteſtatis papa committi cauſaꝫ iudici ſu
ſpecto.vt dicit glo.iſta ſed gl.in.d.l.eos ſentit ſufficere ſi
ex certa ſcientia faciat.ergo clauſula ex certa ſcientia ope
ratur.idem qꝺ operatur clauſula de plenitudine ptãtis
⁊ hoc tenuit in terminis Bal.in.d.l.eos.in prin. tene be
ne menti.Addit etiam pulchrum dictum Jnno.d.Abb.
23 hic ꝙ Jnno.voluit in.c.innotuit.de elec.vꝫ†ꝙ papa nõ
debet ſine cã vti plenitudine poteſtatis ⁊ alibi dixit ꝙ cõ
a tra vniuerſalem ſtatum eccleſie non eſt tollerandus ſine
cauſa magna.⁊ alijs manifeſta ꝙ eſt bene nota. hoc po
ſuit Jnno.in.c.quãto. de conſuetudine ⁊ de hac plenitu
dine ptãtis.allegat do. Abba. glo. in.c. vbi periculum.
de electio.in.vj.⁊ per Joã.an. in.c.ex publico. de conuer
ſione coniugatoꝝ.⁊ iſta plenitudo ptãtis appellatur ab
ſoluta poteſtas quaſi diſpoſitioni legum cõmuniuꝫ non
ſubiectam.vt in.d.c.ex publico.vide de hoc elegãtia ver
ba do.Bal.in cõmento.l.ij.C.de ſeruitu.⁊ inter alia ver
24 ba.dixit ibi Bal.†ꝙ licet princeps ſit abſolutus a legibꝰ
cõmunibus.vt in.l.princeps.ff.de legibus.non tamen eſt
abſolutus adictamine ratiõis ex eo. qꝛ eſt animal ratio
nale pollitticum.tu vide moralia dicta marci Ciceronis
ſuper hoc in ſuis paradoſis in ſerta . ⁊ ſubdit hic domi.
Abb.ꝙ iſta certa ſcientia non preſumitur.niſi conſtet. ⁊
allegat glo.in.c.ex multiplici de decimis.⁊ refert Jnno.
in extrauaganti preſenti que hodie incipit ſtatutum . de
reſcriptis.in.vj.dicere ꝙ ſufficiat ꝙ ex v̾bis reſcripti poſ
ſit apparere.licet ſpecifice iſta clauſula nõ exprimatur ꝙ
dicit eſſe valde notandum.⁊ hoc ſentire Jo.an.in.c. non
nulli.ꝟ.eo.⁊ ſm predicta dicit limitari glo.in.c.i. de con
ſti.lib. vj.Certe licet iſta ſint pulchra. tamen ſunt aliena
a materia ⁊ farragine huius decre. ⁊ allega tamẽ ꝯ hoc
glo.que reputatur ſingularis in clemen.ij.ꝟ.eo.que dicit
25 †ſufficere aliquid exprimi in reſcripto ꝑ ꝙ appareat prin
cipeꝫ ex certa ſcientia ſcripſiſſe.⁊ hoc modo temperabis
gl.que allegatur pro ſingulari in.d.c.ſtatutũ. de reſcrip.
26 li.vj.que voluit†ꝙ certa ſcientia principis debet proba
ri per ipſum reſcriptum ⁊ non per teſtes.⁊ pro illa gl.ad
duci poteſt tex.melior.de cor.iur.in.l. item vulpianus.ff.
de excuſa.tu.Et de hoc ego dicam in.c.nonnulli.ꝟ.eo.vbi
eſt locus proprius.Jtem colligit etiam do. Abb. hic ex
27 cauda huius ſecũde glo.†ꝙ princeps de plenitudine po
teſtatis non poſſet cõmittere cauſam iudice ſuſpecto ſine
facultate recuſandi ⁊ dicit ſe neſcire alibi glo. ita expreſ
ſam ꝗꝫ hic tamen docto. cõmuniter ſm eum ſentiunt cõ
trarium in.c.cũ inter.de excep.ſed ipſe ſequitur iſtam gl.
in cõmento.d.c.cum inter.⁊ pro ea alle.clemen.paſtora
28 lis.de re iudi.⁊ ita reſidet hic Do.Abb.†Sed Joan. de
imo.ſuper hac gl.ſic diſtinguit.aut dantur iudices incer
ti.⁊ tunc non vꝫ reſcriptum vt hic. Aut dãtur certi. ⁊ tũc
aut dantur ad vniuerſitatem cauſarum certi loci vel per
ſonarum certi loci.⁊ tunc valet.vt in.d.l.ſolet.aut alias
fit cõmiſſio omnium negociorum vnius.⁊ tunc aut fit cõ
miſſio omnium negociorum preſentiuꝫ ⁊ futuroꝝ. aut fit
ſimpliciter omniũ negocioꝝ. Primo caſu non vꝫ vt hic
ſm primum intellectum.⁊ hoc expreſſe voluit Hoſtien.
Secundo caſu vꝫ reſcriptum ſm Hoſtien.ſed contrariũ
ſentit glo.iſta.in prima lectu.⁊ hoc videtur verius ꝑ iſtũ
tex.Nec ob.c.diſpendia.de reſcrip. in.vj.ꝑ ꝙ mouebat
29 Hoſtien.†qꝛ loquitur quando quis vult ſpecifice plures
actiones contra aliquem intentare. nam tunc debet ſup
omnibus illis eundem iudicem impetrare. vt ibi dicitur
hic vero loquimur quando ſimpliciter impetrat iudiceꝫ
ſuper omnibus negocijs ſuis ꝙ non videtur permiſſum
cum talis forma videatur a iure reprobari vt hic patet.
Et idem etiam dicit ſi impetrẽtur littere ad omnia nego
cia ꝙ non teneantur.nam ſi intelligimus ꝙ etiam com
prehendant futura clarum eſt ꝙ tunc non valent. ſi vero
intelligantur ꝙ comprehendant preſentia tãtum eodem
modo non valent.Jo.tamen Andre.hic videtur velle ſũ
mando iſtum tex.⁊ etiam Hoſtien.referendo dictũ ſuuꝫ
ꝙ ponit hic Joã.an.ꝙ comprehendat etiam futura.ſed
30 certe ſi teneamus opi.Hoſt. †ꝙ poſſit fieri cõmiſſio ſuper
omnibus preſentibus videtur dicendum ꝙ in dubio de
beat intelligi de preſentibus dumtaxat vt res potius va
leat ꝗꝫ pereat.ar.c.abbate.de verbo.ſignifica.⁊ dicit pre
dicta vera eſſe niſi littere fuerint impetrate ex certa ſcien
tia pape vel in forma priuilegij ſeu gratie.quia tunc vale
rent. licet eſſent ſuper omnibus negocijs vnius per id ꝙ
habetur in.c.i.

habetur in.c.i.⁊ ibi glo.de priuile.in.vj.non tamen.tunc
comprehenderentur futura ſm Compoſte.niſi aliud ex
primeret per.c.ſi.ꝭ.eo.ꝙ eſt verum quando littere impe
trantur ad agendum.ſecus ſi impetrantur ad defenden
31 dum.qꝛ tunc comprehenduntur futura† qꝛ fauorabilior
eſt cauſa rei ꝗ̄ actoris.vt voluit Joā.an.in.d.c.ſi.ꝭ.eo. ⁊
ita reſidet hic Joā.de imo.ſed do. Ant.ſic diſtinguit aut
reſcriptum eſt generale ⁊ datur iudex incertus. ⁊ non vꝫ
reſcriptum aut eſt generale ⁊ datur iudex incertus.⁊ tūc
aut datur generaliter ad cauſas plurium ⁊ valet vt in.l.
cum pretor.hic allegato aut ad cauſam eiuſdem ⁊ con
tra diuerſos.⁊ tunc aut per modum priuilegij.⁊ ſic gra
tie.vt quia datur conſeruator.⁊ vꝫ.c.i.de officio dele.lib.
vj.refert tamen Compoſte.dicit hic ꝙ non extēditur ad
futura niſi aliud appareat ex tenore aut datur in moduꝫ
cōmiſſionis.ſ.iuſticie ⁊ non vꝫ vt hic ad hoc tamen pro ⁊
contra facit.c.i.de priuileg.lib.vj.⁊ ꝙ habetur ibi in gl.
aut datur eidem ad cauſas contra eundem.⁊ tunc gene
ralitas non comprehendit niſi cauſas preſentes ⁊ vꝫ re
ſcriptum.allegat ꝙ habetur in.c.ſi.ꝭ.eo.⁊ in.c. diſpēdia.
eo.ti.lib.vj.aut hec generalitas comprehendit futura.⁊
non vꝫ.vt hic dixit tamen glo.ꝙ ſi papa ex certa ſcientia
hoc faciat de plenitudine poteſtatis valebit reſcriptum.
32 ⁊ ita reſidet hic.† Bal.vero in ſi.ſuis verbis.querit quid
ſi papa de plenitudine poteſtatis ⁊ ex certa ſcientia ſup
plet omnem defectum precedentem ex interpetratione le
gum vel ex iuris apicibus dicit hanc glo.eſſe menti tenē
dam.⁊ aliud non dicit.⁊ per iſta relati ſunt ſcribentes ſu
ꝑ intellectu iſtius decre.Nunc vero neceſſe eſt addere ali
quid ne merus videar recitator.⁊ vere hāc additionem
fabricaui cum vehementiſſimo cordis ⁊ animi dolore ex
eo quia hodie maxime ⁊ eminentis ſcientie ⁊ ſancte vite
do. Joan.de ana. Archidiaco.meritiſſimus ⁊ pater pau
perum has noſtras bononiēſes achademias orbatas ſu
reſtas ⁊ orphanas ⁊ reliquit vt ad baratrum tranſmiſ
ſe eſſe videantur obdormiuit in domino deus clementiſſi
mus dei gloriam ⁊ quieteꝫ anime ſue ſemper enim vt pa
trem ⁊ preceptorem meum ſūma reuerētia colui ⁊ obſer
uaui. Nunc vero videtur mihi dicendū ꝙ primus intelle
ctus poſitus in iſta gloſ. ad iſtum text.non ht verus vꝫ ꝙ
reſcriptum fuerit nullum propter ſuam generalitateꝫ. qꝛ
cōmiſſa fuerunt omnia negocia vnius.quia aut dicimus
eſſe nullum ex eo.quia comprehendūtur futura negocia
⁊ iſtud non eſt verum.quia nullo modo extenditur ad fu
tura niſi exprimatur.vt in.c.ſi.ꝭ.eo. ⁊ ideo capiendus eſt
ſenſus in dubio vt reſcriptum valeat potius ꝗ̄ pereat . ar.
l.quoti.ff.de verbo.ſigni. ⁊.l.quotiens.ff.de rebus dubijs
aut dicimus reſcriptum nō tenuiſſe ex eo.quia omnia ne
gocia dum taxat vnius fuerunt commiſſa.⁊ ideo nō va
luit.vt ſentit glo.iſta.qꝛ dico ꝙ iſtud non eſt verum.⁊ cō
tra iſtam glo.⁊ iſtum intellectum allego.l.de rebus.ff.de
33 arbi.† vbi poteſt compromitti de omnibus queſtionibus
⁊ controuerſijs ipſorum compromittentium modo dica
mus ꝙ poteſt impetrari reſcriptum . ⁊ etiam recte ꝓbat
tex.quem allegauit Hoſti.in.d.c.diſpendia.in verſi. ſup
huiuſmodi omnibus queſtionibus litteras ſtudeat impe
trari.ecce qualiter reſcriptum eſt generale.⁊ tamen valu
it ergo.Item poſſet etiam conſiderari nam hic ponitur ſi
gnuꝫ vniuerſale.quia dicitur omnia negocia vnde reſpe
ctu negociorum fuit delegata vniuerſitas inquantū autē
refertur ad negocia vnius vel plurium eſt delegatio ſpe
cialis qꝛ generale dictum reſtrictum eſt perſequentia.iō
habetur pro ſpeciali.l.fin.§. cui dulcia.ff. de vino legato.
l.lucius.⁊.l.qui habebat.ff.ad treb.ergo ſequitur ꝙ hic
non eſt nimia generalitas.vt voluit glo.iſta ⁊ doct. ⁊ iō
Bal.in.l.ſolent.ff.de iuriſdi.om.iudi.dixit in tertia qōne
34 † ꝙ ſi delegans dicit delego tibi omnes lites que verten
tur inter ticium ⁊ gayum ꝙ ratiōe ſigni vniuerſalis oēs
videtur cōmiſſio eſſe vniuerſalis.ſed ratione certarū per
ſonarum videtur ſpecialis quia generale dictuꝫ reſtrictū
eſt perſequentia.allegat.d.l.ſi.§.cui dulcia.cum ergo gl.
iſta dixerit ꝙ vniuerſitas cauſarum poteſt cōmitti. ⁊ hic
apponitur dictio vniuerſalis omnia ergo poteſt cōmitti.
⁊ multo fortius.qꝛ reſtringitur per particulare . ⁊ iſtud
vltimum multum ſtringit ꝙ iſte primus intellectus non
valeat.Poſſet tamen quiſpiam dicere ꝙ Bal.in.d.l.ſo
35 lent male loquitur† ex eo qꝛ vbicunqꝫ ſit delegatio reſpe
ctu territorij.puta ſi fiat delegatio omnium cauſarum ho
minum talis loci.tunc cōmiſſio bene dicitur vniuerſalis.
ſed ſi fiat cōmiſſio ſine cōmemoratione territorij.tunc nō
dicitur vniuerſalis ex eo.qꝛ non poteſt redigi ad inſtar or
36 dinarij.Ponite exemplum† ſi cōmitterentur alicui oēs
cauſe que poſſent verti inter ticium ⁊ ſeyum iſta non eſt
ꝯmiſſio vniuerſalis.ſed ē ꝯmiſſio generalis quo ad illas
cauſas qꝛ ſolum territorium facit cōmiſſionem vniuerſa
lem.ar.l.ſi.C.vbi ⁊ apud quem.⁊ ſic Bal.non bene loq
tur in.d.l.ſolet.⁊ hoc idem voluit idem Bal.in.l.a iudi
ce.C.de iudi.licet ergo in iſto tex.apponatur ſignum vni
uerſale tamē cōmiſſio non dicitur vniuerſalis ex eo qꝛ nō
ſit cōmemoratio territorij.ſed bene dicitur cōmiſſio gene
37 ralis reſtricta per ſequentia.⁊ ſic ſequitur† ꝙ vꝫ genera
lis impetratio ad omnia negocia inter talem.⁊ talem ꝓ
d.l.de rebus ⁊ ſic primus intellectus poſitus in glo. non
eſt verus.Et etiam pondera quo ad dictum Bal.in.d.l.
ſolent.dum dixit ſi delegās dicit de lego tibi omnes lites
que vertent.qꝛ contra eum facit.c.ſi.ꝭ.eo.⁊ ꝙ ſuperius di
xi qꝛ cōmiſſio non ſit ad lites futuras.⁊ ideo in veritate
male loquitur niſi ſaluetur quando princeps ex certa ſci
entia ſua.ita cōmiſit.vt voluit gl.iſta ad ſi. ⁊ iſta ſint quo
38 ad primum intellectum glo.dicentis† ꝙ generalis com
b miſſio cauſarum vnius perſone non tenet[b] ⁊ eſt ſecūdum
eam contra conſuetudineꝫ curie.ego dixi ꝙ de iure tenet
ſi autem ſe habet aliter conſuetudo curie illaꝫ ſerua.l. de
quibus.ff.de legibus.cum ſimilibus eſſet tamen docēdū
ſi ſe habeat ita conſuetudo curie.l. doce.C. de rei vendi.
39 † Circa ſm intellectum poſitum in iſta glo.vꝫ ꝙ ideo lit
tere fuerunt nulle.quia iudices erant icerti. ⁊ iſta fuit po
tior cauſa nullitatis ꝗ̄ nimia generalitas mihi videt̄ ꝙ
iſte ſecundus intellectus etiam non teneat . ⁊ do. vobis
40 inſtantiam mirabilem hoc modo.† nam de iure canoni
co poteſt appellari ad papaꝫ ſine aliquo medio.c. ad ro
manam ſedem.ij.q.vj.Item poteſt appellari ad legatuꝫ.
Item poteſt appellari ad proximum ſuperiorem.vt not.
in.c.i.de offi.leg.⁊ ſic ad tres iudices appellari poteſt.de
iure canonico.modo quidam appellat ſimpliciter nō ex
primendo ad quem iudicem virtute talis appellationis
poteſt proſequi coram proximo ſuperiore vel coraꝫ lega
to vel coram papa ſed.ꝭ.tempus datum ad appellandum
debet declarare ad quem vellit fuiſſe appellatum. per id
ꝙ no.glo.⁊ ibi Joan.an.in.c.ſi is cui.de offi.delega. lib.
vj.⁊ in regula in alternatiuis.lib.vj.in mercurialibus.ec
ce nunc qualiter iudices ſunt in certi.⁊ nihilominus act[a]
tenuis ſufficit enim ꝙ declaratio fiat per ipſum appellan
tem facit tex.in.l.ſiquis intentione ambigua.ff. de iudic.
41 † vbi verba dubia prolata in iudicijs poſſunt declarari ꝑ
proferentem.Ita dicamus in propoſito noſtro ꝙ reſcri
ptum non fuit nullum ex eo.qꝛ iudices erant incerti ⁊ ꝑ
conſequens iſte ſecūdus intellectus non tenet pōdera be
ne predicta.quia ſunt noua nec aliquis eas excogitauit.
quis ergo erit verus intellectus ad hanc decretalem. ſol
uat ille qui nihil ignorat.Mihi videtur ꝙ vnus intelle
ctus iſtius decre.ſit iſte.nam tex.dicit omnia negocia . ⁊
poſtea dicit iudicem delegatum vnum vel plures ſibi ꝓ
picios.⁊ parti aduerſe ſuſpectos.⁊ poſtea dicit tales lit
teras carere viribus decernas vnde tex.iſte cōſiderat iſta
tria que in ſimul concurrunt vꝫ impetratur reſcriptuꝫ ad
omnia negocia . Item impetratur ad iudices incertos.
Item impetrans eligit iudices ſibi propicios.⁊ aduerſa
rio ſuſpectos iſtis tribus concurrentibus reſcriptum im
petratum ad lites eſt ipſo iure nullū hoc probat iſte tex.

b ¶ Nō tꝫ.fa
cit ꝑ iſta pra
cticabili ma
teria qͦ voluit
elegāter bart.
in.l.ſolente.ff.
de iur.om.iu.
⁊ in.l.more.c.
ti.⁊ ibi moder
nis.ſcribētes.

a ¶ Viribus carere nunquid ātur hoc verbū careat importat canonem late ſnie vid nouiſſimū Fely. i.c. ex tenore.viij. col.verſic.cōſidera termo i ß co.ti.nro ⁊ in c. rodulphus. xviij.col.co.ti.

41 ꝙ ſit ipſo iure nullum in verbo uiribus carere[a].†nam illa
verba important canonem late ſnie ⁊ non ferende. vt eſt
glo.ſingularis in.l.aduocati.in ver.careant.C. de poſtu
43 lan. ⁊ hoc eſt nouum†quia cum regulr reſcripta.ad lites
ſi non iure impetrata ſunt tenent ſed per exceptionem eli
duntur.vt in.c.ad audientiam.ꝭ. eo. nihilominus in caſu
iſto reſcriptum eſt ipſo iure nullum.⁊ iſtud videtur veri
us ad hanc decreta. Item adde inquātum glo.iſta loquit
tur de plenitudine poteſtatis pape, Bal.in.l.ſi teſtamen
44 tum.C.de teſta.vbi dicit†ꝙ papa nunq̃ vtitur plenitudi
ne poteſtatis contra ius niſi apponat clauſulam non ob
ſtante.ita clare ꝙ appareat de eius mente ꝙ intendit vti
ſupremo iure poteſtatis. Et ita dicit debere intelligi ꝙ
no.in cle.quia contingit in ver.apoſtolice ſedis.de relig.
do. Item adde inquantum glo.iſta dicit ſaluo iure recu
45 ſationis q̃ ponderat ſingulr.d.Abb.†ꝙ priceps de ple
nitudine poteſtatis non poteſt cōmittere cauſaȝ iudici ſu
ſpecto ſine facultate recuſandi. Ante omnia limito hanc
46 doctrinam poſito ꝙ vera ſit nihilominus† vbicunqȝ no
torium eſt delictum ⁊ pena eſt expreſſa in iure ſpecialiter
tunc poteſt cōmitti cauſa iudici ſuſpecto ſine exceptione
recuſationis.c.propoſuit.de appella.Et hoc modo limi
tetur glo.iſta.ſecus vbi pena eſſet arbitraria.licet delictū
eſſet notorium.quia tunc poſſet recuſari cum poſſet in ar
bitrando excedere modum facit ꝙ no. Innocen. in.c. ex
parte.de verbo.ſigni. Ita dicūt omnes in.d.c. propoſuit.
Ita etiam dixit Bal.in.l.apertiſſimi.C.de iudi. alleg. ꝙ
no.in.c.quia ſuſpecti.iij.qōne.v. Item poſſet etiam intel
47 ligi†ꝙ vbi princeps tollit exceptionem recuſationis in
telligitur de friuola.⁊ allego ſimilem ꝙ voluit Bart. in
l.i.in.§.fi.ff.a quibus appel.non licet.⁊ in.l.omnes popu
48 li.ff.de iuſti.⁊ iure.vbi dicit†ꝙ ſi ſtatutum remouet app.
intelligitur de appellatione friuola facit.c. ex parte.el.ij.
de offi.deleg.facit ſimile ꝙ dixit.idem Bar.in.l.i.§. deni
qȝ.ff.ꝙ vi aut clam.vbi dixit ſtatutum remouet exceptio.
intelligitur de friuola.per.d.c.ex parte. Item adde cōtra
iſtam glo.ſingulare dictum Innoc.in.c. ex tranſmiſſa.de
foro competen.vbi dicit ꝙ licet priceps ex certa ſcientia
cōmittat cauſam vni dominoꝝ illorum.tamen poteſt re
cuſari vt ſuſpecus non enīȝ apparet quare papa velit au
ferre parti legitimaȝ cauſaȝ recuſandi iudicem temperat
hoc niſi dicat non obſtante exceptione recuſationis. quia
tunc non poterit excipi.⁊ ex iuxta cauſa recuſari. de quo
habetur in.d.c.ex parte.Et hoc dictum Inno. conſueuit
reputari mirabile ꝙ princeps poſſit cōmittere cauſam iu
dici ſuſpecto ⁊ repellere partem a legitima recuſatione.
Idem ſequitur Hoſtiē.in.c.cum pater. de exceptio.dicit
tamen non dicere principem. ita fiendū per verba expſſa
tamen hoc facere poteſt do.Abb.dicit ibi hoc dictum nō
49 fore verum.⁊ monetur†q2 exceptio recuſatiōis eſt de iu
re naturali.vt probat tex.in.c.ij.requiris.de appel. in ver
ſi.ipſa nāqȝ ratio naturalis dictat.ſed papa non pōt tolle
re ius naturale.l.i.§.ius naturale.ff.de iuſti.⁊ iur.l.diſt.c.
ius naturale.not.in.l.fi.C.ſi contra ius. ergo ſequitur ꝙ
non poteſt tollere exceptionē recuſa.allegat etiam tex. in
c.quia ſuſpecti.iij.q.v.in verſi.nam ꝙ modo ius natura
le eſt ſuſpectorum iudicuȝ inſidias velle recuſare. ⁊ ſic re
prehendit doctrinam illam. Inno dicit tamen poſſe ſub
ſtineri in beneficialibus in quibus papa habet plenitudi
nem poteſtatis.vt in.c.innotuit.de elec.c.propoſuit.de cō
ceſ.preben.c.per venerabilem.qui fil.ſint legi.clemē.i. vt
lite pen.ſed in temporalibus non procedat doctrina In
no.⁊ ita reſidet ibi.d.Abb.Ego allego ſingularem glo.
50 in.l.eos in priu.C.d appel.que dicit† ꝙ ſi papa cōmittat
cauſam iudici a quo eſt appellatuȝ ex certa ſua ſciētia ꝙ
talis cōmiſſio valet ⁊ ſic vult ꝙ princeps ex certa ſua ſciē
tia poſſit cōmittere cauſam iudici ſuſpecto non tñ aperit
ibi glo.an illo caſu poſſit recuſari vel ne. Item allego ele
gantem glo.in cle.ſepe.de verb.ſigni.que dicit ꝙ recuſa
tio iudicis eſt defenſio.ſed defenſio per principeȝ tolli nō

b ¶ Celeriter Vide de hac dictiōe Barth. in.l.ſi quis.C. de po. ⁊ vid fe lynum in .c.ij. col.ij.in verſi. dum glo dicit de re iudic.ibi ēt ponit lucu lenter qualiter cognoſcat cauſe celerita tem deſideran tes ⁊ vide ex tra de electiōe c.q2 ꝓpō. ⁊ .c. officij.de libel. oblati.de alijs infinitis hui⁹ dictiōis ſigni ficatib⁹ vide ꝑ ocs ſūmiſtas.

poteſt.vt eſt tex.in.c.i.in ver.contra inauditam partē al
quid diffinire nō poſſimus nec debemus de cā poſ. ⁊ pro
prie.⁊ faciat clemen.paſtoralis.de re iudi.ergo non po
terit princeps tollere recuſationem cum ſit defenſio.ſed
pro dicto Inno.ego allego glo.que in indiuiduo hoc di
cit.vȝ in.l.apertiſſimi.C.de iudi.in verbo recuſari que di
cit niſi a principe fuerit inhibita recuſatio. que gl. fuit in
51 cognita do.Abbati que expreſſe voluit†ꝙ princeps poſ
ſit cōmittere cauſam recuſatione remota.⁊ illam glo.ſeq
tur ibi Ange.⁊ Saly.⁊ mouet glo.illa per.l.i.§.fi.ff.a q
bus app.non licet glo.in.d.§ fi.⁊ etiam in.l.fi.C. de ſen
tentijs ⁊ interlo.dicit ꝙ ſicut princeps pōt cōmittere cau
ſam appellatione remota eodeȝ modo poterit cōmittere
recuſatione remota facit.c.ſuper eo.d appel. ⁊ ideo dicit
Lapus in ſuis allega.vȝ in prima allegatione ꝙ appella
tio ⁊ recuſatio equipantur.Ego allego rubricā.ꝭ. de ap
pella.⁊ recuſa.faciat etiam ꝙ dixit Bald. in.d.l. eos. in
52 prin.†ꝙ executio facti poteſt cōmitti iudici ſuſpecto.alle
gat no.in.c.nouit.ꝭ.de appel.faciat etiam.c.ex parte.el.ij.
de offi.dele.vbi papa poteſt tollere exceptiones rationa
biles.ergo eodem modo poterit tollere exceptionem re
cuſationis.licet exceptio rationabilis nam in principe ꝑ
ſumitur iuſta cauſa.vt ſingulariter dixit Innoc.in.c.q in
in eccleſiarum.de cōſti.ergo ex iuſta cauſa poterit tollere
exceptionem recuſationis.licet ſit de ratione naturali. vt
in.d.c.ij.requiris.⁊ per conſequens defenſatum eſt dcm̄
Inno.contra iſtam glo.⁊ eius ſequaces.Ego de hoc di
xi multuȝ ſingulariter remitto me ad dicta mea ibi vȝ in
tractatu Cardinaliū ad fi.⁊ iſta non tradas obliuioni.
53 ¶ Nota ibi examen iudicis ordinarij non requirāt † ꝙ
reſcriptum ꝑ quod eneruatur iuriſditio ordinaria nō dȝ
tollerari.facit qd not.in.c.puenit.xi.q.i.⁊ in.c. per tuas
de maio.⁊ obe.Et ex iſto tex.tollitur cauſa quare lr̄e ad
lites reſtringuntur q2 cauſa eſt ꝙ per illas detrahere iu
riſditioni ordinarie.⁊ ideo eſt ꝙ dicimus ꝙ fauorabili
or eſt iuriſditio ordinaria q̃ delegata.vt eſt glo. in .c.i.ꝭ.
54 co.lib.vi. ¶ †No.ibi ꝓpicios ⁊ aduerſario ſuſpectos.
quia ꝓbat qd nō debet dari iudex qui ſit magis amicus
vni parti q̃ alterius vel qui ſit alteri ſuſpectus facit.c.cāȝ
qȝ.⁊.c.inſinuante.de offi.dele.c.accedens.vt lit.non con
teſta.iij.qō.v.c.quia ſuſpecti.Secus dicas ſi pariter eſſet
amicus vtriqȝ parti.l.non ſolum.§.de vno.ff.de ritu nup.
glo.in.d.c.cauſamqȝ. Item tempora hoc niſi eſſet iudex
magne ſanctimonie. puta quia aſſumeretur in iudicem
aliquis ſolēnis religioſus vel homo magne integritatis
quia tunc non eſſet ſuſpicio aliqua vt pro amico in iuſte
iudicaret per id qd voluit Hoſt.in.c.finē litibus.de dolo
⁊ ꝯtu.⁊ do.Ant.⁊ alij in.c.poſtremo.de app.ꝑ teſtū.c.ij.
de no.op.nun.⁊ per glo.in.c.expedit.xij.q.i. ¶ No.ibi
55 huic morbo celeri volētes obuiare remedio†qd morbis
debet adhiberi medicina celeriter.c. reſecante.xxiiij.qō.
iij.c.mala conſuetudo.ix.diſtin.glo.fi.hic allegat.verſus
vulgatos.videlicet principijs obſta. Sero medicina pa
ratur cum mala per longas conualuere moras. Ioā. an.
in nouella.allegat Ciceroneȝ in.vj.philipice.ꝭ. omne ma
lum naſcens facile opprimitur inueteratum plerūqȝ fit
fit robuſtus.⁊ Ouidius epiſtolarum flāma recens par
ua ſparſa receditur aqua.Et Hieronymus ad euſtochi
um de virginitate ſeruanda dum paruus eſt hoſtis inter
ficitur vt nequitia elidatur. Faciat illud quod ſcribit in
illo ouidiano ſed in medicabile vulnus enſe recidendum
eſt ne pars ſincera trahatur interdum celeritas reproba
tur.vt in.c.fina.de electione.libro.vj.⁊ qualiter interpre
b tetur hoc verbum celeriter[b].vide glo.⁊ doctores.in.c.po
56 tuit.de loca. ¶ Nota ibi decernas†quia dicit hic domi.
Cardi.eſſe tex.qd reſcriptum ad lites ſurrepticium non
eſt ipſo iure nullum ſed caſſatur per ſententiam ⁊ remit
tit ad nota.in.c.ad audientiam.ꝭ.eo.Sed Ioan. de imo.
hic dicit qd iſte tex.proprie non loquitur de reſcripto ſur
reptitio.ſed loquitur de reſcripto in quo datur iudex in
certus vel

certus vel cõmittuntur omnia negocia.d.Anto. videtur
hic dicere in vltimo notabili ꝙ tunc littere ſunt ipſo iure
nulle pro hoc faciat ſm Ioan.de imo.text. iſte qui dicit
decernas.i.declares eſſe nullas ⁊ nõ dixit caſſes ⁊ re ve
57 ra muſauit ſuper hoc tex.ſentit enim† ꝙ verbum decer/
c nas[c] eſt iuris declaratorium.ita alle.tex.in.c.decernimꝰ.
de iudi.⁊ ibi do.Cardi.dicit ꝙ hoc verbum decerno eſt
iuris noui introductorium ſicut eſt verbum ſtatuimus.d
quo in.c.ſtatuimus.de elec.in.vj.⁊ per glo.in.c. vt litigã
tes.de offi.ordi.lib.vj.⁊ ſic diſcordes ſunt in hoc.Et poſ/
ſet dici ꝙ attendatur materia ſuper qua hoc verbum de/
cerno profertur qꝛ ſi eſt noua eſt iuris noui introducto/
rium.Si vero eſt antiqua erit iuris antiqui declaratori/
um.ſed quo ad propoſitum alia via erat ad oſtendendũ
an littere.de quibus hic erant ipſo iure nulle q̃ꝫ fecerint
prefati doc.nam teneo vt ſuperius dixi ꝙ in caſu huius
decre.littere erant ipõ iure nulle hoc decidit tex.iſte in ṽ.
58 ſi carere viribus†nam illud verbum carere inducit cano
nem late ſententie non ferende.vt eſt glo. multũ ſolemnẽ
in.l.prouidendum.in ver.careant.C.de poſtul.q̃ꝫ ſuperi/
us allegaui.⁊ per iſta declarata ſit cum materia ſua pre
ſens decretalis.

d a **D audientiam.** Falſaꝰ latinitas viciat reſcriptũ
pape.⁊ duo facit ſm Hoſt.ſecundo ponit ſolutio
nem ibi.quoniam manifeſtum. Caſus figuratur
hoc modo.quidam impetrauit litteras ſuper ſua abſolu
tione ad ordinarium.modo ordinarius inuenit litteras
malam latinitatem vel malã gramamaticam habentes.
1 Queritur qd iuris rñdetur litteras non valere.¶†No.
ibi ſuper abſolutione ſua tibi litteras preſentauit nõ eſſe
credendum aſſerenti ſe fore abſolutum. ⁊ eodem modo
dicas non eſſe credendum alicui aſſerenti ſe fuiſſe canzel
latum de banno.ſed oportet ꝙ de hoc fiat fides per legi/
timas probationes ⁊ poteſt reddi ratio viua habẽs ner/
uum quia excõmunicatio eſt qualitas que ſemel poſita
ex curſu temporis non mutatur.ideo preſumitur perſeue
rare niſi probetur mutata.⁊ idem dicendum eſt in banni
2 to†qꝛ bannũ eſt qualitas quedã que ſemel poſita ex cur
3 ſu tpis non mutat̃.† Et idem dicendũ eſt in vſurario aſſe
renti ſe reſtituiſſe vſuras ⁊ per conſequens deſijſſe eẽ vſu
rarium. Nam opus eſt ꝙ aliter hoc doceat facit.c.ſemel
malus.de reg.iur.lib.vj.l.ſiue poſſidetis.C.de probati.⁊
ꝙ no.in.c.ſi forte.de elec.lib.vj.tex.⁊ glo.multum ſolem
nem in.c.propoſuit.de clerico excõ.mini.ſecus videtur di
cendum ſi eſſet talis qualitas que ex curſu temporis mu
taretur facit ꝙ habetur in.l.ſpadonem.§.qui abſolut.ff.
de excu.tu.⁊ ideo dicimus aliquis fuit minor ꝙ nũc non
preſumitur eſſe minor niſi probetur ẽ enim qualitas que
4 ex curſu temporis mutatur tene menti predicta.¶†No
ta ibi prima facie.nam verba iſta ſepe numero apponun
tur in litteris apoſtolicis ⁊ conſtitutionibus.¶No.ibi
quoniam manifeſtum continent in conſtructione pecca/
5 tuꝫ quia probat†ꝙ ad hoc vt falſa latinitas viciet reſcri
ptum pape requiritur ꝙ ſit manifeſta. ergo a contrario
ſenſu.ſecus ſi talis falſa latinitas eſt dubitabilis.qꝛ tunc
non viciatur reſcriptum.c.inter dilectos.de fide inſtru.fit
enim tunc interpretatio in fauorem reſcripti.Ita dixit b
Egidius ⁊ boatinus quos ſequũt̃ omnes ſcribentes hic.
6 ⁊ dicit hic Hoſtien.†ꝙ eodem modo reprobatur epiſco
pus qui non audiuit donatum.vt in.c.ſi.de etate ⁊ qual.
⁊ licet tex.iſte vtatur verbo peccatum in conſtructiõe.tñ
hic non ponitur pro peccato mortali vel veniali.ſm Ho
7 ſti.ſed ponitur pro defectu.⁊ ſic eſt hic caſus†ꝙ ṽba ſunt
intelligenda.⁊ etiam in propõnda prout congruũt mate
rie ſuper qua proferuntur faciat tex.in.l.ſi vni.ff.loca.gl.
in.l.has cauſas.ff.de condi.⁊ demon.⁊ gl.in.l.data.ff.de
reg.iur.⁊ ꝙ habetur in.c.conſtitu.de religio. domi.⁊ in
l.ſi olei.C.locati.⁊ in.c.bone.de poſtula.prela. ⁊ colligit
8 Bal.hic†ꝙ littere apoſtolice debent eſſe ab omni vicio
purgate ⁊ deficiendo in figura litterarum deficiunt etiã
in figura ſubſtantie.arg.eorum que no.in.l.non figura.
ff.de actio.⁊ obliga.certe tex.iſte hoc non.dicit ſed dum
taxat diſponit litteras pape debere eſſe purgatas a vicio
latinitatis ſeu conſtructionis.dictum tamen domini bal.
eſt verum.⁊ pro eo ego allego Guil.de cu. quem refert.
⁊ ſequitur idem Bal.in.l.cõtractus.C.de fide inſtrumẽ.
9 in.iij.colum.†vbi dicit ꝙ non ſolum ſcriptura debet eſſe
munda.ſed etiam carta in qua ſcribitur. vnde per viliſſi/
mam ⁊ in mundam cartaꝫ ſcriptura eſt ſuſpecta. ſꝫ guil.
alleg.glo.in auc.de trien.⁊ ſemiſ.§.ꝙ ſepe.⁊ ſubdit etiaꝫ
hic Bal.ꝙ in curia romana ſi carta eſt perforata ⁊ repe
ritur ibi bulla ꝙ reputatur bulla falſa ⁊ non daretur ſi/
bi fides.⁊ ita dicit ſeruari in curia pape in litteris ipſius
pape que debent eſſe purgate ab omni in mundicia facit
ad hoc ꝙ no.in.c.inter dilectos. de fide inſtrumentoruꝫ.
10 †Colligit etiam hic Bal.ꝙ in litteris papalibus nõ dꝫ
eſſe grãmaticalis defectus ⁊ ſcribe ⁊ canzelarij pape de/
pe debent eſſe valde periti in arte grãmatice. Sed quid
ſi poteſt eſſe defectus ⁊ non defectus.reſpõdet hic Bal.
verba in dubio debent intelligi vt non ſit in conſtitutione
peccatum.vt in.l.plautius.ff.de auro ⁊ argen.leg. vbi di
11 cit eſſe notabilem tex.†nam ordo peruerſus nõ viciat re
ſcriptum ſed reducitur ad iuri ordinem.c. cauſamqꝫ.J.e.
⁊ arg.l.quidam.ff.de pecu.lega.nam ordo verborum re
ducitur ad ordinem intellectus ⁊ rationis.vt.l.talem.ff.
12 de here.inſti.Sed quid ſi non eſt defectus in conſtructio
ne.ſed deficit quedam littera videtur non nocere.l.q ha/
bebat.ff.de manumiſ.teſta.contrarium dicit eſſe verius ſi
13 ex hoc ſurgit notorius defectus in arte ſcribendi†quoni/
e am grãmatica[e] eſt ars recte loquendi recteqꝫ ſcribẽdi ⁊
ars recti ſermonis. ⁊ de iſta arte recte ſcribendi remit/
tit ad Specu.in tit.de reſcripti preſentatione.§.i. tu vide
eundem Bal.in.l.in teſtamento.C.de teſta.mili.in.vj.co
lum.vbi dicit ꝙ grãmatica eſt ars recte loquendi. alleg.
d.l.plaucius ⁊ conſiderat grãmatica voces ⁊ non ſenſuꝫ
ideo neceſſariam fore.dicit artem legum.⁊ idem Bal.in
14 .l.i.C.de lib.prete.in prin.dicit†ꝙ clauſula arctat id cuꝫ
quo poteſt cõſtrui ſalua ratione recti ſermonis ⁊ nõ ali/
ter.alleg.d.l.plaucius.idem dicit ſi reſultaret in iure ab/
ſonus intellectus.qꝛ ſemper conſtruitur cum verbo.cum
quo poteſt de iure conſtrui litteram.etiam dicit fore con
gruum vel virgulandam vel finem orationis fiendũ vbi
fieri dꝫ ſm iuris nr̃i rõnẽ ꝙ ius ſequi debemus.alleg.ad
h.l.ſi.ff.qñ dies le.ce.⁊ de re.du.⁊.l.ſi.ita reſidet ibi Bal.
15 †Sed quid ſi eſt ſuperfluitas in vna littera vel in vna ſil/
laba vel verboruꝫ inculcatio Bal.hic dicit non viciatur
reſcriptum.l.pedicalis.§.neratius.ff.de auro ⁊ argen.le.
l.ſi peculium.§.i.ff.de peculio leg.ſiue ſermo.excedat no/
16 turam actꝰ ſiue nãꝫ excedat ſermonem†qꝛ natura dꝫ attẽ
di que potiſſima eſt ⁊ in omni re obtinet principatum .l.
ſi ſtipulatus.ff.de vſur.ſed an teſtamentuꝫ vel alia inſtru/
menta vicientur propter malam latinitatẽ.dicit hic bal.
ꝙ non alleg.l.i.C.de formu.⁊.l.quoniam indignum.C.
17 de teſta.certe hoc voluit.⁊ glo.hic ⁊ ſuper ea dicet.†Itẽ
dicit hic Bal.teſtamentum poſſe fieri pro parte litterali
ſermone.⁊ pro parte vulgari loquela nec per hoc vicia/
tur. Item pro parte in greco ⁊ pro parte in latino.l.i. in
principio.ff.de excuſa.tuto.Tu vide tex.in.l.fideicõmiſſa
in principio.ff.de leg.iij.vbi poteſt fieri quocunqꝫ ſermo/
18 ne. Item colligit hic boatinus ꝙ fortius preſumitur fal
ſitas in litteris abſolutionis q̃ꝫ in litteris cõmiſſiõis ſeu
iuſticie.vt in.c.ſi.de crimine falſi.⁊ dicit hic Hoſt. ꝙ pro
iſta abſolutione obtinenda non eſt ſoluẽda pecunia.c.ad
aures.de ſimo.Sed contra tex.opponitur ꝙ imo valent
littere etiam ſi in eis ſit peccatum conſtructionis.c.eccle/
ſia.⁊.c.ſequenti.de conſtitu.c.vnico.de ſacra vnctione.c.
dilectus.el.ij.c.ex inſinuatione.J.eodem.c.ſignificaſti.J.de
electio.c.licet.de ferijs.c.ſignificauerunt.de teſti. Solue
vt in ſingulis contrarijs habetur ſm Hoſtien.hic glo.in

c ¶ Decernas vide de ſignificato huiꝰ verbi.de ſo.cõpe.c.i.§.ꝯtentis.li.vi.⁊.C.d teſta.l.hac ꝯſultiſſima.⁊ de ꝓben.c.inter cetera.⁊ ibi oẽs ſcribentes.

d ¶ Falſa.nõ eſt aliqua cõtrouerſia inter docto. quoad caſus poſitionẽ ⁊ ſũmarii.iõ iñ ad mãm huius elegantis tex.vid oẽſ ſcribentes hic ⁊ vide ſinglr̃ Bar.in.l.i.C.d ſũma.tri.in.iij.oppo.⁊ q̃ falſitas viciet vltra ea q̃ dicta fuere in.c.precedẽti vide eleganter Bar.in l.ꝓſcriptis eſt.C.ſi ꝯ ius vel vti.pub.⁊ ibi plenꝰ moderniores ſcribentes.⁊ vide nouiſſimuꝫ Fely.hic ampliantẽ mãm huiꝰ tex.multis additionibus ⁊ limitatiõibꝰ q̃ qm̃ facilia.vide ꝑ te.

e ¶ Grãmatica. vide d hoc q̃ dicuntur.ff.ꝓ ſocio.l.duo ſocietatẽ.⁊ extra de etate ⁊ quali.ꝑ totũ ⁊ d iſtiꝰ diffinitione ⁊ ꝓꝓetate ꝓpria ꝯſideratione diſputat̃ a dialeticis. vide ꝑ eos canoniſta ſi nil itelligere volueriſ cũ nõ ſapiant ꝓfeſſionẽ tuã.

ver.manifeſtum colligit ꝙ viciū latinitati ... at reſcri-
19 ptum† eodem modo dicit ſi papa loquatur vni in plura
li aut ſi patriarchas vl' epiſcopos filios appellaret tales
littere falſe ſunt.ca.quam graue de crimine falſi. deinde
oppo.contra tex.ꝙ imo propter malam latinitatem nō
vicietur reſcriptum.alleg.l.imperator.el.i.ff.de ſtatu ho-
mi.vere ille tex.non probat a parte illud ad qḋ glo. indu
cit enim inſtrumentum male conceptum non nocet par-
ti.ꝛ ſic non loquitur in reſcripto principis. vt loquit̃ iſte
tex.Secundo non loquitur tex.quando fuit peccatum in
20 conſtructione.ꝛ ideo Bar.ibi dicit fore ibi caſum† ꝙ er
ror tabellionis parti non nocet eſt tamen verum ꝙ glo.
ibi hoc dicit ponendo exemplum. puta quia per malam
gramaticam notarius fecit inſtrumentum.ꝛ ibi Bar.de
hoc dicit fore bonā glo.in iſto.c.Bal.tamen ſūmat illum
tex.ꝙ vicium latinitatis non nocet inſtrumento ꝛ ſic ma
la gramatica non viciat inſtrumentum re vera tex.a par-
te hoc ibi non dicit.ꝛ etiam illud ſūmariū nimis reſtrin-
git illum tex.ꝛ ſubdit ibi Bal.hoc procedere ſi certū eſt
ꝙ ſit mala gramatica.ſed ſi eſt dubium ratio recti ſermo
nis eſt obſeruanda.allegat ad hoc.d.l.plautius.ꝛ etiam
ad hoc illam hic allegauit vt ſuperius dixi. Sed certe il-
la.l.plaucius.loquitur in teſtamēto in quo ſemper fit be-
nigna interpretatio.l.in teſtamentis.ff.de reg.iur.l.beni
gnius.ff.de legibus.cum ſimi.ergo non eſt extendēda lex
illa ad inſtrumenta.ideo melius erat allegare.c.inter di-
lectos.J.de fide inſtrumen.dicit etiam ibi Bal.hoc falle-
re in litteris apoſtolicis.ꝛ allegat illum tex. Bart.tamē
in.d.l.plaucius.ad fin.dicit fallere in reſcripto principis
vt propter euidens peccatum latinitatis viciet̃ ꝛ ad hoc
allegat iſtum text. que verba tu accurate pondera. quia
videtur ſentire Bal.ibi ꝙ iſte tex.habeat locum in reſcri
pto alterius principis ꝙ̃ pape.ꝛ eodē modo loquutus
eſt Bal.in.l.eam ꝙ̃.C.de fideicōmiſ.in princ.tene menti
quia eſt pulchrum ad ampliationem iſtius tex. Item al-
legat glo.iſta etiam contra iſtum text.l. qui habeat.ff. de
manumiſ.teſta.Certe ille tex.nō loquitur in aliquo actu
in quo eſt vicium latinitatis.loquitur enim quando in re
licto libertatis obmittit̃ ſillaba ꝙ tale relictū non vicia
tur ꝛ ſic non meretur allegari contra iſtum tex. Item al-
legat glo.in contrarium.c.ex parte.de fide inſtru. Certe
ille tex.non loquitur in vicio latinitatis.ſed loquitur quā
do fuit obmiſſa certa littera. Item allegat glo.l.in lega-
tis.C.de legatis.que lex eodem modo parum contra iſtū
tex.facit.Soluit deinde glo.dupliciter.primo modo ſi cō
ſtat de veritate ſeu de voluntate teſtatoris.tunc viciū ſcri-
ptoris non nocet.l.ambiguitas.C.de teſta.ſecus ſi nō cō
ſtaret de intentione vel veritate.ꝛ idem dicit eſſe in reſcri
21 pto apoſtolico† quia ſi de voluntate pape conſtet vicium
latinitatis non nocet.ſed hec ſo.non placet glo.noſtre.qꝛ
decretalis iſta loquitur indiſtincte.ſed vera ſolutio eſt vt
dicamus aliud eſſe in teſtamentis.ꝛ aliud in litteris pa-
pe teſtamentum enim cōmittitur tabelliōi cuius ſcriptu-
ram vel latinum nullius corrigit.ideo latinitas non vici
at teſtamentum dūmodo conſtet per ipſum de intentione
teſtantis.vt dicūt iura predicta ꝛ propter fauorem teſta
mentorum.quia nihil eſt ꝙ debeatur hominibus .l.i.C.
22 de ſacroſan.eccle.ꝛ ſic ſentit glo. †ꝙ in teſtamentis ꝛ in
contractibus in quibus inſtrumenta non tranſeunt niſi p
vnam manum. Ideo de facili poſſunt tranſire cum falſa
latinitate.ꝛ ſic ꝓcedāt ꝯria alle.per eā. Sed reſcriptū pa
pale quia tranſit per multas manus ꝛ magna maturita
te decoquitur. vt in.c.apoſtolicis.xxxv.q.ix.c.cum adeo.
J.eo.ꝛ ita nullum vicium continere debet.c.ad hec.S.eo.
ꝛ non procedant contraria.quia non eſt veriſimile ꝙ vi-
cium tranſeat inuiſum cum mala latinitate preſumit̃.er-
go ꝙ non tranſiuerit per curiam ꝛ ſic falſum eſt ꝙ tales
littere emanuerint a papa.ideo fides eis non adhibetur.
ꝛ oritur preſumptio iuris ꝛ de iure contra ꝙ̃ non admit
mittitur probatio.c.is qui de ſpon.ego addo ſimilē glo.

¶ Manus vide pro reſoluta cōcluſiōe huius elegantis materie fe-ly.hic i.prima.col.vſi.amplia igit̃ ſtatī poſt ſumariū q accu mulat totā materiā ꝛ egregie de mēte oium doctoꝝ loquit̃ vide ibi.

in.d.c.apoſtolice.ꝛ etiam glo.in.d.c.ex parte.de fide in-
23 ſtrumen.† Et ex hoc arguit hic do.Anto.ꝙ quando litte
re papales tranſeunt per cameram ꝛ non tranſeunt per
cancellariam ꝙ vicium latinitatis non viciaret tales lit
teras. quia tunc ceſſat ratio cum non diſcurrant per tot
manus.ſed Joan.de imo.dicit ſe putare tucius eſſe idem
dicendum in litteris que emanant per cameram per iſtū
tex.qui loquitur indiſtincte.ꝛ ideo veriſimile eſt ꝙ eodē
modo mature decoquantur littere apoſtolice per eos q
deputati ſūt ſuper facto camere. Ideo non videtur in du-
bio recedendum ab hac littera.argu.c.quia circa.de pri
uil.ꝛ ita reſidetis.ſed do.Abbas dicit hoc dictum domi
ni Anto.videri prima fronte ſatis equū.ſed ipſe non cre
dit verum.quia tunc oritur duplex preſumptio.primo qꝛ
emanarunt littere per cameram.ꝛ ſic non ſm̄ cōmunem
ſtilum.ſecundo quia magis preſumitur falſitas quando
littere clandeſtine ſunt ꝛ continent peccatum in conſtru-
ctione. Naꝫ deciſio iſtius reſpectu nullitatis fundatur ſu
per preſumpta falſitate. Iteꝫ iſte tex.non fundat ſe ſuper
cancellaria.ſed loquitur generaliter ꝛ forte tempore hu
24 ius.c.non erat ita ordinata cancellaria ſicut hodie† ꝛ pri
ceps preſumitur habere notarios doctos ꝛ probos ꝛ ꝓ
pter hoc dicit hunc tex.procedere in litteris alioꝝ prin-
cipum falſitas tamen cicius preſumenda eſt. in lr̄is gra-
tie ꝙ̃ iuſticie.arg.c.ſi.de fal.ꝛ hoc tenent docto.ſm̄ eum
hic ꝛ ita reſidet.ꝛ ſic do.Abba.reprobat dictum domini
Anto.poſtea extendit iſtum tex.ad litteras aliorum prin
cipū.ꝛ nihil allegat ego allegaui vobis. Bar.i.d.l.plau
cius.ꝛ etiam Bal.in.d.l.eam quam qui loquūtur. de re
ſcripto principis.licet aliter nō diſtinguant. Tu vero cō-
ſidera.qꝛ do.Anto.non loquitur aſſertiue nec affirmati-
ue.imo loquitur dubitatiue per verbuꝫ forte.ſed an dixe-
rit veritatem.ego dico vobis ꝙ ſic ꝛ oſtendo. ꝛ moueor
per tex.c.precedentis.in verſi.tales de cancellaria noſtra
litteras recepiſſe quaſi papa reputet īpoſſibile ſeu. vt ita
dixerim difficile ꝙ littere viciose emanauerint de ſua can
cellaria.ꝛ eſt ratio qꝛ per tot oculos videri debent ꝙ nō
eſt veriſimile ꝙ tales littere tranſeant cum vicio ꝛ decla
rabat hoc bona guida.in.c.cuꝫ adeo.J.eo.vbi dicebat ꝙ
a 25 littere gracioſe tranſeunt per multas manus†. nam trā-
ſeunt per manus notarij qui legit petitionem pape demū
per manum primi notarij legentis notandū ipſam domi
no pape. Item per manus diſtributoruꝫ qui diſtribuunt
illas inter groſſarios. Item per manus groſarioꝝ. Iteꝫ
per manus vicecancelarij. Item per manus bullatorum.
ꝛ ſic papa fundat ſe ſuper cancellaria ſua. Cū ergo ema
nant per cameram ceſſat illa preſumptio reuiſiōis ꝛ ma
turitatis que reſultat ex cancellaria.ꝛ per ꝯſequens non
eſt tanta p̄ſumptio in litteris camere.ideo non eſt mirum
ſi peccatuꝫ cōſtructionis non viciat litteras expeditas p
26 cameram ergo.† faciat etiam ar.de iure cōi peccatum la
tinitatis nō viciat inſtr̄m nec ēt teſtm̄.vt voluit gl.iſta.ꝛ
in.d.c.ap̄lice.ꝛ in.d.l. imperator.ꝛ iſte tex. apponit ſpā-
litatē reſcriptis papalib' ꝑp maturitatē cū qua p̄ſumunt̃
emanare. ideo dꝫ intelligi de his qui emanant a cācella-
ria vt ꝙ̃ minus fieri poteſt ledat iura cōmunia. Itē cōis
ſtilus eſt ꝙ littere tranſeant per cancellariam. ergo iſte
tex.adaptatur ad id ꝙ cōiter ꝛ ordinarie fieri conſueuit.
ꝛ ideo non adaptabitur ad id ꝙ extraordinarie ꝛ preter
ſtilum cōem vt ſunt littere que expediuntur per camerā.
l.fiſtulas.§.frumenta.ff.de cōtrahen.emp.ꝛ ſic non obſt.
dictum Jo.de imo.cum dicit ꝙ iſte tex.loquitur indiſtin
cte.ꝙ imo diſtinguitur ꝛ declaratur per tex.c.p̄cedentis
nec eſt verū cum ipſe dixit ꝙ ita mature tranſeunt littere
per cameram.ſicut tranſeunt per cancelariam tranſeunt
.n.per tot manus vt ſuperius dixi.ꝛ etiam nō ſine cā pa-
pa in.c.precedenti.dixit de cancellaria noſtra. nec ēt ob-
ſtat cum dicebat.d.Abb.ꝙ littere que tranſeunt per ca-
merā ſunt clandeſtine. qꝛ ſalua pace ex quo emanant de
cancellaria pape non ſunt clandeſtine per id ꝙ habet̃ in

.l.ij.alo.i.⁊ ibi per Bart.c.ſi ex publicis ratiocinijs. li.x.
⁊ ꝙ no.per modernos i.l.clam poſſidere.ff.de acq. poſſe.
⁊ per ↄſequẽs defenſatum eſt dictum dominii Anto. gl.
iſta arguit in contrarium.⁊ non ſoluit de.l.illicitas.§.ve
ritas.ff.de officio preſidis.Solue ꝙ ibi loquitur in alijs
litteris vel iſtrumẽtis in quibus ſtatur veritati. Poſtea
glo.iſta refert opi.laurentij dñis ꝙ priuilegia ⁊ inſtru
menta ꝓpter falſum latinum non viciant.⁊ alle.⁊ argu.
de conſe.di.iiij.c.ſi non ſantificatur.⁊ alle.l.qui habebat
ff.de manumiſ.te.glo.approbat dictum laurentij quo ad
inſtrumenta.ſed quo ad priuilegia.ro.curie. dicit eẽ ſec⁹
qr non valent.⁊ ad.d.c.ſi non ſanctificatur. reſpondet ꝙ
non loquit in litteris pape ſed in ſacramentis in quibus
27 vt ibi dicitur non eſt cõueniens† ꝙ verba celeſtium mini
ſterioꝝ ſubijciantur regulis donati ⁊ eſt verbum Hiero
nymi ⁊ gregorij ſuper Job.in fine prologi. lȝ attribuat
Aguſtino.nec ob.d.l.qui habebat.quia loquit in teſta
mentis.Item loquit in errore ſillabe.⁊ per iſta fit decla
28 rata glo.veſtra.†⁊ inq̃tum glo.i.vult ꝙ teſtamentuȝ nõ
viciatur ꝓpter falſam latinitatem.⁊ idem voluit gl.in.d.
c.apoſtolice.⁊ in.d.c.ex parte.qr in ↄ̃rium.alle.tex. in.d.
l.plaucius.ff.de aur.⁊ ar.leg.Item limita tex. iſtum. vbi
falſa latinitas poſſet ſaluari per figuram. qr tunc non vi
ciaretur.c.i.de iudi.⁊ ideo cõſuluit Joã.an. dicebatur in
quodã reſcripto apoſtolico ꝙ rectores hoſpitalis ⁊ alie
perſone que degere ↄtingerit in eodem poſſent in eodem
ſepeliri an viciet tale reſcriptum.refert iſtam q̃õnẽ hic.d.
Abb.videtur ꝙ viciet qr debuit dicere quas vt referat
ad verbum pſonas mihi videt ꝙ potius debuiſſet dice
re quos vt referat ad maſculinum ꝙ eſt mutus ↄ̃rium cõ
ſuluit Jo.an.ꝙ tale vicium nõ reddat litteras nullas ex
eo qr ſaluari põt per figuram intelligendo illud verbum
que fore neutri generis ⁊ pluralis numeri faciendo ⁊ re
lationem ad oĩa precedentia.vȝ ad rectores ⁊ ad pſonas
Item qr eſt modicus defectus.ideo non hȝ viciare.c. ex
parte.J.de fide inſtru.Iteȝ qr iſta falſa latinitas ſurgit ex
modico defectu.⁊ de iſtis figuris.vide bona glo.in.c. fo
rus.de verbo.ſig.⁊ de hoc.vide Barto.in.d.l.plautius.
vbi dicit ꝙ cauti notarij vt tollantur dubitationes.dicũt
quos ⁊ quas.arg.l.ſi.ff.ad trebel.⁊ ꝙ falſa latinitas ſal
uetur per figuram.vide ꝙ ſcriptum eſt apud Uirgilium
in ſecũdo eneydos vrbem q̃ȝ ſtatuo veſtra eſt.⁊ in euãge
lio ſcriptum eſt ſermonẽ quem audiſtis nõ eſt meus ⁊ in
veteri teſte ſcriptuȝ eſt virga tua ⁊ baculus tuus ipſa me
conſolata ſunt.⁊ vide gl.in.l.eam q̃ȝ.C.de fideicom.⁊ ꝙ
voluit Ange.ibi in reſpon.in prin.⁊ limita iſtum tex.⁊ ſi
miles niſi reſcriptum eſſet clauſum in corpore iuris.quia
tunc falſa latinitas illud non viciat.⁊ eſt ratio.qr tũc ſal
uatur per figuraȝ.ita pulchre dixit Bal.in.d.l.eam q̃ȝ in
29 prin.⁊ iſta menti cõmenda† dominus Pe.de ancha.hic
dixit ꝙ hic tex.loquitur in vicio latinitatis.ſed ſi eſt vici
um ſillabe non viciat ſi per eam non mutatur ſenſus.ſec⁹
ſi obmiſſio littere redderet intellectum reſcripti varium.
alleg.Jo.an.in.d.c.ex parte.Idẽ dicit in defectu oratio
nis vel dictionis vt non viciet ſi hoc non obſtante percipi
30 tur intellectus ſeu mens pape† de mala autem orthogro
a phia[a] dicit ꝙ non viciat.⁊ alleg.Bal.hic.⁊ ita reſidet.d.
Pe.re vera.Bal.hoc hic non dixit ⁊ iudicio meo vt poſ
ſum percipere ex lecturis.d.Pet.ipſe non vidit lecturas
Bald.ſuper decretalibus neſcio quo ſpiritu allegauerit
Bal.hic.⁊ tamẽ lectura.d.Pe.q̃ȝ habeo hic eſt ſcripta
manu ſua ꝓpria vos addite Bal.in.d.l.imperator.vbi
dicit ꝙ non vr falſa latinitas.licet deficiat verbum princi
pale orationis qr ſubaudit.l.verbum volo.C.de fideicõ.
l.i.ff.de heredi.inſti.faciat.c.i.de vita ⁊ honeſta. clerico.
31 †ſufficit.n.ꝙ ſit perfecta oratio mentalis ⁊ ꝙ in mẽte ſit
verbum principale.i.quo poſito ponitur orationis perfe
ctio qr virtus actuum humanoꝝ non ſtat in vno modico
atramento ſed in eo ꝙ eſt maximuȝ.non tñ credit ꝙ ma
la orthogrophia viciet.ar.d.l.qui habebat.qr nõ eſt ma
la latinitas ſȝ orthogrophia ſit pars gramatice.quia eſt
32 ars recte ſcribendi†.põt tamẽ notarius abſq; officio ma
giſtratus corrigere vicium latinitatis.qr facit debitũ ſui
officij ⁊ neminem ledit. ⁊ ita reſidet ibi Bal. iſtud ẽ val
de nota.ad declarationem iſtius decre. Tu vide text.in
capitulo cum adeo.J.eodem per quem textum . colligit
ibi Bal.ꝙ littere pape debent emanare cum magna deli
beratione ⁊ cũ moderamine inculpate ſcripture.qr iſtud
tollit hanc doctrinã ſuam in.d.l.imperator.qr officiũ or
thogrophie reddit ſcripturaȝ culpabilem . ⁊ ẽt pondera
iſtũ tex.qr dicit peccatum in ↄſtructione ⁊ clarũ eſt ꝙ or
thogrophia tranſit in conſtructione.⁊ iõ non eſt ſine du
bitatiõe.Et ſi mihi opponitur.d.c.ex parte.de fide iſtru.
vbi defectus lr̃e nõ reddit reſcriptũ pape vicioſum. eodẽ
modo defectus orthogrophie nõ reddit reſcriptũ papa
le vicioſum.⁊ illũ tex.debuit allegaſſe Bal.ad probatio
nem doctrine ſue.⁊ nõ debuit allegare.d.l.qui habebat
que loquit in actu vltime voluntatis.⁊ ẽt poſſet allega
33 ri illud ꝙ voluit idem Bal.in.d.c.ex parte.†vbi dixit ꝙ
defectus puncti vel tituli nõ reddit reſcriptũ vicioſuȝ per
34 illum tex.rõ tamen recti ſermonis eſt curanda† qr turpe
eſt ꝙ in litteris principis ſit mala latinitas.vt in.d.c. cuȝ
adeo.qr mala latinitas arguit impericia.alleg.d.l.plau
cius.⁊.l.i.C.de formul. Certe per illum tex.c.ex parte.
35 ego non poſſum inficiari ꝙ peccatũ orthographie nõ vi
ciet lr̃as papales.⁊ iõ teneo dictum Bal.non per tex.al
legatũ ab eo ſed per tex.d.c.ex parte.⁊ iſta menti cõmen
da.⁊ per iſta põt adduci.⁊ ẽt d̃clarari illud ꝙ voluit.d.
Car.in.c.ex parte.de offi.dele.vbi retulit de facto ſe obti
nuiſſe ab apoſtolica ſede eccleſiã ſancti pancraſij ⁊ in re
ſcripto fuit appoſitũ eccleſiã ſancti pancratij.⁊ ſic fuit er
ror in lr̃a qr fuit appoſitus.c.pro.t.refert ſe obtinuiſſe ꝙ
mutatio talis littere non viciat reſcriptum gracioſum ex
36 quo apparet de ſenſu.†Et licet vna littera apponatur lo
b co alterius[b] ſi tñ apparet papam ſenſiſſe de certo benefi
cio non viciatur reſcriptũ.⁊ eodem modo refert ſe in q̃õ
37 ne facti obtinuiſſe† papa mandauit in reſcripto ſuo queȝ
mitti in corporalem ⁊ fuerit obmiſſum poſſeſſioneȝ dicit
non viciari reſcriptum ſi per alia verba ibi poſita appare
at ꝙ papa ſenſerit de poſſeſſiõe eodẽ modo dicit ſe in q̃õ
ne facti obtinuiſſe ſi per appoſitionẽ vnius littere induce
retur falſa latinitas ſicut dicit ſe vidiſſe d̃ facto dicebatur
in quadã indulgẽtia apoſtolica duraturus ⁊ debebat di
cere duraturis ⁊ ſic fuit mutatio illius littere.i.in.v.ꝙ ni
hilominus valuit illa indulgentia apoſtolica . Accedat
etiam ꝙ voluit Ange.in.d.l.qui habebat vbi dicit nõ vi
ciari reſcriptũ ſi quis dicere debuit critinum ⁊ dixit cra
tinum per illum tex.eodem mõ dicit non viciari inſtrm.
alleg.Specu.in ti.de inſtru.edi.§.poſtremo.verſi. Idem
38 ꝙ inſtrumento.alleg.etiam Guil. dicenteȝ† ꝙ ſi legatur
eccleſie ſancti marini.⁊ erat eccleſia ſancti martini q̃õ ni
hilominus.vȝ legatam facit etiam q̃õ dixit Bald.in.l.ſi
39 cum ante.C.de donatio.ante nup.†q̃õ ſi notarius ſcripſit
a teſtm̃ ⁊ dixit q̃õ pater relinquebat filio mile iure reſti
tutionis q̃õ nihilominus vȝ teſtamentum ⁊ debet ſubau
diri iure inſtitutionis.faciat etiam q̃õ ſcripſit. Idẽ Bal.
40 in.d.l.imperator.vbi voluit† q̃õ ſi notarius ſcripſit talis
reliquid centum filio ſuo pro ſua falcimia.⁊ ſic fuit muta
tio.de lr̃a.d.in litteram.m.q̃õ nihilominus vȝ relictuȝ.⁊
intelligitur pro falcidia.Idem etiam voluit ſcripſit no
41 tarius in inſtrumento† q̃õ notarius renũciauit beneficio
valliani debuit dicere velleiani q̃õ ꝓpter hoc nõ viciat in
ſtrumentum.⁊ ideo multum eleganter dicebat Innocẽ.
q̃õ bulla tollit ſuſpitionem modicam ⁊ leuem.⁊ ſi eẽt vi
cium vnius dictionis non viciarẽtur littere propter defe
ctum probationis.dũmodo deprehenderetur intellectus
pape.quia manus ⁊ oculus ſcribentis pape fallitur. di
42 cunt tamen quidã† quod facilius viciatur littere gratie
q̃ȝ littere iuſticie quia debent examinari ſolẽnius. ita re
fert Hoſtien.in.d.c.ex parte.⁊ ex hoc poteſt inferri ad di

a ¶ Orthographia. Adde ꝙ eãdẽ ſententiã hȝ fely. hic col.iiij. circa mediũ ṽſic. limita.vij. quẽ adducit andreã hic. ⁊ per iſtũ ꝓbat ⁊ firmat vt ibi facile legere eſt.

b ¶ Loco alterius. Facit pro iſta elegãti cõcluſiõe q̃õ ſingulariter voluit.d.barth. ſoci.in.ↄſi.cxliij. inci.viſo ꝓceſſu.d̃.ſterca ex predictis car. cepix.

re.ix.diſt.c.ad ſacras ⁊ ita reſidet hic Bal.iſta queſtio de
53 ciditur per illam † inſtrumentū in parte eſt falſum ⁊ in p
te eſt verū an in totum reddatur falſum de quo p Inno.
in.c.fraternitatis de hereticis contra tamen iſtud dictū
Bal.ꝙ optime facit caſus ē ſingularis in.c.ſi eo tēpore d
54 reſcrip.in.vi.vbi † ſi reſcriptū eſt ſurreptitiū in parte ⁊ in p
te non.non reddit in totū ſurreptitiū de quo dicetur in.c.
55 ſup l̄ris.ẜ.eo.⁊ in.c.ſedes.ẜ.eo. † Querit ēt hic Bal. an.in
p̄uilegijs maſculinum concipiat femininum vr̄ ꝙ non q̄
non eſt omnino congrua gramatica que fit per figuram
ꝯceptiōis generū nec eſt naturalis ſignificatio ſermonis
ſi eſſet naturalis ſemp idē ſignificaret ꝙ eſt falſum.l.i.§.
querit de ventre in poſſeſ.mit.ꝯrium videtur q̄ maſculi
nū concipit femininū ſi poteſt adaptari.l.tres fratres.ff.
de pac.⁊ ſi eſt neutri generis ſupponit ꝓ vtroq; ſenſu.nec
eſt mala gramatica ſi adaptari poteſt ſane ſolū maſculi
56 no ſexui.nam tunc maſculinū nō concipit femininū. † vn̄
ſi teſtator dicit reliquo fratres executores non intelligi
tur de ſororibus.l.cuius bonis.ff.de cura.fur. q̄ femina
habet inualidum conſilium ego de hoc dixi multum ſin
gulariter in repetitio. clementine prime. de electio.vide
ibi oīno.Et p hec hactenus dicta a me cum ex vberrimo
antiquorū fonte exhauſta.tū ēt ex igenioli mei tenuitate
collecta ⁊ clariora reddita ſit expedita decretalis iſta.

c **Ex parte.** c Non poteſt ꝯ ſm̄ reſcriptū opponi taciturnitas
primi ꝙ ipetrauit appellans de ſua appella
tione mentione non facta.h.d.ſm̄ Hoſtiē. ⁊
Jo.an.ſed.d.Ant. ſic ſūmat valet ſm̄ reſcriptum ꝯ p̄mū
ab appellante impetratum in quo appellationem tacuit
vel cuius vires ſunt finite ex deſertione inſtancie ex tacita
renunciatōe vel tpis lapſu.vel ſic ſm̄ do. Cardi. contra
reſcriptum impetratum ab appellante ſuper appellatio
ne non poteſt opponi taciturnitas primi ꝙ impetrauit
appellans qui ſue appellationi non detulit hoc dicit.in p̄
ma parte narrat factum diffinitionem appellationem ⁊
ſpoliationem in ſecūda pte narrat vnius ptis ꝓſecutōem
⁊ alterius negligentiā ⁊ doloſitatem ibi quā.in tertia fi
nalē determinatōem ibi ideoq; caſum ſic figurat bal.hic
premittens ꝙ capellanus de emptoenſi. ſuberat matri
ci eccleſie de tarēto itē ꝙ ſtephanus erat pſona.i. rector
dicte matricis eccleſie qui in dicta capella tenebat capel
lanū itē premittit ꝙ octo.dyaconus egit coram ordina
rio ad dictam capellam ⁊ cū ſucumberet appellauit ⁊
iudices impetrauit de ſua non facta mentione ⁊ demum
ſpoliauit dictum ſtepha.⁊ dictum capellan̄.⁊ tandem ſte
tit per bienniū ꝙ dictam appellationem non fuit ꝓſecu
tus poſt impetrationem aūt dicti octonis dictus ſtepha
nus alios iudices impetrauit coram qbus petebatur ino
uata reſcindi.⁊ capellā ſibi reſtitui ſ; octo dicebat ꝙ iſte
littere non valebant q̄ non faciebant mentionem de pri
mis impetratis per dictum ſtephanum ꝙ faciant dictā
capellā reſtitui matrici eccleſie ⁊ dictū octonē condēnēt
in expēſis nō eni oportuit fieri mentionē de p̄mis l̄ris do
lo ⁊ negligētia ipſius octonis nō ꝓſequentis.ſed do.An
to.ponit caſum hoc mō ſtephanus qdā pſona eccleſie de
tarento habebat quandā cappellā ſubiectā ſue eccleſie q̄
qdā capellanus detinebat noīe dicti ſtephani qdā octo.
mouit qōnē ꝯ dictū ſtepha.et dictū capellanū. ſup ꝓprie
tate dicte capelle p̄tendens ipſam ad ſe ſpectare de iure
⁊ dū eſſet lata vna interlocutoria dict⁹ octo.appellauit ⁊
ſua appellatōe pendente nō deferendo ſue appellationi
priuauit dictū capellanū ſua poſſeſſione ⁊ ſe in capellā in
truxit ⁊ quaſdā litteras ipetrauit nullam faciens mētio
nem de appellatione in quibus iſta cauſa forte aliqbus
cōmittebatur ⁊ p biēnium non fuit vſus illis l̄ris tandē
ſtephanus vt proſequeretur appellationem anteq̄ eſſet
elapſum biennium iudices delegatos impetrauit in cau
ſa appellationis animo proſequendi appellationem ⁊ pe
tijt attentata appellatione pendente retractari citato oc
tone qui vſq; ad tertiam tacuit tandem produxit primas
litteras ⁊ oppoſuit de defectu ⁊ iuriſdictione iudicū im
petratorum ab ipſo ſtephano quia erant ſecunde littere.
⁊ in cauſa appellationis in quibus nulla fiebat mentio
de primis ⁊ propter hoc petijt quod ꝓnunciarent ſe non
iudices ſed aduerſa pars quatuor vel quinq; opponebat
contra primas litteras primum q̄ erant impetrate poſt
renunciationem appellationis que ſurgebat ex innoua
tione ⁊ attentatione ⁊ per conſequens non valebant ſe
cundū q̄ dicte littere fuerunt ſuppreſſe vſq; ad tertiā ci
tationem tertium q̄ eis dolo vel negligentia vti poſt po
ſuit ꝙ apparebat ex lapſu anni quartū q̄ dicte p̄me litte
re nullam faciebant mentionē de appellatiōe ⁊ ſic nō va
lebant.quintū ꝙ inſtantia appellationis in cuius inſtā
tia erant impetrate deſerta erat q̄ lapſum erat bienniū
a tempore ⁊ in appellatione forte iudices non procede
bant ideo ſtepha.predict̄.hoc pape intimauit papa man
dat illis iudicibus duo ꝙ receptēt poſt appellationē oc
ton. ⁊ reſtituant poſſeſſion. dicto ſtepha.ſecundo quod
ſi deſerta eſt appellatio dictum octonem condemnent in
expenſis ita clare poſuit caſum do.Ant.⁊ eſt decre.mul
tum ſolem.⁊ etiam ſolemniter eſſet legenda venio ad no
1 tabilia. ¶ † Nota ibi perſone eccleſie expone perſone ec
cleſie.i. rectoris eccleſie quia qlibet rector eccleſie poteſt
dici perſona eccleſie largo modo alr̄ ſumitur.ẜ.eo.c. ad
aures q̄ ſumitur pro dignitate ⁊ dicitur perſona p ſe
ſonans.i.preheminens ſiue regens ſm̄ Bald. hic qui ēt
refert Jo. an .in nouella in.c.ſciant cuncti.de elec.lib. vi.
dicere ꝙ illud ꝙ eſt reſtituen̄.eccleſie poteſt reſtitui perſo
ne ſiue prelato miniſter eſt enim.l.annua.§.i.ff.de annuiſ
2 lega.l.ſi ideo.§.i.ff.de euic.⁊ ita reſidet Bal.hic tu ponde
ra accurrate † q̄ perſona eccleſie capitur hic pro pleba
no eccleſie matricis ⁊ vide.c.cum eccleſia de pac.vbi pſo
na eccleſie capit̄ ſecundū dominum Cardinalem ibi ſe
ſecundum vulgare anglie.in prouincia vocantur prio
res in apulia abbates rector⁹ autem dicitur ille qui aſſu
mit ad regimen eccleſie parrochialis ⁊ eodem modo
poteſt dici plebanus rector eccleſie matricis faciat text.
in capitulo licet canon in principiō ⁊ in verſiculo eiuſdē
rector ⁊ in capitulo ſtatutum ⁊ in capitulo cum ex eo ⁊
in capitulo commiſſa de electio.libro ſexto ⁊ quod volu
it Bart.in.l.ſancimus.C.de ſacroſanctis eccleſijs ⁊ ideo
conſului ſuperioribus diebus.ſuper quadam bulla que
emanauit ab Alexandro quarto in qua eximebat qō
dam monaſterium cum capellis. ⁊ eccleſijs ſibi ſubie
ctis. ⁊ rectores illarum ab omni iure iuriſdictione do
minio viſitatione ⁊ correctione quorumcunq; ordina
3 riorum dubitabatur † vtrum viderentur exempti preſby
teri parrochiales illarum eccleſiarum. ⁊ etiam ipſi
plebani.Conſului ego quod ſic quia illud verbum re
ctores ecleſiarum verificatur in plebanis. ⁊ in preſby
teris regentibus eccleſias parrochiales quod bene no
ta.pro intellectu capituli per exceptionem de priuileg.
libro ſexto.⁊.c.cum capella ducis burgundie ⁊.c.ex ore
⁊.c.cum ⁊ plantare.§.in eccleſijs eodem titulo tene mē
4 tī. ¶ † Nota ibi cum capella ad predictam eccleſiam
de iure pertineat quod eccleſia plebanalis poteſt poſſi
dere ⁊ tenere capellam poſitam in ſuo plebanatu non
ponendo ibi rectorem ſed capellanum qui eam officiet
⁊ teneat nomine plebis ⁊ poteſt intelligi iuxta nota. per
gloſ.in.c.eam te de etate ⁊ qualitate vel quando habu
it ex priuilegio vel preſcriptione quia preſcripſi capellā
licet eſſet de menſa plebis iuxta nota.in.c.vt ſuper de re
bus eccleſie non alie. alias de iure regulariter capella
non pertinet ad plebem iuxta notata in capitulo ad au
dientiā el primo de eccleſi.edifici. ⁊ in capitulo dilectus
de capellis monachorum ⁊ verbum de iure hic poſitum
intelligitur largo modo ⁊ ita reſident hic ſcribentes.
Tu vide ellegan̄. tex.in.c.ex parte.h. de foro competē
tī vbi mulier petebat caſtrū aſſerēs ad ſe ptinē rōe dota

c ¶ Non pōt ſcribentes hic nouiſſime cōue niūt in ſubſtā tia in hoc ſum mario ſ; in v̄ bis differrant ſ; quo ad ma teriam huius tex.vltra ōdu cta a moder nioribus vide oēſ ſumiſtas q p varia exem pla ipſum de clarant.

d ¶ Rector Adde.ellegā. c.ſi.de prebē. ⁊.c.ex tranſ miſſa de deci mis. ⁊ vide in alio ſignifi cato de donat. c. iter quomo do āt apud le giſtas ſumma tur vide Bart. in.l.i.C.de ex cuſa.mu.libro xi.⁊ allega. lo cis vtriuſq; cē ſure oēs fere ſcribentes

e ¶ Cum capella.Fely.aūt hic i prima co lumna ſtatim poſt ſumariū verſi. capella. tangit iſtā.q. ⁊ ipſā late exa minat diſtin guēdo adden do limitādo ⁊ adducēdo oēſ in materia lo quentes vide ipm̄ poſt do. Abb.q̄ egre gie loquitur.

licij ⁊ tamen dotaliciũ non debebaẜ ſibi de iure cõmuni
ſed de conſue.vel ex pacto ẜm Jo.an. ibi ex quo dicto ⁊
6 tex.iuncto.tex.iſto datur ſolleñ.doctrina†ꝙ libellus nõ
viciatur licet non concludat ẜm ius cõmune aut munici
pale ſed cõcludat ẜm ius ſpeciale non allegatũ dũmodo
de eo fiat mentio in proceſſu ꝙ eſt bene notandũ ⁊ ꝓpter
hoc tempatur dictũ Inno.in.c.i.de officio vicarij ⁊ in.c.
cum ſit gñale de foro compe.vt ꝓcedat qñ ꝯ talẽ libellu
opponiẜ ſed ſi non opponaẜ ſatis eſt ꝙ poſtea certificetur
in meritis cãe.arg.l.fi.C.de anna.excep.reorum que volu
it Inno.in.c.ceterum de iudi.⁊ in.c.ij.de libel.obla. ⁊ ꝙ
voluit glo.in.l.i.§.ſi argentũ.ff.depoſiti.item ꝓbat ẽt iſte
7 tex.coniuncto ver.matrice ad fi.†ꝙ eccleſia habens ſub
ſe capellas põt dicit eccleſia matrix reſpectu capellarum.
ꝯcordat.c.ex tranſmiſſa de preſcript.⁊ hoc lato ſumpto
vocabulo ⁊ in.c.preterea.el.ij.de tranſac.ſed ꝓprie ⁊ ſtri
cte eccleſia chatedralis dicitur matꝛ.c.venerabili de ver.
8 ſig.c.i.de preſcrip.†⁊ ex hoc infert hic dñs Abb.ꝙ nõ vi
ciatur libellus ſi eccleſia inferior appellatur matꝛ.tu po-
tes dicere hoc non eſſe miranũ.qꝛ libellus eſt interpetrã-
dus late vt tenet.c.conſtitu.de reli.do.l.ſi olei.C.loca.l.
ſed ſi poſſeſſori.§.item ſi iurauero.ff.de iureiur.cum ſi.tu
9 vero conſidera ꝙ glo.in cle.i.de ſen.excom. dicit†ꝙ ap
pellatione matricis eccleſie venit eccleſia maior ⁊ baptiſ
malis in loco licet non ſit cathedralis que ideo dẜ matꝛ.
qꝛ ſicut matꝛ.generat ſic illa baptizando regenerat ita vĩ
tex.ibi formalis cum ſua glo.⁊ ſic ꝓprie ⁊ ſtricte appella
tiõe eccleſie matricis venit eccleſia maior ⁊ baptiſmalis
in loco licet non ſit cathedralis que glo. ⁊ tex.deſtruunt
doctrinam doctorum traditam hic dicas ꝙ dictum illiꝰ
glo.non videẜ ſimplr̃ eſſe verum naꝫ vbi ſimplr̃ ſit mẽtio
de eccleſia matrice intelligiẜ de cathedrali. vt in.d.c.i. ⁊
c.venerabili ſed vbi ratione alicuius adiuncti vel ratiõe
ſubiecte materie non poteſt intelligi de eccleſia cathedra
li tunc habeat locũ ꝙ diciẜ in illa glo.ꝙ illa eccleſia dica
tur matꝛ.que in loco illo eſt maior ⁊ baptiſmaẜ.ſi autem
in illo loco nulla eſt principalior puta qꝛ in villa vel ca-
ſtro oẽs eccleſie ſunt equales ⁊ qlibet baptizat ſuos par
rochianos vel eccleſia pͥncipalis ⁊ baptiſmalis ẽ in alia
villa tunc in illo loco dicitur eſſe eccleſia matris nec põt
hẽe locum tunc ꝙ hẜ per glo.in.d.cle.i.⁊ ẜm predicta in
tellige iſtũ tex.⁊.d.c.ex tranſmiſſa ⁊.d.c.preterea tene be
10 ne mẽti qꝛ nemo hic appuit.†item ꝓbat ẽt iſte tex.ꝙ nar
ratio ꝓprietatis non viciat libellũ in poſſeſſorio naꝫ illa
verba de iure pertineat narrauit ꝓprietatem ⁊ nõ poſſeſ
11 ſorium ⁊ ideo non viciant libellum†qꝛ in libello debet at
tendi ꝯcluſio ⁊ nõ modus narrãdi ẜꝫ do.Anto.hic q ad
hoc allegat.c.ex pte.h.de foro cõpe.⁊ ſic nec p hoc extẽ
ditur libellus ad ꝓprietatem qꝛ hic inquantũ dẜ de iure
ptineat cõprehendiẜ ꝓprietas ⁊ tñ in fine ſit reſtitutio er
go ſequiẜ ꝙ in libello fuit concluſũ ſup poſſeſſorio ⁊ ſic q̃
narranẜ in libello nõ ampliãt ꝯcluſionẽ libelli tu vide de
hoc Bal.in.l.edita actio.C.de edẽ.vbi tꝫ ꝙ i libello attẽ
daẜ ꝯcluſio ⁊ idẽ voluit in.l.domũ.C.de rei vẽ.⁊ in.l.nõ
dꝫ.ff.de dolo ⁊ in.l.ij.C.q accu.non poſ. ⁊ Ang. in ꝯſilio
cc.xxvi.⁊ idẽ dicas in ꝯctu vt attẽdaẜ ſola ꝯcluſio ⁊ iõ lꝫ
multa verba interuenerint in ꝯctu tñ ſola ꝯcluſio dẜ ꝯ-
ctus tex.eſt multũ ſoleñ.in.l.ſi volũtate.C.de reſcin. ven.
idẽ dicas in reſcripto vt attẽdaẜ ſola ꝯcluſio elegans di-
ctũ fuit Inno.in.c.ſup lr̃is.J.eo.refert ⁊ ſequiẜ illud dictũ
Bal.in.l.pſcriptione ad fi.C.ſi ꝯ ius vel vti.pu.faciat ad
pdicta tex.in.c.lr̃e de dila.⁊ adde ẽt ad pdicta tex.valde
ſingularẽ in.c.bone el.ij.de poſtu.pla.in ṽ.q ius habebãt
12 eligendi†vbi eſt caſus ꝙ admittitur talis libellus peto
electionẽ caſſari qꝛ fuit celebrata me contẽto ex eo qꝛ
hẽo ius eligendi vna cũ electionibus vẜ enim p illa ṽba
iferre ꝙ ẽt ſit in poſſeſſione.nam alias ille lielblus nõ cõ
a cluderet[a] qꝛ ille q nõ eſt in poſſeſſio.eligendi nõ dẜ contẽ
ni ſi nõ vocaẜ qꝛ ius vocis dãde ſequiẜ magis poſſeſſiõeꝫ
q̃ꝫ ꝓprietatẽ vt in.c.ꝯſultatõibus de iure patro.c.quere-

a ℭ Cõcluderet. Pro ꝯcordan ⁊ reſolutõe vſqꝫ ad immediata illiuſ ꝯcluſionis vide.d.Jo.may.in.§.omnium numero.c.xvi nu.cx pi.c.⁊ nu.cxxxiij.car.xij.⁊ vide ſinglr̃ Lãfrã.dicentẽ in quolibet caſu de mũdo libelli ꝯcluſionẽ inſpici dr̃e in ru.de cau.poſ.⁊ ꝓprie.in.i.co.i ṽ.pmitto i fi.ver.car.xl.

lam de elec.c.cũ olim de cã poſſeſ.⁊ ꝓprie.no.Inno.in.c.
13 cum ana eccleſia de elec.in.c.in litteris de reſti.ſpol.† illa
n.verba ius habeo eligendi ſonãt pͥma facie in ꝓprietatẽ
⁊ nõ in poſſeſſionẽ vt no.in.c.cũ eccleſia de cauſa poſſ.⁊
ꝓprie.ſed ibi ſit larga interpetratio qꝛ libellus dꝫ late in
terpetrari vt ꝯcludat vt in.c.ꝯſtitutus de reli.do.⁊ in.l.ſi
qs intentiõe ambigua cũ ſi.ff.de iudi.ita dicamus in caſu
huius.c.vt lꝫ in libello fuerit dictũ ꝙ capella de iure pti-
neret ad eccl'iaꝫ plebanalẽ vt fiat larga iterpetratio ⁊ in
telligaẜ ẽt in poſſeſſorio ⁊ iudicio meo non põt allegari
melior ꝯcor.ad iſtũ tex.⁊ ad hãc doctrinaꝫ doc.q̃ꝫ tex.d.
14 c.bone. ℭ †No.ibi capellanũ ipſius eccleſie ꝙ ſpoliato
poſſidẽte noie alieno vẜ ſpoliatus is cuius noie poſſideẜ
⁊ ſic p deiectioneꝫ detinẽtis tolliẜ poſſeſſio in pſona eius
huius noie poſſideẜ.l.iij.§.q̃ꝫuis.ff.de acqr.poſ.c.olim de
15 reſti.ſpo. ℭ †No.ibi ꝓſequutus ſupple plebanus ⁊ ſic
no.ſupiorẽ agere ex expulſiõe inferioris nec miruꝫ qꝛ eiꝰ
noie poſſiderat.l.ſi qs vi.§.differentia.ff.de acquir. poſ.l.
i.C.ſi p vim vel alio modo ⁊ ſic ꝓbaẜ hic ꝙ rector pͥnci-
palis agit ſi capellanus poſit'.in capella ſua ſpoliatur fa
cit.c.cũ deputati de iudic.nam deiecto capellano agit re
ctor pͥncipalis nã dicebat hic Gofre. quẽ ſequiẜ Hoſti.
⁊ Jo.an.⁊ cõiter ſcribẽtes qđ iſta eccleſia de tarẽto poſ
ſidebat capellã de qua in lr̃a ⁊ eius capellanũ qꝛ eiꝰ noie
poſſidebat.c.cũ veniſſet de reſti.ſpo.⁊ ſic non poſſidebat
ipſe capellanus capellã licet illã detinebat ideo non agit
16 ipſe capellanus†ſicut non agit colonus poſſeſſorio recu-
pande licet deiciaẜ ipſe colonus qꝛ non poſſidet ſibi ſed
dño.l.i.C.cõia de vſucapionibus.l.i.§.deicitur ⁊.l.ſi.ff.
de vi ⁊ vi arma.dñs Pet.de anch.hic dicit ſe non crede
re hoc dictũ gofredi ⁊ Hoſti.fore verũ ⁊ cõtra eos alle-
gat.l.i.C.ſi per vim vel alio modo ⁊.c.cũ dilecta.J.eo.⁊
loquiẜ iſte tex.in eo qui poſſidet noie alieno nõ vt vicariꝰ
qꝛ tunc ipſe ageret iure ſuo cle.i.de offi.vica.c.g.ppetuus
17 de fide inſtrumen.†quandoqꝫ vero qs poſſidet ſuo nomi
ne ſed ſubeſt alteri pleno iure vel quo ad qd vtrũ tũc ille
ſupior poſſit agere ⁊ ꝯueniri ꝓ virĩbꝰ eccleſie ſubiecte re-
mittit ad no.in cle.i.J.eo.⁊ in.c.auditis de pſcrip.⁊ ita re
ſidet hic.d.Pet.nõ tñ rñdet ad.d.l.i.⁊ ad dictũ.§.deiciẜ
18 allegata p Gofredũ ⁊ Hoſti.dñs Ant.dicit hic†qđ pla
tus eccleſie matricis põt agere ⁊ impetrare ꝓ eccleſia
⁊ appellare ꝓ eccleſia ſibi ſubiecta.c.iter quatuor de ma
io.⁊ obe.c.cum venerabilis de reli.do.⁊ p paulũ in cle.
i.J.eo.tu de hoc vide elegañ.tex.⁊ glo. in.c. ſancimus .C.
de ſacroſan.eccle.⁊ Bar.ibi dicentẽ qđ iſto caſu ſupior
non dꝫ agere noie inficis eccleſie ſeu ſuo noie ſꝫ noie illiꝰ
19 capelle ſibi ſubiecte naꝫ ibi eſt tex.†qđ epiſcopus põt age
re ꝓ rebus eccleſiaꝝ ſibi ſubiectarum ⁊ Bar.ibi dicit idẽ
eſt diceñ.in abbate maiore qui poteſt agere pro rebus il
20 larum capellarum dicit tamen fore animaduerteñ.†qđ ſi
cõcurreret rector illius capelle vel eccleſie ⁊ ſuperior tũc
ille rector eſſet pferendus ſupiori qꝛ pͥncipaliter illius re
ctoris intereſt ar.l.ij.§.ſi.cum.l.ſeq.ff.ad.l.iuliã de adul.
itẽ debet agere noie capelle ſicut dicimus i pſona ꝯiũcta
ar.l.ſed ⁊ hec.in pͥn.de ꝓcu.ſicut ⁊ qlibet ſupior põt age
re ꝓ rebus ſuoꝝ ſubditoꝝ.⁊ ex hoc habes limitatõeꝫ ad
iſtum textum.nam ſi capellanus ille fuiſſet rector illius
capelle potuiſſet agere ⁊ fuiſſet preferendus illi pleba-
no item conſidera quia domi.Pet.forte male intellexit
dictum Gofredi ⁊ Hoſtien.quia lex prima quam ipſe al
legauit.C.ſi per vim vel alio modo loquitur in alio caſu
quam loquatur Gofredus ⁊ Hoſtiẽ.loquitur enim qñ
21 †dominus abſens eſt ſpoliatus poſſeſſione tunc enim lex
illa domino abſente cõcedit facultatẽ agẽdi poſſeſſorio
recupande ꝓpinquis pentibus ꝓximis amicis colonis
ſeruis ⁊ ſimilibus ⁊ loquitur quando agunt pro abſen-
te ſpoliato vt probat tex.ille in verſicu.atqꝫ ita tueantur
abſentes ⁊ etiam loquitur ille tex.quãdo agunt nomine
abſentium ⁊ non nomine ſuo proprio vt probatur ibi in
finalibus verbis in ver.abſentium noie ꝯ pſentium violẽ
tiam ſubueniri

tiã ſubueniri dictũ aũt Gofredi eſt qñ collonus noie ſuo
ꝓprio vult agere ⁊ ſic.d.l.i.ponit caſuȝ lõge diuerſum a
dicto Gofre. Item loquit.d.l.i.in caſu ſpãli ergo in ɔ̃triũ
erit ius cõe.l.ius ſingulare.l.ꝙ vero.ff.de legi.c. pñti ꝺ
pben.li.vi.⁊ p ɔſequens non bene loquutus eſt dñs pet.
22 ¶ †Mo.ibi poſt appellationẽ a ſe factaȝ q2 iſte octo.ap/
pellauit ⁊ attentauit appellatione pendente ⁊ ſic ꝓbat h
ꝙ ex attentatis p appellantẽ appellatione pendente q̃ȝ
interpoſuit ſtatim videt renunciare appellationi hec eſt
vna regula in materia appellationis.c.an ſit de appel. ⁊
ſic ex eo q2 nõ dȝ ſue appellationi attentando ɔ̃uenire iõ
vt illi appellationi renunciare facit enim id qd̃ repugnat
appellationi faciat ſiſe qd̃ habet in.c.ſolicitudineȝ de ap
pel.⁊ in.c.gratũ de officio dele.⁊ in.l.ad ſolẽnem.C.ꝺ re
iudi.⁊ in.c.ſi.de appel.lib.vi.Glo.i.ſup iſto ver.poſt ap
pellationem dicit nõ appere id ſup quo appellauerit iſte
octo.⁊ dicit ꝙ forte appellauit iſte octo.a ſnĩa diffinitiua
lata ab ordinario vt ſentit ẽt glo.ſequẽs vel forte ab iter
23 locutoria lata ſup aliquo articulo† q2 oliȝ poterat appel
lari a motiuo iudicis occulto vel patẽti hodie vero non
niſi inſtet piculũ torture ſm Bal.hic q allegat .l. ſi quis
ꝓuocatõe.C.de appel.⁊ ſic inquantũ glo.iſta dicit ꝙ for
te apellauit a ſnĩa diffinitiua lata ab ordinario eſt prima
lectura ad iſtũ tex.⁊ ſm eã ceſſat vnũ ɔ̃triũ ꝙ formari
poſſet dicendo ꝙ non debuit papa h mãdare reuocari at
tentata anteq̃ȝ conſtaret de veritate iuſticie appellatiõis
p id qd̃ habet in.c.non ſolum de app.lib.vi.q2 iſtud ɔ̃triũ
ꝓcedit qñ appellat ab interlocutoria vel a grauamine
ſecus qñ a diffinitiua vt patet ex tex.d.c.non ſolum ſed te
nendo aliam lecturam de qua in glo.ſequẽti bene obſtat
ɔ̃triũ ſolue ꝙ hoc ꝓcedit qñ aliqd eſſet attentatũ p aliũ
q̃ȝ ipſum appellãtẽ ſecus qñ p ipſum appellantẽ vt hic fu
it q2 tunc non põt aliter verificari ipſa appellatio tũc nec
illã poſſet impugnare ipſe appellans q2 allegaret ſuã tur
pitudinẽ ɔ̃ ea que habent in.c.cũ ſup de ɔceſ.pben.⁊ hoc
intellige ꝓcedere ſȝ do. Cardi.ſi appellat9 ɔ̃ſenſerit ap
pellatio p regulã ex eo.li.vi.⁊ p id qd̃ voluit.ſpec.in tit.
de app.§.nũc breuiter ver.ſȝ pone appellat9.vbi dicit fuiſ
24 ſe obtẽtũ in facto† ꝙ appellatus qui negauit appellatio
nẽ fuiſſe iterpoſitã nõ fuerit auditus ꝓſequẽs appellatio
nẽ p id qd̃ no.in.c.nicolao de appella.⁊ p hoc dicit dñs
Card.ꝙ tex.iſte põderauit ꝙ appellat9 fuerat ꝓſequut9
appellationẽ ⁊ per ɔ̃ñs illã approbauerat ⁊ p hoc dat
25 b cautelã† ꝙ appellat9.[b] qñ petit reuocari attẽtata p appel
lantẽ vt approbet applõnẽ quatenus ꝓ ipſo facit ⁊ hoc
ꝓcedit qñ appellans non ꝓſequit ſed eo ꝓſequente ẽt ſi
appellatus nõ approbet appellationẽ quatenus ꝓ ſe fa/
cit põt ſe defendere ⁊ allegare iura ſua.c.cũ olim deceſi.
ſatis vi2 poſſe dici ꝙ ẽt ſi a pnci.appellans nõ detulit ap/
pellationi ſue ſpoliando aduerſariũ poſſit ipſe ſpoliatus
petere reuocari attentata ſi hoc voluit.q2 p hoc ſatis vr
recedere a pma ɔ̃dictiõe ꝙ vr poſſe fieri per id quod no.
Bar.in.l.poſt legatũ.ff.de his qbus vt indig. tutius tñ ẽ
ſeruare cautelã dñi cardinalis ita dixit hic Jo.de imo.⁊
p iſta expediuit ipſe pmas duas gl.huius.c.ego lõge mi
ror ꝙ do. Card.hic ⁊ ẽt Jo.de imo.nõ allegauerint gl.
ſingłem in.c.ɔueniſſent de eo q mit.in poſ.in glo. ohulit
26 que dicit† ꝙ ſi actus geſtus p appellantem corã iudice a
q̃ non fuerit approbat9.in ipſo iudicio ꝙ tunc ſup illũ ac
tũ non vr renunciaſſe appellationi q2 non põt iudex vel
ps fundare ſe ſup eo ꝙ iprobauit vt in.d.regula ex eo.li.
vi.⁊.d.c.cũ oli ⁊ optimus tex.ſ.c. mulieri de iureiu.in.c.
27 cũ pdẽ de pac.Gl.iſta ſcd̃a† q̃rit an ps teneat ɔ̃ferre ſue
applõni ⁊ dicit qd̃ ſic alioqn vr applõni renũciare eo ipo
ꝙ iudex a q̃ ꝓcedẽt ⁊ diẽ ꝙ raro alibi iueniẽs niſi h bal.
hic dicit ꝙ imo de hoc videtur caſus i.l. cyrographis.§.
i.ff.de adminiſtra.tuto.vbi ſi appellans alienat pendente
appellatione reuocat lȝ non p viam attentati ſed in fine
cãe ſȝ ibi appellatio ipediebat alienationem hic nõ.ar.
l.furti.§.i.ff.de his q no.infa.q2 ɔ̃trietas.ſiue incõpatibili

tas ſui officit appellanti ſed nõ officit id qd̃ appellatõem
non hȝ impugnare ita Bal.hic recitat iſtã glo.ij.ſed dñs
Abbas ꝓ intellectu iſtius gl . oppo.hoc modo iſte octo.
qui appellauit non debuit audiri ſuper appellatione ſua
q2 ſpoliando aduerſariuȝ vr illi renũciare.c.an ſit de ap/
pel.glo.fatetur ɔ̃trium ⁊ hoc optime dicit notandam eſſe
28 iſtam glo.hoc ẽt firmat hic Inn.dicens† ꝙ attentas ali/
qd contra appellatõeȝ ſuã non dȝ amplius audiri ẽt ſi vel
let lr̃as ipetrare ſup ea ꝙ ẽ bñ no. ⁊ Cy .⁊ ex his poſſet
dici a ɔ̃rio ꝙ iſte octo.non fuit admiſſus nã hic fuit ꝓceſ
ſum vigore lr̃aꝝ ſcd̃aruȝ quas impetrauit appellatus ⁊
non vigore litterarum quas impetrauit appellans. ſed
tunc oppono de fine.c.vbi dicit ꝙ iſte appellans dȝ ɔ̃dẽ
nari in expreſſis ſi nõ fuit ꝓſecutus appellationẽ ergo po
terat proſequi non obſtante ſpoliatione facta ſolu.Abb.
ꝙ ideo iſte poterat ⁊ tenebatur proſequi q2 appellat9.re
ceperat appellation. ⁊ eam proſequebatur ideo non li/
cuit appellatori illam deſerere nec expreſſe nec tacite vt
29 in.c.ſepe de appel.⁊ ideo notanter dicit hic Inno. † ꝙ ſi
appellat9.recipit appellatõeȝ vel alias intereſt ſua ne ap
pellatio deſeratur non ꝓteſt appellans illi renunciare
30 argu.l.nemo.ff.de reg.iur.† nam nemo debet cum altero
piudicio conſilium mutare ſed vbi iſta ceſſarent poſſet
appellans renunciare ſue appellationi ⁊ ita loquatur.l.
ſi quis libellos.C.de appel.canonizata.ij.q.vi.ꝙ eſt bñ
31 notandũ.† item tacita renunciatio iducitur ex attentatio
ne in odium attentantis non auteȝ quatenus tendit in fa
uorem ſui ⁊ in odium aduerſarij qui vult appellationẽ ꝓ
ſequi vt eſt hic text. notabilis coniuncto fine ⁊ ita reſidet
hic dominus Abbas ⁊ ita expedite ſunt iſte due glo. per
ſcribentes hic vt vobis nunc retuli vos addite primo
ad dominum Abbatem ⁊ alios hic Innocen. in.c.licet
in finalibus verbis.J.de accuſa.vbi formaliter dicit iſtud
ꝙ dixit hic ⁊ ibi allegat dicta.l.ſi quis libellos ⁊ hoc vo
luit Cyn.in.l.per hanc.C.de temporibus appellatio. ⁊
idem voluit Specula.in titulo de conceptione libelli.§.
nunc oſtẽdemus verſicu.porro. quinimmo multum ele/
32 ganter dixit Barto.in.d.l.ſi quis libellos † ꝙ appellãs
poteſt penitere quatenus appellatio facit ꝓ ſe ita loqua/
33 tur tex.ille ſed inquantum appellatio † facit pro aduerſa
rio iſta penitentia non admittitur caſus eſt in.c.i. de ap/
pel.lib.vi.⁊ in.l.ſi.C.qñ ꝓuo.non eſt neceſ.appellatio au
tem facit ꝓ aduerſario in duobus pmo q2 ille ɔ̃ queȝ ap
pellatio eſt interpoſita põt ea appellatõe vti ita vt reui/
deatur ſententia ſi in aliquo eum leſerit vt in .l. amplio/
34 rem in princi.C.de appel.item ꝓdeſt in alio quando ap
c pellatur ab interlocutoria[c] q2 tunc totum negocium de
uoluit ad iudicẽ ad quẽ eſt appellatum ⁊ ſic renunciãdo
appellationi appellans non poteſt reuerti. ad primum
iudicem aduerſario inuito vt in.d.c.i.de appellatio. lib.
vi.⁊ per hoc videtur ꝙ ſemper intereſt appellati vt proſe
35 quat appellationẽ ⁊ etiam faciat† nam ſi appellatio eſt
porrecta iudici parte citata videtur ꝙ non poſſet reuo/
cari parte aduerſa inuita ſimile dicimus in libello porre
cto iudici parte citata vt ea inuita reuocari non poſſit
vt in auctenti.qui ſemel.C.quomodo ⁊ quãdo iudex gl.
in clemen. conſtitutionem de electio.⁊ faciat in ſimili ele
gans dictum Innoc.in.c.ex conqueſtione de reſtitu.ſpo/
36 lia.† vbi loquitur ꝺ reſcripto preſentato iudici citato ad
uerſario q2 ipetrans non poteſt reſcripto renunciare ⁊ iõ
vr ꝙ indiſtincte non poterit appellans renunciare ap/
pellationi appellato inuito q2 queſitum eſt ius appella/
to poſtq̃ȝ appellatio eſt iudici preſentata ⁊ citata eſt ps
c.q̃ȝuis.§.ceterum de electio.libro ſexto.⁊ facit quod vo
luit glo.ibi ⁊ iſta menti comenda.ego ex gloſ.prima.col
ligo quod ſiue appelletur a diffinitiua ſiue ab interlo/
cutoria innouata per appellantem reuocantur abſque
eo quod aliquid probetur ⁊ eſt ratio quia ex quo eſt ap
pellatum appellatio eſt communis quaſi vtraqȝ appella
uerit.l.ampliorem in princi.C.de appel.hoc ſentit gloſ.

b ¶ Appella
t9. Vide p iſta
mã Fely.nouiſ
ſime ſcribẽteȝ
hic in.ij.co.cir
ca mediũ vſ.
ſi appellatus
vbi breuibus
abſoluit mãȝ ⁊
adducit mul
tas quottas ⁊
doctores q̃ vi
de per te.

c ¶ Interlocu
toria.adde Fe
ly.hic in.ij.co.
circa mediũ v
ſi.itẽ eodẽ de
verbo ad vbũ
referentẽ q̃ di
cit.d.And.hic
⁊ ipſȝ teſtẽ ad
ducit ne forte
fortuna vitio
furti a iuniori
bus notandũ
vẽiret vide ibi
q2 vt mer9 re
citator ꝑtranſit.

iſta pma coniuncto tex.ad fi.in verſi.reuocatis in irritũ
oibus.item ego colligo ẽt ex glo.ij.ampliationes ad iſtũ
tex.naʒ hic dicit ꝙ iſte ſtephanus ꝓſequebat appellatio
nẽ interpoſitaʒ ab illo octone ꝛ ſic tex.ꝓbat ꝙ appellat⁹
ꝓſequebat appellationẽ ꝛ glo.iſta dicit ꝙ iudex poterat
in cã ꝓcedere qꝛ cũ videat renũciaſſe appellationi iudex
ex ſuo officio põt in appellatione ꝓcedere licet appellatꝫ.
37 nõ ꝓſequat ꝙ eſt bene notandũ† quã gl.dico vobis ꝓce
dere eo caſu quo exuberat iudicis offĩn vt eſt cã collectio
nis vel fauoꝛ eccleſie ſed fauoꝛ publicus ꝛ in ſiſibus cau
ſis qꝛ tunc iudex ex officio ſuo poterit appellationẽ ꝓſe/
qui ꝛ allegat.c.oblate de appel.ꝛ in hoc glo.iſtam non
tradas obliuioni ꝛ ẽt addi põt iſte tex.loquit in appellã
38 te q nõ detulit ſue appellationi.†Quid in appellante qui
non detulit ſnie late in fauoꝛẽ ſui an videatur renunciari
tali ſnie pegrina eſt dubitatio iſta ponite exemplũ qdam
habuit ſniam abſolutoꝛiã i ſui fauoꝛẽ ipſe vero fuit ita fa
tuus ꝙ ab ea appellauit an p talẽ actũ videat renũciaſſe
tali ſnie ꝛ quidẽ Bal.in.l.preſes.C.de ſen. ꝛ iterlo.om.
iu.dicit ſi ille ꝓ quo eſt lata ſnia appellauit dicẽdo eam
iniqꝫ petens cã infirmari ꝛ hoc fecit per erroꝛẽ iuris an iu
dex vidẽs ꝙ eſt equa poterit illam confirmare ꝛ decidit
ꝙ ſic ꝙ reputat eſſe mirabilẽ dicẽs de hoc foꝛe caſuʒ vni
cũ in iure in.l.ticie ancille in verſi.pretoꝛẽ recte ꝓnũciaſ/
ſe videri.ff.de auro ꝛ ar.leg.ꝛ idẽ Bal.in.c.ſup eo de ap
39 pel.dixit† ꝙ vbi qs appellat ab actu ſibi fauoꝛabili ꝓ h
non itelligit.iuri ſuo renũciare caſuʒ dicit eſſe ſinglrẽ in
d.l.titie ꝛ idẽ bal.ẽt tradidit hãc doctrinã hic dicẽs ꝙ lʒ
nõ deferẽs ſue applõni videat renũciaſſe applõni nõ tñ ẽ
idẽ i eo q nõ detulit ſnie late ꝓ ſe allat tex.d.l.titie ancille
40 †ꝛ ex iſtis poſſet dari pegrina limitatio ad iſtũ tex.ꝛ ad
iſtam glo.vʒ ꝙ ſi appellans p erroꝛẽ non detulit ſue ap/
pellationi ꝙ pp hoc nõ videat renũciaſſe ſue appellatio
ni ar.d.l.titie ancille iſta comenda menti qꝛ cõmuniter
ignoꝛant .ꝛ inquantũ glo.iſta dicit raro inueniens alibi
vt credit ꝙ aliqs non deferat ſue appellationi tu dicas
ꝙ de hoc eſt caſus ſm cõem intellectũ in.c.an ſit de app.
ꝛ ideo bene fecit dicere ꝙ raro inuenit itẽ ego colligo
vobis ex iſta glo.que ſimplr dicit ꝙ non deferens ſue ap
pellatiõi vnde appellationi renunciare qꝛ ex ea ſequit ꝙ
ſi iſte octo.voluiſſet reſtituere illũ capellanuʒ quẽ ſpolia
uit ſeu eccleſiã qꝫ ſpoliauit ꝛ p ꝯſis reuocare attẽtata ꝛ
poſtea ꝓſequi appellationẽ ꝙ hoc facere nõ poſſet inui
to appellato vnde non ſine miniſterio gl.iſta dicit videt
renũciaſſe appellationi ꝛ nõ dicit renũciaſſe ꝓſecutionẽ
appellationis ꝛ ideo multũ eleganter dicebat Innoc.in
41 d.c.an ſit† ꝙ attentans aliqd ꝯ ſuã appellationẽ non dʒ
amplius audiri ẽt ſi vellet lr̃as ipetrare ꝛ pp hoc vi cuʒ
reuerẽtia tñ ꝙ dñs Anto.maledixerit in.d.c.an ſit vbi di
cit ſe putare ꝙ indiſtincte non tollat appellatũ p attenta
tionẽ appellãtis ſʒ ꝙ facit ſibi preiudiciũ ante reſtitutio/
nẽ attentati ꝛ ſic vult ꝙ appellãs ſi reſtituat attentata p
eũ poterit ꝓſeq appellatõeʒ nã dictũ eius non videt verꝫ
ꝛ ꝯtrium ſentit glo.iſta ꝛ ẽt ꝯtra eũ p optime facit tex.in
dicto.c.an ſit vbi dr ꝙ eſt puniendus in eo in quo deliqt
non eniʒ eſſet pena ſi ſufficeret reſtituere attẽtata cũ ad re
ſtitutionẽ attentatoꝝ multis iuris remedijs cõpelli poſſit
ꝛ ẽt ꝯ eum facit ille tex.inquantũ dicit redidit ſe appella
tionis bñficio indignũ nõ eniʒ dixit ꝙ reddidit ſe idignũ
ꝓſecutiõe ergo ſequit ꝙ appellatio eſt ꝓſus ſublata qꝛ
innouãdo vr receſſiſſe ab appellatõe ꝛ cõtẽpſiſſe bñficiũ
iuris ſibi ꝓpꝛia auctoꝛitate ꝓuidẽdo ar.coꝝ q̃ voluit gl.
in.c.non ſolũ de app.lib.vi.ꝛ ꝙ in ſili hꝫ in.c.euʒ qui de
do.ꝛ ꝯtu.li.vi.ꝛ iſta ſunt aurea ꝛ ad hanc glo.p neminẽ
excogitata.ſed quiſpiã ingentis ſpũs vir poſſet accurra
te inducere iſtũ tex.ꝯ iſtã glo.ꝛ ꝯ oẽs patres nr̃os qui ſcri
pſerunt vſqꝫ ad iſta ſecula ſup hac decretali.nam in ver.
ipſe octo.appellationẽ ſuã ꝓſequi nõ curauit iſte text.di/
cit ꝙ ille octo.appellauit ꝛ poſt appellatõeʒ ſpoliauit il
lũ capellanũ ꝛ poſtea dicit ꝙ ſuaʒ appellationẽ ꝓſequi
nõ curauit nã ſi p illaʒ ſpoliatõem fecit ſe indignũ benefi
cio appellationis ꝛ ſic renunciaſſe videt ſue appellatiõi
ad qd tex.iſte dixiſſet ſuã appellationeʒ ꝓſequi non cura/
uit quaſi innuat illũ octonẽ potuiſſe proſeq appellatõem
ſed illam ꝓſequi non curauit ergo ſequat ꝙ non vr re/
nunciaſſe appellationi non deferendo ſue appellationi
q tex.apponit gladiũ ad oꝛa ꝛ gloſatoꝝ ꝛ doctoꝝ ſoluat
apollo.ꝛ p iſta ſit expedita iſta decretalis. cum duabus
42 gloſis vſqꝫ ad verſiculũ quã cuʒ eſſet.¶ †No. ibi cũ eẽt
appellan. appellationẽ ſuam non ꝓſequente appellatꝫ.
põt illã ꝓſequi ꝛ ſup ea iudices ipetrare qñ aũt ꝛ qꝫtum
debeat expectare appellantẽ colligit ex.c.oblate de app.
ꝛ no.ẽt ꝙ ipetrando dr qs ꝓſequi appellationẽ ꝛ p ꝯſis
eo ipſo qđ qs pſitat ꝓceſſum iudici ad quẽ appellauit dr
cepiſſe ꝓſequi appellationẽ qđ eſt bene notandũ pp ſta/
tuta q̃ exigunt ceptã eſſe ꝓſecutionẽ appellationis .J. cer/
43 tũ tpſ.c.dilectus filius.J.eo.ſm do.Anto.hic.† ꝛ ex hoc
no.ꝙ excluſo appellãte p renũciatõem tacitã vel expſſaʒ
appellat⁹ inuito appellãte põt appellationẽ ꝓſequi nam
p attentata vr renũciare appellatiõi ad ꝓpũ icõmodũ nõ
aũt ad pıudiciũ appellati ꝛ ſic dʒ itelligi qđ no.i.c.iterpo
ta de app.ego dubito vehemẽter ſup iſto ver . inquantũ
dicit ipſe otto.ſuã appellationẽ ꝓſequi nõ curauit quia
ſi ſpoliando illum capellanũ vi feciſſe ſe indignuʒ bñficio
appellatõis quo nã mõ dr in iſto tex. qđ appellationẽ ꝓ
ſequi non curauit cũ iam puatus eſſet non ſolũ ꝓſecutiõe
applõnis ſed ẽt puat⁹ erat ipſa applõne g̃ nõ ẽ verꝫ qđ nõ
44 deferendo ſue applõni videat applõni renunciaſſe† nã ex
ceptio applõnis dſertaẽ exceptio litis finite quo ad ipſuʒ
appellanteʒ niſi eſſet dubium vt in.l.eleganter.§.ſi quis
poſt.ff.de ꝯdi.inde.ergo nec iſtud ꝯrium repio tactũ per
aliqueʒ ideo ſolue lʒ ſupius non ſolueriʒ dupliciter vʒ qđ
ideo ꝓſequi non curauit appellationẽ ex eo qꝛ tacite re/
nũciauit attentando cõtra aduerſariũ eius ꝛ nõ deferen
do ꝓpꝛie appellationi.ꝛ iſte eſt vnius modus ſoluendi
illud ꝯriũ.alio modo poſſet ſolui vt dicamus qđ iſte tex.
ſtat ꝓpꝛie ꝛ intelligetur qđ ideo ꝓſequi non curauit ap
pellatõeʒ qꝛ potuit reuocare attentata reſtituendo capel
lã eccleſie ꝛ ſic erit h caſus nouus ꝛ ſinglris ꝓbãs dictũ
do.Anto in.d.c.an ſit de app.vʒ ꝙ totalr non deferens
ſue appellationi non eſt puatꝫ.bñficio appellationis ſi ip
ſe vellit reuocare attenta tene menti qꝛ dñs Abb in.d.c.
an ſit repꝛobauit dictũ do.Anto.tñ p iſtũ tex.ita bñ idu/
ctũ põt ſaluari ꝛ ad glo.ꝓcedentẽ põt rñderi inquantuʒ
voluit qđ videat renunciaſſe ꝓpꝛie appellationi vt intel
ligat ipſo appellante pſeuerante in attentatis p eũ alias
ſecus.¶ Glo.in ver.ꝓſecutꝫ.querit in quo iſte ſtephan⁹
fuerit ꝓſecutus appellationẽ interpoſitam p illum otto
nẽ.rñdet ipetrando litteras ex qua gl.iuncto tex.notabis
45 †qđ qs dr ꝓſeq appellatõeʒ ipetrando lr̃as ſup cã in qua
eſt appellatũ qđ eſt bene notandũ dicit ẽt glo.iſta ipetra
uit lr̃as ſup reſtitutiõe eccl̃ie qua fuerat ſpoliatꝫ.poſt ap/
pellationẽ aſpoliatoꝛe vt in cã ꝓcederet ex iſta glo. colli
ge qđ ſi ipetrauit lr̃as ſup reſtitutione eccleſie intelligit
p interdictum vñ vi licet glo.iſta.hoc apte non dicat tñ
iſtud voluit clarius ꝛ manifeſtius gl.antepe.J.e.ꝛ ſʒ hoc
iſte ſtephanus non ipetrauit lr̃as ſup appellatione ſʒ ſup
46 interdicto vnde vi.†ex quo reſultat vnũ mirabile qđ gl.
iſta ſentit qđ qs dicit ꝓſequi appellationẽ ipetrãdo lr̃as
non ſuper appellatione ſed ſuper alio remedio ſepato.ꝛ
ex hoc datur vnus intellectus ad iſtam decre.vʒ qđ non
videtur qđ iſte ſtephanus poſſit proſequi appellationem
illius octo.ex quo erat ex quo ille octo.renũciauit illi ap/
pellationi tacite non deferendo vt dixit gl.ij.ex quo erat
deſerta appellatio per lapſum bienij ꝛ ſic non videbatur
poſſe fieri ꝓſecutionẽ ſup illa p ele.ſi appellatõeʒ de app.
iſte itellectus non eſt bonus ad iſtũ tex.ideo de eo dicam
in.d.glo.antepenultima que iſtũ intellectum ponit clare
ꝛ aperte item ꝛ tertio collige ex iſta glo.inquantum di
cit vt in cauſa procederet non obſtãte appellatõe fruſtra
toꝛia.

47 toria† ꝙ appellatio ab initio preſumit̃ fruſtratoria. ſi nõ
eſt proſecuta ⁊ ſic valent littere non facientes mentionez
de appellatione fruſtratoria ⁊ iſtud opatur temeritas il
lius o q ſue appellationi nõ detulit ſed fecit ꝯ capellanũ
ſpoliãdo vel ipſam non ꝓſequendo vnde de tali appella-
tione inualida vel de lr̃is impetratis ſup ea nõ debuit fie
ri mẽtio ſm Inno. q remittit ad no. in. c. ſtatuim⁹ de ele.
⁊ in. c. cũ dilecti de maior ⁊ obediẽ. faciat ꝙ habet̃ i. c.
ex tenore. J. eo. ⁊ in. c. cũ noſtris. J. de ꝯceſ. p̃ben. venio ad
ṽſiculũ cũqꝫ no. ibi dixerit ſe priores litteras habere qꝛ
debet exponi iſte text. dixit. ſcilicet excipiendo ⁊ ideo eſt
48 hic caſus ellegantiſſimus† ꝙ ſufficit reo coram iudice ꝓ-
ponere factum ex quo colligatur exceptio licet reus for-
a maliter non dicat ego excipio [a] hoc probat iſte text. facit
c. ſi autem. ẽ. eodem ⁊ ideo Bar. in. l. i. ff. de excep. in. ij.
columna verſicu. quid ſi non dico dicit ꝙ ſi reus non di
cat excipio contra intentionem tuam vel excipio cõtra te
ſed ſimpliciter factuz narret ex quo reſultat exceptio per
inde eſt ac ſi exceptio eſſet propoſita qꝛ poſtq̃ factum ꝓ
ponitur. ⁊ notum eſt iudici iudex ex ſuo officio poteſt ab
ſoluere. l. plane ⁊. l. fina. ff. de petitio. heredita. l. iij. in fin.
ff. naute caupo. ſtabu. quod eſt bene no. ⁊ dicit hic Bal.
ꝙ iſte text. intellect⁹ ꝙ dixerit excipiendo verbotenus ⁊
49 ſic ſm eum eſt hic caſus† ꝙ exceptio declinatoria poteſt
opponi ſine ſcriptis tu de hoc vide Barto. in dicta. l. i.
ff. de exceptio. vbi dicit ꝙ exceptio poteſt proponi ſine
ſcriptis. l. ſcire oportet. ff. de excuſatio. tutorum idem vo-
luit Jacob. de Are. Cy. ⁊ Bald. in auc. hanc autem que
relam. C. de non nume. pecu. vbi dicit hoc fallere in caſu
c. vt circa de electio. lib. vi. ⁊ in caſu. d. aucten. hanc autez
querelam ex cauſa tamen iudex facit exceptionez redigi
in ſcriptis. c. quoniam contra de proba. vide glo. in. d. c.
qm̃ contra Saly. qui diſcrepat a Cy. ⁊ Bal. in. d. aucte.
hanc aũt querelam de hoc dicendum vt ſcribitur per do.
50 cto. in. d. c. qm̃ cõtra. ¶ † No. hic quatuor cauſas ꝓpter
quas littere non valent prima quando ſunt impetrate in
cauſa appellationis ⁊ tacite eſt renunciatum appellatio-
ni ſecũda qñ littere occultant̃ ⁊ alter citato ſupprimũtur
ſed hanc cauſam non putat domi. Anto. ſufficientez niſi
fuiſſet ſtatutꝫ. terminus ad litteras producendas ⁊ non
producit. tertia cauſa eſt quando impetrans nõ eſt vſus
littteris impetratis dolo vel negligentia per annũ ſcd̃is
litteris ip̃etratis. quarta cauſa eſt quãdo ſunt in cã appel
lationis ip̃etrate lapſo termino appellationis ꝓſequẽde
51 ⁊ ſic appellatõe deſerta. † ⁊ ex hoc colligit incidenter do.
ant. h ꝙ finita iſtãtia finit̃ iuriſdictio delegata ad iſtãtiã
limitata ſec⁹ ſi nõ ſit ad iſtãtiã limitata ſꝫ ad cãz ſic dicit i-
telligeñ. c. venerabili ꝺ offi. dele. vl̃ dic finis iſtãtie finit cãz
52 c. p tuas ⁊. c. cũ ſit romana ꝺ appellatõibus. ¶ † No. ibi
ſe lr̃as priores hr̃e ꝙ vꝫ ſꝫ reſcriptũ ſi p̃mũ põt p exceptio
nẽ elidi lꝫ ip̃etrans in ſcd̃o non faciat mentionẽ de p̃mo
faciat bona gl. in. c. ex tenore. J. eo. ⁊ ꝙ hr̃ in. c. cũ noſtris
de ꝯceſ. p̃ben. ⁊ in reg. nõ preſtat lib. vi. glo. hic ſup iſto
ṽbo litteras dicit quia forte ille o ſignificauit pape ꝙ re-
ctor matricis eccleſie iniuriabatur ei ſuper ipſa capella
⁊ ſic obtinuit litteras in forma communi nulla mentio-
ne habita de appellatione que littere non impedirent re
ſtitutionẽ. c. ex conqõne de reſti. ſpo. ⁊ vr̃ iſta gl. ponere
53 quaſi formã libelli. ⁊ ſentit† ꝙ lr̃e impetrate in forma cõi
nõ ip̃ediunt reſtitutionẽ ſpoliati. ¶ No. ibi dolo vel ne-
gligentia iſta erant verba ſtephani vel ſui capellani ꝯtra
54 octonẽ ⁊ ſic no. † ꝙ dolus ⁊ negligentia quantũ ad refe
ctionem expenſaꝝ idẽ opatur nec ꝓdeſt iuramentum ca-
lũnie deſertori ſm Bal. hic tu de hoc an iuramentũ ca
lũnie excuſet ab expenſis vide gl. ⁊ docto. in. c. finẽ litib⁹
de dolo. ⁊ contu. Bar. in. l. i. ff. ad turpil. ⁊ in conſilio in-
cipiẽte andriolus de quo dicen. vt in. d. c. finẽ litibus po
ſitiões aũt ⁊ articuli ſm Bal. hic dñt ſumi de corpe libel
li vel de ꝯferẽtibus ei ſꝫ iterrogatões nõ dñt oriri ꝺ corpe
petitõis qꝛ plerũqꝫ ſiunt ñ oblato libello ⁊ dicte poſitio
nes dñt fieri poſt li. ꝯte. iterrogatões aut aũ ⁊ vbiqꝫ loco
rũ. l. vbicũqꝫ. ff. de iterro. act. ⁊ ex iſto ver. põt colligi ar.
ex poſitõe alternatiua nã poſitio fieri pt alternatiue cũ qs
ponit de facto aduerſarij vt hic ſec⁹ de ſuo ꝓprio ꝯcordat
55 c. ꝯſtitutꝫ. de in integ. reſti. † ꝙ ꝓcedit poſitio alternatiua
cũ ꝯctus eſt alternatiu⁹ qꝛ ſumit̃ de eius corpe niſi actor
teneat̃ eligere vt no. in. l. ꝙ in heredẽ. §. eligere. ff. de tribu
toria dicit ẽt ꝙ articulus dubius dꝫ ꝺclarari vt no. i. l. iuſ
iurãdũ ꝙ ad pecunias. §. i. ff. de iureiu. dñs Ant. de iſta al
ternatiua alle. c. auditis de p̃ſcri. ⁊ qñ in vtraqꝫ pte alter
natiue pariter ꝯcludit̃ intentio ponẽtis qꝛ tunc nõ piter
obſcuritatẽ admittit̃ alternatiua. c. ex pte. h. de fo. ꝯpe. ṽ.
p cũ vel eius cõplices. c. raynutius de teſt. in ṽ. ex fideicõ.
vel ſubſtitutõis. c. tertio loco. de ꝓba. glo. in. c. pia. de ex-
cep. ⁊ in. l. qꝺ ſi dubitet̃. ff. de acq. here. ſic ⁊ ꝓbatio in plu
ribus verificabilibus dr̃ certa lꝫ alteꝝ neceſſario nõ ꝯclu
dat ſed quolibet extremũ diſtributiue ſufficit ad itentũ. c.
p tuas q filij ſint legi. vide notabilẽ tex. ⁊ ibi Bar. in. l. i.
§. ꝙ aũt. ff. quoꝝ legatoꝝ de libello alternatio vide bar.
in. l. i. ff. de act. emp. ⁊ in. l. ſi cũ exceptõe. §. hec aũt. C. qꝺ
me. cã ⁊ in. l. miles. §. decẽ. ff. de re iu. tex. in. c. cũ dilecti ⁊
in. c. pe. de emp. ⁊ ven. c. ex lr̃is de pig. c. ſi aũt in ṽ. dolo.
vel negligẽtia. ẽ. eo. c. plerũqꝫ. c. ſup lr̃is. J. e. ⁊ ſi dolus vel
negligẽtia differat vide q̃ dixi in. d. c. ſin aũt. ẽ. eodẽ. glo.
56 hic in ṽ. nulla colligit† qꝺ nedũ appellãs ſꝫ ẽt appella. dꝫ
facere mentionẽ de appellatõe in ip̃etratõe lr̃aꝝ hoc ẽt
ꝓbat iſte tex. ⁊ Jnn. ⁊ gl. in. c. bone de ꝯfir. vtili. ⁊ i. c. ob
late de app. ſꝫ Innocẽ. in. d. c. oblate dicit appellatũ nõ
debere facere mentionẽ de appellatõe ⁊ idẽ voluit in. c.
ij. ẽ. eo. ⁊ in. c. ex lr̃is de offi. dele. ſed ꝯriũ ipſe voluit in. c.
cũ dilecti de maio. ⁊ obe. ⁊ in. c. i. de his q̃ fiunt a maio.
pte capl̃i. ⁊ hoc cõiter tenet̃ ⁊ ſequit̃ hoſti. q dicit qꝺ nõ
eſt ita ſubtilis mentio faciẽda in iſtis ſicut in alijs qꝛ ſũt
magis fauorabilia ex eo qꝛ ip̃etrant̃ ad defendẽdũ dixi
tñ vgucio in ſua diſputatione hoc fallere ſi appellatꝫ. ipe
tret ſup executiõe ſn̄ie ſi appellatio ſit manifeſte friuola
57 dicit ẽt Jo. monachi. in rub. de reſcri. in. vi. † qꝛ qñ ip̃etra
tio ſit ſup ꝯfirmatõe ſn̄ie poſt appellationẽ deſertã nõ eſt
neceſſe facere mentionẽ de appellatõe dicunt ẽt dñi de ro
58 ta deciſi. cccv. † qꝺ ſi pẽdẽte appellatõe extraiudiciali iter
poſita a poſſeſſore bñficij ꝯ illũ q p̃tendebat hr̃e grãm in
bñficio. cũ tñ nullũ ius hr̃et nec valet grã ipſe poſſeſſor fa
cit nouã ip̃etratõem ſi nõ facit mentionẽ de appellatiõe
qꝺ illa valebit qꝛ tũc talr̃ ip̃etrãdo nõ ꝓſeqt̃ appellatõez
nẽ necviciat̃ ẽt ex via litis pẽdẽtꝫ. qꝛ nõ pt dici aliqd itẽta
tũ ad p̃iudiciũ aduerſarij cũ ius nõ hr̃et facit qꝺ no. Jnn.
⁊ Jo. an. in. c. i. vt li. pẽ. ꝙ no. i. c. cãꝫ el. ij. J. de teſti. No. ibi
59 ex diuturnitate tpis cũ bienniũ† qꝛ ꝓbat qꝺ biẽniũ dicit̃
tp̃s diuturnũ facit ſiſe in. c. plerũqꝫ. J. eo. vbi lapſus vnius
anni dicit̃ multũ tp̃s ⁊ lex. i. C. de fideicõmiſ. vbi tp̃s triũ
b annoꝝ dr̃ multũ [b] iſtud ꝓcedit ſꝫ mãꝫ ſubiectã ego dicã de
hoc in d. c. plerũqꝫ ⁊ ꝓbat iſte tex. morã ⁊ dolũ p̃ſumi ex
60 tpis lapſu. ⁊ dicit hic Hoſti. † qꝺ ſtatiꝫ qꝺ eſt lapſuꝫ biẽ
niũ abſqꝫ alia cãe cognitõe dr̃ fieri executio ⁊ p̃ſumit̃ ꝓ
ſn̄ia ſm Hoſti. ⁊ Jo. an. vt refert hic Bald. dicẽs qꝺ ex
quo ꝯſtat qꝺ eſt lapſuꝫ biẽniũ nõ ẽ neceſſe qꝺ ꝓnũciet̃ ſu
p deſertione appellatõis ex quo ꝯſtat de curſu biẽnij vel
de tacita renunciatõe ⁊ in ar. alle. pulchra. iura vꝫ. l. qui
poſtq̃ liti. C. de pac. ⁊. l. iij. C. de fide iſtru. ⁊. l. ſcire oꝫ. §.
ꝯñs. ff. de excu. tu. ⁊. l. itra vtile. ff. de minor. ⁊. l. ſey egreſ
ſe. ff. de tuto. ⁊ cura. da. ab his ⁊ qꝺ no. in. l. eos in p̃nc.
61 . C. de app. ⁊ ita reſidet hic bal. ſꝫ. d. Pe. ꝺ anc. dicit† qꝺ
poſt ꝺſertã appellationẽ debet appellãs condẽnari in ex-
pẽſis ⁊ ad hoc alle. iſtũ tex. qꝺ dicit eẽ bene no. referens
ſe habuiſſe de facto erat eniꝫ ꝺſerta appellatio ⁊ petebat̃
a iudice ꝺlegato ꝓnũciari appl̃on. ꝺſertã ⁊ appellãtez in
expẽſis ꝯdẽnari ꝺlegatꝫ ṽo. dicebat ſe hoc facẽ nõ poſſe
qꝛ nõ hẽbat iuriſdictõeꝫ cũ ipſo iure ſit p̃oris iudicis ꝯfir
mata ſn̄ia ⁊ poſt deſertionẽ ſup p̃ncipali nõ vr̃ durare iu
dicis officium ſuper acceſſorijs vt idẽ operetur iuris de-

a ¶ Ego exci
pio. Vide pro
deciſione iſti⁹
practicabilis.
queſtionis do
mi. Bart. ſocc.
in. l. i. numero
ij. ⁊ le. car. xxx
v. de exceptı.
⁊ in regula cc
lxx. ca. xxxvij.

b ¶ Multus
Vide pro hoc
elegantez tex.
C. de repud. l.
vxorem ⁊ vid
ſingulariter
Bartho. in. l. i.
§. qꝺ aũt. ff. de
ſuperfic. ⁊ in. l.
i. §. qꝺ autẽ ff.
de verbo. obl.
⁊ ibi cõmunit̃
ter ſcribentes
⁊ valde nota-
biliter pauor.
cap. plerumqꝫ
hoc eo. ti. nr̃o
⁊ vide tex. i. l.
i. §. i. ꝺ ſepara-
tio. ⁊ an tẽpus
vnius anni di-
cat̃ breue vide
l. q̃uis. C ꝺ de
cur. lib. x. ⁊ qꝺ
tẽpus breue di
cat uide bonã
glo. i cap. pre-
terea de eta. ⁊
quali.

ciſio φ hois poſtq̄ non lʒ de expēſis cōqueri.l.terminato.C.de fru.⁊ lit.expen.ſed do.Pe.dicit ſe allegaſſe iſtū tex.φ poterit iudex pnunciare appellationē deſertā ⁊ cōdēnare in expenſis allegat ēt.c.cū olim de puile.⁊ φ no.
62 Cy.in.l.pperañ.ad fi.C.de iudi.†vbi ſe expirat inſtātia cāe pncipalis cauſa ſit deciſa p deſertōem qꝛ ēt hoc caſu qñ pit caſu vel culpa ptis ſup pncipali durat iudiciū ⁊ iuriſdictio ſup acceſſorijs vt no.in.l.vtiqʒ.C.de rei vendi.⁊ qd no.in cle.i.§.eo.⁊ ita dicit ſe obtinuiſſe in illa qōne.refert ēt φ poſtea repit φ ita determinat Fed.de ſe.in ſuis conſilijs allegat ēt qd no.glo.in.l.i.C.q tuto. dari poſſūt ⁊ indubitanter ſunt verba elegantiora.⁊ aliud non dicit
63 ſed do.Car.hic dicit φ ſi appellat̄.vult pſequi appellationē poſt lapſuʒ biēnij petendo pnunciari appellationē ēt deſertaʒ ⁊ petendo ēt φ appellans condēnet̄ in expen
a ſis hoc poterit^a ſi tpe quo incipit ſic pſequi erat dubiū de deſertione ſecus ſi fuiſſet certū ⁊ liquidū appellationi eē deſertā anteq̄ appellat̄.inciperet pſequi qꝛ tunc cū eſſet finita cā appellatōis ceſſaret iudicis officiuʒ illi deſeruiēs l.iiij.C.depoſiti.l.terminato.C.de fruc.⁊ lit.expen. ideo nō poſſet tunc appellat̄.pſequi iplorādo officiū iudicis ſup deſertione p ea q̄ hn̄tur in cle.ſi appellationē de app. que dʒ intelli.ʒʒ pdicta fatetur tñ φ bene poſſet agi. via ordinaria de nullitate attētatori pendēte appellatiōe ⁊ ēt finita appellatōe p id qd habet̄ in.c.lʒ de ſen.excō.lib. vi.vbi ſatis hoc vr̄ expſſum.⁊ ita reſidet hic dñs Cardi.

a ¶ hoc poterit.Adde fely. hic in.v.colū. circa mediū ⁊ ſi.adde ēt Abbatē vbi h idē de mēte d.abba.confirmat ⁊ addit rotaʒ de appel. deciſi.vi.in nouis vide ibi pte qꝛ per plures col. hoc examinat

64 ⁊ ad iſtā doc.addite mirabilē praticam vʒ†φ iudex appellationis deberet pus condēnare in iſtis expenſis ⁊ poſtea pnunciare appellationē fore deſertam qꝛ eo ipſo φ appellatio eſt deſerta ipſe non ē iudex ſi iuriſdictio eſt deuoluta ad pmum iudicem a quo appellauit.l.contra maiorem.C.de app.⁊ p conſequēs eſt effectus incompetens ideo cautela erit optima ante condēnare in expēſis ⁊ ad hoc allego elegantē doctrinā Jo.an.in.c.ſi.§.eo.vbi volu
65 it†φ ſi iudex hʒ pnunciare ſe incōpetentem ⁊ condēnare in expenſis vt colligit glo.ibi ⁊ pbat̄ in cle.i.eo ti.⁊ in.c. diſpendia eo.titu.lib.vi.debet pus cōdēnare in expenſis ⁊ poſtea pronunciare ſe iudicem incompetentem alias ſi prius pronunciet ſe incompetentem non poterit poſtea pronunciare ſup expenſis ⁊ hanc doctri. clarius tradidit Spe.in ti.de expenſis.§.iuxta verſi.nemo.⁊ pp auctoritatē tantoꝝ patruū eſſet iniudicando ſequēda hec opi. φ eſt bene no.ad practicandū dictum Pet.de anch.hic ſed re vera practica eoꝝ nullo iure apto pbatur ⁊ p cōſequens non eſt neceſſaria in auc.de triente ⁊ ſemiſſe.§.cōſideramus.l.illā.C.de colla.⁊ ſi hbis daret̄ audacia dicerē ꝯ̄ eos fore tex.in.c.vt debitus de ap.vbi ex ordine pbat̄ φ iudex appellatōis ab iterlocutoria remittit ptē ad pmū iudicē qñ ē male appellatū. ⁊ poſtea ꝯdēnat in expenſis ⁊ p ꝯñs poſteaq̄ non habet ſe vlterius intromittere ergo ſcđo cōtra eos allego cle.i.de reſcriptis vbi iudex qui pnunciat ſe incompetentē pp impetrationem minus legitime factam pōt pnunciare ſup expenſis nec tex. ille requirit φ pino pnunciet ſup expenſis imo faciat lʒ p talem pnunciationem factam ab eo non ſit iudex in cā principali non tñ pp̄ter hoc appet ipſum non eſſe iudicē ſup articulo competenti vel incompetenti imo potius dicēñ eſt oppoſitum cuʒ ſup illo articulo pnunciet ideo nō eſt mirañ.ſi ſup expenſis factis occaſione dicti articuli incompetentie poterit pnunciare ſicut ⁊ iudex pncipalis cauſe lata ſnīa pnunciat ſup expēſis factis occaſio.ē litis ipſius cauſe arguen̄.de toto ad ptem.l.que de tota.ff.de rei vendi.quarto contra eos dico fore caſum in.c.cū ap
66 pellationibus friuolis de ap.li.vi.vbi tex. diſponit†φ iudex appellationis pōt pnunciare appellationē friuolaʒ ⁊ ꝯdēnare appellantē in expenſis nedū in eodē tpe ſed ēt p totam illam diē qꝛ in iſtis acceſſorijs durat iuriſdictio iudicis p totā illā diē.l.paulus.ff.de re iudi.⁊ ſic pnūciādo appellationem friuolam videt̄ pnunciaſſe ſe non fore iudicem ſed qꝛ habebat iuriſdictionem ſuper illo incidēti poteſt condēnare etiam in expeñ.ita eſt dicendū in pꝑpoſito lʒ eo ipſo φ iudex appellatiōis pnunciat appellationem fore deſertam videatur pnunciare ſe non eſſe iudicem amplius ſup illa cā tñ p totā illam diē poterit condēnare in expenſis facit etiam qꝛ pnunciando appellatōeʒ eſſe deſertam vr̄ pnunciaſſe ſolum ſe non habere iuridictionem ſup pncipali non aūt ſup incidenti imo eo ipſo φ pnunciauit videt̄ fateri ſe habere iuriſdictionē in illo incidenti ergo pōt poſtea condēnare in expenſis cū illud ſit acceſſorium ad illam qōnem incidēt̄ ⁊ p iſta ſic vr̄ dictuʒ Spec.⁊ Jo.an.non fore neceſſarium nec ēt fore verum ⁊ p ꝯſequens dictum dñi Pet.procedit indiſtincte vt iudex appellationis pnunciet appellationem fore deſertam ⁊ condēnet in expenſis.venio nunc ad pcedēs dictum ⁊ quidem Jo.de imo.hic referens duntaxat dictū do.Cardi.ſuperius allegatū dicit φ inquātū do.Cardi.
67 voluit†φ ſi manifeſtum eſt inſtantiam appellationis fore deſertā non poſſe implorari iudicis officiū vt pnunciet appellationi fore deſertā hoc dictū ſm eum non eſt verū ⁊ ꝯ̄ eum allegat tex.iſtum q loquitur indiſtincte. ⁊ allegat qd no.dñi de rota in ſuis deciſi.⁊ Bar.in.l.eos.C.de app.vbi ꝯcludit φ lʒ deſerta appellatione p lapſum fatalium non poſſit pnunciari ſuper cā pncipali ⁊ ita intelligit glo.d.l.eos tñ bene poterit iudex appellatōis pnunciare appellation. deſertam p tex.in.l.ſi pſes quaſi deſertam.C.quō ⁊ qñ iudex dicit tamen Jaco. butri. in.d.l. eos tenuiſſe illud φ tenuit do.Cardi.hic φ ſi erat dubiū an appella. eſſet deſerta tunc bene poteſt pnunciare ſup dubio deſertionis ratione dubitationis.argum.l.ſi quis ex aliena.ff.de iudi.⁊.c.ſup litteris.§.eo.vbi ſup dubio ſurreptionis reſcripti iudex poteſt cognoſcere ⁊ pnunciare ⁊ ideo concludit hic quod licet conſtet appellationeʒ eſſe deſertam tamen poteſt implorari iudicis officiuʒ vt pnunciet illam fore deſertam qꝛ adhuc non videtur extinctum iudicis officium per.d.l.ſi pſes quinimo plus videtur diceñ.ſm eum φ ſi eſſet dubium an eſſet deſerta.⁊ iudex pnunciaret ipſam non eſſe deſertam ⁊ de tali ſententia non appellaretur φ tunc poſſet pcedi in cauſa pncipali qꝛ talis ſententia faceret preiudicium ptibus.c.cū dilecti.de elec.⁊ hoc dicit fuiſſe de mente domi. Anto.in c.ex ratione de appel.⁊ in cle.ſi appellationem eo.ti.⁊ ita
68 hic reſidet glo.no.in.d.l.eos dicit†φ ſi decurſa ſunt fatalia ⁊ appellatio eſt deſerta iudex appellationis non habet pnunciare appellationem fore deſertam imo pinde eſt ac ſi non fuiſſet appellatum Bar.ibi dicit glo. dicere verum φ non hʒ pnūciare diffinitiue ac ſi ſup appellatōe fuiſſet cognitum ſed dʒ pnunciare appellationē fuiſſe deſertā ⁊ ideo dʒ ab obſeruatione iudicij abſoluere appellatum allegat.d.ſi pſes quaſi deſertam ⁊ ita reſidet̄.Jaco. butri.vbi dicit aut certum eſt in inſtantiam fore deſertaʒ ⁊ non pnunciat aut eſt dubium ⁊ ſuper negocio principali non pnunciat ſed ſup dubio inſtantie ſic Bald.vero ibi dicit φ ſi eſt dubium an appellatio ſit deſerta ⁊ tunc reddit iuriſdictio ad pmum iudicem ⁊ ideo niſi pronunciet eam deſertam remanet iudex ratione dubij etiam ſup negocio pncipali dicit tamen p dicto Jaco. butrig. facere cle.ſi appellationem vbi dicitur φ etiam de conſenſu appellantis ⁊ appellati non poteſt pcedi ſi appellatio. ſit deſerta ſed illud intelligitur quaſi exiſtenter ⁊ appenter eēt deſerta alias ſequeretur φ ſuper iſto dubio iudex ad quem non poſſet cognoſcere φ eſt falſum ſed ſi conſtat ex actis φ eſt deſerta tunc gl.dicit verum dicit ēt φ hoc non conſtat ex ſolo curſu temporis niſi ſit lapſum biennium vt nota.in.c.in preſentia de renunciatio.in nouella vere de hoc eſt caſus hic. nam ante biennium potuerunt interuenire impedimenta quorum probatio vel reprobatio conſiſtit in facto ⁊ ideo dubium eſt ⁊ remittit ſe ad dictam.l.ſi preſes p q̄ dicit patere†φ ſententia appellationis deſerte licet ſit interlocutoria vt no.in cle.ſi.de appel.tñ requirit cāe cognitioneʒ ptiū preſentiam ⁊ peremptorium

⁊ peremptorium edictum allegat.d.l.contra maiorez re
ferens per illam.l.ita conſuluiſſe Bar.⁊ ita reſidet Bal.
in.d.l.eos in.ij.colum.Saly.vero ibi ſequitur dictū bar.
⁊ addit ꝙ iudex appellationis non ſolū ꝓnunciat appel
lationē fore deſertā ſed ēt condēnat in expenſis ⁊ ſic for
maliter tenuit ibi illud ꝙ tenuit hic Pet.de anch.⁊ mo
uet hac rōne qꝛ idē eſt in cā ꝑncipali pempta inſtātia. al
legat.l.ꝓperañ.§.illo.ꝓcul dubio ⁊ ibi notata per Cy.
.C.de iudic.Ange.vero in.d.l.eos dicit tenendā eſſe glo.
ibi preciſe qñ appellans nunq̄ cōparuit corā iudice ap
pellationis ſed ſolum appellauit qꝛ cū coram eo nulla ſit
inſtantia in coacta impoſſibile eſt ꝙ aliquam ferat ſniaz
qꝛ omnis ſnia aliquam exigit inſtantiaz ſed vbi appellās
cōparuit coram iudice appellationis tūc dicit eſſe teneñ.
dictū Bar.⁊ aliud circa hoc non dicit ibi Ange.ſed idez
70 Ang.in.l.tale pactū.§.qui ꝓuocauit.ff.de pac.dicit† ꝙ ſi
ꝑ tranſactiōem eſt receſſum a ſnia iudex appellationis ꝓ
nunciat appellationē fore deſertā per tranſactionem vel
renunciationem ſicut pronunciat qñ appellatio eſt dſer
ta per lapſum fatalium allegat.l.fi.§.illud.C.de tēpo.ap
pel.ſed idem Ange.in.d.l.contra maiorem.C.de appel.
dicit illum tex.fore valde ſingularem ⁊ infinitis vicibus
practicaſſe in facto ꝙ ſi deſerta eſt appellatio ille qui ha
buit ſniam pro ſe poteſt adire iudicē q illā tulit ⁊ petere
ꝙ ſuam ſniam mandet executiōi ⁊ debet facere citari ap
pellantē vt veniat ad contradicen.quare non debeat exe
cutioni mandari tenetur enim appellans cōparere ⁊ de
ꝓſecutione docere ⁊ ſi non docet poteſt ad executionē ve
niri nec eſt neceſſe ſm eum ꝙ iudex appellationis ꝓnun
ciet ꝑmo appellationē eſſe deſertam ⁊ ex hoc dicit ꝙ tu
euitabis magnum circuitum allegat.l.is.§.ꝙ ſi ab arbi
trio ⁊.l.fi.§.pe.ver.ſed ⁊ ſi per eū ſteterit ⁊ auc.ei qui.C.
de tempo.appel.⁊.l.quoniam.C.de appel.⁊ glo.in.d.l.
eos in magna glo.ꝙ dicit eſſe menti teneñ.tanq̄ quotti
dianū ⁊ ita reſidet ſed idem Ange.conſilio.cxxvij.incipit
71 viſis oibus dictis actis dicit † ꝙ lapſis fatalibus abſq̄
ꝓnunciatione q̄ fiat ꝑ iudicem ad quem fuit appellatuz
poteſt primus iudex adiri ⁊ ſuam ſententiam exequi ⁊ ꝓ
b nunciare ſuam ſententiam exequendam[b] allegat text. in
d.l.contra maiorem quem dicit ad hoc fuiſſe allegatum
a Bar.ꝓ ſingulari ⁊ allegat alia iura relata ſupius que
ipſe allegauit in.d.l.contra maiorem ⁊ ſic Angel. idem
dixit in ꝑallegato conſilio ꝙ etiaz dixit in.d.l.contra ma
iorem ſed domini de rota in deciſionibus in.x.deciſione q̄
72 incip.itē ſi appellatur a ſententia diffinitiua que eſt ipſo
iure nulla ⁊ deſeratur appellationi an poſſit ⁊ debeat ꝓ
nunciari ſup deſertione appellationis ⁊ videtur qđ non
ſicut non tenebatur appellare a ſentētia que eſt nulla.vt
in.c.i.de re iudi.ita nec tenebatur ꝓſequi fruſtra enim ꝓ
ſequeretur ⁊ nullum effectum opararetur.c.cuz contingat
de officio deleg.ita dicebant quidam ex dñis rote finali
ter maior ps dominorum de ro.determinauit ꝙ expedit
ꝓnunciare appellationē eſſe deſertam ⁊ ita fuit determi
73 natum ⁊ ex iſtis relati ſunt ſcribentes ſup hoc paſſu. †⁊
concluſio eſt ꝙ iudex appellationis non habet neceſſe ꝓ
c nunciare appellationem eſſe deſertam[c] vt voluit gl.in.d.
l.eos in prin. ꝙ eſt verum ſm Jaco.butri.quando certū
eſt appellationem fore deſertam ſed ſi eſt dubium debet
ꝓnunciari appellationem fore deſertam. ſed domini de
rota tenuerunt iudicem debere ꝓnunciare appellationez
fore deſertā ⁊ ita tenuit Bar.in.d.l.eos ſiue ſit certuz ap
pellationē fore deſertaz ſiue ſit dubium ⁊ ꝓ dicto Bart.
pōt allegari ꝙ idem Bar.voluit in.l.ſtipulatio.§.habet
74 aūt.ff.de noui opis nun.†vbi voluit iudicem debere ꝓnū
ciare diſcuſſionem bonorum fore factam anteq̄ deuenia
tur ad fideiuſſores ꝑ.l.exitus.ff.de acqui.poſ.⁊.l.incerti
.C.de interdictis ⁊ ꝑ tex.dicti.§.habet autē contrariuz il
lo caſu voluit Jaco.butri.nam ſi certuz eſt exactis excuſ
ſionem factam non opus eſt ꝓnunciare anteq̄ deueniat
ad fideiuſſores vt vidē poteris in.d.§.habet aūt per dcs

ſcribentes ⁊ contra Bar.facit nā ꝓnūciatio appellatōis
deſerte reqrit telā iudicij.Nā reqrit citatiōez ꝑtiū cogni
tionez negocij ⁊ edictū pemptorium vt voluit Bal.in.d.
l.eos ꝑ.l.ſi ꝑſes quaſi deſertā ꝑallegataz.Modo ſi certū
eſt appellationē eſſe deſertam ſcirē libenter ad qd opus
eſt aſſumere iſtū circuitū in vtilē ꝯ cle. auditor cum ſi. de
reſcriptis ⁊ fatigare ptes in laboribus ⁊ expenſis ꝯ.c.fi
nem litibus de dolo ⁊ ꝯtu.quinimo ego allego eundē bar.
75 in.l.cū q̄rebatur.ff.de re iudi.†vbi q̄ſiuit an ſit neceſſe iu
dicem appellationis ꝓnunciare ſup nullitate ſnie ⁊ dicit
ꝙ qñ nullitas ſnie appet nullo alio ꝓbato extrinſeco tūc
non eſt opus ꝓnūciare ſup nullitate nec ꝙ cognoſcat de
nullitate ſi vero de nullitate ſnie non liquet niſi aliquo ꝓ
bato extrinſeco tunc ꝺ hoc debet prius cognoſci qꝛ opor
tet iudicantē eſſe certum de meritis cauſe.l.hec aūt.§.i.ff.
ex qbus cau.i poſſ.eatur ecce nunc qualiter idem Bart.
ſeipſuz ꝑcuſſit cū ligone ſuo.vnde ſi.deſertio appellatōis
eſt appens ⁊ manifeſta tunc non eſt opus ꝓnunciare ſup
illa deſertione quinimo dico vobis ꝙ ꝯ Bar.ſubtiliter itel
ligendo eſt caſus in.c.cum appellationibus friuolis de
76 appel.lib.vi.†vbi ſi ſupior cognoſcat appellationez fore
friuolā remittit cām ad ꝑmū iudicē ⁊ ꝯdēnat in expenſis
eodē die nec tex.ille reqrit ſupiorez ꝓnūciare debere ap
pellationē friuolā ita dicamus in caſu nřo. nam ſi iudex
appellationis videt appellationē fore deſertā ꝯdēnabit
appellantē in expēſis lʒ nō ꝓnunciet appellatōez fore de
77 ſertaz.⁊ ſi mihi dicaſ amice†iudex ꝺ qua recognoſcit de
eadē ꝓnunciare dʒ.l.de quare.ff.de iudic.cū ergo in caſu
illo iudex cognoſcat appellatōez fore friuolā ergo ſup ea
ꝓnunciare dʒ eodē mō ſi cognoſcat ſup deſertōe appella
tōis dʒ ꝓnunciare ſup tali deſertione quinimo plus poſſet
dici ꝙ in cāu.d.c.cū appellatōibus erat notoriū appella
tionez fore friuolā ⁊ tñ reqritur ꝓnunciatio ꝑ.d.l.de qua
re ⁊ ideo Jo.de imo.in.d.l.cū q̄rebaſ dicit ꝙ in caſu illi
us.c.erat notoriuz appellationē fore friuolā ſi reqriſ co
gnitio ergo requiriſ ꝓnūciatio ⁊ ita ſubtilr induci poſſet
tex.ille adeo rñdeo ꝙ ſi notoriū erat appellatōez fore fri
uolā nō erat opus ꝙ iudex de h cognoſceret ex quo erat
notoriū ⁊ manifeſtū .c.ad nřam de iureiur.c.bone de elc.
ij.q.i.c.q lotarius.l.ij.§.qđ ſi de frumentaria.ff.de admi.
rer ad ciui.ꝑti.⁊ iō tex.ille.ē itelligēdꝰ inq̄tū dicit ſi ſupi
or cognoſcat qd ē ſi notoriū ē ſupior appellatōez friuolā
remittit ad iudicē ad quē ⁊ ꝯdēnat in expēſis eadē die ⁊
iſto mō ē caſus ibi ꝯ Bar.⁊ ꝯ dños de rota ⁊ eoꝝ ſequa
ces.ſi vero itelligatur ille tex.ꝙ iudex appellationis co
gnoſcat ꝑ acta fiēda de nouo tūc eſſet dubiū an appella
tio eſſet friuola ⁊ tūc fateor ꝙ deberet iudex appellatōis
ꝓnunciare ſup hoc ⁊ eodē mō debent ꝓnunciare ſup de
ſertione ⁊ ſic iudicio meo ꝑ illū tex.ꝯfundiſ deciſio rote
dictū Bar.⁊ alioꝝ ⁊ lʒ bar.aſſūpſerit fundamētū ꝓ dicto
ſuo ex.d.l.ſi ꝑſes q̄ſi deſertā ꝟe ſi ꝑōderet ille tex.nō ꝓbat
dcm̄ bart. ꝑ illa ſnia nō tenuit.ſcđo ille tex.ſʒ gl.ibi loqſ
qñ illa ſnia fuit ꝯfirmatoria ꝑme ⁊ ſic ſm illā glo. nō ꝓ
baſ ibi dictū Bar.⁊ ſic dicaſ ꝙ ꝑ indirectū ꝯfirmauit iu
dex ꝑmā ſniam eoipſo ꝙ ꝓnūciauit appellatōez deſertā
qꝛ ad iſtud rñdeo eo ipſo ꝙ appellatio eſt deſerta cōfir
mata eſt ꝑma ſnia abſq̄ eo ꝙ iudex ꝓnunciet appellatio
nē deſertam vt i.d.l.ij.§.ꝙ ſi ab arbitro ⁊ in.d.l.fi.§.pe.
⁊ in.d.l.qm̄ cum ſi.ſupius alle.itē ⁊ tertio pōt rñderi ad
illū tex.vʒ ꝙ nō loquaſ de ſnia iterlocutoria ſed loquaſ
de actu. facti.vt appet in ver.circūduxit id eſt cauzelauit
acta vbi iudex canzelauit appellationē nō aūt dicit ꝙ ꝓ
nūciauit itē ⁊ quarto poſſet rñderi ꝙ ibi nō erat manife
ſtū appellationez eſſe deſertā ſʒ erat dubiū hoc ꝓbat illa
dictio quaſi q̄ de natura ſui eſt nota iproprietatis vt i.c.ꝑ
tu de do.⁊ ꝯtu.⁊ in.c.gratū de offi.dele.⁊ i.l.in ſcđ.ff. de
78 ꝯdi.⁊ demō.⁊ ita teneo dānato dicto Bar.⁊ alioꝝ.†gl.
i ꝟ.breuiū colligit ꝙ q nō ꝓſeqſ appellationē.ꝯ.annū ⁊ ex
iuxta cā poſt bieniū rata māet ꝑma ſnia.c.cū ſit romana
ſtap.⁊ ideo iſte o nō dꝫuit audiri ꝑtextu ſue appellatōis

b Exequendam intellige in hoc dictum pte citata ⁊ vide ꝓ hoc moderniores dcs allegantes rotā deciſionē. cccxvij.ſi appellet ſʒ ꝓ reſolutione totꝰ materie vide Felinū hic col.vij. circa fin.verſi. concludendus eſt ergo q idez ꝑ longas ambages tenere videtur.

c Eſſe deſertaz.facit ꝓ iſta ꝯcluſiōe quod voluit Ang.in l.ſi ꝯtra. maiorē.C.de ap.⁊ i ꝯſi.cxxvij.incip. viſis oibꝰ dictis actis ⁊ idē tenent nouiſſimi ſcribentes hic oĩa de ꝟbo ad ꝟbū referentes vid in ibi.

79 ⁊ ſic ex glo. iſta colligo† ꝙ ille qui non proſequitur ap-
pellationem niſi habeat iuſtū impedimentum reputat̃ de
a ſertor elapſo anno alias requiritur bieniumᵃ ⁊ ex hoc gl.
oppo. contra iſtum textum. nam ſi iſte o non debuit au-
diri poſt bienniū cōſimili rōne non debuit audiri iſte ſte
phanus ad proſequendā appellationē nam bienniū fir-
mat primam ſniam ⁊ appellatio dicit̃ deſerta. c. pſonas
de appel. auc. ei qui. C. de tempo. appel. ſed actor ⁊ reus
non iudicant̃ ad imparia circa appellationē. c. fi. de mu-
tuis petitionibus ergo excluſo a proſecutione appellatio
nis eodem mō excluſus eſt ille ſtephanus ab appellatio.
ſed hic dicitur contrariū quare male. Glo. iſta in ver. di-
cas ſoluit iſtud ꝯrium ⁊ dat duas lectu. ad iſtum tex. pri
prima eſt ꝙ iſte ſtephanus fuit auditus non rōne appel-
lationis ſed potius ratione ſpoliatiōis ſuper qua ſpolia-
tione litteras impetrauit non obſtāte appellatiōe ⁊ hāc
lectu. dicit colligi ex iſto tex. in princip. ver. proſecutio. in
terdicta enim qńqꝫ ſunt perpetua quantum ad rei perſe-
cutionem. l. i. in prin. ff. de vi ⁊ vi arma. ⁊ ſi de appellatio
ne iſte ſtephanꝰ nihil dixiſſet nihilominus audiretur pe-
tens reſtitutionem ⁊ multo fortius qꝛ poſt appellationē
aduerſarij qui appellationi ſue non detulit ſpoliando il
lum capellanū ita eſt prima lectura ad iſtum tex. ⁊ vide-
te Ange. in. l. fi. §. illud. C. de tempo. appella. vbi alle. iſtū
tex. de appellante ſpoliante appellatū re de qua cōtendi-
tur. certe iſta lectu. non congruit littere in verſicu. quantū
eſſet proſecutio. nam illud relatiuum ꝙꝫ refert ad ſuū an
tecedens ver. appellationem ⁊ iſtud eſt conformius hu-
ic littere ſed ſm hanc primam lectu. glo. deberet referri
ad antecedens ſpoliationem vt dicatur ꝙꝫ. ſ. ſpoliationē
Item ſi non fuiſſet iſte ſtephanus proſecutus appellatio
nē non cōdēnaret̃ ſibi ille appellans in expenſis ex eo qꝛ
appellationē interpoſitam a ſe non fuit proſecutus qꝛ nō
inter erat appellati. illum non eſſe proſecutuꝫ appellatio
nem ex quo etiam nec ipſe fuit proſecutus maxime qꝛ cō
dēnatio hec facta fuit in expenſis neceſſarijs ⁊ ideo glo.
80 i. in ver. preterea dat ſcðam lectu. ⁊ mens eius eſt† ꝙ ap-
pellans non admittitur volens appellationem proſequi
poſt annum vel poſt bienniū vt in cōtrario dicitur ſed ap
pellat. bene poteſt ⁊ ratio diuerſitatis qꝛ terminus anni
dat̃ principalr appellatori ⁊ non appellato vt in. d. auc.
ei q hinc eſt ꝙ appellatꝰ non poteſt ꝓſequi ſed optio da-
tur appellatori ipſe ṽo appellatꝰ non poteſt proſequi niſi
poſt finem termini vt in. d. auc. ei qui. ÿ. q. vi. appellatore
ceſſante idem appellatus admittitur poſt annum ⁊ hec
eſt ſecunda lectura ad iſtum tex. ⁊ eſt ſingularis lectu. ⁊
alibi nō reperitur ſed an ſit vna qꝛ iura prefigunt annuꝫ
nedum ad principiandum ſed etiam ad finiendam appel
lationem vt eſt tex. in cle. ſicut de appellatiōe ⁊ in. d. auc.
ei qui conclude enim aut vult appellatus principiare ⁊
finire appellationem poſt terminum ⁊ non debet admit
ti ⁊ ſi admittitur non valet proceſſus etiam ſi proſeque
retur cū appellatore ita intellige cle. ſi appellationem de
appel. hoc voluit Bal. ⁊ Saly. in. l. eos. C. de appel. Io.
de imo. in. l. i. ff. de re iudi. aut appellatus principiauit in
termino ſed vult proſequi ⁊ finire poſt terminuꝫ ⁊ debet
audiri vt eſt caſus hic ſingularis ſm iſtum tex. vnde iſte
appellatus impetrauit i termino certe hoc innuit iſte tex.
in ver. ꝙꝫ cum eſſet proſecutus ⁊ tunc tēpore proſecutio-
nis erat finitus terminus hanc lec. ſequuntur domini de
rota deciſione. lxij. ⁊ deciſione. ccxc. Federi. de ſenis conſi
lio. 108. dominus Ant. hic ⁊ etiam latius hoc ipſe tenuit
in. c. ſepe. ꝫ. de appel. ⁊ eſt ellegans ⁊ ſollemnis limitatio
ad. d. cle. ſi appellationem ⁊ ad iura allegata ſuperius ⁊
recedit hec lec. qñ nō eſt. quid imputetur appellato qua-
re appellationem ſuam non finiuit in termino forte eniꝫ
erat remotus a curia ⁊ non poterat impetra. niſi prope
finem termini ⁊ anteꝙꝫ rediret cum litteris ad patriaꝫ ap
paret terminus eſt finitus ſecus putat dominus Abbas
vbi hr̃et iudicem appellationis in loco ꝓximo ⁊ prope fi
nem termini non adhibuit diligentiam ꝙꝫ potuit ⁊ hoc
videtur ſm euꝫ de mente illius auc. ei qui ad fi. dicit etiā
81 dominus Abb.† ꝙ vbi appellatus vult proſequi appella
tionem poſt lapſum termini debet appellator etiam ad-
mitti ad proſequendum qꝛ littere ſunt cōmunes ⁊ ꝓpter
pſonam appellati impetrātis in termino appellatio nō
eſt deſerta vnde appellator cōſequetur ex perſona appel
lati ꝙ non poſſet conſequi ex pſona ſua tu allega. de hoc
glo. iſtam equipantem appellantem ⁊ appellatum circa
proſecutionem appellationis ⁊ ex iſtis ſm eum habes
ſecundam lectu. declaratam ⁊ ſuppletam ⁊ aliud non
dicit. Bal. vero hic ſup iſta glo. dicit ꝙ annus ⁊ bienniū
ſtatuitur fauore appellantis ⁊ nō fauore appellati ꝙ eſt
verum ſm eum dum pendet ſed poſt eius lapſum eſt fa-
uor appellati quia pendentia termini ⁊ lapſus eiuſdem
ſunt contraria effectiue. l. ſtatu. liber. §. ſtichum. ff. de leg.
ij. interdum terminus iudiciorum eſt diffinitiuus ⁊ tunc
ꝓpter rigorem iudiciorum ſeruañ ſtatim irremediabili
ter clauſa eſt iudiciorum copia interdum habet vim in
terlocutorie ⁊ tunc re integra ⁊ ſaluo intereſſe aduerſa-
rij auditur quis poſt terminum aliter non eſt ei clauſa iu
diciorum copia qui lege ꝑmittente purgat moraꝫ. l. ſan
cimus. C. de iudi. c. ex litteris de conſtitu. l. mancipiorum
. ff. de optione legata vbi dicit eſſe tex. meliorem de corpo
re iuris ⁊ etiam querit an ipeditus vno die ꝑmi anni ha
beat annum integrum an vero habeat ſolaꝫ reſtauratio
nem deperditi tēporis ſicut quando quis de iure ſpeciali
iuuatur per reſtitutionem in integ. l. fi. ff. de minori ſolut.
aut fuit diligens in principio ⁊ negligens in fine aut. eꝯ
primo caſu ſi non ꝓfuit ei diligentia ꝓpter caſum impedi
entē ⁊ tandem fuit in mora qꝛ reſtabat idoneum tēpus
ad totum explicañ. dicunt quidam ſm eum ꝙ ſibi impu
82 tet† qꝛ non qui incepit ſed qui perſeuerauerit hic ſaluus
erit etiam qꝛ tempus negligentie corrodit tempus impe
dimenti ⁊ vltima mora cuilibet eſt nociua. l. celſus. ff. de
83 b arbi. ⁊ omnis† laus ⁊ blaſmum in fine caniturᵇ. l. i. §. ele
ganter. ff. de liberis agnoſ. ſi autem non reſtabat idoneū
tempus explicande litis totus ſecūdus ānus datur alle-
gat. d. auc. ei qui ⁊ aliud non dicit iſtud nō erat tangeñ.
hic ideo remittit ad Inno. ⁊ omnes alios in. c. ex ratione
de appel. ⁊ ad Bar. ⁊ omnes alios in. d. auc. ei qui rela
ti ſunt ſcribētes ſuper hac ſecunda lectu. ego ante omnia
limito. d. cle. ſi appellatōeꝫ inquantum voluit ꝙ conſen-
tientibus appellante ⁊ appellato non poteſt iudex appel
latiōis ꝓcedere ſi appellatio eſt deſerta qꝛ ego dico hoc
fore verum quando certum eſt appellationem fore deſer
tam ſi vero eſt dubium an appellatio ſit deſerta vel ne ⁊
appellans ⁊ appellatꝰ confitentur appellationem non
fore deſertam ⁊ ideo petunt iudicem ꝓcedere ad vlterio
ra dico ꝙ iudex poterit ꝓcedere in cauſa appellationis
⁊ de hoc allego in argumē. tex. valde ſingularem in. c. fi.
84 de ꝓbatio.† vbi ſi eſt dubium an lis fuerit conteſtata ⁊ p
tes litigantes confitentur litem iam fuiſſe conteſtatam ꝓ
cedetur ad vlteriora ⁊ ſic licet ptes nō poſſint renūciare
litis conteſtationi vt in. c. de cauſis de officio deleg. ⁊ in
auc. offeratur. C. de litis conteſta. tamen vbi eſt dubium
an lis fuerit conteſtata ſtatur ſue aſſertioni. ita videt̃ di
ceñ. in ꝓpoſito tene bene menti qꝛ eſt nouum. Secundo
adde ꝙ iſta ſecunda lectu. gl. non videtur bona qꝛ ex ea
ſequeretur ꝙ ſemp appellat̃ poſt biennium poſſet ꝓſeq
appellationem ꝙ eſt contra. d. cle. ſi appellationem ſecū
do non videtur verum ꝙ appellatur ꝓſequi nō poſſit ap
pellationeꝫ infra fatalia nam Bar. in. d. auc. ei qui dicit
ꝙ aut appellatꝰ. vult venire ad ꝓſequendaꝫ appellatio
nem non requiſito appellatione niſi in curia ad ꝙꝫ eſt ap
pellatum ⁊ non poteſt niſi circa finem bienij cum mēſis
ſupereſt ⁊ ita loq̃ tex. dicte auc. ei. qui aut vult venire ad
proſequendū ⁊ faciendū euꝫ moueri perſonaliter vel ad
domum ſuaꝫ vt veniat ad procedendum in appellatione
⁊ poteſt. l. fi. §. illud. C. de tempor. appella. ecce nunc qua
liter appellatus

a ℂ Bienn ū. Ergo ſcilꝫ elapſus minoris tē-
poris nō īfert ex dictis hic d̄ſertionē nā añ
bienniū impedimentum inter-
uenire pōt eu-
ius ꝓbano vel
iꝓbatio infa
cio conſiſtit ⁊
vide ad mām
Bar. in. l. i. l fi.
ff. nil. no. app.
pe. ⁊ ibi al: qa
Modernoruꝫ
ſcribentium.

b ℂ In fine ca
nit. Adde hu
ic eleganti di-
cio elegantes
tex. l. ſ. ⁊ ſi qs
§. iterdū ⁊ ibi
Gloria. ff. d vſu
fruc. ⁊ ſpcem.
de fruc. ⁊ iter
eſſe. §. i. ver. ſꝫ
qd ſi dbitor ⁊
ꝓhm ſcðo phi
li. c. de cauſis i
mille locis ⁊ i
ꝓmo moraliū
⁊ ouidiū ſcðo
methaphor. di
centem dicíqꝫ
beatus. Ante
obitum nemo
ſuppmaqꝫ fu-
nera dꝫ ⁊ he-
roidoruꝫ ſcða
epl'a ex̄ptꝰ acta
ꝓbat ⁊ alibi ſi
ſiis nō pugna
coronat que lꝫ
nō ſint ꝓfeſſ. o
pis tue recre-
andi ſpēs gra
ſta videre te mi
nime pigeat.

liter appellatus pōt venire ad ꝓſequēdam appellationē
85 facit glo.in.d.auc.ei qui.que vult† ꝙ ante mēſem pōt ap
pellatus venire ad ꝓſequendam appellationē.⁊ ibi Jac.
but.dixit ꝙ in corpore eſt appoſitum verbū forte.⁊ ſic an
te mēſem pōt venire ad ꝓſequēdum ſi iudici vr̄ qui hꝫ cō
ſiderare ſi abſens ꝑ prius ſufficiētem diligētiam adhibuit
vel non.vt pͥmo caſu magis cum expectet q̄ ſcḋo caſu. ⁊
idem voluit ibi Saly.⁊ idem voluit Jac.de belui. in cor
pore.vnde ſumitur illa auc. Jteꝫ facit ɔ̄ iſtam ſcḋam lec.
86 c.oblate de appel.†vbi appellatus non pōt nimium pre
ueniēdo lr̄as ipetrare.qꝛ vt ibi dicitur vr̄ facere cā ſuplan
tandi aduerſarium.vt ſic hēat iudicem ſibi gratum ꝙ eē
non dꝫ.c.cum.r.de offi.delega.ſed in ꝓſecutione appella
tionis nulla eſt ſupplantatio qꝛ ſi hꝫ appellans probatio
nes in remotis ꝑtibus pōt adhuc petere dilationeꝫ. ergo
non tenet̄ expectare ad vltimū mēſem.nam ſi in.d.c. obla
te dr̄ ꝙ impetrauit lr̄as nimium ꝑcurrendo.ergo poteſt
quādocūqꝫ ꝓſequi appellationē qꝛ ſi delegat̄ ſola impe
tratio iudicis nimium ꝑcurrendo. ſecus vr̄ ſi vult ꝓſequi
coram iudice appellationis quē ipſe appellans ellegit.⁊
ideo vr̄ ꝙ iſta ſcḋa lec.non ſit vera. ſed Jnnoc. hic poſuit
tertiam lec.dicens ꝙ iſte appellatus hic non agebat iter
dicto.vnde vi vnde directe ꝓſequebat̄ appellationē.vt pꝫ
ex lr̄a.ſed iſte appellatus implorat iudicis offm̄ petendo
reuocationē attentatoꝝ per aduerſariū pendēte appella
87 tione.†Nam vtilius eſt ſm̄ eum iplorare iudicis offm̄ ſu
per reuocatione q̄ petere reuocationē per interdictū vn
de vi.Nam in interdicto eēt opus ꝓbare ſpoliationem ⁊
poſſeſſionē.c.ɔſultationi de offi.delega.Jtem eēt opus li
tem ɔteſtari ſed implorādo offm̄ iudicis non eſſet opus ꝓ
bare ſpoliationē.ſed ſatis eſt ꝓbare ꝙ poſſidebat ante ap
pellationē.⁊ nunc aduerſarius reperit̄ in poſſeſſione. Jtē
non eſt neceſſe liteꝫ ɔteſtari qꝛ iudex ꝓcedit ex officio ſuo
88 facit glo.in cle.ij.vt lite pen. †Et ex iſtis dictis Jnno.ha
bes ꝙ ille cui cōpetit remedium ordinariū vt eſt interdi
ctū. vnde vi pōt implorare extraordinariū vt eſt offm̄ iu
dicis ꝙ eſt ɔ̄.l.in cauſe.ff.ḋ mino.⁊.l. in ꝓuinciali.§.ſi.ff.
89 de ope.noui nun.†vbi dicit̄ ꝙ ille cui cōpetit remediuꝫ or
dinarium nō datur remediū extraordinariū.Solutio re
gula illa ⁊ iura illa multiplicēm patiunt̄ a iure limitatio
nē.Naꝫ ꝓcedit pͥmo illa regula in remedio extraordina
rio ɔ̄ ius.vt eſt reſtitutio in integrū. ſecus in officio ordi
nario ſm̄ ius.quare eſt iſtud cum petunt̄ reuocari atten
tata poſt appellationē.Nam vtrūqꝫ remediū pōt dici or
dinariū hoc voluit Jo.an.in.c.nō ſolum de appel.lib.vj.
¶ Scḋo limita illam regulam niſi ꝑ remediū extraordi
nariū pinguius ꝓuideretur q̄ per remediū ordinarium.
tūc enim non hꝫ locum regula illa hoc voluit Jnnoc.hic
facit tex.in.c.ij.ḋ in integrū.reſti.lib.vj.vide glo. in.l.i.§.
per hanc.ff.de rei ven.que ſm̄ Ange. ibi eſt melior glo. q̄
in iure reperiat̄.⁊ illam glo.Bal.reputauit ſingularē in
90 d.l.in cauſe.hinc eſt† ꝙ ɔ̄ ſniam reſtituit̄ minor vel eccle
ſia lꝫ hēat remediū ordinariū.ſ.appellandi. Jntereſt eniꝫ
minoris vel eccleſie non vexari in litibus circa inſtantias
appellationis.vt no.in.c.cum ex lr̄is de in integrū reſtit.
¶ Tertio limita cū dubitat̄ an cōpetat remediū ordina
rium.tūc enim pōt vtrūqꝫ peti alternatiue tex.eſt ellegās
in.c.ɔſtitutus ḋ in integrū reſti. ¶ Quarto limita niſi re
mediū ordinariū ⁊ extraordinariuꝫ cōcurrerent ɔ̄ diuer
ſas ꝑſonas.vt no.in.l.i.de alienatione iudicij mutādi cau
91 ſa facta.⁊ in.c.i.eo.ti.⁊ ex hac lectura Jnno. infertur† ꝙ
volens obtinere reuocationē attentatoꝝ appellatiōe pē
dente hꝫ duas vias.ſ.ꝓſequendo ex toto appellationeꝫ ⁊
ꝓſequendo dūtaxat attentatoꝝ reuocationē implorādo
offm̄ iudicis ⁊ fundando intentionē ſuam ſuꝑ pendentia
appellationis vt hic ꝓbatur.⁊ hec eſt via tutior qꝛ ꝑicu
loſum eſt appellato ꝓſequi appellationem.qꝛ ſatis eſt ꝙ
appellatore non ꝓſequente rata maneat ſnia. Et ex iſtis
relati ſunt ſcribentes ſuꝑ intellectu iſtius decre. Ego an
te oia pondero iſtum tex. in pͥncipio in vͥſi. q̄ cum eſſet.ſ.

ꝓſecutus ⁊ ad iudices lr̄as impetraſſet qꝛ re vera nō ꝓ
bat illud ad qḋ per oēs eſt allegatus quos ego ſuꝑius ſe
cutus fui dicūt enim ꝙ ille qui impetrat lr̄as ſuꝑ appella
tione dicit̄ appellationē ꝓſequi qꝛ iſte tex. hoc non dicit.
lꝫ enim dicat q̄ cum eſſet proſecutus ⁊ lr̄as impetraſſet.
92 c †Nam illa copulatiua ⁊ ponit̄ inter diuerſa.ᶜ vt dixit gl.
in rubrica.ff.de iure ⁊ facti igno.⁊ facit glo.in.c. querelā
de ſymo.Cum ergo ꝓſequi appellationē ⁊ impetrare lit
teras ſuꝑ appellatione ponant̄ hic vt diuerſa.ſequitur ꝙ
impetrare non eſt ꝓſequi. ⁊ ideo multū eleganter reuerē
dus dn̄s Cardi.in cle.i.de reſcriptis. allegat glo. ibi ad
93 hoc.ſ.† ꝙ ille qui ꝓmiſit non ɔ̄uenire inſtrumento ſuppli
cando pͥncipi vt veniat ɔ̄ inſtrumentum ⁊ impetrādo nō
ꝓpter hoc vr̄ venire ɔ̄ inſtrumētuꝫ. ⁊ per ɔn̄s incidiſſe in
penam ɔuentam.lꝫ fallat in caſu ſingulari.l.ſi qs maior.
C.de tranſac. faciat lex libertus el.ij.ff. de in ius vocan.
⁊ ideo non ſufficit impetratio niſi pͥſentetur iudici impe
trato ⁊ ꝓcedatur vlterius ꝑ.c.gratum de offi.deleg. ⁊ iō
ſto in hoc ꝓpoſito ꝙ iſte tex.non ꝓbat ꝙ ꝑ impetrationē
quis dicatur ꝓſequi appellationē tene bene menti qꝛ eſt
ex cogitatio noua non viſa ꝑ aliqueꝫ vſqꝫ ad iſta ſecula.
Jtem ego etiam cōſidero iſtud vͥſi.q̄ cum eſſet ꝓſecutus
qꝛ tam ſcḋa lectura glo. q̄ etiam tertia lectura data ab
Jnno.intelligunt ꝙ ille Stepha. fuit ꝓſecutus appella
tionē interpoſitā ab illo octone.⁊ re vera iſte vͥſiculuſ tur
bauit maximos iuris doctores ſcindendo eos in varias opi.
Ego ſcirē libenter tam ab Jnno.q̄ etiam a Bernardo h̄
ad qḋ erat vtile huic Stepha.ꝓſequi appellationē inter
poſitā ab illo.O. Nam ſi fuerat lata ab ordinario in fa
uorem eccleſie ɔ̄ illum.O.a qua ille.O.appellauerat ꝑi
culoſum erat huic Stepha.ſatis illam appellationē ꝓſe
qui potuiſſet enim iudex appellationis in firmare illam
ſniam.⁊ ideo poſſet adduci illud ꝙ Lucano noſtro venit
in mētem in pͥncipio Bella inquit geri placuit nullos ha
bitura triumphos.⁊ in illo Ouidiano libro pͥmo in ſua
damna ruunt.⁊ per ɔn̄s iſtud nō eſt veriſimile.nec in ali
quem exercitatū intellectū cadere pōt ꝙ iſte Stepha.fue
rit talem appellationē ꝓſecutus.arg.c.ſuꝑ hoc de renun.
⁊.l.cum de indebita.ff.de proba.qnimo dico vobis non
eſſe verū ꝙ fuerit illam appellationē ꝓſecutus.nam ſi il
lam fuiſſet ꝓſecutus illa appellatio non fuiſſet deſerta qꝛ
iam in pͥmo anno poterat illam ꝓſequi vt ſuꝑius demon
ſtraui arguendo ɔ̄ ſcḋam lec.iſtius glo.⁊ text.iſte fundat
ſe ꝙ appellatio eēt deſerta.nam non fuiſſet deſerta ſi ille
Stepha.fuiſſet illam ꝓſecutus.⁊ ideo mihi vr̄ dicenduꝫ
ꝙ iſte Stepha.non fuit ɔſecutus appellationē interpoſi
tam ab illo.O.Et in quātum iſte tex. dicit q̄ cum eſſet ꝓ
ſecutus ⁊ ad iudices lr̄as impetraſſet referendus eſt tex.
q̄.ſ.eccleſiam ſeu capellam de qua ille.O.amouerat ca
pellanū illius capelle.⁊ ideo Stepha.iſte fuit ꝓſecutus il
lam capellam ſeu illam eccleſiā de qua fuerat eccleſia ma
trix ſpoliata.⁊ ꝑ ɔn̄s pͥma lec.glo.eſt pura veritas ꝙ ille
Stepha.fuerat ꝓſecutus illam capellam intētando inter
dictū.vnde vi ɔ̄ illum.O.⁊ impetrauit iudices corā qui
bus fecit citari illum Octonē.⁊ ſm̄ hanc lec. non opꝫ ve
nire ad illam iꝓpriationē q̄ fecit Jnno. dicens ꝙ intē
tauit offm̄ iudicis.Naꝫ ſi ſibi cōpetebat remediū ordina
riū ceſſare dēbat remediū extraordinariū. ⁊ cum dicit ꝙ
pinguius ſibi ꝓuidebat̄ ꝑ iſtud remediū extraordinariū
rn̄deo ꝙ imo pinguius ꝓuidebat̄ intentādo interdictuꝫ.
vnde vi qꝛ incidebat in penā.l.ſi quis in tantā ille.O.⁊ ꝑ
ɔn̄s cadebat a iure ſuo. ⁊ ideo cum docto. cōiter ſuꝑius
dicebant ꝙ illud relatiuū quā refertur ad verbū appella
tionē.dico ꝙ debeat referri ad verbū capellaꝫ ſeu ecclīaꝫ
⁊ iſtud magis ɔgruit huic lr̄e.⁊ ꝑ ɔn̄s tenenda erit pͥma
94 lec.que eſt ipſa veritas. ¶ †No.ibi a tp̄e appellationisᵈ
d ꝙ tēpus anni vel biēnij currit a die appellationis iterpo
ſite de hoc eſt caſus in auc.ei qui.C. de tempo.appella.
95 ¶ †No.ibi reuocatis innouata ꝑ appellantem appella
tiōe pendente abſqꝫ eo ꝙ aliqḋ ꝓbetur in irritum reuoca

c ¶ Diuerſa. Quid aūt natura iſtius copulatiue ſit vt iter diuerſa ponat̄.vide ſing. tex.in.l.ſi tuᵒ. ff. de fideicō. liber. ⁊ C.ḋ cōpēſa. l.i. ⁊ ibi doctores.

d ¶ Appellationis. Pro iſta q̄tidiana concluſione. vide de appel.ꝑ to. ⁊ ibi ſcribētes ⁊ ſic non erit tibi opᵒ extra querere

ri ſiue appelletur a diffinitiua ſiue a grauamine. vt appet
ex glo.ꝑma. ¶ No.ibi ꝯſtiterit q2 ꝓbatur ſolo curſu bieñ
nij.vt no.Hoſti.in.c.in pñtia de renun.alr̄s ſtatim ꝙ eſt
el apſum biennium abſq3 alia cauſe cognitione dʒ fieri exe/
cutio e pſumitur pro ſnia ſm Hoſti.ꝛ Joan.an. tu vide
tex.in.l.ꝛ ſi ꝯ maiores.ꝛ alia iura ſupius allegata.C. de
96 appel. ¶ † Not.ibi eccleſie ꝙ ſup libello rectoris fertur
ſnia pro eccleſia ꝛ valet abſq3 cõmemoratiõe rectoris ec/
cleſie. ¶ Nota ibi reſtituere.i. reſtitui facere vel ꝙ iudex
põt reſtituere inuito detentore.l.qui vniuerſas.§.item cũ
97 pretor.ff.de acqui.poſ. ¶ † Not.ibi expẽſis ꝙ ille qui nõ
pſequitur appellationẽ propriã ꝯdemnat̃ in expenſis ẽt
ſi eſt deſerta tpis curſu ꝛ ſi remanet iudicia offiñ in acceſ
ſorio.ſ.in expenſis.lʒ ſit finitũ in pncipali ꝛ eſt rõ q2 acceſ
ſoriũ erat iam deductũ in iudiciũ ꝛ ꝑpetuatũ.l. vtiq3.ff.d
rei ven. Nec ob.lex terminato.C. de fructib9 ꝛ lit. expen.
q2 ibi iudex erat oino functus officio ſuo plene ꝑ diffiniti
98 uam hic nõ.ꝛ ſic no.† ꝙ tpis curſus non hʒ vim ſnie diffi/
nitiue ſed Hoſti.dicit ꝙ expenſe rõne appellatiõis deſer
te veniunt ꝑ ꝯditionem ex canone q2 ius dicẽti nõ eſt ob/
temperatũ.ꝛ ideo poſſunt peti de per ſe in auc. de iudi.§.
oportet.l.i.§.i.ff.ſi quis ius dicenti. nõ obtemperauc. Et
ſubdit Bal.ꝙ hic fuit facta ꝯdemnatio expenſarũ.tñ nõ
appet ꝙ hoc fuerit in iudicio petitũ ꝛ remittit ſe ad no.ꝑ
By.in.l.iiij.§.hoc aũt iudiciũ.ff.de dam. infec. Ipſe vero
diſtinguit ꝙ ante litem ꝯteſtatã expenſe nõ veniunt niſi
petant̃.ſecus ſi poſt litem ꝯteſtatã.l.ſi qs miſſum.§. iudex
de dam.infec.ꝛ ſi non ſunt ad vnguẽ ꝓbate expẽſe iudex
eas taxabit.allegat no.ꝑ Bar.in.l.ſi ꝙ ex pamphila.ff.d
lega.ij. Ego ad Bal.allego elegãtem glo.in.l.q arbiter
99 ff.de arbi.que vult † ꝙ iudex põt ꝯdemnare in expenſis lʒ
non petant̃.ꝛ illam glo.ad hoc allegauit idem Bal.in.l.
ꝓperãdum.§.ſin autẽ.C.de iudi.ſed ego allego glo. ſing.
quã Bal.neſciuit.nec in.d.l.ꝓperãdũ.§.ſin aũt vidit.vʒ i
c.ſi.J.eo.que dicit ꝙ pars debet petere a iudice vt ꝯdẽnet̃
in expenſis quã gl.intellige de expenſis que fiunt ante litẽ
conteſtatã.ꝛ allegat glo.illam.l.ſancimus.C.de iudi. ita
dixit glo.in.d.c.ſi.in vſi.expenſis.ꝛ in verſi.dummodo pe
titum fuerit ꝛ ſic pro dicto Bal.glo. eſt ibi ſtupẽda tene
100 cam menti.† Et ẽt pondera vnũ q2 ſi actor vel reus petũt
pro ſe ferri ſniam ſub iſta indefinita cõprehendit̃ cã pnci
palis ꝛ cã expenſarũ. argu.l.ſi ex multis.C. de annali ex/
ceptione.ita dixit Bal.in.d.l.ꝓperãdum.§.ſin autẽ.ꝛ per
ꝯñs tacite videt̃ ꝙ expenſe fuerint petite in caſu huius de
cretalis.Et inquãtum iſte tex.dicit in expenſis neceſſarijs
vide glo.magiſtrã ꝛ meliorẽ de iure in.c.finem litibus de
dolo ꝛ contu.que loquit̃ de expenſis neceſſarijs vtilibus
ꝛ moderatis.Glo.finalis ſentit primã lec. ꝙ iſte Steph.
impetrauit ſup interdicto vnde vi.ꝛ tex.loquit̃ de ſnia la
ta ſup interdicto recuperande poſſeſſionis ꝛ per iudices
datos ſup illa cã fuit facta ꝯdemnatio expenſarum quas
Stepha.fecit in cã pncipali coram ordinario in qua non
fuit ꝓceſſum pp appellationẽ ipſius.G.ꝛ pp ipſius dolũ
ꝛ maliciã. ¶ Ultimo tractat hic Innoc. mãm capli fre/
101 quens de reſti.ſpolia.lib.vj.† An ſpoliatus ante oia debe
at alicui rñdere.ꝛ diſtinguit ꝙ aut a ſuo ſpoliatore cõue
nitur.ꝛ non põt nec in ciuili nec in criminali aut ab alio.
ꝛ tũc aut ſpoliatur bonis ꝓprijs aut ſpoliatur bonis ſe/
dis ẽpalis.ꝛ tũc aut ſpoliatus maiori parte fortunarũ di
gnitatis aut minoris. Si maiori ꝛ tũc aut queris an poſ
ſit ꝯueniri ſup rebus que remãſerunt ſibi. ꝛ põt niſi a ſpo
liatore aut ſup his que nõ poſſidet ꝛ non põt. iij.q.ij.c.i.
ꝛ per totũ niſi quis ꝓſequeret̃ ſuam vel ſuoꝝ iniuriã.iij.
q.iij.oibus.ꝛ hoc vbi ipſe nõ ſpoliaſſet.vt in.d.c.frequẽs
ꝛ ꝓcedit hoc qñ quis ſpoliatur ſede dignitatis eccliaſti/
102 ce.† qd ſi a ſede dignitatis ſecularis dux marchio rex vel
comes ſpoliat̃ ſua dignitate.an poſſit ſe tueri ꝯ agẽtes ſu
per debitis maxime ꝯcernẽtibus dignitatẽ. argu. ꝙ non
103 q2 eadem eſt rõ † inermes enim ꝯtendere nõ cogimur.vt
in.d.c.frequẽs.Item ad illa debita vr̃ obligata dignitas
ꝛ nõ pſona.ꝛ ſic ſucceſſorẽ dignitatis debẽt ſequi onera.
In cõtrarium facit q2 penes ipſum remanet titulus digni/
tatis.Item exercitiũ iuriſdictionis cle.i.de foro.cõpe.que
etiã facit ꝯ dum vtitur vbo indulgemus. Item heres ex
pulſus ab hr̃ditate cogitur creditorib9 rñdere.C.de acq.
here.l.ſi de bonis.verus iuris interpres Pet. de ancha.
hic dicit ꝙ nõ reperit iſtum paſſum tactum ab alio.ideo
dubitat determinare qd iuris ſit cogita. iſta ſũt formalia
verba ſua. Tu vero cõſidera ſup hac dubitatione ꝙ aut
marchio ſpoliat̃ ſua dignitate pp delictum ſuũ.ꝛ tunc vr̃
ipſum teneri ad debita antea ꝯtracta ꝑ eum tpe marchio
natus lʒ talia debita ſint cõtracta intuitu pſone aut intui/
tu dignitatis q2 delictũ nõ dʒ illũ liberare ab oblĩone.l.ij.
§.nemo.ff.de cap.di.nec pp hoc deſinit eſſe marchio quo
ad onera damna ꝛ incõmoda.l.actionẽ.§. item ſi q ſocie
tatẽ.ff.pro ſocio.ꝛ ideo dixit Bar.in.l.i.C.de dignitatib9.
104 lib.xij.† ꝙ ſi quis deſinat eſſe nobilis pp delictũ ſuũ ꝙ in
telligit̃ quo ad honores ꝛ cõmoda.ſed quo ad incõmo/
da ꝛ damna bene remanet eſſe nobilis. idem dixit in.l.i.
.C.de filiofamilias lib.x.ꝛ voluit Bal.in auc. habita.C.
105 ne filius pro patre.ꝛ faciat glo.hic ſolẽnis que voluit † ꝙ
a appellans videat̃ renũciare[a] appellationi iterpoſite a ſe
ſi illi nõ deferat ꝙ ꝓcedit quo ad ei9 cõmodũ ſecus ſi eẽt
ſibi incõmodũ ꝛ vtile appellato.q2 tũc non haberet̃ ꝓ re/
nũciante.ita dicamus in propoſito aut quis ſpoliat̃ mar
chionatu nõ pp delictũ eius.ſed ex eo q2 illata eſt ſibi vio
lentia ab aliquo tyrãno.ꝛ tunc ſi talia debita fuerõt ꝯcta
reſpectu marchionatus ꝛ ipſe fuit in mora ſoluendi ꝛ cõ
uenit̃ ab alio q̃ʒ a ſpoliatore ꝙ tunc põt ꝯueniri a credi/
toribus ꝑ id qd̃ habet̃ in.l.impatores.ff. de publi. ꝛ ꝑ id
qd̃ not.in.c.tua nobis.ꝛ in.c.paſtoralis de decimis. ꝛ ꝙ
voluit Federi.d ſenis ꝯſilio.lxxiij.ꝛ glo.in.c.ſi quis pſby
teroꝝ de rebus eccle.non alie.ꝛ qd̃ no.in Spec. de loca/
to.§.nũc aliqua vſi.vj.ꝛ qd̃ no.do.Abb.in.d.c.paſtoral.
ꝛ in.c.cum hoies.ꝛ ibi ꝑ Jo.an.de decimis. ꝛ ꝑ Archi.
in.c.ſi quis laycus .xvj.q.i.ꝛ ideo dñs Hñicus in.c.pñſen
106 ti.§.porro d offi.ordi.lib.vj.dicit ſe pluries terminaſſe † ꝙ
ſi erãt impoſite collecte eccleſie vno anno.ꝛ rector nõ ſol
uit qdem recepit fructus illius anni ꝙ ſi alio anno ille re
ctor renũciat beneficio ꝙ ipſe tenet̃ ad collectas illius ꝓ/
cedentis anni.ꝛ ideo videtur dicendum ꝙ cum ille mar/
chio fuit in mora ſoluendi debita ꝯcta intuitu dignitatis
ꝙ lʒ poſtea ſpoliet̃ dignitate ꝙ nihilominus teneat̃.nam
fructus marchionatus cedunt ſucceſſori per id qd̃ habet̃
in.d.§.porro.lʒ ille tex.loquat̃ in dignitate eccliaſtica.nã
idem dicet̃ in hac dignitate ſeculari que eſt indiuiſibilis.
vt in.l.imperialẽ.§.pterea ducatus in ti.de ꝓhi.alie. feu.
per Fede.Si vero iſte marchio cõtraxit debita pſonalia
tũc es alienũ ſequit̃ eius pſonam ſicut lepra ſequit̃ lepro/
ſum.vt dixit glo.in.l.frater a fratre.ff.de condi.inde.quo
caſu ipſe tenebit̃ ꝛ poterit cõueniri niſi talia debita fuiſ/
ſent ꝯcta ꝑ eum ꝓ ſuſtẽtanda vita. q2 tũc incũberet onus
ſoluendi ſucceſſori ꝑ id qd̃ habet̃ in.c.i.de ſolu.ꝛ iſta mẽ/
107 ti cõmenda. ¶ † Querit hic Bal.an ꝓcurator poſſit re/
nũciare appellationi.ꝛ ꝯcludit ꝙ tacite curſu tpis renũ/
ciare põt.l.aduerſus.C.de vſur.argu.l.polla.C.de his q/
bus vt indig.ꝙ dicit eſſe verũ. vbi tenet̃ ꝓſequi appella/
tionẽ.ſecus ſi non teneret̃ ꝓſequi appellationẽ.l. inuitus
.C.de procur.expreſſe aũt põt renũciare appellatiõi a ſe
interpoſite.Allegat By.in.l.cum ꝓcurator.ff.de ope. no
ui nun.tñ cum cã põt ſe abſq3 cã non põt q2 eſt dño acqſi
tum ius.l.ſi poſt mortem ad fi.ff.de ꝯtabu.l. ſi hominẽ.ff.
mandati.ꝛ ita reſidet tu de hoc vide eundẽ Bal.in.l.i.§.
ſi ꝓcurator.ff.ſi quis ius dicenti nõ obtẽperauerit vbi te/
net ꝙ ꝓcurator non põt renũciare appellationi. allegat
ꝙ voluit Innoc.in.c.cũ olim abbas de offi. delega.ꝛ qd̃
no.in.l.qui rome.§. calimachus.ff. de verborum obliga.
hoc nõ eſt tangendũ hic.Sed ſi qd bene dictũ fuit in hac
decretali attribuam9 yheſu chriſto pijſſimo ſaluatori no/
ſtro expedita eſt decretalis.Andreas barbacia ſiculus.

a ¶ Renũciare. Uid ad materiã vltra alios Fely.hic in ig.col. circa fi.ver. Non ob. ꝛ remiſſiones quas ipſe ponit. q2 paucis oia abſoluit.

b · n · **Ciſcitatus.** Reſcriptum[b] quo plurib⁹ cauſa dele
gatur in quo eſt clauſula ꝙ ſi nō oēs de impo
tentia iuris ⁊ facti debet intelligi.h.d. Cō
munis diuiſio conſultatio ⁊ rñſio ibi nos vero ibi diſtin
guit duplicē impotentiā. Scđa limitat illam diuiſionem
ibi dum modo. Tertia tractat de voluntate ſoluēdo taci
tam qōnem ibi nec enim. Bal. vero hic ſūmat hoc modo
reſcriptuȝ quo ſcribiꝭ pluribus cum clā ꝙ ſi duo vel tres
quibus lr̄e diriguntꝭ ipſi exequāꝭ ſi ſimul intereſſe neque
unt reliqui exequanꝭ intelligitur.taȝ de impotentia iuris
q̄ȝ facti. ⁊ anteq̄ȝ ꝓcedant dȝ hoc canonice notificari col
legijs ſi notificari pōt alioquin ꝓcedere non pñt. Item ſi
quis coꝝ non vult intereſſe ⁊ ꝑtendat impotentiā non ex
cuſaꝭ.imo puniꝭ niſi in reſcripto ſit appoſitū verbum no
luerit ⁊ iſtud ſūmariū habeaꝭ loco caſus. Et pro intelle
1 ctum decre. ⁊ coꝝ que in ea tanguntꝭ pmitte†ꝙ cum cā cō
mittiꝭ ſimplr̄ pluribus quilibet hȝ iuriſditionē inſolidū.
ſed exercitiū hñt omnes ſimul.ita ꝙ oēs ſine alio ꝓcede
re non pñt.c.prudentiā.⁊.c.cum cām.⁊.c. vno de offi.de
lega.glo.elegans in.d.c.prudentiam.qñqȝ cā cōmittitur
puluribus cum clā expſſe ſonāte impotētiā.vt puta ſi oēs
nequerint intereſſe duo vel alter ꝓcedat.⁊ hoc caſu dubi
tatur vtrū hec clā impotētie verificeꝭ in iure tm̄ vel in fa
cto ⁊ ꝓcede.vt i lr̄a venio ad explanationē hui⁹ decreta.
2 C †No.ibi ſciſcitatus eſt a nobis ꝙ intellectus hoīs dȝ
ſtare in ſciſcitādo ⁊ in informando ſe ex rñſione iuris. nā
vt inquit philoſophoꝝ facile pnceps Ariſto. in pmo me
c 3 taſiſice[c] †omnes hoīes natura ſcire deſiderāt. ⁊ Auguſti.
relatus a gratiano in.c.ſi habes.xxiiij.q.iij. ⁊ iuriſcōſul
tus in.l.apud iulianū.ff.de fideicōmiſ.liber. ⁊ Cicero.in
primo officioꝝ trahimur ⁊ ducimur oēs ad ſciētie cupidi
tatē in qua excellere pulchrū putamus labi autē errare ne
ſcire ⁊ decipi turpe ⁊ vile.⁊ apud illum moralē Senecā.
4 in ſuis epiſtolis†occiuȝ ſine lr̄is mors eſt ⁊ quaſi viui ho
minis ſepultura.Et ideo ꝓpheta clariſſimus orabat di
cens bonitatē diſciplinā ⁊ ſciam doce me dñe. facit tex.in
5 d.c.prudentiā in vi.ſupplicas informari.†vnde ſicut ani
ma informat corpus. vt in cle.i. de ſūma tri. in glo. ita ⁊
ſcientia informat intellectū hoīs.vnde vꝭ ꝙ itellectus ho
minis pōt dici ſine forma cū eſt ignarus ſcientie quaſi ſit
quedā mā inutilis.⁊ ideo Cicero in primo officioꝝ refert
6 †multos eſſe hoīes nomine ⁊ paucos re ad denotāduȝ ꝙ
ꝓrſus ignari nō merenꝭ dici hoīes ſed potius imagines
d hoīum[d] ſicut in ſimili dixit tex.ꝙ multi ſunt ſacerdotes ⁊
pauci ſacerdotes multi noīe ſed pauci effectu.xl. diſti.c.
multi.⁊ ideo in illo Terencia.preclare ſcriptum eſt dij in
mortales homo homini qd pſtat ſtulto intelligēs. Et iō
ſcripſit eccliaſtic⁹ homo cū in honore eēt nō intellexit cō
paratus eſt iumentis ⁊ ſimilis eſt factus illis. Et de iſtis
talibus loquebaꝭ Cicero in libro rethoricoꝝ in pncipio.
ꝙ more belluaruȝ hoīes tunc viuebant. Et pondera tex.
iſtum inquātum dicit a nobis quis aūt debet doceri a do
ctis ⁊ peritis. ⁊ ideo papa dicit hic a nobis faciat.c.cum
7 beatiſſimus. xxiiij.q.i.⁊ ibi glo. colligit†argu. pro ſcho
lari vt eligat ſibi optimū magiſtrū.⁊ in illo Catoniano
8 diciꝭ diſce ſed a doctis.†Et cum in accidentia facti facta
fuiſſet quedam ꝓuiſio in territorio incliti pncipis ducis
Mediolani ꝙ in cauſis nō deberēt intereſſe aduocati ⁊
cā illius editionis fuerat eps Papienſis,qui cū infirma
retur viſitatus a quodā elegāti doctore cōmendabat mi
rum imodū illam ꝓuiſionem fertur ille doctor rñdiſſe ꝙ
pfecto ꝓuiſio illa ſancta fuiſſet ſi paternitas ei⁹ addidiſ
ſet vnū illi ꝓuiſioni ꝙ cum hoīes illius territorij infirma
renꝭ deberent vocare carpētarios ⁊ nō medicos ad eos
curandos. vide Rapha.fulgo.in.l. certis.C.de iudicijs.
9 C †Not.ibi petitorio.i.ſcriptura qua interrogas poniꝭ
enim hic,hoc verbū petitoriū pro ſcriptura ꝯtinente peti
tionē per q̄ȝ quis petit declarari ⁊ doceri. ⁊ ſic non capiꝭ
hic pro petitorio ꝙ aduerſaꝭ poſſeſſorio de quo in.c. pa
ſtoralis de cā poſ.⁊ ꝓprie.⁊ ideo vocabula ſunt intelligē
da ſm mām ſubiectam.l.ſi vno.ff.locati. C No.ibi in lit
teris ſepe ꝯſueuit apponi ꝯcordat tex.in.c.prudentiā in ꝟ
ſicu.ſolet de offi.delega.ex quo collige argu.ꝯſiderari de
10 bere illud ꝙ fieri ꝯſueuit.†⁊ ſic licita eſt argumentatio a
ſolitis.l.iuris gentiū.§.pactoꝝ.ff.de pactis.l.certi ꝯditio
§.ſi nūmos.ff.ſi certum petaꝭ.l.ſi prius.§. recte placuit.ff.
de aqua plu.arcē.l.vel vniuerſoꝝ.ff.de pigno.actio.l.qui
ſemiſſes.ff.de vſur.c.cum.M. ferrarienſis.ē. de conſti. ⁊
11 ibi vide trigita ſingularia dicta ibi relata a me. C †No
ta ibi exequendis ꝙ iudex delegatus largo modo poteſt
dici executor.allegat dñs Anto.c.ſi quis contra clericuȝ
de foro compe.c.paſtoralis de officio delega.tu vide ele
gandū tex.in verſi.duo ex eis exequantur in.c.prudentiaȝ
in pncipio de officio delega. vbi iudex delegatus dicitur
executor.⁊ vide quod no.Bar.in.l. a diuo pio in pnci.ff.
de re iudi.ſtricte tamen alius eſt iudex ⁊ alius eſt execu
12 tor.vt patet hic in verſi.cum iudices vel executores.†exe
cutor enim eſt ille qui aſſumiꝭ ad exequendā rem iudica
tam.l.executoreȝ.C.de exec.rei iudi.iudex ꝟo ē ille q aſſu
13 mitur ad cognoſcēdum ⁊ iudicāduȝ inter ptes. C †No
ta ibi tam de iure q̄ȝ de facto ꝙ hec ꝯditio ſi omnes inter
eſſe non poterunt que apponiꝭ in litteris verificaꝭ ⁊ puri
ficatur ad ſolidandā poteſtateȝ delegatoꝝ tam de iure q̄ȝ
de facto ſi detur impotētia ⁊ ſi altero de duobus modis
datur defectus poteſtatis aut eni deficit poſſe de iure aut
de facto.⁊ ſic illa verba ſi nō poſſunt prolata in reſcripto
intelliguntꝭ de iure ⁊ de facto.facit tex.⁊ glo.in cle.ꝙ cir
14 ca de elec.†Et ſic no.ꝙ duplex eſt impotētia.ſ.iuris ⁊ fa
cti.Sed videtur ꝙ ſint plures impotētie.ſ. de iure de na
tura de facto ſm bonos mores. Item de officio. Item eſt
impotentia de meriti.⁊ ideo glo. hic in verſi. impotentia
dicit ꝙ aliquis dicitur non poſſe qnqȝ modis. ⁊ allegat
hos verſus. Poſſe quidem rebus dant ius natura pote
ſtas. Officium meritum quintū diuina voluntas. C De
potentia iuris habes.xxij. q.ij.c.faciat homo.xxvij.q.ij.c.
agatoſa in ſi.de potentia nature habeꝭ.ꝟ.de deſponſa.im
puberū.c.impuberes.c.a nobis de poteſtate officij.habe
tur in.c.i.de conſangui.⁊ affinitate.xxi.diſtin.§.i.vbi dici
tur ꝙ Petrus pro omnibus claues regni celorum acce
pit.⁊ de potentia officij habeꝭ.xxi.diſtin.c.iferior.⁊.c. cū
inferior de maio.⁊ obe. De potentia meriti legitur.iij.q.
vij.§.tria verſi.idem teſtatur de potentia diuine volunta
tis.habeꝭ de penitē.diſtin.ij.charitas.ſed hec potētia ad
factum ⁊ ius tm̄ refertur.ideo ꝓ intellectu iſtius glo.poſ
ſet ſic opponi hic dicitur ꝙ duplex eſt impotentia contra
imo impotentia dicitur qnqȝ modis.⁊ per ꝯñs qnqȝ ſunt
ſpecies potentie ⁊ impotētie.hic vero dicitur ꝙ ſunt due
quare male poſſet reſpōderi ꝙ licet multe ſint ſpecies po
tentie ⁊ impotētie de quibus in iuribus allegatis in glo.
tamen poſſunt reduci ad duas ſpecies de quibus loquiꝭ
iſte tex.ideo nō curauit hic papa apponere alias ſpecies.
⁊ eodem modo dicetur tribus alijs ſpecieb⁹ potentie vel
impotentie.quas Hoſti.addit hic vltra illas que appoſi
15 te ſunt a glo.ſ.de potentia honeſtatis.† Nam illud dici
mur poſſe ꝙ honeſte poſſumus .l. non aliter .ff. de vſu ⁊
habi.dicto.c.faciat homo.⁊.l.filius.ff.de condi.inſti. Itē
addit Hoſtiē.de alia ſpecie vȝ de potentia cōmoditatis.
16 †nam maritus qui poteſt cōueniri ſoluto matrimonio ꝓ
dote debet conueniri quatenus facere poteſt qꝛ intelligiꝭ
poſſe facere quatenus cōmode facere poteſt deducto ne
egeat.l.nepos proculo.ff.de verboꝝ ſignifica. Iteȝ addit
tertiam ſpeciem de potētia patrie poteſtatis. Nam ꝓpter
illam impediꝭ filius agere contra patrem in aduenticijs
l.ſi.§.cum autem.C.de boniſqȝ libe.de potentia etiam le
gati habeꝭ in.c.ſtuduiſti de officio lega.ſed iſta potentia
17 cadit ſub potentia officij.⁊ dicit hic Bal. †ꝙ quilibet ꝓ
ſumitur meritus niſi probetur offenſa.l.cū pater.§.rogo.
ff.de lega.ij.⁊ ſic in inſtrumētis donationū accipiunꝭ illa
verba probatis meritis ⁊ ſeruitijs nec eſt donatio falſa.

b C Reſcriptum conuenit hic do. Andreas cuȝ quibuſcunqȝ ſūmario lȝ alijs ꝟbis a modernioribus ſiguretur. Moderni autē edunt pro dēclaratione tex.ꝙ papa dixerit ꝙ impotentia iuris ſi alter legitime itereſſe nō poſſet puta ſi eſſet in cauſa illa teſtis neceſſarius ⁊ ꝓ hac adducūt tex. iuncta gloſ.in verſicu. excluſo .i.c.dilecto. de teſtibus.

c C Metaphiſice Iſtud dictum Phi. eſt originaliter in l primo prime philoſophie in prologo ⁊ eſt principium libri.qđ ab auerroy neque ab alio doctore quem legerim exponitur ⁊ ſi omnes philoſophantes in queſtionibus aſſumant.

d C Imagines hominū. Vīđ pro iſto nāli ⁊ elegāti dcō cōmētatoreȝ ſeptimo phiſic. in ꝓlogo vbi cōſtāter tenet hominem ſapientem ab inſipiēte tantum differre quantuȝ homo pictus ab hoīe vero.

licet merita nō interuenerint.l.demonſtratio falſa.ff.ḋ cō
ditione ⁊ demon.tamen certam qualitatem meritoꝝ ver
ba generalia non probant ſed ſpecialia.l.ſi forte.ff.de ca/
ſtrenſi peculio.l.ſi donatione.C.de donationibus. Tu de
hoc dicas breuiter aut eſt actus regulariter ꝓhibitus ſed
validaꝭ ꝑpter bene merita aut eſt actus regulariter ꝑmiſ
ſus ꝑmo caſu non ſufficit aſſertio meritoꝝ ſiue ſit genera/
lis ſiue ſit ſpālis ē enim neceſſariū bene merita ꝓbari.iſte
eſt caſus melior q̄ꝫ ſit i ꝯcorpo.iur. in.l.etiam.§. ex ꝑterito
tēpore.ff.de manumiſſis vindicta.facit qḋ elegāter diſpu/
tat Bar.in.d.l.ſi forte.⁊ in.l.i.C.de mendicantibus vali
dis lib.xi.⁊ in.l.per diuerſas.C.mandati.glo.ſingularis
18 in.l.ſi donatione.C.de colla.ſcḋo caſu ſecus.†Et ſubdit h̄
Bal.de iſto verbo pōt ꝙ q̄ñ preferꝭ ꝑmiſſa negatiua po/
a nitur neceſſario[a].i.preciſe.vt no.in.c.i.ḋ regu. iuris in.vi.
⁊ in.l.filius.ff.de condi.inſti.ſed ſi forte ꝓfertur affirmati
ue.quādoqꝫ itelligiꝭ.i.poſſibile erit. quādoqꝫ intelligiꝭ.i.
rebus ſic ſe habentibus.ff.de ꝯditione ob cām.l.qḋ ſuus.
quādoqꝫ intelligiꝭ.i.facile ⁊ habile fuerit.l. ſeruus.§.pu/
to.ff.de heredi.inſti.l.nepos proculo.ff.de verboꝝ ſignifi.
quādoqꝫ verbum poterit ſignificat actum ꝑpetuum.i.fiet
l.iij.§.ſi quis.ff.de ſtatu liberis. Item aliquādo ꝙ non po
teſt fieri de iure debet fieri de facto non tñ contra ius ſed
preter ius.ff.de condi.⁊ demon.l.meuius.ff.de verbo.ob/
liga.l.quidā cum filium.l.penul.ff.de condi.inſti.l.i.ff.de
iniuſto teſta.⁊ ita reſidet Bal.hic.ſed do.Pet. de anch.
dicit de hoc verbo poſſe proſequendū eſſe vtilius.vt volu
it Bar.in.l.gallus in priu.ff.de liber. ⁊ poſthu. vbi quid
iuris q̄ñ verbuꝫ pōt ponitur in oratione principalr̄ ſi eniꝫ
ponitur negatiue inducit neceſſitatē ꝑciſam q: ponitur ꝑ
natiue.vt no. Io.an.in regula nemo poteſt lib.vi.Si ve
ro apponiꝭ affirmatiue in legibus reſcriptis vel ꝯctibus
nunq̄ꝫ importat neceſſitatē ꝑciſam ſed cauſatiuam.l.ſepe
audiui.ff.de officio preſi.ſed in vltimis voluntatibus ver/
bum pōt inducit neceſſitatē habita diſtinctione ad quem
verba diriganꭍ.l.peto in prin.ff.de lega.ij.⁊ hoc q̄ñ v̄buꝫ
pōt ponitur in oratione principalr̄ ſed q̄ñ ponitur incidē
ter ꝑpter aliud vtrum requiraꭍ potētia cum actu dicit ꝙ
ſic cum ille ad quem referꭍ vult ſibi aliquid acquirere.l.
iij.§.ſi quis ſic acceperit.ff.de ſtatu liberis. facit.c.relatuꝫ
de cleri.non reſi.Si autem ex hac potētia vult ab alijs cō
ueniri intelligiꭍ ꝙ habeat potentiā cum cōmoditate du/
cendi ad actum. d.l.nepos proculo. ⁊ hec dicit vera q̄ñ
verbum pōt ponitur in oratione incidenter affirmatiue ſi
aūt negatiue.puta ſi intereſſe nō poterit.vt no. hic ⁊ in.c.
prudentiā de officio delega.tunc intelligiꭍ.vt hic patet ꝙ
capitulū loquiꭍ in reſcriptis in ꝯctib⁹ vero ⁊ vltimis vo/
luntatibus q̄ñ quis deſinat poſſe vt intelligaꭍ impleta diſ
poſitio ꝑncipalis remittit ad Bar.in.l.ſeruus.§. ſed filio
19 ff.de heredi.inſti.vbi eius theoricā inducit ad ſtatutū†ꝙ
pro vulnere quis ſoluat centuꝫ que ſi ſoluere non poterit
amputeꭍ ſibi manus q̄ñ dicatur non poſſe Bal. ibi dicit
ꝙ ſi tu poneres exemplū in cā ciuili intelligereꭍ ineſſe tē/
pus ꝙ datur iudicatis.l.ſi cum dies ad fi.ff.ḋ arbi.l.ſi de/
bitori.ff.de iudi.ſꝫ ſi tu poneres exemplū in criminali,vbi
nullum tēpus datur iudicatis videꭍ hoc cōmiſſum arbi/
trio iudicis.l.i.ff.de iure deliber. ⁊ adducit dñs Pet. ꝙ
20 pulchre voluit Bald.in.l.non qcqd.ff. de iudi. †vbi dicit
ꝙ ſi iudex non vult facere ꝙ poſſet non facit ꝑpter hoc li
tem ſuam.allegat Spe.in ti. de officio iudicis. tu de hoc
allega ſingulareꝫ doctrinā Bar.in.l.ꝯſentaneum.C.qūo
⁊ q̄ñ iudex.allegat etiam glo.in.c.licet cām de probatio.
Bal.in.l.i.ff.de magiſtra.conue.⁊ in.l.i.C.qūo ⁊ quādo
iudex.⁊ ideo pulchre dixerunt dñi de rota deciſio. cccxlj.
21 †ꝙ ſi iudex ex ſuo officio potuit cōdemnare in expenſis ⁊
non ꝯdemnauit nihilominus non pōt ꝑpter hoc cōdem/
nari.vide do.Abb.in.c.ſignificauerūt de exceptꝭ. ⁊ in.d.
22 c.licet cām.pondera tñ.c.raynucius.ꝯ.de teſta.†vbi iudex
ſuo officio potuit ꝓnunciare ſup legitima ⁊ non ꝓnuncia
uit ⁊ nihilominus fuit appellatū r̄ñde ꝙ nō.ideo fuit ap
pellatum q: iudex potuit ꝓnunciare ⁊ non fecit ſed quia
pars ſentit ſe iniuſtitia ſua grauatā.Subdit etiam domi.
Pet.hic ꝙ verbum pōt inducit neceſſitatē ſi lex profert
dictum verbum tradendo regulam ſiue formā.puta ꝙ iu
dex poſſit inquirere in tali ⁊ tali caſu.allegat notata per
Bar.in.l.i.ff.ḋ iniuſto teſta.⁊ quod habeꭍ in.d.l.ſepe au
diui de officio preſi.vide pulchrum dictū Bart.in.l.ſi ita
23 ff.de auro ⁊ argento legato. †vbi dicit teſtator in ſuo te/
ſtamēto dixit ſi non vꝫ iure teſtamenti valeat iure codicil
loruꝫ.⁊ omni iure quo melius valere pōt poſſemus ne di
cere ꝙ porrigatur illud verbum pōt ad caſum quo rūpe
retur teſtm̄ poſtmodū natiuitate poſthumi ꝑpter verbuꝫ
pōt ꝙ eſt extenſiuū eius ad ꝙ refertur Barto.ibi dicit ꝙ
non extendiꭍ ad futura.lꝫ Bal. aliter recitauerit dictum
Bar.in.l.ſi ita quis.ff.de lega.ij.Et iſta ſufficiant quo ad
iſtud verbum potentia. ¶ Nota ibi ſi aliqueꝫ illoꝝ ſuuꝫ
24 vel infamē †ꝙ impotentia iuris dicitur q̄ñ delegatus eſt
ſeruus vel infamis.⁊ ſic exceptio ſeruitutis vel infamie re
pellit iudicem delegatū.⁊ ſic ſeruus vel infamis non pōt
eſſe iudex delegatus facit lex cum pretor.ff.de iudi.l.ij.C.
de ſenten.⁊ interlo.om.iudi.⁊ qḋ habeꭍ.iij.q.vij.§. tua.⁊
quod habeꭍ in.l.i.§.ſexum.ff.de poſtulando.⁊ in Specu.
de delegato.§.excipitur ꝙ limita niſi publice pro libero
habeaꭍ ⁊ reputatur text.eſt melior de iure in. d.l.ij.C. de
ſententijs ⁊ interlo.om.iudi. ⁊ extendas iſtuꝫ tex.ad mo/
25 nachum ⁊ ꝯuerſuꝫ†q: non poſſunt eſſe iudices delegati.
iſta eſt glo.notabilis in.l.cum pretor ad fi. Item intelli/
ge ꝙ infamis non pōt eſſe delegatus q̄ñ eſt publica vox
⁊ fama ꝙ eſt infamis Bal. hic allegat glo.quā dicit eſſe
optimā in.l.cum lex.ff. de teſta. ¶ Glo. ſuper iſto verbo
infamē querit de tribus q̄ōnibus. Prima eſt quid ſi im/
pedimētum ſuperuenit iudice pendente iudicio. an habe
at inficere iuriſditionē.Et ꝑſuppoſito ꝙ habeat inficere
nunqd ſublato impedimēto reſtituaꭍ iuriſditio. ⁊ iſta eſt
ſcḋa queſtio.Sed ſi impedimentū ſuberat. an retractabi
b 26 tur ſn̄ia.⁊ iſta eſt tertia queſtio.†Ad primā q̄ōnem[b] glo.
reſpondet ꝙ iuriſditio impeditur ſuꝑueniente impedimē
to.c.ꝑterea de teſtibus cogen.c.inſinuante de officio dele
ti.Nam ea que de nouo emergunt nouo egent auxilio.l.
de etate.§.ex cauſa.ff.de interroga.actio. Iteꝫ ſi ex medio
tempore excōicetur eo abſoluto reaſſumit iuriſditionē.c.
prudentiā.§.ſexta de officio delega.idem ſi reſtituaꭍ ꝑſti/
ne fame per principē reaſſumit iuriſditionē.ij.q.iij.§. no/
27 tandū.l.penul.C.de cura.furi.⁊ iſta eſt ſcḋa queſtio.†Ex
qua glo.no.ꝙ infamia ſuꝑueniens iudici poſt litem cōte
ſtatam ſuſpendit ꝓceſſum.⁊ ſic non tollit habitū iuriſdi/
tionis.ſed ſolum impedit exercitiuꝫ.Si tñ reſtituiꭍ ad fa/
mam redijt ad eum iuriſditio ſtatim. ⁊ ſic ceſſante impe/
dimēto reuiuixit exercitium iuriſditionis.ſi alteri nō fue/
rit data ꝙ eſt bene notandū.Sed contra hoc facit lex in/
tercidit.ff.de condi.⁊ demon.vbi irritum factuꝫ per reſti/
tutionem non ꝯualeſcit.iſtud ꝯ̄riuꝫ mouet hic Bal. ⁊ ſol
uit ꝙ illa lex intelligiꭍ i indulgentia non in plena reſtitu
tione.vt.l.ariſto.ff.de manumiſ.teſta.⁊ q: in indulgentia
remanent reliquie ꝯdemnationis ⁊ infamie.Tu ponde/
ra tex.dicte.l.intercidit in verbo reſtitui pōt que ſi bene
pondereꭍ loquiꭍ in reſtitutione. Item ēt pondera q: lex
illa loquiꭍ in relicto ſub ꝯditione.nam ſi legatarius inte
rim deportatur non extinguiꭍ legatum ex eo q: deporta/
tus reſtitui pōt.⁊ per ꝯ̄ñs habito reſpectu ad deportatio
nē tex.ille non meretur allegari ꝯ̄ iſtam glo. Si vero in/
telligamus illum tex.in alio caſu in quo etiam loquiꭍ vꝫ
in eo qui eſt effectus ſeruus pene qui lꝫ reſtitui poſſit.⁊ ſi
reſtituatur tñ legatuꝫ extinguiꭍ.⁊ eſt rō q: reſtituitur no/
uus homo.⁊ ſic non fingitur eē ille cui legatum fuerat re
relictum ſub ꝯditione.⁊ iſto caſu etiam ille tex.non mere
tur allegari ꝯ̄ iſtam glo.ex eo q: glo.iſta nō loquiꭍ de eo
qui eſt effectus ſeruus pene.⁊ etiaꝫ lex illa loquiꭍ in actu
vltime voluntatis.⁊ non loquiꭍ in actu iudiciali. ⁊ etiaꝫ
iſta glo.intelligiꭍ quando reſtituitur ex toto ad primum
ſtatum

a ¶ Neceſſario. Pro hoc vide Io.an.in alleg. regula i tex. ⁊ vide qḋ no.p Archi.h̄ eo.titu.noſtro in.vi. ⁊. xxvij. q.ij.ſic corꝑs.⁊ C.de pig.l. creditor.

b ¶ Q̄ōne.ꝑ deciſione huius m̄ae vide Fely. hic. in.i. col. ſtatiꝫ poſt ſumarium. vſ. crimen qui. ꝑ tres col. ⁊ plures examinat oia q̄ faciunt ad tres. q.q̄s tāgit.o. And. hic. ⁊ adducit montes ⁊ maria q̄ vide ꝑte. ⁊ facit qḋ voluit Specu.in tit. de lega. §. viij.verſ. itē ꝙ cōꝑromiſſu.

ſtatum ⁊ ita intelligaṫ glo. iſta ſecus ſi reſtitueretur fame.
⁊ non ad dignitatē qua fuerat priuatus reſpectu cuius
dignitatis habebat exercitiū iuriſditiōis iuxta nota. in. c.
ſtatutū de reſcriptis in. vj. ⁊ in cle. ⁊ ſi ṗncipalis. ⁊ ideo
glo. iſta eſt intelligenda in pleniſſima reſtitutione. Et ſci
18 as vnum ꝙ eſt memoria dignū. Nam ṗnceps nunꝗ̄ vi
detur reſtituere prodigum ad adminiſtrationē officij vel
dignitatis caſus eſt multum ſingularis in. l. ſi. C. de ſniaꝫ
paſſis. pro quo vide Bal. in. l. fratrem. C. de his q̄bus vt
indignis. Et pro intellectu. d. l. intercidit. vide Bar. in. l.
prima. §. penul. ff. de ꝯtabu. vide pulchra dicta que vobis
dixi in. c. raynutius de teſta. ⁊ in rñſione rubrice de rebus
eccle. non alie. ¶ In eadem glo. ibi ſecus ſi lata ſnia de
tegatur iudicem fuiſſe infamē. iij. q. vij. §. verum. l. barba
rius de officio pretoris. l. i. C. de teſta. ſed in excōicatione
c 29 eſt ſecus † qꝛ ſnia publici excōicati eſt nulla^c. c. ad appro
bandū de re iudi. iſta glo. ponit tertiam q̄ōnem de qua
dixi ſupius vꝫ poſt latam ſniam detegitur impedimentū
iudicis decidit ꝙ talis ſnia non retractaṫ ſecus ſi detege
reṫ iudicem fuiſſe publice excōicatū. qꝛ tunc ſnia eſt nul
la ⁊ dicatis ꝙ etiam doctrina iſta ꝓcedit in iudice dele
gato ad vnam cām. dumtaxat caſum allego ſingularē ⁊
vnicum in. l. ij. C. de ſententijs ⁊ interlo. oīum iudi. ⁊ ſuffi
cit ꝙ publica vtilitas verſetur in qualitate officij. lꝫ nō in
ſingulari actu exercitij. lꝫ Cy. tenuerit ꝯrium ibi. ⁊ etiaꝫ
Innocē. alibi de qua vide Bal. clamātem contra Cy. in
30 d. l. barbarius. † Et etiam pondera vnum iudex non erat
excōicatus ⁊ cōmunis fama erat in populo ꝙ eſſet excōi
catus habebit ne locum deciſio iſtius glo. dic ꝙ non glo.
eſt ſingularis in. l. cum lege. ff. de teſta. ꝗ̄ ad hoc allega
uit Bal. in. l. ſi arbiter. C. de ſententijs ⁊ interloco. oīum
iudi. Et pondera qꝛ iſta glo. videṫ loqui inepte ex eo qꝛ
primo formauit q̄ōnem qñ iudicis impedimentū erat oc
cultum. poſtea excipit excōicatum ⁊ loquiṫ de excōicato
31 publico. ⁊ per ꝯñs non eſt bona exceptio. † exceptio enim
debet fieri a regula. c. in noſtra de ſepul. c. cum dilecta de
confir. inutili. l. in his. ff. de legi. l. i. ff. de regu. iuris. ita. d.
Abb. hic vituperat glo. Bernardi. ſꝫ ſalua pace ſua dixe
rim. imo gl. fecit exceptionē a regula qꝛ qñ impedimētū
eſt occultum ſnia tenet. ⁊ per ꝯñs quādo excōicatio eſt oc
culta ſnia tenet ab iſta nunc regula excipit qñ excōicatio
non eſt occulta non tenet. ⁊ cōmuniter docto. trāſeunt cū
iſta glo. ſed Goffre. videtur hic tenere oppoſitum dicens
32 † ꝙ ſi reus ignorauit iudicem eſſe infamē. tūc non valebit
ſnia detecto poſtea iudicē fuiſſe infamē. ⁊ allegat. l. ij. §.
primo. ff. de iudicijs. ⁊. l. ij. C. ſi a non cōpetēti iudice. ⁊ ꝑ
ꝯñs vult Goffre. ꝙ. §. tria allegatus hic per glo. debeat
intelligi qñ reus ſciuit iudicem eſſe infamē qꝛ tunc videṫ
ꝯſentire vt infamis ſit iudex. ⁊ cum hoc dicto Goffre. trā
ſit hic Jo. an. ⁊ aliter non loquiṫ. Sed reuerēdus domi.
Cardi. dicit ꝙ iſta opi. Goffredi eſt cōtra tex. in. d. §. tria
non cauillando illum. ⁊ contra tex. d. l. ij. C. de ſententijs
⁊ interlocu. oīum iudi. vbi dicitur valere ſnia lꝫ poſtea de
tegaṫ iudicem fuiſſe infamē vel ſeruū. Et ad iura allega
ta per Goffre. rñdet ꝙ loquanṫ quando ſnia eſt lata a iu
dice incōpetenti de quo cōſtabat hic aūt ſecus qꝛ tempo
re ſnie reputabaṫ iudex habilis cōmuni opinione. Tu ve
ro pondera. d. l. ij. §. i. allegatam a Goffredo. loquiṫ enim
qñ porrigaṫ iuriſditio alterius iudicis. qꝛ tunc partes de
bent habere noticiam ꝙ ille non eſt iudex ſuus ⁊ ꝯſenti
re in eum. Modo ille tex. non mereṫ allegari contra iſtā
glo. qꝛ iudex delegatus recipit iuriſditionē a delegāte nō
autem a partibus. vnde ſi iudex delegatus eſt infamis ⁊
cōmuni opi. reputatur habilis ad validandā ſniam latā
ab eo non requiriṫ ꝯſenſus partium. Ad. l. ij. allegata a
Goffredo conſidera qꝛ ibi tex. probat ꝙ ſnia lata a dele
33 gato dato minus cōpetenti non tenet. † Pone dicit ibi
Bald. ꝙ ille alias erat ordinarius. ⁊ tñ proceſſit vt dele
gatus. an valeat ſnia dicit ꝙ ſic ſi partes ſciebant eum de
legatum ab incōpetenti alias ſecus. vt no. in. l. i. C. qui ꝑ
ſua iuriſditione quaſi ſentiat ꝙ partes litigabant coram
illo tanꝗ̄ coram ordinario ex quo ſciebant illum fuiſſe
delegatum ab incōpetenti. ⁊ ſic ille text. nihil ad rūbum.
34 ideo tenete gl. † ſed pone ꝙ pars ſcit impedimentū in eſſe
iudici. an poterit ꝯ eum opponere de impedimēto Inno.
hic multum eleganter dicit ꝙ aut opponit contra iudicē
ordinarium ⁊ non pōt aut ꝯ delegatum ⁊ pōt ⁊ ratio di
uerſitatis eſt qꝛ ordinarius tolleratur in officio. ⁊ ſi repel
leretur pretextu exceptionis ſequereṫ abſurdum vꝫ ꝙ in
hac cā non eēt ordinarius. ⁊ in alijs cauſis remaneret or
dinarius. Et ſi dicatur ꝙ ꝓbata exceptiōe priuabitur ex
toto iuriſditione ad hoc rñderi pōt premiſſa quadam ſin
gulari doctrina Inno. in. c. inter dilectos de exceſ. prela.
35 vbi dixit † ꝙ per exceptionem non debet quis priuari ſuo
officio. c. ſuper his de accuſa. c. ij. de ordine cogni. ⁊ cum
hac doctrina trāſeunt oēs qui ſcripſerunt ſuper hac decre
ta. Et ego allego vobis Bal. in terminis in. l. fratrem. C.
36 de his q̄bus vt indignis in verſi. vnum ſcias † ꝙ notoriū
nunꝗ̄ habet vires ad aliquem deponendū vel priuandū
niſi ſequatur ſnia priuationis vel depoſitionis. ⁊ ideo di
cit ꝙ licet ꝑlatus ſit notorie criminoſus etiam ſi ſit homi
cida non priuaṫ ipſo iure dignitate ſua. allegat elegans
dictum Innoc. in. c. cum noſtris de conceſ. preben. ⁊ ego
allego vobis elegans dictum relatū ab Archi. viij. q. iiij.
c. nonne. vbi refert Rofredum beneuētanum dicere ꝙ in
accidentia facti contingit ꝑlatus petebat debitum ēpale
ab abbate. Abbas oppoſuit ꝙ erat ſymoniacus dñs ſini
baldus tituli ſancti Laurētij. eṗs cardinalis qui fuit In
nocē. illam exceptionē noluit amittere. ⁊ cum fuiſſet ab il
la interlocutoria appellatū papa cum cardinalibus ap
pellantem non admiſit. imo cum verecūdia expulit qꝛ ꝗ̄
diu ab eccleſia tolleratur ad omnia vt eṗs debet admitti
37 ⁊ poſſet allegari ratio viua † ꝙ in iuriſditiōe eſt ita. vt in
dominio. l. qui furem. ff. de ſtatu hominū. ⁊ idem Bal. in
l. fratrem. C. de his q̄bus vt indignis. dicit ꝙ licet aliquis
ſit notorie ꝓdigus tamē niſi ſit ab adminiſtratione bono
rum ſuorum depoſitus per ſniam antea ꝯtrahere pōt. fa
cit quod no. in. l. is cui. ff. de teſta. ⁊ in. l. is cui. ff. de verbo
rum obligatio. Nam ſi notoriū non inducit priuationē
ab adminiſtratione bonorum alterius multominꝰ ab ad
miniſtratione bonorum propriorum. ⁊ ſic ſentit ꝙ lꝫ deli
ctum ſit notorium. ⁊ ſic priuatione dignum cōtra ordina
rium ꝙ nihilominus non eſt ipſo iure priuatus poteſtate
ordinaria. ⁊ per ꝯſequens contra ordinarium non pote
rit opponi exceptio impedimenti. Faciat qđ voluit Bal.
38 in. l. barbarius in ſuis recollectis in. viij. col. † vbi dicit ꝙ
d licet aliquis ſit homicida tamen ſi eſt eṗs eſt verus eṗsᵈ
⁊ ideo neceſſe eſt ꝙ remoueaṫ ſed anteꝗ̄ priuetur eſt ve
rus eṗs. allegat Innocē. in. d. c. cum noſtris. Nec ob. ſim
cum. l. cum vero. §. ſubuentū. ff. de fideicōmiſ. liber. qꝛ ibi
agitur de preiuditio tertij hic vero agitur đ preiudicio ſo
lius concedentis. puta Pape. ⁊ allegat ſiſe ſi dolus dat
cām contractui ⁊ ſequatur traditio dominij transfertur
dñiū. l. eleganter. ff. de dolo. Faciat etiam ꝙ dicimus in
ſimili de eo qui eſt notorie prodigus. naꝫ requiritur ꝙ in
terdicatur ſibi adminiſtratio per iudicē de quo plene ꝑ
Bar. in. l. ſi is cui. ff. de verborum obligatio. ⁊ per Bald.
in. l. i. C. de cura. furio. ⁊ in. l. i. ff. eodem. ⁊ in. l. is cui. ff. de
teſtamen. accedat ꝙ pulchre voluit do. Cardi. in. c. que
relam de iureiurando. vbi allegat prefatum dictum In
39 nocē. in. d. c. cum noſtris. † ⁊ dicit ꝙ infamia non priuat
quem beneficio ipſo facto. ⁊ ibi dñs Abbas dicit ꝙ quā
tumcūꝗ̄ queſtio ſit criminoſa non perdit beneficium ip
ſo facto acquiſitum per prius etiam ſi ſit homicida. vt in
c. ex litteris de exceſ. prelatoꝝ. ⁊ allegat dictum Innocē.
in. d. c. cum noſtris. Facit quod voluit Bal. in. l. caſſius.
40 ff. de ſenato. † vbi querit an comes cōdemnatus de furto
perdat comitatum. videtur ꝙ ſic qꝛ comites ſunt ſpecta
biles ſed omnis infamis perdit dignitatem. ergo perdit
comitatū qꝛ eſt dignitas ei annexa. allegat. l. iudices. C.

c ¶ Nulla. de geſtis indifferenter ꝑ excōicatum vt vno verbo ꝯcludē ſiue ſit publicus ſiue occultus. vide cōmuniter ꝑ oēs ſcribētes đ ſen. ⁊ re iu. ꝑ to. & ibi confugias qꝛ eſt ꝓprius fons huiꝰ elegantis mãe.

d ¶ Verus eṗs. Sed q̄ro ꝓ ampliatiōe mãe q. i. in apoſtata. rñdeo ꝙ non. qꝛ eſt ita pax ꝑlature ēt ſi papa ipſum ꝓmoueat niſi ſciret eū apoſtatā. qꝛ tūc vꝫ diſpēſare. ⁊ ꝑ hoc vide Inn. in. c. cū noſtris alleg. in tex. qꝛ forte alibi non inuenies.

de dignita.libro.xij.Poſtea arguit in contrarium qꝛ ex
quo eſt taxata pena.ergo non patitur aliam penam exte-
riorem.l.imperator.ff.de poſtu. allegat dictum Innocē.
hic quia in his ꝙ quis facit ratiōe officij.puta ſi ſit prela-
tus licet ſit infamis retinet dignitatem donec priuetur.al
legat Innocē.hic ⁊ in.c.qualiter de accuſa.etiam ſi ſit ir
regularis ⁊ homicida remanet in ſua dignitate prelatu-
ra donec remoueaꝛ ab ea.allegat Innoc. in dicto.c. cum
noſtris.ergo magis eſt deponēdus q̄ȝ depoſitus. allegat
Innocē.in.c.poſtulaſti de foro competenti. idem Bald.
41 hic in apoſtillis ſuper Innocen .†dicit ꝙ ſi cauſa eſt dele
gata infami tenet cōmiſſio donec elidatur per exceptionē
que debet opponi ante litem conteſtatam.idem ſi delege-
tur ſeruo vel mulieri.l.ſi arbiter.§.de ſentētijs ⁊ interlocu
to.oium iudi.ſed contra ordinarium non poteſt opponi
exceptio infamie ſeruitutis vel ſexus.allegat.d.l. barba-
rius.nam ſufficit ꝙ ordinarius ſit in quaſi poſſeſſione iu-
riſditionis.Et etiam ſubdit Bal. hic in prefatis apoſtil-
42 lis†ꝙ ſi ordinarius per ſententiam eſt amotus ⁊ certam
preturam tenet.an proceſſus eius ſit nullus videturꝙ nō
ſicut in tabellione cuius inſtrumenta inter ignorātes va-
lent.allegat notata in auctē.de tabellio.§.pe. vbi eſt glo.
ſingularis niſi ignorantia eſſet craſſa ⁊ ſuppina. qꝛ etiaȝ
non valerent geſta.allegat notata per Innocen.in.c.fra-
ternitatis de hereticis.⁊ quod nota.Azo. in ſumma de fi
de inſtrumento.⁊ quod nota.in.l.actuarios.C.de nume.
⁊ actuarijs libro.xij.faciat quod voluit idem Bald.in.l.
ij.§.miles.ff.de his qui nota.infamia.vbi allegat iſtud di
43 ctum Innocē.hic†ꝙ licet quis ſit infamis tamen poteſt
fungi officio iudicandi eodem modo dicit ꝙ poteſt fun-
gi officio tabellionatus tabellio donec priuetur officio ta
bellionatus nominatim.⁊ ſic illud quod voluit Innocē.
hic in iudice Bal.extendit ad tabellionem. Facit etiam
quod voluit Angel.in.l.cum pretor.§.non autem.ff.de iu
44 dicijs.†vbi dicit ꝙ ſup quocūqȝ crimine ſi fuerit lata ſen-
tentia contra delegatum ratione illius ſententie poteſt eli
di reſcriptum.Secus dicit eſſe in iudice ordinario qꝛ ſen
tentia lata contra eum ſuper homicidio vel adulterio nō
nocet niſi ab officio ſit remotus.allegat dictum Innocē.
hic ⁊ tex.d.l.caſſius.ff.de ſenato. Faciat quod voluit Ar
chidia.iij.q.v.§.tria.⁊.xj.q.i.c cure. Et iſta ſufficiant ad
cognoſcendū an impedimentū poſſit opponi contra iudi
cem ordinarium.quid autem tenendum ſit vidiſtis tot di
cta a me relata que concludunt realiter opponi non poſ
ſe ex inferius dicendis aperietur que via erit tenenda.
45 ¶†Sed ſi queratur an de delicto poſſit excipi contra de
a legatum.ªputa ꝙ ſit criminoſus vel periurus vel homici
da vel alio crimine inuolutus. Innocē.tenet quod de cri
mine non poſſit excipi contra iudiceȝ etiam ſi diceretur ꝙ
ſit homicida.idem voluit in.c.cum ſuper de officio dele-
gati.⁊ in.c.venerabilis de exceptio.qꝛ hoc non reperitur
46 iure cautum.†licet ſecus ſit in teſte qui reſpectu criminis
repellitur.vt in.c.teſtimonium de teſtibus.⁊ rationem di
uerſitatis inter iudicem ⁊ teſtem reddit Uincen.in.c.fin.
de cleri.excōmunica.miniſtrante.dicenſ ꝙ in teſte eſt ma
gis periculoſum qꝛ a dicto ſuo non poteſt appellari.ideo
iura volunt ꝙ a principio reſpectu criminis poſſit repelli
ſed in iudice non eſt tantum periculum cum ab eius ſen-
tentia poſſit appellari. Item quia teſtis non habet offici-
um publicum.vt notat Innocen.in.c.nihil de electio.ſed
iudex ſic Spec.in titulo de delega.§.excipitur verbo. Itē
ꝙ commiſit diſtinguit ꝙ aut crimen de quo excipitur eſt
morte dignus ⁊ debet exceptio admitti alias ſecus.Sed
primum dictum ꝙ non poſſit repelli cōmuniter tenetur.
⁊ faciat glo.tertia queſtiōe ſeptima in ſumma que reſpō
det ad multa iura que videntur innuere contrarium.naȝ
ex merito vite non poteſt criminoſus alium iudicare ſed
ex poteſtate officij ſic.Faciat.c.ſacerdotes.ſecūda queſtio
ne ſeptima.⁊ ſic concluſio Innocen.eſt ꝙ contra delega
tum poteſt opponi ꝙ eſt infamis vel ſeruus ſed non con-

a ¶Delega-
tū.Ergo vr ꝙ
reſcriptū nō ſit
nullū tanq̄ȝ la
cita veritate i-
petratū ſi fue-
rit homicida
⁊c.qḋ ē cōtra
multoꝝ opi. ⁊
ꝓ iſta ↄcluſio
ne vide Ang.
in.l.ꝑtor.§.nō
aūt.ff.de iudi.

b ¶Uidetur.
Fely.autēȝ hic
co.ij.ver.⁊ ad
uerte.inducit
oēs rōnes q̄s
vt pȝ ꝓſequiꝛ
d. And.hic.⁊
ipſas ſigillatim
paucis diluit
⁊ refellit ōfen
ſando opi.cō-
munem ⁊ pro
ſe adducit tot
auctores ⁊ co
tas quorū nō
eſt numerꝰ. vi
de ib ſi capite
vales ⁊ tibi o-
cā qdpiaȝ lue-
rit.

tra ordinarium quia donec tolleratur tenet ꝙ agit.vt di-
cta.l.barbarius ⁊ ratio diuerſitatis eſt triplex. prima qꝛ
delegatus vult cognoſcere ratiōe commiſſionis ſibi facte
ꝙ non debet poſſe quia delegatus non erat ſibi commiſ-
ſurus cauſam ſi hoc ſciuiſſet argumen.c.ſuper litteris ifra
eodem.ſed ordinarius exercet iuriſditionem auctoritate
iuris ideo quamdiu tolleratur eſt ei parendū.octaua q̄
ſtione quarta.c.nonne.ideo non eſt per talem exceptionē
repellendus ſed poſtea debet remoueri a dignitate quo
remoto amplius non eſſet ei apponendum.c.venerabileȝ
ad finem de electio.Secunda ratio eſt quia quando cau
ſa committitur delegato nō examinatur perſona. ideo ni
mirum ſi talis iuriſditio poteſt per exceptionem elidi.ſed
ordinarius tempore quo promouetur etiam ſi nihil op-
ponatur ex officio ſuperioris examinatur.c.nihil.⁊.c. cuȝ
nobis de electio.ideo cum ſit ſolenniter approbatus de
facili non eſt remouendus.facit quod habetur in.c.finali
47 de purgatione canonica.Tertia ratio eſſe poteſt†quia iu
riſditio delegata eſt accidentalis ſed ordinaria eſt natu-
ralis.ideo facilius tollitur delegata quam ordinaria.c.
ſuper queſtionum.§. ſi vero infra de officio delegati.c. vt
debitus de appellationibus.⁊ ita tranſiuerunt omnes cū
his dictis Innocen. vſqȝ ad iſta ſecula. Mihi autem vi-
b detur^b quod nec glo.in dicto.c.cum non liceat. nec dicta
Innocen.⁊ aliorum ſint vera quando crimen priuatio-
ne dignum contra prelatum eſt notorium. immo videtur
quod a prelato notorio criminoſo poſſunt ſubditi rede-
dere ⁊ non obedire.ergo multomagis opponere ꝙ non
poteſt iudicare hoc decidit tex.formalis in.c.nonne.octa
ua queſtione quarta in verſiculo pro dubia ſuſpitione.⁊
in verſiculo prius quam luce obiecta conſtiterit exigit nō
reliqui vbi eſt tex.ꝙ ideo durāte iudicio in quo prelatus
eſt accuſatus non eſt deneganda ſibi obedientia obiecta
adhuc ſunt dubia.ergo ſequitur quod quando ſententia
48 notoria eſt ſecus.⁊ faciat†nam notorium ⁊ ſententia eq
perantur.l.emptorem.ff. de actionibus empti. Secundo
contra hanc communem doctrinam dico fore caſum in
c.querelam de iureiurando.vbi eſt tex.ꝙ pro periurio qs
49 remouetur a beneficio.†⁊ illud verbum remoueri impor
tat priuationem facti ⁊ preſupponit priuationem iuris.
⁊ ad hoc allego in argumentum elegantem glo. in.c. ex
tue in verſiculo remoueat de clericis non reſidētis. ⁊ tex.
in.c.ex litteris de exceſ.prelato.⁊ tex.in.c.ſecundo.§.eodē
Stupēdam doctrinam Anto.de butrio in.c.finali de po-
50 ſtula.†vbi voluit ꝙ vbi apponūtur verba denotantia exe
cutionem facti preſupponunt priuationem eſſe ſtatutam
a iure.⁊ idem voluit in.c.quod in dubijs de renunciatio.
Si ergo periurus eſt ipſo facto priuatus beneficio nōne
multofortius erit priuatus ipo facto beneficio homicida
notorius.argumento capituli miror quinquageſima di-
ſtinctione.vbi eſt caſus ꝙ homicidium eſt crimen inhu-
mane.⁊ dubitant ibi doctores an ſuper homicidio papa
poſſit diſpenſare.ergo ſequitur quod notoriuȝ homicidi-
um priuat ipſo facto prelatum prelatura quicquid dixe-
runt ſcribentes.Tertio allego Archidiaconum in.c.ſtu-
deat quinquageſima diſtinctione.vbi dicit fore caſum cō
tra Innocē.in eo quod ipſe voluit in dicto.c.cum noſtris
nam tex.ibi cum glo.ſua vult quod cum homicida in be
neficio diſpenſetur.vnde cum requiratur diſpēſatio vt ho
micida beneficium recipiat.ergo ſecus videtur eſſe de iu-
re communi dicit etiaȝ ibi Archidiaconus homicidā mi
niſtrare non poteſt cum ſit ſuſpenſus poſt quantamcunqȝ
penitentiam.c.queſitum de temporibus ordinandis. er-
51 go ſuſpenſus eſt a beneficio†cum propter officium detur
beneficium.⁊ ſic eius acceſſorium.lxxxj.diſtinctiōe.c.cos
nota.in.c.cum dilectus de conſue. Et longe miror de tot
Modernis qui putarunt attigiſſe ſummam iuris arcem
⁊ hoc dictum Archidiaconi contra Innocētium non re
uelauerint.ſed Bal.tamen in.l.caſſius.ff. de ſenatoribus
ſub nube ⁊ quaſi remiſſiue.allegat Archidia. in dicto.c.

ſtudeat

ſtudeat. Quarto facit gl. ſingularis in. l. ij. §. miles. ff. de
51 his qui nota. infamia. que vult ꝙ infamia priuat clericū ipſo facto beneficijs ſuis ſicut priuat militem armate militie ſed clarum eſt ꝙ ꝓpter notoriū homicidiū prelat⁹ efficiatur infamis per notata in. d. c. minor. ergo infamia adeptus amittit honorem. l. i. C. de dignitatib⁹ lib. xij. l. fruſtra. C. de re militari eo. tit. Et pondera illud dictum Inno. in. d. c. cum noſtris. in quātū loquit̃ de homicidio et etiam in. d. c. cum ſuper. in quātū dicit ꝙ ſi obijcitur de legato homicidiū vel aliud graue crimē ꝙ talis exceptio non eſt admittenda q2 non attingeret reſcriptum nec negocium ꝑncipale q2 Inno. vere loquitur ibi qñ homicidium eēt notorium. et ideo Bal. male in. d. l. fratrem. allegauit dictum Innoc. in homicida notorio bene rñ glo. in. d. c. cum non liceat. loquit̃ de delicto notorio ſed iudicio meo non bene loquitur per. d. c. nonne. et per iura allegata ſupius. Et ſi dicatur ꝙ ſequit̃ abſurdum ꝙ in iſta cauſa erit priuatus et i alijs remanebit ordinarius iſtud non eſt bene dictū. nam ſicut non erit iudex ordinarius
53 in iſta cā eodem modo nec in alijs† q2 notorium homicidium reddet ꝓlatū priuatū ipſo facto. Et ſi opponat̃. d. c. ſtudeat ꝓallegato. dum dicit ſibi ſue eccleſie. nam ſi eccleſia erat ſua. ergo nō erat priuatus q2 ad illum tex. poſſum rñdere dupliciter vʒ vt intelligatur ſua per diſpenſationē ſequentem vel dicamus qñ homicidiū eſt notoriū. Et ſic allego pro dicto Inno. tex. i. d. c. ſi quis homicidiū quinquageſima diſtin. in verſi. deponatur ꝙ itelligitur per ſniam et non ipſo iure ſuſpendere dicas ꝙ hoc ꝓcedit qñ homicidiū non eſſet notorium. ſecus ſi eſſet notorium per id quod ſuperius dixi vel poteſt rñderi ꝙ ille tex. intelligitur quo ad deponendū eum ab ordine q2 quo ad beneficia erit ipſo facto priuatus per. d. c. ſtudeat. Et ſi oppona
54 tur† ꝙ licet notorium ſit quem eſſe ꝓdigum. tñ requiritur ꝙ interdicatur adminiſtratio. vt dicit Bar. in. d. l. is cui. q2 ad hoc rñdeo ꝙ ſuper illo dicto eſt ꝯtrarietas inter docto. nam aliqui tenent ꝙ ſit opus ꝙ interdicatur adminiſtratio. alij tenent contrarium. Item illud procedit in adminiſtratione rerum ꝓpriarum hic vero loquimur in adminiſtratione rerum eccleſie que non ſunt ꝓprie clericoꝝ vt nota. in. c. ſi. de peculio clericoꝝ. et in. c. ij. de dona. Nec ob. c. niſi. §. perſone de renun. ibi enim dicit̃ ꝙ non ꝓpter qualibet irregularitatē perſone debet dari licentia ſedendi vtpote. vt ſi de legitimo mrīmonio non ſit natus. et ſic nō loquit̃ in homicida. et per pñs videtur dictum Inno. et etiam glo. in. d. c. cum non liceat ꝓcedant et etiam cum Ange. in. d. l. pretor. §. non autem. dixit ꝙ vt rōne delicti viſum delegatoriū elidatur neceſſe eſt ꝙ ſup delicto feratur ſnia. vnde non ſufficit quem eſſe adulterū vel homicidam niſi ſit ꝯdemnatus. ita refert tenere Inno. in. c. ſuper litteris. I. eo. iſtud dictum non ꝓcedit data notorietate ho
55 micidij. et addit ibi Ange. † ꝙ ſi impetrans iudicem delegatum tacuerit hunc defectuʒ reſcriptū eſt nullum tanꝗ̃ impetratus tacita veritate q2 illud ꝙ tacuit non ꝯcernit ius partis ſed dūtaxat iuriſditionē ꝙ dicit eſſe bene not. Et ſi oppo. ꝙ. d. c. nōne. non loqtur qñ excipitur contra ꝑlatum ꝙ ſit criminoſus ſed loquitur qñ accuſatum. vt ibi ſentit glo. qa poſſum rñdere ꝙ ꝑncipium illius canonis non reſtringit ſe ad accuſationē et diſpoſitionē illius tex. eſt. n. generalis ad oēs prelatos notorie criminoſos. et hʒ rōnem optimam q2 ꝓpter notorietatē grauis delicti infamatur et non perdit dignitatē non tradas iſta obliuioni. Quo ad tertiam qōnem glo. ſunt examināda duo et breuiter quid ſi impedimentū iudicis erat notum et non fuit oppoſitū hoc primo. ſecūdo ſi erat occultuʒ et poſt ſniam
56 detegitur. † Quo ad primū Inno. et Cōpoſte. dicunt hic
c qñ impedimentū erat naturale. vt q2 iudex erat furioſus ſurdus aut mutus aut pupillus non valet ſnia. lʒ non fue
57 rit oppo. † q2 naturalia ſunt imutabilia prima diſtin. in prin. inſti. de iure naturali. §. ſed naturalia et impediunt
58 organa deputata ad finem cognoſcendi. † nemo enim iudicare poteſt illud qđ non cognoſcit. Si vero impedimētum erat iur. poſitiui, vt q2 ſeruus femina vel infamis va
59 lebit iudicium factum per eos. † q2 multa fieri non debēt que tñ facta tenent. l. patre furioſo. ff. qui ſunt ſui vel alie. iur. c. quēadmodū de iureiurādo. et ideo niſi opponat̃ exceptio ſeruitutis infamie vel ſexus ante lit. conteſta. et ꝓbetur iudicium valebit et tenebit. refert tñ Cōpoſtel. ꝙ in femina fuit ꝓnunciatū contrariuʒ vt iudicium et ſententia eſſet nullum lʒ non fuerit oppoſitū ſm eum male fuit iudicatum do. Anto. hic diſtinguit ꝙ aut erat tale impedimentū exercitium cognoſcendi et iudicandi certe non tenet proceſſus aut non ſit tale impedimentū et tenet iudicium ex quo non fuit exceptum dñs Abb. hic dicit ꝙ licet iſta ſint dicta cōmunia et cōmuniter teneantur tamen du
60 bitat ſi ſint vera ex eo† q2 quando defectus non pendet a poteſtate partis taciturnitas nihil operatur. allegat glo. in. l. i. C. vbi de crimine agi oportet. et Io. an. in clemen. ſcieñ. libro ſexto in mercurialibus ſed partes nō poſſunt facere ſeruum iudicem vel feminam iudicem. ergo taciturnitas partium non poteſt inducere validitateʒ iudicij
61 allegat. l. quos prohibet. ff. de poſtu. † vbi ſi lex prohibet videtur prohibere indiſtincte etiam ſi non excipiatur. ad idem allegat. c. querendū. ij. q. vij. et. d. l. ij. C. de ſententijs
62 et interlocu. oium iudi. et. d. §. tua. † vbi ſi cauſa fuit cōmiſſa ſeruo putato libero tenet ſententia lata ab eo. licet poſtea detegatur ſeruus. ſecus ſi a ꝑncipio habebatur ꝓ ſeruo. nam rōne ignorantie tolleratur ſentētia. ergo ſecus ſi impedimentum erat patens. allegat. d. l. barbarius. allegat etiam iſtum tex. qui ſimpliciter dicit ſeruum vel infamem eſſe incapacem ad iudicādū et nl dicit de exceptione partis. ſunt ergo impotentes ipſo facto. allegat etiam l. peculijs. ff. de arbi. allegat etiam. c. ad probanduʒ de re
d 63 iudi. † vbi ſentētia publici excōicati eſt nulla⁹. licet nō fuerit oppoſitum. et ita reſidet do. Abb. concludens ſniam latam a delegato infami eſſe nullam. licet non fuerit oppoſitum. Ego miror ꝙ non viderit Ange. in. d. l. cum pror. §. non autem. vbi pro dicto Innoc. hic allegat Archi. in d. §. tua. et in. c. cure. xi. q. i. et dicit fallere in ſeruo q2 eius proceſſus eſt nullus. licet non opponat̃ dummodo nō haberetur pro libero cōmuniter allegat. d. l. barbarius. et dicit ꝙ licet dictum Inno. ſit vtile tamen ſibi non placet. et mouetur rōne q2 lex reſiſtat potentie delegandi et reddat iſtos inhabiles et incapaces iuriſditionis non confertur in eos iuriſditio ideo cum iudicatis ſunt funditus radice iuriſditionis priuati. ergo obiectus non eſt de ſubſtātia. C. ſi a non cōpetenti iudice. per totum in. l. priuatoꝝ. C. de iuriſditione oium iudicum. dicit tamen dictum Innocē. fore verum quando delegatur cauſa infami. et limitat niſi iuriſditio haberet̃ iure proprietatis q2 tunc furioſus et alij penitus incapaces ſuccedentes regi ſuccedunt in iuriſditione et adminiſtrabunt per alios. c. grandi de ſupplen. negli. prela. Et ſi ſit mulier exercet per ſe ipſam ad libitum ſue voluntatis ſicut fecit cōmitiſſa matelda. vt per glo. in. l. ſi. C. de arbi. ſic etiam fecit ſm euʒ illuſtriſſima regina Ioanna maxime cum tulit ſniam capitalem ſedens in ſolio regali contra illos de barſo. et idem rettulit idem Ange. in repeti. d. l. eam quam. C. de fideicom. et facit qđ ipſe voluit in. l. femine. ff. de regulis iuris. Pe
64 trus de ancha. † hic dicit ꝙ quādo impedimētū eſt iuris poſitiui valet ſentētia ſi non fuit oppoſitum. et allegat gl. in. l. ita demum. C. de procura. et quod habetur in Spec. de exceptio. §. ij. verſi. ſed quero de his. Et hec dicta intelligit vera ſi inhabilitas concernat iudicem vel litigatorem alieno nomine vt valeat ſnia et proceſſus ſi nō oppo
65 nat̃ impedimentū quid ſi concernit aduerſariū. † puta dicit ſtatutū ꝙ ille qui non ſoluit gabellam non audiat̃. pone ꝙ talis non ſoluens egit in iudicio et non fuit oppoſitus an tenebit ſententia lata pro eo. refert Iaco. de are. diſputaſſe ꝙ non et ita reſidet. Et ex iſtis habetis ꝙ ſi cā eſt delegata ſeruo vel mulieri vel infami aut ſimilibus

c ¶ Primus. Limita tex. et intellige iſtam cōcluſioneʒ in delegato non aūt in ordinario vt ex antecedentib⁹ patuit. et infra latius apparebit et de hoc vide omnes nouiſſimos ſcribentes hic.

d ¶ Eſt nulla. Adde ſing. tex. allegā. rōnē. q2 tāti momēti eſt excōicatio. vt i quacūꝗ̃ iudicij ꝑte opponi poſſit. et pro hoc vide. c. pia de excep. in ſi. in vi. cū ibi no. et ibi ſcribētes.

perſonis tenet iudicium ſi non fuit oppoſitum ſm Inno.
 et comuniter alios.ſed ſm do. Abb.eſt ipſo iure nullum
ſed Ange.dicit ꝙ ſi eſt lata a ſeruo iudicium eſt nullum
ſi non opponit̃ ſed ſi prolata eſt ab infami tenet ſi nõ fuit
oppoſitũ.Mibi videt̃ ꝙ dictum Innoc.ſit pura veritas
et ad hoc allego Archidia.in.c. ſunt qui.ij.q.vij.vbi ha-
66 bemus† ꝙ iudicium agitatum per accuſatorẽ minus le-
gitimũ non tenet.vt eſt caſus in.c.i.de accuſa.Modo po
ne ꝙ agitatur iudicium et non opponit̃ de inhabilitate
accuſatoris decidit valere et tenere iudicium ꝑ illum tex.
et eum ſequitur Dñicus in.d.c.ſunt qui.et idem voluit.d.
Anto.in.d.c.i.de accuſa.Ita dicamus in propoſito ꝙ iu
dicium agitatum coram delegato infami nõ teneat ſi op
ponit̃.Secũdo allego tex.in.d.l.hos accuſare.§.i.ff.de ac
67 cuſa.et in.l.i.§.accuſatorem.ff.ad turpillianũ.† vbi crimi
noſus non debet admitti ad accuſandũ tamen ſi fuit ad-
miſſus et nõ fuit oppoſitum tenet iudiciuʒ. Tertio allego
68 glo.in.l.filiusfa.§.veterani.ff.de procura.† que vult ꝙ ſi
miles interuenit in iudicio vt ꝓcurator et non fuit oppo-
ſitum valet iudicium.ita videtur dicendum in propoſito.
69 †Quarto allego glo.in.l. reum criminis.C.de ꝓcurato.
que voluit ꝙ ſi accuſatus cõparet in iudicio vt ꝓcurator
nec fuit oppoſitum tenet iudicium.Quinto allego glo.in
c.i.de iudicijs libro ſexto.et in.l. quãuis indubitati.C. de
adulterijs.que voluit ꝙ ſi quis litigauit per ꝓcuratorem
in iudicio in cauſa criminali et non fuit oppoſitum tenet
iudicium.Sexto allego etiam glo.in.d.l. ita demum.in-
70 quãtum dicit idem in femina† que ſi non poteſt cõparere
in iudicio ſi cõparuit nec fuit oppoſitum tenet iudicium.
ita videtur dicendũ in caſu noſtro qꝛ cum ꝺ iure poſitiuo
femina aut ſeruus et ſimiles non poſſint eſſe iudices tñ ſi
dati fuerint et iudicauerint nec fuit oppoſitum valebit iu
dicium.Septimo hanc doctrinã Inno.videt̃ ſequi Bar.
ſi ſubtiliter ꝯſideretur dictum eius.Nam in.l.i.C.ꝺ teſta.
dixit Bar.illum tex.eſſe mirabilem ad practicam ꝓponẽ
di exceptionẽ contra iudicem vel teſtem non enim ſuffice
71 ret ſm eum ſi exciperes hoc modo† dico qꝺ talis erat in-
famis aut excõicatus cum tulit ſniam ſed debet opponi
ꝙ tunc temporis ſic habebatur et reputabatur.Idem vo
luit idem Bar.in.d.l.ſi arbiter.C.de ſententijs.et in.l.ad
teſtium.§.ꝯditionẽ.ff.de teſta.Cum ergo Bar. apponat
practicam ꝓponendi talem exceptionem videt̃ ſentire ꝙ
iudicium agitatum cum delegato infami vʒ et tenet niſi
opponit̃ ad quid enim docuiſſet practicam ꝓponendi ex
ceptionem ſi non erat neceſſe talem exceptionẽ opponi.
Et per iſta defendit̃ Innoc.ab Angel. et a dño Abbate.
Nihilominus mihi videt̃ ꝙ dictum Inno.non ſit verum
et ad hoc allego tex.in.d.l.ſi arbiter.dum dicit ꝙ ſenten-
tia lata a ſeruo qui putabat̃ liber habet auctoritatem rei
iudicate.ergo a contrario ſenſu ſi non putabat̃ liber non
habet auctoritatem rei iudicate.et per ꝯſequens ſequitur
ꝙ ſi non opponat̃ ſententia eſt nulla ipſo iure. et moueor
in ſimili ex tex.optimo in.l. prolatam.C. de ſententijs et in
72 terlocu.omnium iudi.vbi tex.dicit† ꝙ ſentẽtia lata cauſa nõ
cognita nõ obtinet auctoritatem rei iudicate.ex quo tex.
concludit omnis iuris prudentia ꝙ ſententia lata non co
gnito de cauſa eſt nulla ipſo iure. de quo vide dicta mea
in cõmento capli eccleſia de conſtitutio. Cum ergo text.
d.l.ſi arbiter.dicat auctoritatem rei iudicate non obtine-
bit.ergo eſt nulla ipſo iure.et per conſequens male loqui
tur hic Inno.Item contra eum allego tex. in indiuiduo
73 in.l.ij.in verſi.†femine ab omnibus officijs ciuilibus vel
a publicis remote ſunt nec iudices eſſe poſſunt[a].ff.de regu-
lis iuris.pondero enim illud verbum remote ſunt deno-
tat enim priuationem iuris et facti. vt eſt text. in.c. ex tue
de clericis nõ reſidentib⁹. et in.c.querelam de iureiurãdo
et iam ſuperius dixi vobis.ergo ſequitur ꝙ iudiciuʒ agi-
tatum coram femina eſt nullum ipſo facto licet non fue-
rit oppoſitum et indubitanter ille tex. apponit gladium
ad hanc cõmunem doctrinam Inno.Tertia contra eum

a ¶ Eſſe pñt. intellige et am plia iſtã ꝯclõ nem etiã ſi ei op ponatur poſt litẽ ꝯteſt.nã in hoc equipera tur ſeruo. ita elegãter tenet Spe.de excu. §.ij.ver.ſed q̃-ro. et facit qꝺ voluit no bar. in.l.i.in fi. ff.ꝺ legi et.d.alex. de imo.in.l.qꝺ maior ad mu-nio.vide dino qꝛ egregie loq tur.

a ¶ Ualẽt in ſtrumẽta. De iſta mã paulo ſupra abunde in quadã apo ſtilla q̃ mõ ex cidit memoria de mẽte Bart. dium ſcriben-tiũ euagati ſu mus vide ibi. et ſi tibi nihil ocij eſt quere-re.vide breui-bus no. in.l.ſi ex falſis.C.de tranſac. et in.l. argẽtarius.ff. de eden.

dico fore tex.quem ipſe allegat pro ſe in.d.l. cum pretor.
§.non autem.ff.de iudicijs in verſi.quidam impediuntur
ne iudices ſint et loquitur ibi tex.de infamibus et feminis
et ſimilibus.licet enim text.ibi dicat ꝙ habent iudicium.
rñdeo ꝙ illud non habent nec habere poſſunt tanquã iu
dices.Cum ergo tex.ille dicat ꝙ non ſunt iudices que te-
meritas erit.ergo dicere ꝙ niſi opponatur exceptio ante
litem conteſtatam iudicium coram talibus erit validum
nam ſi non ſunt iudices.ergo ſequitur ꝙ ſemper nullitas
incompetentie opponi poterit.vt eſt glo. ſingularis tra-
dita vulgo in clemen.prima de ſequeſtra.poſſeſ.et fructu.
pro qua vide tex.et ibi Ange.in.l.non erit.§.dato.ff.de iu
reiurando.et per conſequens iſta theorica Inno.non ꝓ-
cedit.et licet ſuperius ꝓ Innoc. adduxerim in medium
multas glo.ſtupendas que per aliquem non ſunt allega
te ad hoc poteſt reſponderi ꝙ loquantur in caſu diuerſo
vt in eis videre poteris.Et inquantum allegaui Archid.
in.d.c.ſunt qui.et dñs Anto. in.c.i. de accuſa. reſpondeo
ꝙ vterqʒ male loquitur et contra eos eſt caſus formalis
in dicto.c.ſunt qui in verſic.non poſſumus aut debemus
quem text.ita induxi contra eos dum legerem Ferrarie
dictum.c.primũ.vide ibi reportata per me. nec etiam ab
hac doctrina mea recedo propter doctrinam Bar.in di-
cta.l.prima.C.de teſtamẽ.et in dicta.l.ſi arbiter. et in dcã
l.ad teſtium.§.conditionem.nam illa practica ſua eſt re-
probata.et eam reprobauit ſubtilis doctor dñs Franciſ.
de ramponibus in preallegata.l. prima.C. de teſtamẽ. et
eum ſequitur diſcipulus eius Joã.de imola in dicta.l.ad
teſtium.§.conditionem.miror de eo ꝙ non viderit Bal.
in preallegata.l.prima.vbi aperto ore reprehẽdit Bart.
idem ſequitur Raphael fulgoſus in dicta.l. ſi arbiter. et
in dicta.l.prima.et etiam Moderni ibi.et ego dixi in re-
74 ſpõſione capli teſtimonium.J.de teſtibus. ¶ †Uenio nũc
ad ſecundum quid ſi poſt ſententiam detegatur impedimẽ
tum conclude ſi erat impedimentum naturale.puta quia
iudex erat furioſus ſententia eſt nulla et cõmunis tollerã
tia nihil operat̃ circa impedimentũ naturale. vt voluit h
Innoc. et cõmuniter allegat̃ dictum eius pro ſtupẽdo. et
75 ego allego Moder.repetentes rubricã.ff.de arbi.† vbi q̃
runt cõmiſſa eſt cã alicui ſimplr̃ et de plano remiſſa om-
ni iuris ſolẽnitate an videat̃ remiſſum impedimentũ na-
turale ꝯcludit ꝙ non et ad hoc allegant dictum Inno.h
76 ꝙ reputant ſingulare.qnimo ego ꝯſidero aliud† pone ꝙ
iudicium agitat̃ coram fatuo et fatuus tulit ſniam ac ſi eſ
ſet gratian⁹ ſuppñius iuris pater erit ne valida ſnia lata
ab illo furioſo. Hoſti.in.c.ad noſtraʒ de ꝯſue.refertur iu
ſtam ſniam latam a quodã fatuo pariſieñ. valuiſſe et te-
nuiſſe.et adduco vobis ſingu.dictum Joan.an.in.c.ſi.de
77 ſucceſ.ab inte.† vbi dixit ꝙ teſtũ factum a furioſo ſi erat
ita recte factũ ſicut ab hoĩe ſapiente valet et tenet iſta duo
nũc non examino ſed dicaʒ in.d.c.ad nr̃am. vbi eſt locus
accõmodatus de altero dixi in.d.c.ſi. aut erat impedimẽ
tum iuris poſitiui vt in excõicato.et tunc glo.iſta tenet ꝙ
ſnia publici excõicati eſt ipſo iure nulla et ſic ſentit ſecus
ſi eẽt occulte excõicatus ſentit h Bar.in.d.l. ſi arbiter. et
Inno.in.c.exceptiõe de excep.et in.c.ſi vere de ſen.excõ.et
ꝓbatur ꝑ tex.a ꝯrio ſenſu in.c.ad approbandũ de re iud.
Ego allego glo.in ſiñ aureã et ſing.in auc. de tabellio.§.
78 pe.† q̃ voluit ꝙ ſi tabellio eſt ꝑuatus ꝑ ſniam legis offõ ta
b bellionat⁹ et illa ꝑuatio eſt occulta valent[b] inſtrã interim
ꝯfecta ꝑ eũ.et de h allego vobis Bal.i.l.iubemus in.§.ſa
ne.C.ꝺ ſac.ſan.eccle.vbi clamat ad celũ de illa glo.et idẽ
voluit i.l.ꝯctos pp̃los.C.de ſũma tri.et ſi.ca.et in.l.i.C.ꝺ
iuris et fac.igno.et in.l.i.C.de ſecũ.nup.et in.l.caſſius.ff.ꝺ
ſena.et in.l.i exercẽdis.C.de ſi.inſtru.et in.l.ij.C. de ſen.et
interlo.om.iudi.et in.d.c.ad approbandũ.in qbus locis
Bal.more ſuo ſolẽniter loquit̃.vbi videre poteris. Sed
glo.Jo.theotonici.xxiiij.q.i.in ſũma.et.iij.q.vij.§.tria ꝟ.
79 verũ tenuit† ꝙ ſnia lata ab occulte excõicato eſt nulla. ſʒ
interiʒ ꝑuaret.et illã glo.ſecutus eſt Lapus Abb.in.c. is
cui de offi.

cui de offi.dele.lib.vj.⁊ eũ ſequit ibi Pe.de anch. ⁊ alle
go rõné ꝓ illis glo.vz qꝛ iura remouẽt ſimplr excõicatuz
ab actib⁹ publicis.c.vitatis de dolo ⁊ ↄtu.c.pia de excep.
80 lib.vi.tu tene iſtã glo.p tex.d.l.ſi arbiter.⁊.d.§.tria.† vbi
ſi ſnia fertur a iudice ipedito ipedimento iuris poſitiui ⁊
ignoraẽ impedimentũ vz ſententia.ſed excõicatio eſt impe
dimentum iuris poſitiui.ergo ⁊c.Et circa iſtud ipedimẽ
tũ iuris poſitiui.diſtingue vt p Jo.cal.in.d.c.ad approbã
dũ vz aut ignorabaẽ cõiter tale ipedimentũ aut ptes ſcie
bãt ⁊ alij ignorabãt aut ↄ̃ ptes ignorabãt ⁊ alij ſciebãt.
primo caſu aut ignorantia erat probabilis ⁊ tũc ſuſtineẽ
actus p.d.l.barbarius.⁊ alia iura allegata in iſta gl. aut
ignorantia non erat probabilis ſed ſupina. ⁊ tunc actus
eſt nullus ſi impedimẽtũ annullabat actũ.c.apoſtolice de
cle.excõ.mini.Pone exẽplũ quidã fuit publice excõicat⁹
ignorãtia erit ſupina.c.i.de poſtu.prel.c.ꝙ dicitis.xvi.di.
81 †Sed qdſi ipedimẽtũ erat manifeſtuz in vno loco. ſz erat
occultum in loco vbi actus gerebatur.refert Pau.ↄſulu
iſſe Jo.andre.⁊ ſibi reſpondiſſe ꝙ actus dz ſuſtineri pro
pter probabilem ignorantiaz que erat in loco.pro hoc di
cto facit tex.d.l.barbarius.⁊.d.l. ſi arbiter. qꝛ veriſimile
eſt ꝙ in partibus ſuis notorium erat illos fore ſeruos. ⁊
tñ actus ſuſtinetur ſi in loco iudicij putabantur liberi. fa
cit ad hoc quod no.glo. in.c.ad noſtram el tertio de iure
iuran.Secũdo caſu quando partes ſciebant ⁊ alij igno
rabant illum eſſe excõicatum.tunc ſm Jo.cal. geſta p ex
cõmunicatum quatenus tendunt in fauorem ſcientis ſũt
nulla vel retractanda.qꝛ ceſſat fauor in ſciẽte.facit quod
no.Jo.an.in.c.dilectus el.ij.de preben.Tertio caſu quan
do partes ignorabant ⁊ alij ſciebant.iſta non eſt ignoran
tia probabilis.l.lata culpa.ff.de reg.iur.ideo actus nõ te
net niſi allegetur cauſa probabilis. iuxta nota. in.c. fina.
qui matrimo.accuſa.poſ.Et ſubdit hic Inno. multuz ſin
82 gu.†ꝙ ille cui fit delegatio non poteſt ſe excuſare reſpectu
infamie licet enim poſſit excipi contra eum de infamia vt
hic.non tamen poteſt ſe excuſare reſpectu infamie. ⁊ mo
uetur per.l.nec infames. C.de decur.li.x.⁊ eſt ratio qꝛ in
famia non dz eſſe infami ad ſubleuandum.ſed potius ad
grauamen.poſito ꝙ hoc dictũ Innoc.ſit verũ. ego limito
vobis niſi opponatur per tertium ꝙ non poſſit eſſe iudex
qꝛ infamis.Nam tertius in fauorem reipublice poteſt ſe
opponere.⁊ allego in ſimili elegans dictum Barto. in.l.
vbi pactum.C.de tranſac.vbi dixit † iudex inquirit contra
83 eum qui occidit bannitum.decidit Bar. ꝙ tertius poteſt
opponere coram iudice ꝙ ille occiſus erat bannitus. ⁊
ideo inquiſitus erat abſoluendus. ⁊ ideo poterit tertius
opponere iudicem illuz fore infamem.⁊ ita limito vobis
hoc dictum Inno.nec per alios traditur hec limitatio.ſz
domi.Abb.dicit ꝙ licet communiter canoniſte tranſeant
cum hoc dicto Inno.tamen Bar.in.l.ij.C.ſi ſeruus aut li
bertus ad dignitatẽ decurionatus aſpir. libro decimo di
cit per illam.l.reprobari dictum Innocen.hic.nam in di
cta.l.ij.punitur ille qui patitur ſe eligi ſi eſt indignus. er
go debet manifeſtare conditionem ſuam.⁊ allegat tex.cũ
glo.in.l.qui cum vno.§.i. ⁊. ij.ff. de re milita. Nec obſtat
dicta.l.nec infames.quia dicit ꝙ in infamia non eſt immu
nitas.non enim poteſt dicere debeo eſſe immunis.qꝛ ſum
infamis niſi eius infamia eſſet cognita.puta quia fuit cõ
demnatus. alias non debet ſuam turpitudinem manife
ſtare.dñs Abb.hic allegat quod habetur in.c.non tibi di
co de peni.diſt.i.† vbi quis non dz pandere ſuos defectus
84 faciat illud quod refert Valerius laudare ſe vani. vitu
perare ſe ſtulti eſſe aiebat.iuxta illud.nec te culpaueris ip
ſe.In contrarium allegat.c.ſiquis viduam.⁊. c. ex pe
nitentibus.quinquageſima diſt. ⁊.c.quicunqz. lxxxi. diſt.
vbi ſi bigamus vel homicida patitur ſe promoueri ad or
dines ⁊ non pandit delictum ſuuz dz deponi ⁊ puniri. idõ
pro concordia ſic diſtinguit.d. Abb.aut impedimentum
fuit prius ab alio detectũ.⁊ tunc tenenda eſt opi.Barto.
aut erat occultum ⁊ erat tale ꝙ impediebat exercitiuz of
ficij vel dignitatis licet eſſet occultum.⁊ tunc tenetur pan
dere alias peccat.exemplum in bigamo ⁊ homicida.c.fi.
de tempo.ordi.⁊ per totum de bigamis.aut non erat ta
le impedimentum vt eſt infamis.⁊ tunc procedat opinio
Bar.⁊ ita reſidet.Tu vero conſidera quia iſte homo ma
le conſiderauit circa hoc. nam ſuperius dixit ꝙ infamis
non poterat eſſe iudex delegatus ⁊ iudiciuz agitatum co
ram eo erat nullum licet non fuiſſet oppoſitum.Ad quid
ergo nunc dicit ꝙ infamis poteſt vel non poteſt ſe excuſa
re.Bald.vero hic quem ipſe non vidit in ſuis apoſtillis.
colligit iſtud dictum Inno.ꝙ iudex delegatus nõ poteſt
ſe excuſare reſpectu infamie.poſtea allegat dicta.l.ij.⁊ di
cit ꝙ infamis ibi impetrabat.hic vero fuerat impetratus
⁊ ſic vult ſaluare Innocen.ab illa.l. ij.vt diſtinguamus.
aut infamis impetrat ſe eſſe iudicem ⁊ non poteſt immo
punitur aut impetratur ab alio ⁊ poteſt.⁊ ita ſaluat di
ctum Innocẽ.hic.ſed idẽ Bal.in.l.caſſius.ff.de ſenatori.
85 †Querit infamis eligitur an poſſit vel teneatur ſe excuſa
re reſpectu infamie.refert Inno.hic dicere ꝙ non. In cõ
trarium allegat.d.l.ij.⁊ ſoluit ꝙ aliud eſt impetrare. vt
ibi.aliud eſt eligi vel per ſuperiorem promoueri. vt in. d.
l.barbarius de officio procon.⁊ ſic dicit idem quod dixit
hic.Sed poſtea dicit immo punitur indignus faciens ſe
eligere in conſentiendo electioni de ſe facte. allegat dicta
.l.qui cum vno.§.niſi nulla.⁊ ibi Jaco.de arena.⁊ reſpon
det ꝙ ibi non ſolum erat infamis ſed deportatus. ⁊ idez
dicit ſi erat bannitus.† naz pena capitis eſt bannito ſi ac
86 ceptat officium auctoritate publica ⁊ vtilitate ꝙ alibi nõ
reperitur ſm eum quam ibi.Sed Ange.in dicta.l.cum p̃
tor.§.non autem.refert dictum Inno.hic ⁊ etiam Bart.
tenere contrarium in.d.l.ij.ſed ipſe dicit tenendum eẽ di
ctum Inno. Nec obſtat.d.l.ij. qꝛ loquitur in iuriſditiõe
ordinaria continente dignitatem ad quam non eſt licitũ
aſpirare.immo aſpirando puniretur.Inno.autem loqui
tur in delegato que non eſt dignitas immo grauamen.l.
munerum.§.iudicandi.ff.de muneri.⁊ hono.ideo dicit te
nendum eſſe dictum Bar.in delegato.videtis ergo quo
modo varie Bal.⁊ Ange.loquentur quo ad.d.l.ij.Bal.
enim dicit ꝙ ibi impetrauit.certe ille tex.in ver. perſpexit
hoc non probat.Ange. vero vult ꝙ.§. iudicandi loqua
tur in iuriſditione delegata ⁊ ꝙ iuriſditio delegata ſit
onus certe nimis reſtringit illum tex.⁊ licet iuriſditio or
dinaria ⁊ etiam delegata ſit onus tamen eſt honor. cap.
vt debitus honor de appellatio.l.omnem honorẽ.C.quã
do prouoca.non eſt neceſſe.⁊ ideo dicimus† ꝙ cauſe a ſe
87 de apoſtolica debent delegari conſtitutis in dignitate vel
canonicis eccleſie cathedralis.c.ſtatutum de reſcriptis in
ſexto.Sicut ergo poteſt ſe excuſare ab ordinaria eodem
modo ⁊ a delegata iuriſditione. Barto. vero in dicta.l.
nec infames.retulit hoc dictum Innocen.hic. ⁊ non re
probauit ſed remittit ſe ad dicenda per eum in dicta.l. ſe
cunda.Ego neſcio videre quo pacto ille tex. dicte.l.ij.ſit
contra Innocen.loquitur enim ille textus in ſeruo qui fa
ciendo ſe eligere ad dignitatem maculat dignitatem . ⁊
vt ſuperius dixi.Angel.in dicta.l. cum pretor .§. non au
tem dixit ꝙ iudicium agitatum coram ſeruo erat nullum
licet non opponatur.Secus ſi erat agitatum coram infa
mi quia erat validum ſi non opponebatur ⁊ ſic deterio
ris conditionis eſt ſeruus qꝫ ſit infamis.Cuz ergo Inno
cen.loquatur de infami arguere de lege ſecunda. que lo
quitur in ſeruo non eſt bonum argumentum. vnde non
allegant tenentes contra Innocen.ꝙ infamis puniatur
faciens ſe eligi. ⁊ inquantum allegant dicta.l. qui cum
vno.§.primo.⁊.§.ij.ponderetis.nam in.§.primo† dicitur
88 condemnatus ad beſtias profugit ⁊ militie ſe dedit capi
te eſt puniendus.⁊ in. §.ij.dicitur in inſulam deportatus
ſi profugit ⁊ militie ſe dedit capite punitur.que iura ſi be
ne pódererẽ nõ loquunẽ in eo q duntaxat erat infamis.ſed
loquunẽ in eo q fugit ⁊ rũpit ↄfines ⁊ ſic non merenẽ alle
gari ↄ̃ Inno.dixerint quicqd voluerit Bar.Bal.Ang.⁊

a ℭ Excuſar. Fel. aūt b col. v. circa mediū verſi. nō ſe excuſat. īpugnat iſtud dictū. d. Andr. hic qb⁹ aūt medijs vide tu ibi.

ſequaces. ⁊ ideo ſi infamis impetratur in iudicem ⁊ delegans ſcit infamiaꝫ eius non poterit ſe excuſare. ſi vō ignorat. ⁊ tunc dico ꝙ poterit ſe excuſare[a]. q̄ eſſe iudicē eſt ho-
a nor ⁊ dignitas lꝫ ſit onus. d. c. vt debitus honor. ⁊ dicta
.l. omnē honorem ⁊ dignitas non confertur infamibus.
l. i. C. de dignitatibus. lib. xij. ideo poterit ſe excuſare allegando infamiam. ſi tamen eſſet potius ſibi honeroſum q̄ꝫ
honerabile officium iudicandi. tunc procedat dictum In-
89 no. per. d. l. nec infamis. ℭ † No. ibi vel alio impedimen-
to legitimo ꝙ vltra ſeruituteꝫ ⁊ infamiā ſunt alie inhabi-
litates reddētes quē inhabilem ad iudicandū de quibus
in. d. l. cum pretor. §. non autem. ⁊ in. l. ij. ff. de regu. iur. ⁊
in. §. tria. iij. q̄ōne. vij. ⁊ ideo glo. hic ſuper iſto verſic. alio
impedimento. ponit exemplum in excōicatione. tu intelli-
ge publica ⁊ occulta vt dixi in glo. precedenti. vel q̄ eſt il-
literatus vel non habꝫ cauſarum conſuetudinem. † nō. ꝙ
90 iudex dꝫ querere ab alijs quid eum loqui oportet in auc.
de iudicibus in prin. c. ex litteris de conſan. ⁊ affini. tamē
ſi eſt illiteratus ⁊ habet conſuetudinem cauſarū ſiue ꝑitiā
iudicandi poteſt ei cauſa cōmitti. l. certi iuris. C. de iudi-
91 cijs. ex qua glo. colliget † ꝙ contra iudicem delegatum po-
teſt opponi ꝙ ſit illiteratus ⁊ non hꝫ peritiam iudicandi
ſecus ſi haberet peritiam iudicandi ex conſuetudine licet
eſſet illiteratus. vt in dicta. l. certi. quod eſt bene no. q̄ ſe-
pe per ſedem apoſtolicam cōmittūtur cauſe viris religio-
ſis non habentibus nec practicam nec theoricam iudicā-
di vt contra tales poſſit opponi ꝙ non poſſunt eſſe iudi-
ces. poterunt tñ habere aſſeſſorem. c. ſtatutum. §. aſſeſſorē
de reſcrip. in. vi. ⁊ ſic licet aliquis nō ſit litteratus ſi tamē
habet peritiam cauſarum poterit eſſe iudex delegatus ⁊
hac etate noſtra vidimus illuſtrem comitem carmignole
penitus illiteratum. ⁊ ſedentem in loco iuris ⁊ reddenteꝫ
ius ⁊ reſpondentem ac ſi fuiſſet vulpianus. Et vide etiaꝫ
pulchra verba que retulit Rapha. in dicta. l. certi iuris.

b ℭ Judex. adde tex. ⁊ ibi Bar. not. in. l. ex pte. C. de decur. li. x. ⁊ vide nouiſſimos oēs ſcribētes hic hoc idēꝫ tenentes.

92 † Et ideo dicit hic Bal. ꝙ illiteratus ſi eſt diſcretus poteſt
b eſſe iudex[b]. ⁊ dicit ꝙ cum ſapientibus debet habere conſi-
lium. ⁊ allegat ſingularem caſum in. l. ſi auia. C. de inge-
nuis manumiſſis in verſi. ſi cum peritioribus tractatum
habuiſſet. Et adde ad iſtam glo. elegantem glo. ſ. in ſalu-
tatione ibi gregorius in fine. que dicit † ꝙ carens aliquo
93 ex quinqꝫ ſenſibus non poteſt eſſe iudex de carente intelle-
ctu. certum eſt vt in dicta. l. cum pretor. §. non poteſt. ſed
de carente aliquo ex quinqꝫ ſenſibus exterioribus non re-
peritur aliquo iure cautum. Ideo dominus Anto. in di-
cto verbo gregorius. putat talem habilem ad iudican-
dum niſi ſit res que iudicanda eſt per ſenſuꝫ quo ſenſu ca-
ret iudex. quod dictum reprobauit dominus Abbas ibi
q̄ iudex non debet iudicare ſuo proprio ſenſu. vt in. c. i. ſ.
de conſtitu. vnde licet iudex guſtando dicat rem amaraꝫ
vel fetidam odorando non propter hoc eſt ſibi credendū
vt ſic iudicare poſſit debet enim iudicare ſm probata. ⁊
per conſequens ſm conſcientiam informatam ex atteſta-
tionibus ⁊ alijs iuribus partium. c. deus omnipotens. ij.
q̄ōne prima. c. iudicet. iij. q̄ōne. vij. c. quoniam contra de
94 probatio. † ſimile dicimus de notario qui non poteſt atte-
ſtari de ſenſu guſtuſ vel odoratus. ſed tantum de his qui
vidit vel audiuit. c. cū cauſam de teſtibus. ⁊ ita reſidet ibi
domi. Abbas. ⁊ ſic damnauit dictum domini Ant. Sed
an glo. illa dicat verum an ne in hoc defecit tantus doct.
ego allego tex. iuncta glo. in. l. cecbus. ff. de iudicijs. † vbi
95 dicitur ꝙ cecbus fungitur officio iudicandi. ⁊ glo. ibi di-
cit illud eſſe verum quando cecitas ſuperuenit poſteaq̄ꝫ
factus eſt iudex. ſecus ſi antea fuiſſet cecbus. idem voluit
glo. in. l. i. §. caſſum. ff. de poſtu. Modo ſi tex. dicta. l. cum
pretor. §. non autem. dicit ꝙ quis non poteſt eſſe iudex. ſi
eſt mutus aut ſurdus. ⁊ glo. in dicta. l. cecbus. idem dicit
cecbo. quare non ideꝫ dicemus in eo qui caret alio de qu-
inqꝫ ſenſibus. ⁊ iam tex. dicit vel alio legitimo impedimen-
to. ⁊ ſi dicatur ꝙ eſſe mutum aut ſurdum ſunt impedimē-
ta naturalia. ⁊ etiam eſſe cecbum eſt impedimentum or-

c ℭ Impedimēto college. Ergo ex dictis non ſufficeret ꝙ in veritate īpedimētū ſubeſſet niſi expſ-ſe collegis cōſtaret. ⁊ ꝓ corroboratiōe vide nouiſſimos ſcribentes hic oia de vbo ad verbuꝫ ex hoc loco aſſumentes ⁊ adducē-tes. d. And. h cu oibus quo-tis alleg. ꝑ eū.

gani acti ad iudicandum. Nam ſepenumero iudex iudi-
cat ſm ꝙ res patet in oculis. vt in. l. ſi in ruptione. §. fina.
ff. finium regū. non tamē hoc procedit in eo qui caret ſen-
ſu tactus aut odoratus. ⁊ iſtud eſt difficile contrariū con-
96 tra illam glo. ℭ † Nota ibi neceſſitatis ꝙ propter ne-
ceſſitatem iudex excuſatur ab officio iudicandi. ponit ex-
emplum hic Bald. vt quia detinetur in vinculis a latro-
nibus. l. nam ⁊ ſeruius. ff. de nego. geſtis. qui text. non eſt
alibi ſm eum vel eſt ita male veſtitus ꝙ non audet in pu-
blicum comparere. l. in eadem. ff. ex quibus ca. maiores.
97 ℭ † Nota ibi preſens eſſe non poterit canonice excuſa-
tionem ſuam ꝙ ad purificandam clauſulam impotentie
non ſufficit impedimentum facti ſubſiſtere. ſed oportet vt
impeditus alijs cum iudicibus inſinuet impedimentum.
98 Et ſic eſt hic caſus † ꝙ quando plures dantur iudices cū
clauſula ꝙ ſi non omnes intereſſe potuerint vel noluerit
duo ex eis exequantur ⁊ vnus impeditur impedimento
facti debet collegijs ſuis canonice intimare per ſuas litte-
ras vel nuncium. facit. c. prudentiam de officio delega. ⁊
glo. hic in verſi. deſtinare ibi litteratorie ſentit ſolum nun-
cium ſine litteris non ſufficere. ſed docto. cōmuniter tenēt
contrarium dūmodo ſit nuncius publicus ⁊ canonice de-
ſtinatus. nam nuncio publico creditur ſine litteris. c. cum
parati de appellatio. ſed ideo glo. iſta ita dixit q̄ habuit
reſpectum ad antiquam compillationem in qua diceba-
tur litteratorie ꝙ verbum fuit abolitum ⁊ appoſitū iſtud
verbum canonice. vt hic habetur in tex. ⁊ per conſequēs
ſufficit nuncius miſſus etiam ſine litteris ad notificandū
impedimentum dūmodo conſtet illum eſſe nuncium mit-
99 tentis. ℭ † Nota ibi ad conſumationem iniuncti manda-
dati procedāt. q̄ probat ꝙ iudices non poſſunt procede-
re anteq̄ꝫ eis conſtet de impedimento college[c]. facit. d. c.
c prudentiam. Sed contra hoc opponitur ꝙ immo nullus
ſine alio procedere poteſt ex quo plures ſunt delegati. c.
cauſam matrimonij. c. vno delegato de officio delegati.
glo. pe. ſoluit contrarium ꝙ procedat in datis ſine clauſu-
la. ſed qđ hic dicit ꝓcedat in datis cū clā. Pe. de ancha.
hic dicit debere cōſtare de impedimento college. ⁊ ſi hoc
nō diſcuſſo ꝓcederent credit ꝓceſſuꝫ non valere poſito ꝙ
vere ipedimentū ſubeſſet. ⁊ alleg. qđ no. Bar. in ſili in. l.
multū. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. ⁊ in. l. hec aūt. ff. ex qb ca. in poſ.
100 ca. vbi dixit † ꝙ lꝫ aliqs ſit vere cōtumax ex eo. q̄ in termi-
no nō cōparuit. tñ ſi iudex nō facta ſibi relatōe nūcij de ci-
tatiōe ad miſſionē vel ad ſniam ꝓcedat ⁊ poſtea relatio ſi-
bi fiat ſnia eſt nulla. idē voluit idē Bar. in. l. queſitū. ff. de
re iudi. in. l. ſi finita. §. iulꝰs. ff. de dam. infec. ⁊ in. l. is apud
quē. C. de eden. ⁊ faciat gl. in. c. ſepe de ap. ⁊ vide q̄ ample
ibi dixi de hoc. poſtea. d. Pe. allegat in ꝯriū qđ no. Inn.
in. c. veſtra de coha. cler. ⁊ mu. ⁊ ita reſidet. ⁊ ꝑ ꝯñs vr te-
nere iudicium valere ſi vere ipedimentuꝫ ſubſit. lꝫ nō fue-
rit notificatum cum iudicibus. ego allego Innoc. de hoc
in dicto. c. prudentiam. vbi loquitur alternatiue. ſed Ho-
ſti. ibi tenet iudicium non valere. hoc innuit tex. ibi. hoc ꝓ-
bat iſte tex. in verſi. dūmodo excuſationem curet deſtina-
re. vt alij coniudices ad conſumationem mādati ꝓcedāt
q tex. manifeſte ꝓbat hāc doctri. ad hoc ēt allego. c. ex pte
aſteñ. de cōceſ. preb. ⁊. c. cum ſuper de offi. dele. ⁊. l. ij. §. i.
ff. de iudi. Item iſti non habent iuriſditionem inſoliduꝫ.
vt in dicto. c. prudentiam niſi conſtet prius de impedimē-
to. vt hic. Item ad hoc allego eūdem do. Pe. in. d. c. pru-
dentiam. vbi tenet iſtam partem. ⁊ allegat Bar. in. d. l.
multū. ff. de condi. ⁊ demon. ℭ † Vltimo no. ꝙ triplex ē
101 clauſula. quedam eſt clauſula ſimplex ⁊ indefinita impli-
cite comprehendens clauſulā nō voluntatis ⁊ impotētie
vt eſt hec ſi non oēs interfuerint hec iplicite comprehēdit
ſi non interfuerint. vel q̄ non velint vel q̄ non poſſint. ⁊
in hoc ſufficit quo ad collegam non velle vel non poſſe
etiam quo ad conſolidandam poteſtatem cōiudicum. ⁊
quo ad excuſanduꝫ parere nolentem. Que eſt clauſula ex-
plicite in ſe comprehendens conditionem non volūtatis
⁊ impotentie

⁊ impotentie. ⁊ eſt hec ſi voluerint aut non potuerint in/
tereſſe. quedam eſt clauſula ſolum in verbis cōprehēdēs
conditionem impotentie. vt eſt hec ſi non potuerint. ⁊ in
hoc concluditur quo ad purificandam poteſtatem coniu
dicum etiam in conditione non voluntatis. vnde altero
non volente admittuntur alij. ⁊ ſic hec conditio ſi non po
tuerint ſubintelligit illā ſi non voluerint. ſic dicimus i ſub
ſtitutione vulgari que comprehendit illam ſi non potue/
rit. l. cum proponas. C. de heredi. inſtitu. nota in. l. i. ff. de
vulga. ⁊ pupilla. quantum tamen ad excuſandum facere
nolentem non ſubintelligitur quin de obedientia punia/
tur. vt hic eſt caſus. qꝛ per clauſulam impotētie ex ſimpli
102 ci non volūtate non excuſatur. ℭ † Glo. vltima in verbo
excuſari arguit ꝙ immo potius debet puniri. c. prudenti
am. §. addicimus de officio delega. ⁊ alij poſſunt procede
re. licet non videatur adimpleta conditio ꝙ ſi non omnes
vt in dicto. §. addicimus. quod dicit eſſe verum. poſtquaʒ
conſtiterit ꝙ nō vult intereſſe. ⁊ in hoc illa decretalis cor
rigit iſtam. ita dicit glo. veſtra nihilominus cōmuniter te
netur per omnes ꝙ illa non corrigit iſtam ſed potius de/
clarat. Ideo conclude hoc modo ꝙ quo ad conſolidan/
dam iuriſditionem alterius iudicis clauſula impotentie.
includit in ſe clauſulam non voluntatis. nam ſi vnus pre
ciſe intereſſe non vult. verum eſt dicere ꝙ ambo ſimul in/
tereſſe non poſſunt. ſed quo ad excuſandum iſtum de ino
bedientia qui non vult intereſſe illa clauſula impotentie
non includit clauſulam non voluntatis. qꝛ quo ad eū nō
eſt adimpleta voluntas ſuperioris. nam ſi non vult inter/
eſſe non propter hoc infertur ꝙ non poteſt intereſſe. Si
autem exprimitur clauſula noluntatis vt quia dicitur aut
noluerint. tunc altero nolente purificata eſt conditio quo
ad ſolidandam iuriſditionem alterius ⁊ quo ad excuſan
dum nolentem intereſſe ab ſuo obedientia. ⁊ ꝓpropter hoc
vltimum ſolet addi hec clauſula noluntatis vltra clauſu/
lam impotentie hodie vide clauſulam conſuetam appo/
ni in. c. cum plures de officio delega. libro. vi. ℭ Oppo/
nit hic Bal. dicitur hic ꝙ clauſula de impotentia non in/
cludit noluntatem contra de. l. cum proponas. C. de her.
inſti. Soluit aliud in ſubſtitutionibus que ſunt fauorabi
les aliud in reſcriptis que debent reſtringi. l. fina. C. de in
ſti. ⁊ ſubſt. ſub conditione factis. Et inquantum ſuperius
tenui ꝙ ſi in veritate ſubeſt impedimentum ⁊ collega nō
notificatur ⁊ procedant ꝙ iudicium non tenet. addite do
minos de rota idem tenentes in deciſione incipiente. item
ſi retento. que eſt ſexcenteſima trigeſimatertia. quam ad
hoc allegat dñs Domi. in. c. cum plures de officio deleg.
libro ſexto. Vltimo do. Pe. de ancha. dicit hic poſſe ad/
103 duci ꝙ ipſe ſcripſit in. c. inter ceteras. ē. eo. vbi tetigit † an
iſto caſu poſſint aliqui procedere alijs non requiſitis. re/
fert ſe dixiſſe de hoc in. c. inter ceteras. ē. eo. ego ibi nō ret
tuli. neceſſe ergo eſt referre hic doctrinā do. Petri poſi/
tam in dicto. c. inter ceteras. vbi inducit illum tex. ad qō
104 nem † diſponit ſtatutum ꝙ officiales ſuper ſtudio poſſint
conducere doctores vel quatuor ex eis officialibus. que/
rit an quatuor non requiſitis alijs duobus poſſint condu
cere doct. ⁊ ibi eſt argumentum ꝙ ſic. ad idem allegat. c.
cum plures de officio delega. libro. vi. referens Bar. dice
re q̄n aliquid cōmittitur pluribus quādoqʒ apponit̄ clau
ſula ſi aliquis ex eis non potuerit vel noluerit expediatur
per alios. tunc non poteſt per alios procedi niſi prius cō
ſtet de aliorum potentia vel voluntate. vt hic ⁊ in. c. pru/
dentiam de officio delega. quandoqʒ apponitur clauſula
ꝙ poſſit expediri per omnes vel aliquos ex eis. ⁊ tūc aut
talis diſpoſitio reſpicit cōmodum eorūʒ ad quos refertur
⁊ ſubintelligitur conditio ſi alij noluerint vel non potue/
rint. vt. l. heredes mei. §. peto. ff. ad trbel. l. ſi fundus condi
tione. §. his verbis ūe leg. i. quandoqʒ non reſpicit eorum
cōmodum ſed grauamen vt in pluribus iudicibus dele/
gatis vel in pluribus arbitris. ⁊ tunc poſſunt. alij etiā nō
requiſitis primis preoccupari. c. cum plures de officio de
lega. libro ſexto. ⁊ hec conſideratio haberi debet in q̄ſtio
ne propoſita in dicta. l. heredes mei. §. peto. ff. ad trebelli.
vbi Bar. ita colligit. ⁊ predicta procedunt cuʒ diſpoſitio
concipitur copulatiue vel alternatiue. ſi autem concipere
tur collectiue vel diſtributiue. vtputa omnes vel quilibet
vel quicunqʒ vel aliquis tunc an requiratur concurſus. re
mittit do. Pet. ad. l. ſi ita ſcriptum. ff. de lega. ij. ⁊ ita reſi/
det hic dñs Pe. Vos addite Bal. in. l. i. ff. de officio con/
ſulis in. iiij. queſtione. † vbi dicit peruſij ſunt quatuor con
105 ſules mercatorum qui habent cognoſcere de furtis mer/
catorum an quilibet poſſit ſeorſum adiri. ⁊ dicit ꝙ nō qꝛ
iuriſditio eſt cōmiſſa eis ſub vno nomine collectiuo. ſ. con
ſul ⁊ ſub forma pluralis numeri. quia dicit conſules co/
gnoſcant non dicit conſul cognoſcat ⁊ ſic eſt forma data
ꝙ per plures cognoſcatur non per vnum † quia pluralis
106 numerus nō verificatur in vno. l. iulius phebus. ff. ad tre
bel. l. vbi numerus. ff. de teſtibus. l. pluralis numerus. ff. dē
reg. iur. ideo licet mandatum legis videatur datum cuili
bet inſolidum. ſecus in mandato hominis. l. pluribus. ff.
de procur. tamen hic eſt ſecus propter datam formam a
qua non eſt recedendum. l. ſuper creandis. C. de iure fiſci.
107 libro. x. ⁊ idem Bal. ibi in. v. qōne querit † an ſufficiat ma
ior pars numeri an abſentibus ⁊ irrequiſitis. decidit aut
eſt actus in quo conſideratur facientium vtilitas ⁊ animi
affectio aut ſolius numeri impletio. primo caſu debent re
quiri abſentes quia tractatur de eorum preiudicio vt in
electionibus. Secundo caſu ſiquidem eſt actus collegia/
lis. ⁊ tunc debet vocari collegium ſono tube vel campa/
nelle more ſolito. Si vero eſt actus ſingularis non requi
ritur conuocatio. ⁊ ideo ꝙ faciunt tres ex dictis conſuli/
bus quarto irrequiſito valet. ⁊ allegat quod no. Bar. in
dicta. l. heredes mei. §. peto. ⁊ idem Bal. in. l. non ambi/
gitur. ff. de legibus. cōmemorauit doctrinam Bar. in di/
cta. l. heredes mei. §. peto. facit quod voluit idem Bar. in
dicta. l. ſi fundum ſub conditione. §. his verbis de lega. i.
108 vbi dixit † Papa cōmittit pluribus vel ꝙ omnes vel al/
ter ex his debeat expedire vel per reformationem conce/
ditur prioribus vel ſeptem ex his ꝙ talis cōmiſſio intelli
gitur ſi omnes haberi non poterunt. ⁊ ideo precedere de
bet diſcuſſio. allegat dictū. c. cum plures de officio deleg.
libro. vi. ⁊ dicenda per ſe in. d. l. heredes mei. §. peto. An/
ge. vero in dicta. l. ſi fundum. §. his verbis. loquitur aliter
q̄ʒ loquatur ibi Bar. ⁊ etiam Ioā. de imo. in dicto. §. his
verbis. ⁊ qꝛ materia huius. c. ſatis honerata eſt ⁊ locus
accomodatior in. c. prudentiam de officio delega. vbi eti/
am tangitur per ſcribentes. Ideo remitto me ad dicēda
ibi. Poſtremo Bal. hic apponit aliqua regalia que ſūt
aliena a materia huius capituli. ideo non ſunt recitatio/
ne digna. Et per iſta ſit expedita decretalis veſtra.

d p

Aſtoralis.

In queſtiōe^d reuoca
tionis reſcriptorum
recurritur ad arbitros ſi ſibi inuicem non de
ferūt vel concordant. h. d. ſm omnes vſqʒ ad
§. quoniam. Et diuiditur qꝛ primo ponitur conſultatio.
ij. reſponſio ibi. ad quod premitte ſm do. Ant. † ꝙ vbi ver
a titur in dubium de iuriſditiōe alicuius poteſt quis cogno
ſcere an ſua ſit iuriſditio. c. ſuper litteris. ē. eo. l. ij. ff. ſi quis
in ius vocatus non ierit. l. ſi quis ex aliena. ff. de iudicijs.
Et pone caſum ſm do. anto. hoc modo. Pater beatiſſi/
me contingit aliquando per partes diuerſos iudices im
petrari ambo volūt cognoſcere an ſua ſit iuriſditio. quia
dicit datus per primas ꝙ ſecunde non faciūt ſufficienteʒ
mentionem de primis ⁊ datus per ſecundas dicit ꝙ imo
faciunt ⁊ quilibet vult cognoſcere de puncto iuris ex quo
reuocatur in dubium de viribus iuriſditiōis cuiuſqʒ qui
debeant cognoſcere. ſed hic eſt vnus punctus. qꝛ forte cō
tingeret ꝙ ipſi ꝓferrēt ſentētias ꝯ̄trias. ⁊ ſic res deducet̄
in intricatōe vellē ſcire a ſanctitate veſtra q̄d tūc habeāt
facere iudices ⁊ q̄d partes ⁊ q̄uō ⁊ q̄ practica ſit tali cāu
procedendum. Papa reſpondet ꝙ primo ⁊ ante omnia

d ℭ In q̄ōne. Modernioreſ in ſenſu nō diſ ſerunt in figu/ ratiōe caſus ⁊ ſūmariorū po ſitione lʒi ver bis vt vides diſcrepēt ⁊ q̄ ad mām hu^9 tex. vide vtriuſ qʒ iuris cenſo res in tit. de ar bit. qꝛ optime hunc tex. enu cleatum inue/ nies.

a ℭ Huius decretalis. Vera ē ergo opi. Jo. an. in. c. pia de excep. in. vi. ꝙ arbitri iuris ñ eligunt ꝑterq̃ in caſibus aiu re expſſis. ⁊ fa cit quod volu it Archi. iij. q. v. q2 ſuſpecti. i prin. qd dicen dum cogita. ⁊ ex infra dicen dis apparebit q2 eſt ꝯtrouer ſia inter docto res.

b ℭ Reb9 ſen ſatis. Adde tu ꝙ in criminali ꝯ deponere ő viſis notis ⁊ audit. iij. q. ix. teſtes. ⁊ facit tex. xxxv. q. vi. c. i.

iudices debent ſibi hincinde deferre ⁊ ꝯcordare ꝙ vnus
ipſorum cognoſcat ſi non poſſunt in hoc conuenire debēt
ſimul conuenire ⁊ concordare in vnam ſententiam ſi poſ
ſunt. Si vero non poſſunt concordare in vnam ſententiā
tunc dato ꝙ plures ſint dati per vnam litteram q̃ȝ per ali
am hoc caſu debent eligi arbitri a partibus cōmuniter q
arbitri hanc queſtionem determinent. hoc dicit. Bal. vero
hic ponit caſum hoc modo quando eſt concertatio de re
uocatione litterarum vtrum iudices prime date vel ꝑme
preſentationis an iudices ſecūde debeant anteferri. ⁊ an
per ſecundas litteras ſint prime littere reuocate. Papa
reſpondet ꝙ niſi poſteriores iudices deferant prioribus.
vel econtra ꝙ vterq; cognoſcit cuius iuriſditio ſit. ſed ſi
ipſi non concordant in vnam ſententiam interlocutoriaȝ
ſuper iuriſditione. reſpondet ꝙ debent eligi arbitri a par
tibus quamuis ſint plures iudices numero dati i vno re
ſcripto q̃ȝ in altero. hoc dicit vſq; ad. §. quoniam ſm bal.
Sed dñs Pe. de ancha. vltra ſūmarium cōmune ſuperi
us datum ſic ſūmat hanc decre. cum ab eiſdem diuerſe lit
tere impetrantur ⁊ ambigitur que aliis preualeant hu
ius cognitio pertinebit ad iudices in vtriſq; litteris ꝺpu
tatos ⁊ ipſis diſcordantibus recurritur ad arbitros com
muniter a partibus eligendos. hoc dicas ſm dñm Pe.
Et premittit dñs Pe. † ꝙ in eadem cauſa poſſunt litigā
2 tes diuerſas litteras ⁊ ad diuerſos iudices impetrare po
nit exemplum. vt no. in. c. ceterum. ⁊ in. c. i. ē. eo. in nouel
la. Quandoq; in diuerſis cauſis fit iſta diuerſa impetra
tio. ⁊ tunc ſi ab actore non poteſt. c. diſpendia eo. titu. lib.
vi. ⁊. c. fina. J. eo. quādoq; fit a diuerſis vt ab actore ⁊ reo
⁊ tunc eſt caſus in dicto. c. diſpendia. §. reus quoq;. cogi
3 tur enim reus ad eoſdē litteras impetrare vt ibi. † Quid
autem ſi iam impetrauit ad alios. ⁊ prius forte q̃ȝ ille
qui fuit ſollicitus in faciendo eum citari an in compari
tione poterit excipere ⁊ dicere domini iudices ſi patiar
coram vobis conueniri oportebit me coram vobis me
as proponere actiones. vt in dicto cap. diſpendia. §. reus
quoq;. Sed cum ego habeam litteras priores ⁊ velim
agere contra eum ⁊ volo ꝙ ipſe cogatur actiones meas
proponere coram meis ⁊ hac de cauſa declino iudicium
veſtrū an poterit. ⁊ forte habet locum preuentio per cita
tionem non attenta prioritate vel poſterioritate litterarū
per. c. vt debitus de appel. ⁊ iura que loquuntur de prio
ritate vel poſterioritate. vt in. c. fin autem. ⁊ in. c. ceterum
ē. eo. habent locum in eadem cauſa non in diuerſis reuo
catio enim cōcernit litteras diuerſas ſuper eodem facto
impetratas. ita dicit ſe hic credere. d. Petrus de ancha.
in cauſa vero appellationis cōſideratur qđ habetur in. c.
4 ſepe. ⁊ in. c. oblate de appel. ℭ † Nota ibi paſtoralis of
ficij quia dicebat hic Hoſti. ꝙ duodecim ſunt decretales
que ſic incipiunt que olim fuerit vnica decretalis ad con
ſultationem elienſis epiſcopi ⁊ cuȝ irruant illas decreta
les vȝ iſtam. ⁊ de officio delega. ⁊ de offi. ordina. de iudi.
de fide inſtrumen. de excep. de appel. de his que fiunt a ꝓ
la. de dona. de decimis de iure patro. ⁊ de priuileg. Alie
due ſic incipiunt que non ſunt ad conſultationem epiſco
pi elienſis. ſ. de ſacramentis non iterandis. c. i. ⁊. c. paſto
ralis de cau. poſſeſſio. ⁊ proprie. habemus bonifacianaȝ
de clerico egro. ⁊ de re iudi. ex quibus colligi poſſet exor
dium deciſiuū litterarū apoſtolicarum ſm Franciſcum
vercellenſem. ℭ † Nota ibi ambigitur † ꝙ cum plura re
5 ſcripta impetrantur a diuerſis. ⁊ dubitatur de preualidi
tate reſcriptorum. primo debent iudices ſibi ex honeſtate
deferre vt primi dumtaxat cognoſcant de preualiditate
reſcriptorum vel ſecūdi dūtaxat cognoſcant. Si aūt non
volunt ſibi deferre. tunc debēt omnes ſimul conuenire taȝ
iudices primi reſcripti q̃ȝ iudices ſecundi reſcripti. ⁊ ſi
mul cognoſcent an ſecunde reuocent primas. ⁊ ſi concor
dent in vnam ſententiam bene. Si autem diſcordent. tūc
recurrendum eſt ad arbitros qui debent a partibus eli
gi ⁊ ſunt quaſi arbitri iuris ex eo q2 eliguntur auctorita
a te huius decretalis a. Bal. vero hic ad intellectum huius
decr. ſuper iſto verbo ambigitur dicit ꝙ qñq; eſt queſtio
facti que probationibus mediantibus debet dirimi. vt. l.
arethuſa in fi. cum. l. ſequen. ff. de ſtatu homi. ⁊ recipit iſta
queſtio facti probationem hincinde non autem queſtio
iuris. vt eſt tex. notabilis in. l. vxori. ff. de peculio legato.
6 † Sane vbicunq; cadit error poteſt cadere dubitatio ⁊ ſi
cut duplex eſt error iuris ⁊ facti ita eſt duplex dubitatio.
⁊ de qualibet loquitur iſta littera ſm Inno. ꝙ Bal. di
cit facere ad queſtionem † ſtatuto cauetur ꝙ cauſe dubie
7 debeant compromitti. nam dȝ intelligi ſiue dubium ſit in
ter partes ſiue inter peritos. verū tamen imperitia nō fin
8 gitur niſi ſit ſupina. l. poſt rem. ff. de tranſ. † teſtes autem
b habent deponere de rebus ſenſatis b non de conſcientia
animi. vt in. c. i. §. fi. de conſuetudine recti feudi. Quedam
eſt queſtio iuris que propter obſcuritatem legis vel con
ſtitutionis vel propter diuerſas opiniones doctorū vel ꝓ
pter imperitiam ſm ea que habentur inſt. de obliga. que
ex quaſi maleficio naſcuntur in principio. vel q2 forte eſt
extrauagans. l. ij. §. deinde. ff. de origi. iuris. l. cum ꝓlatis
ff. de re iudi. quedaȝ eſt queſtio q̄ a principio eſt facti. ſed
in fine eſt iuris vt queſtio conſuetudinis quoniam † an ſit
9 conſuetudo inducta factis ⁊ temporibus indiget proba
tione facti ſed poſtq̃ȝ eſt probatum ſi dicatur conſuetudi
nem non valere. iſta eſt queſtio iuris. c. i. de conſtitutio. li.
vi. l. iij. §. diuus. ff. de ſepulchro violato. ⁊ ſumitur hic iu
re legis vel conſuetudinis. inſti. de iure naturali. §. ex non
ſcripto alibi ſumit pro iure obligationis ꝓueniens ex ha
bitu vel quaſi. inſti. de obligationibus. §. ſequens. l. fina.
ff. de iureiur. Item pactum dicitur duobus modis. ſ. pa
ctum nudum. l. ſi vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pactis.
Item ſtipulatio ex qua reſultat ius. allegat. l. ſi tutor pe
titus. ff. de tuto. ⁊ cura. dato ab his. l. in teſtamento in ꝓn
cipio. ff. de excuſa. tuto. l. quidam cum filium. ff. de verbo.
obliga. Ideo pro intellectu huius tex. ⁊ dicti verſi. ambi
gitur. ℭ Capio glo. ſuper ipſo ver. ambigitur. ⁊ quideȝ
glo. iſta eſt prolixa ſatis ⁊ valde intricate loquitur. ideo
pro facili eius declaratione diuidite illam in ſex partes.
In prima valde opponit ⁊ reprobat ar. ponuntur qua
tuor intellectus ad decretalem. quorum tres reprobat.
Ponit etiam ⁊ quintum. Secūdo principaliter format
duo contraria ad que formaliter non reſpondet ibi i ver
ſi. item qualiter. ⁊ inde verſiculus debuiſſet poni poſt il
los quatuor intellectus ſeu ſolutiones. Tertio principa
liter querit de ratione decidendi in tex. in ver. dici poteſt.
⁊ debuiſſet illa pars poni poſt quartū intellectū. Quar
to glo. opponit de. c. cum contingat. J. codeȝ. ⁊ non ſoluit.
Quinto querit an deciſio huius decre. habeat locuȝ in lit
teris impetratis in cauſa appellationis in verſi. ſed hec
dubitatio. Vltimo querit an hodie procedat deciſio hu
ius tex. an vero ſit reuocata per. c. vt debitus de appella.
⁊ hec in verſicu. ſed hec dubitatio. ita domi. Cardi. diui
dit iſtam glo. ⁊ eum ſequitur domi. Abbas hic. ⁊ fuit de
mente Jo. andre. hic. ſed dominus Anto. reducit glo. ad
quatuor principalia membra ⁊ ſic ad quatuor partes ꝓn
cipales. eſt ergo primo videndum ſm eum an ſit poſſibi
le ſubeſſe dubium circa reuocationem litterarum. ⁊ ſic an
ſint poſſibiles termini ſuper quibus fundatur deciſio hu
ius decre. ⁊ de iſto primo tractat glo. iſta. Secundo vtrū
data dubitatione vilium litterarum eſt videndum an iu
dices poſſint ſibi inuiceȝ deferre. ⁊ hoc tangit glo. ſecun
do loco. Item qualiter poſſunt primi iudices. Tertio
eſt videndum qualiter poſſint primi vel ſecundi iudices
citare partes cum neſciant an ſint iudices. Quarto quid
ſi conueniunt iudices inuicem ⁊ non deferunt ſibi an poſ
ſint ambo ⁊ ſimul cognoſcere. ⁊ de hoc ſecundo tractat
glo. in verſicu. ſed dici poteſt. ℭ † Capio primum ⁊ op
pono contra decre. ꝙ practica decretalis ſit impoſſibilis
⁊ ꝙ nunq̃ȝ poſſit eē dubiū de viribus litterarū. ⁊ ſic vr ꝙ
practica hui9 decre. ꝓſupponit ipoſſibile in fcō. Aut. n. lrē
ſunt impetrate

ſunt impetrate in cauſa principali aut in cauſa appella-
tionis. primo modo non procedit decretalis nec poteſt eē
dubium de validitate litterarum. nā de iure antiquo hoc
non procedit. qꝛ aut ſecunde littere faciunt mētionem de
primis ⁊ tollunt eas. aut non faciunt mentionem ⁊ valēt
prime. ⁊ hoc eſt certum. ⁊ nulla circa hoc verſatur dubi-
tatio. c. ceterum. ē. eo. nec procedit etiam de iure nouo. nā
attenditur tēpus pſentationis ⁊ citationis ſiue ſint prime
ſiue ſecunde. ergo tunc erit locus preuentioni. c. vt debi-
tus de ap. ⁊ ſic in litteris cauſe principalis non procedit
dubiū nec etiam pcedit in cauſa appellationis qꝛ diſtin
ctio. c. oblate de ap. ſemper determinat que littere aliis p
ualeat. qꝛ ſi ſtatutus eſt terminus ab homine valent litte
re impetrate intra terminum ab appellante nō ab appel
lato. ⁊ ſi non eſt ſtatutus terminus ⁊ appellatus puenit
ſupplicando preualent ſecūde. ſi vero non ſupplicauit va
lent prime. ſi ſolum ab vno facta eſt impetratio ille valēt
non obſtantibus primis in principali quia diuerſe ſunt
inſtantie. vide glo. a principio vſqꝫ ad verſiculum reſpon
deo. deinde iunge ei verſiculum qui eſt. ꝫ. circa finem glo.
vbi glo. complet oppoſitionem ſcilicet ibi. ſed hec dubita
tio. poſtea reuertaris ſupra. ⁊ vide glo. in verſi. ibi reſpō-
deo ꝙ poteſt dubitari. qꝛ nō ſemper eſt verū ꝙ ſecunde fa
cientes mentionem de primis tollant primas. patet de re
iudi. c. inter monaſterium. quando fit mētio de litteris ⁊
non de proceſſu. Item non eſt ſemper verum ꝙ prime im
pediant ſecundas. ꝫ. eo. c. plerunqꝫ. ⁊. c. ex parte. ē. eo. ⁊ ſic
poteſt cadere dubitatio an ſimus ſub regula an ſub illis
caſibus. vide glo. in reſponſione vſqꝫ ibi in iudiciis exclu
ſiue ⁊ vade ad verſi. propter hoc ibi eſt ſecunda ſolutio.
Glo iſta ſoluit contrariū ꝙ neutra pars huius argumē-
ti vꝫ nam poſſibile eſt ꝙ ſecūdum reſcriptum faciat men-
tionem de primo. non tñ propter hoc indiſtincte tollatur
primum. ⁊ per hoc allegat. c. oblate. ⁊. c. ſepe de app. ſed
melius allegaſſet. c. audita de reſti. ſpoliato. Item ſecun
da pars non eſt vera qꝛ quandoqꝫ ſecūduꝫ non facit mē-
tionem de primo. ⁊ tñ valet. vt in. c. ſi autem. ⁊. c. plerun
qꝫ. ꝫ. eo. Ideo glo. iſta reprobato articulo formato in con
trarium ponit quatuor lecturas ad iſtum tex. Prima eſt
vt procedat qñ dubitatio conſiſtit in facto non in iure. vt
qꝛ dubitatur an ſit lapſus annus a tempore reſcripti. hāc
lecturam reprobat glo. iſta. ⁊ mouetur qꝛ ad queſtioneꝫ
facti non daret papa certam reſponſionem. vt in. c. de mu
liere de ſponſa. Sed ſaluari poteſt lectura iſta. qꝛ vt dicit
hic Io. and. ⁊ bene Papa hic non reſpondet de iure. ſꝫ
dicit quis debet cognoſcere de iſto dubio. ⁊ ſi dicas non
ne ex reſcripti inſpectione poteſt deprehendi vtrum ānus
11 ſit lapſus. reſponde ꝙ non † qꝛ annus non computatur a
tempore impetrati reſcripti. ſed a tempore negligentie. vt
in. c. plerunqꝫ. ꝫ. eo. vnde dubitari poteſt qñ incepit annus
currere ſuper hac dubitatione poteſt habere locum deci-
ſio huius decre. ⁊ per hoc videtur iuſtificata prima lectu
ra ad iſtum tex. poſita in glo. iſta. Bal. vero hic ad decla
rationem huius glo. premittit ꝙ duplex poteſt eſſe dubi-
um. primo † an reſcriptum valeat alio circūſcripto. ſecun-
12 do de concertatione reſcriptorum ꝙ valeat. prima mate-
ria eſt in. c. ſuper litteris. ꝫ. eo. ſecūda materia eſt hic. ⁊ vi-
detur ꝙ non poſſit eſſe dubium qꝛ aut ſecūde littere nō fa
ciunt mentionem de primis. ⁊ tunc preualent prime. aut
faciunt mentionem. ⁊ tunc preualent ſecūde. vt in. c. cete-
rum. ē. eo. Soluit ꝙ iſta diſpoſitio non eſt perfecta. qꝛ il-
le littere preualēt que ſunt prius pſentate ⁊ ſecuta citatio
ex eis. c. vt debitus de ap. prior data officij non inducit po
ritatem beneficij ſed citatio ſecūdū Inno. ⁊ ideo iudicio
nondum cepto per citationē non cadit adhuc dubitatio
que preualeant. qꝛ interim pendet. ſed poſtqꝫ eſt facta pñ
tatio ⁊ emanata citatio ita ꝙ citatio valeat. l. ſi pater. C.
ne de ſtatu defuncto. ⁊ no. in. c. cum debitus de app. debꝫ
enim ei ineſſe iuris validitas vt aliquid iuris operetur vt
no. in auc. offeratur. ē. de lit. conteſta. altere littere ſūt ina

nes ⁊ ope exceptionis non ipſo iure ſm Inno. iſta deniqꝫ
iuriſditio lꝫ poſſit elidi. tñ poteſt prorogari ſm Innoc. ⁊
non dꝫ formari exceptio ex hoc capite ꝙ altere littere nō
valeant ſed ꝙ alie preoccupauerunt valorem ſm Inno.
Sed contra iſtud obicit. nam in iſto. c. certum eſt ꝙ vter
qꝫ erant preſentate. l. ſi. C. de fide inſtru. † Item qō tempo
13 ris eſt queſtio facti ⁊ de tempore poteſt dubitari. puta ſi
concurrunt in data ⁊ in citatione. vt eſt queſtio puncti.
Quod aūt queſtio temporis ſit queſtio facti. patet per. l.
cum actum. ff. de nego. geſt. ⁊. l. arethuſa. ff. de ſtatu ho. l.
eum qui nouiſſimus. ff. ad trebel. Et ſubdit etiam Bald.
hic. ꝙ ſi in litteris fiat mentio reuocationis ſemper iſte lit
tere pſumuntur poſteriores. allegat no. in. l. cum propo-
nas. C. de codicil. tu vide eundem Bal. in prima conſtitu
14 tione. C. §. quibus. vbi dicit † ꝙ ſi in libro notarij reperiū
tur plura inſtrumēta eodem die confecta illud preſumit
c prius celebratum ꝙ prius reperitur ſcriptum^c vt ibi. ⁊ in
. l. ſi quis ex argentarijs. §. initiuꝫ. ff. de edendo. ⁊ per hoc
dicere poteris in caſu huius cap. recurrendum eſſe ad re
giſtrum vt prius ſcriptum preſumatur prius celebratum
ſed ſi in diuerſis libris notarij reperitur indentūtas di-
ci non preſumitur prius vel poſterius niſi in his que hñt
ordinem ab ipſa natura. puta in priuatione. qꝛ priuatio
preſumitur poſterior. vnde ſi eodem die reperitur refuta-
tio ⁊ promiſſio preſumitur preceſſiſſe promiſſio ſm Bal.
in dicto. §. quibus. Et idem voluit idem Bal. in. c. ij. ꝫ. de
officio delega. Sed iſtud dictum vt eſſet queſtio facti nō
placet huic glo. qꝛ Papa non dat reſponſum ad queſtio
nem facti. ſed cōmittit iudici. vt in. l. i. §. calumniatoribus
. ff. ad turpil. Ideo alij dicunt ꝙ hic erat queſtio iuris ſed
certe cum ius ſit certum non poteſt mutari conſenſu iudi
cum. l. i. §. i. ff. de ferijs. Bal. dicit ꝙ iſte ſunt truffe. † quia
15 per negationem vel affirmationem concertantium res ſit
dubia. l. fina. C. quibus ad liber. proclama. non licet. l. i.
C. de procurato. Item ſi ſecunde littere ſunt impetrate p
ſurreptionem licet de primis litteris faciant mentionem
talem qualem ſic obiciatur contra ſecundas litteras ſta-
tim ſub iudicibus lis eſt. Et per iſta Bald. vult ſentire le
cturam traditam per Tancredum ad iſtum tex. de qua
inferius dicetur non eſſe veram. Et per iſta ſit expedita p
ma ſolutio ad contrarium. ⁊ inquantum glo. iſta dicit re
ſpondeo neutra pars diſiunctiue perpetua eſt quaſi velit
dicere ꝙ non ſemper eſt vera. ⁊ inquantum allegat. c. ob
late de appella. re vera melius glo. iſta allegaſſet. c. inter
monaſterium de re iudi. † vbi ſecunde littere non valent
16 licet faciant mentionem de primis ſi non faciunt mentio
nem de proceſſu. faciat etiam ad hoc. l. i. ad finem. C. de
relationibus. ⁊ quod voluit ibi Bal. ⁊ tex. in. c. ex litteris
de dolo ⁊ contuma. ⁊ glo. in. c. vt debitus de appel. ⁊ in
c. prudentiam de officio delega. Et inquantum gl. iſta al
legat. c. ſepe de appel. ꝙ non valent ſecunde licet non fa-
ciant mentionem de primis quando ſunt impetrate ante
terminum prefixum ab illo tacito. ¶ In eadem glo. i.
eo modo plerunqꝫ ibi valent ſecunde licet non faciāt mē
tionem de primis erant facte inualide propter negligen
tiam generalem in non vtendo illis ⁊ finaliter putat va-
lere ſecundas non facientes mentionem de primis ſi pri-
me erant inualide. c. ex parte. ē. eodem. ⁊ ſic expedita eſt
prima oppoſitio glo. ¶ In glo. in ver. alij etiam dicunt
dat ſecundam ſolutionem ad contrarium. ⁊ per ꝯſequēs
dat ſecundam lecturam ad iſtum tex. videlicet ꝙ dubita
tio poterat eſſe de iure. Ponit exemplum ſi data erat ea-
dem in vtriſqꝫ litteris. ſed. c. vt debitus de appella. hoc d
terminat. ⁊. c. pen. de foro comp. ⁊. c. capl'in. ſancte crucis
ꝫ. eodem. Sed glo. in verſi. ſed certe reprobat hanc ſecun
dam ſolutioneꝫ. nam ex hac ſolutione ſequeref ꝙ neutre
littere eſſent priores. ⁊ p ꝯñs nō hēret locum iſte tex. de
prioribus ⁊ poſterioribus līis. nam ambe littere dicūtur
prime. l. i. §. ſi ego in duobus. ff. de bono. poſſeſ. ſm tabulas
ſed certe iſta ſecunda lectu. ſaluari poteſt licet enim data

c ¶ Scriptū. Adde pro iſta elegāti. q. illō qō voluit bal. i. l. impator la prima p cōmē to. v. col. ibi. ⁊ no. ꝙ dics. ff. de ſta. ho. per ſingula. gl. ſi. in. l. ſi ex pluribus. §. ſi. ff. de ſolu. ⁊ eūdem Bal. in. l. ſi. iiij. col. C. de edic. di. adri. ⁊ vide Iuniores ſcribentes ipſū de verbo ad ꝟbuꝫ referentes.

ſit eadem ſcilicet eodem die. tamen per teſtes probari po
teſt ꝙ alterum reſcriptuꝫ preceſſit tempore. puta q2 papa
ſignauit meam ſupplicationem de mane ⁊ tuam in ve-
ſperis. tex. eſt ⁊ glo. in. c. penultimo. eodem. titu. libro ſe
xto. ⁊ ego allego gloſam ſingularem in. l. ſi ex pluribus
17 §. finali. ff. de ſolutionibus. que dicit † ꝙ ratione hore
vnum inſtrumentuꝫ dr̃ prius altero quã glo. reputat ſin-
gularem Bal. in. l. imperator. ff. de ſtatu homi. ⁊ in. l. pre
ſcriptione. C. ſi contra ius vel vti. pub. ⁊ in. l. fi. C. de edic.
diui adria. tol. in. iiij. col. ⁊ in. l. cum proponas. C. de inter
dicto matrimonio. ⁊ idem Bal. in. c. capitulũ ſancte cru-
cis. ſ. eo. dicit † papa in eadem die conceſſit poteſtariã Bo
18 nonie duobus quis dicetur prior in data. decidit ille q re
ſpectu hore habuit datam priorem. ⁊ de hoc dicit eſſe gl.
optimam in. d. l. ſi ex pluribus. §. fi. ⁊ ita hodie in queſtio
ne facti conſulebam ſuper quadã ꝓbenda[a]. ⁊ iſto modo
a ſuſtentari põt ſecũda lectura data ad iſtum tex. Datur ⁊
tertia lectura ibi tertij dicunt ꝙ ſecũde litere faciebãt mẽ
tionem de primis in genere ⁊ nõ in ſpecie. ⁊ hunc intelle
ctum glo. iſta reprobat. q2 iſte caſus eſt deciſus per tex. in
c. ex litteris de dolo ⁊ contuma. vbi ſecũde littere debent
facere mentionẽ de primis in ſpẽ ⁊ nõ in genere. Sed iſta
lectura ſaluari poteſt q2 partes poſſunt contendere vtruꝫ
emptio ibi fuerit facta ſpãlis an generalis. nam pitiſſimi
doctores dubitant qualis ſit fienda mentio de p̃mis vtrũ
de qualitatibus clauſula eleganti ꝯtenta in primis ſit fiẽ
da mentio in ſecũdis. vt no. in. d. c. ex litteris. ⁊ in. c. cum
queſtione de reſti. ſpo. Quartam lec. ponit glo. iſta in ver
ſi. dici poteſt hanc fuiſſe rationem qñ ſecunde faciunt mẽ
tionem de primis ſufficientem. ſed opponitur cõtra ſecun
das ꝙ ſunt ſurreptitie. q2 eas obtinuit ſupprimendo veꝝ
vel exprimendo falſum. nã parte negante ſurreptiõem de
ueniendũ ẽ ad diſpoſitionem huius. c. ⁊ hunc intellectuꝫ
glo. iſta approbat ⁊ fuit Joan. ⁊ Goffre. dicentium alia
exempla fore ſuperflua. Datur ⁊ quinta lec. extra gloſas
per Tancredũ ⁊ Philippũ. ⁊ eam ſequũtur cõiter doc.
ꝙ iſtud. c. hꝫ locum vbicunq; contingit dubium tã ſup re
ſcripto q̃ꝫ ſuper iure ẽt ſi ſit talis dubitatio de qua ſapien
tes non dubitarent ſed in peritis iſte intellectus eſt opti-
mus ad iſtum tex. ⁊ comprehẽdit in ſe omnes intellectus
precedentes ⁊ ſimiles. Et ſi dicatur quõ põt dubitari de
iure cũ ius ſit certũ. rñde ꝙ ius in ſe ẽ certũ. † q2 illud qꝺ
19 eſt certum nãe ẽ certũ legi. l. ſi pater. ff. de ſol. ſed quatenꝰ
ius applicatur ad intellectum humanum poteſt eẽ dubiũ
nam multi ſunt imperiti ⁊ alij peritiores. quinimo tanta
eſſe poteſt iuris dubitatio ꝙ hꝫ excuſare etiam pitiſſimos
l. regula. ff. de iuris ⁊ facti igno. Faciat quod no. glo. in
c. vnico. de poſtu. prela. lib. vi. ⁊ ita reſident omnes antiq
⁊ Moder. ſuper hoc dubitabili tex. ⁊ pro certo aliꝺ me-
lius dici non poteſt vt paruitas ingenij mei contemplari
poteſt. Tamen mihi videtur dicendum ꝙ ad hoc vt tex.
iſte habeat locum dubitatio dꝫ eſſe probabilis. ⁊ de hoc
allego caſum formalem in. l. cum hi. §. ſꝫ cum lis. ff. de trã
ſac. vbi tranſactio fit ſuper dubio. ⁊ iuriſconſultus ibi di-
20 cit † ꝙ dubium dꝫ eſſe probabile. nec partes poſſunt finge
re dubium vbi dubiũ non eſt. faciat qꝺ no. ibi Bar. ⁊ An
ge. ⁊ quod voluit Inno. in. c. grauis de depoſi. Et iꝺ An
ge. in. l. eleganter. §. i. ff. de condi. indebi. reprobat practi-
cant modernam quorundam qui poſt rem iudicatam cõ
promittũt ⁊ dicunt cum lis ⁊ qꝺ eſſe poſſit. ⁊ facit qꝺ vo
luit idem Ange. ⁊ ibi Bar. in. l. poſt rem. ff. de tranſac. ⁊
quod voluit Inno. ⁊ omnes alij in. c. expoſita de arbitris
⁊ facit tex. ⁊ quod ibi voluit Bal. in. l. ij. C. de heredibus
21 † nam clarũ eſt ꝙ per negationem res efficitur dubia. vt i
l. i. C. de procur. ideo cum tex. vtatur iſto verbo ambigi
tur dico ꝙ dꝫ intelligi de dubio dubitatione digno. ⁊ per
conſequens non ita ex arrupto debet intelligi. vt voluit.
Quinta lec. huius tex. approbata per omnem modernaꝫ
iuris prudentiam. ⁊ per iſta habetis declaratam lectu-
raꝫ huius decre. Glo. iſta in principio opponit ꝙ ex alio

a ¶ Quadã ꝓbenda. Uide Fely. hic colũ. iij. verſi. ratiõe vnius hore referentẽ q̃cũq; adducit. d. andre. hic ⁊ ipſũ in teſtem citat addendo multa alibi dicta ꝺ mente ipſius. vide dio quia multa vltra ipſum addit.

b ¶ Triẽniũ. Uide vltra all' dõ. d. Abb. i. c. at ſi clerici de iudi. q egregie hoc diſputatiue exequtur. ⁊ moderniores. canoniſtas ipſum ſequẽtes.

iſte tex. procedere non poteſt. nam certum eſt nature ⁊ iu
re ꝙ aut primi ſunt iudices aut ſecũdi. ergo non poſſunt
ſibi deferre in cõmiſſione huius dubij q2 poſſet cõtingere
ꝙ non habentibus poteſtatem fieret iſta delatio. † Item
22 ex quo dubitatur ꝓbabiliter an primi an ſecundi iudices
ſint iudices. ergo nec p̃mi nec ſecũdi pñt citare ptes q2 rõ
ne dubij neutri habent exercitium iuriſditionis. ar. l. duo
ſunt titij. ff. de teſtamẽtaria tutela. vbi ſi teſtator dedit titi-
um tutorem filio ſuo ⁊ duo reperiantur vocati hoc nomi
ne titius neuter poteſt exercere tutelam ex quo nõ appa-
ret de quo teſtator ſenſerit licet in veritate vnus ſit tutor.
glo. non reſpondet ad iſta contraria poteſt reſpõderi ad
primum ꝙ immo primi ⁊ ſecundi habent iuriſditionem
licet elidibilem per exceptionem. vt dictum fuit in. c. cete-
rum. ſ. eo. ⁊ maxime habent iuriſditionem ſuper inciden
23 ti † q2 in dubio iudex habet poteſtatem a lege an ſua ſit iu
riſditio cognoſcendi. l. ſiquis ex aliena. ff. de iudi. Ad ſecũ
dum reſponde ꝙ ratione huius dubitationis quilibet po
teſt exercere iuriſditionem in iſto incidenti auctoritate le
gis. vnde ſi pars poteſt probare de quo titio teſtator ſen-
ſerit ita poteſt nunc probare de quibus iudicibus Papa
ſenſerit. ⁊ ſi nõ poteſt queſtio decidi poterit vltimo recur
24 ri ad papam per no. in. c. ſane de officio delega. † Bal. hic
circa hoc an dubitans de iuriſditione delegata poſſit ci-
tare partes arguit ꝙ non q2 dubitat an ſit iudex. In con
trarium allegat q2 rõne dubij hꝫ iuriſditionem ſuper iſto
articulo an ſua ſit iuriſditio. ⁊ allegat. d. l. ſiquis ex alie-
na. ⁊ ad illum tex. reſpondet ꝙ loquatur in iudice ordi-
nario qui habet iuriſditionem vniuerſalem. Soluit bal.
ꝙ ſi littere ſunt preſentate poteſt citare alias non. Nõ ob
ſtat ſm̃ eum lex ſecũda in ſecundo reſponſo. ff. de iudicijs
vbi non requiritur iudicis ſcientia. q2 non loquitur quan
do prorogatur iuriſditio ordinaria. ⁊ dicit Bal. hoc eſſe
valde notandum † ꝙ vbi iudex ſit factũ lꝫ erret in iure va
25 let citatio. quia habet ſcientiam fundamenti. tex. dicit eſſe
ſingularem in. l. multum. ff. de condi. ⁊ demonſtra. faciat
ad hoc quod voluit Ange. in. l. ij. ff. ſiquis in ius voca. nõ
ierit. vbi allegat tex. iſtum. † ꝙ citatus debet comparere
26 coram iudice delegato quando eſt dubium de iuriſditio-
ne eius licet teſtes ⁊ alie perſone ſimiles non teneãtur cõ
parere quando eſt dubium de iuriſditione iudicis dele-
gati. allegat nota. in. c. cum contingat. ſ. eodem. Et idem
voluit idem Ange. in dicta. l. ſiquis ex aliena. ⁊ per hoc
expedita eſt gl. iſta in principio ibi item qualiter poſſunt
primi iudices. Et ſic expedita eſt ſecunda pars huius gl.
Uenio ad tertiam partem glo. que fuit ratio decidendi.
dic timor vexationis partium coram diuerſis iudicibus
⁊ intricationis ⁊ contrarietatum proceſſus fuit cauſa ⁊
ratio decidendi vt iudices ſibi deferant vel recurratur ad
arbitros. vt voluit glo. iſta. deinde glo. iſta in quarta par
te opponit de. c. cum contingat. ſ. eodem. vbi ordinarius
cognoſcit de preualiditate litterarum. ⁊ non ipſi iudices
delegati. Glo. iſta non ſoluit. ſed poteſt dari duplex ſolu
tio. ibi enim loquitur poſt factum cum vtriq; delegati ſe
cerunt proceſſus ſuos ⁊ mandarunt ordinario contraria
ſed iſtud capitulum loquitur quando a principio dubita
tur de reuocatione litterarum. vel ſecũdo ⁊ melius reſpõ
de ꝙ ordinarius non pronunciat ſuper reuocatione re-
ſcripti. ſed ipſorum ad ſuam inſtructionem cognoſcit ꝙ
illorum preualeat. In quinta parte glo. querit † an habe
27 at locum iſte tex. in litteris impetratis in cauſa appellatio
nis ⁊ glo. dicit ꝙ hec dubitatio de reuocatione literarũ
non habet locum in litteris appellationis ⁊ cauſe princi
palis. quia iudices appellationis hoc cognoſcere debẽt.
vt in cap. dilectus filius. ſ. ſ. eodem cum in diuerſa inſtã-
tia ſint impetrate. nam alia eſt inſtantia cauſe principa-
lis. ⁊ alia inſtantia cauſe appellationis. † nam de iure ci-
28 uili ad finiendum inſtantiam cauſe principalis datur tri
b ennium[b]. vt in lege properandum. C. de iudicijs. ſed in
cauſa appellationis datur annus ⁊ ex cauſa biennium.
vt in auc.

vt in auc.ei qui.C.de tempo.appel.de iure canonico non
eſt prefixum tẽpꝰ inſtantie cauſe principalis.vt no.in.c.
pe.de iudicijs.ſed in cã appellationis ſic.vt in.c.ex ratiõe
de ap.⁊ procedit glo.iſta qñ ſolũ impetraẽ vnũ reſcriptũ
in cã appellationis.qꝛ non iudex a quo ſed iudex ad quẽ
hꝫ cognoſcere de validitate appellationis.vt in.c. dilecti
de ap.ſed in cã appellationis impetrarent diuerſa reſcri-
pta a partibus.⁊ dubitaret tũc de validitate reſcriptorũ.
tunc optime ſeruaret practica iſtius decretalis.⁊ ad hoc
faciat.c.bone de confir.vti.vel inuti.⁊ etiam qꝛ iſte tex.nõ
diſtinguit inter cãm appellationis ⁊ cãm principalẽ. er-
go generaliter dꝫ obſeruari vbicunqꝫ dubitaẽ de reuoca-
tione reſcriptorũ.c.ſi.romanorum.xix.diſt.l.i.§.generaliter
.ff.de legatis preſtan.¶ Sexto.⁊ vltimo glo.†querit an
29 hodie ꝓcedat deciſio huius.c.⁊ ratio dubitandi exordiũ
hꝫ ꝓpter.c.vt debitus de ap.glo.iſta dicit ꝙ non hꝫ locum
hodie re integra per illum tex.dicit Io.an.ꝙ melius di-
xiſſet re non integra.ſed dic ꝙ quilibet habuit bonum in
tellectum.nam ſi tenemus ꝙ per.c.vt debitus ſtandũ ſit
hodie preſentationi ſecuta citatione ⁊ non ſit ſtandũ da-
te.hoc capitulum non haberet locũ re integra.qꝛ nullus
eſſet iudex qui primo faceret citationem.ſed ſi negocium
cauſe non eſſet integrũ.puta qꝛ proceſſus eſſet inchoatus
coram primis.⁊ poſtea impetrentur ſecũde littere non fa
cientes mentionem de proceſſu primarũ ſi reuocetur i du
bium vtrũ ſecũde ſint ſurreptitie.⁊ tunc ſuper hoc dubio
poteſt ſeruari iſtud capitulum tenendo ꝙ.c.plerunqꝫ.⁊.c.ſin
autem non ſunt ex toto correcta.de quo dictum fuit in.c.
i.eo.Item tenendo ꝙ ſint correcta põt ſeruari ſi vtriqꝫ
iudices concurrerent in citatione ita ꝙ non haberet locũ
preuentio.Et per iſta eſt expedita iſta glo.magiſtra cum
30 ſua materia.¶ †No.ibi dixerint deferrendum ꝙ primi
iudices poſſunt deferre ſcdis ⁊ ſecũdi poſſunt deferre pri
mis.ſ.in cognoſcendo cuius ſit iuriſditio.nam ſi certũ eẽt
cuius ſit iuriſditio in cauſa principali non poſſent ſibi de
ferre.⁊ ſic ratione dubitationis poſſunt iudices ſimul ꝓ-
cedentes deferre vnus alteri.idem putat Bal.in iudicibꝰ
ordinarijs qui ꝑſunt vni ⁊ eidem territorio inſolidum. ſe
cus ſi vnus preſideret vni territorio ⁊ alter alteri territo-
31 rio.†vnde ſi poteſtas ⁊ capitaneus procederent ex eodẽ
delicto vnus poſſet deferre alteri qꝛ non dꝫ per vtrũqꝫ ꝓ
cedi.argu.l.quotiens.ff.de vſufructu.⁊.l.ſiquis ſeruũ.§.
inter duos.ff.de leg.ij.inhibere autem vnus alteri nõ põt
32 †qꝛ par in parem non hꝫ imperium.c.innotuit de elect.l.
nam magiſtratus.ff.de arbi.l.eſt receptum.ff.de iuriſdi-
om.iudi.niſi preuenerit.qꝛ tunc poteſt inhibere alteri nõ
tanꝙ̃ inferiori ſed tanꝙ̃ turbatori exercitij iuriſditiõis.
vt hic colligi poteſt ex dictis Inno.†Sed pone ꝙ plures
33 iudices ordinarij dant criminaliter diuerſas ſñias contra
rias in negocio principali quid iuris videẽ ꝙ prima ſñia
valeat ⁊ nõ ſcda.vt in.l.i.C.qñ prouo.non eſt neceſ.ſꝫ ibi
loquiẽ qñ ſñie feruntur ſuper eodem libello.nõ qñ ſuper
diuerſis.Itẽ qñ ex eadẽ inſtãtia non qñ ex diuerſa.Bal.
hic in lectura decidit ſtandum eſſe prime ſñie.qꝛ ſi de deli
cto eiuſdẽ hoĩs ſepius queri poteſt ꝓcedit ante ſñiam.ſe-
cus poſt ſñiam.vt no.in.c.i.per doc.de her.li.vi.vbi ẽ gl.
valde no.qꝛ ſñia illa imponit finẽ liti.l.i.in fi.C.de aſſer.
tol.l.nulli.C.de iudi.c.inter monaſterium de re iudi.l.ſi
quis a multis.ff.de noxa.†qꝛ occupantis per ſñiam meli
34 or eſt conditio.nil enim reſtat fiendum.qꝛ ſopitum eſt cum
materia iudicij eſt abolita.ita dicit hic Bal.in lectura.ſꝫ
idem Bal.in apoſtil.qñ eſt diſcordia iudicum diſtinguit
hoc mõ.aut eſt inter ordinarios aut inter delegatos aut
inter ordinariũ ⁊ delegatũ.ſ.a principe.primo caſu ſi in-
ter ordinarios.aut vnus eſt ita ſub altero ꝙ ſuperior poſ
ſet cãm ad ſe reuocare vt epũs ⁊ vicarius eius.tunc ſupio-
ri eſt obediendũ.l.iudicium ſoluitur.ff.de iudi.aut ſubal-
ternatur.ſed non ſic vt ſuperior poſſit cãm ad ſe reuocare
vt epũs ⁊ archiepũs.tunc aut vnus prius citauit ꝙ̃ alius.⁊
iſte eſt potior.vt no.Archi.xi.q.i.c.de perſona: ⁊ probaẽ

in.l.i.C.de offi.prefec.preto.aut ſimul ceperunt vel dubi-
tatur de ordine.tũc inferior dꝫ deferre ſuperiori.qꝛ lex de
fert.vt in.l.cõtra pupillum.§.is q ad maius.ff.de re iudi.
Aut ſunt iudices pares in eodẽ territorio vel diuerſo. ⁊
tunc reus poteſt ſibi eligere corã quo cõpareat.ar.l.iij.ff.
de eo quod cer.lo.⁊ ſi compareat coram vno. tunc poteſt
excipere ne alius procedat.ſed ſi non exciperet proceſſus
vtriuſqꝫ teneret.c.cũ.M.de cõſti.ſm Inno.⁊ hoſti.in ea
dem qõne ſed in diuerſis qõnibus dic vt in.l.ij.l.fin.ff.de
cuſto.reo.Si vero qõ eſt inter delegatos.⁊ tũc aut nitũ-
tur ex diuerſis cõmiſſionibus.⁊ loqtur iſte tex.aut ex ea-
dem cõmiſſione.⁊ tunc non eligitur tertius ſeu arbiter vt
no.in.l.item ſi vnus.§.principaliter.ff.de arbi.⁊ vbi vnum
35 territorium non ſubeſt alteri vera eſt regula†ꝙ quilibet
in ſuo territorio maior eſt.vt no.in.l.apud eum.ff.de ma
numiſ.Si vero qõ eſt inter ordinarium ⁊ delegatũ ꝑferẽ
delegatus.vt hic per Inno.faciat quod voluit idem Bal.
in.l.i.ff.de offi.conſul.Glo.ſuper iſto verbo deferendũ di
36 cit de conſenſu partium.⁊ ſic no.ex ea†ꝙ iſta delatio fien
da per iudices eſt de conſenſu partium fienda.alleg.c.ſu
per qõnum.§.nos aũt de officio delega.cum corã vtriſqꝫ
poſſit proponi exceptio.vt dictum fuit in gl.i.⁊ etiam di-
cit glo.iſta ꝙ ſine conſenſu partium poſſent adinuicem d
ferre ſi vellent.ſed honeſtum eſt ꝙ de partiũ conſenſu fiat
⁊ iſta glo.ſm ordinem tex.deberet eſſe ſecũda glo.lꝫ ali-
qui tex.habeant eam vt tertiam glo.⁊ cum hac glo. con
cordat Inno.vꝫ ꝙ ſine conſenſu partium delatio fieri poſ
ſit.nec obſtat quod habetur.d.c.ſuper qõnum.§.nos aũt
qꝛ ibi loquitur quo ad hoc vt tollatur poteſtas recuſan-
di.alias aũt bene poteſt dari iudex etiam ſine conſenſu ꝑ
tium ⁊ ꝙ in caſu iſto poſſit huius iudex deferre alteri ẽt ſi
ne conſenſu partium.faciat iſte tex.qui ſimpliciter promit
tit hanc dilationem fieri per iudices nec eligit conſenſum
partium interuenire.⁊ ideo hoc caſu non reperitur de ne
ceſſitate partium conſenſus.quidam tñ dixerunt ꝙ ſi agi
tur de delatione irreuocabili requiritur conſenſus parti-
um.ſecus ſi de reuocabili.qꝛ ſi pars non conſenſit poterit
recuſare illum cui fiet hec delatio ſm iſtã opinionẽ ꝙ nõ
placet Innocen.quia ex quo ius vult ꝙ iudices habeant
iſtam poteſtatem deferendi non poterit pars appellare
⁊ recuſare.⁊ pro hoc faciat qꝛ non videtur intereſſe par
tis quis ſit iudex.nam veriſimile eſt ꝙ quilibet iuſtitiam
c 37 miniſtrabitᶜ.Hoſtiẽ.reprobat hanc rõnem†qꝛ immo in-
tereſt partis habere iudicem propitiũ ſaltem in arbitra-
rijs ſm no.in.c.conſuluit de offi.delega.dicit etiã hic In-
no.ꝙ ſi primi deferant ſcdis. vel econtra pars cõtra quã
pronunciabitur non poterit appellare etiam ſi ſine cõſen
ſu partium facta fuerit delatio.qꝛ nullum fit ſibi preiudi-
cium in principali negocio.qđ pꝫ qꝛ ſeruari debet iuſtitia
ſiue procedant primi ſiue ſecundi.⁊ ſi illud facient nõ po
terit appellari. ⁊ hanc opinionem Innocẽ.ſequitur hic
Io.de lignano ⁊ etiam ſequitur dominus Cardina.refe
rens in accidentia facti ita conſuluiſſe Saly.Sed verior
videtur opinio Hoſtien.per id quod no.gl.in ver.ſopia-
tur que dicit ꝙ a ſententia arbitrorũ electorum ſm diſpo
ſitionem huius capituli poteſt appellari.tamen conſide-
rata ratione Innocen. videretur dicendum oppoſitum
Ioã.de imo.hic dicit tenendam eſſe opinionem glo. nec
eſſet recedendum ab ea per id quod voluit Iacob.butri.
in.l.i.C.qui pro ſua iuriſditione.bene facit dictum Bal.
in.l.hereditas.C.depoſiti dicentis auctoritatem glo. om
nes alias antecellere.dominus Abbas dicit hic ſe audi-
uiſſe fuiſſe conſultum ſm opinionem Inno.domi.Saly
ce.autem nullam mentionem facit.ſed ipſe ſequitur opi-
nionem Hoſtien.nam ſi non intereſt habere magis vnũ
iudicem ꝙ̃ alium fruſtra fieret iſta prouiſio de qua in te-
xtu iſto.Item ſi poteſt appellari a iudice vnius reſcripti.
cum pronunciauit ſuam eſſe iuriſditionem.vt in.c.ſigniſi
cauerunt de excep.eodem modo dicendũ eſt hic.Item qꝛ
a quolibet modico grauamine poteſt appellari.vt in.c.

c¶ Miniſtra
bit.Q: aliter nõ
eſſet iudex.xx
iij.q.ij.c.iuſtus
belli.⁊.c.forᵒ
§ in oi de ver.
ſig.ergo cõtra
Hoſt.⁊ cõpro
bat hoc ꝑ me-
morãdũ dictũ
philoſophi.v.
ethicorum aſſe
rentis.nil aliud
iudicẽ eſſe ꝙ̃
animatã iuſti-
tiam.vide ibi
per te.

fi.de ap.⁊ ita reſidet hic do.Abb. ſequens opi. Hoſtien.
Bal.vero hic dicit ꝙ non poſſunt iudices deferre inuitis
partibus ſi ſunt ſuſpecti alioqui videtur ꝙ poſſint q: nõ
poſſunt dici feciſſe iniuriam qui iuris formam ad vnguẽ
ſeruant ⁊ legi obediunt.⁊ ideo a tali delatione nõ poteſt
appellari.q: non tangit ius partium in aliquo ſm Inno
cẽ.⁊ q: hoc eſt voluntarie iuriſditionis non preciſe ⁊ po
teſt expediri quolibet tpe ⁊ loco etiã non ſedentibus iu
dicibus pro tribunali.l.nolit.ff.de interrog.actio. nec in
hoc eſt neceſſarius conſenſus vel ſcientia litigatorum li
cet honeſtius ſit hoc facere de conſciẽtia partiũ ſm Ber
nar.⁊ putat Bal.ꝙ partes poſſunt compelli ad cõſentiẽ
dum.l.cũ hereditas.ff.de admi.tuto.l.itinere cũ ibi nota
tis.ff.de ſeruitu.ruſti. ⁊ hoc ad maiorem roboris firmi
tatem.l.ſi ego.§.i.ff.de iure do. quod dicit eſſe no. ⁊ non
intereſt ꝑtium vt iudicem habeant Petrum vel Bernar
dũ ſm Inno.Item iuriſditio non tangit intereſſe iudicũ
niſi competat rõne dignitatis.ideo iudex q excludit non
appellat ſm Inno.quod eſt no.q: littera nõ requirit cõ
ſenſum partium niſi in electione arbitrorum ideo partes de
bent habere ratum ⁊ firmum q: eis nil nocet.l.ij.§.item.
38 ff.de aqua plu.arcẽ.† Poſtea idẽ Bal.querit an iſta cõ
certatio qui ſint iudices pertineat ad ipſos litigantes. ⁊
videtur ꝙ ſic cum non pertineat ad ipſos iudices q: eo
rum non intereſt.Item q: non debent ſe ingerere.l. que
omnia.ff.de procur.niſi ergo litigatores excipiant non ꝑ
tinet ad iudicem declarare iuriſditionem ſuam. In ↄtra
rium videtur ꝙ poteſt defendere honorem ſuũ nec dicit
ſe ingerere q: non ingerit ſe contra dñm.Item q: nõ in
cipit cum iam ingreſſus ſit.ſed ꝓſequitur alterius factũ.
Soluit Bal.ꝙ niſi excipiatur non poſſint pronunciare
ſe non iudices vel deferre.vt ſentit hic Inno.facit.l.ſed ſi
ſuſceperit.ff.de iudi.⁊.l.munerum.§.iudicandi.ff. de mu
neribus ⁊ honoribus.⁊ lʒ Inno. videatur dicere ꝙ nec
39 partiũ intereſt dʒ ſane intelligi† q: rei ſemper intereſt de
40 clinare forum ſi poteſt† vnde qui opponit declinatoriam
fori non hʒ probare de intereſſe.l.ſi fideiuſſor.§.q̃daʒ.ff.
mandati.q: reorum eſt fugere.l.ſiquis intentiõe ambigua.
ff.de iudicijs.l.inter ſtipulantem.§.i.ff.de ver.oblig.⁊ ſic
Bal.videtur ſentire ꝙ partium interſit: ergo ſequitur ꝙ
requiritur conſenſus partis.vt voluit hic.Hoſt.ſed idem
Bal.hic in apoſtil.dicit ꝙ in delatione iuriũ ⁊ in electio
ne arbitrorum nõ exigit ↄſenſus partiũ.⁊ ſic vr̃ eẽ ſibi ↄ̃ri⁰.
Põdera q: dicere ꝙ req̃rat ↄſenſus ꝑtiũ.vt voluit Ho
ſti.eſt corrumpere iſtuʒ tex.q: cum tex.dicat niſi poſterio
res prioribus vel econtra duxerint deferendũ ſi req̃rere
tur conſenſus partium non conſiſteret actus dilationis i
poteſtate iudicum.quod eſt contra iſtum tex.q: cum iſte
tex.requirat arbitros cõiter eligi de conſenſu partium.ſe
quitur ꝙ in caſu precedenti non excludit conſenſum par
tium.Quinimo plus dico circa iſtum paſſum ⁊ forte nõ
41 male† ꝙ vbicũq; impetratur iudex ⁊ vtraq; ps eſt coraʒ
ſuperiore iudex non eſt dandus ad petitionem vnius par
tis.ſed dʒ cõcurrere conſenſus vtriuſq; partis.l.obſeruã
dum.ff.de iudicijs.no.in.c.ceterum.ẽ.eo.Si vero vna ps
eſt preſens ⁊ altera pars eſt abſens. ⁊ tunc de ſtilo curie
eſt vt detur iudex ad petitionem impetrantis ſalua alteri
parti facultate recuſandi iudicem ex cã rõnabili. vt in.c.
cauſamq;.⁊ in.c.inſinuante de officio delega.Si võ vtra
q; pars eſt preſens ⁊ non concordant in iudicem de ſtilo
curie eſt vt quelibet pars eligat vnum ⁊ curia aliũ faciat
glo.in.d.l.obſeruanduʒ.ita dicamus in propoſito ſi par
tes ſunt preſentes ⁊ iudices volunt deferre ſibi ad iudicẽ
ꝙ tunc requiratur conſenſus partiuʒ.nam ſi qñ datur iu
dex de nouo requiritur conſenſus partium.vt dictum eſt.
ergo multofortius qñ adinuicem ſibi deferrunt ⁊ per cõ
ſequens opi.Hoſti.videtur mihi verior data preſentia ꝑ
tium.quod eſt bene no.† Et dicit hic Inno.ꝙ iſti iudices
42 cognoſcentes ex delatione ſunt iudices ordinarij ⁊ nõ de
legati lʒ ad vnam ſpeciem ſeu ad vnum articulum tm̃ q:

a Cognoſcant. Uide vltra alios doct. Panor. hic in l.notabili ſtati poſt ſũmariũ. ver.nota pmo ordinẽ q egregie paucis virtualiter multa abſoluẽdo declarat iſtud notabile ⁊ fere q̃ hactenus a.do. And.adducta fuere hic.

b Duo corpora. Adõ Fely.hic col.pen. circa mediũ.v. vbi duo corpora q mirabiliter diſtinguit paucis reſoluendo materiam vſq; ad immediata. vide omino q: egregie loquitur.

c Loco vnius. Facit piſtano.ↄcl'one illud qd no. de manumiſſio.l. apud eũ.⁊ ibi q̃plures ſcribentes.

habent iuriſditionem a canone.nã aliud eſt a canone de
legare ⁊ aliud deferre ſm Inno.Bald.vero hic dicit ꝙ
ſunt iudices anormali ⁊ magis accedunt ad naturam de
legatorum q: eorum iuriſditio eſt ſubſecutiua iuriſditiõis
delegati.arg.l.properandũ ad fi.C.de iudicijs. † No.
43 ibi ſimul ꝙ qñ tangitur iuriſditio duorum iudicum non
debent ſeparatim cognoſcere ſed debent inſimul conueni
re ſm practicam huius.c.⁊ hoc ne contingat ferri ſñias
ↄ̃rias ſi forte ſeparatim cognſcerent.de quo dicenduʒ. vt
in.c.prudentiam de offi.dele.⁊ in.l.pomponius.alias in
a cipit ſi vni.ff.de re iudi. No.ibi cognoſcant[a].ſ.cuius ſit
iuriſditio.⁊ hec auctoritas eſt eis ſubtributa per iſtud.c.
⁊ non priſco iure. No.ibi vnam ſñiam.ſ.interlocuto
riam cuius ſit iuriſditio.ſed an ab iſta interlocutoria poſ
ſit appellari dic ꝙ ſic.vt eſt glo.ſing.in auc.habita.C.ne
44 filius pro patre. † No.ibi q̃uis plures ꝙ vbi duo cor
b pora[b] ſimul cõiungunt tanq̃ corpora ſeparata ad vnuʒ
actum extenduntur non ſtatur maiori parti reſpectu nu
meri perſonarum ſed maiori parti vtriuſq; corporis.⁊ ſic
dicta duo corpora non habent voces pro numero pſona
rum ſe pro numero corporis. ⁊ ſic cum ſint duo erũt due
voces tm̃ quarũ vna habebit vnum corpus alia alterum
q̃uis excedat ex numero perſonarum. facit quod habet
in.c.ſcriptum de elec.Nec ob.quod habetur in.c.i.de par
rochijs.q: ibi non erant diuerſa corpora numero. immo
erat idem populus lʒ vna pars ſemper remanſiſſet catho
lica.alia vero pars fuerit lapſa in hereſi. ſed poſtea erat
reuerſa ad fidem. ⁊ ſic illi iudices vnius reſcripti ꝓ vno
reputantur a papa.⁊ ſi vnus ſolus eſſet in alio reſcripto.⁊
tunc tantum valet vnus q̃tum valent mille.l.cui fundus
in fine.ff.de condi.⁊ demon.hanc rõnem aſſignat no. gl.
hic.Itẽ iſti iudices diuerſorũ reſcriptorũ non faciũt vnũ
corpus.⁊ ideo non vʒ maior numerus.tunc enim ꝓualet
maior numerus qñ reſultat vnum corpus ex pluribus vt
vnũ collegiũ vel vnum corpus creditorum quaſi vnus acer
uus eorũ ex iuriſditione.q: ius iubet eos facere corpus
idest congregationem ⁊ cumulum.l.maiorem.ẽ.de pac.
l.fi.C.qui ho.ce.poſ.⁊ ideo glo.hic ſuper iſto ver.pluries
45 decidit multum ſingulariter† ꝙ deputati ad vnum offiũ
c ſunt loco vnius[c] ⁊ ideo ſi debent cõuenire cum deputatis
ad aliud officium cũ illi etiam ſint loco vnius non ſtatur
maiori parti reſpectu numerorum pſonarum ſi plures ſunt i vno
officio q̃ʒ in alio.tamen iſta glo.in fi.videtur aliqualiter
limitare.Cõpoſt.dicit ſepe recurrendum ad arbitros ni
ſi ſaltem maior pars iudicum reſcripti conueniant exem
pluʒ ſi ſint deputati tres iudices in quolibet reſcripto nõ
ſtatur eorum diffinitioni niſi ſaltem duo iudices vnius re
ſcripti conueniant cum duobus alterius. nam ſi haberet
maior pars cuiuſlibet reſcripti per conſequẽs haberetur
conſenſus oium ex interpretatione. q: qd facit maior ps
omnes facere videntur.c.i. de his q̃ fiunt a maiori parte
capi.non aũt ſufficeret ꝙ vnus ex iudicibus vnius reſcri
pti conueniat cum tribus alterius reſcripti q: lʒ hoc cãu
eſſet maior pars perſonarum.non tñ eſſet maior pars al
terius reſcripti.nam ille vnus pro nihilo reputat ex quo
maior pars illius reſcripti remanſit in cõtradictione. ⁊
ita intelligatur iſta gl.ad fi. Ex his collige ſingulare di
ctum ꝙ alibi non ita bene reperitur.ſ.† ꝙ vbi conueniũt
46 duo corpora ad aliqd explicandũ non ſufficit habere ma
iorem partem perſonaruʒ ſed requirit maior pars cuiuſ
libet corporis ratio.q: nõ poteſt dici ꝙ illa corpora hoc
fecerint niſi habeatur maior pars vtriuſq;.⁊ hoc firmat
hic do.Anto.facit quod no.glo.⁊ Joã.an.in.c.i.ne ſede
vacan.li.vi.vbi concludunt† ꝙ ſi capitulũ ⁊ epõ habẽt
47 aliquid agere non valet actus niſi cum epõ cõcurrat ma
ior pars capituli ſicut non ſufficeret maior pars capituli
ſine epõ.q: veniunt vt duo corpora ſeparata.no.in.c.po
ſtulaſti de ↄceſ.preb.idẽ ſentit Jo.an.in alijs terminis in
.c.ſtatutum de elec.in.vi.aliter tñ ſentit Fede.de ſenis cir
ca hoc in conſilijs ſuis circa principiũ.ſecus dic vbi duo
corpora

corpora conuenirent ad vnũ ⁊ ad illũ actũ facerent vnũ
corpus q2 tunc ſtabitur iudicio maioris partis perſona-
rum exemplũ in ipſo ſtudio bononienſi artiſte faciũt cor-
pus de per ſe ⁊ iuriſte faciunt aliud corpus ẽt de per ſe
⁊ etiam vltramõtani faciunt corpus de per ſe ⁊ citramõ
tani faciunt corpus de per ſe ⁊ qñq3 in factis concernenti
bus ſtudium conueniũt ambe vniuerſitates. nam tunc cõ
ſtituunt vnã vniuerſitatẽ ⁊ non duas rõne materie ſubie-
cte tunc enim ſtaretur iudicio maioris ptis perſonaru3 ⁊
hoc ſentit Bar. in. l. fi. ff. de colle. illici. ſed in factis concer
nentibus totũ ſtudium ſi cõuenirent doc. ⁊ ſcholares dic
ꝙ hoc caſu faciunt vnam vniuerſitatem ideo tunc ſtare-
tur iudicio maioris partis habito reſpectu ad numerũ ꝑ
ſonarum. Glo. hic in verbo plures colligit ꝙ non ſtatur
d iudicio maioris partis ° allegat. c. qm̃ de iure patro. ſed
certe ibi ſtatur. iudicio maioris partis ſufficit enim ꝙ ſit
maior pars comparatione minoris ſed bene eſt veru3 ꝙ
non requiritur ꝙ ibi interueniat maior pars omniu3 ſicut
eſt in cã epiſcopi. v. q. iiij. c. i. ⁊ in iudicib⁹ delegatis a prin
cipe. l. in offerendis. C. de appel. l. fi. C. qui bo. cede. poſſ.
48 † vbi loquit̃ quãdo reperitur creditor in maiori ſũma quo
caſu ſtatur eius iudicio in dãdis in inducijs quinquẽna
libus. ſi aũt creditores eſſent pares in cumulo dẽbiti tunc
ſtaretur iudicio maioris partis creditorum ſic d3 intelli-
gi. iſta gl. in v̄. licet ſecus. an aũt debeat ſtari iudicio ma-
ioris ptis dixi late in. c. cum omnes. de cõſtitu. ¶ No.
ibi per arbitros q2 hic eſt caſus in quo eliguntur arbitri
iuris alius caſus eſt in. c. ſuſpitionis de officio dele. ⁊ i. c.
cũ ſpeciali de appel. ⁊ alius caſus eſt in. c. ſi clericus. xi.
q. i. ſ. quãdo epiſcopus habet cauſam contra ſubditũ q2
tunc eliguntur arbitri ⁊ ideo pulchre dixit Joã. an. in. c.
49 pia de excep. lib. vi. † qđ arbitri iuris non eliguntur niſi
e in caſibus expreſſis in iure ꝙ dictum eſt memoria dignũ
ſed do. Abb. hic credit ꝙ ẽt in alijs caſibus non expreſſis
habẽtibus eandẽ equitatẽ cu3 expreſſis poſſunt eligi. ad
hoc allegat glo. Jo. an. in. c. ſtatutum poſt princi. ⁊ co. in
50 vi. que dicit ꝙ ſi dubitatur † an loc⁹ vbi fit cõmiſſio ſit in
ſignis poterũt arbitri eligi ⁊ faciat q2 prouiſio ſpecialis
extenditur ꝑpter idẽptitatem rationis vt eſt tex. in. c. cu3
dilecta de confir. vtili. vel inutili. glo. in. l. i. C. de condi. in
51 debi. ¶ No. ibi a partibus † ꝙ arbiter eligendus a par-
tibus ſm̃ Bal. hic eſt verus arbiter. l. arbitro qui ſatiſd.
cog. ſed quando tertius arbiter eligitur a duobus arbi-
tris ⁊ tunc talis tertius arbiter non eſt ꝓprie coarbiter
nec collega. ſed eſt quidam bonus vir ſuppoſitus ad ſe
dandum diſcordias arbitrorum potius q̃3 litigatorum
cuius auc. debent aquieſcere primi arbitri ⁊ litigatores
allegat no. in. l. item ſi vnus principalr. ff. de arbitr. ⁊ qđ
no. Ja. de are. in. l. ꝙ ſi forte. §. i. ff. de ſolu. de hoc vide ꝙ
pulchre no. idẽ Bal. in. l. prima in. i. col. C. de his que pe
52 ne nomine. † ſed vtrum iſti arbitri teneantur acceptare cõ
promiſſum poſtq̃3 electi ſunt cõmuniter a partibus vide
retur dicẽ. qđ non per tex. in. l. ij. §. tã ⁊ fi. ff. de arbi. vbi
non cogitur quis acceptare cõpromiſſum. ⁊ glo. multu3
ſingularis in. c. ſicut. xi. q. i. dicit ꝙ non peccat ille qui nõ
acceptat arbitrium vel non componit ⁊ glo. ſolẽnis in
auc. vt differentes iudices. §. i. dicit ꝙ nõ eſt ſatis prudẽs
qui ſuſcepit in ſe cõpromiſſum. l. cum lege in fi. ff. de arbi.
Mihi videtur ꝙ iſti teneant̃ acceptare cõpromiſſum ex
eo q2 tales arbitri ſubrogantur loco iudicu3 ⁊ a ſentẽtia
eorum appellatur. c. ab arbitris de offi. dele. lib. vi. ergo
ſequit̃ ꝙ tenentur acceptare. l. munerũ. §. iudicandi. ff. de
mu. ⁊ ho. l. in ſacris. C. de ꝓximis ſacrorum lib. x. ⁊ alle
go in ſimili tex. valde ſingularem in. l. i. §. q̃3uis. ff. vbi pu
53 pillus educari debet per quem tex. conſueuit decidi † ſta-
tuto cauetur ꝙ cauſe conſanguineorum compromittant̃
in agnatos ꝙ licet de iure cõi nemo teneatur acceptare
cõpromiſſum vt dictum eſt nihilominus illo caſu tenent̃
agnati acceptare cõpromiſſum per illu3 tex. faciat lex cõ
54 gruentius. C. de patria poteſtate. † ⁊ tangit hic Bal. ſuc-
cinte tamẽ ſuper iſto verſiculo ꝑ arbitros cõmuniter ele-
ctos a partibus huius concertatio ſopiatur nam tempo
re ſuo erant duo aſſerentes ſe fore romanos pontifices ⁊
contendebant de papatu an cõpellantur renunciare ipſe
dicit ꝙ non coguntur renunciare q2 nemo cogitur renũ
ciare iuri ſuo. item q2 ordinata charitas incipit a ſe ipſo
item q2 ſemel acceptauit de conſenſu ſuorum eligentium
item q2 eſt ius publicum. item quia papa eſt iudicio2 vi-
gor ⁊ iuris publici tutela. l. nullus. C. de iudeis. item eẽt
iſte modus peior priore. ⁊ caderet mundus in ſillam cu-
piens euitare caribdim item q2 papa eſt iudex iudicu3 ⁊
nemini ſubalternatur niſi ſe ſubmittat ex iuxta cauſa. l. eſt
receptum. ff. de iuriſdi. omni. iudi. ite3 q2 durante oppreſ
ſione ceſſat conſenſus vnde ad ius ordinarium recurren-
dum eſt. i. ad conciliũ ⁊ in ſubſidiũ ad arbitros cõiter eli
gendos poſſunt cogi per ſubditos. i. per ꝑ̃ncipes quoru3
intereſt non ſtare ſub dubio ſtatus ſui preſertim ſpiritua-
55 lis † nec dicitur factum metu ꝙ fit iure cogente. l. ij. ff. qđ
me. cau. ⁊ forte concilium poſſent congregare cardina-
les ſi eſſent due partes oium concordes ſicut dicunt doc.
in materia huius. c. ſubdit tamen Bal. ſe tangere hoc ꝓ
ſuctorie remanet enim hoc negocium tantum ei qui eſt
via veritas ⁊ vita porro principium viarum dei eſt veri-
56 f tas ⁊ conſcientia † nam veritas eſt ſtrata ampla ꝑ qua
omnes tranſeunt conſcientia aut eſt ſemita arcta nimis
quia arcta via eſt que ducit ad vitam eternam ſed in ma-
teria ſciſmatis v̄itas ſepulta iacet vſq3 nũc ſurgat igitur
57 imperator immo tota ſedes imperij † nam imperium ẽ pa
tronus eccleſie quia dotauit eccleſiam quandocũq3 eni3
imperator facit aliquid imperpetuũ valiturũ ipſa ſedes
imperialis cũ perſona imperatoris cõcurrit item omnes
reges qui vnguntur ab eccleſia ſunt quodammodo eius
vaſalli qui iurant papẽ fidelitatem. c. intelecto. de iure
iuran. maxime francia ⁊ ad hoc dicit ꝙ pertinet require
re illos duos ſedentes in ſolio papali ꝙ inuice3 ſibi defe
rant ⁊ ſi nolunt hoc facere ꝙ cõuocent concilium ⁊ ſi no
lunt cõuocare cõpromittant ne eccleſia vim ⁊ de formita
tem patiatur ⁊ ſi non volunt infirmitati mundi adhibe-
re remedium cõpellantur gladio materiali adhibito ꝙ
aũt cedant iuri ſuo nequaq̃3 poſſunt arg. l. ſi tutor. ff. d au
58 cto. tu. † ſciſma eſt monſtruum in natura ſicut vnum cor-
pus habẽs duo capita ⁊ ſi non poteſt aliter fieri vtr̃ am
putandum eſt quia vtrũq3 fetet etiam ſubdit Bal. ꝙ in
tanta materia ipſe ẽ minim⁹ in tanta materia Bal. dicit
59 ſe eſſe modicã formiã. † ⁊ ſciendũ eſt ſm̃ eum ꝙ via quan
doq3 dicitur prelatus qui nobis debet dare exemplũ. ite3
via dicitur lex diuina per qua3 in cedere debemus. vnde
beati immaculati in via item diuinum preceptum vel bo
na opera vnde iuſtum deduxit dominus per vias rectas
item latitudo ꝓxime libertatis vnde intrate per angu-
ſtam portam quia lata ⁊ ſpacioſa eſt via liberi arbitrij
que ducit ad perditionem item via dicitur mundus vn-
de beatus vir q nõ habijt in conſilio impiorũ ⁊ in via pec
catorum non ſtetit ite3 via dicitur verus predicator quia
viã ſapientie docet ⁊ facit ꝙ intellectus ſapientie ad cor
venit in omnibus iſtis vijs deprauatu3 eſt cor ſciſmatico
rum qui autem ſint ſciſmatici ſub mũdo lis eſt donec de-
us illuminet abſcondita tenebrarum iſta ſunt formalia
verba Bal. hic. iſta inueſtigatio eſt ſublimis ⁊ profunda
⁊ ego non vellem lingua tranſeunte ſuper terram appo
nere in celum os meum vt vobis relatis agratiano vtar
in. c. in tantum. xxi. diſtin. in verſiculo opponens in celu3
os ſuum lingua eius tranſeunte ſuper terram. aliquid ad
dam ad dicta Bal. ⁊ ante omnia allego glo. ſingularem
60 ⁊ vnicam in. c. ſi duo. lxxix. diſtin. † que dicit ꝙ qñ duo cõ
tendunt de papatu iudex erit concilium ⁊ ꝙ concilium
debet congregari ſed non declarat glo. illa quis tunc cõ
gregabit concilium vniuerſale ⁊ Bal. dicit forte cardi-
nales ⁊ poſtea dicitur tota ſedes imperij ⁊ reges. ego al
lego ſingularem glo. in. c. principes ſeculi. xxiij. q. v. q̃ di-

d ¶ Maioris ptis. Pro qua mã vide preci pue panor. h. in vlt. col. ver: in gloſ. in v̄bo plane q elegã tiſſime loquit̃ ⁊ breuib⁹ ab ſoluendo totã mãm nihil in diſcuſſum re linquit.

e ¶ In iure. Vide ꝑ cõple mento mãe ſe l y. hic in. i. col. ſtatim poſt ſũ mariũ ver. pro opi. Jo. an. qui hec q̃ adducit do. And. hic ⁊ mlto pl's agre gat q̃uiõ ꝑ te.

f ¶ Nã v̄itas. Non itelligas canoniſta d ꝑ̃ ma veritate q̃ eſt ipſe de⁹ glo rioſus cũ d ta li ad theologũ differẽ attine at ſ3 de huma na veritate q̃3 eleganter diffi nit imparator in auc. de inſtro cau. circa ꝑ̃n cipiũ dicẽs ꝙ eſt notitia cer ta rei ⁊ ſi ma lis ipſam phi ſice ⁊ ex ſnia phi diffinire ⁊ dic tu ꝙ ẽ co equatio intel lectus ad rẽ ⁊ ſic vtroq3 mõ tibi quadrabit ſenſus. d. an. h

a ¶ Unam eccleſiã. Adde tu ad iſta q̃ elegantiſſime dñr p Spec. in ꝓhe. in pn. vȝ ꝙ eccleſia ẽ thronus dei ⁊c. q̃ ſequunt̃ q̃ vide per te.

cit ꝙ quando clerici faciũt ſciſma principes ſeculi habẽt
iuriſdictionem ſupra eccleſiaȝ ergo ſequitur ꝙ poterunt
congregare conciliũ ad ſedandum ſciſma ⁊ ideo glo.
ſingularis ⁊ vnica in.c.ſi.de his q̃ fiunt a prela.dicit lay
cos non debere intereſſe concilijs eccleſiaſticis niſi in tri/
bus caſibus puta ſi ſpecialiter inuitent̃.lxiij.diſt. adrian⁹
vel tractetur cauſa fidei.c.vbi nam. xcvi. diſtinc.vel tra/
ctetur de matrimonio.cum ergo tractetur iſto caſu cauſa
fidei. Naȝ ſciſma.eſt ꝯ illum articulũ.vnaȝ ſanctaȝ catho
licam eccleſiam ergo poterunt illo caſu layci principes
nedum congregare conciliũ ſed etiaȝ intereſſe concilio
vniuerſali ⁊ maxime qꝛ iſto caſu ſubeſt maxima cauſa ne
ceſſitatis vt tollatur ſciſma ergo talis neceſſitas nõ ſubij
citur reg.cõibus.c.iij.de furtis cum ſi.ſubijcio.tñ me deci
ſioni ſacroſancte ro.eccleſie.item inquantum Bald.dixit
ꝙ non poſſunt compelli cedere aut renunciare iuri ſuo.
pulchra per Iouem eſt concluſio ego circa hoc arguam
concluſionem ſuam fore veram deinde arguam in cõtra
rium ⁊ tenebo contra eius concluſionem proteſtor tamẽ
ꝙ in principio medio.⁊ fine ſubijcio me determinationi
vniuerſalis eccleſie cum qua intendo. ⁊ viuere ⁊ mori.
61 †Quod autem non cogantur cedere ad oculum.demon/
ſtro hoc modo non eſt dare ſuperiorem cogentem nemo
enim eſt ſupra papam vt ſcriptum eſt primam ſedem iu/
dicabitur nemo.ix.q.iij.c.nemo.⁊.c.aliorum nam cauſa
pontificis ſolius dei iudicio reſeruatur.xxi. diſt.nunc aũt
⁊ vide pulchra ⁊ ſolemnia argumenta que circa hoc feci
in cle.ne romani de elect.vbi per centuȝ argumẽta demõ
ſtraui papam non poſſe degradari a concilio vniuerſali
vide omnino qꝛ ſunt noua ⁊ per neminem vſqȝ ad iſta ſe
cula ita elimata item quilibet iſtorum duorum contendẽ
tium de papatu in parte chriſtianitatis que euȝ ſequitur
eſt in quaſi poſſeſſione papatus pacifice ergo videtur ei
vt pape obtemperandum.quantuncunqȝ de iuſticia titu/
li queſtio refferatur.viij.q.iiij.c.nonne quilibet eni credit
ſe eſſe verum papam ⁊ a ſuis ſequacibus creditur ⁊ per
conſequens in ſua poſſeſſione eſt tuendus poſtq̃ȝ de iniu/
ſticia ſubiudice ipſe eſt.c.i.⁊.ij.vt lite pendente.ſi ergo q̃/
libet iter ſuos eſt vt verius papa reputat̃.ſequitur ꝙ nõ
debet a ſuis obediẽtia ſubtrahi nec nullus ei diceret cur
62 ita facis. poſtquam papa ſurgit.† vnde dicit canon ꝙ
non ab auguſto nec ab oi.clero nec ab omni populo nec
a regibus iudicabitur.ix.q. iij.c. nemo. ⁊ licet facta pa/
ſtoris reprehenſione digna videãtur tamen per ſubditos
non ſunt ⁊ diuina vltõe arguiti ſunt quã plures q̃ platos
ſuos lȝ criſioſos ⁊ prauos arguere pſũpſerunt de q̃bus.xv.
q.vij.item obijcitur ⁊ ſi dicamus ambos compellẽdos
ad ceſſionem duplex malum ⁊ abſurdum ſequitur pmuȝ
63 †ꝙ coacta ceſſio non valebit.l.ſi priuatus.ff.qui ⁊ a q̃bus
ſicut enim ad coactõem populi.electio celebrata nõ vȝ.c.
obſius de elect.ita non debet valere ceſſio vt in toto titu
lo quod metus cauſa ⁊ in.c.ſuper hoc de renuncia. poſt
q̃ȝ enim preſupponitur vnum ex eis eſſe verum papam ⁊
dubium ſit de quo noua creatio tertij erit nulla poſtq̃ȝ ve
rum papam coactum ad ceſſionem dicemus ⁊ ſic ſubla
ta vna dubitatione naſcetur altera iuxta illud ꝙ pulchre
ſcriptum eſt in prima tragedia finis alterius mali grat⁹
eſt futuri ⁊ ideo eẽt error nouiſſimus peior priore equius
ergo videtur minus canonice ſedentem in ſolio papali.
64 tollerari q̃ȝ expelli eum qui canonice ſedet† ⁊ ſic potius ꝓ
pter bonum tolleremus malum q̃ȝ propter malum offen
damus bonum.vij.q.i.cum autem etiam ſequeretur ali/
ud inconueniens ꝙ quis priuaretur iure ſuo.ſine culpa ⁊
damno cũ infamia ſaltem facti.c.i.⁊.c. cognoſcentes de
conſti h.enim nũq̃ȝ papa vel imperator intendit.c.ex tua
rum de auctoritate ⁊ vſu palij.l.cum anus.C. de emanci/
patio.liberorum.l.ij.§.merito ⁊.§.ſi quis a principe.ff.ne
quid in loco publico. ⁊ per iſta videbat̃ ꝙ doctrina bal.
eſſet veriſſima.ſed ꝯria pars mihi videtur verior ⁊ ſuſten
tabilior ⁊ ante omnia premitto ꝙ iſti contendentes de

papatu non cedentes peccant mortaliter offendunt enĩȝ
65 chriſtum ⁊ eccleſiam catholicam† nam in cantico canti/
corum ſpiritus ſanctus ex perſona chriſti vnicam eccleſi/
a am⁹ ꝯſignat dicens vna eſt columba mea perfecta ⁊ pau
lus gentium predicator vnitatem eccleſie oſtendit dicẽs
vnum corpus vnus ſanctus vna ſpes vocationis veſtre
vnus dominus vna fides vnuȝ baptiſma.vnus deus epiſ
copatus vnus ⁊ eccleſia vna eſt que in multitudinem la
tius incremento fecunditatis extendit ramos ſuos per
vniuerſum orbem vnuȝ tamen caput eſt ⁊ vna origo vna
matris eccleſia ſine macula ſine ruga. xxiiij. q.i.c. loquit̃
ſi ergo ſunt duo capita in eodẽ corpore q̃ſi mõſtruȝ lãgor
iſte nõ curatus in capite i ceteramẽbra diffundit̃.nã capi
te langueſcẽte facilius reliq̃ corpis mẽbra inficiunt̃.vi.q.
i.vex vt ſic poſſet dici de eccl'ia q̃ñ duo aut plures certant
de papatu adducendo in mediũ illud qđ deplorauit pro
pheta clariſſimus yſaias primo.c.in perſona ſaluatoris
noſtri Ihesu chriſti a planta inquit pedis vſqȝ ad verti/
cem non eſt inuenta ſanitas in eo.hoc enim maluȝ proue
nit a filijs ſuis vt merito de eis dici poſſit ꝙ ſcribit idem
yſayas.i.c.filios inquit nutriui ⁊ exaltaui ipſi auteȝ ſpre
uerunt me.⁊ etiam ibi dicit qui edebat panes meos am/
pliauit aduerſus ſupplãtationeȝ ⁊ iuxta illud generatio
atqȝ peruerſa.hoc domino retribuiſti vt muſ.i pera ignis
in ſinu.ſerpens in gremio ſuis vel conſueuerunt hoſpiti/
bus.adhibere.c.⁊ ſi iudeos de iudeis accõmodate ad ꝓ
poſitum facit ꝙ voluit idem yſaias in primo.c.ve.inquit
66 genti peccatrici.populo graui iniquitate † quanto ergo
fortius propter iſtud inteſtinum ⁊ ciuile certamen colũ
na dei viuentis iam pene mutare videtur ⁊ ſarcina ſumĩ
peſcatoris procellis intumeſcentibus iam videtur in nau
fragij ꝓfundo ſubiungi.c.in nomine domini.xxiij.diſt.iõ
dicemus iſtos tales grauitus peccare faciat illud ꝙ ſcri
bitur apud lucanum in primo.o.mare concordes nimia
que cupidine ceci.quid miſcere iuuat vires orbemqȝ te
nere.in medio ⁊ apud Platonem preclare ſcriptum eſt
ſimile facit eos qui inter ſe contendunt vter potius rem
publicam adminiſtrare vt ſi naute certarent quis corū
potiſſimum gubernaret ⁊ vt poſt Platonem inquit cice
ro inde officijs omnino qui rei publice ꝓfuturi ſunt ſic de
bent vtilitatem ſubiectorum intu.ri vt quecunqȝ agunt
ad eam referant obliti cõmodorum ſuorum vt enim tu/
tella ſic procuratio reipublice ad eorum vtilitatem quĩ
cõmiſſi ſunt non ad eorum quibus cõmiſſa eſt gerenda ẽ
ideo dicebat paulus apoſtolus auferte manum a nobis
ipſis ꝙ ad inuicem mordetis videte ne adinuicem cõſu/
mamini ad galatas.v.c.lacerant ergo ⁊ diuidunt eccle
ſiam chriſti iſti tales cõtendentes de papatu ergo peccãt
quimmo ante oculos deberent intueri illud ꝙ preclare
ſcripſit mathatias princeps clariſſimus. ve. inquit mihi
vt ꝙ natus ſum.videre corruptionem populi mei in con/
tritionem ciuitatis ſancte templum eius ſicut homo igno
bilis compoſitio eius ablata eſt que erat libera facta eſt
ancilla ⁊ pulchritudo noſtra ⁊ claritas noſtra deſolata
eſt ſm gloriam eius multiplicata eſt ignominia eius qd
enim adhuc iuuat viuere ⁊ enim omnis terra illuminata
erat a gloria eius item eſt dicendum in propoſito ꝙ pro
pter ſciſma nequiſſimuȝ obſcurata eſt eccleſia ⁊ tenebris
67 atqȝ ignorantie cecitate repleta.† nam eos qui venerunt
ad delendam patriam parentes ⁊ liberos minime maio
res noſtri lugendos putauerunt ⁊ ſi talem filius patrem
aut pater filiũ occidiſſet ſine ſcelere etiaȝ premio afficiẽ.
omnes conſtituerunt.l.minime.ff.de religio.ſi ergo occu
pati in delẽda pria tam exoſi.ſunt humanis legibus quã
to fortius exoſi ſunt legi.diuine ⁊ maiori ſupplicio puni/
endi iſti tales qui cateruatiȝ multas animas ducunt in
profundum ⁊ quaſi totam videretur delere chriſtianita/
tem liquido ex iſtis conſtat ſic contendentes de papatu
68 peccare grauitus. Modo arguo ſic formaliter ſi deli
ctum pape eſt notorium ⁊ cũ amonetur eſt incorrigibilis

⁊ deinde

⁊ deinde ſcandaliʒatur eccleſia poteſt de tali crimine ac-
cuſari ⁊ etiam priuari ⁊ appellari hec ꝓteruitas ⁊ con-
tumacia hereſis ⁊ infidelitas.8.di.c.ſic preſbyteri.xxxviij
di.nullus iſta eſt gl.vnica ⁊ ſinglis in.c.ſi papa.xl.di.ſed
tenere orbem in medio ⁊ ſciſuraʒ in eccleſia eſt graue pec
catum vt dictum eſt ⁊ eſt notoriū.⁊ perſeuerant iſti ta-
les in hoc notorio peccato ⁊ nollunt cedere qꝛ perſeuerā
do eſt ſignum ꝙ non volunt cedere facto enim datur itel
ligi voluntas.l.reprehendenda.C.de inſti.⁊ ſubſti.c.cuʒ
dilecti de appella.gl.in.l.de quibus de legi.⁊ tale crimē
iam eſt notoriū ⁊ ſcandaliʒat eccleſiam ſi moneantur ⁊
perſeuerant cenſentur infideles ⁊ heretici ergo ſequitur
ꝙ compellendi ſunt cedere ſubijcio tamen me determina
69 tioni ſancte ro.eccle.ſecundo† illa per que vniuerſalis ec-
cleſia decoloratur vel generalis ſtatus eccleſie immutatᷓ
non ſunt in poteſtate pape nec poteſt illa attētare immo ip-
ſe ⁊ aſiſtentes ei.ſunt vt heretici habendi vt no.in.c.que
ad perpetuam.xxv.q.i.⁊ in ſpec.delegato.§.nunc breui-
ter verſic.xij.nulla autem poteſt eſſe maior de coloratio
⁊ mutatio generalis ſtatꝰ.eccleſie q̄ꝫ ꝙ vniuerſalis eccle-
ſia catholica habeat duo capita io eodem corpore quaſi
monſtrum in hoc poteſt ei dici cur.ita facis ⁊ argui de
peccato ideo iſto caſu ſciſmatici clerici ſunt cogendi per
b layeos[b] dicit eniʒ canon mille exempla ſunt ⁊ conſtitutio
70 ne quibus euidenter cognoſcitur† vt faciētes ſciſuras in
ſancta eccleſia ⁊ eius pacem ⁊ vnitatem iniquiſſime per
turbantes per publicas poteſtates debeant cohercerī.
xxiij.q.v.c.de liguribus ⁊.c.principes ſeculi ⁊ ꝙ dicitur
ſepe per regimen terrenū celeſte proficit vt qui intra ec-
cleſiam poſiti contra fidem ⁊ diſciplinam agunt rigore
principum cū terreantur in nullo enim caſu ⁊ maxime in
iſto mala voluntas eſt ꝑmittenda libertati vnde Pau.
non eſt ꝑmiſſus vti peſſima voluntate qui proſequitur ec
cleſiam dei de quo dicit canon ꝙ preſtatꝰ eſt vt cecaretur
cecatus eſt mutaretur mutatus eſt mitteretur miſſus eſt
vt qualia fecerat in errore talia pateretur pro veritate
xxiij.q.v.c.diſplicet ⁊.c.qui peccat vbi dicitur ꝙ per or-
dinatas ⁊ legitimas poteſtates de ſedibus que ad iniu
71 riā dei retinent pius expellat ſpiritū iuſtus iniuſtū† itē va
cante ſede papali cardi.compellendi ſunt per legitimas
c poteſtates ad electioneʒ [c] pape.c.ubi periculū de elect.in
vi.cle.ne romani eo.ti.q̄to fortius ſi ex eorum ellectioni
bus ſciſma.i eccleſia chatolica generatur debent chatoli-
ci principes ſe intromittē.maius enim in hoc vertiť pi-
culum.Jdō cautius eſt agendum dicto.c.ubi periculum
nec timere debent principes ne eos cogendo deum offē
72 dant qꝛ ut dixit tex.† facile.eſt ⁊ dignū nimis venia ſpa-
tur vbi multorū ſalus ⁊ incolumitas procuratur.l.pro-
uinciarum.C.de feriis itē multi canones exemplis diui-
nis corroborati diſponunt ꝙ ſubditi poſſunt ſuos ſupe-
riores arguere ⁊ ab eorum obedientia recedere cum a fi
de exorbitauerunt vt in.c.omnes.ij.q.vij.⁊ maxime vbi
ſenior iunioribus exemplum ad interitum prebet appel
latur enim ſal.infatuatum ad nihilum perficiens niſi vt
proiciatur foras ⁊ conculcetur ab omnibus.ij.q.vij.c.
paulus petrum reprehendit nam licet eſſet princeps apo
ſtolorum tamen quia ꝓmittebat iudeiʒare gentes ⁊ a fi
73 de exorbitare merito reprehenſus eſt† retinere eccleſiam
in ſciſmate ⁊ non adhibere medicinam per ceſſioneʒ ſpō
taneam qui parum diſtat ab hereſi immo habet annexā
hereſiʒ ex quo perſeuerant.vt no.xxiiij.q.i.non afferamꝰ
ergo.nam propheta cum ad maledicendum populuʒ dei
ambularet ⁊ aſinam recalcitrantem verberibus affige-
ret in vocem aſina ipſa prouidit ⁊ prophete inſipientiaʒ
redarguit.ij.q.vij.§.item cum balaaʒ vbi pro aſina ſumū
tur ſubditi pro propheta ſumūtur prelati ſi ergo aſina re
ſtitit prophete quanto fortius quilibet fidelis chriſtianꝰ
debet reſiſtere apponentibus ſciſuras in eccleſia dei ⁊ in
grege dominico.cum ergo iſti tenentes ſanctam eccleſiaʒ
in ſciſura peccent mortaliter ⁊ hoc ē notorium ⁊ ſubiacent
monitiōi euangelice non ſolum in hoc graui peccato ſed
in omni notorio peccato no.in.d.c.ſi papa ⁊ ſi principes
⁊ prelati hoc non faciant ſed diſſimulant peccant morta
liter vt nota.in.c.ſi peccauerit.ij.q.i.⁊ in.c.nouit de iudi-
cijs in nouella ⁊ ideo Hieremias.v.c.inquit prophete
tui viderunt tibi vana falſa ⁊ ſtulta nec aperiebant iniq-
tatem tuam vt te ad penitentiam prouocarent.xliij.diſti.
c.ſit rector que increpatio in hoc cāu recte adaptatur ꝑn
cipibus ⁊ ꝑlatis quibus ex officio debito hoc incumbit
⁊ hoc negligere nihil aliud eſt q̄ꝫ fouere.c.negligere ⁊.c.
74 admonendi.ij.q.vij.† nam ex delicto ſuperueniēti poſſunt
ſubditi recedere ab obedientia ſui ſuperioris vt in.d.c.ſi
papa ⁊.d.c.non afferamus ⁊ etiaʒ ſi tales prelati aut ꝑn
cipes promiſiſſent obedientiam iſtis talibus contenden
tibus de papatu tamen poſſent venire contra promiſſaʒ
obedientiam quaſi malum fecerint peccare tamen diabo
75 licum eſt perſeuerare† nam contra factum proprium vbi
vertitur periculum anime venire permittitur etiam alle-
gando propriaʒ turpitudinem.c.inter dilectos de dona.
no.in.c.ex tenore de teſtibꝰ ⁊ in.c.lator ⁊ in.c.conſangui
nei de re iudica.⁊ ex iſtis concludo contra concluſionem
76 domini Bal.vʒ.† ꝙ contendentes de papatu ⁊ tenentes
eccleſiam in diuiſione poſſunt cogi ⁊ compelli iuri ſuo
propter bonum publicum renunciare nam publicum bo
nuʒ ſubijcitur regulis communibus.l.ſi quis in graui.§.
hi quoqꝫ.ff.ad ſille.vbi eſt tex.melior de iure.l.iubemus
la prima.C.de ſacroſanctis eccleſijs tene menti qꝛ eſt con
77 cluſio elegans ⁊ tempore ſuo poſſet parere fructum † gl.
hic ſuper iſto verſiculo ſopiatur qrit quid ſi arbitri ad iu
dicent iuriſdictionem ei qui non habet ꝙ nihilominus
tenebit ſententia illius iudicis qꝛ cum arbitri non ferāt
ſententiam contra ius ſcriptum tenet eorum ſententia ni
ſi fuerit appellatuʒ.ii.q.vi.diffinitiua hec eſt ratio qꝛ per
vtraſqꝫ litteras data fuit iuriſdictio ⁊ ſic ex iſta glo.colli
ge ꝙ per arbitros iuriſdictio datur vel coadunatur ⁊
iſtud eſt vnde no.ſi iſta iuriſdictio eēt meri vel miſti impe
rii vel imperator vel rex poteſt delegare ēt in delegabi
lia.l.i.C.qui pro ſua iuriſdictione item collige etiam ex
78 iſta glo.inquantuʒ dicit ſi arbitri ad iudicent † ꝙ plures
arbitri elligi poſſunt in caſu iſtius decreta.⁊ īdubitanter
hoc dicit iſte tex.in ver.per arbitros communiter electos
nihilominus dicas ꝙ vnꝰ arbiter dumtaxat eligi poteſt
ſi partes ſunt concordes.nihil eniʒ refert an vnus vel plu
res arbitri elligantur ſi tamen partes circa hoc ſunt con
cordes.⁊ licet iſte tex.loquatur i pluribus arbitris ⁊ idē
loquitur text.in.c.ab arbitris de officio delega.lib.vi.⁊
⁊ in.c.legitima de appella.eo.libro ⁊ in.c.ſuſpitionis de
officio delega.⁊ in.c.cum ſpeciali de appellatio.tamen
iſtud fuit ideo qꝛ magis frequentatur quelibet eniʒ pars
conſueuit eligere ſuum arbitrum vt docet experientia.
79 † ideo iſta pluralitas arbitrorum non denotat iuris mi
niſterium ſed facti frequentiam ideo idem erit ſi vnus eli
gatur communiter a partibus faciat ꝙ dixit gloſ.in cle-
mentina prima de reſcriptis ⁊ in.l.tale pactum.§.fina.ff.
de pac.⁊ in.c.ſecundo de confeſſio.in ſexto.⁊ in auc.caſſa
80 .C.de ſacroſanctis eccle.cum ſimilibus.† item ex iſta glo.
inferri poteſt ſm dominum Cardinalem.hic ꝙ ſi de le-
gatus pronunciat ſe iudicem competentem pars que nō
appellauit non poterit opponere defectuʒ iuriſdictionis
iſtud dixit expreſſe Innocen.in.c.preterea de dilatio.⁊ la
pus in.c.primo de reſcriptis in ſexto quod eſt menti tenē
81 dum.† ⁊ querit circa hunc paſſum Inno.hic cuius natu
re ſint iſti iudices ⁊ a quo habeant iuriſdictionem reſpō
d det ꝙ ſunt iudices ordinarij[d] ⁊ habent iuriſdictionem
a lege allegat.c.cum ſpeciali de appellatio.⁊.l.prima.ff.
de officio eius vnde inquantum ſibi deferunt vt cogno-
ſcant de iuribus litterarum ⁊ cuius ſit iuriſdictio ſunt iu-
dices ordinarij ⁊ non delegati ꝙ dictum ego retuli vo-

b ¶ Per layeos. Ad hec ꝙ eoſdem ēt pecūiariter pu
nīri poſſunt vt habeť.xxiij.q.vij.⁊ ibi gloſ.ſolēnes.

c ¶ Electōeʒ. De iſta aūt electione pape vide.xxij.diſt.in
noīe domini ⁊ extra de elect.lꝫ ⁊ ibi ſcribē
tes aliqui.

d ¶ Judices ordinarij.pro reſolutōe iſtiꝰ māe vide ſpe-
culo.ſcly.nō i hoc.c.ſed in.c.
ſi.de re iudi.in vin.co.ti.dicit
abb.q optime multa aggre-
gat q̄ vt vide-
bis enucleant
iſtā mām vide
oio aliqd ēt p
alios ibi ſcri-
bentes ⁊ vide
no.de offi.dele.
c.de arbit.vbi
fortaſſe clarꝰ
q̄ꝫ alibi.

bis ſuperius ſed Franciſcus vercelenſis hic dicit ꝙ imo
poteſtas eorum eſt delegata ⁊ non ordinaria licet aliter
dicat Inno. eſt enim acceſſoria poteſtas principali ⁊ ſic
non debet eſſe diuerſa a principali. c. acceſſorium de reg.
iur. in. vi. l. cum principalis. ff. eo. c. prudentiam de officio
de leg. cum ergo principalis ſit delegata ergo ⁊ iſta ac
ceſſoria cenſetur eſſe eiuſdem videtur ꝙ iſta decre. nõ tri
buat de nouo iuriſdictionem ex eo q2 ante illam quilibet
de per ſe poterit cognoſcere ſuper dubio litterarum ſed
ſolum vult hec decre. ꝙ ſimul conueniant propter intrin
cationeꝫ proceſſuuꝫ ⁊ ꝙ conſequenter vtantur antiqua
iuriſdictione que erat delegata. nec obſtat ꝙ habetur in
c. p. ⁊. g. de officio dele. q2 loquitur quando datur de no
uo iuriſdictio a lege ꝙ hic non contingit ⁊ ita tenent cõ
muniter omnes hanc opinionem franciſci ⁊ etiam poteſt
dici ꝙ aliud eſt dare iuriſdictionẽ ⁊ aliud eſt illam exten
dere ⁊ ita intelligatur iſte tex. q2 videtur extenſa iuriſdi
ctio a lege per hanc decre. ⁊ ſic ſm qualitatem primeuã
argu. l. ſed ſi manente. ff. de precario ita tenet hic Ioã. de
imo Bal. hic vt ſuperius retuli dicit ꝙ eſt iuriſdictio an
normala ſed magis accedit ad naturam delegato iuriſ
dictionis. ego vero ſequor opi. Franciſci ⁊ ad hoc conſi
dero tex. iſtum inquantum dicit duxerint deferendum cla
rũ eſt ꝙ iſti ſũt iudices delegati ſi ḡ deferũt ſibi vident ſibi
dferre tãq̃ delegati ⁊ nõ tãq̃ ordinarij ḡ de legataꝫ trãſ
ferunt ⁊ non ordinariam cum non habeant de conſecra.
diſtin. quarta quomodo ⁊. c. ſolet. i. q. i. c. gracia. l. nemo
ff. de reg. iuris. nam iſte tex. non facit aliud niſi ꝙ illam
poteſtatem quaꝫ habent iudices in decidẽdo cauſam cõ
cedit eis ⁊ deferant priores poſterioribus vel econtra ad
cognoſcendum de viribus litterarum ⁊ per conſequens
eſt quedam extenſio ergo eſt eiuſdem qualitatis cuius eſt
prima. l. repetita ⁊ ꝙ ibi voluit guil. de cu. ⁊ Cyn. C. de
de epiſcopis ⁊ clericis. l. teſtamenta ⁊ ibi Cy. ⁊ Bald.
C. de teſta. facit glo. in. c. hij qui de preben. lib. vi. ⁊ ideo
proprius intellectus huius tex. eſt ꝙ lex non eſt illa que
defert hanc iuriſdictionem cognoſcendi de viribus litte
rarum ſed ſunt ipſi iudices qui hoc habẽt a lege ⁊ ſic hoc
habent vt delegati ⁊ nõ vt ordinarij ⁊ ſi dicatur per legẽ
cõfirmatur ḡ eſt ordinaria. reſpondeo ꝙ hoc nõ ſequitur
confirmatur enim vt delegata ⁊ non vt ordinaria ſicut
dicimus in. l. ⁊ quia. ff. de iuriſdi. omnium iudicum ꝙ iu
riſdictio delegata confirmatur a lege non tamẽ per hoc
efficitur ordinaria facit ꝙ no. Ang. in. l. i. ff. de iudi. ꝙ eſt
82 menti tenenduꝫ. ⸿ †Utrum autem iſti arbitri poſſint eẽ
a layci[a] Io. an. remittit ſe ad notata. in. c. legitima de app.
libro ſexto glo. ibi dicit ꝙ debent eſſe clerici ⁊ non layci
Franciſcus vercellenſis dicit hic ꝙ ſi cauſa eſt ſpiritualis
arbitri debent eſſe clerici ſi vero eſſet prophana poſſunt
eſſe layci ⁊ eſt opi. ſatis rationabilis ſm doc. hic tu adde
Spec. in titu. de recuſatione. §. fina. verſiculo ⁊ nunquid
vbi diſtinguit aut arbitri elligũtur in cauſis eccleſiaſticiſ.
⁊ ſpiritualibus ⁊ tunc non poſſunt eſſe layci aut in reb[us]
prophanis iter perſonas ſeculares ⁊ tunc ſatis credit ꝙ
layci litterati poſſunt eſſe arbitri ita ſequitur lapus in. d.
c. legitima vide qđ no. Archi. in. c. ab arbitris de officio
delega. libro ſexto. ⁊ Inno. in. c. contingit de arbitris. tu
pondera accurrate iſtum tex. inquantum dicit cõmuniter
electos a partibus quia ſi eligi deberent a ſuperiore di
co vobis ꝙ tunc non eſſet adhibenda iſta diſtinctio tunc
enim ſuperior poſſet eligere laycos. ⁊ ad hoc allego vo
bis glo. ſolem. in. c. decernimus in ver. preſumant auctori
tate ſua de iud. ⁊ quod no. gl. in. §. verũ. xxxij. diſt. ⁊ in. c.
bene. cxvi. diſtinctio. ⁊ in. c. vernaꝫ. ij. q. v. ſi vero eſſent eli
gendi a partibus tunc ſerua diſtinctionem Specu. licet
ſcribentes hic illam attribuant Franciſco vercelenſi. vi
de tamen ſcribentes in. c. ſtatutum. §. aſſeſſorem de reſcri
ptis libro ſexto ⁊ quod habetur in. c. decernimus de iudi
cijs ⁊ inquantum iſta gl. hic in hoc verſiculo ſopiatur di

a ⸿ Layci p
qua mã opti
me facit qđ ha
betur per Ar
chidiaco. đ ap
pel. c. legitima
lib. vi. vbi po
nit multa ſigni
ficata huiuſ di
ctõis arbiter.
vide ibi.

cit iuſſi fuerit appellatum vult ꝙ ab iſtis arbitris poterit
appellari facit. l. ſi. C. de iudi. ⁊ quod ibi voluit Bartol.
Bal. ⁊ Ange. ⁊ idem Barto. in. l. i. §. interdum. ff. a qui
bus appel. non licet ⁊ tex. in. c. ab arbitris de officio dele
gat. libro ſexto ⁊ Paulus ⁊ do. Pet. ibi ſed obſtat ꝙ
voluit Bar. in prima conſtitutio. C. ⁊ dominus Anto. in
c. quintauallis de iureiurando de quo dicendum vt ibi.
83 †ſed a quibus exigitur vt reuocetur in dubium de virib[us]
litterarum dominus Anto. hic poſt Innoc. concludit ꝙ
exigitur vt reuocetur in dubium a partibus q2 ipſarum
intereſt vt ſic poſſit cauſa expediri nõ aũt per iudices quo
rum non videtur intereſſe cum ad eos non ſpectet iuriſdi
ctio ratione dignitatis ⁊ ne videantur ſe in gerere ⁊ ſic fa
cere ſe ſuſpectos. l. que omnia. ff. de procur. item requiri
tur ꝙ ſit oppoſitum ꝙ altere littere non valent ⁊ ꝙ corã
vtriſq3 iudicibus ſit exceptum item ꝙ ſit oppoſitum ſepa
ratim non poſſunt procedere an ſit iudices ſed debent cõ
uenire ſm formam huius decre. ⁊ vltra hoc etiam requi
ritur ꝙ ſit exceptum ꝙ non poſſunt procedere ſuper prin
cipali. nam predictis concurrentibus locus erit practice
huius decre. ⁊ ſic videtur velle dominus Anto. eſſe neceſ
ſarium ꝙ coram iudicibus vtriſq3 reſcripti ſit exceptũ cõ
tra litteras aliter non habebit locum hec decretalis. ſed
Io. de imo. hic dicit hoc dictum domi. Ant. non fore ve
rum ⁊ ad hoc allegat iſtum tex. qui loquitur. indiſtincte
⁊ ſic habet locum iſte tex. ſm eum etiaꝫ ſi opponatur co
ram iudicibus vnius reſcripti. duntaxat dummodo ſit
petitum coram illis vt procedatur ſm formam traditaꝫ
hic ⁊ ita ſm eum tenet hic domi. Cardinalis. tu conſide
ra ꝙ nullus eorum ita aſſerentium inducit decret. iſtam
pro ſua opinione nam tex. iſte in verſiculo quando de re
uocatione litterarum ambigitur videtur referri ad vtrã
q3 partem loquitur enim impersonaliter ⁊ ſic videtur re
ferri ad vtranq3 partem argumen. eius quod habetur in
auc. ſi quando. C. de conſtituta pecunia ⁊ per conſeq̃nes
dictum domini Anto. mihi videtur fore verius ⁊ ad hoc
pondero tex. in. d. c. ab arbitris de officio delega. libro ſe
xto vbi tex. probat ꝙ partes debent opponere ⁊ etiam di
xit ibi lapus ꝙ ſi iſti iudices aſſignant terminum nimis
breuem iſtis arbitris ꝙ non appellabitur per arbitros
ſed appellabitur per partes ⁊ ſic videtur mihi verius
84 dictum domini Anto. †quid ſi iſti arbitri non poſſunt cõ
cordari dicunt quidam ꝙ iudex qui primo citauit poteſt
cogere partes ad eligendos arbitros ⁊ poſtea poterit co
gere arbitros ad eligendum tertium ſtatuendo eis ter
minum ad eligendum tertium ⁊ ad finiendam cauſam
qua non finita poterit ipſe iudex procedere per id quod
habetur in. l. item ſi vnus. §. ſi. ff. de arbi. ſed hoſti. dicit ꝙ
ſi arbitri non diffiniunt aut non concordant ꝙ tunc dele
gans eſt conſulendus ⁊ ſic poteſt intelligi. c. ſane de offi
cio dele. nec obſtat. c. legitima de appel. lib. vi. qui alio ca
ſu loquitur vt ibi patet. Franciſcus vercelenſis dicit ꝙ ſi
altera pars non vult arbitros compellere remanebit iu
riſdictio penes delegatum alterius partis qui velit coge
re etiam ad procedendum vt ſic ſit ſibi finis litiuꝫ. c. cũ cõ
tingat. §. eo. poſſet dici ꝙ ſi papa cõmode poteſt adiri ⁊
conſuli. tunc adheundus ⁊ conſulendus eſt papa ita pro
cedat opi. Hoſti. facit quod no. in ſimili in. c ꝙ ſuper his
de fide inſtrumen. ſi autẽ non poteſt cõmode adhiri tũc
ſi omnes iudices vtriuſq3 partis volunt cõcurrere ad cõ
pellendos arbitros vt tertium eligant tunc facere pote
runt vt voluit Inno. Hoſti. ⁊ ſequaces ſi autem iudices
alterius partis non valent conuenire cum alijs ad cõpel
lendum arbitros tũc poſſet procedere opin. Frãciſci ver
85 celenſis ⁊ hoc modo poſſẽt concordari opiniones. †ſꝫ an
indiſtincte dato dubio reuocationis litterarum ſit locus
diſpoſitioni huius decre. adeo vt proceſſus inde factiſ. nõ
valeat varie ſuper hoc dictum eſt per Inno. ⁊ alios hic.
ſed ſm ſcribentes ponuntur. v. caſus †primus eſt cũ cita

tus per

tus per iudices alteri⁹ reſcripti comparet ⁊ aſſumit iudi
ciuni ſuper principali nec opponit de ſuo reſcripto.⁊ tūc
in dubio non eſt locus diſpoſitioni huius.c.quia pars nō
86 opponēdo videtur ſuo reſcripto renūciare †ꝙ facere po/
teſt iuxta no.in.c.ex conqueſtione.J. de reſtitutio. ſpolia.
item ceſſat hoc caſu ratio huius.c.facit ꝙ dictum fuit in
87 c.ceterum.S.eo.†Secūdus caſus eſt quando retentis pre
fatis terminis pars citata comparet ⁊ excipit de ſuo re/
ſcripto ⁊ patitur iudicem alterius reſcripti cognoſcere
de reuocatione litterarum ⁊ hoc caſu valet etiam proceſ
ſus licet non ſeruetur forma huius capituli nam ſi iudi/
ces poſſunt adinuicem ſibi deferre ⁊ in hoc cognoſcere.
88 fortius poterunt ipſe partes†q2 nil aliud debet velle ſu/
perior niſi vt partes ad concordiam reducat.l.i.§.⁊ poſt
operis.ff.de operis noui nuncia.c.prodeſt.xxiij.q.v. nam
vtriq3 iudices per ſe habent iuriſdictionez in hoc incidē
ti licet elidibilem per conflictum exceptionis.c.ſuper litte
89 ris.J.eo.†Tertius caſus eſt cum pars citata comparet ⁊
opponit de reuocatiōe reſcripti ⁊ petit procedi prout in
reſcripto ſuo continetur ⁊ iſte caſus eſt multum dubius.
ſed Inno.videtur velle ꝙ per hoc nō ſit locus diſpoſitio
ni huius capituli.dicit enim tunc eſſe ſeruandam formaz
huius capituli cum vtreq3 littere ſūt iudicibus preſenta/
te ⁊ coram vtriſq3 iudicibus volunt partes procedere in
cognitione ſi autem coraz altero tantuz excipitur ipſi poſ
ſunt cognoſcere ⁊ diffinire ſuper hac reuocatione ad hoc
allegat.c.ſuper litteris.J.eo.dominus Abb.hic dicit hoc
dictum non procedere q2 tex.iſte dat formam proceden/
di cum de reuocatiōe litterarum ambigitur ſufficit ergo
ꝙ pars citata opponat de reuocatione litterarum ⁊ rez
deducat in dubium ⁊ petat procedi prout hic diſponitur
⁊ ſi non admittatur exceptio appellet ⁊ etiam plus dicit
ꝙ pars excipiens ⁊ proteſtans ꝙ non intendit compa/
rere niſi procedatur vt hic dicitur ꝙ etiam ſine appella/
tione conſeruaret̃ illeſa ⁊ indēnis ⁊ ſic ſentit illud ꝙ dice
bat ſuperius Jo.de imo.ſed certe iſte tex.non probat di/
ctum eius in verſi.de reuocatione litterarum ambigitur
90 inducendo tex.iam ſuperius induxi.†Quartus caſus eſt
retentis eiſdem terminis pars citata comparet ⁊ excipit
de ſuo reſcripto ⁊ iudices alterius reſcripti inceperunt
cognoſcere ſuper hac cognitione qua pēdēte iudices iſti/
us citati citauerunt partem aduerſam que comparuit op
ponens de ſuis litteris ⁊ ꝙ ſui iudices inceperunt de hoc
cognoſcere ita ꝙ iſti preuenti ſunt ſuper hac cognitione.
dubitatur an iſti ſecundi ſint admittendi in illa cognitio/
ne iuxta formam iſtius.c.Inno.finaliter concludit ꝙ ſic
firmans concluſionem ꝙ quādiu per alios iudices iſte
articulus non eſt diffinitus ſemper debent iudices alteri
us reſcripti admitti tam in cognoſcendo q̄3 in diffiniēdo
91 argumen.c.cum contingat.J.eo.†Quintus ⁊ vltimus ca
ſus eſt quando vtriq3 iudices per ſe procedunt ⁊ nō ob
ſtantibus exceptionibus vtriuſq3 partis ſuper preualidi/
tate litterarum procedunt ad contrarias ſententias po/
nite exemplum quilibet iudex vtriuſq3 reſcripti excōmu/
nicauit partem aduerſam non comparentez licet excipiē
tem.⁊ hoc caſu multum eleganter dicit Innoc. ꝙ debet
inſpici que littere preualeant ⁊ ſm validitatem iudicabi
tur proceſſus irritus vel validus vnde valebit proceſſus
litterarum preualentium ⁊ aliorum iudicum proceſſus
erit irritum allegat no.tex.in.c.ex litteris de officio dele.
doctores ſuper huiuſmodi dictis Inno.multa verba ſcri
bunt ſed iſta eſt breuis ⁊ optima concluſio q̄3 ſequit̃ hic
do.Abb.⁊ per iſta ſit expeditum principiuz huius decre
talis.Laus deo.

b **Quoniam.** Per generalem [b] clauſulam po
ſitam in reſcripto delegatus ante
expreſſionem perſonarum vel rerum in eas iuriſdictionē
non exercet valet etiam ſpeciale reſcriptum ꝙ ante expſ
ſionem predictam conueniendi per clauſulam eo tacito
litteras impetrauit hoc dicit primo ponitur conſultatio
1 ſecundo reſponſio ibi nos igitur.†Premitte pro euiden
tia huius.§.ꝙ quedam ſunt reſcripta ſpecialia impetra/
ta contra aliquam perſonam ſpecifice ⁊ ſuper aliqua re
ſpecifica quedam ſunt reſcripta habentia clauſulas gene
rales ⁊ quedam reſcripta habent clauſulas generales
circa perſonas tantum puta titius impetrauit iudicez de
legatum ſuper tali re contra gaium ⁊ quoſdam alios q̄/
dam ſunt generalia circa res vt puta titius impetrauit ꝯ
aliquem ſuper tali fundo ⁊ quibuſdam alijs rebus que/
dam habent clauſulam generalem taz quo ad perſonas
q̄3 etiam quo ad res puta impetrauit titius contra talez
⁊ quoſdam alios ſuper tali re ⁊ quibuſdam alijs rebus
2 †item premitte ꝙ ſi perſona ſpecifica ꝯ q̄3 impetranti re
ſcriptū ipetrat ad alios iudices i cā ſpecifica an valeāt he
lr̃e dic vt in.c.ceterum.S.eo.Pone caſum ſm dominum
Anto.ſic quidam impetrauit reſcriptum ad lites in quo
obtinuit iudicem delegatum contra quēdam ⁊ ſuper ali
qua re cuz clauſulis generalibus quo ad pſonas puta im
petrauit iudicem contra titium ⁊ quoſdam alios ⁊ etiaz
quo ad res puta ſuper tali re.⁊ quibuſdam alijs dubita/
tio fuit non mediocris vtrum talis impetratio valeret vi
debatur ꝙ non q2 ex quo pſone ⁊ res erant incerte non
videbatur reſcriptum dare aliquam iuriſdictionem quo
ad exercitium ſed ſolum habet habitum ⁊ conditionem
cuz certificabuntur item videbatur ꝙ cum impetretur ſu
per rebus comprehēſis vel perſonis comprehēſis in clau
ſula ꝙ ſm non valeat tanq̄3 detrahens primo tamen de
ciditur reſcriptum valere q2 licet nō habeant iuriſdictio/
nem quo ad exercitium tamen habent quo ad habitum
⁊ ideo cuz perſone vel res certificabuntur illa iuriſdictio
de habitu reducet̃ ad exercitiuz item q2 hec detractio nō
eſt multum preiudicialis ⁊ eſt ſpeciei ad genus vnde cū
non tollatur actualis iuriſdictio valet ſm eum vel ſcdm
Bald.caſus ponitur ſic papa conceſſit litteras cum illa
clauſula generali ⁊ incerta reſpectu perſonarum vt puta
quoſdaz alios vel reſpectu rerum vt puta quibuſdā alijs
rebus.Queritur an vigore dictarum clauſularum iudi/
ces habeant ante ſpecificationem poteſtatem procedēdi
⁊ in fine decidit ꝙ non.Secundus queritur ſi dicta clau
ſula generalis in ſecundis litteris conceſſis in ſpecie de/
beat facere mentionem de primis litteris reſpondetur ꝙ
non q2 ſpecies derogat generi quantuz ad ea que ſpecia
3 liter exprimuntur.¶†Nota ibi in text.talis puta Pe/
trus vel Joānes ⁊ ſic ponitur pro indiuiduo in text. ibi
⁊ quoſdam alios ſupple non nominatos in reſcripto ſed
4 poſtea nominandos ⁊ ſic eſt hic caſus†ꝙ non viciatur re
ſcriptum ſi conueniēdi includuntur ſub clauſula genera
li exprimendi poſtmodum per impetrantem ex quo col
lige ꝙ reſpectu perſonarum conueniendarum reſcriptuz
poteſt eſſe generale ⁊ validum ſecus reſpectu iudicum vt
in.c.ad hec.S.eo.⁊ ratio diuerſitatis eſſe poteſt q2 magis
preiudiciuz imminet circa iudices q̄3 circa conueniēdos
5 vide que dicta fuerūt in.d.c.ad hec.†No.ibi ſolicite que
ſiuiſti ꝙ officialis ſeu iudex debet eſſe ſollicitus ad inqui
rendum ⁊ rimandum quod eſt bene no.contra pigros p̄
latos ⁊ pigros officiales vt eſt tex.no.i.c.i.de homicidio
lib.vi.⁊ in.c.ſollicite de reſtit.ſpolia.⁊ ideo multum ele/
6 gāter dicebat Bal.in.l.i.ff.de origi.iu.†qd poteſtates ter
rarum ⁊ doctores legentes debent facere bona pricipia
⁊ ſolicite vt ꝯſequātur bonum finem facit.c. vigilāti ſtu/
dio de preſcriptio.qd eſt etiam bene no.contra ſcholares
pigros facit tex.in.d.c.i.de homicidio in.vi.⁊ qd voluit
ibi do.Dominicus facit.c.i.in ver.ſtudium habeat de p̄
7 micerio ⁊ ibi dixit Hoſti.†qd ſcholaris piger melius
faceret.ſi ſe ⁊ ſuos in annuis ſumptibus non vexaret ⁊
idem Hoſti.in.d.c.vigilanti.dixit ſcholarem debere eſſe

b¶ Per gene
ralez.Moder
ni nouiſſime
ſcribētes ſup
iſto.§.fere ei/
dem verbis ⁊
ſi aliquāto cla
rius ſummāt
iſtū tex.⁊ ꝯue
niūt i ſenſu fe
re oēs tu ad
māṁ adde in
ter ceteros bar
to.i.l.multū ꝯ
ꝯdi. ⁊ demō.
⁊ bal.in.l.ne
quicq̄.§.vbi
decretū.ff.d of
fi.pcon.⁊ leg.
⁊ ibi ſcribētes
aliquos.

c ¶ Solicitu-
dinē. Sed q̄-
ro a te canoni
ſta nunqd ge
rere ſollicitudi
neȝ de iſtis et
ſimilibus reb⁹
temporalibus
ſit licitum re-
ſpōdeo ex ſciē
tia theologo.
ꝙ tripliciter
ſollicitudo po
teſt eē illicita.
vno modo ex
parte eius de
quo ſollicita-
mur vt ſi tem
poralia tanꝗ̄
finem quera-
mus cōtra di
ctum euāgeli-
ce veritatis mat.
vi. aſſerentis.
Primum que
rite regnū dei
Alio modo ꝓ
pter ſuperflu
um ſtudiū ad
temporalia ꝓ
curāda pp qd
hō a ſpūalib⁹.
detrahitur cō
tra textuȝ euā
gelicuȝ math.
xiij. ateſtantis
quod ſollici-
tudo. ſeculi
ſuffocat vbuȝ
dei tertio mo-
do ex parte ti
moris ſuper-
flui qn̄ homo
timet ne faciē
do qd debet ſi
bi neceſſaria
deficiant cum
dn̄s dicat. Re
ſpicite volati-
lia celi qm̄ nō
ſerūt neqꝫ cō-
gregant, in ho
rea ⁊ pater ve
ſter celeſtiſ pa
ſcit illa ⁊ ſic re
ſoluta ē. q. ina
de mente teo-
logorū.

b ¶ Habituȝ.
Jſtud dictū ē
phiſicū ⁊ ꝓba
tur a phō p̄io
p̄dicamētoruȝ
⁊ ibi diffuſe a
dialeticis anti
qs ⁊ moder-
nis ⁊ colligit
p̄mo auditus
naturalis ⁊ d̄
gnatōe ⁊ cor-
ruptione i mil
le locis ſed ad
uerte ꝙ lega-
liter non ſemꝑ
hec regula ve
ra eſt vt eſt gl.
ſing. ſcdȝ bal.
in. l. ſi ſocer. §.
lutius. ff. ſolu-
to matrimo-
nio.

vigilē facit tex. in. c. cum ex eorum in verſiculo litterarū
ſtudio inſiſtentes de elec. lib. vi. ⁊ qd voluit Bal. in. l. ma
cedoniani. c. ad macedo. ⁊ ideo pulchre dicebat Bal. in
8 l. vnicuiqꝫ. C. de proximis ſacrorū ſcrineo li. xij. † qd qui
parum ſtudet paruȝ ſcit ⁊ hoc colligit Nic. de neapo. ibi
facit glo. elgans. in capitulo tum ex litteris de in integrū
9 reſtitutio. que dicit † quod ſcholarꝫ qui pauco ſtudio ſte-
tit in ſtudio preſumitur pauca ſcire fallit in ſcholari bene
ſtudēte qꝛ pauco tempore multa ſcire poteſt facit glo. in
l. prima. C. de ſtudijs liberalibus vrbis rome libro deci-
mo que arguit contra ſcholares edificantes caſtra in ae
re ⁊ connumerantes tegulas domus ⁊ faciat glo. ſingu-
la. in lege ſecunda. C. de tironibus libro duodecimo que
10 dicit † quod ſcholaris vagus nunquam efficietur magi-
ſter facit glo. in capitulo odi. ⁊ eieci feſtiuitates veſtras
vigeſimaquarta queſtione prima que arguit cōtra ſcho
lares euntes ad eccleſias cauſa videndi feminas ⁊ non
cauſa ipſius dei facit glo. de penitentꝫ. diſt. prima quidā
que arguit contra ſcholares dormientes ⁊ ſic papa co-
a mendat hic ſollicitudinem° facit quod ſcribitur apud lu
canuȝ in primo tolle moras ſemper nocuit differre para-
tis. ⁊ apud liuium de ſecundo bello punico cum in arba
reprehenderet tarditatem annibalis omnia inquit nimī
rum dij dedere vincere ſcis annibal victoria vti neſcis ſa
tis creditur ſaluti fuiſſe imperio mora vnius diei ⁊ iſta
menti comenda. ¶ † Nota ibi habeat poteſtatem vide-
batur enim ꝙ hoc conſtito eſſet certa clauſula adiecta vt
in lege ait pretor in fine. ff. de re iudicata ⁊. l. in ſumma eo
dem titulo ⁊ in. l. finali. C. de erroribus aduoca. ſed hoc
11 non eſt verum † quia indefinita interto ſigno particulari
parit incertitudinem donec declaretur ⁊ eſt in argumen
12 tum iſta littera ſecundum Baldum † ꝙ valet iſta cōmiſ-
ſio contra titium ⁊ quoſdam alios quos tibi nominaue-
rit ſeyus ⁊ idem in rebus vt puta mitte titiuȝ in poſſeſſio
nem talis fundi ⁊ aliarum rerum quas tibi ſeyus demō-
13 ſtrabit ⁊ ex iſto textu collige † ꝙ iudex ante ſpecificatio-
nem perſonarum ⁊ rerum non habet poteſtatem exerci-
tij quia non eſt aperta via ad procedendum in cauſa euȝ
iuriſdictionem habeat cauſalem ⁊ in habitu. ſed non for
malem in actu ⁊ ſi vis rationem conſidera quia iuriſdi-
ctio datur a delegāte exercitium autem procedit ab vtro
14 qꝫ ⁊ ſic ex iſto textu. habetis † quod quandoque quis ha-
bet iuriſdictionem in habitu ⁊ non in actu. ponite exem
plum vt in caſu huius capituli. item ponite exemplum
cuȝ prelatus eccleſie collegiate non habet de preſenti col
legium nam in habitu ⁊ potentia habet iuriſdictionē qꝛ
ſi hodie aſſumerentur aliqui ad collegium immediate
prelatus poſſet exercere iuriſdictionem qꝫ prius non ha-
bebat in exercitio deficiebat enim ſubiectum habile cir-
ca ꝙ iuriſdictio exerceretur. ponite etiam exemplum in
preſbytero parochiali habente parochiam deſtructam
in qua nemo habitat habet enim talis rector curam in
habitu. ⁊ non in actu de quo per Jo. an. ⁊ alios in capitu
lo de multa de prebendis item ponite exemplum in. l. ob
ſeruare. §. finali. ff. de officio proconſul. nam anteꝗ̄ pote-
ſtas intret territorium habet iuriſdictionem in habitu ⁊
non in actu ⁊ ſic probat iſte tex. ad fi. ꝙ habēs iuriſdictio
nem in habitu dumtaxat non poteſt illam exercere ideȝ ꝓ
bat tex. in dicta. l. obſeruare. §. finali. ⁊ in capitulo roma
15 na de appellatio. libro ſexto. tex quo infert dominus Ab
bas hic ꝙ tenendo opinionem ꝙ apud papam ſit iuriſdi
ctio temporalis in habitu vt no. per ſcribētes in. c. nouit.
de iudicijs ⁊ in capitulo cauſamqꝫ qui filij ſint legitim.
quod non debet illam exercere. ⁊ quia glo. fina. hic dicit
vnum ꝙ ſumme facit ad declarationem huius verſiculi.
ideo declaro eam hic dicit enim ꝙ iſte qui recipit iuriſdi-
ctionem in habitu per litteras generales poteſt illam al
teris delegare. ſicut poteſt circa expreſſa quia committit

id quod habet ⁊ ſic eſt ſolemnis extenſio ad capitulū pa-
16 ſtoralis de officio delegati. † vt delegatus principis poſ-
ſit ſubdelegare nedum iuriſdictionem quam habet in ac
tu ⁊ habitu ſimul vt ibi ſed etiam illam qꝫ habet in habi
tu tantum vt hic. Non obſtat. d. l. obſeruare quia ibi vo
lebat committere etiaȝ reſpectu exercitij. ꝙ non habebat
17 ſecus autem reſpectu habitus tantum hinc dicimus † qd
exiſtens extra territorium poteſt cauſam delegare ſubdi-
to exiſtenti in territorio vt eſt bona glo. in capitulo nouit
de officio lega. nec obſtat. d. c. romana de appellatio. in
18 ſexto vbi tex. notanter dicit † archiepiſcopum non poſſe
deputare officialem in dioceſi ſui ſuffraganei ſuper appel
lationibus interponendis ad eum nam dicendum eſt ꝙ
iuriſdictio etiam in habitu adhuc non competebat ante
interpoſitam appellationem ⁊ per illum tex. multum ele
19 ganter limitaꝫ glo. iſta vt dicamus † aut iuriſdictio pure
competit i habitu de preſenti ⁊ poteſt ſubdelegari vt hic
aut venit purificanda ex actu futuro ⁊ dicendum ꝙ ante
purificationem non poteſt vt ibi. ¶ Non obſtat. ſi di-
20 catur † quod delegare eſt iuriſdictione vti vt dixit tex
tus in lege tertia. ff de iuriſdictione omnium iudicum ⁊
glo. in. c. ſi a ſubdelegato de officio delega. libro ſexto. qꝛ
verum eſt ꝙ vtitur delegatꝫ iuriſdictione non principali.
Nam circa principale habet iſte iuriſdictionem in habi-
tu ex quo perſone non ſunt expreſſe ſe circa preparatoria
bene habet iuriſdictioneȝ in habitu ⁊ in actu ita dicit do
minus Abbas fore intelligendum finem iſtius decreta-
lis Bal. vero hic ſimpliciter tranſit cum iſta glo. ⁊ aliud
non dicit dominus Pet. de anchara. aliter recitat gloſ.
iſtam qꝫ glo. iſta ſentiat dicit enim ꝙ habens iuriſdictio-
nem in habitu non poteſt ſubdelegare ſed certe gloſ. iſta
finaliter tenet contrarium ꝙ immo poteſt ſubdelegare
forte lectura domini Petri ſic dicit vicio ſcriptoris ad-
21 dit tamen dominus Pet. ſequereꝫ de ſimili queſtiōe † an
iuriſdictio ligata quo ad exercitium poſſit a partibus pro
rogari quia iſta glo. loquitur de delegatione non autem
de prorogatione refert Bar. in queſtione facti conſultuȝ
determinaſſe in ciuitate tuderti ꝙ poſſit ibi enī facta erat
reformatio quod poteſtas vſqꝫ ad ſex menſes non poſſet
cognoſcere de certis cauſis modo partes prorogauerūt
eius iuriſdictionem ⁊ cognouit an valeat ſententia de-
terminauit Bar. quod ſic vt reperitur in ſuis reportatis
in. l. nec ille. ff. de tuto. ⁊ cura. da. ab his ⁊ ita reſidet do-
minus Petrus hic re vera. glo. iſta dicit verum nec ob-
ſtat. quod non habet exercitium iuriſdictionis ante expſ-
ſionem reruȝ aut perſonarum quia hoc eſt veruȝ vt poſſit
procedere ſuper principali ſed bene exercitiuȝ ſuper per-
ſonis vel rebus exprimendis ⁊ hoc probat tex iſte quod
delegatus rerum ⁊ perſonarum habet exercitium ſed vt
procedatur contra perſonas non expreſſas vel ſuper re-
bus non expreſſis non habet iuriſdictionem in actu. ⁊
exercitio ſed bene habet in actu ⁊ in potētia hoc probat
tex. iſte formaliter in verſiculo eneruantur probat enim
quod per litteras generales ſeu habentes clauſulas ge
nerales videtur attributa iuriſdictio delegata nam ali-
22 as non poſſet eneruari ſeu tolli priuatio enim preſuppo-
b nit habitum. c. cum acceſſiſſent de conſtitutio. c. ad diſſol
uendum de deſponſatio. impuberum. l. manumiſſiōes. ff.
de iuſticia ⁊ iure. l. decem. ff. de verbo. obligatiōibus eo.
enim ipſo quod delegat alteri videtur exercere iuriſdi-
ctionem quam habet ⁊ ſi delegat in genere videtur com
mittere exercitiō ꝙ hȝ ſuper exprimendis rebus aut per-
ſonis ſeu vt fiat expreſſio perſonarum ⁊ rerum ⁊ ideo ni
mirum ſi poteſt delegare ⁊ alteri committere vices ſuas
⁊ ita Joan. de imo. ſequitur hic glo. iſtam. ego vero con
ſidero quod iſta glo. funditus deſtruit glo. Joā. andre.
in capitulo ſi a ſubdelegato de officio delega. libro ſexto
voluit enim gl. illa quod ſubdelegare eſt vti iuriſdictio-
ne ⁊ ideo

ne. ⁊ ideo ſi delegatus ſubdelegauit ⁊ primus delegans
moritur ⁊ ſubdelegatio facta fuit ante mortem ipſius pri
mi delegantis quod perpetuata eſt iuriſdictio quia ſub-
delegando vſus eſt iuriſdictione. et ſic ſubdelegare eſt vti
iuriſdictione et per conſequens ſola ſubdelegatio red-
dit perpetuam iuriſdictionem ita dicit gloſ. Joānis an-
dree i dicto capitulo ſi a ſub delegato vere gloſa iſta ber
nardi ſentit totum contrarium vult eniȝ quod iudex qui
non habet exercicium iuriſdictionis ſubdelegat ergo ſub
delegare. non inducit vſuȝ iuriſdictionis naȝ ſi non habet
vſuȝ iuriſdictionis nō poteſt dici quod ille actus ſit de uſu
Juriſdictionis non eni exercere poteſt illud quod nō ha
bet capitulum o aibertum prima. queſtione ſeptia et capi
tulo quod autem de iure patrona. capitulo gratia. pri-
ma queſtione prima. Et inquantum gloſ. dicto capitu-
lo ſi a ſubdelegato dicit quod ſubdelegare. ſeu delegare
eſt. Juriſdictionis vt probatur in lege tertia .ff. de iuriſdi
ctione omnium iudicū poteſt ad hoc reſpōderi quod eſt
iuriſdictionis ordinarie nō autē eſt iuriſdictiōis delegate
et ſic ſub delegādo vtitur. Juriſdictione ordinaria nō au
teȝ vtitur iuriſdictione delegata hoc decidit textus forma
liter in capitulo paſtoralis in principio de officio dē le-
13 ga. vbi dicitur † quod iuriſdictio dandi iudiceȝ i delegato
a pncipe eſt a lege conceſſa. Si ergo lex. dat iuriſdicioneȝ
ergo eſt ordinaria .l. et quia .ff. de iuriſdictione omnium
iudicū et p cōſequens gloſa iſta deſtruit ex toto. opinionē
quam tenuit gloſa in dicto capitulo ſi a ſubdelegato et
ita ad hoc propoſitum allegauit iſtam gloſam dominus
dominicus in dicto capitulo ſi a ſubdelegato tene menti
quia dominus abbas vt ſuperius retuli. fecit mentionem
de glo. i dicto capitulo a ſubdelegato ſed de domino do
minico nullam mentionem hic fecit. Nichilominus poſ
ſet dici quod iſti delegati inquantuȝ cōmittunt et ſubde-
legant declarationem et ſpecificationem rerum et perſo-
narum non ſolum habent habitum et potentiam iuriſdi
ctionis ſed etiam habent actum et exercicium quo ad ta-
14 lem cōmiſſionem † et ſic delegati per eccleſiam quidam
alij in rebus aut in perſonis hñt iuriſdictionem ſuper con
tentis in eccleſia etiam ante perſonarum vel rerum expreſ
ſioneȝ et per cōſequens poterit cōmittere et ſubdelegare
expreſſionem et ſecundum hoc gloſa iſta non probat con
trarium eius quod voluit gloſa in dicto capitulo ſi a ſub
delegato. Utruȝ et gloſa in dicto capitulo ſi a ſubdelega
to dixerit veritatem. rumor eſt. Inter doctores de quo.
remitto me ad no. per. ſcribentes in capitulo relatum et
in capitulo gratum infra de officio delegati tene men-
15 ti predicta † quia per ea dicit hic. Joānes andreas quod
patronus eccleſie antequaȝ vacet eccleſia non poteſt com
mitere vices ſuas alteri in preſentando rectoreȝ ad dictā
eccleſiam. No. ibi ſolicite quia dominus cardinalis quē
reffert et ſeqtur hic Joannes de imo. ſumme notat iſtum
tex. per comendationē q̄rentis et hoc ſ3 euȝ ſeruant in ſiſi
cārū patroni ſeu aduocatiq reaſſumēdo rōnes aduocati
alterius partis comendant illas ratōes dicendo eas eſſe
ſubtiles ⁊ coloratas tamen dicunt non obſtare dicit etiaȝ
dominus Cardinalis per iſtum textum comendandam
16 eſſe ſolerciam querentis de dubijs occurrentibus. † Naȝ
c querendo ⁊ diſputando veritas aperitur. l. munerum .ff.
de mu. ⁊ honor. capitulo vnico de primicerio ⁊ ita reſi-
det hic tu vide pulchriora dicta que ſuperius retuli licet
adhuc non vidiſſem dominum Cardinalem ſuper iſto
verbo ſolicite. ℭ Not. ibi ſpeciales litteras puta gayus
qui poterat ſpecificari interim ſpecialiter impetrauit con
tra primū reſcriptum ⁊ iō gl. hic in v̄bo ſpāles declarat ꝗ
dicit. n. ſpāles impetrate ab aliquo illorum qui per clam
gn̄alē poterat conueniri cōtra primum impetrantem ſu
17 per eadem cauſa ⁊ ex hoc colligi † ꝙ incertitudo non li

gat manus poſtea ſpecifice impetrantis ⁊ ſic omne dcla-
randum antequam ſit declaratum eſt incertum ⁊ non li
quidum ⁊ non meretur executionem. l. hoc iure. ff. de ver
borum obligationibus. l. finali. C. de compenſationibus
⁊ hoc ideo quia eſt potius in potentia quam in actu faci
at in ſimili ꝙ dicimus de libello generali vt in. l. vt perfe
ctius. C. de annali exceptione procedit enim libellus ge-
neralis vt ibi habetur eſt tamen liquidandus ⁊ certificā
dus in proceſſu. ⁊ probationibus vt eſt glo. ſolem. in. l. i.
§. ſi agendum. ff. depoſiti ⁊ no. in. l. prima. ff. de edendo. ⁊
18 ex hoc poteſt iſte tex. induci ad queſtionem. † ſtatuto caue
tur quod publicum inſtrumentum mereatur executionē
debet intelligi. de inſtrumento liquido ſecus ſi non eſſet
liquidum tunc enim poſſet opponi exceptio liquidatiōis
⁊ ad hoc allego vobis Balduȝ in. l. ſi cauſam. C. de exe-
19 cutio. rei iudi. vbi dicit † ꝙ ſi ex forma ſtatuti ꝯ publicuȝ
inſtrm̄ nō poſſent opponi certe excep. ꝙ poterit opponi
exceptio ꝙ inſtr̄ȝ non eſt liquidum ideo ante oīa debe-
bit liquidari ⁊ per ꝯſequēs poterit opponi exceptio. ipe
ditiua liquidationis vt ibi idem Bal. in. l. ſi quidem. C.
de exceptio. vbi de hoc dicit eſſe caſum ſingularem ⁊ vni
cum in dicta lege hoc iure. ff. de verborum obligationi-
bus ⁊ idem etiam voluit in. l. acceptam. C. de vſur. ⁊ in. l.
ſi reſiduum. C. de diſtractione pignorum ⁊ idem voluit
30 in. l. prima. C. de iur. ⁊ facti ignorantia. † vbi dixit quod
poteſt opponi exceptio contra executionem ſententie ꝙ
non ſit liquida ⁊ idem voluit in. l. prima. ff. de edendo ⁊
in additio. quas fecit ad Speculum in titulo de ſententia
31 ⁊ ſic ex iſto text. no. † ꝙ aliquando iuriſdictio eſt inicia-
ta tamen non plene formata qꝛ res vl̄ perſone nō ſunt ad
huc ſpecificate quandoqȝ eſt plene formata per ſpecifica-
tionem que poteſt fieri etiam parte abſente ⁊ non citata
ſecundum Joannem andream quem refert ⁊ ſequitur
Bald. hic. ℭ Nota ibi nos igitur ad hec duo taliter re
ſpondemus ordineȝ ſoluendi queſita vbi plures queſtio
32 nes proponunt † quia ſi ex ſolutione vnius ſequatur ſolu
d tio alterius incohandum eſt a ſolutione illius facit qō
habet in. c. cum olim de verborum ſignificatione ⁊ ſic li
cet dubia ſint diſtincte propoſita tamen ſi habent coniun
ctionem vel connexitatem licitum eſt conſultori reſponde
re ſimul ita probat iſte text. facit .c. edoceri infra eodem
capitulo. i. ⁊ ſecūdo de ſacramentis non iterandis ita di-
cit hic dominus cardinalis poſt alios ego vltra eos alle
go tex. in indiuiduo in capitulo poſtulaſti de iure patro-
nato vbi per ſolutionem vltime queſtionis ſoluuntur pre
cedentes queſtiones allego etiam .c. prudentiam in prin
cipio. J. de officio delega. vbi domino pape propoſite fue-
runt due queſtiones tamen ipſe reſpondit ad vnam glo
ſa ibi arguit de diminutione pape. ſoluit quod illa re-
ſponſio poteſt referri ad ambas queſtiones ideo ſatis di
citur ſatiſfactum queſitis ⁊ allegat glo. illa tex. iſtum ⁊
dicit ꝙ reſpondendo ad ſecundam videtur decidere pri-
mam ꝙ eſt ſatis ſecundum eam ⁊ quaſi ſuperflua relin-
quitur prima queſtio. ego allego gloſ. in indiuiduo con-
textu ſuo in auctentica de heredibus ⁊ falcidia. l. hinc no
bis collatione prima ⁊ ibi Ang. colligit ꝙ ſi due queſtio
nes proponuntur conſultori ⁊ poſſūt ſolui vnica ſolutio
ne quod conſultor reſpondebit vnica ſolutione niſi ſit da
re rationeȝ diuerſitatis quare deciſio debet eſſe diformis
quod eſt bene notandum ſecundum Angelum ibi tene
33 menti. ℭ † Nota ibi cuȝ generali per ſpeciale derogetur
quod in materia reſcriptorum habet locum illa regula
generi per ſpeciem derogatur facit capitulo primo ſupra
eodem vide que ibi dicta fuerunt ⁊ ad verificationem il
lius regule non requiritur quod genus ⁊ ſpecies capi-
34 e antur proprie † nam genus proprie eſt quod predicatur
de pluribus differentibus ſpecie vt animal ſpecies vero

c ℭ Ueritas aperit. vide ꝺ hoc multa pul chra que dicit Spec. in ti. de aduo. §. iq. vſi. porro ⁊ ꝑce. ⁊ vide panor. in c. iō po. pla. ⁊ i c. oēs ꝺ maio. ⁊ obe. q mul- ta addit.

d ℭ Solutōe illius. Adde tu ꝯcordāti oēl theologos ⁊ ꝑ cipue ſubtiliſſimū doctorē in libris ſniarū vbiqȝ vbi hoc idē facit qn̄cū qȝ qōnes con nexe ſunt ita ꝙ ſolutio ali- cuius ab alte- rius ſolutōe ꝺ pendet vide ſi tibi qd ocꝯ ē.

e ℭ Eſt. Dialectici ē hoc ⁊ ꝓbatur a por phi. in vliius ſuis ⁊ cōiter a ſcribētib⁹ nec ē ſup hoc op⁹ inſiſtere qꝛ eſt vna dignitas in dialetica ⁊ vnū ꝑmūꝑnci piū ſed qm̄ ca noniſta eo ne logicalia tibi bilem excitēt vide Bar. in. l. q. §. i. ff. ſi cer. peta. ⁊ copio- ſius. Paul. de ca. ⁊ dominus Alex. ꝺ imol. q ponunt q̄uo ſumunt ſcdm dialeticos ⁊ le giſtas.

ꝓp̄ria eſt q̄ p̄dicaẗ de pluribus differētib⁹ numero vt hō
Et iſta phiſica propoſitio eſt notiſſima ⁊ maxime maniſ
feſta vt patet non tantum in tota dialetica. vt ē facillime
legē apud omnes dialeticos ⁊ philoſophos ſed etiā quo
quomodo comprobata ⁊ canonizata ab omnibus co
muniter legiſtis. vulgatis iuribus que i infinitis locis ſu
pra adduximus quam vis non poſſit negari quin inter
nos ⁊ ipſos dialeticos magna differentia exiſtat vt pau
lo infra perſtringendo tangimus ac melius ⁊ copioſi
us declarabitur cum dabitur opportunitas loci proprij
⁊ elleganter facit quod notatur. in. l. legato generaliter
.ff. de legatis primo inſtitu. de iure naturali. §. plebiſcitū
ſed in caſu huius capituli genus ⁊ ſpecies nō ita proprie
capiuntur nam capitur genus cum multa comprehendū
tur ſub vno ſigno vniuerſali ſpecies vero cum res ſpecia
liter exprimuntur tamen habet locum in regula generi
per ſpeciem libro ſexto ideo apud iuriſtas genus ⁊ ſpe
cies non capiuntur ita prout capiuntur apud phyloſo
phos ⁊ loycos facit capitulū primū ſupra codem ⁊ Bar
tolus in lege queſitum. §. penultimo. ff de fundo inſtructo
35 ⁊ in lege ſi domino. ff. de legatis primo vbi dicit † ꝙ di
ſpoſitio non dicitur generalis quando venit verificanda
ſolum ſub vna ſpecie comprehenſa ſub genere ſed potius
dicitur diſpoſitio incerta pro quo facit textus ⁊ gloſa in
capitulo ex parte el primo de officio delegati per quod
36 dicit † ſi papa mandauit prouideri ticio de primo beneſi
cio vacaturo in certa prouincia ⁊ ſecundo mandat pro
uideri ſempronio de beneficio primo vacaturo i certa ec
cleſia illius prouincie iſtud mandatum ſpeciale non pre
iudicat primo quia primum non fuit generale ſed poti
us incertum vt veniret ſolum verificandum in vno bene
ficio pro quo facit textus in dicta lege ſi domino ⁊ in. l.
ſi heres. ff. de optione legata ⁊ facit quod voluit Barto
37 lus in lege queſitum. §. penultimo vbi dixit † duo ſunt ſta
tuta in ciuitate iſta vnum diſponit ꝙ omnes communitatē
ſes de qualibet porta teneantur apportare frumentum
communi quod commune habet in illa porta. aliud ſta
tutum erat ſpeciale vt comitatenſes de caſtro foſſati tene
antur portare frumentum communi quod habet in ca
ſtro foſſati an illi de illa porta teneantur adiuuare ad
portandum vigore primi ſtatuti ⁊ dicit quod non quia
ſiue illud ſtatutum ſpeciale ſequatur videtur a generali
exemptum ſiue precedat ⁊ generale ſequatur refertur
ad perſonas expreſſas in ſpeciali quando illa ſpecies ad
plures refertur vide ibi no. per Bar. q2 eggregie paucis
virtualiter totam materiam abſoluit. Gloſa hic in ver
38 bo ſpeciale dicit patere † quod ſi vnum reſcriptum eſt ge
nerale ⁊ ſecundum eſt ſpeciale licet non fiat mentio pri
uilegij generalis in ſpeciali preualet ſpeciale vt in capitu
lo primo ſupra eodem capitulo ſtuduiſti de officio dele
gati lege in toto. ff. de regulis iuris ⁊ in contrarium ar
guit gloſa iſta quod immo non valet reſcriptum ſpecia
le contra generale allegat capitulum cum ordinem ſu
pra eodem vbi ſecundum ſpeciale non derogat generali
ſi non facit mentionem de illo. Glo. iſta ſoluit quod ibi
reſcriptum ſpeciale erat ſecundum ius commune ⁊ con
tra priuilegium ideo non valet quia ius commune non
derogat priuilegio niſi de illo fiat mentio ſed in caſu hu
ius capituli primum ⁊ ſecundum erant ſecundum ius
commune ita reſidet glo. ſed domino Antonio non pla
cuit iſta ſolutio dicit eniꝫ quod ullo pacto euitat ipſam
difficultatem ſed ꝓculdubio eſt vna trupha. nam in di
cto capitulo cum ordinem. agitur de vicio forme. hic
enim agitur de vicio ſurreptōis ⁊ remittit ſe ad dicta ſua
in dicto capitulo cum ordinem ibi enim generale reſcri
ptum ſeu priuilegium dabat formaꝫ ſpecialibus vel par
ticularibus reſcriptis impetrandis ideo non valet reſcri
ptum ſpeciale non ſeruata forma hic autem reſcriptum
erat omnino generale nec dabat formaꝫ particularibus
reſcriptis impetrandis videte que ego dixi hic in dicto
c. cum ordinē vbi multa dixi q̄ faciūt declarationē hu⁹
39 valde difficilis paſſus. ¶ † Nota ibi penitus eneruatur
per hoc enim verbum eneruatur videtur vt ſuperius di
xi quod iſti iudices habeant iuriſdictionem alias enim
iuriſdictio que non eſſet non poſſet eneruari capitulo ad
de de deſponſatio. impuberum cum ſimilibus ſuperius
allegatis que hic ne fruſtra tempus conteraꝫ nollo am
plius repetere. ¶ Gloſa vero hic in iſto verſi. eneruaẗ
ad iſtum textuꝫ ſupplet videlicet facta citatione pro cui⁹
declaratione oppone hoc modo immo videtur quod nō
eneruetur iuriſdictio data iudicibus in litteris generali
bus per ſecundas litteras ſpeciales ſed potius ſtandum
eſt preſentationi ⁊ citationi capitulo vt debitus de ap
pellationi. Gloſa iſta ſoluit contrarium quod eneruae
tur ſi fiat citatio prius per litteras ſpeciales quam per
primas generales. Hec gl. tanquā non ſufficiēter enucle
ans ab omni pte ꝯriū factū nō placuit domino Anto
nio hic quia ſecundum eum ſtante impetratione ſpecia
li ſpecies eximitur a genere vnde genus ad illam reſtrin
gitur ⁊ per conſequens per generales litteras non po
teſt dari preoccupatio refert hoc Joannes monachi ſu
per rubrica de reſcriptis libro ſexto allegat † quia paria
40 ſunt non habere iuriſdictionem vel habere ⁊ non com
prehendere cauſam ſpecialem exemptam a genere capi
tulo cum olim de officio delegati ⁊ ſic ſentit glo. iſta ꝙ
dictum capitu. vt debitus habet locum etiam quando
concurrunt reſcriptum ſpeciale. ⁊ reſcriptum generale
vt ſit locus preuentioni ⁊ in hoc miruꝫ in modū iudicio
meo vt colligere poſſum in diſcurſu lectōis Reue. pr̄ do
minus Abbas reputat iſtam gloſam fore vnicaꝫ ⁊ ſin
gularem dicit tamen dictum domini Antonij videri ſa
tis equum vt dictum capituli. vt debitus corrigat ius
commune minus quam fieri poteſt dicit tamen dominus
Abb. gloſam iſtam poſſe ſaluari † quod ſicut prime lit
41 tere perduntur per ſollicitudinem ſecundi impetratoris
vt in dicto capitulo vt debitus ita ⁊ ſecunde littere reuo
catorie debent tolli ſaltem per negligentiam ſecundi im
petratoris putat tamen quod vbi negligentia non poſ
ſet aſcribi ſecundo impetratori procedat indiſtincte im
pugnatio domini Antonij alias ſemper primus obtine
ret quia facilius poteſt ad iudicem recurrere ſicut cum
ſit prim⁹ in data Dominus Cardinalis hic dicit quod
illud quod dicit gloſa iſta facta citatione per ſpeciales
videtur velle ſecus ſi eſſet facta per generales procedit
ſecundum eum etiam ante citationem ſi impetrans ſpe
ciale reſcriptum dolo vel negligentia deſijt ipſo ſpeciali
reſcripto vti infra annum per capitulum ſi autem ſupra
eodem ⁊ capitulū plerumqꝫ infra eodem. Sed Joan
nes de imola hic dicit per verbum forte quod opinio
domini Antonij de iure eſt verior. ſed in practica eſſet
difficile obtinere illam propter auctoritatem huius glo
ſe cum qua glo. tranſit hic Joannis andree ⁊ communi
ter doctores ⁊ ſic vult quod iſta ſit communis opinio
⁊ aliud non dicit. Ego vero quantum fragile ingeniuꝫ
meum patitur relatis fideliter aliorum opinionibus vl
tra dicta doctoruꝫ quos hactenus videre ⁊ habere potui
hoc modo ꝯſidero q̄d iſta ſpecies nō eſt exēpta a genere
vt dicebat dominus Antonius immo dico quod com
prehenditur ſub genere ⁊ de hoc dico fore textum me
liorem de iure in lege ſtudentibus. C. de officio prefecti
vrbis ⁊ faciat notabilis textus in capitulo per hoc de
42 hereticis li. vi. † vbi ſpecies ꝓ̄ta in genere collata alteri
continetur ſub illo genere nec dicitur exempta. ergo erit
locus preoccupationi ⁊ preuentioni. Nam poteſtas ha
bet iuriſdictionem

bet iuriſditionem generalem hic bononie. Modo pone ꝙ dominus legatus delegat aliquam ſpeciem illius generalis iuriſditionis alicui qđ nihilominus illa ſpecies non eſt exempta ab illo genere. ideo locus erit preuentio
43 ni.† Pone exemplum epiſcopus eſt generalis viſitator dioceſis Papa dat quendam ſpecialem viſitatorem qđ propter hoc non videtur epiſcopus prohibitus viſitare. vt dicto capitulo per hoc. de hereticis. libro ſexto. ⁊ per conſequens gloſa iſta dixit veritatem quicquid voluerit. Joannes mon a. ⁊ dominus Antonius ⁊ eorum ſequaces. Sed opere precium erit apponere ſilentium huic gl. quod male dixerit. ⁊ allegare iſtum textum. contra eam quem nemo ſcribentium vſqꝫ ad iſta ſecula. ita conſiderauit videlicet tex. iſte dicit per ſpeciales penitus eneruan-
44 tur†. Nam illud verbum penitus[a] importat canonem late ſententie. ⁊ de hoc allego textum. coniuncta glo. in .l. ſiqui aduocatorum. in verſiculo penitus arceantur. ⁊ gloſa ibi dicit ipſo iure. C. de poſtulando. faciat capitulo ex litteris in verſicu. penitus. infra de officio delega. capitulo ſedes. in verſicu. penitus. infra eodem capitulum primum. de poſtula. prelatorũ. libro ſexto. probat ergo iſte textus ꝙ iuriſdictio ſublata eſt ipſo iure per ſpeciales litteras ſi ipſo iure eſt ſublata quomodo poterit reuiuiſce-
45 re per preuentionem factã p ipſas litteras generales† extinctum enim non reuiuiſcit lege qui res. §. a reaꝫ. ff. de ſolutio. Ariſtotiles in primo de generatione ⁊ corruptiõe qui hoc habet pro conſtanti. ita quod in hoc nullus vnquam qui fundamenta philoſophie ſectatus eſt. auſus eſt contrarium affirmare. vt in omnibus libris eiuſdem Ariſtotelis facile legere eſt. quicquid dicant in oppoſitũ ⁊ rectius doctores theologi. quorum aliqui etiam naturaliter ipſum philoſophum improbare contendunt. ſed quoniam preſentis noſtre ſpeculationis non eſt omitto tanquam pertinens ad ipſos theologos ⁊ philoſophos ſatis ergo eſt quo ad materiam noſtram concordare legibus naturales ⁊ ponere pro indubitabili regulam ꝙ extinctum ſemel aliquo tempore reuiuiſcere non poteſt. quam ſi bene recolo ea que ſupra titulo precedenti a me ſcripta fuere alibi etiam adduximus in pluribus locis. in quibus reperies inter legendum. ⁊ vltra multo plura
46 qꝫ hic. ⁊ ex hoc videt ꝙ gl. iſta male loquatur. ¶ † Nota ibi ſuperflua rel nẽtur prima queſtio. quia ex iſto textu poteſt conſultor vel reſpondens colligere ordinem cõſulendi ⁊ argumenta ſoluẽdi. vt primo incipiat ab eo ex cuius deciſione poteſt inferi ad deciſionem aliorum queſitorum. qꝛ ſic fecit hic. Papa incipiendo a ſecunda queſtione. ⁊ ideo glo. ſuper iſto verbo ſuperflua. dicit hoc caſu cum generale mandatum reuocatum quantũ ad hic cauſam ſpecialiter commiſſam. Jta nude loquentur iſti qui ſcripſerunt ſuper hac decreta. tu vide textum. ⁊ glo. in dicto capitulo prudentiam. de officio delegati. ⁊ in dicto capitulo poſtulaſti. de iure patrona. ⁊ in dicto. §. hinc
47 nobis. in auctentica de heredibus ⁊ falcidia. ¶ † Vltimo nota ibi antequam perſone vel res exprimantur delegatus nequit iuriſditionem exercere. quia hic probatur illud ꝙ ſuperius dictum fuit ꝙ ante ſpecificationem perſonarum vel rerum iudex habet iuriſdictionem in potentia ⁊ habitu. ſed non in actu ⁊ exercitio. Jtem probat ꝙ ante ſpecificationem nullus per generalem clauſulaꝫ eſt ligatus vel compromittitur certa ſpecies de incertis ante electionem nulla ſpecies eſt in obligatione. de quo in lege illud aut illud. ff. de ſolutio. Similiter dicendum eſt cum mandatur de beneficio prouideri in genere etiam cum decreto. nam ante expreſſionem nullus eſt effectus capitulo primo. de conceſſione prebende. libro ſexto. Capio glo. finalem. ibi iuriſdictionem habet colligit gl. iſta quod talis delegatus habet iuriſdictionem. licet non habeat exercitium quaſi velit dicere quod habet in habitu ⁊ potentia non aũt in actu. ⁊ exercitio deinde gloſa iſta
48 querit† an poſſit demandare alteri iuriſditionem antequam eam nanciſcatur quaſi velit dicere an poſſit demãdare alteri iuriſdictionem quam habet in potentia. licet adhuc illam non habeat in exercitio. ⁊ videtur quod nõ allegat legẽ obſeruari. §. finali. ff. de officio proconſu. quã legem induco vobis. dicitur enim ibi ꝙ ille cui committitur prouincia regenda antequam ingrediatur prouinciam non habet iuriſdictionem. Jdeo illam non committit. ⁊ per conſequens ex illo textu. arguit quod non poſſit iuriſditionem quaꝫ habet in habitu committere. ⁊ ita intellexit Petrus de anchara no. gloſam iſtam hic. glo. tamen decidit contrarium quod immo poſſit committere. ⁊ ad dict. leg. obſeruare. §. finali. non reſpondet vos dicatis ꝙ caſus illius. §. eſt longe alienus a caſu noſtro. nam ibi prohibetur committere ante ingreſſum ad prouinciam ne faciat moram in eundo ad prouinciam. ⁊ iđ ſi accedere non poſſet ad prouinciam bene poſſet cõmittere alteri iuriſditionem vt ibi patet. ⁊ etiam patet in .l. aliquando que eſt lex ſequẽs. Bartolus in dicta lege obſeruare. dicit ꝙ ſi eſt iuſta cauſa impedimenti poteſt dimittere vicarium. ⁊ etiam ſi non eſt longum impedimentum poterit conſtituere vicarium. vt in. §. perhibemus. in auctentica de collatoribus facit quod notaſ. in capitulo nouit. de officio legati. ⁊ iſta eſt prima queſtio quam in medium adducit gloſa iſta. ⁊ per conſequens concludit quod iudex ſi habet iuriſdictionem in potentia. licet illaꝫ non habeat in actu nihilominus poteſt illam ſubdelegare alteri. ego ſuperius in notabilibus late examinaui gl. iſtã placeat ibi videre. nã hic nolo amplius repetere quoniam etiam alibi perſtringendo leuiter tetigimus. ⁊ infra deo preſtante cum dabitur opportunitas latius di-
49 ſcutiemus. ¶ † Jn eadem gloſa ibi. ⁊ ſic videtur ſimiliter quod non poſſit citare partes ante expreſſionem perſonarum ⁊ rerum. gloſa iſta. ponit ſecundaꝫ queſtionem. vtrum talis iudex habens iuriſdictionem in potentia ⁊ non in actu poſſit citare partes. ⁊ dicit ꝙ non allegat capitulo finali. quinta queſtione ſecunda. Jbi vero probat text. quod non vocatur quis ad concilium prius quaꝫ ſibi ſignificetur. quia opponitur ne veniat paratus ad reſpondendum. ⁊ dicit Hoſtienſis quod illud. capitulũ finale non loquitur in ciuilibus. ſed in criminalibus cauſis in quibus ſpecifica oportet in citatorio eſſe que obijciuntur. dixit etiam Hoſtienſis ꝙ in caſu huius capituli facta expreſſione perſonarum. licet non ſit facta expreſſio rerum poterit iudex citare perſonam expreſſam ſꝫ citatus non tenebitur reſpondere ante expreſſionem rerum. quia non poſſet. tunc bene deliberare quid haberet reſpondere ex quo non apparet ſuper qua re haberet reſpondere. Et ſubdit glo. quod ideo citantur rei. ⁊ dantur inducie vt deliberent. tertia queſtione prima. offeraſ ſed in hoc caſu ante expreſſionem non poſſunt deliberare. ergo non eſt opus dare inducias. ⁊ per conſequens non eſt opus citatione. gloſa in contrarium adducit capitulũ ſignificantibus. de appellatio. vbi citatus per libellum generalem in quo res non erat ſpecificata comparuit ⁊ petijt ſpecificari. allegat etiam gloſa inſtitu. de actio. §. curare. vbi licet ſit actum de incerta quantitate pecunie. vt qꝛ petebatur intereſſe iudex debet condemnare vt fiat expſ-
50 ſio ⁊ ſic apparet† quod valeat libellus generalis. licet peti poſſit per aduerſariũ quod fiat ſpecificatio de quo eſt caſus coniuncta gloſa in .l. finali. C. de annali exceptio. vbi libellus annalis admittitur ſi non opponitur exceptio. ita allegat capitulum ad ſedem. de reſtitutione ſpoliatorum. vbi petitur hoſpitale cum pertinentijs. ⁊ ſic pbat quod admittitur libellus qñcunque generalis.

[a] Penitus. qđ ſit vbum iſtud portẽdat. vide do. Barth. ſo. in cõſi. xxi. incl. viſis ⁊ dili gẽter lectis v. vcꝫ predictis car. xxxviij. ⁊ vide Raphaelẽ in allegata gloſ. ⁊ text. ⁊ d. Abba. in. c. qbuſdã. đ pe. ⁊ vide. d. alex. de imo. in .l. q vſumfructum ff. de ver. obli. vbi clarius qꝫ alibi reperies.

⁊ per conſequens eodem modo videtur qđ poſſit citari
ante expreſſionem rerum.tamen cōmunis opinio omni/
um eſt ꝙ ante expreſſionem perſonarum nō poteſt citare.
quia non poteſt iudex diuidere perſonas exprimendas.
ſed poſt expreſſionem perſonarum.⁊ ante expreſſioneꝫ re
rum iudex citare poteſt.⁊ ita procedant iura allegata in
contrarium per iſtam gloſam.ſ.c.ſignificantibus.§. cura
re.⁊ capitulo cum ad ſedem. ſed citatus non tenetur re/
ſpondere niſi res exprimantur.c. primo ⁊ ſecundo. de li/
belli oblatio.⁊ ſic expedite ſunt due queſtiones formate
per glo.iſtam. ¶ In eadem glo.ibi ſed qualiter priores
iudices priuantur iuriſditione cum non intendat eos pri
uare·Item codeꝫ modo eſſet reuocata iuriſdictio p mor/
tem delegantis quātū ad perſonas nō expreſſas. Iſta eſt
51 tertia ⁊ vltima queſtio.glo.huius videlicet† antequā per
ſone vel res exprimantur moritur delegans an ſit reuoca
ta iuriſditio morte delegantis.⁊ arguit glo. iſta ꝙ nō. ⁊
allegat.l.finali.C.de duobus reis.ibi enim eſt caſus ꝙ ci
tatio facta contra vnum excorreis interrumpit preſcrip/
tionem etiam quo ad alios conreos qui non fuerunt cita
ti.dicit etiam iſta glo.animaduertendum eſſe an reuoce/
tur per mortem ⁊ ſic tacite an uiua voce ⁊ ſic expreſſe. ⁊
allegat.l.ſi defunctus.cuꝫ.l.ſequenti.ff.de procurato. ibi
enim habetur ꝙ ſi dominus qui preſtitit cautioneꝫ de iu/
dicato ſoluendo per procuratorem ſcientem ⁊ non con/
tradicentē mortuus eſt ante litem conteſtatam non fini/
tur mandatum datum procuratori.immo cogitur proſe/
qui iudicium.tamen ſi dominus viuēt poſſet ante liteꝫ cō
teſtatam reuocare procuratorem.l.ante diem.cum ibi no
tatis.ff. de procuratori. ⁊ ſic videtur ꝙ reuocatio forti/
or ſit expreſſa quātitate.⁊ per conſequens videtur ꝙ iu/
riſditio delegata per mortem delegantis non ſit reuoca/
ta quo ad non expreſſa.tamen glo.iſta tenet contrarium
per.c.gratum.⁊.cap.licet. de officio delegati inducendo
52 illa iura hoc modo† reſcriptum habens clauſulam gene
ralem videtur habere vim plurium reſcriptorum. argu/
mento.l.ſcire debemus.ff.de verborum obligatio.ſed cer
tum eſt ꝙ ſi ſuper exprimendis contentis ſub clauſula ge
nerali erunt impetrata ſpecialia reſcripta extinguentur
mortem mandantis re integra vt in dictis iuribus.ita eſt
dicendum in propoſito quando impetratio facta eſt cum
clauſula generali. Nec obſtat ꝙ habetur in dicta.l.fina·
li.C.de duobus reis.quia ibi eſt ſpeciale in conreis debē
di vt citatio facta contra vnum intelligatur facta contra
alium dictum autem iſtius capituli debet intelligi in his
qui non ſunt conrei. ⁊ ſic extra caſum .d.l. fina. ⁊ ſic ille
tex.loquitur in connexis quorum vnum ⁊ idem eſt iudi/
cium.c.tranſlato.de conſtitu.ſed perſone exprimende in
illa clauſula generali contente non ſunt cōnexe. ergo illa
l.fina.non obſtat ad.d.l.ſi defunctus reſpōderi poteſt ibi
enim loquitur de reuocatione procuratoris que nō ſit ta
cite per mortem domini in caſu illo hic autem loquimur
in reuocatione iuriſditionis in qua ſufficit tacita reuoca/
tio per mortem delegantis re integra vt erat hic quo ad
alias perſonas in quibus non preceſſerat citatio. vt in di
cto capitulo gratum.⁊ in dicto capitulo licet. Et pro de/
53 ciſione huius glo.facit.c.ſignificante.infra eodem† . vbi
ante expreſſionem non videtur iuriſdictio fiſſa in delega/
to.ideo ſi conueniendus per clauſulam moritur re inte/
gra eius ſucceſſor per illud reſcriptum non poteſt conue/
niri.⁊ cum hac glo.concordat Uincentius ⁊ Goffredus.
⁊ etiam Hoſtien.qui tamen arguit in contrarium de.l.
54 antepenultima.ff.de officio aſſeſſoris.vbi dicitur† ꝙ mor
tuo legato principis ſalarium reſidui temporis debetur
aſſeſſoribus.quia non ſtat per eos.ſed certe caſus ille di/
uerſus eſt ab iſto. Innocen. vero hic. tenet contra iſtam
glo.dicens ꝙ immo perpetuata eſt iuriſditio dūmodo ce

g ¶ Judiciuꝫ. Adde Bal. in l. cū neceſſitatē in fi. C. de fideicō. c. eaꝫ te ꝺ eta. ⁊ qua. ⁊ Card. in cle. i. xx. q. ⁊ in cle. i. xvi. q. ꝺ ſup. negli. prela. ⁊ Archi. in c. ſi-gs. xvij. q. iiij.

perit vti iuriſditione ſuper expreſſis per nota.in dicto ca/
pitulo gratum remittit tamen ſe ad .d. in dicto capitulo
licet.de officio delega.ibi vero Inno.tenet illud ꝙ tenet
glo.iſta.Sed dominus Anto.hic reducit opiniones ad
concordiam hoc modo videlicet ꝙ ſi perſone vel res cō/
tente ſub clauſula generali habent connexitatem cuꝫ per
ſonis vel rebus expreſſis.tunc poteſt procedere opi. In/
55 nocen.poſita hic per dicta.l.finali.C.de duobus reis. †⁊
a quia connexorum. Idem eſt iudiciuꝫ^a. vt in capitulo trāſ
lato.de conſtitu.ſecus ſi non habeant connexitatem . ſed
ſint omnino ſeparate.quia tunc tot videntur eſſe iuriſdi/
tiones quot ſunt perſone.argumento.l.ſcire debemus.ff.
de verborum obligatio. Ideo tunc ſi facta eſt perpetua/
tio in perſonis vel rebus expreſſis.quia ſuper illis eſt fa/
cta citatio non intelligitur facta perpetuatio quo ad ali/
as res vel perſonas non expreſſas.ſed in contrarium fa/
56 cit dicta.l.ſcire debemus† vbi quando vnica eſt concep/
tio ſtipulationis continens ſub ſe plures res etiam ſepa/
ratas cenſetur vnica ſtipulatio.puta ſi quis ꝓmittat om
nes ſeruos ſuos.licet ſecus ſit quando res exprimūtur in
ſtipulatione.quia videnᷓ eſſe tot ſtipulationes quot ſunt
res.⁊ ſic videtur ꝙ ex quo plures res vel perſone compre
henduntur ſub vna conceptione in clauſula generali qđ
propter vnicam conceptionem cenſeatur eſſe vnica dele/
gatio quo ad ipſas res vel pſonas cōtentas ſub clauſula
generali.⁊ per conſequens videtur perpetuata iuriſditio
quo ad alias res vel perſonas non expreſſas eoipſo ꝙ ē
perpetuata in vna. Joan.de imo.hic reſpondet ad iſtud
contrarium ꝙ licet vnica ſit ſtipulatio cum comprehen/
dat ſub ſe plures res.⁊ propter vnicam conceptionem cē
ſeatur vnica quo ad effectum de quo ibi quia res conten
ta in tali ſtipulatione non intelligeretur eſſe promiſſa ſpe
cialiter nec pro parte peti poſſet tanquam promiſſa. ſed
tanquam incluſa in ipſa ſtipulatione.tamen clauſula ge/
neralis de qua hic.licet ſit ſub vnica conceptione com/
prehendens plures perſonas ex quo ſunt ſeparate perpe
tuatio facta in vna non comprehendit alias per id quod
habetur in capitulo ſignificauit ſuperius allegato.infra
eodem.ideo quo ad iſtum caſum non habet locum conſi
deratio.d.l.ſcire debemus.dicit tamen dominus Anto/
nius ꝙ iſta procedunt tenendo quod requiratur citatio
ad perpetuandam iuriſditionem.ſed tenendo ꝙ ſufficiat
actus citra citationem.vt voluit Hoſtien.in capitulo li/
cet.de officio delega.⁊ gl.in capitulo ne aliqui.de hereti.
libro ſexto.tunc preſentatio reſcripti facta coram delega
to ⁊ acceptatio vel electo notarij facta occaſiōe reſcripti
perpetuat iuriſditionem quo ad omnia.quia tales actus
ſunt communes quo ad contenta ſub clauſula . Nec ob/
ſtat ꝙ in perſonis ⁊ rebus non expreſſis iudex nō habet
exercitiuꝫ iuriſditionis.vt hic dicitur.qꝛ iſtud eſt verꝫ ſup
principali.ſecus quo ad faciendumꝫ exprimi pſonas vel
res.quia tunc habet iuriſditionem in actu. ſed Joannes
de imo.dicit hoc dictum domi. Anto. procedere quo ad
electionem notarij. quia ſatis videtur exercuiſſe iuriſdi/
tionem eligendo notarium.ſecus dicit per preſentationē
dum taxat factam de reſcripto.nam per hoc non videtur
exercere actū iuriſditionis circa cōmiſſa tenendo opinio.
Hoſtien.quod perpetuatur iuriſdictio per actum citerio
rem ipſa citatione. Et predicta inducit dominus Anto/
57 nius ad queſtionem† executori fuit data poteſtas proui/
dendi alicui de beneficio vacaturo in certa prouincia ſi
contingat quod faceret publicationem in duabus eccle/
ſijs ⁊ poſtea moriatur delegans intelligitur perpetuata
poteſtas etiam quo ad alias eccleſias.nam talis inhibi/
tio erat generalis quo ad quodlibet beneficiuꝫ ꝓuincie.
licet publicatio facta fuerit i certis locis durabit quo ad
beneficia oia eius ptās cuꝫ vnū ſit negocium prouiſionis.
in ꝓuincia

58 in prouincia faciende† ⁊ inceptum in parte videtur cep-
tum in toto.l.cum actum.ff.de nego.geſt.c.gratum.de of
fi.delega.ſed ſi executor ad vnam vel plures certas eccle
ſias inhibuiſſet dicens ſe velle in altera earum prouidere
tunc nec mortuo nec viuente mādatore poſſet in alijs ec-
cleſijs exequi ⁊ remittit ad nota.in.c.capitulum.infra eo
dem.⁊ in.c.primo.de conceſſio.preben.libro ſexto. ⁊ ita
59 docto.ſcribentes ſuper hac glo.quieuerunt.† Sed Bal.
hic querit an perpetuata iuriſditione ſuper expreſſis ⁊
ſpecificatis intelligatur perpetuata etiam ſuper non ex-
preſſis ⁊ ſpecificatis. ⁊ videtur ꝙ ſic. quia ſuper eadem
cauſa comprehenſiue ſe habeat.vt in.l.prima.ff. de qbus
rebus ad eundē iudiceʒ eatur.ſecus ſi ſunt cauſe omnino
ſeparate.l.queritur.ff.de exceptione rei iudicate. ipſe ve-
ro diſtinguit hoc modo ꝙ interdum delegat̄ iudicium
vniuerſale vt eſt petitio hereditatis.⁊ tūc perpetuata iu-
riſditione ſuper vna re videtur perpetuata ſuper omni-
bus rebus eiuſdem hereditatis ⁊ acceſſoriorum preſen
60 tibus quam futuris† quia propter naturam vniuerſalis
iudicij omnia veniunt etiam minima.quia vna actio eſt.
inſpecto iure ꝙ metimur ex perſona agentis.l. licet.ff. de
petitio.heredi.l.i.ff.ſi pars here.peta. ⁊ tunc verificatur
regula que dicit ꝙ omnia veniunt in iudicium vniuerſa-
le niſi ſint nominatim excepta.l. ſolemus .ff. de iudic. in-
terdum delegatur iudicium generale. vt negociorum ge
ſtorum vel tutele.⁊ tunc cum pro qualibet eius ſpecie ſit
neceſſe eundem iudicem adhiberi.vt.l.prima ⁊ ſecunda.ff.
de quibus rebus ad eundem iudicem. ⁊ tunc perpetua-
tio facta in vno caſu perpetuatur in omnibus ne cāe con
tinentia diuidatur.l.nulli.C.de iudi.interdum delegatur
multitudo diuerſarum cauſarum que ſe inuicem ex iuris
diſpoſitione non contingunt.⁊ tunc quia prorſus ſepara
torum ſeparatum eſt iudicium.vt nota.in.l. per hanc.C.
de tempo.appella. perpetuitas iuriſditionis in vno non
61 inducit perpetuationem iuriſditionis in altero.† quia ſe
a paratorum ſeparata eſt ratio[a].l.maritus.C.de donatio.
inter virum ⁊ vxorem.l.papinianus exuli.ff. de minori.
refert etiam Innocen.dicere ꝙ qui habet actionē de plu
ribus non cogitur cumulare.ſed poteſt de vna re agere
⁊ de alia ſuper ſedere.remittit tamen ad nota. per Bar.
in.d.l.ſcire debemus. Non obſtat.l.non eſt nouum.ff. de
action.empti.quia ibi ſunt actiones eiuſdem generis.⁊
forme ⁊ ſuper eadem re ⁊ vna eſt euictio ⁊ non plures.
licet purgetur pluribus modis vel ibi cogitur cumulare
non preciſe ſed cauſatiue.ſi vult conſequi integralem ef
fectum iudicij. ⁊ ita reſidet hic Bal. Et per iſta expedita
eſt iſta glo.fina.ſecundum ꝙ ſcribentes omnes vt ſupe-
rius vobis retuli eam declarandam eſſe cēſuerunt. Ego
vero ne elinguis ſuper hac glo.ita elegāti videar tranſi-
re. Ante omnia Capio illud ꝙ tetigit do. Pet.ſuperius
extendens glo.iſtam de delegatione ad prorogationem.
⁊ addo eundem dominuʒ Pet. in.c.cum plures.de offi-
62 cio delega.libro.vj.† vbi querit iudex habet iuriſditionē
in habitu ⁊ non in exercitio an poſſit prorogari.refert ſe
non vidiſſe hoc tactum per aliquem niſi per Barto. qui
conſultus dixit ꝙ ſic.nam licet iuriſditio extincta nō poſ
ſit prorogari.tm̄ ſuſpenſa poteſt . quia aliud eſt ius finiri
in aliquo aliud eſt exerciciuʒ impediri.allegat.l. ꝙ ſi for
te.§.fina.ff.de ſolutio. ⁊.l.ſi pluribus.ff.de adminiſtratio.
tuto.⁊ refert ſe ita reperiſſe in antiquis ſcriptis Barto.
licet non in lectura in.l.nec ille.ff.de tuto. ⁊ curato. dato
ab his.per hoc ergo videtur intelligendum ſecunduʒ do
minū Pet.ibi ꝙ dixit Ioan.andre.⁊ Archi.niſi partes
expreſſe iuriſditionem aliorum prorogauerint. Nec ob-
ſtat litis pendentia coram primis . quia talis pendentia
non reddit aliud iudicium nullum ipſo iure. allegat no-
tata per Bartol.in.l.ſecunda.ff. de ſepulchro violato.⁊
ibi etiam domi. Pet.facit mentionem de glo.iſta dicens
ꝙ iuriſditio in habitu poteſt ſubdelegari quam glo. di-
cit eſſe ſūme notandam. Et ex hac doctri. Barto. ⁊ domi
ni Pet.hic.⁊ in dicto.c.cum plures habetis extenſioneʒ
mirabilem ad iſtam glo. que per alios non eſt tradita.
mihi autem videtur ꝙ hec doctrina ſit longe aliena a ve
ro. Et aduerſa ſententia mihi videtur verior ⁊ moueor
63 hac ratione† prorogatio iuriſditionis.idem eſt ꝙ exten-
ſio iuriſditionis.l.ſed ſi manente.ff.de precario.c. ſignifi-
caſti.de foro competen.cum ſimili.ſed illud ꝙ non eſt ex-
tendi non poteſt.ergo pariformiter non poterit proroga
ri.ſi ergo iudex habet habitum iuriſditionis ⁊ non exer-
citium.quomodo ergo poterit prorogari exercitium iu-
riſditionis cum illud non habeat.ſi ergo elapſis ſex men-
ſibus iudex non habet exercitium cognoſcendi. ſequitur
ꝙ partes illud non poterunt prorogare faciat glo. mul-
tum ſingularis in.c.hi qui de preben. libro ſexto. de qua
glo.fecit feſtum Bal.in.l.ticius.ff.de excuſatio.tuto.⁊ in
.l.teſtamenta.C. de teſtamen. ⁊ in.c.de cauſis . de officio
64 delega.que gloſ.voluit† ꝙ prorogatio intelligitur eſſe
b eiuſdem qualitatis[b] ⁊ forme cum iuriſditione proroga-
ta.ergo ſi ſolum habituʒ habuit iuriſditionis ſequitur ꝙ
ſolus habitus iuriſditiōis fuerit ꝓrogatus.ergo ⁊ c.faci
at etiam glo.multum ſingularis in clemen.prima. de pri
65 uileg.per quam glo.deciditur† data eſt mihi licentia eli-
gendi ſacerdotem cui confitear ꝙ debeo eligere illuʒ cui
alij confitentur ⁊ ſic illum qui habet iuriſditionem in ac-
tu ⁊ exercitio. Ita videtur dicendum in propoſito ꝙ iſti
poterunt prorogare iuriſditioneʒ quando illaʒ habet in
actu ſed reſtricta eſt ad certum terminum. Et licet domi.
Pet.motus fuerit ad ſic dicendum tā hic quā in.d.c. cuʒ
plures per iſtam gloſ. tamen re vera male conſiderauit.
nam licet iſti iudices ante ſpecificationem non habeant
iuriſditionem in actu quo ad cauſam principalem. tamē
illam habent in actu quo ad cōmittendum ipſam ſpecifi
cationem.vt iam ſuperius dixi.⁊ ex iſtis videtur ꝙ con-
cluſio domini Pet.⁊ Bartol.non procedat de iure nec
etiam probetur per iſtam glo. ¶ Secundo adde ad iſtā
glo.inquantum voluit ꝙ non inducitur perpetuatio quo
ad non expreſſa ꝙ illa diſtinctio quā Bal.hic fecit an cō
mittatur vniuerſale an generale an ſpeciale negociuʒ qō
talis diſtinctio fuit Cyn.in.l.mandatum.C. mandati. ⁊
inferebat ibi Pet.vltramon.ꝙ vbi mandatur iuriſditio
vniuerſitatis cauſarum incepta vna cauſa perpetuata eſt
iuriſditio quo ad omnes cauſas Bal.ibi dicit ꝙ Pe.in
66 hoc non bene dixit† quia refert inter mandatum domini
⁊ mandatum ꝙ fit obtentu officij. nam in mandato do-
mini loquitur tex.in.l.ſi quis mancipijs.§.ſi impubes.ff.
de inſtitutoria.quia mandatum eſt perpetuum.ſed quan
do mandatum conſtat ratione officij finitur mandatum
in his que non ſunt inchoata.vt not.in.c.ne aliqui de he
reti. libro ſexto.dictum petri poſſet ſuſtentari in manda-
to regis vel alterius domini temporalis qui iuriſditionē
tranſmittit ad poſteros.argumento.c.licet deuoto . Sed
idem Bald.in.c.licet.J.de officio delega. refert Cy. in di
67 cta.l. mandatum diſtinguentem † ꝙ ſi eſt delegata vni-
uerſitas cauſaruʒ alicuius caſtri.⁊ incepit cognoſcere de
vna cauſa eſt ꝑpetuata iuriſditio in tota vniuerſitate cau
ſarum.⁊ quicquid continet corporalia eſt vniuerſitas.ſi
cut vna eſt hereditas.licet multa iura contineat . ſecus ſi
delegatio eſſet generalis.puta in cauſis omniuʒ pupillo-
rum vel continent in ſe capitula diuerſa. quia perpetua-
tio in vno nihil operatur in alio argumento.l. quid ta-
men.ff.de arbitris.⁊.l.ſcire debemus.ff.de verborum ob
ligatio.vbi vero eſt connexio capitulorū perpetuatio in
vno inducit perpetuationem in reliquo . argumento .l.
etiam.§.ex cauſa.ff.de minoribus.l.ſi de certa.C.de tran-
ſac.l.doli clauſula.ff.de verborum oblig.l.ex duobus .ff.
de leg.ij.l.qdam elogio.C.de iure deli.⁊ ita reſidet Bal.

a ¶ Eſt ratio
Addē elegāteʒ
tex.⁊ ibi ſcribē
tes i.l.qui fun
dum.§.ſi fun-
duʒ.ff.pro em
pto.

b ¶ Qualita
tis.Vidē tu in
ter omnes Fe
lyn.nouiſſime
ſcribenteʒ hic
in tertia co.cir
ca medium q̄
contrariuʒ fir
mat and ſicc.
enucleātē ſin-
gul'r iſtā ma-
teriam ⁊ addu
cit hunc locū
do.andr. cum
omnibus ra-
tionibus ſuis.
⁊ auctoritati-
bus ipſiuʒ va-
lidiſſimis ra-
tionib' expu-
gnādo multa
addendo que
vide omnino.
q; pulchra.

in.d.c.lʒ. Mibi videtur de iure dicendū ꝙ ꝑpetuatio fa
cta per citationē in expreſſo inducit perpetuationē in cō
tentis ſub clā generali.lʒ adhuc nō ſpecificatis.⁊ ad hoc
allego glo.que eſt vnica ⁊ ſingularis in cle.i.de teſta. nā
68 regula eſt in iure tradita†ꝙ natura legis eſt dare formā
futuris negocijs ⁊ nō preteritis.c.cognoſcentes.⁊.c.fin.
de conſti.l.leges.C.de legi.l.iubemus.C.de teſta. cum ſi.
ſed vbicunqʒ actus eſt geſtus ⁊ gerendus ꝯſtitutio ſuper
ueniens nō cōprehēdit illum actū quatenus eſt gerēdus
qꝛ attenditur nā geſti ⁊ nō gerendi ⁊ ſic geſtuʒ trahit ad
69 ſe gerēdū.ita dicamus in propoſito†impetraui reſcriptū
ꝯ ticium ⁊ quoſdā alios feci citari ticiū coram delegato
⁊ moritur delegās ꝙ potero ſpecificare illos alios ⁊ fa
cere citari corā illo delegato.qꝛ natura actus geſti ⁊ per
petuati attrahit ad ſe actū gerendum.ergo ꝑpetuatio fa
cta in actu geſto inducit perpetuationeʒ in actu gerendo
⁊ iſtam partē puto veriorē.qꝛ per eam reſcripta ad lites
habent faciliorem expeditioneʒ ꝙ eſt vtile reipublice.c.
finem litibus.de dolo ⁊ cōtu.l.quidam extimauerunt.ff.
ſi cer.pe. Et per iſta expedita eſt iſta glo.fi. Extra glo.op
ponitur ꝙ ſi ante expreſſionē factam de cōtentis ſub clā
generali impetret reſcriptū ſpāle nihilominus poſſit po
ſtea fieri expſſio ⁊ illa facta vř ꝙ reſcriptū generale debe
at preferri reſcripto ſpāli qꝛ quando fiet expreſſio trahet
70 ad diem date†nā reſcriptum habens clām generalē vide
tur cōceſſum ſub ꝯditione quo ad ꝯtenta ſub clā ſi fiat ex
preſſio cōditio aūt poſtquā euenit trahit retro ad tp̄s in
quo fuit appoſita.l.potior.⁊.l.qui balneū.C.qui potio.
in pig.hab. Facit ꝙ no.in.c.ſi pro te.de reſcrip.li.vj. dn̄s
Car.hic dicit ꝙ iſta potuit eſſe rō dubitandi in hoc tex.
ſed rō decidendi fuit qꝛ ſit verū ꝙ conditio trahat retro.
tn̄ trahitur ſine p̄iuditio diſpoſitionis facte medio tp̄e.vt
in.d.c.ſi pro te.iō hic nō trahitur retro in preiudiciū illuʒ
illius qui impetrauerit reſcriptū ſpāle. Secundo opponi
71 pōt†ꝙ littere generales non pn̄t hr̄e effectum ſimul cuʒ
lr̄is ſpecialibus.qꝛ ſi habens lr̄as generales cōueniat ha
bentē litteras ſpāles ſuper alia re ꝗ̄ʒ expreſſa in ſpāli du
rante eodē iudicio non poterit reus recōuenire actorē co
ram alio iudice ēt ſuper alia cā per.c.diſpendia.§.reus.J.
eo.in.vj.⁊ ſic non pōt reus conuentus vti ſuo ſpeciali re
ſcripto. Item eꝯ ſi habens lr̄as ſpeciales cōueniat habē
tem lr̄as generales nō poterit ipſe conuentus ēt ſup alia
re reconuenire ipſum habenteʒ lr̄as ſpeciales.⁊ ſic videt
ꝙ in caſu huius.§.lr̄e generales nō poſſunt hr̄e effectū ſi
mul cum ſpālibus per no.in.d.c.diſpendia.§.reus quoqʒ
eo.ti.li.vj.ꝓpter hoc dixerunt quidā ꝙ iſte.§.eſt correctꝰ
per.d.§.diſpendia.§.reus quoqʒ hec diſtinctio non videt
bona qꝛ euitanda eſt iuris correctio.c.cū expediat.de ele
ctio.li.vj.l.i.C.de inoffi.do.iō poterit dari ſecunda ſo. ꝙ
iſtud ꝙ hic dicit hʒ locum re integra.qꝛ poterat habens
litteras generales ꝑuenire in conueniendo habentē litte
ras ſpāles ſuper alia re.⁊ ſimiliter eꝯ potuit ꝑuenire ha
bens ſpāles litteras habētē lr̄as gnāles. vř tertio dici po
teſt ꝙ hn̄s lr̄as generales ſi ꝯueniat habentē lr̄as ſpāles
lʒ non poſſit recōuenire durante iudicio ſiue ſaltē finita li
te poterit habens ſpāles lr̄as ipſum habentē lr̄as genera
les cōuenire ſuper re cōtenta in ſuo reſcripto ſpāli Joan.
an.dicit ꝙ ēt poterit ꝓcedere ꝙ hic dicit hodie vt hic ꝑ
72 euʒ.†Querit hic Inno.quid ſi impetraui lr̄as generales
puta ꝯ plures vel ſub pluribus rebus cū clā generali an
potero ſeparatim agere.primo ꝯ vnum ſeparatim.ſecun
do ꝯ aliū vel.primo ſuper vna re.ſecūdo ſuper alia re. ⁊
concludit ꝙ ſic. Nec ob.c.in lr̄is.de offi.dele.qꝛ ibi loqui
tur qn̄ iudex eſt finitus ſuo officio quo caſu nō pōt ſe vul
terius intromittere.ſed hic per pronunciationē factam ꝯ
vnam perſonā vel ſuper vna re non pōt dici ꝙ ſit functus
ſuo officio ex quo ſuper oibus non ꝓnunciauit facit.l.qd
tn̄.ff.de arbi.nec ob.ꝙ habet in.c.ad hec.ꝯ.e.qꝛ ibi appa
ret ſolutio.⁊ tanget in.c.ſequenti.⁊ de mā per glo.in.c.ij.
J.eo.nam in.d.l.qd tn̄ probat manifeſte ꝙ niſi ſit dictuʒ
73 †ꝙ arbiter ſuper oibus pronūciet ſimul poterit ꝓnūciari
per partes ſi negocia ſunt ſeparata vnde ſi capitula ſunt
diuerſa pōt iudex ſeparatim ꝓnunciare niſi ſit dictū a ꝑti
74 bus ꝙ ſimul ꝓnunciet.⁊ gl.ibi querit†quid in dubio qn̄
plures qōnes ſunt cōpromiſſe an debeant oēs ſimul ter
minari an poterit ſeparatim Bar.ibi diſtinguit aut ſunt
plures qōnes que inferunt ab vna parte ꝯ alteraʒ. ⁊ tūc
poſſit pronūciari ſeparatim niſi in ꝯtrium ſit actum vt ibi
ar.l.ēt.§.i.ff.de minor. aut inferunt plures qōnes hoc eſt
vna ab vna ꝑte ⁊ alia ab altera ꝑte.tūc dʒ pronunciari ⁊
terminari ſimul ꝑp naturam cōuentionis ⁊ recōuentio
75 nis.l.qui prior.ff.de iudi.c.i.de mut.peti.†Querit ēt In
no.quid ſi pendēte cā ſuper his aliqs fuit citatus cui im
petrat lr̄as ſuper alia re ad aliū iudicē.lʒ non poſſit recō
uenire agentem corā alio iudice per.d.c.diſpēdia.§. reus
quoqʒ an ſaltē finita cā conuentionis poterit agere ꝯ illū
ꝯ quem impetrauit lite pendente. Si enim ante lite pen
dente impetraſſet ꝓcederet.tunc ꝙ dicitur in hoc.§. alle.
Inno.ꝙ habetur in.c.prudentiā.§.ſexta.de offi. deleg.l.
poſthumus.ff.de iniuſto teſt. Contrariuʒ determinat hic
Innoc.⁊ mouetur qꝛ tp̄s date eſt inſpiciendum. alleg.c.
cā te.ꝯ.eo.⁊ ad ꝯria reſpondet ꝙ procedunt qn̄ tempore
teſtamenti.⁊ mortis proceſſus poterat dici legitimus.lʒ
in caſu iſto proceſſus erat minus legitimus tp̄e impetra
tionis ergo ⁊c. Sed cōpoſte.hic tʒ ꝯ Inno.dicens ꝙ li
cite potuit impetrare reſcriptū lite pendente ad finem vt
vteret illo reſcripto ipſe impetrans finita conuentione ⁊
nō prius.nec aliquo iure expreſſo ꝓhibetur impetratio li
te pendente ſed bene impedit conuentio vel trāſactio ad
alium iudicē.⁊ idem tenuit Spe.ꝯ Inno.in ti.de recōuē
tione.§ i.verſi.quid ſi ipſe idē.⁊ idem vř tenere hic Joā.
an.⁊ idem voluit in.d.c.diſpendia.§.reus.vbi remittit ſe
ad dictā doctri.Specu.⁊ idē ſequit hic do.Cardi. Sed
do.Anto.hic dicit veriorē eſſe opi.Inno.⁊ dicit hoc vi
deri expreſſum ꝙ nō valeat impetratio lite pendente ad
aliū iudicem in.d.c.diſpendia.§ reus quoqʒ.⁊ cū hoc di
cto Inno.⁊ do.Anto.trāſiuit hic Jo.de imo. Certe iſta
diſceptatio inter Inno.⁊ Cōpo.⁊ eoꝝ ſequaces hic pē
det ab intellectu.d.c.diſpendia.§.reus quoqʒ.iō opere p̄
ciū eſt videre veritatē illius tex.dicit enim ibi tex.hoc mō
ſi litteras ꝯ eū impetrare maluerit d̄ iure ſuo dʒ apud eoſ
dem iudices expediri.ſed ſi tex.ille ponderet a ꝯrio ſenſu
76 videt probare†ꝙ ſi reus finito iudicio vult apud alium
iudicē impetrare pōt.ſed ſi lite pendente impetrat ad ali
um iudicem ⁊ vult vti reſcripto finita lite an poſſit videt
qꝺ ſic qꝛ prohibet impetrationē durante iudicio. ergo a
ꝯrio ſenſu ſi reus finito iudicio vult ad aliū iudicem litte
ras impetrare pōt.ſed ſi lite pendente impetrat ad alium
iudicē ⁊ vult vti reſcripto lite finita inter ipſum reum ⁊
actorē iſtud eſt dubitabile. Inn. tenuit ꝙ impetratio nō
teneat Cōpoſte.tenuit ꝯriū quis verius dixerit ego vehe
menter dubito.⁊ vř ꝙ opi.cōpo. ſit verior.nā tex.d.c.di
ſpendia.§.reus quoqʒ dicit eodē durante iudicio duxerit
obnoxiū.de iure ſuo dʒ apud eoſdē iudices expediri qui
tex.ꝓbat ꝙ ſi ip̄etrauerit ⁊ ip̄etratiōe vſus fuerit ⁊ ſic cō
ſiderat nō ſolū impetrationē.ſed ēt vſum.⁊ iō gl. Jo.an.
ſup illo verbo duxerit obnoxiū dicit ēt actione reali.⁊ ſic
tex.non ſolū loquitur de impetratione reſcripti.ſed etiaʒ
de vſu facto in iudicio. Cum ergo prohibeat impetrare
qualificatum.ergo non prohibet ſolum impetrare. ⁊ in
77 ditio meo ratio eſt in promptu.†quia impetrare non eſt
agere.⁊ de hoc alle.elegātē tex.in.c.cām.que de iudicijs
vbi conuentus monachoꝝ ip̄etrauit ſine cōſenſu prelati.
⁊ poſtea agit in iudicio ſine conſenſu prelati annullatur
ibi proceſſus ex quo ꝯuentū egit ſine cōſenſu prelati. ſed
reſcriptū impetratum ſine ꝯſenſu prelati non annullatur
⁊ allego

τ alle.glo.valde ſingularem in.l.i.C.qui admitti. que di
78 cit† ꝙ licet filiuſfa. non poſſit agere in iudicio ſine cōſen
a ſu patris[a] nihilominus pōt impetrare iudicis officiuz ſi
ne cōſenſu patris. τ idem dicemus in ſeruo.l.ꝙ ſeruus.ff.
de bono.poſſ.ti.generali. τ ideo multum eleganter dixit
Bal.ſe in cōtingentia facti ↄſultum reſpondiſſe ꝙ filiuſ
fa.potuit impetrare ſine conſenſu patris donationem in
ſinuari.ita dixit in duobus locis.ſ. in.l.fi.§. neceſſitate.C.
de bon.q̄z lib. τ in.d.l.i.C.qui admitti. τ ego allego ele
gantem deciſio dominoꝝ de rota incipientem. Itē qō re
miſſio que eſt.clxxxiij.vbi concludunt ꝙ filiuſfa. pōt im
b petrare reſcriptuz[b] ſine conſenſu patris τ faciat glo.in.c.
fi.de procur.de quo dicendum.vt in.c.edoceri.X. eo. Et iō
cum tex.d.§.reus.dicat duxerit obnoxium τ ſic prohibu
it impetrationem τ vſum non videꝭ prohibuiſſe ſolaz im
79 petrationem. τ ꝑpter hoc tex.ibi† dicit per verba impor
tantia neceſſitatem.vz de iure ſuo dz apud eoſdez iudices
expediri.qꝛ loquitur eo caſu quo impetrauit τ agit.ideo
agere dz apud eoſdem iudices tenementi.qꝛ ille text.non
ē inductus ꝑ aliquez vſq̄z ad iſta ſecula nec hic nec ibi.lz
Dñicus de ſancto geminiano tranſiuerit vt muſicula ſu
80 per prunas ſuper illo text.vide ibi per eum. ¶ † Querit
etiam hic Inno.quid ſi ſuper vna re ſpecifice.puta ſuper
iurepatronatus alicuius eccleſie impetro ↄ̄ ticiuz τ quoſ
dam alios τ ſic duntaxat interuenit clauſula generalis.
quoad perſonā an ſi vnus de contentis neq̄z clauſula ge
neralis impetrat reſcriptum ↄ̄ primum impetrantē ſuper
eadē eccleſia. an valebit talis impetratio aliqb[9] videꝭ ꝙ
non valeat ſm reſcriptū cum ſit impetratū ſuper re expſſa
in primo reſcripto vt hic ad hoc.ergo vt ſm reſcriptū va
leat neceſſe ē alias res τ alias pſonas exprimi.in ſecūdo
reſcripto q̄z in primo.ſed ex hoc ſequiꝭ talis abſurditas.
ſm Inno.ꝙ ſi aliquis illoꝝ qui continētur ſub clauſula
gñali velit ſup re agere expſſa vel noiata ꝙ nō poſſit cuz
ſuper ea nō poſſit impetrare iudicē. τ ſic Inn.i hoc parifi
cat impetrare τ agere ſed certe iſta ſua parificatio nō vꝭ
81 de iure vera.†nā conuentus monachoꝝ poteſt impetrare
ſine ↄſenſu prelati. τ tñ ſine conſenſu prelati agere nō pōt
ſic ēt τ filiuſfa.pōt impetrare ſine conſenſu patris tamē ſi
ne cōſenſu patris agere nō pōt vt modo predixi per.d.c.
cāni que. τ per glo.in.d.l,i. τ per Bal.in.d.l.fi.§. neceſſi
tate. τ per preallegatā deciſionē dominoꝝ de rota.idem
ſubdit Inno.hic eodē modo nec ad iudicē ordinariuz ire
nec corā primis delegatis pōt cuz non ſit delegatus eius
vt quidam dicūt.ideo melius eſt dicere ꝙ ↄ̄tētus ſub clā
generali poſſit ſuper expreſſis litteras impetrare τ coraz
ordinario litigā. τ ſi primo inceperit q̄z citetur per gene
rales litteras preualebit ēt ſi primus non poſt poſuit vti
dolo vel negligentia.alˀs nō vt hic.Eſt ergo neceſſe ꝙ vt
littere ſecūdo impetrate nō valeant ꝙ res τ perſone ſint
expreſſe in primo reſcripto vel noiate coram iudicib[9] niſi
agereꝭ actione pro ſocio familie hercis. vel cōmuni diui.
quarū prima verā ſocietatē continet alie due cōmunionē
rerū pro diuiſio.idem videtur dicenduz in actione tutele
que notat cōem actum.l.i. τ.ij.ff.de quibus rebus ad eun
82 dem iudicem.l.oēs.C.arbi.tute.†idē forte dici poteſt ſm
eum ſi petaꝭ reſtitutio in integrū auc.ſi oēs.C. vt ſe ab he
re.abſtineant.vtrū petaꝭ confirmatio.l.nam ita diuus.ff.
de adop.vel ſi petatur cōfirmari electio in oibus eniz his
caſibus.lz oibus etiam nō expreſſis vel noiatis cōtradice
re electioni vel confirmationi ēt ſine cōuentione alterius
83 iudicē delegatū adhiri qꝛ cōis omniuz iudex eſt.† τ ideo
impetrans lrās ſuper aliqua ſocietate ↄ̄ aliquem ſocioꝝ
vel ſuper alijs caſibus premiſſis vlterius nullus aliorum
poterit litteras impetrare,idem forte dicendū in alijs ca
ſibus vbi agiꝭ de rebus vel iurib[9] indiuiſibilib[9] vel vbi
idem eſt negociū. τ eadem cā defenſionis. τ eodem iure
cōi iuuantur.c.ſi vna ſnia.de appel.ſed non ſic eſt idez ne
gocium. τ eadez cā in iurepatronatus.ſi aūt perſone ſint
expreſſe vel noiate τ citate.ita ꝙ ſit perpetuata iuriſditio

ēt ſuper alijs negocijs vbi nulla eſt cōmunio decetero ſu
per vlla re.ēt ſuper non expreſſis nō pōt impetrare reſcri
ptum non viribus huius decretalis.ſed auc. τ conſequē
ter.C.de ſen. τ interlo.om.iu.que prohibet recōuentionē
84 fieri ſub alio iudice.† vltimo dicit hic Inno.tñ valere ex
preſſionē factam corā iudice q̄ztum ſi in litteris eſſent ex
preſſe perſone. τ res non tñ comparat talē expreſſionem
85 citatiōi† qꝛ citatio ꝑpetuat iuriſditionē ↄ̄ citatuz .vt in.c.
gratum.c.relatum.c.licet.de offi.dele.ſed talis expſſio nō
perpetuat iuriſditionē. τ ſꝫ Inno.fit iſta expreſſio homi
nū vel rerum ſine citatione hoc modo vz iudex mittit ad
uerſario notificans ſibi ſcias ꝙ talis per huiuſmodi lrās
te cōuenire intendit tpe ſuo. τ ſic tantuz vz expreſſio facta
in iudicio q̄ztuz expreſſio facta in reſcripto ꝙ eſt bene no
tandum.ſed hoc verū poſt ſpecificationem τ re integra.
86 alias ſecus† qꝛ plus operaꝭ expreſſio ꝙ clauſula genera
lis. τ ſic patet ꝙ declaratio non fingitur retro. quādo in
terim ſuperuenit obſtaculū ꝙ habet eam impedire. Itez
qui demonſtrat non dat.l.heredes palam verſi.ſed ſi no.
ff.de teſt.Et per iſta ſit expedit].§.iſte.

c Edes apoſtolica.

Per clāz[c] quidam alij vel res alie appoſitā in reſcripto
nō ↄuenitur multitudo nec pſone vel res ma
iores expreſſis ꝑes vero vel minores ſic niſi malitioſe fie
ret expreſſio.hoc dicit τ duo facit. Primo premittit cām
cōſtitutionis.Secūdo ſubmittit ipſam ↄſtitutionem.ſecū
da ibi nos igitur ibi vo.circa quatuor ꝓuidet. primo cir
ca primū.ſecūdo circa multitudinē.tertio circa res.quar
to circa fraudulentē expreſſionem ibi ſed nec. ſecūda ibi.
nec ſuper.tertia ibi.ſiquis vero.quarta ibi.ſed vt ad ꝑes.
¶ Caſus in terminis ponit ſit ſtatuit papa ꝙ clā.quidā
alij non includat maiores perſonas nec effrenatur nume
rus perſonaꝝ. Item ꝙ clauſula qbuſdam alijs rebus vel
negocijs non includat maiora vel grauiora negocia.ſed
paria vel leuiora. Itē ꝙ expreſſio rerum vel perſonaꝝ fa
cta colore queſito τ non aio procedendi viciet clauſulaz
generalem ne impetranti patrocineꝭ dolus vel fictio cau
ſe vel perſone.Eſt τ alia ratio qꝛ ex quo id deficit ad ꝙ
fit cōparatio merito deficit cōparandū.l.in teſtm̄. la grā
di.ff.de cōdi. τ demon.idē dicēdū ſi exprimat τ dolo ma
1 lo agat† qꝛ magis deliquit qui dolo ipetrat τ dolo agit
q̄z qui doloſe impetrat dūtaxat.arg.l.i.C.de plus peti. τ
non dz ꝓdeſſe lis ficta.ff.de tranſac.l.cū hi.§.cū lis.l. at
2 hlete.§.amplius.ff.de excuſ.tuto.venio ad no. ¶ † No.
ibi ſedes apoſtolica qꝛ ſm Bald.non eſt vis vtrū ſedes
ſcribat an pōtifex.vnde ponitur hic nomen ſedis aplice
largo mō.tu vide.c.ſi gratioſe.de reſcrip.in.vj. vbi refert
an aliquid papa reſeruet ſibi an reſeruet ſedi apoſtolice.
¶ No.ibi cōſueuit .ar.pro eo ꝙ fieri conſueuit vide pul
chra dicta q̄ ego poſui in.c.cum.M.ferarienſis. de ↄſti.
3 τ ēt dicas† ꝙ illud ꝙ cōſueuit fieri transfert onus ꝓban
di ↄ̄rium neganti.vt eſt glo.no.vbi vide Bar. τ alios in
4 l.neq̄z natales.C.de ꝓba. ¶ No.ibi petentibus† ꝙ libe
ralitas cōferꝭ petentibus alibi dꝭ ſi quis indiget ſapiētia
ex poſtulet illā adeo qui dat oibus affluenꝭ τ in euange
lio teſtaꝭ dñica veritas petite τ dabitur vobis pulſate τ
5 aperieꝭ querite τ inuenietis† beneficiū enim nō conferꝭ i
6 uito.l.inuito.ff.de reg.iur. ¶ Not. ibi liberalē† qō prin
ceps ↄſueuit eē liberalis faciat tex.in.c.i.de dona.vbi ꝓ
7 prie nobiliū eſt donare.l.filiuſfa.ff.de dona.† eſt eniz bea
titudo quedā donare.xvj.q.i.c.ꝑdicator.c.cū marte.ō ce
le.miſſa.gl.in rub.ff.comodati. τ in preal.c.i. de dona. τ
iō multū ſinglr dixit Bal.in.c.i.in.§.ſi vero. i ti. qualiter
8 olim feudū poterat alienari† qō ſi baro priuaꝭ feudo ꝑp
ſua demerita τ feudū reuertiꝭ ad regem qō rex nō dz feu
dū apud ſe retinere.ſz dz donari alteri ſubituro per eadē
onera.l.murileguli.C.de muri legulis.lib.xi. τ ideo pul
chre dicebat Bal.in.l.beneficiuz.ff.de conſtitu.principū.
9 ꝙ quando princeps cōcedit aliqō beneficiuz vꝭ concede

a ¶ Reſcriptū. De hoc vide ō Felꝭ.nō h ſz in.c.nonnulli.§.i.in pri.hoc eo.ti.nro. τ vide.ō.in pleriſq̄z locis multa ō hac materia q̄ aggregauit.d.And. τ que noſ quoq̄z adiecimus i apoſtillis.

b ¶ Conſenſu patris. Pro q̄ materia vid.l.fi.§. neceſſitatem. τ ibi ſingularem gloſ. bar.bal. τ omnes doct .C.ō ō bo.que libe. τ in Specu.ō actore verſic. Item qō ē. Facit qō volunt multum elegāter Pau.ō ca.in ↄſi.li. quod videas oino.

c ¶ Per clauſulam. Conueniunt oēs ſcribentes hic i figuraiōe ſūmarū in ſenſu.lz i verbis.vt cōmoris eſt.diſonent quo ad mām aūt hui[9] tex.adde etiaz iuniores ſcribētes τ repetētes hic. τ facit ꝙ elegāter voluit Bal. in l.a ꝓcuratore.C.māda. τ ibi q̄ plurimi ſcribentes.

re illud iure pleno.vt in auc.vt liberti decetero.§.i.⁊ etiã
videtur cõcedere iure perpetuo in auc.conſtitutio.que de
dignitatibus.§.illud.facit ſingulare dictum Innoc. in.c.
10 grandi.de ſupplen.negli.prela.lib.vj.vbi dixit† ꝙ tutor
pupilli principis.poteſt donare ⁊ largiri ſm magnificen
tiam pupilli.l.cum plures.ff.de admi.tuto.⁊ ideo donan
do magna munera habito reſpectu ad excellentiã donã
tis videtur donare paruum munus.Ideo gl.multum ſo
11 lemnis in.l.ſed ſi ſuſceperit.§.i.ff.de iudi.dixit† ꝙ dominuſ
ſa macheda donando terram triginta miliariũ videtur
donare modicum.⁊ glo.elegans in.l.ſi ego.ff.ad velleya
num.dicit ꝙ diues debet donare multa faciat.c.⁊ ſi que
ſtiones.de ſimo.ſicut dicimus.c.cõtra paruũ munus ha
bito reſpectu ad paupertatem donantis dicitur magnũ.
Ideo glo.multũ ſingularis in.l.illicitas.§.ne tenuis.ff. de
12 officio preſidis dixit† ꝙ porcellus ruſtici dicitur oculus
eius.⁊ ideo pulchre dixit Bal.in auc.niſi breuiores.C.de
13 ſen.ex peric.recitandis† ꝙ ſi eſt qđ viuus bouis inter ru
ſticos dicitur eſſe magna cã.⁊ non breuis qꝛ forte ẽ ma
ior pars fortunarum ſuarũ.Et ex iſto text. iuncto.c.i. de
donationibus poteſt inferi ad illud qđ voluit glo.ſingu
14 laris in.c.illud.xl.diſt.† que dixit preſumi pro nobilibus
in his que tendunt ad nobilitatẽ.Cum ergo donari pro
cedat ex nobilitate.vt eſt tex.in.d.c.i.de dona.⁊ in.d.l.fi
liuſſa.ergo ſequitur ꝙ nobilis preſumitur eſſe liberalis
15 † auaricia enĩ odioſos claros largitas facit vt pulchre
ſcribitur apud ſeuerinum boecium . in ſecundo de con
ſolatione philoſophica.⁊ apud Ciceronem in primo of
ficiorũ nil.tam anguſti tanqꝫ parui animi eſt qꝫ amare di
16 uicias nil tam ampli atqꝫ magnifici qꝫ largiri.† ⁊ id con
ſulo nunc cõtra quendam inclitũ principẽ donauit enim
cuidam ꝑpter remuneratiõeꝫ ⁊ opponitur ꝙ merita nõ
erant digna tãto premio iuxta illud ꝙ voluit glo. multũ
ſingularis in.c.ſi quos.xj.q.iij.que dicit pp aliqđ inſigne
ſeruiciũ.⁊ tex.in.l.ſi pater.§.i.ff.de dona.in ver.eximij la
boris.⁊ ꝙ voluit Saly.in.l.ſi filie.C.famil. herci. qꝛ ad
iſta reſpõdeo ꝙ merita ſunt ſatis condigna habito reſpe
ctu ad regiam liberalitatem que cõſueuit eẽ liberalis in
donando magna per ſupradicta.⁊ refert hic Jo.an.egi
dium ⁊ poſt eum dominũ ſuum qui fuit Oldra.ꝙ iſta li
17 beralitas. Pape cõſiſtit† qꝛ impetrans accipit plumbũ
pro auro vel argento ꝙ dictum eſt ioco dignum. qꝛ nos
non debemus inſpicere plumbum ſeu litteras plumbeas
ſed illud ꝙ in litteris continetur.l.qui chirographuꝫ.ff.
de leg.iij.⁊ no.contra multos principes auaros ⁊ miſe
ros. ¶ No.ibi quidaꝫ eius gratia nequiter ab vtuntur
18 qꝛ probat iſte tex.† ꝙ reſcriptum ad lites dicitur gratia.
⁊ ſic ſi. Papa concedit reſcriptum ad lites dicitur conce
dere gratiam cõcordat.c.nõnulli.J.e.⁊ vide pulchra ver
ba que ego dixi in.c.cã te.ẽ.co.in ver.gratie ieſu xpi.Sed
cõtra hoc opponi poteſt ꝙ concedere reſcriptuꝫ ad lites
non ſit gratia ſed exhibitio iuſticie.ar.l.fideicõmiſſa.§.ſi
rem.ff.de leg.iij.naꝫ ex debito officij.papa tenetur delega
re cauſas ſuadente eqtate.gl.i.ſentit iſtud contrariũ.⁊ di
19 cit† ꝙ ſedes apoſtolica cõſueuit eſſe liberalis.qꝛ nõ clau
dit gremium redeunti.l.fi.C.de ſũma trinita.l. ſi quis.in
hoc genus.C.de epiſco.⁊ cler.xxiij.q.iiij.c.duo iſta ſed in
quo eſt liberalis ſeu gratiam facit cum ad hoc teneatur.
vt in.c.lꝫ.de foro cõpe.imo eſt quaſi preceptũ euangelicũ
20 ſed† vbi neceſſitas ibi nulla liberalitas.l.ad rem legatã.
ff.de alimen.lega.glo.iſta reſpõdet ꝙ totum poteſt dici
gratia qđ ipſe facit.qꝛ vniuerſe vie domini miſericordia
⁊ veritas.† quia vbi iuſticia ſeruatur miſericordia adhi
21 betur.xlv. diſtin.c.diſciplina.dicit Hoſtiẽ. ꝙ dicitur gra
tia.qꝛ excõmunicatus cui ſubtracta eſt gratia ſedis apo
ſtolice non poteſt impetrare.c.i.J.eo.in.vj.vel dic planius
ꝙ eſt gratia in concedendo reſcriptũ ipſi impetrãti ex eo
quia poſſet papa volente impetrare remittere ad ordina
rium.ſicut fecit princeps in auc.de mandatis principũ.§.
22 ſit tibi.c.peruenit.xi.q.i.† Conclude aũt papa facit id ad
ꝙ de iure tenet ⁊ non dicitur facere gratiam aut facit id
ad ꝙ alias de iure non tenetur.⁊ tunc dicitur facere gra
tiam.ita dicendum eſt ad ꝑpoſitum huius decretalis.qꝛ
cõcedendo reſcriptum facit gratiam qꝛ potuiſſet remitte
re ad ordinarium.vt in.d.c.peruenit.⁊ vide ad predicta
ꝙ habetur in.c.relatum.J.de preben. ¶ Nota ibi abutũ
23 tur† ꝙ nõ õbet qs ab vti gratia apoſtolica facit.c.ſequẽs
24 ⁊ ibi dicetur. ¶ Nota ibi malicijs eorũ obuiari† qꝛ mali
cijs hominum nõ eſt indulgenduꝫ.l.in fundo.ff. de rei vẽ
di.⁊ ideo dixit glo.multum ſingularis in.c. cupientes.in
25 ver.malignantium.de elec.lib.vi.† ꝙ aduerſus malicias
quis poteſt defendere ſe cũ malicia.Faciat glo. in.c. dñs
26 noſter.xxiij.q.ij.que dicit† ꝙ aduocatus ſi foueat iuſtam
cãm poteſt ꝯuincere aduerſarium per malitiam faciat ꝙ
nota.ibi Archidiaco. et aliquid per glo.⁊ Archidiaco.
in.c.nullus.iiij.q.iiij.faciat notabilis tex.in.l.cum pater
.§.titio.ff.de lega.ij.verſi.nec dolo vr̃ feciſſe cuꝫ fraudẽ ex
cluſerit quem tex. pro dicto glo.in verſi.malignantiũ al
legauit angel.in.l.fi.ff.de nauticis vſuris ⁊ per illum tex.
27 ⁊ predicta dixit Bal.in.l.veluti.ff.de iuſti.⁊ iure† licituꝫ
a eſſe fraudare illicitas gabellas[a] ciuitatis de quo late dixi
in repoꝛtatis meis in.c.pe.J.de iudeis.Et per iſtã dixit.d.
28 Anto.⁊ alij ſcribentes in.c.i.de mutuis petitiõibus† ego
mutuaui tibi decem ſecrete que poſtea reſtituiſti mihi ſe
crete ſi poſtea illa peto in iudicio dicens ꝙ tibi illam mu
tuauerim ſi tu confitearis mutuum timens ne ego negeꝫ
ſolutionem mihi factam ꝙ licite tu poteris negari me ti
bi illam mutuaſſe.de quo vide late do. Pet.de ancha.in
cõmento.c.ij.de reg.iur.lib.vj.⁊ aliquid per eum in.d.c.
cupientes.⁊ vide Bal.in rub.C.de fide inſtru.in.xi. col.
29 verſicu.incidenter. † Nunc quero ticius produxit falſuꝫ
inſtrumentum ſolutionis contra ſempronium qui petie
rat debitum ex falſo inſtrumento an licuerit conuincere
falſum inſtrumentũ fabricando aliud inſtrumentum fal
ſum.vide ibi per eum vbi pulchre loquitur faciat ꝙ volu
30 it Jo.an.in additio.Spec.in ti.de furtis in rubrica.† ego
paſſus fui furtum ⁊ feci pactum cũ indicante furem ꝙ re
mitterẽ ſibi actionem ex furto ꝙ ſi indicauit nõ teneor ſi
bi obſeruare illud pactum faciat ꝙ voluit idem Joã.an.
in additio.Specu.in ti.de iure iur.in rubrica in additio.
31 que incipit. Item† iterum quero de eo qui iurauit redi
re ad carceres audita miſſa qui poſtqꝫ intrauit eccleſiaꝫ
non voluit exire an fuerit ſibi licitum decidit ꝙ ſic ſi iniu
ſte detinebat̃ a tiranno faciat glo.ſingularis in clemẽ.pa
ſtoralis.de re iudi.⁊ per cõſequens hominuꝫ malicijs eſt
obuiandum etiam per malicias ⁊ fraudes. ¶ Nota ibi
32 minores ⁊ digniores† qꝛ cum in reſcripto aplico fit men
tio de minoribus ⁊ vilioribꝰ pſonis non cõprehendũtur
maiores ⁊ digniores ſub clauſula gñali.⁊ ſic ẽ hic caſus
33 qđ qualitas ſpeciei reſtrigit generis qualitatẽ.l.ſi.§.cui
dulcia.ff.de vi.leg.⁊ ſic ſpẽs precedens reſtringit genus
ſequens.⁊ ad hoc quotidie tex.iſte allegatur.⁊ per iſtum
tex.⁊.d.§.cui dulcia põt defenſari ſingulare dictũ Inno.
34 in.c.ex litteris.de iure patro.† vbi dixit qđ ſi dono alicui
certã villam ⁊ oĩa iura que habeo in ea non veniunt iura
ſpũalia.qꝛ non ſunt equalia expſſis ⁊ ſic illa generalitas
dꝫ reſtringi ad temporalia pp ſpeciem tẽporalitatis pce
dentem que aũt perſone dicãtur villes.Bal.hic remittit
ad no.in.l.humilem.C.de inceſt.nup.qđ dictum fuit In
no.hic dicentis que pſone dicantur minores ⁊ viliores.
35 dicit ille de quibus habetur in.d.l.humile.† ibi aũt dici
b tur qđ humilis pſona dicit̃ q eſt male morigerata. ⁊ ibi
Bal.ponit exemplũ in lenonibus.Ego allego gl. in.c. q
contra pacem.xxiiij.q.i.que dicit qđ homines ignobiles
ſeu villes dicuntur illi qui exercent ville officium. alle.d.
l.humilem.loquitur tamen per verbum forte.ego allego
ſingularem tex.coniuncta glo.ſua in.l. ne quis.C. de di
gnitatibus libro duodecimo in verſicu.abiectiſqꝫ officijs
Et ibi dicit glo.quia cuſtodiunt portas vel quia tenent
ſtationem de villi merce vt oleo cepe ſale. ⁊ huiuſmodi
ꝙ bene

a ¶ Fraudare illicitas. Uide ne de gabellis inductis ab inferiori a principe intelligat hoc d.m.d.andrec.nã gabelle iniuſte a pn cipe quocũqꝫ nõ vr̃ poſſe neqꝫ a ciue neqꝫ a forenſe abſqꝫ peccato fraudare ita eleganter poteſt colligi p dicta d.alex. d imo. poſt Barth.in l.vectigalis.in prĩn.ff.d pub. ⁊ Bal.in.l. §. C.de iur.anu. aureo. ⁊ in.l.i. C.de cad. toll. ⁊ in fini.locis ab iſtis doctoribus que gra breuitatis omitto.

b ¶ Humilis pſona.vide ad mãꝫ prec pue. barth. paucis abſoluentẽ.l.i. tutor. §. tutores.ff.d ſuſpe. tu.⁊ vide.l.humile.C.de ice. nup.⁊ de offi. pſi.l. illicitas. §. ne potentio res.⁊ ibi ſcribentes.

ꝙ bene notabis pro iſtis lardarolis. ⁊ ꝓ iſtis portarijs.
36 dicit ēt hic Bal.†ꝙ inſignis perſona delinquēdo efficit
villis qꝛ reat⁹ oēz excludit honorē.l.i.C.vbi ſena. vel cla
ri.tū ſi finita eſt adminiſtratio ⁊ dignitas.durat priuilm
dignitatis.qꝛ honoraria dignitate poteris vti alle. Inn.
hic ego allego cle.glo.in.c.accedens.l.diſtin.que voluit
37 †ꝙ licet clericus ſit degradatus.tamen nō pōt percuti ⁊
percutiens incidit in canonem.alleg.l.vnius.§.ſeruus.ff.
de queſtio.⁊.c.oſtenditur.de conſe.di.iiij.⁊ idē voluit gl.
in.c.dictum.lxxxi.diſt.Et etiaꝫ allego cle.tex.in.l.fi. in v̄.
non eſſe torquendū in memoriam priſtine dignitatis.ff.ď
38 decurio.†vbi ille qui fuit conſiliarius. licet nunc non ſit
non pōt torqueri memoriam priſtine dignitatis.⁊ refert
ibi Franciſcus tigrini de piſis ꝙ per illum tex. Marti
nus de fano euaſit quendā qui fuerat damnatus ad mor
tem ⁊ dum appellauit oppoſuit coraꝫ iudice ꝙ fuerat cō
ſiliarius ſue ciuitatis poteſtas tamē propter indicia po
ſuit cū ad torturam quo caſu nō potuit torqueri per illuꝫ
39 tex.⁊ in tormentis fuit confeſſus maleficiuꝫ †ꝙ ex quo il
la tortura non tenuit eodem modo nō tenuit confeſſio ꝙ
eſt bene no. Et per iſtam clauſulam generaleꝫ quidā alij
40 dixit hic Bal.†ꝙ non includuntur pauperes qui ꝓpter
paupertatem nō poſſunt ſe defendere.qꝛ paupertas excu
ſat.alleg.l.ticius.ff.de procura.facit.l.non facile.ff.ſi cui
pluſꝗ per.l.falci.⁊ tex.in.l.forma.§.ꝗꝗ.ff.de cenſi. quē
tex.llegauit pro ſingulari Bal.in.l.acceptam.C.de vſur.
41 faciat ſimile ꝙ dixit idem Bal.in.c.iij.ꝭ.eo.vbi dixit †ꝙ
ſi quis nō fuit ꝓſtatus ꝓpter paupertatem excuſatur.⁊
vide eūdem Bal.in.l.ij.§.ſi quis in iudicio.ff.ſi quis cau.
vbi dicit ſe liberaſſe quendam a pena furcarū qui nō po
tuit proſequi appellationē ꝓpter paupertatē.vide text. ⁊
Bar.in.l.ſi procuratorem.§.ignorantes.ff.mandati.⁊ ꝙ
42 no. Inno.in.c.ex ratione.de appel.⁊ ſubdit hic Bal.†ꝙ
inopia repentina dicitur caſus fortuitus.l. ſi res pupilla
ris.ff.de admi.tuto.licet quādoqꝫ purgeť per v̄ba ⁊ v̄be
ra.l.ob fenus.co.ti.dicit etiam ꝙ in clauſula indeferenti
43 bene includitur pauper †qꝛ paupertas nocet que captio
ſe prouenit.alleg.l.pen.ff.de iure dotium. Tu de hoc vi
de Bal.⁊ ibi pulchra verba dixi in.c.que in eccleſiaruꝫ.
44 de conſti.ꝭ.†Sed an includantur vidue ſub iſta clauſula
generali Bal.hic decidit ꝙ non. qꝛ habent priuilegium
fori eodem modo dicit ꝙ non includūtur ſcholares qui
habent priuilegiū auc.habita.C.ne filius pro patre. alle
45 gat in ar.c.cum ordinem.ꝭ.eo.†eodem modo dicit ꝙ nō
includūtur doctores ⁊ monetur ratione.qꝛ funguntur ſa
cerdotio.l.i.in prin.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ etiam qꝛ ſunt per
46 ſone egregie.l.ad egregias perſonas.ff.de iureiurā.†Eo
dem modo dicit Bal.hic ꝙ in ſimplici clauſula.quidam
47 alij non includuntur barones qꝛ iſtud nomē † baro.ē no
men poteſtatis ⁊ excellentie.vt no.in cle.i.de baptiſ.eodē
modo dicit ꝙ nō includuntur milites vacātes expeditio
ni.l.iij.§.pe.ff.de teſti.Tu vero adde inquātū dicit ꝙ nō
cōprehendūtur vidue qꝛ dubitatio eſt apud docto. ſi ſub
illa clauſula qdaꝫ alij veniant femine. ⁊ quidem Io. an.
in.c.ij.ꝭ.eo.in.vi.dixit ꝙ ſic allegat.c.ſignificauit.ꝭ.eodē.⁊
Spe.de reſcrip.preſenta.§.ſi.poſt prin.verſi. ſed queritur
vtrū. hoc tenet Arch.in.c.ſi quis ſuadente.xvij.q.iiij.ſm
Lap.in.d.c.ij.ſed Io.de ligna.ibi dicit ꝙ quandoqꝫ poſ
48 ſet defendi.vꝫ†ꝙ non cōprehēdatur qꝛ in odioſis maſcu
linum non cōcipit femininū.ſed reſcripta ſunt odioſa er
go. Nec ob.d.c.ſignificauit.qꝛ ibi non cōuenitur femina
ratione clauſule.quidam alij ⁊ ſic non tanꝗ ipſa ſed tan
ꝗ heres. Sed dictū Io.an.eſt verius a cōtrario ſenſu.d.
c.ſignificauit ex eo.qꝛ text.ibi dicit ꝙ tempore impetrati
reſcripti viuebat frater illius quaſi ill' tunc non tenebať.
⁊ ſic cū tempus date debeat attendi ipſa non poterat cō
prehendi in reſcripto.ſecus ſi tempore date frater fuiſſet
mortuus iſta eſt cōmunis opi.vt cōprehendatur femina.
49 de hoc late dixi in cle.i.de elec.† Sed an comprehēdatur
vidua Bald.hic dicit ꝙ non ex quo eſt priuilegiata ego

50 Idem ſequor ⁊ moueor† qꝛ conſtitutio generalis dero
gans priuilegijs cū cl'a non obſtante non vř tollere priui
legiū conceſſuꝫ pſone priuilegiate. facit ꝙ voluit Cy.in
.l.i.C.qñ impera.inter pupil.⁊ vidu. ⁊ ꝙ voluit gl. in.l.
ij.§.legatis.⁊ in.l.heres abſens.ff.de iudi.⁊ in auc.q̄ in ꝓ
uin.C.vbi ď cri.agi opor.vbi nō intelligiť ſublaū ꝑuilegi
um clauſum in corpore iuris facit.c.pe.de cap.mona. fa
ciat in ſimili glo.ſingularis in cle.dudū.§.nos. ⁊ enim in
ver.pacta.de ſepul.⁊ gl.in.c.cū non deceat. de elec.li. vj.
Ita dicamus in ꝓpoſito cuꝫ vidue ſint priuilegiate. vt in
d.l.i.⁊ in.c.ex tenore.de foro cōpe.⁊ no.in.c. ſignificanti
bus.de offi.dele. Iō non comprehenduntť ſub illa clauſu
la generali eodem mō dicendū eſt de ſcholaribus ⁊ ď ali
51 is perſonis priuilegiati ⁊ iſta menti cōmenda. ¶ †Ca
pio glo.in ver.minores ⁊ viliores glo.iſta dicit ⁊ in ele
ganter quaſi velit ꝙ illa dictio in ponať priuatiue.i. non
eleganter dicitur ꝙ expſſis minoribus veniant maiores.
Alio modo pōt exponi ſm.do.Car.in eleganter.i.valde
eleganter dicitur ꝙ expreſſis minoribus non veniant ma
iores ⁊ ſic illa dictio in.ponitur pro valde vide.c.ſi papa
xl.diſ.vbi illa dictio in.ponitur priuatiue.⁊ in.c.romana
.§.ſi.de ſenten.excom.lib.vj.⁊.xxvij.diſti.c.i.⁊ de ſumma
tri.⁊ fi.ca.c.i.quādoqꝫ ponitur pro valde.l.gallus.§. ille
caſus in difficilis.ff.de lib.⁊ poſthu.c.i.in ver.in ſeruiēs.
de conſe.diſt.ij.quia corpus cle.paſtoralis.de re iudi. Et
de hac dictione in melius loquutus eſt Arch.ꝗ alius in
d.c.ſi papa.⁊ alleg.iſta glo.illud Virgilij in bucolicis a
ioue principium iouis omnia plena muſe trahunt.naꝫ ſa
pientie iouis omnia plena ſunt ⁊ ipſe debet exigere rōnē
a ſe ipſo qꝛ ratio reddi debet a capite oia enim ſunt ple
na ſapientia dei.⁊ adducit hic Ioan.an.illud ꝙ ſcripſit
Hieronymus in epiſtola ad oceanū quale eſſet princi
pium talis cenſeť eſſe clauſula facit ꝙ habetur in .c. ma
iores de baptiſmo.⁊ illud ꝙ ſcripſit Cicero in ſuis fami
liaribus aiaduertenda ſunt in ciuitatib⁹ que apud Pla
tonem noſtrū ſcripta ſunt diuinitus quales priceps eēnt
tales ſolent eſſe ciues.⁊ iō dicit glo. iſta ratione a capite
eſſe edendam.l.argentarius.§.edi aūt.ff.de eden.qm̄ pri
cipium eſt potiſſima pars cuiuſqꝫ rei.l.i.ff.de orig. iuris.
52 †Et ꝓpter hoc dicebat Bal.in.d.l.i.ꝙ qui facit bonum
principium preſumitur ꝙ faciet bonum mediū ⁊ melius
finem.⁊ ideo doctores in prin.ſtudij conantur bene lege
re vt ſit preſumptio ꝙ ita cōtinuabunt. Eodem modo di
cit qꝺ poteſtates in principio officij ſui ſunt multum ſolli
citi.⁊ faciat illud oratij dimidium facti qui cepit habet.
⁊ Auerroys in libro de ſubſtantia orbis. Maximam in
a quit ſollicitudinem nos oportet circa principia ᵃ habere
ſunt enim minima quantitate ſed maxima poteſtate tene
menti predicta qꝛ ſunt bene nota. ¶ In eadem glo. ibi
53 ⁊ his qui maioris dignitatis not.ex ea†qꝺ dignior ē pre
ferendus.c.i.de maiori.⁊ obedi.⁊ dicitur dignior q̄ pri
us interrogatur.l.ij.ff.de adoptio.⁊ per cōſequens qui
54 primo eſt ſcriptus.†Ex qua glo.collige valere argumen
tum ab ordine ſcripture ſimilem glo.habes in.c.quorun
55 dam.de elec.lib.vj.que vult†qꝺ ſi in aliqua ſcriptura ex
primantur due pſone prima expreſſa videť dignior facit
tex.xvij.diſt.c.fina.⁊ qꝺ habetur in.c.ſi quis iuſto. de ele
ctio.lib.vj.⁊ tex.in.l.generaliter.§.ſi quis alieno. verſic.
quid ergo ibi ordinem ſcripture ſequendum.ff. de fidei
cōmiſſarijs libertatibus.Et ibi refert Ange. ſemel acci
diſſe. Papa voluit promouere vnum de fratribus mino
ribus in dignitatem Cardinalatus. ⁊ in virtute ſancte
obedientie mandauit vt darentur ſibi nomina digniorū
de ordine illo.tunc generale capitulū dicti ordinis dedit
in ſcriptis pape nomina triuꝫ de illo ordine ſub forma ro
tunda ſpherica.ita ꝙ non poſſet apparere quis.primo ⁊
quis.ſecundo ⁊ quis.tertio eſſet ſcriptus ſeu nominatus
fert papam dixiſſe.qm̄ generale capl'm ꝑuertit ordinem.
⁊ ēt nos ꝑuertemus ⁊ nullū de illis tribus ꝓmouere vo
luit ſed ꝓmouit generalem dicti ordinis ad cardinalatū.

a ¶ Circa pri
ci. Adde huic
eleganti ⁊ ſin
gulari dcō phi
loſophū ⁊ ipſ
cōmētatorem.
ꝑmo celi ⁊ mū
di textu comē
ti.xxxiij.vbi ꝓ
bant vnitatem
mundi forma
liter.n.mgi diſ
ferentia cadēs
in ꝑncipio mū
di ⁊ i toto mū
do facit cadeř
diuerſitateꝫ in
cōprehenden
do veritatē.⁊
vlō ibi qūo ex
ponat cōmēta
tor acriter vr
gendo fideꝫ ca
tholicam ⁊ ſe
ctam ſuas.

56 ¶ Glo.in verbo maiores querit† ſed quas perſonas di
cemus maiores ⁊ digniores.nam quilibet clericus dici
tur habere dignitaté.iiij.diſt.c.deniq̃.i.q.i.c.reperiũt. vi
de glo.in.d.c.deniq̃.que dicit qȝ clerici non dicuntur p
57 ſone priuate.† Item quãdoq̃ mancipia dicũtur habere
dignitatem.allegat glo.iſta tex.in.l.ſed ⁊ ſi quid.§. man
cipioꝝ.ff.de vſufruc.doctores hic dicunt ꝙ in proprie ac
cipitur dignitas in ſeruis.q2 ſerui non poſſunt habere di
gnitatem.l.generali.C.de tabula.lib.x.Et ideo exponũt
.i.meliorem ſtatũ ⁊ ſic quodãmodo dignitatem. ego al
lego.c.mancipia.J.de rerum permu.vbi ſeruus eccleſie di
citur habere dignitatem.⁊ ſic adeptus eſt meliorem ſta
tum quem tex.nõ ponderauit ad hoc aliquis hic. ſed gl.
quam ſcribentes nõ viderunt in.d.c.deniq̃.iiij.diſt.dicit
58 †quod dignitas capitur pro conſtantia.⁊ ideo homines
cõſtantes ſm eum dicuntur habere dignitatẽ.⁊ iſto mo
do dicit ibi glo.ſeruos dici habere dignitatem. ⁊ ita gl.
illa intellexit dictũ.§.mancipioꝝ.Et illum tex.§. manci
piorum.allegauit glo.in.c.conquerente.de cleri. non re
ſi.⁊ doc.in.c.cum omnes.de cõſtitutionibus.⁊ Bald. in
c.ad aures.ſ.eo.vide quod eleganter voluit Bar. in.l.i.
.C.de dignita.lib.xij.vbi dixit quod inter ſeruos eſt dare
nobilitatem ⁊ dignitaté.vide per eum ibi.Item quando
q̃ ſeculares poteſtates dicũtur habere dignitaté.c.admi
niſtratores.xxiij.q.v.Item quãdoq̃ etiam decurionatuſ
dicitur dignitas.l.pe.ff.de ſiccar. Sed nunquid illã ma
ioritatem cõſiderabimus de qua habetur in.c. multi.xl.
diſt.in fi.ibi enim dicitur ꝙ ille dicitur maior qui eſt iuſti
or vel illam de qua dicitur.xxiij.q.i.c.qui contra pacem
ibi enim dicitur ꝙ ille dicitur maior qui ẽ nobilis vel in
dignitate poſitus vel illaȝ de qua dicitur in.c.lex eſt.ij.di.
vbi dicitur ꝙ ille dicitur maior qui eſt maior natu vel ſci
entia ⁊ eſt pulchrũ modum ad queſtionem de qua refert
ſe conſuluiſſe Pe.de ancha.in repe.c.i.de cõſti.prope fi.
59 †vbi teſtator diſpoſuit ꝙ domus ſua veniret ad maioreȝ
de familia ꝙ itelligitur de eo qui eſt maior etate.facit ru
brica.ff.ex quibus cau.maio.vel illam.de qua dicitur.ij.
q.vij.c.querendum.⁊.c.terminationes vbi clerici dicun
tur maiores reſpectu laycorum vel illam.de qua dicit in
l.i.§.parentes.ff.de gradibus.vbi dicitur ꝙ aſcendentes
poſt tritauũ dicuntur maiores vel illam de qua dicitur in
l.maiores.ff.de pac.vbi ille dicitur eſſe maior cui maior.
ſũma pecuniarum debetur. ¶ Glo.iſta in ver. reſpõdeo
60 dicit† ꝙ maiores ⁊ digniores perſone appellantur per
ſone notabiles que ſub clauſula generali comprehendi
non debent.alleg.l.item apud labeonem.§. hoc edictum
in verſi.notabiliter.ff.de iniur.ego vidi dubitari de facto
61 in ardua queſtione in partibus lombardie† duo fratres
promiſerant non contrauenire tranſactioni per eos facte
ſub pena confiſcationis omnium bonoꝝ.⁊ do.dux Me
diolani.⁊ do.Marchio mantuanus promiſerant exige
re penam ⁊ illam applicare non cõtrauenienti. dũmodo
eſſet contrauentio notabilis fuit dubitatio nõ mediocris
q2 iam contrauentum fuerat que contrauentio diceretur
eſſe notabilis ⁊ multum eleganter conſului ⁊ allegabaȝ
tex.in.c.tibi qui in ver.notabilis negligentia.J.de reſcrip.
lib.vj.⁊ allegabam iſtam glo.⁊ tex.in.§ hoc edictum. in
ver.notabiliter.⁊ tex.in.l.arbitro.in ver.in ſignis calami
tas.ff.qui ſatiſd.cog.⁊ dicebam ꝙ arbitrio iudicis erat
hoc decidendum que cõtrauentio diceretur eſſe notabil.
⁊ allegabam iſtam glo.in ver.⁊ hoc intuetur iudex ⁊ al
legabam multa elegantiſſima dicta que vobis reuelabo
62 inferius.Et ideo dicit glo.iſta† ꝙ perſone digniores citi
us mouent animum principis ad concedendum vel dene
gandum aliquid.⁊ ideo per generalem clauſula non cõ
prehenditur clericus qui maior eſt layco.vj.q.i.c.beat⁹.
63 Tu vide tex.in.c.duo ſunt genera.xij.q.i.vbi clerici ap
a pellantur reges[a] ⁊ elegantez tex.in.c.ſacerdotibus. xi.di.
vbi clerici appellantur dij ⁊ multum eleganter. loquitur
ille tex.⁊ alias audiui ꝙ cum reuerendus Abbas cum
ſiculus meus ex cõmiſſione huius ſcholaſtice vniuerſita
tis bono.habuiſſet orationem ſatis eleganter ⁊ expolitã
coram legato bononiẽ.⁊ vſus fuiſſet illis verbis dij im
mortales grauiter ferunt fuiſſe reprehenſum ab illo le
gato qui in facie ſibi reſpondit ꝙ dictum eius nõ erat re
p̃heſione dignum allegando ſibi.d.c. ſacerdotibus. ⁊.c.
cum ex iniuncto.de hereticis.⁊ facit tex.multum ſingula
64 ris in.l.ij.C.vt nemo priua. vbi probatur† ꝙ eo ipſo qȝ
aliquis efficitur cleric⁹ non eſt amplius plebeius.ſi ante
clericatum plebeius erat finaliter glo.iſta in verſi.hoc ẽt
65 dicit† ꝙ intueſ iudex qui debeant dici maiores vel mino
res vel que negocia debeant dici maiora vel minora de
cidit ꝙ cum non poſſit dari certa doctrina de hoc ſtabiſ
iudicis arbitrio que perſone dicãtur maiores vel dignio
res vel que negocia dicantur maiora vel minora.hoc te
nuit Specu.in ti.de reſcripti preſentatione.§.ratione cau
ſe in princi.dicit tamen Jo.an.ſequendo iſtam glo. ꝙ iu
dex in formando iudicium ſuum debet cõſiderare ea que
premittuntur in glo.iſta conſiderabit enim potentiam di
uicias dignitatem merita cuiuſcunq̃.⁊ ſecundũ hoc ar
bitrabitur quis dicatur maior vel dignior.⁊ cũ hac opi.
tanquã cõmuni tranſeunt ſcribentes omnes excepto In
no.dicente ꝙ minores ⁊ viliores perſone dicuntur ille d
66 quibus habetur in.l.humilem.C.de inceſtis nup.† ⁊ gra
uiora negocia dicuntur cauſe criminales ⁊ cauſe liberta
tis vel alia que ſcandalum graue facit.⁊ ego ad hoc alle
go elegantem dictũ Hoſti.non allegatum hic ab aliquo
in.c.propoſuit.de appel.vbi dicit ꝙ ſi ex delicto oriſ ſcan
dalum vel tumultus in populo tale delictum dicitur gra
ue.⁊ ideo in paſſione dominica ſcribitur non in die feſto
ne forte tumultus fieret in populo.Bald.vero ſuper iſta
glo.declarando eam refert glo.iſtam querere de qua ma
ioritate intelligitur iſte tex.rñdet nõ de qualitatib⁹ mini
ma vel media.puta ſi expreſſi bouẽ ⁊ volo agere de equo
vel de ea que pertinet ad aliam ſpeciẽ iuriſditionis.puta
ſi impetraui ſuper decem ⁊ quibuſdam alijs quãtitatib⁹
nõ potero experiri de cauſa mixti imperij.puta vltra tre
centos aureos.vt no.in.l.imperium.ff.de iuriſditio. om.
67 iudi.†baſſa enim iuriſditio altam non includit ⁊ termi
ni ſunt valde diſtãtes . Item cauſa dicitur magis ardua
ratione ſcandali ſm Inno.ꝙ dicit eſſe no. Item quando
q̃ ſeruus dicitur maior ⁊ precioſior.l.ſi.ff. de offic. preſi.
68 puta cum ex eo pendet ſtatus reuerſio patrimonij.† Iteȝ
ſi impetraui contra ticium militem ⁊ quoſdam alios nõ
includitur tribunus militum.l. quod conſtitutum .ff. de
teſta.mili.Item ſi impetraui ticium legum doctorem. ⁊
quoſdam alios non includitur doctor in theologia.quia
eſt dignior.vide eundem Bal.de magiſtro in theologa
lia in.l.hac conſultiſſima.C.qui teſta.facere poſ.⁊ in.l.ſȝ
⁊ ſi quid.§.mancipiorum.ff.de vſufru.ſubdit.⁊ idẽ Bal.
ꝙ digniores perſone vocãtur perſone magis notabiles
ꝙ relinquitur iudicis arbitrio.ar.l.in fundo.ff.de rei vẽ
69 di.† Item qui nominat laycos non poteſt extẽdere clau
ſulam ad clericos.alleg.Inno.nec perſonam maiorẽ po
tentia vel diuicijs ſm Inno.ſed quo ad diuicias non pu
tat eſſe verũ dictum niſi ſit perſona nobilis ſeu ſpectabil.
70 †dicit tamen ꝙ facultates equiperantur dignitati .l. tu
tor.ſecũdum dignitatem.ff.de admini.tuto.diuicie per ſe
b non faciunt quem melioris fame[b] vnde in tutoribus ma
gis attenditur vita q̃ȝ diuicie.ff.de ſuſpec.tuto.l. ſuſpectũ
71 †⁊ predicta dicit facere ad queſtionẽ teſtium qui dican
tur magis ydonei ⁊ ad tabelliones quis dicatur magis
ydoneus ⁊ decidit ad diſcretionem iudicis hoc ſpectare
l.ſi quis ex argentarijs.§.ꝙ vero.ff.de edendo.dicit tamẽ
72 †ꝙ vbi querimus de ſimplici iuſticia non curamus me
rita perſonarũ.l.cum pater.§.rogo.de leg.ij.⁊ ita expedi
uit ſe Bal.de iſta glo.⁊ eodem modo expediuerũt ſe ſcri
bentes omnes.Ego vero ſequor opi.iſtius glo.q2 cũ ap
to.iure non ſit deciſum que perſone dicantur maiores vel
minores ſtabiſ iudicis arbitrio.c.de cauſis. de offi. dele.
.l.i.§.explicatores.

a ¶ Reges. Adde tu ſingulariter pan. ⁊ alios cõmuniter ſcribẽtes in.ca.ſolite de maio. ⁊ obed. ⁊ facit qȝ voluit Barth.in.l.ſi quis in cõſcribendo.C.d pac.valde notabil.Specul. in tit.de legat. §.iuxta principiuȝ ⁊ vide omnino elegantẽ tex.xcvi.di ſi quis dubitet.

b ¶ Melioris fame. Eloquȝ apolinei oraculi ẽ hoc dictũ.d.Andre. hic.nã quo pacto diuine poſſint aliquẽ melioris fame efficere cuȝ ipſe natura ſua perſinite ſint quaſ niſi quis amiſerit aliter reperire non põt vt teſtanſ theologi q̃ quantum facĩede ſint. ⁊ an in ipſis ſit ponẽda felicitas.vide pñm ꝑmo ni fallor pollitico.ſȝ an ſint vtiles.q̃ꝫ cau ꝑ iſta eo. vide bart.in.l. i.C.digni.l.iq. l.xij. vbi ẽt an poſſint dignitatẽ cõferre. q̃ ſequiũ moder nio. ſcribẽtes.

l.i.§.expilatores.ff. de effractorib⁹ ⁊ expilatoribus. ⁊ ad
hoc allego vobis multa ſimilia elegantiſſima que diffici
le eēt per aliquē modernū accumulari vt faciam ego. Et
allego elegā.dictum Jo.an.in.c. qm̄ frequēter. vt lite nō
73 cōteſta.†vbi dixit ꝙ ſtatur arbitrio iudicis quis dicaṫ ſe
nex.⁊ idem Jo.an.in.c.ſignificātibus de offi.deleg. dexit
ꝙ ſtatur iudicio arbitrio que pſona dicaṫ miſerabilis. ⁊
idem Jo.an.in.c.cuz opz de accuſa.dixit ꝙ ſtatur iudicio
arbitrio quis dicaṫ inimicus.Et iſta tua dicta allegaue
runt Moder.in.l.ſi ꝯſtāte.ff. ſoluto ma. ⁊ arbitrati ſunt
74 ſummā minime arcem tetigiſſe.†Ego allego dictum Jo.
an.in.c.fi.de dona.vbi donatio reuocaṫ ſi donatarius in
tulit graue dānum donatori Jo.an. ibi dicit ꝙ ſtabiṫ ar
bitrio iudicis ꝙ dānum dṫ graue.⁊ allego dictuz eiuſdez
75 Jo.an.in.c.oblate de appell.†vbi dixit ꝙ an appellans
dicatur nimis feſtinare ⁊ ꝓcurere ſtatur arbitrio iudicis
ꝙ dictum originaliter fuit Jaco.butri.in auc.ei qui.C.d
tempo.appel. Item allego ꝙ voluit idem Jo.an. in.c.cō
parati de appel.vbi dixit ꝙ an ſteṫ relationi nuncij ſtatur
arbitrio iudicis ꝙ ēt voluit Hoſti.ibi. Item allego glo.
76 Jo.an.in.c.fi.de regu.iuris lib.vj.† vbi dixit ꝙ ſtatur ar
bitrio iudicis que cā dicatur parua vṫ magna ⁊ habetur
in.c.de appellationibus .J.de appel.⁊ qd̄ habeṫ in auc. ni
ſi breuiores.C.de ſen.ex periculo reci. Item allego ꝙ vo
77 luit idem Jo.an.in.c.capl̄m ſancte crucis.J.eo.†vbi dixit
ꝙ negligentia primi impetrātis declaranṫ iudicis arbi
trio.facit notabilis tex.in c.fi.de iureiur.vbi ſtatur iudicā
tis arbitrio cui dferaṫ iuſm tm̄ in defectū ſemiplene ꝓba
tionis. Item allego elegantē dictum Bar. in.l.ſi ꝯſtante
78 ff.ſolu.ma.†vbi dicit ꝙ ſtatur iudicis arbitrio quis dica
tur eē paup.⁊ allego elegantē dictum eiuſdē Bar.in au
ten.minoris debitor.C.qui dari tuto.poſ.vbi ſtatur iudi
cantis arbitrio qn̄ debitum dicaṫ magnū aut paruū. Itez
79 allego elegantē glo.in auē.ꝙ locum.C.de colla.†que vo
luit ꝙ ſtatur iudicātis arbitrio que dos dicaṫ magna aut
parua. Item allego ſolēne dictum do.Bal.in.l.i.C.ſi ad
uerſus vendi.pignoꝝ.vbi tex.loquiṫ de minore paſſo ma
80 gnū detrimentū Bal.†ibi querit qn̄ diceṫ magnū detri
mentū pati decidit ꝙ ſtatur iudicis arbitrio.facit qd̄ vo
81 luit idem Bal.in.l.edem.C.locati.vbi eſt tex. †ꝙ inqlin⁹
pōt expelli de domo qn̄ illam reddit deteriorē Bald. ibi
dicit ꝙ ſtabiṫ iudi.arbitrio qn̄ diceṫ effecta deterior.facit
82 ꝙ elegā.voluit idem Bal.in.c.ꝓpoſuit de appel. †vbi di
xit ſtandū eſſe iudicis arbitrio qn̄ delictū diciṫ graue vel
leue.⁊ refert dictum Hoſti.ꝙ ſuperius allegaui ꝙ diciṫ
delictuz graue qn̄ oritur ſcandalū in populo vel tumultu
ꝙ dicit facere ꝓ ſtatuto Florē.ꝙ ſtatuit arbitriū executo
ri iuſtitie ꝯ eos qui cōmittunt crimina ex qbus poſſet ſta
tus turbari.facit qd̄ voluit idem Bal.in.l.i.C.vbi cā ſta
83 tus.vbi refert Cy.dicere †ꝙ qn̄ dicatur aliquid eē factuz
diu ſtatur iudicis arbitrio.facit qd̄ voluit idem Bald. in
84 l.i.C.qn̄ imperator inter pupillos ⁊ viduas.†vbi dixit ꝙ
ſtatur iudicis arbitrio que perſone dicanṫ miſerabiles.⁊
85 ideo dixit idem Bal.in.c.i.d.de conſti.†ꝙ iudex ſuccedit
loco legis ⁊ vocaṫ princeps.⁊ ideo in nō determinatis a
lege hēt arbitrium ſimile in rebus determinatis. facit qd̄
pulchre voluit Hugu.quem refert ⁊ ſequiṫ Dn̄icus de
86 ſancto Geminiano in.c.ſi quos.xij.q.ij.† vbi donatio fcā
ſeruo eccleſie bene merito nō reuocaṫ ſi eſt facta ſm mo
dum Hugu.ibi declarat qū diceṫ facta ſʒ moduz dicit ꝙ
ſtabiṫ iudicantis arbitrio.facit qd̄ pulchre voluit Inno.
in.c.ꝯſultationibus de iure patro. quē refert ⁊ ſequiṫ ibi
87 do. Anto.†dicit eni que poſſeſſio dicaṫ antiqua non pōt
dari certa doctrina.⁊ ideo dicit ꝙ ſtabitur iudicio arbi
88 trio.facit qd̄ voluit idem Inno.in.c.plerūqz.J.eo.†vbi di
cit ꝙ ſtatur iudicis arbitrio qn̄ quis dicaṫ negligens vel
nō negligens infra annū.facit qd̄ voluit Hoſti. in.c. non
nulli.J.eo.vbi dixit ꝙ ſi non apparet in decretis ducalib⁹
ſtabiṫ iudicio arbitrio.facit elegā.glo.in.c.i.de cōſti. lib.
89 vj.que dicit†ꝙ an ſtatutū dicatur rōnabile ſtatur iudicis
90 arbitrio.facit glo.in.c.an ſit de appel.que dicit†ꝙ ſtatur
iudicis arbitrio qn̄ actus dicaṫ fieri incōtinenti.facit no
91 tabilis glo.in.l.cum alienā.C.de legatis que dicit†ꝙ iſta
tur iudi.arbitrio que pſona dicaṫ dilecta teſtatori ad hoc
vt habeat locū diſpoſitio illius legis.idem voluit do. An
to.in.c.reqſiſti de teſta.allegans ad hoc Bar.in.d.l.cum
alienā.Sed certe hoc voluit glo.in.d.l.cum alienā faciat
92 l.pe.§.fi.ff.de condi.⁊ demon.†vbi ſtatur arbitrio iudicis
in quo loco quis teneaṫ reddere rōnem.Et ex iſtis appet
93 ꝙ glo.iſta dixerit veritatē†vt ſtetur iudicis arbitrio que
pſone dicanṫ digniores vel viliores ſi nō eſt a lege deter
minatū.℄ In eadē glo.ibi alias enim hoc nomen alijs
94 bene includeret maiores pſonas.†nam noīe populi cōti
nentur ēt ſenatores plebis aūt appellatione ſine patricijs
⁊ ſenatoribus ceteri ciues ſignificanṫ inſti.de iure natura
c li.§.plebiſcitū.nec ſemp hoc nomen^c alijs facit poſitionez
c.cenomanēſem.lvj.diſtin.⁊ iuxta illud Joānis in paſſio
ne dn̄ica ſuſpenſi ſunt duo alij latrones cuz eo. ⁊ eſt ratio
qꝛ aliter ꝓceditur ꝯ maiores aliter ꝯ minores.c. cū bea
tus.xlv.diſt.⁊ ideo pro intellectu iſtius glo. opponatis h
95 modo†ꝙ imo ſub clauſula generali pſonarum dum dici
tur ⁊ quidā alij cōprehēdunṫ etiam maiores pſone qꝛ no
mine populi ꝯtinentur etiam ſenatores ⁊ etiaz dictio alij
non ſemp facit poſitionē.⁊ ſic videṫ ꝙ clauſula generalis
⁊ indeterminata debet indiſtincte intelligi.argu.c.qꝛ cir
ca de priuile.⁊.l.primi .§.generaliter.ff. de leg.preſtan.⁊
ꝓpter hoc glo.iſta ſentit ꝙ iſte tex. ⁊ ſimiles ꝓcedunt in
reſcriptis ſed contraria loquētur in alijs caſibus. ⁊ cum
hac glo.ꝯcordat Inno.in reſcriptis ſit reſtitutione talis
clauſula quidā alij cōprehendat pſonas vel res maiores
⁊ digniores expreſſis.ſed potius talis clauſula generalis
ſubiecta poſt enumeratione ſpecierū reſtringatur.⁊ p cō
ſequens ſecus erit in alijs caſibus.vnde ſecus eſt in ꝓcura
toribus ſm Inno.⁊ Hoſti. naz licet ibi nominenṫ pſone
minores vel res minores.tn̄ contra maiores ⁊ ſup maio
ribus virtute clauſule generalis poterit agi. ſʒ in caſu hu
ius capl̄i eſt ſpeciale ꝓpter odium reſcriptorū qꝛ non eſt
veriſimile ꝙ minoribus expreſſis adiecta clauſula gene
rali voluerit papa cōprehēdere maiores ⁊ digniores. ⁊
96 ſic vult Inno.†ꝙ cōſtitutio ꝓcura.expreſſo vno negocio
ſubiecta clauſula generali cōprehēdunṫ maiora expſſis.
Sed ꝯ hoc dictum videṫ tex.multū ſingularis in cle.non
pōt de ꝓcura.que non loquiṫ in mā reſcriptoꝝ ſed in ma
teria ꝓcurationis.⁊ tn̄ decidit ꝙ non cōprehēdunṫ maio
ra vel grauiora expreſſis adiecta clauſula generali. glo.
ibi laborat ⁊ obſcure loquiṫ adeo ꝙ ſm dn̄m Anto.ſcho
lares nō poſſunt ꝑcipere mentez illius glo. ⁊ mens glo.
iſtis videṫ eſſe qꝛ ſi exprimanṫ cauſe in ꝓcuratorio non re
quirentes ſpāle mandatū.tunc ſub clauſula generali cō
prehēdunṫ negocia etiaz maiora expreſſis.⁊ ita intelligi
tur dictū Inno.hic.aut in ꝓcuratorio exprimiṫ vnus ca
ſus reqrens ſpeciale mandatū ⁊ apponitur clauſula ge
neralis.⁊ tūc non veniunt caſus maiores expreſſis.⁊ hoc
caſu eſt intelligendū.d.cle.non pōt. ratio diuerſitatis eſt
97 †qꝛ qn̄ exprimiṫ caſus reqrens ſpeciale mandatū mā nō
eſt odioſa ſed fauorabilis qꝛ fauorabile eſt vt quis hēat
ꝓcuratorem.l.i.ff.de ꝓcurat. Sed qn̄ exprimiṫ caſus re
quirens ſpāle mandatū materia eſt odioſa.ideo dicimus
ꝙ ſub iſtis verbis generalibus nō veniunt iſti caſus.c. q
ad agendū de ꝓcura.qnimo vbicūqz caſus reqrens ſpāle
mandatū eſt adeo arduus.vt veriſimiliter nō fuerit cogi
tatus ſub generalitate.tūc nō ſufficit ꝙ in ꝓcuratorio ſit
expſſus caſus reqrens ſpāle mandatuz ſubiecta clauſula
generali.vnde dicit glo.ſingularis in.c.fi. de ꝓcura. lib.
vj.ꝙ ſub tali conceptione verboꝝ non diciṫ eſſe data po
teſtas ꝯhendi matrimonium qꝛ requiriṫ mandatū oīno
ſpeciale ꝓpter eius grauitatē ⁊ ꝑiudicium.idem eſt dicē
dum in caſibus cum ſimilib⁹.vt eſt glo.multū ſingularis
in.c.qui ad agendū de ꝓcura.lib.vj. Et hoc ꝑpetuo com
mēdabis memorie has tres gloſas.ſ.in.d.cle.non pōt. ⁊

c ℭ Nomen alijs. Adde ꝓ concordantia ꝙ iſta dictiō alijs l. non ſolum de procura.§. item queritur de conſtitu.pecu.l.qꝛ.§. verbum de sol. l.ij.⁊.C.q mi li.non poſſunt l.ſuper ſeruis. ⁊ omnes Moderniores ſcribentes hic.

ín.d.c.ſi.ꝛ in.d.c.qui ad agendū. Sed cōtra p̄dicta facit
98 tex.in.l.ſi.§.cui dulcia.ff.de vinio lega. †nam clarū eſt ꝙ
in teſtis larga ſit interp̄tatio.l.in teſtamētis.ff.de reg. iu
ris.c.cū dilecti de dona.ſed dictus.§. cui dulcia loquit̃ in
99 teſtamēto.ꝛ tñ decidit †ꝙ genus ſequens enumerationē
a ſpērum reſtringit ſpēs ad pares expreſſis^a^.vñ ſi teſtator le
gat vinum ꝛ oia dulcia ꝓpter illam ſpēm vini p̄cedentē
nō veniunt oia dulcia alterius ſpeciei q̃ ſit vinū.vt puta
fructus dulces ꝛ ſimiles.Sed veniūt dulcia potabilia. ſe
cus aūt vbi genus eēt ꝓlatum ſine ſpecie vel aliqd indefi
nite profert̃.q2 tunc veniūt oia que poſſunt cōp̄hēdi ex
ꝓprietate verboꝝ.vt puta que ſimpl̃r legātur dulcia vel
100 oia dulcia.†Ex quo infertur ꝙ ſiue materia ſit larga ſiue
ſtricta genus ſequēs dꝫ reſtringi ſm ſpēm p̄cedentē dñs
Anto.circa hanc mām hic ponit hanc diſtinctionē ꝙ aut
ponit̃ genus ſimpl̃r ſine enumeratiōe ſpērum. ꝛ cōp̄hē
dit oia que venire pñt ſub illo genere allegat glo.in dicta
cle.non pōt.ꝛ qđ no.Bar.in.l.i.de ope.noui.nun.ꝛ facit
pro hoc tex.in.d.l.ſi.§.cui dulcia.vbi dr̃ ꝙ ſi lego oia dul
cia veniūt cuiuſcūqꝫ ſpeciei dulcia. faciat ad hoc.c. ſolite
de maio.ꝛ obe.c.vt circa de priuile.c.ſi romanoꝝ.xix.diſ.
aut profert̃ genus cum enumeratiōe aliquarū ſpecierū.ꝛ
tūc aut ſub cl̃a generali vis cōp̄hēdere ea que differunt
cū ſpecie exp̄ſſa in qualitate ꝛ quantitate aut ea que diffe
runt in qualitate tñ aut quātitate tñ aut habent ꝯueniē
tiāꝑtim i quātitate ꝑtim i qualitate. Primo caſu ſit iſta
101 ꝯcluſio †ꝙ ea q̄ differunt iqualitate ꝛ quātitate ſpecie ex
preſſa non cōp̄hēdunt̃ ſub cl̃a generali.ad hoc allegat
102 d.§.cui dulcia.Et ꝑ hoc infert †ꝙ ſi impetrat̃ reſcriptū cō
tra titium laycū ꝛ quoſdā alios nō veniunt clerici q2 dif
ferunt in quātitate ꝛ qualitate cū titio layco.Item ſi im
petrat̃ reſcriptū expreſſo p̄dio cum dicta cl̃a generali nō
venit decima q2 difert cum p̄dio inquātitate ꝛ qualitate
q2 decima eſt qđ ſpirituale ꝛ dignior q̃ ſit p̄dium.ꝛ ad h̄
applicari pōt illud elegans dictū Inno.in.c. ex lr̃is de iu
re patro.Scđo caſu qñ differunt in quātitate tñ. ꝛ tunc
aut ſumus in materia larga ꝛ cōp̄hendimur maiora in
quātitate ponite exemplū in ꝓcuratorio intelligēdo vt ſu
perius dictū fuit poſt Inno.aut ſumus in materia ſtricta
ꝛ nō cōp̄hēdūtur maiora in quātitate.vt hic volunt do
103 cto.dicentes †ꝙ ſi impetrauit exp̄ſſe ad certā ſummā non
venit ſub cl̃a generali ſūma bonoꝝ maioꝝ.ſecus ſi modi
cū excederet.Tertio caſu cum differūt inqualitate ſimpl̃r
104 ꝯcludit Inno. ꝙ nō cōp̄hēdūtur ꝑ.d.§. cui dulcia.† ex
quo dicit̃ ꝙ ſi impetraui ꝯ̃ clericos ꝛ quoſdā alios nō cō
p̄hēdit̃ laycus q2 eſt alterius ꝓfeſſionis clerico.ꝛ ſic dif
fert ab exp̄ſſo in qualitate.ꝛ hoc vltimū tenuit hic Abb.
antiquus ꝛ cū illo trāſit hic Jo.an.lꝫ idem Jo.an. tenue
rit ꝯ̃rium in addi.Spe.vt iferius apparebit.Quarto ca
ſu dicit hic do.Anto.ꝙ cōp̄hēdit̃ ꝛ pro exemplo ponit
105 dictū Inno.in.d.c.ex lr̃is.†vbi dicit ſi dono tibi p̄bendā
ꝛ oia alia que habeo in tali villa cōp̄hēdūtur tam tpa
lia q̃ ſpūalia q2 p̄benda ꝯſiſtit qñqꝫ in tpalibus qñqꝫ in
ſpūalibus vt in decimis qñqꝫ ꝑtim in ſpūalitate.ꝛ ꝑtim i
tpalitate.ideo ꝓpter hanc ꝯuenientiā cōp̄hēdūtur ſub
cl̃a generali tam tpalia q̃ ſpūalia.ꝛ cū hac doctrina do.
Anto.dicit do.Abbas hic ſe vſqꝫ ad iſta tpa trāſmiſſe. ſꝫ
poſtea data oportunitate melius cogitandi ꝛ inueſtigan
di dicit ſe ꝑ firmo credere ꝙ hec dicta dñi Anto.non poſ
ſint applicari ad mām huius decretalis.nec quo ad ſe ſūt
ſimpl̃r vera.Et iudicio ſuo dicit iſtud.c.nō habere ꝓpriū
intellectū ꝑ ea que ſcribunt hic doc.Si enim doctrina.d.
Anto.eſſet per ſe vera.ita ꝙ materia huius.c.poſſet in ea
cōp̄hēdi fruſtra papa hic ꝓmulgaſſet ius nouū ad ob
uiandū malicijs abutentiū reſcriptis.vt ex iſto tex. pꝫ ma
106 xime ex v̄ſic.ibi nos.Si volentes †q2 v̄bum volo^b^ inducit
b ius nouū.allegat glo.in cle.i.de offi.vicari.tu vide glo.in
cle.i.de rerū ꝑmu.ꝛ in cle.i.de cenſibus. ꝛ in.c.ſi. de v̄bo.
ſigni.lib.vj.ꝛ in cle.ij.de electi.ꝛ do.Cardi.in.c. decreui
mus de iudi.ergo clare patet ꝙ anteq̃ emanaſſet hoc ca

pitulū cōp̄hēdebant̃ ſub cl̃a generali ꝑſone maiores ꝛ
digniores exp̄ſſis.alias papa fuiſſet vſus verbo reſpōde
mus vel declaramus vel qđ ſimile.Ex quo infert do.Ab
bas ꝙ optime locuta eſt glo.iſta duꝫ dicit hoc capl̃m ap
ponere ſpālem doctrinā in materia reſcriptoꝝ. Et ideꝫ ꝛ
clarius dicit hic Inno.ad ꝙ inducit do.Abb.dictū.c.qui
107 ad agendū.†vbi dicit̃ ꝙ exp̄ſſo caſu reqrente ſpāle man
datū ſubiecta cl̃a generali veniūt his caſus reqrētes ſpe
ciale mandatū ꝛ abſurdū eſſet dicere ꝙ nō venirēt caſus
qui ſunt alterius qualitatis q̃ expreſſi. nam lex indiſtin
cte cōp̄hēdit oēs caſus.ꝛ nō eſt mirū q2 ſi bene ponde
ret̃ materia huius.c.nō exprimit̃ ſpēs ſaltim talis que cō
p̄hēdatur ſub genere ſubſequente.ſed exprimit̃ indiui
108 duū.†nam ſi impetro ꝯ̃ titium ꝛ quoſdā alios titius non
eſt ſpēs ſed indiuiduū q2 ſpēs p̄dicatur de pluribus diffe
rentib^9^ numero vt eſt hic ſed indiuiduū p̄dicat̃ ſolum de
vno ꝛ de ſeipſo.nam titius nil aliud ſignificat q̃ ipſum ti
tiū. vt no.Bar.in.l.queſitū.§.pe.ꝛ.§.ſi.de fundo inſtru.
vnde nō poſſumus dicere ꝙ cl̃a generalis debeat reſtrin
gi ꝓpter ſpēm p̄cedentē q2 nulla ſpēs p̄cedit ꝛ oēs indi
uidui ſunt equales ſm nām ꝛ cōp̄hēdunt̃ ſub vna ſpē.
109 †nam ſub iſta ſpē homo cōp̄hēdunt̃ oēs indiuidui cu
iuſcūqꝫ ꝓfeſſionis ſint vt titius gayus ſempronius ꝛ cete
ri.ideo ex ꝓpria ſignificatione verboꝝ exprimēdo titium
ꝛ quoſdā alios ſub iſta cl̃a generali veniunt alia indiui
dua cuiuſcūqꝫ ꝯditionis ſint lꝫ i qualitate extrinſeca diffe
rant.ideo niſi fuiſſet iſte tex.oēs veniſſent.ideo ad obuiā
dū malicijs impetrātium papa edidit modo ius nouū in
materia reſcriptoꝝ.vt non cōp̄hēdant̃ maiora expreſſis
ꝛ pro hoc ēt infert ꝙ cū iſte tex.ponat ius nouū ꝯ̃ ꝓpriaꝫ
ſignificationē verbi dꝫ intelligi dūtaxat in terris in qbus
loquit̃.vnde cū ſolum in terris in qbus loquit̃ tex. iſte di
cat maiores ꝑſonas ꝛ maiora negocia non cōp̄hēdi.ꝛ
nihil dicat de parib^9^ ꝛ inferiorib^9^ alterius qualitatis ſub
illa cl̃a generali veniant pares ꝛ maiores etiā ſi haberēt
aliquam qualitatē diuerſam ab exp̄ſſis q2 nuſq̃ ꝓbatur
ꝯ̃rium.Et per hoc dicit Abbatē antiquū nō bene dixiſſe
hic lꝫ cum eo trāſiuerit do.Anto.vꝫ impetraui reſcriptuꝫ
ꝯ̃ titiuꝫ clericū ꝛ quoſdā alios ꝙ ſub illa cl̃a generali nō
cōp̄hendit̃ laycus q2 imo cōp̄hēdit̃ ꝑ rōnes ſuperius
110 exp̄ſſas.†Et q2 qualitas clericatus exp̄ſſa nō mutat ſub
iectum ꝛ fuit appoſita non aio reſtringēdi genus ſed aio
demonſtrādi indiuiduū exp̄ſſum ſicut in ſimili no. Bart.
111 in.l.pe.C.de iure delibe.†vbi dicit ꝙ ſi relinqui aliqd ti
tio filio gayi ꝙ ꝓpter qualitatē filiationis exp̄ſſam non
acquirit̃ patri vt relictū videat̃ factum ꝯtemplatione pa
tris.ſed potius illa qualitas videt̃ expreſſa cā demōſtra
tionis ꝙ eſt no.Et hanc ſniam ꝙ cōp̄hendatur laycus
ſub cl̃a generali tenuit Uincē.quem refert ꝛ ſequit̃ Spe
cu.in ti.de reſcripti.ꝓſitatī.§.ſi.in verſi.qđ ſi quis in.ij.col.
ꝛ idem tenet Jo.an.ibi in addi.lꝫ hic hoc non dixerit qn
imo multū pulchre voluit Specu.in p̄allega.§. verſi. ſed
nunc ꝙ ſi impetro reſcriptū contra epm̄ ꝛ quoſdaꝫ alios
112 †ꝙ ſub illa cl̃a generali veniūt comites duces ꝛ alij lay
ci inferiores q2 ſunt minores epo.lꝫ dubitauerit de impe
ratore ꝛ rege.ꝛ ſic ſolum vr̃ habuiſſe reſcriptū ad maio
ritatē ꝛ non ad diuerſitatē in qualitate ꝛ bene ad hoc fa
cit.d.c.qui ad agendū de ꝓcura.lib.vj.inducēdo illud vt
ſuperius fuit inductū.Et facit qđ no.Joā.an.in.c. rodul
113 phus.J.eo.†vbi dicit ꝙ maiora negocia expreſſis cōp̄hē
dūtur ſub cl̃a generali ex ꝓpria ſignificatione verboꝝ.ꝛ
ideo ponderādus eſt accurate iſte tex.qui quatenus loq
tur de rebus nō dicit ꝙ maiores non cōp̄hēdant̃ ſed ꝙ
non teneat̃ quis reſpondere ſuper maiorib^9^ ꝑ que verba
videt̃ inferri ꝙ iſte tex.ꝓuit exceptionē dilatoriaꝫ. ex quo
114 infert †ꝙ ꝓceſſus habitus ſup maioribus negocijs ſi nō
opponit̃ exceptio vꝫ ꝛ tenet ſed ꝓceſſus habitus cum ꝑſo
nis maioribus nō valet ex eo q2 tex.iſte in ſui p̄ncipio lo
quit̃ de ꝑſonis dum dicit maiores ꝑſonas non cōp̄hen
di ꝛ iuriſditio delegata non pōt ꝓrogari ad ꝑſonas non
expreſſa

a ¶ Pares ex
preſſis. Adde
ꝓ reſolutione
huius elegan
tis mãe ſcly.
hic in.iij.colū.
circa prin.ver.
cl̃a gnālis ag
gregantē totā
mām ꝛ referē
tē ct.d.Andr.
hic.ꝛ facit qđ
voluit.d.Bar
ſoci.in ꝯſi.ccx
liij.incip. in cā
onophrij. ver.
ꝯfirmant̃ pre
miſſa.car.lxxx
ix. ꝛ in ꝯſi.clx
viij.incipi. cir
ca prima. ver.
ſeptimam.car.
ccx. ꝛ alibi a
dño Bartholo
meo in multis
locis in ipſius
lectura ꝛ cōſi
lijs q̄ videtu.

b ¶ Uerbum
volo.De mate
ria huius ver
bi vide p̄cipue
Bar.in.l.i.C.đ
ſūma trin.ꝛ ſi.
catho.in. vi.niſi
fallor articulo
prim..q. ꝛ i.l.
certi ꝯditio.§.
ſi.ff. ſi cer.pet.
vbi diffuſe. d.
Alex.de imo.
Jaſ.de may.ꝛ
alij modernio
res ſcribētes.
Sed nunqđ h̄
verbum diſpo
nat vel nouū
quid inducat
vide Bar.in.l.
i.ff.māda.ꝛ de
ipſius virtute
vide in.l.cēte
ſimis de verb.
ob.ꝛ vide do.
Alex.in.l. ſer
ui electione de
leg.i.vbi mul
ta pulchra di
cit.

exp̄ſſas.vt in.c.p.⁊.g.de offi.dele.⁊ in hoc vltimo tenet ꝯ rium Inno.⁊ bene.Sed aduerſus p̄dicta fortiter obſtat tex.in.d.cle.non pōt de ꝓcura.qui loquit̄ in alia materia q̄z reſcriptoꝝ.⁊ nihilominus decidit ꝙ ſub illa cl'a gñal non cōprehēdunt̄ negocia exp̄ſſis maiora.⁊ per ꝯñs iſtō capl'm nō inducit ius nouū in mā̄ reſcriptoꝝ dūtaxat.Itē facit ēt tex.d.cle.non pōt.ꝯ illud dictū Ioā.an.q2 ēt grauiora negocia non vr̄ cōprehēdere do.Abbas ſoluit hic iſta ꝯria dicens ꝙ.d.cle.non pōt.duos patit̄ intellectus primꝰ eſt vt grauiora ſumant̄ ꝓ cauſis grauiorib' vt eſt cā fidei cā epiſcopatuū ⁊ ſimiles cauſe.Et ſm iſtum intellectū qui placet do.Anto.ob.d.cle.non pōt.Sz ſm aliuz intellectū quē vr̄ ſentire glo.ibi.⁊ illum tz ⁊ ſequit̄ Guil. de mōte laudino.⁊ refert ibi Ioā.de ligna.non ob.vt intelligant̄ ibi cauſe grauiores ꝯtinētes oīo diminutiōe ſta-
115 tus ſicut eſt opponere crimina vel defectus ꝯ electū.† naz deficiēs in ꝓbatione grauiter punit̄.vt in.c.i.de elec.libe. vj.Et ideo ille tex.diſponit ꝙ illa grauiora non cōprehēdant̄ ſub illa cl'a gñali ſequenti q2 iſta multū grauiora ⁊ importātia periculū ꝑſonarū ⁊ rerum nō veniunt ſub generalitate niſi exprimāt̄ aliq̄s caſus cū ſilib'.⁊ iſte eſt verus intellectus.d.cle.non pōt.⁊ glo.in.c.fi.de ꝓcura.lib. vj.Et facit in ſili glo.multū ſingularis in.l.iij.§.ſi ꝓcura-
116 tor.ff.qđ quiſq3 iuris.†que dicit ꝙ in gñali mādato facto ꝓcuratori non vr̄ dñs mādaſſe vt ꝓcurator opponat exceptiōn per q̄z dñs incidat in penā.⁊ ideo practica eſt ſm Ange.⁊ Bar.ibi ꝙ ꝓcurator doceat de mādato ad opponendā illam exceptionē.⁊ ꝑ illam glo.dicebat ibi mul-
117 tum elegāter Bal.†ꝙ in gñali mādato facto ad ꝯdenda ſtatuta non vr̄ datū mandatū vt ſtatuētes faciant ſtatuta ꝯ libertatez eccleſie q2 ex hoc mādans puniret̄.vt in auc. caſſa ⁊ irrita.C.de ſacroſan.eccle.gnimo tenebat Guil.ꝺ mōte laudino in.d.cle.non pōt.ꝙ iſta oīno reqrunt ſpāle mandatū.ſed dño Abbati plus placet.primū ꝑ tex.d.cle. non pōt.⁊ in hoc illa cle.nō ponit ius nouū q2 nullū verbum poſitum ibi hoc iportat.ſed illud declarat̄ ex p̄ſumpta voluntate ꝯſtituentis ꝓcuratorē.Et hoc dicit eſſe bene no.q2 multi ponunt varias theoricas ꝑ iſtum tex.⁊ ꝑ d.cle.non pōt.Sed in hoc ſm eum decipiunt̄ dicit ēt qđ ex alio nō ꝓcedit dicta theorica dñi Anto.q2 illa non eſt vera gñalitas ꝙ ſpecies adiuncta generi reſtringat genꝰ imo ꝯrium ꝓbatur in.d.l.queſitū.§.pe.ff.de fundo inſtru.
118 vbi tex.dicit†ſi lego alicui fundū inſtructū.⁊ ex primo aliquā ſpēm que ꝯtinebat̄ ſub illa gñalitate illa ſpēs nō reſtringit genus ſed fuit appoſita ex ſuperabūdanti ⁊ hoc cā dubitationis tollende hec tñ mā eſt ardua ⁊ difficilis multū q2 iura maxime ciuilia vario modo circa hāc materiā vident̄ loqui ⁊ eā tetigit Bart.lz multū obſcure in
c d.l.queſitū.§.pe.ſed quatenus facit ad ꝓpoſitū.ꝺ.Abb. ſic diſtinguit vz ꝙ aut ſpēs que cōprehēdebat̄ ſub genere exprimit̄ ab errante vt q2 forte credebat ꝙ illa ſpēs comprehēderet̄ ſub genere.⁊ tūc illa ſpēs nō reſtringit gñaliter genus.vt puta ſi ruſticus ignorās vtrum candelabrū argenteū cōprehēderet̄ appellatiōe ſuppellectilis dixit lego tibi ſuppellectilē meā ⁊ candelabra argētea mea.⁊ de hoc eſt tex.in.l.legata.ff.de ſup.lega.aut exprimit̄ ſpecies a ſciēte.⁊ tūc habet̄ reſpectus ad qualitatē ꝑſonarū.iuxta no.in.c.fi.de ſolu.⁊.l.cū de indebito.ff.de ꝓbati.⁊ iſto caſu qñq3 ſpēs apponit̄ cauſa reſtringēdi ſeu limitādi genus ⁊ hoc ꝯſtat.⁊ tūc caſus eſt clarus.puta ſi dixi lego tibi ſuppellectilez meaz vz pānos lineos tm̄ aut apponit̄ ex ſuperabundāti ⁊ cā demōſtrationis.⁊ hoc cōſtat ⁊ non reſtringit exemplū lego tibi ſupplectilia mea vz cultram candelabra ⁊ ſilia.nam ꝑ hec verba vr̄ voluiſſe exprimere cā demōſtrationis ⁊ non cā reſtringēdi.ad hoc faciat d.l.legata in ſcđo rñſo.ſm vnū intellectū.ff.de ſuppel.lega.qñq3 ⁊ tertio ſumus in dubio an ſpēs ſit adiecta cā reſtringendi genus vel ſup abundāti vel cā demōſtrationis ⁊ tūc aut genus ponit̄ ꝑ adiectiuū neutraliter poſitū aut ꝑ ſubſtātiuū certum ⁊ determinatū.p̄mo caſu aut p̄cedit

ſpēs ⁊ ſequit̄ genus aut eꝯ ſi p̄cedit ſpēs reſtringit̄ genus vt non cōprehēdat niſi ſpēs pares exp̄ſſis non tñ reſtringit ſpēm exp̄ſſam ſed cōprehendit oēs ſpēs pares ſpeciei exp̄ſſe exemplū pz in.d.l.fi.§.cui dulcia.vbi teſtōr dixit lego titio vinū ⁊ oia dulcia.nam ſub illo genere oia veniūt que ſunt dulcia dummodo ſint potabilia.⁊ hoc accidit ꝓpter ſpēm p̄cedentē q2 vinū eſt dulce potabile.⁊ iſte eſt ꝓprius caſus illius.§.dulcia.⁊ eſt rō q2 illud genus adiectiue poſitū venit certificandū in ſuis ſubiectis.⁊ ꝑ illa ꝟba apparet qđ teſtator ſenſerit de ſubiecto talis qualitatis.⁊ ſic de vino qđ eſt potabile.⁊ per ꝯñs p̄ſumimus in dubio ꝙ teſtator in genere ſequenti intellexerit de ſpeciebus ſimilibus ſpeciei exp̄ſſe.Si vero p̄cedit genus ⁊ ſequtur ſpecies.tūc ex toto reſtringit̄ genus.ita ꝙ exponit̄ co-
119 pulatiua ⁊ poſita inter genus ⁊ ſpēm per.i.†Ponite exemplū duo faciunt ſocietatē ⁊ dicunt vt ſint participes lucri ⁊ queſtus illa qualitas queſtus reſtringit genus ꝙ ē lucrum.ideo exponit̄ lucri ⁊ queſtus ideſt queſtus q2 alīs fruſtra ⁊ in vanū exprimeret̄ illa ſpēs ⁊ queſtus qui com-
120 prehēderet̄ ſub lucro.†Scire enim debes ꝙ lucruz refertur ad oia ꝓueniētia ex ꝓprietate fortune qualiacūq3 ſint ſed queſtus cōprehēdit ſolum lucruz ꝓueniēs ex induſtria ꝑſone.⁊ de hoc eſt bonus tex.cū glo.in.l.ſed ſi adiciat̄.ff. pro ſocio.vr̄ tñ ꝙ Bar.allegādo illam.l.errauerit in hoc ex eo q2 ibi p̄cedit ſpēs q2 fit p̄mo mentio de queſtu.Itez genus nō ponit̄ ibi ꝑ adiectiuū ſed ꝑ ſubſtātiuū certum ⁊ determinatū vt eſt lucrū.⁊ ideo illa lex pōt adduci ad mēbrum ſequēs.ſcđo mēbro p̄ncipali qñ genus ponit̄ ꝑ ſubſtātiuū certum ⁊ determinatū.⁊ tunc ſi ſpēs p̄cedit ⁊ ſequtur genus reſtringit genus exēplum poni pōt in.l.q̄ſituz ff.de lega.iij.Si vero ſpēs precedit aut ſequit̄ ⁊ refert̄ ad genus vr̄ appoſita cauſa reſtringendi ſic pōt intelligi lex cū delanionis.§.cui fundū.ff.de fundo inſtru.aut ſpēs refertur ad actū legandi ſeu donādi vel ad aliam diſpōnez.⁊ tunc vr̄ adiecta ex ſuperabundāti.vt.d.l.q̄ſitum.§.pe. ff.de fundo inſtru.Dy.tñ aliter vr̄ intellexiſſe hanc mām in.c.generi ꝑ ſpēm de regu.iuris lib.vj.qñq3 generi additur enumeratio indiuiduoꝝ.⁊ tunc genus non cōprehendit alia indiuidua nō enumerata que ſunt eiuſdē ſpeciei cū enumeratis ſed reliquas ſpēs cōprehendit ponite exēplum teſtōr legat duas ſtatuas marmoreas ⁊ omne marmor ꝙ tūc vr̄ legaſſe omne marmor p̄ter ſtatuas marmoreas q2 ex quo teſtōr legauit duas non vr̄ voluiſſe cōprehēdere alias ſtatuas ſub illo genere.vt eſt text.in.d.l.cuz delanionis.§.cui fundū.⁊ in.l.heres meus.§.i.ff.de lega. iij.⁊ hec ꝓcedunt cuz genus ⁊ ſpēs circa idem dirigunt̄. Si vero vni legat̄ genus ⁊ alteri legat̄ ſpēs.tunc legatū ſpeciei derogat generi ſiue p̄cedat ſiue ſequat̄.⁊ de hoc vide plene Dy.in dicta regula generi ꝑ ſpēm.⁊ Bart.in
121 d.l.queſitū.§.pe.ff.de fundo inſtru.†ſubdit poſtea domi. Abb.de hac dictione alius dicens ꝙ facit poſitionē eiuſdem qualitatis vt ſi dico teſtm̄ vel aliam voluntatē intelligit̄ enim de voluntate vltima dūtaxat.allegat qđ no.in l.qdam relegatus.ff.de rebus dubijs.⁊ hoc ꝓcedit qñ dictio alius apponit̄ inter ea q̄ ſunt eiuſdem rōnis.Si vero dictio alius apponat̄ inter oino diuerſa.tūc eſt ſecus q2 non facit poſitionē eiuſdē qualitatis vt apparet in exemplis poſitis ſuper iſta glo.⁊ ita reſidet do.Abb.hic circa declarationē tex.⁊ iſtius glo.⁊ ita dānauit dicta do.Anto.ſed do.Pet.de ancha.ſatis leuiter trāſiuit ſuper hac decre.dicit tñ ꝙ hoc.c.hz locum in caſu ſuo dūtaxat vz in reſcriptis impetratis ad lites.Et ſi opponat̄ ſm eum qđ imo fortius in reſcriptis ad lites debet cl'a generalis oēs
122 includere †ex eo q2 in iudicijs non eſt habēda acceptio ꝑſonarū.vt in.c.nouit de iudi.nam pondus ⁊ mēſura ſunt abominabilia apud deum refert ſolutionem datam per Io.an.poſt Hoſti.hic ꝙ iſtud ſtatutū fuit in odium abutentium reſcriptis p̄ſumit̄ enim ꝙ ad grauamen fiant huiuſmodi ipetrationes.ideo reſtringendū.⁊ ideo alia poſita in cl'a generali non referunt̄ ad qualitatē expreſſoruz.

c ¶ Ad ꝓpoſitū. Pro iſta difficili varia ⁊ ꝑiculoſa mā vide Fely.hic col.vā.circa finē verſi.ꝑ vera autē intelligentia q̄ ponit octo notabiles declarationes reſtringētes ⁊ modificātes dicta a doctoribus quas per q̄tuor fere columnas examinat.vide ipſuz omnino q2 ingenue loqtur.

123 in alijs diſpoſitionib⁹. ꝗꝫ in reſcriptis † ſicut ſi papa dice
ret ꝯcedimus talem eccleſiã ⁊ omnes alias capellas dio
ceſis nõ ꝓbat dictio alias ceteras eſſe capellas. vt no. ff. d
condi. ⁊ demon. l. demõſtratio. dicit ẽt ꝙ ſi hac exceptio
ne maioritatis nõ oppoſita ꝓcedatur ꝙ iudicium valebit
⁊ tenebit ſm Inno. Bernar. tñ tenet ꝯtrium de quo remit
124 tit ad nota. in. c. rodulphus. J. eo. ꝑ Jo. an. vbi tenet † ꝙ in
maioritate negocioꝝ ſiue rerum lʒ ꝓceſſus ſi non fuit op
poſita exceptio ſed in maioritate ꝑſone non tʒ argu. ꝯtius
ꝙ dicit iſte tex. in prin. allegat rões que ſupius allegate
ſunt ⁊ aliud nõ dicit. Ita reſidet hic do. Pet. ſed reuerẽ
dus do. Cardi. hic tenet illud ꝙ ſupius tenuit do. Anto.
vʒ ſi impetraui reſcriptũ ꝯ titium clericũ ⁊ quoſdã alios
ꝙ non cõprehẽdit laycus ſub illa clã generali. ſed Jo. de
imo. hic dicit ꝙ ꝯtrium vr̃ de iure verius qꝛ laycus tanꝙ
125 minor bene poterit cõueniri † qꝛ minor comprehẽdit ſub
maiori ꝑ id qd̕ voluit glo. iſta ⁊ ſic Jo. de imo. tʒ illud ꝙ
tenuit do. Abbas. ⁊ iudicio meo non eſt hoc ſine magna
dubitatione qꝛ lʒ illa clã generalis cõprehendat minora
expſſis maiorib⁹ non ꝓbatur hic. nec glo. hoc dicit ꝙ cõ
prehẽdant minora q̃ ſunt de alieno ouili. ⁊ ſic cõprehen
dant ea que ſunt diuerſe ꝓfeſſionis. Et ponite exemplum
Impetraui reſcriptũ ꝯ titium xpianum ⁊ quoſdã alios po
tero ne ſub illa clã generali facere ꝯueniri iudeos ſarra
cenos ⁊ ſimiles qui ſunt alterius ſecte ⁊ alterius ꝓfeſſio
nis ⁊ de alio ouili ſm do. Abb. ⁊ Joã. de imo. ⁊ alios vt
fuit Uincen. ⁊ Specu. videret ꝙ ſic qꝛ ſunt minores xpia
nis. ſed tenẽdo dictũ Abb. antiquuʒ ⁊ do. Anto. ⁊ domi.
Cardina. videret ſecus qd tenendũ forte deus glorie ſuus
126 aperiet vobis in ſequẽti lectione dicit ẽt do. Anto. hic † ꝙ
expſſa re corporali non venit res incorporalis nec expſſo
clerico venit monachus vel epꝯ. ⁊ ſimiliter expſſo epo vel
archiepo nõ poterit ꝑ clãm gñalem ꝯueniri dux vel baro
vel imꝑator. allegat no. in Spe. de reſcripti pñtatione. §.
rõne aut cauſe in. i. ⁊. ij. col. refert tñ Joã. an. dicere ibi in
127 addi. ꝙ ſtilus curie hʒ † ꝙ enumeratis clericis ſeu ſpecifi
catis ꝑ clãm gñalem cõprehẽdaꝛ religioſus qꝛ lʒ ſint q̃li
tatis diuerſe non tñ differunt qꝛ cõprehẽdunꝛ ſub eodem
128 genere. xij. q. ij. c. duo ſunt genera. dicit ẽt do. Anto. † ꝙ fa
cta expſſione de mercenario non põt ꝯueniri qui pſit alijs
⁊ cum hoc dicto ſatis bene ꝯcordat dictũ dñi Bal. ſupe
129 rius relatũ dicentis † ꝙ iṗetratio facta ꝯ militẽ ⁊ quoſdã
alios non cõprehendit tribunũ militũ. l. qd̕ ꝯſtitutũ. ff. de
130 teſta. mili. dicit ẽt do. Anto. † ꝙ expſſa actione reali nõ cõ
prehẽdiꝛ actio pſonalis. ⁊ refert ita voluiſſe Inn. in. c. cũ
131 olim abbas de offi. delega. dicit ẽt do. Anto. † ꝙ ſi ſunt ex
preſſe actiones ciuiles deſcẽdentes ex criminalib⁹ ſubie
cta clã generali nõ cõprehẽdunꝛ cauſe criminales. ita vo
luit Inno. in. d. c. cum abbas. quẽ ſequiꝛ hic do. Anto. fa
cit qd̕ no. in. c. diſpẽdia de reſcriptis lib. vj. ſed Jo. de imo
la hic dicit ꝙ ſi bñ ponderet iſte tex. non vr̃ cõſiderare di
uerſitatẽ in qualitate. ſed an pſone vel res ſint maiores ex
preſſis. ⁊ ideo dicit ꝙ expſſo clerico ſub clã generali bene
cõprehẽdiꝛ laycus. ⁊ allegat Uincen. hic ita tenentem ⁊
Spe. in loco allegato ſupius qꝛ laycus eſt minor clerico
vt voluit glo. iſta. ⁊ ideo ꝑ clãm gñalem poterit cõueniri
132 laycus. mouetꝛ etiam † qꝛ lʒ expſſo epo non poſſit ꝯueniri
rex ꝓpter excellẽtiã dignitatis regie. argu. c. ſolite de ma
ioritа. ⁊ obe. tñ poterit ꝯueniri comes. vt voluit Uincen.
⁊ Spe. ⁊ ſic illa clã generalis cõprehẽdit eos q ſunt di
uerſe qualitatis. ⁊ dicit hanc opi. fore veriorẽ de iure per
iſtum tex. q non põderauit diuerſitatẽ in qualitate ſed ſo
lum an ſint maiora vel grauiora. Abſonũ enim eſſet ſm
eum dicere ꝙ expſſo caſtro nõ poſſit fieri ꝯuentio ſuper ꝑ
dio ꝑ clãm gñalem ex eo qꝛ veriſimiliter mens ꝯcedentis
reſcriptũ vr̃ fuiſſe ꝙ ſuper ꝑdio poſſit cõueniri ex quo eſt
133 res minor expſſa † ex quo infert ꝙ expſſa decima poterit
quis ꝯueniri ſuper ꝑdio vel ſuꝑ aliqua quãtitate pecũia
rum. ſecus dicit eꝯ qꝛ decima tanꝙ res ſpũalis cenſeꝛ eſſe
maior arg. d. c. ſolite. refert tñ Jo. an. in addi. Spe. in lo
134 co ſuperius allegato † ꝙ expſſa certa re quis non poterit
ꝯueniri ſuper actione iniuriarũ ex eo qꝛ cenſeꝛ eſſe minor
nam ꝯdemnatus actione iniuriarũ efficiꝛ infamis. c. cum
te. cum ibi notatis. J. de re iudi. ⁊ ad text. l. fi. §. cui dulcia.
ff. d vino legato. qui vr̃ obſtare vbi genus in mã larga re
ſtringiꝛ ad eandẽ qualitatẽ dicit poſſe rñderi vt ibi dicit
Bar. loquiꝛ enim qñ genus poniꝛ in adiectiuo determi
nato qꝛ ibi teſtãtor legauit vinũ ꝙ erat ꝯtentum in ampho
ris ⁊ dulcia oia decidiꝛ ibi ꝙ veniunt dulcia potabilia ⁊
nõ alia. ⁊ ſic non facit ꝯ quo ad clãm reruʒ ſed bene facit
contra quo ad clãm pſonarum ſed ẽt quo ad. d. clãm nõ
ob. qꝛ illa ẽ materia larga qua attendiꝛ mens teſtãtis ſʒ
hic loquiꝛ in mã reſcripti ⁊ ſic in mã ſtricta in qua attẽdi
tur mens pape reſcribẽtis que vr̃ eſſe vt nõ ponderetꝛ qua
litas ſed ponderetꝛ an ſint maiores vel digniores pſonis
expſſis ⁊ hec rñſio adaptatur ẽt ad clãm reruʒ. ⁊ allegat
135 qd̕ no. Jo. an. in. d. c. cuʒ olim abbas. vʒ ꝙ † expſſa actione
reali veniat ẽt actio pſonalis niſi ex circũſtãtijs aliud ap
pareat. ⁊ ita vr̃ intelligere dictũ Inno. ibi ⁊ hec opi. ſm
Jo. de imo. vr̃ verior de iure. ⁊ ita deberet ſuari niſi aliõ
de ſtilo curie appareret qꝛ tũc ſtilus eẽt ſeruãdus. argu. c.
ꝗꝫ graui de crimine falſi. ⁊ ſic ſm eum do. Anto. ex toto
136 non bene locutus eſt. † Quo ad dictioneʒ alius refert cõ
cluſionem dñi Anton. ꝙ ſi apponiꝛ inter ea q̃ ſunt appoſi
te rõnis non implicat ſed diuerſitatẽ apponit. puta titius
eſt alius a gayo. allegat qd̕ no. in. c. cum voluntate de ſen
ten. excom. qñqʒ poniꝛ inter ſpẽs que ſunt paris rõnis. ⁊
tũc implicat auc. hoc inter liberos. C. de teſta. qñqʒ poniꝛ
inter genus ⁊ ſpẽm. ⁊ tunc qñqʒ implicat genus ſm ſpẽʒ.
vt in. d. c. qui ad agendum. qñqʒ reſtringit genus ad ſpẽs
paris qualitatis. ipe vero dicit poſſe verius dici ꝙ de pro
prio ſignificato implicet. l. ſi fugitiui. C. de ſeruis fugi. niſi
rõ ſubiecte materie aliud iducat vt in exẽplis poſitis hic
per iſtã glo. ⁊ de mã per glo. in ꝓhemio ffoꝝ. ⁊ in auc. vt
defuncti funera. in prin. ⁊ ibi per Jaco. de are. ⁊ per Cy.
in auc. ſed neqʒ curialis. C. de epiſ. ⁊ cleri. ⁊ per glo. in au
cten. qui ſemel. C. quõ ⁊ qñ iudex. ideo i reſcriptis qꝛ ſtri
cte iterp̃tanda ſunt nec recediꝛ a ꝓprio ſignificato iplicat
dictio alius. ⁊ per ꝯñs ſtat ꝓprie. Et per iſta expedita eſt
glo. iſta cũ tex. ſuꝑ quo appoſita eſt ꝑ ſcribentes hic. ⁊ ꝑ
ꝯñs Abbas ſiculus ⁊ Jo. de imo. tenẽt ꝯ do. Anto. ideo
ꝓ declaratiõe ⁊ veritate duo erunt examinãda vʒ de hac
dictione alius. ⁊ de hoc me expediã breuiſſime. ſcdo erit
videndũ de veritate coꝝ que dixit do. Anto. ⁊ alij ꝯ eum.
137 † Quo ad primũ ante oia limito vobis ꝙ vbicũqʒ dictio
alius exprimiꝛ cũ adiũcto vniuerſali. tũc dico ꝙ copulat
maiora expſſis. ⁊ de hoc allego vobis tex. in cle. i. de re iu
di. in ver. que vis alia. ⁊ glo. ibi dicentẽ ſiue ſit ſpũalis vl̕
q̃ſi ſiue ciuilis ſiue criminalis vel mixta quaʒ glo. ſcriben
tes ibi reputant vnicã ⁊ ſingularẽ ꝙ iſta dictio alius pro
lata cum dictione vniuerſali ampliaꝛ ad maiora expſſis.
vide ibi Jo. de imo. Et ego allego aliaʒ glo. ꝯiuncto tex.
in cle. ne romani. §. irritũ vſi. alio quouis modo de elect.
vbi tex. loquiꝛ de morte vel alio quouis modo ⁊ glo. ibi
dicit. puta qꝛ incidit in furorẽ vel in infirmitatẽ vel ſi rece
deret vel nollet offiñ exercere. ⁊ ſic gl. ampliat tex. ad ma
iora expſſis ⁊ rurſus allego alium tex. cũ glo. in cle. ſi ſũ
mus pontifex de ſen. excõ. in v̓. alie quouis modo glo. ibi
exponit vt in ꝯuiuio oratione itinerando vel ꝯſedendo ⁊
erit limitatio ſolẽnis ad oia iura de hoc loquẽtia. Et ſi v̓
bis dareꝛ audatia dicerẽ ꝙ glo. male locuta eſt in. l. ſi fu
gitiui. C. de ſuis fugi. vbi tex. dicit vel qualibet alia pena
afficiantꝛ. ⁊ gl. ibi exponit. l. ſimili cũ qua gl. trãſeunt oẽs
ſcribẽtes ibi ⁊ ꝓ certo nõ bene loquiꝛ qꝛ nã illius dictio
nis alia alterata eſt ꝓpter admiſtionẽ illius verbi vniuer
ſalis qualibʒ ꝑ hãc doctrinã traditã vobis ꝑ glo. d. cle. i.
⁊ lʒ docto. oẽs vſqʒ ad iſtos dies tranſiuerint cũ gl. d. l. ſi
fugitiui. Sed opere p̃cium eſt videre quis rectius dixerit
an Accurſius in. d. l. ſi fugitiui. an glo. Jo. an. in. d. cle. i.
⁊ ſi recte põderentꝛ glo. in. d. cle. ſi ſumũs pontifex. ⁊ in. d.
cle. ne

cle.ne romani ſentiunt ꝙ vbi dictio alius apponit̄ cum ſi
gno vniuerſali non copulat maioꝛa expꝛeſſis ſed ſilia dūta
xat vt appet in exemplis ibi poſitis. qnimo Jo. de fantu.
in cle.non pōt de ꝓcura. quē ibi ſequit̄ Pet. de ancha. di
cit ꝙ ſi poſt expꝛeſſionē aliquoꝝ caſuū adijcit̄ dictio ali⁹
cū ſigno vniuerſali. puta ꝯſtituo te ad talem ⁊ talem actū
⁊ ad oīa alia ēt maioꝛa ⁊ grauioꝛa expꝛeſſis ꝙ non cōpre-
138 hendunt̄ maioꝛa expꝛeſſis niſi eoꝝ aliquod exprimat.† qꝛ ſi
cut nō ſufficit in genere dicere ꝯſtituo te ꝓcuratorē in caſi
bus oībus ēt reqꝛētibus ſpāle mandatū niſi aliqua expri
mant̄. vt in.c.qui ad agendū de ꝓcura.in.vj. ita nō ſufficit
facere mentionē gn̄alem de grauioꝛib⁹ ⁊ maioꝛibus niſi
aliqua exprimant̄ q̄ ſint eiuſdem nature ſicut cōparatiuū
cuius eſt poſitiuū ⁊ ꝓ certo nō allegant tex. aliquem pro
dicto eoꝝ. nam tex. dicte cle. non pōt. non ꝓbat dictū eoꝝ
ibi enim nullū apponit̄ ſignum vniuerſale ſed ego allego
tex. in indiuiduo in.d.c.qui ad agendū in ṽſi. gn̄aliter ad
oīa alia vbi formaliter ꝓbat dictuꝫ glo.in.d.l.ſi fugitiui.
Scd̄o allego tex.in.l.qdam in ṽſi. ſiue quis alius iuncto ſi
ne in ṽſi. ſi alius ex amicis.ff.de reb⁹ dubijs. vbi dictio ali
us adiuncto ſigno vniuerſali nō copulat maioꝛa expꝛeſſis.
Tertio dico hoc ſenſiſſe Guil.de cu.in.l.ſed ⁊ ſi quis.§.q̄
ſitum.ff.ſi quis cau. vbi dixit aliquis renūciat caſibus foꝛ
tuitis ⁊ exprimit aliquos poſtea apponit clām gn̄alem
oīum alioꝝ caſuū foꝛtuitoꝝ ꝙ ſub tali gn̄alitate verboꝝ
cōprehēdunt̄ caſus ſimiles expꝛeſſis ⁊ non caſus maioꝛes
aut grauioꝛes expꝛeſſis: ⁊ ad hoc allegat tex. iſtū ⁊ allegat
dictā cle.non pōt. ⁊ idem voluit Bar.in.d.§.q̄ſituꝫ. ⁊ ſcri
bentes oēs ibi. ⁊ Pet.de ancha. ⁊ dn̄s Cardi. in.c.i. de
como. referens Saly. idem tenuiſſe in.l.i.C.como. ⁊ eſt h
dictū Guil. ruina quedā addēdo ad gl. hic ⁊ ad oēm do-
ctrinam doctoꝝ dicit enim tex. iſtum ꝓcedere dūtaxat in
reſcriptis ꝓpter ſpālem nām reſcriptoꝝ. ſecus autē eſt in
alijs ꝯuentionib⁹. ſed Guil.in.d.§.q̄ſitū. loquēs in cōuē-
tionib⁹ ⁊ ꝯtractibus allegat tex. iſtuꝫ. ergo nō eſt ſpāle i nā
reſcriptoꝝ tene menti qꝛ eſt noua inductio ⁊ clarius ex .ī.
139 dicendis apparebit. Et ſi quiſpiā opponat† verbū appoſi
tum in lege nō apponit̄ ſupfluo. qnimo nec ſyllaba. vt eſt
tex.in.l.i.ff.qd̄ metus cā.c.ſi romanoꝝ.xix.diſt. qnimo mi
nimū verbū appoſitū in inſtr̄o eſt appoſitū cuꝫ miniſterio
aliqd operādi. vt dixit Bal.in rub.C.de ꝯhen. emp. Si ḡ
dictio alius copulat ſilia. ergo ſequit̄ ꝙ adiectio ſigni vni
uerſalis aliqd operabit̄. ⁊ per ꝯn̄s copulat maioꝛa expꝛeſ
ſis faciat belliſſimū dictum Angeli in.l.qd̄ ſi nolit.§.ſi qd
140 ita.ff.de edilicio edicto.† vbi dixit ꝙ ſi quis ꝓmittit pſen-
a tare aliquē totiens quotiēs[a] opus fuerit ꝙ intelligit̄ vſqꝫ
ad ſniam ēt ſi ab ea fuerit appellatū.l.grece.§.poſt litem
ff.de fideiuſſo. ſed ſi dixerit totiens quotiēs ⁊ qn̄cunqꝫ ꝙ
intelligit̄ ēt poſt ſniam faciat lex baliſta in ṽſi. quātacūqꝫ
ff.ad trebel. faciat glo. multū ſingularis in cle.i. in verſi.
qbuſcūqꝫ de iudicijs. vbi p illa ṽba nō ſoluꝫ cōprehēdun
tur pſone eccliaſtice ſed ēt ſeculares ad iſta rn̄deri pōt ꝙ
ꝓcedunt niſi reſultaret abſonus intellectus quo caſu vna
dictio ponit̄ ꝓ alia. vt pulchre dixit Bar.in.l.i.ff.de ꝯdi.
⁊ demon. ⁊ facit lex pater ſeuerinā.§.ꝯditionum verba ⁊
glo.in.l.has cauſas eo.ti. ⁊ glo.in.l.data.ff.de regu. iur.
Sed in caſu nr̄o reſultaret abſonus intellectus vꝫ ꝙ ſub
minoꝛi cōprehēdat̄ maioꝛ ⁊ grauioꝛ. vt in.d.cle.non po-
teſt. ⁊ in.d.§.ſi frumēta ergo ⁊c. Item pōt etiaꝫ rn̄deri.ſ.
ꝙ debent operari qn̄ poſſunt ſed vbi nō poſſunt. tūc non
operant̄ ita dixit Bal.in p̄allega. rub. ⁊ ideo fatendū eſt
ꝙ vbi nō reſultat abſonus intellectus copulat maioꝛa ex
pꝛeſſis. vt eſt tex.in.d.cle.i.de re iudi. ⁊ ita ꝓcedat glo.ibi
⁊ ꝙ voluit Bar. ⁊ ſcribentes in.d.l.qdam relegatus ſed
vbi reſultat abſonus intellectus tūc copulat ſilia. ita pro-
prie loquit̄ glo.in.d.l.ſi fugitiui. vbi eni ſeruus dꝫ puniri
pena amputatōis pedis aut metalli aut alia qualibet ſi il
lud verbū alia qualibꝫ copularet maioꝛa expꝛeſſis ſequere
tur ꝙ aut intelligeret̄ de pena moꝛtis. ⁊ hoc eſt abſurdū
in penalib⁹ de peni. diſtin.i.§.pene.l.ſi pſcs.ff.de penis co
dem modo ſi intellegeret̄ de pena pecuniaria ſequeretur
ꝙ ille tex. ſe coꝛrigeret. argu.l.in ſeruoꝝ.ff.de penis. ⁊ ꝓ
pter hoc recte locuta eſt glo.ibi exponendo.l.ſimili pena.
Et ſi quiſpiam oppo. de eleganti dicto Bar.in.l.qui ha-
141 bet in.§.ſi pupillus.ff. de tutelis.† vbi dixit reperit̄ inſtru
mentū in quo aliquis fecit ſeyum ſuū procuratorē ꝯ titiū
in tali cauſa ⁊ gn̄aliter in omni alia. vnde videt̄ ſentire ꝙ
veniat cauſa maioꝛ expꝛeſſa qꝛ ad hoc dicit poſſe ꝙ Bart.
hoc non dicit. ⁊ lꝫ loquat̄ gn̄aliter tn̄ debet limitari.ſ.in
omni alia cauſa ſimili. Et ēt ſubdit belliſſime ibi Bar. ꝙ
non cōprehendit̄ cauſa q̄ꝫ habet cum alia pſona niſi expꝛeſ
ſe dixerit ⁊ gn̄aliter in omni alia cā q̄ꝫ habet cum alia pſo
na. Et per iſta reduxi vobis ad ꝯcoꝛdiam gloſ. dicte cle.
i. ⁊.d.l.ſi fugitiui. nec aliquis ſcribētium vſqꝫ ad iſta ſecu
la hoc aperuit. Et ad ſupꝛadicta vide elegātem tex. in.l.
142 pater filium.§.quindecim.ff.de lega.iij.† vbi teſtatoꝛ lega
uit pꝛdium libertis ſuis cuꝫ hoc ꝙ partes ſuas nō vendāt
alij dicit̄ ibi ꝙ inter ſe poſſunt vendere. ecce nūc qualiter
illud ṽbum alius nō implicat de quo facit teſtuꝫ ibi bar.
⁊ illum tex. allegauit pro ſingulari Jo.de imo. in.l.filius
fami.§.diui.ff.de lega.i. Adde ēt glo.ſingularem ⁊ melio
rem de iure in.c.dānamus in ṽſic. alius.ē.de ſūma trini.q̄
dicit ꝙ illud verbum alius impoꝛtat identitatē in abſen
tia. Adde ēt glo.in.c.i.in verſic. alios de pꝛeben. libꝛo.vj.
143 vide ēt Dn̄icum in.c.ij.ſ.eo.in .vj.† impetraui inquit re-
ſcriptum ꝯ te ſuper centum libꝛis ⁊ qbuſdam alijs ſūmis
ꝙ intelligit̄ de ſimilibus. vide ēt elegans dictum Cyn.in
144 l.⁊ ſi poſt tres.ff.ſi quis cautio.† Statuto inquit cauet̄ ꝙ
pro certo delicto imponat̄ pena cētum. vel alia arbitrio.
poteſtatis ꝙ nō poterit poteſtas arbitrari penam coꝛpo
ralem. ſed dūtaxat ſimilē penam ⁊ ſic pecuniariaꝫ. ⁊ eſt
limitatio aurea ad glo.ſingu.inſti. de iniurijs.§. in ſūma.
145 ⁊ per iſta ſit expedituꝫ primū.† Reſtat nūc videre an opi
nio huius glo. ⁊ ſequatiuꝫ ſit vera. vt iſte tex. aponat ſpe-
cialem nām reſcriptoꝝ vt ſub villi nō cōprehendat̄ maioꝛ
⁊ vilioꝛ ⁊ in conuentionibus ⁊ ꝯtractibus ſit ſecus ⁊ hoc
146 voluit Pet.de ancha.in.c.ij.ſ.e.in.vj. vbi dicit† conſtituo
te ꝓcuratorem ꝯ titium debitoꝛem meum ⁊ contra alios
meos debitoꝛes dicit ꝙ veniūt perſone dignioꝛes titio ad
hoc poſſet allegari doctrina Barto.in.d.l.qui habet.§.
ſi pupillus q̄ꝫ ſuperius allegaui. Sed contra iſtam glo. ⁊
cōmunem opi. allego Guil.de cu. Bar. ⁊ alios quos ſu-
perius allegaui in.l.ſed ⁊ ſi quis.§.queſitū.ff.ſi quis cau.
147 † vbi dicūt renūciaui tali ⁊ tali caſui foꝛtuito. ⁊ gn̄aliter
cuicūqꝫ alij ꝙ non videoꝛ renūciaſſe caſibus foꝛtuitis ma
ioꝛibus expꝛeſſo. ⁊ ad hoc allegant decre.iſtam. ⁊ cle. non
pōt de ꝓcura. ⁊ ideo multū ſingulr̄ dicebat do. Anto. in
148 c. qn̄tauallis de iureiurā.† ptes dant ptātem arbitratori
ledendi in magna quātitate. ⁊ gn̄aliter in quacunqꝫ alia
ꝙ non venit maxima leſio. Ecce qualiter hoc non eſt ſpe
ciale in reſcriptis. ⁊ ēt allego elegans ꝯſilium Ange. inci
piens premittendū eſt ad euidentiam ⁊ in oꝛdine eſt cen-
149 teſimū ſeptuageſimūquartū.† vbi ꝯſuluit venditoꝛ pꝛomi
ſit de euictione ſiue euicatur de iure ſiue de facto ſiue quo
cūqꝫ modo iudex ꝓceſſit de facto. omiſſo omni oꝛdine iu
ris ꝯſuluit venditorē non teneri de euictiōe qꝛ ſub illa ge
neralitate verboꝝ nō intellexit de caſu ita extraneo vt iu-
dex omitteret oēm iuris oꝛdineꝫ. Item allego tex. cui nū
dus non rn̄debit in.l.fiſtulas.§.ſi frumēta.ff.de ꝯhen. em
ptio. per quē tex. dixit Bar.in.d.l.ſed ⁊ ſi quis.§.queſitū
150 † ꝙ expꝛeſſio caſuū foꝛtuitoꝝ adiecta clauſula generali nō
b cōprehēdit caſum foꝛtuitū inſolitum[b]. idem voluit domi.
Anto.in.c.i.de cōmodato. idem voluit Bal. in.l.i.C. de-
151 poſiti. ⁊ etiam Bal. hic dicit† ſi quis in ſe ſuſcipit pericu-
lum latronū adiecta clauſula generali ꝙ non cōprehen-
dunt̄ caſus ardui ⁊ inſoliti. allegat dictū.§. ſi frumēta. ⁊
ideo dicebat Bar.in.l. ſcio.§. medico.ff. de annuis lega.
152 † ꝙ lꝫ ꝓcuratoꝛ generalis poſſit ea que dn̄s cōſueuit face
re. vt.l. vel vniuerſoꝝ.ff.de pigno. actio. tn̄ non poterit fa-
cere ardua ⁊ extraoꝛdinaria que dn̄s faciebat. ⁊ ſubdit

a ¶ Quotiēs. Facit pro iſta mā ꝙ voluit elegāter Bar. in.l.cū qui certarū.§.ſi.ff.de ṽboꝝ obliga. vbi ēt aliq modernioꝛuꝫ ſcribētium.

b ¶ Inſolitū. Adde oēs ſcribētes ⁊ Fel. h in.iij.col. circa mediū ṽſi. per iſtā regula aggregantē oēs iſtos caſus de tas ⁊ auctoritates doctoꝝ quas ponit.d. Andr. h addēdo nōnulla ⁊ limitādo q̄ vide tu omnino

153 †ꝙ ſi quis renunciauit caſibus fortuitis ꝙ non intelligit
de illis qui veniunt de mille vicibus vna. ⁊ allegat.d.§.ſi
frumēta. Et idem voluit Ange.in ꝑallegato cōſilio alle-
gans dictū.§.bene facit ꝙ voluit idem Bal.in rub.C. de
periculo ⁊ cōmo.rei vendite. ⁊ in.l.licet.C.locati. ⁊ ibi ſa
lyce. ⁊ ideo idem Bal.in.c.cum olim.ꝫ.de conſue. dicit ꝙ
epis non videntᷣ cōceſſa inſolita a iure cōmuni. ⁊ allegat
dictū.§.ſi frumenta. ⁊ multū pulchre loquitᷣ vt ibi videre
poteris. Et ideo dicebat Jo.de imo.in.l. precia rerum.ff.
154 ad.l.falci.ſe vidiſſe de facto †creditor petebat ꝑciū fru-
mēti ⁊ erat chareſtia ardua ⁊ in audita quia corbes fru-
menti valebat.vij.libras fuit dubitatū an poſſet peti illud
ꝑcium. ⁊ dicit ꝙ non ex quo illa chareſtia erat inſolita ⁊
ardua. ⁊ allegat dictū.§.ſi frumenta.ꝙ dictū dicit eſſe no
tum ⁊ non fore tactū ab aliquo ſcribēte. Et ſi opponitᷣ ꝙ
ille tex.dicit totum ꝯrium. ⁊ ita euꝫ allegauit Jo.de imo.
in.c.i.de cōmo. ⁊ idem ſenſit Bar.in ſcḋo ſūmario in.d.§.
frumēta. ⁊ Ange.in.d.§.queſitū. ⁊ etiā Bal.ibi ⁊ tex.vƺ.
155 hoc ibi ꝓbare dicit enim †ꝙ ille qui non tenetᷣ de caſu for-
tuito ſi aſſumit in ſe caſum fortuituꝫ intelligitᷣ de inſolito.
ſed glo.ibi ſentit ꝙ expꝛ̄ſſe ſuſcipit caſum inſolitū. ⁊ ꝓpter
hoc tenetᷣ de caſu inſolito ⁊ nō de caſu ſolito. ⁊ docto.cō-
muniter intelligunt illum tex. ꝙ ille qui ſuſcepit caſuꝫ for-
tuitū in ſe vƺ ſenſiſſe de ſolito ⁊ nō de inſolito ⁊ hoc eſt eq
uꝰ.tñ vt dixi tex.ſentit ꝯrium nihilominus mihi vƺ ꝙ intel
lectus glo.ſit veriſſimus ꝙ expꝛ̄ſſe ſuſceperit in ſe caſum in
156 ſolitū. ⁊ hoc decidit ibi tex.in vƀ.vi.vel tēpeſtate.†nā cer-
tum eſt ꝙ tempeſtas eſt vis imoderata. vnde eo ipſo ꝙ ſe
obligauit ad periculum tēpeſtatis future videtᷣ ſe obligaſ
a ſe ad niuem inſolitā [a]. ⁊ ſic expꝛ̄ſſe ſuſcepit caſum inſolituꝫ
⁊ iſtud eſt veriſſimū de quo ego dixi in.d.c.i. de cōmoda.
Faciat ēt ad ꝑdicta.c.ad hec de offi.archi. vbi Archi.re-
fert maiora ⁊ ardua ad epm̄ lꝫ ſibi cōpetant rōne iuriſdi-
tionis.ergo in gn̄ali ſmone nō veniunt iſta ardua ⁊ ma-
iora.faciat ꝙ habetᷣ exodi.xviij.c.vbi ardua ⁊ maiora re-
ferebantᷣ ad Moyſem faciat pulchrū dictum Inno.in.c.
157 edoceri.ꝫ.eo.†vbi capl'm ſine cōſenſu epi non pōt explica-
re ardua lꝫ ſpectent ad ipſum capl'm nec ſint cōmunia in-
ter epm ⁊ capl'm.facit qḋ eleganter voluit Bal.in.l. cuꝫ
158 multa.C.ḋ boniſqꝫ lib.vbi dixit †ꝙ lꝫ papa ſolus oia poſ
ſit tñ non pōt explicare ardua ſolus ſine conſilio ⁊ ꝯſenſu
cardinaliū.vt vƺ tex.ſingularis in.c. ꝑ venerabilē.§.rōni-
bus qui filij ſint legi.voluit Jo.mo.in.c.ſuper eo de here.
lib.vj.faciat ſimile ꝙ voluit Bald.in.c.ſi ꝓ debilitate de
offi.deleg. ⁊ in.c.cum pati de appel.vbi voluit ꝙ in ardu-
is quis non tenetᷣ mittere ꝓcuratorem ꝓ quo ego allego
glo.in cle.i.de foro cōpe. Apparet ergo ex iſtis ꝙ non ſo
lum in reſcriptis ſed ēt in alijs diſpōnibus nō veniunt ar
dua ⁊ maiora. Nec ob.cū dicebatᷣ ꝙ iſte tex.apponit ius
nouū in reſcriptis ꝓpter verbū volentes hic appoſituꝫ qꝛ
159 rn̄deo hic enim apponitᷣ verbum decernimus † cuius na-
tura eſt ꝙ aut apponitᷣ ſuper mā noua ⁊ introducit nouū
ius aut apponitᷣ ſuper mā antiqua ⁊ non introducitᷣ ius
nouū.c.decernimus de iudi. ⁊ ꝙ voluit ibi Jo.an. ⁊ dn̄s
Abb. Sed hoc ṽbum decernimus apponitᷣ hic ſuper mā
antiqua vt ꝓbaui ſuperius ergo non eſt noui iuris intro
ductoriū.nec ob.iſte tex.inquātum loquitᷣ in reſcriptis qꝛ
iſtud ꝯtingit ꝓpter frequentiā impetrātium. ideo potius
expꝛ̄ſſit de reſcriptis.idem tñ videtᷣ in alijs diſpōnibꝰ ⁊ ad
hoc allego glo.que reputatᷣ ſingularis ſm oēs in cle.i.ꝫ.
eo. Sed poſſunt allegari gloſe multe hoc dicētes.ſ.in.c.ij.
de confeſ.in.vj. ⁊ ibi Dn̄icus in.c.diaconus.xxvij. diſti. ⁊
ibi Dn̄icus in.l.i.C.de raptu vir. ⁊ in auē.caſſa.C.de ſac.
ſan.eccle. ⁊ in.l.i.C.de his qui ad eccleſias ꝯfugiunt. ⁊ ꝙ
habetᷣ in.c.i.§.ſi quis ruſticus de pace tenenda ⁊ violato
160 eius. ¶ †Uenio nunc ad dictū do. Anto. volētis ꝙ ſi im
petro reſcriptū ꝯ titium clericum ⁊ quoſdā alios ꝙ ſub il
la cl'a non poſſum ꝯuenire laycum qꝛ differt in qualitate
vere hoc dictū non eſt verum. ⁊ hoc demōſtro ad occuluꝫ
hoc modo retenta opi.glo. ⁊ cōmuni ꝙ iſte tex. apponat

a ¶ Niuem inſolitā. Adde ꝓ iſto dicto ele-
gantē tex.in.l. fiſtulas.§.ſi.ḋ ꝯhē.em. ⁊. ff.
ſi qs ca.l.ij.§. qḋ diximus. ⁊ ibi nonnullos
ſcribētes.

b ¶ Maiora. Adde vltra infinita hactenꝰ
de iſta mā re-lata a.d.And. illud qḋ volu
it.d.Alexā.de imo.in.l.ſi ſo-cietatē.§. arbi
troꝝ.ff.pro ſo-cio. ⁊ Pau.de ca.in.l.in ſum
ma.§ illud.de aquaplu.ar. ⁊ vide Moder
niores ibidem repetētes qui multo plura
aggregant.

ſpālem nām reſcriptoꝝ vt ſub vilibus non cōpꝛehendantᷣ
maiora ꝙ eſt ſecus in alijs diſpōnibus.ſequitᷣ ergo ꝙ iſte
tex.exorbitat quo ad reſcripta a regulis cōibus. ⁊ diſpo-
nit ꝙ ſub vilibus non cōpꝛehēdantᷣ digniores ⁊ maiores
ſed ꝙ ſub maioribꝰ cōpꝛehēdantᷣ viliores. ⁊ in hoc rema
nebimus in diſpōne iuris cōmunis.l. ſi cum dotē.ff. ſolu.
ma.l.ſi extraneus.ff.de condi.ob cām. ergo ſequitᷣ ꝙ ſub
maioribus cōpꝛehēduntᷣ minores. ⁊ maxime qꝛ ceſſat ne
quitia abuſionis impetrātium. ergo facit ēt cle. non pōt
161 de ꝓcura.que voluit †ꝙ ſub expꝛ̄ſſis nō cōpꝛehēduntᷣ gra
b uiora ⁊ maiora [b].ergo ſequitᷣ qḋ diſponit ꝙ cōpꝛehēdan
tur ſilia ⁊ multofortius minora qꝛ negando de cōparati
uo videtᷣ ꝓmittere de poſitiuo.c.nōne de pſump.xxv.diſt.
c.qualis.l.maritus.C.de ꝓcura. cum ſi. facit ēt elegans
162 dictū Bar.in.l.i.ff.ad.l.iuliam maie.†vbi dixit data fuit
ſecuritas titio ⁊ alijs ſuis ſocijs.modo titius ducebat ſe-
cum vnum iudeū in ſocium qui captus eſt ⁊ opponebatᷣ
non ꝯtineri in ſaluocōducto. ⁊ lꝫ Bart. hoc non decidat
ibi nec alibi.tñ Ange. in duobus locis vꝫ in.l. vtimur.ff.
de ſepul.viola. ⁊ in.d.l.i.ff.ad.l. iuliam maie. dicit ꝙ cō-
pꝛehenditᷣ iudeus ſub illa ſecuritate ſi veniebat vt ſocius
qꝛ ꝑmiſſum eſt nobis ēt cum iudeis inire ſocietatē ⁊ con
mertium.l.qcūqꝫ.C.de iudeis. ⁊ refert ita fuiſſe determi-
natū Peruſij in facto. ⁊ per ꝯn̄s ſentit ꝙ ſi cōpꝛehēduntᷣ
homines diuerſe ſecte ſequitᷣ ꝙ multofortius compꝛehē-
duntᷣ viliores ex quo infero ꝙ ſub illa cl'a gn̄ali poterō cō-
uenire iudeos. Et inquātum elaboratū fuit per ſuꝑiores
ſcribētes circa intellectū.d.cle.non pōt de ꝓcura.ſequen-
do glo.Jo.an.ibi volentis ꝙ ideo ſub illa gn̄alitate non
veniunt grauiora qꝛ per ea dn̄s incideret in penā iſtud in
ſe eſt verum de quo eſt glo.ſtupenda in.l.iij.§.ſi ꝓcurator
ff.qḋ quiſqꝫ iur.ſed quo ad intellectuꝫ illius cle.non ē ve-
rum ex eo qꝛ reſtringit illum tex.ibi enim ponunt ſeparatiꝫ
illa verba grauiora ⁊ maiora. ⁊ equiparantᷣ quo ad diſpo-
ſitionē illius tex.nam ꝑ gn̄alem cl'am non cōpꝛehenduntᷣ
maiora vt ibi ⁊ tñ per illa dn̄s nō incidit in penā.ergo eo
dem modo non veniunt grauiora ēt ſi non ſunt penalia.
163 †⁊ ideo ſtat intellectus firmus ꝙ grauiora ⁊ maiora ſiue
ſint penalia ſiue non.nō veniunt ſub illa gn̄alitate. arg.l.
item apud labeonē.§.hoc edictū.ff.ḋ iniurijs. ⁊ ſic intelle
ctus glo.reſtringit illum tex. Et ſi dicatᷣ quis erit intelle-
ctus ad hoc dico ꝙ lꝫ illa cle.loquatᷣ qn̄ ꝓcurator ꝯſtitui
tur ad agendū ⁊ defendendū. ⁊ ad alia que ſpeciale mā-
datū exigunt non pōt tñ ꝓpter hoc opponere grauiora ⁊
maiora ſi intelligimus non fuiſſe expꝛ̄ſſum aliqueꝫ caſum
ſpālem ibi.tunc ſequeretᷣ ꝙ illa cle.nihil de nouo induce-
164 ret qꝛ in.c.qui ad agendū de ꝓcura.in.vi.dƺ †ſi ꝯſtituitᷣ ꝓ
curator ad agenduꝫ ⁊ defendendū. ⁊ generaliter ad alia
que exigunt ſpāle mandatum ꝙ vigore talis generalita-
tis non pōt agere ea q̄ reqrunt ſpāle mandatū ergo ſequi
tur ꝙ multominus poterat agere grauiora ⁊ maiora nō
ergo fuit opus ꝙ illa cle.non pōt emanaret qꝛ iam ema-
naſſet ſuꝑ indubitato ꝙ eſſe nō dꝫ.c.cum in iurepitus de
offi.delega.l.qḋ labeo.ff. ad carbo. vt ergo videatᷣ ema-
naſſe ſuper dubio vƺ intelligenda eo caſu quo cōſtituens
expꝛ̄ſſit caſum ſpālem adiecta cl'a generali.vt tunc lꝫ poſſit
agere ea que reqrunt ſpāle mandatū vt decidit tex.in ſecū
do rn̄ſo.in.d.c.qui ad agendū.non tñ poterit agere caſuꝫ
grauiorē aut maiorem expꝛ̄ſſo. ⁊ hoc nouiſſime decidit il-
la cle. ⁊ ſic eſt caſus ibi ita intelligendo pro eo ꝙ voluit
glo.Joā.an.per ṽbum credo in.c.ſi.de ꝓcura.lib.vj. ⁊ in
d.c.qui ad agendū. ⁊ in.c. ſi ꝓcurator de elec.lib.vj. ⁊ iſte
eſt verus intellectus ad illam cle. quē nouiſſimus ita ꝯce
pi. ¶ No.ibi nec liceat occaſiōe gn̄alitatis hmōi effrena
165 tam multitudinē euocare in iudiciuꝫ †ꝙ per cl'am gn̄alē
non pōt effrenata multitudo conueniri. Et ſic in mā ſtri-
cta non capiuntᷣ verba ita large ſicut pn̄t capi ex ꝓprio ſi
gnificatu verboꝝ.c.cum in cūctis.ꝫ.de elec.ꝯiunctio.c.ſi cō
promiſſarius eo.ti.lib.vj.no.Jo.an. in regula odia. ⁊ in
regula in penis lib.vj.in mercurialibus. ⁊ de iſtis verbis
multitudo

multitudo effrenata.vide tex.in.c.ſignificauerunt.ꝛ in.c.
cum cám de teſti.ꝛ in.l.i.ad fi.ff.eo.ꝛ vide tex.i.c. latores
in ỽſi.magna multitudo de clerico excóicato miniſtráte.
166 ſed que eſt iſta effrenata multitudo glo.hic in ỽſi. effrena
ta refert quoſdaꝫ dicere vltra quadraginta hoies. faciat
glo.in.c.diſciplina.xlv.diſt.ꝛ in.c.vidua.xxxiij.diſti.ꝛ in
d.c.latores.ꝛ inſti.de iure perſonarũ.ꝛ in.d.c. cum cám.
167 ꝛ dicit hic Bald.eſſe argu.†ꝙ vltra quadraginta hoies
ꝛ de eodem facto non pót fieri accuſatio in eodeꝫ libello
ꝛ dicit eſſe argu.ad ſtatutũ loqñs de multitudine hoium
vt intelligaᷣ ſingulorum.ſed vniuerſitas ſeu collegium loco
vnius habenᷣ.l.mortuo.ff.de fideiuſ.l.metũ.§.aiaduertẽ
dum.ff.qđ metus cá.tu de hoc vide glo.Jo.an.in.c.ij.J.eo
dem lib.vj.ꝛ adde eundẽ Bal.in.l.ij.ff. de execu.tuto. vbi
tres faciunt multitudinẽ ꝙ Bal.ibi inducit glo.ꝛ tex.ad
qónem ſtatuti loquẽtis de ꝑambulante cum multitudine ar
matorum ꝛ aliud non dicit.Tu ỽo dicas ꝛ erit doctrina ve
c168 ra ꝛ clara†ꝙ qñ dicaᷣ multitudo dꝫ referri ad arbitriuꝫ
iudicãtis inſpecta qualitate rei.Jſta eſt gl. ſolem. in.d.c.
cum cám.quá Bal.ibi reputat ſing.ad qónem ſtatuti diſ
169 ponentis†ꝙ ambulans cũ multitudine armatorum puniaᷣ
pena capitis ꝛ quidaꝫ iuit ad expugnandũ caſtrum cum
quatuor hoibus armatis ꝙ non dᷣ iuiſſe cũ multitudine
armatorum qꝛ inſpecta rei qualitate ſunt pauci.Sed ego al
lego ſingularẽ glo.in.d.c.latores.que eodẽ modo loquiᷣ
vt interp̃tetur iudicãtis arbitrio ꝙ eſt bene no. Et ex hoc
infero ad vnum ſimile multũ ſingulare ꝙ fuit Bar. in lo
co extraneo vꝫ i tractatu ſuo quẽ compoſuit de ꝯſilijs ha
170 bendis ꝑ officiales vel aſſeſſores in ꝓncipio vbi dixit † ꝙ
ſi ꝑtes ſeu aliqua partium allegãdo iudices ſuſpectos da
ret ꝛ porrigeret magnũ numerum ſuſpectorum iudici ꝙ iudex
ex ſuo officio deberet refrenare talem multitudinẽ ſꝫm q̃li
tatem cauſe ꝛ loci.allegat.l.i.ff.de teſti. allegatá per iſtaꝫ
glo.hic.ꝛ ſic ſentit Bar.ꝙ erit arbitrariũ debuit allegaᷣ
ſe gloſas p̃fatas ſed quo ad effrenatá teſtiuꝫ multitudinẽ
dicas ꝙ vltra teſtes ſufficientes dᷣ multitudo effrenata.
Jta eſt glo.elegans ꝛ ibi Bar.in.l. quotiens.C. de nau
fragijs lib.xj.tene menti p̃dicta.Et adde glo.in.d.c.lato
res.que dicit ꝙ illa decretalis interp̃tatur iſtam vꝫ vt cõ
prehẽdanᷣ quadraginta ſed hodie eſt declaratũ per.c.ij.
J.eo.in.vi.vt non cõprehẽdanᷣ vltra quatuor ſed tex. ille
loquiᷣ in cl'a perſonarũ vt ſub cl'a gñali non cõprehẽdan
171 tur vltra quatuor pſonas.†ſed an hẽat locum in cl'a reruꝫ
vt non cõprehẽdanᷣ niſi quatuor res an vero plures tex.
ille loquiᷣ dũtaxat de pſonis de rebus aũt non loquiᷣ ꝛ
172 ſic reſtitutio fiet in pſonis.ergo ſecus in articulo rerũ.†ná
d boni p̃toris eſt litis dirimere.l.quidam exiſtimauerũt.ff.ſi
cer.petaᷣ.ita tenet do.An.hic qꝛ hoc nó reperiᷣ iure cau
tum.ita ẽt tenet Jo.an.in.d.c.ij.dicit tñ ibi Archi.ꝛ Ho
173 ſtiẽ.†ꝙ reus poterit petere vt actor declaret ſup q̃bus re
bus vult eum ꝯuenire ꝛ remittit ad ſummá eo.ti.§. qđ cõ
tinet ỽſi.non ſolum. ꝛ hoc limitat Dñicus in.d.c. ij. poſt
174 Joá.de imo.†niſi ẽt circa res eſſet appoſita cl'a q̃buſdam
alijs puta ſi fieret impetratio ſup ſummá.x. librarũ ꝛ qui
buſdá alijs qꝛ non poſſunt ꝯueniri niſi ſup ſilibus ſũmis
per no.in iſto.c.ꝛ iſta eſt cõmunis opi. ꝛ poſſet allegari
ró fortior quá ipſi dixerit vꝫ đ iure cõmuni ſub illa cl'a cõ
tinenᷣ vltra quatuor.vt in.d.c.latores.ſꝫ tex.d.c.ij. reſtrin
xit quo ad pſonas ergo quo ad res remanemus in diſpó
ne iuris antiqui.l.ſi extraneus.ff.đ condi.ob cám. ergo ni
hilominus mihi vᷣ ꝙ dictũ.c.ij.ẽt militet quo ad res ꝛ ca
175 pio aſſumptũ hoc modo†vbicunqꝫ duo reperiunᷣ a iure
equipata ius nouũ diſponens de vno hꝫ locum in reliquo
glo.multũ ſolem.in.c.ſi poſtq̃.§.fi.de elec.in.vj.no.in.c.fi.
de regularib' eo.lib.ſicut dicimus in falcidia ꝛ trebellia
nica a iure equipatis vt diſpó noua.§.ſi vero expreſſim in
auẽ.de heredib' ꝛ falcidia.loquens de falcidia hẽat lo
cum in trebellianica.vt no.per oẽs in auẽ.ſed cum teſtãt
.C.ad.l.falcidiá.ſed iſte tex.equipat pſonas ꝛ res quo ad
176 iſtam cl'am gñalem.vt pꝫ ex iſto tex.†Et ẽt Bal.hic dum

iſte tex.dicit aliquas pſonas Bal.dicit idem in rebus qꝛ
eadem eſt ró allegat in arg.l.qui plures liberos.ff.de vul
ga.ꝛ pupil.ergo ſequiᷣ róne incõuincibili ꝙ ius nouum
editum in pſonis in.d.c.ij.hẽbit locum in rebus. Et ſi di
catur quare dictũ.c.ij.exprimit de pſonis ꝛ non de rebus
rñdeo ꝙ ideo accidit qꝛ potius frequẽtabaᷣ in pſonis q̃
in rebus hoc decidit tex.dicti.c.ij.in ỽſi.que frequenter in
l'ris noſtris inſeritur.Nec ob.cum dicebaᷣ boni p̃toris eẽ
lites dirimere qꝛ iſta ró magis hꝫ locum i pſonis q̃ in re
bus.ꝛ tñ vltra quatuor pſonas ꝯueniri non pñt. Eodem
modo erit in rebus.Jtem faciat ꝯ cõem opi.tex.d.c.ij. in
prin.ibi cum in multis articulis iuris infinitas reprobeᷣ
ex quo arguo ſic ꝓhemium legis ampliat ꝛ extẽdit diſpo
ſitum legis.ita habeᷣ in.l.i.ff.ad macedo.ꝛ ibi Bar.in.l.
fi.ff.de heredi.inſti.in.l.regula.§.licet ỽſi.initiuꝫ ꝯſtitutio
nis demóſtrat.ff.de iuris ꝛ facti igno.cle.i.de electio.c.ex
multa de voto.c.ij.requiris de appel. lꝫ ergo diſpoſitũ.d.
c.ij.ſit dũtaxat ꝯceptum in pſonis nihilominus extẽditur
ex p̃factione ꝛ ꝓhemio legis.facit qđ voluit Bal. in.§.q
bus in p̃ma ꝯſti.C.ꝛ in.l.i.ff.de origi.iur. ꝛ Bar.in.l.cuꝫ
hi.ff.de tranſac.ꝛ iſtam ꝑtem de iure puto veriorẽ nec re
periᷣ ſcribẽtem aut docẽteꝫ aliquẽ vſqꝫ ad iſta ſecula iſta
177 ponderaſſe.¶Et opponiᷣ ꝯ tex.†dum dicit de cl'a reruꝫ
nam hec gñalitas rerum vitiat reſcriptũ.c.ad hec.ſ.eodẽ
glo.iſta ſoluit ꝙ ibi gñalitas rerũ non vitiat reſcriptũ ſꝫ
iudicis incertitudo ſꝫm vnum intellectũ vel ſꝫm alium in
tellectũ ibi negocia oia cõmittebanᷣ hic vero non eſt ſic,
178 vide que dixi late.in.d.c.ad hec.¶†Nota ibi ſi vero ali
quas pſonas exp̃ſſerit ꝙ exp̃ſſis pſonis maiorib' in frau
dem quas alias impetrãs ꝯuenire non intendit non pót
ꝯuenire minores vel pares.idem dicit hic Bal. in rebus
ꝙ exp̃ſſis rebus maiorib' in fraudem nó poterit agere ſu
per minorib' cum ſit eadem ró ſed qñ conſtabit de hac
fraude glo.vltima dicit eoipſo ꝙ deſcẽdit ad equales vel
minores anteq̃ ꝯueniat noiatum vel niſi doceat ſe impe
ditũ quominus poſſit illum ꝯuenire ꝛ opꝫ de hoc ꝓteſta
ri al's repelleretur.ꝛ cũ hac glo. ꝯcordat Goffre. ꝛ Hoſti.
179 dicentes†ꝙ in odium doloſi p̃ſumitur ꝙ ad grauamẽ al
terius ſic ipetrauerit.facit qđ habeᷣ in.c.nõnulli.J.eo. licꝫ
aũt ꝯ Vincen.dicit ꝙ oportebit ꝯſtare de fraude ꝙ ꝓbe
tur ꝙ ipetrator hoc dixit.facit qđ habeᷣ in.l.fulcinius.§.
qđ ſit latitare.ff. ex q̃bus cauſis in poſ.ea. lex quero.ff. de
edilicio edicto.l.apud celſum.ff.de doli excep. in prin.vel
alijs circũſtantijs ꝑ ea que habenᷣ in.c.ij.đ renun. lib.vj.
Pet.vero de ſanſonia tꝫ vltimá opi. poſitam in iſta glo.
per rónem quá gl.allegat in prin.vꝫ allegans doluꝫ dꝫ ꝓ
e bare.l.quotiens.§.qui dolo.ff. de ꝓba.ꝛ hac opi. tenuit
glo.ordi.in.c.ij.J.eo.que incipit illorum ỽſic. ꝛ ſi queraᷣ que
180 dicit†ꝙ pót de non exp̃ſſis ſed de ꝯtentis ſub cl'a non po
teſt ꝯuenire aliquem prius q̃ ꝯueniat expreſſum niſi for
te i fraudem exp̃ſſiſſet.ꝛ refert ita tenuiſſe Bartholomeũ
brixienſem in ſuam qóne veneriani.ꝛ ad illam glo. Joá.
an.hic ſe remittit.ſed do.An.concordat opiniones vꝫ ꝙ
iſta glo.procedat qñ vult ꝯuenire nulla expreſſione prius
facta de pſonis.glo.autem illa ꝓcedit expreſſione iam fa
cta iſta cõcordia do.Anto.nó vᷣ habere neruũ ſemꝑ eniꝫ
eſt facta exp̃ſſio de perſona ex quo iá exp̃ſſa ẽ in reſcripto
ſi do.Ant.intelligit quãdo exp̃ſſio perſone fit in citatorio
iſtud non eſt bene dictũ ex eo qꝛ dareᷣ cautela fraudandi
iſtũ tex.qꝛ ſemper in citatorio exprimeret pſonaꝫ exp̃ſſaꝫ
in reſcripto ꝛ dixerit ſe velle eaꝫ cõuenire ꝛ ſic reportaret
181 cõmodũ de dolo ſuo†ꝙ eſſe non dꝫ.c.ex tenore.J.eo.Bal.
vero hic in verſi.nó vt velit.dicit ꝙ iſta negatiua qꝛ venit
ad elidẽdũ reſcriptũ eſt probanda. ſed qñ ꝓbabiᷣ rñdet
eoipſo ꝙ deſcẽdit ad equales niſi aliqua ró eũ excuſet.ar.
l.cum plures.§.fi.ff.de admi.tu.ꝛ ſic tꝫ glo. iſtam quaꝫ di
cit eſſe bene no.Certe glo.Bernar.videᷣ verior qꝛ nó eſt
veriſimile ꝙ incipiat a nó exp̃ſſis ꝛ omittat pſoná expreſ
ſam ſatis erit ſufficiens iſta coniectura vt in eo p̃ſumatur
dolus.ideo mihi videtur ſic dicenduꝫ vt attendamus ad

c ¶Multitudo. Quot aũt multitudinem faciãt vel dicãtur multi dóit Bar.in.l p̃tor.ff.vi bo.rap.ꝛ vide.d. Abb.i c.ad nos đ rebus ec.nó ali.q dicit nõnulla q̃.faciũt ad materiam.

d ¶Lites dirimere. Adde ſing.l ꝓperãdũ.C. de iudi.ꝛ.l.ſi qđá.ff.ſi cer.peta.

e ¶Debet ꝓbare. adde ſingu.glo.in.l.cũ ita.§.fi.de leg.ij.l.quotiẽs.§.q dolo.ff.de ꝓba. l. ſi q̃s demũ.§. imperator.ff.locati.ꝛ Specu. in tit. de pigno. §.i. verſi.ſed quia probabit.

qualitatem pſone impetrantis.puta ſi eſt calũnioſus vel
ꝯtinuus litigator.tunc enim pſumaꝛ ꝙ infraudem faciat
⁊ ad hoc allego duo iura optima in argu.l.c.ſuſpectos.
⁊.c.nullus.iij.q.v.Si vero eſt bone opinionis ceſſabit il
la ſuſpitio.⁊ ꝓcedat ſcđa opi.recitata in iſta glo.⁊ dictuꝫ
Bartho.brixiẽ.⁊ glo.Jo.an.argu.c.ij.de ope.noui nun.
182 ⁊ legis nõ omnis.§.a barbaris.ff.de re militari. ¶ †No
ta ibi tanꝙ mendax ipetrator careat penitus impetratis
ꝙ non exprimens pſone dignitatem digniorem dolo aut
fraude caret penitus impetratis.⁊ dicit hic pſtans doct.
do.Abb.ꝙ hoc v̄bum penitus iportat quo ad oĩa expſſa
in reſcripto ex quo infert ſe colligere vnum non tactuꝫ ab
183 aliquo.ſ.†ꝙ ſi reſcriptũ ꝯtinet plura negocia ꝑ ſurreptio
nem cõmiſſam in vno negocio vitiatur reſcriptũ in totũ.
⁊ idem ipſe voluit in.c.ceterũ.ẽ.eo.⁊ in.c.ex lr̃is ꝺ fide in
ſtru.⁊ ego allego elegantiſſimũ dictum Bal. in.c.ad au
184 dientiã.ẽ.eo.†vbi dicit ꝙ ſi ſunt plura capl̃a ſepata in re
ſcripto falſa latinitas in vno capl̃o vitiabit totum reſcri
ptũ ⁊ eſt mirabile v̄bum.Sed ꝯ̃ hoc arguit do.Abb. de
a capl̃o ſi eo tpe de reſcriptis in.vj.vbi ſurreptio cõmiſſa[a] i
vno capl̃o non vitiat aliud capl̃m poſitũ in eodem reſcri
pto.allegat ẽt elegãtem nota.Inno.in.c.fraternitatis de
hereti. volentis ꝙ falſitas poſita in vno inſtr̃o circa vnuꝫ
capl̃m non vitiat totum inſtr̃m.⁊ ego allego glo. ordi.in
185 l.ſatis aperte.C.ꝺ falſis.que voluit†ꝙ lꝫ inſtr̃m appareat
falſum in fideiuſſione vel pena tamẽ non eſt falſum in p̃n
cipali.⁊ illam glo.allegauit ꝑ ſtupẽda Bal.in.l.ſi ex fal
ſis.C.de trãſactio.⁊ allego idem Bal.in.l.ſcripture.C.de
fide inſtru.ad fi.vbi dicit ꝙ rõne ſuſpitionis in pte inſtru
menti non vitiaꝛ fides alterius ptis in qua nõ eſt ſuſpitio
in eodem inſtr̃o.⁊ ẽt allego eundẽ Bal.in.l.eo ꝙ a mul
186 tis.C.ſi cer.peta.†dicentis ꝙ ſi inſtr̃m eſt imptinens quo
ad vnam pticulam non vitiaꝛ quo ad aliam pticulam pti
nentẽ.⁊ allego tex.⁊ glo.vnicam ⁊ ſingularẽ. ⁊ Bal.ibi
187 in.l.i.C.de latina libertate tol.ad fi.que vult†ꝙ lex ꝓ pte
valere põt ⁊ ꝓ pte non.⁊ eodem modo ſcriptura ꝓ parte
tenere põt ⁊ ꝓ pte non.⁊ ẽt allego eundẽ Bal.in.l.ij.C.ꝺ
fideicõ.liber.interpretãtem dictũ Inno.in.d.c.fraternita
tis ꝓcedere in falſo proprie ſumpto ſecus improprie.alle
gat.l.filius.§.ſequens qđ.ff.ad.l.corneliã de falſis. ſoluit
do.Abb.dicens ꝑ hunc tex.poſſe dari duas elegantes li
mitationes ad illum tex.vꝫ ꝙ aut a negocio circa ꝙ fuit
cõmiſſa ſurreptio dependẽt alia negocia.⁊ tũc hẽat locũ
iſte tex.vt reſcriptũ corruat in totũ.nam cl̃a generalis ſub
ſecta hic reſpicit totum reſcriptũ ꝙ eſt bene not.ẜm eum.
188 †Et ego allego elegan.tex.cum glo.ſua in.c.cõſtitutus.ẽ.
eo.vbi papa mandauit duo.ſ.vt impetrãs reciperet in ca
nonicũ de preſenti.Scđo vt ꝯferatur ſibi p̄benda vacans
vel de ꝓximo vacatura reſcriptũ fuit ſurrepticiũ reſpectu
canonicatus ſed reſpectu p̄bende non fuit ſurrepticiũ ni
hilominus ſurreptio cõmiſſa reſpectu canonicatus annul
lat gr̃am ꝯceſſam reſpectu p̄bende ex eo qꝛ p̄benda depẽ
det a canonicatu ⁊ ſic ꝓ dicto ſuo caſum habes ibi cũ gl.
189 mirabilem.†Facit ſi in reſcripto fiat gr̃a ⁊ acceſſorie deꝛ
iuriſditio ad executionẽ gr̃e ſurreptio cõmiſſa in gr̃a viti
at iuriſditionẽ qꝛ ſicut annullaꝛ gr̃a per ſurreptionẽ eodẽ
modo annullaꝛ iudicis datio argu.c.ſi ſuper gr̃a de offi.
190 delega.lib.vj.†ſed vbi vnum negociũ non dependeret ab
b alio qꝛ eẽnt prorſus ſepata[b] ſurreptio cõmiſſa in vno non
inficit aliud negociũ ſepatum.⁊ ita dicit ꝓcedere dictũ.c.
191 ſi eo tpe.vbi eſt caſus mirabilis.† Ego allego glo.in.c.ſi
ad ſacras.ix.diſt.que dicit ꝙ qñ capl̃a ſunt ꝯnexa.tunc to
tum vitiaꝛ aut ſunt ſepata.⁊ tunc vitiaꝛ ſolum pars in q̃
eſt cõmiſſa falſitas.Et vltra hoc dico fore caſum aureis
192 lr̃is ſcriben.in.l.filius.§.ſequens qđ.ff.de falſis.†vbi quo
tiens vitium reſpicit pſonam vnius ⁊ in ꝯſequẽtiam por
rigitur ad pſonam alterius.tunc actus eſt vnus ſed ſi viti
um fundaretur in vno tanꝙ in ſubiecto ⁊ in ꝯſequentiaꝫ
non traheretꝛ ad aliud. tunc falſũ cõmiſſum in vno nõ an
nullat aliud.vt ibi ẽ tex.⁊ Bar.ſubdit do.Abb.poſſe da

a ¶ Surre
ptio cõmiſſa.
Uide de hoc
vltra oẽs Fel.
hic in.i.col. ꝗ
ſurreptio vna
qui poſſit ꝯclu
ſionẽ iſtã quã
egregie exami
nat de mente
fere omnium
doctoruꝫ.⁊ ip
ſaꝫ limitat qn
que modis vt
ibi.

b ¶ Sepata.
Uide ad mãm
Jo.fab.in.l.p̄
ſcriptione cir
ca.fi.C.ſi ꝯtra
ius vel vti pu
bli.⁊ ibi q̃ no.
elegantiſſime
domi.Jſaon ꝺ
may.q̃ refert ũt
neutiſſimrepe
rentes. inſti.ꝺ
act.in pleriſꝗ
locis.

c ¶ Stricte i
terp̄randũ. an
⁊ qñ ⁊ qualr
puilegiũ iter
pretari debeat
vide ſing. do.
Bar.ſoci.in ꝯ.
cclx.incip.i cã
verſi.ſed ad h̃
rñdeo ꝙ ali
qñ cũ ver.ſeq.
car.clxij. ⁊ de
hoc vide mul
ta pulchra q̃
ti.preceden ĩn
pleriſꝗ locis
dicimus i apo
ſtillis.

ri ſcđam limitationẽ vt diſtinguaꝛ inter ſurreptionẽ com
miſſam in dicendo falſum ⁊ inter ſurreptionẽ in tacendo
verum.vt p̄mo caſu corruat reſcriptũ in totũ in penã mẽ
tientis.⁊ allegat iſtum tex.inquãtum dicit mẽdax p̄cator
⁊ allegat in argu.c.deteſtanda de conceſ.p̄ben. lib.vj. ſe
193 cũdo caſu hẽat locum.d.c.ſi eo tpe.†naꝫ non eſt ita odio
ſus tacens verum ſicut exprimens falſum.potuit enim ta
cere ex ignorãtia datur ẽt tertia limitatio ẜm eum ꝙ aut
ſurreptio cõmiſſa in vno capl̃o fuit cã obtinẽdi reſcriptũ
ſuper oibus.⁊ tunc dꝫ corruere reſcriptũ in totuꝫ. vt in.c.
ſuper lr̃is.ẽ.eo.aut fuit dũtaxat cã obtinendi gr̃am in illo
negocio ⁊ ꝓcedat dictum.c.ſi eo tpe.⁊ ita reſidet.facit ele
194 gãs dictum Bar.in.l.ſi ex falſis.C.de trãſac.†vbi voluit
ꝙ ſi falſitas oritur ex vitio notarij in totũ corruit actus ⁊
per iſtud dictũ ſuſtento vobis illud dictũ Bal.in.d.c.ad
audientiã.qꝛ ex vitio ſcriptoris oritur illa falſa latinitas
in reſcripto.ideo in totuꝫ vitiabitur ⁊ maxime qꝛ quo ad
hoc reſcriptũ cenſeꝛ indiuiſibile.Et ideo refert Bald. in
quarta oppoſitione in.l.fi.C.de edicto diui adria.Oldra
195 dũ dicere†ꝙ vbi totũ eſt indiuiſibile vitium in pte vitia
bit totum.¶ Conſidera tñ vnum ꝙ dictũ dñi Abbatis
lꝫ in ſe ſit verum tñ ſi ſubtiliter põdereꝛ text.iſte non ꝓbat
doctrinã eius ipſe enim fundat ſe ſuper illo v̄bo penitus.
⁊ re vera illud v̄bum non operaꝛ aliud niſi ꝙ inducit ca
nonẽ late ſnie.vt i.c.paſtoralis.§.qm̃.ẽ.eo. ⁊ bene facit.c.
ex lr̃is.ẽ.de offi.delega.Et inquãtum ſupius dixi ꝙ dictio
alius adiuncto ſigno vniuerſali nõ copulat maiora expſ
ſis qñ reſultaret abſonus intellectus de hoc allego vobis
gl.ſingu.in.c.ex lr̃is.pallegato inquãtum exponiꝛ ibi tex.
pro ꝯtumacia vel alia qualibet cã qꝛ reſtringiꝛ.ſ. ꝓ offen
ſa nõ manifeſta.Poſtremo ꝯ̃ iſtum text.oppo.de.c.fi. de
ſymo.vbi expreſſis minorib[9] cõprehẽduntꝛ maiores ⁊ di
196 gniores fuit enim ibi mãdatuꝫ†ꝙ diſpẽſareꝛ cum mona
chis ſymoniacis fuit dubitatũ an cum abbatib[9] ſymonia
cis vigore mãdati diſpenſari poſſet.⁊ decidiꝛ ꝙ ſic. iſtud
ꝯ̃rium allegat hic do.me.Joã.de imo.⁊ ſoluit.ſ. ꝙ illud
erat p̄ncipis bñficiũ.iõ late dꝫ iterptari ſecus i reſcriptis
ad lites vbi ſtricta ſit iterp̄tatio.c.fi.ẽ.eo. pace ſua dixeriꝫ
iſta ſol̃o eſt ꝯ̃ caſuꝫ.c.cũ ꝑ exẽptionẽ de p̄uile.li.vj.vbi cõ
197 ceſſo p̄uilegio clericis cõprehẽduntꝛ canonici.⁊ clax eſt†ꝙ
c p̄uilegiũ eſt ſtricte iterp̄tandũ[c] qꝛ eſt p̄uatio iuris cõis.iij.
di.p̄uilegia.⁊ tñ in mã ſtricta ⁊ nõ fauorabili expſſis mi
norib[9] cõprehẽduntꝛ digniores cãonicat[9].n.addit ad cl̃i
catũ canoniã.c.i.§.hec aũt de elec.li.vj.⁊ apponit ille tex.
febrẽ nõ mediocrẽ ꝯ̃ iſtũ tex.vbi expſſis minorib[9] veniũt
maiores.qnimo pl[9] audeo dicere ꝙ poſito ꝙ deficiãt mi
hi.d.c.cũ ꝑ exẽptionẽ attamẽ ſi deficit mihi tex. formalis
198 ꝯ̃ oẽm iuris prudẽtiã in.c.qm̃ de ſymo.†vbi in mã penali
⁊ odioſa appellatiõe monialiũ venit abbatiſſa. ⁊ ſic ex
pſſis minorib[9] veniũt digniores.Et rurſus adduco tex.i
indiuiduo i.c.i.§.porro de ſta.regu. li.vi. vbi dꝛ piculoſo
⁊ deteſtabili quarũdã monialiũ ⁊c̃.vniuerſas ⁊ ſingl̃as
moniales ſancim[9] ſub ppetua remãere inãſura ⁊ poſtea
excipit caſuꝫ qñ abbatiſſa vult exire clauſurã ꝓ p̄ſtãdo fi
delitatẽ dño feudi.Ecce nũc ꝙ cũ exceptio fiat a regl̃a.l.
in his.ff.ꝺ legi.l.nã ꝙ.ff.de pe.lega.§. vt aũt in auc̃. de nõ
alie.c.cũ dilecta de ꝯfir.vtili vel inutili.c.dñis. xxxij.q.vij.
ſequiꝛ ꝙ expſſis monialib[9] cõprehẽdiꝛ abbatiſſa ꝙ eſt ꝯ̃
iſtũ tex.⁊ ꝓ certo iſta decre.reddiꝛ dubia nec ꝯ̃ria. iſta vi
ſa fuerũt ꝑ aliqueꝫ vſqꝫ ad iſtos dies. Ante oĩa ad.d.c.fi.
rñdet Innoc.ibi ꝙ fauor aiax fuit cã vt expſſis minorib[9]
venirẽt maiores.Joã.an. alr ſoluit ibi ꝙ illud ꝯtingi ꝑ
ꝑtãtem diſpẽſantis †qꝛ lꝫ diſpẽſatio ſit odioſa q̃ ad diſpẽ
ſatũ.vt i.c.i.⁊.ij.de filijs pſby.in.vi. tñ quo ad diſpẽſantẽ
eſt fauorabilis.⁊ iõ extẽdiꝛ iſte eſt caſus ſing.in.c.ꝑ vene
rabilẽ.§.rõnib[9].ẽ.q filij ſint legi.Aliter ſoluit aũt ibi Ho
ſti.ſ.ꝙ illud ꝓceſſerit ex mera volũtate ꝯcedentis. ſed.d.
Anto. ibi dicit ꝙ illud contingit propter diſpoſitionem
concilij generalis ſed do.Abb.ibi aliter reſpõdet ꝙ illud
fuit fauor ex quo materia erat fauorabilis ⁊ ſic illud con
trarium

trariũ multipliciter ibi ſoluitur ⁊ ſic veritas ignoratur. Mihi videtur ꝙ ſolutio vera ad illud ꝯ̃rium erit iſta p̃mo ille tex. ⁊ ẽt tex. allegati a me non merent̃ allegari cõtra iſtã decretalẽ. hic enim loquit̃ qñ exprimit̃ ſpẽs adiecta cl'a generali. verũ ſub illa cl'a gn̄ali comprehendãtur maiora expſſo. ⁊ iſto caſu non loquunt̃ illa ꝯ̃ria. ⁊ iõ erit
200 danda iſta ſolo noua. † Ubicũq; duo ita ſe habẽt ꝙ lato ſumpto vocabulo vnum cõprehendit̃ appellatione alterius. ⁊ eſt eadẽ rõ ⁊ mã congruit vtriq;. ꝙ tunc expſſis minoribus veniũt maiores in mã exorbitanti correctoria ⁊ penali. ⁊ do exemplũ † appellatione bñficij venit dignitas
201 vbi concurrũt iſta ⁊ ius exorbitãs loq̃ns in beneficio hẽt locũ in dignitate. iſta eſt glo. vnica ⁊ ſing. in cle. auditor. de reſcrip. coniũcta glo. in cle. i. eo. ti. ⁊ in cle. i. de electio.
202 † Modo in ꝓpoſito lato ſumpto vocabulo appellatione clericorũ veniunt canonici. vt ꝓbat rubrica iũcto nigro de vita ⁊ hone. cle. ⁊ tex. iuncta ſupraſcriptione in. c. bone de poſtu. prela. Eodẽ mõ dicamus † ꝙ appellatiõe mona
203 chorũ venit abbas q ẽt monachus eſt. vt in. d. c. fi. Cũ ergo in illis ꝯ̃rijs vnũ veniat appellatione alterius ⁊ ſit eadem rõ in vtroq; ⁊ mã congruit vtriq; non eſt miruz ſi expreſſis minoribus veniant maiores. ⁊ iſta ſolutio hʒ neruum iuris. Et p iſta ſit expedita decretalis veſtra.

d e **Ex tenore.** Nõ valent⁹ reſcripta ad diuerſos iudices ſup eodem negocio ab eodẽ impetrata ſi vtroq; fuerit vſus impetrator. h. d. Diuiſio cõis. ſcda ibi. nos igit̃.

Caſus. Nicolaus ſacerdos impetrauit lr̃as ad certos iudices contra Abbatem de hecho ⁊ fecit eũ citari corã ipſis. qui abbas cõparuit ⁊ iudices acceptauerunt cõparitionẽ ⁊ fecerũt abbati magnũ honorẽ pp qð ſacerdos ille dubitauit de iudicibus ⁊ ſtatim ipetrauit alios iudices ⁊ fecit abbatẽ citari vigore ſecũdarũ litterarũ. demũ abbas fecit dictũ ſacerdotẽ vocari ad ꝓſequendã litẽ ſacerdos obiecit ſe habere ſecũdas litteras quarũ auctoritate abbas ille erat ẽt citatus. papa conſiderans ꝙ iſte ſacerdos fuit in dolo ipetrando duo reſcripta ⁊ faciẽdo citari abbatem ſuper vtroq; q2 fraus ⁊ dolus non dʒ prodeſſe alicui decreuit dictũ ſacerdotẽ carere cõmodo vtriuſq; re
1 ſcripti. ¶ † Nota ibi nolo litigare ꝙ per iſta verba qs vi det̃ renunciare liti. de quo facit feſtum hic do. Ant. tu adde glo. ſingularẽ in. l. poſtq̃ liti. C. de pac. que dicit ꝙ p iſta verba nolo venire ad iudicium quis vr̃ renunciare liti. ⁊ ex hoc dicit do. Anto. hic poſſe limitari. d. l. poſtq̃ li
2 ti † vʒ ꝙ per renunciationem litigij lite nõdũ cepta libello nõ porrecte lʒ interuenerit citatio quis non perdit ſubſtãtiã actionis. nec p̃dit ius deductũ in iudicio. ⁊ cũ hoc dicto tranſit hic diſcipulus eius. d. me. Jo. de imo. Mirandũ eſt de iſtis patribus. hñt. n. caſum in terminis ⁊ in mediũ non adducũt in. c. nihil de preſcrip. ⁊ ibi idẽ do. Ant.
3 colligit † ꝙ p renunciationẽ litigij litigio nondũ cepto nõ vr̃ renunciatũ iuri deducendi in iudicium. ⁊ ſubdit ibi eẽ caſuʒ ſing. quem alibi ignorat. ⁊ dicit ita ſe limitare. d. l. poſtq̃ liti. q2 procedit qñ ius eſt in iudicio deductum. ſecus ſi eſt in iudicio deducendũ. q2 tunc nõ p̃ditur. ⁊ dicit ſe alibi non vidiſſe punctaliter. caſus eſt hic. ⁊ pro certo de hoc eſt tex. formalis quẽ ipſe non conſiderauit in. d. l. poſtq̃ liti in ver. de p̃dio mote. vbi imperator ideo ita diſponit q2 lis iã mota erat. ergo ſecus ſi mouenda ⁊ ſic de eo qð do. Ant. fecit magnã trabẽ. tu facias p filum. ⁊ idẽ dicas ſi delegans acceptat beneficiũ incompatibile. quia tunc vr̃ renunciare liti mote ſup alio beneficio. glo. ſingu. in cle. gratia de reſcrip. Potes ẽt dare aliã limitationẽ vʒ niſi quis renunciaſſet liti mote cã euitandi ſcandalum vel ſtrepitum iudicioꝝ. q2 tunc non vr̃ renunciaſſe iuri in iudiciũ deducto. iſte eſt caſus in. d. c. nihil maxime ſi proteſtetur hoc ſibi non preiudicare. Et rurſus põt dari alia limitatio vt lex illa ꝓcedat in pte renunciante. ſecus in ſuperiore renunciante iudicare. q2 tunc nõ p̃dit̃ ius deducendũ in iudiciũ. vide do. Ant. in. d. c. nihil. ⁊ adde elegãtẽ dictũ Bal. in. l. alia. C. de his qb. vt indig. vbi dicit p illũ
4 tex. † ꝙ ille q renũciauit liti non dr̃ ꝓprie loquendo ſuccũbere. ſed dr̃ deſiſtere. qð dicit eſſe menti tenendũ. ¶ No. ibi ad iſtũ tex. in hoc verſi. litigare ſupplere. dubitans de primis iudicibus q fecerũt abbati honorẽ qñ comparuit corã eis. ſed iſta eſt cã nimis ſupina. ¶ No. ibi q cũ ptem
5 citaſſet † ꝙ poſt impetrationẽ ⁊ p̃ntationẽ litteraꝝ ⁊ poſt citationẽ põt impetrans libere deſiſtere ab agendo poſt libellũ aũt porrectũ nõ põt. auc. qui ſemel. C. quõ ⁊ qñ iudex. c. cãm q; de dolo ⁊ cõtu. ⁊ ſic colligit̃ ꝙ actor põt re
6 nũciare reſcripto ẽt illo p̃ntato. † ſed an poſſit inuito reo dic vt per Inno. Hoſt. ⁊ alios in. c. ex cõqueſtiõe de reſt. ſpo. Sed do. Abb. colligit hic arg. ex iſto tex. † ꝙ poſt p̃n
7 tationem litterarũ ſecuta citatione non põt impetrans renunciare iſtis litteris ſine conſenſu rei. Sunt enim litterę p hunc actũ effecte cões. ⁊ remittit ad no. in. d. c. ex ꝯqueſtione. ⁊ ſic do. Abb. colligit ꝯ̃rium eius ꝙ collegit dñs Anto. in p̃cedenti notabili. ſed pro certo notabile dñi abba. nullo mõ colligit̃ ex iſto tex. hic enim non dr̃ ꝙ ſacerdos iſte nõ potuit renunciare primis litteris ſine cõſenſu rei. imo ꝓbatur hic ꝯ̃rium inquantũ dr̃ ꝙ p̃ntatis lr̃is ⁊ citato aduerſario noluit litigare. ſed bene dr̃ hic ꝙ reus defendebat ſe ꝙ vigore ſcdaꝝ lr̃arũ nõ poterat conueniri ex eo. q2 p illas nõ fuerant reuocate prime lr̃e. ⁊ iõ vbi ceptũ erat iudicium ibi erat finiẽdũ. l. vbi ceptũ. ff. de iud.
8 ¶ † No. ibi nõ tenebat̃ rñdere practicã hm do. Anto. opponendi exceptionẽ dilatoriã ꝯ̃ iudicẽ vt dicat̃ dñe nõ teneor corã vobis reſpondere. q2 non eſtis iudex. ⁊ cũ hoc trãſit hic Jo. de imo. Tu conſidera q2 practica eorũ ẽ lõge aliena ab iſto tex. q2 tex. iſte nõ dicit q2 non eſtis iudex imo dũtaxat dicit ꝙ non tenentur rñdere. ⁊ aſſignat cãm q2 fuerat citatus corã alijs iudicibus q nõ fuerãt reuocati p ſcdas litteras. vñ nõ erat adhuc diſpoſitũ ꝙ non erãt iudices iſti ſecũdi. ⁊ iõ Abb. oppoſuit p̃uentionẽ iuriſdictionis eorũ dũ dixit ꝙ per alias litteras fuit citatus ab alijs iudicibus. Et ideo mihi videtur ꝙ ſi exceptio fuiſſʒ oppoſita ita vt eã practicat hic do. Anto. fuiſſet inepta ⁊ informis. Et ad hoc allego elegãtem practicam Ange. in. l. ſi quis poſtea. ff. de iudi. † vbi dicit florentie ſunt duo
9 habentes merũ ⁊ mixtũ imperiũ vt capitaneus ⁊ ptãs ⁊ facta eſt citatio per vnum ſi alter ꝓcedet oppone ſibi ꝙ eius iuriſditio ẽ p̃uenta. vt ibi eſt tex. ideo docet cautũ eẽ aduocatũ in mõ opponẽdi vt nõ excipiat non eſtis iudex q2 inepte exciperet cũ eẽt cõpetens nec excipiat de priuilegio fori petendo ſe remitti ad iudicem primũ q2 ſilr̃ excipet inepte. iõ pp ineptitudinem ſuccũberet. l. i. §. labeo. ff. de fluminibus cle. cõſtitutionẽ de elec. Sed obyciat ꝯtra ꝓceſſum eius allegando ꝙ eius iuriſditio eſt p̃uenta. ita ibi dixit Ang. ⁊ ſic apparet ꝙ iſte Abb. non oppoſuit ꝙ iſti nõ erãt iudices. ſed bñ oppo. ꝙ corã eis nõ tenebatur rñdere q2 citatus iã fuerat ab alijs iudicib⁹. ⁊ ſic iſta declinatoria vr̃ fundari ſup p̃uentione. nec ẽt adhuc decretum erat ꝙ iſte ipetrãs careret cõmodo vtriuſq; reſcripti. poſſet tñ ſuſtineri practica do. Ant. inquãtũ tex. iſte dicit ꝙ p̃me lr̃e nõ fuerũt reuocate p ſcdas q̃ſi velit opponere vos nõ eſtis iudices. ¶ † No. ibi q̃ auctoritate illarũ ſi fuerãt reuocate. ſupple. q2 in eis nõ fiebat mẽtio de primis iõ dicebat nõ teneri rñder corã ſcdis. q2 ſcdʒ reſcriptũ ñ faciẽs
10 mẽtionẽ de primo nõ tollit illð. qð eſt † ſecus in legib⁹ vel ꝯſtõnibus. q2 p̃ma tollit̃ p ſcdam ꝯ̃riã. lʒ de prima nõ fiat mẽtio. vt i. c. i. de ꝯſti. in. vi. vide ibi gl. ⁊ vide q̃ late dixi i
11 c. i. ẽ. eo. ¶ † No. ibi dolus ⁊ fraus arg. pro ⁊ ꝯ̃ ꝙ dolus
e ⁊ fraus ſunt diuerſa. vide glo. in. l. iuriſgentium. §. ſed ſi fraudãdi. ff. de pac. q̃ ponit tres opi. vide ibi Bar. ⁊ gl. in. l. fraudis. ff. de reg. iur. ⁊ ſic ꝓbat tex. iſte ꝙ dolus ⁊ fra⁹ nõ debẽt ꝓdeſſe alicui. cõcordat. c. ſupra ꝓximum. ⁊ l. cõuenire. ff. de pac. dota. ⁊ l. ſiue hereditariã. ff. de nego. geſtis. ⁊ l. non dubium. C. de legibus. ¶ † Ultimo no. ibi
12 commodo careat vtriuſque ꝙ ex vſu plurium litterarum ipetrataꝝ ab eodẽ ad diuerſos iudices ſup eodẽ negocio

d ¶ Non valent. Oẽs ſcribẽtes hic ꝯueniũt ſenſu i ſũmario ⁊ cãus poſitiõe ⁊ ſi in verbis ſit controuerſia Tu ad mãm hu⁹ c. adde nouiſſimos ſcribẽtes hic q p modũ addendi infinita cõgerunt. q̃ vide tu.

e ¶ Sunt diuerſa. Dic tu rõnem diuerſitatis q2 dolus meſt fraudi. ſʒ non ecõtra p. l. iuriſgẽtiũ allegataʒ in tex. ⁊ ibi ab oibus notata. ⁊ adð c. ceterũ. ẽ. e. ⁊ q̃nos vltra. d. Andre. anotauimus in apoſtillis.

a ¶ Fouere iu ſtitiã. Cõtrari um tñ hui⁹ oĩ cu vr̃ tenerꝛ.d. Barto.ſoci. in l.cũ qdã ſi cer tũ pe.nume.x. car.xx.⁊ adõ p.q.ſequenti bus ⁊ pceden tibus eudẽ. d. Bartho.in.l.i. .§. ſublata.ad treb.nume.vĩ car. cxcv.⁊ ſa cit ad mãm ꝙ voluit Lafra. in.c.qm̃ ꝯ i. v. ſtat maxima i ſi. car. y. ⁊ in verſi. teſtium. car.xiiij.quem nouiſſimi ibi ſcribentes ad vngue ſequũ tur.

perdit impetrans cõmodũ litterarũ.⁊ ſic videtur ꝙ non
ſint nulle ipſo iure.ſed ſolum priuet impetrãs cõmodo ⁊
vtilitate illarũ.qđ vr̃ intelligendũ ſm do.Anto.Si oppo
nit.⁊ ſic ſentit ꝙ ipſo iure nõ caret cõmodo litterarũ niſi
opponat.⁊ cũ hoc tranſit hic Jo.de imola.ſed tu animo
ſe dicas hoc eſſe male dictũ.qꝛ imo ipſo iure priuatus eſt
cõmodo litterarũ.⁊ ad hoc pondero iſtũ tex.inquantum
dicit careat cõmodo†nã illud verbũ inducit canonẽ late
13 ſnie ⁊ nõ ferende.⁊ ſic infringit actũ ipſo iure nullũ.⁊ ad
hoc allego glo.ſing.q̃ hoc dicit in indiuiduo in.l.puidẽ
dũ in ver.careat foro.C.de poſtulando.⁊ glo. ibi dicit ip
ſo iure.quã glo.ad hoc reputo ſing.⁊ p ꝯñs non bñ dixit
do.Anto.Circa tex.op.ꝙ male pnunciauerit papa vt ca
reret cõmodo vtriuſqꝫ reſcripti qꝛ exceptio fuit ſoluꝫ op
poſita ꝯ ſcđm reſcriptũ.⁊ iuxta modũ opponẽdi formã
da eſt ſnia.l.ſi.C.de fideicõ.lib.c.lꝫ hely de ſymo. ſed iſte
abbas ſolũ appoſuit ꝯ ſcđas lr̃as ergo ⁊c.Solutio ꝙ iu
dex hoc fecit ex ſuo officio.potuit.n. hoc facere ex quo ſi
bi ꝯſtabat iſtũ impetrantẽ male verſari in iudicio†vbi.n.
14 cõſtat ſibi aliquos in iudicio male verſari ẽt vltra quã op
ponant ptes de his de q̃bus ſibi ꝯſtat põt ex offõ ſuo pu
nire.l.nullũ.C.de teſtibus.Jtẽ ex quo hoc eſt notoriũ iu
ris põt ſine ordine iuris pcedere ſm Jnno.facit.c.cetex.
ad ſi. eo.c.cũ dilectus de ꝯſue. qđ dictũ do. Anto. dicit
eſſe valde no.vt ſup his q̃ conſtant iudici ex actis lꝫ pars
nõ opponat formaliter põt iudex ex officio ſuo ſuppleri.
allegat qđ hr̃ in.c.ex inſinuatõe de ap.c.p tuas de teſti.⁊
d.c.cũ dilectus.⁊ ita reſidet.Bal.vero hic in apoſtillis di
cit ꝙ in notorijs non eſt opus ꝙ directe ad hoc agat.all.
Jnno.hic alleg.l.i.C.de calũniatoribus.⁊.d.l. nullũ. C.
de teſtibus.⁊.l.lucius.ff.de his qui no.infa.⁊ dicit†ꝙ iu
15 dex poterit punire ptes ⁊ alios ſi viderit eos male verſa
ri in cã.allegat Jnnocẽ.hic ⁊ aliud non dicit.Sed idem
Bal.hic in lectura ſua ordinaria dicit ꝙ citatus p p̃mas
litteras ſi citat p ſcđas ꝯſeqtur declinatoriã vtriuſqꝫ fori.
⁊ dicit ꝙ glo.hic innuit ꝙ ẽt ſine exceptiõe ſit tutus reus
ipſo iure ab vtroqꝫ foro.⁊ dicit hoc pcedere mediãte offi
cio iudicis.qđ dicit ſuccedere in locũ deficientis exceptio
nis.vt.l.plane.⁊.l.ſi.ff.de peti.here.nam hic nonduꝫ erat
16 ſtatutũ de priuatiõe impetrãtis†⁊ exceptiones debẽt fun
dari ſuper iure diſpoſito nõ ſup iure diſponẽdo.i.ſtatuen
do de nouo.⁊ qꝛ hic apparebat de calũnia ipetrantis.iõ
papa ſupplet ex offõ.arg.l.qui cũ maior.§.ſi patris.ff. de
bo.lib.qđ dicit facere pro glo.qꝛ primis litteris vr̃ renun
ciatum.ar.l.ſi filius.ff.de mino.ſecũde aũt littere ſunt nul
le.qꝛ nõ fecerũt mẽtionem de primis obſtantibus. Jtem
eſſent neceſſarie due exceptiões.vna corã primis alia co
rã ſecũdis.qꝛ duo fori ſunt.doc.aũt cõiter tenent ꝙ ſit ne
ceſſe opponere declinatoriam reſcripti.iſta ſunt formalia
verba Bal.hic ⁊ indubitanter doctrina Bal.ad iſtũ tex.
vr̃ veriſſima.nã hic nõ erat adhuc ſtatutũ de priuatione i
petrantis.⁊ ideo papa ſuppleuit ex ſuo officio ſtatuendo
de nouo ꝙ careret cõmodo vtriuſqꝫ reſcripti.ſed poſtq̃
ita ſtatutũ ẽ p iſtũ tex.vr̃ ꝙ nõ ſit neceſſaria exceptio. naꝫ
eoipſo ꝙ ꝯſtat iudici ꝙ ipetrãs vtitur duobus reſcriptis
ꝯ eũdẽ ſup eodẽ negocio declarabit cecidiſſe a cõmodo
17 vtriuſqꝫ reſcripti.†ſed dictũ Jnno.ẽ valde ſolẽne inquan
tũ voluit ꝙ iudex videns aliqueꝫ male verſari in iudicio
põt ſupplere ⁊ punire.lꝫ nõ opponatur pro hoc dicto ſuo
vide mirabilẽ tex.in.l.cũ qui.C.de pcur.vbi pbatur†ꝙ ſi
18 iudex videt pcuratorem male verſari in iudicio. puta q̃s
nõ vult rñdere ꝙ tũc põt claudere ſibi iuriſditionem ⁊ cũ
nõ audire qđ eſt mirabile ſm Bal.ibi qđ inducit ad exe
cutorẽ ad pias cãs.qꝛ ſi male verſat in offõ põt eũ remo
uere.⁊ idẽ voluit idẽ Bal.in.l.ij.ff.de ferijs.faciat qđ vo
19 luit do.Anto.in.c.bone.ij.de poſtu.pla.dicens.†ꝙ vbi fa
ctũ ꝙ iudex ſupplet eſt notoriũ ſibi.vt iudici cõſtando ex
actis.vt.l.ſi ruptione.ff.finiũ regũ.⁊ in.l.i.C.qui ⁊ aduer
ſus quos.⁊.l.ij.ff.de fer.põt ſupplere.allegat doctrinam
Jnno.in iſto.c.⁊ in.c.cũ dilectus.ij.de cõſue.Subdit tñ ꝙ

ſi alter q̃ ex actis eſſet iudici notoriũ non poſſet ſupplere
niſi ſaltem notoriũ allegaret p id qđ voluit glo. q̃ reputa
tur ſing.in cle.appellanti de app.⁊ tex.in.l.ſi adulterium
cũ inceſtu.§.idẽ polliſoni.ff.de adul.faciat qđ voluit idem
do.Ant.in.d.c.cũ dilectus.vbi refert Jnno.dicere†ꝙ vbi
10 cũqꝫ iudici ꝯſtat ex actis in iudicio agentẽ nõ fouere iuſti
a tiã⁰põt iudex ẽt pte nõ opponente opponere ⁊ abſolutori
am ferre.⁊ ẽt ſubdit allegans Jnno.in.c.cũ olim de cenſi
bus ꝙ ſi reus non poſſit opponere. tñ iudex ex ſuo officio
dꝫ actorem male agentẽ repellere ⁊ reo iuſtitiã miniſtra
re.idẽ voluit Domi.in.c.indẽnitatibus.§.ſane de elec. li.
vi.Accedat qđ pulchre voluit Bal. in rub.C . de manu.
11 vindi.dicens†ꝙ in oĩbus pſpiciendis p iudicẽ ſupplet iu
dex ex mero offõ qñ iudex legit libellũ dꝫ videre an actio
ſibi edatur.nec eſt opus ꝙ reus ſe defendat qꝛ hoc non p
tinet ad offm̃ rei ſed iudicis.allegat ſing.glo.in.l.vbi pa
ctũ.C.de trãſac.idem dicit in pbationibus ſi nõ ꝯcludunt
iudici reus eſt abſoluẽdus.lꝫ ex forma ſtatuti denegetur
ei defenſio.vt.l.q accuſare.C.de edendo.nõ.n.audit ipſe
ſed iudex cuius intereſt p offõ exercendo.l.i.ff.de offi. aſ
ſeſ.facit etiã tex.valde ſolemnis in.l.ſi pater.C.de ac. em.
12 †vbi ſi emptor agit actione ex empto ad rem ſibi venditã
tradendã ⁊ pciũ non eſt ſolutũ. ⁊ hoc cõſtat ⁊ reus non
opponit ꝙ nihilominus iudex mandabit emptori ꝙ ſol
uat.lꝫ ad hoc nõ ſit actũ qđ eſt bñ no.ſm Bal.ibi.facit.l.
filie.C.de colla.⁊ hoc voluit ibi Bal.⁊ ideꝫ dixit in.l.iu
lianus §.offerri.ff. de actio.emp.⁊ idẽ voluit do. Ant. in
c.cõſtitutus de relig.do.per illum tex.accedat ẽt ad pdi
cta tex.ſingu.in.c.puenit de emp.⁊ ven.†vbi iudex poteſt
13 moueri ad decidẽdũ ex rõne nõ allegata p partẽ.de quo
facit feſtũ ibi Abb.antiquus.faciat tex.elegans in.c.ray
nutius de teſt.vbi iudex ſuppleuit defectũ ptis ius cõe nõ
allegãtis.cõſtabat.n.iudici ex fcõ corã eo narrato ⁊ pba
to ꝙ illa erat filia.⁊ p ꝯñs debebat ſibi legitima. iõ ſup
pleuit in facto pnunciando legitimã fore ſibi debitam ex
14 quo reſultat mirabile ſm do. Ant.ibi poſt Jnno.†ꝙ vbi
tale factũ deducit ⁊ pbatur in iudicio ex quo cõſtat ꝙ de
iure q̃s eſt obligatus alteri.lꝫ pars hoc nõ petat.tñ iudex
15 põt ſupplere.⁊ ibi dicit Jnn.†ꝙ i his q̃ ꝯſtãt iudici noto
rie põt iudex de facto ſupplere.⁊ dr̃ ſuplectio iuris ⁊ nõ
facti.facit ẽt optimus tex.in.c.afferte de pſum. vbi iudex
iudicauit ex notorio iuris nõ allegato a ptibus.facit pul
chrũ dcm̃ Bal.in.l.i.C.de manu.vindi. dicens†ꝙ iudex
16 põt moueri ex aliquo nõ ſcripto in pceſſu. puta ex aliqua
ꝯfeſſione forte viua voce facta.⁊ dicit eſſe tex. cũ gl. ſing.
in.l.quotiens.§.ſi.ff.de proba.ſed iudicio meo debebit il
lã facere redigi in ſcriptis.alr̃s eſſet ſibi piculoſum i ſindi
catu.⁊ ad hoc allego dictũ Bar.in.l.lucius.ff.de his qui
17 no.infa.volentis†ꝙ lꝫ teſtis aſſignet bonaꝫ cãm dicti ſui.
tñ iudex põt non adhibere fidẽ ſibi.ſed ꝯſulit ꝙ faciat re
digi in actis cãm quare ſibi non credit pp piculũ ſindica
tus accedat ẽt ad pdicta elegãs not.Bal.i.l.i.C.q admit
18 ti.vbi voluit†ꝙ lꝫ ferie non opponant.tñ iudex ex officio
ſuo põt opponere.facit ẽt qđ voluit Bal. in.l.i.C.vt q̃ do
19 ſunt aduoca.vbi dixit vna ps dicit † produco acta quate
nus faciũt p me ꝙ nihilominus iudex põt inherere actis
ẽt q̃tenus faciant ꝯ ſe qꝛ ꝯſtat iudici vt iudici tex. dicit ẽ
in.l.pperandũ.§.cũ aũt in ver. terribiles in medio ppo
nunt ſcripture.C.de iudi.glo.in.l.i.§.editiões.ff. de eden.
allegat Jnno.in.d.c.cũ olim de cẽſi.faciat qđ voluit idẽ
30 Bal.in.l.ſi.ff.de peti.here.†vbi lꝫ non competat exceptio
tñ cõpetit iudicis offm̃ loco exceptionis qđ intelligit pte
iplorante.alr̃s iudex non dꝫ ſupplere niſi in his in q̃bus ẽ
pmiſſum ei inquirere ⁊ niſi vbi ſibi conſtat vt iudici. alle
gat Jnno.in.c.i.de offi.vica.idem voluit ibi Ang. qui al
legat Jnno.in.c.p tuas de teſti.Et iſta ſunt pulchra ⁊ me
moratu digna ad ipugnandũ dictũ Jnno.hic. Et lꝫ tota
vt vidiſtis iuris prudentia ſequatur hanc doctrinam Jn
no.nihilominus reperio Bar.aliter ſentire in quatuor lo
cis vꝫ in.l.exceptionem.C.de pbatio. ⁊ in.l.ſi vnus.§. pa
ctus ne

ctus ne peteret.ff.de pactis.ꝛ in.l.lecta.ff.ſi certum petaſ.
ꝛ in.l.ſiqs ita.§.cũ qui ita.ff.de verb.ob.†vbi dixit ꝙ aut
31 cõſtat iudici aliqd pp quod clarũ eſt agentẽ carere actio⸗
ne ipſo iure ꝛ tũc iudex ſupplere põt parte non opponen⸗
te.ita eſt glo.aurea in.l.vbi pactũ.C.de tranſ.aut conſtat
aliqd ꝓpter qđ clarũ eſt agentẽ carere actionẽ nõ ipſo iu⸗
re ſed ope exceptionis.ꝛ tunc aut exceptio ineſt ab initio
ipſi obligationi ꝛ actioni intentate ꝛ iudex põt ſupplere
parte nõ opponẽte.aut exceptio ineſt ex interuallo.ꝛ tũc
ſi dicta exceptio non opponereſ ꝯtingeret aduerſariuꝫ lu⸗
crari cũ aliena iactura ꝛ iudex ſupplere poteſt.vt in.d.l.
plane.ꝛ.l.ſi.ff.de pe.here.aut nõ lucraſ cũ aliena iactura
ꝛ tũc nõ poſſet iudex ſupplere pte nõ opponente.ꝛ ita in⸗
telligaſ gl.ſin.in.d.l.ſi vnus.§.pactũ.ver.in opponẽdo.
ꝛ eſt ſtupẽda diſtinctio.ꝛ alѕ hoc nõ fuit intellectũ ab ali⸗
quo niſi ab eo.ꝛ ſeqtur eũ Bal.in.d.l.exceptionẽ.ꝛ in.d.
l.lecta.ꝛ do.Ant.ꝛ Moder.in.c.exceptionẽ.ẜ.de excep.
Saly.tñ alr loquiſ in.d.l.exceptionẽ.ꝛ Ang.in.d.l.cũ q
.§.qui ita.ff.de ver.ob.ꝛ ẽt facit dictũ Guil.de cu.in.d.l.ſi
vnus.§.pactus.ibi enim eſt gl.†ꝙ vbi deſideraſ exceptio
32 nõ ſufficit ꝙ ius excipiendi ꝓbeſ niſi exceptio opponatur
ꝛ ꝙ mirũ eſt ſi ꝓbareſ ꝑ cõfeſſionẽ aduerſarij nõ ſufficere
niſi opponaſ.dicit ibi Guil. quoddam mirabile ſm bal.
33 ibi†ꝙ ſi actor q hꝫ ſuam intentionẽ fundatã ꝯfitereſ ſe fe⸗
ciſſe pactũ de nõ petẽdo vel dolo aut metu induxiſſe reuꝫ
tñ ſi reus nõ opponat exceptionẽ iudex dꝫ eũ cõdemnare.
nõ.n.ꝓdeſt reũ ꝓbaſſe ꝑ ꝯfeſſionẽ aduerſarij cũ talis pro⸗
batio ſit impertinẽs cũ ſit facta nõ oppoſita exceptiõe.ideo
nõ ꝓdeſt ꝓbaſſe non intentata.l.ſiqs libertatẽ.§.ſi do.ff.de
peti.here.niſi de iniqtate petitionis cõſtet per cõfeſſioneꝫ
agentis.nõ.n.ex iſta cõfeſſiõe reſultat notoriũ.ꝛ ſic iſta
duo dicta ſunt ꝯ hanc doctrinã Inno.ſed tenendũ eſt di⸗
ctũ Inno.qꝛ pari paſſu ambulant petitio inepta ꝛ peti⸗
tio euidẽter iniqua.voluit Inno.in.c.i.de off.vicarij glo.
34 in.l.qui cũ maior.ff.de bo.lib.†nõ.n.dꝫ iudex pmittere ꝙ
actor faciat illicitã exactionẽ.l.ſi.ff.de pe.here.ideo cũ cõ⸗
ſtet iudici ex actis poterit moueri iudex tanqȝ ex notorio
vt dictũ eſt.facit qđ voluit Bal.in.d.§.pactus ne peteret
ꝛ in.l.quos ꝓhibet.ff.de poſtul.ꝛ.in.l.nullũ.C.de teſti.ꝛ
in.l.ij.ff.de ferijs.ꝛ in.l.i.ff.de iur.om.iudi.Uenio ad glo⸗
35 ſas.†Et quidẽ prima gl.eſt magiſtra in ſua mã ꝛ ꝓ eius
intellectu opponiſ ſic vĩ pmũ reſcriptũ valere ſi ſcđm non
faciat mẽtionẽ de primo.c.cetex.ẽ.eo. timore huius ꝯrij.
glo.iſta facit duos caſus: primus eſt qñ plures lre impe⸗
tranſ ab eodẽ.ſcđus caſus qñ ipetranſ a diuerſis.circa pri⸗
b mum[b] ꝓſequiſ duos caſus.vꝫ qñ littere ipetrãtur ad eoſ⸗
dẽ iudices ꝛ qñ ipetranſ a diuerſos.Et cõcludit ꝙ qñqȝ
ipetrat malitioſe ꝛ nõ ad cautelã ſed vt fatiget aduerſa⸗
rium.ꝛ hoc conſtat tunc neutre lre valent.qñqȝ impetrat
diuerſa reſcripta a diuerſis.ꝛ ſup eodẽ negocio ꝛ ipetrat
ad cautelã nõ malitioſe.ꝛ hoc cõſtat ꝛ altero tñ vtiſ.tũc
valent littere qbus vtiſ.ꝛ põt ꝓcedere ꝑ quas litteras vo⸗
lit.ꝛ cũ hac glo.cõcordat Uincẽ.Tancre.Goffre.Inno.
ꝛ Spec.in ti.de reſcrip.preſen.§.rõne forme.verſi.itẽ exci⸗
piſ ꝙ duo.excepto Hoſt.qui hic tenuit ꝯrũ per hãc lrãm
q̃ videſ ponderare ipetrationẽ ꝛ nõ vſum. vt apparet in
verſi.nos igiſ ibi ſup eodẽ negocio ipetrantis.nec ob.qđ
dicit glo.de morte.qꝛ poterit ipetrans ſibi ꝓuidere faciẽ⸗
do cõmitti cãm dignitati.vel faciẽdo de primo mẽtioneꝫ
in ſcđo vel ipetrando cũ cl'a ꝙ ſi oẽs.ꝛ pro hoc ẽt allegat
Hoſt.mẽtem delegantis a quo talia reſcripta videnſ ſur⸗
reptitie obtenta ex quo ſunt diuerſa reſcripta ꝛ diuerſi iu⸗
dices.iuxta no.in.l.cũ apud.ff.iudica. ſolui.quaſi velit ꝙ
non videaſ eẽ mens delegantis velle valere ſm ſurrepti⸗
tie ipetratũ ſi nõ faciat mentionẽ de primo.opi.glo.ẽ cõiſ
ꝛ eã ſeqtur hic Io.an.ꝛ mouet†qꝛ non videt aliqd inter⸗
36 eſſe rei ſi actor vtaſ dũtaxat altero illorũ reſcriptorũ.ꝛ pre⸗
cipue qñ vtitur primo in cuius ipetratione clarũ eſt non
fuiſſe vitium.ſi aũt vtereſ ſcđo reſcripto poſſet habere lo⸗
cũ rõ Hoſti.ſm Io.an.qui docet cautũ debere eſſe impe⸗
trantem vt vtatur primo reſcripto ꝛ non ſecũdo.do.An⸗
to.aliter reducit opiniones ad concordiã.ſ.ſi cõſtat ꝙ in
fraudem ſecũde littere ſunt impetrate.tunc habeat locuꝫ
opi.Hoſt.ſi vero cõſtat ꝙ ad cautelam ipetrate fuerũt ꝛ
ꝙ nullũ vitium fuerit ꝛ ꝙ ſcđis lris non vtiſ ꝓcedat opi.
iſtius glo.tñ glo.iſta nõ facit dĩam an incipiat vti pmis
an ſecũdis dũmodo non vtaſ vtriſqȝ. ꝛ cũ hac glo. trãſit
hic.d.Car.ꝛ ad iſtũ tex.dũ dicit impetrantis ꝛ non dicit
vtentis rñdet debere intelligi de ipetratione cũ effectu.ar⸗
gu.§.hec aũt verba de pe.diſt.i.ꝛ ſic de impetratiõe cum
vſu.prout hic fecit qꝛ vtriſqȝ vſus fuit.vt ex tex pꝫ. Ioan.
de imo.dicit tutius eſſe ꝙ vtaſ primis.Sed do. Abb.di⸗
cit limitãdũ dictũ Ioã.an.vt procedat vbi pꝫ eadẽ fraus
alѕ ſecus.pone enim ꝙ ſup eodẽ negocio ſint impetrata
reſcripta diuerſa ab eodẽ.certe nulla fraus eminet ſi ipe⸗
trator vult vti primo vel ſcđo.dicit tñ ꝙ ex quo habuit p
mum validũ non habuiſſet ſcđm ſi feciſſet mẽtionem de p
mo.ar.c.poſtulaſti.ẜ.eo.ꝛ forte hac cõſideratione habita
vĩ dicendũ ꝙ ſcđꝫ reſcriptũ eſt ſurreptitiũ.ſed nõ incidit
impetrator in penã huius.c.niſi vtaſ vtroqȝ.ꝛ ad iſtũ tex.
dũ dicit ipetrantis rñdet ꝙ intelligiſ cũ effectu. ꝛ ita reſi⸗
det do.Abb.†Bal.vo dicit ꝙ in fraudem qs non poteſt
37 ipetrare duplices litteras ſup eodẽ.ꝛ apparet fraus ex ꝓ⸗
ceſſibus duplicatis.ſecus ſi non ꝓcedit niſi ex vnicis litte⸗
ris quas ſolas pñtauit ſed ſi pñtauit ambas caret vtroqȝ
cõmodo qꝛ pparauit.ar.l.queadmodũ.ff.de inoffi.teſt.ꝛ
dicit ꝙ ꝑ hoc ſoluunſ opi.ꝯrie.qꝛ quidã dicũt ꝙ punitur
eo ipſo qđ ipetrauit.alij dicũt ꝙ nõ puniſ niſi vtaſ arg.l.
qȝuis.ff.de in ius voc.porro in ſinu impetrãtis ẽ reſcriptũ
antequã pñtetur.vt voluit Inno.in.c.ex cõqueſtione de re⸗
ſti.ſpo.ꝛ ita reſidet.ꝛ ſic Bal.vĩ ponere aliã cõcordiã vt
attendaſ impetratio ꝛ pñtatio.ſed Io.de ligna.quem re⸗
fert ꝛ ſeqtur Pe.de ancha.hic ſeqtur opi.Hoſt.ꝑ iſtum
tex.ꝛ ꝑ.c.diſpendia.ẜ.eo.li.vi.ꝛ eũ ſequir hic.d.Pe.ꝛ ſic
relati ſunt ſcribẽtes ſup iſto paſſu. Ego aũ oia conſidero
ꝙ male dicũt cũ interpetranſ iſtũ tex.in verſi.nos igiſ ibi
38 ipetrãtis vt intelligatur ẽt vtẽtis.†Et moueor qꝛ tũc hoc
c verbũ impetrauit intelligiſ cũ effectu[c] qñ obtinuit.ita for⸗
maliter ꝓbat tex.in.c.ceterũ in ver. impetrauerit. cõiũcto
verſi.obtinuit.ẽ.eo.ꝛ.c.ad audientiã.ꝛ in.c.in noſtra.ẜ.e.
ꝛ eſt vſitatum verbũ in materia reſcriptorũ vt intelligaſ
ipetrauit cũ effectu.i.obtinuit ꝛ nõ intelligiſ ipetrauit cũ
effectu.i.vſus fuit.ita.n.ẽ extranea expoſitio.ꝛ de hoc ad⸗
duco vobis optimũ conteſtem.ſ. Io. caldarini in repeti.
c.in noſtra.ẜ.eo.in ver.ipetrauit.ꝛ per ꝯñs apparet mani⸗
feſte ꝙ non bene interpretati ſunt patres noſtri iſtũ tex.i
ver.impetrantis.Secũdo adduco vobis glo. mirabilem
ꝛ ſing.in cle.i.in ver.vexare de reſcrip.que dicit†ꝙ ex ſo⸗
39 la ipetratione quis non venit condemnandus in expẽſis
niſi ſequatur vexatio.qꝛ vexatio incipit attrahere reuꝫ in
iudicio.inſtitu.de pena temere litigantium in.§.fin. ꝛ ibi
illam glo.ſequitur Paulus dicens ꝙ vexatio fit per ſo⸗
lam citationem . ꝛ dominus Cardi. ibi dicit illam glo.
40 fore ſingularem ꝛ eam induxiſſe ad queſtionem facti†q⸗
dam ſe obligauerat per inſtrumentum ad non contraue⸗
niendum inſtrumento conuentionis ſub certa pena.ꝛ po⸗
ſtea ſupplicauit ſuperiori,vt poſſet contrauenire ꝛ vt iu⸗
dices concederet ſuperior conceſſit dicebat penam fore
commiſſam:ipſe refert ſe dixiſſe contrarium.ꝛ ad hoc al⸗
legaſſe illam gloſam.Certe ſua pace ſalua dixerim vehe⸗
menter errauit.ꝛ dixit contra caſum in.l.ſiquis maior.C.
41 de tranſac.†vbi ſiquis promittit non venire contra tran⸗
ſactio.incidit in penam ex ſola impetratione. Modo iõ
impetrando quis non condemnatur in expenſis in caſu
dicte clemen.prime.quia tex.ponderat ibi vexationem.ſꝫ
in caſu noſtro conſiderauit tex.iſte impetrationem obten⸗
tam. vt dictum eſt.ergo ſequitur ꝙ eo ipſo ꝙ impetra⸗
uit ꝛ obtinuit ſecundas litteras non facta mentione de
primis incidit in penaꝫ iſtius capituli.hoc etiam decidit
textus formalis.in dicto capitulo diſpendia. vbi dicitur

b ¶ Circa pri⸗
mum. Pro ex⸗
pedit one iſti[*]
prime no.q. vi⸗
de Fely. noniſ⸗
ſime ſcribẽteꝫ
hic l.i.col.ſe⸗
tim poſt ſũma⸗
rium verſi ſo⸗
la impetratio.
qui refert opi⸗
nioneꝫ ipſius
Hoſt. ꝛ addu⸗
cit. d. Andre.
hic ipſaꝫ ſeqn⸗
tẽ ꝛ infra pꝫ.
Addit tñ aliq
more ſue que
qm facilis vi⸗
deri.

c ¶ Cuꝫ effe⸗
ctu. Quõ auteꝫ
ipetrare cũ ef⸗
fectu obtẽtio⸗
nis intelligaſ
vide ꝑter oẽs
Bar.in.l.iij.§.
i ff.ꝙ qſqȝ iu.
ꝛ elegãte tex.
in.l.i.in fi. eo.
titu. ꝛ ibi oẽs
ſcribẽtes con⸗
cordãtes.

41 †ꝙ ille q vult mouere plures q̄ſtiones dꝫ ip̄etrare ad eũdem
nõ aũt ad diuerſos iudices. poſtea ſubdit ibi tex. q vero
ↄ̄triuni fecerit careat cõmodo lr̄arũ.ꝛ ſic ſolã ip̄etrationẽ
ponderauit tex.ille.ideo idẽ vr̄ dicẽdũ in iſto tex. ꝛ p ↄ̄ñs
opi. Hoſti.reddiť verioꝛ ꝛ eã ſecutus eſt Jo. de fantu. in
ſn.d.c.diſpendia. ꝛ inquantũ glo.iſta dicit ſed ſi ad caute
lã valent.vult enim ꝙ plures lr̄e ip̄etrate ſi ad cautelã fiãt
43 nõ improbenť.† Pone inq̄t Bal. hic ip̄etraui a duobus
q gerũt ſe p papa vnũ caſtrũ in feudũ.ꝛ iuraui vtriqꝫ fide
litatẽ p ſe ꝛ ſuis ſucceſſoribus canonice intrantibus.an i
oẽm euentũ habebo feudũ.vĩ ꝙ ſic q2 alterũ caput ẽ verũ
44 de neceſſitate. Jn ↄ̄triũ arguit ꝙ ex neutro capite†q2 vir
duplex aĩo incõſtans eſt in oĩbus vijs.vt ſcribiť libro pro
uerbioꝝ ꝛ tranſumptiue apud Jacobũ primo.c. ꝛ q2 di
gnũ iuramẽtũ p̄ſtari nõ põt niſi vni.ſ.vero pape quem de
beo noĩare in iudicio.Soluit iſtud iuramẽtũ hꝫ tacitã cõ
ditionẽ ſi ſit papa.q2 illud aduerbiũ canonice toti oꝛatio
ni eſt cõe ꝛ totã infoꝛmat.arg.c.ſcðo requiſis de appel.†q2
45 vna ps generalis totã oꝛationẽ qualificat.l.regula.§.fi.ff.
de iur.ꝛ fac.igno.c.cãm que.J.eo.ideo in oẽm euentum ꝛ
medio tp̄e ſũ ſecurus.nec dr̄ hoc factũ dolo.ſed ad caute
lã per iſtã glo.not.ſm eũ ego allego vobis de hoc tex.i.c.
poſt electionẽ de conceſ.p̄eb.ꝛ p illũ tex. ꝛ no.ibi p doc.
46 rñdi in facto.†Quidã ep̄s moleſtabat clericũ cui cõtule
rat quoddã bñficium aſſerẽs illũ clericũ p̄curaſſe ex poſt
facto collationẽ eiuſdẽ bñficij a quodaꝫ alio ep̄o dicente
illud bñficium ſpectare ad collationẽ ſuã.nã ex hoc p̄mus
collatoꝛ pp hoc nõ poterat cõqueri ſi ille clericus ad cau
telã p̄curauit ſibi aliũ titulũ eiuſdẽ bñficij.tene mẽti q2 eſt
quotidianũ. ℭ Jn eadẽ glo.ibi ꝛ diſcoꝛdãt in data. ſup
ple ſed cõcoꝛdant in foꝛma vt bene adaptareť rõ gl. que
J.ſeq̄tur.dicit tñ Hoſt.ꝙ dũ glo.J.dicit ꝙ tunc nihil vide
tur intereſſe que valeant.nõ vr̄ bene dicere q2 imo ẽt poſ
ſet tũc intereſſe pp lites exoꝛtas poſt datã primi reſcripti.
ꝛ añ datam ſecũdi ad quas attendiť ſcðm reſcriptũ ſi va
leret.ꝛ nõ primũ.ideo pp hoc in ſcðo vr̄ ꝙ ſit neceſſe fie
ri mentionẽ de primo.rõ aũt glo.nõ vr̄ p̄bare eius dictuꝫ
q2 ſi nihil intereſt que valeãt.ergo ita debẽt valere ſecun
de ſicut prime.niſi dicať ꝙ glo.voluit dicere ꝙ altere tm̃
deberẽt valere.ꝛ ex quo non intereſt q̄ valeant iuſtius eſt
ꝙ prime potius valeant.l.qui prioꝛ.ff.de iudi.ꝛ in regu
la prioꝛ li.vi.ꝛ hec p̄cedunt qñ diſcoꝛdãt in data nõ i foꝛ
ma. ℭ Jn eadẽ glo. ibi ſi vero eadem eſt foꝛma ꝛ data.
47 ℭ †No.ꝙ qs põt ip̄etrare bis vnũ. ꝛ idẽ in foꝛma ꝛ da
ta. Jtẽ pñt de vna ip̄etratõe fieri duo inſtr̄a.q2 lꝫ ſint due
ſcripture.vna tñ eſt realitaſ.l.vnũ.ff.de teſta.eſt enim vnũ
48 intellectuale.l.i.ff.de teſta.†ꝛ an tũc debeat ſolui vna ga
bella vel plures ſtante ſtatuto ꝙ de inſtr̄o ſoluať gabella
vide Bar.in.d.l.vnũ.vide pulchꝛa que ego dixi de hoc l.
49 rub.J.de teſta.ꝛ eſt arg.†ꝙ debitoꝛ de eadẽ ſolutione põt
habere duo inſtr̄a.ſed in hoc eſt cauẽduꝫ ne poſſit docere
bis ſe ſoluiſſe.vt dixit glo.ſing.in.l.ne caſu.C.de diſcuſſo
ribus li.x.ꝛ iõ ſic dꝫ cõcipi ſcriptura vt teſtificeť de eadẽ
hoꝛa ꝛ pũcto.vel ponanť illa verba cõputata oĩ alia ſolu
50 tione.ꝛ ſic nota†ꝙ vbi duo pp vnũ fiunt tñ eſt vtrobique
a tm̃ vnũ^a.vñ ſi ſint due ſcripture pp vnum ↄ̄tractum vtrobiqꝫ
51 tñ eſt tm̃ vnũ.i.vnus ↄ̄tractus. ℭ †Jn eadẽ glo. ibi cuꝫ non
ignoretis ibi enim ſup eodẽ negocio qs ſup eodem nego
cio hꝫ delegatũ iudicẽ.ꝛ ẽt oꝛdinariũ loci.ꝛ ſic nõ ẽ abſo
nũ ꝙ qs ſup eodẽ negocio hẽat plures iudices. ℭ † Jn
eadẽ glo.ibi ſi vero ſicut diuerſe.vt q2 data eſt dĩa ꝛ etiã
foꝛma. ℭ Jn ea.gl.ibi ſi aũt lr̄e ip̄etranť.gl. iſta p̄ſequiť
ſm caſũ p̄ncipalẽ qñ diuerſe lr̄e ip̄etrãť a diuerſis. ℭ Jn
ea.glo.ibi mutuos.n.ip̄ediũt.vel ſm Hoſt.cõſuli debebit
ſupioꝛ p no.in.c.ſane de offi.dele.qð dicit p̄cedere ẽt ſi foꝛ
ma eſſet eadẽ cũ ẽt p̄ceſſus poſſet intricari. q2 poſſent iu
dices vnius reſcripti cõdẽnare alij vð abſoluere.c. cetex.
ꝛ.c.paſtoꝛalis.§.eo. ℭ Jn ea.glo.ibi niſi ſecũde.†No.ex
52 ea ꝙ non ſolũ dꝫ fieri mẽtio in ſcðis lr̄is de primis litteris
ſed ẽt de p̄ceſſu ꝛ litis ↄ̄teſtatiõe.c.coꝛã de offi. dele.c. iter

monaſterium de re iudi.faciat.c.ex litteris de offi. dele. ꝛ
ideo Bal.in.l.i.C. de relationibus ad fi. dicit ſe audyſſe
ꝙ curia ro.ſeruat ꝙ dꝫ fieri mẽtio ſi lis erat cõteſtata al'
nõ nihilominus glo.iſta vltra qð ẽt debeat fieri mẽtio de
p̄ceſſu.vide Pet.de ancha.in ↄ̄ſi.xvi.vbi ↄ̄ſuluit ip̄etra
tionẽ fuiſſe nullã factã lite pendente non facta mẽtiõe de
b pendẽtia litis^b.vide eũdẽ.d.Pe.in.c.nõnulli.§.i.J.e. vbi
de hoc reddit rõnem.vide glo.in.c.prudẽtiã.§.ſexta de of
fi.dele.q̄ dicit ꝙ dꝫ fieri mẽtio ſi lis erat inchoata coꝛã oꝛ
dinario.vide glo.in.c.vt debitus de appel.ꝛ in.c.ſup lr̄is
J.e.tex.ꝛ doc.in.c.dilectus filius.J.eo. ꝛ tempꝛa hoc foꝛe
vex qñ p̄ceſſus fuiſſet validus.ſed ſi fuiſſet nullus tũc nõ
eſſet opus facere mẽtionẽ de illo in ſcðis lr̄is.tex.habetis
elegantẽ in.c.tenoꝛ.J.de re iu. Jtẽ niſi p ſcðas lr̄as addere
tur iudex iudici primarũ litterarũ.tũc enim nõ eſſet opuſ
facere mentionẽ de ſtatu cãe ex quo reſcriptũ venit conti
nuatiue ꝛ accumulatiue.ita pulchꝛe dixit Bal.in.c. cũ di
lecta.J.e.facit.c.coꝛã de offi.dele. Jtẽ niſi eẽt cã matrimo
nialis.tũc.n.valeret reſcriptũ lꝫ nõ fiat mentio de p̄ceſſu.
ita belliſſime dixit Lapus alleg.lxxxix. Jtẽ niſi reſcriptuꝫ
eſſet gratioſum dictũ eſt oĩ memoꝛatu dignũ relatũ p do.
Anto.in.c.ij.de in integ.reſti.ꝛ fuit Jnno.in.c. dudũ.J.de
elec.vide qð voluit Saly.in.l.ij.C.vt lit. pendẽ.ꝛ iſta me
moꝛie comẽda q2 nõ ſunt vulgo tradẽda. Et inquantum
iſta glo.in verſi.ſi actoꝛ tacet p annũ loq̄tur qñ annus eſt
elapſus a tp̄e primarũ.tangit Jo.an.†qd ſi nõ ſit elapſuſ
53 ↄ̄cludit ꝙ ſi ſecunde faciunt exp̄ſſam mẽtioneꝫ de primis
valent ſecũde.al's valent prime.vt in. c. ceterũ.§.e.ꝛ ſi eẽt
dubium an facerẽt ſufficientẽ mẽtionẽ de primis recurre
ad practicam.c.paſtoꝛalis.§.e.ꝛ adde ſing.tex. in.c.ex lit
teris de dolo ꝛ contu.vbi dꝫ ẽt fieri mẽtio de eleganti cl'a
appoſita in primis. ℭ Jn eadẽ glo.ibi prime ſunt in pen
denti.iſtã glo.ego reputo ſing.ad id qð ego tenui ↄ̄ cõem
opi.in.c.ceterũ.§.e.vide ibi dicta. Ex eadẽ glo.ibi genera
liter doc.oẽs reputant iſtã glo.ſing.ad hoc† ꝙ ſi lr̄e p̄me
54 ſunt exceptiõe elidibiles.ꝛ p ↄ̄ñs multo foꝛtius ſi ſũt nul
le valẽt ſcðe.nõ facta mẽtione de primis.ꝛ loq̄ť glo.iſta i
lr̄is ↄ̄tentioſis.tu allega optimum tex.in.c. tenoꝛ de re iu
di.faciat tex.in.c.ex pte.§.e.ꝛ idẽ dicendũ eſt in lr̄is bene
ficialibus.c. cum noſtris de conceſ. p̄eb.c.ſuggeſtum de
iure patro.ꝛ intellige hoc p̄cedere ſi apud ip̄etrantem eſt
ius eligendi.ſecus ſi apud aduerſariũ. ꝛ ita pulchꝛe bal.
ibi tẽperauit glo.iſtam. Et ſubdit hic Bal.ꝙ ſi princeps
ex certa ſcientia ſua cõceſſiſſet valerent.ar.eius qð habeť
in.l.tale pactũ.§.fi.ff.de pac.niſi ip̄etrãs dolo tacuiſſet q2
ſi princeps ſciuiſſet animũ qualitatẽ.i.eũ dolo tacuiſſe nũ
q̄ꝫ conceſſiſſet litteras lꝫ negociuꝫ de ſe ſuadeat concedi.
ℭ Jn glo.fi.oppone ꝙ imo iſte q cõmiſit iſtã fraudẽ du
plicãdi iudicij pdit cãm nõ ſoluꝫ caret cõmodo reſcripto
rũ.l.i.ad fi.C.de aſſer.tol.q2 vbi ceptũ eſt iudicium ibi fi
niri dꝫ.glo.ſoluit ſufficere ꝙ priueť cõmodo litteraꝝ ſed
cãm non pdit.ꝛ ad.d.l.i.rñdet ꝙ loq̄tur in caſu ſpãli fa
55 uoꝛe libertatis.ꝛ ex hoc habes†ꝙ lꝫ qs duplicet iudiciũ
regl'r nõ pdit cãꝫ.lꝫ pdat cõmodũ reſcripti.idẽ tenuit gl.
in.d.l.i.ꝛ ẽt glo.in.c.cũ dilectus de pur.cano. q̄ dicit † ꝙ
56 ſi ip̄etrato delegato ip̄etrans adeat oꝛdinariũ ꝙ pdit cõ
modũ reſcripti ꝛ delegatus nõ teneť ip̄m audire.ꝛ iſtud
tꝫ Jnno.hic.ꝛ in.d.c.cũ dilectus.ꝛ Jo.an. hic ꝛ in.c. fi.J.
eo.ꝛ ſeq̄ť do.Ant.d.Pe.Jo.de imo.ꝛ Bal.q vltra ſolu
tionẽ datã ab iſta glo.rñdet ꝙ.d.l.i.loq̄ť qñ lis erat cõte
ſtata.hic vð loq̄ť in exoꝛdio litis. dicit tñ ꝙ reſponſio gl.
eſt vera ſi agereť de libertate tunc pdereť cã. idem dicit ſi
agereť de p̄iudicio pſone.inſti.de act.§.p̄iudiciales q̄cq̄d
dicat Cy.ꝛ Pet.ſm eũ in.l.nulli.C. de iudi. ꝛ idẽ tꝫ hic
Guil.naſo.ꝛ poſſet foꝛtificari.opi. iſtius.glo.hoc mõ in
mã priuatiua tradita eſt regula†ꝙ vbi priuatio non ẽ le
57 ge expꝛeſſa non inducit allegatur glo.ſing.in.c.fi. de iure
patro.ſed tu allega tex.in auc.de non eligendo ſecũdo nu
bentes.§.cum igitur.verſi.nec eſt lex aliquid tale dicens.
quem tex.ad hoc allegauit ille vberrimus iuris fons do.
Bal.in

a ℭ Tantum vnum. Cogita canoniſta an poſſit eẽ ratio iſta.q2 duo ſpecialia circa idẽ minime cõcur rere pñt. vt hř elegãter in.l.i. iuncta gl. ꝛ ibi Bar.ꝛ omnes modernis. C. de do. pmiſ.ꝛ facit qð voluit Oldra. in cõſi lijs ſuis ↄ̄ſ.lxx ix.qð referunt nõnulli ſcribẽ tes hic.

b ℭ Pẽdẽtia litis. Adde tu ꝙ iſta mentio non debet fie ri ex reſcri pto ſurrepto nec in hoc hẽt locũ.c.primuꝫ ꝛ ſcðm vt lite pẽdente in.vi. ita ſing.tꝫ Ro ta deciſi. lxix. in antiqs.ꝛ vi de p hoc oẽs nouiſſime ſcri bẽtes q hec re ferunt ꝛ infini ta in iſta mate ria congerunt q̄ vide ex te q2 facilia ꝛ clara.

Bal. in auc. ex teſtō. C. de ſecun. nup. ⁊ maxime† qꝛ priua
58 re quem actione ſua eſt pena. tex. eſt elegās in. l. ſiquis ma
ioꝛ. C. de trāſac. faciat. l. teſtō cēturio. ff. de mi. teſt. Cū er
go iſta pena ꝓuatiōis cauſe nō repiaẜ inflicta a iure. ſeqẜ
ꝙ eā iponere nō debemus. tñ Pe. quez refert ⁊ ſequitur
Cy. in. d. l. nulli. C. de iudi. tenuit ꝯtriū. O perepreciū eēt
videre quis rectius dixerit. ⁊ miroꝛ hos antiquos ⁊ mo-
dernos iuris interpretes qui attribuerunt Petro iſtam
opi. ꝯtriā. qꝛ ego allego glo. in indiuiduo tenentē ꝙ ꝑdat
cāz in. c. placuit. xi. q. i. vbi Jo. theotonicus tenuit ꝙ ꝑdat
cām. ⁊ idem voluit gl. Bernar. in. c. fi. J. e. ⁊ dico ꝙ ꝓ opi.
ſua eſt tex. cui mūdus nō rñdebit in. l. tā collatoꝛes ad fi.
in verſi. iactura litis ⁊ dānoꝝ ſolutione q̄ vitio eius cōtin
gerunt ꝓcelli. C. de re mili. li. xij. per quem tex. apparet ꝙ
lex prima ad fi. C. de aſſer. tol. nō apponit caſum ſpālem
fauoꝛe libertatis. ⁊ per ꝯñs falſum fuit illud aſſumptuz
ꝙ non erat exp̄ſſa pena priuationis a iure vltra caſum li
bertatis. ⁊ etiaz allego tex. in. d. c. placuit. vbi dicit tex. ꝙ
locuz ſuum amittit. ergo multofortius amittit cām qcqd
59 dixerit Archi. ibi. ⁊ iſta menti cōmenda. ¶ † In eadem
glo. ibi in expenſis cōdemneẜ. no. ex ea ꝙ talis ipetrās cō
c demnaẜ in expenſis^c. tu tempa hāc glo. ſ. ſi ꝑ reū petatur in
expenſis cōdemnari glo. allego vobis ſing. in. c. fi. J. eo. ſed
Guil. naſo tz hic ꝯtriū. ſ. ſufficere ꝙ careat cōmodo reſcri
ptoꝛū ſed non puniri in expenſis. ⁊ allegat rōnem† qꝛ ne-
60 mo puniendus eſt duplici pena. c. at ſi clerici. §. de adulte-
rijs de iudi. ſed Jo. an. ⁊ cōiter oēs ſequunẜ iſtā glo. ꝑꝑ in
tereſſe rei. facit qđ no. in. c. fi. J. eo. ⁊ in cle. i. eo. ti. quaſi ve-
lit dicere ſm do. Cardi. ꝙ cōdemnatio expenſarū nō eſt
pena cū fiat ꝑꝑ intereſſe. facit qđ no. in ſimili. in. l. itē mel
la. §. item ſi plures. ff. ad. l. aql. Tu pondera qꝛ inquantū
dicit Guil. ne puniaẜ duplici pena ſentit ꝙ retractatio ac
tus eſt pena ꝯ quem allego gl. ſing. in. c. ij. §. de ꝯſti. vide q̄
late ibi ſcripſi. ⁊ mirū eſt ꝙ doc. ita febricitent ſuper hoc
qꝛ tex. eſt ante oculos quem ipſi nō viderūt in. d. l. tā col-
latoꝛes. ff. de re mili. li. xy. † Et plus audeo dicere ꝙ etiaz
61 dz condemnari ad damna ad que reus incurrit ꝑꝑ talem
ipetrationem. vt ꝓbat tex. ibi. in v̄bo dānoꝝ ſolutione. ⁊
eſt noua inuentio ⁊ ſtupenda ampliatio ad iſtā gl. ⁊ tex.
⁊ ſi mihi dicaẜ quō iudex poterit ꝓnūciare ſup iſtis expē-
ſis cū tale reſcriptū nō faciat eū iudicem. rñde ꝙ lz non fa
ciat eū iudicem in principali. tñ quo ad iſtas expenſas fa
cit eū iudicem. allegaẜ de hoc tex. in cle. i. eo. ti. ⁊ gl. ⁊ tex.
in. c. fi. J. e. ⁊. c. diſpendia. J. eo. in prin. in. vi. ⁊ iſta iura ſunt
q̄ alleganẜ ad hoc in ſcholis ⁊ in palatio. mirū eſt ꝙ pa-
tres iſti nō viderint caſum iuris ciuilis in. d. l. tā collato-
res. dixit tñ Jo. an. in. d. c. fi. ꝙ practica erit ꝙ primo con
demnet in expenſis ⁊ poſtea ꝓnunciet ſe incōpetentē. ⁊ fu
it dictū Spec. ⁊ illud reprobauit do. Abb. in. d. c. fi. ꝑ tex.
c. cū appellationibus friuolis de ap. li. vi. ſed certe añ euz
reprobauit illud dictū. d. m. Jo. de imo. in. l. iudex poſtea
ff. de re iudi. allegans. c. vt debitus de ap. ⁊ cle. i. de reſcri
ptis. q̄ aūt opi. habeat maioꝛē neruū veritatis. yheſu xp̄o
medio dicā i. d. c. fi. vbi erit loc⁹ accomodatioꝛ. ¶ † Que
62 rit hic do. Abb. cōuentus corā primis iudicibus fuit con
tumax citaẜ poſtea corā ſecūdis. poterit ne excipere corā
ſecūdis iudicibus de inſtantia prius mota corā primis iu
dicibus. ⁊ decidit ꝙ nō ſi illā cōtumaciā nō purgauit qꝛ
nō cōparendo nō approbauit illā primaz inſtātiam. ar. l.
ſancimus. C. de iudi. ⁊ allegat in ſili dictū Bar. in. l. ſepul
chri. ff. de ſepul. viola. † vbi dixit Peruſinus deliqt in du-
63 catu iudex ibi inquiſiuit ꝯ eū ⁊ fuit cōtumax deinde accu
ſaẜ peruſij ipſe excipit dependentia litis corā primo iudi-
ce. decidit Bar. ꝙ nō pōt. allegat. d. l. ſancimus. ⁊ ꝑ iouē
dictū eſt glorioſum quo ad doctri. Bar. Sed ad iſtū tex.
eſt male dictuz ex eo. qꝛ eoipſo ꝙ qs impetrat duo reſcri-
pta ad diuerſos iudices ſuper eodē ⁊ ꝯ eundem caret cō
modo vtriuſqz ipſo iure. ſi ergo primū reſcriptū nō cōfert
iuriſditionem nō potuit reus dici cōtumax ⁊ ēt qꝛ nō cō
parendo vſ denegaſſe iuriſditionem cōpetere primo iudi-

ci. ⁊ ꝑ ꝯñs nō vſ fuiſſe ꝯtumax. vt dicebat do. Abb. l. nō
vſ latitare. ff. ex qb. cau. in poſ. ea. ⁊ ideo adduci pōt ſing.
64 dictū Inno. in. c. cum in iure de offi. del. † vbi dixit ꝙ ſi re⁹
ſemper fuit ꝯtumax ⁊ delegatus nō facta fide de delega-
tione tulit ſniam ꝯ abſentē cōtumacē ꝙ nihilominus po
terit poſtea cōparere ⁊ allegare defectū mādati qꝛ nō vſ
fuiſſe cōtumax. ⁊ allego dictū nouū Ang. referētis ſe au-
diuiſſe a Bal. viua voce in. l. lz. ff. de iudi. vbi vide eis. ⁊ ſic
in iſto ceſſauit cōtumacia. Bar. vero loqtur eo caſu quo
corā primo iudice potuit qs conſtitui in cōtumacia ſed in
caſu noſtro nō. ex quo carebat cōmodo vtriuſqz reſcripti.
65 ¶ † Querit hic Bal. qđ ſi ꝑ citationem fuit p̄ſcriptio iter
rupta. poſtea autē priuaẜ cōmodo litteraꝝ an abolebiẜ il
la interruptio. ⁊ decidit ꝙ ſic. qꝛ tex. iſte dicit careat com
modo lr̄arū. ⁊ hoc qꝛ ꝑꝑ dolū finiẜ inſtātia cū ſuis effecti
b⁹. ſec⁹ dīc ſi finireẜ ſolo curſu tpis. nā tūc durat ciuilis ⁊
ꝑfecta interruptio. l. cū lite per Bar. ff. iudi. ſolui. ar. l. cuz
manus acta. §. i. in glo. ff. de ꝯhen. emp. † cū iā forte deficiē
66 te cā q̄ iā eſt ſoꝛtita ſuū finē non ceſſat effectus. l. p̄ſe furio
ſo. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. ⁊ ita reſidet hic Bal.
⁊ ē elegans limitatio ad dicta Bar. in. d. l. cū lite. ⁊ in. l.
his apud quē. C. de eden. hoc dictū Bal. puto veriſſimuz
⁊ ꝓ eo tex. eſt in. c. diſpendia. J. eo. li. vi. in verſi. oī cōmodo
careat. ex quo infero ꝙ ꝑ talē actū res non eſt effecta liti
gioſa. nec poſſeſſoꝛ eſt effectus malefidei. nec illa mala fi
des tranſiuit in heredē. ⁊ hoc ꝓbat tex. ille dū priuat eum
oī cōmodo litterarū. Quinimo ēt poſſet dici ꝙ ꝯ eū ē ca-
ſus ſing. in. l. accuſaturus. ff. de adul. † vbi libellus nullus
67 nō interrūpit p̄ſcriptionem. Cū ergo lr̄e ſint nulle. ergo ci
tatio facta vigoꝛe litterarū q̄ ſunt nulle nō interrūpit pre
ſcriptionē. faciat glo. in. l. ſi pater. C. ne de ſtatu defuncto.
68 ¶ † Querit ēt hic Bal. an ipetrans poſſit renunciādo p̄
mis lr̄is facere ſcdās ꝯualeſcere ⁊ dicit poſſe argui ꝙ ſic
ꝑ ea que no. in. l. naturaliter. §. nihil cōe. ff. de acqr. poſ. ⁊
l. cū fundū. §. fi. ff. de vi ⁊ vi ar. ⁊ ita reſidet hic. ⁊ idē bal.
in ſuis apoſtillis dicit ꝙ re integra impetrās hz electionē
quibus litteris vtatur. allegat in arg. l. ad ea. ff. de cōdi. ⁊
demon. mihi videtur dictū eius non foꝛe verū. nam eoipſo
ꝙ impetrat incidit in penam iſtius. c. vt voluit Hoſt. ⁊ ſu
perius ſecutus fui opi. Hoſt. ergo non eſt in poteſtate ſua
facere ſecundas conualeſcere. quinimo dixit hic Bal. in
ſuis apoſtillis† ꝙ ſi i vnicis litteris dicatur procedas or-
69 dinarie ⁊ in his ſecūdis dicatur procedas ſūmarie ꝙ neu
tre littere valent qꝛ ſunt odioſe ⁊ in dubio neutrū de odio
ſis valet. l. cū quidā. ff. de lib. ⁊ poſthu. Item pondera tu
tex. iſtum inquantum hic fuit oppoſitum de primis iudi-
70 cibus coram iſtis ſecundis. † Sed pone ꝙ non opponaẜ
⁊ ambo iudices procedunt in eodem negocio an ex taci-
to vel expreſſo conſenſu partium proceſſus valebit^d gl. in
d d. c. diſpendia in verſi. valeat. J. eo. arguit pro ⁊ contra re
ferens opiniones ⁊ decidit nō valere. ⁊ hoc tenuit Hoſti
en. ⁊ Archi. Jo. de fantucijs. ⁊ Dominicus ibi. arg. c. ſi-
gnificantibus de offi. delega. vbi non poteſt conſenſu par
tium iuriſditio finita conualeſcere. ego allego ꝯ glo. illaz
legē formalē in. l. duobus. ff. de libe. cauſa. † vbi diſponit
71 ita formaliter tex. duobus petentibus hominem in ſerui-
tutem pro parte dimidia ſeparati ſi vno iudicio liber alte
ro ſeruus iudicatus eſt cōmodius autē eſt fauoꝛe liberta
tis eum liberum eſſe. compelli autē precij ꝑtem arbitratu
boni viri ſuo victoꝛi p̄ſtare debeat. vbi eſt tex. manifeſtus
contra Hoſt. ⁊ glo. illam. ⁊ lz gl. accurſij in. d. l. duobus
in ver. iudicatus exponat ideſt iudicandus. Certe coꝛrū
pit illum tex. ⁊ eodem modo coꝛrumpit dum exponit ver
ſicu. iudicatus. ſ. quantum ad mentem ⁊ ꝓpoſitum iu-
dicum. Et ſubdit ibi glo. ꝙ ſi tuliſſet ſententiam non ſunt
cogēdi ꝯſentire qꝛ ſemel finiti ſūt ſuo offō. l. iudex poſtea
ff. de re iudi. ⁊ ſic tex. ille apponit ruinā ad glo. illā. Ego
puto glo. illā foꝛe verā quo ad caſū illius. c. ⁊ iſtius qꝛ ex
quo tex. vult ꝙ careat cōmodo litteraꝝ. ſeqtur ꝙ ꝓceſſus
eſt nullus lz a partibus nō opponatur. facit ad hoc glo.

c ¶ In expen
ſis. Pro quo
vide Fely. hic
in. i. col. ſtatim
poſt ſūmarium
verſi. ⁊ ſubdit
tex. q hic idez
tāgit ⁊ paucis
abſoluendo ci
tat huc locum
d. And. hic vi
deas dino qs
adicit aliq̄ mo
re ſuo.

d ¶ Ualebit.
Pro iſta quo-
tidiana mā vi-
de Inno. in. c.
cuz. M. ferra.
titu. ꝓceden. in
verſi. extra gl.
⁊ vide oēs ibi
ſcribētes ⁊ no
uiſſimos ēt re
ferentes hic.

ſing.in.l.a diuo pio.ff.de ritu nup.ad.d.l.duobus poſſet
dici ꝙ procedat in caſu quo loqtur fauore libertatis.po
ſtremo Bal. hic apponit aliqua longe aliena a materia
huius decretalis more ſuo referã vobis ſuccincte.†Que
71 rit ſi imperator cõcedit mihi p lr̃as ſuas feudũ nõ poteſt
mihi illud adimere ꝛ dare alteri.vt in.c.i.de nã feudi. ſe
cus ſi mihi cõcedat iudices.rõ qꝛ feudũ non eſt ſibi aper
tum.vt in.c.i.q ſucceſ.tene.Itẽ q tenet me iuuare non põt
me ſubiugare.l.ꝓxime.ff.de ritu nup.Itẽ qꝛ iperator ꝛ q
cũqꝫ dñs ſubmittit ſe iudicio pariũ curie ex natura feudi.
vt in.c.i.§.ſi.de milite vaſ.q cõtumax eſt.ergo nõ põt pe
nitere.l.eſt receptũ.ff.de iu.om.iudi.ꝛ hoc ex.l.anormala
que maior eſt q̃ ſit iuriſditio principis.Itẽ q ſtipulat̃ feu
dũ ſtipulatur patientiã dñi ꝛ ſic factũ ergo obligatur ex
neceſſario vinculo.inſti.de oblig.in prin.Alij dicũt ꝯtriuꝫ
dũmodo princeps faciat mẽtionẽ plenã de ſcientia ꝛ qua
litate ſcientie.qꝛ de hac ptãte q̃ tu vocas anormalã non
reperit̃ lege cautum ſed magiſtraliter inductũ eſt ex men
tione noſtra.Itẽ per feudũ acqritur ius ad rẽ etiam in rẽ
72 †ꝛ ius ꝙ acqrit̃ in re eſt ius vtilis dñij ꝙ ex cõſenſu ꝛ tra
ditiõe naſcitur que ſunt de iure gentiũ quo ad generalem
mãm lꝫ hoc nomen ſpecificuꝫ vtilis dñij non ſit de iure gẽ
tiũ.Itẽ imperator nõ põt id qđ eſt abſurdum poſſe.l.ne
pos proculo.ff.de verb.ſig.ſed per reſcriptum iuſtitie ſolũ
exercitiũ demandatur.ꝛ de.l.non ſua.ſed eius qui mãda
uit iuriſditione vtitur.l.i.§.qui mandata.ff.de offi.eius.ꝛ
73 ita reſidet.Tu teneas intrepide†ꝙ imperator non poſſet
lꝫ enim imperator ſit dñs legũ.non tñ eſt dñs morum. vt
dixit Bal.in cõcluſionibus iuris.eſt enim animal rõnale
polliticũ.ꝛ lꝫ nõ alliget̃ lege tñ alligatur dictamine rõis
ita dixit Bal.in.l.ij.C.de ſeruitutibus.ꝛ iõ dixit idẽ Bal.
74 in.c.i.de na.feudi.†imperator fecit cõe Papie comitẽ in
multis cauſis ꝙ ſine cã non poterit poſtea diſueſtire ꝛ ar
guit ꝯ celeſtinum qui de mane vni cõferrebat gratiã ꝛ de
ſero auferebat ꝛ cõferebat alteri.vide p Bal.in.l.q ſe pa
tris.C.vnde liberi.ego dixi de hoc in.c.que in eccleſiaruꝫ
75 .ē.de conſti.†Sed pone imperator cõceſſit mihi in feudũ
caſtrũ ſancti pauli cũ ſuo territorio deinde tibi cõceſſit ca
ſtrum ſancti Ioannis cum ſua dyoceſi accedit ꝙ quedaꝫ
villa ẽ in territorio ſancti Pauli ꝛ de dyoceſi ſancti Io
annis.queritur ad quem pertineat dicta villa.Bald. hic
dicit cõſiderandũ an territorium ſit magis vniuerſale q̃
dyoceſis an econtra qꝛ magis vniuerſale attrahit minus
vniuerſale.ecõtra vr̃ qui prior eſt ipe potior eſt in iure. ꝛ
hec vera ne reſcriptũ trahatur ad iniuriã alterius. arg.l.
ex facto.ff.de vul.ꝛ pup.ꝛ qđ no.in.l.ſi qua loca.C.de fun
dis ꝛ ſaltibus rei dñice.li.xi.ꝛ.l.decurionibus.C.de ſilen.
li.xij.Nec ob.l.ſi anni.ff.de vſufruc.leg. qꝛ ibi teſtator de
re ꝓpria diſponendo nulli facit iniuriaꝫ. Et per iſta ſit in
tellecta decretalis veſtra. And.barba.

a Tam adeo. Nõ valet[a] reſcriptum
c ipetratũ ad beneficiũ
obtinẽdũ de bñficio ipetrãtis ꝙ tũc tpis obti
nebat nõ faciens mẽtionẽ.h.d. Cõis diuiſio.
ſcđa ibi.cũ enim.Caſus quidã clericus noie Petrus ipe
trauit a dño papa vt prepoſitus ꝛ clerici de grõgoſa reci
perent ipm in fratrẽ ꝛ in ſociũ nõ facta mẽtione ꝙ ipe.p.
hẽret ſufficientẽ ꝑbendã in eccleſia modicenſi.nec ẽt ꝙ eſ
ſet clericus ꝑpoſitus oſtẽdit iſtas lr̃as archiepo mediola
nẽſi q adiuratus fuit ꝙ papa reſcripſiſſet ꝓ dicto.p.cũ eẽt
canonicus ꝛ ꝑbendatus in eccleſia modicẽſi papa rñdet
ꝙ ſue litere ſemp ſunt cũ moderamine intelligende ꝛ ſcri
bende ꝛ ꝙ nõ debeat admirari cũ in litteris nõ fiat men
tio ꝙ eẽt canonicus nec ꝙ eẽt clericus.ꝑterea in lr̃is intel
ligit̃ tacita cõditio ſi dignus extiterit ad obtinendũ bñfi
ciũ illud qđ ipetrauit.ꝛ iõ ꝯcludit lr̃as eẽ ſurreptitias qꝛ
ipetrauit tacita veritate.ideo eſt indignus qꝛ ipetrãdo ſe
facit indignũ ꝛ nõ cõſequit̃ cõmodũ lr̃arum qꝛ mendax.
1 †Pone inquit hic Bal.rex frãcoꝝ ſcripſit pape ꝓ me bñ
ficiãdo acceſſi ad curiã interim rex deceſſit papa hoc igno
rãs cõceſſit mihi bñficiũ vr̃ ꝙ nõ valeat qꝛ vbi deficit ꝯtẽ
platio deficit cõtẽplatũ.ꝯtrium decidit qꝛ hec cõtẽplatio
fuit ipulſiua.l.ſociũ q.ff.ꝓ ſo. Mo.ibi moderemur ſcri
2 pta ſedis aplice†ꝙ reſcripta pape trãſeunt cũ moderamĩ
ne deliberatione ꝛ maturitate.ꝛ ſubdit hic Bal.cuꝫ mo
deramine inculpate ſcripture.ſed hoc dictũ eius deſtruit
illud qđ ipſe voluit in.l.iperator.ff.de ſta.ho.vbi dixit†ꝙ
3 mala ortographia nõ vitiat.ꝛ idẽ voluit Pe.de ancha.
in.c.ad audientiã.ē.e.ꝛ certũ eſt ꝙ vitiũ ortographie red
dit ſcripturã culpabilẽ ex eo.qꝛ gramatica eſt ars recte lo
quendi ꝛ ſcribẽdi.vide q̃ ego dixi in.d.c.ad audientiã. ꝛ
4 ibi allegaui.c.ex pte de ſi.inſtr.ꝙ nõ vitiet.†ſed an ꝙ hic
dr̃ in reſcriptis papalibus hẽat locũ in reſcriptis alterius
principis dicatis ꝙ ſic.ꝛ iſtud ſentit Bar.in.l. plautius.
ff.de auro ꝛ ar.leg.ꝛ idẽ voluit Bal.in.l.eã quã.C. de fi
deicõmiſ.ꝛ dixi in.d.c.ad audientiaꝫ.ꝛ dicebat hic bona
guida ꝙ lr̃e gratioſe papales trãſeunt multas man[9].ego
retuli vba eius in.d.c.ad audientiã videte ibi.Et vlteri[9]
audeo hic dicere iſtũ tex.fore ꝯ doctrinã do.Anto.in.d.c.
ad audientiã.vbi tenuit differre lr̃as pape q̃ tranſeũt per
cancellariã ꝛ lr̃as eiuſdẽ q̃ trãſeunt p camerã vt primas
vitiet peccatũ latinitatis.ſcđas vo nõ q̃ſi nõ trãſeãt cũ ma
turitate ꝛ moderamine.qꝛ certe ꝯ eũ caſus eſt hic dũ dicit
ꝙ reſcripta pape trãſeũt cũ moderamie quaſi velit dicere
ſiue trãſeant p cancellariã ſiue tranſeant p camerã. arg.l.
oium.C.de teſta.ego aũt in.d.c.ad audientiã defenſaui di
ctũ do.Ant.ꝯ do.Abb.ibi ꝛ alios.Sed iſtũ tex.tũc nõ
cõſiderauerã.nec ẽt alius ſcribẽs conſiderauit ꝛ ſatis bñ
motus fui p.c.ad hec.in ver.de cãcellaria noſtra.ē.eo.ſed
re vera iſte tex.deſtruit ex toto doctrinã eius tene bñ men
5 ti iſtud.†Glo.hic in verbo moderamine dicit ꝛ vere cum
multa moderatiõe dñt fieri ꝛ concedi.c.apoſtolice.xxxv.
q.ix.vt nõ poſſint rep̃hendi.põdera bñ qꝛ dicit ꝙ debent
fieri ꝛ ꝓcedi cũ moderamine.nõ aũt dicit ꝙ fiãt ꝛ ꝓcedã
tur cũ moderamine.nihilominus gl.hoc debuit dicere qꝛ
tex.iſte hoc firmat dũ dicit moderemur.ꝛ faciat.d.l.oiuꝫ.
ꝛ.d.c.ad audientiã.Sed opponit̃ imo dicta pape rep̃hẽ
dunt̃.vt in.c.pterea.xxiij.di.ꝛ in.c.ꝙ aũt.xxx.q.iiij.vbi vr
banus rep̃hendit̃ dũ dixit nulla auctoritate eẽ expſſuꝫ an
vir ꝛ vxor inſimul poſſent aliquẽ tenere in baptiſmo.ꝛ tñ
ſatis erat expeditũ in.c.nõ plures de ꝯſe.diſt.iiij. glo. iſta
ſoluit ꝙ fuit obliuio oblitus.n.fuit vrban[9] qꝛ† memoria
6 hoium eſt labilis ꝛ oium hr̃e memoriã potius ẽ diuinita
tis q̃ humanitatis.l.ij.§.ſiqđ.C.de vete.iure enuc.ꝛ dicit
hic Bal.ꝙ papa q̃nqꝫ obliuiſcit̃ eius ꝙ fecit qꝛ homo ẽ.
Nec ob.ſm eũ.l.optimã.C.de ꝯhen.ſtip.vbi nõ eſt licitũ
obliuiſci.qꝛ loqtur in debitore q ad illud iplendũ erat ob
ligatus.Tu adde ſimilẽ gl.in.c.ſi q̃ñ.ē.eo. ꝛ in.c.i.de ꝯſt.
li.vi.ꝛ adde Bal.in.c.ex pte.el.ij.de offi.dele.vbi dixit ꝙ
memoria pape ẽ corruptibilis.ꝛ poſſet dari iudicio meo
duplex rõ.vna eſt pp multitudinẽ agibiliũ pp qđ ꝯtingit
obliuio.l.emptor.§.nũcius.ff.de pac.c.cũ olim de re iudi.
Itẽ alia rõ.aſſignari põt.vt ſcripſit Seneca in ꝓhemio đ
7 clamationũ†memoria[b] inqt eſt ex oibus partibus animi
b maxime delicata in q̃ plurimũ ſenect[9] incurrit ꝛ in qnta
tragedia dr̃ ſenũ lãgueſcit memoria.facit glo.in.c. tertio
loco de proba.ꝛ qđ hr̃ in.l.i.C.de ſeruis fugi.ꝛ in.l.pere
gre.ff.de acq.poſ.ꝛ allego.in indiuiduo in.c.eã te.verſi.ſi
8 bene meminimus.ē.e.†ſed cõiter videmus ad illã eminẽ
tiſſimã ſedem petri aſſumi viros etate grãdeuos nutu tñ
ſpũ ſancti iuxta illud qđ ſcribit̃ in lr̃is reguꝫ dabo vobis
reges pueros referunt ſcribentes in.c.grãdi de ſup. neg.
prela.li.vi.ideo donum dei eſſe videtur vt aſſumantur ita
etate maturi.ideo non eſt mirum ſi incidant in obliuionẽ
tñ primam rationem teneo ꝛ ſequor vt verã. Dicit tñ. d.
Cardi.hic.ꝙ iſta glo.ſentit ꝙ non ſemper conceduntur
reſcripta Pape ad maturitatem in his que concernunt
ius per no.ē.eo.c.ad audientiaꝫ per Io.an.ibi in his aũt
q̃ cõcernũt factũ intelligit̃ cl'a ſi preces veritate nitantur.
c.ij. ē.eo. Nota ibi ſufficientem ſit prebendã adeptus
mirabaris

a Valꝫ.ſim
pliciter.omnes
moder. ꝛ anti
quiores ſcribẽ
tes cõueniunt
hic in figura
t õe caſus ꝛ ſũ
marũ.ideo ad
mãm hui[9] tex.
tñ addat̃.c.cũ
teneamur đ ꝓ
ben. ꝛ ibi late
oẽs doc. vltra
dicta aſcriben
tibus hic.

b Memo
ria.Q.m. d.an
dre.h vt video
nõ vt purus le
giſta ſed tanq̃
bonus phs lo
qtur iõ tu ca
noniſta qui ip
ſi[9] ſectator es
vide regulam
nãe in.c.đ me
moria ꝛ remi
niſcẽtia vbi ni
ſi in ſcyllam inci
deris ãple qc
qđ excogitari
poteſt inuenie
es.nec tibi erit
opus qđpiam
vltra q̃rere.ꝛ
ſi humanioꝝ
bus ſtudijs de
lectaris . vide
Ciceronẽ in ſe
cundo rhet. vbi
multa pulchra
exordit.ꝛ Vir
gi.ij. geor. pro
ꝓcordiã coꝝ
q.ẽ.ꝛ.ſ.d.An
dre.dicit aſſe
rentẽ formali
ter.omnia fert
etas aliꝫ quo
qꝫ.vbi Seru[9]
exponit aium
ideſt memori
am.ꝛ ne obli
uiſcaris cano
niſta ꝓfeſſiõis
tue. vide Spe
cu.in ti.de ad
uoc.§. iij. ver.
habito. ꝛ in ti.
de depo.§. vi.
ver.ſiqđ in ſi.
ꝛ gl.in.c. ſi te
ſtes.iiij.q.iij.ꝛ
in alijs infini
tis locis a do
ctoribus q̃ vi
deris.

mirabaris ꝙ prima facie dignū ē admiratōe ꝙ papa mā
det ſufficiēter bñficiato ꝓuidendum nam Papa hic non
reprehendit illam admirationē niſi eo reſpectu qꝛ nō mā
dauerat ꝓ illo ex certa ſcientia. faciat. c. ordinarij de offi.
9 ordi. li. vi. †Sed dubiū eſt qñ dr̄ habere ſufficientē prebē
dā. glo. ij. hic in verbo ſufficientē dat doctrinā ꝙ in ꝯſide
randa ſufficientia dꝫ haberi reſpectus ad nobilitatē ſcien
tiam ⁊ dignitatem beneficiati. allegat. c. de multa de pre
ben. ego allego ſimilem glo. in. c. conquerente de cle. non
reſi. ⁊ pondera bene qꝛ gl. iſta. eqperat nobiles ⁊ littera
tos. ego allego ſing. glo. in. l. ſocietatē. ff. pro ſocio. † que
10 dicit ita eſſe vocandos ad canonicatum viros litteratos
ſicut ⁊ nobiles. ⁊ ſic eqperat litteratos ⁊ nobiles ⁊ ſi op
ponatur quare in rebus dei habeatur reſpectus ad iſtas
qualitates extrinſecas cū apud eū non ſit acceptio perſo
narū. c. nouit de iudi. Reſponde ꝙ ꝑ has qualitates pro
11 uidetur bono vniuerſali †nā ſine ſcientia mundus regi nō
pōt. vnde eccleſia vniuerſalis indiget viris litteratis. vt i
c. cū ex eo de elec. lib. vi. ⁊ ſm Jo. mona. ibi indiget viris
litteratis ⁊ non aſinis ferratis. faciat. c. fi. de magiſtris.
auc. habita. C. ne filius pro patre. ⁊ ideo dr̄ in. l. ij. ad fi. ff.
de orig. iur. ꝙ reſpublica ſtare non poteſt ſine iuris pito.
12 ſed quatenus dicit glo. †ꝙ dꝫ ſufficere ſibi ⁊ ſuis intellige
de ſuis quos ſecū neceſſario dꝫ habere. nā ſi eſt doctor vel
nobilis. vel habens dignitatē eccleſiaſticam nō dꝫ eſſe ſo
lus nec ſine miniſterio. Itē quatenus dicit glo. ꝙ dꝫ hērī
reſpectus ad recipiendos aduenientes. intellige hoc ſm
ſitum eccleſie. nā pōt eſſe ꝙ eccleſia ſit extra ciuitatē in iti
nere frequentato. ⁊ cū honeſtate nō pōt facere qn teneat
hoſpitalitatē. ſecus aūt eſſet ſi eccleſia eſſet in ciuitate ⁊ be
neficiū eſſet ſimplex ita ꝙ hoſpitalitas non ſeruatur. ⁊ ſic
conclude ꝙ ſm qualitatē eccleſie ⁊ perſone iudicabit̄ ſuf
ficiens beneficiū. facit glo. in. c. i. xxi. q. i. ⁊ iſta ſunt vtilia
13 †an quis poſſit cū bona conſcientia tenere plura bñficia.
nā vbi nō ſubeſt cā rōnabilis nō excuſat̄ quis quo ad deū
etiam ex diſpenſatiōe pape. ita pulchre dixit Joā. an. poſt
alios in. c. dudū el. ij. de elec. Bal. vero ſup iſta gl. colligit
ꝙ aliqñ bñficiū dr̄ ſufficiens plebeio. ⁊ tūc non dicet̄ ſuffi
ciens nobili. allegat. l. filius. ff. de dona. tu allega elegātē
glo. in. l. illicitas. §. ne tenuis. ff. de offi. preſidis. ⁊ in. c. ⁊ ſi
qōnes de ſymo. ⁊ in. l. ſed ſi ſuſceperit. ff. de iudi. ⁊ glo. in
. l. ſeruis vrbanis. ff. de leg. iij. †Itē ſi eſt pſona nobilis nō
14 dr̄ ſufficiens niſi poſſit tenere vnā eqtaturā. qꝛ nō dꝫ pede
ſter viſitare poſſeſſiones. allegat no. in. l. ideoqꝫ. §. idem la
beo. ff. mandati. Eodē mō dicit ſi clericus eſt maxime di
ſciplinatus. allegat tex. in. l. ſꝫ ⁊ reprobari. §. ſi. ff. de excu.
tuto. certe ibi eſt caſus ſin. †ꝙ ſi aliqs eſt maxime diſcipli
15 natus ceſſant in eo oēs regule iuris cōis ⁊ ēt receditur a
ſtatuto populi ꝓpter hoiem maxime diſciplinatū. facit ꝙ
voluit Bal. in. l. ſed ⁊ ſiqs. §. ſufficienter. ff. de vſufruc. quē
. §. glo. iſta allegat. vbi dicit ꝙ magiſter in theologia de
bet ire indutus melius qꝫ alij fratres. quinimmo ēt dico in
cibarijs eſt ēt pferendus. ⁊ ad hoc allego elegantē gl. in
c. epūs. x. q. ij. que dicit ꝙ victus melior ⁊ peior dꝫ dari ſm
qualitatē perſonarū. ⁊ ego dico fore caſum de hoc i. l. ha
bitatio. ff. de vētre in poſ. mit. vbi dr̄ ꝙ ſeruis mulieris de
bent preſtari cibaria ſm dignitatē. vide ibi Nico. de nea
po. ⁊ vide q̄ ego dixi in. c. cū oēs. ē. de ꝯſti. †⁊ ex iſtis infe
16 ro vobis ꝙ glo. iſta rectius dixiſſet ſi hoc ipoſuiſſet arbi
trio iudicātis qñ beneficiū dicat̄ ſufficiens ex quo attēdi
tur qualitas pſone bñficiati. ⁊ eſt verior ⁊ melior doctri
17 na ex iuribus ſuperius allegatis. ¶ †No. ibi ſi ſeriē lit
terarū noſtrarū attendiſſes pōderandam eſſe ſeriem lit
terarū ⁊ nō reſpondendū niſi lege bene inſpecta ⁊ matu
rata ⁊ ſic ſcriptura alicuius non eſt facile reprehendēda
niſi prius ponderēt tota vis ſcripture ꝙ facit ꝯ̄ multos p̄
ſumptuoſos ꝓpere reſpondentes. faciat. c. ad aures. ē. eo.
⁊. c. ſi qñ in ver. diligēter cōſiderans. ē. e. ⁊. c. cū dilecta. J.
eo. ⁊. c. i. de cle. cōiu. li. vi. c. cū perſone de priuile. eo. lib. c.
ꝯſtitutionē de ver. ſig. e. li. c. cōtingit de fide inſtru. l. in ci

tille eſt. ff. de legi. ¶ †No. ibi nihil inueniſſes ꝙ cū aium
hēret offendere ꝙ ex mandato iniuſto qs de facili turbat̄
c. ſi qñ. ē. eo. vide ibi dicta. ¶ †No. ibi nec de pbēda. nec
18 ꝙ canonicus eſſet non ſufficere in impetratione bñficij face
re mētionē de prebenda vel de canonicatu. ſed opꝫ ꝙ fiat
mētio de vtroqꝫ. ⁊ in hoc tex. iſtum ſcribētes hic reputant
valde elegantē. hoc tenent dñi de rota deciſione. cccc xlix.
⁊ eſt rō qꝛ qs pōt eſſe prebendatus ſine canonicatu ⁊ ca
nonicatus ſine pben. c. cū. M. ē. de conſti. †Et ſubdit hel
19 liſſime hic Bal. ꝙ ordinatus ad titulū ſui patrimonij ſuf
ficientis non tenet̄ facere mētionē de illo qñ ipetrat bene
ficiū qꝛ lꝫ intitulatus. non tñ eſt beneficiatus. allegat. l. q
rem ꝓpriam. C. loca. Tu poſſes allegare meliorē rationē
vꝫ impetrans beneficiū dꝫ facere mentionē de alio bñficio
qđ lꝫ ſi illud bñficium eſt eccleſiaſticū ſed titulus patrimo
nij nō eſt bñficiū eccleſiaſticū. ergo ⁊ c. B colligo ſubtiliter
ex glo. iij. hic. quinimmo dictū Bal. pōt morderi ⁊ iuſte. vꝫ
clericus eſt ordinatus ad patrimoniū ⁊ ipetrat reſcriptū
ꝯ̄ epm̄ q tenet̄ ſibi ꝓuidere. vt in. c. cū ſecūdū apoſtolū. ⁊
in. c. epūs. J. de pb. certe tenet̄ facere mētionē de pr̄imonio.
⁊ iō dꝫ dari talis diſtictio aut ipetrat ꝯ̄ epm̄. ⁊ tūc teneat̄
de pr̄imonio mētionē facere. aut ipetrat in aliā eccleſia. ⁊
tunc non teneatur rō eſt qꝛ epūs nō cōuenitur niſi rōne im
prouidētie. aľs non tenet̄ qs viuere de ꝓprio patrimonio
ſꝫ de bñficio eccleſiaſtico. vt. no. in. c. d. ſi epūs. ⁊ in. d. c. cū ſe
cūdū. Itē ego induco vobis iſtū tex. ꝯ̄ doctrinā Archi. in
c. ſi motu ꝓprio de prebē. in. vi. dicentis ꝙ ſi ipetrans fuit
receptus in canonicū ⁊ ipetrauit non facta mētione de ca
nonicatu ꝙ vꝫ impetratio ſi paratus ē renūciare illi rece
ptioni. Certe hic eſt caſus ꝯ̄ eū vbi dꝫ facere mētionē ſi ē
canonicus ⁊ certū ē quem poſſe eſſe canonicū ſine pbēda
vt in. d. c. cū. M. ⁊ ēt ꝯ̄ illā doctrinam Archi. diſputauit
Jo. an. in regula iuris ignorātia. li. vi. in mercurialibus.
10 ¶ †Capio glo. tertiā ſup iſto verſi. ⁊ querit an ſi pbenda
eſt modica ⁊ inſufficiens teneat̄ facere mētionē in ipetra
tione arguit ꝙ nō ꝑ iſtū tex. a ꝯ̄rio ſenſu. Ego allego ſin.
glo. in ſiti in auc. minoris debitor. C. q dari tutores pñt †q̄
21 dicit ꝙ lꝫ debitor pupilli nō poſſit eē eius tutor tñ ſi debi
tū eſt modicū poterit. Itē allego glo. in auc. ſed iā neceſſe
. C. de do. añ nup. que dicit †ꝙ ꝑꝑ paruū debitū nō impe
22 dit̄ iuramētū. ⁊ ibi dixit Cy. ⁊ Bal. ꝙ rōne parui debiti
qs nō pōt iurari ſuſpectus ⁊ fugitiuus. Itē allego tex. ſin
gu. in. l. qꝫuis. ff. de cōdi. ⁊ demon. vbi nō ipedit̄ legatum
ꝑꝑ modicū defectū. Nihilominus ꝯ̄riū determinat gl. ve
ſtra. qꝛ qualecūqꝫ ſit beneficiū. tenet̄ de eo facere mētionē
⁊ allegat. c. ſi ꝓponente. J. eo. ⁊ remittit ſe ad dicenda ibi.
Certe de hoc eſt caſus formalis in. c. ſi motu ꝓprio de pre
ben. lib. vi. Et ſi opponat̄ quare hic exprimitur de bene
ficio ſufficiēti. rñde ꝙ apponit̄ ꝓ facti narratione nō ꝓ iu
ris diſpoſitione. Ego induco glo. iſtā in ar. inquantū vult
ꝙ quis dicatur beneficiatus. licet habeat modicū ⁊ par
23 uum beneficium †ad queſtionem ſtatuti dicentis muliere
dotata ſuccedant maſculi vt dicatur dotata ſi vno annu
lo eſt cōſtituta dos ad hoc vt excludatur a ſucceſſiōe ma
xime ſi eſt dotata in teſtamento paterno. ⁊ ad hoc allego
in argumentum glo. ſingularem ⁊ ſtupendam in. l. ſi quis
priore. ff. ad trebel. poterit tamen agere ad ſupplementū
congrue dotis. ⁊ ad hoc allego vobis elegans conſilium
Bal. incipiens. queſtio in hoc ſtare videtur ⁊ in ordine
meo eſt. cxxi. ⁊ idem voluit in. l. fina. C. de dotis ꝓmiſſio.
⁊ in auc. res que. C. cōmunia de legatis. tene menti. qꝛ ta
cta non ſunt per aliquem. ⁊ iſtā glo. ad hoc ponderauit
nemo. ⁊ etiam reſtringas ſibi mantellum vt procedat in
impetrantibus odio ambitionis. alias ſecus. nam ſcribē
tes omnes in. l. ſi deceſſerit. ff. qui ſatiſdare cogan. dicunt
24 †ꝙ habens ceſpitē terre non dicit̄ poſſidere imobilia. vt
eſt glo. in dicta. l. ſciendum. ⁊ etiam eſt glo. ſimilis in auc.
de here. ⁊ falc. §. hinc nobis in ver. ſubſtātiam. ⁊ ſunt ille
due glo ſing. ⁊ ibi dixit Ange. ſtatutum diſponit †ꝙ nul
25 lus poſſidens apothecam poſſit capi tanqꝫ ſuſpectus an q

poſſidet apothecam viliſſimam capi poſſit. ⁊ decidit ꝙ ſic
per illam glo. ⁊ per glo. in dicta. l. ſciendũ. vbi pro vili ce
ſpite terre reus non euitat ſatiſdationē; lʒ alias poſſeſſor
immobiliũ ſatiſdare non cogatur vt ibi. facit etiam. l. ſe
natus. §. marcellus. ff. de le. i. ⁊. c. i. §. ſi duo fratres de duo
bus fratribus de nouo beneficio inueſti. in vſibus feudo.
⁊ quod habetur in. l. leuia. ff. de accuſa. poteſt reſponderi
ꝙ illud quod hic dicitur. ⁊ in. d. c. ſi motu proprio proce
dat propter ambitionē impetrantis. arg. c. quamuis de p̄
ben. lib. vi. ⁊ propter mentem concedentis dʒ enim notifi
cari pape illud propter quod non concederet gratiā vel
ſaltem non ſic de facili. c. poſtulaſti. ⁊. c. conſtitutus. ꝑ. eo.
26 †Bal. hic ſpargit multa verba an curandum ſit de mini
a mis[a] certe de hoc eſt glo. magiſtra in. d. c. ſi proponente. ꝑ.
27 eo. ideo accomodatis dicendi locis ibi erit. ¶ † No. ibi
immo nec clericus diceretur ꝙ non clericus videtur inha
bilis ad impetrandũ beneficia eccleſiaſtica ſcribentes hic
allegant. c. ex litteris de tranſac. certe ille tex. hoc non pro
bat ita clare vt aſſerunt. ibi enim laycus impetrans men
titus fuit ſe fore clericum. Item allegant. c. ij. ꝑ. de inſtitu.
certe ibi tex. loquitur de layco qui vult aſſumi in canoni
cum. ⁊ certum eſt ꝙ canonicatus ſonat in ſpiritualitatē;
tñ iſte tex. facit pro ⁊ contra ꝙ in impetratione debʒ fieri
mentio de clericatu. tñ ſtilus curie ita ſe hʒ ꝙ exprimat ſe
clericum. videtur tñ ꝙ de iure non ſit neceſſe. q: ſemper in
telligitur clauſula ſi eſt idoneus etiam ſi non exprimatur
c. cãmq; de elec. c. ſi. de preben. gl. ſi. hic. Bal. vero hic col
28 ligit ex iſto verſi. †ꝙ prebenda non poteſt concedi nõ cle
rico niſi dicatur in litteris ꝙ intendit clericari. ⁊ tũc ante
quam executores aſſignent prebendā dʒ aſſumere clerica
tum. ⁊ allegat collectariũ hic. Tu vero dicas hoc fore ve
rum niſi laycus impetraſſet prebendam in ſtipendium ⁊
non titulum. puta propter aliqua ſeruitia que preſtitit ec
cleſie. eſt enim prebenda quid temporale conſiſtens in p
ceptione fructuum. optima glo. eſt in. c. cum. M. ſ. de cõ
29 ſti. †Et ſubdit hic Bal. ꝙ ſi quis aſſerit ſe clericum ⁊ nõ
eſt non valent littere etiam ſub expectatione. q: ſubrepti
tie. ⁊ ſic non poſſunt conualeſcere. l. ſi conditionalis. ff. de
auctori. tuto. tu allega de hoc glo. in. d. c. ex litteris que di
cit ꝙ lʒ poſtea fuiſſet effectus clericus non profuiſſet ſibi
allegat in ar. tex. iſtũ. Si aũt non dixiſſet ſe clericum cõua
leſcunt ſi faciat ſe in clericum legitimis temporibus ordi
nari. allegat not. in. c. ſi pauper clericus de preben. in. vi.
Nec obſtat ſm eum lex ex oratione. ff. de excuſa. tuto. vbi
inſpicitur initium lʒ ille actus poſſit poſtea legitimo tem
pore iterari. q: ibi loquitur in actu qui non recipit ſuſpen
ſionem tpis qui nunq̄ conualeſcit. argu. l. obligari. §. tu
tor. ff. de auc. tuto. nam ibi auctoritas non recipit diē vel
conditionem. ideo poſterior conſenſus non valet. mirum
eſt ꝙ Bal. ſuper hoc paſſu aliter non conſiderauit. videt
enim dicere ɔ̃ tex. c. ſi eo tpe de reſcrip. in. vi. vbi inſpicitur
tempus date apparebit veritas in glo. ſup iſto verbo cle
30 ricus que colligit †ꝙ qui dicit ſe clericũ ⁊ nõ eſt nõ valēt
littere. d. c. ex litteris. ⁊ q non eſt clericus nõ reputat̄ ydo
neus vt hic. nec poteſt in numero clericoꝝ cõputari. alle.
c. ij. de inſti. Cõpoſt. limitat glo. iſtam niſi incederet in ha
bito ⁊ tonſura tanq̄ clericus. q: tunc animi deſtinatione
videtur clericus. Item q: large clericus dr̄ in ſortē domi
ni aſſumptus. c. cum ſecundum de preben. Item ſequeret̄
abſurdũ. q: cũ quis ſine beneficio ordinari non dʒ. ſeque
retur ꝙ beneficium ⁊ ordo concurrere nõ poſſent in vna p
ſona ex quo ergo ē habilis ad ordines videtur capax be
neficij ex quo tonſoratus incedit hoc dictum Compoſte.
cõiter non tenetur ſm do. Anto. ⁊ etiam illud non videt̄
tenere idem Compoſte. qui dixit ꝙ ſi aliquis incedit etiã
in habitu ⁊ tonſura ſi impetret tanq̄ ſcholaris non valet
niſi ſit clericus. nec eſt verum quod dicit Cõpoſte. ꝙ quis
nõ poſſit ordinari ſine beneficio. q: immo poteſt qñ ordi
natur ad minores. lʒ ſecus ſit qñ ordinatur ad ſacros. c. ſi
epũs. ⁊. c. cum ſecundum de preben. in. vi. dicit tamē dictū

[a] ¶ De minimis. de hoc vide ſolemnem tex. l. l. ſcio ꝺ re ſtitu. in integr. ⁊. l. in reb[9]. §. poſſunt. ff. cõmod. q̄ iura locũ habēt i his que concedũtur contra ius cõmune ſecus ſecundum ius cõmune p. l. ſi proprietarius in ſi. ff. ꝺ dam. infec. ⁊ ad hoc vide ſingulari ter Barto. in. dicta. l. ſcio ⁊ vide in alio caſu canoniſtas in. c. de appel. de appella.

eius poſſe pcedere qñ tempore impetratiõis habebat pri
mam tonſurā. q: tunc ſatis poteſt dici clericus. c. cleros
xxi. diſt. Item poſſet etiam ſaluari ſm eum ſi in litteris di
cat̄ recipias titiū ad talem eccleſiam ſi cupit clericari q:
papa videt̄ ex certa ſciētia reſcribere pro non clerico. quo
caſu non eſt recipiendus ad eccleſiam niſi prius aſſumat
primam tonſuram. ⁊ ita hic reſidet do. Anto. ⁊ ſcribētes
omnes. Tu vero cõſidera ꝙ p dicto Cõpoſte. ego allego
in ſimili elegans cõſi. Pau. de caſt. ꝙ in ordine eſt. cccxl.
31 vbi conſuluit †ſtatutum diſponebat ꝙ forenſis non poſſit
acq̄rere bona imobilia in ciuitate. Modo forenſis emit
bona imobilia in ciuitate. ſed anteq̄ eēt facta ſibi realis
traditio rerum emptarũ fuit effectus ciuis fuit dubitatũ
an deberet attendi tempus traditionis. ⁊ ſic tempus quo
erat habilis an vero ad tp̄s date ⁊ ſic emptionis quo tē
pore erat inhabilis. multum egregie conſuluit debere at
tendi tempus traditionis. ⁊ ſic tempus habilitatis eodē
modo dicendum eſt in caſu Cõpoſtelani. Itē faciat ad h
qđ voluit Laurentius in. c. ij. de inſti. vbi dixit ꝙ laycus
poteſt impetrare beneficium dũ tñ ſit in propoſito clericā
di. Faciat etiam quod voluit Spec. in ti. de actiõe ⁊ peti
tione. §. ſequitur verſi. ſed nunquid ſcholaris. vbi conclu
32 dit †ꝙ littere non valent. tñ ſi poſtea clericetur littere reaſ
ſumunt vigorem. ⁊ hanc dicit fuiſſe opi. Clementis quarti
qui fuit maximus iuriſta. faciat ad hoc glo. in. c. ij. de iſti.
inquantum dicit cum animi deſtinatione. faciat. l. ſi. ff. de
teſta. mili. ⁊. l. i. ff. de bo. poſ. ex teſtõ militis. vbi miles iuſ
ſus tranſire de vno numero ad aliū vr̄ habere priuilegiũ
etiã anteq̄ perueniat ad aliud numerum. ⁊ ex iſtis nõ vi
detur eſſe error ſupinus tenere dictũ Cõpoſtelani ⁊ alio
rum. nihilominus ego ſequor opi. cõem. ⁊ pro ea allego
tex. in. l. nulli. C. ne ſacrũ baptiſma †vbi ille q eſt paratus
33 fieri xp̄ianus dʒ ſtare per aliquod tempus vt videatur de
ſua perſeuerantia in fide deciditur ibi ꝙ interim nõ gau
det priuilegio vt xp̄ianus. dicit ibi Bar. per illũ tex. †Sta
34 tuto cauetur ꝙ qui ſteterit in ciuitate per. x. annos tractet̄
vt ciuis ꝙ infra illud tp̄s non tractabitur vt ciuis. idē; di
cit ibi Bar. in religioſo non profeſſo. ꝑ. annū vt nõ dicat̄
religioſus. idē voluit idē Bar. in auc. ſi qua mulier. C. ꝺ
ſacroſan. eccle. facit qđ no. in. c. ſi ſeruus. liiij. diſt. ⁊ in. c. p̄
ſens clericus. xx. q. iij. ⁊ in. c. religioſo de ſen. excõ. li. vi. ⁊
in. c. beneficium de regularibus eo. libro. Licet ergo quis
habeat animũ deſtinatum ad aſſumendũ clericatum. tñ
interim non gaudet priuilegio clerici nec cenſetur cleri
35 cus faciat ratio. †nam vbi opus eſt facto non opus ē ver
bis. c. cum veniſſent de eo qui mit. in poſ. c. ſi a iudice ꝺ ap
pel. libro. vi. ⁊ allego ſtupendũ dictũ Pau. ad propoſitũ
36 in cle. gratie de reſcrip. †vbi dixit ordinatum erat de creā
do certum beneficium añ datam litterarum. ⁊ poſt datā
fuit illud beneficium creatum an littere impetrate ad be
neficia comprehendant illud beneficium deſtinatum an
te datam ⁊ creatũ poſt datā. ⁊ decidit ꝙ non. ⁊ cum illo
dicto tranſeunt ſcribentes oēs ibi. ⁊ ita dicas in ꝓpoſito.
Et certe iſta apponunt gladiũ ad dictũ Cõpoſtela. nec p
aliquē vſq; ad iſta ſecula ɔ̃ Cõpoſt. inducta fuerũt. tñ. d.
Pe. de anch. tranſit hic ſimpl'r cum dicto Cõpoſte. Sed
Jo. an. in. d. c. ſi. de preſump. ⁊ in. d. c. ij. de inſti. ⁊ i. d. c. ex
litteris tenuit ɔ̃riũ ⁊ latius per Jo. cal. in addi. in. d. c. ij.
de inſtitu. vbi allegat ɔ̃ opi. Clemētis quarti. d. c. ſi eo tē
pore. ⁊ ad. l. ſi. ⁊ ad. d. l. i. rñdet. ⁊ allegat Jo. an. in. c. pe.
de priuil. vbi ſoluit ɔ̃rietatem que eſt in. l. ex eo. ff. de teſta
men. mili. que videtur contraria dicte. l. ſi. nam in. d. l. ſi.
erat in numero militũ. ⁊ transferrebatur ad aliud nume
rum. ſecus eſt in. d. l. ex eo. ⁊ ideo hic cum non eſſet cleri
cus lʒ propoſuiſſet clericari videtur ꝙ non habeat priui
legium clericatus. ⁊ ad glo. d. c. ij. reſponde ibi enim non
loquitur ſimpliciter de animi deſtinatione. ſed loquit̄ de
eo qui eſt conuerſus alicuius eccleſie ⁊ incedit in habitu
⁊ tonſura nolēs eſſe clericus ꝙ poterit impetrare ex quo
habet animum deſtinatum ad clericatum concurrente tñ
conuerſione

conuerſione ⁊ ad illud quod conſuluit Paul. de ca.mi/
deri pót ná in caſu illo nó repugnat ratio ſtatuentiũ.ná
ſtatutũ ió diſponebat forẽſeʒ nó acqrere in mobilia ex eo
q2 nó ſubyt onera ciuitati ⁊ tñ pcipit fruct⁹ rex imobiliũ
ſed iſta rõ ꝓhibitionis non hʒ locũ in caſu illo q2 anteq̃
eſſet in eũ tranſlata poſſeſſio realis non pcepit fruct⁹ ideo
ſufficit ſi tpe traditionis reperiat ſe habilem ⁊ poſſet ta/
37 men ſaluari dictũ cópoſtel.in vno caſu † vʒ ꝙ ſi eſſet lay/
cus ſancte vite habens aium clericandi q2 tũc poterit im
petrare reſcriptũ ad beneficiũ eccleſiaſticũ lʒ ſit laycus ħ
38 dico p tex.mirabilẽ in.§.his oibus.lxi.di.† vbi canon ꝓ/
hibens laycum eligi in epiſcopum reſtringitur vt non có
b prebendaꝶ layc⁹ qui ſanctimonia vite reſplendet [b] vt ac/
cidit de beato Nicolao beato Seuero.⁊ beato Ambro/
ſio vt ibi habetur ⁊ iſto caſu ſaluari poſſet doctrina com
poſtel.tene menti q2 dictũ iſtud eſt ſolemne. item adde in
quantũ dicunt ꝙ ſi ex ſerie reſcripti appet papam ex cer/
ta ſcientia ſcribere ꝓ non clerico tunc valet reſcriptum fa
cit qó habeꝶ in.c.eo libentius.ꝭ.de ſeruis non ordinandis
q2 hoc fuit dictũ Hoſtien.in.d.c.ex litteris.⁊ ego allego
39 do.Bal.in.l.ipetrata.C.ſniaʒ reſcindi.nó poſ. † vbi dicit
ꝙ clauſula ex certa ſcientia non ẽ opus ꝙ extendaꝶ in re/
ſcripto niſi qñ agiꝶ de preiudicio alicuius ſec⁹ qñ nó agi/
tur de pîudicio alicuius q2 tunc illa verba nó ſunt appo
nenda per viá clauſule que habet deſignare ꝙ princeps
negociũ ponderauit.ſed ſufficit ꝙ appareat de eius ſcia
40 vt in.l.itẽ vlpianus.ff.de excuſa.tut.† ⁊ ponit exemplũ ꝙ
fuit de facto.in curia romá tpe Oldradi vbi papa verbo
cótulit beneficium infanti preſentato ſibi ita ꝙ papa ha
buit notitiá infantilis etatis per viſuʒ.tamẽ in litteris nó
continebaꝶ ꝙ ex certa ſcientia cóferebat vtrũ gratia iſta
valeat cũ nemini preiudiceꝶ refert non appere qd fuerit
deciſum in curia.ipſe vero decidit talem gratiaʒ valere.ꝓ
quo dicto p optime faciat pfactũ dictũ Hoſti.licet idem
Bal.aliter determinauerit i.c.i.in titulo per quos fiat in
veſtitura in vſibus feud.⁊ eſt hoc mirabile ad intellectũ
glo.que reputatur ſing.in.c.ſtatutũ in verbo litterarũ.ꝭ.
eo.lib.vi.que voluit ꝙ certa ſcia dʒ exprimi in litteris pa
pe per viá clauſule ⁊ ẽt glo.in cle.ij.de reſcriptis que ẽt re
putaꝶ ſingularis que dicit ſufficere ꝙ in litteris pape ap/
pareat ipſum habuiſſe certam notitiá negocij. q2 prima
gloſa.procedit quando igitur de preiudicio alicuius ſe/
cunda.vero glo.procedat quádo non agitur de preiudi/
cio alicuius per hanc doctriná Bal.tene menti q2 cóiter
doc.reprehendunt glo.in.d.c.ſtatutum in ver. litterarũ
41 † Bal.vero hic in lectura ad ꝓpoſitũ querit qd ſi papa
mandat ꝓuideri impuberi de beneficio curato. facta mẽ
tione in litteris de etate dicit obtemperandũ eſſe litteris
pape allegat Inno.in.c.cum te de eta. ⁊ quali. ⁊ poſtea
diſtinguiꝶ aut eſt ꝓximus pubertati ⁊ eſt obtemperádũ
aut nó eſt doli capax ⁊ tunc expectanda eſt ſecũda iuſſio.
⁊ ſi eſſet infans non eſſet ꝓcedendũ ad executionẽ littera
rũ ꝓpter naturalẽ in capacitatẽ cóſilij idẽ dicit ſi eſſet fu/
rioſus vel prodigus cui per ſniam eſſet interdictũ bonis
q2 ei gubernacula tradéda non ſunt.l.ſi.C.de ſniam paſ/
ſis.certe quo ad pupillũ ⁊ quo ad infantẽ dictũ Bal. eſt
ↄ̃dictum Hoſti.ſuperius allegatũ ⁊ ↄ̃ cómunem doctri/
naʒ ⁊ ↄ̃ illud ꝙ ipſe voluit in.d.l.impetrata.Nec obſtat
propter naturalẽ in capacitatem ↄſilij q2 illo caſu papa
videtur diſpenſaſſe ꝙ poſſet deſeruire per ſubſtitutũ p il/
42 lud ꝙ voluit glo.ſolem.in.c.q2 in tantũ de preben.† No.
ibi nec modicenſis canonicus q2 nó expꝛimiꝶ nomẽ ſci ec
cleſie in qua qs eſt intitulat⁹ ⁊ hoc ſuaꝶ ſtillo curie in ec/
cleſia cathedrali.c.q̃uis el primo de pben.lib.vi.⁊ ibi gl.
antepenultima hec tamẽ eccleſia modicẽſis nó eſt cathe/
dralis ⁊ tamen in ea idẽ obſeruatur.forte eſt ex eo q2 eſt
eccleſia matris ipſius loci faciat ꝙ no.in.c. cuʒ.M.ã.de
de conſtitu.No.ibi ⁊ litteris ipſis hec eſſet adiecta códi
tio ſi dign⁹ ꝙ in iſtis litteris erat appoſita clauſula ſi im
petrans eſſet dignus glo.vltima dicit idem ſi hec clauſu
la nó fuiſſet expreſſa i litteris q2 tacite ſub intelligeretur
c.cauſamq3 de elec.c.ſi.de preſump. ſicut ſubintelligitur
43 in reſcripto clauſula ſi preces veritate nitantur † ⁊ an iſta
clauſula ſi eſt idoneus faciat monitionem an conditionẽ
do. Pet.de ancha.remittit ſe ad Inno.in.d.c.ſi.⁊ ad gl.
in cle.i.de officio deleg.⁊ an preſumatur ydoneus remit
tit ad notata.in.c.ſi forte de ele.lib.vi.⁊ ad regulá ſemel
malus eo.li.⁊ ſi iſte defectus idoneitatis tollatur ſi poſt
44 datá litteraꝝ efficiatur ydoneus † an littere reconualeſcát
remittit ſe ad no.in.c.ei cui ⁊.c.is cui.⁊.c.ſi ꝓ clericis de
45 pben.lib.vi.† ⁊ an de qualitate vel quantitate redditũ
beneficij ſit fienda mentio remittit ſe ad ſuá repetitionem
46 cle.ei.quẽ de conceſ.preben.ita reſidet.† ego vero colligo
ex glo.iſta ꝙ idem operatur tacita conditio ꝙ operatur
expſſa in litteris pape faciat lex.iteʒ q2.ff.de pac. Bal.vo
hic dicit ꝙ iſta ↄditio ita ↄcipiꝶ ſi dignus ſit ydoneus ná
naturaliter quis eſt dignus ſed nó ydoneus allegat Io.
an.hic ꝙ dictũ dicit eſſe diligenter vero ad hoc vʒ quare
littere ſubreptitie ad beneficia ſint nulle nam ideo eſt q2
deficit tacita conditio q2 qui mentitur ſe facit idignũ.l.ſi
dubitetur.§.ea demũ.ff.de fideiuſſo.auc.cótra qui ꝓpriaʒ
.C.de nó nume.pecu.ideo tacite conditionis defectus ipe
47 dit litteras ne ꝓducantur ineſſe.† Ultimo expeditis oi/
bus querunt hic ſcribentes qd ſi papa ſcribit ꝓ indigno
an eſt ſibi obedieñ.⁊ ↄcludunt ꝙ reſcriptũ preſumiꝶ ſub
reptitiũ.c.eam te de eta.⁊ qualita.c.ſi qñ.ã.eo. ⁊ ſi appet
de certa ſcia pape ſibi eſt obtempandũ ⁊ nihil opponeꝶ.
xij.q.i.§.qui aũt.l.vtilitatẽ.ff.de cóſirmando tutore ⁊ ibi
pulchre dixit Bal.ꝙ ſi cóſtat de certa ſcia non pót iputa/
ri ꝙ reſcriptũ non valeat hic tamẽ dicit eſſe expectandaʒ
ſcdam iuſſionem allegat.d.c.ſi qñ doctores tempant pri
mũ dictũ hic niſi tanta eſſet indignitas ꝙ ſalua cóſciẽtia
ꝓuideri non poſſet quo caſu nó eſſet parendũ litteris pa
pe p no.in.c.ad aures de tẽpo.ordi.⁊ in.c.inquiſitioni de
ſnia excómunicatio.ꝙ dictum eſt valde ſingulare vide
que ego dixi in dicto capitulo ſi qñ vide odofre.i.l.puni
48 ri.C.ſi ↄ̃ ius vbi alle.illá.l.† ↄ̃ miſeros prelatos q ita cre
dunt litteris dñi pape ꝙ nó permittunt aliquid exaiari
ↄ̃ ipſas ⁊ vide Bal.in.d.l.vtilitatẽ vbi tex.dicit ꝙ pretor
debet ſequi vtilitatẽ pupilloꝝ ⁊ nó ſcripturam teſtamẽ
49 ti ⁊ ibi Bal.colligit ar.† ꝙ prelatus potius debet ſequi
vtilitatẽ eccleſie q̃ formaʒ mandati dñi pape per errorẽ
50 aliqd ſcribentis.† ſed preſumaꝶ an certa ſciẽtia.d. Pe.
hic dicit ꝙ non allegat.l.itẽ vlpianus.ff.de excuſa. tuto.
oportet enim in litteris exprimi ſnm euʒ vt ibi dixit tex. al
legat ⁊.c.ſi motu ꝓprio de pben.in.vi.facit glo. optima
i.c.paſtoralis.§.preterea de officio dele. Bal.hic dicit ad
plenioꝛẽ doctrinaʒ diſtingue ſic aut pnceps mandat ↄ̃riũ
iuri poſitiuo.ſcripto vel ↄſuetudinario ſi nulli obeſt ſʒ pa
rédũ eſt.l.ij.§.ſi qs a pncipe.ff.ne qd in loco publico ſi vo
alicui obeſt ſʒ parum eſt etiá eſt obtemperádũ.l. quotiẽs
.C.de pcibus imperatori offerẽ.ſi aut multũ ledit aut
expꝛimiꝶ in reſcripto clauſula nó obſtante ⁊c.⁊ reſcriptũ
valet nec eſt expectanda ſcda iuſſio.ſi autẽ nó apponitur
dicta clauſula expectanda eſt ſecũda iuſſio ſnm Archi. in
c.reſcripta. xxv.q.ij.⁊ refert Bal.ita diſtinguere hic col/
lectariũ ipẽ vo putat ꝙ ſi dicta clauſula ſit appoſita vbi
papa non conſueuit diſpenſare ꝙ dicta ſcda iuſſio ſit expe
ctáda q2 per importunitatẽ feciſſe videtur niſi appareat
ꝙ motu ꝓprio fecerit faciendo gratiam abſenti ⁊ igno/
ranti ⁊ hoc ipſum in ſuis litteris ſignificauit.c.ſi motu ꝓ
prio preallc.l.labeo.ff.de iureiur.l.pater.§.ſurdo.ff.de le
51 ij.† Ultimo querit hic Bal.quid ſi aliquis recipiaꝶ in ca
nonicũ nó obſtantibus exceptionibus qbuſcũq3 an tolla
tur exceptio ꝙ ſic laycus ex eo ꝙ habeat aliud beneficiũ
ↄcludit ꝙ non q2 non videntur ſublate exceptiones legi/
time ſtricti iuris nam ille de quibus eſt diſputatio iter do
ctores.hñ ſunt ſublate q2 nimis ſunt ſcrupuloſe argu.l.ſi ſer
uus vetitus de leg.primo ⁊.l.ita pudor.C.de adulterijs.
vñ de appicibus iuris non erit diſputan.l.ſi fideiuſſor.§.

b ¶ Reſplendet Fely. autẽ hic in penult. col.circa fi.vſ. preterea damnat. do. And. ſuper iſto paſſu ná dicit ipẽ ꝙ iſta ſaluatio de layco ſancto nó eſt bóa q2 de mẽte archidi.in dicto §.his omnib⁹ allegato i tex. illa fuerũt miracula diuina q̃ minime ſũt in ↄſequentiá trahenda. vel ⁊ alio mó impugnat affirmando ꝙ fuerit cum illis diſpenſatũ inſuper dicit ipẽ ñ eſſe poſſibile pꝛacticare iſtaʒ ſaluationeʒ q2 loquimur in impetráte ſed cũ omnis actus impetrandi ſapiat ambitiones ergo repugnat ſanctitati q̃ vult ꝙ qs non óbet ſe ingerere. ħ vocari tanq̃ aaron viij.q.i.moiſes Reſponde tu ſi vis iuceri do. Andr.ꝙ prima duo argumẽta ſunt nulla q2 diuinatoria ⁊ tunc diceat michi Archid.quis ſpiritus ſibi reuelauit Tertiuʒ argumentum nihil concludit q2 maioꝛ ꝓpoſitio ſic vniuerſaliter intellecta ẽ falſa nam non omnis actus ipetrádi ſapit ambitionẽ de poſtu.prela. ⁊ de elec.p to. ⁊ ſic vt bon⁹ logic⁹ diluiſti vnico verbo ipſius motiua.

quedam .ff.man. Item ſi excipiens ſit ſuſpectus de calum
nia non debet audiri per hanc clauſulam argu.l.athle-
te.§.amplius.ff.de excuſa.tuto.licet alias audiretur.c.li-
cet cauſam de probatio.predicta dicit vera ſi dicta clau-
ſula ſtat in finibus generalitatis ſed ſi precedat clauſula
ſpecialis ⁊ ſequitur generalis tunc de ſimilibus expreſſis
eſt intelligendū.l.ſed ⁊ ſi quis.§.queſitum.ff.ſi quis cau.
tu vero dicas ꝙ illa verba non obſtantibus exceptioni-
bus quibuſcunqꝫ intelligit̃ de friuolis ⁊ ad hoc allego
52 Bar.in.l.oēs populi ad ſi.ff.de iu.⁊ iu.vbi dixit † ꝙ ſi ſta
tutū tollit interpetrationem intelligit̃ de friuola.⁊ idem
Bar.in.l.i.§.p vim.ff.ꝙ vi aut clā dixit ſtatutū diſponit
ꝙ contra publicū inſtrumentū non amittat̃ exceptio itel
ligit̃ de friuola ⁊ in.l.i.§.interdum.ff.a quibus appel.nō
licet dixit ꝙ ſi tollitur appellatio intelligit̃ de friuola fa-
cit qđ no.i.c.ex parte de officio dele.⁊ in.c.paſtoralis de
appel.⁊ per iſta expedita eſt decretalis veſtra in qua ſi
qd boni dictū fuit gratias ingentes referro ſummo deo.

a **Cauſamque.** Ordo[a] reſcripti re
c cipit iterpetratōes
a iure cōmuni.vel.ſic clauſula in reſcripto po
ſita dꝫ ad ſtatū iuris reduci vbicūqꝫ ſcita re-
periatur.vel ſic ordo reſcripti recipit interpetrationes ab
ordine prefixo a iure cōmuni ⁊ verba prepoſita vel poſt
poſita idem ſignificant ⁊ ordo ſenſus ⁊ itellectus magis
ſeruandus eſt q̃ꝫ abuſiuus ordo verborum hoc dicit.⁊ di
uiditur in prima ponitur deciſa iudicū conſultatio vel p
tis conqueſtio.in ſecunda reſponſio ⁊ iudicum inſtructio
caſus vertente cōtrouerſia inter duas eccleſias ſuper poſ
ſeſſionibus de anatria papa reſcripſit ꝙ ſi alterutra priuꝫ
citata legitime preſentiam iudicum adire vel in iudicio
parere contenſerit iudices deberet partis preſentis reci-
pere probationes ⁊ quantum de iure poſſūt cauſe cogni
tionē ⁊ diffinitionē minime retardare qui iudices lite nō
conteſtata teſtes receperunt papa reſcribit ꝙ in his in q
bus eſt legitime proceſſum ſeruetur proceſſus ſed in eo i
quo non eſt ſeruatus ordo iudiciorum papa decernit il-
lud irritum mandans tam in principali q̃ꝫ in incidenti p
eoſdem iudices appellatione remota fore canonice pro-
cedeñ.rō aūt dubitandi in iſto.c.fuit q2 clam quantū de
iure ⁊ poteritis ſequebatur poſt illud verbum probatio
1 nes ſed iſtud non obſtabat † quia ſermo.debet itelligi ſer
uatis temporibus congruis non enim eſt procedendum i
via precipiti. ¶ Nota.ibi ſi alterutra partium legitime c
tata adire vel iudicio parere contenſerit quia ideo dicit
2 alterutra ⁊ non vtraqꝫ † q2 vtraqꝫ parte abſente procedi
non poteſt vt no.in.l.properandum.§.ſin autem.C. de iu
dic.⁊ ad hoc vt citatus dicatur contumax citacio debet
eſſe legitima[b] q2 non patet ingreſſus ad iudicium niſi p
citationem inſti.de pena temere litigantiū.§.fi.⁊ allego
optimum tex.in.l.fi.C.de canonicis preſtatioibus lib.x.
3 per quem tex.Ang.ibi dixit † conſuetudo curie habet ꝙ
iudex citet quem vt compareat ſub pena.x.librarum mo
do iudex citauit vt compareat ſub pena heris ⁊ perſone
citatus non comparuit concludit ibi Ange.non conſti-
tui in cōtumacia q2 citatio illa non fuit legitima facit ele
gans dictum Jacobi de bel.in auc.de litigioſis.§.ad ex-
cludeñ.vbi dicit citatus fuit aliquis expreſſo in citatorio
ad petitionem excōicati ꝙ ſi non comparuit non dicitur
contumax facit dictum Joan.andre.in additio.Specul.
in titulo.de ſententia.§.iuſta verſiculo .item nulla ratio-
4 ne vbi dicit † qđ ſi citatur quis expreſſo in citatorio ad
petitionem banniti ꝙ ſi non comparet non dicitur con-
tumax quinimmo dixit multum ſingulariter Inno.in.c.ij.
de dila.ꝙ vbi citatio eſt notorie iniuſta licet nō exprima-
tur in citatorio citatus non conſtituitur contumax puta
quia citatus eſt ad locum notorie non tutum clementi.
paſtoralis.§.piſana de re iudi.⁊ exponit Bal.hic iſtud
verbum adire vꝫ perſonaliter ⁊ verbum parere.ſ.per p-
curatorem vere male loquitur primo ꝙ intelligatur vere

a ¶ Ordo.mo
derniores ſcri
bētes hic cōi-
ter trāſeūt cū
ſcđo ſūmario
tāq̃ꝫ magis lr̃e
cōueniat dn̄s
aūt Abb.vtrū
qꝫ ponit ⁊ ap-
probat tu vo
grat⁹ tibi eli
gas ⁊ huiꝰ tex.
mām p hec in
ductiue prorū
corpus iuris
diſcurendo vt
iſra ēt a.d.an.
abūde colliget
p quo vid oēſ
nouiſſime ſcri
bentes hic.

b ¶ Lita.adđ
elegantē text.
v.q.q.pn̄ti q đ
forma citatōis
melius q̃ꝫ alia
aliqua lex for
taſſe in corpo
re iuris exeqt
videas ipm oī
no q2 ē ſingu-
laris.

bū adire perſonaliter nihil allegat poterat allegaſſe gl.
in.l.ſi conuenerit in ver.adire.ff.de iuriſdi.om.iudi.que
5 dicit .i.nos pſentaremus † certe ē beneficiū indultū a iure
vt quis poſſit cōparere per ſe vel per pcuratorem.l.i.ff.đ
procu.l.fi.C.eo.ſꝫ beneficium indultum a lege iudex nō
pōt alicui tollere.c.indultū de regu.iur.i.vi.l.ij.ff.de re.
iudi.ergo ſequit̃ ꝙ intelligit̃ perſonaliter vel per pcura
torem Item male loquit̃ inquantū dicit pere.ſ.per pcu-
ratorem nam iſte tex.apponit duplicē modū ꝯtumatie.
vnum in nō veniendo ad iudiciū alterū in non pendo ⁊
ad hoc allegat̃ cōiter iſte text.in primo nō admittit̃ ap-
pellatio in ſecūdo ſic do.Ant.allegat glo.in clemē.ſi an-
te de dolo ⁊ ꝯtu.ego allego tex.ſingularem ſm̄ dy.⁊ an.
6 in.l.creditor §.iuſſus.ff.de appel.† vbi ꝯtumax in nō pē
do poteſt appellare ſꝫ cōtumax in nō ꝯpendo non poteſt
appellare quinimo dixit tex.ſingularis ⁊ melior de iure
in.l.ppandū.§.ſin autē.C.de iud.ſꝫ Ang.in.d.§.iuſſus
ꝙ contumax in nō ꝯpendo nullū habꝫ recurſū ergo nō
poterit nec appella.nec ſupplica.⁊ rō ē q2 peccat in duo-
bus q2 non venit ⁊ ſucceſſiue non paruit ſꝫ cōtumax in n
parendo peccat dūtaxat in vno ⁊ ex hoc adduci pōt doc
trina dn̄i Abb.in.c.i.de iudic.in qua dicit ſe ſepenumero
7 dubitaſſe † vꝫ nullus dꝫ excomunicari niſi pro grauibus
culpis.c.nemo ⁊.c.nullus.xi.q.iij.ſꝫ nos habemus ꝙ cō
tumax excōicatur vnde dixit gloſ.ſingularis in.c.ſi duo
xcvi.diſtin.ꝙ quelibet ꝯtumacia digna eſt excōicatione
ipſe vero dicit ꝙ aut eſt cōtumax in non ꝯpendo ⁊ tūc p-
cedat illa glo.q2 tunc dr̃ peccare in duobus aut eſt cōtu-
max in non pendo ⁊ tunc ſecus ⁊ allegat tex.⁊ glo.in.d.
l.creditor.§.iuſſus ⁊ comēdat ſe circa hoc dicens ſe ali-
bi non legiſſe ⁊ ſepe de hoc dubitaſſe Sed ꝯ eū dico fo
re caſū in.c.ex lr̃is in ver.q2 non puit fuit cōmunione pri
uatꝰ.ſupra de ꝯſtitutꝰ.vbi eſt caſus formalis.Et ēt ꝯ eū
faciat gloſ.in.d.c.ſi duo inquantum dicit q̃libet ꝯtuma-
tia ergo ſiue ſit in non ꝯparendo ſiue ſit in non pendo di
gna eſt excōicatione facit gloſ.ſingularis apud legiſtas
8 in.l.actionibus.ff.de in litem iurando. ¶ † Nota ibi pñ
tis ptꝰ.probatiōes recipere ꝙ reſcriptum reducit̃ ad ter-
minos iuris cōis vt non deleat ius cōe vel ius alteriꝰ pa
pa enim mandauit ꝙ iudices reciperent pbationes pre
pn̄tꝰ.ꝙ intelligit̃ litꝰ.ꝯtꝰ.⁊ iō glo.in verbo recipere dicit
ꝙ teſtes non debent recipi litꝰ.nō contꝰ.vt per totum vt
litꝰ.nō ꝯtꝰ.et iſtud procedit regulariter ꝙ pbationes fien
de non ſunt litꝰ.non contꝰ.⁊ ēt in cāu huius.c.⁊ rō eſt q2
reſcriptum cū conceditur vr̃ cōcedi.ad obſeruantiam.
iuris cōis tex.eſt melior de corpe iuris in.l.falſo.C.đ di-
uer.reſcriptꝰ.nec aliquid debet continere ꝯ ius cōe tunc
enim eēt pͥuilegium glo.eſt ſolēnis in.c.i.de ꝯſtitu.li.vi.
faciāt.l.reſcripta.C.de precibus impa.offer.⁊ iō vt re-
ſcriptum non operet̃ contra nām ſuam debet ita intelligi
vt non obuiet iuri cōi ꝙ dictum eſt ṽm qñ verba hoc pa
tiuntur.Sꝫ vbi nulla eſſet ambiguitas ceſſaret iſta redu
ctio ad terminos iuris communis.l.ille aut ille.§.cū in
9 ṽbo.l.non aliter.ff.de lega.iij.⁊ eodē mō dicas † ꝙ cōſti
tutio in dubio eſt reducenda ad terminos iuris cōis ēt p
verba in ppria vt in propoſito nr̃o reſcriptum etiam per
impropriatōes verbo4 reducitur vt ſit conforme iuri cōi
vt eſt tex.hic qm̄ in h̄ reputat̃ ſingularis faciat text.in.c.
10 cum dilectꝰ.de ꝯſue.† vbi ꝯſuetudo reducit̃ ad terminos
iuris cōis per verba i ppria idem diceñ.eſt in ſtatuto vt
eſt cāus melior de iure in.l.ſi ſerui veſtri.C.de noxa.gloſ.
in.l.fi.§.in computationē.C.de iure delib.tex.in.c.ex par
te de ver.ſigni.idem in indulgentia vt ſit conformis iuri
cōi.c.dilecto eo.ti.idem debet eſſe in cōſtitutione capitu-
lari tex.habetꝰ.meliorē de iure in.c.ad audienciam đ cle
rico non reſide.idem dꝫ eſſe in iuramento.c.ad noſtram
de iureiur.idem dꝫ eſſe in priuilegio.l.ſi qñ.C.de inoffō.
teſtamēto idem dꝫ eſſe in materia feudali text.melior de
iure in.c.i.de feu.cogni.⁊ faciat .c.i.de gradibus in vſi-
bus feudo4.Et ſi opponat̃ de eo ꝙ voluit Bar.poſt ali
os in.l.

11 os in.l.iiij.§.ptor ait.ff.de dam.infec.vbi dicit†ſtatutũ di-
ſponit q ad petitioné actoris re° poſſit citari pſonalr q
tale ſtatutũ itelligit q poſſit incipe citatio ad domũ ⁊ tñ
ſi tale ſtatutũ deberet reduci ad terminos iuris cóis itel-
ligeret q pus deberet incipe a pſona.ecce nunc qualiter
ſtatutum non reducitur ad terminos iuris cóis ⁊ ita alle
gauit Frã.de rampo.in.d.l.ſi.§.in cóputatione ꝯ Bart.
⁊ ét oia iura nũc pallegata vident deſtruere illá doc.bar.
⁊ ſi dicat q dictũ Bar.pcedit in his que ſunt pui piudi-
cij q ꝯ iſtud allegari pót elegans doctri.Ang.in.l.nó ſo
lũ.ff.de rei ven.⁊ in auc.de exhiben.reis.§.i.vbi.dixit de
iure cói habens iuſtaꝫ cãm litigandi nó punit in expéſis
12 vt no.in.c.finé litibus de dolo.⁊ ꝯtu.†ſed pone ingt ſta-
tutũ diſponit q victus ꝯdénet victori in expenſis dicit q
tale ſtatutũ intelligit ét ſi victus habuerit iuſtá cãꝫ litigã-
di.ecce nunc qualr agit de magno piudicio ⁊ tñ ſtatutuꝫ
nó reducit ad terminos iur.cóis poſſet dici dictũ Ange.
limitandũ ⁊ reſtringédũ qñ ille expenſe ſunt modice ar.
l.ſi oleũ.ff.de dolo ſecus ſi eſſet magne.faciat ét ad pdicta
q pulchre voluit Dñicus in.c.nó eſt de ꝯſue.lib.vi.vbi
13 vbi dixit†ſtatutũ diſponit q ſtet allegationi actori.⁊ p-
bationi q de iure cói nó ſufficit allegare.ſed pbare vt ibi
dixit glo.⁊.l.i.in verbo dicat.ff.ſi quadru.paup.fe.di.⁊ i
l.magis puto.§.illud.ff.de re.co.tex.in.l.doce.C.de rei.
ven.c.cũ ſup de ꝯceſſio.pben.¶No.ibi quantũ de iure
poſſe.iſtũ modũ loquédi hr in.c.cũ dilecti.J.de dolo ⁊ có
tu.in ver.q̃tuꝫ de iure poſſemus ⁊ in.c.tũ ex lrĩs de in in-
14 te.reſti.q duo iura allegat glo.ij.hic in vbo q̃tũ.†tex qua
gl.iuncto iſto tex.colligit q talia vba non inducũt comi-
nationé.⁊ ſubdit glo.iſta q talis clá ſimplr dꝫ apponi in
c tmino pemptorio° poſt ipſuꝫ pemptoriũ vt.d.c.cũ dilecti
qꝛ poſt pemptoriũ edictũ iudex dꝫ cóminari ſe pceſſurũ
alleg.l.in pemptorio.ff.de iudi.⁊ ita reſidet glo.iſta do.
Anto.hic refert compoſtel.dicere q clauſula iſta eſt co-
minatio de pcedendo ad vlteriora q̃tum de iure pót nec
hꝫ vim pemptorij.⁊ ad hoc allegat Jo.an.in.c.i.ne cle.
vel mo.⁊ in.c.ex tue de cle.non reſi.⁊ ſpec.in tit.de citató
§.viſſo verſi.ſed querit ⁊ allegat ét Bar.in.l.ſi finita.§.
iulianus.ff.de dã.infec.facienté dñiaꝫ an dicat in cómina
tione alioqn pcedemus ꝯ te ad cognitioné ⁊ pnunciatio
né iuſticia mediante ⁊ tunc talis cóminatio hꝫ vim pem
ptorij.ſed ſi dicat q pcedet ad vlteriora q̃tuꝫ de iure po
terit q iſta cóminatio non hꝫ vim pemptorij ⁊ ita reſidet
ſed Jo.de imo.hic refert Inno.dicere q hec cĺa quantũ
de iure poterimus appoſita in citatóe nó hꝫ vim perem
ptorij allegat Bar.i.d.§.iulianus.ſecus ſi dixerit alioqui
procedemus ad ſententiaꝫ tua contumacia non obſtañ.
qꝛ tunc talis cominatio habet vim pemptorij ⁊ ita reſi-
det.⁊ idem Jo.de imo..l.ſi finita.§.iulianus dicit q ſi bñ
ponderent verba Innocen.hic videtur ſentire illud qð
voluit Bartolus ibi. Sed do.Abb.hic refert Inn.⁊ có
poſtel.dicere q iſta cĺa cóminatoria appoſita in ſimplici
citatóe nó hꝫ vim pemptorij cũ ſoleat apponi in termino
peremptorio vt.d.l.impator refert poſtea Bar.alr diſti-
guere in.d.§.iulianus q aut iudex cóminat ſe pceſſuruꝫ
quatenus de iure poterit ⁊ tũc non hꝫ vim pemptorij qꝛ.
pót intelligi q pcedet ad aliam citationé aut cóminat
ſe pceſſurũ ad cognitioné ⁊ deciſioné negocij ⁊ tũc hꝫ vi
pemptorij ⁊ dicit q hác doctriná Bart.voluerũt do.de
rota deciſióe.ccxxxviij.ſed ꝯ hoc dictũ ipſe opponit de di-
cta.l.in perẽptorio vbi dicit q in pemptorio cóminatur
ſe pceſſurũ ad cognitioné ⁊ deciſioné ergo nó hꝫ vi pem
ptorij ipſe reſpondet duplr ſuſtinédo dictũ bar.tex.ibi nó
iponit neceſſitaté iudici vt apponat illá cĺam vnde dicit
qð illa cĺa apponit ad cautelá cũ expmit pemptoriũ cuꝫ
terminus pemptorius hẽat vim trine citatióis.l.tres de
nunciatóes.C.quõ ⁊ qñ iudex.c.de illicita.xxiiij.q.iij.ſe-
cũdo quaten° gl.iſta dicit qð dꝫ poni iſta cĺa in pempto
rio nó bene dicit ſi p verbũ dꝫ intendit inducere neceſſita
té ſecus de honeſtate.Uel ſcdó ⁊ melius dicit reſpóderi
poſſe qð tex.in.d.l.in pemptorio nó dicit qð in pempto-
rio dꝫ expmi illa cĺa ſꝫ poti° declarat qd iportat pempto
15 rium.ná dicendo cito te pemptorie nihil aliud eſt dicere
q̃ cóminari de nó expectádo vlterius ptem ſed de pcedé
do vlterius ad deciſioné ⁊ cognitioné q̃tum de iure fieri
poterit ſi ergo hoc importat ſignificatum pemptorij dbe
mus dicere q illa verba explicite plata habét vim pem-
ptorij qꝛ non reffert qd exequipolétibus fiat.c.licet ex q̃-
dam de teſti.⁊ ita reſidet tantj.doctor ⁊ exiſtens nó po-
teſt haberi clara doctrina ⁊ ante omnia oppono eis in
facie.textum.mirabilem ⁊ glo.pegrinam in.l.ſi aparitor
in verbo.edictuꝫ quo reuocari adiecta códitione legibus
niſi fuerit ſatiſfactum.C.de choartalibus lib.xij.⁊ ibi gl.
in verbo conditióe dicit niſi ad talé dié venerit pfert ſen
tentiam ſic eni pemptoriũ mictetur.l.i pemtorio.ff.de iu.
nam hic quodámó é pemptoriuꝫ id damnari pót iſta ſũt
16 formalia verba illi° glo.vñ probatur ibi q quotiens iu-
dex dixit cito vt cópareas tali die alr pcedetur ad ſenten
d ciam q iſtud eſt pemptoriuꝫ° ⁊ ibi dicit Bart.non mo-
dum citandi q dꝫ fieri cominatio q niſi citatj.infra talé
dié veniat ſnia feret ꝯ eum non enim ſufficit ipm ſimplici
ter citari ad audiendũ ſniam ſꝫ q veniat aliter ſnia feret
cótra eum q dicit eſſe valde no.⁊ licet ille tex.loquat in
cá criminali tñ Bar.dicit ſe ibi credere idem eſſe in cá ci
uili.Et tu ad h allegare potes qꝛ citatio ita fit in ciuilib°
ſicut in criminalibus vt.l.abſentem.ff.de penis ecce nunc
q caſus formalis eſt ibi pro iſta qóne ⁊ mirum eſt q do
mi.meus Jo.de imo.⁊ do.Abb.qui putabát ſe actigiſſe
ſumá minerue arcé ita defecerit in ſuo ſalutari ⁊ ibi bar.
in.l.ad peremptorium.ff.de iudi.dicit ſe credere q ſi in
citatione exprimeret qð ipo nó veniéte pcedetur ad ſniaꝫ
q illud dictum habet vim peremptorij et no.p.d.l.iperé
torio mirum eſt q nó meminerit d tex.d.l.ſi ipator.Sed
do.Anto.in.d.c.tũ ex lrĩs de in integruꝫ reſti.colligit ex
17 illo tex.† q cominatio pceſſus ad vlteriora non habet
vim peremptorij niſi aliter expmatur ⁊ idem do.Anto.
in.c.cum dilecti palle.colligit q cominatio de pcedédo
ad vlteriora non habet vim pemptorij qꝛ ponit poſt per
emptorium ⁊ ad hoc allegat q no.in hoc.c.⁊ idem do.
An.in.c.ad petitioné de accu.reffert bar.i.d.§.iulian° di
cere qñ per viam cominationis iudex dicit ſe pceſſuꝝ ad
ſniam qð habet vim peremptorij.Sed ſi cominat de p-
cedendo ad vlteriora nó habet vim pemptorij qꝛ tũc vr
pteſtari quod ſm ius pcedere vellit ſꝫ d iure eſt quemli
bet dbere citari ad quemlibet actum iudicialem.l.d vno
quoqꝫ.ff.re.iudi.⁊ dicit qð diſtinctióem Bar.ſequuti fue
rint dñi de rota ꝯcl'one.ccxxxviij.do.Abb.in.d.c.cuꝫ di
lecti colligit iudicé poſſe in iudicio cominari d pcedédo
ad vlteriora ꝯ contumacé ⁊ ſic vꝫ ibi tex.ſm eum qð per
emptoriũ nó hꝫ vim cominationis nec cominatio hꝫ vim
pemptorij ipe dicit dicas melius vt voluit Bar.in.d.l.ſi
finita.§.iulianus ⁊ do.de rota in preallegata cóclusione
18 ⁊ remittit ſe addicta per eũ in iſto.c.Bal.vero in.d.l.† p
emptoriam q̃rit an cominatio appoſita in prima citatio
ne habeat vim peremptorij ⁊ allegat glo.ibi qð ſic dum
modo cominet ꝯ ſe pnunciationé ſecus dicit ſi iudex di-
cat procedemus quatenus de iure poterimus qꝛ iſta nó
eſt cominatio allegat ſpecul.in titulo d citatione.§.iuſ-
ſo.verſi.ſꝫ queritur an cĺa allegat ét glo.in.d.l.ſi ipator
allegat ét qð no.Inn.in.c.ex lr̃is de exceſi.prela.Certe
Inn.in.d.c.ex lr̃is nó dixit hoc q ipe allat ſed bene dixit
non eſſe neceſſe ad peremptorium perueniat ad eum qui
de contumacia vocatus eſt idem Bal.in lectura ſua hic
querit qð operat illa cĺa q̃tum de iure poterimus reffert
Inno.hic dicere qð iſta eſt cominatio non peremptoria
ipſe vero dicit ſe addere ad hoc niſi ſtat in arbitrio iudi-
cis forte voluit ſétire q ſi ſtabat in arbitrio iudi.citare
non peremptorie puta qꝛ cá erat ſumaria talis comina-
tio dicitur peremptoria ⁊ eſt mirabilis limitatio ad iſtá
glo.⁊ ad dictum Inno.⁊ ad oia iura ſuperi° ad hoc pó

c¶ Peremptorio. Pro q̃ materia vide ſeix.hic in ter tia colũ.circa medium verſi.quãdo ſit op° vbi tangit omnes iſtas materias que ex iſta glo.colligit do.Andr.hic ⁊ ipſas am pliat vel reſtrĩgit more ſuo diſcurendo per omnes caſus limitãdo ⁊ ad dendo ⁊ facit ad materiá qð voluit rota deciſione.ccxlv.in nouis quas videas.

d¶ Peremptorium. Uid ad materiá ele gantem gl.in terminis ⁊ ibi ſcribentes in.c.conſuluit de offi.deleg.⁊ vi de.l.ij.C.quomodo ⁊ qñ iudex ⁊ facit qð voluit rota allegata dci.ſ.numero.xliij.

derata ⁊ de hoc dico fore glo. ſtupendam in.l.i.C.comi
nationes epiſtollas tene menti q̄ꝛ hoc dictum non eſt cō
temneñ. Subdit hic Bal.ſꝫ ſi iudex dicat ꝓcedemus ad
ſniaꝫ talis cominatio eſt pereuptoꝛia allegat no.in.d.l.
ſi apparitoꝛ ſꝫ do. Pet. de anchara. in repoꝛtatis ſuis q̄
fecit in pꝛima parte .ff. veteris in.d.l. ad peremptoꝛiuꝫ re
fert dictū Bar. ibi ⁊ ēt dictū Bal. ibi ſupius allegatū al
legat ēt Inn. in.d.c. ex lr̄is ſed Ang. in.d.l. in pemptoꝛio
20 dicit † qḋ vbi iteruenit iſta cominatio. deferenda ſnia pōt
ad ſniam deueniri ⁊ ita loquiẛ illa lex nec eſt neceſſe ſꝫ
cū ꝙ adiciaẛ verbū ⁊ pemptoꝛie gl. dicit de hoc foꝛe ſin.
gu.i.d.l. ſi apitoꝛ ſecus dicit ſi cominareẛ i gn̄e ſe ꝓceſſuꝝ
ad vlterioꝛa q̄ſtuꝫ de iure poterit q̄ꝛ talis cominatio nō
hꝫ viꝫ pemptoꝛij ⁊ ad diffinitiuā ꝓcedi nō poterit ⁊ ad h̄
21 alle. gl. Inn. i v̄bo qdā putāt poſitā hic ⁊ ita reſidet † bal.
v̄o in ru. C. cominatōes epl'as in v̄. q̄ro qd ipoꝛtet illa cl'a
q̄ apponiẛ in citatoꝛio alioqn q̄ſtū de iure poterim⁹ ꝓce
dem⁹ an ſit cominatio decidit ꝙ nō. ⁊ ſubdit gl. l.i.co.ti.
22 dicere vnū mirabile † ex quo iferri pōt ꝙ in ſūmarijs iudi
a cijs ᵃ talis cl'a hꝫ vim citatiōis pemptoꝛie ⁊ ſic vr̄ ſenſiſſe
expſſe illō' ꝙ tacite ſenſit h̄ ⁊ ſic lꝫ iſta gl. dicat ꝙ illa v̄ba
ꝓcedem⁹ ad vlterioꝛa quaten⁹ de iure poterim⁹ nō ipoꝛ
tet cominatōeꝫ pemptoꝛiā nō hꝫ locū in cauſis ſūmarijs
ꝙ bn̄ notabis hodie p no. in cle. diſpendioſaꝫ de iudic. ⁊
⁊ cle. ſepe de ver. ſi. relati ſūt ſcribētes ſup hoc paſſu. ego
adduco in mediū tex. i.d.c. cū dilecti in v̄. alioqn cū aſſi
gnarem⁹ ei ꝓ pemptoꝛio terminū ſupꝛadictū ſciret ꝙ q̄ſ
tū de iure poſſemus ꝓcedem⁹ ex tūc in negocio memoꝛa
to q tex. ꝓbat ꝙ eo ip̄o ꝙ p iudicē datus ē termin⁹ pem
ptoꝛius dꝫ ſcire lꝫ al'r nō expmaẛ iudicē ꝓceſſurū ad vlte
rioꝛa ⁊ p ꝯn̄s ille tex. ꝓbat apto oꝛe illud ꝙ dicebat do.
Abb. hic i ſc̄da ſol'one dū dicebat ꝙ.d.l. i pēptoꝛio n̄ dic̄
ꝙ i pemptoꝛio dꝫ expm̄i illa cl'a ſꝫ poti⁹ declarat qd ipoꝛ
23 tat pēptoꝛiū † nā dicē ſcitote ꝙ pēptoꝛie nihil aliud ē dicē
q̄ſ cominari de nō expectādo vlteri⁹ ptē ſꝫ ḋ ꝓcedēdo vlte
ri⁹ ad cognitionē ⁊ deciſionē q̄ſtū de iure fieri poterit q̄ꝛ
ſi hoc ipoꝛtat ſignificatū pemptoꝛij debem⁹ dicē ꝙ illa v̄
ba explicite ꝓlata hn̄t vicē pemptoꝛij cū nō referat qd ex
eq̄pollētib⁹ fiat ⁊ ſic tex. ille ꝓbat dictū ciua ⁊ ē ſatis col
loratū hoc. ſed certe tex. d.c. cū dilecti ꝓbat totū ꝯ̄riū ⁊ p
ꝯn̄s male vr̄ itellexiſſe. d.l. i pemptoꝛio nā i.d.c. cū dilecti
dr̄ ꝙ cū ē aſſignat⁹ termin⁹ perēptoꝛi⁹ pars ſcit ꝙ iudex
ꝓcedet i negocio q̄ten⁹ ḋ iure poterit. ſꝫ certū ē ꝙ p illa v̄
ba nō pōt deueniri ad ſniaꝫ diffinitiuā vt voluit bar. i.d.§.
iulian⁹ ⁊.d.l. ad perēptoꝛiū ⁊ Inn. hic ⁊ doc. ſuperi⁹ re
lati niſi addat dicēdo ꝓcedem⁹ ad vlterioꝛa q̄ten⁹ de iu
re poterim⁹ cognoſcēdo ⁊ ſniando ⁊ iō tex. in. d.l. i perē
ptoꝛio dixit ad cognitionē ⁊ ꝓnūciationē ⁊ per ꝯn̄s illa
ſc̄da ſo. d. abb. nō ē v̄a ergo ſeqẛ ꝙ ſtat firmū ꝯ̄riū foꝛma
24 tū de. d.l. i perēptoꝛio vbi tex. dicit † ꝙ i perēptoꝛio iudex
cominat ſe ꝓceſſuꝝ ad cognitionē ⁊ ꝓnūciationē lꝫ ḡ iu
dex cominat ſe ꝓceſſuꝝ ſe ad cognitionē ⁊ deciſionē ni
hilominꝰ ſi nō p̄miſſit perēptoꝛiū nō poterit ad ſniam de
uenire parte nō citata perēptoꝛiū eni n̄ patiẛ aduerſariū
tergiuerſari vt ē tex. i.l. ⁊ tertiū. ff. ḋ iu. iō voluit ꝙ appo
nereẛ perēptoꝛiū ⁊ cominatio ad cognoſcēdū ⁊ decideñ.
⁊ per ꝯn̄s doc. bar. nō vr̄ v̄a ⁊ ſic gl. iſta dixit merā v̄itatē
dū dixit ꝙ iudex poſt perēptoꝛiū edictū dꝫ cominari ſe ꝓ
ceſſuꝝ ⁊ ſi v̄e pōdereẛ gl. iſta ſētit ꝙ iudex dꝫ comiari ſe ꝓ
ceſſurū ad cognitionē ⁊ deciſionē ⁊ ſic nō ē veꝝ illud ꝙ
dicebat Io. ḋ imo. ꝙ iſta gl. ſentit id qḋ voluit Bar. nā di
cit ꝙ poſt edictū perēptoꝛiū dꝫ cominari ſe ꝓceſſurū ad
cognitionē ⁊ deciſionē ⁊ Bar. dicebat ꝙ ſi nō p̄miſit edi
ctū perēptoꝛiū ſi tn̄ citat vt cōpareat alioqn ꝓcedet ad co
gnitionē ⁊ deciſionē ꝙ tūc poterit ꝺueniri ad ſniaꝫ abſqꝫ
alia citatōe ⁊ ſi dicaẛ gl. nō dicit hoc ſed dū taxat dicit iu
dex cominari dꝫ ſe ꝓceſſurū q̄ꝛ ad hoc r̄ndeo ꝙ iſta gl. dꝫ
itelligi ſm legē q̄ſ all'at vt voluit Bar. i.l. nō ſolū.§. libe
ratōis. ff. de liberatōe legata. ſꝫ iſta gl. alle. d.l. in perēpto
rio q̄ dicit ad cognitōeꝫ ⁊ deciſionē ḡ ita itelligenda ⁊ ſi

a Iudicijs. Cogita an ratio huius dicti a Bal. rē poſſit quia verbū poterimus ſignificat poſſe vndecunqꝫ ēt per arbitrium qḋ in ſūmarijs in ꝓcedendo iudices habēt a lege de hoc vide. d. Alex. ḋ imo. in.§. iulianus allegato i tex. vbi plenꝰ quaꝫ alibi tractantur infinite. q. in hoc materia citationum de qbus multum. crocitant anti qui ⁊ moderni ſcribentes. hic.

opponiẛ vſi h̄ tn̄ allegaueras tex. per bar. ⁊ gl. i.d.l. ſi ap
paritoꝛ ꝯcepi ita r̄ndē ꝙ loquaẛ i cāu ſp̄aliſſimo vꝫ i offi
ciali ſe abſentāte quo cāu pōt ferri ſnia ꝯ̄ eū abſēteꝫ iuxta
no. i.l. ne diu. C. ḋ penis ſine perēptoꝛio vt ibi ē caſus ⁊ iō
nō pōt ille tex. trahi ad ꝯn̄tiā. l.i. ad ſi. ff. ad municip. ⁊ ſi
bn̄ pōderes bar. i.d.§. iulian⁹ nihil boni alle. ⁊ i.d.l. i per
ptoꝛio nō loquiẛ affirmatiue ſꝫ dicit ſe credere hoc ⁊ i.d.
l. ſi apparitoꝛ dicē bar. ꝙ ille tex. loqẛ i cāu c̄riali. ſꝫ an hēat
locū in cā ciuili dicit ſe credere ꝙ ſic ⁊ pur nō loquiẛ affir
25 matiue. No. ibi i cāe cognitōe ac ḋciſiōe ꝙ ꝓbaẛ h̄ † ꝙ ali
ud ē cauſe cognitio ⁊ aliud ḋciſio quē tex. iducūt ſcribē
26 tis hic ad. q. † delegata ē cognitio cauſe an videaẛ delega
ta ei⁹ ḋciſio ⁊ iſte tex. ꝓbat qḋ nō ⁊ ē qḋ quottidiana ⁊
ſolēnis ⁊ ſparſim i pleriſqꝫ locis exaiata per ſcribētes. ſꝫ
ad plenū per neminē me ſciēte ⁊ qdē gl. i.l. q ꝓcuratorem
ff. ḋ ꝓcu. ḋterminauit qḋ nō ⁊ moueẛ ar. l. vbi. C. de falſis
⁊ auc. ad hec. C. de iu. q̄ſ gl. reputauit foꝛe ſin. do. me⁹ Io.
ḋ imo. i.c. paſtoꝛalis.§. q̄ꝛ v̄o. ḋ de officio dele. guil. de cu. i
d.l. q ꝓcuratorē diliguit hoc mō ꝙ p̄nceps nō ꝯſueuit ſi
bi ſniam reſeruare vt. l.i. ad ſi. C. q ꝓ ſua iuriſdi. iō tūc cō
miſſa cognitione per p̄ncipē vr̄ cōmiſſa diffi. h̄ ꝓbat tex.
foꝛmalis i.l.i. C. ſi ꝯ̄ ius vel vtil. publi. ſed certe glo. ibi
multū ſolēnis in verſiculo. cognitio exponit. i. cauſa fuit
delegata ⁊ ſic nō fuit delegata cognitio ⁊ p cōſequens gl.
illa ſenſit ꝯ̄ eius qḋ voluit guil. ⁊ ſic gl. i.d.l. q ꝓcuratoꝛeꝫ
nō ē ſinglr̄is ⁊ vnica. q̄nimo al'ſo gl. iij. h̄ volentē i.d.l. vbi
.C. ḋ falſis ⁊ ēt iduco tex. iſtū ꝯ̄ guil. nā hic loquiẛ i ḋlega
to pape ⁊ nihilominꝰ papa cōmiſit cognitōeꝫ ⁊ ḋciſionē
⁊ p ꝯn̄s tex. iſte ḋſtruit opi. guil. ſubdit gui. aut loq̄mur i
mādato legiꝫ ⁊ tūc q̄ꝛ iuriſdictio ē oꝛdiaria ⁊ fauoꝛabil' q̄
p legē cōmittiẛ ⁊ tūc tal' cōmiſſio referẛ ad ḋciſionē niſi lex
vtaẛ v̄bis taxatiuis ſec⁹ dicit i delegata q̄ꝛ nō trāſit ḋciſio
tn̄ al'a ꝯ̄ guil. l.i pemptoꝛio in v̄bo cognitōem ⁊ ḋciſionē
q tex. loqẛ i oꝛdinario ⁊ tn̄ ponuẛ vt diuerſa ⁊ ſepata ⁊
per ꝯn̄s dictū guil. ꝯfūdiẛ per illū tex. ang. i.d.l. q ꝓcura
toꝛē dicit illā gl. ꝓcedē i delegato ad vnā cāꝫ cui ſi cōmit
tiẛ cognitio nō trāſit ḋciſio ſed nō ꝓcedit i ḋlegato ad vni
uerſitatē cāꝝ ⁊ moueẛ q̄ꝛ talis ḋlegat⁹ tꝫ locū oꝛdinarij ⁊
ſic eo ip̄o qḋ ē mādata cognitio vr̄ mādata diffinitio alle
gat Ia. bu. ibi ideꝫ dicit ibi ang. i oꝛdinario. c. ſi mādata
ē cognitio vr̄ mādata diffinitio alle. Ex. i.l.i.§. cū vrbē. ff.
ḋ offi. p̄fec. vrb. ſubdit ēt Inn. dicē. i.c. ad hec ḋ offi. arch.
27 † qḋ ſi alicui mādaẛ audiētia cāe ex hoc ſolo pt̄ cognoſcē
⁊ diffinire ⁊ idē ang. i.l. ḋ qua re. ff. ḋ iudi. all'auit h̄ dcm̄
Inn. i.d.c. ad hec ⁊ ēt dixit h̄ teneri per ſpe. i ti. ḋ iu. ḋle.
.§. ſeqẛ v̄ſi. no. qḋ ſimplr̄. ego ꝯ̄ h̄ dcm̄ ang. al'ſo gl. ſing. ⁊
28 vnicam i.d.l. vbi. C. ḋ falſis q̄ dicē † qḋ vbi cōmittiẛ audiē
tia cāe nō pt̄ iterlocutoꝛiā ferre ⁊ ēt ꝯ̄ ang. al'ſo elegātē ⁊
ſtupendā gl. i.c. ij. ḋ excep. li. vi. q̄ dicē qḋ regl'a. d.l. ḋ q̄ re.
ſi hꝫ locū i auditoꝛe ⁊ ad dcm̄ Inn. r̄nderi pt̄ qḋ loqẛ qn̄
audiētia cōmittiẛ oꝛdiaria cui⁹ iuriſdictio ē fauoꝛabilioꝛ
q̄ſ ḋlegati vt hr̄ i.c.i. ḋ reſcri. li. vi. ⁊ ad maꝫ vide do. Ant.
⁊ alios i cle. auditoꝛ eo. ti. ⁊ lꝫ ang. vellit qḋ delegat⁹ ad
vniuerſitatē cāꝝ eq̄pēẛ oꝛdinario gl. ḋ h̄ alle. i.l. pōponi⁹
al's icipit ſi vni. ff. ḋ re iu. ⁊ ꝓ certo ꝯ̄ illā glo. ē caſus i.c. ne
29 aliq ḋ hc. li. vi. ⁊ ēt idē ang. i.l. iudex. ff. ḋ re iu. dixit † qḋ ḋ
legatꝫ ad vniuerſitatē cāꝝ pt̄ iteꝝ cognoſcē iuxta no. i.l. ſi
vt ꝓponis. C. qūo ⁊ qn̄ iu. ex eo q̄ꝛ eq̄peraẛ oꝛdinario ⁊ ēt
Pe. de anc. i.c. lꝫ ḋ offi. ḋle. dixit qḋ delegat⁹ ad vniuerſi
tatē cāꝝ ꝑpetuat ſibi iuriſdictōeꝫ emiſſa citatōe ſup vna
re ſic eſt i oꝛdinario all'at dicta p ſe in. c. qm̄ de offō dele
ga. mirū eſt qḋ iſti prēs nō viderint gl. in. c. cāmqꝫ de ap.
q̄ dicē qḋ eſt quaſi oꝛdinari⁹ ego vero ꝯſidero qḋ eq̄pera
tur oꝛdinario quo ad ſub delegādū vnā cām vt. l.i.§. ſi. ff.
qs ⁊ a quo ⁊ per ꝯn̄s extra illū caſū foꝛmalr̄ ⁊ eſſentialr̄
iudicabiẛ delegatꝫ ⁊ per ꝯn̄s delegat. ꝯmiſſa cognitione
nō trāſit ḋciſio. ſed Io. an. in tit. de offō. delega.§. ſeqẛ
v̄o ⁊ no. qḋ ſimplr̄ diſtinguit qḋ aut delegatio cognitio
nis ē facta ab oꝛdinario ad quem de facili recurri pōt ⁊
nō tranſit diciſio. aut eſt facta a p̄ncipe cū ad eū de facili

opponiẛ

oppóſi ꝙ recurri nó poſſit ⁊ tũc tráſit ét deciſio. faciat ad h
ꝗ ſcribit ꝑ oēs in. c. ꝙ ſup his de fide inſtru. inq̃tum ꝗrit
30 an credat legato. í ſibi cõmiſſis abſq licētia ⁊ diſtiguit
ꝙ aut eſt in curia pape ex quo de facili pót hri vitas cre
dit aut extra curiá ⁊ tũc ſecus. ſed pódera q2 ex iſto dicto
Jo. an. ꝙ ſi de facili poſſet recurri ad ꝓncipé tũc cõmiſſa
cognitióe nó videret cõmiſſa deciſio. ſed iſtud eſt ꝯ tex. d.
l. i. C. ſi ꝯ ius vbi ſi ꝓnceps delegat cognitioné vr delega
re deciſionem ⁊ per ꝯñs nó vr hñdicere Jo. an. diſtiguit
⁊ ſecũdo alr Jo. an. ꝙ aut eſt factá cõmiſſio per viá iuriſ
dictionis ordinarie ⁊ tũc tráſit cognitio ⁊ deciſio aut per
31 b viá delegatóis ⁊ tũc ſecus † q2 fauorabilior é ordinaria
q̃ delegata iuriſdictio vt dictũ eſt. Certe iſta diſtictio fu
it guil. de cu. ió laborat eo. morbo quo ſuperi⁹ demóſtra
ui Bar. vo. in. d. l. a diuo pio in. ij. col. ff. de re iudi. ſequit
gl. i. d. l. ꝗ ꝓcuratoré diſtiguit tñ hoc mó aut cõmittit cá
ſimplr ⁊ tũc tráſit deciſio ⁊ cognitio do. me⁹ Jo. de imo.
32 vbi allat ꝓ hoc dicto. c. i. de ſeqſtra. poſ. ⁊ fruct⁹ † vbi ali
ud eſt cõmittere cám ſup tali re inter talé ⁊ talé ⁊ tũc ve
nit petitoriũ ⁊ poſſeſſoriũ aliud eſt cõmittere cám poſſeſ
ſorij q2 tunc venit dũtaxat poſſeſſoriũ. ego ꝓdicto Bart.
alſo. gl. in. d. l. i. C. ſi ꝯ ius inq̃tum dicit ꝙ ió vr ét delega
ta deciſio q2 fuit delegata cauſa ⁊ ſic ꝓdicto eius gl. é ibi
in indiuiduo ⁊ alſo ét gl. in. c. venerabili. ĩ. de offic. deleg.
ſubdit Bar. aut fuit cõmiſſa cognitio ⁊ tunc vr denega
ta diffinitio ar. c. nó ne. de pſump. ⁊ l. cũ ptor. ff. de iud. cũ
ſi. ⁊ iſtud ſeqt Jo. de imo. in. d. c. paſtoralis. §. q2 vo. ego
vero ꝯ Bar. alſo. gl. in. c. cũ ſup de cá poſ. ⁊ ꝓprie. q̃ dicit
33 † ꝙ vbicũq cõmittit ſola cognitio ⁊ ſic per verba taxati
ua. tunc non tráſit deciſio ergo ſecus ſi cõmittit cognitio
ſimplr q2 tũc tráſit ét deciſio Saly. ét in. d. l. vbi tranſit cũ
ꝯcordia Bar. ſed do. Abb. in. d. c. cũ ſuper allat tex. iſtũ
ꝙ cognitio ⁊ deciſio ſint diuerſa ⁊ cõmiſſo vno nó vr cõ
miſſũ reliquũ allat no. in cle. auditor de reſcri. ⁊ rñdit ad
l. de qua re. ff. de iudi. ꝙ ꝓcedat data ptáte decidẽdi ſecus
qñ ptáté non hz ⁊ dicit ſe nouiſſime tenuiſſe hác opi. i. c.
ſuper qónũ in ꝓn. ĩ. de of. dele. ꝙ cõmiſſa cognitióe nó vr
cõmiſſa deciſio bal. vero i. d. l. ꝗ ꝓcuratoré refert martinũ
34 ſilimani ⁊ Ja. bu. tenuiſſe diſtictioné guil. † ⁊ dicit ét Ja.
bu. vt ipſe refert ꝙ qñ lex mandat cognitioné niſi ille cui
mádata ét ꝓnũciaret ꝙ eſſet abſurdũ. l. de qua re. ff. de iu
di. ſed vbi hó delegat lz non ꝓnunciaret delegat᷑. ad hec
35 redit ꝓnunciatio ad delegáté auc. ad hec. C. de iudi. † ꝙ i
ducit ad. q. ſtatuti diſponētis ꝙ de homicidio iudex ſm
ſuũ arbitrũ hēat licētiá ingrẽdi ⁊ ꝓcedẽdi ꝙ hre vi ét
mádatũ ꝓnunciádi non tñ poterit ꝓnũciare ſm ſuũ arbi
triũ ſed ſm formá iur. ná in eo ꝙ cognoſcit vr ordinari⁹
ſed i eo ꝙ ex ſuo arbitrio facit vr delegat᷑. q2 cum aliqd
addamus ⁊ c. l. ius ciuile. ff. de iuſti. ⁊ iu. ió ſm illũ modũ
non vr mádata diffinitio ſm Ja. bu. q̃ addit᷑. bal. dicit ſe
hũiſſe a libro ſcripto de manu ꝓpria ipſius ꝙ eſt notádũ
36 † ſi é data ptás ꝓcedẽdi de iure ⁊ de facto ꝙ in decidẽdo
dz ſeruare ius cóe ſed iudicio meo. bar. i cõmẽto. l. ſi ſocie
taté. §. arbitror. ff. ꝓ ſocio ⁊ i. l. dié ꝓferri. §. arbitrari tz ꝯ
37 ci⁹ ꝙ voluit Ja. bu. ⁊ bal. dicit. n. † ꝙ ſi cõpromiſit i arbi
tro vt procedat de ſe compromittitur in arbitrum vt pro
cedit de iure ⁊ de facto ⁊ decidit de iure tantum ꝙ non
ꝓt ꝓnũciare ꝯ ius litigator᷑. ná ex dicto bar. ſeqt ꝙ ſi ñ fu
iſſet expſſũ ꝙ de iure tm̃ ꝓnũciaret ꝙ potuiſſet de iure ⁊
de fcó ꝓnũciare q2 cũ pronũciatio ſit ſeqlla cognitóis vt i
d. l. de qua re ſeqt ꝙ regulabit ſm nãm ꝓncipal regla ac
ceſſoriũ li. vi. cũ ſi. ⁊ ꝑ ꝯñs dcm̃ bal. nó vr vex. ſed. d. ant.
i cle. auditor de reſcri. diſtiguit h mó aliqñ cõmittit mer⁹
articul⁹ ⁊ tunc nó ꝓt ꝓnunciare. c. ſup qónũ de of. dele. ali
qñ mixt⁹ hñs annexá cognitioné ⁊ tunc ſi dic cõmittim⁹
cognitioné ⁊ deciſioné ⁊ tũc res clara é ⁊ ita ſeruat ſtil⁹
ſed ſec⁹ ſi dicat cõmitt᷑. cám talé vl dicat cõmittim⁹ tibi vi
ces nras alle. no. per Jnn. i. c. ſip debilitate de offi. dele. c.
q̃uis eo. ti. li. vi. ⁊ ꝙ hr i. l. i. C. ꝗ ꝓ ſua iuriſdictione. aliqñ
cõmittit cognitio. ⁊ ñ tráſit deciſio allat ſtilũ curie nó ob

ꝙ diffinitio veniat ad ꝯſtitiam cognitionis vt. d. l. de q̃ re q2
illud eſt vex i hñte ptáté ſup vtroq als ſec⁹ ⁊ ita reſidet
ibi. d. ant. ⁊ ſic ſeqt gl. i. d. l. ꝗ ꝓcuratoré ⁊ cũ eo tráſit ibi
Jo. de imo. lz ſpe. i ti. de iu. dele. §. ſeqt v. ⁊ no. ꝙ ſimplr tz
ꝙ mádata cognitóe vr mádata dciſio ⁊ ad h fac regla. d.
l. d q̃ re fac ét. c. paſtoral i ꝓn. d reſcr. ⁊. c. cũ ſpálid ap. ⁊. c.
ltia. e. ti. li. vi. ⁊. c. ab arbitris de of. dele. e. li. ⁊. c. ſi iudex d
ſen. excó. eo. li. ⁊. l. i. C. ſi ꝯ ius lz pro opi. gl. i. d. l. ꝗ procu
ratoré faciat. c. i. de ſeqſt. poſ. ⁊ fructu. i v. pleni⁹ cognoſcē
tes ⁊ debito fine decidentes. ſed ang. i. d. l. ꝗ procuratoré
dicit ꝙ opi. ſpec. ſeruat in curia romana ⁊ ꝓ eo faciat. l.
ná ad ſaluté. §. cognitori. ff. de of. ꝓfec. vr. iij. q. vij. c. i. ⁊. §.
q2 v. cognitores ⁊ facit. d. Jnn. i. d. c. ad hec de of. arch. ⁊
idé tenuit ibi collectarius ⁊ idé tenuit. d. Ant. i. c. ſup qó
nũ de offi. dele. idé tenuit Raph. ful. i. l. i. C. ſi ꝯ ius ꝑ illũ
tex. idé voluit Jo. de imo. i. l. a diuo pio in ꝓn. vbi dicit eé
38 caſũ i. d. l. i. C. ſi ꝯ ius dicit ét † ꝙ ſicut diuerſa ſũt cognitio
⁊ deciſio ita ſũt diuerſa cognitio deciſio ⁊ executio ⁊ tñ ſi
cõmittit cognitio ⁊ deciſio vr cõmitti executio vt. l. ſi. C. d
iud. ⁊ per Bar. i. d. l. a diuo pio ergo eodé mó lz ſit diuer
ſa cognitio ⁊ deciſio tñ mádata cognitóe vr mádata deci
ſio ⁊ ideo dicit de iure viorē eſſe opi. ſpec. loqt tñ per vbũ
forte ⁊ iſta ſũt q̃ apud iſtos maximos iuriſ deos circa iſtũ
paſſum legiſſe memini ⁊ forte eſſet meli⁹ cedere terga ⁊
amplius nó iſiſtere. Nihilominus videndũ eſt an idiſtin
cte mádata cognitóe cáe videat mádata deciſio data ptá
te mandant᷑. ⁊ de hoc dico fore caſũ mirabilé in quo de
fecit illuſtre ingeniũ antiquox ⁊ modernox i. l. ſolent. ff.
de offi. ꝓcó. i vbo ſolét cognitionem mádare legat᷑ vbi
eſt caſus ꝙ procóſul cõmittendo cognitionez cauſe meri
imperij nó vr cõmittere dciſiōz ex eo q2 deciſioné cõmitte
39 re non pót ergo é ibi caſus † ꝙ vbicunq iferior a ꝓncipe
ꝓt cõmittere cognitóez ⁊ deciſioné cõmittẽdo cognitóez
vr cõmittere deciſioné ná ió ꝑ cognitioné non fuit máda
ta deciſio q2 nó poterit ḡ data ptáte committẽdo cogni
tioné cõmittit deciſioné ⁊ ibi multũ eleganter dixit bar.
ꝙ in caſu illius. l. iudex cognoſcẽs licet non poſſit ꝯdẽna
re ſeu abſoluere nihilominus ꝓt pronunciare ꝯdẽnádũ vl
abſoluendũ alle. gl. i. l. i. C. ſi aduerſus libertaté ⁊. l. ſi. C.
ꝗ ⁊ aduer. quos de quo vide q̃ late ſcripſi in repetitione
rubrice de re iudi. i cle. ⁊ ſic eo caſu quo non pót abſolue
re vr mádare pronũciatóez de abſoluẽdo ergo multo ma
gis qñ ꝓt cõmittere vtrũq. item h decidit tex. multũ ſolé
nis in quo deficit ⁊ antiqua ⁊ moderna iuris prudécie i
l. ſi de vi. ff. de iudi. in ver. ꝑus cognoſceñ. eſt de vi q̃ pro
40 prietate ⁊ text. in. l. i. C. de appe. dicit † ꝙ prius iudex dz
ꝓnũciare ſuper poſſeſſióe q̃ ſup ꝓprietate ex quo ſeqtur
ꝙ ſuper illo verbo prius cognoſceñ de vi q̃ d ꝓprietate
ſubaudit ⁊ ꝓnunciandũ tertio hoc decidit text. allegás
in. c. ij. de excep. li. vi. † vbi appellatióe cognitionis venit
deciſio de quo tex. magnũ feſtũ facit ibi Dñicus quarto
de hoc do caſum in terminis in. l. ſepe audiui ceſaré in v.
nó iponit neceſſitaté legato ſuſcipiende cognitióis ſed eũ
extimare debe an ipe cognoſcē an iudicé dare debe cũ
l. ſequenti. ff. de offó. ꝓſid. que iura loquũtur in delegato
41 ⁊ tñ ſub vbo cognitióis ꝯphenditur deciſio † quo iudex
cui ꝯmittit ſola cognitio pót citare ptez peremptorie ad
audiendá ſniam corá ſupiore iſte é tex. in. c. cũ olim de te
ſti. ſed cõmittere citationé eſt ſnia interlocutoria vt eſt gl.
in. l. cũ clericus. C. de epiſ. ⁊ cle. ergo mandata cognitio
ne vr mádata ꝓnũciatio facit glo. in. d. c. cũ ſuper ⁊ ideo
poſſet dici ꝙ glo. in. d. l. ꝗ ꝓcuratoré ꝓcedat eo cáu quo
mádat cognitio ab eo ꝗ deciſioné mandare nó pót. Sed
opi. ſpe. ⁊ ſequatiũ ꝓcedat in eo ꝗ pót mádare vtrũq q2
mádando cognitioné vr mádar ꝓnunciationé ⁊ lz tex. in
l. poſt edictum in v. nec cognoſcet nec pronũciabit ⁊ in. l.
i peréptorio i vbo cognitux ⁊ pronũciatu x. ff. de iudi. vi
deat obſtar poſſe dici qd vbũ ꝓnũciabit ñ ponit táq diuer
ſũ ſed táq acceſſoriũ ad cognitioné poſſz ét dici qd aut co
mittit cognitio negocij ardui ⁊ tunc ſuperior vr reſeruare

b Ordinaria. Ratio hu
ius ſingularis
dicti poteſt eē
q2 ordiaria iu
ris dictio extri
bus compete
t. ex lege con
ſuetudine ⁊ ꝓ
uilegio pnnci
pis vt elegan
ter no. i. c. duo
ſunt de offi. or
di. q̃ ó iuriſdi
ctióe multa no
tanda vide in
marga. Bal. in
hac dictione.

c Juriſ. Ad
de q̃ ꝯz ſerua
ri talis ordo iu
ris ét per eus
q2. habet iure
tam poteſtaté
ꝓcedẽdi vt te
net eleganter
Bar. in. l. nu⁹.
de oon. ⁊ mo
derniores ipſ
ſecũtur nó eſt
tñ attendẽdus
vbi ꝯtentio eſt
an quid poſſit
eſſe de iure vt
no. ꝑ Jnn. d cõ
ſuet. c. cum in
ter vos.

ſibi deciſionē illi⁹ negocij ardui ⁊ iſto modo ꝓcedat gl.
in.d.§.q procuratorē. Si vō non cōmittit negocium ardu
um cognoſcēdi ⁊ tunc procedat opi.ꝯria qd̕ ad ſic dicēdū
moueor p id qd̕ hr̄ in.c.ad hec de offi.arch.vbi ardua ar
chidia. defert epō ⁊ exodi.xviij.c. ardua deferebant̄ ad
ſūmū ſacerdotē vt.c.p venerabilē.§.rōnibus.J.q fi. ſint le.
⁊ iſta tene mēti q2 ex tenui riuolo noſtro ꝓcedūt. No.ibi
tardaretis ego alleḡo tex.in.l.fi.§.illud.C.de tēpo.appel.in
ver.⁊ tarditatē iudicis i q̄relā deducere vbi ꝓbat̄ formalr̄
43 †ꝙ a tarditate iudicis nō appellat̄ ſꝫ dꝫ addiri ſupior p
44 ſimplicē q̄relā †q2 differre ꝓprie nō eſt grauare ar.l.qm̄
in prioribus.C.de inoffi.teſt.c.i.de milí.vaſſa.q ꝯtumax eſt
45 †ſed an iſta tarditas poſſit deduci i q̄relā corā ordinario
dic vt no.Cy.in auc.qua in ꝓuincia.C.vbi de crie agi oꝫ
ꝙ pōdera accurrate q2 forte iſtud fuit ꝙ fecit errare iſtos
delegantes q2 ex quo papa ſcribit ꝙ non tardarēt recipe
ꝓbatōes ptī pn̄ti fuit eis iuſſuꝫ ꝙ mandatū fuiſſet ꝙ lit.
nō ꝯteſtata recipent̄ teſtes ⁊ in hoc male itellexerūt p tex.
in.c.iuregētiū lites celeri ſnīa terminent̄.de re iu.No.ibi
46 volētes vt cl̄a illa alicꝫ de ꝓbationū receptōe ⁊c.†ꝙ ſup
ꝯtētis i reſcripto iudex nō dꝫ ſeq ordinē iuris ṽboꝝ reſcri
pti q̄ñ ex illo ordie reſcripti ꝯueniret̄ ꝯ ius idē dicit h pe.
47 de anc.in iudicijs.†⁊ iō ſi quis petit in libello aduerſariū
cōpelli ad ſoluen̄ ⁊ ꝯdēnandū qd̕ vꝫ talis libellus nō ob
ſtāte ꝙ verbū cōdēnari nō p̄ceſſit verbū cōpelli ad ſolué
48 dū †vbi mēs legis certa eſt nō curat̄ de ordine ⁊ allegat
do. Pe.l.nec eni.ff.de ſo.⁊.l.ij.§.pri⁹.ff.de vul.⁊ pu.⁊ dicē
h eē verū de ordic iuris ſꝫ ordie facti remittit ſe ad no.i.c.
cū dilecta.J.eo. Bal.vero circa iſtud verſiculū opponit nō
eſſe recedendū a ſitu verboꝝ nā vbi ſunt ſituata ibi obſer
uant̄ itē obſeruandus eſt ordo ſcripture.c.in xp̄o de ꝯſe.
49 di.ij.ſubdit Bal.illud eſſe veꝝ ſi rōni cōgruit† maior eſt
enim ordo rōnis q̄ꝫ ordo ſcripture.l.talē in pn̄.ff.de her.
inſti.⁊ error p̄poſteratiōis pōt corrigi dūmō corrigatur
ſta im.l.indebitū.C.de here.actio.tn̄ nō ois p̄poſteratio
viciat.l.ſi mancipiū.§.i.ff.de euic.⁊ interdū p̄poſterat̄ cō
ſtructio verboꝝ pp habēdū ſanū itellectū ſcripture vt no.
in.l.cū venderes.ff.de ꝯhen.emp.⁊ hoc dicit facere ꝓ ſu
ſtētatōe libelli quo qs petit aduerſariū cōpelli ⁊ cōdēna
ri alleḡat Bar.dicentē talē libellū ꝓcedere q2 ad iuſticiā dꝫ
50 referri.l.ſi cū nulla.ff.de re iudi.†ſꝫ ſi diceret̄ peto cōpelli
obmiſſo verbo cōdēnari nō ꝓcederet talis libell⁹ ⁊ alleḡat
Bar.in.d.l.ſi cū nulla q2 agens nō ederet actionē nec ap
tā ꝯcluſionē nō ergo nocet p̄poſteratio ſm̄ eū alleḡat.l.qui
dā.ff.de peculio lega.ſed obmiſſio ꝯcluſiōis bn̄ nocet ⁊ re
mittit ſe ad dicta per eū in.l.i.C.de exec.rei iud. ⁊ ſic iſta
duo dicta ſūt ellegātiſſima vꝫ ꝙ p̄poſteratio i libello nō
51 nocet †ſm̄ eſt ꝙ ommiſſio ꝯdēnatōis nocet quo ad p̄mū
adde ꝙ idē voluit Bar.in.d.l.i.C.de execu.rei iudi.⁊ in
d.l.quidā de peculio lega.⁊ idē voluit Ang.in.d.l.i.re
ferēs ſe ita vidiſſe iudicari peruſij idē ſequit̄ ibi raph.ful.
referēs peſſime feciſſe quēdā iudicē apud teruiſiū q ꝓnū
ciauit talē libellū nō valere idem voluit do.Ant.in.c.exa
minata de iudic.⁊ alleg.tex.iſtū idē ēt ipſe voluit in.c.cō
ſtitutus de religio.do.⁊ idē voluit dn̄s Abb.in.c.i.de lit.
ꝯte.idē voluit Jo.de imo.in.d.l.ſi cuꝫ nulla ⁊.l.in ſūma
.ff.de re iudi.idē voluit Bal.i.l.ꝯuenticulā in.iiij.colum.
52 .C.de epiſ.⁊ cle.dicens †ꝙ talis p̄ſumit̄ eſſe ordo qualis
de iure eſſe debet ar.d.l.talē in pn̄.⁊ iō dicit ꝓcedere iſtū
53 libellū †peto reū cogi ⁊ ꝯdēnari q2 ē p̄poſteratio verboꝝ
magis q̄ꝫ itellect⁹ q2 p̄mo petit̄ ꝯdēnari poſtea cogi ita ſe
hꝫ ordo rōnis ſm̄ eū ⁊ ibi pulchre loquit̄ de iſta p̄poſte
ratōe ⁊ ēt pulchre loquit̄ in.d.l.indebitū.C.de here.act.
idē voluit ēt Bal.in ꝓhe.C.⁊ in.l.edita.C.de edē.i repe.
padua.in.xxiiij.col.⁊ ſic nemine diſcrepante iſtud p̄mū
54 dictū eſt cōe ſcribentiū voto ꝓbatū.†ſed circa ſm̄ quan
do fuit obmiſſū verbuꝫ ꝯdēnari adde ꝙ voluit Bal.i.d.
l.i.C.de execu.rei iudi.q2 talis libellus nō tꝫ cū incipiat
ab executione ⁊ de hoc q̄ñ iudex icipit ab executiōe vide
ellegātiſſimū ꝯſiliū Pe.de anch.⁊ in ordine.cclxiiij.idē

a Improbatione verborū Uide pro iſta q.in terminis do.Bart.locci. in.l.quotiēs d̕ reb.dub.num. i.cart.cxvij.⁊ in.l.ait pretor .§.item ſi iurā uero de iureiu ran.numei o.ꝙ car.xxxj. vide Lanfrāc.in.c. qm̄ contra ꝟ. confeſſiōes in viiij.colū poſt medium in ꝟ. circa aliud de prob.cart.x.⁊ do.Jaſo.may. in.§.omnium nume.clxviiij. cart.xiiij.⁊ in. §.ſic itaqꝫ nu. xxxv.ca.lxvii. inſtit.de actio.

ēt voluit idē Bal.in.d.l.i.⁊ mouet̄ q2 iudex non pōt reū
ꝯdēnare niſi petat̄.l.iiij.§.hoc aūt iudiciuꝫ.ff.de dā.infec.
ſed hanc ſuā rōnē poſſet optime rn̄deri q2 ſatis vr̄ petijſſe
55 reum ꝯdēnari ex quo petit illū cōpelli ad ſoluendū †naꝫ
poſito ꝯn̄ti vr̄ poſitum antecedens.l.illud.ff.de acqui.he
56 re.l.iā dubitari.ff.de her.inſti.mouet̄ ⁊ ſc̄do †ꝙ cōpulſio
venit iudicis offō mercēnarij ꝙ ſine p̄ncipali intētari nō
pōt.l.ſi i iudicio.ff.de excep.rei iudi.mouet̄ ēt ꝙ iſte libel
lus nō ꝯcludit ptī q2 ps nō ꝓmiſit ſe cōpelli ſꝫ ꝯdēnatio
bn̄ ꝯcludit pti iure actionis ⁊ ſic Bal.ſequit̄ dictuꝫ bart.
tn̄ ad iſtas duas rōnes ex p̄cedenti reſpōſiōe bn̄ apparet
ſo.idē ſequit̄ Angel.ibi.ſed rapha.Fulgo.in.d.l.i.dicit
qd̕ ſi eſſet iudex in hoc caſu iudicaret ꝯ Bar.⁊ ſequaces
⁊ mouet̄ q2 talis libellus dꝫ intelligi ſano mō vꝫ cōpelli
ſtic p̄miſſa ꝯdēnatione naꝫ gl.in.l.i.ff.de eden.format ſic
57 libellū breuiſſime peto a te centū qd̕ tibi mutuaui †libel
lus enim dꝫ itelligi ita vt ſuſtentet̄ per iproprietationē ver
a boꝝ⁹ vt no.Guil.⁊ Bar.in.l.ſed ſi poſſeſſori.§.itē ſi iure
iuro.ff.de iureiu.ideo dicit qd̕ ex iſtis minimis nō eēt rei
ciendus libellus ſed.d.Ant.in.d.c.examiata reprobat di
ctuꝫ Bar.dicit enim qd̕ petita executōe vr̄ petita ꝯdēna
58 tio ⁊ alleḡat eūdē Bar.i.l.ex diuerſo.ff.de rei vendic.† vbi
dicit ſi peto rem mihi reſtitui q2 ſuꝫ dn̄s videor p p̄us pe
tijſſe me dn̄m declarari ita in ꝓpoſito petēdo executionē
vr̄ p p̄us petere ꝯdēnationē iſtā ptēꝫ ſequit̄ dn̄s Abb.i.c.
i.de lit.ꝯteſt.dicens qd̕ Bar.idē voluit in.d.l.ſi cū nulla.
59 ſed ſua pace ſalua dixeri imo Bar.exp̄ſſe tꝫ ibi ꝯriū.†mo
uet̄ ēt dn̄s Abb.q2 poſito ꝯn̄ti vr̄ poſitū antecedēs vt.d.
l.illud ⁊.c.ex parte de ſpon.tum ēt q2 verba libelli debēt
iproprīari vt valeāt vt dixit gl.in.c.ꝯſtitutus de religio.
do.⁊ ita reſidet ibi ꝯ Bar.ſed do.Jo.de imo.i.l.in ſūma
ff.de re iudi.nulla facta mentōe de dicto dn̄i Anto.dicit
ibi fore caſuꝫ ꝯ Bar.vbi ꝓbat̄ ſufficere in libello narra
re quē eē dbitorē ſuū ⁊ ꝯcludere qd̕ ſibi p̄cipiat̄ qd̕ ſoluat
⁊ per ꝯn̄s valet libellus ſm̄ eum in quo ꝯcludit̄ reuꝫ cogi
ad ſoluen̄ cū tale preceptum tendat ad executionē vt no.
in.l.ſi debitori.ff.de iudic.ex quo enim offert libellū taci
te vr̄ ꝓteſtari qd̕ vult ordinarie agere ⁊ ſic vt de cā debi
to mō cognoſcat̄.hoc autē potiſſime dicit ꝓcedere q̄ñ i li
bello apponeret̄ cl̄a gn̄alis vꝫ petens ſup p̄dictis iuſticiā
ſibi miniſtrari oī meliori mō quo pōt de qua cl̄a hr̄ in.c.
ij.de ordi.cog.⁊ idē ēt ipſe dixit in p̄uo dicto i.l.ſi cū nul
60 la p̄al.vbi voluit †qd̕ q̄ñ i libello p̄poſterat̄ ordo q2 petit
cōpelli ⁊ ꝯdēnari qd̕ ſi apponat̄ illa cl̄a gn̄alis tunc p̄po
ſteratio nō viciat certe dicta.l.in ſūma non ꝓbat ꝯ do.
Bar.ibi enim non ponunt̄ verba libelli formati ab acto
re ſed ſolū dr̄ ſi in ſnīa non ſit expreſſa quātitas ſi tn̄ is qui
petit ſummā expreſſerit ⁊ iudex ait ſolue qd̕ petitum eſt.
⁊ ſic iuriſconſultus non apponit formalia verba libelli
⁊ licet dicat̄ ſolue qd̕ fuit petituꝫ non tn̄ ſequit̄ nō fuit pe
tituꝫ illud ꝯdēnari eſt tn̄ veꝝ qd̕ ille tex.ꝓbat multum ſin
gulr̄ qd̕ iudex p̄cipiēdo qd̕ ſoluat vr̄ ꝯdēnare ſꝫ non pro
61 bat idē in libellāte †Bal.vero i auc.dos data.C.de do.
ante nuptias.querit aduocato debet conſtitui ſalarium
ꝓ eius facundia an procedat libellus ſi non petat ꝯſtitui
ſibi ſalarium ſed ad ſoluen̄ ꝯdēnari alleg.Ja.de rauanī
⁊ Cy.dicentes ꝙ hoc totū p̄t peti in eodē libello.ſ.ꝯſti
tui ⁊ ſolui.ego alleḡo elegantē gl.de hoc in cle.auditor de
reſcrip.in p̄ua glo.vbi petitur in eodē libello beneficiū ꝓ
nūciari debituꝫ ⁊ ꝯferri ⁊ ēt dicit illa gl.multuꝫ ſolēniter
62 †ꝙ ſi peto reum ꝯdēnari ⁊ de executione nihil dico puta
vt compellat̄ mihi ſoluē ꝙ talis libellus admittit̄ qd̕ eſt
ſinglr̄ no.ſubdit bal.in.d.auc.dos data qd̕ p̄t ꝯcipi libel
lus vt petat̄ ſolutio q2 effectus libelli ⁊ rei eſt ꝯſideran
dus alleḡat Jaco.de rauani ⁊ Cy.qd̕ dicit eſſe bene notā
duꝫ.ponderes ergo hoc dictum q2 actor petit in libello
ſolutionem ⁊ obmittit ꝯdēnationē tn̄ libellus tꝫ q2 ꝯſide
rat̄ effectus:⁊ ſic Bal.eſt ſibi ꝯrius ⁊ mirum eſt qd̕ nemo
iſtorum modernoꝝ viderit hoc dictum qd̕ apponit gladi
um ad dictum Bar.in.d.l.ſi cum nulla ⁊ in.d.l.i.de exe
cu.rei

cu.rei iudi. ⁊ ſic iudicādo ⁊ ꝯſulendo tenerē iſtud dictū
63 ⁊ atq̄ verius dānato dicto Bar. ⁊ ꝯ̄ cum faciat † in libello
ſtamus interpretationi actoris.l.ſi quis intentiōe.ff.de iud.
ſed ſi in libello actor petat reū cōpelli.ad ſoluen̄ poterit
interpretari ꝙ petierit illū ꝯdemnari ⁊ ē interpretatio nō
64 cīnca ſed ꝯformis iuri † nā ſi p v̄ba īpropria reducit̄ re
ſcriptum ad terminos iuris cōis vt eſt hic tex.ergo multo
magis reducit̄ libellus ad cōſonātiā iuris.qn̄ v̄ba h̄ patiūt̄
65 facit ꝙ pulchre voluit Bald.i.l.i.C.vn̄ li.vbi dix̄ † ꝙ ſi qs
dicat in libello ſe heredē ꝙ v̄ificatur in ſucceſſore de iure
pretorio ꝙ talis libellus ſuſtentat̄.Faciat ꝙ dixit idem
66 Bal.in.l.ij.C.de bo.q̄ lib.† ꝙ ſi actor petijt in libello re
um cōdemnari ſm̄ ius cōe ⁊ re.v̄a non veniebat ꝯdēnan
dus niſi ſm̄ cōſuetudinē ꝙ nihilominus ſuſtentat̄ libel
lus ⁊ nihil intelligitur ſm̄ cōſuetudinē ⁊ idē Bal.i.l.i.C.
67 de cōfeſſ.† vbi dix̄ ꝙ ſi peto ticiū ꝯdēnari ſm̄ ius cōe ⁊
nōpoterat ꝯdēnari niſi ſm̄ ſtatutū ppl̄i ꝙ nihilomin⁹ in
68 ꝓpriabit̄ libellus ⁊ intelligit̄ ſm̄ ius municipale †.Fa
ciat ēt ſi qs dicat ſe habere ius in re intelligit̄ i ꝓprietate
c.cū eccl̄ia de cā poſſ.⁊ ꝓprie.tn̄ ſi in libello apponit̄ vt ſu
ſtentet̄ libellus itelligit̄ i poſſeſſiōe tex.eſt ſing.in.c.bone
69 el.ij.d̄ poſtul.prela.†.Faciat ꝙ ſi quis in libello petat pe
cuniā ſibi reddi ipropriat̄ libellus ⁊ exponitur.i.ſolui ita
70 dixit Bal.in.l.cū etiam.C.de rebus credit.†.Faciat ēt ſi
quis in libello dicat ticiū occidiſſe ſeruum p latā culpā ꝙ
vt ſuſtentetur libellus intelligit̄ late ita dixit Bal.in.l.pi
71 gnus.C.de pigno.acti.†.Faciat ēt ꝙ ſi quis in libello di
cat rem ſpectare ad ſe pleno iure ꝙ non viciatur libellus
ſi nō ſpectat niſi iure dominij ita pulchre dixit Bal.in.l.
iulianus.§.idem iulianus.ff.de rei vendi.allat Barbo
luciū de capua.facit ēt ꝙ voluit Bald.in.l.recuſari.ff.de
72 acq.he.vbi dixit † ꝙ ſi qs i libello dicat ꝙ ꝯ̄xit mr̄imoni
um per verba de pn̄ti tenet libellus qr ipropriat̄ ⁊ intelli
gitur p verba idicantia cōſenſum de preſenti.Faciat ꝙ
73 voluit idē Bal.in.l.ſi ſeru⁹.C.d̄ acq.hr̄.† vbi dix̄ ꝙ ſi hr̄s
in libello petat rem vt hereditariā poſt aditam heredita
tem ꝙ ſuſtentatur libell⁹.Faciat ēt ꝙ voluit do.Anto.in
74 c.cumana de elect.vbi eſt tex.melior de iure † ꝙ appella
tione ꝯſuetudinis venit ꝯſuetudo p̄ſcripta facit ēt ꝙ volu
75 it glo.in.c.cum cōſtet de pignor. † vbi dicit ꝙ tz libellus
licet quis dicat ſe hr̄e vſūfructum i pecunia lz ꝓprie in pe
b cunia non ſit vſuſfructus[b].Facit tex.in.c.ex litteris d̄ pig.
76 p quem tex.dixit ibi Jo.de imo.† qd̄ ſi quis narret in libel
lo ſibi ꝯpetere actionē ⁊ non cōpetit niſi offiñ iudic.ꝙ ni
hilomin⁹ ipropriatur libellus vt teneat vide ēt circa hoc
ꝙ dixit Bal.in.l.hij qui.C.de appel.in ver. pone ꝙ peti
tum eſt ⁊ in.l.gallus.§ i.ff.de lib.⁊ poſth.⁊.l.per diuer
ſa.C.mā.⁊.l.i.C.q admitti ⁊ Bar.in.l.ſi oley.C.loca.⁊ i
l.ſed ſi poſſeſſori.§.item ſi iurauero.ff.de iureiur.⁊.l.cer
ti cōditio.§.qm̄.ff.ſi cer.pet.ergo multo magis valebit li
bellus in quo petitur reū cōpelli ad ſoluen̄. ſubaudiēdo
verbū ꝯdemnare ꝙ eſt ꝯn̄s ad verbum ꝯpelli.ſoluē ⁊ nō
77 hēs alibi ita hn̄ tactū. † Querit hic Bald.de iſto libello
dico ſn̄iam nullam vide de hoc do.Abb.in.c.exhibita de
iudi.⁊ allega.tex.in.c.ꝯſtitut⁹ de in integrū reſtit.vbi eſt
cāus de hoc ⁊ ſi qua eſt appello.an ſit ordo p̄poſterus ⁊
vr̄ ꝙ ſic qr cauſa appellationis eſt queſtio p̄ncipalis ſed
cā nullitatis venit per modū incidentie vt eſt glo.ſing.i.l.
i.C.qn̄ ꝓuoc.non eſt neceſſe venio nunc ad glo.in verbo
inferenda ꝙ iſta cl̄a q̄ꝫtum de iure poteritis debuit inſe
ri in p̄ncipio ſed per errorem fuit appoſita in medio iō ñ
nocet talis error.l.errore.C.de teſta.Tu pondera qr iſta
glo.videt̄ ſentire ꝙ ſi non per errorē iſta cl̄a fuiſſet appo
ſita in medio ꝙ nō intelligeretur appoſita in loco vbi d̄
buit apponi.Sꝫ iſtud eſt cōtra iſtum tex.qr ſi p trāſpoſita
tionē cl̄arum reſcriptum dꝫ reduci ad terminos iuris cō
munis fieri pōt vt hic eſt tex.ergo ſiue per errorē ſiue ali
ter fuerit appoſita in medio quod nihilomin⁹ intelligit
appoſita in principio ⁊ per ꝯn̄s iſta glo.non bene dicit̄
deinde glo.opponit quod imo iſta cl̄a d̄bet refferri ad ſe

quentia ⁊ non ad preſentia vt in capitulo inquiſitioni de
appellatio.glo.dicit nō ēē verum quia non eſt veriſimile
qd̄ papa vnico v̄bo voluerit tollē obſ̄uationē iuris cōis.
l.ſi qn̄.C.de inoffō.teſt. c.eccl̄ia de elect.c.audita de reſtit.
ſpol.Sed iſta glo.non ſoluit ꝯ̄rium de dicto.c.inqueſitio
ni ideo dicas ſi refferendo cl̄aꝫ appoſitā i medio reſcripti
ad precedentia reſcriptum reduceretur ad terminos iur̄
cōis tūc bene refferet̄ ad p̄cedentia vt hic eſt caſus.Sed
vbi cēt ꝯ̄ ius cōe tunc nō determinaret p̄cedētia ⁊ ita loq
tur dictum.c.iquiſitioni poſſꝫ ēt dici qd̄ vbi eſt eadē rō re
ferendi cl̄am ad oia tūc reffertur vt hic ibi aūt eſt ſecus
⁊ iō ſiue cl̄a apponatur in medio ſiue i p̄ncipio ſiue in fine
ſi eſt eadē rō vbiq̄ refert̄ ad oia.l.talis ſcriptura.ff.de le.
primo ⁊ ibi per Bar.⁊ ſic debet intell̄i quod tangit glo.
ſequens pt̄ ēt dici ſm̄ do.Car.qd̄ in.d.c.inq̄ſitioni loquit̄
tur de alia cl̄a.ſ.appellatione remota hic aūt de cl̄a q̄ꝫtū
de iure fieri pt̄ que ꝯp̄hendit ēt precedentia vt reducatur
reſcriptū ad ius cōe ⁊ ſic glo.ſm̄ eū nō hn̄ adduxit dictuꝫ
c.inq̄ſitioni qr ꝓbat ꝯ̄riū ⁊ poſſet opponi ꝯ̄ iſtā reuolu
78 tionē cl̄arū qm̄ papa hic facit qr tex.hic dicit † ꝙ clauſu
la appellatione remota ꝯcernit oia p̄cedētia ḡ iſta cl̄a q̄ꝫ
tum de iure poteritis debebat cōcernere oia p̄cedentia ⁊
ſic determinare illud qd̄ fuerat dictū de ꝓbatione recipi
enda ⁊ tūc abſurditas nulla ſurgebat pōt ſolui illa clau
ſula in fine appoſita tūc reffertur ad oia p̄cedentia qn̄ nō
habet ſuā determinationē ita probat̄ in.c.cū dilecti de do
nat̄.ſed illa cl̄a q̄ꝫtum de iure poteritis.⁊c.habebat ſuam
79 determinationē ḡ debebat refferri ad ſequentia † vel ſic
ſolue vbi cl̄a ponitur in principio alicuius orationis eſt
pars illius orationis ⁊ ſolū cōcernit ſequentia vt no.in.
c.ſecūdo requiris ⁊ ſic illa verba ꝯcernebant ſolū ſequen
tia iō fuit opus intelligē per tranſpoſitionē cl̄arum ne
aliquid cōmitteret̄ ꝯ̄ ius cōe ⁊ ſic reſcripta interpetrātur
ſm̄ ius cōe ⁊ iō glo.ſequens dicit quod qn̄q̄ cl̄a ſequenꝫ
determinat p̄cedēntia qn̄q̄ p̄cedens determinat ſequētia
ꝓut ordo iuris requirit.c.ſecūdo req̄ritur de appel.c.ap
poſtolus.xxxij.q.vij.qn̄q̄ ſequens cl̄a reſpicit ꝓximū po
ſitum duntaxat all̄at.d.c.cū dilecti ⁊ all̄at.l.ſi huius plu
rium.§.fi.ff.de leg.i.Et ſubdit quod iſta cl̄a q̄ꝫtum de iu
poteritis d̄ ꝓcedere dꝫ qr per totum ꝓceſſū negocij d̄ iu
c 80 re ꝓcedi.dꝫ.l.eos.§.i.C.de ap.† iſta ſūmā de cl̄a appoſita
in fine aut in p̄ncipio aut in medio qūo refferatur plene
hr̄ in.d.c.inquiſitioni ⁊.d.ca.ſecundo requiris ⁊.l.talis
ſcriptura de leg.primo p Bar.in.l.p̄tor ait.ff.vi.bo.rap.
⁊.l.i.C.de libe.prete.⁊ ibi Bal.⁊.l.i.C.de diuerſ.reſcri.
⁊ in.l.ꝯſilio.§.queſitū.ff.de cura.furioſi ⁊ capias tibi iſta
81 pulchra ſup iſto tex.⁊ p̄mo ex iſto tex.cuꝫ gl.collige † qd̄
cl̄a poſita in medio vbi ius ⁊ ratio dictat ad oia referi dꝫ
⁊ ſic qualitas in vna oratione poſita cum alia copulata
qualificat orationem p̄cedētem copulatā niſi reſtringere
tur ad orationē in qua poſita eſt ne ledatur ius cōe ⁊ ſic
vr̄ hic cāus per glo.q̄ꝫ ego reputo ſing.inſti.de rerum di
82 uiſio.§.itē lapilli que vult † qd̄ vbi orationes ſūt ꝯiuncte
cl̄a appoſita in fine refertur ad oia p̄cedētia ſec⁹ vbi ora
tiones ſūt ſolute de qua glo.fecit feſtū Bal.in.l.ſi idē.§.
fi.ff.de iuriſdic.om.iudi.⁊ vide qd̄ pulchre dixit Auge.
in auc.de here.⁊ falci.§.hinc nobis per glo.ibi in verbo
83 legatariu a † qd̄ ſi ꝓponūtur due qōes cōſultori ⁊ ipo rn̄
det vnica ſolōne quod vr̄ rn̄diſſe ad ambas ſi illa reſpon
ſio pōt adaptari ambab⁹ qōib⁹ facit dictū Bar.in.l.ita
84 ſtipulatus.§.griſogonus de verb.obl.† vbi dixit aliquis
interrogat̄ an ſit debitor ticij ⁊ ſempronij ⁊ rn̄dit ſic qr
85 refertur ad ambos ⁊ do.Ant.in.c.i.de pac.† dixit aliqs
interrogatur ꝓmittis mihi dare ſub pena centū ꝗ rn̄dit
ſic quod vr̄ ꝓmittē vtrūq̄.x.⁊ penā licet aliter ibi loq̄tur
Jo.de imo.⁊ faciat quod pulchre dixit Bal.i.l.qſqs.C.
ſi certū pet.† quod vbi dixit in.l.apponūtur multa diſpo
ſita ⁊ in finē .l.apponitur pena quod illa pena refertur
ad oia diſpoſita p̄cedentia quod bene notādū p ꝯ̄tribus
in quibus fiunt multe ꝓmiſſiones ⁊ in fine apponitur pe

b ¶ Vſuſfructus.qd ēt p ꝓprie ⁊ improprie vſuſfructuſ ſit vide elegāter Bar.i.l.i.ff.ad treb.⁊ in quo ꝯſiſtat in.l.diuortio.§.ſi vir in fi.ff ſol.ma.⁊ qūo ꝯtineat̄ in.l.i.§.ſi vſuſfructus.ff.ad l.fal.qs d̄o ſit vſuſfruct⁹ formalis ⁊ qs cauſalis in.l.i.ff.de ꝯdi.ex le.⁊ ibi ſcribentes.

c ¶ Iſta mā ꝓ qua ad plenū vide Flo.in.l.ſi ſeruus.§.in qd.ff.ad.l.aq.⁊ ſingl̄r bald.in margarita v̄ſi.iſtꝫ ⁊.d.bar.in ꝯſi.ccl.incī.in cā bononiē ſi v̄ſi.ij.rō eſt exh.⁊ vide no uiſſimos ſcribētes hic infi nita aggregātes que vide ex tc.

na vt illa pena referatur ad omnes ꝓmiſſiões. Faciat.c.
87 vbi periculum de elect.lib.vi.†vbi illud verbum ſecrete
loquens poſitum ibi refertur ad omnia precedentia.ſ.ad
mittentem nuncium vel epiſtolam ꝙ eſt bene notan.ꝛ vi
de ibi dominicum ꝛ facit glo peregrina ꝛ ſing.in clemē.
88 ſepe in verbo figura de verborum ſignifica.que dicit†ꝙ
ſi committitur cauſa de plano ꝛ ſummarie ſine ſtrepitu ꝛ
figura iudicij ꝙ illa dictio ꝛ videtur repetita in omnib⁹
illis dictionibus precedentibus allegat.d.c.ſecundo reg
ris.ꝛ pro hoc reprehenditur glo.in clemen.ne romani de
89 electio.que dicit†ꝙ clauſula appoſita in fine refertur ad
proxima hoc ſentit glo.in.d.clemen.i.§.ſane ſi predicti in
verbo ſuper his tantum debet enim intelligi illa gl. quā
do non eſt eadem ratio determinandi omnia precedētia
facit glo.in dicta.l.ſi idem.§.fina.de iuriſdictio. omnium
iudicum facit gloſ.in.c.i.de poſtulatio.prelato. libro.vi.
90 †vbi clauſula in fine appoſita non refertur ad omnia pre
cedentia quando non eſt eadem ratio.faciat glo. in.c.i.ð
reſcriptis libro.vi.facit tex.in.c.cum dilecti de donat. fa
cit glo.in.c.ij.de elec.libro.vi.in verbo ex quibus vbi il
lud verbum ex quibus non comprehendit niſi ſubſtanti
91 uum†ꝛ ſic quando relatiuum non poteſt recte comprehē
dere precedentia cōprehendit illud ꝙ poteſt ꝛ vide qð
pulchre voluit Bar.in conſilijs ſuis conſilio quinto inci.
Ange.ꝛ vide elegans conſilium domini Pet.de anch.
in conſilio.cclxxvi.vbi loquitur de clauſula appoſita i me
dio an determinet precedentia ꝛ ſequentia de quo eſt
tex.in.l.ij.§.ſi intra gradus.ff.de liberis ꝛ poſth.vide ibi
per Bald.ꝛ alios ꝛ accedat ad predicta ſtupen. dictum
Spec.in titu.de poſitionibus.§.ſeptimo verſiculo. vnde
92 cimo vbi voluit† interrogat quis an cognouerit carnali
ter titiam vxorem talis ꝛ reſpondit ſic ꝙ nō refertur ad
oīa ꝓcedētia ꝛ ſic nō vr̄ fateri illā eſſe vxorē ticij ꝛ ſic nō
vr̄ fateri adulteriū alľat.l.cū tale.§.falſā.ff.ð ꝯdi. ꝛ dmō.
93 ꝛ iō pulchre dixit Bar.in.l.gerit.ff.de acq.he.†iterroga
tur quis ſi adiuerit hereditatē titij filij ſempronij ꝛ reſpō
dit ſic ꝙ non videtur fateri titium eſſe filium ſempronij.
ſed idem Bar.in.l.ſi cui ſerui omnes.§.i.ff.de leg. primo
94 †querit accuſatus quidam de adulterio commiſſo in ſe
yam vxorem titij qui reſpondit confiteor me cognouiſſe
a dictam ſeyam[a] carnaliter an videatur confiteri illaꝫ qua
litatem ꝛ refert Specu.nil boni allegare in loco ſuperi
us expreſſo ipſe vero dicit ꝙ aut cōfitetur omnia in accu
ſatione contenta eſſe vera.ꝛ tunc refertur ad omnia que
principaliter ꝛ acceſſorie ibi continentur per modū qua
litatis.l.ſi.ff.de fideicom.lib.ſi vero dicit ſe cognouiſſe di
ctam ſeyam tunc refertur ad ſubſtantiam perſone nō ad
alias qualitates ꝛ cum eo tranſit ibi Bal.Spec. tamen
in dicto verſiculo vndecimo dixit ꝙ non videtur confite
ri illam qualitatem quando non confitetur eſſe vera con
tenta in accuſatione Joan.de imo.in dicta.l.ſi cui.§.pri
mo dicit forte dictum Barto.non eſſe verum quando re
ſpondet cognoui carnaliter ticiam quia iam demonſtra
ta eſt per illam qualitatem qꝛ vxor talis ideo reſponſio
videtur referri in dubio ad qualitatem in poſitione cōtē
tam argu.l.ſi ſine.§.quis interrogatus.ff.de interro.acti.
ſecus dicit ſi per verbum forte reſponſum ꝙ fuiſſet dictuꝫ
ꝙ cognouit carnaliter titiam filiam talis ꝛ vxorem talis
qꝛ ex quo poteſt ſe referri ad aliam qualitatem ꝛ demo
ſtrationem ſibi minus nociuam capietur illa argumē.l.
ſi quis intentione.ff.de iudic.ꝛ hoc modo poſſet ſaluari
opinio Bar.ſm euꝫ ſed indubitanter iſta ſua concordia
95 non habet neruum ex eo†qꝛ vbicūqꝫ cōcurrunt duo quo
rū vnus prodeſt ꝛ aliud nocet ſemp capitur illud qð no
cet.l.ſi quis in graui.§.eleganter cum.l.ſequenti.ff. ad ſil
le.cum ſi.ergo videtur confiteri ſibi nocentem ꝛ per cōſe
quens non bene loquitur ſed ego allego cōtra. Bar.tex.
in.l.at ſi quis.§.plerīqꝫ.ff.de religio. vbi indeterminata
confeſſio refertur ad omnia ꝛ allego.l.ij.ff.de fundo in
ſtructo.concludo ergo hoc modo aut confitetur omnia ꝛ.

[a] Cognouiſſe ſeyā.pro iſta elegā materia ꝛ quotti diana vide ſin gulariter do. Alex.de imol. in.l.ſi cui la.ii. ff.de lega.i. ꝛ vide pro reſo luta deciſione omniū in hac materia conti gentium ſely. hic in.iiii. col. circa medium verſi.clauſula refertur ponē tem regulā cū octo limitatio nibus ꝛ addu centem breui bus quicquid dici poteſt.

ſingula in accuſatione contenta ꝛ tūc refertur ad omnia
per.d.§.plerīqꝫ ꝛ.d.§.qui interrogatur aut confitetur ſe
cognouiſſe carnaliter ꝛ nihil aliud dicit ꝛ tunc ſuccedit
regula.d.l.ij.de fundo inſtructo.aut confitetur ſe cogno
uiſſe carnaliter ꝛ cetera negat ꝛ tunc aut venit accuſat⁹
de vna vice tantū ꝛ non de pluribus ꝛ tūc videtur nega
re dictam qualitatem cum fuerit vxor aut fuit accuſat⁹ ð
pluribus vicibus ꝛ confitetur ſemel ꝛ tunc videtur con
feſſata qualitas arg.d.l.ij.ꝛ iſta fuerunt de mente bart.
in quodā ſuo conſilio incipiente q̄rit qdā iudex maleficio
rū ꝛ vt ꝙ ſuū ꝛ vnicuiqꝫ tribuat illud ꝯſiliū ad hoc alle
gauit ꝓclarus doc.do.Bndic.de plūbi.in.l.ſi.ff.de fidei
cō.lib.ꝛ iſta non tradas obliuioni.No.ibi ſi litterarum au
96 ctoritate legitime eſt ꝓceſſuꝫ†ꝙ ꝓceſſus legitime fact⁹.p
litteras male itellectas nec retractatas vꝫ facit ꝙ hr̄ in.c.
ex pte ꝛ in.c.dilectus de ꝓceſ.preben.ſed ſi ꝓceſſus eſt nō
legitime factus ſed ꝯ ius dꝫ ꝓnūciari nullus ex quo iſert
97 do.Abb.†ꝙ ſi iudex male ꝓceſſit male itelligēdo legē vł
canonem ꝙ proceſſus eſt nullus allegat.c.cū dilectus de
cōſue.ꝛ ſcðm hoc dic debere itelligi gloſ.in.c.i. in verbo
decetero de poſtula.prela.lib.vi.ego vltra alios dico fo
re caſum hic ꝯ elegantē doctrinā Bar.in.l.is apud quē
.C.de eden.vbi dixit ꝙ ſi iudex tulit ſniaꝫ iuſtā non viſis
act⁹.decidit ꝙ eſt nulla per.l.hec aūt.§.i.ff.ex qbus cau.
99 in poſ.eatur iudicio meo hic eſt caſus ꝯ eum†qꝛ paria
ſunt non videre acta vel videre ꝛ nō intelligere iuxta il
lud ꝙ dicitur in.c.auditus ꝛ intellectus de electi.ſi ergo
male intelligendo bene ꝓnunciat valet ſnīa ergo eodem
mō qñ non vidit acta ſi pur iuſtā tulit ſniam ꝛ hoc pp fa
uorem ſnie ꝛ eodē modo poſſet adduci iſte tex.ꝯ illud ꝙ
dixit idem Bar.in.l.nullum.ff.de condi.ꝛ demon.ꝛ i.l.
quelitum.ff.de re iudi.ꝛ.l.ſi finita.§.iulianus .ff. de dam.
100 infect.ꝛ in.d.l.hec aūt vbi dixit†ꝙ ſi iudex tulit ſniam ꝯ
contumacē ignorās eius ꝯtumaciam ꝙ talis ſnīa eſt nul
la ipſo iure ꝛ de hoc videt glo.ſolēnis in.c. ſepe de app.
qꝛ ꝓ certo vr̄ hic caſus ꝯ illam doctrinā ꝛ ideo Bal. i.l.
falſus.C.ð furtis refert Jo.an.diſputaſſe ꝛ tenuiſſe ſniaꝫ
valere pp fauorē ſnie qꝛ tali caſu factū ēt indiſcuſſū, ꝛ ab
ignorante factū tenet ꝓ quo vr̄ hic caſus tene mēti qꝛ eſt
101 inuentio noua.No.ibi alioqn id iuribus cariturus†ꝙ ſi
iudex male ꝓceſſit ex eo qꝛ male itellexit lr̄as ꝓceſſus eſt
nullus ipſo iure ꝛ ſubdit hic abbas antiqu⁹ belliſſimū di
ctū qð ꝓceſſus pōt ꝓnūciari nullus parte abſente p iſtuꝫ
tex.ſicut fecit papa hic ꝙ dictū ē valde no.ꝙ ſnīa q̄ eſt nul
la pōt declarari nulla pte abñte alľat.ij.q.vi.c.ꝓlatam ꝙ
eſt ꝑpetuo notādū.ſm do.ant.ſed ſimplr̄ nō eſt veruꝫ ſm
eū.ſed.d.Abb.dicit hic ꝙ in iſticte nō admittet et iſtud
102 dictū†qꝛ reglr̄ iudex nihil pt̄ ꝓnunciare in ꝑiudiciū ptꝭ
abñtis vt.c.i.de cā poſ.ꝛ ꝓpric.ſed iſtū tex.dicit poſſe ſal
uari i duobus caſibus pmo pp notorietatē nā notorie cō
ſtabat pape in hoc nullā diffinitionē cōpetere abſti cum
dubiū ſurgeret ex tenore ſui reſcripti ꝛ ſm hunc itellectū
103 dicit hic videri caſū†qð pte abſente nō citata pōt ꝓcede
re iudex ſi notorie ꝯſtat nullā defēſionē cōpetere abſti ꝛ
ita itelligit.c.cū olim de re iudi.ꝛ.l.ij.§.ꝙ ſi de frumēta
na.ff.ð admi.re.ad ciuitatē ꝑtinētiū ꝛ qð no.ibi bar.ſcðo
ſaluat do.abb.qñ nullitas ſurgit ex iterpetratōe reſcripti
aplici nā ſicut ipſe papa pōt iterpetrari ſuū reſcriptū ꝑ
te abñte vt.c.olim de ver.ſi.ita ꝛ decernere actus nullita
tē acceſſorie ꝓuenietē ex iterpetratōe reſcripti ꝛ vere do
lēdū qꝛ hac etate tēpoꝝ oꝫ ſiſtere circa duo.ſ.circa decla
rādos ſcriptores ꝛ poſtea oꝫ iſudare ad declaratōeꝫ tex.
ꝛ ideo quo ad iſtas duas ſaluatiōes datas hic ꝑ.d. abb.
dico quo ad iſtā ſcðaꝫ qð eſt ſomniū ꝛ mala loqͥ ex eo qꝛ
104 †reſcriptū aut iterpetrat̄ apponit̄ a papa ex̄ iudiciū ꝛ tūc
nō reqͥrit̄ citatio ptꝭ vt.d.c.oli ꝛ iſte nō ē caſus noſter aut
iterpetrat̄ i iudicio ꝑ papā ꝛ tūc dico qð reqͥrit̄ citatio vt
c.in his de ver.ſi.ꝛ in iduiduo tex.alľo ſing.i.l.ſi impiali
in vbo cognitionalr̄.C.de legi.quē ita allegat ibi Raph.
poſt Bald.vbi ſi imꝑator iterpetrat̄.l.reqͥrat̄ ptꝭ citatio.

quinimmo dixit tex.melior de iure in capitulo.i. de cau
ſa poſſeſſione.ꝛ proprie in verſiculo nos contra inaudi
tam partem aliquid diffinire non poſſumus nec debem⁹
ꝫ ſic ponderandū eſt illud verbum aliquid ꝛ ſic male do
minus Abb.ſaluauit dictum Abba.antiqui ſed ad pri
mam ſaluationem ſuam dico quod eſt extranea ab iſto
textu dictum tamen ſuum dico eſſe verum ꝛ pro eo alle
go meliorem textum.qui reperiatur in iure in.c.bone me
morie magūtin . in ver.porro de elect.vbi excipiebaꝛ de
defectu citationis in notorio ꝛ fuit replicatū ꝙ exceſſus
erat notorius ꝛ ſic non opus erat citatione ꝛ ita fuit pro
nunciatū ideo tex.ille intelligendus eſt eo caſu quo factū
ita erat notoriū ꝙ non cōpetebat pti abſēti defenſio ꝛ ꝑ
ꝯñs non fuit opus citatione ꝛ ad hoc allego.c.venerabi
lē de elec.ſecus vbi factū nō eſſet ita notoriū ꝙ pti abſēti
non cōpeteret defenſio qꝛ tunc opus eēt citatōe glo.in.c.
ad noſtrā el.ij.de iureiu.c.porro de diuor.c.lotharius.ij.
q.i.Inno.in.c.tua de coha.mulie.ꝛ cle.ſed do.meus Jo.
de imo.hic dicit dictū Abbatꝭ.antiq ꝓcedere qñ notorie
apperet de nullitate qꝛ tūc non vr̄ intereſſe pti ſi non ſit p̄
ſens poſtea allegat ꝙ imo i notorio requiritur citatio vt
voluit glo.in.d.c.ad noſtrā ꝛ iō dicit poſſe intelligi dictū
eius pte abſēte tñ citata legitime ꝛ ſi notorie cōſtat ꝺ nul
litate ſufficit vnica citatio non pemptoria ꝑ no.in.d.c.ad
noſtrā ego neſcio videre qs ſpūs reuellauerit tāto docto
ri ꝙ dictū Abb.intelligaꝛ pte citata abbas eniꝫ totū ꝯ̄ri
um hic dixit.qñ ūo ī notorio de quo dixi non reqriꝛ ci
tatio ſed do.Anto.dixit ꝙ dictuꝫ Abb.nō eſt ſimplr̄ veꝝ
ꝛ ſic exponit ignotū ꝑ ignorans opere preciuꝫ eſt videre
ſi dictū Abb.antiq.ꝓbeꝛ hic p̄mo ipſe allꝫat.l.ꝓlatā.C.de
105 ſen.ꝛ interlo.om.iudi.canonizatā.ij.q.vi.ibi eniꝫ dicitꝛ†ꝙ
b ſnīa lata ꝯ̄ ordinē iuris[b] nō obtinet auctoritatē rei iudi
cate ꝛ ſic dictum eius eſt alienū ab illa lege.ſed iſte tex. in
v̄ſi.ſi occaſione clauſule memorate aliqd cōſtiterit in alte
rius pn̄s p̄iudicium attentatū decernimus iuribus care
re pro certo iſte tex.dicit ꝛ ꝯ̄riū eius ꝙ voluit Abb.anti
106 quus ħ demōſtro tibi ad oculū†nā ħ v̄bū ꝯſtiterit p̄ſuppo
nit ptꝭ citatōeꝫ ꝛ allſo vobis tres tex.ꝛ tres gl.mirabiles i
c.ſacro i v̄.ꝯſtiterit ꝛ gl.ibi dic̄ ꝯſtiterit vocato iudice vl̄ p
107 te qꝛ merita cauſaꝝ partiū aſſertōe panduntꝛ de ſen.excō.
item allego tex.in cle.p̄nti de cēſi.in verbo cōſtiterit ꝛ ibi
glo.dicit cōſtiterit vocata parte que glo.in hoc eſt ſtupē
da ꝙ declaratio iudic.reqrit citationeꝫ itē allſo tex.i cle.
ij.de penis in verbo conſtiterit ꝛ glo.ibi dicit vocata pte
modo ex iſtis iuribus appet iſtos magnos iuris deos nō
bene pōderaſſe qꝛ hic vr̄ caſus ꝯ̄ dicta eoꝝ.Cōcepi ſic di
cere ꝙ aut iſta ꝓnūciatio tendit dūtaxat ad declarandā
nullitatē ꝓceſſus ꝛ tūc ꝓcedat dcm̄ abb.aut tēdit ad d̄cla
rādā nullitatē ꝓceſſusꝛ ad p̄iudiciū alteri⁹ ptis ꝛ tunc
reqraꝛ citatio ꝛ de hoc dico vobis fore glo.in indiuiduo
in.d.c.ſacro in v̄bo ꝯſtiterit q̄ dicit ꝙ aut agiꝛ ad reuocā
dā ſnīaꝫ dūtaxat ꝛ nō vt iudex puniaꝛ ꝛ tunc nō eſt neceſ
ſe ipſum vocari aut agiꝛ ad reuocandā ſnīam ꝛ ad puniē
dum ꝛ tunc vocandus eſt ꝛ per iſtam diſtinctionē ſaluaꝛ
dictū Abb.antiqui ꝛ iſta cū laude dei mēti comēda quia
nulla habui reſonāte ſcriptura ſeu aliquo docēte.No.ibi
108 p̄cepta†ꝙ probat ꝙ qualitas appoſita in vna oratione
copulata cum alia qualificat ēt orationē p̄cedentē qñ nō
leditur ius cōe ꝺ ħ dictū fuit ſupius ꝛ gl.ſup iſto v̄bo p̄ce
pta fuit ſupi⁹ d̄clarata vſqꝫ ad v̄.illū itē ē ar.ꝙ v̄ba reſeri
109 pti hꝫ ius cōe ſūt itelligēda.c.ex lr̄is de offi.dele.†ſed an ſit
idē in ſtatutis vt ſint intelligenda ſm̄ ius cōe cōpoſtel.ꝛ
Jo.an.dicunt ꝙ ſic plene hoc examinauit Bart. in. vi.q.
p̄ncipali.l.omnes populi.ff.de iuſti.ꝛ iur.ego dicam ali
110 qua pulcherrima dicta Bar.in.l.fi.C.de ſpō. dixit†diſpo
nit ſtatutū ꝙ ſi creditor hꝫ debitorē ſuſpectū poſſit ab eo
petere fideiuſſores vel facere eū capi ſubdit tale ſtatutuꝫ
debere intelligi ſi cā ſuſpitionis ſupuenit poſt ꝯ̄ctuꝫ debi
tum ſecus ſi antea ſciebat illum eſſe ſibi ſuſpectū ſibi ipu
tet ar.glo.in.l.fi.§.in cōputatione.C.de iure delibe.ꝛ idē
111 Bar.in.l.ij.ff.de receptato.dixit†ſtatutū diſponit ꝙ q re
ceptauerit bānitū puniaꝛ an habebit locū in receptante
bānitū cognatū ſuū decidit ꝙ nō ꝑ illū tex.qꝛ tale ſtatu
tū itelligitur ſm̄ ius cōe limitāt tñ niſi eſſet bannitus qui
poſſet impune occi quia tunc eſſet Hoſten. ciuitatis ꝛ
idē Bar.in.d.l.fi.§.in cōputatione dicit tota die practica
112 ri⁹†diſponit ſtatutū ꝙ executio inſtr̄i fiat ꝯ̄ hr̄deꝫ ſicut ꝯ̄
defunctū ꝙ tale ſtatutū intelligiꝛ niſi heres fecerit iuenta
riū faciat ꝙ voluit Bal.in.l.acceptā.C.de vſur.in vltima
113 q.vbi dicit†diſponit ſtatutū ꝙ non ſoluētibus collectas
non reddatur ius modo qdā non ſoluit ex eo qꝛ patrimo
niū ſuuꝫ eſt colapſum caſu fortuito vtrū debeat ei reddi
ius dicit ꝙ ſic nā talē excuſationē iudex debet admittere
ꝙ dicit facere ꝑ clericis non ſoluētibus.decimas qꝛ non
potuerunt colligere fructus ꝓpter icurſuꝫ hoſtiū de quo
dicit eſſe tex.ſingu.in.l.forma.§.q̄ꝫq̄ꝫ.ff.de cenſi.ꝛ ſi tu di
cas ꝙ ſtatutū nō recipit iſtā iterpetrationē rn̄dit imo ex
quo eſt iterpetratio iuſta ꝛ equa ex nāli rōne que i ſtatutꝭ
in eſſe debet dicit tñ poſtea iſtud ſtatutū eſſe duꝝ ꝛ eſſe ſer
114 uādū†ꝛ dicit ꝙ ſi papa mādat clericis vt ſoluant decimā
papalē ꝙ erunt excuſati ſi nō potuerunt recipe fruct⁹ pa
pa enim non intelligitur aliter facere iniuſticiam .capitu
lo ꝛ ſi clientulus.§.diuerſum de alie. feud.in vſib .feudo.
faciat ꝙ voluit ide Bal.in auc.omnes peregrini .C.cōia
de ſucceſ.ſi ſtatutum poteſt interpetrari ſane.i. quo ad ſa
nitatē verborum dꝫ intelligi ſm̄ ius cōe ꝛ idem dicit i re
ſcriptis ſed nihil allꝫat.faciat qꝺ voluit do.Pe.de anch.
115 in ꝯſilijs ſuis ꝯſilio.v.vbi dicit†ſtatutum diſponit ꝙ deꝛ
bannū ꝯ̄ heredes nō ſoluentes legata ꝙ tale ſtatutū itel
ligiꝛ ſm̄ ius cōe vꝫ niſi heredes ꝯfecerint inuētariū ꝑ gl.
in.d.l.fi.§.in cōputatione ꝛ ideo idē do.Pe.in repetitōe
116 c.i.de ꝯſti.referēs do.Abb.†ſtatutū diſponit ꝙ p̄ſcriptio
x.annoꝝ currat oībus q ſua debita exigerūt an currat ta
lis preſcriptio filiofamilias decidit ꝙ non ex eo qꝛ tale
ſtatutū diſponit ꝛ intelligiꝛ ſm̄ ius cōe ꝙ non currat illi
qui non eſt negligens in auc. niſi trienalis.C.de bo. ma.
117 dicit ēt ibi do. Pe.†ſtatutū diſponit ꝙ inſtrumentū ꝯfeſ
ſionatū mandetur executioni per incarcerationē debitoꝝ
ꝙ tale ſtatutum intelligiꝛ ſm̄ ius cōe vꝫ niſi vellet cedere
bonis ꝛ ad hoc allꝫat Bal.in.l.i.C.qui bo.ced.poſ.ꝛ ex ħ
infert do. Pet.ibi quēdā doctorē male ꝯſuluiſſe eius tñ
118 nomen tacet.†ſtatutū diſponebat qꝺ decedēti ab īteſtato
ſuccedāt ꝓximiores ꝯſanguinei ex linea p̄na modo d̄ceſ
ſit qdam habens frēm patruellem tantū ꝛ alterū ex vtro
qꝫ parente ꝯſuluit doctor ille ꝙ vterqꝫ admitteretꝛ equa
liter ipſe vero dicit ꝯ̄rium fore verius qꝛ tale ſtatutū itel
ligiꝛ ſm̄ ius cōe vt veniat tñ ꝯiunctus ex vtroqꝫ parente
faciat ēt ꝙ voluit Bal.in.d.l.fi.§.in cōputatiōe vbi dicit
119 ſemper allegauimus glo.illam†qꝺ ſtatutum qꝺ loquiꝛ i
diffinite diſtinguatur per ius cōmune ꝛ de hoc tu. potes
110 allegare tex.op.in.c.cum dilectus ꝺ cleri.non reſi.†nā in
c diffinita ſm̄ eum in ſtatutis non eq̄pollet vniuerſali[c] vbi
eſt ꝯ̄ria ratio ꝛ cōditio terminoꝝ includendoꝝ ꝛ excludē
doꝝ nā cuꝫ ſtatutū loquaꝛ indiffinite intelligiꝛ ſm̄ nām in
definite ꝛ indefinita locutio recipit diſtrictionē loquēdo
ēt ꝓprie ꝛ abſqꝫ abuſiōe ꝛ dicit qꝺ illa glo. decidit veri
tatē facit ē qꝺ voluit idē Bal.in.l.cū a matre.C.de rei vē
121 di.in vltima qōne†vbi querit an inuētariū ꝓſit filio hr̄di
ſi ſtatututū diſponit qꝺ hr̄s non poſſit venire ꝯ̄ factū pa
tris ꝛ glo.in.d.§.in cōputatione dicit qꝺ per iſtud ſtatu
tum non tolliꝛ bñficiū inuētarij qꝛ iſtud ſtatutū dꝫ itelligi
ſm̄ ius cōe.c.cū dilectus de conſue.Alij dicunt ꝯ̄rium vt
ſtatutū aliqd operetur vt ibi per Cy.ipſe vero ſaluat glo.
illā.nā cū tractaꝛ de dāno euitando ſtatutoꝝ reſtringi ꝑ
ius cōe vt.l.ij.C.de nox.bñficiū inuentarij eſt ſm̄ rōnē nā
lē vt qs non obligeꝛ niſi ſm̄ vires hereditarias iō ſtatutū
ꝙ dꝫ intelligi ſm̄ rōnē nālē cogere pōt hāc iterpetratōeꝫ
recipe.l.ſcire oꝫ.§.ſi maxime.ff.de excu.tu.alia aūt bñficia
iuētarij que non ꝯcernūt rōnem nāleꝫ ſed ius poſitiuū nō
cōprehēdit vt ē caſus in.d.l.fi.§.donec.ꝛ.§.licētia.credit

b Juris. Faciunt pro iſto not.dicto que diximꝰ ſupra poſt.do.And. in appoſtillis numero.xxxvi.ꝺ mēte barth.vid ibi omnino.

c Uniuerſali. Uide ꝓ iſta materia de offi.deleg.c.ex parte .i.l.q.de do.c.paſtoralis ꝺ coniug. lepro.c.ij.de priuile.qꝛ circa.x.diſ.ſi romana.i.q.iii. ſaluator ꝛ doc.i.l.ſi pluribꝰ.ff.d le.ij.ꝛ d aur.ꝛ argen.lega.l.cum au ri.

Bal.ꝙ ſtatutū ꝓdictum īpediat heredē habere talia bñ
ficia cū eqtas canonica qñqꝫ talia bñficia nō admittat
⁊ p hoc dictum do.Bal.pōt ſaluari illud qᵒ ipſe voluit
122 in rub.C.q accu.non poſ.vbi q̄rit† ſtatutū diſponit ꝙ de
homicidio qlibet valeat accuſare an cōpꝛehēdaſ in habi
lis decidit ꝙ ſtatutū recipit interpetrationē iure nāli vł
gentiū ideo tale ſtatutū nō intelligiſ de infante aut furio
ſo aut de mēte capto vel excōicato q repelliſ de iure diui-
no iō mulier aut minoꝛ.xx.ānis ſi eſt doli capax admit-
tiſ ad accuſañ bānitus vō ꝓ delicto nō niſi eſſet bānitus
ꝓ debito ciuili itē admitteſ foꝛenſis in caſu ꝑmiſſo pius
cōe vt ibi per eū.faciat ꝙ voluit idē Bal.in.l.i.C.de pre-
ſcrip.q̄ ꝓ libertate vbi eſt glo.ſolēnis ꝙ in illa ꝑſcriptōe
non reqriſ titulus mō ſtatutuꝫ diſponit ꝙ poſſidens rem
p.x.annos nō poſſit poſtea ꝯhere.ꝙ ſufficit poſſediſſe bo
na fide qꝛ tale ſtatutū nō reqrit titulū ⁊ ſic dꝫ intelligi vt
ſit ꝯfoꝛme iuri cōi.faciat ꝙ voluit idē Bal.in.l.maximū
123 viciū.C.de libe.pte.†ſtatutū diſponit ſm eum ꝙ frater ex
cludāt ſoꝛoꝛem in ſucceſſione decidit ꝙ itelligiſ de frē ha
124 bili ad ſuccedeñ†qꝛ paria ſunt non extare vel ex ſtare.⁊
non ſuccedere.l.ſi ex modica.§.ſi.ff.de bo.li.facit ēt ꝙ vo
125 luit Bart.in.l.i.§.p vim.ff.ꝙ vi aut clam†vbi dixit ſtatu-
tum ꝓhibet opponi exceptionē ꝯ publicū inſtrm ꝙ itelli
giſ de exceptōe friuola ⁊ ſic reſtringiſ ſm terminos iuris
cōmunis.c.ex parte de officio delegati.facit quod voluit
idem Bartol.l.pꝛima.§.interdum.ff.a quibus appellat.
126 nō lꝫ†ꝙ ſi ex diſpōne ſtatuti tolliſ remediū appellādi ꝙ
intelligiſ de appellatiōe friuola.faciat ꝙ voluit idē bar.
127 in.l.oēs populi ad finē.ff.de iuſti.⁊ iure vbi dicit†ſtatutū
diſponit ꝙ ſtatuta municipij nō recipiāt interpetrationeꝫ
ꝙ intelligiſ de interpetratione friuola eodē mō dicas ꝙ
capiſ itellectus vt vnū ſtatutū ꝯcoꝛdet cū alio ⁊ ideo mul
128 tū eleganter Bal.refert ſe in facto cōſuluiſſe†ſtatutum
diſpouit ꝙ pr̄ teneaſ relinquere filijs qntā ptē bonoꝝ ſuo
rum alio ſtatuto caueſ ꝙ teſtm̄ in quo nō relinquiſ filijs
integra legitima ſit ipſo iure nullū ꝙ intelligiſ ſm aliud
ſtatutū.ſ.de qnta pte ⁊ nō ſꝫ ius cōe ꝙ ē bene notādū fa
ciat elegans dictū eiuſdē Bal.in.l.oēs populi.ff.de iuſti.
129 ⁊ iur.in.xiij.col.ver.ſed an ex ꝯ†vbi dicit ſi eſt certa mens
ſtatuti ⁊ qualitas mētis tunc.ꝑciſe ſeruaſ ſtatutū aut nō
eſt certa mēs ⁊ qualitas mētis ⁊ tunc recurriſ ad granū
ſalis.i.ad ius cōe ⁊ iō diſponit ſtatutū†ꝙ qcunqꝫ occide
130 rit occidaſ ꝙ tale ſtatutū intelligiſ ſi doloſe occiderit idē
voluit Salꝫ.in.l.ij.C.de noxa.⁊ in.l.nō dubium.C.de le
gibᵒ.vide ibi p oēs idē voluit Re.do.Car.in.c.latoꝛ de
homi.dicit ēt Bald.in.d.l.oēs populi in loco ꝑallegato
131 †ſtatutū diſponit ꝙ ſuccedat ꝑmogenitᵒ ꝙ itelligiſ ſi ſit
132 habilis ⁊ in.xij.col.eiuſdē.l.dicit†ſtatutū diſponit ꝙ exi
ſtentibus maſculis femina non ſuccedat ab iteſtato niſi
in dote facto vō teſtō nō ſuccedat niſi quatenus ei teſtōꝛ
dixerit relinqueñ.certe intelligiſ facto teſtō ⁊ maſculis
ſtātibus quidā tm̄ ꝯſuluerūt ꝯ.⁊ male ſm eū ⁊ ſic ſtatutū
iterpetraſ ſm aliud ſtatutū faciat ꝙ pulchꝛe voluit Pe.
de anch.in.c.ſtatutū.§.cū aūt de reſcrip.lib.vi. vbi refert
133 qōnē i qua ꝯſuluit†apud teruiſiuꝫ erat ſtatutū ꝙ foꝛēſis
nō poſſit acqrere bōa imobilia i loco aliud ſtatutū diſpo
nebat qᵒ vxoꝛe ꝑdecedente in matrimonio vir lucreſ do
tē modo foꝛenſis ꝯxit matrimoniū apud teruiſinū data
ſibi dote i rebus imobilibus.ꝓdeceſſit vxoꝛ marito.q de
bebat lucrari dotē ex diſpōne ſtatuti fuit dubitatū an poſ
ſet obſtante alio ſtatuto refert ſe ꝯſuluiſſe qᵒ ſic qꝛ vnum
ſtatutū interpetrabatur ſm aliud ⁊ reſtringiſ idē voluit
idē do.Pe.in repetitōe.c.i.de ꝯſti.i.xiiij.q.ꝑncipali vbi
134 dicit†ſtatutū diſponit certā foꝛmā apponi debere in ſnia
aliud ſtatutū dicit qᵒ ſnie mādenſ executōi.ꝫ.certū tpꝰ nō
obſtante aliquo ſtatuto an ſnia in qua nō eſt ſeruata foꝛ-
ma ſtatuti poſſit mādari executōi decidit qᵒ nō ⁊ iſtud vo
luit Jo.an.in addi.Spe.in ti.de execu.ſen.§.poſtremo ⁊
faciat qᵒ ipſe voluit in ti.de ſen.§.vt aūt ⁊ idē voluit bar.
in.l.i.§.p vim.ff.qᵒ vi aut clam ⁊ ideo pulchꝛe dixit bal.

a ℭ Nō reducit. Oppoſitū regulꝛ eſt vez nā ēt ſingula verba ſm iuſ cōe iterpetrari debēt ⁊ ad ipſum reduci iiaꝫ ꝑſſe tele gāter tꝫ dom. Bar.ſoci.in cō ſil.clxxiij.inci. pulchꝛa ⁊ ſub tilis eſt ꝑſeūs ꝯſultatis vet. quarto ⁊ vlti mo.car.iiij.

135 in.l.i.C.ne liceat in vna eadēqꝫ cā tertio ꝓuocare†ſtatu-
tum diſponit qᵒ ſnia ferraſ de ꝯſilio ancianoꝝ alio ſtatu
to caueſ qᵒ ſnie mandenſ executioni decidit qᵒ niſi appe
at qᵒ de ꝯſilio ancianoꝝ date fuerint non poterit mādari
executōi facit qᵒ voluit idem Bald.in.c.i.de eo.vide q̄ ibi
dixit.facit qᵒ voluit Joan.de imo.in.l.poſtulante in ꝑn.
ff.ad trebel.vbi refert ſe de facto dixiſſe hic bononie vbi
136 caueſ†qᵒ ꝓ lr̄a cābij poſſūt debitoꝛ carcerari qᵒ lꝫ poſſit
carcerari heres debitoꝝ vt ibi voluit Auge.tm̄ tale ſtatu
tuꝫ reſtringiſ niſi heres fecerit inuentariū p glo.in.d.§.in
cōputatōe loqtur tm̄ p verbuꝫ foꝛte facit qᵒ voluit Salꝫ.
137 in.d.§.in cōputatōe vbi dicit†ſtatuto cauetur qᵒ execu-
tio publici inſtrī ita fiat ꝯ heredē ſicut ꝯ defunctū qᵒ tale
ſtatutuꝫ itelligitur niſi heres fecerit iuentariū p illā glo.
dicit ēt ſe vidiſſe qōneꝫ in facto ſtatuti diſponebat qᵒ ꝓ
debito poſſet qs capi ⁊ carcerari qᵒ certe hēs defuncti q
ꝯfecit inuentariū nō poterit incarcerari p illā gl. dicit tm̄
ſe de hoc dubitare ⁊ cogitandū reliqd iſtud poſſet decidi
p doctrinā Bal.ſupius relatā i.d.l.cuꝫ a matre ⁊ ſi qſpiā
dixerit ꝯ oīa iſta dicta gl.⁊ ſing.in auc.de exhibē.re.§.i.i
v.ſi enim dicit ibi ſemp eniꝫ debet ꝯdēnari quā Ang.idē
138 cit ad qōnem†ſtatutum diſponit qᵒ victus victori cōdē-
netur in expēſis qꝛ tale ſtatutū opatur qᵒ victus hñs iu-
ſtā cām litigādi puniaſ in expēſis ⁊ ſic ſtatutū qᵒ reduci
a ꝑt ad ius cōe nō reducitur ͣ imo alterat ⁊ ſubdit ibi ang.
139 †ſtatutuꝫ diſponit qᵒ volēs accuſare de falſo non audia
tur niſi ꝑmo ſatiſdet de refectiōe expenſaꝝ ſi ſuccubuerit
in cā dicit qᵒ ſi ſuccūbat ꝯdēnabitur in expenſis ēt ſi iuſtā
cām litigādi hēat ⁊ plus audet dicere qᵒ lꝫ de expēſis nō
poſſit iudicari niſi eadē die vt.l.paulus.ff.de re iudi.tm̄ vi
goꝛe talis ſtatuti poterit alia die de expenſis iudicare.itē
dicit quod finita cauſa de expenſis nihil eſt iudicandum
vt.l.terminato.C.de fruc.⁊ lit.expen.tamen finita cauſa
poterūt peti ꝯditione ex.l.municipali.⁊ allꝫat glo.in.l.iij.
§.ſi rē de leg.ij.⁊ hāc opi.dicit tenuiſſe Oldr.in.l.nō ſo
140 luꝫ.ff.de rei ven.dixit idē ang.†ſtatutuꝫ diſponit qᵒ abſo
luto accuſatoꝛe de crimine falſi reficiantur expēſe vt ē pu
ſi ⁊ lꝫ in abſolutoꝛia nihil dictuꝫ ſit de expenſis tm̄ ꝯditōe
ex ſtatuto accuſatᵒ poterit petere de nouo ēt ſi accuſatoꝛ
habuit iuſtā cām accuſandi alleg.gl.i.§.ſi rem in.d.auct.
de exhiben.reis ⁊.l.petitur.ff.de liber.lega.⁊ ēt bar.i.d.
141 l.iij.§.ſi rem dixit†ſtatutū diſponit qᵒ victus ꝯdēnetur
victori i expēſis qᵒ victoꝛ hēbit cōmoda q̄ apponūſ p gl.
illā.⁊ idē voluit idē Bar.in.d.l.nō ſoluꝫ ⁊ iſta dñr obſta
re cōi doctrine ⁊ ſic ſtatutuꝫ in dubio nō iterpetratur ius
cōe.ego dico indubitaner iſta nullo modo obſtare nec
glo.in.d.auc.de exhi.reis nec gloſ.in.d.l.non ſolum nec
alie.dicunt illud ad qᵒ Bar.⁊ Ang.allegauit loquitur
eni eo caſu quo actoꝛ petit reum extrahi de ꝓuincia.ad
vrbē ꝯſtantinopolitanā tunc enim actoꝛ tenetur prius ſi
deiuſſionē ꝑſtare ⁊ certam quantitatē ꝓmittere ſi litē nō
exeqnatur aut exequens non vincat ⁊ reo cōparente ſi ac
toꝛ infra.x.dies non occurrat reus a iudicio eſt dimitten
dus ⁊ ꝯdēnatur actoꝛ ſimplr̄ in expēſis licet iuſtā cām li-
tigādi habuerit illud eſt ꝓpter ſatiſdationē q̄ꝫ ꝑſtitit ⁊ ſic
loqtur in ꝓuiſione hōis qñ ex ꝓuiſione ſua qs obligat ſe
ad expēſas ⁊ ſic non loquitur in diſpōne ſtatuti ⁊ eodeꝫ
modo loqtur glo.in.d.§.ſi rem vbi ſi debitoꝛ negat credi
toꝛi illud legatū aliqd opatur tollit enim litē futuraꝫ in
qua ſi heres habuiſſet iuſtam cauſaꝫ litigādi non fuiſſet
ꝯdēnatus in expenſis ſed poſtq̄ꝫ debitoꝛ legauit credito-
ri.i.litigans puniretur in expenſis qꝛ illa iuſta cā litigādi
tollitur ex diſpōne teſtatoꝛis faciat glo.ſing.in auc.de iu
dicibus.§.opoꝛtet.ſed nos ſumus in caſu ſtatuti qꝛ in du
bio.reſtringi debet ad terminos iuris cōis.ſed non ſic eſt
142 in diſpoſitione hōis†ꝓuiſio enim hōis opatur plus q̄ꝫ ꝓ
uiſio legis.⁊ ideo pulchꝛe dixit Salꝫ.in.l.i.§.exactio.C.
de rei vxoꝛie actio.naꝫ glo.ſinglr̄ in.l.ſicut.ff.de opis li-
berto.dixit qᵒ mulier.ꝫ.annū alenda ē ab hēdibᵒ mariti
⁊ ad cōmodū illoꝝ heredū dꝫ opari.Salꝫ.dixit qᵒ ꝓce
dit in diſpoſitione

dit in diſpóne legis non aūt in diſpoſitóe hois allegat.l.
libertus quos.§.i.ff.de alimē.lega.faciat ꝙ pulchre dixit
143 Bal.in.l.i.ff.q ſatiſda.cogā.†vbi qrit aliqs ꝓmiſit facere
ſub pena an ſufficiat dare fideiuſſores vel pignora refert
Guil.de cu.dicere ꝙ non qꝛ illud verbū intelligit de ac
tu ſolutionis nō de actu obligatōis.l.ſi ſeruus.ff.de le.i.
⁊ ad.d.l.i.rn̄dit ꝙ verbū ſatiſfactio ꝓferebaꝛ a lege ſecus
144 ſi ab hoie ſm Guil.⁊ Bar.ibi ꝙ Bal.idncir†ad ſtatutū
diſponens ꝙ cōdēnatꝰ de homicidio niſi infra certū ter-
minū ſatiſfecerit caput a ſpatulis amputeꝛ an dādo fide-
iuſſores vl' pignora dicaꝛ ſatiſfeciſſe decidit ꝙ ſic ex dicto
Guil.ſecus ſi illa verba ꝓferanꝛ ab hoie.ecce nūc qualr
ter rn̄.mea hꝫ neruū itē qꝛ gl.ille loquūtur in ꝯctu.⁊ cla
rū eſt ꝙ interpetratio fit ꝯ eū qui ſtat ꝓꝯctu.l.veteribus
ff.de pactis.l.qcquid aſtringende de ver.ob.c.ꝯ eum de
reg.iur.in.vi.nō aūt eſt ſic in ſtatutis qꝛ in illis fit iterpe-
tratio vt ſit ꝯforme iuri cōi ⁊ ideo dixit glo.ſing.in auct.
ex teſtō.C.de collat.ꝙ per ſenſū in ꝓpriū ⁊ ſubauditū re
ducit ad ius cōe vt illud nō corrigat ꝓ quo eſt text.i.d.c.
cū dilectus de ꝯſue.facit ēt ad hoc glo.multū ſing.in.l.ſi
145 cū militaribus.C.de in integ.reſt.militū q̄ voluit†ꝙ licet
pſcriptio legalis nō currat nihilominus currit pſcriptio
ꝯuētionalis ⁊ iō argumētatio ang.⁊ Bal.ad ſtatutū nō
fuit bona ⁊ ſi opponaꝛ de eo ꝙ voluit Bar.i.l.vſucapio
146 .ff.de vſucap.vbi dicit†ꝙ ſtatutū diſponit ꝙ ſpatio.x.an-
b noꝝ pſcribaꝛ dn̄iūꝫ[b] poſito ꝙ de iure cōi pſcriberet vtile
dn̄ium vt ibi no.nihilominus vt tale ſtatutū aliqd addat
iuri cōi itelligiꝛ de dn̄io directo qꝛ ad h̄ rn̄deri pōt ꝙ tūc
ſtatutū reſtringiꝛ p ius cōe qn̄ ſalua rōne recti ſermonis
pōt reſtrigi ex eo qꝛ illud verbū dn̄iūꝫ itelligiꝛ de directo
l.i.§.qui iperpetuū.ff.ſi ager.vectigal.⁊ p ꝯñs illud dictū
Bar.nō ob.faciat ēt ꝙ voluerūt moderni ꝯſilio.clxij.ici-
147 pit†ꝯſtitutio curie mercātie loquēs p verba ſi nō ſoluerit
vel ſatiſfecerit.J.certū terminūꝫ ꝓnuncieꝛ ceſſans ⁊ fugiti
uus an creditor i pecunia cogaꝛ accipere bona imobilia
ſi debitor nō hꝫ pecuniā cōſuluerūt ꝙ ſic per aue.hoc niſi
.C.de ſol.⁊ moueꝛ qꝛ talis ꝯſtitutio recipit iterpetratio-
nē a iure cōi.l.ceſar.ff.de publica.glo.i.d.l.ſi.§.in cōpu-
tatōe.l.vt gradatim.§.ſed ſi lege.ff.de mu.⁊ hono.faciat
ꝙ Bal.dixit in.l.in cōpulādis.C.de nup.vbi dixit dictat
148 †ſtatutū ꝙ adulter nullū ꝯtū poſſit facere ſine ꝯſenſu ꝓ-
pinquoꝝ ꝙ tale ſtatutū dꝫ itelligi circa bona nō circa p-
ſonas ⁊ iō poterit ꝯhere matrimoniū ſine ꝯſenſu ꝓpin-
quoꝝ ⁊ faciat ꝙ dixit Ang.in rep.l.ſi vacantia.C.de bo.
149 vacan.li.x.ver.itē qro †pone dicit ſtatutū ſi qs fuerit ac-
cuſatꝰ de crimine cōmiſſo de nocte poſſit cōdēnari p ſolā
famā ꝓbatā p teſtes.modo ꝯ titiū iquiriꝛ de crīe notorio
⁊ ꝓbaꝛ fama p tres teſtes decidit nō ſufficere qꝛ illud ſta
tutū intelligiꝛ ſm ius cōe quo ad inquiſitionē.faciat etiā
ꝙ voluit Bal.in.l.ab executiōe.C.quoꝝ appellatōes nō
150 recipianꝛ.†vbi dicit ſtatutū diſponit ꝙ heres teneaꝛ inſo
lidūꝫ reſtringiꝛ niſi feciſſet inuentariūꝫ qꝛ ſtatutūꝫ trahiꝛ
ad ius cōe non ſolum ne qs puniaꝛ indebite vt.l.ij.C.de
noxa.ſed ēt ne qs pdat legatū dicit hoc ſing.notari i.d.l.
ſi.§.in cōputatione.nec ob.ſi allegeꝛ dictū Bal.in ru.C.
151 q accu.non poſ.†ſtatutū inqt diſponit ꝙ de homicidio q
libet poſſit accuſare ꝙ cōprehēdiꝛ bānitus mulier ⁊ ſilēs
qꝛ ad hoc rn̄deri pōt ꝙ illud eſt fauore publice vtilitatis
quo caſu qlibet cenſeꝛ habilis.vt ē tex.ſing.i.l.ſi qs i gra
ui.§.hi quoqꝫ.ff.ad ſille.ſm Bal.ibi ⁊ ſm Saly.in.d.l.ij.
152 .C.de noxal.Nec ob.ſi allegeꝛ dictū Saly.in.d.l.ij.†vbi
dicit ꝙ ſi ſtatutum diſponit ꝙ quilibet cuiuſcūqꝫ ſtatus
⁊ ꝯditionis ꝙ cōprehendunꝛ in habiles pter infantes fu
rioſos ⁊ ſilēs qꝛ ad hoc rn̄deo.nā reſtrictio non pōt fieri
in caſu illo ſalua rōne recti ſermonis ⁊ intellectus repu-
gnaret verbis ⁊ mēti ſtatuentiūꝫ.nec obſtat ſi allegeꝛ di
153 ctū Bar.in.l.iiij.§.ptor ait.ff.de dā.ife.†vbi dicit ſtatutūꝫ
diſponit ꝙ debitor citeꝛ pſonalr vel ad domūꝫ ꝙ tale ſta
tutū intelligiꝛ ꝙ citatio valeat ſi incipiat a domo licet de
iure cōi deberet icipe a pſona ꝙ dictūꝫ ſequiꝛ do.Abb.

in.c.ex pte.el.ij.de ver.ſig.⁊ do.Ant.in.c.cām de dolo ⁊
ꝯtu.lꝫ de Bar.nullā fecerit mentionē ſeqtur ēt do.Abb.
i.d.c.cām ⁊ ibi allaꝛ tex.iſtū ꝯ illud dictūꝫ Bart.allaꝛ ēt
dictū.c.ex parte ⁊.c.cū dilectus de cleri.nō reſi.vbi ſta-
tutū intelligiꝛ ſm ius cōe ⁊ ſi dicaꝛ qd opabiꝛ tunc ſtatu
tūꝫ rn̄dit ꝙ oriēꝛ ꝯditio ex ſtatuto alle.Bar.i.l.i.ff.ad.l.
fal.Poſtea dicit dictū Bar.ſaluari poſſe.vꝫ ꝙ vbi ſtatu
tūꝫ loqtur per vba ꝓpria nā tunc ſtatutū diſponēs in mā
iuris recipit iterpetrationē iuris ſed vbi loqtur p verba
i propria puta alternatiua vt loqꝛ tex.in.l.ſcire oꝫ.§.oꝫ.ff.
de excu.tu.tunc ſtatutum dꝫ intelligi ꝓprie vt aliqd opeꝛ
vltra ius cōe ex quo pōt aliqd iducere data ꝓpria ſignifi
catione vboꝝ maxime hoc dicit ꝓcedere in ſtatuto edicto
a popularibus ignorātibus iura ⁊ vtētibus vbis groſſo
modo allaꝛ.l.ſtipulatio iſta.§.hi quoqꝫ.ff.de ver.ob.hic
154 vero dicit idē do.Abb.†ꝙ ſtatutū puilegiatū dꝫ intelligi
vt aliqd addat.l.i.ff.ad municipales ſic dicimus de ipſo
puilegio.c.in his de priuile.⁊.c.abbatē de ver.ſig.ſi vo
ſtatutū ⁊ mere ſtatutū tunc quatenus piudicat iuri pua-
to dꝫ intelligi ſtricte p ſubauditionē ⁊ ſi opus eſt dꝫ redu
ci ad ius cōe vt.d.l.ij.de noxa.aut non preiudicat iuri p
uato ſꝫ tm̄ iuri cōi ⁊ tūc aut loquiꝛ pure in terminis iuris
cōis ⁊ tunc dꝫ intelligi ſcdꝫ ius cōe ⁊ opabiꝛ qꝛ inducet
nouum remediū agendi allegat Bar.in.d.l.i.ff ad.l.fal-
ci.⁊.d.c.ex pte ꝙ dicit intelligeñ qñ ius cōe loqtur p ver-
ba ꝓpria ſi vero loquiꝛ p verba iproprīa tunc ſtatutū idē
diſponēs non reduciꝛ ad ius cōe ſed dꝫ intelligi ꝓut iacet
⁊ ad hoc allaꝛ Bar.in.d.l.iiij.§.ptor ait aut ſtatutūꝫ nō
loquiꝛ pure in terminis iuris cōis ⁊ tunc dꝫ itelligi vt ad
dat ex quo eſt lex municipalis.i.di.c.ius ciuile.Tu vero
ꝯſidera in hoc qꝛ ſi ſtatutū loquiꝛ p verba iuris cōis claꝝ
eſt ꝙ dꝫ intelligi ſm ius cōe p iura allegata ſupius nec
ob.qd dicit do.Abb.ꝙ ſtatuta fiūt a vulgaribus qꝛ imo
ſalua pace ſua dixerim imo fiunt a ſapientibus locoꝝ.l.
humanū.C.de legi.ego de hoc dixi multū ſolēniter in.c.i.
de ꝯſti.vbi oio videbis quo caſu verba ſtatutoꝝ ſunt itel-
ligenda ſm cōſuetudinē ipſoꝝ glo.eſt in.l.qd ſi nepotes
.ff.de teſta.tute.⁊ eſt tex.in.l.ſi dictum vero non ita vt vul
gus opinaꝛ.ff.de euictio.l.itē ptor.ff.de ſuis ⁊ legi.ſed do.
meꝰ Jo.de imo.dicit ſufficere ſtatutū ita itelligi vt aliqd
modicūꝫ operetur p no.in.c.olim.de ver.ſi.⁊ dictūꝫ.c.i his
de puile.⁊ ꝓcedit ſm eum qñ agiꝛ de iterpetratione ſtatu
ti ꝯ alios ſecꝰ ſi ꝯ latores ipſos ſtatuti tunc fit larga inter
155 petratio.c.cū dilectꝰ de ꝯſue.⁊ ita reſidet.†ſed i.d.l.iiij.§.
ptor ait alr dicit allaꝛ enī ꝯ iſtud dictū Bar.qd ipſemet
Bar.voluit in.d.l.ſi.§.in cōputatione ipſe rn̄dit ſaluādo
illud dictū Bar.ibi vt ꝓcedat qñ nō iſurgit graue piudi
ciū pti tunc enim ſtatutūꝫ nō itelligiꝛ ſm ius cōe ſecꝰ dic
qñ graue piudiciūꝫ poſſet gn̄ari pti tunc enī eēt reduceñ.
ad terminos iuris cōis ⁊ ita itelligaꝛ qd hꝛ i.d.§.in cōpu
tatōe ⁊ iſta fuit ꝯcordia data ad bar.p excellētē doc.frā.
de rāpo.i.d.l.ſi.§.i cōputatōe ⁊ ita referūt ⁊ ſequūꝛ mod.
i.d.l.iiij.§.ptor ait.Cū g̃ i cāu iſto modicū piudiciū gn̄eꝛ
pti ſi citatio pus icipiat a domo qꝫ a pſona g̃ ita dꝫ iterpe
trari tale ſtatutū vt aliqd addat ⁊ iſto mō ſaluaꝛ dcm̄ bā.
Tu vo ꝯſidera qd ſi ē d iure cōi qd lꝫ exp̄maꝛ i iure quem
qꝫ citari in facie vel i domo vt dixit tex.in.d.l.ſcire oꝫ ⁊
tota iuriſ prudētia iterp̄taꝛ qd citatio icipiat a pſona mō
ſi ſtatutū apponit eadē vba formalia ego neſcio vidē q̄re
dicamꝰ ſtatutūꝫ itelligi vt pus poſſit icipe a domo nā iſtō
ē cogē ius cōe ⁊ talis itellectus nō ē capiēdꝰ vt.d.auc.ex
teſtō.C.de colla.cū g̃ vba ſtatuti h̄ nō patianꝛ g̃ nec mēs
c156 capiꝛ nec mēs ſtatuti patiꝛ†nā mēs ē ipiū ligne.l.labeo
ff.de ſupel.le.nec ē veꝝ qd agaꝛ de leui piudicio icipiēdo
citationē a domo poſſet enī eē multū piudiciale citato ſi
nō h̄ret notitiā citatōis ⁊ p ꝯñs dictū bar.nullo mōvꝛ mī
hi teneñ poſſꝫ tn̄ ſaluari h̄ cāu ſi ſupior mādauit quē citari
ad pſonā vl' ad domū tūc ꝓcedat dcm̄ bar.qꝛ ꝓuiſio hois
opeꝛ vltra diſpōnē legis vt voluit gl.i.§.oꝫ i auc.de iud.
⁊ in auc.de exhibē.reis.§.i.⁊ p ea q̄ ſupius dixi.⁊ iſta mē

b Dominiū. Addō tu ꝙ qn̄cūqꝫ de dominio fiat mētio de eodēꝫ directo itelligitur ita elegāter tenet.Bal.alle.loco in textu per glo.ibi qꝫ dicit eſſe ad h̄ ſingularem ⁊ valde notabiles.vide ipſaꝫ omnino.

c Imperiūꝫ lingue.⁊ ideo forſan eſſe mens potius qꝫ vba attenduntur ita eleganter ſpecu.de appe.§.ſecūdo in ſi.⁊ vide plene do.Jaſo.may.in.l.ſi quis filiūꝫ C.de libe.preteri.ſꝫ an mēs ⁊ ratio idem ſint vid dy.e.ꝯ de regu.iur.⁊ ſuis philoſophari et quid mens ſit phiſice cognoſcere collige ex dictis philoſophi ſecundo ⁊ tertio de anima ⁊ ex pluis nātibus in pleriſqꝫ locis.Quid aūt ſtoici mētēꝫ appellauerint non eſt preſentis ſpeculationis.

157 ti comēda. ¶ †Querit hic Hoſti. qd in diſpēſationibus
. et decidit q̄ ſtricta ſit interpetratio p no. i. c. q̄ dilectis d
ꝯſang. et affi. idē voluit Bar. in. l. bñficiū. ff. de ꝯſti. pnci.
idē dixit hic Bal. ēt ſi ſint fauorabiles alle. no. i. l. fi. ff. de
ꝯdi. ide. ita q̄ due diſpēſatōes nō ꝯcurrāt vt. l. i. C. de do.
pmiſſione tu ꝯ̃ iſtā doctrinā allega. no. glo. i. c. qꝛ i tantus
158 de pbē. †vbi ſi diſpēſat vt qs poſſit retinere duo bñficia re
quirētia reſidētiā vł in ꝯñtiā diſpenſatū vt poſſit reſidere
in vna pſonalr et in alia p ſubſtitutū et ſic due diſpēſatōes
largo mō iterpetrantur rñde q̄ diſpēſatio extendit quo
ad acceſſoria ſi ſine illis diſpēſatio nō hrēt effectuz ita ꝯ̃
iſtā doctrinā ēt eſt tex. ſing. i. c. p venerabilē. §. rōnibus q
filij ſint leg. vbi in mā diſpēſationis fit argumentatio de
ſpūalibus ad tpalia. rñde illud eſt quo ad ptāē diſpen
ſanti. qꝛ larga ſit iterpetratio vt ibi eſt tex. ſecꝰ eſt quo ad
159 ipſuz diſpenſatū p id q̄ hr in. c. i. et. ij. de fi. pſby. li. vi. †. et
per pdicta dicit hic cōpoſtel. papa cōtulit tibi bñficiū nō
obſtāte collatōe alteri fata q̄ dcā cl'a itelligit de collatōe
inualida vt nūꝰ piudicet alteri p no. in. c. ſup eo de offi. d
le. et ne itelligeł de collatōe facta de facto et non de iure
et ſi dicał q̄ opabił dicta cl'a dicit q̄ opabił q̄ lr̄e nō cē
ſent ſubrepticie nā ſi nō eſſet facta mētio de collorata poſ
ſeſiōe nec appoſita eēt dicta cl'a lr̄e eēnt ſubrepticie p no.
in. c. cū noſtros de ꝯceſ. pben. q̄ dictū ſcribētes oēs hic re
putāt multū ſingulr̄e. ego allego gl. de hoc et iudicio meo ē
160 mirabilis in. c. p illoꝝ de pbē. q̄ dicit †q̄ qñ in lr̄is pape
apponunł iſta v̄ba amoto quolibet ꝯ̃dictore q̄ itelligił ſi
contradicat de facto et nō de iure ita in propoſito noſtro
intelligił de collatione facta de facto nec poterat allega
rł melius pdicto ꝯpoſtel. itē allego gl. in. l. ſi ſeruū. §. pre
tor in gl. que malo. ff. de acq. he. p quā gl. dixit bal. in co
mēto. l. i. C. de his q̄ pene noīe †q̄ ſi teſtōr mādauit hr̄di
161 ne moleſtaret vxorē i ſuo legato. al's puabat eū hr̄ditate
q̄ itelligeł de moleſtia q̄ fieret de facto ſecꝰ ſi fieret de iu
162 re faciat ēt q̄ dixit idē Bal. i. l. i. C. de vſufruc. †qñ teſt ōr
mādauit hr̄di ne moleſtaret vſuūfructuariū in vſufructu
qꝛ itelligił de moleſtia facti et nō iuris. Et ēt qꝛ tex. iſte ē
alienus a dicto ꝯpoſtell'. nā iſte tex. loqtur in lr̄is de iuſti
163 cia dictū vero ſuū eſt in lr̄is gracie †dic ēt per pdicta ꝯpo
ſte. hic q̄ ſi aliter p papā ꝯcedił grā cū cl'a anteferri qd
illa cl'a reſtrigił nūl alteri ſit ius q̄ſitūꝰ q̄ eſt valde no. dñ
dicit tñ q̄ plures obſuant in curia qd tales pferanł prio
ribus quos ſolum eſt ius queſitum ad rē et non iure puta
qꝛ illis alijs non eſt facta collatio et per hoc bñ facit qd
hr. c. pe. de prebē. li. vi. et ita reſidet Jo. an. et cōił omnes
ſcribentes hic. Et inq̄ntum ſupius dictum fuit q̄ ſtatutū
recipit i iterptationē a iure cōi addite ray. de for. in. l. nō
164 facile. ff. ſi cui plus quam p. l. falci. † ſtatutū in qd cōpel
lit actorem litigantē ſatiſdare an ſi ē paup excuſeł pſtan
do iuratoriā cautionē vł qdſic per auc. generalr̄. C. d epi.
et cler. ꝯ̃riū decidit p. l. in oibus. ff. de iudi. Jo. de imo ibi
decidit ꝯ̃rium et mouē qꝛ tale ſtatutū eſt ꝯforme iuri. cōi
vt. d. auct. gñaliter ideo recipit interptationē ſm ius cō
mune. d. l. fi. §. in ꝯputatione in eadē gl. ibi nec ordo ſcri
pture ſpectał ſuper iſta glo. Pet. de anch. dat quādam
165 diſtinctionē † an ordo ſit atendēdus et diſtinguit h̄ mo
do aut q̄ritur vtrum ordo obmiſſus viciet rē de qua agił
aut querił an ex ordie reſultet ius primo caſu aut ē ordo
neceſſitatis aut ſimplex inſtructio ordinādo volūtatez aut
dubitał. Si eſt ordo. neceſſitatis et eiꝰ obmiſſio viciat allr̄at
l. ij. §. prius. ff. de vul. et pupil. l. vt debitū. C. de here. actio.
l. i. C. de app. Tu ad hoc allega. Bal. in. l. pposteri. C. de
166 teſta. vbi dicit † q̄ qñ obicił ordo ſubſtanciał. actꝰ vicia
tur vt. d. §. ſi prius ipo iure i extraiudicialibꝰ vł ope. exceptio
nis in iudicijs vt. d. l. in debitū et hoc qñ ordo puertił ꝯ̃
ſuo ptis allr̄at. d. l. i. C. de appel. et hoc limitauit ipe Bal.
in. d. l. i. niſi eēt data forma ab hoie qꝛ tūc ipo iure vicia
ret actū allr̄at. c. cū dilecta. J. co. et idē Bal. in. d. l. vt debi
167 tum dic † q̄ ſi non facta pbatione emanauit ſni decretuꝫ
ꝯfeſſio. ſequēs non roborat illud allr̄at. l. ſi cū nulla. ff. de

¶ Jus queſitum. Adde fely. hic colū. xvi. circa fi. ibi. clauſula anteferri tangentem hoc pulchre et oia ad materiam aggregantem et vide. do. Bar. cep. in titu. de ſerui. ruſt. pre di ię. q. et do. Alex. de imo. in con. xxxiiij in quarta pte

re iud. qd dic eē hñ no. Faciat ēt qd dixit idē Bal. in. d. l.
pposteri qd ſi obmiſſio ordis eſſet ꝯ̃ ꝯſtitutionē ita q̄ ex
ordine appeat error expſſus tūc actꝰ ē ipo iure nullus al
legat. l. plată. C. de ſen. et interlo. o. iudi. aut ordo eſt ſim
plex inſtructio ordinādo volūtatis et tunc non viciat. l. q
dam. ff. pecul. lega. inſti. d lega. §. ante heredis Si aūt du
bitał non viciat qꝛ ex ſimplex inſtructio. l. ambiguitatē
et. l. pposteri. C. de teſta. Et adde elegātē gl. in. c. pen. de
168 purga. canonica que dicit † q̄ in dubio illud quod parat
leue piudiciū non cenſeł eſſe de ordine ſubali ſecꝰ ſi gra
ue piudiciū generet. l. i. §. fi. ff. de ven. inſpicien. et per hoc
dixit Bar. in. l. fi. C. de iure dli. q̄ obmiſſio facta de ſigno
crucis in inuentario non viciat qꝛ eſt leuis ſolēnitas de q̄
diceſi vt ibi. Fraciſcus tñ de raponibꝰ tz ibi ꝯ̃rium et ad
de Bal. in. l. pemptorias in. v. colum. C. ſent. reſcin. non
169 poſſe †vbi dixit iudex dixit ꝯdemno te in. xx. reſuata tibi
exceptione ſolutionis et pacti quibus probatis ex nunc
te abſoluo an valeat ſnīa vł qd non qꝛ eſt ordo ptermiſ
ſus contrarium decidit quia non omnis ordo omniſſus
reddit ſniam nullā. Sed demū ille ē ordo qui reſpicit ſū
damēta iudicij allr̄at. l. i. C. de appe. Tu vide glo. ij. q. i. in
ſū. et. xi. q. iij. in ſū. et. c. pe. de purga. cano. et. d. l. plată et
d. l. i. C. de appe. et. l. ſi mācipiū. §. ſi cōmune. ff. de euictio.
et Bar. in. d. l. plată et ēt in. d. §. ſi prius et. l. ſi querāmꝰ. ff. d
teſta. et vide ſin. glo. in. c. olim de cā poſſ. et ppric. que vo
luit quod partes poſſit facē vt ordo pponeret ſubdit. d. pe.
ſi autē q̄rit an ex ordine reſultat ius et tunc vbi diſpoſitio
legis et volūtas hoīs loquētis eſt certa nō. curamꝰ d or
dine. l. cū pater §. fidei. ff. de lega. ii. Sz in dubio eſt curā
dum de ordine. l. gallus. §. i. ff. de libe. et poſtu. l. heredes
mei. §. fi. ff. ad trebel. l. quociens. ff. de vſufructu itē eſt cu
randū de ordine vbicūqz in pogatiua tēporis ꝯſiſtit in
diſpoſitio. l. claudiꝰ felix. ff. q pocio. pigno. habe. et hāc di
cit fuiſſe diſtinctionē oldradi. Sed ego miror de dño pe
tro q̄ non viderit Bal. in. l. duas i prin. ff. de excu. tu. vbi
refert hanc diſtinctionē oldr. cui addit do. Petr. in. ca. ſi
quis iuſto de elec. li. vi. et. c. in xpo pater de ꝯſe. diſt. ij. vbi
ordo v̄boꝝ deſignat ordinē intellectꝰ Bar. in. d. §. ſi prius
170 vtił alijs verbis dicēs † triplicem eē ordinem pōr ē ipius
rei quo aliqua res in eſſe pducił et electio teſtiuz et ſimi
lis quibus vt in eē pducātur aliq̄ ſūt a iure tradita neceſ
ſaria pmittenda vt. d. l. platam et. d. §. prius et. c. qꝛ pro
pter d ele. ſecundus ē ordo tēporis vnius rei ad aliā quia
in tempore precedit aliā tertiꝰ ordo ē ſcripture ſiue locu
171 tionis †circa primū ꝯſtat quod q̄libet res dz hēre in ſe ordi
nē pductionis in eſſe vt in auctē. de here. et falci. §. in or
dinatū. Sed i hoc dubitał vtrū ordo obmiſſus viciet vel
non et diſtingue vt. ſ. per oldradū. Et addit do. Pet. hic
172 glo. q̄z dicit eē ſingu. in cle. i. de iuꝛ patro. † circa ſz vtrū
ex ordine tpis inducał pogatiua tēporis et tunc aut q̄rił
in honoribꝰ aut in alijs iuribꝰ primo caſu aut in ordinā
dis aut in iaz ordinatis primo caſu pogatiua tēporis n̄
ꝯſideraf ſi ex alia parte ē pogatiua pſtantie et virtutis
c. ſtatuimus de maior. et obe. in ordinatis eiuſdē ordinis
et dignita. attēdił pogatiua ordinationis ſed non digni
tatū diuerſaꝝ nā magis digna. pferł xvij. di. c. ꝯſilia i fi. cū
ſe. et ſequēti. Faciat. xxi. diſt. q̄uis et. §. in his. l. i. ff. de alb.
ſcriben. aut q̄rimꝰ de alijs iuribus realibꝰ vel pſonalibꝰ
et diſtingue vt p dy. i regula q prior li. vi. et de tertio ordi
ne. ſ. ſcripture et loqutionis vtrū debeamus inſpicere vt
ex eo aliqd pſumamꝰ dic aut mēs ē certa et non curamꝰ
de ordine. l. nec enī. ff. de ſolu. l. cū pater. §. fidei. de leg. ij.
aut ē dubia et inſpicimꝰ ordinē. l. quotiēs. ff. de vſufrct. l.
cōſtitutione. C. circa finē vbi i ordine legū pmulgatarū
ſi de tēpore non apparet ſtatimꝰ poſteriori. c. ſi qs iuſto de
elec. li. vi. c. mādato de pben. eo. lib. c. ſit rector. xliij. diſti.
l. generaliter. §. ſi quis. ff. de fideicommiſ. liber. in verbo
ordinem ſcripture ſequēdū et ibi ange. refert q̄ oli papa
mādauit fr̄ibus minoribꝰ q̄ pntarēt ſibi noīa triū q eēnt
excellētiores de ordine ex quo volebat vnū in cardinalē
promouere

ꝓmouere refert ꝙ fr̃es dederũt ſibi noïa triũ i forma ſpe
rica ⁊ rotũda papa rn̄dit qꝛ ꝑuertiſtis ordinẽ ⁊ ego ꝑuer
tã ⁊ diuiſiſſe illis trib⁹ ꝓmouit gn̄alẽ miniſtrũ i cardinalẽ
⁊ ex eadẽ gl. ibi ſec⁹ i ꝑuilegijs.c.ad audiẽtiã de decimis
174 ex qua gl.†no.ꝙ nõ ſit ita ſtricta iterpetratio in ꝑuilegio
ſicut in reſcripto debet interpetrari vt aliqd operet vide
Bar. ⁊ Bal.i.l.bñficiũ.ff.de ꝯſti.principũ. Ultimo not.
vbi tã ſup ꝑncipali q̃ʒ ſuper incidẽtibus q̃onibus appel
175 latione re.canonice ꝓcedatꝰ.qꝛ hic eſt tex.mirabilis†ꝙ
ſuper incidentibus ⁊ emergentibus q̃onibus eſt ſeruan
dus ordo iuris ⁊ ſic eſt hic tex.ꝓ eo qd̃ voluit Bar.in.l.
176 ſi queramus.ff.de teſta.⁊ ibi ipſe Bar.dixit†ꝙ vbi oppo
nunt plures exceptões perẽptorie ⁊ vna ꝯcernit i habili
tatẽ perſone ⁊ alia ꝯcernit defectũ ſolẽnitatis ꝙ in eis ẽ
ſeruãd⁹ ordo qꝛ ꝑus dʒ diſcuti exceptio ꝯcernẽs i habili
tatẽ pſone ⁊ voluit gl.i.d.l.ſi q̃ramus ⁊ vide glo.i.l.ſi ꝓ
pter litẽ.§.i.ff.de excu.tu.qm̃ bal.reputat ſing.i.d.l.ſi q̃ra
mus ego dico hoc eẽ verꝫ in perſonis in qbus fũdat iudi
ciũ ſec⁹ i perſonis q̃ veniũt incidẽter ita eleganter voluit
bar.in ꝯſi.inci.in qua q̃one tene mẽti qꝛ nullus ponit i.d.
l.ſi q̃ramus nec i.c.exhibita de iudi.itẽ iſtud ẽ verꝫ in his
perſonis q̃ veniũt noïe alieno ſecus in his q̃ veniũt ſuo ꝓ
prio noïe ita dixit Hoſt.qm̃ refert Pe.de anch.i.c.nihil
de elec.ꝙ alr̄ nõ examino glo.ſ.ſentit ꝙ iſta cl'a appl'one
remota ẽ hodie ſuperflua ⁊ dc̃ voluit i.c.paſtoralis.§.ſi.d
of.dele.iſtud nõ ẽ bñ dictũ ⁊ cõiter rephẽdit vt.c.paſtora
lis ⁊.c.vt debit⁹ de ap.⁊ per iſta expedita ſit d̃creta.vr̃a.

c **Conſtitutus.** Aliud habetꝰ.c.ꝯſtitutus de filijs pſby.⁊.c.ꝯſtitutus de in integ.reſti.⁊.c.ꝯſti
tutus de app.⁊ hoc itẽdit nõ vʒ reſcriptũ exe
cutoꝝ ſuper canonicatu ⁊ pbẽda eccl'ie vltra numerꝫ non
facta mẽtione de numero ꝑus.h.d.vel magis ad lr̃am ſic
b nõ vʒ⁹ ipetratio i eccl'ia numerata nõ facta de numero mẽ
tiõe ſi per eã frãgit ius canonicoꝝ lʒ nõ frãgat numer⁹ ꝓ
bendaꝝ ⁊ ꝓceſſus idẽ factus ẽ nullus.h.d.⁊ ita facit ſm̃
hoſt.ꝑmo ponit ipetratõẽm ſc̃do exceptionẽ ꝯ̃ ipſã tertio
diffinitionis cõmiſſionẽ ſc̃da ibi verꝫ tertia ibi diſcretioni
Caſus ponit h modo pet.cl'icus ipetrauit a celeſtio ꝙ re
ciperet in canonicũ ⁊ in frem in eccl'ia biterceñ. ⁊ pbẽda
ꝯfereret ſi qua ibi tũc vacaret alioqn ꝓ primo vacatura ꝯ̃
quẽ oppoſuerũt decanus ⁊ capl'm de certo numero iura
mẽto firmato ⁊ ꝯfirmato per ro.põtificẽ de quo i lr̄is nõ
fiebat mẽtio ideo lr̄e videbant ipetrate tacita v̓itate ⁊ de
canus ⁊ capl'm noluerũt fuit ꝓceſſũ ꝯ̃ decanũ ⁊ capl'm a
quo ꝓceſſũ fuit appellatũ ꝓ parte capl'i ⁊ decani ad In
no.ſubrogatũ celeſtino q lr̄as nõ ceſſerat ⁊ corã ipo Inn.
cõparuit petr⁹ defendẽs ꝓceſſũ ſuoꝝ executoꝝ ⁊ ẽt ꝓcu
rator capl'i ⁊ decani q ipugnabãt ꝓceſſũ executoꝝ per id
ꝙ ſeqt ꝰ.in v̓ſic.verꝫ pars aduerſa vbi dr̄ ꝙ replicatũ fuit
per Pe.dictũ numerꝫ i leſſionẽ ipſaꝝ lr̄aꝝ ⁊ mãdati apo
ſtolici fuiſſe allatũ ceꝝ duplicabat ꝙ ſaltẽ fuerat ſtatut⁹
numerus añ lr̄as executorias ⁊ per ꝯñs nõ debat valẽ ꝓ
ceſſus exequtoꝝ ⁊ qꝛ pape tũc nõ potuit ꝯſtare.de v̓itate
facti cõmiſit archiepõ ſenoneñ q ſe i formaret ⁊ ꝓcedẽt
ita vt hic dr̄ ⁊ ꝯſidera circa h qꝛ i ſupraſcriptõe iſtius.c.cã
iſta fuit cõmiſſa archiepõ ſenoneñ ⁊ i tex.dr̄ decernatis i
1 irritũ†qꝛ hic vr̄ caſus iuncta ſupraſcriptiõe ꝙ papa loqt
vni ſoli i plurali numero qꝛ ẽ ꝯ̃ caſũ i.c.qm̃ graui de crie
falſi reſpõde ꝙ dʒ ſubaudiri in ſupraſcriptõe archiepõ ⁊
cõiudicibus ſuis ad hoc vt euitet illud.ꝯ̃riũ.No.ibi pet.
2 cl'icus qꝛ tex.iſte ꝓbat†ꝙ ipetrans bñficiũ eccl'iaſticũ te
net facere mẽtionem i ipetratõe qualr̄ eſt cl'ic⁹ facit.c.cũ
adeo in v̓.nec cl'icus.ſ.eo.vide q̃ ibi pulchre dicta fuerũt
No.ibi celeſtin⁹ ꝑdeceſſor noſter ꝙ tpe celeſtini hec gr̃a
facta fuit de pbẽda vacãte vel vacatura de ꝓximo ⁊ i vi
ta ſua nõ fuit gr̃a ſortita effectũ ⁊ tñ i fine.c.mãdat papa
3 h ipſã executõi mãdari†ex q̃ iſert qd̃ gr̃a nõ expirat mor
te pape lʒ nõ ſit executõi mãdata papa ipſo viuẽte idẽ ẽt
dicas ſi expirat ꝑtãtẽ executoꝝ dati ſup eã.c.ſup gr̃a d of.

dele.li.vi.c.ſi cui de pbẽ.eo.li.ſecus dicas i legato de late
re qꝛ ei⁹ gr̃a nõ ꝯſumata expirat morte legati vel ipo re
moto allegato .c.pñti de offi.le.li.vi.l.ſi certaꝝ.§.ſi.ff.de
teſt.mili.⁊ ẽt ꝓbat tex.iſte ꝙ appl'one ꝑdeceſſoꝝ venit ꝑ
4 deceſſor imediatus.Nota ibi decano.⁊ capl'o†ꝙ qñqꝫ
c decanus eſt principalis[c] in capl'o.⁊ quod decanus non
venit appellatione capituli ⁊ ꝙ appellatione vniuerſita
tis nõ venit rector vniuerſitatis vide glo.ſingl'em i cle.hi
q de eta.⁊ qua.q̃ diſtinguit ꝙ in mã penali ⁊ correctoria
appl'one capl'i nõ venit p̄latus ipſius capl'i ſecus ſi mã eẽt
fauorabilis vide.c.eam te.ſ.eo.vide q̃ ibi dixi. Nota ibi
5 vel ꝓxime vacatura†ꝙ papa ꝯferre põt ius ad vacatu
ra bñficia facit.c.q̃uis de reſcrip.in.vi.⁊ ibi dñicus dicit
ꝙ ſolus papa põt ꝯferre ius ad bñficia vacatura iferior
aũt talẽ ꝑtãtẽ nõ hʒ facit.c.ꝓpoſuit de ꝯceſ.pben.in.vi.in
ver.ius ad bñficia vacatura antiqua ꝯſuetudo romanis
põtificibus reſeruauerit ĝ ꝯcedere tale ius eſt denegatũ
alijs iferioribus.ſed ego vidi pulchrã dubitatõem v̓ſari
in ꝯtingẽtia facti reuerẽdus magiſter rodi.hʒ multas ꝑ
eceptorias ſubiectas ſue collatõi ⁊ ex tpe cui⁹ nõ extat me
moria i ꝯ̃riũ ꝯtulit ius ad illas ꝑceptorias vacaturas an
ex tãto tpe ꝯqſiuerit ſibi ius ad vacatura vr̄ ꝙ ſic qꝛ me
moria tanti tpis equalet ꝑuilegio.c.ſup qbuſdã.§.preterea
de.v̓bo.ſig.l.in ꝯcedẽdo.ff.de aqua plu.arcen.l.ho e iu
re.§ ductus aque.ff.de aqua quotidiana ⁊ eſti.Cõſului
6 ꝯ̃riũ ⁊ dicebã†qd̃ reſeruata ꝑncipi iſignũ ſue ꝑrogatiue
⁊ iſignũ plenitudinis ꝑtãtis nõ pſcribunt ꝑ iferiorẽ vt di
xit gl.ſolẽ.i.c.i.de cleri.egro.li.vi.bal.i commẽto.l.i.in.iij.
col.C.de emã.li.⁊.l.ij.C.de ſerui.⁊ aqua.ſʒ ꝯcedẽ ius ad
vacatura eſt reſeruatũ pape in ſignũ plenitudinis ſue ptã
tis vt dixit tex.in ꝑalle.c.ij.⁊ voluit ſpe.in ti.de leg.§.nũc
oſtendeñ.v̓ſi.l vi.⁊.§.nũc tractemus eo.ti.in ꝑn.ĝ.ſeqt ꝙ
iferiori ex tẽpore cuius nõ ſtat memoria in ꝯ̃riũ cõpetere
nõ põt qnimo dicebã ꝙ illud ꝙ nõ põt cõpetere alicui ni
ſi ex ꝑuilegio apl'ico nõ põt acqri ex tẽpore cuius nõ ſtat
memoria in ꝯ̃riũ hoc voluit Io.mo.i.c.ij.de pben.in.vi.
7 vbi arguit†multi ſũt reges ꝯferẽtes pbẽdas eccl'iaſticas
i regnis eoꝝ ex tẽpore cuius nõ ſtat memoria in ꝯ̃riũ dci
dit ꝙ ex tẽpore hoc nõ acqſiuerũt ſʒ pſumit ꝙ ex ꝑuile
gio pape habuerint cõmanente diuturnitate tpis ⁊ paciẽ
tia romanoꝝ pontificũ faciat ꝙ voluit bal.in.l.reſcripta
.C.d pci.ipe.offe.vbi cõmemorat d rege vngarie ⁊ anglie
faciat tex.ſolẽnis in.c.cãuqꝫ.ſ.de pſcrip.⁊ ita fuit obtẽtũ
in curia roma.tene mẽti.No.ibi ꝑcipiẽdoꝝ mãdauit qꝛ
ſcribẽtes hic colligũt i ꝑmo eoꝝ notabili ſtilũ romane cu
rie q vigebat ſecũdũ tẽpora antiqua qꝛ ſup eo emanabãt
tria paria lr̄aꝝ.ſ.monitorie ꝑceptorie ⁊ executorie ⁊ ſic
ſʒ illa tẽpora nimis criminaliter romani põtifices ſe ha
bebãt circa ordinationes locoꝝ.nã ꝑ ꝑmas monitorias
monebat ordinarius vt ꝓuideret ei ꝓ quo papa ſcribe
bat ſecũde erant ꝑceptorie ⁊ executorie per quas depu
tabat executio ad ꝓuidendũ loco pape vel ad cõpelliẽdũ
ordinariũ collatorẽ hodie ſolũ dant executorie pulchrũ
eẽt adducere i mediũ illud ꝙ ſeuerino nr̄o venit in mẽtẽ
vtinã ad noſtros tẽpora mores pſca redirẽt ⁊ faciat ad
hoc.c.lr̄is.c.ex ſignificatõe.⁊.c.capl'm ſcẽ crucis.ſ.eo.do.
cto.nõ declarãt vñ hoc colligat iudicio meo colligit.hic
⁊ allego meliorẽ tex.de iure i.c.cã te.in v̓.mandatũ dedi
mus ⁊ ꝑceptũ.ſ.eo.vide ſing.glo.i.l.ſepe audiui ceſareꝫ
8 ff.de offi.pſi.q̃ dicit†ꝙ ſi ſupior cõmittit cãʒ per hoc v̓bũ
ꝑcipio ꝙ iportat neceſſitatẽ adeo ꝙ delegatus nõ poterit
ſubdelegare ſecus ſi cõmittat per v̓bũ mãdo bal.do hic
ſuper iſto v̓bo dic̃ ꝙ tã lr̄e ꝑme q̃ʒ ſc̃de laborãt eodẽ mor
bo ⁊ ſumit arg.qꝛ ſc̃da miſſio non dat robur lr̄is nullis
ſubrepticijs ⁊ ẽ limitatio multũ ſolẽnis ad id qd̃ hr̄ i auc.
vt nulli iudicũ.§.hoc vero iubemus ego pondero vnum
9 †quod iuſſio geminata equiualet motui proprio ita di
xit Bal.in.l.nec damnoſa.C.de precibus impera.offer.
⁊ ad ſic dicendum moueor ex duobus iuribus ſimul con
iunctis vʒ ex.l.i.C.de peti.bo.ſubla.lib.x.⁊ ex dicto.§.⁊

b ¶ Non valet. Scribẽtes hic nouiſſime ſequit ſumarium quod ſecũdo loco tanq̃ʒ clarius ponit. do. And. vt videos ad materiam autẽ hui⁹ tex. vide inter ceteros. d. Abba. hic qꝛ lucidiſſime vltra omnes expõit Fely. autẽ per modum addẽdi vt per totũ hunc titulum ſicco pede per tranſit.

c ¶ Principalis in.c. Uide ad materiam multa notata per cõſuetudines eccleſiarũ de conſue.c.cũ olim in ſi. ⁊ de exceſſi prelat. c.ad hec ⁊ per ſũmiſtas inplerisqꝫ locis vltra allegata a modernioꝛib⁹ ſcribentibus.

hec vero iubemus hoc dictu3 refferunt moderni in.l.ſi ve
ro.§.de viro.ff.ſo.ma.in articulo de geminatióe ſ3 motus
prius excludit omné ſuſpicioné vt.c.ſi motu ꝓprio de pre
beñ.lib.vi.ergo ſequiẗ φ purgabitur viciũ ſurreptionis
pp geminatam iuſſioné tñ hic decidit ꝯriu3 ꝛ deſtruit iſte
tex. inductus ita illam ellegan.doctriná Bal.φ moder.
in loco prealle.dicũt fore noua3 ſ3 iſtu3 tex.ꝛ Bal. aduc.
nóviderũt.¶ No.ibi certus eſſet numer⁹ inſtitu.qꝛ hic
10 eſt tex.melioꝛ de coꝛpoꝛe iuris † φ ſureptio viciat gratiá
ipo facto ꝛ ſi cóſiſtat in tacendo factu3 alienum φ impe
trans ꝓbabiliter ignoꝛabat ꝛ in hoc reddiẗ tex.iſte meli
oꝛ de iure nam iſte impetrans de quo hic ꝓbabiliter pote
rat ignoꝛare factum decani ꝛ puta ſi emanauit dum ip
ſe eẽt in itinẽ.vel in curia ꝛ ró huius dicti eẽ pót qꝛ in có
ſideranda validitate gracie non aduertim⁹ ad culpá im
petrantis ſ3 pocius ad mentem ꝯdentis vt.c.poſtulaſti.J.
eo.nam ſi papa ſenſiſſet ẽt per momentu3 ſtatutũ ꝓceſſiſſe
nó dediſſet ſaltem ita de facili lr̃as per quas infringiẗ ſta
tutum eccleſie.Sed in cótrarium facit.c.gr̃a.J.eo.in.vi.
11 vbi gr̃a nó reddiẗ ſurreptitia ſi in lr̃is nó fuit facta mécio
eius φ impetrans ignoꝛabat do.Abb.hic ad illum tex.
nó rñdit.ſed Jo.de imo.hic rñdit φ ſtáte validitate illi
us reſcripti poterat ſtatutũ reduci ad termios iuris cóis
ꝛ remittit ſe ad plene dicenda in.c.ſup litteris.J.eod.do.
Anto.hic eodé mó remittit ſe ad.d.c.ſup litteris.ſed do.
dñicus in.d.c.gr̃a refert do.Ant.i.d.c.ſup lr̃is ꝛ ẽt refert
Jo.de imo in.d.c.gratia dicere φ aut taciturnitas ꝓce
dens ex ignoꝛantia ſit impetratóe reſcripti cuius effect⁹
a é reducibilis ad metas iuris cóis a nec ex eo lediẗ ius cóe
ita φ oio nó repugnat méti ſcribentis.ꝛ tũc reſcriptũ nó
é ſubreptitiũ iſte eſt caſus i.d.c.gr̃a i pmo rñſo ná mé papa
pe erat ſilr̃ nó dare bñficiũ aliud bñti in cópatibile.ꝛ ió
ſi nó remanet pluralis vt eſt i caſu illo reſcriptũ nó é oio
ꝯ intentioné pape ex ignoꝛátia impetrátis excuſat ſubre
ptioné aut repugnat menti reſcribentis a pncipio tñ ius
cóe nó reſiſtit effectui reſcripti nec p̃iudicat iuri alterius
ꝛ adhuc valent lr̃e ꝛ iſte eſt pꝰ caſus dicti.c.gr̃a in ſcđo
reſcripto ná poſſet eẽ bñficiũ cópatibile talis redditus
qđ papa nó dediſſet.reſcriptũ ſi ſciuiſſet nihilominus p
ignoꝛantiá valet reſcripti ipetratio licet in aliquo repu
gnet menti ſcribẽtis ex quo ius cóe nó reſiſtit effectui re
ſcripti aut reſcriptũ repugnat menti.ſcribẽtis nec poſſet
quo ad effectũ valere qn p̃iudicaret iuri alterius ꝛ tunc
talis taciturnitas licet ex iguoꝛátia ipetrátis ꝓcedat tñ
viciat reſcriptũ vt eſt caſus hic quãtũcũq3 excuſſet ꝓba
bilis ignoꝛátia ꝛ iſtud vltimũ tenuit gaſp de cald.in ſuis
12 ꝯſilijs in hoc titulo ꝯſilio.xiiij.vbi tenet † qđ ipetratio fa
cta de eccl̃ia ad quá alius erat electus ſit nulla non facta
mentiione de illa ſi pꝛobabiliter ignoꝛabat cum non ex
cuſet ignoꝛátia impetrantis taceptis.id quod eſt expri
mendum ẽt ſi illud eẽt de facto alterius.c.cũ noſter de có
ceſ.pꝛeben.ꝛ hoc ꝓpter intentioné ꝯcedentis ſm eũ φ eſt
intelligeñ prout ſupius eſt dictũ qñ p̃iudicaret iuri alteri
us ꝛ ita reſidet ꝛ exiſtis hr̃ clarus itellectus ad iſtũ tex.ꝛ
ad dictũ.c.gr̃a.ego pondeo vnũ circa hoc qꝛ ſi ſubtiliter
pondereẗ iſte tex.deſtruit oẽm doctriná p eos traditá ná
tex.hic dicit intelligendũ erat circũueniſſe p̃deceſſoré no
ſtrũ ꝛ ſic loquiẗ eo caſu quo ipetrás fuit in dolo ꝛ fraude
qꝛ alr̃ non diceret circũueniſſe papá ꝛ eſt ponderatio no
ua ꝛ p ꝯñs iſte tex.d3 itelligi eo caſu quo pꝛobabilr̃ non
ignoꝛauit ſtatutũ iuramentũ ꝛ ꝯfirmatóem capl̃i ſecus ſi
pꝛobabilr̃ ignoꝛaſſet ꝛ ſm hoc iſte tex.ꝯcoꝛdabit cũ.d.c.
gratia ꝛ ſic ceſſat ꝯrietas.pondera ẽt ſi dici poſſit φ iſta
circũuentio fuit facta re dũtaxat ꝛ nó ꝯſenſit ꝛ ideo tex.
iſte nó dicit φ ipetrans circũuenit ſe p̃deceſſoré noſtru3
ſed dr̃ φ intelligiẗ circũueniſſe ꝛ ſic ſentit φ iſta circũuẽ
tio fuit facta re ꝛ nó ꝯſenſu ꝛ ſm hoc tex.d.c.gratia erit
cótra iſtũ ꝛ ió tene ſolone3 p̃cedentem ſed ꝯ hoc opponiẗ
qꝛ vr̃ φ hec taciturnitas ꝛ exceptio numeri cenſeaẗ pem
ptoꝛia ꝛ ſic vr̃ φ non poſſit opponi ad proceſſũ nec vitiat

a ¶ Iuris cõmunis.Uiđ ꝯ hoc glo.valde ſingularem in c.cum olim de ſen.ꝛ re iudic. in glo.ſi.ꝛ extra de ſi. inſtr. c.paſtoꝛalis ꝛ gl.in.c.i.de có ſti.ꝛ qđ ibi poſt dom.Andr.ꝛ alios nos quo que diximus in appoſtillis.

interpetrationé per id qđ hr̃ in. c.i.de lit.ꝯteſt.ſo. Inno.
ꝛ Jo.an.dicũt qđ ꝯrium loquiẗ in lr̃is ad lites in qbus
taciturnitas exceptioni peremptoꝛie nó viciat lr̃as niſi
in caſib⁹ ibi poſitis hic loqẗ in lr̃is ad bñficia i qb⁹ é ſec⁹
vr̃ ró diuerſitatis qꝛ é in lr̃is ad bñficia eodé iſtanti creaẗ
ius ꝛ daẗ iudices ſeu executoꝛes ſ3 i lr̃is ad lites nó creaẗ
ius p lr̃as ſ3 ſolũ danẗ iudices ꝛ tribuiẗ iuriſdictio ſup iu
re qđ cópetebat ante lr̃as ꝛ ideo nó ſic facilr̃ viciantẗ. fa
13 ciat qđ no.glo.ꝛ Inno.in.d.c.i.de lite.cóte.li.vi. † Et ex
predictis pót cócludi qđ qñq3 taceẗ exceptio pemptoꝛia
qñq3 exceptio dilatoꝛia pꝛimo caſu procedit quod dictũ
eſt in lr̃is ad lites ꝛ i literis ad bñficia ſcđo caſu qñ taceẗ
dilatoꝛia exẽplũ ſi ꝓmiſiſti nó lr̃as impetrare vel iuraſti
nó ipetrare lr̃as tũc hec exceptio d3 opponi ante litis ꝯte
ſ.l.ſi.de excep.hec enim dilatoꝛia nó reſpicit initiũ qñq3
dilatoꝛia nó reſpicit inicium ſ3 effectum actionis vt dif
feratur.puta ꝓmiſiſti me non conuenire vſq3 ad paſca ꝛ
tunc h3 locũ.c.i.de pl⁹ peti.qñq3 aũt exceptio pót reſpicẽ
14 ꝓceſſũ ꝛ merita cauſe † pone exẽplũ in exceptóe que oꝛi
tur ex pacto ne me ꝯuenias vel ne agas ꝯ me tũc vr̃ velle
Inno.qđ hec exceptio.nó ſolũ poterit opponi ad ꝓceſſũ
ſ3 ẽt ad merita.ſed idé Inn.vr̃ ꝯriũ voluiſſe i.d.c.i.de lit.
ꝯte.li.vi.do.ant.dicit hic qđ opi.Inn.hic poſita pót ꝓce
dere i pacto de nó agédo qꝛ nó dr̃ qs agere ante li.ꝯte.ſ3
agere velle.l.ampli⁹ nó peti.ff.ré ra.ha.ió ſm eũ vr̃ reſpi
cere ꝓceſſũ ꝛ actóe3 ſeu ſubſtátiá actus ideo poterit oppo
ni ad ꝓceſſũ ꝛ ad merita cáe ſecus in exceptióe pacti de
nó petendo qꝛ illa ſolũ ad merita cáe poterit opponi ſm
do.Ant.ſed Jo.de imo.dicit qđ foꝛti⁹ debuit dicere ecó
tra qđ opi.Inn.hic poſita ꝓcedat i pacto vel iuramẽto đ
15 nó ꝯueniédo aliqué.ipſe vo dicit Inno.hic dixiſſe † qđ ſi
iuro nó ꝯuenire alquem qđ exceptio reſultás ex hoc iura
mento pót opponi ad ꝓceſſũ niſi dicas qđ ibi loquiẗ qñ
qs iurat nó agere hic qñ iurat nó ꝯuenire aliũ.ſ3 certe qñ
iuro nó ꝯuenire aliqué itelligiẗ p citatóem vt.l.φuis.ff.đ
in ius vo.ſed qñ iurat nó agere itelligiẗ p lit.cóte.vt.d.l.
amplius ꝛ ſic magis vr̃ reſpicẽ proceſſũ factũ de nó ꝯue
nié.φ factũ de nó agédo ꝛ ſic multo foꝛti⁹ d3 opponi añ
lit.ꝯte.pactũ de nó ꝯueniédo ꝛ refert ẽt Inn.dicẽ i.d.c.i.
16 † qđ ſi iurat a ticio nó petẽ.x.nec aliá ré l3 hoc iuramẽtũ
videaẗ reſpicẽ cám tñ ꝓpter auctoꝛitaté iurámẽti poterit
opponi exceptio ad ꝓceſſũ qđ eſt mẽti teneñ ſm eum.ſec⁹
vbi eẽt ſimplr̃ pactũ de nó petédo ſine iuramentũ qꝛ tũc
poterit opponi ad ꝓceſſũ ꝛ ad ipediendũ ꝯteſtatóe3 idẽ
vr̃ dicendũ ſi fuit pactũ de nó ꝯueniédo nó poterit oppo
ni poſt lit.ꝯte.qꝛ vr̃ iducere exceptóem dilatoꝛiá ꝛ ita re
17 ſidet hic Jo.de imo.† ſed do.Abb.queriẗ infra φtũ tp̃s
poterit opponi iſta exceptio ſubiectionis cũ ꝯcernat gra
tiá refert Inn.dicere qđ cũ talis ſubreptio cócernat gra
tiá ꝛ eá viciet ẽt ſine litte.qꝛ gratia p̃cedit lr̃is ꝛ pót fieri
ſine lr̃is exceptio ſubreptóis poterit opponi vſq3 ad ſñia3
cum ſit peremptoꝛia ſecus vni exceptio concerneret litte
ras tantum quia iuraui contra te non impetrare litteras
tũc d3 opponi ante lit.ꝯte.cũ ſit dilatoꝛia.l.ſi.C.de excep.
ſed qñ ſubreptio iteruenerat in lr̃is gratioſis pót opponi
đ ſubreptóe duplr̃ pmo ꝯ lr̃as dilatoꝛie vt.c.ad audiẽtiá
J.e.qꝛ ſi lr̃e non valent executoꝛ non recipit iuriſdictionẽ
ſecundo poteſt opponi perẽptoꝛie cótra gratia3 vſq3 ad
ſñiam ſicut in alijs exceptionibus peremptoꝛijs per not.
18 in.d.c.ad audientiá ꝛ ita reſidet ſed Bal.hic queriẗ † an
impetratio de qua hic ſit ipſo iure nulla an op3.excipere
de tacita ṽitate ꝛ dicit qđ ſiue excipiaẗ ſiue non gr̃a nó te
19 net † qꝛ exceptio nó firmat id φ ipo iure non tenet argu.
l.ſi exp̃ſſum.ff.de appel.diciẗ enim hic exceptio facti ſeu
intentióis licet excluſiue qꝛ fruſtra laboꝛat agens niſi foꝛ
te in ꝯdictoꝛio ꝛ examinatoꝛio inditio ſit q̃ſitum de hac
exceptione ꝛ ꝓnunciatũ ꝯ eá nam et exceptio falſi tolliẗ
hoc modo tex.eſt no.in.l.ſi.ad finem.C.de fide inſtru.li
cet igitur vſq3 ad ſñiam ſit exceptio pemptoꝛia intentio
nis ꝛ pꝛopoſiti agentis qꝛ ois agens habet aium vincen
di.l.in

b di⁹ .l.ſi ratione.§.cū quidā .ff.ad.l.falci.tñ.ſnia ſi in con trarium fert annichilat̃ exceptio ipo iure q: iſta non eſt ceptio nālis ſȝ iuncta ex nāli ingenio eſt tñ de iure ciuili. ideo per ſnīam tolli.pōt vel ſaltem ita velari ac ſi nō eēt verum nam argu.no.in.l.ſtatu.liber.§.qntus .ff.de ſtatu. li.⁊ ſic exceptio ſubrēptiōis opponi poteſt vſq; ad ſniaȝ ⁊ eſt rō q: primo ꝑimit grām ſecundo lr̃as pōt eniȝ fieri grā ſine lrīs ⁊ ſemper fit ante ſecūdū Innoc.⁊ no.in cle. dudū.§.nos aūt de ſepul.Si aūt ꝑimeret ſolas lr̃as debe ret opponi añ litis ꝯte.⁊ ita reſidet in lectura Sȝ in appo ſtil.dicit ꝙ grā ſemper lr̃as ꝓuenit ⁊ ſine lrīs fieri pōt al le.Inn.iō aliud eſt grā ⁊ aliud ſunt lr̃e ⁊ exceptio cōtra
20 lr̃as eſt dilatoria ſȝ ꝯ grām eſt ꝑemptoria † ⁊ ſi iurās ſi impetrare ⁊ impetrat licet ſit periurus tñ valet impetra tio nec pōt opponi cōtra grāȝ ſed contra litteras ſic ante lit.cōte.tantū ſed ſi iurat non petere tūc ellidit̃ gratia ⁊ pōt opponi in vim ꝑemptorie allegat Inno. hic ⁊ in.c. cū ueniſſent de inſtit.nā ſi videtur cogitatū de effectu bñfi cij.l.ſi minor.ff.de ſeruis expor.quare nō ob.exceptio do li.l.non ſolum.§.liberationis.ff.de libe.lega.⁊ poſtea re liqd cogitādū dicit ēt hic in lectura referens collectariū
21 †ꝙ exceptio ꝑemptoria non oppoīo ante litem conteſt. ſi ius agendi prius competebat ſecus ſi oritur ex reſcri pto allegat Inno.hic ꝙ dicit eē no.dignū ⁊ ꝑ iſta relati ſūt oēs ſcribētes hic Bar.ṽo in.l.ſi vn⁹.§.pact⁹ ne pete
22 ret.ff.de pac.in.v.col.ṽſi.ſū expedit⁹ de iſta gl.†qrit an ſit drīa īter pactū de nō petēdo ⁊ pactū de nō agēdo . refert Inno.in.d.c.i.dicere ꝙ ſic q: pactū de nō agēdo ſolū ipe dit corā iudice agi nō aūt ꝓhibet petitionē extra iudiciū fieri iō exceptio talis pacti īpedit lit.cōte.ſȝ pactū de nō petēdo īpedit petitionē ī iudicio ⁊ extra imo.īpedit quē ſolutionē recipe vt .l.amplius alle.⁊ apponit̃ magis ad tollēdā obligatōeȝ q̄ȝ petitionē in iudicio ⁊ iō nō īpedit litē ꝯteſtari.⁊ ſubdit ſe hoc aliter nō examinare q: Inn. nō dixit ṽitatē Saly.ṽo.i.l.pacta nouiſſima.C.ð pac.ad finē retulit iſtā doctrinā Inno.⁊ cū eo trāſiuit.vt mer⁹ re lator nullā faciēdo mētōeȝ do.Bar.ſȝ bal.in.l.poſtq̄ȝ li ti.C.de pac.dicit ꝙ eſt dare exceptōeȝ pacti de nō agēdo ⁊ per ipſum inducitur exceptio pacti de non agendo ⁊ allegat Inno .in.d.c.i.⁊ ſubdit Inn.dicere in.c.cū venil
23 ſet de inſti.†ꝙ ex iuramēto oriunt̃ due exceptiōes.ſ.decli natoria ⁊ ꝑemptoria ⁊ idē Bal.in titu.de pace ꝯſtantie in ṽ.volētibus vbi eſt tex.ꝙ volens venire ꝯ pacta non audit̃ ipſe dicit ergo ſi audiētia denegat̃ exceptio pacti ī pedit litē ꝯteſtari ꝙ dicit eē verū ſi ē pactū iure firmatuȝ ſec⁹ ſi factū eſt lite pendēte ar.l.tale pactū.§.q ꝓuocauit ff.de pac.⁊.l.poſtq̄ȝ liti.C.de pac.⁊.l.iij.C.de fide iſtru. nā cū ſit renūciatū liti nō pōt denuo ſuſcitari alle.no.i.d. c.i.de lit.ꝯte.li.vi.in nouella ⁊ reuera fuit dictū Io.and. ibi ⁊ idē Bal.in.l.fi.C.de edic.di.adri.tol.in.x.col.ṽſi.⁊
24 no.vbi dicit †ꝙ vbi tēpus a iure cōi vel ſtatuto apponit̃ alicui ad agendū talis preſcriptio īpedit ꝓceſſuȝ.c.cū in tua q ma.accu.poſ.l.cū titia de accu.ff.allegat Inno . in c.i.de lit.ꝯte.in.vi.idē dicit vbicūq; ꝑſcribit̃ iudici q: eſt declinatorij ⁊ ſi naſcit̃ ex ſtatuto ꝓhibitorio nō pōt renū ciari ideo opponi pōt in quacūq; ꝑte iudicij allegat i ar gu.l.ij.§.⁊ ſi iudex in ṽbo ꝓhibita prorogatio ſpāli iuſſiōe ff.de iudi.⁊ idē Bal.in.d.l.ſi vnus.§.pactus ne peteret ī
25 .v.col.in ṽbo vlterius †qro qd in pacto de nō agēdo in ſ̃ a ſcdo ꝙ illud pactū nō tollit obligatōeȝ q: non reſpicit obligationē ſed magis ꝓceſſū allegat Inno.in.d.c.i. ex hoc tñ pacto de nō agēdo.q: ꝯcernit ꝓceſſum cāe orit̃ du plex exceptio declinatoria.ſ.⁊ ꝑemptoria vel oritur vna exceptio que poteſt opponi in dubia forma ſicut eſt iura mentum res iudicata tranſactio ⁊c.⁊ ideo ex iſto pacto gratuito oriuntur due exceptiones ⁊ dicit fuiſſe.ſingula. dictum Inn.i.d.c.cū ueniſſent ⁊ eſt ꝯ illos q dixit ꝙ qñq; exceptio ꝑemptoria impedit ꝓceſſuȝ nā ſm Inno.ē iſta declinatoria appoſita ad ꝓceſſum q: ſunt due exceptōes ⁊ dicit hoc eſſe ſing.verbū ⁊ ꝯ cōeȝ opi.docto. ſubdit po

ſtea ꝙ glo.in.l.ſi poſtea.ff.de pecul. dicit ꝙ non eſt drīa īter non petere ⁊ nō agere ꝙ eſt ꝯ Inno.dicit tñ ꝓ In no.facere.l.iiij.§.cato.ff.ð ṽbo.ob.⁊ ita reſidet .Ang. ṽo ibi ſȝ ꝯ Inno.dicēs idē eſſe in pacto de nō agēdo ꝙ ē in pacto de nō petēdo vt vtroq; caſu tollat̃ obligatio alleg. l.lutius.§.tres heredes.ff.ad treb.ſed Pet. de anch.i.d. c.i.de lit.ꝯte.li.vi.ſequit̃ Io.an.q tenuit ꝯ Inno.ſed ideȝ do.Pet.in ſuis reportatis i.d.l.ſi vnus.§.pactus retulit dictū Bal.ibi ⁊ cū eo trāſiuit Bal.in.l.i ꝑemptorias.C. ſen.reſcin.non poſ in.viij.col.vbi dicit ꝙ ſunt quedā exce ptiones duplices vt eſt exceptio iuris iurādi alleg. Inn. in.d.c.cū ueniſſent ⁊ ſubdit ibi Bal.in ṽ.qro qd vult dice
26 re Inno.†ꝙ exceptio pacti de nō agendo pōt opponi ne
c lis ꝯteſtet̃ ſecus in exceptione pacti de nō petēdo ᶜ rñdet agere ē in iudicio ⁊ ſupponit lit.cōte.⁊ ſic refert̃ ad exer citiū nec iſtud pactū tollit obligationē naturalē nec elli dit actōeȝ ciuilē.vnde ſi reus patit̃ lit.ꝯte.iſtud pactū eſt ꝯſumptuȝ niſi pactū eſſet inſtitutū ex quo agit̃ ad intereē ⁊ iō ex pacto de nō agēdo nō orit̃ exceptio ꝑemptoria.ſȝ bñ oritur ex pacto de nō petendo q: reſpicit actionē non ſolū ꝓut eſt agere ſȝ in eius equitate ⁊ ſubſtātia parit ex ceptōeȝ ⁊ elidit actōeȝ ⁊ tollit nāleȝ ⁊ elidit ciuilē vt.d. l.ſi vn⁹.§.pact⁹.ſȝ inqt quare ſic nō facit vltia volūtas vt ſi defunct⁹ dānauit hr̃dē nō petere q̄re ꝑ teſtm̄ non tollit̃ oblrō nālis ipo iure ſicut tollit̃ ꝑ ꝯcū vt no.i.l.ſi nō ſortē. §.adeo.ff.ð ꝯdi.inde. reſpōdit ꝙ ꝑ.l.xij.tabul. oblīo fecit trāſitū ad hr̃dē ⁊ ī efficax ē ibi ⁊ iō teſtōr eā abdicare nō pōt ar.l.i.C.ð exce.⁊ idē bal.i.d.l.ſi nō ſortē.§.adeo dicit
27 †ꝙ ꝓmittēs nō petere ꝑdit agere ⁊ excipe ſȝ ille q ꝓmittit nō agere pt excipe eſt ḡ nūc videñ.qd dixerit Inn.i locis
28 ꝑall.⁊ qdē i.d.c.cū veniſſet dixit Inn.†ꝙ ꝓprie exceptio iuramēti nō eſt ðclinatoria q: ꝑ illā nō ðclinat̃ iudex nec ꝑs ſed vr̃ quodāmō dilatoria hñs differre executōeȝ iuſ. petentis ſiē dilatoria abſolutōis q̄ ꝓponi pōt añ li.ꝯte.⁊ poſt lit.ꝯte.ꝓbat̃ i.l.exceptōeȝ.C.de ꝓba.vl' dicit ꝙ ē ex cep.ꝑemptoria q: ꝑimebat ibi ius Arch.q̄ȝtū ad ſuā ꝑſo nā ⁊ hāc opi.dicit eē ṽiorē ecce nūc qualr̃ bal.nō bñ dice bat referēs Inn.tenere ꝙ ex iurāmēto oriebat̃ duplex ex ceptio declinatoria ⁊ ꝑēptoria ⁊ hoc quo ad Inn.i.d.c. cū veniſſent ſȝ i.d.c.i.de li.ꝯte.li.vi. Inn.formalr̃ ita dicit
29 †ꝙ lis finita dr̃ qñ qs iurat ſe ī ꝑpetuū nō actuꝝ q: tūc vl teri⁹ niſi ex cā agē nō pōt alle.l.poſtq̄ȝ liti.C.de pac.alle. ēt in ar.tex.noſtrū tu ṽo ꝯſidera.d.l.poſtq̄ȝ liti i lite mo ta.iſte tex.loquit̃ i lite mouēda quo ergo mō Inno.alle gauit iſta duo iura ad idē ꝓpoſitū vñ ſi Inn.īelligit hoc dictū ſuū ꝙ lite mota īteruēiat iuramētū vt ꝑpetuo nō agat ṽiſſimū dcm̄ ē q: tale iuramētū ⁊ exceptio litꝫ finite ē renūciare ꝓ quo ego alle.ſin.gl.i.d.l. poſtq̄ȝ liti.q dicit
30 †ꝙ ſi lite mota ꝑs dicat ego nō veniā ampli⁹ ad iudiciuȝ ꝙ ex hoc orit̃ exceptio litꝫ finite faciat ꝙ dixi i.c.ex tenore .ſ̃.e.ſi ṽo. Inn.itellexit de lite mouēda certe peſſime fecit allegare.d.l.poſtq̄ȝ liti cui⁹ diſpō nō hȝ adhuc locū i iure adhuc ðducto i iudicio vt ē caſus ſin.in.c.nihil de ꝑſcri. ⁊ dixi i.c.ex tenore.ſ̃.e.bñ tñ ꝓdicto ſuo facit iſte tex.ſȝ iſte tex.nō loqt̃ i iuramēto ꝑſtito ab īpetrāte ſȝ loqt̃ i iuramē to ꝑſtito a recipiētib⁹ aliquē i canoniā ⁊ ſic iſte tex. nō ꝓ bat dictū ei⁹ ſubdit ēt Inn.i.d.c.i.ꝓ eodē mō ſi feciſſet pa ctū de nō agēdo hec exceptio pt opponi ꝯ reſcriptū ⁊ īpe dire litꝫ.ꝯte.q:.ſi hoc exꝑſſiſſet nullas lr̃as obtinuiſſet po ſtea ſubdit ſec⁹ eē ſi feciſſet pactū de nō petēdo q: tūc nō īpedireĩ lit.ꝯte.⁊ aſſignat rōnē quare īpedit̃ ꝑꝑ pactum de non agendo ⁊ non impeditur propter pactum de nō petēdo nam qñ paciſcit̃ de nō agēdo pt extra iudiciū pe tere ⁊ nihilomin⁹ ðbitor remanet obligatꝫ.ſȝ agē nō poſ ſet ⁊ ideo ſi ꝑmitteret ꝯ ſe lit.ꝯte.nō opponēdo exceptōeȝ ꝑdictā ꝯ lr̃as nō poſſet poſt lit.ꝯte.opponē cū ſit ðclinato ria fori.ſed vbi paciſcitur de non petendo nullo modo remanet obligatus debitor ⁊ ita poſt litem conteſtat.po terit excipere iuramentum autem de non petendo impe dit litē conteſtari vt īpediat̃ ꝑiurium iſta ſunt formalia

b ¶ Vincēdi. Phiſica ē iſta ꝓpoſitio nā ve ra ē in quocū q; agēte natu rali debite ap proximato paſ ſo modo agat ſcdōȝ debitā ꝓ portionē ⁊ col ligit̃ originalr̃ ṽiā. phyſicoꝝ ⁊ in alijs ple riſq; locis.

c ¶ De nō pe tēdo.qualr̃ āt hmōi exceptio dēt vide ſing. ꝑ.d.Bar. ſo.in l.creditori .C. ð pac.in.i.no. ⁊ qualr̃ intel ligat̃ iſta exce ptio vide eun deȝ in.l.cū po ſtea cuȝ ibi no ta.co.ii.

verba Inno. Et ſic vult ꝙ ex pacto de non agendo oria
tur exceptio impediens litis ingreſſū faciat ad hoc.l.i.C.
de bo.vacan.lib.vi.ꝛ ibi Angel.per illum tex.in verbo.
31 non audiat dicit† ꝙ qñ ſtatutum diſponit ꝙ aliquis nō
audiatur ꝙ orit exceptio impeditiua litis ingreſſus idē
voluit idem angel.in.l.venditioni per illuʒ tex.in verbo.
non audiat.C.de vſucap.ꝓ empto.allegat.l.ij.C.de legi.
ꝛ glo.Jo.an.in.c.i.de reſcrip.li.vj.Idem voluit Bal.in
l.i.C.de fundis patrimo.li.xj.ꝛ.l.i.§.ſublata.ff.ad trebel.
32 ideʒ voluit ſaly.in.l.poſtꝗ̃ liti.C.ꝺ pactis dicēs† ꝙ quā
do lex ciuilis vel municipalis denegat alicui audiētiam
ꝙ tūc oritur excepta dilatoria.l.ſi ſeruus.C.de his q ad
ecleſias ɔfugi.Itē conſidera quia iſta differentia Inno.
inter pactum de non agendo et pactuʒ de nō petendo eſt
verbalis ꝛ non videtur vera ex eo quia ante lit.ɔteſt.non
dicit quis agere ſed agere velle ſed bene dicit agere poſt
lit.conteſt.l.licet.§.ſi plures.ff.de procura.l.hominem.ff.
man.l.ſicut.ff.de op.liber.l.ſi poſtea.ff.ꝺ peculio ſed ante
lit.conteſt.non dicitur agere ergo iſta except. poterit op
poni poſt litem conteſt.ſicut exceptio pacti de non petēdo
facit ꝙ voluit dominus antonins in dicto capitulo.i.de
lit.ɔteſt.lib.vi.item dicit innocentius hic ꝙ iſta exceptio
quia non fecit mentionem de iuramēto poteſt opponi vſ
que ad diffinitiuam ſententiā ex eo quia vere eſt perēpto
33 ria gratie† fatet tamē ꝙ ſi pactus eſſet vel iuraſſet ꝙ nō
impetraret litteras cōtra aliquem ꝛ ipſe contra iuramē
tum impetraret litteras cōtra eum poſſet a ꝑncipio exci
pere contra litteras.ſed poſt lit.conte.non. Pondera er
go iſtā doctrinā Inno.qꝛ ſentit ꝙ aut iuramentū eſt ꝑſti
tū ab īpetrante ꝛ tunc oritur exceptio dilatoria aut iſtud
iuramētū eſt preſtitū ab alio ꝛ īpetrās nō fecit de eo mē
tionē in lit. ꝛ tunc oritur exceptio peremptoria ꝛ nunc hēs
intellectū ad illud ꝙ dixit Bal.ꝙ ex iuramēto oritur du
plex exceptio.ſ.dilatoria ꝛ peremptoria qꝛ illud ꝓcedit di
uerſis reſpectibus ſʒ nō ab vno ꝛ eodē iuramēto ꝛ iſtud
ſenſit Innocē.hic ſubtiliter intelligendo eū ſubdit ēt hic
Inno.ſecus eſſet ſi iuraſſet vel pactus fuiſſet ꝙ eum non
cōueniret qꝛ tunc non tm̄ perimit litteras ſed perimit ac
34 tionē.ego allego tex.in.c.ij.de accuſa.†vbi illud verbum
a conuenire[a] verificatur etiā in actu extraiudiciali ꝛ ideo ſi
promiſi aliquem nō cōuenire ſub pena ſi interpello eū ex
traiudicialiter incido in penā ꝛ allego tex.in.l.ſi qs ma
ior.C.de tranſac.vbi per ſupplicatiōem quis dicit venire
35 cōtra† ꝛ ideo ſi ꝓmiſſi aliqueʒ nō ɔuenire ego nō potero
īpetrare litteras cōtra euʒ tene menti qꝛ eſt mirabilis do
ctrina.ꝛ ex iſto dicto Inno.infertur ꝙ ſi feci pactū de nō
agendo potero impetrare litteras ꝛ allego de hoc ſingu.
text.in.c.cāmqꝫ el primo de iudi.vbi conuentus non pōt
agere ſine conſenſu Abba.ꝛ tamen pōt impetrare ꝛ alle
go dictū Bal.in.l.i.C.qui admitti.ꝛ.l.ſi.§.neceſſitate.C.
36 de bo.qꝫ lib.vbi refert ſe in facto cōſuluiſſe† ꝙ licet filiuſ
famil.non poſſit agere ſine conſenſu patris nihilominꝰ
potuit impetrare donationem inſinuari ꝛ idē voluerunt
domini de rota ꝙ filiuſfamilias poſſit impetrare ſine cō
ſenſu patris licet ſine ɔſenſu patris agere non poſſit vt.c.
qui generaliter de procura.lib.vi. Accedo nūc ad gloſ.i.
que colligit ꝙ duo mandata fuerunt primo ꝙ recipiant
illum in canonicum ſecundū aſſignent ſibi prebendā ſi va
37 cat vel ꝗ̃ cito vacauerit.† ſed quid ſi nō pōt ſibi aſſigna
ri ꝑbenda an teneat illū interim recipe in canonicū argu
it ꝙ ſic p.c.dilectus de ꝑben.ꝛ.c.cū dilecti de dolo ꝛ ɔtu.
deinde glo.arguit in ɔ̃riuʒ ꝙ non dʒ aſſumi in canonicū
ex quo non vacat prebenda allegat.c.cū ſuper de officio
delega.vbi delegatus aſſumpſit ſibi i ſociū illū q nō erat
delegatus etatis non valuit ita dicamus hic in ſimili ex
quo iſta duo ſimul mandata fuerunt allegat ēt gloſ.iſta
38 l.i.§.i.ff.ꝙ falſo.tuto.act.†vbi dicitur quod ſi in actu qui
ſit per pupillū interueniat auctoritas veri tutoris ꝛ aucto
ritas non veri tutoris ꝙ actus valeat ꝛ teneat ꝛ ſic ille
tex.potius facit contra propoſitum glo.ꝗ̃ pro mente gl.

a ¶ Cōuenire ꝛ facit ad materiā qꝺ voluit Bar.in.l.ciā ſ ij.col.in fi.vbi dicit fere docto res alexā.ſ.ꝛ alij.ff.ſi cer.pe ta.ꝛ no.i.l.ſci endū de vbo. oblig.

b ¶ Redditibus.nā canonia nil aliud ē ꝗ̃ ius ex electiōe proueniens.c.cum.m. ferrarieñs ti tu.ꝑcedenti vide ibi cōmuniter ſcribentes ꝛ mlta q̄ nos quoqꝫ ibi aggregauimus i apoſtillis.

allegat etiam in arg.quaſi a contrario ſenſu.ij.q.vj.diffi
nitiua ver.quandoqꝫ ꝛ.l.ſi cōeʒ.ff.quēad.ſeruit.amittē.
39 ꝛ.l.ēt.§.i.ff.de mino.ꝛ.l.tutor.§.i.ibi enim dicit† ꝙ qñ ſūt
plures qbus competit eadē cā factuʒ vnius ꝓdeſt alteri
ꝛ nocet alteri ita hic viciuʒ in vno viciabit in altero.in ea
dem gl.ibi erit vnū mandatū iſta nō eſt bona ſo.qꝛ re ve
ra duo fuerunt mandata.ꝛ ideo glo.in ver.duo.in verita
te aliter ſoluit.ſ.ꝙ duo mandata fuerunt vnum vt recipe
retur in canonicum ꝛ eo recepto ꝓuideret ei de ꝑbenda
ſi vacaret tamen quia in litteris non fuit facta mentio ꝺ
numero iurato erat contra ſacramentum ꝛ ideo littere
tanquam ſubreptitie non valuerunt ꝛ ſic gloſa iſta rema
net in concluſione quod duo mandata fuerunt quorum
vnum repreſentatur aliud differtur nec eſt nouum ꝙ pre
ſtatio diuidatur temporibus.l.nec ſemel.§.ſi i habitatio
ne.ff.quando dies legatoꝝ cedit nec refert ſi teſtator le
gat mihi frumentum ꝛ vinum qꝛ non ſuſpenditur preſta
40 tio frumenti propter vinum ꝙ adhuc non eſt natum.l.
interdum.ff.de verbo.obligatio.† Item ſeparatorum ſe
parata eſt origo naturalis.l.ſi dominus.ff.de ſerui.vrb.ꝑ
di.l.i.§.in tutela.ff.de tute.ꝛ ratio diſtra.itē canonia eſt
res incorporalis. ꝛ ad officium ſpectat prebenda vero
eſt ad beneficium quod etiam impuberibus poſt īfantiā
conferri poteſt niſi tali beneficio eſſet annexū officiuʒ.c.ſi
eo tēpore de reſcriptis in.vi.item ex canonia ſurgunt ac
tus pro fructibus eius vt eſt eligere ſalmizare ꝛ ſimilia.
ſed ex prebenda ſurgunt fructus naturales vt perceptio
frumenti vini ꝛ ſimilium ꝛ ideo per electionem probat
poſſeſſio canonicalis.faciat etiam ſi teſtator legat mihi
duas res quarum vna eſt in cōmertio ſine diſpoſitiōe ho
minis altera vero nō eſt ſed eſſe paratur nō differtur cer
tum propter incertum ꝙ diuerſa diſpoſita ꝛ nulla carhe
na diſpōnis coniugunt.l.i.§.ſi due.ff.quoruʒ legatorū ꝛ
ex iſtis appet ꝙ canonia pōt eſſe ſine ꝑbēda ꝛ ſine reddi
b tibus[b] ſicut habere ꝓprietatem fundi ſterilis poſſum.q
nimmo etiam vſufructum iure licet non habeam cōmo
ditatem facti hoc eſt magnū qꝛ ēt locus ſterilis poſſide
tur lege.l.ſi fundus.ff.de rebus eorum. Cōclude hoc mō
quando mandantur duo mandata ſi queritur an alterū
ſit adimplendū ſi poteſt dicas ꝙ ſic ſi ſubreptio non reſ
piciat vtrūqꝫ ſi vero reſpiciat vtrūqꝫ tunc neutrum man
datum eſt ad implendū.ſi vero ſubreptio reſpiciat alterū
tantum ꝛ tunc illud eſt cōnexum alteri ꝛ tunc viciat vtrū
qꝫ reſcriptum enim ſubreptitium in parte iſto caſu videt
ſubreptitium in totum voluit gl.iſta multum ſingu.nam
iſtud reſcriptuʒ hic erat ſubreptitiuʒ reſpectu canonicatꝰ.
ꝛ non reſpectu prebende tamen ſubreptitio vicians cano
nicatum viciat ēt prebendā que eſt connexa canonicatū
41 c.cum.m.de conſtitu.c.ſi.quis obiecerit.i.q.iij.† connexo
rum enim idem eſt iudicium.c.tranſlato de conſti. ꝛ ad
hoc allegaui vobis tex.iſtum ꝛ glo.in.c.ſedes apoſtolica
.ꝺ.eo.ſi vero mandata ſunt ſeparata ꝛ non connexa tunc
reſcriptum ſubrepticium ſolum in parte illam partem vi
ciat dumtaxat facit ꝙ habetur in.c.intercetera.ꝺ.eo.ꝛ ex
hoc infert do.Anto.hic ꝙ ſi in hoſpitali de penitētia vbi
morant fratres tertij ordinis ſancti frāciſci mādat vt qs
recipiat ad ꝓfeſſionē ꝛ ēt mādat vt de bonis hoſpitalis
ſibi tanꝗ̃ vni ex fratribꝰ ꝓuideat ꝙ ſi i bonis nihil repit
habere ipſuʒ hoſpitale reſcriptū cenſebitur ſubrepticiuʒ.
quo ad ſecundam partem non quo ad primam ꝛ ſic po
terit recipi ad profeſſionē vt admittatur ad congregatio
nem ipſorum fratruʒ ſed debet viuere de proprio ſicut fa
ciunt alij fratres de illo ordine. ¶ In eadem glo.ibi cer
42 tus numerus.† ¶ Nota ex ea ꝙ in eccleſia debet ſtatui
certus numerus canonicoꝝ ſʒ facultates eccleſie in auc.
vt determinatus ſit numerus clericorum vide que dixi in
43 c.cum omnes.ꝺ.de cōſti.ꝛ deinde glo.qrit† quid ſi eſt cer
tus numerus ꝛ non eſt iuratus nec confirmatus a ſede
apoſtolica an debeat fieri mentio de numero glo.iſta di
cit ꝙ ſic alias non valent iſte littere in ɔ̃rium allegat iſtū
tex.glo.

text.glo.iſta refert ꝙ hic facta fuit mentio de numero ſed
non de iuramento ⁊ ꝯfirmatione apoſtolica iſta vr̄ eſſe q̄
dam diuinatio qꝛ non vr̄ bene appere ex tex. ꝙ hic fuerit
facta mentio de numero. Joā.an. dicit ꝙ tacite fuit facta
mētio inquātum fuit mādatum ꝓuideri de ꝑbenda ſi qua
vacabat vel de ꝓximo vacatura cum in eccleſia nō nume
rata non ſit ꝓprie dare numerationē.c. dilectus de ꝑben.
⁊.c.ex parte de cōceſ.ꝑben.ideo ex quo fecit mentionē de
vacatione tacite vr̄ feciſſe mentionē de numero ꝑbendaꝝ
non tñ vr̄ ꝙ pro hoc ſit facta mentio de numero canoni/
coꝝ qꝛ pōt eccleſia connumerata quo ad vtrūqꝫ.ſ. quo ad
numerū canonicoꝝ ⁊ quo ad numerū prebendarū. Itē
pōt eſſe numerata quo ad numerū prebēdarū ſed nō quo
ad numerū canonicoꝝ ſiſiter ⁊ ecō pōt eſſe numerata quo
ad numerū canonicoꝝ ⁊ non quo ad numerū prebēdarū
facit qđ habet in.c.cum.M.de conſti. ⁊ in.c.fi. de cōceſ.
ꝑben.lib.vj.⁊.c.dilectus de ꝑben.ideo vr̄ ꝙ ſi iſta eccleſia
eēt numerata quo ad numerū canonicoꝝ ⁊ quo ad nume
rum ꝑbendarū.lꝫ tacite ſit facta mentio in reſcripto de va
catione ꝑbende que non hꝫ locum in eccleſia vbi nō ſunt
ꝑbende numerate vt eſt dictum tñ non vr̄ ꝙ pro hoc ſit fa
cta mentio đ numero canonicoꝝ.ideo vr̄ ꝙ neceſſario dꝫ
intelligi alio modo fuiſſe factā mentionē de numero ca/
nonicoꝝ ex quo eccl̄ia erat vtroqꝫ modo numerata. puta
ſi papa mādaſſet iſtum.p.cl̄icum recipi in canonicū appo
ſita cl̄a certo numero canonicoꝝ non ob.⁊ mādaſſet pre/
bendā ſibi ꝯferri ſi vacaſſet alias de ꝓximo vacatura.tūc
enim ſatis videret̄ eſſe facta mentio de numero ꝑbendaꝝ
⁊ eēt de numero canonicoꝝ ſed nō de iuramēto. Sed cer
te hoc non vr̄ ꝯformari lr̄e ex eo qꝛ non appet aliquo mo
do fuiſſe factā mentionē de numero canonicoꝝ non iura/
to poſſet dici ꝙ inquātum lr̄a hic ponderat iuramentū dꝫ
ſuppleri maxime qꝛ idem ſi non eēt facta mentio canoni/
coꝝ lꝫ nō iurato vel poſſet dici ꝙ vbi eccl̄ia eſt vtroqꝫ mo
do numerata facta mētione de numero ꝑbendato vr̄ fcā
mentio de numero canonicoꝝ rōne ꝯnexitatis quā habet
canonia ad ꝑbendā.⁊ ecō per no.in.c.cum.M.de conſti.
44 †⁊ cōnexoꝝ eadem eſt diſpoſitio in.c.trāſlato de conſti.⁊
iſto modo ſoluat̄ glo. Jo.an.ꝙ h̄ fuit facta mentio de nu
mero canonicoꝝ ⁊ ꝑbendarū.⁊ ideo tex.ſolum pondera
uit iuramentū de quo fuit facta mentio.nam ꝑ hoc nō va
lent lr̄e ſup canonicatu ſi vtroqꝫ eſſet numerata ⁊ nō eſſet
facta mentio de numero canonicoꝝ lꝫ eſſet facta mentio
de numero ꝑbendarū qꝛ tunc lr̄e nō valent quo ad cano/
nicatū ꝙ eſt ꝑncipale nec ꝯſequēter quo ad ꝑbendā que
eſt acceſſoria ⁊ ita intelligat̄ tex.ſm do.Ant.ſed do.Car.
hic vr̄ velle ꝙ lꝫ eccl̄ia non eēt numerata quo ad numerū
canonicoꝝ.tñ non tenebant lr̄e.qꝛ lꝫ tacite facta eſſet mē/
tio de numero ꝑbendarū non tñ erat facta mentio de iura
mēto ⁊ ideo nō ſufficiebat.⁊ ita do.Cardi. intellexit iſtū
tex.⁊ in hoc vr̄ tenere ꝯtrium eius ꝙ tenuit domi.An.ſed
Jo.de imo.hic dicit dictū do.Anto.eſſe verius qꝛ ex quo
mādatur ꝓuideri de ꝑbenda ſi vacat ⁊ ſi nō vacat de ꝓxi
mo vacatura nullo modo ꝑ talem mandatū deuenit̄ con
tra numerū ꝑbendarū iuratum ex quo ſolum debet ꝓui/
dere de vacante vel de vacatura.⁊ ideo dꝫ tunc valere re
ſcriptū ⁊ lr̄e qꝛ ſi eccl̄ia non eſſet numerata quo ad nume
rum canonicoꝝ ſed ſoluꝫ quo ad numerū ꝑbendarū ⁊ ta
lis numerus eſſet iuratus verius vr̄ dicendū ꝙ tex. dꝫ in/
telligi qñ eccleſia erat numerata vtroqꝫ modo.nam tunc
bene facit ꝯ numerū ⁊ iuramentū inquātum papa man/
dat ſimplr̄ iſtum recipi in canonicū ⁊ ſic ſtatim.nam pro
hoc deueniebat̄ ꝯ numerū iuratum canonicoꝝ.⁊ ideo nō
valuerunt lr̄e.ſecus dicit do.Anto.poſt Jo.calde.ſi papa
mādaſſet conferri iſti canonicatū cuꝫ vacabit vel de vacā
te vel al̄s de ꝓximo vacaturo ſimiliter ſi mādaret̄ de pre/
benda iuxta formā iſtius.c.qꝛ tunc obſeruādo mandatuꝫ
non fieret ꝯ numerū vel iuramentū.ideo tūc valerent lr̄e.
Sed vt dictum eſt hic fuit mādatū ſimplr̄ iſtum recipi in
canonicū ⁊ ſic ſtatim nō facta mētione de numero iurato

ideo lr̄e non valuerūt.⁊ ita reſidet hic Joā.de imo. circa
45 iſtum paſſum.†Bal.vero hic refert Cōpoſte.querere an
ſufficiat facere mentionē gn̄alem.ſ.non obſtāte ꝯſuetudi/
ne vel ſtatuto iuramento firmatis vel al̄s roboratis dicit
ꝙ ſic quātum ad hoc vt lr̄a non dicat̄ ſurreptitia nō quo
ad hoc vt vltra numerū recipiatur qꝛ clauſula generalis
non eſt efficax.ad tollendum certum numerum ⁊ determi
natum vnde iſte litere non recipiunt exceptionem dilato
riam ſed peremptoriam allegat in argu.c.ſi capl̄o de con
ceſ.ꝑben.lib.vj.c.ſi ꝓpter.Jeo.in.vj.glo.in cle.dudum cir
ca finem de ſepul. Itē ait ꝙ ille qui facit mentionē vacā/
tis vel vacature intelligit̄ facere mentionē numeri ſed nō
iuramēti vel ꝯfirmationis niſi de eo faciat mentionē.⁊ ſa
tis ꝓbatur ꝑ tex.huius.c.ipſe vero ꝯcludit ꝙ eo ipſo ꝙ fit
mentio numeri ſed non certi.puta.x.vel.xx. nec enim hoc
eſt neceſſe ſed de robore numeri.i.de ipſo iuramēto robo
rante vel de ꝯfirmatione ſedis apl̄ice bene eſt neceſſe ꝙ fi
c46 at mentio ab impetrāte.†porro vbi non eſt numerus ibi
non eſt vacatio qꝛ vacatio dr̄ reſpectu numeri canonicoꝝ
47 vel ꝑbendarū.vt in.c.dilecto de ꝑben.†Sed pone ꝙ in ec
cleſia eſt certus numerus canonicoꝝ ſed non ꝑbendaruꝫ
papa mādat ꝓuideri ſi vacat vel cum vacabit an valeant
lr̄e.⁊ vr̄ ꝙ nō qꝛ alterum extremū eſt īpoſſibile.ſ.vacatio
ꝑbende ꝯtrium dicit eſſe verius.allegat Joā.an.in.c.fi.de
conceſ.ꝑben.lib.vj.illa enim cl̄a non obſtāte non ponitur
ad diminuendā grām ſed cā dubitationis tollēde.⁊ ideo
nō nocet.ff.mandati.l.mutua.Et ſcias inquit ꝙ grā pōt
fieri ꝑſenti ſine lr̄is pape.vt cle.dudū.§.nos enim de ſepul.
⁊ ibi gl.niſi forte eēt talis grā vbi non requireret̄ cl̄a non
obſtante vel niſi alius ipetrans eēt qui haberet lr̄as qꝛ ex
lr̄is auget̄ fides veritatis.arg.l. gn̄aliter.C. de nō nume.
48 pecu.¶†Querit ēt qđ ſi papa ſtatuit ordinem vt ꝑmo ꝑ
bendet̄ vel bn̄ficium cōſequatur.deinde canonizet̄ vel ecō
refert Bal.ordinem ſeruari al̄s non valet qꝛ ꝑpoſteratio
in forma ſiue ſtatuto forme vitiat.refert ita dicer̄ collecta
rium.arg.l.qui rome.§.flauius.ff.de v̄bo.obli.ſm tñ na/
turalē intellectū canonia ꝓcedit prebendā. vt ait collecta
rius qꝛ rō ꝑſonarū querēda eſt prius q̄ȝ ratio rerū vel re/
49 medioꝝ.l.qdam referūt.ff.de iure codicil.¶†Querit ēt
pone ꝙ in eccl̄ia non eſt numerus ꝑbendarū taxatus nū/
quid pōt ꝓuideri ꝑ executores facientes recipi aliquē in
canonicū ⁊ refert collectariū dicere qđ ſic. Itē ait ꝙ nu/
merus pōt ſe referre ad numerū canonicoꝝ ⁊ ad numeꝝ
ꝑbendarū. Item ait ꝙ ꝑmutatio excludit ipetrātem.ideꝫ
50 dicit in vnione ſi fiat fauore eccl̄ie fuit qđ diſputata.†Itē
papa mādat ꝓuideri mihi vel certam penſionē mihi aſſi/
gnari ⁊ de penſione nō eſt facta mētio in iuramēto tñ pē/
d ſio non debet̄ qꝛ papa alternatiue[d] ſcribēdo dedit electio
51 nem.c.que nō dꝫ auferri.†tñ alternatiua qñqꝫ reſoluit̄ in
ſolutā.l.ſtichum aut pamphilū in ꝑn.ff.de ſolu. Et ita qe
52 ſcit hic Bal.†ſed do.Abb.hic dicit pone canonicat[9] va/
cat de ꝑſiti.an grā ſit ſurreptitia nō facta mētione de nu/
mero refert Cōpoſte.dicere ꝙ ſic qꝛ nō eſt de mēte pape
ꝓuidere in eccl̄ia numerata nō facta mētione de numero
refert Jo.an. Jo.calde.⁊ cōiter oēs tenere ꝯtrium dicen/
tes ꝙ ſi nulluꝫ ꝑiudicium fit numero nō eſt neceſſe de eo
facere mentionē.⁊ hoc vr̄ verius qꝛ taciturnitas nō viti/
at ex quo nō eſt cā inductiua grē. Et ꝯcludit aut canoni/
catus vacabit tpe ipetrationis ⁊ valet grā nō facta men/
tione de numero.idē ſi non vacabat tūc canonicat[9]. Sed
papa mādabat ꝓuideri de canonicatu vel ꝑbenda vacā/
tibus vel vacaturis.nā his caſibus nullum ꝑiudicium fit
53 numero.†Sed qđ ecō an facta mētione de numero poſſit
ꝓuideri in eccl̄ia non hn̄te numeꝝ iſte tex.facit ꝙ ſic qꝛ fa
ciendo mentionē de ꝑbenda vacatura tacite fiebat de nu
mero.vt.c.dilecto de ꝑben.⁊ nihilominus dēbat ꝓuideri
iſti ſi ſtatutū numeꝝ ꝓceſſiſſet ⁊ remittit ſe ad gl. magr̄aꝫ
in.c.fi.de cōceſ.ꝑben.lib.vj. Et colligit̄ ēt ex fine iſtius gl.
54 †ꝙ lꝫ ſtatutū non ſit iuratū tñ neceſſe eſt facere mentionē
de ſtatuto ꝑ hoc allegat.c.cū non deceat de elect. lib.vj.

c ¶ Numer[9]. Videad mate riā hui[9] elegā tis ꝯclonis.c. ex pte de ꝯce. ꝑben.⁊ ibi cōi ter oēs ſcribē tes.

d ¶ Alterna tiue. Ergo al ternatiue ſuffi cit vnā ptēꝫ eē verā.l.ſi ego ita ad.ſi.⁊ ibi abū de.o. Alex.de verb.ob.⁊ ſin gulariter bal. in.l.ea lege vl ti.col.verſi. vl timo q̄rit̄ đcō di.ob cauſam ⁊ ibi ſcriben tes.

55 †Sed quid ſi ſtatutũ eſt iuratum ⁊ fiat mentio de ſtatuto
⁊ non de iuramēto an videatur ſufficere vř ꝙ ſic quia iu-
ramētum eſt acceſſoriũ ad ſtatutuꝫ ergo ſublato principa
li ſublatum eſt acceſſoriũ.capi.acceſſoriuꝫ de reg.iuř.lib.
vi.capi.dilecto de preben.vbi ſi canonici veniunt collegia
liter ꝯ ſtatutũ iuratuꝫ non incurrunt periuriũ qꝛ iuramen
tum tollitur ſublato ſtatuto. Nihilominus ꝯ̄riũ decidiť
per glo.in.d.cap.cum non deceat.⁊ pro ea allegat iſtum
tex.⁊ ad contrarium reſpõdet ꝙ procedit eo caſu quo ſci
enter tolliť ſtatutũ ⁊ iuramentum ſed in caſu iſto igno-
rabatur iuramētum ⁊ tollēs ſtatutuꝫ non habuit animũ
56 tollēdi iuramētum ꝙ ignorabat †iuramentũ enim obli-
gat iurantem ipſi deo vt capi.debitores.de iureiuran.⁊
ita reſidet hic domi.abbas. Et faciat pro hoc dicto glo.
multuꝫ ſingu.in clemē.duduꝫ ad fi.de ſepultur.que voluit
ꝙ licet per legem reuocentur pacta nihilominus non re-
uocanť pacta iurata ⁊ cum glo.d.cap. cum non deceat.⁊
d.clemē.duduꝫ trāſeunt moderni in ſuis ſingularibus in
57 principio poteſt allegari rõ optima† quia quando addiť
iuramentum ſtatuto nõ dicitur eſſe ſtatutum ſimplex. ſed
ſtatutum qualificatuꝫ ⁊ pro glo.illa allegari poteſt ca.qꝛ
ſepe de electio.lib.vi.⁊ ca.primũ de conſu.eo libro vbi fit
mentio de iuramento quādo reuocatur ſtatutum etiā ſi re-
uocatio fiat per iuris diſpoſicionem ⁊ etiam dici poteſt ꝙ
iſte tex.non probat dictum illius gl.loquiť.n.iſte tex. quā
do emanant littere papales quo caſu tanq̃ꝫ in ambicioſis
fit ſtricta iterpretatio facit.c.i.de filijs preſbyte.lib.vi. vbi
nõ reuocatur ſtatutuꝫ iuratuꝫ niſi fiat mentio de iuramen
to faciant ca.cũ aliq̄bus de reſcriptis lib.vi. Sed glo.illa
non eſt ſine dubitatione ⁊ vř quod non dicat veritatem ⁊
ad hoc cõſidero ego nouiſſime glo.in.l.ſi patronus.§.
patrono.ff.ne quid in frau.patro.vbi eſt glo.fin. ꝙ ſi lex
ānullat ⁊ reſcindit ꝯ̄tractum vř reſcindere penam i eo poſitā
⁊ clarum eſt ꝙ pena apponitur ad roborādũ ꝯtractum ⁊
nihilominus ſublato contractu vř ſublata pena.ğ eodem
modo ſublato ſtatuto vř ſublatum iuramentũ ſicut enim
iuramētum apponiť ad roborādũ actum eodē modo ap-
58 poniť ad roboraduꝫ ſtatutũ.†Scdõ iuramentũ eſt eiuſdē
qualitatis cuius eſt actus cui adiungiť caſus eſt ſingu.in
l.fi.C.de nõ nume.pecu.ergo ſi ſtatutũ annullať eodē mo
do ⁊ iuramentũ. Tertio ꝯ illam glo.faciat.c.i. de conſti.
lib.vi.vbi ad tollēdum ſtatutũ ſufficit ꝙ de eo fiat mentio
ergo tolleť lꝫ non fiat mētio de iuramēto.⁊ hoc intelligo
verum qñ per viam ꝯſtõnis ⁊ legis reuocať ſtatutũ. ſecꝰ
59 ſi reuocareť per lřas papales ipetratas.†nā illud qđ fit ꝑ
viam ꝯſtõnis eſt potentius q̃ꝫ illud qđ fit ꝑ impetrationē
60 lřaꝝ.⁊ ideo dixit Inno.in.c.quāto.ȷ. de cõſue. †ꝙ fortior
eſt ꝓhibitio facta ꝑ ꝯſtõnem q̃ꝫ ꝑ reſcriptũ tetulit Bal.
in.l.i.ff.de ꝯſti.ꝓncipũ.⁊ faciat.l.i.ff.ad municipa.⁊ ideo
Lapus Abb.in illo.c.cum nõ deceat.dicebat glo.illaꝫ ꝓ
cedere qñ reuocatio ſtatuti fiebat per lřas.ſecus ſi fieret ꝑ
diſpõnem iuris qꝛ tũc ſublato ſtatuto vř ſublatũ iuramē-
61 tum.⁊ ēt dicebat Paulus in.d.c.cum nõ deceat. †ꝙ vbi
cũq̧ꝫ iuramētuꝫ fuit p̄ſtitum de ſeruādo ꝯtenta in ſtatuto
tũc ſublato ſtatuto non vř ſublatũ iuramētum.⁊ iſto mo-
do ꝓcedat glo.illa aut ſimpľr p̄ſtitum fuit iuramētum de
ſeruādo ſtatutũ.⁊ tũc ſublato ſtatuto ſeruatũ eſt iuramē-
tum.⁊ ſic non tenuit ſimpľr glo.illam ⁊ iſta tene menti ꝑ
petuo. Adde ſcdõ ꝙ inquātum variant circa intellectum
huius.c.vꝫ an fuerit facta mentio de numero. ego ponde
ro iſtum tex.in v̄ſi.certus eēt numerus firmatus iuramē-
to ⁊ ꝯſtõne apoſtolica.⁊ de hoc memoratꝰ Pet.nõ feciſ
ſet mentionē in ſuis lřis. Certũ eſt ꝙ illud v̄bum de hoc
referť ad oīa p̄cedētia.vt.c.ſcdõ regřis de appel.l.ſi idem
.§.fi.ff.de iuriſdi.oium iudi.l.talis ſcriptura de lega.i.⁊ ꝑ
ꝯñs non fuit facta mētio de numero nec de iuramēto nec
de ꝯfirmatione apľica.⁊ ſic vř ꝙ glo.⁊ Joā. an. nõ bene
62 dicant dicēdo ꝙ hic fuit facta mētio tacite de numero †ex
p̄ſſum enim facit ſilere tacitũ.l.fi.C.de pactis cõuentis.⁊
iſte tex.dicit ꝙ de hoc nõ fuit facta mentio.ſ.numero iura

a ¶ Uel pape
An aūt cū q̄s
iurat itelligať
i eo iuramēto
aliqua cõditio
vide q̄ ad ma-
teriā huiꝰ ele-
gantis.q.atti-
net. Doſt.in ſũ
ma ⁊ oēs ſum
miſtas ponen
tes multas cõ
ditiones qua-
rũ aliq̄s pau-
lo.ȷ.exorditur
d. And quas
vide ibi.⁊ vid
elegātem tex.
xxij.q.i.§.vlti.
verſi.ipſi naq̧
qui egregie in
terminis loq̄-
tur.

to ⁊ ꝯfirmatione ergo ⁊c. Deinde pondera iſtum tex. in
v̄ſi.ſi nobis legitime ꝯſtiterit numeꝝ canonicoꝝ iuramen
to firmatũ qꝛ hic poniť numeꝝ ⁊ iuramētum.vt duo fun-
dat ſe ſuꝑ vtroq̧.⁊ per ꝯñs ſequiť ꝙ d̄ numero nulla fuit
facta mētio nec tacite nec exp̄ſſe. Et ſi opponať quare pa
pa hic in deciſione ſolum repetit numeꝝ ⁊ iuramētum ⁊
de ꝯfirmatione nõ repetit reſpõdeo.ideo nõ repetit qꝛ il
la duo ſufficiebāt.⁊ ſi oppo.ꝙ faciēdo exp̄ſſionē de vaca-
tione p̄bēde videbať exp̄mere ꝙ eccľia erat numerata.vt
c.dilecto de p̄ben.qꝛ ad hoc rñdeo iſtud ꝓcedere quo ad
p̄bendas ⁊ exprimēdo vacationē vř exp̄mere numeꝝ ſed
non ꝓcedit hoc quo ad canonicatũ.canonicus.n.põt eſſe
ſine p̄benda.vt no.in.d.c.cum.M. de conſti. ¶ Capio
glo.in v̄ſi.mentionē pro eius itellectu oppone ſic vř ꝙ nõ
ſit neceſſe facere mentionē de iuramēto qꝛ in quolibet iu-
ramēto ineſt tacita ꝯditio niſi pape diſpliceat. Itē intelli
geť excepta auctoritas maioꝝ.vt.l.impatores.ff. ad mu-
nici.c.venientes de iureiur.ergo nõ facerent ꝯ iuramentũ
ſi ad mādatum pape reciperēt illum in canonicũ qꝛ papa
fuit qui ꝯceſſit hmõi lřas.⁊ per ꝯñs lře valuerunt glo.ſol
uit ſm Jo.ꝙ hec ꝯditio nõ ineſt iuramēto ſed glo.iſta in
v̄ſi.verius vř tenere ꝯ̄riuꝫ ꝙ imo talis ꝯditio ſubintelligi
tur in hmõi iuramento.⁊ hoc ideo qꝛ ſuꝑ re altrius vel q̃
63 ſi iuramētuꝫ tale p̄ſtatur.†⁊ de re alterius p̄ciſe iurari nõ
põt.imo eēt anceps piurium.ff. de in litē iurādo.l. videa-
mus.ff.rerum amotaꝝ.l.marcellꝰ.⁊ ideo auctoritas dñi
pape intelligiť in talibꝰ excepta tacite lꝫ non excipiať ex-
preſſe ſimile.xxij.q.ij.c.beatus de iureiur.c. quēadmoduꝫ
circa p̄ncipiũ.⁊ ideo ſi papa mādat aliquē recipi in cano
nicũ.non obſtāte tali iuramēto.tũc licite ipſum recipiunt
qꝛ appet ꝙ papa iuramentũ factũ quaſi de re ſua nõ vult
ratum hēre adminiſtratio.n.ſola cõmiſſa eſt capľo ⁊ nõ
collatũ dñium.⁊ hoc iuramentũ teneňť ſeruare canonici
niſi papa ꝯ̄riũ mādet.⁊ ideo nõ valuerũt lře taliter im
petrate in q̄bus de iuramēto mentio nõ fiebat. Bald.hic
ſuꝑ iſta glo.dicit opi. Joā.non eē verā qꝛ ſi ꝯſtaret de vo
luntate pape diſpēſatoria ſuꝑ iuramēto recipiētes non eſ
ſent piuri ⁊ lře eſſent valide ſed hic non ꝯſtabat de volū-
tate pape qꝛ lře fuerũt ſurrepticie.ff.de in ius vocan.l.ſed
ſi hac.§.patroni. Et colligit ex iſta glo.ꝙ iſtud iuramen-
tuꝫ vř interpoſitũ ſuꝑ re alterius vel q̃ſi qꝛ ſuꝑ re pape qꝛ
oīs canonicatꝰ ⁊ oīs p̄benda eſt pape.⁊ ideo cāonici nõ
potuerũt iurare p̄ciſe ſed demũ cum tacita reſeruatiõe vo
64 luntatis pape ⁊ dicit eē ſimile in iuramēto fidelitatis† in
a quo ſemꝑ vř exceptũ ius impatoris vel papeª.vt.l.impia
lem.§.fi.in ti.de ꝓhi.alie.feu.ꝑ Fede.in vſibꝰ feu.⁊ idem
dicas in ſubditis regũ qꝛ in quolibet iuramēto facto per
ſubditos regni vř excepta auctoritas regis.ita dixit ideꝫ
65 Bal.in.d.l.impialem.§.fi.dicit ēt hic Bal. †ꝙ ſi p̄latus
iurauit nõ alienare papa in ꝯſulto.⁊ ipetrat ꝙ poſſit alie
nare ꝙ nõ eſt neceſſe de tali iuramēto facere mentionem
qꝛ iſtud iuramentũ ꝓcedit ſm ius cõe.allegat Jo. an. in
66 c.vt ſuꝑ de rebꝰ eccle.nõ alie.†dicit ēt ꝙ ſi iuraui ſoluere
infra mēſem ⁊ ipetro a papa maiorē terminũ ꝙ nõ vꝫ ni
ſi de ipſo ꝯ̄ctu fiat mentio.allegat Bar.ꝙ dicit hic eē mē
ti tenendũ.dicit ēt ꝙ oīs tutor eſt obligatus ꝑ iuramentũ
ac ſi iuraſſet ſub certa ſpē.ideo non põt abſolui a iuramē
to inuicto adulto lꝫ cetus alioꝝ creditoꝝ ꝯſentiant. vt in
caſu.l.fi.C.qui bo.cede.pñt.⁊ dñs Abb.hic dicit ꝙ opi.
67 Jo.ſaluari põt vt nõ ſubitelligať ꝯditio†qꝛ ꝯditio ſuſpē-
dit actũ ineuentu ipſius.vt eſt tex.in.c.verũ de ꝯdi.appo.
vñ iuramentũ nõ ligaret ante approbationē pape ꝙ eſt
falſum qꝛ iuramentũ ligat. Sed intelligiť excepta aucto
ritas pape qꝛ papa põt mādare ꝯ̄riũ ſed nõ p̄ſumiť vel
le niſi faciat mentionē de iuramēto.ſed Jo.de imo.hic di
68 cit† ꝙ ea q̄ tacite inſunt nõ faciunt ꝯdõnem.l. ꝯdõnes.ff.
de ꝯdi.⁊ demõ.glo.in cle.i.de offi.delega. refert ita dice-
re hic Jo.de ligna.ſed ipſe dicit ꝙ lꝫ tacita ꝯditio nõ im
pediat trāſmiſſionē.vt.d.l.ꝯdõnes q̄ extrinſecꝰ.tñ ſuſpen
dit actũ ſicut exp̄ſſa.vt eſt glo.in.l.item qꝛ.ff. de pactis.tñ
iſta ꝯditio

iſta ꝯditio nõ eſt ꝑ modũ ſuſpẽſiuũ ſ ꝑ modũ reſolutiuũ
q2 ſi papa vult vti ſua ptãte nõ obſtabit iuramentũ nec il
li erũt piuri ſi ad ipleuerint tũc mãdatũ pape ſed ſi papa
nõ vult vti ſua ptãte. tũc illi remanẽt ligati ſuo iuramẽto
i dubio aũt nõ vr papa velle vti ſua ptãte lz mãdet ꝙ reci
piat aliquẽ in canonicũ niſi faciãt mentionẽ de numero ⁊
iuramẽto vt hic pꝫ ⁊ ideo ſi tũc recipiat tacito d numero
⁊ iuramẽto recipiẽtes eẽnt piuri. ⁊ ideo tũc debẽt excipe
69 de numero ⁊ iuramẽto. †Tu vo inquãtum Jo. hic in iſta
glo. dicit ꝙ in iuramẽto nõ ſubaudit ꝯditio omiſſis in vo
lutionib⁹ hoꝝ patrũ dicas hoc modo. Aut loqmur vtruꝫ
ſubaudiat ꝯditio ſpãlis in iuramẽto. ⁊ tũc Jo. ꝑ optime
locutus eſt dꝫ ꝙ nõ inſit ꝯditio. Aut loqmur de ꝯditione
gñali que ſubaudit a lege. ⁊ tũc ineſt ꝯditio gñalis in iu
ramẽto. ⁊ de hoc allego vobis glo. formalẽ in. c. nõ ſoluꝫ
xxxij. q. vlti. ⁊ glo. in. c. beatus. xxij. q. ij. ⁊ glo. in. c. quẽad
modũ de iureiur. ⁊ ꝑ tales ꝯdõnes gñales ſubintellectas
a iure nõ reddit iuramentũ ꝯdõnale. vñ in iuramẽto itel
ligit ꝯditio ſi deo placebit. Item ſi res in eodem ſtatu ꝑ
manſerint. Item ſi potuero ita dñt glo. ꝑalle. ⁊ ẽt ſi expri
mat ꝯditio gñalis nõ ꝓpter hoc reddit iuramentũ ꝯditio
nale. c. ſignificaſti de electi. ⁊ ad ꝑdicta allego text. valde
ſingu. in. l. fi. C. d non nu. pecu. vbi ꝯfeſſio pecunie recepte
hꝫ ꝯdõnẽ ſi pecunia fuerit numerata. ⁊ ſi apponit ſuper
illa ꝯfeſſione eodẽ modo ineſt ꝯditio in illo iuramẽto vꝫ
ſi pecunia fuerit numerata. ⁊ allego vobis text. in. c. i. de
70 forma fidelitatis in vſib⁹ feudoꝝ. vbi dr †ꝙ ſi vaſallus iu
rat dño fidelitatẽ in tali iuramẽto ineſt ꝯditio ſi dñs erit
fidelis vaſallo. ⁊ apponit ille tex. ius ſanctũ ⁊ equũ ꝙ he
ne no. ꝯ tyrãnos multos q ſanguinẽ populoꝝ excoriant.
⁊ vix ꝑcariũ dimittũt ſpũm. ⁊ vide ad ꝑdicta Bal. in. d. l.
fi. C. de nõ nu. pecu. querẽtem qñ ineſt tacita ꝯditio in iu
ramẽto. ⁊ refert ꝙ creditor q nõ numerat nõ ſeruat debi
71 tori fidẽ. l. ſi volũtate. C. de dotis ꝓmiſ. †vñ cum iuro tibi
reſpectu ſeruãde fidei intelligit ꝯditio ſi fidẽ ſeruauerit mi
hi. l. quero. §. inter locatorẽ. ff. loca. Et tandẽ Bal. ibi cõ
numerat ſeptẽ ꝯdõnes q tacite inſunt iuramẽto. ſed re ve
ra tacito vero fuit doctrina Joã. an. in. c. quẽadmodũ. ⁊
iſta ſit ꝯditio vera ⁊ clara omiſſis inuolutionibus. Bal.
Abb. Jo. de imo. ⁊ ſequaciũ. Et intellige ꝑdicta in iura
mẽto ꝓmiſſorio nõ aũt in iuramẽto aſſertorio hoc volue
runt glo. quas ſupius vobis allegaui. Et ſubdit hic do.
Abb. ꝙ inquãtum glo. vult ꝙ intelligat excepta auctori
tas pape intelligit ſi fiat de re ſpectãte ad ipſum papã. vt
c. veniẽtes de iureiur. vt ẽt ꝯtingit in caſu huius. c. ⁊ pꝫ h
72 †q2 iuramentũ eſt de iure diuino ⁊ obligat ipſuꝫ iuramẽ
a tũ deo imortali[a]. ⁊ papa nõ põt ipedire obligationẽ acq
rendã deo. ⁊ ideo ſup iuramẽto ꝑſtito ſup reb⁹ nõ ſpectã
tib⁹ ad papã non põt abſoluere ſine cã rõnabili. glo. ele
gans in. c. quãto de iureiur. Inno. in. c. cũ. p. de renũ. ⁊ ſic
ſecus ſi iuramentũ eſt ꝑſtitum ſup re ꝓpria ipſius iuramẽ
ti. q2 tũc nõ intelligit excepta auctoritas pape niſi eẽt ꝑ
ſtitũ ſup mã in qua poſſet papa diſpẽſare. vt no. in. c. non
eſt de voto. ⁊ ꝓ certo limitatio iſta ad hãc glo. fuit domi.
Anto. hic de quo do. Abb. nullã fecit mentionẽ. Et põde
ra vnũ ꝙ in hoc paſſu nõ trãſiuit per os alicuius docẽtis.
73 nam nõ eſſet deteſtatione dignũ dicere †ꝙ ẽt in iuramẽto
itelligat ẽt excepta auctoritas imꝑatoris. nã imꝑator cir
ca iuramentum hẽt vim apoſtolici. glo. eſt ſingu. ⁊ ꝑegri
na in. l. adigere. §. quãuis. ff. de iure patro. ⁊ ideo gl. quã
in iure reputo vnicã in. c. veniẽtes de iureiur. in vſi. vis ſu
perioris exceptuꝫ. †dicit ꝙ in iuramẽto intelligit excepta
auctoritas imꝑatoris. Et ſimilẽ glo. habetis hic dicenteꝫ
ꝙ intelligat excepta auctoritas imꝑatoris. Et ideo dicẽ
dum eſt h modo aut agit de iure imperij. ⁊ tunc ꝓcedant
glo. iſte aut agit de iure ſpectãte ad papã. ⁊ tũc intelligat
excepta auctoritas pape. Et ſubdit h do. me. Jo. de imo.
ꝙ lz ſtatutũ ſit de numero tñ põt tolli iuramentũ illius ac
ceſſoriũ reuocãdo ſtatutũ de quo dixi ſupius ⁊ refert hic
74 Jo. d ligna. dicere †ꝙ ſi qs iurat ſeruare ſtatutũ ⁊ ꝯtenta

in ſtatuto ꝙ tũc vr referre iuramentũ ſuũ ad ſtatutũ. ⁊ idõ
reuocato ſtatuto ſublatũ eſt iuramentũ. Et mouet Jo. de
ligna. ꝑ elegãs dictũ Inno. in. c. cũ venerabilis de excep.
ꝙ dictũ refert ⁊ ſequit Bar. in. l. poſt legatũ. ff. de his q
bus vt indig. ⁊ plus dixit Jo. de ligna. ꝙ ſi iurat ſeruare
ſtatutũ ⁊ iurat ſeruare ꝯtenta in ſtatuto exꝑmẽdo illa. ex
75 emplũ †ſtatutũ eſt iuratũ ꝙ nemo recipiat vltra numerũ
⁊ iurãs dicit ego iuro ſeruare ſtatutũ ⁊ iuro nõ recipe ali
quẽ vltra numeꝝ ꝙ ſi incõtinẽti adijcit iſtud vltimũ iura
mentũ ꝙ dꝫ referri ad ipſuꝫ ſtatutũ qtenus durabit. ⁊ idõ
76 reuocato ſtatuto reuocatũ eſt iſtud iuramentũ. †ea. n. que
incõtinẽti fiunt vident ineſſe. c. officij de elec. l. lecta eſt vſ.
dicebã. ff. ſi cer. peta. l. iuris gentiũ. §. qnimo. ff. d pactis. ſe
cus dicit ſi ex iteruallo iuraſſet neminẽ recipe vltra nume
rũ nõ facta cõmemoratione ſtatuti. q2 tũc ſublato ſtatuto
remanet iuramentũ ſm Joã. de ligna. Cõtrarium tenuit
Joã. an. in. c. i. de his q fi. a ma. pte capli. vbi dixit ꝙ ſi qs
iurat ſeruare ſtatutũ ⁊ ꝯtenta in eo remanebit iuramẽtuꝫ
ſublato ſtatuto. Et iſtud voluit Bald. in ꝓhe. feudoꝝ in
iiij. col. ſecus ſi ſimplr iuraſſet ſeruare ſtatutũ. q2 tũc ſub
lato ſtatuto tollit iuramẽtuꝫ eius acceſſoriũ hãc opi. Jo.
an. putat veriorẽ de iure Jo. de imo. hic mouet q2 ſm iu
ramentũ ne videat ſuꝑfluũ dꝫ aliqd operari multomagis
ſi iteruenia tertiũ ⁊ aliud nõ dicit. Et mirũ eſt ꝙ non vi
dit do. Ant. dãnantẽ illã opi. Jo. de ligna. in. c. i. de his q
fiunt a ma. pte capli. ⁊ illã opi. poſuit Jo. de ligna. in cle.
77 ꝑma de regula. Tu ante oĩa ꝯſidera †ꝙ lz iſta ſint duo vl
tria iuramẽta tñ ex quo ꝑſtita ſunt in eodẽ inſtãti ⁊ incõ
tinẽti nihilomin⁹ reputant vnũ. ⁊ de h allego glo. ſingu.
78 in. l. ſi ꝯuenerit. ff. de pig. actio. q dicit †ꝙ interpellatio fa
cta ter in vnico inſtãti dr vnica debuit. n. fieri cũ interual
79 lo tpis ꝑ quã gl. Bald. in ꝓhe. C. in. vj. col. ad fi. dicit †ꝙ
ad hoc vt ꝯfeſſio dicat geminata ⁊ dicat qs in ea ꝑſeuera
re reqrit ꝙ pluries ꝯfiteat qs diuerſis tpibus ſi tñ qs eo
dem tpe ꝯfitet eſt vnica ꝯfeſſio tm̃ ⁊ nõ eſt ꝑſeuerãtia cõ
feſſionis. allegat gl. in. d. l. ſi ꝯuenerit. ⁊ ſimile dicebat. d.
b80 Ant. in. c. fi. de ꝯſue. †ꝙ ꝑ binũ actũ inducit ꝯſuetudo[b]. vt
late ibi ꝑ eũ nihilomin⁹ non dꝫ in eodẽ inſtãti fieri binus
actus ad ꝯſuetudinẽ itroducẽdã ſ dꝫ iteruenire iteruallũ
tpis mouet ex glo. d. l. ſi ꝯuenerit. ita dicamus in ꝓpoſito
vt iſta nõ dicant eẽ tria iuramẽta ex quo in eodẽ inſtãti in
troducta ſunt ad idẽ fallũt tñ in caſu ſtupẽdo cle. quãuis
de appel. ⁊ ſi hñ põderet dictũ Jo. an. in illo. c. i. forte nõ
dicit ꝯtrium eius ꝙ voluit Jo. de ligna. Et ꝑꝑ auctorita
tẽ Jo. de ligna. fuit. n. ꝑnceps in iure tpe ſuo. vt dixit dñs
Cardi. in ꝓhe. clemẽ. nõ eſt ita ex arupto reꝑhẽdendũ di
ctũ eius. ⁊ ideo ꝓ eo allego caſum ſingu. in. l. fi. ff. de ꝯſti.
81 pecu. ſm Bal. in. l. ſi abñti. ff. ſi cer. pet. † vbi ſi nõ tꝫ inſtru
mentũ ꝯfeſſionatũ eodẽ modo non tꝫ ꝯfeſſio añ ꝑceptũ in
eo appoſitũ. ⁊ ideo dixit Bal. in. l. ex teſtõ. C. de fideicõ.
82 ⁊ in. c. i. §. ſiquis de feudo dato inuicẽ legis cõmiſſo. †ꝙ ſi
nõ valet inſtrm̃ non valet ꝯſtitutio ꝑcarij in eo appoſita.
ita dicamus in ꝓpoſito ꝙ reuocato ſtatuto reuocabit ⁊
iuramentũ habẽs relationẽ ad ipſuꝫ ſtatutũ. ⁊ ꝑ ꝯñs di
ctũ Jo. de ligna. vr veꝝ. Itẽ colligit ẽt ex gl. iſta do. abb.
83 †ꝙ caplo nõ eſt ꝯceſſum dñium iuriũ que hꝫ ſed ſolũ ad
miniſtratio. idem dicit eẽ in quolibet ꝑlato. qnimo papa
nõ hꝫ dñium reꝝ eccl'ie ſed ipſe deus q2 bõa offerunt deo
bonus eſt tex. in. c. cũ ex eo de elec. lib. vj. ⁊ qd not. Inno.
in. c. cũ ſuꝑ de cã poſ. ⁊ ꝓprie. glo. in. c. cã de vbo. ſigni. Sꝫ
papa ꝑ̃alijs hꝫ adminiſtrationẽ. c. ad honorẽ de aucto.
⁊ vſu pal'ij. ⁊ faciat ad hoc ꝙ voluit Inno. in. c. in lris de
reſti. ſpol. ⁊ qd hr in. c. ſaluator. i. q. iij. ⁊. c. in canonicis.
xvj. q. i. c. ꝯuenior. xxiij. q. viij. faciat elegans dictũ Inno.
84 in. c. cũ in officij de teſta. vbi dixit †ꝑlatus poſſidebat fun
dũ nõ ꝑrimonialẽ ⁊ illũ legauit titio ꝙ mortuo ꝑlato ꝓ
ꝑria auctoritate illũ occupauit decidit ꝙ incidit in penã
l. ſi qs in tantã. C. vñ vi. Faciat qd voluit Spe. in ti. de pe
ti. ⁊ poſſeſ. §. i. vſi. ſed pone vacante. ⁊ ꝯclude ꝙ de h ſunt
opiniões qs ſit dñs reꝝ eccl'ie. Sed cõis opi. eſt ꝙ xp̃s ſit.

a ¶ Deo imor
tali. Cum ni
hil aliud ſitq̃
deum in teſtẽ
vocare ⁊ ẽ ex
ſententia theo
logoꝝ actus
latrie ꝑncipa
liter enim iu
ramentum ad
deum refertur
cuius teſtimo
nium inuocat
ſecundario aſ
ſumitur aliq̃
creature nõ ſe
cundũ ſe ſed i
quantum ve
ritas i eis ma
nifeſtatur ſi
cut iuramus ꝑ
euangeliũ ⁊c.
i. per deuꝫ ⁊c.
que exeqũtur
doctores theo
logi q nihil ad
te canoniſta.

b ¶ Cõſuetu
do. Uide ad h
xxv. q. vltima
c. ita nos qd i
telligẽdum eẽ
credo cum po
pulus incipit
aliquid obſer
uare ea mẽte
vt dcetero ſit
cõſuetudo ali
as non vt. l.
vlti. ff. de itin.
actuq3 priua.
⁊ ibi omnes
ſcribentes.

dn̄us vt appet in iuribus allegatis.⁊ faciat.c.tua in ꝟſi.
dn̄i eſt terra ⁊ plenitudo eius de deci.⁊ qđ no.gl.in cle.i.
de ſta.mo.⁊ vide do.Anto.in.c.ſi.de cā poſ.⁊ ꝓprie.⁊.d.
c.cū carpēſis de ꝟboꝝ ſigni.ſed do.Anto. melius recitat
iſtā glo.q̄ꝫ fecerint doc.ſupius allegati.ideo ꝓ eius itelle
ctu oppo.ꝙ nō obſtāte numero ⁊ iuramēto dꝫ valere re-
ſcriptū nō facta mētione de numero ⁊ iuramēto.nā in q̄-
libet iuramēto ⁊ ſtatuto ſp eccl'ia intelligit̄ excepta ⁊ au-
ctoritas pape niſi papa aliud mādauerit.c.veniētes de iu
reiur.Itē tale iuramentū ſup re eccl'iaſtica nō eſt ſup re ꝓ
pria ſed ſup re eccl'iaſtica ſpectāte ad papā ⁊ eius dn̄ium
eſſe cenſet̄.ſed ſola adminiſtratio ſpectat ad p̄latū.ergo
in ea intelligit̄ excepta auctoritas pape qꝛ ſup re aliena ꝑ
ciſum nō pōt fieri nec ſtatutū aut iuramētū p̄ſtari per ꝙ
tollat̄ auctoritas eius cuius res eſt.c. quēadmodū de iu-
reiur.glo.iſta ſolu.ſm opi.Io.q dicebat ꝙ nō ſed in hoc
eſt excepta qꝛ nō p̄iudicat ei.Alij vō dicunt ſm iſtā glo.
ꝙ imo itelligit̄ excepta ⁊ poſito ꝙ ſit excepta ſoluit̄ ꝯ̄riū
iſto modo nā nō ſequit̄ auctoritas pape eſt excepta. ergo
ſequit̄ ꝙ ſemp vult vti ſua auctoritate excepta.⁊ ideo ꝓ i
tellectu glo.dicit do.Anto.duo eē vidēda. Primo an in
quolibet ſtatuto vl' iuramēto itelligat̄ excepta auctoritas
pape.Scōm an factū a papa ꝯ̄ diſpōnem iferioris in qua
cenſet̄ eius auctoritas excepta nō teneat nō facta mētione
85 de diſpōne iferioris. ℭ †Circa p̄mū ꝯcludit aut iuramē
tū vel ſtatutū eſt factū ſup re ſpectāte ad papā ⁊ ſemp au-
ctoritas eius itelligit̄ excepta vt in ꝯ̄rio aut eſt p̄ſtitū ſup
re ꝓpria ⁊ nō cenſet̄ excepta niſi ſit mā in qua diſpenſare
poſſet quo caſu itelligit̄ excepta.c.ꝓpoſuit de ꝯceſ. p̄ben.
86 ℭ †Circa ſcōm dicit ꝙ ſi ꝯſtat ꝙ papa non vult vti illa
auctoritate excepta ꝯ̄ iuramētū vel ſtatutū iferioris ⁊ ſta
tutū nō tollit̄.aut ꝯſtat ꝙ vult vti illa auctoritate excepta
⁊ ꝯ̄ volūtatē pape ſtatutū vel iuramētū nō pōt aliqd aut
eſt dubiū ⁊ in dubio nō vr̄ velle vti auctoritate excepta ni
ſi illud exp̄mat.⁊ ita loquit̄ iſte tex.vn̄ excepta vr̄ ſi papa
illa velit vti exp̄mere aūt cenſet̄ qn̄ de iuramēto vel ſtatu
87 to eſt facta mētio.ideo refert docto.dicere †ꝙ vbi non eſt
facta mētio de iuramēto recipiētes eēnt ꝑiuri. ⁊ eſt mirā
dū ꝙ qs teneat̄ excipe nec eſt mirādū qꝛ ꝑꝑ iuramētū qs
nō pōt excipe q tn̄ agere pōt.c.i.⁊.c.debitores de iureiu.
⁊ ꝑ hoc refert Cōpoſtel.dicere ꝙ ſi papa mādaſſet capl'o
facta mētione de numero iurato vt recipiāt vnū in cano-
nicū ⁊ p̄bendā ꝯferant nō obſtāte iuramēto vel darēt ſibi
centū ꝙ ſi reciperēt nō eēnt ꝑiurij lꝫ liberā p̄tātem hēant
dādo centū iuramētū ſuare qꝛ dādo hanc optionē facta
mētione de numero iurato ipſi auctoritate pape faciūt al
teꝝ iſtoꝝ qđcūqꝫ ſit aliud ꝑꝑ datā electionē.inſti.de actio.
§.plures aūt.ff.de ꝯdi.inſti.l. q̄ ſub ꝯdōne.§. vt iureiurā-
di.⁊ ſic vtile erit vti auctoritate excepta. ſecus dicit ſi nō
facta mētione de iuramēto mādarēt aut reciperēt centū
qꝛ ſi ſciuiſſet numeꝝ neutrū mādatū feciſſet.iō cōmiſſa ſur
reptione in altero alternatiuoꝝ totū reddit̄ ſurrepticiū ⁊
ſic nō tenebunt̄ ſoluere centū.Et ꝑ hoc determināt ſm eū
88 Fede.de ſenis ꝯſi.clxxvj.†ꝙ ſi cl'icus vl' ſecularis filiuſfa.
iurauerit nō diſcedere de ſtudio abſqꝫ licētia creditoꝝ ꝙ
ſi reuocat̄ ꝑ p̄rem vel ꝑ ep̄m ſuū ſine ꝓcuratiōe ſua ꝙ nō
eſt ꝑiurus ſi petita licētia ⁊ nō obtēta recedat qꝛ nedū pa
pe ſed ēt alterius ſupioris.ius cenſet̄ eē exceptū.d.c.veniē
tes.nō ob.qđ hr̄ in.c.ſignificauit de cenſi.vbi ſi iurās ſol-
uere ſi nō ſoluerit eſt ꝑiurus qꝛ ibi iniuſtū eſt p̄ceptū ⁊ im
putādū eſt appellāti.⁊ ꝑ hoc refert Lapus de caſtellio.in
89 ſuis allegationibus allegatione nona dicere †ꝙ valet re-
ſeruatio bn̄ficij ⁊ collatiōis vt ꝑpetui ſi eſt ānale ex diſpo
ſitiōe ſtatuti nō facta mētione de ſtatuto qꝛ illud nō liga
bit papā eius.n.auctoritas itelligit̄ excepta ꝑ ſupradicta
ꝙ dictū ipſe nō putat eſſe veꝝ qꝛ papa nō itelligit̄ vti po
teſtate excepta.ex quo nō fecit mentionē de ſtatuto ꝑ ea q̄
ſupius dicta ſunt.⁊ remittit ſe ad additiōes quas ipſemet
fecit ad.d.allegationē nonam. Poſtea tēperat h dictū
niſi papa motu ꝓprio illā reſeruationē faceret ꝑ not.in.c.

a ℭ Circa primū. Adde huic elegantē materie Fely. hic col.vi.circa p̄ncipiū verſi. auctoritas pape h ſ; cōcluſiue ponē. ⁊ vid. d.Ale.de imo. in.l.ſi. q ſa.cogan. ⁊ d.Bar. ſoci.in ꝯſi.clxx.incip. circa primū ꝯſultationis arti.verſi.ſcōa rō car. xxxvi.

ſi motu ꝓprio de p̄ben.in.vj.ſed Io.de imo.nō putat hoc
dictū.d.Ant.ꝓcedere ex eo qꝛ lꝫ motus ꝓprius excludat
ſurreptionē nō tn̄ tollit defectū intētionis q̄ in dubio non
vr̄ eſſe in derogādo ꝯſtōni ſi h nō exp̄mat.allegat qđ not.
Io.an.in.d.c.ſi motu ꝓprio ⁊ ita reſidet.Tu vō ante oīa
ꝯſidera qꝛ do.Anto.h eius dictū nō poſuit aſſertiue ſꝫ du
bitādo ꝑ ꝟbum forte locuꝰ eſt.Et ſic do.me.Io. de imo.
nō bn̄ rettulit dictū do.Anto.Scdo ⁊ vterqꝫ eoꝝ deficit
90 in ſuo ſalutari.nā Lapus Abbas in.c.i.de ꝯſti.lib.vj.†di
cit facta eſt ꝑ papā ſpālis reſeruatio de aliquo bn̄ficio ꝓ
vno.an p̄ſumat̄ facta motu ꝓprio.⁊ ſic fauorabilis ⁊ am
pliāda.an vō ad inſtantiā alterius ⁊ nō ex certa ſcia ⁊ ſic
odioſa ⁊ reſtringēda.vt in.d.c.ſi motu ꝓprio. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſit
locus ſurreptioni ꝙ p̄ſumat̄ ad iſtantiā alteriꝰ ⁊ nō mo-
tu ꝓprio.Facit tex.d.c.i.q dicit ꝙ papa p̄ſumit̄ ignorare
91 ſtatuta p̄ticularia locoꝝ dicit tn̄ ſe audiſſe †ꝙ papa non
vult ꝯ̄ ſuā reſeruationē exceptionē aliquē admitti cuiꝰ vo
lūtati parēdū eſt.facit.n.ius volūtas eius ſm eum.⁊ quo
ad motū ꝓpriū qđ eſt deciſa.vt.d.c.ſi motu ꝓprio.vbi opꝫ
ꝙ in lr̄is exp̄mat̄.Si vō dubitat̄ an ſit facta ex certa ſcie-
tia in dubio p̄ſumit̄ ignorātia facti.vt eſt tex. in.d.c.i. Si
aūt eſt facta reſeruatio gn̄alis.tūc p̄ſumit̄ ex certa ſcia ⁊
ꝓprio motu.de quo in.c.ſi.de ꝯceſ.p̄ben.lib.vj.Faciat ꝙ
no.idem Lapus in.c.ſi.de ꝯſue.lib.vj.⁊.c.ſi eo tp̄e de elec.
lib.vj.Modo appet eoipſo ꝙ papa facit reſeruationem
motu ꝓprio p̄ſumit̄ facere ex certa ſciētia. Si p̄ſumit̄ fa-
cere ex certa ſcia ſequit̄ ꝙ vr̄ derogaſſe ſtatuto faciēti be-
neficiū ꝑpetuū annale qꝛ ꝑ hanc reſeruationē reducit̄ res
ad naturā ſuā.c.ab exordio.xxxv.diſt.l.ſi vnus.§.pactus.
in ꝟbo qđ in ſpē.ff.de pactis. Secus ſi iſta reſeruatio fuiſ-
ſet ſpālis ⁊ pōt allegari rō ſatis accōmodata videlꝫ In-
92 no.in.c.que in eccleſiarū de conſti.vbi dixit †ꝙ in p̄ncipe
p̄ſumit̄ adeſſe iuſta cā dn̄s Anto.ibi reſtringit gn̄alem le
gem ꝯdendo vel ꝓprio motu diſponēdo voluit Cy.in.l.
reſcripta.C.de precibꝰ impe.offe. Et ideo ꝯcludēdum eſt
93 †ꝙ ſi papa fecit reſeruationē gn̄alem qđ videat̄ derogaſ-
ſe ſtatuto qꝛ tūc habet̄ ac ſi ex certa ſcia fecerit.⁊ iſto mo-
do ſaluo vobis dictā nonam allegationē Lapi quā domi.
Anto.ibi.⁊ hic reprobauit.Aut facit reſeruationē ſpālē
⁊ tūc aut facit ꝓprio motu.⁊ tūc videt̄ derogare ſtatuto.
tūc enim videt̄ eſſe mens pape vti auctoritate excepta qꝛ
94 equiualet certe ſciētie dixit Lapus in.d.c.i.⁊ certū eſt †ꝙ
certa ſcia pape operat̄ idem qđ operat̄ plenitudo p̄tātis.
vt fuit ſingulare dictū Inno.in.c.innotuit de elec.⁊ ſequi
tur Bal.in.l.eo in p̄ncipio.C.de appel.⁊ in.l. imperata
.C.ſniam reſcindi nō poſſe.Aut nō eſt appoſita cl'a motꝰ
ꝓprij.⁊ tūc nō bn̄ dixit Lapus in dicta allegatiōe. ℭ In
eadē glo.ibi p̄terea aliud vr̄ hic glo.iſta caute opponit.
nā ſi p̄benda vacat dꝫ ſibi aſſignari ⁊ ſi nō vacat nō dꝫ cō
ferri ſm formā lr̄aꝝ.ergo nō dꝫ attendi numeratio ad vi-
tiationē lr̄aꝝ qꝛ ꝑ hoc nō derogaret̄ numero cū mādaret̄
de vacāte vel vacatura ⁊ anteq̄ꝫ vacaret nō ꝓuideret̄ niſi
poſt vacationē.Solue dicit gl.ꝙ derogabat̄ numero ca-
nonicoꝝ.vn̄ dicit gl.iſta ꝙ canonia ſola ſine p̄benda au-
get numeꝝ cāonicoꝝ ⁊ ſic vr̄ velle ꝙ rōne p̄bende nō rū-
pebat̄ numerus ſed rōne cāonicatꝰ de quo ſtatim ꝓuide-
95 ri mādabat̄.ideo nō valent lr̄e.Et colligit glo. †ꝙ cano-
nia pōt eſſe ſine p̄benda ꝯ̄ ꝙ opponit de.c.ſi qs obiecerit
i.q.iij.⁊ nō ſoluit.Tu dicas ꝙ canonia nō pōt eſſe ſine p̄
benda re vel ſpe vt in ꝯ̄rio ſed bn̄ pōt eſſe ſine re cū ſpe.tn̄
hn̄di p̄bendā in futuꝝ.⁊ ita loquit̄ hic. ℭ In ea.glo.ibi
96 †Sic ēt de pactis ſi q̄ interuenerūt i aliquo ꝯ̄ctu dꝫ fieri mē
tio al's nō valet p̄uilegiū.c.ex multiplici de deci.ex q̄ glo.
97 ſingu.collige †ꝙ ſicut dꝫ fieri mētio de ſtatuto ꝯ̄rio eodē
modo dꝫ fieri mētio de pacto.⁊ ideo ſicut cl'a derogato-
ria apponit̄ ꝑꝑ ſtatuta eodē modo eſt apponēda ꝑꝑ pa-
cta quā gl.ſic itellectā reputo valde ſtupēdā. Bal.tn̄ i.l.
pacta nouiſſima.C.de pac.dixit eē ibi glo.vnicā ⁊ ſingla-
98 rē †ꝙ ſicut apponit̄ cl'a derogatoria in vltimis volūtati-
bus.vt in.l.ſi qs in p̄in.teſtamēti de leg.ij. ⁊ inſtātia. vt
in.c.ſi

ſi.c.i.de ꝯſti.lib.vi.eodē modo apponit in pactis. Ego di
co vobis ꝙ de h glo.habemus hic ꝗ̃ ad h non ponderit
99 ſcribētes hic. ꝛ iō multū elegāter dicit h Bal.† ego iura
ui ſoluere īfra mēſes ꝛ īpetro a papa maiorē terminū ꝙ
nō vꝫ īpetratio niſi fiat mētio de ipſo ꝯ̄ctu ꝑ hāc glo. ego
itelligo hoc verū niſi hāc dilationē īpetraret ab ipſo ꝯ̄ſen
te.tūc.n.nō eſſet neceſſaria mētio de ipſo ꝯ̄ctu ex quo cre
ditor certus eſt de ipſo ꝯ̄ctu ꝑ id qꝺ elegāter voluit Bar.
in.l.i.§.ꝛ poſt operis.ff.de ope.noui nun. ꝛ ꝑ id qꝺ not.ꝑ
ſcribētes in.c.ꝓterea reqſiſti.ꝭ.de appel. ꝛ ita ſupioribꝰ die
bus dixi in ꝓuato examine cuiuſdā cōſocij noſtri in h ve
nerando collegio Bononie dū tenerē vicē archidiaconi.
100 ¶ No.ibi ꝑ decanū ꝛ capl'm.arg.† ꝙ decanus ꝛ capl'm
pñt facere ſtatutū in eccl'ia de q̇ ꝑ gl.mgiſtraꝫ ꝛ melioreꝫ
de iure in.c.ij.de v̄bo.ſigni.lib.vi.ꝛ pleniſſime dixi in.c.cū
oēs.ꝭ.ti.i. Sed in caſu huius.c.vr̄ ꝙ nō potuit valere ſta
tutū decani ꝛ capl'i ex eo qꝛ ꝯcernebat ſtatū eccl'ie. iō de
buit iteruenire ꝯſenſus epi.vt no.in.d.c.ij.ꝛ in.d.c.cū oēs
ꝛ per ꝯñs vr̄ ꝙ dēat ſubītelligi ꝯſenſuꝫ epi iteruenīſſe al's
ſtatutū nō valuiſſet niſi dicas ꝙ tale ſtatutū fuit cōfirma
tū per papā ex certa ſcīa hoc appet ex iſto tex.īquātū vult
ꝙ debuit fieri mētio de ꝯfirmatione dicit tñ do. Anto.hic
ꝙ lꝫ ſtatutū fuiſſet nullū tñ ſi iteruenīſſet iuramētuꝫ obli
gaſſet ipſos cāonicos iurātes ad obſeruādū.facit qꝺ not.
in.c.cū ꝯtingat de iureiur.iō dēret fieri mētio de iuramē
to al's lr̄e eēnt ſurreptitie vt hic dr̄.ꝛ cuꝫ h dicto trāſit hic
Jo.de imo.idē voluit h Bald.dicēs ꝙ decanus ſolus cū
capl'o non potuit facere h ſtatutū tñ ſi iurauerūt illud ob
101 ſeruare tenenꝛ obſeruare iuramētuꝫ† qꝛ iuramētuꝫ nō in
telligiꝛ eſſe acceſſoriū ſtatuti ꝙ ꝑ ſe ſtare pōt ēt nullo ſta
tuto edito.allegat Jnno.ᵇ ſed vtrū decāus ꝛ cāonici poſ
ſint renūciare huic exceptioni ꝙ nō fuerit fcā mētio de iu
ramēto ſtatuto ꝛ ꝯfirmatione. Bal.hic tꝫ ꝙ nō qꝛ ex tali
renūciatione ſequereꝛ piuriū.allegat no.per Archi. in.c.
ſi a ſede.in glo.ex eo.ꝭ.de ꝓben.lib.vi.ꝛ in.c. ſi duobus.in
glo.itellige.ꝭ.eo.lib.vi. Jtē iſtud iuramētuꝫ ꝓ̄ſumiꝛ appo
ſitū fauore eccl'ie.vt in auc.vt determinatꝰ ſit numerus cl'i
102 coꝝ.faciat.l.nō plures.C.de ſacroſan.eccle.† ꝛ vtilitaꝫ ec
b cleſie dr̄ eē publica vtilitas.iō non pōt renūciariᵇ.l.iuris
gentiū.§.ſi paciſcar.ff.de pac. Jtem ꝓpter auctoritatē ꝯfir
mationis pape lꝫ videamus interdū ſm eū ꝙ iſta ꝯfirma
tio nō īpediat penitētiā.allegat.l.oium.C.de teſta.ſed ibi
eſt ꝓpter ipſius actus nām qꝛ teſtm̄ eſt reuocabile ꝛ ita
reſidet hic Bal. Tu v̄o ꝯſidera ꝙ ſi redditꝰ eccl'ie eēnt au
gumētati.tūc poſſent idiſtincte decāus ꝛ capl'm renūcia
re huic exceptioni ꝑ id qꝺ no.in.c.cū.M.de cōſti. ꝛ ꝑ id
qꝺ hr̄ in.c.pe.de cle.nō reſi.ꝛ in.c.ſuggeſtū de deci.ꝛ in.l.
ex facto.ff.de vulg.ꝛ pupil. ꝛ hoc caſu nō ꝓcedat doctrina
Bal. Si v̄o redditꝰ non eēnt augumētati ꝛ tūc vr̄ ꝙ do
ctrina Bal.febricitet ex eo qꝛ ſumus i ſtatuto ꝙ de ſui nā
eſt reuocabile ſicut eſt vltima volūtas.l.ſiqs in prin.teſta
103 mēti de lega.iij.l.omni nouatione.C.de ſacroſan. eccle.† ſi
cut ergo teſtm̄ ꝯfirmatū a ſupiore reuocari pōt per teſta
torē eodē modo reuocari poterit ſtatutū ꝯfirmatū a ſupe
riore.vt voluit Bart.in.d.l.oium.ꝛ in.d.l.oēs populi.ꝛ
late dixi de hoc in.c.cū acceſſiſſent de ꝯſti.ꝛ iō dicebat idē
104 Bal.in ti.de pace ꝯſtātie in prin.in vſibꝰ feu.† ꝙ ſtatutuꝫ
accedit potius vltime volūtati ꝗ̃ ꝯ̄ctui de quo dixi in.d.
c.cū acceſſiſſent.ꝛ ꝓpter hoc Bal. non vr̄ bn̄ loqui. Sed
ego pōdero vnū ꝙ apponit gladiū ad hanc heſitationē
videlꝫ iſtud ſtatutuꝫ decani ꝛ capl'i excedebat metas ſue
ptātis nō.n.poterāt ſtatuere circa ſtatū eccl'ie. vt no.in.d.
c.ij.de v̄bo.ſigni.lib.vi.ꝛ ſic tale ſtatutū ꝯcernebat ius ſu
perioris.ſi ergo ſupior ꝯfirmauit illud ſtatutū vr̄ ꝯfirma
re ius ſuū.ꝛ iō cāonici nō pñt recedere a tali ſtatuto ꝯfir
mato facit dictū Bald.in.l.ex placito.C.de reꝝ pmu.vbi
105 voluit† ꝙ ſi papa ꝯfirmat ſtatutū inferioris tanꝗ̃ eā ſpe
cifica ꝛ formalis ꝙ tale ſtatutū dr̄ eē ius ſupioris. ꝛ iō in
ferior ꝯditor nō poterit illud reuocare. ita eſt dicendū in
ꝓpoſito nr̄o ꝛ indubitāter Bald.male allegauit dictā.l.
oium q̇ loquiꝛ in caſu quo qs hꝫ ptātem diſponēdi ſed in
caſu nr̄o cāonici nō poterāt ſtatuere.ergo ꝛ iſta ē ſol'o ve
106 ra hñs i ſe iuris neruū. Pōdera ēt aliud circa hoc† iſtud
ſtatutū tendebat ad vtilitatē eccl'ie poſito ꝙ decāus ꝛ ca
pitulū potuiſſent ſtatuere poſſent ne ex poſtfacto reuoca
re tale ſtatutū vr̄ mihi ꝙ nō per tex.mirabilē in.c.ad apo
107 ſtolicā de ſymo.† vbi ꝯſuetudo pia deuotiōe fideliū intro
ducta in fauorē eccl'iaꝝ reuocari nō pōt.ꝛ per tex.in.l.pri
uilegia.ꝛ ibi Bar.C.de ſacroſan.eccle.ꝛ iſta mēti comē
108 da. ¶ No.ibi anteꝗ̃ ꝓ̄dictus cl'icus lr̄as impetraſſet† ꝙ
ad ꝓbandā nullitatē lr̄aꝝ ex taciturnitate numeri opꝫ ꝙ
ꝓbeꝛ determinatio.l.ad īpetrationē.ꝛ ad ꝯcludendā nul
litatē gr̄e vr̄ ſufficere excludere ſurreptiōis fuiſſe ſm tpꝰ
date lr̄aꝝ executoriaꝝ lꝫ nō fuerit ſm tpꝰ date lr̄aꝝ qbus
109 ꝓcipiebaꝛ ꝛ ſic eſt h caſus valde ſolēnē.† ꝙ vbi ſtatutū ex
aliquo inualidat actū ꝛ dubitaꝛ an ſtatutū ꝓ̄ceſſerit actū
an eꝯ̄ dicēti ſtatutū ꝓ̄ceſſiſſe incūbit onus ꝓbandi. Nā h
onus ꝓbandi ſtatutū ꝓ̄ceſſiſſe lr̄as executorias incūbit ca
pitulo.ꝛ ex h infert do. Anto.habuiſſe qōnem de facto in
cōſil'ibus terminis do. Abb. dicit h ſe allegare gl. in cle.
110 ſi.eo.ti.ter.in.c.in ꝓ̄ſentia de ꝓba.allegat ēt rōnē† qꝛ actꝰ
ꝓ̄ſumiꝛ factus tpe legitimo niſi ꝓbeꝛ ꝯ̄rium.c.cū viruꝫ de
regula. Ego allego glo. ſcdam.C. de peti. here.l.ij. vbi ſi
qs agit petitione hr̄ditatis ꝯ̄.ſ.dicens eū emiſſe hr̄ditateꝫ
poſt litē motā incūbit onus ꝓbandi emiſſe ante litem mo
tā reo excipiēti ꝛ actor dr̄ hoc ꝓbare eoipſo ꝙ reus nō ꝓ
111 bat ꝯ̄rium.ꝛ ex iſta ꝓ̄ma glo.colligit Bald.† ꝙ vbicūqꝫ
agens hꝫ itentionē fundatā de iure excipiēti incūbit onꝰ
ꝓbandi. Si v̄o agens nō hꝫ intentionē fundatā niſi reſpe
ctu certi tpis.tūc dꝫ docere de tēpore.ꝛ iō dicit ꝙ ſi aliqs
me accuſat ꝙ inouaui aliqd pendēte appellatione ꝯ̄ ꝯſti
tutionē eccl'ie teneaꝛ docere ꝙ ꝯſtitutio pendebat ꝛ ꝙ ea
pendēte inouaui.ꝛ de hoc ibi dicit eē glo. ſingu. facit qꝺ
no. Bar.in.l.cum actū.ff.de nego.geſt.vbi dicit ſi eſt in iu
dicijs probatū ꝙ ſuus geſſit negocia in ſuitute ꝛ liberta
te nō tñ appet diſtincte quo tēpore ceſſerit glo.ibi dedicit
ꝙ ſequiꝛ abſol'o ꝗ̃ glo.dicit eē multū nota.qꝛ nullus eaꝫ
allegauit in ꝯtingentia facit ad multa ꝓ qua glo.dicit eē
caſuꝫ in.l.nō ſoluꝫ.§.ſed vt ꝓbari.ff.de ope.noui.nun.ꝛ in
d.l.numeꝝ.ꝛ in cle.lr̄as de reſcriptꝭ. Facit glo ſtupēda in
112 cle.poſt electionē in v̄ſi.ꝯſtiterit de ꝯceſ.ꝓben.† vbi ſi iter
duos eſt ꝯtentio de validitate duarū collationū ꝛ non cō
ſtat que ꝓ̄ceſſerit dicenti alterā ꝓ̄ceſſiſſe incūbit onus pro
bandi ſed poterit ꝓbari per ꝯfeſſionem partis. vt eſt glo.
113 ibi ſolēnis. ꝛ ibi dicit.d. Ant.ꝙ† ſi allegenꝛ plures electio
nes opponēs alteram ꝓ̄ceſſiſſe grauaꝛ onere ꝓbandi. Fa
ciat ēt.c.cū contingat de offi.deleg.ꝛ ibi Pet. de ancha.
colligit in tertio notabili.ibi.n.inter epm ꝛ excōicatū ab
eo erat qꝺ de prioritate ꝛ poſterioritate appellationis qꝛ
excōicatus ꝓ̄tendebat appellationē ꝓ̄ceſſiſſe vt ex hoc ex
cōicatio reddereꝛ nulla.epꝯ ꝓ̄tendebat appellationē ſecu
tā fuiſſe vt ex hoc reddereꝛ excōicatio aliqua.ꝛ iō ſuper h
recipiunꝛ ꝓbationes vtriuſqꝫ ptis. Ex quo colligit h do.
114 Pet.† ꝙ qñ eſt qꝺ de ꝓ̄oritate ꝛ poſterioritate tpis tpꝰ
dꝫ limitate allegari ꝛ ꝓbari vt ꝑ hoc fundeꝛ intentio rei
vel actoris ex ꝓ̄oritate vel poſterioritate tpis. ꝛ refert de
hoc ſubtiliter dicere Bar.in.l.nō ſoluꝫ.§.ſed vt ꝓbari de
noui operis.ꝛ allegat nota.in cle.lr̄as ꝓ̄allega.ꝛ in.c.ve
115 nerabilibꝰ de ſen.excō.lib.vi.† Bald.v̄o in.d.c.cū contin
gat.dicit quidā allegat ſe excōicatū poſt appellationē. ꝛ
ꝑ ꝯñs dicit ſnīam nullam nō tñ ꝓbat ꝙ poſt appellatio
ne fuerit excōicatus an remaneat ꝯfeſſus ſup excōicatio
nē.ꝛ decidit ꝙ pñt eſſe due ſentētie. vna ante appellatio
nē ꝛ alia poſt.ꝛ ſic decidit ꝙ ille qui ꝯfitetur de poſt. de
alia ſnīa confiteꝛ nō de ea que hꝫ ligare ꝛ certū eſt ꝙ con
feſſio facta ſuper vno ꝙ pōt eſſe ab alio diuiſuꝫ non indu
cit ꝯfeſſionem ſuper alio.allegat in argu.d.l.cum actū.ꝛ
dictā.l.matrem.lꝫ aliter dixerit ibi Jnno. ꝙ eſt mirabile
ad declarationē ipſius tex.ꝛ alioꝝ quos ſuperius allega
116 ui. Faciat qꝺ voluit Ang.in.d.l.cum actū.dicens† ꝙ vbi

b ¶ Renūcia
ri. Adde huic
ſingulari de h
l.ij.§.ſed qꝛ ve
remur. ꝛ ibi
no.Bar. C. de
iur.cal.ꝛ quot
modis cōſide
retur publica
vtilitas vide
elegāter ꝑ eū
dem Bar.in.l.
i.in.v.col.ff.ſo
lu.matri.ꝛ ibi
plenius ꝗ̃ ali
bi per oēs cōi
ter ſcribētes ꝛ
multa ꝑ anti
quos ꝛ Mo
dernos cano
niſtas.vide in
c.nōnulli hoc
eo.ti.noſtro.

cū́qꝫ certus ꝛ determinatus actus eſt de ſubſtantia actus
ad victoriā ↄſequendā illud tp̄s punctaliter dꝫ deduci ꝛ
allegari in iudicio ꝛ deductū ꝛ allegatū dꝫ ꝓbari alias
ſuccūbit vincere volēs. allegat illū tex.ꝛ.d.l.matrē.ꝙ di
cit eē bene no.ↄ̄ accuſantes q punctaliter non ꝓbant tp̄s
deductū in accuſatiōe ꝛ aliud ibi nō dicit. Et ideo Mo
derni in.d.l.nō ſolum.§.ſed vt ꝓbari.referunt Raphaelē
cumanū in ↄtingentia facti ↄſuluiſſe accuſator in libello
nō appoſuit tp̄s punibile ꝑ maleficio.puta ꝓhibitū erat
certuꝫ qd fieri tali mēſe.ꝛ ſic libellus fuit ineptus qꝛ fuit
omiſſuꝫ illud qꝺ fuit cā ꝑmitēde accuſationis an ſi poſtea
probat valeāt ꝓbationes adeo ꝙ debeat ſequi ſnīa cōſu-
luit ꝙ nō.ꝛ allegat Ang.in.d.l.eum actū. Moderni ve
117 ro ibi tenēt ↄ̄rium ꝛ mouētur †qꝛ vbi libellus vitiatur ꝓ
pter aliqꝺ omiſſum ꝓbationes ſupplēt ꝛ ↄualidant libel
lum ꝛ ſequitꝰ ↄdēnatio.ꝛ dicūt de hoc fore glo.ſing. in.l.
ꝑma.§.ſi argentū.ff.depoſiti.Cū ergo ita ſit i caſu noſtro.
ergo ꝛc̄. Dicunt tn̄ ↄſiliuꝫ Rapha.vno caſu poſſe limita-
ri vꝫ qn̄ ꝓbatio fuiſſet facta ꝑ ↄfeſſionē ptis.qꝛ tūc nō at-
tenderetꝰ tela iudicij ſed cōfeſſio allegant nota.in cle.ↄſti
tutionē de elec.ꝛ in.c.piſanis de reſti.ſpo. ꝛ.c.i.ꝛ.ij.de ac
cuſa.lib.vj.ꝛ Inno.in.c.qualr̄ ꝛ qn̄.el.ij. de accuſa. ꝛ ita
reſidēt.Tu v̓o quo ad iſtud vltimū qn̄ libellus eſt ineptꝰ
ꝛ reus confitetꝰ delictū ꝙ non obſtāte ineptitudine libelli
ↄfeſſus veniat ↄdēnādus.Certe cōiter docto. hoc ſequū-
tur circa ꝙ ego nō inſiſto.ſed re vera nō eſt bene dictuꝫ ꝛ
illud reprobaui in.c.at ſi clerici in prin.de iudi. ꝛ allega
ui in indiuiduo Ange.in quodā ſuo ↄſilio vbi refert ſe de
facto obtinuiſſe ↄ̄ Inno.in ſindicatu cuiuſdā ptāris Pi-
ſani.ꝛ ad.c.i.ꝛ.ij.de accuſa.lib.vi.rn̄dit ſubtiliter vꝫ ꝙ lo
quatꝰ qn̄ ꝑceſſit inqſitio nulla ꝑcedente infamia quo caſu
inqſitio non eſt inepta niſi opponatꝰ aperte vide q̄ dixi in
d.c.at ſi clerici.ꝛ iſtud fuit incognitū Moder.in.d.§.ſed
vt ꝓbari.Item ↄſidera ēt qꝛ Ange. in ↄſilio incipiēte vi-
ſis actis ꝑdictis.ꝛ in ordine eſt.ccxcvi.ꝙ ↄſiliuꝫ fuit inco
gnitum Moder.in.d.§.ſed vt ꝓbari. ꝛ ēt illud nō vidit
118 Rapha.cuma.†vbi ↄſuluit non fuiſſe appoſitū tēpus pu
nibile in inqſitione.ꝛ tn̄ ꝑ teſtes fuit probatū maleficiuꝫ
ꝙ nihilominꝰ inqſitus fuit abſolutus.ꝛ allegat ibi An-
ge.d.l.eum actū.ꝛ.d.l.matrē.ꝛ.d.§.ſꝫ vt ꝓbari.Et ideo
idem Ange.in.l.claudius felix.ff.qui potiores in pigno.
119 habe.dicit†ꝙ ſi ex libello fuit actum ex cā incōgrua.ꝛ ex
actis appet ꝙ potuiſſet agi ex cā ↄgrua ꝛ apta ꝙ nihilo
minus iudex non pōt ↄdēnare nec pōt ſibi reſeruare. alle
gat Bal.ita dixiſſe in.l. hebnius.ff. de pactis dotalibꝰ. ꝛ
ego allego Bald.in.l.ſi.C.de heredi.inſti. ꝛ ꝑ ↄn̄s Mo
derni male dicunt.nec ob.glo.q̄ꝫ dicunt ſingularē in.d.l.
ꝑma.§.ſi argentū.qꝛ illaꝫ glo.allegauit Bal.in.l.ſi.C.de
120 annali exceptio.ad hoc vꝫ†ꝙ libellus gn̄alis valet ꝛ tꝫ ſi
a non opponatꝰ[a] nihilominus dꝫ liqdari in ꝓbationibus.
faciat glo.in.l.i.ff.de edendo.ꝛ in cle.ſepe de v̓boꝝ ſigni.
ꝛ nihil ad rumbū illa glo.ꝛ iſta tene menti qꝛ cōſulendo
legendo ꝛ diſputando afferent ibi fructuꝫ.Et ideo capio
glo.penul.ſuper hoc v̓ſi.ꝛ pro eius declaratiōe oppono.
papa hic vꝛ velle ꝙ ad nullitatē lr̄aꝝ ꝛ gratie ſufficiat de
terminationē numeri ꝑceſſiſſe lr̄as executorias tm̄. ꝛ ſic
vult ꝙ determinatio numeri facta poſt monitorias ꝛ ꝑce
ptorias tollat vim illaꝝ.ſed hoc vꝛ falſuꝫ qꝛ ex quo deter
minatio numeri ꝑceſſit ſolas executorias illas dūtaxat vi
detꝰ reddere ſurrepticias non aūt monitorias ꝛ ꝑceptori
as qꝛ nō arctabitꝰ quis ad faciendā mētionē in eis de nu
mero qui nondū erat.ꝛ ſic vꝛ ꝙ nō deberēt vitiari moni-
torie qꝛ in illis nō fuit facta ſurreptio.ꝛ ꝑ ↄn̄s gr̄a nō dꝫ
ex toto vitiari ſi determinatio numeri facta eſt ante ſolas
executorias ꝛ poſt monitorias cuius ↄ̄riuꝫ hic dꝛ glo.vo
121 luit ſoluere ꝙ ideo eſt† qꝛ per lr̄as monitorias nullū ius
queritꝰ.ꝛ ideo cū ſuperueniat ſtatutū nullo iure adhuc q̄ſi
to tollit vim ꝛ effectum ipſaꝝ lr̄aꝝ quas reperit infieri yt
erant lr̄e monitorie.ꝛ ex quo nō ꝑceſſit aliqua effectio nō
erant ligate manus illoꝝ de caplo ad determinandū nu-

a ℭ Non opponatꝰ. Pro q̈ma vide ſing. d.Bart ſoci.in terminis loqn tē in.l.certi cō ditio ſi cer. pe ta.numero.xij car.xij. ꝛ facit ad materiā qꝺ voluit Lāfrā. in.c.qm̄ ↄ̄.ver ſi.cautela de ꝓba.car.xij.

merū in ꝑiudicium gr̄am īpetrantis.qnimo plus vꝛ ſm
do.Anto.ꝙ nec ēt per dationē executoris erāt ligate ma
nus niſi forte in eis fuiſſet decretū vel niſi dicat ſm eum.
ꝙ eoipſo qꝺ datus eſt executor cenſentꝰ ligate manus ad
aliqd agendum per ꝙ gr̄a ex toto perimeretꝰ ſed nō quo
ad hoc vt differatꝰ per id qꝺ habetꝰ in.c.tibi.ſ.eo.in.vi.Se
cus qn̄ adhuc non eſt datus executor de quo plene habetꝰ
in.c.ſi ſoli.ꝛ in.c.ſi caplm̄ de cōceſ.ꝑben.lib.vi.Et cū hac
glo.ꝙ nō queratꝰ ius per monitorias ↄcordat hic Inno.
Nec ob.ſm eum ſi dicatꝰ ꝙ negociū videtꝰ quaſi ceptū per
monitorias.vt in.c.ex lr̄is.ſ.eo.qꝛ illud eſt veruꝫ de hone-
ſtate non aūt de iure.Sed iſta ſolu.glo.ꝛ Innoc. non vꝛ
bona qꝛ ꝑ monitorias videtꝰ aliquod ius queri vꝫ offm̄
iudicis.vt in.c.veniens de renun.ideo vꝛ ꝙ tale ius que-
ſitum ꝑ monitorias dꝫ remanere ex quo nō fuerunt ſurre
pticie lꝫ ante executorias fuerit taxatus numerus ꝓpter
hoc Pet.de ſaſonia hic dixit ꝙ papa grauauit hunc im
petrantē in vno ſcilicet ſi ante executorias ꝛ poſt monito
rias iuratus fuiſſet numerus.tūc non valerent lr̄e ꝙ ſm
eum fuit grauamē cum de iure debuit inſpici tēpus p̄ntā
tionis lr̄aꝝ.c.dilectus el.ij.de ꝑben. ꝛ ſic tēpus p̄ntatio-
nis monitoriaꝝ in alio vero releuauit.ſ. ꝙ ſi certꝰ fuiſſet
numerus ſtatutus ꝛ ↄfirmatus ſine iuramēto ꝙ valerēt
122 lr̄e tacentes talem numeꝝ. Hec ſolu.non vꝛ bona†qꝛ nō
eſt veriſimile ꝙ papa grauet quem ↄ̄ diſpoſitioneꝫ iuris.
argu.c.ſuper eo.ꝛ.c.ex parte de offi.delega.ideo aliter di
xit Hoſti.vꝫ ꝙ iſte Petrus ſe obligauit ad ꝓbandum ꝙ
poſt executorias fuerat numerus determinatꝰ. alias aūt
idem fuiſſet dicendū ſi poſt monitorias fuiſſet factum ſta
tutū.vt in.c.meminimꝰ.ꝛ in.c.ſuggeſtū.de appel.vel ſub-
audiri pōt idem eſſe ſi poſt monitorias factum ſit ſtatutū
ne alias fiat illuſio lr̄is apoſtolicis vel ſm Io. an. ideo
lr̄a hic dixit de executorijs qꝛ de ipſaꝝ ꝓceſſu querebatꝰ.
ꝛ ideo tēpus date ipſaꝝ debuit ponderari quaſi velit ꝙ
monitorie remaneāt valide ſi ante eas nō fuit determina
tus numerus lꝫ fuerit determinatꝰ ante executorias. ſed
tūc executorie nō valebunt ꝛ ſic vbi determinatio ꝑcedit
monitorias habet nocere in executorijs ſed vbi non ꝑce-
dit monitorias ſed executorias.tūc executorie nō valebūt
ſed monitorie ſic ꝛ iſta vꝛ mens Hoſti.ꝛ Io. an. ꝛ idem
voluit do.Cardi.ſed iſte intellectus ſm do.Anto. eſt cō-
tra mentē lr̄e que vult ꝙ iſte lr̄e ex toto repellātur ſi ante
executorias numerus fuiſſet ſtatutus ꝛ ſic vult ꝙ tūc va-
leant monitorie.ideo dicit illas nō tenere ſed nō ex vi ſur
reptionis qꝛ nulla fuit cōmiſſa ſurreptio in monitorijs lꝫ
ex eo qꝛ gr̄a expirat re integra per mortē celeſtini per id
qꝺ habetꝰ in.c.ſi cui de ꝑben.lib.vj.ꝛ per not.in.c.ſi ſuper
gr̄a de offi.delega.eo.lib.nō enim deſit res eſſe integra ꝑ
proceſſuꝫ executoꝝ qꝛ ipſoꝝ proceſſus fuit nullus ex quo
123 lr̄e fuerunt ſurrepticie.†proceſſus aūt nullus ſicut citatio
nulla nō facit rem deſinere eſſe integrā.c. cum plures de
offi.delega.lib.vj.l.ſi accuſaturus.ff.de adulte.glo. in.l.ſi
124 pater.C.ne de ſtatu defunctoꝝ.†Bald. vero hic querit ſi
tēpore date lr̄aꝝ iſtud iuramētū nō erat in eccleſia ſed po
ſtea ante p̄ntationem lr̄aꝝ iurauerunt an hoc officiat im-
petranti vꝛ ꝙ nō qꝛ inſpicitur tēpus date. Sed ſi tēpore
date lr̄aꝝ erat inter ipſos canonicos iam diſpoſitū de ſta
tuto faciendo ꝛ preordinatū de iuramēto ꝛ vnus de cāo
nicis qui ſciebat ſecretū capl̄i impetrauit an valeat impe
tratio videtꝰ ꝙ non.l.ſi quis vina.§. ſi.ff. de periculo ꝛ cō
125 mo.rei vendi.†Item fraus cōmittitur etiā ↄ̄ futuros cre-
ditores.vt in auctēn.ſed iam neceſſe.C. ꝺ dona.ante nup.
argu.l.ſi libertus.ff.de iure patrona.Incontrariū tamen
dicit eſſe veritatē qꝛ inſpicitur tēpus date quo tēpore nō-
dum vigebat impedimentum.ꝛ per ↄn̄s caplm̄ habebat
ius liberum ꝛ apertum merito de eo poterat ſtatuere.ar-
gu.c.i.in ti.qui ſucceſ.tene.in vſibus feu.ꝛ iſta non eſt fra
us ſed prouidētia cum ↄcernat ſtatuꝫ ipſius eccleſie. Tu
vero dicas hoc dictū Bal.fore verum. ꝛ re vera non fuit
126 dictum eius ſed fuit dictum Pauli in cle.lr̄as.eo.ti.†vbi
querit qd ſi

querit qd ſi eſt ꝓordinatū de creando bñficium ante da
tam lrãꝝ ſed poſt datam lrãꝝ creatur bñficiuꝫ. An lre in
cludant illud tale bñficium ⁊ decidit ꝙ non qꝛ vbi opus
eſt facto non ſufficit volũtas.c.i. de eo qui mittit in poſ.c.
cum aliqbus de re iudi.c.ſi a iudice de appel. lib.vj.l.iiij.
§.pretor ait.ff.de re iudi.⁊ cum illo dicto trãſeunt cõiter
oẽs in.d.cle.lrãs. Et inquãtum Bal. voluit ꝙ ſi vnus de
caplo ſciens ſecretū capli ipetrauit ꝙ ipetratio valeat ⁊
teneat tu dicas hoc dictū eius fore verum niſi talis ipetra
tio emanaret in fraudem ⁊ ꝑiudicium alterius ignorãtis
tũc enim de fraude ſua nõ deberet reportare cõmodū.c.
ex tenore.⁊.c.ſedes.ẽ.eodẽ. ⁊ ad hoc allego ſingu. dictū
127 Guil.de cunio in.l.ↄ.ff.de legi. ꝙ refert ⁊ ſeqꝛ ibi† Bar.
dicit enim ego erã magnus in cõmuni huius ciuitatis ⁊
ſciebã ꝙ ↄſilium huius ciuitatis debebat taxare corbem
frumẽti ad certum ꝑcium.⁊ anteꝗꝫ hoc eẽt publicatū vẽ
didi tibi magnã quãtitatẽ frumẽti pro maiori ꝑcio ꝗꝫ eẽt
de ꝓximo vendendū nec notificaui tibi illud ꝙ ſecretum
erat ſtatutū in ↄſilio populi an tibi tenear in illo pluri de
terminauit ꝙ ſic p.l.i.ad ſi.ff.de actio.emp.⁊.d.l. ſi quis
128 vina.⁊.l.iij.§.ſi minor.ff.de mino. ❡†Querit ẽt Bal. ſi
papa ↄceſſit priuilegiū familiarib⁹ cuiuſdã epi ⁊ cū clau
ſula anteferri ceteris alijs parib⁹. Modo titius iam ipe
trauerat ſed poſt priuilegiū factus eſt familiaris. deinde
ꝑbenda vacauit queritꝛ an inſpiciatꝛ tẽpus date vel vaca
tionis.⁊ ex ꝑdictis arguit ꝙ tẽpus date.⁊ ſic non habe
bit priuilegiū qꝛ qualitas reqſita a verbo ſubſtãtiuo req
ritꝛ ſm tẽpus verbi.l.in delictis.§.ſi extraneus.ff.de noxa.
tẽpus enim eſt adiectiua determinatio.ideo hꝫ limitatuꝫ
diſpoſitū.l.cum ſtipulamur.⁊.l.ſi a colono.ff.de vbo.ob
liga.l.titius.ff.de teſta.mili. In cõtrarium allegat.l.ſi co
gnatis.ff.de reb⁹ dubijs.vbi ad futuros cognatos exten
129 ditꝛ bñficium teſtãris.†Item qꝛ nomẽ familie eſt vniuer
ſale ideo vꝛ cõprehẽdere futura.allegat ꝙ no.Cyn.in.l.
130 placet.C.de ſacroſan.eccle.❡†Not.ꝙ ipugnans reſcri
b ptū ex veri taciturnitate hꝫ hoc ꝓbare[b].facit ꝓ his q̄ not.
Jo.an.in.c.i.de litis ↄteſta.lib.vj.vbi diſtinguit vtrū alle
getꝛ ſurreptio in vero tacẽdo an in falſo exprimẽdo. Ut ꝑ
mo caſu ꝓbet opponens ea extitiſſe tẽpore ipetrationis
de qbus erat faciẽda mentio.Scdo caſu hꝫ ꝓbare impe
trãs ea que narrauit fore vera.⁊ eadẽ rõ viget in vtroqꝫ
dicto qꝛ onus ꝓbandi incũbit aſſerenti.l.ij.ff. de ꝓbatio.
❡Ultimo no.ibi irritū ꝙ ſurreptio vitiat grãm ⁊ lrãs
ipſo facto adeo ꝙ ꝓceſſus inde ſecutus eſt nullus quate
nus dicit de lris. In cõtrariū facit ꝙ dictū fuit in.c. cetẽꝝ
.ẽ.eo.Sed rñde vt ibi fuit dictū. nam iuriſditio ⁊ grã ſi
mul ↄtinebantꝛ in eodeꝫ reſcripto.ideo ſurreptio q̄ vitiat
grãm ipſo iure vitiat lrãs acceſſorie.qñqꝫ lre dantur poſt
grãm.puta pro executione grẽ. ⁊ tunc non vitiantꝛ ꝓpter
ſurreptionẽ ipſo facto qꝛ pñt dici lre ad lites ſic põt intel
ligi ꝙ no. Jo.an.poſt Inno.in.c.i.de litis ↄteſta.lib.vj.
131 ❡Glo.ſi.colligit hic† ꝙ ea q̄ fiunt per lrãs ſurrepticias
non tenẽt.⁊ ſic ſentit ꝙ ꝓceſſus factus ꝑ lrãs ſurrepticias
eſt nullus ipſo iure.Sed ↄ hoc facit.c.i.⁊.c.cum inter de
re iudi.vbi ꝓceſſus iniuſtus ⁊ ↄ ius ptis valet ⁊ tenet ſi
nõ appellatur.Soluit Inno.hic.⁊.ẽ.eodẽ.c.ad aures.ꝙ
ſpeciale eſt in cauſa bñficiali vt ſnia iniuſta non trãſeat in
rem iudicatã.⁊ per ↄñs põt qñcũqꝫ retractari ſicut dici
mus in mrĩmonio carnali.vt in.c.lator.c. cõſanguinei.⁊
c.tenor de re iudi.⁊ ſic idem in mrĩmonio ſpũali. argu.c.
inter corporalia de trãſla.ꝑlato.⁊.rõ eſt qꝛ in bñficijs de
bet adeſſe ois puritas.i.q.i.c.ſi quis. idem voluit Inno.
in.c.cū bertoldus de re iudi.⁊ in.c.cū olim de cauſa poſ.
⁊ ꝓpric.ſed incõtrariū facit.c.cum dilecti de elect.vbi in
cauſa bñficiali ſnia tranſit in rem iudicatã. Põt dici ꝙ
ſi executores ꝓcedunt vt executores ⁊ nõ iudicialiter tũc
ꝓcedat ꝙ hic dicitꝛ qꝛ ſi lre ſunt ſurrepticie ſunt nulle ipo
iure.⁊ ↄſequenter ex defectu ptãris ꝓceſſus erit nullus ſi
aũt ꝓcedunt vt iudices ꝙ facere pñt.vt no.in.c.ſi.de pre
ſump.⁊ in cle.i.de offi.delega.tunc ſnia in cauſa bñficiali

trãſit in rem iudicatã quo ad ptem ſed non quo ad iudi
cem.vt no.in.d.c.cum dilecti. Item põt opponi ꝙ nõ vi
tiatur reſcriptū ex taciturnitate numeri qꝛ non vitiatꝛ re
ſcriptū ſpeciale per gñale.c.i.ẽ.eo. Solue vt ibi dictū fuit
nam loqmur in lris ad bñficia que ſunt ſurrepticie ſi con
currũt cum ſtatuto vel iuramẽto.⁊ de illo non ſit mentio
in lris vt hic patet. Item ẽt opponi põt ꝙ non fuit neceſ
ſe facere mentionẽ de ſtatuto ex eo qꝛ fuit nullum. Cum
in eo nõ interuenerit auctoritas epi iuxta no.in.c.ij.de ꝟ
132 bo.ſigni.lib.vj.†ideo ꝙ nullum eſt non ꝑſtat impedimẽ
tum.inſti.qbus modis teſta.infir.§.poſteriores. Solu.ꝙ
hic interuenit epi conſenſus vel hic interuenit confirma
tio pape vel hic interuenit iuramẽtū.ideo debuit fieri mẽ
tio de iuramẽto qꝛ non eſt veriſimile ꝙ papa voluerit il
los venire ↄ iuramentū per no.in.c. cum ↄtingat de iure
iurã. Item poteſt ẽt opponi ꝙ exceptio taciturnitatis nu
meri eſt pemptoria.⁊ ſic non põt opponi ad ꝓceſſum nec
vitiat impetrationẽ per id qd̃ habetꝛ in.c.i.de litis ↄteſta.
lib.vj. Soluit hic Inno.⁊ Jo.an.ꝙ ↄtrium loquitꝛ in lris
ad lites in qbus taciturnitas exceptionis pemptorie non
vitiat lrãs niſi in caſibus ibi poſitis ſed hic loquitꝛ in lris
ad bñficia in qbus eſt ſecus ⁊ rõ diuerſitatis eſt qꝛ in lris
ad bñficia eodem inſtanti creatur ius ⁊ dantꝛ iudices ſeu
executores ſed in lris ad lites nõ creatur ius per lrãs ſed
tantũmodo dantꝛ iudices ⁊ tribuitꝛ iuriſditio ſuper iure
ꝙ cõpetebat ante lrãs ideo non ſic faciliter vitiantꝛ. Facit
qd̃ no.glo.⁊ Inno.in.d.c.i.de litis ↄteſta.lib.vi. Item di
c133 cit hic Bal.† ꝙ exceptio inimicitiaꝝ capitaliuꝫ[c] ligat ma
nus iudici ſuſpecto ẽt ſi nõ appelletur.⁊ allegat ſimile ꝙ
dicimus de teſte inimico qꝛ non dꝫ recipi inimicus in te
ſtem cū receptus non faciat iudiciū ſed ſi eẽnt inimicitie
que debilitaret iudiciū eius tñ non aſſorberet in totū op
porteret appellare. Preterea nõ eſt adhibenda fides ca
pitali inimico.vt in.c.cum.p.mãconela de accuſa.ſiue in
directe ſiue directe ſit inimicus qꝛ oĩno inimicus eſt ad
uerſarius tñ maius eſt delictū directe ꝗꝫ indirecte.l. hu
manitatis.C.de excu.tuto.dicit ẽt ꝙ ſi aliquis eſt exẽptus
non põt in eo ius dici.l.i.C.ſi quacũqꝫ ꝑditus ptãte dicit
etiam ꝙ ois inimicitia eſt ↄ ius naturale.l.vt vim.ff.de iu
ſti.⁊ iure.⁊ ſic ↄſidera hoc dictū Bal. dicẽtis exceptionẽ
capitaliū inimicitiaꝝ ligare manus ſuſpecti iudicis ẽt ſi
nõ appelletur qꝛ per hoc põt reduci ad ↄcordiam dictuꝫ
Bar.in.l.qꝛ poterat.ff.ad trebel. Cum dicto Inno. in.c.
134 cum ſpeciali de appel.voluit enim Inno. †ꝙ exceptio ſu
ſpitionis ↄ iudicem non impediat ꝓceſſum niſi appelletꝛ.
ſed Bar.voluit ꝙ imo ipediat ⁊ reddat ꝓceſſum ipſo iu
re nullum p.d.l.i.C.ſi quacũqꝫ ꝑditus poteſtate qꝛ dictū
Bar.intelligi põt qñ opponitꝛ inimicitia capitalis dictū
vero Inno.ꝓcedat qñ non opponitur inimicitia capita
lis q̄ debilitat iudicium iudicis ſuſpecti non tñ abſorbet
iudiciū in totuꝫ. ego dixi de hoc pleniſſime vltra alios in
135 tractatu Cardi.ad ſi.vide ibi oĩno. ❡†Querit hic colle
ctarius papa mãdauit conferri ꝑbendam ſi qua vacabit
vtruꝫ poſſit conferri ꝑbenda que tũc vacat tẽpore date.⁊
decidit aut papa ſciebat eã vacare.⁊ tũc non intelligitur
de ꝑbenda que de ꝑſenti vacat qꝛ verba futuri tẽporis de
ꝓprio ſignificato non ↄtinent preſens tempus. aut papa
ignorabat ⁊ tũc cum intentio pape fuerit maiorẽ facere
grãm.ſ.conferre ius ad vacaturã magis conſonat iuri fu
turo ꝗꝫ iuri ꝑſenti.l.ſi iam facta.ff. de condi. ⁊ demon. ⁊
ita reſidet hic Bal. Tu vero adde glo.ſing.de hoc in cle.
136 ꝑma in ꝟſi.noticia de conceſ.ꝑben.que dicit† papa man
dat ꝓuideri de vacatura an poſſit ꝓuideri de tunc vacan
te ⁊ ſentit ꝙ ſic quod dictuꝫ Jo.de ligna. hic dicit eſſe ve
rum ſi papa ignorabat illam vacare.ſecus ſi ſciebat quia
tunc veniret dũtaxat ꝑbenda vacatura.ſed do.me. Jo.de
imo.hic dicit glo.illam ꝓcedere indiſtincte per.l.verbuꝫ
erit.ff.de verbo.ſigni.in qua lege glo.dicte cle.i.ſe fundat
Adde eundẽ Jo.de imo.in. d.l.ſi iam facta. vbi dicit il
lam.l.eſſe argu.ſi papa mãdat mihi ꝓuideri de ꝑbenda

b ❡Probatꝛ. Uide ꝓ reſolu ta totius ma terie deciſione Fely.hic col.i. ſtatim poſt ſu mariū verſi.in quãtum ponit Abb.adducẽ tẽ hũc locū.d. And.⁊ exami nãtẽ oĩa ad rẽ facientia ꝑ du as fere colum. multa de men te doctoꝝ ag gregãdo q̄ vi de tu.

c ❡Capitalis Uide ad mãm q̄ ſint capita les inimicitie in.l.cū autẽ.§. excipere.ff.de edil.edic. ⁊ in l capitaliuꝫ §. ſi opus de pe. ⁊ in.l.ij.de pu bli.iudi. ⁊ qs dicat capitalis inimicus not. in auc.ↄ teſti. §.ſi qs. ⁊ ibi ſcribẽtes ⁊ ex his pꝫ ↄcluſio nis veritas.

pꝛoximo vacatura in certa eccleſia interim non pôt mihi
ꝓuideri de ea q̄ vacabat tēpoꝛe date lr̄aꝝ ſi papa ſciebat
illam vacare alias ſecus ꝛ dicit ꝙ ita videt̄ limitari glo.
in.d.cle.i.de ꝯceſ.p̄ben.que vr̄ indiſtincte velle ꝙ poſſit ꝓ
uideri de tali p̄benda.ꝛ ideo docet ibi cautelā eſſe qn̄ im
petrat̄ reſcriptū vt mandet̄ prouideri de p̄benda vacante
ſi qua vacat alias de ꝓximo vacatura.Ecce nūc qualiter
eſt ſibi ꝯ̄riuſ.nam in.d.l.ſi iam facta. ſequit̄ limitationē
Jo.de ligna.ꝛ collectarij.lȝ de eis nullam ibi fecerit men
tionē hic t̄ñ tenet ꝯ̄rium ſequēdo glo.illam idiſtincte ve
re limitatio Joā.de ligna.ꝛ alioꝝ vr̄ verioꝛ ex eo qꝛ ſi bn̄
ponderet̄ glo.illa vr̄ ſe fundare in mente reſcribētis.ideo
optima erit diſtinctio vtrū ꝓcedens ſciuerit p̄bendam tūc
vacare an ignoꝛauerit.Adde ēt ꝙ pulchꝛe dixit Bar. in
137 l.hoc articulo.ff.de here.inſti.†vbi dixit teſtōꝛ legauit cui
libet filie ſue que vidua erit cētū an ad legatū admittant̄
ille filie que erāt vidue tēpoꝛe teſtamenti an ille quas po
ſtea ꝯtinget viduari ꝛ dicit ꝙ in dubio in vltimis volun
tatibus verbū erit ſeu fuerit dȝ intelligi in futuro ſubiūcti
ui.ꝛ per ꝯ̄ñs non hēbit centum illa que erat vidua tēpo
re teſtamēti ſed dūtaxat illa que poſtea viduabit̄. Et cū
hoc dicto Bar.trāſiuerunt ibi Bal.ꝛ Ang. Sed do.me.
Joā.de imo.ibi tenet ꝯ̄rium vt vȝ poſſit venire ad legatū
illa que erat vidua tēpoꝛe teſtamenti ſi reperiatur vidua
tēpoꝛe moꝛtis qꝛ in ea verificant̄ verba teſtōꝛis.nam verꝰ
eſt dicere tempoꝛe moꝛtis teſtōꝛis ꝙ ēt illa vidua eſſet.iō
debet habere locū diſpoſitio facta per id qḋ habet̄ in.l.v
bum erit.ff.de verbo.ſigni.ꝛ allegat ēt in ſimili glo. in.d.
138 cle.i.de ꝯceſ.p̄ben.q̄ in ſimili vr̄ hoc determinare.†Cū di
cit ſi papa mandat alicui ꝓuideri de p̄benda vacatura in
tali eccleſia ꝙ ſi tēpoꝛe date lr̄aꝝ erat aliqua p̄benda va
cans que ēt poſtea reperiat̄ vacare qn̄ executoꝛ vult ꝓui
dere ꝙ poterit de illa ꝓuidere qꝛ verꝰ eſt dicere ꝙ p̄ben
da illa lȝ fuerit vacans tēpoꝛe date tn̄ etiam pôt dici ꝙ fu
it vacatura ex quo illo tēpoꝛe reperitur vacare allegat ꝙ
habet̄ in.d.l.verbū erit.ꝛ ſic eadē rōne dici in qōne ꝓpo
ſita ꝙ lȝ filia fuerit vidua tēpoꝛe teſtamēti vr̄ ꝙ ex quo tē
poꝛe moꝛtis reperit̄ vidua debebit habere legatū non ob
ſtāte eo ꝙ voluit Bar.in.d.l.hoc articulo ꝙ dicit eē mē
ti tenenda.nullam tn̄ facit dr̄iam ibi ſi teſtōꝛ ſciuerit illā
tēpoꝛe teſtamēti nō eſſe maritatā an ignoꝛauerit videret̄
poſſe dari talis ꝯcoꝛdia aut teſtōꝛ ſciuit illam nō eſſe ma
ritatā tēpoꝛe teſtamēti aut ignoꝛauit per id qḋ voluit Jo.
de ligna.hic collectarius ꝛ Bal.ꝛ per id qḋ ēt ipſe Joā.
de imo.voluit in.d.l.ſi iam facta.ff.ď condi.ꝛ demon. Et
adde ſtupendā doctrinā Bal.in.l.ſi.C.de ſen.que ſine cer
139 ta quantitate.†vbi dicit teſtōꝛ reliqd centū herte pro ipſa
maritāda ſed ipſa erat maritata tēpoꝛe teſtamenti an de
beat̄ dos decidit ꝙ ſic.ꝛ allegat.d.l.ſi iam facta.ff.de con
di.ꝛ demon.ꝛ.l.antepenul.C.de inſti.ꝛ ſubſti.ſecus dicit
ſi eſſet relictū pꝛo incerta puella maritāda qꝛ tunc nō ha
beret locū in iam nupta.Ego vidi de facto iſtam qōnem
ꝛ cū accumulaſſem oīa ſuperioꝛa dicta reducebā illud di
ctum Bal.ad illam limitationē an teſtōꝛ ſciuerit illā nu
ptam an ignoꝛauerit.ꝛ iſta menti comenda ꝛ ipono finē
indicendo ſup hac elegātiſſima decretali.ideo ingentes
gr̄as refero ſumo deo.Andreas barbacia ſiculus.

a ℭ Doloſa. Dominus abbas poſtquā exoꝛſus ē hoc cap.eſſe valde famoſum.diffi cile ac clauis totius tituli.ſe quit̄ hoc ſum mariū ſcḋo lo co ab expoſi tū.ꝛ ſi aliud fi guret ꝛ nō im probet cū idē in ſenſu dicat hoc idē faciūt moderniꝰ.no uiſſime ſcribē tes.tu ad mā huius tex.ne a remotis q̄ras vide in diſcur ſu doctoꝝ h.c. ꝓcedenti.quia multa egregia reperies vltra expoſitiōes oī um ſcribētiū h. ꝛ vide But.h in ſua ſolenni rep̄e.quā refe rūt oēs fere in mā loquētes.

Super litteris.

a Decretal̄ iſta ſm̄ do. Anto. in mā reſcriptoꝝ obtinet principatū ꝛ in eius
examinatione pollicet̄ ſe ſucciente ꝓcedere ꝛ
ꝯcluſiue tradere ea que ad mām ſunt accōmodata ꝛ cām
dedit huic decretali declaratio opinionū legiſtarū que ſu
rexerunt ex diſcoꝛdia ꝛ intellectu duarū legum quarum
vna fuit ſereniſſimi pꝛincipis Maximiani duodecimi.vt
pȝ in ſupꝛaſcriptiōe.ſed ſm̄ Gratianū fuit ēt Cōſtantini
xxv.q.ij.p̄ſcriptione.Scḋa fuit Theodoſij ꝛ Valētini.vt
in.l.ꝛ ſi legibꝰ.ꝛ in.l.p̄ſcriptione.C.ſi ꝯ̄ ius vel vtili. pu
bli.ꝛ ſunt canonizate.xxv.q.ij.p̄ſcriptione.ꝛ.§.ꝛ ſi legibꝰ
Et diuiditur.Pꝛimo ponit qōnē ꝛ opiniones.Scḋo po
nit ſolutionē.Scḋa ibi nos igitur.Vel ſic p̄mo ponit qō
nem.ſcḋo opinionē quoꝛūdam.tertio ſuam deciſionē ſub
nectit duo mēbꝛa p̄ncipaliter diſtinguēdo.tertiū mēbꝛū
ſubdiſtinguēdo proſequit̄.quīto ſup deciſione mēbꝛi quā
dam adhibendā ꝯſiderationē a iudice ſubdelegato ſub
iungit.Scḋa ibi nos igitur.Tertia ibi inter alios.Quar
ta ibi niſi foꝛſan. Quinta ibi vt ſic in vtroqȝ caſu. Vel di
uidit̄ hoc modo.In p̄ma ponitur opinionū recitatio.In
ſcḋa pape diſtinctio.Scḋa ibi nos igitur.Item ſcḋa ſub
diuidit̄ in duas.In p̄ma ponitur qn̄ impetrās fuit in do
lo.In ſcḋa qn̄ fuit in culpa vel ignoꝛātia. Scḋa ibi inter
alios.Itē ſcḋa ſcḋe ſubdiuidit̄ in duas.Pꝛimo qn̄ alias
habuiſſet lr̄as in foꝛma cōmuni. Scḋo qn̄ non habuiſſ.
Scḋa ibi ſi vero.ℭ Tandē ponit duas ꝯcluſiones.Pꝛi
1 ma eſt†ꝙ iudex indiſtincte cognoſcit de qualitate p̄cum
ꝛ vt ꝓuide ſciat an equaliter ſibi cōpetat iuriſditio.Secū
2 da ꝯcluſio eſt†ꝙ rō que debet mouere delegantē dȝ etiā
mouere delegatū.Pꝛima ꝯcluſio ponitur ibi niſi foꝛſan.
Scḋa ꝯcluſio ponit̄ ibi vt ſic in vtroqȝ cāu ꝛ hoc intēdit.
ℭ Doloſa ſurreptio reſcriptū vitiat indiſtincte temera
ria vero ſurreptio vbi ex ignoꝛantia vel ſimplicitate pro
cedens.ita demum totaliter vitiat ſi eſt ſubſtātie reſcripti
inductiua quo caſu totaliter vitiat reſcriptū ſi dumtaxat
foꝛme ſpecifice illam tollit ſed non reſcripti ſubſtantiā.h.
dicat.Vel ſic qui per malitiā tacet verum vel falſum ex
pꝛimit in reſcripto caret impetratis idem in eo q ex igno
rantia vel ſimplicitate id fecit ſi eo ꝙ tacuit expꝛeſſo vel
falſo ꝙ expꝛeſſit tacito lr̄as nō habuiſſet ſi vero ſaltē i foꝛ
ma cōi lr̄as habuiſſet ſm̄ oꝛdinē iuris non ſm̄ foꝛmā re
ſcripti iudex procedit hoc dicit.Vel ſic exprimens falſū
vel tacens verū in reſcripto ſi malicioſe caret pꝛoꝛſus im
petratis ſed ſi per ſimplicitatē vel ignoꝛātiam obtinuiſſet
vero expꝛeſſo ꝛ ſuppꝛeſſo falſo lr̄as in foꝛma cōmuni de
legatus procedit ſeruato iuris oꝛdine ꝛ non ſpeciali foꝛ
ma reſcripti.ſecus ſi nullo modo lr̄as habuiſſet vel ſic do
a loſa ſurreptio vitiat reſcriptū in totum ſi autē ꝓceſſit ex
ſimplicitate vel ignoꝛātia eadem vitiat quatenus fuit cā
ꝯceſſionis.ℭ Caſum in terminis ita hic ponit Bal.qui
dam dicebant ꝙ mēdax p̄catoꝛ caret penitus cōmodo lit
terarū alij dicebant ꝙ dȝ carere cōmodo ſed nō cōmodo
ſubſtātie reſcripti hoc eſt vt non ꝓcedat̄ ſm̄ foꝛmā in lr̄is
expꝛeſſam ſed ſm̄ iuris rigoꝛē ꝛ diſpōnem papa autē di
ſtinguit vt in lr̄a ꝛ premittit hic Bal. ꝙ qn̄qȝ reſcriptum
caret ſubſtātia ꝛ tūc in nulla foꝛma pôt procedi qn̄qȝ pec
cat in mā.i.in facto. ꝛ tunc dȝ ſeruari veritas ꝛ nō aſſer
tio reſcripti nec foꝛma ꝯtēplationis ꝛ materie.verbi gr̄a
vt procedat̄ ſūmarie ꝛ de plano ſed erit procedendū oꝛdi
narie ꝓut requirit ius cōmune.l.pꝛolatā.C.ď ſen. ꝛ inter
3 locu.oium iudi.†Si ptās tenet̄ inquirere de maleficijs vl̄
ſi iudicꝰ tenet̄ denūciare ēt non ſint punibilia dn̄t denūcia
ri vt veritas inquirat̄ ꝛ cā cognoſcat̄. Itē ſi dubitat̄ vtrū
ſit cōmiſſa in territoꝛio vel extra.nā hoc dȝ cognoſci ſi in
alia materia qualitas impꝛobatur ſm̄ ſubſtantiam idē
4 eſſentiam.vt nota.in aucten.decernimus.C.de arbi.†vbi
eſt prauitas vel dolus vitiat reſcriptū ſed vbi eſt erroꝛ ꝛ
non dolus non vitiatur ſed modus reſcribendi ꝛ proba
tur ante litem conteſtatam dolus ſūmarie quo ad reſcri
ptum.Et eliditur ſm̄ Jacobū butri.ita foꝛmaliter dixit
hic Bal.ſed domi.Anto.poſuit caſum magis ad conte
ſtum hoc modo canonicus quidam victanienſis cogno
ſcens ꝙ diſcoꝛdijs exiſtentibus ꝛ interpoſitis adiri debȝ
ſumus ſacerdos inter lepꝛam ꝛ lepꝛam ꝛ cauſā ꝛ cauſā
vt habetur leuitici ꝛ ponitur foꝛmaliter in.c.per venera
bilem.§.rationibus.J.qui filij ſint legitimi. ideo ad ipſū
ſūmum ſacerdotem qui eſt papa accedens propoſuit pa
ter beatiſſime iuriſte diſputāt vtrū ſurreptio ſurgēs ex ta
citurnitate veri ſine expꝛſſiōe falſi vitiet lr̄as ꝛ ſup hoc va
rie ſunt opi.qdā.n.aſſerunt lr̄as nō valere moti lege dicē
te mēdacem ipetrantem carere debere ipetratis altera di
cēte ꝙ exceptiōe mēdatiorū oppoſita iudicē nō poſſe ꝓce
dere ſm̄

dere ſm iuris certitudinē ſpreta forma reſcripti ⁊ an ad
nos ptineat huius dubij deciſio q̄rebat papa rn̄det diſtin
guendo ⁊ ſubdiſtinguendo. ex qbus ꝯcludunt̄ tres regu
5 le. prima eſt † ꝙ doloſa ſurreptio ſiue in vero tacendo ſiue
in falſo exprimendo cōſiſtens indiſtincte vitiat lr̄as. ſcđa
6 regula eſt † ꝙ temeraria ſeu ſimplex ſurreptio ſiue in falſo
exprimendo ſiue in vero tacendo conſiſtens ſi lr̄arum ſub
ſtantie eſt funditus inductiua vitiat reſcripti ſubſtantiaꝫ
⁊ iudex non valet procedere ad negocij deciſioneꝫ ſed ſo
lum ad congnitionē de qualitate p̄cumi. tertia regula eſt
7 † ꝙ ſurreptio temeraria ſiue ſimpl'r ſiue ex ignorantia pro
cedens in falſo exprimendo ſiue vero tacendo ꝯſiſtens ſo
lius forme iductiua nō ſubſtātie reſcripti in forma cōi vi
tiat reſcriptū in forma ſed non in ſubſtantia vt iure cōi ꝑ
cedatur rō prime eſt † q2 dolus ꝓdeſſe non dꝫ. ergo non ꝑ
8 deſt dolus vt valeat reſcriptū ſecūde regule. † rō eſt q2 ea
9 tenus vitiatū dꝫ vitiare quatenus ingredit̄ ſubſtātiā act⁹
⁊ ſic quantitas infirmitatis actus cōmenſurat̄ quantita
ti vitij. ⁊ hoc ē rōnabile. Si ergo ſurreptio cauſat ſubſtā
tiā. illā vitiat. ſi v̄o formā. illā dumtaxat vitiat relicta ſub
ſtantia. ¶ No. ibi intelleximus diuerſos diuerſa ſentire
10 † ꝙ hoīes ſuper eodem facto inclinantur ad diſcutiendū
⁊ ſic ad ſentiendū diuerſa de viris plebeis ⁊ vulgaribus
ꝙ ſcindantur in diuerſos ſenſus ſup eodem nulli pōt du
bium videri iuxta illud Virgilianū in. ij. eneidos. Scin
ditur incertuꝫ ſtudia in ꝯria vulgus. ſed etiam iſta diuer
ſitas intellectus militat quo ad doctos ⁊ peritos. Faciat
tex. iſte. ⁊. c. ſicut in ſacramentis de conſecra. diſt. iiij. c. q2
diuerſitatē de conceſ. preb. faciat illud qđ pulchre ſcribit̄
apud Perſiū. Mille hoīuꝫ ſpecies ⁊ rerū diſcolor vſus
Velle ſuū cuiqꝫ eſt nec voto viuit̄ vno. ⁊ apud Virgiliuꝫ
in bucolicis ſcribitur trahit ſua quēqꝫ voluntas. ⁊ in illo
Ouidiano. Pectoribus mores tot ſūt quot in orbe figu
re. Et belliſſime agebat Quintilianus in nona cā celleſtis
inquit pru:dentia multa varietate pectora noſtra diſtixit.
nec minus numeroſas animoꝝ q̄ꝫ corpoꝝ dedit formas.
Et iō ſcribit̄ apud iuriſcōſultū in. l. itē ſi vnus. §. principa
11 liter. ff. de arb. † ꝙ hoīes faciles ſunt ad diſſentiendū. l. q2
poterat. ff. ad treb. xij. q. i. ea. ⁊ ideo glo. prima hic dixit ꝙ
tot ſunt capita quot ſunt ſententie. d. §. principaliter. ⁊ di
cta. l. q2 poterat. vide ſimilem glo. in. c. quia diuerſitatem
de conceſſio. preben. ⁊ in dicto. c. ſicut in ſacramentis. ⁊
tex. c. litteras de reſtitu. ſpoliato. Et poſſet allegari ratio
12 multum naturalis. † Intelligere noſtrum diuerſificatur
ſm diuerſa fantaſmata nam intelligentem quemqꝫ ne
ceſſe eſt fantaſmata ſpeculari teſte Ariſtotile ph̄orū faci
le principe in. iij. de anima. ⁊ iō dicebat Bal. in. l. i. C. de
his q ante aper. tab. ꝙ pp̄ diuerſa fantaſmata generātur
13 in nobis circa idē diuerſe ⁊ varie intellectiones. † Et ex h̄
infero vobis ꝙ ſi intelligere eſt diuerſū. vt ex ſupradictis
iuris intellectus apparet. ergo intellectus nō eſt vnic⁹ nu
mero in oībus hoībus ſicut voluit Auerroys^b ⁊ multi he
b retici. ⁊ ideo pulchre dicit hic Bald. ꝙ diuerſos diuerſa
14 ſentire nō eſt peccatū. † ideo mdici ſm eū pñt deponere di
uerſa vnus pōt deponere ꝙ ex vulnere ſit remāſura cica
trix alter ꝙ non ſit remāſura ⁊ neuter erit falſus ⁊ iō me
dici ſm eū nō iurāt de veritate realiter dicenda. ſed qua
tenus cadit in mente ⁊ animo eoꝝ. l. i. §. i. ff. de ven. inſpi.
facit qđ h̄r i. c. ꝓpoſuiſti de ꝓba. ⁊ in. c. fraternitatis đ fri
15 gi. ⁊ qđ h̄r in prima ꝯſti. ffoꝝ. ¶ † No. ibi alijs aſſerenti
bus ꝙ vbi ipetrant̄ lr̄e tacita veritate vel expreſſa falſita
te circa earū validitatē olim fuerūt opiniones. quidā eni
dicebant ꝙ mendax p̄cator debebat carere ꝓrſus ipetra
tis. ⁊ iſta fuit opi. Placentini ⁊ ſequatiū. vt apparet ibi
carere prorſus oī cōmodo litterarū. ⁊ glo. hic in ver. care
re allegat. xxv. q. ij. ⁊ ſi legibus. ⁊ intellige ipſo iure. ꝓmo
16 pp̄ verbum careo. † eſt enim canon late ſnīe. vt eſt glo. ſin
gularis in. l. ꝓuidēdū in ver. careat foro ſm Ang. ibi. C.
17 de poſtulan. Item † propter verbū prorſus hic poſitum ꝙ
inducit canonē late ſnīe. vt in. c. in qbuſdā in ver. prorſus

amittat. J. de penis. ⁊ in. c. ad aures in verbo ꝓrſus exclu
dit. J. de preſcrip. Simile dicimus de ver. penitus. vt in. c.
ſi. J. de penis. ⁊ in. c. ſedes. ⁊ in. c. paſtoralis. §. qm̄. s̄. eo. ⁊
18 in. c. i. de poſtu. prela. li. vi. † ſimile dicimus in ver. ꝓtenus
c. virginibus. xxvij. q. i. ⁊ in. l. ij. C. vt lite pen. † Idē in ver
19 bo funditus. vt in. c. nullus. ij. q. ij. gl. in. l. decernimus. C.
de ſacroſan. ec. Bald. in tractatu de tirani. alia vero fuit
opinio ꝙ ſoluꝫ debebat carere forma reſcripti. non autē
quin iudex datus poſſit procedere ſm diſpoſitionē iuris.
vt apparet hic in verſi. alijs vero dicentibus. Et iſta ſecū
da opi. fuit Joā. Azonis ⁊ ſequatium. ⁊ dicebat hoc eſſe
ſm iuris rigorem. ⁊ ponuntur iſte opiniones in. l. preſcri
ptione. C. ſi contra ius vel vti. pub. ⁊. xxv. q. ij. preſcriptio
ne. ⁊ glo. hic in ver. iuxta rigorē iuris. allegat. xxv. q. ij. ꝑ
20 ſcriptione. † ⁊ ponitur hic rigor iuris. i. ordo iuris ꝙ ap
paret ex eo. q2 illud qđ hic in iſto principio appellatur ri
gor iuris. J. appellatur ordo iuris. ⁊ dicitur ordo iuris ri
gor reſpectu ſpālis forme cōtente in reſcripto fundato ſu
per equitate extra † papa mandat ꝓcedi ſine ſtrepitu ⁊ fi
21 gura iudicij ordo iuris reſpectu iſtius forme pōt dici ri
goroſus qñqꝫ rigor ponitur pro quadā iuris auſteritate.
vtputa qñ ad terrorem in aliquo caſu ius extendit ſe ex
cedendo modū in apponendo penā. Qñqꝫ ponitur rigor
ꝓ ſimplicitate iuris. c. in litteris de reſti. ſpoliato. vide ele
gantem glo. in. c. vt conſtitueretur. l. diſtin. Item conſue
uit accipi rigor iuris prout differt ab equitate. l. placuit.
C. de iudi. c. ſi. de tranſac. l. proſpexit. ff. qui ⁊ a quibus. ⁊
Bal. hic dicit ꝙ ideo rigor apponitur hic pro vigore. vt
etiam comprehendat equitatem ſcriptam. l. ſi ſeruu;. §. ſe
quitur. ff. de verbo. obliga. l. ꝙ ſi ephesi. ff. de eo qđ cer. lo
co. l. bona fides. ff. depoſiti. l. fideiuſſor. §. quedam. ff. man
22 da. vide Bar. in. l. i. C. de leg. in ſi. v̄bis. vbi dicit † ꝙ rigor
dr̄ deciſio ſm regulas iuris equitas dr̄ quedā facti cōue
nientia. l. nulla. ff. de legi. vide Archi. i. diſt. ius. ¶ No.
ibi nos igitur ꝙ iſte opiniones verſate erant apud legi
ſtas. ⁊ tn̄ papa apponit gladium ad decidendū ⁊ eius de
ciſioni ſtatur ēt in foro ciuili ex quo imperator non deci
dit contrarium † ⁊ ſic dubia iuris ciuilis deciduntur per
23 Romanū pontificē. concordat. c. raynutius de teſta. c. li
cet de foro compe. c. per venerabilem. §. rōnibus q ſi. ſint
leg. no. in. l. q̄ꝫq̄ꝫ. C. ad. l. fal. ¶ Nota ibi qui per fraudē
24 vel malitiam vnam regulam in materia reſcriptoruꝫ † ꝙ
impetratio facta per fraudē vel malitiā. ⁊ per ꝯñs impe
tratio doloſa q̄ ſit in vero tacēdo vel falſo exprimendo vi
tiat totū reſcriptū. lꝫ nō fuerit cā inductiua totius reſcri
pti. ſed forte forme ſpālis dūtaxat ⁊ hoc in penā ipſi⁹ mē
dacis. ideo delegatus nō dꝫ aliquo mō per tales lr̄as ꝓce
dere facta fide de dolo. ⁊ ſic no. hñ ꝙ hoc ꝓcedit indiſtin
cte ſm Inno. q2 illa diſtinctio an alias eſſet ꝯceſſurus re
ſcriptū vel non hꝫ locū in eo qui impetrauit per ſimplici
tatem non in eo qui impetrauit per doluꝫ vt hic ſatis col
25 ligi poteſt. † ⁊ ex hoc nota ꝙ dolus ſeu malitia tollit effe
ctum reſcripti etiam ſi non fuit cauſa conceſſionis reſcri
pti. ꝙ ſm dominum Cardi. eſt mirabile ꝙ ſurreptio do
loſa vitiat omnia contenta in reſcripto. licet reſcriptuꝫ cō
tineat plura ſeparata ⁊ ſurreptio non fuerit cauſa obti
obtinēdi omnia ꝯtenta in reſcripto ⁊ ſi hoc hꝫ locū i litte
ris contentioſis. ergo multo fortius in litteris gratioſis
cum ſurreptio magis maculet litteras gratie vt dixi in. c.
ceterum. s̄. eodem. Et ex hoc elicitur ſingularis limita
tio ad. c. ſi eo tempore. J. eodem in ſexto. vt procedat tex. il
le quando ſurreptio non fuit doloſa vt tunc vitiet dumta
xat illam partem gratie cuius fuit cauſa introductiua ⁊
non vitiet reliqua contēta in reſcripto. dixi vobis de hoc
26 in. c. ſedes. s̄. eodem. † Sed an iſta duo differant dolus ⁊
fraus ſeu fraus ⁊ malicia. Baldus hic ſe remittit ad glo
ſam in. l. iuriſgentium. §. ꝙ ſi fraudandi. ff. de pactis. faci
at c. ſedes. s̄. eo. ⁊ qđ no. in. c. ex tenore. s̄. eo. glo. vero i. d.
§. ſi fraudādi ponit tres opi. prima ē ꝙ dolus eſt genus.
fraus vero eſt ſpecies. ſed ſm duas alias opiniōes fraus

b ¶ Auer. Fi
delis ⁊ catho
lica ē iſta ꝯclō
quaꝫ ex dictis
ph̄i elicuit do.
And. ſ ꝯ auer
ro. deteſtandū
ꝑfecto in iſta
mā ⁊ in q̄cūqꝫ
alia theologi
ca bonū tamē
aliōg. s̄. q̄ꝫ di
ci pōt q in ar
dua ⁊ magna
digreſſione cō
mē. v. iij. đ aīa
imaginatus ē
intellectum in
oībus hoībus
eē vnicā ꝗdā
ſubſtātiā ſepa
ratā ꝯiunctaꝫ
tn̄ mediantib⁹
phantaſmati
b⁹. iō caue ca
noniſta ne A
uerroyꝫ imite
ris. Nā ipſius
opi. cōiter eſt
dānata ab oī
bus theologiſ
⁊ p̄cipue a do
ctore meo. iiij.
ſen. diſ. xliij. q.
ij. vbi perbelle
fatet̄ oēs ph̄i
poſuiſſe aīam
intellectiuaꝫ ꝑ
tē eſſentialem
hominis. lꝫ in
q̄ ille maledi
ctus Auerro
in fictione ſua
q̄ nec ſibi nec
alijs intelligi
bilis ē. ⁊ cete
ra q̄ ſequūt̄ q̄
opi. lꝫ ſit falſa
in ſe diſputati
ue tn̄ poteſt ſu
ſtineri ⁊ facile
ar. v. And. qđ
Auerroys al
legato loco ſeꝫ
mat ꝯ ſe ꝑt re
ſolui. Nā ſi in
telligē noſtruꝫ
diuerſificatur
ſꝫ diuerſa ph̄ā
thaſmata. er
go cauſat̄ non
tn̄ ab aīa. ſꝫ ēt
ab illis. neque
pp̄ hoc infert̄
pluralitas aīa
rū q2 iſta diuer
ſitas attēditur
penes diuerſi
tatē phātaſma
tū. nō ātex pre
intellectus. cū
ſit vnic⁹ in oī
b⁹ hoīb⁹ ⁊ c. ab
ſit tn̄ h̄ aſſerti
ue teneas. q2 i
cideres in gra
uiſſimas cēſu
ras q̄ de her.
hñr. iō adhere
as. ſ. mr̄i ecc. q̄
nō pōt errare.
c. logſ. ⁊. c. ar
repta. xxiiij. q.
i. cuꝫ ſit dn̄a ⁊
mr̄ nr̄a. vt ꝫ
car. in cle. i. de
ſūma tri.

eſt genus ⁊ dolus eſt ſpecies. ⁊ ſic dolo ineſt fraus ſicut
genus ineſt ſpēi. prima opi. eſt verior q̄ꝛ edictuȝ pretoris
ꝓcedit negatiue ⁊ remotiue. ſ. neq̄ȝ dolo. †ſed ad remotio
27 nē generis bn̄ ſeqtur remotio ſpeciei. q̄ꝛ ſi dico animal nō
currit. ergo homo nō currit. l. i. in fi. ff. ad tertul. merito er
go excuſat̃ ptor. q̄ꝛ cū remouet dolū ꝙ eſt genus. ergo re
mouet fraudem q̄ eſt ſpēs eius. ⁊ ideo ſi diceremus ꝙ fra
us eſt genus ⁊ dolus eſt ſpēs. vt dicūt due alie opi. appo
ſite ibi in glo. ſequeret̃ ꝙ cū ad remotionem ſpeciei nō ſe
quat̃ remotio generis. puta non ſeqtur homo non currit
ergo animal non currit. ⁊ iō ptor ibi non excuſaret̃ q̄ꝛ re
mouēdo dolū q̄ eſt ſpecies non videret̃ remouere fraudē
que eſt genus. l. duob⁹. §. colonus. ff. de iureiur. ⁊ ſic ad re
motionē generis ſequit̃ remotio ſpeciei. ſed non eꝯ. vt. d.
l. i. ⁊. d. §. colon⁹. ſȝ affirmatiue ē totū eꝯ. † q̄ꝛ ad poſitionē
28 ſpēi ſeqtur poſitio generis. Cū. n. dico hō eſt ſeqtur ergo
aīal eſt. ſed ad poſitionem generis nō ſeqtur de neceſſitate
poſitio ſpeciei. vt ibi eſt glo. vt ꝓbat̃ in. l. ſiqd earū. §. iter
dū. ff. de leg. iij. ⁊ ita tenuit Bar. Ang. ⁊ Pe. de anch. in
d. l. iuriſgentiū. §. ſed ſi fraudādi. ⁊ aliqd ego dixi in. c. ex
tenore. J. eo. Et per iſta habes in quo differat dolus ⁊ fra
us. Et ex iſto tex. collige ꝙ quo ad hoc pariſicant̃ tacitur
nitas veri ⁊ ſuggeſtio falſi. †dol⁹ tn̄ magis pſumit̃ ex ſug
29 geſtione falſi. ⁊ ſic ſalua ꝙ dictū fuit in. c. ſedes. J. e. ⁊ iſtō
inducebat ſubtiliſſimus doctor Ja. bu. in. d. l. pſcriptione
30 ad qōnem teſtis. †vt incurrat penā falſi ſi ſciēter taceat ve
rū ſicut ſi exprimat falſum. facit qd̄ hr̄ in. c. i. de crimi. falſi
Sed do. Anto. hic dicit hoc eſſe verū qn̄ teſtis iurauit di
cere plenā ⁊ merā veritatē. ſecus ſi iuraſſet ſolū ad interro
gata rn̄dere p tex. quē ad hoc dicit eſſe ſing. i. c. cū dilecti
de accuſ. ⁊ ita reſidet. Sed. d. me. Jo. de imo. hic dicit ꝙ
ille tex. loqtur in inqſitoria inqſitus iurat dicere plenaȝ ⁊
merā veritatē. ſed potuiſſet allegare aliū elegantem tex. i
c. pſentiū de teſti. li. vi. vbi inqſitus iurat dicere plenam ⁊
merā veritatem. nō aūt loqmur in teſte q̄ debet dicere ve
ritatē p vtraq̄ȝ pte. iuxta no. in. c. fraternitatis. J. de teſti. iō
vr̄ dicendū ꝙ ſi teſtis doloſe taceat veritatē indiſtincte in
currat penā falſi p no. in. d. c. i. de cri. fal. ⁊ ita ibi reſidet.
Sed. d. Abb. in. d. c. i. de cri. fal. vbi ꝓbat̃ ꝙ teſtis falſus
tenet̃ de falſo non ſolū qn̄ dixit falſum ſed ēt qn̄ tacuit ve
rū dicit ꝙ intelligit̃ ꝓcedere qn̄ interrogatus ſuper certo
articulo dixit ſe nihil ſcire. vel qn̄ iurauerat dicere puraȝ
⁊ merā veritatē ⁊ tn̄ multa tacuit. allegat. d. c. cuȝ dilecti.
potuiſſet etiā allegare. d. c. preſentiū. ſecus aūt vbi ſic non
iuraſſet interrogatus. tūc. n. non tenetur ſi nō dixit verita
31 tatem †q̄ꝛ teſtis non dȝ eſſe verboſus. ⁊ idē do. Ant. in. d.
c. i. de cri. fal. idem voluit. Bal. vo in. l. data opera. C. qui
accu. non poſ. vſi. interpoſitis loquit̃ de teſte q̄ ſe occultat
vt veritas nō inueniat̃ ⁊ dicit ꝙ nō ē falſarius ſȝ doloſus
iō nō tenet̃. l. cornelia de falſis. ſed pena ſtellionat⁹. alle.
32 glo. in. c. ne qs. xxij. q. ij. dicit ēt †ꝙ pſumit̃ dolus in teſte ſi
ad interrogata nō rn̄det. alle. tex. in. l. ij. §. i. ff. de iure fiſci.
ſubdit ēt ꝙ ille q̄ celat verꝝ i ſcriptis cōmittit falſū. l. i. §.
q̄ in rōnibus. ff. de fal. ſecus dicit in teſte anq̄ȝ deponat. lȝ
33 Inno. ſentiat ꝯriū i. d. c. i. †ſubdit ēt ꝙ teſtis qui obſcure
loquit̃ non hr̄ p falſo. alle. no. iiij. q. iij. §. itē in teſtibus. ⁊
idē Bal. in. c. i. ſi de inueſti. inter do. ⁊ vaſ. lis oriat̃. dixit
ꝙ lȝ teſtis velit celare veritatē non tn̄ ꝓpterea punit̃ pena
falſi. alr̄s non crederet̃ eius teſtimonio. qd̄ eſt ꝯ illā lr̄am q̄
dicit ꝙ dȝ cogi teſtificari. hoc tn̄ dicit eſſe verꝝ niſi pmiſſo
iuramento veritatis. q̄ꝛ tūc nocere deſiderat. ⁊ ita reſidet
ibi Bal. Certe iſte articul⁹ eſt ſolēnis ⁊ iudicio meo eget
declaratione non mediocri. ⁊ an̄ oia dico vobis ꝙ poſi
to ꝙ dictū Ja. bu. eſſet verꝝ tn̄ illud non ꝓbat̃ hic nec etiā
ꝓbat̃ in. d. l. pſcriptōe. ⁊ de hoc allego vobis gl. in indiui
duo in. c. ne qs. xxij. q. ij. q̄ dicit ꝙ illud qd̄ dr̄ hic ⁊ in. d. l.
pſcriptione ꝓcedit quo ad iudicis. ergo ſequit̃ ꝙ extendē
dendū non eſt ad teſtem. Scd̄o dico ꝙ Ja. bu. omiſſis ſō
nijs do. Anto. ⁊ ſequatiū dixit purā veritatem. ⁊ ēt longe
miror ꝙ oēs attribuāt hoc dictū Ja. bu. q̄ꝛ i veritate fuit

a ¶ Deponit falſuȝ. Sȝ qd quo ad deū ⁊ in foro aīe dic ſm cōiter theologos ꝙ mortaliter peccat. q̄ꝛ expſſe facit ꝯ iuſtitiā de q̄ ſpāle ꝓceptū ē i decalogo. nō dices falſuȝ teſtimonium vt hr̄. ij. q. i. notuȝ p canoniſtas. ⁊ quid i foro ſeculari de falſo teſte. vid. l. eoſq̄ȝ de fal. ⁊ ibi ſcribentes.

dictū glo. de qua ſcribentes hic memoriā non habuerūt
⁊ ideo dico de hoc fore caſum formalem in. l. pſ byteri in
ver. ſuppſſerit veritatem. C. de epi. ⁊ cler. ⁊ glo. ibi in ver.
ſuppreſſerit exponit. i. occultauerit. Et ſubdit ibi glo. † ꝙ
34 teſtis occultans veritatem punit̃ vt falſarius. ⁊ ad hoc al
legat tex. d. l. preſcriptione. ⁊ tex. l. i. §. i. ff. de falſis. hoc vo
luit glo. formalis in. d. c. nequis. q̄ dicit ꝙ occultare veri
tatem in teſte eſt incidere in falſum. ⁊ ad hoc alle. c. qſqs.
xi. q. iij. ⁊ rurſus ego allego tex. ⁊ gl. in auc. de teſte in pn.
⁊ tex. in. l. eū q̄ celauit. C. de falſis. ⁊ tex. in. l. paulus. ff. de
falſis. ⁊ ſic apparet ꝙ iſtud dictū non fuit farago Ja. bu.
ſed fuit inuentio gloſatoris. Minimo plus dicebat bal.
35 in. d. l. pſ byteri. ibi fore teſtū †ꝙ non ſolū eſt falſus teſtis
a qui deponit falſum[a] ſed ēt ille qui verū ſupprimit. i. tacet
veritatem. qd̄ dicit eſſe valde no. Et ēt colligit ex illa lege
cōiūcta auc. ſed iudex ibi poſita forma iuramenti teſtis q̄
talis dȝ eſſe. ſ. iuro dicere verā ⁊ merā veritatem p vtraq̄ȝ
pte de his ſuper quibus ſum ꝓductus ⁊ de quibus ſum i
terrogatus. ita colligit̃ aperte ibi. Jō poſtq̄ȝ teſtis depoſi
tio facta eſt correctio eū non excuſat nec pſumit̃ recorda
tio veritatis niſi fiat anq̄ȝ teſtis loquat̃ cū parte ⁊ an̄ aper
turā ꝓceſſus. alleg. qd̄ no. Inno. in. d. c. cū dilecti. ⁊ ēt ſub
36 dit †ꝙ teſtis ſtudioſe reddens cām non ꝯcludentem tene
tur pena falſi. ſicut ſi veritateȝ taceret vt ibi. ſecus ſi ex ſim
plicitate fuerit locutus ſicut plerunq̄ȝ faciunt ruſtici q̄ꝛ ne
ſciūt melius reddere cām ſui dicti. tūc. n. non hȝ locū pena
falſi. vt eſt glo. no. in. l. lucius. ff. de infami. †Idē dicit ſi te
37 ſtis dicat non recordor. q̄ꝛ dȝ puniri vt falſarius ſi eſt ca
ſus in quo debeat recordari. ſecus ſi cā eſt ꝓbabilis obli
uionis. q̄ꝛ tūc non puniet̃ vt falſus. ⁊ ſubdit Inno. valde
ſing. dixiſſe ꝙ teſtis dȝ magis recordari de perſonis ⁊ lo
cis q̄ȝ de die. vn̄ ſuper tpe eſt multū excuſabile dictū teſtis
dicentis ſe nō recordari. ita dixit Inno. in. c. qualr̄ el. ij. d
accuſa. ⁊ idem voluit Archi. in. c. nihilominus. iij. q. ix. ⁊
etiā pulchre dixit idē Bal. †teſtis tacuit veritatē accuſat̃
38 de falſo qs locus ponet̃ in accuſatione decidit ꝙ locus in
dicij eſt ille qui circūſcribit delictū ⁊ dȝ poni in libello. l.
i. §. occiſor. ff. ad ſille. †Et ex iſtis ꝯcludo ꝙ teſtis ꝓduct⁹
39 in iudicio tacens veritateȝ eſt falſarius ⁊ ꝙ teſtis dȝ iura
re dicere plenā ⁊ merā veritatē p vtraq̄ȝ pte. ⁊ iſta pſtant
40 arg. ad qōnem. †venditor libri ꝓmiſit emptori librū non
eſſe falſuȝ. modo liber eſt defectuoſus an tenebit̃ vēditor
ꝯclude ꝙ ſic p ſuperius dicta. ⁊ iſta adde ad modernos i
c. i. de cri. fal. vbi ſcribendo putarūt ſe attingere ſūmā mi
nerue arcē ⁊ re vera fuerūt a longe. vide ibi p eos. Sed
ꝙ erit exemplū de ipetrāte reſcriptū per fraudem vel ma
litiā. ponite plura exempla p. c. ſedes. J. eo. †Itē pone exē
41 plū in eo q̄ dixit ſe eſſe miſerabilē pſonā. ⁊ ideo ipetrauit
poſſe ꝓcedi ſumarie ⁊ de plano. nā ſi nō ē miſerabilis pſo
na nō ꝓdeſt ei reſcriptū q̄ꝛ calide mētitos in paupertate.
c. ſignificātibus de offi. dele. l. i. C. de mendicātib⁹ ⁊ inua
lidis li. xi. Itē pone exēplū in eo q̄ ipetrauit reſcriptū tan
q̄ȝ miles ſuper peremptoria opponenda poſt ſniam cū re
vera nō eſſet miles vel eſſet ignominia miſſus. l. i. C. de iu
ris ⁊ facti igno. Item pone exemplum in muliere que im
petrauit ſuper actione de dote cum nuptie eſſent inceſtuo
ſe. C. de inceſt. nup. l. ſiquis inceſti. Item pone exempluȝ
in eo qui ipetrauit tanq̄ȝ filius cū eſſet ſpurius. l. ſi qua il
luſtris. C. ad orficianū. Item in eo qui fecit ſe legitimare
42 tanq̄ȝ ſimplicem naturalem cum eſſet inceſtuoſus. †nam
ad defectus ſuppreſſos nunq̄ȝ porrigitur diſpenſatio. ſed
opȝ exprimi qualitatem defectuum. l. ſed ſi ac. §. patronū
ff. de in ius vocan. dicit tn̄ Bald. hic circa hoc† ꝙ ſufficit
43 exprimere qualitatem in genere. puta quod eſt illegiti
me natus. licet non dicat ex monacha vel monacho. al
legat Jo. andre. alibi ⁊ in argumentū allegat clemen. ſe
cunda de procur. Iſte paſſus non eſt hic examinandus.
ſed in loco ſuo erit ventillandum. Sed re vera Bal. ma
le loqtur ⁊ pluries ꝯſului ꝯ eum. ⁊ ideo idē Bal. in com
mento. l. eam quam. C. de fideicōmiſ. in. xij. colum. tenuit
ꝙ immo

ꝙ immo exprimenda eſt qualitas ſpuritatis. ⁊ ſic in hoc
eſt ſibi ꝯrius ⁊ indubitanter iſta fuit doctrina Oldra.cõ
ſilio.ccxlvij. ⁊ Jo.an.in addi.Spe.in ti.q fi.ſint leg.in ru
brica. ⁊ in.c.ꝑ venerabilē co.ti. ⁊ Pe.de ancha. in ꝯſilio
xlvi. ⁊ ꝑ Ang.conſi.cc. ⁊ per Moder.in eoꝝ ꝯſilijs cõſi.
cxcij. ⁊ per eoſdē in repe.l.ſi vero.§. de viro.ff. ſolu. ma.lʒ
idē Bal.aliter voluerit in.c.nãles in ti. ſi de feudo defun
cti fuerit contro.dixit tñ idē Bal.in.d.l.pſcriptiōe ponē
do exemplū de mendace† ꝙ ſi qs petit ſe legitimari aſſe
44 rēs ſe natū ex ſoluto ⁊ ſoluta cū eēt natus ex cõplexu adul
terino non tʒ legitimatio. Itē pone exemplū in filia natu
rali q̃ ipetrauit ſuꝑ cõpulſiōe patris ad eā dotandā dicēs
ſe eſſe filiam ⁊ non exprimens ꝙ erat nãlis.nā hoc reſcri
ptū inquātū ſapit cõpulſionē eſt ꝯ ius cõe.l.vxorem.§.pa
ter nãlis de leg.iij.idem in ſorore non ex eodem pr̄e nata.
45 †q2 frater vterinus non tenet̃ eā dotare.l.non omni.C.de
admi.tuto.idem in ꝑdone poſſidente ꝓ indiuiſo qui impe
trauit ſuꝑ cõi diuidundo.iudicio† nā iſtud iudiciū nõ da
46 tur ꝑdoni.l.inter ꝑdones.ff.de cõi diui. tñ competeret bo
nefidei poſſeſſori.q2 cõis poſſeſſio parit diuiſionē ſine ꝓ
iudicio veri dñi. Itē pone exemplū in eo q mentitus ē in
tꝑe ſubſtantiali.l.ſcire opʒ.ff.de excu.tu.vel q2 dixit ſe ap
pellaſſe.J.x.dies cū eſſent elapſi† conſuetudo tñ loci põt al
47 terare tꝑs appellandi.vt eſt glo.ſing.ſm Bal.hic in.d.l.
pſcriptione. ⁊ idem voluit ibi Bal. ⁊ illaʒ glo. reputauit
ſing. Ang.in.l.ij.ff.de re iudi. ⁊ Moder.in ꝯſilijs ſuis cõ
ſi.ij. ⁊ per Abb.in.c.paſtoralis.J.de ap. Itē pone exēpluʒ
in eo q ipetrauit iudicem ſuꝑ teſtõ reuocato.l.militis co
dicillis.§.veteranus.ff.de teſt.mili.vel ſuꝑ ꝯtu cancelato
ꝑ notariū de cõi partiū voluntate.l.indultū.C.de ſol. vel
ſuper decreto cui erat renunciatū.l.ij.C.de iure domi. im
pe.† Itē pone exemplū ipetrat cõe ville ſancti martȳ ꝯtra
48 quendā tanq̃ʒ incolā vt compellat̃ ad collectam comper
to ꝙ non eſt incola ꝓnunciabit̃ ꝯ reſcriptū.idem in eo q i
petrat executionē inſtr̄i reſpectu ꝯſuetudinis q̃ nõ eſt cer
te nõ põt ꝓcedi executiue.q2 reſcriptū fundat̃ in falſa con
ſuetudine.nec etiā ordinarie q2 non eſt ipetratū ea forma
49 nec ex eo capite.† Itē maſculus aſſeruit filiā dotatam nõ
ſuccedere ex forma ſtatuti iõ ipetrauit ꝙ ei iponeret̃ ſilen
tiū certe ſi ſtatutū non extat imponet̃ ei ſilentiū.† Et ꝯclu
50 ſiue dicas ꝙ qñcūq̃ʒ alicui oppoſitū eſt mēdatiū in eo ꝙ
eſt inductiuū petitionis vel ꝯceſſiuū ꝯcluſionis vel diſpo
ſitiuū alicuius ordinis oppoſita ⁊ ꝓbata exceptione men
datioꝝ excluditur ipetrans ab omni reſcripti cõmodo. ⁊
iſta erāt exempla optima ⁊ ad ꝓpoſitū accomodata. ⁊ ſi
51 quiſpiam opponat amice† tacere non eſt mendatiū. nam
nulli tacuiſſe nocet. ⁊ in illo Ouidiano lingua fuit dāno
tacere enim eſt mediū inter affirmare ⁊ negare.ff. de reg.
iur.l.qui tacet.lʒ ergo qs taceat verū.nõ tñ pp hoc dr̃ eſſe
mendax.ſed hic dr̃ ꝯrium quare male. poſſet hoc ꝯrium
ſolui hoc mõ.vʒ ꝙ ꝯrium ſit verū qñ nihil oīno diceret̃.ſʒ
vbi narrando factū ſupprimit verꝝ. tūc cõmittit̃ mēdatiū
in tacendo verꝝ. ⁊ ſic eſt in fraudē.l.preſbyteri.C.de epiſ.
⁊ cler.c.i.de falſis.l.i.§.i.ff.c. cū ſi.allegatis ſuperius.† ⁊
52 collige etiā in iſto ver.nos igit̃ modū ſoluendi qõnes ſuꝑ
qbus ſunt varie opi.primo enim referūtur opiniones in
mediū.poſtea vo ponit̃ deciſio ⁊ ſolutio ꝯcordat.c.ſuper
qõnum.J.de offi.dele. ⁊ per iſta ſit expedita prima regula
tradita ꝑ iſtū tex.in mā reſcriptoꝝ. ¶ No.ibi ꝑ ſimplici
tatē vel ignorantia aliā elegantē regulaʒ in mā reſcripto
53 rū† ꝙ ſurreptio non doloſa ſed ex ſimplicitate vel ignorā
tia ꝓcedens eatenus vitiat reſcriptū ſeu contenta in eo q̃
tenus fuit cā inductiua ꝯceſſionis.vñ ſi ſurreptio fuit idu
ctiua ſolius forme reſcripti vitiat dūtaxat ipſam formā ⁊
non ſubſtātiam reſcripti cuius nõ fuit cā.ſed ſi fuit cā idu
ctiua totius reſcripti vitiat totū reſcriptū.pone exempluʒ
ipetraui reſcriptū ꝯ debitorem meū aſſerens ꝙ de ꝯſuetu
dine patrie cauſe tractant̃ ſimplr̃ ⁊ de plano. vñ papa cõ
miſit cām ſimplr̃ ⁊ de plano tractādam.ſi enim hoc ē fal
ſum.puta q2 nõ viget talis ꝯſuetudo in patria.tūc non dʒ
vitiari reſcriptum in totuʒ.q2 papa nihilominus litteras
dediſſet in forma cõi. ⁊ iõ delegatus ꝓcedet ſm iuris or
dinem.ſed ſi maliuioſe illud expſſiſſet dʒ in penā carere cõ
54 modo reſcripti.vt i primo caſu.† ⁊ dr̃ ſimplex ideſt carēs
b plica[b].i.duplicata.ita accipit̃ hic iuxta illud eſtote ſimpli
ces ſicut colūbe.i. ne ſitis duplices. vt in illo Virgiliano
in primo eneidos thirioſq̃ʒ biligues. ⁊ glo.in.l.obſeruan
dū.ff.de offi.proconſu. Alibi dr̃ ſimplex.i.vnius caſus di
ſpoſitio.l.i.ff.de vul. ⁊ pup.alibi dr̃ ſimplex.i.ſine alterna
tione.l.i.§.ſiqs ſimplr̃.ff.de ver.ob.alibi dr̃ ſimplex.i.paꝝ
prudens.l.ſi pupilli.§.ſiqs ita ſimpliciter.ff.de neg. geſt.
alibi dr̃ ſimpliciter.i.idefinite.l.ab hoſtibus.§.ſed ꝙ ſim
55 pliciter.ff.ex qui.cau.ma.in integ.reſti.† Et iſta faciūt ad
q.ſtatuti dicentis ꝙ poſitiōi reus teneatur rñdere ſimpli
citer.de qua ſufficiant nunc remiſſiones.vide Bar.in.l.i.
ff.de vulg. ⁊ pup. ⁊ in.l.i.§.ſiquis ſimpliciter.ff.de verbo.
obli. ⁊ in.l.i.§.ſi accuſatus.ff.ad turpil. ⁊ quod ipſe volu
it in.l.de etate.§.ꝙ aūt. ⁊.§.nihil.ff.de interro. actio. tex.
⁊ Bal.in.l.fi.C.de fur. vbi refert Bart.ad hoc allegaſſe
illum tex. Et faciat tex. ⁊ qđ voluit idē Bald. in.l.i.C. de
edi.actio. ⁊ tex. ⁊ idem Bal.in.l.fi.C.de do.promiſ. ⁊ per
eūdem Bal.in.l.gallus.§.i.ff.de libe. ⁊ poſthu. ⁊ ibi mul
56 tū eleganter dixit† ꝙ ſi ex natura ipſius rei inſit cõditio ⁊
aliquis rñdeat poſitioni exprimendo illā cõditionē ꝙ ni
hilominus dr̃ rñdere ſimplr̃. ⁊ per ꝯñs dr̃ ſatiſfactū ſtatu
to.vide tex.in.l.iubemus.C.de ap.tex.in.c.ꝑterea el ꝑmo
de offi.dele. ⁊ in.c.ſcriptura de ꝯſe.diſt.ij. ⁊ glo.magiſtrā
in cle.ſepe in ver.ſimpliciter de ver.ſig.tex.in.c.pe.de pro
cur.li.vi. ⁊ ibi Domi.de ſancto gemi. inducit illū tex. ad
qõnem ſtatuti prefati.vide tex.in.c.i.de poſtu.prela.li.vi.
⁊ in.c.i.de ſūma tri. ⁊ tex.in.c.dilecti in verſi. ſimplr̃ ⁊ pu
re factū. ⁊ qđ ibi voluit.d.Anto.J.de iudi. Et iſta addite
ad modernos in.d.l.ſiqs ſimpliciter. Glo. in hoc verbo
57 ſimplicitatē colligit† ꝙ ſimplicitati parcit̃[c] de conſe. diſt.
c iij.c.iij.c.cū vniuerſoꝝ de reꝝ permu.† Colligit etiam ꝙ ſi
58 aliqd omittit̃ ꝓpter ſimplicitatem actus non vitiat̃.l.i.§.
fi.ff.de ventre inſpi.l.quicūq̃ʒ.C .q admitti.l.de die.§.mi
nori.ff.q ſatiſ.cog.l.ij.§.ſiqs.ff.ſiqs in ius voca.non ierit.
ego ad iſtā glo.allego elegantē tex.in.l.i.§.fi.ff.de edēdo.
59 † vbi ruſticitati ⁊ ſimplicitati parcit̃. ⁊ ibi dixit Bal. † ꝙ
60 ruſtici ⁊ miſerabiles pſone ſi nõ veniūt ad iudicium pſu
munt̃ potius ex ibecillitate q̃ʒ ex ꝯtumacia non veniſſe al
lego.l.edictū in verſi.ſed nõ militia ſed imperitia.ff.de vē
tre inſpi. ⁊ allego.l.ſiqs id qđ.§.doli in ver.ꝑ imperitiam
vel ruſticitatem.ff.de iur.om.iudi. ⁊.l.fi.C. de teſta. ⁊.l.ſi
quis in graui.§.ſiqs ignorans in verſi.iperitiā vel ruſtici
tatē.ff.ad ſylle. ⁊ tex.in.l.regula.ff.de iur. ⁊ fac.ign. ⁊ tex.
in.c.qm̄ in verſ.ne ꝑ ſimplicitatē vel ignorātia.J.de ſymo.
61 † vbi parcit̃ monachis erga iuris ignorantiā qđ Hoſt. in
telligit in monachis clauſtralibus.ſecus in alijs.ergo ſe
cus erit in clericis. ⁊ iõ pulchre dixit Bar.in.l.i.C. de iu.
⁊ fac.igno.† ꝙ clericus nõ excuſat̃ ab ignorantia iuris.
62 ⁊ in hoc non equiperatur militi.ego allego elegantē glo.
63 de hoc in.l.repetita.C.de epi. ⁊ cle.que dicit † ꝙ clerici de
bent ſcire iura. ⁊ ſic nõ excuſant̃ ab ignorantia iuris. Itē
allego duas elegātes ⁊ magiſtras gl.i.q.iiij.§.eſt āt igno
rātia. ⁊.xxxviij.diſ.c.ignorātia.q̃ dicūt pcendū fore ruſti
citati. ⁊ iõ multū elegāter dicebat Bal.in.l.fi.in ꝑn.i vñ.
tertio q̃ro.C.de iure deli.† ruſticus nõ fecit inuētariuʒ vel
64 fecit ⁊ minus ſolēniter an excuſet̃ pp ſuā ſimplicitatē vr̃ ꝑ
ſupradicta dicēdū ꝙ ſic.qđ dicit eē ſatis equū.tñ ꝯriū de
cidit cū nõ ſit lege cautū.iõ ſtādū eſt ſm eū rigori vt non
ſubueniat̃ ruſtico.ego dixi de hoc in rub.ff.de acqr.here.
Deinde gl.iſta allegat in ꝯriuʒ.l.ij.C.de in ius voc. ⁊.l.
i.C.de falſa mone. Deinde ſoluit nõ tñ dat ſpecificam ſo
lutionem.dicit enim ꝙ prima rubrica ē vera.ꝯria vo ſūt
caſualia. ⁊ ita reſidet. Certe glo.iſta conſiderauit moreʒ
antiquorum patrum qui de legibus generalibus facie
bant rubricas.vt fecit Albertus galeoti ⁊ Tācredus de
corneto in ſuis compendioſis. ⁊ propter hoc glo.dicit ꝙ

b ¶ Carens plica. Cõproba hanc bene dictā ethimologiā ꝑ Arch. viij.diſt.c. conſuetudo. ⁊.xvi q.i. ſi cupio in fi. ⁊.iiij. q ix. c. pura ⁊ ſimplex. ⁊ đ ſignificatiōib[9] aliās huius dictionis ſimplex.vide in auc.đ fi. inſtru.§.vt au tē. ⁊.ff. de proba.cū de indebito. ⁊.C.đ te. mili.l.iij.

c ¶ Parcit̃. Adde no.in.l. regula.ff.đ iu. ⁊ fac.igno. ⁊ i Spec.in ti.de poſt.§.vij. verſi.xvij. ⁊.§.ix. verſi.ſed nunqd berengarius. aduerte tñ vt etiaʒ paulo infra in diſcurſu vr̃ ꝯſtringere.d.Andr. ꝙ hoc nõ hēt locuʒ vbi dat̃ ꝯrietas.vt elegāter tʒ Jo.andre.in.c.cū Joannes heremita de fi.inſtru. itē nõ hʒ locū in his q̃ ſūt iuris nãlis. vt ꝑ oēs cõiter doc to.in.l.venia. C.de i ius vo.

prima rubrica eſt vera quaſi velit dicere φ iura p̄mo al/
legata faciunt regulam.ſed iura ſecundo loco allega.cõ/
tinent caſus ſpãles. ⁊ ſic non ſoluit in indiuiduo illa duo
contraria.Ego allego gl.in.d.l.ſiqs id qđ.§.doli que ar/
guit contra illũ tex.de.d.l.ij.C.de in ius voc.⁊ tñ ꝯrium
illud non ſoluit.allego ẽt gl.in.d.l.ſiquis in graui.§.ſiqs
ignorans ad ſylle.que arguit contra illuꝫ tex.de.l.diuus
ff.de fal.⁊ non ſoluit.ſed glo.in.d.l.ij.ſoluit†φ iõ ibi nõ
65 parcitur ruſticitati ex eo qꝛ errauit in rõne naturali.⁊ ſic
in iure quaſi naturali vt benefacienti benefaciamus que
ignorantia tanq̃ꝫ improbabilis non excuſat ad.l.i.C.de
falſa moneta.rñde φ etiam loquitur de ignorantia ipro
babili.nam ſi falſa moneta ſit in domo alicuius ⁊ domi/
nus dicit ſe hoc ignorare φ non parcit̃ ſibi tanq̃ꝫ ſit igno
rantia improbabilis ⁊ ſupina.Et ſic ex iſta gl. collige φ
regulariter parcitur ſimplicitati ⁊ ruſticitati. ⁊ pondera
iura preallegata que loquuntur de ruſticitate ⁊ nõ de ru
66 ſtico.†nam ruſticus poſſet eſſe ſagax. ⁊ ideo ſibi non eſſet
parcendum vt ſunt ruſtici bononienſes.vt eſt glo.ſing. in
.l.athlete.§.de ruſticis.ff.de excuſa.tut. ⁊ per Bal.in.d.§.
doli. ⁊ lꝫ glo.illa loquat̃ in ruſticis Bononieñ.tñ bal.ibi
dicit φ hodie omnes ruſti.ſunt ſagaces ⁊ ſimiles Bono
nienſibus ruſticis.†Et limita predicta nõ procedere quo
67 ad ea que ſunt de forma.in illis enim non parcitur ruſti/
citati.Ita dixit Bar.in.l.iuris ignorantia.C.qui admit.
ad bono.poſ.poſſunt†ſtatuto inquit cauetur φ non vale
68 at concordia niſi inſtrumentum concordie producatur in
iudicio.ꝯ.octo dies.modo quidam ruſticus per erroꝛẽ ad
uocati non produxit.ꝯ.illum terminum inſtrumẽtum con
cordie an excuſet̃.decidit φ non.qꝛ forme omiſſio vitiat.
etiam ſi omittatur a ruſtico.etiã ſi per errorem vt.l.ambi
guitatem per glo.C.de teſta.qꝛ in his que pertinẽt ad for
mam ⁊ rigorem non parcitur ruſtico.Ego allego elegã/
tem doctrinã Bar.in.l.i.§.nunciatio.ff.de ope.no.nũ.vbi
69 dicit†φ ruſticus non reſtituitur in integrum in his q̃ ten
dunt ad rigorem iuris conſeruandũ.mirum eſt φ nõ vi/
derint gloſas in.c.ignorantia.xxxviij.diſt.⁊.i.q.iiij.§.eſt
ignorantia que dicũt φ ruſticus ⁊ ſimilibus perſonis nõ
parcitur in his que ſunt introducta ad rigorẽ iuris cõſer
uandum.puta.in preſcriptionibus.⁊ ẽt dicit ibi gl.φ quo
ad conſtitutionem.l.ſiquis in tantam.C.vnde vi non par
citur ruſticis.⁊ ideo pulchre dixit Bal.in.d.l.iuris igno
70 rantia†φ ſicut ruſtici vadũt ad ſyluas pro lignis ⁊ ad ci
uitatem pro indulgentijs.ita debent ire pro conſilijs ⁊ lꝫ
ſit ruſticus.tñ naturalis motus ſibi dictat ingrere φ igno
a 71 rat† qꝛ oẽs hoies natura ſcire deſiderant[a] teſte Pho in
primo methaphiſice.⁊ Cicero in.i.officiorum trahimur
inquit oẽs ⁊ ducimur ad ſciendã cupiditatem.facit quod
voluit Bar.in.l.in bonorũ.ff.de bo.poſſeſ. titu. generali.
⁊ ideo dicebat idem Bal.in.d.l.ij.C.de in ius vocan.φ
vbi qs non eſt certus de crimine tñ naturalis ratio eſt cõ/
tra eum.tunc imputet ſibi qꝛ debebat cõſulere peritiores
vt ibi.ſi aũt naturalis rõ non eſt contra eum.ſed pro eo ⁊
eſt ruſticus.tunc parcitur ſi incõtinenti φ ſcit deſiſtat ali/
ter nõ.l.ſi adulterium cũ inceſtu.§.idẽ pollioni.ff.de adul
te.opꝫ tñ φ alleget errorem.qꝛ lex nunq̃ꝫ allegat erroreꝫ
pro aliquo.vt ibi eſt caſus.idem etiam dicas ſi ruſticus ẽ
ſibi contrarius†nam vbi eſt contrarietas ibi nõ poteſt eẽ
72 ſimplicitas.ideo non parcitur ruſtico.ita belliſſime dixit
Bal.in.l.ſcripture.C.de fide inſtru.alleg.Jo.an.in.c.iter
dilectos de fide inſtru.⁊ iſta menti cõmenda. ¶ †Nota
73 ibi diſcretionẽ habendam pulchrũ modum ſoluendi que
ſtiones vt adhibeatur diuiſio ⁊ diſtinctio vt quelibet que
ſtio ꝓcedat in caſu ſuo.faciat.c.ſuper queſtionum de offi/
cio delega.⁊ ideo glo.ſuper hoc ver. diſcretionẽ.dicit φ
per iſtum tex.caſſate ſunt omnes ſolutiones tradite in.l.
preſcriptione.⁊ in.l.⁊ ſi legibus.C.ſi contra ius canoni/
zate.xxv.queſtione.ij.⁊ dicit Jo.an.hic φ aliqui dicebãt
74 †φ tunc demũ proceditur per reſcriptum ſurreptitiũ ſi cõ
ſentiebat ille contra quem fuerat impetratum.al's non.⁊

a ¶ Deſiderant.Iſtud notabile dictũ eſt principiũ libri prime phie.de quo.s̃.hoc co.ti.nr̃o.in quadã apoſtilla q̃modo memoria exc.dit nõ nulla diximus vltra deducta a.d.And vid qꝛ in diſcurſu ipſa oſtendes.

ad hoc adducebam qđ habetur in.l.filio preterito.ff.de
iniuſto teſtamen.vbi dicit̃†φ teſtm̃ in quo filius in pote/
75 ſtate conſtitutus eſt preteritus eſt nullum filio hoc volen
te.al's ſecus vt ibi notatur.faciat etiam.c.cum in eccleſijs
de preben.in.vi.Alij diſtinguebant inter priuilegia ⁊ re
ſcripta tertij diſtinguebãt vt hic habetur in principali mẽ
bro diſtinctionis.Quarti diſtinguebãt.vt habetur in dif
finitione hic poſita.⁊ has duas ꝯiungit hic papa. Quin
76 ti diſtinguebant†an mendatium reſpiciat ꝓceſſuꝫ.puta li
tis pendentiam.⁊ tunc non valet reſcriptum an principa
le negocium.⁊ tunc valeat.c.cãmq̃ꝫ de teſti.c.i.de lit. con
teſt.li.vi.hec in ſe eſt bona ⁊ ſatis cõprehenditur in ſubdi
ſtinctiõe hic poſita. ¶ †No.ibi in ſue peruerſitatis penã
77 quẽ tex.ego nõ allegaui i.c.ij.s̃.de conſti.†φ annullatio
actus qui eſt generaliter permiſſus de iuregentium ẽ pe/
na.facit.l.ſenatus.ff.de ꝯhen.emp.l.fi.in fi.C.de poſth.he
redibus inſti.⁊ hoc qñ actus annihilatur ratiõe doli vel
culpe.ſed ſi rõne ſolemnitatis actus non valet.tunc nõ ẽ
pena talis annullatio.ſed eſt defectus prouidẽtie.l.codi/
cillis.§.fi.ff.de leg.ij.Ita colligit hic Bal. Faciat ꝓ hoc
tex.in.c.ſi religioſus in verſi.in penã viribus vacuetur ele
ctio de elec.li.vi.⁊ in.l.nemo martires. C.de ſacroſan.ec
cle.vide que late dixi.in.c.ij.s̃.de conſti.Et inquantũ mul
ta verba ſparſa fuerũt ſuper glo.in ver.ſimplicitatẽ.s̃.co.
pondera accurate eam inquantum dicit φ omiſſum pro
pter ſimplicitatem non vitiat.allegat.l.i.§.fi.ff.de vẽtre in
ſpi.nã glo.illa ſentit illud qđ voluit Ja.de are.in.d.l.i.§.
78 fi.†vbi voluit φ omiſſio leuis ſolẽnitatis nõ vitiat actum
qñ ꝑ ruſticitatẽ fuit omiſſa leuis ſolẽnitas vel illud ꝯtin/
git ex more regionis.ergo omiſſio ſolẽnitatis leuis vitiat
actũ ſi non propter ruſticitatem aut morẽ regionis omiſ/
ſa fuerit.qꝛ re vera glo.iſta ſentit illud qđ voluit Jac.de
are.in dicta ſua addi.Ex quo ſeqtur φ totus mundus er
rat inquantum ſentit φ omiſſio leuis ſolẽnitatis non viti
at.⁊ ad hoc allegat illum tex.nam tex.ille ꝯrium decidit
niſi ꝓpter ruſticitatem omiſſa fuerit.⁊ hoc decidit tex.ille
in verſi.ſi per ruſticitatem aliqd fuerit omiſſum ex his q̃
pretor ſeruari voluit quale eſt ſiquid ex his que leuiter ꝑ
tor obſeruanda edixerit.ſed mos regionis inſpiciendus
eſt.⁊ ſm̃ eum obſeruari dꝫ illam additionem Ja.de are.
rettulit ſe vidiſſe Rapha.fulgo.in.l.fi.in princ.C.de iure
deli.in ſuis verbis fina.Sed valde obſtant dicta a Bar.
in.l.leuia.C.de accuſ.ſed aliud dabitur dicendi locus de
hoc.⁊ iſta menti commenda.Et ſubdit hic Egidius ſuper
iſto verſi.ſue peruerſitatis penam φ reſcriptũ iſto caſu nõ
eſt ipſo iure nullũ.ſed poteſt per exceptioneꝫ eneruari de
quo in.c.ad audientiam.ꝯ.eo.⁊ ideo tex.iſte dicit nullate/
79 tenus de cauſa cognoſcat.per queꝫ tex.colligit.†φ vbi de/
legãs denegaſſet lr̃as ſi de ve veritate fuiſſet informatus
delegatus dꝫ in eodẽ caſu ſuã audientiã denegare ⁊ nul/
latenus in cã ꝓcedere.ex quo tex.cõiuncto dcõ Egidij ꝓ/
batur φ lꝫ lex vel ſtatutũ in certo caſu dicat denegari au
dientiã.nõ vr̃ tñ φ ꝓceſſus ſit ipſo iure nullus.iõ dicit hic
80 d.Ant.†φ illa verba nullatenus cognoſcat nõ tollũt iu/
riſditionẽ.qđ dicit eſſe bñ no.ꝓp id qđ diſputauit Jo.an.
poſt Ja.de are.in addi.Spe.in ti.de ſen.ꝓla.§.iuſta.ver.
itẽ ẽ nulla.vbi diſputat an ꝓhibeat̃ iuriſditio iudici.nã ꝑ
h̃ ꝓceſſus ẽ nullus.ſed.d.Ant.dicit eẽ attendendũ an illa
ṽba reſtringãt ptãtẽ iudicis ab initio.⁊ tũc ꝓceſſus ẽ nul
lus.vt no.gl.in cle.i.de iu.pa.an ex poſt facto.⁊ tũc atten
dẽda eſt cã.vt hic ꝑ eũ.dicit ẽt idẽ.d.Ant.†φ ṽba i futuꝝ
81 ſonãtia ẽt appoſita dictiõe ꝓrſus nõ inducũt canonẽ late
ſnie nec inducũt ꝓuationẽ ipſo iure.ſed ita demũ ſi oppo
nãtur.⁊ ex hoc tẽperat qñ verba illa nõ reſpiciũt habituꝫ
actus ſed exercitiũ actus.qꝛ reſcriptũ nõ ẽ nullũ i ſubſtã/
tia ſed i cõmodo ⁊ ſic i exercitio.iõ tale reſcriptũ nõ ẽ nul
lum niſi opponat̃ exceptio ⁊ dꝫ opponi talis exceptio ad
exercitium reſcripti.⁊ hanc dicit eſſe cõem opi.in.c.ceteꝝ
.s̃.eo.Et quidẽ ſnia ẽ ⁊ audit̃ ⁊ recitatiõe digna mihi ãt
vr̃ φ peſſime loquat̃.⁊ ꝯ̃ eũ allego glo.⁊ tex.Jo.an.in.c.
diſpendia

diſpendia in principio.J. eodem. libro ſexto.vbi tex. dicit
omni commodo careat litterarum ꝛ proceſſus non vale
at. ꝛ glo.ibi dicit ꝙ proceſſus non valeat ēt ſi non fuerit
oppoſitū.ecce nūc qͥliter in indiuiduo dictū.d.Ant.decipit
in ꝓfundū.nā ille tex.loquit de exercitio inquātū dicit cō
modo careat litterarū.ꝛ tn̄ ꝓceſſus eſt nullus lꝫ nō fuerit
oppoſitū.ꝛ cū ipſe dicit ꝙ vba futuri tpis iportāt canonē
ferende ꝛ nō late ſnīe.potuit de hoc allegaſſe glo.in.l.in
henius.§.ſane.C.de ſacroſan.eccle.ꝛ in.l. in criminali.C.
de iur.om.iudi.ꝛ in auc.q ſemel.C.quō ꝛ qn̄ iudex.qꝛ ad
hoc rn̄deo ꝙ illa doctrina militat niſi natura verbi etiaꝫ
futuri tpiſimportaret canonē late ſnīe.vt eſt verbū careat
poſitū in iſto tex.iſta eſt glo.ſing.ſm̄ Ang.in.l. ꝓuidēdū
in verbo careat foro.C. de poſtu. ꝛ in hoc defecit illuſtre
ingeniū do.Anto.Itē ēt non bene loqtur cum dicit ꝙ il
lud verbū ꝓrſus appoſitū verbo futuri tpis nō iportet ca
noneꝫ late ſnīe.iſtud male dictū ꝛ contra iura multa que
ego allegaui ſuperius.Itē ēt male pōderauit iſtū tex.nā
dr̄ hoc oī cōmodo careat lr̄arū que verba iportant cano
nē late ſnīe.iſtud eſt dictum Ange. in auc.de litigioſis.§.
omnē per illum tex.Itē do.Ant.male ēt ponderauit iſtū
82 tex.dum expoſuit illud verbū cōmodo. i. exercitio.† nam
illud verbū cōmodū adaptat ad habitū ꝛ exercitiū litte
rarum.maxime qꝛ poſita ſunt pregnancia verba valet oī
cōmodo.ꝛ ſic cōprehendit habitus ad exercitiuꝫ actus.
naꝫ ſi vigore talis reſcripti agere poſſet ꝛ ꝓceſſus teneret
ſi non opponeretur.tunc non careret oī cōmodo litterarꝫ
ꝛ per conſequens non bene loqtur.Itē ēt male pondera
uit illa verba nullatenus iudex cognoſcat.qꝛ imo dictio
nullatenus eſt canon late ſnīe.iſta eſt glo. ſingu. in auc.ſi
qua mulier. C.ad velleya.ſimile dixit Bal.de hac dictio
ne vlterius in.c.cū acceſſiſſent de conſti.Minimmo plus
83 audeo animoſe dicere† ꝙ lꝫ per partē non opponatur ni
hilominus iudex ex ſuo officio poterit opponere ex eo qꝛ
illa verba nullatenus cognoſcat ſunt directa ad iudicem
quo caſu oritur officium iudicis. vt eſt.gl.in.l.ſi ſoror. C.
de colla.ꝛ ad dicta Ja.de are.ꝛ Jo.an. pondera vnū qđ
erit nouum. naꝫ ipſi loquunt eo caſu quo nata erat actio
ſi ſtatutum denegat audientiā non videt ꝙ ipſo iure tol
lat actionē.ꝛ ita loqtur formaliter tex.recte ponderatus
in.l.i.§.ſublata.ff.ad trebel.ſed in caſu noſtro nō erat na
ta actio ſed oriebatur ex litteris ſurreptitijs doloſe impe
tratis ergo ꝛc.Glo.in verbo priori mō exponit.ſ.ꝑ frau
dem vel malitiā† ꝛ qui fraudē.allegat eam probare tene
84 tur.l.quotiens.§.qui dolo.ff.de proba.qꝛ qlibet preſumit
bonus niſi probetur ꝯtrium.c.vno de ſcrutinio.c.ſi. de pre
ſump.Iſtam glo.reuerendus.d.Abb.reputat hic ſingu.
85 ad hoc.ſ.† ꝙ exprimens falſum vel tacens verū in ipetra
tione reſcripti non preſumitur prima frōte hoc facere do
loſe ſed potius ex ſimplicitate vel ignorantia. Ideꝫ ſentit
86 Inno.hic.dicit tn̄ Inn.† ꝙ dolus ꝓbabitur ex ꝯiecturis[b].
b c.ij.de renun.li.vi.l.dolū.C.de dolo ꝑ glo.Hoſt. vero di
cit ꝙ ſi probatur ſcientia impetrantis preſumitur dolus.
ar.l.verius.ff.de proba.d.Abb.dicit procedere niſi ſint lit
tere iuſtitie.qꝛ in illis de facili non preſumit dolus cū fa
ciliter obtineant.dicit etiā Hoſt.poſſe diſtingui inter ho
minē ſimplicē ꝛ diligentē.d.Abb. concludit ꝙ ex varijs
circunſtantijs iudex preſumet dolū vel ſimplicitatē infor
mando aium ſuū conſiderabit vtrum dixerit falſum in fa
cto proprio an in facto alieno ꝛ an factum ſit de recēti an
de longinquo.c.cū illorū de ſen.excō.c.ab excōmunicato
.J.eo.Et an littere ſint ponderoſe an faciles.c.ſi. de crimi.
falſi.ꝛ an falſitas fuerit inductiua cōceſſionis gratie. de
quo ꝑ dn̄os de rota deciſione.cccclxix.dolus tn̄ nō pōt ꝓ
bari niſi per coniecturas.vt per glo.in.d.l.dolū.ꝛ ita reſi
det.Sed Jo.de imo.dicit tutius eſſe tenere gl.ꝙ allegās
doluꝫ teneatur probare quem probabit per coniecturas.
dicit tn̄ ꝙ cum gl.concordat Inno.ꝛ Abb. antiquus. ſꝫ
qualiter probabitur hec fraus dicit per coniecturas.c.ij.
de renun.li.vi.ꝛ dicebat Accurſius in.l.ij.§.ſed qꝛ in fine

magne gl.C.de iura.cal.ꝙ hoc caſu iurabitur fraus per
probationem ſcientie per.l. verius.ff. de proba. Limitat
Hoſtien. niſi eſſet reſcriptum impetratum in forma cōi.
vel eſt diſtinguenduꝫ an ſit homo curioſus an ſimplex vt
in primo caſu preſumatur fraus ex ſua ſcientia.ſecus in ſe
cundo caſu hanc tn̄ diſtinctionem non approbat niſi per
aliquas coniecturas releuaretur ipſe ſimplex ꝙ arbitrio
iudicis committitur nec aliter exprimit ne viam malitijs
aperiat.c.nōnulli.J.eo.ipſe vero dicit opi.glo.veram con
iuncta opi. Hoſti.ꝙ allegans fraudem dꝫ eam probare.
tn̄ ſatis probat probando falſum ſcienter expreſſum vel
verum ſcienter ſuppreſſum.ꝛ hoc videtur velle tex.iſte.in
prin.Uel poteſt dici ꝙ ſola ſcientia nō ſufficit propter id
qđ dicitur in verſi.nos igitur.ideo concludit tutius eē te
nere glo.ꝛ ita reſidet hic.Sed noui nihil allegauit.Bal.
87 vero hic dicit† ꝙ allegans malitiā tenet illā ꝓbare.ſꝫ qua
liter probabit refert gl.iſtam dicere ex qualitate perſone.
ponit exemplum in.c.illo vos de pigno.c. ad noſtram de
emp.ꝛ ven.Certe Bal.vehementer errat.primo glo. nō
dicit illud ad quod ipſe eam allegauit.ſcđo.c. illo vos. ꝛ
c.ad noſtram vltra qualitatem perſone requirūt alias cō
iecturas.vt ibi eſt tex.formalis.faciat.c.cum in dioceſi cū
glo.J.de vſuris.faciat glo.ſing.in.c.conqueſtus eo.ti.ſub
dit etiam Bal.hic iſtam gl.dicere ꝙ malitia preſumitur
ex qualitate reſcripti.ſua pace ſalua dixerim iſta gl. dicit
88 totum contrarium.dicit etiam† ꝙ mens hominis non po
teſt videri.poteſt tn̄ cognoſci per ꝯiecturas.c.homo xpia
nus.xl.diſt.ordinatio actuū mentem oſtendit agentis.l.
apud celſum in prin.ff.de doli excep.l.ſi ventri.§.ſi.ff. de ꝓ
uileg.credi.l.reprehendenda.C.de inſti.ꝛ ſubſti. caſſiodo
89 rus inquit† nulluꝫ eſt magis mentis teſtimonium qꝫ qua
c litas inſpecta verborū[c]. imo qꝫ qualitas inſpecta factorꝫ.
ita quieuit Bal.hic.Tu de hoc allega glo.in.l.cum pro
ponas.C.de bonis aucto.iudi.poſſi. ꝛ in.l. fulcinius.§.
quid ſit latitare in verſi.hic aūt animus.ff.ex quibus cau.
in poſ.ea.ꝛ in.l.quero ad ſi.ff.de edil. edicto. ꝛ ideo glo.
peregrina in.l.de qbus.ff.de legi.dicebat ꝙ ex factis oſtē
ditur voluntas.ꝛ vide elegantē glo.in.l.nemo.§. qui fra
ter.ff.de here.inſti.que dicit† ꝙ teſtator credit eſſe verum
90 id qđ verbis expreſſit.ꝛ ideo pulchre dicebat idē Bal. in
c.mandatuꝫ.J.eo. ꝙ imperator lingue eſt cor.ꝛ quod ſcri
91 pſit Phi.primo perihermenias† voces ſunt ſigna earuꝫ
que ſunt in animo paſſionū note.l.labeo.§.idem tubero.
ff.de ſupellec.lega.retuli vobis ſcribētes omnes vſqꝫ ad
hec ſecula ſuper iſta glo.Ego vero conſidero ante omnia
ꝙ licet Abb.ſiculus dixerit glo.ſing.ꝛ vnicam ſalua pa
ce ſua gl.habuit ſimilem in eodem.c.in ver.fides.que eſt
glo.ſequens.Scđo conſidero ꝙ glo.iſta male loqtur.pri
mo ad ꝓbandū dictū ſuuꝫ.allegat.l.quotiens.§.† q dolū.
92 vbi tex.ita loqtur q dolo dicit aliqd eē factū lꝫ i exceptio
nem dolum admiſſum docere dꝫ.vn̄ probat tex.ille ꝙ ex
cipiens te dolo feciſſe dꝫ illū ꝓbare.ꝛ rō eſt qꝛ in caſu illo
non cōcurrit niſi preſumptio nature que eſt vt quis ſit bo
nus ꝛ bonum operetur.vt in.c.eſtote miſericordes.J.de re
gu.iur.c.i.de ſcrutinio.ideo dixit glo.ſingul.in. c. clerici.
93 lxxxi.diſtinctione† duo layci teſtificantur me non deliqſ
ſe hic tali hora duo clerici teſtificantur ꝯtrium ꝙ ſtabitur
dicto laycorum quia capitur intellectus ꝙ quis non de
liquerit.ꝛ ideo ſingulariter dixit Innocen.in. c. dudum
94 de elect.† teſtes depoſuerunt contra prelatum quod ſub
annuo cenſu conceſſit eccleſiaſtica ꝙ capitur ſenſus idest
temporalia eccleſiaſtica ꝛ non ſpiritualia vt euitetur vi
tium ſymonie.Ideo non eſt mirum ſi in caſu illius.§. qui
dolo.preſumptio nature transferat onus probandi in ex
cipientem.ſed nos loquimur eo caſu quo euidens eſt pre
ſumptio doli. quia ſi falſitatem expreſſi coram principe.
vel coram eo ſuppreſſi veritatem preſumptio eſt ꝙ dolo
95 ſe fecerim.† nam vna preſumptio fortior tollit minus for
tem.vt in.c.afferte de preſum.ꝛ ꝯ iſtam glo.dico fore tex.
tū in indiuiduo hic. verſicu. poſtquam facta fuerit fides

b Cōiectu
ris. Pro reſo
lutione huius
quotidiane ma
terie.vide no
uiſſimos ſcri
bentes in. c.ſi
aūt.J. hoc eo.
ti.noſtro. ꝛ vi
de Pau.de ca
ſtro.in ꝯ.lxxx.
ꝛ Bar.in. l.ſi.
C.de ꝓba. vbi
affirmat eē ve
rū ſi cōiecture
ſunt indubita
te ita ꝙ aium
iudicis certuꝫ
faciāt.vide ibi
oīno qꝛ inge
nue loquitur.

c Verborꝫ.
Uide ad ma
teriā nota.bar
to.in.l.i.in ꝑn.
ff. ad mace. ꝛ
ꝑ nouiſſimos
ſcribētes in. l.
ſi qs filiū.C.de
libe.prete.

a ℭ Nõ valz. Uide ad hoc Lanfran.in.c. qm̃ cõtra col. viij.poſt medium verſic.ſtatim maxima. cã.ij. ⁊ in colũ. viij. añ mediũ car. iij.⁊in.l.admonendi de iureiur.in.ij. colũ. circa prin.car. xlviij.⁊ multa q̃ alibi. ĩ.n.p̃cc.diximus in q̃buſdam apoſtillis.

ꝙ expreſſerint falſitatem vel ſuppreſſerint veritatem. ⁊ ꝑ
conſequens nõ ẽ opus probare ꝙ doloſe impetrauerit fal
ſitatem. ⁊ dicitur eſſe probatum eoipſo qđ non probat ꝯ
rium ſe excuſando.puta q2 factum erat alienum vel mul
tum longinquum vel intricatum .facit glo.in.c.propoſui
ſti.lxxxv.diſt. ⁊ in.c.ſicut de iureiur.⁊ in.c.penul. de exce.
⁊ in.c.iij.de preſcrip.⁊ in.l.i.⁊ in.l.teſtõ.C.de teſta. mili.
⁊ in.l.ſuper ſeruis.C.qui militari non poſ.lib.xij.⁊ in.l.ſi
creditor.C.de pig.actio.⁊ in.l.ij.C. de erro. aduoca.⁊ in
.l.i.C.de fide inſtru.⁊ iure haſtefiſca.lib.x. Poſſet tñ ſal
uari glo.iſta vt attendamus ſanctimoniam ⁊ bonitatem
impetrantis.q2 lz expreſſerit falſuz preſumatur ꝙ aliquo
iuſto colore fecerit.ar.tex.multum ſing.in.c.ij.de oper.no
ui nun.⁊ glo.in.c.expedit.xij.q.i.⁊ ẽt moueor ex ſtupẽdo
dicto Hoſt.in.c.finẽ litibus de dolo ⁊ contu.vbi dixit† ꝙ
96 ſi homo ſancte vite habuit cãm litigandi non punit̃ in ex
penſis q2 preſumendum eſt ꝙ aliquo iuſto colore motus
fuerit ad litigandũ. Moueor etiam ex eleganti dicto .d.
97 Ant.in.c.poſtremo de appel.†vbi dixit ꝙ homo optime
ꝯditionis non poteſt recuſari vt ſuſpectus licet ſit coniun
ctus ſanguine pri aduerſe.faciat tex.mirabilis i.l.ſi a bo
nefidei.ff.de rei vendica.⁊ Ang.ibi refert ſe liberaſſe quẽ
dam poteſtatem in ſindicatu hic bononie.facit glo. ſing.
in.l. titio fundus.ff. de rei vendi.faciat ſingulare dictum
Jo.andre.in addi.ſpec.in titu.de locato.prope principiũ
de caſtellano deputato a principe ad cuſtodiã caſtri. qui
ex cã neceſſaria ſe abſentauit ⁊ in locuz ſuũ ſubſtituit quẽ
dã nobiliſſimũ hoiem qui ꝓditorie tradidit caſtrum ini
micis ꝙ nihilominus ille ſubſtituens ſit excuſatus apud
regem. Et ex iſtis elicitur cõcluſio ꝙ glo.iſte ⁊ ſequentes
non dixerint veritatem glorioſus deus laudetur in hoc.
98 ℭ †Mo.ibi fides facta fuerit.q2 tex.iſte non declarat nec
etiã ſcribentes ſup eo quõ fienda ſit fides iſta an ꝓprio iu
ramento an vero teſtibus.⁊ tex.multum elegans in.c. ſta
tutum.§.cũ vero.verſi.nullus.tñ eorũ ibi fidem faciat ſal
tem per propriũ iuramentũ.J.eo.li.vi.†ex quo tex. colligo
99 elegantẽ doctrinã ꝙ vbicunq3 lex reqrit fidem fieri iudici
nunq̃3 ſufficit ꝙ fiat ꝑ iuramentum partis niſi hoc exp̃ma
tur a lege.⁊ tunc fit in ſubſidiũ q2 ſi per teſtes probari po
teſt non recurritur ad iuramentum. vt eſt glo.ibi ſolẽnis
⁊ multo minus recurretur ad iuramentum ſi lex requirit
plenam fidem fieri iudici.tex.eſt ⁊ glo.multum ſing.in.c.
cupientes.§.ꝙ ſi per viginti in ver.plenam fidem.⁊ gl.di
cit ibi per teſtes vel aliũ legitimum modũ ꝓbandi.quam
glo.moderni repetentes legem admonendi.ff. de iureiur.
100 in octaua limitatione reputant ſingularẽ† ꝙ vbicũq3 lex
reqrit plenam fidem fieri nunq̃3 defert̃ iuramentũ ad ſup
plementum ſemiplene probationis. Facit ad no.per glo.
ſing.in.l.cũ de indebito in prin.ff.de ꝓba.⁊ vide gl.magi
ſtram ⁊ meliorẽ de iure.ĩ.in rub.de ſum.tri.que declarat
quot modis capiatur fides.glo.hic in ver.fides.alle.ſimi
le de lege ⁊ ſi nõ cognitio.C.ſi ꝯ ius in verſi.de veritate ꝑ
tiũ inquirere op3 canonizata.xxv.q.ij. deinde colligit† ꝙ
101 cũ eſt dubium an expſſerit falſitatẽ an nõ iudex de hoc co
gnoſcere poterit.⁊ allegat rõnẽ q2 rõne dubietatis ſit ꝙ
alias nõ fieret.ff.de lib.cau.l.ordinata.l.ſiqs ex aliena.ff.
102 de iudi.⁊ ad iſtam glo.ſupple.vnũ† ꝙ ſi iudex rõne falſi
tatis ꝓnunciauerit ſe incompetentẽ poterit vocãtẽ ad iu
diciũ in expenſis condẽnare. tex.eſt melior de iure in cle.
i.eo.ti.faciat.c.ſi.J.eo.c.diſpendia in prin.J.eo.li.vi.⁊ intel
lige hoc ſi pars petierit actorẽ in expenſis cõdẽnari. glo.
eſt valde ſing.in.c.ſi.J.co. Itẽ colligit iſta gl.ad ſi.qđ alle
gans fraudẽ eam tenet̃ probare.⁊ ſic eſt glo.ſilis glo.p̃ce
denti.quã do.Abb.reputauerat vnicã ⁊ ſingularẽ. Mo
do extricandus eſt articulus traditus per Inno. ⁊ alios
103 hic.† Pone aiunt reſcriptũ nunq̃3 emanauit de cancella
ria principis.⁊ ſic eſt falſum an tribuit iuriſditionẽ. ⁊ põ
dera bene.q2 tale falſum ꝙ nunq̃3 habuit primordiũ ve
ritatis eſt ꝯ ius naturale.⁊ dicitur falſum ꝓpriſſime ſum
ptum.ita dixit Bal.in cõmento.l.falſus in prin.C. de fur
tis.⁊ idem in.l.preſcriptione. C.ſi contra ius.circa iſtum
paſſum refert doctores ibi dicere ꝙ ꝑꝑ dubiũ põt ipſe de
104 hoc cognoſcere an littere ſint falſe vel ne.ſicut dicim9† ꝙ
a ſnia ꝯ ſniam non v3 verũ eſt niſi de hoc dubitetur.l.i.in
prin.que ſenten.ſine appel.reſcindantur.l. poſt rem.ff. de
tranſac.refert Inno.hic referre multas opi.Sibi autẽ vĩ
ꝙ ſi reſcriptum non hẽt manifeſtam falſitatem ipſe iudex
cui videtur reſcriptũ dirigi poteſt de iſta falſitate cogno
ſcere ⁊ pronunciare ſe eſſe iudicem vel non eſſe iudicẽ.ita
dicit ſe intelligere.l.puniri.C.ſi contra ius.vbi corã eodẽ
iudice opponi põt.⁊ allegat rõnẽ q2 illud reſcriptũ lz nõ
det ſibi iuriſditionẽ.tñ ꝯſtituit eũ in quaſi poſſeſſiõe iuriſ
ditionis quã h3 ꝑꝑ iuſtam cognitionem ⁊ ꝓnunciatione3
.l.ſi arbiter.C.de ſen. ⁊ interlo.om.iudi.l. i.C. de teſta.l.
barbarius.ff.de offi.preto.Si võ reſcriptum ꝯtineret ma
nifeſtã falſitatẽ.tũc ipſe in quaſi poſſeſſione iuriſditionis
nõ ꝯſtituit̃ nec poſſ3 ꝓnũciare ſe eſſe iudicẽ vel nõ.ar.l.ſi.
.C.de edi.di.adri.tol.⁊ ita reſidet ibi Bar.⁊ ꝑ certo bar.
cũ magno intellectu ⁊ breuiter locutus ẽ in tali paſſu.ſ3
tu conſidera q2 forte titulus huius q̃onis eſt alienus a ca
ſu iſtius decretalis.⁊ ſi verbis daret̃ audatia dicere3 do
ctores parũ cõſiderate locutos tangentes iſtũ paſſu3 per
iſtũ tex.nã iſte tex.loqtur eo caſu quo lr̃e in veritate impe
trate fuerũt.ſed ſuggeſta falſitate vel ſuppreſſa veritate.
⁊ non loqtur qñ littere nunq̃3 emanarunt de cancellaria
pape.hoc decidit tex.in prin.ibi tacita veritate vel ſugge
ſta falſitate ipetrant̃ a nobis. Ecce qualiter tex. preſuppo
nit lr̃as in veritate fuiſſe ipetratas.⁊ per ꝯñs nõ p̃nt ſcri
bentes fundare iſtã.q.ſup iſto tex. Scđo põdero aliud q2
ſi tale falſum dr̃ falſũ ꝓpriſſime ⁊ peccat in iure nature.
quõ eſt poſſibile ꝙ ſtante defectu naturali iudex cõſtitua
tur in quaſi poſſeſſiõe iuriſditiõis.⁊ in hoc nemo doctor
animaduertit veritas apparebit ex infra dicẽdis.ſ3 Bal.
in.d.l.preſcriptione ad ſi.refert Jac.but.⁊ Cy. dicere ꝙ
l3 reſcriptum nunq̃3 emanauerit de cancellaria principis
tñ rõne dubij poteſt iudex cognoſcere.arg.l.ſiqs ex aliẽa
.ff.de iudi.qđ Bal.dicit eſſe mirabile.ſed.d.l.ſiqs ex alie
na ſm̃ eum nihil facit ad propoſitum.q2 loquitur in eo q
preeſt aliene iuriſditioni.⁊ ſic alias eſt iudex.ſed nos loq
mur in eo q ẽ oio priuatus ſua iuriſditiõe.opinio nõ facit
eum iudicem.refert poſtea Bar. dicere ꝙ immo cõſtitui
tur in quaſi poſſeſſione iuriſditionis.q2 in iſtis corporali
bus requiritur aliquis titulus.l.actuarios.C.de numera
rijs ⁊ actuarijs.libro.xij.†nam exceptio falſi reddit pro
105 ceſſum nullum.allegat Innocẽ.hic dicere litteras falſas
non conferre iuriſditionem ⁊ ſi dicatur ergo ſemper op
ponetur exceptio falſi.⁊ ſic non poterit procedi. reſpõdet
immo procedetur ⁊ iuſtificabitur proceſſus ex ipſa veri
tate.ideo iſta exceptio non ſuſpendit proceſſu3.quia aut
eſt vera ⁊ proceſſus eſt nullus. aut eſt falſa ⁊ proceſſus
tenet ſiue iudex examinauerit eam.ſiue q2 cu3 ſuper ea nõ
poſſit efficaciter pronunciare non habet ſuper ea cogno
ſcere niſi hoc faciat ad ſuam informationem ⁊ prudẽter
faciet tamen non eſt de neceſſitate ordinis iudicialis ⁊ cõ
tra eos allegat dictum Innocen.in.c.cum eccleſiaſtice de
exceptionibus dicentis reſcriptũ accipere vires ex intelle
ctu ſcribentis. ⁊ iſtud idem dictum Innocen. allegauit
Bald.in.l.prima.ff. de conſtitu. principum. Ego allego
glo.de hoc in.c. ſuper eo de officio delega. ſed vbi reſcri
ptum eſt falſu3 ibi non eſt conſenſus.ergo immo plus di
cit ꝙ ſi reus confiteretur reſcriptum eſſe verum ⁊ appa
reret poſtea falſum ꝙ confeſſio ſibi non preiudicaret. iu
xta notata per Innocentium in cap. cum venerabilis de
exceptio.⁊ ita Bald.reſidet. ⁊ etiam pro dicto Innocẽ.
in dicto cap.cum eccleſiaſtice.faciat tex.in cap.cum adeo
J.eodem. Ego longe miror de Bal.ꝙ non viderit Inno
cen.in.c.preterea de dilatio.vbi formaliter tenuit contra
106 riu3 eius qđ tenuit hic.† ſed idẽ Bal.in lectura ſua hic di
cit ꝓcurator falſus ꝓnunciatus eſt verus per interlocuto
riam an efficiatur verus procurator.refert Jacobum de
are.dicere

are. dicere ꝙ non per no. in. l. i. §. idem pomponius. ff. qđ
falſo tutore auctore. arguit in ꝯ̃riū de. l. fi. C. de fi. inſtru.
Tu tene primū per. l. lꝫ. C. de ꝓcur. idē dicit in ꝑlato fun
ditus falſo. qꝛ prelatus nō eſt datiuus ſed electiuus. Sa
107 ly. vero in. d. l. ꝑſcriptiōe in verſi. † quero dicit ꝙ exceptio
b falſitatis opponi pōt qñcunqꝫ etiā poſt ſniam diffinitiuā[b].
vt per totū. C. ſi a nō cōpetenti iudice. qꝛ deficit ſubſtātia
delegationis ⁊ acta per eū retro ſunt nulla. alleg. d. l. lꝫ.
C. de procur. ⁊ dicit hoc ꝓcedere ēt ſi ꝓnunciaſſet reſcri
ptum verū ⁊ ſe iudicē cōpetentem ex eo. qꝛ talis ſnia non
tranſit in rem iudicatam nec ꝓhibet de incompetentia iu
dicis ꝑpetuo opponi de falſo queri. l. querelam. C. de fal.
nec conſenſus priuatorum acqeſcentium potuit iuriſditio
nem tribuere. l. priuatoꝝ. C. de iur. om. iudi. ⁊ refert in cō
tingentia facti ita conſuluiſſe Ray. de foli. ⁊ Ricardum
de ſaly. eius patruū lꝫ Cy. in. d. l. ꝑſcriptione videaꝶ tene
re ꝯ̃rium. ⁊ cū Ricar. concordat Jo. and. hic addens † ꝙ
108 vbi lr̃a dꝶ falſa. iudex hoc incidens diffinire non pōt. ſꝫ ſu
perior diffiniet. c. in memoriā. xix. diſt. c. decetero de re iu
di. ⁊ eſt rō. qꝛ ſicut faber falſi reſcripti nō potuit illum fa
cere iudicem in principali. ita nec in iſto incidenti. nec di
cas ergo quilibet impediet ꝓceſſum dicendo litteras fal
ſas. qꝛ ſi iudex videt ꝓbabile ꝙ opponitur in formatione
prehabita ſuperſedebit ⁊ ad ſuperiorē remittet ⁊ ſi nihil
videat ꝙ ipſum moueat procedet in negocio principali.
⁊ ſi appareat poſtea reſcriptū falſum vitiabiꝶ oē ꝙ geſtū
eſt. ita reſidet ibi Saly. ad iura Bar. non rñdet. Ang. vo
in. l. ij. ff. ſi qs in ius vo. non ierit. nulla facta mētiōe ō bar.
tꝫ opi. Inno. hic limitat. tñ vt inferius apparebit. idem ēt
tenuit idē Ang. in. l. qdā conſulebāt. ff. de re iudi. Sed. d.
Abb. hic ſeqtur opi. Jo. an. Cōpoſte. ⁊ do. Anto. tenen
109 tiū ꝓceſſum nō valere † qꝛ falſum reſcriptū nō cōfert iuriſ
ditionem. nec in principali nec in incidenti. ⁊ alleg. ratio
nē qꝛ ex quo reſcriptū non emanauit a principe iſte iudex
delegatus pōt dici intruſus. ⁊ ſic non debent valere geſta
ꝑ eū ēt dato cōi errore. vt no. in. c. nihil de elec. ꝑ Inno. ad
l. barbarius allegatam a Bar. rñdet ꝙ ille habuit ꝑtātē
a principe lꝫ per ſurreptionē. ſed ipſe ꝑtātem iuriſditionis
110 habuit a nemine. † ⁊ per hoc refert Lapū Abb. dicere in
c. i. §. eo. li. vi. ꝙ ſi reſcriptū eſſet ꝑrſus nullū ſi tñ emanauit
a principe ⁊ data dubitatione iudex ꝓnunciat reſcriptuꝫ
valere. tꝫ ꝓceſſus ſi nō fuit appellatū. qđ dictū reputat ita
fore ſingulare. ⁊ ita reſidet. Mihi aūt vꝶ ꝙ nō bñ dicat
111 dicendo ꝙ iſte ſit intruſus. † nam intruſus ꝓprie dꝶ ille q
c ſe ingerit[c]. vt ꝓbat tex. formalis in. c. cū iamduduꝫ in ver
ſi. vie intruſionis cōiuncto verſi. ſe ingerit ⁊ ingeſſit. §. de ꝑ
ben. ⁊ faciat. c. dudū eccleſia rotomagēſis de elec. ⁊ tene
as bene mētī illos duos tex. loquētes de intruſiōe qꝛ pau
cos tex. reperies in iure. Sed in caſu ꝓpoſito iſte delega
tus non ſe ingeſſit paruit. n. litteris principis ignorans il
las fore falſas. ⁊ ꝑ ꝯ̃ñs in hoc non bñ loqtur. d. Abb. ſed
Ra. b. fulg. in. d. l. ꝑſcriptione refert Jo. an. hic dicere ꝙ
ſnia ſit oīno nulla ꝑ. c. ſua nobis de offi. vica. ⁊ hanc ſniaꝫ
dicit ſibi placuiſſe ꝑ. l. lꝫ. C. de procur. cōiuncta. l. ⁊ qa. ff.
de iur. om. iudi. anteqꝫ vidiſſet notā Jo. an. hic ſcit Deus
glorioſus ſi ipſe dicit veritatē. qꝛ illā. l. lꝫ allegauerit Ri
cardus de ſaly. ⁊ Ray. de forli. ⁊ ēt Bar. de ſaly. quos ip
ſe bene vidit. † ⁊ ſic arguit de mādato ꝓcuratoris ad mā
112 datū iuriſditionis de quo vꝶ licita argumentatio. vt in. c.
vno delegatoꝝ de offi. dele. ⁊ in. l. more. ⁊. l. ⁊ qꝛ. ff. de iu.
om. iudi. † Unde ſicut ſi ꝓnunciatum eſſet ſup mādato ꝓ
113 curatoris qui eſſet falſus non noceret talis ſnia ſi de hoc
appareret imo redditur iudicium nullum. vt in. d. l. lꝫ. eo
dem modo dicendū eſt in ꝓpoſito ſi ꝓnunciaret ſe iudiceꝫ
competentem vigore falſi reſcripti non noceret ſi de hoc
conſtaret ad. d. l. puniri. rñdet ibi Raphael ꝙ non loqui
tur de exceptione falſitatis ad. l. ij. C. de ſententijs. ⁊ ad
alia iura allegata per Bar. rñdet ꝙ loquuntur qñ cōcur
rebat cōis error ⁊ volūtas ⁊ auctoritas ſuperioris. ideo
ex iuſto errore bñ tenet ſnia. ſed hic hec non erant qꝛ nul
la auctoritas ſuperioris interuenit. Itē nō erat hic error
cōis. ergo dicit ēt ꝙ caſu quo teneret ſnia locus eēt reſti
tutioni in integrum. l. qui agnitis. ff. de excep. rei iudi. ⁊ ꝑ
totum titu. C. ſi ex falſis inſtru. ⁊ dicit ꝙ hoc Bar. nō ne
gaſſet. ⁊ ita reſidet ibi Raphael. ſed Jo. de imo. hoc hic
non tangit ſed bñ tetigit in. l. qdā conſulebant. ff. de re iu
di. in. xxv. col. ⁊ in. xxv. col. ſeqtur opi. Inno. ⁊ dicit ꝙ do
minus ſuus q fuit Anto. de bu. ſeqtur Inno. ⁊ Jo. an. hic
refert poſtea limitationes Ang. de qbus inferius appare
bit. ſed do. Ant. hic late ⁊ eleganter tetigit hunc paſſum.
114 ⁊ dicit † ꝙ ſi eſt dubiū ex quo pars opponens nō appellat
ex errore litigantiū littere ſunt reputate ꝓ veris. igiꝶ pro
ceſſus eſt validus. d. l. barbarius. iſta eſt prima argumen
tatio ſua. Scđo qꝛ ex quo ꝓnunciat ſe iudicē cōpetentem
ſnia ſeruatur pro iure. igiꝶ valet ꝓceſſus. c. cum inter de re
iudi. Tertio moueꝶ a ſimili † ſi falſum eſt inſtrm̃ in iudicio
115 productum ⁊ falſo pronuncieꝶ verꝝ. hec ſnia facit ius ꝑ
tibus ⁊ preiudicat. l. fi. C. de fide inſtru. Quarto lꝫ nō va
leat ſnia ꝯ̃ ſniam. vt in. l. i. ff. que ſnie ſine appel. reſcindan
tur. c. inter monaſteriū de re iudi. tñ ſi eſt dubium tꝫ ita in
propoſito lꝫ nō valeat proceſſus ꝑ reſcriptū falſum ſi tñ i
dubium reuoceꝶ de iuribus reſcripti ꝑp dubiū valebit iu
dicis pronūciatio. ⁊ hec fuit rō. d. l. ꝑſcriptione. refert po
ſtea alios tenere ꝯ̃rium. qꝛ non eſt iudex inſpecta veritate
nec in incidenti nec in principali ex quo littere ſunt falſe.
116 c. at ſi clerici de iudi. Scđo † qꝛ falſitas impedit ſnie vali
ditateꝫ. adeo ēt ꝙ de ipſa poſt ſniam qđ refricari pōt. c.
lꝫ cām de proba. Tertio † qꝛ ad iudicē falſo impetratū nō
117 ſpectat cognitio falſitatis. xix. diſt. c. in memoria. ergo ceſ
ſante ꝑtāte cognoſcendi de falſitate ſnia eſt nulla. ⁊ ꝓceſ
ſus. ⁊ hoc tenuit Jo. an. ⁊ Cōpoſt. hic dicunt enim ꝙ fa
ber falſitatis non potuit eū facere iudicē nec in principa
li nec in incidenti. Et ſi dicaꝶ ergo in ꝑtāte cuiuſlibet erit
impedire proceſſum opponēdo falſitatē. rñdet ꝙ non impe
dieꝶ. qꝛ hēbit ꝓcedere ⁊ euentus ſup falſitate declarabit
validitatē vel nullitatem ſnie. ⁊ poſtqꝫ eſt lata ſnia per iu
dicem litteris falſis impetratur ſi reuocatur in dubiū de
iuribus prime ſnie ⁊ feratur ſecūda ſnia ſuper validitate
prime valebit ſecūda ſnia. qꝛ ſecunda fertur ab habente
iuriſditionem. Et facit ꝙ prima ſnia vires aſſumit quia
ei ſtatur obſtante ſecunda tanqꝫ contra ius partis lata. c.
cum inter de re iudi. ſm Inno. hic. qđ eſt verū. vbi vitiuꝫ
prime ſnie purgaꝶ in ſcđa. Secus ſi eodē morbo laborat
ſicut prima. vt no. in. l. i. ff. que ſen. ſine appel. reſcin. ⁊ ē ca
ſus in. c. cum cām de re iudi. ideꝫ dicit Innocen. in. c. ij. de
ꝯ̃fir. vti. vel inuti. Faciunt quod no. gl. ⁊ Bar. in. l. i. C.
quando prouoca. non eſt neceſſe. ⁊ in. l. ſi expreſſim. ff. de
appel. Sed huic dicto obſtant premiſſa ⁊ dictum Lapi
118 in. d. c. i. §. eo. in. vi. † vbi reſcriptum impetratum ab excō
municato eſt nullum ſi tñ iudex pronunciat ſe cōpetentē
valet proceſſus. reſpondet. d. Anto. aliud eſſe reſcriptum
carere omni primordio veritatis vt qꝛ nunqꝫ emanauit.
quo caſu procedat dictū Inno. Cōpoſte. ⁊ ſequatiuꝫ. ali
ud eſt reſcriptū nō carere primordio veritatis quo ad fa
ctum lꝫ ſit nullum quo ad iuris effectū. ⁊ refert ſe alias te
nuiſſe iſtā opi. Bar. ⁊ credit tenuiſſe veritatem. qꝛ conſti
to de falſitate poſt ſniam reuocatur ꝓceſſus. allegat. l. cū
vero. §. ſubuentū. ff. de fideicō. liber. Ad rōnes primo alle
gatas rñdet ꝙ vbi datur defectus omnino iuriſditionis
nō valet pronūciatio. l. cū putarē. ff. fami. her. Nec ob. cū
119 dicebatur † ꝙ error litigantium facit iuſtum iudicē. quia
eſt verum vbi faceret hoc nomine publici ⁊ ordinarij offi
cij ⁊ error eſſet cōis delegatio vero non eſt oīno publicuꝫ
offīm. vt in. c. cum ſuper de offi. delega. Item hoc veruꝫ nī
ſi cōis error hēret originem a falſo inſtrumento per pteꝫ
120 ꝓducto ne contingat dolū ſibi prodeſſe † qꝛ edificiuꝫ ſeqꝶ
naturā fundamenti. c. inter dilectos de fide inſtrumento.
Iteꝫ qꝛ cōmiſſio non eſt actus popularis. Nec obſtat ꝙ
pronunciationi ſtandum ſit ex quo ſententia lata ex falſa
probatione eſt nulla. Nec obſtat cum dicitur ꝙ ſi iudex

b Diffiniti uam. Uide ad mām queegre gie dicit. d. bar tho. ſoci. in. l. agnitis de ex cep. nume. vi. ca. xxxix. ⁊ ibi nōnullos mo derniores re petentes.

c Ingerit. Adde tu. c. cū veniſſent de in inte. reſti. ⁊ c. ex frequētib[9] de inſtit. ⁊ de geſtis ꝑ huiuſ modi intruſuꝫ nunqꝫ valeāt vide Inno. in c. qualr ⁊ quā do el. ij. de ac cuſa. ⁊ Arch. xꝗ. q. ij. aliena tionis ⁊ ō mā vide. d. Abb. i c. iādudū i. ij. col. de ꝑbē. ⁊ vide Fel. in. c. i noſtra hoc eo. tu. noſtro. vbi quis ꝓprie in truſus dicatur reperies.

a ¶ Cōuertū tur. Adde tu ꝙ non tm̄ iſta duo ꝗappellā tur traſcēden tia.ſed ēt omnia alia iter ſe ꝯuertunt̄ τ in tellige illō qō paulo.ſ.v.andre. dicit. ſ.ꝙ falſum nō pōt cadere in intellectu ſaluo mō qꝛ ſic vniuerſaliter intellectū eēt falſiſſimuꝫ vide in.iij. de anima τ addi ſcēs. τ ad illō qō dicit ꝙ falſū eſt nihil. adde ꝙ non tantū hoc eſt veꝝ legaliter.vt eſt elegās tex.iūcta glo.de pe.diſt.ij.c. punctū circa fineꝫ pꝫ.Sed etiam ex doctri.ſubtiliſſimi preceptoris mei per ocō libros ſententiarū.

pronunciat inſtrumentum eſſe verum ſtandū eſt tali pro nunciationi.qꝛ illud eſt veꝝ qñ in ꝓnunciante datur pote ſtas.hic enim non datur ptās nec in principali nec in inci denti.Nec ob.cū oppo.ꝙ valet ſnīa ꝯ ſniam qñ eſt dubi um.qꝛ nullitas ſurgit ex notorietate iuris pp primā ſniaꝫ latam que notorietas iuris ceſſat ſi eſt dubium.ſed in ca ſu noſtro nullitas ſnie ſurgit hic ex defectu poteſtatis que poteſtas non datur pp dubium ſurgens ex falſa ꝓbatiōe. Et ad dictum Bar.dicentis illū ꝯſtitui in quaſi poſſeſſio ne.rñdet hoc ꝓcedere in ordinario iudice.ſecus aūt in de legato.τ ita quieuit hic do.Anto.Bal.vero in cōmento .l.ij.C.de ſeruitutibus in vlti.col.in verſi.nunc de octauo puncto.†an ſit obediendum minus iuſto ꝑlato. τ decidit
121 ꝙ ſic vt ibi ꝑ eū.ſecus dicit in eo q nunꝗ̄ fuit auctoritate ſuperioris inſtitutus.ſed forte per falſas litteras obtinu it reputari prelatus.τ allegat doctrinā Inno.hic. τ ideꝫ Bal.in.l.iꝫ.C.de ꝓcur.dicit† ꝙ ſi iudex ꝓnunciet falſuꝫ ꝓ
122 curatorem eſſe veꝝ ꝙ talis ꝓnunciatio nō firmat iudiciū factū cū eo.l.i.§.idem pōponius.ff.ꝙ falſo tutore. τ alle. Iac.de are.τ ſecus dicit in tutore vel curatore.qꝛ ſine eo rū perſona per decretū iudicis iudiciū fundari pōt.Sub dit poſtea ibi Bal.ꝙ is ꝯ quē lata eſt ſnīa tenet̄ huic ſnie parere ſi non appellat ab ea.τ alleg.doctrinā Inno.hic. Certe Bal.videt̄ ſibi ꝯrius in eo ꝙ in locis ſupioribus ꝑ me relatis.ꝯrium voluit niſi intelligamus eū qñ iudex or dinarius ꝯfirmauit illam interlocutoriam. vt voluit hic Inno.ergo debuit appellare.Et idē Bal.in cōmento.l. falſus.C.de furtis in.xij.col.verſi.ad quartam venio. vbi
123 dicit†producta eſt falſa carta mandati in iudicio iudex ꝓ nunciat procuratorem verū.refert Inno.hic dicere ꝙ cō ſtito ꝙ carta ſit falſa iudicium eſt nullum.Ang.vero i.l. ij.in.vij.fallentia.ff.ſiqs in ius vocatus. dicit† ꝙ vbicūqꝫ
124 opponit̄ de falſitate que ſi eſſet vera redderet citantē ſub ditus ſine aliqua iuriſditione nō pōt citans de illa cogno ſcere.Et ponit exemplū qñ opponitur reſcriptū eē falſuꝫ qō dicit eē verū in delegato.ſecus dicit in ordinario qꝛ in eo ceſſat rō illa ꝙ ſit omni iuriſditione priuatus.allegat Inno.in.c.ꝑterea de dila.Et ſubdit† ꝙ ſi delegatus ꝓnū
125 ciat ſe competentē τ reſcriptū erat falſum.illa ſnia nunꝗ̄ tranſit in rem iudicatam niſi in vno caſu:vꝫ cū corā iudi ce competenti eſt oppoſitum de nullitate talis ſnie τ hac exceptione non obſtante ſnia fuit confirmata . qꝛ ex tunc non eſt amplius de iuriſditione querendū.allegat Inno. hic τ in.c.i.alias ſecūdo.de cōfir.vti.vel inuti.τ idē An ge.in.l. quidam conſulebant de re iudi.ff.idem ēt voluit τ addit niſi iudex delegatus cui opponitur de falſitate re ſcripti ſit iudex aliarū cāurum ordinarius.qꝛ lꝫ reſcriptuꝫ ſit falſum.tñ ſua ſnia lata ſuper iuriſditione firmabit eius iuriſditionē.allegat no.per Inno.in.d.c.preterea in vſi cu.hoc autem fatemur.Sed Io.de imo.in.d.l. quidā cō ſulebant.xxv. col.dicit hanc limitationem fore dubiaꝫ ex quo quo ad illā cām eſt delegatus τ nō ordinarius.ideo cenſetur oino priuatus.τ ita reſidet ibi.Sed Pe.de an cha.hic nulla facta mentione de Bar.ſeqtur opi. Inno. Cōpoſtela.τ Io.an.τ cū ea ēt trāſit Io.an.in.c.preterea de dila.τ ibi do.Abb.dicit hanc opi.fore cōem relati ſūt ſcribentes ſuper hoc paſſu dubitabili.qd nūc tenendū li bet in mediū afferre illud quod ſcripſit apoſtolus ſecun do ad corinthios.Deus inquit pater dñi noſtri yħu xpi det vobis ſpiritum reuelationis.ideo ante oia ego conſi
126 dero† ꝙ de falſo loqui poſſumus tripliciter.ſ. ꝓpriſſime. vtputa qꝛ nec noie nec re eſt vel fuit delegatus ſed falſo ꝑ tendit mandatum qō nunꝗ̄ habuit.τ hoc eſt falſuꝫ τ fal ſa intentio.ſed ſi non hꝫ mandatum τ credit ſe habere. τ falſum eſt mandatū.ſedꝫ intentio eſt recta vñ in animo eſt veritas ſed extra mentē eſt falſitas ꝙ ergo nunꝗ̄ habuit originem veri ꝓpriſſime τ ſimpliciter dicit̄ falſum τ me
127 rito† qꝛ falſum cōuertit̄ in nullū.l.paulus.ff.de verb. ſig. Iſtud eſt omni conſideratione falſum τ origine τ effectu adeo ꝙ quicqd ſit hoc reſpectu eſt nullum.l.iꝫ.C. de pro

cur.τ tale falſum dr̄ peccare in iure nature. τ ē nihil.nec
128 intellectu percipi pōt.qō oſtendo ratione naturali.† Nā
a ens τ verū cōuertuntur[a].τ intellectus eſt verorū. vt volu it Phs.τ falſum eſt nihil vt ꝓbaui.ergo falſum nō pōt cadere in intellectū.ergo ſequitur ꝙ lꝫ iudex datus ex fal ſo reſcripto capiēdo falſum ꝓpriſſime dr̄ iudex datus ex nullo.ergo cenſetur eſſe mere priuatus.τ per ꝯñs iudiciū factū corā eo peccat in forma ſubſtantiali τ peccat in ab ſentia qꝛ pars potiſſima iudicij eſt ipſe iudex.vt i.c. forus de ver.ſig.ergo doctri.Bart.penitus erit erronea.τ alle go quoddam cōſiliū eiuſdē Bar.ꝙ vſqꝫ ad iſta ſecula nō fuit reuelatū aliquibus qui ſcripſerūt ſuper iſto paſſu.nec in cenſura ciuili nec in cenſura pontificia. vꝫ cōſilium.lv. incipiens punctus qōnis talis eſt.†fuit dubitatum an cō
129 ſeruator qui ſniam tulerat habuiſſet ptātem τ iuriſditio nem faciendi ex cōmiſſione ſibi facta per regimina ciuita tis caſtelle τ ex reformatione τ conceſſione priorum qui hoc ſibi conceſſerant. τ decidit ꝙ ꝗ̄diu iudex eſt in poſ ſeſſione officij pōt oia facere que cōgruunt officio.allegat d.l.barbarius. Ecce nunc qualiter Bar. decidit ꝙ tunc valent geſta per eum qui negat̄ eſſe iudex qñ eſt in quaſi poſſeſſione iuriſditionis.τ ſic ſentit ꝙ ſi non eſt in q̄ſi poſ ſeſſione iuriſditionis geſta ꝑ eum non valent conſtito po ſtea ꝙ iudex non erat.τ ideo dicit ꝙ cum eſt in quaſi poſ ſeſſione donec remoueatur non dꝫ impediri oia facere. τ
130 allegat.d.l.barbarius.†τ dat practicam τ cautelaꝫ exci piendi.vnde ſi excipiatur ꝙ talis non hēbat poteſtatē iu dicandi ꝙ talis exceptio non eſt apte formata ſed dꝫ ſic formari.ſ.talis non erat rector nec erat in poſſeſſione vel quaſi talis rectorie vel iuriſditionis.caſum dicit eſſe ma nifeſtū de hoc in.l.i. C.de teſta.τ ſic Bar.tenet ꝙ tūc va lent geſta qñ erat conſtitutus in quaſi poſſeſſione.τ ita in telligit.d.l.barbarius.τ pro certo caſus eſt ibi formalis nam barbarius ibi erat in quaſi poſſeſſione ꝑture.τ pro pter hoc idē Bar.male allegauit.d.l.barbarius in com mēto.d.l.ꝑſcriptione.τ ex hoc nunc dat̄ intellectus mani feſtus ad tantam contentionem tot illuſtriū doct. de qui bus ſuperius late rettuli.tene mēti qꝛ doctrina fuit inco gnita penitus.τ etiā ꝯ Bar.poſſet argui hoc mō. vꝫ aut faber falſi reſcripti fuit iudex aut fuit actor. ſi fuit iudex certum eſt ꝙ grauiſſime eſt puniēdus.vt ē tex.in.l.eos.§. qui ſe.ff.de fal.faciat qō Bart.ibi ſcripſit de eo q gerebat ſe ꝓ doctore τ actus doctoreos exercebat.τ quod voluit Bal.in.l.q ſub pretextu. C.de ſacroſan.ec.τ idē Bal. in .l.data opera.C.qui accu.non poſ.vbi loqtur de eo q ge rebat ſe ꝓ comite palatino τ re vera nō erat.quo caſu iſte actus in quo ꝓnunciauit ſe iudicem erit nullus. τ de hoc
131 allego tex.iſtum dicētem† mēdax ꝑcator penitus careat i petratis.ergo multo fortius qñ eſt falſus faber reſcripti. Si vero actor fuit faber falſi reſcripti eodeꝫ modo videt̄ ꝙ actus ſequens erit nullus. τ de hoc allego tex.formalē
132 in.l.ſiqs obrepſerit.ff.de falſis in verſi.†nihil agit.que ver ba inferunt actus nullitateꝫ.τ in ſimili allego tex. τ bal. in.l.niſi.§.ſi adhuc in verſi.nihil conſumetur.ff. de tute. τ τ ra.diſtra.vbi per illa verba deciditur ꝙ lata ſnia ſuper inepto libello eſt ipo iure nulla.Quinimo plus audeo di cere ꝙ in.d.l.ſiqs obrepſerit in.d.ver.nihil agit eſt caſus formalis ponens in ꝓfundum dictū Inno.Cōpo.Io.an dre.τ alioꝝ q voluerūt† ꝙ ſi iſte delegatus alſ erat ordi
133 narius ſi pronunciat ſe cōpetentē ex reſcripto ꝙ nunquaꝫ emanauit de cācellaria principis valet iudiciū.ſed clarū eſt ꝙ ille q eripit ordinario nihil agit.vt ibi eſt caſus. er go ſequitur ꝙ iudiciū agitatū corā eo erit nullū.tene mē ti qꝛ noua eſt doctrina.Faciat etiam elegans dictum do. Pau.in.c.ſciſcitatus.ō.eo.vbi voluit† ꝙ in caſu.d.l.bar
134 barius.ſi litigantes coraꝫ eo ſciebant illū eſſe ſeruū iudi cium agitatum coram eo erit nulluꝫ quo ad ipſos litigā tes.τ ſi vnus ex litigatoribus dūtaxat hoc ſciuit ſnia erit nulla in fauorem eius.ita dicamus in ꝓpoſito.τ per con ſequens doctrina Inno.τ aliorum erit verior. τ cum ea

tranſiuit & Saly.in.d.l.licet.C.de ꝓcura. Scḋo modo dı
135 citur falſus delegatus† ille q habuit mandatū ſed ex poſt
facto fuit mandatū illud reuocatū iſte non eſt falſus ori-
gine ſed ꝑſeuerantia falſus dici pōt qꝛ mandatū eſt cadu-
cum idest reuocatū tacite vel expreſſe.l.cū quis.ff.ḋ ſolu.
l.eius qui in ꝓuinciā.ff.ſi cer.peta.iſte eſt falſus ꝓprie quı̄
vere caret mādato tn̄ interdū ſcḋm qd habet pro vero ori-
go enim aliqñ operat̄ multū.l.cū filius.§.heres meus.ff.
de lega.ij.Tertio modo dr̄ falſus delegatus ille q habuit
mandatū nec eſt reuocatū ſed eſt nullū ipſo iure.nā hoc ꝓ
prie non dr̄ falſus ſed dr̄ non ſolēne vel inſufficiens man-
136 datū ſic dicimus† aliud eſt teſtm̄ eſſe falſum ⁊ aliud nō ſo
lēne vel iniuſtū vel irritum.l.poſt legatū.ff.de his qbus
vt indig.l.i.ff.de iniuſto teſta.⁊ iſtis duobus caſibꝰ ſi du-
bium eſt de mādato ⁊ iudex delegatus ꝓnūciat ſe iudicē
cōpetētem iſtis duobus caſibꝰ ſnīa erit valida ſi non ap-
pellet̄ ab ea ⁊ hoc modo ꝓcedat dictū Bar.in.d.l.ꝑſcri-
ptione.ṗmo modo capiēdo falſum ꝓcedat doctrina In-
no.Cōpoſtel.Joā.an.⁊ alioꝝ tene menti qꝛ nuſq̄ꝫ leges
vſqꝫ ad iſtos dies iſtum articulū per alios ita declaratū.
137 ¶ †No.ibi nā ſi talis exꝑſſa ſit falſitas qꝛ vbi ex ſimplici
b tate vel ignorātia exprimat̄ falſitas[b] vel tacet̄ veritas im-
petrādo ſi eſt talis ꝙ ēt ea tacita vel exꝑſſa delegans de-
diſſet lr̄as ſaltem in forma cōmuni tunc reſcriptū non eſt
prorſus nullū ſed ſolum quo ad formā ſpecificā reſcripti
ſecus ſi delegans oīno lr̄as delegaſſet ſi ḋ veritate fuiſſet
informatus qꝛ tūc reſcriptū eſt oīno inualidū reſpectu ꝓ
ceſſus cauſe ṗncipalis qꝛ delegatus nō poterit de iure ꝓ
cedere qꝛ intellige oppoſita exceptione ſcḋm Egidiū ꝙ q̄ſi
velit ꝙ ipſo iure reſcriptū non ſit nullum ſed poſſit ꝑ exce
ptionē elidi ḋ quo in.c.ad audientiā.ȷ.eo.⁊ ex hoc habes
138 †ꝙ in reſcriptis bona fide ipetratis ſi non valet reſcriptū
vt dꝫ valebit vt pōt.l.reſcriptū.§.fi.ff.ḋ pac.⁊ ſic forma re
ſcripti trahit̄ ad ius cōmune ſed ſi interuenit dolus ſi nō
vꝫ vt ago nec valet vt pōt ponite exemplū vt ſi erratur in
noiatione loci tn̄ de corpore ɔſtat per ɔfinia vel aliaꝫ de-
monſtrationē.l.patronus.§.i.de lega.iij.Item ſi dixit te-
ſtamētum non valere ꝑteritione poſthumi qui erat agna
tus ⁊ hoc ignorabat̄.l.filius.§.lucius de liber.⁊ poſthu.
Item ſi dixit feudū antiquū cum eſſet nouū vel bn̄ficium
edificatū ab antiquo cū eſſet edificatū in illo inſtanti vel
dixit aduerſariū poſſidere qui clam deſierat poſſidere.nā
cum reſcribēs eēt alias facturus pro tacito haberi.dꝫ.vt
no.in.l.tale pactū.§.fi.ff.de pac.nā ex iſta diuerſitate non
vitiat̄ effectus.ergo nō vitiat lr̄as qn̄ procedat̄ ſcḋm quali
tatē veri non ſcḋm qualitatē aſſerti qñqꝫ fit per malitiā po
nite exemplū emphiteota eccleſie nō facta mētionē de pa
ctis emphiteoticis impetrauit papa rem emphiteoticā in
feudū.nā non vꝫ ipetratio cū de pactis non ſit facta ſpeci-
fica mentio nec ſufficeret ſi equoce ⁊ in genere de pactis
mentionem faceret.vt.l.cum aqliana.ff.de tranſac.c.ex
139 multiplici de deci.†nā qui ɔfuſe loqt̄ī in dolo deprehen
dit̄.l.i.in fi.ff.de actio.emp.cū in eius ptāte fuerit clare lo
140 qui ⁊ ipetrare ſpecificie.†naꝫ in facto ꝓrio ꝓſumit̄ ſcia ⁊
memoria.c.ab excōicato.ȷ.eo.l.fi.ff.pro ſuo.ꝑſertim qñ in
teruenit ſcriptura.l.ꝓbitur.ff.de pigno.l.magnā.C.de cō
141 trahen.ſtipu.†qd ſi papa vult haberi pro ſpecificatis vi-
det̄ valere ac ſi eēt ſpecificatū.Bald.allegat tex.in.l.qui
iure.ff.de teſta.mili.In cōtrariū arguit ꝙ non ſufficiat qꝛ
iſta cl'a eſt captioſa ⁊ iuri ɔtria.vt in.l.reſcripta.C.de pci.
impe.offe.⁊ ita reſidet.Tu ḋo ɔſidera ꝙ ſi papa habuit
noticiā in genere de illis pactis lꝫ non habuerit noticiam
in indiuiduo iſto caſu valeat reſcriptum ⁊ moueor ex do
ctrinā Ang.quā ipſe tradidit i.l.filio ꝑterito.ff.ḋ iniuſto
teſta.⁊ in.d.l.qui iure.⁊ in.l.manifeſtiſſimi.§.ſin autē ne
ſcius.C.de fur.⁊ in.l.ſi vt certi.cum.l.ſi vel in vtero.C.de
teſta.mili.⁊ in auc.ex cā.C.de libe.ꝑteritis.⁊ in.l.qui ro-
me.§.duo fratres.ff.de ḋbo.obli.⁊ in.l.tres fratres.ff.de
142 pactis.in qbus locis belliſſimā tradidi doctrinā †ꝙ ſi pa
ter ꝑterijt filium in teſtō ignorans ſe filium hēre vtrū le-
gata ex tali teſtō debeant̄ iuxta nota.in.d.auc.ex cā.dixit
ꝙ ſi pater habuit ignorātiaꝫ in genere ⁊ in indiuiduo ꝙ
filium hēbat legata nō debent̄.Si ḋo habuit ſciam in ge
nere ⁊ ignorantiā in indiuiduo tunc talia legata debent̄.
vt eſt caſus ſinglaris in.d.l.qui iure.ita dicamus in caſu
143 nr̄o ⁊ ex ſuperioribꝰ diebus ɔſului †teſtōr fecit inſtitutio
nē ⁊ ſi heres iſtitutus deceſſerit ſine filijs maſculis ſubſti
tuit titium an filij maſculi videant̄ inuitati iudicio teſta-
toris ⁊ ɔſului ꝙ ſic ⁊ rn̄debam ad rōnem Bar.in.l.luci
144 us.ff.de here.inſti.†vbi dixit ꝙ teſtōr non ꝓſumit̄ habuiſ
ſe affectionē ad eos qui adhuc nō erant in rerū natura.l.
qui filiabꝰ de lega.i.rn̄debam ꝙ illud erat verū in indiui
duo ſed in ſpecie nō ꝓcedebat.qꝛ imo teſtōr habuit affe-
ctionē ad maſculos in ſpecie lꝫ nō in indiuiduo argu.l.i.
§.ſi ſeruus.ff.de ventre inſpi.¶ Glo.hic in verbo exꝑſſa
145 ponit duo exempla.†Primū eſt ſi ipetrās dixit ſe eiectuꝫ
de poſſione vi cū re vera nō nihilominꝰ ei lr̄e ɔcederent̄
alias ex quo petit cām cōmitti Hoſti.putat hoc exemplū
verū ſi ex forma lr̄aꝝ poſſet cōprehēdi ꝙ petitoriū ⁊ poſ
ſeſſoriū fuerit cōmiſſum.c.i.de ſequeſtra.poſſeſ.⁊ fru.vel
pone exemplū ſcḋm Abbatē antiquū in duplici poſſeſſorio
retinende recuperāde.l.i.§.ſi quis aūt.ff.de vi ⁊ vi arma.
vꝫ in eo qui fugit de turri vidēs inimicū venientē cū mul
titudine exercitus q ſepe fuerat ſibi cōminatus expulſio-
nē ipetrauit ⁊ narrauit.ṗmo ſue poſſionis turbationē ⁊
poſtea expulſionē ⁊ habuit ɔcluſionē gn̄alem ptibus vo-
catis ⁊c.idem ſcḋm Hoſti.ſi exiſtens in curia hoc audiuit
a roinipetis.nā hoc caſu iudex ꝓcedet ſcḋm formā iuris ſu
per interdicto vti poſſidetis ⁊ non ſcḋm formā reſcripti ſup
interdicto recuperande ſed certe vr̄ ꝙ talis ꝑdiderit poſ-
ſeſſionē ſiue illi veniebat ad eum expellendū ſiue non ēt ſi
poſſeſſio nō eſt occupata.c.licet cām de ꝓba.inſti.de inter
dictis.l.retinende.⁊ ſic vr̄ ꝙ nō poterit obtinere in inter
dicto vti poſſidetis regrente quē poſſidere tēpore litis cō
teſtate.vt in.d.§.retinēde.Si aūt illi venerunt ⁊ occupa-
runt poſſionē.tūc cōpetit interdictū recuperāde.d.l.i.§.
ſiquis aūt.Facit qḋ no.Inno.in.c.querelā de elec.⁊ in.c.
cū ad ſedem de reſti.ſpoli.⁊ per iſta ſit expeditū primū ex
emplū huius glo.¶ Deinde glo.iſta ponit ſcḋm exēplū
vꝫ decanus tacens ſe decanū ipetrauit lr̄as ſup vſuris vl
146 ſup alia re ꝓpria iſtud dictū glo.in ſe eſt verū †ꝙ lꝫ quis
taceat ſe decanū ⁊ ipetret lr̄as ſup vſuris vel alia re pro-
pria valet ipetratio ſed iſtud exemplū nō ɔgruit huic lr̄e
que loquit̄ qñ non ꝓcedit̄ ſcḋm formā reſcripti ſed ſcḋm for-
mā iuris cōis in exemplo aūt glo.ꝓceditur ſcḋm formā re-
ſcripti.⁊ ſic exemplū glo.nō eſt accōmodatū ad tex.iſtuꝫ
ſed oppo.ɔ diſtinctionē huius.c.⁊ vr̄ ꝙ iſta diſtinctio ſit
147 falſa.†nā per mēdatium quis ingredit̄ iudiciū.l.cū pnta
148 rem.ff.familie herciſcūde.Item lex dicit exꝑſſe†ꝙ reſcri-
ptum ṗncipis ſurrepticiū tribuit iuriſdictionē delegato in
negocio principali vt tn̄ veritatē ſequat̄ ſcḋm acta ⁊ ꝓba-
ta.l.nec exemplū.C.de falſis.⁊.d.l.ꝑſcriptione.Iteꝫ hoc
149 dictat rō.†nam de veritate negocij nō eſt diſputandū an
te litem ɔteſta.qꝛ non pōt examinari ſeorſum a ṗncipali
l.i.C.de ordine iudicioꝝ.l.offm̄.ff.de rei ven.ergo neceſſe
150 eſt pṙius litem ɔteſtari qꝛ exceptio eſt ꝑemptoria.†Pre
terea reſcriptū hꝫ tres partes narrationē ſupplicationē ⁊
ɔcluſionem.prime due reſpiciunt ipetrantē.tertia reſpicit
reſcribentē ⁊ eſt ɔcluſio dū reſcribens dicit mādamus vt
auditis ptibus ꝙ iuſtuꝫ eſt decernas iſta ɔcluſio eſt iuſta
ergo eſt vera ⁊ ſic reſcriptum fundat̄ in ɔcluſione ſicut in
veritate vnde multū ſingulariter dicit hic Inno.cuius di
ctum retulit apud legiſtas ⁊ ſequit̄ Bald.in.l.ꝑſcriptio
ne ꝑallegata vꝫ ꝙ in reſcripto attenditur concluſio.†vbi
Bal.dicit ꝙ petere ⁊ ɔcludere idem eſt in libello ɔditio
nali.nam iſta verba qualr̄ peto ſunt verba ɔcluſionis qꝛ
eiuſdem eſt petere ⁊ ɔcludere.Nam in libello ɔuentiona
li non ɔcludit iudex ſed actor.Secus eſt in libello precum
nam pars petit ⁊ reſcribens ɔcludit iſtud dicit Inno.hic
151 ꝙ eſt ponderādum †qꝛ forma mādati pēdet ex mādante

b ¶ Falſitas. Adde ad materiā.d.Bart.ſoci.in ɔ.cclxxij.incip.in pn̄ti ɔſultatione.ver.poſtremo dico ꝙ talis.car.clxxxvij.⁊ in ɔſ.clxiij.in cip.viſa bulla bonifacij.ver.primum car.xxiiij.

a ¶ Cõcluſio Adde.d.Bar. ſoci. in regula clix. car. xxi. vbi põit plures pro cõſtanti ⁊ q̃plures fallentias quas vide per te.

vt voluit Inno.in.c.ſi pro debilitate de offi. deleg.⁊ ſi in
a libello attendit ꝯcluſio[a].Tu allega tex.in.c.lr̃e de dila.in
c.ex parte el.ij.ẽ.eo.iſtud ẽt voluit idẽ Bal.in.l.edita.C.
de eden.⁊ in.l.non debet.ff.de dolo.⁊ in.l.domũ.C.ð rei
ven.⁊ in.l.ij.alias.iiij.C.qui accuſa.non poſſ.⁊ Ange. cõ
153 ſilio.cclxvj.† ⁊ idẽ dicas in ꝯtractu q2 attendit ꝯcluſio tex.
154 eſt melior de iure in.l.ſi voluntarie.C.de reſcin.ven.† nã
ſurreptio nõ reſpicit ſ̃bam reſcripti q2 ẽ ad obſeruantiã
iuris cõis.vñ veriſimile eſt ꝙ papa de facili ꝯceſſiſſet. er-
go nõ vitiat ſed reſpicit formã effectualẽ reſcripti.⁊ ideo
illa forma vitiat quare delegatus i negocio pñcipali nõ
ſequit formã reſcripti.iõ neceſſe eſt dicere ꝙ reſcriptũ det
iuriſditionẽ vt veritas decernat.l.ſi eum in prin.ff.ſi quis.
cau.niſi calũnia ipetrantis eẽt notoria.vt no.Inno. in.c.
pmo de offi.vica.non ob.l.⁊ ſi legib[9].C.ſi ꝯ̃ ius q2 ibi lo-
quit in pũilegio ꝙ vitiat per ſurreptionẽ lʒ alias ſit legi-
bus ꝯſentaneũ vt q2 nemini piudicat.l. reſcripta.C.de pꝛe-
cibus impe.offe.l.in ꝯcedendo.ff.de aqua plu.arcẽ.vt pu-
155 ta† quidã aſſerendo ſe eſſe ſtrenuũ militẽ ipetrauit aquã
de curſu publico hoc nemini nocet ⁊ tñ non valet q2 mẽti-
tus eſt ne ſimplicitas pñcipum circũſcribat arg.l.ſi.C.de
156 his qui a non dñis manumittunt.† Item q2 mẽdax ſit in-
dignus ⁊ equꝑatur furi.l.hereditatũ ad ſi.ff.ad.l. falci.
niſi pnceps ſciens eum mẽtiri faciat grãm.vt no.Innoc.
in.c.ꝯſtitutus de religio.domi.Item ad.d.l.⁊ ſi legibus
põt rñderi q2 ibi loquit qñ lr̃as non habuiſſet q2 pnceps
errauit in cã finali alias nõ ꝯceſſurus. Item nõ ob.l.nec
exemplũ.C.de falſis q2 ibi loquit in reſcripto falſo in ſub
ſtãtia ⁊ in forma ſed reſcriptũ ſurreptiũ ad lites eſt verũ
in ſubſtãtia iuriſditionis lʒ non ſit verũ in forma.i.in facti
qualitate q2 ant eſt reſcriptũ funditus falſum ⁊ nullã tri-
buit iuriſditionẽ ſm Bal.hic. Nec ob.l.barbarius de of-
ficio ptoris.q2 ibi erat ptor vere ⁊ firmat[9] virtute electio-
nis lʒ eſſet defectus in ſubiecto.i.in pſona eius in quo de-
fectus populus poſt ingreſſum officij eius ſciuiſſet veriſi-
militer diſpenſare. Nec ob.l.i.de teſta.q2 ibi non amittit
obiciens quo ꝓbato non ſurgit defectus. nã publica vo-
luntas ⁊ fama ibi dant validitatẽ pſone teſtis ⁊ ſubſcri-
ptio dat validitatẽ dicto teſtis ⁊ in illo negocio ⁊ in alijs
eſt idoneus quo ad pſonam ꝙ appet per regulã iuris ⁊
157 per exceptionẽ a regula.l.i.ff.de teſti.† Sed validitas at-
teſtationis non ꝯſiſtit ſub certa regula ſed variat in facto
ꝓut deponit ⁊ non põt certa diffinitione cõphẽdi illud
ꝙ eſt variabile.l.mora.ff.de vſur. Aut reſcriptũ eſt verũ
in ſubſtãtia ⁊ in forma.⁊ tunc tribuit iuriſditionẽ aut eſt
verũ in ſubſtãtia ⁊ falſum in forma.⁊ tũc q2 ptinet ad ob
ſeruãtiam iuris cõis valet vt veritas inquirat ⁊ ꝙ iuſtũ
fuit decernat fallit ſi mẽdacium fuerit in ꝓceſſu q2 tũc lit-
tere eliduntur p exceptionẽ ſurreptionis.Et lʒ predicta ſint
vera de iure ciuili.tñ de iure canonico ſequẽda eſt diſtin-
ctio huius.c.vt dicamus ꝙ dolus vitiat reſcriptũ q2 ẽt cõ
tractũ ſtricti iuris elidit.l.elegãter.ff.ð dolo.l.in ſũma.ff.
158 de condi.inde. ¶ No.ibi occultata veritas† ꝙ occultare
b veritatẽ[b] eſt q̃ſi falſitas.l.pſbyteri.C.de epiſ.⁊ cle.ꝙ indu-
ci põt ad dictũ teſtis occultãtis veritatẽ de quo ſupra late
dixi. ¶ Glo.ſup verbo occultare ponit exemplũ ſi ad ar-
bitros itum erat nec potuit ibi cã terminari.⁊ allegat.l.i.
C.ſi ꝯ̃ ius.iſtud exemplũ glo.nõ ꝯgruit lr̃e que loquitur
qñ non ꝓcedit ſm formã reſcripti ⁊ illa.l.i. loquitur ꝙ
omiſſio non vitiat reſcriptũ in eo ꝙ ſi ei fuiſſet expꝛeſſũ. tñ
159 eque ꝯceſſiſſet.† ⁊ ideo vbicũq3 tacetur aliqd ꝙ vr̃ obſta-
re ⁊ in effectu nõ ob.nõ vitiat reſcriptũ. Pone exemplũ
ſi mutuãs impetrat reſcriptũ non facta mẽtione pacti de
nõ petendo q2 hẽbat pactũ de petendo vel ipetrat ſup ne-
gocio ſup quo fuerat trãſactũ tñ non obſeruabat ei trãſa-
160 ctio.vt in.l.ſiue apud acta.C.de trãſac.† vel ipetrauit exe-
cutionẽ ſcie non facta mẽtione de appellatiõe q2 appella-
tio erat deſerta vel erat expꝛeſſe renũciatũ appellationi vel
erat caſus in quo nõ poterat appellari iſtis caſibus non
vr̃ impetrãs dolo omittere vel ſupprimere ex quo ius cõe

b ¶ Veritatẽ Cõproba hoc ſingulare dcm̃ p rõnẽ q̃ habetur in.c.ſepe ð. ver.ſig. in cle. ⁊ p ibidẽ oẽs ſcribẽtes. ⁊ vide nõnulla q̃ hoc eo.ti. diximus de hoc i qbuſdam apoſtillis.

fauet ſibi iſta ſunt pulchra exempla que tradidit Odof.
in.d.l.i.C.ſi ꝯ̃ ius. ¶ No.ibi ſm iuris ordinẽ q2 hic eſt
161 caſus formalis† ꝙ appellatione iuris venit ius cõe ꝙ in-
162 duci poſſet ad qõnem.† cõmiſſa fuit tibi cã vt i ea ſm ius
pronuncies ꝙ intelligitur ſm ius commune ⁊ nõ ſm ius
municipale.ita tenuit Guido de ſuza.in queſtionibus ſta-
tutorum.⁊ idem voluit Joã.an.in addi.Spe.in ti.de ar-
bitro.§.excipit dñ.ſi corruptꝰ.⁊ ſequit dñs Cardi.in.c.ſi.
de ꝯſue.⁊ idem voluit Ange.in ſua eleganti qõne q̃ inci-
pit duo ad inuicem litigãtes.ſed dñs Anto.tenuit ꝯ̃rium
dicẽs ꝙ imo poterit diffinire ſʒ ſtatuta lʒ ſint ꝯ̃ria iuri cõ-
muni.ita dixit in.c.qñtauallis de iureiur.⁊ eum ſequitur
do.Abb.hic.⁊ idem ẽt tenuit idem Abb.in rub.ſ.de ꝯſue
tu.referens ſe ita dixiſſe anteq̃ vidiſſet do.Anto.idem te-
163 nuit Bal.in.l.illa inſtitutio.ff.de here.inſti.† q2 ſtatuta in
ciuitate loco iuris cõis habent.ita etiã ⁊ ꝯſuetudines.l.
oẽs populi.ff.de iuſti.⁊ iure.l.de qbus.ff.de legib[9]. Facit
qõ pulchre dixit idem Bal.in.l.ꝯſtitutiones.C.de boniſ-
164 q3 libe.† vbi dixit ꝓmitto reſtituere tibi dotem ſm ꝙ de
iure teneor decidit ꝙ intelligit ſm opi. Martini que ſer-
uat de ꝯſuetudine.⁊ in.l.i.C.de ꝯſeſſis.dixit idem Bald.
165 † ſtatutũ diſponit ꝙ nemo poſſit extrahere frumẽtũ de co-
mitatu.ego accuſo te ꝙ extraxiſti ⁊ in libello peto te con-
dẽnari ſm ius cõe qd intelligit.i.ſm ſtatutũ ciuitatis.fa-
cit qõ voluit idem Bal.in.l.ſed ⁊ ſi quis.§.queſitũ.ff.ſi qs
cau.iſtum articulum ego tetigi in ꝓhemio cle.⁊ ibi dedi
nouam ꝯcordiã.⁊ ẽt tetigi in rub.ſ.de ꝯſue.⁊ etiam teti-
gi in.d.c.qñtaualis qd ibi tenuerim nõ recordor. Sed ꝓ
dicto do.Anto.⁊ do.Abb.allego glo.ſingu.⁊ meliorem
de iure ⁊ ibi Bal.in ꝓhemio cle.ſup verbo iuris.vbi glo.
166 dicit† ꝙ appellatione iuris cõphẽditur ius canonicũ ci-
uile poſitiuũ municipale ſinodale ⁊ ꝯſuetudinariũ nõ au-
tem nãle ⁊ diuinũ.⁊ ſic illa glo.determinat opi.eorũ ſed ꝯ̃
eos ego allego tex.in.c.cũ veniſſent in vi̊.ſm ius ⁊ ꝯſue-
tudinẽ terre.ſ.de eo qui mittit in poſſeſſionẽ. ⁊ in.c. ſopite ī
vi̊.de iure ⁊ cõſuetudine.ſ.de cenſi.⁊.c.ad hec de offi. ar-
chidia.⁊.c.ſi.in vi̊.de iure ꝯſuetudine vel ſtatuto de ꝓhẽ.
in.vi.que iura directo approbãt opi. Guido ⁊ ſequaciũ
167 ⁊ ideo Bal.in.l.quicũq3.C.de ſeruis fugi.dixit† pater in-
ſtituit filium in eo ꝙ ſibi debet de iure ꝙ intelligit de iu-
re cõmuni ⁊ nõ ſtatutario aliter pronũc.hoc non examĩ-
no q2 nõ extat materia decretalis dicet in rubrica de con
168 ſuetudine.vbi eſt locus accõmodatus. ¶ † No. ibi nõ ſe-
quens formã reſcripti.oppo.ꝯ̃ formã nunq̃ omitti põt.c.
cũ dilecta.ſ.eo.⁊.c.piſanis de reſti.ſpo.glo.melior de corpo
re iuris in cle.i.de iure patro.ẽt de ꝯſenſu ptium.l.cũ hi.§.
ſi ptor.ff.de tranſac.dat enim eſſe rei ⁊ cõſeruat rem in eẽ
169 ⁊ ideo dicebat Bal.in.l.i.C.qui admitti.† Statutũ ꝓ for-
ma requirit ꝙ in ꝯ̃ctu minoris interueniat ꝯſenſus ꝓpin-
quorũ modo ꝯ̃hitur cũ minore ⁊ ꝯ̃hentes ꝯſentiunt ꝙ nõ
interueniat ꝯſenſus ꝓpinquorũ ꝙ nihilominus talis con-
tractus nõ tenet q2 ꝯſenſus ptium non põt remittere for-
mã.faciat glo.multũ ſingu.in.l.a diuo pio.ff.de ritu nup.
ergo ſequit ꝙ nõ poterit ꝓcedi omiſſa forma reſcripti.c.
prudentiã de offi.delega.Solue illud eſt verum niſi reſcri-
ptum ſit ſurreptitiũ q2 tunc ſequẽda eſt forma iuris cõis
pone exemplũ ipetraui reſcriptũ ſuper re mihi tradenda
ex cã emptionis aſſerens me ſoluiſſe pciũ ⁊ tñ non ſol-
ueram iudex non ꝯdẽnabit ad rem tradẽdam ſed ita de-
mum ſi pcium ſoluero.C.de ſen.⁊ interlo.oium iudi.l.cũ
eorũ. Item aſſerui debitũ purum ⁊ erit in diem iudex nõ
ꝓnũciabit deberi pure ſed poſt diem.l.i.C. de pluſ peti.
c.i.eo.tit. ¶ Glo. in verbo lr̃as dediſcemus glo. iſta eſt
valde notabilis ⁊ magiſtra in materia ſua ſm Bal. hic
170 ⁊ colligit glo.iſta† ꝙ ſimplicitas vel ignorantia non pro-
deſt circa hmõi lr̃as impetrãdas imo ad hoc vt reſcriptũ
teneat nil debet ſupprimi ex his que poſſ mouere aium ſu-
perioris ad ꝯcedẽdum reſcriptũ vel ad illud delegãdum
171 ex qua traditur hec regula† ꝙ ea ſunt exprimenda in re-
ſcripto que poſſ mouere aium pncipis ad ꝯcedẽdum vel
delegãdum

delegādum ad quā glo. addi pōt ꝙ etiā eſt exprimēdū
principi illud qḋ non de leui imo difficili mouiſſet aīum
principis ad ꝯcedēdum vel delegādum. vnde lʒ gl. iſta in
172 ſuis verbis finalibꝰ colligat †ꝙ gn̄aliter vbi īpetrans ta-
cuit talem veritatē vel talem falſitatem expſſit qua tacita
vel expſſa papa lr̄as nō dediſſet reſcriptū eſt inutile vt re-
gulam iſtam amplietis ēt ad cām īpulſiuam vt ſi de leui
papa non ꝯceſſiſſet aliquo tacito vel expſſo reſcriptū non
teneret iſte eſt caſus multū ſingularis in. c. poſtulaſti in ỽ
173 bo nō de leui ſcribimus. ꝭ. eo. ex quo reſultat mirabile† ꝙ
c deficiēte cā īpulſiua deficit effectusᶜ regulariter eſt ꝯ. c. cū
ceſſante de appel. vnde exemplū poni pōt ſi papa ꝯcede-
ret bn̄ficium hn̄ti aliud tenue ſed non ita de leui cōcede-
ret ſicut ſi nō hr̄et aliud bn̄ficium. ⁊ ideo taciturnitas te-
nuis beneficij reddit grām nullā. c. ſi motu ꝓprio de pre
ben. li. vj. ¶ Glo. nunc ꝯnumerat illa q̄ ſcribēda ſunt
174 per impetrantē reſcriptū. †Et p̄mo dicit ꝙ ſeries facti ex-
primēda eſt p̄ncipi allegat. c. ſup eo. ꝭ. de coha. cleri. ⁊ mu
lie. Tu allega. c. dilectus filius. Abbas. ꝭ. eo. vbi non ſuffi
cit ſimplr̄ narrare factū ſed ēt opus eſt narrare cām qua-
litatē ⁊ modū ipſius facti ⁊ debet fieri iſta narratio ſpeci
fice ⁊ nō gn̄aliter. l. vt rn̄ſum. ⁊. l. interpoſitas. C. de tran-
ſac. Sed tu poſſes ꝯ iſtam glo. opponere hoc modo imo
in reſcripto ſufficit ſimplr̄ narrare factū ſine cauſe vel mo
di expſſione ex eo qꝛ reſcriptū equꝑat libello ex notatis
hic p Inno. dicētem ꝙ in reſcripto attēditur ꝯcluſio ſicut
attendit in libello ſed omiſſio cauſe vel modi ī libello nō
reddit ipſum libellum nullū imo cautela eſt non exprime
re maxime in realibus ⁊ ēt in pſonalibus ſi non petat. vt
no. in. c. ij. de libelli obla. ⁊ in. c. abbate ſane de re iudi. li.
vj. ⁊ in. l. vt pfectius. C. ḋ annali excep. ⁊ in. l. edita actio.
. C. de eden. ⁊ in. l. i. ff. eo. ergo ſequit ꝙ quis narrādo ſim
pliciter factū in libello ſine cauſe ⁊ modi expſſione ſufficit
eodē modo dicēdum erit ſufficere ſi narretur in reſcripto
factum ſimplr̄ cuius ꝯrium expſſe ſentit glo. iſta. Solue
aliud eſſe in libello aliud eſſe in reſcripto in quo oīa de-
bent exprimi que habent mouere aīum p̄ncipis ad negā-
dum vel ad ꝯcedēdum. c. paſtoralis. ꝭ. eo. vel ad non con
cedēdum de facili. vt. d. c. poſtulaſti. vbi ergo cauſa motꝰ
vel qualitas facti narrat que eſt cauſa vt p̄nceps ꝯcedat
vel deneget clare ⁊ ſpecifice exprimi debet. d. l. vt reſpon-
ſum. ⁊. d. c. ſuper eo. Et per iſtam glo. potes decidere qō-
175 nem †fuiſti ꝯdēnatus in mille pro homicidio ſupplicaſti
principi p cōpoſitione ⁊ in ſupplicatiōe inſeruiſti ꝙ eras
ꝯdēnatus in mille ſed cām ⁊ qualitatē ꝯdēnationis nō ex-
preſſiſti ⁊ veriſimile eſt ꝙ ſi expſſiſſes te ꝯdēnatum ꝓ ho-
micidio ad mille ꝙ ſuperior tecum non compoſuiſſet ar
gu. tex. multū ſingularis. l. iij. C. de epali audiētia. certe ſi
ſuperior reſcribēdo cōponat tecū tale reſcriptū eſt nullū
⁊ hoc eſt ꝙ dicit tex. in. d. c. ſuper eo lr̄as que facti ſeriem
non ꝯtinent nō valere. c. ad audiētiam. ꝭ. eo. ex quo ſequit
176 †ꝙ lr̄e cōpoſitionū non valent niſi cā ⁊ quelibet facti ſe-
ries exprimat ꝙ eſt omni memoria dignū facit pegrinus
177 dictum Guil. de cu. in. l. iij. C. de epali audiētia. †titius oc
cidit hoīem ⁊ a p̄ncipe obtinuit grām ⁊ indulgētiam vt
non puniret poſtea occidit alium iterum ſupplicauit p̄n-
cipi pro grā obtinenda ⁊ obtinuit nec narrauerat ſeriem
d factiᵈ ꝙ alium occiderat ⁊ grām ⁊ indulgētia obtinue-
rat ꝙ tale reſcriptū indulgētie ſcḋe fuit nullū tanꝗ̄ ſurre
pticiū. ⁊ ego vidi hic Bononie decapitari qui occiderat
duos ꝙ ſcḋa grā fuit ſurreptitia qꝛ nō narrauerat ſe alꝯ
homicidiū ꝑpetraſſe ⁊ indulgētiam ſe obtinuiſſe. ¶ Ex
178 eadē gl. ibi. item ꝓceſſus cauſe collige ex ea† ꝙ reſcriptū
impetratū non tenet ſi nō faciat mētionem de ꝓceſſu cau-
ſe. Tu adde ꝙ nō ſufficit facere mētionē de ꝓceſſu in ge-
nere ſed opʒ deuenire ad ſpēm ꝓceſſus. ⁊ ideo reſcriptū
non valebit ſi nō fiat mentio expſſa de ſtatu cauſe. puta ſi
lis eſt ꝯteſtata vel eſt ꝯcluſum in cā. ita elegāter dixit Sa
lyce. in. l. ij. C. vt lite pen. facit. c. inter monaſteriū de re iu-
dica. ⁊ ideo Bal. in. l. i. ad fi. C. de relationibꝰ dicit ſe au-
179 diſſe† ꝙ curia ro. ſeruat ꝙ debeat fieri mētio de ſtatu cau
ſe. allegat. d. c. inter monaſteriū. facit tex. ⁊ glo. in. c. ex lit
teris de offi. delega. facit glo. in. c. prudentiā. §. ſexta eo. ti.
180 †vbi debet fieri mētio de lite in cohata corā ordinario ſi
impetrat iudex delegatus. vide glo. in. c. vt debitus de ap
pel. vide elegans ꝯſilium Petri de ancha. videlʒ in cōſi.
181 xvj. vbi ꝯſuluit †ꝙ reſcriptū impetratū lite pēdente nulla
facta mētione in ſupplicatione de litis pēdentia nō tenu-
it vide ibi qꝛ pulchre loquit. Et ſi quiſpiā dubitaret que
eſt ratio ꝙ debeat fieri mētio de ſtatu cauſe dic ne lites p
longa reſcripta ſuſcitent. l. fi. C. ſnīam reſcin. non poſſe. c.
dilectus filius. ⁊. c. nōnulli. §. cum aūt. ꝭ. eo. ita dixit Pet.
de ancha. in. d. c. nōnulli. §. cum aūt. ⁊ iſte vr̄ mihi melior
⁊ clarior modus recitādi iſtam glo. quā fecerit do. Ant.
182 ⁊ ēt diſcipulus eius Jo. de imo. †Et limito vobis gl. iſtā
ꝓcedere qn̄ princeps reſcripſerit ad inſtantiam alicuius
tūc enim faciēda eſt mētio de ſtatu ⁊ qualitate cauſe ſed
vbicūqꝫ p̄nceps reſcribit gratioſe. vt puta qn̄ penā indul-
get vel in integrū reſtituit. tūc dico bene valere reſcriptū
lʒ non fiat mentio de ꝓceſſu ⁊ ſtatu cauſe. vidi de hoc du-
bitari in facti ꝯtingentia ⁊ obtinuit grām valuiſſe p. l. i.
§. de qua. ff. de poſtulādo. l. i. ⁊. l. fi. C. de ſnīam paſſis per
hoc enim nō derogatur iudicis auctoritati cū princeps
vtatur plenitudine ptāis. l. i. ff. de ꝯſti. princi. nam tale re
183 ſcriptū gratioſum non dr̄ eſſe ꝯ ꝓceſſum aut ſnīam† qꝛ in
omni ꝓceſſu ⁊ in omni ſnīa ⁊ intelligit cl̄a ſalua ſuppre
ma ptāte p̄ncipis. l. fi. C. de legi. ⁊ ad hoc allegaui. d. bal.
ita dicētem in. l. impetrata. C. ſnīam reſcin. nō poſſe. ⁊ lō-
ge mirabar de tanto doc. qꝛ hoc fuit dictū Inno. ⁊ Joā.
an. in. c. dudū de elec. ⁊ allegabā ad hoc do. Anto. in. c. ij.
de in integrū reſti. ⁊ ita obtinui teue mēti qꝛ eſt omni me-
moratu dignū. Item limito glo. niſi ꝓceſſus eſſet nullus
qꝛ tūc non eſſet opus in reſcripto facere de eo mētionē. c.
tenor de re iudi. vide que ibi dixi. ⁊ vide glo. in. c. ex teno
re. ⁊ ibi dixi. ꝭ. eo. facit tex. in. l. accuſaturus. ff. de adulte.
⁊ in ſimili glo. multū ſing. in. l. ſi pater. C. ne de ſtatu ḋfun
ctoꝝ. Item ēt limito niſi reſcriptū eſſet impetratū in cau-
ſa mr̄imoniali qꝛ tūc valeret licet in eo nō fuerit facta mē-
tio de ꝓceſſu belliſſimū dictū fuit Lapi in ſuis allegatio
nibꝰ allegatione. lxxxix. Itē limito niſi talis ꝓceſſus fuiſ-
ſet geſtus poſt appellationē qꝛ tūc reſcriptū impetratum
valeret nulla facta mētione de tali ꝓceſſu elegans doctri
na fuit Goffredi in. c. dilecto de excep. Item limito niſi p
ſcḋas lr̄as aderet iudex iudici primarum lr̄aꝝ qꝛ tūc non
opus eēt facere mentionē de ſtatu cauſe. iſte eſt caſus mul
tum ſingu. ſm̄ vnum intellectū in. c. corā de offi. delega. ꝟ
voluit Bal. in. c. cū dilecta. ꝭ. eo. ⁊ iſta nō tradas obliuiōi.
184 ¶ †No. ēt ex eadem glo. ꝙ non valent lr̄e ſi īpetrans fa
ciat ſnīam latam. c. inter dilectos de fide inſtru. l. fi. C. ſen
tentiā reſcin. non poſſe. ideo dixit Bal. in. d. l. pſcriptione
185 †actor appellat ab iterlocutoria tn̄ ꝓpria auctoritate in
uaſit poſſeſſionē poſtea p reſcriptū impetrauit iudicē ſup
appellatione tacito de ſpoliatione. Certe hoc ꝓbato de-
legatus debet ꝓnūciare ſe in cōpetentē hic enim exceptio
opponit ad radicem negocij ⁊ iuriſditionis ꝙ appꝫ qꝛ
per illam ſpoliationem ſnīa tranſiuerat in rem iudicatā.
ergo impoſſibilis eſt āmodo ꝯtrouerſia. l. fi. C. de p̄cibus
186 impe. offe. ⁊ refert Inno. dicere† ꝙ inuanū dicitur īpetra
tum illud ꝙ eſt impetratū ꝯ ſnīam que trāſiuerat in rem
iudicatā. ita dixit Inno. in. c. inter monaſteriū de re iudi.
187 ⁊ ſubdit Bal. ſe dare talem theoricam† ꝙ oēs ⁊ ſole ex-
ceptiones que ſunt de ꝓceſſu cauſe vt rei iudicate tranſa-
ctionis ⁊ iuramēti īpediunt ꝓceſſum lr̄aꝝ. allegat Inn.
hic. ⁊ in. c. i. de litis ꝯteſta. lib. vi. ⁊ eſt ratio ꝙ debeat fie-
ri mentio de ſnīa qꝛ eſt publici iuris auctoritate ſed vtili-
tate eſt priuati iuris. vide eundē in. l. fi. C. ſnīam reſcindi
non poſſe. ¶ Glo. iſta ꝯnumerat alia que reqrunt vt ex-
primantur in reſcripto ſed non intelligas ꝙ omnia in eo
dem reſcripto ſint exprimēda ſed ſunt exprimenda ſm̄ ꝙ
occurrit in facti cōtingentia. Et inquātum glo. iſta dicit

c ¶ Deficit ef
fectus. Iſta no
tabilis ꝯcluſio
canoniſta non
tm̄ eſt legalis.
ſed ēt phiſica.
⁊ colligit ab
Ariſtote. viij.
phiſi. ⁊ p̄ce. ⁊
mun. ⁊ de ge-
ne. ⁊ corrup.
nec non in li-
bris metheo-
roꝝ in multis
locis. iō cā no
ta qꝛ ē elegās.

d ¶ Seriē fa
cti. Adde ad
mām Fely. hic
colū. vi. circa
mediū verſ. ex
primenda. qui
multa pulchra
dicit. ⁊ viḋ ſin
gu. d. Bar. ſo-
ci. in ꝯſil. cclj.
incipi. qm̄ in p
ſenti conſul ꝟ.
cōfirmo. oīa p
miſſa cā. exluq̄
⁊ oēs ſcriben
tes in. l. pſcri-
ptione. C. ſi ꝯ
ius vel vti. pu.

ꝙ in reſcripto eſt fienda mētio de pacto ꝓcedenti. Adde
eandē gl.in.c.ꝯſtitutus.ē.co.⁊ dicas ꝙ poſito qđ faceret
mentionē de pacto tñ non videreṫ derogatū pacto iura
to niſi fiat mentio de iuramēto.iſta eſt glo. multū ſingu. ī
c.cū deceat de elec.lib.vj.Et inquātum iſta gl. ēt dicit de-
bere fieri mentio in reſcripto de ſtatuto firmato iuramen
188 to ex ea colliget† ꝙ in gñali expſſione ſtatutoꝝ nō veniunt
ſtatuta iurata pondera bene qꝛ glo. multū ſingu. in cle.
dudū in.§.pe.in vbi.pacta de ſepul.dicit ꝙ nō veniunt pa
cta iurata ⁊ illam debui allegare cū allegaui glo.in.d.c.
cū non deceat.ſed glo.in.d.c.cum nō deceat loquiṫ in ſta
tuto iurato ⁊ ſic lȝ cōiter oēs reputent illam glo. vnicā ⁊
ſingu.nihilominus glo.eſt hic originaria ꝗ̃ adde ad di-
cta in.d.c.ꝯſtitutus.Et inquātum glo.iſta dicit reſcriptū
nō valere ſi iꝑtrans tacuit aliud ſufficiens bñficiū ꝙ ha-
189 bebat vel ēt minus ſufficiēs.† Pone inquit Bal. hic ma
giſter cantus hȝ ſtipendium in eccleſia qꝛ docet clericos
cantare iꝑtrauit ꝓbendam an teneaṫ facere mentionē in
reſcripto de ſtipendio ⁊ decidit ꝙ nō qꝛ non eſt bñficiū
eccleſiaſticū cum non ſit deputatū alicui iuri ſpūali. puta
canonie vel ordini ſed eſt mere tꝑale.l. aquilius regulus.
ff.de dona.iſtud eſt bene notandū ꝓ decima que debetur
romano pontifici de bñficijs eccleſiaſticis vt nō teneaṫ ta
lis magiſter ſoluere decima de tali ſtipēdio ꝙ bene nota
bis ꝓ aliquib' qui me inuitū cōpulerunt ſoluere decimā
papalē ꝓ ſtipēdio lecture mee. ¶ No.ibi niſi forſan dcm̄
190 eſt ſupra† ꝙ reſcriptū non ē efficax ad ꝓcedēdū in ꝓ̄ncipa-
li negocio hic nō probaṫ ꝙ bene eſt efficax ad cognoſcen
dū de ſurreptione ⁊ ſic delegatus de aio delegantis ꝙ vṫ
191 impoſſibile† qꝛ aium alterius nemo nouit niſi deus[a] iuxta
illud Joānis in apochalipſi ego ſum ſcrutās renes ⁊ cor.
c.ſtatutū.§.aſſeſſorē de reſcrip.in.vj.ſed ad hoc rñdet iſte
tex.ꝙ dȝ ꝯſiderari aius qualis eſſe dȝ.ideo ratio illa q̄ de
buit mouere delegantē dȝ mouere delegatū.vnde per rō-
192 nem cognoſciṫ mens† ꝙ Bal.inducit ad qōnem de iudi-
ce reſeruāte ſibi in ſnia aliquid declarandū. licet enim ꝙ
declaraṫ non habeaṫ pro reſeruato.l.cū pater.§.dicoꝝ de
leg.ij.tñ ſucceſſor declarabit ꝑut anteceſſor declarare de
buit tex.dicit eſſe hic ſing.allegat ꝙ no. Bar.in.l.ab exe-
cutore.ff.de appel.⁊ glo.in.l.ſi pꝛor.§.marcellus.ff.de iu-
dicijs.Tu vo allega elegans dictū Hoſtiē.in.c. nouit de
offi.deleg.vbi facit dr̄iam an ſit expſſum nomē officij.⁊ tūc
ſucceſſor declarabit an ſit expſſum nomen ꝓprium. ⁊ tūc
ipſemet declarabit per no.in.c.qm̄ abbas de offi.delega.
⁊ in.l.ſi ſeruus cōis.ff.de ſtipu.ſeruoꝝ. ita videbaṫ diſtin-
guēdum in dicto Bar.Certe dictū Hoſti.non eſt verum
193 ex eo† qꝛ vbicūqȝ actus non pōt cōuenire alicui niſi rōne
officij tūc non attendiṫ illa dr̄ia an exprimaṫ nomē officij
an ꝓprium iſtud dixit Bal. in.l.terminato.C.de fructib'.
194 ⁊ litis expenſis.volens† ꝙ ſi iudex reſeruauit ſibi taxatio
nē expenſarū vt eo reuocato ab officio taxato trāſibit ad
ſucceſſorē ſiue fuerit expſſum nomē dignitatis ſeu nomē
ꝓprium ꝙ bene no. ⁊ quottidie allegaṫ iſte vſi. ad hoc.ſ.
195 † ꝙ iudex delegatus pōt cognoſcere in dubio de validita
te reſcripti.vnde ſi opponiṫ exceptio ſurreptionis ꝯ̄ reſcri
ptū iudici delegato ipſe dȝ eſſe iudex huius incidētis.Fa-
cit qđ habeṫ in.l.ſi quis aliena.ff.de iudi. ⁊ in.l.ij.ff.ſi qs
196 in ius vocatus.⁊ in cle.i.de reſcrip.⁊ in.c.fi.ꝭ.co. ¶ † Cir
ca hūc paſſum doctores ponunt hic caſus in qbus iudex
non pōt cognoſcere an ſua ſit iuriſditio ⁊ ēt caſus in qui-
bus cognoſcere pōt.ꝓ̄mus caſus eſt ī quo cognoſcere nō
pōt ſi opponaṫ exceptio q̄ ſigillat ⁊ infamat ipſū delega
tum.puta qꝛ opponiṫ ꝙ eſt ſeruus vel excōicatus vł infa
mus vel qd ſimile hoc ſentit Jo.an.in.c.pia de excep.lib.
vj.⁊ expſſe Bar.in.l.qdam ꝯſulebant.ff.de re iudi. ⁊ do.
Anto.hic ⁊ alij ſcribentes.⁊ idem tenuit Pe. de ancha.
in.c.cū ſuper de offi.delega.⁊ ideo ſuperior de hoc cogno
ſcet ⁊ non ipſe iudex.ita tenuit Ange.in.d.l. qdam ꝯſule
bant.⁊ idem voluit in.l.ij.ff.ſi quis in ius vocatus. ⁊ ibi
allegat Inno.in.c.cum cōtingat de offi.delega. ⁊ in.c.ex

parte de vbo.ſigni.⁊ Spec.in ti.de exceptionib'.§. nunc
videndū vſi.ij.quero de his exceptionib'.ſed Hoſti.vt re
197 fert Jo.an.in.d.c.pia.dicit† ꝙ vbi opponiṫ ꝯ̄ ordinariū
dȝ addiri ſuperior qui de illa cognoſcat ſed vbi ꝯ̄ delega
tum debent eligi arbitri.allegat.c.ſuſpitionis de offi. de-
leg.⁊ ſic equipat exceptionē ſuſpitionis exceptioni ꝙ eſt
infamis.Sed iſta non vṫ bona equipatio qꝛ ſi recuſaṫ de
legatus inferioꝝ a papa recurriṫ ad delegātem. vt in.c.ſi
contra de offi.deleg.lib.vj.ſed ſi eſt delegatus pape recur
ritur ad arbitros.vnde dicit Jo.an.ibi ꝙ extra caſus ex-
preſſos in iure nō eſt recurrēdū ad arbitros.vnde cū nō
ſit expſſum ꝙ recurraṫ ad arbitros qñ opponiṫ ꝯ̄ delega
tū exceptio infamās eū ergo ⁊c.Et ideo Inno.in.c.cum
ſuper de offi.delega.tenuit ꝯ̄riū.ſ. ꝙ non recurreṫ ad ſu
periorē nec ēt recurreṫ ad arbitros ſed ipſemet iudex ha-
bebit de huiōi exceptione cognoſcere ⁊ erit practica ſm̄
eum qꝛ aut iudex illam amittet.⁊ tūc pars hēbit intentū
qꝛ in effectu ꝓnūciabit ſe in cōpetētem.Facit qđ no.in au
ten.habita.C.ne filius ꝓ patre.aut illam repellet. ⁊ tūc
poterit appellari ad ſuperiorē coram quo hoc diſcutieṫ.
⁊ ꝓ hoc faciat qꝛ non vṫ applicari iuriſditio a iudice nū
ſi appelletur ab eo.vt pulchre dixit Innо. in.c. cum ſpāli
de appel. Joā.de imo.in repeti.l.qdam ꝯſulebant cōcor-
dat opiniones qꝛ aut pars dicit dn̄e nō poteſtis eē iudex
qꝛ eſtis ſuus vel excōicatus.⁊ ad hoc nō poteſtis cogno
ſcere ēt iure ꝓhibente.⁊ tūc ꝓcedat dictū Inno. argu.d.
l.ſi quis ex aliena.Miror de iſto hoīe qꝛ lex ſi qs ex alie-
na loqṫ in ordinario ⁊ ipſe extēdit eā ad delegatū ⁊ quo
ad iſtam exceptionē differt an ſit ordinari' vel delegat'
vt dixi.⁊ per ꝯ̄ns deficit in ſuo ſalutari aut pars dicit dn̄e
nō poteſtis eſſe iudex qꝛ eſtis infamis ⁊ de hoc nō pote-
ſtis cognoſcere qꝛ eſtis ſuſpectus.⁊ ꝓpter hoc in hoc ar-
ticulo vos recuſo.tūc ꝓcedat dictum Bar.⁊ alioꝝ. Sed
certe iſta ſua dr̄ia videṫ eſſe verbalis ꝙ eſſe non dȝ.c.com
miſſa de elec.lib.vj.cū ſimi.nam opponēdo illum eē incō
petētem vṫ opponere ēt ſuper iſto incidenti.ſed dn̄s Dñi
198 cus in.d.c.pia.dicit† ſi exceptio eſt notoria.tūc ſufficiat ſo
la ꝓpoſitio abſqȝ ꝓbatione.⁊ iſto caſu nō cognoſcet ipſe
met iudex.⁊ ita dicit ꝓcedere dictū Inno.in.d.c.cū ſuper
allegat ꝙ habeṫ in.c. qm̄ de filijs pſby. aut exceptio non
eſt notoria ſed eſt occulta.⁊ tūc ipſe iudex poterit cogno
ſcere ⁊ ꝓnūciare ex quo nō opponiṫ exceptio funditus ex
cludens habitū iuriſditionis ſed tm̄ exercitiū iuriſditiōis
impediēs qꝛ ex quo eſt iudex ⁊ vertitur in dubiū de exer-
b citio iuriſditiōis tm̄ pōt cognoſcere an ſua ſit iuriſditio[b]
⁊ allegat tex.iſtum nec ab eo diſcedi pōt niſi ꝑ viam ap-
pellationis.c.vt debitus de appel. ⁊ ita reſidet dicit hanc
ꝯcordiā habuiſſe a ꝓceptore ſuo do.Anto.in.d.c. cū ſup.
Tu pondera qꝛ iſtud dictum non fuit do.Anto.imo fuit
Hoſti.⁊ de hoc allego vobis gl.magiſtrā in.c. ſtatutū in
prin.in vbo copia peritoꝝ.ꝭ.eo.in.vj.vbi glo.referēs opi.
Hoſt.dicit niſi euidenter eēt notoriū ꝙ ibi eſſet copia pi-
199 toꝝ ⁊ ſic formaliter dicit† ꝙ vbi exceptio eēt notoria non
eēt opus recurrere ad arbitros vel ad ſuperiorē vel ad ip
ſum iudicē eo caſu quo ad ipſum eēt recurrēdū.⁊ allegat
c.ꝯſuluit de appel.Eſt ergo admiratione dignū ꝙ iſti pa
tres apropriauerit ſibi opi. Hoſti.⁊ eo magis qꝛ relata ē
in loco ſatis notorio.Scđo cōſidera aliđ qꝛ ſi Dñicus ⁊
do.Anto.intelligunt de exceptione ſuitutis adhuc dico
vobis ꝙ male loquūtur ⁊ illa exceptio ſuitutis nō ſolū
priuat iudicē exercitio iuriſditiōis ſed ēt priuat eum fun
ditus habitu ⁊ actu iuriſditionis.l.cū pretor.ff.de iudi.c.
ſciſcitatus.ē.c.⁊ per ꝯ̄ſ hēbit locū dictū eius ī exceptio
200 ne excōicationis vel ſimili. ¶ Tertio ꝯſidera† qꝛ ēt in ex
ceptione excōicationis male loquūtur qꝛ poſito ꝙ oppo
naṫ exceptio excōicationis nō notoria ꝯ̄ ipſum iudicē di-
co ꝙ iudex nullo modo cognoſcere pōt an ipe ſit excōica
tus.⁊ eſt rō qꝛ iudex illo caſu ꝯſtituit ſe aduerſariū. ⁊ iō
nō poterit de hoc diſcernere ⁊ de hoc allego vobis glo.
magiſtrā in.d.c.ſtatutū in v.copia peritoꝝ.ibi ego credo
ꝙ cum iudex

a ¶ Deus hoc ſingulare dictū etiam ſm̄ theologos verū eſt. Nam ſolus dn̄s nouit occulta cordis ex ꝓphetico dicto. mali aūt demones ex accidentib' extrinſecis futura diſcurrūt vaticinanṫ. ⁊ aliquo mō cordis ſecreta rimantur vt tenent theologi vide de h̄ emi nētiſſimū ꝓceptorē meū in multis locis.

b. ¶ Juriſditio. Adde ad mā ultra o:s Fel.nouiſſime ſcribētem hic colū. xij. circa mediū ver. an ſua ſit iuriſditio q more ſuo oia cōgerit q̄ ad rē faciūt.vide ipm̄ oio qꝛ diſcurrit ꝑ oeſ fere caſus.

ꝙ cum iudex ſe ꝯſtituit aduerſariū tūc locū bēant ſupra
dicta. ⁊ ideo dicebat Bal. in. l. ſi quis ex aliena. ff. de iudi
201 cijs. †ꝙ qñ eſt diſceptatio inter ptes de iuriſditōe iudicis
tūc iudex cognoſcit ſed ſi diſceptatio eſt īter iudicē ⁊ par
tem opponentē. tūc ipſe iudex nō poterit cognoſcere ⁊ rō
eſt qꝛ ꝓnūciaret in cā ſua ꝙ eē non dꝫ. l. i. C. ne quis in ſua
cā. ⁊ dicit hoc fuiſſe dictū Inno. in. c. ex parte in xp̄o de v̄
bo. ſigni. ſed iſto caſu queſtio eſt inter iudicē ⁊ ipſum op
ponentē dum opponit tu nō potes cognoſcere qꝛ es excō
municatus vr̄ ꝙ iudex nullo modo cognoſcet. ⁊ mirū eſt
ꝙ Bal. nō viderit glo. in. d. c. ſtatutū. Item pondera ali
ud ſi exceptio excōicationis eſt notoꝛia dicunt Dñicus ⁊
do. Anto. ſufficere ſolam ꝓpoſitionē nōne erit neceſſaria
ꝓnūciatio ⁊ declaratio iuxta no. in. c. ad noſtrā de iureiu
rādo. ⁊ in. l. emptoꝛē. ff. de actio. emp. ⁊ per Bart. in. l. is
cui. ff. de v̄bo. obli. Quis ergo erit q hanc declarationē fa
ciet ⁊ diminute ambo locuti ſunt. ¶ Nunc v̄o eſt viden
dum an ſit tenēda opi. Inno. in. d. c. cū ſuper. an opi. Ho
ſtiē. Bar. ⁊ ſequaciū. Pet. de ancha. in. d. c. cū ſuper. ma
gnifacit doctrinā Bar. in. d. l. qdam ꝯſulebant ⁊ cum ea
tranſit dānata opi. Inno. nihil tñ de nouo allegat pro do
ctrina Bar. Ego ante oīa ꝯſidero ſingu. dictū Joā. an. in
202 d. c. pia. vbi tradidit doctrinā ſtupēdam †ꝙ arbitri iuris
nunꝗ̄ eliguntur niſi in caſibꝰ exp̄ſſis in iure ꝙ dictū ſi eēt
verū deiceret in ꝓfundum doctrinā Hoſti. ⁊ alioꝝ qꝛ cū
in caſu huius heſitationis nō ſit exp̄ſſum in iure ꝙ eligā
tur arbitri. ergo nō poterunt eligi. ⁊ per ꝯñs opi. Hoſti.
mala eſt. nihilominus opi. Hoſti. ⁊ Bar. vr̄ ipſa veritas
indubitata ⁊ moueoꝛ hoc modo vbicūqꝫ eſt eadem equi
tas ſeu maioꝛ vt eligant̄ arbitri que eſt in caſibus exp̄ſſis
in iure vt in caſu. c. paſtoꝛalis. §. eo. ⁊ in caſu. c. ſuſpitiōis
203 de offi. delega. deuenitur ad electionē arbitroꝝ. †exceptio
enim a regula extendit̄ ad ſimiles caſus eiuſdem rōnis ⁊
equitatis. tex. eſt multū ſolēnis in. d. c. cū dilectus de ꝯfir.
vti. vel inuti. ⁊ glo. multū ſingu. in. l. i. C. de condi. inde. ⁊
ideo pōt allegari ſtupēdum dictū Jo. an. in. c. ſeries de te
204 ſtibꝰ. vbi dicit †regula eſt ꝙ poſt publicatū ꝓceſſum non
pſſit produci teſtes. c. fraternitatis de teſti. auē. q ſemel. C.
de proba. ſed in. d. c. ſeries. ponit̄ exceptio vt non hēat lo
cum regula in cā mr̄imoniali ſed an illa exceptio extende
tur ad ſponſalia vr̄ ꝙ nō. c. iurauit de proba. ipſe v̄o dat
205 doctrinā mirabilē †ꝙ vbi eēt eadem rō in ſponſalibꝰ que
eſt in mr̄imonio qꝛ ita agerct̄ de periculo aīe in ſponſali
bus ſicut in mr̄imonio. tunc exceptio a regula extendit̄ ex
idēitate rōnis de quo dicto exclamat do. Abb. in. d. c. iu
rauit. Sed in caſu noſtro maioꝛ equitas reſultat vt eligā
tur arbitri eo caſu quo opponit̄ iudici exceptio ſuitutis i
famie excōicationis vel ſimilium ꝗ̄ qñ opponit̄ exceptio
ſuſpitionis vl̄ qñ opponit̄ exceptio ꝙ iudices dati i ſcdis
lr̄is debēt cognoſcere ⁊ nō iudices dati in p̄mis lr̄is ⁊ tñ
in illis caſibꝰ eligent̄ arbitri. vt i. d. c. paſtoꝛalis. ⁊ in. d. c.
ſuſpitionis. ergo multofoꝛtius in caſu nr̄o debent eligi ar
bitri ⁊ in indiuiduo dico fore gl. in terminis in. d. c. ſtatu
206 tum. in glo. in v̄bo copia peritoꝝ †que glo. querit ſi dubi
tatur an locus ſit inſignis eligent̄ ne arbitri ⁊ dicit ꝙ ſic
⁊ allegat. d. c. paſtoꝛalis. §. eo. allegat ēt. d. c. ſuſpitionis.
ecce nūc qualiter non eſt iure exp̄ſſum ꝙ qñ dubiū eſt an
locus ſit iſignis recurrat ad arbitros gl. decidit ibi ꝙ ſic
⁊ allegat. d. c. ſuſpitionis. ⁊. c. paſtoꝛalis. ⁊ per ꝯñs extē
dit exceptionē. ⁊ eſt rō qꝛ in vtroqꝫ vertit̄ eadē rō ⁊ eadē
equitas. Ecce nūc qualiter iſta ponunt gladiū ꝯ opi. In
no. ⁊ ſequaces. Subdit poſtea ibi glo. niſi euidenter eſſet
notoꝛiū ꝙ ibi eſſet copia peritoꝝ ⁊ iſtud voluit Hoſti. ⁊
ſic pro eo ꝙ dixerat poſt do. Ant. eſt glo. ibi vt ſupius ap
perui. Et pondera qꝛ dicit qꝛ requirit vt nō ſolum ſit no
toꝛiū ſed euidenter ſit notoꝛiū qꝛ nō bene locutus eſt do.
Anto. ⁊ Dñicus cum dicunt ſi exceptio eſt notoꝛia. Sub
dit poſtea ibi glo. ego credo ꝙ cum iudex cōſtituit ſe ad
uerſariū. tūc locum habeāt ſupradicta ſed ſi ꝯtentio dū
taxat eſſet inter partes iudex de hoc cognoſcere ⁊ ꝓnūcia

re poteſt qꝛ videmus ꝙ pronūciat an ſua ſit iuriſditio ꝙ
eſt plus. ⁊ allegat iſtud. c. ſuper lr̄is. ⁊ per ꝯñs in caſu no
ſtro cum iudex faciat ſe aduerſariū in talibus exceptioni
bus recurret̄ ad ſuperioꝛem vel ad arbitros agitur enim
de ſalute iudicis ꝙ pronūciet ſe liberū. Faciat quod vo
luit Innoc. in. d. c. ex parte in xp̄o ⁊ glo. in. d. l. ſi quis ex
aliena. ⁊ vide ēt Bar. in. l. ij. ff. ſi quis in ius voca. nō ierit
vbi voluit ꝙ ēt in alio caſu ſunt eligendi arbitri de quo
207 dicā inferius. †Scdus caſus eſt qñ ex exercitio iuriſditio
nis pōt appellari cōmodū pecuniariū ipſi iudici vꝫ certa
decima vel alique ſpoꝛtule quo caſu non pōt cognoſcere
an ſua ſit iuriſditio. ita dixit Bar. in. l. qdaꝫ ꝯſulebant. ff.
de re iudi. allegat glo. ad hoc ſingularē in. l. de iure. ff. ad
municipales. ꝙ dictū non vr̄ verū per id qđ habet̄ in. §. ne
aūt. in auē. de iudicibꝰ vbi delegati recipiunt ſpoꝛtulas ⁊
ſic cōmodū pecuniariū ex exercitio iuriſditionis. ⁊ tñ p̄nt
iudices cognoſcere an ſit ſua iuriſditio vt hic eſt tex. ergo
glo. illa nō dicit verū tale enim cōmoduꝫ non īpedit qꝛ p
illud non reddit̄ ſuſpectus alicui ptium quo ad iuſtitiam
miniſtrādam in cā principali que rō ceſſat in exceptione
recuſati rōne ſuſpitionis cū illa reddat iudicē ſuſpectum
etiā in cā principali. ⁊ ideo tūc non poterit cognoſcere ⁊
etiā faciat qꝛ ipſe p̄ncipalis hēat iudicare an ſua ſit iuriſ
ditio non aūt ſuper ipſo cōmodo hꝫ p̄ncipalr̄ ꝓnūciare.
ideo cū primū principale ſit p̄miſſum non dꝫ attēdi iſtud
acceſſoꝛiū ꝙ venit in ꝯſequētiam ipſiuſ p̄miſſi. argu. eoꝝ
208 que no. in. l. i. ad fi. ff. de aucto. tuto. †vbi quis pōt interpo
nere auctoꝛitatē ad ſuū cōmodū ſi tale cōmodū veniat in
209 cidenter ⁊ nō principalr̄. †idē dicimus in legatario q po
teſt teſtificari pro teſtō ⁊ tñ agitur ad eius cōmodū inci
denter ⁊ nō principaliter. l. qui teſtō. ff. ō teſta. inſti. eodē
§. legatarius. ita tenuit do. me. Joā. de imol. in repeti. d.
l. qdam ꝯſulebant ⁊ aliud nō dixit. ſed Bart. in. d. l. ſi qs
ex aliena. tenuit glo. d. l. de iure quaꝫ glo. dixit eſſe ſingu
larē. ⁊ idem Bar. in. d. l. de iure ſequit̄ illam glo. ⁊ ideo p̄
ſes in caſu illo cognoſcit qꝛ nullum cōmodū pecuniariuꝫ
210 ꝯſequit̄ quā glo. dicit eē mirabileꝫ †ꝙ qñ iudici acquirit̄
decima pars litis ꝙ ipſe nō poterit cognoſcere aut ſit iu
dex cōpetēs ſed dꝫ cognoſcere alius ſed nō declarauit qs
erit ille alius. ⁊ ita dicit debere determinari ꝙ hr̄ in. d. l.
ſi quis ex aliena. ⁊ in. l. ij. ff. ſi quis in ius voca. nō ierit te
nementi hoc qꝛ nos loqmur hic in iudice delegato ⁊ ip
ſe dicit hoc ꝓcedere ēt in oꝛdinario. ⁊ lꝫ exp̄ſſe hoc nō di
cat tñ ego hoc colligo ex lege ꝗ̄ allegat ⁊ ꝓ certo elegās
211 dictū eſt †qꝛ fauoꝛabilioꝛ eſt iuriſditio oꝛdinaria ꝗ̄ dele
gata. vt no. in. c. i. de reſcrip. in. vj. tñ idem erit in vtroqꝫ ſꝫ
idem Bar. in. d. l. ij. allegat glo. ꝓ ſinglari in. d. l. de iure
refert Rofredū in ſuis libellis tenere ꝯ̄rium qꝛ lꝫ in con
ſequētiam hēat cōmodū ſpoꝛtularū tñ non agitur princi
paliter de hoc cōmodo ſed in ꝯſequētiam ſicut dicimus i
legatario vt eſt dictū ⁊ ꝯ illam glo. tenuit Pet. ⁊ Jaco.
212 butri. ſed opinionē glo. plus dicit ſibi placere. †nam vide
mus ꝙ rōne alicuius affectionis lꝫ ad iudicē nō ſpectet
cōmodū vel incōmodū tñ dicit̄ iudex incōpetens. puta ſi
eſt ꝯſanguineus vel fuit aduocatus. l. q iuriſditioni. ⁊. l.
p̄toꝛ. ff. de iur. om. iudi. iō putat ꝙ de iure eius nō ē cogni
tio ſed debere eligi arbitri vel ſupioꝛ debebit cognoſcer̄
. l. fi. C. de iudi. tñ i qbuſdā locis de ꝯſuetudine hoc nō ſer
uat̄. iō ſeruāda ē ꝯſuetudo ſm Bar. ibi ⁊ aliud nō dicit.
⁊ ſic ſentit Bar. ꝙ iſto caſu debēt eligi arbitri ꝙ hñ no. ꝯ
Jo. an. in. d. c. pia. vt dixi in p̄cedēti caſu Pe. de anch. in
ſuis repoꝛtatis in. d. l. ſi quis ex aliena. ⁊ in. d. l. ij. trāſiuit
cū opi. glo. ⁊ Bar. ⁊ idem ēt tenuit hic in ſua lectura. idē
etiā tenuit Ang. in. d. l. ij. ⁊ ad. d. l. qui teſtō. ⁊ ad. d. §. le
gatarius. rñdet ibi Ange. ꝙ ille leges loquūtur in teſta
mentis ⁊ ſic nō obſtant. nā ⁊ ſimplex affectio remouet iu
dicem. vt. l. p̄toꝛ. ff. de iuriſdi. oīum iudi. ꝙ nō eſt ita in te
213 ſte. ⁊ per hoc dicit †ꝙ ſi dñs petit a me rem feudalē ⁊ ego
nego eſſe feudalē ꝙ ipſe non poterit de ipſa cā cognoſce
re. allegat dicta per Inno. in. c. ceterum de iudi. Tu vide

tex. de hoc in.c.i.in ti.an apud iudicem vel curiã dñi qđ
feudi debeat terminari.ꝛ in.l.imperialē.§.pterea cl.ij.đ
114 ꝓhi.alie.feudi p Fede.idem dicit Ang.†ſi iudex dicit ali
quē ſibi ſubditū ꝛ ſolum de hoc cōtendiť vel abbas dicit
monachū ſuū eſſe ꝛ pſes dicit eſſe ſuū ſubditū hoc cāu co-
gnoſcet ſuperior.ꝛ allegat no.in.d.l.de iure ꝛ ita reſidet
Certe ſi ponderenť exēpla Angeli ipſe non tȝ opi.glo.ꝛ
Bar.imo ipſe loqtur qñ ꝑncipaliter ꝯtentio eēt cum iudi
ce.ita ꝓprie ꝓcedunt exēpla poſita p eum. Sed qñ ꝯten-
tio eſt inter ptes ipe vr̄ ſentire ꝯtrium eius ꝙ voluit Bar.
ꝛ glo.illa.ꝛ ſic Angel. vnū voluit dicere ꝛ per exēpla te-
115 nuit ꝯtrum.ſed Bal.hic colligit†ꝙ iudex pōt incidēter ꝓ
nūciare ſuū eſſe territoriū ꝛ p hoc nō acqrit ius territorij
ſed ſimplex ius foriꝰ in illa cā.ita dȝ intelligi dictū Inno.
ſm eum ſicut de ꝓrogatione nō fit maius territorium ſed
cauſe cognitio ampliať ꝛ efficiť de illo foro iuri publico
ptāte iudiciū ꝯfirmata ꝛ aliud nō dicit. Sed poſtea poſt
116 duas colūnas in vſi.†ſed pone inqſitor dicit maleficiū cō-
miſſum in tali loco quē aſſerit eē de ſuo territorio an po-
terit cognoſcere vr̄ ꝙ nō qꝛ cognoſceret in re ꝓpria.ꝛ al-
legat in argu.glo.d.l.đ iure q̄ȝ reputat ſingularē. poſtea
dicit ꝙ veritas eſt in ꝯtrium qꝛ ſi eſt dubiū an ille locus ſit
de territorio pōt cognoſcere ꝛ ꝓnūciare.allegat Innoc.
non tñ ꝑiudicabit alteri iudici dicenti eē de territorio ſuo
vel qꝛ par in parem non hȝ imperiū vel qꝛ ille q vere ꝑeſt
territorio maior eſt.vt eſt glo.ſingu.in.l.apud.ff.de manu
miſ. Item qꝛ nemo pōt adiudicare ſibi territoriū alienū
l.cū vnus.§.ſi quis.ff.de bonis aucto.iudi.ſed idem Bal.
in.d.l.ij.ſi quis in ius refert docto.dicere ꝙ aut ē queſtio
emergēs ſup iuriſditione ꝛ ſemp cognoſcere pōt qꝛ nō vi-
deť eſſe qđ inter ptem ꝛ iudicē ſed inter ipſos litigātes.
Aut qſtio ꝑncipalis eſt ſup ipſa iuriſditiōe. ꝛ tūc non po-
terit ipſe iudex cognoſcere.l.i.§.p hanc.ff.de rei ven. ꝛ ex
117 his dicit appere†ꝙ cōmodū ſportulaꝝ vel aliđ cōmodū
a incidēter ꝓueniens iudici nō reddit eum ſuſpectū qñ poſ-
ſit ꝓnūciare de iuriſditione incidēter argu.d.l.i.de auct.
tuto.ꝛ.d.§.legatarius.ꝛ iſtam dicit eē ipſam veritatē.Et
118 ſubdit Inno.dicere in.c.ex pte in xp̄o de verbo.ſigni.†ꝙ
vbi qđ ꝑncipalis eſt de iuriſditione lȝ ipſe nō poſſit p viā
iudicis ꝓnūciare tñ p viam facti ſi ſua iuriſditio eſt noto
ria pōt eā defendere mouendo bellum.ſed idem Bal.in
c.i.in ti.an apud iudicē vel curiā dñi in vſib⁹ feu.ſic diſtin
guit aut eſt qđ tangens ꝑiudiciū iudicis ſeu dñi.ꝛ tūc nō
cognoſcit de ipſa aut nō tangit ꝑiudicium eius.ꝛ tūc ipſe
119 pōt cognoſcere.allegat ad hoc no.in.d.l.de iure.†naȝ iu-
dex repelliť non ſolū ꝓpter intereſſe ipſius totale ſed ēt ꝓ
intereſſe pticulare burſale ipſius iudicis cauēdum eſt tñ
ſm Bal.ibi qꝛ loquiť ibi qñ eſt dubiū de iuriſditione ſed
qñ eſt certū non repelliť ordinarius ꝓpter cōmoda vel in
cōmoda ꝯtus vel delicti.allegat.l.q iuriſditioni.ff. de iu
riſdi.oium iudi.ſed qñ eſt dubiū de iuriſditiōe non pōt in
caſu dubij ꝓnūciare ſe iudicē.ꝛ ita dicit fore intelligēdaȝ
notabilē glo.d.l.de iure.allegat ēt ibi Bal. glo.Io.an.
in.c.ſtatutū in vſi.copia peritoꝝ de reſcrip.in.vj.ſed idem
Bal.in.l.imperialē.§.pterea cl.iij.de ꝓhi.alie. feu.p Fe-
deri.cōmemorauit glo.d.l.de iure.ſed dñs Anto. hic di-
cit temperandū fore dictū gl.d.l.de iure.deberet enim cō
ſiderari quantitas ſportulaꝝ an eēt valde magna vel par
ua.Facit qđ habeť in auč.niſi breuiores.C.đ ſen. ex picu.
reci.Item eēt ꝯſideranda qualitas iudicis an eēt talis ꝑ-
ſona q̄ veriſimiliter nō moueret ad ꝓnūciandū ꝓpter ta-
120 le cōmodū.facit ad h.c.ꝛ ſi qđnes de ſymo.†vbi magnuȝ
munus dr̄ eſſe paruū reſpectu ꝑſone.facit.l.illicitas.§. ne
tennis.ff.de offi.preſi.vbi porcellus dr̄ eſſe occulus ruſtici
vt ibi eſt glo.facit gl.in.l.ſed ſi ſuſceperit.al's in.l.fideicō-
miſ.ff.de iudi.vbi ꝑnceps donando duo milia dr̄ donare
paruū munus.facit.c.ij.de ope.noui nūcia.vbi probať de
bonitate hoīs.ꝛ ita reducit ad ꝯcordiam do.Anto.iſtas
opiniones.ꝛ cuȝ eius ꝯcordia trāſeunt hic Abbas ſiccu.
ꝛ Io.de imo.ſed idem Io.in.d.l.qdam ꝯſulebāt referēs

a ¶ Sportularū. Adde ad hoc d.Abb. ꝛ Imo.hic dicētes in hoc debere attēdi q̄ȝtitatē ſportularū ꝛ q̄litatē iudicis.ar.c.ex di ligēti de ſymo. ꝓ quo vide ēt d. Ale. đ imo. in.l. ij. ſi qs in ius. ꝛ ibi oēs ſcribētes quos adducunt des nouiſſimi hic.

b ¶ Pñcipaliter.Ergo a ꝯtrio ſenſu vbicūq̄ aliqđ cōmodū ſeu itereſſe ſiue totale ſeu partiale cōcerneret ipm iudicē ꝓculdubio repelliť.ꝛ elegāter tȝ Bal.in c.i.an apud iudicē vel curiā qđ no.i practica.qꝛ milies tibi ad multa deſeruiet.

iſtam ꝯcordiā do.Anto.dicit ꝙ in practica ſeruareť opi.
Rofredi Petri ꝛ Iacobi butri.ꝛ ēt Cy.in.d.l.ꝑſcriptio
ne.¶ Et ex iſtis relati ſunt in mediū oēs qui ſup hoc paſ
ſu ſcripſerunt.Tu vo ante oia ꝯſidera ꝙ lȝ oēs allegaue-
rint glo.pro ſingu.in.d.l.de iure.ſed re vera glo.habetis
ſimilem ſi bene ponderetur in.d.l.ſi quis ex aliena.Scđo
ꝯſidera qꝛ licet Pet.Iaco.butri.ꝛ alij allegauerint ꝯtra il
lam gl.ꝙ legatarius pōt teſtificari pro teſtō certe iſta nō
eſt bona illatio ex eo qꝛ offm̄ iudicis eſt diuerſum ab offi
cio teſtis.vñ dixit glo.multū ſolēne.in.c.inſinuāte de offi.
121 delega.†ꝙ minor cā repellit iudicem a iudicādo q̄ȝ teſteȝ
a teſtificādo.nā quelibet ꝯſanguinitas repellit iudicem a
iudicādo ſed non repellit teſtem a teſtificādo.c.poſtremo
de appel.c.lr̄as de ꝑſump.ꝛ qꝛ edictū de teſtib⁹ eſt ꝓhibi
toriū.l.i.ff.de teſtib⁹.Ita formaliter dixit glo.in.d.c.inſi-
nuāte.ideo nō eſt mirū ſi cōmodū ꝓueniens incidēter nō
repellat teſtē a teſtificādo ſed repellat iudicē a iudicādo.
ꝛ p ꝯñs gl.illa repꝛhēdiť rōe inſufficiēti tene mēti qꝛ vſq̄
ad iſtos dies non fuit repꝛhēſa rō illoꝝ doctoꝝ. Sed cō
tra glo.d.l.de iure ego allego elegantē dictum relatuȝ a
122 Dy.in.l.ſi cui.§.ſi.ff.de lega.i.vbi p illum tex.probať†ꝙ
fideiuſſor pōt eſſe iudex i cā rei ꝑncipalis.ergo multo for-
tius poterit eē iudex qñ cōmodū ſibi aplicatur incidēter.
vnde tex.ſm vnum intellectū glo.in.l.ſi vt ꝓponitur.C.ſi
123 cer.peta.al's de reb⁹ creditis ꝛ iureiurā.ꝓbat ſingulr̄†ꝙ
arbiter incidēter pōt cognoſcere de cā liberali ꝛ certū eſt
ꝙ ꝑncipaliter cognoſcere nō pōt vt in.l. nō diſtinguem⁹
§.de liberali.ff.de arbi.Ecce nūc ꝙ iudex incidēter pōt ꝓ
nūciare ſuper eo ſup quo ꝑncipaliter nō poſſet.ꝛ iđ Bal.
124 in.l.i.C.de confeſ.in.xj.colū.dixit†ꝙ arbiter pōt cogno-
ſcere de cā ſpūali incidenter ꝙ dictū non eſt alibi ꝛ eſt no
125 uum ſm eum ibi.Facit ēt†qꝛ vbicūq̄ cōmoduȝ nō venit
b principalr̄ ſed incidēter nō eſt attēdendum.ꝛ allego vo
bis ſtupēdum dictū do.Bal.in.l.i.§.huius ſtudij.ff. de iu
126 ſtitia ꝛ iure.vbi†dixit interrogať teſtis an cōmodum ſpe
ctet ad eum ipſe rñdet ꝙ non qđ valet dictū eius dum il-
lud cōmodū ſpectet ad eum in ꝯſequētiam ꝛ non ꝑncipa
liter.ꝛ ideo dixit tex.in.l.ſi ſponſus.§.donationis.ꝛ.§.ge
127 neraliter.ff.de dona.inter virū ꝛ vxo.†ꝙ maritus pōt do
nare vxori in ꝯſequētiaȝ ꝛ non ꝑncipaliter.Et ſi opponiť
eſſe iudicem eſt honor.c.vt debitus honor de appel.l.om
nē honorē.C.qñ ꝓuoca.non eſt neceſſe.glo.in.c.ſi ꝯ vnuȝ
de offi.delega.lib.vj.ꝛ per ꝯñs non ſolū agitur de cōmo-
do ſed de honore qꝛ ad hoc pōt dari accōmodata reſpō-
128 ſio†munus iudicādi eſt honus neceſſariū principalr̄.lȝ in
ꝯſequētiam ſit honor.ita ꝓbat tex.in.l.munex.§.iudican
di.ff.de mune.ꝛ hono.c.paſtoralis de offi.deleg.ergo iſta
oppoſitio nulla eſt.Iteȝ faciat qđ no.per oēs in.c.ex pte.
de vbo.ſigni.ꝛ Bal.in.l.i.C.ne quis in ſua cā.vbi dicunt
129 †ꝙ epus pōt eſſe iudex in cā ſue eccleſie.ꝛ tñ agitur de cō-
modo ipſius epi ſed illud cōmodū venit incidenter.Ecce
nūc ꝙ quis pōt eſſe iudex.lȝ agať de cōmodo ſuo incidē-
ter.tñ ego longe miror de vno vȝ iſte text.loquiť in iudice
delegato ꝛ docto.oēs ēt loquūtur in iudice ordinario nō
130 ne eſt ſomniū diſceptatio tantoꝝ patrū.†De legato enim
non debenť ſportule.c.cū ab omni de vita ꝛ hone.cleri.c.
ſtatutū.§.i.de reſcrip.in.vj.¶ Et ſi mihi dicať amice iſta
decretalis emanauit ad interꝑtationē.d.l.ꝑſcriptione.er
go hȝ locum in caſu in quo loquiť illa lex interpꝛtata.l. ni
hil.ꝛ ibi Bar.ff.de ꝯiungēdis cū emāci.libe.in auč.de fi-
lijs ante dotalia inſtru.natis in.§.i. ſed illa hȝ locuȝ in or
dinario.ergo ꝛ iſta decre.qꝛ ad hoc rñdeo ꝙ iſtud proce
dit quo ad cognitionē vȝ an ſit iudex cōpetens an nō. ſed
quo ad ſportulas ꝛ ſecus p.d.c.cū ab omni ꝛ ſimilib⁹.ꝛ
per ꝯñs ꝓcedit q̄ſtio de iure ciuili non aūt de iure canoni
co quo caſu tenendū eſt ꝙ poterit iudicare.ꝛ ad illud qđ
docto.dicebant de teſte ꝙ poſſint teſtificari vbi agitur de
cōmodo ſuo incidēter.Tu potes allegare.c.iſuper de te-
131 ſtibus.†vbi plams pōt eſſe teſtis in cā ſue eccleſie ꝛ null⁹
fauor eccleſie ibi exꝑimiť ꝛ certum eſt ꝙ in cōſequētiam
agitur de

agitur de cómodo plati. ꝛ allego glo. in. c. placuit. liij. q.
232 ij. quē voluit †qꝺ lȝ quis nó poſſit teſtificari in cā ſua dire
cte tñ per viam indirectā pót. ꝛ ēt allego illud qꝺ voluit
233 Cy. ꝛ Bald. in. l. dictantib⁹. C. de teſta. †vbi dixerunt ꝙ
córeus pót eſſe teſtis in cā córei. lȝ in ꝯſequētiā agatᷓ co
modo ſuo. allego ēt elegans dictū Jaco. butri. in. l. nó ſo
234 lum. §. queriẜ. ff. de procura. vbi dixit †ꝙ creditor pót eſſe
teſtis in cā ſui debitoris. ꝛ tñ in ꝯſequētiam agitur de cō
235 co mó ipſius creditoris ꝛ iſta menti comēda. ❡ †Terti⁹
caſus eſt qñ exceptio defect⁹ iuriſditionis piter ꝯcurrit in
illo incidēti ſicut ꝯcurrit in illo pᷓncipali exemplū ſi oppo
no ꝙ iudex eſt minor vel furioſus vel mulier vel aliū de
fectum nature patiaẜ. nā iſte exceptiōes ſicut repellunt eū
a pᷓncipali negocio ita excludunt eū ab iſto incidēti vt nó
poſſit cognoſcere an ſua ſit iuriſditio. ꝛ iſta ē rō quare iu
dex allegatus ſuſpectus non pót cognoſcere ſup ſuſpitio
ne ſed eligunẜ arbitri. vt in. c. ſuſpitionis de offi. deleg. qꝛ
ſicut eſt ſuſpectus in pᷓncipali ita ꝛ in iſto incidenti. ita di
xit Inno. in. c. prudentiā de offi. dele. ꝛ Bar. in. d. l. qdaȝ
ꝯſulebant. ꝛ eū ſequiẜ ibi Ange. ꝙ iſto caſu eligenẜ arbi
tri p. l. fi. C. de iudi. ꝛ. c. paſtoralis. ꝫ. eo. ꝙ bene notabis
236 pro dicto Hoſti. ꝙ ſuperius rettuli in pᷓmo cāu. †Ponit
etiā exemplū Ang. ſi oppōneret ꝙ iudex eēt laycus ꝛ cō
uentus eēt clericus vel cā eſſet ſpūalis. qꝛ tunc non poſſet
pnūciare ſe iudicē. c. tuam de ordi. cogni. c. lator qui filij
237 ſint legi. c. ſi iudex de ſen. excō. in. vj. †Sed qd ſi talis exce
ptio infamie aut ſuitutis aut ſimiliū non fuit oppoſita ꝛ
fuit pceſſum corā eo tenebit ne pceſſus ꝛ ſnīa inde lata p
eum ppter cōem opi. dic ꝙ ſic p. l. ſi arbiter. C. de ſen. ꝛ in
terlo. oium iudi. ꝙ pcedit ēt ſi fuerit delegatus ad vnam
cām tm̄ vt eſt caſus ſingu. in. d. l. ſi arbiter. lȝ Inno. tenue
238 rit ꝯtrium ꝛ nó bene in. c. cū dilecta. ꝭ. eo. †Sed qd ſi dubi
um erat an iudex eēt maior vel minor ꝛ ſine ꝯſenſu ptiū
tulit ſnīam ſup pᷓncipali nó pnūciando ſup incōpetentia
Bar. in. d. l. qdam ꝯſulebant tȝ pceſſum fore nullū lȝ par
tes ex poſtfacto ꝯſenſerint litigare ꝙ pcedit qñ erat no
toriū illum fore minorē. ſecus ſi cōmuni opi. reputabatur
maior lȝ poſtea reperiaẜ ꝯtrium ſnīa inde lata tenebit per
d. l. ſi arbiter. hoc voluit Inno. in. c. ſciſcitatus. ꝫ. eodem.
239 ❡ †Quartus caſus ē qñ opponiẜ de totali fundamento
iuriſditionis ꝛ pprietate ipſius. puta opponiẜ ꝙ quis nó
c eſt poteſtas vel eps ipſe nó eſt cōpetens in hac cognitiōe[c]
qꝛ hȝ affectionē ad cām. qnimo cā eſt pprie ſua hoc volu
it Inno. in. c. ceterū. ꝭ. de iudi. ꝛ Bart. in. d. l. qdam ꝯſule
bant. faciat. c. i. in vſib⁹ feu. in ti. an apud iudicē vel curiā
240 dn̄i qꝺ feudi termineẜ. ❡ †Quintus caſus eſt cuȝ agitur
non ſolū de nudo exercitio iuriſditionis ſed de pprietate
ſubiectionis. puta citatus dicit ſe eē exemptū ꝛ iudex ne
gat multa enim ſunt cōmoda ſubiectionis. ideo iudex eſt
241 ſuſpectus in hac cognitiōe. Pone exemplū †eps vult vi
ſitare aliqꝺ monaſteriū vt ſubiectuȝ ſed monaſteriū dicit
ſe exemptū certe non poterit eps de hoc cognoſcere ꝙ eēt
iudex in cā ſua ꝙ fieri nó debet. l. i. C. ne quis in ſua cā. ita
dixit Inno. in. c. venerabili de cenſi. Et ēt plus dixit Inn.
242 in. c. ex pte de verbo. ſigni. ad fi. ꝙ ſi exceptio eēt notoria
ꝛ citareẜ Abbas ad inſtātiam alterius ꝙ nó tenereẜ cō
parere ex quo p exemptionē ipſo iure ſubtractus eſt a iu
riſditione epi ſecus ſi nó eſſet notoriū qꝛ tūc tenereẜ in du
bio cōparere ad allegādum pᷓuilegium exemptionis alᷓs
poſſet mulctari per. d. l. ſi quis ex aliena. Faciat qꝺ voluit
243 Inno. in. c. pterea de dilatio. ❡ †Sextus caſus eē poſſet
qñ eſſet notoriū eum nó eſſe iudicē vel ſaltem ſciret ſe nó
eſſe iudicē. tūc enim nó poſſet in cā pcedere. c. ſi duob⁹ de
244 appel. ❡ †Septimus caſus eſt qñ iudex ſe ingerit ita ꝙ
ꝯtendit pro iuriſditione. ita ſi eſſet pars. nā ex hoc reddiẜ
ſuſpectus ꝛ nó poterit pnūciare. argu. l. que oia. ff. de pro
cura. iſta eſt glo. ſingu. ꝛ vnica in. c. ſtatutū in prin. in ver.
copia peritoꝝ. ꝭ. eo. lib. vj. Et p hoc inferẜ ad qōnem vtilē
245 †iudex pcedit ex ſuo officio ꝛ dubiū eſt de iuriſditiōe. an
poterit ſup hoc pnunciare ꝛ vr̄ ꝙ non qꝛ tenet locū ptis
ꝛ ſic vr̄ ſuſpectus p illam glo. dn̄s Anto. vr̄ inclinari ad
iſtam ptem ſed eam nó firmat dn̄s Abbas hic tenet ꝯtriū
per. l. ij. ff. ſi quis in ius vocatus. que loquiẜ indiſtincte. ꝛ
per tex. ꝛ glo. in. c. cuȝ pſone de priuile. lib. vj. nec dici pót
ꝙ iſto caſu ſe ingerat cū teneaẜ ex officio ſuo pcedere. vt
in. c. qualiter el. ij. de accuſa. ergo ceſſat rō ſuſpitiōis qꝛ ſe
nó ingerit volūtarie. ſecus dicit qñ qꝺ eſt inter ptes ꝛ ipſe
aſſumit aſſertionē ptis ſtantis p iuriſditiōe ꝛ ita reſidet.
246 ❡ †Tu vō aliter dicas vȝ multi caſus expᷓſſi ſunt in iure
in qbus iudex pcedere pót ex officio ꝛ ſi nó pcedit nó te
neẜ in ſindicatu. vt eſt caſus multū ſingu. ꝛ ibi vide Bar.
in. l. ꝯſentaneū. C. quō ꝛ qñ iudex. ꝛ in cāu glo. que repu
tatur ſingularis in. c. ſi. ꝭ. eo. ꝛ qꝺ not. in. l. non qcqd. ff. de
iudi. in iſtis caſib⁹ dico dictū do. Anto. fore veriſſimū ſed
extra illos caſus pcedat dictū dn̄i Abba. nā in pᷓmo caſu
iudex ſe ingerit. ergo reputaẜ ſuſpectus ad pnūciandū ſe
iudicē. l. que oia. ff. de procura. ſcꝺo caſu nó ex quo exer
cet iuriſditionē ex neceſſitate officij. ❡ Octau⁹ caſus eſt
qñ duo iudices ꝯtendunt ſimul de iuriſditiōe qꝛ vnus ha
bet reſcriptū delegationis ꝛ eſt prius ipetratū. alter vō hȝ
reſcriptū delegationis ipetratū poſterius. Et opponit ſe
cundū reuocaſſe primum ſed pᷓmus iudex hoc negat nec
pn̄t ſuper hoc eē ꝯcordes. tūc enim eligenẜ arbitri. c. pa
ſtoralis. ꝫ. eo. Et iſta addite ad Angel. in. l. ij. ff. ſi quis in
ius vocatus. ꝛ ad. l. qdam ꝯſulebant. ❡ Venio ad glo.
in vᷓſi. forſan. ꝛ p eius intellectu pót ſic opponere papa in
pᷓhemio pmiſit nó dimittere nos in dubio. idem fecit im
247 perator in. §. qbus in pᷓma cōſti. C. †Sȝ hec dictio forſan[d]
d eſt nota icertitudinis ꝛ dubitationis. ergo ad qꝺ glo. ta
cite rn̄det vȝ ꝙ poniẜ affirmatiue ꝛ non dubitatiue. ꝛ ſic
iudex poterit cognoſcere ſi pᷓces vᷓitate nitanẜ. allegat. d.
l. ſi quis ex aliena. ff. de iudi. Sed re vera tex. ille loquiẜ in
iuriſditione ordinaria. ꝛ ſic nó loquiẜ in delegato. ꝛ per
ꝯn̄s tex. ille non pbat dictū eius. Item allegat glo. c. cuȝ
parati eſſemus. ꝭ. de appel. certe text. ille loquiẜ in legato
cardinali qui ēt hȝ ordinaria. c. i. ꝛ. ij. de offi. deleg. lib. vj.
248 †Et ſic aliqñ bonus dormitat omerus vt dixit Bal. in. l.
recuſari. ff. de acqui. here. Item de hac dictione forſan gl.
allegat ꝙ habeẜ in. c. admonere. xxiij. q. ij. ꝛ in. c. tue de p
cura. ſcribētes hic addunt glo. in. l. ſi duo debuerunt alle
249 gaſſe. §. i. ff. de arb. †que dicit ſub dubio forte rn̄dent ſepe
periti. Item allegant qꝺ no. glo. in cle. i. de appel. ego al
lego illud qꝺ pᷓclare dixit dn̄ica veritas ſcribiẜ apud Jo.
in euāgelio caplo. xiiij. ſi cognouiſſetis me forſitan ꝛ pr̄eȝ
meū cognouiſſcetis poniẜ ēt affirmatiue. Regulariter āt
poniẜ dubitatiue vt ſcribiẜ in illo Virgilii. in pᷓ eneidos
Veſtras forte p aures troie nomē it. Et allego gl. i. l. mu
tus in prin. ff. de procura. ꝛ in. l. in cōmodato. §. ſicut. ꝛ in
l. i. §. ſi. ff. de ſeruis. ꝛ tex. in. l. gallus. §. forſitan. ff. de libe. ꝛ
poſthu. ꝛ in. l. filiusfa. in prin. ff. ꝺ procura. ꝛ de peni. di. i.
quāobrem. ꝛ. l. item ſi verberatū. §. i. ff. de rei vend. ꝛ glo.
elegantē in. c. ij. ꝭ. de teſta. in qnta glo. ꝛ allego elegantiſſi
mū dictum Ange. in. l. in ſubſtitutione. ff. de vulga. ꝛ pu
pillari. vbi per illum tex. tradidit doctrinā cōſultor in cō
ſilijs ſuis rn̄det per verbum forte an ppter illud verbum
cōſilium illud reddatur dubium ꝛ decidit ꝙ non omnia
iſta potuiſſent allegare Moderni ſi ſudoribus incūbuiſ
ſent. Sed contra iſtam doctrinam allego text. in. l. i. in. §.
primo in verſi. niſi forte. ff. de rei vendica. ꝛ glo. ibi arguit
nōne ꝙ dicit ibi iuriſcōſultus repetitur in ſequenti verſi.
ergo eſt ſuperfluū glo. ibi reſpondet ꝙ non eſt ſuperfluuȝ
qꝛ primo iuriſcōſultuſ poſuerat ſub dubio forte ꝛ poſtea
ponit ſub certo. ꝛ ſic ille tex. cum glo. ſua deſtruit omnem
hanc doctrinam cōmunem gloſarum ꝛ doctoꝝ. ꝛ etiam
ſepe numero conſulendo dicimus circa confutandas opi
niones doctoꝝ ꝙ doctores loquūtur dubitatiue non aſ
ſertiue ꝛ affirmatiue ex quo vtuntur illo verbo forte. nec
obſtat illud quod dicitur in ſacro euangelio qꝛ illud ver
bum forſitan apponitur improprie ꝛ ſic affirmatiue ꝛ nō
250 dubitatiue. †Simile dicimus de hac dictiōe quaſi que eſt

c ❡ Cognitio
ne. Adde pro
deciſione diuſ
pᷓcedētiū ꝛ ſe
quētiū q. ꝛ ca
ſuū poſitoꝝ a
do. And. Fely.
hic in. col. xiij
circa fi. ver. re
gula fallit qui
p modū addē
di oia perſtrin
gēdo enucleat
ꝛ adducit do.
Andre. hic. ibi
oio videas q̄
ſing. loquitur.

d ❡ Forſan.
De iſta dictiōe
forſan vid car
di. in clemē. ij.
de electio. ꝛ vi
de Spe. in ti.
de diſpu. ꝛ al
leg. §. iiij. v. itē
cla. de dictiōe
forſitā vid gl.
Bal. ꝛ doct. in
l. in ſubſtitutio
ne. ff. de vul. ꝛ
pupil. ꝛ de di
ctione quaſi ꝺ
q̄paulo iſra lo
qtur. vide bar.
in. l. ꝯſtitutus.
ff. de act. ꝛ ob.
ꝛ in. l. fi. de ſic
ca. ꝛ Bal. in. l.
a caligato. C.
de nup. ꝛ dēs
ibi ſcribentes
poſt ipſuȝ.

nota improprietatis.vt in.c. prout de dolo ⁊ cõtu.⁊ in.c.
parrochianos de deci.⁊ tñ in euãgelio ponitur ĩproprie
prout nota veritatis vt ibi quaſi vnigenitus a patre.Fa
ciat ẽt qđ habet in.c.qñ frequẽter.§.qđ ſi forſan. vt lite nõ
ↄteſta.⁊ glo.in.d.l.in ſubſtitutione.Nec obſtãt iura pal
legata q2 ad ea põt rñderi q2 ꝓcedunt qñ illud verbum
procedit a iuriſcõſulto.tũc enim eſt nota affirmationis ⁊
nõ dubitationis per id qđ habet in.d.§.qbus.Sed iſta nõ
vr̃ eſſe bona rñſio per id qđ habet in.d.l.i.§.i.ff.de rei vẽ
dica.vbi glo.voluit ꝙ iuriſcõſultus fuerat locutus dubi
tando poſtea võ locutus eſt affirmatiue.Certe iſta nõ eſt
bona rñſio per.d.§.qbus.⁊ per tex.in.l.i.in verbo ni fal
lor.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ ideo dicẽdum eſt ꝙ ibi iuriſcõſult⁹
locutus fuit affirmatiue ⁊ declarat ꝙ verbum forte appo
ſitũ a legiſlatore apponit affirmatiue.⁊ per ↄñs nõ eſt ſu
perfluus.⁊ ideo reputo illum tex.meliorẽ de iure ꝙ vbū
forte expſſum a legiſlatore apponit affirmatiue ſ3 ſi expri
matur a ↄſultore ꝙ ponat affirmatiue hoc nõ reperio iu
re expſſum quid dixerit glo.in.d.l. ſi duo. ⁊ etiam Jo.de
imo.in.d.l.in ſubſtitutione.⁊ ideo vr̃ mihi dicẽdum attẽ
dendã eſſe ↄſuetudinẽ doctoꝝ ↄſulentiũ q2 ſi qñ cõſulunt
rñdent ꝑ verbum forte vt videt reſpondere affirmatiue
251 al's ſecus.⁊ allego ſimile † notarij conſueuerunt apponere
cl'as codicillares in teſtamẽtis ꝙ videant rogati a teſta
torib⁹ apponere tales cl'as per tex.ſingu.in.l.gñaliter.C.
de fideiuſ.licet Bar.tenuerit ↄ̃rium ⁊ nõ bene in.l.i.ff.de
iure codicilloꝝ ⁊ iſta menti comẽda. Et adde ad ea que
dixi in.c.ij.J.de teſta. ¶ No.ex eadẽ glo.ibi ſi notoria eẽt
exceptio.iſta gl.reputat cõiter ſin. volens ꝙ exceptio no
toria põt opponi ad ꝓceſſum ⁊ ſic ante litem cõteſtatã l3
ſit ꝑemptoria tenet hoc Spe.in ti. de exceptionib⁹.§.i.v.
ſed pone.ſequit Jo.an.in.c.i.de litis ↄteſta.lib.vj. Et fa
cit ſingu.dictũ Archi.in.c.vt circa de elec.lib.vj.vbi dixit
ꝙ omnis exceptio ꝑemptoria ẽt non notoria põt opponi
ante litem ↄteſtatã dũmodo opponens offerat ſe incontĩ
nẽti probaturũ ꝙ eſt mirabile ⁊ ꝓ ⁊ ↄ̃ facit.c. lr̃as de re
ſti.ſpo.facit qđ no.Bar.in.l.cum querebat.⁊ in.l.vir bo
nus.ff.iudicatũ ſolui.⁊ ita ſup hoc reſident ſcribẽtes hic.
Ego allego elegãtiſſimũ dictũ Bart.in.l.i.ff.de ope.noui
252 nun.in.vj.oppoſi.vbi dicit † ꝙ quotiens ꝑ euidentiã facti
conſtat nũciantẽ non hẽre ius nũciãdi poterit opponi ⁊
ſperni nũciatio per.l.i.§.fi.⁊ per.l.ď pupillo.§.ipoſitiua.
ff.de ope.noui nun. Itẽ3 allego ſingu. glo. quã allegauit
Oldra.in quodã ſuo ↄſilio poſito extra volumẽ ſuorum
conſilioꝝ.l.i.§.hoc interdictũ in vſi.pfectam.ff.de tabulis
exhibẽdis.vbi l3 ↄuentus ĩterdicto de tabulis exhibẽdis
nõ poſſit opponere exceptionẽ ꝙ ideo non exhibet q2 ta
bule ſunt iperfecte ⁊ nullius efficatie quaſi velit ꝙ inſtru
mentũ eſt iperfectũ ⁊ nullius effectus.l. ſi quis legatũ.ff.
de falſis.gl. illa dicit hoc fore verum qñ vitium inſtrĩ eẽt
occultũ ſecus ſi eẽt manifeſtũ.puta q2 ex viſione inſtrumẽ
ti appareret vitium. ita eſt dicẽdum in ꝓpoſito ꝙ exceptio
ꝑemptoria reſultans ex facti euidentia poterit opponi in
253 cõtinenti. ¶ † Item no.ex eadẽ glo.ibi ꝙ vbi notoriũ eſt
ꝙ aliquis nõ eſt iudex meus ſi citet me nõ teneor cõpare
re ꝙ ſi conſtat citãtẽ non hẽre iuriſditionẽ in citato ⁊ h
notorie conſtat nõ tenet citatus cõparere ꝙ eſt bene not.
pro clerico citato a iudice layco vt non teneat cõparere
ex quo notoriũ eſt illum non eſſe iudicẽ ſuum.ſimilis glo.
eſt in.c.veniens de accuſa.in.c.ſi epiſcopus.ij.q.ij. ⁊ In
nocẽ.in.c.preterea de dila.⁊ in.c.cum in iureperit⁹ de offi
cio delega.Bar.⁊ alij in.l.ij.§.ſi quis in ius vocat⁹.⁊ ita
trãſeunt oẽs hic ſcribentes.Sed tu ↄ̃ hanc glo. potes ſic
opponere notoriũ debet ꝓponi ⁊ allegari.l.ſi adulterium
cum inceſtu.§.idem polioni in vſi.error allegeť.ff.de adul
te.⁊ glo.ſingu.in cle.appellanti de appel. ergo ſequit ꝙ
l3 notoriũ ſit citantem non hẽre iuriſditionem in citatum
tamen citatus tenetur cõparere ⁊ allegare illum notoriũ
254 ⁊ per ↄñs glo.iſta non bene loquit nec ẽt doctores. † Sol
a ue ꝙ eſt quoddã notoriũ[a] reſultãs facto iuris ⁊ eſt quod

a ¶ Notoriũ. Quid autẽ ſit notoriũ ⁊ mul tiplici ſpẽ noto rij qualiter in notorijs ꝓce dat qualiter ꝓ bet notoriũ ⁊ ↄ̃ria notorij ⁊ vt vno vbo cõ cludã qcqd in notorijs ma di ci vel excogita ri põt. vide tñ modo Spe.in ti.de not.cri.§. i. ⁊ copioſius in.viij. ⁊ ſi nõ hẽs ſpecu.vid Archi.de offi. dele c.i.li.vi.⁊ Hoſti.in ſũma de accuſ.⁊ re liquos ſummi ſtas quos lege per te.

b ¶ Proponẽ di. Adde car. in cle.i.xxij.q. in fi. de ſo.cõ. ⁊ elegãter bar to.in.l.i.de ex ce.limita tamẽ iſtã ↄclõnẽ nõ valere qñ noto riũ eẽt locũ nõ eſſe tutũ ad cõ parẽdũ ⁊ alle gãdũ q2 tũc ne q3 allegari d3 vt latenter rñ dendo ꝑſtrin git.d. And ꝓ quo vide ſing. Inno. in.c.ꝑte rea de dila. ⁊ ibi Abb.Imo. ⁊ omnes cõiter ſequentes.

dam notoriũ reſultans facto partis notoriũ reſultans fa
cto iuris nõ eſt neceſſe ꝓponi ⁊ allegari a parte.iſte eſt ca
ſus in.c.afferte de pſũp.hoc ẽt decidit tex.in.c.raynuti
us de teſta. cõiuncto dicto Inno.ibi vbi iudex tulit ſniam
ex notorio nõ allegato.Et iſta eſt ſingu.limitatio ad glo.
d.cle.appellãti.⁊ ad.d.§.item polioni. ideo glo. iſta eſt i
telligenda eo caſu quo notorietas reſultaret ex facto iu
ris vt eſt in iudice layco reſpectu clericoꝝ. Scđo caſu qñ
notoriũ reſultat facto partis. ⁊ tũc d3 allegari ⁊ ita ꝓce
dant ↄ̃ria.fallit qñ eſſet notoriũ loci non tuti. q2 tũc licet
eſſet notoriũ facti.tũc pars nõ aſtringeret venire ad alle
gandũ tale notoriũ.iſte eſt caſus in.c.ex parte el.ij.de ap
pel.⁊ in cle.paſtoralis.§.piſana quoq3 ciuitas de re iudi.
⁊ eſt ſolẽnis limitatio ad gl.in.d.cle.appellanti. ⁊ ad.d.
§.item polioni.Et ſi bene ponderet hoc tenuit Pet. de
ancha.in.xv.notabili in.d.cle.paſtoralis.tene menti q2 ꝑ
255 alios iſta non ſunt tradita ſuper iſta glo. † Et ↄclude ſm
do.Ant.ꝙ interdũ iudex nullam h3 iuriſditionẽ interdũ
vero h3 iuriſditionẽ ſed eſt exceptione elidibilis. ꝑmo ca
ſu ſi eſt certum iudici ⁊ parti aut iudici tñ ꝙ non hẽat iu
riſditionẽ ſupra citatũ non v3 ꝓceſſus.c. ſi duobus de ap
pel.c.cum cãm de offic.delega. Certe de hoc põt allegari
tex.valde ſingu.in.l.queſitum.ff.de re iudica.vide ibi pra
cticam Bar.Si vero eſt dubium iudici ⁊ parti vel ſaltem
eſt dubium iudici tñ tunc põt cognoſcere an ſua ſit iuriſ
ditio per iſtum tex.⁊ per hoc limitat dictũ Inno. hic vo
lentis ꝙ ſi nullam hẽat iuriſditionẽ non poſſit procedere
q2 hoc eſt verum ſm do.Anto. qñ eſt ſibi notum. ſecus ſi
ſit dubiũ hoc voluit Lapus in.c.i.J.eo. in.vi. vbi patet re
ſcriptũ eſt ipſo iure nullum ⁊ tñ ſm Lapum põt cognoſce
re ſi eſt dubiũ dicit tñ ꝙ ſi procedat hoc caſu ſuper princi
pali nõ facta ꝓnũciatione ſuper cõpetẽtia ꝓceſſus eſt nul
lus ꝑ.d.c.i.ẽt ſi oppoſita nõ fuerit exceptio q2 ex quo ſub
ditus caret iuriſditione ex ꝓceſſu ad vlteriora non põt re
ſtringere tacitã reiectionẽ exceptionis ſed qñ hẽret alias
iuriſditionẽ l3 elidibilẽ.c.ex ꝑte el.ij.de appel.dicit tñ do.
Anto.ꝙ ſi ꝓnũciaſſet ꝓcedendũ eſſe ad vlteriora nõ ob
ſtãtibus obiectis ⁊ non eẽt appellatũ.tũc tenebit ꝓceſſus
fiendus ꝑ not.ꝑ Lapũ in.d.c.i.⁊ hec ſunt vera qñ lex vel
canon nõ dat iuriſditionẽ tñ in cãu manifeſto ⁊ notorio
nã ſi in dicto caſu tñ daret iuriſditionẽ vr̃ ꝙ ſi dubium ſit
an ſit notoriũ vel nõ ꝙ poterit cognoſcere ꝑ not.ꝑ gl.in.c.
accuſatus de hereticis in.vi.ſed ↄ̃ria glo.eſt in.c.i.de offi.
delega.lib.vi.Sed ↄcorda eas ſm do.Anto.q2 ꝑma ha
bet locũ qñ eſt dubiũ de facto.⁊ ſcđa h3 locũ qñ certũ eſt
de facto ſed nõ de qualitate facti q2 certũ eſt factũ ſed an
fuerit notoriũ non eſt certum. ⁊ dixit hic do. Anto. ſe de
256 facto ↄſuluiſſe peruſij. † ſtatuto cauebat ꝙ ex ↄ̃ctu ſoluat
gabella al's ↄ̃ctus ſit nullus ⁊ ꝓceſſus inde factus oppo
nit iudicio de nõ ſoluta gabella iudex ꝓcedebat in cã ꝑn
cipali an ſurgat tacita ꝓnũciatio ſuper ſolõne ad validã
dum ꝓceſſum in cã ꝑncipali ſi gabella non fuit ſoluta cõ
257 ſuluit ꝙ non. † Scđo caſu qñ iuriſditio eſt elidibilis con
cludit do.Anto.ꝙ põt cognoſcere an ſua ſit iuriſditio ⁊
ſi procedit in cã ꝑncipali ⁊ non appellet tenebit ꝓceſſus
per not.in.c.ex ꝑte el.ij.de appel.dicit tñ hic do. Anto.ꝙ
ſi exceptio eſt notoria non tenebit ↄparere per no. in cle.
paſtoralis.§.piſana quoq3 ciuitas de re iudic. ꝙ dictum
reprobat hic Jo.de imo.dicens ꝙ imo tenebit cõparere
⁊ proponere ⁊ allegare notoriũ q2 licet notorium releuet
ab onere probãdi non tñ releuat ab onere allegandi ⁊ ꝓ
b ponẽdi[b].vt no.glo.in.d.cle.appellanti.de appel. allegat
etiam ꝙ no.per Jo.an.in.c.accedens vt lite non cõteſta.
vbi nõ ſufficit exceptionẽ eſſe notoriã ſi non opponit. nec
ob.d.cle.paſtoralis.§.piſana.q2 ideo ibi non releuat ab
onere allegandi exceptionẽ q2 nõ poterat opponere ſine
periculo.⁊ ita etiam reſpondet ad.d.c. ex parte ⁊ ita reſi
det hic.bene facit quod habetur in text.⁊ glo.in clemen.
ij.vt lite pen.niſi rñdeat ꝙ debeat reſtrigi qñ exceptio nõ
ẽ notoria.Tu võ adde ꝙ idẽ tenuit idẽ.d.Ant.in.c.cũ or
dinem

dinem.ȝ.co.⁊ in.c.cū ſuper de offi.dele. ⁊ mirandū eſt ꝙ
non allegauerit Jo.cal.cuius hoc dictum fuit. in.c.cū or
dinē.ȝ.co.⁊ Lapū Abb.in cle.ij.vt lite pen. Jtē mirandū
eſt vehementer ꝙ inquantū Jo.de imo.ēt tȝ ꝯ do.Ant.⁊
Lapū ⁊ Jo.cal.quos tū non rettulit ꝙ non viderit dñm
Gaſpa.de calde.in.d.c.cum ordinē.vbi tenuit ꝯ opi.pa
tris ſui.⁊ rñdet ad.d.cle.paſtoralis.qd tenendum ſit ſup
hoc paſſu.mihi vr̄ ꝙ ꝑ doc.non ſit declaratus. ⁊ iudicio
meo circa hoc defecerunt.qꝛ ꝯ Jo.cald.⁊ eius ſequaces
vr̄ tex.formalis in.l.nō vr̄ la prima.ff.de iudi.vbi dicit ꝙ
non videt fruſtrāde dilationis cā latitare preſens q iudi
cium ſuſcipere non cōpellitur.⁊ ibi glo. multum ſolēnis
rñdendo ad ꝯrium de.l.ſiquis ex aliena eo.ti.rñdet ꝙ in
caſu.d.l.non videt cōſtabat ꝙ ille preſens iudiciū ſuſci
pere non cogebat.ſecus ſi de hoc eſſet dubium. Ecce nūc
tex.⁊ glo.in indiuiduū ꝙ vbi eſt exceptio notoria non te
net citatus cōparere.ſecus ſi eſſet dubia.⁊ dicit ibi Bar.
258 †ꝙ ſi ex forma citationis apparet ꝙ qs non teneat cōpa
rere ꝙ citatio cū nō arctat.ita dicam⁹ qñ aliter exceptio
eſt notoria.⁊ allego ſimile elegantiſſimū.nā ſententia no
toria iniqua eſt ipſo iure nulla.tex.eſt ſolēnis in.c.iter ce
teras de re iudi.quo caſu eqperatur ſnie continenti mani
feſtū errorē iuris.vt ibi no.ꝯiuncto.c.i.de re iudi.ita dica
mus procedere a pari ſi citatio eſt notorie iniqua. eſt enī
interlocutoria.vt dicit in.l.cū clericis.C.de epi.⁊ cle.⁊ ēt
facit ſi exceptio eſt notoria ergo ceſſat dubium.⁊ per con
ſequens non poterit cognoſcere.⁊ ſic eſt ibi caſus i termi
nis ꝑ dicto do.An.⁊ Jo.cal.⁊ ſequaciū.Jtē tex. de hoc
vr̄ in terminis in auc.de litigioſis.§.ad excludendā. ⁊ ibi
Ja.de bel.cuius hoc dictū fuit originaliter omiſſis ſom
259 nijs aliorū dicit †ꝙ reus non cogit ad iudiciū venire nec
rñſum dare ſi eſt certū ſm iuris diſpoſitionem actori ius
agēdi non cōpetere.⁊ alleg.ad hoc.l.eo tpe.ff. de pecul.⁊
d.l.nō vr̄.ff.de iudi.⁊ ſubdit tex.d.§. ad excludendā eſſe i
260 arg.†ꝙ cōuentus ab auiro vel ab excōicato notorio vel
ab alio cui ius reddi non dȝ non tenet ad iudiciū venire
nec rñſum dare.tene menti qꝛ in hoc deficit illuſtre inge
nium aliorum.Et ad.d.glo.in clemen.appellanti volen
tē notoriū debere allegari poſſet rñderi ꝙ notoriū iuris
non eſt allegandum.vt in dicto.c.afferte de preſump.⁊ in
d.c.raynutius de teſta.ſed vbicunqȝ citatio eſt notorie ini
qua eqperatur notorio iuris.ar.d.l.cū clericis.⁊.d. c.in
ter ceteras.⁊.d.c.i.de re iud.cōiungēdo illa tria inſimul.
Sed ꝯ predicta ꝑ dicto do.Gaſpa.de calde.eſt caſus i.d.
261 l.ſiqs ex aliena.vbi dr̄ †ꝙ legatis qbus cōpetit ius reuo
cādi domū tenent ⁊ allegare priuilegiū.ecce nunc quali
ter citatus cui cōpetit exceptio notoria tenet comparere
⁊ allegare exceptionem.q tex.deſtruit dictū Ja.de belui.
Jo.cal.⁊ aliorū.Et ad.d.l.nō vr̄.pōt rñderi ꝙ ibi nō pu
nitur vt latitans.⁊ ſic nō patit ſm decretū tanqȝ latitās.
⁊ ita loqtur tex.ille.tū bñ puniet ꝯtumax ꝑ.d.l.ſiquis ex
aliena.⁊ ita loqtur.d.l.eo tpe.Nec ob.§.ad excludendā.
qꝛ ibi erat notoriū iudici ꝙ vocatus non tenebatur cōpa
rere.qꝛ actor nō preſtiterat cautionē.poſſet tū ſaluari di
ctū Ja.de bel.qñ citatio non fuit facta in territorio citā
tis.qꝛ tūc nō pōt puniri vt ꝯtumax.⁊ ita ꝓcedat dcm̄ Jo
an.cal.⁊ ſequaciū.⁊ iſtud voluit Jnnoc.in.c.romana de
appel.in.vi.⁊ voluit Bal. in.d.l.ſiqs ex aliena aut erat i
territorio citātis.⁊ tūc teneat cōparere ⁊ allegare noto
riū ꝑ.d.l.ſiqs ex aliena.⁊ ita ꝓcedat opi.Gaſ.de calde.⁊
idē voluit Ang.i.d.l.ſiqs ex aliena.qđ tene mēti qꝛ i tpe
262 afferrēt tibi fructū.†Bal.ſup iſta gl.ꝯcludit aut ꝯſtat de
iuriſditiōe.aut ꝯſtat de nō iuriſditiōe qꝛ notorie qs citat
extra iuriſditionē.puta ſi iudex q eſt vltra mare citat me.
aut ē dubiū de iuriſditiōe vel territorio.primo caſu dȝ cō
parere nō expectata alia interlocutoria ſup iuriſditiōe.⁊
ſi nō cōpareo debeo mulctari.ſcđo caſu nō teneor cōpare
re.qꝛ vt elegāter dicit h Bernar.nō teneor cōparere corā
nō meo iudice nec re nec geſtu.i.qꝛ nunqȝ geſſit ſe ꝓ duce
meo.tene mēti iſtū modū loqndi Bernar.ſm Bal.h.ter

tio caſu teneor cōparere tū nō poſſum mulctari niſi lata
interlocutoria ſuper iuriſditione ꝯ quā pendet exceptio.
ita intelligat qđ no.in.l.ij.ff.ſiqs in ius.⁊ ita tenuit Bal.
Et inquantū iſta glo.allegat.d.l.ſiqs ex aliena.⁊.ȝ.dixi
ꝙ loquit in ordinario ⁊ nō i delegato.ego allego vobis
gl.in.c.accuſatus.§.ſane de here.in.vi.q̄ dicit ꝙ illa.l.nō
hȝ locū in delegato.⁊ vide ēt Jnno.in.c.ceterū de iudi.
vbi dicit ꝙ illa.l.nō hȝ locū in iudice feudi. ⁊ inquantū
263 Jnno.in glo.ſua in ver.cognoſcat.ꝯcludit †ꝙ nullaten⁹
iudex cognoſcit de cā ſi opponat exceptio fraudis. ſec⁹ ſi
ps non excipiat ſed ꝯſentiat vt cognoſcat.⁊ ſic cognoſcet
ſentit ergo Jnno.ꝙ lȝ reſcriptū ſit ipetratū ꝑ fraudem ⁊
non teneat.tū ſi ille ꝯ quē eſt ipetratū ꝯſentiat poterit iu
dex in principali cognoſcere.eſt pulchꝝ dcm̄ ⁊ ꝓ eo alle
264 gari pōt.l.i.ff.de ferijs.†vbi ſnia lata tpe feriato ē nullius
momēti.tū ſi ptes ꝯſentiāt ſnia erit valida.Mihi vr̄ ꝙ hͦ
dictū nō ſit verū.Nā regula ē ꝙ mēdax pcator penit⁹ ca
ret ipetratis.vt in.c.ſedes.ȝ.co.q̄ ṽba iportāt canonē late
ſnie.vt late ibi dixi.⁊ ēt tex.hic dicit nō eſt aliquatenus ꝓ
cedendū ꝙ ṽbum appouit in.c.at ſi clerici in prin.ȝ. de iu
di.⁊ facit gl.q̄ reputat ſin.in auc.ſi qua mulier.C. ad vel
265 leya.†q̄ vult ꝙ illud ṽbū nullatenus eſt canon late ſnie.[c]
c vñ ſi actus nō tȝ ipſo iure.ergo ꝯſenſus partiū nihil opa
bit.gl.ē ſing.in.l.a diuo pio.ff.de ritu nup. facit ēt gl.i.c.
266 diſpēdia.ȝ.e.li.vi.⁊ i.c.i.ȝ.e.li.vi.Jtē dicit hic Jnno.†ꝙ ſi
qs ꝑ fraudē obtineat ꝙ id qđ ſine fraude obtinuiſſet non
vȝ. ⁊ cū eo trāſeūt ſcribētes oēs hoc dictū nō vr̄ verū. ⁊ ꝯ
illud allego.l.pen.C.ſi ex fal.inſtru.Jtē dicit ēt hic Jnn.
267 †ꝙ ſpoliatus auctoritate iudicis nō eſt reſtituendus ſine
cauſe cognitione.⁊ cū eo tranſeunt hic doc.hoc mihi vr̄
non bene dictū ex eo.qꝛ ꝯ eum vr̄ tex.in.l.verū.§.ꝙ ſi mi
268 nor.ff.de mino.†vbi iudex ſpoliauerat quē adminiſtratio
ne de facto deciditur ꝙ de facto fuit repoſitus in admini
ſtratione ſicut de facto fuit expulſus. hoc tenet ibi Bar.
ecce nunc qualiter ibi vr̄ caſus ꝯ illud dictum Jnno.⁊ ēt
ꝯ eum.facit gl.q̄ reputat ſing.in.l.cum minor.ff. de euic.
q̄ voluit ꝙ factū de facto dȝ reuocari de facto.facit ꝙ no.
Jo.de imo.in.l.i.§.nunciatio.ff.de ope.no.nū. vbi alleg.
glo.d.l.cum minor.⁊ qđ voluit Bal.in.c.ij.ȝ.eo.vbi ēt il
lam glo.allegauit.facit ēt contra Jnno.tex.in.l.i.§.dȝ.ff.
269 ſi mulier ventris no.in poſſeſſione mittat.vbi ꝓbatur †ꝙ
ſicut iudex fuit facilis admittendi aliquē in poſſeſſiōe ꝯ
ius.ita dȝ eſſe facilis in reuocando.⁊ ſic factū de facto re
uocatur etiam de facto de quo tex.fecit magnum feſtum.
Bald.in.l.ob maritorum.C.ne vxor pro marito.⁊ in ru
brica.C.de ſucceſſorio edicto.⁊ in.l.ordo.C.de executio
ne rei iudica.⁊ in.c.i.§.ſed ⁊ res in titu. per quos fiat in
ueſtitura in.l.ſi deſerta.C.ſi ob publicas penſitatio. ⁊ fa
cit quod voluit idem Baldus in.l. ſi pacto quo penam
.C .de pactis.⁊ iſta deiiciunt in profundum hanc doctri
nam Jnnocen.tene menti.Nihilominus pro Jnnoc. eſt
caſus ſing.in.l.ſi.§.ſi.ff.ꝙ metus cauſa.ibi enim non pre
cedente fide aut probatione debiti iudex cōmiſit aperito
ri ꝙ compelleret debitorem ad ſoluendum.⁊ ſic de facto
270 proceſſit.Tamen debite factum propter indebitum mo
dum non reſcindit.⁊ eſt in arg.ille tex.ſm Bal.ꝙ tenuta
data pro vero debito teneat etiam iuriſditione pretermiſ
ſo pro certo ille tex.non facit pro dicto Jnno. ⁊ moueor
Jnno.enim voluit ꝙ ſpoliatus non ſit reſtituendus ſine
cauſe cognitione.⁊ ſic ſentit eſſe reſtituendū cauſa cogni
ta.ergo facit etiam contra Jnno.qđ voluit Bal.in.l.nā
ita,diuus.ff.de adop.Nec eſt verum ꝙ tenuta data ꝓ ve
ro debito teneat iuris ordine pretermiſſo.qꝛ in contrari
um facit.l.ſi cū nulla.ff.de re iudi. Nec obſtat.d.l. ſi.§.ſi.
qꝛ interuenit factum partis ⁊ conſenſus in tranſlatiōe do
minij.⁊ ſic non obſtat vnde non erat executio ſolius iudi
cis ſed etiam partis tene menti qꝛ Jnnoc.non bene locu
tus ē iudicio meo in dictis ſuis recitatis a me. Jtē inquā
tū hic Jnno.dicit ꝙ inquiſitio eſt remediū ordinarium
tū ſuperueniente accuſatore re integra ceſſat inquiſitio.ſȝ

c Late ſnie. Adde Bar. ſ. ꝑ minorica c. qdā i teſtō ſuo ⁊ valde elegā tē gl.in auct.ſi qua mulier.C. ad ſena. cōſul. velleya. ⁊ vid. aliq̄ ꝑ Corſetum in ſing.in ṽbo nullaten⁹ in lrā.N.⁊ nouiſſimus Fely. qui aliqua ad mām addit in c.ex lris colū. pj.de conſti.

ſi inquiſitio eſſet liquidata ceſſaret accuſatio. arg.l. ſi.C.
de compenſa.ita dicit hic Bal.referens Inno. qui de in-
quiſitione liquidata nihil dicit.ſed Inno. potius iudicio
meo ſentit ɔ̃triu ex eo qꝛ dicit inquiſitionem ceſſare pro
pter ſuperuenientiam accuſatoris.†nam claruꝫ eſt ꝙ ex
171 traordinariū remedium ceſſat pp ſuperuenientiā remedij
ordinarij.l.in ꝓuinciali.ff.de oper.no.nun.l.in cauſe.ff.de
minor.Cū ergo Inno.dicat ꝙ inquiſitio tollitur pp ſup
uenientiam accuſationis. ergo ſentit ꝙ inquiſitio eſt re-
mediū extraordinariū.⁊ ſi verbis daretur audatia dice-
rē Bal.male conſideraſſe dictum Inno.hic. ⁊ allego vl-
terius eūdem Inn.in.c.cū oporteat de accuſ. vbi dixit in
172 indiuiduo†inquiſitionem eſſe extraordinarium remediū
ſed pro dicto Bald.hic.ego allego Inno.in.c.dilecto de
ſen.excō.lib.vi.vbi ſentit ꝙ eſt remediū ordinarium.dor-
mitauit ergo ingeniū Bal. circa hoc.ipſe vero hic refert
Bar.dicere ꝙ inquiſitio neceſſaria ex forma ſtatuti ē re-
medium ordinarium. mirum eſt ꝙ apud canoniſtas nō
allegauerit coram Bart.in indiuiduo vꝫ in.l.ſi maritus.
la prima. §.i.ff.de adul. Et rurſus pondera qꝛ Bar. ibi
non loquitur in inquiſitione neceſſaria ex forma ſtatuti.
ſed bene loqtur in inquiſitione pmiſſa a ſtatuto.⁊ de hac
pmiſſiōe allego tex.in indiuiduo in.c.i. in ver.liberā ptā-
tem hꝫ ingrere.J.de offi.ordi.Sed cōſidera melius hoc ſu
it dictū Andree de piſis.ꝙ ipſe attribuit Bar. voluit enī
doc.ille ꝙ ingſitio pmiſſa a ſtatuto ſit ordinaria.⁊ ſic nō
loquit̄ de ingſitiōe neceſſaria ⁊ iuſſa a ſtatuto. vnde tenē
do ꝙ inquiſitio epi ſit remedium ordinariū.dico fore ca-
ſum ſing.de hoc in.d.c.i.de offi.ordi.ꝙ inquiſitio a iure p-
miſſa eſt ordinaria.⁊ intellige.qn̄ reglr ⁊ generaliter eſt
permiſſa a ſtatuto.⁊ ita eſt intelligendū dictum Bal.hic
⁊ iſtud voluit Bal.in.d.l.ſi maritus.§.i.vbi dixit ꝙ ingſi
tio eſt extraordinariū remediū niſi regulariter eſſet pmiſ-
ſa a ſtatuto.tunc enim non ceſſaret inquiſitio propter ſup
uenientiaꝫ accuſatoris.ſecus dicit ſi quo ad certos caſus
ſtatutum permitteret inquiſitionem.⁊ ibi dixit Ange. ſe
quendo doctrinā Bar.ꝙ cuꝫ in tota Tuſcia regulariter
eſt permiſſa inquiſitio dicet̄ remediū ordinarium. Conſi
dera etiā qꝛ pro eo quod voluit hic Bal.dū ſentit tūc ing
ſitionē eſſe remediū ordinariū qn̄ ſtatutū iubet ⁊ neceſſi-
tat iudicem ad ingrendum regulariter.iſtud voluit idem
Bal.per latiora verba in.l.i.§.initio.ff.de offi. prefec. vr.
⁊ ibi refert dictum And.de piſis.Idē Bal.in.l.ea quidē
.C.de accuſa.dixit ꝙ de iure cano.eſt remedium ordinari
um.ſecus de iure ciui.Ang.ibi dicit ꝙ ſi inquirit̄ in cau-
ſa hereſis vel leſe maieſtatis eſt remediū ordinarium. qꝛ
non ceſſat ꝑpter ſuperuenientiā accuſatoris. alleg.c. per
hoc de here.in.vi.idem dixit Io.an.in Spec. de ingſitio-
ne.§.nunc tractemus verſi.porro ne delicta remaneāt im
punita ⁊ ꝓcedet̄ vtraqꝫ via ⁊ fiet cōdemnatio ſup illo ꝓ-
ceſſu ſup quo facte ſunt meliores ꝓbationes. Sed.d.Ab
bas in rub.J.de iudi.retulit dictū Inno.in.d.c.cū oporte
at.⁊ in.d.c.dilecto.⁊ breuē dedit ɔcordiā vꝫ ꝙ ex quo in
qſitio eſt principaliter introducta de iure cañ.pōt dici re-
mediū ordinariū.c.ſuper his de accuſ.ſed ex quo cōparē
te accuſatore ceſſat ingſitio dr̄ remediū extraordinariuꝫ.
vt in.l.ij.§.ſi publico.ff.de adul.nec vſquequaqꝫ ſeruat̄ in
ea ordo iuris.qꝛ dr̄ remediū extraordinariuꝫ. c. qualiter
el.ij.de accuſa.nec etiam regulariter imponit̄ tanta pena
inquiſito quanta imponitur accuſato. ⁊ ita reducit ad cō
cordiam . ſed contra Innoc. ⁊ alios poteſt animoſe dici
ꝙ ingſitio ſit remediū extraordinarium. ⁊ de hoc allego
tex.formalē in.c.multi in verſic.extraordinario vſurpato
iudicio.Scdo de hoc eſt glo.ij.q.v.c. preſbyter. ⁊.iiij. q.
iiij.c.nullus el.i.⁊ tex.iuncta gl.ſua.in.c.qm̄ ɔ̃ de ꝓba. ⁊
in.c.cū ſpāli de appel.⁊ ibi p Bal.quinimo poſſet attēta
173 ri†ꝙ vbi non eſt ingſitio ꝓprie non eſt ibi figura iudicij.
ita voluit Inno.in.c.ij.J.e.li.vi.⁊ cū ſeqtur ibi Io.an.⁊ ꝓ-
batur in.c.forus de ver.ſig.⁊ facit glo.in.l.qui falſa.ff.de
teſti.⁊ gl.in.d.c.qm̄ ɔ̃.⁊ iſta ſunt ɔ̃ cōem opi.oium dicē-

a ¶ Subdito rū. Ad qd ingſitio inuēta fuerit ⁊ quot modis ingſitio generalis fiat. ⁊ an reglr ſit pmiſſa vel ꝓhibita.vide bar. in.l.ij.§. ſi publico.ff.dē adulte. quotuplex aūt ſit ingſitio vide eūdē bar. in.l.ſi.ff. de qō nibus. ⁊ in. l. congruit . ff. de offi.pſi. Quid vo ſit vide eūdem in.l.trāſigere.ver.ſuni⁹ expedit.C. de tranſac. ⁊ vide aliq̄ p Doct.J. de pur. cañ.c. cū dilectus. ⁊ de teſti.c. cum olim. ⁊ ibi oēs cōiter ſcribentes.

tium ꝙ inquiſitio ſit remedium ordinariuꝫ de iure cano.
mihi aūt videt̄ dicēdū ꝙ de iure canonico inquiſitio ſub-
ſtantialiter ⁊ ſpāliter eſt ordinarium remedium qō ꝓbo
hoc modo.iquiſitio de iure canonico generaliter ⁊ regu-
lariter eſt iuſſa.hoc ꝓbat tex. formalis in preallegato. c.
174 qualiter el.ij.J.de accuſ.†vbi iponit̄ regulariter neceſſitas
a p̄latis vt inquirant exceſſus ſubditoꝝ^a.vt ꝓbat tex.in pn
cipio ibi dꝫ p̄latus procedere ad inquirendū.ſed vbicūqꝫ
iuſſa eſt a iure.vt ſuperius dixi eſt remediū ordinariū.er-
go ⁊ p ɔ̃ñs vera eſt cōis opi. Nec eſt vera doctrina Inn.
⁊ Io.an.⁊ ſequaciū volentiū ingſitionē non eſſe iudiciū
qꝛ ɔ̃ eos eſt caſus in.d.c.qualiter ad ſi.in verſi. iuxta for-
mā iudicij ſnie quoqꝫ forma dictetur.vbi tex. loqtur de in
qſitiōe ⁊ appellat eā iudiciū.ergo non bene dixit Inn. ⁊
ſic ingſitio ſubſtātialiter eſt remediū ordinariū accidēta-
liter.no.qꝛ ꝓcedit̄ lite non ɔteſt. dicet̄ remediū extraordi
nariū.⁊ iſto mō procedāt iura ⁊ glo. allegate in ɔ̃triuꝫ a
me.⁊ ita ɔcludo in hoc dubitabili paſſu. Item dicit etiaꝫ
hic Inno.ꝙ ſi in ingſitione cōfinatur loc⁹ delicti ⁊ iudex
aſſerit illū locum eſſe de ſuo diſtrictu ſed reus hoc negat
ꝙ iudex cognoſcit ⁊ iudicat. tñ p hoc non ſit p̄iudicium
iuſto p̄tori lꝫ turbet̄ in quaſi poſſeſſione ſed ſit p̄iudicium
ſolis partibus.tu allega.l.ſi.C.ſi per vim vel alio mō.l.ſi
deſerta.C.ſi ob publicas pēſita.c.filius de teſta.l. claudi-
175 us.ff.qui potio.in pig.hab.†Et adde ꝙ vbi eſt qō de con
finibus territorij.ſed incidenter pp delictum cōmiſſuꝫ in
ɔfinio ꝙ ille eſt potior q prior ſic hoat ꝓceſſuꝫ ſuū.l. ſiue
§.i.per Dy.ff.de lib.agno.⁊ nemo cogit̄ dimittere ꝓceſ-
ſum ſuū tā incohoatū pp aliū.l.ſicut.§.ſi.ff. de accuſ. maxie
in iuriſditione pari.faciat qō no.Inno.in.c.cum ɔtingat
J.de offi.dele.†Itē dicit hic Inno. ꝙ qs nō tenet̄ inſtrue
176 re iudiceꝫ de iure ſui aduerſarij niſi ſit exceptio ordinata
ad ipedimētū ꝓceſſus.quo caſu ſi dicat ſe hēre replicatio
nem procedet̄ in cā.ponit exēplū peto a te decē ex mutuo
nō obſtāte pacto de nō petendo.qꝛ poſtea feciſti mihi pa
ctū de petendo.⁊ ſic cumulo actionē ⁊ replicationē in eo
dē libello.qō tene menti pro hoc vide per Bald.in.l. edi
ta.C.de eden.facit.l.non ex oibus.ff.de arb.vbi probatur
ꝙ qs nō dꝫ inſtruere iudicē de iure ſui aduerſarij.qō limi
ta niſi velit ipetrare ɔ̃ ſuū aduerſarium.l.tutor ſi petitus
177 .ff.de tuto.⁊ cur.da.ab his.qō eſt bñ no.† Itē dicit Inn.
in glo.in cōi forma ꝙ lꝫ iudex non teneat̄ ſeq formam re
ſcripti ſꝫ formā iuris cōis tñ hoc reſtringit̄ qn̄ proceſſus
quē iudex eſt habiturus cōprehēdit̄ ſub verbis reſcripti
poſitis tā in petitione qꝫ in ɔcluſione.ea tñ ſunt latiſſime i
268 terpretāda ſalua intētione mandātis ⁊ proprietate v̄bo-
rū.†Et ponit Inno.exēpluꝫ qdā ipetrauit reſcriptū in ca
ſu mutui poſtea omiſſa dicta forma vult agere ex cā ſtipula
tiōis vel donatōis vel alia ɔſili cā ɔcludit ꝙ nō pōt qꝛ iſti
modi agēdi nō pñt cōprehēdi per tenorē ei⁹ ꝙ ponit̄ in
dicto reſcripto.qꝛ tñ de mutuo mētionē fecit.lꝫ bñ cōpre
hendat̄ ſub ɔclōne q̄ generaliter loqtur de reſtitutiōe pe
cunie.Dicit ēt idē Inno.ꝙ ſi petitio q̄ mō dat̄ poſſet cō-
prehendi per v̄ba petitionis ſed non per verba ɔclōnis.
Idē eſt ꝙ in caſu p̄cedēti.†Ponit exēplum ɔtinet reſcri
279 ptū ɔqueſtus eſt corā nobis.a.de.b.q ſup tali poſſeſſione
iniuriat̄ eidē.vñ mādamus q̄tenus ſi inueneris p violētiā
ſibi illā abſtulerit cōpellas ipm ad reſtitutioneꝫ ſi poſtea
a.nolit dicere p vim ſibi ablatā. ſed p fraudē.vel dicat.a.
cōqueror de.b.q talē poſſeſſionē quā mihi vēdidit eā red
dere ɔ̃dicit.cōcludit Inno.ꝙ talis libellus nō dꝫ admit
ti qꝛ cōcluſio nō patit̄ tales libellos lꝫ petitio pateret̄. ⁊ p
ɔ̃ñs iudex iudicare nō poterit ſup talib⁹ libellis.qꝛ fines
mandati ſunt cuſtodiendi.l.diligenter.ff. mandati. ⁊ ita
concludit hic Inno. Modo iſtud dictū Inno.reputatur
mirabile apud omnes ad hoc videlꝫ libellus nō debꝫ ad
mitti.cuius petitio id eſt tota ſeries libelli nō cōgruit cō-
cluſioni.nec ecōtra.⁊ de hoc dicto ſingulariter exclama-
uit Bal.in cōmēto.d.l.preſcriptiōe ad ſi.ꝙ in reſcriptis
attenditur ɔcluſio ⁊ non petitio.qō dictuꝫ ſupius fuit de
claratum

180 claratū.†Et ex hoc dicto Inno.pōt decidi qḋ quotidia/
na pars in reſcripto ſupplicatorio petijt procedi in cauſa
ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij papa in ſua ſignatura rñdit
hoc mō audiat talis ⁊ iuſtitiam faciat.an videaꝛ ꝯm.tte
b re cāni vt ꝓcedat ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij[b] vt iā ſuppli
catū fuit.dñi de rota concludūt ꝙ non.nā niſi ſpecialiter
exprimaꝛ talis forma ꝓcedendi ſine ſtrepitu ⁊ figura iu/
dicij non venit ſub generali rñſione cle.ſepe de ver.ſig.ſe/
cus ſi rñdiſſet procedat talis auditor.qꝛ tūc videreꝛ ꝯceſ
ſiſſe vt procedat ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij.tūc enim in/
cludunꝛ ſub illa ſignatura.illa verba ſine ſtrepitu ⁊ figu/
ra iudicij.ita ↄ̄cludūt dñi de rota deciſione.ccci. ⁊ accu/
rate notabis hanc qōnē.qꝛ ſepenumero petitio ptis bre
uius ⁊ clarius ↄ̄cludit in ſupplicatione ꝗ̄ꝫ faciat reſpon
ſio pape q̄ ↄ̄iter eſt breuis ⁊ generalis intelligiꝛ eni ſm
ſua cōe.⁊ ſic longe aliter ꝗ̄ꝫ fuerit petitum.c.cāmqꝫ.ē.eo.
cū ſi.tene menti qꝛ eſt quotidianū.Et pondera qꝛ ꝯ̄ hoc
dictū Inno.facit gl.q̄ reputaꝛ ſing.in.l.i.C.qñ prouoca.
non eſt neceſ.⁊ qḋ hꝛ in.l.carmelia pia.ff.de iure patro.
⁊ in.l.quedā mulier.ff.fami.her.vbi probaꝛ†ꝙ iudex im
181 petratus ſup iniqtate ſnīe cognoſcit ſup nullitate. ⁊ claꝝ
eſt ꝙ nullitas nō eſt expſſa ipetratione.ergo hoc dictum
Inno.non vꝛ verū.poſſet dici dictū Inno.limitandū.qñ
illa ſe hērēt vt diuerſa vt.de equo ⁊ boue.⁊ ſi ſubtiliter pō
dereꝛ dictū eius.ita vꝛ loqui cū loquitur de mutuo dona/
tione ⁊ ſimilibus iā diuerſis.ſecus ſi vnū veniret inciden/
ter ad poſitionē alterius.qꝛ tunc eſſet ſecus.tene mēti qa
eſt limitatio noua ad iſtud dictum Inno.Et ↄ̄ſidera vl/
terius qꝛ iſta doctrina Inno.vꝛ eſſe ꝯ̄ eūdē Innocē.in.c.
182 examinata.ē.de iud.vbi dixit†ꝙ ſi intētio agentis ē apta.
ſed concluſio eſt inepta libellus ꝓcedit.ita dicamus in ꝓ/
poſito.nā reſcriptū ⁊ libellus equiparanꝛ.c.lre de dila. ⁊ iō
183 pulchre dicebat hic Pe.de ancha.†ꝙ reſcriptū poti⁹ eq
peraꝛ iudicio ꝗ̄ꝫ ꝯ̄ctui. nihil tñ allegat. tu allega.d.c.lre.
184 ⁊.c.ex pte.ē.eo.⁊ Bal.in.d.l.pſcriptione.†Itē dixit hic
Inno.florentinus citaꝛ hic ꝓ ꝯ̄ctu vel delicto celebrato ſ
ipſe excipit ſe nō eſſe ſubiectū huius iuriſditionis qꝛ nun
ꝗ̄ꝫ ꝯ̄xit aut deliquit hic qualr de hoc cognoſceꝛ.nā ſi hoc
examinabiꝛ añ litē ꝯteſta.orieꝛ incōueniēs.qꝛ merita cāe
examinabunꝛ añ ꝯflictū ptiū.⁊ ſic añ lit.conteſt.Inn.hic
ꝯcludit ꝙ ſūmarie cognoſceꝛ añ lit.conteſt.qḋ dictū ſim/
pliciter ſequunꝛ ſcribētes.Et idē voluit idē Inno.in.c.ro
mana.§.ꝯ̄hentes de foro cōpe.lib.vi.Tu vo hanc interp
tatione dabis ad hoc dictū ꝙ ꝓbatio erit ſummaria quo
ad dilationes nō aūt quo ad ipſos teſtes.vñ ſi ꝑ vnū teſtē
probareꝛ ꝙ deliquerit hic aut ꝯ̄xerit nō poſſet deferri iu
ramētū in ſupplementū ſemiplene ꝓbationis.hoc fuit ſin
gu.dictū Io.an.in.d.c.romana.§.ꝯ̄hentes.⁊ ibi tradidit
185 doctrinā ſtupēdā†ꝙ vbicunqꝫ agiꝛ de fundamento iuriſ
ditionis nunqꝫ deferꝛ iuramētū in ſupplemētū ſemiplene
ꝓbationis.⁊ addite elegantē tex.in.c. qualiter.§. dꝫ.ē. de
accu.vbi dꝛ ꝙ lꝫ nō debeat ſeruari ordo iudicialis. tñ ve
ritas eſt ſcrutāda.ita dicamus in ꝓpoſito lꝫ iudiciū ſit ſū/
mariū.tñ ſcrutāda erit veritas.faciat tex.i.c.veniēs el.ij.
ē.de teſti.vbi probaꝛ†ꝙ lꝫ iudiciū ſit ſūmariū tñ ꝓbatio
186 dꝫ eē plena ⁊ vera.vide elegātē gl.in.c.ij.de re iudi.vide
ſolēnē doctri.Bar.in.l.pe.C.depoſi.⁊ Bal.in.l.iudices
C.de iudi.⁊ eiuſdē Bal.in.d.l.pſcriptione ad fi.⁊ hanc
doctri.Inno.ſenſit Ja.bu.⁊ Cy.in.d.l.pſcriptione.†Et
187 adducit ſimile in actiōe ad exhibendū ꝑparatoria.cū co/
gnoſciꝛ de dñio in rei vendi.cognoſceꝛ plene. Idē addu/
cit ſi minor pōt reſtitui ad allegationē omiſſam.qꝛ anqꝫ
reſtituaꝛ cognoſceꝛ ſūmarie vtrū ex illa omiſſiōe fuerit le/
ſus an non anqꝫ concedaꝛ reſtitutio.l.nā ⁊ poſtea.§.ſi mi
nor.ff.de iureiur.Bar.vo in.d.l.pſcriptione in ver.ſꝫ que
188 erit practica†ꝙ qñ ille exceptiōes mendatioꝝ opponunꝛ
vꝛ ꝙ de eodē erit bis querendū qꝛ añ litē ꝯteſta. oppone
tur ꝯ̄ reſcriptū ꝙ contineat mēdatia[c].vñ in iſta cognitio
c ne an ſit iudex an non ſūmarie cognoſceꝛ de veritate ꝑcū
poſt litē ꝯte.plenarie.⁊ ponit exēplū ꝙ ſuperius ꝑmiſi.⁊
refert Inno.Ja.bu.Gul.⁊ Cy.⁊ rōnes eoꝝ reꝑhendit
vt ibi ꝑ eū.⁊ finaliter iſta eſt ſua ↄ̄cluſio.vꝫ aut añ litem
ꝯteſta.⁊ poſt veniret ꝓbandū ab eadē parte.⁊ tūc ꝓcedat
dictū Inno.⁊ alioꝝ.qꝛ añ lit.ↄ̄teſt.probabiꝛ ſūmarie. ſꝫ
poſt lit.ꝯte.plenarie vt in exēplis ſupius poſitis poſt Ja.
but.qñqꝫ añ lit.conteſt.incūbit probatio vni.ſed poſt litē
ꝯteſt.incūbit probatio alteri.tūc vtrūqꝫ examinabiꝛ pfe/
cte.vt in exēplo.d.l.pſcriptiōe.⁊ pōt poni exēplū hui⁹.c.
189 †qꝛ opponēs exceptionē mēdatioꝝ dꝫ probare qꝛ h op/
ponit ad excluſionē iudicij.vñ cū mēdatiū ſit cā ſue inten/
tiōis ſibi onus ꝓbādi icūbit.l.ei q.ff.de ꝓba.ſꝫ poſt li.ꝯte.
dꝫ actor probare vitatē qꝛ illa aſſertio eſt cā ſue intentio/
nis.ergo ei incūbit onus ꝓbādi.l. q accuſare.C. de edē.⁊
ita Bar.ꝑ latiora tñ ⁊ ampliora verba qeuit ſup hoc paſ
ſu dānata Ja.bu.opi.⁊ alioꝝ.ſed.d.me.Jo.de imo. poſt
d.Ant.ſequiꝛ dictū Inno. dicēdo ꝙ hoc caſu nō incūbit
reo onus ꝓbandi.ſed ipſi actori fundāri ſuā intētionē rōe
ꝯ̄ctus quo ad articulū iuriſditiōis.iō dꝫ illū probare. nā
aſſertio actoris ⁊ negatio rei verſanꝛ circa idē.iō ꝓbatio
incūbit actori.⁊ ꝑ ꝯñs ſufficiet probare ſūmarie quo ad
fundādā iuriſditionē.vt voluit Inno. in.d.§. ꝯ̄hentes. ⁊
ita hic reſidet.longe miror de tāto viro ꝙ nō viderit bar.
in.l.ij.ff.ſiquis in ius voca.nō ierit.vbi lōge aliter locut⁹
eſt ꝗ̄ꝫ in.d.l.pſcriptione.imo oī via dānat dictū Inno. ⁊
ēt dānat doctrinā ab eo traditā in.d.l.pſcriptione. vñ di/
cit ꝙ ſup hoc nulla ē neceſſaria cognitio. qꝛ quo ad fun/
dandā iuriſditionē iudicis hoc qḋ petitur habebiꝛ ꝓ vo
nec eſt vltra procedendū an ſit verū vel nō.qꝛ ſufficit ꝗ̄ꝫtū
ad hoc ꝙ illud ſup quo litigaꝛ ſi eſſet veꝝ eſſet de iuriſdi
tione iudicis.⁊ allegat tex.de hoc formalē in.l.cū quedā
puella.§.ſi.ff.de iur.om.iudi.⁊ idē dicit in ſeruo allegāte
ſe liberū.nā eoipſo ꝙ allegat ſe liberū hꝛ pro libero ꝗ̄ꝫtū
ad ſuā pſonā legitimandā.l.ordinata.ff.de lib.cā.ita in ꝓ
poſito eoipſo qḋ dꝛ in libello aliqd eſſe de iuriſditiōe iu/
dicis pſumiꝛ verū ꝗ̄ꝫtū ad eius iuriſditionē.⁊ ita reſidet.
⁊ ſic Bar.i hoc paſſu fuit ſibi ꝯ̄rius. Opere tñ pciū erit
videre qs iuſtius dixerit an. Inno.⁊ ſequaces an vo ipe
⁊ ꝑfecto paſſus eſt dubitabilis.⁊ pro deciſione egeret ꝑ
claro ⁊ excelſo iuriſconſulto. Nihilominus dictū Inno.
roboraꝛ pclariſſimoꝝ doc.auctoritate.nam Archi.in.c.
190 romana.§.notoria de cenſi.li.vi.vbi probaꝛ†ꝙ archieps
viſitando prouinciā pōt punire ſubditos ſuffraganeoꝝ
ſi eoꝝ crimina ſint notoria.Querit ibi Arch.qd ſi negaꝛ
ibi illa crimina eē notoria qs de hoc cognoſcet ⁊ qualr.
⁊ dicit ꝙ archieps de hoc cognoſcet ſummarie. Secūda
allego glo. valde ſingularem in.c.i.de offi.delega.lib.vi.
191 que dicit†ꝙ ſi coram conſeruatore apoſtolice ſedis qui
habet cognoſcere.dumtaxat de iniurijs manifeſtis negeꝛ
iniuriā fore manifeſtam.decidit ꝙ de hoc cognoſcet cō
ſeruator prefatus ⁊ cognoſcet ſummarie ad fundamen
tū ſue iuriſditionis. Item facit ad hoc tex.l. ait pretor.§.
docere.ff.vi bo.rapto.quinimo dico hoc fuiſſe dictū Gof
fre.in.c.ſi clericus laycum.ē.de foro compe. vbi dixit eſſe
examinandum ante omnia an res ſit eccleſiaſtica vel ne.
⁊ de hoc dicit cognoſcendū ſummarie.⁊ allegat.c.veni/
ens el.ij.de teſtibus.⁊ hoc ſequitur ibi Pe.de ancha.al/
legans Inno.hic.⁊.d.l.pretor.§.docere.Faciat qḋ volu
192 it Inno.in.c.ceterum de iudi.†vbi dixit ꝙ ſi allegatur rē
eſſe feudalem de hoc primo cognoſceꝛ.qꝛ iſtud non eſt in
conueniens vt probat tex.in.c.veniens el ſcḋo de teſti.vbi
dilatorie diſcutiꝛ illud qḋ venit poſtea diſcutiendum ad
merita cauſe.nec probationes recepte in iudicio ſumma
rio faciunt fidem in plenario.tñ pro dicto Bar.in.d.l.ij.
poſſet allegare quod voluit Innoc.in.c.cum ſit generale
ē.de foro compe.†vbi dicit ꝙ clericus agens contra lay/
cum coram iudice eccleſiaſtico ſuper oppreſſione vel frau/
de vel illicito contractu in quibus caſibus fundatur iuriſ
ditio iudicis eccleſiaſtici.vt ibi no.debet in petitione fieri
mentio de oppreſſione vel fraude vel minus legitimo cō/
tractu ⁊ etiam ſuper illa clauſula fundare intentionem

b ℭ Iudicij. De huiuſmodi cauſis ſub hac forma tenore cōmiſſis. vid multa pulchra in cle. de ver ſig. c. ſepe ⁊ ibi elegāter ⁊ plene no. ꝑ Jo.an. ⁊ vide ꝗ̄ꝫplures ſcribētes in.c. vltimo.ē.de ſer.

c ℭ Mendatia. Sed nūqd dicere vel ſupplicare cū mēdatio ſit peccatum mortale pro cuius. q. ſolutione.vide beatum Thomā ſe.q.cx. ar. ij. ⁊ iiij. ⁊ vide aliqd.xxij. q.ij ne qu. ⁊ vide em ꝑ.ter phm in ꝑ m ſalloꝝ ellencoꝝ. vbi dicit ꝙ duplex eſt opatio ſapiētia.ſ.nō mētiri de qb⁹ nouit ⁊ mētientē poſſe manifeſtare. quiqꝫ ergo mētiꝛ canoniſta ex ſententia phi arguit ſe nō eē ſapientē detectandū. ergo legaliter phiſice ⁊ theologice mendatiū eſt.caue ita qꝫ a mēdatio. vt not. in.c. ne quis.xxij.q. 4. ⁊ ꝫ elegāter gl. in.c. cupiētes. in prin. de elec. lib.vi.

ſuã. ⁊ ſi pars aduerſa neget nihilominus ꝓcedet in cauſa principali ⁊ ſi nõ ꝓbauerit fraudẽ vel illicitũ ſcẽtum abſoluet reus ex illa cã. ſed ⁊ iterũ poterit agere ex alia cauſa. l. ait candẽ. ff. de exceptio rei iudi. facit etiam pro dicto Bar. qđ voluit Guido de ſuza. in auc. qua in ꝓuincia. C.
294 vbi de cri. agi opor.† vbi dicit ſufficere allegare cõmiſſuʒ crimen in certo loco ad fundãdã iuriſditionẽ iudicis abſq; eo ꝙ aliter ꝓbetur vel cognoſcatur. ⁊ ſi poſtea apparebit delictũ ibi nõ cõmiſſum in ꝓceſſu cauſe. tũc nõ valebit ꝓceſſus ꝑ totũ titulũ. C. ſi a non cõpe. iudi. Facit ẽt qđ voluit Uincen. in. c. cõqueſtus de foro cõpe. vbi dixit† ſi lay
295 cus negat ſe eſſe bñ captum ꝙ iudex eccleſiaſticus cognoſcet donec intelliget ꝙ iuriſditio ad eũ nõ ſpectat. ⁊ tunc condẽnabit clericũ in expenſis ⁊ remittet ad iudicẽ ſuuʒ. c. vt debitus. ⁊. c. cũ ſpãli de appel. facit etiã qđ voluit idẽ Bar. in. d. l. cũ quidam. §. i. vbi dicit debere attendi illud
296 qđ petitur† nam iudex de iuriſditione ſua dʒ eſſe certus a ꝓncipio nõ aũt ſpectatur ꝓbatio facti principalis qꝛ ad ꝓcedẽdũ non expectatur ꝓbatio. ſed bene expectatur ad condẽnãdũ. faciat ẽt qđ voluit Lapus in ſuis allegationibus allegatione. lxv. incip. nunqd eccleſia poſſit agere. vbi refert opi. Franciſci de albergotis in reportatis q̃ fecit ad. d. l. ij. ſi quis in ius vocatus. dicit enim ſufficere ꝙ cã allegetur ⁊ poſtea ꝓbetur. ⁊ ſi aduerſarius neget qualitatẽ ſeu cauſam aggrauabitur onere ꝓbandi qꝛ ex ꝓductione libelli fundata eſt intentio. allegat. d. l. cuʒ quedã. §. i. ⁊ ſic vr̃ ꝙ
297 ſup hoc paſſu def tertia opi. vʒ† ꝙ ſufficiat allegare cãm ſeu q̃litatẽ poſtea aũt ꝓbabitur in meritis cãe. ſʒ ſi aduerſarius neget a principio bonerabit vt illam ꝓbet. Sed certe tam ſcđa opi. que fuit Bar. q̃ ẽt iſta tertia cõfunduntur ꝑ tex. d. c. ſi clericus. Ego aũt dico opi. Inno. hic ⁊ in. d. §. ꝓbentes fore purã veritatẽ. ⁊ allego de hoc tex. formaleʒ in. l. nõ ignorat in verſi. nõ temere ad accuſationẽ niſi pri
298 us matrem ſe eſſe ꝓbauerit. vbi eſt caſus† ꝙ mulier non admittitur ad accuſandũ de homicidio niſi eſſet mater qui accuſaret de nece filij. Modo dicit ibi tex. ꝙ nõ admittitur ad accuſandũ niſi prius probauerit ſe eſſe matrem. mõ ſi rñdeatur ꝙ ille tex. probat ꝙ vbi qualitas eſt cã introducẽdi pſonã in iudiciũ dʒ talis qualitas ꝓbari ſi aduerſarius illam neget. vnde loqtur quo ad legitimandã pſonã accuſatoris quo caſu ab initio legitimanda eſt perſona. vt in d. l. non ignorat. C. q accu. nõ poſ. ⁊. l. vxor co. ti. ⁊. l. qm̃ . C. de adul. ⁊. l. ſi queramus. ff. de teſta. ⁊. c. i. de accu. ij. q. i. c. in primis. ⁊. q. vij. c. querendũ. c. alieni. ⁊. c. ſunt q etiã ſi iudiciũ eſſet ſũmariũ. vt eſt glo. ſing. in. l. ij. C. de edicto di. adri. tollen. ⁊ iudex dʒ pronunciare ſuper legitimatione perſone. vt dixit Bar. in. l. liber captus. C. de peti. here di. ſed nos ſumus in legitimanda iuriſditione. ergo illa
299 lex non probat cõtra Bar. qꝛ ad hoc reſpondeo† iudiciũ conſtat ex tribus. ſ. actore reo ⁊ iudice. c. forus de verbo. ſignifi. Sicut ergo ab initio probanda eſt qualitas q̃ eſt fundamentum actionis introducende eodem modo dʒ ꝓbari qualitas que eſt in cauſa introducende iuriſditionis ⁊ per conſequens formaliter ibi ꝯfunditur doctrina bar. in. d. l. ij. ⁊ ſi aliter diceremus ſequeretur ꝙ i poteſtate actoris eſſet allegando cauſam vel qualitatem concludenteʒ iuriſditionem facere iudicium illuſorium vel aggrauare reuʒ onere probandi eo caſu quo onus probandi incũberet ſibi. Nec obſtat. d. l. cum quedam. §. i. qꝛ lʒ inſpiciatur quod petitur non qđ debetur ad fundandam iuriſditionem illud verum. qm̃ ſi eſt verum vel falſum id quod petitur concluditur iuriſditio. qꝛ tunc non habetur reſpectus ad veritatem debiti. qꝛ iuriſditio non mẽſuratur ad veritatem debiti vltra iuriſditionem ſuper quo vltra metas peti non poterit ferri ſententia ſi aut ſit falſa qualitas allegata excluditur iuriſditio ⁊ ſi ſit vera concluditur. ergo oportet de tali qualitate conſtare. vt in. d. c. ſi clericus laycum. ⁊ contra dictam opi. Bar. tenuit domi. Cardi. Petrus de ancha. Abbas ⁊ alij in. d. c. ſi clericus laycũ ⁊ vltra omnes alios hunc paſſum examinauit do. Anto. ibi. ſed iudicio meo non potuit allegari melius cõtra opinionem Bar. q̃. d. l. non ignorat que duo dicit. vʒ prius eſſe probanduʒ. aliud eſt qđ dicit ꝙ iſta probatio incumbit aſſerenti illam qualitatem ad eſſe dum dicit niſi prius probauerit ſe eſſe matrem. ecce qualiter nunc ille tex. confundit tertiam opinionem relatam per Lapum in prefata allegatione voluit enim ꝙ onus probandi qualitateʒ incumbat aduerſario neganti qꝛ contra eum caſus eſt ibi ꝙ immo incũbit actori aſſerenti qualitatem adeſſe. ⁊ ſic ille tex. ad hanc q̃nem eſt nouus nõ inuentus ab aliquo
300 tene menti.† Iteʒ dicit hic do. Anto. ſi impetraui contra te reſcriptum ex cauſa mutui vel depoſiti ꝙ lʒ non poſſis opponere ꝙ nil debeas in vim ſurreptiõis. tamẽ poteris obijcere ꝙ reſcriptum ſit vitioſum ⁊ ꝙ non dʒ per iſtud procedi per id quod habetur in. c. ſi. I. e. vbi dicitur ꝙ nil hʒ queſtionis reus cum actore. contrarium tenuit Bart. in dicta. l. preſcriptione. ⁊ Jo. de ligna. hic qđ eſt verius. qꝛ iſtud concernit merita cauſe ⁊ princeps fuiſſet omnino reſcriptum conceſſurus ſaltem in forma cõmuni licet ei dictum fuiſſet ꝙ impetrans falſum narraſſet. Nec obſtat. d. c. ſi. I. eod. qꝛ procedit quando reſcriptum continet in ſe equiuocationem. vel qꝛ titio fuiſſet conceſſum cõtra ſeyum ⁊ diceretur titium alteri titio dediſſe reſcriptuʒ qꝛ nil hʒ queſtionis cum ſeyo. vel intellige illud quod notorium eſſet agentem carere actione per no. in. l. vbi pactũ. C. de traſact. vel ibi objiciebatur exceptio litis finite. vt ſentit Jo. and. in dicto. c. fina. ¶ Ultimo opponitur contra tex. i eo quod diſtinxit an ſurreptio fuerit cõmiſſa doloſe an per ignorantiam vel per ſimplicitatem. qꝛ imo videtur ꝙ omnis ſurreptio habeat vitiare. c. ſedes. ẽ. eodeʒ.
301 vbi habetur ꝙ mendax precator debet penitus carere impetrantis.† Item decretum interpoſitum per ſurreptionem non tenet. l. tutor ſi petitus. l. ſeye egreſſe. ff. de tuto. ⁊ curato. dato ab his. l. cum vero. §. ſubuentum. ff. de fidei cõmiſ. liberta. l. magis puto ad finem. ff. de rebus eorum. ergo ⁊c. Item in quolibet reſcripto intelligitur clauſula ſi preces veritate nitantur. c. ij. ẽ. codem. Si ergo preces ſunt ſurreptitie ſequitur ꝙ reſcriptum debet corruere ex defectu conditionis. Item faciat contra iſtum tex. d. l. preſcriptione. vbi loquitur de reſcripto impetrato per mẽdatium nec ex toto annullatur ⁊ tñ mendatium non eſt ſine
302 dolo. qꝛ vt dicit Auguſti.† mendatium eſt falſa vocis ſignificatio cum intentione fallendi[a]. ⁊ propter hoc varie fuerunt opiniones in. d. l. preſcriptione. ⁊ in dicta. l. ſi legibus. ⁊ ideo papa hic dixit in principio diuerſos intelleximus ſentire diuerſa. Cy. in. d. l. preſcriptõe dicit ꝙ diſtinctio huius capituli de iure nõ procedit in eo quod facit differentiam inter mendatium cõmiſſum dolo ⁊ mendatium cõmiſſum per ignorantiã. ⁊ ſic vult ꝙ iſte tex. emanauerit de errore canoniſtaꝝ. Andre. barbacia.

b
Doceri. Primo[b] ponitur duplex queſtio. Secundo ponitur
c
ſo. ibi ſuper quo. Tertio ponitur ratio ibi cuʒ ex officio. Quarto ponitur exceptio ibi niſi.

Caſus eſt iſte aliquis impetrauit litteras contra abbatẽ nulla facta mentione de ipſo conuentu. modo iſte abbas conueniebatur ſuper cã cõi ipſius abbatis ⁊ conuentus. Queritur vtrũ teneatur rñdere. ⁊ vtrũ dicẽdo ſe aggrauatũ poſſet appellare ⁊ rñdetur ꝙ nõ. imo tenetur rñdere. ⁊ rõ eſt q̃re teneatur rñdere qꝛ cogitur negocia ſue cõgregatiõis ꝓcurare. hec rõ vera ẽ niſi abbatis ⁊ cõuẽtus negocia eſſent
a oĩo diſcreta ⁊ diuiſa. ⁊ rõ dubitãdi fuit† qꝛ oĩa q̃ ſpectant ad ꝑlatũ ⁊ capĩm tanq̃ ad caput ⁊ taq̃ ad mẽbra. ⁊ vnũ ſine altero nihil põt. c. q̃to. ⁊. c. nouit de his q̃ fi. a pla. er
a go ĩpetrãdo ꝯ vnũ debebat fieri ĩpetratio ꝯ aliũ.† Itẽ ꝑſona q̃ nõ exprimitur nõ ſubĩtelligitur. l. ſi ita ſtipulatus. §. griſogonus ad fi. ff. de v. ob. ſed rõ decidẽdi ꝯrium fuit illa que apponitur in tex. videlicet cuʒ ex officio ſuo teneatur procurare negocia ſue congregatiõis. ¶ Nota ibi edoceri. concordat. l. doce. C. de rei vẽdicatione. l. ait pretor. §. docere

a ¶ Fallendi. Canonizatus eſt tex. iſte ⁊ i corpore iuris inſertus. xxij. q. ij. c. beatus. §. ille ergo. vbi glo. valde eleganter loquitur. ⁊ no. in. l. dèta te. §. ſi cũ eſſet. ff. de interro. actio. ſed nun qd ſemp veritati opponatur. vid beatũ tho mã alleg. loco ⁊ no. ſa ſe. c. liij.

b ¶ Primo. Dñs And. vt videis non po ſuit ꝯ morem ſuũ ſũmarium huius cap. ſed optime caſum figurauit. ex q̃ ẽt ſũmariũ facile pt elici. tu do ipm de mẽ te. d. Abba. ⁊ Fel nouiſſime ſcribentiũ ponas ipm ꝟ pacto in cã mõa ſterij ꝯuenitur abbas p reſcriptũ in quo nulla ſit mẽtio de ꝯuentu nec ꝑpter ꝟ appellari põt niſi cũ abbatis ⁊ conuentus bona eſſent oĩno diſtincta. ⁊ ad mãni hui⁹ tex. vide inter eos do Abb. hic q optime exordi tur dianeceſſaria. ⁊ vid deo nouiſſimos q ſa. o leuiter ⁊ ſicco pede per tranſeũt ⁊ ſpe ca. in ti. de ac cu. verſi. iteʒ ſi vnus.

.§.docere.ff.vi bo.rap. ¶ No.ibi nulla mētiōe facta de
ſuis conuentibus vr̄ ꝙ iſta fuerit mala rō dubitandi. qꝛ
eoipſo qꝺ ſit impetratio ↄ̄ abbatem vr̄ fieri ↄ̄ eius conuē
3 tum.†qꝛ noīe abbatis cōprehenditur conuentus ⁊ mona
ſteriū.tex.eſt in.l.annua.§.i.ff.de annu.leg. vbi teſtator le
gauit ſacerdoti videtur legaſſe templo cuius ē ſacerdos
c.requiſiſti de teſta.⁊ ideo vr̄ dicendū ꝙ lꝫ expreſſe non
fuerit facta mentio de conuentu.tñ ſatiſfacta fuit tacite ⁊
eo magis ꝙ cū caput poſſit agere pro ſuis membris ⁊ ēt
impetrare.vt in cle.i.ꝫ.eo.c.cum deputati de iudi.c.cōque
rente de offi.ordi.videtur ꝙ multomagis poterat conue
niri ⁊ ſic fieri impetratio ↄ̄ eum ꝓ rebus ſpectantibus ad
4 eum.⁊ ad ipſum conuentum† membra enim regulantur
a capite.inſti.de ſatiſdādo.§.fi.c.cū non liceat.ꝫ.de pſcrip.
⁊ proprie dicitur conuentus religioſorū vt hic capl'm vo
proprie dr̄ clericoꝝ ſeculariū.iura tñ permixtim de eis lo
5 quuntur.c.capitulū ſancte crucis.ꝫ.eo.†Et ex iſtis collige
ꝙ vꝫ reſcriptum impetratū ↄ̄ ſolum abbatem lꝫ cā ſuper
qua fit impetratio ſit cōis ipſi abbati ⁊ conuentui ſuo. di
cit tñ Guil.de monte laudino in cle.i.ꝫ.eo.ꝙ curia roma.
non de facili concedit tale reſcriptum contra prelatū ſup
rebus cōibus qn faciat mentionem de capitulo ſeu conuē
tū valet tñ reſcriptum ſm eum ſi non ſit mentio de conuē
tu.vt hic eſt tex.d.Ant. hic colligit ꝙ in cā ſpectāte ad ab
batem ⁊ conuentum valet impetratio ↄ̄ abbatē nulla fa
cta mentione de conuentu.⁊ ſic videtur hic caſus ſm eū
ꝙ abbas poſſit agere lꝫ non ſit in iudicio cū conſenſu ſui
capituli per qꝺ videtur ꝙ in cōibus negocijs vbi non eſt
diuiſa adminiſtratio prelatus hꝫ liberam adminiſtratio
nem etiam nullo accedente conſenſu vel auctoritate cōuē
6 tus.ex quo colligit arg.†ꝙ in cā monaſterij ſufficiat cita
re ſolum prelatum ⁊ econtra ſufficiat ipſum ſolū prelatū
impetrare.Tu conſidera qꝛ iſte tex.non probat dicta ſua
hic enim non loquit̄ qñ prelatus agit in iudicio. ſed loqt̄
qñ ſe defendit.quo caſu iſta non ſunt propria. c. intellexi
mus de iudi.Itē iſte tex.non loqtur qñ abbas impetrat.
quinimmo contra do.Ant.ē glo.hic que dicit ꝙ prelatus
non conuenit̄ ſine conſenſu vel auctoritate capl'i. facit qꝺ
no.glo.in.c.i.de ꝓcur.ergo multofortius non poterit age
re ſine ↄ̄ſenſu capituli.Sed ↄ̄ gl.iſtam ⁊ pro dicto.d.An
to.allego tex.ꝓbantem doctrinā eius in.c.nullaꝫ.xviij.q.
ij.in verſi.ad vtilitatem monaſterij ptinent abbatis ſollī
citudo ad quē ptās tota cōuenit debeat adimplere. vbi ē
cāus in indiuiduo.de hoc dicam ſuper gl.qꝺ tenendū ſit.
Et pondera qꝛ iſte tex.loqtur in abbatibus. ⁊ doct.colli
gunt no.etiam in prelatis†ex quo no.extenſionē ad iſtū
7 tex.vt non ſolū valeat reſcriptū ipetratū ↄ̄ aliū prelatum
nulla facta mentione de ſuo capl'o vt eſt in priore ⁊ in ſa
cerdote eccleſie ⁊ in gubernatore ⁊ in cōmendatario.c.q̄
relam de elec.nā in oībus iſtis alijs vendicat ſibi locū rō
expreſſa hic circa bona cōia.nā qlibet prelatus tenet̄ pro
curare negocia ſue eccleſie.c.ij.de dona.ergo pro illis po
terit agere ⁊ conueniri.⁊ rō quare tex.iſte potius expſſit
de abbatibus q̄ꝫ de alijs prelatis fuit qꝛ maior ⁊ frequē
tior dubitatio videbat̄ in eis ꝓpter carentiā ꝓprij.liiij. di.
abbatis.ergo multofortius hꝫ locū in alijs in qbus non
verſat̄ tāta dubitatio.facit ſimile qꝺ dixit gl.ſing. in cle.i.
ꝫ.eo.q̄ extēdit tex.illū loquētē de pſidente locis ⁊ religio
ſis vt hēat locū in preſidente locis ſecularibus.facit glo.
elegās in.c.ij.de confeſ.in.vi.que vult ꝙ lꝫ ille tex.loquat̄
in reo tñ hꝫ locum in actore.⁊ iſtud eſt bñ no. ¶ †Nota
8 ibi niſi cā rōnabilis†ꝙ lꝫ cōmittat̄ cā appellatiōe remo
ta.tñ non vr̄ remota appellatio ex cā rōnabili.facit qꝺ hr̄
in.c.paſtoralis de appel.facit ſimile qꝺ dixit Bar. in.l.i.
9 §.per vim.ff.ꝙ vi aut clam.vbi dicit†ꝙ ſi ſtatutū reijciat
opponi exceptiones intelligitur de friuolis.c.ex parte de
offi.dele.⁊ idē Bar.in.l.oēs populi.ff.de iuſti. ⁊ iure ad
10 fi.dixit†ſtatutū remouet interpretationē fieri.qꝺ intelligi
tur de friuole.⁊ idem Bar.in.l.i.§.fi.ff.a quibus ap.non
lꝫ.dixit ꝙ ſi ſtatutum tollit appellationē intelligit̄ de fri

11 uola. ¶† No. ibi legitime rñdere ꝙ ois q tenet̄ rñdere
tenet̄ legitime alr̄ non dr̄ rñdere.l.in vniuerſis.C.q da.tu
tores poſ.c.venerabilis de dolo ⁊ contu.c.i.⁊.c. accedēs
de procur.c.cāmqꝫ in ver.legitime.ꝫ.eo. ¶ No.ibi cū ex
12 officio†ꝙ prelatus pōt ⁊ tenet̄ ſolus ꝓcurare negocia ſi
c bi ⁊ capl'o cōia.nā ex officio adminiſtrationis ſibi iniun
cte tenet̄.nā ad illū ad quē ſpectat adminiſtratio ⁊ ꝓcu
ratio bonoꝝ eccleſie ad illū ſpectat defenſio ⁊ actio in iu
13 dicio.facit.c.cū dilecta.ꝫ.e.⁊.d.c.nullā.xviij. q.ij.† ex quo
infert.d.Abb.ꝙ ſolus rector vniuerſitatis pōt ꝓcurare ⁊
ꝓmouere negocia toti⁹ vniuerſitatis.imo ex offō ad hoc
ſibi iniuncto tenet̄.alleg.Inno.in.c.fi.de maio.⁊ obe.niſi
negocia eſſent ardua vt inferius dicet̄.Et addit hic Pe.
14 de ancha.vltra alios ſcribētes†ꝙ ſi prelatus nō defendit
bona eccleſie dꝫ remoueri ab adminiſtratione. loquit̄ tñ
ꝑ verbū forte ſicut in tutoribus ⁊ ꝓcuratoribus recuſan
tibus defendere res ſibi cōmiſſas.l. mutus.§. pena.ff. de
ꝓcur.l.eū qui.C.eo.⁊.l.i.ff.de admi.tuto.Facit qꝺ elegā
ter voluit Bald.in.d.l.cum qui.†ꝙ pōt iudex remouere
15 executorē datū ad pias cās ſi eſt negligens ēt.ꝫ.annū. ſed
an iſtud dictū do.Pe.ſit verū videt̄ dicendū ꝙ non ex eo
qꝛ pena priuationis non iponit̄ niſi expreſſe reperiatur in
iure.allegatur glo.ſing.ſm oēs in.c.fi.de iure patro. ſed
certe glo.eſt de hoc in.c.cū vos de offi.ord.que voluit†ꝙ
16 patronus laycus preſentans indignum ad eccleſiā patro
nalē non ſit priuatus iure pñtandi ꝓ illa vice ex eo qꝛ ta
lis pena non repitur ipoſita a canone. ⁊ ꝓ illis glo. alle
go ſing.tex.in.§.cum igitur in verſi. nec lex eſt aliqd tale
dicens in auc.de nō eligen.ſecūdo nuben.quē tex.ad hoc
allegauit Bal.in auc.de teſtamēto.C.de ſecun.nup.ergo
dictū do.Pe.non videt̄ verū.Itē do. Pe.mouetur ꝑ iu
ra loquentia in tutore.nā iſtud non ſeqtur.ergo idē erit
17 in prelatis†regulariter enim tutor ⁊ prelatus differūt. vt
eſt glo.melior de corpore iuris in.c.qꝛ epi.v.q.iij. nam tu
tor non poteſt ante litē conteſta. conſtituere ꝓcuratorem
ſecus eſt in prelato.vt no.in.l.i.C.de bo.mater.⁊ in.c.pe
titio de procur. Itē tutor eſt temporalis.inſti.quib.mod.
tutela finitur.§.fi.ſed prelatus eſt perpetuus.c. ſi conſtite
rit de accuſ.Itē tutor non vtitur bonis pupilli.ſed prela
tus vtitur bonis eccleſie.glo.in.c.preſenti de offi. ordi. li.
vi.Itē prelatus hꝫ liberam adminiſtrationem glo. in. c.
is cui de elec.lib.vi.ſecus eſt in tutore. Itē prelatus pōt
ſuſtētare ſuos cōſanguineos pauperes de redditibus ec
cleſie.c.i.de coha.cle.⁊ mulie.ſecus ē in tutore.l.a tutori
bus.ff.de admi.tuto.Itē tutor tenet̄ reddere adminiſtra
tionē tutele.l.i.ff.de tute.⁊ rō.diſtra.Sed prelatus nō ni
ſi qñ eſt ſuſpectus de dilapidatiōe.vt in.c.qualiter el.ij. de
accuſ.Itē tutor dꝫ ꝓbare expenſas quas dicit ſe feciſſe. ſe
cus in prelato.Ita dixit glo.in.d.c. qualiter. Item tutor
pōt inducere teſtatorē blādo ſermone vt potius reliquat
ſibi q̄ꝫ pupillo.iſta ē gl.ſing.in.l.qcqd.C.arbi.tute. prela
tus aut hoc facere non pōt.glo.eſt ſing.xij.q.iiij.c.cuicun
qꝫ.ecce nunc ex iſtis ꝙ reglr̄ differunt.ergo ius penale ⁊
exorbitās loquēs de pena tutoris non hēbit locū in plato
ſecus eēt ſi reglr̄ eſſent equperati.Iſta eſt glo.multū ſolem
nis ⁊ ſing.in.c.ſi poſtq̄ꝫ.§.fi.de elec.li.vi.nec vr̄ dictū bal.
verū in.d.l.eū qui.nam illa.l.loqtur in ꝓcuratore negli
gente defendere dñum.vnde nō pōt extendi ad executorē
cum habeat terminum anni ad exequendū.l.nulli. C. de
18 epi.⁊ cleri.c.nos quidem de teſtamen.†⁊ beneficium in
dultum a lege ſine miniſterio iudicis non poteſt ab ipſo
iudice tolli.c.indultum de regu.iur.in.vi.l. qui pro tribu
nali.ff.de re iudi.ergo dictū do.Petri non videtur verū.
⁊ ideo non ſine cauſa locutus eſt ꝑ verbum forte nihilo
minus ego puto dictū.d.Pe.veriſſimū.⁊ ad hoc allego
glo.q̄ hoc dicit in terminis in.c.lꝫ hely de ſymo. vbi dicit
19 †ꝙ ſi prelatus remouet̄ ꝑꝑ dolū efficit̄ ifamis.ſecus ſi ꝑꝑ
culpā.eſt ergo ibi gl.ꝙ ꝑꝑ negligētiā remouet̄ prelat⁹.er
go multoforti⁹ qñ nō vult eccleſiā defendere. allego vlte
rius in.l.ipuberib⁹.§.i.ff.de ſuſpe.tu.vbi tutor remouet̄ ꝑ

e ¶ Tenetur ſolus. Uid ad mām poſt do. Abb. Fely. hic in. ij. col. verſi. ſolus plat⁹ q e; aggerat totā materiā for te ꝑ duas col. ⁊ vide rotem deciſ. cccclxix. in nouis. ⁊ do mi. in. c. i. de ꝓ cu. ⁊ ibi q̄; plu res ſcribētes.

pter negligentiam. ⁊ ex illo textu colligit ibi Nicolaus de neapoli prelatos eſſe remouendos ſi negligant gubernare res eccleſie. mirum eſt ꝙ dominus Petrus hoc nõ viderit. ⁊ rurſus allego gloſam inſtitu. de ſuſpec. tutor. §.
20 ſiquis autem in ver. interdicitur. que dicit † ꝙ quando prelatus accuſatur nõ dꝫ adminiſtrare bona eccleſie ſicut tutor. alleg. d. l. impuberibus. §. i. ⁊. l. ꝙ ſi forte. ff. de ſolu. facit ẽt glo. in. d. c. qualiter de accuſ. que equiperat p̃latũ tutori. facit glo. que reputatur ſing. ſm do. Cardi. in. c. inquirendo de pecul. cleri. que equipat eccleſiã pupillo. ⁊ ſic prelatum tutori. facit ẽt glo. ſing. in. l. ſi pſes. C. quõ ⁊ qñ iudex. que equipat prelatũ non defendentẽ eccleſiã tutori nõ defendenti pupillũ. Nec ob. cũ dicebat ꝙ regulr non equipant qꝛ ſufficit ꝙ in hoc eqperantur a lege. ſ. qñ tutores negligant defendere pupillos aut res pupillares ⁊ p̃lati negligũt defendere eccleſias vel earũ bona. quo caſu bñ reperit inflicta pena priuatiõis. facit in ſifi glo. multũ
21 ſing. in. c. i. de poſtu. pre. † q̃ vult ꝙ pena appoſita eligenti idignũ videat appoſita poſtulãti idignũ. ⁊ iſta nõ tradas obliuioni qꝛ ſunt quotidiana ⁊ p̃latis negligẽtibus horribilia maxime qꝛ tẽdũt in fauorẽ eccleſiarũ. ¶ No. ibi
22 cũ ex offõ teneãt † ꝙ p̃latus nõ dr̃ dñs rex eccleſie ſed pro
a curator. c. ij. de dona. hꝫ tñ ampliorẽ ptãtem ꝙ̃ pcurator ⁊ tutor. vt dixit gl. in. d. c. qꝛ epi. vide tex. i. c. ſi. xij. q. i. vbi apponit iſtud verbũ quodãmodo pcurator. iõ non deberent epi ſuperbire ex quo apportãt mitrias cornutas. vt Jo. an. in. d. c. ij. de dona. ¶ No. ibi niſi abbatis ⁊ conuen
23 tus bona eſſent oĩno diuiſa † ꝙ in bonis diuiſis ipetratio ꝯ vnũ nõ extendit ad aliũ q nõ adminiſtrat illa bona. vñ dicit Fran. vercellenſis. ꝙ ſi ſup diuiſis ipetret p̃latus nõ cogit rñdere dato ẽt ꝙ in dicta eccleſia hẽat prebendam vltra prelaturã. alleg. c. poſtulaſti de conceſ. prebẽ. ſi autẽ aliqua ſint diuiſa ⁊ aliqua cõia. rñdebit prelatus ſup cõibus ſm Jo. and. Qualiter aũt fiat iſta diuiſio bonorũ dicet inferius. Uenio ad gloſas. glo. prima multa dicit ⁊ i parte reprehendit a ſcribentibus. ⁊ in principio conſulit prelatum eſſe ꝯueniendũ ⁊ non cõuentũ ſeu capitulũ eius duplici de cã. ⁊ dat ſimile ſi actor cõueniet cõuentũ tũc cõuentus noiaret prelatũ in iudicio. ⁊ ſic obtineret iducias. c. qñ frequenter. §. ꝙ ſi ſuper vt lite non cõteſt. l. ij. C. vbi in rem actio. Jtẽ dicit ꝙ ꝯuentus non põt agere nec cõueniri ſine licẽtia abbatis. imo ſnia inde lata retractaret. alle. c. cãnqꝫ de iud. ⁊. c. monachi. xvi. q. i. ⁊. q. iij. c. ſacerdotes ſicut nec filius qñ diu eſt in ptãte pris. l. i. C. de anna.
24 excep. ⁊ ſic ꝯcludit abbatẽ eẽ ꝯueniẽdũ. † Tu limita hãc glo. ꝙ ꝯuentus ſine abbate poterit impetrare reſcriptum lꝫ non agere. tex. eſt in. d. c. cãnqꝫ. ⁊ ibi hoc tenent oẽs. ⁊ ideo Jo. an. in addi. Spe. in ti. de reſcrip. pñtatione. §. rõne aũt forme in ſi. idẽ voluit ⁊ in. §. itẽ eius in verſi. itẽ ꝙ vbi ipetrauit dixit ꝙ ſi diuiſa eſt adminiſtratio quo caſu ſolus prelatus nõ poteſt agere. poterit tñ ipetrare reſcriptũ ⁊ qñ aget dꝫ interuenire ꝯſenſus conuentus. ⁊ idẽ dico in filiofa. qꝛ lꝫ nõ poſſit agere ſine conſenſu pris vt vult iſta glo. tñ poterit ipetrare reſcriptum. ita decidũt dñi de rota deciſio. clxxxiij. incip. itẽ qꝛ remiſſio ipetrata. Jtẽ poterit ipetrare iudicis officiũ. iſta eſt gl. ſing. in. l. i. C. q admitti. ibi dixit Bal. ſe in facto dixiſſe ꝙ filiusfa. põt impetrare a iudice vt inſinuet donatio. ⁊ idẽ voluit idẽ Bal. in. l. fi. §. neceſſitate. C. de bo. qꝫ lib. Scdo glo. iſta in vbo di
25 co tñ. tãgit † an qñ prelatus vel caplm aut aliȷ́ inferiores prelati agere poſſint. ⁊ ꝯcludit ꝙ ſicut ꝯuent9 nõ agit nec ꝯuenit ſine auctoritate p̃lati eodẽ mõ p̃latus nõ agit nec cõuenit ſine auctoritate ꝯuentus ſeu capli. ⁊ hoc cũ negociũ principaliter ptinet ad p̃latũ. alle. c. i. de pcu. ſꝫ ſi negociũ principalr tãgit caplm conſtituit ab ipſo caplo cũ auctoritate p̃lati. alleg. c. cãnqꝫ de iudi. ⁊. l. oẽs. §. hoc nihil lominus. C. de epi. ⁊ cle. ⁊. xij. q. ij. c. nõ lꝫ. ⁊ hec hñt locũ qñ negocia p̃lati ⁊ capli ſunt diuiſa. vt dicit hic tex. in fi. ⁊ ſimilẽ glo. habemus in. c. i. ꝯ. de pcur. ⁊ pp auctoritatẽ gloſarũ curia romana nõ admittit prelatũ ad agendũ ſine conſenſu capli. nec pcuratorem conſtitutum a ſolo prelato. tñ Jnno. Hoſt. ⁊ cõiter doc. ſcribentes hic tenẽt cõtrariũ vꝫ ꝙ ſolus prelatus poſſit agere et ſolus poſſit conſtituere pcuratorem ⁊ mouent qꝛ ille q hꝫ legitimã adminiſtrationẽ poteſt agere ſine conſenſu alterius. l. ſi. ff. ꝙ cuiuſqꝫ vniuerſi. no. ſed prelatus hꝫ legitimã adminiſtrationem. ergo ita oẽs referunt hanc rõnem Jnno. hic. ſꝫ ego allego ſing. glo. accur. in. l. titiũ ⁊ meuium. §. i. ff. de admi.
26 tuto. que vult † ꝙ ille q hꝫ plenã adminiſtrationẽ nõ tenet requirere ꝯſilium aut conſenſum alterius. quã gl. ponderauit Bal. in. c. i. in. vij. col. in ti. q feu. da. poſ. † vbi q̃rit. an p̃-
27 latus poſſit infeudare ſine ꝯſilio aut conſenſu ſui capituli. ⁊ dicit ꝙ ille qui hꝫ plenã adminiſtrationem non tenetur exquirere conſilium aut conſenſum alterius ⁊ pro certo non poterat allegari melius ad hoc. Jtẽ contra iſtã glo. allegant rõnem. ſ. quilibet prelatus eſt procurator legitimus. vt in. c. ij. de dona. ⁊ hꝫ liberam adminiſtrationẽ a iure. vt in. c. cum nobis olim de elec. no. in. c. his cui co. ti. lib. vi. ſed procurator etiam ſimplex agere poteſt ⁊ ſi hẽt liberam poteſt explicare ea que requirunt ſpeciale mãdatum. vt. l. procurator cui libera. ff. de procur. ergo multo fortius prelatus qui non eſt procurator ſimplex ſed habꝫ honorabiliorem titulum. vt decidit glo. in. c. ſi. v. q. iij. ⁊ probatur in. c. indemnitatibus de elec. lib. vi. ⁊ ex hoc in-
28 fert hic dñs Abb. † ꝙ prelatus poteſt alienare ex cauſa licita per illaꝫ. l. procurator niſi lex ſpecialiter interdiceret xij. q. ij. c. ſine exceptione. c. placuit. ⁊. c. abbatibus. ⁊ etiã ſubdit hic contra iſtam glo. quo ad abbatẽ fore tex. quẽ ad hoc reputat ſingularem in. c. nullam. xviij. q. ij. vbi di-
29 citur † ꝙ tota poteſtas ſpectat ad abbatem non ſolũ quo ad ea que tendunt ad cultũ diuinũ. ſed etiam quo ad ea que tendunt ad vtilitatem monaſterij. certe ob illo tex. potes defendere glo. tuam. lꝫ enim tex. ille dicat ꝙ tota poteſtas ſpectat ad abbatẽ non propter hoc excluditur eius conuentus. ⁊ ad hoc allego in ſimili glo. d. c. nullam que dicit ꝙ nõ excluditur propter illa verba poteſtas epiſcopi eodem modo dicamus ꝙ non excludatur poteſtas cõuentus. ⁊ propter hoc dñs Abb. non bene allegauit illũ tex. contra glo. noſtram. dicit etiam fore hic caſũ formalem contra glo. iſtam in verſi. querelantibus reſpondere. vbi probatur ꝙ Abbas ſolus poteſt conueniri ſine cõſenſu conuentus ⁊ quaſi admiratur alios non conſiderãſſe. vere non debuit admirari. qꝛ aut ipſe intellexit de verbo querelantibus reſpondere prout appoſitũ eſt in principio huius decretalis. ⁊ certe male loquitur ex eo † quia
30 verba narratoria appoſita in decretalibus non inducũt legis diſpoſitionem apud canoniſtas conſueuit allegare de hoc ſing. dictum Jo. and. in. c. dilecto de preben. ſed revera glo. eſt ſing. de hoc in. l. vnica. C. quando non petentium partes. ⁊ vlterius ad hoc pondera. qꝛ glo. Bernardi hic nullam expoſitionẽ fecit ſuper verbis narratorijs huius tex. ⁊ ſic in principio huius non probatur dictum eius. ſi vero induxit verbum reſpondere prout ponit hic in deciſione ꝙ in veritate non fuit de mente eius qꝛ nõ repetitur hic verbum querelantibus adhuc etiam dico male intellexiſſe iſtum tex. propter verbum legitime reſpondere ꝙ verbum ſi ſubtiliter intelligatur probat dictum glo. inquantũ dicitur ꝙ legitime dꝫ reſpondere qꝛ dꝫ intelligi cum conſenſu conuentus ſeu capituli. ⁊ ſic dormitauit illuſtre ingenium abbatis. dicit etiam hic probare formaliter ꝙ abbas ſolus poſſit agere ex eo. qꝛ text. dicit cum ex officio ſuo teneatur procurare negocia ſue cõgregationis. coniuncto. c. qui generaliter de procura. lib. vi. bene allegaſſet. c. forus in verſi. negocium autem in cau-
31 ſis. ꝯ. de verbo. ſignificatio. † Certe vno inconuenienti da-
b to multa ſequuntur. vt dixit philoſophus in primo phiſicorum in prin. ⁊ probatur in. l. ratas. C. de reſcin. vend. vnde verbum legitime refertur etiam ad clauſulam ſequentem hic appoſitam argumẽ. eius quod habetur in. c. cauſamqꝫ. ꝯ. eo. ⁊ p ꝯſequẽs nõ recte pbat hic cõtra opi. glo.
Jtem

a ¶ Procurator. Adde oẽs ſcribẽtes de pcur. p totũ. ⁊ ꝙ equperet tutori vel pcuratori. vide in. §. fi. in auc. de eccle. ita. col. ix. ⁊ glo. no. in. c. auditis de reſti. in integ. ⁊ qd nobiliorẽ ⁊ ampliorẽ poteſtatem ꝙ̃ tutor vel pcurator hẽat. vide glo. quã oĩno tenebis mẽti. v. q. iij. in fi. ⁊ Spec. i. pte ti. de offi. or. § ij.

b ¶ Sequũt. Jſtud dictum phi qd adduxit d. Andr. B hr̃ allegato loco tex. cõmen. xxii. vbi phõs ⁊ fidiſſim9 ipſius interpres cõmẽtator arguũt ꝯ opinionẽ parmenidis male opinãtis õ nãe pncipio ꝙ qm nõ ſit pfeſſiõis tue qꝛ valõ difficilia omittimus.

Item dicunt et ita videmus in tutore q poteſt agere i cā
pupilli ⁊ pr in cā filij.l.i.C.de bonis mater.l.neqꝫ.C.de ꝓ
cur.⁊ maxime cum magis liberam adminiſtrationē ha
beat prelatus ꝙ͂ habeat tutor.vt voluit idē Inno.in.c.
lꝫ hely.J.de ſymo.gl.eſt melior de iure.in.c.ſi.v.q.iij.dicit
tn̄ Inno.ꝙ glo.iſta ꝓcedit qn̄ negocia eſſent ardua.pu
ta q2 vellent facere procuratorem generalem ⁊ perpetuū
tunc.n.eſſet opus conſenſu conuentus ſeu capituli.allegat
c.iudicatū.lxxxix.diſt.⁊ iſto mō ſaluari poſſet glo.iſta.⁊
ita tranſeunt oēs hic.Jō operepreciū erit videre vtrū gl.
iſta ⁊ glo.c.i.de procur.dixerit verius ꝙ͂ Inno.Hoſti.⁊
oēs alij ſcribentes hic.⁊ cū hoc dicto Inno.tranſiuit an
ge.in.l.ſi.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vniuer.nomi.⁊ in.l.i.ff.de procur.
⁊ etiā tranſiuit Bal.in.l.ait ꝓtor.ff.de iure delibe.⁊ in.l.
i.ff.de procu.de quo inferius dicā.Addite primo quo ad
iſta ardua eūdē Inno.in.c.cāmqꝫ.J.de iudi.vbi dixit † ꝙ
31 capitulū nō poteſt agere ꝓ ꝓprijs negocijs ſi ſunt ardua
ſine auctoritate epi vel prelati.⁊ idē voluit in.c.i.de pro
cur.Faciat tex.ſing.in.c.per venerabilē.§.rōnibus q filij
ſint leg.vbi papa non poteſt explicare ardua ſine conſen
ſu Cardinalium.hoc voluit Joā.mona.in.c.ſuper eo de
here.li.vi.ſcribentes in.c.ex geſtis de cleri.non reſi.Bal.
in.l.cum multa.C.de boniſqꝫ libe.ſunt enim ſm eum ibi
cardinales capl'm eccleſie vniuerſalis.allegat qd̄ no.Ar
chi.in.c.cū redemptor.⁊ in.c.abbatibus.xvj.q.ij.⁊ quod
no.i.l.humanū.C.de legi.potuit allegaſſe tex.in auc.ha
bita.C.ne filius pro patre.ergo multofortius inferior p̄
latus non poterit explicare ardua ſine cōſenſu ſui capitu
li.c.quanto.⁊.c.nouit de his que fiunt a prelato.⁊ qd̄ ha
betur in.c.cuncta per mūdum.⁊ in.c.aliorꝫ.⁊ in.c.nemo.
⁊ in.c.per principalem.ix.q.iij.nam ſi in viridi ligno hoc
faciunt in arido vtiqꝫ fiet.vt dicit dominica veritas.⁊ ali
bi retulit Bal.ꝙ cum ambaſiatores peruſini prepoſue
rint Urbano certa negocia refert reſpondiſſe Urbanum
ꝙ illud erat conciſtoriale tanꝙ͂ arduum.facit ad ꝓdicta
33 glo.ſing.iij.diſt.pono que dicit † ꝙ metropolitanus i cō
ſilio ſuo prouinciali poteſt edere canones in paruis nego
cijs.ſed in magnis ⁊ arduis non poteſt.xxiiij.q.i.c.quoti
ens.xviij.diſt.c.multis.Facit etiam ſing.dictum Spec.in
ti.de lega.§.nūc oſtendendū.ver.xxiij.declaratū ⁊ intelle
ctum.vt retulit do.Abb.in.c.quanto de iureiurā.⁊ in.c.
34 venerabilē de elec.vt vꝫ † qn̄ dubitatur de periurio clariſ
ſimorꝫ regū.tūc tanꝙ͂ res ſit ardua eius interpretatio ſpe
ctet ad Romanū pontificem.⁊ ita procedit tex.in.d.c.ve
nerabilem.aut agitur de dubio periurio perſonarū.⁊ tūc
interpretatio ſpectat ad epm̄.⁊ ita intelligitur qd̄ no.in
d.c.quāto.facit ēt qd̄ hr̄ exodi.xviij.cap.vbi ardua ⁊ ma
iora referebant̄ ſūmo ſacerdoti.Facit.c.ad hec de offi.ar
chi.vbi Archi.refert ardua ⁊ maiora ad epm̄.Facit etiā
35 elegans dictū Bal.in.c.cū omnes de conſti.dicentis † ꝙ
qn̄ vendunt̄ magne res eccleſie citantur abſentes.qd̄ ē be
ne no.ꝓ intellectu gl.ſing.in.c.preſentiū de teſti.lib.vi.fa
cit ēt qd̄ pulchre voluit idē Bal.in.l.ſi.C.de her.inſti.vbi
dixit magnas ⁊ arduas cās cōmitti dħere magnis aduo
catis.facit ēt qd̄ pulchre voluit Bal.in.l.parentes.C.de
36 teſti.vbi dixit † ꝙ cā ciuilis ardua equeratur cāe crimina
li.⁊ iō frater non admittitur ꝓ fratre ad alterius īpugna
37 tionē in cā ciuili ardua.qd̄ dictū eſt ſtupendū † ⁊ an mu
c lier poſſit teſtari in cā ciuili ardua ſicut non pōt in cā teſti
vel criminali.vide Jac.de are.⁊ Bal.in.l.q teſtō.§.muli
er.ff.de teſta.Facit ēt elegātiſſimū dictum eiuſdē Bal.in
.l.i.C.manda.ad fi.vbi glo.dicit † ꝙ ſalariū ꝓcuratoris
38 non poteſt excedere ſūmam centū florenorꝫ.Bal.ibi di
cit illud eſſe verū niſi cā eſſet ardua.puta q2 ageret̄ de vi
ta hōis.q2 tunc nullū eſt taxatum ſalarium a iure.ideo di
cit ꝙ aduocati epōrū ⁊ abbatū qn̄ agit̄ de eis priuandis
a dignitatibus poſſunt procuratores ſui recipere magnū
ſalariū.alle.in arg.l.ſi poſſunt.ff.de dona.per quā.l.hoc
tenebat ibi Ray.de forli.ſm eum bene faciat glo.ibi que
equiperat honorē vite.vide ibi ⁊ ex iſtis habes ſuſtenta

tum ⁊ ampliatum illud elegans dictū Inno.ꝙ in rebus
arduis requiritur conſenſus prelati ⁊ conuentus eo caſu
quo regulariter ſufficit conſenſus ſolius prelati.nec alibi
iſta ita ad vnum data videbis non trades obliuioni.⁊ in
eo quod voluit Inno.ꝙ inter ardua cōnumerant̄ creare
procuratorem vel officialem generalē ⁊ perpetuū.Ego
39 allego Bal.i.l.ex hoc iure.ff.de iuſt.⁊ iu.† vbi queſiuit an
ciuitas poſſit ſibi colligere perpetuum dn̄um aut perpe
tuū officialē.ad quod alleg.Hoſt.in.c.ſi.J.de iudi.Itē cō
cludunt hic oēs ꝙ inter ardua cōnumeratur qn̄ queritur
de ſtatu ⁊ libertate monaſterij ⁊ tradunt regulam ꝙ ſte
tur arbitrio iudicis q̄ negocia dicantur ardua.arg.l.ꝑ
40 litem.ff.de excu.tuto.elegans glo.eſt in.c.ſedes.§.eo.que
voluit † ꝙ ſtatur arbitrio iudicis que perſona dicatur ma
ior ⁊ dignior.vide ibi q2 multa dicta pulchra retuli.⁊ in
c.de appellationibus.J.de appel.⁊ ex iſtis declaratum eſt
primum dictum Innoc.ſcd̄m vero examinandum eſt an
glo.iſta dicat verū.cuius ꝯrium dicit Inno.Bal.vero in
.l.i.ff.de procur.vbi glo.dixit ꝙ prelatus non pōt facere
procuratorem qd̄ eſt falſum.vt in.c.petitio.J.de ꝓcur.bal.
41 ibi dicit † ſi prelatus hꝫ bona diuiſa in caplo ipē ſolus cō
ſtituit procuratorem q2 ſolus adminiſtrat.ſi aūt hꝫ bona
vnita cū caplo.tunc ipſe ⁊ capl'm procuratorē conſtituūt
alleg.tex.iſtū ⁊ certū eſt ſm eum q2 prelatus ⁊ capitulū
ſunt domini ſue prelature merito ꝓcuratorē cōſtituūt an
te li.ꝯteſt.Sed in.l.ait ꝓtor.ff.de iure delib.dicit idē bal.
42 † ꝙ ſi p̄lato interdicit̄ alienatio vt non poſſit alienare ſine
ꝯſenſu capituli.eodē mō interdicit̄ ſibi a caplo vt nō poſ
ſit agere ſine conſenſu capl'i.alle.in ꝯriū illū tex.alle.ēt.c.
cāmqꝫ de iudi.Itē alleg.iſtū tex.⁊ dicit hanc regulā falle
re in pre.qui non pōt alienare.⁊ tn̄ pōt agere ſine ꝯſenſu
filij.l.i.C.de bo.mater.Poſtea diſtinguit quidā ſūt qui
non habent ius neqꝫ adminiſtrationem.⁊ tūc regula ve
ra eſt ꝙ q non pōt alienare nō pōt agere.Quidā hn̄t ad
miniſtrationē ſed non ius in ipſis reſidens.⁊ tunc regula
eſt vera cū eadē ſit rō in ꝓhibitione circa vtrūqꝫ.alle.tex.
iſtū.Quidā hn̄t ius ⁊ adminiſtrationē.⁊ tūc verū ē hos
43 agere poſſe.† Et colligit arg.ex illo tex.ꝙ p̄latus nōdū
ꝯfirmatus ſicut nō pōt alienare ita nō pōt agere.Ange.
do.in.d.l.ſi.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vniuer.no.dicit ꝙ Inno.ſe inol
uit in eo qd̄ voluit in iſto caplo.nihilominus ſequitur do
ctrinā Inno.⁊ rn̄det ad iura allegata per iſtam gl.ad.c.
primū de procu.dicit ꝙ ibi preſbyteri ⁊ dyaconi adhibē
tur in teſtes non aūt ex eo qd̄ eorū requiratur conſenſus.
Quinimmo ſm Inno.facit ꝓ dicto ſuo illud capl'm ꝯtra
glo.q2 ibi epūs fecit ꝓcuratorem vt ibi vr̄ caſus.Certe ille
tex.hꝫ duplicē intellectū vnus eſt ꝙ ibi adhibiti fuerūt p̄
ſbyteri vt teſtes ⁊ ſic nō vt conſentientes mādato ꝓcura
toris.⁊ iſto mō ille tex.nō ꝓbat dictū gl.Alius itellectus
eſt ꝙ ibi preſbyteri interuenerunt vt cōſentiētes.⁊ ſm il
lū intelletū gl.allegat illū tex.⁊ iſte intellectus magis ap
plaudet lre.⁊ iō Inno.ſcdo rn̄det ad illū tex.⁊ dicit ꝙ il
le tex.ꝓcedit in arduis.⁊ ita reſtringit illū tex.Sed indu
bitanter ille tex.non patitur hanc reſtrictionem in ver.q
cum ipſis facta ſunt.Ad.c.cāmqꝫ de iudicijs reſpondet
Inno.ꝙ ibi non dici.requirendum eſſe conſenſum capi
tuli ex eo quia non poſſit capitulum conſtituere procura
torem in his in quibus hꝫ adminiſtrationem.ſed ex eo di
cit reqri ꝯſenſum epi.q2 alias id qd̄ ꝯ ipm̄ epm̄ fieret non
valeret.c.intra quatuor de maior.⁊ obe.c.cū ſup de re iu
di.c.ſup eo de offi.dele.Certe ſi pōderet̄ ibi tex.nō loqtur
qn̄ ad ea q̄ ꝑiudicāt epo.ſed dicit ꝙ ꝯuentus ingrediat̄ iu
diciū cū auctoritate ⁊ ꝯſenſu epi.q2 ſine eius auctoritate
⁊ ꝯſenſu igrediant̄ iudiciū epo valebit ſuſcitare litē ſopi
tā allegādo ſe fore abbatē ipſi' monaſterij.⁊ ꝑ ꝯñs eo ipſo
ꝙ ꝯuētus agit ſine abbate iudiciū reſcindit̄ ad.l.oēs.§.h
nihilominus rn̄det Inno.vꝫ ꝙ potius facit ꝓ ꝙ͂ ꝯ dictū
ſuū.q2 ibi nō dicit reqrendū eē alicui' ꝯſenſū qn̄ agit yco
nomus.ſed hn̄ dicit ꝙ in ꝯſtituēdo yconomū dꝫ interue
nire ꝯſenſus p̄lati ⁊ capituli.⁊ illum.§.hoc nihilominus

c ¶ Ardua.
Pro reſolutio
ne hu'us ele
gātis materie.
vide Franciſ.
cremo.in ſing.
ſuo.cxlix.inci.
quāquā muli
er.vbi in qbuſ
cāꝫ fere caſi
b' deducit qſ
⁊ que mulier
poſſit eē teſtis
⁊ q̄ non quem
aliq moderno
rū extra de te
ſti.referunt.

allegauit glo.in.d.c.cauſamq̃z.ꝛ in.c.contingit de tranſ.
ꝛ in.c.imperatorum.ȷ.de iur.calum.ꝛ reuera ibi ꝓbaꝰ di-
44 ctum glo.†qꝛ ſi yconomus ꝛ procurator non differũt. vt
in.l.petitio de procur.ꝛ in.l.neq̃z.C.eo.ſufficit qñ cõſtitui
tur vt ſolus prelatus non poſſit illum conſtituere ſed req
ratur conſenſus capituli ad.l. ait pretor.ff.de iure delibe.
reſpondet Inno. ꝙ illa lex loquitur in caſu ſpeciali. ſ. in
herede deliberante an velit adire quo caſu ſicut interim
non poteſt alienare res hereditarias ita nec agere in iu-
dicio.vnde in alijs caſibus eſt ſecus vt pꝫ in tutore cura-
tore procuratore ꝛ ſindico qui agere poſſunt.ꝛ tamẽ nõ
poſſunt alienare.l.i.ff.de rebus eorum. Tu conſidera qꝛ
iſti tales dantur ad defendendum ꝛ ad agendum idõ non
eſt mirum ſi agere poſſunt. Sed dominus Anto.conclu-
dit aut bona prelati ꝛ capituli ſunt diſcreta ꝛ vnus ſine
alio nihil poteſt.ſed ſi negocium ſpectat principaliter ad
prelatum ipſe aget cum conſenſu conuentus. Si vero ꝓn
cipaliter ſpectat ad conuentum aget conuentus de cõſen
ſu prelati.Si aũt bona ſunt cõmunia.glo.dicit ꝙ aget ꝓ
latus de conſenſu conuentus indiſtincte dicit Jo.and. ꝙ
vt eſſet aliqualis differentia quando bona ſunt diſcreta.
ꝛ qñ cõia melius dixiſſet ꝙ hoc caſu vterq̃z aget.Sed.d.
Anto.concludit quandoq̃z inter capitulum ꝛ prelatum
ſunt bona cõmunia ꝛ nullatenus diuiſa quãdoq̃z ſunt di
uiſa quo ad rem ꝛ quo ad adminiſtrationem.qñq̃z bona
ſunt vniuerſaliter diuiſa quo ad rẽ ꝛ quo ad adminiſtra
tionẽ ſunt tamen aliqua particularia que ſunt cõmunia
ſi bona omnia ſunt cõmunia.ꝛ tunc ſi prelatus vel capitu
lum vult eſſe in iudicio defendendo.ꝛ tũc quilibet poteſt
tñ prelatus non preſtabit cautionem de iudicato ſoluen-
do ꝛ de rato ſed capitulum ſic.ꝛ ita dicit ſe intelligere.d.
c.i.de procura.ꝛ.d.c.cauſamq̃z.aut agendo in iudicio. ꝛ
tunc ſi pro male alienatis ꝛ quilibet poteſt.c.ſi quis pre-
ſbyterorum de rebus eccle.non alie.preſtando tamen de
bitas cautiones aut pro alijs rebus.ꝛ tũc ſi negocia ſunt
ardua requiritur conſenſus quo ad hoc vltra ſuperius ꝓ
me.alias vide elegans dictum Archi.in.c.preſentium de
45 teſtibus.lib.vi.†vbi dixit ꝙ ſi caſus eſt arduus poteſt iu-
dex facere ꝙ teſtes qui ſunt extra prouinciam veniant ad
teſtificandum coram eo.c.ſtatutum.§.proferendo.ȷ.eo.li.
vi.Si negocium nõ eſt arduum tunc in cõmunibus ſolus
epiſcopus agit ꝛ defendit.ſed in capitulo requiritur con
ſenſus epiſcopi.ꝛ ratio qꝛ epiſcopus ſolus habet admini
ſtrationem generalem ꝛ liberam.ideo fortius poteſt age
re q̃z alij adminiſtratores.l.ſi.ꝙ cuiuſq̃z vniuer. nomine.
Qñq̃z bona ſunt diuiſa quo ad rem tantum.ſed non quo
ad adminiſtrationem.ꝛ tũc per omnia eſt idem ꝙ ẽ quã-
do non ſunt diuiſa quo ad rem ꝛ quo ad adminiſtratio-
nem.ꝛ diſtinguit ita vt predictum eſt ꝛ aliud non dicit.
Pro certo vehementer admiror ꝙ nemo iſtorum vide-
46 rit Lapũ allegatione.xlix.que incipit lꝫ materia† an pre-
a latus ſine capitulo[a].ꝛ ſing.ꝛ melius q̃z aliquis vſque ad
iſtos dies examinauit iſtum paſſum ꝛ refert materiã hãc
fore tritam inter comentatenſes.ſed qꝛ inter cauſidicos ẽ
quotidiana ꝛ prompti ſunt ꝓcuratores hanc exceptionẽ
proponere ꝛ ſepe laborant pro iſto articulo in reuolutiõ
ne cartarũ.ꝛ qꝛ alaturus erat pro opulento clientulo di-
cit ſe plenius ſolito referre ea que dici poſſint in tali paſſu
ꝛ ꝙ poſſit ꝛ qđ non requiratur conſenſus capituli aut cõ
uentus dicit eſſe caſum hic formalem in ver. reſpondere.
ꝛ in.c.nullã.xviij.q.ij.que duo iura appropriauit ſibi do.
Abb.hic.ꝛ allegat pro iſta parte.c.ſi.de foro compe. al-
legat etiam.c.ſi.de iuramen.calum.vbi epiſcopus per ſe
ipſum poteſt in iudicio litigare.allegat glo.ordinariam
in.c.fina.lxviij.diſtinctione.cum qua glo.tranſit ibi Ar-
chi.allegat etiam.c.inter dilectos de fide inſtrumento. ꝛ
dicit hoc tenere Jo.andre.in prima glo.ibi per illũ tex.
dicẽs ꝙ prelatus poteſt eſſe in cauſa ſue eccleſie per ſe ſo
lum.ꝛ refert Hoſtien.dicere hic ſe admirari ꝙ de hoc du
bitetur cum prelatus habeat liberam ꝛ generalem admi-
niſtrationem.allegat etiam.c.cum deputati de iudi. alle-
gat etiam Inno.in.c.cum inter de verbo.ſignifi.vbi dixit
47 †ꝙ abbas conuenitur pro capella ſibi ſubiecta quãdo tẽ
poralia illius eccleſie ſunt ſubiecta monaſterio.alleg. eti
am.c.ſi.de ſucceſ.ab inteſta.c.cum olim de priuileg.c.cũ
venerabilis.ꝺ religio.domi. ꝛ facit ibi mentionem quali
ter illuſtriſſimi pricipes dominus Barnabo ꝛ dominus
Joãnes galiatius diuiſerunt inter ſe bona.ſed ciuitatem
Mediolani voluerunt ſtare in cõmuni ꝛ multũ late ibi
loquitur.ſed iſta fuerunt iura que allegauit.† Modo vi
48 detur ante omnia ꝙ conceſſo ꝙ prelatus poſſit agere ſine
conſenſu conuentus ꝙ illo caſu poterit conſtituere procu
ratorẽ ſine conſenſu conuentus.ꝛ hoc videtur ſentire gl.
iſta ꝛ cõmuniter omnes.Ego allego tex.in.l.etiam.§.ex
preterito.ff.de manumiſſis vindic.†vbi probatur ꝙ in ca
49 ſibus in quibus minor poteſt eſſe in iudicio ſine curatore
in illis caſibus poteſt conſtituere procuratorem ſine cura
tore.Tertio colligit ibi Bar. allegans.l.diuus.§. fina.ff.
qui petant tuto.ꝛ.c.ex parte de reſtitutio.ſpoliato.ꝛ dixit
idem Bar.in.l.ſeruos.ff.de alimen.lega†ꝙ in caſibus in
50 quibus ſerui poſſunt ſtare in iudicio poterunt conſtitue-
re procuratorem.ꝛ facit quod voluit idem Bart. in.l.ſi
curatores.ff.qui petant tutores. ꝛ ideo dixit Innocen.in
51 c.cum.J.ꝛ.A.ȷ.de re iudi.†ꝙ eo caſu quo monachus po
teſt ſtare in iudicio ſine licentia abbatis poterit conſtitue
re procuratorem ſine licentia abbatis.facit.c.cũ dilecta
ȷ.eo.ꝛ quod voluit Bal.in.l. filiuſfami.ff.de procurato.
vbi allegat Inno.in dicto.c.cum.J.ꝛ.A.ꝛ in.c. indeco-
rum de eta.ꝛ qualita.ꝛ etiam dixit idem Inno.in.c. ite-
52 leximus de iudic.†ꝙ eo caſu quo excõmunicatus poteſt
ſtare in iudicio poterit conſtituere procuratorẽ. facit gl.
53 ſolemnis in.l.i.C.de precibus impera.offeren.†vbi dixit
ꝙ in caſibus in quibus quis poteſt ſtare in iudicio pote-
rit in illis caſibus impetrare reſcriptum.ꝛ ideo dixit do.
Dominicus in.c.fina. de iudicijs in ſexto.† ꝙ in caſibus
54 in quibus filiuſfami.poteſt ſtare in iudicio ſine conſenſu
patris poterit ſine eius conſenſu conſtituere procuratorẽ
ꝛ facit quod voluit Hoſtien.in.c.inter dilectos de fide in
ſtrumentorum.ꝛ tex.in.l.ſed ſi vnius.§.fina.ff.de iniurijs.
Modo aggredior glo.ꝛ dico ꝙ eſt glo. ſimilis in dicto
c.inter dilectos.ꝛ in dicto.c.cauſamq̃z. ꝛ contra eas pro
dicto Inno.ꝛ cõmuni allego glo.quam nemo vſque ad
iſtos dies ad hoc propoſitum ponderauit in.l.ait pretor
55 .ff.de iure deliberã.vbi ponitur regula†ꝙ qui non poteſt
alienare non poteſt rem in iudicio deducere.glo.ibi dicit
fallere illam regulam in tutore in curatore in patre ꝛ in
omni eccleſiaſtica perſona. Ecce nunc qualiter glo. vult
ꝙ licet prelatus ſolus non poſſit alienare.tñ ſolus poteſt
in iudicio agere. Pondera qꝛ omnes attribuerunt hoc
dictum Inno. ſed ſalua pace omnium glo. fuit Accurſij
ibi non conſiderata ab aliquo.Secundo allego tex.in.c.
cum dilectus in verſic.abbas iuſtitiam fieri ſibi poſtula-
bat.ȷ.de ordine cogni.Facit tex.in.c.littere de dila.ꝛ in.c.
expoſuit.eod.titu.ꝛ in.c.olim el.ij.in ver. inter te pro ab
batia tua de reſti.ſpolia.ꝛ in.c.inter cetera de re iudica.ꝛ
in.c.conſtitutus de appel.ꝛ in.c.de priore eo. titu.ꝛ in. c.
cum apoſtolica de his que fiunt a prela.ꝛ in.c. ad hec de
decimis.ꝛ in.c.auditis.ꝛ in.c.ex litteris de in integ. reſti
tu.in quibus iuribus formaliter ꝓbatur ꝙ prelatus egit
in iudicio pro rebus prelature ſine conſenſu conuentus.
aut capituli.ꝛ tenuit ꝛ valuit iudicium.Faciat etiam gl.
multum ſingularis in.l.ſi preſes quaſi deſertam.C. quo.
56 ꝛ quan.iudex.que dicit †ꝙ ſententia lata contra eccleſiã
viduatam paſtore eſt nulla.ergo ſentit ꝙ ſolus paſtor.ꝛ
ſic ſolus prelatus ſufficiat ad agendum ꝛ defendendum.
faciat.c.qꝛ frater.vij.q.i. vbi coadiutor per ſe agit. ergo
ꝛ fortius prelatus faciat etiam dñs rerum poteſt res i iu
dicium ſolus deducere per id quod habetur in.d.l.ait ꝓ
tor.ſed prelati dicuntur domini rerum prelature. vt dixit
tex.in.c.ꝛ tẽporis.xvi.q.i.ꝛ ideo dicimus ꝙ modica do-
nare poſſunt

a ❡ Sine capitulo. Quõad mãm Fely.hic .ij. colũ. circa mediũ verſi.ꝓ ma declaratio-no.q ponit ſex ſingulares declaratiões q̃s fere p tres colũ. examiat diſcurrendo per octo fere caſus, ꝛ vide Ludo. cõſ.cccxcix.in cip.circa ꝑmũ viij.col.ꝛ facit qđ elegãter voluit.d.Ja.may nus in ſuc.q rẽ.C.ꝺ ſa.ſan. ec.ꝛ ibi nõnulli repetentes.

nare poſſunt vt in.c.ceterum de donatio.⁊ ideo glo. val-
57 de ſingularis in.c.ſi.xij.q.i.dicit† ꝙ plati dū bene admini
b ſtrant ſūt loco dñi.ſed ſi male ſunt loco ꝑdonis[b].l.qui fū
dum.§.ſi tutor.ff.de vſucapiōe pro emptore ergo gnimo
dicunt patres q poſſūt agere in iudicio ſine ꝯſenſu.filiorꝫ
l.i.C.d bonis ma.ergo ⁊c.facit.c.i canonibus.xvi.q.i.vbi
plati ſunt defenſores rerꝫ eccleſie ergo ad eos ſpectat de-
fenſio ſine ꝯſenſu.c.⁊ ex iſtis ſuſtentata eſt opi.Inno.con
tra iſtā glo.faciat ēt in.c.ſi.de maio.⁊ obe.vbi in cōpoſi
tione fuit reqſitus aſſenſus.capli ⁊ nō i agēdo ſed ꝓ opi.
glo.vr tex.in.c.i.de dilatio.in ver.dilecti filij Abbas ⁊ cō
uentus ⁊ .c.ſi.ꝫ.de iudi.in verſi.abbatem ⁊ ꝯuentū coegit
in iudicio reſpondere qui tex.formaliter deſtruit illud ꝙ
ſuperius dicebat do.Ant.ꝙ circa defenſionē ſolus plat⁹
poterat facit ēt.c.olim iuncta ſupraſcriptione ⁊ .c.cū ue-
niſſet in verſi.a ſuo priore ⁊.c.deſtinatus de reſti.ſpol.fa
cit.c.ex parte in ver.Abbatis ⁊ ꝯuentus.ꝫ.de confeſ.facit
c.i.⁊.c.ex inſinuatione.in ver.prioris ⁊ canonicorꝫ ⁊.c.cū
earꝫ in ver.itē Abbatē ⁊ fratres.c.ſignificanti in ver. de-
canus ⁊ caplm.ꝫ.de appella.c.cum dilecta in ver.abbatiſ
ſa ⁊ ſorores de ꝯfir.vti.vel inuti.c.ij.in ver.contra abba
tē ⁊ fratres.ꝫ.de emp.⁊ ven.c.exhibita in ver.Abbatis ⁊
ꝯuentus de rerꝫ ꝑmu.c.cū dilecti in ver.Abbas ⁊ mona-
chi.ꝫ.de dona.c.dilecti i ver.Abbas ⁊ fratres de decimis
c.ex parte in verſic.Abbas ⁊ ꝯuentus de capellis mona-
chorꝫ.c.cum olim ⁊.c.dilecti de arbi.c. dilecti filij pretor
⁊ clerici.ꝫ.de iudic.que iura omnia aperto ore cōmemo-
rant prelatos ⁊ capitula ſua ſimul egiſſe pro rebus ſue ꝑ
lature.Modo ſi prelatus ſolus potuiſſet res prelature d
ducere in iudicium preſumendū eſt ꝙ ſolus egiſſet.c.ſup
hoc de renunt.l.cum de indebito.ff.de proba.⁊ ſꝫ iſta iu
ra ſupplent ⁊ intelligunt iura allegata in ꝯtrium ⁊ indu
bitāter iſte paſſus eſt dubitabilis ꝓpter iura ⁊ rōnes ſu-
perius adductas.ſed vt verbis Bar.vtar in octauo cōſi.
incipiente Andruciolus dicit tenendā eſſe opinionē glo.
que preteritis melius nouit veritatē ⁊ ideo dixit Bal.in
l.ſi.§.neceſſitate.C.de bonis q libe.adhereas idolo veri
tatis.i.gl.⁊ imꝑpetuū nō errabis ⁊ ideo ſi appareat quaſ
opinio . obſeruet curia illa obſeruet.l.de qbus.ff.de legi.
⁊ ad illam rōnem que erat forcior oibus alijs ꝙ platus
hꝫ liberam ⁊ generalē ⁊ perpetuā adminiſtrationē lꝫ de
hoc ſit dubium vide que dixi in.c.ij.de donatio.tñ illud ē
verꝫ qñ bene adminiſtrat ſed cū ꝯſenſu ꝯuēt⁹ ꝓſumitur
bene adminiſtrare ar.c.in canonicis.xix.diſt.⁊.c. de qb⁹.
58 xx.diſt.ergo.⁊ vlterius pondera†nam vbicunqꝫ ad hoc
vt aliqs agat reqritur ꝯſenſus alterius ⁊ aliter non ꝓſti
to ꝯſenſu ſi ſimul agant preſumitur ꝙ fuerit preſtitus cō
ſenſus tex.eſt valde ſolen.in.l.cum pater.§.libertis de le-
ga.ij.⁊ hoc voluit ibi Bar.⁊ per illū tex.ita voluit Bal.
⁊ Ange.in.l.ſi.C.ad macedo.⁊ in.l.is qui.§.ſin.ff.de acq
ren.here.⁊ Bal.in.l.filius.ff de his qui ſunt ſui vel alie.
iur.⁊ dñs Abb.in.c.cum dilect⁹ de ꝯſue.⁊ Pet.de anch.
in.c.ſi.de clerico egro.⁊ ꝙ voluit Jo . an.in.c.nonne de
ꝓſump.⁊ Saly.in.l.ſi.C.ad macedo.cū ergo nūc allega
uerim vobis iura in diuerſis locis ſparſa ꝙ prelatus ⁊ cō
uentus ſimul agerēt in iudicio ergo illa iura probant ꝙ
plat⁹ in agēdo dꝫ hre ꝯſenſū ꝯuent⁹ tene mēti qr diſputā
do legendo ⁊ ꝯſulendo iſta facient tibi honorē.No.ēt ex
59 iſta glo.†ꝙ ſi ꝯuentus litigauit ſine prelato aut eꝯ̃ ꝑ ſub-
ſequētē ꝯſenſuꝫ ꝯfirmatur iudiciuꝫ cū hac glo.tranſeunt
cōiter oēs dicentes iſtud ꝓcedere vbi reqritur ꝯſenſus ſꝫ
non vbi reqritur auctoritas ⁊ iſto modo rñdent ad.l.ob
ligari ⁊ ad.§.tutor allegata hic per iſtā glo.ſed do.Abb.
dicit ꝙ ēt vbi reqritur auctoritas pōt platus ꝓpter vtili
tatē eccl'ie eam interpꝑnere ex poſt facto allegat.c.ſi qua
de rebus.xij.q.ij.vbi epus poſtea creatur ratificauit alie
nationē factā p.c.ſede vacāte.ego miror aſi oia ꝙ gl.iſta
60 exꝑeret ꝯſenſū ꝓſtandū a plato†ꝯſenſui ꝓſtando a.caplo
ꝯſenſus.n.ꝓſtandus a ſuperiore habēte publicū officium
dꝫ preſtari ꝑ modū auctoritatis iſtud fuit dictuꝫ Archi.

xviij.q.ij.c.nullā ⁊ retulit Bal.in.l.ſi.§.neceſſitatē ⁊ i.l.q
cūqꝫ.C.de bonis q libe.cū ergo eps ſit ſupior caplo ⁊ hꝫ
officium publicū ſequit ꝙ dꝫ ꝓſtare ꝑ viam auctoritatis lꝫ
auctoritas eſt ꝓſtanda in ipſo actu vt voluit Innoc. in.c.
dudum de reb.eccle.non alie.li.vi.auctoritas enim debet
eſſe cauſa ⁊ principiū rei ⁊ nō ſequella ideo non pōt iter
uenire ex poſtfacto.⁊ vt decidunt.§.tutor ⁊ alia iura al-
legata hic per iſtā glo.⁊ voluit Bal.in.c. cum .p. tabel
lio de fide inſtru.⁊ in.l.ſi.C.ad macedo.⁊ in.l.obſeruare
.§.ſi.ff.de officio ꝓcōſul.⁊ idē Bal.in.c.i.de alienatōe feu
61 di pñi dixit†in ꝯſtitutione fabricata a capite debebat i
teruenire conſenſus plati ⁊ interuenit ex poſt facto ꝙ illa
ꝯſtitutio nō recōualeſcit all'at ibi Arch.i.c.ij.de verb.ſi.
li.vi.ergo ſeqtur ꝙ glo.iſta ⁊ doc.cōiter parum cōſidera
62 te loquuti ſunt ⁊ poſſet rurſus all'ari aliud.ſ.†vbicūqꝫ cō
ſenſus ꝓſtatur pro forma actus eſt opus ꝙ interueniat
in ipſo actu ⁊ non ſubſequatur iſtud dixit.Bal.in.l.i.in
vltima carta.C.qui admitti vbi ad inducit ad queſtionē
ſtatuti ⁊ facit ꝙ voluit Inn. ⁊ dominus anto. ⁊ alij i.c.
cum ꝯſuetudinis.ꝫ.de ꝯſuetudine.ſed iſte conſenſus pre-
ſtādus a prelato requirit pro forma ⁊ fūdamento actus
ergo nō poteſt ſubſeq.Itē miran eſt vehementer de do.
abba.dicēte ꝙ vbi requirit auctoritas ⁊ actus geſtus eſt
vtiliter ſine auctoritate poteſt ex poſtfacto ratificari qr ꝯ̃
63 euꝫ allego ſingu.glo.in.l.ij.ff.de acceptila.†vbi pupillus
ſine auctoritate tutoris pōt obligari ſi ex illa acquirat cō
c modū [c]nec requiritur auctoritas tutoris ergo ſequitur ꝙ
non eſt opus ꝙ poſtea ratificetur ⁊ ideo Ange.in illa.l.
64 ij.inducit†ad qōnem ſtatuti florentini quo cauet ꝙ mi-
nor non poſſit ꝯ̃here ſine conſenſu.mondualdi ꝙ ſi ꝯ̃xit
⁊ vtiliter ſine illa ſolēnitate act⁹ valebit ⁊ tenebit ⁊ ita
conſuluit in ciuitate ancone in quadam opulenta hſdita
te non tamē ibi refert ſed in ꝯſilijs ſuis ꝓpe finē eſt qōdā
elegās ꝯſiliuꝫ ꝙ nunc nō examino qr non opus eſt ſꝫ bal.
tꝫ ꝯ̃rium in.l.qcunqꝫ.C.de bonis qꝫ libe.vide Bald.poſt
Guil.de cu.in.l.cū hi.§.eam.ff.de tranſ.⁊ pondera tex.c.
ſi qua de rebus all'atum per do.Abb.qr probat formali
ter ꝙ actus tenebat vt apparet in verſi.reſcindi ⁊ hoc tꝫ
ibi glo.⁊ pondera inquantum iſta gl.⁊ omnes ſcribētes
hic loquuntur de iconomo ⁊ ſindico nonne requiritur in
eius conſtitutione auctoritas magiſtratus vt in.l.i.C. de
ſeruis rei publice manumitten.Bal.ibi dicit tota die vi-
demus ꝙ capitula eccleſiarum conſtituunt ſindicos abſ-
qꝫ auctoritate ꝓncipis ⁊ allegat ꝙ hr in hoc.c.edoceri ⁊
65 rñdet ideo eſſe†qr prepoſitus capituli hꝫ iuriſdictionē.c.
cum a b,eccl'iarum de offi.ordi.per Inno. ideo auctorita
tē interponit.l.i.§.ſolet.ff.qñ appellan.ſit ⁊ all'at.d.§.hoc
66 nihilominus.Bal.hic iducit glo.iſtam†ad qōnem q fuit
de facto plat⁹ cū caplo fecit ꝓcedentibus tractatibus cuꝫ
caplo fecit ꝑmutationē cū ſeyo epus ratificauit ⁊ vices
ſuas iterpoſuit an valeat ꝑmutatio refert Innocē.dicere
ꝙ non qr epiſcopus debet auctoritatem iterponere. ipſe
vero decidit ꝙ ſi durat ꝯſenſus ꝑmutantiū valeat decretū
vt ex nunc nō vt retro trahat.l.obſeruare.§.ſi.ff.de offi.ꝓ
67 cōſul.¶ †Ultimo qrit iſta glo.qd ſi eſt qō iter prelatuꝫ
d ⁊ caplm an dabitur curator caplo[d] ad litē iſta gl.decidit
ꝙ ſic ⁊ ꝓſupponit ꝙ caplm fungatur vice minoris alias
non daret curator neqꝫ ꝑſone neqꝫ liti.l.ſi.§.ſi aūt pſe re
cuſante.C.de bo.qꝫ lib.Inno.dicit hoc eſſe verꝫ ſi caplm
vult agere noie eccleſie ſed ſi qlibet ps capli vult agere
ꝓ iure ſuo ⁊ noie ꝓprio nō eſt opus dare curatorē ſed cō
poſtea.Hoſti.Jo.and.dñs Anto.⁊ cōiter oēs ſcribētes
vſqꝫ ad iſtos dies tenent ꝯ̃ iſtam glo.⁊ dicunt ꝙ caplm
hꝫ legitimā ꝑſonaꝫ nec indiget curatore ⁊ ad hoc all'ant
c.cū eccleſia vulterana de elec.c.cum olim de cā poſ.⁊ ꝓ-
prie.c.cum veniſſent de in integ.reſtitu.⁊ ꝙ hr in.l.i.ff.ꝙ
cuiuſqꝫ vniuerſi.noie.⁊.c.ex pte ⁊.c.olim de accuſ.ego ad
miror vehemēter ꝙ non viderint gl.in.c.ſignificauit de
68 app.q tꝫ in terminis†ꝙ caplꝫ non pōt litigare in iudicio
ꝯ̃ ſuum platū ſine curatore ⁊ ēt vehemēter ad miror ꝙ

b ¶ Predōis Adde no.Ar chi.xl.ꝗ.diſ.c. ſit rector q ap pellat predo- num malum. impudicū ca- nē.nas platus maleviuēs dr eccl'ā poluere quo ad opinio nē nō in rei ve ritate cū ſācta coiquinari nō poſſint.c.dura- tis de do.⁊ cō tu.⁊.c. veſtra de coha. cleri. ⁊ mul. vbi ex gl.valde elegā ti in.d.c.dura- tio elicit ꝙ p- lati min⁹ ydo- nei depoſitio ita eſt fauora- bilis ſicut con ſtructio ⁊ vide xl.diſt.ſi papa ⁊ eadē diſtin. c.ante.

c ¶ Cōmodū adde fely. hic co.vij.ꝟ.ſeq ꝑt q tāgit iſtū pu ctū ⁊ adducit infinita in mā ⁊ inter cetera hūc locū.d.an dre.hic ipſū ci tādo ꝓ ꝯfirma tōe ⁊ vide ꝓ āpliatōe ang. in ꝯſi.vi.⁊ Lu do.in ꝯſil.ccc- xvi.inci.circa ꝓpoſita ⁊ mul ta plura q ad ducūt moder- niores repetē tes hic.

d ¶ Curatorꝫ caplo. Pro d ciſiōe iſtius.q. et corrobora- tōe.d.an . quē videnr impu- gnare moder- niores aliq ſcri bētes hic vide Bar.i.l.pōt ad ſi.ff.d auct.tu. ⁊ vide elegā- tē gl.in verbo iconomus .§. ſporulariū in auct.de ſanct. epiſ.⁊ ibi ſcri bētes.

a ℭ Proceſſus. Moderniores ſcribentes hic non diſcrepát ab antiquioribus i ſūmariꝫ poſitiōe ſed oino conueniūt. dñs āt Abb. pollicet alr ipſm declarare lꝫ dicat h ec̄ omnibꝰ cōe vide ad mām huius text. ibi qꝛ haurics ex optimo fonte ⁊ ſi tibi quid ocij ſupeſt ad eas recētiores repetētes hic.

Compoſtel. ⁊ aliꝫ q tenet ꝯ iſtam glo. non viderunt pro opinione ſua glo. que nubi indiuiduo decidit ꝯriuꝫ eius ꝙ voluit glo. iſta ⁊ glo. d. c. ſignificauit videlicet. v. q. iij. c. ſi. que dicit ꝙ capitulum nō indiget curatore ſed cōſtituet ꝓcuratorē ad litigaū ⁊ reuerendus dñs Archi. ibi dicit illā gl. fore veraꝫ ⁊ allat tria iura ad hoc. ſ. c. dilecto rū de teſtibus cogeū. c. cū ſuper in ꝑncipio de offi. delega. ⁊. d. c. ſignificauit de appellationibus ⁊ in hoc defecerūt ſcribentes hic. ſed ꝓ certo iura allata ꝑ cōpoſtellanū ⁊ ēt iura allegata per Archi. ꝯ deciſionē huius gl. nō ꝓbát dictū earū licet enim dicant ꝙ caplm litigauit ꝯ epm ſuū tū non apparet ꝙ capitulo nō fuerit datus curator. vnde itelligenda ſunt ꝙ caplm legitime litigauit ⁊ per conſequēs ꝑ curatorē datum ad litē ⁊ iudicio meo iſta qō de pendet ab alia opinio. glo. dum voluit caplm nō poſſe litigare ſine ꝯſenſu plati ergo eodē mō cū litigat ꝯtra ipm prelatum requireretur ꝯſenſus plati ⁊ ideo dabit curator ⁊ iſta ps vr verior ꝑ ea q̄ ſuperius dixi. ⁊ ēt adde ꝙ icꝫtū Inno. tenuit ꝯ glo. iſtā ꝙ platus poſſit litigare ſine ꝯſenſu capli. certe de hoc vr glo. in. l. itē eoꝝ. §. actor ff. ꝙ cuiuſqꝫ vniuer. noie ⁊ vide ibi Bar. vbi allat glo. iſtā ⁊ ēt ꝑ Inno. allō tex. ꝯiūcta glo. in. l. ſancimus la ꝑma. C. de

69 ſacroſan. eccle. tene tū ꝙ ſupius dixit. †Sꝫ dubiū eſt ſequē do opi. huius glo. quis dabit iſtū curatorē an iudex litis an ordinarius certe gl. iſta dū dicit ille dabit collegio curatorē ſentit expſſe ꝙ iudex litis dabit curatorē ad litē. ⁊ hoc nō ꝯſiderarunt doc. hic. ego allego glo. in. c. qꝛ epi. v. q. iij. que hoc dicit ⁊ glo. in. c. ſignificauit de appel. ⁊ al lego tex. de hoc ſing. ſm oēs in. l. ſancimus. §. ſed ⁊ ſi qs. C. de admini. tuto. ⁊ hodie eſt caſus in. c. fin. de iudi. i. vi. ſed Pet. de ancharano. in dicto capitulo fina. nulla facta mentione harum gloſaꝝ tenet contrariuꝫ ⁊ ad. d. c. fi. rñdet ꝙ loquit in delegato pape. ⁊ ad. d. §. ſed ⁊ ſi qs rñ det ꝙ hoc nō ꝓbat dicit enim tex. ibi ꝯtinuo curatorē incōpetenti iudicio ordinarij cura ⁊ ꝓuiſione iudicis. vnde decidit ꝙ iudex litis debet curare ꝙ detur curator ⁊ legi timetur pſona in iudicio ordinarij nō aūt in iudicio ſuo. ⁊ eſt noua doctrina nec pōderata ꝑ aliquē certe do. pet. male loquit ⁊ peſſime ꝯſiderauit. d. §. ſed ⁊ ſi qs in verſi. neceſſitatē iponimus memoratis pſonis curatores ordinare nec ille tex. fecit mētionē ꝺ iudice ordinario. vnde ſi tex. ille iponit neceſſitatē iudici litis ordinare curatorem ergo ſequit ꝙ ipſe dabit curatorē ⁊ ſic ꝯ eum caſus ē ibi

70 †vtrū aūt caplm aut ꝯuentus admittat ad ageū vel defendeū tanq̄ ꝯiuncta pſona pſtita cautōe q̄ pſtant. ꝯiun cte pſone lꝫ nō iteruenint ꝯſenſus epi Hoſt. tꝫ hic ꝙ dēat admitti in bonis cōibus ⁊ diſcretis idē vero in. c. i. de ꝓcur. in glo. pe. dixi. in repetitiōe. c. cū. m. de conſti. In glo.

71 pe. no. ex ea †ꝙ noie plati itelligit eccl̄ia. l. annua. §. i. ff. de annuis legatis non tū ſemꝑ appellatione prelati venit eccleſia vt in. c. requiſiſti de teſt. ⁊ ratio apponitur ibi quia mentio prelati fiebat cōtēplatione ꝯſanguinitatis ex gl.

72 fi. no. †ꝙ ſi bona ſunt oino diſcreta non tenet platus rñde re niſi de parte ſua qꝛ reſcripta nō extēdunt ſe ad pſonas vel res in eis non expreſſas qꝛ ſtricte ſunt intelligēda poſtea glo. ēt repetit illud ꝙ dixit in prima glo. vtrū aut ab bas cū cōuentu poſſit ex cā facere hāc diuiſionē dic ꝙ ſic qꝛ pp h bona ita futura ſūt mōaſterij poſt diuiſionē ſicut ꝑusꝰ ſꝫ reſpectu vſus fit hec diuiſio. xij. q. i §. fi. ⁊. c. vltimo idē ſentit Io. an. in. c. nō eſt obligatoriuꝫ de reg. iu. i. vi. i mercuria. vbi poſt quēdam magiſtrum in theologia cō

73 cludit †valere ſtatutū abb. ⁊ ꝯuentus cā euitāde murmu rationis ⁊ ſcandali vt ſinglis monachis detur aliquid ꝓ veſtimentis ſine cā tū hoc fieri non debet idem in monialibus ⁊ iō abbatiſſa pōt ꝑmittere vt moniales ſua lucra poſſint cōuertere in proprios vſus ⁊ neceſſarios nec pro. h dñr hēre propriuin de quo dicen. eſt vt per Hoſtien. ⁊ Io. an. in. c. cum ad monaſterium. J. de ſtatu. regula. Et ꝑ iſta ſit expedita preſens decretalis laus deo clemētiſſimo Andr. barbatia vtriuſqꝫ iuris interpres.

b ℭ Mōaſteria. adde Ioā. an. ⁊ ibi doct. in. c. ii. in ꝑnc. de reſt. in inte. in. vi. in nouel la qō. d. abb. in c. ii. de ꝯſuet. tꝫ vex large nō aūt ꝓprie. vid ad mā Card. in cle. ii. q. iii. de iud.

a c

Uꝫ dilecta.

Proceſſus a factus per lrās ſurreptitiaſ irritatur factus vō contra formaꝫ reſcripti ir ritus nunciatur. h. d. Et ſunt quatuor partes in prima tangit queſtionē in ſecunda irritat proceſſum ſe cūdoꝝ iudicū ibi deprehēdimus in tertia irritum decernit proceſſum iudicū ibi dictum in quarta cōmittit cām ⁊ reſtitui ſpolia mandat ibi iōqꝫ caſus eſt talis vertēte qōe inter. r. ⁊. g. de electione qꝛ quelibet earum dicebat ſe ele ctam interim dicta. R. expulit. g. de monaſterio cum aliquibus ſororibus ſpoliādo eam aliquibus rebus ſimilr ipa. g. cū cōſocijs forte aliquas res abſtulit ꝺ monaſterio tandem cauſa electionis ⁊ cauſa poſſeſſorij ⁊ etiam ſub tractorum fuit cōmiſſa pro papa ſcolaſtico ⁊ cōiudicibꝰ ⁊ fuit data forma vt principaliter irrent ad eccleſiā ⁊ in terim cuſtodem ibi ponerent cui cōmitterent adminiſtra tionem abbatie ⁊ reſignatio ſubtractoruꝫ hinc inde fieret per vtrāqꝫ electam ⁊ tadem procederēt ad alios articulos ſcdo ad iſtātiā alteriꝰ ptꝭ ſuꝑ alijs articulis cā fuit cō miſſa abbati de reme. ⁊ iter alia ei fuit mādatū vt ſubtra cta facēt reſignari nulla habita mentiōe de ꝑmis lrīs in quibus hic articulus continebatur de lata tandē queſtio ne ad papam ipis procedentibus ꝑ appellationem vl ali ter papa caſſauit primū proceſſū ex ſurreptione ſecundū vō proceſſuꝫ nunciauit irritum ex defectu ordinis ⁊ iſte fuit caſus no. ibi dilecta in xp̄o qꝛ cōcordat capitulū dile

1 cta in xp̄o de maior. ⁊ obedi. ⁊. c. dilecta. J. de except. †vbi papa ſcribendo abbatiſſis ⁊ monialibus appellat eas di lectas in xp̄o idem facit qñ ſcribit reginis vide ſpecu. in titu. de reſcript. ꝑntatione. §. ratione forme in pri. ⁊ Io. an. ſupra in ſalutatiōe in ver. dilectis vbi nunqꝫ apponit illud verbum in xp̄o appellādo aliquas dilectas niſi per ſonis ſuperius nominatis. Et ſupplebat egidius i verbo dilectis. ſ. amore ſpūali ⁊ nō carnali. c. graue de ꝑbē. c. i. vt eccleſiaſtica bñficia ⁊ di in xp̄o quaſi non in carne. archi. ē in ꝓhemio ſexti dixit ꝙ quandoqꝫ appellat dilectiſ ſimos. xij. q. i. c. dilectiſſimis qñqꝫ obmittit hanc dictionē

2 xxi. q. iij. c. iij. xxiiij. q. i. c. didicimus. No. ibi ecclēſie †ꝙ ap

b pellatione eccleſie veniunt monaſteria b ſed in cōtrariū fa cit. c. grandi de ſupp. negli. prela. li. vi. vbi eccleſia mona ſteria ⁊ pia loca ponuntur vt diuerſa ⁊ ſic appellatione eccleſie nō venit monaſteriū facit. c. ſciant cūcti. ⁊. c. gene rali de elect. lib. vi. vbi appellatione eccleſie non veniunt monaſteria facit. c. requiſiſti ⁊. c. fi. J. de teſta. facit. c. ij. J. ꝺ conſue. Facit glo. in. c. cupientes. §. i. de electione eodē li

3 bro ⁊ quod no. ibi Dñicus ⁊ iſtud facit ad qōnē †exem pte ſunt eccleſie bononienſes adario imbotati vtrum cōprehendant monaſteria iſta iura faciunt ꝙ non ſed iſte tex. decidit ꝯrium nam hic loquitur de monaſterio ⁊ tū papa appellat illud eccleſia ergo appellatione eccleſie ve nit moñ. ⁊ iō Petr. de anch. in. c. ij. de cōſuetud. dicit qō appellatione eccleſie tex. ille intelligit ēt monaſteria alle gat dictum. c. grandi ⁊ ꝙ ibi no. Io. an. ſuper glo. no. ar. allegat etiam. liij. di. §. hac aucto. ⁊ etiā dicit qō veniūt xe nodochia ⁊ gaudent priuilegio eccleſiarum ⁊ ideꝫ dicit

4 do. Abb. in. d. c. ij. vbi colligit arg. per illum tex. †ꝙ hoſpitalia ⁊ ſimilia loca religioſa gaudent eodem ꝑuilegio cum eccleſijs facit tex. in. l. oia priuilegia. C. de epiſcop. ⁊ ⁊ cler. certe dicta iura non probant ꝙ appellatione eccle ſiarum veniant monaſteria ⁊ alia loca pia imo ꝯrium ꝓ bant ſed tex. iſte bene probat ꝙ appellatione eccleſie veniat monaſterium ⁊ iō tex. ſoleñ. in. d. c. generali probat

5 †ꝙ appellatione clericoꝝ nō veniunt monachi loquit tū in materia penali ſed an gaudeant eodem priuilegio cū eccleſijs iura prealleg. hoc ꝓbant ⁊ ego vltra eos allego rationē nuuam nam maior honor debetur abbatibus q̄ alijs clericis iſta eſt glo. multū ſolē. i. c. iuſta nonageſima tertia diſtinc. vnde ſi exēpti ſunt clerici multo fortius videntur exēpti abbates ⁊ eodem mō monaſteria eoꝝ ⁊ ad hoc allego ſin. ⁊ ſtupen. text. in. c. cū per exemptionem de priuile.

ꝓ puile.li.vi.vbi clerici ſūt excepti dubitaſ qd i canonicis
videbaſ ꝙ nō eēnt excepti qꝛ puilegiū ſtricte interptaſi.
eſt ꝛ non extendeſi.ij.di.priuilegia ↄtrarium ibi decidiſ
pp euitaſi.abſurdum ꝙ eēt ſi clici eſſent excepti ꝛ non ca
nonici cū ſint digniores ita dicam⁹ in ꝓpoſito de hoc ali
6 quid dicam in.d.c.ij.not.ibi procurator.g.monialis† ꝙ
monialis in cauſa ſue electionis pōt ↄſtituere ꝓcuratorē
in iuditio hodie vero cōpelliſ in talibus p procuratorem
litigare.c.mulieres de iudicijs.i vi.c.indēnitatibus.§.ſed
cum eas de elect.eo.li.c.vnico de ſtatu.regula.eo.lib.vbi
ↄnumeranſ caſus in quibus licitum eſt monialib⁹ exire
7 clauſtruꝫ monaſterij ꝛ ēt ꝓbat iſte tex.multū elegāter† ꝙ
in caſibus in quibus quis pōt eſſe in iuditio ſine cōſenſu
alteri⁹ pōt in illis caſibus ↄſtituere ꝓcuratorē ſine ↄſenſu
alterius.c.ex parte de reſti.ſpol.glo.in.c.edoceri.ſ.eo. vi
de que late ibi dixi ad hoc no.ibi per ſurreptionē obtētas
8 † ꝙ littere dicunſ ſurreptitie qñ i eis ꝑter ↄſciaꝫ pape cō
mittiſ cognitio articuli quē papa hēbat ꝓ certo ꝛ i dubio
pſumitur ꝙ tunc emanauerint ↄ̃ menteꝫ pape. Et ponde
ra qꝛ hic videſ caſus aptus pro eo ꝙ dixit Innocentius
9 in.c.cum eccleſiaſtice de except. † ꝙ reſcriptuꝫ recipit vi
res ex mēte ſcribentis ꝙ dictum retulit Bald.apud legi
ſtas.in.l.i.ff.de ↄſtitutj.pncipum ꝛ in.l.preſcriptione ad
fineꝫ.C.ſi contra ius ꝛ eſt glo.in.c.ſuper eodem de offō d
leg.Certe hic eſt tex.formalis in verbo ꝑter ↄſcientiā no
ſtram.Faciat.c.cum adeo ꝛ.c.ſuper lr̃is ꝛ ibi dixi.ſ.eod.
Glo.hic prima ſuper vbo ↄſcientiam ampliat iſtum tex.
vt etiam intelligatur de conſcientia canzellarij vel alte
rius qui requiri debet ꝛ ſic ꝓbat ꝙ ſufficiat ſcia cancella
10 rij pape.Faciat ſtilus curie hodiernus † ſecundū quē nō
eſt neceſſe ꝓ lr̃is iuſtitie recurere ad papaꝫ ſed ad vice cā
cellarium qui tñ ſcribit nomine pape ꝛ apponiſ bullā pa
pe ꝛ intellige hoc verū ꝙ ſufficiat ſcia cācellarij ne impe
trans dicaſ falſarius ꝛ ēt quo ad valoreꝫ lr̃aꝝ ſi ſunt de
ſimplici iuſticia que neceſſario non ſunt legende pape ſe
cus in alijs lr̃is que ſunt legēde pape tūc enim ad hoc vt
valeāt requiriſ cōſcia pape d qua poterit appere p ſigna
turam ſupplicationis no.in.c.cum olim de re iudic.ꝛ ſic
iſtā gl.ſin.notabis ꝙ ſcia cāzellarij operaſ idē q d ſcia pa
pe ꝛ iuditio meo ab iſta glo.aſſūpſit fundamētū Jo.an.
11 in ſua gol.in.c.ſtatutū in ver.lr̃arū.ſ.eod.in.vi.vbi † dixit
papa cōmittit cām ſimplici clerico exꝑmēdo in lr̃is ex cer
ſcientia ꝙ tunc hēt locum diſpoſitio illius tex.in princ.ꝛ
ſi papa ſcribat ↄ̃ ius ex certa ſcia ſine clā nō obſtantium
12 valet reſcriptum gl.ibi dicit † qd i cāzellario pape qui cō
mittit cām ſimplici clerico exꝑmendo in lr̃is ſi hoc faciat
ex certa ſcia dicit ſufficere ecce modo qualiter idē operaſ
certa ſcia canzellarij ꝙ operaſ certa ſcia pape ꝛ hoc etiā
decidit Jo.iſta ſubtiliter intellecta ſed glo.illa addit vnū
mirabile vꝫ qd idem opereſ ↄ̃ ius cōe non opponēdo clā
derogatoriam tene mēti qꝛ eſt ſingularis ad hoc.Et pro
certo glo.illa apponit ruinam nō mediocrem ad gl. que
reputatur ſingularis in.c.ſi.de here.li.vi.licet gl.ſit ſiliis
in cle.ſepe de verbo.ſ.ꝛ in.c.indemnitatibus de electj.li.
13 vi.que voluit ꝙ legatis de latere non poteſt cōmittē cāꝫ
obmiſſo ordine iuris cōis ꝛ nihilominꝰ glo.d.c.ſtatutuꝫ
vult ꝙ vicecanzellarius pōt derogare iuri cōi ex certa ſci
entia. Poſſet dici ꝙ glo.illa procedat de ſtilo curie qui
obſeruatur pro lege.c.ſua nobis de offō vicarij. Regula
riter aūt ↄ̃ tene mēti qꝛ per alios non fuerūt reuelata no.
ibi in cum in eis illius articuli qꝛ probat ſm vnum intel
14 lectum † ꝙ non ſolū in ſecūdis lr̃is eſt ſienda mētio de ꝑ
a mis lr̃is ſed etiam de qualibet notabili clā ᵃcōtenta in ꝑ
mis litteris ꝛ hoc voluit hoſt.hic intelligens hūc tex.ꝙ
in ſecūdis lr̃is facta fuerat mētio de primis lr̃is in gene
re ſed de articulo reſignationis ſubtractorū qui priorib⁹
iudicibus fuerat cōmiſſus non fuit facta mētio do. Abb.
dicit hoc ꝓcedē ſine dubio ſi tex.iſte in verſi.de quib⁹ di
ceret de quo ſed ſm eum iſte tex.dicit de quibus ergo ſeq
tur ꝙ ſecunde lr̃e non faciebant mentionē de primis ꝛ p
ↄñs iſtud notabile hoſti.non colligitur ex iſto tex.dicit tñ
dictum hoſti.in ſe fore verum ꝙ non ſolum in ſecūdis lit
teris debet fieri mentio de primis lr̃is ſed etiam de elegā
ti clauſula cōtenta in primis litteris text.eſt de hoc in.c.
ex lr̃is de dolo.ꝛ cōtum.Tu vo cōſidera ꝙ ſalua pace.d
abba.iſte tex.formaſr ꝓbat dictuꝫ hoſt.ex eo qꝛ dicit cū
in eis illius articuli fuerint ꝑter cōſcientiā noſtram co
gnitio de mandata qui in prioribus litteris inſertus fue
rat quaſi dicere vellit ꝙ iō preter cōſcientiam emanauit
cōmiſſio qꝛ illum articulū cōmiſſerat primis iudicibus ꝛ
de cōmiſſione illius articuli nō fuerat facta mētio in ſecū
dis ꝛ licet poſtea vtatur illo verbo de quibus ego rñdeo
ꝙ refertur ad oia ꝓcedentia vt intelligaſ de primis lr̃is
ꝛ de articulo illo arg.c.iquiſitioni ꝛ.c.ſecūdo requiris d
appel.c.cāmqꝫ.ſ.eo..l.talis ſcriptura.ff.de leg.i.ꝛ ad hoc
allego mirabile ſiſe in.c.ij.in verbo de quibus de electj.li
15 bro vi.† vbi illud verbum de quibus nō cōprehendit om
nia precedētia niſi ſcrutiniū ꝛ ratio eſt qꝛ recte nō poteſt
cōprehendere omnia precedentia ſed ſi recte ꝛ ſalua rōe
ne recti ſermonis poſſꝫ ↄprehendere omnia precedentia
dꝫ illa cōprehendere cum ergo in cāu noſtro iſtud verbū
de quibus poſſit adaptari ad primas ꝛ ad articuluꝫ cō
miſſum in primis litteris ergo ſequitur ꝙ cōprehendit
omnia ꝓcedentia cum ratio recti ſermonis hoc patiatur
ꝛ in dubitanter tex.iſte ita intellectus ꝓbat dictum hoſt.
ꝛ vehementer errauit dñs abbas hic ſentiēs. Hoſt.intel
lexiſſe ꝙ ſecunde littere faciebant mentionē de primis ſꝫ
non de illo articulo reſignationis ſubtractoruꝫ.Sꝫ imo
hoſtien.intellexit ꝙ in ſecūdis litteris debebat fieri men
tio non ſolū de primis lr̃is ſed de clā eleganti ↄtēta in eiſ
ꝛ ſic ſecunde littere ſecundū eū non faciebant mētioneꝫ d
litteris ꝛ per ↄñs nec de clauſula.Sed Bal.hic refert col
lectariū dicere ꝙ i ſecūdis literis nō debet fieri mētio de
ꝑmis in genere ꝛ ↄfuſſe.ſi vnice littere ꝓcedāt allegat.d.
c.ex litteris.et.c.bone de ↄfirma. vtili vel in vtili tu con
ſidera qꝛ ſi vnice tm̃ littere ꝓcedant ꝙ imo ſufficiat men
tio gñalis ꝛ cōfuſſa.ꝛ ad hoc allego Bal.in.l. humanū
16 .C.de legibus vbi dixit † ꝙ ſi plura teſtamēta ꝓceſſerint
ꝛ teſtator in vltimo teſtamēto apponit clauſulam reuoca
toriam in genere ꝙ tūc ſufficiat qꝛ effectualiter nō pōt ꝓ
cedere niſi vnicuꝫ teſtamētum Ita dicamus in propoſito
ꝙ ſi vnice duntaxat littere ꝓcedant ſufficiat mentio de ꝑ
mis in genere.Et ad.c.ex litteris allegatuꝫ per eos rñde
ꝙ iō opus eſt ibi quod ſiat mentio ſpecifica qꝛ in primis
litteris erat appoſita clā ellegās ꝛ notabilis ꝛ iō nō ſuffi
ciebat facere mentionē de lr̃is in gñe niſi ēt fieret mentio
de illa clauſula ellegāti appoſita in primis ꝛ per ↄñs tex.
ille non ꝓbat dictum eorum ꝛ licet cōiter omnes reputēt
tex.d.c.ex litteris fore ſingularem ad hoc. Nihilominus
cāus eſt hic vide que dixi in.c.i.ſ.eo.Et ſubdit hic qd vbi
prime littere non reuocātur ſed iudex additur iudici non
oportet facere mentionem de proceſſu habito corā pri
mo allat.c.coram de offō de leg.qꝛ intelligitur adiunctj.
ↄtinuatiue in eodē ſtatu in quo cām inuenit ꝛ pro certo
eſt limitatio ſolēnis ad illud ꝙ voluit Bal.i.l.i.ad.ſi.C.
de relationibus vbi dixit debere fieri mentionē de ſtatu.
cauſe eſt tex.in.c.inter monaſterium.ſ.de re.iu.ꝛ ad illud
ꝙ voluit ſalꝫ. in.l.ij.C.vt lite.pen. ꝛ glo.in.c.ſuper lr̃is
.ſ.eo.Sed certe tex.d.c.coram non ꝓbat dictum eius eſt
tñ verum qd ſecundum vnum intellectum datuꝫ ibi a gl.
ille tex.probat hanc doctrinam ſed cōiter ille intellectus
17 ibi non tenetur dicit etiā hic collectarius† vbi papa vult
quod tenor obſtantiū hēatur ꝓ ſcripto de verbo. ad ver
buꝫ nulla obſtantia officiūt reſcripto qꝛ ↄ̃ libertatē pleni
tudinis poteſtatis pape nil ſtatui poteſt papa deniqꝫ non
ſolū habet poteſtatem plenā vt tutor ſed ēt ſuppremaꝫ tu
allega de hoc.c.cūcta per mūdū ꝛ.c.per ꝑncipalē.ꝛ.c.ne
mo nona.q. tertia ꝛ faciat ꝙ voluit idem Bald.in con
mēto.l.ij.C.de de ſeruitutibus ꝛ in.l.i.C.de emancipatio
nibus liberorum nec obſtat ſm eū lex ſed ꝛ ſi quis.§.que

a ¶ Clauſula Adde fely.hic col.i.ſtati poſt ſūmarium verſiculo dum ab bas hoc reſeri cantem in du bius ꝛ exami nanteꝫ fere p duas colū. ad ducendo quic quid in mate ria excogitari poteſt vide ip ſum ibi qꝛ om nia repetiſ.

a ¶ Obꝛepti-
tias. adde bu.
in.c.ex pte in
ſcdo notabilid
capel. mona.
qd ſeqꝛ abb. ſ
⁊ in.c.ceterum in
iiii.co.ſ.eodē.
⁊ bu.c. ſup lit
teris.ſ. eo.co.
x. ⁊ tene menti
iſtā dr̃iaz qꝛ in
multis tibi de
ſeruiet.

18 ſitum .ff.ſi quis caut.† vbi diſtinguitur an aliquid ſit ſpe-
cificatū vel ne qꝛ illa diſtinctio nō habet locuz in iſta mā
qm̄ papa nō poteſt ſibi iponere legez ſm collectariū idez
ergo i impatoꝛe ſ3 bal.hic ꝙ nihil poteſt ita cōceſſiſſe ꝙ
contrario iperio reuocari non poſſit. Tu pōdera illud ꝙ
19 voluit idem Bal.in.l.qui ſe patris.C.vñ liberi.† vbi dic
imperatoꝛ accepta pecunia dixit indulgemus tibi feudū
ꝙ nihilominus ſi poſtea vult reuocare feudū nō pōt. Fa-
cit tex.ſing.in.c.i.de pꝛobat.vbi licet imperatoꝛ nō ligeꝛ
lege poſitiua vt in.l.princeps.ff.de legibus tñ ligaꝛ.l.na
turali ⁊ pulchꝛe dixit Bal.in cōcluſionibus iuris canoni
20 ci † ꝙ lz iperatoꝛ ſit dominꝰ legū nō tñ eſt dñs moꝝ ⁊ in
l.ij.C.de ſeruitu.dixit ꝙ licet imperatoꝛ non ſubijciaꝛ legi
bus tñ ſubijcitur dictamini rōnis ex eo qꝛ eſt animal rō-
nabile politicum. Facit.c.i.de natura feudi in vſib.feud.
⁊ ibi dixit Bal.impatoꝛ fecit cōmune papie comitez in
multis caſtris poſtea vult reuocare decidit ꝙ non poteſt
⁊ arguit ɔ̃ celeſtinū papam qui de mane vni cōferebat
gratiam ⁊ de ſero auferebat ⁊ alteri ɔferebat ⁊ male ſe-
cundum eum ergo nō bñ dixit hic ꝙ nihil imperatoꝛ po
teſt ita conceſſiſſe ꝙ contrario imperio reuocari nō poſ
ſit ⁊ adducas in medium ſing.doctrinā Inn.in.c. nouit
21 de iudi.vbi dixit † ꝙ ſi imperatoꝛ cōceſſit priuilegium ec-
cleſie ꝙ non poteſt poſtea illud reuocare faciat ꝙ voluit
idem Inno.in.c.i.de cōſtit.⁊ ꝙ voluit Bar.in.l.omnes
populi.ff.de iuſti.⁊ iure de ſtatuto tranſeūte in ɔ̃ctū ⁊ ꝑ
ɔſequens paſſim iſta doc.Bal.nō ē va no.ibi attētatum
22 duximus irritādum argumētū pro ⁊ ɔ̃ † ꝙ ſurreptio nō
viciat litteras ipo iure nec proceſſuz ſed veniūt irritandi
⁊ ſic nec littere erunt nulle nec proceſſus poteſt induci in
ɔ̃rium qꝛ ſi venit irritādus ſequitur ꝙ iudex non hēbat
iuriſdictionē ergo actus geſtus ab eo eſt ꝓpꝛie nullus ꝑ
totu3.C.ſi a non cōpetenti iudice. Glo.ij.hic tenet ꝙ litte-
re ſurrepticie non valent nec ꝙ ꝑ eas factum eſt ⁊ ſic ſen-
tit ꝙ omnis ſequela ꝓceſſus erit nulla. Sed in ɔ̃rium fa
cit iſte tex.in quo papa non declarauit proceſſū ſyndoꝝ
irritum ſ3 irritandū ⁊ iō glo.pe.hic aliter loquiꝛ v3 ꝙ ꝓ
ceſſus geſtus per litteras ſurreptitias nō eſt ipſo iure irri
tus ſed irritandus ſed fact.ɔ̃ formā reſcripti bñ eſt nullꝰ
⁊ iſtud ſatis accōmodate cōgruit huic littere ſm omnes
ſed iudicio meo male loquiꝛ ⁊ allego tex.i indiuiduo pro
bantem ɔ̃rium in.c.ij.ſ.eo.in verſi.nec obtinent alicuius
roboꝛis firmitatē cōiuncta.l.ꝓlatam.C.de ſen.⁊ interlo.
om.iud.in verſi.auctoꝛitatem rei iudicate non obtinebit
⁊ ſic pꝛobatur ibi manifeſte ꝙ littere ſurreptitie ſunt ipo
iure nulle ⁊ per ɔ̃ñs glo.ij.hic verius loquuta vr̃. Sed re
tenta iſta cōi opinione ꝙ ſint alique in ɔ̃rium foꝛtiter fa
cit ſi littere ſurreptitie non ſunt nulle aut non fuit appoſi-
tum ⁊ nō appellatū ⁊ tūc ꝓceſſus nō dz irritari qꝛ pars
videtur acquieuiſſe illis litteris ⁊ exceptio declinatoꝛia ɔ̃
iudicem non poteſt opponi poſt litē ɔteſtatam quinimo
fuit opinio ꝙ niſi opponaꝛ in pncipio poſtea opponi ñ
poteſt litigando coꝛam iudice ſuper alijs vñ approbare ꝑ
ſonam iudicis de quo hz in.c.inter de re iudi.⁊ in.l.ij.ff.ſi
quis in ius voc.⁊ in.l.quidam ɔſulebāt.ff.de re iud. So.
ꝓpter huic ɔ̃rium vario mō tex.iſte intelligitur ꝙ intel-
lexerūt ꝙ littere ſurreptitie ſūt ipo iure nulle iō ſine exce
ptione pꝛoceſſus non valet vt ſentit gl.iſta que opinio cō
muniter non teneꝛ tamē eam tenui in.c.ceterū.ſ.eo.vide
ibi. Quidam vero intellexerūt quod littere iſte fuerūt fal
ſe q̄ lectura non congruit huic littere dicenti qd per ſurre
ptionē obtente fuerunt ⁊ ēt ɔfundiꝛ quia hic ponderatur
ꝙ non fuit facta mētio de premiſ.litteris iō quidam intel
lexerunt ꝙ hic fuit oppoſitum ⁊ appellatū ⁊ iō opoꝛtet
dicere qd pꝛoceſſus fuit nullus.c.non ſolum de appell.li.
vi.c.ſuper queſtionū ad fi.de offō delega.⁊ ſatis poteſt ſu
ſtentari iſte intellectꝰ ⁊ dum iſte tex.dicit irritañ.rñdetur
ꝙ refertur ad factum ⁊ non ad ius qꝛ ſepe irritantur ea
que de iure ſunt nulla.c.accedens vt lite nō ɔte.c. ex pte
de teſti.c.ſuper eo.de elect.⁊ hunc intellectū refert do.ab

bas ſe fuiſſe ſequutuz vſq3 ad dies iſtos quartū intellectū
vt ſingularem ⁊ mirabilē poſuit hic Inno.faciens dr̃iaz
a 23 inter litteras ſurreptitias ⁊ obꝛeptitias † ſurreptitie ſunt
qñ falſo expꝛeſſo vel veritate ſuppꝛ̃ſſa littere fuerunt impe
trate ⁊ in iſtis procedat ɔ̃riuz obꝛeptitie vero ſūt qñ per
inuolutionē verboꝝ puta irronice vel caute loquēdo lit-
tere effugiunt deliberatā mentē pꝛincipis nam tūc iſte lit
tere dolo ſunt obtente ideo pꝛoceſſus eſt nullus lz non op
ponatur ſicut in ſnia lata dolo pñtis contra abſentem vt
in.l.ſi pꝛetoꝛ.§.marcellus.ff de iudi. Sed aperto iure hec
dr̃ia non pꝛobaꝛ quinimo leges ꝓmiſcue vtunꝛ iſtis vo-
cabulis.l.ſi quis obꝛepſerit.ff.de falſis ⁊ ſm hanc dr̃iam
ſepenumero ɔſului ſed pro certo caſus eſt hic contra In-
no.nam hic littere fuerūt impetrate per ſubꝛeptionē ⁊ tñ
tex.dicit ꝙ effugiūt deliberatā mentē pape vt apparet ibi
pꝛeter nr̃az ɔſciaz ⁊ ſic lectura Inn.in ſe non eſt vera nec
etiaz congruit huic textui. Poſtremo do.Abb. hic dicit
ſe cogitaſſe dare alium ⁊ nouiſſimū intellectū quez credit
eē veriſſimum v3 aut littere ſurreptitie ɔcernūt pꝛeiudici-
um pꝛiuatum ⁊ tunc habeat locum ꝙ niſi excipiatur pro
ceſſus tenet aut concernūt vtilitatez publicaz ⁊ tūc licet
pꝛoceſſus geſtus per ſecūdas litteras teneat ex quo iudi-
ces habebant iuriſdictionē licet elidibilez tñ ſuperioꝛ ex
offō.ſuo poteſt proceſſum irritare qꝛ obmiſſio exceptiōis
facta per partem non dz pꝛeiudicare neq3 viam claudere
quominus iudex ex offō ſuo poſſit irritare pꝛoceſſum qñ
cunq3 ſaltem anteq3 ſnia tranſeat in rē iu.allegat glo.fin.
24 in.c.i.in ver.abſentia de elect.lib.vi.† vbi iudex ex ſuo of
ficio poteſt petere edi ꝓcuratoꝛium ne iudiciū ſit illuſoꝛi
um ⁊ ita intelligatur ꝓpꝛie iſte tex.dum dicit irritañ.⁊ di
cit eſſe nouam ⁊ ſin.lecturam ad iſtū tex.nihilominus po
tuit pro illa glo.allegaſſe duos tex.mirabiles.c.cūm q3 ō
iudicijs.c.eccleſia el pꝛimo vt lit.pen.ego miroꝛ de tanto
viro qꝛ iſta lec.non fuit farago ſua nec etiaz eius inuētio
Ego habeo quādam lec.ſatis antiquam nec eſt poſitum
nomen auctoꝛis ⁊ ad litteram dedit hunc intellectū ⁊ di
xit ꝙ papa dedit pꝛimas litteras motu pꝛopꝛio ad vtili-
tatem monaſterij ⁊ iō littere ſm eu3 fuerunt irritande qꝛ
agebatur de vtilitate monaſterij ⁊ dicit ita limitari.c. ce
terum.ſ.eo.⁊ ita reſidet tantꝰ doctoꝛ. Tu ante oia ponde
ra ꝙ iſte tex.patiꝛ alium intellectū ⁊ veriorē videlz pme
littere emanarunt ad petitionē ptis ⁊ ſuper facto ipſius.
partis ⁊ papa ɔceſſit litteras ſuper eo.qd cōcernebat fa-
ctu3 ipſius partis ⁊ vlterius appoſuit in ipis litteris clā3
continētem fauoꝛē tertij v3 ipſius monaſterij. Ex quo re-
25 ſultat nunc lec.mirabilis † ꝙ licet ſecunde littere ſint ſur
reptitie ⁊ per aduerſariū non apponitur coꝛam ſecūdis
iudicibꝰ ⁊ regl'r ꝓceſſus teneat q̄ ad pꝛiudiciū ptis nō op
ponētis nihilominꝰ qñ agiꝛ de pꝛiudicio tertij ꝓceſſus pōt
irritari nō ſolū q̄ ad vtilitatē illꝰ tertij ſ3 ēt ad vtilitatē ip
ſius ptis nō opponētis ⁊ hoc ꝓbat iſte tex.nouiſſime hic
enim papa ſimpliciter irritat ꝓceſſū ⁊ intelligiꝛ irritare q̄
ad factum tertij ⁊ ēt q̄ ad factū ipius ptis nō opponentis
⁊ ſic pars nō opponēs ɔſequiꝛ pp cōiunctiōem tertij illd
ꝙ ō per ſe.ɔſeq nō poſſet ⁊ hoc ꝓbat foꝛmal'r tex.iſte ⁊ al
lego in optimū argumētum tex.in.l.ſi cōmunē.ff.quemad
mo.ſui.admi.vbi non pꝛiuilegiatꝰ ſi eſt ɔiunctꝰ pꝛiuilegia-
to vtitur pꝛiulegio adiuncti ⁊ allego glo.in.c.i.de iuꝛ pa
tro.lib.vi.⁊ tex.in.l.ſi his qui duos.ff.de liberatione leg.
⁊ per hoc adduco dictū Inno.ꝙ nemo ad iſtum tex.pō
26 derauit in.c.ex litteris de offō.deleg.vbi dixit † ꝙ ſi ſecū
de littere ꝓducunꝛ in iuditio ⁊ nō apponitur de pꝛimis.
ꝙ iudiciū valet ⁊ t3 quo ad ipos litigantes ſ3 non quo
ad tertium ⁊ iō irritabiꝛ iudiciū quo ad ipm tertiū ⁊ ita
eſt hic cāus foꝛmal' quo ad iſtud monaſteriū ⁊ ſic cōis
doctrina doctoꝝ tradita in.c.ceterū non habet locu3 qñ
agiꝛ de facto tertij vt hic eſt cāus ad hoc nouus. Sed in
vno male loquiꝛ ibi Innocē.dum dicit qd quo ad litigā
tes v3 ꝓceſſus ſed nō ɔ̃ tertium qꝛ contra eum eſt hic tex.
foꝛmalis qd imo irritabitur ꝓceſſus ēt quo ad ipſos liti
gantes qꝛ

gantes qꝛ irritando ꝓceſſum quo ad tertium vr̄ irritare
ꝓceſſū quo ad ipſos litigantes vt probat hic tex. in indi-
uiduo. Et ex iſtis hētis lecturā nouiſſimaꝫ ad hunc text.
27 vꝫ † ꝙ ſi ſecunde littere ſūt ſurreptitie ꝛ ꝑ ipſos litigātes
non opponitur nihilominus ſi iudex ex offō ſuo irritat ꝓ
ceſſum reſpectu tertij cuius intereſt vr̄ ēt iritare quo ad ip
ſos litigantes ꝛ idem ſi tertius petat irritari ꝓceſſuꝫ ſi cā
eſt cōis cum ipſo tertio argumēto. d. l. ſi comunē ꝛ iſta le
ctura iō eſt melioꝛ ꝛ ſubtilioꝛ qꝛ non apponit ſpecialita-
tem quo ad vtilitatē publicā vt dicebat dn̄s abbas. Sed
contra predicta opponit̃ ex quo iſti reputabāt̃ iudices de
buit ex cōi erroꝛe valere proceſſus. l. barbarius. ff. ꝺ offō
pretoꝛis. Soluit Inno. et ponit ſingularem limitationeꝫ
ad. d. l. Barbarius ꝙ habeat locum in oꝛdinario ꝛ non
28 b in delegato [b] ꝛ ponit rōnem diuerſitatis † qꝛ corā oꝛdi-
nario verſat̃ vtilitas pluriū cuꝫ multi ex neceſſitate habe
ant adire oꝛdinarium iō cōis erroꝛ facit valere geſta. ſed
in delegato nō vertitur niſi vtilitas pꝛium hanc differen-
tiam ſequitur Guiel. in. d. l. barbarius in delegato ad
vnam cām ſecus in delegato ad vniuerſitatē cāruꝫ qꝛ iſte
equperatur oꝛdinario vt no. glo. in. c. cum cām de appel. ſꝫ
cōiter moderni oēs repꝛehendūt Inn. per. l. ij. C. de ſen.
ꝛ interlo. omniū iudicum ꝛ in. §. tria verſi. veruꝫ. iij. q. vij.
vbi fuit delegata cā ſeruo reputato libero ꝛ tn̄ ſentētia te
net licet poſtea detegatur ſuitus allegāt ēt. l. i. C. de teſt.
vbi ſeru⁹ reputatus liber fuit adhibit⁹ in teſtē in teſtamē
to ꝛ valet teſtamētum. Et contra Inno. tenuit Bar. in re
petitione. d. l. barbarius do. Anto. hic diſtinguit aut de-
fect⁹. ſurgit ex defectu pſone vt qꝛ eſt ſuus ꝛ tūc lex Bar-
barius hēat locū in delegato aut ſurgit ex defectu cōmiſ
ſionis ꝛ tunc non hēat locū i delegato ꝛ cuꝫ eo. tranſit ꝺ
Jo. de imo. ſed do. Abb. dicit ſe dubitare ꝛ diſtinguit aut
cōis erroꝛ eſt circa totale fūdamētuꝫ iuriſdictionis vt qꝛ
putatur eſſe poteſtas vel epiſcopus ille qui nō eſt ꝛ tunc
habeat locū. d. l. barbarius aut erroꝛ ꝯtingit reſpectu p-
ſone tm̄ ꝛ tunc talis erroꝛ non facit vallere geſta. ita dicē
ſe intelligere. l. ſi per erroꝛem. ff. de iur. omniū iudi. ꝛ hoc
ideo qꝛ hoc cāu non verſatur vtilitas plurimorū nec pu-
blica auctoritas ſed maioꝛ dubitatio eſt ſecūdum eum ꝗ
re non ita dicatur in delegato dicit poſſe reſponderi quia
cum ſupioꝛ cōmittit cāꝫ ipāꝫ circa cōmiſſionē v̄ſat̃ ius pu
blicum ꝛ vtilitas publica qꝛ cōmittit iure publico. l. iij. ff.
de iuriſdictione omniū iudi. licet aliud ſentiat hic do. An
29 ton. ſed pꝛimum eſt verius † qꝛ cōmiſſio facta iure publi-
co nō debet viciari pp clandeſtinū viciū perſone iudicis
ſed qn̄ erroꝛ eſſet extrinſecus. ſ. circa cōmiſſionē tunc non
valet ꝓceſſus qꝛ ignorantia non eſt tūc ꝓbabilis niſi ius
in penam ānullaret proceſſum vt i. c. i. de reſcript. in vi. ꝛ
ad iſtuꝫ tex. rn̄det vt procedat qn̄ ſuperioꝛ irritabit ex ſuo
offō vt qꝛ pars impetrans fuerāt in culpa ꝛ ita reſidet
hic tantus doctoꝛ. Sed ang. in. d. l. ij. dicit ibi eſſe caſum
contra Inno. ipſe vero ſaluat eum ꝙ loquat̃ tex. ille in ꝺ
legato ad vniuerſitatē cārum tunc enim verſatur publi-
ca vtilitas ꝛ ita procedat text. iſte ſecus dic. ſi ad vnam
cām tm̄ ꝛ ita procedat dictum Inno. de guil. de. cu. cuius
fuit hec cōcoꝛdia nullam vr̄ feciſſe explſionē poſtea tenet
ꝯ̄ Inno. ꝙ imō. idem eſt in delegato ad vnā cām dūtaxat
ꝛ allat tex. illum ꝛ. l. i. C. de teſtament. Poſtea ſaluat di-
ctum Inno. ꝓcedere quando ꝯſtat nullā factam fuiſſe ꝺ
legationē ꝛ iudicio meo hec cōcoꝛdia ang. vr̄ eſſe quod-
dam ſomniū ſatis graue nam ſi ꝯſtat nullaꝫ fuiſſe factaꝫ
delegationē cui dubiū ꝙ ꝓceſſus ꝛ acta nulla fuerint vt
pulchre voluit idem Inno. in. c. ſuper litteris. e̅o. Sub-
30 dit poſtea Ang. † ꝙ hec tria faciunt valere ſnīam. ſ. titu
lus cōmiſſionis erroꝛ cōis ꝛ publica vtilitas Bal. vero i
d. l. barbarius verſi. vnū non obmitto ꝙ Cy. ibi dicit ꝙ
d. l. ij. non hēat locū in ſeruo qꝛ ibi nō v̄ſatur publica vti
litas fuit enim factū ſingulare ſm̄ Cy. ſed male loquitur
31 c ſm̄ Bal. ibi † qꝛ iuriſditio eſt publici [c] iuris tā in vniuer-
ſali q̄ꝫ i quolibꝫ ſuo ſingulari. l. i. §. ius publicū. ff. de iuſt.

ꝛ iure ꝛ ideo cōcludit dictā. l. barbarius habere locū in
ſeruo delegato ad vnā cām vel ad vnū articulū. Et idem
Bal. in cōmēto. l. ij. C. de ſeruitu. in vltiā colū. ibi dicit ſed
in. l. barbarius cōcurrebāt triā. ſ. auctoꝛitas ſuperioꝛis er
roꝛ cōis ꝛ publica vtilitas idē dicit ſi ꝯcurreret dūtaxat
ſupioꝛis auctoꝛitas ꝛ erroꝛ cōis licet publica vtilitas nō
ꝯcurrat allat. d. l. ij. ꝛ in hoc vr̄ ſibi ꝯ̄rius nā lꝫ in. d. l. ij. ſi
interueniat publica vtilitas actu. tn̄ habitu ſatis dicit in-
teruéniſſet. Saly. vero. in. d. l. ij. refert quoſdā dicere poſ-
ſe itelligi in delegato ad vniuerſitatē cāꝝ ꝛ valet ſnīa po
ſtea refert Bal. ibi dicere ꝙ ꝓcedit ēt in ꝺlegato ad vnā
cām duntaxat qꝛ ſufficit publica vtilitas in qualitate of
ficij lꝫ nō iterueniat in actu exercicij ipe idē ſeqt̃ ꝛ mouet̃
32 † qꝛ publica. vtilitas nō ſolū cōſiderat̃ reſpectu pluriū ſē-
tētiaꝝ ſed ēt ꝯſiderat̃ impotētia reſpectu cuiuſlibet actus
poſſibilis geri a quocūqꝫ lib. hoie. Sꝫ Jo. de imo. in. l. q
dam cōſulebāt. ff. de re. iud. in. xiiij. col. verſi. ꝛ aduerte di
cit ꝙ ꝯ̄ Inno. eſt cāus ſingularis ꝛ vnicus in. d. l. ij. qꝛ ſa
tis dicit̃ v̄ſari publica vtilitas lꝫ agat̃ de cā vnius tm̄ cuꝫ
interſit rei publice cuilibet iuſticiā miniſtrari. Sed ioan.
de fantu. in. d. §. tria dicit ꝯ̄ Inno. foꝛe ibi cāum ꝛ in. d. l.
ij. ꝛ in. d. l. i. C. de teſta. ꝛ cum eo. tranſit ibi dn̄icus de ſan
cto geminiano. Et vt vidiſtis nemo eoꝝ nouū aliqđ au-
ditu aut cogitatu dignū in mediū retulit. Addite pꝛimo
in eo ꝙ guil. voluit delegatū ad vniuerſitatē cārum equi
pari oꝛdinario belliſſimū dictū ſuppm̄i docto. Bar. in. l.
33 pomponius alias incipit ſi vni. ff. de re. iu. vbi dicit † ꝙ ſi
ſunt plures delegati ad vniuerſitatē cāruꝫ quilibet poteſt
pſe incipere vti iuriſditiōe ꝛ mouetur qꝛ equperant̃ oꝛdi-
nario. Sed ꝓ certo tacere nō poſſū qꝛ Bar. cū reuerētia
dixit ꝯ̄ cāum legis in. c. vt officiū de heretj. li. vi. vbi ē ſpe-
ciale in inqſitoꝛibus heretice prauitatis ergo in contrari
um eſt ius cōe. l. ius ſingulare. ff. de legibus ꝛ ēt illud di-
ctum Bar. dānauit do. Abb. in. c. cām matrimonij ꝺ offō
dele. itē facit ꝙ voluit Ang. in. l. iudex poſtq̄ꝫ. ff. de rei. iu.
34 vbi dixit ꝙ ſi delegatus ad vniuerſitatē cārū tullit ſnīam
nullā pt iterū cognoſcē ad i iſtar oꝛdinarij iuxta notata i
l. ſi vt ꝓponis. C. quō ꝛ qn̄ iudex ꝛ mouet̃ qꝛ equipatur iu
dici oꝛdinario ꝙ dictū reꝓbauit dn̄s meus Jo. de imol.
in. d. l. iudex poſtq̄ꝫ dicēs ꝙ equipat̃ oꝛdinario quo ad ꝺ
dūtaxat vt vnā cām poſſit ſubdelegare vt ē tex. i. l. i. §. i. ff.
quis ꝛ a quo appellet̃ itē facit ellegans dictū Petr. de
35 anch. in. c. licet de offō dele. vbi dicit † ꝙ facta citatiōe ſu
per vna re. per delegatū ad vniuerſitatē cāruꝫ vr̄ ꝑpetua
ta ſuis iuriſdictio ex eo qꝛ equiperat̃ oꝛdinario allat di-
cta per ſe in. c. qm̄ eo. ti. faciat pulchrū dictū Ange. in. l. q
36 ꝓcuratoꝛem. ff. de ꝓcur. vbi † cōmiſſa ē cognitio delega
to ad vniuerſitatē cāruꝫ ꝙ ſibi vr̄ cōmiſſa deciſio ex eo qꝛ
equiperat̃ oꝛdinario accedat ſolēne dictū Bar. in. l. moꝛ
37 ff. de iur. oīuꝫ iudi. vbi dixit † delegata ē alicui cognitio
oīum cārum in certo loco ꝙ talis cenſet̃ oꝛdinarius. Et
iſta erant q̄ ꝑ aliquē in iure exercitatū virū adduci pote-
rant pro dicto guil. Ego arbitroꝛ eos male dixiſſe ꝛ alle
go in indiuiduo glo. ꝯiunctā cū tex. in. clem. ij. de reſcript.
38 vbi vicarius foraneus df̄ ꝯſtitutus ad vniuerſitatē cārū
glo. ibi querit q̄lis erit iuriſditio eius oꝛdinaria an dele-
gata ꝛ decidit ꝙ delegata ꝛ ꝑ ꝯ̄ns nō equipat̃ oꝛdiario
ꝛ ibi Pet. de anch. refert ſe vidiſſe q̄ōnem arduā padue
vbi dn̄s padue cōmiſerat. xxxvj. viris vt cognoſcerent de
oībus litibus v̄tentib⁹ padue cum ptāte ſubdelegādi q
ſubdelegauerūt vnā cām ꝛ a ſnīa ſubdelegati fuit appel
latū ad eos poſt. x. dies dicebat̃ ſnīam tranſiuiſſe in rē iu
dicatā qꝛ non potuit appellatio interponi ad eos niſi ad
ſuperioꝛē qꝛ ipi erāt delegati per. d. l. i. §. i. in ꝯ̄riū oppo-
nebat̃ ꝙ imo cenſebantur oꝛdinarij ex quo erant ad vni-
uerſitatē cārum delegati ipe vero dicit ſe cōſuluiſſe ꝙ ſē-
tentia tranſiuit in rē iudicatā ꝛ ſe ad hoc allegaſſe gloſ.
d. cle. ij item † ꝯ̄ guil. ꝛ ſeq̄ces dico foꝛe caſuꝫ foꝛmalē in
c. vt officiū ꝯiuncto. c. ne aliq ꝛ ꝯiuncto eo. voluit Jo. in
39 c. ꝑ hoc ꝺ heretj. li. † vj. vbi inquiſitoꝛ heretice prauitatis

b ¶ Delegato comunis opi. eſt in ꝯ̄riū qđ quid dicat Inno. hic ꝓ quo vide Bal. in lectura no. in repetitione. d. l. barbarius allegat in tex. in xvi. col. verſic. non obmitto ꝛ vđ ſely. in. iii. col. circa pꝛin. verſi. lex barbari⁹ vbi nihil diſcuſſum relinquit.

c ¶ Publici Quotuplex ſit iuriſdictio ſit ꝛ eius ſpecies q̄ ſint vide in pꝛimis Bar. in l. i. ff. ꝺ offi. ei⁹ cui man. ē iur. ꝛ in. l. imperium. ff. ꝺ iuriſd. om. iud. ꝛ ibi quid ſit ꝛ vnde dicat̃ in ij. q. ꝛ an differat ab offi. iu. in. l. i. eo. tit. ꝛ multo plura q̄ vide tu, ꝛ vide ꝓ ꝯ̄pletione materia ꝑ canoniſtas de offic. dele. ꝑ to. ꝛ ꝑ oēs ſummiſtas in ſūma eodem titulo.

dr delegatus ad vniuerſitatē cāuſarum ꝛ tñ ſpeciale ē in eo.
vt aliqua faciat nō tanq̄ delegatus ſed tanq̄ ordinari⁹
puta q2 poteſt cognoſcere poſt mortē delegātis ꝛ nihilo
minus dr delegat9.ergo in ꝯ̄riuꝫ eſt ius cōe.l.ius ſingu-
lare.l.ꝙ vero.ff.de legibus.Et per hoc deducta ſunt i pro-
fundum dicta Bart.Angel.ꝛ petri de ancbar.ꝛ guil.de
cu.Et licet Bar.in.d.l.more ita dixerit tñ Jo.de imo.in.
c.cum ab eccleſiaꝝ platis de offō or.reprobauit dictū ei⁹
ſecundo addite q2 cōtra dictū Jnn.ego allego duas gl.
que in indiuiduo dicūt ꝯ̄riuꝫ ꝙ ipſe voluit vꝫ in.d.l.bar
barius que ad ꝯcordantiā illius.l.allat.d.l.ij. ecce nūc q̄
liter glo.illa ſentit expreſſe ꝙ.d.l.barbarius loquens in
ordinario hēat locū in delegato ad vnā cāꝫ ꝓut loquitur
dicta lege ſecunda ꝛ etiam de hoc eſt alia gloſ.ſcilicet in
d.l.ij.que ꝓ cōcordantiā allat.d.l.barbarius ecce qualr
in indiuiduo iſte glo.tenēt ꝙ.d.lex barbarius hēat locū
in delegato ad vnā cām ꝛ nemo antiquoꝝ aut moderno
rum ponderauit illas glo.fore expreſſe ꝯ̄ Jnno. itē con-
tra Jnno.dico fore cāum formalē in.d.l.barbarius in vᵒ
ſic.pp vtilitatē eoꝝ qui egerunt vñ tex.ille non apponit
illud vbum eoꝝ cum iuris miniſterio ſed ꝯſiderat facti
accidentiā q2 ex quo fuerat pretor preſumptio eſt ꝙ mul-
ta acta geſta fuerint corā eo.idem eniꝫ fuiſſet ſi vnicus ac
tus fuiſſet geſtus corā eo q2 null⁹ dꝫ decipi auctoritate.le
gis .l.ij.C.de his qui veniā etatis quinimo dico ꝙ in q̄n-
tum ille tex.dicit pp vtilitatē eorum ſalua pace omnium
dixeriꝫ illa nō ē ratio finalis quare acta debeāt vallere ſꝫ
40 eſt ratio ipulſiua † qua ceſſante effectus nō ceſſat.c. cum
ceſſante de app.ſed cā finalis quare acta teneant iſta eſt.
ſ.vbicūq3 ſuperior elligit aliquē ad publicū officiū pſumi
tur ꝯditionem ipſius inquiſiuiſſe ꝛ inveſtigaſſe ꝛ ita lex ha
bet eum ꝓ ſciente tex.eſt in.l.ſi patronus.ff.de cōfirman-
41 do tutore ꝛ ibi dixit Jaco.de are.quē ibi ſequit Bar.† ꝙ
elligens aliquem ad offm̄ pſumitur eum hēre notū vt in
42 l.i.§.i.ff.furti.aduerſus nautas ꝛ eſt argum.ſm cū † ꝙ ſi
canonici eligunt aliquē in dignū pſumitur ꝙ ſcienter el-
legerint ꝛ per ꝯñs pūantur iure elligendi ꝛ allat.l.q cuꝫ
alio.ff.de regulis iuris.Ego allego tex.meliorē qui ſit in
iure in.c.innotuit de elect9.modo ſi princeps ꝯſtituit ſeruū
pretorem aut ſeruo delegauit cām ꝛ lex reputat principē
habuiſſe notā cōditionē ſerui ꝛ per ꝯñs lex reputat eum
diſpēſaſſe cū ſeruo.l.quidā ꝯſulebant .ff.de re.iudicat.c.
ſecundo de ſimonaticis.c.veniens de filijs preſbiter .l. item
vulpianus.ff.de excuſ.tuto.ꝛ iō tex.in.d.l. barbarius dic̄
potuit enim populus ſeruo decernere hanc poteſtatē ſed
ꝛ ſi ſciuiſſem ſeruū eē liberum effeciſſet qđ multo magis
ſeruandū eſt in imperatore.Sed per iura allegata ante
princeps preſumit ſciuiſſe illū ſeruū ergo dicit eſſe factus
liber ꝛ p conſequens geſta corā eo valēt non cōſiderato
an geſta eſſent plura an vnū q2 illa non fuit ratio finalis
nam tex.d.l.barbarius dicit propter vtilitatē eoruꝫ qui
egerūt pone ꝙ acta fuerūt in preiudiciū agentiuꝫ viderē
tur ꝙ eſſent nulla ex quo nō agitur de vtilitate ꝛ per con
43 ſequens ratio illa non fuit finalis†.Et faciat aliquis geſ
ſit ſe pro notario ꝛ multa publica inſtrumēta fecit erunt
ne valida certe non vt voluit guilil.in.d.l.barbarius per
tex.in.l.actuarios.C.de numerarijs ꝛ actuarijs li.xij.ꝛ in
vtroq3 loco ſequitur Bart.ꝛ idē voluit Bal.in.l.i.C.de
eman.liberoꝝ ꝛ in.d.l.barbarius ꝛ in.l.i.C.de teſtamē.
ꝛ ſi ratio finalis eſſet vtilitas publica ſequeret ꝙ illa in
ſtrumēta valerent ꝙ tamē eſt falſum ſed iō non valēt q2
non interuenit auctoritas ſuperioris ꝛ per ꝯñs ſequitur
ꝙ cū acta ſuſtenteñ ex principis auctoritate ita debent
ſuſtentari in delegato ad vnam cām vel ad plures cās ſi-
cut in ordinario ꝛ per cōſequens ſuper hoc paſſu dor-
44 mitauit no.ibi†pſonalr accedentes q2 per iſta vba indu
a citur induſtria perſone ᵃ adeo quod actus fieri non pote
rit per ſubſtitutū ꝛ allego ellegantē tex.in.c.qm̄ apoſtoli
ca in.§.i.in verbo perſonalr infra de offō dele.ꝛ in. cle.i.
in verbo perſonalr de vita ꝛ ho. cleri.ꝛ pro huius tex.de-

ᵃ Perſone Adde.c.cupientes.§.ꝙ ſi per ꝓ li.vi.in vᵒ. perſonalr cōparere vbi doctores ſcribentes latiſſime ꝛ vide ꝓ ampliatiōe materie.l.ſi.d.ꝛ ſi pupillus.§.cō diti.ꝯ ff.de inſt. ꝛ.l.ſi.ff.de pro c.ij.ꝛ.l.ſi actor ff.eodem titu.

45 claratione glo.iij.hic dicit † nota cāum nouū cum māda
tur alicui vt perſonaliter negociū exequatur pōt aliis cō
mittere vices ſuas ſi partes cōſentiāt niſi in duobus caſi-
bus.ſ.inqiſitionis ꝛ cum papa mandat prouideri eccle
ſie de prelatis vel alijs miniſtris idem dicit gl.ꝓmiſiſti fa
cere mihi nauem ꝙ non poteris facere per ſubſtitutū ni-
ſi me cōſentiente ita dicit glo.iſta cum qua trāſit antiqua
ꝛ moderna iuris prudētia.Sed ſi verbis detur audatia
46 gloſ.iſta eſt reprenſione digna † nam vbicūq3 agitur de
vtilitate eccleſie ꝛ apponūtur iſta verba perſonaliter fa-
cias dico quod non poteſt fieri per ſubſtitutū actus ꝛ ad
hoc allego dictū.c.qm̄ aplica.§.i.ꝛ allego Bal.in indiui
duo hoc dicentē in.l.vnica.§.ne autē.C.de caduc. tollē.
47 vbi dixit † teſtator mādauit alicui ꝙ vadat perſonaliter
ad viſitañ.quoddaꝫ monaſterium ꝙ non poterit hoc cō
mittere ſubſtituto q2 vr electa induſtria perſone.Sed in
caſu noſtro papa mandat fauore eccleſie vt accedant per
ſonaliter ad eam ꝛ ad miniſtrationē abbatie cōmittant
perſone ydonee ergo ſequitur ꝙ fauore publico fuit taliſ
forma mandata ergo ſequitur ꝙ pacto ꝓuratoꝝ tolli nō
pōt ꝛ iſta vr pura veritas ꝛ ſic glo.non poteſt ſaluari in
cāu huius decretalis.Et adde ſingularē tex.ſm Bar.in
l.per hanc.C.de erogatione militari anno lib.xij.vbi ſti
pēdiarij rei publice debēt accipere ſtipēdia ſuis manib⁹
ex quo colligitur ꝙ non poterit ꝯſtituere alium ad acci-
pieñ.quia per illa verba inducit induſtria pſone ꝙ eſt no
ta pro doctore legente.Faciat tex.in.c.in criminalib⁹ .v.
48 q.iij.vbi dicitur † ꝙ factum per ſe intelligit perſonalr ꝛ
nō per ſubſtitutū facit tex.ſtupend⁹ in.c.periculoſe ď pe.
diſt.i.vbi aliqui ſcribunt optimū ſaluatorē noſtrū fuiſſe
crucifixum hora tertiarum ꝛ aliqui ſcribūt hora none ſꝫ
tex.ſingularis ibi dicit ꝙ proprijs manib⁹ occiderūt ho
ra none ſꝫ ligua ꝛ ſuaſione hora tertiarū facit tex.in.l.ꝓ-
batorias.C.de diuerſis officiis li.xij.in ver. per man⁹ no-
49 ſtras vbi dicit † ꝙ ſi aliquid debet fieri manu principis.
50 non poteſt fieri p ſubſtitutū † ꝙ Bar.inducit ad q̄ōnem
ſtatuti dicētis inſtrumētū ſcriptū manu publici notarij.
vt non habeat locū in inſtrumēto exemplato ſimilē text.
hēs in cle.i.de iure iur.ꝛ ibi do.Cardi.dicit papa māda
uit aliqđ fieri ate per tuas manus ꝙ nō poteris alteri cō
mittere allegat glo.ſm eum ſingularē in.cle.i.in verbo.
pſonaliter de vita ꝛ honeſ.cler.ꝛ eandē gloſ. allegauit
pro ſingulari in.c.mulieres de ſen.excōi.Faciat tex.aure
us in.l.ſeruus ſi heredi.in verſi.perſone dumtaxat eius q
demonſtratus eſt ad heret.ff.de ſtatu.liberis per queꝫ tex.
Bal.in.c.i.§.ſi quis vero in titulo de pace iuramen.fir-
51 man. dixit † ſtatutū diſponit ꝙ offenſus poſſit facere vin
dictam de offendente ꝙ illam.nō poterit facere per ſub-
ſtitutum faciat ellegans dictū Jo.an.in.c.ſicut dignum
52 de homicidio dicētis ſtatuto cauet ꝙ † ſi quis ſuis mani
bus occiderit aliquem puniatur certa pena ꝛ ipſe māda-
uit aliqueꝫ occidi ꝙ non incidit i penā ſtatuti ex eo q2 ſta
tutum ꝯſiderauit induſtriā hominis faciat pro hoc tex.in
l.i.§.ne aūt in verſi.ſuis manibus.C.de caducis tollen.ꝙ
dictū omnes attribuunt Jo.an.refert dñicus in.c.ſi quis
viduaꝫ.l.diſt.Sed re uera hoc fuit dictū Ja.de bel.vt re
fert Bal.in.c.i.§.furtū de pace iure fir.Faciat ēt tex.mul-
tum ſoleñ.in.l.nulli in verbo pro ſua ꝯſcientia.C.de epiſ
53 copis ꝛ cler.† vbi illud qđ aliquis dꝫ facere ſm ſuā con
ſcientiā non pōt mandari alteri faciat glo.ſingularis in.
l.ſicuti.ff.de arbitris facit tex.in.l.inter artifices in verſi.
a ſe ꝛ in verſic.ſuis operib⁹ .ff.de ſolut.facit glo.multum
54 ſingu.in.l.ſepe audiui ceſarē.ff.de offō pſid. que vult † ꝙ
ſi princeps ꝯmittit aliquid alicui per hoc verbū precipio
ꝙ nō pt fieri per aliū q2 vr electa induſtria pſone facit
ꝙ pulchre voluit Bald.in.d.c.qm̄ apoſtolica in.§.i.vbi
55 dixit † ꝙ ſi ſupior cōmittit aliqđ alicui ꝛ in cōmiſſione ge
minat hoc ꝓnomē tu.tu.facias ꝙ vr ellecta induſtria p-
ſone argumēto legis haliſta.ff.ad trebel.de quo vide ibi
56 ſcribentes ꝛ idē dixit ibi Bal.† ſi cōmittit alicui amba-
ſciata ꝙ

ſciata ꝙ vˀ electa idustria ambaſciatoris adeo ꝙ nō po
terit alteri cāz cōmittē ambaſciatā idē ēt dicas qñ aliqd
debet fieri pncipi tunc eni videˀ electa induſtria perſone
adeo ꝙ per ſubſtitutū fieri nō poterit tex.eſt multū ſingu
laris in.l.ſi quis ꝛ hoc vult ibi Bar.C.de murilegulis li
bro.xi.ꝛ idez voluit Bald.in.c.i.§.mutus in titu.epꝫ vel
57 abbatē ꝙ limita † niſi q̄litas dignitatis repugnaret pu
ta qꝛ vaſallus eiſet effectus pape tunc enim poſſet ſerui
re p ſubſtitutū ita eleganter dixit Bal.in.d.c.qm̄ apoſto
lica ꝛ in.c.in p̄ñtia de ꝓbatꝫ. idē etiā dicas ſi mandatur
alicui vt prouideat de perſonis in certis tunc eni videtur
electa induſtria perſone tex.eſt ſolēnis in.c.is cui de offi
cio de leg.li.vi.idem etiā dicas ſi apponāˀ alia verba im
portantia induſtriam pſone puta qꝛ ꝓiceretur in cōmiſ
58 ſione † ꝯfidentes de induſtria vel prudentia aut virtute
tua ꝛ ſiˀ ita pulchre dixit Inno.in.d.c.qm̄ ꝛ ibi ſingula
riter limitauit Inn. niſi negotiū eſſet paruū qꝛ tunc licet
verba importēt induſtriā pſone nihilominus cōſiderata
qualitate negocij nō vˀ electa induſtria perſone ego al
lego cāum de hoc in.d.l.i.§.ne autē in verſi.ꝛ facti natu
rā requirit.C.de cadu.tollen̄.idē etiā dixit Innoc.in.d.c.
qm̄ qñ nogociū nō eēt pariter expedibile per alios. facit
59 ad hoc.d.c.is cui puta † qꝛ cōmitteretˀ alicui magno do
ctori aliquis caſus dubitabilis qꝛ tunc videretur electa
induſtria perſone nā inter artifices longa vt videmus eſt
diia ꝛ ingenij nature ꝛ doctrine ꝛ iō apud comicū illuz
poetam ſcribitur.dij immortales homo homini qd pre
ſtat ſtulto intelligens ꝛ philoſophus in primo de anima
60 † differt inqt hoc ab hoc tanq̄ ꝑpetuū a corruptibili ꝛ
Faciat tex.multū ſin.in.l.ſed ꝛ reprobari in.§.fi.in verſi.
maxime diſciplinatꝫ.homo.ff.de excu.tut. ꝛ tex.in.c.mul
ti catredā.xxxx.diſt.ꝛ iō vehemētiſſimus ille orator cice
ro de officijs inquit multi hoies ꝛ pauci homines mul
ti nomine ꝛ pauci re.Et poſſet poni exemplū aliquo ſolē
ni ſcriptore de q̄ loqˀ Bal.in.l.ſi hij.C.lo.de quo p oēs
i.l.ſtipl'ones nō diuiduˀ.ff.de v̄.ob.ꝛ.l.ſtipl'o.ff.ð op.no.
et iō i cāu hui°.c.erāt v̄ba ipoꝛtātia iduſtriā pſone ꝛ erat
eligenda pſona incerta qꝛ dicitur ydonee perſone ꝛ ac
tus debebat celebrari ad vtilitatē eccleſie ergo ſequiˀ ꝙ
per ſubſtitutū fieri non poterat ꝛ iō tex.multū ſingularis
in.d.l.i.§.ne aūt in verſi.conceptio verborū ꝛ facti natu
ra requirit diſponit ꝙ vbi verba hoc importāt ꝛ facti nā
hoc requirit nō poterit actus expediri per ſubſtitutum ꝛ
per ꝯſis bernardus qui fuit vberimus iuris fons male
loquiˀ.Et hac occaſione ſumpta querit hic Pet. de an
61 char.abbas ſicculus ꝛ cōiter alij † vtrū doctor poſſit le
b gere per ſubſtitutū b de quo do vobis remiſſiones qꝛ iſte
nō eſt ad hoc accōmodatus locus vide Jo.an.in.c.qui p
aliū li.vi.in mercurialibus Bar.in.l.nemo.ff.de duobus
reis ꝛ in.l.i.C.de principib° agētibus in rebus li.xij.ꝛ in
l.inter artifices.ff.de ſolu.ꝛ Bal.in.d.l.i.§.ne aūt ꝛ in.l.
fi.ff.de excuſ.tut.ꝛ plene per do.pet.in.d.c. is cui de offō
de leg.li.vi.Et ad p̄dicta vide elegās dictuz Cy.ꝛ Bal.
in.l. quiſqs.C.de epiſcopis ꝛ cler.ꝙ vbicunqꝫ in actu fit
mentio heredis nunq̄ vˀ electa induſtria perſone.Nota
62 ibi pſone ydonee cōmitterēt admiſtrationē † ꝙ vacāte ſe
de ſuperior habet ptātem agendi ꝓ rebus eccleſie ſub
tractis ꝛ vbi cauſe electionū tractande ſunt añ oia facien
da eſt reſtitutio ſubtractoꝝ ꝛ ſupior qui de electione co
gnoſcit ꝑpter dilationē ꝓceſſus electionū pōt interiꝫ da
re adminiſtratorē eccleſie qui interim bona eccleſie cōſer
uet.c.is cui de electꝫ.lib.vi.ita colligit hic do.Anto.Tu
pondera qꝛ iſte tex.loqtur in monaſterio vacante ꝛ in.c.
his cui loquiˀ in eccleſia catedrali vacante.Sed .d. Pe.
de anch.colligit ꝙ papa mandat curam monaſterij vacā
tis ad quē aūt deuoluaˀ de iure cōi remittit ad.c.cuz vos
de offō ordi.ꝛ ad.c.qꝛ ſepe de electꝫ.li.vi.ꝛ que ſit pſona
ydonea cui cōmittaˀ regimē eccleſie vacātis remittit ad
c.nemo de electꝫ.in.vi.Sed dominus abbas hic colligit
ꝙ monaſterio vacanti ſuperior dat adminiſtratorē ydo
63 neuz.Ex quo infert † ꝙ mortua abbatiſſa capitulū non
ſuccedit in adminiſtratione ipſe dicit ꝙ ꝯtrum eſt verius
ꝛ ad hoc allˀat tex.in.cle.ne in agro.§.pater ð ſtatu.regu
64 la ꝛ ad iſtum tex.rn̄det dando nouū intellectū ꝭm eū † ꝙ
vbi vacante eccleſia naſcitur ſcandalū inter illos de capi
tulo ita ꝙ ſuſpecta eſt eorū adminiſtratio tunc ſupior de
bet dare illi loco adminiſtratorē ꝛ hoc modo intelligit
iſtū tex.allegat in argumētū .c.fi.de ſup. neg.plat. in.vi.
allegat ēt.c.fi.de ſtatu.regula.vbi ſi monaſteriū vacat p
remotionē plati factā ꝑpter delictū plati tunc eniꝫ debet
dari adminiſtrator monaſterio ex eo qꝛ eſt ſuſpitio ꝯ cō
uentū tollerātez abbatē criminoſū.Sed re uera.§.abba
tezꝫ allegatus per do.Abb.non ꝓbat dictū eius loquiˀ.n.
in abbate ſuſpenſo appl'one bñficioꝝ qꝛ durante ſuſpen
ſione collatio deuoluiˀ ad priorē cū cōſēſu monachorū
ꝛ.c.non loquitur ꝙ mortuo abbate tota adminiſtratio
tēporalium ꝛ ſpiritualiū ſpectet ad cōuētum tñ dictū in
ſe eſt veruz ꝛ hoc tenuit guil.de montelaudino in.d.§.ab
batē ꝛ ita ꝭuaˀ de facto ꝭm pet.de ancha.Et optime fac
ad hoc tex.in.c.cū dilect° de conſue.Sed quare admini
ſtratio in caſu iſto non fuit deuoluta ad cōuentū do.Ab
ba. dixit fuit propter ſcandalū generatū inter moniales
certe hoc nō colligiˀ ex tex.iſto eſt tñ ſuaſiua ratio ꝛ poſ
ſet aſſignari alia rō hoc mō nā iſtud erat monaſteriū mo
nialiū q̄ debēt ſtare in clauſtro ꝛ nō exire vt in .c.ij. de
iudic.in.vi.ꝛ iō nō fuit data adminiſtratio eius ꝛ iſta ra
tio videtur magis colloꝛata.Et adde ꝙ voluit lapus in
ſuis allˀ. lxxviij.incipien.vacauit eccleſia ſancti laurentij
65 in vltimo dubio † vbi diſputat ad quem ſpectat dare iſtā
cuſtodiam eccleſie vacanti ꝛ dicit ad illū platū ad quem
ſpectat inſtitutio vt eſt glo.ordi.in.d.c.cū vos ſentis glo.
in.c.ad aures de exceſ.pla. facit glo.in.cle.i.de ſupp.neg.
66 prela.no.ibi formā mādati apl'ici trāſponētes † ꝙ obmiſ
ſio ordinis in reſcripto poſiti reddit proceſſum nullum
ꝭm Pet.de anch.hic qui refert Inno.dicere hic fore ve
rum in ordine iudiciario p̄fixo a lege.ſecus ſi ab homine
p̄figatur qꝛ eius obmiſſio vel peruerſio nō redit ꝓceſſum
nullū.Sed do.anto.colligit ꝙ vbi plures articuli ſucceſ
ſiue ponūˀ in reſcripto ꝛ vnū per p̄us cōmittiˀ ꝛ pncipa
liter ponderaˀ ordo ſcripture vt ſtudioſius attēdaˀ ordi
nis peruerſio tūc ordinis puerſio aut tranſpoſitio viciat
67 ꝓceſſū ipo iure † et notādum ē ꝭm eū qð duplex eſt ordo
ſ.iuris ꝛ hominis ꝛ vtriuſqꝫ ordinis obmiſſio viciat pro
ceſſū ipo iure ꝛ ſic in hoc ꝯdicit petro de ancharano ſed
68 do.Abb.colligit † ꝙ ſi iudex delegatꝫ.nō ſeruat formā re
ſcripti ꝓceſſus ei° eſt null° ipo iure ꝛ ad hoc quottidie al
legaˀ iſte tex.ꝭm eū nō tñ loquiˀ expreſſe de duplici ordie
iuris ꝛ hominis colligit ēt ꝙ vbi plura cōmittūtur in re
ſcripto vꝫ data forma vt ꝭm ordinē narrationis iudex de
beat ꝓcedere qꝛ primo narrata videnˀ ſtudioſius appoſi
ta Bal.v̄o hic colligit ordinē eē ꝭuanduz ꝙ dicit eſſe ve
rum qñ verba prepoſita ꝛ poſtpoſita nō ſonāt idē vel ſūt
de ſubſtantia forme vt pꝫ in ſtipulatiōe ſed ſi idē ſapiunt
nec ſunt de ſubſtantia forme nō curam° de ordie verboꝝ
l.quidā.ff.de peculio legato.l.nec ordo.ff.de ſolu. ecce in
69 qꝛ forma debet p̄ciſe ꝭuari † ſed nūqd illa v̄ba ſūmarie
ꝛ de plano ſint de forma neceſſitatis ſubalis dicit ꝙ non
ſed de ptāte arbitrij qꝛ abundās cautela ꝭuādi ordinis
nō nocet ꝭm Inno.Tu allega glo.in cle.ſepe de verbor.
ſigni.Si vero papa aliquid addit ſolito ordini cauſarū
iſtud bñ eſt de forma vt hic ſed ſi d̄trahit nō eſt de ſubſtā
70 tia forme † qꝛ qð formiter fit includit ēt rudez ꝛ gñalem
c 71 materiā ordo ꝓprio nō eſt ſi pōt ptermitti † ordo.c eniꝫ
ꝑprie eſt datio alicuius rei.ad ſubſtantiā ſuā ꝭm p̄us ꝛ
poſterius ꝛ refert philoſophū diceˀ ꝙ nihil ꝯſtat ſine or
dinis cōpoſitiōe ꝛ eſt via hocardica ꝭꝫ eū de qua ſatis ħ
72 per bernardū.Et ſubdit † ꝙ vbi papa p̄figit ordinē talis
ordo ſemp p̄ſumitur de ſubſtantia vt hic ꝛ in .c. piſanis.
de reſt.ſpo.ꝛ refert ſe addicta p eum in.l.platā.C.de ſen.
ꝛ interlo. omniū iu.Glo.loquiˀ verū hic in verſi.tranſpo

b Subſtitu tum. Adde tu do. Alexan.de imol. poſt bar thol.allegata. lege nemo.ff. de duo.rei vbi conſtāter tꝫ ꝙ ſit ex conſuetudine que re petita cenſeaˀ in eius conductione ꝛ vid.d. Abba.in.c.cū m.ferarienſis f.i.in ſallor co. de conſtitu.

c Ordo. Ut dicet ſuis hea ti. Auguſti.ꝙ ordo eſt pariū diſpariūqꝫ rerꝫ ſuo loco collo candaꝝ recta diſpoſitio ꝛ ꝙ paulo infra.d. Andr.de men te phi.dicit ꝙ nihil i toto ope re nature conſtat ſine ordine collige originaliter in oībus voluminibus naturalis philoſophie ꝛ p̄cipue i libriſ de celo ꝛ mundo de generatione metheororum ꝛ de ordine ſcripture ſeruando q̄ ad te canōiſtā attinet. vide Bar.in.l.ꝯſtit.C.§.qbuſ Bal. in.l.aduerſus.C. de furtis. ꝛ in.l.i.C.d im puber.ꝛ alijs ſubſtitu.ꝛ notabiliter ange. in auc.de her. ꝛ fal.§.item le gata co.i.et.d. Bar.ſocc. not. in conſi.ix.incipiente non ꝓ ſequendo ver. primo qꝛ in p̄ma parte car. x.ꝛ vide fely. hic in .iij.col. circa princ. vˀ. ordo ſcripture qui adducit in materia qcqd dici poteſt.

nentes colligit notabile ꝙ in reſcriptis eſt ſuādus ordo
ſcripture vt hic allegat.c.ſit rector.xxxxiij.diſt.c.in grauī
bus .ij.q.vij .l.quotiēs .ff.de vſuf.⁊ ordo verboꝝ oñdit or
dinem p̄ceſſus de cōſecra.diſt.ij.in xp̄o pater.l.heredes ſ
ſi.ff.ad trebell.certe iura all'ata per iſtam glo. fuerunt al
legata per gl.ioannis theotonici.in.d.c.ſit rector ex qua
73 glo.tu colliges† ſi querit an aliquid ex ordine preſumatur
puta q2 p̄ſumam⁹ ꝙ diſponens voluerit primo ſcriptum
admitti.Et ad hoc allegat ꝙ primo ſcriptus p̄ponit .c.
ſi quis iuſto de elect.li.vi.c.mādato de preben.eo.lib.l.cū
pater.§.pe.de le.ij.l.gn̄aliter §.qd ergo verſi. ordinē ſcri
74 pture ſequēdū vbi colligit† ꝙ ex ordine ſcripture euident
oñditur p̄dilectio teſtatoris auctenti. hoc amplius.C.de
fideicōmiſ.Et per hoc refert Angel.in.d.§.qd ergo ꝙ cū
ſemel papa voluiſſet p̄mouere in cardinalē aliquē de or
dine fratrum minoꝝ mandauit eis in virtute ſancte obe
dientie vt darent ei in ſcriptis tria noia digniorū fratrū d
illo ordine ⁊ finaliter tradita ſibi fuerūt tria nomina ſcri
pta in forma ſperica ⁊ rotunda ita ꝙ nō poſſet colligi ar
gumentum ex ordine ſcripture quis eorū diceret dignior
refert papam rñdiſſe q2 peruertiſtis ordinē ⁊ ēt nos per
uertemus ⁊ non voluit p̄mouere aliquē ex illis tribus ſ3
p̄mouit generalē ordinis in cardinalē facit.c.diſplicet.xx
iij.q.iij.c.vt euidenter .i.q.i. ⁊ .c. non ſane .xiiij. q.iiij.⁊
75 ibi glo.colligit argu.† medicos eē preferendos tanq̄3 di
gniores ex eo quia primo in illo canone deſcribūt t3 tñ ꝯ
riū q2 medici nō ſūt maiores q̄3 oſtetrices vt ibi vide gl.
Et ſi quiſpiam opponat ꝙ iſte ordo non eſt attendendus
76 l.nec ordo.ff.de ſolut.reſponde qd † vbi mēs iuris aut di
ſponētis eſt certa tunc non curat de ordie iſto ſit caſus ibi
formalis hoc t3 ibi bar.⁊ in.l.ij.§.prius.ff.de vul.⁊ pup.
ſed vbi mens iuris aut diſponētis nos latet tūc procedat
tex.iſte ⁊ iura ſuperius allegata ſed glo.iſta arguit cōtra
hic dicitur ꝙ attendit ordo ſcripture imo.iſtud eſt falſu3
⁊ allegat tria iura in cōtrariū.c.cāmq3 ⁊.c. inter ceteras
77 Reo.⁊.l.i.C.de appe.ſoluit† ꝙ ſi aliquid p̄ncipaliter mā
datur illud tanq̄3 p̄ncipale primo loco ē expediendū. Si
vero mandat ſecūdario tanq̄3 acceſſoria ſubſequent ſunt
expedienda ſed vbi plura p̄ncipaliter cōmittunt vel alter
natiue non refert ꝙ illorū primo expediat niſi vnū de na
tura ſui precedat vt in.d.c.cāmque ⁊ in.c.paſtoralis d cā
poſſe.⁊ p̄prie.⁊ in.l.ordinarij.C.de rei vendicatiōe.Sed
glo.in ver.quare nō cōfirmauit ꝙ legitime factū fuit pro
eius enucleatione opponas hoc mō plura fuerūt manda
ta.ſ.de reſtitutiōe ſubtractoꝝ ⁊ de retractāda electione tñ
papa hic caſſat vtrūq3 ⁊ non fuit petitum niſi d reſtitutio
ne ſbtractorū male ergo fecit nō cōfirmare legitime factū
c.cū oli de p̄ui.c.dilect⁹ de pre.pōt.dici ꝙ vtrūq3 fuit male
factū nā p̄mū fuit ꝯ formā datā ab hoie ſcdo ꝯ formā da
tā a lege merito ḡ vtrūq3 caſſatū ē vl'ſi velis dicē ꝙ ſ3 fu
it l'tie factū dicas ꝙ id nō ꝯfirmat q2 primū ⁊ ſm̄ hēnt ſe
78 ꝯnexe q2 ordo fuit p̄mi ad ſm̄ ⁊ ſecundi ad primū † id caſ
ſato vno maxime p̄ncipali caſſari debet ſecundum acceſ
ſoriū ꝙ ſecum in vicio eſt ꝯnexum.c.inter dilectos d fide
inſtru.ij.q.vi.ſi quis ex plurib⁹. Et per hoc gl.iſta reddi
tur enucleata ⁊ diſtingui pōt hoc mō aut ꝯſtat de mente
mandatis velle ordinem ſuari ⁊ tunc obmiſſio ordinis
viciat vt hic aut conſtat ꝙ voluit ordinē ſeruari ⁊ tūc nō
eſt ſeruandus ⁊ eius obmiſſio non viciat actū.l.nec ordo
ff.de ſolu.aut eſt dubiū ⁊ tunc ſi ordo attendatur ⁊ inſur
git repugnātia iuris ⁊ tunc nō attenditur ordo.c.cāmq3
Reo.Aut obſeruantia ordinis nō repugnat iuri.ſed ꝯſo
nat ⁊ tunc ſi plura eque p̄ncipaliter mādantur q̄ ſunt pa
ris rōnis ⁊ que principal'r videt ponderata a reſcribēte
⁊ tunc nō attendit ordo aut nō ſunt paris rōnis ſed p̄mū
in ordine eſt principale ⁊ vt p̄ncipale veriſimil'r vī in expe
ditione ꝯſideratū puta qñ cōmittit reſtitutio poſſeſſionis
⁊ poſtea mādatur de p̄prietate ⁊ tūc in dubio attendit re
79 ſtitutio ⁊ poſtea attēdit mādatu3 de p̄prietate † ⁊ dicit h
Bal.tenere appellationē illius qui putat ſe grauari ⁊ in

veritate nō eſt grauatus ⁊ dicit qd regritur ſnīa ſuper ta
li appellatiōe puta lata fuit ſnīa in fauorē meū ego puta
ui fuiſſe latā in meū preiudiciū ⁊ appellaui tex.dicit eſſe d
hoc vnicū ⁊ ſin.in.l.titie.ff.de app.Tu allega eūdē Bal.
in.c.ſuper eo.de app.⁊ in.c.ex parte.Reod.⁊ in.l.p̄ſes.C.
de ſen.⁊ interlo.om.iu.no.ibi nec iuris ordinē ꝙ in reſcri
pto eſt ſeruandus iuris ordo glo.in verbo.ordine p̄ eius
intellectu ita eſt declarāda. ℭ Oppoṅit ꝙ obmiſſio or
a dinis non viciat p̄ceſſū ᵃ ⁊ per ꝯñs nō debuit caſſari pro
ceſſus ⁊ tñ papa hic caſſat p̄ceſſum tanq̄3 factū ꝯ formā
80 ergo † male quia ordinis peruerſio cauſe ad cām ⁊ ar
ticuli ad articulū nō viciat p̄ceſſū .l.i.C.de app.l. p̄lata3
C.de ſenten.ij.q.i. in ſūmā. c.i.de mutuis petit.l.ij.C. cō
mu. diuidūdo licet ergo per prius ius iubeat vt p̄mo poſ
ſeſſorium ſcḋo petitoriū terminet.l.ordinarij.C.de rei ven.
l.incerti.C.de interdic.tñ v3 p̄ceſſus vt in.c.i.de mutuis.
petitionibus .l.i.C.de app.Sed hic papa decidit ꝯtrium
quare male huius timore glo.iſta dat tres intellectus ad
hunc tex.p̄mus eſt ꝙ hic p̄ceſſus viciatur ex defectu ordi
nis iuris tñ.i.ex defectu ordinis eiuſdē cauſe ad ſe ipſam
puta q2 forte p̄ceſſerūt lite nō ꝯteſta.ꝙ tñ requirebat ſm̄
iſta tp̄a licet hodie ſecus vt in.cle.diſpēdioſā de iudicijs
Et huic nō obſtat ꝯriū ſecundus intellectus eſt qd hic fu
it obmiſſus ordo iuris.ſ.cauſe ad cām hoc eſt poſſeſſorij.
ad petitoriū qui ordo petitorij ad poſſeſſoriū erat tranſi
tus in ordine hois quaſi diceret hic p̄ceſſus viciat ex defe
ctu ordinis mādati ⁊ huic intellectui obſtat ꝯrium terti⁹
intellectus eſt ꝙ hic fuit obmiſſus nō ſolū ordo iuris cāe
ad cām.ſed ēt hois ⁊ ſic ex defectu vtriuſq3 ordis viciat p̄
81 ceſſus.ad ꝯriū gl.rñdet† ꝙ vbi ordo dat a iure cāe ad cā3
id nō viciat p̄ceſſus.ij.q.i.i.d.l. p̄latā q2 vt plus ordo iu
ſticie q̄3 forme.t3 vbi dat ab hoie tūc eſt de forma ⁊ p ꝯñs
viciat p̄ceſſu3 eius obmiſſio ⁊ ita itelligat iſte tex.⁊ ſi op
82 ponit† expſſio eoꝝ q̄ tacite in ſūt nihil opat .c. ſignificaſti
de elec.l.ꝯditiōes.ff.de ꝯdi.⁊ demō.ſ3 hic ordo inerat a iu
re ergo nihil opat rñde ꝙ imo opat ex eo.q2 exp̄mit ꝙ i
erat reſpectu iuſticie vt exp̄mi reſpectu forme ⁊ talis for
ma vt dari ab hoie ergo ſi obmittit ꝙ agit ē nullū ꝙ In
no.hic ⁊ in.c.prudentiā de offi.dele.dicit eſſe veru3 qñ for
ma eſt ſtudioſa.c.ſi.de offi.dele.facit.c.venerabili co.ti.⁊
ſic ꝯcludit aut ordo iuris vel hois eſt ꝯſultori⁹ ⁊ eius ob
miſſio eiuſdē cāe a ſe ipſa puta vt lis conteſtetur ⁊ ſimilia
⁊ eius obmiſſio viciat ſecunda queſtione ſexta .§. diffini
tiua.verſiculo prolatam ſecunda queſtione prima.in ſū
ma.aut ordo iuris eſt ad bene eſſe ⁊ pro iuſticia vt cauſe
ad cauſam ⁊ tunc ſi a iure ordo eſt iuſticie non viciat ſi
ab homine ordo eſt forme ⁊ viciat ⁊ huius paſſus iſta
eſt veritas ſm̄ dominum Antoniū hic.⁊ cum hoc dicto
tranſit hic domi.Abb.⁊ allegat ſingulare dictum Bar.
in.l.diem proferre.§.ſtari.ff.de arbi.vbi dixit† cōpromitti
83 tur in arbitrum hoc expreſſo ꝙ ſm̄ ius decidat ⁊ arbiter
tulit laudum iniuſtum ꝙ tale laudum eſt nullum q2 non
fuit ſeruata forma tradita in compromiſſo dicit tamen ꝙ
hoc dictum Bar.reprobauit do.Anto.in.c.quintauallis
de iureiuran.que reprobatio originaliter facta fuit per
Franciſcum de albergotis in repetione.l.ſi quis arbitra
tu.ff.de verborum obligatio.⁊ motus fuit q2 ꝙ arbiter
decideret ſm̄ ius iuberat a lege ergo illa expreſſio facta
a partibus nihil operatur vt in dicto capitulo ſignificaſti
dicit tamē qd illud inerat a iure de neceſſitate ⁊ hoc mo
do poſſet concordari dictum domi.Anto.in dicto capitu
lo quintauallis cum dicto ſuo hic ꝙ iſtud de quo hic in
erat de iuſticia ⁊ non de neceſſitate que concordia non ſa
tiſfacit domin . Abba. hic dicenti quod a iure non in
eſt pro forma ſubſtantiali ſed quando exprimitur ab ho
mine in compromiſſo videtur apponi pro forma ſubſtan
tiali ⁊ ideo aliquid debet operari.c.ſi papa de priuileg.i
vi.⁊ contra eum allegat dictum Innoc.in . d.capitulo
84 prudentiam† vbi dicit cōmittitur cauſa alicui hoc expſſo
vt debeat cōdēnare titiū reū ſi ꝯſtiterit eū obligatū ſe pro
nio actori

a ℭ Uiciat p̄ceſſū.vide ad materiam .l.ſi rem.§.ſi.⁊ ibi Bal. eleganter ff.de pigno.actio.⁊ vide eundē Bal.in auctem.generaliter penul.col.C.de epiſ.⁊ cleri.⁊ in auc.contra rogatus in ſi.C ad trebel.⁊ notabi.Bar.in l.ſi queramus ff.de teſtamē.

nlo actori ⁊ iudex cõdẽnauit nõ ꝯſtito de obligatione tꝫ
ſnia qꝛ illa expꝛſſio cũ ineſſet a iure nõ iducit nouã formã
ſed potius quandã inſtructionẽ ad cauſã. ⁊ finaliter cir
ca hunc paſſũ dubitat. d. Abb. ⁊ diſtinguit hoc mõ aut
exprimiť illud ꝙ inerat ex neceſſitate. ⁊ tunc expꝛſſio. ni
hil operať ⁊ ita intelligať. d. l. ꝯditiones ⁊. d. c. ſignifica
ſti. c. ad audientiã. ⁊. eo. c. olim el. i. de reſt. ſpo. Bar. i. l. iij.
ff. de leg. i. qñqꝫ expmiť illud ꝙ inerat ex ſola facultate ⁊
tũc ſupioꝛ vř dare nouũ mandatũ allťat glo. ꝯiuncto tex.
85 c. cũ aliqbus de reſcriptis li. vi. ponit exẽplũ †papa man
dat epo ꝙ cõferat beneficiũ ticio ſi ꝯtulerit vř collatio fa
cta auctoꝛitate apoſtolica ⁊ nõ epi qꝛ licet epus tenereť
cõferre nõ tñ tenebať cõferre titio vt no. in. c. relatũ de ꝓ
ben. ideo nõ expꝛimiť nũc vt inerat de iuř. allťat gl. in cle.
i. de iure patr. qñqꝫ exprimiť ꝙ inerat de honeſtate. ⁊ tũc
expꝛſſio inducit nouã formã ⁊ ita intelligať. c. venerabili
de offi. deleg. qñqꝫ exprimiť ꝙ inerat de iuſticia vt in caſu
l. i. C. de appel. tunc diſtinguit aut id qđ exprimiť ſapit in
ſtructionẽ cãe ⁊ nõ iducit nouã formã ſꝫ ẽ qdã iſtructio ⁊
ita itelligit dcm̃ Inn. i. d. c. prudentiã aut concernit mo
dũ ꝓcedẽdi ⁊ tunc iducit nouam formam ⁊ hoc caſu ſal
uat dictũ Bar. ⁊ dictũ dñi Ant. hic ⁊ adducit ꝙ hř in. c.
ex inſinuatõe. ⁊. eo. ⁊ ita quieuit. d. Abb. hic ⁊ ꝓ certo ele
ganter loquiť. dñs meus Io. de imo. h ſicco pede trãſiuit
ſed do. Pe. de ancha. dicit ꝙ exẽplũ huius glo. non eſt
bonũ de petitoꝛio ⁊ poſſeſſoꝛio qꝛ talis ꝯuerſio nõ viciat
l. i. C. de appella. l. ſi mancipiũ. ff. de euic. ⁊ allťat dñm ſuũ
Bald. in. l. ſi queramus. ff. de teſta. ego vero ſepe numero
in facti ꝯtingentis vidi de hmõi. doctrina Bar. non me
diocrẽ controuerſiã fieri ⁊ vtinam deus imoꝛtalis nobis
appꝛiat veritatẽ. ⁊ appienda eſt via ferro in hoc paſſu. ⁊
quidẽ Raph. fulgoſi. in. l. i. C. de arbi. dicit ſe vidiſſe iſtã
qõnem in facto ⁊ in ſcholis ⁊ indiſcurſu lectionis tenta
uit tenere ꝯ̃ Bar. tali rõne. nã expꝛſſio eoꝝ que tacite in
86 ſunt nihil operať. l. nõ recte. C. de fideiuſſ. †ſed ꝙ arbitri
debent ferre ſniam ſꝫm ius hoc eſt ipſius arbitri. l. ſi quis
in ꝯſcribẽdo. C. de pac. ideo itelligiť adiectũ in cõpꝛomiſ
ſo ꝙ voluerint ſeruare ius cõe ſicut igitur iure cõi nõ põt
appellari a laudo arbitri ita nec nũc maxime qñ de iure
dř ꝓnunciare ⁊ ius vř dicere ẽt ſi ferrat iniquũ laudũ. l.
penulti. ff. de iuſti. ⁊ iur. refert tamen Ange. tranſire cum
Bartolo. ⁊ propter auctoꝛitatem Bar. ⁊ Ang. eẽt diffi
cile obtinere ꝯ̃rium in iudicijs do. Anto. in. d. c. prudẽtiã
tꝫ ꝯ̃ Bar. ⁊ in. c. ex inſinuatõe. ⁊. e. Io. de imo. d. in. c. ex in
ſinuatiõe arguit ꝯ̃ do. Anto. qꝛ licet quo ad hoc faciat ar
biter litẽ ſuã ſi iniuſtũ tulerit laudũ videať tñ in eſſe dicta
cľa ſi aliter faciat per. d. l. ſi quis in cõſcribẽdo tñ quo ad
b valoꝛẽ ⁊ cõmiſſionẽ non vř tacite in eſſe qꝛ ſtari dꝫ ſnie [b]
arbitri ſiue ſit equa ſiue ſit iniqua alias cõmittiť pena. l.
diẽ ꝓferre. §. ſtari. ff. de arbi. ideo videť exprimi aliter qꝫ
inſit cum exprimať ad ſuſpẽdendũ aut tollẽdũ effectũ pe
ne ſi cľa nõ ſerueť. l. nõ diſtinguemus. §. de officio. ff. de ar
bit. ideo videť ꝙ expꝛſſio fiat aliter quã inſit ⁊ ꝑ ꝯñs dꝫ
aliqd opari ꝑ id qđ voluit Bar. i. l. iij. de le. i. ⁊ ꝑſerti i eo
ꝙ ibi notať in ſiñ qñ arbiter exprimit tẽpus ſolutiõis in
87 ſnia an admittať tũc purgatio moꝛe allťat ẽt †qꝛ qñ illud
ꝙ ineſt de iure trãſfũdiť in formã mãdati hoĩs nõ põt a
forma recedi allťat notata per do. Ant. in iſto. c. ⁊ dicit ꝙ
ꝑ dicta do. Anto. hic videtur deſtructa ſua opinio qꝫ ipſe
poſuit in. d. c. qntauallis ⁊ in. d. c. ex inſinuatione ⁊ dicit
opinio. Barto. verioꝛẽ ⁊ illam quotidie ſeruari in pra
tica ⁊ quottidie dicitur ſententiam foꝛe nullam ex eo
quia nõ ꝓnunciauit de iuř. vt tenebať ex cõpꝛomiſſo. ⁊
ita dicit tenuiſſe in. d. c. qntauallis. Bal. vero in. c. ꝯſan
guinei de re iudi. colligit ex duabus gloſis ibi poſitis ar.
88 †ꝙ illud dř factũ ſꝫm ius ꝙ eſt factũ ſꝫ oꝛdinem ꝙ idẽ
eſt ꝙ veritas nec ſꝫm ius gentium ꝙ idem eſt ꝙ equitas.
vnde omne ꝙ poteſt ꝙ tranſire in rem iudicatam dicitur
ius etiã cum pretoꝛ decreuit iniquum habita relatione
non ad id ꝙ fit ſed ad id ꝙ fieri conſueuit ⁊ dicit de hoc

foꝛe tex. in. l. pe. ff. de iuſti. ⁊ iure ⁊ per hoc dicit determi
89 nari queſtionem †factum eſt cõpꝛomiſſum in arbitrum
cum ꝑtãte ꝓcedendi de facto ⁊ decidendi de iure ꝙ hec
clauſula de iure eſt monitio ⁊ non conditio ⁊ dicit ⁊ di
ctum Inno. in. d. c. prudentiam. Ante omnia ego dico ꝙ
hoc fuit dictum Hoſtien. in. c. fina. de prebend. vbi dixit
90 †ꝙ ſententia iudicis delegati neceſſario eſt dicenda vel
nulla vel iuſta non enim poteſt dici iniuſta ⁊ mouetur qꝛ
delegato cõmittitur cauſa vt audiat ⁊ iuſticiam facit er
go eo ipſo ꝙ fert ſententiam iniuſtam facit contra formã
mandati ⁊ per conſequens eſt nulla ipſo iure iſtud dictũ
ſuum Bart. iudicio meo habuit ab Hoſtien. licet nemo
hoc appernerit ⁊ tamen dictum Hoſtien. eſt cõmuniter
dãnatum per omnes ſcribentes in dicto. c. finali. ⁊ non ſi
ne magno miniſterio Bar. in. l. ſi ſocietatem. §. arbitroꝛũ
ff. pro ſocio mouit iſtam queſtionem ⁊ non fuit auſus
tunc determinare. ſed reliquid cogitandum ex eo qꝛ paſ
ſus non erat ita clarus licet poſtea ipſe determinauerit
91 in. d. l. diem proferre. §. ſtari. †⁊ contra Bar. faciat in re
ſcripto tacite intelligitur clauſula ſi preces veritate nitan
tur. c. ſedes ⁊. c. ſuper litteris. ⁊. eo. pone nunc ꝙ iſta con
ditio exprimitur in reſcripto faciet ne conditionẽ talis
expꝛſſio ⁊ Bal. in indiuiduo in. l. preſcriptione. C. ſi cõ
tra ius vel vtil. publi. in tertia ⁊ in quarta col. in verſicu
lo. ſed adhuc inſtatur contra opinio. Ioan. ⁊ in verſi. in
diſſolutione contrarium apparebit veritas huius puncti
decidit ꝙ non ⁊ ad hoc adducit doctrinam Inn. in. d. c.
92 prudentiam dicentis †ꝙ ſi in reſcripto cõtinetur hec clau
ſula ſi titius probauerit ſibi deberi condẽnetur aduerſari
us ꝙ iſta verba non faciunt conditionem ſed monitionẽ
vnde licet non probet ⁊ iudex condẽnet valet condẽnatio
dicit etiã iudiciũ delegati reducitur ad inſtar iudicis oꝛ
dinarij. l. ij. ff. de officio eius ſed in oꝛdinario valet ſentẽ
tia vt in. l. cõputat ẽ. ff. famil. herciſcun. ergo idem in dele
gato ſed arbitria redacta ſunt ad inſtar iudicioꝝ vt in
l. rem non nouam. C. de iudic. ⁊ in. l. i. ff. de arbitris. facit
etiã cõtra Bar. lex muto. §. ſi ſub conditione. ff. de tutel. ⁊
93 per illum tex. dixit ibi Bar. †papa mandat tibi vt ꝯferas
beneficiũ ſeyo ſi reperieris eum eſſe ydoneum ꝙ illa ver
ba non ſapiunt conditionẽ ſed monitionem ⁊ ſic non al
terant diſpoſitionẽ allegat no. in cle. i. de officio dele. ita
dicamus in caſu noſtro ⁊ accedat ꝙ voluit Ange. in au
tentica ad hec. C. de iudicijs. vbi dicit delegatus a prin
cipe poteſt ſubdelegare ẽt ſi ſit electa induſtria ⁊ de hoc
dicit eſſe caſum ſingul. in. d. clemen. prima. ⁊ etiam dicit
94 †ꝙ vbi papa aut imperatoꝛ elegerit induſtriam delega
c ti [c] ⁊ annecteret hec verba. ſ. tuam in hoc conſcientiã one
ramus an poſſit hanc cauſam ſubdelegare ⁊ refert fuiſ
ſe arduam queſtionẽ in facto de hoc ⁊ finaliter fuiſſe ob
tentum ꝙ ſic ⁊ ratio motiua fuit qꝛ expꝛſſio eoꝛum que
tacite inſunt nihil operatur. l. iij. ff. de leg. i. ſed iudicis cõ
ſcientia ſemper eſt onerata. l. rem non nouam. C. de iudi.
⁊ in auctẽ. iuſiurandũ qđ preſtatur ab his ⁊ de hoc dicit
eſſe caſum recte intelligendo in cle. exiui de paradiſo de
verbo. ſignifica. ⁊ in facto refert ſe ita conſuluiſſe domi
nus Abbas in. c. quoniam apoſtolica. §. i. ⁊. de officio de
lega. non tamen vidit Ang. in dicta auc. ad hec. nec alle
gauit tex. d. clemen. exiui de paradiſo. quod addite ad ea
que ſuperius dixi de induſtria perſonali. qꝛ declarat legẽ
nulli in verbo pro ſua conſcientia. C. de epiſco. ⁊ cleri. vt
hẽat locũ i cãu. c. is cui de officio delega. lib. vi. vnde pon
95 dera accurrate. †qꝛ vt iudex debeat habere conſcientiã
in iudicando eſt voluntarium tamen ſi exprimitur nõ in
ducit neceſſitatem ergo eodem modo in propꝛio ſito li
cet voluntarium eſſet arbitro ſequi iuſtam ſententiam ni
nihilominus ſi exprimať ab homine non iducit neceſſita
tem tene bene menti quia hoc euertit doctrinam Barto
li. Et vt eneruentur fundamenta Bartlo. in dicto. §. ſta
ri vbi dicit ꝙ imputetur parti quare ſimpliciter cõpꝛo
miſit ⁊ ita intelligit illum tex. ſed qñ cõpꝛomiſiſſent vt ſꝫ

b ❡ Sententie arbitri. Uide pro reſoluta iſtius quotidiane materie deciſiõe. d. Bar. ſoc. in cõſilio. cxxiiij. incip. preſcẽs cõſultatio in fin. ii. col. car. clxxxiiij. ⁊ in cõ. cxxiiij. incipi. pñs conſultatio circa medium ii. col. car. xcciiij. ⁊ in cõſilio. cxx. inci. viſiſ cõpꝛomiſſo laudo ⁊ ſtatuto in princ. verſi. circa primum car. lxxxv.

c ❡ Induſtria delegati. Adde tu ꝙ in dubio etiam ſem per induſtria perſone videť ellecta vt tꝫ el leganter Bar. ⁊ oẽs ſcribentes in. l. fidei cõmiſſũ. §. ſi. ff. de leg. iii. qñ autẽ iduſtria perſone electa videatur vide ample. ꝑ fely. non hic ſed in c. tꝫ ex quadã in. ii. col. verſi. ⁊ ratio ꝓdictorum eſt infra de teſti.

iuſ ꝓnunciaret tũc eſſet ſecus qꝛ poſſet appellari ⁊ ad h
allegat.d.l.non diſtinguemus.§.de officio.ff.de arbit.⁊ ſic
intelligit illũ tex.ꝙ ptes cõpromiſerunt vt de iure ꝓnun
ciaret.cũ ergo nõ ꝓnũciauit de iure exceſſit formã cõpro
miſi ⁊ ſic Bar.nõ aſſumpſit fundamentũ ꝙ expreſſio eo
rum q̃ tacite inſunt opatur formã ⁊ alterat illud qd taci
te inerat licet doc.omnes aliter ſenſerint Barto.voluiſſe
nunc videñ.eſt an.§.ſtari dicat illud ꝙ dicit Bar.⁊ certe
nõ.nam ibi dicit ſiue equa ſiue iniqua ſit ſtari debet ſentẽ
tie arbitri ⁊ ſibi imputet qui cõpromiſit ⁊ equo animo
ferre debet ſniam minus probabilem ita formaliter loq
tur tex.ille vnde ſi ptes cõpromiſiſſent ſimpliciter text.di
ceret ſibi imputet qui ſic cõpromiſit ſed tex.dicit ſibi ipu
tet qui cõpromiſit vnde iuriſcõſultus nõ iputat qualita
tem ⁊ modũ cõpromittendi niſi ipſum cõpromittere ſiue
ergo cõpromiſerit de iure ſiue ſimplr non eſt cura qꝛ tex.i
properat ipſum cõpromittere ⁊ per conſequens potius
tex.ille eſt cõtra eum.⁊ faciat ratio qꝛ lex. graue tulit ꝙ
ptes accedant ad arbitrũ potius ꝙ eiuſdem ordinarium
ideo ſtatuit eis imputandũ eſſe iſta ratio ita militat ſi cõ
promiſerunt de iur.ſicut ſimplr qꝛ in omni caſu declinãt
forum ordinarium ⁊ ſi aliter diceremus ſequeretur ꝙ p
viam indirectam non eſſet partibus imputandum ſi cõ
promiſerint ꝙ eſt contra illũ tex.ar.c.cum quid vna via
de reg.iur.in.vi.l.oratio.ff.de ſponſa.quinimmo plus di
96 xit tex.in.l.i.ff.de arbi.† ꝙ cõpromiſſa redacta ſunt ad in
ſtar iudiciorum ſicut ergo illa verba facias iuſticiam di
recta iudici non inducunt nouam formam eodem modo
non inducunt nouam formam in arbitro quinimo plus
dico ꝙ glo.multũ ſingularis de qua ipſemet Bar.excla
97 mat in.l.iij.ff.de arbi.dicit † quare eſt ꝙ a ſnia arbitri nõ
appellatur ⁊ tamẽ laudũ arbitratoris reducitur ad arbi
trium boni viri glo.reddit rõnem mirabilẽ.ſ.qñ ptes cõ
promittũt in arbitrũ faciunt eum bonũ virũ vnde nõ cõ
promittunt in eum vt in bonũ virum ſed ipſum faciũt bo
nũ virum ſecus aũt in arbitratore.modo ſi per cõpromiſ
ſũ arbiter eſt effectus bonus vir a ptibus.ſiue dicant ſim
pliciter vt decidat ſiue dicant vt decidat ſm ius nihil re
fert qꝛ oĩno eum fecerunt bonũ virũ iuxta illud eſopi nõ
emptum longa prece ferte magiſtrũ.l.ſed ⁊ ſi quis ad fi.
in ver.iputet ſibi.ff.de inſtitutoria.l.cũ mandato.ff.de mi
no.⁊ iſta ratio deicit in ꝓfundũ illã ellegantẽ doctrinã
98 Bar.⁊ ex illa glo.reſultat vnũ ꝙ eſt mirabile.vʒ † cõpro
mittit in aliquẽ vt in arbitratorẽ ⁊ apponit iſta clauſula
ſ.facientes eũ bonũ virũ ꝙ ille erit arbiter ⁊ nõ arbitra
tor ꝙ eſt multũ ſingulare vide Bart.in.d.l.iij.⁊ ex iſtis
appet qd.§.ſtari nõ facit ꝓ bar.itẽ allegauit Bar.d.§.de of
99 ficio vbi dr † ꝙ arbiter non põt excedere fines mãdati p
quẽ tex.Bar.in.l.aquiliana.ff.de trãſac.dixit ꝙ arbiter
non põt cogere partẽ vt det aduerſario rẽ de qua nõ eſt
ꝯtentio licet ꝯ hanc doc.ſuã ſit caſus ſin.⁊ vnicus in.c.ni
ſi de preben.vide ibi do.Ant.⁊ ſic ille tex.no.loquitur qñ
in cõpromiſſo fuit expreſſum.vt ſecundum ius pronũcia
ret qꝛ non fuerit expreſſum tamẽ tacite inerat ⁊ ideo text.
ibi reſtringit ſe ad rem vt apparet niſi de quare compro
miſſum ſit.⁊ ad illud qd dicebat Raph.in.l.i.C.de arb.
ꝙ quando partes cõpromittunt vt ſʒ ius ꝓnunciet vidẽ
tur voluiſſe ꝙ non poſſent appellari.iſtud iudicio meo
eſt ſincophata dignũ quia ſatis erat expreſſum a lege in
penã coꝝ vt non poſſent appellare.vnde non eſt veriſimi
le ꝙ plus voluerint ſe ligare quã faciat lex.l.cũ de inde
bito.ff.de proba.⁊ ſi quiſpiã opponat ꝙ.§.ſi ſub cõditio
ne non obſtat dicto Bar.qꝛ loquitur in decreto iudicis
100 † nã iudex ſemp intelligit facẽ ſʒ cẽſurã legis vt ẽ tex.me
lior de iur.in.l.ij.C.de offi.ciuiliũ iudiciũ itẽ ibi loquit in
datione tutoris q̃ fit per iudicẽ ⁊ que nõ recipit cõditio
nẽ.l.actus legitimi.ff.de re.iur.⁊ ſic ne actus peat recedi
tur a ꝓpria ſignificatione verborũ.⁊ ex hoc illa verba cõ
ditione alia non important conditionẽ nec ſuſpenſionẽ
ſed ad monitionem.ſed in caſu Bar.loquitur in partiũ

¶ Sint ordi
nis. Adde ad
mãʒ vltra oẽs
Fely. hic in co.
vq. circa prĩci
piũ vbi primũʒ
ſignũ vbi p or
dĩʒ mouere oẽs
q. in mã ordis
cõtingẽtes ad
ducẽdo h oẽs
⁊ multo plura
q̃ vide tu.

conuentione ⁊ vbi forma data poteſt ſe habere ad ſubſtã
tiã ⁊ ad ſuſpẽſionẽ eſſentie ꝓprie ſumẽdo nõ iportant ad
monitionẽ tñ.⁊ ex hoc nõ obſtat qd voluit Inno.in.d.c.
prudentiã ⁊ Bal.in.d.l.preſcriptiõe qꝛ ipſi ⁊ iura coruʒ
loquunt in conditionibus adiectis a iure vel a miniſtro
iuris vt in reſcriptis q̃ ꝓcedunt ad obſeruantiã iuris cõis
vt in.l.falſus.C.de diuerſis reſcriptis vnde nõ eſt mirañ
ſi redigant ad regulas iuris cõis ipſa ſic conditionaliter
poſita ſed i caſu Bar.ſumus in cõuentione partiũ q̃ ſepe
dat legem ꝯctui.l.i.§.ſi cõuenerit.ff.depoſiti qꝛ ad hoc rñ
deo idem eſſe in actibus ex conuentione partiũ factis ſi
ue loquamur in cõpromiſſis ſiue in ſtipulationibus ſiue
in diſpoſitionibus priuatorum que accedunt ꝯuentioni p
tium vt in diſpoſitionibus vltime voluntatis vbi non ſu
mus in iudice vel eius decreto nec in iuris miniſtro.ſʒ ma
gis cõparantur partiũ conuentioni vt in.l.ſeruuʒ.§.cum
g de le.i.hoc appet ex lege nõ recte.C.de fideiuſſ.⁊ i.l.hu
iuſmodi in pñ.d le.i.l.i.§.ſi ſub ꝯditõe.ff.vt legatoꝝ noĩe
caueat q̃ iura loquuntur in vltimis voluntatibus ⁊ in ꝯ
ctibus vbi talia verba apponunt ⁊ tamẽ magis inſpicit
natura ſubiecte materie q̃ʒ ſtricta ſignificatio verborum
ita in propoſito conſiderata natura ipſius laudi que ẽ ꝙ
ſnia arbitrij ex hoc non poſſit dici nulla vt in.d.§.ſtari ni
ſi dolus interueniat vel error iur.expreſſus vt no.in.d.§.
ſtari ⁊ in.l.ita demũ ⁊ in.l.arbitrorum.C.eo.ita vbi eſt
conuentio partiũ verba debent intelligi ſm ſubiectã mãʒ
⁊ iur.diſpoſitionẽ.l.ſi vno.ff.locati.l.imperatores.ff.de in
101 diem adiectione.† item vbicũqʒ emanat cõuentio partiũ
in dubio itelligit vt nõ ledat ius cõe.c.i.⁊.ij.de filijs pſbi
ter libr.vi.c.paſtoralis ⁊.c.in his de priuile.l.i.ff.de iur.
immuni.l.fina.C.de ſtatuis ⁊ imaginibus.⁊ ita debet in
telligi ne ſpecialiter prohibita videãtur induci.l.q̃ʒ q̃ʒ.ff.
de ritu.nup.l.ſi pater.ff.que in frau.cre.ſed de iur.cõi.eſt
ꝙ ſnia arbitri per iniuſticiã ptis non põt dici nulla ſi nõ
eſt expreſſus in eis error vt in.d.§.ſtari ergo iſta regula
vt ſm ius ꝓnũciet nõ dʒ intelligi vt poſſit dici de nullita
te ⁊ de hoc allego Jo.an.in regula i gñali lib.vi.in mer
102 curia.⁊ facit ẽt ꝯ Bar.c.ex inſinuatione.J.eo.vbi † ſi papa
cõmittit cauſam vt iudex prima rõne vel iuſticia ꝓcedat
ẽt tale mandatũ potius ſapit monitionẽ q̃ʒ formam.ita
dicamus in propoſito.⁊ licet do.octauianus Cardina.
portuẽſis quẽ refert ⁊ ſequit hoſti.i.c.ſi.de pbẽ.voluerit
103 † ꝙ ex cõicatio facta a delegato cui erat facta cõmiſſio vt
iuſticiã faceret ſi tulit iniuſtã excõicatõeʒ ẽ nulla ipſo iu
re ⁊ iſta opi.fuerat ſecutus ꝯſulendꝰ ⁊ ſuppmus doctor
Jo.de lig.⁊ Lau.de pinu.⁊ Gaſpa.de cald.⁊ Lap.d ca
ſtel.q oẽs ita ꝯſulerũt vt refert.d.Car.in.d.c.ſi.de pbẽ.ni
hilominꝰ dñs Car.dicit ibi oppoſitũ fore verũ ⁊ allegat Inn.
ibi ⁊ ꝙ idẽ Inn.voluit i.c.illud de cl'ico excõicato mini.
⁊ ad rõnem Hoſti.dicẽtis ꝙ vr lata ꝯ formam mandati
vt hic rñdet qd non propter hoc dicitur tradita forma ex
quo a iure inerat tacite qd iuſticiam faceret ⁊ allegat di
ctum Inno.in.d.c.prudentiam ⁊ domi.Jo.an.in.d.c.ex
inſinuatione ⁊ idem ſequitur ibi do.Ant.⁊ Jo.de imol.
⁊ ꝓ certo dictũ Bar.habuit originẽ ab iſto dicto hoſt.⁊
octauiani ⁊ ex iſtis multiphariẽ demonſtratum eſt bart.
non bene dixiſſe.poſſet tamen dictum eius ſaluari eo ca
ſu quo tale laudum ſaperet notoriam iniuſticiam contra
partem per text.ſingu.in.c.inter cetera de re iudi.⁊ p fin.
dictum hoſtien.in.c.ij.de arbitris ⁊.G.in.c.a iudicibus
i.q.vi.tene menti predicta qꝛ cum laude dei non ſunt tra
denda obliuioni.⁊ limita iſtũ tex.niſi forma tradita in re
ſcripto concerneret vtilitatem partium quia eis conſen
tientibus valeret proceſſus factus contra talẽ formã hoc
voluit Inno.in.c.prudentiã de offi.dele.⁊ probat in.c.ſi.
eo.ti.ẽt ſi ꝯſenſus eẽt tacitus gl.eſt pegrina.in.c.cum oli
de officio dele.⁊ vide Bald.in.l.prolatam.C.de ſen.vbi
104 allegat iſtũ tex.vʒ † qd princeps ea q̃ non ſunt ordinis põt
a facere qd ſint ordinisꝰ qꝛ qcqd principi placuit qd ordo
eẽt ordo eſt ſubſtãtialis qꝛ pnceps nunq̃ʒ apponit ordinẽ
niſi cum

niſi cū miniſterio ⁊ rōne ⁊ ad hoc allat iſtū tex. ⁊.c.vene
rabili de offi.dele.⁊ idē Bal.in.l.i.C.de appel. in prima
105 col.dixit†vbi eſt datus ordo ab hoie ipſo iure nō tȝ ꝙ in
ordinate factuȝ eſt ⁊ ad hoc allegat iſtū tex.⁊ iō pulchre
dixit Inno.in.c.piſanis de reſti.ſpolia.ꝙ vbi excōicatio
facta eſt non ſeruata forma a iure valet ſecus ſi eēt forma
data ab hoie ⁊ ibi Jo.de imo.dicit ēt ſi forma data ab ho
mine ꝑtineret id ꝙ ius cōe ⁊ in.c.licet de offici.ordi.vide
106 Bal.vbi dicit†ꝙ licet lr̃e directe ordinatio nō faciant eū
delegatū vt ibi tñ aggrauāt eū cui ſcribiꝭ ad penā obedi
entie qꝛ piculoſius cōtēniꝭ ꝙ a pricipe imparur quā qȝ
a voce mortua vide tex.in pma ꝯſtitu.ffoꝝ in pncipio vbi
imparor prepoſterat ordinē ⁊ eſt ar.ꝙ ꝑpoſteratio facti
nō viciat ⁊ ordo verborū deſignat ordineȝ intellectus ⁊
ibi Bal.allat.c.in xp̃o pr̃ allegatū hic in iſta gl.⁊ ſubdit
Bal.ibi ꝙ ordo tendēs ad ſubſtantiā rei vel ad formaȝ
eſt imutabilis.ſed ſi tendit ad ſimplicē demonſtrationeȝ
talis ordo nō eſt de ſubſtantia.allegat inſtitu.de legat.§.
ante legis ⁊.l.quotiēs.ff.de adminiſtra.tutoruȝ ⁊ ꝓpter
hoc ſuſtentant glo.q̄ reputatur ſing.in.c.cuȝ olim de cau
ſa poſſeſ.⁊ proprieta.que dicit ꝙ ptes poſſunt facere qȝ
107 ordo ꝑpoſteretur.⁊ idē Bal.in.l.ambigiꝭ refert† an te
ſtes ſint deſcripti in capite inſtri an in fine ⁊ vide Joā.de
imo.in.l.ſi q̄ram⁹.ff.de teſt.vbi poſt Bar.Bal.⁊Ang.tā
git qñ ꝑponunꝭ plures exceptōes i qb⁹ ē ordo alr̃s ſi ordo
omittaꝭ viciat ⁊ decidit ſi puertiꝭ ordo mādatoꝝ actus
eſt nullus ⁊ ad hoc allegat tex.iſtū vide ſinglem tex.in.c.
108 in pnis.ij.q.i.q vult†ꝙ iudex dȝ pus expedire cām pau
pis quā cām diuitis.vide ēt ꝙ no.de iſto ordine Jac.bu.
⁊ Bal.in prima ꝯſtit.C.§.quibus glo.⁊ Bal.in.l.ij.§.ſi
prius.ff.de vulg.⁊ pupil.glo.ij.q.i.in ſumma ⁊ in.c.pe.de
purgatio.canoni.⁊ in.dicta.l.prolataȝ ⁊ in.l.prima.C.
de appel.⁊ in.l.ſi mancipiū.§.ſi cōmuni.ff.de cuie.⁊ in.l.
propter litem.§.i.ff.de excuſatio.tuto.⁊ ꝙ voluit Barto.
in.l.a diuo pio.§.in venditione.ff.de re iud.vbi loquiꝭ de
ordine mittendi actorē in poſſeſſionē bonoꝝ debitoris ⁊
Jo.an.i.c.qm̃.§.ſi.vt lit.nō ꝯte.ꝙ voluit Jo.an.i.c.lȝ.J de
109 offi.or.iīē allegat iſtū tex.Bal.in.l.iubem⁹.C.de iu.Iſta
tutum diſponit ꝙ ꝯtumax ponaꝭ in bāno in quo aſſigneꝭ
ei p iudicē terminus octo dieꝝ.J.quē ſi nō cōparuerit ha
beaꝭ ꝓ ꝯfeſſo an poſſit iudex iſtū terminū diminuere aut
ꝓrogare arguit pro ⁊ ꝯ ⁊ decidit ꝙ vbi tradita eſt certa
forma ſine qua effectus introduci non poteſt nō tenet ac
tus ⁊ ad hoc allat iſtū tex.⁊ idē voluit idē Bal.in.l.fin.
.§.⁊ hoc quideȝ.C.de iure delibe.⁊ in.l.obſeruare.§.poſt
hec.ff.de officio.procōſul.facit ꝙ pulchre voluit Jo.an.
110 in.c.ratum de reg.iur.in.vi.in mercuria.vbi dicit† ꝙ qñ
de forma actus debet interuenire ꝯſenſus tpe ꝯctus non
pōt ex poſt facto ratificari ⁊ Bal.ibi reddit rōneȝ qꝛ for
ma non pōt a ptibus remitti facit ꝙ voluit Bal.in.l.id
111 ꝙ paupibus.C.de epiſ.⁊ cle.in.iiij.col.verſi.†ſecūdo q̄ro
qd ſi teſtator mādat ꝙ executor ſequaꝭ ꝯſiliū alterius an
executor hēat neceſſe ſequi ſi ille talis q ꝯſulere dȝ ſit fra
ter minor refert ſe in qōne facti dixiſſe ꝙ ſic qꝛ in officijs
nō formatis a iure ſed ab hoie nō pōt recedi a forma ver
boꝝ allegat no.in.l.i.§.ſi plures.ff.de exercitoria faciat
belliſſimū dictū eiuſdē Bal.in.l.ſi puellā.C.ſi mancipiū
112 ita fuerit alie.vbi dicit†ꝙ teſtator mādauit executori vt
diſtribuat in paupes ſcōm ꝯſiliū guardiani ſancti fran
ciſci modo ꝓpter negligentiam executoris ſucceſſit ep̃s
vt in.l.nulli.C.de epiſ.⁊ cle.an ep̃s tenebiꝭ ſeq formā da
tam a teſtatore ſequēdo ꝯſiliū guardiani ⁊ decidit ꝙ ſic
ꝙ dicit eſſe valde notandum ⁊ nihil allegat ego allego
tex.in clementi.qꝛ regulares de ſupplen.negligen.prela.
⁊ cum eſſeȝ ſcholaris propter negligentiam vniuerſitatiſ
noſtre ſcholaſtice electio ad lecturas ſolitas dari ſchola
ribus fuit deuoluta ad magnificos ancianos huius ciui
tatis q volebāt eligē hȝ velle.eoꝝ corā eis allegaui ꝙ nō
poterāt ex eo qꝛ tenebāꝭ eligē ita vt tenebāꝭ ſcholares ſe
quendo formam eis traditam ⁊ allegaui ellegans dictū

Jo.an.in.c.publicato de elec.⁊.d.cle.qꝛ regulares ⁊ di
ctū Bal.i.d.l.ſi puellā ꝙ tene menti ꝑpetuo faciat ēt qȝ el
113 legāter dixit bal.i.l.i.ff.de li.⁊ po.vbi ang.dixit† diſponit
ſtatutū qȝ in inſtr̃o apponaꝭ nomē ⁊ cognomē ꝑtiū ⁊ pa
hēat aliquot nomē ellegans ⁊ notoriū vt fuit in gallo ꝑ
ſo bidello Azonis de quo per glo.in.l.ac ꝯſultiſſima.C.
qui teſta.fa.poſ.qȝ iſto caſu ſufficiat apponere ſolum no
men ⁊ idem voluit idem Ange.in.d.l.hac conſultiſſima
Bal.vero in.d.l.i.dicit hoc non ꝓcedere quando ſtatu
114 tum hoc regrit pro forma†licet enim notorium excuſet
ab onere probandi non tamen ab onere allegandi gl.eſt
ſingularis in cle.appellanti de appella.pro qua eſt text.
in.l.ſi adulterium.§.idem pollioni.ff.de adulte.facit qȝ
115 voluit idē Bal.in ſuo peculio.vbi dicit diſponit ſtatutuȝ
ꝙ dictum teſtis non valeat niſi fuerit interrogatus de cau
ſa ſcientie.⁊ teſtis cōcludit dictum ſuū cū cā ſcientie qȝ
ſi non fuit interrogatus non vȝ dictū eius qꝛ ſtatutū dat
formaȝ a qua recedi non pōt facit qȝ habeꝭ in.c.cum in
116 veteri de elec.†vbi ſi mandatur alicui vt faciat certū quid
cū ꝯſilio titij ⁊ ipſe ſubdelegauit alteri qȝ nihilomin⁹ ille
tenebiꝭ.hr̃e ꝯſiliū ticij qȝ lȝ ſit receſſū a pſona nō tñ ē receſ
ſū a forma qȝ eſt bene notandū ſm do.Abb.ibi tñ nihil
allegat tu allega ea que ſuperius dixi.⁊ ēt allega.dictū
Gaſparis de calderinis in ſuis conſilijs conſilio.xiiij.po
ſito in titulo de teſta.vbi dixit teſtator appoſuit certum
onus rei legate qȝ exequi non potuit per illum q ad hoc
eſt deputat⁹ tum deuoluitur ad alium cum illo onere vi
de ibi qꝛ pulchre loquitur facit ēt ellegans dictum Ho
117 ſti.in.c.cum olim de arbi.†vbi dicit aliquis ex diſpoſitio
ne legis tenetur facere certum qd cū cōſilio alterius ⁊ ali
ter non infringit actum qȝ valet actus ſi non fiat cum cō
ſilio illius ſecus ſi apponatur forma ab homine ar.l.cel
ſus.ff.de arbi.tene menti qꝛ temperat dicta ſuperiora fa
118 cit gl.ſingularis in cle.i.de iure patro.que vult†qȝ ſi cer
ta forma detur a lege vl' ab homine alicui alias habenti
poteſtatē ſine cl'a decreti irritantis tranſgreſſio mandati
non viciat ſecus ſi fiat alias non hn̄ti ptāē qꝛ tūc induciꝭ
forma ⁊ eſt nouū mādatū ⁊ trāſgreſſio viciat pro pmo di
cto eſt tex.nota.in.c.dilect⁹ el.ij.de pbē.⁊ i.c.ſoli.de ꝯceſ.
preben.libr.vi.pro ſecūdo dicto caſus eſt hic tene menti.
faciat ēt qȝ voluit Bar.in.l.cū hi.§.ſi pretor.ff.de trāſa.
119 †vbi dicit qȝ non poteſt recedi a forma alimentoꝝ ⁊ ſi
recederetur licet eſſet vtile alimētario adhuc non poſſet
recedi niſi auctore pretore ⁊ cauſa cognita ⁊ etiam dicit
120 †quod per iuramentum non poteſt recedi a forma quan
do lex dat formam ⁊ procedit prohibendo tamen circa
hoc ideȝ Bar.tenuit contrarium in.l.ſi quis pro eo.ff.de
fideiuſſo.quod nunc non examino.vide Joan.de imol.
in.c.cum contingat de iureiuran.facit etiam ellegans di
121 ctum Bal.in.c.i.in titu.qui ſucceſſores teneantur†vbi di
cit non poſſe renunciari cōſtitutioni ex quo dat formam
⁊ iſtum tex.ampliabitis vt ſicut actus non tenet contra
b formam [b] eodem mō non tenet ſi fiat citra formam vel ꝑ
ter tex.eſt ⁊ glo.in.c.ſi cui de ellec.lib.vi.⁊ in.c.pruden
tiā de officio dele.⁊ vide Bal.in.xx.colum.in.l.i.C.qui
admitti.in ver.extra queritur ſtatuto cauetur vbi loqui
tur qȝ quedam ſunt de forma quedā ſūt ante formā q̄dā
preter formam vide ibi per eum.⁊ temperabis omnia
dicta ſi ſuperiora vel ſi forma eſſet introducta propter vti
litatem ſeruatam vt ſuperius dixi tunc enim valeret ac
tus circūſcripta forma partibus conſentientibus tex.eſt
in capitulo piſanis de reſtitutio.ſpoliato.glo.eſt ſinglis
122 in.l.ii.de acceptila.⁊ ibi dixit Ang.†ſtatutū apponit for
mam vt in cōtractu minoris interueniat conſenſus agna
ti ⁊ contractus fuit vtiliter geſtus pro minore ſine con
ſenſu propinquorum qȝ valuit contractus facit.l.cum
hi.§.ſi eam.ff.de tranſac.⁊ ibi Bal.⁊ Guil.⁊ per eun
dem Bald.in.l.contra iuris.ff.de pac.in principio gloſ.
ſingularis in.l.quecūq3.C.de bo.q3 libe.glo.in.l.ſi quis
mihi bona.§.ſeruus municipij.ff.de acqui.her.moderni i

b ¶ Cōtra for
mas. Adde ele
gātē tex.in.c.
piſanis de re
ſti.ſpo.⁊.c.cū
hi de offi.dele.
⁊ ibi nouiſſi
me ſcribētes ⁊
vide do.alex.
de imo.in ꝯſil.
xxiii.in.iii.p
te ⁊ in ꝯſi.xxx
vii.ibi ⁊.d.bar
tho.ſoci.in ꝯſi.
xxxv.incipi.p
ſequendo ordi
nem verſicul.
veruȝ quia ibi
car.lxv.

ꝯſilio.cccix.tu limita niſi eſſet appoſita cl'a cũ decreto q2
ẽt actus eẽt nullus licet ptes ꝯſentirẽt glo.eſt in.c.dilecto
de pben.in.c.i.ꝛ.c.ſtatutuȝ de reſcript.in.vi.cle.i.eo.tit.ꝛ
in.c.ſi.de officio delega.libro ſexto.quarta diſtin.deniqȝ
ad finẽ ibi decretũ vero neceſſitatẽ facit hoc voluit bal.
in.d.l.i.C.q admitti in loco allegato ſupius.ꝛ ideo pul
chre dicebat Jo.de imo.in.l.ex facto.ff.de vulg.ꝛ pupil.
123 †ꝙ ſi ſupior cõfirmat ſtatutũ inferioris apponẽdo.cl'am
decreti ꝙ inferior non poterit reuocare aut interpetrare
tale ſtatutũ ꝛ iſta memorie comẽda.ꝛ valde iduxi in.c.ex
124 pte.ꝺ.ti.i.¶ †Ultimo no.ibi ſororibus reſtitutis†ꝙ mo
niales pñt petere reſtitutionẽ.ſed ꝯ hoc opponit gl.ſi.re
ſtitutio nõ daſ niſi ſpoliatis ꝛ is qui poſſiderũt vt in.c.cõ
ſultationibus de officio delega.c.olim el tertio de reſtitu
tio.ſpoliato.ſed moniales non poſſunt aliqua poſſidere
q2 oia ſunt monaſterij.glo.iſta ſi.rñdet ꝙ non habebant
abbatiſſam q̃ agere potuiſſet ꝛ res recuperare.ideo po
tuerũt moniales in iudicio agere ar.l.ſi longius.§.ſi fili
uſfamili.ff.de iudicijs ꝛ ideo egerunt.ſed iſta ſolutio ſe
cundum do.Anto.nõ eſt vera q2 ẽt moniales nõ hñt pro
prium ꝛ non eſt curandũ an abbatiſſa eẽt preſens an ab
ſens ꝛ ideo glo.trãſit ad aliã ſolutionẽ ꝛ cũ hoc trãſeunt
oẽs hic tu vo ꝯſidera q2 forte glo.iſta male eſt põderata
ab iſtis patribus all'at eni dictũ.§.ſi filiuſfa.ſi recte conſi
dereſ ipſa equipat monachũ filioſa.ſed filiuſfa.põt in iu
dicio experiri patre ſuo exiſtẽte longius abſente vt ibi er
go idẽ diceñ.erit in monacho ꝛ ꝓ certo miranduȝ eſt ꝙ
nemo eoꝝ viderit glo.accurſij in.d.§.ſi filius fa.que dicit
idẽ i monacho ꝛ canonico regulari ꝛ cũ ea trãſit ibi bar.
ꝛ ibi Bald.refert vidiſſe de facto in quodã appoſtata re
petẽte depoſitũ a mercatore.ꝛ ſi mihi dicaſ amice mona
chus potius equipatur ſeruo vt in.c.cum oliȝ de ꝑuile.ꝑ
Inn.ergo.§.filiuſfa.nõ hẽbit locũ i monacho.q2 ad hoc
rñdẽ poſſum allegando ſtupendũ dcm̃ vinceñ.in.c.cũ ad
monaſteriũ de ſtatu.mo.refert dñs Anto.ibi ꝛ ſeqꝰ vȝ ꝙ
monachus ex largitiõe pape põt acqrere ſibi ꝛ moueſ ex
text.l.cũ multa.C.de bo.q̃ libe.q̃ loqtur in filioſa.ꝛ lon
gior daretur diſputandi.cõflictus cui potius eqpereſ mo
a nachus°ſed ꝓnunc do.tibi concluſionẽ veracẽ ꝛ in falibi
125 lem.ſ.†ſi vtilius ẽ monaſterio ꝙ equipereſ ſeruo equipa
bitur ſeruo.ſed ſi eſt vtilius ꝙ equipeſ filioſa.eqperabiſ
filioſa.iſta eſt doct.Bal.in.l.i.C.q admitti ſed vtilius eſt
mõ monaſterio vt monachus equipeſ filioſa.ꝑꝑ recupa
tionẽ reꝝ ergo ꝛ ꝑ ꝯñs glo.iſta curata eſt a morſibibus
horũ ſcribentiũ vt ſcribiſ libro canticoꝝ lacerauerũt me
palliũ meũ tulerũt ꝛc.ſed reuerendus do.Abb.dicit ſe vl
tra alios iſtum tex.habere duos itellectus.ſ.ꝙ moniales
nõ petebãt reſtitutionẽ reꝝ ſȝ petebãt ſe reſtitui ad mona
ſteriũ vnde fuerãt eiecte ꝙ dicit appere q2 papa mandat
dari adminiſtratores abbatievt hinc ide reſignenſ bona
ſubtracta ideo debet intelligi quod moniales fuerunt
hinc inde expulſe hinc inde ſubtraxerũt bona ideo papa
mandat eas reſtitui ꝛ ſm iſtũ intellectũ ceſſant ꝯria ꝛ ſȝ
126 iſtũ itellectũ eſt hic caſus†ꝙ monachus expulſus de mo
naſterio põt petere ſe reſtitui ad monaſteriũ licet Hoſti.
dicat debere implorare iudicis officiũ ad hocquaſi nõ cõ
petat ſibi actio ad inſtar.ſerui iplorãtis officium iudicis
ꝯtra dñȝ ſeruientẽ vt inſti.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.
§.ſed hoc tẽpore ſed ipſe Hoſti.in.c.itẽ cũ quis ꝛ gofre
dus de reſt.ſpolia.tenẽt ꝙ imo cõpetebat ſibi actio.ꝛ ad
hanc ptẽ dicit inclinari Inno.in.c.olim eo.ti.tu cõſidera
ꝑmo ꝙ.d.Abbas ꝑcutit ſe cũ ligone ſuo q2 ſupius dixit
ꝙ hic erat nouus caſus ſm eũ ꝙ adminiſtratio non de
uoluebaſ ad cõuentuȝ q2 ſiniſtra ſuſpitio erat de monialĩ
bus modo dicit ꝙ expulſe fuerant monaſterio ergo ſeq
tur ꝙ ideo papa ꝯdit adminiſtratorẽ abbacie q2 nõ erãt
moniales ad quas deuolvereſ adminiſtratio ꝛ per ꝯñs
ſequendo iſtum intellectum do.Abb.videtur deſtructus
ꝑmus itellectus datus ab eo ꝛ ꝑ ꝯñs in promptũ incidit
ꝑcipiciũ qnimo plus audeo dicere ꝙ ipſe male cõſidera

uit iſtum tex.ꝛ male loquiſ q2 tex.iſte dicit.g.ꝛ quibuſ
dam eccleſie ſororibus reſtitutis ex quibus verbis appa
ret ꝙ non fuerunt expulſe omnes moniales ſed alique ex
illis que fouebãt partẽ.g.monialis electe ꝛ ideo iſte tex.
optime probat eiectionẽ.g.ꝛ quarũdã ſoroꝝ de monaſte
rio ꝛ ſic papa cõmittit eas reſtitui reglr aut monachus
non põt recedere de monaſterio fallit in vno caſu elegãti
ꝛ mirabili de quo Bal.refert ſe fuiſſe interrogatũ a ge
127 nerali miniſtro fratrum ſancti franciſci.† vȝ monachus
pro re leui eſt intollerabiſr torq̃.ab abbate põt recedere
de monaſterio ſine licentia abbatis allegat.l.ij.§.dñoruȝ
.ff.de his q ſunt ſui vel alie.iur.q2 animus facit appoſta
tam ꝛ non fuga.l.quid ſit fugitiuus.§.idem celſus.ff.de
edilicio edicto ita belliſſime dixit Bal.in.c.ad noſtrã de
appel.item hic non apparet ꝙ intentauerint actioneȝ ad
huiuſmodi reſtitutionẽ petendã ego credo ꝙ iudicis offi
cio debuerunt illaȝ iplorasse ꝛ moueor hoc mõ aut equi
peramus monachũ filioſa.ꝛ tunc dico ꝙ põt iplorare iu
dicis officium iſta eſt glo.ſingularis in.l.i.C.qui admitti
que loquitur in filioſa.aut equiperamus eũ ſeruo.ꝛ ideȝ
textum habetis in.l.ſeruus.ff.de bonorum poſ.titulo ge
nerali.quinimmo allego Bar.in.l.ſeruos.ff.de alimẽtis
128 ꝛ ciba.lega.†vbi dicit relicta ſunt alimenta ſeruo vel mo
nacho eo caſu quo ipſe poteſt experiri decidit ꝙ implo
rabit iudicis officium per illum tex.ꝛ ſic ex iſtis appareſ
quid teneñ de primo intellectu domini Abb.ad iſtuȝ tex
tum ſecũdus intellectus eſt ꝙ moniales petebant reſti
tutionem rerum ꝛ tunc oportet intelligere ꝙ abbatiſſa
dum viuebat conceſſerat eis quedaȝ vtẽſilia que tenebãt
ad vſum monaſterij quibus fuerant ſpoliate.ideo potue
runt petere reſtitutionem ad inſtar ſerui.l.i.C.ſi per vim
vel alio modo ꝛ intellige ꝙ moniales agebant nomine
b monaſterij ꝛ non nomine°proprio ſicut in ſeruo vt nota.
in.d.l.i.glo.tñ iſta in verbo vel q2 petit recedit ab illa ꝑ
ma ſolutiõe ꝛ trãſit ad aliam.ſ.ꝙ monacha petit reſtitui
non tanq̃ȝ monacha.ſed tanqȝ de corpore vȝ quãdo mo
nialis pro re temporali ꝛ particulari vult agere nomine
129 eccleſie quo caſu põt ꝛ dat ſimile†q2 ſi collegium nõ hȝ
vñ ſoluat ſingulares de collegio puta Pet.ꝛ marti.ſol
uere debẽt debitã collegij ꝛ audiui ꝙ do.Abb.cum lege
ret hic dicebatur ſibi ꝙ camera nõ habebat vnde ſolue
ret audio ꝙ allegabãt iſtã glo.ꝙ ſingulares de ciuitẽ de
hebãt ſoluere facit ꝙ habeſ i.l.i.§.qbus.ff.ꝙ cuiuſqȝ vni
130 uerſi nomine dicit etiam iſta gloſ.† ꝙ ſi duo monaſteria
ſint iuncta ꝛ contingat diſſolutio'quilibet ipſoꝝ poterit
apportare alteri monaſterio illud quod contulerat pri
mo mona.ꝛ diſtinguit hic Jo.de imo.poſt do.Anto.ꝛ
alios qñ monachus poſſit agere qꝺ aut vult agere noie
ꝓprio ꝛ non põt vt dictuȝ eſt ꝛ fallit in cã criminali qñ
accuſat abbatẽ.c.ex parte de accu.fallit in cauſa ſue elle
ctionis vt hic qꝺ intellige ſm no.in.c.nullus ꝛ in.c.ſi re
ligioſus de ellec.li.vi.fallit ſi vult reſtitui ad clauſtruȝ.c.
placuit.xvi.q.i.ꝛ propter anime periculum põt clamare
morior ſine clauſtro ꝛ index ad clamorẽ eius de facto in
quiret ꝛ reſtituet ꝛ per conſequens poteſt petere alimẽ
ta vt nota.in dicto capitulo ex parte ꝛ in dicto capitulo
placuit quod temperant hic ſcribentes quo ad alimen
ta futura non autem quo ad alimenta preterita q2 dolo
131 faceret petere qꝺ reſtituturus eſſet.†Ego limito vobis
niſi monachus recepiſſet alimenta mutuo q2 vt ſatiſface
ret creditori poſſet alimẽta preterita petere hoc dico per
elegantem doctri.Barto.in.l.libertis.ff.de alimentis le
gatis ꝛ per no.in.c.cuȝ paſtoris.ij.q.vij.vide ibi domini
cum ꝛ adducas mirabile dictum Bart.in.l.his ſolus.ff.
132 de condictio.indebiti dicẽtis†mutuaui patri familias pe
cuniam vt alimẽtaret filios eius ipſe eſt pauper ꝛ ab eo
conſequi non poſſum qꝺ ego potero repetere a filijs ſi ali
unde habeant bona reliquit tamen ibi Bar.cogendũ ſi
vero vult agere noie monaſterij poteſt ſi habeat admini
ſtrationem idem ſi abbas eſt abſens a longe ꝛ periculuȝ
eſt in mora

a ¶ Monachus. Qui ãt monachus eq peretur ꝛſi.d. And.exprimere noluerit ſi tibi ocij. quid ſupereſt ꝛ vidẽre. cupias ad eas Bal.in.rubrica.C.de reſcin.vendi. Alex.poſt Bar. in.l.i.de ſtipu. ſeruo. Innoc. in.c.cum olim de priuil.ꝛ eũdem Bal.in.l. ſi liber.C.ꝺ cõdit.ob. cau. ꝛ in cõſilio quodaȝ incip. monachꝰ ꝛ dicta Alexa.in.l. ſi cum dicaſ .ff. de cõd. fur. ꝛ monica ꝛ maria que ibi remiſſiue apud ipos allegatiſ locis videſ poteris.

b ¶ Nomine ꝓprio. Adde tu ꝙ regulare ẽ ꝙ monachꝰ nihil agat nomine ꝓpo ẽtſi ſpolietur cappa cũ illã ñ poſſideat ſȝ potiꝰ noie monaſterij detine at vt ẽ ſolẽnis gl.i.c.nõ dicaſ xij.q.i.cũ filio mortuo hẽaſ vt eſt ellegãs text. in.l.deo nobis.C.epiſ. ꝛ cle.ꝛ bar.in l. ꝑſes de his q ſunt ſui vel alie.iu.

eſt in mora vt voluit glo.iſta idē ſi eſt in ſtudio cū licētia
Abbatis per id qđ hr in.c.nolo ꝛ in.c.non dicatis.xij. q.
133 i. ꝛ ēt voluerūt dñi de rota ꝯcluſiōe.ccxvi.† ꝙ moniales
poſſūt agere ꝓ adminiſtrationibus ſibi cōmiſſis ꝛ rebus
ipſaꝝ allñt guil.in cle.Abbates.ꝟ.eod. ꝛ qđ no. Arch.
in.c.ij.de iud.lib.vi.dixit tñ Jnn. ꝛ alij ſcribētes in.c.edo
134 ceri.ꝟ.eo.† ꝙ ſi ꝯcedat monacho adminiſtratio alicuius
ville vel poſſeſſionis nō poterit agere ꝓ illis niſi ſit ꝯſti
tutus ꝓcurator vel ſindicus.qꝛ per hoc non hꝫ mādatuꝫ
vt agat in iudicio noie ꝓprio dicit tñ dñs Anto.ꝙ pote
rit illo caſu agere poſſeſſorio noie moñ.ſaltē abbate abſē
te.l.pe.C.ſi ꝑ vim vel alio'mō de quo in ſpec.de actore.§.
135 excipit in vltima.carta itē dicit glo.iſta in fi. vbi.s† ꝙ de
iniuria illata monacho cōpetit actio monaſterio ꝛ ſindi
cus moñ.itētabit eā ſicut qñ fit iniuria ſeruo.qꝛ dñs agit
in iudicio.ego addo elegantē doctrinā Bal.in.l. preſes
136 .C.de trāſa.in vlt.q.† facta īquit fuit iniuria monacho ꝛ
ꝑ ꝯñs acqſita ē actio monaſterio vtꝝ Abbas cum caplo
poſſit remittere arguit ꝓ ꝛ ꝯ ꝛ dcidit qđ ſic ꝑ.l.ſed ſi vni
us.§.i.ff.de iniurijs.l.furti.§.pe.ff.de his q no.infa.nec vr
ledi. cū ſanctitas ignoſcēdi gloriā derelinquat.l.ſi qs in
hoc genus.C.de epiſ. ꝛ cle. ꝛ ꝙ fit ꝑ abbatē ꝛ caplm vr
ꝑ deū ipm fieri.l.iubemus nullā.C.de ſacroſan.eccle. mō
ſupſūt duo dicta Jnno.hic q̄ icidenter ab eo expſſa ſunt
ꝛ dñs Anto. ꝛ alij illa hic referūt ꝛ parū addūt. ꝛ qꝛ ali
bi dabit exaiandi locus accomodatior iō ſuccincte ſuper
137 eis trāſibimus pmo enim dicit† ꝙ ſnia obreptície obtēta
puta ex falſa cā dolo partis ꝯ aduerſariū pñtem vꝫ ꝛ tꝫ
ſed obſtat exceptio dolo facis allat.l.cū a te.ff.de dolo.l.
ſi ptor.ff.de iudi.ſed ſi eſt lata dolo ptis pñtis excipiendo
iudici ꝯ abſentē eſt ipo iure nulla allat.d.l.ſi ptor.§.mar
cellus ſed ſi nō dolo ptis lata eſt dr iniuſta ꝛ nō reuocat
allegat.d.l.ſi pretor ꝛ in.c.inter monaſteriū de re iudic.
nec obſtat.c.ij.de purgatione vulgari qꝛ ibi lata fuit re
ſpectu ꝓbationis falſe a iure iprobate ꝙ eſt notandū ſꝫ
do.Anto.hic ꝛ aliud ſuper hoc nō dicūt ego dico vobis
ꝙ.d.§.marcellus nō ita de leui ꝓbat doctrinā Jnn. ꝛ q
dē Ang.in repetitione.l.q rome.§.duo fres.ff.de verboꝝ
obli.tradidit quinqꝫ itellectus ad illū tex. ꝛ ēt Jnno.i.c.
de cetero de re iudi.tradidit aliū intellectū ꝛ ēt in.c.corā
de officio dele. ꝛ in.c.grauis de depoſito ꝛ in.c.cū bertol
dus de re iudi. ꝛ in.c.ſi.de accu. ꝛ in.c.ſi duobus de app.
varie circa illū.§.loquutus eſt Jnno. ꝛ ēt aliū itellectum
tradidit Cy.in.l.ꝯſentaneū.C.quō ꝛ qñ iudex ꝛ Bart.
in.l.diuus.ff.de re iu. ꝛ in.l.ſi his ad quē.ff.de acqr. her.
Bal. ꝛ Ang.in.d.§.marcellꝰ. ꝛ ideo miror ꝙ Jo.de imo.
ita vt muſicula tranſiuerit ꝛ ſic reqrit indaginē † ſm di
138 ctū Jnn.ē ſnia q̄ trāſiuit i rē iudicatā qꝫ ps dic̄ i iuſtā ꝛ ex
ceptōe rei iudicate nō oppoſita ſup eiꝰ iuſticia vł iniuſti
cia diſputatur an ſi iudex poſtea ꝓnunciat primā ſniaꝫ in
iuſtam.valeat hec ſecūda ſnia ꝯ primam ꝛ dicit ꝙ ſic ꝛ
hoc dictū Jnno.expoſuit in pluribus locis.ſ.in.c.cuꝫ her
toldus de re iudi. ꝛ in.c.ex rōne de appel. ꝛ in.c. fraterni
tatis de frigidis ꝛ in.c.pleriqꝫ de imunitate eccle. in qui
bus locis tenuit idē ꝙ hic ſed in.c.qm̄ cōtra de probati.
tenuit ꝯrium. Pro nunc ꝯclude aut fuit reuocatū i dubi
um corā ſcđo iudice an pma ſnia fuerit aliqua vel non ꝛ
ꝓnūciauit ꝯ pmā ꝙ iſta ſcđa ſnia valet ꝛ tꝫ.l.i.§.i.ff. que
ſnie ſine appellatione reſcindant glo.in.l.i.C.qñ ꝓuoca
re non eſt neceſſe no.in.l.ſi expreſſim.ff.de appel. aut non
fuit reuocatū in dubiū de viribus pme ſnie ſed ſolum de
eius iuſticia vel iniuſticia ꝛ tunc ſi ferratur ſnia ꝯ pmam
ſniam ſine noua inſtantia non valet.l.i.C.quādo ꝓuo.nō
eſt neceſſe.facit ad hoc gl.ſinglis in.l.ſi diuerſa.C.de trā
ſac.qꝫ ita allauit Bal.in.c.inter monaſteriū de re iudi.q̄
139 voluit † ꝙ ēt de ꝯſenſu ptiū nō vꝫ ſcđa ſnia ꝯ pmā ſine no
ua inſtātia bene tñ pōt renūciare ſimplr pme ſnie.l. duo
bus.ff.de exceptione rei iudi.hoc limitauit Pet. de anc.
in.c.i.de trāſac.dicēs gl.d.l.ſi diuerſa ꝓcedere in ſnia diſ
finitiua ſecus in ſnia iterlocutoria qꝛ tunc de cōſenſu ptiū

valet ſcđa ſnia ꝯ pmam ꝑ.l.ſi.ff.de ptorijs ſtipulatj. idē ſi
ferrat ꝑ iudicē appellationis ſi appellatio eſſet deſerta.c.
ſicut de app.niſi prius fuiſſet ꝓnūciatū appellationē non
fuiſſe deſertā vt no.in.c.ſup lris.ꝟ.eo.aut fert ſcđa ſnia ꝯ
pmā cū noua inſtantia circa merita cauſe corā ſcđo iudi
ce ꝛ opponit de pma ſnia ꝛ replicat illā iniuſtā. ꝛ dupli
cat illā fore iuſtā ſi ꝯſtat de iniuſticia ꝑ ꝯfeſſionē ptis va
140 lebit ſcđa ſnia ꝯ pmā† ꝛ ſic lꝫ ꝯ pſumptione iuris ꝛ de iu
c reᶜ nō admittat ꝓbatio.c.his q de ſpōſalibus nihilomi
nus ꝑ ꝯfeſſionē partis admittitur ꝛ cōiter allantur dñe
glo.de hoc vꝫ in auc.ſed iam neceſſe.C.de do. ante nupt.
ſcđa eſt in corpore vnde ſumit.ſed tu allega tertiam in.l.
in ꝯtribus.§.de illo.C.de nō nume.pecu. ꝛ hec fuit ſtupē
da theorica. Jnn.in.d.c.qꝛ pleriqꝫ ꝛ idē dicas ſi notorie
cōſtaret de in iuſticia pme ſnie ex actis ꝑ id qđ voluit Jn
no.in.d.c.cū bertoldus ꝛ bene faciat ꝙ hr in.c.cū iter ce
teras eo.ti.ſi vero nō ꝯſtat de iniuſticia pme ſnie iſtis mo
dis.ſed per ꝓbationē ptis nouiter factā exēplū fuerat fa
ctū pactū de nō petēdo q̄ ꝓbatio nō fuit facta in pma in
ſtātia ſꝫ fit mō ꝙ iſto cāu ſcđa ſnia ꝯ pmā tenebit ſꝫ voluit
141 Jnn.h. ꝛ i.d.c.qꝛ pleriqꝫ ꝛ i.d.c.ſrnitatj ꝛ ſi opponat† ex
ſnia q̄ trāſiuit in rē iudicatā reſultat notoriū vt in.c.ſi. de
cohabi.clericoꝝ rñde illud fuit notoriū preſumptiuū iō
magis ſtabimus notorio ꝓbatōis ꝛ iputet ſibi pars que
paſſa ē diſcuti de iniuſticia ſnie q̄ tranſiuit in rē iudicatā
debuit eni opponere ad ꝓceſſū de trāſitu in rē iudicatā.c.
i.de litis cōte.lib.vi.extra iſtos caſus ſnia ꝯ ſniam nō tꝫ
ēt ſi ferat in diuerſis inſtantijs ſeqtur do.Anto. ꝛ Jo.de
imola hic Bartolus tamen in.l. duobus.ff. de exceptio
ne rei iudicate dicit quod iſta eſt veritas vt deus eſt deus
ꝙ ex eadē inſtantia non poſſunt dari due ſnie ſecus in di
uerſis inſtantijs vt ibi eſt gl.ordi. ꝛ eſt ratio qꝛ pma ſnia
lata perit inſtantia.ſcđa vo ſnia fertur ſine inſtantia ꝙ eē
non dꝫ vt.l.ꝓlatā.C.de ſen. ꝛ interlo.om.iud. ꝛ cū eo trā
ſit ibi Ang. ꝛ idē voluit ēt Bar.in.d.l.i.C.qñ ꝓuo.nō eſt
neceſ. ꝛ ibi rñdet ad illā.l.vꝫ ꝙ ibi lata fuit pma ꝛ ſcđa
ſnia in eadē inſtātia Bal.vo hic nō in lectura ſed in apo
142 ſtillis dicit† aliqs eſt admiſſus ad ꝓbādū de iniqtate rei
iudicate ꝛ ꝓbat ꝙ tenet admiſſio ꝛ reſcidit pma ſnia ſal
tē de equitate canonica allat Jnno.hic ꝛ in ſiṁ.l.ſi fun
dus.§.ſi pluris.ff.de pigno.ſed de iure ciuili his nō obſtā
tibus nō reſcindit res iudicata ſed equo aio eſt tollerāda
allat.l.diē ꝓferre.§.ſtari.ff.de arb.nā qꝛ ibi appellari nō
pōt ideo equo aio eſt tollerāda allat.l. ꝙ ſi deferente.ff.
de dolo. ꝛ .l.poſthumus.§.ſi quis ex his.ff.de inofficioſo
teſtamento . nā auctoritas iudicātis pualet ꝓbatōi allat
dictā.l.duobus ꝛ rñdet qđ ibi nō ꝯ ſniam ſed ꝯ veterē ac
tionē denuo intentatā ꝓnunciat iſte paſſusᵈ declarat ꝑ
oēs in.c.inter monaſteriū de re iu. ꝛ cōiter tenet ꝯ Bar.
licet dñs Abb.ibi teneat cū Bar. ꝛ ēt declarat ꝑ oēs in
d.l.i. ꝛ hic icidenter hoc tetigit Jnno.iō ꝓnūc aliter iſtū
paſſū nō examino.ſed vnū pōdera accurrate qꝛ reſpōſio
Barto. ſatis videtur vana ad.d.l.primam .qꝛ ita ſi eſſet
qđ ſecunda ſententia ibi fuit lata ſine inſtātia nullā dubi
143 tationeꝫ habuiſſet per.d.l.ꝓlatā† vnde impator ſeruiuiſ
ſet nobis de indubitato ꝙ eſſe nō debet.l.ꝙ labeo.ff.ad
carboniañ. ꝛ ideo dicendū eſt qđ ideo non valuit ſecun
da ſententia vt eſſet finis litium iſte eſt tex.formalis in.l.
ꝛ ſingulis.ff.de exceptione rei iudica. ꝛ ad gloſ.dicta.l.
duobus reſpondeas ꝙ loquitur eo caſu quo prior ſen
144 tentia non fuit allegata in ſecundo iudicio. † ¶ Que
rit hic Baldus in lectura an proceſſus factus contra
formam reſcripti poſſit ratificari arguit ꝙ ſic per.l.ſecū
dam.C.communia vtriuſqꝫ iudicij. Cōtrarium determi
nat per.l.mater.C.de rei vendi.qꝛ ratificatio requirit tria
ratificantē.ſ.actū ratificationis ꝛ rem ratificabilē per ea
que ego dixi ſuperius iſtud dictū eius recte eſt deciſū per
no.in.c.ſi.de offō deleg. ꝛ in.c.piſanis de reſtit.ſpol. Re
145 fert poſtea fuiſſe qōnē de facto† fuit factū cōpromiſſū in
ter eccleſiam ex vna parte ꝛ inter quatuor fres ex altera

c ¶ De iure. De iſta preſū
ptione vide in
ter alios bart.
poſt gl.i.l.iꝫ ip
ſa res.ff.quod
me.cau. ꝛ de
vna notabili ꝛ
valde ſingula
ri pſūptione
vltra oēs alias
poſitas a bar.
allegato loco
vide eundem.
ꝛ Modernio
res aliqs eum
ſequētes in.l.
ſi ventri.§. in
bonis.ff.de ꝓ
uile.cred.

d ¶ Jſte paſ
ſus ſup iſto pū
cto q quotti
die vertit i du
biū vide dom.
Bar.ſoc.in re
gła.x.car.iij.q
diſcurrit ꝑ oēs
fere caſus quā
do valeat ꝛ qñ
do nō ꝛ vide
ad māꝫ do.pe.
phi.cor.in ꝯſi.
ccvi.inci.mul
tū ꝑ totū in.i.
ꝑte. ꝛ d. alex.
de imo.in ꝯſi.
xxxiij.in.iij. ꝛ
vlt.co.in.i.ꝑte
ꝛ in ꝯſi.xcv.in
i.co.in.ij.ꝑte ꝛ
oēs cōiter ſcri
bentes in.c.in
ter mōaſteriū
de ſen. ꝛ re iu
di.allegato in
tex. ꝛ multa q̄
ſ.alibi dixim
in qbuſdā alijſ
appoſtillis.

arbiter diuiſit inter eos ꝛ eccleſiam item ꝛ inter ipſos fra
tres fuit laudum emologatum dicebatur nõ valere quo
ad inter ſe quia inter ſe non commiſerant in contrari
um facit qꝛ factuꝫ ꝑ ſe recte ẽt approbari põt nec requiri
tur aliud ꝯpromiſſũ ꝛ multa verba ſuper hoc ſpargit fi
naliter ꝯcludit ꝙ valet vt pactum ꝛ non vt ꝯpromiſſum
alſat.l.i.§.ꝛ poſt opis.ff.ꝺ no.op.ꝛ.l.ſi ꝺ meis.§.recepiſſe
.ff.de arbit. ꝛ ita reſidet ego allego eãuꝫ in.l.nõ diſtigue
mus.§.de officio.ff.de arbit.ꝛ in.l.arboꝛ.§.ꝺ veſtipulo.ff.
146 cõi diuidũ.ꝛ.l.aquiliana.ff.de tranſa.que iura ꝓbant † ꝙ
arbitriũ limitatᷣ ad limites cõpromiſſi ꝛ iõ arbiter nõ po
teſt dilatare finbrias vlteri⁹ facit qꝺ voluit Bart.in.d.l.
acquiliana ꝛ do.anto.in.c.conſtitutꝭ.de religio.do.ergo
vr̃ ꝙ non potuit arbiter diuidere illos fratres cũ de hoc
ꝯpromiſſũ non fuerit ꝛ iõ potuit ratificari vt pactũ ꝛ nõ
vt laudũ ꝛ ſic videtur dictum Bald.firmum vt in firma
petra.per iſta iura mea.Sed iudicio meo male loquitᷣ ꝛ
contra eum allego textum vnicum ꝛ ſing.in.capitulo niſi
147 de prebẽ.† vbi arbiter põt arbitrari ſuper eo ſup quo nõ
fuit cõpromiſſũ ſi tale laudũ tẽdat ad pacẽ ꝛ quietẽ cõ
promittẽtiuꝫ mõ in ꝓpoſito hoc laudũ tẽdit ad iſtud ꝑꝑ
diſcordiam fratrũ iuxta illud ouidianũ fratrũ quoqꝫ gra
tia rara eſt.l.cum opoꝛtet.C.de bonis qꝫ liberis cum ſy.
Et ẽt vnũ pondera qꝛ ſi tale cõpromiſſũ fuiſſet factũ i foꝛ
ma pleniſſima vꝫ ꝙ intelligatur ꝯpromiſſũ de omni eoꝙ
contingerit per arbitrũ laudari tunc res eẽt ſine dubita
tione.l.ſi cum dies.§.plenum ꝛ ibi per Bal.ff.de arbit.ꝛ
per Bar.in.d.l.acqliana ꝛ per Ang.in.l.i.ff.de tranſac.
ꝛ per eundem in cõſilio.ccxxxviij.ꝛ.ccxxxvj. faciat ſin
gulare dictũ.Hoſtien.in.c.i.de mutuis petitꝭ. vbi voluit
148 † ꝙ qñ ꝯpromiſſũ eſt ita plenum habet locum recõuẽtio
coꝛam arbitro tene mẽti.Sed ideꝫ Bal.in ſuis appoſtil.
dedit aliqua elegãtia verba ſuper iſto.c.vꝫ ꝙ licet nego
tium aliquod ſit cõmiſſũ non tñ ipo iure reuocatᷣ manda
tum allegat Inno.hic ꝛ arguit in cõtrarium de.l.alũne
149 §.ſeya.ff.de alimen.legat.ꝛ dicit † ꝙ licet ſpãliter aliqd
vni iudici cõmittatᷣ alteri tñ cui cõpetebat ex oꝛdiaria po
teſtate delegatũ non vr̃ allegat.l.i.C.de offõ.pfect. vrbis
poſtea allegat in cõtrarium diuiſa ẽ adminiſtratio per
cauſas ſicut diuiditur ꝑ loca.l.ij.C.de diuidenda tutella
l.i.C.de ſpoꝛ.l.quero.ff.de ſolut. nam ꝙ vni ſpecialiter ẽ
aſſignatũ ceteris vr̃ delegatũ.l.ꝙ in rerum.§.ſi qs poſt.ff.
de leg.i.Et ſubdit qꝺ in delegato ꝛ arbitro hoc eſt vꝫ
qꝛ vr̃ ꝓhibitum iri.ad oꝛdinarium nõ tñ vr̃ ꝙ ſi eatur ad
oꝛdinarium ꝓceſſus ſit nullus .l.ſi quis rem.ff.de arbitr.
ꝛ ita reſidet Bal.hic in appoſtill.tu vo. añ omnia dicas
a ꝙ ſi iſta cõmiſſio fuiſſet facta ꝑ hanc dictionẽ ſolus⁹ tunc
videretur ſpes delegata generali oꝛdinario iſte eſt limi
tatio paucis nota tradita per.Ang.in.l.i.C.vbi ꝛ apud
quem ꝛ mouetᷣ per glo.ibi ꝛ ſic ſentit ꝙ per ſpeciẽ cõmiſ
ſã vni non vr̃ facta delegatio iudici vniuerſali licet aliter
dixerit hic Bal.itẽ allego mirabilẽ glo.in.c.pro hoc de
150 hereticis lib.vi.† vbi licet papa inquiſitionẽ heretice pra
uitatis ꝯferat vni non per hoc illam aufert epõ oꝛdina
rio tenet petrus de ancha.in.c.tibi qui de reſcriptis in.vi.
faciat pulchꝛum dictuꝫ Bal.in.l.nulli.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vni.
151 nomine † vbi dicit conſuetudo dat mãdatũ alicui vt ibi ꝑ
collectium ꝯſtituit alium ad agen.ꝙ nõ ꝑꝑ hoc.eſt reuo
catꝭ.ille pꝛimus faciat qꝺ voluit.Petrus de anch.in.c.
152 ſtuduiſti de offõ.lega.† vbi dicit delegat⁹ poteſt cogno
ſcere quando facta eſt ſibi delegatio generalis de vna
cã ſpecialiter alteri delegata niſi opponatᷣ ꝓceſſus coꝛaꝫ
eo geſtus valet facit ꝙ pulchꝛe voluit do.Abba.in.c.au
ditis de pꝛeſcrip. vbi dixit ꝙ ſi pꝛelatus inferioꝛ pꝛeſcri
pſit iuriſdictionẽ in aliquo loco ꝙ illud in totuꝫ abdicat
epõ ꝛ pro illo dicto faciat tex.in.c.irrefragabili.§.exceſ
ſus de offõ.oꝛdi.Et etiam pro illo dicto faciat tex.in.l.ij.
C.de canonicis largitionibus lib.vi.ꝛ per illum tex.di
153 xit ibi angel.cõmiſſa eſt poteſtas certo iudici ꝯ̃ bãnitos
ꝓuſinos quod vr̃ ſublata poteſtati dicit tñ facere in ꝯ̃riũ

a ❧ Solus ô iſta dictiõe ꝙ do excluſiue ponatur ꝛ quã do non vide ꝑ archidia.de ac cuſat.c.ij.lib. vi.ꝛ vide.l ad uerſ⁹.C.ſi ad uer.rẽ iu. ꝛ de pac.dot.l.papi nian⁹ vbi mul tãᷣ notabiles q. repies que ad materiam faciunt.

b ❧ Valet re ſcriptum.Ad unguem dom. andr. ſequitur panor.h in ſũ maril. figura tiõe.ſciz.autẽ generalius ſũ mat ꝛ ſi idẽ in ſcũ dicere vi deatur in ve ro ad materiã huius tex.vid doc.in.c.ſi au tem.ꝺ.eo. vbi abunde decla ratus fuit.

legem pꝛimam.C.de offõ pꝛefecti vrbis etiaꝫ pro illo di
cto faciat ꝙ voluit Io.de imo.in.l.titie teſtoꝛes.ff.de leg.
i.vbi tenet ꝯ̃ Bar.ꝛ ad illã.l.i.reſpondet vt ibi pro eum
Ideo iſte paſſus eſt multum dubitabilis iõ pro nunc ſuf
ficiãt remiſſiones qꝛ eſt alienuꝫ a materia huius decreta
lis iõ vide Bal.in.l.i.ff.de offõ.ꝯſulis vbi melius loquitᷣ
quam aliquis ſuper iſto paſſu ꝛ per eundem in.l.ſi in ali
quam.§.ſi.ff.de offõ.pro cõſulis ꝛ per eundem in auctẽ.
habita verſiculo demũ oppono.C.ne filius ꝑ patre.ꝛ in
l.ſi pluribus.ff.de procur.ꝛ in.c.paſtoꝛalis de offõ.oꝛdi.
ꝛ in.c.vno delegatoꝝ de offõ dele.ꝛ in.l.ij.C.ne fiſcus vł
pꝛiuatꝭ.vt allegat tex.in.l.qñ ab augurio.C.de cõueniẽ
dis fiſci debitoꝛibus li.vi.quem tex.reputat ſingularem
vide Angel.in.l.cũ pꝛetoꝛ.ff.de iudicijs ꝛ in.l.cõſulta.C.
de teſta.ꝛ in.l.viros.C.de diuerſis officijs li.xij.ꝛ i.l.i.C.
vbi ꝛ apꝺ quẽ eſt in.l.ij.allegata ſupꝛius ꝛ ꝑ do.Benedi
ctum de plumbino in.l.tays ẽt.§.fin.ff.de fideicommiſſ.
liberta.ꝛ Cy.in.d.l.i.ꝛ per do.Petr.de ancha.in.d.c.
ſtuduiſti ꝛ in.c.ceterum de iudiciis ꝛ in conſilio.cliij.ꝛ
Io.monachi in.c.cũ epꝯ de offõ oꝛdi.li.vi.arch.xvj.q.ij.
in ſũma ꝛ in.c.viſis ꝛ per eundẽ do.pet.in.c.tibi qui ꝺ re
ſcript.in.vj.ꝛ per do.Abb.in.d.c.auditis ꝛ in.d.c.cete
rum ꝛ in.d.c.paſtoꝛalis Bar.in.l.ſemel.ff.de tutelis ꝛ in
d.l.i.ꝛ in.l.qꝺ in rerum.§.ſi quis de leg.i.ꝛ per do.Ant.
154 in.d.c.ceterum iteꝫ dicit hic Bal.in appoſtillis † ꝙ igno
rantia rei vel actoꝛis non iuſtificat ꝓceſſum factũ per lit
teras furtiuas allegat Inno.hic ꝛ etiam in argumentũ
allegat.l.ſi.C.de his qui a nõ dominis manumittũtᷣ ꝛ.l.
ſi.ff.de heredibus inſtitꝭ.item dicit ꝙ littere ipetrate per
mendatium non ſunt furtiue tñ in bñficialibus ſunt nul
le ipſo iure allegat Inn.hic allegat tex.l.ſꝫ ſi hac.§.pꝛo
num ꝛ hic per guil.ff.de in ius vocando allegat.l.ij.C.
ſi ſeruus aut libertus ad dignitatẽ decurionatus aſpira
155 uerit li.x.item dicit † ꝙ non valent littere impetrate ꝯ̃ cũ
qui eſt in curia ſi non eſt citatus allegat Inno.hic ꝛ mo
uetur qꝛ videntᷣ clandeſtine ipetrate poſtea tenet ꝯ̃rium
ꝛ allegat ꝙ hr̃ in.l.iij.§.cã cognita.ff.de bonoꝝ poſſ.ti.
generali.Ego teneo iſtud pro indubitato ꝙ nõ requira
tur citatio ꝛ adduco in mediũ illud qꝺ voluit.ipſe Bal.
in.l.nam ita diuus.ff.de adoptꝭ.vbi dicit ꝙ qñ impetratᷣ
reſcriptum vel ꝓuilegium nec de iure nec de moꝛe requi
ritur citatio allegat.c.euꝫ qui de pꝛebẽ.in.vi.ꝛ allego gl.
ꝛ que ibi late dixi in.c.cum olim de re.iudi.ꝛ allego In
no.in.c.paſtoꝛalis.§.qñ.ꝺ.e.ꝛ ibi dixi vbi voluit qꝺ non
requiritur citatio quando impetratur reſcriptũ ꝛ allego
do.Anto.in.c.ceterum de iudiciis item dicit hic Bal.qꝺ
aliquando iudex ꝓnunciat temere ꝛ iniuſte.l.i.ff.de app.
interdum temere ꝛ iniuſte qꝛ ꝓnunciat recte non tamen
viſis actis quod dicit eſſe valde temerarium allegat.l.ſi
de meis.§.ſi.ff.de arbitr.Tu allega dicta per Bar.in.l.
156 ſi his apud quem.C.de edendo † vbi dixit quod ſi iudex
fecerat rectã ꝛ iuſtam ſentẽtiam ꝛ tñ nõ vidit acta quod
iſto caſu ſentẽtia ẽ nulla ipo iure.Sed iſtud cõſiſtit i hoc
157 † vtrum cognitio cauſe cõnumeretur inter ſubſtantialia
iudicij de quo vide que dixi in.c.eccleſia.ꝺ.de ꝯſtitꝭ.dicit
ẽt hic Bal.quod iterdũ iudicat minus iuſte quo ad ius
partis nõ tñ temere qꝛ quantũ fuit in ſe recte iudicauit.l.
argentarius.§.cũ autẽ.ff.de edendo interdum in oꝛdina
te ꝛ de facto iudicat.l.verum.§.ex facto.ff.de minoꝛ.l.q
158 teſtamẽto.ff.de excuſ.tuto.† itẽ dicit arbitrũ in oꝛdinate
ꝓcedentẽ impune ſperni poſſe alľat notata in.l.itẽ ſi vn⁹
§.i.ff.de arbitr.itẽ Bal.hic in appoſtillis ẽt tãgit de pꝛe
poſteriatione facta in iudicijs ꝛ qꝛ nihil de nouo addu
cit ꝛ ẽt qꝛ ſuperius ſatis accumulate de hoc dictũ eſt iõ fi
nem iudicendo imponam.

b p **Verumqꝫ.** Valet reſcriptũ ᵇ non faciẽs mẽtionẽ de ꝑ
mo quo impetrans dolo vel neglĩa vti poſt
poſuit infra annum ſeu per lapſum anni hoc
dicat ꝑmo tangit impetrantium maliciã ſecũdo adhibet
medicinam

medicinã cõpetẽtẽ ſcđa ibi igiẽ.caſus iſte eſt titius ipetra
uit lr̃as ꝯ ſeyum ꝛ ecõtra ſeyus ꝯ ticium non facta mẽtio
ne de p̃oribus lr̃is demũ ſeyus ꝯueniebat titiũ p ſecũdas
lr̃as obijciebat titius de inualiditate ſecũdaꝝ lr̃aꝝ qꝛ nõ
fecerat mentionẽ de p̃mis replicabaẽ ꝙ titius nũꝗ̃ fue
rat vſus litteris ſuis papa decidit ꝙ malicijs hoium nõ
eſt indulgenduꝫ ꝛ negligẽtia ſua cuilibet eſt nociua qꝛ ſi
iſte titius p̃mus ipetrans.ĩ.annũ poſtꝗ̃ iudicũ copiã ha
buit ex malitia vel negligentia poſt poſuerit vti ſuis lr̃is
ꝙ vigore ſcđaꝝ poterit ꝯueniri lꝫ in ſcđis nõ ſit facta mẽ
1 tio de p̃mis. ¶ †No.ibi multo tp̃e ꝙ annus dr̃ eẽ tẽpus
multũ ꝛ doc.hic nihil allegant Bal.vero alſat ꝙ hr̃ in
auc.de here.ꝛ falcidia.§.ſi quis aũt non implens.ſed cer
te ille tex.non ꝓbat qđ annus.ĩ.quẽ heres tenetur adiple
2 re volũtatẽ defuncti dicaẽ tẽpus multũ dicit ẽt†ꝙ tẽpus
anni ſtatuitur vaſallo in recognitionẽ feudi vt in.c.i.quo
tẽpore miles in vſibus feudoꝝ ſed poſtꝗ̃ iſtud tẽpus an
ni preterijt eſt irrecuperabile niſi lex vltra ꝓcedat dãdo
recuperationẽ vt in emphiteota eccleſie cũ quo micius agi
tur vt in.c.potuit đ locato.vel dicit illud ca pitulũ fore ge
3 nerale in omni emphiteota ꝛ ꝯductore qꝛ †equitas cano
nis poteſt mitigare rigorem iuris ciuilis in quolibet fo
ro ꝛ ita reſidet ꝛ aliud non allegat certe more ſuo vola
tili loquitur fuit enim iuris fons ꝛ propter ſũmam copi
am rerum ſepenumero euolabat ꝛ pro certo iſtud dictuꝫ
eius eſt contra textum dicto.c.potuit in verbo emphiteo
ta tunc vbi textus loquitur de emphiteota eccleſiaſtico er
go in emphiteota non eccleſiaſtico ſtabimus legi ciuili ꝛ
vt virgiliano illo vtar non illi imperio pellagi quinim
mo recte ponderato tex.ĩ d.l.ij.deicit in profunduꝫ dictuꝫ
Bal.in verſiculo omnino repellendũ ꝛ ꝯrium tenuit an
ge.in comẽto.l.ſi inſulam.ff.de verbo.obli.ꝛ ibi moderni
quinimo idem Bal.tenuit ꝯrium in auc.qui rem.C.de ſa
croſan.eccle.ſed ad iſtum tex.potuiſſent ꝛ antiqui ꝛ mo
derni canonum interpretres adducere tex.eleganteꝫ in.c.
4 ſic viue.ꝛ multo tempore addiſſe.xvi.q.i.ꝛ gl.ibi†ſuper
illo verbo multo tempore exponit.i.vſꝗ ad decrepitam
etatem ecce nunc qualiter multum tempus dicitur eſſe to
ta hominis vita etiam poterant adducere tex.in.l.prima
in ver.multos tempore.i.non minus triennio.C.de fidei
commiſſis ꝛ tex.in.l.prima.§ ꝙ dictum.ff.de ſeparationi.
vbi iportat quinquenniũ ꝛ tex.cum glo.in.c.ad audienti
am in ver.poſt multos annos de rebus eccle.non alie.ꝛ
glo.ibi exponit duos vel tres.ecce nunc qualiter.hoc ver
bum multo tempore non habet proprium ſignificatum
quid ergo erit dicendum conceperam animo ſic dicere
5 †ꝙ hoc verbum tempus importat vnum ꝯriuꝫ ꝛ de hoc
allego glo.vnicam in iure in.l.vſure.C.de vſuris que di
cit ꝙ antixp̃us predicabit per tẽpus ꝛ tempora ideſt per
tres annos ecce nunc qualiter vnum tempus dicitur an
6 nus†ſed illud verbum multum importat terminum triũ
vt in.l.ſecunda.§.numeruꝫ.ff.de excuſatio.tutorũ ꝛ iſtud
mihi videtur eſſe proprium ſignificatum non habui ali
qua tamen reſonante ſcriptura fallit niſi lex aliter diſpo
neret vt hic ꝛ in alijs iuribus a me allegatis ꝙ bene no
tabis propter ſtatuta in quibus talia verba apponuntur
7 ꝛ addite tex.in.c.ex parte ſcilicet vbi†biennium.dicitur
breue tempus.đ.co.ꝛ vide ſingulare dictum azonis ꝙ re
tulit glo.in.l.aduerſus.C.de vſuris ſcilicet ꝙ illa verba
per certos annos intelliguntur de tribus.quid ſi dicatur
8 †illis annis dic quod intelligitur de duobus.l.libertas
.§.fin.ff.de manumiſſis teſtamento alias de fideicõmiſſa.
9 liberta.ꝛ ibi dixit†Ange.ꝙ ſi dicatur illis diebus intel
ligitur de duobus.quid ſi dicatur plurimis annis gloſ.
multum ſolem.in auc.de trien.ꝛ ſemiſſe.§.ꝙ ſepe in ver.
plurimorum dicit ꝙ verificatur ad minus in tribus an
nis poſtea dicit ſe credere ĩ duob⁹ ange.ibi dicit ꝙ de ſui
10 nẽ reqriẽ tres†et ſubdit ꝙ ſi teſtis dic ꝙ vidit titiũ ꝑcutẽ
gayũ plurimiſ vicib⁹ ꝙ dꝫ fieri ꝯdẽnatio de trib⁹ ꝑcuſſiõi
bus ſi autem dixiſſet de pluribus†tunc fiet cõdẽnatio de
duobus allegat.l.vbi numerus.ff.de teſtibus ꝛ defecit tã
tus doct.in ſuo ſalutari qꝛ tex.eſt in.c.chriſtiano.xxxiiij.
11 diſt.vbi dicit†ꝙ hoc verbum plurimi verificatur vltra
12 duo†quid ſi dicatur longo ſilentio dic ꝙ intelligitur de
tribus annis tex.eſt notabilis cum ſua glo.in.l.ij.§.ſi.ff.
ne de ſtatu defunctorum ꝛ ibi per benedictum de plumbi
13 no†quid ſi dicatur tempore anguſtiſſimo dic ꝙ intelligiẽ
de ſexaginta diebus tex.eſt ſolem.in.l.proſpexit.ff.qui ꝛ
14 a quibus†ſi dicaẽ quibuſdam annis dic ꝙ importat qua
15 tuor tex.eſt in.c.ij.ĩ.eo.in.vi.†Quid ſi dicatur tempore lõ
geuo dic ꝙ iportat centum annos tex.eſt in auc.de reſti.
ꝛ ea que parit in.§.i.ꝛ ibi vide Ang.ſed in.c.ſi.de conſue
tu.importat.xl.annos.No.ibi ceperint conueniri Bald.
hic intelligit per citationem†qꝛ per reſcripti preſentatio
16 nem non poteſt quis conueniri niſi ſequatur citatio alle
gat nota.in.c.ſin auteꝫ.đ.eo.ſed certe potuiſſet tantus do
ctor allegare tex.in indiuiduo.vꝫ in.l.i.in ver.ceperis cõ
ueniri.C.de iuris ꝛ facti ignoran.nam nil aliud eſt inci
pere conueniri niſi citare inſtitu.de pena temere litigã
17 tium.§.ſi.dicit tamen†ꝙ ſi fiat preſentatio reſcripti pre
ſẽte aduerſario p̃ñtia hr̃ ꝓ citatõe.l.đ vnoquoꝗ.ff.de re
iu.quia preſens non eſt citandus per epiſtolam allegat
notata in.c.graue de preben.eſt tamẽ monendus.ſm eũ
allegat.l.ij.C.quõ ꝛ qñ iudex.tu potes allegare Bar.in
in.l.i.ff.de in ius vocãdo vbi dicit ꝙ vltra preſentiam re
18 quiritur iuſſus ꝛ refert Bal.hic Archi.dicere†ꝙ ſi for
tuito quis reperit ſe coram iudice non tenetur recipere
libelluꝫ ita dixit Archi.in.c.vocatio.v.q.ij.potuiſſet bal.
allegare etiam Archi.in.c.propoſuiſti.lxxxij.diſtin.bal.
vero dicit ꝙ tenetur recipere ſed non reſpõdere quia de
bet habere ſpacium deliberandi auc.offeratur.C.de litis
conteſtatione ipſe loquitur more ſuo extra propoſitum
Tu allega ſingulare dictuꝫ Petri de ſaxonia in.c.bone
19 el primo de elec.ꝙ refert do.Anto.in.c.i.ĩ.de iudic.†ꝙ ſi
aliquis venit de longinquo ꝛ reperitur eſſe coram iudi
ce ꝛ aliter non conſtat de citatione ꝛ preſumitur fuiſſe
citatus ꝛ ita limitat dictum Archidiã.ꝛ facit ſtupendũ
dictum dominorum de rota deciſione.ccclxv.vbi dicunt
20 †ꝙ ſi teſtes preſentant ſe ad teſtificandum quod preſu
muntur eſſe citati quod intellige quando a longe veni
unt vt dixit Petrus de ſaxonia de hoc vide plene domi
num Antonium ꝛ alios in capitulo primo de iudicijs ꝛ
21 iſtis caſibus limitabitur dictum Bal.†¶ Nota ibi poſt
quam copiam iudicum habuerit ꝙ iſte terminus anni
non currit niſi poſtquam iudicis copiam habere potuit
ꝛ ex negligentia vel malitia poſtpoſuit vti litteris impe
tratis ꝛ ſic iſte annus eſt vtilis a principio qꝛ non incipit
currere niſi ei qui de iure ꝛ facto potuit expediri vt no.in
l.ſuper vacuam.C.de temporibus in integrum reſtitutio
nis ꝛ ideo ei qui non hꝫ copiã iudicis non incipit currere
dummodo proteſteẽ hic voluit glo.fina.ꝛ in ea dicetur
22 eſt iſte tex.ar.optimũ ſꝫ Bal.hic†ꝙ ſi labitur terminus
banni ꝛ illo tẽpore poteſtas non venit ad banchum qđ
debet ſe preſẽtare bãnitus ad bãchũ ꝛ reqrere preſentiã
iudicis ꝛ ſi eã hr̃e non põt oportet ꝓteſtari apud tribu
nal alias terminus laberẽ ꝛ ſi cã eſt capitalis non põt
ad ꝓteſtandũ cõſtitui ꝓcurator qꝛ nec ad cõparendũ ꝛ ꝓ
teſtatio ſuccedit loco compitiõis ꝛ annus iſte oli ſtatue
baẽ in edicto p̃toris vt inſtit.de ꝑpetuis ꝛ tẽpo.act.in p̃n.
ꝛ quorũcũꝗ magiſtratuum.l.annus.ff.de calũniatori
bus.aliquando ſtatuebantur ſex menſes.ff.de edili.edic.
23 l.cum ſex.†item in diuerſis figuris cauſarum diuerſa ſta
tuuntur tempora ꝛ perfecta dari non poteſt regula quia
ſũt de iure poſitiuo de quo ratio preciſa reddi non põt.l.
24 i.§.pueriсiam in ver.pretor ratus.ff.de poſtula.ꝛ dr̃†ha
beri copia iudicij qñ hr̃ horis cõpetentibus nã q venit
hora in cõpetẽti nõ dr̃ veniſſe.l.i.ff.qñ appellandum ſit
ꝛ facit pulchrum dictũ Pe.de ancha.in.c.paſtoralis.§.
preterea de offi.ordi.videlicet quod dr̃ nõ haberi copia
iudicis ſi non reperitur in loco publico vbi ius redditur

¶ Citãdus.
Nũqd aũt pre
ſens citari de
beat ꝛ vbi an
ꝛ qñ ꝑſonalr̃
ꝛ qñ ad domũ
ꝛ qcqd p̃t dici
in mã citatiõis
vide ſinglr̃ ꝑ
Lãfranc.in.c.
qm̃ ꝯ in dſi.ci
tatiões in p̃n.đ
ꝓbat.car.ij.ꝛ
vide.d.Bar.ſo
ci.in ꝯſi.xij.in
cip.qm̃ in pre
ſentiaꝝ.đ.quo
ad p̃mã cã.xv.

nec dz euz querē in camera vel in coquina allat.d.l.i.qñ
appellá.ſit facit pulchruz dictū Bar.in .l.ſi qñ.C.de ſta
tuis ⁊ in maginibus vbi dicit ꝙ iudex dz facere ſcribi in
actis qualiter tali die ⁊ tali hora ſedit in bancho ꝓ tribu
25 nali †. Quid ſi a principio hūit copiam iudicis ⁊ non po
ſtea Bal.dicit quod nocet ei negl̄ia in principio qꝛ non
purgaſ tēporis curſu.l.ſenatus.ff.de offō pſidis nec obſt.
lex ticia.§.vſuras de lega.ij.qꝛ ibi ē mora irregularis cer
te iſtud dictum Bal.non eſt verū quo ad iſtuz tex.vt ego
apperiam infra in glo.ſecunda ⁊ ſubdit hic Bal.ꝙ non
leditur curſu tēporis non negligens in auc.de appe.poſt
principium.l.preſens.C.eo.l.cum a matribus.C.q petát
tutores qñqz tñ currit tēpus ignoráti ad ſuuz cōmodū.l.
genero.ff.de his qui no.infa. vel ſaltem ſi non paciaſ i cō
modū.c.ſtatutū de prebē.in.vi.re uera ibi eſt glo. ſing.de
hoc vide que late dixi in.c.nos quidē de teſta.dicit etiam
26 Bal.† ꝙ nāliter ⁊ in reprobabiliter labitur tēpus etatis
l.iij.§.minorē.ff.de minor.l.ſi cui de le.i.nō enim pōt etas
hominis ingenio reparari allegat virgilium dicentē bre
a ue ⁊ irreparabile tēpus oib⁹ eſt vite ⁊ contra hoc nulla
virtus patrocinari poteſt ſꝫ famaz extendere factis hoc
virtutis op⁹ tu allega illud ꝙ ſcribitur in prima trage
dia.ſ. venit ad pigros cāna ſenect].qui tēpora nūquaz re
27 ditura tenent Glo.ij.colligit notabile † ꝙ ē dare ānalem
preſcriptionē allegat.c.paſtoralis de offō ordi.cū ſy.i ea
allegatis.Tu adde aliam preſcriptionē ānalē.l.ſciát.C.
de legiti.heredi.Et aliá in.c.ſi ticius in titulo ſi de feudo
28 fuerit ꝯtrouerſia vbi eſt caſus ſingularis † ꝙ agnat] ꝓxi
mior poteſt reuocare feudū alienatū ab agnato remotio
ri.J.ānum quo elapſo āno cadit ab illo iure.Et ꝑ hoc con
ſului ceſene ſtatutum ibi diſponit ꝙ ſi cōſanguineus alie
nauerit domū extraneo ꝙ cōiunctus poſſit reuocare ꝯſului
29 ꝙ per lapſuz anni cecidit a iure recuperádi.† Itez querit
iſta glo.qñ incipit currere ānus quidam dicunt qꝫ pmum
hūit copiam agendi.l.i.⁊.ij.ff.de diuerſis preſcrip.alij di
cunt ꝙ a tpe preſentationis litterarū ſarum facta iudici
ē.ſuper eo.de app.hoc eſt falſum qꝛ eēt in poteſtate impe
trátis ꝯſtituere primū impetrātez in negl̄ia ⁊.c.ſup eo.lo
qſ ð negl̄ia iudicis ad finiēdū cāz in termino hic ſumus i
negl̄ia partis ergo. Alij dicunt a tpe quo cōpoſuit ſarci
nulas ⁊ potuit querere aduocatū alij dicunt ꝙ a tēpore
date litterarū ꝯiunge primā opi.cum tertia ⁊ curret a tē
pore quo habuit copiaz agēdi.J.modicū tēpus quo com
poſuit ſarcinolas ſuas ⁊ cum hac traſeunt cōiter oēs ħ.
Sed do. Abb.dicit duo requiri primo ꝙ potuerit habeſ
copiā iudicis ſecundo quod non fuerit in dolo vel negl̄ia
iō ſi hūit copiam iudicis ⁊ ipeditus agere nō potuit tem
pus āni ſibi non currit qꝛ tex.iſte fūdat ſe ſuper negl̄ia au
ctorum item opponit iſta glo.ꝙ ante annum poſſit pre
ueniri.c.vt debit].de appe.rñdet ꝙ capl̄m iſtud et.c.ſinát
.ē.eo.procedebant olim ſed hodie ſunt correcta per .d.c.
30 vt debitus.Sed glo.ſequens ſentit ꝯriū.† Poteſt dici ꝙ
ſi poſt annum ꝯueniatur qs vigore pmarū literarum nō
ſit locus preuentioni per iſtū tex.ſed J.ānū bene eſt locus
puentioni niſi ꝓbetur iuſtum impedimētū ꝑ primum ipe
trantem ⁊ ſic loquitur.c. ſin aūt ⁊ ſic videnſ aliqui ſup
plere illud .c. per iſtud vt ꝙ ibi dſ de negl̄ia intelligitur
ſi ſit ānalis alſ dolus ſeu negl̄ia in obmittendo non noce
at primo ipetráti hoc ſentit hic Jo.an.ſed verius eſt ꝙ p
us dixi qꝛ in.d.c.ſin autē nihil dſ ð anno ⁊ qð dicitur in
hoc.c.intelligitur quo ad hoc qꝛ probaſ . negl̄ia ex ſolo
curſu āni ſed J.ānum opus eſt allegare negl̄iam ⁊ ꝓbare
illam ⁊ ita tranſeunt hic ſcribentes.Tu añ oia cōſidera
31 qꝛ iſte tex.non probat illud ad qð allaſ per omnes vꝫ† ꝙ
multū tēpus dicatur ānus nam in pncipio dicitur ꝙ mul
ti ipetrantes lr̄as pape multo tēpore vti poſt ponētes pa
pa hic in dciſione dicit ſtatuim⁹ ānum ecce qualiter illud
multū tēpus excludit ⁊ diſponit quod J.ānum ⁊ ſic nō ꝓ
bat iſte tex.qð annus ſit multū tēpus vt dicebant hic doc
to.ſed vult qð non multo tēpore ſtent ſed J.annum ⁊ ſic ꝓ

a ¶ Breue. ⁊ irrepabile. ad de canōiſta q ſectaris veſtigia do. And.ſ q ūcꝫ diſcipli na bene docti boetiū de ꝯſolatōe phie ibi. Uenit enim ꝑ perata malis inopina ſeneetus . Et dolor etatē iuſſit ineſſe ſuā. Intēpeſtiui fūdūtur in ṽtice cani . Et tremit effeto corpore laxa cutis. Mors hoīuz felix q ſe. nec dulcibus ānis Inſerit ⁊ meſtis ſepe voca ta venit. Inde theophraſtus ph̄s ſucceſſor moriens nām accuſauit cur brutis lōgā vitā ðdiſſet. hominibus vero breuē ⁊ ꝙ cū cepiſſꝫ ſapere extinctus ſit cur āt hoc nāliter fiat de neceſſitate.pp qd vide Auerroym in collige.qſingulr̄ ⁊ diuine demonſtrat.

hat ꝯriūm eius ad quod allegaſ per omnes qꝛ cum dice
batur qð multo tēpore ſtabant ⁊ non agebant papa mā
dat qð agant J.annuz ⁊ ſic annus nō eſt multū tēpus tene
menti qꝛ eſt nouū ⁊ eſt inuētio mea ſcdo ꝯſidera qꝛ mihi
32 vſ † qð licet ipetrans hēat copiam iudicis nihilominus
habet in integrū ānum ad agenduz.Et probo hoc incō
uincibiliter per tex.valde ſingularē in.l.ſi quis ſic dixerit
ff.de ver.ſigni.vbi datur regula quod vbicūqꝫ datur cer
tuz tps alicui J.qð aliquid agere dz pōt vltia die termini
facē.Faciat quod voluit Bar.i.l.ij.§. cōfeſtiꝫ.ff.ad tertu
33 lia.vbi per illum tex.dicit† qð mater debet petere tutorē
filio quam primum pōt ex eo qꝛ tex.dicit ibi cōfeſtim ſed
ſi non apponereſ illud verbuz ꝯfeſtim haberet i integruz
ānum ꝑ.l.ſciant.C.de legīt.here.an aūt illud dictū Bar.
ſit verum vide q dixi late in.c.ex pte vltimo J.de app. Cū
ergo hic dicatur J.annū ergo habebit in integrū ānuz ad
agendum ⁊ nō tenebitur agē quam pmuz pōt ⁊ ex hoc
reprehendo cōcordiam datā hic per Jo.de imo.iter egi
34 dium ⁊ glo.ij.hic de qua dicetur ſup ea no.ibi † cū nō ſit
malicijs indulgendum vide que dixi in.c.ſedes.ē.eo.⁊ ħ
in glo.i.ſunt concordantie.Faciat lex.ij.§.itē varus .ff.de
35 aqua.plu.arc.not.ibi ex malitia vel negli.† qð negl̄ia no
cet ratio eſt quia eqperaſ late culpe vt hic facit.l.magna
negl̄ia.ff.de regu.iuris ⁊ refert Bal.hic glo.in.l.i.§.ſi.ff.
36 ſi quis ius dicen.† ꝙ ꝗlibet leuis excuſatio in non veniē
do excuſat quē a dolo ⁊ lata culpa.Tu allega aliá gl.in
37 l.ex cōſēſu.§.ſi.ff.de app.† no.ibi licet nulla mētio caſum
in quo vꝫ reſcriptū nō faciens mētionē de p ⁊ ſic cāus eſt
qð ſm Reſcriptum non faciēs mētionē de primo non eſt
nulluz ipo iure alſ per lapſum āni nō poſſet ꝯfirmari vt
38 in regula nō firmaſ lib. vi. ⁊ ſic ꝓbatur hic † qð lr̄e ſubre
pticie ad lites valent ⁊ tenent ſed per exceptionē elidūſ
ita cōiter omnes hunc tex. interpetranſ.Et ꝑ certo hoc
non probaſ hic imo.hic probaſ ꝙ ſtent ipēdenti qꝛ data
negl̄ia pmi ipetrantis recōualeſcunt ergo interi ſtant im
pendenti tene mēti qꝛ ad hūc tex.eſt noua inuentio. Item
39 poſſꝫ ēt aliter intelligi iſte tex.vꝫ † qð pp malitiam vel ne
gl̄iam pmi impetrantis valeat ſm reſcriptum nō faciēs.
mentionem de primo ⁊ hoc in hodiuz negligētie ergo ſi
data negl̄ia reſcriptum nō erit nullum vide iura que ad
hoc allegaui contra cōem opi.in.d.c.ceteruz vltio ex iſto
40 tex.colligiſ † qð reſcriptum ad lites tollitur per nō vſum
qñ ſecundum reſcriptum ipetratur ab aduerſario ⁊ pm⁹
ipetrans non curauit J.ānū vti ſuo reſcripto ſed ſi ſecūd⁹
ipetrans nō ipetraſſꝫ pmuz reſcriptuz valeret perpetuo
41 l.falſo.C.de diuerſ.reſcriptis.† Et ex hoc apparet dſia re
ſcripti ⁊ priuilegij qꝛ reſcriptum tollitur per non vſū lꝫ
ſit datum ad aliquid agendū ſꝫ priuilegiuz tollitur ꝑ ſpa
cium.x.ānoꝝ ſi fuit datum ad aliquid facien.ſi J.illud tē
pus priuil̄iat].non eſt vſus pilegio tex.eſt ſolēnis in.l.i.
ff.de nūdinis vide que late dixi in.c.cum acceſſiſſent .ē.ti.
42 i.glo.vltima † querit quis ꝓbabit hanc negligentiā āni
⁊ rñdet tranſcurſus anni probat hoc nec alia interpella
tio eſt facienda allegat ad hoc.c.potuit de locato Inno.
no.hic aliter dicit vꝫ qð iudex ex varijs cōiecturis cōſide
rabit ꝺilligentiam vel negligentiam ⁊ illis extimatis.
extimabit cui parti incumbat onus ꝓban.⁊ hoc dictuꝫ
Inno.allegatur pro mirabili quod ſtat in arbitrio iudi
cis an aliquis dicatur negligens vel ne qð eſt bene no. ſe
cundum Bal.hic ad excuſationem ſindicorum qui nō ð
nūciarūt maleficia vt iudex poſſit arbitrari eos non fuiſ
ſe negligentes ⁊ per ꝯñs non poſſe puniri quod eſt not.
ad limitationem eius quod voluit Bart.in.l.i delictiſ.ff.
de noxa.⁊ in.l.diuus.ff.de cuſtodia reorum ⁊ in cōſilio i
cipient. nucerini fuerunt inquiſiti ⁊ in.l.⁊ ideo.C.de is
qbus vt indignis ⁊ i .l.i.§.occiſoꝝ et.§.ſi quiſ in villa.ff.
ad ſille.⁊ in.l.ſemp.§.in ſepulchro.ff.ꝙ vi aut claꝫ vere
43 Bal.male loquiſ † qꝛ vbi ſindico datur certum tempus.
a ſtatuto ad denuncian.maleſitia quod elapſo tēpore eſt
in culpa niſi doceat legitimā excuſationē vt voluit Bar.
in locis

in locis ꝑallegatis ad qd ergo eſt neceſſariũ arbitriũ iu-
dicantis certe ad nihilum nã preſumit dolus eoipſo ꝙ in
termino nõ denũciauit vel negligẽtia ſaltem. ⁊ ſic ẽt non
44 bene loquit Inno. poſſe tñ eos ſaluare hoc mõ† vz ſtatu
tũ diſponit ꝙ cuſtos ville teneat denũciare malefactores
qui nõ denũciauit ꝙ iſto caſu iudex poterit arbitrari eos
nõ fuiſſe negligẽtes ex varijs ꝯiecturis ⁊ ita ꝓcedat dictũ
doc. Item poterit iſto caſu iudex aſſignare ei certũ termi
nũ infra quẽ denũciet alr̃s ipſe ꝓcedet argu. c. irrefraga-
bili. §. exceſſus de offi. ordi. ⁊ hoc tenuit ibi Bald. dicit ẽt
45 hic Bal. allegans Inno.† ꝙ vbi eſt appoſitũ tp̃s mora ⁊
ꝯtrarium probant ꝑ lapſum tp̃is ſed ſi nõ eſt appoſitũ tẽ-
pus dʒ ꝑcedere monitio. ita voluit Innoc. in. c. extirpãde
§. qr vero. ẽ. de ꝓben. Poſt tñ monitionez reqritur aliqd
tempus modicũ. vt eſt glo. ſingu. in. l. emilius. ff. de mino.
Ecce qualiter hoc dictum Inno. eſt ꝯ illud qd voluit hic
ipſe Inno. Et pondera qr cõiter oẽs trãſeunt cum illo di
cto Inno. in. d. §. qr vero. ⁊ voluit Bar. in. l. inficiãdo. §.
infans. ff. de fur. ⁊ Archi. in. c. licet canon de elec. lib. vj. ⁊
Ange. in auc. hoc amplius. C. de fideicõ. ⁊ Bal. in. l. ij. C.
de ſponſali. Sed pro nũc ꝯ Inno. ⁊ oẽs allego ſingu. gl.
in. l. i. C. de his qbus vt indignis. ⁊ tex. in. c. cupientes de
elec. lib. vj. vide que dixi poſt Joan. andre. in. c. ij. de ma-
giſtris. Item pondera quia gl. iſta allegat. c. potuit. Cer-
te illud capitulum loquitur in actu extraiudiciali. ſed iſte
tex. loquitur in actu iudiciali. ⁊ ſic ſatis improprie gl. iſta
illum textum allegauit Compoſtela. vero ſequitur iſtam
glo. Et mouet qr aliqñ forte plus ſtabitur in probatione
huius articuli q̃ȝ negocij ꝑncipalis. ſed do. Anto. dicit h
46 cõſiderando qualiter fiat oppoſitio† qr ſi opponat ſolum
negligẽtiam ſufficit ꝓbare lapſum ãni. ſed ſi opponat do
lum dʒ illum ꝓbare ꝑ indicia. l. dolum. C. de dolo. Si aũt
opponit alternatiue dolum vel negligẽtiã ſufficit ꝓbare
trãſcurſum anni. c. ex pte. ẽ. eo. Nec obſtat ꝙ ſit dubia ꝓ-
batio qr ſufficit ꝙ cõludat in quolibet alternatiuoꝝ. d. c.
ex parte. Tu ſequere opi. glo. indiſtincte ex eo qr negligẽ
tia hic capitur pro lata culpa vt dixi que eqꝑat dolo. l.
qd nerua. ff. depoſiti. ergo eoipſo ꝙ eſt lapſus ãnus ⁊ hũit
copiam iudicis ⁊ nõ egit ꝑſumit eſſe in negligẽtia. ⁊ per
ꝯñs in lata culpa. Sed glo. iſta in ẽffi. tñ non operant ali
47 qd hodie ſentit† ꝙ ante annũ poſſit ꝑueniri per. c. vt debi
tus de appel. vbi ille obtinet qui prius ſuas lr̃as exhibu-
it iudici de hoc late dixi in. c. i. ẽ. eo. vbi fuit dictum ꝙ iſta
decretalis hodie non corrigit ſed temperat in hoc qr vbi
olim nõ poterat ꝑueniri elapſo anno hodie ſi nõ vult ꝑue
niri opʒ ꝙ eoipſo ꝙ eſt citatus ꝑ ſcdas rñdeat ⁊ ꝑſentet
ꝑmas ⁊ offerat ſe ꝑ ꝑmas paratũ ꝓcedere ſed olim potẽ
rat differe vſqȝ ad annum hodie ergo aut citatus ꝑ ſcdas
ſolũ opponit de ꝑmis ⁊ ipſas nõ ꝑſentat ⁊ ſuccũbit aut
ipſas ꝑſentat ⁊ offert ſe paratũ per eas ꝓſequi ⁊ non ꝑ-
uenit per ſcdas. Item glo. iſta ibi hoc verũ eſt ſi publice
48 ꝓteſtatus ex ea colliget† ꝙ vbi copia iudicis haberi ñ po
teſt neceſſaria eſt ꝓteſtatio qr non ſufficit ꝓbare impedi-
b mentũ niſi ꝓbet ꝙ ipedimentũ fuit cã [b] vt quis agere nõ
potuiſſet ⁊ probãdo diligentiã tp̃e impedimẽti vr̃ eoipſo
probare ꝙ ipedimẽtũ fuit cã vt non agat allegat ad hoc
dictũ Inno. in. c. ex trãſmiſſa de ꝑſcrip. ⁊ Bar. in. l. de pu
pillo. §. ſi quis ipſi ꝑtori. ff. de ope. noui nun. allegat. d. Ab
bas ꝙ no. in. c. i. de clerico egro. ⁊ in. c. ad audientiã de cle
49 ricis non reſidenti.† vbi cõcluditur ꝙ ad petendas diſtri
butiões quotidianas nõ ſufficit ꝙ canonicus ſit ĩfirmus
niſi appareat ꝙ ĩfirmitas eſt cã non interessendi eo qr tẽ
pore ſanitatis ꝯſueuerat intereſſe ⁊ de hac ꝓteſtatiõe gl.
eſt in. c. i. ẽ. eo. ⁊ in. c. cupiẽtes. §. ꝙ ſi per viginti de electi.
lib. vj. ſed Egidius in. c. ſinautẽ. ẽ. eo. tenet ꝙ ſine ꝓteſta-
tione eſt tutus ſi doceat de impedimẽto Jo. de imo. ꝯcor-
dat opiniones ꝙ opi. Egidij procedat qñ infra annũ cõ-
uenitur ꝑ ſcdm reſcriptũ. tũc enim ſufficiat dicere ſe fuiſſe
impeditũ. Si vero ꝯueniat poſt lapſum anni. tunc ſit ne-
50 ceſſaria ꝓteſtatio. ⁊ hoc modo procedat opi. glo.† dicit

etiam cautelã eſſe pluries ꝓteſtari ꝙ ſi vno tp̃e nõ habuit
copiã iudicis alio tp̃e potuiſſet hẽre. ⁊ allegat glo. in. d.
§. ꝙ ſi ꝑ viginti. ⁊ ita hic reſidet. Tu de hac ꝓteſtatione
allega glo. in. c. ſinautẽ. ẽ. eo. ⁊ Archi. in. c. ꝑma actione
xvi. q. iij. Bar. in. l. ij. §. ſed qr diximus. ff. ſi quis cautj. ⁊ in
l. mora. ff. de vſur. ⁊ in. l. titia. §. vſuras de legat. ij. ⁊ in. l.
cum qdam. ff. de appel. ⁊ in. l. i. §. dies. ff. qñ appellandum
ſit. ⁊ do. Pet. in. c. ſi. de appel. faciat. c. ſi. de elec. ⁊ lex vt
perfectius. C. de annali exceptione. ⁊ dños de rota quos
51 allegat do. Abbas in. c. ꝑſonas de teſti. vbi dicit† ꝙ ſi ſta
tuitur terminus appellãti ad ſe ꝑſentandũ iudici ⁊ nõ re-
perit iudicem corã quo ſe ꝑſentet dʒ ꝓteſtari in valuis pa
latij. ⁊ facit qd dixit Dñicus in. d. §. ꝙ ſi ꝑ viginti. vbi re-
fert fuiſſe obtentũ de facto per Jo. de imo. pars nõ appel
lauit ipedita facto iudicis ꝙ ſnia trãſiuit in rem iudicatam
imputet ſibi quare nõ fuit ꝓteſtata. ⁊ vide ꝙ retulit bal.
in. c. ſi. de elec. de verſib[9] lr̃is aureis deſcriptis olim in ho
ſtio camere incliti regis Roberti vulgariter tñ ꝯ negligẽ
tes de quo vide que retuli in. c. i. ẽ. eo. Facit qd not. Joã.
an. in. c. quãuis de elec. lib. vi. ⁊ qd habet in. c. ſuggeſtum.
de appel. Modo qd dicẽdum an verius dixerit Egidius
an glo. iſta. Ego ꝯſidero tex. in. l. i. §. dies in ṽbo adeundi
52 qñ appellandũ ſit.† vbi probat ꝙ ſi ille qui voluit appel-
lare queſiuit iudicem in publico pro tribunali nec inuenit
ꝙ non currit ſibi tp̃s appellandi de ꝓteſtatiõe nihil dici-
tur ibi. Si ergo facta illa diligentia nõ currit ſibi tẽpus
ad qd neceſſaria eſt ꝓteſtatio ⁊ ꝓ certo tex. eſt ibi forma-
lis pro opinione Egidij. Et ponderabã hac nocte Bar.
ibi dicẽtem ꝯſulo tñ ꝙ proteſtet. Ecce nunc qualiter ꝓte
ſtatio iſta potius eſt de cõſilio q̃ȝ ſit de iuris neceſſitate. ⁊
per hoc reduci põt ad ꝯcordiam glo. cum Egidio vt pro
cedat de ꝯſilio opi. glo. non aũt de iuris neceſſitate. ⁊ ita
intelligat dictum Egidij tene menti qr eſt inuentio noua.
53 ¶ Et rurſus pondera glo. inquantum dicit publice† qr ꝓ
teſtatio iſta debet fieri publice ante tribunal ipſius iudi-
cis nõ enim tenet querere iudicem ꝑ ciuitatẽ vel ꝑ ortos.
ita probat in. d. §. adeundi. ⁊ hoc voluit Bar. in. xvi. q. in
d. §. ſi quis ipſi ꝑtori. ⁊ hoc voluit Bal. in. c. ſuggeſtũ de
appel. ſed hoc dictũ Bar. tẽperabis niſi iudex cõſueuerit
dare audiẽtiam in camera qr tunc deberet adire iudicẽ
in illo loco iſtud fuit dictũ Bar. in. d. l. i. §. dies. Sed lon
ge mirandũ ꝙ nõ viderit de hoc glo. formalẽ in. d. §. ꝙ ſi
per viginti in ver. ꝓpoſitam. ⁊ vide qd not. Dñicus. ij. q.
54 vi. §. dies. ⁊ Innoc. in. c. calumniã de penis.† Sed qualis
erit annus de quo in tex. iſto Tancredus ⁊ Uincen. dicũt
vtilis in ꝑncipio. ⁊ ꝯtinuus in progreſſu. idem tenuit In
nocẽ. ⁊ Hoſti. ꝙ putat verum Jo. an. vt ꝯtinuus dicatur
ad cõputãdum dies feriatos ſed non quo ad cõputãdum
tẽpus impotẽtie. ego allego Bart. in. d. l. i. §. dies. Et pro
his que dicit hic Jo. an. do. Pet. de ancha. breuiſſime ſic
diſtinguit aut eſt impetratũ reſcriptum ab vna parte tñ
⁊ durat ꝑpetuo. l. falſo. C. de diuerſis reſcriptis. Aut ſunt
duo reſcripta impetrata in eadem cauſa ⁊ ab eodem ⁊ dic
vt in. c. ex tenore. ẽ. eo. Aut a diuerſis ⁊ tũc aut ad eoſdem
iudices ⁊ ſub eadẽ data vel diuerſa ⁊ dic vt ibi. Aut ſunt
impetrate a diuerſis ⁊ ad diuerſos. ⁊ dubitat de valore
primarũ ⁊ ſecundarũ. ⁊ iſta eſt materia huius capli. Cõ
clude ꝙ quãdoqȝ prime ſunt impetrate cõmuni ꝯſenſu. ⁊
55 tunc non valent ſecunde etiam ipetrate poſt annum† qa
c culpa culpe cõpenſatur [c]. l. ſi ambo. ff. de cõpenſa. Quan-
doqȝ prime ſunt ipetrate ab altera parte tñ. ⁊ tunc aut ſe
cundus ipetrauit poſt annum aut infra ãnum ſi poſt an-
num valent etiam nõ facta mentione de primis. Si infra
annum ⁊ tunc aut ꝑuenit aduerſarium in ꝯueniendo ⁊ ꝑ
ualent prime niſi prius ipſis vti neglexerit qr tunc ſecũde
aſſumunt vires etiam infra annum. Sed contra hoc ob-
ſtat illud quod ſuperius dixi ⁊ niſi etiam primus incepe
rit vti ⁊ deſtiterit qr habet pro non vſu. Aut primus ⁊ ſe
cundus fuerũt negligẽtes vti infra annum ⁊ tunc aut ſe-
cundus ignorauit impetrationẽ primi ⁊ ꝑualent ſecunde

b ¶ Fuit cã: Adde nouiſſimos ſcribẽtes in. c. ex trãſmiſſa de ꝑſcri. vbi ẽt hr̃ qñ ipediti[9] ꝓteſtari debẽt. ⁊ adde val de ſing. Pau. de caſt. in ꝯſil. clv. in. i. col. ⁊ tex. in. l. ſi. §. illud poſt mediũ. C. de tẽp. ap. ⁊. d. Abb. hic ⁊ i. d. c. ſci ſcitatus. q̃. ccl. hoc eo. ti. nr̃o.

c ¶ Cõpenſatur. Limita h elegans ⁊ ſingulare dictus valere ĩ culpa pari nõ ãt im pari. ꝓ quo vide Inno. in. c. intelleximus de adul. ⁊. d. ale. de imo. in. l. ſi ambo. C. de cõpenſa. ⁊ Bal. eleganter in. l. acceptã de vſu. ⁊ ſingularem glo. ⁊ ibi ſcribẽtes i. l. ſi moram. ff. ſo. ma.

poſt annum ſm Cōpoſtel. ꝛ Hoſti. vt. d. l. falſo. aut ſecūdus ſciebat pꝛimū impetraſſe. ꝛ tūc ſecūde infra annū impetrate tacito de pꝛioꝛib⁹ fuerūt vitioſe. ideo valent pꝛime etiam poſt annum etiam ſi pꝛimus doloſe vti poſtpoſuiſſet ſm Hoſti. qꝛ data ſecundi fuit vitioſa ſed non pꝛimi. vide in Spec. de reſcripti pꝛeſentatione. §. rōnem. aūt ipetrantis verſi. excipitur ꝙ ipetrans ꝛ verſiculis ſequētibus. ¶ Itē

56 opponit̄ de. c. ſuper lris. eo. † vbi mēdax pꝛecatoꝛ caret impetratis ſed iſte ſecūdus ipetrans fuit huiuſmodi non faciendo mentionem de pꝛimis non dꝫ audiri ēt poſt ānum. Solue ꝯrium pꝛocedere in impetrāte doloſo. ſecus qñ per

57 ſimplicitatē vel ignoꝛātiam. † Sed an ꝯ hunc lapſum anni reſtituat̄ eccleſia. Vincen. hic tenet ꝙ non qꝛ tpales pꝛeſcriptiones currunt eccleſie. xvi. q. iij. c. placuit. c. i. de pꝛeſcriptio. nec reſtituit̄ nec in hoc differt a minoꝛe vel foꝛte reſtituit̄ ſi leditur. ¶ Opponit̄ ad hoc qꝛ ēt minoꝛ nō reſtituitur. l. i. C. ſi aduerſus delictū. vbi ſi minoꝛ delinquit non reſtituit̄ hic aūt videt̄ eſſe delictū. ergo Vincen. non ſoluit ſed quo ad eccleſiā dicit ꝙ cum ius eccleſie non deficiat coꝛaꝫ quocūqꝫ litiget foꝛte non pōt vere dici leſa ſm

58 Vincen. Et p hoc vltimū idem vr̄ eſſe ēt in minoꝛe † qꝛ ſi non eſt leſus non hēat locum reſtitutio. l. non vr̄. C. de in integrū reſti. minoꝛ. dñs Cardi. putat eē verius ꝙ hec eſt leſio non pena ꝙ quis careat reſcripto multis foꝛte ſumptibus ꝛ laboꝛibus īpetrato. vnde ꝛ obꝛeptitie ipetranti hoc imponit̄ in penaꝫ. c. ſuper lris. eo. Si ergo ſubeſt cā rōnabilis debet reſtitui non tm̄ minoꝛ ſed ēt eccleſia. c. i. de in integrū reſti. lib. vi. ꝛ ad. l. i. C. ſi aduerſus delictum rñdet ꝙ ſolum pꝛobat ꝙ minoꝛi nō cōpetit reſtitutio qñ fuit in dolo. ſecus ſi in negligētia. Et ſic ēt ad lapſum anni debet reſtitui niſi pꝛobet̄ ꝙ doloſe omiſit ꝙ pꝛobabit̄ per ꝯiecturas. argu. c. ij. de renun. lib. vi. ꝛ ſic in hoc nō equiperant̄ dolus ꝛ negligētia licet equipenetur quo ad pdendum reſcriptū p lapſum anni. Ego miroꝛ de eo qꝛ ipſe hꝫ glo. vnicā ꝛ ſingularē in iure in. l. auxiliuꝫ. ff. de mino. q̄ di

59 cit † ꝙ minoꝛ nō reſtituit̄ aduerſus delictū ꝛ ſic aduerſus dolum ſuum ſed aduerſus negligētiam q̄ adhibuit circa ꝯfectionem inuentarij bene reſtituit̄ in integrū. ꝛ allegat illam glo. p ſingu. Angel. in tractatu de inuentario.

60 Subdit hic do. Cardi. † ꝙ pꝛeſcriptio anni currit ꝯ minoꝛem qꝛ pōt cenſeri iudicialis cum ſit circa pꝛeparatoꝛia iudicij. Et ſic non obſtat. l. fi. C. in qbus cauſis reſtitutio in integrū non eſt neceſſaria. vbi dr̄ ꝙ pꝛeſcriptiones tēpoꝛales nō currunt minoꝛib⁹ qꝛ illud pꝛocedit in extraiudicialibus criminibus ſecus in iudicialib⁹. allegat qđ no. in. c. ꝯſtitutus de in integrū reſti. Ego nunc ꝯſulo apud Lucā.

61 Vltimo Bal. hic in apoſtillis † querit qđ in officio arbitri ſine tpis pꝛefinitiōe electi dicit ꝙ durat ꝑpetuo niſi lis ſit cōteſta. coꝛam eo ꝛ ptes ſcilentio triennij cum ſpꝛeuerint qꝛ etiam perijt inſtātia ꝛ cōpꝛomiſſuꝫ ſimul qꝛ arbiter deſertus eſt. l. ſed ſi cōpꝛomiſſum. ꝛ. l. ſi vnus. §. multo poſt. ff. de arbi. offm̄ arbitratoꝛis vr̄ eſſe ꝑfectum donec viuit niſi a iudice cā cognita terminus ſibi pꝛefigatur argu. d. l. ſed ſi cōpꝛomiſſum. qñqꝫ tm̄ modico tpe durat. l. qđ ſi noluit. §. ſi

62 quid ita. ff. de edilitio edicto. † Offm̄ vero executoꝛis durat anno. l. fi. §. i. C. cōis delegatis. imo vr̄ durare donec finita ſit exceptio. allegat Inno. in. c. in lris de offi. delega. Fallit dicit in exceptione ad eligēdum. allegat. d. l. fi. §. i. Scđo ſentit Bald. ꝙ elapſo anno executio elidere nō poterit dicit ēt fallit ſi monitus infra ānum non exeqtur. vt in. §. ſi quis autē non iplens in auc. de heredi. ꝛ falci. ꝛ. c. nos qdem de teſta. vel ſi minus tēpus ſit cā cognita pꝛefixū a iudice. l. mancipioꝝ. ff. de optio. legata. argu. c. fi. q matrimo. accuſare pñt. idem ſi teſtatoꝛ pꝛefixit terminū non durat offm̄ poſt terminū. l. nō diſtinguemus. §. ſumma. ff. de arbi. iſta ſunt dicta extra mām capl'i. Et adde ꝙ ꝯ eum tenuit foꝛmaliter Bar. in. l. cum qdam. ff. de lega. ij. vbi di

63 cit ꝯſuluiſſe † ꝯſtōne epi cauebat̄ ꝙ executoꝛ teſtamēti teneat̄ exequi infra ānum alr̄s executio deuoluit̄ ad epm̄ teſtatoꝛ religt mille illis paupērib⁹ quos elegerit executoꝛ. Executoꝛ infra annū nō eligit ſed poſt ipſe epūs vult eligere dicens deuolutū eſſe ei ius eligendi p ꝯſtōnem ꝯſuluis ꝙ ipſe eligere potuit ꝛ non epūs qꝛ de iure cōmuni ille qui hꝫ ius eligēdi circa pꝛſonas pōt eligere ēt ſi fuit i moꝛa ꝛ pōt eā purgare quo ad legatū petat̄ ꝛ ſic ſequit̄ ꝙ nō expirat anno. vt voluit Bal. ꝛ cum hoc dicto Bar. trāſiuit do. Anto. in. c. lras de ſupplen. negli. pꝛela. lꝫ in. c. tua de teſta. hoc nō decidit excuſans ſe qꝛ de facto pendebat ꝛ cum dicto Bar. trāſiuit Pet. de ancha. in. d. c. nos qdem de teſta. ꝛ vide eundē ꝯſilio. cclxxij. ꝛ ꝯſilio. cccxcvi. ꝛ idē tenuit do. Abb. in. d. c. nos qdem. vide Bal. in. l. captatorias. vbi aliter loquit̄ q̄ hic. C. de teſta. mili. ꝛ in. d. l. fi. §. pꝛimo. ꝛ Ange. in. d. §. i. tenētem ꝯ Bar. ꝛ vide ſing. tex. contra Bar. quē nemo allegat in pꝛealleg a. locis in. l. ſi qs teſtō. C. de fideicō. liber. ꝛ ibi Bal. pōderat iſtum tex. cōtra Bar. nec iſtum tex. allegauit do. Cardi. nec Ioan. de imo. in. d. c. nos qdem. vbi tenuit ꝯ Bart. vide q̄ ibi dixi.

64 † Item pone inqt Bal. hic in apoſtilis. Pꝛimū reſcriptū erat impetratū ad vniuerſitatē cauſaꝝ. Et ſcđm ſimile ꝛ ex vtroqꝫ emanauerat citatio ſuper diuerſis capl'is nō cōnexis an lapſus anni auferat cōmodū totius reſcripti videt̄ ꝙ non qꝛ vbi plures effectus ibi plures cauſe. l. ſingulari. ff. de excep. rei iudi. ꝛ qꝛ per vnum actū non tollit̄ pꝛiuilegiū ad plura ꝯceſſum niſi ſuper iſto caſu. l. volūtarie. C. de excuſa. tuto. Nam qñqꝫ reſcriptum ꝯceditur in actu reiterabili vel ſucceſſiuo. ꝛ tūc non tollit̄ p vnū actum ꝯrium inſtantaneū niſi quo ad illum vnicū tm̄ qñqꝫ non eſt reiterabile nec multiplicabile. ꝛ tunc tollit̄ p vnicum actum qꝛ p ipſum in totum ꝯſumit̄. l. ij. C. de iure dominij impetrādo. Tu ꝯſidera illud qđ dixit Inno. in. c. dilectus

65 de capel. mona. † ꝙ ſi iudex exercet vnicū actuꝫ iuriſditionis vr̄ eſſe in quaſi poſſeſſione vniuerſitatis iuriſditionis. ꝛ ideo in. c. pꝛecedenti retuli Pet. de ancha. in. c. licet de officio delega. ꝙ delegatus ad vniuerſitatē cauſaꝝ exercēdo vnū actum vr̄ ꝑpetuare vniuerſitatē iuriſditionis. ita dicamus in caſu Bal. Item pondera iſtum tex. in verſic. infra ānum qꝛ Hoſti. exponit illum duob⁹ modis. Pꝛimo modo habito reſpectu ad id qđ hic dicit̄ ō malicia. Et ſecundū hoc exponit infra. i. citra ſic in. c. i. de clericis cōiugatis. vt ſit ſenſus ꝙ ſi pꝛimus ipetrans p maliciā deſijt vti reſcripto. pōt etiam intra ānum ꝯueniri p ſcđm reſcriptū ꝛ ſm hoc lra ꝯſtituet̄ hoc modo. Si quis lras ipetrās ex malicia vti poſtpoſuit eis poſtq̄ copiā iudicis habuerit auctoꝛitate poſterioꝝ infra ānum poterit ꝯueniri. i. poſtq̄ annus trāſiuerit Io. an. dicit ꝙ ſiue p dolum ſiue p negligētiam differat vti expectat̄ per ānum ꝛ hoc verius ꝛ hoc vult iſte tex. qui in hoc equipat dolum ꝛ negligētiaꝫ faciat. c. ſignificauit in verſic. p malicia vel deſidia iudicis. J. de officio oꝛdinario. Et per iſta ſit expedita decretalis. Laus deo clementiſſimo. Andreas barbacia Siculus.

Cum contingat.

Quottidie practicat̄ hec decretalis in exactionibus gratiarū cum executoꝛes diuerſoꝝ madant ꝯria capl'o ſeu oꝛdinario loci. Raro aūt practicat̄ in terminis pꝛopꝛijs. ſ. in executionib⁹ cauſaꝝ ꝛ hoc intendit. Cum in reſcripto plura narrātur operātia diuerſos effectus ad vtrūqꝫ effectum cōplendū alterum pꝛobare non ſufficit. h. d. In pꝛima ponit̄ ꝯſultatio. In ſcđa rñſio ibi nos igitur. Pꝛima ſubdiuidit̄ in tres. Quia pꝛimo ponit relationē pꝛimoꝝ iudicum. Scđo cōmiſſioneꝫ factam ſecundis. Tertio dubitationē emergētem. Scđa ibi nos. Tertia ibi verum. Vel

a ſic ſūmari pōt ſi a delegato aliquid mādat̄ oꝛdinario dꝫ humiliter exequi ſed delegat⁹ p alias lras poſt executionem mādat ꝯrium vel ante executionē ipſi oꝛdinario innotuit inter delegatū q mādauit ꝛ aliū cōtentionē eſſe de iuriſditiōe facit ſibi vtrarūqꝫ lraꝝ copiā exhiberi non vt iuriſditionaliter ꝑcedat ſed vt ſe iformet an p ſecūdas reuocent̄ pꝛime ꝛ exequatur ſcđm mandatū. Si aūt non reuocat̄ vel de hoc dubitet nō exequat̄ ſcđm mandatū do

nec ꝯtentio

a ¶ Delegato. Nō ſunt cōtrouerſi i doctoꝝ ſūmatur hoc cap. nouiſſimi ſcribētes inſequūt̄ veſtigia. d. Abba. ponentis hoc qđ ſcđo loco poſuit. d. and. Alii do. alr̄ ſu mai. tu eligas tibi grat⁹. naꝫ in ſenſu idē dicunt. ꝛ ad materiā hui⁹ tex. vide eleg. nē tex. in auc. de inſtr. cau. ꝛ fi. §. ſi v. ex vtroqꝫ. ꝛ Bal. no. i l. i. ff. de condi. indebiti. ꝛ ibi poſt ipm ſcribentes.

nec ꝯtentio de iuriſditione termineť hoc dicit ſm do. Ab
batem. Sed certe iſtud ſũmariũ fuit do. Cardi. ſed Bal.
1 hic ad euidẽtiaȝ pmittit † ꝙ delegatus a pncipe maior eſt
quolibet ordinario. vt. l. minor aũt magr̃atus. ff. ď mino.
facit. c. ſane. ꝟ. de offi. del. ⁊ ideo in executione cõmiſſoꝝ or
dinarius dȝ ſibi parere. Premittit ẽt ꝙ hec decretalis in
ſtruit ordinariũ qd facere dȝ. cũ a diuerſis delegatis reci
pit mãdata ꝯ̃ria ⁊ tria tanguntur hic pncipaliter. ſ. facti du
bitatio dubitationis ſolutio ⁊ ordinarij inſtructio. Circa
primũ ponit factum ⁊ q̃ſtio. Circa ſcõm fit mẽbri diſtin
ctio. Circa tertium inſtruit ordinarius in duobus. Scõa
ibi ſuper quo. Tertia ibi ceterũ. ¶ Caſus iſte eſt pmi iu
dices ĩpetrati mãdant ordinario ꝙ denũciet quẽdam ab
ſolutũ ſecũdi iudices ĩpetrati mãdant ordinario ꝙ ꝓnun
ciet eum ligatum. Quibus iudicibꝰ erit parendũ primis
an ſecũdis r̃ndetur ꝙ ſi ordinario nõ ꝯſtat de ꝯtrouerſia
iuriſditionis parendum eſt pmo mãdato ſed ſi ei conſtat
de ꝯtrouerſia debet ei petenti fieri copia reſcriptoꝝ qbus
viſis. Aut ei cõſtat de iuriſditione primoꝝ ⁊ nõ ſecũdoꝝ.
⁊ obtẽperet pmis. Si eꝯ̃ tunc obtẽperes ſecũdis ſi de neu
tro ꝯſtat ſed dubibitatur ⁊ tunc ſupſedat ẽt ſi cum accepta
uit mãdatum res nõ erat dubia ſed poſtea ante executio
nẽ ſurexit dubitatio. l. ij. §. dies. ff. quis ordo in bonoꝝ poſ
2 ſeſſione ſeruetur. l. ita fidei. ff. de iure fiſci. † Et ſcias vnuȝ ꝙ
non dȝ dicere ſe dubitare vbi non eſt dubitandũ. l. ij. C. de
legi. Et lȝ ordinarius hẽat pdicta diſcutere circa obediẽ
tiam vel nõ obediẽtiam. non tñ põt ꝓnũciare ſuper eorũ
iuriſditione. Eſt enim qdam inferior ⁊ nõ ſuperior ⁊ me
3 rus executor ⁊ nõ iudex i hoc paſſu. ¶ † No. ibi tibi mã
dãt ꝙ ex quo delegatus pape mãdat ordinario ẽ maior
eo intellige tñ in cã ſibi delegata a papa. c. ſane de offi. de
lega. ⁊ per ꝯ̃ns tenetur exequi mãdatũ eius. c. ſignificaſti. c.
ſi quãdo. c. paſtoralis. §. quia vero. ꝟ. de offi. dele. Et indu
co vobis iſtum tex. ad illud pulchrũ qd̃ voluit Bal. in. l.
pma. C. de ſeruis fugi. vbi refert in ꝯtingentia facti fuiſſe
b caſſatã quãdam inqſitionẽᵇ in qua inqſitus fuerat qdam
⁊ dicebatur ꝙ familiaris mãdauerat dño qꝛ ꝓpter hoc fu
it canzelata ⁊ abolita tanꝗ̃ nõ veriſimilis † qꝛ ſermones
4 noſtri debent verificari in cõem opi. habentiũ intellectuȝ
vt eſt tex. elegans in. l. ſi ita quis in ṽbo ꝙ nemo ſanus lo
queretur. ff. de euict. l. milites. §. oportet. C. de queſtio. ⁊ fu
it dictũ Auerois vt refert idem Bal. in rubrica. C. de pa
ba. ⁊ per eundẽ in. l. fi. C. ď edicto diui adri. tol. ⁊ facit. c.
qꝛ veriſimile. ꝟ. de pſump. mãdatũ enim fit a ſuperiore ſuo
5 inferiori vt hic ſed iudicio meo male fuit iudicatũ † quia
iſtud verbũ mãdo interdum eſt deprecatiuũ. xxiij. q. iiij. c.
guiliſarius. ij. q. v. mãdaſtis. i. q. i. filium. l. ij. C. cõia dele
gatis. c. ioãnes de teſta. interduȝ eſt monitiuũ. c. eam te. ⁊
c. ꝯſtitutus. ď eo. ⁊. c. capꝉm. ꝟ. eo. interdũ eſt conſultiuũ. c.
ſuggeſtũ de decimis. l. cũ pater. §. mãdo. ff. de leg. ij. Mõ
ſi inferior mãdat ſuperiori dȝ intelligi deprecatiue vel cõ
ſultiue. ideo debet attendi intẽtio loquẽtis qualis ſit. vñ
ſi ſuperior vt eſt delegatus pape in cã ſibi delegata man
dat ordinario vr̃ imꝑatiue loqui ſed ſi exprimitur ab iferio
ri capietur cõſultiue aut deprecatiue iuxta illud qd̃ ſcribitur i
illo Terẽtiano te rogo ⁊ ſi equũ te oro. vbi dñs alloquitur
ſeruo ꝑ illa verba. facit glo. in. l. i. ff. qd̃ iuſſu. facit glo. ſin
6 gula in. l. i. C. ſi rector ꝓuincie. que dicit † ꝙ blãditie potẽ
tum inducunt mandatũ ⁊ iuſtum metũ. iuxta illud eſt ro
gare ducum ſpecies violenta iubendi. Faciat ſingularis
tex. in. c. cũ inter. r. ſeniorẽ de elec. ſed verba libelli ad hoc
vt libellus teneat iproprianť. c. ꝯſtitutus de religi. domi.
l. ſi olei. C. locati. l. ⁊ puto. ff. fami. hercis. l. ſed ſi poſſeſſori
§. item ſi iurauero. ff. de iureiur. Licet ergo in illa inqſitio
ne diceretur ꝙ famulus mãdauerat dño debebat verbũ im
propriari ⁊ intelligi cõſultiue vel deprecatiue ꝑ predicta
⁊ ideo male Bald. ibi loquitur cũ dicit ꝙ nõ ſubſtẽtaretur li
bellus i quo diceretur ꝙ ſubditꝰ mãdauit regi tene mẽti qꝛ
nullus modernus auctoritatis nõ leuis nõ fuit auſus re
7 prehẽdere Bal. in. d. l. i. C. de ſeruis fugi. ¶ † No. ibi cre
dimus ꝙ ꝯſultationibus vr̃ ſatiſfactũ reſpõdẽdo per ver
bum credimus. facit tex. in. l. ait ptor. §. ſed credo ptorem
huius. ff. de mino. idem de h̃ ṽbo vr̃ in. c. pterea reqſiſti de
appel. l. quid talẽ. §. ſi arbiter. ff. de arbi. c. ꝑpẽdimus. ⁊. c.
veniens de ſen. excõ. idem de ṽbo dicimus. c. a nobis eo.
ti. idem de ṽbo dicendũ eſt. c. cum voluntate eo. ti. ideȝ de
verbo ni fallor. l. i. in ṽſi. ni fallor. ff. de iuſti. ⁊ iure. ideȝ de
verbo nõ dubitamus vel nõ eſt dubiũ. c. ſi ꝯcubine. ⁊. c. ſi
gnificauit de ſen. excõ. idem de ṽbo indulgemus aut ſta
tuimus. c. a nobis de ſen. excõ. c. ſtatuimus de elec. lib. vj.
glo. in. c. vt litigãtes de offi. ordi. lib. vi. idem de ṽbo non
põt videri. c. i. ꝟ. de iudi. idem de ṽbo. volumus iportat eni
ius nouũ. glo. allegant multi ꝓ ſingulari in cle. i. de rerũ
ꝑmu. ſed glo. eſt in cle. i. de cenſi. ⁊ in cle. fi. de offi. vica. ⁊
glo. in. c. fi. in ṽbo volumus de ṽbo. ſigni. lib. vi. ⁊ in. cle.
ij. de elec. vide que dixi in. c. decernimus. ꝟ. de iudi. ¶ No
ta ibi inter illos ⁊ alios ſup iuriſditione diſcordiã ſuſcita
8 tam nihil oino ſciuiſti. † Quod vbi executor penitꝰ igno
rauit eſſe ortã diſcordiã ſup iuriſditione inter iudices de
legatos in pmo reſcripto ⁊ iudices delegatos in ſecũdo
9 debet humiliter exequi mãdatũ primoꝝ iudiciũ † ſed qũo
dicetur nihil oino ſciuiſſe. glo. i. hic dicit ſi nec ꝑ famã vel ꝑ
alium modũ allegat. c. cũ deſideres. §. ſecũde queſtioni. ꝟ.
de ſen. excõ. hoc enim dicimur ſcire ꝙ ab alijs audiuimꝰ
c. hoc vr̃. xxij. q. v. ita dicit glo. iſta in prin. ſui. Ex qua gl.
10 collige ꝙ fama inducit iuſtam credulitatem. ideo habẽs
ꝯſcientiã ex fama dicitur illam habere ex cã ꝓbabili. ideȝ
ſentit glo. in. c. inqſitioni de ſen. excõ. ⁊ allegat dñs Abb.
hic dictũ Bar. in. l. ij. C. ſi ſeruus aut libertus ad dignita
11 tem decurionatꝰ aſpirauit lib. x. dicentis † ꝙ ſi quis accu
ſauit publice infamatũ ⁊ poſtea deficit iprobando nõ dȝ
bet puniri pena talionis vel calũnie qꝛ excuſatur ꝓpter infa
miã pcedentem ⁊ aliud non dicit. Tu vide elegans dictũ
12 Bal. in. l. pignus. C. de pigno. actio. † vbi dicit fama erat
ꝙ tute iri poterat ad molendinũ hoies caſtri acceſſerunt
⁊ in curſu hoſtiũ capta ſunt aialia ⁊ frumentũ ꝙ nihilo
minus excuſati ſunt a culpa ⁊ ego vidi dubitari hic tpe
guerre fama fuerat i caſtro ſancti Georgij. nã fama erat
in caſtro ꝙ ſaluus ꝯductus fuerat ab inimicis obtentus
quo colore hoies caſtri exiuerunt cũ aialibus ſuis ad pa
ſculandũ hoſtes irruerunt ⁊ in predã habuerunt aialia or
ta qõne inter dños aialium ⁊ illos ruſticos cõſului ruſti
cos excuſatos. Facit glo. ſolem. ⁊ ibi Bal. l. i. C. vbi cau
13 ſatus † q̃ vult ꝙ bona fides cauſatur ex iniuſtis ⁊ temera
rijs cauſis. Facit qd̃ voluit Angel. in. d. l. ij. vbi refert ita
fuiſſe iudicatũ illo ãno Peruſij in qõne cuiuſdã Blaſij.
facit. l. fi. ff. de here. inſti. l. ſi cũ vel inutero. C. de teſta. mil.
l. cum quidam. §. ꝙ dicitur. ff. de acqr. heredi. l. ſi miles. §.
mulier. ff. de adult. h̃ tñ dictũ tẽpera qñ talis fama pſeue
rauit tẽpore longo ⁊ non fuit ꝓcurata ab accuſatore ita
pulchre dixit Bar. in. d. §. mulier per illum tex. Et id̃ pul
chre dixit hoſt. in. c. cũ i tua deſpon. ꝙ iudex nõ dȝ reputa
re famã niſi ꝓbetur item tẽpa etiaȝ illud dictũ vȝ niſi tem
pore accuſationis eẽt fama in contrariũ qꝛ tunc ſtaretur
vltime fame ⁊ nõ prime ꝯ̃rie dictum fuit Bart. in. d. l. ij.
allat. l. i. §. ij. ff. quis ordo in bonoꝝ poſſ. ſeruetur ⁊. l. i. C.
de teſta. ⁊ id̃ multuȝ elleganter dixit Bal. in. l. qui accuſa
re. C. de eden. ⁊ in. l. fi. ff. de ferijs ⁊ in. l. ſi tutor. C. de pic.
14 tuto. ⁊ in. l. diuus. ff. de teſta. mili. † ſtatutuȝ inquit diſpõit
ꝙ contra magnates ſufficiat ſola fama ꝙ cautela erit ſȝ
eum ꝙ magnas probet famã ꝯ̃riã ⁊ ſic pma ellidetur iſtud
voluit etiam Petr. de anchar. in. repetitione. c. i. de con
ſtit. ⁊ do. Abba. in. c. cum in tua deſpon. Et iſta pulchra
ſunt. Sed Bal. hic allegat qd̃ hr̃ in. l. ſi tutor. C. de peric.
15 tuto. item collige ex hac glo. † ꝙ ſcia dicitur hẽri ex fama ⁊
⁊ auditu. In cõtrarium arguit hic Bal. dicens ꝙ ſciẽtia
eſt verorũ ⁊ veritas ⁊ eſſe idem ſunt ⁊ veritas non poteſt
eſſe falſa. l. fi. ff. de here. inſtitut. l. miles. §. pe. ff. de aduter.
ſoluit ꝙ vbi tractatur de magno piudicio non ſufficit fa
ma ſȝ vbi tractatur ď paruo piudicio vt hic tunc ſufficiat

b ¶ Inqſitio
nẽ. Fely. aũt h̃
in. i. col. ſtatim
poſt ſũmariũ ꝯ
ſtat. ⁊ ꝑ illum
tex. rñricet iſtd̃
dictũ Bald. in
dubiũ ⁊ addu
cit oia motiua
do. Andre. cõ
tra Bal. ac ipſa
ſigillatim dilu
it ⁊ tȝ cũ ipſo
Bal. adducen
do ifinitas q̃ſ
tas ⁊ doctorũ
auctoritatesq̃
vide tu. ⁊ ad il
lud qd̃ paulo
infra. d. And.
dicit de mente
Auerroys dic
tu ꝙ colligitur
originalr̃ in li
bro de ſubſtã
tia orbis i ple
riſq; locis ⁊
fundatur in di
ctis phi de ſen
ſu ⁊ ſenſato.
vbi phi. oſten
dit ꝙ ſermões
debet eſſe cõ
formes ſenſatꝰ
qd̃ elegans di
ctũ colliges in
tota phia ſi in
ſudare volue
ris.

Tu de hoc allega.l.ij.§.ſi dubitet.ꝛ ibi Bar.ff.quemad-
modū teſta.aper.l.ſed ſi diuerſa.ff.de acquir.here.Cy.in
l.ſi qdem.C.ſolu.ma.ꝛ qđ hr in auē.hodie.C.de repudijs
16 Subdit hic Bal.†ꝙ vnus teſtis de fama vel duo non fa
ciunt rem dubiā allegat glo. accurſij in.l.in bonefidei.C.
ſureiur.ſed quo ad appatū indicioꝝ facit rem dubiā.l.i.
C.de procu.ſed nō quo ad deciſoria qꝛ hec res non ꝯſtat
17 ex credulitate. dicit ēt †ꝙ ſcire eſt rem ꝓbabiliter cogno-
ſcere.puta ꝑ argumēta.l.q filium.§.ſabini.ff. ad trebel. lꝫ
magis ꝓprie ſit cognoſcere ꝑ cauſas ꝓducētes.illa enim
dicit cā que ꝓducit determinatū effectū.ꝛ aliud ſup hac
glo.Bal.nō dixit.Tu allega tex. in decreto in.c. occidit
in vſi.nō enim poſſumus aliter ad veritatem ꝑuenire niſi
cognoſcamus cauſas ꝛ qualitatē ꝛc̄.vt ibi.xxiij.q.viij. ꝛ
ideo phoꝝ facile pnceps Ariſtotiles in pmo phiſicoꝝ in
18 prin.pulchre aiebat†tūc enim opinamur vnum qđqꝫ co-
gnoſcere cū cauſas cognoſcimus pmas ꝛ principia pma
vſqꝫ ad elemēta.facit.c.cum cām.ē.de teſti.ꝛ lex verū.ff.de
furtis.ꝛ.l.ſi nō verū.C.de dona.inter virū ꝛ vxo.ꝛ.c.i.in
fi.xv.q.vi.ꝛ iſta eſt ſcia ꝓprie ſumpta. ꝛ ideo dicimus ꝙ
ſcia eſt veroꝝ vt dixit phus in pmo poſteriorū glo. in.l.ſi
pater.ff.de here inſti.Et ideo dixit Bal.in.c.ij. de cōſti.ꝙ
ſcia eſt eoꝝ q̄ ſunt ꝛ nō eoꝝ que nec natura nec ars reuela
a uit.vide Pet.de ancha.in repeti.cle.i.de ꝯceſ.pben.in-
19 proprie aūt dicimur hēre ſciam vt dicit glo.iſta. ¶ †In
eadē ibi qd ſi audiui ab aliquo leuis opinionis an ſuffici
at vt nō debeat parere mādato. ¶ Glo.ponit opinionē
ꝙ nō ſufficiat qꝛ retardaret executio ſnie dicendo ſe hēre
20 priores lras.†ꝛ ſic glo.vult qđ executio ſnie diffinitiue di
ferri non pōt niſi incōtinenti probet exceptio de quo vide
p Bar.ꝛ alios in.l.iiij.§.ꝯdēnatū.ff.de re iudi.dicit ēt gl.
ꝙ ſequeret ꝙ daret occaſio figmentis vt quis fingeret ne
ſcire ꝙ ſcire debet.l.cū ancillis.C.de inceſtis nuptijs.ꝓba
bilis ergo debet eſſe cauſa nō ficta.Bal. hic ſup hac glo.
21 dicit† ꝙ ſi quis aſſerit ſe appellaſſe vel ſe eē ꝓcuratorē ad
petēdos apoſtolos lꝫ ſit pclare fame nō credit ei niſi legi
time doceat.allegat Inno.in.c.inqſitioni de ſen.excom.ꝛ
Archi.in.c.cupiētes.§.inſup de elec.lib.vi. Refert poſtea
collectariū dicere ꝙ ſufficiat aſſertio vnius pſone notabi
lis nō ſuſpecte ꝑ.c.pſens.xx.q.iij.ꝛ.c.tanta nequitia.lxxx.
vi.diſt.ꝛ.viij.q.iiij.c.i.allegat Bal.qđ no.in Spe.de cita
tione.§.ſequit videre.ego ꝯ hoc allego notabilē glo.in.l.
22 titio fundus.ff.ꝯ ꝯdi.ꝛ demon.que dicit†ꝙ excuſat quis
ſi credidit bono viro.ꝛ in.l.i.ff. de eo ꝑ quem factū erit ꝛ
elegantē tex.in.l.ſi a bone fidei.ff.de rei ven. ꝛ ibi Ange.
dicentē ſe excuſaſſe de facto Bononie hic quēdam ptātē
in ſindicatu q aſſignauerat totū palatiū ꝓ carcere cuidā
notabili ciui recepta fide ab eo ꝙ nō recederet ꝯ palatio
q poſtea receſſit ꝙ fuit ptās liberat⁹ a ſindicatu ex quo il
le erat optime fidei tene menti.ſed reuerēdus dñs Card.
23 hic ſup iſta glo.refert Inno.dicere†ꝙ lꝫ executor audiue
rit dici diuerſos iudices ſup eodē negocio fuiſſe impetra
tos nihilominus exequet niſi pars excipiat coram ipo ꝙ
nō eſt obediēdum mādato qꝛ negocium eſt eis cōmiſſum
qꝛ ꝑ exceptionē eliditur iuriſditio.vt no.in.c. ceterū.ē.eo.
ideo nō eſt parendū dicit tn̄ Inno.ꝙ prudēter faceret exe
cutor ſi expectaret aliquē diu ꝛ maxime vbi nō ſolum au
diuit ꝙ diuerſis iudicib⁹ erat cōmiſſum.ſed etiā audiuit
eos ꝯtendere de iuriſditione ita tn̄ ꝙ nō vtraqꝫ pars ſit p
ſens vel ſit parata ꝯtendere eſt ꝓcedere coram executore
ſm formā huius capituli prius faciat qđ mandatur qđ ſi
excōicatur vel aliam penam ſibi infligit patiatur pro hoc
qꝛ vtreqꝫ lre tribuūt iuriſditionē niſi per exceptionē elidā
tur.vt no.in.d.c.ceterū.ꝛ ex hoc pōt eiſe ꝙ pars nō vult
excipere ꝯ iuriſditionē ſed ſi ſciret exceptū.tunc forte ſec⁹
ſm Inno.qui ēt dicit ꝙ qđdiu executor parat⁹ eſt ꝓcede-
re ſm hanc decretalē nō tꝫ excōicatio ꝯ eum lata cū non
24 ſit de iuriſditione iudicis.†nec iudex poſſit punire illos q
nō ſunt de iuriſditione ſua niſi ſint rebelles ſue iuriſditio-
ni.c.ſane de offi.dele.qñ aūt ordinarius vult ſequi hāc cō

a ¶ Reuelanit. Sꝫ qd canōiſta de theologia quā nec nā cepiēdo naturā ꝓut cōiter c. pit nec ars nobis reuelauit nūqd ſit ſcia rnde ex ſnia pceptoris mei in ꝓlogo pmi ſenten. q. iij. ibi qro vtrū theologia ſit ſcia cū pluribus ſequētib⁹ q̄ vide tu. ſed caue ne intelligendū mirabilia ſ. mutat ꝛ decaris.

b ¶ Preiudicium. Adde ſpe. in ti. ꝯ aduoc. §.vi.ꝯ.vel clerici. ꝛ in termi nis hui⁹ ꝯcluſionis pciſe eū dē in ti. de teſte.§.vi.ꝯ.damus.ꝛ.j.co.ꝯſ. xix.

ſtitutionē non pōt dici ꝯtumax ꝓ hoc inducit Jo.an.c.
cū in iure de offi.dele.vbi executor nō tenet obedire dele-
gato niſi ſibi ꝯſtet de iuriſditione qñ aūt df ꝙ pme lre ſūt
reuocate ꝑ ſecūdas nō df ꝯſtare de iuriſditione pmi dele
gati ꝛ cum Inno.ꝯcordat Hoſti.dicens honeſtū eē ꝙ a
quocūqꝫ audiuerit cui videat ſibi credendū ab exequēdo
deſiſtat aliquanto tpe infra ꝙ certificet ptes ꝛ iudices vt
ſibi oſtēdant reſcriptū ꝙ niſi fecerint neutri obediat ꝛ ꝙ
ſi alter tm̄ oſtendat obediat ei.argu.c.ex publico de ꝯuer
b 25 ſione ꝯiuga.†qꝛ in mora modici tpis nullū eſt piudiciuꝫ[b]
l.ſi debitori.ff.de iudi.c.ꝯſulit de offi.dele. Et ex his dicit
nō ſufficere ꝙ audiuerit ab hoie tenuis opinionis vt fuit
pma opi.poſita hic in gl.ꝛ probat in.d.c.inquiſitioni ſed
ſufficit qualiſcūqꝫ notificatio que inducat eū ad credulita
tem vt poſſit ſupſedere donec faciat vtraſqꝫ lras exhiberi.
Leuibus enim hoibus nō eſt credendū qꝛ ſepe dicunt va
na ꝛ nō vera ꝛ ſm hoc ꝓcedit opi.ſecūda glo.dicit ēt op
portere innoteſcere ſibi ꝙ iudices incepertit ꝯtendere de
iuriſditione. Nec ob.dū iſte tex.dicit nihil oino ſciuiſti qꝛ
rñdet ꝙ nihil df ſcire ille qui ſciuit ab hoie leuis opinio-
nis cū ei credi nō debeat.ita refert hic Jo. de imo. dicere
d.Cardi.hic ſuper hac gl.lꝫ in lectura q̄ꝫ habeo iſtud nō
apponat.ſed do.Anto.dicit eē diſtinguendū an iudex au
diuerit ſolū aperte volentē ipedire.ꝛ tūc nō ſufficit an au
diuerit ꝑ famā vel ab vno teſte.ꝛ tunc ſufficit vt poſſit ſup
ſedere vt non excōicetur ꝛ ſi ꝓcedat ꝯ eum ad excōicatio
nē non ligabit ꝛ dꝫ dicere ſum paratus ꝓcedere ſm for-
mā hui⁹ capli ꝛ ſic petat ſibi pñtari vtraſqꝫ lras ꝛ ſi vna
pars lras ſibi pñtat ꝛ altera pars nō pñtat pōt executor
exequi mādatū illius iudicis cuius lre ſunt pñtate nec po
terit ordinarius excōicari donec paratus eſt ꝓcedere ſm
formā huius capli ſed Jo.de imo. hic mordet do. Anto.
qꝛ iſte tex.non diſtinguit a quo audiuerit.ideo ſufficit a q̄
cūqꝫ ad hoc vt poſſit praticari iſte tex.qꝛ ex hoc non oꝛit
magnū piudiciū qꝛ de facili infra breue tēpus pōt execu-
tor ſe informare ſm praticā huius capli qd agere debeat
ꝛ ideo de facili erit remediū ꝯ fictiones ꝛ ita reſidet.Sed
do.Abb.hic dicit ſufficere ſi audiuit ab vno de ꝯtentione
iuriſditionis ſi ille eſt fide dignus alr ordinarius non de-
bet ſupſedere qꝛ dictū vnius leuis non inducit iuſtā cām
credēdi maxime vt ꝑ eius dictū quis retardet exequi mā
datū ſuperioris ad hoc allegat.d.c.inqſitioni cū iniuncto
c.licet ex quadā de teſtib⁹ ꝛ ita reſidet. Sed iſtud fuit di-
ctū do.Cardi.hic lꝫ more ſuo de eo nullā faciat mētionē
ſed do. Pet.de ancha.hic ſequit opi. Hoſtiē.qd ergo te-
nendū in hac veritate hoꝝ patrū afferam illud qđ ſcribit
Baruch pnto caplo det nobis dñs virtutem ꝛ illuminet
26 oculos noſtros.Tu vero dicas†ꝙ vbicūqꝫ lex reqrit ple
nā noticiā.tunc nō ſufficit noticia ꝑ famā ſed opꝫ ꝙ aliter
habeat hoc tacite ſentit glo.ſingu.in cle.cām de elec. in ꝯ
bo plena noticia ꝙ eſt mirabile ad limitationē huius gl.
ꝛ doctoꝝ.Item ꝓ eo dixit dñs Anto.ꝙ ſi iſta noticia iu
dici facta fiat aperte nō tenet ſupſedere. ego dico de hoc
fore glo.ſingu.in.d.cle.cām.Item adduco in faciēdo eo-
rum mirabilē tex.iuncta doctrina Bart.in.l.qdam dece-
dēs.§.ſi.in vbo qualitercūqꝫ ꝛ vndecūqꝫ ſciuerit tutor.ff.
27 de admi.tuto.†vbi dicitur ꝙ qualitercūqꝫ ꝛ vndecūqꝫ ſci
uerit tutor ſe eſſe tutorē ꝙ periculū ſpectat ad eum Bar.
ibi dicit ſufficere ꝓbare per famā puplicā illum fuiſſe tu-
torē qꝛ tūc pſumit ſcia ꝛ iputandū eſt tutori. Ecce nunc
qualiter ibi eſt caſus ꝯiuncto dicto Bar. pro deciſiōe hu
ius glo.inquātum dixit per famā tene mēti qꝛ nullus ſcri
28 bentiū hoc reuelauit.†Subdit poſtea ibi Bart. qd ſi per
aliquē eſt denūciatū mihi ꝙ ego ſum tutor an ſufficiat vi-
det ꝙ ſic ꝑ illum tex.ꝯrium determinat qꝛ nō teneor alte
ri credere.Cōcludit eē praticā ꝙ illi q eſt datus tutor dꝫ
oſtēdi teſtm̄ vel dici ei per pſonas que dicat ſe vidiſſe te-
ſtamentū ꝛ aliter nō tenet credere ſed illo modo bene te-
netur credere.l.ſi quis inficiatus.ff.depoſiti.allegat nota
ta in.l.non ſolum §.morte.ff.de ope.noui nun.Ecce nunc
qualiter ille

qualiter ille tex.apponit gladiū ad veritatē boꝝ ſcriben-tium.Et licet glo.iſta dicat ꝙ qualiſcūqꝫ notificatio ſuffi ciat nibilominus non ꝯ̃dicit dicto nico.⁊ ad boc allego tex.⁊ glo.in.l.ij.§.ṗtoꝛ ait in vͣſi. qualiſcūqꝫ fideiuſſoꝛ. ⁊ glo.ibi dicit nō tn̄ pupillus vel furioſus.ff.qui ſatiſda.co-
29 ganẗ.⁊ ibi Bart.inducit ad ſtatutū †ꝙ qualiſcūqꝫ fuerit ſnīa arbitri mandeẗ executioni ꝙ intelligiẗ ſi ille potuerit eē arbiter.ita dicamus in cāu buius gl. qꝛ licet dicat qua liſcūqꝫ notificatio intelligiẗ ſi fiat ab eo cui vͥſimiliter cre dere debuit.⁊ allego ſingu.⁊ mirabilē glo.in cle.cām de
30 elec.q̄ dicit †ꝙ ſi amicus appellati notificat ſibi appellā-tem appellaſſe ad curiā romanā ꝙ ſufficiat vt teneaẗ ſibi credere.facit ēt glo.ſolem.in.l.i.C.de fide inſtru.in vͦbo q buſcūqꝫ vbi licet ſtetur qbuſcūqꝫ ꝓbationibꝰ intelligiẗ ſi ſunt ſolēnes magni.facit illam glo.ad boc Bal. bic. Fa cit glo.ſingu.inſti.de vͦbo.obli.ꝯ̃ᷓs de inutilibꝰ ſtipulatio nibꝰ.§.bec ſolēnia in vͦbo qbuſcūqꝫ verbis.glo.iſta ſentit illud qꝺ ego dixi.Et ſi opponiẗ de eo ꝙ dixit Bart. in.l. item veniūt.§.a quo quē tex.allegat glo.iſta vbi nō refert
31 a quo denūciet vbi idem operaẗ ſcia ⁊ notificatio.†Nā qn̄ denūciatio fit ad ſolam ſciam nō vt aliqd fiat vel non fiat.qꝛ tūc non refert a quo illa notificatio fiat. ⁊ ibi mul tū ſingulꝛ̃ dixit Ange.ꝙ ad ꝯſtituendū in negligētia cu-ſtodē ville q non cepit malefactoꝛē ſufficere a quocūqꝫ ſci uerit de illo malefactoꝛe ⁊ pꝛo certo pulchꝛū ⁊ ſtupendū dictum eſt ſed rn̄deri pōt.Nam tex.ille licet dicat poſſe a quocūqꝫ denūciari pōt intelligi.ſ.babili ⁊ idoneo p ea q̄ dicta ſunt.Item debet intelligi in cāu ſuo loquiẗ enim vt poſſeſſoꝛ malefidei ꝯſtituaẗ in mala fide qꝛ ſciuerit bꝛ̄di-tatē nō ſpectare ad ſe.ideo ſufficit a quocūqꝫ ſibi notificeẗ iſtud.ideo eſt qꝛ ad eum ſpectabat inueſtigare ad quē be reditas illa ſpectabat qꝛ pͥſumptio iuris erat ꝯ̃ eum.l. fi. C.vnde vi.ideo ex quo ꝯcurrit pͥſumptio iuris ſufficiat a quocūqꝫ ſciuerit.Item ad dictū Ange.rn̄de qꝛ ad officiū cuſtodis ſpectabat inqrere.ideo nō eſt mirū ſi ꝯuincaẗ in negligētia a quocūqꝫ ſibi notificeẗ.Sed in cāu nr̄o iudex oꝛdinarius n̄ teneẗ boc inqrere.ergo opꝫ ꝙ babuerit ſcie tiam ab eo cui veriſiliter credere debuit p illam doctrinā Bar.in.d.l.qdam decedens.§.fi. tene menti qꝛ p alios b
32 non eſt reuelatū.†Sed an boc ſit veꝝ indiſtincte ꝙ execu toꝛ debeat exequi pꝛimū mandatū ſi nibil ſibi innoteſcit de ꝯtentione iuriſditionis vel ſi ſecūdus mādet ꝯ̃rium de beat ſupſedere. Innoc.ſentit ꝙ nō ſed debet diſtingui an reuocatio fiat ad inſtātiam an motu ꝓpꝛio dicit enim ꝙ executoꝛ teneẗ obedire ṗmis iudicibꝰ niſi oſtendaẗ ſcd̄m reſcriptū in quo iuriſditio pꝛimoꝝ reuoceẗ ſaltē indirecte vt qꝛ diciẗ in ſcd̄o reſcripto nō obſtantibꝰ lr̄is ad tales iu dices ipetratis vel qd ſimile vel qꝛ ſecūde lr̄e faciant expͥ ſam mentionē de ṗmis.Et iſtis caſibꝰ dicit Inno.ꝙ expͥſ ſe nō reuocaẗ iuriſditio pꝛimoꝝ iudicū ſed p exceptionē remanēt enim iudices.ideo tenet ꝙ ſit ab bis ſed ſi dire-cte reuocanẗ ṗmi vt qꝛ ſuperioꝛ dicit ꝙ expͥſſe reuocat pꝛi-mā cōmiſſionē ⁊ boc facit nō fauoꝛe ptis ſed ꝓpꝛio mo-tu.tunc ēt ſi nullus excipiat tn̄ non tenet ꝙ ſit a pꝛimo qꝛ nō eſt iudex.c.pe.de officio vicarij.l.iudiciū ſolniẗ.ff.de iu dicijs.l.quos ꝓbibet.ff.de poſtulādo.Aliqui tn̄ ſm̄ eum dicunt ꝙ ēt ſi delegans dixit reuocamus iuriſditionē ta-lis iudicis tn̄ partes pn̄t buic reuocationi renūciare ⁊ ta cite ⁊ expͥſſe ēt poſtq̄ꝫ ṗmi iudices boc ſciuerint ⁊ boc ſi fauoꝛe ptium facta fuit ſecūda cōmiſſio.l.ꝙ fauoꝛe.C. de legibꝰ.ſecus ſi motu ꝓpꝛio reuocauit quo caſu tenebit ꝙ faciet ṗmus ante ſciam reuocationis.l.ſi foꝛte.ff.de offi.ṗ ſidis.c.mādato de ꝓcura.Alij dicunt ꝯ̃rium ⁊ foꝛte meli us qꝛ qn̄ directe fit reuocatio ſine vlla exceptione tenet re uocatio.⁊ boc ſatis ſonat diuerſitas verboꝝ.Innoc.vult dicere ꝙ dꝫ diſtingui ſi reuocatio fiat motu ꝓpꝛio vt tūc nō ſit opus exceptione an ad ptis petitionē.⁊ tūc ſic ⁊ re-mittit ad notā.in.c.i.de cōceſ.ṗben.lib.vi.dn̄s Cardi.di-cit nō eſſe opus diſtinguēdū inter motū ꝓpꝛium ⁊ inſtan tiam ptis qꝛ in boc nō induciẗ diuerſitas iuris.ſed atten

ditur quo ad aliud.puta circa tollendū vitium ſurreptio nis.vt in glo.pen.cle.ſi romanus de ṗben. Sed diſtingui debet an reuocatio fiat fauoꝛe ptis an nō.vt ṗmo cāu poſ ſint renūciare pꝛ̄ura ad boc ṗallegata.ſcd̄o caſu nō p no. in.c.ſi diligenti de foꝛo cōpe.tunc enim debet attendi foꝛ-ma reuocationis.Tu limita banc doctrinā ꝙ ēt ſi ad pe-titionē ptis facta fuit illa reuocatio ⁊ appoſita cl̄a decre-ti.ſ.decernimus irritū ⁊ c̄.tūc ꝯſenſus ptium nibil poteſt operari glo.in.c.dilecto de ṗben.⁊ in.c.i.de reſcrip.in.vi.
33 vide q̄ dixi in.c.ceterū.ē.co.¶ †No.ibi copia poſtulata petentibus iudicibus edendaꝫ foꝛe copiam reſcriptoꝝ.⁊ eſt argu.ſm̄ Bal.ꝙ ſi capitaneus petit ab ancianis ꝙ fa ciant copiā refoꝛmationū q̄ nō ſunt in volumine gn̄ali ꝙ debet eis fieri copia.¶ No.ibi euidēter ex ipſarū tenoꝛe
34 †ꝙ illud dẗ ꝯſtare euidenter ꝙ ꝓbabiliter dubitari non pōt.ita colligit bic do.Card.⁊ remittit ad dicta ſua in.c. veſtra de cobabi.cleri.ſed dn̄s Anto.colligit ꝙ illud dici
c tur euidēter cōſtare ꝙ conſtat ex inſpectione inſtrumēti aut lr̄arum ſup qbus nulla cadit dubitatio nec illud dici tur ꝯſtare euidenter ꝙ cōſtat inſtr̄o ſi ſup ipſo aliqua ca-dit itrinſecus vel extrinſecus dubitatio ꝙ eſt notādū ſm̄ eum qn̄ cognoſcas ſnīam bēre euidentē erroꝛeꝫ qn̄ circa erroꝛem cadit dubitatio que oculis ꝓpenditur abſqꝫ ali-qua diſcuſſione remittit ad Inno.in.c.p.⁊.g.de offi. dele. ⁊ ad dicta ſua in.d.c.veſtra.⁊ in.d.c.cum ſpāli de appel. ⁊ cum eo tranſit bic Jo.de imo.allegans eundē do.Ant. in.c.ab excōicato.ſ.eo.Tu allega eundem do.Anto.in.c. trāſlato.ē.de ꝯſti.⁊ ibi vide que dixi.Et adde elegans di
35 ctum Bar.in.l.i.ff.de ope.noui nun.in pꝛinci.vbi dixit †il lud ius alicuius eſſe clarum ꝙ ꝯſtat ex tenoꝛe inſtrumēti Joā.de imo.ibi repꝛebēdit eū dicens ꝙ inſtr̄m nō reddit rem notoꝛiaꝫ anteq̄ꝫ ſit diſcuſſum de eius viribꝰ qꝛ multa poſſunt obijci.l.fi.C.ꝺ fide inſtru.Et licet ꝓbatio iudicia lis faciat rem notoꝛiā.vt in.c.cū olim de vͦbo.ſigni. nō tn̄ ſic de inſtrumēto anteq̄ꝫ de viribus eius ſit diſcuſſum niſi aduerſarius ꝯfiteret inſtr̄m verum ⁊ eodem modo Mo derni ibi repꝛebēdunt Bar.dicētes inſtr̄m nō facere rem notoꝛiā niſi poſt cōcluſum in cā allegant glo.in.c.ſignifi cauerūt de teſtibus.ſed ꝺ Jo.de imo.nullā faciūt mentio-nē.⁊ nō eſt mirū qꝛ putarunt exceſſiſſe ſumaꝫ minerue ar tem.Sed ꝯ̃ eos dico foꝛe caſum bic ⁊ vlterius allego.c. cū inter in vͦbo euidēter.ſ.de re iudi.vbi illud diciẗ ꝯſtare euidenter ꝙ ꝯſtat publico inſtr̄o.⁊ allego tex.in.c. audi-
36 tis.ſ.de in integrū reſti.†vbi illud dẗ ꝯſtare euidēter ꝙ cō ſtat ex tenoꝛe ṗuilegij.⁊ allego.c.cū olim de cenſi.vbi idē ꝓbatur.⁊.c.cū dilectus de dona.vbi ꝓbatio reſultans ex inſtr̄o dẗ euidens.Faciat ꝙ bẗ in.c.ſup queſtionū.§.inten
37 tionis.ſ.de offi.delega.⁊.c.ij.de cogna.ſpūali lib.vi.† vbi illud dẗ ꝯſtare euidēter ꝙ colligiẗ ex deciſione legis.facit c.licet cām.ſ.de ꝓba.vbi ēt diciẗ euidēter ꝯſtare ꝙ cōſtat ex ꝓbationibꝰ poſt publicatū ꝓceſſum.Faciat lex ſi quis locuplex.ff.de manumiſ.teſta.vbi ꝓbatio p ꝯiecturas di-ciẗ ꝓbatio euidens.Facit lex nō codicillū in ver.euiden-ter.C.de teſta.⁊ in.l.creditoꝛeꝫ.ff.de lega.ij.⁊ in.l.i.C.de ꝯdi.inſer.nec mereẗ dictū Bar.moꝛderi qꝛ Bar.ibi dicit ius nūciari poſſe ſperni qn̄ eſt certum nūciantē non bēre ius nunciādi ⁊ dẗ eſſe certū qn̄ ꝯſtat ex publico inſtr̄o ce-lebꝛato inter nunciantē ⁊ eum cui fit nunciatio.argu.l.i. §.i.ff.de ope.noui nun.⁊ ſic nō dicit Bart. ꝙ ex publico inſtrumēto reſultet ꝓbatio notoꝛia ſed dūtaxat dicit ꝙ ex publico inſtrumēto oꝛitur certitudo.⁊ per ꝯn̄s male itel-lexerunt dictū Bar.Nec obſtat cum dicūt ꝙ ꝯ̃ inſtrumē tum publicū multa opponi pn̄t qꝛ iſtud tolliẗ p elegātem
38 tex.l.ſatis aperte.C.de falſis.Et iſta menti comēda.† ſed do.Abb.bic colligit ꝙ pꝛobatio reſultans ex publico in ſtrumēto diciẗ euidens ꝙ dicit eē notandū ꝓpter ſtatuta reqrentia pꝛobationē euidenteꝫ.⁊ nibil boni allegat niſi legem licet imperatoꝛ de legatis pꝛimo. ⁊.l. ſciant.C. de pꝛoba.vbi pꝛobatio ex ꝯiecturis reſultans diciẗ euidens ſm̄ eum.ſed certe male loquitur ibi enim dicitur ꝙ pꝛo-

c ¶ Inſtrumē ti.adde no.pa. de caſt. in ꝯſi. cccxvij. ⁊ do. Alex. de imo. in.l.qui rome. §.augeriuſ.ff. de verb.ob.⁊ ibi Jo.de imo. poſt Rayne.⁊ ꝓbaẗ in.c.cū olim de verb. ſigni.⁊.c.i.cū glo.de in inte. reſti.⁊ Ange. ⁊ doc cōiter ſcribētes in.l. ità ſtipulatus ff.de ver.ob.q bus i locis ad plenū babes qgd.d.And. per lōgas am bages expoſituꝫ eſt.

baʇio liquida. Ego allego glo. in. l. ſi tutoꝛ. C. de ꝑicu. tu-
toꝝ. ⁊ pro illa glo. allego tex. in. l. i. ⁊. ij. C. de teſta. mili. ſʒ
de ꝓbatione euidēti potuiſſet allegare Bar. in. l. ſi ꝯſtan
39 te. ff. ſolu. matri. Item ad dñm Anto. Adde dum dixit† ꝙ
a tunc ſnia dꝛ hēre iuris errorem[a] qñ oculis ꝑpendiꝛ abſqꝫ
aliqua diſcuſſiōe pro eo pōt allegari tex. ij. q. vi. §. itē ſnia.
vbi tūc ſnia dꝛ lata ꝯ legem qñ in iuſtitia exprimiꝛ in ſen-
tentia ꝯ legem ſcriptā. ⁊ ibi dñs Bñficus dicit ꝙ licet ſen-
tentia quo ad mentē ꝑtineat expſſum errorem iuris non
tñ eſt nulla. ⁊ ſic vꝛ ibi text. pro dicto Inno. in. d. c. p. ⁊. g.
⁊ do. Anto. hic qui ēt idem voluit in. c. clericus de iureiu-
ran. Item allegari pōt caſus in. l. ij. in vſi. ꝯ tam manife-
ſti iuris formā. C. qñ ꝓuoca. non eſt neceſſe. nihilominus
credo ꝙ male dicāt ⁊ ꝯ eos allego glo. que in indiuiduo
40 hoc dicit in. c. humanū genus. i. di. vbi dꝛ† ꝙ illud qđ ve-
nit a ꝯrio ſenſu legis diciꝛ expſſum in lege. ⁊ tñ non eſt ex-
pſſum ſed venit ex mente. ergo ſi error iuris in ſnia cōpre-
hēditur ex mente nihilominus ſnia eſt nulla. ⁊ licet Bñfi-
cus dicat ibi fore ibi glo. ꝓ dicto Inno. in. d. c. p. ⁊. g. ni-
hilominus certe glo. illa decidit ꝯrium. Faciat ēt ꝯ eos
tex. in. l. i. ff. đ his q̄ in teſta. delen. cōiuncta doctrina bart.
41 ibi volentis. † ſtatuto diſponitur ꝙ inſtrm̄ publicuꝫ hēat
executionē paratā. vtrū tacita ſtipulatio que nō eſt expſſa
in inſtrō publico. ſed colligiꝛ ex mente hēat executionem
paratā decidit ibi in indiuido ꝙ ſic ⁊ idem ſequiꝛ ibi bal.
⁊ Angel. ⁊ idem voluit Bal. in. l. ad proba. C. de proba.
dicens fuiſſe primū ꝯſilium ꝙ ipſe dedit. ideꝫ voluit in. l.
vnica. C. de rei vxo. actio. in princi. ⁊ in. l. vbi adhuc. C. de
iure dotium. ⁊ in. l. iuriſgentiū. §. ſed ꝙ fere. ff. de pactis. ⁊
poſſent adduci multa ſimiliaq̄ vide adducta per me in re-
petitione. l. cū acutiſſimi. C. de fideicō. Ecce nūc qualiter
paria ſunt aliqd eligi ex expſſo tenore legis. ⁊ ex mēte ipi-
us legis. ⁊ ad dictuꝫ. §. item ſnia. ⁊ ad. d. l. ij. rñde ꝙ ſatis
dꝛ eſſe ꝯ legem ſcriptā qñ eſt ꝯ mētem que mens colligiꝛ
ex ipſa ſcriptura. ¶ Glo. in vbo litterarū querit ſed qua-
liter pōt illud ꝑpendi ex ſola inſpectione litterarū. Nā lʒ
ſecūde faciant expſſam mentionem prioꝝ iudicū cōtento-
rū in priorib⁹ lrīs non ꝑ hoc ꝯſtat pmas lrās eſſe reuoca-
tas cū ſecunde ſint ipetrate ꝑ falſi ſuggeſtionē. ⁊ ita nō re-
uocant pmas. c. corā de offi. dele. c. inter monaſteriū de re-
iudi. ideo glo. iſta vult ꝙ ad hoc vt executoꝛ nullatenus
42 dubitet opꝫ ꝙ hoc diſcat per aſſertionē ptium† qꝛ merita
cauſarū ptium aſſertione panduntꝛ. c. cum ex lrīs de in in-
tegrū reſti. ideo oportet ꝙ aliquid intelligat ab ipſis pti-
bus ꝙ pme lrē ſunt reuocate hoc tēperat verū niſi illi qui
hēnt priores lrās aliqd obijciant ꝯ ſecūdas. alſ iudex p-
ſumet pmas eē reuocatas ex quo in ſecūdis fit expſſa mē-
tio de pmis. Si aūt aliquid obijciat ſtatim executoꝛ dʒ ſu-
perſedere qꝛ ꝑ negationē res fit dubia. ⁊ hoc caſu intelli-
gitur ꝙ hꝛ in. c. paſtoralis. §. eo. Et ſic ex glo. iſta collige
43 † ꝙ ad hoc vt executoꝛ debeat ſupſedere ⁊ nō exequi non
ſufficit ſola inſpectio litteraꝝ. ſed oportet parteꝫ oppone-
re de vitio ſurreptionis. ſed Hoſti. non tenet iſtam glo. ⁊
cū eo tranſit Jo. an. ⁊ dicit glo. ꝓcedere quo ad caſum. d.
c. paſtoralis. ⁊ alioꝝ iuriuꝫ que allegat ſed quo ad caſuꝫ
huius decretalis nō ꝓcedat eius deciſio hic enim dꝛ ꝙ ſi
ꝯſtat euidēter ex inſpectione litteraꝝ. ⁊ per ꝯſequens nō
ſe hʒ intromittere de exceptiōe ſurreptionis quā pars op-
ponit. ⁊ ideo ꝑ illam non dʒ ſupſedere ſed dʒ attēdere an
ex inſpectione litteraꝝ appeat ꝙ reuocate ſint pme quia
tunc dʒ exequi mandatū factum per ſecūdas. ſi aūt rema-
neat dubius facta inſpectione litteraꝝ debebit ſupſedere
donec fuerit ſopita ꝯtentio ſm formā dicti. c. paſtoralis.
44 §. eo. † Et ex hoc inferꝛ qđ iuris qñ dantur executores a
b papa in lrīs bñficialibus[b] qui lʒ poſſint aſſumere ptes iu-
dicis pñt ⁊ ſi volunt nō aſſumere ptes iudicis ſed eligūt
viam executoꝝ quo caſu pñt vt voluit Inno. in. c. ſi. de p-
ſumptj. ⁊ glo. in cle. i. de offi. dele. Nam ſi eligūt viam exe-
cutoris ⁊ ptes opponunt aliqd per ꝙ dicunt non debere
fieri executionē. nunqd executores poterunt audire ptes.
an vero poterunt parte inaudita ꝓcedere. nam videꝛ ꝙ ſi
allegeꝛ aliqd euidens ꝙ pateat ex lrīs ſufficiens ad impe-
diendā executionē impedireꝛ executio. ſecus ſi alia dubi-
tatio extrinſeca occurrat que nō poſſit patere ex lrīs qꝛ vi-
deꝛ ꝙ illa non attenta debeat fieri executio do. Anto. hic
ꝯcludit ꝙ ēt debebit ptes audire ⁊ ſe informare extraiu-
dicialiter alſ diceꝛ grauare ptes. Nec obſtat iſte text. ſm
eum qꝛ hic loquiꝛ in executorib⁹ qui ex euidēti inſpectio-
ne litteraꝝ ſe informant ſecus in executorib⁹ bñficioꝝ da-
tis in lrīs bñficialib⁹ in qbus ſemp ineſt tacite clā ſi pces
veritate nitanꝛ. ideo vꝛ ꝙ licet executoꝛ nō aſſumat ptes
iudicis non tñ ab eo excludiꝛ informatio extra iudicialis
⁊ ideo debebit ſe a ptibus ſuper dubio occurrente ſe infor-
mare ⁊ admittere exceptionē ſurreptōis lʒ ſm eum ſit du-
bium de illis exceptionib⁹ que opponunꝛ in pſonā an de-
beant admitti vt voluit Inno. in. c. ꝓpoſuit de ꝯceſ. pben.
de quo plene ſcribiꝛ in. c. ſi. de pſump. Cōcludit ēt ꝙ ſi ex
informatione extraiudiciali reddaꝛ certus ꝓ lrīs dʒ illas
exequi. Si aūt reddaꝛ certus ꝯ lrās nō debebit exequi. ſi
aūt reddatur dubius. tūc vel ſupſedeat ⁊ ſupiori intimet
vel iudicis ptes in hoc aſſumat dicit tñ ꝙ hodie praticaꝛ
cōiter ⁊ male ꝙ leuato vello ꝓcedunt ad executionē. nec
vllatenus ſe informant ⁊ ꝓpter hoc ptes appellant ⁊ de-
45 uoluiꝛ cauſa ad curiā. dicit ēt† qđ ſi executoꝛ datus in lrīs
bñficialib⁹ ſe iformauerit ꝙ valebit ꝓceſſus qñ clauſula
appoſita in lrīs ſonat in monitionē licet ꝯ veritatē clauſu-
le proceſſerit poterit tunc tñ vitari. vt dixit glo. in cle. i. de
officio delega. Inſtruit ēt executoreꝫ vt deſiſtat a ꝓnūcia-
tione. vñ ſi ſuper aliquo oritur dubiū ⁊ illud ꝓnūciādo de-
claret vꝛ aſſumere ptes iudicis. ideo nō valebit ꝙ facit ꝑ
te iaudita. facit qđ hꝛ in. c. i. de cā poſſeſ. ⁊ ꝓprie. poſſet tñ
executoꝛ dicere ꝙ ſibi ꝯſtat euidenter talem fore dignū ⁊
ſic eum pro digno habet ſed nō dicat ꝓnūcio eum eſſe di-
gnū qꝛ ſic aſſumeret ptes iudicis. ⁊ ita quieuit do. Anto.
hic Jo. de imo. eum reprehēdit dicens nō debere fieri dif-
ferētias in executorib⁹ datis in lrīs ad lites ⁊ in executo-
rib⁹ datis in lrīs ad bñficia. ⁊ moueꝛ ex eo ꝙ h dixit Jo.
an. ꝙ iſta decretalis praticatur in executorib⁹ ad bñficia
⁊ raro praticaꝛ in terminis ꝓprijs. Et iſtud ēt dicūt om-
nes ſed ꝑ hoc non tolliꝛ dictū do. Anto. ⁊ ſic nec iure nec
appenti rōne eum repꝛhēdit. Et ita etiam quieuit hic Jo.
de imola ſuper recitatione huius glo. Mihi autem vide-
tur ꝙ ⁊ rectius ⁊ verius loquatur do. Anto. vʒ ꝙ tex. iſte
non debeat praticari in executoribus gratiarum. ⁊ ſcđo
caſu quo praticaretur in executoribus gratiarum. tūc di-
co ꝙ habebit locum opi. Joānis recitata hic ꝑ iſtam gl.
licet glo. illam non teneat. Et cōmuniter omnes ſequanꝛ
glo. ⁊ ideo male recitauit Joan. de imola hic dicens ꝙ
Hoſtien. tenet contra glo. ⁊ eodem modo male recitauit
eum do. Abb. qꝛ eorum reuerentia ſalua dixerim Hoſti.
ſequitur iſtam glo. ſed non ſequitur opinionē Joānis in-
ferius oſtendam. Nunc demonſtro ꝙ dñs Anto. bene di-
46 xerit hoc modo† vbicūqꝫ duo non ſunt regulariter a iure
c equiparata[c]. tunc ius diſponens de vno non habet locū
in reliquo. iſtud aſſumptum probat glo. ſolemnis in. c. cō-
ſtitutum de regula. libro ſexto. ſecus ſi eſſent regulariter
a iure equiperata. iſta eſt glo. ſingula. ⁊ peregrina in. c. ſi
poſtquam. §. ſi. de electio. libro ſexto. Sed littere impetra-
te ad lites ⁊ impetrate ad beneficia regulariter a iure dif-
ferunt. vt in. c. ad audientiam. ⁊. c. ceterum. ⁊. c. pierumqꝫ
§. eodem. ergo. ius loquens de vno non habet locum in
reliquo. ⁊ per conſequens ius diſponens de executore da-
to ad lites non habebit locum in executore dato ad bene-
ficia. executoꝛ enim datus ad lites regulatur ſm impetra-
tionem factam in lite. ⁊ eodem modo executoꝛ datus ad
47 beneficia. † acceſſorium enim regulatur ſm principale. l.
cum principalis. ff. de regulis iuris. c. acceſſorium eodem
titulo libro ſexto. ergo dictum do. Anto. eſt verius dāna-
to cōmuni dicto doctoꝝ. Minimo ſi ſubtiliter ponderet
iſte tex. in fina. verbis ibi. ſcilicet ex his certa tibi detur do-
ctrina vbi

a ¶ Erroreꝫ. Uide ad mā-
no. Bald. in. l.
error i pe. col.
ff. đ iur. ⁊ fac.
igno. ſed qđ ſi
nō ꝯſtaret hu-
iuſmodi error
qūo ꝓbareꝛ vi-
de ꝑ reſolutio-
ne ſing. Bart.
in. l. ſi adulte-
riū cū inceſtu.
§. ſi. ff. đ adul.
⁊ in. l. nō facit
ff. de confeſ. ⁊
Bal. in. l. vēdi-
tioni. C. ꝓ em-
pte. ⁊ i. l. ij. C.
ſi qs rē mino.
ignora.

b ¶ Bñficiali-
b⁹. Pro deci-
ſione hui⁹ ele-
gātis mãe. vi-
de inter alios
Cardi. ⁊ poſt
ipſum ſcribē.
in cle. iij. q. iij.
de preben.

c ¶ Equpera-
ta. Uiđ ad ma-
teriā elegantē
glo. ſm Petr.
de ancha. in. c.
ſi poſtq̄. §. ſi.
de elect. in. vj.
facit gl. in cle.
abbateſ ꝟ eo.
ti. nro ⁊ l. c. ij.
đ ꝯceſ i. vj. ⁊. l.
qđ ſeruo. C. đ
fur. qbus in lo-
cis hui⁹ cōclu-
ſionis veritas
ſatis tibi pate-
bit.

ctrina vbi ꝓprie iſta decre. afficit executoꝛē datum ad li-
tes ⁊ ſic reſtringit̃ ad eum ⁊ non ad executoꝛē grãꝝ. ⁊ ꝑ
ꝯñs Jo. an. cum reuerētia ſua dixerim nõ bene loquitur.
¶ Nunc vero iſta glo. eſt aliter recitāda quã fecerit hic
Joã. de imo. ideo oppone ſic ꝑ eius recitatione dicit̃ hic
ꝙ executoꝛ iſpectis vtriuſqꝫ partis lr̃is dꝫ cognoſcere an
ſecūde reuocent ꝑmas ꝯ̃ hoc facit iſtud non pōt cognoſci
ex ſola inſpectione lr̃aꝝ poſito enim qꝺ ſecūde faciant mē
tionē de ꝑmis non ſequit̃ ergo ꝑme ſunt reuocate. nã poſ
ſibile eſt ꝙ ſecūde ſint ſurrepticie. ¶ Glo. fatet̃ iſtud cō-
trariū ⁊ dicit ꝙ executoꝛ ptium hoc cognoſcet ex aſſertio
ne ptium. Sed ꝯ̃ hoc opponit̃ qꝛ ſi executoꝛ per aſſertio-
nē ptium dꝫ ſe infoꝛmare ſequit̃ ꝙ hꝫ iuriſditionē. ſed iſte
tex. in fi. dicit ꝙ nullã hꝫ iuriſditionē. ergo iſta glo. rñdet
ibi ⁊ hoc verum ſm̃ Joānē qꝛ per hoc nullam hꝫ iuriſdi
tionē inter ptes quaſi velit ꝙ ſe inſtruat ſed nõ iuriſditio
nal'r ⁊ in hoc glo. iſta dicit ſm̃ Joānē verum eſſe ꝙ debe
ret expectare aſſertionē ptium ⁊ tēperat ſi habens prio-
res lr̃as opponat ꝯ̃ ſecūdas. alias iudex p̄ſumet ꝑmas fo
re reuocatas ex quo in ſecūdis fit mentio de ꝑmis. ſed qñ
aliquid obijcit̃ ꝯ̃ ſecūdas. tunc executoꝛ nõ cognoſcit ſed
ſupſedebit qꝛ per negationē res facta eſt dubia. ⁊ idem di
cit hic Inno. ⁊ ſic glo. ⁊ Inno. tenent ꝯ̃ Joānē qꝛ eoipſo
ꝙ aliquid obijcitur ſecūdis lr̃is executoꝛ nõ cognoſcit ⁊
hoc eſt verius ſm̃ do. Cardi. hic. ⁊ hoc eo caſu quo in ſe-
cūdis fit mentio de ꝑmis. Si ꝯ̃ ſecūdas aliquid obijcit̃ ⁊
ex hoc colligit̃ vnum exemplū ad. c. paſtoꝛalis. §. eo. ⁊ di-
cunt Goffre. ⁊ Inno. ꝙ aliter exēplificātes indigent in-
tellectu. ⁊ licet Hoſti. dicat ꝙ executoꝛ a ptibus nõ requi
rit infoꝛmationē ſed ex inſpectione lr̃aꝝ ſe infoꝛmabit. tu
dicas ꝙ iſtud manifeſte dicit glo. iſta. ⁊ ideo Hoſti. tenet
contra Joānē ⁊ non ꝯ̃ glo. Et ita ſe expediuit do. Card.
48 hic. † ſed Bal. ſuper iſta glo. querit an iſti executoꝛes qui
dubitant de iuriſditione mandantis poſſit citare ptes in
hac diſceptatione refert quoſdã dicere ꝙ nõ ex eo qꝛ non
habent iuriſditionē. allegat ſimile de lege tertia. §. cã co-
gnita. ff. de bonoꝝ poſſeſ. titulo gñali. ⁊ refert hoc tenere
Hoſti. ⁊ Bernardū. executoꝛ enim hꝫ videre per ſcriptu
ras nõ ꝙ poſſit aliqꝺ ſupꝛa poteſtatē ſuam ꝓnunciare ꝙ
dicit eſſe multū notabile in executoꝛe ſniaꝝ vt hic in fi. ca
pituli. qui tex. ſm̃ eum eſt multū ſingularis ⁊ ita reſidet h
Bal. Et pondera bene dictū eius qꝛ ſentit ꝙ iſte tex. non
habeat locū in executoꝛibꝰ grãꝝ ſentit etiam ꝙ Hoſti. ſe
quit̃ iſtam glo. ſed non ſequit̃ opi. Jo. Opere p̄ciū erit
nūc videre vtrū opi. Jo. ſit veriꝛ. Et mihi videt̃ ꝙ opi.
Jo. ſit veriꝛ. ⁊ licet iſte tex. in fi. verbis dicat nullã eſſe at
tributã ptātem huic executoꝛi nihilominus reſtringit̃ per
eundē tex. vꝫ vt poſſit iudicare de iuriſditione delegatoꝛū
ergo ſequit̃ ꝙ extra illū caſum attributa eſt ſibi poteſtas
⁊ hoc decidit iſte tex. in ꝟſi. auctoꝛitate p̄ſentium diſtricte
p̄cipimus exhiberi vbi oꝛdinarius pōt petere copiam re-
ſcriptoꝝ. ⁊ gl. hic in ꝟſi. p̄cipimus dicit ꝙ poterit aſſigna
re terminū partibus ad lr̃as exhibēdas hoc fieri non pōt
niſi data iuriſditione. ⁊ ideo glo. in. d. verbo p̄cipimus vi
detur violare iſtum tex. qꝛ ad qꝺ daret̃ poteſtas executo-
ri ad petendū copiam reſcriptoꝝ ⁊ p̄ciperet̃ ptibus ex-
49 hibere ſi nõ poſſet eas ad hoc cōpellere. † Nam conceſſo
vno vr̃ ꝯceſſum id per qꝺ deuenitur ad illud. c. ſane de of-
ficio delegati. l. ij. ff. de iuriſditione oium iudi. ergo ſequit̃
ꝙ executoꝛ pōt expectare ptem vt alleget illud qꝺ vult ſu
per ꝯ̃rietate reſcriptoꝝ hoc ēt pꝛobat iſte text. in ꝟſi. ita ꝙ
non ſit aliquatenꝰ excitandū. nam vr̃ requirere duo. Pꝛi
mū ꝙ euidēter ex tenoꝛe lr̃aꝝ deprehēdat̃ an prime lr̃e re
uocate ſint per ſecūdas. ⁊ in hoc fateoꝛ ꝙ executoꝛ nõ aſ-
ſumet iformationē a partibꝰ. Scōm eſt ꝙ aliquatenꝰ nõ
ſit de hoc dubitandū. Certe hoc requirit ꝯflictum ptium
⁊ ſic exceptiones opponi ab ipſis partibus. ⁊ hoc modo
50 res erit ſine aliquali dubitatione. † Aperta enim cauſa ꝑ
ptium aſſertiōe pandunt̃. l. fi. C. ſi per vim vel alio modo
c. cum ex lr̃is de in integrū reſti. Item hoc fieri non pōt ſi
ne cognitione. ſed vbicūqꝫ requirit̃ cognitio requiritur ꝑ
tis citatio. l. fi. in verbo cognitional'r. C. de legibꝰ. quem
51 tex. ad hoc Bal. ibi reputat ſingularē † ꝙ in ſnia ꝑncipis
d requirat̃ citatio ex eo qꝛ cognitional'r illam ferre dꝫ. c.
ꝑmo de cã poſſeſ. ⁊ ꝓprie. ergo opi. Joānis vr̃ veriꝛ nõ
enim iſta tendunt vt oꝛdinarius hēat ptātem iudicādi de
iuriſditiōe niſi an debeat ſupſedere an debeat obedire te-
ne menti. ¶ Nota ibi p̄cipimus qꝛ ſm̃ opinionē Joānis
52 hic eſt tex. † ꝙ executoꝛ pōt cōpellere partes vt exhibeāt
ſibi copiaꝫ lr̃aꝝ ⁊ iudicio meo non bene Bal. colligebat
hic ꝙ capitāeus pōt petere ab antianis vt ei detur copia
refoꝛmationū que nõ ſunt in volumine ſtatutoꝝ. Naꝫ an-
tiani ſunt ſupioꝛes capitaneo. ſed iſte executoꝛ nõ eſt infe
rioꝛ ptibus. imo ſuperioꝛ hoc caſu. Et ſubdit ēt Bald. ꝙ
copia ei fienda eſt. ſed nõ declarat an ꝑ viam coactionis
ſed tenēdo opi. glo. Inno. ⁊ alioꝝ. iſte tex. non ꝓbat hoc
ex eadē glo. ibi. Item licet executoꝛ dubitet an debeat ab-
ſoluere an cōdemnare. Collige elegātem limitationē ad
c. ex lr̃is de pꝛoba. ⁊. l. arianus. ff. de actio. ⁊ oblig. vbi in
dubio iudex debet abſoluere qꝛ illud ꝓcedit qñ cōſtat an
ille ſit iudex ſed ſi eſt dubium de iuriſditione. tūc non ab-
ſoluet quaſi velit dicere ꝙ regula dicti. c. ex lr̃is hꝫ locum
fundata iuriſditiōe in cã ꝑncipali. ideo in dubio abſoluet
ſed non dato fundamēto iuriſditionis nõ poterit abſolue
53 re. ¶ † In glo. p̄cipimus querit qꝺ ſi infra dictū terminū
non exhibeant̃ lr̃e decidit qꝺ non exequetur ſcōm māda-
tum qꝛ lr̃e que non p̄ſentant̃ ꝑinde habent̃ ac ſi impetra-
54 te non fuiſſent. Et ex iſta glo. colligeꝫ † ꝙ executoꝛ poterit
aſſignare terminuꝫ ptibus ad p̄ſentandū lr̃as. licet hic ni
hil dicat̃ de aſſignatiōe termini. bene faciat elegās dictuꝫ
55 Bal. in. c. paſtoꝛalis. §. pterea d̄ offi. oꝛdi. vbi dixit † ꝙ po
teſtas pōt aſſignare terminū cuſtodi ville q ex foꝛma ſta-
tuti tenet̃ denūciare maleficia infra quē terminū denūciet
pꝛo dicto illo. glo. eſt hic ſingularis. ſed pone ꝙ ptes nõ
exhibeant an poterit executoꝛ cōpellere ad exhibendum
glo. iſta decidit ꝙ nõ qꝛ nõ habet iuriſditionē ſequit̃ In-
nocen. Sed ꝯ̃ hoc opponit̃ qꝛ vr̃ glo. ſibi ꝯ̃ria ex eo qꝛ di-
cit poſſe ſtatui terminū partibus ad lr̃as p̄ſentatas. ⁊ po
ſtea dicit ꝙ non hꝫ iuriſditionē inter ptes. naꝫ aſſignatio
termini datur cū cauſe cognitione. iij. q. iij. §. ſpatiū. Sol-
uit Inno. ꝙ ꝯ̃rium ꝓcedit in termino dato ad teſtes pꝛo
ducēdos ⁊ ad cãm inſtruēdam. ſecus dicit in citationibꝰ.
56 in hoc melius diceret Inno. in monitionibꝰ † qꝛ citatio p̄
ſupponit iuriſditionē alias nõ artat. c. veniens de accuſa.
c. ij. de dila. eſt ergo ſenſus ꝙ executoꝛ petet oſtēdi ſibi lit-
teras ⁊ aſſignabit terminū ad p̄ſentandū nõ iudicialiter
ſed per modū monitionis extraiudicialis dicit tñ Hoſti.
ꝙ licet executoꝛ in caſu huius capl'i poſſit p̄cipere lr̃as ex
hiberi ⁊ ꝓpter hoc ille qui nõ exhibet cenſeat̃ in obediē-
tiã rōne talis in obediētie non hꝫ iuriſditionē. ⁊ iſta eſt cō
munis opi. oium. Sed pꝛo certo iſte tex. deſtruit iſtaꝫ opi
nionē qꝛ vr̃ delegare iuriſditionē dumtaxat vt nõ iudicet
inter delegatos de eoꝛū iuriſditione. ſed vt cōpellat ptes
ad p̄ſentandas lr̃as credo ꝙ habeat iuriſditionē qꝛ text.
iſte ꝑ viam p̄cepti mandat vt exhibeātur ſibi alias huiuſ
modi mādatum eēt ludibꝛioſum ꝙ non eſt dicendū vt ſu
57 perius dixi. ¶ Colligit ēt iſta glo. † ꝙ oꝛdinarius nõ te-
net̃ obedire niſi videat reſcriptū. allegat. c. cum in iure de
offi. delega. Apparebit eius declaratio ex ſequentibus. ⁊
58 ideo querit̃ pꝛo eius intellectu † qꝺ ſi mandatur executoꝛi
vt denūciet aliquē excōicatum. ⁊ ille opponit ꝙ hꝫ alias
lr̃as per quas reuocant̃ prime an debeat audiri vr̃ ꝙ nõ.
Nam ſm̃ Inno. ſicut executoꝛ non tenet̃ exequi mādatū
delegati niſi oſtendant̃ ſibi lr̃e per quas ꝯfertur illi iuriſ-
ditio. vt in. d. c. cuꝫ in iure. ſic nec differre debet niſi aliud
reſcriptum oſtendat̃. ⁊ hoc videtur tenere Inno. dicit ta
men ꝙ ſi pars incidenter veniſſet iudex modicū expecta-
bit quouſqꝫ vadat ꝓ reſcripto qꝛ non debet ſibi imputa-
ri ſi non venit cum ſacho parato. l. qꝺ dicimus. ff. de ſolu.
59 † Quid ſi delegatus mādat oꝛdinario vt denūciet aliquē

d ¶ Citatio. Dic tu rōnem qꝛ cū vnaqueqꝫ citatio ſit ꝺ ꝓceſſu. vt per oēs doc. communiter in. c. qm̄ ꝯ̃ de ꝓba. nõ pōt omitti ⁊ vide ad materiã Lanfrã. allega. loco. in iij. col. ꝟſi. vnū ſingulare car. iiij. ⁊ vide do. Bar. ſoci. in ꝯ. xij. incip. qm̄ i p̄ntiarū verſi. quo ad primū ibi citatio car. xv.

excõicatu3 qui denũciat poſtea venit denũciatus allegãs
delegatum fore reuocatũ per alias lr̃as ⁊ petit ꝙ ordina
rius faciat ſibi exhiberi dicit Cõpoſtela. ꝙ ordinarius ſe
de hoc non intromittit donec receperit mãdatum ꝯtrium
priori. Et ad hoc inducit iſtum tex. in ṽſi. ſi poſtea. Sed ſi
ordinarius anteq̃ denũcient iſtum excõicatum ipſe petat
ꝙ ordinarius faciat ſibi exhiberi litteras dicit Cõpoſtel.
ꝙ etiam hoc caſu ordinarius nõ faciet hoc donec mãda-
tum ꝯtrium recipiat. Nam tex. iſte dum dicit ꝙ ordinari-
us faciet ſibi exhiberi vtraſq̃ litteras ⁊ ꝓcedet. vt hic lo-
cum habet qñ duo mãdata ꝯtria recipit q: tunc non põt
excuſari quin ſciat ꝯtentionẽ eſſe inter iudices ſuper iuriſ
ditione ⁊ ad hanc lr̃am in verſi. ⁊ id ipſu3 vbi dicitur ſuf-
ficere quomodocũq̃ innotuerit per lr̃as ſecũdi iudicis nõ
aũt per exceptionẽ vel aſſertionẽ partium. ⁊ ita euitat il-
lud ṽſiculũ Jo. an. tenet contra Cõpoſtel. ꝙ etiam ſi exe
cutor non recipiat mãdata cõtraria põt petere copiam re
ſcripti vt hic ſentit glo. ſed do. Cardi. dicit Cõpoſtel. in
hac q̃one ⁊ ꝓcedenti ſolum voluiſſe ꝙ executor nõ petet
exhiberi ſecundas lr̃as ad inſtantia3 partis ſed ex officio
ſuo ſic. ⁊ pro huius declaratiõe. ℂ Capio glo. in ver. he
60 ſitandũ que querit † an ordinarius poſſit petere exhiberi
ſecundas lr̃as ſi ſecundus delegatus nihil ſibi mandauit
⁊ arguit ꝙ non per iſtum tex. volentem ꝙ dũtaxat faciet
ſibi exhiberi ſecũdas qñ ſecũdus delegatus dedit mãda-
tum ꝯtrium ꝑmo. ⁊ hoc tenuit Cõpoſtel. ſupra. ⁊ Jnnoc.
in. c. mandatũ. J. eo. ſed gl. iſta tenet ꝯtrium per id qd volu
it glo. ꝓcedens. idem vult Jnno. allegans dictũ. c. cum in
iure de officio delega. tñ tex. ibi ſolum probat ꝙ põt pete
re exhiberi ſibi copiam reſcripti ab eo delegato qui man
dat aliquid exequi de ſecũdo aũt reſcripto dicit dñs Car
dina. ꝙ non põt petere copiã niſi etiam ſecũdus mandet
vel niſi ei conſtet certam eſſe litem ſuper iuriſditiõe. ⁊ ita
debet intelligi gl. ꝓcedens ⁊ iſtam opi. dicit de iure verio
rem Jo. de imo. hic. ſed do. Anto. ſequitur iſtam glo. pu-
tat tñ ꝙ extra caſus ꝓdictos cõpellet partes ad exhiben-
das lr̃as non per iſtum tex. ſed per dictũ. c. cum in iure. ⁊
ꝓſentatis litteris aut certũ erit de iuriſditione. ⁊ tunc tene
bitur parere ſi aũt eſt dubium eode3 modo debet parere
niſi duo mãdata contraria reciperentur q: tũc debet ſup
ſedere ſi eſt dubius donec q̃ſtio diffiniatur ſm formam. c.
paſtoralis. ẽ. eo. ⁊ ita reſidet. Tu adde ꝑmo q: text. iſte in
verſi. ſi vero ibi manifeſte tibi cõſtet ꝓbat opi. Joãnis vt
heri dicebã. ⁊ ad hoc allego tex. expꝛſſum cõiuncta glo. in
c. ſacro in ṽbo conſtet. ⁊ glo. ibi dicit expꝛſſe ꝙ illud ṽbu3
importat citationẽ partium q: merita cauſa℞ partium aſ
ſertione pandunt. ⁊ idem voluit tex. ⁊ glo. in cle. ij. de pe-
nis. ⁊ in clemẽ. i. de cenſi. que iura ⁊ glo. aperiunt intelle-
ctum huius tex. q: non dicit ꝯſtare iudici primas lr̃as nõ
fore reuocatas per ſecundas niſi partes citent. ⁊ per ꝯñs
ordinarius mouebit ſꝫ exceptionẽ partis. ⁊ iudicio meo
errarunt omnes vehemẽter circa intellectum huius text.
Scdo pondera iſtum tex. in verſi. credimus diſtinguẽdu3
61 dicit enim † ꝙ ſi recepto ꝑmo mandato a ꝑmis iudicibus
ordinarius non h3 noticiam diſcordie orte ſuper iuriſdi-
tione debet exequi primũ mandatũ humiliter. Modo ſi
ordinarius denunciauit quem excõicatum. l3 excõicatus
cõpareat ⁊ dicat impetrate ſunt ſecũde ꝯ primas petens
ꝙ ordinarius faciat ſibi exhiberi vt reuocet executionem
dico ꝙ ordinarius nõ deb3 ſe de hoc impedire nec ex ſuo
officio nec ad partis petitionẽ. ⁊ dico fore tex. de hoc in ṽ
ſiculo ſi poſtea ꝯtrium ſibi ab alijs demãdetur. tunc copia
poſtulata ſiue referamus illud verbũ poſtulata ad iudicẽ
ſiue ad partem reſtringit per illam dictionem. tũc q: po-
ſtulanda eſt copia. tunc qñ ꝯtrium ab alijs iudicibus po-
ſtea demãdatur. Et pondero illud verbũ poſtea q: deno
a tat interuallum tẽporis. ᵃvt eſt glo. in. l. pacta ꝯuenta. ff. de
ꝯtrahen. emptio. ⁊ in. l. cum fundũ. ff. de vi ⁊ vi arma. ⁊ ſic ꝓ
bat ꝙ facta executione ꝑmi mandati ſi mandat ꝯtrium a
ſecũdis. ⁊ tunc eſt copia poſtulanda. ⁊ per ꝯſequens an-

a ℂ Jnterual lum tpis. De hac dictiõe vide. d. Alex. de imo. poſt Bar. in. l. fructus in ſi. ff. ſol. ma. ⁊ in. l. quotiens. §. ſi q̃s ita. ff. de her. inſti. ⁊ quãtu3 tpis includat. in. l. ab hoſtibus. §. ſ3 qd ſimplr. ff. ex qui. cau. ma io. ⁊ hic aduerte q: huius dictionis natura eſt denotare longũ interuallũ. vt 13 eleganter gl. in. l. pacta conuenta verſ. poſtea ff. de ꝯhẽ. em. ⁊ ibi nonulli Moderni ſcribentes.

tea peti non poterit. ⁊ ſic illa dictio tunc apponit gladiu3
ad hanc dubitationẽ docto℞. ergo nec a parte nec a iudi-
ce poteſt peti copia lr̃a℞. ⁊ iſta vr̃ veritas ⁊ hoc qñ execu
tio facta eſt ſed ſi factum eſt mãdatum a primis ⁊ adhuc
ordinarius non eſt executus ⁊ aduerſarius opponit lr̃as
ſecũdas eſſe impetratas ꝯ ꝑmas ⁊ petit ꝙ iudex mandet
ſibi exhiberi Cõpoſtel. dicit ꝙ non põt glo. dicit ꝯtrium
mihi videt ꝙ hoc pendeat ex ſpiritu dicti ṽſiculi ⁊ id ip-
ſum facere debemus que verba referunt ad ꝓcedentia ⁊
quo ad ſubſtãtiam ⁊ quo ad qualitatem. ſed in ꝓcedenti
clauſula appoſita fuerunt illa ṽba tũc copia poſtulata. er
go eodem modo qñ prime lr̃e adhuc nõ fuerunt execute.
⁊ ideo expectandũ eſt ꝯtrium mãdatum. ⁊ per cõſequens
antea nec pars poterit petere nec etiã iudex ex officio ſuo
⁊ ideo ſtabimus in regula huius tex. dicentis humiliter
debes executioni mãdari. ⁊ iſta eſt pura veritas tene mẽ-
62 ti q: per alios nõ fuit aperta vſq̃ ad iſtos dies. ℂ † No.
ibi ſecũdo loco vbi reuocat factum vigore prio℞ lr̃a℞. vi
de que dixi in. c. ceterum. ẽ. eo. Sed glo. iſta arguit cõtra
id quod eſt factu3 legitime nõ eſt reuocandũ. c. audita de
reſti. ſpo. glo. rñdet ꝙ per iſtum executore3 nihil reuocat
ſed denũciant abſoluti primo excõicati. iſta glo. non ſol-
uit ꝯtrium Hoſtiẽ. ſoluit. ſ. illud qd fit auctoritate veri re-
ſcripti non debet reuocari. vt in. d. c. audita. ſed ꝙ fit au-
ctoritate putatiui reſcripti vl̃ reuocati nõ d3 reuocari hec
ſolutio non eſt bona q:. c. audita. loquit de geſtis auctori
tate reſcripti reuocati ante cognitam reuocationem Vin
cen. dicit ꝙ iſte tex. loquitur in ſñia excõmunicatiõis que
non eſt perpetua ſed debet reuocari ex quo excõmunica-
tus vult parere. ſed cõtrarium procedit in ſñia diffinitiua
vel ſolue ſm do. Anto. hic iudices primi ſciebant cauſa3
iſtam cõmiſſam ſecundis. ideo non tenet quicq̃d ipſi ege
runt poſt notam reuocationẽ. ſed in. c. audita primi iudi-
ces ignorabant dñs Cardi. dicit ꝙ hic non reuocatur fa
ctu3 auctoritate primi reſcripti. imo potius ꝯfirmatur q:
ſecundi iudices abſoluendo ⁊ mandando partem ꝓnun
ciari abſolutam videntur fateri excõmunicationẽ latam
ab alijs tenuiſſe q: abſolutio ꝓſupponit vinculum de hoc
63 vide que dixi in. c. ceterum. ẽ. eo. ℂ † Nota ibi procedere
non oportet ꝙ vbi ratio eſt obſcura vt diſcerni non poſſit
neutri eſt parendũ q: nõ cogitur quis preſtare precipitẽ
obidientiam nec gratificari ancipiti via. c. dño guerram
in titulo hic finitur lex in vſibus feu. ⁊ hoc inducit Bal.
ad excuſandũ reges qui ſunt neutrales tẽpore ſciſmatis.
dicit tñ ꝙ ordinarius non debet docere de ſua iuriſditio-
ne. l. barbarius. ff. de officio ꝓtoris. Ego allego tex. in ar
gu. tñ in. l. cum ſtatus. C. de ordine cogni. per quem text.
64 deciditur † ꝙ ſi duo cõtendunt de prelatura ꝙ debitores
interim cõpelli non poſſunt ad ſoluendũ. ⁊ ibi Bald. ar-
guit per illum tex. ꝙ tempore ſciſmatis quis põt eſſe neu-
tralis. Sed iſtud dictum Bal. non vr̃ verum. nec iſte tex.
ad hoc allegari põt. nam ex dicto ſuo ſequeret ꝙ aliquis
poſſet eſſe achephalus. c. cum non liceat de ꝓſcrip. c. nul
la. xciij. di. vnde ſi duo ꝯtenderent de papatu ⁊ ambo aſ-
ſerent ſe eſſe pontifices oporteret ꝙ illi qui adhererẽt vni
putarent illũ eſſe ve℞ papã ꝑ id qd no. glo. ſing. xxiiij. q. i.
65 . §. i. q̃ voluit † ꝙ tpe ſciſmatis excuſat antipapa ſi credat
ſe eſſe verũ papã. ⁊ ego allego aliã gl. in. c. didicimus ea-
dẽ ⁊ q̃one. ita ⁊ eodẽ mõ excuſant adherentes ei credẽdo
illũ eſſe verũ papã ⁊ eccleſiã eſſe penes illũ ⁊ non aliũ. vñ
eſſet hereticũ credere eccleſiã eſſe apud duos vel duas eẽ
eccleſias q: offenderet ille articulus vnã ſanctã catholicã
eccleſiam. ⁊ ẽt ille articulus fiat vnũ ouile ⁊ vnus paſtor.
⁊ ita intelligatur glo. ſing. in. c. non aũt. vij. q. i. ⁊ per ꝯñs
videtur ꝙ ſit adherendum vni hoc dico adherendo tñ de
ciſioni ſacroſancte eccleſie romane cũ q̃ intendo viuere ⁊
66 mori. ℂ Nota ibi fuerit dubitandum † ꝙ dubitans equi
peratur ignoranti. tex. eſt quem Barto. reputat ſingula.
in. l. manifeſtiſſimi. §. ſin autem neſcius vel dubitans. C. de
furtis. ⁊ ſic ſicut actus dependens ex conſenſu non com-
prehenditur

prebendit ignorata eodem mō non comprebendit dubi
tata.tex.eſt de boc elegās in.l.fi.C.de cōdi.inde.¶†No
67 ta ꝙ ſi delegati impetrati a diuerſis faciunt varios ⁊ di
uerſos proceſſus validitas pceſſus dependet a validitate
litterarū ēt re exiſtente dubia.⁊ boc voluit Inno.in.c.pa
ſtoralis.§.eo.⁊ probat bic ⁊ in.c.ex litteris de offic.dele.
qđ do.Abb.dicit eſſe verū qñ ptes excipiunt ⁊ nō volunt
cōtendere corā delegato alterius partis.ſecus putat ſi p
tes rñderent corā vtriſq3 iudicibus.q2 tunc teneret proceſ
ſus vtrorū iudicū.alleg.Inno.in.c.cū.M.de conſti.Tu
pondera bene q2 Inno.ibi voluit ꝙ l3 opponatur.tñ pro
ceſſus tenet.ideo opus eſt ꝙ appelletur.vide q ibi dixi.tñ
Jo.de ligna.aliter loquitur in.c.ceterū.§.c.vide q ego la
68 te ibi dixi.¶†No.ibi manifeſte ꝙ euidens ⁊ manifeſtū
b qñq3 ponuntur pro eodem[b].nam bic dicit manifeſte.⁊ .§.
dixit euidenter regulariter tñ diſtinguuntur.vide qđ ſcri
bit in.c.veſtra de coba.cle.⁊ in.c.euidentia de accuſatio.
69 ¶No.ibi puram ⁊ prouidā†ꝙ executor d3 babere intē
tionem puram ⁊ prouidam.d.Car.allegat.c.ſtatutu3.§.
aſſeſſorē.§.eo.li.vi.re vera ibi tex.loqtur de conſcientia ⁊
non apponit illa verba pura ⁊ prouida.facit de.i.de iure
patro.allegat etiam do.Cardi.c.fi.§.pe.de bere.li.vi.ibi
vero dicitur ꝙ d3 eſſe pura ⁊ prouida.ſed do. Cardi. de
clarat incognitum per incognitū.tu allega tex.in.c.nō ſo
lum de regula.li.vi.in ver.expedit conſcientie puritati vt
non deſijt iudiciū rōnis.vbi tex.manifeſte declarat qd im
portant illa verba pura ⁊ prouida cōſcientia.qđ bene no
tabis contra multos religioſos bñtes puram conſcientiā
⁊ vt ita dixerim beſtialem ſine iudicio diſcretionis. Et iō
Bal.in.l.bac lege.C.de ſen.⁊ interlo.om.iu.refert Joan
mo.in.c.i.de ſen.excom.li.vi.diceret† ꝙ iudex d3 facere id
70 qđ medicus q2 d3 facere oia ſm regulā artis.i. ſm leges
71 ⁊ conſtitutiones.als puniur nec eū excuſat ꝯſciētia.†na3
iniuriam facit legibus qui vult melior lege videri in auc.
72 de iudicibus.§.oportet. dicit etiam ibi Bal.† ꝙ in mente
iudicis debēt eſſe duo ſoles.ſ.ſol ſciētie als eſt inſipida ⁊
ſol ſecure ꝯſciētie.als eſt diabolica.vt in.c.cū eterni de re
iudi.li.vi.vide bonū tex.in.c.grauem ad fi.§. de offi.ordi.
73 ¶†No. ibi dubitare te dicas ꝙ d3 quis beſitare vbi du
bitandum non eſt nec ſe aſſerere certum vbi certus nō eſt
ſcribentes.allegant ſimile de.c.conſuluit de appella.⁊.c.
ſacro de ſenten.excom.Tu allega elegantem tex.in.l.ij.in
verbo ſub ambiguitatis colore.C.de legibus. ⁊.l. cu3 bij
.§.ſed cum lis.ff.de tranſactio.⁊ ibi Bar.illum tex.indu
64 cit ad tutores ⁊ ſimiles†qui poſſunt tranſigere ſup re du
c bia[c] ſi fingant eſſe dubium vbi non eſt ideo non v3 tranſa
ctio.allegat quod pulcbre voluit Inno.in.c.grauis ď de
poſito.inducit etiam ibi Bar.ad ſtatutum diſponens†ꝙ
75 nō poſſit minor reſtitui aduerſus laudum arbitrij. q2 de
bet intelligi niſi lis fingatur.Facit quod voluit do.Abb.
in.c.ſignificauit de teſtibus.facit lex ſi de libertate in ver
bo per calumniam.ff.de liberali cauſa.⁊ quod ibi voluit
do.Benedictus de plombino.facit etia3 quod voluit An
ge.arguens contra tranſigentes poſtq3 ſentētia tranſiuit
in rem iudicatam q2 fingunt vt lis exaſperetur. vide per
eum in.d.§.ſed cum lis.⁊ in.l.i.ff.de tranſac.⁊ in.l.elegā
ter.§.ſiquis poſt.ff.de condi.indebi.⁊ Pau. de caſtro in
76 conſilio.lxv.†Quid ſi dicat ſe dubitare vbi non d3 ⁊ dele
gatus eum excōmunicat.Innocē dicit excōmunicationē
non tenere.q2 non eſt de eius iuriſditione. nec in eum ba
bet iuriſditionem niſi vbi contumaciter reſiſtit ei obedire
vt in.c.ſane de officio delega.c.ſi quando.§.eod.vbi enim
paratus eſt obedire non tenet excōmunicatio contra eu3
lata.aliqui tamen tenent contrarium ꝙ immo teneat ex
cōicatio.Inno.concordat ꝙ ſi nimis magna voluunta
ria ⁊ inexcuſabilis eēt excuſatio ⁊ ignorātia executoris.
tūc t3 excōicatio.ſequitur bic Cōpoſtelanus dicēs ꝙ dū
modo ignorantia non ſit craſſa. ſi etiam dubitet vbi ma
gis ſapiens dubitaret non tenet excōmunicatio quia nec
contumaciter reſiſtit nec turbat iuriſditionem quibus ca

ſibus poteſt animaduertere in omnes.c.i.⁊.c.paſtoralis.
de officio delega.Idem dicit Innocen. ſi dicat ſe certum
vbi certus non eſt.⁊ ſic ſentit ꝙ propter boc non poterit
excōmunicari a delegato.dicit tamen ꝙ boc caſu excom
municatio tenebit.quia turbat iuriſditionem delegati ⁊
turbatio iuriſditionis eſt iuſta cauſa excōmunicandi. vt
in dicto.c.ſane ⁊ in dicto.c.i.que cauſa ceſſat quando di
cit ſe dubitare de facto.quia tunc nullo modo turbat.me
lius eſt enim inter tales procellas iudicum quieſcere ⁊
neutrum iuuare q3 alterum iuuare ⁊ alterum ledere.xiiij.
queſtione.v.denique.xxij.queſtione.ij.primum.⁊ licet po
ſtea appareat reuocatam eſſe iuriſditionem delegati ex
cōmunicantis.tamen propter dubium tenet excōmunica
tio contra turbatores anteq3 ſuper iuriſditione reuocata
pronunciatum ſit cum conſtet vtroſq3 iudices babere iu
riſditionem.ſequitur Compoſte.dicens ꝙ in dubio debu
it ſuperſedere executor.ideo dignus eſt pena ſi facit ſe cer
tum.vbi certus non eſt boc temperat niſi dubitatio ſit le
uis ⁊ modica q2 tunc non debet ſuperſedere nec tenet ex
cōmunicatio propter boc in ipſum lata.facit quod dictū
77 fuit.§.eo.in glo.ij.¶† Ultimo no. caſum in quo cogno
ſcit qui non iudicat ⁊ qui iuriſditionem non babet. ⁊ in
quo valet proceſſus babitus a non iudice ſm Abb.anti
quum.ſed proprie non eſt cognitio vel proceſſus ſ3 extra
iudicialis inſtitutio ſm do.Cardi.bic. vnde importatur
notitia non iuriſditionalis.⁊ ita communiter tenent om
78 nes.†Et colligit dominus Antoni.ꝙ informare ſe ſuper
notorio ⁊ prout veritatem reperit vel non reperit exequi
nō propter boc dicitur quis partes iudicis aſſumere per
id quod notat glo.in.c.cu3 veniſſent de iudicijs.ſed Joan
nes de imola bic dicit ꝙ iſte textus loquitur in executore
qui non babet iuriſditionem in caſu iſto. ſed iudex bene
ſuper facto notorio poteſt ſe informare ſeruando ordinē
quem requirit notorium licet non ſeruet ordinem ſolem
niter iudiciorum cap.ad noſtram el ſecundo de iureiurā.
in verſicu.teneas vt ſuperius dixi. quia propter verbum
manifeſte apparet ꝙ iſta cognitio eſt iudicialis. vt in di
cto cap.ſacro cum ſua glo.in verbo conſtet de ſua excom
municatione.vtrum autem iſte tex.babeat locum in duo
bus ordinarijs eiuſdem perſone.puta ſi quis babet eccle
ſiam in dyoceſi duorum epiſcoporum.vt eſt videre in ca
ſu.c.gratie de officio ordina.vbi colligit Boſtien.†ꝙ idē
79 Abbas poteſt tenere catbedrā in duobus dyoceſibus vl
ex diſpenſatione vel aliter ſm no.in.c.gratia3 de reſcrip.
in.vi.Innocen. bic cōcludit ꝙ non. ⁊ ideo ſi vnus coru3
mandat quem denunciari excōmunicatum alter qui eſt ſi
bi par vel equalis non poterit iubere illum denūciari ab
ſolutum quia par in parem non babet imperium.c.inno
tuit de elec.⁊ pro boc dicto Innocen.facit quod babetur
per glo.in.l.non diſtinguemus.§.cum in plures.ff. de ar
bitris.⁊ procedat boc quando ſunt duo ordinarij quorū
vnus non eſt maior altero.ſecus ſi vnus ſit maior altero.
puta vnus ſit dyoceſanus ⁊ alter ſit legatus. quia tūc de
bet obedire legato.facit quod babetur in. c. ſtuduiſti de
officio delegati.⁊ in.c. ſecundo eodem titulo in ſexto. di
xit etiam dominus Antonius in.c.ſuper litteris in vltima
carta in prima colum.ꝙ interdum duo ordinarij poſſunt
ſimul conueniri pro decidendo dubia iuriſditionis inter
eos quando dubitatur quis eorum eſſet iudex per id qđ
notat Joan.and.in regula in obſcuris libro ſexto in mer
80 curia.⁊ in.c.ſane de foro competen. † Sed quid in duo
bus delegatis ad vniuerſitatem cauſarum an babeat lo
cum diſpoſitio iſtius textus. ⁊ quidem pendet ex boc. an
delegatus ad vniuerſitatem cauſarum cenſeatur ordina
rius an delegatus.⁊ in.c.cum dilecta ſupra eodem.accu
mulate multa elegantiſſima poſui ꝙ equiperetur ordi
nario.⁊ boc voluit glo.melior de iure quam non allega
ui in cap.ſtatutum.§.inſuper de reſcriptis in ſexto.⁊ vide
tur ꝙ equiperetur delegato per ea que ibi dixi. ⁊ per gl.
in.c.romana de appellatio.in.vi.⁊ per id qđ voluit Bar.

b ¶ Pro eodē.Adde euidenti ⁊ manifeſto notoriu3 q quantu3 ad caſum ſinonima ſunt.c.ab eo.§.de elec.li.vj.⁊ ibi i.ij.gl.⁊ facit.c.cōſtitutionē de verbo.ſig.eo.lib. De euidenti ſi quid vltra ſcire intendis.vide.l.iij.ff.ad exbi.⁊ de edi.edic.l.qrit.§.vltimo.

c ¶ Re dubia Regulr nō ⁊ nū bř.vt tenēt cēter oēs ſcribētes in.l.ij.ff.de tranſact.⁊ infra a canoniſtis boc eo.tit.⁊ ſi vis ſcire qd proprie ſit trāſactio ſup q bus ⁊ qualr fiat.⁊ in quo a pacto differat.vide p Bar.in.l.i.ff.de trāſa.⁊ p d.Alex.ď imo.⁊ Jaſ.de may.in rub.C.eo.ti.

in.l.i.§.ab eo.ff.quis ⁊ a quo appelletur.vbi allegat glo.
d.c.romana.nihilominus videt̄ ꝙ exqperetur ordinario.
⁊ ad hoc allego tex.coniuncta glo.in.c.qm̄ in pleriſqꝫ de
offi.ordi.⁊ ſic illud qđ voluit Inno.i duobus ordinariis
mandantibus hēbit locū in duobus delegatis ad vniuer
ſitatē cauſaꝝ.tene menti.q2 nullus hoc hic tetigit.† quid
81 ſi ſolū vnice littere ſunt impetrate ⁊ dicatur illas impetra
tas ꝑ dolū vel falſi ſuggeſtionē an executor debebit pare
re mandato iudicis.Inno.hic dicit ꝙ ſic per id qđ habet̄
in.c.ex litteris de offi.dele.qđ tēperat do.Anto. dūmodo
appareat executori de ptāte ipſius mandantis ſaltem pri
ma facie vt q2 lr̄e oſtēdunt̄ ſine aliquo vitio extrinſeco. fa
82 cit qđ habetur in.c.cū in iure de offi.dele. ❡†Querit hic
Bal.extra dē ꝓpoſitum decretalis accuſatus eſt titius cū
percuſſit ſeyū cū euidentia cicatricis.fuit probatū vulnus
ſed non fuit ꝓbata euidentia cicatricis.qđ vr̄ abſoluēdus
a toto nō ſolū a tanto.i.a qualitate.c.ſi forte de elec.li. vi.
ſed de iure veteri illa decretalis nōn obtinebit vim.pōt ēt
allegari in ꝯrium.⁊ ita reſidet ⁊ aliud non dicit.Tu vide
Cy.in.l.ij.C.de proba.vbi refert Ia.de are.fuiſſe interro
gatū in priuato examine de hac qōne.⁊ vide Bal.in.d.l.
ij.vbi refert Ja.de are.conſuluiſſe.⁊ refert arg.p.c.cōtra.
vide ibi per eū.⁊ per Jo.an.in addi.Spec.⁊ in rub.in ti.
de accuſa.⁊ ꝑ Guil.de cu.in.l.qd ergo.§.pena grauior.⁊
ibi per alios.ff.de his qui no.infa.⁊ Bar. in ſuo conſilio
incip.accuſatio fuit inſtituta.⁊ in.l. denunciaſſe.§.qd tñ.
ff.de adul.⁊ vide qđ pulchre dixit Ang.in repe.l.ſi vacā
tia.C.de bo.vacan.li.x.†Judex inquit inqſiuit de homici
83 dio.⁊ eſt probatum de furto.concludit ꝙ non poteſt pu
niri.alleg.c.qualr̄ de accu. Et ſic expedita ē decre.veſtra.

a o **Cum.** Cum in reſcripto[a] plura narran
tur operantia diuerſos effect[9] nō
ſufficit alterū ꝓbare ad vtrūqꝫ effectum conſe
quēdū.h.d.Uel ſic.qñ ex pluribus copulatis
ſurgit vna finalis ꝯcluſio reqritur veritas vtriuſqꝫ. vel ſic
qñ duo accidentia ſubſtantie copulant̄ reqrit̄ veritas cō
iunctiua.l.ſi heredi plures.ff.de cōdi.inſti.econtra cū vnū
narrat̄ ex pluribus neceſſariis vtrunqꝫ vr̄ eſſe diſpoſituꝫ.
Et eſt cōis diuiſio ꝯſultatio ⁊ reſpōſio.Scđa ibi nos igi
tur.Prima ſubdiuidit̄ in tres.primo ponit relationē pri
morū iudicū.ſcđo cōmiſſionē factam ſecūdis iudicib[9].ter
tio dubitationē emergētē.Scđa ibi nos.Tertia ibi verū.
Caſus eſt iſte inter.p.ſancti ramigij de eminente ⁊.r. de
cliuo ptendentē parrochiam.i.eccleſiam de ſalice ꝑ inter
poſitā perſonā fuiſſe ſibi collatatā cā vertebat̄ que fuit cō
miſſa tribus abbatibus q ſolēniter citauerūt dictū.p.ſ.ꝓ
mo ſcđo ⁊ tertio q cōparere noluit per ſe vel reſpōſalē ali
quē corā eis.⁊ iō ipſum vinculo excōicatꝭ innodarunt ⁊
⁊ fructus dicte eccleſie ſequeſtrarūt q.p.tedio excōicatio
nis affectus corā dictis iudicibus cōparuit ꝓmittēs ſtare
iuri.fuit abſolutus ab excōicatione aſſignata ſibi die ⁊ lo
co qbus corā eis ꝙ ꝓmiſerat.ſ.iuri parere adimpleret ſeq̄
ſtro.tñ nullatenus reuocato qui.p. diem ⁊ horā radens ex
litteris abſolutionis in loco raxure reſcripſit ꝙ ipſi iudi
ces ei ſequeſtratos fructus aſſignari mandabāt ꝙ ſcelus
corā duobus ſui abſentiā excuſans per lr̄as eſt confeſſus.
Cū hoc deueniſſet ad notitiā pape ꝑ lr̄as dictorū delega
torū papa cōmiſit cām aliis duobus iudicib[9] ⁊ dedit eis
in mandatis ne tanta falſitas ꝓcederet impunita ꝙ ſi ita
eſſet falſatori predicto ſuper dicta eccleſia imponerent ſi
lentium perpetuum ⁊ prefato.r.decliuo dictam eccleſiaꝫ
aſſignarēt cum fructibus ſequeſtratis. Modo dictus.r.
coram dictis iudicibus probauit de dicta raxura ⁊ falſi
tate.⁊ lꝫ probaſſet de ſua canonica inſtitutione petebat ſi
ſibi dictam eccleſiaꝫ aſſignari.dubitatio orta eſt per clau
ſulam ſi ita eſt vtrum referatur ad raxurā ita ꝙ hoc ſolo
probato dicta eccleſia debeat aſſignari dicto.r.an vero re
feratur ad omnia ſuperiora.i.ad raxuram ⁊ collationeꝫ.
papa determinat ꝙ referatur quo ad oia.⁊ ſic ꝓpter deli
ctum dicto.p.imponitur ſilentium.tñ dicto.r.nihil accre
a ſcit niſi probet de canonia collatione.❡†Nota ibi olim
q2 iſtud verbum iportat omne tempus.faciat glo.ad hoc
notabilis in.l.nec emptio.ff.de ꝯhen.emp.q̄ dicit ꝙ olim
iā dudū tria tempora ſignificāt. ⁊ facit illud qđ ſcribitur
in primo eneidos.Audierat tyrias olim que verteret ar
ces.vbi verbū olim importat tp̄s futurū.⁊ etiam idem in
eodeꝫ forſan ⁊ hec olim meminiſſe iuuabit.⁊ ideo Bart.
in.l.i.§.i.ff.de ope.no.nun.receuſet ſe in facto ſubſtinuiſſe
quoddā inſtr̄m notarij in quo dicebat̄ titius olim ſempro
nij filius.⁊ tñ ſempronius adhuc viuebat.facit qđ voluit
idē Bar.in.l.eius qui.ff.ſi cer.pe.⁊ quod habetur in.c.cū
olim abbas.⁊ ibi per.d.Anto.ꝭ.de offi.dele.❡†No. ibi
a ex litteris ꝙ relationi pluriū iudicū delegatorū nō videt̄
credendū.ergo multominus ſi eſſent littere vnius delega
ti.arg.l.iuriſiurandi.C.de teſti.nam lr̄e iſte inferebant ꝑ
tem fuiſſe confeſſam de raxura litterarū. ⁊ tñ papa man
dat poſtea inquiri de raxura.⁊ per conſequens nō credi
tur litteris eorū.materia iſta tangit̄ i loco ſuo accomoda
to vꝫ in.c.poſt ceſſionem.⁊ in.c.qm̄ contra de proba.⁊ in
c.cum a nobis de teſti.⁊ in.c.cum dilecti de purga. cano.
⁊ in.l.ſi qua per calumniam.C.de epi.⁊ cler.❡ No. ibi
fuit auribus noſtris.vide que dixi in.c.ad aures. ꝭ.eodē.
❡ Nota ibi ſemel ⁊ iterum littere a nobis preceſſiſſent.
b3 †q2 iſtud verbū iterū[b] importat geminationē.interdū an
tē importat totiēs quotiēs opus erit per id qđ hr̄ in.l. ve
luti.§.i.ff.de eden.⁊ glo.in.c.ſua de appel.⁊ remittit ſe.d.
Cardi.hic ad dicta ſua in.d.c.ſua.⁊ ideo forte geminate
fuerūt littere papales hic.q2 non obediebatur primis lit
teris de quo in.c.conſtitutus.ꝭ.eo.xviij.q.ij.c.dudū. ⁊ ita
trāſeunt oēs hic.Sed in.d.c.ſua.d.Cardi.dicit ꝙ de pro
pria ⁊ naturali ſignificatiōe verbū iterū iportat gemina
tionē dicta.l.veluti.§.i.⁊.l.fideicōmiſſa.§.ſiqs.ff.de lega.
iij.⁊.l.fi.in fi.ff.de bo.auc.iudi.poſ.ſed ex ſignificatiōe im
ꝓpria iportat totiens quotiēs opus erit ex natura actus
cui adiungitur.vt in.d.l.veluti.§.i.vbi dicitur editionem
inſtrumentorum fieri iterum.q2 intelligitur totiens quo
4 tiens opus erit † ⁊ de iſtis verbis totiens quotiens opus
fuerit.vide eūdem do.Car.in.c.cognoſcentes in tex. quo
tiens.ꝭ.de conſtitutio.vide ibi q2 latius ⁊ melius ibi dixi.
ſed Bald.hic dicit ꝙ capiendo ſtricte verbum iterum ſo
nat pro ſecunda vice.ſed capiendo large ſignificat quoti
ens opus erit.⁊ hoc temperatur cum profertur ab homi
ne binario numero eſt contenta.allegat dicta.l. fideicom
miſſa.§.ſiquis.ſed dictio pluries trinario numero contē
ta eſt.⁊ ad hoc poteſt induci tex.iſte in verſi.pluries cita
tus comparere noluit vere hoc hic non probatur ex eo q2
tex.iſte dicitur ſemel ſecundo ⁊ tertio citauerūt. Poſtea
dicit pluries citatus. vnde non venit ex natura ſui ſed ex
precedentibus ponitur pro tribus vicibus. vide que dixi
in.c.plerunqꝫ.ꝭ.eodem.⁊ inducit Bal.ad queſtionem † in
5 compromiſſo data eſt poteſtas arbitris prorogandi. nec
aliud addicitur ꝙ intelligitur ſemel tantum allegat.l.ho
ne.§.hoc ſermone.ff.de verborum ſignificatione. ⁊ hoc ſi
prorogatio valuit ſed ſi non valuit intelligitur de prima
que valebit.l.hec conditio la prima.ff.de condi. ⁊ demō
ſtratio.⁊ argu.l.qui per ſalutem.ff.de iureiuran. ſed con
tra dictum precedens Bal.poteſt adduci ꝙ idem Bald.
voluit in dicta.l.fideicommiſſa.§. ſiquis vbi dedit doctri
6 nam.†Quidam in libello dixit ſe pluries percuſſuꝫ quod
intelligitur de duabus percuſſionibus ⁊ non de pluribus
ecce qualiter ſeipſum percuſſit cum ligone ſuo.⁊ facit do
ctrina Ange.in auc.de trien.⁊ ſemiſſe.§. ꝙ ſepe. vbi dicit
quidam in libello dixit ſe pluries fuiſſe percuſſum.⁊ ita
probauit ꝙ cōdemnatio non poterit fieri niſi de duabus
percuſſionibus.c.pluralis numerus de regu. iuris in .vi.
l.vbi numerus.ff.de teſtibus. ⁊ ſi licet de tanto viro dice
re male ponderauit iſtum textum.❡ Secundo pondera
quia poſito ꝙ Baldus in ſecundo dicto diceret veritateꝫ
Nihilominus procedit quando talis poteſtas datur ab
homine.ſed ſi daretur a lege videretur ꝙ ille non dicat
verum

a ❡ Cū in reſcripto.Nouiſſimi ſcribētes hic figurāt tm̄ modo ſumari um primo loco poſitū a do.And.quo fuit contentus do.Abb.qđ tñ in ſenſu ñ differt ab aliis.tu ad mām hui[9] tex.vide.c. vbi periculū.§.ceterū de elect.in.vi.⁊ ſing.gl.xxxiij.q.v.notificaſti Bar.cep.i rub.de teſta.xxiij.col.⁊ gl.⁊ doc.in.l.mācipia C.de ſeruis fugi.

b ❡ Iterū.de iſta dictiōe vide aliqd ꝑ do.Jaſo.max.i.§.ite ſiqs.inſti.d actio.⁊ ꝑ bar.in auc vi cum de appel.cog.⁊ per gl.in.c.ſua nobis de app.⁊ ꝑ doct.alleg.l.veluti in tex.que ad hoc ſimp.adducitur.

verum. ⁊ ad hoc allego quod voluit idem Bal.in.d.l.ve
7 luti.§.i.† vbi dicit diſponit ſtatutũ ꝙ oēs cauſe cõpromit
tantur modo factum fuit cõpromiſſum ⁊ expirauit an ite
rato debeat fieri. ⁊ videtur ꝙ non qꝛ dꝫ intelligi de ꝑmo
actu valido.alleg.d.l.bone.§.hoc ſermone. Contrarium
determinat qꝛ hec verba exprimuntur a lege ⁊ de ſui natu
ra lex dꝫ diſponere nõ ſolũ de vno actu ſed ēt totiens quo
tiens opus erit.alleg.Cy.in.l.inuitus in.xiiij.q.C.de pro
cur. ⁊ etiam dicit ibi Bal.ꝙ ſi dico me percuſſum pluries
intelligitur bis.Faciat quod voluit idē Bal.in.d.l. fidei
8 cõmiſſa.§.ſiquis.† vbi dicit ſtatuto cauet̃ de compromiſ
ſis fiẽdis vt nõ dicat̃ ſatiſfactũ ſtatuto ſi primũ cõpromiſ
ſum eſt finitũ.qꝛ dꝫ iterũ cõpromitti.qꝛ adhuc vendicat ſi
bi locũ ratio ſtatuti que eſt vt lites finiant̃. ⁊ ita dicit non
9 obſtare dictũ.§.hoc ſermones. ex quo infero† ꝙ ēt qñ ab
homine datur poteſtas arbitro in compromiſſo ꝙ videa
tur etiam ſibi data poteſtas prorogandi.qꝛ ex quo datur
ad ad lites finiendas ꝙ poſſit fieri prorogatio bis.qꝛ ha
bet locum ratio motiua partium ad cõpromittendum. ⁊
ſic habebit locum in diſpoſitione hominis licet dictũ bal.
fuerit Spec.in ti.de arbitro.§.excipitur.verſi.quid ſi arbi
10 ter.vbi dixit† ꝙ ſi data eſt poteſtas arbitro prorogandi in
telligitur ſemel. ⁊ voluit Jo.de imo.in.c.p. ⁊.g.de offi.de
lega.ſed dictum meuꝫ videtur mihi verius qꝛ imponitur
finis litibus. ⁊ vide eundem Bal.in.d.c.ſua de appel.vbi
recenſuit ſe in queſtione facti dixiſſe† ꝙ ſi data ē poteſtas
11 arbitrio prorogandi ſemel. ⁊ iterum ꝙ non intelligitur
in infinitum ſed de duabus vicibus. ⁊ dicit ſe in facto con
ſuluiſſe ꝙ per hanc poteſtatem arbiter non poteſt ſibi ꝓ
rogare terminum donec vixerit. nec ad longum tempus
qꝛ non videntur partes de hoc cogitaſſe. allegat.l. ſi fini
ta in prin.ff.de dam.infec.Et vide eundē Bal.in.l. ſi duo
.§.ſemel.ff.de arbi.Et pondera vnum qꝛ poſſet quiſpiam
dicere ꝙ hic iſte littere papales non fuerint geminate.im
mo fuerunt triplicate. ⁊ hoc per glo.valde ſingularem in
.l.vſure.C.de vſur.que dicit ꝙ iſta verba per tempus ⁊ tē
pora numerum important trium annoruꝫ. Jta dicamus
hic dictio iterum importat duas vices ⁊ dictio ſemel im
portat vnam.ergo ⁊c.Et ad.c.ſua de appel.vbi dicitur ſe
mel. ⁊ iterum reſponde ꝙ natura actus illud requirit. qꝛ
non poterat niſi bis appellare. tene tñ cōem opinionem.
12 ¶ Nota ibi per interpoſitam perſonam† ꝙ collatio be
neficij poteſt fieri alicui capienti nomine alterius.c. ſi tibi
abſenti de prebē.in.vi.c.accedens.eo.tit. ⁊ dicit hic Bal.
ꝙ iſta interpoſita perſona ꝑſtat nudum miniſteriuꝫ qꝛ ip
ſi abſenti recta via acquiritur.l.ſi pater ex prouincia.ff.de
manumiſſis vindicta. ⁊ ſic in beneficialibus acquirit̃ ius
ipſo iure ſine ceſſione.c.ſi.de procur.lib.vi.plene de hoc ꝑ
ſcribentes in.d.c.accedens. ⁊ pōdera qꝛ dicitur per inter
poſitam perſonam. ⁊ ſic habuit mandatum.vide tñ duas
glo.ſing.in.c.ad aures.ē.eo. ⁊ in.c.nõnulli.ſ.eod.que vo
13 lunt† qđ coniunctus ſiue amicus poteſt impetrare bñficiũ
pro coniuncto vel amico ſine mandato. Pondera etiam
qꝛ non apparet ex iſto tex.an iſta perſona interpoſita fue
rit laycus an clericus. Poteſt dicere ꝙ etiam per laycuꝫ
acquire poſſumus bñficium. ⁊ allego ſimile bñs vxorem
non poteſt ꝑ ſe aliud matrimonium ꝯhere.l. eum q duas
.C.de adul. ⁊ tñ poteſt pro alio delicto contrahere matri
monium.vt in.d.c.ſi.de procur.li.vi.Facit.l.vniuerſis.C.
de preci.impera.offerē.vbi ſeruus per ſe non pōt ipetrare
reſcriptum. ⁊ tñ pro alio poteſt.Faciat etiam qđ habetur
14 in.c.i.de procur.lib.vi.† vbi laycus pōt eſſe ꝓcurator i cā
15 ſpirituali.facit etiam quod no.in cle.i.de renũ. † vbi tenēt
ſcribentes ꝙ laycus poteſt conſtitui procurator ad renũ
ciandum beneficium.tex.tñ in.d.c.accedens. dicit ꝙ cleri
cus per alium poteſt acceptare prebendam ⁊ de proprio
ſignificato illud verbum alius eſt implicatiuuꝫ.vt in.c. ſe
des.ē.eo. ⁊ in.l.ſi fugitiui.ergo ſequitur ꝙ ꝑ clericum dꝫ
acceptari ⁊ non per laycum. ⁊ iſta eſt tutior via.primum
tñ dictum eſt verum. ⁊ ita concludunt omnes in.d.c.acce

dens.dixit etiam Bal.hic referens collectariuꝫ ꝙ ad im
petrandum beneficium non requiritur ſpeciale manda
tuꝫ. Tu dicas ꝙ aut ipſe loquitur in amico vel coniũcto.
⁊ tunc procedat dictum eorum.aut ipſe loquitur in extra
neo. ⁊ tunc non bene dicunt per glo.in.d.c.ad aures.ſed ſi
loquuntur in procuratore conſtituto ad beneficium acce
ptandum ⁊ ſentiunt ꝙ non requiratur mandatum ſpecia
le ad acceptandum iſtud vel illud beneficium. ⁊ tũc bene
loquuntur. ¶ No.ibi.p.clericus† ꝙ ad hoc vt aliqs im
16 petret vel acceptet beneficium oportet ꝙ ſit clericus.vide
tex. ⁊ que late ibi dixi in.c.cum adeo ibi. immo nec cleri
cus diceretur.ē.eo. ¶ Nota ibi detentore.† ꝙ cum bene
17 ficium confertur alicui poteſt ipſe agere contra quemlibꝫ
dicti beneficij detentorem ſicut iſte.r.agebat contra. p.vi
gore collatiōis ſibi facte.Sed contra hoc oppono. nam
cum res mihi debetur actione perſonali non poſſum ipſã
vendicare a tertio poſſeſſore niſi fuerit tradita.l. in reꝫ.ff.
de rei vendi.coniuncta.l.traditionibus.C.de pac. Solue
ꝙ in beneficialibus queritur ius in re ſine aliqua traditio
ne.d.c.ſi tibi abſenti. ⁊.c.cum bertoldus de re iudi.l.ſi.C.
de ſacroſan.eccleſijs. ¶ Nota ibi ſemel ſecundo ⁊ tertio
18 † ꝙ trina citatio precedere dꝫ anteꝗ̃ deueniatur ad miſſio
nem ve ad ſñiam ſufficit etiam vnica peremptoria ſm do.
Pe.de quo in.c.conſuluit de officio deleg.xxiiij.q.iij.c.de
illicita.qđ eſt veruꝫ ſm do. Pe.de ancha.niſi quo ad cō
demnationem expenſarum que veniunt etiaꝫ in prima ci
tatione.vt no.in.c.querelam de procur. Tu conſidera ꝙ
quo ad iſtum tex. ⁊ ad iſtã materiã.d. Pe.male conſide
rauit.nã in cã beneficiali ꝑꝑ contumaciã nõ hꝫ locum im
miſſio.c.i.de eo q mit.in poſ.li.vi. ⁊ ideo hic nõ fuit facta
imiſſio in poſſeſſionem ſed ſequeſtratio. ⁊ etiã allega tex.
in.c.ex litteris in verſi.ſemel ſecũdo ⁊ tertio.ē.de conſti.vi
de pulchra dicta que ibi dixi. ¶ † Nota ibi voluit qꝛ hic
19 importat contentum ⁊ contumaciam. ⁊ ſic probat ꝙ nõ
pōt facere illud ad quod quis tenetur. ē nolle illud face
c re.c facto enim datur intelligi voluntas.l.reprehendenda
.C.de inſti. ⁊ ſubſti.glo.in.l.de quibus.ff.de legibus iuxta
illud ⁊ facta loquuntur. ¶ Nota ibi per ſe vel reſponſa
20 lem† ꝙ cum delegatus citat aliquem debet monere vt cō
pareat per ſe vel per procuratorem ſimilis modus loquē
di habetur in.c.cum bertoldus de re iudi.in.c.cuꝫ dilecti.
⁊ in.c.veritatis. ⁊ in.c.ſi.de dolo. ⁊ contu.non enim poſ
ſet compellere vt perſonaliter compareat niſi ex cauſa le
gitima.vt in.c.i.de iudi.in.vi.l.ſi.C.de procur.vide quod
no.ibi Jaco.but. ⁊ Bar. ⁊ per eundem Bar.in.l.penul.
.§.ad crimen.ff.de publi.iudi. ⁊ in.l.qui bona.§.pen.ff.de
dam.infec. ⁊ in.l.ij.§.defendi.ff.ex quibus cau.in poſ.eat.
Jo.an.in.c.ſi.de iuramen.calum.li.vi. ⁊ in.d.c.i.de iudi.
eo.li.Saly.in.l.reos.C.de accu. Jo.de imo.in.d.§.ad cri
men.dixi in.c.paſtoralis.ſ.de iudi. ¶ No.ibi vinculo ex
21 cõmunicationis innodantes † ꝙ cum agitur de titulo be
neficij contra contumacem deuenit̃ ad excõmunicationeꝫ
⁊ non ad immiſſionem.vt in.c.i.de eo qui mittitur in poſ
ſeſſio.li.vi. ⁊ ſic contumacia digna eſt excõicatiōe.c.ſacro
de ſen.excom.vide glo.ſingularem.in.c.ſi duo.xcij.diſtin.
22 que dicit† ꝙ quelibet contumacia etiam minima digna ē
d excõmunicationed. ⁊ tanto eſt maior quanto ex minori re
ſurgit. ⁊ illam glo.ſoleo allegare contra dñm Abb.in.c.
i.de iudicijs.vbi dixit ſe nouiſſimo intellectu conſideraſſe
ꝙ contumacia in non comparendo eſt digna excõicatio
ne ſed nõ ꝯtumacia in nõ obediẽdo. qꝛ nõ cõparēs plus
peccat ꝗ̃ cõparens ⁊ nõ parens.vt eſt glo.ſing.in.l.credi
tor.§.iuſſus.ff.de ap.qꝛ fateor ꝙ magis delinquat nihilo
minus digna eſt excõicatiōe q̃ loqtur in qualibet ꝯtuma
cia. ⁊ faciat gl.in.l.in actiōibus.ff.de in litē iur.q̃ dicit ꝙ
ꝑꝑ ꝯtumaciã qs excõicat̃.ſiue ergo ꝯſiſtat i nõ cõparẽdo.
ſiue in nõ parẽdo dꝫ excõicari. ¶ No.ibi fecerũt fructus
23 ſequeſtrari.ar.† ꝙ iudex ꝑꝑ ꝯtumaciã pōt fruct9 rei petite
ſeqſtrari. ⁊ ſic a ꝑncipio duplicē penã ipōere.qđ ē ꝯ. c.qm̃
frequenter §.ſi.vt lite non conte. Bal. hic dicit ꝙ iudices

c ¶ Jllud facere. Comproba hoc ꝑ.l.redhibitoria actio ff. de edili. edic. ⁊ ꝑ Bal. in.l.ſi.C.de edil. actio. facit lex pater ſeuerinã ⁊ ibi Bar.ff.de cōdi. ⁊ demõ.

d ¶ Excõicatione. Jntellige tu iſtã cōcluſionē ēē veram ꝑcedente monitione. nã excõicatio q̃ i fert̃ ꝑꝑ culpã vel ꝯtumaciã ita fit.vt no.in c.i.de excel.ꝑla. Jlla vero q̃ fit ꝑꝑ delictuꝫ nõ reqrit aliq̃ꝫ monitionē. vt ꝫ ſing. Jnno. ibi. ⁊ adde qđ no.de teſti. cogen.c.ij.ſuꝑ v. officio.

facere potuerunt miſſo peremptorio vt hic q2 miſſio in poſ
ſeſſionem in caſu iſto non habebat locum. vt in. c. i. de eo
qui mit. in poſſeſ. lib. vi. Modo expedita eſt gloſella pri
ma ex notabili in verſi. per interpoſitam perſonam. Ca
pio glo. in ver. ſequeſtrari. et pro eius enucleatione oppo
no. Certa ſunt remedia prodita contra contumacem. vt
in dicto capi. quoniam. §. fina. et. l. cum proponas. C. de
bonis auctoritate iudic. poſſiden. ſed ſequeſtratio non eſt
de illis remedijs imo eſt prohibita. vt in. c. i. cum ſeq. J. de
ſequeſtratione. vbi dicitur ꝙ qn̄ fructus diſſipantur tunc
dꝫ fieri ſequeſtratio ſed non fit nunc pp diſſipationē. ergo
male. gl. iſta ſoluit vꝫ ꝙ iudices hoc fecerūt vt mitius age
rent cum reo quaſi velit ꝙ maior eſt pena imiſſionis q̄ꝫ ſit
ſequeſtratio. Jo. an. hic dicit ꝙ nec hic nec in. c. ex litteris
de dolo et contu. probatur ſequeſtrum poſſe fieri pp cōtu
maciam. quaſi dicat ꝙ hic et ibi narratur factum iudicuꝫ
ſed non diſputatur de validitate ſequeſtri. et ad illa cōtra
ria pōt rn̄deri hēre locū vbi illa remedia poſſunt adapta
ri. ſed in beneficialibus illa remedia adaptari nō poſſunt
vt in. d. c. i. de eo qui mit. in poſ. li. vi. Sed Abb. antiquus
hic dicit ꝙ iſti iudices multipliciter peccauerūt. primo in
imponēdo duplicem penam q2 excōicarūt et ſequeſtrarūt
fructus et nemo dꝫ cōterri duplici pena. c. at ſi clerici. §. de
adulterijs de iudicijs. l. ſenatus cenſuit. ff. de accuſ. et etiaꝫ
abſoluerunt aduerſario non citato. et etiam prius non fe
cerunt ſatiſfieri de expenſis. ſed domi. Anto. reprehendit
dictum Abbatis ꝙ immo iudices non male fecerunt ex
cōmunicando et ſequeſtrando fructus † q2 excōicatus pri
24 uatur fructibus ratione excōicationis. c. paſtoralis. §. i. de
app. ſed dictum abbatis procederet ſm̄ eum qn̄ non p̄ceſ
ſiſſet excōicatio de quo dicendum. vt in. c. ex litteris de do
lo. et contu. et cum eo tranſit diſcipulus eius Joā. de imo.
hic. Sed in veritate iſta reſponſio non fuit eorum. ſed eaꝫ
tradidit hic collectarius dicens ꝙ ideo factum fuit hic ſe
queſtrum q2 preceſſit excōmunicatio et cui cōmunio oīuꝫ
denegatur prouentus eccleſiaſtici merito ſubtrahunt̄ per
d. c. paſtoralis. ita refert hic Bal. qui ex hac glo. colligit
ꝙ ſequeſtratio fieri non poteſt niſi ex cā. Jdem voluit hic
Jnno. cauſa aūt poteſt eſſe vera contumacia vt hic. Jtem
dilapidatio. l. fideiuſſor. §. fi. ff. qui ſatiſda. cogā. Colligit
etiam ꝙ vbi ſequeſtratio fit ob contumaciam ad manda
tum iudicis ſequeſtrū reuocatur. caſum dicit eſſe hic nota
bilē. ſed do. Abb. addit ad iſtam gl. no. dictum Jo. an. in
c. in generali de reg. iur. in. vi. in mercu. vbi voluit † ꝙ ſi p
25 pter imiſſionē in poſſeſſionem timet̄ ſcandalū pōt fieri ſe
queſtrū. arg. c. i. et. ij. de iure patro. alleg. l. equiſſimum. ff.
de vſufructu. et ideo dicit ipſe hic ꝙ ſicut in caſu illo in de
fectū miſſionis fit ſequeſtrū eodē modo fiet ſequeſtrū. vbi
cā de natura ſui non patit̄ imiſſionē. vt eſt in beneficialib⁹
ideo credit ꝙ ſi in beneficialibus reus eſt ꝯtumax et non
pōt procedi ad vlteriora. puta q2 actor indiget p̄ſītia rei
ꝙ tūc pōt fieri ſequeſtratio. et ita dicit poſſe ſaluari ſeque
ſtrum iſtud. Jtē dicit ēt ꝙ pōt ſaluari ſequeſtrū pp excōi
cationē p̄cedentē et lꝫ iponeretur duplex pena. tn̄ pena ſe
queſtri venit in ꝯſītia excōicationis. et ſic ſeqtur ſolutionē
et intellectū collectarij. ſed ꝯ̈ hoc opponit ſi acceſſorio ve
niebat ſequeſtratio. ergo ſublata excōicatione vr̄ ſublatū
ſequeſtrū. vt. d. c. qm̄. §. fi. vt lite nō conte. Soluit fatendo
ꝯ̈riuꝫ ſed iudices male p̄ceſſerūt. ſed lꝫ male p̄ceſſerint nō
tn̄ ipſe. r. debuit falſare lr̄as. ſed debuit a iudicibus appel
26 lare. † et ſic colligit ꝙ licꝫ iudex iniuſtas litteras ſcribat ꝯ̈
reū tn̄ reus non dꝫ eaſ falſare et ſi falſauerit punit̄. ē tn̄ pe
na temperanda ſm̄ eum. et ſic iponetur pena mitior. alle.
in arg. tex. in. l. ſi adulterium cum inceſtu. §. impatores. ff.
27 de adul. † vbi tēperatur pena qn̄ quis iuſto dolore cōmo
tus deliquit. alleg. etiam. c. ſi vero. J. de ſen. excō. et ita reſi
det. et pro certo pulchra et auditu digna ſunt ſi eſſent ve
ra. Sed do. Pe. de ancha. hic de quo nullam mentioneꝫ
28 fecit do. Abb. hic. † Pone inquit iſte reus purgauit cōtu
maciam iudices debuerunt mandare fructus reſtitui illi

r. iudices hoc non fecerūt. tn̄ iſte. r. abraxit lr̄as et ſcripſit
vt hic dicit̄ vtruꝫ ſit puniendus vt falſarius q2 abraxit et
ſcripſit falſum dicit ſe credere ꝙ hoc caſu eſt puniendus
pena falſi ad exemplū eius q pro obtinenda iuſta ſnīa de
dit pecuniā iudici. xi. q. iij. c. qui recte. et ſic do. Pe. non di
cit ꝙ pena eſt temperanda. Relati ſunt ſcribentes hic ſu
per hac glo. Ego lꝫ nullo pacto attingere fimbrias horū
patruum poſſim. tn̄ iudicio meo verus intellectus huius
decretalis latuit et antiquos et modernos iuris interpre
tes. hic enim dicitur ꝙ iſti iudices citauerunt ſemel ſecun
do et tertio iſtū. r. et citatio non fuit facta ad ſnīam audiē
dam nec ad imiſſionem ſed citatus fuit vt cōpareret corā
iudicibus rn̄ſurus aduerſario ſuo. quo caſu nō reqritur
trina citatio iuxta no. in. l. tres denunciationes. C. qn̄o et
qn̄ iudex. et. l. ad peremptorium. ff. de iudi. Modo iſte. r.
fuit contumax prima vice et ēt fuit contumax ſcd̄a et tertia
et per conſequens deprehenſus fuit in nimia cōtumacia.
29 Tunc arguo ſic formaliter † vbicunqꝫ reus conſtituit̄ i ni
mia contumacia iudex poteſt alterare penaꝫ et imponere
maiorem penam q̄ꝫ imponatur a lege. iſta eſt glo. pegri
na et in. l. fulcinius in prin. ff. ex qui. cau. in poſ. ea. que di
30 cit † ꝙ lꝫ imiſſus in poſſeſſionem ex primo decreto non lu
cretur fructus. tamen ſi eſt conſtitutus in nimia contuma
cia reus poterit iudex mandare ꝙ imiſſus faciat fructus
ſuos. iſte eſt caſus ſingularis in. d. l. fulcinius. §. fi. in verſi
cu. propter nimiam contumaciam. ſed iſte. r. fuit deprehē
ſus in nimia contumacia. ergo non eſt miruꝫ ſi iudices al
terarunt diſpoſitionē legis et eum excōicauerunt et etiam
fecerunt ſequeſtrari fructus. et iſte ē verus et indubitatus
intellectus ad iſtum tex. et ceſſabunt tot inuolutiones do
ctorū ſuperius relate. Et ad dictū collectarij et eum ſequē
tium dicas ꝙ ſequeſtratio fructuuꝫ non venit hic acceſſo
rie. imo venit pricipaliter ex eo q2 excōicarūt et ſequeſtra
rūt fructus. et ad hoc allego qd̄ habet̄ in auc. igreſſi. C. de
31 ſacroſan. ec. vbi doc. dicunt † ꝙ lꝫ per tranſituꝫ perſone ad
monaſterium tranſeant bona acceſſorie. tn̄ ſi ingrediens
dicat ego dedico me et mea huic monaſterio ꝙ bona ve
niunt principaliter quemadmodum et perſona. et ita eſt
formaliter in caſu huius decretalis tene menti q2 abſcon
dita fuerunt ſapientibus. et contra do. Pe. et do. Abb. fa
ciat gl. reputata ſing. in. c. cupientes in ver. malignantiuꝫ
32 de elec. lib. vi. que dicit † ꝙ licitum eſt reſiſtere fraudi cum
fraude. licet in decreto reperiatur glo. in. c. dominus no
ſter. xxiij. q. ij. pro quibus gloſis ego allego tex. in. l. cū pa
ter. §. titio. ff. de leg. ij. quem ad hoc allegauit Bal. in. l. ve
luti. ff. de iuſti. et iure vt poſſimus fraudare gabellas iniu
ſte poſitas. et ideo videt̄ ꝙ iſte potuerit abradere lr̄as et
ſcribere. nihilominus ego teneo dictum eoruꝫ et miror ꝙ
nullus eorum viderit elegantem doctrinam Bal. in rub.
C. de fide inſtrumen. in. xi. col. in verſi. incidenter etiam q̄
33 ro. vbi dicit. † Quidam petebat a me centum per falſuꝫ in
ſtrumentum. ego facio fabricari falſum inſtrumentum ꝙ
ſolui. dubitat ibi an ego poſſim puniri de falſo et determi
nat ꝙ vterqꝫ punietur. q2 quilibet contra bonos mores
deliquit. et contra rem publicaꝫ. l. licitatio. §. ꝙ illicite. ff.
de publica. nec obſtat ꝙ licitum eſt obicere dolum dolo.
34 vt voluit gl. preallegata † q2 procedit ſm̄ Bal. dūmodo
falſa probatio non adminiſtretur. et ſic decidit ſimplici
ter decidit eos puniendos pena falſi. et per cōſequens pe
na non erit temperanda. et. d. l. ſi adulterium. §. imperato
res allegata per dominum Abba. non meretur allegari
ad hoc ex eo. quia ibi habuit iuſtam cauſam ſe vendican
di. ſed exceſſit modum in vendicando. hic autem nullam
iuſtam cauſam habuit fabricandi falſum. Faciat etiaꝫ ꝙ
non debeat diminui pena tex. iſte inquantum dicit cum tā
te temeritatis exceſſus falſitatis ſcrupulo ōn careret. et in
verſiculo qui falſitatem huiuſmodi perpetrauerat. Nec
eſt verum dicere ꝙ habuit coloratam cauſam cōmitten
di falſum quia propter nimiam contumaciam debuit. ſe
verius puniri et quod intellectus queꝫ adhuc ego tradidi
ad iſtum

ad iſtum tex.ſit veriſſimus. Faciat lex relegati.ff.de penis ⁊.c.qm̃ frequenter.§.ſinau͂t.J.vt lite non conteſta.†vbi licet lex dicat contumacem non debere puniri pluribus penis.tñ non extenditur ad caſum quo cõtumacia ẽ nimia. Facit glo.multum ſing.in.l.ſed ſi per pretorem.§.ſi cũ de
35 creto.ff.ex quib.cau.maio.†vbi lʒ ius dicat nemini debere denegari audientiã tñ non extenditur ad caſuʒ quo cõtumacia eſt nimia.tũc enim generaliter põt in oĩbus cauſis denegari ſibi audientiã.facit etiam glo.ſing.⁊ pegrina in.l.iiij.§.duas in ver.decedatur.ff.de dam.infe. vbi lʒ ius diſponat eũ contra quem facta eſt imiſſio in poſſeſſionem ex primo decreto nõ debere exire ex re ex qua eſt fcã imiſſio.imo in eadẽ cũ iſto imiſſo ſtare debere non extẽdi ad caſum quo in eo ꝯ quem facta eſt imiſſio adeſt ꝯtumacia nimia.tunc enim hec eſt iuſta cã ꝙ iudex mandet illi exire de re qd̕ eſt mirabile.facit tex.multum ſingu. in.l. ſi is cũ quo.ff.cõi diuidũ.vbi propter nimiam contumaciaʒ poteſt iudex facere diſcoperiri domũ contumacis.facit ẽt tex.ſing.ſm Bal.in.l.conſentaneum.C.quõ ⁊ qñ iudex.
36 vbi eſt caſus†ꝙ reus capi põt perſonaliter ⁊ duci ad locum iudicij inchoati in cã ciuili pp nimiam ꝯtumaciaʒ ꝙ alibi non inuenitur ſm Bal. ibi. ideo non eſt mirũ ſi pp propter nimiam contumaciã iudices exaſperarũt penam contumacis.Et iſta dicere poteris eſſe merito auditu di
37 gna.Jtẽ ſubdit hic Bal.†ꝙ ſequeſtratio fieri non poteſt de re alicuius niſi conſtet de iure agẽtis p publicũ inſtrumentũ.allegat Bar.in.l.litibus.C.de agri.⁊ cenſ.li.xi.⁊
38 aliud non dicit.Bar.vero ibi in fi.verbis colligit†ꝙ nũ
a qꝫ fit ſequeſtratio de re alicuius niſi de debito conſtet[a] p publicum inſtrm̃.ita dicit colligi ex principio illius.l. ⁊ idem Bar.in.l.per hanc.C.de eroga.mili.anno. li.xij. di
39 cit eſſe ibi tex.†ꝙ quis non põt petere fieri ſequeſtruʒ de re alicuius niſi oſtendat debitum per publicũ inſtrm̃ p certo in practica eſt dictum pro lacte ⁊ lana. Ego in primo anno.ſtudij mei vidi ⁊ audiui.d.meũ Jo. de imo.hic legentẽ ⁊ ſcribẽteʒ in.l.imperatores.§.fi.ff.de appel.poſt deſcenſum de cathedra.quidam ſocius arguit ꝯ eum de dicto Bar.in.d.l.cum litibus.⁊ in.d.l.per hanc.⁊ ita obmutuit tantus doctor vt agnus corã tondẽte.die vero ſequenti dedit aditionẽ ad ſcripturã ſuã ibi dicens illud dictum non eſſe verũ nec ꝓbari in.d.l.litibus.imo ibi ꝓbatur ꝯrium ſm vnũ intellectũ.glo.ibi enim loquitur qñ nihil apparet de locatione. ⁊ eſt contentio ſuper hoc inter colonũ ⁊ dñm colonus negat locationẽ ⁊ ẽt dicit ſe eſſe dñm ⁊ nõ illum qui agit ꝯ eum ⁊ ſtante dubio ſuper predictis fit ſequeſtratio fructuũ ſi nõ preſtatur ſatiſdatio vt ibi pʒ.⁊ ſic vr̃ ibi caſus ꝯ Bar.alleg.ẽt ꝯ Bar.l.ſi fideiuſſor.§.fi.ff. qui ſa.cog.vbi erat qõ de re mobili inter quoſdam ſi perſona q̃ conuenit̃ eſt ſuſpecta ⁊ poſſidet ipſaʒ rẽ fit ſequeſtratio.nec exigit̃ ibi ꝙ appareat publicũ inſtrm̃. ſed ſufficit ꝙ ſit qõ ⁊ dubitatio inter agentẽ ⁊ conuentũ. Ad.d.l.per hanc rñdet ꝙ loquatur in caſu ſpãli vbi officialis mutuauerat pecuniam alicui vel aliq̇bus militib9 cũ pacto ꝙ haberet tremiſſas vſuras ideſt trientes. ⁊ ſic ad rõnem tertie partis ꝓ cẽtenario.quo caſu ita demũ dʒ ſequeſtrari pecunia debita tali militi qñ apparet breuis ſcriptura de p̃dicta ꝯuentione.nec tex.reqrit ibi publicaʒ ſcripturaʒ.⁊ dato ꝙ intelligatur de publica ſcriptura. tñ eſt caſus ſpãlis vt non ſequeſtret̃ ſtipendiũ militis niſi appareat ſcriptura.facit in ar.qd̕ habetur in.l. ſtipẽdia.C. de execu.rei iudi.⁊ ſic.d.l.p hanc. per locum a ſpãli potius facit ꝯ Bar.l.ius ſingulare.l.ꝙ vero.ff. de legi. ⁊ ita
40 quieuit ibi.†⁊ eſt iſtud mirabile dictũ ꝓ ſalario doctorũ legẽtiũ vt non poſſit eis ſequeſtrari ſalariũ lecture niſi appareat de debito publicũ inſtrm̃ ⁊ eodẽ mõ dici poſſet in clerico vt ſua ſtipẽdia ſequeſtrari non poſſint niſi de debito appareat per publicũ inſtrm̃ hoc dico. arg.gl. in.d.l. ſtipendia.Superioribus diebus dũ cãu eſſem in palatio ptãtis coram eo fuit captus quidã ⁊ de debito creditoris non conſtabat niſi p librum cuiuſdaʒ tertij opponebatur ꝙ nõ potuit capi ⁊ ſequeſtrari perſona ex quo aliter nõ conſtabat de debito ⁊ erat quidam tabellio ſic opponẽs nec ipſe nec iudices aliq̇d allegabant. Tu potes allegare ad hoc elegans dictũ qd̕ poſuit in tractatu carceratoꝝ dñs Franci.de peruſio filius dñi Bal.qui dixit†ꝙ qñ ca
41 piat̃ perſona dʒ oſtendi publicum inſtrm̃ debiti ſicut qñ fit ſequeſtruʒ.⁊ alle.d.l.litibus.⁊.d.l.p hãc.⁊ iõ qñ creditor vult facere capi creditorẽ pſonaliter dʒ oñdere debitũ p publicũ inſtrꝫ. ⁊ ſubdit vel p alia iura ex cuius dicto de ciſa ẽ illa qõ.⁊ ſic ſentit iſte doctor ꝙ ẽt põt ꝓbari debitũ p alias probationes qꝫ per publicũ inſtrm̃.Et idẽ voluit do.Jo.de plateis doctor bonoñ.in.d.l.p hãc. q intelligit
42 illũ tex.†ꝙ de debito dʒ fieri fides aut p publicum inſtrm̃ aut p teſtes aut p alias legitimas ꝓbatiões.alle.l. pactũ ꝙ bona fide.C.de pac.⁊.l. in exercẽdis.C. de fide inſtru. ⁊ ſubdit ꝙ qñ creditor petit ſe imitti i poſſeſſionẽ bonoꝝ debitoris ſufficit probare debituʒ teſtibus vel inſtris vel alijs ꝓbationibus ſufficientibus.ideʒ dicit quando petũt capi debitorem ſuſpectum de fuga.facit etiam facultas ꝓbandi non eſt anguſtãda.l.qm̃.C.de hereticis.⁊ ideo dictum Bar.dʒ intelligi ꝙ quando fit ſequeſtrum non poteſt fieri niſi de debito conſtet per publicum inſtrumentũ aut per alias legitimas probationes.facit tex. in.l. proprietatis dominium. C.de probatio.tene menti iſta quia quotidiana ⁊ vtilia ſunt.Et refert hic Bal.ꝙ nouiſſime M.ccc.xcviij.ꝙ Rex francorũ ſubtraxit obedientiam.d. Benedicto pape.qr tanqꝫ obſtinatus nõ volebat ſubmittere ſe concilio vt per emulos ſuos aſſeritur nec etiam p̃dictus rex obediebat.d.Bonifacio anhelans ad tertium aiacens bo.ſignificat bouẽ.b.ſignificat beſtiã.⁊ primam ſyllabam cuiuſcũqꝫ nominis praue interpretans vtraqꝫ beſtia tam qui bobat qꝫ qui bellat ſi bene intro inſpiceretur vtraqꝫ beſtia rugiat ſcribitur pſalmo cẽteſimo ambulans in via imaculata hic mihi miniſtrabat.dicit glo.hic non ſibi ſicut faciunt ipſi ⁊ locus publicus ⁊ carcer vim patitur contra omnia ⁊ dicta pretoris ⁊ cardinales veteres qui ſunt numero ſeptem volunt eligere aliũ ⁊ erit ſciſma poſterius peius priore qr morbus qui non curatur in fiſtulatur olim imperator ſciſmata curabat ⁊ concilium congregabat.lxxix.diſt.c.ſi duo forte in ſupraſcriptiõe qr ibi Honorius imperator loqtur ⁊ ſtatuit.hodie vͦo imperator faſces amiſit qr reges ſubtraxerunt ei obedientiaʒ ne barbaritas theucrorum vt ita dixerim tranquilla regna chriſtianorum principuʒ dulces patrias ac amenas ſubuerteret.c.ad apoſtolice de re iudica.libro ſexto.†ſciſ
43 maticus obſtinatus hereticus eſt ⁊ qui non habet partẽ in deo non habet partem in eccleſia. ⁊ dicit Hugucio in ſuo apparatu ordinario ꝙ cardinales poſſunt auctoritate dei deponere papaʒ ꝓpter hereſim. ⁊ tñ non ſunt maiores papa.xl.diſtin.c.ſi papa. Jtem diſtingue tempora ⁊ concordabis ſcripturas.†Naʒ duo ſunt tempora primũ
44 quando eccleſia parum militabat ⁊ parum poterat per ſe ſola. ⁊ tunc multa priuilegia contulit imperatoribus que poſtea ſunt ſublata.lxiij.diſt.c.ego deinde eccleſia militans incepit plus poſſe qꝫ imperium temporale in temporalibus triunphans qui proprie non dicitur triũphus ⁊ tunc incepit imperiũ declinare ⁊ diuidi ⁊ multi reges ei ſubtraxerunt obedientiam. Jtem conſtantinus per illam donationem multum minuit imperium in temporalibus ⁊ multo fortius temporibus noſtris etatis noſtre infirme. Jmperator non poteſt ius cauſarum dicere Rome nec citare in regnis illis que ſibi non obediunt. nam quo ad obedientiam inſpicitur poſſeſſio ⁊ non merũ ius
45 .l.i.C.de ſumma trinita.⁊ fide catho.†Unde ſequitur ꝙ imperator non poteſt conuocare clerum romanum q eſt caput cleri totius mundi.argu.l.de quibus.ff.de legibus nec etiaʒ clerum regni Hyeruſalem ⁊ cecilie.vt in cle. paſtoralis de re iudica.nec clerum francie qr illud regnum nullo iure ſubeſt imperatori loquendo ſm nouam eccleſiam.vt nota. in capitu.ꝙ clericis de foro competenti. ⁊

a Debito conſtet Quot aũt requirantur vt finiat̃ in quibus caſibus p mittat̃ ⁊ quo tpe finiat̃. vide in primis p eũ de Bar. in.l.ſi fideiuſſor. §. fi. ff.qui ſat. cog. ⁊ ibi ꝯſiunio res eũ ſequentes. lʒ regulariter ſequeſtratio ꝓhibita ſit vt.C.de ꝓhibi. ſequeſtra. pecunie.l.vnica. ⁊ plene lʒ Archi.xi.q.i. c.qr tes.⁊ expil.ut Jo.an. i nouella de reg.iu. c. locupletari libro. vi. in qb9 aũt ꝓcedatur no. p p̃dictos allegatis locis.

in.c. adrianus.lxiij.diſt. ⁊ idem in ſimilibus regnis. ⁊ di-
46 cit Hoſtie. ꝙ pauca regna hodie obediunt imperatori.
†Quis ergo congregabit concilium Hugucio determi-
nat expreſſe in.d.c.ſi duo forte vbi eſt diſſenſio inter cardi
nales dz concilium conuocari auctoritate cardinaliũ. nã
concilium eſt ſicut bonus vir electus ⁊ approbatus a ca-
none. ⁊ ſufficit maior pars cardinalium. vt.l.ꝙ maior.ff.
ad munici.immo maior pars preſentiũ ſi due partes ſunt
preſentes requiritur maior pars oium preſentium.l.nul-
li.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vniuerſitatis nomine.non obſtat.c.licet de
elec.qꝛ non ſumus in electione pape.ſed in congregatiõe
concilij ⁊ hoc ꝙ dicit ꝙ cõcilium pertinet ad cardinales
eſt glo.in.d.c.ſi duo. ⁊ ideo dicit recurre ad glo. Hugu.
qꝛ glo. Bartholomei brixienſis eſt truncata in hac ꝯgre
gatione non requiritur auctoritas eius qꝛ ſe pretendit pa
pam qꝛ tractat de ſua exauctoratione. ⁊ ſic de cauſa pro-
pria. dicit etiam eſſe quoddam mirabile dictum Hugu.
in.d.c.i.ꝙ propter euitandum ſcandalum vtriqꝫ poteſt ꝑ
concilium repelli.xl.diſtin.c.ſi papa. ⁊ tertius eligi q non
ſit eiuſdem ſcandali proſecutor. ⁊ dicit ꝙ in hoc animad
uertere debuit Rex francorum ne ſibi veniat qđ ſcribitur
incidit in ſcyllam cupiens euitare caribdim. ⁊ ſi permitti
tur depoſitio ꝑmitteretur eius preãbula.ſ.ſubtractio obe
dientie ſolite.arg.l.i.ff.de requirẽdis reis.dicit etiã ꝙ pa-
pa remoueri poteſt propter notorium crimen enorme.tu
intellige hoc ſm ꝙ voluit glo.ſingularis in dicto.c. ſi pa
pa.xl.diſt.quod dicit eſſe menti tenendum in facto. qꝛ q
dam ex eis eſt notorie periurus.c.venerabilem de elec. ⁊
alter papa eſt intruſus. ⁊ ſic nulle eius prouiſiões aut cõ
miſſiones tenent.l. decernimus.C. de ſacroſan. eccle. ⁊ ſi
ex poſt facto eſt remotus tenet argu.l. barbarius.ff.de of
a ficio pretorio.refert etiam Ariſtotelem[a] dicere ꝙ volen-
tes dirigere virgam tortuoſam plicant per contrarium.
⁊ hoc non poteſt fieri ſine igne ⁊ per ignem humiliatur
illa virga ſicut panis in igne poſitus vtendum eſt primũ
verbis.c.nouit de iudicijs.deinde herbis.tertio lapidib⁹
⁊ vbi non ſufficit virtutis ingenium ibi valebit armorũ
47 preſidium.†Dicit etiam ꝙ concilium formatum a iure
imperator non poteſt facere nec ei preſidere ſed quandaꝫ
congregationem facti que potius dicitur conuenticula.
ſed gl.dicit ꝙ qñ eccleſiaſtica poteſtas deficit imperator
ſupplet.xxiij.q.v.c.princeps ſeculi.ſed eſt intelligendum
ꝙ ſupplet patrocinando. Item vt dicit Valerius impe-
ria debent ſacris famulari ⁊ non dominari.qꝛ caro non
dz dñari ſpiritui. ⁊ certe hoc dixit Valerius.c.de religio
ne in primo libro ibi religioni ceſſit imperium.tñ impera
tor etiam ſi non requiritur dz iuuare ſtatũ eccleſie. ⁊ ſi pa
pa non vult vti rationibus vbi tractatur de periculo mũ
di compeſcetur armis.l.nullus.C.de iudeis.†Dicit etiaꝫ
48 ꝙ ſiue per veros cardinales ſiue per falſos papa eligaꝛ
eccleſia ſemper retinet poſſeſſioneꝫ nec poteſt eccleſia vni
uerſalis deſinere poſſidere qꝛ non poteſt expelli. Item qꝛ
de iuribus incorporalibus nemo mero iure eicitur.l.ſeq-
tur.§.ſi viam.ff.de vſucap. ⁊ lꝫ expellerentur cardinales.
tñ qꝛ ipſi non poſſident nomine proprio ſed nomine toti-
us eccleſie catholice ipſa vniuerſalis eccleſia non perdit
ius eligendi.nam ipſa eccleſia eſt quid incorporale ⁊ in-
animatum ⁊ non poſſidet niſi per organa ſua ſicut here-
49 ditas.l.eius qui.ff.ſi cer.pe.†Dicit etiam ꝙ ad conciliũ
de neceſſitate non ſunt vocandi niſi epi.allegat Inno. in
.c.graue de preben. ⁊ ideo Cardinales epiſcopi ſunt illi
ad quos principaliter ſpectat conuocatio.arg.c. in nomi
ne domini.xxiij.diſt.ſed cardinales non conuocant conci
lium vt ſinguli ſed vt collegium ꝙ magis eſt q̃ aliqs ſin
gularis eps vel patriarcha. ⁊ tñ non eſt negandũ ꝙ car
dinales epi ſunt ꝓſtantiores. Itẽ non eſt negandũ quin
vnus cardinalis vt ſingularis etiam dyaconus ſit maior
epo florentino vel peruſino ⁊ ſunt illuſtres.alleg.l.i.C.de
prepoſitis labor.li.xij.ibi duꝫ dicit quos noſtri lateris co
mitatus illuſtrat. ⁊ ita ſenſit hic Bal. Faciat quod vo-
luit idem Bal.in rubrica.ff.de officio proconſu. vbi dicit
ꝙ preſentia principis cardinales illuſtrat. ⁊ allegat.d.l.
i.licet enim omnis ordo recipiat ſplendorem a principe.
non tñ equaliter reſplendet ille qui abeſt ſicut ille qui eſt
50 in preſentia.† ⁊ ideo dicit ꝙ cardinales in curia ſunt di-
gniores q̃ extra curiam per.d.l.i.faciat ſimile quod vo-
luit ideꝫ Bal.in rubrica.J.de maio. ⁊ obe.vbi dicit ꝙ ſub
diti deſiderant preſentiam regis ⁊ multum letantur i ip-
ſo. ⁊ ideo Guaſcones dicunt ſm eum ꝙ non ſubſunt Re
gi anglie niſi ipſo rege preſente.allegat no.in.l.i.ff. de of.
preſi. Item adde inquantum ipſe vult ꝙ cardinalis dya
51 conus maior eſt epo. ⁊ nihil boni allegauit.†ego de hoc
feci ſingularem qñſtionem an epatus dignior ſit cardina
latu ⁊ ad partes mirũ immodũ argumentaui ⁊ determi
naui qõnem in tractatu meo cardinaliuꝫ circa prin. vide
ibi omnino. Item inquantum ipſe loquitur de poteſtate
concilij generalis. vide que ego dixi in cle. ne romani de
elec.vbi fere per centum argumenta tenui concilium non
poſſe degradare papam.vide ibi omnino. ¶ Nota ibi
cum poſtmodũ†ꝙ cõtumacia iſtius fuit valde nimia.qꝛ
52 poſt tertiam citationẽ comparuit ex interuallo. nã dictio
poſtmodũ ſignificat longum interualluꝫ.tex.eſt in.l.ij.C.
de cuſto.reo. ⁊ probatur in.c.cum.M.ã.de cõſti. ⁊ ibi di
xi. ⁊ per conſequens non eſt mirandũ ſi duplici pena fuit
iſte punitus. ⁊ per ꝯñs intellectus a me datus huic tex. ẽ
ſine ſcrupulo. ¶ †No.ibi accedens ad eos ꝙ vbicũqꝫ qs
53 eſt excõicatus propter ſuam contumaciam cõparendo eã
purgat ⁊ effectus ex ea ſecutus.iſte.n. fuerat excõicatus
ꝑꝑ contumanciam ⁊ cõparendo fuit abſolutus.ego alle
go elegantẽꝫ tex.in.l.i.§.fi.verſi. ſiquidem propter contu
maciam actiones denegate vt lata poſtea cautiõe recipit
priſtinum iuſ.ff.de colla.bono.Et pondera verbũ poſtea
ibi poſitum coniuncto verſi.poſtmoduꝫ hic poſitum. ⁊ ꝓ-
54 pter hoc dico vobis†aliquis fuit bãnitus ꝑꝑ cõtumaciã
poſtmodũ comparet.J.terminuꝫ legitimũ an extinguatur
bãnum dicas ꝙ ſi per iſta duo iura ad hoc conformia. ⁊
rurſus allego ſolẽnem tex.in.c.ex litteris de conſti. ⁊ dico
hoc fuiſſe dictum do. Bal.in.l.i.C .de poſtulando. ⁊ ꝑꝑ
hoc audeo vobis dicere ꝙ ſuſtentabitur elegans dictum
Bar.in.l.qd ſit fugitiuuſ.ff.de edi.edic.dicentis†aliquis
55 aufugit timore familie ptãtis qui poſtea cõparet coram
ptãte ꝙ per hoc purgata eſt fuga eius ꝓterita. ⁊ per ꝯñs
56 non facit preſumptionem ꝯ eum tenemẽti.†Limito tñ nõ
habere locum in apoſtata recedente de clauſtro.qꝛ lꝫ po-
ſtea reddit ad clauſtrũ nõ tñ ꝑꝑ hoc purgat vitiũ apoſta
ſie.glo.eſt ſing. ⁊ peregrina in.d.l.quid ſit fugitiuus tene
menti iſta.Et vlterius pondera iſte obtinuit abſolui nec
dicitur aliquid de citatione aduerſarij. ⁊ ſic probatur hic
aperte ꝙ potuit abſolui contumax excõicatus parte nõ
citata.de hoc vide quod habetur in.c.qua fronte.J.de ap.
Item pondera ibi promiſerit ſe pariturum iuri.qꝛ iſte ex
cõmunicatus non preſtitit iuramẽtũ de parẽdo mãdatis
eccleſie.ſed dũtaxat fecit ꝓmiſſionẽ de quo dicẽdũ. vt i.c.
cũ deſideres de ſen.excõ. ¶ No.ibi aſſignarũt diẽ ⁊ locũ
57 †ꝙ monitio dꝫ ꝯtinere aſſignationẽ diei ⁊ loci. ⁊ ẽ ar.ſm
b Bal.hic ꝙ ſi dies[b] ⁊ locus nõ ponanꝛ in citatiõe citatio
nõ tꝫ.Tu ꝯſidera tex.meliorẽ de iure in.l.pe.ff. de iuſti. ⁊
iure.vbi locus iudicis dr ille in quo ꝯſueuit reddi ius.vñ
ſi ptãs citat aliquẽ vt cõpareat corã eo.Certũ eſt ꝙ intel
ligiꝛ in loco ſolito palatij ptãtis.ergo citatio tꝫ licꝫ locus
non exprimaꝛ in citatione dꝫ enim iudicare in loco maio
ri ⁊ ſi alibi iudicat ſententia eſt nulla vt ibi. ⁊.l. cum ſen
tentia.C.de ſenten. ⁊ interlocu.omnium iudicũ.ergo ma-
le loquitur niſi dicas dictum eius procedere in iudice de
legato non habente ſolitum locum maiorum niſi ab eo
eligatur per id quod habetur in.c.conſuluit de offi. dele.
¶ No.ibi radens ꝙ duo fecit iſte reus.primo raxit ſcri-
ptura.ſcdo in raxura aliud ſcripſit ⁊ ſic falſitas nõ ſolũ ꝓ
baꝛ ꝑ raxurã ſed ẽt ꝑ ſcripturã quã ſcripſit.facit.l. titio.ff.
58 ad municipa. ⁊.l.fi. C.de edicto di.adria.tollen.†ſed an

ſint duę

a ¶ Ariſtotelem. Videat q poteſt vbi hoc apud phm originaliter hẽaꝛ nã i tota phia nãli credo ꝙ nõ reperies niſi in moralibus qđ legereꝫ mõ ſuccurrit. ⁊ ad illud qđ paulo infra.d. And. dicit imperia debere ſacris famulari. Adde pulcherrimuꝫ tex.oium q̃ habenꝛ in corpore iuris i.c.ſolite de maio. ⁊ obe. ⁊.c.valentinianus.lxiij. diſti. ⁊.c. duo ſunt.xcvi.diſt.

b ¶ Si dies. Nũquid citatio ꝯtinere habeat diẽ locuꝫ ⁊ noia nominantis ⁊ citati.vid iter ões Lanfran.in.c. qm̃ ꝯ in.i. col. ver. qnto q̃ro de pba.car.iq. ſed qd ſi ẽ citatꝰ ſine diei appoſitione nunqd comparere teneaꝛ. dic ꝙ intelligiꝛ citatus vt cõpareat q̃ꝓximũ poteſt.ita elegan ter tꝫ.d. Bart. ſoci in.l.hec ꝯ d.tio de ꝯdi. ⁊ demon. nume ro.i.car.clij.

ſint due falſitates vna in radēdo ⁊ altera in aliud ſcribē
c do ita ꝙ puniatur duplici pena. Baldus mouet hoc hic
⁊ dicit ꝙ nō qꝛ eſt vnū delictuꝫ ꝯtinuatiue ⁊ ambo actus
terminantur ad vnum finem ⁊ eodem loco ⁊ tempore fi
unt. ſed ſi diuerſis locis ⁊ temporibus tūc eſſent plura de
licta ⁊ plures eſſent pene imponēde. glo. eſt peregrina in
l. pe. ff. de actio. ⁊ obli. ⁊ ſic hꝫ locū illud quod dici cōſue
uit ꝙ duo propter vnū vtrobiqꝫ ſemper vnū. ⁊ iō ex mil
le vulneribus vnū eſt homicidium. l. illud. §. fi. ff. ad. l. ac
ql. ⁊ eodē modo dicimus ꝙ ex inſultu ⁊ percuſſione vna
oritur condemnatio. l. qui de crimine. C. de accuſ. ita pul
chre dixit Bal. in. l. quicunqꝫ. C. de ſer. fugi. poſſet induci
59 ad illud† quidam ſepius cognouit vxorem alicuius i eo
dem loco ⁊ continuato propoſito an ſint plura adulteria
vel vnum. de quo per glo. in. l. ſi mariti. §. ſex menſium. ff.
de adul. ⁊ in. c. imitare petrū. vi. q. i. Bar. in conſilio. xv. in
cip. antonius cōmiſit. ⁊ in. l. vulgaris. ff. de fur. ⁊ in. l. nū
qꝫ plura. ff. de priua. delic. ⁊ in. l. i. §. vn de queriſ. ff. de pu
blicanis elegans conſilium do. Pe. de ancha. in ꝯſi. iiij.
facit tex. in. c. ſicut de teſtibus. ⁊ ibi per do. Abba. ⁊ alios
⁊ in. c. ſicut dignum de homici. ⁊ in. c. ad apoſtolice de re
iudi. li. vi. ⁊ per Bal. in. d. l. quicūqꝫ. ¶ No. ibi per lr̃as
60 eſt confeſſus. qꝛ Bal. dicit eſſe hic tex.† ꝙ abſens pōt cō
fiteri delictum capitale per litteras deſtinatas iudici vel
duobus ex tribus delegatis. ⁊ ſic eſt caſus hic ſm eum ꝙ
crimen capitale pōt probari per inſtrumētū. Tu de hoc
allega. c. ij. de iureiur. li. vi. Jo. an. in regula ſemel malus
in. vi. in mercu. glo. in. c. conſtitutionem de verbo. ſignifi.
li. vi. habetur in. c. i. vt eccleſiaſtica beneficia. ⁊ in. c. cuꝫ in
eccleſijs de maio. ⁊ obedien. per dñm. Anto. in. cum ad ſe
dem de reſtitutio. ſpolia. Cy. in. l. ſciant. C. de probatio.
Bal. in. l. contra negantem. C. ad. l. acquil. ⁊ in. l. ij. ff. de
ferijs. ⁊ in. l. ij. C. quorum appellationes. Bar. in. l. i ſena
tus. ff. ad turpil. Ego aūt hic dubito de duobus. Primo
ꝙ Bal. male ponderet iſtum tex. Scdo poſito ꝙ ita ſit ꝙ
aliquis poſſit confiteri crimen capitale per ſuas litteras
an dicatur proprie confeſſus adeo ꝙ in eo habeat locum
lex. ij. C. quorum appellationes. Circa primuꝫ dico ꝙ in
quantum tex. hic dicit per litteras dꝫ referri ad verbū ex
cuſante. ⁊ ſenſus eſt ꝙ tertius collega erat abſens ⁊ per
litteras ſuas excuſauit ſuam abſentiam. ⁊ ideo non refer
tur ad verbum eſt confeſſus. ⁊ per conſequens non colli
61 gitur hic dictum Bal.† Quo ad ſecūdum dico ꝙ. d. l. ij.
non hꝫ locum in eo qui confitetur maleficiuꝫ per litteras
⁊ ad hoc pōdero tex. d. l. ij. dum dicit voce propria. qꝛ ad
hoc vt habeat locuꝫ eius diſpoſitio requiritur ꝙ quis cō
62 fiteatur ore proprio. ⁊ ideo Bal. ibi colligit† ꝙ quis non
poteſt confiteri crimen capitale per procuratorem. ⁊ ſi di
catur ꝙ ille qui ſcribit epiſtolam dicitur loqui vt in. c. cō
ſtitutionem de ſenten. excom. li. vi. ⁊ in. l. non figura. ff. de
actio. ⁊ obliga. ⁊ in. c. perlectis. xxv. diſt. ⁊. c. qui i aliquo
li. diſtin. ⁊ in. c. vbi periculum. §. nulli de elec. lib. vi. ⁊ fa
cit quod no. Bal. in auc. habita. C. ne filius pro patre. ⁊
quod habetur in. l. ſepe. §. ſiquis amico. ff. de cōtrahenda
emptio. ⁊ quod no. Bar. in. l. paulus. §. paulus. ff. de lega
tionibus. qꝛ improprie dicitur loqui ille qui mittit epi
ſtolas. Quininimo plus audeo dicere ꝙ Bal. errat vehe
menter quo ad iſtum tex. nam dicitur hic coram duobus
eſt confeſſus. ergo ſequitur ꝙ ore ⁊ non litteris fuit con
feſſus vt capiatur in ſignificato proprio ⁊ naturali. l. i. §.
qui imperpetuuꝫ. ff. ſi ager vecti. vel emphi. ¶ Nota ibi
63 tante temeritatis exceſſus† ꝙ falſitas vocatur exceſſus te
merarius ⁊ appellatione exceſſus venit delictum. l. ſiqꝫ
in hoc genus. ⁊ ibi Bal. C. de epi. ⁊ cle. quod eſt notādū
ad ſtatutum loquens de faciente exceſſum temerariuꝫ qꝛ
64 comprehendetur falſarius. ¶ † Nota ibi falſitatis ſcru
pulo non careret quia ſiquis vellet eleuare ingenium di
cere animoſe poſſet ꝙ glo. multum peregrina in. c. cum
olim de officio delega. dicit ꝙ ille qui violauit ſigilla lit
terarum punitur quaſi falſarius. ⁊ ad hoc allegat textuꝫ
iſtum. vnde poſſet aliquis ſubtilis inueſtigator dicere ꝙ
proprie iſte non fuit falſarius. primo qꝛ glo. illa ita inter
petrata eſt tex. iſtum inquantum dicit quaſi falſarius. itē
hoc colligitur ex iſto verſi. dum dicit falſitatis ſcrupulo.
⁊ ſic proprie non cōmiſit falſum. ⁊ ſi eſſet verum eſſet no
uitas iudicio meo ſtupenda. tamen ſaluo meliori iudicio
glo. illa male allegat iſtum tex. nam iſte tex. non loquitur
in violante ſigilla litterarum ſeu aperiente litteras. ⁊ ſic
intellectus illius glo. non congruit huic tex. ⁊ per conſe
quens male allegauit iſtum tex. Bernardus ibi. Nā hic
iſte falſarius raxit litteras delegatoꝝ ⁊ in raxura ſcripſit
aliud que maior falſitas eſſe potuit. imo videtur violaſſe
ſigilla ⁊ aperuiſſe litteras ⁊ etiaꝫ falſificaſſe ⁊ ꝙ vere fal
ſum fabricauerit. hoc decidit tex. iſte ad fi. in verſi. lꝫ vitiū
falſitatis. ⁊ in verſi. qui falſitateꝫ huiuſmodi perpetrarat.
vnde ex verbis huius tex. manifeſte colligitur ꝙ falſita
tem fabricauit. ⁊ illa verba falſitatis ſcrupulo capiuntur
in vere falſo ⁊ non in preſumpto falſo. vt ex inferioribus
65 verbis tex. colligitur. quinimo plus dico† ꝙ vbicunqꝫ ali
quis punitur quaſi falſarius nunqꝫ imponitur pena falſi
ſed punitur arbitrio iudicis. ita dixit Bal. in. c. nonnulli
§. eo. ⁊ ideo Bar. in. l. i. §. qui teſtamenti. ff. de falſis. dixit
ꝙ aperiens litteras punitur extra ordinem. ⁊ allegat. d.
c. cum olim. ⁊ ſi bene ponderetur glo. d. c. cum olim vide
tur hꝫ ſenſiſſe duꝫ dixit ꝙ punitur hic quaſi falſarius. tene
menti qꝛ nemo ſcribentiuꝫ vſqꝫ ad iſta ſecula ponderauit
glo. d. c. cum olim. imo oēs ſcribentes ibi eam reprehen
dunt. ⁊ per conſequens glo. illa non bene iſtum tex. pon
derauit. ⁊ iſta non ſunt vulgo tradenda. ¶ Nota ibi p̃
ſumptori expone ideſt falſario. ¶ No. ibi perpetuum ſi
66 lentium imponentes† ꝙ ꝓpter vitium falſitatis cōmiſſe
circa litteras inferioris iudicis poteſt clericus ꝓuari bñ
ficio ſuo. ſed etiaꝫ grauius punitur ſm do. Car. qꝛ ſi age
retur criminaliter ſuper hoc vitio falſitatis clericus falſa
rius dꝫ deponi etiaꝫ ab ordine ⁊ priuari oībus beneficijs
⁊ detrudi in monaſterio ad agendam penitentiaꝫ. c. ſiqs
epūs. l. diſt. ⁊ grauius puniretur ſi falſificaſſet litteras pa
pe. vt in. c. ad falſariorū de crimi. fal. ⁊ ſic dr̃ia ē inter falſi
ficāteꝫ litteras delegati ⁊ lr̃as pape. ⁊ dicit hic do. Car.
67 ꝙ hic eſt caſus ſing.† ꝙ cōmittens falſum[d] in cauſa cadit
d a cā ⁊ reſtringit hoc ad cauſaꝫ beneficialē ⁊ remittit ad
dicta per ſe in. c. cum venerabilis de excep. Sed Bal. hic
colligit ꝙ qui falſificat acta perdit cauſam non ipſo iure
ſed per ſententiam. allegat. l. ſiquis arrexerit. ff. de falſis.
⁊. l. eum qui. ff. de iure fiſci. Certe male loquitur ⁊ contra
eum dico fore caſum in. l. in fraudem. §. quotiens in ver.
68 caditur a cauſa. ff. de iure fiſci. † Nam verbum preſentis
temporis inducit canonem late ſententie. l. i. C. de ſecun.
nup. ſed ſi eſt futuri temporis inducit canonē ferende ſen
tentie. c. ſi diligenti de foro. compe. l. in criminali. C. de iu
riſdi. om. iudi. cum ſi. Sed ille tex. loquitur per verba p̃
ſentis temporis. ergo eſt canon late ſentētie non ferende.
⁊ ad dictam. l. eius qui. reſpōde ꝙ requiritur declaratio
ſed non priuatio. vt in. c. cum ſecūdum leges de hereti. in
vi. Bar. vero in. d. §. quotiens dicit illum tex. procedere
in falſificante acta cauſe. ſecus ſi circa teſtes vel inſtrumē
ta cōmittat falſum. l. diuus. ff. de re iudi. Sed do. Car. in
d. c. cū venerabil. dicit ſe vidiſſe dubitari de facto.† an. §.
69 quotiēs loquens in fiſco habeat locū in alijs vt falſificās
acta perdat cauſaꝫ. ⁊ dicit vidiſſe quoſdam cōſuluiſſe ꝙ
ſic hac ratione quia que dicuntur de fiſco habent locum
in alijs. qꝛ intelliguntur dicta de iure cōmuni. l. i. C. de pe
ti. her. niſi appareat ꝙ in alijs perſonis de iure ſit ꝯtrari
um diſpoſitum. vt no. in. d. l. in fraudem in prin. Primū
tamen videtur equius licet ſit caſus valde dubius. ſed cō
munis opinio ſm eum eſt ꝙ cadat a cauſa in alijs cauſis
per. d. l. quotiens. ⁊ per glo. in. d. c. cum venerabilis. ⁊ ꝑ
illū tex. a ꝯrio ſenſu. qꝛ iō ibi nō puniſ eccleſia ne delictū
ꝓlati noceat eccleſie. vt i reg. delictū pſone li. vi. ergo ſec⁹
in alio. ſed in cauſis bñficialibus dicit hoc eſſe clarum ꝙ

c ¶ Pena de falſarijs lr̃arū ſūmi pōtificis ⁊ ſigillorū regū ducum ⁊ aliorū ⁊ multa de falſis. vide ꝑ Spec. in ti. de cri. fal. ꝑ totū. ⁊ vide. j. de crimi fal. c. ad falſariorū. ⁊. c. dura. ⁊ ꝑ oēs ſūmiſtas eo. titu.

d ¶ Falſum. Quid autē ſit falſū quot modis dicatur ⁊ cōmittaſ. vide Bar. in. l. qd ſi falſum. ff. de fal. ⁊ in. l. nec exemplū. C. e. ⁊ qd regratur vt qs arguat pena falſi i. l. damus. C. eo. de qbus ēt vide per Spec. prima parte in ti. de executore. vſ. ſed qrit.

eo ipſo qd̃ cõmittitur falſum in cauſa imponitur ſilentiũ
falſario ſuper beneficio.⁊ ad hoc ibi allegat tex.noſtruꝫ.
⁊ ita reſidet do.Cardi.Tu allega glo.in.l.i.C.de formu
lis.que opponit de.d.l.in fraudẽ.§. quotiens. ⁊ ſoluit ꝙ
ibi mutauit verbũ actoruꝫ falſitatem cõmittendo.⁊ ſic in
iſta ſolutione ſentit ꝙ falſificans acta cauſe pdit cãm licꝫ
cã non ſit fiſcalis. Poſtea dat ſcdam ſolutionem ⁊ dicit
ꝙ eſt ſpãle in fiſco ⁊ ſic non eſt ꝯria prime. ſed gl.in.d.§.
quotiens.dicit ꝙ cõmittens falſitatem in cauſa perdit cã
⁊ non reſtringit ſe ad fiſcũ vel ad aliũ. ⁊ per ꝯñs videtur
approbare primã ſolu.quã dedit in.d.l.i. de formulis. ⁊
iſtã partem credo veriorẽ per iſtuꝫ tex. Et ẽt pondera qꝛ
glo.in.d.c.cum venerabilis dicit ꝙ cõmittens falſum in
iudicio perdit cãm ſi falſitas eſt talis que cauſe pĩudica
ret.⁊ idem ẽt voluit glo.in.d.l.in fraudem.§.quotiens.ſꝫ
certe.d.§.quotiens loquit̃ in eo qui falſificauit acta iudi
cij.⁊ iſtud voluit ibi Bar. ⁊ hoc vr̃ eſſe verius p iſtũ tex.
70 ⁊ allegari põt rõ.†nam pena priuationis a iure ſuo nun
q̃ꝫ imponitur niſi ſit expreſſuꝫ in lege.cõiter allegat̃ glo.
ſing.de hoc in.c.fi.de iure patro. ſed tu allega tex. de hoc
in auc.de non eligen.ſecũdo nub.§.cuꝫ igitur in verſi. nec
eſt lex tale quid dicens.quem tex.ad hoc põderauit Bal.
in auc.ex teſta.C.de ſecun.nup.Faciat glo.in.c.cũ vos de
offi.ordi. ℭ Nota ibi cum fructibus ſequeſtratis.† ꝙ q
71 perdit beneficiuꝫ perdit ⁊ fructus.facit.c.qꝛ ſepe de elec.
72 li.vi. ℭ No.ibi p teſtes ydoneos† ꝙ crimen probatum
per inſtrumentuꝫ adhuc probari poteſt per teſtes. ita col
ligit Bal.hic ex iſto tex. ſed pro certo hoc non colligit̃ ex
iſto tex.nã hic nõ fuit ꝓbatũ falſum p inſtrm̃ imo fuit ꝓba
tũ p cõfeſſionẽ.⁊ ſic vr̃ hic caſus ꝙ crimẽ ꝓbatũ p cõfeſſio
neꝫ ꝓbat̃ per teſtes ꝙ nõ videt̃ fore neceſſariũ.qꝛ nulla ꝓ
batio eſt verior ea que reſultat ex confeſſione.c.per tuas.
de probatio.l.generaliter.C.de non nu.pec.⁊ in paſſione
dñica.hoc deciditur manifeſte dum dicit quid adhuc ege
mus teſtibus ipſi enim audiuimus ex ore eius. ⁊ iõ videt̃
mihi dicendũ ꝙ ſi ſufficienter conſtabat de delicto per cõ
feſſionem non erat opus aliter probare delictũ per teſtes
ſuperflua enim ſunt reſecanda.l.i.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.
x.q.iij.c.qꝛ cognouimus.c.legebatur de ma. ⁊ obe.l. hec
ſtipulatio.ff.vt lega.no.caue.⁊ ideo neceſſarium erit dice
re ꝙ hic non conſtabat ad plenũ de confeſſione.vt appa
73 rebit inferius. ℭ No.ibi ſi eſt ita† ꝙ iſta clauſula ſiue ex
preſſe adijciat̃ ſiue tacite intelligat̃ refert̃ ad oĩa.Facit.c.
de petro.xlvij.diſt.c.quãto de tranſla.ꝓla.c. conquerente
de reſti.ſpol.c.pe.de confir.vti.c.fi. qui clerici vel vouen
tes.c.ab excõicato.J.eo.⁊ rõ eſt qꝛ ad oĩa põt ⁊ dꝫ referri
.l.talis ſcriptura.ff.de leg.i.⁊ ſic collige ex iſto tex.† ꝙ cla
74 uſula ſi ita eſt poſita in fine dꝫ referri ad precedentia ſm
qualitatem negocij.naꝫ ſi ſufficit vt referat̃ ad ꝓxima ſm
ſubiectam materiam non concernit ſuperiorem. ſecus ſi
materia ſubiecta expoſtulat vt oĩa concernat. Nam hec
clauſula ſi ita eſt in fine litterarum appoſita concernit vi
tium falſitatis ad effectum vt falſarius priuetur bñficio.
ſed quo ad hoc vt beneficium conferatur impetrãti refer
tur ad oĩa precedentia. ⁊ in hoc dñs Cardi. hic reputat
75 iſtum tex.fore vnicum ⁊ ſingularem.† Nam omnis deter
minatio operatur ſm ꝙ adiacet ſuo determinabili.l.cuꝫ
ſolidum.C.de ſen.⁊ interlo.om.iudi.l.ij.ff.de condi.inſti.
76 ℭ† No.ibi non tñ ꝓpter hoc ꝙ corruptio vnius[a] nõ ꝓ
a pterea eſt generatio alterius.nam lꝫ iſte falſarius perdat
beneficium ꝓpter eius delictum non propter hoc benefi
ciuꝫ applicatur aduerſario.nam beneficium eccleſiaſticũ
ſine canonico titulo acquiri non poteſt.c.i.de reg.iur.lib.
vi.c.i.de eo qui mit.in poſ.eo.lib.c.ordinarij de offi.ordi.
li.vi. ℭ No.ibi ſuper his ⁊ alijs ſit facta plena fides† ꝙ
77 qui proponit aduerſarium deliquiſſe ⁊ beneficium ad ſe
ſpectare dꝫ probare vtrunqꝫ.nam illud verbum ſup alijs
expone.i.ſuper canonica inſtitutione.vel ſaltem dꝫ ꝓbare
illud quod eſt ſubſtantiale ad ſuam victoriaꝫ.ſ.beneficiũ
ad ſe ſpectare.vel dicas ꝙ ideo hic dꝫ probare vtrunqꝫ.

a ℭ Corruptio vni⁹. Iſtud dictum phi vt alibi.ſ.notauimus hr̃ originaliter primo de gene. ⁊ corrup. tex .com. xxi. ⁊ eſt veriſſimũ ẽt legaliter. ⁊ i iſto ꝓpoſito qcquid dicat.d. And. Nã ſi non applicat̃ bñficiũ aduerſario acgrit̃ alteri.ergo ⁊c.Doc.ãt ſubtilis .ꝓceptor me⁹ gloſat iſtõ phi. dictum mirabiliter ⁊ alr̃ iterp̃taſ.ſed qñ nõ eſt pñtis ſpeculatõis omitto.

qꝛ ad hoc ſe aſtrinxit impetrando duo quorũ vnum pen
det ex altero.C.de tempo.appel.l.per hanc.vbi eſt tex.no.
qñqꝫ enim ſurgit ex pluribus copulatis vnicuꝫ ius. ⁊ tũc
vtrunqꝫ eſt probanduꝫ.l.iij.§.hoc aũt.ff.de iti.actuqꝫ pri.
⁊ ibi eſt glo.ſolẽnis.Qñqꝫ ſurgunt plura iura.⁊ tũc non
eſt neceſſaria probatio copulatiua.l.ſcio.ff.de ap. ſed de
bent referri ſingula ſingulis.inſtitu.de excu. tuto.§.ſi plu
res.facit glo.in.c.ex parte.ſ.eo.⁊ dicetur hic in gl.fi.mo
do nil aliud reſtat niſi expedire.glo.fi.⁊ vnam oppoſitio
nem.que per omnes ſcribentes fabricata eſt contra iſtuꝫ
tex.⁊ eſt.iſta vꝫ.† Iſte clericus fuit confeſſus crimen falſi
78 coram iudicibus delegatis.ergo ex ſola cõfeſſione debu
it puniri.c.ij.de confeſ.ſed contrariuꝫ innuit iſte tex. ergo
male. Nam papa hic mandauit inquiri de illo crimine
falſi ⁊ oportuit aduerſarium hoc probare per teſtes.So
lutio hic non conſtitit de confeſſione criminis niſi per re
lationem iudicum quibus non erat credendum niſi qua
tenus conſtaret per acta cauſe.c.qm̃ contra de probatio.
Non ob.ſi dicatur ꝙ hic erant plures iudices ⁊ ſic debe
bat eis credi.c.cum a nobis de teſti.no.Inno.in.d.c. qm̃
contra.qꝛ ſm Abb.antiquum cuius fuit iſta ſolutio con
trarium procedit qñ plures iudices deponunt coram ſu
periore tanquã teſtes de his que acta fuerunt coram eis.
ſed iſti iudices non deponebant vt teſtes ſed ſimpliciter
⁊ eſſerrebant ad papam.que ſolutio eſt multum ſolẽnis.
79 Et ex ea collige† ꝙ iudices poſſunt eẽ teſtes ſi cã poſtmo
dum agatur coram alio iudice in his que geſta fuerũt co
ram eis.hoc tñ tempera vt no.Inno.in.c.ꝙ ſine de arbi.
⁊ Jo.cal.in.c.inter dilectos de exceſ.ꝓla.⁊ no. per oẽs
in.d.c.cum a nobis.Et ita Abb.antiquus ſoluit iſtud ꝯ
rium.Sed tu põdera.nam iſte tex.in verſi.per teſtes ydo
neos probauiſſet innuit ꝙ delictum falſi fuit probatuꝫ p
confeſſionem rei coram iudicibus.⁊ etiam fuit probatuꝫ
per teſtes ydoneos.⁊ per conſequens erit contrariuꝫ for
matum difficilius ad quid enim papa mandauit inquiri
de iſto crimine.Datur ⁊ ſecunda ſolutio ⁊ fuit Philip
pi reſpondentis confeſſionem in crimine non nocere niſi
data perſeuerantia confitentis.l.i.§.ſiquis vltro.ff. de qõ
nibus.que ſolutio non eſt vera ſm omnes hic. qꝛ illa lex
loquitur de confeſſione facta in tormentis.ideo opus eſt
perſeuerantia.ſecus ſi extra locum tormentorum. vt.d.c.
ij.de confeſ.⁊.c.per inquiſitioneꝫ de elec.l. ſi confeſſus.ff.
80 de cuſt.reo.†niſi confeſſio calore iracundie emanaſſet gl.
eſt ſing.ꝯiuncto tex.in.c. ex litteris de diuor.Certe iſta ſo
lutio Philippi confundi poteſt ex alio.nam hic vltra cõ
feſſionem fuit probata falſitas per teſtes ad quid ergo re
quirebatur perſeuerantia cõfitentis.facit.l.ij.C.quorum
appel.non reci.datur ⁊ tertia ſolutio etiam per eundem
Philip.vꝫ ꝙ ex ſuperabundanti papa mandauit iteruꝫ
inquiri iſta reſponſio non eſt veriſimilis per iura allega
ta ſuperius.Datur etiam quarta ſolutio a quibuſdaꝫ di
centibus ꝙ iſta confeſſio emanauit extra iudicium. tu cõ
ſidera ꝙ iſta eſt mala reſponſio ⁊ eam confundo per iſtũ
tex.in quo dicitur eſt cõfeſſus corã duobus iudicibus.er
81 go ſequitur iudicialiter.†Sed dato ꝙ iſta ſolutio ſit ve
ra.ſequitur ex ea ꝙ confeſſio facta de crimine extra iudi
cium non eſt ſufficiens vt quis puniatur de crimine in iu
dicio.poſſet tñ puniri extra ordinem ſi tranſiret in ſpecifi
cum nomen delicti vt qꝛ aliquis gloriatur de delicto ex
tra iudicium.nam tunc poſſet puniri ſed non tanq̃ꝫ reus
delicti confeſſati.ſed tanq̃ꝫ maledicus ⁊ mali gloriator.
hoc voluit Inno.in.c.quã ſit.J.de exceſ.prela.qd̃ tex.ibi ꝓ
bat.ſed tu contrarium facit ꝙ poſſit puniri directe de illo
82 crimine.ita tenuit Inno. in.c.per inquiſitionem de elect.
vbi dicit† ꝙ ex tali cõfeſſione quis infamatur ꝓpter quã
infamiaꝫ dꝫ priuari beneficijs habitis ⁊ inhabilitari ad
beneficia habenda.qd̃ dictum poteſt procedere qñ talis
confeſſio fuit facta preſente parte que poſtmodum accu
ſat.qꝛ tunc illa confeſſio bene probat.ita do.Abb. hic ſal
uat dictum Inno.in.d.c.per inquiſitionem. hoc dictum
Ino.nunc

Inno.nunc non examino ſed locus ꝓprius eſt in.d.c.per
inqſitionē.ꝛ in.c.at ſi clerici in prin.de iudi.ꝛ in.l. ictus.
ff.de his q no. infa.ꝛ in.l.ſi ꝯfeſſus.ff. de cuſto reoꝝ. ꝛ in
l.capite qnto.ff.de adulte.ꝛ vide Bald.in.l.clarum.C.de
aucto.pſtanda.vbi aliter ꝛ melius ſaluat illud dictū In-
no.in.d.c.per inqſitionē.ꝛ eundē Bald.in pe.colū.l.i.C.
de confeſ.ꝛ Ange.cōſilio.xxvi.Datur ꝛ qnta ſolo ꝙ hic
ꝯfeſſio emanauit pte abſente q̄ ſo.ſingulr magnifacit hic
do.An.dicens ꝙ ſicut ꝯfeſſio abſente parte non ꝑiudicat
cōfitenti in cā ciuili.vt in.l.certū.§.ſed an ipſos.ff.de ꝯfeſ.
ita ꝛ in cā criminali.Sed hec ſolo non cōgruit ad iſtum
tex.qꝛ hꝰ agebaꝛ vt clericus priuareꝛ bñficio ad cōmoduꝫ
publicū.ideo ne delictū remaneret impunitū.vt in.c.vt fa
me de ſen.excō.debuit iudex ex officio ſuo ſupplere.argu.
c.ex tenore.ē.eo.ꝛ qd̄ ibi voluit Inno.ꝛ.c. dilectus de pe
nis.ꝛ.l.nullū.C.de teſtibꝰ.Ultima ſolo eſt ꝙ iſta ꝯfeſſio
non fuit facta coram oibus delegatis.ideo non valuit vt
iudicialis.c.vno delegatoꝝ.c.cām de offi.deleg. ꝛ ſic apd̄
duos nō erat iuriſditio.ꝛ ideo papa hic mādauit inquiri
dicit tñ Bal.ꝙ talis ꝯfeſſio facit indiciū.l.quero.§.fi.ff.d
edilicio edicto.ēt ſi facta ſit abſente pte qꝛ iudex vt pſona
publica illam recipit ꝓ publico intereſſe. argu.l. quāuis
indubitati.C.de adulte.data tñ iudicis cōpetentia dicto
c.at ſi clerici de iudicijs.Et cū hac vltima ſo. trāſeunt cōi
ter oēs.Uere iſta nō eſt bona ſolo qꝛ ad iſtum tex.vr̄ diui
nare.imo eſt ꝯ̄ iſtum tex.in vſi.tertio ſui abſentiā excuſan
te per lr̄as ex qbus verbis colligiꝛ ꝙ iſti iudices fuerunt
dati cum cla ꝙ ſi non oēs ꝛ ꝓpter hoc tertius impeditus
excuſauit ſe per lr̄as apd̄ collegas.ꝛ ideo debuit papa ſta
re relationi iudicū.ſed do. Per.de ancha.ſoluit hoc mo-
do ꝙ ꝯfeſſio criminis facta coraꝫ iudice q ſuper crimine
ꝯfeſſato non eſt iudex cōpetens non parit plenū preiudi-
cium ꝯfitenti de quo per Bart.in.l. ſi ꝯfeſſus.ff. de cuſto.
reoꝝ.ſed iſti iudices nō erāt iudices delegati ſup crimine
ſed ſuper cā ciuili bñficiali ꝛ ita ſoluit illud ꝯ̄rium. Iſta
non vr̄ bona ſolo qꝛ hic non queriꝛ de pena ſed queriꝛ q̄-
re papa nō fuit ꝯtentus relatiōe iudicū aſſerētium illum
fuiſſe ꝯfeſſum falſitatē coram eis.ꝛ ideo iſtud ꝯ̄rium vi-
deꝛ indiſſolubile. Poſſet dari octaua ſolo videlꝫ ꝙ iſte re
us reuocauit ſuam ꝯfeſſionē ꝛ ꝓpter hoc mādauit papa
inquiri de iſto delicto.ꝛ ad hoc adduco vobis elegātem
83 doctrinaꝫ Bal.in.l.i.C.de confeſ.in pe.colū.†vbi dicit ꝙ
b ꝯfeſſio facta coram iudice cōpetenti valet ad torturā ᵇ.al
legat Inno.in.d.c.per inqſitionem ꝙ dicit eſſe ſane intel
ligendū niſi ꝯfeſſus reuocet ſuam confeſſioneꝫ.allegat.d.
c.at ſi clerici.Et ſubdit cautū debere eſſe torquendū vt di
cat ſe expſſe reuocare illam confeſſionē nec hꝫ neceſſe pro
bare errorem qꝛ non tenuit quo ad aliqd̄ preiudiciū iudi
cij.ita dicamus in caſu huius capli. Et ſi aliquis dixerit
amice iſtud eſt diuinare ad iſtuꝫ tex.vt hic reuocauerit cō
feſſionē.Ego rn̄deo ꝙ cōmode aliter ſolui non pōt ꝯ̄riuꝫ
84 Uel poſſet dari nona ſolo vꝫ†iſte fuit ꝯfeſſus delictū inci
denter coram iudicibꝰ ꝛ non pncipaliter quo caſu nō po
tuit ꝯdēnari poſito ꝙ iſti iudices fuiſſent cōpetētes. Itē
iſta ꝯfeſſio emanauit iudicibus in cōpetentibꝰ. vnde con
currebāt.ſ.ꝙ incidēter emanauerit ꝛ coram iudicibꝰ in
cōpetentibꝰ.Facit tex.in.d.c.at ſi clerici.ꝛ Bart.in.d.l.ſi
ꝯfeſſus.ideo non eſt mirū ſi papa mādauit de delicto con
ſtare debere qꝛ ſufficiēter non ꝯſtabat vt imponereꝛ pena
ꝯdigna ꝛ iudicio meo iſta eſt vera ſolo ꝛ noua ad ꝯ̄riuꝫ
ſuperius allegatū. ¶ Ex glo.ſi.pro eius intellectu ſume
85 hic argu.hic dr̄ †ꝙ ipetrans teneꝛ oia p̄miſſa ꝓbare con
tra.imo ſufficit alterū ꝓbare.l.falſa ad fi.ff.de condi.ꝛ de
mon.l.ij.ff.de condi.iuſti.l.ſi ita.ff.de manu.teſta.vbi ſuffi
cit vnū de duobus ꝓbare.glo.rn̄det ſibi iputet qui plura
narrauit cum vnuꝫ ſufficeret quaſi ſentiat ꝙ ſe ꝓpter hoc
aſtrinxit ad plura ꝓbanda.Facit lex circa.ff. de proba.c.
licet cām eo.ti.l.diuus.ff.de re iudi. Deinde glo. remittit
ſe ad.c.ex parte.ē.eo.vide que plene ibi dixi. ¶ In eadē
86 glo.ibi ideꝫ argu.colligit†ꝙ cla in fine appoſita reſpicit
oia p̄cedētia de quo vide que plene dixi in.c.cāmqꝫ.ē.eo.
Sed pro intellectu glo.argue ſic ꝙ imo cla ſi ita eſt non
concernit oia p̄cedentia.l.ſi ꝓ patre.§.pe.ff.de in remuer-
ſo.c.cum dilectus de dona.ꝛ non ſoluit glo.ꝯ̄ria illa.Tu
ſolue ꝙ ibi ſupiora habebāt ſuaꝫ determinationē.ꝛ ideo
cla in fine appoſita referꝛ ad proxima.Et pro hoc decido
87 vobis qōnem†dicit ſtatutū ꝙ frater excludat ſororē do-
tatā ſi ſtatutū nō diceret vltra intelligereꝛ ab hr̄ditate do
88 antis ꝛ nō alterius per glo.in.l.i.C.de legi.here.†Aliud
ſtatutū diſponit ꝙ frater qui ſororē excludit ſi decedat ſi-
ne liberis frater ꝯſanguineus vel filius fratris teneaꝛ re-
linquere dicte ſorori dimidiā ſue partis.Accidit ꝙ qdaꝫ
P.habens filium ꝛ filiam dotatā fecit teſtm̄ in quo ma
ſculū heredē inſtituit ꝛ filie ſupradicte reliquit dotē iure
inſtōnis.Deinde dictus frater deceſſit relicta quarta filia
femina ꝯdito teſtō in quo inſtituit agnatū querebaꝛ an fi
lia illius.p.deberet hēre dictā dimidiā.Bal.in.l.i.C.de le
gi.here.dicit ſe ꝯſuluiſſe ꝙ non.ꝛ moueꝛ qꝛ qñ ꝓpria cla
hꝫ ꝓpriam ꝛ ſpālem determinationē cla in fine appoſita
nō refertur ad ſuperiora ſed ad ꝓxima.Facit.d.c. cū dile
ctus allegatū hic in iſta glo.ꝛ iſtud addite ad ea que dixi
89 in.d.c.cāmqꝫ.ē.eo.Et ēt pondera qꝛ tex.iſte ꝓbat †poſito
ꝙ actor non ꝓbet ſuam intentionē nihilominus ad repel
lendū reum ſufficit oſtēdere defectū tituli ꝙ eſt mirabile.
¶ Nota vltimo ibi plena fides ꝯcordat .c. in nr̄a in vſi.
plena fides de ꝓcura.ꝛ.c.cupiētes.§.qd̄ ſi p viginti de ele
ctio.lib.vi.in vſi.plenā fidem. ꝛ ibi glo. dat elegantē do-
90 ctrinā vꝫ†ꝙ vbicūqꝫ lex requirit in aliquo actu fieri plenā
fidem.tūc non pōt fieri ꝓbatio per iuramentū ꝙ eſt notā
dum ad intellectū hoꝝ iurium.ꝛ vide glo.ſingu. in.l.cuꝫ
de indebito.ff.de ꝓba.ꝛ tex.in.c. ſuper lr̄is in vbo facta fi
des.ē.eo.vide que ibi dixi. Andreas ſiculus.

c d **Ilectus.** Non valet ᶜ reſcriptū im-
petratū ſuper reſtitutiōe
bñficij tacito de cā amotionis ꝛ de excōmuni
catione ipetrantis hoc dicit.Et diuidiꝛ. Pri
mo ponitur factū.Scd̄o iudicis inſtructio.Scd̄a ibi nos.
¶ Caſus eſt iſte Abbas ſancti Stephani Bononie da-
tus fuit viſitator a ſede aplica i ciuitate ꝛ dioceſi Bono.
qui Abbas viſitator.B.ꝛ.A.pſbyteros ꝓpter graues ꝛ
manifeſtos exceſſus āmouit a ſuis eccleſiis.demū iſti pſby
teri āmoti ipetrarunt lr̄as in forma cōmuni ſuper reſtitu-
tione ſuorum bñficioꝝ ad epm̄ Imolēſem dicēdo ſe fuiſ-
ſe iniuſte āmotos.ſed de cā ſue āmotionis ꝛ excōicatiōis
nullā fecerunt mentionē in illis lr̄is querebaꝛ de viribus
litterarū papa rn̄det lr̄as tanqꝫ per veri ſuppreſſionē ob-
tentas viribus carere. ¶ Nota ibi abbas nobis intima
1 uit.argu.ex iſto tex.†ꝙ iudex debet admitti ad defenden
dam ſuam ſniam ꝓpter intereſſe ſuum cū veniat ꝯdēnan-
dus in veram litis extimationē ſi doloſe pronūciauit ſed
ſi per imperitiā ꝯdemnabiꝛ inquātum iudici iuſſum fue-
rit.vt in.l.ij.C.de pena iudicis qui male iudica.c.venera-
bilibus de ſen.excō.lib.vi.ꝛ not.inſti. de obligationibꝰ q̄
ex delicto naſcunꝛ.ꝛ.ij.q.vi.hoc etiā ita colligit hic Gof-
fredus ſed Cōpoſtel.dicit ꝙ iſte abbas nō defendebat ꝓ
ceſſum ſed intimauit pape ꝙ eſt verum ſm do. Cardi.tñ
hec lr̄a facit in argu. pro Goffredo ſm eum. Tu vero cō
ſidera ꝙ imo recte iſte tex.probat dictum Goffredi. ꝛ in
duco hoc modo nouiſſimo vꝫ iſte abbas viſitator ex pro-
prio officio ꝛ non ad petitionē alicuius priuauit iſtos p-
ſbyteros ſuis bñficijs modo ipſi narrarūt pape ſe iniuſte
fuiſſe priuatos ꝛ ipetrarunt lr̄as ſuper ſua reſtitutione.
Modo iſta reſtitutio infringebat ꝓceſſum ꝛ ſniam viſi-
tatoris.intererat.ergo ipſius viſitatoris certiorare papā
illos ſuppreſſiſſe verum.ꝛ per ꝯſequens iſto modo defen-
debat ꝓceſſum ſuum.ꝛ ſic iſta intimatio fuit facta ad fi-
nem defendēdi ꝓceſſum.ꝛ ideo glo.multum ſolen. in.c.
ſacro in vſic.conſtiterit de ſen.excō.coniuncto tex.probat
ꝙ vbicūqꝫ iudex tulit ſniam ex officio ſuo neceſſario cita
ri debet ad defenſionem ſue ſententie ex eo qꝛ tenet locuꝫ

b ¶ Ad teſtu ram.Uide ad materiā Spe. in ti.de confeſ. §.i.verſ.ij.ꝛ la tiſſime.d.abb. ꝛ oēs ibi ſcri bētes in.c.at ſi clerici de iudi. ꝛ vide ꝓ am pliatiōe mate rie.d Alex.de imo.in ꝯſ.clxx ix.in.ij.parte.

c ¶ Non va let. Fraterni zant oēs tā an tiq q̄ nouiſſi me ſcribentes in huius ſume rij ꝛ caſus po ſitione.De ma teria aūt huꝰ tex.vide Fely. hic q vt ꝓ totū iſtū titulū ha ctenus fecit p modū addēdi mr̄a pulchra vltra.d. Abb. congerit. ꝛ vi de.d.And.ca- p̄cedēti q in diſcurſu infinita exēpla de iſta mā adduxit q̄ tēpeſtate ſua i contingētia fa cti bononie e- uenerant.

partis illō caſu.ſecus ſi ad petitionē partis tuliſſet ſniam.
qꝛ tūc in appellatōe nō deberet neceſſario citari ad defen
dendā ſniam.ſed ſufficeret citari ꝑtem poſſet tñ ſi vellet iu
dex cōparere ꝛ defendere ſuam ſniam.facit qđ voluit In
no.in.c.in nr̃a de ꝓcura.ꝛ qđ not.in.d.c.venerabilibꝰ.ꝛ
in.c.de cetero de re iudi.ꝛ ideo nō eſt mirū ſi Goffre.col
ligit ex iſto tex.ꝙ iudex potuit cōparere ad defendendū
ꝓceſſum ꝛ ſniam ſuam qꝛ tenebat locū partis ex eo quia
illam tulerat ex ꝓprio officio tene menti qꝛ eſt pulchra in
2 ueſtigatio.†Et dicit hic Bald.ꝙ illa dr̃ia an iudex male
iudicās ꝯdemnet in veram litis extimationē non hʒ locū
in cauſis bñficialibꝰ in qbus nō cadit extimatio niſi rōne
expēſaruʒ puniſ ergo plus vel minus arbitrio iudicis.l.
ꝑma.§.i.ff.de effracto.ꝛ expillato.ꝛ ſic iter cauſas extima
biles ꝛ non extimabiles eſt diſtinguendū.argu.l.ꝓcura
toꝛ ad exhibendū.§.fi.ff.rem ratam haberi. ¶ Nota ibi
3 viſitationis offiñ †ꝙ eſſe viſitatoreʒ eſt habere offiñ.c.ex
lr̃is de excel.prela.ꝙ facit ad ꝯſtitutionē punientē aliquē
vt non poſſit habere offiñ in ciuitate ꝙ ille talis nō pote
rit eſſe viſitatoꝛ.Et idem dicas in arbitro vt dicaſ habe
4 re offiñ.c.vno de offi.dele.ꝛ ibi dixit do.Abb. †ſtatutū ꝓ
hibet aliquem admitti ad offiñ ꝙ non poterit eē arbiter
Tu allega tex.in.l.nō diſtinguemus.§.de officio.ff.de ar
bi.Et idem dicas in ꝓcuratore.c.ſi quē de ꝓcura. lib. vi.
5 ꝛ ibi Dñicus inducit illum tex.†ad qōnem ſtatuti ꝓhibē
tis aliquē poſſe habere offiñ in ciuitate qꝛ nō poterit eſſe
ꝓcuratoꝛ.idē dicas in ꝑdicatore.c. qđ dei timore de ſtatu
6 mona.ꝛ ibi dixit do.Abb.†ꝙ ille qui eſt ꝓhibitus ex cō
ſtitutione habere offiñ in eccleſia ꝙ non poterit ꝑdicare.
idem dicas in tutore glo.in.l.ij.ff.de ferijs. idem dicas in
eo qui cuſtodit arcem vel fortilitiū.ideo ſtatutū diſponēs
7 †ꝙ ſi quis habuerit offiñ a ciuitate hēat vacationē ꝑ cer
ta tempora ꝙ cōprehēdeſ ille queʒ ciuitas ꝯſtituit ad cu
ſtodiā fortilitij qꝛ dicitur hēre offiñ.ita in facto rettulit ſe
ꝯſuluiſſe in duobus locis Pet.de ancha.in.c.i. de cōſue.
lib.vi.ꝛ in rubrica de offi.dele.Et vide Ang. ꝯſilio.xxxij.
8 vbi cōſuluit † ſtatutū diſponebat de artifice qui intitulaſ
ad offiñ vt cōprehēdaſ tabellio.ꝛ vide pulchra v̓ba bal.
in.l.i.C.de operis liber.ꝛ do.Cardi.in.c.ij.đ officio iudi
cis.ꝛ de officio viſitatoris.vide text.in.c.i. de cenſi.lib.vi.
9 ꝛ in.c.placuit.x.q.i. ¶ Nota ibi in ciuitate ac dioceſi†ꝙ
a iſta ponunſ hic vt diuerſa ᵃ.ſ.dioceſis ꝛ ciuitas.ꝛ ſic ꝓba
tur hic ꝙ viſitatoꝛ datus in dioceſi non pōt viſitare in ci
uitate ꝛ pōt eſſe ratio qꝛ mā eſt reſtringibilis.ꝛ ideo glo.
10 multū ſing.in.c.accepimus đ etate ꝛ qualitate. dicit†ꝙ i
mā reſtringibili appellatione dioceſis nō venit ciuitas.ſe
cus ſi mā eſſet fauorabilis.facit.c.vnicū de rerum ꝑmuta.
lib.vi.ꝛ qđ not.in.c.ſi ciuitas de ſen.excō.lib.vi.ꝛ text.in
c.rodulphus.ſ.eo.vbi diceſ qꝛ ibi eſt locus ꝓprius huius
heſitationis. ¶ No.ibi cōmiſſimus ꝙ papa dat viſitato
rem abbatē etiā reſpectu clericoꝝ ſecularium ꝛ qualiter cō
cordent in ſimul poteritis cogitare.Et dicit hic do.Car.
ꝙ forte hoc accidit qꝛ eṗs Bonoñ.erat negligēs vel qd
ſimile.Tu ꝯſidera ꝙ licet papa dederit iſtum abbatē vi
ſitatorē ſpālem.non tñ ꝓpter hoc vꝛ derogaſſe iuriſditio
ni eṗali.poſſet enim eṗs viſitare.c.per hoc de here.lib.vi.
vbi eſt caſus formalis.l.i.C.de offic.ꝑfecti vrb. hoc tenuit
Bal.in viſitatore in.l.i.ff.de offi.conſul.ꝛ do. Pet.de an
cha.in.c.tibi qui de reſcrip.lib.vi. ¶ Nota ibi.B. ꝛ.A.
11 †ꝙ noia ꝓpria qñqꝫ ponunſ abreuiate tñ de ſtillo curie
ſcribunſ integra.vide que dixi in.c.cū acceſſiſſent de ꝯſti.
12 ¶ Nota ibi ꝓpter coꝝ graues ꝛ manifeſtos exceſſus†ꝙ
ob grauia ꝛ manifeſta crimina priuanſ clerici ſuis bñfi
cijs.ſecus ſi ſunt leuia.lxviij.di.c.i.vbi de hoc.xv.q.viij.in
ſūma.c.fi.de tēpo.ordi.qꝛ ſuper talibꝰ ſm Philippū nō
fit inqſitio nec valet ſi ſuper illis teſtes deponūt.c.inquiſi
tionis de accuſa.ꝛ ſic eſt hic caſus ꝙ viſitatoꝛ datus a pa
pa pōt remoueri a bñficijs exigentibꝰ demeritis clericoꝝ.
Sed ꝯ hoc opponiſ imo vꝛ ꝙ viſitatoꝛ nō poſſit remoue
re queʒ a bñficio.c.in ſingulis de ſtatu.mo.ſed i timat or

a ¶ Diuerſa. Cōtrariū tñ regularit vꝛ verū.ná dioceſis noie ēt ciuitas continet vt hʒ elegās tex.in.xvij.di.c.ſacroꝝ ꝛ late Archi. de reſcripꝭ. c. vnico.§.ꝑ. ſuper v̓bo dioceſis in cle. ꝛ qd vciat dioceſis appellatōe.vide nouiſſime ſcribētes in.c. rodulphus ſ. hoc eo tit.nr̃o vbi omniaque ad mām faciūt repetes.

dinario Hoſt. ſoluit ꝙ viſitatoꝛ nō amouet a bñficio niſi
ſit delegatus.c.cum .I.ꝛ .a.de re.iud.c.qualiter ꝛ .c.ſeqñ
ti de accuſ.ꝛ ſic ſentit ꝙ viſitatoꝛ nō poteſt a bñficio amo
uere ꝛ ꝙ iſte abbas erat hic delegatus ſeu inquiſitoꝛ.iſta
ſolutio in ſe eſt vera ſed diuinat ad iſtū tex.ergo nō eſt te
nenda vt voluit glo.ſingu.in.l.filium quē.C.famil.herci.
ꝛ dicas ꝙ hic non diſputatur de poteſtate viſitatoris ſed
ꝑſupponiſ habuiſſe poteſtatē āmouēdi qñ aūt nō eſt ſibi
atributa poteſtas ſpecialis cōparari pōt officiali epi qui
etiam non āmouet a bñficio .c.ij.de offō vicar.li.vi. petr.
ꝛ Abb. ꝛ egidius dicūt viſitatorē datū a papa poſſe am
mouere a bñficio vt hic eſt caſus reliquos v̓o vt in cōtra
rijs ꝛ allegāt rōnē qꝛ datꝰ a papa eſt datus ad corrigeñ.
ꝛ forte non poſſet viſitarꝭ.aliter corrigi.merito debet re
moueri.c.cum.I.ꝛ.a.ꝑalſ.c.ad petitionē de accuſ.c.ex lit
13 teris de exceſſ.platoꝝ ꝛ ita ſentit Ioa.an. †.Et ex hoc di
cto vꝛ inferri qđ viſitatoꝛ datus ad corrigendū ab in fe
riori ſi ille inferioꝛ habet poteſtatē āmouēdi ꝙ viſitatoꝛ
poterit admouere ſed hec diuerſitas in dato a papa ꝛ ali
is iure non ꝓbatur paulus vt refert Io.de lignano dicit
ponderandā eſſe formā poteſtatis ſibi ꝯceſſe qꝛ tūc ſtabi
tur illi forme ꝛ ita tranſit hic do.Cardinā.ſed do.Anto.
dicit ꝙ in.d.c.in ſingulis fuit viſitatoꝛ gñalis non datus
a papa ideo non potuit remouere ſecus qñ eſt datus viſi
tatoꝛ ꝛ iudex ſubdit tamē ꝙ in dubio viſitatoꝛ datꝰ a pa
pa poterit āmouere ꝛ hanc dr̃iam inter gñalem viſitato
rem ꝛ ſpālem dedit hic Ioā.an.ſed in.d.c.i ſingulis Io.
and .non fecit dr̃am inter ſpāles ꝛ gñales viſitatores ſed
dixit ſiue ſit gñalis ſiue ſpālis non pōt remouere niſi ſit da
tus iudex.ſed do.me. Io. de imo. hic dicit ꝙ ſi i cōmiſſio
ne exprimitur ꝙ non poſſit āmouere non poterit ꝛ ita ſʒ
eum loquitur.d.c.in.ſingulis ꝛ viſitat auctoritate pape
vt exprimitur ibi ꝛ ſic ſatis vꝛ datus a papa ꝛ dicit ħ nō
ponderaſſe doctores ſed ſi in cōmiſſione non exprimitur
ꝛ non poteſt aliter corrigere niſi āmoueat ꝓpter qualita
tem delicti ꝛ tunc in ꝯſequentiaʒ pōt āmouere argumen
to.c.ꝑterea đ offō dele.ſed ſi ſimpliciter datur ab his tñ
ꝛ datur ab eo qui habet poteſtatē āmouendi tunc poterit
14 āmouere ꝛ ita reſidet.†Sʒ do.Abb.dicit idē eſſe in viſita
tore dato ab i feriore qꝛ eadē ratio eſt in vtroqꝫ ꝛ iō ſi cō
ſtituens habet poteſtatē āmouendi viſitatoꝛ datus ab eo
ad corrigeñ.poterit āmouere ſi delictū hoc requirit argu
mento regule acceſſoriū li.vi.ꝛ ſic formalr̃ ſentit illud ꝙ
ſentit Ioā.de imo.Et ad.c.in ſingulis rñdet ꝙ ſpāliter fu
it reſeruatū vt viſitans nō poſſet āmouere ꝛ etiam qꝛ fuit
datus ab eo qui non hēbat poteſtatē āmouendi.Tu cōſi
dera tex.in.c.qualr̃ el.ij.in.fi.verbis in verſi.regulares fa
cilius ꝛ liberius poſſunt a ſuis adminiſtratiōibꝰ āmoue
ri vbi ꝓbatur ꝙ facilius āmouenſ religioſi qꝫ clerici ſecu
lares ꝛ ibi colligit glo.ꝙ clerici ſunt dignores monacis
ꝙ an ſit verū nunc non examino. Cōſidera ergo ſi viſita
toꝛ datus ad corrigēdū āmouet clericos ſeculares a ſuis
beneficijs vt hic ergo multo fortius poterit āmouere reli
gioſos per.d.c.qualiter.Et ex hac inductione mea reſul
tat dificilioꝛ ꝯrietas inter iſtud.c.ꝛ.d.c.in ſingulis ꝛ ddꝫ
doc.nō fecerūt aiaduerſionē ꝛ iō vera rñſio ē ad illū text.
qꝛ in cōmiſſione fuit ſibi dictū ꝙ non āmoueret ꝛ iō vide
tur ꝙ regulariter poterit āmouere ꝛ videtur de hoc tex.
in.c.i.in.§.ſane verſi.penā per illud debitam in fringēdo
de cenſibꝰ li.vi.vbi viſitatoꝛ pōt apponere penā ꝯdignaʒ
delicto ꝛ ſic ille tex.appōit gladiū ad diſceptationeʒ do
15 ctoꝝ. ¶ †No.ibi de āmotionis ſue cauſa ꝙ ꝯ iudicē ſpo
liātē non pñt impetrari littere ſuper ſpoliatiōe in forma
communi ſicut contra priuatū ſed opʒ vt fiat mētio de cā
āmotionis ꝛ ratio eſt qꝛ iudex ꝓcedendo iudicialr̃ nō vꝛ
aliquem ſpoliare iō ꝯ eum non cōpetit iudiciū poſſeſſori
um facit glo.ꝛ tex.in.c.ꝑſidium vij.q.i.ſecus ſi proceſſiſſet
extraiudicialr̃ animoſe tanqꝫ priuata perſona vt in.c.cō
querente de reſti.ſpolia.ꝛ ſic ꝓbaſ hic ꝙ non ſufficit nar
rare ſeriem facti in litteris pape niſi addiciatur cā ꝛ dic
hic Inno.

bic Inno. temperando iſtum tex. ſi eſt talis cauſa ꝑſumi
debet ꝙ ea expſſa littere non fuiſſent ꝯceſſe. l. iij. C. ꝺ ado
ptio. Sed contra hoc oppono ꝙ imo vr̃ ſufficere in reſcri
pto narrare factum ſimplr̃ ſine cauſe vel modi expſſione.
16 Nam reſcriptū equipatur libello. ita dixit Inno. in. c. ſu
per lrĩs. ꝺ. eo. ſed omiſſio cauſe in libello nō reddit libellū
nullum. imo cautela eſt non exprimere maxime in realibus
et etiam in perſonalib⁹ ſi non petat. vt no. in. c. ij. de libel.
obla. c. abbate ſane de re iudi. lib. vi. l. i. ff. de edēdo. l. edi
ta. C. eo. ergo exprimendo in reſcripto ſimplr̃ ſe ãmotū de
bet ſufficere ſicut in libello ſed hic dicit ꝯrium ergo male
Solue et dicas ꝙ aliud in reſcripto et aliud in libello qꝛ
in reſcripto ſunt exprimēda omnia que hn̄t mouere ani
mū ꝑncipis ad negandū vel cōcedendū. c. poſtulaſti. ꝺ. eo.
c. paſtoralis. ꝺ. eo. c. ſuper litteris. ꝺ. eo. vbi eſt glo. ma. ſed
omiſſio ſnĩe viciat reſcriptū. c. inter monaſteriū de re iudi.
ergo eodē modo omiſſio cauſe vel modi ſi eſt cauſa cōce
dendi vel denegādi. et ſic clare et non gn̄aliter cā aut mo
tus facti debet ſpecificari. l. vt reſpōſum. C. de trāſac. c. de
muliere de ſponſa. Et ideo glo. i. hic ſuper vbo cauſa. col
17 ligit notabile † ꝙ nō ſufficit narrare ſeriem facti in lrĩs pa
pe niſi cā facti adiciatur. xxiij. q. vltima. c. occidit. c. cū cau
ſam de teſtibus. et potius cā facti querēda eſt ꝙ̄ factū. et
idem dicit de modo qꝛ modus facti ē exprimēdus ꝙ In
no. temperat qn̄ modus eſt cā dandi vel denegandi lrãs.
facit tex. in. l. qui rome. §. flauius. ff. de verbo. oblig. Sed
opponit ꝙ in iſto reſcripto non fuit opus facere mētionē
de cā ãmotionis cum iſti dicerent nullam cām ſubeſſe qꝛ
dixerunt ſe ſpoliatos iniuſte. vn̄ ſi facerēt mentionē de cā
hoc eſſet implicare ꝯdictionē contra. l. i. C. de furtis. et c.
ſolicitudinē de appel. Soluit Inno. ꝙ licet cā non ſubſit
dꝫ tn̄ fieri mentio de cā quã ꝑtendit viſitator cū ꝑſumat
impetrator doloſe tacere ſeriem negocij ſi nō facit mentio
nem de cā quã ꝑtendit iudex. c. ſuper eo de cohabi. cleri. et
mulie. ¶ Opponit ēt adhuc qꝛ ex iſto ſequit ꝙ debuiſ
ſent facere mentionē de ſnĩa per quã fuerūt ãmoti. c. inter
monaſteriū de re iudi. Sed iſtud non exigit in lrã ſed ſo
18 lū de cā amotiōis. ergo et c. ſoluit Inno. † ꝙ ad hoc vt ob
ſtet exceptio rei iudicate oportet ꝙ eedem ſint ꝑſone. ff. de
excep. rei iudi. l. cum querit. ſed hic forte ꝑſone erant alie
In ꝑmo enim iudicio ptes fuerunt alias ãmote. In ſcdo
forte etiam ãmote et epũs vel executores qui iſtos expule
rant ſubrogarunt alios loco ipſorꝫ. Item opꝫ ꝙ cā agen
di ſit eadē. ff. de excep. rei iudi. l. an eadem. hec aūt non eſt
eadē cum cā prime actionis fuerit crimen cā vero ſecūde
actionis ſpoliatio et ſic eſt alia actio. Non obſtat ergo in
iſta ſecūda res iudicata in ꝑma. ſicut ſnĩa in ꝓprietate nō
parit actionē rei iudicate in poſſeſſionē. l. nāliter. §. nihil
cōmune. ff. de acqui. poſ. c. cū dilectus de cā poſ. non tn̄ ꝑſi
ſtit Inno. in hac ſolutione non tn̄ eā reprobat ſed non ꝓ
cedit qꝛ in plurib⁹ diuinat. Item non eſt vera qꝛ cum epũs
vel executores intēdant executionē ſnĩe late per Abbatē
non eſt aliud iudiciū ſed acceſſoriū primi. Soluit ſecūdo
Inno. fatendo ꝯrium ꝙ iſti ꝑſbyteri debuerūt facere mē
tionē de ſnĩa abbatis et exponit tex. iſtum in ver. de cā. i. de
ſnĩa abbatis ꝓpter quã ãmoti fuerunt. et rn̄det Inno. ad
contraria ꝙ non dꝫ fieri mentio de ſnĩa qn̄ non ſunt eedē
ꝑſone qꝛ exceptio rei iudicate non obſtat ꝯ actorē ſed ob
ſtat ꝯ litteras ꝯ quas dicitur ꝙ eas nō habuiſſent ſi feciſ
ſent mentionē de ſnĩa et cum hac ſolone trāſeunt oēs ſcri
bentes hic. Mihi aūt vr̃ ꝙ verus intellectus ad iſtū tex.
latuit maiores noſtros. Nã in quātum tex. dicit de cā am
motionis nō ſentit ꝙ fiat mentio de cōdēnatione et ſic de
ſnĩa ãmotionis. ſed ſentit ꝙ fiat mētio de delicto p eos cō
miſſo ꝓpter ꝙ viſitator tulit ſnĩam ãmotionis. et in medi
um adduco elegan. doctri. dñi Bal. in. l. ꝑſcriptione. C. ſi
19 contra ius in. xiiij. colū. in ṽſi. redeo. ad primū † vbi dicit
aliqs ē ꝯdēnatus in mille ꝓpter homicidiū cōmiſſum cō
demnatus ſupplicauit ꝑncipi p cōpoſitione aſſerēs ſe fuiſ
ſe ꝯdemnatū in mille ſed non expſſit ꝑncipi ꝙ illa ꝯdem
natio facta fuerat ꝓpter homicidiū decidit reſcriptū fore
ſurrepticiū ex eo qꝛ ſi cām facti pro quo fuit ꝯdēnatus ex
preſſiſſet ꝑnceps non ꝯceſſiſſet reſcriptū et de hoc dicit eē
caſum in hoc. c. nr̃o. et ēt allegat. c. ad audientiã. ꝺ. eo. et c.
ſuper eo de cohabi. cleri. et mulie. Facit ēt elegans dictū
20 Guil. de cu. in. l. iij. C. de epali audi. † de eo qui cōmiſit ho
micidiū et habuit indulgentiã a ꝑncipe. Deinde cōmiſit
aliud homicidiū et ſupplicauit ꝑncipi nec narrauit ſe cō
miſiſſe aliud homicidiū ꝙ ſecūda indulgētia eſt ſurrepti
cia. et ita dꝫ intelligi iſte tex. et dictum Inno. et mirandū
eſt vehemēter ꝙ Pet. de ancha. do. Cardi. Jo. de imo.
et do. Abb. nō viderint Bal. in loco ꝑallegato. ¶ Nota
ibi et excōicationis nullam mentionē facientes cām ãnul
lantē reſcriptū impetratū. ſ. qn̄ excōicatus tacens excōica
21 tionē impetrat reſcriptū. gl. ij. colligit hic notabile † ꝙ nō
b valent lrẽ impetrate per excōicatū tacentē excōicationē^b.
et reddit rōnes qꝛ tacuit ꝓceſſum iudicis. c. inter monaſte
riū de re iudi. et tacuit ēt vitium ꝓprium et ingeſſit ſe com
munioni hominū ꝓpter ꝙ venit puniendus. c. illud de cle
rico excō. mi. et qꝛ ex eodem facto non dꝫ ꝯſequi ꝑmiū et
penam. et de hoc vide glo. in. l. ſiue hereditariã. ff. de nego
cis geſtis. Dynū in. c. qm̄ ob grãm de regu. iuris in. vi. et
in. l. decreto. ff. de ſuſpectis tuto. Bar. in. l. i. ff. de his qbus
vt indignis. Non obſtat lex ſed et milites. §. ignominie. ff.
de excu. tuto. qꝛ cōcedo ꝙ delictum pōt eſſe cā premij ſeu
bn̄ficij. et iſtud non eſt ꝓprie bn̄ficium ſed habilitatio. et
eſt argu. ſm Bal. ad qōnem ꝙ bãniti non tenent ire ad
exercitiū qꝛ ſunt inhabilitati cū non liceat eis ingredi ci
uitatē nec cōparere in publico. Ex iſta glo. pōt decidi qō
que ponit in declamationib⁹ ſenece ꝙ̄ etiam rettulit pet.
22 de ancha. in repeti. c. i. de conſti. † Quidã noctis tempore
animo furandi intrauit in banchū cuiuſdã mercatoris et
furatus eſt caſſam credens in ea fore pecunias apperuit
et inuenit lrãs ꝓditionis ciuitatis ꝑſentauit in mane dn̄o
ciuitatis lrãs illas et petebat premiū conſuetū dari reue
lantib⁹ tractatus et ꝓditiones Seneca arguit ibi ꝓ et cō
tra. et nō decidit Pet. de ancha. ibi putat eū debere puni
ri qꝛ debet inſpici animus. l. diuus. ff. de ſicca. l. ſi quis ſer
uo. C. de furtis. reliquit tn̄ cogitandū. Ego allego text. ꝙ
poſſit ꝯſequi premiū ꝙ erit contra iſtam glo. in. l. ij. §. po
23 ſtea. ff. de origine iuris. † vbi quidam fur fecit furtum. et il
lud furtum fuit vtile reipublice fuit ꝓpter hoc ſibi colla
ta dignitas. et ſic ꝓbatur ibi ꝙ ꝓpter maleficiū vtile rei
publice quis lucrat inſigne bn̄ficium. ita vr̃ dicendum in
caſu noſtro. glo. tn̄ ibi in vltima ſolone dicit ꝙ populus
ꝑmiauit illum furem ex eo qꝛ ignorauit eius furtū. et iſta
tene menti. Deinde iſta glo. in verbo contra arguit de. c.
ſignificauerūt. et. c. venerabilē de exceptio. vbi dr̃ ꝙ excō
municati non repellunt a proſecutione appellationis ſed
iſti ꝑſbyteri erant rei. ergo non debuerunt repelli glo. ſol
uit ꝙ iſti non erant rei ſed actores qꝛ petebant ſe reſtitui
24 et non appellauerāt. et colligit glo. argu. † ꝙ queſtio ſpo
liationis nō eſt priuilegiata quam glo. reſtringe quo ad
iſtum caſum vt excōicatus admittat ad petendam reſtitu
tionē. ſed regulariter queſtio ſpoliationis eſt puilegiata.
vt in. c. frequens de reſti. ſpolia. in. vi. et in. c. ſi. de ordine
25 cognitio. Et ex iſta glo. nunc collige † ꝙ excōicatus ſi eſt
ſpoliatus non pōt petere ſe reſtitui. et cum hac glo. ꝯcor
dat glo. in. c. in nomine domini. xxiij. diſt. et in. c. ex inſinua
tione de procura. et arguit hic Pet. de ancha. ex hac gl.
26 † ꝙ excōicatus pro iniuria ſibi facta in perſona vel in re
bus non pōt agere. et per ꝯſequens quilibet impune po
terit verberare et vulnerare et ſpoliare excōicatū poſtꝙ̄
ſibi agenti obſtat exceptio excōicationis. ſed an iſtis caſi
bus poterit iudex ex ſuo officio ꝓcedere contra delinquē
tem. arguit ꝙ non per. c. cum quid vna via de regu. iuris
in. vi. Poſtea decidit ꝯtrarium ꝓpter equitatem ne deli
cta remaneant impunita. c. vt fame de ſententia excom. l.
ita vulneratus. ff. ad legem acquiliam. debet enim cōſide
rari potius intereſſe publicū ꝙ verſatur impunitione de

b ¶ Excōica
tionē. Cogita
an rō hu⁹ cō
munis et nota
bilis cōcluſio
nis eſſe poſſit
qꝛ oīs excōica
tus exper. ſ ō
portato. vt no
tat elegãs gl.
quã alibi non
memini me vi
diſſe inſti. de
capi. di. §. mi
nor. et dicunt
ſcribentes de
cap. diminu. l.
admiſſus. §. i.
et cōparat ēt
bãnito i vſib⁹
feu. hic finitur
lex. Spec. aūt
in ti. de actore
verſi. item qō
eſt ſeruus cō
parat ipm ſer
uo q nō cōue
nit ſed cōueni
tur. quo aūtē
quo ad mate
riã attinet oēs
actus legitimi
ſunt interdicti
excōicato. vid
l. c. decernim⁹
de ſen. excō. in
vi. et ibi oēs
cōiter ſcribē
tes.

dictorum ꝗ̃ odium excõicati.c.cum inter de except. Po
ſtea allegat incõtrariũ diſputationẽ Jaco.butri. de bãni
to cui ſtatutũ denegat audientiã. ꝛ Bar.in.l. non ſolum
§.ꝗ̃ꝗ̃.ff.de iniur.ſed Bal.hic dicit iſtam glo. eſſe in ar
gumentũ ꝙ excõicatus non põt petere ſe cancelari de bã
no ꝛ aliud non dicit.Tu adde p̃mo in eo ꝙ Bal. voluit
ꝙ bãniti non teneant̃ ire in exercitum per glo.iſtam vr̃ ꝙ
ipſe fuerit in errore qꝛ glo.iſta vult ꝙ non debeat ꝯſequi
premiũ ex pena.Secũdo ꝯ eum allego tex.in.l.actione.§.
27 item qui ſocietatẽ.ff.pro ſocio.† vbi renuncians ſocietati
ante tẽpus remanet ſocius quo ad damna ꝛ deſinit eẽ ſo
cius quo ad commoda.ita dicamus in bãnito vt quo ad
onera ꝛ dãna non cenſeat̃ bãnitus.ideo dixit Bar.in.l.i.
28 C.de dignitatib᷒ lib.xij.ꝛ in.l.i.C. de filiofa. lib.x.† ꝙ ſi
aliquis ꝓpter delictũ deſinit eſſe nobilis ꝙ intelligit̃ quo
ad cõmoda ſed quo ad onera ꝛ damna remanet nobilis
Facit qđ voluit Bal.in auc̃.habita.C.ne filius pro patre
ꝛ in.l.cũ quis.C.de nãlibus liberis.ꝛ pulchre dixit Pe.
29 de ancha.in.c.intelleximus de iudi.† ꝙ ſi heres nõ imple
uit voluntatẽ defuncti infra annũ perdit hereditatẽ.vt in
auc̃.de here.ꝛ falci.§.ſi quis autem.Sed põne ꝙ nullus
vult illam hr̃ditatem qꝛ eſt dãnoſa decidit ꝙ heres cõpel
letur accipere qꝛ delictũ non debet pſtare imunitatẽ.l.re
legatoꝝ.§.ſi.ff.de interdictis. ꝛ pulchre dixit do. Cardi.
30 in.c.ioãnes de teſta.† ꝙ executor negligens elapſo anno
perdit offm̃ exequẽdi ꝙ nihilominus põt eps̃ eum cõpel
lere ad exequendũ.Faciat qđ voluit Ang.poſt Dy. in.l.
31 ſi quis ſolitum.ff.de here.inſti.† ꝙ ſi ſtatutũ denegat offi
cia dari gibellinis ꝙ itelligit̃ de officijs honorabilib᷒.ſe
cus ſi ſunt vituperoſa aut dãnoſa.ita dicamus in caſu no
ſtro.ꝛ per ꝯñs dictũ Bal.non eſt verũ.ꝛ etiam dico ꝙ il
lud fuit originalr̃ dictũ Cyn.in additionib᷒ in.d.§.igno
minie.poſſet tñ diſtingui hoc modo.Aut bãnitus p illud
bãnum efficit̃ hoſtis ciuitatis ꝛ ſic perdit bona ꝛ ciuitatẽ
ꝛ tunc ſit verum dictum Cy.ꝛ Bal.ꝛ ad hoc allego ele
gans dictum eiuſdem Bal.in.c.eam te.ẽ.eodẽ.vbi dicit
32 † iuſſe ſunt repreſalie ꝯ peruſinos.titius tunc erat de nu
mero peruſinoꝝ.poſtea ẽ effectus bãnitus ꝛ hoſtis peru
ſinus ꝛ deſijt eſſe ciuis.vt in.l.amiſſione.§. qui deficiũt.ff.
de capite diminu.captus eſt pro repreſalijs an poterit de
tineri ꝛ decidit ꝙ non qꝛ amplius non eſt peruſinus iſto
modo poſſes ſaluari dictum eoꝝ.Aut eſt bãnitus ꝛ nõ p
dit bona.ꝛ tũc ꝓcedant dicta mea per tex.ad hoc ſingu
larẽ in.l.de pollicitationib᷒.ff.de pollicitationib᷒ tene be
ne menti.Scđo adde qꝛ dñs Pet.male ponderauit glo.
iſtam ꝛ ẽt peſſime ponderauit glo.in.d.c.ex inſinuatione.
nam glo.iſta non loquit̃ vtrũ excõicatus poſſit agere ſed
loquit̃ vtrum excõicatus poſſit impetrare reſcriptũ ſuper
33 ſpoliatiõe† ꝛ clarũ eſt ꝙ iſta ſunt diuerſa impetrare reſcri
ptum ꝛ agere.ꝛ allego ſingu.tex.in.c.cãnicꝫ de iudi. vbi
caplm̃ põt impetrare ſine conſenſu abbatis reſcriptũ ꝛ tñ
agere non poteſt ſine ꝯſenſu abbatis.ꝛ Bal.in.l.i.C.qui
admittit.ꝛ in.l.ſi.§.neceſſitate.C.de boniſqꝫ liberis.dixit ſe
cõſuluiſſe in facto ꝙ licet filius nõ poſſit agere in iudicio
ſine ꝯſenſu patris tñ põt impetrare dixit in.c. edoceri.ẽ.c.
Ecce qualr̃ do. Pet.parum ꝯſiderate fuit locutus. Item
eodẽ modo male ꝯſiderauit glo.d.c. ex inſinuatiõe ex eo
qꝛ glo.ibi loquit̃ de iniuria reali facta in rebus excõicati
ſed ipſe loquit̃ de iniuria facta in pſona ipſius excõicati.
34 vñ iſta non ꝓcedunt a pari.† Diuitie enim ſunt res viliſſi
me iuxta illud lucani i tertio ſed pars viliſſima rerũ.Cer
tamen mouiſtis opes pſona enim pferenda eſt rebus.l.vt
vim.ff.de iuſti.ꝛ iure.ergo do. Pe. male argumẽtauit re
prehẽdendo illam glo.qꝛ ex ea ſequeret̃ ſm̃ eum.ꝙ quili
bet poterit impune vulnerare ꝛ verberare excõicatum qꝛ
certe hoc non ſequit̃ põt inferri iniuria rebus. ergo ſequi
35 tur ꝙ poterit inferri pſone† argumẽtando õ eo ꝙ eſt mi
a naus ad id qđ eſt maius᷒ ꝯ no.in.c.cũ incũctis in prin.ẽ.de
elec.ꝛ eodem modo dixit idem do. Pet. in.c. cũ inter de
excep.vbi tenuit ꝙ iudex ex officio poterit punire iniuriã

a ¶ Maius Nota. canoniſta p iſtũ modum argu. nõ di õ maiori ad minus ꝛ ecõtra accepit̃ le giſte a philoſopho in topicis ꝛ i plerīqꝫ locis ꝛ argumẽtum a maiori negatiue ꝓcedit hoc modo ſi de q̃ magis videtur ineſſe ꝛ non ineſt ne qꝫ de quo minus vt ſi imperator nõ poteſt expugnare caſtrũ.ergo nec miles argumẽtũ a minori ſit ꝯ.ſi õ quo minus vr̃ ineſſe ꝛ ineſt ergo ꝛ õ quo magis vt puta miles pt̃ expugnar̃ caſtrũ ergo ꝛ imperator.de hoc vide p oẽs doc. in.l.i.C.õ neg. ge.ꝛ de regu. iu.l.nõ dẽ.ꝛ p Dy. de leg.i.l. ſeruũ filij.ꝛ vt õ ſi altiora ſcire cupis õ iſto mõ arguendi beatũ tho.i fallentijs ſuis. ꝛ doct.meum ſi opus eius eſt in qõnib᷒ ſup libris elencoꝝ q̃ nup in lucẽ emerſere.

tem excõicato.ꝛ ſic do. Pet.hic male argumẽtauit.vtrũ
aũt dixerit verum ꝙ iudex ex officio ſuo põt punire iniu
riantẽ excõicato nũc nõ examino qꝛ eſt materia ſepata a
caplo.de quo vide per eundẽ in.c.ij.õ officio iudicis in re
petitione.ꝛ in.c.nulli de accuſa.ꝛ in repetitione.c.i.de cõ
ſtitu.ꝛ idem voluit Joã.de imo.loquens per verbũ forte
in.l.de pupillo.§.ſi procurator.ff.de ope.noui nun. Et ad
intellectũ glo.d.c.ex inſinuatione.vide Bar.in.d.§.ſi pro
curator.ꝛ ibi in addi.Bal.ꝛ qđ voluit idem Bal. in ſua
diſputatione incipit ſtatuto cauet̃ ꝙ fenerator.ꝛ in.l.cuꝫ
mulier.ff.ſoluto matrimo.ꝛ qđ habet̃ in.l.i.§.qđ autẽ.ff.
de aleatorib᷒.ꝛ Spec.in ti.de cauſa poſſeſ. ꝛ ꝓprie.§. ſi.
verſi.xxi.de quo dicendũ.vt in.d.c. ex inſinuatione. Item
collige ex iſta glo.ampliationẽ ad glo.d.c. ex inſinuatio
36 ne que loquit̃ † ꝙ excõicatus non põt petere reſtitutionẽ
ſpoliationis vt amplieẽ ꝙ etiam nõ poterit impetrare re
ſcriptũ ſuper ea.ꝛ ideo Bal.in.c.i.de reſcrip.in.vi. vbi di
37 cit † ꝙ excõicatus non põt impetrare reſcriptũ ſuper recu
perãda poſſeſſione tediali nec ſuper nullitate ſnie qꝛ mo
uens ꝯtrouerſiam vr̃ agere dubitat tñ ibi ſi põt impetra
re reſcriptũ vt relaxetur de carcere ꝛ decidit ꝙ ſic qꝛ car
ceratus eſt de libertate ad ſeruitutem ꝓuocatus ꝛ patitur
vim contra ſuis nãle ꝙ eſt ſingulr̃ notandũ pro reſtrictio
ne huius glo.Et tu põdera qꝛ glo.iſta loquitur qñ excõ
municatus expoliat̃ re ſed qñ expoliat̃ libertate non loq
tur tene menti.Faciat ꝓ iſta glo.ꝙ voluit Jo.an. in.d.c.
38 primo de reſcriptis in.vi.vꝫ† ꝙ excõicatus non põt impe
trare reſcriptũ vt reuocetur miſſio in poſſeſſionẽ ex primo
decreto.qꝛ ille qui eſt inhabilis ad ꝯſequẽs eſt inhabilis
ad antecedens.c.ſi.de clerico excõicato miniſtrãte. Spe.
tñ in ti.de ꝯtumacia.§.ſi.verſi.ſed pone reus. tenet ꝙ põt
petere hanc reuocationẽ ad eius defenſionẽ. nec aliquid
petit ab aduerſario ſed iudicis offm̃ implorat Jo.de imo
la ibi refert diſtinctio.Bar.in.d.l.de pupillo.§. ſi ꝓcura
tor de quo dicetur ſi deus voluerit in.d.c. ex inſinuatione
Sed pondera vnum reſcriptũ impetrare eſt diuerſum ab
agere.vt in.d.c.cãnicꝫ.ſi excõicatus eſt ꝓhibitus agere.
ergo non vr̃ ꝓhibitus impetrare niſi in caſu.d.c.i.ẽ.eo. in
39 vi.† Deinde glo.iſta querit an lr̃e impetrate ab excõica
to eo abſoluto valeant ꝛ remittit ſe ad no.in.c. pia de ex
ceptio.lib.vi.ꝛ finaliter tenet ꝙ valent ꝛ male loquitur
ſm̃ oẽs qꝛ incõtrariũ eſt caſus in.c.i.ẽ.eo.lib.vi. ¶ Vlti
mo nota ibi viribus carere decernas † ꝙ illud qđ ſit p lit
40 teras ſurrepticias tenet ſed opus eſt ꝙ reuocetur ſed qđ
ſi actum eſt aliqđ per eas an retractabit̃ Inno. hic argu
it ꝙ ſic per.c.ꝯſtitutus.ꝛ.c.cũ dilecta.ẽ.eo.ꝛ.c.ſua de offi
cio vicarij.ꝛ.c.veniam.xxxv.q.ix. ꝛ per.l. cum pꝛor.ff. de
iudi.c.cum olim de re iudi.c.cum ꝓ cauſa de ſenten.excõ.
Item qꝛ tales lr̃e poſſunt dici falſe ꝓpter ſuppreſſionem
veritatis hoc aũt caſu qñ opponit̃ de falſo admittitur ex
ceptio etiam poſt ſniam.c.in noſtra de ꝓcura.c. licet de p
batio. Item qꝛ replicatio omiſſa ante ſniam ex cã ꝓponi
tur poſt.l.ij.ff.qñ actio de peculio. ergo multo fortius ex
ceptio.c.ad approbandũ de re iudi.c.ad diſſoluendum de
deſponſatione impuberũ. Incõtrariũ inducit.iij.q.vi.ex
ceptio. Item qꝛ per tales lr̃as datur iuriſdictio licet poſſit
elidi per exceptionẽ.c.ſi aũt.ẽ.eo.l.penul.§.ſi teſtõ.ff.de ſe
cun.tabulas.qꝛ ſi ſciuit exceptionẽ ſibi cõpetere ꝛ non op
poſuit ſibi eſt imputandũ.ꝛ i hoc Inno.refert varias opi
niones ꝛ de hoc remittit ad.c.ꝯſtitutus. ꝛ.c. cum dilecta
ẽ.eo.ꝛ in.c.cum bertoldus de re iudi.dñs Cardi. hic cõ
cludit ꝙ in litteris ad lites tenet ꝓceſſus niſi opponat̃ ꝛ
remittit ſe ad dicta per euꝫ in.c.ſuper litteris.ẽ.eo. Tu ve
ro pondera qꝛ iſte tex.deſtruit cõmunem opinionẽ docto
rum dicit enim viribus carere decernas qꝛ probat mani
feſte ꝙ littere ad lites ſurrepticie ſũt ipſo iure nulle ad qđ
ergo laborant hic docto.an proceſſus factus vigore illa
rum litterarũ teneat. Nam glo. in.l. ꝓuidendum in ver.
41 careat.C.de poſtulando dat doctrinaꝫ mirabilem † ꝙ na
tura huius verbi careat importat canonem late ſententie
ꝛ non ferende

ꝛ non ferende. ꝛ iſtam opi. tenui in. c. ceterum.ſ.eo. Et
inquãtum hic dicitur decernimus dicas ꝙ eſt iuris decla
ratorium.facit qd no.in.c.decernimus.ſ.de iudi. Pro in
tellectu glo.fi.opponite hoc modo papa hic mandat lit-
teras carere viribus contra ſurreptio non viciat niſi op-
ponatur glo. ſtat huic ↄtrario ꝛ ſupplet ad iſtum text.vꝫ
ſi ↄſtiterit de iſtis exceptionibꝰ ꝙ non fecerunt mentionẽ
de cauſa amotionis ꝛ de excõicatione.ꝛ ſubdit glo.ꝙ de
cauſa excõicatiõ.debet fieri mentio in abſolutione.c.cuꝫ ꝑ
cauſa.ſ.de ſen.excõ.ꝛ ſic gl.iſta ſentit ꝙ lr̃e ſurrepticie ad
lites valent niſi opponaẜ.ſed certe iſte tex.probat ↄ̃rium
vt dixi. ¶ Opponiẜ etiam ꝙ iſte lr̃e non debuerunt iudi
cari falſe qꝛ fuerunt impetrate in forma cõmuni. vt dicit
tex.iſte in ṽbo in cõmuni forma.vt habeẜ in.c.pe. ď crimi
ne falſi.Solue ꝙ ꝑma facie nõ iudicanẜ falſe quo ad ſcri
pturã cum ſint ĩpetrate in forma cõmuni. qꝛ ĩpetrãtes aſ-
ſeruerũt ſe fuiſſe iniuſte ſpoliatos bene tñ iudicanẜ ſurre-
pticie quo ad cauſam ꝛ quo ad excõicationẽ de qbus nõ
fuit facta mentio in lr̃is.Utruꝫ aũt potuerit iſte viſitator
alteri conferre iſta bñficia Jo. calderini dicit ꝙ non per
c.fi.de officio vicarij lib.vi.niſi eſſet ſpãliter datus eccleſie
vacanti.c.fi.de ſupplen.negli.prela.lib.vi.niſi aliud ex te
nore cõmiſſionis appareat.c. porro de priuilegijs. Et ſic
ſit expedita pñs decretalis. Laus deo. Andre.barba.

P **Oſtulaſti.** Non valet reſcriptum ad bñficia impetratum in quo ĩpetrans ꝑpetuam tacuit vicariam quã hẽbat hoc dicit.Uel ſic per formã.c. cum ſm apoſtolum.ꝛ ſic per lr̃as iuſtitie non cogitur ep̃s ꝓuide-
re habenti vicariã ꝑpetuã vel ſufficiens patrimoniũ.h.d.
Primo ponitur ↄſultatio.Secũdo rñſio ibi ad hec.Ter
tio ponitur ratio ibi non enim. ¶ Caſus eſt iſte quidam
erat ꝑpetuus vicarius in quadã eccleſia habens inſuper
bona paterna de qbus cõmode poterat ſuſtẽtari verum.
qꝛ ep̃s qui eum ordinauit non ↄtulerat ſibi aliquod bñfi-
cium ĩpetrauit lr̃as contra ipſum ep̃m in forma pauperũ
dicens ſe nullum bñficium fuiſſe aſſecutum papa determi
nat ꝙ iſta ĩpetratio non valet qꝛ non eſt ſine bñficio ha-
bens ꝑpetuam vicariã nec pauper habens bñficium ſuffi
ciens.ſubdens ꝙ ex certa ſcia papa nõ ſcriberet in forma
1 pauperꝝ. ¶ Nota ibi vicario ꝑpetuo ꝙ vicarioꝝ eccleſie
quidam ſunt ꝑpetui vt hic ꝛ dicunẜ ꝑpetui qui inſtituunẜ
ſm notata in.c.extirpande.§.qꝛ vero.ſ.de ꝑben. vide glo.
in.c.ex parte de officio delegati.qdam ſunt tẽporales.ſ.q
inſtituunẜ ad tẽpus.puta rector eccleſie eſt tẽporaliter im
peditus poſuit vnũ loco ſui iſte dicitur vicarius tẽporalis
de quo in.c.ꝑuenit de appel.ꝛ.c.cum ex eo de elect.lib.vi.
ꝛ non ſine miniſterio tex.iſte loquiẜ in vicario ꝑpetuo qꝛ
ſi eiſet tẽporalis vicarius non hẽret locuꝫ eius diſpoſitio
c.pe.de cleri.non reſi.c.fi.c. bñficium de regu. iuris in.vi.
in extrauagãti Joãnis.xxij. que incipit execrabilis. ꝛ eſt
rõ qꝛ habens vicariã tẽporalem non dr̃ hẽre bñficiuꝫ nec
etiam titulũ.Naꝫ de eſſe bñficij eſt ꝙ ſit ꝑpetuũ.c.veniẽs
ꝛ ibi glo.de filijs preſby.ſed vicarius ꝑpetuus bene diciẜ
hẽre bñficium.vt no.in cle.vnica de offi.vicarij. ꝛ ex iſtis
infertur ꝙ non hꝫ locum iſte tex.in vicario epi qꝛ ille non
eſt vicarius ꝑpetuus eccleſie ſed põt remoueri ad volũta-
tem epi.vt no.glo.in cle. ꝛ ſi ꝑncipalis.ſ.eo. ꝛ in cle.fi. de
ꝓcura.ꝛ ẽt in tali vicario epi non hꝫ locuꝫ diſpoſitio.c.de
2 multa.ſ.de ꝑben. ¶ †Nota ibi cõmode ſuſtẽtari ꝙ ad h
vt patrimoniũ parentũ excludat petitionẽ ordinati con-
tra ep̃m vt cõferat ſibi bñficium dꝫ eſſe tale ꝛ tm̃ ꝙ ex eo
poſſit ordinatus ſuſtentari cõmode.vñ non dixit iſte text.
ꝙ poſſit cũ penuria viuere ſed requirit ꝙ poſſit ſuſtẽtari
cõmode.ꝛ pondera tu bene verbũ ſuſtẽtari quaſi velit di
cere vt poſſit cõmode viuere non aũt dixit gaudere aut lu
xuriare.iuxta illud qd dixit glorioſus Hierony.O. iquit
ſacerdos tibi dico viuere ꝛ nõ luxuriari de bñficio opor-
3 tet.xl.diſt.ꝛ per ↄſequens ꝓbat iſte tex.†ꝙ non ſufficit ꝓ
mouere aliquẽ ad ſacros ſine bñficio ad titulũ pr̃imonij
ſi pr̃imoniũ eſt tale ꝙ ordinatuꝫ ex eo non poſſit cõmode
ſuſtentari ꝙ eſt bene nota.cõtra multos ep̃os modernos
ordinantes clericos ſine bñficio ad titulum pr̃imonij nec
attẽdunt ſi pr̃imoniũ illud eſt tale ex quo ordinatus com
mode viuere poſſit.Et põdera bene qꝛ inquãtum iſte tex.
requirit ꝙ cõmode clericus poſſit ſuſtẽtari debet hẽri re-
ſpectus ad qualitatẽ ꝛ ↄditionem ꝑſone. puta ſi clericus
4 eſt nobilis vel eſt doctus vel eſt doctor.† Nam nobilitas
b ꝛ ſcientia ᵇ quo ad ꝓmouendos equipantur. vt dixit gl.
ſingu.in.l.ſocietatis.§.ſocietas .ff.pro ſocio. ꝛ ꝓbatur in
c.de multa de ꝑben.vnde tales ꝑſone maioribꝰ redditibꝰ
ſunt honorãde.l.ſed ꝛ ſi quid.§.i.ff.de vſufru.facit.c.con-
querẽte de cleri.non reſi.in ṽbo ſufficiẽtia.ꝛ glo. ibi dicit
qd debet conſiderari nobilitas aut ſcientia clerici.Faciat
glo.multũ ſolem.in.c.cum adeo in ṽbo ſufficientẽ.ſ.eo.ꝛ
glo.in.c.ep̃s.x.q.iij.ꝛ qd voluit Inno.ꝛ Hoſti.in.c.cum
oẽs.ſ.de conſti.ꝛ per hoc ſit declarata glo.iij. hic in ver.
cõpetenter.†Sed quid ſi ĩpetrans habet poſſeſſioneꝫ ali-
quam ab eccleſia an de ea debeat facere mentionẽ in ĩpe-
tratione.Inn. dicit quod ſic per.c. poſſeſſiones.xvi.q.i.ꝛ
idem dicit de redditu vel penſione.c.ad audientiam.ſ. eo.
Goffredus dicit hoc verum ſi hẽat in titulum ſecus ſi in
ſtipendium tanquã laycus.faciat qd no.Archi.in.c. ſi mo-
tu ꝓprio de ꝑben.lib.vi.idem dicit Hoſtien.ꝙ debet fieri
mentio de bñficio ſimplici in reſcriptis ꝛ diſpenſationibꝰ
ſuper obtinendis bñficijs quãtumcũqꝫ ſint ſimplicia.ideꝫ
voluit Specu.in titulo de legato.§.nunc videnduꝫ verſi.
ſed nunqd. ꝛ refert Hoſti.ꝙ Clemens quartus caſſauit
electioneꝫ Archidiacoui ꝛ Cõpoſtelani ex eo qꝛ in diſpẽ
ſatione ſua non fecerat mentionẽ de qbuſdam pr̃imonijs
6 quas tempore impetrationis tenebat. †Et ſi opponaẜ ꝙ
pr̃imonie conſiſtunt in ſola tẽporalitate.ꝛ ideo non cen-
ſenẜ beneficia eccleſiaſtica ipſe reſpondet ꝙ nullus alius
quã prelatus pr̃imonias illas cõferre poterat nec poterãt
cõferri alteri quã canonico vel clerico.nec poterat prelatꝰ
eas ſibi retinere.ergo cenſenẜ beneficia eccleſiaſtica.ꝛ pre
latus dicitur cõmittere ſymoniaꝫ ſi eas vendit.i.q.iij.ſal-
uator. ꝛ de ſymonia.c. audiuimus.ꝛ.c. conſulere. Item
multa ex iſtis conſiſtunt in decimis ꝛ alijs ſpiritualibus
generaliter dicit ꝙ ſunt beneficia eccleſiaſtica. ꝛ ex conie
cturis ſm eum cõprehendiẜ an aliquid ſit bñficium eccle
ſiaſticum ꝛ refert etiam tunc Clementẽ dixiſſe ꝙ licet im
petrans ſit habilis tamẽ ſi tacuit aliquid ꝙ potuiſſet mo
uere ꝑncipem ad denegãdum gratias tales littere indica
7 bunẜ ſurrepticie ꝙ eſt bene notandũ.ꝛ ex hoc dicit † ꝙ ſi
habens ꝑpoſituram impetrat ꝙ ſibi liceat habere ꝑſona
tum ꝛ cum ꝑpoſitura licite retinere ꝛ tacet curam anima
rum quam habet ꝑpoſitura non vꝫ diſpenſatio qꝛ in ꝑſo-
natu cum cura duo ſunt impedimẽta.ſ. ꝑſonatus ꝛ cura
c.de multa de prebẽ.vno ergo ſublato.ſ. perſonatu rema
net aliud.ſ.cura clemen.i. ꝛ ibi glo. de ꝑben. Nec obſtat
ſi opponiẜ ꝙ ex quo conceſſit ꝑſonatuꝫ ꝙ eſt magnus. vt
nota.in.c.extirpande.§.i.de ꝑben.ver.videẜ conceſſum id
quod eſt minus.ꝛ per ↄſequens videẜ cõceſſa cura. argu
mento.c.ex parte de decimis.qꝛ poteſt rñderi ſm eum ꝙ
licet ſit verum ꝙ ꝑſonatus ſit maior cura tamen cura eſt
periculoſior tanto quanto anima eſt ꝑcioſior.xij.q.i. ꝑci-
pimus.Nam tali papa daret ꝑſonatum ſine cura cui nõ
daret bñficium cum cura.c.in illis de ꝑben.in.vi. ꝛ ad ar
gumentũ de maiori ad minus valet rñdet Hoſtiẽ.ꝙ non
procedit in diſpenſatiõ.ꝛ priuilegijs.c. ſane de priuile.ſal-
uo niſi id minus includatur ſub maiori. puta conceduntẜ
littere vt aliquis ꝓmoneatur in ep̃m.ĩtelligitur etiam de
reliquis ſacris ordinibus conceſſum per nota.in.c.ex lit-
teris de exceſ.prela. Item non procedit illud argumentũ
in ambitioſis vt ſunt littere ad beneficia impetrate qꝛ ſi
impetratio eſt facta de maiori non vr̃ facta de minori.ar
gumẽto.c.quamuis de ꝑben.in.vi.ſecus in fauorabilibꝰ
8 ꝙ eſt notandũ.† ſed quid ſi imperrans non habet bñfici-
um ſed habet ius ad bñficium an valeat impetratio non

b ¶ ¶ Sciẽ
tia.Cõtra hoc
argumẽtoꝝ ꝙ
nulla interſci
entiã ꝛ nobili
tatẽ cadat eq-
perantio ꝛ pro
fundamẽto aſ
ſumo ſtupẽdũ
dictũ cõmẽta-
toris i.vij.phi
ſicoꝝ in ꝓlo-
go.vbi ↄſtan-
ter tꝫ ꝙ homo
equiuoce dicaẜ
de docto ꝛ in-
docto. ſecũdo
ſciẽtia eſt ꝑfe-
ctio itellectus
ꝛ ita ſaltẽ ſm
theologos in-
format ipm ſi-
cut anima cor
pus.ij. de aia.
ergo intellectꝰ
hois ſine ſciẽ
tia põt dici ſi-
ne forma. ter-
tio ignari ꝛ in
docti quãtũcũ
qꝫ nobiles nõ
mereẜ appella
ri hoies.cũ vi
ta ſine doctri
na ſit quaſi mor
tis imago. vt
hꝫ vltra dicta
phoꝝ. ẽt ſi rũ
peris elegans
tex.in.c. multi
xl.diſt. ꝛ Pa-
nor.lumẽ nr̃.
canonici in.c.
prudẽtiã i ꝑn.
de offi. deleg.
quarto eccl'ia
vniuerſalis in
diget viris lit
teratis vt in.c.
cũ ex eo ď ele.
in.vi. ꝛ nõ aſi
nis ferratis vt
voluit Jo.mo.
in.c.ſup eo de
heret.li. vi. ꝛ
doct.in.c.cum
adeo.ſ.hoc.e.
ti.nr̃o. ad tex.
aũt in ↄ̃riũ ad
duc.rñ.ꝙ ꝛ ſi
tex.dicuat lit-
teratos ꝛ no-
biles maiori-
bus honoribꝰ
eẽ decorãdos
nõ ꝑꝑ hoc fa-
ciũt aliquã eq
perationẽ. ſed
eſto ꝙ īneſſet
dico ꝙ intelli
gunẜ de mini-
ma ſciẽtia. ar.
alle.c.cũ ex eo
ď elec. ꝛ ſic ab
eas in malam
rẽ cum nugia
tuis.nam ſola
ſcientia mun-
dus regiẜ vul
garis iuribus.
ꝛ ſicut nõ ca-
dit cõparatio
inter lucẽ ꝛ te
nebras.ita ne
quã inter ſciẽtiã
ꝛ nobilitateꝫ.

facta mentione de illo iure ad rem. Archi.in.c.ſi motu ꝓ prio de ꝓben.lib.vi.dicit ꝙ debet facere mentionē de bo neficio ⁊ ſic de iure in re.ſecus ſi ad rem etiā ſi ſit receptus in canonicū quo caſu valebit impetratio ſi hoc tacuit dū modo ſit paratus renūciare illi receptioni vel iuri ꝙ hēt ad rem.vide per Joan.andre.in regula ignorātia lib.vi.
9 ¶ Nota ibi per illam cōmunē formam † ꝙ litterarū ad beneficia quedaꝫ dantur in forma cōmuni. ⁊ iſte modus appellaṫ ſm formam.c.cum ſecūdum de ꝓben. Iteꝫ ⁊ lit tere iuſticie.vnde omnia iſta idem importāt ⁊ dicunṫ in forma cōmuni qꝛ olim papa nō ſolebat grauare ordina rios in collatione beneficioꝝ nec cōcedere lr̄as gratioſas ſed ſolebat ſcribere ꝯ ordinatores vt ipſi ꝓuiderent illis quos ꝓmouerant ad ordines.⁊ qꝛ hoc eſt iuſtum ⁊ debi tum.ideo tales littere appellanṫ de iuſtitia ⁊ qꝛ ſunt fun date ſuper illo dicto apoſtoli dicētis qui altario ſeruiū de altario viuere debet appellate ſunt in forma.c.cum ſecun dum. Item ſolent appellari in forma pauperū qꝛ ſm illā formam ſcribitur dūtaxat pro pauperibꝰ clericis.c.ſi pau per de ꝓben.lib.vi. Quedam ſunt littere gratioſe.ſ.qn̄ pa pa volens facere grām confert aliquod bn̄ficium vel mā dat conferri non habito reſpectu ad ſupradicta.c. gratia de reſcriptis in.vi.cle.gratie eo.ti. ¶ Nota ibi cum ſecū dum apoſtolum ꝙ per lr̄as cōceſſas ſm formam.d.c. cū ſecūdum ꝓuidetur neceſſitatibus pauperū clericoꝝ q nul lum eccleſiaſticuꝫ bn̄ficium ſunt aſſecuti.d.c.ſi pauper cle ricus. ¶ Glo.ꝓma allegat totam huius.c.ſ.J.de ꝓben. ⁊
10 ex tex.coniuncta glo.potes colligere † ꝙ legiſlator pōt al legare canonem vel legem non allegādo titulum.vide de hoc plene do.Anto.in repetitione.c.veſtra de cohabi.cle ri.⁊ mulie.dixi in repetitione cle.i.de electio. ¶ Not.ibi
11 cōmodū reportare non debet † ꝙ lr̄e ad beneficia vitianṫ ipſo iure ꝓpter obreptionē.ita colligit hic Hoſti.hoc di ctum eē verum ⁊ ꝓbatur in.c. ad audientiaꝫ.J.eo. ⁊ in.c. ꝯſtitutus.ꝭ.eo.⁊ effectus eſt qꝛ ſemper poterit opponi ex ceptio nullitatis.c.in noſtra de ꝓcura. nihilominus hoc
12 dictum Hoſti.nō recte colligiṫ hic. ¶ † Nota ibi non.n. ꝙ habens cōpetens bn̄ficium non debet dici carere bene ficio. ¶ Glo.ij.hic ſuper hoc verbo bn̄ficio dicit ꝙ venit
13 ꝓbenda.i.q.iij.c.ex multis.⁊ ex hoc potes dicere † ꝙ ſi pa pa mādat alicui ꝓuideri de beneficio ſimplr̄ in aliqua ec cleſia ꝙ poterit ꝓuideri de ꝓbenda qꝛ appllatione benefi cij lato ſumpto vocabulo venit omne bn̄ficiuꝫ.c.i.de regu lis iuris in.vi. Et reſtringe hoc non hēre locum in reſcri ptis impetratis ad bn̄ficia.qꝛ tunc non venit ꝓbenda ſo lita cōcedi canonico.ſi in illa eccleſia ſunt alia bn̄ficia ſim plicia.ſecuꝫ ſi non eſſent niſi ꝓbenda qꝛ tunc cōprehēdere tur ꝓbenda.vide Inno.⁊ alios in.c.ſi.de ꝓben.⁊ ad ꝓdi cta.vide elegan.tex.cum glo.in cle.auditor de reſcriptis. vbi appellatione bn̄ficij venit dignitas ꝙ reſtringe ad ca ſum illum.vide elegantē tex.in.c.i.de maledicis in ver.be
14 neficij noſtri.vbi venit papatus. ¶ Nota ibi ex certa ſciē tia ꝙ papa ex certa ſciētia nō mandat bn̄ficium confer ri alias bn̄ficiato ex hoc īfertur ꝙ reſcriptū eſt ſubreptici um tanꝙ emanās ꝓter ſciam pape ꝙ ꝓcedit quando ad inſtātiam impetrātis ꝓceditur.ſecus ſi motu ꝓprio qꝛ tūc valet etiam tacito de alio bn̄ficio dicto.c.ſi motu ꝓprio.
15 ¶ † Nota ibi de leui non ſcribimus ꝙ attendiṫ cōſuetu
a do curie[a] concordat.c. ex lr̄is de conſti.⁊ eſt hic caſus ſin
16 gula.⁊ vnicus ſm do.Cardi. † ꝙ ſi aliquid eſt tacituꝫ vel expſſum in reſcripto quo ceſſante nō ſic facile fuiſſet obtē tum cenſeṫ ſurrepticiū ex quo īfertur ꝙ ſi cā impulſiua ex preſſa in reſcripto non eſt vera vitiatur reſcriptū ⁊ ſic eſt hic caſus ꝙ ceſſante cā impulſiua reſcripti vitiatur reſcri ptū regulr̄ autem eſt ſecus.l.i.§. ſexum.ff. de poſtulando.
17 ¶ † Ultimo nota a ꝯrio ſenſu ꝙ per formā.c. cum ſecun dum apoſtolum ꝓuideri pōt habenti bn̄ficium. ſi de illo ſit facta mentio hoc colligiṫ hic a contrario dum dicit ꝙ ꝑpetuus vicarius non hēbit cōmodū litterarū niſi de vi caria fecerit mentionē.ergo ſi fecerit mentionē poterit cō ſequi bn̄ficium ſtante forma.d.c.cum ſecūduꝫ. ſed hoc ar gumentū a ꝯrio non ꝓcedit ſm Jo.calde. ⁊ cōiter alios qꝛ nō eſt veriſimile ꝙ ſi fiat mentio de bn̄ficio papam vel le ꝓuidere per formā.d.c.cum ſecūdum. licet poſſet ꝓui dere per viam gratie. ¶ Uenio ad glo.ſi.⁊ pro eius reci tatione oppo.videṫ ꝙ papa in rn̄ſione fuerit diminutuꝫ q̄ rebatur enim de duobus.ſ.de vicaria ꝑpetua ⁊ de bonis paternis.⁊ papa rn̄det dūtaxat ad primū glo. iſta ſoluit ꝙ eoipſo qđ rn̄dit de vicaria ꝙ non valeant littere tacite intelligitur rn̄dere ꝯrium de bonis paternis qꝛ negando vnum vꝫ affirmare reliquū.c.nōne de ꝓſumptꝭ.l.maritus C.de ꝓcura.tn̄ glo.iſta non ꝓcedat in hac ſolōne. Tu ad de elegātem glo.in auē.de heredi.⁊ falci.§. hinc nobis.ꝑ
18 quā glo.colligit ibi Ang. † ꝙ vbicūqꝫ ꝯſultori ꝓponunṫ due qōnes ⁊ ipſe rn̄det vnica ſolōne ꝙ videṫ ad ambas qōnes rn̄diſſe ſi illa ſolutio adaptari pōt.ita videreṫ dicē dum in ꝓpoſito. Item glo.iſta non tenendo primam ſo lutionē videtur tenere ꝙ habens patrimonū indigne pe tit beneficium ⁊ ad ꝯrium.reſpondet aliter.ſ. ꝙ hic non querebatur principaliter de hereditate paterna.ſed de vi caria perpetua.ſed hec ſo.repugnat huic textui in verſi.ꝺ prouentibus vicarie boniſqꝫ paternis. Inno.tꝫ valere lit teras.lꝫ non fiat mentio de patrimonio Gulielmus naſo diſtinguit aut eſt ordinatus ad titulū patrimonij aut nō. Primo caſu oportet facere mentionem de patrimonio. ar.c.unis. de preben. Secūdo caſu non hec diſtinctio pla cet Goffredo Petro ⁊ Abbati. ſed Joā.an. aliter dicit diſtinguens inter litteras iuſticie ⁊ inter litteras gratie. Primo caſu obſtat hec exceptio.⁊ dicit obſtare in vim peremptorie. Secundo caſu quādo impetrat per viā gra
19 tie non obſtabit.⁊ ita ſequitur Jo. calde. dicens † ꝙ hn̄s ſufficiens patrimonium non audireṫ volens impetrare in forma iuſticie non habita mentione de patrimonio. ⁊ in hoc videtur velle ꝙ exceptio patrimonij reddit litteras ſurrepticias.ſed volens impetrare litteras gratie audire tur tacito de patrimonio.⁊ idem qđ voluit hic Jo. an.ēt voluit in.c.ad aures. ꝭ.eo.vbi dixit qđ de diuitijs ⁊ nobi litate non eſt facienda mentio de neceſſitate in lr̄is gratie qꝛ hoc iure non ꝓbatur ⁊ diſtinctio iſta Jo.an.habet ra tionem qꝛ per lr̄as iuſtitie ꝓuidetur ſolum clericis pau peribꝰ.ſed non diciṫ pauper habens ſufficienꝫ ꝑimoniū. Item epūs non teneṫ ꝓuidere niſi qn̄ non habet ſufficiens ꝑimoniū.vt in.c.epūs de ꝓben.ſed littere gratie ſunt alte rius nature.gratia enim non eſt fundata ſuper iuſtitia.⁊ ideo ad ꝯrium apparet rn̄ſio.ſ.ꝙ papa ſatis rn̄dit ad q̄ſi tum dum dixit ꝙ per formā.c. cum ſecūdum ꝓuidetur ne ceſſitatibꝰ pauperū clericoꝝ. ⁊ iſtam opinioneꝫ ſequūtur cōiter Moderni hic.do.Anto.do.Cardi. Petr. de an cha.⁊ do. Abb.ſed ſapiētiſſimus doctor Jo.de ligna.hic multa verba ſpargit ſuper hoc paſſu.vt hic refert diſcipu lus eius do.Cardina. Ego aūt licet non ſim dignus tan gere calciamenta horum illuſtrium doctoꝝ.nihilominus mihi videtur ꝙ veritas huius tex.latuit ꝑclarum ingeni um horum ꝙ ſic oſtendo.iſte tex.allegat.c. cum ſecūdum ergo ſequitur ꝙ debet intelligi ita vt loquitur dictum.c. cum ſecūdum.iuxta doctrinam Bar.in.l. non ſolum.§.li berationis.ff.de liberis lega.ſed dictum.c.cum ſecūdum.
20 dicit † ꝙ ille qui eligitur ad onus non debet repelli a be neficio ⁊ mercede ⁊ qui altario ſeruit ꝺ altario viuere de bet. Modo iſta diſpoſitio concernit iuſtitiam vt qui vo catur ad onus debet vocari ad mercedem.non enim li gari debet os bouis triturantis iſta ratio eſt naturalis ⁊ vendicat ſibi locum.ſiue clericus habeat patrimoniū ſuf ficiens ſiue non.vnde ſi clericus ſeruiens altari de altari viuere debet.vt ibi ſequitur ꝙ non debet attēdi patrimo nium eius.⁊ hoc formaliter ſentit iſte tex.licet enim ī nar ratione facti fuerit narratū pape ꝙ impetrans hēbat vi cariam ꝑpetuam ⁊ bona paterna.tamen in deciſione nō cōmemorat niſi eccleſiaſticuꝫ beneficium cōpetens.vnde verba poſita in narratione non diſponunt. vt eſt dictum

Jo.an.

a ¶ Curie. ſ i de tu ꝙ curia romana ſepiſſi me mutat ob ſeruātias ſuas ꝑ mutationē ſūmoꝝ im pō tificū ⁊ audi toꝝ ⁊ aduoca toꝝ.vt no.Jo. an i.c.i.ꝺ elec. in nouella ſup glo.iiij.nō va let argumētuꝫ ſic fuat curia ergo ⁊c niſi ꝺ negocio appa reat ꝺclaratio vel ꝯſtitutio vt tenetvltra ōcs elegāter Fely. in.c.i. col.q.v. ſtilus curie.ꝭ. de reſcriptis.

Jo.an.in.c.dilecto de p̄ben.⁊ eſt glo.ſingu.in.l.i.C.quā do non petentiū partes.vñ tex.hic deciſiōe tertia facit mē tionē de habente cōpetens bñficium eccleſiaſticuꝫ ⁊ ſi vo luiſſet rñdere ad illud d̄ bonis paternis facile erat ſibi.c. ad audientiam de decimis.l.i.§.ſin autem.C.de cadu.tol.
21 †tex.hoc ſequitur ꝙ licet ſint littere iuſtitie tñ non tenet̃ fa cere mentionē de patrimonio qꝛ iuſtitia diſponit vt voca tus ad laborem vocet̃ ad p̄mium.⁊ iſtud habet locum tā in diuite q̄ꝫ in paupere.nec eſt veruꝫ dicere ꝙ hic fuerint facta duo queſita qꝛ papa ad ambo rñdiſſet.ſed queſituꝫ fuit p̄ncipaliter de vicaria ꝑpetua ⁊ narratorie fuit dcm̄ de bonis paternis.Et ſi opponit̃ de iſto tex.in verſicu.per formam p̄dictam ꝓuidetur neceſſitatibꝰ pauperum cleri corum.rñdeo ꝙ tex.ſeipſum reſtringit dum dicit qui nul lum ſunt bñficium eccleſiaſticum aſſecuti.nam ſatis dicit̃ clericus pauper quo ad clericatum ſi nullum habet bñfi cium.fateor tamen ꝙ quo ad epm̄ ordinatorem clericus habens ſufficiens patrimoniū poteſt repelli.vt in.c.tuis de p̄ben.⁊ no.in.c.ſi pauper de p̄ben.in.vi.⁊ per ꝯſequēs
22 elicio iſtam ꝯcluſionem †ꝙ clericus habens ſufficiens pa trimoniū ſi impetrat bñficium ſm̄ formam.c.cum ſecun dum.non tenet̃ facere mentionē de patrimonio niſi impe traret contra epm̄ ordinatoreꝫ.Et ſi bene ponderet̃.d.c. cum ſecūdum.nō fundat ſe ſuper pauptate clerici.ſed fun dat ſe ſuper quadā naturali iuſtitia vt vocati ad onus nō repellant̃ ad p̄mium que ratio militat in clerico habente patrimoniū ⁊ in clerico non habenti tene menti qꝛ videt̃ mihi veritas.Et in quātum iſta glo.ibi ſed videtur ſentit ꝙ clericus indigne viuit de beneficio ⁊ conſeruat patri moniū ꝙ an ſit verum patebit ex infra dicendis.Et in ea
23 dem glo.ibi ſed quid ſi modicū habet bñficium.¶ †No ta ex ea ꝙ impetrās tenet̃ facere mentionem de beneficio ꝙ habet quātumcūqꝫ modico.Certe hoc non colligit̃ ex iſto tex.imo iſte tex.probat ꝯtrium.vt patet in verſi.cōpe tenter.⁊ in verſi.cōmode.vbi non dicit̃ quis bñficiatus ſi cōpetenter non eſt bñficiatus.Facit qđ nota.in auč.mino ris.C.qui dari tutores poſſunt.⁊ in auč.ſed iam neceſſe. C.de dona.ante nup.nihilominus dictum glo.eſt verum
24 ⁊ ꝓbatur in.c.ſi motu ꝓprio de p̄ben.in.vi.¶ †Nunc ca pio illum paſſum ſi clericus pōt viuere de beneficio ⁊ cō ſeruare patrimoniū.⁊ videt̃ ꝙ non ⁊ ad hoc allego text. in.c.ſi.xvi.q.i.in ſi.vbi tex.dicit qui bonis parentū ⁊ opi bus ſuſtentari poſſunt ſi ꝙ pauperū eſt accipiunt ſacrile gium ꝑfecto incurrunt ⁊ cōmittunt ⁊ per abuſionem ta lium iudicium ſibi mādūcāt ⁊ bibunt.Faciat tex.in.c.pa
25 ſtor.⁊ in.c.clericus.i.q.ij.vbi dicit̃ †paſtor eccleſie his qui bus ſua ſufficiunt non debet aliquid erogare.quia habē ti dare nihil aliud eſt q̄ꝫ perdere nec illi qui ſua poſſiden tes dari ſibi aliqđ volunt ſine grandi peccato ſuo vñ pau per victurus erat accipiunt.ita dixit tex.in.d.c.paſtor.⁊ tex.d.c.clericus.dicit formaliter illud qđ dicit̃ in dicto.c. ſi.Facit etiam.c.ſi quis ꝓpter.i.q.ij.in verſi.non eſt meuꝫ dicere quale peccatū cibos pauperū ꝯſumendo ſuſcipiūt qui eccleſiam ſuam iuuare ꝓprijs facultatibꝰ debuerant ſuis expenſis inſuper grauant.⁊ ſic non eſt licituꝫ clerico viuere de redditibus beneficij.Faciat.c.ſacerdos.i.q.ij.
26 vbi dicitur †ꝙ clerici pauperes ſiue ex neceſſitate ſiue ex ꝓ pria voluntate licite viuunt ex bonis eccleſie qꝛ ad ea ac cipienda non cupiditas eos ducit ſed viuendi neceſſitas cogit.Et ſingulariter ſubdit ibi tex.ꝙ de talibus clericis videt̃ dicere apoſtolus qui in ſacrario operant̃ que de ſa crario ſunt edant.⁊ qui altario ſeruiunt cum altario par ticipentur.⁊ ſic eſt ibi caſus ſingū.declarans.d.c.cum ſe cūdum apoſtolum.Accedat etiam.c.illi.xij.q.i.vbi dicit̃ qđ illi qui ſunt tam infirmi vt poſſeſſionibꝰ ſuis renuncia re non poſſint ſi nihil capiunt de bonis eccleſie ſatis ſine peccato illa retinent,⁊ ſic probat ibi tex.ꝙ clericꝰ habēs patrimoniū debet de illo viuere ⁊ nō de redditibus eccle
27 ſie.Faciat.c.epūs eccleſiarum.xij.q.i.†vbi dicitur epm̄ ha bere rerum eccleſiaſticarū poteſtatem ad diſpenſāū.erga

omnes qui indigent ipſe aūt participare poteſt quibus in diget ſi tamen indiget.ergo ſi habet patrimoniū non dici tur indigere concordat.c.epiſcopus.x.q.ij.Accedat etiaꝫ c.tuis.⁊.c.epiſcopus.j.d̄ p̄ben.⁊ tex.iſte vbi epiſcopus nō cogitur ꝓuidere clericis qui ex ꝓprio patrimonio viuere poſſunt.Facit ratio viua vꝫ deputata ad certum vſum pi um non poſſunt deputari ad alium.niſi cum diſpenſatiōe ſedis apoſtolice cle.qꝛ contingit de religio.domi.l.lega tum.⁊ ibi Bar.ff.de vſufru.lega.ſed bona eccleſiaruꝫ de putata ſunt ad vſum pauperū.c.videntes.xij.q.i.⁊.q.ij.c. aurum habet eccleſia.⁊.xvi.q.i.c.quoniam quicquid ha bet eccleſia pauperū.eſt ergo clerici habentes patrimoni um.vnde cōmode ſuſtentari poſſunt nō debent viuere de redditibꝰ eccleſie.Et ideo refert Joā.de lignano in.d.c. epiſcopus.alias in.d.c.tuis.ꝙ tñ ipſe fuiſſet requiſitus a papa Urbano.vt eum ꝓmoueret ad cardinalatū recuſa uit aſſerens ſe potius velle viuere de labore manuū ſuaꝝ quā de bonis martyrū.Facit etiam text.in.c.ſi priuatum xij.q.i.in verſic.ſi priuatum poſſidemus ꝙ nobis ſufficiat non illa noſtra ſunt quorum ꝓcurationeꝫ gerimus.⁊ ibi glo.exponit priuatum.i.ꝓprium.Facit.c.cauenduꝫ.x.q. iij.in verſi.ſi proprij ſumptus deſunt a fratribus accipiāt ergo ſi clericus habet patrimonium non debet capere bo na pauperuꝫ.Faciat glo.in.c.illi autem.xij.q.i.que dicit ꝙ clerici habentes patrimoniū poſſunt habere bona ec cleſiaſtica vt diſtribuant pauperibus ⁊ non vt ſibi reſer uent.Facit glo.in.c.epiſcopus eccleſiarum.xij.q.i.que di
28 cit †ꝙ clerici debent eſſe contenti vt habeant victum ⁊ ve ſtitum per illuꝫ tex.⁊ reliquū debent dare pauperibꝰ.Fa cit tex.in.c.clericus qui.xij.q.i.in verſi.ſi aurum vel argē tum.ſi poſſeſſiōes ſi variam ſuppellectilē habeat dñs nō dignatur fieri pars eius ſi autem ego domini pars ſum ⁊ funiculus hereditatis eius non accipio partem inter cete ras tribus ſed quaſi leuita ⁊ ſacerdos viuo de decimis ⁊
29 altari ſeruiens altaris oblatione ſuſtentor.vbi eſt tex.†ꝙ clericus qui eſt vocatus in ſortem domini non debet acci
b pere partem hereditatis paterne[b] ſed debet eſſe conten tus decimis ⁊ oblatione altaris.⁊ ratio eſt qꝛ non habet vnde viuat.ergo ſuſtentari debet de altari cui ſeruit.Fa cit.c.expedit.xij.q.i.in verſiculo quiſquis omnibꝰ que ha buerit dimiſſis aut venditis ſit rei ſue contentor cum pre poſitus fuerit factus eccleſie omniū que habet eccleſia ef ficitur diſpenſator,deniqꝫ ſanctus Paulinus ingentia p̄ dia que fuerant ſua vendita pauperibus erogauit.ſed cū factus eſſet epiſcopus non cōtenſit eccleſie facultates.Et ſic eſt ibi caſus ꝙ habens bñficium debet erogare patri moniū ſuum in pauperes.Nec obſtat glo.in.c.illi autem. xij.q.i.que colligit ꝙ ſi clerico ſufficiunt ꝓpria non habe bit eccleſiaſtica.Et poſtea arguit in cōtrarium ⁊ ſoluit ꝙ iura pro iſta parte adducta loquūtur de conſilio.qꝛ con tra illam glo.facit tex.in.c.quoniaꝫ quicquid.xvi.q.i.vbi tales cōmittunt ſacrilegium ⁊ certum eſt ꝙ per legem cō ſilij nullus cōmittit ſacrilegium.vt nota.in.c.nam concu piſcentiam de conſtitutio.⁊ in.c.generali de electio.libro ſexto.niſi contemnet̃.l.conſilij.vt eſt glo.elegans.c.quia aūt.x.diſtinctione.Iteꝫ in dicto.c.paſtor.ij.q.i.dicitur ꝙ eſt grande peccatum.ergo non eſt canon ꝯſilij.Nec etiaꝫ obſtat ſecunda ſolutio illius gl.dicentis ꝙ iura in cōtra rium allegata loquūtur in clericis vagabundis qꝛ con tra iſtam ſolutionem tex.eſt in.c.epiſcopus eccleſiaruꝫ.⁊ in.c.illi autem.xij.q.i.que iura loquūtur in his qui ſerui unt eccleſie.⁊ eodem modo loquitur.c.expedit.xij.q.i. Nec etiam obſtat tertia ſolutio illius glo.que dicit ꝙ iu ra ſuperius allegata loquūtur in oblationibus qꝛ in con trarium facit.c.ſacerdos.i.q.ij.vbi tex.loquitur de reddi tibus.⁊ ita etiam loquitur.d.c.expedit.⁊.d.c.epiſcopus Nec obſtat glo.in.c.quoniam prealligato.que intelligit omnia iura ſuperius allegata procedere quādo tales cle rici habentes patrimoniū nō deſeruiunt eccleſijs qꝛ iſtud etiam procedit in clericis pauperibus qui ſi nō deſeruiūt

b ¶ Paterne. Oppoſitum tñ vr tenere in ꝓ hmio.elegans tex.xij.q.ij.c. ... de q̄ ius ꝓut videt nihil ſubſtan tiale addi pōt qđ non ꝑſtrin xerit.d.and.h q vſqꝫ ad cal cem capl̄i per longas amba ges oīa examī nat Sanctus aūt tho.ſa ſe q.clxix.ar.vi. egregie ⁊ de mōſtratiue tꝫ. ꝙ clerici vllo pacto debent habere ꝓpriū ne dū circa ꝓ pria intenti in diuinis defici ant.⁊ ſic bēās canoniſta bo nis auibus cū oībus inſtitu tuis.qꝛ ſanctꝰ doctor ⁊ bene vnico v̄bo eue rtit te itaqꝫ ne q̄s hiſcere au des.cogita q̄ pacto theolo gis reſpōde ri poſſit q in ꝓ fundū deciđit doctrinā tuā.

a ¶ Procura
tioné. Sed nū
qd eps viſitāſ
poſſit exigere
vel recipere p
curatões a lo
cis viſitaɋ. dic
ꝙ ſic. vt i. c. ro
mana extra de
cenſi lib. vi. ⁊
pōt ēt recipere
pecuniā a vo
lente dare pro
ſumptib9 mo
derans dieb9
qbus viſitet ſꝫ
no in vna dīe
niſi vnicā pcu
rationē recipē
ēt ſi plura lo
ca viſitet ⁊ qli
bet locus ſuffi
ciens ſit vt al
legato ti. de cē
ſi. c. felicis. ⁊
ibi ſcribentes.

eccleſie non poſſunt habere fructus. c. finali de reſcriptis
in ſexto. Nec obſtat glo. in. c. clericos. prima queſtione ſe
cunda. que dicit ꝙ iura preallegata loquuntur in clerico
habente patrimonium qui vult habere quartam debi-
tam pauperibus que prohibetur dari habentibus quia
iſta ſolutio non videtur poſſe adaptari ad dictum. c. cle-
ricos. vbi dicitur ſi quod pauperū eſt accipiunt qꝛ debet
intelligi pauperū. i. eccleſiarum que pauperes dicunt. l.
id quod pauperibus. C. de epiſ. ⁊ cleri. Item intelligitur
de clericis pauperibus qui pmouerent ad illas eccleſias
ad quas pmouerent diuites. Item qꝛ illa glo. videt ſen-
tire ꝙ de alijs bonis ꝙ̄ de quarta debita pauperibus ha
bentes patrimoniū poſſunt habere. ſed tex. c. ſacerdos. i.
q. ij. dicit ꝙ nihil debent habere. ⁊ per cōſequens ſolutio
illa non procedit. Facit ſimile ꝙ habet in. l. ſi quis a libe
30 ris. §. ſed ſi filius. ff. de liberis agno. vbi † qui pōt ſe alere
ex operibus ſuis non pōt petere alimenta per offiū iudi-
cis ⁊ ſic filius ſi poteſt ſe alere ex induſtria ſua non pōt pe-
tere patrem cōpelli ad alimētandū eum. vt ibi per Bart.
⁊ per eundem in. l. i. C. de mendican. ⁊ inuali. lib. xi. ita in
propoſito ſi clericus habet patrimoniū ex quo commode
ſuſtentari pōt non debet ex redditibus beneficij ſe alere.
31 Facit tex. in. l. ſuo victu. ff. de operis libertoꝝ. † vbi ſi liber
tus non habet. vnde ſe alat patronus tenetur pſtare ſibi
alimenta. ſecus ſi habet patrimoniū. vnde ſe alat. ita in p-
poſito cum clericus in ſortem domini ſit vocatus. vt in. c.
duo ſunt genera. xij. q. i. ⁊. c. clericos. xxi. diſti. ſi habet vn-
de ſe alat non debet ali alimentis ipſius dei quia bona ec
cleſie ſunt Yheſu chriſti. vt nota. in. c. cum carpenſis de v-
boꝝ ſignifica. ⁊ in. c. cum ex eo de electio. lib. vi. ⁊ per In
nocē. in. c. cum ſuper de cauſa poſſeſ. ⁊ ppzie. ⁊ in. c. in lit-
teris de reſti. ſpolia. Accedat ad hoc gl. que in indiuiduo
hoc decidit. xij. q. i. c. ex his que dicit qđ de rebus eccleſie
non debet quis paſci ſi habet ppria. Facit etiā. d. c. ex his
in verſi. ſi eps indigeat. Capiat de bonis eccleſie vt nihil
ei omnino poſſit deeſſe lex enim dei pcepit vt qui altario
deſeruiunt paſcant ex ipſo. ⁊ ſic ſentit ꝙ vt quis paſcatur
ex altario debet eſſe indigens. ⁊ per illum tex. declarat. c.
ſi. i. q. ij. vbi dicitur debita ſtipendia ppter ſeruitium meri-
tum a ſacerdotib9 ꝯſequantur. vt intelligat ſtante indigē
tia. Et per iſta videtur ꝙ iſta pars recte ſuſtentari pōt cō
tra clericos habentes patrimoniū ſufficiens viuentes de
redditibus beneficioꝝ. Sed contraria pars videt verior
⁊ ad hoc allego. c. ſi. i. q. ij. in verſi. clerici omnes qui eccle
ſie fideliter inuigilant ⁊ deſeruiunt ſtipēdia ſanctis labo
ribus debita ſm ſeruitij ſui meritum per ordinationē ca-
nonū ꝯſequantur. vnde ponderādum eſt illud vniuerſale
omnes qꝛ cōprehendunt clerici pauperes ⁊ diuites alias
ad quid dixiſſet omnes. Item ponderādum eſt dum dicit
ſtipendia ſanctis laboribus debita. vnde dātur ſtipendia
ppter ſanctos labores quos clerici ſuſtinēt ſeruiendo ec-
cleſijs que ratio verificat tam in diuitibus ꝙ̄ in pauperi-
32 bus dignus eſt enim mercenarius mercede ſua. † Et qui
ad onus recipitur nō debet repelli a mercede. c. cum ſecū-
dum de pben. nec ligari debet os triturātis. c. extirpande
eo. ti. c. ſi. de magiſtris. Sed certe prima opi. poſſet defen-
di a tex. iſto. Primo cū dicit omnes reſtringet ad paupe-
res non habentes ſufficiens patrimoniū vel renūciantes
ſuum patrimoniū per iura allegata ſuperius in ꝯtrium. ⁊
ſic verbum oēs reſtringet. l. i. C. d ſacroſan. eccle. ⁊ iſte ſen
ſus capi debet vt iura iuribus ꝯcordent. c. cum expediat
de elec. lib. vi. cum ſi. Item ille tex. declarat ⁊ reſtringit p
tex. d. c. ex his. xij. q. i. Et licet dicat ſtipendia debita intel
ligitur de non habētibus ſufficiens patrimoniū qꝛ habē-
tibus ſufficiens patrimonij ſtipendia eccleſie non dicunt
debita per iura allegata ſuperius. ⁊ per. d. c. ex his. Itēꝫ
patrimoniū clerici habet loco tituli. vt in. c. tuis de pben.
nec eſt verum dicere ꝙ vt clerici hēant ſtipendia ex ſerui-
tio ipenſo eccleſijs habeat locum pariter in clericis habē
tibus patrimoniū ſufficiens ⁊ nō habētibus qꝛ iura pon

derant indigentia. ſed iſtud nō militat in vtroqꝫ ergo ⁊c.
Item poſſet dici ꝙ ſtipendia clericoꝝ habentium ſuffici-
ens patrimoniū eſt gloria que ſibi paratur ex illo ſeruitio
ideo dicebat apoſtolus expedit mihi magis mori ꝙ̄ vt
gloriā meam quis euacuet euacuari dicit gloria apoſto
li. ſi ab eis quibus pdicabat voluiſſet accipere vite tēpo-
ralis expenſaꝫ volebat enim in pſenti ſui laboris fructuꝫ
ſe in futuro recipere. i. q. ij. c. ſacerdos ad fi. ⁊ per ꝯñs mu-
tata eſt pma pars a morib9 iſtius tex. ¶ Scdo pro iſta
33 ſecūda parte faciat † eps viſitans eccleſias ſibi ſubiectas
a licite petit pcurationē a rōne viſitationis. c. cum ex officij
de pſcripti. Et pondera rōnem qꝛ nemo cogitur ſuis ſti-
pendijs militare. nam ſm apoſtoluꝫ qui ſpūalia ſeminat
non eſt mirū ſi carnalia metat. Certū eſt enim ꝙ quātum
cunqꝫ eps abundet licite petit procurationē qꝛ non debet
ſuis ſtipendijs militare. ergo ſi eps qui habet epatum ip-
ſius redditus vt ſubeat onera non tenetur ſuis ſtipendijs
militare quāto fortius clericus inferior nō debet obliga-
ri ad ſeruiendū beneficio cuꝫ redditib9 pprij patrimonij
nihilominus pma pars defendi poteſt ab hac rōne epus
enim non pōt apponere manus ad bona ſue eccleſie niſi
qñ indiget. vt. d. c. eps. ergo qñ viſitat eccleſias iferiores
non debet apponere manus ad bona ſue eccleſie ex eo qꝛ
tūc non indiget qꝛ viſitando eccleſias inferiores ſeruit ip
ſis eccleſijs inferioribus. ⁊ ideo ab eis debet habere pcu-
rationē ⁊ ſuccedit tunc regula apoſtoli in. d. c. cum ſecun
dum. Et ſi aliter diceremus ſequeret ꝙ epus auferret rem
ſue eccleſie ⁊ conferret alteri inferiori ꝙ facere nō poteſt
34 glo. in. c. i. x. diſt. ⁊. xxij. diſt. c. i. † Tertio accedat clericus
habens patrimoniuꝫ licite illud reliquit parentibus vel
erogat in pauperes ⁊ de rebus eccleſie viuit. c. ſacerdos.
i. q. ij. ſicut ergo pōt a pncipio diſpenſare patrimoniū ſuū
in ꝯſanguineos vel in pauperes ⁊ viuere de bonis eccle-
ſie ex quo illi debitum impedit famulatuꝫ. ita videtur ꝙ
poſſit patrimoniū conſeruare vt illud ſuis relinquat in fu
turum vel neceſſitatis tempore cōmunicet eis vt pauperi
bus ⁊ viuere interim de bonis eccleſie pro hoc facit. c. ha
35 bebat loculos. xij. q. i. vbi dicit † ꝙ eps habebat pecuniā
vt neceſſitatis tēpore ſuis ⁊ aliorum neceſſitatib9 ſubueni
ret eodem modo clericus licite poterit p neceſſitatis tem
pore ſuum patrimoniū ꝯſeruare ⁊ de bonis eccleſie viue-
re. Et etiam ab hac rōne defende primam ptem ꝙ non ſe
quitur clericus pōt a pncipio diſpenſare inter ſuos vel in
ter pauperes. ergo eodē modo poterit in fine. nam ideo
ſeruiens altari viuit de altari qꝛ ſeruiens indiget. vt in. d.
c. ex his in verſi. indigeat ſed qñ ſibi reſeruat diuitias vt
relinquat ſuis ꝯſanguineis ceſſat ratio indigētie. ⁊ ideo
interim non debet viuere de redditib9 eccleſie. ⁊ per ꝯñs
illud ꝙ poteſt a principio facere non poteſt ex poſtfacto.
¶ Quarto pro iſta parte faciat. c. quatuor. c. conceſſo. ⁊
36 c. de redditib9. xij. q. ij. in quibus dicit † ꝙ de bonis eccle-
ſiarū cathedraliū fiende ſunt quatuor portiones quaruꝫ
vna debet clericis ſeruientibus ſm eorum merita ⁊ ſedu
litatem officij. vt in. c. charitatē eadē cauſa ⁊ qōne in fine.
in verſi. iuſtum namqꝫ eſt vt illi ſequant ſtipendiū cum p
tempore ſuum cōmodare reperiuntur obſequiuꝫ concor-
dat. c. quicūqꝫ. ⁊. c. eccleſiaſticis eadem cauſa ⁊ qōne. Et
faciat. c. pcare. x. q. ij. Et facit. c. de multa in fine. de pben.
vbi diſpenſatur circa pluralitatem beneficiorum cum no
bilibus ⁊ doctis clericis. ⁊ tamen certum eſt aut veriſimi
le ꝙ nobiles clerici habeant patrimonium ſed non tene-
tur illud expendere ne proprijs ſtipendijs militent ⁊ pro
certo iſtud ſtringit ⁊ habet magnum neruum pro iſta p-
te. nihilominus reſponde ꝙ predicta iura loquuntur de
clericis indigentibus non autem de clericis habentibus
ſufficiens patrimonium per iura allegata pro parte ꝯtria
nec obſtat dictū. c. de. multa qꝛ lꝫ diſpenſet vt nobilis ha-
beat plura beneficia. tamen illud ideo eſt quia ipſis eget
propter qualitatem ⁊ conditionem perſone. vt in. c. cum
adeo. & eo. ⁊ non ſequitur clericus eſt nobilis. ergo habꝫ
ſufficiens

ſufficiens patrimonium.immo preſumptio eſt in contra/
rium quando nobilis petit diſpenſatioñe vt habeat plu/
ra beneficia.quia preſumptio eſt ꝙ non habeat amplum
patrimonium.nec etiam ſequitur clericus nobilis pſumi
tur habere ſufficiens patrimonium ⁊ ex diſpenſatione po
teſt habere plura beneficia. ergo ſequitur ꝙ poteſt con/
ſeruare ſibi patrimonium ⁊ expendere de fructibus eccle
ſie ex quo alia iura dicunt contrium. Item hanc partem
tenuit Innocen.hic.⁊ in.c.epiſcopus.de preben. qui vo/
luit ꝙ licet ordinarius non cogatur prouidere ordinato
habẽti ſufficiens patrimonium.tamen non credit ꝙ ha/
bens beneficium viuere debet de patrimonio ſed de alta/
ri per dictum.c. cum ſecundum apoſtolum.⁊ ad.c.paſto/
ralis allegatum in cõtrarium reſpondet ꝙ ibi intẽdit au
ctor canonis prohibere ne clerici habẽtes patrimonium
auare theſaurizent ⁊ bona eccleſie expendant. ⁊ hic dixit
clericũ habẽtem patrimoniũ non indigne accipere de re/
bus beneficij ſi bene diſpenſet. ad hoc dictuȝ Innocen.ap
paret reſponſio ex dictis ſuperioribus.⁊ ad dictu.c. cũ ſe/
cundum reſponde ꝙ illa auctoritas vẽdicat ſibi locum
in indigentibus. vt eſt caſus ſingularis in.d.c. ſacerdos
.i.q.ij. Item hanc partem tenuit Hoſtiẽ. hic ⁊ in.d.c.epi
37 ſcopus.qui dicit ꝙ ille q ordinauit clericum habet exce/
ptionem ꝯ eum ꝙ hẽat patrimonium.⁊ hoc eſt claruȝ.vt
in.d.c.tuis.⁊.d.c.eps.ſubdit etiam ꝙ titulo eccleſiaſtico
poſſunt clerici habentes ſufficiens patrimoniũ vti dũmo
do ſeruitium eccleſie impendant ⁊ honeſte viuant ⁊ pra/
uam intentioneȝ non habeant in theſaurizando vel ditã
do parentes.nec ẽt ꝓprijs ſtipendijs militare tenenẽ.vt in
d.c.cum ex officij.alias ſi ſeruitium non faciunt eccleſie vl'
ſu malos vſus expendunt pena ſuos tenebit auctores ⁊ di
cit ꝙ ſi clerici non credunt ſibi credat hieronymo ⁊ pro/
ſpero quorum dicta habentur in iuribus allegatis ꝓ con
traria parte. Certe iſta opi.Hoſti.cõfunditur per. d.c.ſa
cerdos vbi debent abſtinere ab bonis eccleſie ex quo hñt
vnde viuant.nec conſumptio ad bonos vſus eos excuſat.
qꝛ non dȝ q̄s alienũ capere vt bene diſpẽſet.xiiij.q.v.c.for
te.dȝ eniȝ vt diſpenſator eccleſie bona illa diſtribuere ad
pios vſus a iure deputatos.nõ aũt capere tanq̃ȝ ſibi debi
ta. Item hanc partem tenuit Hugucio in.c.illi autẽ.xij.
q.i.vbi dicit ꝙ licite poſſunt habere propria ⁊ percipere
eccleſiaſtica beneficia dũmodo ꝑꝑ hoc diuinis ſeruitijs d
ſeruiant nec peccant accipiẽdo beneficia ſibi debita qꝛ iu
re ſuo vtuntur ex quo deſeruiunt eccleſie ⁊ eis ſunt benefi
cia canonice aſſignata.ſed ſi accipiũt ea intentiõe vt emãt
magnas poſſeſſiones ſibi ⁊ cõſanguineis accumulãt mor
taliter peccant ſic abutendo eccleſiaſticis. ⁊ ita intelligã/
tur iura in contrariũ allegata. Si vero accipiunt vt ſuis
honeſtis vſibus prouideant ⁊ pauperibus neceſſitatis tẽ
pore ſubueniant.tunc ſine peccato poſſident bona ſua ⁊ ꝑ
cipiunt eccleſiaſtica eis aſſignata ſm Hugu. ⁊ idem vo/
luit Laurentius.vt refert ⁊ ſequitur domi. Dominicus i
d.c.illi autem.ſed certe iſta opi.corruit per.d.c. ſacerdos
Compoſte.tñ hic ſequitur opi.Hoſtiẽ.Sed do.Abb.hic
⁊ latius in quadã ſua diſputa.ſuper hac qõne fecit duo ꝓ
38 ſuppoſita.primum eſt ꝙ olim eccleſia primitiua oẽs cre
dentes in xp̄o habebant omnia cõia.⁊ ſic clerici nihil ha
bebãt ꝓprij.xij.q.i.c.cui portio.⁊.c.certe. ⁊ de hoc ꝑ glo.
ibi in ſũ.ſed poſtmoduȝ fidei feruore creſcente nedũ layci
xp̄iani ſed ẽt clerici ſeculares inceperũt poſſidere ⁊ tenere
ꝓpria ⁊ nõnulli clerici hoc faciebãt clam ⁊ occulte.⁊ oſtẽ
debant ſe ſanctiores q̃ȝ eſſent.vt in.d.c.certe ⁊ tunc vide/
batur indecens valde vt clericus etiam deſeruiens eccle/
ſie reciperet portionẽ ab eccleſia cũ haberet patrimoniuȝ
cuius detentio videbatur illicita detinẽdo proprium con
tra veſtigia apoſtolorum ⁊ videbatur longe deteſtabili/
us tenere patrimoniuȝ ⁊ vltra hoc ꝑticipare de bonis ec
cleſie.ſed ſi volebant tenere propria ⁊ abſtinere a bonis
eccleſie.tunc aliquatenus tolerabantur.qꝛ quodãmodo
videbantur relinquere eccleſiam ſuam cũ contenti rebus
proprijs abſtinebant ab his rebus eccleſie que debeban/
tur eorum labori.⁊ iſte eſt caſus in.d.c.illi.xij. q.i. Poſt
modum magis fuerunt tepidi nec videbatur error tenere
bona temporalis ⁊ propria.⁊ inceperunt licite ⁊ paſſim
clerici palam tenere propria ex quo eis non renunciaue/
rant.vt in dicto.c.certe.⁊.c.ſint manifeſte.xij.q.i. ⁊ eadeȝ
cauſa.q.v.per totum ⁊ incepit quodãmodo ceſſare ratio
39 illius capituli illi qui.poſita in principio. Secundo pre/
ſupponit ꝙ olim in primitiua eccleſia tempore apoſtolo/
rum omnia bona oblata eccleſie vendebantur ⁊ eorũ pre
cijs ſubeniebãtur omnibus cõem vitã ducentibus ⁊ alijs
pauperibus indigentibus.ſed poſtmoduȝ apoſtoli ⁊ alij
fideles videntes melius fore ſi bona ſic oblata cõſeruarẽ/
tur eccleſijs matricibus ex eorũ redditibus ſubueniretur
indigentibus q̃ȝ ſi venderenẽ qꝛ ex venditione precio ⁊ cõ
ſumpto ſepe imminebat neceſſitas ⁊ non erat vnde ſubue
nirentur fuit ſtatutum vt bona conſeruarentur ad vſum ꝓ
dictum eccleſijs matricibus ⁊ epiſcopi haberent poteſta/
tem diſpenſandi.vt eſt tex.notabiliſ in.c.vendentes.xij.q.
i.⁊ ſic ſi bene ponderentur hec ex primeua inſtitutione re
rum eccleſiaſticarum fuit vt ſubueniretur indigentibus.
⁊ ſic non eſt verum ſi multa iura dicant ꝙ clerici haben/
tes patrimonium non debent quicquã percipere ab eccle
ſia quantumcunq̃ȝ deſeruiant.qꝛ in eis ceſſabat tunc cau/
ſa deputationis ⁊ retentionis bonoruȝ temporalium.ſed
poſtmodum cum creuerint facultates eccleſiarum ⁊ pur
clerici non eſſent ita ferventeſ in fide vt vellent deſeruire
eccleſijs proprijs ſumptibus fuit ſtatutũ vt in eccleſijs ca
thedralibus fierent ex eoꝝ redditibus quatuor ꝑtes qua
rum vna deberetur epiſcopo alia clericis. tertia fabrice.
⁊ quarta pauperibus.vt in.d.c.quatuor.⁊.c.cõceſſo.⁊.c.
redditibus. Item fuit ordinatum vt nulla eccleſia edifica
reẽ niſi prius dos aſſignaretur pro miniſtris de conſe. di.
i.c.nemo.⁊ ſic hodie bona temporalia deputantur eccle/
ſijs principaliter ꝓ miniſtrorum ſubſidio.c.paſtoralis de
his que fi.a prela.c.de his de eccle.edifican. iſtis preſup/
poſitis concluditur ꝙ habito reſpectu ad ſtatum eccleſie
primitiue procedunt iura que videntur velle ꝙ habenteſ
patrimonium non poſſint participare de bonis eccleſie.
Nam bona eccleſiaſtica fuerunt deputata ad vſum dũta/
xat indigentium vt ſuperius eſt dictum. ſed poſtea ſucce/
dente tempore iſta duo ceſſarunt qꝛ clerici palam ex per
miſſione eccleſie ceperũt habere propria ⁊ bona eccleſia/
ſtica fuerunt principaliter deputata pro miniſtrorum ali
monia ⁊ ſucceſſerũt alia iura.⁊ ratio naturalis vrget vt
quantumcunq̃ȝ clerici habeant bona patrimonialia.nihi
lominus poſſint viuere ex redditibus eccleſie non tanquã
indigentes ſicut ex prima deputatione erat indultum ſed
tanq̃ȝ ſeruientes.qꝛ dictum eſt vt non cogantur proprijs
ſtipendijs militare.ex quo enim licite non ſunt priuandi
a propria mercede quia qui ad onus eligitur non debet a
mercede repelli.c.ſi.de magiſtris.⁊ ſm iſta tempora po/
teſt defendi opinio Innocen.Hoſtien.⁊ ſequacium.⁊ ꝑ
hec reducit dictas opiniones ad concordiam. ⁊ conclu/
40 dit ꝙ clerici poſſunt de bonis patrimonialibus diſpone
b re tam inter viuos q̃ȝ in vltima voluntate[b] ad eorum libi
tum dummodo prauam intentionem non habeant.c.i. ⁊
c.ad hec de teſtamen.xij.q.v.per totum ⁊ de bonis bene
ficij cui ſeruiunt vitaȝ ducere poſſunt.non autem poſſunt
petere ab eccleſia vniuerſali tanquã indigentes. ⁊ in hoc
caſu poſſunt intelligi multa iura allegata ſuperius in cõ/
trarium ſed ab eccleſijs particularibus quibus ſeruiunt
tunc licite capere poſſunt. non tanquam indigentes. ſed
tanquam ſeruientes vt ſanctorum laborum mercedem re
cipiant.⁊ ita concludit dominus Abbas in dicta ſua di/
ſputatione.⁊ etiam hic.ſed Ioan. de imo.in dicto ca.epi
ſcopus de prebẽ.dicit ꝙ cõmuniter obſeruatur ꝙ habẽs
patrimonium ſufficiens poteſt habere beneficiũ eccleſia/
ſticũ ⁊ de illius redditibus viuere.qdam tamen dixerunt
inueniendo excuſationẽ in peccatis.dicũt ꝙ iura hec que

b Voluntate. Vide ꝑ iſta materia que ẽ quotidiana ⁊ pulcherrima i ſra de teſta. ꝑ to.⁊.xij. q. ij. c.i.⁊.ij.vbi gl. affirmatiua te nẽ. ⁊ hȝ hoc locũ ẽt ſi clericus ſit in poteſtate patris. ⁊ habeat bona caſtrenſia vel q̃ſi.vt C.de epi. ⁊ cle. ꝑ totum oppoſitũ autẽ ẽ de bonis eccleſie.c. relatũ ⁊.c.ad hoc ꝛ leg. ti. de teſt. de ꝯſuetudine tñ vel ſtatuto eccleſie de fructibus teſtari poſſunt. ⁊ etiã de rebus mobilibus.vt tangunt doc.alle. locis.

allegata fuerunt in ꝯtrarium loquunť de conſilio. qꝛ ex quo aſſignatū eſt eis beneficium non peccant ſi vtunť iure ſuo. c. cum eccleſia. J. de elec. Quidam vero dixerunt ꝙ illa iura ſunt pcepti. ſed hoc pceptū itelligitur de his qui de bonis patrimonialibus ꝛ diuitijs ſuperbiūt ꝛ vaganť. Quidā vero dixerunt ꝙ illa iura loquuntur de his q vſurpant q̄rtā decimaꝝ pauperibus aſſignatam. Quidam vero dicunt ꝙ loquunť qn̄ eccleſia non ſufficit oibus. tunc enim beneficiatus potius de ſuo dꝫ ſubuenire. c. paſce. lxxxvi. diſtin. ſed cum opi. Hoſti. ꝛ Inno. tranſit hic do. Cardina. ſed Bal. hic in lectura dicit ꝙ clericus non tenetur viuere de proprio patrimonio ſed de beneficio eccleſiaſtico. alle. d. c. cum ſecundum. ꝛ dicit ꝙ proprium patrimonium pōt donare parentibus ꝛ de eccleſiaſtico viuere. Itē nō tenetur viuere cōmuniter de vtroqꝫ allegat in argu. l. neſennius in fi. ff. de nego. geſt. qꝛ in proprio patrimonio eccleſia nullum hꝫ ius. ꝛ ſi cōfiſcarentur bona patrimonialia. nō tñ confiſcarentur fructus eccleſie. nec econtra ſi priuetur fructibus eccleſie nō propterea perdit bona patrimonialia. ꝛ ideo libere poteſt bona propria donare ꝛ expendere. non ob. quod habetur in. l. titius. ff. ad trebel. qꝛ ibi loqtur in re ſubiecta reſtitutioni. ꝛ tunc tractatur de preiudicio alieno. ſed non eſt ſic in rebus pprijs. Et ex iſtis ſa-
4 tis aperte apparet cōcluſio cōmunis† ꝙ clericus licite poteſt viuere de beneficio ꝛ conſeruare eius patrimoniū. nihilominus prima pars videtur mihi verior per iura ꝛ ratiōes allegatas ſuperius. ꝛ ēt pōt ſic argumētari bona eccleſiarum ſunt pauperuꝫ. xvi. q. i. c. qm̄ qcquid hꝫ eccleſia eſt pauperū ſed clericus habens patrimoniū vnde pōt cōmode ſuſtentari non eſt pauper. ergo ſequitur ꝙ non dꝫ ad ſui cōmodum percipere fructus eccleſie ſed dꝫ erogare ad vſum deſtinatum. ſ. in alimoniam pauperum. l. legatū. ff. de vſufruc. lega. ꝛ cū opponebatur non dꝫ clericus vocari ad onus ꝛ repelli a mercede. qꝛ rn̄deo ꝙ non ppter hoc repellitur a mercede. naꝫ ex tali ſeruitio ꝯſequiť mercedem vite eterne. vnde lꝫ repellatur a mercede tēporali. nihilominus non repellitur ab eterna ꝛ ſpūali mercede. vnde cum glorioſo apoſtolo dicere poterit expedit mihi magis mori q̄ȝ vt gloriam meā qs euacuet ꝛ dicitur euacuari ſi voluiſſet accipere expenſas vite tpalis ab his quibus predicabat. vt ſuperius dixi. Nec ob. cuꝫ do. Abb. dicebat ꝙ iura noua diſponūt clericos teſtari poſſe de ſuis patrimonialibus. qꝛ fateor de plano nō tñ dicunt ꝙ clerici habentes ſufficiens patrimonium poſſunt illud conſeruare ꝛ viuere de redditibus bñficij. vñ lꝫ poſſint tenere proprium patrimonium tñ debent de illo viuere per iura alľ. ſuperius. ꝛ ad. c. conceſſo. ꝛ. c. quatuor. ꝛ. c. redditibus q̄ allegauit do. Abb. rn̄de ꝙ lꝫ concedant clericis quartaꝫ. non tñ exprimunt ꝙ illā capiant qn̄ hñt patrimoniū ſufficiens. vñ lꝫ capľa ſint manifeſta ꝛ ſimilia iura allegata ſuperius pmittant clericis hēre patrimonium ꝛ alia iura pmittant ꝙ habeant quartā redditūū. nō tñ aperiūt ꝙ illā quartā habeant qn̄ hñt competens patrimoniū. vñ ſuccedit tūc regula canonū antiquoꝝ diſponentiū clericos habentes ſufficiens patrimoniū nō debere viuere de redditibus eccleſie. ꝛ p ꝯn̄s ſtabimus canonibus ſanctoꝝ patrū nō correctis. lꝫ. n. videať illis derogatum vt clerici poſſint hr̄e pppria patrimonia. nō tñ vr̄ derogatū vt conſeruent ſibi ppriū patrimoniuꝫ ꝛ viuant de redditibus eccleſie nec vr̄ veꝝ ꝙ hodie deť clericis illa quarta redditūū dūtaxat qꝛ ſeruiunt beneficijs. qꝛ imo datur ex quo ſeruiunt. ꝛ qa indigent. vt eſt dictum. ꝛ ēt hoc pōt ſibi ſuaderi qn̄ clˀicus nō hꝫ patrimoniū ſufficiēs. tūc eo. qꝛ ſeruit ꝛ indiget epūs ordinator tenetur ſibi pu͛idere. vt in. d. c. epūs de prebē. ſed qn̄ hꝫ patrimonium ſufficiens tūc epūs nō teneť ſibi pu͛idere. vt in. d. c. tuis. ſed clarū eſt ꝙ tunc ſtat rō ſeruitij ꝛ meriti. ergo ſtare dꝫ idem ius. l. illud. ff. ad. l. acquil. cū ſi. qꝛ ſeruit. ergo epūs teneretť ſibi prouidere. ſed ex eo qꝛ hꝫ ſufficiens patrimoniuꝫ non teneť epūs ſibi pu͛idere. ergo ſequitur neceſſario ꝙ ſtipendia dantur clerico pp ſeruitiū ꝛ propter indigentiam ſimul. ꝛ ſic lꝫ ſeruiat ſi non indiget non dꝫ habere ſtipendia. qꝛ ſancti patres habuerunt reſpectū ad ſtipendia eterna ꝛ non ad ſtipēdia tpalia qn̄ clericus hꝫ patrimonium ſufficiens. ꝛ ex hoc oritur duplex pu͛iſio ſalutaris. prima quo ad animaꝫ ipſius clerici. ſecūda quo ad ſuſtentationē egentium animarū ꝛ pauperū ꝛ i ſtricta diſputatione iſta pars mihi videť de iure verior. Caueāt ergo dñi clerici ne ingurgitent ſe in redditibus eccleſie† lꝫ
4 qꝛ papa ſcit ꝛ tollerat cōem obſeruantiaꝫ dñorū clericoꝝ quoꝝ aliqui ſeruant patrimonium ꝛ expendūt redditus eccleſie. qꝛ propter hoc videntur excuſati. ar. eius qđ dixit do. Cardi. in. c. a nobis de decimis de conſuetudine venetorū vt decime ſoluantur in morte ꝛ non in vita. quaꝫ cōſuetudineꝫ papa ſcit ꝛ tollerat. nihilominus ego teneo illud qđ tꝫ ſacroſan. ro. eccle. ꝛ ad declarationē huius decre. videte elegantem allegationē Lapi in qua diſputat q̄liter intelligatur ꝙ taciturnitas alicuius rei. que ſi fuiſſꝫ expreſſa impediſſet litteras obtineri inducat ſurrectionē allegatione. xc. Et per iſta ſit expedita preſens decre.

a Nonnulli. Per litteras[a] apoſtolicas cōſtitutionis mentionem non faciētes vltra duas dietas extra ſuā dyoceſim qs inuitus trahi non pōt. h. d. vſqꝫ ad. §. ſunt ꝛ alij. Primo ponitur abuſio impetrātiū. Secūdo poniť pu͛iſio ibi cū aūt. Tertio poniť exceptio ibi niſi. ¶ No. ibi gratiā ꝙ obtinere reſcriptū a ſede apoſtolica dr̄ eſſe gratia. ꝯcordat. c. ſedes. ē. eo. vide que ibi dixi. ſꝫ in ꝯtrarium allego tex. in. c. cum olim de maio. ꝛ obe. in ver.
1 de gratia† vbi tūc papa dr̄ facere gratiam qn̄ reſtituit aliquē aduerſus ius cōe vel diſpenſat ꝯ cōes iuris regulas. facit. l. i. §. fi. in ver. gratiā tibi faciet. ff. de qō. ꝛ in. l. paulus. §. paulus. ff. de fideicō. lib. ergo non dr̄ facere gratiaꝫ qn̄ reſcribit per viā iuſtitie. reſcriptū. n. fit ad iuris cōmunis obſeruantiam. vt eſt tex. melior de iure in. l. falſo. C. de diuer. reſcrip. ergo ad hoc ꝯtrium reſpondit glo. in. d. c. ſedes. vide ibi dicta. ꝛ ēt datur ſolutio ꝙ lꝫ papa nihil contra ius ꝓcedat cū ipſe ſit cūctorū ordinarius. ix. q. iij. c. cūcta per mundū. ꝛ. c. per principalē. ſed ex eo dr̄ facere gratiā. qꝛ poſſet impetrantē remittere ad ſuū ordinariū† naꝫ
2 eccleſiaſticus ordo ꝯfundiť ſi vnicuiqꝫ epōruꝫ ſua iuriſdictio nō ſeruet. c. puenit. xi. q. i. ſimile facit impator in. l. imperatores. ff. de ap. in auc. de mandatis prin. §. ſic tibi. ꝛ hāc ſolutionē reputant cōiter oēs in. d. c. ſedes fore de iure veriorē ꝛ cū ea ibi tranſiui nullus tñ noſtroꝝ patrū. ibi aut hic allegauit p ꝯtrio. d. c. cū olim. poſſet tñ dari alia ſolu-
5 tio ꝛ erit noua. vꝫ† vbicunqꝫ aliqs ſatiſfacit volūtati ꝛ ap-
b petitui ſuo[b] dr̄ lucrari. l. pe. ff. de cōdi. ob cām. Si ergo papa gerit morē ipetranti. ꝛ ſic ſatiſfacit voluntati ipſius ipetrantis. lꝫ non reſcribat ꝯ ius cōe. tñ ſatis dr̄ facere ſibi gratiā. ꝛ iſta eſt vera ſolutio habēs neruū ad contraria.
4 ¶ † No. ibi abutētes ꝙ abuſus fit ipetrādo iudices delegatos remotos qꝛ per hoc reus fatigať laboribus ꝛ expēſis. ꝛ ſic vr̄ hic tex. ꝙ naturalis vſus lr̄arū apoſtolicarū tēdit vt parcať laboribus ꝛ expēſis ſubditorū. faciat. c. i. in ver. non fatigeť reus. J. de accu. abuſio aūt trahit rē de ſuo naturali ꝛ pprio fine ad fi. ꝯtrium facit. c. ſedes. ē. e. ꝛ. c. ſi.
5 J. eo. ¶ No. ibi ad remotos iudices† ꝙ tūc dr̄ qs ipetrare iudices remotos qn̄ eos ipetrat vltra duas dietas extra dyoceſim. ꝛ ita expꝛ̄ſſe ſentit gl. hic in ver. ad remotos alle. c. cū inter vniuerſas. ꝛ. c. nihil de elec. hodie dr̄ remotus q eſt ipetratus vltra vnā dietā extra dyoceſim. vt j. c. ſtatutū. J. c. in. vi. ꝛ ſic no ꝯ. ipetrātes ad iudices remotos. ꝛ de ipetrante ad iudices extraordinarios. dicit Goff. ꝙ puniunť in tribus qꝛ delegant ſibi ꝑparatorie ꝛ obligāt ſe certū qd reo daturos ſi litē non pſequantur. ꝛ etiā obligant ſe ad penam ſi non vincant. iij. q. iij. §. ſpaciū. ¶ Nota ibi impetrare nitūtur. qꝛ iſte tex. videtur diſponere cōtra conatus ipſorum impetrantium. ꝛ ſic ſufficit ꝙ quis temptauerit impetrare ad remotos iudices. facit qđ habetur in. l. ſiqs non dicā rapere. C. de epi. ꝛ cle. Cōtrariū

decidit

a ¶ Per litteras. Clariꝰ nouiſſime ſcribētes hic imitā. d. Abb. ſūmat iſtud capľm ꝛ ſi. d. And. idē dicat in ſenſu. Tu ad materiā huius tex. adde ꝙ ē correctus ꝛ alr̄ ē diſpoſitū ꝑ dictis p. c. ſtatutū §. cū vero hoc eo. ti. noſtro in vi. vbi due diete ad vnaꝫ reducte ſunt. vide ibi.

b ¶ Suo. In tellige tu hoc ſingulare dictū eē verū de appetitu innoxio. Nā aliter eēt falſiſſimus vt diſſerit egregie phi. in moralibus. lꝫ. n. appetitus ipſe ſit paſſio volūtatis dꝫ tñ rōe modrari vt colligiť. iq. de aia in pleriſqꝫ locis. ꝛ hic tis ēt vos dñi canoniſte in prebe. decr. vltra pn cipiū. ꝙ innoxius appetitus iure debeat regulari. videte ibi.

decidit hic Franciſcus vercellenſis dicens ꝙ iſte tex. intē
dit punire actum ⁊ non coactū. Tu vero dicas ꝙ inquā
tum tex. dicit ipetrare nitunť dꝫ intelligi. ſ. cū effectu. ⁊ iō
gl. in. c. ex tenore. ſ. eod. dicit punitur vſus ⁊ nō ipetratio.
¶ No. ibi vt reus fatigatus in laboribus ⁊ expenſis ce
dere liti ⁊ c. concordat. d. c. i. de accuſ. in ver. fatigeť. ⁊ ſic ē
6 hic caſus ſolēnis ſm do. Pe. de ancha. † ꝙ pſumptio iu
ris eſt ꝙ reus pp euitandos labores ⁊ expēſas ſepe cōpel
liť cedere iuri ſuo ⁊ dimittere illud in diſcuſſum. ⁊ ad hoc
dicit iudicē offiū ſuū debere impartiri vt hic. ⁊ ex hoc in
7 fert ad vnum quod eſt mirabile ſm eum vꝫ † ꝙ lꝫ ordina
rius poſſit reddere ius in qualibet parte ſue dyoceſis. vt
in. c. vt litigantes. ⁊ in. c. cuꝫ eps de offi. ordi. li. vi. tñ ſi de
cā forte parua vellet cognoſcere in loco forte nimis remo
to a domicilio litigantiuꝫ poſſent partes vt laboribus ⁊
expenſis parcatur petere vt deleget vel cognoſcat in loco
eis ppinquo ⁊ ſi ordinarius non faceret poſſet ab eo ap
pellari. ⁊ ad hoc allegat no. l. cū poſt ſniam. C. de app. ij.
q. vi. c. anterioꝝ. ⁊ hoc mō dicit ſe intelligere qd no. doct.
vꝫ ꝙ ꝯſtitutio de qua hic nō hꝫ locū in ordinarijs iudici
bus. qꝛ intelligit eſſe veruꝫ niſi pars ex delegatione remo
ta vel ex delegatione aut cognitione ordinarij grauaren
tur nimis litigatores. ⁊ hoc dictū dicit eſſe nouū ⁊ equū.
Ego allego eundem do. Pe. in. c. cum te de offi. dele. vbi
de.egatio certe partis cauſe dꝫ fieri vt parcatur laborib⁹
8 ⁊ expēſis partium. † vnde ſi delegatus diſtat a domicilio
partium per vnam dietam dꝫ in loco partium illam ptē
cauſe ſubdelegare. Pone inquit do. Pet. ibi eps hꝫ latā
dyoceſim ſi longe ab eo cauſe moueantur dꝫ ibi delegare
⁊ ad hoc allegat. d. l. cum poſt ſniam. per quam legem re
fert ſe alias dixiſſe ꝙ quis poterit appellare ſi iudex hoc
iuris beneficium denegauerit. allegat. d. c. anterioruꝫ. Et
idem do. Pe. in repe. c. finē litibus de dolo ⁊ contu. tradi
dit eandē doctrinam. ⁊ ēt in. c. i. de teſti. ⁊ pro certo dictū
eſt auditu ⁊ recitatione dignum. Sed ego allego tex. ad
hoc ppoſitū accomodatiſſimū i. l. mediterranee. C. de an
9 nonis ⁊ tributis. li. x. ⁊ ibi Bar. decidit per illum tex. † ꝙ
iudex non dꝫ facere citari teſtes ad locū iudicij qñ tm̄ di
ſtant ꝙ in eoꝝ aduentu plus expendereť q̄ꝫ ſit valor cau
ſe. arg. illius tex. ſed tunc iudex dꝫ delegare examinationē
teſtiū. l. generaliter. §. hec de pñtibus. C. de reb. creditis ⁊
iureiur. auc. apud eloquentiſſimū. C. de fide inſtru. ⁊ i hoc
defecit illuſtre ingenium do. Pe. ⁊ ēt Bar. ibi alle. illum
tex. ad aliud ꝙ qñ hñdo recurſum ad ſupiorē expēdereť
plus q̄ꝫ ſit valor cauſe. ꝙ tūc nō dꝛ poſſe hēri recurſus ad
ſuperiorem quo caſu dicit licite poſſe ipetrari repreſalias
10 dicit ēt per illum tex. † non eſſe imputandū tutori ſi nō exe
git debitū pupilli in quo oportebat plus expendere q̄ꝫ in
de recipere vel nō refecit domū pupilli in qua plus expē
deret q̄ꝫ valeret. vel ſi non cōfecit inuentariū in quo plus
expenderet in eius ꝯfectione q̄ꝫ eēt vtilitas. l. tutor q. ff. de
11 admi. tuto. † Itē dicit ꝙ ille cauſe vocantur breuiores in
qbus plus expendereť p ſcripturis q̄ꝫ eēt valor cauſe. ſed
operepreciuꝫ eſt videre ſi dictū do. Pe. ſit verꝫ. ⁊ p certo
ipſe non potuit allegaſſe iſtum tex. nec rōnē in eo funda
tā. nā loqtur in iuriſditione delegata. ⁊ ēt loqtur tex. odio
impetrantis. ⁊ certū eſt fauorabiliorē eſſe iuriſditionē or
dinariā q̄ꝫ delegatam. vt per glo. in. c. i. de reſcrip. li. vi. er
12 go † argumentare ab eo qd eſt odioſuꝫ ad fauorabile nō
militat. argu. l. ſi preſes. ff. de penis. Itē iſte tex. phibet ne
extrahatur a ſua dyoceſi. ſed iſtud non hꝫ locum in ordi
nario habente latam dyoceſim. cum tunc non extrahatur
a dyoceſi. alias ageretur de preiudicio ordinarij q poteſt
tenere tribunal in quolibet loco ſue dyoceſis. vt in. d. c. cū
eps. ⁊ ad. d. l. cum poſt. poteſt rñderi ꝙ loquatur qñ cau
ſa eſt modica ⁊ locus eſt nimis remotus. ⁊ ſic ꝯcurrētib⁹
illis duobus compellitur ordinarius cauſam delegare ſꝫ
concurrente ſola remotione loci do. Pe. non videtur be
ne loqui. ⁊ lꝫ in principio ſui dicti loquatur de cā modica
⁊ loco remoto. nihilominus poſtea dicit ꝙ ex eo dumta
xat ꝙ locus eſt remotus poteſt appellari. ⁊ hoc non pbā
tur iure immo eſt contra tex. d. l. cum poſt. nec etiaꝫ aliqd
allegat ꝙ poſſit appellari. Tu allega in arg. tex. optimuꝫ
in. l. i. §. permittiť. ff. de aqua quoti. ⁊ eſti. glo. in. c. ſcripto
rum centeſima diſt. ⁊ in. c. bone de poſtu. prela. ¶ Nota
ibi liti cedere. qꝛ probatur hic diſpoſitionē huius. c. nō hē
re locum in inquiſitore dato a papa ad actum inquiſitio
nis. nā eoipſo ꝙ tex. ponderat litē excludit inqſitionē. naꝫ
cū inquiſitor inquirit nō poteſt reus liti cedere. c. ad peti
tionē de accuſ. tunc enim non poteſt dici ꝙ inquiſitor ex
13 trahat vltra duas dietas extra dyoceſim. † ⁊ ſic inquiſitor
datus a papa poterit trahere vltra duas dietas d̉ inqſitio
ne vō facięda ad certū locū. dic vt in. c. ſi. de offi. dele. li. vi.
ita dicunt hic Guil. naſo ⁊ Egidius. ſed Io. de ligna. di
xit ꝙ ſi inquiſitor dareť ad inſtantiā ptis. tūc haberet lo
cum iſte tex. qꝛ talis inqſitor dꝛ eſſe delegatus. c. ſtatuim⁹
de officio delega. li. vi. ſecus ſi no n ad petitionē partis. nā
qñ datur ad inſtantiam partis poſſet habere locuꝫ fraus
de qua hic ideo habebit locum diſpoſitio iſta. Tu allega
quod voluit do. Anto. in. c. olim de iniur. vꝫ ſi inqſitio ſit
ad inſtantiam partis dꝫ lis conteſtari. ſecus ſi officio iudi
cis nemine petente. c. qm̄. §. cum autem vt lite non cōte. ⁊
iſto caſu verificabitur iſte tex. in ver. liti cedere. Sibi au
tem videtur ꝙ ex verbis ipſius tex. ēt cōprehendať inqui
ſitio. vt apparet in verſi. ne quia ad iudiciū trahi poſſit cō
iuncto. c. qualiter in. §. ad corrigendos ibi iuxta formā iu
dicij. ſ. de accuſ. vbi inquiſitio vocať iudiciū. ⁊ hic dꝛ ꝙ re
us nō pōt extrahi ad iudiciū. ergo nec per viā ordinariā.
nec extraordinariā. ⁊ ad iſtū tex. in ver. liti cedere. rñde ꝙ
ſunt verba narratiua partis. ſed illud qd ego pōdero po
nitur in deciſione ibi ſtatuimus. ⁊ ēt ꝙ illa ſint verba nar
ratoria ⁊ forte ab imperito plata. qꝛ adhuc non eſt facta
citatio nec iudicium ceptum. ⁊ loquitur de lite contra no.
in. l. cauſas vel lites. C. de tranſac. ⁊ per conſequēs dctm
cōe doctorū non videtur verum. poteſt tm̄ pcedere eo caſu
quo cōmittitur nudū miniſteriū. qꝛ tunc corā tali cōmiſſa
rio non erit iudicium. ⁊ p conſequens nō habebit locum
diſpoſitio iſtius tex. ita dixit Archi. ⁊ Io. an. in. c. ſtatutū
§. in nullo. ſ. eo. li. vi. ſunt tm̄ de hoc opiniones. vt in cle. i.
eo. titu. qꝛ aliqui tenent ꝙ aſſumat partes iudicis ⁊ hēat
locum diſpoſitio huius tex. ⁊. d. c. ſtatutum. Alij tenēt cō
trarium. ſed Domini de rota concluſione. ccclxiij. dicunt
14 † ꝙ ſi apponatur clauſula in reſcripto vocatis vocandis
hēat locū diſpoſitio huiꝫ. c. ⁊. d. c. ſtatutū. alſ nō. ⁊ ita di
cit. d. Anto. hic ſe alias in facto conſuluiſſe. ⁊ per hoc de
cidi pōt qd que olim fuit in facto. quā refert hic do. Car.
15 † Audiam intrauit ordinem predicatoꝝ florentie repete
batur a parētibus qꝛ dicebatur inuitus intraſſe papa cō
miſit archiepo rauennati diſtanti a florentia vltra vnam
dietam ꝙ faceret illum poni in loco ſecuro ⁊ inquireret
de eius voluntate opponitur reſcriptū tenere pp nimiam
diſtantiam fuit obtentum talem exceptionem nō obſtare
qꝛ tunc obſtat qñ datur delegatus corā quo tanq̄ꝫ haben
te iuriſditionē trahiť qs inuitus. ſecus ſi cōmiſſum eſt nu
dum factum. ⁊ ſic in executoribus gratiarū nō hꝫ locum
diſpoſitio huius. c. ⁊. d. c. ſtatutum. ⁊ ita tranſit dñs Car
di. hic. Sed certe licet ita fuerit obtentum. tm̄ male defen
ditur ab iſto tex. qui ponderat labores ⁊ expenſas. Siue
ergo cōmittatur iuriſditio ſiue nudum factuꝫ. tamen ſi re
us fatigatur laboribus ⁊ expenſis. nihilominus habet lo
cum tex. iſte. Nam vbicunq̄ꝫ ratio legis eſt generalior di
cto ⁊ diſpoſito a lege tunc dictum legis extenditur ad li
mites rationis legis. glo. eſt ſolennis in clemen. i. de ele
ctio. ſed ratio huius conſtitutionis ne reus fatigetur ha
bet locum ſiue cōmittatur inquiſitio ſiue cōmittať nuduꝫ
factum. ergo ſequitur ꝙ nec dictum Archi. nec ſequaciū.
nec dictum Egidij ⁊ aliorum eſt verum tene menti quia
per alios doc. iſta non ſunt tradita. ¶ Nota ibi per iudi
16 cium iniurijs † ꝙ per iudicium non dꝫ aperiri via ad iniu
rias cum ſit deputatum ad iuſtitiā miniſtrādā. c. qualiter

J.de accuſ.⁊ glo.hic in ver.iuris.⁊ tex.in.l.meminerint.
C.vnde vi.⁊ in.c.i.de natis ex libero ventre.⁊ ſic ꝓbatur
17 hic† ꝙ inducta ad vnū finē non debēt ꝯrium operari.l.le
gata inutiliter.ff.de leg.i.⁊ dicit hic Fran.vercellenſis ꝙ
etiam ꝑ locum licitū dȝ vetari actus illi q vult ad illicitū
ꝑuenire ſicut dȝ ꝓhiberi tranſitus per eccleſiā ad iniuriā
alteri faciendā.⁊ arguit ꝯ eos qui preſtant aditū caſtro
rū ꝑdonib⁹. ¶ No.ibi vltra duas dietas regulā ⁊ duas
18 exceptiones ab ea† ꝙ per litteras apoſtolicas qs non po
a teſt extrahi extra ſuā dyoceſim* ⁊ ſic diete de qbus hic nō
computantur a domicilio rei nec ab ipſius ciuitate vel op
pido.ſed a fine ſue dyoceſis ꝙ clarius apparet in.d.c.ſta
tutum.§.cū vero.⁊ rō eſt qꝛ nullum grauamen inferſ ex i
petratiōe.J.dyoceſim cū poſſit trahi per totā dyoceſim co
ram ordinario.ſolū ergo trahiſ reſpectu dyoceſis ideo fit
cōputatio a fine dyoceſis.⁊ lȝ iſte tex.dicat ꝑ lrās apoſto
licas.tñ idem eſt per litteras legatorū.vt in.d.c.ſtatutū.
⁊ idē eſt in delegato pape.vt in.c.vt litigantes de offi.or
di.li.vi.primo exceptio poniſ ibi niſi de conſenſu partiū
19 fuerint impetrate† ſed an eoipſo ꝙ partes conſentiūt i ipe
tratione poſſit reus per litteras trahi vltra duas dietas q
dam vt refert Inno.dicunt ꝙ expreſſe debēt cōſentire ꝙ
vltra duas dietas poſſint trahi vnde non ſufficiat ꝙ ꝯſen
tiant ſimplr impetrationi litterarū.hoc cōſtare poterit ꝑ
ꝯfeſſionem partium vel alio modo.⁊ tūc poterūt trahi vl
tra duas dietas.⁊ ſi in litteris nō ſit cl'a non obſtāte conſti
tutione de duabus dietis.qdā v̄o dicūt ꝙ ex quo partes
ꝯſentiunt in iudices remotos nō poſſunt ꝯ eos opponere
ꝙ eos trahūt ītra duas dietas niſi ad tā remota loca tra
hantur ꝙ ēt in litteris eſſet cl'a non obſtāte ꝯſtitutione de
duabus dietis.tñ pñt appellare ꝑꝑ grauamen.Innoc.tñ
dicit ſe nō videre cām.qꝛ nō pñt excipere ſi trahanſ vltra
duas dietas cū iſte cōſenſus nō tollat partibus ius appel
lādi ſi grauanſ.ſolū.n.tollit ius iudices recuſandi.credit
ēt Inno.ꝙ ſi ſcienter ꝯſenſerit in iudices diſtantes vltra
duas dietas poſſint iudices citare partes dūmodo citent
ad loca vbi iudices hñt lares ⁊ ꝯſīr habitant vnus i vno
loco alius in alio poterūt citare in quolibet de ꝑdictis lo
cis.in hoc enim ptes videnſ tacite conſenſiſſe ⁊ ſuadet eq
tas ꝙ partes compareāt corā iudicibus.⁊ non ecōtra ſȝ
Inno.faciat.d.c.ſtatutū.§.cū aūt.⁊ ibi gl.ēt in Spec.de
citatione.§.i.verſi.qd ſi partes.⁊ dicit Hoſt.ꝙ ēt iuſtitia
hoc ſuadet.vt in.l.iubemus ad fi.C.d ſacroſanc.ec.l.ij.§.
ꝑſes.ff.quis ordo in poſ.ſeruef.dicit tñ Hoſti.ꝙ practica
curie ſe hȝ qñ partes ꝯueniunt de iudicibus ꝯueniūt etiā
de loco vt euiteſ ꝑplexitas q̄ eſſet ſi vnus iudex diſtat ab
alio ꝑ duas dietas.⁊ ille ēt ab alio tertio per tantundem
dicit.n.Hoſt.ꝙ qñ eſt facta cōuentio de loco vtraqꝫ pars
teneſ nominatū a ſe ſuis expenſis ad locum deducere ⁊ ſi
medius datus eſt duceſ cōibus expenſis.iiij.q.iij.veturus
ſi v̄o fuit facta mentio loci in curia conueniūt iudices in
patria de loco vicino ⁊ inſigni.ſi aūt ſunt duo nec ꝯueniūt
de loco mutuo ſe impediēt dūmodo diſcordēt de locis cir
cūſtantibus citra duas dietas.tunc erit ad principē recur
rendū.arg.c.ij.de offi.dele.Bal.vero hic ſuꝑ iſta exceptio
ne dicit ꝑ iſtū tex.ꝙ conſtitutioni prohibitorie pōt renun
ciari ꝑ partes ⁊ ad notata in.l.i.C.qñ imperator inter pu
pillos.⁊ viduas q̄ facit in ꝯrium vbi vidue ⁊ ſimiles non
poſſunt renūciare priuilegio illius legis.vt ibi voluit gl.
reſpondet ipſe ꝙ ibi miſerationis cā fiebat ibihibitio.hic
vero ꝑꝑ intereſſe pecuniaꝝ.Ego vero ſuꝑioribus dieb⁹ in
examine ꝑuato cuiuſdā ſcholaris q venerat de ſtudio pa
duano dū tenerē vicem archidiaconi in illo actu dixi i cō
flictu doctorū ꝙ hic erat caſus nō inductus ꝑ aliquem ꝯ
quem doctrinam Bar.⁊ aliorum in.l.ius publicū.ff.de
20 pac.† vbi voluit ꝙ qñ ſtatuitur aliqd cā publice vtilitatis
⁊ illud tale reſpicit principaliter vtilitatem priuatam nō
poteſt pacto renunciari aut tolli.⁊ ad hoc allegauit.l.de
dic.ff.de pactis dotalibus.⁊.l.ij.⁊.l.quemadmodum.C.
de agri.⁊ cenſi.li.xi.Ego dico contra illam doctrinā eſſe

a ¶ Dyoceſim. Sed quero qd in ordinario. Nūqd rōe rei pōt qs trahi vltra duas dietas. dic ꝙ nō.vt tenet Vincen.in.c.ſane de fo.cō.⁊ ſeqſ ibi Butri.ve.Imo.ibi dicit Bꝑcedere ō eqtate.nā de iure nō pōt ordinari⁹ aſtringi cauſā ſubdelegare ꝑ no.in.c.ſtatutū de reſcrip.li bro.vi.vide de hoc Moder. ſcribentes hic.

tex.iſtū hic quē induco hoc mō fauore publice vtilitatis
introductū eſt ne reus trahaſ vltra duas dietas extra ſuā
dyoceſim.vt ꝓbatur ibi per iudiciū iniurijs adimus patere
non debent ⁊ principaliter hoc cōcernit fauorem ipſorū
reoꝝ.vt pȝ ibi ne reus fatigetur laboribus ⁊ expēſis.⁊ tñ
de conſenſu partiū tollitur iſta ꝯſtitutio.ergo iſte tex.du
cit in ꝓfundū illā doctrinā.Scdo allegabam tex.in.l.i.ff.
de ferijs in prin.vbi cā illius cōſtitutionis fuit publica vti
litas.⁊ tñ qꝛ principaliter reſpicit priuatā vtilitatē pōt cō
ſenſu rei tolli.vt ibi eſt tex.formalis.⁊ dicebā ꝙ hoc mo
do intellexit illam legem glo.peregrina ⁊ ſingularis i.§.
qꝛ vero in auc.vt ſine ꝓhibitione mulieres creditrices vel
debitrices ad fi.glo.magne ibi.Tertio dicebā ꝯ doctrinā
Bar.fore glo.in.d.§.qꝛ vero.Quarto ex cā reipublice in
troductū eſt vt mulieres nō intercedant ꝓ alio.l.i.⁊.ij.ff.
ad velle.tñ qꝛ in fauorem mulierū principaliter introdu
cium eſt pōt mulier renunciare.l.fi.§.pe.ff.ad velle.Quin
to faciat inſti.de iuſti.⁊ iure.in.§.fi.⁊ in.d.l.ius publicū.
vbi eoipſo ꝙ ius publicū reſpicit priuatā vtilitatē.ſecun
dario reſpicit publicā.⁊ illud ꝓprio dr̄ ius priuatū.ergo
poterit tolli pacto ſeu renunciatione.l.pe.C.de pac.cū ſi.
Nec ob.l.de dic.qꝛ ibi illud pactū non reprobatur.qꝛ re
ſpicit priuatam vtilitatē vel publicā.ſed qꝛ ex illo pacto
reſultabat donatio quedā que eſt ꝓhibita inter viꝝ ⁊ vxo
rem iuxta no.in.l.⁊ heredi.§.q filiam.ff.de pac.vel ſolue
aliter ꝙ ibi ꝯcurrunt principaliter publica ⁊ priuata vti
litas ad.d.l.ij.⁊.l.quemadmodū.rñde ꝙ ibi inſpiciſ pu
blica vtilitas.ideo priuata pactione tolli non pōt† nā pu
21 blica vtilitas eſt vt agrorū cultura nō deſeraſ.⁊ qꝛ copia
frugū.⁊ iſtud ſentit glo.in.d.l.ij.in ver.vendi.⁊ ita ibi di
xi.⁊ iſta menti cōmenda qꝛ noua.Et circa iſtā exceptionē
22 querit do.Pe.† an de conſenſu partiū poſſit cōmitti cau
ſa vltra duas dietas vel hodie vltra vnā vr̄ ꝙ nō.qꝛ tex.i
d.c.ſtatutū irritat ipſo iure qd fit in ꝯriū.ergo non vr̄ ꝙ
ꝯſenſus partiū poſſit firmare actū ꝯ nullitatē.l.nemo pōt
.ff.de le.i.iuribus.n.ꝓhibitiue loquētibus nō pñt partes
renūciare.vt no.in.l.i.C.ne fideiuſ.dotiū denſ.Jo.an.nō
firmat.ſed dicit curiā ſeruare ꝙ ſic.⁊ arguit in ꝯrium de
fi.capl'i.Sed do.Pe.dicit ſibi videri ꝙ circa loca poſſit
cōſenſus partiū operari.qꝛ in fauorē partiū hoc eſt ſtatu
tū.vt pȝ hic.ergo pñt renūciare.c.ad apoſtolicā de reguſ.
Ad.d.l.nemo pōt rñdet ꝙ qñqꝫ iura diſponunt ſuꝑ ſolē
nitate actus.qñqꝫ non ſuper ſolēnitate ſed ꝑꝑ priuatā vti
litatē ſi ſuꝑ ſolēnitate.⁊ tūc ſi ē cōis oibus gentibus renū
ciari non pōt.vt in.d.l.nemo pōt.qñqꝫ eſt reſpectu certa
rū perſonaꝝ vt filioꝝ ⁊ renūciari poteſt.alleg.l.inter cete
ra.ff.de lib.⁊ poſth.ꝯiuncta.l.filio ꝑterito.ff.de iniuſto te.
Alio v̄o caſu ſi reſpectu ꝑuate vtilitatis hoc facit.hñ pōt
renūciare.⁊ remittit ad no.in.c.ſi diligenti de foro cōpe.
⁊ ad no.in.l.i.de le.iij.dicit ēt ꝙ iſte tex.non modificaſ ꝑ
d.c.ſtatutū circa ꝯſenſū ptiū.ergo iſta ꝯſtitutio remanet
incorrecta.l.ꝑcipimus.C.de ap.l.ſancim⁹.C.de teſta.ſed
circa q̄litatē ꝑſonaꝝ.⁊ tūc ē magis dubiū ſm eū an poſſit
renūciari cū ꝑꝑ vtilitatē publicā principalr videaſ ſolēni
tas itroducta ⁊ non decidit ſed relinqt cogitandū.Bal.v̄o
hic dicit vnū verbū.vȝ ꝙ de cōſenſu partiū poteſt fieri ꝓ
rogatio de loco ad locū.alleg.l.q̄ro.ff.de ſol.⁊ in ore ſuo
ſatis impertinenter loquiſ ex eo.qꝛ hic nulla fit mētio de
ꝓrogatione.ideo eū in hoc paſſu relinquamus ⁊ redea
mus ad do.Pe.⁊ qdē tex.in.d.c.ſtatutū in.§.fi.dicit ꝙ
qcqd fiat ſit ipſo iure irritū.vnde dupliciter induco illum
23 tex.ꝯ doctrinam eius.primo† vbicūqꝫ actus reſpicit pri
uatam vtilitam principaliter ⁊ ſecūdario vtilitatē publi
cam poteſt renunciari vt ſuperius dixi damnata doctrina
Barto.nihilominus vbi apponatur clauſula decreti an
nullantis actum.tunc actus eſt ipſo iure nullus.nec con
ſenſu partium validari poteſt.⁊ ad hoc allego in indi
uiduo doctrinam Bal.in.l.prima.C.qui admitti.dicen
24 tis† cauetur ſtatuto ꝙ ſi mulier contraxerit ſine conſenſu
propinquorum contractus decernatur nullus ꝙ partes
non poſſunt

non poſſunt huic conſtitutioni prohibitorie renunciare.
Faciat tex. in. c. deniqꝫ. iiij. diſt. in finalibus verbis ibi de
cretū vero neceſſitatē facit. ⁊ vlterius allego dictū Jo. de
imo. in. l. ex facto. ff. de vul. ⁊ pu. dicentis† ſupior cōfirma
25 uit ſtatuta inferioris ⁊ appoſuit clām decreti decidit ꝙ li
cet inferior potuiſſet reuocare iſtud ſtatutū lꝫ cōfirmatuꝫ
ꝑ ſuperiorem. vt in. l. oium. ⁊ ibi per Bar. C. de teſta. tñ ꝓ
pter clām decreti nō poſſunt illi ſtatuto renunciare nec il
lud interpretari. ita eſt dicendū in propoſito. ⁊ ſic tex. d. §.
ſi. inquantū decernit irritū qꝺ fit contra premiſſa excludit
etiam conſenſum partiū. ⁊ ꝑ hoc poſitū eſt in ꝓfunduꝫ di
ctū Pe. de ancha. Secūdo induco illum tex. aliter vꝫ. d.
c. ſtatutum in prin. emanauit propter publicam vtilitateꝫ
vt decidit ille tex. in ver. vtilitate. ſed conſtitutioni ꝓpter
publicam vtilitatem introducte nō poteſt pacto priuato
rum renunciari. l. ius publicum. ff. de pac. c. ſi diligenti de
foro cōpe. cum ſi. ⁊ longe miror ꝙ reliquerit cogitanduꝫ
qñ ſolemnitas eſt principaliter introducta pp publicam
vtilitatem an pacto priuatorū renunciari poſſit. Naꝫ ple
ne ſunt oium ſapientum voces plena ſunt de hoc iura nō
poſſe. vt. d. l. ius publicū. Itē operepreciū eſſet oſtendere
dictum Pe. de ancha veriſſimum ſed alio iure ꝙ ipſe oſ
ditur. ⁊ de hoc allego caſum in indiuiduo in. d. c. ſtatutū.
§. in nullo in ver. niſi expreſſus conſenſus partium. quem
tex. allegauit pro ſing. Ang. in loco peregrino. vꝫ in. l. fi.
ff. de iur. om. iudi. vbi dixit ſe fore in hac opi. ꝙ iuriſditio
delegata prorogatur. ſed non prorogat de loco ad locuꝫ.
niſi accedat expreſſus conſenſus partiū. vñ non ſufficit ta
citus conſenſus qui adhibetur per ſolum litigium. ⁊ de h
dicit eſſe caſum ibi ſing. nec etiam ſufficeret expreſſus ſm
eum. vbi locus a delegante foret prefixus non fauore liti
gantiuꝫ ſed fauore eccleſie pro qua litigatur. †A forma. n.
26 mandati recedi non dꝫ etiam ſi illa forma als non ſit ſub
ſtantialis. alleg. c. cum dilecta. §. co. conſidera ergo ſi expſ
ſus conſenſus partiū pōt opari vt iudex datus. J. vnā die
tam poſſit extrahere partes vltra vnā dietam. ergo multo
fortius operari poteſt vt cuꝫ cā cōmittit ꝙ cōmittatur iu
dicibus remotis vltra vnā dietam vt poſſint extrahere re
um vltra vnam dietam extra ſuā dyoceſim. arg. auc. mul
to magis. C. de ſacroſan. ec. ⁊. c. cū in cunctis de elec. ⁊ ſic
eſt ibi tex. aureus apponenꝫ gladiū ad radicem huius he
27 ſitationis nec conſideratus ab aliquo. †Et ex illo tex. infe
ro vobis ꝙ lꝫ ſit dubitatio inquantum iſte tex. dicit de aſ
ſenſu partium an debeat intelligi de expreſſo an de tacito
vt ſuperius dixi referendo Inno. ⁊ alios. qꝛ videt ꝙ regu
lariter conſenſus tacitus ⁊ expreſſus equiperentur. vt in. c.
ſit rector. xliij. diſt. ⁊ in. c. dilecti de foro cōpe. ⁊ per Bal.
in. l. potuit. C. de iure delibe. vr ꝙ iſte tex. cōprehendat cō
ſenſum ⁊ tacitū ⁊ expſſum. ⁊ ad dictū. §. in nullo inquan
tum reqrit conſenſum expſſum. rñde ꝙ loqtur in ꝓroga
tione ne videat corrigere iſtum tex. arg. l. ſancimus. C. d te
ſta. ⁊. l. ꝑcipimus. C. de ap. ⁊ pōt dici ꝙ iſte tex declaret ꝑ
illū vt quēadmodū reqrit ꝯſenſus expſſus ptium de ꝓro
gatiōe loci ad locū eodē nō reqrat expſſus cōſenſus in i
petratiōe ad iudices remotos vltra vnā vel duas dietas.
⁊ ꝑ iſta ſit expedita prima exceptio iſtius tex. ¶ No. ibi
vel expſſam mentionē hic ponit ſcda exceptio niſi in ipe
tratione fuerit facta expſſa mentio nō obſtante ꝯſtitutiōe
28 loquēte de duobus dictis. ⁊ ex hoc nota† ꝙ vbi ius habꝫ
clām derogatoriā ad reſcripta ipetrata ſunt ipſo iure nul
la. niſi expſſam mentionē fecerint de tali iure ſeu ꝯſtitutio
ne ꝙ examinabitur ſuper glo. ſua in ver. mentionē. Glo.
29 in ver. duas dietas dicit hic Bal. vnū ſatis vtile† ꝙ dieta
dr̄ qñ quis hꝫ interuenire dietim hoſpitium ⁊ lectū. vnde
b pōt eſſe aliqñ decem miliariorū[b] aliqñ triginta. nā verba
debent cōmode intelligi. l. continuus. §. cū ita. ⁊. §. itē qui
inſulam. ff. de ver. ob. l. non ſolū. §. annus. ff. de excu. tuto.
Glo. iſta querit dicte aliter capiuntur ſm conſuetudineꝫ
⁊ aliter capiūtur ſm iura. l. iij. ff. de ver. ſig. l. i. ff. ſiqs cau.
Capientur ne ſm diſpoſitionē iuris an ſm cōſuetudineꝫ.
⁊ ſic de dictis vulgaribus. glo. rñdet ꝙ ſic. Et ex ea colli
30 ge† ꝙ noia iuris debent intelligi ſm cōem vſum loquēdi.
c. ex litteris de ſponſa. l. labeo. ff. de ſuppel. lega. ⁊ plus ſta
tur vſui ꝙ ſignificationi vocabuli ⁊ vſus preferi proprie
nature vocabuli. ⁊ ad hoc allegat. l. vxori. ff. de lega. iij.
31 ibi enim ponitur iſte caſus† teſtator legauit alicui partem
domus quam inhabitabat. qꝺ videtur legaſſe totam do
mum ſi totam domum inhabitabat. d. Abb. hic allegat
quod voluit Inno. in. c. olim de verbo. ſignifica† vbi dicit
32 ꝙ in impetratione vniuſcuiuſqꝫ diſpoſitionis ſemper ē re
currendum primo ad cōmunem vſuꝫ intelligendi. ⁊ dicit
idē voluiſſe Bar. in. l. omnes populi. ff. de iuſti. ⁊ iure. de
cidit poſtea glo. iſta ibi dicas ꝙ de vulgaribus. ⁊ ſic vult
ꝙ iſte tex. ⁊ iura ſimilia inquantum loquentur de dietis
debēt intelligi dietis vulgaribus ⁊ nō de dietis nō vulga
ribus. Ego allego glo. in. c. ſtatutum in. §. cum autem in
ver. dietam. J. eodem in. vi. que dicit ꝙ intelligitur de vul
garibus. ⁊ de hoc allegat tex. in. c. preſenti in. §. loca de ꝑ
bendis in. vi. per locum a ſpeciali. ⁊ allego glo. in dicto
. c. preſenti. §. loca. ⁊ in. c. cupientes primo reſpōſo in ver.
cōmode de elec. libro. ſexto. ⁊ etiam glo. ibi dixit idem ꝙ
glo. iſta vꝫ qꝺ cōmunis modus loquendi derogat nature
vocabuli. ⁊ allegat. l. vxori. quam glo. iſta allegauit. ⁊ ēt
allego Bar. in. l. iiij. §. ſi tam vicinum. ff. de dam. infec. vbi
allegat dictum. c. preſenti. §. loca. ⁊ allego quod not. per
Hoſtien. ⁊ Jo. an. in. c. olim de excep. †Sed quid ſi in lo
33 co nō appareat de dietis vulgaribus. recurretur ne ad di
ctos vulgares. Hoſtien. tenuit ꝙ non. ſed tunc recurretur
ad arbitrium iudicis. ⁊ ſic iudex determinabit aliter die
tas in hyeme ⁊ aliter in eſtate. ſed Archi. in. c. ſtatutuꝫ. J.
eodem in. vi. tenuit ꝙ recurretur ad legales. ⁊ idem tenu
it gl. in. c. cupientes in ver. cōmode ꝑalle. nam tunc recur
retur ad arbitrium iudicis quādo actus non eſt determi
natus a lege. vt in. c. de cauſis de officio delega. l. i. ff. de iu
re delibe. ⁊ licet hoſtien. ita tenuerit etiam in ſumma hu
ius tituli. §. penul. ver. centeſimo ⁊ ſequentibus. tñ domi.
Anto. dominus Cardi. ⁊ cōmuniter omnes ſequunt Ar
chidia. ⁊ glo. Jo. andre. ⁊ ſi bene ponderetur glo. iſta vo
luit idēꝫ quod dixit Archidia. nam dicitur qꝺ recurritur
ad vulgares ſi de eis non conſtat. ⁊ ſic ſentit ꝙ alias re
34 curretur ad legales† vtrum autē diete debeant aliter mē
ſurari per mare ⁊ aliter per terram. vide Hoſtien. ⁊ Jo.
andre. in dicto. c. olim de exceptio. ⁊ Barto. in. l. i. ff. ſiqs
cautio. ⁊. l. itinere. ff. de verbo. ſignificatio. ⁊ in. l. non ſo
lum. §. annus. ff. de excu. tuto. ⁊ per omnes modernos i di
35 cta. l. i. ¶ †Querit etiam glo. iſta quid ſi locus cōmiſſio
nis diſtet vltra duas dietas an poſſit ibi ꝓcedere videtur
ꝙ non qꝛ ſi papa ſciuiſſet illuꝫ vltra duas dietas litteras
non dediſſet. ergo ſunt ſurreptitie. argu. c. ſuper litteris. §.
co. glo. iſta decidit contrarium. nam tex. conſiderat tractū
⁊ illum dumtaxat prohibet. permittit ergo impetrationē
⁊ non attendit diſtantiam loci cōmiſſionis. duꝫ tamen vl
tra non trahatur. non obſtat cum dicitur ꝙ papa non de
diſſet. immo ſi ſciuiſſet iſtum ad locuꝫ conferre litteras cō
36 ceſſiſſet. ⁊ ita reſidet glo. iſta. †Ex qua glo. colligo vnum
quod tibi videbitur nouum ꝙ delegatus poteſt ſedere ꝓ
tribunali vbicunqꝫ ſibi videtur congruum. quia inquan
tum dicit ꝙ delegatus poteſt retrahere ſe infra dietam.
ergo poterit eligere ſibi tribunal vbicunqꝫ ſibi videbitur
congruuꝫ in loco tamen cōmiſſionis. facit quod habetur
in. l. cum ſententiam. C. de ſenten. ⁊ interlocu. omnium iu
di. Sed glo. iſtam tempera ſm iura moderna. nam in di
37 cto. c. ſtatutum. §. in nullo dicitur† ꝙ delegatus hodie nō
poteſt exire locum cōmiſſionis. ⁊ ideo conclude ꝙ ſi nō
exeundo locum cōmiſſionis poteſt ſe appropinquare pro
cedit dictum glo. huius. alias ſecus. ⁊ dicitur deputatus
locus ad certum locum cum dignitas eius exprimitur in
reſcripto. puta committitur cauſa epiſcopo Bononienſi
videtur de deputatus in hac dyoceſi Bononienſi. vnde ex
tra iſtam dyoceſim cognoſcere non poteſt. niſi diceretur

b ¶ Miliario
rum. Sed qro
quō fiet iſta cō
menſuratio. re
ſpondeo ꝙ fit
a portentibus
edificijs nō āt
a porta. vt te
net. d. Alex ō
imo poſt Bar.
i. l. i. ff. ſiqs ca.
de q̄ vide abū
de nouiſſime
ſcribētes in. c.
olim hoc co. ti
tu. noſtro. Itē
dꝫ fieri ꝑ viam
magis vſitatā
vel pēr aera ſi
aliter cōmode
fieri nō poſſet
vt tꝫ Barto. ⁊
oēs poſt ipſuꝫ
ſcribētes alle
gata lege. vide
ibi omnino.

in reſcripto cōmittimus hanc cām epo bononienſi cōmo
ranti Florentie.nam tunc videtur cōmiſſa cauſa Floren/
tie ⁊ de hoc dicunt eſſe caſum ſing.in.c.fina.de rerum per
38 mu.hoc tenuit ibi Jo.an.†⁊ ideo do.Abb.hic dicit cau/
tum debere eſſe impetrantem cū cōmiſſio fiat alicui nō re
ſidenti in propria dignitate.vt in reſcripto fiat mentio de
loco more.alſ non poſſet ibi cognoſcere.⁊ ita ego cōſul/
tus in facto reſpondi.⁊ allegaui tex.iuncta ſupraſcriptio
ne in.c.fi.de iudi.lꝫ multi dicant fore caſum vnicū in.d.c.
fi.de re.permu.⁊ lꝫ do.Abb.ſic dicat ibi.tñ Pe.de anch.
in.d.c.fi.de re.permu.dicit ſe ſup hoc dicto dubitare ſi cō
miſſio ita fiat ⁊ ille ꝯ quē facta ē diſtet vltra duas dietas
iuxta formā huius capli.⁊.d.c.ſtatutum.⁊ ita reſidet.ſed
Jo.de imo.ibi dicit ꝙ forte.d.Pe.ſentit ꝙ reſcriptū illo
caſu non tꝫ.ſed ipſe dicit reſcriptū tenere.dūmodo ex for
ma reſcripti appareat papam habuiſſe notitiam loci vbi
trahit morā.⁊ ita reſidet ⁊ eū ſecutus fui in.d.c.fi.ſed vi/
detur male loqui.⁊ contra eum dico fore caſum hic ita in
ducendo.iſtū tex.ponit regulam ꝙ reus non poſſit trahi
extra dyoceſim vltra duas dietas.poſtea pōit duas exce/
ptiones.ſ.niſi conſentiat vel niſi littere fecerint expreſſam
39 mentionē de hac cōmiſſione.†vnde exceptio firmat regu
lam in omnibus non exceptis.c.in noſtra de ſepul.c.dñs.
xxxij.q.vij.l.in his.ff.de legi.l.i.ff.de reg.iur.cum ſimi.ſed
exceptio iſta reqrit expſſam mentionē huius conſtitutio/
nis.ergo requirit duo.ſ.certā ſcientiā pape ⁊ expſſam mē
tionē huius conſtitutionis.ergo ſequitur ꝙ ſola ſcientia
non ſufficit.facit ꝯ eum glo.hic in ver.mentionē ſup ea ex
primitur quid tenendū.modo glo.iſta expedita eſt.ſed ne
ſuper ea longius tranſeā.adde primo ꝙ inquantū voluit
debere attendi cōem modum loquendi ⁊ recedi a ꝓprio
ſignificato vocabuli.adde Ja.but.in prima ꝯſti.ffoꝝ di/
centem ꝙ in materia ſtricta recedimus a ꝓprio ſignifica/
to vocabuli pp cōem vſum loquendi.⁊ in auc.ſacramen
ta puberum.C.ſi aduerſus vendi.dicit idē Jaco.†ꝙ cōis
40 vſus loquendi dat verbis proprium ſignificatum.⁊ in.l.
i.ff.de fide inſtru.dixit ꝙ ethimologia vocabuli dat ꝓpriū
vocabulum.l.pupillus.§.territorium.ff.de verbo.ſig. iſta
tria dicta Ja.but.rettulit.d.Anto.ſ.in prohemio decre.
Facit dictuꝫ Bar.in.l.i.C.de iuramēto cal.†vbi dicit ſta/
41 tuta eſſe intelligenda ſm cōem vſum loquendi ēt quo ad
ꝓprium ſignificatum.faciat dictū Bal.in ti.de pace ꝯſtā.
42 in.§.ſnic.vbi dicit†ꝙ ois intellectus q nō cōſonat auribꝰ
vulgi eſt extraneus.alleg.c.ex litteris de ſpon.facit dictuꝫ
43 Bar.in rub.ff.de oper.no.nun.vbi dicit† ſtatutū loquens
de domo alterius ēt penali dꝫ intelligi ſm cōem vſum lo.
quendi.⁊ ſic hēbit locū in domo cōducta.vt eſt glo.in.l.i.
⁊.ij.ff.de origi.iur.facit no.dictū Jo.an.in.c.fundamēta
44 de elec.in.vi.vbi dixit†ꝙ ſtatutū loquens de nepote intel
ligiſ ſm cōem modū loquendi.Facit dictum Bar.in.l.i.
45 ff.de ſuis ⁊ legi.vbi dixit†ꝙ ſtatutū exorbitans loquens
de filio inteſtato verificaſ ſm cōem modū loquendi.facit
glo.ſing.in.l.ſtipulatio iſta.§.hęc quoqꝫ.ff.de ver.ob.que
46 voluit†ꝙ verbū ꝓlatum a teſte intelligiſ ſm cōem modū
loquendi.tenuit ibi Bar.⁊ voluit Inno.in.c.cū clamor.
⁊ in.c.cuꝫ cām de teſti.⁊ faciat qḋ voluit Bar.in.l.labeo
.ff.de ſuppel.leg.⁊ facit qḋ pulchre voluit Fran.de rāpo.
in quodam ſuo cōſi.incip.ſtatuto cauetur poſito inter cō
ſilia Jo.calda.in ti.de teſti.vbi dixit†ꝙ verba ꝓlata a iu
47 re ꝑito intelliguntur ſm iuris diſpoſitionem.Facit gl.ſin
gu.de hoc.in.l.qḋ ſi nepotes.ff.de teſta.tut.temperat hoc
niſi aliter ſe haberet cōis vſus loquendi.qꝛ tunc caperet
ſm illum.facit qḋ voluit Albe.de roſa.in prima parte ſta
tutorū.q.penul.facit qḋ pulchre dixit.d.Anto.ſ.in ꝓhe
mio.vbi glo.ponit vt diuerſa ſtudentiū ⁊ legentiuꝫ.†⁊ iō
48 appellatiōe ſtudentis nō venit doctor.ſed de ꝓprio ſigni
ficato vocabuli bene venit.qꝛ quotidie ſtudet ⁊ diciſ ſtu/
dium pagere.vt in.§.illud in prima ꝯſtitu.ffoꝝ.ſed de cōi
vſu loquendi ꝯ ꝓpriuꝫ ſignificatū vocabuli aliud eſt.⁊ al/
legat dictū.c.ex litteris.⁊.d.l.labeo de ſuppel.leg.⁊ ad

a ¶ Cōſonā/
tia. Nulliſbi ſ
verba poſita a
do.Andr. hic
demente Phi
leguntur in.iiij.
methaphi ⁊ ſi
ex tex.cōmen.
x.⁊.xij. hñ ſpe
culās aliquo
modo hec poſ
ſet elicere.lꝫ in
alio propoſito
phs loquatur
vt ibi facile eſt
legere vex ha
bentſ formalr
in auc.de con
ſul.§.ſiqs.⁊
inſti.de dona.
§.⁊ ē aliud vi
de ibi.

49 dit vnū admiratione dignū†ſtatuto caueſ ꝙ verba ſtatu
ti debent intelligi ꝓut iacent intelligenſ ne ſm cōem vſuꝫ
loquendi.⁊ decidit ꝙ ſic.ſecus ſi ſtatutū diceret ꝙ verba
ſua debeant intelligi ꝓprie nullo extrinſecus addito itel/
lecto.qꝛ tunc nō regulareſ ſm cōem vſum loquendi.qꝛ il
le eſt intellectus extrinſecus.⁊ dicit hoc fuiſſe dictū Jac.
but.in.l.i.ff.de fide iſtru.⁊ faciat dictū Bar.in.d.l.labeo
50 dicentis†ſtatutū diſponit eius verba debere intelligi ſm
ꝓpriam ſignificationem qḋ nō hēbit locum cōis vſus lo/
quendi.⁊ dicit fuiſſe dictū Ja.but.in quadā ſua diſputa
tione.⁊ idem voluit idem Bar.in.l.cū delanionis.§.aſi/
nam molendinariā.ff.de fundo inſtru.⁊ ex iſtis redditur
dictum glo.maioris auctoritatis.⁊ ſic appellatione die/
te venit dieta ꝓut capitur ex cōi vſu vulgarium ⁊ non ꝓut
capitur a lege.Sed contra predicta poſſet opponi ⁊ pre/
51 ſuppono doctrinam Phi in quarto methaphiſice†nomi
a na inquit ⁊ cognomina ſunt rebus cōſonātiaª.c.ſi cupis.
xvi.q.i.c.cum ſecundum de preben.inſti.de dona.§.eſt ⁊
aliud.⁊ ſic ꝓprium ſignificatū aſſumiſ ex ꝓpria ⁊ vera na
tura ⁊ proprietate ipſius rei.tunc arguo ſic vſus cōis lo/
quendi nō pōt imutare ꝓpriuꝫ ſignificatū vocabuli quia
52 tunc videtur alterare eſſentiam ⁊ naturā rei ꝙ facere nō
poſſet.†non enim naturalia conſuetudine a legis diſpoſi/
tione mutari poſſunt.i.diſt.ius naturale.l.eos.⁊.l.lega/
tum.ff.de cap.dimi.⁊ de hoc allego Bar.in.d.l.labeo.di
53 centem†ꝙ populus non poteſt facere vt alteretur ꝓpria
ſignificatio rei.alleg.l.ij.ff.de vſufruc.earū reruꝫ que vſu
conſumuntur.ſi ergo ſtatutum profert nomē rei intelligi/
tur in ſuo ꝓprio ſignificato.qꝛ nō poteſt illud alterare.er
go ⁊ eodem modo cōmunis vſus loquēdi non poterit al
terare propriam naturam vocabuli.⁊ ex hoc deletur do/
ctrina huius glo.⁊ Jaco.butriga.⁊ ſequatium volentiuꝫ
ꝙ cōmunis vſus loquendi dat proprium ſignificatuꝫ vo
cabulo.nam ſi proprium ſignificatuꝫ vocabuli aſſumitur
a natura ⁊ eſſentia ipſius rei quomodo poterit aſſumi a
conſuetudine contra propriam naturam rei.⁊ ideo poti/
us ſtabimus proprie nature vocabuli qꝫ cōmuni vſui lo
quendi.Secundo verba legum aut ſtatutorum ſunt intel
ligenda in caſu proprio.l.iij.§.hec verba.ff.de nego.geſt.
.l.quicquid aſtringende.ff.de verbo.obligatio.maxime
ſi ſint penalia de penitē.diſt.i.§.pene†vbi dicitur ꝙ pena
54 non dꝫ excedere proprium caſum.ſed communis vſus lo
quendi non eſt ſignificatio propria.vt eſt text.in.d.§.aſi/
nam in ver.optimum eſſe ergo pedius ait.non propriam
verborum ſignificationē ſcruptari ſed in primis quid te/
ſtator demonſtrare voluit.ergo ſequitur ꝙ circunſcripto
cōmuni vſu loquendi recurremus ad proprium ſignifica
55 tum rei.Tertio facit†verba prolata a iure perito debent
intelligi ſm cōmunem vſum loquendi ipſorum peritorū
⁊ non ſm modum vulgarium.tex.eſt in.l.ſi dictum i ver.
non ita vt vulgus opinatur.ff.de euictio.⁊ in.l.item pre
tor.ff.de ſuis ⁊ legitimis.⁊ in.l.ita vulneratus in verbo
vulgo videtur.ff.ad legem acquil.⁊ in.l.quid ſi nepotes.
ff.de teſtamentaria tute.⁊ in.l.ſicuti.§.i.in ver.omnes pe
riti.ff.ſi ſeruitus vendicetur.⁊ glo.que reputatur ſingula
ris in.l.quotiens.C.familie herciſcun.ergo ſequitur ꝙ
attendetur mos loquendi peritorum ⁊ non vulgarium.
56 Quarto†naturale prefertur accidentali.c.requiſiſti de
teſtamen.l.qui habet.ff.de tutelis.ſed proprium ſignifica
tum vocabuli eſt naturale ⁊ modus loquendi vulgariuꝫ
57 eſt accidentale.ergo ⁊c.†Quinto facit tunc recurrimus
ad cōmunem vſum loquendi quando verba ſunt dubia.
ita probatur in dicto.c.ex litteris de ſponſa.ſed vbi appa
ret de proprio ſignificato iuris non erit recurrendum ad
cōmunem vſum loquendi.quia in certis ⁊ non certis lo/
cus eſt coniecturis.l.continuus.§.cum ita.ff.de verboruꝫ
obligatio.Sexto faciat ꝙ dixit domi.Anto.ſ.in ꝓhemio
58 vbi dicit†ꝙ cōmunis vſus loquendi dat proprium ſigni/
ficatū verbis qñ nō eſt vſus ꝯdite legis.alleg.d.l.ita vul
neratus.⁊ ideo ſi in eodem loco eſſet vſus condite legis
⁊ cōmunis

⁊ cōmunis vſus loquendi aliter ſe haberet. tūc ſtaremus
ſignificato legis ⁊ iuris ⁊ nō ſtaremus cōmuni modo lo
quendi ⁊ pro certo eſt dictum mirabile ⁊ in hac materia
nouum. ⁊ poſſet dari talis doctrina ex illo dicto ꝙ ſi in lo
co eſſet vſus conditę legis. ſ. dictę. l. i. ff. ſi quis cau. ⁊ com
munis vſus loquēdi aliter caperet dietam attenderemus
ad dietam legalem ⁊ non vulgarē. ⁊ ideo Bar. in. l. i. ff.
59 ſi cer. pe. dicit † ꝙ cū tractamus de ſignificatione vocabu
li. ſtamus proprię ſignificationi circūſcripto cōmuni vſu
b loquendi[b]. ⁊ per hoc dico ꝙ ſi lex facit mentionem de die
ta intelligitur de dieta legali ⁊ nō vulgari niſi in loco nō
ſeruaretur vſus legis loquentis de dieta. ſed ſeruaret cō
munis vſus loquendi vulgariū de dieta. ⁊ iſto modo nūc
poteſt interpretari tex. in. d. c. preſenti. §. loca. vt ſentiat ꝙ
non ſeruatur vſus conditę legis de dieta. ſed ſeruetur cō
munis vſus loquendi vulgarium de dieta. tene menti q̄a
per aliquem iſta materia nō eſt ita reuelata vſq; ad iſtos
60 dies. ❡ † Glo. in ver. mentionē no. ex eo ꝙ reſcriptū im
petratum vltra duas dietas dꝫ facere expreſſam mentio
nem de iſta conſtitutione Jo. an. dicit hoc cōmuniter non
ſeruari. ſed dūtaxat dicit nō obſtāte conſtitutione de dua
bus dietis edita in conſilio generali. q2 ſatis tunc dicit fa
61 cta mentio expreſſa huius conſtitutionis † q2 nihil refert
quid fiat ex equipollentibus. c. lꝫ ex quadam de teſti. l. cer
tum. ff. ſi cer. peta. Sed pro certo iſta fuit mens huius gl.
que videtur ſentire ſufficere fieri mentionem huius conſti
tutionis vnde ſatis fit mentio ſi dicatur non obſtante con
ſtitutione de duabus dietis edita in cōcilio generali ſicut
ſi dicatur non obſtante conſtitutione. c. nonnulli de reſcri
ptis. ⁊ dicit hic Goffredus ꝙ ſi poſſet probari ꝙ Papa
ſciuerit diſtantiam locorum lꝫ non fecerit mentionem ex
preſſam de iſto capitulo. qđ tunc videtur ſatiſfactū huic
diſpoſitioni q2 ex certa ſcientia videtur concedere. idē ſen
tit glo. in ſimili in. c. i. de conſtitutionibus in. vi. Vincen.
hic tenet contrarium. ſed Jo. and. dicit ꝙ ſi per verba re
ſcripti apparere poteſt de certa ſcientia pape procedat di
ctum Goffredi. q2 ſatis tunc apparet de mente principis.
alias ſi imperator vellet probare certam ſcientiam pape
per teſtes. tunc non poteſt. ⁊ ſic procedit opinio Vincen.
62 ⁊ ſic ſentit † ꝙ certa ſcientia principis non preſumitur ma
xime contra ius niſi poſſit colligi ex verbis reſcripti. idem
ſentit Inno. in extrauaganti preſenti. hodie incipit ſtatu
tū. J. co. li. vi. Ego de hoc allego gl. Jo. an. in. d. c. ſtatutū
in ver. litterarū. que dicit ꝙ certa ſcientia pape eſt exp̄mē
da in litteris adeo ꝙ per teſtes probari nō pōt. ſed glo. in
cle. ij. eo. titu. dicit ſufficere certam ſcientiā pape poſſe col
ligi ex reſcripto. ⁊ mouetur hic Jo. an. ad dicendū certā
ſcientiam debere exprimi in reſcripto. c. ſi motu ꝓprio de
preben. li. vi. ego neminē reperio hic contradicere in hoc
dicto Jo. an. ſed certe glo. d. c. ſtatutum in ver. litterarum
non vr̄ vera. nā nō reperitur iure cautū ꝙ certa ſciētia pa
pe neceſſario ſit ꝓbanda ex tenore lraꝝ. ergo ſumus in re
gulis cōibus ꝙ tm̄ valet ꝓbatio p teſtes q̄tū vꝫ p ſcriptu
ras. l. ꝯhib. ff. de pigno. c. i. cū ſua gl. de cēſi. li. vi. nec dꝫ fie
ri extēſio de motu ꝓprio ad certā ſciētiā. vt fecit Jo. an. q2
in motu proprio habemus ius expreſſum. ſed in certa ſciē
tia non ideo cum ſimus in exorbitantibus a iure cōmuni
non debet fieri extenſio. c. ea que a iure de regu. iur. in. vi.
l. ſi vero. §. de viro. ff. ſolu. matri. ⁊ ideo ſtabimus in regu
la. d. l. contrahitur. facit etiam q2 non videtur eſſe eadem
ratio in certa ſcientia que eſt in motu proprio. † Nam il
63 le qui allegat motum propriū videtur aſſerere in effectu
meram negatiuam non coarctatam loco ⁊ tempore. ſ. ꝙ
papa non fuerit de illo rogatus. ſed hoc eſt improbabile
per rerum naturā. c. bone de electio. el primo. l. actor. C.
de probatio. c. cum eccleſia ſutrina de cauſa poſſeſſio. ⁊ ꝓ
prieta. ſed ille qui allegat certam ſcientiam aſſerit puram
affirmatiuam que ſui natura eſt probabilis. ideo nō vide
tur eſſe eadē ratio in certa ſcientia que eſt in motu ꝓprio
⁊ per conſequens licet motus proprius non poſſit proba
ri niſi per litteras. nihilominus certa ſcientia poterit pro
bari per teſtes. ⁊ ideo Bal. in. l. ſi. C. ſenten. reſcin. nō poſ.
64 † queſiuit papa contulit beneficium cuidam infanti quē
habebat in manibus ⁊ in litteris gratioſis non fuit exp̄ſ
ſum ꝙ ex certa ſcientia hoc faciebat. dicit iſtam queſtionē
fuiſſe tempore Oldradi in vrbe ⁊ non apparet quid deci
ſum fuerit. ipſe vero decidit certam ſcientiam pape potuiſ
ſe probari per teſtes. nam licet idem Bal. in. c. i. in ti. per
quos fiat inueſtitura in vſibus feudorum. dixerit gratiā
non tenere nec admitti teſtes ad probandum allegat. l. ꝓ
batorias. C. de diuerſis officijs lib. xij. ⁊ refert fuiſſe dubi
tatum tempore Oldra. in vrbe. nihilominus Bal. in. d. l.
ſi. decidit contrarium. faciat quod voluit idem Bal. in. l.
eam quam. C. de fideicōmiſ. † Comes ſabaudie inquit cō
65 ceſſit feudum tibi ⁊ filijs tuis ⁊ ſciebat te non habere fili
os niſi baſtardos ꝙ valet talis cōceſſio ⁊ illi baſtardi vi
dentur habilitati ad feudum. ⁊ per conſequens tenet gra
tia. licet certa ſcientia non ſit expreſſa in litteris. facit glo.
66 in clemen. i. de iudi. que dicit † ꝙ illud videtur fieri ex certa
ſcientia ꝙ non fit per errorem vel ignorantiam. ⁊ ſic nō
eſt neceſſe ꝙ exprimatur in reſcripto. facit quod voluit do
mi. Dominicus in dicto. c. ſtatutum. vbi refert fuiſſe dubi
tatum de facto in curia. ⁊ per Dominos de rota fuiſſe de
ciſum contra glo. Jo. andre. deciſione. cccxxxiij. ⁊ illā co
tam dominorum de rota contra illam glo. allegauit Jo.
de imo. in. l. quidam coſulebant. ff. de re iudica. tamen co
natur ibi defendere glo. ⁊ mouetur hac ratione. † nam cū
67 agimus de extendenda limitatione vel exceptione legis.
⁊ ſumus in exorbitantibus videtur ꝙ ex idemptitate ra
tionis poteſt fieri extenſio ad caſum ſimilem. allegat not.
per Bar. in. l. ſi conſtante. ff. ſolu. matrimo. Tu de hoc al
lega tex. in. c. cū dilecta de confirma. vti. vel inuti. ⁊ in. l.
his ſolis. C. de reuocan. donatio. ⁊ in. l. ob es. C. de pre
dijs minorum. ⁊ in. l. ita pudor. C. de adulte. ⁊ ex hoc di
cit non obſtare rationem Dominorū de rota dicentium
non debere fieri extenſionem de motu proprio ad certam
ſcientiā. ſed ad hoc tu reſpondere potes. fateor ſibi de pla
no ꝙ exceptio ad regulam extenditur per idemptitatem
rationis. vt per iura a me adducta probatur. Facit quod
voluit Joan. calderi. in. c. ſeries de teſtibus. cuius dictū
68 rettulit domi. Abbas in. c. iurauit de probatio. † ꝙ exce
ptio de matrimonio in caſu. d. c. ſeries extenditur ad ſpon
ſalia quando eſt eadem ratio. ſed in caſu noſtro nego ꝙ
ſit eadem ratio in certa ſcientia que eſt in proprio motu.
vt ſuperius eſt oſtenſū. Item dicit non obſtare ſcđam ra
tionem. q2 immo eſt requirere caſum in quo eadem ſit rō
69 in vtroq; ponit exemplū † ſi papa dixiſſet ſe facere hoc mo
c tu ꝓprio[c]. ⁊ non eſſet expreſſum in lrīs ⁊ ps vellet hoc ꝓ
bare q2 eēt pura affirmatiua. ⁊ tñ nō pōt ꝓbari p teſtes
pp generalitatē illius. c. ſi motu ꝓprio. ⁊ ſic tūc ꝑciſe erit
eadē rō in motu ꝓprio ⁊ certa ſcīa. ⁊ ita Jo. de imo. defen
dit gl. d. c. ſtatutū in. d. l. q̄dam ꝯſulebant. hic aūt ſimpli
citer tranſiuit cū glo. d. c. ſtatutū. Sed certe ēt ab hoc de
70 fendi pōt deciſio dñoꝝ de rota hac rōne † vbicūq; duo re
gulariter differūt a iure. lꝫ quo ad certū caſum eq̄perent
ius exorbitans loquēs de vno non extēditur ad reliquū.
ſecus ſi regulr̄ ſunt a iure eq̄perata. de primo ē gl. ſolē. in
c. cōſtitutionē de regula. in. vi. de ſcđo eſt glo. ſing. in. c. ſi
poſtq̄. §. ſi. de elec. eo. ti. ſed motus ꝓprius ⁊ certa ſciētia
71 regulariter differūt a iure. † q2 illđ qđ papa facit ex certa
ſcientia dr̄ facere de plenitudine ptātis. vt dixit Inno. i. c.
innotuit de elec. nō aūt ē ſic i motu ꝓprio. ergo ⁊c. facit ēt
facultas ꝓbādi nō eſt anguſtanda. l. q̄m. C. de heret. ergo
opi. dñoꝝ de rota ē verior. nihilominꝰ mihi vr̄ ꝙ gl. Jo.
an. ſit veriſſima. ⁊ dico de hoc eſſe caſū apponētē gladiū
ad tot rumores in. l. itē vlpianus in verſi. quorū alterutꝛ
litteris ſignificantis. ff. de excu. tut. vbi eſt caſus formalis
72 † ꝙ princeps faciens aliquē actū ex certa ſcientia ꝯ̄ iuris
diſpoſitionē dꝫ in ſuis lrīs hoc ſignificare. ⁊ p ꝯñs ibi eſt
tex. ꝙ certa ſcientia eſt exprimēda in litteris. ⁊ vide q̄ dixi

b ❡ Loquēdi. Vide pro iſta elegantē materia in terminis Bar. in. l. liberoꝝ. ff. de ver. ſig. ⁊ vide elegātē tex. ⁊ ibi eūdē Bar. in. l. liberorū. §. qđ tñ caſſius d̄ lega. iij. ⁊ in. l. i. de teſta. vbi ēt vid Pa. de ca. ⁊. d. Frā. areti. ⁊ Bald. in. l. i. C. de ſuc. edic. vbi valde no. loquitur.

c ❡ Motu ꝓprio. Quō aūt iſte motus ꝓprius ꝑſumeretur ſi non cōſtaret lrīs ⁊ q̄bus coniecturis. vide vltra ōēs. d. Alex. d̄ imo. in. l. iij. in prin. ff. ſi certū petatur.

in.c.cum adeo.§.eo.vbi illum tex.ad hoc propoſitū alle
gaui.⁊ q2 iſte tex confundit nunc dicta pluriū illuſtriū do
ctorum que ſuperius retuli.ideo poterit dari talis cōcor
dia aut actus quem princeps facit ex certa ſcientia tēdit
ad preiudicium alterius.⁊ tunc non preiudicat niſi certa
ſcientia exprimatur in litteris.⁊ ponit exēplū in caſu hu
ius decretalis vbi agebatur de preiudicio rei trahendi vl
tra duas dietas extra ſuam dyoceſim.aut actus tendit ad
preiudicium concedentis.⁊ tunc ſufficiat probare certam
ſcientiam pape lz non ſit expſſa in reſcripto.⁊ primo caſu
ſit tex.in.d.l.rē vlpianus.Et ex iſtis expeditū eſt vtrū cer
ta ſciētia dz conſtare ex reſcripto.Eſt nunc videndū ſcōm
73 vz† vtrum ſufficiat apparere de certa ſcientia pape.⁊ ſic ex
tenore reſcripti appareat ſi non eſt facta mentio expreſſa
huius conſtitutionis.d.Anto.hic tz opi.Vincen.ſimplici
ter ꝙ debeat fieri mentio expreſſa de hac cōſtitutione ex
eo.q2 tex.iſte dat formam particularibus reſcriptis vt nō
valeant niſi in eis fiat expreſſa mentio huius conſtitutio
74 nis.† ſed Pe.de ancha.hic in.x.q.querit quid ſi papa ex
certa ſcientia facit contra hanc conſtitutionem.puta nar
ratur in reſcripto ꝙ talis de Bononia impetrat cōtra fe
nenſem q diſtat per tres dietas an hoc in litteris expreſſo
valeat delegatio.decidit ꝙ ſic.⁊ alleg.Jo.de ligna.ita te
nere hic per.d.l.vlpianus.ipſe vero allegat.l.quidam cō
ſulebant.ff.de re iudi.⁊ ſic tz ꝯ Vincen.⁊ do.Ant.ſed Jo.
de imo.ſaluat opi.Goffre.⁊ Jo.an.vz† ꝙ vbi requiritur
75 clā ſpālis pp preſumptam ignorantiam concedentis. tūc
videtur ſufficere ꝙ papa reſcribat ex certa ſciētia ſi appa
reat ex tenore litterarū dicta certa ſcientia.⁊ allegat glo.
in.d.c.ſtatuiū in ver. litterarū.ſed hic vr̄ ꝙ ideo requirat
expreſſa mentio huius conſtitutionis propter preſumptā
ignorantiam papa circa locorū diſtantiā ideo videtur ſuf
ficere reſcribi ex certa ſcientia ſi de illa appareat ex tenore
reſcripti.⁊ ita procedat opi.Goffre.⁊ Jo.an.in alijs autē
caſibus qn̄ clā ſpecialis reqritur alia de cā q̄z propter p̄
ſumptam ignorantiam.tūc pcedat opi.Vincen.⁊ do.An
to.ꝙ aūt hic iō reqratur expſſa mentio huius cōſtitutio
nis pp preſumptam ignorantiā.ppterea circa locorū di
ſtantiam eſt hic glo.formalis.ergo vbicunqz ſit diſtantia
locorum non eſt neceſſe fieri expreſſam mentionez huius
cōſtitutionis.do.Abb.ibi dicit dictum Jo.an.poſſe pce
dere vbi reſcriptū emanauit ꝯ ius nō hñs clām derogato
riā.ſed vbi ius hz clām derogatoriā.⁊ dat certā formā re
ſcriptis ipetrādis. tunc vr̄ ꝙ non valeat reſcriptū ex certa
ſcientia pape impetratum niſi ſeruetur forma tradita a le
ge.l.ſiqs in prin.teſtamenti.ff.de le.ij.⁊ quod no. Dy. in
regula ꝙ ſemel.li.vi.⁊ ſubdit hic.d.Abb.ꝙ dictū.d. An
to.hic fuit dictū Jo.an.in.c.i.de exceſ.prela. li.vi. in pmo
membro ſue diſtinctionis ⁊ non cōſueuit illud dictū Jo.
an.ad hoc allegari.⁊ ita reſidet hic. Ubi videtur dicē
dum vt ſuperius dixi ꝙ cum iſte tex. apponit regulaz† ꝙ
76 reſcripta nō valeant ipetrata vt reus trahatur extra ſuaz
dyoceſim vltra duas dietas.fallit in duobus caſibus.ſ.ni
ſi de aſſenſu partium littere fuerint impetrate vel niſi expſ
ſam fecerint mentionem de hac conſtitutione vbicunqz er
go non ſit expreſſa mentio huius ꝯſtitutionis ſtamus ſub
regula vt reſcriptum non valeat lz ergo ſit appoſita certa
ſcientia.non tñ eſt facta expreſſa mentio huius cōſtitutio
nis.⁊ ſic tex .requirit duo certam ſcientiam ⁊ expreſſam
mentionem.⁊ iſtud videtur verius.Et cōclude circa hāc
materiam.aut papa reſcribit ſuper facto dubio.q2 poteſt
eſſe ꝙ ſm vnū intellectū reſcripſit ꝯ ius ⁊ ſm alium intel
lectum non.⁊ tunc in dubio dz intelligi ꝙ nō reſcripſit ꝯ
ius.c.cūmqz.§.eo.⁊ arg.c.eccleſia el.ij.de elec.⁊.l.ſi quan
do.C.de inoffi.teſta.Aut certum eſt ꝙ reſcripſit cōtra ius
⁊ tunc ſi ius hz clauſulam derogatoriam ad reſcripta. vt
pz in caſu huius capituli.⁊.c. cam te de eta. ⁊ quali. ⁊.c.
ex parte de capel.mona.⁊ tūc non vz niſi de illo iure ſit fa
77 cta expreſſa mentio in reſcripto.⁊† idem eſt ſi cōcedat pri
uilegium contra ius habens clauſulam derogatoriam.⁊
ita dixit Jo.an.in.c.i.de exceſ.prela.li.vi.qđ dictum tem
perauit Jo.mona.in.c.i.de conſti.lib. vi. vz pcedere quo
ad ipſum conditorē iuris habentis clām derogatoriā ad
reſcripta.q2 tunc non videtur tollere illud ius per ſuuz re
ſcriptum niſi fecerit mentionem expſſam de illo iure i ſuo
reſcripto ſed in eius ſucceſſore nō hz locū vnde valebit re
ſcriptū ſucceſſoris non facta mentione iuris habētis clau
ſulam derogatoriam q2 ſucceſſor non potuit ligari per p̄
deceſſorem.c.innotuit de elec.l.eſt receptū.ff.de iuriſ.om.
iudi.ſed iſta opi.cōiter non tenetur.q2 eodē modo eſſet in
conditore.ſi vo ius non hz clāz derogatoriā ad reſcripta
tunc ſi reſcribitur contra tale ius ex certa ſcientia i forma
priuilegij vz.lz non faciat mentionē de illo iure.q2 vr̄ eſſe
mens concedentis priuare ius cōe.iij.diſt.priuilegia. aut
emanat per viam reſcripti.⁊ tunc aut ex certa ſcientia vel
ex motu proprio de quibus appareat in reſcripto ex teno
re litterarū per.d.c.ſi motu proprio.⁊ ſic Jo.an.ſtat in il
la opi.ꝙ dictū.c.ſi motu pprio extendatur ad certam ſciē
tiam pape.de quo ſuperius dictum eſt. Et iſto caſu valet
tale reſcriptum lz in eo non fiat mentio de iure contrario
ita dicit Jo.an.in.d.c.i.de exceſ.prela.li.vi.⁊ probaſ hoc
dictum quo ad certam ſcientiam in.d.l.quidam conſule
bant.ff.de re iudi.⁊ in.d.l.item vlpianus. ſed quo ad mo
tum proprium non videtur procedere dictuz eius† q2 mo
78 tus pprius ſolum excludit ſurreptionem ⁊ non aliter am
pliat reſcriptum.vt no.in.d.c.ſi motu proprio.Si vero re
ſcriptum emanauit ad inſtantiaz partis.⁊ tūc dz fieri mē
tio.ita dixit Jo.an.in.d.c.i.quod dictuz limita niſi tale re
ſcriptum emanaſſet ppter publicam vtilitatem. q2 tūc lz
non faceret mētionem de iure contrario.q2 tunc videſ di
ſpenſatū ꝯ ius valebit tale reſcriptū.arg.d.l.quidā conſu
lebant.ita pulchre dixit Bar.in extrauaganti ad reprimē
dam in verbo non obſtātibus.⁊ in.l.ſi.C.ſi contra ius vl
vti.pub.ſecus ſi emanaret ad priuatam vtilitatem.† iura
79 enim habent clauſulam derogatoriam in reſcriptis quan
do emanant in fauorem priuatorū.vt in.l.reſcripta.C.de
preci.impera.offe.⁊ etiam vnū dixit Bar. in dicta extra
uagan.ad reprimen.in ver.non obſtantibus.⁊ in.d.l.ſi.
.C.ſi contra ius.† qđ vbi ius non hz clām derogatoriaz ⁊
80 emanat reſcriptum per viaz priuilegij non tollitur ius ni
ſi in priuilegio fiat mentio de iure contrario ſaltē in gene
re q2 princeps non preſumitur velle concedere priuilegiū
contra ius.⁊ facit ad hoc.c.ex parte de capel.mona. lz cō
81 trarium voluerit Jo.an.in.d.c.i.de exceſ.prela.li.vi.† ſed
qualis dz eſſe iſta mentio dz eē ſpālis an generalis. Joā.
an. ibi dixit ſiue fiat mētio p verba ſpālia vel eqpollētia
aut generalia.Sed do.Abb.dicit iſtud eſſe ꝯ iſtum tex.
q requirit expſſam mentionem. Sed tu ſalua dictū Joā.
an.referendo ſingula ſingulis.nam ſi ius hz dictam clau
ſulam derogatoriam ſpālem.⁊ ſic reqniritur ſpālis men
tio.ſi vero hz clām derogatoriam generalē. tunc ſufficit.
tu de hoc vide Bal.in.l.ſi.C.ſi contra ius vel vti.pub.vbi
dicit ꝙ de hoc ſunt opiniones qn̄ reſcriptum eſt ꝯ ius cō
mune qualis debeat eſſe mentio in reſcripto. q2 qdam di
cunt ꝙ dz fieri mentio ſpecifica de lege ꝯria. Alij dicunt
ꝙ ſufficiat mentio generalis non obſtante aliqua lege ꝯ
rium dicente.ipſe vero dicit aut reſcriptum eſt prohibitū
in ſpē.⁊ tunc reqritur mentio ſpālis vt hic. aut eſt phibi
tum in genere per viaz regule.⁊ tūc ſufficit clā generalis
non obſtantium.⁊ ſic generalis clā derogatoria deroget
generi ⁊ ſpēs ſpeciei non genus ſpeciei iſte paſſus egeret
longiori inueſtigatiōe.ſed q2 principiū huius capl'i ſatis
eſt honoratum in ſua materia.ideo ad preſens ſufficiat il
la concluſio.⁊ ēt remiſſiones vide per Bar.in.l.ſi.C.ſi cō
tra ius.⁊ melius per eundē in extrauaganti ad reprimē
dam in ver.non obſtantibus.⁊ in.l.ſiqs in prin.teſtamē
ti de leg.ij.⁊ aliqd in.l.oēs populi.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ ar
chi.in.c.i.de conſti.in.vi.⁊ ibi per.d.Pe.de ancha.⁊ per
eundem in repe.c.ſi propter de reſcrip. in.vi. ⁊ ibi cōme
82 morat quandam facti accidentiam.† Papa conceſſit q
buſdam

buſdam monialibus exceptionem ab omnibus ⁊ qui-
buſcūq; ex actionibꝰ legatoꝝ cū cl'a derogatoria ad oia
priuilegia in ꝯtrium niſi de illo indulto talibꝰ monialibꝰ
eēt facta mētio ō verbo.ad verbū deinde ſucceſſoꝛ in pa
patu ꝯceſſit ꝑuilegiū legato ꝙ poſſꝫ exigere ꝓcuratiōem
ab oībus exēptis ꝑ priuilegiū de quo debēt fieri mētio
ſpecialis ⁊ expꝛeſſa an ſit derogatū priuilegio idulto mo
nialibus ⁊ refert federicū ō ſenis ꝯſilio.cxxv. ꝯſuluiſſe in
fauoꝛē monialiū vide eūdem do.pet.in.c. cū inſtantia de
cenſibus vbi all'at duo cōſilia federici de ſenis ad ꝓpoſi-
tam qōnem inter ſe ꝯtriā vide eundē ꝯſi.cccxxv.vide Jo.
an.⁊ ibi do. Pet.in.c.i.de exceſſ.pla.li.vi. dominū Ant.
in.c.pe.de capel.mona.⁊ in.c.i.ℏ.c.⁊ ſaly.in.l.fi.C.ſi ꝯtra
ius ⁊ Bal.in ti.de pace ꝯſtantie in.§.libellari in vſibꝰ feu
83 doꝛū vbi dicit illud eſſe ꝯſideratiōe dignū † ꝙ ſi pricepꝰ
reſcribit cōtra propꝛiū ſtatutū ⁊ ſic ex certa ſcientia qꝛ cū
appꝓbat factū dānatum requirit cl'a non obſtante vel
ſi factum nō eſt dānatum ſed eſt data certa foꝛma vt req-
ratur hec cl'a non ſufficit certa ſcientia auc.hoc inter libe
ros.C.de teſta.⁊ vide eundē Bal.in.l.i.C.de naturalibꝰ
liberis ⁊ in.l.fi.C.ſentēti.reſcin.nō poſſe ⁊ in.c.i.in titu.
per quos fiat inueſtitura i vſibus feu.⁊ in.l.humanū.C.
de legibus ⁊ ibi dixit limitandū ꝑdicta ꝓcedere in reſcri
84 pto ſecus in ꝯſtitutione † qꝛ qñ ꝯſtitutio emanat ꝯ cōſtitu
tionem valet facta mentiōe gñali de ꝯſtitutione ꝯtria pu-
ta ſi dicat nō obſtāte quacūq; ꝯſtōne ꝯtria cle.dudū ad fi.
de ſepul.qꝛ cōſtitutio emanat cū maioꝛi ōliberatōe ꝙ re
85 ſcriptum ⁊ hoc dictū Bal.retulit hic do.Abb.† re uera
Bal.in.d.l.humanū dixit ꝙ illud ꝙ fit pluriū auctori-
tate maioꝛi auctoꝛitate roboꝛat ⁊ iō ꝯcilia dicuntur eſſe
maioꝛis auctoꝛitatis ꝙ decretales epl'e ⁊ ideo refert ar-
86 chi.dicere in.c.i.de cōſti.lib.vi.† ꝙ reſcripta ipetrata cō-
tra cōcilia non valent niſi faciant ſpecialē mētionē ſecus
ſi impetrātur ꝯ decretales epiſtolas qꝛ valent ex generali
cl'a non obſtante aliqua decretali epiſtola glo.tñ in.c.ex
parte de capel.mo.nullā drīam facit inter ius cōciliale ⁊
87 alius ius cōe † Adde etiā dictū Inn.in.c.ꝙto de cōſuetu.
vbi dicit ꝙ potētioꝛ eſt ꝓhibitio facta per viā cōſtitutio-
nis ꝙ facta per viam reſcripti retulit illud dictū Bal.in.
l.i.ff.de ꝯſti.ꝑncipū ⁊ faciat lex in vrbe.ff.de ſtat.ho.⁊ ꝙ
88 hꝫ in.l.i.ff.ad municip.† Sed quo ad cl'am reuocatoriaꝫ
an ſit drīa ſi fiat per viam ꝯſtitutionis an.per viam reſcri
pti hoc eſt mihi dubiū ⁊ ſi ſubtiliter ponderet Bar.in.l.
fi.C.ſi contra ius vr̄ ſentire ꝯtriū ⁊ ēt Jo.de imo.in.d.c.ꝙ
89 to † ſed vidi dubitari in facto reſcriptū impetratū contra
ſtatutū vel cōſuetudinē dꝫ facere mentionē de ſtatuto ꝯ-
rio vt in .d.c.i.de ꝯſti.li.vi.an requirat ꝙ dicatur nō ob-
ſtāte tali ſtatuto poſito ſub tali rubꝛica an dicatur nō ob
ſtante aliquo ſtatuto vel cōſuetudine ꝯtria dixi ꝙ cum fi
at mētio ſtatuti vel ꝯſuetudinis videtur fieri ſpecialiꝰ nā
⁊ ipa ꝯſuetudo vel ſtatutū eſt qd ſpeciale iō valet reſcri-
ptum illius qui tali ſtatuto vel cōſuetudini derogare po
tuit.l.iij.§.diuus.ff.de ſepulchꝛo viola.ita pulchꝛe dixit
90 bal.in.d.l.fi.C.ſi ꝯ ius † ſꝫ qd ſi in reſcripto fiat mētio de
hac ꝯſtitutione an reus indifferenter poſſit extrahi extra
ſuā dioceſim per plures dietas puta.x.vel.xv.franciſcus.
vercelēſis dix̄.ꝙ nō ſed ſolū per quatuoꝛ dietas extrahi
poterit mouet argumēto.c.ſedes.ē.eo.vbi illa cl'a quidā
alij icludit pares nō maioꝛes ad idē vi.q.ij.pñti vbi ſecū
dꝰ terminus nō debet eē maioꝛ primo ſicut ēt locus addi
tus nō dꝫ eē i maioꝛi diſtātia ꝙ primꝰ ſed par.vel minoꝛ
alias liceret i infinitū trahere ex̄ dioceſim ꝙ eſt euitandū
c.cum in multis.ē.eo.in.vi.pro hoc inducit Jo.an.c. cum
ſm de decimis li.vi.facit de eo.qꝛ ibi fit reſtrictio gñalita
tis ad medietatē decimarū ⁊ pro hoc dicit Jo.an. ꝓuiſū
ꝯ querelā hoſti.de qua in.c.pñtata de teſtibus vbi cōque
ritur de his in quibꝰ apponit cl'a non obſtante ꝯſtitutiōe
de duabus dietis nec iungit vſq; ad quam diſtantiā poſ-
ſit trahi reus ob hoc enim nimiū grauat qꝛ hoc ceſſat ꝑ
iſta dicta Jo.cald. dicit ꝙ licet ꝑmiſſa reſtrictio ad qua

tuoꝛ dietas habeat equitatem tñ dicit ſe vidiſſe ſeruari ꝯ
trium dicit etiā ꝙ nō pōt intentio pape ſic limitari ex quo
iſtud ius hoc nō dicit nec de iure antiquo ponderat diſtā
tia locoꝛū ⁊ hoc verius ſm do.Car.hic dicit etiā ꝙ hoc
cām iudex arbitrabitur de diſtantia argumēto.c.de cau-
ſis de offō dele.⁊ ſi arbitrabit de nimia diſtantia poterit
appellari argu.c.i.de dilat.certe iſtud vltimū eſt contra
dictū Inno.in extrauagāti pñti hodie incip.ſtatutū li.vi.
ꝙ dictum reputauit pꝛo ſingu.Bar.in.l.i.in.fi. verbis.ff.
91 de le.ij.† vbi dixit nō poſſe appellari ab eo.ꝙ iudex arbi
tratur de quo dicendū vt ibi per ſcribētes ⁊ dixi in.d.c.i.
de dilat.ſed do.Anto.dānat iſtam opi.franciſci vercelen
ſis dicens ꝙ cum ante iſtam conſtitutionē nō erant diete
diffinite ſed indifferēter reus poterat trahi ⁊ per illā cl'aꝫ
non obſtante ꝯſtitutione iſta tollatur ius huiꝰ cōſtitutio
nis ergo poterit reus indifferēter trahi vt olim trahebat
fatetur tñ ꝙ in pꝛatica ſeruaret opi.fran. vercelē.⁊ Jo.
an.ſed do. Pet.de ancb.ſequitur opi.franciſci dicēs fuiſ
92 ſe bonū ſiſſe allegatuꝫ ab eo.de dicto.c.ſedes † qꝛ ō ꝑſonis
b ad loca.[b] licitū eſt argumē.ſicut de loco ad tempus vt.l.
vinum.ff.ſi certū pe.⁊ iſtam opi.Franc.ſequit hic Jo.de
imo.Sed do.Abbas diſtinguit aut pricepꝰ cōmittit cau
ſam in loco ſatis cognito ⁊ tunc indiſtincte ꝓcedat opi.
do.Anto.qꝛ ex quo papa fecit mētionē de iſta cōſtitutio
ne ⁊ ſciuit cām eē cōmiſſam in loco remoto veriſimilr̄ ex
certa ſcientia vr̄ voluiſſe vt indifferēter poſſit ibi cōueniri
argumēto.l.itē vulpianus.ff.de excu.tut.aut cōmiſſit i lo
co ſibi veriſimiliter in cognito ⁊ tunc ꝓcedat opi.Jo.an
93 dre.† qꝛ non eſt veriſimile ꝙ per ṽba gñalia voluerit pa
pa reum poſſe trahi ad loca.remota argumento.c.cum
in multis.ē.eod.lib.vi.Ego vero cōſidero ꝙ ſi cauſa eſt
modica qꝛ agitur de vili ceſpite tūc credo ꝙ ſi cā cōmit-
titur extra dioceſim cum cl'a non obſtante iſta cōſtitutio
ne ꝙ tunc nō poterit trahi ēt vltra quatuoꝛ dietas ⁊ mo
ueoꝛ ꝑ elegantē tex.l.poſt ſniam.C.de app.nā ſi oꝛdinari
us tenetur delegare cām ad locū ꝓpinquū qñ eſt modica
94 vt ibi eſt tex.multofoꝛtius delegatꝰ † qꝛ fauoꝛabilioꝛ eſt
iuriſdictio oꝛdinaria ꝙ delegata vt dixit glo.in.c.i.ē.eo.
in.vi.⁊ iō delegatus pape in hac cā aut debebit ſe appꝛo-
pinquare ad locū nō ita remotuꝫ aut ſub delegare ⁊ iſto
caſu iudicio meo male loquit.Fran.vercelenſ.⁊ Jo.an.
Si vero cauſa ē magna tūc ſtabit arbitrio iudicis vt cō
ciperet remotionē loci ad quem trahit reus extra dioce-
ſim argum.c.de cauſis de offō dele.Facit ſimile ꝙ voluit
glo.in.c.ſedes.ē.eo.⁊ hoc modo ꝓcedat dictū Jo.calde.
dicētis ſe vidiſſe de facto ſeruari ꝯ opi.Fran.⁊ Jo.an.⁊
95 iſta menti cōmenda †.Sed an.qō hic dicitur hēat locum
in iudicijs que exercent in curia romana cōpoſtelanꝰ dic̄
ꝙ non qꝛ valēt littere que citant ad curiaꝫ ēt vltra duas
dietas licet de hac ꝯſtitutione nō faciāt mētionē ⁊ ſic dic̄
curiam ſuare ſecus dicit ſe obtinuiſſe de priuilegiato ꝙ
non poſſit trahi vltra duas dietas niſi facta mētione ō ꝑ
uilegio ſuo talis enim non pōt trahi etiam ad curiā qꝛ ſi
papa ſciuiſſet ō priuilegio illud ſibi reſeruaſſet argum.
c.decet de regul.iur.in.vi.ſed de ꝑuilegiato a iure cōmu
ni Jo.an.vr̄ velle ꝙ tale priuilegiū tollat qꝛ princepꝰ ſci
enter ꝯcedendo reſcriptū intelligit reſcriptū contra taleꝫ
96 intelligitur derogaſſe priuilegio † quid ſi quis citatur vl
tra duas dietas dicit Hoſt.ꝙ debet ire ad allegandū ſu
um ꝑuilegium.l.ſi quis ex aliena.ff.de iud.c.ſi duobus ō
app.c.ex parte de foꝛo ꝯpe.c.olim de excep.ſꝫ de qua dio
ceſi.intelligitur tex.iſte Jo.and.dicit debere intelligi de
dioceſi.domicilij ꝑ iſtum tex.in ver.trahi ꝙ verbū ꝓpꝛie
adaptat ꝑſone ⁊ per illud ṽbuꝫ ex̄ ſuā dioceſim qꝛ adap
tatur ad dioceſim in qua habitat ⁊ remittit ad no.per ſe
97 in.c.ſtatutū.§.cū vero in glo.olim dicebamꝰ de reſcrip.in
vi.verbū eni ambiguū ꝙ referri pōt ad locū domicilij ⁊
ad locum oꝛiginis in dubio refertur ad locum domicilij
gl.eſt in fin.in.d.§.cū vero † ⁊ iō ſi cōcederētur in muni-
tas bononiēſibus vel repꝛehenſalie ꝯ eos intelligerētur

b ¶ Loca quo modo ꝺt iſtud argumētuꝫ ꝓcedat vide de conſecra.diſt.i.per totā noꝫ ſicut ꝑſone nō permiſſe celebꝛare non poſſunt ita nec in loco non permiſſo celebꝛari pōt argumētum vero de loco ad tēpus an valeat vide gl.in.l.i.ff.de ſeru.per l.fi.ff.de iuriſ.omni.iud.⁊ l.vinum ⁊ ibi bar.in.ſi.nota.ff.ſi cer.petat.l.fi.ff.ōtrunca.⁊ ibi omnem ſcolam ſcribētiū.

de bononienſib⁹.domicilio ⁊ habitatione nō origine vſi
bononiēſis habitans florentie non poſſet conueniri vigo
re repreſaliarum vel immunitatis vt ibi per gloſam ⁊
per Bartolum.in.l.ꝓuinciales.ff.de verb.ſigni.⁊ hac rō
ne poſſet dici ꝙ conueniri nō poſſet in loco contract⁹ vel
delicti qꝛ rōne contractus vel delicti quis non eſt effect⁹
de domicilio ſed ꝺ iuriſdictōe gl.eſt fin.in cle.i.de foro cō
98 pet†.Quid ſi reus habet plures dioceſes dicit hoſt.ꝯpu
tationē fieri a fine dioceſis vbi habet domicilium princi
pale.ſꝫ ſi hꝫ eque principalia domicilia attēdet̃ illa i qua
magis cōuerſatur vel vbi eſt caput ⁊ dignitas ⁊ ſi caput
aut dignitas non apparet inſpiciet̃ locus contractus ſm
hoſt.facit quod hr̃ in.c.ex parte.h.⁊.c.licet de foro ꝯpe.
99 † qd de regibus ducibus ⁊ ſimilibus quorū iuriſdictio
extenditur per multas dietas dicit Inno.ꝙ in reali ꝯue
niet̃ a finibus dyoceſis vbi res eſt ſita in pſonali hēbitur
reſpect⁹ ad locū vbi pl⁹ cōuerſant̃ vel vbi eſt caput digni
100 tatis†quid ſi delegat⁹.J.duas dietas ſe abſentat ad locū
in quo non eſt reuerſurus in breui.dicit hic Inn.in addi.
ꝙ reus poterit a ſuperiore obtinere vt reuocet̃ idē ꝺ acto
re ſi non cōſenſit in eum.l.pe.§.fi.ff.de vacatione munerū
l.aut longa.ff.de procur.c.ſi his cui de offō deleg. lib.vi.
101 † quid ſi reus ſuccūbit in cā principali ⁊ appellat an i ipe
tratione hēbitur reſpectus ad dioceſim ſuam cum in cau
ſa appellatōis ſit actor an.hēbit̃ reſpect⁹ ad dyoceſiꝫ ap
pellati cum ipſe ſit reus in cā appellationis vincē.⁊ Inn.
concludunt ꝙ dꝫ hēri recurſus ad dioceſim iſtius rei ori
ginarij ⁊ ſic huius appellātis ſed do.Abb.hic dicit ſe pu
tare ꝙ ſit in optione iſtius rei appellātis nā ſi voluerit po
terit ipetrare in dioceſi ipſius appellati quia nō habet de
quo ꝯqueratur ipſe appellatus pōt etiam impetrare in lo
co non remoto vltra duas dietas a dioceſi.ſua cum ipſe
ſit reus originarius ⁊ neceſſitatus nec cōpellatur ſeq dyo
ceſim ipſius appellati actoris originarij qꝛ ſic indirecte
traheretur ad loca remota vñ ſicut actor originarius po
teſt ꝓſequi appellationē non obſtante exceptione ita ⁊ re
us propter neceſſitatē appellandi. vt in.c.dilecte ⁊ ꝙ ibi
no.J.de excep.ita in caſu noſtro cum iſte reus originarius
neceſſitetur ad appelañ.vt defendat ſe aduerſus iniquita
tem ſnie non deſinit eſſe reus licet ipſe ꝓuocauerit ⁊ ita
dicit ſe in qſtione facti als reſpondiſſe ꝙ eſt dictū quoti
dianū ⁊ idem dicunt hic doc.in cā reconuētionis vt hēat̃
102 reſpectus ad dioceſim rei originalis † ⁊ ſic quis tenetur
rñdere in eo loco in quo ꝯuenit aduerſariū.l.cū papinia
nus ⁊ auc.⁊ cōſequenter.C.de ſen.⁊ interlo. om.iud.c.i.
⁊.ij.de mutuis pet.c.cuius i agendo.iij.q.viij.c.diſpēdia
§.reus quoqꝫ.J.eo.li.vi.idem dicunt ſi actor pñtauit libel
lum vel ipſum reſcriptū ⁊ non curat amplius ꝓſequi nā
poteſt reus petere vt ꝓcedatur cum littere ſint cōmunes
vt not.in.c. ex conqōne.J.de reſti.ſpol.ꝙ intellige ſi fuerit
reus citatus idem etiam dicunt ſi actor incepit cōuenit̃ re
um ⁊ vult deſiſtere ⁊ reus inſtat vt ꝓcedatur iuſta not.in
auc.qui ſemel.C.quō ⁊ qñ iudex qꝛ poterit ſm cōpoſtel.
⁊ intellige queſtionē vt faciat ad propoſitū ꝙ actor tra
xerat reuꝫ in loco qui nō diſtabat a dioceſi rei vltra duas
dietas ſed a dioceſi actoris ſic.Et per iſta ſit expeditum
principiū huius decretalis.

a ¶ Non valent feli. autē hic pari modo cuꝫ do.Andr. poſt abbatem ſūmat iſtum. paragraphuꝫ ⁊ ponit ipſuꝫ tanqꝫ vnaꝫ pn cipalem regulam huius te xtus quem m̄ ampliat ſepteꝫ modis adden do octo fallen tias quas vi de per te ⁊ pro am pliatiōe mate rie vide ſpecu la.in titulo de reſcriptis pre ſentatione .§. ratione autem impetrātis vi. ſed nūquid ꝓ curator ⁊ hu trica. ⁊ omnes antiqꝫ ⁊ mo dernos ſcribē tes hic.

a **Sunt et alij.** Non valent littere impetrate ad lites p nō cōiunctas perſo
nas ſine ſpeciali mandato dñi.h.d.Et diuiditur primo
ponitur abuſus impetrantium ſecundo ponitur prouiſio
ibi cum autē tertio opponitur exceptio ibi niſi no.ibi no
uum genus mercimonij facit ſimile in.c.nouū gen⁹ de de
cimis ⁊ in illo terentiano hoc nouum aucupium ⁊ alibi
dicit nouū hominū genus ⁊ facit ꝙ ſcribitur apud maro
nem virgilium in bucholicis in vi.egloga dum dicit iaꝫ
noua ꝓgenies facit.c.ij.in ver.nouū qd ſupra de cōſtitu
tionibus vide que pulchre ibi dixi ⁊ ꝓbat iſte tex.ꝙ huiuſ
modi impetrantes faciūt mercātiā ꝺ litteris papalib⁹ ꝙ
1 eſſe non debet.c.fi.J.e.⁊ collige nunc ex hoc † ꝙ iudicium
non debet eſſe venale.c.cum ab omni de vita ⁊ ho.cler.l.
venales.C.qñ ꝓuo.non eſt neceſſ.ij.q.vi.§. venales no.ibi
2 ſuſcitari † qꝛ aliquando aliqui conant̃ ſuſcitare qōnes ſo
pitas aliquando nouas qōnes inducere cōtra quos iura
ꝓuidere debent qꝫtum fieri pōt ⁊ ſic no.ꝙ lites ſopite nec
ēt noue debent ſuſcitari p noua reſcripta glo.hic in verbo
ſuſcitare allegat.l.cās.C.de tranſact.⁊ dicit ꝙ huiuſmo
di impetrantes debent repelli a limine iudicij.l.fi.C.ſen
tentiā reſcin.non poſſ.⁊ dicit hic do. Pet.ꝙ iſta eſt ratio
quare non valēt littere que non faciunt mentionē de ſen
tentia ⁊ proceſſu vt in.c.dilect⁹.ſ.e.facit gl.in.c.ſuper.J.
3 eo.⁊ ibi dixi not.ibi cum autem lites reſtringēde ſunt.† ꝙ
lites intantū ſunt reſtringende ꝙ verba reſcripti ipetrati
ad lites ſunt potius reſtringēda qꝫ amplianda facit.c.cū
olim Abbas ⁊.c.p.⁊.g.de offō dele. ⁊ iſta duo iura alle
gat glo.hic in ver.reſtringende facit.c.ad hoc.ſ.e.c.cedo
ceri.ſ.e.c.ſignificante.J.e.⁊ voluit Bal.in cōcluſionibus
iuris ſuper iſto tit.li.vi.do.Abbas dicit iſtuꝫ tex.cuꝫ glo.
facere contra Inn.in.c.epiſcopi de rebus eccle.non alie.
vbi voluit ꝙ verba reſcripti impetrati ad lites debēt late
interpetrari ⁊ aliter non loquit̃ hic ſed glo.hic in ver.re
ſtringende opponit ꝙ immo ample interpetrāda ſūt allat
c.cum dilectus.J.de dona.⁊ .c.olim de verbo.ſigni.Sol
uit ⁊ dicit ſecus eſſe cum indulget̃ bñficium ⁊ ita loquā
tur ꝯria.Faciat.l.bñficium.ff.de cōſtitu.prin. Sed Ioā.
an.aliter loquitur dicit enim ꝙ ſi per reſcriptū ipetrat̃ bñ
ficium ſit ſtricta interpetratio.c.qꝫuis de preben.lib.vi.⁊
iō ſtringit dictū huius glo.vt inquātum dicit de bñficijs
4 intelligatur id eſt de priuilegijs ⁊ ſic ſentit Io.an.† ꝙ p̱
uilegia debent late interpetrari do.abbas dicit hoc ꝓce
dere in ꝓuilegijs cōcernētibus gratiā non odioſam naꝫ ſi
cōtinerent aliqd contra ius cōe vel in preiudiciū tertij ſe
cus eſſet per .l.ij.§.merito ⁊.§.ſiqs a principe.ff.ne qd i lo
co publico.c.ſuper eo.de offō dele.c.i.⁊.ij.de filijs preſbi.
li.vi.plene p omnes in.d.c.olim ⁊ per Bar. in.l.fi.ff.ꝺ cō
ſtitu.ꝓncipū ſic dicit ſolui ꝯrium ꝙ formari poſſet de pn
5 cipio hui⁹.c. vbi dicit̃ † ꝙ papa cōcedendo reſcriptuꝫ ad
6 lites facit gratiam ⁊ p ꝯñs indulget bñficium † nam bñ
ficium gñaliter ſumptū eſt beniuola actio gaudiū tribu
ens capienti vt in.c.i.quibus mo. bñfi.admittitur in vſi.
feu.⁊ fatendū eſt ꝙ iſtud eſt gratioſum ſed gratia iſta eſt
odioſa inquātum venit ad preiudiciū tertij ⁊ preſtat ma
teriā litigādi iō ſtricte debet iterpretari facit ꝙ voluit gl.
in.c.ſi canonici de offō ordi.li.vi.⁊ ita reſidet.Sed tu cō
ſidera qꝛ glo.iſta loquitur ſimpliciter ꝙ bñficia ſunt am
plianda ⁊ non loquit̃ magis ꝺ bñficio eccleſiaſtico quā
de alio ſed cum Io.an.allegat.c.qꝫuis certum eſt ꝙ ille
tex.loquitur in bñficio eccleſiaſtico quo caſu impetrās iu
dicatur ambitioſus vñ iſta ſtant ſimul ꝙ bñficium ſit am
pliañ.⁊ latiſſime ſit interpetrañ.⁊ reſcriptum impetratū
ad beneficium eccleſiaſticū ſit ſtricte intelligeñ. ⁊ ſic.c.qꝫ
7 uis non loquitur in priuilegio † priuilegium enim eſt lex
priuata .iij.diſt.priuilegia ⁊ dicitur priuilegiū qñ in eo.
conceditur aliquid ꝯ ius cōmune ita dixit glo. in.c.i.de
8 conſti.li.vi.ita dixit Io.an.in.c.olim de verb.ſigni.† ⁊ fa
cilius preſumit̃ falſitas in priuilegio qꝫ in reſcripto.c.pe.
de crimi.fal.⁊ dixit ꝯpoſtelanus in.c.ſuper litteris .ſ.eo.
ꝙ facilius viciatur ꝓuilegium qꝫ reſcriptum iō dixit bal.
9 in.l.fi.ff.de conſtitu.ꝓncipuꝫ † ꝙ priuilegia non debēt ira
hi ad exēplum iſto modo ꝯfundunt dictum Io.an. volē
tis ꝙ gloſ.iſta intelligatur de priuilegijs item conſidera
ꝙ iſte tex.non dicit quod verba reſcripti impetrati ad li
tes ſint reſtringenda ſed dicit qꝺ lites ipſe ſunt reſtringen
de ⁊ per cōſequens iſte tex.non eſt contra dictū Inno.in
d.c.epi. nam ſi eſt gratia vt dicitur in.c.ſedes.ſ.eo.⁊ hic
in principio ⁊ dꝛ gratia ex eo qꝛ preiudicat iuriſdictioni
ordinarie videtur inquātum eſt.gr̃a qꝺ deberet large in
terpetrari vide que ego dixi cōmemorañ.illud dictū In
10 no.ſ.e.in rubrica † no.ibi ſine ſpeciali mandato quod ad
impetrañ.reſcriptum ad lites nō ſufficit generale mādā
tū ſed re

tuȝ ſed reqrit mādatuȝ ſpeciale gl. penul. hic ponit caſus
requirentes mandatū ſpeciale vide etiam glo. cōnumerā
tem in.c.qui ad agen.de ꝓcur.li.vi.ꝛ expediā iſtam glo.
11 finitis textualib⁹ no.ibi tanꝗ̄ falſarius † ꝙ impetrās lit
teras ad lites ſine ſpeciali mandato punitur duplici pēa
primo qꝛ littere impetrate ſunt nulle ſecundo qꝛ ipetrās.
punitur tāꝗ̄ falſarius de pena falſificātis litteras appo
ſtolicas hī in.c.ad falſariorū de crimine falſi dicit tamen
egidius ꝛ bene ſm̄ Jo.an.ꝙ iſto caſu non punietur iſte
impetrans pena dicti.c.ad falſariorum ꝛ exponit iſtum
tex.inquātū dicit tāꝗ̄ falſarius.i.tāꝗ̄ impetrans per fal
ſi ſuggeſtionē facit pro hoc qꝛ reſcriptū non eſt falſum
12 † item quia in penis mitior ſit interpetratio regula in pe
nis li.vi.ꝛ cōiter doctores ſequunt̄ hanc opi.egidij ꝛ dic̄
hic Bal.ꝙ non punit̄ pena legis cornelie de fal.qꝛ nō tā
acriter vel atrociter deliqt ꝛ īducit ad qōnē ſtatuti dicētꝭ
13 † ꝙ aliquis puniat̄ tāꝗ̄ falſarius vt non intelligat̄ de pe
na.l.cornelie ſed de pena arbitraria ego iduco iſta dicta
ad cōem cecitatem doctorū in.c.cū olim magr̄.de offō.ō
lega.vbi tex.loquitur de violante ſigilla litterarū glo.ibi
arguit ad apientem litteras vt puniantur ō falſo docto
res omnes ibi reprehendūt illam glo.dicentes ꝙ nō pu
nientur de falſo.Ego dico ꝙ illa glo.eſt male ꝯſiderata
qꝛ dicit ꝙ punietur quaſi de falſo quo caſu Bar.in.l.qui
teſtamētum.ff.de fal.dicit ꝙ aperiens litteras vt oſtēdat
aduerſario mittētis puniet̄ non pena falſi ſed extraordi
naria ꝛ allegat glo.d.c.cum olim magr̄.que glo.dicit ꝙ
punitur quaſi falſarius ꝛ p ꝯñs debet intelligi ꝙ puniet̄
arbitrio iudicis ꝛ non pena legis cornelie de fal.ꝛ ſic il
la glo.male eſt intellecta per oēs ꝛ contra omne ius rep̄
henditur qꝛ ex quo dicit tanꝗ̄ falſarius debet intelligi
vt non puniat̄ pena legis cornelie de fal.ꝛ ſm̄ predicta il
b 14 la dictio † tanꝗ̄ [b] eſt nota īproprietatis ſicut dicimus de
illa dictiōe quaſi vide glo.in.l.in facto.ff.de ꝯdi.ꝛ demō.
ꝛ in.l.i.ff.de trā.ꝛ ꝙ hr̄ in.c.ad noſtrā el.ij.de iurein.gl.
in.l.perſonā §.ſi pecuniare.ff.de pac.ꝛ ꝙ hr̄ in.c.gratuȝ
de offō dele.ꝛ per oldra.ꝯſilio.cl v.c.cuȝ dilectus de iure
patro.c.prout de dolo ꝛ ꝯtu.c.parochianos de decimis
c.qm̄ frequenter.§.ꝙ ſi ſuper vt lite non cōtꝭ.c.cū eccleſia
ſuttrina de cā poſſ.ꝛ proprie.c.licet eli de ſim.Bal.in ti.
de pace ꝯſtantie.§.vaſalli nr̄i tex.in.l.ſi defunctus.C.ō le
gitimis here.l.licet.ff.in quibus cauſis pignus tacite cō
trahat̄.l.ſi ſponſus.§.ſi vxor.ff.dona.inter vi.ꝛ vxo.l.ſi.
§.ſin aūt.C.cōia dele.c.cum inter canonicos de elect.c.ij.
de priuile.li.vi.l.ij.C.per quas perſonas nobis acquirit̄
l.maximū viciū.C.de liber.preteri.c.nuper de biga.c.du
dum de elect.l.ſi pater.§.qui duos.ff.de adop.c.ſignifica
ſti el.ij.de homicidio.c.cum dilecta de cōfir.vti.c.i.de ſū.
tri.ꝛ fide catho.Et adde tex.in.l.nemo martires.C.de ſa
croſan.ecc.vbi cōtractus nō tenet ꝛ contrahens punitur
ita hic littere impetrate non tenētꝭ ꝛ impetrans punit̄ ſed
fortiter obſtat.c.at ſi clerici.§.de adulteriis in ver.dupli
ci pena conteri non debet.J.de iudi.ꝛ lex ſenatus cenſu
lt.ff.de accu.rn̄de ꝙ vna imponit̄ a lege vt hic alia ꝟo pe
na imponit̄ ab hoie qꝛ cum hic dicat̄ tanꝗ̄ falſarius pu
niatur intelligitur ab hoie arbitrio eius qꝛ cum non exp̄
matur pena intelligitur arbitrio iu.c.de cauſis de offō.ō
15 le.l.i.§.expilatores.ff.de effractoribus ꝛ expila.† ꝛ ſic n̄
eſt mirū ſi due pene imponat̄ a diuerſo auctore.vel dic ꝙ
iō concurrūt qꝛ veniunt per eandē legē ꝛ ita dicebat cy.
16 in.l.placet C.de ſacroſan.ecc.† vel dicas qō ānullatio lit
terarum ꝓprie non eſt pena qꝛ ꝓprie non dicitur lex pe
nalis niſi qñ aliquid ab eſt vel qñ cōſtitutio ꝑuat aliqueȝ
iure qſito vel incepto queri ita no.Jo.an.in.c.ſi.de elect.
li.vi.ꝛ ita voluit Bal.in.d.l.nemo martires vide que la
te dicta fuerunt in.c.ij ā.de conſti.ꝛ vlterius forte nō erit
ponere os in celū dicere qō egidius Jo.an.ꝛ cōmuniter
oēs non bene exponāt iſtum tex.hic tāꝗ̄ falſarius id eſt
tanꝗ̄ impetrās per falſi ſuggeſtionē ꝛ ad hoc dicendū
17 demonſtro ad oculū hoc mō † aliquid dr̄ eſſe falſum tri
hus modis ꝑmo mō ꝓpriiſſime vȝ qñ nec noīe nec re aliqſ
hūit mandatū ſed falſo ꝑtendit mandatū ꝙ nunꝗ̄ habu
it ꝛ hoc eſt falſum ꝛ falſa intentio ſed ſi non habet man
datum ꝛ credit ſe habere ꝛ falſum eſt mandatū ꝛ inten
tio eſt recta vñ in animo eſt veritas extra mētem eſt falſi
tas ꝙ ergo nūꝗ̄ hūit originem veri propriiſſime et ſim
pliciter dr̄ falſum ſecundo mō dr̄ falſum qñ habuit man
datū ꝛ poſtea fuit reuocatū tacite vel expreſſe.l.cum qs
ꝛ.l.ſi cum cornelius.ff.de ſolu.l.eius qui i ꝓuicia.ff.ſi cer
tum pe.iſtud dicitur falſum ꝓprie ſed non ꝓpriiſſime ex
quo habuit originē veri ſȝ poſtea fuit reuocatū tertio mō
dicitur falſum qñ habuit mandatū nec eſt reuocatū ſed ē
nullū ipſo iure qꝛ non ſolēne ꝛ iſtud ꝓprie non dicit̄ fal
ſum ſed non ſolēne ꝛ in ſufficiens mādatū ſic aliud eſt te
ſtm̄ eē falſum ꝛ aliud eſt teſtamentū eſſe non ſolēne hoc
aſumptū poſuit Bal.in.l.falſus.C.de fur.in prin.ꝛ dixi i
18 c.ſuper litteris.ā.eo.modo iſte tex.loquitur de eo.† q im
petrauit reſcriptū ad lites ſine ſpeciali mandato dñi ſeq
tur neceſſario ꝙ iſte fuit falſus ꝓcurator ſeu.falſus impe
trator ſumēdo falſū ꝓpriiſſime qꝛ nec noīe nec re ſed falſo
pretendit mādatum vñ ſequit̄ ꝙ eſt falſus īpetrator nec
obſtat cum dicebat̄ ꝙ reſcriptū non eſt falſum qꝛ hoc cō
cedo de plano.qꝛ impetratū eſt reſcriptū in veritate a ſu
periore nec obſtat cuȝ dicebat̄ ꝙ non puniet̄ tāꝗ̄ falſifi
cauit litteras pape qꝛ hoc cōcedo ꝑ veriſſimo qꝛ nec lite
ras pape falſificauit nec maculauit nihilominus fuit fal
ſus impetrator ſeu falſus mandatarius ꝛ iō venit puniē
dus vt verus falſarius impetrator ꝛ licet iſte tex.dicit tā
quam falſarius exponetur ꝓprie falſarius vt i.c.parochia
nos de decimis vbi dicit̄ ꝙ decime ſunt tāꝗ̄ debite ꝛ gl.
ibi exponit.i.vere debite iuxta illud euangelicū quaſi ge
nitus a patre ꝛ per cōſequens expoſitio egidij ꝛ Jo.an.
corūpit iſtum tex.poſſet tñ dari talis cōcluſio aut iſte im
petrans aſſerit ſe habere mādatum ad ipetrandū ꝛ ita
vt mādatarius impetrauit tunc puniat̄ vt falſus ipetrās
ꝛ ita ꝓcedat ꝙ ſuperius dixi aut hoc non aſſeruit ꝛ tunc
19 ꝓcedat dictum egidij Jo.an.ꝛ aliorum vltimo no.ibi ni
c ſi forte caſum in quo cōiuncta perſona [c] pōt explicare ꝑ
ꝯiuncto illud ꝙ requirit ſpeciale mādatum ſufficit enim
ꝙ non appeat de cōtrario mādato.l.pomponi⁹.ff.de ꝓ
cura.ꝛ ꝙ plus eſt admittit̄ cōiuncta perſona ſine māda
to ad id ꝙ mandatū exigit ſpeciale.Contrariū tñ notat̄
in glo.c.cōſtitutꝭ.de in inte.reſti.ꝛ in ſpe.de cōiuncta per
ſona.§.quid ergo eſt hoc vr̄ eſſeverius ꝛ ad iſtū tex.reſpō
de ꝙ iō hic cōiuncta perſona pōt impetrare qꝛ ſic expri
mitur a lege alias ſecus arg.c.qui ad agendū ō procur.
li.vi.aliter aūt rn̄det paulus ad hunc tex.in.cle.vnica de
cōceſ.ꝑben.Sed precedēs rn̄ſio eſt verior dixit tñ Hoſt.
20 in.c.ex parte.J.e.† ꝙ littere impetrate per tales perſonas
valent tūc dumtaxat cū dñs ratū habet qꝛ licet lex tales
perſonas agere ꝑmittat nō tñ eos facit ꝓcuratores.l.iij.
§.i.ff.iudicatū ſolui.pro certo littere valēt ēt ſine ratiha
bitione dūmodo a ꝑncipio nō ꝯdicat ꝛ ad hoc adduco
vobis tex.iſtuȝ in verbo.non valeant vbi ponitur regula
tales litteras ipetratas nō tenere poſtea ponit exceptio
nē niſi ſint ꝯiuncte perſone ois eniȝ exceptio ſit a regula
l.nam qō.ff.de penu.legata.l.in his.ff de legi.cū ſim.er
go ſequitur qō valent ſine ratihabitione Jo.an.in.d.c.
ꝯſtitutꝭ.dixit qō eſt ſpeciale vt cōiūcta ꝑſona admittatur
21 ad ea que requirūt ſpeciale mādatū ꝛ ſuper hoc verſ.† q̄
rit hic Bal.quidā ipetrat tāꝗ̄ procurator ꝛ cōiuncta ꝑ
ſona ꝛ re uera nō eſt ꝓcurator an teneat ipetratio argu
it qō ſic p.l.iij.ff.de teſta.mili.Contrarium decidit qꝛ al
legando mādatū facit ſe alienū a legis ꝓuidētia.l.mari
22 tus.C.de procur.ꝛ ita reſidet.Tu allega † qō vbicunꝗ̄
duo cōcurrunt quoꝝ vnū nocet ꝛ alterū ꝓdeſt.attēdit̄ id
qō nocet.l.ſi quis in graui.§.ſi.cū.l.ſe.ff.ad ſille.l.iij.§.ſi
quis pallā.ff.de iure fiſci.l.cuȝ vir.ff.ō vſucap.ꝑ donato.
ergo attendit̄ illud ꝙ nocet.Sed nihilominus vr̄ qō do
ctrina Bal.deſtruat̄ per tex.formalē in.c.ſi eo.tēpore de

b ¶ Tāquaȝ de materia hu
ius dictionis vide in.l.ſi pa
ter.§.qui du
os de adop.ꝛ
Bar.l.i.tutor
§.qui tutorib⁹
ff.de excuſ.tu.
ꝛ multa q̄ ali
bi ō iſta dictio
ne ꝛ de multiſ
aliis ſimilibuſ
diximus i plu
ribus appo
ſtillis.

c ¶ Perſone
Uide ad mate
riam do.Ale.
de imola.poſt
Bar.in.l.patri
pro filio in ꝑn
cipio in verſi.
ne.etiam.ff.ō
minor.ꝛ vide
Specu.diſcur
rentem ꝑ oēs
caſus in tit.de
cōiūcta perſo
na de aduo.§.
i.verſi.ſed iu
ſta ꝛ de reſcri
pti pn̄tatione
§.rōne autem
impetratoſ cir
ca prin.docto
res in.l.ſed ꝛ
he.ff.de proc.
non admitt̄
tñ in cauſa bñ
ficiali ſine mā
dato vt tenet
elegāter rota
in deciſiōe.cix
v.in cauſe i no
uis.

reſcriptis in vi. vbi eſt caſus ſingularis ſi reſcriptuʒ eſt
ſurreptitiū in vna parte non viciat reſcriptū in alia parte
in qua nō eſt ſurreptitium ita dicam⁹ in ꝑpoſito licet
tale reſcriptum vicietur tanꝙ procurator non tamen vi
ciatur tanquam coniuncta perſona. faciat contra Bal.
tex. in. c. ad diſſoluendū de deſp. impup. vbi capitur via vt
libellus ſuſtentet eodem mō debemus dicere in reſcripto
23 † nam libellus ⁊ reſcriptū equiperantur vt voluit Inno.
in. c. ſuper litteris. ē. e. nihilominus ego reputo dictū bal
di veriſſimum ⁊ probo hac ratione vbicūqʒ falſum con
ſiſtit in cōmittendo ⁊ dicendo vt in caſu noſtro reſcriptū
falſum in parte viciatur in totū ſed vbicūqʒ falſum conſi
ſtit in tacendo tunc eſt ſecus de primo eſt caſus in. c. ſedeſ
ē. e. de ſecundo hr̄ in. d. c. ſuper litteris. ē. e. cuʒ ergo in ca
ſu iſto fuit cōmiſſū falſum in dicendo ſe procuratorē cum
non eſſet ergo ſequitur in totū viciat̄ ⁊ ita rn̄deo ad. c.
ſi eo tēpore vide que dixi in. d. c. ſedes item pondera iſtuʒ
tex. in ver. cum autē qꝛ non repetitur hic qn̄ littere ad li
tes impetrant̄ gratia mercimonij qꝛ ꝓbat iſte tex. ſi nō
cā mercimonij ſed bona fide quis impetrat lr̄as pro alio
ſine mandato ſpeciali tales littere non valeāt pone ex
emplū qs ipetrat vt ſubueniat actori. hoſt. refert hic quoſ
daʒ reſtringere iſtū tex. qn̄ cā mercimonij littere ipetrant̄
vn̄ ſecundū eos venalitas eſt cā finalis quare littere non
teneāt Hoſt. dicit immo eſt cauſa ipulſiua ſicut i. l. i. §.
ſexuʒ. ff. de de poſtulādo alias nulla eſſet hec ꝓuiſio qꝛ cā
venalitatis difficulter probaret̄ ⁊ inducit iſtū text. in hoc
verſ. cum aūt vbi nō repetit̄ cā venalitatis item qꝛ ex hoc
ſequeretur cōiūcte perſone poſſint ipetrare cā venalita
tis eſt abſurdū ſm̄ hoſt. hic faciat iſte tex. in verſic. niſi
forte ⁊ hodie inducebā hoc dictū Hoſt. cum iſto text. ad
24 qōnem que de facto pendet † conſtitutio eccleſie i rōma
diola diſponit inſtrumētū factū per iudeū vel aliū vſu
rarium poſt lapſuʒ ſex ānorū nullū habeat effectū i iudi
cijs ⁊ in prohemio illius cōſti apponitur cā qꝛ extorquēt
vſuras per varios titulos ⁊ debitore forſitan mortuo nō
pōt ꝓbari debitū ſolutū modo ſtat dubitatio iudeus non
petijt debitum inſtrumēti iam ſunt lapſi ſex āni. debitor
eſt viuus vtrū inſtrumētum hēat effectū in iudicio oppo
nitur ſic ex eo qꝛ debitor eſt viuus ego cōſulo ꝯtrium ⁊
dico illa cā eſt ipulſiua ⁊ non finalis ⁊ per conſequens
cōſtitutio habet locum debitore ēt viuo. qn̄ autē dicetur
quis habere mādatū ſpeciale ad litteras ipetrandas ad
liteʒ eſt neceſſariū vt dicat impetret lr̄as in tali cauſa
vel dicat impetret litteras ad lites vide Bar. meli
us loquentē ꝙ alij in mā. in. l. ſi iuſſa. ff. de donatio. ⁊ i. l.
illud. §. ſi talis. ff. de minor. in glo. pe. glo. iſta eſt ſolē. ⁊ ſa
tis longa ⁊ diuidendo cā facile erit intelligere iō diuidit̄
in quinqʒ ptes in pꝛima dicit generalis ꝓcurator non
ipetrat ⁊ ad hoc adducit. v. ſilia ſecundo cōtra hoc op
ponit ⁊ ſoluitur tertio querit arguit ⁊ ſoluit quarto que
rit quis ꝓbet ponit opinionem Ioānis diſtinguentis in
forma verborū ⁊ qualitate cauſe. quinto in fine ponit qd
25 de lr̄is gratioſis ⁊ obſeruantie curie † capio ṗmuʒ qō pro
curator gn̄alis non poſſit impetrare litteras ad lites ſed
requiritur ſpeciale mandatū ⁊ allegat ſiīe de lege tran
ſactionis placito. C. de tran. vbi procurator generalis nō
poteſt tranſigere tu limita niſi eſſet cl̄a rati qꝛ tunc gene
ralis ꝓcurator tranſigere poſſet glo. in. c. per tuas de ar
bitr. in. c. dilectus de capel. monacho. ⁊ in. c. contingit ꝺ
26 tranſ. item allegat. l. illud. §. ſi talis. ff. de mino. † vbi reſti
tutio in integrum requirit ſpeciale mandatū tu. dicas ħ
eſſe verum qn̄ principaliter peteret̄ ſecus ſi incidēter ſup
aliquo articulo obmiſſo in cā tunc enim nō requirit̄ ſpe
ciale mandatū quia eo ipſo cōſtituit̄ ꝓcurator ad cāʒ
videtur cōſtitui ad omnia que ad cauſā ipſam ſpectāt. l.
ad rem mobilem. l. ad legatum. ff. de ꝓcura. iſtud fuerit
dictum Inno. in. c. ſuſcitata de in integrum reſti. ſequitur
Bart. in. d. §. ſi talis allegat etiam gl. aliud ſimile in dela
tōe iuramēti. ff. de iureiu. l. ius iurādū. §. ꝓcurator. ⁊ ē rō

a ¶ Similia. in
tellige tu iſtō
valde ſingula
re dictum qd
ſepius tibi oc
curret in prati
ca de ſimili ca
ſu legis cōmu
nis ⁊ non ſta
tuti vl̄ conſue
tudinis vt te
net eleganter
panor. in. c. trā
ſlato de conſti
tu. ad qd facit
lex non poſſūt.
ff. de legi. ⁊. l.
ex facto de ne
go. g ſt ⁊ qd
voluit ideʒ pa
nor. in c. quē
admodū de iu
reiuran. in. c.
conſtitut⁹. de
appella. ⁊ ibi
omnes poſt ip
ſum ſcribētes.

qꝛ eſt quedam alienatio idem dicit in acceptilatiōe. l. iij.
ff. de acceptila. ⁊ eſt ratio ne plura ſpecialia ꝯcurrant ad
idem. l. i. C. de dotis ꝓmiſſ. cum ſim. allegat ēt. c. per tuaſ
de arbit. vbi non poteſt ꝯꝓmitti ſine ſpeciali mandato ⁊
27 cum hac glo. cōcordat cōpoſtell. dicens † ſi procura
tor hēat mandatum ad ageñ. ⁊ defenden. nō pōt litteras
ipetrare ⁊ dicit ſe obtinuiſſe ꝓcurator habens plenuʒ
mandatū ad agend. ⁊ defenden. contra aliquē in certa
cā non poterit in illa ipetrare ſi appeat legitim⁹ ꝯdictor
dicit tn̄ ſi cā ventilatur in curia poterit impetrare ſup per
tinentibus ad illam litē ceptam ſuper receptione teſtium
⁊ ſimilium de quo in ſpecu. de reſcripti pn̄tatione. §. rō
28 ne quoqʒ ipetrātis in principio ibi tamē dicit † ſi qs ha
bet mandatū ad proſequēdum appllationē poteſt ipetra
re ad illam appellationē ꝓſequendā qꝛ ipetrādo dr̄ ꝓſeq
c. ex parte. ē. eo. do. Abbas hic dicit ſi procurator gene
ralis vult ipetrare in perſonam domini ꝓcedat dictū gl.
⁊ doctorū aut vltra ipetrare imperſonā domini tāꝙ ꝓcu
rator in cā ꝙ poteſt ꝓſequi ex gn̄ali mandato ⁊ tunc pōt
ipetrare certe iſtud idem dixit ꝯpoſtell. ſpecu. in loco pal
legat. ⁊ etiam alij ſcribentes hic ⁊ ſic expedita eſt prima
29 pars huius gl. ⁊ ex ea colligere potes † vbicunqʒ non
a hēmus cāuʒ. l. ſufficit adducere ſimilia a vt facit gloſ. iſta
que allegauit. v. ſimilia glo. in. c. qui ad agen. de ꝓcurat.
li. vi. allegauit plura ſimilia capio ħam ptem gloſ. ibi vtruʒ
rati habitio ⁊ pro eius enucleatione oppono hoc mō qd
imo ipetratio litterax ad lites ſine ſpeciali mādato ſecu
ta rati habitione valet ⁊ tenet vt in. l. licet. ff. de iudic. vbi
iudicium agitatum cū falſo ꝓcuratore recōualeſcit p rati
habitionē dn̄i allegat etiam. l. ſi fundus. § ſi neſciente. ff.
de pigno. vbi ſi in ſcio dn̄o res ſua eſt ypothecata rati ha
bitio dn̄i facit recōualeſcere ypothecam ⁊ trahitur retro
30 glo. iſta ſoluit † hoc caſu non valent littere ſecuta ra
ti habitione ꝯdicente aduerſario. do. abbas dicit doct.
cōmuniter tenēt ꝯ deciſionē hui⁹ glo. ⁊ allegat Inno. in
c. ex parte. ē. e. ⁊ etiam allegat Bal. in. l. falſus. C. de fur.
vbi dixit eſſe ſpeciale in falſo cōmiſſo coram ṗncipe vt in
31 deteſtationem talis actus nō poſſit ratificari † ex hoc ſur
git limitatio mirabilis ad omnia iura dicentia geſta per
falſum ꝓcuratorē poſſe ratificari vt non hēat locū in fal
ſo cōmiſſo in auditorio ṗncipis ⁊ dicit do. Abb. non eſſe
verum ⁊ mouet̄ qꝛ dicta. l. licet ⁊. d. lex. iij. §. falſus nō vi
dētur ad mittere hāc reſtrictionē ⁊ dicit alij aliter ſol
uūt ꝯria allegata p iſtam glo. ſed ipe dicit ſe putare v
iſſima ſolutio eſt qō nō poſſit ratificari qꝛ hoc nō fuit in
ductū in fauorē actoris ſed in fauorē rei cōueniēdi ⁊ rei
publice vt ſatis colligit̄ ex iſto tex. Ideo nō pōt actor ex
poſt facto ſupplere illud qd non dependet a conſenſu ſuo
⁊ allegat. c. cōtingit de ſen. excōi. ⁊. c. ſi diligenti de foro
32 cōpe. ⁊ dictū Inn. in. c. prudētiā de offō dele. dn̄is † qd
non omnia geſta noīe meo poſſū ratificare vn̄ ſi vnus iu
dex. noīe alterius iudicis iudicauit inter ſubditos illius
non poteſt ꝓprius iudex illud iudiciū ratificare qꝛ corru
it ex defectu ſolemnitatis nihil enim valuit coram non
ſuo iudice ſupplet̄ aūt defectus ſolēnitatis ſubſtātialis ſi
depēdet a facultate iudicis ⁊ tūc nō pt̄ ratificari. Tu ōħ
vide glo. in. d. l. licet. ff. de iudi. ⁊ in. l. i. C. qui p ſua iuriſ.
⁊ no. in. l. i. C. de pedaneis iudicibus ⁊ vide Bal. in. l. ob
ſeruare. §. ſi. ff. de offō ꝓconſul. ita eſt dicen. in ꝑpoſito ⁊ ſi
diceremus ꝯriū vana eſſet ꝓuiſio huius cōſtitutionis qꝛ
actor lr̄as quodāmō emēdo ratificaret ipetrationē ⁊ ita
hic reſidet ⁊ multū ſe cōmēdat ſup hoc ſed reuerētia ſua
ſemp ſalua dixeriʒ qꝛ ꝯ eū poſſet allegari pulchre ſcri
33 pſit pl nī⁹ ſecundus ad veſpeſianū † benignū ⁊ plenū in
genui pudoris fateri p quos ꝓfeceris ⁊ ob noxij ꝓfecto
animi ⁊ in felicis in genij eſt deṗhendi in furto male ꝙ
mutuū reddere refert Io. an. in ꝓhemio ſexti in nouella
⁊ pulchre dixit Bal. in ꝓhemio feudorū nō tacebo inqt
eos a qbus voce mortua didici atqʒ viua qꝛ honor ē in
34 honorāte † ⁊ q occultator ē aliene laudis furi eſt ſimilis.
allegat

allegat in argumētū.l.hereditatū.§.fi.ff.ad.l.falci. ꝙ eſt
bene notandū ꝯ multas beſtias humanas q legunt cum
lecturis moderniorꝫ ⁊ illorꝫ ſibi appropriāt ingenia ⁊ eo
rū tacēt noīa furib⁹.n.pares ſūt iō lōge miror ꝙ.d.abb.
nullā fecerit mētionē de doctore magiſtro ſuo q fuit.d.car.
nā hic in lec.d.Car.refert ſe dixiſſe in quodā exaīe ꝙ di
ctū bal.in.d.l.falſus erit ꝯ.d.l.ij ⁊.d.§.falſus ⁊ dicit ꝙ
rō quare actus nō pōt ꝯualeſcere p ratihabitiōeꝫ fuit qꝛ
actus eſt reprobatus a lege vt hic ⁊ in.c.fi.de poſtulādo
itē talis ipetratio nō depēdet a ptibus ſed a papa iō nō
pōt cōualidari p ꝯſenſuꝫ ptiū nā ſi littere poſſent ratifica
ri de facili fruſtraretur diſpoſitio huius.c.in eo ꝙ diſpo
nit ꝙ littere nō valeant ⁊ cū hac doctrina dñi Car.tran
35 ſit hic do.meus Jo.de imo. Bal.vō hic dicit † ꝙ illud ꝙ
eſt factū ꝯ legē nō pōt hr̄e ratū ad alicuius actus formi
tatē vt hic nec ad diffoꝛmitatē vt in.l.qd ergo in pū.ff.de
his q no.īfa.illud aūt qō fit pter legē pōt hr̄i ratū.l.ſi tu
tor.§.i qb⁹ .ff.i qb⁹ cau.reſ.in ītē.nō ē nec.dīc ēt ꝙ iō lr̄e ñ
pn̄t ratificari qꝛ nō ſolū ē dfect⁹ i ꝯſenſu ratificātis ſꝫ i cō
ſenſu reſcribētis ⁊ ratificatio nō opaꝛ i his q nō depēdēt
36 a ratificāte ⁊ ita reſidet. † ſed Pe.de anch.colligit ex gl.
iſta ꝙ lr̄e ipetrate p extraneū ſine ſpāli mādato non pn̄t
ratificari ꝙ dicit eē no.vt in his q exigūt mandatū ſpāle
noīe meo geſtū nō poſſū ratificare ſicut cū a pncipio req
riꝛ auctoritas nō ſufficit ſi ſequaꝛ.l.ſi quis mihi bona.§.
37 iuſſu.ff.de acq.here.ſed.d.Ant.dicit † ꝙ ratificatio eq̄paꝛ
mādato qñ ex ratificatōe tolliꝛ viciū nullitatis ex defectu
mādati ⁊ qñ nō hr̄et pncipiū inhabitu ⁊ ꝯ ius nec viciū
purgaꝛ p ratihabitionē ⁊ ita reſidet relati ſūt mō docto
res ſup hac glo. Nūc vero ſunt duo vidēda pmū eſt vtrū
Bal.meruerit reprehēdi p.d.Card.⁊ eius ſequacꝫ.ſcdꝫ
vtrū glo.iſta recte dixerit venio ad pmū ⁊ ante oīa dico
ꝙ aut dñs Card.reprehēdit dictū Bal.p illud ꝙ hic ha
beꝛ aut p illud ꝙ hr̄ in.d.l.ij pmo caſu nō pōt eū repre
38 hēdere † reſcriptū eni recipit vires a mēte reſcribētis dicū
eſt Inno.in.c.cū eccleſiaſtice de excep.retulit illud dictuꝫ
Bal.in.l.i.ff.de ꝯſti.pn.⁊ in.l.pſcriptōe.C.ſi cōtra ius ⁊
eſt gl.in.c.ſup eo de offi.dele.⁊ pbaꝛ in.c.cū adeo.ꝯ.eod.
tūc arguo hoc mō ratificatio eſt ſiēda ab eo q pōt actum
pficere.l.obſeruare.ff.de offi.pcōſul.ſed pfectio reſcripti
nō fit ab ipetrāte ergo ⁊ ſic dictū Bal.nō mereꝛ reprehē
di p id ꝙ hic dꝛ ſi vō volūt repehēdere p id qō hr̄ in.d.l.ij
adhuc dico dictū Bal.eſſe verū ⁊ ēt recitatōe dignuꝫ ꝙ
geſtū in ꝯſiſtorio pncipis p falſuꝫ pcuratorē nō poſſit ra
tificari Bal.in.d.l.falſus allegauit in ar.l.fi.C.de his q
a nō dñis manumittunꝛ tex.ibi dicit ꝯſciam pncipis feſel
lit.⁊ iudicio meo ille tex.eſt ꝯ Bal.ibi.n.actus tenet ⁊ tñ
obtinēs puniꝛ ⁊ poſſet allegari tex.canoniſtalis in.c.cuꝫ
dilecta in ṽſi.pter ꝯſciam.ꝯ.eo.ſed ego allego caſum for
malē p dicto Bal.nō viſuꝫ p iſtos pīes in.l.ſi qs obrepe
39 rit pſidi.nihil agit.ff.de fal. † vbi ſi aliquis obrexit pſidi fa
ctū a pſide eſt nullū ipſo iure tūc arguo ſic actus ipſo iu
re nullus ratificari nō pōt tex.eſt in.l.obſeruare in.§.fi.p
alle.modo ſi geſtū p falſum pcuratorē corā pſide.ē nullū
ipſo iure ⁊ p ꝯñs ratificari nō pōt ergo multo fortius qñ
qs mētit eſt i ꝯſiſtorio pncipis actus erit nullus ⁊ p ꝯñs
ratificari nō poterit ⁊ ille tex.claudit fauces dñi Card.⁊
ſequaciū.qnimo plus audio dicere ꝙ ille text. deſtruit ⁊
ducit in pfundū diſtinctionē ipſius Bal.i.d.l.falſus vbi
40 b dixit † ꝙ geſtū p falſuꝫ pcuratorē[b] corā inferioribus iu
dicibus ratificari pōt nō aūt ſi geſtū ſit corā pncipe qꝛ ꝯ
euꝫ caſuꝫ hēs aptuꝫ in.d.l.ſi qs obrexerit pſidi qꝛ loquiꝛ
in inferiori a pncipe poterat tñ p Bal.allegari pulchrū
41 ſilē.l.ſꝫ ⁊ milites.§.ignominie cā.ff.de excu.tuto. † vbi iſa
mes nō pn̄t itrare palatiū pncipis nec vrbē vbi moraꝛ pn
ceps.ſed fortiter obſtat.d.l.licet.ff.de iudi.⁊.d.l.ij §.fal
ſus.ego ꝯſidero ꝙ in.d.l.licet pcurator nō ſurripuit do
loſe iudici aſſerēdo ſe eſſe pcuratorē.cū nō eēt forte aliq̄
iuſta cā credebat ſe eſſe procuratorem ⁊ iō tex.ibi dicit ſi
qs cū pcurator nō eſſet litē eſt ꝯteſtatus ⁊ ſic non appet
ꝙ ibi ſurripuerit iudici iō iudiciū agitatū p eū ratificari
pōt ⁊ eodē mō rn̄deo ad.d.l.ij.§.falſus vbi text.dicit ꝙ
de rato cauit ⁊ p ꝯñs illa duo iura nō obſtāt ⁊ pcedunt
eo caſu quo pcurator falſus nō ſurripuit iudici doloſe ſe
cus ſi doloſe obripuiſſet iudici tunc enim actus nullo mō
ratificari poſſet vt eſt caſus quē reputo vnicū ⁊ ſolitariū
in iure in.d.l.ſi qs obrepſerit. ⁊ ex hoc poſſet dari mira
bilis doctrina ad iſtā glo.⁊ ad oēs doctores vt diſtigua
42 mus † an aliqs ipetrauerit litteras ad lites ſine mandato
ſpāli doloſe aſſerendo ſe hr̄e mandatuꝫ ⁊ tunc nullo mō
lr̄e poſſint ratificari p.d.l.ſi qs obrepſerit.aut bona fide
ipetrauit credēs ſe hr̄e mandatū vel aliqua alio bono re
ſpectu ⁊ nō gra venalitatis ⁊ tūc poſſint lr̄e ratificari ar.
d.l.licet tene mēti qꝛ nouū ⁊ in auditū vſqꝫ ad iſta ſecula
quo ad ſm.ſ.ꝙ lr̄e iſte non poſſint ratificari facit in ꝯriū
iſte tex.dū dicit nō valeant qꝛ p illa ṽba inducit lr̄arū in
validitas ex quo ſunt ṽba futuri tpis p id ꝙ not.gl.i.l.in
criali.C.de iuriſdictōe omni.iudi.⁊ no.in.l.iubemus.§.
ſane.C.de ſacroſan.eccle.⁊ in.c.ſi diligēti de foro cōpe.ni
hilominꝰ tene dictū glo.qꝛ vt lr̄e effectualr̄ nō teneāt fuit
iductū in fauorē rei ꝯueniendi.ideo ſi reus nō ꝯdicet lr̄e
valebūt poſſet tñ dari diſtinctio pcedens vꝫ aut ipetrans
bona fide ipetrauit ⁊ tūc poſſint ratificari aūt mala fide
⁊ tunc ſecus.⁊ inq̄ꝫtuꝫ iſta glo.dicit ꝙ ratihabitio trahi
tur retro adde ſilem glo.in.c.quotiēs.ꝯ.de pac.q addit ⁊
mādato cōpatur.c.ij.de clandeſtina deſpon.tu itellige ꝙ
cōperatur mādato ſeruate nō aūt mādato publico ar.l.
43 teſti factio.ff.de teſt.ideo dicimus † ꝙ factū a iudice incō
petēti noīe iudicis cōpetētis nō pōt ratificari vt ſupius
dixi itē delegatio cauſarū eſt auctoritas qdam ⁊ ea que
ſūt auctoritatis nō pn̄t ratificari ſm Inno.in.c.dudū de
rebus eccle.nō alie.in.vi.iſtud fuit dictū Bal.in.l.obſer
44 uare.§.fi.ff.de offi.pconſul.⁊ ibi ēt dicit † ꝙ ratihabitio ē
c mandatū fictū[c] ⁊ ideo ſtatutū penale vel exorbitans di
ſponēs qō mandatū nō poſſit pbari niſi p publicū inſtrꝫ
ꝙ nihilominus poterit pbari ratificatio qꝛ eſt mandatū
fictū ⁊ fictio non hꝫ locū in ſtatutis.l.ij.§.hec ṽba.ff.de
ne.ge.⁊ ibi ēt Bal.allꝛat iſtū.§.dicēs ꝙ ſi ratihabitio fa
cit ceſſare totā cām phibitōis inhabilitatis tunc vꝫ ratifi
catio alias nō ar.l.i.§.ſi fili⁹.ff.de le.iij.dicit ēt ꝙ qñ ratifi
catio ſupplet ea q ſunt obmiſſa.vꝫ pp auctoritatē ratifica
tōis ſecus ſi nō pōt ſupplere defectū.l.fi.§.neceſſitate.C.de
45 bo.qꝫ libe. † dicit ēt ꝙ ad hoc vt ratificatio teneat opꝫ ꝙ
actus poſſit cadere in agente ſuo vel alieno noīe vñ ſi he
redes ipetrant beneficiū eccliaſticum noīe meo nō poſ
ſuꝫ ratificare.l.i.§.q aduerſus.ff.de poſt.vel bānitus egit
in iudicio cuius pſona eſt nulla ſm ſtatuta ciuitatis alle
gat qō no.Ja.de are.in.l.ſi qs filio.ff.de iniuſto teſt.ſec⁹
ſi pſona eſt annullāda. In eadē glo.ibi ſed nunqd lr̄e iſte
46 hic poniꝛ tertius ps glo. † q q̄rit an iſte lr̄e ſint nulle ⁊ argu
it ꝙ ſic qꝛ iſte ipetrās puniꝛ tanq̄ꝫ falſarius ergo littere
ſunt falſe ⁊ p ꝯñs nulle itē iſte lr̄e ſunt venales vt dꝛ i tex.
ergo ſunt nulle.ij.q.vi.venales poſtea decidit ꝯrium ꝙ i
mo tenēt ſed p exceptionē annullāde ſūt in vtroqꝫ caſu iſti
us.c.⁊ ſi reus nihil opponat valēt ⁊ ſic ex glo.iſta collige
47 † ꝙ lr̄e ipetrate ꝯ primū caſuꝫ hui⁹ ꝯſtōnis.vt i pncipio
valēt ⁊ tenet ꝙ pcedit ſm tēpora conſtitutionis.ſed ho
die littere ſunt nulle p.c.ſtatutū.§.fi.ꝯ.eo.lib.vi.de quo di
48 xi ſuperius item collige ex iſta glo. † ꝙ littere ipetrate cō
tra diſpoſitionē iſtius.§.valēt ⁊ tenent ⁊ cū hac glo.tran
ſit vin. Hoſti. Jo.an.⁊.d. Pet.de ancha.ſed ꝯriuꝫ tenet
hic domi. Anto.qō immo littere ſūt nulle pter defectuꝫ
mādati per id qō habeꝛ in.c.ex pte.ꝯ.eod.⁊ in.c.in noſtra
ꝯ.de pcura.ſed Jo.de imo.dicit opi.domi. Anto.ṽiorem
pter defectū mandati.⁊ ita reſidet.domi. Abb.dicit qō
cū iſte text.loquaꝛ p verba futuri tēporis.ſ.non valeāt vr̄
ꝙ ſint alique per id qō habeꝛ in.d.l.in criminali ⁊ in.d.
c.ſi diligenti ⁊ per id qō not. Bar.in.l.vniuerſa.C.de pre
cib⁹.impera.offer.mihi videꝛ qō opinio.glo.ſit verior ⁊
moueor rōe in ꝯuincibili iſta ꝯſtitutio emanauit in fauo

b Procura
torē.ſꝫ q̄ro qd
ſi ē itiat⁹ a iu
dice vide p ex
peditōe.d.ale.
de imo.in ꝯſi.
cccxxviij.in.i.
pte vbi ēt ꝫ ñ
valere geſta p
tutorē p.l.ij.ff.
deo q pcurore
⁊.l.q neqꝫ.ff.
de re iu.⁊ ibi
ab oīb⁹ ſcribē
tibus.

c Fictum fa
cit p hoc.l.fin.
cū multis ſili
bus.C.ad ma
cedo.⁊ qō vo
luit ſpec.in tit.
de loca.⁊ ꝯdu
cto.§.vi.⁊ cxl
viij.⁊ q pacto
hoc intelligaꝛ
⁊ limiteꝛ vide
eūdē in tit.de
cita.§.v.verſ.
hoc aūt no.cū
ſſicu.ſeq.⁊ vi
de ſely.in.c.ſi
cut tuis in ꝯ.
de ſimo.

rem rei.cōueniendi ⁊ vult qꝺ littere valeant ergo.ſequit̃ qꝺ ſi ad fauorē rei cedat qꝺ littere valeāt ſi reus nihil ōpponit valebunt arg.l.qꝺ fauore.C.de legi.⁊.c.qm̄ de regu.iur.lib.vi.nec obſtat cum dicit do.Anto.ꝙ ſunt nulle ꝑpter defectū mādati qꝛ iudicio meo opoꝛtet de neceſſitate intelligere iſtū tex.ꝙ dn̄s ſciuit extraneū īpetrare litteras noīe ipſius ⁊ non ꝯdixit ⁊ ꝑpter hoc hic dicit̃ qꝺ lit-

49 tere valeant reo nō ꝯdicente vt ſentit glo.†ſed quid ſi reus ignoꝛauit an poſſit poſtea facere retractari proceſſum vī ꝙ ſic quaſi iſte littere ſint īpetrate dolo ⁊ per obꝛeptionē impetrātis per no.in.l.cū pretoꝛ.§.marcellus.ff.de iu. ⁊ per Inno.in.c.cū dilecta.ē.eo. ¶ In ea.ibi ſed quiſ de-

50 bet probare ꝙ ſine mandato hic ponit̃ quarta pars†⁊ q̄rit cui incūbat onus probandi an dn̄o aſſerenti dediſſe mandatū an aduerſario neganti ⁊ p̄imo arguit ꝙ incūbit dn̄o ſcdo ponit opinionē Joānis diſtiguētis ꝙ in cā appellationis preſumit̃ impetrantē habuiſſe mandatū.ſꝫ in cā principali diſtinxit aut in reſcripto dicit̃ illū fuiſſe ꝓcuratorē ⁊ preſumit̃ habuiſſe mandatuꝫ ſecus ſi nihil dt̃. Jo.an.dicit faciendā eſſe dr̄iam inter verba aſſertiua ⁊ v̄ba narratiua per id qꝺ habet̃ in.c.ſi papa de priuil̃.in.vi. ⁊ in cle.litteris de ꝓben.quaſi vellit ſentire qꝺ ſi in reſcripto dicat̃ titius ꝓcuratoꝛ talis ꝑ verba narratiua tunc ꝑ illa verba non probet̃ mandatū ſi vero ꝑ verba aſſertiua tunc ꝓbat̃ eſſe ꝓcuratoꝛ puta nobis cōqueſtus eſt talis ꝓcuratoꝛ talis de cuius mādato nobis cōſtitit ſec⁹ ſi ſimpliciter dicat cōqueſtus eſt nobis talis ꝓcuratoꝛ talis qꝛ tunc non probat ſed Jo.de imo.dicit glo.poſſe defendi.

51 †qꝛ verba narratiua ex qͥbus fundatur intentio pape lꝫ ſit ex facto alieno tm̄ probant donec probatur ꝯrium per no.in.d.clemen.litteris vbi cuꝫ eſſent verba narratiua facti proprij ex quibus ſua intentio fundat̃ tunc non poſſet ꝓbari ꝯrium vt in.d.clemen.litteris ſed Hoſti.inſtat ⁊ tandē dicit hoc foꝛe arbitrarium iſpecta qualitate perſonaꝝ Gofre.dicit ꝙ ſi a principio ante īpetrationē opponit̃ de defectu mandati tunc dꝫ ꝓbari ſed ex poſtfacto nō admittitur exceptio ſed vincen.⁊ Pe.dicunt hoc verū vt nō admittat̃ exceptio quo ad hoc vt onus ꝓbandi transferatur in aduerſariū ſecus ſi obijciēs vellet poſt factū ꝓbare mandatū ꝙ poterit ꝓbare ꝑ ꝯfeſſionē ptis vel ꝓbādo reuocationē ꝓcuratoꝛis.ſed do.Abb.hoc modo diſtiguit aut impetratoꝛ narrat̃ ꝓcuratoꝛ in reſcripto ꝑ v̄ba

a aſſertiua ⁊ hoc clarū aut per verba narratiua[a] ⁊ putat idē quo ad hoc vt transferat̃ onus ꝓbandi in aduerſariū

52 ⁊ in hoc ſequit̃ glo.ꝯ Jo.an.†qꝛ vbi agitur de modico ꝑiudicio verba narratiua plene probant maxime cū alia ꝑſumptio non ſit in ꝯrium de hoc eſt glo.cōmento tex.in c.cum olim de cenſi.tenet ibi Inno.⁊ faciat ꝙ no.glo.in c.illud de preſum.maxime ꝓcedit hoc caſu vbi id ꝙ narrat̃ ē de ſubſtantia act⁹ ar.l.optimaꝫ.C.de ꝯben.ſtipula. allegat dictū Jo.an.in regula nō licet actoꝛi li.vi.in mer-

53 curialibus†vbi querit an ꝑ litteras bn̄ficiales in qb⁹ narrat̃ quis ēē clericus probet̃ clericatus ſi vero in reſcripto non dī iſtū īpetrātē eſſe procuratorē ſed verba relata ſūt in perſonā dn̄i tunc prima frōte preſumendū eſt dn̄m īpetraſſe qꝛ non ꝑſumit̃ ſubmiſſa ꝑſona arg.l.ita ſtipulatus §.griſogonus.ff.de verbo.obli.aut ꝓbatur aliū īpetraſſe alias litteras ⁊ tunc putat ꝙ de iure ēt ex poſtfacto deberet admitti exceptio defectus mādati ⁊ onus ꝓbandi in-

54 cūbit dn̄o†qꝛ cū mandatū ſit q̄dam ſolēnitas extrinſeca non ꝑſumitur niſi ꝓbet̃.c.i.de rebus ecc.nō alie.lib.vi.l.q̄cunqꝫ.ff.de publiciana.Inn.in.c.inotuit de eo qui furtiue oꝛdinea Bar.in.l.ſciendū.ff.de verbo.obli.⁊ ita reſidet dominus,Abb.hic ⁊ etiam cū hac gl.tranſit hic Jo.de imo.dicēs ꝙ ſi in reſcripto dicatur talis procuratoꝛ talis cōqueſtus eſt nobis ꝙ preſumitur illum eſſe procuratorem qꝛ non eſt veriſimile papā dediſſe ſibi reſcriptum niſi ille eſſet procuratoꝛ per iſtum tex.⁊ in dubio ſtari debet tali aſſertioni ⁊ hoc voluit glo.in.d.cle.litteris que allegat gl.iſtam ſed mihi videtur ꝙ non obſtante diſtinctione Jo.andre.inter verba aſſertiua ⁊ verba narratiua preſumat̃ illū eſſe ꝓcuratorem ex quo ita in reſcripto narratur ⁊ pro deciſione iſtius glo.allego tex.in indiuiduo ī c.cū pridē de pac.vbi frater agebat in iudicio pro fratre ⁊ glo.ibi dicit ꝙ agebat vt coniuncta perſona allegat.l. exigendi.C.de procu.⁊.l.ſed ⁊ hee.ff.eodem ⁊ iſtum tex. ſed certe illa duo iura non loquuntur in re ſpeciali ⁊ eccleſiaſtica ſed in rebus prophanis ꝙ eſt bene notandū ꝓ ampliatione illarū legum ſed iſte tex.bene facit ꝯtra illā

55 glo.ex eo qꝛ hic ponit̃ caſus ſpālis†ꝙ licet coniuncta ꝑſona non poſſit facere ꝓ coniuncto illud ꝙ requirit mādatū ſpeciale vt in.l.patri pro filio.ff.de minoꝛ.tamen impetrat pro ꝯiuncto ſine mandato ſpeciali ⁊ tamen ad impetrandū litteras ad lites requirit̃ mandatuꝫ ſpeciale vt hic ⁊ per conſequens iſte tex.non probat dictum iſti⁹ gl. nec illa duo iura que non loqnētur in rebus ſpiritualib⁹ ⁊ licet glo.in.c.coꝛam de officio de leg.tenuerit idem ꝙ glo.in.d.c.cum pridē tamen Specu.in titu.de coniuncta perſona.§.i.tenuit ꝯrium.vꝫ ꝙ ꝯiunctus non poſſit agere ꝓ ꝯiuncto in ſpiritualibus ⁊ eccleſiaſticis.ſine mandato ſpeciali ⁊ voluerunt domini de rota deciſione.cxxxvi. facit ꝙ voluit Archi.in.c.ſtatutum.ē.eo.in.vi.⁊ faciat rō coniuncta ꝑſona debet cauere de rato vt in.l.i.C.quibus res iudicata non nocet ⁊ glo.in.d.c.cum pridem ſed in ſpūalibus non pōt ſufficienter ꝓuideri ꝑ cautionē qꝛ non recipiunt congruam extimationem vt no.gl.i.d.c.coꝛaꝫ

56 †item in ſpiritualibus requiritur mandatū ſpeciale propter grauitatem preiudicij quo caſu cōiunctus non agit pro ꝯiuncto vt.d.l.patri pro filio ſed in.d.c.cum pridem text.dicit ꝙ frater egit pro fratre ſed de mandato aliter non probatur niſi qꝺ in illo tex.dicitur cuius vicem gerere ſe dicebat ⁊ ſic dicebat ſe habere mandatū a fratre vnde per illa verba oꝛta fuit preſumptio ꝙ mandatū hūerit multo foꝛtius debemus dicere ideꝫ quādo in reſcripto dicit̃ cōqueſtus eſt nobis talis procuratoꝛ talis vt preſumatur pro mandato vt faciat glo.ſingu.in.c.i.in ver.ab

57 ſentia de elec.lib.vi.que dicit†ꝙ iudex ex officio ſuo pōt

b petere edi procuratoꝛium[b] ideo preſumitur ꝙ papa illo caſu fecerit edi ꝓcuratoꝛium faciat ſimile ꝙ dixit Bal.in

58 l.iuriſiurandi.C.de teſti.†ſcripſit notarius talis iuratus depoſuit qꝺ preſumitur pro iuramēto qꝛ poſſibile eſt tūc interueniſſe vt voluit gl.ſingularis in.l.i.C.de fide iſtru. ⁊ iure haſte fiſcalis lib.x.ergo preſumptio eſt qꝺ ex quo ſuperioꝛ potuit petere edi mandatū ⁊ poſſibile fuit edi tūc ſequitur qꝺ licet per verba narratiua dicatur talis procuratoꝛ talis nihilominus preſumitur ⁊ ita videtur defenſari opinio iſtius glo.tene menti perpetuo.No.ex eadeꝫ glo.ibi preterea.Licet aliquis oſtendat inſtrumenta nō.

59 ex ea†ꝙ quis non preſumitur habere mandatū licet habeat inſtrumenta facientia ad cauſam niſi caueat de rato idem voluit glo.in.c.coꝛam de officio dele.ſed glo.ſingu-

60 laris in.l.fi.C.de pac.conuentis dicit contrarium†qꝺ habens inſtrumenta cauſe preſumitur habere mandatum Bal.in.d.c.coꝛā dicit qꝺ in.d.l.fina.conſtabat qꝺ inſtrā fuerant ſibi tradita vide per eundem Bal.in.l.ſi qua per calumniam.C.de epiſco.⁊ cleri.⁊ in.l.i.C.de procu.⁊ in .l.poſtq̄.C.de pactis.⁊ in.d.l.fi.⁊ ꝑ.d.ant.i.c.cum dilectus de religio.domi.⁊ in.d.c.coꝛam ⁊ ibi per alios ⁊ per guillie.in.l.labeo §.i.ff.de pac.No.ex eadem glo.ibi nam foꝛte per excōmunicatum ſunt impetrate ex qua col-

61 lige†quod ſi contra procuratorem vel dominum opponitur coꝛam auditoꝛe contra tenoꝛem qꝺ littere ſunt impetrate per excōmunicatum quod talis exceptio admittitur ſequitur cōpoſtellanus dūmodo talis exceptio probetur per inſtrumenta ⁊ non per teſtes dicit etiam compoſtel.fuiſſe obtentum qꝺ contra īpetrantem non admittitur tertius etiam pro quo lata eſt excommunicatio.ad impediendam impetrationem,qꝛ ex quo contra eum nō

62 agitur ceſſat exceptio†que eſt actiōis excluſio.l.i.ff.de except.⁊ ſi aliquo modo poſſet ſibi preiudicare preſtabitur ſibi cautio

a ¶ Narratiua.v̄ba narratiua in quo ab aſſertiuis differāt vide infra de priuileg.c.recipim⁹ ī cōm. Inno.⁊ Hoſt. ⁊ in cle.de ꝓba.c.i.⁊ late ſcribūt doc.in l.ſi quis in aliquo documento.C.de edendo vbi multa q̄ad ꝓlenitē mās faciunt ꝯgeſta reperies.

b ¶ Procuratoꝛiū.adde ꝙ nō ſolū pōt iudex ex officio ſuo petere edi ꝓcuratoꝛiū inſtrū.ſꝫ ēt ipſuꝫ ſi nō ederet repellere ſicut ēt pōt agētē ſine actiōe vt ē gl. valde elegās in.c.i.de elec.l.vi.⁊.d.alex.de imola.poſt bar.in.l.eius q.ita.§.q ta.ff.de v.ob.⁊ ibi aliq nouiſſime ſcripſerunt.

ſibi cautio qđ per reſcriptum impetratum non conuenie-
tur nec ſibi in aliquo preiudicabitur de q̃ in Spec. de re-
ſcripti preſentatione. §. ratione quoqꝫ forme verſic. quid
ſi contra ⁊ duobus verſicu. ſequentibus. ¶ No. ex eadẽ
63 glo. ibi ſed ſi contineatur in litteris † ſignificauit nobis ta
lis cum ille non fuerit in curia ſed alius qui dicit ſe fuiſſe
procuratorem tunc tenetur probare mandatum hoc di-
ctum non videtur procedere nam poſſibile eſt † ꝙ licet tẽ-
64 pore date quis non fuerit in curia tamen potuit ante da-
tam ſignificare vel ſupplicare aliquid pape ꝙ cõtinetur
in reſcripto ⁊ ſic videtur ſtandum eſſe aſſertioni pape ꝑ
id quod habetur in. d. clementina. litteris ⁊ per Federic.
de ſenis conſilio. cxvij. ¶ In eadem glo. ibi conſtitutio
65 iſta hec eſt quinta pars huius gl. in qua querit † quid de
litteris gratioſis ⁊ quid de obſeruantia curie ⁊ dicit ꝙ
iſte tex. non habet locum in litteris beneficialibus nam
poteſt quis pro alio impetrare litteras ad beneficia ſi-
ne ſpeciali mandato ſingularis glo. eſt in. c. ad aures. ſ. e.
⁊ in Speculo. de reſcripti preſentatione. §. ratione quo-
qꝫ impetrantis quo ad obſeruantiam curie gloſ. dicit ꝙ
de iure deberet admitti exceptio q2 littere non valent niſi
ſint per procuratorem impetrate. c. ex parte. ſ. eo. tamẽ de
facto non ſeruatur q2 curia non admittit hanc exceptio
nem ⁊ ſi propter hoc appellaretur non darentur iudices
nec darentur littere ſuper appellatione tamen Jo. andr.
⁊ do. Anto. poſt vincen. ⁊ Petrũ dicunt ꝙ aut exceptio
opponitur in audientia contradictaruʒ anteq̃ꝫ littere trã
ſeant ⁊ obijcitur ꝙ impetrans non habet ſpeciale man-
datum ad impetran. ⁊ tunc etiam de ſtillo curie admitti
tur exceptio ⁊ arctabitur volẽs impetrare ad probandũ
66 de mandato ſpeciali. dicit tamen Compoſtel. † ꝙ ſi exci
piens opponat vt procurator. curia non admittet eum ni
ſi prius ipſe ſuum oſtendat mandatum. quandoqꝫ exce-
ptio opponitur poſtq̃ꝫ littere tranſiuerunt ⁊ tunc aut op
ponitur defectus mandati ⁊ etiaʒ ratificationis q2 domi
nus nec mandauit nec ratificauit ⁊ tunc admittitur exce
ptio vt in. capitulo. ex parte. ſ. eodem. quandoqꝫ opponi
tur ſolus defectus mandati vt quia licet dominus non
mandaſſet tamen vult vti illis litteris ⁊ eas ratificare ⁊
tunc dicit Pet. quod admittitur exceptio ſed opponẽs
grauabitur onere probandi. ꝙ impetrans nõ habuit mã
datum ⁊ ſm̃ hoc differt a caſu quando opponitur exce-
ptio in audientiam contradictaruʒ ante impetrationem
⁊ probabit illam negatiuam per confeſſioneʒ partis ad
uerſe vt in. c. ex parte. ſ. eo. vel probabit ꝙ dominus pro-
hibuit impetrari vel ꝙ reuocauit mandatum prius da-
tum de quo in Speculo. de reſcripti preſentatione. §. ra-
tione autem impetrantis verſiculo nunquid ⁊ verſiculo
ſed cui ⁊ ibi etiam dicit Speculator quod ſolum videtur
ꝙ debeat admitti ad probandum per confeſſionem par
tis ⁊ non per teſtes ne nimium dilatetur iudicium admit
tetur tamen ad probandum reuocationem mandati per
inſtrumentum ſi offerrat ſe incontinenti probaturꝫ. Glo.
67 ſi. querit † que ſunt ille perſone a quibus non debet exigi
mandatũ de iure ⁊ reſpondet ꝙ ſunt ille que connume-
rantur in. l. ſed ⁊ hec. ff. de procura. vbi dicitur ꝙ cõiun-
cte perſone que agere poſſunt ſine mãdato ſunt liberi ẽt
ſi ſint i poteſtate ⁊ parẽtes fratres affines ⁊ liberti Inn.
hic dicit coniuncti ⁊ aſcendentes ⁊ deſcendentes in infi-
nitum allegat. l. liberorum. ff. de verbo. ſignifica. ſed certe
hoc voluit glo. in. d. l. ſed ⁊ hec. de collateralibus vero di
cit Inno. non inueniri lege expreſſum niſi de fratribus re
fert tamen quibuſdam videri ꝙ etiam omnes agnati ⁊
cognati impetrare ⁊ agere poſſunt pro coniunctis perſo
nis dummodo ſint in tali gradu ꝙ poſſint eis ſuccedere al
legat in argu. d. l. ſed ⁊ hec ex eo q2 ibi cõnumerãtur affi
nes nec dicitur ibi in quoto gradu ſint affines fortius igi
tur agnati ⁊ cognati debent cõnumerari inter coniũctas
perſonas. alij vt refert Innocen. non reputant collatera-
les pro coniunctis niſi fratrem ⁊ ſororem ⁊ hoc quo ad

poteſtateʒ iprobãdi ⁊ ad illud de affinibus dicunt ꝙ nec
affines nec collaterales admittendi ſunt ſed tantum aſcẽ
dentes vt ſocer ⁊ proſocer. ⁊ deſcendentes vt gener ⁊ ꝓ
gener. l. i. §. ſi. cum. l. ſeq. ff. de poſtula. ꝙ vltimum bene ꝓ
68 bat ibi compoſtelanus vero dicit † ꝙ de cõſuetudine cu
ria admittit filium fratris ⁊ ſororis ⁊ fratrem patris
⁊ matris conſobrinum ⁊ filium conſobrini ⁊ omnes con
ſanguineos vſqꝫ ad tertium gradum incluſiue vltra ṽo
nõn. ⁊ hoc quantum ad cõſanguineos de affinibus vero
dicit vt dictum eſt ⁊ ſic admittuntur aſcendentes ⁊ deſcẽ
dentes ⁊ non collaterales ⁊ dicit papa de facto hoc de-
creuiſſe ꝙ affinis collateralis ⁊ ſororius non admittitur
Hoſti. autem tenet primã opi. ſ. ꝙ debent admitti illi qui
ſuccedunt ⁊ remittit ad dicta per ſe in. c. raynutius de te-
ſta. dicit tamen conſanguineos vſqꝫ ad quartũ graduʒ
admitti ⁊ non vltra arg. c. non debet de conſangui. ⁊ affi.
⁊. l. petitionem. C. de aduoca. diuerſo. iud. licet non ita la
te accipiantur in iudicijs cum quis vult admitti nomine
alterius ⁊ poteſt reddi ratio q2 in agendo poſſet abſenti
parari preiudicium. ſed in impetrando prouidetur abſẽ-
69 ti † dominus Card. dicit ſtandum eſſe conſuetudini curie
vt dixit Compoſtel. ſi de illa conſtet alias conſanguinei
cenſentur perſone coniuncte vſqꝫ ad quartum gradum
per. d. c. non debet ſed vltra quartum gradum videtur eẽ
arbitrarium. an cenſeantur coniuncte perſone an non al
legat qđ no. in. c. poſtremo de appellati. ⁊ ita reſidet. ſed
Petrus de ancha. do. Anto. ⁊ Jo. de imo. tranſeunt cũ
dicto Inno. ⁊ Cõpoſtel. ſed dominus Abbas dicit con
ſiderandam eſſe conditionem ⁊ conſuetudinem patrie.
naʒ in aliquibus partibus conſanguinei in gradu remo
tiori magis ſe diligunt q̃ꝫ faciant in alijs locis in gradu
ꝓpinquiori. nã lex nõ cõſiderauit niſi affectionem ideo
concludit ꝙ vltra perſonas expreſſas in. d. l. ſed ⁊ hec ſit
arbitrarium inſpecta affectione ⁊ qđ coniuncti debeant
admitti allegat theoricam doctorum in. d. c. poſtremo.
⁊ ita reſidet non bene fecit tantꝫ. doc. tacere auctoreʒ hu
ius dicti q2 vt vidiſtis iſta fuit doctrina domini Cardi.
⁊ etiam potuiſſent ambo allegare ellegantẽ glo. in. l. vt
vim. ff. de iuſti. ⁊ iure que dixit cõſiderari debere affectio
nem ⁊ ꝓ illa glo. põt allegari tex. in. l. cum allegas. C. đ
70 caſtrenſi. peculio. li. xij. ⁊ ex hoc poſſet etiaʒ dici † ꝙ extra
c neus ſi eſt grandi amicitia iunctus admittetur ad agendũ
⁊ ad ipetrandũ pro amico ſine mandato. ego de hoc la-
tiſſime dixi in repetitione. c. cum. m. de conſtitu. ⁊ in repe
titione. l. cum accutiſſimi. C. de fideicõmiſſis. ⁊ ẽt põde
ra q2 forte do. Cardi. non bene loquit q2 vbi tractat de
ſignificatione vocabuli non eſt recurrendũ ad iudicis ar
bitrium. l. i. C. ſi quacũqꝫ ꝑdictꝫ. poteſtate ⁊ voluit Bald.
in rubrica. C. qui accuſ. nõ poſ. cũ ergo ſimus in ſignifica-
tione vocabuli que perſona dicatur coniuncta ergo non
đbemus recurrere ad arbitriũ. ſed Bar. in. d. l. ſed ⁊ hec
71 † querit vſqꝫ ad quem gradum dicuntur coniuncte perſo
ne ad hoc vt poſſint agere pro coniunctis refert Innoc.
hic dicere vſqꝫ ad illum gradum in quo ad ſucceſſionem
vocantur. ⁊ refert ſe tetigiſſe hoc in. l. ij. ff. de accuſatꝫ. ibi
vero q̃rit in quo gradu vr̃ perſona coniuncta vt admitta-
tur pro coniuncta ⁊ decidit ꝙ intelligitur vſqꝫ ad illum
gradum in quo in vita non cogitur teſtificari contra cõ-
iũctam ⁊ allegat tex. illum ⁊ allegat glo. in. l. ſi femina.
C. ad turpillia. poſtea refert opi. Innocẽ. hic ⁊ dicit ſub
dubio forte qđ opi. Innocen. deleretur ⁊ aliud non dicit
ſed Bald. hic dicit quod in odioſis cõiunctus vel affinis
dicitur vſqꝫ ad quartum gradum ⁊ allegat. l. lex corne-
lia in prin. ff. de iniurijs. ⁊ allſat ibi Bar. in alijs vero dicit
vſqꝫ ad ſeptimum gradum allegat glo. in. d. l. ſi femina
poſtea dicit immo ſemper ſi alij graduales non exiſtant
priores per ſimilitudinem ſucceſſionis allegat Innocen.
hic vel teſtimonij non vrgendi ſm̃ accurſium ⁊ ſic nõ cu
rat an alie exiſtãt in gradu priores allegat. d. l. ij. ff. de ac
cuſa. q̃ꝫ dicit eſſe ſingularem ad hoc ⁊ dicit vel dicas vt in

¶ Extraneꝰ. Que pſone extranee dicãt ꝓ clariori intelligentia huius mãe vide ſpecu. in ti. de aduoca. §. i. verſ. ſed ſi extraneo ⁊ vide ꝑ bart. in. l. i. C. de impon. lucra. deſcrip.

l.fi.cum ſe.ff.de poſtu.vz.ꝙ omnes perſone que ibi cōnu
merantur.⁊ in.d.l.ſed ⁊ hec.in prin.dicuntur coniuncte
perſone.⁊ in tranſuerſalibus fit mentio ibi ſolum de fra
tre.⁊ in.l.i.⁊.l.ſciendum.ff.ad.l.pompeiam.de paricidi
is.⁊ in.l.i.C.ſi quacunqꝫ preditus pote.⁊ in.l.i.⁊.ij.ff.de
72 liberali cauſa.†Et ſubdit ꝙ ſi aliquis eſt vulneratus.⁊
vult probare ſe vulneratum per aliquem de ſua caſata
non poſſet.quia eſſet teſtis de offenſa ſua.allegat Bart.
in.d.l.lex cornelia vel dicit affectionem conſiderandam.
⁊ allegat ꝙ nota.in.d.l.vt vim.idem dicit in ſocio itine
ris ſimili ratione.⁊ ita reſidet.ſed Ang.in.d.l.ſed ⁊ hec
tranſit cum dicto Inno.hic.Bal.vero ibi.allegat glo.in
d.l.ſi femina.⁊ dicit ꝙ ibi loquitur de gradibus conſan
guinitatis.ſed non affinitatis.⁊ videtur ꝙ non procēda
tur vltra quartum gradum.allegat.d.l.petitionem.⁊.d.
c.non debet.Et per iſta relati ſunt ſcribentes ſup hoc paſ
ſu.Ego ante omnia reperio elegantem glo.in.l.negādo.
.C.qui accu.non poſ.que dicit ꝙ inquantum iura volunt
ꝙ quis poteſt proſequi ſuam iniuriam ⁊ ſuorū non ſunt
late interpetranda ⁊ aliter nō declarat.ſed alibi dixit gl.
73 †ꝙ vbi fit iniuria vni de cognatione fit toti cognatiōi.vt
in.d.l.lex cornelia.alibi dixit glo.affectionem conſidera
ri.vt in.d.l.vt vim alibi videntur taxari perſone vſqꝫ ad
ad quartum gradum.vt in.d.l.petitionem alibi vidētur
ſigillatim enumerari.l.i.ad fi.cum ſequenti.ff.de poſtul.
74 glo.aūt in.d.l.ſi femina dicit†ꝙ ſui dicuntur omnes qui
inuiti teſtimonium dicere non compelluntur.l.lege iulia
.ff.de teſtibus qꝛ parificantur teſtimoniuꝫ ⁊ accuſatio.l.
ij.ff.de accu.vbi videtur tex pro illa glo.⁊ dicit illa gl.ꝙ
a ſui[a] dicuntur vſqꝫ ad ſeptimum gradū ꝙ glo.Angel.ibi
dicit fore meliorem de iure.⁊ pro illa glo.vide Bald.in
c.poſtremo.de appel.⁊ in rep.c.ſi pater.de teſt.li.vi.⁊ in
rep.rubrice.⁊ in.l.ſi vxor.C.qui accu.non poſ.⁊ in.l.i.§.
fi.ff.de poſtulando.⁊ in.d.l.ſed ⁊ hec.⁊ hic.⁊ in.d.l.ſi fe
femina.⁊ p.d.Pet.in rep.c.i.de cōſti.ad fi.Sed ſtat nūc
dubitatio dicentur ne cōiuncte vſqꝫ ad ſeptimum gradū
vt dixit Inno.an vſqꝫ ad quartum gradum quo ad ipe
trationem litterarū.ego pondero vnuꝫ de quo nemo ſcri
bentium vſqꝫ adhuc animaduertit ꝙ dicta lex.ſed ⁊ hec
loquitur eo caſu quo cōiuncta perſona agit pro perſona
coniuncta.⁊ iſte tex.loquitur quando impetrat ſed non
agit.vnde iſta ſunt longe diuerſa impetrare ⁊ agere.naꝫ
conuentus monachoꝝ impetrare pōt ſine conſenſu abba
tis.⁊ tñ agere non poteſt.c.cauſaꝫ que.ē.de iudi.Nō no.
ergo papa hic extendit impetrantem ad agentem.⁊ do.
75 optimam rationem diuerſitatis.†Nam agere eſt ſpecies
alienationis.l.ait pretor §.i.ff.de iure delib.⁊ ibi colligi
76 tur†ꝙ cui eſt prohibita alienatio eſt prohibita deductio
actionis in iudicium non aūt eſt ſic in impetratione litte
rarum ad lites.qꝛ nihil deperire poteſt per actionem ab
ſenti per impetrationem.ſicut deperire pōt per actionem
videt̄ ergo ꝙ mundus erret dicere ꝙ ſicut cōiunctus vſ
qꝫ ad ſeptimum gradū impetrare pōt pro coniuncto qd
eodem mō coniunctus vſqꝫ ad ſeptimū gradū agere po
terit pro iuncto ſine mandato.Cū iſta inter ſe longe diffe
rant.qꝛ primo caſu non agitur de preiudicio cōiuncti.idō
non curat̄ de tanta affectione.ſed agendo bene curat̄ de
magna affectione ꝓpter preiudiciū agendi.⁊ idō videt̄ di
cendū hoc modo.Aut loquimur vſqꝫ ad quem gradum
dicatur quis ꝯiunctus.vt agere poſſit cōiunctus ſine mā
dato cōiuncto.⁊ dicitur cōiunctus vſqꝫ ad quartum gra
dū.qꝛ affectio non durat amplius lꝫ cōſanguinitas vltra
duret.vt in.d.l.petitionē.§.egredientes.⁊.d.c.non dꝫ.⁊
auc.de eccleſiaſticis titulis.§.interdicimus.⁊ iſto mō in
telligat̄ glo.in.d.l.vt vim que dixit affectionē conſidera
ri.aut loquimur quo ad impetrationē litterarū ad lites.
⁊ tūc dicatur cōiunctus vſqꝫ ad ſeptimū gradū.qꝛ cū nō
agatur de ꝑiudicio cōiuncti iſto caſu nō attēdit̄ affectio.
ſed attendet̄ cōſanguinitas ſeu cōiunctio.⁊ hoc mō poſ
ſunt reduci ad cōcordiam lites horū excellentiſſimorum

a ¶ Sui. Vide ad mām l.i.ff.de ſu.⁊ le.here.§.i.⁊.§.ſui.initi.de here.qual.⁊ diff.⁊ p Arch.ex de ſen.excō.c.quūqꝫ.li.vi.⁊ ibi modernis.

b ¶ Perſone. An aūt ſpurius veniat familie noīe vide barth.in.l.Itē in poteſtate.ff.de his q ſūt ſui vl' alie.iu.⁊ in.l.fi.C.de ver.ſig.an do dicat̄ nobilis ō agnatione.vide in.l.tutelas.ff.de ca.dimi.Nunqd ēt veniat ſuorū appellatione.⁊ infinita de ſpurio que lōgū eſſet enumerare.vide Felyn.in capi.nōnulli.§.ſūt ⁊ alā.xx.colū.circa prin.vſ.excipit̄ ⁊ modernis.quoſdā ibidē repetentes.

patruum ⁊ eſt opinio noua nō conſiderata per aliquē.⁊
ſm hanc diſtinctionem dꝫ intelligi iſte tex.dum dixit niſi
de illis perſonis ⁊c.Et limita iſtū tex.niſi coniunctus vel
let impetrare pro coniuncto ꝯ eque cōiunctum.ita dixit
Pet.de bellapertica in.l.exigendi.C.de procur.ar.l.ſed
⁊ milites.§.i.ff.de excu.tu.⁊.l.non ſolum.§.ō vno.ff.de ri
tu nup.voluit Bal.in.d.l.ſed ⁊ hec.vide doctores in.d.
l.exigendi.loquitur tñ Pet.in agendo non aūt in impe
trando.ſed hꝫ locum in impetrando per iſtum tex.Limi
ta ēt non hēt locum ſi cōiunctus pro quo agit aut impe
trat eſſet minor.qꝛ tūc prius deberet peti curator ſibi da
ri.l.mutus.§.his.ff.de procur.Bal.in.d.l.ſed ⁊ hec.⁊ in
77 l.ij.ff.de poſtulan.†quid ſi quis dicat ſe ꝯiunctū ⁊ aduer
ſarius negat dic onus probandi incumbere allegāti ſe
coniunctum ſufficit tñ probare ſe eſſe in quaſi poſſeſſione
cōiunctionis facit lex non ignorat.C.qui accuſ.non poſ.
⁊ ꝙ no.Cy.in.l.i.C.vbi cauſa ſtatus.⁊ Bal.in.d.l.ſed
78 .⁊ hec.†ſed an ciuitas habeat cōiunctam perſonam.bal.
hic dicit ꝙ non qꝛ nemo ei ſuccedere poteſt.l.i.ff.de coll.
illicitis.lꝫ ipſa poſſit ſuccedere.C.de heredita.decurionū.
79 per totum.†Utrum aūt illegitimi cenſeantur coniuncte
perſone Inno.refert quoſdaꝫ non facere vim quo ad im
petrationeꝫ de qua hic inter naturales ⁊ legitimos ⁊ na
turales tantum.qꝛ ipſi naturales multis priuilegijs gau
dent in auc.quibus modis natu.effi.legi.§.ij.⁊.iij.refert
etiam quoſdam idem dicere de ſpurijs.⁊ de his qui na
ſcuntur de inceſtis ⁊ inutilibus nuptijs vt de incerto pa
80 tre.refert alios dicere†ꝙ nati ex nephariis inceſtis nup
tijs non ſunt nominandi filij nec alendi ⁊ omnis ſubſtan
tie patrie ſunt indigni.auc.quibus mo.natu.effici.leg.§.
fi.c.per venerabilem.qui filij ſint legi.Idem dicit Inno.
de ſpurijs ⁊ alijs omnibus prohibitis ꝑter naturales.l.
vulgo.ff.de ſtatu ho.l.quia.ff.de in ius vocan.dicit tamē
quoſdam.idem dicere de natalibus tantum.argu.l.fi.C.
de naturalibus libe.⁊ hoc non credit verum Inno.⁊ ſic
tenet ꝙ naturales cenſentur eſſe coniuncte perſone.ſecus
de ſpurijs.Hoſti.tenet ꝙ hi qui ſuccedunt admittuntur
pro his quibus ſuccedunt.⁊ ſic tenet cuꝫ Inno.ſequitur
domi.Cardi.dominus Anto.Pet.de Ancha.⁊ Ioan.
81 de imo.Bal.hic ſequitur dictum Innocē.†ꝙ ſpurij non
b ſint coniuncte perſone[b] allegat Cy.in.l.lege iulianus.§.
nec diſtinguitur.ff.de ritu nup.licet in materia mere na
82 turali vt in pena parricidij contineantur ſpurij.†qꝛ natu
ra eſt cōmunis.l.hos accuſare.§.omnibus.ff.de accuſa.
ſm Cy.in addi.dicti.§.nec diſtinguitur.⁊ Barto.in.l.ij.
83 ff.de accu.Et ſubdit†ꝙ ſi ſtatutuꝫ dicat ꝙ ſi quis occide
rit fratrem comprehenditur ſpurius occiſus.qꝛ deſeruit
iuri naturali.dicit tamen ꝙ non continentur appellatio
ne domus.qꝛ non ſequitur domicilium.l.fi.ff.ad munici
pales.allegat illud ꝙ dixit pſalmiſta fiat domus eius de
ſerta ⁊ non ſit qui habitet in ea.xxiij.diſt.c.in nomine do
mini.Et concludit ꝙ non includuntur ſpurij.l.quiſquis.
.C.ad.l.iuliam maieſtatis.⁊ allegat Bart.in.l.pronun
ciatio.ff.de ver.ſigni.⁊ in.l.tutelas.ff.de capite diminu.⁊
ita hic reſidet.ſed.d.Abbas dicit ꝙ ſi loqmur de ſpurijs
quo ad lineaꝫ femininā bene poſſunt agere ⁊ impetrare.
qꝛ quo ad illam lineā dicūtur cōiuncti ⁊ ad inuicem ſibi
ſuccedunt inſtituta de agnatoꝝ ſucceſſione.§.vulgo.ſꝫ in
ſpecta equitate naturali dicit ꝙ debent admitti pro con
iunctis.qꝛ inſpecta natura ſunt filij ⁊ cōſanguinei.⁊ i eis
cadit affectio naturalis hinc eſt ꝓ quo ad matrimoniuꝫ
ꝯhendū dicunt̄ cōſanguinei.c.diſcretionē de eo q cogno
uit ꝯſanguineā vxoris ſue.⁊ dicit hoc voluiſſe bar.i.d.l.
ij.ff.de accu.idē ēt voluit bal.in.c.nāles in ti.ſi de feu.de
fun.fuerit ꝯtrouerſia.⁊ refert quādā monialē fuiſſe com
84 buſtā.qꝛ occiderat filiū ſuū†nā ſi ſpurius occidit̄ reſpub.
ledit̄ cuius intereſt filios ſpurios ciues hēre.alle.no.in.l.i.
85 ff.ſo.ma.†Itē ciuitas ſm eū ē minor mūdus.de quo iſti
ſunt naturaliter procreati.qꝛ ſunt de mā prime ſemīnis
humani ⁊ quādoqꝫ ſūmi ⁊ virtuoſi in decretis euaſerūt
nati de

nati. de adulterio allegat Hieronymū ꝛ ita reſidet ꝛ idē
voluit idē bal.in.l.ius ciuile.ff.de iuſti.ꝛ iur.ꝛ facit ꝙ ip
ſe voluit i.l.pentes.ff.de in ius voc.ꝛ in .l. generaliter.§.
cum autem.C.de inſti.ꝛ ſubſti.ꝛ in.l.i.§.domini.ff. ad ſil
lenia.ꝛ in.l.lucius .§.fina.ff.de legatis.ij.ꝛ in dicta.l.tu
tellas.ſed latius ꝛ amplius dixit in rub.C.q accu.nō poſ.
86 vbi dicit† ꝙ noie ſuoꝝ ꝯtinenſ naturales qꝛ hñt nāle no
men argument.d.l.tutelas qꝛ natura cōmunis eſt ꝛ ius
87 ciuile in natura poſitum eſt† nā ius in facto eſt poſitū.l.ſi
ex plagis §.in lino.ff.ad.l.acquil. ſed natura eſt facti.vt
not.in.l.legatuȝ.ff.de capite diminutis allegat in rōne ſui
88 .l.filio.ff.de lib.ꝛ poſt.† qꝛ ars imitatur nām inq̄ꝫtū pōt
.l.hos accuſare.§.oibus.ff.de accuſa.aut inqt loquimur
de filijs quos dignos naturali noie lex non cenſet ꝛ tunc
aut ſunt nati ex certo complexu.ꝛ idē qꝛ naturalis dolor
eos impellit ar.l.ij.ꝛ.iij.ff.de liberali.cā.ꝛ.l.q̄ꝫuis i rōne
ſui.C.de adulte.aut ex incerto cōplexu.vt vulgo cōcepti
tūc aut loquimur per reſcriptū ad maternā lineā q̄ certa
eſt ꝛ admittunſ aut per reſpectū ad paternā ꝛ tunc eos
ſus vindicte nō tangit qꝛ non pñt probare ſe filios cum
lex fingat eos non hr̄e patres.l.vulgo.ff. de ſtatu homi.
ꝛ qui agit vt talis debet probare.l.nō ignorat.C. qui ac
89 cuſa.non poſ.allegat Cy.in.d.l.quiſquis ꝛ Jnn.hic.† ꝛ
ſi dicatur triplex ē probatio filiationis neceſſaria ꝓbabi
lis ꝛ p̄ſumptiua quo ad m̄reȝ ſtat ꝓbatio neceſſaria qꝛ
certa eſt ꝓbabilis quo ad p̄reȝ qꝛ natus i domo ex vxore
viciniis ſciētibus.l.filiū.ff.de his q ſunt ſui ꝛ iſta probatio
probabilis maior eſt q̄ꝫ p̄ſumptiua.ſed ꝓbatio p̄ſūptiua
cadit i eo q eſt vulgo ꝯceptus vt qꝛ titius vocat eum fili
um ſuum ꝛ mater ꝛ alij conſanguinei vt in.c.per tuas de
probatio.l.vxoreȝ.ff.de manumiſſis teſtō ergo iſte terti⁹
modus ꝓbandi cadit in vulgo cōcepto.c.michael de fi
lijs p̄ſbyteroꝝ ergo cadit affectio ꝛ pōt ꝓſeq iniuriā ſuoꝝ
ipſe reſpondet ꝙ ſm̄ conſcientiam legis iſte nō habet pa
trem verum qꝛ illud ꝙ lex damnat nō habeſ ꝓ vō.l.ſena
tus C.de his qui ſibi aſcribunt ꝛ iudex in iudicando dȝ
ſequi publicam ꝯſcientiam legis non ſuā priuatā vt no.p
90 Cy.in.d.l.quiſquis ꝛ glo.in.c.iudicet.iij.q.vij.† nam nō
eēt miniſter legis niſi eſſet legis imitator.nā eorū que de
terminat lex iudex non eſt dñs ita belliſſime quieuit bal.
in loco preal.ego ante oia ꝯſidero ꝙ Jnno.hic ꝓ doctri
na ſua non allegauit caſuȝ legis ſed bñ allegauit tria iu
ra in arg.vȝ dictā.l.vulgo ꝛ.l.qꝛ ſemp.ff.de inius vocan.
ꝛ.§.vulgo.inſtitu.de cognatoꝝ ſucceſſione q̄ iura loquen
tur ꝙ quo ad matrem tales habent ſucceſſioneȝ ꝛ ſic ſen
tit Jnnocen.ꝙ ideo naturales admittuntur pro patre ꝛ
coniunctis qꝛ habent ſucceſſionē auē.licet.C.de natura.
liberis ꝛ Bar.no.in.d.l.ij.queȝ ſuperius relati doctores
allegāt ſed doctrinā eius cū reuerētia nō bene ꝯſiderauer
91 runt ibi enim† querit an filia naturalis vel ſpuria admit
taſ ad vindicandā mortē parentū.refert hanc qōnē tāgi
hic ꝑ Jnno.ꝛ finalr̄ non firmari ꝑ Jnno. ego circa hoc
ꝯſidero duo primū ꝙ Bar.male itellexit Jnn.hic qꝛ im
mo Jnn.firmauit ꝙ nāles tm̄ dicanſ ꝯiuncte pſone ꝛ ſpu
rij nō hoc appet in verbis finalib⁹ ibi ſȝ hoc nō credim⁹ ꝛ
ſic firmat ꝙ naturales tm̄ dicunſ ꝯiuncte pſone ſed non
ſpurij ſcdm̄ ꝙ ego ꝯſidero ēt ꝙ Jnnoc.nō dicit hic illud
ad ꝙ eum allegauit Bar.nā hic Jnn.nō dicit ſi nālis tm̄
aut ſpuri⁹ aut nepharius poſſit accuſare de morte p̄ris oc
ciſi.ſed Jnno.dūtaxat q̄rit an tales pſone admittanſ ad
agendū ſeu ad ipetrandū ꝓ p̄re cū ꝯiunctis pſonis tene
menti itellectū Bar.ad Jnnoc.hic ꝛ iſta nō tradas obli
uioni qꝛ per alios conſiderata nō fuerunt.ſubdit Bart.
ꝙ filia nālis ꝛ pater nālis admittitur ꝛ nō allꝫat i ar.illa
tria iura q̄ allegauit Jnnoc.hic ſed allegat in argumen.
l.iij.ff.de liberali cauſa.tu vero mentem eleua qꝛ iudicio
meo illa lex tertia non probat doctrinam eius loquiſ.n.
in filio naturali ꝯcepto in ſeruitute in figura matrimonij
cui iura magis fauent q̄ꝫ filio naturali nato ex cōcubina
vt no.in.l.ex facto.§.ſi quis rogatus.ff.ad tertulli.ꝛ in.l.

lutius.§.fina.ff.de leg.ij.ꝛ per id quod no.glo. inſtitu.de
ſeruorum cognatione in princi.alias eſt in.§.illud inſti
92 tut. de gradibus ꝛ ideo dico in figura matrimonij† qꝛ
inter ſeruū ꝛ ſeruā vel ſeruū ꝛ liberaȝ ꝛ ecōtra de iure ci
c uili non poteſt ꝯbi matrimoniū^c.l.cū ancillis.C.de ince
ſtis nup.licet ſecus ſit de iure canonico ꝙ in hoc preualet
c.i.ꝛ.ij.de coniugijs ſeruorum ꝛ no.per gloſ. in.§.finali.
inſtitu.de gradibus ꝛ ſic dictum Bar.non probatur per
tex.allegatum ab eo.ꝛ etiam pōdero aliud quia ille tex.
fundat ſe ſuper affectione ꝛ iura allegata per Jnnocen.
fundant ſe ſuper ſucceſſione ecce nunc qualiter ſubtiliter
intelligendo variauit ratio Bar.a ratione Jnnocen. qꝛ
Barto.fundauit ſe ſuper affectione Jnnocenti.ſuper ſuc
ceſſione.Subdit poſtea Bar.ibi ſed quid de ſpurijs ꝛ de
filio ſacerdotis ꝛ monachi dubitat tamen decidit eos ad
mittendos qꝛ quo ad hoc huiuſmodi dicūtur conſangui
nei allegat nota.in.l.non facile.§.ad ſūt .ff. de gradibus
item iura loquentia de hac materia vtuntur vocabulis
naturalibus ſcilicet parentum ꝛ liberorum.item natura
li iure omnes liberi naſcebantur in auct. quibus modis
naturales effici ſui.§.licet.ꝛ idem voluit in.l.hos accuſa
re.§.omnibus.ff.de accuſatio. ꝛ in.l.tutelas.ff.de capite.
diminutis ꝛ.l.pronunciatio.ff.de verborum ſignificatio
ne.ſed dominus meus Jo.de imo.in.l.ex facto.§.ſi quis
rogatus damnat dictum Jnnocen.hic ꝛ etiam damnat
dictum Bar.loquitur tamen per verbum forte ꝛ dicit ꝙ
vt quis admittatur pro alio ſine mandato eſt conſtitutio
iuris ciuilis ꝛ exorbitans a iure communi vt in.d.l.ſed ꝛ
hec.ꝛ in.l.ſi pupilli.§.videamus.ff.de negoc.geſtis.ꝛ.l.
pomponius.§.i.ff de procurato.ergo videtur ꝙ in dubio
non debet comprehendi frater naturalis aut filius natu
ralis pro hoc etiam allegat.qꝛ non repatatur coniuctus
alteri fratri quo ad ſucceſſionem vt no.gl.in.l. hac parte
ff.vnde cognati dicit tamē ꝙ in pratica forte ſeruaretur
93 doctrina Jnnocen.propter eius auctoritatem.† item re
prehendit etiam dictum Bar.volentis ſpurium ſeu ba
ſtardum vel damnatum ex damnato coitu.poſſe accuſa
re de morte patris.ꝛ mouetur eodem modo.nam conſti
tutio iuris ciuilis exorbitās diſponit ꝙ vnus admittatur
pro alio ad accuſandum ſine mandato vt.l. neganda.C.
qui accuſa.non poſſunt ergo non debet extendi ad ſimi
les perſonas dicit tamen dictum Bar.poſſe ſaluari hoc
modo vt natus ex damnato coitu poſſit accuſare ꝓ mor
te patris vt extraneus ꝛ tanq̄ꝫ quilibet de populo ꝛ ſi cō
currat extrane⁹ ad accuſandū ipſe preferretur illi qꝛ ma
gis intereſt ſua per no.in.l.ſi plures.ff.de accuſa. ꝛ idem
dominus meus in.l.lucius.§.fina.de lega.ſecundo refert
Specu.in titu.de accuſato in prima parte circa princi.di
cere ꝙ natus ex dānato coitu interficiendo patrem non
poteſt accuſari de parcidio ꝛ dicit per verbum forte di
ctum Speculi fore verius ꝛ ad.l.hos accuſare .§. omni
bus.ff.de accuſ.reſpondet ꝙ loquitur in naturalibus cō
ceptis in ſeruitute ꝛ in figura matrimonij.ꝛ in dicto.§.ſi
quis rogatus inducit predicta ad queſtionem ſtatuti di
94 centis† coniunctos litigātes compelli ad compromiſſum
ꝙ ſpurius habens litem cum fratre non poterit compel
li qꝛ tale ſtatutum eſt exorbitans a iure communi.l. tij.§.
tam ꝛ ſi.ff.de arbit.naȝ tales non dicuntur coniuncti niſi
ad matrimonium vt ibi per eum.ego ante omnia conſide
rō ꝙ Barto.in dicta.l.ſecunda eſt ſibi contrarius nam
in finalibus verbis dixit quod coniuncta perſona dicit
eſſe vſq̄ꝫ ad illum gradum in quo.poſſunt ſuccedere ꝛ di
cit fuiſſe dictū Jnn.hic ꝛ ſic expſſe fūdat ſe ſup ſucceſſiōe
ꝙ iō ꝯiūctus agit ꝓ ꝯiūcto qꝛ ſibi ſuccedere pōt ſȝ i p̄cedē
ti qōne fūdāt ſe ſup affectōe ꝛ dicit ꝙ iō ſpuri⁹ pt accuſa
re ꝓ morte p̄ris qꝛ nā induxit affectōeȝ iter eos ꝛ ſȝ h ꝯdi
cit ſibi ꝛ dicto Jnn.mō apiēdū ē qd tenēdū erit ꝛ dico p̄
mo ꝙ Jo.de imo.male loq̄ſ nā ſi lex fūdat ſe ſup affectōe
ꝙ ꝯiūct⁹ agat ꝓ ꝯiūcto ſeq̄ſ ꝙ lȝ ſit ꝯſtō iur̄ ciuilis exorbi
tās nihilomin⁹ extēdeſ vbicūq̄ꝫ ē eadem rō.c.cū dilecta

c ℂ Matrimoniū ſec⁹ tñ dicas ó iure poli vt tȝ vltra cāoniſtas quos vide tu Ang. ꝛ Alex.in.l.iter liberos de iu. do.ꝛ no.i.l.cū ancillis.C. de inceſt.nupt.ꝛ iō iſerunt ibi iſti doct. ꝙ in eis cadit accuſatio de adulterio ꝛ ſequūtur oēſ moderniores nouiſſime repetētes.

de confirma. vtili. l. his ſolis. C. de reuo. donatio. l. ob ea
.C. de predijs mino. ſed iſta affectio viget inter ſpurium
⁊ patrem ⁊ fratrem q2 natura eſt cōmunis vt dictū ē er-
go habebit locum exceptio poſita in. d. l. ſed ⁊ hec ⁊ pro
batur fortius naz dicta conſtitutio extenditur ad amicuz
grandi amicitia iunctum. vt voluit Guil. de cu. in. d. l. ſ3
⁊ hec preallegata ⁊ cumulate dixi in repetitiōe. c. cuz. m.
§. de conſtitu. ⁊ per conſequens dictum Bar. eſt defenſa
tum ab obiectione facta per Jo. de imo. ⁊ cū poſtea ſal-
uat Bar. dicendo ꝙ ſpurius accuſare poterit vt extrane
us ⁊ vt quilibet de populo vere defecit tantus doctor in
95 ſalutari ſuo ꝙ ſic oſtendo †actio competens cuilibet. de
populo debet intentari per eum qui eſt integre opinionis
tex. eſt apertus i. l. popularis actio. ff. de popularibus ac
tionibus ⁊ in. l. terminis in verbo. ſi tibi integra extima-
tio eſt. C. qui accuſ. nō poſ. ſed ſpurij. ⁊ nati ex dānato coi
tu. ſunt infames ⁊ non ſunt integre. extimatōis vt in auc.
ex complexu. C. de inceſtis nup. ⁊ per Bar. ⁊ Saly. in. l.
ſi. C. de verb. ſig. Cy. in. l. quiſquis. C. ad. l. iuliam maie-
ſta. Bal. in. l. parentes. ff. de in ius vocan. ⁊ in. l. generali
ter. §. cum aūt. C. de inſtitu. ⁊ ſubſtitu. ergo ſequitur neceſ
ſario ꝙ vt extraneus ⁊ vt quilibet de populo accuſatur.
non poterit occiſores patris ⁊ per ꝯſequens peſſime lo-
quutus eſt. ⁊ ex hoc intrepide dico Bar. ⁊ cōiter omnes
non bene dixiſſe volentes ꝙ ſpurius ⁊ natus ex dānato
coitu poſſint accuſare occiſores patris ⁊ hoc ꝓpter affe-
ctionem q̄3 natura inter eos conſtituit q2 vltra affectionē
requiritur habilitas vnde poſito ꝙ eſſet coniuncti ⁊ po-
ſito ꝙ inter eos cadat affectio nihilominus non ſequitur
96 ergo poterunt accuſare †nam infamis non eſt legitimus
accuſator. c. i. J. de accuſa. ij. q. vij. accuſatio ⁊. l. qui accuſa
re. ff. de accuſa. ſed huiuſmodi ſpurij ⁊ nati ex dānato coi
tu ſunt infames vt dictum eſt ⁊ probatur in ver. ignobi-
les in. c. ſi genus anglorum. lvi. diſt. ergo ſequitur ꝙ nul-
lomodo poterunt accuſare. quinimo plus auſus ſu3 dice-
re ꝙ dictum Inno. hic ꝙ omnes approbant ꝙ filius na
turalis tantū agere ⁊ ipetrare poſſit ꝓ patre mihi non vi
det verū q2 ſequeret ex hoc inconueniens ꝙ pater ex vi-
cio ſuo ⁊ iniquitate ſua lucraret nā cōſtitutiones poſitiue
voluerunt ꝙ pater non poſſet relinquere filio naturali tā
tum q̄tum vellet ⁊ hoc ad refrenañ viciū paternū tex. eſt
in. l. ſi. C. de naturalibus liberis vt ergo refrenetur viciu3
paternum dicemus filium naturalē tantū nō agere aut
97 ipetrare ꝓ patre licet cōiter omnes ſequātur Inno. †ſed
quid in ꝯiunctiōe ſpirituali an trahatur ad iudicia tēpo
ralia. puta cū pater vult accuſare. occiſores glioli ſui ſpi-
ritualis Bal. in. l. i. C. qui accuſ. non poſſunt. l3 ſupiꝰ quo
ad filiū naturalē ego allegauerim Bal. in rubrica ſed de
hui allegare in. l. i. dicit ſe neſcire caſum. l. aut decre. q. h
dicant ⁊ aliud non dicit facit ſimile qḋ dicit idem Bald.
98 in auc. niſi rogati. C. ad trebel. in. v. col. vbi dicit †ꝙ filius
quē eleuaui de ſacro fonte nō excludit ſubſtitutū per no.
in. l. ſi. C. de his qui veniā etatis. q2 quantū ad ſuccedēdū
nō eſt filius licet forte a p̄re ſpirituali ſit allendus in ſubſi
dium facit ſimile ꝙ dixit Ang. poſt Guil. in. l. adoptiuū
99 . ff. de in ius vocan. v3 †qḋ filius ſpālis non vocat patrē ſu
um ſpiritualē ad iudiciū ſine venia ego allego tex. in. c. pſ
100 taciū. xxx. q. iij. cu3 glo. ſua vbi dr̄ †ꝙ in his que ſunt reue
rentie magis aſtringimur patri ſpirituali q̄3 carnali. fa-
cit elegans dictū eiuſdē Bal. in. l. i. in prin. ff. de iuſti. ⁊ iu.
101 vbi dixit †ꝙ pro iniuria illata preſbytero parochiali qui
libet agere pōt q2 cenſet pater ſpiritualis ⁊ miror de tan-
to doctore ꝙ non viderit glo. in. c. corā de offi. dele. q ſin-
gulariter extendit iura loquētia de ꝯiunctis ſanguine ad
cōiunctos cōiunctione ſpirituali vbi videt caſus ſm ſolu
102 tionē illius glo. †ꝙ clericus bñficiatus in eccleſia admit-
titur ad agendu3 ꝓ illa l3 non ſit rector illius eccleſie q2
dicit ꝯiuncta pſona. ſed cōpoſtel. hic tenet ꝯ̄rium ꝙ non
pōt canonicus ipetrare ꝓ ſua eccleſia ſine mādato. ide3 te-
net Gofre. in ſūma huius tituli verſi. ſed nunquid de quo

a ℭ Si occaſione. Nouiſſimi ſcribētes h inſequunt do. Abb. in figuratione huius ſummarij qḋ vt teſtat dom. And. fuit car. Felȳ. autē hic addit qḋ iſte tex. venit ad limitatōe3 c. paſtoralis. §. eodē vide hic ⁊ ibi. dn̄s aūt abbas eggregie ipſum paucis abſoluit a quo nō diſcedas.

in Specu. de reſcrip. pſentatiōe. §. rōne quoq3 ſequit Ho
ſti. arg. c. edoceri. §. eo. vbi ad illū ſpectat agere ad quem
ſpectat negocia ꝓcurare ⁊ iſtud ſequit hic dn̄s Cardi. ⁊
103 eodē mō cōpoſtel. hic dicit de canonico †vt nō poſſit ipe-
trare ꝓ ſuo cōcanonico ſine mādato arguit tñ ꝙ pōt q2
vr̄ eſſe quedā ꝓximitas ſpiritualis inter eos, que maior ē
carnali. iij. q. i. c. i. ⁊. ij. itē inter ſoc. os vr̄ quedā fraterni
104 tas. l. veru3. ff. pro ſocio. †itē miles admittitur pro ſuo cū
militone. l. filiuſfa. §. veterani. ff. de procu. ⁊ idē tenuit gl.
in. c. ſi. J. de procu. tamē Gofre. ⁊ cōpoſte. decidunt ꝯ̄rium
ꝙ non poſſit ꝓpter verba huius ꝯſtitutionis ꝙ dicit Cō
poſtel. fore mirabile ſeu ſatis vtile vt iura diſponentia de
cōiunctis quo ad iudicia tēporalia non extendant ad cō
iūctionē ſpiritualē notauit Archi. in. c. ſtatutū. §. cū autē
J. eo. li. vi. ſed fortiter obſtat huic concluſioni. c. cu3. R. ca
nonicus ⁊. d. c. corā ⁊ glo. ibi de officio dele. ⁊ dictū guil.
de cu. in. d. l. ſed ⁊ hec. vbi voluit ꝙ iura loquētia de con
iunctis habeant locū in amicis. ego vltra alios ſcripſi ſu
per hoc paſſu. in repetitione. c. cum. m. circa pncipiu3. §. J
conſtitu. Vltimo Jaco. de arbenga. in. c. humilis de ma-
105 ior. ⁊ obe. vbi tex. dicit †ꝙ capitula eccleſiarū citant vt
cōpareant per procuratorē q2 perſonaliter cōparere nō
debent vt ibi no. ex hoc ipſe arguit ibi ꝙ ſi capitulū ipe-
trat non h3 neceſſe ꝓbare mandatū quaſi. dicat cū capitu
lum non teneatur ire per ſe preſumitur ſemper ꝑ ꝓcura-
torem impetrare ſecus in prelato ⁊ ita intelligit iſtū tex.
ad finem do. Cardi. dicit hic hoc non eſſe verum q2 licet
capitulum ſoleat talia facere per procuratorē tamē bene
pōt dare mandatū ⁊ ſic debet de ipſo probari alias non
preſumit. tu vero cōſidera ꝙ licet capitulū debeat ipetra
re per procuratorem tamen non eſt certum ꝙ magis im
petrauerit per iſtum q̄3 per illum ⁊ ideo oportebit doce-
ri de mandato. ſed pro dicto Jacobi facit gl. in. l. ſi. C. de
pac. conuentis ſed glo. pe. hic in verbo preterea deſtruit
dictum Jaco. ſcripta ſunt que enucleabant conſtitutionē
iſtā ⁊ ſi quid elegans aut laude dignum dictum fuit at-
106 tribuamus ſuppremo ⁊ immortali deo †qui illuminat
omnem hominem venientem in hunc mondum. capitu.
cum ex iniuncto de hereticis. Laus deo. Andreas bar
batia ſiculus ⁊ monarche.

Jlectus.

Conſueuit ſm domi. Anto. hec decre. reputari for-
tis ⁊ difficilis ⁊ hoc intendit. Quando agi-
tur reali computant diete a fine dioceſis vbi
eſt res ſcita ⁊ de meritis appellationis non iudex a quo
ſi iudex ad quem cognoſcere debet. h. d. ſm Joan. andr.
do. Anto. do. Petrum Bal. ⁊ Jo. de imo. ſed dominus
Abbas dicit ꝙ prima pars huius ſummarij non proba-
tur ex iſto tex. nec putat eam in ſe eſſe veram nam in text.
ſolum diffinitur quis debeat cognoſcere de meritis ap-
pellationis ⁊ ideo quantum ad iſtum tex. dicit ita debe
a re ſummari v3 ſi occaſione ᵃduorum reſcriptorum vnius
ſ. in cauſa principali ⁊ alteriꝰ in cauſa appellationis cō
tenditur non iudex ſuper principali ſed deputatus ſuper
appellatione cognoſcere debet de validitate appellatio-
nis ⁊ venit hoc. c. ad limitañ. c. paſtoralis. §. e. ⁊ ita reſi-
det. vehementer admiror de paternitate ſua q2 iſtud ſū-
mariū formaliter datur hic per do. Cardi. ⁊ ſic libenter
ſibi occupat laudes alienas. ⁊ diuiditur primo ponitur
appellantis querela. ſecundo prouiſio ibi quo circa. Ho
ſtien. tamen dicebat ꝙ quinq3 tangit primo ponitur litte
rarum impetratio ſecūdo exceptio tertio replicatio ⁊ ap
pellatio. quarto appellationis commiſſio ⁊ inhibitio qui-
to inhibitionis reprobatio. ℭ Caſus Jordanus cleri-
cus dulidenſis impetrauit litteras contra Joannem ſa-
racenum. ſuper eccleſia ſancti Nicholai dulidenſis qua3
dictus Jordanus vendicabat. a dicto Joanne. dic-
a tus Joannes excipiebat contra litteras dicens †quod
auctoritate litterarum non poterat conueniri eo quia
vltra duas dietas a loco. vbi conſtituta erat. dicta

ecclesia allegabatur ꝙ erat contra conſtitutionem conci
lij generalis loquentis de duabus dietis de qua in dictis
litteris non erat facta mentio ſed ꝯ iſtam exceptioné fuit
replicatū ꝙ imo dicte littere erát valide qꝛ dictus Joan
nes in referendo ⁊ beliensi dioceſi obtinebat beneficia ⁊
ex hoc habebat ibi domiciliū ꝙ non diſtabat a iudicib⁹
vltra duas dietas iudices auditis hincinde allegatóib⁹
procedebant in cauſa quare dictus Joannes ſentiens ſe
grauatū appellauit ad ſedē apoſtolicā papa cóceſſit iu-
dices ſuper appellatione ſed primi iudices inhibuerunt
ipſis ne procederent vnde oriebať duplex qō. primo an
teneat appellatio ſecūdo ad quē ſpectabat cognitio. an
eſſet procedendū nec ne papa mandat primis iudicibus
ꝙ debeant ſuperſedere. Not. ibi .i. ſaracenus qō ideo ita
noiabatur qꝛ cum eſſet chriſtianus ⁊ clericus duxerat ori
ginem a ſaracenis ⁊ refert do. meus Jo. de imo. ꝙ apud
ſenas reperitur quedā caſata que ſic appellatur ex quo
habuit originé a ſaracenis ſm eum. Bald. vero hic dicit
ꝙ eſt .i. ſaracen⁹ quōdā nūc vō cleric⁹ vel dicit ꝙ é cogno
mē ⁊ nó nomen ſecte ⁊ aliud non dicit tu vero conſidera
ꝙ idem eſt dicere peruſinus ꝙ de peruſio ⁊ ſic natus pe-
ruſij ⁊ florentinus idem eſt ꝙ de florentia. tex. eſt in .l. ſed
⁊ reprobari. §. amplius. ff. de excuſatio. tutorū. ⁊ p Bart.
in rubrica. ff. ſo. ma. ⁊ per dnm Ant. ſupra in ſalutatione
⁊ in .c. i. J. de iudic. ſi aūt exprimatur cum hac dictione de
puta dicatur Andreas de ſicilia tunc ſignificat originem
in .l. i. in fi. cum ſua glo. ff. de tuto. ⁊ cura. datis ab his ⁊ l.
i. C. de municipibus lib. x. ⁊ no. in .c. de francia de ſpon.
cum ergo hic dicatur .i. ſaracenus videtur ꝙ olim fuit ſa
racenus ſed hodie ſit chriſtianus ⁊ clericus ⁊ iſta eſt ve-
rior interpetratio ad iſtū tex. ꝙ̃ iterpetratio Bal. ⁊ Jo.
de imo. ⁊ ſm hoc ſubaudiatur ad iſtum tex. ſ. quondā vi-
de que dicta fuerunt in .c. olim. ꝰ eo. ¶ No. ibi traxiſſet
2 in cauſam † ꝙ quis poteſt dici tractus ad iudicium eo ip
ſo qō eſt vocatus ad iudiciū licet realiter non ſit tractus
ſm do. Anto. facit ad intellectum .c. ſi diligenti. J. de foro
competen. ⁊ ſequitur eum domi. meus Jo. de imo. faciat
c. ſi autem in verbo in iudiciū tractus. ꝰ eodem facit tex.
in auctenti. habita in verbo trahere tentauerit. C. ne fili-
us pro patre ⁊ glo. ſolemnis ibi ex qua Bal. ibi colligit
doctrinam ꝙ aut lex punit vocantem ⁊ tunc ſufficit ſola
citatio ꝙ intelligit niſi ſit circunducta a iure vt in patro-
no citato ſine venia qꝛ tunc niſi cópareat patronus ita ꝙ
de facto grauetur ceſſat pena ⁊ iſta eſt ratio illius notabi
lis legis ꝗuis. ff. de in ius vocan. aut lex punit agentē ſeu
accuſanté ⁊ tunc aut reſpectu tentationis iudicii ⁊ cómit
titur irreuocabiliter per litis ꝯteſtationē aut reſpectu effe
ctus iudicij ⁊ tunc hꝫ locum penitentia vſqꝫ ad ſniaꝫ aut
lex punit trahenté aliquem ad iudiciū ⁊ tunc dicitur tra
here ita ꝙ non habet locū penitentia ſi lis eſt conteſtata
qꝛ deſiſtere poteſt niſi pena eſſet cómiſſa efficaciter ipo fa
cto. ꝙ eſt quando lex ipſa pronunciat hoc eſt quando in
ter ſniam ⁊ ꝓnunciatóem nó eſt mediū vt no. in .c. ꝑpetue
de elec. li. vi. ⁊ vbi pena iponiť ipſo facto non hꝫ locū pe
nitentia ⁊ dicit eſſe glo. ſingularē de hoc in cle. ne in agro
§. qꝛ vero de ſtatu regularium. ¶ No. ibi fuit excipiēdo
ꝓpoſitum qꝛ ego induco iſtū tex. cōtra allegantē doctri
3 nā Bar. in .l. i. ff. de excep. dicentis ſufficere. † ꝙ qs narret
b factum ex quo reſultet exceptio[b] poſito ꝙ non dicatur ex
cipio qꝛ idem eſt ac ſi expreſſiſſet qꝛ poſtꝙ̃ factum ꝓponi
tur ⁊ notum eſt iudici iudex ex officio ſuo poteſt abſolue-
re iuxta nota. in .l. ſi. ff. de peti. heredita. ⁊ in .l. iij. ff. nautę.
caup. ⁊ ideo dixit Jo. de imo. in .l. iiij. §. hoc aūt iudiciū
4 ff. de damno infecto † ꝙ ſi reus dicat ꝯ actorem tu feciſti mi
hi pactum de non petendo ꝙ ſatis dicitur in effectu exci-
pere allegat in ar. d. Bar. in .d. l. i. de excep. ⁊ per hoc dcō
Bar. allegari pōt .c. ſi autē ꝰ eo. ⁊ .c. ex parte. ꝰ eo. el. ii.
⁊ hoc voluit ibi dominus Anto. q allegat ad hoc iſtum
tex. ibi ⁊ ét .d. c. ſi autē ſed indubitanter iſte tex. deſtruit
oém prefactā doct. ⁊ ad .c. ſi autē reſponde ꝙ ille tex. ꝓ

bat ꝯrium in ver. obiecit ⁊ ét ad .d. c. ex parte in verſi. di-
xit ſe priores litteras habere de quibus nulla mentio in
poſterioribus habebatur ⁊ ſic licet non fuerit vſus verbo
excipio tamē vſus eſt verbis equipollentibus tene menti.
5 ¶ † No. ibi quod auctoritate litterarū eo ꝙ vltra duas
dietas. tex. meliorē de corpore iuris ſm Bal. hic dantē
regulā quō exceptio ꝓponēda formetur. dominus Ant.
hic colligit ꝙ non ſufficit opponere exceptionem ſimpli-
citer ſi oportet qō allegetur cauſa exceptióis nam iſte ex
poſuit ſe non poſſe conueniri vltra duas dietas auctori-
tate litterarum ſecus ſi ſimpliciter expoſuiſſet ſe non poſ
ſe conueniri tunc enim exceptio fuiſſet vaga generalis ⁊
informis qō eſſe non debet. l. i. §. labeo. ff. de fluminibus
l. plane. ff. de peti. here. cle. conſtitutionē de elec. Spec. in
ti. de excep. §. viſo circa prin. Cy. in .l. domū. C. de rei vē.
Bar. in .l. i. ff. de excep. ⁊ in .l. titie teſtores. ff. de lega. i. ho
die autem reſcriptum eſt ad vnaꝫ dietaꝫ vt in .c. ſtatutū
6 §. cum aūt. J. eo. lib. vi. item no. ét ex iſto ver. † qō exceptio
de duabus dietis qō eſt dilatoria ⁊ per ꝯſequens dꝫ op
poni ante litē ꝯteſtatam. c. inter monaſterium de re iudi.
7 c. paſtoralis de excep. l. exceptionē. C. de ꝓba. † ſed quid
ſi reus tractus vltra duas dietas ſponte. reſpondet An.
poſt litem conteſtatam poterit excipere vincent. hic dixit
qō ſic idem voluit compoſtel. ꝰ c. ꝓximo alias ſemel gra
uatus poſſet ſemper grauari qō eſſe non debet. l. operas
ff. de operis libertorum. vbi qui preſtitit operas ꝓ vno
tempore non poteſt cogi quod preſtet pro alio tempore
ad idem .c. peruenit de cēſi. ⁊ .l. ſi certis annis. C. de pac.
8 in quibus dicitur † qō cenſus non debeť licet quōcūqꝫ ſo-
lutus ſit niſi oſtendatur cauſa quare debeatur ad idem
quia licet ſemel ꝯſenſerit tamen de grauamine facto poſt
litē conteſta. ex noua tractione pōt cōqueri .c. inſinuante
de officio dele. tenet Jo. an. dicens non obſtare qō not. in
c. ſuper queſtionū. §. ſi vero de officio dele. vbi dicit Inno.
9 † qō ſi ex tribus delegatis cū clauſula appellatio. remo-
ta vnus ſubdelegauit alteri ſi illi duo admittunt ſubdele
gatū i vno termino decreto ſemp tenetur dicit Jo. an. qō
ibi non eſt grauatus ſic ⁊ hoc ét tenet Jo. an. in cle. ſepe
in glo. videtur ad finem de verb. ſig. dicunt autem vincē.
⁊ Compoſtel. qō ſi is qui tract⁹ vltra duas dietas cepe
rit reſpondere non poterit hoc opponere in illa inſtantia
cum quantū ad illā vicem conſenſerint arg. c. cū veniſſet
de teſti. ⁊ vocant inſtantiā tēpus qō labitur a cōparitio-
ne vſqꝫ ad dataꝫ licentiā ptibus reuertendi domū ⁊ hoc
in ſpec. de appel. §. reſtat ver. ⁊ nota ⁊ de citatione. §. i. v.
quid ſi reus ⁊ dicit qō ſm iſta tēpora ſꝫ que exceptio de
duabus dietis erat dilatoria non procedunt ꝑdicta naꝫ
ex quo exceptio iſta non fuit oppoſita J. terminum dila-
toriarum de quo in .c. paſtoralis de exceptio. non poterit
opponi poſt ⁊ hoc niſi oriatur poſt litem conteſtat. vt in
d. c. inſinuante. ſed anteꝙ̃ labatur terminus dilatoriarū
poterunt predicta locum habere per rationes de quibus
ꝰ hodie autem exceptio de vna dieta infert nullitatem
propter decretum quod ponitur in dicto capitulo ſtatu-
tum. §. finali. ideo exceptio poteſt quádocunqꝫ ꝓponi ſi
cut ⁊ alia exceptio nullitatis ar. c. in nr̃a de ꝓcuratorib⁹.
Ad rationes adductas in contrarium dic cum dicitur
quod ſemel grauatus poſſet ſemper grauari reſpōde im-
putandum eſt parti quare non excepit debito tempore
per dictum .c. paſtoralis. nec poteſt dici noua tractio ſed
potius venit ex conſequentia prime tractionis cum tota
inſtantia iudicij ſit totum vnum conſtans ex ſuis parti-
bus. c. quoniam contra de probatio. ⁊ per hoc infertur
quod reſponſio data ad nota. in dicto capitulo ſuper. §.
10 primo non procedit †. nam ille qui conſentit in vno actu
iudicij trahi vltra duas dietas non poteſt dici grauatus
reſpectu totius iudicij quia voluntarie videtur renunciaſ
ſe huic exceptioni non excipiendo J. debitum terminum
ad nota. in .d. capitulo peruenit ⁊ in .d. l. ſi certis annis
dicit quod procedūt in extraiudicialibus in qbus ceſſat

b ¶ Exceptio vide de hoc i terminis. do. Bar. ſoci. in .l. i. de excep. nu. i. ⁊ ſe. cir. xxx v. ⁊ vide lan- franc. in .c. qm̄ ꝯ in ꝑn. co. cir ca fi. ver. illud quoqꝫ ó ꝓba. cer. vi. vbi ois cumulatę repe pertes.

ratio p̄dicta. ad notata in clemē. ſepe dicas quod loquā-
tur in alio caſu ⁊ iſta ſunt formalia verba domini Car-
dic. ſed domi. Anto. ex dicto Cōpoſtella. ⁊ Speculat. in
11 loco ſuperi⁹ allegato colligit † ꝙ vbi exceptio habet cām
ſucceſſiuā ⁊ nō momētaneā cū eā quottidie perducat ius
excipiendi non cōſumitur ius opponēdi per lit. cōte. im-
mo poſt litē ꝯte. pōt opponi quo ad ipediendū actus fu-
turos non aūt preteritos. ⁊ per hoc refert Jaco. bu. dixiſ
12 ſe in. l. adulterā. C. de adulterijs † ꝙ hec exceptio bānitus
a non audiatur in iudicio poterit opponi poſt lit. conteſ.⁹
q2 quotiēs auditus totiens ſupuenit ius opponēdi. idem
dicit in excōicato. q2 ꝑpter periculū cōionis poterit op-
poni exceptio excōicatōis. faciat. c. pia. J. de except. li. vi. ⁊
talis exceptio ita cōcludit poſt litem ꝯteſta. ſicut ante q2
quotiēs auditur totiens oritur ius opponēdi ꝙ dicit eē
bene notandū ⁊ ad ꝑpoſitū magis facit ſm eum. c. ex ꝑ-
te de appella. ⁊ dicit hoc tenere Archi. iij. q. vij. in ſūma
⁊ in. c. ſtatuimus de offi. dele. lib. vi. ſed melius hoc expoſ-
ſit Archi. in. c. ortamur. iij. q. ix. allegat ēt Spec. in tit. de
appel §. reſtat. verſi. ⁊ nota. ⁊ in ti. de citatione. §. i. verſi.
13 ſi re⁹ ⁊ refert dicere Archi. iij. q. vi. † exceptio ꝙ exceptio
loci non tuti ēt poſt litē ꝯteſtatā opponi pōt q2 quotiens
agitur totiens ius oritur de nouo allegat ēt paulū in cle.
cām de electi. dicit ēt ꝙ ſi actus fiat a iudice ⁊ non hēat
vim ſnīe q2 non ois vox iudicis eſt ſnīa ꝙ ſi grauet pote-
rit ēt poſt. x. dies appellare q2 ille actus non trāſit in rē
iudicatā allegat cōpoſtel. in. c. cum oēs. ꝫ. ti. i. ⁊ abbatem
14 in. c. ad reprimendā de offi. ordi. vbi dicit † ꝙ ſi talis eſt
ſnīa que non tranſit in rem iudicatam poterit poſt. x. dieſ
appellare non a grauamine illato q2 illud non reuocat.
ſed a futuro ⁊ dicit ſe iſta dicta alibi ignorare. ſubdit etiā
ꝙ ſi facto iudicis non potuit opponi dilatoria ante litē
conteſtatā ꝙ poterit opponi poſt ⁊ allegat glo. ſingula-
rē in. c. ex conqueſtione de reſtitu. ſpoli. ſed certe illā gl.
non tenet ibi Jo. an. poſt Inno. ⁊ ita reſidet hic dñs ant.
⁊ cum eo tranſit hic Jo. de imo. qui in hoc eſt merus re-
15 lator addit tamen † ꝙ actus factus a iudice non habens
vim ſnīe non tranſit in rem iudicatā ⁊ idō poterit appella-
ri poſt. x. dies ipſe dicit hoc eſſe verum ſi petatur reuoca-
ri ⁊ nō reuocet alias non poterit appellari poſt. x. dies ēt
a grauamine extraiudiciali per no. in. c. cōcertationi de
appel. lib. vi. ſed Pet. de anch. hic referens iſta dicta cō-
poſtella. ⁊ Specu. arguit cōtra ea de. l. cum qui. §. in po-
pularibus. ff. de iureiu. ⁊ de cle. i. de cōſangui. ⁊ affini. vbi
actus continuatus cōſideratur reſpectu p̄ncipij ⁊ non re-
ſpectu ꝑgreſſus ⁊ ex doctrina eoꝝ ſeqtur incōueniens vꝫ
ꝙ cōdēnatus ad carceres perpetuo vel ad tēpus ſemper
poterit appellare cum ſit grauamen ſucceſſiuū ꝙ non cre-
dit verū q2 totū illud grauamen referē ad ſnīam primā
arg. l. i. C. qñ ⁊ qbus quarta pars debeat lib. x. vbi dicit
a primordio tituli poſterior formaē euētus ſaluat tamē
dictū eorū in grauamine nō grauato per vnicā interlocu-
toriā ſed ꝑ diuerſas ſucceſſiue licet ad effectū vnius toti⁹
integralis. ſ. iudicij ordinenē vt plures citationes ad di-
uerſos actus ſucceſſiue ⁊ ita reſidet hic. d. Pet. do. Abb.
hic de p̄dictis nullā fecit mentionē. ſed dominus Anton.
in. c. exceptionē de excep. ⁊ in. c. ex parte tua de appel. al-
legauit iſtū tex. ⁊ tranſiuit cū dicto cōpoſtella. vincent. ⁊
Specu. ⁊ idē fecit Pet. de ancha. in cle. cām de ellect. li-
16 cet aliter hic dixerit. † Bal vero in. l. peremptorias. C. ſent.
reſcin. non poſ. in quarta colū. dicit aliquis non oppoſu-
it ab initio exceptionē loci ſuſpecti an ex poſt facto pote-
rit opponere decidit ꝙ ſic q2 ſuſpitio renouatur ⁊ nō cō-
ſumitur allegat Archi. in. c. ortamur. iij. q. ix. ⁊ ex iſtis re-
lati ſunt antiqui ⁊ Moderni iuris iterpetres ſuper hoc
paſſu. Modo apperienda erit via ferro q2. d. Cardin. ⁊
Pet. de ancha. ꝯdicunt dictis eorū qs rectius dixerit. ⁊
ante oia allego duo pulchra ſimilia ꝑ cōi opinione do-
ctoꝝ diſtinguentiū inter cauſam ſucceſſiuam ⁊ momenta-
neam. primum eſt. c. i. ꝙ met. cauſa ⁊ qd nota. Bar. poſt

a ¶ Cōteſt. ꝑ iſta elegāti cōcluſione q̄ milies occurret in pratica vid̄ nota. Bart. i. l. eleganter. §. ſi qs poſt. ff. de ꝯdi. inde. ⁊. d. alex. de imol. i l. ſi. ff. de fideiu. ⁊ in. l. pe. in vlt. colum. ff. d̄ pu. iudi. ⁊ ibi oēm ſcholam modernoꝝ ſcribentium

b ¶ Iudicij. Quo aūt exceptio excōicatōis in quacūq3 pte iudicij opponi poſſit ac ēt p⁹ ſnīam ⁊ an impediat executionē ⁊ qd ſi nō opponaē nunqd iudex ex officio agentes poſſit repellere ⁊ de q̄ excōicatiōe intelligatur ac breuiter qcqd pt excogitari in iſta materia vide copioſe ꝑ Jam. fra. in. c. qm̄ ꝯ. ti. co. circa mediū ꝯtē poſt ſententiā car. vi. ⁊ vid̄ elegā tes glo. in cle. i. de exce. ⁊ ibi d. car. ⁊ ſpec. in ti. de excep. §. illud quoq3.

17 alios in. l. ij. C. eod. vz † ꝙ vbi actus geſtus per metum hꝫ
cauſam ſucceſſiuam per actū poſtea ſubſequutū nō pur-
gatur metus ſed ſemꝑ oritur exceptio metus exemplum
promiſſi tyrāno per metum ſoluere. x. ex poſt facto ſol-
uo ꝙ per iſtum actū ſolutionis non eſt purgatus prim⁹
18 metus q2 talis actus hꝫ cauſam ſucceſſiuam. † ſecundum
eſt habeo litem tecū famuli mei te ipediunt vt non poſſis
ꝑducere teſtes nā iſte actus continet cām ſucceſſiuam idō
videē ꝙ mandato meo famuli mei te impediant ita intel-
ligaē dictū Bar. in. l. i. §. fin. ff. ꝙ vi aut clam vbi allegat
cle. cauſam de elec. ⁊. c. conſtitutus de teſtibus ⁊ ꝙ volu-
it idē Bar. in. l. de pupillo. §. ſi quis ipſi pretori. ff. de ope-
ris noui aut actus hꝫ cām momentaneā ⁊ tunc nō videē
ꝙ mandato meo fecerit iſte eſt caſus elegans in. c. q2 pre-
19 ſulat⁹. i. q. iiij. † vbi iniuria illata tibi a cōſanguineo meo
nō vr̄ illata mandato meo. ita intelligiē dictū Inno. in. c.
cū ad ſedem de reſti. ſpolia. ⁊ Bal. in. l. i. C. de ſeruis fug.
⁊ in. l. i. C. de epiſ. ⁊ cleri. ⁊ in. l. i. C. ſi quacunq3 predicta
ꝑtāte ⁊ in. l. ſi his cuius. ff. ſi ſeruitus vendiceē et ꝙ volu-
it. d. Abb. in. c. cām ⁊ in. c. ꝯſtitutus de teſtibus ⁊ moder-
ni cōſilio. cxlviij. modo pro cōmuni opinione dico fore.
glo. formalē in cle. ſepe in verbo partibus in fi. verbis de
20 verbo. ſigni. que dicit † ꝙ ſingulares actus iudicioꝝ ſunt
de per ſe actus perfecti ⁊ ex vno non infertur ad reliquū
⁊ allegat cōpoſtel. ⁊ allegat Specu. in locis preallegat.
⁊ allegat iſtum tex. ⁊ dicta per ſe hic ſecūdo dico fore ca-
ſum in indiuiduo in. l. i. §. ſi. ff. de ferijs in verſic. alterutro
recuſante litigare poſt litem conteſtatam dilationē ora-
21 tio conceſſit vbi videē text. ſingula. de hoc † ꝙ exceptio fe-
riarum q̄ eſt dilatoria non oppoſita ante litem conteſta.
poteſt opponi poſt ⁊ Ange. ibi dicit eſſe ibi caſum qd in
quacūq3 parte iudicij pōt opponi talis exceptio nec ob-
ſtat ſm eum quod exceptio dilatoriam nō opponitur an-
te litem conteſt. q2 verum eſt ſm eum reſpectu effectus iā
conſumati ſed non reſpectu effectus conſumandi ⁊ ſic eſt
ibi caſus formalis quod exceptio dilatoria habens cau-
ſam ſucceſſiuam non ſolum opponi poteſt ante litem cō-
teſta. ſed etiam poſt litem conteſta. ⁊ per illum text. ſuſtē-
tatur opinio. vin. Compoſtella. Speculat. ⁊ ſequatium
⁊ miror neminem patrum animaduertiſſime ad illum
textum ⁊ ex hoc confunditur dictum domini Cardina.
22 ⁊ dictum domini Petri de ancharano. † quia licet tota
inſtantia iudicij ſit vnum totum conſtans ex ſuis parti-
bus nichilominus ſingularis actus iudiciorum ſunt de
per ſe actus perfecti ⁊ ex vno non infertur ad reliquum
⁊ ideo conſentiens in vno non videtur renunciare alteri
⁊ iſte videtur caſus in. l. voluntarie. C. de excuſatio. tuto.
⁊ auctē. preſbyteros. C. de epiſcopis ⁊ clericis ⁊ contra
eos videtur text. in dicto capitulo ex parte tua in verſicu-
lo quotiens de appellatio. ⁊ ſic deducta ſunt in profun-
dum dicta domini Petri ⁊ dictum domini Cardinalis
potuiſſent tamen allegare pro dicto ſuo text. ellegantem
in. l. cum notiſſimi. §. in his. C. de preſcrip. xxx. Annorum
vbi licet ſint plures actus. ⁊ plures exceptiones tamen
cauſantur ab vnico iure ⁊ reputātur pro vno vt in dicto
§. in his. ⁊ tempo. text. dicti. §. final. ⁊ dictum Ange. vo-
23 lentis per illum textum † ꝙ exceptio dilatoria habens
cauſam ſucceſſiuam poſſit opponi in quacunq3 parte iu-
dicij quia poſito quod verum eſſet non tamen poſſet op-
poni poſtquam eſt concluſum in cauſa ⁊ allego ad hoc
dictum domini Cardina. in clementi. prima de excepti.
24 vbi voluit † quod licet exceptio excōmunicationis poſſit
opponi in quacunq3 parte iudicij ⁊ eſt textus in capitu-
lo pia de exceptio. libro ſexto non tamen poterit opponi
poſtquam eſt concluſum in cauſa ⁊ allego capitulū pri-
mū de iuramento calumnie libro ſexto vbi iuramentum
calumnie poteſt exigi in quacunq3 parte litis vt ibi dicit
textus non tamen poterit exigi poſtq̄3 eſt cōcluſum in cā
ita dixit Joan. andre. ibi. ⁊ facit gloſ. multum ſingula-
ris in. l. ſi rem §. quolibet tempore. ff. de euictionibus.
vbi denunciatio

25 †vbi denunciatio litis mote p oteſt fieri quolibet tempore
non tñ poſtq̃ eſt ɔcluſũ in cã vt ibi per gl. ⁊ ita limitabit
dictũ Ange. ⁊ ex iſtis defenſata eſt cõis doctrina bonoꝝ
patruũ. ſed ſi tu velles poſſes rñdere ad. d. l. i. §. fi. qꝛ reve
ra ille tex. nõ ꝓbat dictũ Ange. ⁊ peſſime illũ tex. itellexit
ille eniꝫ text. refert ad v̾ſiculũ p̄cedenté imediate ⁊ nõ ad
p̄ncipiũ legis vbi eſt caſus actio erat tp̄e pitura dicit ꝙ
põt deduci in iudiciũ ⁊ lis ɔteſtari non obſtãtibus feryꝭ
ad cõmodũ p̄uatũ itroductis. ſed in. §. fi. dr̃ ꝙ alteruter li
tigantiũ põt opponere exceptionem feriaꝝ poſt lité ɔte
ſtatã ex eo qꝛ nõ potuerũt antea illaꝫ opponere ⁊ ſic loqt
d. §. fi. in actu neceſſario. quo caſu nõ vr̃ receſſũ a bñficio
iuris pp talé neceſſitaté vnde ſecus vr̃ in actu volũtario
l. fideicõmiſſa. §. ſi ré. ff. de le. iij. ⁊ p ɔñs nõ ꝓbat ibi dictũ
26 Ange. ⁊ ibi dixit Bal. †ꝙ cũ actus iudiciales ſint actꝰ p
ſe pfecti ꝙ ille q non allegauit ferias in vno actu põt al
legare ferias in alio actu. ꝙ dictum debet itelligi in actu
neceſſario vt loquit ille tex. ⁊ nõ in actu volũtario. ⁊ ſi di
cas ꝙ imo dictꝰ. §. fi. refert ad p̄ncipium rñdeo iſtud fore
ĩpoſſibile qꝛ principiũ loquit i reo vocato tp̄e feriaꝝ quo
caſu põt opponere ⁊ dictꝰ. §. fi. loquit tã in reo q̃ꝫ in acto
re vnde ſi actor pp neceſſitaté ɔteſtatꝰ. eſt lité ⁊ reus vult
ꝙ ꝓcedat vlterius in cauſa nihilominus actor põt oppo
nere exceptioné feriaꝝ vt eſt ibi caſus ſing. in ver. alteru
tro quo caſu nõ hẽbit locũ p̄ncipiũ illius. l. ⁊ p ɔñs dico
fore caſuꝫ in. d. §. fi. ſingularé ⁊ vnicũ p locũ a ſpãli. ɔ̃ dic
tũ cõpoſtel. Spec. ⁊ cõiter oẽs. ⁊ põt teneri ɔ̃riũ rõne
optima nã de iure antiquo poterat reus cõueniri vltra
duas dietas ſꝫ ɔſtitutio. c. nõnulli decidit ɔ̃rium ⁊ tẽpe
rat niſi ɔſenſus priũ acceſſerit mõ ɔuenit reꝰ vltra duas
dietas ⁊ nõ opponit cõteſtatur lis certe non poterit vlte
rius opponere qꝛ res redit ad primeuaꝫ naturã. c. ab ex
ordio. xxxv. diſt. ⁊ allego vobis glo. in cle. ſepe in glo. fi.
de verbo. ſig. que dicit ꝙ ſi cã ẽ ordinaria ⁊ p reſcriptuꝫ
eſt effecta ſũmaria ⁊ tñ in ea ꝓcedit ordinarie ⁊ nõ oppo
nit valet iudiciũ ⁊ allẽat rõné qꝛ res redit ad ſuaꝫ naturã
l. ſi vnus. §. pactus ne peteret v̾ſi. ꝙ in ſpecie. ff. de pac. ita
dicamꝰ in ꝓpoſito ⁊ ꝓ certo iſta ratio deicit in ꝓfundũ
cõem doc. oium. quinimo ſi doctrina eoꝝ eẽt v̾a ſequeret
quoddã iudicio oium icõuenientiſſimũ nã in. d. c. nõnul
li dr̃ niſi de aſſenſu priũ vñ ſtat regula ꝙ dꝫ itelligi de vni
co aſſenſu ⁊ non pluribus. l. boues. §. hoc ſermone. ff. de
verbo. ſigni. ⁊ ex doctrina eoꝝ ſequeret ꝙ deberet iterue
nire multiplex ɔſenſus ꝙ eſſe nõ debet quinimo plus di
co ꝙ ex doctrina eoꝝ nutrirent lites qꝛ reus vocatus nõ
opponeret exceptioné dilatoriã habené cãm ſucceſſiuã
⁊ pmitteret actoré faticari in lite ⁊ cũ eẽt ꝓpe concluſio
né cãe opponeret illã ⁊ ſic iudiciũ eẽt fruſtratoriũ ꝙ eſſe
non dꝫ vt no. in. c. exceptioné obijciẽs de exceptio. lib. vi. ⁊
cũ dñs Anto. allegauit illud dictũ Iaco. bu. in. d. l. adul
tera iudicio meo nõ meret allẽari ad hãc doctrinã qꝛ ibi
agit de odio banitiideo non eſt mirũ ſi plures poſſit op
poni ꝙ bãnitus nõ audiat p ea q̃ late dixi in. c. dilectus fi
lius Abb. & c. ⁊ ad tex. c. ex pte tua poſſet rñderi ꝙ loqua
tur in loco non ſecuro quo caſu incũbit iudici aſſignare
locũ ſecurũ ptibus ⁊ p ɔſequens doctrina cõis nõ vr̃ ſu
ſtẽtabilis. ⁊ cõtra iſtud verſiculũ opponit ꝙ iſte reus peſ
ſime oppoſuit opponẽdo nõ poſſe ɔueniri vltra duas die
tas ex eo qꝛ iudices diſtabãt vltra duas dietas qꝛ imo ali
quo caſu poterat ɔueniri p illas lr̃as qꝛ iudices poterãt
accedere ad locũ nõ diſtãteꝫ multũ ad duas dietas vt di
ctũ fuit. & c. primo hodie aũt iudex nõ poſſet ꝓcedere ex
tra locũ in quo eſt deputatus vt in. c. ſtatutum. §. in nul
lo. Ꝭ eo. li. vi. Soluit Abbas antiquꝰ ꝙ iſte trahẽdo reũ
vltra duas dietas fuit ab vius lr̃is vt. & c. proximo in pri.
⁊ ideo prodere debet earum cõmodũ. & eo. c. ex tenore ⁊
c. fi. Ꝭ eo. vel dicas ꝙ iſte opponebat ꝙ non poterat cõue
niri vltra duas dietas ⁊ ſic limitabat exceptioné alias ex
ceptio fuiſſet inepta. ¶ No. ibi a dioceſi vbi erat predi
27 cta eccleſia †ꝙ diete in realibus ſm̃ iſta tempora nõ com

c putant a loco domicilij ſed a loco rei ſcite[c] ſuper qua cõ
tentio vertebatur nam ſicut ratione rei quis ſortitur fo
rum in locum vbi res ſcita eſt vt in. c. fi. de foro compeẽt.
ita ⁊ in impetratione reſcripti extra locum debet haberi
reſpectus ad dioceſim vbi eſt res ⁊ non vbi eſt domiciliũ
perſone ſecus in actõe perſonali qꝛ tunc habebitur reſpe
ctus ad dioceſim domicilij ⁊ iſte eſt cõmunis intellectus
ad iſtum tex. de quo per glo. in. c. ſtatutum. §. cum vero in
verſicu. olim dicebamus. Ꝭ eod. in. vi. de quo dicam hic in
28 glo. ij. †No. ibi de quo in eiſdem litteris non fiebat men
tio cautum debere eſſe reum in excipiendo vt in exceptio
ne formanda tollat ius replicandi non tamen eſt neceſſa
rium. ita pulchre dixit Inno. in. c. fi. de libelli oblatione.
29 †vbi ſi peto decem que mutuaui prelato non oportet ꝙ
dicam fuiſſe conuerſa in vtilitatem eccleſie ſed ſi excipia
tur. non obtinebo niſi probem cõuerſionem. ⁊ pulchre di
30 xit Bar. in. l. i. ff. de edendo †ꝙ ſi peto. x. ex teſtõ non opꝫ
ꝙ dicam illud teſtamentum fuiſſe ſolemne. No. ibi ⁊ qꝛ
31 huiuſmodi exceptionem admittere delegantes †ꝙ exce
ptione etiam dilatoria oppoſita ex eo quia iudex ad vlte
riora proceſſit illa non admiſſa tacite videtur ſuper dila
toria pronunciare ꝙ non obſtet de hoc vide Bartolum
in. l. a procedente. C. de dilatio. glo. in clementi. finali de
appellatio. ⁊ in capitulo primo de ordine cognitio. In
nocen. in. c. cum. m. de conſtitutio. Hoſti. in. c. cum ſuper
de offici. leg. Specu. in titulo de excep. §. fi. verſi. propon
tur habet in. c. interpoſita ⁊ in. c. dilecto de appella. ⁊ in
c. ex parte de officio delegati. No. ibi in roſenſi ⁊ elienſi
32 dioceſi beneficia obtinet †ꝙ etiam ſm̃ hec tempora pote
rat quis habere plura beneficia. nam hic iſte Ioannes
ſaracenꝰ poſſidebat plura bñficia ꝙ itellige qñ ſũt cõpa
tibilia ſecꝰ ſi eẽnt icõpatabilia de quo p gl. i. c. dudũ el. ij.
de elle. ⁊ no. i. c. de multa ⁊ i. c. extirpande. §. qꝛ vero. Ꝭ de
p̄ben. ⁊ p Io. de lig. in cle. gratie de reſcri. No. ibi q̃ſi ex
33 h domiciliũ itelligeret hr̃e ar. p ⁊ ɔ̃ †ꝙ rõne bñficij quis
ſortit forũ i locis in qbus hꝫ bñficia de quo p gl. in. c. qꝛ
in tãtũ de p̄bẽ. ⁊ in. c. pinates. lxi. di. ⁊ in. c. nõ põt de p̄bẽ.
in. vi. ⁊ plene p do. Ant. ⁊ alios i. c. poſtulaſti de fo. cõpe.
⁊ dicet hic i gl. ij. ſup verbo domiciliũ. ⁊ ꝓ eius enuclea
tione põt opponi hoc mõ nã vr̃ ꝙ papa nõ debuit admit
tere iſtã appellationé qꝛ notorie erat fruſtratoria ex quo
eni iſte reus hẽbat domiciliuꝫ in aliq̃ dyoceſi rõne bñficij
que non diſtabat vltra duas dietas ideo debebat fieri cõ
putatio ab illa dioceſi ⁊ ſic ſatis erat ꝙ ſi trahebat vltra
duas dietas extra ſuã dioceſiꝫ ex quo ergo locꝰ ad qué cõ
ueniebat nõ diſtabat a quolibet domicilio eiꝰ vltra duas
dietas merito poterat ɔueniri põt. n. qs hr̃e plura domici
lia. l. aſſumptio. §. iuris prudẽtibus. ff. ad municipa. c. ex
pte. h. de foro cõpe. gl. iſta metu huius ɔ̃rij ſoluit ꝙ licet
aliqs habeat p̄bendã in eccleſia vel habeat eccl̃iaꝫ alibi
non propter hoc habet ibi domicilium. xiij. queſtione ſe
54 cunda. §. quia ergo. †naꝫ ſola poſſeſſio domus que i alia
ciuitate comperatur non facit domicilium. l. liberius. ff.
ad municipales. ⁊ hoc colligit gloſ. ex hac littera que
facit ex eo. quia hic non conſiderantur loca in quibus
iſte hẽbat beneficia ſed locus vbi erat res de qua ageba
tur ⁊ tñ ſi habuiſſet domiciliũ in loco beneficioꝝ videre
tur ꝙ talia loca deberent ɔſiderari ⁊ ſic glo. dat ſolutio
né ꝙ debet fieri cõputatio a loco domicilij ⁊ nõ a loco.
vbi ſcita ẽ res ſi agit actõe reali ad ɔ̃riuꝫ dat formalé rñ
ſioné vꝫ ꝙ lꝫ iſte clericꝰ ɔuẽtꝰ hr̃et bñficia i alijs dioceſibꝰ
nõ tñ ibi ſortiebat domiciliũ qꝛ ſicẽ ſola domꝰ q̃ꝫ qs poſ
ſidet i loco non facit eũ ibi ſortiri domiciliũ vt i. d. §. ſola
domus ita nec bñficiũ ꝙ poſſidet i alio loco. ⁊ ſic itelligẽ
do apparet ꝙ iſte tex. nullomodo poteſt induci pro opi
nione antiquorum tenentium debere conſiderari locum
vbi ſita eſt res de qua agitur. ⁊ iſta eſt prima ſolutio da
ta per hanc glo. ad contraria nihilominus glo. iſta non
perſeuerat in hac ſolutione ſed tranſit ad aliam ſolutio
né de qua inferius dicetur. ſed ꝓ nũc collige ex hac p̄ma

c ¶ Site. vl̃õ ꝓ reſoluta cõ cluſiõe huius q̃ſtiõis mãe Ꝭ cly. hic co. x. circa principi uꝫ v̾ſi. cõputã tur ⁊ ſup eo. ꝙ o domicilio clerici paulo i fra do. And. ꝓ ſtrigit vide eũ dẽ col. i. v̾ſi. de domicilio ⁊ co lũ. viq. v̾. ad do mici. ui ſortiẽ vbi oĩa de mẽ te omnium do ctoꝝ cumula te reperies.

35 ſolutione† ꝙ ratiõe p̄bẽde ꝗ̃ clericus hꝫ in eccleſia vel ratione eccleſie ꝗ̃ habet alibi non dicitur ibi habere domiciliũ circa hoc poſt ſcribentes ↄclude aut nos loqmur in clerico ſeculari aut loqmur in religioſo. ſi in clerico ſeculari ⁊ tunc aut habemus reſpectum ad ius commune aut ad ius ſpeciale p̄mo caſu clericus ſecularis cenſeaᷓ hr̃e domiciliũ vbi hꝫ bñficiũ cũ teneaᷓ ibi reſidere ꝑpetuo c. cõquerente de cleri. nõ reſcin. facit notabile dictũ Inn. 36 in. c. ſi. de eo q mittiᷓ in poſſeſſionẽ vbi dixit† ꝙ clericus citari põt in loco bñficij ⁊ ſi abeſt preſumiᷓ ꝙ malicioſe ſe abſentauerit ⁊ ſi hꝫ plura bñficia reqrentia reſidentiã i oibus illis locis põt hr̃e domiciliũ vt per gl. i. d. c. qꝛ intantũ ⁊ in. d. c. p̄mateꝰ. ſi i quolibet illoꝝ locoꝝ reſideat qꝛ ꝓ certa parte tẽporis. reſidet in vno ⁊ ꝓ certa pte tẽporis reſidet in alio vt nota. gloſ. in capitulo non poteſt de prebenð. in ſexto ſecus ſi in vno ſeruit per ſe ⁊ in alio ſeruit per vicarium quod facere poteſt vt per gloſam. in dicto c. non põt ⁊ in. d. c. qꝛ intãtũ itẽ põt ẽt hr̃e domiciliũ rõne alterius qualitatis puta qꝛ eſt natus in loco vt in. c. cũ nullus de tẽpo. ordi. li. vi. vel ꝓpter baptiſmũ ꝙ aſſũpſit in loco. l. pe. C. de incolis li. x. ⁊ ibi Bart. ⁊ per eundem Bar. in. l. i. ff. ad munici. vel qꝛ ordinatꝰ eſt in loco. vt per gloſam. in. l. heres abſens. ff. de iudic. vel qꝛ hꝫ maiorẽ ꝑtẽ fortunarum ſuaꝝ in loco vt ꝑ Inn. in. c. ex pte. h. de foro cõpe. ⁊ ꝓbatur in. l. ſenatores. C. vbi ſenator. vel clariſſi. ſi vero habemus reſpectũ ad ius ſpãle ⁊ tunc ſi eſt tale beneficium in quo conſuetudo poteſt excuſare puta quia conſuetudo diſponit quod clerici non teneantur reſidere nõ cenſetur clericus habere domiciliũ rõne bñficij ⁊ ita ꝓcedat dictũ iſtius glo. dũ dicit ꝙ rõne ꝑbende vel eccl'ie qs non dr̃ hr̃e domiciliũ ⁊ põt poni exẽplũ in bñficijs nõ curatis in qbus ↄſuetudo excuſat a reſidẽtia. facit. c. gr̃a ⁊. c. in. vi. cle. gratie eo. ti. faciat iſte tex. qꝛ hic admittiᷓ appellatio ⁊ ꝑ ↄñs reprobaᷓ motiuũ p̄morum iudicũ q putabãt ꝙ iſte cenſereᷓ hr̃e domicilium in loco bñficioꝝ ſecus ſi ↄſuetudo nõ excuſaret. ſi vero loquimur in religioſo ⁊ tũc cenſeᷓ hr̃e domiciliũ in monaſterio qꝛ tenereᷓ ibi ꝑpetuo cõmorari. c. i. ⁊. ij. ⁊. c. cũ ad monaſteriũ de ſtatu mo. c. placuit. xvi. q. i. Inno. in. c. ex ore de priuile. vbi loqtur de Abbate dicẽs ꝙ non põt hr̃e domiciliũ niſi in ſuo monaſterio. ⁊ idẽ no. Archi. xi. q. i. c. clericus in fine ⁊ idẽ dicẽñ eſt de monacho rõne p̄dicta qꝛ debet i monaſterio ꝑpetuo cõmorari ⁊ ꝓ certo de iure ciuili eſt dare text. melior. de corpore iuris. C. de epiſ. ⁊ cle. l. oẽs in p̄nc. in ṽ. laribus ⁊ domicilijs vbi domiciliũ monachi ẽ moñ. ⁊ ad hoc illum tex. allegauit pro meliori ꝗ̃ ſit in iure canonico ⁊ ciuili Bal. in ſuis ſingularibus ⁊ hoc verũ niſi habeat bñficiũ ſeculare qꝛ tunc de monacho iudicabiᷓ idẽ ꝙ de clerico ſeculari ꝑ id qđ hr̃ in glo. pe. in cle. ſi. de celebra. miſſarum. ⁊ ex iſtis appet itellectus iſtius gl. dicẽñ quẽ poſſe 37 hr̃e domiciliũ in pluribus locis. No. ẽt ex eadẽ gl. ibi alias qđ qs dr̃ hr̃e domiciliũ[a] ibi vbi hꝫ maiorẽ ptẽ fortunaꝝ ſuarum ⁊ aſſidue ibi conuerſaᷓ allegat. l. ſenatores. C. vbi ſenatores vel clariſſi. tu ↄſidera qꝛ iſta gl. itelligit illam. l. loqui copulatiue. ſ. ꝙ hẽat maiorẽ ꝑtẽ fortunaꝝ ſuaꝝ ⁊ aſſidue ibi ↄuerſaᷓ. ſed Inn. in. c. ex parte. h. de foro cõpe. intelligit illã. l. alternatiue vꝫ ꝙ ibi hẽat maiorẽ partẽ reꝝ ſuaꝝ vel aſſidue ibi conuerſaᷓ ⁊ per conſequẽs effectus erit varius quia ſi littera eſt alternatiua ſufficit aſſidua conuerſatio ſola vt quis dicatur ſortiri domiciliũ in loco aſſidue conuerſationis ſi vero littera ſtat copulatiue vt voluit glo. iſta tunc non ſufficiet aſſidua conuerſatio ſed opus erit quod concurrat maior pars fortunarum ſuarum. 38 † Bal. hic colligit quod licet quis poſſit habere plura beneficia non propter hoc dicitur habere plura domicilia quia domicilium habet ſolum in loco principaliori vbi reſidet. l. eius. §. celſus. ff. ad municipales. ⁊ locus principalis dicitur ibi vbi habet larem ⁊ vbi facit reſidentiam continuam vel quaſi allegat. d. l. ſenatores. ⁊ ſic Bald. ſentit quod illa littera ſtet copulatiue. item dicit quod quis poteſt habere quatuor domicilia ſm quatuor tempora anni argumento. l. tertie. §. ſaltus hyberos ff. de acquirenda poſſeſſione vel ſaltem duo vnum in eſtate alterum in yeme prout faciunt nobiles propter euitandam malitiam aeris. l. prima. §. eſtate. ff. de aqua quotidiana ⁊ eſtiua ⁊ incipit eſtas in equinocio veris ⁊ finitur 39 in equinocio auctumi. vt ibi nota. dicit etiam† quod domicilium non poteſt eſſe clandeſtinum. ſed origo poteſt eſſe in obſcuro ſed in appoſtillis ſuis dicit ꝙ vbi quis habet beneficium ⁊ plene inſtructus eſt vel fouet larem ibi dicitur habere domicilium allegat. d. l. ſenatores. ⁊ Innocẽ. in. d. c. ex parte ſicut aſcriptitius habet domiciliũ in agro ſic clericus i beneficio in quo tenetur reſidere ⁊ aliud nõ dicit dominus Antonius hic refert dictum Innocen. in. d. c. ex parte ⁊ refert ſe dixiſſe in. c. dilecti ⁊ in. d. c. ex par40 te ⁊ in. c. finali de foro competen. ⁊ ſubdit† quod vbi habet larem ibi proprie ſortitur domicilium ⁊ perpetuam manſionem ſed ſi aſſidue in vno loco cõuerſatur proprie non dicitur ſortiri ibi domicilium vt ſcolares in ſtudio ⁊ mercatores etiaꝫ qui morantur in certo loco ad tempus qꝛ tales cenſentur ſortiri forum talem ꝙ etiam de cõtractibus alibi geſtis poſſunt ibi conueniri allegat Bart. in l. ij. C. vbi de crimine agi oportet. ⁊ idem dominus Anto. in. d. c. ex parte dicit ſe hoc declaraſſe in. c. ꝙ clericis de foro compe. ibi vero ſequitur dictum Bar. in. d. l. ij. ⁊ ad hoc allegat Joan. in addi. Spec. in titulo de competentis iudicis additione. §. i. verſic. quinto vero ratõe ↄtractus ⁊ ita reſidet ibi ſed Jo. de imo. hic dicit ꝙ ſi littera dicte. l. ſenatores ſe habet copulatiue ꝙ intelligitur ex abundanti quaſi ſufficiat vnum de connumeratis ibi ſed proprie illa littera ſtat alternatiue ⁊ ex hoc dicit ꝙ illa. l. red41 ditur magis notabilis. † ⁊ ex hoc ſequitur ſm eum ꝙ ſcolaris propter aſſiduam conuerſationem in loco ſtudij dicitur ibi ſortiri forum ſimiliter ⁊ mercator allegat Inn. in. d. c. ex parte ⁊ dicit hoc procedere quo ad contractus geſtos in loco conuerſatiõis. ſecus ſi geſti ſint alibi allegat Bar. in. l. heres abſens. §. fina. ff. de iudic. ⁊ ſic Bart. videtur in hoc ſibi contrarius qꝛ in dicta. l. ſecunda tenuit poſſe conueniri de contractibus alibi geſtis ſed in. d. l. heres abſens tenuit contrarium Cy. vero in. d. l. ſenatores refert dictum Inno. in. d. c. ex parte ⁊ dicit dictum eꝰ fore verum ſi conuerſatio fuerit facta per decem annos[b] alias ſecus allegat. l. ſecunda. C. de incolis libro. x. ſed in additionibus ad dictam. l. ſenatores dicit pro Inno. facere gloſ. in. l. ſecunda. C. vbi de crimine agi oportet ⁊ in d. l. heres abſens dicit tamen ꝙ ratione conuerſationis aſſidue quis poteſt conueniri in loco licet ibi non habeat domicilium qꝛ in domicilio requiritur aſſidua conuerſatio ⁊ animus remanendi tamen iſta conuerſatio requirit ſpacium. x. annorum ⁊ hanc opi. Cy. ſequitur Ange. in. d. l. heres abſens. §. fina. ⁊ idem Angel. in ſuis conſi42 lijs conſilio vigeſimo ſexto. refert fuiſſe in facto. † Quidam fuit accuſatus ancone de homicidio ⁊ probatuꝫ fuit quod conuerſabatur ancone decidit quod propter hoc non potuit puniri ancone niſi fuiſſet articulatum quod per decem annos fuit conuerſatꝰ. ancone ⁊ hoc fuiſſet probatum alias dicit quod non competebat iuriſdictio iudici ideo dicit articulañ. eſſe iudici de eo quod eſt cauſa ſue iuriſdictionis ⁊ dicit fuiſſe ſingulare dictuꝫ Innocen. in. c. cum ſit generale de foro competẽ. ⁊ idem voluit idem Ange. in conſilio ſexto ⁊ ibi dicit illud dictũ Innocen. ignorari cõmuniter per legiſtas. ⁊ ſic Ange. tenet opinionem Cy. ꝙ illa conuerſatio debet eſſe per decẽ annos. ⁊ accurrate mẽti tenebis ꝓ pratica qꝛ articulañ. eſt ⁊ ꝓbandum de cõuerſatione in loco ꝑ. x. annos alias ſuccumberes ⁊ ſic eſt diſcordia inter Cyn. ⁊ Innocent. Bald. vero in dicta. l. ſenatores dicit opinio. Cyn. fore veriorem ⁊ remittit ſe ad notata in dicto. c. ex parte ⁊ in dicta. l. ſecunda. C. vbi de crimine Bart. vero in. d. l. ſenatores tenet glo. Innocen. ſed Bal. in. l. i. C. vbi de crimi. agi oportet

a Domicilium quot modiſ ſũmaᷓ domiciliũ ꝓ not tia hoꝝ q̃ hic habẽᷓ vid bar. in. l. eius. §. celſus ad munic. ⁊ qũo qs ſortiaᷓ domiciliũ ⁊ qs ꝓprie ipſũ hr̃e dicaᷓ vide nouiſſimos ſcribẽtes h ⁊ in. c. qm̃ in. l. cel. de offi. or. ⁊ an ibi qs eũ hr̃e dicaᷓ vbi hꝫ maximã ꝑtẽ fortunaruꝫ ſuaꝝ vide eundẽ Bar. in. l. aſſumptio. §. i. alle gato ti. ⁊ copioſe ti. i. d. alex. ã. d imo. §. fi. bal. in rub. C. ſi a nõ compe. iud ⁊ Inn. i. c. tñ. d renũ. quẽ moderniores ſcribẽtes cõiter inſecũtur.

b Annos. Adde ang. i. l. heres. §. i. iiij. eo. ff. de iu. qđ ꝑñ limita ſm Bar. in. l. qſitũ in p̄n. ff. de le. iij. ⁊ dic ẽẽ verũ niſi qs habuerit aĩuꝫ recedẽdi qꝛ tũc ẽt ꝑ mille annos habitãs vt ſcholaris ñ ↄhit domiciliũ vꝫ dñs ãt alex. de imo. i. l. eius filꝰ ſi cer. pet. dic p̄ſumi. ſcolare poſt. x. annos aĩuꝫ habuiſſe nõ recedẽdi ꝑ. l. ij. C. de inco. li. x. ⁊ ſic vr̃ tenere ↄtra bar. iꝫ ↄdictio iſta de facili cõcordari poſſit cogita tu.

agi oportet refert dictum Innocen. ⁊ Barto. ⁊ tenet cō
trarium ⁊ reſpondet ad.d.l.ſenatores quod ibi non ſo
lum aſſidue conuerſabatur in loco ſed etiā ibi hēbat ma
iorem ptē fortunaꝝ ſuaꝝ vnde pſumit̄ nō diſceſſurus ſm
copulā ibi poſitā q̄ lectura eſt verior ſm eum quam lit
tera alternatiua ⁊ ita reſidet Bar.in.d.l.ij.dicit ꝙ ex ꝯti
nuo ꝯuerſari i loco qs non ſortit̄ domiciliū ſꝫ pōt ibi ꝯue
niri Saly.vo in.d.l.ij.allegat dictū Innoc.⁊ tꝫ ſufficere
ꝯuerſationē.x.decenniū ⁊ idem tenet in.d.l.ſenatores. do
mi.Cardi.in.d.c.ex parte tꝫ ꝙ ex ſolo conuerſari in loco
quis ſortitur domiciliū allat.l.eius.§.ſi quis.ff.ad muni.
dūmodo ex alijs ꝯiecturis nō appeat euꝫ de loco receſſu
rum.ſed dñs Abbas in.d.c.ex pte elligit mediā viā tn̄ ꝑ
vbū forte videlicet.ſi cōcurrat ꝙ qs aſſidue ꝯuerſet̄ in lo
cum ⁊ hēat certā ptem ſui patrimonij tūc bene ſortietur
ibi domiciliū ⁊ poterit ibi ꝯueniri ſecus ſi nihil.habeat
ſed duntaxat aſſidue conuerſatꝰ.eſt in loco. ⁊ ita domi.
Abbas reducit iſtas opiniones ad cōcordiā.certe ꝓ hoc
dicto ſuo eſt caſus formalis in.d.c.ex pte vbi dicit terram
⁊ māſionē ⁊ interdū cōmorabatur difficile eſt nunc vide
re veritatem huius heſitationis.⁊ circa hoc pondero il
lud ꝙ ſupra habet̄ in ꝓhe. gregoriano in.v.doctorib⁹ ⁊
ſcholaribus bononie cōmorātibus ⁊ in ſupraſcriptōe.c.
ex lris de cōſti.in vſi.piſij.cōmorātibus ⁊ in.c.ꝙ clericis
in ver.piſij.cōmorantes de foro cōpe.in qbus iuribus ꝓ
43 bat̄ † ꝙ ex eo ꝙ qs cōmorat̄ in loco cōuenit̄ ibi tanq̄ ſor
tiat̄ forū vel tāq̄ ibi hēat domicilium ſed in.l.iij.C.de in
colis li.xi.dr̄ eos q in territorio alicuius cōmorant̄ velut
in colas ad ſubeunda munera vel capeſcēdos honores
44 non aſtringit ⁊ glo.in.d.l.iij.C.de incolis dicit † ꝙ ille q
ſtat minori tēpore quā.x.annis non preſumitur conſtituiſ
ſe domiciliū ⁊ allegat pro caſu.d.l.iij.ex quo tex.cū glo
ſſa dat̄ preclarus intellectus ad.d.c.ꝙ clericis ⁊ ad alia
iura deducta per me ſuperius ꝙ quis non ſortitur foruꝫ
aut domicilium niſi cōmoretur per decez annos ⁊ per cō
ſequens requiritur conuerſatio aſſidua.x.annorum ⁊ ſic
videtur ꝙ opi.Cy.fuerit verior.⁊ ad illud ꝙ dicit dñs
Anto.de ſcholari vide Bar.poſt dy.in.l.lex cornelia.ff.
de iudic.⁊ in.l.ij.C.vbi de crimi.agi.oportet ⁊ dominus
Anto.in dicto capitulo ꝙ clericis ⁊ ſupra in prohemio
gregoriano ⁊ Bal.in.l.ex facto.ff.de heredi.inſti.⁊ in.l.
i.C.vbi de cri.agi.oportet ⁊ glo.in.§.qr ergo.xiij. q .ij. ⁊
Jo.an.in Specu.de compe.iudic.adiciꝰ.allegatꝰ.ſuperi⁹.
⁊ Dominicum in.c.cum nullus de tempo.ordin. lib. vi.
⁊ per alios in cle.cauſam de elec.⁊ in.c.fi.de parrochijs.
¶ In eadem glo.ibi ratione rei iſta glo.videtur recede
45 re a pma ſolutiōe ⁊ dat aliā ſolut.vꝫ † ꝙ vbi agit̄ rōne rea
li cōputatio dietaruꝫ non debet fieri a loco domicilij ſed
a loco vbi ſita eſt res qr ſicut ratione rei qs ſortitur forū
ibi vbi res eſt vt in.c.fi.de foro compe.ita ⁊ interpetratio
extra locum debet haberi reſpectus ad dioceſim vbi eſt
res ⁊ non vbi eſt domiciliū perſone ſecus ſi actione pſo
nali qr tunc habebit̄ reſpectus ad dioceſim domicilij ⁊
ex iſtis declarata eſt iſta glo.ij.ſtat nunc difficultas viruꝫ
dictum iſtius glo.ſit verum ⁊ quidem Inno. in.c.ꝯ.pri
46 mo ⁊ ēt hic cōcordat cū iſta gl.dicens † ꝙ vbi agit̄ actōe
reali vel actōe perſonali in rē ſcriptā exēplū pone in iter
dicto vnde.vi tunc fit cōputatio a dioceſi vbi res ē exēplū
pmi pone vt in caſu.c.huius exēplū ſcdi pone in.c.ex ptē
de fo.cōpe.ſi vero agatur rōne pſonali puta rōne ꝯctus
vel delicti tunc fit cōputatio nō a loco delicti vel ꝯctus vt
quidam dixerunt ſed ab oī loco vbi hꝫ beneficia diete cō
putabunt̄ ſi ibi eſt plene iſtructus.⁊ remittit Inn.ad no
tat a ꝑ ſe in.d.c.ex parte dicit plene iſtructus ſi hꝫ domici
lium ibi.⁊ hoc dicit Inno.ꝓcedere in odium trahentiuꝫ
ad extraordinariū iudic.alias enim in actōe reali poſſet
qs ꝯueniri in loco domicilij.⁊ ſi ibi non ſit res.l.fi.C.de
47 pſcrip.longi.tēpor.Hoſti.ad hoc iducit † qr ſm Azonē
ēt in reivendicatōe cogitur reus rñdere vbi hꝫ domiciliū
⁊ hoc innuit rubrica vbi in rē actio exerceri dēat ſed ſi cō
uenit̄ vbi res eſt pōt ibi ſi vult reſpōdere ſed nō cogitur ⁊
hoc per id qđ ſequit̄ in eadē rubrica vl̄ eſſe queat.ſed di
cit Hoſtien.ꝙ hec verba magis videntur reſpicere domi
cilium vt dicamus vbi res exerceri debeant.ſ.vbi ſua eſt
vel eſſe queat.ſ.vbi habet domicilium.d.l.fina.C.de pre
ſcrip.longi.temporis ⁊ hoc ponderat Hoſti.ꝙ aliter iti
tulant̄ rubrice pcedentes.ſ.vbi agi opꝫ dicit tn̄ Hoſtien.
ꝙ magis eſt facienda uis in tex.⁊ nō dicit de quo text.⁊
forte dixit de iſto tex.⁊ dicit ꝙ dicta rubrica vbi in rem
actio habetur alio modo.ſ.vbi in rem actio exerceri po
teſt ⁊ debeat ⁊ de his per azonem in ſūma de iurſdi.om.
48 iudi.in fi.† ⁊ dicit Hoſti.ꝙ de ꝯſuetudine cogit̄ reus in
rei venditōe reſpōdere vbi res ſita eſt ⁊ ꝙ intellect⁹ azo
nis deſtruit̄ per.l.fi.C.vbi i rē actio vbi dicit tex. iubem⁹
ꝙ neceſſitatem iportat.xiij.q.i.qđ pcipit̄ cū azone autē
concordat Gofre.hic ⁊ in ſūma de foro cōpetenti.§.item
ſortitur.cōmuniter aūt tenet̄ ꝙ ſit in electione actoris an
vellit in reali cōuenire reuꝫ vbi res ſita eſt an in loco do
micilij ⁊ de hoc in.d.l.fi.C.vbi in reꝫ actio.⁊ hoc tenēdo
tollitur.ij.ſolu.inquantū dictuꝫ eſt ꝙ in reali vel in perſo
nali in rē ſcriptam fit cōputatio a loco rei ⁊ non a loco
domicilij.⁊ dicas qđ ſm iſta tpa erat in optione actoris
in quo loco cōputarent̄ nec diſtinctio Inn. inter ordina
rium ⁊ delegatuꝫ procedit qr non probatur iur̄. ſed ho
die qualiter computantur diete in actione reali vel perſo
nali in reſcripto varie ſunt opi. Archi. in. d.§. ſtatutū.§.
cū vero dicit qđ a loco domicilij.⁊ idē no.glo. ibi in vbo
olim dicebam⁹ ⁊ ad hoc iducit.c.nōnulli.ꝯ.c. vbi dr̄ qđ
quis nō pōt trahi ⁊ tale verbū repetitur i.d.c.ſtatutū.§.
cum autē.ſed de loco domicilij quis proprie dicitur tra
hi ⁊ non de loco rei ſite ⁊ non originis item allegat cap.
cum quis de ſepultu.in.vi.vbi de loco originis non ha
betur ratio allegat.l.fina.C.de preſcrip.longi temporis
49 † vbi procedit preſcriptio inter preſentes ſi preſcribens
⁊ his contra quem preſcribitur ſint in prouincia licꝫ res
ſit extra prouinciā.ſed Guil.de monte laudino in clemē.
i.eo.tit.tenet ꝯrium qđ ēt hodie fit cōputatio loco rei ⁊
hoc tꝫ hic Jo.de lig.non tn̄ allegant aliquid efficax pro
ſua opinione dominus Cardinalis dicit quod pro eo
ruꝫ opinione facit quia ſecūdum iſta iura certum eſt qđ
a loco rei poterat fieri computatio dietarum allegat iſtū
text.⁊.c.ex parte de foro competen. ergo debemus ſta
re huic deciſioni cum expreſſa ſit .correcta per dictum ca
pitulum ſtatutum argumento.c.cum expediat de electio
ne in ſexto ⁊ iſtam opinionem Guilielmi ⁊ Joannis de
lignano placet domino Cardinali intelligendo tamen
qđ non ſimpliciter fiat computatio a loco vbi res eſt ſed
quod ſit in electione actoris cum agitur actione reali
vel in rem ſcriptam an a loco vbi res eſt an a loco domi
50 cilij.† ſicut cum agitur coram ordinario eſt in optione
actoris an agat coram iudice ratione rei an domicilij qr
licet in dicto capitulo.ex parte conſideretur locus rei
vt hic non tamen per hoc excluditur locus domicilij. ſi
autem agatur actione perſonali tunc fiet computatio a
loco domicilij tam de iure antiquo quam hodierno ſed
ſi haberet plura domicilia eſt in optiōe actoris a quo do
micilio fiat computatio.⁊ reſpondet Joan.de ligna. ad
motiua opinionis contrarie. Primo de verbo trahi qđ
licet quis ſimpliciter dicatur trahi dumtaxat de loco do
micilij tamen dicitur etiam trahi de loco rei habito re
ſpectu ad id de quo dicitur.ſed dominus Cardinalis di
cit ſe formaliter reſpondere quod ideo etiam de loco vbi
res eſt dicitur trahi quia ratione rei ſortitur ibi forum.c.
51 ſane de foro competenti.† ⁊ licet aliud ſit ſortiri forum
aliud ſortiri domicilium tamen forum ratione rei in hoc
comparatur domicilio per iſtum textum.⁊.d.c.ex parte
ſit in foro quod trahitur ratione delicti vel contractus.
ad.c.cum quis reſpondet Joan.de lignano quod ibi cō
ſideratur domicilium quo ad aliud.ſ.quo ad ſoluendam
canonicā portiōeꝫ de funeralibus ideo habet̄ reſpect⁹ ad

¶ Prouintia
Que res pre
ſcribi non poſ
ſint ⁊ in quib⁹
caſib⁹ nō cur
rat preſcriptio
⁊ que perſone
non poſſint ꝑ
ſcribere ⁊ con
tra quas non
currat preſcri
ptio vide ple
niſſime ꝑ ele
gant.in glo.in
c.cum non li
ceat de preſcri
pti ⁊ ibi ꝑ om
nes ſcribentes
⁊ breuiter epi
logando totā
materiaꝫ quis
qd cōtra quē
⁊ quanto tem
pore pſcribat.
qu d habet al
legare exꝓro
bare allegans
preſcriptionē
de differentia
inter pſcriptio
nem ⁊ conſue
tudinem.inter
ruptione pre
ſcriptionis ⁊ dē
omnibus du
bitabilib⁹ cir
ca materiaꝫ ꝑ
ſcriptionum vi
de per ſpecula
to.in ti.de pre
ſcrip. per tot.
⁊ bar.i.l.fi.C.
de fun. limi.li.
xi.

eccleſiam in qua audit diuina vt percipiat cõmodum. ſi-
cut recipit onus.c.i.de ſepul.Ad.d.l.ſi.de pſcript. lõgi.
52 tẽporis rñdeat ꝙ non multũ facit† qꝛ in pſcriptione cõſi
deraẽ poſſeſſio preſcribẽtis ⁊ negligẽtia pacientis rẽ ſuã
poſſideri ⁊ in hoc nõ videẽ referre an res ſit in loco an ex
tra ex quo preſcribens ⁊ patiens preſcribi ſunt preſentes
⁊ ita reſidet hic.d.Cardi.ſed dominus Anto. non bene
firmat ſe ſed dicit vtrãqꝫ opinionem fore ſuſtentabilem
Pet.de ancha.ſ.eo.c.nonnulli ſequitur Archi.⁊ glo.in
d.c.ſtatutũ quaſi.illa dicatur ſua dioceſis proprie in qua
53 habitat† ⁊ verbum dubium ꝙ poteſt referri ad locũ do
micilij ⁊ ad locum originis in dubio refertur ad domici
lium vt voluit glo.in.d.c.ſtatutum.§.cum vero ⁊ ideo ſi
conceditur immunitas ſenenſibus intelligitur de ſenenſi-
bus habentibus domicilium habitationis ⁊ non origi-
nis ideo ſenenſis habitans bononie non conſequetur illã
immunitatem eadem ratione dicit ꝙ non poſſet conueniri
54 ratione contractus vel delicti† qꝛ ratione contractus aut
delicti quis non dicitur effectus de illo domicilio aut ſub
ditus illius ſed bene dicitur de illo foro allegat notabilẽ
glo.in cle.i.de foro compe.bene facit glo.in.c.a nobis de
ſen.excom.⁊ in.d.c.ſtatutum.§.cum vero ⁊ idem voluit
idẽ do.Pe.in.d.§.cum vero ⁊ in.d.c.ſane de foro cõpe.
Jo.de fantucijs in.d.§.cuꝫ vero dicit pro opi. glo.facere
quia dyoceſis domicilij proprie dicitur eẽ dyoceſis alicu
ius allegat nota.in.c.ſiua.de foro compe.item quia text.
ponderat ſimpliciter tractum perſone ⁊ proprie illa dici
tur tractio que fit de domicilio.item ſi eſſet verum ꝙ ad
hoc vt rei ſite fieret computatio idem debent dici in con-
tractu vel delicto quando fieret conuentio ratione cõtra
ctus vel delicti ꝙ non eſt verum ſm omnes ⁊ dicit ꝙ te-
nendo opi.ꝙ oliꝫ fiebat computatio in reali a dioceſi rei
ſite dificile vr̃ tenere opi.gl.nec iſte tex. nec dictũ.c.ex pte
pbant id ad qḋ iducunẽ qꝛ põt dici qḋ ibi hẽbat cõuent⁹
domiciliũ etiaꝫ in loco vbi res erat de qua agebaẽ ⁊ hoc
ſatis apparet ex dicto.c.ex parte ⁊ ex iſto tex.quia ageba
tur hic de eccleſia ⁊ dici poteſt qḋ illa eccleſia requirebat
reſidentiam ⁊ ſic probat quod hic habebant domiciliuꝫ
⁊ ita reſidet Joan. de fantucijs.ſed dominicus in.d.c.ſta
tutum.§.cum vero dicit ꝙ tota difficultas huius belitatiſ.
cõſiſtit que dioceſis dicatur ſua ibi enim tex.prohibet ex
preſſe ne a fine ſue dioceſis trahatur ⁊ glo.ibi dicit qꝛ dio
ce.domicilij dicitur ſua ⁊ illam opin.glo.reputat magis
equam ⁊ ſi teneremus contrarium ſequeretur magna ab
55 ſurditas† pone inquit ꝙ mutinẽſis vellet conuenire mu-
tinenſem ſuper re que ſita eſt in anglia tenendo ꝙ debẽt
fieri cõputatio a loco rei ſite ſequeretur ꝙ quilibet iſto-
rum compelleretur exire ſuum domicilium ⁊ ſic ſequere-
tur illud abſurdum per ꝙ fuit facta reſtrictio dietarum
vt ſcilicet parceretur laboribus ⁊ expenſis partium vt di
citur in dicto.c.non nulli.vnde cum ratio legis reſtringẽ
tis dietas cõcludat in reali ſicut in perſonali trahetur er
go ad realia poſito quod ius expreſſe loquatur de perſo
nali naꝫ ius exorbitãs trahitur ad cõprehenſa ſub rõne
eius licet in diſpoſitione ſtrictius loquatur vt eſt glo.no
tabilis in cle.i.de elec.⁊ ſic ſequitur opi.Archi.⁊ glo.ſed
reuerendus dominus Abb.hic nulla facta mentione de
domino Pe.Joã.de fantucijs ⁊ dñico dicit circa iſtum
56 paſſum fore tres concluſiones prima eſt† ꝙ in eo loco in
quo qs põt ↄueniri corã ordinario ſiue rõne domicilij ſi
ue rõne ↄctus ſiue delicti in eo loco poteſt conueniri corã
delegato pape nec eſt curaſi ꝙ trahatur extra domiciliũ
per plurimas dietas quia nullum grauamẽ per impetra
a tionem ſibi infertur nam papa eſt ordinarius cunctoruꝫ
ix.q.iij.c.cuncta per mundum ſi ergo poterat conueniri
coram ordinario in loco contractus vel delicti vel rei ſi-
te eodem modo poteſt conueniri coraꝫ delegato pape ⁊
iſta concluſio probatur ſm eum in.c.dilecti de foro com-
pe.⁊ hoc voluit Inno.ibi ſi recte ponderetur ⁊ ex hoc di
cit ſe reprobare vnã opi.vincen.in.c.ſane de foro compe.

a Cunctorum
amplia tu iſtã
cõcluſionẽ. ꝙ
papa eſt oĩum
iudex ẽt ſi nõ
appelleẽ ad ip
ſũ vt hꝫ elegaẽ
tex.i.q.iij.c.cõ
queſtus ⁊ ad eũ
appellatur ob
miſſis mediis
ij.q.vi c. ij.iii.
viii.⁊.v.⁊.ii.q.
i.c.puenit ⁊ ſo
lus cognoſcit
appellatõẽ pꝛ
ſus remota.v-
ſti.q.iii.cũcta ⁊
c.alioꝝ neqꝫ a
ſnia pape ap-
pellaẽ vulgatiſ
iuribus.

57 vbi voluit† ꝙ ratione rei ſite quis non poteſt conueniri
coram ordinario in loco vbi res eſt vltra duas dietas a
loco domicilij ⁊ ita intellexit vinceñ.illum tex.vt propter
hanc cauſam compellatur ordinarius delegare cauſã in
loco viciniori ⁊ hanc opi.refert ſe ibi reprobaſſe ⁊ alle-
gat rationem qꝛ iura volunt indiſtincte vt ratione rei ſi-
te quis poſſit conueniri corã ordinario loci ⁊ nullus tex.
facit illam diſtinctionem.nec obſtat dictum .c. non nulli
qꝛ loquitur alio caſu ⁊ iſta ſit prima concluſio ſecunduꝫ
eum.⁊ idem dixit in.d.c.ſane licet domi.Anto.ibi tranſi
58 uerit cum dicto vincen.⁊ ideo dixit ibi do.Abb. † ꝙ qñ
iudex vult cognoſcere ratiõe rei ſite in eius territorio nõ
habetur reſpectus ad numerum dietarum ſicut enim ra-
tione cõtractus poteſt conueniri in loco contractus quã-
tũcũqꝫ diſtet a domicilio habitatiõis vt in.d.c.dilecti ar
gu.l.contraxiſſe.ff.de actio.⁊ obli.ita ratione rei ſite cuꝫ
iſta equipentur vt in.d.c.ſi.de foro compe.allegat etiam
l.ſi.C.vbi i rẽ acti.que loquitur indiſtincte allegat ẽt gl.
⁊ tex.in.d.c.ex parte.J.de foro compe.ante qꝫ tranſeaꝫ ad
duas concluſiones ſuas ſequentes circa iſtam ſuam con-
cluſionem vr̃ ꝙ ipſe dicat contra caſum.l.in.l. cum poſt
ſententiam.C.de appella.⁊ rurſus ad hoc pondero ratio
nem.c.nonnulli.ſ.eo.in qu antũ dicit reus fatigatus labo
ribus ⁊ expẽſis liti cedere cõpellatur vbi eſt preſumptio
iuẽ.ꝙ reus fatigatꝰ.laboribus ⁊ expenſis cedat liti ⁊ di-
mittet factum ſuũ indiſcuſſum ex quo inferebat ibi Pe.
59 de ancha.† ꝙ licet ordinarius poſſet reddere ius in qua-
libet parte ſue dioceſis vt in.c.cũ epiſcopus ⁊ .c.vt litigã
tes de officio ordi.li.vi.tamen ſi de cauſa vellet cognoſce
re in loco nimis remoto a domicilio litigantium poſſent
partes petere vt deneget vel cognoſcat in loco eis ppin-
quo ⁊ ſi ordinarius non faceret poſſet ab eo appellari ⁊
hoc vt parcaẽ laboribus ⁊ expenſis.⁊ allegat tex.in.d.l.
cum poſt ſententiam ⁊ dicit fore dictum ſuum nouũ nõ ta
ctum ab alio ⁊ idem voluit in.c.cum.t.de officio deleg.⁊
in repetitione.c.finem litibus de dolo ⁊ contu.ſed re ve-
ra non fuit dictum ſuum nouum ſed fuit dictũ Vincent.⁊
pbaẽ manifeſte i.d.l.cũ poſt in ver.vt mediocritas nego
cij aut lõginqtas regiõis ad iudiciũ tuũ litigatores veni
re nõ patiaris iudicio rectoris puicie quẽ ipe pbaueris
60 negociũ deneges.ita formalr̃ dicit ibi tex.† vbi ſi cã ẽ me
diocris aut ẽ magna ⁊ ptes ḋ lõginquo venire cõpellunẽ
tũc ordinarius debet cõferre ſe ad locum ppinquiorem
aut delegare cauſam ad locum propinquiorem alias ap
pellari poteſt ⁊ ſic eſt limitatio multum ſingularis ad.d.
l.ſi.vbi in rem actio.⁊ ad.d.c.ſi.de foro cõpe.⁊ hoc addi
te ad ea que dixi in.d.c.nõnulli in prin.⁊ per iſta poſita
eſt in pfundum cõcluſio domini Abbatis.deinde ponit
61 ſcḋam cõcluſionem.ſ.† ꝙ vbi impetratio fit extra locum
rei ſite ſeu contractus vel delicti computatio fienda eſt a
loco domicilij principalioris ⁊ non vbi res ſita eſt ⁊ hoc
dicit ſe probare per duo motiua.ſ.per dictum.c.nonnulli
inducendo illum vt induxit Archidia.⁊ glo. Jo. andre.
vꝫ ꝙ dyoceſis ſua proprie dicitur domicilij.ſcḋꝫ motiuũ
eſt qꝛ dictum.c.nonnulli ꝙ eſt fundamentum in hac ma
teria conſiderauit labores itineris ⁊ ſumptus qui atten
duntur habito reſpectu ad dyoceſim vbi perſona reſidet
⁊ non vbi res ſita eſt tertia vero cõcl̃o eſt limitatio hu⁹
62 ſecũde cõcluſionis† .ſ. ꝙ vbi qs habet plura domicilia
quorum vnum eſt principale aliud eſt minus principale
⁊ res litigioſa.poſita eſt in domicilio minus principali.
tũc computatio fieri debet ab iſto domicilio minus prin
cipali propter concurſum rei litigioſe quia duo vincula
rumpunt vnum.c.i.de trenga ⁊ pace.auc.itaqꝫ.C.commu-
nis de ſucceſſionibus ⁊ hoc dicit pbari in.d.c.ex parte
⁊ dicit eſſe nouum intellectum datum a ſe ſm quem itel-
lectum nullum verbum appoſitum in.d.c.ex parte videẽ
appoſitum ſuperflue nec fit impropriatio aliqua vt faci
unt doctores ⁊ ita quieuit tenendo glo.⁊ Archi.ego lõ-
ge miror qḋ iſtum intellectum dicat nouum eſſe datum
a ſe ad.d.c.

a ſe ad.d.c.ex parte.nam ego habeo vnam apoſtillã ſatis
antiquã ad glo.in.d.§.cum vero in v̄bo olim dicebamus
que dicit ꝙ quidã cardinalis recitatis opinionib⁹ ſup h
capl'o noſtro dabat hanc diſtinctionẽ vz aut reus hz tan
tum vnũ domiciliũ.⁊ tũc ꝓcedat glo.⁊ Archi. in.d.§.cũ
vero.aut hz duo domicilia equalia.⁊ tũc vtrũqȝ domici
liũ ꝯſiderabiť per.d.c.cum quis de ſepul.in.vi.Aut habz
duo domicilia vnum ꝓ̄cipale ⁊ alterum minus ꝓ̄cipa
le.⁊ tũc ſi agitur actione pſonali ꝓcedat glo.in.d.§. cum
vero.Sed ſi agitur actione reali aut res litigioſa cócur
rit cũ domicilio ꝓ̄cipali.⁊ tunc fortius attendiť ꝓ̄cipa
le domiciliũ.argu.d.c.i.de treuga ⁊ pace. Aut res cócur
rit cũ domicilio minus ꝓ̄cipali.⁊ tunc attendeť illud do
miciliũ minus ꝓ̄cipale.⁊ de hoc dicit eſſe caſum in.d.c.
ex pte.B.⁊ ex hoc dicit ꝙ euitabiť correctio iuriũ ꝙ fien
dum eſt.vt in.c.cuz expediat de electi.lib.vi. ⁊ ita reſidet.
Et ſic voluit ꝙ in.d.c.ex pte.ꝯcurrebat domiciliũ minus
ꝓ̄cipale cum re litigioſa.Et ita etiam tenuit Joánes de
fantu.in.d.§.cuz vero.vt ſuperius recitaui.⁊ per ꝓñs ſile
ant fauces dñi Abbatis dicentis fuiſſe nouũ intellectum
63 datum a ſe.¶ †Ultimo ſolemnis doctor dñs meus Jo.
de imola hic dicit ꝙ opi.dñi Cardi.volentis electionẽ eẽ
actoris an velit cóputare dietas a fine dioceſis rei litigio
ſe.aut a fine dioceſis domicilij eſt ꝯ̄ iſtum tex.approbãtez
exceptionẽ que fiebat ꝙ non poterat cóueniri reus vltra
duas dietas a fine dioceſis vbi ſita erat res litigioſa.⁊ ió
dicit veriorẽ fore opi.Joã.de ligna.⁊ Guil.per ſuam ró
nem.Nec obſtat ꝙ habeť in.d.c.ſtatutũ.§.cum vero.vbi
apponiť verbum trahi ꝙ intelligatur a dioceſi domicilij
qꝛ dicit poſſe rñderi.nam.d.c.nónulli vtitur v̄bo trahi.⁊
tñ iſte tex.interpretať illuz qñ agitur perſonali de dioceſi
vbi res ſita eſt.Ergo eodẽ modo dz intelligi dictus.§.cuz
64 vero.†qꝛ lex noua ſupueniẽs dz intelligi ſm terminos le
gis antique.vt in auc.de filijs ante dotalia inſtru. natis.
⁊ no.glo.in cle.ſtatutũ de electi.⁊ qđ no.in ſimili in auc.
offerať.C.de litis ꝯteſta.⁊ in.l.ſꝫ ⁊ poſteriores.ff.de legi.
Et ad.d.c.cuz quis.⁊ ad.d.l.fi.C.de pſcripti.longi tpis.
rñdet ꝙ loquũtur in alia mã.⁊ ꝯcludit opi.Jo. de ligna.
⁊ Guil.fore veriorẽ de iure.⁊ dicit fore difficile in pratica
obtinere ꝯ̄ glo.d.§.cum vero ꝓpter eius auctoritatẽ ⁊ qꝛ
cóiter teneť ⁊ aliud nó dicit.Et per iſta habetis qcqd ſen
ſerint maximi canonũ patres circa hunc paſſum dubita
bilez. Et licet inter tantos patres potius ſilere deberẽ ⁊
ſtare vt agnus coram tondẽte nihilominus ꝯceptum ſer
monẽ quis refrenare poterit.Et mihi vř ꝙ opi.Jo.de li
gna.⁊ ſequatiũ ſit veriſima qꝫ ſic ad oculum demóſtro vi
65 delicet†ꝓhemiũ appoſitũ in lege declarat intentionẽ fina
lem legiſlatoris.⁊ ẽt ampliat diſpoſitũ.l.regula.§. licet v̄
ſi.initiuz conſtitutióis demóſtrat.ff.de iuris ⁊ fa.igno.l.i.
ff.ad macedo.l.fi.ff.de here.inſti.c.ex multa deuoto. glo.
in.l.i.ff.de iudi.cum ſilibus.Sed ꝓhemiũ dicti.c.nónulli
eſt ꝙ littere nó impetrenť ad remotos iudices nec reſtrin
git ſe a loco rei ſite.aut a loco domicilij ne reus fatícatus
laboribus ⁊ expenſis cogať iuri ſuo cedere.iſta fuit fina
lis intentio legiſlatoris.Modo licet in diſpoſito dicti.c.
nónulli dicať ſtatuimus ne quis vltra duas dietas extra
ſuam dioceſim extrahi poſſit licet illa v̄ba ſuam dioceſim
videanť referri ꝓ̄cipaliter ad domiciliũ habitationis ni
hilominus ꝓhemiũ appoſitũ in ꝓ̄cipio illius.c.extendit
diſpoſitũ ad dioceſim rei litigioſe.vnde lꝫ ex v̄bis diſpoſi
ti nó cóprehẽdať locus rei litigioſe.tñ ſatis cóprehendiť
ex ꝓhemio eius.tũc enim impetranť iudices remoti. Et
ex hoc tollitur ꝓ̄cipale motiuũ Archi.⁊ glo.qꝛ dictus.§.
cum vero hz locum eo caſu quo diſponit.d.c.nónulli pro
terqꝫ in numero dietarũ.⁊ iſto modo inducẽdo eſt ibi ca
ſus ꝯ̄ glo.⁊ ſequaces ꝙ aũt hoc ſit verũ ꝙ ita ſequať ille
tex.appꝫ ex diſpoſitione huius capl'i.vbi iudices fuerunt
impetrati vltra duas dietas a dioceſi vbi res erat ſita. ⁊
fuit de hoc oppoſitũ ⁊ in ꝯ̄rium fuit replicatum ꝙ hẽbat
bñficia in dioceſi belienſi ⁊ roſenſi ex qbus non erat diſtã

tia iudicũ vltra duas dietas. Et qꝛ iudices non admiſſe
runt illam exceptionẽ fuit ex hoc appellatũ ⁊ bene. Ecce
nũc ꝙ ex iſto tex. declarať.d.c.nónulli vt non ſolũ loqua
tur de dioceſi domicilij.ſed etiaz de dioceſi rei litigioſe. vt
clare probat iſte tex.i verſi.a dioceſi.vbi ꝓ̄dicta erat eccle
ſia ꝯ̄ ſtatuta ꝯcilij gñalis.ergo ſentit ꝙ ꝯcilium gñale ſta
tuerat de loco vbi erat ſita res.ſed certũ eſt ꝙ dictũ.c.nó
nulli nó ſtatuit hoc in diſpoſito.ergo vř hoc ſtatuiſſe in ꝓ
hemio vt ſupius induxi.Et ſi opponať ꝙ in caſu huius.c.
ideo eſt diſpoſitũ qꝛ hẽbat domiciliũ vbi erat res.vt dixit
Jo.de fantu.⁊ alij.qꝛ ad hoc rñdeo negãdo illud. nã ve
riſimile eſt ꝙ fuiſſet replicatũ ꝯ̄ excipientẽ qꝛ fuiſſet dictũ
ꝙ hẽbat domiciliũ ibi vbi hẽbat dictam eccl'iam. ⁊ ꝑ cõ
ſequens illa eſt ꝑegrina diuinatio ad iſtum text.poſſibile
enim erat ꝙ illa eccleſia nó reqrebat reſidentiã iuxta no.
in.c.fi.de cleri.non reſi.ideo non cogebať ibi reſidere.vel
poſſet dici ꝙ ibi reſidebat per vicariũ nec eſt verũ ꝙ iſte
tex.interpretať.d.c.nónulli.vt hẽat locum in actione rea
li.vt dixit Joã.de imo.qꝛ non eſt opus interpretatione ex
quo.d.c.nónulli manifeſte hoc decidit.⁊ per ꝓñs.d.c.ſta
tutũ.§.cum vero.intelligiť ſm diſpoſitioez.d.c.nónulli.⁊
ſm diſpoſitionẽ huius capl'i. Nec obſtat cum Jo.de fan
tu.dñs Abbas ⁊ alij dixerũt ꝙ in.c.ex pte.b.vbi erat res
litigioſa.reus hẽbat domiciliũ non ꝓ̄cipale.nam tex.ibi
dicit in qua interdũ ꝯſueuerat cómorari ipſi volunt ꝙ ꝑ
hec v̄ba ꝓ̄batur domiciliũ lꝫ nó ꝓ̄cipale. vere in h errãt
grauiter qꝛ tex.eſt formalis in.l.iij.in v̄ſi. cómorať.C. de
incolis lib.x.ꝯiuncta glo.in.l.ij.eo.ti. Et ex iſtis cócludo
opi.Guil.⁊ Joã.de ligna.fore de iure veriorẽ.Glo.tñ in
d.§.cum vero.dicit ꝙ curia romana ſeruat dictum illius
gloſe ſit ita in noĩe dñi.nihilominus ꝯ̄rium eſt verius de
iure vt ꝓbaui ad oculum. ¶ Nota ibi appellationẽ ꝓſe
66 cutus†ꝙ dř appellationẽ ꝓſequi ille qui ſup appellatióe
impetrat reſcriptũ ꝯcordat.c. ex pte.e.ĩ.eo.vide ibi dicta
attamẽ reſcriptũ non inducit litis pendentiã ſed appella
tio interpoſita vel citatio ſubſequuta.l.libert⁹.ff.de in ius
vocãdo.l.fi.§.illud.C.de tempo.appel.⁊ eodez modo di
cas ꝙ dř ꝓſequi appellationẽ eoipſo ꝙ quis arripit iter
ad curiam.c.ex inſinuatione de appel.c.cum cãm de re iu
dicata. ¶ Nota ibi vos in cauſa ipſa.ſ.ꝓ̄mi iudices inhi
67 betis.ſ.ꝑperam†ꝙ iudex a quo eſt inferior.[b] ideo nó pót
b inhibere iudici appellatióis qui eſt ſupior. Et ſic collige
ꝙ iudex a quo non dz iudici appellationis inhibere.ne ꝓ
cedat ſed eꝯ̄ ſic.⁊ ideo glo.pe.hic dicit male fecerunt qa
poſtqꝫ cauſa appellationis eſt cómiſſa ex certa ſcia iuriſ
ditio prior iudicuz eſt ſuſpenſa.c.paſtoralis.§. pterea de
officio delegati.ſed iudex appellationis pót inhibere iu
dici a quo eſt appellatũ.ne in eadem cã ꝓcedat. ⁊ ſic iſta
glo.dicit ꝙ indiſtincte iudex a quo nó inhibet iudici ad
quẽ.ſed Jnno.dicit ꝙ quãdiu iudex appellatióis cogno
ſcit an recipiẽda ſit appellatio non dz inhibere iudicib⁹
a qbus ne procedat.⁊ hoc qñ eſt appellatũ ante ſniam.c.
romana.§.ꝙ ſi obijciať de appel.lib.vi.idem tenet Com
poſtel.refert tñ alios dicere ꝙ.d.c. romana hz locum qñ
appellatur ad metropolitanum qui in ſubditos ſuffraga
nei iuriſditionẽ non habet niſi in certis caſib⁹.vt in.c.pa
ſtoralis de officio ordi.ſecus in delegatis ſup appellatio
ne datis.iſti enim ſtatim cũ recipiũt litteras cómiſſionis
poſſunt inhibere primo iudici ne ꝓcedat.⁊ ſic dicunt hic
intelligi.⁊ facit.c.audita de reſti.ſpolia.Sed defendẽdo
primũ dictum reſpondet Compoſtel.ad.c.audita ꝙ non
loquať de litteris ſuper appellatione obtentis. ⁊ hoc ve
rum eſt ꝙ ibi loquitur de ſecũdis litteris obtentis ſuper
principali.⁊ de ꝓ̄dictis no.Jnnoc.in.c.paſtoralis.§.pre
terea de officio delegati.⁊ Spe.in titulo de appella.§.de
officio verſi.ſed queritur.⁊ per notata in.d.§.preterea po
teſt defendi hec vltima opinio in delegato pape ſuper ap
pellatione.nam cum papa habeat iuriſditionẽ ſuper cau
ſa ⁊ ſuper diſcuſſióe appellationis.ergo ⁊ delegatus ab
68 eo.c.ſtuduiſti de officio legati.poſſet tamen dici † ꝙ licet.

b ¶ Inferior. Uide ad mãm c.cum cã de re iudi.⁊ c.perſo nas de appel. ⁊ in.c.cum ap pellationibus de appel.li. vi. Bal.in.l.iij.C. q̄ appe in qb⁹ aũt caſibus iu dex a quo ſe i tromittat i cã appellatóe pẽ dente. vide co pioſe ꝑ.d.Car di.in cle.i.viij. no.de ſeqſtra. poſ.⁊ in Spe cu.in ti. de ap pel.§. vlt.⁊ al lega.locis oẽs ſcribentes.

papa ſit iudex non ꝓpter hoc videtur declarare poteſta-
tem illi cui delegat cãm ꝙ poſſit ꝓcedere non ſeruato iu-
ris ordine. ⁊ ſic videt̃ ꝙ teneat̃ pꝛe diſcutere articulũ ap-
pellatiõis anteq̃ȝ inhibeat. vt.d.c.romana.§. ꝙ ſi obijcia-
tur. Sed primũ obſeruatur qꝛ auditoꝛ datus in curia ſu-
per appellatiõe ⁊ ſup pͥncipali cum ptãte citandi ptes ſta-
tim inhibet iudici a quo ne ꝓcedat. ⁊ hoc volunt dñi de
rota deciſione.xv.cuȝ duabus ſequẽtibꝰ. Et pro hoc facit
qꝛ de ↄ̃ſuetudine non cõmittit̃ cauſa dũtaxat appellatio-
nis ſed gñaliter cã appellationis ⁊ cã nullitatis ⁊ qñocũ
qȝ vti poſſit. vnde cuȝ papa ſit iudex etiã citra appellatio
nẽ ſic delegatus eius datus ſup hac forma ⁊ ꝓcedunt ſu-
pradicta qñ eſt appellatũ ante diffinitiuã ſed aliud cũ eſt
appellatuȝ a diffinitiua. tũc enim non eſt queſtio. an dele
gatus ſtatim poſſit inhibere qꝛ ſi non excipit̃ ꝙ appella-
tio non tenet ſtatim põt inhibere. Si auteȝ excipit̃ adhuc
põt inhibere ſtatim cũ cepit cognoſcere an appellatio ſit
admittẽda dicto.c.romana. ⁊ facit.c. non ſolum. in glo.
fi. de appel.lib.vi. ⁊ ita reſidet hic dñs Cardina. ſed dñs
Anto. diſtinguit aut iudex appellationis vult mittere in-
hibitoriã ſup articulo ſup quo fuit appellatũ vel illi con-
nexo. ⁊ poteſt ſtatim ſine aliqua cognitiõe. qꝛ ſup illa ſta-
tim fuit ſuſpenſa iuriſditio iudicis a quo adducit notata
in.c.ſup eo de appel. Aut vult inhibere ne ꝓcedat ſup ali-
quo articulo ⁊ non poteſt niſi prius pͥuitat cauſe cogni-
tionẽ ⁊ hoc videt̃ voluiſſe do. Anto. ſequendo illud qḋ ip
ſe voluit in.d.c.ſup eo. ſed dñs Abbas hic dicit ꝙ nec in
d.c.ſup eo. nec hic ipſe appꝛobat dictum dñi Anto. ⁊ di-
cit ꝙ dictum eius eſt contra tex. in.c.non ſolum de appel
latio.lib.vi. vbi patet ꝙ non illico p appellationẽ ab inter
locutoria ſuſpendit̃ iuriſditio iudicis a quo etiaȝ ſup illo
articulo a quo fuit appellatũ. imo poteſt ꝓcedere ad vlte
rioꝛa ⁊ validitas ꝓceſſus dependet a futuro euentu qꝛ ſi
appellatio ꝓnunciabit̃ minus legitima valebit ꝓceſſus
vt hic. vnde iudex ad queȝ non põt inhibere niſi prius re-
ceperit appellationem velut emiſſam ex ꝓbabili cauſa.
Sed certe illud.c.non ſolum allegauit hic do. Cardina.
de quo dñs Abbas nullam fecit mentioneȝ. ⁊ cõcludit h
a modo. Aut papa recepit appellationẽ ex certa ſciẽtia [a] ⁊
hoc cõſtat ex verbis reſcripti poterit delegatus illico mit
tere inhibitoriã qꝛ ex tali receptione ſtatim fuit ſuſpenſa
iuriſditio pͥmi iudicis. vt in.d.c.pterea. ⁊ vltra euȝ poteſt
69 allegari ratio † qꝛ recipiendo appellationẽ ex certa ſcien
tia videt̃ papa tollere effectum clauſule appellatione re-
mota ſub qua clauſula pͥncipalis cã fuerat cõmiſſa ꝓpter
quaȝ cl'am iudex cauſe pͥncipalis poterat non obſtãte ap
pellatione ꝓcedere ad executionẽ ſentẽtie. ideo nimiruȝ
ſi ſtatim põt inhibere. ⁊ p hoc facit qꝛ papa cõmittendo
appellationẽ ab interlocutoria non ꝓpter hoc appꝛobat
cauſas inſertas in appellatione. vt pȝ in.c.i. de appel.lib.
vi. cũ ibi notatis. imo eſt intentionis ſue vt ſi non ꝓbetur
legitima fiat remiſſio ad iudiceȝ a quo vt in.c.vt debitus
70 ⁊ in.c.interpoſita. J. de appel. † Aut papa recepit app. ſim
pliciter cã tamẽ cõmiſit expꝛ̃ſſo grauamine etiaȝ videt̃ idẽ
dicendũ. nam ſic cõmittendo vr̃ appꝛobaſſe grauamen ⁊
non eſt opus ꝙ delegatus pͥſentet cõmiſſionẽ ſup ꝓbabi
litate cauſe. ſed ſolum ſup veritate hanc opinionem ſentit
Lapus Abbas in.d.§.ꝙ ſi obyciat̃. ⁊ Jo.an. ibi idem vr̃
dicendũ in appellatiõe a diffinitiua ſiue cã expꝛimatur ſiue
non; qꝛ papa eã cõmittendo vr̃ appellationeȝ recepiſſe ꝙ
etiam ſentit ibi Jo.an. ſed ſi appellationẽ ab interlocuto
ria papa cõmiſit non expꝛ̃ſſo grauamine nec ex certa ſcien
tia. tunc põt ꝓcedere opinio Inno. ⁊ Cõpoſtel. Si vero
loquimur in iudice appellationis inferioꝛis a papa tũc ſer
ua dictũ.§.ꝙ ſi obyciat̃ cum ſequenti. hodie tñ cum papa
cõmittit alicui ex auditoꝛibus cãm appellationis in curia
ſolet cõmittere etiam cãm principalem ⁊ incõtinenti ſo-
let auditoꝛ mittere inhibitoriã iudici a quo vt pͥallegata
deciſiõe dñoꝝ de rota. ❡ Ultimo nota ibi ſuperſedeatis
71 cum non vos ſed dicti iudices † ꝙ vbi ↄtenditur de iuriſ-

a ❡ Scientia. Pro reſolutione huiꝰ elegantis ↄcluſionis vide tu Fely. h in pe. col circa fi. verſi. non inhibet. vbi tangit de mẽte doctoꝝ oĩa q̃ ad pñtẽ articuluȝ ſpectant adducẽdo infinitas doctoꝝ cotas ⁊ auctoꝛitates ⁊ facit ad ma ter ã qḋ elegãter voluit Pa. de ca. in ↄſilio xvij. ſtati circa pͥn. qḋ aliqui modernoꝛum ſcribẽtium hic referunt.

b ❡ Si plures. Do. Abb. põit duas lecturas ad iſtud capl'm ⁊ ipſm duobus modis ſumat. ⁊ cuȝ modica ſupplectiõe vt ipſe dicit. ſecũda lectura vr̃ verioꝛ. Fel. autẽ ⁊ nouiſſime repetentes inſectantur veſtigia. d. Abb. vide pro hoc ad mãm huiꝰ tex. eoſdẽ qꝛ paucis oĩa abſoluunt.

ditione inter iudicem a quo. ⁊ iudicem ad quem non de-
bent ſimul ↄuenire in hoc articulo. ſed iudex ad quem hȝ
cognoſcere de meritis appellationis.c.vt debitus de ap-
pel. ⁊ ſic cũ appellatur ante ſñiam iudex ad quẽ debet co
gnoſcer̃ an ſua ſit iuriſditio ⁊ ſic an legitime fuerit appel-
latum. Sed contra hoc opponit̃ ꝙ imo iudex a quo ⁊ iu-
dex ad quem debent ſimul cognoſcere. vt in.c.paſtoꝛalis
§.eo. glo. vltima ſoluit ꝙ illud.c. habet locum qñ plures
iudices ↄtendunt de iuriſditione pͥncipaliter ⁊ ſic vult di-
cere ꝙ hic eſt ſecus quaſi velit ſecus eſſe ſi vnus eſt datus
in pͥncipali alter in appellatione vt hic qꝛ tunc cognoſcit
ſolus iudex ad quem. ⁊ idem voluit hic Inno. vide dicta
in.d.c.paſtoꝛalis. ad idem oppone. Naȝ offiñ iudicis ad
quem eſt ↄfirmare ſñiam.l.eos.C.de appel.c.cum ioãnes
de fide inſtru. Solue ↄ̃ria ꝓcedunt qñ appellat̃ a diffini-
tiua hic vero loquitur qñ appellat̃ ante diffinitiuã. Po-
72 ſtremo Innoc. in.c.nõnulli.§.eo. dixit † ꝙ diete nõ poſſũt
cõputari a loco delicti vel ↄ̃ctus qꝛ etiam p iudiceȝ oꝛdi-
nariũ non põt ↄtrahi niſi ibi inueniat̃.c.romana.§. ↄ̃hen
tes de foꝛo cõpe. in.vi. ergo eodẽ modo nec p lr̃as apoſto
licas trahi debet ad locum ibi vicinũ p duas dietas. Ali-
tñ vt refert ibi Inno. tenent ↄ̃rium. ſed Compoſtel. tenet
73 ibi primũ dictum ⁊ plus dicit † ꝙ etiam ſi reus tpe citatio
nis eſſet in loco delicti vel ↄ̃ctus non tñ cõputarent̃ diete
ab illo loco. vt in.d.c.nõnulli. vbi dicit̃ qḋ quis non dȝ ex
trahi extra ſuaȝ dioceſim vltra duas dietas. Pro opi. tñ
contraria inducit Cõpoſtel.c.dilecti de foꝛo compe. ⁊ di
cit ſe ibi ſoluturũ ꝙ nõ ad impleuit Jo.an. vr̃ tenere cuȝ
74 Cõpoſt. ꝙ aliud ſit in delegato q̃ȝ in oꝛdinario. † nã oꝛdi
narius põt ad locum nõ inſignẽ trahere ⁊ pſonaliter ci-
tare ꝙ non põt delegatus pape. vt in.c.ſtatutũ. J. eo. in.vi.
Quantũ aũt ad dictum Inno. dicit hic dñs Cardi. illud
eſſe verũ qꝛ rõne ↄ̃ctus vel delicti quis non dr̃ de dioceſi
vt ſupius eſt dictum. diete igitur nõ debent cõputari ab il
lo loco cũ trahi nõ debeat extra dioceſim vltra duas die-
tas. vt in.d.c.nonnulli. hodie aũt p vnam dietã. vt in.d.c.
ſtatutũ.§.cum vero. Item ſufficit ꝙ de loco delicti vel cõ-
tractus non ꝓbetur iure. ſicut ꝓbatur de loco vbi ſita eſt
res. Ad.d.c.dilecti. rñdet non ꝓbare ꝙ a loco ↄ̃ctus cõ-
putent̃ diete. ſed ſolum anglicus qui ꝓmiſit in certo loco
extra angliã ſoluere vel rñdere põt ibi ↄueniri coram de
legato apoſtolico nõ obſtãte indulgẽtia cõceſſa anglicis
ꝙ nõ poſſint cõueniri extra mare. ⁊ ſic vult illud.c. qḋ ta-
lis intelligit̃ renũciaſſe indulgentie. Et p iſta ſit expedita
preſens decretalis. Laus deo clemẽtiſſimo. Andre. ſiccu.

c **Capitulum.** Iſtud capl'm ſm.d. Anto. eſt allegabi-
le. ⁊ ↄtinet mãm ſatis foꝛtem ſm eum. ſed.d.
Cardi. dicit ꝙ eſt capl'm famoſum ⁊ ſolet re
peti. ⁊ ipſe illud hic repetit. Cõpoſtel. vero hic diffuſe glo
ſauit iſtuȝ capl'm ponendo multa que habuit ex ſtilo cu-
rie extrauagãdo mãm quare multa ſunt hodie in.vi. ⁊ in
cle. Joã.an. poſuit hic que ſufficiunt ꝓ cõmuni lectura ⁊
recitat dicta Cõpoſtel. decidẽdo ea p iura noua que ſm
do. Anto. ſunt in camera ſtudenda. ⁊ ſufficit modo trãſi-
re cũ cõmuni lectura nõ extrauagãdo mãm. ⁊ hoc inten-
b dit. Si plures [b] impetrãt in eadem eccleſia ſtatuus date.
vt primus impetrans pͥferatur ⁊ ſolus admittatur. ita cõ
muniter ſummat̃ ſm cõmunem opi. que hodie inualuit
ꝓpter iura noua ⁊ diuiditur. In prima ponitur narratio
ꝑplexitatem ↄquerentis continens. In ſecunda diffinitio
nis cõmiſſio illam tollens. Prima ſubdiuidit̃. Primo
narrat monitoꝛias ⁊ pͥceptoꝛias primi. Secundo execu-
toꝛias ſecundi cum ꝓceſſu. ibi.l. clericus. Tertio executo
rias primi cum ſuo ꝓceſſu. ibi ac dictus. Secũda pͥncipa
lis ſubdiuidit̃. Quia primo mandat primũ recipi. Secũ
do ſententias relaxari ibi pͥfatus. Tertio ſilentium impo
nit. Secundo ibi alteri. ❡ Et pro euidentia pͥmittit hic
dñs Cardina. ꝙ non eſt intentionis pape inſimul graua
re eãdem eccleſiam receptione plurium. vnde ſolet appo-
nere cl'am

1 nere etiam ſi pro alio nõ ſcripſerimus.c.mandatū.ſ.eo.Nõ
ſi duo impetrãt in eadem eccleſia admittitur is qui eſt po
tior in gratia ⁊ alter excludit̃ niſi expſſe appeat ꝙ papa
voluerit vtriq; ꝓuidere.c.ſi duobus.ſ.eo.in.vi.Secũdo ꝑ
2 mittitur† ꝙ p monitorias dicitur negocium incobatū.c.
3 lr̃is.⁊.c.ex inſinuatione.ſ.eo.in.vi.†Tertio ꝑmittit ꝙ cuȝ
queritur de pluribus impetrantib⁹ ad bñficium quis eſt
ꝑferendus ceteris parib⁹ ꝑfertur prior in data.c.eaȝ te.ſ.
eo.c.tibi qui.⁊.c.ſi duobus.ſ.eo.in.vi.c.eum qui de ꝑben.
eo.lib. ¶ Iſtis ꝑmiſſis pone ſic caſum ſm do. Card.C.
impetrauit monitorias ⁊ ꝑceptorias ſup ꝑbenda ad epi
ſcopū ſancte crucis.deinde.B.contra eundē.C. impetra
uit executorias ſup cõſimili beneficio. ⁊ etiam ꝑſentauit
executorib⁹ qui ꝓceſſerunt vt in tex.appet. Querit̃ vtruȝ
ſit ꝑferendus in ꝑbenda.rñdetur ꝙ is qui ad alios de ca
pitulo prius mandatū reportauit.⁊ iſte fuit.c.cetera ſunt
plana vt in textu.ita reſidet hic dñs Cardi. ſed Bal. hic
dicit ꝙ iſtud capl̃m legitur duobus modis ⁊ ſunt lecture
4 contrarie.†Vna eſt ꝙ illa dictio prius ponat̃ aduerbiali
ter ⁊ ſignificet tempus ꝑſentationis ⁊ verbuȝ reportauit
exponat̃.i.ꝑſentauit.nam ante ꝑſentationē littere ſunt in
pendēti.l.qui abſenti.ff.d acqui.poſſeſ. Et ſm hoc expſſe
5 habet̃ hic† ꝙ ſi plures impetrent lr̃as circa idem bñficiū
ꝙ prius oblate executorib⁹ habent vim ⁊ nõ prius impe
trate niſi ille prius offeratur. ⁊ hãc lecturã tenet Bernar
dus ⁊ Goffredus vt appet in ſũma huius tituli. ⁊ not.in
c.i.ſ.eo.Et ſm hoc idem eſt in lr̃is ad bñficia ꝙ in reſcri
ptis ad lites alia lectura eſt ꝙ dictio prius ſtet noialiter.
⁊ ſic primariū mãdatuȝ vt ſit ſenſus ꝙ ſi plures impetrãt
in eadē eccleſia ſtemus date.vt ꝑmus impetrans ꝑferat̃ ⁊
ſolus recipiatur. Et in ꝑma pte facit narrat ꝑplexitatem
querelantis. In ſecũda diffinitionis cõmiſſio.ꝑplexitateȝ
tollens.Secũda ibi quo circa. ¶ Et nota ꝙ cõtrouerſia
6 iſtarum lr̃aꝝ eſt hodie deciſa.†nam.in lr̃is gratioſis ex q
bus ius gratie imediate oritur iſpicitur tp̃s date. vt in.c.
eum qui de ꝑben.in.vi. ⁊.d.c.ſi duobuſ a ꝯrio ſenſu.Sed
in reſcriptis ad lites inſpicitur tempus ꝑſentationis. nec
mirū qꝛ iſte lr̃e ab executio recipiunt ꝑfectionem. ⁊ ideo
occupãtis exercitiū melior ē ꝯditio. Et hoc in cauſa ꝑnci
pali ſed in cã appellationis ſupplantãs aduerſariū in pre
ueniēdo nõ eſt melioris ꝯditionis qꝛ ſtatuta erat dies.c.
vt debitus de appel.⁊ hoc plene no.in.c. ſi ſoli de conceſ.
7 preben.lib.vi.vbi eſt glo.magiſtra. †Quid ſi eadem die
duo ipetrauerunt a papa poteſtariã Bonon.Bal. hic di
cit ꝙ nemo debet admitti ad ingreſſum officij.ſed ſi vnus
eſt in poſſeſſione alter non ꝑſumit̃ ꝓ poſſeſſore. qꝛ eo ipſo
ꝙ poſſidet plus iuris habet ꝙ̃ ille qui nõ poſſidet. vt no.
8 in.l.i.in fi.ff.vti poſſidetis.†Et idem ſi papa eadē die con
cedit vnū ⁊ idem feudum diuerſis ꝑſonis p diuerſas bul
las ſicut dicimus in diuerſis teſtamētis in qbus nõ appa
ret diſpoſitio vel diſtinctio ore vel diei.ſed ſi appet diſtin
ctio ore p punctū tunc operaret̃ ꝑuentio.⁊ de hoc dicit eē
glo.optimã in.l.ſi ex pluribus.§.fi.ff.de ſolu.Certe illam
glo.reputauit ſingu.idem Bal.in pleriſq; locis.ſ.in.l.im
perator.ff.de ſtatu homi.⁊ in.l.ꝑſcriptione.C.ſi cõtra ius
vel vti.pub.⁊ in.l.fi.C.de edicto diui adria.tol. ⁊ in.l.cū
ꝓponas.C.de interdicto mr̃imonio.⁊ in.c. paſtoralis.ſ.
eo.Et ponit Bal.caſuȝ hic hoc modo Calimachus impe
trauit ꝯ capl̃m ſancte crucis ſup ꝑbendali bñficio in ea
dem eccleſia obtinēdo. Primo lr̃as monitorias. Scd̃o
ꝑceptorias ſimiliter ſup ſimili bñficio ſibi i dicta eccleſia
ꝯferendo impetrauit lr̃as monitorias ⁊ executorias nul
la facta mētione de lr̃is calimachi.demū de virtute iſtaꝝ
ſecundaꝝ lr̃aꝝ canonici tanq̃ ꝯtumaces fuerunt ſuſpenſi
appelatione tñ prius interpoſita p capl̃m demuȝ dictus
calimachus nouas lr̃as ipetrauit ſup executiõe ꝑui mã
dati ꝓ eo facti.⁊ qꝛ canonici nõ obediebãt executori fue
runt ſuſpenſi ⁊ excõicati.vñ de canonici erant ꝑplexi ⁊ ſi
gnificarũt hoc pape.papa mãdat epõ ⁊ archidiacono li
gionenſi.quatenus eo recepto in canonicuȝ ⁊ in fratrem

aſſignãteſq; ſibi bñficiuȝ ꝑbendale qui ad eos primū mã
datum apoſtolicū reportauit abſoluãt dictos canonicos
a dictis ſentētijs. ⁊ alij iponant ꝑpetuum ſilentium ſuper
lr̃is ⁊ ꝓceſſibus ſuis.Sed dñs Ant.ponit caſum hoc mo
do.Leonardus de canonicatu ⁊ ꝑbenda impetrauit ſibi
ꝓuideri de ꝓximo vacatura. Et habuit ꝑmo lr̃as moni
torias. Scd̃o ꝑceptorias calimach⁹.Scd̃o in eadē eccle
ſia impetrauit ſibi ꝓuideri de ꝓximo vacatura. ⁊ habuit
ſimul monitorias ꝑceptorias ⁊ executorias. ⁊ ſuas lr̃as
ꝑſentauit priuſq̃ Leonardus habuit.ergo ꝑmus in data
ꝑrogatiua.ſecũdus in executorijs ⁊ in ꝑſentãdi priorita
te.ꝑmo fuerunt date lr̃e executorie executores calimaci ꝓ
ceſſerunt ꝯ capl̃m.ſecũdo ꝓceſſerunt illi executores ꝑmi
⁊ ſimiliter mãdauerunt ꝙ iſte recipetur ⁊ excõicauerunt
tandē videntes ſe iplicatos intimauerūt pape. papa mã
dat vt ſequitur in tex.Et iſte eſt caſus ſm diuerſos intel
lectus ſm do.Anto.hic.Et inquãtum tex.vtitur ṽbo pri
us dicit do.Anto.ꝙ ex iſto verbo oriunt̃ dificultates qa
c pōt intelligi aduerbialiter prius.i.ꝑmo. ⁊ tūc erit ſenſus
ꝙ ille ꝑferatur cuius mãdatum ꝑmo eſt ꝑſentatuȝ.⁊ ſm
hoc attendet̃ ius ꝑſentandi ⁊ non ius date.Scd̃o intelli
gitur noialiter vt intelligat̃ prius.i.primū ⁊ tunc erit ſen
ſus vt ille ꝑferatur q primū mãdatum in data ꝑſentabit
⁊ ſic in iure ꝑferendi attendet̃ data. Et ꝑmittit ꝙ qñq; ꝑ
ſuppoſita valididitate ambaꝝ lr̃aꝝ vel i valitate iter plu
res in eadem eccleſia expectãtes ſolum ꝯtenditur de iure
ꝑlationis hoc eſt quis alteri ꝑferatur ⁊ iſta ē materia hu
ius capl̃i.Quãdoq; agitur de iure ꝑlatiuo ⁊ excluſiuo.⁊
licet hoc poſſet hic tractari tñ reſeruãdum eſt ad.c.man
datum.ſ.eo.Scd̃o ꝑmittit ꝙ olim in iſtis dabant̃ tria pa
ria lr̃aꝝ de quo in.c.ꝯſtitutus.ſ.eo.c.lr̃is.⁊.c. ex inſinua
9 tione.ſ.eo.hodie omnes dantur ſimul.†Tertio ꝑmittit ꝙ
in qualibet gr̃a ad canonicatū vel ꝑbendam attendi ꝑnt
plura tēpora. Primū eſt tempus date.Scd̃o tēpus ꝑſen
tationis lr̃aꝝ.Tertio tempus receptionis in canonicum.
Quarto tēpus vacationis ꝑbende. Quinto tēpus colla
tionis.⁊ ſic iſta tēpora ita gradatim ius aliquod ex quo
libet tēpore augumētãt quare quoddã ius eſt gratioſum
ſeu honeſtatis p ꝙ ex honeſtate ſupior debet gr̃am exeq.
vt no.glo.in.c.ꝯſtitutus.ſ.eo.⁊ in.c.veniens de renūcia.
Inno.in.c.i.de conceſ.ꝑben.lib.vi. per actum ꝑſentatio
nis iusꝑlationis ꝯfertur.⁊ ille qui prius lr̃as ꝑſentat ꝑ
fertur poſteriori ꝑſentanti ⁊ per receptionē in canonica
tum impⁱmitur ius ad rem. ſed illud eſt conditionale.c. ſi
poſtq̃ de ꝑben.lib.vi.⁊ per vacationeȝ illud ius ad rem
purificat̃.vt in.c.tibi.ſ.eo.lib.vi.per collationē aūt impri
mitur ius in re.c.penul.⁊ finali de ꝑben. lib.vi. Et habet
duos intellectus decretalis.vnum qd̃ attendat̃ prioritas
10 date.alteruȝ vt attendat̃ prioritas ꝑſentationis. ¶ †No
ta ibi capl̃m ꝙ iſtud nomen varie ponitur in iure vt his
verſibus demonſtratur diſtinguit minuit locat ⁊ collatio
fertur.vno modo ſignificat diſtinctionem ꝓut diſtinguit̃
vna materia ab alia.vt ſūt capl̃a huius cõpilationis.nã
quodlibet de per ſe dicit̃ capl̃m.facit.c. inter alia.⁊.c. qd̃
in dubijs de ſenten.excõ.diſtinguit articulos vt habet̃ in
c.fraternitatis.⁊ in.c.cauſaȝ el.ij.de teſtibus. Diſtinguit
etiam clauſulas.c.cum olim d verboꝝ ſignificatio. Secū
do modo ponitur diminutiue capl̃m.i.paruū caput.Ter
tio modo ponitur ꝓ loco capitulari.c.in cauſis in verbo
fores capituli de electio.c.cum dilectus de conſue. Quar
to modo ponitur ꝓut eſt nomen iuris.ſ.ꝓ collegio vt hic
⁊ in multis iuribus. Alio modo ponitur ꝓ conuentu.c.
edoceri.ſ.eo.licet qdam dicant ꝯuentum eſſe religioſorū
capl̃m eſſe clericoꝝ.tamen inuenimus ꝙ vnum ponitur
pro altero de quo per Io.an.hic.⁊ in.c.niſi de ꝑben.⁊ fa
cit quod habet̃ in.c.ſacroſancta de electio. ⁊ ita firmant
omnes hic poſt Io.an.au de ſignificatione huius nomi
nis capitulum ⁊ conuentus. ¶ Ego addo ad eos caſuȝ
11 valde ſingularem† ꝙ appellatione capituli venit etiã lex
ciuilis tex.eſt.x.diſt.c.de capl̃is per quem tex.ſi quis alle.

c ¶ Pra⁹. Ad de.l.ſiue ante. §.ſi duob⁹. ff. de publi.ſȝ epi logãdo breui bus quot mo dis dicat̃ ⁊ ſũ matur pr⁹. vi de Bar.in pri mapſtr.C.poſt prin.Fel. in.c. fi.de tre.⁊ pa. ⁊.d. Alexa.de ſmo.in ꝯſi.vij. incip viſo cõſi lio in.ij. volu.

garet legem ſub nomine capituli excuſaret͂ tene bene mẽ
ti. Addo ſecũdo tex. in. c. decernimus. xviij. diſt. vbi appel
latione ↄuentus venit ↄgregatio laycoꝝ clericoꝝ ⁊ reli
gioſoꝝ. ℂ Nota ibi ſancte crucis nõ erat cathedralis ſꝫ
12 Jo. an. † tex quo aſſumitur doctrina ꝙ nomen eccleſie ca
thedralis exp̃mitur in genere ⁊ non exp̃mitur in indiui
duo. puta dicimus eccleſia Bononiẽſis. ⁊ nõ dicimus ec
cleſia ſancti Petri de Bononia. ⁊ ideo vbicũqꝫ ius exp̃
mit nomẽ ſancti dicas ꝙ illa nõ eſte eccleſia cathedralis.
ſecus ſi exprimat͂ in genere ⁊ ita ſeruat ſtilus curie. ita te
nuit Joã. mona. in. c. quãuis el p̃mo. ⁊ hoc tenet ibi glo.
Joan. an. de p̃ben. lib. vi. ita tenuit Zenze. in extrauagãti
Joannis. xxij. incipiente fratrum in glo. ſua. Facit qđ ha
betur in. c. cum clerici de verboꝝ ſigni. ⁊ in. c. dudũ el. ij.
⁊. c. cumana eccleſia. ⁊. c. mexana eccleſia de electi. ⁊ in. c.
ꝙ trãſlationẽ in v̾bo panormitanã eccleſiam. ⁊ in verſi. ec
cleſie meſſanẽſi. J. de officio legati. Sed in ↄ̃trium allegari
põt. c. cum inueteri ↄiuncta ſupraſcriptione. J. de electi. re
ſponde ꝙ ideo ibi ſcribitur ꝓpter vnionẽ duoꝝ caploꝝ
debentiũ eligere in eccleſiã biſentiã. ſed quo ad eccleſias
inferiores ſemp̃ exp̃mitur nomen ſancti. Et ſi quiſpiã ẽt
allegaret in ↄ̃trium. c. cũ adeo. ẽ. co. vbi exp̃mitur eccleſia
modicẽſis non exp̃ſſo noie ſancti. ⁊ ſic exprimit͂ in genere
⁊ tñ non eſt eccleſia cathedralis. ⁊ eodẽ modo habet͂ in
c. cã carpaſenſis de verboꝝ ſigni. vbi eccleſia inferior exp̃
mitur noie loci ⁊ non noie ſancti. Solue hoc fallere pro
pter ſolemnitatẽ locoꝝ habẽtiũ eccleſias matrices. facit
c. i. de mutuis petiti. ⁊ idem dicimus de eccleſia pratenſi.
a 13 ℂ Nota ibi monſtrauit † ꝙ nomen collectiuũ [a] vt eſt ca
pitulum exp̃ſſum in numero ſingulari põt ↄiungi cum v̾
bo ſingularis numeri. Sed contra hoc oppone ꝙ imo vi
detur ꝙ iſta ſit mala latinitas. ⁊ p̃ ↄ̃ñs vitiabit. c. ad au
dientiã. ẽ. co. debuit enim dixiſſe. c. monſtrauit. ⁊ iam hoc
exprimit iſte tex. in v̾bo in eorum eccleſia. ⁊ ſic nomen col
lectiuũ exp̃ſſum in numero ſingulari adiungitur v̾bo plu
ralis numeri. facit. c. in cauſis. ⁊. c. hõc de elect. c. ſignifica
uerunt de except. c. ſi. de renun. c. dilectus el. ij. de p̃ben. c.
ſi. de iure patro. c. ex p̃te el. i. de verboꝝ ſigni. c. ſignificaue
runt de iudi. Soluit Joã. an. ꝙ non ſolum in plurali. ſed
etiam in ſingulari bona eſt locutio. vt in. d. c. in cauſis v̾ſi.
q̃ vero. c. ſignificauit de appel. c. dilectus de p̃ben. c. nulla
de conceſ. p̃ben. c. ij. ne ſede vacan. c. vno. eo. ti. li. vi. c. vno
de inſti. eo. lib. c. ſi capitulo de conceſ. p̃ben. in. vi. c. quere
lam de electi. de vniuerſitate habet͂. c. q̃ in cauſis de ꝓcu
rato. de cetu habet͂. in cle. ij. de electi. vnde ſi habemus re
ſpectũ ad vocem poſſumus vti ſingulari numero. Si aũt
habemus reſpectũ ad ſignificatũ poſſumus vti v̾bo plu
ralis numeri. ita reſidet Jo. an. hic. ſed Jo. calderini hic
14 dicit congrue dici poſſe † ꝙ ſi v̾ba ſonant in actum vel in
exercitiũ vtendũ eſt v̾bo pluralis numeri. puta cum dici
mus caplm̃ fecerunt caplm̃ ſignificauerunt ⁊c̃. Si autẽ
verba ſonant in ius tunc vtendũ eſt v̾bo pluralis numeri
exemplũ ſi dicimus ꝙ caplm̃ põt vel debet ⁊ tũc vtendũ
eſt v̾bo ſingularis numeri. ⁊ allegat rõnẽ q̃ actus ſunt
ſingulariũ p̃ſonarum. ideo inducit͂ pluralitas actuũ. c. in
geneſi de electi. ſed ius ita reſidet penes caplm̃ ꝙ non pe
nes ſingulos vt ius eligendi iudicandi ⁊ ſimilia. ſed act⁹
iſtoꝝ iurium per ſingulares p̃ſonas exercent͂. facit opti
me ꝙ no. Inno. in. c. irrefragabili in. iij. glo. de officio or
dina. ⁊ in. c. ſi. de iure patro. ſm̃ lr̃am q̃ꝫ qdam ibi habẽt
ius obtinet. ⁊ poſtea ſequitur ⁊ cõceſſiſſent ꝙ aũt in hac
decretali dicit͂ caplm̃ monſtrauit. reſpondet Jo. calderi.
reſoluendũ eſſe in plurali numero vt habet͂ in ſimilib⁹ iu
ribus in quibus ponũtur v̾ba actum ſonantia. ſic ecõtra
plurale reſoluit͂ in ſingulare. c. vt priuilegia de priuile. ⁊
ita reſidet hic Joã. calde. ſed do. Cardi. dicit ꝙ licet iſta
ſit pulchra ↄſideratio nihilominus tenendũ eſſe dicit di
ctum Jo. an. ꝙ ſiue dicatur in ſingulari ſiue in plurali cõ
grua eſt locutio. ſiue verba ſonent in ius ſiue ſonent in fa
15 cto. † Nam ſm̃ Priſianũ nomen habens pluralẽ ſigni

a ℂ Collecti
uũ. Adde fel.
ſ in. i. col. ita
ꝫ poſt ſũma
riũ v̾. mõſtra
uit. vbi ad ma
teriã ↄgeriſ qc
qđ dici põt ⁊
q dicãt͂ nomi
na collectiua;
⁊ qũo vide p̃
do. Bar. ſoci. in
ↄſi. cclix. inci
pic. mã p̃ſens
ↄſultationis v̾
ſicu. ij. ſimplr
moueor cartu.
cxxxv.

b ℂ Numero
Notiſſimũ eſt
h apõ omnes
gramatiſtas vt
et in vno quo
qꝫ huiuſmo ar
tis gramatices
cõpendio faci
le eſt legere ſꝫ
quo ad te cão
miſſa attinet vl
tra deducta a
do Andr. adde
elegãtẽ tex. c.
ſignificauerũt
de excep. ⁊. c.
in cauſis de ele
ctio. vbi vtra
qꝫ locutio con
grue ponitur.

ficationẽ poteſt iungi cum numero ſingulari ⁊ pluralis ſi
cut nomen caplm̃ vel populus ⁊ ſimilia ↄuenienter iun
b gunt͂ plurali vl̃ ſingulari numero. [b] ⁊ ita quieuit do. Car
dina. ſed do. Anto. refert dictum Jo. an. qui poſtea refert
dictum Joã. calde. ⁊ aliud non dicit. Et ſic videt͂ reſidere
cũ dicto Jo. calde. dñs Petrus de ancha. trãſit cum di
cto Jo. an. nullam faciens mentionẽ de dicto Jo. calde.
ſed dñs Abbas dicit hic dictũ Joã. calde. ſibi placere ha
bito reſpectu ad ↄgruitatem ſenſus. ſed quo ad ↄgruita
tem latinitatis dicit in diſtincte dictũ Jo. an. fore verum
⁊ ꝓ hoc allegat iſtum tex. in ver. demõſtrauit ꝙ ſonat in
factũ. ⁊ nihilominus eſt ſingularis numeri ⁊ ita reſidet.
non tñ ponderauit rñſionem Jo. calde. ad iſtum tex. Ego
vero dico ꝙ pro cõſideratione Jo. calderini dicentis. aut
verba ſonant in factum aut ſonant in ius. ego allego ele
gantiſſimũ dictum Bar. in. l. oẽs populi. ff. de iuſti. ⁊ iure
16 in. v. col. v̾ſi. tertio quero. vbi dicit † ꝙ ſi oẽs de populo cõ
ſentiunt ſepatim in domo ſua. ⁊ hoc conſtat per publicũ
inſtr̃m ꝙ talis ↄſenſus non valet. allegat. l. ij. C. de decur.
lib. x. Fallit dicit in his que ſunt facti vt eſt ↄſuetudo. Et
ſic Bar. facit dr̃iam an actus ſonans in ius an in factum
fiat a populo. ⁊ allego Jo. an. in. c. cã te. ẽ. eo. vbi dixit ꝓ
cedere in actibus iuris vt actus fiat a cõgregatis capitu
lariter. ſecus in actibus facti. Et idem voluit Hoſti. in ſũ
ma de reſcriptis. §. qñ verſic. qđ ſi papa. ⁊ ſic an actus ſo
nans in ius an ſonans in facto fiat a caplo vel a populo
eſt a iure ↄſiderabile. ſed an attendat͂ penes verbũ ſingu
laris numeri an penes verbũ pluralis numeri. hoc nõ eſt
iure exp̃ſſum. ideo videt͂ mihi ꝙ doctrina Jo. an. que eſt
cõmunis ſit vera vt poſſit adiungi v̾bo pluralis numeri
⁊ ſingularis numeri. Et ad hoc allego tex. i. q. i. c. ſi popu
lus iſte eſt in ↄſpectu meo dicit dñs omne ꝙ fecerim ob
tulerim ⁊c̃. Ecce nũc ꝙ nomen collectiuũ adiungit͂ paſ
ſim ⁊ ſine delicto. v̾bo ſingularis numeri ⁊ v̾bo pluralis
numeri. Faciat illud qđ ſcribit͂ in veteri teſtõ popul⁹ iſte
labijs me honorat cor. aũt eorum a me longe eſt. ⁊ apud
Yſaiam ſcribitur popule meus qđ feci tibi. ⁊ apud eũdẽ
in p̃ncipio ſcribitur vhe gẽti peccatrici populo graui ini
quitate. ⁊ alibi ſcribitur populus gentium q ambulabat
in tenebris vidit lucem magnã ⁊c̃. Et tex. in. l. ij. in princi.
in verſi. ab initio populus agere inſtituit. ff. de origi. iur.
⁊ in. l. omnes populi in verſi. qđ quiſqꝫ populus ſibi ius
17 cõſtituit. ff. de iuſtitia ⁊ iure. † Ex quibus iurib⁹ manifeſte
probatur ꝙ ſiue nomen collectiuũ adiungitur verbo ſin
gularis numeri ſiue verbo pluralis numeri inducitur cõ
grua latinitas ſiue actus ſonet in ius ſiue ſonet in factũ.
Et ꝓpter hoc non eſt improprianđus iſte tex. dum dicit de
18 monſtrauit vt dicamus. i. demonſtrat͂. † nam improprieta
tes ſunt euitande. vt nota. per glo. in. c. intelligentia de v̾
borum ſignifica. Et ideo licet conſideratio Joã. calderi.
fuerit pulchra. vt dixit do. Cardina. tamẽ eſt pulchra ad
alium effectũ q̃ꝫ ad quẽ ipſe induxit videlicet an actus ſo
nans in ius an ſonans in factum debeat fieri a cõgrega
tis capitulariter. vt per Hoſti. Jo. an. ⁊ Bart. vbi ſupra
19 ⁊ iſta conſideratio mea habet neruũ tene menti. ℂ † No
ta ibi clerico ꝙ impetrans beneficium debet eſſe clericus
alias non eſt habilis cõcordat. c. ij. de inſtitu. c. cum adeo
ẽ. eo. c. ex litteris. J. de trãſactio. ⁊ in dictis locis doctores
limitant niſi ex litteris pape colligeretur papam habuiſ
ſe certam ſcientiam ꝙ erat laycus. puta q̃ in litteris di
xiſſet ꝓ titio clerico qui cupit militie clericali ↄnumerari
vide que plene ⁊ ſubtiliter ſcripſi in dicto. c. cum adeo. Et
adde ad ibi dicta Federicũ de ſenis conſilio. cxci. incipiẽ.
videatis teſtum capituli dilectus filius. vbi dicit laycum
non eſſe idoneum ad beneficium obtinendum per iura p̃
allegata. nec prodeſt ſi poſt litteras impetratas efficeret͂
20 clericus † q̃ ad validitatem reſcripti inſpicimus principi
um impetrationis. c. dudum el ſecundo de electione. me
lius facit. c. ſi eo tempore. J. eo. lib. vi. Et etiam in dicto cõ
ſilio reprehendit dictum Compoſtel. in dicto. c. cũ adeo.

vꝫ ꝙ ſi

vƺ ꝙ ſi impetrans eſt laycus ⁊ incedit in habitu ⁊ tonſu-
ra. ⁊ intendit clericari ꝙ nihilominus reſcriptū impetra
tum ab eo non tenet in cauſa beneficiali. licet ꝯtrium vo-
11 luerit Cōpoſtel. in. d. c. cum adeo. vide ibi dicta † quid de
collatione vel inueſtitura facta non cōſtituto in ſacris de
beneficio curato. Cōpoſtel. hic dicit Alexandrū papam
ſtatuiſſe ꝙ valeat collatio dūmodo inſtitutus in tempo-
ribus imediate ſequentibus ordinetur ꝙ eſt hodie deter
12 minatū per. c. ſi ꝓ clericis de ꝑben. lib. vi. † de ꝑſonatu ve
ro ſine cura an poſſit conferri non ꝯſtituto in ſacris. Cō-
poſtel. remittit ad nota. in. c. dudum de elec. Inno. in. c.
cum olim de re iudi. decidit ꝙ conferri pōt per. c. ꝓterea
de etate ⁊ qualitate. idem no. Archi. in. c. vno de etate ⁊
qualitate lib. vi. ¶ Nota ibi monitorias ⁊ demum ꝑce-
13 ptorias † qꝛ de ſtilo curie qñqꝫ impetranti danē tria paria
litterarū. ſ. ꝑceptorie monitorie ⁊ executorie. vt hic reſpe-
ctu calumachi. Quādoqꝫ ab initio danē executorie vt hic
reſpectu. B. ⁊ iſte monitorie qñqꝫ dicunē ꝑceptorie. arg.
c. dilectus el tertio de ꝑben. hodie autē ab inicio danē exe
14 cutorie cle. i. de conceſ. ꝑben. ¶ † Nota ibi ſuper cū ſimi-
li beneficio ꝙ ſecūdos impetrans ſibi ꝓuideri ſuper con-
ſimili beneficio in eadem eccleſia non videē valide ſecun-
das lr̃as impetraſſe ſi ſecunde lr̃e non faciant mentionē
de primis. vt hic videē colligi coniuncto fine huius capl'i
de quo in. c. mandatū. ꝫ. eo. ⁊ in. c. pe. eo. ti. lib. vi. Sed op-
ponit ꝙ prime lr̃e debent ꝓualere. c. ex parte de officio de
lega. Glo. i. timore huius contrarij ſoluit ꝙ ibi impetra-
tio facta fuit ſuper eodem beneficio. hic autem facta fuit
ſuper diuerſo. per id quod dicitur hic in hoc verſic. ſuper
cōſimili beneficio. nam intelligiē cōſimili idest eiuſdē for-
me ⁊ nature ſed non eiuſdem ſubſtātie qꝛ aliud eſt benefi-
cium vnius aliud eſt beneficium alterius. nam bñficium
tuum non eſt meum nec ecō. Et ideo iſta prima glo. dicit
c 25 † ꝙ nullum ſimile eſt idem. ⁊ ad hoc quottidie gl. iſta cō-
ſueuit allegari. ⁊ ad hoc allegat. l. qꝺ nerua. ff. depoſiti. l.
prima. §. hec actio. ff. ſi menſor falſum modū dixe. ii. Facit
vltra glo. ꝙ habetur in. c. ſolite de maio. ⁊ obe. in. c. non
poteſt de ꝑben. lib. vi. in. c. ij. de depoſito. in. c. traſmiſſa. ⁊
26 in. c. innotuit de electio. ¶ Nota ibi collegas † ꝙ ſocius
i officio dicitur collega ⁊ dicitur collega is qui eſt paris
poteſtatis. l. collegarū. ff. de verborū ſigni. ¶ Nota ibi de
predictis lr̃is non habita mentione qꝛ Bal. hic dicit ꝙ ſi
papa vltra ꝓcedit ⁊ nos vltra ꝓcedemus. Si autem vl-
tra non ꝓcedit non intelligiē grauare eccleſiaꝫ de duobꝰ.
allegat. l. non quocūqꝫ. §. qui gayum. ff. de legatis primo
l. titia. §. qui inuita. ff. de lega. ij. Et no. in. l. i. C. de mulieri-
27 bus ⁊ in quo loco lib. x. In vltima glo. vbi dicē † ꝙ quis
non debet ꝓ eadem re bis grauari ⁊ illam glo. dicit eſſe
notabilem valde ad datia ⁊ collectas que quottidie im-
ponunē vt pro eadem re non ſoluatur bis datium vel col-
lecta. Facit. c. at ſi clerici. §. de adulte. ꝫ. de iudi. vide eūdeꝫ
Bal. vbi eandem doctrinā tradidit in. c. mandatū. ꝫ. eo. ⁊
ibi dicam ⁊ ſic tex. iſte videtur ꝓbare ꝯiunctio fine ꝙ ſecū-
de lr̃e non facientes mentionē de primis ab initio valent
⁊ tenent. Item videtur probare ꝯtrium ꝙ non teneant eſt
tñ ſatis dubium hoc hic de quo nūc dicetur. ¶ Sed op-
pono ꝙ imo debuerunt ſtatim ab initio reici iſte lr̃e ex q̄
non faciebant mentionē de primis. c. ceterum. ꝫ. eo. c. ex ꝑ
te de officio delega. ¶ Glo. ij. ſoluit ꝙ ibi prime iam fue
rant ꝑſentate ante ſecūdas ⁊ qꝺ hic ſtetur ꝑſentationi. ⁊
ſic vult glo. iſta ꝙ attendatur ꝑſentatio ꝙ tñ non eſt verū
vt inferius appebit. ⁊ etiam videē velle iſta glo. ꝙ lr̃e am
be valeant ab initio ſed locus ſit ꝑuentioni in ꝑſentando
lr̃as de ſecundo tangeē in glo. prius de primo autē an lit
tere fuerint valide a ꝑncipio fuerunt opiniones. ſed ante
q̄ꝫ hoc expediam. addite vnum ad glo. ꝑcedentem ꝙ per
28 alios non eſt dictum. Nam ex ea colligo † ꝙ ſimile dicit
illud quod eſt ſimile quo ad quid ⁊ non quo ad oia. de h
allego elegantē glo. in. c. cum venerabilis de except. quē
dicit ſimilem caſum habes in. c. ꝑterea el. ij. de tranſact. ⁊

tamē eſt ſimilis quo ad narrationē ⁊ non quo ad deciſio
nem. ⁊ idem voluit glo. ſolemnis in. d. c. ꝑterea. Facit qꝺ
habeē in. c. cum dilecti de confir. vti. vel inuti. ⁊ in. c. traſ-
lato de conſti. ⁊ ſunt hec vtilia pro teſtibus deponētibus
aliquaꝫ rem fore ſimilem vt ſufficiat ꝙ ſit ſimilis quo ad
quid licet non ſit ſimilis quo ad omnia ꝙ eſt bene notan
d 29 dum ¶ † Redeo nunc ad primū ⁊ quidem Iaco. de ar
benga. fatetur ꝯtrium ꝙ ſecunde littere non valebant. ſed
Goffredus eum reprehēdit dicens hoc eſſe contra tex. nō
tñ inducit quō. ſed dicas ꝙ eſt contra text. in hoc ſm do.
Cardin. ꝙ ſecundus excludaē non ab initio. ſed tñ poſt
admiſſionē primi. Et ad ꝯtria dicit Goffredus ꝙ hec lr̃a
⁊ ſimiles loquētur qñ diuerſe lr̃e impetrātur nō ſuper eo
dem ſed ſuper diuerſis ſimilibus. ſed. c. ceterum ⁊ ſimilia
loquūtur qñ circa idem diuerſe lr̃e impetrantur. Hoſtiē.
autem defendit dictum Iaco. dicens ꝙ hoc approbaē in.
d. c. ex parte. qꝛ cum ſecundus impetrauerat in eadem ec
cleſia cum cl'a ſi pro alio non ſcripſerimus lr̃e ſecūdi non
arctabant capitulū ſed contra hoc eſt qꝛ infra precipitur
ſniās relaxari. ⁊ ſic videtur ꝙ tenuerint de quo dicetur i
glo. vltima. Sed in eo ꝙ dicit Hoſti. ꝙ in litteris ſecūdi
erat clauſula hoc non apparet ex tex. ſed Inno. dicit ꝙ ſe
cunde lr̃e non ſunt nulle. ita tenet hic in prima glo. ⁊ etiā
ſentit in glo. in ver. ſilentium dicens ꝙ imponetur ſilenti-
um. Scd̄o ne auctoritate ſuarum litterarū aliquid petat
ex quo poſſunt elidi ex eo qꝛ non faciebant mentionē de
primis. vt in. d. c. ceterum. ⁊ dicto. c. ex parte. niſi forte in
ſecundis eſſet cl'a non obſtante ſi pro alijs. † nam hec cl'a
30 in lr̃a beneficiali. ſ. recipiatis eum in fratrem ⁊ prouidea-
tis ei cum primo ꝑbenda vacauerit eſt large intelligēda.
vt in. l. ſi. ff. de conſti. principū. ſed tñ reſtringitur ad illos
qui lr̃as impetrauerunt ⁊ obligauerunt. ⁊ non extendiē
ad illos quibus nōdum eſt per apoſtolicas lr̃as ꝓuiſum.
Nam ibi ſecunde lr̃e non valent etiam cum cl'a nō obſtā
te ſi pro alijs. qꝛ cum vnum tñ ſit beneficiuꝫ. primo vaca-
turum non eſt credendum ꝙ papa in duos diuidi volue-
rit de preben. c. tue. ⁊ hoc dūmodo primus ꝓſequi non ne
gligat. Alij tamen vt refert Innoc. dicunt ꝙ auctoritate
huius clauſule poterit petere bñficium etiā ſi primus nō-
dum habeat. ſed prius ꝓuidebitur primo. ⁊ hec eſt vtili-
tas ⁊ intellectus huius clauſule. ⁊ hec vltima opinio vi-
detur verior etiam ſi non ſit cl'a in ſecūdis lr̃is non obſtā
te ſi pro alio ſcripſerimus adhuc non ſunt nulle quia exce
ptio de ꝑmis lr̃is obſtat tñ executioni. fortius igitur qñ
in ſecundis lr̃is eſt appoſita dicta cl'a tenent ſecunde. non
tñ preiudicant ꝑmis. alias ſi nō tenerent ſecunde videreē
cl'a eſſe ſine effectu. ⁊ qꝺ hic dicitur locum hēat cum mā-
datur ꝙ ſecūdus recipiaē cum primo ſe facultas obtule-
rit. Quidā vt refert Inno. tenent ꝯtrium dicentes ꝙ tunc
valent prime ⁊ ſecūde ⁊ vtriqꝫ erit ꝓuidendū primo pri-
us impetranti. ſecūdo poſterius impetranti. Alij vt refert
Inno. dicunt ⁊ forte non male ꝙ ſiue dicaē in vtriſqꝫ lr̃is
prouideatis ei de ꝑbenda primo vacatura ſiue ꝓuideatis
q̄ꝫ cito ſe facultas obtulerit ſemꝑ lr̃e ſecūdo ꝑſentate poſ-
ſunt per exceptionē elidi qꝛ nunq̄ꝫ videē eſſe intentio pa-
pe ꝙ ſimul plures vacature debeanē in eadem eccleſia.
¶ Tu vero ꝯſidera ꝙ videē poſſe dici ꝙ iſte ſecunde lit
tere non ſunt nulle. vt dixit Iaco. de arbenga. nec etiam
ſint exceptione elidende. vt dixit Inno. ſed videē ꝙ ſtent
impēdenti qꝛ ſi primus impetrans ꝑſentauerit lr̃as ſuas
caſ'o ſecunde lr̃e ſint ipſo iure nulle. ſi vero primus non
preſentauit ſuas lr̃as. ſed ſecūdus dūtaxat ꝑſentauit. tūc
dico ꝙ valent ⁊ tenent. ⁊ habeē per inde ac ſi a principio
31 fuiſſent valide. ⁊ ad ſic dicendū moueor. ¶ † Reſcripta
recipiunt vires ex mente reſcribentis. ita dixit Bal. in. l.
ꝑſcriptionem ſi contra ius. ⁊ in. l. i. ff. de conſti. principuꝫ.
allegat ad hoc dictum Inno. in. c. cum eccleſie de except.
Facit pro hoc glo. in. c. ſuper eo de officio deleg. tex. in. c.
cum dilecta. ⁊. c. cum adeo. ꝫ. eo. ⁊. l. ſi. C. de his qui a nō
dñis manumittūtur. ſed intentio pape non eſt grauare ec

c ¶ Idē. alio-
quin eēt nāllo
repugnētia. vt
tenet a nāliuꝰ.
ſꝫ ꝓ te quo ad
maꝫ attinet q̄ꝫ
uis nō ſit opꝰ
allegare. vide
do. Bart. ſoci.
in ꝯſi. ix. incip.
ꝓſequendo or
dinē in. ꝑ. col.
car. xi. ⁊ vide
Bald. in addi.
ad Spe. in tit.
de diſpu. ⁊ al-
lega. §. ſimilia
⁊ in. l. i. in. d. co
li. C. q̄ ſit lon.
conſue.

d ¶ Ad ꝑmū
Pro expeditiō
ne eorū que in
hac mā ſ. ⁊. ꝫ.
exorſus eſt. d.
Ana. vide Fe
ly. hic i. ij. col.
circa ſi. ver. lit
tere. q ꝑ plꝫs
col. examinat
qcqd excogi-
tari pōt diſcur
rēdo ꝑ oēs ca
ſus de mente
oīum doctorū
infinita addēn
do q̄ vide gre.

a ¶ Iterū in
nodari. Adde
doc. ſcribētes
l.c.i.ꝙ nec.ca.
in.vi. Inno.in
c.ea pp ḋ ſen.
excō. de iudi.
c.ita quorūdā
Spec. in ti.de
accuſa.§.vi.v.
qd ſi bānitus.
Bar.in.l. aut.
§ fi.de pe.⁊ in
l. ḋ pupillo.§.
ſi de pluribus
de ope.no.nū.
⁊ valde copio
ſe.d.Alexā.de
inno.in.l.qui ḋ
verb.ob. ⁊ ibi
aliquos Mo
dernoꝝ repe
tentium.

cleſiam receptione plurium. vñ ſolet apponere clām ſi ꝑ
alio nō ſcripſerimus.vt in.c.mādatum.J.eo.vñ in ꝓpoſito
ſi primus impetrans ſuas lr̄as p̄ſentauit dicendū eſt ſecū
das lr̄as non facientes mentionē de primis eſſe ipſo iure
nullas q̄ꝛ ſi exp̄ſſiſſet pape eccleſiam fore grauatā per eū
dem papam ad recipiendū alium ſecūdas lr̄as non dediſ
ſe.⁊ talis taciturnitas in bn̄ficialibus ipſo iure vitiat pro
ceſſum.c.ad audientiā.J.eo.⁊ iſto modo ꝓcedat opi. Ja.
Si vero p̄mus ſuas lr̄as non p̄ſentauit. tūc ceſſant rōnes
p̄allegate.⁊ ꝑ ꝯn̄s lr̄e ſecūde valebunt tene menti q̄ꝛ eſt
noua doctrina. ¶ Nota ibi poſt appellationē ad nos in
terpoſitā ſuſpenſionis ſn̄ias ꝙ executores tulerunt ſn̄iam
ſuſpenſionis ad capl̄m poſt appellationē interiectam ad
32 papam.⁊ ſic ꝓbatur hic † ꝙ valet ſn̄ia ſuſpenſionis poſt
applōnē. Sed ꝯ hoc opponitur de capl̄o per tuas de ſen.
excō.vbi non tenet excōicatio lata poſt appellationem.
Glo.iij.remittit ſe pro ſolōne ad notata in gl.fi.J. ⁊ ibi di
cetur. Sed adhuc oppone ꝙ vr̄ qḋ appellatio non tenuit
q̄ꝛ in ea non fuit exp̄ſſa cā.c.i.de appel.in.vi. Glo. iſta me
tu huius contrarij r̄ndet ꝙ hic fuit exp̄ſſa iuſta cauſa ap
pellationis.⁊ idem dicit Inno.hic ꝙ ſic intelligendo ver
bum relaxetis hic poſitum iſ̄ra debet exponi.ideſt nullas
ꝓnūcietis ꝙ ꝓcedit quātum ad ſn̄ias latas ꝑ.B.de quo
dicetur in glo.fi. Si autē nulla cauſa fuiſſet exp̄ſſa in ap
pellatione.tunc non eſſet neceſſaria p̄miſſa expoſitio ſm̄
Inno. Sed adhuc oppone ꝙ intelligendo ꝙ non fuerit
expreſſa iuſta cauſa appellationis tamen ſn̄ie tenuerunt
licet.B.iniuſtam ꝓſequeretur q̄ꝛ in ſuis lr̄is non fecit mē
tionem de prioribus.igitur non debent canonici abſolui
niſi ſententie pareretur.c.ex parte.⁊.c. cum olim de v̄bo.
ſigni. Solō Inno.ſtat cū contrario dicens ꝙ non abſol
uetur niſi pareant.tn̄ ſm̄ eum parent p̄ſtando cautionem
de parendo iuri q̄ꝛ ꝑ ſola ꝯtumacia erant excōicati.dicit
tamen Inno.ꝙ cum hic nōdum eſſet lis ꝯteſtata non po
tuerunt excōicari niſi cum receperint ſm̄ iſta iura ne ſit ꝯ
de eo qui mittit in poſſeſ.c.cum qui lib.vi. Certe iſtud di
ctum Inno.vr̄ corruptū q̄ꝛ etiam ſm̄ iſta iura tenebat ex
cōicatio ante litem ꝯteſtatam.c.tue.vt lit. nō ꝯteſta. Alij
vt refert Inno.dicunt ꝙ illud pendo ſn̄ie procedit qn̄ ſi
ne p̄iudicio alterius pōt pareri.hic autem non poterat ſi
ne p̄iudicio primi.argu.c.cum ſuper.J.ḋ re iu.⁊ fuit inter
poſita iſta appellatio ꝑ eo ꝙ ipſi executores nō admitte
bant exceptionē primi mandati oppoſitā per capl̄m con
tra ipſos executores.⁊ ſic no.qḋ capl̄m opponebat de iu
re tertij ꝓ ſuo intereſſe.l.iij.§.cum extaret.ff.ad carbonia.
Et dicit hic Bal.ꝙ aūt de iure tertij ſurgit ius opponētis
⁊ non ius agentis.⁊ tunc pōt opponi de iure tertij aut nō
ſurgit ius opponētis nec agentis. ⁊ tūc non pōt opponi
de iure tertij. Exemplū ponit in nudo poſſeſſore ſine titu
33 lo † qui ꝯuenitur publiciana.nā non pōt excipere de iure
veri dn̄ij.ſic nec agere q̄ꝛ q̄ excipit agere vr̄ hoc patet inſti
tuta de actio.§.alie.l.loci corpus.§.cōpetit.ff.ſi ſerui.ven.
l.cum ſeruum.⁊ ibi per Cy.C.de ſeruis fugi. Tu vide qn̄
pōt opponi de iure tertij. Bar.in.d.§.cōpetit.⁊ in.d.l.cū
ſeruum.⁊ allegantē glo.in.l.bis ꝯſequenter in prin.ff.fa
mi.herciſ.⁊ allegātē glo.in.l.debite.§.ſi nūmi.⁊ ibi guil.
de cu.⁊ Bar.in.l.ij.ff.ſi ager vectigal.⁊ in.l.fruct⁹. ⁊ ibi
Bal.⁊ Ange.ff.de rei vendi. Archi.in.c.i. de reſcriptꝪ. in
vi. Bal.in.l.ſi quis ꝯditionis.C. locati. ⁊ in.l. ſi vnus.§.
pactus ne peteret.ff.ḋ pactis.⁊ in.l.i.C. ne quis alteri vel
ſibi. Ange.in.l.iij.C.de noua. Bar.in.l.ij.ff.de exceptꝪ.rei
iudi.dn̄s Abbas in.c.ꝯquerente de cleri.non reſi.⁊ ꝑ ſcri
bentes in.c.mandatū.J.eo.⁊ in.c.ad audientiā.J. de p̄ſcri.
¶ Nota ibi in eos.ſ.de capl̄o ⁊ ſic ſn̄ia ſuſpenſionis non
34 fuit lata contra capl̄m.† q̄ꝛ capl̄m eſt nomen iuris ⁊ intel
lectuale in quo proprie nō cadit excōicatio.c. romana.§.
in vniuerſitatē de ſen.excō.in.vi.⁊.c.grauem eodem titu.
¶ Nota ibi ꝓtulerunt ⁊ bene ſm̄ vnam lecturā.vel dic
⁊ male ſm̄ aliam quia pēdebat exceptio ⁊ appellatio tā
quam obſtantia.tamen q̄ꝛ erat appellatus a grauamine

b ¶ Iuris ci
uilis. Uiḋ ad
māmBal.poſt
gl.in.l. ea quā
vig.colū.C. de
fideicō. ⁊ no.
in l.i.C. de he
re.inſt. ⁊ ſing.
Bar.ꝯ gl.in.l.
ſed ſi hac.§.li
beros. ff.de in
iu. voc.ꝑ glo.
inſti.de cap.di
mi. § . media.
⁊. c. intelleximus
de iudi.

⁊ non a diffinitiua non erat iuriſditio executoris ſuſpen
ſa ipſo iure.⁊ ideo de rigore iuris tenuit ſententia. ſed de
bet reſcindi. ¶ Nota ibi ſuſpēſionis ⁊ excōicationis ſen
a 35 tentias † ſemel innodatum iterum ᵃ innodari poſſe ⁊ ſic ſe
mel bānitum iterum poſſe bāniri q̄ꝛ bānum alterius ban
ni imunitatē non p̄ſtat. Et qui in ſordibus eſt adhuc ſor
deſſit.l.palam.§.que in adulterio.ff.de ritu nup. ⁊ primū
bānum arguat ſecūdum.l.aut dānum.§.quiſquis.ff.de pe
nis.tamē pena corporalis actualiter nō recipit duas exe
cutiones.vt no.in.l.vulgaris.ff.de furtis. Glo.hic in ver.
36 ſuſpenſionis colligit.argu.† ꝙ ſuſpenſus pōt amplius ſu
ſpendi ſicut ⁊ excōicatus amplius pōt excōicari.vide gl.
in.c.ita quorūdam.J.de iudeis.⁊.iij.q.iiij. c.engeltrudā.
⁊ glo.in.l.ij.C.vt.J.certum tēpus. vide Bart.in.l. de pu
pillo.§.ſi in pluribus.ff.de ope.noui nun. Bald.in.l.fi.C.
de nup. Ange.in.d.l.ij. Et pondera vnum q̄ꝛ in.d.l.ij. eſt
caſus multū ſingularis.vꝫ ex delicto quis debꝫ puniri pe
na infamie. Modo qdam infamis cōmittit delictum pp
ꝙ puniret̄ pena infamie debet ne ille talis puniri pena in
famie dicit̄ ibi ꝙ non.ſed iudex debet alterare illā penā
infamie in aliam penam tanquā pena infamie nihil aut
37 parum operetur.ita videtur dicendum in ꝓpoſito.† nam
ſi aliquis eſt excōicatus licet amplius poſſit excōicari q̄ꝛ
per ſecūdam excōicationem tanto magis eſt ſeparatus ⁊ re
motus a gratia dei.nihilominus iudex deberet alterare
penam ⁊ imponere aliam excomicationem ſi illam vide
bit magis timeri a reo. Facit tex. elegans in.c. quoniam
frequenter.§.fi.J.vt lit.non ꝯteſta. Item collige etiam ex
hoc verſi.ꝙ capl̄m fuit ſuſpenſum ⁊ excōicatum.ſed con
tra oppone de capl̄o romana.§.in vniuerſitatem de ſentē
tia excō.lib.vi.vbi non valet excōicatio aut ſuſpenſio con
tra capl̄m. Ioan.andre.ſoluit ꝙ hic non fuit lata ſuſpen
ſio in capitulum ſed in illos de capitulo vel ſoluit ꝙ hoc
capitulum procedit de ſimplicitate iuris antiqui.c.ſigni
ficauerunt de exceptio.vel ſoluit ꝙ lata non tenet.vt in cō
trario primam ſolutionem tenet Ioan.andre. Et pro ea
tex.eſt hic in verſi.in eos. Secūda etiam ſolutio teneri po
teſt. Sed tertia ſolutio reprobatur in contrario ibi tamē
non dicitur de ſuſpenſione ꝙ non poſſit ferri in vniuerſi
tatem ſed de excōicatione dumtaxat loquitur ibi tex. Sꝫ
nihilominus idem in ſuſpenſione.q̄ꝛ eadem eſt ratio licꝫ
ſecus ſit in interdicto vt ibi. ¶ Nota ibi eo recepto in ca
38 nonicum ⁊ in fratrem † ꝙ excōmunicati recipiunt quem
in canonicū ⁊ eſt ratio q̄ꝛ iſta receptio eſt facti ⁊ non iu
ris.⁊ ideo excōmunicati ſunt capaces.vide glo.in.c.pro
illorum.J.de prebendis.ergo excōmunicati exercent actū
ſpiritualem paſſiue ſm̄ Bal.hic ⁊ iuſſu ⁊ mandato ſupe
rioris q̄ꝛ aliter non poſſent abſolui ab excōmunicatione
ſed propria liberalitate ⁊ ſponte non poſſent recipere ⁊
excōmunicatio nodum obligationis non diſſoluit.ſiue tē
poralis ſiue ſpiritualis ſit obligatio. Et poteſt adduci ele
gans ſimile ꝙ rettulit Bart.poſt alios in.l.cum pater.§.
hereditatem.ff.de legatis ſecundo.⁊ in.l. ex facto.§. ſi qs
39 rogatus.ff.ad trebel.vbi dixit † ꝙ licet deportatus ſit in
b capax eorum que ſunt iuris ciuilis ᵇ tamen ſunt capaces
eorum que ſunt facti. Et ideo poterunt arbitrari ⁊ eſſe ar
bitratores.ita dicamus in excōmunicato vt ſit capax eo
rum que in facto cōſiſtunt. Et accurate pondera iſtum v̄
ſiculum eo recepto q̄ꝛ non fuit iſta forma litterarū pape
ſed fuit mēs pape.nam fuit mandatum aſſignari benefi
cium pape debet canonicari.⁊ cōtra q̄ꝛ vnum non debet
eſſe ſine alio. ¶ Nota ibi qui ad eos prius mandatum.
40 † q̄ꝛ qui ꝑ̄rior eſt tempore potior eſt in iure.c.qui prior de
regulis iuris in.vi. Et ſi plures impetrauit in eadē eccle
ſia vno recepto alter debet excludi q̄ꝛ non eſt de intentio
ne pape grauare eccleſiam niſi exprimat.c.mandatum.J.
eodem.c.duobus eodem titulo libro ſexto. ¶ Glo. ma
41 gna in ver.prius colligit † ꝙ ille qui preuenit alium ille
obtinet.c.vt debitus de appellatio.c.abbatem.J.eodē. Et
eſt ſimile in duobus procuratoribus vt pre occupātis po
tior ſit

tio: ſit conditio.l.pluribus.ff.de procurato.c.non iuſte.ꝫ.
de procurato.l.ſi titius.ff.de verboꝝ obliga.Sed in con
trarium opponit ꝙ imo videtur ꝙ ille pro quo lata fuit
primo ſentētia debet obtinere non ille qui primo p̄ſenta
uit ſicut ſi quis a pluribus ꝯueniatur ex noxa eiuſdem ſer
ui qꝛ non ei qui primo agit ſed ei qui primo ad ſniam ꝑ
uenit dari debet.l. ſi quis a multis.ff. de noxalibus. ⁊ in
actione de peculio.l.ſi vero.ff.de peculio. ita arguit glo.
iſta ſed in verſi.ibi ſed hic neuter ad ſniam venit ſoluit ꝙ
iura p̄allegata loquūtur in diuerſo caſu ⁊ de hoc quali
ter fiat p̄occupatio tangitur in.c. ſi duo de ꝓcura. lib.vi.
⁊ per Bar.in.l.ſi pluribus.ff.de legatis primo.⁊ per do.
Anto.hic Conclude ſi agitur de p̄occupatione iuriſditio
nis fit preuentio per citationem.c.relatum de officio dele
gati.l.ſi quis poſtea.ff.de iudi.intellige per citationeꝫ va
lidam.alias ſecus vt per Ange.in.d.l.ſi quis poſtea. Si
vero agitur de p̄occupatione ordinis iudicialis fit per li
belli oblationem.l. qui prior.ff.de iudi.⁊ intellige quan
do libellus fuit validus.l.accuſaturus.ff.ꝺ adulte. Si ve
ro agitur de p̄occupatione ꝓcuratoris fit per litis ꝯteſta
tionem.c.non iniuſte de ꝓcurato.c.ſi duo eodem titulo li
bro ſexto.ꝙ intellige quando litis ꝯteſtatio eſt valida ꝑ
l.ſi pater.C.ne de ſtatu defunctoꝝ.in glo. Si vero agitur
de p̄occupatione iuris debiti.⁊ tunc ſi eſt idem debitum
⁊ ex eadem cauſa ⁊ petitur a pluribus vt cōtingit in duo
bus reis.tunc fit ꝑlitis ꝯteſt.l.ex duobus.ff.de duobus re
is.l.fideicōmiſſa.§.interdum de legatis tertio.Si autem
petitur idem debitum ex diuerſis cauſis in cōpatibilibus
qꝛ quilibet dicit rem eſſe ſuaꝫ.tunc ille p̄occupabit qui p̄
us veniet ad ſniam.l.bis a quo.ff. de rei vendic. Si vero
cauſe ſunt cōpatibiles.⁊ tunc ſi habent originem eodem
tempore p̄occupatio fit per litis ꝯteſta.l.ſi pluribus de le
gatis primo.Si vero diuerſo tempore habuerunt origi
nem.tūc debet preferri cā prius lata.l.in operis.ff.locati.
Si autem plures p̄tendunt diuerſum debitū ⁊ agunt cō
tra eundem vt in actione noxali vel in actione de peculio
⁊ tunc p̄occupare dicit qui primo venit ad ſniam.Dein
de glo.iſta ibi hic poſſunt aſſignari multa contraria. vt i
c.ex pte de officio delega.¶ Opponit in eo ꝙ papa mā
dat recipi eum qui prius mādatum reportauit ⁊ alium
excludit.naꝫ ſm hoc videt papa velle ꝙ ſtetur p̄ſentatio
ni ⁊ non date cōtra.imo videt ꝙ debet p̄ferri prior in da
ta.¶ Glo.circa contraria in effectu ponit tres ſolones.
Prima eſt ꝙ contraria loquūtur qn̄ prime lr̄e erant pre
ſentate.tūc enim non valent ſecūde.ſi non faciant mentio
nem de primis.ſecus aūt ſi res eſſet integra . qꝛ tūc ſtare
mus p̄ſentationi vt hic ⁊ in.c.vt debitus de appel. hec le
42 ctura hodie reprobat p.c.tibi qui de reſcriptis in.vi.†vbi
licet ſeruus impetrās primo recipiat qꝫ primus impetra
tor p̄benda tamē vacans debetur primo impetranti. Se
cunda lectura glo.eſt ꝙ hodie cōtraria ſint correcta per
illud.c.vt debitus quaſi ſit indiſtincte ſtandum preſenta
tiōi.Hec lectura corruit per.d.c.tibi qui.nā illud.c.ema
nauit poſt.c.vt debitus.⁊ tamen vult ꝙ in lr̄is ad benefi
cia ſtemus date ⁊ non p̄ſentationi.Tertio glo. dicit ꝙ in
lr̄is ad beneficia poſſumus diſtinguere vt prior in data p̄
feratur niſi ſecūdus prius fuerit receptus vel primus fue
rit negligens.⁊ in hoc glo.accedit ad.c.tibi qui. ſed non
plene explicat qꝛ nō vidit illud.c.nec.c.eum cui de prebē
dis in ſexto.Et aduertendū qꝛ aut primus ⁊ ſecūdus im
petrauerūt ad idem corpus ⁊ apparet de prioritate tem
poris.⁊ tunc ſecūdus impetrās nunqꝫ poteſt aliquid ob
tinere vigore illarum litteraꝝ qꝛ fuerunt ſurreptície non
43 facientes mentionē de priorib⁹ †qꝛ ſurreptio in beneficia
libus vitiat ipſo facto.c.ad audientiā.ꝫ.eodem.c.i.⁊.ij.de
filijs preſby.libro ſexto.vnde negligentia primi non pōt
ſuo conferre.Secundo ⁊ hoc caſu non habet locū diſpo
ſitio.c.duobus.ꝫ.eodem in ſexto.vbi dicitur ꝙ ſi nō appa
ret quis ſit prior in data locus eſt p̄uentioni.nam quādo
lr̄e dubie referuntur ad idem ſubiectum ideſt ad certum
corpus beneficij mutuo ſe impediunt ⁊ recurritur ad ip
ſum ꝓcedentem.ita voluit Joan.andre.in.c.ſi a ſede de p̄
bendis in ſexto.Quandoqꝫ lr̄e iſtorum impetrātium refe
runtur ad eandem eccleſiam.ſed non ad idem corpus be
neficij qꝛ quilibet impetrauit vt ꝓuideretur ſibi de prebē
da ⁊ canonicatu in tali eccleſia.⁊ tunc iſte littere ſm opi
nionem magis cōmunem non peccant in ſurreptione qꝛ
quelibet grā valet qꝛ ſi capl̄m vellet poſſet recipere vtrū
qꝫ ſed non tenetur recipere niſi vnum qꝛ papa non inten
dit niſi exprimat grauare eandem eccleſiam de duobus.
vt hic ⁊ in.c.mādatum.ꝫ.eodem.vnde capl̄m excludit ali
um recepto vno non per viam nullitatis ſed per viam ex
ceptionis grauaminis.⁊ hoc caſu cum ambe lr̄e valeant
44 vt dixit Inno.procedit materia noſtra.†Et dicenduꝫ eſt
ꝙ aut primus impetrans non dep̄henditur in aliqua ne
gligentia.⁊ indiſtincte debet preferri primus impetrans
licet ſecundus prius p̄ſentauerit ſuas lr̄as ⁊ prius fuerit
receptus hoc ꝓbatur in.d.c.eum cui.⁊ in.d.c. tibi qui. ⁊
hic ſi bene ponderetur iſte tex.Nam papa hic mandat re
cipi illum qui prius mādatum reportauit.Nam ſi illud v̄
bum prius ſtet noīaliter ſiue aduerbialiter ſemp habem⁹
primū intellectum ſublata cōcertatiōe doctorum hic con
tendētium.vtrum dictio prius ſtet noīaliter an aduerbia
liter. Sed vt eſt dictum qualitercūqꝫ ſtet ſemper reſultat
ille intellectus vt primus impetrās p̄feratur. Nam ſi ſtat
aduerbialiter hoc ꝓbatur hic.Nam calimachus q fuit
primus impetrator.primo p̄ſentauit ſuas litteras.ſ. mo
nitorias ⁊ p̄ceptorias.ſecundo p̄fertur primus idem in
tellectus reſultat ſi ſtat noīaliter vt ſic exponamus prius
45 mādatum ideſt primum mādatum ⁊ hoc eſt clarum.†ſed
dubitatio oritur vbi primus impetrans retētis dictis ter
minis dep̄hēditur in negligentia. vtrum ſecundus de
beat preferi glo.iſta decidit ꝙ ſic ſed nō apperit per quē
actum debet conuinci iſta negligentia primi impetran
tis.Et in hoc varie ſunt opiniones docentium. Quidam
dixerunt ꝙ per lapſuꝫ anni allegantes.c.plerūqꝫ.ꝫ.eodē
ꝙ non placet Joā.andre.hic quia illud capl̄m loquitur
in litteris ad lites.ideo non debet extendi ad litteras ad
beneficia impetratas vt non ſint ita male impetrande.ar
gumen.c.eorum de verborum ſignificatio.⁊ l.fin ali.ff.ꝺ
conſti.principum.Et tene perpetuo menti hoc dictum Jo
46 an.andre.Ex quo colliget† ꝙ reſcripta ad lites ſunt ſtri
c ctius interpretāda qꝫ reſcripta ad beneficia eccleſiaſtica[c]
ꝙ eſt accurate notandum per id quod habetur in.c. quā
uis de prebendis in ſexto.vbi dicitur ꝙ littere ad bn̄ficia
ſunt ſtricte interpretande.facit quod voluit hic Innocē.
quem ſuperius retuli.Alij vt Hoſtien.dixerunt ꝙ ſi pri
mus eſt negligens per annum ⁊ poſt annum beneficium
vacans confertur alij non poteſt primus facere reuocari
illam collationem.Secus ſi poſt lapſum anni re integra
primus petit prebendam ſibi conferri vnde tunc prefer
tur ſecundo ⁊ cuilibet alij negligentia annali non obſtā
te. ſed Joan. andre. dicit hoc fore arbitrarium quando
primus impetrans dicatur negligens. ⁊ idem tenuit in
glo.ſua in.c.ſi clericus de prebendis in ſexto. ⁊ in clemē.
vnica in glo.penul.de conceſ.preben.ſed Lapus Abbas
in.c.tibi qui.ꝫ.eodem in ſexto.refert ſe ſuper hoc paſſu cō
ſuluiſſe Joan. andre. ⁊ ſibi reſpondiſſe ꝙ ſi primus im
petrans habuit canonicatum a papa vel fuit receptus in
canonicum auctoritate pape.tunc non conuincitur negli
gentia ſua in aſſecutione prebende per actum citra colla
tionem quaſi dicat ꝙ donec prebenda conferatur alteri
poterit ſemper illam petere negligentia priori non obſtā
te.ſecus ſi data negligentia fuit collata alteri per colla
tionem premiſſam tollitur illud ius affectiuum ad prebē
dam ꝙ habebat primus ex receptione in canonicum. ⁊
hoc membrum ſic declaratum videtur probari in dicto
c.ſi clericus in ſecunda parte.Aut primus impetrans nō

c ¶ Eccleſia
ſtico. Quō āt
reſcriptū bn̄fi
ciale interp̄ta
ri debeat ⁊ an
⁊ qn̄ ꝓ amplia
tione hui⁹ ma
terie.vide Fe
ly. nō hic.ſed
in.c.cām. viā.
col verſ.tertia
declaratio hoc
eo ti.noſtro. ⁊
multa que noſ
ibidē diximuſ
in apoſtil.⁊ vi
de multa ad
mām p.d.bar.
ſoci.i ꝯſi. ꝑcvi.
incip.viſo.pro
ceſſu circa me
dium.ij. colū.
car.clxij.

dum fuerat adeptus canonicatum. ⁊ tunc per actum cō
trarium pſentationi conuinci pōt eius negligentia quaſi
dicat ſi pmus fuit negligens in pſentando ſuas lr̄as ⁊ ſe
cūdus prius pſentauit debet ſecūdus eſſe potior in aſſecu
tione pbende hoc videtur pbari ſm vnum intellectū in
d.c.tibi qui.ↄiuncto pmo caſu cum fine. ⁊ videt̄ eſſe intel
lectus ſatis pbabilis. Et in effectu illud ꝙ dicit Lapus ⁊
do. Anto. incidunt in iſta vltima opinione Jo.an. niſi qꝛ
dn̄s Anto. ponit hic caſum indubitabilē.ſ. cum ipetrans
a papa ⁊ impetrans a capl̄o ↄcurrunt qꝛ negligentia im
petrātis non ↄuincitur per reſcriptū auctoritate capl̄i im
petratū niſi p ſolā collationē.c.hi qui de pben.in.vi. Fa
cit etiam ad mām ſm Lapum.c.ſi tibi abſenti de pben.li.
47 vi.vbi tex. valde notabilis vult †ꝙ ille cui facta fuit col
latio beneficij non ↄuincitur de negligentia irreuocabili
ter niſi p collationē alteri factam vt ibi. Et p iſta videt̄ ꝙ
opi. Jo.an. ſit ſublata ⁊ non ſit recurrendū ad arbitriū ſu
perioris dn̄s Abbas hic dicit ſaluando illam glo. ꝙ licet
predictis modis ↄuincatur negligentia tn̄ in modo dep
a hendendi[a] negligentiā eſt arbitrariū. Nam iudex habe
bit arbitrari. vtrū fuerit negligens in non pſentando vel
in non petendo. forte enim allegabit iſte talis cām legiti
mā dilationis ⁊ in hoc ſuccedit arbitriū iudicis. ⁊ ſic ſal
uat illas glo. Jo.an. dicit etiam ſe dubitare. circa primū
membrū cum dixit Jo.an. ꝙ vbi pceſſit collatio canonica
tus non ↄuincitur ipetrans de negligentia ſua citra actū
collationis. Nam illud capl̄m tibi qui pōt intelligi ꝙ ēt
per actum citeriorē poteſt conuinci negligentia. Nam in
principio loquit̄ qn̄ primus ⁊ ſecūdus fuerunt recepti ⁊
pbenda vacabat de pſenti decidit̄ ibi ꝙ debetur pmo im
petrāti lꝫ ſecūdo recepto niſi negligentia poſſit ſibi impu
tari. vn̄ tex. ille non refert ſe ad negligentiā cōmiſſam in
caſu pſentationis ſed gn̄aliter ergo videt̄ ꝙ ſi vacauerit
pbenda ⁊ primus ipetrans receptus fuerit negligens in
petendo ꝙ ſecūdus ipetrans diligens debet pferri. Nec
obſtat.d.c.ſi tibi abſenti de preben. qꝛ ibi bn̄ficiū fuerat
collatum merito nō excluditur ille cui facta fuerat colla
tio niſi p collationē alteri factam qꝛ nō eſt dare actum cō
tra collationē potentiorē primo. Sed in caſu noſtro pbē
da non fuerat collata pmo ſed ſolū canonicatus merito
ex quo vterqꝫ eſt in canonicatū receptus debet negligen
tia in petendo obeſſe pmo. Et quāto ipe regratur iſta ne
gligentia dicit eſſe arbitrariū qꝛ tex. ibi hoc non determi
nat. ⁊ in hoc caſu ēt ſaluat illam opinionē Jo.an. ⁊ pce
dunt pdicta vbi pmus ipetrans hꝫ alium cōſimilem ipe
48 tratorem. †Sed dubium dicit eſſe qd ſi non hꝫ alium cōſi
milem impetratorē. an aliter ſua negligentia excludatur
a gratia ſibi ↄceſſa. Et p clariori huius heſitatiōis doctri
na. pmittit ꝙ quis vario modo ↄſequitur ius ad cōſecu
tionē gratie. Nam p collationē ↄſequitur ius in bn̄ficio.
ita pōt dicere bn̄ficium eſſe ſuum ēt ante adeptam poſſeſ
ſionē. vt in.d.c.ſi tibi abſenti. ⁊ in.c.ſi. de conceſ. pben.li.
vi. ⁊ in.c.pe. de pben.co.lib. Si vero quis eſt receptus in
canonicū ſub expectatiōe pbende tūc non ↄſequitur ius in
pbenda ſed ad pbendam ↄſequitur ius. ideo dicitur hēre
ius ad rem ⁊ non in re. vt in.d.c.pe. Si vero non eſt rece
ptus in canonicū ſed ſolum hꝫ grām ſuper bn̄ficio ſibi cō
ferendo. ⁊ tunc ſolum hꝫ ius iplorandi offiñ executoris
vt puideat vel faciat puideri. Et pro hoc allegat bonam
glo. in.c. veniens de renū. ⁊ qd̄ no. glo. I. in.c. ſequenti. Et
49 his pmiſſis ↄcludit tres caſus. †Primꝰ caſus ē † qn̄ col
latione ſibi facta quis negligit petere poſſeſſionem. ⁊ tunc
credit ꝙ ex iſta negligentia non pdit illud ius qd̄ hēbat.
licet poſſit p ſupiorem priuari. allegat in argu. xviij.q.ij.
c.ſi quis abbas. ⁊ qd̄ no. glo. in.c. ea que de officio archi.
que voluit ꝙ negligentia in plato inducit peccatū morta
le ⁊ p negligentiā poſſit priuari platura ⁊ hoc dicit eſſe
verū niſi alius bona fide. ⁊ cū titulo poſſederit ſpacio. x.
annoꝝ. nam tūc pſcribitur ↄ eum. lꝫ bn̄ficium non acqra

a ℭ De phēdēdi. Quāto tpe inducat̄ negligētia, vide elegāter p Bart. in.l.i.ff. de his qbꝰ vt indig. ⁊ l.i. cognitiones.ff. ad ſilī. ⁊ qn̄o inducatur ⁊ pbet̄ ⁊ mlt̄a alia pulcherrima. vid̄ p Fely. nō hic ſed in c. ſi aūt ḡ. B eo.ti. nr̄o. ⁊ multa pulchra q̄ nos ibi dixim̄ in apoſtillis.

b ℭ Nōbilis. Que negligētia dicat̄ nōbilis. vide vltra dc̄os p.d. Abb. hic qui eggregie loquit̄ ⁊ vide Domīn. de ſancto Gemiano i.c. ei q de reſcrip.lib. vi. ⁊ gl. in.c.q ſicū de peni. ⁊ remiſſio.

tur pſcribenti. Et ad hoc allegat glo. in.c. cōtingit de do
lo ⁊ contu. quā glo. ad hoc dicit fore vnicam ⁊ ſingularē
⁊ alibi non reperiri. allegat ēt dicta p ſe in.d.c. cōtingit.
50 †Secūdus caſus eſt qn̄ papa mandat puideri alicui de
beneficio vacante. ⁊ tunc putat ꝙ ſi ille eſt negligēs ꝙ or
dinarius poterit cōferre illud bn̄ficium alteri. ⁊ p illam
collationē alteri factā extinguat̄ gratia iſtius. ⁊ ad hoc
allegat.d.c.ſi clericus de pben.lib.vi. Et idem putat dicē
dum eſſe in tertio caſu. vꝫ cum auctoritate pape aliquis
eſt receptus in canonicū ⁊ ↄuincitur in negligentiā. circa
petendā pbendam vacantē. nam tunc p negligentiā ſuā
valet ⁊ tenet collatio alteri facta. ⁊ ad hoc allegat.d.c.ſi
51 clericus. †Et ſubdit ꝙ erit hodie dicendū cum papa aſſi
gnet terminū menſis ad acceptandū an poſt lapſum ter
minū dicti menſis poſſit bn̄ficium acceptari. ⁊ remittit ſe
de hoc ad elegantem glo. in cle. vnica de conceſ. pbende.
in gl. ſup verbo infra mēſem. ⁊ ita dn̄s Abbas circa hāc
heſitationē doctorum quieuit hic Petrus de ancha. hic
ſup iſto paſſu videt̄ tranſire elinguis. ſed Joā. de imo. hic
videt̄ tranſire cum opinione Lapi. Bal. vero lento pede
ſup hac dubitatione tranſiuit. Tu vero conſidera qꝛ licet
doctores hic loquātur de negligentia primi impetrātis.
⁊ etiam ita loquatur glo. iſta tn̄ tex. in.d.c. tibi qui in fina
libus verbis non loquit̄ de ſimplici negligētia. vt loquū
tur doctores hic ſed loquit̄ de negligētia qualificata. vꝫ
51 de negligētia notabili. †⁊ differentia videt̄ eſſe nō medio
cris inter ſimplicem negligētiam ⁊ qualificatā negligen
tiam.ſ. magnam aut nōbilem.l. magna negligentia.ff. de
regulis iuris. ⁊ ideo erit inueſtigādum qn̄ primus impe
trans dicatur ↄuinci de nōbili negligētia. Et quidē dn̄i
de rota ↄcluſione.cccxvij. ↄcludunt. Aut primus ipetrās
expectat donec ↄferatur pbenda ſecūdo impetranti nec p
mo erat pbenda aliquo modo affecta. ⁊ tunc dicit̄ nota
bilis negligētia. vt dicto.c. tibi qui. ⁊ dicto.c. ſi clericus.
Sed certe tex.d.c.ſi clericus loquit̄ de negligētia ſimpli
ci non aūt de negligentia qualificata. vt loquit̄ tex.d.c.ti
bi qui. poteſt tn̄ dici ꝙ ſi clericus debet itelligi ſm diſpō
ſitionē.d.c. tibi qui. argu.l. nam ⁊ poſteriores.ff. de legi.
Aut non expectat collationē ſecūdo fieri ⁊ tunc ſi pmus
impetrans fuit monitus per executorē ſecūdi impetrātis
vel etiam p ordinariū vt infra certum terminū cōpetentē
faceret ſibi puideri de pbenda vacante ⁊ ipſe fuit negli
gens. tūc lapſo illo termino erit excluſus. ita ꝙ n̄ poterit
illam pbendam petere. argu.c. frequens de reſtitu. ſpolia.
lib.vi. ⁊ tunc dicet̄ ↄuinci negligētia nobili dn̄s Dn̄icus
in.d.c. tibi qui credit iſtud dictū dn̄oꝝ de rota fore verū
qn̄ ſcriberet̄ ſine aſſignatione termini p bn̄ficiando. Sed
ſi ſcriberet̄ ſm praticā hodiernā.ſ. pbendā q̄duxerit acce
ptandā infra mēſem poſtq̄ vacationē ſuerit. qꝛ tūc non
acceptādo diceret̄ eē negligētia nōbilis abſqꝫ alia termi
ni aſſignatione. vt no. glo. in cle. vnica de ↄceſ. pben. Aut
nō fuit monitus ſed ↄſtat aliter de nōbili negligētia. nec
pmo fuerat collatus canonicatꝰ a papa vel aliter pbēda
affecta. ⁊ tūc illa nōbilis negligētia excludit pmū impe
trantē etiā ſi res nō eſſet itegra. puta qꝛ iam pſentauerat
reſcriptū ⁊ pceſſum fuerat ad aliquē actum p pmo ipe
trāte. ⁊ ita pōt vno mō itelligi.d.c. tibi qui. Aut pmo ipe
tranti erat collatꝰ canonicatꝰ a papa vel p ipſo erat affe
cta pbenda. ⁊ tūc refert do. Dn̄icus dictū Lapi dicētis ſe
habuiſſe rn̄ſum a Jo.an. ꝙ nōbilis negligētia pmi nō ex
cludebat eū ex quo nōdum erat deuētum ad collationē
factā. ſcdō qn̄ voluerit ꝙ nō dicat̄ pmus ↄuinci i negligē
tia nōbili. niſi deuentū fuerit ad collationē pbende. ⁊ ita
dicit pcedere no. p Hoſti. h ⁊ p Archi. ⁊ Jo.an. in.d.c.
ſi clicus. ⁊.d.c. ſi tibi abſenti. ⁊ ſm iſtā opi. opꝫ ꝙ finis ſi
53 lius capl̄i referat̄ ad pncipiū. †⁊ tūc dicat̄ negligētia no
b tabilis[b] qn̄ ſcdꝰs ipetrās pbēde pueīt pmū ipetrātē in
collatiōe canonicatꝰ. ſed dicit Lapus h nō placet̄ ſibi qꝛ
pōt dari negligētia nōbilis pmi ⁊ ſi n̄ pueniat̄ p ſcdm ad
collationem

collationē pbende vt expſſe vult tex.c.tibi q.q diſponit ꝙ
iſta negligētia referat̃ ad oēs caſus ibi poſitos. Nec ob.
d.c.ſi clericus.qꝛ ibi nō dꝫ ſumi argu.a ꝯrio ſenſu cuꝫ tex.
ſit in ꝯrium in.d.c.tibi.nec obſtat.c.ſi tibi abſenti.q loqui
tur in eo cui iam collatū fuerat bñficiuꝫ.ꝛ ſic hēbat plus
iuris.ſed.d.c.tibi qui loquit̃ in ipetratiōe vbi quis nō cō
ſequit̃ tm̄ ius.vt in.c.ſi.de conceſ.pben.iſtud vltimū.ſeqt̃
Jo.de lign.in.d.c.tibi qui cū illa cl'a reſpiciat oēs caſus p
cedētes cū loquat̃ in plurali.ꝛ ſic nō eſt itentio tex.exclu
dere alterū caſum tm̄.ꝛ tm̄ in ſecūdo ꝛ tertio cāu illius ca
pituli erat affectata pbenda ſm Joā.de ligna.ibi.Refert
poſtea ibi Dñicus iſtas opiniōes reduxiſſe ad cōcordiā
ibi Jo.de imo.hoc modo.ſ.aut primus ipetrans eſt in no
tabili negligentia.ꝛ in eadem eccleſia eſt ſecundus impe
trans.ꝛ tunc procedat opinio Lapi ꝛ ſequacium.Tu pō
dera bene.qꝛ non declarat quando primus impetrans ē
in notabili negligentia.Aut non eſt ſecundus impetrans
ꝛ tunc lꝫ fuerit in notabili negligentia.tm̄ ex quo non ē de
uentum ad collationem alterius debebit ille obtinere.ꝛ
ita procedat dictum Jo.an.in.d.c.ſi clericus per illū tex.
a contrario ſenſu.ꝛ tunc.d.c.ſi tibi abſenti non contradi
cit contrario ſenſui illius.c.ſi clericus.qꝛ loquitur quādo
eſt alius impetrans poſt primum.dñs Dominicus dicit
ibi hoc dictum poſſe eſſe veruꝫ qñ ſcriberetur ſine aſſigna
tione termini.ſed ſi addiceretur tempus ſm ſtiluꝫ hodier
num.ꝛ tunc dicit ꝙ aut tempus non iniungitur reſerua
tioni nec poteſtati acceptandi.vt qꝛ dicit̃ beneficiuꝫ ꝙ in
tali loco vacauerit ꝙ duxeris acceptandum tibi conferē
dū collationi noſtre reſeruamus inhibentes ne infra men
ſem aliquis preſumat ſuper illo acceptare.qꝛ licet tūc fue
rit negligentia notabilis.ex quo non eſt alteri collatū.nec
eſt ſecūdus impetrans poterit ſibi conferri.vt voluit glo.
in verbo.J.menſem in dicta cle.vnica de conceſſio.preben.
Et iſto caſu etiam poteſt ſaluari dictuꝫ eius.Aut tempus
iniungitur reſeruationi ꝛ poteſtati executoris ꝛ accepta
tioni.vt qꝛ dicit conferas beneficium qd.J.menſem duxe
rit acceptandum.ꝛ tunc data negligentia menſis non po
terit illud obtinere.etiam ſi non ſit ibi alius impetrās nec
ſibi poterit conferri per ſuum executorem nec per ordina
rium ex quo fuit in negligentia.vt no.glo.in dicta clemē.
vnica que reſpondet ad dictum.c.ſi clericus.quatenus vi
detur huic dicto contradicere.ꝛ iſto caſu non poſſet pro
cedere dictum Joan.de imo.ꝛ ita reſidet.vltimo domi
nus dominicus in dicto.c.tibi qui.Sed mihi videtur di
cendum omiſſa tanta varietate docentium ꝙ an primus
impetrans excludatur per negligentiam recurratur ad
iudicis arbitrium.ꝛ non attendamus an prebenda fuerit
collata an fuerit affectata.Nam tex.in dicto.c.tibi qui in
finalibus verbis.dicit niſi dolus vel negligentia notabi
lis poſſit imputari.vnde videtur velle ꝙ ad hoc vt pri
mus impetrans excludatur oportet ꝙ fuerit in dolo vel
fuerit in negligentia notabili.vnde eoipſo quod iudex ar
bitrabitur negligentiam ſuam fore notabilem eoipſo po
terit pronunciare illum fore excluſum.ꝛ ad hoc adduco
primo elegantem textum in.l.ſi ab arbitro in verbo in
54 ſignis vel magna calamitas.ff.qui ſatiſda.cogātur.† vbi
c ad hoc vt quis compellatur ſatiſdare^c propter pauperta
tem ſuperuenientem oportet ꝙ illa paupertas ſit inſignis
ꝛ ſm ſcribentes ibi dicetur inſignis arbitrio iudicis.Fa
ciat tex.in.c.ſtatutum.§.vel ſi fuerit in ver.notabiliter.J.
eodem in.vi.ꝛ in.l.item apud labeonem.§.hoc edictum.
in verbo notabiliter.ff.de iniurijs coniuncta glo.in.c.ſe
55 des.ē.eodem.vbi glo.dicit† que perſona dicatur maior
aut notabilis ſtatur arbitrio iudicis.Adduco etiam ele
gantem tex.coniuncta doctrina Bald.in.l.i.in verſi.ſi ta
men magno detrimento afficiantur.C.ſi aduerſus vendi
tionem pigno.vbi minor reſtituitur aduerſus venditio
nem pignorum ſi magno detrimento afficiat̃.ꝛ ibi Bald.
dicit ꝙ ſtabitur arbitrio iudicis quādo detrimentum di
cetur magnum.Modo in propoſito noſtro primus im
petrans excluditur propter ſuam notabilem negligentiā
ergo vbicunqꝫ iudex arbitrabitur negligentiam ſuam fo
re notabilem ſiue per aſſignationem termini ſiue per col
lationem prebende ſiue alio quocunqꝫ modo excludetur
primus impetrans ab impetratione.Et per hoc ceſſabūt
tot dicta doctorum ꝛ tanta varietas docentium.Bal.ve
ro hic ponit aliqua extrauagātia que ad materiam hu
ius neceſſaria non ſunt ſed vt noticiam habeamus referā
56 ea.ꝛ dicit† ꝙ preuentio nodum perplexitatis diſſoluit.ta
men non dicitur preuenire qui non obſeruat tempus.l.ſi.
57 .C.qui admitti.†Et querit per quem actuꝫ inducatur iſta
preuentio.ꝛ reſpondet per preſentationem ſm Bernar
dum hic vel per ſolam impetrationem in litteris benefi
cialibus quia gratia capit perfectionem ex ſenſu ꝛ litte
ris reſcribentis in lingua principis ſtat gratia in ſcriptu
ra teſtimonium in exercitatione cōmoditas lingua.ergo
principis eſt illa que prelationem inducit.ꝛ hec eſt veri
58 tas ſm eum.†ꝛ dicit ꝙ tribus modis dicitur quid perfe
d ctum^d.l.i.C.de periculo ꝛ cōmodo rei ven.ſ.conſenſus or
dinationis purificationis ꝛ traditionis ſm Cy.ꝛ dicit ꝙ
interdum agitur de prelatione officij interdum de prela
tione cōmodi.Item aliquando de iure initiato interduꝫ
de mitigando iudicatum.interdum de iudicato exequen
do.primo caſu prelatio attenditur penes initium actus.
vt hic ſm vnam lectu.ſm quam primus impetrans pre
fertur qꝛ alibi non erat ius initiatum.Secundo caſu non
ſufficit initium niſi deueniatur ad aliquod exercitium.ꝛ
ideo pro radicatione officij neceſſaria eſt litis conteſtatio
in procuratore ad iudicia.l.pluribus.ff.de procurato.ſed
in procuratore ad negocia inquibus litis conteſtatio nō
cadit primus acceſſus ad aliquod ſpeciale ad prelationē
inducit.arg.l.ſi pecuniam.ff.de conditio.ob cauſam.ꝛ in
iuriſditione non requiritur litis conteſtatio.qꝛ per eaꝫ nō
augetur effectus.vnde ſufficit ſola citatio.l.ſiqs poſtea.ff.
de iudi.licet glo.notet contrarium in.l.ꝛ qa.ff.de iuriſdi.
om.iudi.ꝛ videtur caſus in.l.ſi reus paratus.ff.de pcur.
Tertio caſu quādo agitur de iure radicato proſequēdo
tunc aut eſt tale ius in quo habet locum preuentio ꝛ inſpi
citur ſententia.vt in.l.ſiquis a multis.ff.de noxali.aut nō
habet locum preuentio.ꝛ tunc ſententia non curatur.l.
claudius felix.ff.qui potiores in pignore habean.Nam
licet creditor ſecundus preueniat.tamen nō abſoluet ius
prioris creditoris.l.his a quo.ff.de rei ven.l.fin.§.ꝛ ſi p
fatam.C.de iure deliberan.l.pupillus.ff.que in fra.credi.
ꝛ eſt materia nimis lata ſm eum prerogatiua.alia datur
exercitio.ꝛ iſta aliquando facit de poſteriore prius que
dam abſoluet ius contrariuꝫ ꝛ hoc anihilat illud vt hic.
59 Et ſcias inquit† ꝙ in actione pſonali ꝛ in re ſcripta plus
operatur preuentio qꝫ i reali.Item dicit ꝙ preuentio qñ
qꝫ attenditur per litis conteſtationem cauſa tollende per
plexitatis.l.titius.ff.de verb.obligatio.†Ex his dicit pa
60 tere ꝙ ordo prerogatiuam inducit ꝛ aliquando hoc eſt
verum in ordine vocis.qꝛ ex ordine vocis preſumitur or
do intellectus ꝛ qui prius nominatur in inſtrumento p
ſumitur principalior.l.ſi ſeruus.ff.de ſtipulatio.ſeruorū.
ſm Jaco.de are.Nam inter vocem ꝛ vocem tempus eſt
iſtans.tamen de hoc inſtanti raro curat lex vel canon.c.
ſecundo requiris de appel.l.quidam.ff.de peculio lega.
ſaluo qꝫ in prolatione verborum vnus ꝛ ideꝫ actus debꝫ
61 eſſe continuus.l.continuus.ff.de ver.ob.†qꝛ oratio nō dꝫ
diuidi temporibus diſcretiuis.qꝛ non ex diſgregatis.ſed
ex aggregatis fit vnū corpus ꝛ ꝯtrus diuiſio corrūpit ite
grale.l.i.ff.de ver.ob.dicit ēt ꝙ in depēdētibus a tpe por
tpe potior eſt in iure vt filius primogenitus niſi ſit ihabi
lis.qꝛ ſcōus pfert̃.l.arethuſa.ff.de ſta.ho.vel niſi data ſit
forma ꝛ pſeuerātia attēdit̃ penes finē.alle.no.tex.i.l.nu
tiale.ff.de ꝯdi.ꝛ demō.dicit ēt ꝙ quecūqꝫ ex neceſſitate ſe
quunt̃ illa retro fingit.l.p offō p Cy.C.de admi.tu.l.po
tior.ꝛ.l.q ad balneum.ff.qui potio.in pigno.habeā.dicit
etiā ꝙ tempus quod labitur non reparatur ſiquis eſt ab

c ¶ Satiſdare. Qui ſatiſdare teneātur ꝛ qui nō p cōplemēto totius materie vltra nouiſſimos pſtringētes hic hic.vide Bar.in.l.ſciendum ff.qui ſatiſ.co.ꝛ ibi Moderniores oēs ſcribentes.

d ¶ Perfectū. Qñ aūt aliqd dicat̃ pfectum quoad te canoniſta attinet vide eleganter p Bart.in.l.ios q reo.ff.ex q ca.maio vez ſm theologos pfectū pprie eſt illud cui nihil deeſt ſi ſic ergo in humāis nihil reperitur pfectū cum nihil ab oi parte beatū.ꝛ hanc ſniam hꝫ doc.ctor ſubtilis p ceptor meus i quarto ſen.in mā de beatitudine.ꝛ lꝫ ſing.Spec.in pūe.in prima parte verſi.cetex.vide ibi per te.

a ¶ Cautelã. Que ſit abſolutio ad cautelã ⁊ qñ concedat. vide p nouiſſimos ſcribentes in.c. veniens el.ij. in glo.ſi. de teſti. ⁊ p oēs doct. i.c. ſolet. ō ſen. excō.li.vi.

alio preuentus. dicit etiam ꝙ vbi preuentio obuiat prin
cipio mora non purgatur.l.mancipiorum.ff. de optiōe le
gata. Idem ſi ſurgit actus cōfirmatio.l.ꝙ ſi nolit.§. ſiqd
62 ita.ff. de edil.edicto.l.emilius.ff.de minor.†qꝛ vbi ⁊ poſt
ꝙ͂ res ad irritum eſt deducta mora non purgatur qꝛ non
ſurgit in iudicio qđ conſumptum eſt.c.i.quo tpe miles in
ueſtiturā petere dꝫ. vnde deſtructo tempore cōtractus de
ſtruitur ſpiritus eius.i.robur. nam in humanis non repe
ritur ſpiritus abſqꝫ ſuo corpore. Item ſi tempus eſt cōceſ
ſum purgationi more poſt illud tempus mora nō purga
tur etiam propter iuſtum impedimentum in iſto tempore
purgatur emergens.l.penulti. C. de fideiuſſo. vbi eſt tex.
vnicus in iure ſm eum. ⁊ tamen mora elidit caſus fortui
63 tos.l.ceſar.ff. de publicanis.†vñ ſi emphiteota non pur
gauit moram in.ſ. tempus purgationis nūquam poterit po
ſtea purgare.c.potuit de loca. illud dicit eſſe conſideratio
ne dignum ꝙ ideo mora purgatur quando per oblatio
nem debitoris creditor cōſtituitur in mora recipiendi.nā
vltima mora nocet.ſed ſi creditor non conſtituitur in mo
ra per oblationem contrariam ipſius debitoris nunquā
debitor releuatur a mora.l.ſi ſeruum.§.ſequitur.ff. de ver
bo.obligatio. ⁊ ſic preteritum non reperitur ſi cōſumptū
eſt. ita econtra futurum quod non eſt initiatum non con
ſideratur.l.prima.§.primo.ff. de vſuris. allegat Innocen
tiū in.c. auditis de procurato. dicit etiam †ꝙ vbi futurū
64 fundatur a preterito actus ſpectat ad iudicem quo ad ca
utionem ſecuritatis.ff. de iudic.l.in omnibus. Itē quo ad
inſtrumentum teſtande veritatis.l.ſicut.C. de liberali cau
ſa. Item quo ad accumulationem concluſionis libelli ſi
futurum eſt vnicum cum preſenti per eandem formam di
ſpoſitionis.l.prima.C. de fideicōmiſſis. Item in executio
ne rei iudicate futura conſideramus.l.i.C. de ſen. que ſine
65 certa quantitate.†nam futura conſideramus quando pꝛe
ſentia ad ea ordinantur ſeu continuantur futura preſenti
bus alias a iudicibus non conſiderantur dicta.l. i. de fi
deicōmiſ. qꝛ futura per ſe non ſunt acta ad agendum nec
excipiendum.l.pure.ff. de exceptione doli. quia veniūt cō
ſecutiue ideſt conſequenter non per ſe ſed omnino futura
non habentia precedentem ordinationem cauſe efficien
66 tis non pertinent ad iudicem. ⁊ dicit† ꝙ vbicunqꝫ iudex
perpetuum ſilentium imponit ibi de futuro cum preſenti.
diſponit pariter ⁊ illud contingit ex natura rei iudicate.
l.aurelius.§.centum.ff. de libe.lega. Item continuatiue.l.
inter caſtellanum.ff. de arbitris. Item ſi iudex perſpiciat
futura non tamen eſt ſententia nulla.l.i.§. biduum.ff. quā
do appellandum ſit. Item aliquando ſententia habet ta
citam conditionem ſi liquidabitur poſtea. inſti. de actio.
§.curare. ¶ Vltimo nota ibi ſententias vltra formam ec
cleſie relaxetis alteri ſilentium imponentes. quia probat
ꝙ iſte ſententie erant alique. alias non erat neceſſaria re
laxatio ſm Bernardū. Alij dicunt ꝙ relaxatio ſit ad cau
67 telam. ¶ †Nota etiam ꝙ in abſolutione ab excōmunica
tione vel ſuſpenſione ſeruāda eſt forma eccleſie.c.a nobis
el ſecūdo.c.ſuper eo. ⁊ .c.ſequenti de ſenten.excom. ſed qd
ſi non ſeruetur forma eccleſie. vide quod no.in.c.cum deſi
deres de ſenten.excom. Item no. ꝙ iudex poteſt impone
re ſilentium per ſententiam ſuam ⁊ comprehendere futu
rum. vide glo.ſingu.in dicta.l.aurelius.§.centum. ſed op
ponitur ꝙ mandetur relaxari ſnias excōmunicationis ⁊
ſuſpenſionis. hoc enim non fuit opus. qꝛ erant nulle tāꝙ͂
late poſt appellationem legitimam.c.per tuam de ſenten.
excom. ¶ Glo. vltima ſoluit iſtud contrariuꝫ tripliciter
primo ꝙ appellatio non tenuit qꝛ canonici neutruꝫ reco
perant. ⁊ ſic non potuerunt appellare tanꝙ͂ nonduꝫ gra
uati ꝙ non procedit. potuerunt enim appellare contra ſe
cundū per litteras primi ne grauaretur eccleſia per ſecun
dum. glo. dat ſecūdam ſolutionem ibi. vel dicas. ⁊ fuit ſo
lutio Ioannis ⁊ Philippi vt dicatur quantum ad ſentē
tias latas per capitulum ſit relaxatio prime. nam iſte te
nuerunt qꝛ eas non preceſſit appellatio. ſed hanc ſolutio

nem ipugnat glo. quantuꝫ ad id de abſolutione ad caute
68 lam hoc exprimitur. Et ex hoc glo. no. ſin.† ꝙ nomine ab
a ſolutionis non venit abſolutio ad cautelam[a] ſed venit ab
ſolutio vera. qꝛ papa nunquam mandat aliquem abſol
ui ad cautelaꝫ niſi hoc exprimat. Tertio ſoluit glo. ibi vł
intelligitur ꝙ hic iſta relaxatio ſententiarum refertur ad
ſententias latas in fauorem calimachi contra quem non
proceſſit appellatio. ⁊ hoc etiam voluit gloſ. precedens.
Sed contra hoc opponitur. Nam ex quo capitulum im
pugnabat primum impetrantem videtur ꝙ non poterat
ſe defendere contra ſcōm per.c.ex eo de regu.iur.in.vi. ex
perſona primi impetrātis. non enim poteſt quis iuuare ſe
ex eo ꝙ impugnat.c.cum olim de cenſi. Soluit Inno. ꝙ
tenendo appellationeꝫ valuiſſe. poſſumus reſpondere ꝙ
iſti non fundabant ſe ſuper iure primi ſi ſuper receptiōe ſe
cundi. ⁊ ſic ex maleficio ſecundi qui ſcienter tacuit de pri
mis litteris. vel ſm Inno. ex capitulo odioſa competit ē
ex facto alieno. quod eſt ſing.no. ⁊ per conſequens licituꝫ
eē allegare de iure tertij. faciunt ea que ſuperius dixi. vel
ſm Compoſte. dic clarius. Si obtinuiſſent iſti contra pri
mum non poterant ſe defendere ꝯtra ſcōm. ſed ex quo cō
tentio vigebat cum primo. ⁊ dubius eſt litis euentus. po
tuerunt interim ſe defendere ſcōm ne ſi poſtea ſuccumbe
rent cū primo compellerētur vtrunqꝫ ſuſcipere ⁊ accura
te menti cōmenda hanc ſol. Cōpoſte. qꝛ mirabiliter limi
tat regulam.d.c.ex eo.lib.vi.†Quid eo caſu quo duo im
69 petrant iu eadem eccleſia ſi ſecundus primo recipitur ſm
Inno. prefertur primo.c.ex ore de his que fiunt a maiorī
parte capituli. facit.c.dilectus el ſecūdo de preben. ꝑ hoc
inducit Inno. ꝙ lite pendente non dꝫ canonicis auferri
poteſtas eligendi.c.i.vt lite pen. Itē cū nō ſit priuari ptā
e eligēdi tꝫ electio. vt no.in.c.iter cetera de ꝓbē. lꝫ poſſint
puniri ſi eligūt in fraudē vel ſi opponūt exceptionē ad diſ
ferenduꝫ inſtitutionem illius pro quo papa ſcribit niſi ei
quem fraudauerint prouideant. vt in dicto.c. dilectus. ⁊
ſic ſentit Inno. ꝙ litere ſecundi non ſunt nulle. de quo di
xi ſuperius.†Quid ſi papa mandat alicui ꝙ prebendam
70 in aliqua eccleſia alicui conferat ſiue cum cauſe cognitio
ne ſiue non. Inno. non credit ꝙ pendente cognitione ſu
per pſona illius de quo mandatur poſſit alij conferri. qꝛ
papa dando poteſtatem conferendi vni abſtulit illam ca
nonicis. ⁊ remittit ad no. per ſe in.c. conſtitutus de cōceſ.
preben. ⁊ idem dicit ſi non eſt expreſſe data poteſtas pro
uidendi. ſed executor eſt datus ad prouidendum ſi ille ad
quem pertinet hoc non fecerit. c. propoſuit de conceſſio.
prebende. ⁊ dicto.c. ex ore. ⁊ eſt approbatum hoc hodie
in.c.ſi capitulo de conceſſio.preben.libro ſexto. Secus au
tem dicit Innocen. ſi tantum eſſet datus executor ad com
pellendum hoc eſt approbatum hodie in.c.ſi ſoli de con
ceſſio.preben.libro ſexto. ⁊ propter dicta ibi non oportet
inſiſtere in quibuſdam que circa hoc dicit Inno.†Quid
71 ſi ſemel ſcribitur collatori pro pluribus. dicit Innocen. ꝙ
licet non habeat exceptionem contra perſonas nec con
tra reſcriptum. tamen recipere debet tantum primum ⁊
non ſecundum vt hic imponendo ſilentium ſecundo etiaꝫ
ſi pro primo tantum monitorie ⁊ pro ſecundo monitorie
emanauerint. dicit tamen ꝙ tenet electio facta de ſecun
72 do.†Quid ſi habens executorias primo preſentauit. ⁊ fu
it receptus. dicit Compoſtela. ꝙ prebenda poſtea vacan
te prefertur habens monitorias. quia ſua receptio trahi
tur retro ad tempus date. ⁊ ſic fingitur primo receptus.
Sed ſi prebenda eſſet collata ſecundo ante preſentatio
nem litterarum primi. hanc non poſſet petere. argu. dicto
c. dilectus el ſecundo de prebendis. dic ꝙ iſta hodie ap
73 probantur in.c.tibi qui.ſ. eodem in ſexto.†Sed an preiu
dicetur primo ſi ſcit cauſam agi inter impetrantem ⁊ col
latorem. Innocen. dicit ꝙ non. quia non poteſt prohibe
re ſecundum agere. nec vtitur eo iure quo ſecundus.ff. de
re iudicata.l.ſepe ad finem. Refert tamen quoſdam dice
re ⁊ forte melius. ⁊ innituntur eo iure ſcilicet mandato
pape

pape ſuper ea prebenda. ꝛ ſic ei preiudicatur. de hoc no. in.c.penultimo.de re iudica. ſm Innocentiuȝ. ꝛ hoc videtur verius. quia primus tacendo videtur negligens ſi per
74 mittit ſecundo fieri collationem prebende. †Quid de litteris apoſtlicis ꝛ ipſarum preſentationē quando p ipſas auferatur collatori poteſtas conferendi. Compoſtela.ponit magnam glo. ꝛ diſtinguit. aut ſcribitur ſoli ordinario aut ordinario ꝛ executori ad compellendum. aut ſoli executori ꝙ compellat. de hoc dic vt in.c.ſi ſoli de conceſ. preben.lib.vi. aut executori ꝙ prouideat. aut collatori ꝛ executori qui negligente collatore prouideat. de quo dic. vt i c.ſi capitulo de conceſſio.preben.lib.vi. ꝛ in hac diſtinctione interſerit Compoſtela.materiam hodie expeditaȝ per dictum.c.tibi qui.ꝟ.eo.li.vi. Item caſum expeditum in. c. qꝛ ſepe de preben.lib.vi.an ſecundus expectans dignitatē cum prebenda preferatur primo expectanti prebendā tantum. ꝛ in hoc etiam proſequitur eo caſu quo ſcribitur capitulo ꝛ executori ad prouidendum an negligente capitulo executor habeat tempore collationis vocare capitulum. ꝛ quid ſi capitulum nolit conuenire. ꝛ quid ſi ad duos ſpectat collatio ꝛ alteri ſoli fit preſentatio. ꝛ quedam alia hodie expedita in.d.c.ſi capitulo. †Quid ſi mādauit
75 executori vt conferat mihi prebendam ſi vacat. vel cū primo vacabit ꝛ quando littere preſentantur vacant ibi tres prebende quas ordinarius confert an aliqua ex eis poſſit petere ꝛ quam dicit Compoſte. papam diffiniſſe ꝙ petere poſſit illam que fuit vltimo collata. qꝛ tunc ordinarius eſſet aſtrictus ad dimittendum. nam in poteſtate executoris ꝛ in optione ſua fuit dimittere quā voluit. arg.l.plerūqȝ.ff.de iure dotium. facta igitur collatōe de duabus p ordinarium. tertia remanſit conferenda per executorē ſicut ſi tempore preſentationis litterarum illa ſola vacaſſet. de quo dic. vt in.c.ſi pluribus de preben.in.vi. †Quid ſi duo
76 ſunt recepti vnus per litteras generales in regno vel prouincia alter per ſpeciales in certa eccleſia ꝛ papa ſcribit tertium recipi mandās vt preferatur receptis per litteras generales vacat prebenda quis preferatur. Compoſt. dicit ꝙ primus dicas ꝙ immo ſcd̄us. vt in.c. hi qui de preben.in.vi. ꝛ an ſecundo receptus auctoritate pape preferatur primo recepto auctoritate inferiorum hoc eſt expe
77 ditum in dicto.c.hi.qui. †Quid ſi ſcribatur abbati ꝙ aliquem recipi faciat in canonicuȝ an credatur abbati ꝙ eū recipi fecit. Compoſte. refert fuiſſe obtentum ꝙ ſic. qꝛ creditur in facto ſibi cōmiſſo. arg.l.magis.ff.de rebus eoruȝ lȝ ſibi non credatur in actu iudiciali. vt in.c.quoniam cōtra de proba. ſed hoc eſt verum ſi littere habent ſigillum autenticum cum ſubſcriptione teſtium quo caſu habȝ viȝ publici inſtrumenti.c.ij. de fide inſtrumen. †Quid ſi papa
78 mandat aliquem recipi in canonicum cum prebēda ſi vacat vel que primo vacabit an poſſit prouideri in eccleſia i qua non eſt numerus. Compoſte. dicit fuiſſe obtentuȝ ꝙ non qꝛ conditio ſi vacat non poteſt exiſtere vbi non eſt numerus.c.dilecto de preben. Itē dicit ſi in litteris addicit cl'a non obſtante numero. niſi appareat ꝙ papa voluerit ꝓuidere ēt vbi nō eſt numerus. ſecus ſi mādat eū recipi in canonicū nō obſtante certo numero nō adiecto ꝙ ꝓuideatur de prebēda ſi vacat vel vacabit. tunc enim poterit ꝓuideri ēt vbi nō eſt numerus. nā hec cl'a nō obſtāte numero nihil tollit ſed addit ꝙ ꝓuideri poſſit etiam vbi nō eſt numerus. de quo dic vt in.c.ſi. per glo. de conceſ. p̄bē.lib. vi.
79 †Quid ſi parrochiani vel patroni ad quos ſpectat p̄ſentatio in aliqua eccleſia vacante conuenerunt in vnū queȝ eligunt in preſentandū. tn̄ anteq̄ȝ illū preſentent executor confert eccleſiam deinde patroni preſentant qs eſt potior hāc qōnem format Compoſt. hic. ꝛ vr̄ ꝙ qō non ꝓcedat ſm Io.an. ſi intelligitur de laycis p̄ſtationeȝ habētibus. per id qd̄ no.in.c.dilectus de offi. delega. ſed in patronis clericis procedit. Itē ēt in laycis qn̄ apparet ꝙ voluntas pape fuit ꝓuidere de talibus eccleſijs. vt no.in cle. per litteras de preben.in glo. hoc preſuppoſito vr̄ ꝙ p̄ſtatus ſit

p̄ſerendus ſi vult conſentire.c.cū inter canonicos de elec. Itē qꝛ ſi papa ſciuiſſet hunc electū non mandaſſet talem eccleſiā cōferri per no.in.c.ſuper litteris.ꝟ.eo. In ꝯriuȝ facit qꝛ electo nō fuit queſitū ius in eccleſia. immo patroni poſſent alium p̄ſtare ēt ſi ſint clerici ex quo primus non erat p̄ſtatus. facit qd̄ no.in.c.ſi. de iure patro. ergo fortius pōt papa conferre. Alij dicunt vt refert Cōpoſtel'. patronis clericis non licere talē variationē facere. ſed Cōpoſt. dicit melius dicendū ꝙ noiato non acqratur ius ne detur patronis occaſio vendicandi plus iuris i eccleſia q̄ȝ vēdicent maxime cum ſepe abutantur.c.qm̄ de iure patro. dicas ꝙ talis variatio licita eſt cū non reperiatur prohibita. ſed ſi poſt p̄ſtationē patronoꝝ executor contuliſſet. tūc ſm Cōpoſte. collatio non valeret. xvi.q.vij.c.decernimus ꝛ.d.c.cū inter canonicos. Et per iſta ſit expedita decretalis veſtra. Laus deo. Andre. Barba.

b a
D audientiam.

Si bn̄ſis[b] litteras pape ad beneficium eis renunciauit ꝓpter annuam penſionem non valent littere quas poſtea ad beneficium hoc tacito impetrauit. h.d. Et diuiditur. p'o narrat factum. ſcd̄o tollit mandatū ibi fraternitati. Et caſus figuratur hoc modo. Relatū fuit dn̄o pape ꝙ qdam clerici obtentis lr̄is ad bn̄ficia renunciant eis recepta annua penſione. deinde impetrant alia beneficia non facta mētione de dictis litteris primo impetratis ꝛ de renūciatione ꝛ penſione predicta. dubitatur vtruȝ iſta ſcd̄a impetratio teneat. papa decernit impetrationem non tenere ꝛ mandat in irritū retractari qcqd eo pretextu eſt ſecutum.
¶ Nota ibi annuas penſiōes ſeu alia beneficia† ꝙ ſicut
1 eſt neceſſe facere mentionem. de beneficio ex vigore p̄marum litterarū cōſecuto. ita eſt neceſſe facere mentionem de penſione aut beneficio loco illarum conſecuto. ꝛ poteſt eſſe ratio qꝛ iſta annua penſio videtur ſubrogari loco primi beneficij impetrati. arg.l.ſi eū.§.qui iniuriaruȝ.ff. ſi qs cau.c.precipimus.xciij.diſtin.c.eccleſia vt lite penden. cuȝ
2 ſimi. Bal. tn̄ reddit hic rationem aliam.ſ.† penſio eniȝ repreſentat ipſum beneficium. allegat in argumen.l.fina.ff. mandati. vbi compoſitio repreſentat victoriam ſm eum. iſta ratio incidit in idem cuȝ rōne per me aſſignata. dicta tamē.l.ſi. allegatur per Cy.in.l.i.C. de ſuffragijs. ad hoc vȝ aduocatus eſt ꝯductus pro certo ſalario donec cā expediat' ptes tranſigunt aduocatus petit ſalariū. perinde ac ſi clientulus ſuus victoriā obtinuiſſet. decidit ꝙ pōt qꝛ cōpoſitio repreſentat victoriam. faciat quod voluit glo.i.d. l.ſi. ꝛ etiam in dicta.l.i. ꝛ adhoc allegauit illam.l.ſi. ideȝ Bal.in.c.ij.ꝟ. de poſtulādo. ꝛ ex hoc apparet qꝛ iſte impetrans renunciando litteris ꝛ obtinendo penſionem videtur habuiſſe victoriam primarum litterarum. ꝛ ſm dn̄m
3 Anto. Bal. ꝛ dn̄m Cardina. ꝛ alios† annua penſio ꝛ eccleſiaſtica beneficia ponūtur hic pro diuerſis ꝛ diſtinctis ꝛ ideo ſi mandatur alicui prouideri de beneficio vſqȝ ad certam ſummam non poterit prouideri de beneficio eccleſiaſtico. allegauit ad hoc. c. quamuis de prebendis li. vi. niſi hoc exprimatur in litteris. ꝛ dicit hic Bald.† ꝙ de
4 ſui natura penſio annua non eſt eccleſiaſticum beneficiuȝ cum layco aſſignari poſſit niſi talis penſio conſueuiſſet p eccleſiaſtico beneficio aſſignari. allegat Archidia. in dicto.c.quamuis. Sed dominus Abbas hic dicit qȝ ſumendo beneficium late ꝓut beneficium eſt beniuola actio gaudium tribuens capienti. vt not.in.c.beneficium de regu.iur.in.vi. Annua penſio poteſt dici beneficium. ſed nō eſt beneficium eccleſiaſticum ſpirituale. qꝛ nullam ſpiritualitatem habet in ſe. ſed eſt quid temporale. ꝛ ideo appellatione beneficij eccleſiaſtici non venit annua penſio. iſtam dicit eſſe rationeȝ decidendi in dicto.c.quamuis. ꝛ dicitur annua ex eo quia debetur annuatim. vt nota.in.c. peruenit infra de arbitris. Tu vero conſidera quia doctores hic non faciunt dubitationem quia quod ſit beneficium eſt manifeſtum. innititur enim gratie. Faciat capl'm

b ¶ Si bn̄ſi. Non ē aliqua diſcrepātia inter antiquos ꝛ modernos doctores circa ſū marij ꝛ caſus poſitionē. Ad māni aūt huius text. vltra ſuperius i diſcurſu ab oib' deducta. vide c. ex litteris de do. ꝛ contu. ꝛ c. in noſtra. ꝟ. hoc co.ti.nr̄o. ꝛ ibi oēs ſcribentes.

a ¶ Implicatiua. Fely. aūt hic in. i. colū. circa medium ſtatim poſt ſū mariū.ver.ſed And. ſiccu.reſricat hoc i du biū. ⁊ adducit tria motiua.d. And.que pauciſſimis reſoluit ſigillatī cōfirmādo ꝯria opi ꝑ tex.gl. ⁊ doctoꝝ auctoritatē q̄ vide per te.

b ¶ Surreptionē. De iſta mā̄ q̄ quotidiana ē.vide oēs doc.i.c.dilect⁹ el.i. ⁊ in c.poſtulaſti hoc.ti.nr̄o. ⁊ q̄ nos ibi ad ſtomacū annotauimus in apoſt. ⁊ facit.c. ex litteris de dolo ⁊ contuma. ⁊ ibi gloſe.

5 l.quib. modis fe.amit.†Sed an ſit bñficiū eccleſiaſticum
omnes concludunt hic ꝙ non.ſed ꝓ certo tex.iſte probat
6 contrarium dum dicit alia eccleſiaſtica beneficia.† naʒ di
a ctio alia eſt implicatiua^a.c.ſedes.ē.eo.cle.i.eo.titu.l. ſi fu
gitiui.C.de ſer.fugi.ergo ſeqtur ꝙ dicitur eſſe beneficiuʒ
eccleſiaſticum.faciat ēi ſubrogatū ſapit naturam eius in
cuius locuʒ ſubrogaṫ.c.eccleſia vt lite.pen.c.precipimus,
xcij.diſti.ſed hic ſuccedit loco beneficij eccleſiaſtici. ergo
cenſetur eſſe beneficium eccleſiaſticū.Facit etiam illud dī
citur eē beneficium eccleſiaſticū de quo quis tenetur face
re mentionē in impetratione.c.ſi motu proprio de prebē.
in.vi.Sed de iſta penſione annua teneṫ facere mentioneʒ
impetrans in impetratione vt hic.ergo cenſetur beneficiū
eccleſiaſticū. ⁊ ad.d.c.q̄uis pōt rñderi qꝺ procedat pro
pter odium impetrantis beneficium ad reſtringendā am
bitionem impetrantiū vt ſiqs impetrat beneficiū eccleſia
ſticum ſibi conferri ꝙ non cōprehenditur annua penſio.
vel pōt dici ꝙ ideo non poteſt ſibi ꝓuideri de penſione qꝛ
vṫ ꝙ iſta penſio fuerit appoſita infraudem. vt hic diciṫ in
glo.Sed opponiṫ contra iſtum tex.vʒ ꝙ non valuerit ꝓ
uiſio de penſione.qꝛ penſiones videntur fieri in fraudem
c.extirpande ad fi.de preben.c.audiuimus.J.de colluſiōe
detegenda.¶ Glo.prima ſtat huic contrario. ⁊ dicas ꝙ
glo.intelligitur prout loquitur vʒ qñ in fraudem cōſtituiṫ
tur penſio. ⁊ ita loquuntur ꝯria allegata in ea.puta quā
do penſiones detrahunṫ de beneficio vt alter habeat in ꝑ
iudicium inſtituti.ſecus ſi detrahuntur de menſa capituli
vel aliunde ſine preiudicio certi beneficij.tunc enim nō ꝓ
hibentur. ⁊ ideo non intelligas per iſtam glo.omnes pē
ſiones fore reprobatas.vt probatur in.d.c.q̄uis.nam.d.
c.extirpande. ⁊.d.c.audiuimus.loquūtur qñ conſtituitur.
penſio in fraudem.puta deputatur penſio ei qui non ē ca
pax beneficij. ⁊ iō papa hic non annullauit hāc penſionē.
qꝛ non fuit facta in fraudem alterius habentis beneficiū
nam iſte impetrans renunciauit gratiam ad inſtantiā de
bitoris ideſt eccleſie que ipſum recipere tenebatur. Facit
optimus tex.in.c.niſi de prebē.vbi pro bono pacis fuit al
teri litigantium conſtituta certa penſio de redditibus ec
cleſie in vita ſua.Bal.vero hic ſuper iſta glo.dicit† ꝙ pē
7 ſiones annue cōnumerantur inter imobilia ex quibus ori
tur quaſi vtile dñium penſionū ſeu ꝯfeſſoria.alleg.l. iube
8 mus.C.de ſacroſan.ecc.†Et ſubdit ꝙ qui non pōt aliena
re non pōt huiuſmodi penſionē conſtituere.tu allega eun
dē Bal.i.l.hac edictali.§.his illud.C.de ſecū.nup.vbi di
xit ꝙ hmōi annui redditus cōnumeranṫ inter imobia qñ
ſunt perpetui vel ad longū tp̄s conſtituti.al's ſecus vñ ta
lia iura intelliguntur poſſideri qñ ſunt ꝑpetua vel ad lon
gū tp̄s alias ſecus. Primū dicit probari per.c.querelam
de elec.Scōm probaṫ ꝑ.l.fi.ff.quoꝝ bo.alle. no.per Cy.i
.l.ſi certis ānis.C.de pac.tu vide eundē Bal.in.d.l.iube
mus. ⁊ in.l.ſciendū.ff.qui ſatiſ.cog. ⁊ in.l.ſtipendia.C.de
execu.rei iudi. ⁊ in.c.i.de feu.cogni. ⁊ in.c.i. de pace tenē
da. ⁊ in.c.cū.M.ē.de conſti.vide ibi dicta. ⁊ Ang.i auc.
de non alienā.§.hoc igitur. ⁊ ſcribentes in.c. nōnulli.J. de
reb.eccle.non alie. ⁊ Moder.in.l.ſi conſtante.ff.ſo.ma. ⁊
Fede.de ſenis in ſuis conſilijs quē ad hoc allegauit idem
Bal.in.d.l.hac edictali.§.his illud. ⁊ vide eūdem Bal.
in.c.i.de pace tenen.in.ix.col.verſi. quid de penſionibus.
9 vbi dicit† ꝙ penſiones domorū equiperanṫ fructibus ſe
peratis a ſolo ſi ceſſit dies penſionis ſoluēde. ſed ſi nōduʒ
ceſſit equiperantur fructibus pendentibus. ſed ſi ꝓ parte
tpīs ceſſit penſio ⁊ pro parte non iudicaṫ de eis pro rata
tpis.l.iulianus.§.ſi fructibus.ff.de actio.emp.l.fi.ff.de iu
re fiſci. ⁊ vide eūdem Bal.in.c.dño guerram in.§.pe.in ti
tu.hic finitur lex incipiunt conſuetudines regni in vſi.feu
10 do.dixit† ꝙ ſi vaſallus locauit ad penſionem.idē eſt iudi
canduʒ de penſionibus ꝙ iudicatur de fructibus qꝛ loco
fructuū ſuccedūt.l.defuncta.ff.de vſufructu. ⁊ iſta faciunt
ad id quod ſuperius dictū eſt ꝙ penſio ſapit tp̄alitateʒ ⁊
11 non ſp̄ūalitatem† qñ aūt ſoluenda ſit penſio hec.Bal.hic

concludit aut preſtaṫ principaliter ꝑꝑ ſe ⁊ in genere ⁊ de
betur in pricipio anni.aut ꝑꝑ aliud.puta ꝑꝑ operas ⁊ de
betur in fine anni.ff.de ſtip.ſeruo.l.ſi ſeruus cōis meuij.§.
fi.Aut de aliqbus redditibus. ⁊ tunc debetur eis ꝑceptis
.l.inter ſtipulantē.§.ſacrā.ff.de v̄.ob.Aut ob certam cām.
puta ꝓ pēſione domus. ⁊ tūc debeṫ tp̄e quo pēſio ſoluiṫ.ff.
qñ dies legati cedit.l.nec ſemel §.ſine habitatiōe Adhuc
opponitur iſti impetrauerunt ſibi prouideri de beneficijs
non de penſionibus annuis.Salutio fateor ꝙ vigore lit
terarum non potuerunt obtinere penſiones ſed renuncia
uerunt litteris ⁊ quaſi pro beneficio capitulum prouidit
de penſionibus.vt in tex.iſto dicitur. ⁊ ideo tenetur impe
trans facere mentionem de iſta penſione ⁊ de primis litte
ris. Et ratio eſt qꝛ prime littere videnṫ habuiſſe executio
nem.qꝛ ex quo per eas impetrans potuit conſequi bene
ficium ⁊ pro ſe defecit.perinde eſt ac ſi fuiſſet ꝯſecutus be
12 neficium.†nam qui actionem habet ipſam rem habere vi
detur.l.qui actionem.ff.de reg.iur.Item oē tacitum quod
expreſſo habuiſſet retardare principem a cōſecutione be
b neficij impetrati inducit ſurreptionem^b ſed ſi princeps ſci
uiſſet iſtum habuiſſe litteras ⁊ renunciaſſe non cōceſſiſſet
ſibi ſecundas litteras.maxime cum vigore primarum lit
terarum obtineat annuam penſionem. Et ideo dicit Jo.
an.hic ꝙ tenetur facere mentionem etiā de penſione. hoc
probat iſte tex.formaliter in verſi.de litteris taliter vendi
tis. ⁊ per conſequens eſt neceſſe facere mentionem de lit
teris extinctis etiam ratione renunciationis.qꝛ non debʒ
eſſe melioris conditionis delinquens q̄ȝ non delinquens
c.cum qui de preben.lib.vi.Et rationeʒ aſſignat hic Gof
fre. ⁊ Hoſti.nam per litteras primas poterant impetran
tes conſequi beneficia impetrata.ideo habentur perinde
ac ſi fuiſſent conſecuti.l.qui actionem.ff. de regul.iur.eis
igitur imputanduʒ eſt cum per eos ſteterit.l.ꝙ quis.ff.de
regu.iur.regula non ſtat lib.vi. ⁊ ſic quaſi beneficium ha
bentes ſuper alio impetrare non poſſunt. ⁊ idem dicit hic
13 Innocen.licet per alia verba.¶ † Nota ibi renunciātem
beneficio litterarum ꝙ impetrans poteſt pro libito renū
ciare litteris apoſtolicis ſibi conceſſis ad beneficium obti
nendum nedum expreſſe vt hic habetur. ⁊ in.c.ſane. ⁊.c.
veniens de renunciatione.ſed etiam tacite.vt in clementi.
14 gratie de reſcrip.Et ex hoc tex.no.† ꝙ licet quis non poſ
ſit renunciare beneficio ſine licentia ſuperioris.vt in.c.ad
monet de renuncia.tñ litteris ad beneficia obtinenda im
petratis poteſt renunciare vt hic. ⁊ ratio diuerſitatis eſt
qꝛ recipiendo beneficium obligat ſe beneficio ⁊ benefici
um obligatur ſibi.vt eſt tex.in.c.niſi cum pridem de renū
cia.ꝙ non contingit in impetratione litterarum.ita tenēt
ſcribentes hic.ſed iudicio meo aſſignari poſſet alia ratio
15 videlicet† facilius abdicatur a nobis ius querendum q̄ȝ
ius queſitum.l.quid autem.ff. que in fraudem credito. ⁊
per domi.Cardina.in.c.vt ſuper de rebus eccle.non alie.
16 ⁊ in.c.potuit de locato.† ⁊ ideo Federicus de ſenis con
ſilio nono conſuluit prelatum eccleſie poſſe repudiare he
reditatem delatam eccleſie. ⁊ mouetur ex eo quia agitur
de iure querendo. ⁊ allegat dictum Innocen. in dicto. c.
amouet volentis ꝙ quis poteſt renunciare ius querēduʒ
in beneficio ſine licentia ſui prelati.ſed per litteras ad be
neficia acquiritur ius ad rem . ⁊ ſic ius querendum. ſed
per ipſum beneficiuʒ acquiſitum eſt ius in re. ideo primo
caſu poteſt renunciari iuri ad rem ex eo.qꝛ eſt querēdum
⁊ iſta videtur ratio efficatior.Sed vnum conſidera quod
eſt memoratu dignum coniuncta dicta clemen.gratie. cū
hoc capitulo ⁊ cum.c.de multa.J.de preben.nam ibi dici
tur ꝙ per aſſecutionem beneficij incompatibilis vacat ꝓ
mum ipſo iure.vt in dicto.c.de multa. ⁊ no.in.c. dudum
el ſecundo de electio. ⁊ ſic loquitur de iure ꝙ quis habet
in re ꝙ eodem modo dicamus de iure ꝙ quis habet ad
rem.nam per litteras impetratas acquiritur ius ad rem.
⁊ nihilominus propter aſſecutionem beneficij incompa
tibilis quis priuatur cōmodo litteraꝝ vt ē caſus valde ſo
lemnis

lemnis in.d.cle.gratie.⁊ bene facit iſte tex. ⁊ ſic erit dare
extenſionem ad.d.c.de multa.vt non ſolum habeat locū
vt acceptans beneficium incompatibile priuetur benefi-
cio habito.ſed etiam priuet beneficio habendo.qd̄ eſt mi
rabile.q2.d.c.de multa eſt penale nec deberet excedere ca
ſum proprium.vt in.§.pene.de peni.diſt.i.⁊ tn̄ extenditur
p.d. cle.gratie. ⁊ bene facit iſte tex.tene menti q2 doctrina
eſt ſolēnis.⁊ eſt aduertendū ſm do.Pe.de ancha.hic q2
tex.iſte loqtur qn̄ renunciat gratie ad petitionē debitoris
.i.eccleſie que ipſum recipere tenebatur.†ſed an valeret ceſ-
17 ſio pro annua penſione q̄ alteri faceret ꝯ eccleſiam ⁊ cre
dit ꝙ non q2 ſicut beneficium iā adeptū non poſſit in alte
rū ꝑceſſionem transferre.ita nec ius ad beneficium pote-
rit in alterꝫ transferre vt non ſit maioris efficacie ius ad rē
q̄ ius in re.⁊ in arg.alleg.l.ſempronius attalus.ff.de vſu
fruc.lega.⁊ ēt ſubdit per verbū forte ꝙ non poſſet ius ſi-
bi competens ad beneficium cū alio beneficio permutare
auctoritate epi in hoc.tn̄ dicit ſe magis dubitare q2 poſſꝫ
permutare beneficium ꝙ vigore gratie eſſet aſſecutus. er
go ſm eū ſeqtur ꝙ ⁊ ipſam gratiā poterit permutare.nō
tn̄ eſt auſus hoc affirmare ſed reliqt cogitandū.⁊ remittit
ad dicta per ſe in.c.poſtulaſti.ſ.eo.Tu vo conſidera quo
ad primum eius dictū.q2 ſi tenere voluimus ꝙ iſta renū-
ciatio fuerit ſymoniacha.⁊ ſi bn̄ ponderet iſte tex.hoc vr
probare in verſic.litteras taliter venditas.ſeqtur ꝙ talis
renunciatio ſiue fiat ad petitionē eccleſie que ipſum reci-
pere tenebatur.ſiue ad petitionē alterius data annua pē
ſione talis renunciatio vtroqꝫ caſu vt ſymoniacha non te
net.⁊ iam glo.ij.hic in.ij.ſolutione tꝫ huiuſmodi renūcia-
tionem fuiſſe ſymoniacham.Si vero tenemus ꝙ talis re
nunciatio non fuit ſymoniacha videtur ꝙ talis renūcia-
tio facta pro annua penſione alteri valeat ⁊ teneat. Sed
18 vnum obſtat.†nam executor datus ad conferendū huic
impetranti cū vacauerit beneficiū nō extendit ſe ad aliā
pſonam.⁊ ſic auctoritas huius executoris nō poterit ali-
quē effectū opari quo ad aliā pſonam cui cedit bn̄ficiū p
id qd̄ hr̄ in.c.p.⁊.g.⁊.c.cū olim de offi.dele.⁊ p iſtā viam
pōt ſuſtētari dictū Pe.de ancha.⁊ hoc quo ad primū di
ctū.Sed quo ad ſcd̄m in quo ipſe dubitat ꝓ deciſione illi
us dicti vr tex.formalis.in.c.i.de re.permu.lib.vi.in ver.
19 bn̄ficia ſua.†vbi ad hoc vt pmutatio bn̄ficiorū locū hēat
reqritur ꝙ beneficia ſint ſua.Sed ille q hꝫ litteras ad bn̄
ficia obtinēda non pōt dicere ſe habere beneficiū.ergo ſe-
qtur ꝙ non poterit permutari.⁊ per ꝯn̄s.d.Pe.dubita-
uit iudicio meo de quo nullus ſimilis ſibi dubitaſſet.vide
tn̄ Fede.de ſenis in tractatu permutationū in.xiij.q.†vbi
20 querit an expectantes ꝓ qbus affecte ſunt pbende vel ha
bentes ius ad rē poſſint dicta ſua iura permutare. ⁊ argu
it ꝙ ſic.q2 vtrunqꝫ eſt ius ſpūale.facit.c.ad qōnes de re.p
mu.contrariū decidit per.d.c.i.de re.permu.li.vi.vbi tex.
c dat facultatē permutandi ſua beneficia c expectantes aūt
nō pn̄t dicere beneficia fore ſua anteq̄ vacent vel anteq̄
ſibi conferātur.ſed bene ſunt eis debita.vt in.c.pe.de pre-
ben.li.vi.⁊ ſic videtur ꝙ non poſſint permutari.⁊ ſi dicat
ꝙ auctoritate ordinaria poterit hoc fieri. negabis q2 li-
gate ſunt manus ordinarij ex quo prebēde ſunt affecte. c.
ſi ſoli.⁊.c.ſi capitulo de conceſ.preben.li.vi.⁊ ſi dicat ꝙ h
fiet auctoritate executorū ſuorꝫ etiam negabis q2 auctori
tas illorū non extēditur ad alias perſonas nec ad alia be
neficia per id qd̄ hr̄ in.c.p.⁊.g.⁊.c.cum olim de offi.dele.
⁊ ſic executor gratie lꝫ ego illam ceſſerim alteri non pote
rit conferre illi beneficium ꝙ mihi debebat conferre nec
id quod illi conferri debebat non poterit mihi conferre p
21 d.c.p.⁊.g.†Et per predicta plus dici poteſt ꝙ habentes
canonicatus ſuper numerarios ſub expectatione preben-
de non poſſunt ipſos canonice permutare.q2 non habent
ius in re ſed ad rē per no.in.c.penul.de preben.in.vi.⁊ in
c.ſi.de conceſ.preben.eo.li.⁊ etiam q2 talia iura ſupernu-
meraria non manent eadem in ſubſtantia.ſed extinguun
tur per renunciationem que fieret ex cauſa permutatiōis
⁊ ſecuta collatione naſcunt.vt no.in.c.dilecto de preben.
in permutatione.aūt iura debent eē eadē in ſubſtātia que
erant an̄ pmutationē per id qd̄ hr̄ in.d.c.i.de re.permu.li.
vi.⁊ ſi alqs opponat de iſto tex.rn̄de hic non ſit permuta
tio de bn̄ficio ad bn̄ficium ꝙ valet.q2 hic ius cōpetens ex
bn̄ficio litterarū nulli querit ſed extinguitur per renūcia-
tionē factam illi qui erat obligatus ad beneficiū cōferen
dū.Et per hoc pōt inferri ad primum dictū do.Pe.†ꝙ
22 impetrans litteras ad beneficium non poſſet illas cedere
alteri data annua penſione q̄ illi q tenebat eum recipere
q2 tale ius cōpetens ex talibus litteris extinguitur vt hic
eſt caſus quē ad hoc reputo ſing.vide tn̄ de materia dn̄m
23 Pe.⁊ alios ſcribentes in.c.ſi.de rerꝫ permu. ¶ †Capio
nunc glo.ij.glo.iſta qrit vtrum iſta renunciatio contineat
ſymoniam.Et pro eius enucleatione argūe hoc mō.talis
renunciatio nō tenuit tanq̄ ſymoniacha.q2 ex talibus lit
teris cōpetit ius ad beneficium ſpirituale penſio aūt vide
tur eſſe quid tēporale.ergo non tꝫ.c.ſi.de pactis.c. q̄pio.
i.q.ij.gl.iſta dat tres ſolutiones.prima eſt ꝙ nō eſt ſymo-
nia.q2 ea que percipiunt a iure licite deducūtur in pactū
⁊ de iure eſt ꝙ quis renunciet litteris ſi vult habere bene
ficiū.⁊ ex hac ſolu.ſentit glo.ꝙ penſio eſt bn̄ficiū eccleſia-
ſticū quā in hoc bn̄ no.pro eo qd̄ dixi.ſ.ꝯ cōem opi.Et ex
24 hac glo.no†ꝙ ea q tacite inſunt pn̄t exprimi in traditiōe
ſpāliū ſine aliquo vitio.⁊ quotidie allegat gl.iſta ad hoc
facit.l.ij.ff.de leg.ij.⁊.l.conditiones.ff.de condi. ⁊ demō.
⁊ cū hac gl.concordant due alie glo.vꝫ in.c.ſignificaſti.i.
de elec.⁊ in.c.olim de reſt.ſpo.⁊ tēpera eas ꝓcedere qn̄ ex
primuntur eo modo quo inſunt tacite.alias ſecus.⁊ ita re
ſponderi poteſt ad contrarium qd̄ allegari poſſet de.l.ſi
ita delictū.§.illi ſi volet.ff.de le.ij.†vbi ſi relinquo titio cē-
25 tum ſi volet legatū eſt conditionale.ſecus ſi relinquo ſim
pliciter.⁊ tn̄ tacite ineſt illa ꝯditio ſi voluerit q2 legatari-
us legatum repudiare poſſet.vnde illa expreſſio nō ſit eo-
dem modo quo tacite inerat.q2 quando relinquo ſi volet
ſuſpēdēdo virtutem legati in euentum cōditionis.vn̄ nū-
q̄ acquiritur legatario anteq̄ declaret ſuam voluntatē
vt ibi.ſed qn̄ ſimpliciter ſit relictum acquiritur legatum
etiam ignorāti lꝫ cōmutabiliter ſi acceptare voluerit quo
caſu diſpoſitio eſt pura ⁊ non conditionalis.l.cum pater
.§.ſurdo de lega.ij.vide bonam glo.in.c.i.de ſponſali.lib.
26 vi.Et ex iſtis infertur†ꝙ ſi epiſcopus contulit mihi vnā
eccleſiam curatam ſub conditione ſi primā reſignauerim
ꝙ talis collatio valet.q2 hec conditio tacite inerat qd̄ eſt
bene no.Sed hec ſolutio glo.procedere poſſet qn̄ renun-
ciarē litteris pro beneficio eccleſiaſtico.q2 tunc exprime
retur illud qd̄ ineſt ⁊ in hoc notabis diligēter ex tex.⁊ gl.
27 †ꝙ ſicut beneficium permutari poteſt cum alio beneficio
ita poteſt quis ex pacto renunciare litteris pro beneficio
eccleſiaſtico vt conſequatur aliud beneficium.Tu intelli-
ge ab eo qui illum recipere tenebatur.als ſecus vt ſupius
dixi.tamē reſpectu annue penſionis iſta ſolutio non vide-
tur ſecura.Et propter hoc glo.tranſit ad ſecundam ſolu-
tionem adherendo contrario ꝙ hec renunciatio fuerit ſy
moniacha.⁊ pro hoc facit iſte tex.in ver.litteris taliter vē
ditis.Sed tu circa iſtam ſecundam ſolutionem pondera
iſtum tex.in verbo beneficio litterarum.q2 non videt eſſe
ſimpliciter beneficium eccleſiaſticum.q2 ex quo nondum
illud erat adeptus ſed erat illud acquiſiturus.vnde vide-
tur potius renunciaſſe iudicis officio ꝙ oritur ex litteris
obtentis ſuper prouiſione.⁊ ideo non eſt ſymonia.q2 ius
ſpirituale nundum erat formatum.⁊ ſic videtur ꝙ iſta ſo
lutio non ſit vera.Glo.tranſit ad tertiam ſolu.redeundo
do ad primam ſolutionē ꝙ non fuerit cōmiſſa ſymonia.
ſed reddit aliam rationem.quia nullū ius ſpirituale ha
buerat per illas litteras.facit quod not.in.c.veniens de
renunciatione.Et ex hac glo.no.ſingula.†ꝙ per litteras
28 ad beneficia quis non conſequitur ius ſpirituale ex quo
adhuc non erat receptus in canonicū.nec facta fuerat ſi-
d bi collatio beneficij.⁊ ſic licite qs renunciat talibus lr̄is.

c ¶ Bn̄ficiati Intellige iſtā cōcluſionē ſano mō. nā licꝫ bn̄ficiati poſſint inter ſe libere tractare de pmutatiōe fienda. non tn̄ poſſunt illam ꝯcludere ſꝫ ſe ſupponere debet diſpēſatioi ſupioris. vt not.eleganter Jo.andr. in.c. vnico de re.p-mu.i. vi. ⁊ gl. in cle.vnica.e. ti.d.Abb. i.c. q ſitū de re. permu. in ſi. ⁊ ex pdictis infert ꝙ nulla pmutatio poteſt fieri non interueniente ꝯſenſu ſupioris. vt in.c.queſitum ⁊.c.cū olim allega.titu.vide ibi.

d ¶ Litteris Sed qro nunqd permutare pn̄t.dic ꝙ nō. q2 gratie ſunt pſonales ⁊ nō excedunt caſū ꝯceſſum.⁊ per ꝯn̄s nec perſonā cui ꝯcedūtur.vt.c.cū de preben.li.vi.⁊ no.elegāter.d. Abb. in. cum olim de rerꝫ p mu.⁊ moderniores ipm ſequentes.

etiam ꝓ cõmodo temporali qḋ eſt mirabile.ſed hoc nõ vi
detur verũ qꝛ lꝫ non acquiratur ius ſpũale.tñ ſunt tales litte
re preparatorie ad ipm̃ ius ſpũale acquirendum.⁊ ſic de ip
ſis vr̃ eadem rõ tanꝙ̃ de ꝯnexis.arg.c.quanto de iudi.c.
preterea de offi.deleg.l.que religioſis.ff.de rei ven.Hoſt.
19 dicit†ꝙ ſi ex pactione p̃uium pro aliquo temporali fit re
nunciatio cõmittit̃ ſymonia.ſi vo ex iudicis officio vel me
diantibus bonis viris renunciat pure ⁊ ſibi det̃ aliqḋ tẽ
porale nõ eſt ſymoniacum.c.ſane.⁊.c. veniens de renun.
c.cum pridẽ de pac.Si aũt aſſignetur bñficiũ ſpũale ſicꝙ
ex pacto renunciet nõ eſt ſymonia.qꝛ ad hoc tenetur ⁊ ta
cite ineſt.⁊ qꝛ ꝑmutant̃ inuicẽ ſpũalia de reꝝ permu. c.
ad qõnes.ita dicit hic Hoſt.⁊ bene ſm̃ do. Cardi. Et ex
iſtis põt dici ſm̃ eum ꝙ libere renunciarunt ⁊ penſionem
ſine pactione receperunt. Uere iſtud dictũ Hoſt.non ẽ ve
rũ ꝙ fiat permutatio de bñficio adhuc non habito. vt in
d.c.i.de re.permu.li.vi. Bal.hic damnat iſtud dictũ lꝫ nõ
faciat mentionem de Hoſt.per.d.c.i. ⁊ ẽi pondera qꝛ ho
ſti.⁊ doc.nimis late loquuntur.nam iſte tex. loqt̃ur in eo
qui tenebat̃ illũ recipere ad bñficium impetratũ iõ extẽ
di nõ põt ad alias perſonas. Itẽ dictũ Hoſti.diuinat ad
iſtum tex.vꝫ ꝙ interuenerit iudicis offiñ vel interpoſitio
bonoꝝ viroꝝ. Itẽ ꝙ non interuenerit pactio.quinimo dī
co ꝙ oia iſta ꝯfundunt̃ ꝑ iſtum tex.dũ dicit lr̃as taliter vẽ
ditas.vnde nec iudex nec boni viri permiſiſſent venditio
nem litterarũ fieri hoc modo.ideo forte ſo.ſcḋa iſtius gl.
eſt veriſſima.hic eniꝫ non tractatur de alio niſi an ſcḋe lit
tere teneant nõ facientes mẽtionẽ de primis.non aũt hic
tangitur an illa venditio aut renunciatio tenuerit vel ne.
30 dicit tñ Bal.hic ꝙ quedã eſſe q̃ alienari non poſſunt. tamẽ
poſſunt ꝑmutari.alleg.l.ita ꝙ tante.ff.de iure.do.niſi ſint
talia que non cadũt in ſubiecto determinato.l.mulier.§.
ex aſſe.ff.de iure do.econtra quedã non pñt alienari nec ꝑ
mutari.alleg.l.fi.C.de reb.eccle.non ali. Itẽ ſequitur hic
Bal.dictũ Hoſti.ſi iſta renunciatio fiat iuſſu ⁊ auctorita
te epi.ar.l.furti.§.q iuſſu.ff.de his q no.infa.Ego dico ꝙ
iſtud dictũ in ſe eſt verũ ꝑ.d.c.cũ pridem ⁊ alia iura alle
gata ſuperius ſed quo ad iſtum tex.diuinat.Et inquantũ
dicit ꝙ res ꝓhibita alienari nõ põt ꝑmutari. vt in.d.l. fi.
Tu vide elegans conſiliũ poſitũ inter conſilia Pa.ḋ ca.
quod ẽ.xvi.ꝙ imo poteſt cõmutari in rem meliorẽ. vide
ibi.⁊ ſuper verbo iſto litteras taliter vẽditas.alleg. Bal.
ſimile in.l.per diuerſas.⁊ in.l.ab anaſtaſio.C. mandati.
31 ¶ †No.ibi de illis mentione non habita caſũ in quo de
lr̃is extinctis fieri dꝫ mẽtio.⁊ rõ eſt qꝛ per eas potuit aſſe
qui ꝓuiſionem beneficij ⁊ pro impetrante defecit. ⁊ dicit
hic Inno.ꝙ iſti patiuntur hic hanc penam qꝛ vẽdiderũt
lr̃as ⁊ ſunt adepti beneficium ſufficiens. iõ nõ valẽt ſecũ
de qꝛ de bñficio ſufficienti faciunt mentionẽ.c. poſtulaſti
.§.eo.aut non hñt ſufficiens bñficium ⁊ ſibi imputẽt. Tu
dicas idẽ de exiguo.vt in.c.ſi motu ꝓprio de prebẽ. in.vi.
Et pondera qꝛ diuinat ad iſtũ tex.qui ſpũs ſibi reuelauit
ꝙ iſta annua penſio erat beneficium ſufficiens niſi ſubtili
ter intelligẽdo ꝙ habito reſpectu annue penſionis pñtis
ad bñficiũ obtinendũ in futurũ ex litteris hñ dicebat̃ ſuf
ficiens.qꝛ ad preſens oua cras pullis ſunt meliora.vt dixit
glo.in.l.cũ hi.ff.de tranſac.iſto mõ bene põt ſuſtentari dī
ctũ Inno.⁊ opponit hic.d.Car.ꝙ ſi huiuſmodi renũcia
tio fuit ſymoniacha.ergo non tenuit receptio penſionis.
⁊ ſic non debuit impedire hec penſio quin poſſent per lit
teras conſequi beneficiuꝫ.arg.regule non preſtat.lib. vi.
So.hic non dicitur ꝙ iſti impediantur propter penſionẽ
ſed qꝛ non fecerunt de litteris mentionẽ.⁊ lꝫ littere eſſent
extincte tamẽ de ipſis dꝫ fieri mentio ⁊ etiam de penſione
ſm̃ Jo.an.hic.facit.c.proximum.vbi de receptione facta
per litteras dꝫ fieri mentio.⁊ tñ receptio non dat benefici
um eum effectu ſed parat viam ad beneficium. ſed hoc te
nendo obſtat dicta regula non preſtat libro.vi. Solu.dic
hoc ideo eſt qꝛ ſicut ſi haberent beneficiuꝫ per litteras de
berent de ipſo facere mentionem ita ⁊ de penſione quam

a ¶ Feudo.vi
de ad materiã
bonũ tex.in.c.
de forma.xxx.
q.ij.⁊ oẽs do
cto.i.c.i.ḋ ſu.
⁊.c.ego enim.
de iureiu. ⁊.c.
tranſmiſſa de
ſo.cõpe.⁊ ele
gan.tex.⁊ ibi
Bal.in.c.i. de
forma ſi qbus
in locis totaꝫ
mãm copioſe
elucet.

adepti ſunt loco beneficij.arg.c.eccleſia vt lite.pen. nec re
fert an licite an illicite ſint adepti. c. cum qui de preben.
32 in ſexto.†Et ex hoc nota ſubrogatum nomine alterius li
cet non ſit eiuſdem nature.tamen cenſetur eodem iure.nã
hic de penſione ſubrogata loco beneficij dꝫ fieri mentio ſi
cut de beneficio.⁊ tamen penſio non eſt eiuſdeꝫ nature cũ
beneficio. quod dictum domi. Cardina. dicit eſſe ſingu
lare.Tu de hoc dic vt dixi ſuperius. ¶ † Nota ibi hacte
33 nus conſtitutionem reſpicere preterita quandoꝙ̃.⁊ eſt ra
tio.qꝛ finalis ratio conſtitutionis ⁊ de preterito vel quia
fit mentio de preterito.vel qꝛ nõ eſt noui iuris promulga
toria.ſed veteris declaratoria non penalitatem ſed actus
inualiditatem continens ſm̃ Bal.hic. ⁊ ſic ſentit†ꝙ con
34 ſtitutio actus annullatiua non dicitur eſſe penalis de quo
vide glo.⁊ late ibi dixi in.c.ij.§. de conſtitutio. Regulari
ter autẽ lex adaptatur futuris ⁊ non preteritis.c.ij. ⁊.c.
fina.§.titu.i.l.leges.C.de legibus.⁊ hoc eſt proprium le
gis vt ibi.⁊ ideo futurum ſubiunctiui poſituꝫ in lege ſtat
tñ pro futuro.glo.eſt ſingu.in.l.,cum tale.§. falſam.ff.de
condi.⁊ demon.⁊ eo caſu quo concernit preterita tantuꝫ
non eſt proprie cõſtitutio de cuius natura eſt ꝙ ſit perpe
tua in tantum ꝙ etiam ſi promulgatur per verba preſen
tis temporis exponitur per futurum vt perpetuo duret ⁊
lex ſemper loquitur.l.arriani.C.de hereticis. Bart. in.l.
cum lex.ff.de legibus.vbi dicit idem eſſe in ſtatutis eadeꝫ
ratione.hec ergo conſtitutio concernens preterita tantũ
potius habet inſtar ſententie ſicut in caſu. c. ad apoſtoli
ce de re iud.libro.vi.Sed tu conſidera qꝛ non videtur ita
abſolute verum ꝙ iſta conſtitutio concernat preterita dũ
taxat quinimmo dico ꝙ illa concernit ad effectum futu
rorum.vt in iſto tex.patet.⁊ ſic non eſt ſimpliciter de pre
terito. ¶ Ultimo nota ibi carere decernens cõmodo lit
terarum reuocando in irritum text.expreſſum qui quoti
35 die allegatur†ꝙ ſurreptio in beneficialibus vitiat grati
am ⁊ litteras ipſo facto quod clarius probatur in clemẽ.
prima de preben.c.i.⁊.ij.de filijs preſbyt.lib.vi. ⁊ poteſt
reuocari quicquid attentatum eſt vigore illarum littera
rum licet tempore proceſſus non fuerit oppoſitum de ſur
reptione.vt hic probatur. Facit.c.cõſtitutus.c.ad aures.
⁊.c.dilectus el primo.§.eodem.Et pondera iſtud verbuꝫ
carere quia regulariter eſt verbum priuatiuum . ideo di
xit Petrus de ancha. in quodam ſuo conſilio poſito in
ter conſilia Joan.calde. in titu.de feudis in ſexto cõſilio
36 †ꝙ per quodcunꝙ̃ tempus iſtud verbum concipiatur in
ducit canoneꝫ late ſententie ex eo quia regulariter eſt pri
uatiuum.⁊ allegat glo.in.l.prouidendum in ver.careat.
C.de poſtula.licet aliter dixerit Bal.⁊ male.in.c.i.§.fin.
in titulo que fuit prima cauſa beneficij admitten. ⁊ ſic cõ
37 ſuluit ibi dñs Pe.†ꝙ vaſallus contemnens dominũ feu
a di eſt priuatus feudo[a] ipſo iure.⁊ ita cõſului heri apud ſa
baudiam.lꝫ glo.⁊ doc.aliter dicãt in.c.i.in ti.qb.mo.feu.
38 amit.ſꝫ an hoc ſit generaliter verũ ꝙ lr̃e ſubreptitie ad bñ
ficia ſint nulle ipſo iure ⁊ geſtũ ꝑ dictas lr̃as debeat reuo
cari gl.iſta ſi. latiſſime habuit ⁊ paſſim proſeqt̃ur ⁊ ẽ mã
quotidiana.⁊ vt clarius habeant̃ dicta huius glo.diuidi
te eã.primo format p̃ſatã qõnẽ.ſcḋo ibi hoc manifeſte al
legat ꝙ ſic inducens tria capitula ⁊ rõnem quam fortifi
cat.Tertio ibi nec obſtat tollit obſtaculuꝫ ⁊ inducit tria
ſimilia.quarto ibi eꝯ̃.alle.in ꝯ̃riũ.quinto ibi circa iſtã po
nit opi.Joã.ſexto ponit opi.ſuã ibi.tu dicas.ſeptimo ibi.
vel põt diſtinguit inter reſcripta bñficialia ⁊ reſcripta ad
lites ad piẽ affirmatiuã ꝙ ſint reuocãda.gl.inducit iſtum
tex.⁊.c.cũ dilecta.⁊.c.conſtitutus.§.eo.⁊ qꝛ ꝑ tales litte
ras non datur iuriſditio.c.ſua de offic. vicarij. vnde dicit
glo.ꝙ iſta reuocari poſſunt etiam altera parte abſñte. c.
cũ olim de re iudi.⁊ vt no.ibi Inno.ꝑ ſurreptionẽ ipetra
ta reſcripta nõ tenẽt ẽt ſi aduerſarius cõſentiat.inducit ẽt
39 glo.§.marcellus.†vbi ſi actor ꝑ dolũ aliquid ſciẽter falſo
allegauit ⁊ probetur eum hoc mõ pretoris ſententiã aſſe
cutum huius rei querelam audiet iudex. ⁊ videtur ſenti
re glo.

re glo.ꝙ in tantuʒ ſunt reuocanda geſta ꝙ ēt poſt ſniam
non ſunt audiende exceptiones.c.inter de re iudi. reſpon
det glo.hoc non habere locum in exceptione falſi.ná iſte
audiunť ēt poſt ſniam.vt in glo.⁊ glo.pro eodē nó ponit
40 litteras obreptitias ⁊ falſas.inducit ēt gl.† qꝛ replicatio
a ex cā auditur etiam poſt ſniam[a].l.queſitum.ff.qñ actio de
pecullio eſt annalis.vbi ſi credens filiuʒ tuū mortuū agiť
de peculio ꝯ te.⁊ tu excepiſti annum elapſum a morte ipſ
ſius.⁊ ſic lata eſt ſnia ꝯ agentem ſi poſtea appareat filiuʒ
tuuʒ viuere hoc opponet agens.fortius igitur vt dicit gl.
dʒ audiri exceptio pro hoc qꝛ replicatio datur actori reo
aūt exceptio q fauorabilior eſt.c.ex litteris de proba. In
ꝯtrium glo.adducit qꝛ per tales litteras datur iuriſditio.
lʒ obſtet exceptio.ar.l.pe.§.teſtō.ff.de bo.poſ.ſm tabulas
41 †vbi ſi teſtator facto teſtō ſe ad arrogādū prebuit poſtea
ſui iuris factus mortuus eſt ſcriptus heres nó ipſo iure ſʒ
42 per exceptionem remouebitur. inducit.ēt gl.† qꝛ libertas
ꝑ falſos codicillos data non reuocať.ff. de manu. teſta.l.
cū ex falſis.⁊ in eo qd glo.dicit de codicillis.dic melius ſi
data eſt per falſum teſtm̄.l.fi.§.pe.C.de pe.here.eo tm̄ ca
ſu quo data ē per codicillos.xx.ſolidi per ſingulos hoies
dandi ſunt heredi.d.l.cum ex falſis.inducit etiam glo.qꝛ
ex falſo teſtō.i.falſo rumore ꝯfecti preſtanť legata.l.fi.ff.
43 de here.inſti.†vbi ſi teſtator q audiuerat heredē ſcriptuʒ
mortuū inſtituit aliū hoc expſſo hꝛ̄ditas debetur primo.
ſed ipſe teneť ad legata ſecūdi teſtamēti. Soluēdo aūt q̄
ſtionē glo.prima ponit opi.Ioā.q̄ conſiſtit in hoc ꝙ qñqꝫ
per litteras obreptitias dať iuriſditio.⁊ tūc tʒ ſnia niſi ſit
appellatū vel ſupplicatum nec retractatur niſi per in inte
grum reſti.qñqꝫ non dať iuriſditio.⁊ tunc ſnia eſt nulla ⁊
hanc opi.etiá tenuit Vincen.⁊ Goffre.q hoc notant.ſ.e.
c.dilectus el primo.Et ponit exēpluʒ Vincen. qñ per eas
datur iuriſditio.vt qꝛ primus neglexit per annum.⁊ ego
habeo ſecundas ſi procediť per primas ⁊ nó excipiá tʒ ꝓ
ceſſus.⁊ hanc ēt opi.vr̄ in parte tenere Inno.ná in tex.ibi
reuocando dicit ꝙ fiet reuocatio per tramites iuris.puta
proſequendo appellationē vel petendo reſtitutionē in in
tegrū ꝯ ſniam vel ꝯ mandatū ſi ꝙ factum eſt de ꝓuidēdo
impetranti.Si aūt ſnia excōicationis vel ſuſpenſionis vľ
miſſionis in poſſeſſionem pp contumaciaʒ lata eſſet. dicit
Inno.eaʒ reuocandam ēt ſine his tramitibus. ⁊ ſic dicit
poſſe intelligi.c.ꝯſtitutus.ſ.e.⁊ vr̄ Inno. loqui de ſnia la
ta ꝯ collatorē.⁊ in hoc qd fiat hec reuocatio non intereſt
eius.ſ.impetrantis niſi rōne expenſarū.l. i.§.hec verba.ff.
ne vis fiat ei.⁊ lr̄as habere non dʒ pp fraudē vel ſm eum
ſpāle eſt in beneficijs.vt no.in.d.c.conſtitutus.⁊ in.c.cum
dilecta.ſ.eo.Et in hoc vltimo Inno. ſentit cū vltima opi
nione de qua in hac glo.ſed cōtinet abſurditateʒ quo ad
hanc opi. Io.qꝛ per eam non declarať qñ ꝑ litteras obre
ptitias dať iuriſditio ⁊ qñ non.⁊ in hac ēt opi.non ꝯſiſtit
44 gl.ſed ponit ſuaʒ opi.ibi.tu dicas dicens indiſtincte† ꝙ tʒ
ſnia lata ꝑ litteras obreptitias niſi a principio ſit oppoſi
tum.⁊ dicit Hoſti.ſ.eo.c.dilectus curiam ſic tenere.⁊ per
alios cōmuniter ſeruari. ſibi tm̄ hoc nó placet niſi quādo
ignoranter tacitum fuit verum vel falſum expreſſuʒ. quo
expreſſo vel tacito papa nihilominus dediſſet litteras. ſʒ
qꝛ forte glo.dubitauit de hoc.c.⁊ ſimilibus que allegan
tur in prin.gl.in quibus videtur probari ꝙ geſta ſint nul
la.ideo ponit aliam opi.ibi.vel pōt diſtinguēdo inter lit
teras ad lites ⁊ litteras beneficiales. ⁊ videtur velle ꝙ i
litteris ad beneficia ipſo iure geſta non teneant. In litte
ris vero ad lites geſta teneant nec dʒ reuocari ꝓceſſus in
de geſtus niſi a principio fuerit oppoſitum de ſurreptiōe
per.c.inter monaſterium de re iudi.adeo ꝙ ēt in cauſa ap
pellationis non poterit opponere de ſurreptiōe niſi oppo
ponens prius ignorauerit. ⁊ in hoc glo. iſtá magnifacit
d.Ant.⁊ alij.ſcribētes poſt eū ad limitationē eius ꝙ cōi
45 ter dr̄† vʒ illud qd nó opponiť in cā principali opponetur
in cā appellationis iuxta no.in.l.ꝑ hāc.C. de tēp.ap. ⁊ in
c.fraternitatis de teſti.qꝛ illud hʒ locuʒ niſi ſcienter ſit fcā

omiſſio.Io.de Imo.hic dicit ꝯtrium eſſe verius de iure cōi
per.d.l.ꝑ hanc.que indiſtincte loqtur.lʒ tunc forte poſſet
haberi conſideratio ad expenſas vt teneať ad expenſas il
le qui ſcienter omiſit opponere exceptionem in cā princi
pali.ꝑ ea que in ſimili habenť in.c.exceptionē.J. de excep.
⁊ faciat ſimile qd voluit Cyn.in.l.i.C.de his q̄ deſunt ad
uo.⁊ ſic ſentit ꝙ poterit opponi ēt in cā appellationis. lʒ
ſcienter omiſerit illá opponere in cā principali.Sed certe
non bn̄ loqtur.qꝛ ꝯ euʒ eſt tex.formalis in.l. ita demū.C.
de procu.⁊ hoc tʒ ibi Bar.⁊ per illá.l.limiteť dicta.l.per
46 hanc.dicit ēt inquantum glo.iſta vult† ꝙ exceptio dilato
b ria[b] opponi pōt in cā appellationis ſi fuit omiſſa in cau
ſa principali ex ignorantia ſe credeř fore verū ſi ꝑ ignorā
tiá facti fuit omiſſa per.l.error.C.de iur.⁊ fac.igno.ſecus
ſi per errorem iuris fuit omiſſa.qꝛ tūc ſibi imputabitur ſi
eā nó oppoſuit in cā principali.alleg.qd habetur in.l.nō
fateť.ff.de confeſ.Sed do.Abb.hic tranſit cuʒ iſta glo. ⁊
reputat illá fore ſingularē per quam declaratur ⁊ extēdi
47 tur.d.l.ita demum.C.de procur.†vbi ſolū dr̄ ꝙ exceptio
contra militeʒ non pōt opponi in cā appellationis ſi fuit
omiſſa in cā principali ante litem conteſtatam.qꝛ illud ꝓ
cedit etiaʒ in qualibet exceptione dilatoria.hoc tenet ibi
48 Bar.Bal.Saly.⁊ cōiter alij.⁊ ſic no.ſʒ Bar.ibi.† ꝙ ap
pellatio non reſcindit oia ſed ſolū reſtituit appellantē ad
eū ſtatū in quo erat poſt litē ꝯte.vn̄ non extinguit effectū
conteſtationis litis.Et ad iſtá glo.addit qñ ignorāter fu
it omiſſa poſſe opponi in cā appellationis.naʒ ſicut pote
rat opponi in primo iudicio poſt litē ꝯteſt.ex quo ignorā
ter fuit omiſſa.arg.optimū in.c.paſtoralis de excep.⁊ qd
49 no.glo.iij.q.vi.exceptio.ita ⁊ in cā appellationis† qꝛ re
gulariter illud qd poterat opponi in cā principali poſt li
tē ꝯteſtan.opponi pōt in cā appellationis.d.l.per hāc. ⁊
c.cū Ioānes de fide inſtru.alleg.ēt Bar.in.d.l. ita demū
⁊ ita qeſcit do.Abb.hic.Ego longe admiror ꝙ nó vide
rit glo.in.c.exceptionē de excep.q̄ loquens ſuper iſto paſ
ſu allegauit.d.l.ita demū. Modo conſidera qꝛ lʒ cōiter
oēs ita tranſeant.tm̄ Rapha.fulgo.in.d.l. ita demum di
cit ſe alias dubitaſſe plurimū de cōi intellectu illius.l. ⁊
refert dū eſſet in quodá examine dixiſſe† ꝙ exceptio mili
tie opponi pōt in cā appellationis re integra. Et moueť.
ná certū eſt ꝙ ꝓcurator datus ad cām principalē. lʒ debe
at appellare.nó pōt tm̄ cāʒ appl̄onis exercere.l.ſi actor.C.
de ap.v̄tute ergo prioris iudicij ⁊ prioris mádati ille mi
les ad cām appl̄onis ꝓſequendá nó fuiſſet admiſſus ſi igi
tur admittiť fuit nouū mádatū.⁊ ſic vr̄ ꝙ in cā appl̄onis
pōt opponi exceptio militie ꝯ eū tāqꝫ nouū ꝓcuratorem ſi
cut ſi eēt alius miles.ar.ex duabus ꝑſonis ad vná.vt.l.ſin
gularia.ff.ſi cer.pe.idē dicit ſi eēt ꝓcurator gnālis q poteſt
cām appl̄onis ꝓſeq.ná ad cām appl̄onis admittiť nó vir
tute ꝑoris iudicij.ſed tanqꝫ ad aliá cām vigore mandati
gnālis qd hʒ.vn̄ ſtricta rōe ſm eū videreť exceptionē ꝓcu
ratoris militie poſſe opponi in cā appl̄onis.⁊ conať rn̄de
re ad.l.ita demū.ſ.ꝙ loqnať cū applo agiť.⁊ ſic res non
erat integra.⁊ ſic Raph.intelligit illū tex.ꝙ cā appl̄onis
agebatur ⁊ nó fuit oppoſita exceptio.⁊ ita nixus ē ꝯfun
dere cōem opi.tm̄ gl.iſta fuit ſibi incognita.Ego v̄o vltra
iſtá glo.⁊ ēt vltra glo.in.d.c.exceptionē allego tex.ꝑ quē
defendiť cōis opi.in.c.ꝑ tuas de ap. Nec ob.rn̄ſio Raph.
ad.d.l.ita demū.qꝛ rn̄ſio ſua ē violatio illius tex.q dicit.
cū nec appellatio agiť tibi obijci pōt.⁊ ſic tex.nó ꝓſuppo
nit ibi ꝙ agebať appellatio.⁊ lʒ ipſe dicat ꝙ res nó erat
integra.ego fateor hoc vʒ quo ad ipm ꝓcuratorē q inter
fuit prime cauſe res nó dr̄ integra.qꝛ fuit effectus dn̄s li
tis.l.ab executore.§.fi.ff.de ap.⁊ cū ipſe dicit ꝙ erat man
datū nouū ad appl̄onē ꝓſequendá.rn̄deo ꝙ nihilominꝰ
retináſerát relique ꝑmi mádati.arg.l.fi.ff.de decur.⁊ ꝑ ꝯn̄s
cōis opi.eſt veriſſima.lʒ ego in tranſcurſu lecture in.d.c.ꝑ
tuas.⁊ in.d.c.exceptionem tranſiuerim cū opinione Ra
50 pha.⁊ nó bn̄.⁊ iſta mēti cōmēda.†Secūdo cāu qñ ſurre
ptio fuit cōmiſſa in lr̄is ad bn̄ficia.glo. dicit ꝙ ſurreptio

a ¶Poſt ſententiá Replicatio qd ſit ⁊ an ab exceptiōne differat.vide ꝑ Bar.in.l.ij.ff. de excep. vbi.d.Bar.ſoci. latiſſime ⁊ multa de replicatiōe. vide ꝑ Panor.i.c.ij. de excep.⁊ q̄liter replicatiōnes opponantur ⁊ qñ ⁊ an ꝯ exceptiones doli deť replicatio d dolo.⁊ qcqd de replicatiōe excogitari pōt. vid ꝑ Spe.in ti.d excep. ⁊ replica §.fi.⁊ ꝑ totuʒ etiá titulum.

b ¶Dilatoria Vide ad mām d.Bar.ſoci. in l.nāliter.§.nihil cōe de acq rē.poſ. ⁊ Lanfran.ola diſcutientē in.c.qm̄ ꝯ.n.i. col.vlt. que dā ſunt de ꝓba.car.vi. ⁊ modernos.repetētes ibi. ⁊ vide Fely. hic col.x.circa pn. verſi. omittēs dilatoriam. ⁊ Pau.de ca.in conſil.xxiij. ⁊ Bar. i.l.hi. C. de appel. ⁊ ibi poſt ipm ſcribentes.

vitiat litteras ipſo iure. ⁊ bene loquitur. vt no. in clemen.
i. de preben. Circa hunc articulum Hoſt. multum inſtat
⁊ tñ eius dicta cõmuniter non approbanẽ. ſed Compoſt.
hic ponit quendam que quotidie allegan̄ ⁊ ſunt magni
effectus. proſequitur enim duo principalia. primum ẽ an
⁊ qñ valeat ꝓceſſus factus per litteras ſurreptitias. ſcd̃m
51 eſt quando hec exceptio ſurreptiõis opponi poſſit. † Cir
ca primũ diſtinguit inter litteras impetratas ad lites ⁊
inter litteras impetratas ad beneficia. vt qꝛ contendiẽ de
beneficijs ⁊ litteris impetratis ad beneficia obtinẽda. itẽ
⁊ inter priuilegia. primo caſu tꝫ ꝙ valet proceſſus geſtus
vigore litterarum ſurreptitiarũ ad lites. ⁊ ita tenetur cõi
ter. Tu vide q̃ ego dixi in. c. ceterũ. ẽ. c. vbi tenui p optima
iura contra cõem opi. ꝙ immo littere ad lites impetrate
c per ſurreptionẽ erãt ipſo iure nulle. vt ibi videre poteris.
⁊ per conſequens proceſſus inde geſtus non erit ita abſo
lute validus. vt voluit hic Compoſte. ⁊ doc. † Secũdo ca
52 ſu cum littere ſunt impetrate ad beneficia aut executor ꝓ
ceſſit cã cognita vt qꝛ impetrator petijt vt executor cõpel
leret capitulum ad eum recipiendũ ⁊ imponeret ſibi ſilen
tium ſuper contradictione ⁊ iudicio recte agitato execu
tor pronunciauit a cuius pronunciatione non fuit appel
latum. Concludit Compoſte. proceſſũ tenere ex quo nõ
fuit oppoſita exceptio ſurreptionis. nec fuit appellatum.
qꝛ tunc iſte littere ſortiuntur naturam litterarũ impetra
tarũ ad lites. dicit tñ ꝙ ex quo in veritate ſunt littere ſur
reptitie iudex ordinarius poterit ex officio ſuo irritare il
lum proceſſum. qꝛ non poteſt tenere tale beneficium ſine
peccato. cũ in iſtis ſpũalibus debeat adeſſe puritas. i. q.
ij. c. quam pio. c. fi. de pac. refert tñ quoſdã dicere ꝙ iudex
non poterit ex officio ſuo procedere ex quo ſnia fuit iudi
53 cialiter lata. † Sed iſte qui tꝫ beneficium cũ peccato tene
tur illud renunciare ⁊ poteſt agi contra eum per viam de
nunciationis euangelice etiam per partem niſi pars ſciẽ
ter recepiſſet ſciens litteras ſurreptitias. nã tunc valeret
receptio tanq̃ꝫ facta a capitulo. qđ dictũ eſt mirabile † qa
54 lꝫ ſnia in beneficialibus tranſeat in rem iudicatam cõtra
partem. tñ pars ipſa vel alius poterit agere ꝯ eum q iniu
ſte obtinuit per viam denũciationis euangelice. ⁊ hoc ẽt
fuit dictũ Inno. in. c. ad aures. ẽ. co. Sed re vera Innoc.
in duobus locis vꝫ in. c. cum olim. J. de dolo ⁊ contu. ⁊ in
c. cum bertoldus de re iudi. tenuit ꝙ ſnia in beneficialibꝰ
non tranſit in rem iudicatam ſicut nec in cauſa matrimo
niali. ſed veritas eſt in ꝯriũ. dꝫ enim diſtingui ꝙ reſpectu
illius contra quem lata fuit ſnia bene tranſit in rem iudi
catam. d. c. cũ dilecti de elec. imputet enim ſibi quare nõ
appellauit ſed pro eo pro quo fuit lata ſnia non tranſit in
rem iudicatam. qꝛ quo ad eum continet peccatũ irremiſſi
bile per partem. ⁊ ita dicunt ſcribentes hic debere intelli
gi glo. in. c. i. de conceſ. preben. ⁊ faciat qđ habetur in. c.
conſtitutis de ap. ⁊ quod voluit gl. in. c. ſi forte de elec. li.
vi. ſed quantũ ad preiudicium tertij eodẽ mõ non tranſit
in rem iudicatã ſi veniat rõne priuati intereſſe ⁊ ignora
uerit cãm agi. alias ſecus per id qđ no. in. c. ad petitionẽ
de accuſ. ⁊ in. d. c. cum dilecti. ſed ſi veniat rõne publici in
tereſſe. tunc nocebit niſi doceaẽ de colluſione. vel niſi veni
at per viam denunciationis euangelice. dicit etiam Com
55 poſte. † ꝙ ſi canonici ſciebant factum puta ſurreptionẽ lit
terarũ ⁊ ignorabant ius. non poſſunt ꝯdicere qꝛ recipiẽ
do illũ in canonicũ contulerũt ſibi de nouo ⁊ iuris igno
rantia non excuſat. ſed do. Anto. in hoc tꝫ ꝯrium quod ẽ
verius ſm do. Abb. qꝛ ex quo ignorãter receperũt nõ ha
buerũt aium ꝯſtituendi ius de nouo. Tu añ oia adde ele
gans dictum Spec. in ti. de actione ⁊ petitione. §. ſed i an
terioribus. verſi. nunqd reus. quod dictũ refert ⁊ ſequiẽ
56 do. Anto. in. c. cãmq; de teſti. † vbi dicit ꝙ ſi actor ⁊ reus
litigant in iudicio ſuper beneficio ⁊ actor non probat de
iure ſuo ⁊ ex confeſſione rei conſtat iudici illum fore inha
bilem qđ relicta illa inſtantia ſeu finita poteſt iudex ex of
ficio ſuo incipere nouam inſtantiam ⁊ vigore illius ꝯme

a ¶ Surreptionem. Uide ad n̄m huius q. Egidiũ de l. deciſione rote lxxxiiij. incipi. executoria in prin. ⁊ rotam de offi. deleg. xxiiij. in nouis. incip. ſi cã Jo. and. ⁊ oẽs docto. h. c. ⁊ Inno. in. c. ad aures. ẽ. c. ⁊ multa q̃ ibi de mẽte nouiſſime ſcribẽtiũ adduximus in apoſtillis.

confeſſionis priuare illũ de beneficio. quod eſt mirabile
pro extenſione eius ꝙ hic dixit Cõpoſte. ⁊ Inno. in. c. ad
57 aures. ẽ. eo. † Itẽ addite inquantũ ſcribentes hic dixerũt
ſniam in beneficialibus quo ad victũ lꝫ ſit iniuſta tranſi
re in rem iudicatam. vt eſt glo. ſing. ⁊ melior de corpore
iuris in. c. i. J. de cõceſ. preb. qꝛ hoc eſt verũ quo ad ſniam
priuationis a beneficio. ſecus qñ talis ſnia tenderet ad cõ
ferendum ius in beneficio ⁊ eſſet iniuſta. tunc enim talis
ſnia iniuſta non tranſit in rem iudicatã. Et ita limito vo
bis glo. ⁊ qđ no. in. d. c. cũ dilecti de elec. ⁊ ſi dedero exẽ
58 plum facile intelligetis. puta † collatum eſt beneficiũ titio
poſtea ꝯfertur gayo hoc ignoranti ⁊ orta qõne inter eos
pronunciatur pro gayo q non hꝫ ius contra titium. nam
tunc ſi gayus obtinẽs ſniam contra titium ſcit ſniam illã
eſſe iniuſtam tenetur dimittere beneficium ẽt ſi ille titius
victus nõ appellet. qꝛ hoc caſu taciturnitas illius titij nõ
poteſt dare titulum illi gayo beneficiũ enim acquiritur
per inſtitutionem canonicam. vt in. c. i. de reg. iur. in. vi. ⁊
ſic glo. illa ⁊ dictum Cõpo. hic procedunt qñ precedente
priuatione per ſniam iniuſtam contra vnum conferẽ po
ſtea illud beneficium alteri. tunc enim ſnia tranſit in rem
iudicatam quo ad illũ victum. tunc enim cenſetur benefi
cium vacare. ideo potuit alteri cõferri. ſed ſi nõ facta pri
uatione per ſniam iniuſtam poſt collationẽ vni factã de
illo beneficio confertur alteri idem beneficiũ ⁊ fertur po
ſtea ſnia iniuſta pro iſto ſcđo. tunc enim qñcunq; conſta
bit ſibi ꝙ ſnia fuit iniuſta tenetur dimittere beneficiũ. qꝛ
illud non habuit canonice. nam per ſniam declaratoriã
iudicis nõ fuit intẽtio iudicis dare ſibi ius. ſed declarare
. l. ſicuti. §. ſi queratur. ff. ſi ſeruitus vendicetur. ⁊ lꝫ ille cõ
tra quem lata eſt ſnia acqeuerit tali ſnie ⁊ pp hoc priuẽ
iure ſuo. non tñ ſufficit ad hoc vt ſubrogatus dicatur de
bite tenere beneficium cum indebite illud habuerit. Nec
poteſt ſibi ex poſt facto acqrere ius ex tacita renunciatiõe
ipſius victi ſicut nec poſſꝫ ex expreſſa. facit quod habetur
in. c. dudum el. ij. de elec. vbi ponderatur initium. facit qđ
habetur in. c. i. de reg. iur. in. vi. ⁊ ideo vbicũq; conſtet ip
ſi qui obtinuit lꝫ iudicialiter hoc non conſtet teneẽ dimit
tere beneficiũ nec ex curſu temporis adiuuare per no. in
c. i. de reg. iur. in. vi. Et procedit hoc quo ad forum ꝯſciẽ
59 tie. † ſed quo ad forum contentioſum videtur eſſe tutus.
qꝛ ille qui fuit victus ex quo non appellauit non põt age
re contra iſtum niſi velit venire per viam denunciationis
euangelice vt dictum eſt. vel iudex ex officio ſuo velit inq
rere de titulo contra illũ qui obtinuit. vt no. in. c. ordina
rij de offi. ord. li. vi. Et ita limitabis cõem doctri. doc. hic.
Item limita niſi talis ſnia eſſet nulla. puta qꝛ lata contra
conſtitutionem. iuxta no. in. c. i. de re iudi. vel qꝛ fuiſſet ve
nalis. l. venales. C. qñ prouo. non eſt neceſ. vel qꝛ lata eẽt
per falſos teſtes vel per falſa inſtrumẽta. vt in. c. licet cau
ſam de proba. l. diuus. ff. de re iudi. vel qꝛ per fraudem ip
ſius obtinentis ſentẽtia lata fuiſſet. vt habetur in. l. ait ꝓ
tor. §. marcellus. ff. de iudi. tunc enim primus non eſſet ꝓ
uatus tali beneficio licet non appellaſſet ex quo ſentẽtia
fuit nulla ideo non potuit alius ſubrogari. ⁊ per conſe
quens tenetur illud beneficium reſtituere. ⁊ iſta menti cõ
menda. Si vero executor proceſſit ſine cauſe cognitione.
puta aſſumpſit viam meri executoris ꝙ poteſt. iuxta not.
in. c. paſtoralis. §. qꝛ vero de offi. delega. tunc non tenet ꝙ
geritur vigore illarũ litterarũ ſubreptitiarũ ⁊ poterit qñ
cunq; retractari. ſic videtur Compoſte. intelligere iſtum
tex. nam cum littere ad beneficium ſint loco tituli ⁊ litte
re tanq̃ꝫ ſurreptitie ſint nulle. ſequeretur ꝙ iſte impetrãs
teneret beneficium impetratum ſine titulo. ſed do. Abb.
dicit ꝙ non placet ſibi. Prima pars diſtinctionis Com
poſte. lꝫ doc. cũ eo cõmuniter tranſeant in eo qđ dixit ꝙ
executor deputatus per litteras ſurreptitias ſi ꝓceſſit vt
iudex tenet proceſſus. ipſe enim putat ꝙ ex quo executor
fuit deputatus vna cũ conceſſione gratie ꝙ ſurreptio ip
ſo facto vitiabit gratiam ⁊ dationem executoris. ita ꝙ ſi
cut gratia

cut gratia eſt ipſo iure nulla eodem modo executor nullã iuriſditioneꝫ ex lr̃is recepit. Et ꝓ hoc optime facit ſm̃ euꝫ tex. iſte qui loquit in diſtincte ⁊ mandat ſimplr̃ reuocari in irritum qcq̃d geſtum fuerat ꝑtextu talium litteraꝝ. ad idem adducit. c. ↄſtitutus. ẟ eo. allegat ẽt theorica Inno.
b in. d. c. ↄſtitutus. vbi ſentit ꝙ ſurreptio vitiat grãm[b] ⁊ lit
60 teras. †Item executor non deputat principalr̃ ad lites. ⁊ ſic lr̃e non pñt dici ↄtentioſe ſed deputatur ad executioneꝫ gr̃e. vnde cum gr̃a ſit nulla tanq̃ꝫ principale. ſequit nullitas acceſſorij. vt in regula acceſſoriũ lib. vi. vnde ꝓceſſus iſte reperitur explicatus a nõ habente iuriſditioneꝫ cum lr̃e fuerunt nulle. ergo ⁊ ꝓceſſus nullus. vt in. c. i. ẟ eo. i. vi. Adducit ẽt ſimile de capl̃o ſi ſup gratia de officio deleg. lib. vi. vbi ꝓbatur ꝙ cum datio executoris veniat acceſſorie ad grãm imitatur nãm ipſius gratie. ⁊ non nãm iudicis ip̃etrati ad lites ſicut ergo ibi ſuſtinebat datio executoris virtute gratie ↄ̃ mentẽ ꝓcedentis. ita in caſu noſtro datio executoris eſt nulla ex quo deputat ad executioneꝫ gratie nulle. Si aũt reputaret iudex principalr̃ ſup ↄtemplatione bñficiali. tũc bene procedet dictũ Cõpoſtel. q2 ꝓceſſus valeret ⁊ ſi ſnĩa eſſet iniqua tũc oporteret ꝓcedere ↄ̃ tenenteꝫ bñficium iniuſte remedijs ſuperius expſſis. Et ita ſup hoc paſſu reſidet do. Abb. hic. ſed Jo. de imo.
61 dicit †ꝙ qñ iudex aſſumit ptes meri executoris nõ valet ꝓceſſus ⁊ procedit hoc regulr̃. fallit ſi vitium fuiſſet purgabile per ptes vt eſt videre in caſu. c. ↄſtitutus. ẟ eo. Nã ſi fuit datus executor per lr̃as ſurrepticias non facientes mentioneꝫ de modo cõpelendi. capl̃m vt aliqueꝫ recipiat ⁊ ad mandatũ executoris capl̃m ſciens ius ⁊ factum recipiat illum cum nõ teneret ad hoc tenebit receptio q2 põt ſponte recipere. ⁊ idem dicit Inno. in. c. ad aures. ẟ eo. ſi capl̃m ſciuit factum lꝫ ius ignorauerit. ſecus ſi ignoraſſet ius ⁊ factũ. ⁊ hoc ſequit dñs Anto. hic qñ ignorauit ius ⁊ factũ ſeu ignorauit ſolum factũ. Si vero ius ignorauit tñ ſibi non p̃iudicat ſicut ẽt cum ꝓrogat iuriſditio ſi interueniat iuris error. l. ſi per erroreꝫ. ff. de iuriſdi. oium iudi. Sed Jo. de imo. dicit ꝙ lꝫ ignorauerit ius ⁊ factũ, videt ꝙ teneat receptio ex quo capl̃m hẽbat ptãtem recipiẽdi. licet putaret ſe obligatũ cum. tñ non eẽt. mouet ex. l. i. ff. ẟ condi. indebiti. Licet tũc eſſet iuſta cã agendi vt receptus remoueret. ⁊ putat hoc eẽ verius de iure. dicit tñ eſſe teneẽdum menti dictũ Inno. ⁊ do. Anto. mihi videt ꝙ ↄ̃ Inno. do. Anto. ⁊ do. Abb. faciat tex. multũ ſingularis in. l.
62 ij. §. i. ff. de iudi. †vbi ſi iudex ignorat ſuam iuriſditioneꝫ eẽ ꝓrogataꝫ ⁊ procedit valet ꝓceſſus ex quo potuit ex iuriſditione ꝓrogata procedere. ita dicamus in ꝓpoſito lꝫ capitulũ ignoraſſet ius ⁊ factum. tñ ex quo potuit illum recipere ſi recepit nõ attendet eius ignorantia. ſiue fuerit facti ſiue fuerit iuris. Item ↄ̃ eos allego. l. clodius. ff. de acqui. here. vbi dicit ꝙ heres adiuit ex ſecundo teſtõ inualido ignorans illud eſſe inualiduꝫ ꝙ nihilominus valet aditio ex primo teſtõ valido ꝙ heres ignorabat. Ecce nũc ꝙ actus geſtus ab eo q̃ ignorat factum valet ⁊ tenet ergo multo fortius tenebit qñ ignorauit ius. Non obſtat cũ dicebat ꝙ capl̃m nõ intendebat dare ius de nouo. q2 imo capl̃m videt eligiſſe viam per q̃ꝫ factũ eius redderet validũ. l. iij. ff. de teſta. mili. Et ideo recipiẽdo illum videt purgaſſe vitium ſurreptionis ex quo illud purgare poterat. Facit ſimile ꝙ voluit Inno. in. c. cum ex officij de preſcriptio. ⁊ Bal. in. l. i. C. de ſeruis fugi. ⁊ in. l. non codicillum. C. de teſta. Facit ẽt q2 capl̃m nõ tractat de dãno euitãdo vt diſtinguamus an habuerit ignorãtiam iuris an ſciam, vt in. c. fi. de ſolu. ⁊ in. d. l. cum quis. C. ẟ iuris ⁊ facti igno. ⁊ in. d. l. i. ff. de condi. indebi. Item addite inquantum do. Abb. reprehẽdit dictũ Cõpoſtel. dicẽtis ꝓceſſuꝫ executoris eligentis viam iudicis valere ⁊ tenere. Nam dñs Cardi. hic dicit Cõpoſtel. ſentire †ꝙ lr̃e ad lites ſup
63 bñficijs ſunt eiuſdẽ nature cum lr̃is litigioſis. argu. eoruꝫ que no. Paulus in. c. dilectus el tertio. ẟ de ꝓben. ipſe vero dicit ↄ̃rium eẽ verius vt idem ſit de lr̃is executorijs ꝙ de lr̃is gratioſis etiam ſi deni ſepatiꝫ a gratia ex eo quia ſunt ꝑparatorie ad grãm ⁊ ſic de eis idem eſt dicendũ vt de gratia argu. c. quanto de iudi. l. que de religioſis. ff. de rei vendi. refert tñ quoſdã dicere ꝙ aut dantur lr̃e executorie ſimul cum gratia ⁊ vitiant ſicut ⁊ ipſa gr̃a mouent argu. d. c. ſi ſuper gr̃a. Aut dantur ſepatim a gr̃a. ⁊ tunc non vitiant ipſe tñ tenet ꝙ ſiue dẽtur ſimul cum gr̃a ſiue dentur ſepatim vitiant ⁊ ſic dictum dñi Abbatis fuit. d. Cardi. hic licet de eo nullam fecerit mentioneꝫ. Ego vero conſidero ꝙ tenẽdo lr̃as ad lites ſurrepticias eẽ ipſo iure nullas ⁊ tenui. ẟ eo. c. ceterum. dictum eoꝝ ꝓcedit ſine dubitatione vt ſicut lr̃e non tenent eodẽ modo nõ teneat ꝓceſſus inde habitus vigore illarum litteraꝝ. ⁊ de hoc allego tex. expſſe hoc ꝓbantem in. c. diſpendia. §. i. verſi. careat cõmodo litteraꝝ. ẟ eo. lib. vi. vbi lr̃e ad lites ſurrepticie ſunt nulle ipſo iure hoc ꝓbat verbum careat iuncta. l. prouidẽdum cum glo. in verbo careat. C. ẟ poſtulãdo. Et poſtea ſubdit ibi tex. nec valeat ꝓceſſus q2 intelligo ipſo iure. nam ſi impetrans carere debet cõmodo litterarũ ⁊ validitas ꝓceſſus eſt cõmodum reſultans ex lr̃is. ſequit ꝙ etiam erit ꝓceſſus ipſo iure nullus. Ecce nunc qualr̃
64 tex. eſt ibi in indiuiduo †ꝙ lr̃e ad lites ſurrepticie ſunt ipſo iure nulle ⁊ non valet ꝓceſſus geſtus vigore illaruꝫ litterarum. Et ſi quiſpiãconet ad illum text. rñdere dicens debere intelligi ſi opponat vel approbet certe iſta reſpõſio violentat illum tex. Nam claruꝫ eſt ꝙ lr̃e ſunt nulle ꝓpter verbum careat ibi poſitum ſi pñcipale eſt nullum ergo eodẽ modo ⁊ acceſſoriũ erit nullum. argu. l. cum pñcipalis. ff. de regulis iuris. ⁊. c. acceſſoriũ eo. ti. lib. vi. Nã dato pñcipio nullo ⁊ ſic pñcipio infecto ſequẽs non tenet. i. q. i. c. pñcipatus. ⁊. c. cum paulus. Item illa reſpõſio diuinat ad illum tex. ergo non eſt tenẽda vt dixit glo. in. l. filium. C. fami. hercis. Nam ibi non fuit apoſitum nec appellatũ faciat etiam tex. in. c. ſtatutũ. §. fi. ẟ reſcript. lib. vi. vbi dicitur ꝙ quicq̃d fit eſt nullum. facit. c. ſua nobis de officio vica. vbi littere ſurrepticie ad lites ſunt nulle cum ſuo ꝓceſſu. facit. c. graue de officio ordina. ⁊. c. cum olim de officio delega. ⁊ totus titulus. C. ſi a non cõpetenti iudice. Sed tenendo cõmuneꝫ opi. ꝙ ſunt alique niſi oppo-
c natur[c] ſtat dubitatio ſi executor datus in lr̃is gratioſis ꝑ ſubreptioneꝫ obtentis eligat viam iudicis in cognoſcendo ⁊ procedẽdo ⁊ non viam meri executoris an ꝓceſſus valeat. ⁊ do. Cardi. ⁊ do. Abb. tenuerunt ꝙ nõ per iſtuꝫ tex. qui loquit in diſtincte. Mihi videt ꝙ iſta pars ſit verior dãnato dicto Cõpoſtel. Nam licet talis executor potuerit eligere viaꝫ iudicis vt fuit notabile dictũ Inno. in c. dudum de pſumpti. ⁊ glo. in cle. i. de officio delega. tñ ꝓceſſus nõ valet. Et ad hoc allego iſtum tex. ⁊ illum induco aliter q̃ꝫ faciat do. Abb. Nam hic dicit decernens carere cõmodo litteraꝝ reuocando in irritum qcq̃d ⁊c̃. Et ↄiũgo iſtũ tex. cũ. c. diſpẽdia palle. vbi dicit careat cõmodo litteraꝝ ⁊ ꝓceſſus non teneat. Nam ꝑ iſta duo iura ſimul ↄiuncta confundit dictum Cõpoſtel. q2 ſi dicamus iſtum executoreꝫ elegiſſe viam iudicis ⁊ ꝓceſſum eius equiperari lr̃is litigioſis. vt dixit Cõpoſtel. tñ ꝓceſſus geſtus ab eo debet irritari iſte enim tex. quo ad verba ſimilis eſt textui dicti. c. diſpẽdia. Iteꝫ ſi ꝓceſſus teneret vt dixit Cõpoſtel. ſequeret ꝙ non careret cõmodo litteraꝝ ꝙ expſſe eſt ↄ̃ iſtum tex. Item hic dicit reuocãdo ſi q̃d factuꝫ inueneritis. Nam certuꝫ eſt ꝙ ſi executor facit aliq̃d vt iudex illud facit reſpectu ipſarum litteraꝝ. iuriſditio enim non
d cõpetit ſibi niſi reſpectu litteraꝝ.[d] ergo ꝓceſſus debet irritari ⁊ ſic videt hic caſus ↄ̃ Cõpoſtel. Facit glo. in. c. ↄſtitutus. ẟ eo. ad fi. que dicit ꝙ ea que fiunt occaſione ipſaꝝ litteraꝝ nõ tenent. ⁊ remittit ad dicta per ſe in iſto capl̃o. Facit etiam ratio ꝓceſſus inititur iuriſditioni per totuꝫ titu. C. ſi a non cõpetenti iudice. ſed executor ꝑ tales lr̃as recipit iuriſditioneꝫ. ergo ꝓceſſus geſtus ab eo. eſt nullus
65 tanq̃ꝫ ꝓueniens ex radice infecta tene menti p̃dicta. † Et ſubdit ẽt Cõpoſtel. ꝙ illud idem erit in p̃uilegijs ⁊ bene

b ¶ Gratiam. Uide de hoc dños ſcribẽtes in. c. ſup lr̃is. ⁊ in. c. ad audientiã. ſupra hoc. eo. ti. nr̃o ⁊ multa q̃ nos quoque vltra Nouiſſimos ſcribẽtes adiecimus in epo.

c ¶ Opponat. amplia in iſtã cõem concluſioneꝫ ẽt ſi lr̃e ↄcernerẽt bñficij priuationem. q2 nihilominus vt lr̃e ad lites nõ vt lr̃e beneficiales nõ ſũt nulle niſi ope. exceptionis. ita elegãter tenet d. Abb. i. c. ex pte ade in. iij. col. ver. tertio no. ẟ teſti. vbi ſingularis gl. ⁊ confirmat ẽt d. Abb. h̃ paulo añ fineꝫ manif. ſtis verbis q̃ vide per te. q2 egregie loquitur.

d ¶ Litteraꝝ. Adde pro iſta cõcluſioẽ bal. in l. i. C. vt lite pen. ⁊ in. l. pe. C. de iſti. ⁊ ſubſti. ⁊ canoniſt as. j. de ꝓba. c. lꝫ. de iuriſdi. om. iu. ff. ⁊. C. per totum.

ficijs pncipum ipetratis per ſurreptionē ꝙ eſt in bñficijs
eccl'iaſticis ſurrepticie ipetratis.vnde ſurreptio vitiat ip
ſo facto ꝑuilegia ꝛ alia bñficia principū.l.i.ff. de natali
bus reſtituēdis.l.ꝛ ſi legibus.C.ſi ꝯ ius vel vtilitatē pu
blicā.ꝛ hoc tenent cōiter oēs hic. Et no.Inno.in.c. cum

¶ Conteſtatā.vide.d.bar. ſoci.in regula. ccxxvi.cā xxx q.2 i.i.q agnatis de excepti. nu.vi.car. xxx ix.ꝛ in cōſi.ce xxx.ici. capio primū cōſultatiōis verſi.ſm maiorē car. ce xx. ꝛ copioſe. Lanfrā.in ea. Raynucius i v.col.circa mediū ver. nota. ō teſ.car.xlvi.

66 dilecta.ꝯ.co.ꝙ eſt bene notādum.†Nam ſurreptio viciat
etiam ſi ignorāter ꝛ ꝑ ſimplicitatē fuit cōmiſſa.ſatis eniz
eſt ꝙ pnceps veriſimiliter nō fuiſſet ꝯceſſurꝰ ſi ceſſaſſet ſur
reptio.vt in.d.c.ꝯſtitutus.ꝛ dictū fuit in.c. ſuper lris.ꝯ.c.
Sed que eſt ratio diuerſitatis ſequēdo cōem opinionem
quare ſurreptio vitiat ipſo facto bñficia ꝛ ꝑuilegia ꝛ nō
ſic vitiat lras ipetratas ad lites ꝑ ſurreptionē ratio diuer
ſitatis nō eſt expſſa aliquo iure Jo.mona.in.c.ij. de filijs
67 pſbyterox in.vi.dicit ꝙ ratio eſt †q2 littere bñficiales cō
parātur ꝯtibus bone fidei lre ad lites cōparātur ꝯtibꝰ
ſtricti iuris.Surreptio aūt dans cām ꝯtui bone fidei re
dit ꝯtum nullum ipſo iure ſed nō ſic vitiat ꝯtum ſtricti
iuris.ſed ſolum ope exceptionis.vt no. glo. fina.ca. cum
dilecti de emp.ꝛ vendi.l.elegāter.ff.de dolo. Sed hec eq
peratio ad ꝓpoſitū eſt valde extranea nec ēt eſt vera. nā
lre ad beneficia inituř gratie.ergo non pnt eqperari ꝯ
ctui ꝛ ſic obligationi etiam lre ad lites inituř iuſtitie q
reddiř in inuitū.ergo nō equiparantur ꝯtui qui eſt volun
tarius.l.ſicut.C.de actio.ꝛ obliga.ideo danř rōnes ma
gis veriſimiles.Naz per lras bñficiales obtinetur aliqd
ius nouū ſeu ſaltem via ad ius ſiue titulum bñficij.ſicut er
go priuilegiū ꝙ cōcedit ius ipſo iure ꝑ obreptionē vitia
tur dicta.l.ꝛ ſi legibus.ſic ꝛ lre bñficiales que habēt vim
68 priuilegij in ꝯcedendo ius ēt debent vitiari.† reſcriptum
aūt ad lites non tribuit aliqd ius ſed dūtaxat dat iudicez
ſup exercitio actionis mihi cōpetentis ꝛ ſic non cōcernit
pncipale negociū ſed ꝓceſſum.Exceptio igitur ſurreptio
nis ꝯ ipſum opponi pōt ſolum eo modo quo opponūtur
alie dilatorie ad ꝓceſſum.ꝛ ſi nō opponiř imputař nō ex
cipienti q2 ꝓceſſus tenebit ꝛ hanc rōnem ſentit Joā.mo.
in.d.c.ij.pōt etiam reddi alia rō.nam in ſpūalibus debet
adeſſe omnis puritas ꝛ abeſſe omnis ſurreptio.d.c. quā
pio.Item lre habētur loco tituli ſm Cōpoſtel.hic qui ēt
voluit idem in.c.qd ſicut de elec.parant enim viam ad ti
tulū qui acqritur ꝑ collationē.c.ſi.de conceſ.pben. Si er
go lre eſt loco tituli ꝛ bñficiuz hēri non pōt ſine titulo.c.
ex frequētibus de inſtitu.c.i.de regulis iuris in.vi.ideo ꝓ
bata ſurreptione inferř ꝙ non hꝫ titulum iuſtum ꝛ intelli
ge ꝙ lre ſunt titulus remotus bñficij ſed collatio eſt titu
lus ꝓximus bñficij.d.c.ſi.de conceſ.pben.lib.vi. vbi autē
in lris non eſt facta collatio ſed ꝑ illas eſt faciēda.tūc ha
betur loco tituli ſm Archi.in.d.c.ſi.ꝛ per Joan.calde.ꝛ
69 do.Anto.in.c.ſequēti.†Item pōt allegari alia rō.naz lit
tere ad bñficia tribuunt ius ſed lre ad lites tribuunt iudi
cem ꝛ nō ius ꝛ ſic pme ſunt maioris pjudicij.ideo facilꝰ
iſiciunř.Et vide ad pdicta elega.allegatiōez lapi.lxxxix.
70 †Sed qñ exceptio ſurreptionis opponi pōt Cōpoſtel. in
c.ſuper lris.ꝯ.co.dicit ꝙ in lris bñficialibus ꝛ ꝑuilegijs.
ſi ſurreptio fuit talis que induxit papā ad ꝯcedēdum gra
tiam.puta falſo ſuggeſſit ꝙ legerat Bononie in decretis
vel ꝙ erat nepos carnalis vel maior ps capli ꝯſentiebat
eum recipere vel ſuppſſit aliud bñficium vel iuramentuz
tales exceptiones pnt opponi ꝯ reſcriptuz vt hic.ꝛ.c. ad
aures.ꝛ.c.ꝯſtitutus.ꝯ.co.l.i.ff.de natalibus reſtitu.Poſ
ſunt etiam opponi poſt litem ꝯteſtatā ſiue ante ſniam tan
ꝙ vere ꝑemptorie ꝛ rō in iſtis q2 nō ſolum lras afficit ſed
etiaz grām que fieri pōt ſine lris ꝛ ſemꝑ preuenit lras.vn
de tales exceptiones dicūtur ꝑemptorie gratie. Fateř tñ
Cōpoſtel.ꝙ ſi qua eēt exceptio que tm̄ cōpeteret ꝯ lras.
vt ſi quis iuraſſet vel pactus fuiſſet ꝙ ꝯ capl'm mutinēſe
non ipetraret ꝛ ꝯ iuramentū lras ipetraret poſſet añ lit.
ꝯteſta.excipi ꝯ lras ſed poſt lit.ꝯteſta.non.l.ſi.C.de exce
ptio.ſecus aūt ſi iuraſſet vel pactus fuiſſet ꝙ nō ꝯueniret
capl'm q2 non tm̄ ꝑimūř lre.ſed etiam actio. ꝛ ante litez
ꝯteſta.poterit opponi de tali iuramēto ſeu pacto talia iu

iuramēta ꝑiudicant lris pape nō.q2 papa nō poſſit illis
ꝑiudicare ſed q2 non preſumiř velle ꝑiudicare cum ſit au
ctor ꝑiurij.c.ſi vero de iureiur.facit.c.venerabilē ad ſi.de
elec.ꝛ hec colligunř per Inno.in.c.cōſtitutus.ꝯ.co. vide
71 ibi dicta.†De his autez ꝑemptorijs que oppni pnt poſt
lit.ꝯteſta.ꝛ ante remittit Cōpoſtel.ad.c.i.de lit.ꝯteſta.
72 lib.vi.†De lris autem ſurrepticijs ad lites dic ꝙ in vim
dilatoriax ante litez poſſunt opponi.ꝛ poſt lit.ꝯteſta.nō
audiř ſed qualiter exceptio ſurreptionis debeat formari
dic ꝙ debet qualificari ꝛ opponi in ſpecie q2 non omnis
obreptio vitiat exceptio enim gñalis que ſe hꝫ ad illud ꝛ
ad ꝯrium niſi exprimař nō valet iſtud fuit ſingulare dcm̄
Inno.in.c.ſuper eo de appel.retulit Bal.in.l.pſcriptio
ne.C.ſi ꝯ ius vel vtilitatē publicā.ꝛ ibi vide Cy.qñ debe
73 ant opponi tales exceptiones.¶†Ultimo do.Anto.tā
git hic quo iure ſnia que non trāſit in rem iudicatā retra
cteř.Et ꝯcludit ꝙ ſi retracteř per iudicez retractabiř offō
iudicis de quo in.c.ordinarij de officio ordi.lib.vi.ſi apte
denūnciante impetrař iudicis offm̄.c.i.de colluſione dete
genda.vbi aūt eo ſolo retractař q2 non trāſiuit in rem iu
dicatā ſm quoſdā retractabiř ꝑ viam querele.vt dixit gl.
in.c.ad repzimendā de offi.ordi.Item ꝑ viam nullitatis.
vt ꝑ glo.in.c.ex parte de reſti.ſpolia.Sed Joānes diſpu
tauit plene.xxxv.q.ix.in ſūma vbi ſentit ꝙ ꝑ viam reſtitu
tionis in integrū.c.ex lris de in integrū reſti.do.Anto.cō
cludit ꝙ ſi vult re integrari ad ius ꝛ inſtātiaz opus eſt re
ſtitutione in integrum. vt.d.c.ex lris ſi vult tm̄ redire ad
ſua.tunc pōt ꝑ viam querele.Et ēt pratica bona erit ſm
eum ꝙ ꝑ viam nullitatis q2 ex quo ſnia non trāſit in rem
iudicatā oñdet ipſam nutrire peccatū in quo nullū vincu
lum valet.ꝛ ita intelligi pōt iſtud capl'm ſm eum.Tu ve
ro allega.c.querelā de ꝓcura.vbi ſnia fuit nulla ꝛ ꝯ fuit
intentata querela circa appellationē ſm vnam ſolonem.
Item fuit petita reuocari ſm aliam ſolonem vel fuit pe
tita reſtitutio in integrū vt ibi eſt ampla glo.ſi. vide ēt.c.
ex inſinuatione eo.ti.vbi ſnia lata fuit ꝯ ꝓcuratorē reuo
catū ꝛ ſic ꝯ falſum ꝓcuratorē.ꝛ ſm vnā ſolonem Inno.
ibi fuit iplorata nullitas.vide plene ꝑ Bar.in.l.ſi expreſ
ſim.ff.de appel.ꝛ in.l.que ſub ꝯditione.§.quoties.ff.de cō
ditio.inſti.ꝛ in.l.i.§.i.ff.de ferijs.ꝛ ꝑ Inno.in.c.ſi.de offi.
74 iudi.†Poſtremo.do.Cardi.hic querit iſti renūciarunt
lris libere pro habēda pēſione an ipſo iure ſurgat hec re
nūciatio dicit ꝙ nō q2 ēt ſi talis aliunde ꝙ per lras obti
neat bñficia nō ex hoc renūciat lris prius ipetratis in for
ma gre.c.ſi paup de pben.lib.vi.vbi hoc no. in pma glo.
75 ꝛ ꝑ hoc refert do.Cardi.ſe in facto rñdiſſe.†papa māda
uit titio ꝓuideri de bñficijs vſqꝫ ad ſūmam centū ducato
rū refert ſe dixiſſe ꝙ ꝑ hoc nō erat extincta pma grā per
glo.illam ꝓ qua ēſt rō ſm eum q2 hoc nō eſt iure expſſuz
nec rōne ꝯuinci pōt cum ſit bñficium cōpatibile. imo ꝯri
um eſt expſſum in cle.gratie a ꝯrio ſenſu.ꝯ.co.q2 ibi dř de
in cōpaſſibili.ꝛ hoc tenet ibi glo.in vſi. non poſſes. q2 tñ
grā ſit idoneo ꝛ dato ꝙ non exprimař tñ ſubintelligiř.c.
his cui de pben.lib.vi.nec dř idoneus qui hꝫ bñficiuz ſuf
ficiens.ideo pſuppoſito ꝙ bñficium obtentū iudicaretur
ſufficiens excluderet grā niſi dimittat adeptū.d.c.his cui
niſi dicař ꝙ hoc caſu non poſſit iudicari ſufficiens cuz pa
pa mandauerit de maiori ſūma in quo tñ dicit ꝙ ſufficiē
tia debent iudicari ſm ius per no.in.d.c.his cui ꝛ nō ex
mandato pape in quo ſubintelligiř ſi impetrans eſt ſuffi
ciens vt dictū eſt opportet igitur ſi beneficium adeptum
eſt ſufficiens ꝙ illud dimittat ſi vult vti gratia q2 ydone
us quo ad hoc attendiř tpe executionis.c.ei cui de pben.
lib.vi.ꝛ ita reſidet do.Cardi.Tu cōſideres dictā cle.gre.
vbi dicitur ſimul de iure cum dignitate.Nam per acqui
ſitionē ſecūdi nō extinguitur gratia ſimpliciter niſi ſit in
compaſſibilis cum beneficio adepto.ꝛ ideo per illū text.
ꝛ per.d.c.ſi pauper datur iſta diſtinctio ꝙ aut gratia ꝓ
ceſſit in forma pauperū ꝛ iuſtitie.ꝛ tunc extinguitur effe
ctus ipſius gratie prime ꝑ acquiſitionem ſecūdi qdcūqꝫ
ſit illud

ſit illud. Aut lr̃e pceſſerunt in forma gratie. ⁊ tunc proce
dit diſtinctio illius clemē. a ꝯrio ſenſu vꝫ ꝙ nō extinguat̃
gratia ſimplr̃ niſi ſit in cōpaſſibilis cum bn̄ficio adepto.
ſed ſi eſſet cōpaſſibilis cum bn̄ficio adepto. tūc gratia nō
extingueret̃. Modo quo ad iſtam q̄onem do. Cardina.
erit diſtinguendū. Aut gr̃a pceſſit in forma pauperū ⁊ in
ſtitie. ⁊ tūc extinguatur gr̃a per acq̄ſitionē ſecūdi q̄dcūqꝫ
ſit illud aut pceſſit in forma gr̃e. ⁊ tunc aut eſt cōpatibile
cum gr̃a ⁊ nō extinguat̃ aut eſt in cōpatibile cum gr̃a. ⁊
tunc extinguat̃ gr̃a. Et pondera bene q̄r diſpoſitio illius
clemen. gratie emanauit de ſpiritu huius decretalis nr̃e.
Et per iſta ſit expedita hec decretalis. Laus deo. Andre.

i **N noſtra.** dn̄s Anto. dicit ꝙ Jo.
calderi. ſolēniter valde
cōmentauit hāc decretalē. ⁊ q̄r hic tacta fre
quenter tangunt̃. ideo lꝫ cōſueuerit ſequi cō
mēta in legēdo tn̄ ſuccincte ⁊ ſubſtātialiter ſequit̃ pro mo
b do ꝯcluſiue tangēdo. Et hoc intendit receptus [b] per lr̃as
apoſtolicas lꝫ p̄bendā expectet per alias lr̃as hoc ſuppri
mētes in alia eccleſia recipi nō debet. dn̄s Petrus de an
cha. dicit Jo. calderi. cōmentaſſe iſtaꝫ decretaleꝫ ⁊ poſſe
intelligi de his q̄ ipetrant binas lr̃as ⁊ hec adijciatur pn̄
cipio decretalis. pōt etiam intelligi de his qui iam rece
pti p primas ipetrarunt ſecūdas. ⁊ hec adijciatur fini. Et
dat pcedens ſūmariū. idem etiam facit hic do. Cardi. Et
dat ſūmariū pcedens datum p Joā. an. ⁊ Jo. calde. ipſe
vero dicit ꝙ illud ſūmarium vr̃ ꝯuenire tm̄. ſecūdo intel
lectui ſi illa v̄ba hoc exprimētes ītelligunt̃ de ſuppſſione
receptionis. ſed nec expedit ſūmarie ſm̄ primū intellectū
cum nō ꝓcedat. ⁊ ſequēdo ſecūdum intellectū dicit poſſe
ſūmari p verba breuiora. videlꝫ ſuppſſio iuris ad rem vi
tiat reſcriptū bn̄ficiale. h. d. Et diuidit̃. Primo ponit̃ fa
ctum. Secūdo mādatum ibi mādamus. Tertio exceptio
ibi niſi. Et ſm̄ hanc lecturā pone caſum ipetrauit quis in
vna eccleſia ⁊ fuit receptus. deinde impetrauit in alia ec
cleſia ⁊ inſtat vt recipiat̃ mādat̃ ꝙ nō pmittatur moleſta
re ſcd̄am eccleſiam niſi in ſecundis lr̃is de ſua receptione
expſſam fecerit mentionē. ſed ſꝫ Bal. ſūmat̃ ſic receptus
ad vacaturā in lr̃is quas poſtea ad bn̄ficia ipetrat de ipſa
receptione tenetur facere mentionē. h. d. ſm̄ eum qui hoc
modo figurat caſum. Quidā ipetrauit canonicatū ſub ex
pectatione p̄bende p diuerſas lr̃as in diuerſis eccleſijs fu
it receptus in canonicū in vna eccleſia nōdum tn̄ fuit ade
ptus p̄bendam demū vacabit canonicatus ⁊ p̄benda in
alia eccleſia petit ibidē ſe recipi ptextu litterarū de illa ec
cleſia loquētium dicit papa ꝙ nō poteſt cū in poſteriori
bus lr̃is de priorib⁹ nō ſit facta mentio. vel finge caſum.
Relatū fuit pape ꝙ nō nulli clerici vt in plurib⁹ eccleſijs
admittant̃ ipetrant expectatorias poſtq̄ꝫ ꝟ binis lr̃is ſūt
recepti ſolum in canonicos nōdum tn̄ bn̄ficium ideſt pre
bendā aſſecuti volut ad alias lr̃as ānhelare papa deter
minat ꝙ nō q̄r non debēt plures eccleſie moleſtari reſpe
ctu talis fraudis niſi poſtq̄ꝫ fuerint recepti facta mentio
ne de iure canonicali in ſequētibus lr̃is fecerint mentio
1 nem. ¶ †Nota ibi nōnulli expone. i. aliqui cōcordat. c.
nōnulli. ē. eo. c. ſi. J. eo. ⁊ c. q̄r nōnulli de cleri. non reſi. xlv.
diſt. c. ſunt nāqꝫ. i. q. i. ſunt nōnulli. l. i. §. nōnullos. ff. de tu
telis ⁊ rōnibus diſtrahēdis. l. que ſub ꝯditione. ff. de con
di. inſti. †Negatio enim p̄poſita ſigno vniuerſali negati
2 uo facit ꝓpoſitionē trāſire in pticularē affirmatiuā vt hic
⁊ in iuribus p̄allegatis. Sed ſi ꝓponat̃ ſigno vniuerſali
affirmatiue tranſit in pticularē negatiuā. l. non omnī. ff. ꝺ
legibus. c. non ois. xxxvij. diſt. ⁊ ſm̄ hanc expoſitionē col
3 ligit hic Jo. calde. in ſua repetitione† ꝙ due negationes
faciunt vnā affirmationē. l. duobus. ff. de verbo. ſigni. c. ⁊
ſi xp̄s in prima glo. J. de iureiur. Tu dicas iſtud fore verū
qn̄ due negationes referunt̃ ad idem. tūc eni faciunt vnā
affirmationē. ſecus qn̄ ꝓferunt̃ ad oſidendū magnā volū
tatē negandi. puta q̄r quis reſponderet geminādo non.
non tūc enim negaret ⁊ non affirmaret. l. i. C. de ſeruis fu
gitiuis. Item ſecus ſi referant̃ ad diuerſa. tūc enim nō in
ducunt affirmationē tex. eſt in. d. c. ⁊ ſi xp̄s. ſm̄ vnum in
tellectū. nam vna negatiua ibi refertur ad negationē cor
dis alia ad negationē oris. naꝫ illud debet exprimere qs
4 ꝙ gerit in corde. †cor. enim imperator eſt lingue. vt dixit
Bal. in. c. mandatū. J. eo. l. labeo. §. idem tubero. ff. de ſup
pelecti. lega. voces enim ſunt ſigna earuꝫ que ſunt in aīa
paſſionū note teſte Ariſtotile philoſophoꝝ facile pn̄cipe
primo perhieremi. Licet male ſeruet̃ ſm̄ Jo. an. in. d. c. ⁊
ſi xp̄s. Et ſapientia reputet̃ quo ad mundū ſm̄ eum. ſcire
ſimulare illud ꝙ quis gerit in corde. allegat no. in. l. ob
ſeruanduꝫ. ff. de officio p̄ſidis. ꝙ ſm̄ glo. ibi bene ſeruant
Bononiēſes q̄r vnū dicunt ⁊ aliud faciunt. Sed re vera
in hoc ſum⁹ oēs Bononiēſes q̄r vt experiētia quottidia
na docet pauciſſimi reperiunt̃ qui non ꝓferant aliud ore
q̄ꝫ ꝙ mente ⁊ animo gerant. ⁊ faciat illud quod pclare
Virgilio venit in mentē in primo eneidos. Spem vultu
ſimulat pmit altum corde dolorē. ⁊ iuxta illud q̄d vulgo
tradit̃ qui neſcit ſimulare neſcit negare. Item dicas niſi
eēnt due negationes ⁊ vna ſupabūdaret. tūc enim indu
ceret̃ negatiua vna ⁊ non affirmatiua. ita dixit glo. in. d.
5 l. i. C. de ſeruis fugi. †Sed ſi eſſent tres negationes dic ꝙ
negant q̄r vbi eſt numerus diſpar. tūc negant. l. i. ff. de ca
daverib⁹ punitoꝝ. Et ꝯclude hoc modo. ſ. aut ille qui lo
quit̃ intendit negare. tūc oēs habūdāt pter primā text. eſt
in. d. c. ⁊ ſi xp̄s. Aut intēdit dyaletizare. ⁊ tūc in numero
pari ſi ad idem referant̃ affirmant in numero v̄o diſpari
negant. Si v̄o ſingule negationes ſingulis determinabi
libus referant̃. tūc quelibet eſt ſingularis ⁊ negatiua. ⁊ p
ſe ſtat in ſuo officio nāli. vt in. d. l. i. aut dubitat̃. ⁊ tūc con
ſidera intentionē ex cā. nam ſi eſt cā negandi. negat ēt in
numero pari. vr̃ enim geminata negatio ad maiorem ne
gationē. vnde ſi ruſticus reſpōdens poſitioni dicat nullo
modo non eſt verū ex mente loquētis negat. nam credit
perimere intentionē agentis ⁊ nō fundare. l. is qui ducē
ta. §. vtrum. ff. de rebus dubijs. ita fuit elegans nota. Cy.
in. l. qui ſe patris. C. vnde liberi. vide p eundem ibi ⁊ per
Bal. Saly. ⁊ alios in. d. l. i. de ſeruis fugi. Bar. in. l. duo
bus. ff. de verbo. ſign. ⁊ in. l. i. ff. de cadaueribus punitoꝝ.
Jo. an. ⁊ alios in. d. c. ⁊ ſi xp̄s. ¶ Nota ibi clerici q̄r in
layco ſm̄ Jo. calde. nō fuiſſet dubium. c. ex lr̃is de trāſac.
c. ij. de inſtitu. c. cum adeo. ē. eo. tu vide tex. in. c. caplm̄ in
verſi. calimacho clerico. ē. eo. ⁊ que dixi ibi. ⁊ in. d. c. cuꝫ
adeo. Sed nūc circa hoc dubito de duobus. Primuꝫ eſt
an cōprehēdant̃ dn̄i cardinales Secūdum eſt papa con
fert mihi bn̄ficium tanq̄ꝫ clerico accuſatus ſum coram iu
dice layco potero ne ꝓbare me clericum p illas lr̃as pa
6 pales in q̄bus ꝯtulit mihi bn̄ficium vt clerico. †Quo ad
primū an ſub iſto v̄bo veniāt cardinales. ⁊ allego caſum
ſingu. ꝯiuncta rubrica ꝙ ſic in. c. ex geſtis de cleri. nō reſi.
vbi titulus loquit̃ de clericis nō reſidētibus. ⁊ tex. ibi po
nit exēplū in cardinali non reſidēte. Ecce nūc ꝙ appella
tione clerici venit cardinalis ſupiorib⁹ nonis fui interpel
7 latus ad ꝯſulendū per quēdam curialem ad hoc. ſ. †vtrū
regule cācellarie papalis loquētes de bn̄ficijs conferen
dis clericus cōp̄hēdant dn̄os cardinales ⁊ ꝯſului ꝙ non
⁊ allegaui tex. in. c. i. de ſciſmaticis lib. vj. vbi ꝓbatur ꝙ
quādo papa per ſuam ꝯſtitutionem vult comprehēdere
cardinales. facit de eis mentioneꝫ ſpālem ⁊ expſſam al̃s
eos non cōprehēdit. facit. c. q̄r piculoſum de ſenten. excō.
lib. vi. Faciat q̄r accidens adueniēs enti illud qualificiat
⁊ reponit in diuerſa ſpecie. glo. eſt ſingula. in. c. ſtatutū de
electio. lib. vj. ꝯiuncto. c. licet canon eo. titu. ⁊ libro. ergo
iſta qualitas cardinalatus addita clericatui. facit illum
differri a clericis. Facit caſus ſingularis in. c. cum per ex
emptionē de priuilegijs lib. vj. inducendo illum tex. p lo
cum a ſpeciali. ⁊ allegaui in indiuido. Petrū de ancha
rano in conſilijs ſuis qui cōſuluit in cauſa cardinalis de
brancatijs olim. Nam regula cancelarie pape dabat cer
tum ordinem circa ꝯferenda beneficia fuit collatum bn̄ſ

b ¶ Recept⁹. Dn̄s abb. ad litteram ponit iſtud ſūmariū Fely. aūt ipſuꝫ inſequit̃ lꝫ aliis verbis. cetera vide pro d̄claratione v̄o ſubſtātiali hu ius text. vide eūdē. d. Abb. hic in. i. col. in ij. no. vbi pau cis rem abſoluit.

cium quoddaꝫ illi cardinali ⁊ non fuit obſeruata forma
regule cancellarie in tali collatione dubitatio nõ fuit me
diocris. an talis collatio eſſet nulla do. Pet. conſuluit il
8 lam fore validaꝫ † qꝛ regula cancellarie loquẽs de colla
tione fienda clericis ⁊ reliquis ſacerdotib⁹ non hꝫ locuꝫ
in collatiõe fcã cardinalib⁹ qꝛ in generali ſermone nõ cõ
prehẽdunt cardinales niſi expſſe ⁊ ſpãliter de eis fiat mẽ
tio. ⁊ mouet do. Pet. in dicto ꝯſilio per. d. c. i. de ſciſmati
cis lib. vj. non tñ meminit ꝙ tex. formalis in. d. c. ex geſtis
ꝯiuncta rubrica deicit in pfundum doctrinã ſuam. ⁊ ad
c. i. de ſiſmaticis poſſet rñderi qꝛ loqtur in materia pena
li quo caſu non eſt pſumẽduꝫ ꝙ papa voluerit in genera
9 li ſermone illaqueare ad penaꝫ cardinales † ſũt. n. mẽbra
a ipſius pape.ᵃ iuxta no. per Hoſti. in. c. antiqua de priuile
gys. tñ do. Pet. in ꝯſilio. cclxxxiiij. incipi. p clariori euidẽ
tia dicendoꝝ dicit ꝙ diſpenſatio ſub quacũqꝫ verboꝝ for
ma conceſſa ſi ſit odioſa comprehẽdit ea que cõiter acci
dunt ſiue diſponant generalr de pſonis ſiue diſponant de
reb⁹. c. ſedes apoſtolica. ⁊ eo. c. qui ad agendũ de pcura.
lib. vj. ⁊ dicit hoc colligi ex. l. item apud labeoneꝫ. §. hoc
edictum. ff. de iniur. vbi ea que ſunt ſpeciali nota. digna ſi
omittant videnf neglecta. ideo ꝯſtitutiones canonice ſm
eum exprimunt cuiuſcũqꝫ ſtatus gradus ſiue ꝯditionis ſi
ue dignitatis. allegat. d. c. i. de ſciſmaticis lib. vj. vbi plus
facit papa qñ in ſua cõſtitutione intendit comprehẽdere
cardinales. tunc ſpecifice ⁊ expſſe eos nominat ꝙ pfecto
falſum eſſet ſeu ſuperfluũ ſi cõprehẽderẽtur ſub generali
tate verboꝝ. vt in. d. c. i. ⁊. c. felicis de penis lib. vj. c. ſi pa
pa de priuile. lib. vj. ⁊. c. ſi romanoꝝ. xix. diſt. Et ideo Jo.
10 an. i. d. c. i. dicit † ꝙ cardinales ſub reuocatoria Bonifacij
de qua in. c. fi. de conceſ. preben. lib. vj. non cõprehẽdunt
pcedunt enim epos progatiua ꝙ patet per not. in. c. ij. de
cleri. non reſi. in nouella. Et ſic ꝯcludit ꝙ regule cancella
rie odioſe loquẽtes de clericis ⁊ reliquis non comprehẽ
11 dunt cardinales † qꝛ ſicut auguſta eſt pars corporis ipe
ratoris ⁊ non cõprehendit ſub regulis generalib⁹ vt eſt
caſus ſingularis in. l. pe. C. de dona. inter virum ⁊ vxorẽ.
ita ⁊ cardinales cum ſint pars corporis pape. ⁊ pticipẽt
de eius puilegio. vt ſingulariter no. ſm eum in. c. i. ⁊. ij. de
officio legati lib. vj. Ego ad ppoſitum allego tex. accom
modatiorẽ qui allegari poſſet i iure. ſ. in. l. bene a zenone.
C. de quadri. pſcripij. in verſi. dignam hẽat ſua progati
ua fortunã vbi auguſta ꝯſulens imperatori ad regenduꝫ
orbem gaudet ſpeciali puilegio vt ibi. ergo codeꝫ modo
dicamus in cardinalib⁹ qui aſſiſtunt pape ⁊ eorum ꝯſilio
debet regi ⁊ gubernari orbis. vt in. c. fundamẽta. §. decet
de elec. li. vj. ⁊. c. per venerabilẽ. §. rõnibus. J. qui fily ſint le
gitimi. Et ſcribit primo alias ſecũdo regum dñi ſunt car
dines. ⁊ ſuper eos poſuit orbem. ⁊ allego vlterius elegã
tiſſimũ dictum Joã. mona. poſitum in extrauagãti Boni
facij octaui que incipit excõicamus ꝙ dictũ retulit Dñi
cus de ſancto Gemi. in. c. ſuper eo de hereti. lib. vj. qui vo
12 lens defendere cardinales. dixit † ꝙ appellatione clerico
rum non comprehẽdunt cardinales. dicit tñ Dñicus ibi
non eẽ credendũ Jo. mona. qꝛ loquebatur in cã ppria fu
it ⁊ etiam ipſe cardinalis. Pro certo Jo. mona. recte lo
cutus eſt. ⁊ eius dictum fortificat per rões ⁊ iura ſupe
rius adductas. Et faciat qð not. Jo. de ligna. ⁊ aly in. d.
c. ex geſtis de cleri. nõ reſi. Nec obſtat ille tex. ꝯiuncta ru
brica qꝛ loquit in materia ꝯgruente tam clericis qꝫ epis
qꝫ etiam cardinalib⁹ tenent enim omnes ad reſidentiam
in titulis ſuis faciendã. ideo nõ eſt mirandũ ſi appellatio
ne clericoꝝ in materia piformiter ꝯgruente cõprehẽdan
tur cardinales. Et allego in ſimili glo. valde elegantẽ in
13 c. dyacono. xxvij. diſti. que dicit † ꝙ diſpoſitio loquens de
dyacono hꝫ locum in ſubdyacono eo qꝛ materia eſt pari
formiter pportionabilis vtriqꝫ. Et ideo ſto in hac cõclu
ſione firma vt in firma petra ꝙ in materia fauorabili ap
pellatione clericoꝝ veniunt cardinales. Et de hoc in ar
gumẽtuꝫ allego ſingularẽ tex. in. d. c. cum p exemptioneꝫ

a Pape. vi
de ad mãm p
Arch. de ele
cti. c. fundamẽ
ta. §. decet nã
qꝫ li. vi. ⁊. xij.
di. c. ſacroſan
cta. ⁊ doc. C. de
ſũma tri. ſuper
rub. ⁊ eũdem
d. And. in tra
ctatu ſuo de p
ſtantia cardi
naliũ queꝫ in
calce lecture i
preſſuri ſum⁹.
⁊ in ꝯſilio ſuo
q in volumine
habet primuꝫ
in ordine.

14 de priuile. lib. vj. † vbi ſi clerici ſunt exempti per priuilegi
um ꝙ nihilominus videnf exempti canonici qui ẽt cleri
ci ſunt eẽt enim abſurdũ ꝙ clerici eẽnt puilegiati ⁊ cano
nici non. ita dicamus in ppoſito. nam ⁊ cardinales cleri
ci ſunt. xxi. diſt. c. cleros. ⁊ allego ſing. tex. in. c. fi. de ſymo.
vbi diſpenſatio fienda cũ monachis cõprehẽdit abbates
qm̃ ⁊ ipſi monachi ſunt. allego etiam auc. ſed epalis di
gnitas. C. de epiſ. ⁊ cleri. ⁊ qð voluit ibi Cy. ⁊ Bar. in. l.
item in ptãte. ff. de his qui ſunt ſui vel alieni iuris. aut ma
teria eſt penalis. ⁊ tũc non cõprehẽdanf per ea que ſupe
rius dixi. de hoc tñ paſſu Latius locutus ſui in meo tra
ctatu cardinalium in ſeptima qõne ibi enim poteris tibi
amplius laxare habenas. ⁊ hoc quo ad primuꝫ dubium.
15 † Venio nũc ad ſcðm ⁊ pro eius deciſione allego vo
bis Lapum in ſuis allegationib⁹. ſ. in ſeptima allegatio
ne. vbi refert ꝙ ſcribit Jo. an. in mercurialib⁹ in. c. non li
16 cet de regulis iuris in. vj. in ſolutõe qõnis vbi dicit. † Accu
ſatus coram iudice ſeculari pbat ſe clericũ pducẽdo lraꝫ
in qua papa confert ſibi bñficium tanqꝫ clerico ad hoc in
ducit tria pſumptionẽ lre auctentice fauore clericalis or
dinis nullum vel modicũ piudicium alteri inferẽtis indu
cit etiam lras papales per multas manus tranſire. ergo
p illis eſt pſumendũ pſumit eniꝫ ꝙ papa illum examina
uit vel examinari fecit ſibi bñficiuꝫ ꝯferendo cum alys h
faciendũ pcipiat. xxiiij. diſt. c. qm̃ epo de elec. c. nihil. Ad
ducit etiam qꝛ ſufficiunt argumẽta vbi non ſit piudiciuꝫ
alteri. c. ij. de cleri. pegrinis. c. ex inſinuatione de pcurat.
xxv. q. ij. reſcripta. c. cum a nobis ad fi. cum ſua glo. ⁊ ibi
per Jo. an. J. de teſti. glo. ordina. in. c. i. de renun. lib. vj. Fe
17 deri. de ſenis in opere ſuo cõſilio. cxij. vbi dicit † ꝙ ſi papa
narat in reſcripto ꝙ titius ſibi aliquid ſignificauit ⁊ dat
ſibi iudicẽ poſtea pſentato reſcripto ſi negatur tituꝫ fuiſ
ſe in curia. decidit ꝙ lre pbant eum fuiſſe in curia. nec ad
mittit pbatio in ꝯtrium per cle. lris de pba. ⁊ qꝛ papa na
rat factum pprium. ⁊ hoc idem ſentit Zenze. ⁊ Guil. de
monte laudino in. d. cle. lris. In ꝯtrium facit qð habet in
18 cle. ſi ſumus de ſen. excõ. † vbi dicit ꝙ ſi alicui ſcribat ſub
noie dignitatis ipſum approbare non vf. nec aliquid no
ui iuris tribuere. ſed dicas ꝙ. d. cle. loqtur de ſimplici no
minatione facta per papã nominando ſeu narrando non
aſſerẽdo nec ſe ſuper tali dignitate fundãdo. Et ſi ſcribat
epo Florẽtino ſe aliquid feciſſe pſente archidiacono Pi
ſano pmicerio Mediolanẽſi ꝙ per hoc non pbat illum
archidiaconũ vel pmicerium. vel ſi ſcribat epo Florẽtino
narrãdo ꝙ mittit ad eum executorẽ Piſanum dyaconũ
Peruſinum ⁊c. Sed qñ papa narrat pncipaliter ad inſi
nuãdam ſuam intentionẽ. puta qñ narrat ꝙ vult qð tali
plebano reſtituat talis res dicte plebis. tunc talis narra
tio ⁊ nominatio eſt facta pncipaliter ſupeꝛ hoc vt ſibi tã
qꝫ plebano fiat aliquid ꝙ non niſi plebano fieri debet. ⁊
hoc ſentit Zenze. in. d. cle. litteris. ⁊ ibi Pal. Item. d. cle.
dicit ꝙ non intendit ius nouum tribuere hoc eſt clarum.
nam littere non faciunt ipſum plebanũ. ſed bene faciunt
ipſum pſumi plebanũ. ⁊ quo ad intentum tñ de quo pa
pa ſcribit. Et ideo iſta ſtant ſimul ꝙ nõ tribuat ius de no
uo. ⁊ ꝙ pſumatur de iure antiquo. donec conſtat de con
trario. alias omnes dicti doctores erraſſent ſm Lapum
in dicta ſua allegatione. Ego ꝯ hoc allego mirabilẽ tex.
ꝯiuncta glo. in. c. in noſtra de pcurato. vbi papa dedit iu
dices ad inſtãtiam procuratoꝝ quos nominarunt pcura
tores dicitur ibi ꝙ pſumptio eſt ꝙ erãt pcuratores ⁊ iu
dices delegati potuerunt pcedere ad inſtãtiam illorum
tanquã pcuratorum donec allegaret ⁊ pbaretur ꝯtrium
vt ibi voluit glo. Et ſic narratio pape inducit pſumptio
nem clericatus ⁊ ſimiliuꝫ. Nota ibi plures litteras ex
ponit Joã. calderini. ſ. vnus impetraret vt de ſe parẽt do
ctores dicũt. ſ. binas litteras. ⁊ hoc adaptat principio de
cretalis de quo apparebit inferius. Et ſubdit hic Joan.
calderi. in verſi. litteras per quas inquit pbatur gratia
19 facta vel facienda. ⁊. c. primo. ⁊. c. litteris. J eo. † Sed an
gratia poſſit

gratia poſſit probari ſine litteris ⁊ quid ſi papa gratiã
faciens mortuus ſit ante ꝑfectionem litterarum remittit ſe
ad notata per Joã.an.ĩ.in ꝓhemio ſexti. Archi. re vera
ſibi fuit inuentor huius q̃onis. Pone inquit papa fecit
gratiam oraculo viue vocis moritur anteq̃ fiant littere.
an reuocabiť gratia ſi de ea adhuc nõ eſt facta ſcriptura
refert fuiſſe arduam q̃onem in facto Jo.an. reaſſumpſit
ſibi in nouella ⁊ tenuit grãm valere ⁊ tenere non expecta
ta ꝑfectione bullarum. Et tempore ſucceſſoris fient bulle
⁊ ſi ſucceſſor denegaret ꝑfectionem bullarum faceret illi
iniuriam ſcriptura enim requiriť ad ꝓbationem gratie.
non tñ eſt de ſubſtãtia gratie. Et ex hoc dixit Bal. in.l.i.
20 C.de legibus.† ꝙ ſi papa pronũciauit verbo [b] aliquem
b epm vel abbatẽ ꝙ ſtatim facta pronũciatione ille ſic pro
nũciatus eſt epũs ſeu abbas ꝙ eſt bene notãdum. dicit ta
men ꝙ non debent recipi ꝓ prelatis niſi grãm probent ꝑ
litteras apoſtolicas. alias tam gerens ſe ꝓ prelato q̃ ca
nonici recipientes eum in ꝑlatum incurrerent graues pe
nas. vt habeť in extrauagan. Bonifacij octaui que inci
pit viuente. Et hoc vltimũ tene menti ꝑpetuo qꝛ multi er
rant in eo. ⁊ audiui ꝙ obſeruande memorie Martinus
papa q̃ntus oraculo viue vocis pronũciauit collẽdiſſimũ
patrem dñm Dñicum epm Firmanũ cardinalem ⁊ ante
q̃ bulle de hoc ꝯficerentur mortuus fuit Martinus pe
titum fuit ab Eugenio eius ſucceſſore vt reciperet in car
dinalem ⁊ ꝯficerentur bulle qui denegauit per ꝑdicta vi
detur ſibi feciſſe iniuriam. ⁊ ꝓpter hoc appellauit ad ſan
ctum ꝯcilium Baſilienſe ⁊ obtinuit. vide Bald. in.c.i. in
§. hec ſacramẽta in ti. de pace iura. fir. in vſibus feu. vbi
21 dixit † ꝙ gratia facta ſuper iuriſditiõe ſine ſacris apicib⁹
probari non põt. l. ꝓbatorias. C. de diuerſis officijs lib.
xij. l. ꝓhibitum. C. de iure fiſci lib. x. l. i. C. de mãdatis ꝑn
cipum. c. cum in iure peritus de offi. delega. vide eundem
Bal. in. l. ſi qua per calũniam. C. de epiſ. ⁊ cleri. ⁊ in. d. l.
prima. C. de mãdatis ꝑncipum. vide glo. in. c. ſi duob⁹ ꝟ.
eo. li. vi. que dicit ꝙ gratia pape probať per teſtes ⁊ iſta
menti cõmenda. Et ſubdit hic Jo. calderi. ſe non omitte
22 re qꝛ Compoſtel. in. c. ſuper litteris. ĩ. eo. dixit † ꝙ littera
in bñficialib⁹ hẽtur loco tituli. ⁊ ſine canonico titulo ius
in beneficijs haberi nõ põt. c. dilecto de ꝑben. c. i. de regu
lis iuris in. vi. Ex quo ſequiť ꝙ probato ꝙ littera ſit ſur
reptitia vel iniuſta ſequitur neceſſario ꝙ illius vigore in
ſtus titulus haberi non põt in bñficijs. l. ſed ſi. §. patronũ
ff. de in ius vocã. l. i. ff. de rebus eorum. l. fulcinius. §. ſi qs
ff. ex qbus cauſis in poſſeſ. eatur. xiiij. q. v. c. neq3. xvi. q. iij.
c. ſi ſacerdotes in fi. i. q. i. c. ꝑncipatus. c. qualiter ꝟ. de elec.
refert Archi. in. c. i. de litis conteſta. lib. vi. dicere lr̃am de
beri in collatione facienda non in iam facta in qua colla
tio eſt titulus. c. ſi. de conceſ. preben. lib. vi. fit enim gratia
ſine litteris ⁊ ſemꝑ litteras ꝑcedit ⁊ dicit ꝙ littera eſt ti
tulus remotus non imediatus ſimile ꝙ not. in. l. i. C. per
quas ꝑſonas nobis acquiriť. Et ꝙ ſolet dici in. c. ij. ꝟ. de li
belli obla. ſed ipſe Jo. calde. concludit ꝙ tam in collatio
ne facta q̃ in collatione fienda nunq̃ littera eſt loco titu
li. nec eſt titulus remotus. nec titulus imediatus. ſed vbi
collatio verbalis interuenit eſt titulus per quem acquiriť
ius in re. ita ⁊ mãdatum verbale de ꝯferendo bñficium ẽ
ꝑmordium tituli. non enim põt dici titulus qꝛ per lr̃as vt
cõferatur non acqritur ius in beneficio. ſed ſolum facul
tas implorandi officium executoris ad qð facit glo. in. c.
veniens ð renun. littera vero eſt collationis probatio vel
ꝑncipium collationis. quẽadmodũ contingit in cõtractu
23 qui ꝑficitur ſolo cõſenſu. † Nam ſcriptura ſuperueniens nõ
eſt de ſubſtãtia cõtractus. ſed fit ad ꝓbationem ipſius cõ
tractus. l. ꝯtrahitur. ff. de pigno. l. conſenſu. ff. de actio. ⁊ ob
ligatio. Facit quod not. in. c. ſicut. ꝟ. de re iudi. ⁊ cum hac
doctrina Jo. calde. tranſiuit hic dñs Abbas. ſed do. An
to. concludit ꝙ ſi attendatur littera materialiter ipſa nõ
eſt titulus ꝓprie ꝯſiderata eius forma quo ad corticem
⁊ extrinſece. ⁊ allegat dñs Anto. ſimile. nam carta teſta
menti eſt probatio teſtamenti. ſed non eſt teſtamentum ꝓ
prie cum teſtamẽtum ſit quoddã intellectuale. vt eſt glo.
ſolemnis in. l. i. ff. de teſta. Et glo. illam Bart. inducit ad
24 q̃onem ſtatuti dicentis † ꝙ de quolibet teſtamento ſolueť
gabella ꝙ ſi ex vnico teſtamẽto fierent mile ſcripture vni
cum eſt teſtamẽtum ⁊ vnica gabella eſt ſoluẽda ex eo qꝛ
refert ſe ad teſtamentum. ſecus dicit ſi ſtatutũ diſponeret
ꝙ de quolibet teſtamento ſcripto per notariũ recipiatur
certum quid ſi mile vicibus notarius ſcriberet teſtamen
tum mile vicibus deberet ſibi ſolui illud quid qꝛ ſtatutũ
refert ſe ad ipſum corpus ſcripture teſtamẽti. Modo re
tento iſto dicto dñi Anto. hic poſſet inferri ad ꝓpoſitum
25 noſtrum. † dictat ꝯſtitutio cancellarie ꝙ de qualibet gra
tia ſoluatur ãnata ꝙ ſi ex vna gratia fierent mile littere.
vnica erit gratia ⁊ vnica ãnata ſoluenda erit. nam ꝯſtitu
tio refert ſe ad gratiam. ſecus ſi cõſtitutio papalis diſpo
neret ꝙ de qualibet gratia ſcripta per cancellariũ ſolua
tur certa quota. qꝛ ſi mille vicibus cancellarius ſcriberet
lr̃as de gratia mille vicibus deberet ſibi ſolui qꝛ refert ſe
ad corpus ſcripture. An autem illud dictum glo. in. d. l.
prima ſit verum. ⁊ qualiter intelligať. vide que late dixi
in lectu. rubrice. ꝟ. de teſta. Et ſubdit hic do. Anto. ꝙ ſi at
tendatur ipſa littera rõne cõtenti intellectualiter ipſa eſt
titulus. Ego de hoc allego elegantem tex. in. l. non figu
ra. ff. de actio. ⁊ obligatio. Aut enim littera in ſe compre
hendit totalem iuris collationem. ⁊ tunc ſi papa facit gra
tiam in forma litterarũ ⁊ in cõmuni ſtilo quo littere effi
ci ſolent credit ꝙ ſcriptura ſit de eſſe. ⁊ tũc littera effecti
ue eſt titulus de eſſe enim gratie eſt littera ex quo ſic ſe ha
bet ſtilus. vnde nõ valet gratia niſi ad ſit ſcriptura. vt no
ta. glo. in. c. i. de cenſi. lib. vi. que glo. ponit caſus ad quo
rum eſſentiam formaliter exigitur ſcriptura ⁊ hec proce
dunt ſm eum tenendo ſcðm curiales ꝙ littere ſint de ſub
ſtantia gratie ſicut in ꝯtractu in ſcriptis. de quo per Ar
chidia. in ſalutatione ſexti. Cõſeruatiue autem littera nõ
eſt titulus beneficij. nam creato titulo per collationem ⁊
ſemel de litteris ꝯſtituto hec collatio conſeruať ſine litte
ris. ideo ſi perderet litteras nihilominus valeret gratia.
vt patet in. c. cum olim eſſemus. ꝟ. de priuile. dum tñ ꝓba
retur ꝙ papa hanc grãm per ſuas litteras feciſſet vt vbi
Quãdoq3 rõne contenti non ꝑficitur nec transfertur tale
ius. ⁊ tũc littera non eſt titulus. nec cã effectiua nec ime
diata. ſed eſt quedam cã mediata. ⁊ ꝑambula ⁊ neceſſa
ria ad titulum qꝛ titulus formatur per collationẽ impul
ſam a litteris. Aut ergo deuentum eſt ad cãm mediatam
ad trãſlationẽ iuris. ⁊ titulus nulla tenus dependet ex lit
teris imo. dr̃ ex trinſecus a lr̃is tex eſt clarus cõiuncta gl.
in. c. ſane de renun. hinc eſt ꝙ ad ꝑditionẽ ⁊ renuntiatio
nem litterarũ non ꝑditur titulus vt ibi eſt tex. ⁊ glo. Aut
nõdum eſt totale ius trãſlatum. ⁊ tunc littera põt dici lo
co tituli habitu ⁊ potentia qꝛ cauſa eſt potens ad titulum
producẽdum ſed actu non eſt in quo nõdum ꝓductus ẽ
partus ſeu effectus. nam ibi littera ſtat tunc dñã ꝑgnans
Et ſi littere continent collationẽ canonicatus dicitur ma
gis ꝓpinquus partui adeo ꝙ perfecta dicitur gratia vt q̃
ſi habeat in ventre formatũ titulum. c. ſi cui de preben. in
vi. Si aut nõdum eſt collatus canonicatus lr̃a pregnans
eſt ⁊ ꝯcepit ſed nihil eſt formatũ ſed ad huc non dr̃ habe
re titulum immo nec gratia dr̃ ꝑfecta licet ſit in fieri. c. ſi
ſuper gratia de offõ de le. lib. vi. Et ex iſtis dicit do. Ant.
haberi plene an gratia an littera ſit loco tituli de quo ꝑ
Zenzeninum in clem. litteras de reſcriptis. Et ita reſidet
Tu vero circa iſtum paſſum cõſidera qꝛ ſi obtinens gra
tiã non poteſt recipi ad prelaturam niſi ꝑſitet bullas pa
pales vt in. d. extrauagañ. bonifacij octaui. que incipit
viuente ⁊ ſic littere non ſolum facte ſunt ad probationem
tituli ſed etiam ad perfectionem tituli videtur aperto iu
re dicen. ꝙ littere habeantur loco tituli nam littere ⁊ col
latio tendunt ad ꝑficiendum vnum corpus ſicut dicim⁹
in cõtractu celebrato formaliter in ſcriptis vt habeť i. l.

b ¶ Verbo. Pro iſta ele
ganti cõclõne
adde eundem
Bal. in. l. ij. C.
ð con. ſer. ma.
⁊ in. l. ſi. in pe
col. C. ſentẽ. re
ſcin. nõ poſſ. ⁊
in margarita i
ṽbo grã Jnn.
in. c. ꝯſtitutus
de appel. ⁊ ro
tã in deciſiõe
cccxxv. licet i
nouis.

cõtractus.C.de fide inſtru. ⁊ per ꝯſequens ſuperflua erit
inueſtigatio ꝯſiderare litteras quo ad itellectum ſeu quo
16 ad nãm contenti. ¶ †Nota ibi vt in plurib⁹ eccleſijs ad
mittanſ q2 probat ꝙ vnus clericus debet eẽ ꝯtentus vno
beneficio.⁊ hoc ſm ſcribentes hic eſt regulare. Fallit in
caſibus notatis in.c.dudum el.ij.de elec. dicit tñ Goffre.
ꝙ multum aduerſaſ ꝯſuetudo ſue opinioni in eo ꝙ tenet
ꝙ per receptionẽ ſecũde prebende vacet prima.de quo in
c.de multa.J.de pben.Tu vide glo.in.c.ſanctoꝝ.lxx.diſti.
⁊.xxi.q.i.in ſũma.vbi dicitur ꝙ nulli tituli quantumcũqȝ
ſimplices pſit cadere in eundem niſi in aliquibus caſibus
ſpãlibus quos enumerat glo.in.d.c.dudum. ⁊ in prealle
gata ſũma.Et idem Uincen.voluit ⁊ Goffre.in.d.c.du
dum.⁊ Hoſtiẽ.in ſũma de preben.§.illud verſi. qđ quid.
vide Innocẽ.in.c.cum iam dudum de preben.⁊ in.c.indi
ſtribuendis de tempo.ordi.⁊ in.c.i.de cleri.peregri. ⁊ in
17 c.ſi.de cleri.non reſi.vbi dixit †ꝙ plures canonicatus ⁊ ꝑ
bendas in pluribus eccleſijs đ iure cõmuni quis habere
poteſt nec eſt peccatum ſm eum dum tñ non exigant reſi
dentiaȝ. ⁊ dũmodo non ſit nimia multitudo. ⁊ dũmodo
non fiat intuitu auaricie. ſed zelo diuino quo caſu ſine di
ſpenſatione quis põt habere plura beneficia.idem tenuit
Jo.an.in.c.gratia.J.eo.in.vi.vide ibi Arch.⁊ pleniſſime
per do.Cardi.in clemẽ.grattie.J.eo. ¶ Nota ibi nõdum
18 beneficium eccleſiaſticũ aſſecuti †ꝙ receptus in canonicũ
ſub expectatione prebende non dicitur aſſecutus benefici
a um eccleſiaſticum ᵃ ⁊ ſic potius ipſa prebẽda ꝙȝ ius cano
nie appellatur beneficium eccleſiaſticum. nam ipſa ſpiri
tualia poſſunt ſtare ſine tẽporalibus.i.q.iij.c.ſi quis obie
cerit ꝙ eſt bene nota.qđ habentes canonicatũ ſine prebẽ
da non veniant ſtricte appellatione habentium benefici
um eccleſiaſticum.⁊ eſt ratio q2 in canonicatu gratia ha
bet principium ſed non pfectionem. ¶ Nota ibi alias ec
19 cleſias impetunt ⁊ moleſtant †ꝙ aliud eſt impetere ⁊ ali
ud eſt moleſtare ſm Jo.calde.hic ne ſit in cultatio verbo
rum.nam impetere dicitur quis qñ impetit aliquem in iu
dicio.vnde ſolet in ſententia reus abſolui ab impetitione
actoris.c.cum eccleſia ſutrina de cauſa poſſeſ. ⁊ ꝓprie.c.
accedẽtibus de priuile. Moleſtare vero quis dicitur ali
quem qñ extraiudicim eũ moleſtat.c.dilectus el pmo de
ſymo.⁊ hoc ſm Jo.calde. hic ⁊ cum eo trãſeunt ſcriben
tes omnes hic.ego allego Angel.in.l.non ſolum.§.ſi ſta
30 tus.ff.de procura. vbi dixit †ꝙ qui ꝓmittit alicui non fa
cere moleſtiam obligatur ad eam non faciendam etiam
extraiudiciũ.Et ad hoc allegat elegans dictuȝ.Inno. in
c.in pſentia de proba.⁊ ſic ſentit ꝙ verbum moleſtia non
ſolum verificaſ in iudicio. ſed etiam verificaſ extraiudici
um.vide.c.ſua in verbo moleſtos.J.de penis.⁊.c.ſignificã
te in verſi.moleſtaret.⁊ qđ ibi colligit Pet.đ ancha.J.de
pigno.vide cle.ſi.J.de priuile.⁊.l.i.C.de nundinis.⁊.c.au
dita in verbo moleſtare.J.de reſti.ſpolia. ⁊.c. ꝯſtitutus de
fideiuſſo.⁊.l.omnes.§.ſi.C.de preſcriptꝭ.xxx.anno.alr de
quadri. preſcript.Et accedat ꝙ pulchre voluit Bald.in
31 l.i.in.iij.col.C.đ his que pene nomine verſi.quero.†Si te
ſtator mãdat heredi ne moleſtet eius vxorem in ſuo lega
to qualiter intelligaſ decidit ꝙ intelligitur malo modo
malo animo moleſtare.ſecus ſi non malo modo aut non
malo animo moleſtaret.q2 tunc non incideret in penam
teſtamẽti q2 qđ non malo animo ſit nullám mereſ penaȝ
allegat elegãtem glo.in.l.ſi ſeruũ.§.pretor.in glo. in ṽbo
que malo.ff.de acqui.here.⁊ eſt ſolem. limitatio ad dictũ
Jo.calde.hic.⁊ ad iura que ego adduxi in medium.⁊ vi
di de hoc dubitari in teſtamẽto cuiuſdã ſeneñs qui mãda
uerat ſuo heredi ſub pena ne moleſtaret vxorem ſuam in
relictis ſibi. Facit etiam ꝙ voluit idem Bal. in.l.i.C. de
32 vſufructu.†vbi dixit teſtator legauerat vſumfructũ vxori
⁊ mãdauerat heredi ne eã moleſtaret in vſufructu heres
petijt cautioneȝ de vtendo vſufructu arbitrio boni viri ꝙ
ꝓpter hoc non dicitur eã moleſtaſſe. Facit etiam ꝙ dixit
Jo.de imo.in.l.pater familias teſtamẽto.ff.de here.inſti.

a ¶ Eccliaſti
cuȝ. Uide do.
Abb. hic in.i.
col.in.ij.nõbi.
⁊ vide Felyn.
ſtatim poſt ſũ
mariũ vſi. no.
h doc.Hidẽ in
dubiũ refricã
tẽ ⁊ dicẽtẽ qc
qd dici põt in
iſta materia.

b ¶ Imbriga
turũ. Sed qd
ſi tãtũ excipit
nũqd penã in
currat ſi pena
ſit apoſita dic
ꝙ nõ vt tenet
Bar in.l. non
ſolũ §. ſi ſtat⁹
de pcur.ſecus
ſi ꝓmiſit nõ fa
cere ꝯtrouerſiã
nã tũc ẽt ſi ex
ius faciat icur
rit penaȝ.vt tȝ
elegãter ſpec.
in ti.de empt.
⁊ vẽdi.§.i.ſu
per ṽbo litis.

ꝙ ſtante tali ꝓhibitione ſi heres petit quartam trebellia
nicã a fideicõmiſſario vniuerſali non ꝓpter hoc dicitur il
li inferri moleſtiam ex quo de iure ſibi competit.⁊ ad pre
dicta allego glo.valde ſingularẽ in.c. pro illorum de pre
33 ben.que dicit †ꝙ qñ in litteris papalibus dicitur ãmoto
cõtradictore intelligitur ſi de facto cõtradicat.ſecus ſi de
34 iure.⁊ iſta ſunt vtilia ⁊ quotidiana. †Sed quid ſi dicat
non mouere ꝯtrouerſiaȝ.vide dñm Anto.in.c. iurgantiũ
de rei iudi.vbi dixit ꝙ intelligitur de ꝯtrouerſia iudicia
li.vide Bal.vbi pulchre loquitur in.l.i.C.de teſtib⁹.vide
Bart.in.l.non ſolum.§.ſi ſtatus.ff.de procura. vbi ꝓmit
tens non mouere ꝯtrouerſiam ſub pena. incidit in penaȝ
etiam excipiendo.vide tex.⁊ docto.in.l.lucius.§.tres he
redes.ff.ad trebel.vide Ange.in.l.ſtipulatio iſta.§.i.ff.de
b 35 verboꝝ obliga.†Quid ſi ꝓmiſit ſe non imbrigaturũ.ᵇ di
cas ꝙ etiam dicitur ſe imbrigare defendẽdo glo.eſt in.d.
l.non ſolum.§.ſi ſtatus ꝙȝ cõmuniter tenent ibi doctores
36 ⁊ illam reputat ibi Ange.vnicam ⁊ ſingularẽ. †Quid ſi
dixit non mouere qõnem.dicas ꝙ non excludit denũcia
tionem vel relationeȝ iudici fiendam.iſtud eſt dictum ele
gans Jo.an.in.c.ad noſtraȝ el.ij.đ iure.ex quo infert ibi
Pet.de ancha.ꝙ non impedieſ implorare iudicis offm
allegat.l.ſi.ff.de peti.here. ⁊ dicit ꝙ verificaſ cõtrouerſia
ſiue fiat de iure ſiue de facto. ſȝ ꝯtra eum gl. eſt magrã in
d.c.pro illorum.⁊ in.d §.pretor.⁊ Bal.in.d.l. cum alijs
37 allegatis ſuperius.†Quid ſi ꝓmiſit non trahere eum ad
iudicium.vide.c.ſi diligenti de foro compe. ⁊ per Bald.
in auẽ.habita in penul.colũ.C.ne filius ꝓ patre.tex.in.c.
dilectus.⁊ in.c.ſinautẽ.⁊ in.c.ad hec.J.eo.vide que in il
38 lis iuribus ego dixi.†Quid ſi ꝓmiſi nõ obpugnare actuȝ
⁊ ego oppono exceptioneȝ contra pſonam eius in cuius
fauoreȝ actus eſt celebratus.an ego dicar obpugnare ac
tum vel ſi oppono contra formam celebrati actus. an in
cidam in penam dic ꝙ ſic.tex.eſt formalis in.c.i.de electꝭ.
39 lib.vi.hoc colligit ibi Dñicus.†Quid ſi ꝓmiſi te non tur
bare dic ꝙ dicor turbare etiaȝ reſiſtendo.ita belliſſime di
xit Bal.in.l.i.C.de teſtibus.⁊ ad hoc allegat.l.eſtat.ff.ꝙ
40 metus cauſa.†Quid ſi ꝓmiſi non facere querimoniã ali
cui dic ꝙ intelligitur etiam ante litem conteſta.tex.eſt ſo
41 lem.in.c.i.de appel.⁊ ibi vide dñm Abbatem.† Quid ſi
promiſi aliquem non conuenire dic ꝙ intelligitur etiam
interpellando eum extraiudicialiter.tex.eſt ſingularis in
c.ij.J.de accuſa.cõmunis tñ modus loquendi ſe habet in
contrarium cui ſtandum eſt.c.ex litteris de ſponſa.ita di
42 xit do.Abb.in.d.c.ij. †Quid ſi ꝓmiſi alicui quiete poſſi
debit dicas ꝙ non intelligitur quiete poſſidere ſi fiat pro
clamatio ſinodalis cõtra eum.ita pulchre dixit do. Ant.
in.c.ſanctorum.J.de preſcriptꝭ.hoc probat tex. ibi forma
43 lis in verſi.abſqȝ proclamatione ſinodali.†Quid ſi ꝓmi
ſi facere te ſecurum.vide tex.⁊ do.Anto.in.c.quotiens ꝑ
illum tex.in ṽſi.pro ſecuritate.J.de pactis. ⁊ Ange.in.l.i.
ff.de preto.ſtipu.⁊ in.l.papinianus.§.ſi quis.ff. de inoffi.
44 teſta.†Quid ſi ꝓmiſi non mouere querelam dicas ꝙ ve
nit actus citra appellationẽ glo.eſt ſingularis in.c.quere
lam ſm do.Cardi.ibi.J. de procura. ꝙȝ intellige ꝓprie ⁊
ſtricte ſed large venit actus appellationis.glo. eſt ſingu
45 laris in.l.ab eo.C.quõ ⁊ qñ iudex.† Quid ſi promiſi nõ
mouere liteȝ dic ꝙ etiã intelligitur ante litem ꝯteſtatam.
tex.eſt in.c.ſepe.§.ſi.J.de appel.c forms.⁊.c.ex parte de ṽ
borum ſigni.vide qđ no.Bar.in.l.amplius non peti.ff.rẽ
46 ratã haberi.⁊ in.l.cauſas.C.de tranſac. †Quid ſi promi
ſi non petere.vide eundẽ Bart.in.d.l. amplius non peti.
Quid ſi promiſi non vexare te an impetrãdo reſcriptũ cõ
tra te incidam in penam do.Cardi.in cle.i.de reſcriptis.
per glo.ibi in ṽbo vexare dicit ſe in ꝯtingentia facti cõſu
luiſſe ꝙ non.vide tex.ſingu.in.l.ſi quis maior.C.de tran
47 ſactio.†vbi ſi promiſi non venire contra tranſactionẽ inci
do in penam ſupplicãdo principi contra eam. ⁊ iſta men
ti comenda vt quotidiana q2 nuſqȝ ego reperi ita in vnũ
48 accumulata.Et ſic ex iſto tex. colligitur †qđ ſicut quis te
netur facere

netur facere mentioné de iure ꝙ habet in re.ideſt de bñfi
cio obtento.ita tenetur facere mentioné de iure ꝙ habet
ad rem.nam per receptioné in canonicũ ſub expectatióe
ꝑbende quis non cóſequitur ius in ꝑbenda ſed ad ꝑben
dam. ¶ Nota ibi eccleſijs qbus recepti ſunt facias eé có
tentos iſtud reſtringe quo ad ceteras eccleſias ſed quo
ad eccleſias in qbus eſt receptus non debet eé contentus
noie canonie donec conſequaꝛ ꝑbendam. ſimile dicimus
ſm Bal.heres inſtitutus non debet eé ꝯtentus ſolo noie
heredis niſi poſſeſſioné adipiſcatur.l.fi.C. de edicto diui
adri.tol. ¶ Nota ibi niſi expſſam de ſua receptione fece
49 rint mentioné† ꝙ ꝺ beneficio habito in re vel in ſpe eſt fiẽ
da mentio expſſa in impetratione alterius gr̃e.⁊ per iſtũ
tex.infert hic Hoſti.ꝙ non ſufficiet facere mentioné gñа
liter vꝫ non obſtante ꝙ alias bñficiatus exiſtat.⁊ moueꝛ
per iſtud verbũ expſſam mentioné ſm Cópoſtel.dicit hic
ꝯrium.⁊ ſm eum ſufficit ſi dicatur non obſtáte ꝙ habeat
aliud bñficium vel qꝺ pro primo in alijs eccleſijs ſcripſe
50 rimus.⁊ moueꝛ Cópoſtel.† qꝛ tñ facit genus quo ad cõ
prehéſa in genere quátum ſpés quo ad cóprehéſa in ſpe
cie.c.nulli de rebus eccle.non alie.c.pe.de verboꝝ ſignifi.
Et in indiuiduo dicit eé caſum in.c.non pót de ꝑben. lib.
vi.⁊ in.c.is cui eo.ti.⁊ libro.Jo.an. ſequitur opi. Hoſti.
⁊ dicit de ea fore caſum in cle.ij.de officio ordi.Jo. calde
rini ſequitur eandé.⁊ moueꝛ per iſtum tex.in ver.expſſaꝫ
51 mentioné.† tex quo apparet ꝙ de intentione pape dꝫ con
ſtare ⁊ ſic debet exprimi omne id qꝺ poſſet papam redde
re difficilioré ad ꝯcedendum.argu.c.fi.J.de ꝑben.⁊.c.quá
52 uis.⁊.c.cum in illis eo.ti.li.vi. Et ex his infert † ꝙ nó ſuf
ficit in ſecũdis lr̃is fieri mētioné de primis niſi fiat ét mé
tio de receptione.⁊ dicit Hoſti.ꝙ hoc eſt duplici de cau
ſa qꝛ de proceſſu debet fieri mentio.c.inter monaſteriũ de
re.iu.Item debet fieri mentio de bñficio.c. ſi ꝓponente.J
eo.⁊ ita reſidet hic do.Cardi.in.vi.oppoſitione ſequẽdo
opi.Hoſti.ſed do.Anto.dicit qꝺ cóiter doctores tenẽt di
53 ctum Hoſti.† qꝛ vbi lex ꝓ forma exigit expſſioné non ſuf
ficit fieri mentioné in genere.l.ſed ⁊ ſi quis.§.queſitũ.ff.ſi
quis caut.J.c.qui ad agendũ de procur.lib.vi.cle.non pót
eo.ti.c.nõnulli.§.eo. Non ob.d.c.non pót qꝛ ibi ſunt ver
ba legis.non aũt ponunꝛ ibi verba reſcripti ſeu diſpenſa
tionis.⁊ ſic tex.ibi refert effectualiter ṽba eius. Ad.c. is
cui.rñdet qꝺ ibi fiebat gratia cóferenti. nec potuit nec de
buit bñficium in indiuiduo noiari.⁊ ſubdit ꝙ hodie iſta
queſtio eſt ſopita per.d.cle.ij.de officio ordi. ⁊ ideo dꝫ fie
ri mentio hoc modo.ſ.non obſtáte ꝙ per lr̃as noſtras ſit
receptus in tali eccleſia vel ꝙ hẽat bñficium curatuꝫ. Et
54 ex iſtis habes caſum † ꝙ non tñ operatur genus quo ad
oia ꝯtenta ſub genere ſicut ſpecies quo ad ſpeciem. Nam
licet ſub genere cóprehẽdanꝛ omnes ſpẽs generis. vt no
in.l.iuriſgentiũ.§.ſi fraudandi.ff.de pactis. tñ vbi reqrꝛ
notabilis expſſio ſpeciei non ſufficit facere mentioné ꝑ ge
nus qꝛ expſſio per ſpeciem poſſet retardare ꝑncipé ad cõ
ceſſionem.Et ita etiam ſequiꝛ iſtam opi.do.Abb.hic Jo.
de imo.Pet.de ancha.⁊ Bald.qui exponit iſtum tex.ex
preſſam ideſt ſpãlem ⁊ aſſertiuá non ꝯditionaleꝫ.allegat
d.cle.ij.de officio ordi.debet ergo dicere ſm eum non ob
ſtáte ꝙ in tali eccleſia ſit receptus. Ego aũt vt dem mãm
ſubtilius iueſtigádi circa iſtum paſſum videꝛ mihi ꝙ opi
nio Cópoſtel.ſit verior.⁊ videꝛ mihi ꝙ vehementer oẽs
errent dicendo ꝙ hodie eſt hoc expeditũ per tex. d.cle.ij.
⁊ per illam cle.dicunt ꝙ debet facere mentioné in indiui
duo vꝫ non obſtáte ꝙ fuerit receptus i tali eccleſia. videa
mus ergo tex.d.cle.ij.ibi enim diciꝛ niſi de illo ꝙ obtinet
facta fuerit mentio ſpãlis.⁊ ſic apparet manifeſte ꝙ non
eſt neceſſe facere mentioné in indiuiduo. puta ꝺ tali eccle
ſia vel tali beneficio.Et in medium adduco eleganteꝫ do
55 ctrinaꝫ Bar.in.l.i.ff.de vulga.⁊ pupil.vbi diciꝛ † ꝙ eſt tri
plex expſſio.quedá eſt generalis.quedá eſt ſpecialis.que
dam eſt ſingularis ſeu indiuidua ⁊ illaꝫ ſequiꝛ Bal.in.l.
edita.C.de edendo.⁊ in.l.humanũ C.ꝺ legibus. ⁊ de ea
facit feſtum Paulus de caſtro in ſuis ꝯſilijs. ⁊ facit tex.
in.l.gñaliter in ver.ſpãliter.C.de non nume.pecu. ⁊ in.l.
ſi quis in ꝑncipio teſtaméti in ver.ſpãliter de lega.iij.⁊ in
l.fi.C.de indicta viduitate.⁊ in.l.fi.§.omnem in ver. ſpãli
ter.C.de admi.tutoꝝ.⁊ tex.in.l.i.in ver.ſpãliter.ff. ſi quis
in ius vocatus non ierit.⁊ Bar.ibi dat elegantem doctri
56 nam dicens † ꝙ ſi ſcholaris renũciat priuilegio fori.lꝫ nõ
exprimat de illo priuilegio ꝙ habẽt ſcholares tñ ſufficit
⁊ moueꝛ per illum tex.in quãtuꝫ dicit ꝙ ſpãliter debet fie
ri mentio qꝛ non dicit ſingulr̃ ⁊ indiuidualiter.vnde ſuffi
cit ſm eum ꝙ exprimat ꝑuilegium in ſua ſpecie.⁊ non in
ſua ſingularitate. Modo ꝯiungo illaꝫ doctriná cum tex.
d.cle.ij.de officio ordi.qui dicit ꝙ ſpãlis debet fieri men
tio.erit ergo ibi caſus clarus ꝙ non eſt neceſſe exprimere
in indiuiduo ſed in ſpecie.⁊ per ꝯñs ſufficit ꝙ dicat non
obſtáte ꝙ in alia eccleſia ſit receptus.⁊ in hoc cum venia
dixerim dormitauit ingeniuꝫ oium dicentium fore hodie
tex.contra Cópoſtel.ibi.⁊ ſic ſublatus eſt ſtimulus cótra
Cópoſtel.de dicta cle.ij. ¶ Moueꝛ ⁊ ſecũdo omnes ꝑ
iſtum tex.re vera iſte tex.non dicit aliud niſi ꝙ mentio de
bet eſſe expſſa.⁊ idem dixit tex.in.c.nõnulli in ꝑncipio.§.
eo.in ver.expſſam fecerint mentioné qꝛ ad hoc allego do
ctrinaꝫ eiuſdem Bar.in.d.l.i.ff.ſi quis in ius vocatus nõ
ierit.vbi dicit ita debere intelligi tex.in.§.pe.in auẽ.de he
57 redi.⁊ falci.qui.§.incipit ſi vero expſſim.vbi dicitur † ſi te
ſtator vult ꝓhibere falcidiam pót dũmodo expſſe ꝓhibe
at. ⁊ Bart.in.d.l.i.dat intellectum ad illum.§.ꝙ ſuffici
at ꝓhibendo exprimere in ſpecie nec opꝫ ꝙ in indiuiduo
exprimaꝛ.vnde ſatis dicitur fieri expſſa ꝓhibitio ſi expri
matur in ſpecie.ergo ita debet intelligi iſte tex. ⁊ ſimiles.
Quinimo plus aliquis ſubtilis inueſtigator poſſet cum
veritate dicere ꝙ iſte tex.declareꝛ per tex. d.cle.ij. qꝛ cum
hic dicatur debet eé expſſa mentio declaratur per. d.cle.
vt ſufficiat in ſpecie.Et etiam pondera tex.d.cle.ij. qꝛ loq
tur in impetratione conceſſa a delegato ſedis apoſtolice
⁊ non ab ipſo papa ⁊ per hoc do mirabilem intellectum
ad.d.c.is cui inquãtum Jo.an. ⁊ cóiter omnes rñdent
ad illud capl̃m ꝙ papa voluit facere gr̃aꝫ ꝯferendi. ideo
dicunt ſufficere ſi in confeſſione ſit expſſum ꝙ alias bene
ficiate perſone valeat prouidere quia eodem modo eſt di
cendum in dicta clemé.ij.que loquiꝛ in legato ſedis apo
ſtolice conferente.⁊ tamen tex.ibi requirit quod fiat men
tio ſpecialis. ⁊ ipſe dicit contra Compoſtel. fore caſum
in dicta clemen.ſecunda.Ecce qualiter ſe ipſum percutit
cum ligone ſuo. ibi enim tex.loquitur in conferente apo
ſtolico.⁊ tñ papa ſm eum ibi non facit gr̃am conferenti
qꝛ vult ille tex.ſm intellectum Jo.an.ꝙ faciat mentioné
de beneficio aut de eccleſia in qua eſt bñficiatus in indiui
duo.⁊ per ꝯñs videtur ꝙ non faciat gr̃am conferenti. er
go eodem modo deberet dici ꝙ non faciat gr̃am cóferé
ti in.d.c.is cui qꝛ non eſt dare rõnem quare in.d.c. is cui
faciat gr̃am conferenti.⁊ in.d.clemen.ij. non faciat gr̃aꝫ
conferenti.⁊ per ꝯñs formaliter ꝓbatur ibi ꝙ ſufficiat fa
cere expſſionem in ſpecie.⁊ per illum tex.declaraꝛ iſte tex.
qui requirit expſſam mentioné fieri.Item contra Hoſti.
Jo.an.⁊ alios pondero dictũ capl̃m is cui.§.ſi vero in ṽ
ſiculo illi valeat ꝓuidere qui alia beneficia noſcitur obti
nere ibi enim bene pót ꝓcedere rñſio Jo.an.ꝙ ibi ſit nar
ratio legis.⁊ ibi non ponanꝛ formalia verba diſpẽſatio
nis.ſed in ꝑncipio.c.bene videtur ꝙ apponanꝛ verba di
ſpoſitionis.Facit etiaꝫ ad hoc qꝛ iſte tex.dicat debere fie
ri expſſam mentioné.tamẽ dico ꝙ ſatis dicitur expſſa fie
ri exprimendo in ſpecie ⁊ non in indiuiduo per tex.in au
ten.de heredi.⁊ falci.§.ſi vero expreſſim colla. ꝑma. vbi
c 58 dicitur † qꝺ teſtator ſi vult prohibere falcidiam pót dũ
modo expreſſe ꝓhibeat ⁊ dicitur expreſſe ꝓhibere prohi
bendo in ſpecie.puta mandat teſtator qꝺ integra legata
ſoluanꝛ.nam per illa verba videtur ꝓhibere falcidiam.
vt per glo.in.l.decem.ff.de fideicommiſ.liber. hoc voluit
Ange.in.d.§.ſi vero expreſſim.⁊ in.l.cum virum.C.de fi.

c ¶ Falcidiá. Adde Bal.in auc.ſed cũ te ſtator C.ad.l. fal.Ludo.ro.ſ l.marcell⁹.ad treb.⁊ Paul. de ca.in cóſil. cxlviij.ſed vl tra q̃ro. quid iſta ꝓhibitio falcidie facta a teſtõre opeꝛ Dic vt legata a teſtõre facta ꝯſeruẽꝛ lꝫ he res ꝓhibitus adire nolit.ita eleganꝛ. tenet Barth.⁊ po ſ ipm Rap.h.in l.eá quá.C.de fideiuſ. ⁊ in.l. nemo pót. de lega.i.⁊ in.l.i. C.de ſac.eccl. Bal. in.l.i. C. ſi qs omiſ.cá. teſta.⁊ Paul. de ca.in cóſil. ccclxxxix. vid ibi olo qꝛ exa minat oia ad plenum.

deicõmiſ.ita dicamus in caſu noſtro ſufficere ſi exprimaẽ
ꝙ eſt receptus ad bñficium in alia eccleſia. Et per iſta in
fert Bar.in.l.ptor edixit.ff.de in iurijs.ꝛ in.l.item exigit
ff.de dolo.ꝛ in.l.i.ff.de exceptio.quem ſequiẽ Bal.in.d.l.
item exigit.ꝛ Saly.in.l.atrocem.C.de iniurijs.ꝛ Ange.
in.l.libellorꝝ.ff.de accu.ꝛ Pet.de ancha.in.c.tue de ꝓcu
59 rato.ꝛ etiam ibi dñs Cardi.voluit enim Bar.†ꝙ vbicũ
qꝫ quis ꝯueniatur actione infamãte cum de iure vel de fa
cto.licet ciuiliter intentẽ debere apponi locuꝫ ꝛ tempus
vt habeẽ in.d.l.libellorꝝ.ꝛ moueẽ per.d.l.item exigit.ꝛ
d.l.pretor edixit.Que iura dicunt qꝺ debet certum ſpeci
ficari reo ne vagetur in errore.ꝛ Bal.in.c.i.§.item ſi fide
lis in titulo qbus modis feudum amittiẽ in vſibus feu.te
nuit contra Bar.per id qꝺ habeẽ in.c.abbate ſane de re
ſudi.lib.vi.ꝛ ad.d.l.item exigit.ꝛ.d.l.ptor edixit.rñdet
Bal.qꝺ loquũtur de certitudine ſubſtãtie qualitatis de
licti.ꝛ ſic de intrinſeca ſolẽnitate ꝛ non de extrinſeca ſolẽ
nitate.vt eſt locus ꝛ tẽpus.ꝛ ad.d.c.tue.rñdet aſſumẽdo
argumẽtũ a ꝯrio ſenſu vt ibi per eum ꝛ cõtra Bar.tenue
runt dñi de rota deciſione.xliij.quos refert do.Cardi.in
d.c.tue.Ego vero ꝯfundo doctrinam Bar.per ea que al
legaui ſupius.nam.d.lex ptor edixit aggrauat ad certifi
cationẽ in ſpecie hoc apparet in verſi.ſpãliter appoſitum
ibi.vnde cum Bar.moueaẽ ex illo tex.ꝛ ille tex.loquitur
de certificatione fienda in ſpecie ſed apponere tẽpus ꝛ lo
cum eſt certificare in indiuiduo ꝛ in ſingulari.vt in.d.l.
libellorꝝ.ergo ſufficit ꝙ certificatio fiat in ſpecie.ꝛ ſic ap
ponẽdo ſubſtãtiam ꝛ qualitatẽ delicti.ꝛ per ꝯñs non ar
tabitur ad ponẽdum locum ꝛ tẽpus.Et ad.d.l.item exi
git.rñde qꝺ declaraẽ per.d.l.pretor edixit.vbi dicitur qꝺ
certificando in ſpecie reus non vagabiẽ in errore.Et iſta
menti comenda ꝛ ea adde ad ea que dixi in.c.ad aures
ſ.eo.¶ Vltimo nota ibi non tñ alias de alijs mentionẽ
facientes†ꝙ valet impetratio plurium litterarꝝ ab codeꝫ
60 inſtanti ad plura bñficia impetratarꝝ vel etiam in eadem
a data [a] oibus litteris pendentibus ꝛ nõdum executis vel
exequi certis.ita tñ ꝙ ſi recipiaẽ ex alijs alie expirẽt.ꝛ ſic
videtur qꝺ non inficiaẽ impetratio plurium litterarꝝ ex ſo
lo actu impetrationis.ſed ſolum ex vſu de quo hic per In
no.ꝛ alios.ꝛ pro huiõi declaratione expeditus de nota
bilibus venio ad gloſas.Et pro enucleatione glo.prime.
ſic oppono contra illum tex.in eo qꝺ videtur velle ꝙ ipe
trans ſucceſſiue plures litteras ad diuerſas eccleſias põt
vti qbus vult.vnde ſi recipitur vigore aliarum litteraruꝫ
non põt ſua receptio ipugnari.licet reſpectu aliarum lit
terarũ ſit excludendus hoc enim videẽ eſſe iuri ꝯrium qꝛ
ex quo ſecunde lr̃e non faciunt mentionẽ de prioribus de
bent eſſe ipſo iure nulle.ꝛ per ꝯñs non tenebit receptio fa
cta vigore ſecũdaruꝫ litterarꝝ.c.ceterum.ſ.eo.c.ad audiẽ
tiam.ꝛ.c.ex parte de officio delega.glo.iſta metu huius
contrarij ſoluit ꝙ cum plures littre impetranẽ ab eodem
omnes ſunt impedẽti ꝛ põt quis vti primis vel ſecundis
ſed eo ipſo ꝙ vtitur alteris relique ãnihilantur qꝛ inten
tio pape fuit vt iſte ꝯſequeretur vnum bñficiuꝫ nec eſt cu
randum per quas litteras illud bñficium ꝯſequatur ſi tñ
prime littere pñſentantur ꝛ annullanẽ per exceptionẽ poſ
ſet impetrans ſm glo.iſtam vti ſecũdis litteris.Et ad cõ
traria rñdetur ꝙ ꝓcedunt quando lr̃e impetranẽ a diuer
ſis.ſecus ſi impetrenẽ ab eodem.ꝛ iſta eſt tota formalis i
tentio huius glo.Et inquãtum glo.iſta dicit ꝙ preualent
lr̃e que prius fuerunt pñſentate ꝛ ſic vult debere attendi tẽ
pus pñſentationis.ꝛ allegat.c.vt debitus de appel.Jo.de
imo.dicit hic melius fore dicẽdum vt attendaẽ potius tẽ
pus date.Tu potes dicere qꝺ tenẽdo ꝙ plures littere fue
runt impetrate ab eodem ſimul qꝛ tunc eadem data eſt at
tendeẽ tempus pñſentationis nec cadere põt vt attẽdatur
tempus date ex quo in data non eſt dare prioritatẽ.ꝛ iſta
61 fuit formalis intentio huius glo.† An autem attẽdatur
tempus date an pñſentationis.videte glo.ꝛ que ibi dixi in
c.i.ſ.eo.Et inquãtum iſta glo.in verſi.pterea.dicit ꝙ pa

[a] ¶ Data. Vide Fely.hic in i.col.circa me diũ.vbi.lr̃e ad diuerſas qui hoc ponit qꝺ nem.ꝛ arguit ad ptes demũ nihil indiſcuſ ſuꝫ relinquẽs optis determinat.

pa non intendit prouidere vni de pluribus bñficijs ex eo
collige rõnem decidendi in hac decretali.ꝛ ſic ex pñcipia
62 huius glo.no.†qꝺ quando lr̃e ſub eadem data impetran
tur ab vno ꝛ eodem impetrãte tunc omnes lr̃e ſtant impe
denti ꝛ non ſunt nulle.ꝛ eſt in obtione impetrãtis quib⁹
litteris vti velit.ſentit hoc Inno.ꝛ cum ſequitur hic Ab
bas antiquus.ſed Hoſti.tenet ꝯrium.ꝛ mouetur ex eo qꝛ
fraudulẽter impetrauit plures lr̃as vt probat text.iſte in
verſi.impetrant fraudulẽter.ꝛ per ꝯñs quelibet lr̃a impe
trata reperitur vitioſa.ꝛ ſic tales lr̃e nõ tenent.ꝛ hic opi.
Hoſti.ſequitur Jo.an.Jo.calde.ꝛ do.Anto.qui hoc li
mitat niſi impetrans excuſareẽ ꝓpter iuſtam ignorãtiam
Ponit exemplũ ipſe impetrauit vnam lr̃am de perſe alſ
tñ impetrauit eius procurator nomine ipſius ipſo tñ dño
hoc ignorante.tunc datur ſibi optio.argu.c.gratia.ſ.eo.
lib.vi.Si autem cõſtaret ꝙ fraudulenter impetrate ſunt
ꝙ in dubio pñſumitur procedit opi.Hoſti.ꝛ hoc ſequitur
do.Abb.hic dicens ſepe ꝯtingere in coronatiõe pape cũ
vnus.ꝛ idem faciat ſe poni in rotulo omniuꝫ cardinaliuꝫ
qui habent omnes eandem datã ad diuerſas eccleſias vẽ
etiam ad eaſdem.ꝛ ſic doctores tranſeunt cõmuniter cuꝫ
opi.Hoſti.ꝙ ambe lr̃e non teneant qꝛ quelibet eſt vitio
ſa hic videtur qꝺ opi.glo.ꝛ Innocen.ꝛ Abb.antiqui ſit
verior.Et pro hoc allego glo.in.c.ex tenore.ſ.eodẽ.quaꝫ
63 nemo hic allegat.†Secũdo conſidero ꝙ vitium menta
le non punitur.l.cogitationis verbuꝫ.ff.de penis de peni.
diſtin.i.cogitationis verbum.facit.c.i.de cleri.nõ reſidẽ.
lib.vi.vbi ille qui intereſt diuinis officijs ea mente vt lu
cretur diſtributiones quotidianas eſt ſymoniacus men
talis.tñ non punitur vt ſymoniacus.ita videtur dicẽdum
in ꝓpoſito licet iſte impetrans habeat mentem vt plura
beneficia habeat.non tñ ꝓpter hoc puniri debet in retra
ctãdo lr̃as impetratas qꝛ talis retractatio accedit ad pe
nam.vt in.c.ſi religioſus.alias.c.nullus in verſi.in penaꝫ
viribus vacuetur electio de electione lib.vi.ꝛ per glo.ꝛ
doctores in.c.ij.ſ.de conſti.Facit etiam glo.que reputaẽ
ſingularis in.c.ſuper litteris.ſ.eodẽ.que voluit † ꝙ impe
64 trans ſub gerendo falſum videtur potius ex ſimplicitate
ꝙ̃ ex fraude ꝛ dolo impetraſſe ꝛ ſic vbi dolus excuſari po
teſt capitur illa via.Cum ergo dicatur hic fraudulenter
impetrarũt debet intelligi de tali fraude euidenti que ex
cuſari non põt.ſed quando quis impetrat plures lr̃as in
eadem data põt cadere excuſatio.ſ.qꝺ ideo fecit vt poſſet
conſequi bñficium ſiue per vnas litteras ſiue per alteras
ꝛ ideo capiẽdus eſt iſte intellectus vt excuſetur a fraude
l.merito.ff.ꝓ ſocio.c.i.de ſcrutinio.c.eſtote miſericordes
de regulis iuris.nec iſte tex.dicit ꝯrium qꝛ non loquitur
de impetrante plures lr̃as ſub eadem data vt apparet in
verſi.non tñ alias de alijs facientes mentionẽ.ꝛ ſic loqui
tur de lr̃is diuerſo tempore impetratis ꝛ clarius probat
iſte tex.ad fi.ergo ſeqniẽ ꝙ verior videtur eẽ opinio.glo.
Inno.ꝛ Abbatis antiqui.licet Joã.calderini teneat hic
contrarium ꝛ arguat nihilominus ad ſuſtentandum iſtã
glo.ꝛ Innocen.licet poſtea reſpondeat.¶ Opponit ſ
modo ſi duo impetrant in eadem eccleſia ſub eadem da
ta ꝛ paritas eſt in gratijs ſaltem valet vnum reſcriptum
c.penul.ſ.codeꝫ libro ſexto.igitur ſi vnus impetrat diuer
65 ſa reſcripta ſub eadem data ſaltem vnũ valere debet † ꝙ
enim iudicatur de duobus iuribus duabus perſonis cõ
currentibus iudicari debet de eadeꝫ perſona in qua duo
iura concurrunt.viij.queſtione prima ſcripturis de peni.
diſtinctio.iij.adhuc inſtant de re iudicata.c.cum olim.ꝛ
quod ibi nota.in glo.prima.c.officij.ꝛ.c.requiſiſti.de te
ſtamen.c.poſtulaſti.de conceſſio.preben.l.ſingularia.ff.ſi
certum petatur..Soluit Joan.calderi.quod illud ꝙ eſt
dictum de duobus iuribus procedit quando duo iura lic
cite concurrunt in eadem perſona ſicut in diuerſis alias
ſi ſubeſt ratio diuerſitatis inducitur iuris diuerſitas.vi
geſimaſeptima.q.prima.c.nuptiarum.cuꝫ apoſtolica.de
his que fiunt a prela.ita aũt eſt hic qꝛ cuꝫ quis impetrat
plura

plura reſcripta vitium verſatur in eo q2 ſuum factum nõ
ignorauit.c.ab excõmunicato.ſ.e.l.ſi.ff.pro ſuo. ſecus qñ
duo impetrant ſub eadẽ data.q2 tunc alter poterit igno-
rare factum alterius.⁊ per ꝯñs ceſſat vitium ſm Jo.cal
de.Sed certe tenẽdo opi.glo.⁊ Inno. ꝙ tenui poteſt ad
hoc rñderi ꝙ iſtud vitium pendet ex futuro euentu. puta
ſi ambas litteras preſentauerit.ſed data itegritate rei ceſ
ſat vitium ⁊ ſic vtraqꝫ littera ſtabit in pendenti. nam ca-
piendus eſt ſenſus vt excludatur vitiuꝫ ⁊ fraus vt voluit
glo.in.d.c.ſuper litteris.Adhuc oppo.Joan.calde.circa
hoc ꝙ non debeat vitiari vtrũqꝫ reſcriptũ ſed poſſit vti al
tero cum eſſet rõ pluralitatis bñficioruꝫ que vr̃ eſſe ratio
66 quare hic non teneaꝝ littere†ceſſante aũt cã diſpoſitionis
ceſſare dꝫ ipſa diſpoſitio.c.debitũ.de bigamis.l.adigere.
§.quãuis.ff.de iure patro.Sol.Joan.calde. ꝙ iſte impe
trans voluit ſaltẽ ab initio habere plura bñficia ⁊ ſic ra-
tio diſpoſitionis non deficit ꝙ̃tum ad intentionẽ.ideo nõ
ceſſabit diſpoſitio.⁊ dicit ꝙ punitur affectus cũ actu ex-
teriori iõ inducit vitium ꝯſumatuꝫ ideo puniri dꝫ vt no.
in.c.i.de eo qui amit.in poſ.nã iſte impetrans quãtum in
eo fuit voluit circũuenire papaꝫ ita formaliter rñdit hic
Joã.calde.Sed pro certo põt dari rñſio accõmodata ad
iſtam obiectionẽ Jo.calde.nã ipſe dicit ꝙ ſaltẽ voluit ab
initio habere plura bñficia. ego rñdeo in potẽtia ⁊ non
in actu.ideo non dꝫ attendi illud ꝙ eſt in potẽtia ⁊ non
in actu.vt no.in.c.de multa. de preben. vñ ceſſat ambitio
plurium bñficiorum in actu ⁊ exercitio.nec eſt verum ꝙ
voluerit circumuenire papam q2 ex quo vnico bñficio cõ
tentus eſſet ſiue illud ꝯſequeretur ex vnicis litteris ſiue ex
alteris.⁊ per ꝯñs plurium reſcriptoꝝ viciabit non tñ ip-
ſa impetratio ⁊ iſtud mihi vr̃ fouere ſummã equitateꝫ.⁊
inquantum.d.Anto.dixit dictuꝫ glo.⁊ Inno. procedere
niſi impetrans excuſareꝝ pp iuſtã ignorãtiam q2 ipſe im-
petrauit vnam ⁊ alteras impetrauit eius procurator eo
ignorante dicas ꝙ per hoc vr̃ tex.ſolẽnis in argumentuꝫ
in.c.pe.ſ.e.li.vi.⁊ procedunt iſta vbi diuerſe littere impe-
trantur ad diuerſa bñficia.Si autẽ ad vnum bñficium cũ
eadem forma ⁊ data cõiter oẽs doc.tenent tales litteras
valere q2 effectualiter vna littera eſt lꝫ pluries exempla-
ta ſicut dicimus.teſtamẽtis habẽtibus eandẽ datã ⁊ ean
67 dem formam vt in.l.vnum.ff.de teſta.†qnimo impetrato
vno titulo ad bñficium põt impetrari ex poſtfacto alius
titulus ad idẽ bñficium ⁊ iſtud fit ad cautelam non vt ex
vtroqꝫ titulo ꝯſequatur ius in eodẽ bñficio. q2 tũc eſſet ꝯ̃
diſpoſitionẽ.c.vt qui duas.de elec.lib.vi.⁊ iſtud fit vt qs
poſſit defendere ſe ex vtroqꝫ titulo ⁊ ſm ho: alias cõſul-
ui quidam obtinuit titulum a quodam prelato ad benefi
ficium dubitabatur quis titulus bñficij ſpectaret ad aliũ
p̃latum conſului ꝙ ad cautelam hr̃et titulum ab illo/alio
p̃lato tex.eſt multum ſolẽn. in.c.poſt electionẽ.ſ de ꝯceſ.
preben.⁊ facit qd̃ hẽtur in.c.ex parte.aſtenſis.eo.ti. Sed
quantũ ad iſtuꝫ tex.dantur duo intellectus primus eſt ꝙ
in ſimul ⁊ ſub eadẽ data qs impetrauit binas litteras ad
bñficia in diuerſis eccleſijs ⁊ iſte intellectus ſm oẽs ap-
plaudit principio iſtius.c.ſed fini non congruit q2 man-
dat ꝙ ſint contẽti receptiõe facta p alias litteras q2 ſi am
be non tenent ex quo vna non facit mẽtionẽ de alia ſequi
tur ꝙ tex.non procedit dũ dicit ſint contẽti eccleſijs in q-
bus recepti ſũt q2 non poterũt recipi vigore litterarũ ob-
repticiarum Inno.dicit ꝙ in hoc papa facit eis gratiam
ꝙ valeat receptio ſicut in ſimili ꝯtingit in.c.i.de ſup.neg.
p̃la.Sed iſtud non vr̃ bñ dictum q2 hic non apponiꝝ ali-
qd̃ verbũ ſonans in gratiã ⁊ decretalis in dubio vr̃ ſona-
re in ius cõe vt voluit glo.in.c.pe. de tẽp.ordi.⁊ ſic iſte in
tellectus non vr̃ verus ad iſtum tex.itẽ repugnat tex.iſte
in fi.q2 dicit niſi de receptione ſua expͥſſam fecerint men-
tionem nã ſi ſimul fuiſſent impetrate non potuiſſet in alte
ris fieri mentio de receptione que nonduꝫ facta eſſet ⁊ p
ꝯñs iſte intellectus non vr̃ ꝯformari lr̃e naꝫ eoipſo qd̃ fit
mẽtio de prima receptione apparet ꝙ alie littere fuerũt
prius impetrate.Facit tex.cũ glo.in.l.cũ proponas.C.de
codicil.⁊ ꝙ no.Bal.in.§.qbus.in.i.ꝯſi.C. ⁊ in.c.paſto-
ralis.§.e.facit tex.iſte in prin.inquantũ dicit non tñ alias
de alijs mẽtionẽ faciẽtes.vñ reqritur ꝙ alie faciãt mẽtio
nem de alijs.⁊ per ꝯñs non vr̃ ꝙ ſimul fuerint impetrate
⁊ ſic lꝫ iſte intellectus in ſe ſit verus ⁊ eũ tenui ſuprius nõ
68 tñ ꝯgruit huic littere.† Ex eadẽ glo.ibi ſed qd dices p̃ie
littere ſunt annullate p exceptionẽ an valeãt ſc̃de non fa-
a cientes mẽtionẽ de primis ⁊ decidit ꝙ valeãt ſi nonduꝫ
fuerit p̃ntate q2 potius ad cautelã impetrate videnꝝ ſicut
ꝯſueuit dici in reſcriptis vt in.c.ex tenore.§.eo. Idem vo
luit glo.in.d.c.ex tenore.vide ꝙ ibi dictuꝫ fuit ⁊ facit qd̃
habeꝝ in.c.cũ nr̃is.de ꝯceſ.preben. Ideꝫ ſentit hic Inno.
ſed Hoſtiẽ.tꝫ ꝯ̃rium ꝙ neutre lr̃e valeãt q2 fraudulenter
ſunt impetrate eoipſo ꝙ in alijs lr̃is non fit mẽtio de ali-
is ⁊ hoc verius ⁊ ꝓcedit qñ ſunt ſub eadẽ data ſm Ho-
ſti.Si aũt ſub diuerſa data adhuc non valẽt ſc̃de ſm Jo.
calde.q dicit ꝙ vitiũ fuit in data lꝫ.n.prime eſſent vitioſe
nõ tñ excuſaꝝ qn de ipſis debuerit facere mẽtionẽ ex quo
ipſis pendentibus ipetrauit ne ſit melioris ꝯdõnis ꝙ̃ is
qui ipſas lr̃as legitime ipetrauit.c.eũ qui.de p̃bẽ.in.vi.⁊
p hoc rñdet ad notata in.c.ex tenore.§.e.⁊ ad.c.cuꝫ nr̃is.
de ꝯceſ.p̃bẽ.q2 illud ꝓcedit in primis vitioſis ex fcõ alte-
rius ⁊ in lr̃is a diuerſis ipetratis ſed hic qñ prime ⁊ ſecũ
de ſunt ab eodẽ ipetrate ſm Jo.calde.iſtud ſequiꝝ.d.An
69 to.⁊.d.Cardi.†ex eo q2 de quocũqꝫ iure ẽt modico dꝫ fie
ri mentio in lr̃is bñficialibus alias redduntꝝ ſurrepticie.
⁊ p ꝯñs nulle.c.ſi ꝓponẽte.ſ.e.c.ſi motu ꝓprio. de p̃bẽ.in
vi.Nec ob.ꝙ no.in.d.c.ex tenore. q2 ibi loqtur in reſcri-
ptis ad lites vñ p̃ſumptio eſt ꝙ ſi papa ſciuiſſet de primis
lr̃is non dediſſet ſc̃das ẽt ſi ſciuiſſet ꝙ primis obſtaret ex-
ceptio ſurreptionis nã interim donec ſint caſſate vr̃ ꝙ de
beat fieri mẽtio ne ꝯtingat ꝙ iſte ꝯſequaꝝ plura bñficia
ꝯ̃ mẽtẽ pape ſi tñ itelligamus ꝙ ꝯ̃ primas oppoſita erat
exceptio ⁊ ꝓnũciatũ qd̃ non valeret tũc bñ ꝓcederet glo.
niſi p primas fuiſſet aliqd̃ ius ꝯſecutus p id qd̃ hr̃.§.c.p-
xi.tñ Joã.calde.limitat qñ nullitas reſurgeret in ꝓprijs
lr̃is ſed ſi lr̃e aduerſarij eſſent nulle vel ellidibiles p exce-
ptionẽ non eſſet neceſſe de illis facere mẽtionem.ita itel-
ligiꝝ glo.in.c.cũ nr̃is.⁊ ꝙ no.in.d.c.ex tenore.d.Ant.di-
ſtinguit ꝙ aut lr̃e ſunt ipſo iure nulle. ⁊ tũc nõ eſt neceſſe
facere de eis mẽtionẽ q2 de lr̃is nullis nulla eſt vtilitas fa
cere mẽtionẽ Hoſt.tñ in hoc ſentit ꝯ̃riũ ſed Joã. de imo.
dicit glo.iſtã poſſe ſuſtẽtari p id qd̃ hr̃ in.d.c.ex tenore.⁊
in.c.ex p̃te.§.eo.⁊ in.d.c.cũ nr̃is. in qbus pꝫ qd̃ de reſcri-
pto inualido ope exceptionis nõ eſt opus facere mẽtiõeꝫ
nec ob.rõ allegata in ꝯ̃riuꝫ q2 fateꝝ ꝙ de iure ꝙ̃tũcunqꝫ
modico teneꝝ facere mẽtionẽ dũ mõ illud ius modicũ ha
beat effectũ ſecꝰ qñ ẽ ius ſine effectu ſicut eſt hic qñ põt p
exceptionem elidi.Certe ꝯ̃ iſtud dcm̃ eius facit iſte tex.i-
petũt ⁊ moleſtãt nã lꝫ lr̃e ſint p exceptionẽ elidibiles ni-
hilominꝰ p eas p̃nt alie ecc̃lie ipetiet moleſtari ſi non op
ponaꝝ ⁊ iõ hẽbit locũ ꝓhibitio iſtius tex.⁊ p ꝯñs gl.iſta
70 non vr̃ va.iõ ſeqre opi.Ho.⁊ ſeqtiũ.†Glo.ſi.qrit ſi nõdũ
ſunt bñficiũ eccl̃iaſticũ aſſecuti q̃re nõ valẽt ſc̃de lr̃e gl.rñ
det ꝙ lꝫ nõdũ ſit aſſecut.bñficiũ eccl̃iaſticũ.hñ ius canõic
per ꝙ in breui ẽ hiturus bñficiũ ex mãdato pape ẽ ꝯſecu
turus ⁊ ꝓ bñficiato iã reputaꝝ vñ in ſuis lr̃is teneꝝ facere
mẽtionẽ ſi iã eẽt receptus.nã ex ti. nõ ex pceptõe ꝓ vẽtuũ
dr̃ qs eẽ canonicus ⁊ hꝫ quotidianas diſtributiões ⁊ ſic
p̃tẽ bñficij ergo de illa dꝫ facere mẽtionẽ p̃terea ſatis ẽ ꝙ
hẽat ius itellectuale ꝙ ex h̃ ſolo dr̃ locuplex ar.l. a ticio.
71 ff.de fur.dicit tñ Bal.h†ꝙ ſi canonicatus eẽt ſub ꝯdõne
ſi ẽ p̃bẽda nõ teneret facere mẽtionẽ iterim q2 ꝙ pẽdet ñ
72 eſt ꝓ eo quaſi ſit.l.ad ea.ff.de condi.⁊ demon. dicit ẽt†ꝙ
ius ꝯditionale nõ facit quem locupletẽ niſi ſit tale ius cu-
ius ſpes poſſit haberi q2 interim nõ eſt ius apertũ. vt i.c.
i. qui ſuc.teneanꝝ cuꝫ nec interim poſſit peti coll̃o.l. ſtatu
liber.in prin.ff.d ſta.li.ſed ſi ẽ ius apertum etiaꝫ ſine vllo
corpore iuris intellectũ hꝫ.l.hr̃ditas.in prin.ff.d pe.here.

a De p̃miſ
adde Felr̃.nõ
hic ſed in.c.ex
tenore. §.eod.
vbi ponit re-
gulã negatiuã
cuꝫ ſeptẽ limi
tatõibus ſpe-
ctantibꝰ ad lit
teras ad lites
tñ de lr̃is ſo
bñficialibꝰ de
qbus eſt maxi
ma ꝯtrouerſia
inter doctores
vide eundẽ h
in.v.col. circa
p̃ncipiũ ver.d
p̃mis q2 ibi p
oẽs caſus diſ-
currit limitan
do ⁊ addẽdo
q̃ vide p te.

Ita reſidet hic Bal. Pro certo poſſet allegari ꝑ iſta gl.
tex. valde ſingularis ſm Bar. in. l. veſtimentum. ff. de au-
ro ⁊ argen. lega. vbi teſtator legauit veſtimẽtum ⁊ re ve
ra veſtimentum illud erat in tela ⁊ factum non erat nihi
lominus tex. ibi decidit tale legatum deberi q2 ceptu3 ha
betur pro impleto. Ita dicamus hic qđ recepti in canoni
cum habeatur pro beneficiato quo ad impetrationẽ. Fa-
cit ad hoc glo. peregrina in cle. litteras. J. de reſcrip. Item
glo. iſta a contrario ſenſu ſentit qđ ſi non eſſet cõſecutus
canonia3 valerent littere ſcđe licet non facerent mẽtione3
de primis. Sed Inno. hic dicit ꝯtrium q2 ſentit idem eſſe
ẽt ſi non ſunt recepti in canonicos dicens qđ ſiue impetrẽ
tur ſcđe anteq̃ recipiantur per primas ſiue impetrent po
ſtea non permittent moleſtare alias eccleſias q2 nõ eſt ꝓ-
ſumendu3 qđ papa ſcriberet pro pluribus vacaturis. idẽ
voluit hic Hoſti. ⁊ Cõpoſtel. ⁊ Jo. an. qui dicit idẽ ſi fa
cta eſſet preſentatio literarũ. Et idẽ ẽt dicit eſſe ſi nõ erat
facta preſentatio litterarum. nã per litteras queſitu3 erat
ius ad rem. c. veſtiens. de renũ. ⁊ q2 papa veriſimiliter nõ
dediſſet litteras ſi ſciuiſſet de primis ideo ſcđe non facien
tes mentione3 de primis ſunt nulle. c. poſtulaſti. ſ. c. ⁊ hoc
ẽt tenuit ipſe Jo. an. in. c. iuris ignorantia. de regu. iur. in
mercuria. dixit tñ hic Hoſti. qđ ſi de primis neſcit non po
73 terit excipi† q2 paria ſunt non excipere vel excipere ⁊ non
probare. c. cum ſuper. de ꝯceſ. preben. ⁊ ex iſtis apparet q̃
fuerit ratio dubitandi in hoc. c. q2 forte videbatur ꝙ non
tenerentur facere mentionẽ de receptione cum ꝑ hoc non
eſſent aſſecuti prebenda3. Tu vero accurate conſidera q2
ſi ſubtiliter ponderetur tex. iſte probat manifeſte opi. gl.
dicit. n. niſi de receptione ſua fecerint mentionem expſſa3
⁊ ſic per ſolã impetrationẽ non videtur ſatiſfactum huic
tex. ſi ergo impetrauit litteras ⁊ non preſentauit nec fuit
receptus in canonicũ valent ſcđe non facientes mẽtione3
de primis. Et ſi dicatur qđ ad iſtu3 tex. d3 fieri ſupplectio
maxime dico ꝙ iſtud eſt violare iſtum tex. Extra glo. tan
git hic Jo. calde. dicitur in iſto tex. qđ impetrans tenetur
74 facere mẽtionẽ de beneficio eccleſiaſtico. † Quid dicatur
a eſſe beneficium eccleſiaſticu3[a] ⁊ decidit qđ hoc cognoſcit
ex parte perſone prouidentis ⁊ ex qualitate eius cui pro
uidetur ⁊ ex qualitate ipſius beneficij ⁊ ex modo ꝓuiden
di de ipſo beneficio de primo dic q2 non niſi per epiſcopũ
vel prelatũ eccleſiaſticu3 põt fieri promiſſio ⁊ ſi qñq3 fiat
preſentatio per laycum patronum illud eſt ex tollerantia
eccleſie. eccleſia. n. de gratia ꝯceſſit laycis. c. iij. de iure pa-
tro. ⁊ quaſi per totũ niſi prouiſio ſpectaret ad laycum ex
priuilegio papali nec alius q̃ papa tale priuilegium ꝯce
dere põt. ⁊ ita dicit debere intelligi. c. dilectus. el. iij. de ꝓ
ben. vbi habetur an laycus poſſit ꝯferre prebẽdas. c. ſi. de
conceſ. preben. ⁊ ꝙ no. xvi. q. vij. in ſi. ſumme. ⁊. x. di. impe
rium. xcvi. diſt. c. bene quidem de elec. c. ſacro ſancta. ⁊. c.
meſſana eccleſia item ille qui habet prouidere ſibi retine
re non poteſt. c. ſi. de inſti. ⁊ ꝙ no. in. c. relatum. de prebẽ.
75 ⁊ hec de primo. † De ſcđo autem dicit q2 non põt ꝓuide-
ri niſi clerico. c. ex litteris. J. de tranſac. c. ij. J. de inſti. c. capi
tulum. ⁊. c. cum adeo. ſ. eo. ⁊ ibi dictu3 fuit cle. q2 ꝯtingit.
§. vt autẽ. in pri. de reli. do. ⁊ per iſta verba ſentire videt
76 Jo. calde. † qđ de hoſpitalibus collatis clericis nõ in be
neficium non eſt fienda mentio in impetratione alterius
76 beneficij ⁊ hec de ſcđo. † De tertio vero. i. de qualitate ip-
ſius bñficij dicit q2 h3 aliqđ ſpũalitatis annexũ vel cui an
nectitur. vñ ꝑꝑ diuinũ officium datur bñficium eccleſiaſti
cum. c. ſi. J. eo. li. vi. lxxxi. di. c. ſi qs ſacerdotum. item q2 per
petuum eſt quantum ad eum cui ꝯfertur hoc priuilegiu3
bñficiorum eccleſiaſticoꝝ. lv. di. c. precepta. lxx. diſt. c. ſan-
ctorum. facit ꝙ no. in. c. poſtulaſti. ſ. c. ⁊ qđ no. in. c. veni-
ens. J. de fil. preſby. ⁊ in. c. pe. de cler. egro. ⁊ hec de tertio.
77 † De quarto vero. ſ. de mõ prouidẽdi dicit q2 d3 prouide-
ri pure ⁊ ſine pacto vel ꝯditione ⁊ non pro cõmodo tpali
alias cõmitteretur ſimonia. c. ſaluator. i. q. i. c. q̃ pio. ⁊. c.
ſij. c. ſi qs dator. ⁊. ca. ſaluator. ⁊ quaſi per totum. ⁊ infra

a ¶ Eccleſiaſticu3. Poteſtu cum nouiſſimis eccleſiaſticum beneficium diffinire affirmando ꝙ illud eſt beneficiu3 eccleſiaſticum de quo quis tenet facere mentiões in modis autẽ cognoſcendi oẽs cõueniũt nec ẽ opus hic repetere nec etiã eſt aliqua vis in noie. nã quocũq3 noie appelletur beneficium dicit concurrentib[9] oib[9] quatuor conditiõibus. que ponuntur a dño Andre. hic. ⁊ faci qđ no. ſ. eo. poſtulaſti. ⁊ de pbẽ. quãuis. lib. vi. ⁊ refert ⁊ ſeq tur ſimpliciter Pe. de ancha. in repetitione regule beneficij in. ij. col. de reg. iur. in. vi.

vt eccleſiaſtica bñficia. c. vnico. J. de ſimo. c. conſulere cum
pluribus capitulis illius tituli nec eſt vis in noie ſiue i be
neficium ſiue poſſeſſio ſiue preſtimonium ſiue pẽſio appel
letur. xvi. q. i. c. poſſeſſiones. c. conquerente. de cle. non reſi
den. ⁊. ſ. c. proxi. ⁊. d. c. conſulere. ⁊. d. c. ſaluator. du3 mõ
in eo predicte ꝯditiones ꝯcurrant ⁊ ſic in bñficium cõſe-
ratur non in feudum facit qđ no. Goff. ⁊ Cõpoſtel. in. c.
poſtulaſti. ſ. eo. ⁊ ſic ꝑ3 et predictis requiri quatuor ad h
78 vt bñficium eccleſiaſticũ dicatur canonice collatum. † pri
mo requiritur habilitas ex parte conferentis. ſcđo habili
tas ex parte eius cui fit collatio. tertio qualitates tali bñ-
ficio inherentes. quarto modus ſiue forma in collatione
ſeruandus. ⁊ cum hoc dicto Jo. calde. tranſit. d. Car. hic
⁊ cõiter oẽs ⁊ de hac doctrina fecit memoriam. d. Pet.
79 de ancha. in rub. c. i. de regu. iur. li. vi. ⁊ ibi dicit† ꝙ codẽ
modo dicit lex in datione tutoris. nam vt cenſeatur legi-
tima requiritur ꝙ is qui dederit dare potuerit ⁊ is acce-
perit cui fuerat dandus tutor ⁊ is detur cui dandi facul
tas erat ⁊ pro tribunali decretum interponit vt. l. natura
lis. §. ſi queratur. ff. de confirman. tuto. his ergo ꝯcurren
tibus vt dixit Dy. in. d. c. i. de reg. iur. inſtitutio eccleſiaſti
ci bñficij eſt cenſenda eccleſiaſtica vt ibi per Dy. ⁊ Joã.
80 an. ⁊ ita quieuit. d. Pe. in. d. c. i. † Ego aũt in contingẽtia
facti vidi dubitari an iſte preceptorie fratrũ ſancti Joan
nis hieroſolymitarũ quarũ collatio ſpectat ad collatiõe3
reuerẽdi magiſtri Rodi dicant eccleſiaſtica bñficia ⁊ q-
dam auſi fuerũt dicere ꝙ non. Ego ꝯſului ꝯtriũ ex hac do
ctrina Jo. calde. nã ſi ꝯderamus qualitatẽ pſone ꝯferen-
tis. aut qualitatẽ pſonarũ qbus ꝯferuntur vr ꝙ ſint bñfi-
cia eccleſiaſtica nã fratres hieroſolymitani dicant pſone
religioſe ⁊ eccleſiaſtice. Facit ꝙ voluit. d. Abb. in rub. J.
81 de regula. † vbi dicit ꝙ ſi ꝯſtitutio loquat de quocũq3 re-
ligioſo cõphẽdunt fratres hieroſolymitani. ⁊ in. c. q̃-
uis. el. i. de deci. dixit poſt alios ſcribentes ꝙ ille tex. h3 lo
cum in fratribus hieroſolymitanis qbus ꝯcedũtur eccle
ſie ⁊ decime ⁊ dicit ꝙ talis ꝯceſſio potius fit ordini eorũ
q̃ pſonis vt honorabilius ⁊ decentius tales fratres poſ
ſint viuere. ⁊ l3 dicantur layci. tñ non dicũtur eſſe in ſecu-
lo ſed ſunt religioſi ⁊ iuſte tenẽt eccleſias ⁊ iuſte pcipiũt
decimas facit ꝙ voluit Jo. mona. in. c. ex eo. de elec. li. vi.
facit ꝙ no. glo. ibi facit ſilr ꝙ dixit glo. in. c. duo ſunt ge-
nera. xij. q. i. ⁊ in. c. vt lex ꝯtinẽtie. xxvij. di. ⁊ in. c. nulla rõ
ne. xciij. di. ⁊ in. c. vbi nam. xcvij. diſ. ⁊ in. c. quiſquis. xvij.
q. iiij. vbi glo. ille loquũtur de deo deuotis ⁊ de hoſpita-
laris ⁊ ſimilibus. Cum ergo dicant religioſe pſone ergo
eo ipſo ꝙ mandatur eis prouideri de bñficio intelligitur
de bñficio eccleſiaſtico. c. q2 ſepe. de elec. li. vi. c. ſi. de pbẽ.
eo. libro. cle. vt hi qui ſcđo rñſo. de eta. ⁊ quali. ⁊ iõ Pe.
82 de ancha. in. d. c. q2 ſepe colligit† ꝙ eo ipſo ꝙ mãdatur ꝓ
uideri dño intelligitur de bñficio eccleſiaſtico. ⁊ per ꝯñs
reſpectu ꝯferentis ⁊ reſpectu eoꝝ qbus ꝯferuntur ⁊ ẽt ex
qualitate ipſarũ pceptoriarum dicunt bñficia eccleſiaſti-
ca habẽt ẽt aliqđ ſpũalitatis q2 dãtur ⁊ ꝯferunt ipſis fra
tribus ꝑꝑ certam obediẽtiam in dicẽdis horis ad quã te
nentur reſpectu ordinis ⁊ ꝓfeſſionis. ⁊ ita ꝯſului ꝙ bene
notabis pro iſtis fratribus ſancte Marie montis ſerua-
ti vt preceptorie que eis conferuntur dicant beneficia ec
cleſiaſtica. Item adde etiam inquantum excipit niſi lay-
cus conferat beneficia eccleſiaſtica ex priuilegio papali
Bal. in. l. reſcripta. C. de precibus imperatorum offeren.
ponentem exemplum in regibus vngarie ⁊ anglie conſe
rentibus prebendas in regnis ſuis ex priuilegio pape nã
reges non vident eſſe meri layci. ⁊ ideo pulchre dicebat
83 Jo. mo. in. c. licet. de prebẽ. in. vi. † ꝙ reges qui vnti ſunt ꝑ
ſonam layci non videntur obtinere maxime q2 reges vn
guntur. J. de ſacra vnctione. c. i. verſi. vnde in veteri maxi-
me ſm gallicos qui dicunt ſuos reges vti vnguento vel
criſmate celitus miſſo in monaſteriu3 ſancti Remigij qui
primum regem Francie baptizauit ⁊ dicit ibi eleganter
Jo. mo. ꝙ ſicut certis cauſis fuit conceſſum hoc priuilegi
um laycis

um laycis vt conferant beneficia vt in. c. adrianus. lxiij. di
ſtin. dicit ſe credere ꝙ ſi eſſet ſcandalum in auferendo ta
le priuilegio ꝙ debetur ei potius dimitti ꝙ̃ auferri. facit
c. nihil cum ſcandalo. ⁊. de preſcrip. ⁊. c. cum teneamus. ⁊. de
84 preben. † Querit etiam hic Jo. calde. ꝙ inquantũ hic di
a tur debere fieri mentionem de iure ꝙ quis habet ad rē
nunquid ſpoliatus beneficio teneatur de illo facere men
tionem ſi aliud impetrat ⁊ videtur ꝙ non arg. c. ſi tibi cõ
ceſſo. de preben. li. vi. Cõtrarium determinat ꝙ immo te
neatur facere mentionem ⁊ de hoc allegat Joã. an. in. c.
qꝛ intantum. de preben. ⁊ mouetur qꝛ titulum tenet alle
gat etiam iſtum tex. ad hoc ⁊ etiam allegat rationem qꝛ
habens actionem ad rem videtur habere ipſam rem. l. q
actionem habet. ff. de regu. iur. item qꝛ alias eſſet parata
fraus contra iſta iura ⁊ beneficiatꝫ qui vellet aliud bene
ficium impetrare procuraret ſe ſpoliari ſi in tali impetra
tione non teneretur facere mentionem de ſpoliatione tali
bus aut fraudibus eſt obuiandum. c. ſicut. de ſimo. c. quã
to. de diuor. l. fraus. ff. de legi. l. putant quidam. ⁊. c. pleri
qꝫ. xiiij. q. iij. allegat etiam qꝛ ſi id beneficiuꝫ quo quis eſt
ſpoliatus eſſet curatum ⁊ reciperet ſm̃ vacat primum al
legat ꝙ no. Jo. an. poſt Inno. in. c. de multa. in ver. habe
bat. de preben. ad. c. ſi tibi conceſſo. reſpondet ꝙ loqtur d
pena. c. de multa. ad quã incurendaꝫ requiritur poſſeſſio
ſecundi beneficij vel ſi ſtat per eum qui illud obtinuit. c. li
cet epiſcopus. de prebendis. in. vi. ſi tamen eo tẽpore quo
fructus alteri preſtantur plenam poſſeſſionem illius non
habet nec per eum ſtat non eſt locus pene. d. c. de multa.
85 vnde non ſic in caſu ecõuerſo. ſ. † ꝙ violẽter vel alias iniu
ſte detinens beneficium ſi aliud impetrat tenetur de p̃mo
facere mentionem ſm̃ Jo. an. qꝛ non debet eſſe melioris
conditionis ille qui violenter ⁊ iniuſte poſſidet ꝙ̃ ille q
canonice ⁊ legitime poſſidet. c. cum qui. de preben. li. vi.
iſtud voluit Uincen. ⁊ poſuit Spec. in ti. de poſſeſſorio ⁊
petitorio. §. i. verſi. quid ſi ſpoliator. circa ſi. ⁊ poſuit Jo.
86 an. in. d. c. de multa. † vbi dicit ꝙ ſpoliatus primo bñficio
curato ſi acceperat aliud beneficium curatum priuabiẽ iu
re primis. dicit tamẽ ꝙ licet priuetur de iure primi tñ po
terit petere ipſius premiũ vſqꝫ ad acceptationẽ ſcdi. Facit
etiam naꝫ ſi de quo minus videtur ineſſe ⁊ ineſt ergo for
tius de quo magis. c. cum in cunctis. de elec. Sed ſi de iu
re queſito ad rem tenetur facere expreſſam mentionẽ im
petrans vt hic fortius tenebitur facere mentionem de iu
re queſito in re nam per ſpoliationẽ de facto agitata non
perdit quis titulum beneficij ſed ſolam poſſeſſionem. c. cõ
querente. ⁊. c. in litteris. de reſti. ſpo. ⁊ cum hac doctrina Jo.
calde. tranſeunt omnes doc. hic. Tu vero pondera iſtum
tex. in ſi. ibi niſi de receptione ſua vbi tenetur facere men
tionem de receptione videtur ꝙ debeat intelligi de rece
ptione que durat ⁊ non de receptione que ad nihilum eſt
reducta vnde verba debent intelligi cum effectu. l. i. ff. ꝙ
quiſqꝫ iur. Cũ ergo iſte ſit ſpoliatus ⁊ per conſequẽs ha
betur per non recepto ⁊ ſic iſte tex. recte põderatus eſt ꝯ
dictum Joã. calde. item ratio decidendi hic fuit qꝛ papa
non preſumitur velle prouidere impetranti de pluribus
beneficijs vt hic voluit glo. Sed ſi eſt ſpoliatus beneficio
non videtur habere plura beneficia ergo. Pone ꝙ ſpo
lians ſit potens aut diues ⁊ ſpoliatus ſit pauper preſum
ptio eſt ꝙ non poterit recuperare beneficiuꝫ quo fuit ſpo
liatus arg. l. ſi procuratorem. §. ignorãtes. ff. man. quo ca
ſu ceſſabit ratio deciſionis iſtius tex. ne ꝓuideatur impe
tranti in pluribus cauſis. ⁊ cum opponitur de fraude. rñ
deo ꝙ non videtur veriſimile ꝙ quis patiatur ſe ſpolia
ri beneficio habito vt acquirat habendum. nam vt dixit
glo. in. l. cum hi. ff. de tranſac. ad preſens oua pullis cras
ſunt meliora. ⁊ ad. l. qui actionem. reſponderi põt ꝙ pro
cedat quando de facili quis illam intentare poteſt faciat
87 etiam ꝙ notat per Hoſti. ⁊ alios in. d. c. de multa. † ꝙ nõ
curatur de eo qḋ eſt in habitu ſed de qḋ eſt in actu ⁊ exer
citio licet ergo ſpoliatus beneficio dicat beneficiatus ha
bitu ⁊ potentia non tamen dicitur beneficiatus actu ⁊ ex
ercitio. ⁊ ideo tex. iſte dicit eccleſijs in quibus recepti ſũt
⁊ ſic videtur conſiderare receptionem preſentem ⁊ dura
turam. ⁊ per conſequens dictũ Jo. calde. ⁊ ſequatiũ nõ
videtur ſecurum poſſet tamen dici hoc modo vt attenda
tur qualitas ſpoliati. puta ſi eſt paup ⁊ non eſt litigioſus
⁊ ſic preſumptio eſt quod non intentabit actionem con
tra ſpoliantem tunc videtur mihi valere litteras impetra
tas per eum de alio beneficio non facientes mẽtionem ex
preſſam de beneficio quo fuit ſpoliatus alias ꝓcedat di
88 ctum Jo. calde. ⁊ ſequatium. † Quid de eo qui litigat ſu
per electione vel p̃ſentatione de ſe facta ſimpliciter vt reci
piat aliud beneficium. an p hoc videatur cedere liti ⁊ di
cit Inno. ⁊ Hoſt. qḋ ſic ſi illa ſimul teneri non poſſũt ali
as ſecus ſi enim per adeptionem ſecundi quis renunci
at primo habito ſimul cum ſecũdo tenere non poſſet for
tius vr̃ cedere liti ſeu accuſationi qḋ eſt minus vñ dicit In
no. quod aut recipiẽdo ſm̃ intẽdit renunciare liti aut nõ
intẽdit hoc ſꝫ intẽdit habita prima dimittere ſcdaꝫ ⁊ hoc
89 eſt illicitũ cum iſti conſenſus non dẽat eſſe tẽporales † qꝛ
in qua vocatione quis vocatus fuerit contẽtus eſſe debet
lxx. di. c. ſanctorum. ſic ẽt cõſenſus matrimonialis. xxx. q.
ij. ſolet. de ꝯdi. appo. c. ſi. ad hoc oppo. de. c. cũ in cũctis. de
90 elec. † vbi elec. in ep̃m retinet p̄ora bñficia vſqꝫ ad trãſactũ
tp̃s appoſitũ in ꝯſecratiõe ep̃i ſoluit Inno. qḋ potius fac
pro qꝛ ibi recipiẽdo ep̃atum priora bñficia renũciare in
telligitur ⁊ ex quo ꝯfirmatus ẽ in ep̃m non poſſet dimit
tere ep̃atũ ⁊ ad priora bñficia reddire. c. ij. de trãſla. pla.
quãuis hoc ſibi reſeruet a iure quod ſi ex neceſſitate ꝑdit
ep̃atum vt qꝛ caſſatur eius electio poſſit ad priora bñfi
91 cia reddire. d. c. cũ in cunctis. opponit ad idẽ † qꝛ ſi qs ha
bet eccleſiam pleno iure quo ad poſſeſſionem ⁊ ꝓprieta
tem ⁊ eligatur ad aliã ſup qua mouetur ſibi qõ. ita quod
poſſeſſionẽ eius habere non poteſt conſentiat dcẽ electõe
non pp hoc renunciat priori eccleſie. d. c. cũ in cũctis. xxi.
q. ij. c. ſi qs iam tranſlatꝫ. no. in. d. c. de multa. de p̃ben. ⁊ ꝓ
baẽ in. c. lꝫ ep̃s. de p̃ben. li. vi. Igiẽ fortius ſi hꝫ primo litẽ
non vr̃ renũciare liti recipiẽdo ſcdaꝫ qꝛ huic qui nihil ha
bebat niſi litẽ non vr̃ imputandũ ſi eccleſiã recepit ⁊ liteꝫ
ſibi reſeruauerit. ſed bñ vr̃ imputanduꝫ ei qui habebat ⁊
litẽ accepit. Soluit Inno. ꝙ hoc totũ facit malũ initiũ ꝙ
hr̃et iſte qui litigat ⁊ eccleſiã accepit ſe cõditionaliter vel
temporaliter conſentiret. Item quia aut nõ fuit proteſta
tus de retinendo primum ius ⁊ vr̃ ei renunciare cũ vtrũ
qꝫ ſibi retinere non poſſit aut fuit proteſtatus de retinẽdo
primum ius. ⁊ tunc malum fuit initium in eo. ꝙ cõſenſus
fuerit temporalis pro hoc facit. c. ij. de elec. li. vi. Hoſtiẽ.
tamen ibi dicit ꝙ hoc vltimo caſu non renunciat liti ⁊ ſe
cunda receptio eſt vitioſa ⁊ ꝙ hic modus iſte renunciãdi
nullo iure cauetur Jo. an. dicit ꝙ hodie cauetur. c. euꝫ q.
de preben. in. vi. negat tamen Hoſti. talem promotioneꝫ
vitioſam. qꝛ recipiendo eccleſiam etiam epiſcopatum co
ſiderare poſſet ⁊ in mente gerere ꝙ illum reciperet ſi aſ
ſumeret. viij. q. i. c. qui epiſcopatum. de tranſla. prela. c. ſi.
Sed Joã. an. tenet cũ Inno. ad qḋ facit ꝙ no. in. c. ſi pau
per clericus. in prima glo. de preben. li. vi. ⁊ in clemẽ. gra
tie. ⁊. c. ⁊ hoc eſt verius ſm̃ do. Cardi. hic predicta autẽ ꝓ
cedunt ſm̃ Compoſtel. quando habuit pacificam poſſeſ
ſionem ſecundi beneficij per hoc faciat. c. licet. el. ij. de p̃
ben. li. vi. Sexto ſic etiam intelligit Inno. ſi aut lite pen
dente ſuper primo beneficio curato reciperet ſcdm ſuper
quo etiam moueretur ſibi lis pro quaꝫ impediretur habẽ
here poſſeſſionem. tunc dicit Cõpoſtel. ꝙ non videtur liti
renunciare cum non ſit hoc ſtatutum nec cautum in iure
poſtea ſubdit dici poſſe ꝙ videatur renunciaſſe qꝛ eligen
do vnum de duobus que ſimul teneri nõ poſſunt videẽ ꝙ
alteri illorum renunciaſſe videatur. l. i. C. de fur. ſed Joã.
an. ſequitur precedentem opi. ſ. ꝙ non videatur renũcia
92 ſe referens ſe in contingentia facti conſuluiſſe † ꝙ habẽs
gratiam quam duceret acceptandam non perderet grãꝫ

a ¶ Ad remi. Uide ad materiam domi. Jo. aurea repetitione. c. poſtulaſti. §. c. ⁊ ibi do. Maria in repetitione illius. c. ⁊ vide pro cõplemento ⁊ ſi. reſolutiõe Fely. hic ī vi. colum. in princip. verſi. vltra tabulas. vbi ponit. pl. correlaria declarantia totã materiam eorum quorum dꝫ mentio fieri ī litteris ad beneficia in tantũ qḋ iudicio meo nihil põt addi adeo per modum cõpẽdij ſufficienter omnia examinauit.

a ¶ Adminicula. Uide pro iſta elegan concluſione. d. bar tho. ſoc. in conſi. lxxxx. incip. in cauſa agitata. verſi. rei vendicatione. circa medium. ſ. et in verſi. ij. ponderandum. car. d. et in conſi. clxxxvij. incip. in controuerſia que vertitur. verſicu. ij. principalis. circa fi. car. lvij. et in conſil. cclxvi. incip. in ca que ſtitur. ver. tertio videndum eſt circa finem. car. clxxiij.

illam conſentiendo electioni de ſe facte ad aliquam dignitatem etiam ſi ad epiſcopalem eſſet ſibi facta. et etiam ſi per ſuperiorem petat ſibi confirmari. Si enim acceptatio collationis que tribuit ius in re non perimit gratiam niſi ſit poſſeſſionem adeptus. vt in. d. cle. gratie. et in. d. c. ſi pauper. Multominus acceptatio electionis que tribuit ius ad rem. c. ſi. de conceſ. preben. li. vi. c. ſuper his de accu. faciet ceſſare primam gratiam tamen acceptando dignitatem et habita poſſeſſione ipſius bene videtur renunciare gratie. vt in. d. c. cum in cunctis. de elec. facit quod no. in. c. beneficium. poſt principium magne glo. de regu. iur. in. vi. Nec ob. ſi dicatur quod acceptando dignitatem epiſcopalem vel aliam videtur precluſiſſe ſibi viam acceptandi aliam contrariam prime acceplationi tanquam videatur ſibi contra ius. vt in d. l. i. C. de fur. quia certum eſt ſecundum eum quod acceptatio collationis facte non tribuens ius in re vt dictum eſt non perimit gratiam niſi addita pacifica poſſeſſione. vt in. d. c. ſi paup. ergo multominus acceptatio electionis. Fatetur tamen Jo. an. quod ſi ex vi gratie acceptaret dignitatem et ipſius poſſeſſionem haberet vel pro eo ſtaret quominus haberet periret ius ex electione queſitum ſecundum veram opi. que habet quod ante confirmationem electionis poteſt renunciari ſine ſuperius auctoritate de quo in. c. ij. de tranſla. prela. et in. c. ſi electio. in glo. de elec. li. vi. et ſimiliter dicit quod habita confirmatione epiſcopalis electionis et poſſeſſione epiſcopatus et bonorum eius et conſecratione ſecuta vel lapſo tempore conſtituto ad conſecrandum epiſcopum perit gratia et non prius. et ad. l. i. C. de fur. reſpondet quod ibi erat contrarietas certa idem et erat incompatibilitas hic non erat varietas circa diuerſa et circa compatibilia ante adeptam poſſeſſionem et cum eo tranſeunt communiter omnes hic. Ad idem opponitur de iſto. c. ſoluit Inno. quod non multum facit quia quod iſte non poſſit obtinere iſtud beneficium eſt ſtatutum in odium impetrantis multas litteras ſuper beneficijs vt euitentur fraus impetrantium et negari non poteſt quin ille qui receptus eſt eſt ad vnum beneficium poſſit illud recipere et ſuper alio litigare ſi ad illud canonice eligatur nec per hoc videtur priori beneficio renunciare maxime cum vtrumque poſſit

93 retinere. † Ex his infert Inno. ad queſtionem premiſſam generaliter dicens quod qui recipit eccleſiam videtur renunciare liti quam habet ſuper alia eccleſia quam ſimul retinere non poſſet ſed ſi eſſet tale beneficium quod poſſit ſimul retineri ſecus quid econtra ſi recipiendo ſecundam ſuper qua litigat decidit quod non intelligitur renunciare prime vt dictum eſt magis enim eſt eccleſie renunciare quam liti ſecundum Inno. pro hoc vl

94 timo facit. c. ex parte. el. iij. de decimis. † et quia facilius quis priuatur habendo quam habito. l. ſi quis emptionis. C. de preſcrip. xxx. anno. et ita tranſeunt omnes hic. et ita etiam voluit Pau. in. d. cle. gratie. Ego vero addo quantum ad primum quod recipiendo aliud beneficium incompatibile videatur renunciare liti quam habet ſuper electione aut preſentatione de ſe facta et alleg. tex. meliorem de corpore iuris in. l.

95 ij. C. de iure dominij impetrando. † vbi creditor bonis rem debitoris pignori obtinuit dominium ipſius rei per reſcriptum principis. poſtea debitor ſoluit vſuras dicte rei pignorate ipſi creditori dicitur ibi quod creditor acceptando vſuras videtur renunciaſſe iuri impetrato ſuper dominio illius rei. Ita dicimus in propoſito quod ſi quis accipiat beneficium incompatibile cum primo videtur renunciare liti mote quam habet ſuper electione facta de ſe ſuper illo beneficio quia ſi videtur renunciaſſe iuri queſito in re ergo multo fortius videtur renunciare iuri ad rem nam per priuilegium conceſſum a principe videtur tranſlatum dominium. et ita conſului ſuperioribus nonis in quodam priuilegio indulto a Federico tertio imperatore Moder. et allegaui Bal. in prohemio feudorum. vbi allegat. l. bene et a zenone. C. de quadri. preſcrip. et. c. inter dilectos. de fi. inſtru. et allegaui Andr. de iſer. qui hoc voluit. et eundem Bal. in c. i. §. de noua forma fideli. et allegaui Ange. in. l. officium.

96 ff. de rei vendi. vbi dixit, † quod licet per inſtrumentum non probetur dominium niſi concurrant alia adminicula[a]. Fallit in inſtrumento in quo eſt facta donatio a principe ex certa ſcientia quia tunc per illud inſtrumentum probatur dominium et ſic pro dicto Inno. et aliorum tex. videtur ſibi formalis et hoc dictum eſt magna ampliatio ad. l. poſtquam li.

97 ti. C. de pac. et facit glo. in. c. ex tenore. §. e. que dicit † quod ſi litigans dicit ego nollo litigare videtur renunciare liti ergo eodem modo dicemus quod recipiendo beneficium incompatibile dicatur renunciare liti. nam et facta loquuntur quia facto oſtenditur voluntas. l. reprehendenda. C. de inſtitu. et ſubſti. ſub condi. factis glo. in. l. de quibus. ff. de legi. et etiam glo. peregrina in. d. l. poſtquam liti. dixit quod ſi litigans dicat ego nolo amplius ire ad iudicium quod videtur renunciare liti eodem modo dicamus quando facto et non verbo oſtendit ſe nole amplius venire ad iudicium quod eſt quando recipit beneficium incompatibile. facit ad hoc glo. magiſtralis in ver. renunciare in cle. gratia. §. e. que dicit quod videtur renunciare liti conſequendo aliud beneficium incompatibile ſed quo ad alia dicta doc. hic videtur quod non ſit ita inſiſtendum ſed potius ſit arare arenam ex eo quia tex. in. d. cle. gratie. in ver. pacificam poſſeſſionem fuerit aſſecutus de

98 cidit † quod ſi habens gratiam vt expectatiuus ad dignitatem vel ad beneficia curata. ſi acceptat beneficium incompatibile et conſequatur pacificam poſſeſſionem perdit ius ad res competens ſibi ex prima gratia. Si vero non ſit conſecutus pacificam poſſeſſionem. ſecus ad quid ergo opus eſt contendere ſi ſecundum beneficium eſt litigioſum an videatur renunciaſſe prio incompatibili vel litteris impetratis ad beneficium incompatibile ex quo cle. illa decidit debere conſequi pacificam poſſeſſionem ſecundi beneficij incompatibilis cum primo. Et ideo non oportet amplius laxare habenas ſuper huiuſmodi inueſtigatione. Et inquantum hic dicitur faciendam eſſe mentionem expreſſam de ſua receptione vtrum iſtud procedat ſiue iſte alie littere fuerint impetrate antequam reciperetur in aliam ſiue poſt dicit Inno. quod ſic quia non eſt preſumendum quod papa pro vno ſcriberet ſuper pluribus. Si autem poſt receptionem ad vacaturam impetraret litteras ad beneficium vacans tacito de receptione credit Inno. litteras valere ſi vult renunciare iuri quod habet ex priori receptione quia non eſt talis veritas tacita qua expreſſa litteras non habuiſſet ar. vij. q. i. c. paſtoralis. de preben. c. cum ſecundum apoſtolum. §. e. c. ſuper litteris. Sed Compoſtel. contrarium quia non eſt veriſimile quod papa ſic ſcriberet pro eo cui alias fecerat gratiam ſicut ſi nunquam pro eo ſcripſiſſet et hoc dicit Jo. an. fore verius cum tales littere ſint ambitioſe. c. quamuis. de preben. lib. vi. tamen Innoc. in. c. poſtulaſti. §. eo. contrarium eius quod hic tenuit et defenditur eius contrarietas quia hic loquitur de impetrante nondum adepto beneficium ſed ſolum recepto Jo. calda. dicit quod ratio Innoc. aſſumpta in. d. c. ſuper litteris. ita habet locum poſt adeptum beneficium cui velit renunciare ſicut ante adeptum. Conclude quod oportet fateri quod vitium fuerit in data que conſiderari debet vt in. c. cam te. §. eo. et in. c. ſi eo tempore. §. e. in. vi. nam non valuerunt littere ſupra. c. proximo. dic quod Jo. an. habuit reſpectum quod maior videtur obreptio in tacendo beneficium quod quis habet quam

99 quod expectat. † Quid ſi in caſu huius. c. impetrans ſit receptus in ſecunda eccleſia. an ſi velit huic receptioni renunciare poterit vti receptione facta per primas litteras Compoſtel. dicit quod ſic et per conſequens licet ſecunde eccleſie competat exceptio de prima receptione tamen ſi velit renunciare ſecunde exceptioni tunc de ea bene poſſet opponi per primam eccleſiam refert tamen Compoſtel. alios dicere et ſibi videtur quod bene quod ex quo per ſecundas litteras eſt adeptus beneficium prime ſunt vitioſe nec valet quod renunciet beneficio per ſecundas obtento quin poſſit excipi contra primas cum iam res non ſit integra ar. c. tranſmiſſam. de elec. et quia in electione ſua fuit eligere quia in eccleſia ſibi prouidetur et eligendo vnam videtur alteri renunciaſſe cum ſit vtraque ſecundum intentionem mandatorio habere non poſſit. l. i. C. de fur. io. an. dic quod iſte difficultates ceſſant tenet. n. quod non vz

receptio

receptio facta per ſecundas ꝛ ſic verioꝛ eſt prima opi. qꝫ
poteſt vti primis. nec expedit ꝙ renũciet exceptioni facte
per has ex quo non tenet argumento regule non preſtat
li.vi. ꝛ ex hoc tenet Jo.calda. niſi per has ſit adeptus be
neficium ꝙ de iure tenere non poſſit cuꝫ eo. quod debetur
per primas litteras vt probatᷣ in cle. gratie. eo.ti. coniun
cto. c. eum qui. de preben. lib.vi. ꝛ facit ꝙ no. in. c. ex litte
ris. de offi. deleg. Et ex predictis refert. d. Anto. hic diios
100 de rota concluſione. ccxv. † ꝙ ſi habens gratiaꝫ in forma
pauperum impetret beneficium ſimpliciter aſſerens ſe di
miſſurum gratiam primam in forma pauperum cum ex
ſecunda fuerit beneficiuꝫ conſecutus ꝙ ſi antequam ſit cõ
ſecutus ſecundam gratiam impetrat tertiam facta mẽtio
tione de ſcđa ꝛ non de prima in forma pauperum ꝙ nõ
vꝫ impetratio tanꝗ̃ ſurrepticia qꝛ non facit mentionẽ de
de prima que adhuc manſit in ſuo roboꝛe nec adhuc erat
extincta añ aſſecutionem ſecundi beneficij per ipſuꝫ impe
trati ꝛ poſſibile foret ꝙ ex ſecunda nihil conſequeretur ꝛ
prima remanẽt valida. ꝛ qꝛ vigoꝛe ipſius aliqđ beneficiũ
poſſet acceptari. ideo debuit facere mentionem. c. ſi ꝓpo
nente. ꝭ. e. c. ad audientiam. ꝭ. e. c. ſi motu ꝓprio. de prebẽ.
in.vi. dicit ẽt. d. Anto. hic allegando Lapum alle. lxxxix.
101 dicentem † dato ꝙ pẽdeat gratia per aliuꝫ impetrata da
to ꝙ illud ſciret ꝙ ſi impetratio eſt facta ſine ſuo manda
to ꝛ non acceptauit ꝙ valebit impetratio facta per eũ de
alio beneficio non facta mentione de predicta impetratio
102 ne. Et plus etiam ibi dicit † ꝙ ſi alicui abſenti facta ſit col
latio ꝛ non acceptauit ꝙ licet ſciret gratiam illam factã
ſibi eſſe nihilominus tenebit impetratio non facta mẽtio
ne de collatione predicta ꝛ ad hoc Lapus allegauit di
ctum Arch. in. c. gratia. ꝭ. eo. lib.vi. Et in quantum tex. ibi
ponderat ignorantiam eius cui facta eſt collatio ſupplet
.ſ. maxime. ꝛ ſic. d. Anto. ꝛ Lapus tenent dictũ Archi. in
d. c. gratiam. ꝛ idem voluit Joã. mo. ibi. ꝛ tenent ibi qđ
valet de equitate ꝛ dabitur optio. vt in ſi. huius. c. naꝫ ceſ
ſat dolus. ꝛ ſubeſt ratio ignorantie cõſiderate in illo tex.
Sed re vera Jo. mo. ibi alleg. contra hoc dictum ꝙ imo
non ſit eadẽ ratio qꝛ plus dꝫ excuſari ignorãtia ꝓpria ꝗ̃
ignoratia ꝓcuratoris. c. i. in ſi. vt lite nõ ꝯte. itẽ qꝛ hec ra
dix eſt vicioſa nam licet dolus nõ ſit ex ꝓpoſito tñ re ipſa
103 in eſt iſto caſui † ꝛ paria ſunt dolũ ad eſſe re ipſa vel ex ꝓ
poſito. l. ſi qs cũ aliter. ff. de verb. obli. itẽ bñficiatus alˢ ñ
non bñficiatur niſi ex certa ſcia. c. poſtulaſti. ꝭ. e. ꝛ multitu
do bñficioꝛum ẽ canonibus inimica. c. dudum de elect. c.
qꝛ in tantuꝫ ꝛ. c. de multa de pben. c. ſanctoꝝ. lxx. diſti. vñ
Jo. an. in. d. c. gratia refert ſe ſcire ꝙ illud dictũ Archid.
non recipitᷣ in curia ꝛ bñ hn eũ nam ſi nõ emanaſſet di
ſpoſitio. d. c. gr̃a in caſu in quo loquitur diceremus in du
bitanter ꝯtrium p regulã poſitaꝫ in. d. c. ſup litteris iõ ille
tex. non dꝫ trahi ad aliũ caſum ꝗ̃ exp̃matᷣ in. d. c. alˢ eſſet
pacta fraus volẽtibus ipetrare ꝙ non eſt ferendũ. c. ꝗ̃ꝫto
104 de diuoꝛtij. l. fraus. ff. de legi. † item de ſtilo curie nõ eſt ꝙ
in beneficialibꝰ exp̃matur ꝓcuratoꝛ vel requiratᷣ manda
tum procuratoꝛium dicit tamen ꝙ volentes tenere primã
opi. poſſent illam reſtringere ad caſum quo ꝓcuratoꝛ ſci
re non potuit exemplum ſi procuratoꝛ fuit datus prima
die octobꝛis ꝛ impetrat prima die nouembꝛis ꝛ pricipa
lis eius fuit beneficiatus vltima die octobꝛis. tunc enim
ceſſaret timoꝛ fraudis ꝛ iſto modo poſſet procedere opi.
Archid. ꝛ ita reſidet Joan. andre. in. d. c. gratia. ꝛ ſic in
glo. ꝛ in lectura ibi tenuit contra archi. licet. d. Anto. hic
non facta cõmeratione Jo. an. in. d. c. gratia. trãſiuerit cũ
dicto Lapi. ꝛ archi. Sed Joã. de ligna. in. d. c. gratia. di
ſtinguit quod aut dominus conſtituens procuratoꝛeꝫ ad
impetrandũ ſciebat ſe habere beneficium ꝛ non valet im
petratio per rõnes ſuperius pro hac parte inductas. aut
dominus ignoꝛauit tempoꝛe cõſtitutionis procuratoꝛis.
ꝛ etiam tempoꝛe impetrationis vt puta qꝛ ſibi abſenti ꝛ
ignoꝛanti beneficium fuit collatum. ſed propter breuita
tem tempoꝛis ipſum certificare non potuit vt in exemplo

poſito per Jo. an. ꝛ tunc ſit vera prima opi. nec ob. cuꝫ di
cebatur ꝙ deficiebat ratio qꝛ in iſto caſu ceſſat cauſa. nec
ob. ꝙ plus excuſet ignoꝛantia proprij erroꝛis quaꝫ igno
rantia procuratoꝛis qꝛ ex quo vtraqꝫ ignoꝛantia fundatᷣ
in eadem equitate cum neutro caſu ſit quid imputanduꝫ
non ei pro quo impetrat nec ei cui ipetrat ideo vterqꝫ pa
riter excuſatur. nec ob. ꝙ ante dictam decre. gratia dixiſſe
mus contrarium qꝛ cum in iſto caſu ſit eadem equitas ꝗ̃
eſt in terminis illius. c. merito ꝓcedemus ad ſimilia ꝛ ꝓ
hoc Jo. de fantu. in. d. c. gratiam. dicit facere illuꝫ tex. qui
105 proceditᷣ pro viam rationis † ꝛ vbi eſt eadem ratio non di
cimur procedere per viam extenſionis. ſed per meram iu
ris diſpoſitionem. ita dicit ſe notaſſe in glo. ij. in cle. audi
toꝛ. ꝭ. eo. pro quo eſt tex. ſin. ꝛ melioꝛ de iur. in. l. is ſolis.
C. de reuoca. dona. re vera Lapus in prealleg. allegatio
106 ne in. v. col. verſicu. pro quo eſt ſciendum dicit † ꝙ ſi benefi
cium ꝙ confertur abſenti non poteſt propꝛie dici abſen
tis ante acceptationem. c. ſi tibi abſenti. de preben. lib. vi.
nec ſi conferatur ante acceptationem. vt voluit glo. in. d.
107 c. ſi tibi abſenti. dicit etiam † ꝙ ad hoc vt taciturnitas ali
cuius rei habeat vitiare gratiam vel litteras impetratas
requiritur ꝙ ſit talis que ſi fuiſſet expꝛeſſa talem gratiaꝫ
non feciſſet. d. c. ſuper litteris. cum ibi no. ꝭ. eodem ꝙ in
telligitur. ſ. ſm cõmunem ſtilum vel curſum principis cu
rie vel canzellarie. nam alias non poſſet vnꝗ̃ ſciri an pri
ceps feciſſet gratiam ſi fuiſſet expꝛeſſum foꝛte etiam feciſ
ſet ꝛ foꝛte non vnde referenduꝫ eſt hoc ad probabilẽ con
iecturam vel cõmunem vſum aliarum gratiarũ per prin
cipem conceſſarũ ſeu ſolitarũ concedi vnde non ideo vi
tietur gratia. qꝛ tacuit me flauum vel puſilluꝫ vel ꝙ iã ha
buit beneficiũ cui reſignauit vel hmõi. ꝛ licet Lapus ita
108 dicat tamen ego vidi hic bononie. † cuꝫ quidã frater omñ
tio erat aũt puſilus ꝛ peteret ſe ꝓmoueri ad quãdam ab
batiam obſeruande memoꝛie eugenius quartus volebat
eum promouere ad illam abbatiam quẽ cum vidiſſet ita
puſillum renuit promouere ꝛ eius ſtaturam contẽpſit bo
num ergo fuiſſet illi ſe in propꝛia perſona non preſentaſſe
coꝛam papa caueant ergo puſilli anhelantes ad dignita
tes. ꝛ foꝛtius dicit Lapus in contentioſis impetrans te
netur facere mentionem de proceſſu. c. inter monaſteriuꝫ.
de re iudi. ꝛ etiã de ſententia lata. c. inter dilectos. de ſi. in
109 ſtru. † tamẽ ipetratio in cauſa matrimoniali valet ꝛ reſcri
ptum dato ꝙ de proceſſu vel ſnia non fecerit mentionẽ vt
voluit Jo. an. poſt Hoſt. in. c. tenoꝛ. in ver. litteras. de re
iudi. ꝛ eſt ratio qꝛ ex quo talis ſnia non tranſit in rem iu
110 dicatã etiã ſi mentionẽ feciſſet litteras habuiſſet. † Iteꝫ ſi
impetrans reſcriptũ ad litẽ cõtra. ticiũ exponat ꝙ ſibi de
bebat centũ licet tacuerit ꝙ ticius dicebat contrariuꝫ te
net ꝛ valet reſcriptũ. c. i. de litis conteſta. li. vi. cuꝫ notatis
in glo. ſi. Modo dicit ꝙ ex quo prelati predicti de qbus
in predicta allegatiõe. non acceptauerũt dictas collatio
nes de quibus ibi ꝛ ſic nec ius in dictis beneficijs habe
bant eſto ꝙ ſcirent dictas collationes non cogebatur fa
cere mentionem ꝛ dicit hoc ſentire arch. in. d. c. ſuper gra
tia. ſuper verbo neſciens. vbi ſupplet maxime ex quo non
acceptauerant per eandẽ decretalem. ꝛ glo. oꝛdinaria. in
d. c. gratia. ſuper verbo ignoꝛanti hoc idem dicit licet al
ternatiue ꝛ magis videtur pendere ad aliã partẽ. ſ. ꝙ te
neatur ſciens de tali beneficio facere mentionẽ ꝛ ante ac
ceptationem. ꝛ hec oĩa coadunat ſuper. d. glo. in nouella
dicẽs ꝙ ſi expectans dꝫ facere mẽtionẽ de vacatura vt in
c. cũ nr̃is. de ꝯceſ. preben. ergo foꝛtius qñ ſciuit. vt no. Jo.
an. ſup regula ignoꝛãtia. li. vi. in mercu. ꝛ qñ acceptauit
tale ius vacature per rationes predictas alias non ꝛ iura
111 alleg. p glo. non ꝓbãt ꝯtriũ. † Itẽ lꝫ taciturnitas bñficij cũ
ſcientia ꝛ acceptatione bñficij ꝗ̃tũcũqꝫ viciet reſcriptũ ſi
fuerit tacitum per ſimplicitatem ſiue per malitiã. tamẽ ta
citurnitas dictarũ collationũ in dcõ caſu nõ dꝫ opari hũc
effectũ. ꝛ p ꝯñs Lapus ꝯcludit ibi ita vt ſuperius dictuꝫ
eſt late tñ iſtũ paſſum ibi proſequitᷣ vt ibi per cuꝫ ad libi

non poterit.ſed ſi vnicum dũtaxat vult habere vʒ. illud
ꝙ impetrauit non erit violoſa impetratio.nam ita eſt vi
cioſa ꝙ ne utrũqʒ habeat.ſed non acceptãdo beneficiuʒ
collatum ſibi retinet beneficium impetratuʒ.⁊ in hoc cõ
formatur menti reſcribentis ⁊ diſpoſitioni canonum. qꝛ
ideo conſiderauit ille tex.ignorantiam.quia acquirebat
vtrunqʒ ſi erat compatibile.ergo eo ipſo ꝙ erat ſciens
impetratio erat vicioſa.quia acquirebat vtrũqʒ. ⁊ hoc
erat contra regulas iuris communis.ſed ſi impetrat be
neficium ⁊ ſit beneficium ſibi collatum quantumcũqʒ ca
nonice ⁊ nõ acceptat tũc dico ꝙ impetratio nõ eſt vicio
ſa.qꝛ nõ habebit niſi vnicũ ⁊ ſupplectio ad tex.facta per
Arch.eſt veriſſima inquãtũ dixit maxime ſi neſciret qua
124 ſi idem ſi ſciret.Et ideo vr̃ cõcludendũ hoc mõ.†aut im
petrãs beneficiũ ignorauit collationẽ ſibi factã de alio ⁊
ipſe põt retinere vtrũqʒ ſi ẽ cõpatibile vt ibi eſt tex. nec ꝓ
pter hoc impetratio eſt vicioſa aut ĩpetrauit beneficiũ ⁊
ſciuit aliud beneficiũ fore ſibi collatũ.⁊ illud nõ accepta
uit.tũc impetratio nõ reddiſ vicioſa.lʒ ſciuerit ex quo nõ
acceptauit.⁊ pp hoc nõ obuiatur canoni cui eſt moleſta
pluralitas bñficioꝝ nec obuiaſ mẽti pape.⁊ iſto mõ pñt
reduci opiniones ad ꝯcordiã ⁊ iſte vr̃ mihi clarior ⁊ ve
rus intellectus ad.d.c.gratia.tene menti predicta.Adde
ẽt ad ſupradicta elegans cõſiliũ Gaſparis de caldar. in
125 eo.ti.de reſcriptis cõſi.xi.vbi querit†an impetrans grãs
ad beneficiũ exprimens qualiter eſt paratus dimittere ⁊
renunciare tribus alijs gratijs quas habet an ſi vna illa
rũ gratiarũ eſt nulla dicaſ iſta vltima grã ſurreptícia. ⁊
dicit ꝙ nõ niſi aliter de fraudulenta expreſſione conſtet.
imo ſi fuiſſet facta mentio de illa ẽt nulla iſta impetratio
vltima fuiſſet ſurrepticia.Certum eſt enĩʒ ꝙ de facto iſte
habebat tres grãs.c.nuper.de bigamis cũ cõcordanijs
glo.ij.c.ſi poſtqʒ.de elec.lib.vj.Item ſi de facto potuiſſet
grauaſ illaʒ eccleſiã vel collationẽ plus ⁊ magis qʒ poſt
dimiſſionẽ.⁊ ſic aliquẽ effectũ põt habere talis dimiſſio
nis oblatio.putat tñ ꝙ ſi declarata fuiſſet illa grã nulla
tunc de ea tenebatur facere mentionẽ.ar.eoꝝ que no.i.c.
cum nr̃is.de conceſ.preben.in.iiij.gl.imo ſi tunc exp̃ſſiſſet
p̃ſumeret fraudẽ.Hanc cõcluſionẽ vʒ ꝙ de illa grã nul
li debeat in illa gratia facere mentionẽ.alle.patrẽ ſuum
Jo.cald.hic ⁊ Hoſt.⁊ hoc.iõ ne melioris conditiõis ſit
ſtultus qʒ peritus id eſt nulliter impetrans qʒ valide im
petrans.c.cũ qui.de preben.in.vj.Et ſic vr̃ dicere reputa
ri ſtultum illũ qui non adhibet debitã ſolẽnitatem. Ego
allego optimam glo.in.l.codicill.§.fi.ff. de le.ij.que dicit
audi ſtultũ teſtatorẽ non tñ prodeſt ſibi ſtulticia ſua.⁊ al
lego elegantẽ tex.in.l.ſiqs in fundi vocabulo. in ver. ſtul
tius.ff.de leg.i.dicit ẽt non obſtare ꝙ taciturnitas alicu
ius rei qua expreſſa qs litteras nõ habuiſſet vel ſaltẽ nõ
ſic de facili inducit ſurrectionem.c.ſuper lr̃is.⁊.c. poſtu
laſti.§.c.⁊ hic ⁊ in caſu iſto princeps vr̃ motus. qꝛ iſte of
fert dimiſſurũ tres gratias expectatiuas.id eſt ius ꝙ per
illas habebat ad rem ⁊ talis impetrans nõ dimittit niſi
duas ex quo tertia eſt nulla.nullum enim ⁊ inutile equi
parantur.de pe.di.i.hoc idem.de tranſla. prela.c.ij. Sic ẽt
talis videtur expreſſiſſe falſum.qꝛ obtulit ſe facturũ id ꝙ
erat impoſſibile.ergo grã ſurrepticia.c.non põt. de p̃bẽ.
lib.vj.⁊ dicit ꝙ oĩa procedunt qñ impetrans hoc expreſ
ſerat in fraudem.⁊ hoc ꝯſtaret.alr̃ nõ ⁊ ita reſidet Gaſ
per.de caldar.in prefato conſilio.Addite ẽt ad p̃cedens
126 dictuʒ Inno.dũ voluit†ꝙ receptus per lr̃as impetratas
ad vacaturã ſi impetrat lr̃as ad beneficiũ vacans tacito
de receptiõe ſi vult renunciare receptioni valet ſecũda im
petratio ꝯ eius dictum tex.eſt hic in verſi.eccleſijs in qui
bus recepti ſunt facias eſſe cõtẽtos.nec alr̃ eccleſias mo
leſtari ⁊c.vnde poſito ꝙ renunciaret illi receptioni. ſtat
tñ firma ꝓhibitio huius tex.volentis ne ab eis moleſten
127 tur alie eccleſie.†Item dicitur hic ꝙ expreſſa fiat mentio
de receptione an de qualitate vel quantitate beneficij in
quo vel ad ꝙ quis habeat ius ſit facienda mentio in im
petratione alterius.nã de qualitate cure beneficij ꝙ ĩpe
tratur conſtat faciendã eſſe mentionem.c.fi. de preben.c.
cum in illis.eo.ti.lib.vj.videtur ꝙ mentio debeat fieri qꝛ
pp qualitatem ⁊ quãtitateʒ beneficij ꝙ quis habet in re
vel in ſpe.poſſet papa moueri difficilius ad lr̃as cõceden
das.⁊ hoc ſufficit vt impetratio dicatur vicioſa in ꝯriuʒ
facit qꝛ de quãtitate non vr̃ expreſſuʒ in iure.ſicut de qua
litate eius ꝙ impetratur.licet hoc ſeruetur in quibuſdaʒ
partibus ⁊ maxime in impetrationibus que fiunt in ap
pulia.⁊ in impetrationibus que fiunt in forma pauperũ
nec ẽt videtur ſtatutum in iure ꝙ de qualitate beneficij
fiat mentio niſi de cura cum impetraſ diſpenſatio ſuper
pluralitate.vt in cle.i.de preben.dicit tamen Jo.cal.ꝙ ſi
haberemus cõſtitutionem que mandaret quãtitatem ⁊
qualitatem beneficioꝝ exprimendam cũ aliud beneficiũ
impetraretur nõ putaret eam iniquã. Et ſoluendo dicit
tenendũ eſſe ꝙ tenet ſtilus curie.c.ex litteris.de conſtitu.
128 c.qʒ graui.de crimine falſi.†dicit ẽt de iure poſſe defendi
ꝙ habens dignitatẽ vel ius ad ipſam debet eaʒ exprime
re ſub hac qualitate.ſ.dignitatis nec debet eã exprimere
ſub generali noĩe beneficij tum ꝓpter odium reſcriptorũ
beneficialiũ.vt in.c.quãuis.de preben.in.vj.tum ẽt quia
qꝛ ꝯ loquentem debet in dubio fieri interpretatio. vt i.c.
ꝯ eum.de reg.iur.lib.vj.Sed verbum beneficij interduʒ
b ſumitur large[b] vt dignitatem cõprehendat interdum ſtri
cte vt eam nõ includat maxime in hac materia. Reſpicia
tur igitur interpretatio inquantũ facit ꝯ impetrantem.c.
ad aures.§.eo.Idem videſ de qualitate cure.cum etiam
in illa notabilior expreſſio requiratur ẽt quantum ad eũ
cui concediſ vt poſſit alteri cõferre.de preben.c.is cui.li.
vj.Fortius ergo cũ gratia ſit ipſi impetranti.cum prima
certo reſpectu ſit fauorabilis.tu de hoc allega meliorem
tex.de iure in.c.per venerabilem.qui filij ſint legi. ſecun
da vero oĩno odioſa.c.ſi cui.de preben.li.vj. tu allega in
arg.c.i.⁊ ſm de filijs preſby.lib.vj.⁊ ꝓpter hoc inoleuit
mos ꝙ de huiuſmodi qualitate fiat mentio. Idẽ de qua
litate reſidentie.vt in.c.fi.de cleri.non reſi.de qua ſimili
129 ter iudicatur ſicut de qualitate cure.vt no.in.d.c.fi.õ qua
litate ordinis annexi dicitur ſecus.ar.c.ei cui.de preben.
lib.vj.ſicut enim hec qualitas neceſſario non exprimitur
in beneficio ꝙ impetraſ.vt ibi ita nec i illo vel ad ꝙ ius
habeſ ſed de valore beneficij per quem redditur ſufficiẽs
videtur facienda mentio expreſſa.argu.c.cum adeo.§.e.
⁊.c.cum teneamur.J.de preben.⁊.c.is cui.eo. titu.lib. vj.
Sed in ꝯrium facit idem.c.verſi.niſi.⁊ dominus benedi
ctus dedit litteras in quibus de certo valore beneficij ꝙ
habebat impetrãs non exprimebatur.ſed tamẽ exprime
batur ꝙ beneficium nõ excedebat talem ſũmam qʒ expri
mebat nec aliter videreſ poſſe exprimi ꝓpter dubium fa
cti.Joan.cald.ita reſidet ⁊ intellige de valore qui conſi
ſtit in facto variabili.i.de redditibus facit ꝙ no. Lapus
Abbas in.d.c.cum in illis.de preben.lib.vj.⁊ ita reſidet
hic.do.Cardi.Tu vero videas que ego dixi in.c. ad au
res.§.eo.vbi.d.Abb.tetigit ⁊ de qualitate ⁊ de quanti
tate beneficij an ſit facienda mentio vide que ibi dixi. Et
inquantum dixit do.Cardi.poſt Jo.calda.ꝙ in litteris
impetratis in forma pauperum eſt ſtatutum debere fieri
mentionẽ de valore.ego allego Joã. an.in addi. ſpec.in
titu.de conceſſ.preben.in rubrica in.vj.colum. in addi.q̃
130 incipit neſcio aliter ſalua re†ꝙ reſcriptum impetratũ ad
beneficium in forma pauperũ non habet certam ſũmam
precíſe taxatam.ſed ſic ſcribitur.vʒ.ꝙ non excedit ſũmaʒ
xxx.flor.in nõ curato.⁊.xxxxx.in bñficio curato.⁊ hoc in
italia communiter exprimitur ſecũdum eum.Item ego
allegaui multa ⁊ in ſpecie cõſilium Bal. an ſit facienda
mentio de valore beneficij in.d.c.ad aures.vide ibi om
nino.Quibus dictis ego addo ꝙ licet communiter om
nes dicant non eſſe aperto iure expreſſum ꝙ de valore
ſit fienda mentio in imperatorem pro certo iudicio meo
caſus eſt expreſſus in.c.poſtulaſti.in verſicu. de prouen

b Large qñ ſũt appellatõ ne officiũ venit õe beneficium ⁊ qñ ſtricte ſũ maſ. vide ele gãter per do. Car.in cle.i.õ re.pmu. ⁊ i cle me.q.de deci. ⁊ in cle.i.õ ſe queſtra.poſ. ⁊ in cle.fi. de ꝓ cura.c.i.de re nun.i.vi. ⁊ lu do.roma.i cõ ſi.ccxlvij. ⁊ in conſi. ccxxxj.

tibus viciare valeat comode ſuſtētari vbi papa annullat
gratiam in qua non fecit mentiōem ꝙ de redditibus po
terat cōmode ſuſtentari.ergo ſequitur ꝙ de valore bñficij
eſt facienda mentio expreſſa ⁊ indubitanter ibi eſt tex.in
duct⁹ a me nouiſſime apponens gladiū ad ora oiuʒ ꝙ im
mo expreſſo iure cautuʒ eſt in ipetratione debere fieri mē
131 tionem de valore.⁊ de redditibus beneficij facit ēt† bene
ficia ſunt conferenda ſcđm qualitatē perſonarū.nam ma
iores perſone.puta notabiles ⁊ litterate maiorib⁹ bene-
ficijs ſunt onerande.c.de multa.de preben.glo.in.l. ſocie
tates.ff.pro ſocio.c.ſtatuimus.de maio.⁊ obe.nam ⁊ iſta
cōſideratio habenda eſt ēt in militibus armate militie vt
ſtipendiorū modus dignitatuʒ gradus premioꝝ honor
perſonaruʒ qualitatibus ⁊ laboribus equa fiat diſtribu-
tio ſiue diuiſio.i.di.c.ius militare.C.đ ſta.⁊ in magini.l.
⁊ ſi virtutū premia.Minimo dico ꝙ ēt ſuis eſt adhiben
da conſideratio huiuſmodi tex.eſt melior đ iure in.l.⁊ ſi
quid.§.ſufficienter.ff.de vſufru.ergo eodeʒ mō in clericis
beneficiandis dʒ eſſe competens conſiderata qualitate ⁊
grauitate perſone.c.cōquerente.⁊ ibi glo.optima.de cle.
non reſi.c.cum adeo.⁊ ibi glo.magiſtra.R.e.c.poſtulaſti.
R.eo.ergo ſequitur ꝙ ad ſciendum an beneficiū ſit cōpe-
tens impetranti ꝙ debeat fieri mentio de valore ipſi⁹ be-
neficij ne magnuʒ beneficiū detur clerico famelico.⁊ hoc
per ius maioris partis.⁊ per iſta videt̃ concludendū ap
to iure fore expreſſum ꝙ de valore beneficij ſit facienda
mentio expreſſa nec dicant vlterius ſcribentes ꝙ hoc eſt
de ſtillo curie.imo ſalua reuerentia eſt aperto iure cano-
num hoc expreſſum.Et ad predicta.vide Jo.an.in addi.
ſpecu.in rub.de cōceſ.preben.in.vj.colum.vbi refert ſe cō
132 ſuluiſſe†curialis papa ſcribit ꝓ ticio de beneficio ad col-
lationem alicuius ſpectante ꝙ nō excedat annuam ſūmā
centum florenoꝝ ad taxationem decime.queritur quid ſi
in loco non eſt taxatio decimarū. Et quid ſi eo loco non
eſt taxatio decime in ſuo valore ſtāte floreno diminuti vł
aucti ſunt redditus tpe vacationis vel quid ſi ſtātib⁹ red
ditibus diminutus vel auctus eſt valor floreni.an diſtri-
butiones vel mortuarie veniant in hac extimatione cum
non eſt decime taxatio. Item cuius loci ⁊ temporis erit
conſideratio.⁊ cuius bonitatis intrinſece vel extrinſece.
vide ibi late per eum cuius verba non refero.quia pro-
lixe loquitur ⁊ cum refert Pet. de ancbara. in rñ.cle.i.
133 de conceſſio.preben.ad fi.† Quid ſi quis impetrauit be-
neficium vacans in certa parte dioceſis valens centum li
bras tpe huius date erat vnum beneficiū ꝙ excedebat di
ctam ſūmam.ſed tēpore vacationis non excedit queritur
an debeatur impetranti.Iſta qō cōſiſtit in hoc an.debe-
at attendi tpˢ date an tpˢ vacationis quo ad valorē be-
neficij expreſſum in impetratione. Iſtam qōnem tetigit
Jo.an.in loco preal.⁊ re vera fuit qō Oldra.conſi.lviij.
⁊ conſuluit Oldra.in eccleſia valentina ꝙ debebat attē-
di tempus vacationis ⁊ eius verba refert ad conteſtum
Pe.de ancha.in.d.cle.i.de conceſ.preben.ego hoc tetigi
vobis in.c.ad aures.R.eo.vbi allegaui elegans conſiliuʒ
Bal.conſulentis ꝯrium ꝙ imo debet attendi tpˢ date ⁊
non vacationis non tñ facit cōmemorationem de cōſilio
Oldra.nec etiam de. Jo.an.in.d.rub.de conceſ.preben.
⁊ etiam Pe.de ancha.in.d.cle.i.ſequens Oldra.⁊ Jo.
an.non vidit conſilium Bal.editū ſuper hoc.Quis aurē
rectius conſuluerit nūc non examino.qꝛ ſatis honerata
134 eſt preſens decretalis.†quid ſi impetratio facta eſt de be-
neficio cum cl'a ꝙ eius fructus redditus ⁊ ꝓuentus ſum
mā.xxx.lib.nō excedūt ꝓuiſuʒ ſit ſibi in eccleſia in qua ca
nonicorū ⁊ ṗbendaꝝ determinat⁹ ſit numerus ⁊ determi-
natus redditus in cōi ex qbus ſingulis horis pſtant quo-
tidiane diſtributiōes quas nullus pcipit niſi prebēdatꝰ.
⁊ vnuſquiſqʒ ṗbendat⁹ ſoluit decimam ⁊ capitulum de
cōi.⁊ ſi decima vniuſcuiuſqʒ attendatur eſt.J. quātitatem
cōprehenſam in litteris gratioſis.Si vero fiat coniūctio
quotidianarū diſtributionum que vnūquēqʒ canonicum

a ¶ Summe. Ad mām aūt huius q.⁊ co trā q̄ infra a.d. And. ponunt vide Bal.in.l. ſi fideiuſſor.§ ſi.ff. de lega.i. ⁊ ibi oēs cōiter ſpʒ referentes.

contingunt cū prebendis cuiuſlibet ſūma in litteris com
prehenſam excedet.Eſt ergo qō an debeat fieri iſta con-
iunctio ⁊ coacernatio ꝓpter quaʒ impetrans repellatur
an cuiuſcunqʒ diuiſim ⁊ de per ſe conſideratio ſit haben-
da.⁊ ſic impetrans admittat̃.eadeʒ qō eſt in mortuarijs
an computetur in tali extimatiōe.Jo.an.reaſſumit iſtas
qōnes in addi.ſpec.in loco preallē.⁊ nullam mentionem
fecit de Oldrado qui harū qōnum fuit auctor ⁊ inuen-
tor eius tñ rationes ⁊ iura refert arguens pro ⁊ ꝯ. vide
ibi per eū.⁊ per do.Pe. in repeti. dicte cle.i.ad fi. ibi ēt
135 †querit quid ſi aliquis impetrat beneficium vſqʒ ad cer-
tam ſūmam turronenſiū paruoꝝ cuius loci conſideretur
extimatio ⁊ an conſideret̃ bonitas intrinſeca vel extrin-
ſeca ⁊ quid iur̃.in loco qui deberet conſiderari nō ſit cur
ſus vel vſus turronenſiū vide ibi.Et ad predicta ēt refe
ro elegantem qōnem quam in facto habuit.d.Car.quaʒ
ipſe poſuit in.c.fi.de preſump.in.ij.q.que ad propoſitum
136 eſt accomodatiſſima.†Quidam inquit impetrauit bene
ficium cum cl'a cuius fructus centum florenoꝝ ſūmaʒ vt
aſſeris non excedūt poſſeſſor bñficij excepit ꝯ ipetrātē ꝙ
a imo erat maioris ſūme^a querebatur an eſſet admittenda
exceptio hec arguebat̃ ꝙ non.qꝛ falſa cā non viciat cum
de corpore cōſtat.l.ij.C.de adiecta falſa cā lega.no. in.c.
ſignificante.J.e.i gl.⁊ preſuppoſito ꝙ exceptio hec eēt ad
mittenda dicebatur ꝙ impetrans ꝓbabat eo ipſo ꝙ nō
ꝓbabatur ꝯrium.l.cū de lege.ff.de proba.vbi ſi dico pa-
trimonium nō valere niſi centum eo ipſo probo ꝙ nō ꝓ
batur ꝯrium.Sed adducebatur in ꝯrium primo ꝙ talis
137 exceptio deberet admitti.c.cui.de prebē.in.vj.†vbi ſi mā
datur prouideri de beneficio certe ſūme nō pōt prouide-
ri de beneficio minoris ſūme fortius ergo nec de maiori
reſpondebatur ꝙ illud.c.loquitur.in generali impetra-
tione ad beneficium.qꝛ tunc certificatio beneficij debiti
non pōt haberi niſi ex hoc qō ſit tante ſūme quanta eſt ea
que eſt expreſſa.ideo variatio ſūme viciat.ſecus cū impe
tratur certū beneficiū.qꝛ tunc etiam ſi erratū ſit in ſūmā
tñ ex quo conſtat de beneficio error qualitatis non viciat
l.ſi quis in noīe.C.de teſta.inſtitu.de lega.§.ſi quis in no-
138 mine.⁊ not.in.d.c.ſignificante.ad qō dicit † ꝙ cauſa vel
qualitas in reſcripto apoſtolico inſerta hʒ vim conditio
nis.⁊ ſi eſt falſa viciat.l. demonſtratio §.i.ff.de condi.⁊
demon.c.qꝛ circa.de conſan.⁊ affi.⁊ hoc videt̃ verius ſʒ
do.Car di.quantum ad primū.vʒ.ꝙ exceptio ſit admittē
da quātum autem ad ſcđm dicit ꝙ onus probandi incū-
bit impetrāti.vʒ.ꝙ non plus valeret.⁊ ad.d.l. cū de lege
refert ſe reſpondiſſe ꝙ procedit ꝓpter preſumptioneʒ iu-
ris.qꝛ nihil preſumitur eſſe patrimonio.ſicut etiam quis
non preſumitur eē ſoluendo de hoc in regula ſemel ma-
lus in.vj.ſed hec preſumptio ceſſat in beneficio ꝙ preſu-
mitur habere ſufficientes ⁊ facultates ſaltem pro duob⁹
de conſecra.di.i.c.nemo.⁊.c.vt quiſqʒ. de vita ⁊ honeſt.
cleri.cū ergo in beneficio ceſſet preſumptio predicta per
quā quis preſumitur non ſoluendo debet impetrans ꝓ-
bare id ꝙ aſſeruit in reſcripto vʒ ꝙ valor beneficij nō ex
cedat centum.pro hoc allegat qō no. Jo.an.in.c.i.de lit.
conteſt.lib.vj.⁊ in regula infamibus.eo.lib.⁊ dicit qō in
vtroqʒ caſu ita cōſuluerunt doctores bononienſes.⁊ quā
tum ad vltimum dicit hoc tenere dños de rota deciſione
cccx.qñ in clauſula apponuntur verba premiſſa.ſ. cuius
fructus centum floreñ.ſicut aſſeris non excedunt. ſecus ſi
dicatur cuius fructus centum floreñ.vt aſſerit̃ non aſcen
dunt.tunc enim vt dicitur in eadem deciſione falſa cauſa
nō viciat. Ipſe vero dicit qō inter hec nō videtur eē ma-
gna diuerſitas.⁊ potius videtur idemptitas.⁊ ideo hoc
vltimo caſu cū exprimit vt aſſeritur incūbit onus ꝓbādi
impetranti ſm predicta.Et iſta dicit eſſe memoratu di-
gniſſima.tu vero adde qō reuerētia ſua ſalua dixerim nō
bene loquitur inquantū dicit qō onus ꝓbādi incūbat im
petranti.⁊ ēt non bene loquunt̃ dñi de rota. quinimo mi
hi videt̃ qō onus probandi incūbat opponenti beneficiū
excedere

excedere valorem expreſſum ꝙ hoc demōſtro.ſcilicet.op
poſitio que fit in forma ſurreptionis debet probari per
opponentē.l.ſi vero.§.q ꝓ rei qualitate.ff.q ſatiſda.cog.
139 †nō.n.pſumit ſurreptio niſi ꝓbet.l.quotiēs.§.qui dolo.ff.
de ꝓba.ideoq admiſſus eſt ad īpetrandū admitti dꝫ ad
īpetratōis effectū niſi papa loquutꝰ fuerit cōditionaliter
puta dicēdo ſi cōſtiterit ꝙ fructus centuꝫ flor.ſūmam an
nuā nō excedāt.l.luciꝰ.ff.de ꝯditio.⁊ demō.⁊ facit ꝙ vo
luit Inno.lꝫ intricate loquat in.c.ſi.de pſumpt.⁊ cū iſta
qō fuiſſet de facto duo anni ſunt ꝯſului ⁊ obtinui ꝯ dom.
Cardi.⁊ ꝯ Gaſp.de cald.⁊ Jo.de fan.⁊ allegaui qōdā
elegans ꝯſiliū dñi Bal.de quo feci cōmemoratiōeꝫ in.c.
ad aures.§.e.vide ibi.adde ēt ad illā deciſionē rote cū fa
ciunt dr̄iam an verba ꝯcipiant in pſona īpetrantis an cō
cipiantur in pſonaliter qꝛ illa cautela mihi vi ꝙ ſit perni
cioſa qꝛ per ea ꝑatur via fraudi qꝛ nunq̄ poſſet ꝯuinci
īpetrās de exceſſu valoris qꝛ ſemꝑ cōciperet verba imꝑ
ſonaliter ꝙ non eſt dicēn.l.cōuenire.ff.de pac.dota.l.ſiue
hereditariā.ff.de nego.geſt.⁊ ſi mihi dicat amice qñ iper
ſonaliter verba ꝯcipiunt nō hꝫ originē ab ipſo īpetrante
ſed ab ipſo cōcedente.ego rñdeo ꝙ quocūq; verba cōci
piant pſumunt ꝓlata ab eo qui illa inſerere in ſupplica
tione tenebat.l.ſi.C.de alimētis pupillo preſtandis ⁊ ꝙ
140 hr̄ in.l.ij.ff.de condi.⁊ demō. ¶ †Querit ēt hic Jo.cal.
an īpetrans lr̄as bñficiales a papa teneat de reſeruatiōe
que pro eo pendet auctoritate legis facere mētionē ⁊ qd
de expectāte auctoritate capituli tenēdo ꝙ eſt vez ꝙ rece
ptiones capitulorꝫ nō ſunt reuocate ꝑ decretalē ſcdam de
ꝯceſ.preben.lib.vi.Soluit ꝙ ſi reſeruatio vel receptio ad
collationē alterius q̄ꝫ impetratio facta a papa ſit decidit
mentionē fieri debere cū in vtroq; caſu beneficiū ſaltē ſit
ſit debitū lꝫ in ſcdo caſu nō ſit affectū ⁊ hoc ſufficit ꝑ ea
q̄ ſuperius dicta ſunt ſed ſi impetratio facta eſt in eadem
de beneficio ſpectante ad collationē eiuſdē hoc ipſo vr̄ ex
tingui prima gratia ex quo eadē eſt pſona ⁊ ad idē bñfi
cium.ſ.illud ꝙ primo vacabit vtraq; gratia referatur ſꝫ
ſcda fortior de preben.c.hi qui li.vi.vr̄ ꝙ per hoc īpetrās
renunciet illi prime quare nō putat ꝙ teneat facere men
141 tionē †qd de ordinato ad titulū eccleſie alicuius ad pſen
tationē Abbatis vel rectoris vt fieri ſolet ⁊ pōt vt i.c.po
ſtulaſti.J.de iure patro.c.per tuas el.iij.de ſymo.an de ta
li titulo in impetratione debeat fieri mentio.⁊ per pdicta
iura vr̄ ꝙ ſic qꝛ talis vr̄ beneficiatus beneficio eccleſiaſti
co.c.cū ſecundum de pben.hoc tñ non ſeruat quaſi illud
142 ius ex ſola tali īpetratione ꝓrinus extinguat. ¶ †Vlti
mo moderni in cōſilijs ſuis ꝯſilio.cccliiij.incipiente quo
ad primū articulū in quo querit in tertia heſitatione illi
us ꝯſultationis in qua querebat an bulla iudicari debe
ret ſurreptitia qꝛ in ea nō fuit facta mētio de valore ⁊ ꝙ
illud beneficiū īpetratū erat officiū ⁊ hēbat vnū prioratū
annexū ⁊ ſic non fuit facta mentio de eius qualitate ⁊ ar
bitrantur ꝙ ſic eo qꝛ licet de iure nō teneat īpetrans face
re mentionē de qualitate beneficiorꝫ q̄ obtinet cū nouam
gratiam impetrat vt nota.glo.in cle.i.de preben.tamen
de qualitate beneficij ꝙ quis vult impetrare debet expreſ
ſio fieri vt no.hic ⁊ ſequitur deciſio rote iuxta ordinē mo
dernum ducēteſima quadrageſima tertia ceterū ſi in gra
tia per q̄ꝫ ꝯſeruat ius in beneficio queſitum vel illud au
getur debet fieri mentio de omnibus quorꝫ expreſſio fieri
dꝫ in gratia cōfirmata vel augmentata vt no.glo.ordi.in
c.ad apoſtolice de preben.lib.vi.⁊ Archi.in.c.ſi motu ꝓ
prio eo.titu.⁊ libro ergo multo fortius fieri debet mētio
in illa conceſſione gratioſa que eſt totalr̄ renouatiua to
talis iuris extincti.⁊ ad hoc allegant deciſionem rote.
cccxxviij.in qua concluditur ꝙ impetratione gr̄e neutri
fieri debere mentionē de qualitate beneficij in quo litiga
tur ⁊ de vacationis modo qꝛ noua gr̄a eſt ⁊ noua proui
ſio atq; nouus ex illa acquiritur titulus ita ergo ⁊ pari
ter in hac reſtitutione gratioſa q̄ꝫ papa fecit que noua
gratia eſt nouam dat prouiſionem ⁊ antiquum titulum
renouat ⁊ per ꝯñs illud ꝙ dr̄ hic qñ īpetrat noua gr̄a.
143 idē qñ reſtituit gr̄a antiqua iam extincta allegant ēt †qꝛ
ꝙ iuris eſt in ipſius actus noua ꝯſtructiōe idē eſſe cenſet
in ipſius actus iam extincti reſtauratione ſeu renouatio
ne.caſus eſt in.l.ſi vt ꝓponis.C.de nup.per quē tex.dixit
Gofre.vt refert glo.Jo.an.in.c.q̄uis de reſcrip.in.vi.cu
144 ius dictum ſequuntur ibi moderni.†ꝙ ſicut eps nō pōt iſti
tuere quem in eccleſia patronata inuito patrono.ita nec
reſtituere presbyterium depoſitū ab eccleſia patronata ⁊
totaliter ſuo iure priuatum ad eandem eccleſiam ſine cō
ſenſu patroni cum ergo noua gratia prima ad validita
tem ſui requirat expreſſiones ſuarum qualitatum vt hic
plenius dictum eſt ergo etiam ideꝫ requirit gr̄a prioris
beneficij extincti reſtauratiua ⁊ illā glo.d.c.q̄uis ſequū
tur domini de rota.ſm ordinē modernū deciſione.cccxx.
nec premiſſis refragatur deciſio rote.ccclxiiij.que referēs
ordinationem gregorij.xi.dicit ꝙ gratia noua reformati
ua gratie prime non requirit ad validitatem ſui expreſſio
nem eorum que requirit gratia prima reformata qꝛ re
ſpondent illud eſſe ex eo qꝛ gratia reformatiua tēdit ad
diminutionem particularem gratie prime conceſſe.vt pa
145 tet ex natura verbi reformare †[b] ꝙ ſonat in diminutionē
b non in augmentum vt no.glo.in.c.ſtatutum.J.eo.li.vi.in
ver reformandum vnde mirum ſi non requiritur expſ
ſio predicta quoniam ſola voluntas beneficiati eſt ſuffi
ciens admonendū papā circa diminutionē iuris ſibi con
ceſſi.nos vero loquimur in gratia augumentāte ⁊ reno
uante iter que ambo eſt diuerſa ratio ergo de vno non in
fertur ad aliud.l.naturaliter.§.nihil cōmune.ff.de acqui
ren.poſſeſ.⁊ per iſta ſit expedita preſens decretalis.

c **Ex parte decani.** iſta decre
talis eſt fa
moſa continens materiam vtileꝫ ⁊ quottidia
nam.⁊ hoc intendit.non valet reſcriptum
qō procurator reuocatus ⁊ ad hoc certificatus extra iu
diciuꝫ imperrat ſed in iudicio valet ſi iudex ⁊ aduerſari
us reuocationem ignorabat hoc dicit ſꝫ cōem lec.vel ſic
c ſm alium intellectum quicquid[c] procurator reuocatꝯ.⁊
de hoc certificatus in iudicio facit in fauorē dñi nō tenet
licet reuocatio ad notitiā iudicis vel aduerſarij non per
uenerit ſecus ſi illud tendit ad cōmodum aduerſarij.h.
d.⁊ diuiditur primo ponitur facti narratio.ſecundo iudi
cum inſtructio.⁊ dicebat Hoſti.cauſa cōmittitur excipit
replicat ⁊ interlocutoria fertur iteruꝫ excipitur ⁊ replica
tur ⁊ dubiuꝫ diffinitur.⁊ per hoc vltimo collige ſubdiui
ſionem prime partis. ¶ Caſus huius decretalis iſte eſt
capitulum laudunenſe poterat excōicare ex indulgentia
pape vnde excōmonicauit quendā nobilē proinde orta ē
cōtrouerſia inter nobilē ⁊ aduerſarios eius ꝓcuratores
vtriuſq; partis acceſſerunt ad ſedē apoſtolicam ⁊ ſuper
ipſa ſnia ⁊ alijs articulis litem ſunt cōteſtati.⁊ qꝛ de his
in preſentia pape non poterat fieri plena fides papa cō
miſſit cauſam quibuſdam iudicibus hoc adiecto in com
miſſione domini pape ꝙ non valerent littere preter aſſē
ſum partiuꝫ impetrate dictus nobilis citatꝯ propoſuit ꝙ
ꝓcurator ipſiꝰ fuerat falſus qꝛ reuocatus ab eo ideo eiꝰ
factū ſibi obeſſe nō poterat ⁊ ſic cōmiſſio pape erat nul
la ⁊ ipetrauit i dicta cauſa alios iudices ⁊ cauebat in lit
teris ꝙ procederent de partiuꝫ voluntate alioquin remit
terent cām inſtructaꝫ ad papaꝫ aduerſarij militis dicebāt
has litteras poſteriores nō valere qꝛ impetrate a ꝓcura
tore reuocato papa dicit ꝙ ſine ſpeciali mandato ⁊ non
reuocato non poteſt ꝓcurator litteras īpetrare ⁊ iō.ſcde
lr̄e non valent qꝛ ꝓcuratori nondum innotuerat reuoca
a tio.† ¶ Nota.ibi decani ⁊ capituli ſecundum dominū
Anto.ꝙ appellatione capituli non poteſt cōprehēdi ca
put principale ipſius capituli niſi ſpecifice nominet alle
gat ꝙ habet in.c.poſt electionem.J.de conceſ.preben.⁊
aliud non dicit ⁊ cuꝫ eo trāſit.Jo.de imo.hic ⁊ do.Abb.
qui colligit ꝙ appellatione capituli non venit prelatus

b ¶ Reforma
re.Quid pro
prie ſit vide.l.
vectigalia.⁊
ibi doc.ff.de pu
bli.⁊ vectiga.
⁊ vide.c.ſtatu
tū ⁊ ibi ſcribē
tēs hec eo.tit.
nr̄o in.vi.⁊.l.
interpoſitas.C.
de tranſact.⁊
l.interlocutio
C.quibꝰ ex cau.
infa.irroge.

c ¶ Quicqd.
dñs abb.aitq;
mō iſtud ſum
mariū ſcdo lo
co poſituꝫ ap
probare vr̄ in
eo qō ipſe di
cit cū hr̄e itel
lectū ſatis no
tabilē.Fely.āt
ipſius ꝯſectat
veſtigia tu eli
gas tibi grati
us nūc vtrūq;
bonum eſt.a d
māꝫ huiꝰ text.
vide Spec.in
ti.de ꝓcu.vbi
tāgit qcqd ex
cogitari pōt ⁊
vide Fely.hic
⁊ in.c.ſignifi
cāte.ij.col.hoc
eo.ti.⁊ in.c.i.
vt lit.nō ꝯteſt.
⁊ ibi oēs ſcri
bentes.

capituli ⁊ allegat nigrum iuncta ſupra ſcriptione de his
2 que fiunt a prela. ſine conſenſu capituli. †Colligit et ꝙ p̄
latus ⁊ capitulū faciunt vnū corpus. ego vero vltra eos
allego tex. iuncta ſuprascriptiōe in. c. bone ibi ꝓpoſito ⁊
capitulo. ſ. de poſtu. prela. ⁊ in. c. cū inter ibi decano ⁊ ca
pitulo. ſ. de ꝯſue. ⁊. c. cū nobis olim ver. Archidiacono ⁊
caplo capuano ⁊. c. cū in ueteri in ṽ. decanis ⁊ caplis co.
ti. de elect. ⁊. c. inter corporalia in ver. decano ⁊ caplo de
transla. prela. que iura iūctis ſuprascriptionibus ꝓbant
3 ꝙ appellatione capituli nō venit platus capli† ⁊ eodem
mō dici pt ꝙ appellatōe vniuerſitatis nō venit rector ip
4 ſius vniuerſitatis† ⁊ appellatione ancianoꝝ nō venit ve
lixifer iuſticie qui eſt caput ipſoꝝ ⁊ ideo cōiter qñ ſcribit
cis dī ancianis ⁊ velixiffero itē vniuerſitati ⁊ rectori itez
decano ⁊ caplo. ⁊ iſta ē cōis doctrina p iura pfacta. ſed
ego allego in ꝯriuz. c. qꝫuis de eta. ⁊ qualita. iūcta ſupra
ſcriptione ibi caplo bremeñ. ⁊ in. c. cū ꝯſuetudinis ibi
caplo piſienſi. ſ. de ꝯſue. ⁊. c. cū venerabilis ibi ꝯuentu cor
bienſis monaſterij eo. ti. ⁊. c. eccleſia veſtra ibi rotomagē
ſi caplo ⁊. c. cumana eccleſia in ver. cumanēſi caplo ⁊ i. c.
vt preterite in ver. caplo ꝯſtantinopolitano ⁊. c. cū inter
vniuerſas in ṽ. c. capuano. ſ. de deci. ⁊ in. c. pe. i ver. caplo
ſtrigonenſi de poſtu. prela. licet in. c. i. eo. ti. iuncta ſubſcri
ptione dicat decano ⁊ caplo ecce nūc qualiter iura. iſta ꝓ
bant ꝯrium vz ꝙ ſufficiat facere mentionē de caplo dūta
xat qꝛ noīe capli ꝯtineri vr plat⁹ ipſius capli. quid ergo
5 erit nunc diceñ. †concluditē hoc mō vz ꝙ ꝓprie appella
tione capli nō venit platus ipſius capli cū ſint diuerſa p̄
latus ⁊ capitulū vt apparet in iuribus palle. ⁊ iō ſi mate
ria eſſet penalis vel antiqui iuris correctoria vel exorbi
tās appellatione capli nō ꝯtineretur prelatus ſed large
aſſumendo appellatione capli bene cōprehendiť plat⁹
capli ⁊ ideo ſi mā eēt fauorabiľ bñ appłone capli bñ ꝯti
neref platus ipſi⁹ capli ⁊ ꝓ hac mea diſtinctōe allego ſin
gularē gl. ⁊ meliorē de iure in cle. vt hi qui de eta. ⁊ qua
li. ⁊ iſtud nō tradas obliuioni. No. ibi auctoritate appo
ſtolice indulgētie ſniam excōicationis ꝓtuliſſent ꝯiuncta
glo. i. que dicit forte ꝯceſſuz fuerat capitulo ludinēſi vt ſi
aliqs in eorū manifeſtaz offenſaz inciderit ꝙ illuz poſſet
excōicare ſimilis indulgentia poniť in. c. ex parte de ver
6 bo. ſignifica. †ꝙ priuate pſone pōt ꝯcedi ꝓuilegiuz excōi
candi ſuos manifeſtos malefactores. facit ꝙ no. Innoc.
in. c. venerabili de cenſi. ⁊ tex. in. c. dilecto de ſen. excom.
7 li. vi. vbi notatur. †An habens alias iuriſdictionē poſſit
in facto ꝓprio ſniam fulminare ita colligit. do. Abb. hic
8 †ſed do. Card. colligit ꝙ ex ꝓuilegio ſpāli pōt inferiori
ab epo et nō hñti alš iuriſdictionē cōpetere ius excōican
di et pro facto ꝓprio. ſicut hic cōpetebat capitulo. alias
aūt de iure cōi caplm. hoc facere nō poſſet niſi vbi ius ex
primit puta ſede vacante. c. cū olim de maior. ⁊ obe. ⁊ ſic
fuit intētio dñi Cardi. ⁊ nō dñi Abbatis colligere ex iſto
9 tex. †ꝙ priuata pſona hꝫ poteſtatē excōicandi ex idulgen
tia papali licet de dño Cardi. hic. d. Abb. nullam fecerit
mentionē. ſed do. Pe. de ancha. hic colligit ꝙ caplm ex
ſpāli ꝓuilegio pōt exercere cenſuraz ⁊ remittit ſe ad nota
10 ta. in. d. c. cū olim. †ſed do. Anto. hic colligit ꝓuilegio cō
cedi poſſe quē adiuriū ſuoꝝ defenſionē in ꝓpria cā poſſe
ſententias cenſure cōtra partez ꝓmulgare de quo in. d. c.
11 ex parte ⁊ in. d. c. dilecto†pōt enim habēs poteſtatē gla
dij ſpālis ⁊ tpalis vtroqꝫ gladio iuriſdictionem ⁊ iura
12 ſua defendere. ⁊ dicit eſſe arg. †ꝙ capitulū nō hꝫ ptātem
de iure cōi ꝓmulgādi excōicationē niſi ꝓuilegio ꝯcedať
ꝙ dicit ſe ſatis credere non vacante ſede alias ſic allegat
d. c. cum olim de maior. ⁊ obe. ⁊ hoc ideo dicit qꝛ nō hꝫ
iuriſdictionē ſed platus ſic ⁊ cū hoc notabili tranſiuit di
ſcipulus eius hic Jo. de imo. ⁊ ēt cū hoc tranſit hic dom.
Abb. allegans iuriſdictionē de iure cōi eſſe penes epiſco
puz. lꝫ eā teneatur explicare cū cōſilio capituli. c. tertio ꝺ
ꝯſue. li. vi. xv. q. vij. c. epſ. c. nouit ⁊. c. quāto de his que fi
unt a plat. tñ ſpāli ꝯſuetudine pōt caplm acqrere iuriſdi
nē ⁊ ita dicit fore intelligeñ. c. irrefragabili. §. exceſſus ꝺ
offi. ordi. ⁊ ita reſidet tu dicas ꝙ hodie epi preſcripſerunt
ptātem exercendi iuriſdictionē. ſine ꝯſilio capli. ita not. in
d. c. tertio. ego vero ante oīa puto dictū eoꝝ fore verū i ſe
13 †ꝙ ex priuilegio papali cōpetat ius priuato homini alš
non hñti iuriſdictionē excōicandi ⁊ ad hoc allego gl. fin.
14 in ſimili in. l. i. ff. de tuto. ⁊ cura datꝭ. ab his que dicit†ꝙ ille
le ſolus hꝫ ius dandi tutores cui lex vel ſenatus ꝯſultum
vel princeps conceſſit. l. muto. §. tutoris. ff. de tutel. poſtea
ſubdit ſed an ꝓuatus hō q īpetrauit ꝓuilegium poſſit da
re tutorē decidit ꝙ ſic allťat. l. reſcripta. C. de pcibus imp.
offer. qꝫ glo. ibi Nicolaus de neapoli reputat ſing. ⁊ al
legat. l. ꝓhibere. §. plane. ff. ꝙ vi aut clam ⁊. l. ſolent. ff. de
his qui no. infa. ⁊ eodē modo dicit de ꝯſuetudine ꝙ pre
ſtat ius dandi tutores homini priuato allťat no. in. l. fi. C.
15 de emanci. liberoꝝ. re vera ibi eſt gl. †ꝙ ꝯſuetudo dat iu
riſdictionē hoī alš non habēti ⁊ ſic hoī ꝓuato quā gl. An
ge. in. l. imo magis. ff. de legibus reputauit eā fore ſingu
larē ⁊ pro ea dicit eſſe tex. in. c. cū contingat. ſ. de foro cō
a pe. *⁊ pro certo Jo. an. in. d. c. cū cōtingat reputauit iſtū
tex. fore ſin. ad hoc. ſed ego dico fore caſum mirabilē in
16 l. cū pretor in ver. more. ff. de iudi. †vbi conſuetudo dat iu
riſdictionē mulieri licet non ſit in dignitate ꝯſtituta ⁊ de
iſto tex. exclamat ibi Ang. ⁊ in indiuiduo ego allego tres
glo. que ad hoc ſunt ſingulares ⁊ pegrine videlicet in. c.
preter hoc. xxxij. diſt. ⁊ in. c. bene quidē. xcvi. diſti. ⁊ in. c.
17 nullam. ij. q. v. que glo. dicunt†ꝙ papa pōt cōcedere ip
ſis laycis ius ſuſpendendi ⁊ excōicandi clericos nā. ex
cōicatio accedat potius iuriſdictiōi qꝫ ordini vt in. c. traſ
miſſa. ſ. de elec. ita formaliter dixit glo. in. d. c. preter hec i
ver. ducibus ⁊ ſm hoc hēs extenſionē ad dicta iſtorum
patruum. videlicet ꝙ non ſolum decano ⁊ capitulo po
tuit indulgere indulgentia apoſtolica ad excōicandū of
fenſores ſed ēt potuit cōpetere iſta indulgentia ipſis lay
cis tene bene menti. ⁊ plus audeo dicere ꝙ dictum domi
ni Cardi. ⁊ do. Abb. ⁊ alioꝝ non ꝓbať hic ex eo qꝛ text.
iſte loquiť de decano ⁊ caplo. aut ꝯſideramus ipſuz de
canū ꝓut ē platus capli. ⁊ certū eſt ꝙ non dicitur hō pri
uatus imo. hꝫ iuriſdictionē. ⁊ ad hoc allego ellegans di
ctum Bal. in. l. i. C. de ſeruis rei publice manumittēdis
18 vbi voluit†ꝙ platus capituli dī habere iuriſdictionez ⁊
ita ſuſtentať conſtitutio ſindici facta a capitulo nō interue
niente auctoritate ſupioris qꝛ platus capituli dr hře iuriſ
dictionē ⁊ allegat tria iura ad hoc. ſ. c. edoceri. ē. co. ⁊. c.
cum ab eccleſiarū de offi. ordi. ⁊. l. omnes. §. nihilomin⁹
. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ per ꝯñs male dixit do. Cardi. ⁊ alij ꝙ
decanus erat ꝓuatus hō non hñs alias iuriſdictionē. aut
ꝯſideramus caplm ⁊ certū eſt ꝙ hꝫ iuriſdictionē quo ad
ea q exercenť in. caplo ⁊ pſit illi de caplo facere ꝯſtōnem
vt eſt gl. magra. ⁊ melior de corpe iuris in. c. ij. de ver. ſig.
19 lib. vi. †nam ꝯdere ſtatutū eſt iuriſdictionis vt dixit Inn.
in. c. cū acceſſiſſent de ꝯſtit. ⁊ Bar. in. l. oēs ppli. ff. de iu
ſti. ⁊ iu. ⁊ glo. in rubrica. ff. de iuriſdi. om. iud. ⁊ ſic caplꝫ
alš hꝫ iuriſdictionē ⁊ multofortius capiendo decanū ⁊
caplm in ſimul. ⁊ per ꝯñs male loquūtur tene menti qꝛ
ad iſtū tex. nō fuerunt tacta p aliquē. ⁊ ꝓ hoc forte non
eſſet ponere os in celū dicere ꝙ caplm cū ꝯtingat. ſ. de fo
ro cōpe. inqꝫtum loquiť de clericis deputatis ſeruitio ca
pituli. nō probat dictū Jo. an. ⁊ cōe alioꝝ doctoꝝ inquā
tum volunt ꝙ ꝯſuetudo dat iuriſdictionē homini ꝓuato
alias non habenti iuriſdictionem nam ſi conſuetudo con
tulit iuriſdictionem capitulo certum eſt quod capitulum
alias hꝫ iuriſdictionē ⁊ ſic quantū ad caplꝫ nō probatur
dictum eorū. ⁊ ſi dicas ꝙ probať quo ad alios clericos.
vt ꝓbat ibi tex. in ver. clericoꝝ tue dioceſis qꝛ ēt ad h poſ
ſet accōmodate reſponderi ꝓpter verbū alioꝝ ibi poſitū
20 †ꝙ eſt implicatiuū ſimiliū vt in. c. ſedes ē. c. ⁊ in cle. i. co.
ti. ⁊ in. l. ſi fugitiui. C. de ſeruis fugi. de quo dicen. vt ibi ſi
deus glorioſus dederit ⁊ tempera hoc dictum doctoruz
non hře locū in ꝯſuetudine vnde ꝯſuetudo non dat ptātē
excōicandi

a ¶ Foro com pe. vbi notabi liter vide pa noꝝ. p illo tex. in vltimo no tabili idē tenē tē ⁊ lati⁹ ſ. iij. col. ver. venio ad primum ⁊ plene nota. ſ. l. i. C. ꝺ emā. libe. vbi copio ſius p bal. in vi. col. ⁊ ſeq. ⁊ vide. c. iij. ꝺ ex cep. in. vi. ⁊ ibi glo. in vſi. ꝺ cō ſue. ⁊ de offi. ord. c. romana ⁊ ibi oēs ſcri bentes.

excōicandi clicos alias non habenti iuriſdictionē. vnde
procedit ſolū in indulgētia papali hoc fuit ſtupendū di,
ctum Innocen. in. d. cū contingat nubi. aūt videref dicē,
dū ꝯriuꝫ per illū tex. equiperantē indulgentiā papalē ꝛ
ꝯſuetudinē ꝛ ēt allego dictū Inno. in. c. olim el. iij. de re,
ſti. ſpoli. vbi tenuit ideꝫ in ꝯſuetudine ꝙ in indulgentia. ꝛ
allego rōneꝫ inꝯuincibilē. nā excōicatio magis accedit
iuriſdictōi ꝙ̃ ordini vt dixit glo. in. c. ṗter. ꝛ. xxxij. diſt. ſi
ergo ꝯſuetudo tribuit iuriſdictionē vt ibi ergo ꝛ ptātem
excōicandi dūmodo ille cui ꝯferf ſit clicus ꝛ nō laycus.
21 † ꝛ pp hoc poſſet dari concordia ad eundē Inno. vt dica
mus ꝙ ꝯſuetudo pōt dare clerico alias iuriſdictionē nō
hñti ptātem excōicandi ita procedat ꝙ ipſe voluit in. d. c.
olim ſʒ layco non poſſit niſi interueniat indulgētia papa,
lis ꝛ ita ꝑcedat ꝙ ipſe voluit in. d. c. cū ꝯtingat ꝛ ad hoc
facit glo. in. d. c. ṗter hec ꝛ ſiles ſuperius īducte. ꝛ iſta nō
22 tradas obliuioni. ¶ † No. ibi ꝑcuratoribus partiū ꝙ ex
cōicatus pōt ꝯſtituere ꝑcuratorem ad ſe defendeñ. c. itel,
leximus de iudic. c. cū. inter de excep. ita colligit hic do.
Cardi. ſed tu ꝯſidera qꝛ tex. loquif in ꝑcuratore decani.
ꝛ capituli ꝛ clarū eſt ꝙ ipſi nō erant excōicati ſed excōi,
cauerant illū nobilē ꝛ ſic quo ad decanū ꝛ capitulū non
ꝓbaf notabile. d. Cardin. hic ſed bene probatur quo ad
illum nobilem excommunicatum ideo Bald. hic colli-
23 git † ꝙ in cā excōicationis pōt ꝯſtitui ꝑcurator ēt per ipſ
excōmunicatorem cauſa ſue iuriſdictionis tuende ꝛ con
ſeruande ꝛ defendendi ꝑceſſum ſuū. Pet. vero de anch.
colligit ꝙ iſte nobilis erat excōmunicatus. ꝛ tamen ꝯſti
tuit ꝑcuratorem in cauſa ꝛ ipetrare pōt ſup illo articulo
de quo in. d. c. intelleximꝰ. tu dicas ꝙ iſte tex. non ſine ma
gno miniſterio dixit ꝑcuratoribus ꝯſtitutis qꝛ excōicatꝰ
nō dʒ litigare in ꝓpria pſona ſʒ tenef ad hoc ꝯſtituē ꝑcu
ratorem hoc ꝓbat tex. in. d. c. intelleximus in ver. dʒ hoc
24 tenet ibi Jo. Cald. ꝛ ſequif Jo. de imo. ibi † nam v̄bū dʒ
b eſt verbū neceſſitatisᵇ vt dixit glo. in cle. accedētes de ſta
tu regu. lʒ glo. in. d. c. intelleximus tenuerit ꝙ non cōpel,
laf litigare p ꝑcuratorē ꝛ tenet Innoc. hic ꝛ cōiter oēs
ſequūtur. mihi aut vr̄ ꝯriuꝫ fore v̄ius ꝙ imo cōpellatur
25 conſtituere ꝑcuratorē † nam qlibet pōt ꝯſtituere ꝑcura,
torē ſi nō reperiaf ꝓhibitꝰ. l. i. ff. de procu. ad qd ergo di,
ctū. c. itelleximus dixit ꝙ excōicatus pōt ꝛ dʒ litigare p ꝑ
curatorē vnde videref ꝙ ſupflue fuiſſet appoſitus tex. iſte
ītē hoc hʒ rōnem excōicatio dī medicina vt in. c. i. de ſen.
excom. lib. vi. vt ergo titius petat abſolutionē ꝓuidit ius
ꝙ litiget per ꝑcuratorē nā fidelius aget cām ſuā p ſe ꝙ̃
per aliū ar. c. veniens de accuſ. ꝛ. l. pe. §. ad crimen de pu.
26 indi. † Poſſet tñ dari ꝯcordia hoc mō vt attendatur lo,
cus in quo eſt. nā ſi eſt in loco inſigni ꝛ celebri vbi poſſit
haberi copia procuratorum tunc tenetur litigare per
ꝑcuratorē aut eſt in loco ruſtico ꝛ tunc ſecus ꝛ iſto mō
ꝑcedat opi. glo. primo mō ꝑcedat opi ꝯria ꝛ ad hoc al
lego ſing. tex. in. l. idēqʒ. ff. p ſocio ꝛ qđ ibi no. Bar. ꝛ ꝙ
voluit idē Bar. in. l. ab hoſtibus ſi §. vir vxorē. ff. ſo. ma.
27 ¶ † No. ibi lite ſup diuerſis articulis ꝯte. ꝙ de pluribus
ꝯtrouerſijs ſimul in eodē iudicio agi pōt ꝛ ſiſr in eodeꝫ
libello. l. heredes. §. de pluribus. ff. famil. hercis. l. duobꝰ
§. ſi plures. ff. p ſocio facit ꝙ habef in. l. nō eſt nouū. ff. de
acti. emp. ſm Jo. an. cum quo trāſeunt omnes. ego vltra
eos allego. text. in. l. iij. §. i. ff. de duobus reis ꝛ ibi Ange.
28 inducit iſtum tex. † ꝙ quis pōt vnico verbo ꝯteſtari litem
cū pluribus ꝛ euadere ꝯtumaciā pluriū ꝛ allego eundeꝫ
Ange. in. l. apud eū. §. impator. ff. de manumiſſionibꝰ tit.
29 generali vbi dixit per iſtum textū. † ꝙ impator vnico ver
bo poteſt facere doctores ꝛ papa vnico verbo ſacerdo,
tes ꝛ idē voluit idē Ange. in. l. cū ſalutat. C. de ſn̄iaꝫ paſ.
ꝛ ego vidi federicū tertiū impatorē modernū in eccleſia
ſancti Petri hic bononie ꝓnunciantē vnico verbo docto
res omnes canonicos capituli bononiēſis. facit text. in. l.
accipiat. ff. de auctoritate tuto. ꝛ ibi Bart. inducit illum
30 tex. † ꝙ auctoritas tutoris vna voce interponi pōt diuer,
ſis actibus. facit ꝙ voluit Pe. de ancha. in. c. raynutius
31 de teſta. facit. c. dilectus. J. de capel. monacho. † vbi due ac
tiones poſſunt inſimul in eodeꝫ libello proponi. facit tex.
in. l. eo ꝙ. C. ſi certum petatur ꝛ ibi per iſtum tex. dixit cy
nus de piſtorio ꝙ vno libro poſſunt diuerſi diuerſis actio
nibus ꝯueniri qꝛ cōcluſio videf relata ad ꝙ̃libet eoꝝ ſm
32 nām ſue cauſe vnde nō dicitur hoc agi inepte. † Bal. vero
hic dicit ꝙ ſi petant diuidi libellū cuilibet p ſe eſt offeren
dus libellus non imiſcendo cauſam vel perſonā que non
facit ad factum. vt in auc. offeratur. C. de litis ꝯteſt. ſi aūt
eſſent conſortes eiuſdem debiti tunc poſſent eodē libello
cōueniri idem dicit ſi principalis ꝛ acceſſorius ſint qꝛ po
terunt eodē libello ꝯueniri niſi obſtaret bñficiū excuſſiōis
diuiſionis vel ordinis. l. i. ff. de fideiuſ. tutor. l. reos. C. đ ſo
lutio. ꝛ ego allego tex. vnicū ꝛ ſingularē in. c. ex reſcri,
pto. J. de iureiur. vbi in eodē libello ꝯuenti fuerunt abbas
ꝛ monachi tanꝙ̃ rei ꝛ vxor ꝛ maritus tāꝙ̃ fideiuſſores
nec habuit locū exceptio excuſſionis ꝙ accidit ꝓpter iura,
33 mentū ex quo tex. daf pegrina ꝛ ſtupenda doctrina † ꝙ ꝓ
pter iuramentū fideiuſſor non pōt opponere exceptioneꝫ
excuſſionis tene menti qꝛ nuſqꝫ reperies vide ibi Bald. ꝛ
ēt ad ſupradicta vide eundē Bald. in. l. edita actio. C. de
eden. qui aūt fuerint iſti diuerſi articuli ſup qbus lis fuit
conteſtata glo. ij. dicit ꝙ non habemus ꝛ ſic ex iſta gl. cū
iuncto tex. collige qđ legi referenti. ſtamus licet illud qđ
referat non appeat. vide glo. in. l. admonendi ꝛ ibi. ff. de
iureiuran. glo. in auc. de teſti. §. ꝛ qm̄ vero. ꝛ in. l. vt libe,
ris. C. de collatio. ꝛ qđ habef in. c. ſi romanorū. xix. diſt. ꝛ
Bal. in. l. i. in fin C. de epiſ. ꝛ cleri. ¶ Nota ibi vt nō ob
34 ſtarent preter conſenſum partiū ipetrate † qđ valent litte
re ipetrate preter ꝯſenſum partiū ꝛ glo. hic in ver. preter
aſſenſū dicit ꝙ ex eo ſolo non valebant lr̄e qꝛ ipetrate fue
rant ṗter ꝯſenſū ꝑtiū vt in. c. cetex. ſ. e. ꝛ ex h̄ vr̄ qđ iſte no
bilis ſuperflue oppoſuit opponēdo mandatū ꝑcuratoris
fuiſſe reuocatū quia poſito ꝙ non fuiſſet reuocatum ni,
hilominus littere non tenebant ꝛ hoc ꝑcedit qñ hoc req
rebat forma reſcripti vel qñ primū reſcriptū eſt de cōſen
ſu partiū ipetratū vt eſt tex. in. d. c. ceterū. ſ. eo. ꝛ ſic i iſtis
duobus caſibus littere non tenuerunt datur ꝛ tertius ca
ſus vt non valeat q ponitur in. c. cū olim. J. de re iudi. ſ. qñ
reſcriptū impetraf ad derogationē iuris eius qui eſt pre
ſens in curia dixi de hoc in. d. c. ceterum alias ſemp valēt
littere ipetrate ſine ꝯſenſu aduerſarij. vide ibi glo. tñ dicit
hic qđ hoc non fuit allegatum vel intelligit de alijs litte
ris prius impetratis ad alios iudices ꝛ tūc res eſt plana
¶ No. ibi falſus extiterat ꝑcurator qꝛ Bal. colligit ex
35 hoc verſi. arg. † qđ ꝑcurator dicitur falſus q excidit fines
mandati ꝛ q fecit actum ex generali mandato vbi requi
ritur mandatū ſpāle ꝛ allegat ad hoc Jo. an. hic qꝛ oīs q
excedit fines mandati poteſtatis ſibi conceſſe ṗuaricator
dr̄ eſſe mandati. l. militaribus. C. de decur. lib. x. vbi dicit
36 eſſe tex. laudabilem. Colligit etiaꝫ ex iſto tex. † qđ p reuo
cationē mandati quis dicif falſus ꝑcurator ꝛ ſic ille qui
habuit mandatū ꝛ fuit reuocatū ſi exerceat ſe vigore illiꝰ
mandati reuocati dicitur falſus procurator. l. falſus. C. đ
furt. ꝛ glo. hic in iſto v̄bo falſus dicit qđ ꝑcurator dicif
falſus q fuit ꝛ nō eſt ꝛ ad hoc allegat iſtū tex. ꝛ idē etiaꝫ
37 dixit gl. in. d. l. falſus vbi dixit † qđ ille qui fuit ꝑcurator.
ꝛ nunc non eſt ſi ingerat ſe vt procurator dr̄ falſus nihil
tamen ad hoc allegat. certe primo dicta. l. falſus hoc nō
probat loquif enim de falſo procuratore ſed non decla-
rat qđ procurator reuocatus dicitur falſus. item iudicio
meo. iſte tex. hoc non probat ex qꝛ iſte nobilis propoſuit
qđ iſte ꝑcurator erat falſus ex eo eo qꝛ fuerat reuocatus
ꝛ ſic eſt allegatio partis ꝛ non iuris diſpō quo caſu nō
poteſt allegari pro lege narratio partium vt pulchre di
xit Jo. an. in. c. dilecto. J. de preben. ꝛ glo. ad hoc ſingu. in
l. i. C. quando non petentium partes ꝛ etiaꝫ qꝛ papa hic
in deciſione nō fundat ſe quod ille erat procurator falſus
ſed qđ erat procurator reuocatus. ꝛ ex hoc corruit ſup

b ¶ Neceſſitatis. intellige tu iſtam cōcluſionem de propria ſignificatione vt ibi expreſſe tenet allegata gl. ꝛ nō aliter item niſi qñ quis a gis ex conſilio ſapientis licet credere deberet credere tñ nō cogitur vt tenet eleganter Bart. in l. bonoꝝ. ff. de bo. poſ. item quādo v̄bum debetur ex ſubiecta. mā necesſitatē nō dicit ſed honeſtatē vt cantat glo. xxv. q. i. c. i. ſm doc. in. c. ꝓpoſuit đ app. item qñ ſaltē bone ſtatem ſapit vt ꝫ Cardi. in allegata cle. attēdentes đ ſtat. regu.

dictꝭ. illud arg. qđ colligebat Jo. an. ⁊ Bal. poſt eum ni/
bilominus tenendũ eſt firmiſſime procuratorem reuoca
tum dici falſum. ⁊ allo de hoc tex. in indiuiduo ad quem
miroꝛ gloſatoꝛem noſtrũ ⁊ ẽt hos patres qui fuerũt iuſ.
38 luminaria non aduertiſſe in. c. in noſtra. ꝫ. de procur. †vbi
epiſcopus allegabat ſniam latam non tenuiſſe qꝛ iudiciũ
fuerat agitatũ cuꝫ ꝓcuratoꝛe falſo ⁊ de falſitate docebat
ex hoc ſolo qꝛ ipſuꝫ reuocauerat papa vero ibi in deciſio
ne dicit illũ fuiſſe falſum ꝓcuratoꝛem ecce qualiter in in/
diuiduo ibi eſt caſus ꝓ hac cõmuni doctrina ⁊ gloſaruꝫ
⁊ doctoꝛũ Bal. tñ in ſuo ellegãti comento dicte. l. falſus
C. de furtis ponit dñiam inter ꝓcuratoꝛem q nunq̃ ha/
buit mandatuꝫ ⁊ ꝓcuratoꝛẽ qui habuit mandatũ ⁊ fuit
39 reuocatũ dicit enim ibi in prin. †ꝙ falſus ꝓcuratoꝛ dicit
tribus modis pͥmo modo ꝓpꝛijſſime vt qꝛ nec noie. nec re
eſt vel fuit ꝓcuratoꝛ ſed falſo pretendit mandatũ ꝙ nũq̃
habuit ⁊ hoc eſt falſum ⁊ falſa intentio. ſed ſi non hꝫ mã
datũ ſed credit ſe habere falſum eſt mandatũ ſed intentio
recta vnde in animo eſt veritas extra mentem eſt falſitas
ꝙ ergo nunq̃ habuit oꝛiginem veri pꝛopꝛijſſime ⁊ ſim/
40 pliciter dicitur falſum ⁊ merito †qꝛ falſum ⁊ nullum cõ
uertuntur. l. qui hominẽ. §. ſi nullo. ff. de ſolutio. l. paulus
ff. de verbo. ſigni. iſtud eſt omni conſideratione falſum. ſ.
oꝛigine ⁊ effectu. adeo ꝙ quicquid fit hoc ꝓtextu aut ali
as a non facturo ꝙ fecit ⁊ ſciret eum eſſe falſuꝫ procura
toꝛem ipſo iure non tenet allegat iſtum tex. ⁊. l. licet. C. de
procura. ⁊. l. multuꝫ. C. ſi quis alteri vel ſibi. ſed certe iſte
tex. loquitur in ꝓcuratoꝛe q habuit mandatũ ⁊ fuit reuo/
catum ⁊ ſic non loquitur in eo qui nunq̃ habuit manda
41 tũ cũ ſua reuerentia. †Secđo mõ dꝛ falſus ꝓcuratoꝛ ille q
vel ille cuius mandatũ appet ſed poſt mãdatũ fuit ltie re
a uocatum[a] ⁊ iſte non eſt falſus procuratoꝛ oꝛigine ſed eſt
falſus perſeuerantia qꝛ mandatum eius eſt caducum vel
reuocatum ſeu annichilatũ expꝛeſſe vel tacite. l. cũ quis
in prin. ⁊ in. §. i. l. ſi cum coꝛnelius. ff. de ſolutio. l. eius qui
in prouincia. ff. ſi certuꝫ petatur iſte eſt falſus pꝛopꝛie qui
vere caret mandato tamen interdum ſm quid habetꝛ pro
vero. nam oꝛigo multum aliquando operatur. l. cum fili/
us. §. heres meus. ff. de leg. ij. pro vero interdum ponitur
ꝙ eſt falſum. ff. de petitio. heredi. l. pro herede. tu vero cir
ca hoc pondera ipſe ſentit ꝙ ſi procuratoꝛ reuocatur taci
te ꝙ contingit quando efficitur deterioꝛis conditionis
puta quia eſt effectus vnus ribaldus dicitur falſus ꝓ
curatoꝛ pꝛopꝛie ꝙ dictum eſt admiratione dignum. mi
hi autem non videtur verũ qnimmo dico ꝙ debet reuo/
cari expꝛſſe ad hoc vt dicatꝛ ꝓcuratoꝛ falſus ⁊ de hoc alle
go caſuꝫ in. d. c. in noſtra. ꝫ. de procu. vbi pꝛobatur foꝛma
42 liter †ꝙ tunc dicitꝛ ꝓcuratoꝛ falſus qñ fuit reuocatus expꝛſ
ſe ⁊ reuocatio peruenit ad ipſum ꝓcuratoꝛẽ. hoc etiaꝫ ꝓ
bat iſte tex. in fi. in verſiculo peruenit vnde dictum eius ẽ
ſatis periculoſuꝫ dicere ꝙ ſi procuratoꝛ verus efficiatur
deterioꝛis conditionis ꝙ dicatur procuratoꝛ falſus certe
non bene loquitur per iura pꝛeallꝫ. quinimo plus audeo
dicere ꝙ ad hoc vt dicatur reuocatꝫ. requiritur reuoca/
tio expꝛeſſa ⁊ de hoc allego tex. in indiuiduo in. c. ij. de ꝓ
cura. lib. vi. Poſſet dici hoc modo ꝙ aut dominus igno
rauit ꝯditionẽ procuratoꝛis mutatam in deterius ⁊ tunc
procedant lex cum quis. §. i. ⁊. l. ſi cum coꝛnelius. ff. de ſo/
lu. aut dominus ſciuit ⁊ nouit conditionem procuratoꝛis
mutatam in deterius ⁊ tunc debet reuocare illum expꝛeſ/
ſe. ⁊ ita procedat dictum. c. ij. đ procu. li. vi. modo anteq̃
capiam glo. in hoc verſicu. falſus pro enucleatione gloſ.
pꝛecedentis in verbo pꝛeter conſenſſum partium oppono
hoc modo tex. iſte innuit ꝙ littere impetrate per iſtuꝫ no
bilem valuiſſent ſi non fuiſſet procuratoꝛ reuocatꝫ. certe
iſtud non eſt verum qꝛ ex alio capite littere non valebant
tanq̃ impetrate non de communi conſenſu partium pro
pter clauſulam poſitam in pꝛimis litteris ibi hoc adiecto
⁊ cetera argu. c. ceterum đ. eo. glo. iſta ſoluit duobꝰ mo/
dis pꝛimo ſtando contrario. ſed dicit hoc non fuiſſe al/

a ℂ Reuoca/
tũ. Ad qđ vi/
de do. Bar. ſo/
ci. in ꝯſi. lxxx/
vij. inci. in ꝑñ
ti ꝯſultatione
ver. preterea ꝓ
curatoꝛ reuocat.
cxlviij. ⁊ vide
ad mãm Bar.
in. l. ita demũ
C. de ꝓcu. ⁊ in
l. licet eo. ti. ⁊
Spec. in titul.
de ꝓcu. §. iij. ⁊
infinita q̃ dixi
mus ſupra. c.
ꝓcedenti in q
buſdam appo
ſtillis.

legatum. ſecundo ſoluit ꝙ illa clauſula hoc adiecto ⁊c.
intelligebatur de litteris ꝓcedentibus ⁊ hoc tenet hic In
no. vel ſm eum in litteris poſterioꝛibus fuit facta mẽtio
de pꝛimis ⁊ de conſenſu partium erant impetrate ⁊ ibi hoc
dicit Inno. ꝙ hec clauſula hoc adiecto refertur ad litte/
ras pꝛeſentes ⁊ futuras ⁊ hoc tenet Compoſtella. ⁊ hoc
vltimum eſt verius quã illud ꝙ dixi i pꝛima ſolutione qꝛ
non apparet ratio quare plus referatur ad pꝛecedentes
q̃ ad ſequentes vel ſm ipſum Cõpoſtella. poſterioꝛes ẽt
fuerunt de conſenſu partium impetrate ⁊ quecunq̃ iſta/
rum ſolutionum ſufficit quantum ad tolleñ. ꝯrium de oi
c. ceterum tamen hec vltima diuinat nec videtur poſſe de
fendi qꝛ ſi vltime littere fuiſſent de conſenſu partium ipe/
trate non audiretur capitulum contra eas argu. c. ꝙ ſe
mel de regu. iur. lib. vi. ⁊ per hoc enucleata eſt gl. i verbo
pꝛeter conſenſum partium. nunc venio ad glo. in hoc ver
ſicu. falſus ⁊ oppono dicitur hic ꝙ iſte erat falſus procu
ratoꝛ. ideo non valuerunt geſta per eum. contra nam ille
dicitur falſus procuratoꝛ qui nunquam habuit manda
tũ vt. l. falſus. C. de furtis. ſed ille qui habuit mandatum
43 ⁊ extitit reuocatꝫ. non dicitur falſus †hinc eſt ꝙ ſoluens
tali procuratoꝛi reuocato liberatur ⁊ dic ꝙ ipſo iure ſi re
cipiens habuit bonam fidem alias ope exceptionis vt. l.
cum quis. ff. de ſolutio. ſi habebat mandatũ alias ad ſuſci
piendam ſolutionem dicta. l. cum quis. §. ſi creditoꝛem ⁊
l. eius qui. ff. ſi cert. peta. ſoluit glo. iſta ꝙ procuratoꝛ di/
citur falſus dupliciter vno modo. ꝙ eſt omnino falſus. ſ.
qui nullum habuit pꝛincipium veritatis ⁊ ideo geſtum
cum iſto eſt nullum ipſo iure nec quo ad obligandũ do/
minium nec quo ad liberandum debitoꝛem quidam eſt
falſus qui habuit mandatum ⁊ extitit reuocatꝫ. ⁊ iſte nõ
in tantum dicitur falſus qꝛ alias habuit pꝛincipium veri
tatis. nam verum eſt dicere eum fuiſſe procuratoꝛem ⁊
idem voluit gl. in. d. l. falſus. C. de furtꝭ. ⁊ per conſequẽs
videntur glo. iſte affirmare dictum domini Bald. ꝙ pro
pꝛie falſus dicitur qui habuit mandatum ⁊ fuit reuocatꝫ
pꝛopꝛijſſime. aut dicitur falſus qui nunq̃ habuit manda
44 tum. ſed tu ꝯſidera ⁊ erit melioꝛ conſideratio †ꝙ aut nos
loquimur quo ad ipſum procuratoꝛem reuocatum habẽ
tem notitiam reuocationis ⁊ tunc pꝛopꝛijſſime dicatꝛ fal/
ſus. ⁊ ad hoc allego tex. in. d. c. in noſtra de pꝛocurat. vbi
appellat talem ꝓcuratoꝛem falſum ⁊ etiam iſtum text. ⁊
habet rationem in ſe qꝛ quando eſt reuocatꝫ ipſe venit ꝯ
expꝛſſaꝫ volũtatẽ dñi. ſꝫ qñ nullũ hũit mãdatum venit ta/
cite contra voluntatem domini ſed maioꝛ effectus reſul
tat ex expꝛeſſo q̃ ex tacito. vt in. c. ſi. ꝫ. de procu. ergo ſequi
tur ꝙ diſtinctio Bal. nõ militat. aut loquitur quo ad ali
os ſecum contrahentes reſpectu mandati ꝙ iam extitit
reuocatũ. ⁊ tunc procedat dictum Bal. ⁊ ad hoc ponde/
ro iſtam glo. inquantum dñiam facit in eo qui nunq̃ ha
45 buit mandatuꝫ ⁊ in eo q habuit ⁊ fuit reuocatus. †tertio
mõ dꝛ falſus procuratoꝛ ſm Bal. ille qui hꝫ mandatum
nec eſt reuocatum. ſed eſt ipſo iure nullum nam hoc pro/
pꝛie non dꝛ falſum. ſed dicitur non ſolẽne vel inſufficiens
46 mandatũ †ſicut aliud eſt teſtamentum eſſe falſum aliud ẽ
eſſe non ſolẽne. aliud eſt eẽ iniuſtum aliud eſt eſſe irritum
l. poſt legatum. ff. de his quibus vt indignis. l. i. ff. de iniu
ſto teſt. ſic ẽt non videtꝛ habere mandatũ qui non pꝛodu
cit illud licet habeat ⁊ iſte non appellatur falſus procura
toꝛ. ſed inſufficiens ſm Bal. in. d. l. falſus. ⁊ ex iſta glo.
47 no. †ꝙ procuratoꝛ falſus qui nunq̃ habuit mãdatũ nõ
obligat dominium. nec liberat debitoꝛem ſoluentem tali
procuratoꝛi niſi dominus ratum habeat. c. cum oliꝫ ⁊. c.
coꝛam. ꝫ. de officio. deleg. l. licet. ff. de iudic. l. ſi procurato
ri falſo. ff. de conditione ob cauſam Innoc. dicit hoc eſſe
certum ſi dominus habet ratum factum falſi ꝓcuratoꝛis
ſiue tacite ſiue expꝛeſſe dũmodo nomine domini agat vl/
terius contrauenire non poteſt. l. ſi pupilli. §. ſed ſi ego. ff.
48 de nego. geſt. l. iij. §. falſus. ff. rem ra. ha. †⁊ infert multuꝫ
ſingulariter Innoc. qđ ſi dominus videt ſuam cauſaꝫ ag
nomine

nomine ſuo per falſum procuratorem nec contradicit fit
ſibi p̄iudicium q2 ex voluntate domini creditur agere cū
poſſit ꝓbibere ⁊ non prohibet.l.ſepe.ff.de re iudi. ⁊ con/
tra dn̄m mandabit ſn̄ia executioni .l.iiij.ff.de re iu.debuit
n.cū primo ſciuit proteſtari quaſi ſibi diſplicebat.l.ij.C.d
filiofamilias.li.x.ita pulchre reſidet hic Inno.⁊ hoc idē
voluit in.c.cū in iure de officio dele.ſed dominus Cardi.
hic allegat in ꝯ̄rium ꝙ voluit idē Inno.in.c.in geneſi d
elec.vbi dixit ꝙ in re honeroſa eſt neceſſarius exp̄ſſus cō
ſenſus ⁊ ēt in ꝯ̄rium allegat eundē Inno.in.c.ad petitio
nē de accuſa.⁊ cōcludit ꝙ in iudicio dn̄s ſciens cauſaʒ ſu
aʒ agi vr̄ ꝯſentire cū poſſit ꝓbibere ⁊ allegat.l.ſepe.ff.de
re iudi.⁊ ita ꝓcedat dictū Innoc.hic ⁊ in.d.c.cū in iure.
ſed in extraiudicialibus locū habeat dictū Inno.in. d.c.
in geneſi ⁊ remittit ſe .d.Cardina.ad dicta ſua in.c.nōne
de p̄ſump.⁊ in.d.c.ad petitionē.⁊ ita quieſcit ſed do.An
to.dicit Inno.tenuiſſe idē in.c.in noſtra de ꝓcu.⁊ in.d.c.
cū in iure.⁊ dicit ita tenere doctores in.c.qui ad agendū
de procu.lib.vi.voluit quidē allegare Archi.ibi tenenteʒ
hanc opi.Inno.⁊ dicit ꝙ iſtud ēt ſequūtur dn̄i de rota d
49 ciſione.cccc.xliij.⁊.xliiij.per qd dicunt† ꝙ ſi me p̄ñte ⁊ ta/
cente ꝓcurator appellet valet huiuſmodi appellatio ac ſi
mandatū habuiſſet ⁊ allegant iſtud dictū Inno.hic in tā
tum ꝙ ſuſpendit executionē ſn̄ie dicunt tamē tutius eē ꝙ
50 expreſſe ratificet.⁊ plus dicunt in p̄cedenti dicto† ꝙ ſi ꝓ
curator dn̄s litis effectus.permittat aliquē agere tanq̄
ſubſtitutū ⁊ pluribus agitatis actis illū ſubſtituat ꝙ va
lent geſta q2 effectus eſt dn̄s litis vnde idē dicunt de pati
entia eius ꝙ de patientia dn̄i poſtea dn̄s Anto. allat ꝯ̄
iſtud dictū Innoc.eundē Inno.in.c.q̄uis.ꝫ.de re iudic.
⁊ dicit hoc teneri ꝑ Cy.in.l.qui pecuniā.C.de nego.geſt.
⁊ finaliter ſuꝑ hoc paſſu dubitabili talem adhibuit diſtin
ctioneʒ vʒ qn̄qʒ qs agit in iudicio noīe ꝓprio q pōt rē de/
ducere in iudiciū ad ſui ⁊ mei preiudicium ⁊ tunc in his
diſtinguitur an ſciam vel ignorē vt in caſibus q notātur
in.l.ſepe.ff.de re iudi.⁊ in.c.q̄uis eo.ti.qn̄qʒ aliqd dedu/
cit in iudiciū noīe ꝓprio ab extraneo oīno qui nō p̄t ius
meū deducere in iudiciū ⁊ tunc qn̄qʒ nō ſolū adeſt ſcien/
tia mea ſed ⁊ p̄ñtia vt puta ad aliqd officiū voluntarium
vel auctoritatē certa iudiciū volūtarie p̄bendo ⁊ mihi p̄
iudicat vt patet in.l.pe.ff.de inoffi.teſta.⁊.c.ex litteris de
tranſac.ſecus ſi officiū eſſet neceſſarium vt no.in.c.iter di
lectos de fide inſtru.qn̄qʒ agit iudiciuʒ me ſciente vel p̄ñ
te non tn̄ aliqd officiū gerente tunc mihi nō p̄iudicat vt in
tit.C.res inter alios acta.qn̄qʒ quis deducit rem in iudi/
cium me ſciente ⁊ patiente noīe meo ⁊ tanq̄ ꝓcurator ⁊
tunc mihi non preiudicat q2 quatenus agit ad meum in
cōmodū nō habeor pro ꝯſenciente ⁊ per hoc non obſtat
lex qui patitur .ff.d manumiſ.⁊ allegat dictum Inn.in.c.
in geneſi de elec.nam in his que omnino ſunt ad cōmodū
vt voluit Cy.patiendo vr̄ mandare.ſed in his que poſſūt
eſſe vtilia ⁊ damnoſa q2 dubia ſunt ꝓ futuro patiens non
vr̄ mandare.⁊ ita eſt hic ⁊ refert ita tenere Bar . in.d.l.
51 ſepe ⁊ hec limitauit Cy.vera eſſe† niſi perſona eſſet cōiū/
cta vel eſſet amicus q2 tunc ꝓpter ꝯiunctionem vel ami/
citiam preſumitur conſenſus.l.ſeruus cōmunis.ff.de do/
na.inter vir. ⁊ vxor.⁊ qd no.in.l.q̄ dotis.ff.ſo.ma.⁊ in.l.
inuitus.C.de procur.hoc putat verum do.Anto.in perſo/
na ꝯiuncta que hʒ p̄tātem rem deducendi in iudiciū ⁊ da
to ꝙ non poſſit admitti ad preiudiciū ꝯiuncti tamē hoc
oꝑabitur patientia.ita pulchre do.Anto.diſtinxit . ⁊ ſic
ſequitur dictum Bar.in.d.l.ſepe ⁊ Cy.in loco prealle.⁊
cum hac diſtinctione trāſiuit diſcipulus eius Io.de imo.
hic qui etiam dixit iſtud dictum Inno. hic poſſe ſaluari
qn̄ ille talis habuit mandatū ⁊ fuit reuocatū arg. cōꝫ q̄
no.in.l.qui non prohibet.ff.de re.iur.hoc dictum Io . de
imo.non videtur eſſe ſine dubitatōe q2 ſi ita eſt falſus ꝓ/
curator ille qui fuit reuocatus ſicut ille qui nunq̄ habuit
mandatū vt ſuperius ego tenui ergo ſi dictum Innoc.nō
pōt ſaluari in eo q nunq̄ hāuit mādatū ꝫ ⁊ eodē mō nō
poterit ſaluari in eo q hūit ⁊ fuit reuocat᷒ ſed tenendo
glo.hic ⁊ dictum Bal.in.d.l.falſus inquantū faciunt di/
ferentiam an.nunq̄ habuerit mandatum vel habuerit ⁊
fuerit reuocatus tunc bene ꝓcederet ſaluatio Inno.facta
hic per Io.de imo.qui etiam ſaluat dictum Inn . hic qn̄
habuit mandatū ⁊ exceſſit fines mandati.vt ꝓbat in.c.cū
olim.ꝫ.de officio dele.ego allego meliorem text.de hoc in
c.i.ad fi.de iureiur.lib.vi.Sed do.Abb.hic refert Cy.in
d.l.qui pecuniam ⁊ Bar.in.d.l.ſepe tenere ꝯ̄rium q2 ex
quo iſte agit ad illud cōmodum ꝙ finis declarabit cum
ſuccubuerit in cauſa non videor conſentire ſed potius ꝯ̄
dicere.⁊ ſic non obſtat.d.l.ſepe ſm̄ Bar.ſed ipſe dicit ꝙ
iſta non eſt bona reſponſio q2 a principio agendo non ap
paret ꝙ inutiliter ⁊ ad meum damnum agat cuʒ potuiſ
ſet obtinere ⁊ ſufficit cauſam vtiliter fuiſſe ceptam licet ꝯ̄
rius effectus ſequatur.l.ſed an vltro.ff.de ne.geſt.⁊ ꝙ no.
in.c.cum pro cauſa de procur.item ſi diceremus oppoſitū
nunq̄.vel raro competeret actio negociorum geſtoruʒ cū
a principio ſit dubium de euentu proſpero vel aduerſo.
ſic poſſet reſponderi ad dictum Inno.in.d.c.in geneſi ꝙ
52 poſuit gl.in regula.is qui tacet li.vi.vbi dicit† quod vbi
agitur de re concupiſcibili ⁊ honorabili tacens videtur
b conſentire[b].d.l.qui patitur.ff.mandati ſi vero agitur de
re victuperabili vel damnoſa tunc tacēs habetur pro cō
tradicente.nam iſtud ſʒ do.Abb.cōplectitur aliud mem
brū q2 a principio tp̄e geſtionis non erat certuʒ an ſeque
retur effectus damnoſus an concupiſcibilis vnde cū poſ/
ſit ſe habere ad lucrum.⁊ damnum maxime quando in
choatio ē vtiliter facta tunc ſumus extra theoricam In/
nocen.⁊ rationem Bar.licet do.Anto.ſequatur Bar.di
cendo ꝙ vbi certitudinaliter agitur de fauore meo tunc
bene videor dare mandatuʒ ſed vbi agitur de damno vel
poteſt tendere ad dānum non videor dare mādatum hoc
dictum nullibi probatur ex quo poteſt inde ſequi cōmo
dū.nam agens pro alio prima fronte videt agere ad vti/
53 litatem illius ꝙ patet ex eo.† q2 ius admittit ꝯiunctam ꝑ
ſonam ad agendū ſine mandato.q̄ tn̄ non admittit ꝯ̄ ex
preſſam voluntatem ꝯiuncti.ſi enim agendi inicium eēt
dānoſum abſenti non admitteret ius iſtum ad agenduʒ.
ꝙ tacite videtur dominus cōtradicere.⁊ licet Cyn. in di
cta.l.qui pecuniam teneat ꝙ in coniuncta perſona vel in
alio dominus videatur tn̄ dicit ꝙ hāc differentiam non
apparebat dare mandatū rōne ꝯiunctionis vel amicitie
ar.d.l.ſi ſeruus cōmunis ⁊ diſtinguit hoc modo aut iſte
qui incepit ſe gerere ꝓ procuratore tendit ad obligandū
perſonā dn̄i ⁊ dn̄s ſcit ⁊ patit ꝙ nō vi consentire allegat
54 l.filiuſfa.§.inuitus.ff.de procura.† vbi tacens non videtur
ꝯſentire ad aſſumendū officiū ꝓcuratoris q2 eſt honeroſū
aut certitudinaliter tendit ad fauorem domini ⁊ tunc vr̄
ꝯſentire vt.d.l.qui patitur aut tendit ad aliud p̄iudiciuʒ
⁊ tunc ſi caſus eſt talis in quo dominus poteſt prohibe/
re tunc non ꝓhibendo videt ꝯſentire niſi de facto prohibe
re non poſſet per no.in.l.gayus.ff.de pigno.actio. ⁊ in.l.
fideiuſſor.§.pater.ff.de pigno.⁊ ꝑ Bar. in.d.l.que dotis
ff.ſolu.matri.⁊ ita quieuit do.Abbas hic circa iſtum paſ
ſum dubitabilem.⁊ pro certo non bene loquitur in quan
tum equiperauit ꝯiunctum agentem ꝓ ꝯiuncto ſine man
dato ⁊ extraneum agentem pro extraneo ſine mandato
q2 in vtroqʒ inicium agendi dicitur vtile ſalua pace ſua.
nam ideo ius admittit ꝯiunctum agere pro ꝯiuncto ſine
mandato q2 preſumit vtiliter acturum ꝓpter ſpem ſucceſ
ſionis que eſt inter coniunctos vt late dixi in .c. nonnulli
.§.fin.ē.eo.iſta ratio ceſſat in extraneo.nam non preſumi
tur.ita fideliter agere pro alio extraneo iuxta no. in.c.ve
niens de accuſatio.⁊ in.l.pen.§.ad crimen.ff.de public.
iudic.⁊ ſic dictum Bar.⁊ Cy.non eſt reprehenſuʒ recte
a domino Abb.Bal.vero hic quem nemo iſtorum ſcri/
bentium hic vidit dicit ꝙ ſi dominus ſciuit cauſaʒ ſuo no
mine agi ſilentium habetur pro mandato allegat Inno.
hic ⁊ dicit de hoc fore glo.ſingularem in.l.quo enim.§.i.

b ¶ Conſentire. tacens an ⁊ qn̄ ꝯſentire videat vide ꝑ Bar.in.l.i ad option.h᷒.ff.d adop.⁊ in.l.ſi filiusfamilias. §.iulian᷒ de ꝓcu.⁊ in.l.ex ſti pulatiōe.ff.de acq.poſ.⁊ pa nor. hic ⁊ in ꝯſil.lxxxix. in ix ⁊.x.col . ⁊ in.c.penul.de procurato.vbi aūt vltra taci turnitatē interueniſſet aliqs actus poſitiu᷒ tūc tacēs ſine dubio hr̄ ꝓ cō ſentiēte ita ſin gulariter not. Bar.⁊ poſt ip ſuʒ ſcribentes in.l.quo enim ff.rē ra.hab.d qua mā vidēla tiſſime do. alex an.de imo.in l que dotis.ff. ſol.mat.

ff.rem ra.ba.⁊ temperat hoc dictum Inn. procedere qñ
dominus eſt preſens in iudicio ⁊ tacet.ſi dominus nun
ꝗ fuit in iudicio tunc non videtur mandare ex eo q꜡ ſcit
⁊ patitur.l.mutuꝰ §.his qui.ff.de procura.poſtea arguit
ꝙ imo vr̃ ꝙ certa ſcientia iducat tacitũ mãdatũ.l.i.§.ma
giſtruʒ.ff.de exercitoria.§.ſed dic̃ ꝙ ibi citra.iudiciũ qua
ſi velit ꝙ fuit actus extraiudicialis ⁊ in re dñi actꝫ.gere
baẜ alias ſcientia nõ hẜ ꝓ mandato.l.i.§.ſcientiã.ff.d̾ tri
butoria ⁊ dicit patere ex predictis ꝙ ſufficit ꝓbare dñuʒ
ſcire abſqꝫ eo ꝙ ꝓbeẜ ꝯ̃rium allegat Inno.hic ꝑ dictam
l.ſepe.refert ẽt Bar.ibi tenere ꝙ ſcia nõ inducat ꝯſenſum
ꝙ Bal.dicit eſſe verũ qñ nõ precedit aliqua ordinatio tẽ
dens ad hoc.non obſtat.d.lex ſepe q꜡ ibi vnus habebat
cãm ab alio hic v̾o non nec obſtat.l.ij.ff.ad municip.⁊.l.
lucius.ff.de admi.tuto꜡.q꜡ tunc pater vr̃ ꝯſentire nõ prote
55 ſtando ꝯ̃rium †q꜡ publicum onus filij onus patris repu
taẜ per.l.i.C.de filiofa.li.x.⁊ allegat ꝙ no.ꝑ Dyn.in.l.ſi
cum dotem.§.tranſgrediamur.ff.ſolu.matri.⁊ ita reſidet
hic Bal.ſʒ moderni ſolẽniter legentes.legẽ que dotis.ff.
ſo.ma.in.viij.col.ver.adde ꝙ ex hoc vr̃ decidi qõ quoti
diana.referunt Bal.in.l.ij.§.ſi.ff.ſol.ma.⁊ in.l.ij.ad ſi.C.
ſi ex falſis inſtru.ſeq.dictũ Inn.hic referunt ẽt eũdẽ bal.
in.l.licet.C.de ꝓcu.⁊ in auc.qua in ꝓuincia.C.vbi de cri
mine agi oportet ⁊ in.l.ſi tutor.C.in ꝗbus cau.reſti.in in
teg.nõ eſt neceſ.diſtinxiſſe inter ꝓcuratorẽ actoris ⁊ ꝓ
curatorẽ rei vt p̃mo caſu ſciens ⁊ patiẽs videaẜ tacite cõ
ſentire ⁊ ſi ꝓcuratorem ꝯſtituere ſi ſit talis ꝑſona q̃ agere
nõ poſſit ſine mãdato puta q꜡ non eſt ꝯiuncta ꝑſona per
iura Inno.ſcd̃o caſu nõ inducitẜ aſſenſus ex patientia ⁊ ẽ
rõ q꜡ inuito reo ⁊ ſine mandato põt alter eius defenſionẽ
aſſumere vt.l.exigendi.C.de procuratoribus ⁊.l.ſolutio

a ¶ Validuʒ eſt. Cõtrariuʒ tñ vr̃ vex ꝑ.l. Inter ſtipulantẽ.§.i.cum gl. vbi ẽt oẽs doctores.ff.de v̾bo.obliga. nã ex ꝯductis ibi nõ vʒ de ꝯ̃ctibꝰ ad iudicia nec eꝯ ⁊ vide de hoc text.l. ocm.ff.de iu. ⁊ de pecul.l. iij.§.ideʒ ſcribit vbi multa ꝑ nonnullos doctores.

nem.ff.de ſolutio.ergo talis patientia non inducit con
ſenſuʒ ꝓpter regulã que vult ꝙ patientiã preſtita ꝑ eũ q
ꝯ̃dicens non põt actũ ipedire ꝯſenſuʒ nõ inducit vt in.l.
gayus.ff.de pignor.actio.⁊.d.l.ſepe ipſi vero repreben
dunt hanc diſtictionẽ Bal.in p̃mo mẽbro q꜡ multo ma
gis in ꝯiuncta perſona ꝓpter rõnem ſanguinis patientia
dʒ ꝯſenſum iducere vt.d.l.ſi ſeruus cõis.ſed certe.hoc vo
luit Cy.in.d.l.q pecuniã ⁊ do.Anto.hic licet ipſi nõ alle
gent.itẽ reprehendũt ſcḋm mẽbrũ diſtinctionis q꜡ verũ eſt
ꝙ reus ꝯ̃dicens nõ poſſit ipedire cõparentẽ ꝓ eo quo mi
nus defendat defenſorio noie ⁊ ita loquiẜ.d.l.ſolutioneʒ
ſed bene ipedire põt quo minus defendat ꝓcuratorio no
mine vt volunt p̃dicta iura ipſi vero dicunt ſe pluries di
xiſſe ſe fuiſſe ſequutos opi.Inno.hic iſtis rõnibus primo
per glo.in.l.quo enim.§.i.ff.rem ratã habe.que voluit ꝙ
nõ ꝯ̃dicere equiperaẜ ratificatõi ſed certe illam glo.ꝓ di
cto Inno.allegauit hic Bal.⁊ ẽt eandẽ allegauit in.l.ſi
abſentis.C.ſi cer.peta.⁊ ſic nõ eſt inuentio eoꝝ allegare il
56 lã glo.ꝓ dicto Inno.†ſed ratificatione falſi ꝓcuratoris
geſta ꝯfirmanẜ vt in.l.licet.ff.de iudic.ergo ꝯſequens eſt
vt ita validenẜ nõ ꝯ̃dicendo ex quo equiperaẜ ratificatõi
ſed ꝓ certo ad illã glo.accõmodate rñderi põt loquiẜ.n.
in actu facto extraiudicialiter ſed Inno.loquiẜ in actu iu
diciali.ergo ex vno nõ inferẜ ad reliquum.l.papinianus
exuli.ff.de mino.cum ſi.⁊ ideo dñs anto.hic ſup iſto paſ
ſu ꝓteſtatꝰ.eſt ſe nolle loqui an ſcientia ⁊ patientia confir
met actum extradicialẽ ex eo q꜡ Inno.loquiẜ de actu iu
diciali ⁊ remittit ad legiſtas in.d.l.que dotis ⁊ in.d.l.
quo enim.§.i.⁊ in.l.ſi filius.ff.ad mace.ſcd̃o dicunt ſe fu
iſſe ꝯſuetos allegare inſimul cũ dñis ſuis de rota nam ⁊
ipſi fuerunt inter auditores rote tex.ꝓ dicto Inno.expreſ
ſuʒ in.c.ſi.in ſi.de iureiur.quẽ hoc mõ inducunt procura
tor generaliter ꝯſtitutus nõ cenſeẜ hr̃e mandatũ ad delin
quendũ vel ad obligandũ dñm ad penã.l.iij.§.ſi ꝓcura
tor.ff.ꝙ quiſqꝫ iur.l.i.§.ſi ꝓcurator.ff.ſi quis ius dicenti
nõ obtẽperauerit.ſed taciturnitas vna cum ſcia dñi noti
tiam habentis ꝓcuratorem in iudicio delinquere vel ꝗd
aliud agere ex quo veniat pena iponenda ipſum male ge
ſtũ per ꝓcuratorẽ reddit validũ in p̃iudicio domini vt ibi

ergo eſt ibi caſus formalis ſcḋm eos ꝙ ſcientia dñi vna cũ
non ꝯ̃dictione inducit tacitũ mandatũ ⁊ actus firmitatẽ
in eo ꝙ ꝓcurator gerit ꝯ̃ formã mandati vt patet q꜡ non
vt ex mandato p̃mo.dñs ad penã obligaẜ ex male geſto.
iudicialiter ꝑ ꝓcuratoreʒ vt in.d.§.ſi ꝓcurator ſed ex ſcia
⁊ patientia ⁊ ſic eſt ibi caſus ſi ſubtiliter ponderetẜ ſʒ eos
ꝓ dicto.Inno.hic.ego vero pluries ſup iſto paſſu ꝯſului
⁊ allegaui dictũ.c.ſi.fũctus tamẽ allegatõe ⁊ iductione
eoꝝ.ſed ꝓ certo dictũ.c.ſi.nõ meretur allẜari ꝓ dicto In
no.hic.nã Inno.loquiẜ in eo.qui nullũ habuit mandatũ
ſed dictũ.c.ſi.loquiẜ in eo qui habuit mandatũ ſed dictuʒ
c.ſi.loquiẜ in eo,qui habuit mandatũ ⁊ exceſſit formam
mãdati.vt ꝓbat ibi tex.in ſi.verbis ibi quas tuus fecerit
ꝓcurator ⁊ ſic non loquiẜ in ꝓcuratore oĩno falſo.ſed in
ꝓcuratore expſſe ꝯſtituto a dño excedẽte tñ formã mãda
ti ⁊ ſic non eſt mirũ ſi vigore mandati ſcia ⁊ patiẽtia dñi
videaẜ ꝯfirmare exceſſũ mãdati q꜡ venit acceſſorie ad ip
ſuʒ mandatũ qnimo vr̃ ibi ꝓbari ꝯ̃rium eo caſu quo nul
lũ mandatũ habuerat.⁊ ideo do.meus Io.de imo.in.c.
57 cum olim Abbas poſt do.Anto.de offi.delega.dicit †ꝙ
vbicũqꝫ ꝓcurator exceſſit formã mãdati ⁊ dñs ſcit ⁊ patiẜ
illũ exceſſũ ꝙ tunc vr̃ approbare.⁊ ex hoc ꝓbaẜ in.d.c.cũ
olim ⁊ ꝑ ꝯ̃ns dictũ Inno.nõ ꝓbatur per illũ tex.tertio di
cunt dictũ Innoc.ꝓbari ex regula dicte.l.ſepe ⁊ dicti.c.
ꝗuis q̃ iura volunt ꝙ ex patientia preſtita a ſciente queʒ
in iudicio eſſe ſuper ea re cuius actio vel defenſio p̃mo lo
co ſibi patiẽti p̃iudicat.ſed ita eſt i ꝓpoſito q꜡ patiẜ quis
euʒ ꝓcuratorẽ in iudicio eſſe ſuper ea re ſup qua actio vel
defenſio ſpectat ad eum ergo.ad iſta iura ſupiuſ apparet
rñſio ex dictis Bar.quarto arguunt de ꝯ̃ctibus ad iudi
58 b cia †ꝙ ar.validũ.eſt a.l.iij.§.idẽ ſcribit.ff.de peculio ar.
l.ex duobus.ff.de nego.geſt.ſed in ꝯ̃ctibus ſcientia ⁊ pa
tientia inducit mandatũ.l.i.§.magiſtrũ.ff.de exercitoria
l.ſed ⁊ ſi pupillus in prin.ff.de inſtitoria.l.ſi.ff.qd̃ cũ eo
ğ ita erit in ſcientia ⁊ patiẽtia reſpectu iudicij.ego rñdeo
ꝙ iſta ſunt diuerſa vt ſupiꝰ dixi cõfirmare tacite actũ ex̃
iudicialẽ ⁊ actũ iudicialẽ ⁊ ſufficit dare iſtantiã vt tollaẜ
ar.a ſimilitudine.c.ſicut vrgeri.i.q.i.quinto dicunt fore
caſuʒ in.d.c.cũ olim Abbas p̃allegato rñdent ꝙ ille tex.
loquiẜ in ꝓcuratore habente mandatũ ⁊ excedẽte formã
59 vt ibi vltimo allegant doctrinã Bar.†ꝙ ſcientia abſqꝫ ꝯ̃
dictione eius q actuʒ ipedire põt p̃iudicat vt.l.fideiuſſor
.§.pater.ff.de pigno.⁊.d.l.ſepe ⁊ iam ſuperius reſponſũ
eſt ⁊ idẽ voluerunt in quodam ſuo ꝯſilio incipiente.ſcie
bant romanus ⁊ filius ꝑ ꝓcuratorem cãm eorum noie
agitari ergo viſi ſunt ei maddatũ ad agitandũ cãm pre
buiſſe allegant Innoc.hic ⁊ de nouo nihil addunt ⁊ eſt
conſilium.clxix.mirandum eſt de iſtis q꜡ dicunt ſe conſue
tos allegare dictum.c.ſi.q꜡ re vera do.Cardi.in.d.c.cuʒ
olim Abbas ⁊ Io.de imo.allegant illud.c.ſi.⁊ dicit ibi
60 do.Cardi.†ꝙ in actibus iudicialibus ſi ſiant dño abſen
te preiudicant ſibi ſi non cõtradicit ſtatim cũ ſcit per illũ
tex.fallit tñ ſcḋm eum ſi factum procuratoris incideret ide
lictũ q꜡ tũc nõ p̃iudicaret dño niſi expſſe ratũ haberet al
legat.d.c.ſi.ſecus dicit in actibus extraiudicialibus q꜡ in
illis non fiet preiudicium domino abſenti.licet nõ cõtra
dicat ſtatim cum ſcit ⁊ ita dicit intelligendũ eſſe ꝙ habe
tur in.d.l.quo enim.§.i.item mirandũ eſt de iſtis moder
nis ꝙ non viderint do.Anto.in cle.i.de procur.vbi dixit
ꝙ dictum Innocẽ.hic hʒ locũ qñ procurator interuenit
ex parte rei qui egit in iudicio domino ſciente q꜡ tunc ta
cite videẜ approbare ex quo negociũ eſt vtiliter geſtum.
nam ex quo reus debebat ſe neceſſario defendere q꜡ iu
diciũ reddiẜ in inuitũ.l.inter ſtipulantẽ.§.i.ff.de verbo.ob.
⁊ ſic do.Anto.dicit illud ꝙ noluit Bald.faciens dr̃iam
inter procuratorem rei ⁊ procuratorẽ actoris vt in.d.l.li
cet ⁊.d.auc.quia in prouincia.⁊.d.l.ij.C.ſi ex falſis.iſtru
mẽtis.⁊ idẽ voluit idem Bal.in.l.in cauſe.§.i.ff.de pro
cu.faciens differentiam inter procuratorem rei ⁊ actoris
⁊ ſi bene ponderetur iſte tex.iam loquitur in procurato

re rei

re rei ⁊ ideo referendo dictum Inno. ad iſtum text. vide-
retur dicendū ꝙ Inno. ſenſerit de ꝓcuratore rei. ſi vero ē
ꝓcurator actoris. ⁊ tunc dñs Anto. ſubdiſtinguit ꝙ aut
dñs prius inceperit agere in iudicio ⁊ poſtea cōparet al-
ter agens in cā illa noīe dñi ipſo dño ſciente ⁊ patiēte tūc
eniʒ tacite vr̄ illū approbare q̄ ex quo iudiciū erat ceptū
arctabat̄ eni dñs ad illud ꝓſequendū auc. q ſemel. C. qūo
⁊ qñ iudex ⁊ ita dicit intelligeñ. ꝙ voluit hic Inno. nam
vr̄ eadē rō iſto caſu que eſt in ꝓcuratore rei. ſi vero iudici
um nō erat inceptū per ipſum dñm ⁊ tunc ſcia ⁊ patiētia
dñi non vr̄ approbare illū. ⁊ ſic do. Anto. eſt differens a
ſnia Bal. q̄ Bal. ſimplr̄ dixit ꝙ ī ꝓcuratore actoris ſciē
tia ⁊ patientia nō iducebat approbationē ꝙ procedit ſʒ
do. Anto. iudicio nondū cepto per dñm ſecus ſi iudicium
eſſet ceptū ⁊ cum hac ꝯcordia tranſiuit Io. de imo. in d.
cle. i. ſed in d. l. ſepe reprehendit dñm Anto. ⁊ allegat ꝯ
eū tex. iſtū nā hic erat ꝓcurator rei qui defendebat dñʒ ⁊
tñ non intelligit̄ hr̄e ratuʒ lʒ defendat̄ per aliū ⁊ idē dicit
eſſe in dño agente. lʒ iudiciū ſi ceptū. tu vero pondera q̄
iſte tex. non dicit ꝙ ꝓcurator defendebat dño ſciēte ⁊ pa
tiente vt loquitur dominus Antoni. quinimmo loquitur
quando dño cōtradicente q̄ ex quo reuocauit ꝓcurato
rē ⁊ reuocationē intimauit ipſi ꝓcuratori. videt̄ expreſſe
reprobare qcqd ageret in futurum ⁊ per ꝯſequens per
61 iſtū tex. non meret̄ reprobari ꝯcordia dñi Anto. † Bald.
vero in l. ſi abſentis. C. ſi certū petat̄ tangit an dñs ꝙ non
iprobat videat̄ approbare ⁊ allegat Inno. hic ipſe vero
dicit quandoqʒ approbatio eſt ꝑiudicialis ⁊ tunc nō vr̄
approbare niſi ſit ꝯiuncta cū actu indicante ꝯſenſuʒ. l. ſi fi
lius. ff. ad macedo. l. publia. §. ſi. ff. depoſiti. aut approba-
tio eſt vtilis ⁊ vr̄ fieri eo ipſo ꝙ non ꝯdicit aut eſt indefe
rens ⁊ hʒ ſe potentialiter ad vtrumqʒ ⁊ tunc in dubio vr̄
qs eligere viā tutiorē. ſ. viā deliberatiōis ⁊ ad neutrā ptē
accedit ꝯſenſus arg. l. cum qui. §. filius. ff. de acqui. her. l.
iulianus. §. ſi qs colludēte. ff. de actio. empti. Saly. vero.
in l. licet. C. de ꝓcura. allegat dictū Innocē. hic ſed dicit
Guidonē de ſuza. tenere ꝯriuʒ ⁊ mouet̄ q̄ nō eſt lege cau
tū. l. illā. C. de collatio. itē q̄ dñs tacens ſcit iuſſū vbiqʒ du
rare. ideo nō vr̄ ꝯſentire Bal. ibi facit cōmemorationem
de Guidone de ſuza. poſtea cōcordat vt ſuperius dixi ſed
62 idē Bal. in l. iulianus. ff. qui ſatiſdare cog. dicit † ꝙ ſi do-
minus ſcit aliquē tāqʒ eius ꝓcuratorē agere videt̄ ei taci
te mandare allegat Inno. hic ⁊ dicit ꝙ dictū eius ꝓbat̄
in auc. qua in ꝓuincia ꝑ alle. ſed idē Bald. in l. falſus in
63 xiij. col. C. de fur. dixit † ꝙ ſi ꝓducit̄ falſa carta. in iudicio
vel falſi. teſtes ꝙ quis ſit ꝓcurator ⁊ reuera non eſt ⁊ iu-
dex ꝓnunciat illū verū procuratorē ꝙ iudicium eſt nullū
conſtito ꝙ carta vel teſtes ſint falſi dictū fuit Innocē. in
c. ſup litteris de ꝯ. co. ꝙ dicit eſſe verum niſi dñs ſciebat qō-
nē ventilari de mādato ⁊ tacebat q̄ diſcimulatio ſibi no
cet allegat in arg. dictā auc. qua in ꝓuincia ⁊ ēt dictū In
no. h ꝙ dicit ꝓcul dubio eē vez ſi dñs fuit citat⁹ ⁊ receptis
lr̄is citatorijs nō ꝯdixit ar. l. ſi fili⁹. ff. ad mace. ſʒ idē bal.
64 hi appoſtill' colligit † ꝙ eo ipſo. ꝙ qs ſcit cāʒ ſuo noīe agi
⁊ non ꝓhibet videt̄ facere ſuū procuratorem euʒ qui ſuo
nomine agit allegat Inn. hic ⁊ ideo procurator pñtis nō
cauet de rato ſm eum. l. mutus. §. is qui. ⁊ ibi per Cy. ff.
de procu. in defenſore aūt remittit ſe ad not. in d. auc. qua
in prouincia. ⁊ ſic probata. ſcia ſm eum vr̄ probatū man
datū. idē dicit ſi dñs acta ⁊ munimēta cauſe dedit alicui
q̄ vr̄ illū facere procuratorē vt eſt glo. in l. ſi. C. de pactis
ꝯuētis niſi det tanqʒ cuſtodi. ⁊ idē Bal. in l. in cauſe. §. i.
65 ff. de procura. dicit † falſus procurator litigauit ſciente ⁊
patiente dño an illa ſcientia hēatur pro mādato allegat
Inno. hic ꝙ ſic. ipſe diſtinguit in procuratore actoris vel
rei vt dictum eſt. ſed Pe. de ancha. in reportatis ſuis ad
l. licet. C. de procu. allegat dictum Inno. hic ⁊ dicit illud
teneri per Archi. in d. c. qui ad agendū ⁊ idē do. Pe. in
l. inuitus. C. de procura. allegans dictum Inno. hic dicit
ſniam latam ꝯ talem procuratorē fore ſequendam ꝯ ipſū

dñm tanqʒ de volūtate eius egerit allegat Io. an. in d. c.
qui ad agenū. in nouella qō dicit per verbū forte poſſe ꝓ
cedere qñ ille erat ſibi ꝯiunctus vel amicus ⁊ ſic non tʒ
dcm̄ Inn. ſʒ idē d. Pe. in l. fili⁹. §. inuitus. ff. de ꝓcu. ſequit̄
dictum Inno. hic. ſed dominus dñicus in d. c. qui ad agē
dū in ꝑncipio refert formaliter diſtinctionē domini Ant.
hic qui dixit iſta dicta fore vera qñ eſt certū ꝙ non habe-
at mandatū. ſed qñ eſt dubium an habeat mandatū tunc
ſi agit ⁊ dñs ſcit ⁊ tacet tūc ꝑſumitur habere mandatuʒ
⁊ ita procedat dictum Inno. in d. c. cum in iure peritus
⁊ ſic do. dñicus tenuit diſtinctionem dñi Ant. hic ſed Io.
de imo. in d. c. cuʒ olim Abbas non referens ea que ſupi-
us ego retuli dicit ꝙ huius paſſus non pōt haberi veri-
tas ꝓpter varietatē doctoꝝ. ⁊ miror de eo q̄ ipſemet in
l. ſepe. ff. de re iud. dixit ꝙ cōmunis opi. erat ꝯ dictum In
no. hic ⁊ ideo poteſt dici ſm eum in d. c. cum olim hoc
66 modo † ꝙ aliqñ quis eſt procurator. ſed excedit formam
mandati. ⁊ tunc per eum preiudicatur domino abſenti ſi
ſtatiʒ ꝙ ſcit non ꝯdicat ſaltem in actibus extraiudiciali-
bus vt eſt ibi tex. non violando illū ⁊ idē dicit in actibus
extraiudicialibus per d. l. ſi. ff. ꝙ cuʒ eo. intelligendo tex.
ibi vt littera ſonat licet glo. in d. c. cum olim aliter videa
tur intelligere. ſi vero nullū hʒ mandatū ⁊ tunc ſi aliquā
do habuit ⁊ fuit reuocatus adhuc dici poteſt qō preiudi
cet dño propter reliquias precedentis mādati ſi non ꝯdi
xit per d. l. qui non prohibet. ff. de regu. iur. ⁊ per dictum
Inno. hic. ſi vero nullum habuit mandatuʒ tunc non pre
iudicat domino abſenti licet non cōtradicat per. l. procu-
rator. §. i. ff. ad exhiben. ⁊ per ea que no. Bar. in d. l. ſepe.
⁊ per dictum Innoc. in c. quamuis de re iudi. niſi agens
eſſet perſona coniuncta vt voluit Cy. in d. l. inuitus ⁊ di-
cit ꝙ dictuʒ Inno. hic non videtur indiſtincte verum. ſʒ
debet reſtringi ad caſus ſupradictos ⁊ ita reſidet. ſed do.
Anto. in d. c. cum in iure de officio dele. dixit ꝙ Inno. ibi
non dixit illud ꝙ aliqui referunt eum dixiſſe vʒ ꝙ ſi aliqs
agit nomine meo neſciente ⁊ patiente. qō tunc videor ha-
bere ratum illud tale geſtum nam iſtud dixit Inn. in hoc
c. ex parte ſm eum ⁊ non in d. c. cum in iure ibi enim di-
67 xit † ꝙ tunc preſumitur procurator ille cuius nomine egit
ex quo ille ſciuit ⁊ non cōtradixit niſi aliud probet ⁊ hoc
dictum eſt verum ſm eum ⁊ eſt perpetuo notandū ſed il-
lud ꝙ dixit Innocen. in hoc. c. ex parte ē falſum ſm euʒ
⁊ ita reſidet ibi domi. Anto. ſed Ange. in d. l. ſepe in quā-
68 tū Bar. ibi dixit † ꝙ ſi venditor egit nomine emptoris ⁊
ſuccubuit ꝙ illa ſententia non nocet emptori ſciēti ⁊ pati
enti illud agere niſi ratificauerit ex eo q̄ cum exitus cō-
trouerſie fuerit prauus intelligitur emptor potius cōtine
re reprobaſſe per illum tex. Ange. vero dicit illud dictuʒ
fore falſum ⁊ confundi per dictum Inno. hic ⁊ ſic Ange.
ſequitur hoc dictum Innoc. hic ⁊ allegat gl. in d. l. quo
enim. §. i. coniuncto text. tertio allegat. l. ij. C. de filiofa. li.
x. ⁊ l. ij. cum concordantijs ibi poſitis. ff. ad municipales
69 in quibus habetur † ꝙ niſi pater incontinenti contradi-
cat quando filius vocatur ad officium videtur cōſentire
b ⁊ obligatur fideiuſſor.[b] quarto allegat q̄ ſi oppoſitio
Bar. eſſet vera. ſequeret̄ ꝙ nunqʒ lex illa haberet locum
q̄ etiam ſcienti non deberet nocere ſcientia q̄ ꝓpter pri
mum exitum deberet fingi ſciens a principio contraxiſſe
⁊ ſibi non deberet nocere cum contradicentibus ſcientia
non nocet vt ibi a contrario ſenſu nec debemus inſpicere
finem ſed principium in quo non apparet an vtiliter an
inutiliter negociuʒ gereretur ideo ſibi iputet q̄ primo nō
contradixit ⁊ pro certo eadem verba formalia dixit hic
do. Abbas contra Bar. ⁊ de Angelo cuius dicta fuerūt
nullam fecit mentionem. ſed Ioan. de imo. ibi plene tan
gens iſtum paſſum quo ad dictum Innocen. hic dicit nō
eſſe verum ⁊ ꝙ idem Innocen. tenuit contrarium in di-
cto. c. penultimo. de re indicata alias de regulis iuris ſe
cundo dicit quod poſſunt iſta dicta Innocen. reduci ad
concordiam videlicet qō dictum Innocen. hic procedat

b ¶ Fideiuſſor vide ad materiaʒ. d. Bar. ſoc in l. cum filiusfamil. nu. iij. de ꝟbo. ob. car. lxxvij. vbi vr̄ in mltis caſibus ꝑrem ⁊ fideiuſſorē eq perare. ⁊ facit ad h bon⁹ tex. in l. ſi filiusfamil. ff. ad macedo. vbi not. Bar. Ange. ⁊ doc. ⁊ qō voluit Bart. in l. titius ſeyo. ff. de ꝯſtit. pecu. Cardi. ⁊ alij i cle. i. de ꝓcur

falſus procurator fuit reuocatus ⁊ agit nomine domini
ipſo domino ſciente ⁊ patiente quo caſu facilius induci/
tur approbatio argu.d.l.qui non ꝓhibet ⁊.l.ſi pecuniaʒ
.C.de nego.geſt.⁊.l.cū filius.§.heres.ff.de le.ij.⁊.l.cū qs
§.i.ff.de ſolu.⁊ ſic facilius ꝓpter primordiū veritatis in/
ducit ratihabitio ex quo iſte tex.loquit i ꝓcuratore reuo
cato dictū Inn.hic debet intelligi ſm diſpoſitionē huius
tex.ſed dictū Inno.in.d.c.pe.intelligat in eo q nunꝗ ha/
buit mandatū ideo nō induceret ratihabitio ⁊ hec cōcor
dia videt ſatis rationabilis.tertio pōt ꝯcordari vt intelli
gatur in eo qui erat verus ꝓcurator ſed exceſſit formā mā
dati ita intelligat dictū Innoc.hic ⁊ eſt tex.in.d.c.cū oli
⁊ in.d.c.fi.de iureiur.lib.vi.ſed dictū Inn.in.d.c. pe.ite l
ligatur in eo qui nunꝗ habuit mandatū.quarto pōt con
cordari vt voluit do.Anto.in cle.i.de ꝓcura.faciēdo dif/
ferentiā in ꝓcuratorū.actorū ⁊ rei.vt dictuʒ eſt.quinto po
teſt ꝯcordari vt hic ꝙ hic dixit Innoc.ꝓcedat in ꝯiuncta
pſona que agit vt procurator vt ſcientia patiētia ⁊ ꝯiun/
ctio ſanguinis inducat mandatuʒ arg.l.ſi ſeruus.ff.de do
na.inter vir.⁊ vxo.ꝙ tenuit Cy.in.d.l.iuitus ⁊ Pet.de
ancha.in.d.cle.i.de procur.hec tñ concordia nullomodo
eſt de mente Inno.qꝛ in.d.c.pe.expreſſe dixit de ꝯiuncta
pſona Ioā.de imo.diſtinguit hoc mō ꝙ aut agens noīe
alieno eſt talis ꝙ ille qui ſit ⁊ patitur habet cām ab eo ⁊
tunc forte pōt teneri ꝙ preiudicet ipſi patiēti per.d.l.ſepe
generaliter intelligendo dictū.c.pe.de re iudi.⁊ hoc vo/
luit Inno.ēt in.d.c.pe.licet ꝯriuʒ ſentiat Bar.in.d.l.ſepe
aut patiens non habet cauſam ab agente qui agit nomi
ne ipſius patientis ⁊ tunc ſi agens fuit alias procurator
ſed reuocatus ⁊ tunc videatur per illā patientiā dare mā
datum ſed ſi eſt datū mandatū ⁊ in aliquo exceſſit ⁊ do/
minus ſcit ⁊ patitur tunc vr̄ approbare vt in.d.c.cū olim
ſi aūt nunꝗ habuit mandatū dicit Io.de imo. cōeʒ opi.
eſſe ꝙ non videat approbare.ſed ipſe dicit ꝙ ꝯriuʒ vide
tur fore verius ꝙ imo videt approbare ⁊ ad hoc allegat
70 dictum Inno.hic ⁊ allegat regulā dicte.l.ſepe†vt ſi quis
agit noīe meo.⁊ ſcio ⁊ patior videor ꝯſentire. item dicit
ēt ꝙ quatenus patitur eatenus ſibi preiudicat vnde non
videt dare mādatū ad oia.ſed dūtaxat ad ea que egit ip
ſo dn̄o ſciente ⁊ patiente per.d.l.ſepe.⁊ reſpondet ad.l.
ij.§.i.ff.iudicatum ſolui ꝙ ibi loquitur qn̄ quis venit ad
defenſionē alterius ꝙ facere pōt ēt inuito eo qui defendi
tur vt.l.ſolutionem.ff.de ſolu.vnde nimirū ſi ibi non idu/
citur tacitus ꝯſenſus ex quo prohibere.non poterat vnde
ſecus videt qn̄ quis agit nomine alieno qꝛ tunc non pōt
agere contra voluntatē dn̄i ēt ſi ſit coniuncta pſona. vel
poſſet dici ſm eum ꝙ ibi loqnat qn̄ dn̄o abſente ⁊ igno
rante fiebat defenſio vnde tūc non pōt induci tacitus con
ſenſus.ſecus ſi dominus ſciuiſſet ⁊ non ꝓhibuiſſet nā ſal/
tē poterat ꝓhibere.ne plus defenderet ⁊ ſic videtur ꝙ oī
no fiat ſibi preiudiciū ⁊ ita reſidet Io.de imo. in preallē.
l.ſepe.⁊ idē ēt voluit licet nō ita late.in.l.ij.§. volūtate.ff.
ſolu.matri.ſed inquantū ipſe dixit cōem opi.fore ꝯ dictū
Inno.hic mihi videt ꝯriuʒ ꝙ imo cōiter doctores ſequā
tur iſtud dictū Inno.hic.nā illud ſequit Arch.⁊ Io.an.
in.d.c.qui ad agen.⁊ dn̄i de rota tā antiq quā moderni.
vt ſuperius retuli ⁊ illud ampliant ⁊ extendunt vt ſuperi
us dictū ē illud ēt ſequit Bal.in locis pleriſqꝫ a me rela
tis ⁊ Pe.de ancha.vbiqꝫ vt ſuperius retuli ⁊ do.Card.
⁊ Ange.⁊ do.Abb.⁊ Moderni in.d.l.que dotis ⁊ Sa
ly.vt ſuperius dictum eſt ex quibus oſtendit cōem opi.ſe·
qui dictū Inno.hic.item dari pōt alia ꝯcordia ad dictū
Inno.hic ⁊ in.d.c.pe.ꝗ dedit Bal.in comēto dicte.l.fal
ſus in.xiij.col.vʒ qn̄ dn̄s ſciebat ventilari qōnem de man
dato ⁊ tacebat vt ſuperius dixi.⁊ per iſta relati ſunt ſcri
bentes quos ego pro exili meo ingenio reperire potui cir
a ca iſtum dubitabilem paſſum.[a] nihilominus aſſerraʒ ali
qua in medium ꝙ forte erūt ⁊ auditu ⁊ memoratu digna
prout deus glorioſus dederit ⁊ ante omnia limito vobis
71 dictum Inno.hic vʒ†niſi ille qui ageret nomine meo me
ſciente ⁊ patiente.non poſſet eſſe procurator puta qꝛ eēt
ſeruus vel pupillus aut bānitus aut ſimiles qui non poſ
ſunt ſtare in iudicio vt ēt eſt excōicatus tunc enim lʒ ſciaʒ
⁊ taceā nō videor approbare geſta per illū talē ⁊ ratio ē
qꝛ actus geſtus ab eo nō peccat ex defectu ꝯſenſus dūta/
xat ſed ex alio defectu iſta eſt glo.peregrina in.l.licet.ff.d
iudic.que dicit ꝙ non pōt ratificari geſtū a falſo ꝓcura·
tore qui nō poterat eſſe ꝓcurator ⁊ illam glo.ſequuntur
72 oēs vide ibi Ange.⁊ alios†ſecūdo limito vobis niſi ille
le talis agens mentiret in iudicio qꝛ diceret ſe habere mā
datū ꝓcuratorium qꝛ tunc cū videatur eripere pretori nō
pōt ratificari expreſſe geſtū a tali ꝓcuratore falſo p ipm
dn̄um ar.tex.ellegantis.l.ſi quis obrexerit.ff.ad.l. corne/
liam de falſis ita retulit Bal.in.l.iulianus.ff.qui ſatiſda/
73 re cog.ſe audyſſe viua voce Bar.diſtinguentē†an ſnia la
ta ꝓ falſo procuratore poſſet ratificari qꝛ dicit ꝙ non po
tuit quando obripuit pretori ⁊ pro certo. bene probat
ille tex.l.ſi quis obrexerit in ver.nihil agit vnde ſi expreſ
ſe non poteſt approbari geſtū ab eo ergo ſequit ꝙ tacite
nō pſumit approbaſſe ar.eius ꝙ hr̄ in.l.ſi qs ſub ꝯditōe
ff.de condi.inſti.ſed ope precium eſt videre ſuper quo iu
re fundet dictū Inno.hic ⁊ ꝓ certo ipſe allegat duo iura
ꝓ dicto ſuo vʒ.l.ſepe.ff.de re iudi.certe illa.l.nō ꝓbat di/
ctū eius loquit enim eo caſu quo patiēs habebat cauſaʒ
ab agente qꝛ venditor agebat ꝓ emptore ſciente ⁊ patiē
te tūc enim geſta per venditorē preiudicant emptori ſciē
ti ⁊ patienti ⁊ ſic concurrebant tria vʒ ſcia ⁊ patiētia ⁊ ꝙ
patiēs hēbat cām ab agente.ſed in caſu nr̄o dn̄s nullam
cām hēbat ab agente ergo quantūcūqꝫ ſciat ⁊ paciat illū
agere noīe ſuo non ſequit ergo vr̄ approbare per.d.l.ſe/
pe.qꝛ certe hoc nō probat illa lex.itē allegat Inn.l.ij.C.
74 de filyſfa.lib.x.ibi enim dr̄†ꝙ ſi filius eligit ad officiū pu
blicum ⁊ pater appellat ab illa electione ꝙ vr̄ facere cāʒ
ſuā ideo nō debuit appellare ſed debuit ꝓſtari ad hoc
vt excludat tacitꝰ ꝯſenſus patris.certe illa.l. non probat
dictū Inno.ex eo qꝛ pater ⁊ filius cenſentur vna ⁊ eadeʒ
pſona.l.fi.C.de impuberum ⁊ alys ſubſtitꝰ.⁊ qō vni pla/
cet alteri placere videtur ita dixit Bal.in.d.l.fi.per not.
in.l.ſi operarum.ff.de operis liberto.ideo non eſt mirum
ſi pater ſcit ⁊ tacet filiū aſſumptū ad publicū officium ſi
non ꝯdicat qō videatur conſentire qꝛ ꝙ vni placet alteri
placere videt vt dictū eſt.quinimmo hoc voluit Cy.in.l.
inuitus.C.de procur.vbi dixit iſtud dictum Inno.proce/
dere in perſonis ꝯiunctis ⁊ voluit Pe.de ancha.in cle.i.
de procur.⁊ ēt poteſt reſpouderi aliter vʒ qō dicta.l.ij.lo
quatur in caſu ſpeciali fauore rei publice in filio aſſūpto
ad publicum officium vt pater tacens videatur conſenti
re vt in ſifi dicimus in.l.cū oſtendimus.§.fi.ff. de fideiuſ.
tutoꝝ.immo plus audeo dicē ⁊ credo dicere veritateʒ.vʒ
ꝙ illud dictum ꝙ attribuitur Cy.in.d.l.inuitus quo ad
perſonam ꝯiunctam fuit dictū Inno.hic originaliter nā
dictum eius debet intelligi ſm leges quas allegat vt vo
luit Bar.in.l.non ſolum.§.liberationis.ff.de liberatione
legata.ſed dicta lex.ij.loquitur in ꝯiunctis perſonis ergo
dictum eius debet intelligi intelligi in perſonis ꝯiunctis
⁊ etiam.d.l.ſepe.inquantū loquitur in eo a quo ſciens ⁊
patiens habuit cauſaʒ videtur eſſe quedam coniūctio ra
tione priſtini iuris ergo dictum Inn.formaliter eſt quā/
do aliquis coniunctus agit nomine coniuncti ⁊ ꝯiunctꝰ
ſcit ⁊ patitur qꝛ tunc videtur dare mandatū ⁊ habere ra
tum geſtum per illum ⁊ per conſeqꝛens Innocenti.non
meret mordeti a multis quos ſuperius retuli licet tamē
idē Inno.in.d.c.pe.dixerit ꝯriuʒ i pſonis ꝯiunctis ſʒ ve
rius eſt illud qō ipſe ſentit hic quo ad pſonas iunctas ⁊
tenete mētē hūc intellectū ad dictū Innocen.hic qꝛ eſt no
uus ⁊ nō ꝯſideratꝰ ab aliquo ſcribēte vſqꝫ ad hos dies no
uiſſimos.ſed an hoc dictū procedat in extraneo itelligen
do Inno.vt cōiter omnes itellexerūt ⁊ vidiſtis qō com/
munis opi.ſequit Inno.quo ad extraneū mihi aūt vr̄ di
ctū Inno.nullo mō fore verum qꝛ nullo iure aperto hoc
eſt expreſſum

a ¶ Paſſū cir ca quē vltra iſ finita adducta p do.And.hic de mente olus doct. vide do. Bar.ſoci.in cō ceᵹ.xviij.incip. iuſtiſſime iu dex ver. ſexta cōcluſio. car. xxviij.⁊ in ꝯſ. clx.incip.i pn̄ ti ꝯſultatione ver.expſſius oī bus cōſi.ſeq. carte.xvi. ⁊ in ꝯſi.clviij.inci. viſio ꝓceſſu ⁊ lenientijs ꝯſi. item in prima cauſa.in fine. car.xij.

eſt expreſſuʒ. vt voluit Guido de ſuz. ⁊ mouetur ratione
75 noua. ⁊ in conuincibili hoc mō †non debent iudicari ad
imparia ꝓcurator acceptans procuratoriū. ⁊ dñs cōſti
tuens eū procuratorē. ar. l. ſi C. de in dicta vidui. tol. ⁊ in
l. nemo martires. C. de ſac. ſan. ecc. cū ſi. ſed ſcia ⁊ patiētia
eius qui cōſtituitur ꝓcurator nō facit eū procuratoreʒ ni
expreſſe cōſentiat. vt. l. filiusfa. §. inuitus. ff. de procu. ergo
eodē modo dicemus in dño cōſtituente. vt dicatur inuitus
ſi aliquis agat noīe eius ⁊ ipſe ſciat ⁊ paciatur niſi expſ
ſe cōſentiat. ⁊ ſic dicet inuitus. ⁊ per ꝯñs dictum Innoc.
non eſt verū. Secundo moueor ſi nos dicamus ꝙ ſciētia
⁊ pacientia inducat mādatū ⁊ ratihabitionē dico iſtud
eē impoſſibile ex eo qꝛ ratificatio. aut fit verbis. aut fit ac
tu iſte tex. in. l. non tantū. ff. rem ra. ha. Sed iſta pacientia
nō inducit ratihabitionē verbis. vt apparet qꝛ nulla ver
ba interueniunt nec inducit ratihabitionem actu. qꝛ non
interuenit aliquis actus poſitiuus p quē dicere poſſimus
iſtū approbaſſe. vt in. l. ſi filius. ff. ad macedo. Et ſi qſpiaʒ
opponat de glo. in. d. l. quo enim. §. i. que dicit ꝙ non im
probare actū eſt ſimile ratihabitioni. ⁊ fuit glo. rogerij.
ego dico ꝙ illa glo. nihil alleg. pro dicto eius. ergo facit
lex. illā. C. de colla. ⁊. §. cōſideremus. in auc. de trien. ⁊ ſe
miſ. Item illa glo. vr̄ eſſe ꝯ tex. formalem in. d. l. non tm̄.
76 vbi dr̄ †ꝙ ratificatio fit aut verbis aut actu. ⁊ ēt tex. in. d.
quo enim. §. i. dicit habere ratam eſt cōprobare ⁊ agno
ſcere ꝙ geſtū eſt noīe meo. ergo ſequitur ꝙ debent inter
uenire aut verba aut facta. nam ⁊ facta ipſa loquūtur ⁊
facto oſtendit voluntas. vt dixit glo. elegans in. l. de qui
bus. ff. de legibus. ⁊ tex. in. l. reprehendenda. C. de inſti. ⁊
ſubſti. ⁊ ſic illa glo. non bn̄ loquit. Tertio moueor ex tex.
aperto in corpore vnde ſumit auc. qua in ꝓuincia. C. vbi
de cri. agi oʒ. vbi ponunt tres caſus qn̄ abſens defendit
per alium denūciantem dño abſenti litem motaʒ qui do.
abſens. aut cōſtituit illū defendentem procuratorem. aut
cōparuit ⁊ cōſtituit alium. aut non comparuit nec miſit
aliū. tunc dicit ibi tex. ꝙ cōdemnabitur ipſe dñs. vnde ſi
videret ꝓpter illā ſcientiam ⁊ pacientiā conſtituere illuʒ
procuratorem ſequeret neceſſario ꝙ non cōdemnaretur
dñs ſed cōdemnaret ipſe procurator. vt eſt tex. in. l. i. C. d
ſen. ⁊ interlo. om. iudi. ergo ⁊c. ibi caſus cōiter nō cōſide
ratur ꝙ eo ipſo ꝙ ego ſcio aliquē aſſumere cām meaʒ ⁊
patior nō videor eū conſtituere procuratorē per quē tex.
deijcitur in profundū hoc dictū Innoc. Quarto moueor
ex eleganti gl. in. d. l. qua in prouincia. in ver. voluit que
97 dicit †ꝙ ſi aliquis aſſumit cām meam defendendo. ⁊ de
nunciat mihi. ſi ergo facta dnunciatōe non ꝯdico videor
approbare ⁊ mouet ibi glo. ad ſic dicendū per. l. ſi filius.
ff. ad macedo. que lex loquit qn̄ cum taciturnitate inter
uenit actus poſitiuus vʒ receptio lr̄aꝝ. vt ēt dicimus in ſi
mili in cle. i. de procur. ecce nūc qualiter ſola ſciētia ⁊ pa
cientia non ſufficit. ſed requirit receptio certificationis ⁊
per ꝯñs eſt ibi glo. formalis. ꝯ iſtud dictū Inno. Et etiaʒ
illa glo. morderi pōt inquātum ſentit ꝙ recipiendo certi
ficationē. ⁊ non ꝯdicendo vr̄ conſtituere illū procurato
rem. qꝛ ꝯ eum eſt tex. in corpore vnde ſumit inducendo.
vt iam dixi. ⁊ per hoc apparet ꝙ Bal. male dixit inquā
tum voluit ꝙ pro Inno. erat tex. in. d. auc. qua in prouin
cia. Et ex iſtis cōcludo quo ad extraneū dictum Innoc.
non fore verū tenete menti. qꝛ ſunt inaudita ⁊ nulla reſo
nante ſcriptura accepi cū laude dei. ¶ Not ēt ex iſta gl.
78 †ꝙ geſta per falſum procuratorem poſſunt per dñm ra
tificari. alleg. in argu. c. cum olim Abbas. de offi. deleg.
re vera ibi non erat falſus procurator. ſed erat procura
tor ⁊ exceſſit formā mandati. alleg. etiā. l. licet. ff. de iudi.
⁊. l. ſi procuratori falſo. ff. de condi. ob cām. ⁊. c. coraʒ. de
offi. dele. ſed Bal. in repetitione. d. l. falſus. in. i. colū. limi
tauit hoc. ⁊ dixit ꝙ factū per procuratorem falſuʒ in au
ditorio principis non cōualeſcit per ratificationē. ⁊ dixit
fuiſſe dictum Inno. in hoc. c. ⁊ in argu. allegat. l. ſi. C. de
his qui a non dño manumit. ⁊ hoc ꝓpter vicium obre
ptionis ꝙ eſt valde deteſtabile in auditorio principis. ⁊
idō eſt puniendus. ſed do. Cardi. refert hoc dictum bal. in
c. nōnulli. §. ſunt ⁊ alij. ē. eo. ⁊ dicit qđ ex hoc Bal. videt
79 velle †ꝙ iudiciū agitatum cū falſo ꝓcuratore corā prin
cipe nō poſſit ratificari per dñm ipſe vo dicit hoc dictum
Bal. eē ꝯ. l. iij. §. falſus. ff. rem ra. ha. ⁊. l. lʒ. ff. de iudi. q̄ ge
neraliter dicūt iudicium habitū cū ꝓcuratore falſo eē va
lidū ſequta ratihabitione dñi. ⁊ cū hoc dicto dñi Card.
ꝯ bal. trāſiuit Jo. de imo. in. d. §. ſunt ⁊ alij. ⁊ ēt. d. Abb.
ibi nullā faciens mentionē de dño Car. rōnē tn̄ eius ſibi
appropriauit. ego tetigi per remiſſionē in. d. §. ſunt ⁊ alij
⁊ in. c. ſuper lr̄is. ē. eo. ⁊ remiſi me dicturuʒ hic. Re vera
Bal. in. d. l. falſus nō loquit expreſſe de iudicio agitato
per falſum ꝓcuratorē in auditorio principis. ſed dʒ intel
ligi dictuʒ eius ſm ꝙ loquit hic Inno. ſed Inno. loquit
in ꝓcuratore reuocato ipetrante lr̄as vt talis impetratio
nō teneat nec poſſit ratificari per dñm. idō Bal. vr̄ dixiſſe
ꝙ factū falſi ꝓcuratoris ipetrantis lr̄as in auditorio pn̄
cipis non pōt ratificari per dñm. ⁊ ſic non loqur in iudi
cio vt retulit dñs Car. ſed Ange. in repetitiōe. d. l. falſus
in. xiiij. col. verſi. itē finge lr̄as impetratas in curia princi
pis aut pape per illū qui ſciebat ſe eſſe reuocatum certe
ſm eū nihil operatur ratihabitio. ⁊ alleg. tex. iſtū. ⁊ In
80 no. hic. ⁊ ſubdit ibi Ange. in ſeq. colum. †ꝙ lr̄e impetra
te in curia principis per ſcientie ſe procuratorem falſum
funditus omni reſpectu ſunt ipſo iure nulle cū ex eis nul
lū ius acquirat dño. idō ratihabitio ſubſequens nihil ope
ratur. ⁊ dicit ſe nō diſtinguere an ratum habens appro
bet ad ſuū cōmoduʒ an ad ſuū incōmodū. qꝛ ex quo actꝰ
eſt ipſo iure nullus ratihabitio nō inuenit qđ confirmet
defectus. ergo ſubiecti cōfirmabilis impedit effectū con
firmationis qui ſolū ex ratihabitione inducitur. alle. In
no. in. c. prudentiā. de offi. deleg. ⁊ ſic Ang. loquitur in ꝓ
curatore reuocato impetrāte lr̄as in auditorio pape. aut
principis ⁊ ſic apparet ex iſtis ꝙ do. Card. ⁊ eius ſequa
ces ſequunt dictū Bal. quo ad impetrationē litterarū in
auditorio pape aut principis. ſed quo ad iudiciū agita
tum per falſum ꝓcuratorem in auditorio principis illud
dictū damnant ⁊ reprehendūt. Item ēt ponderabis dili
genter dictū Bal. in. d. l. falſus. dicentis ꝓpter viciū ob
reptionis ꝙ eſt valde deteſtabile in auditorio principis.
qꝛ videt intelligere dictū Inno. hic qn̄ procurator obri
puit principi aſſerendo ſe procuratorē cuʒ in veritate eēt
reuocatꝰ. ⁊ per hoc habes nūc clarū intellectū Innoc. ⁊
eius ſequaces hic. ſed quo ad iudiciū dico Bal. recte fuiſ
ſe loquutū ⁊ indigne fuiſſe reprehēſum. ⁊ pro dicto eius
allego tex. hoc probantē in. l. ſi qs obrexerit preſidi nihil
agit. ff. ad. l. cor. de fal. †vbi actus geſtus per eū q obripu
81 it pſidi eſt ipſo iure nullus. ergo nō pōt ratificari. qꝛ rati
habitio nō inuenit quid cōfirmet. ergo defectus ſubiecti
ꝯfirmabilis ipedit defectū ꝯfirmatōis. Et ad hoc allego
ꝙ voluit idē bal. in. l. iulianus. ff. qui ſatiſda. cogan. vbi
82 examinat †an dñs poſſit ratificare actū geſtū p falſum ꝓ
curatoreʒ. ⁊ refert ſe audiuiſſe Bar. viua voce diſtinguē
tē ꝙ aut procurator in iudicio dixit ſe hr̄e mandatū ⁊ ſic
obripuit ptori. ⁊ tūc nō poſſit actus eius ratificari p dñʒ
alleg. d. l. ſi quis obrexerit. aut nō obripuit pretori. quia
non dixit ſe habere mandatum. ⁊ tunc poſſit actus eius
ratificari. ⁊ ita procedat glo. in. l. ſi mater. §. hoc iure. ff.
de exceptione rei iudicate. Cum ergo Bal. in. d. l. falſus
faciat fundamentum. quia procurator obripuit principi
ergo ſequitur ꝙ iudiciū agitatū per eū non poterit ratifi
cari. ſed in vno videt Bal. erraſſe. vʒ. inquātū voluit ſpe
cialitateʒ in auditorio principis. qꝛ. d. l. ſi qs obrexerit di
ſponit. idem qn̄ obripitur inferiori a principe. ⁊ per ꝯñs
idē dicemus in auditorio iferioris a principe. nec ob. l. lʒ
⁊. l. iij. §. falſus. allegata per. d. Card. qꝛ procedūt qn̄ fal
ſus ꝓcurator. nō obripuit pſidi ſeu iudici dicendo ſe hr̄e
mandatum. ſed ꝓcedunt qn̄ qs agebat nomine alterius
ſed nō obripuebat habere mandatum. ⁊ iſto mō itelligo

dictũ Bal.⁊ ꝑallegata iura tene mẽti q̃ꝛ iſta ſunt noua.
83 ¶ No.ibi pp ſuſpitionẽ † ꝙ procuratoꝛ non põt reuoca
ri poſt litẽ ꝯteſtataꝫ niſi ꝓpter ſuſpitionẽ.Facit text.in.c.
in noſtra in verſi.cum de ipoꝛũ fide poſt modũ titubaſſet
J.de procur.⁊ in.c.ij.eo.titu.li.vj.⁊.l.poſt litem.ff.de ꝓcu
84 ra.⁊ dicit hic do.Anto.† ꝙ ꝓponẽs exceptionẽ debet al
a legare cãm in exceptione ⁊ eã iuſtificare ita ꝙ ꝯcludat ⁊
Facit.c.ſuper hoc de renun.cle.ꝯſtitutionẽ de elec.l.i.§.la
beo.ff.de flumi.⁊ ꝙ voluit Inno.in.c.poſt electionem de
85 ꝯceſſ.ꝑben.Bal.vero hic colligit † ꝙ non ſufficit cãm re
uocandi niſi interuenerit reuocatio ⁊ in timeƚ iudici vel
aduerſario ꝙ intelligit veruꝫ niſi ſuſpitio eſſet notoria vƚ
ſtatus ꝓcuratoris eſſet ãnihilatus allegat.l.ſi cum coꝛne
lius.ff.de ſolu.ꝗꝫ legem dicit eẽ ad hoc ſingularẽ allat ẽt
l.eius qui.ff.ſi cer.pe.⁊ ſic vult Bal.ꝙ ſi conditio ꝓcura
toꝛis eſt mutata in deterius mandatũ vƚ reuocatum vide
l.cum qs.ff.de ſolut.Bar.in.d.l.ſi cum coꝛnelius text.in.
d.c.ij.de procur.li.vj.⁊ intellige ꝑdicta ꝓut dixi ſuperius
q̃ꝛ ſi dñs ignorauit ꝯditionẽ procuratoꝛis mutatã in dete
rius vƚ reuocatũ mãdatum ſi autẽ ſciuit opꝰ ẽ reuocandũ
86 vt in.d.c.ij.Et dicit hic do.Pe.de anch.† ꝙ qñ ꝓcuratoꝛ
efficitur baratatoꝛ ⁊ malus mandatũ intelligitur reuoca
tũ ipo iure vt.in.d.l.ſi cum coꝛnelius ꝙ intellige vt ꝑ dixi
87 Subdit poſtea ꝑ verbum forte † ꝙ ſi cõſtituens procura
toꝛẽ ex poſt facto efficiaƚ inimicus dñi cui procuratoꝛ eſt
obediens rõne dominice poteſtatis ꝙ ẽt vƚ reuocatũ mã
datũ ⁊ ita dicit ſe habuiſſe iſtã q̃õnem de facto ⁊ ita con
ſuluiſſe ꝙ eſt bene notandũ ꝙ ſi ꝯſtituens ꝓcuratoꝛẽ effi
ciatur inimicus eius cuius ꝓcuratoꝛ eſt ꝙ vƚ mandatum
reuocatũ ꝙ dictuꝫ non reperi tactũ ꝑ aliquẽ niſi pro euꝫ
Tu.conſidera ꝙ aut loquimur quo ad ipm̃ procuratoꝛẽ
⁊ ſic in fauoꝛẽ eius ne incidat in indignatiõem dñi ſui ⁊
tunc ſi habet feudum ab eo.vƚ ꝓcedere dictũ dñi petri.ne
pp hoc perdat feudum per illud ꝙ hƚ in.c.ij.ad fi.in ver.
vel ꝓcur.ẽ.de poſtulãdo ⁊ in.l.poſt legatũ.§.ãmittẽ.ff.de
his q̃bus vt indig.Aut non habet feudũ ab eo niſi ſolum
ꝙ eſt ſubditus ſibi vt dño tẽpoꝛali ⁊ tunc vƚ ꝙ non proce
dat dictũ do.Petr.Aut nos loq̃mur quo ad ipm̃ domi
nũ ꝯſtituentẽ ⁊ tunc vƚ ꝓcedere dictuꝫ do.Pet.argumẽ.
l.aut affinitate.ff.de ꝓcur.q̃ꝛ ex hoc cauſaƚ digna ſuſpitio
vt non agat fidelius cãm ꝯſtituentis pp inimicitiaꝫ ꝗꝫ ha
bet cuꝫ dño ꝓcuratoꝛis ⁊ ꝙ ad illud ꝙ dixi qñ ꝓcuratoꝛ
habet feudũ a dño.Facit ꝙ habeƚ in.l.i.§.cum patronus
88 ff.de offi.ꝑfec.vrbis vbi glo.dicit † ꝙ vaſſallus priuatur
feudo ſi ꝯhat amicitiã cũ inimico dñi ⁊ gl.in.l.liberi.C.
de in offi.teſta.⁊ in.c.i.§.poꝛro in titu.que fuit prima cau
ſa bñficij ãmit.⁊ in.c.i.quibus mo.feu.ãmit.⁊ pulchre di
xit Bal.in.l.i.ff.de rex diuiſione q̃õne q̃dragesima prima
89 † ꝙ ſi vaſallus faciat ligam cũ inimico dñi ꝑſumitur eſſe
preditoꝛ ⁊ predicta ego intelligo quãdo in odiũ dñi ſub
ditus eius ẽ procuratoꝛ inimici ipſius dñi vt probat text.
in.c.ſi.in verſi.procuratoꝛ de poſtulañ.ſed ſi eẽt procura
toꝛ inimici dñi non in odiuꝫ ⁊ dãnum ipſius dñi puto q̃ð
non ꝑuaretur feudo pp hoc nec ẽt videreƚ reuocatus ꝓcu
ratoꝛ lꝫ ꝯſtituens cõtrahat inimicitiã cum dño ipſius pro
curatoꝛis.Et ẽt ꝯſidera q̃ꝛ ſi nos loquimur quo ad ipſuꝫ
dñm.ſ.an videaƚ reuocatus ꝓcuratoꝛ ꝓpter ſequentẽ ini
micitiam inter cõſtituẽtem ⁊ dñm procuratoꝛis vt voluit
Pet.de anch.ipe pro dico ſuo nihil.alle.ergo erubeſci
mus cum ſine lege loquimur.l.illã.C.de colla.ſecundo lo
quitur dubitatiue ⁊ non affirmatiue tertio certis cauſis.
expꝛeſſis in iure cenſeƚ reuocatus ꝓcuratoꝛ vel eſt iuſta
cã reuocandi.d.l ſi cum coꝛnelius.d.l.cum quis.d.l.aut
affinitate ⁊.d.c.ſi duo de procura.lib.vj.ergo extra iſtos
cãus remanebimus in diſpoſitione iuris cõis.l.ſi extrane
us.ff.de cõdi.ob.cãm cum ſimi.Sed iſte non eſt de caſibꝰ
exceptis a regula ergo remanebimus ſub regula.l.i his
ff.de legi.l.i.ff.ð reg.iur.l.nã ꝙ liquide.ff.de penu.le.c.in
noſtra de ſepul.cum ſimi.iteꝫ agitur de ꝑiudicio honoꝛis.
ipſius ꝓcuratoꝛis vt remoueaƚ ab offi.ꝓcuratoꝛio vt volu

a ¶ Iuſtificare. Nõ intelligas iſtud ſingulare dictuꝫ ita ſimplr̃ verũ. Nam exceptio negatiua vllo pacto vƚ eẽ ꝓbãda ⁊ iuſtificãda vt eleganter.ꝫ Lã fran.i.c.qm̃ ꝯ in tertio nota.de proba.

lit glo.in.c.mandato.J.de ꝓcur.ergo ⁊c̃.Ite iſta ſtãt ſimul
90 ꝙ cõſtituens ſit inimicus dñi procuratoꝛis ⁊ nihilominꝰ
pp hoc procura.nõ eſt inimicus ꝯſtituentis ⁊ ad hoc ad
duco vobis ſin.tex.⁊ doctrinã Bal.in.l.ſi quis teſtibus.
91 C.de teſti.vbi dixit † ꝙ ſi teſtis ita eſt amicus producẽtis
q̃ð oꝛiatur odioſitas cum aduerſario producentis tũc nõ
eſt ydoneus teſtis ita dicamus ĩpꝛopoſito ſi procur.pp h̃
habeat ꝯſtituentẽ odio tunc erit iuſta cã reuocatiõis ⁊ ita
intelligas illud nudũ dictum Pet.de anch.Glo.in ver.
ſuſpitionẽ pro eius enucleatione oppone q̃ð immo ante li
tem ꝯteſt.põt procur.reuocari.l.ante litẽ.ff.de procura.
Solue q̃ð ꝓcuratoꝛ libere reuocari poteſt ante litẽ ꝯteſt.
⁊ ita procoecedat.d.l.lex ante litẽ ſed poſt litẽ ꝯteſt.reuo
cari nõ põt niſi ex cã ſuſpitiõis ⁊ debet hoc fieri cã cogni
ta vt hic ⁊ in.c.in noſtra de procur.⁊ in.l.poſt litẽ.ff.eo.⁊
in.c.ij.eo.titu.lib.vj.Sed ꝯ hoc oppono q̃ð imo poſt litẽ
ꝯteſta.cã non cognita ⁊ ſine ſuſpitione reuocari pt̃ audi
tis de procur.Glo.rñdet q̃ð iſtud ꝯtrium ꝓcedit qñ pro
curatoꝛ ꝯſentit reuocationi ſecus ſi ꝯdicat q̃ꝛ tunc opoꝛ
tet q̃ð allegeƚ cã ſuſpitionis ⁊ cognoſcaƚ idẽ dicit gl.quo
tiens noua cã ſupuenerit q̃ꝛ tunc põt reuocari.c.inſinuan
te de offi.de le.Tu intellige qñ cã de nouo ſuperueniens
eſt ſufficiens ad reuocañ.ꝑ ea que ꝑdixi ⁊ nunc ſit expedi
ta iſta glo.vſq; ad verſic.quare ergo non reuocaƚ.Et pro
intellectu illius glo.Capio tex.ibi ꝑ quãdam interlocu
92 toꝛiã pꝛotuliſtis ex quo nota.† ꝙ ẽt vbi ꝯtenditur de om
ni modo defectu iuriſditiõis põt iudex cognoſcere ⁊ pro
nuntiare an ſua ſit iuriſditio ⁊ hoc probat tex.iſte nã ſi ex
exceptio iſtius nobilis ex toto fuiſſet vera iſti iudices de
legati nullã habuiſſent iuriſditione ꝯ iſtum nobilem ⁊ tñ
potuerũt iſti iudices de hac exceptione cognoſcere ⁊ ſuꝑ
ea pronũciare ⁊ hoc multũ limitat ⁊ extendit.c.ſuꝑ litte
ris.ẽ.e.vt non ſolum procedat vt iudex cognoſcat quan
do iuriſditio.eſt ellidiblis per exceptionẽ ſed ẽt qñ propo
nitur nullã iuriſditionẽ ꝯpetere ⁊ eſt cauthela optima da
ta pro iſtũ tex.qñ opponiƚ exceptio ꝯ iuriſditionẽ iudicis
vt ſi iudici videaƚ illam exceptioneꝫ non obſtare ferat in
ter locutoꝛiam ꝑ quam pronunciet eẽ proceden.ad vlte
rioꝛa ⁊ hoc voluit Inno.in.c.i.de offi.de le.li.vj.⁊ illud
dictum eius probatur in iſto tex.⁊ vƚ valere talis interlo
cutoꝛia ẽt ſi opponaƚ quod iudex nullã hẽat iuriſditionẽ
93 idẽ voluit lapus abbas in.c.i.J.e.in.vj.vbi dicit † q̃ð licet
reſcriptum ĩpetratum ab excõicato ſit ipo iure nullum vt
eſt tex.in.d.c.i.tñ ſi de hoc refricetur dubiuꝫ an tẽpoꝛe im
petrationis ĩpetrãs fuerat excõicatus ⁊ iudex non obſtã
te dicta exceptione pronũciauerit procedẽdũ eſſe adulte
rioꝛa vel ſe eſſe iudicẽ ꝯpetentẽ tenebit pronuntiatio ⁊ te
nebit proceſſus inde fiendus per ipm̃ iudicẽ vbi auteꝫ re
ſcriptũ nõ eſſet nullũ ipo iure ſed ope exceptionis veniret
ãnullañ.tunc clarũ ẽ q̃ð valet pronuntiatio ipa ſi iudex ꝓ
nunciet foꝛe proceden.ad vlterioꝛa vt dictum fuit in.c.ce
terũ.ẽ.eo.dixi de hoc plene in.c.ſuꝑ litteris.ẽ.e.Gloſ.do
in hoc ver.quare ergo nõ reuocaƚ q̃cq̃d factuꝫ fuit per ta
94 lem procuratoꝛẽ.† Querit quare geſtum per iſtum procu
ratoꝛem non reuocatur ⁊ reſpondet ideo eſt quia huiuſ
modi reuocatio non ꝑuenit ad aduerſariũ vel ad iudiceꝫ
vt ex aduerſo proponebaƚ ideo q̃cq̃d geſtũ eſt cũ eo.valet
donec reuocatio peruenit in notitiam iudicis vel aduerſa
rij vt in capitulo mandato J.de procuratoꝛis re vera gl.
iſta inſtat circa intelectum.e.quare prime litteꝛ valuerũt
⁊ ſecunde non cuꝫ ambe fuerint impetrate ab eodem pro
curatoꝛe reuocato non tamen gl.loquitur clare vƚ tamẽ
hũiſſe bonũ intellectum ⁊ clarius quam ipſa loquuntur
doctoꝛes ideo dicendum eſt quod prime littere fuerũt im
petrate in iudicio ideo valuerunt ex quo notitia reuoca
tionis non peruenit ad iudiceꝫ vel ad aduerſariũ.nã hec
eſt regula in materia reuocationis reſpectu eoꝛum que
aguntur in iudicio.vt in dicto capitulo mandato.⁊ in le
ge prima.C.de ſatiſdando.ſed ſecunde littere fuerunt im
petrate extra iudicium.ideo ſatis fuit ad earũ nullitateꝫ
ipſum.

ipſum pcuratorem de reuocatione fuiſſe certioratum quã
95 ſi velit glo.† q in extraiudicialibus nõ ſit neceſſe reuoca
tionẽ procuratoris ad alios puenire.ſed ſatis eſt procu
ratorẽ facere certioratũ.ꝛ q tꝫ glo.iſta. idẽ ſequitur gl.
ſequens in fi.verbis que dicit q ſcđa impetratio dicit eẽ
facta extraiudiciũ.ſed prima ipetratio dicit facta in iudi
cio.ꝛ hunc intellectũ.ſentit hic Inno.in verbo dicebant
ꝛ clarius.ſequit Goſ.ꝛ ẽt ſequitur Io.an.ꝛ.d.Cardi.q
dicit hanc lec.fore verã.ꝛ ſm eam dicit ſe ſũmaſſe iſtum
tex.q aut prime lr̃e fuerant impetrate in iudicio.dicit.d.
Cardi.hoc patere ex eo.q: lite cõteſtata coram papa de
cõſenſu partiũ per ipſas lr̃as fuit cã cõmiſſa. ſecũde autẽ
lr̃e fuerunt impetrate a ſolo pcuratore. ꝛ idem dicit do.
Ant.ſi querat quare ſecũda impetratio dicat eſſe magis
extra iudiciũ q̃ prima dicit q iõ q: prima fuit impetra
ta poſt cõmiſſionẽ factam iudicibus ante litẽ ꝛ coraꝫ eis
incboatam.iõ prima dr̃ iudicialis.ꝛ ſecunda dicitur ex
traiudicialis.Sed Inno.in.c.prudentiam.de offi.deleg.
vt refert hic do.Anto.videtur loqui indiſtincte ꝛ dicere
96 † q cõmiſſio dicit eſſe actus iudicialis. Sed poteſt dici
ſm eum dictũ Inno.fore verũ quo ad cõmittenteꝫ. quia
cõmittendo dicit vti ſua iuriſditione.facit qđ no.Hoſt.ꝛ
Io.an.in.c.lꝫ.vndiqꝫ.ẽ.de offi.dele.ſm do.Anto.dic q i
mo ſecũda impetratio vr̃ eſſe iudicialis ex quo facta fuit
lite pendente.lꝫ lis cõmiſſa fuit iudicibus q ſunt loco pa
pe coram quo cã fuit incboata.nã non videtur eſſe bona
differentia iter iudicialia.ꝛ extra iudicialia ex eo.q: vtro
biqꝫ ad preiudiciũ aduerſarij expedit ſibi fieri notã reuo
cationem.l.ſi mandaſſet.ff.mãdati.c.mandato.de procu.
ꝛ glo.ſm eum fecerunt dr̃iam inter p̃dicta habito reſpe
ctu ad cõiter accidentia.q: in iudicio cõiter eſt certus ad
uerſarius cui intimari põt reuocatio pcuratoris. ſed nõ
ſic ſemper eſt in extraiudicialibus.ꝛ hoc mõ.dicit gl. po
tuiſſe habere bonũ intellectũ quo ad iſtũ tex.q iõ reuoca
tio nõ nocuit quo ad primã cõmiſſionẽ.q: ſuper illa fuit
lata interlocutoria a qua nõ fuit appellatum.ſed ſuper ſe
cunda impetratione nulla interlocutoria lata fuit. ideo
in ea reuocatio illa habuit nocere.ꝛ per ↄ̃ns cõcludit.d.
Anto.Iſtam cõem lec.nunq̃ ſibi placuiſſe.ſed do.Abb.
dicit cõem lecturam fore veriſſimã.ꝛ dictũ do.Anto.poſ
ſe ſaluari certo caſu.ſed non in terminis huius tex. vñ de
clarando hanc cõem lecturã dicit q prime lr̃e dicunt iu
diciales.ꝛ declarat ita vt ſuperius dixit.d.Cardi. ꝛ do.
Ant.ſed ſcđe lr̃e impetrate extra iudiciũ.q: poſt primas
per quas negociũ erat cõmiſſuꝫ in partibus ꝛ ipſe ſolus
pcurator reuocatꝰ.eas impetrauit.vnde nõ ſequitur fue
rãt ipetrate lite pẽdẽte g̃ i iudicio fuerũt ipetrate cũ mul
ta fiãt extra iudiciũ lite pẽdẽte.nec ob.q dicit.d.Ant.qđ
ẽt in extraiudicialibus aduerſarius eſt certiorandus đ re
uocatione pcuratorꝰ.q: illud nõ eſt vſquequaqꝫ verũ nõ
enim pcedit cũ procurator deſtinat nõ ad certã perſonã
nã in iſta ſcđa ipetratione procurator nihil agebat cũ pte
ſed agebat in fauorem dñi.vnde ſatis erat ad nullitatem
actus ipm procuratorẽ fuiſſe certioratũ.ſed vbi procura
tor deſtinat ad ↄ̃ctũ cum certa perſona.tunc fatet qđ đ re
uocatꝰ.eſt illa perſona certiorãda.vt.l.ſi fideiuſſor.ff.mã.
ꝛ voluit.d.Anto.hic ꝛ in hoc caſu põt iuſtificari dictum
d.Anto.vt non ſit dr̃ia in hoc inter iudicia ꝛ extra iudici
par enim eſt rõ in vtroqꝫ.nã in iudicialibus dꝫ noticia re
uocationis puenire ad noticiã aduerſarij vel iudices.q:
iudex tꝫ locũ aduerſarij. nã in iudicio quaſi ↄ̃hit.l.iij.§.
ſcribit.ff.de pecu.ꝛ ex quo procurator fuit deſtinatus ad
quaſi ↄ̃hendũ cũ tertia perſona certiori debuit illa tertia
de reuocatiõe procuratoris ne eludat ad libitũ aduerſa
rij.Et idẽ eſt in extraiudicialibus eadẽ rõne qñ procura
tor mittit ad certã perſonã.ꝛ per hoc dicit defenſatũ fore
cõem intellectũ gloſatorꝫ.ꝛ doc.ꝛ ita reſidet hic.d.Abb.
Mihi aũt vr̃ q glo.iſta ꝛ ſequens dixerint veritatem q
iſta ſcđa impetratio fuerit extraiudicialibꝰ qcqd dixerit
do.Ant.ꝛ ad hoc allego caſum qui melius probat quaꝫ
97 alius de mundo in.c.cãmqꝫ.I.de iudicijs † vbi ↄ̃uctus mo
nachorꝫ ſine cõſenſu abbatis põt reſcriptũ impetrare. vt
ibi eſt caſus ſed in iudicio ſine ↄ̃ſenſu Abba.ſtare nõ po
teſt.vt ibi eſt tex.ergo neceſſariũ eſt dicere q impetratio
litterarꝫ eſt extraiudicialis tene menti.q: nemo allegauit
iſtũ tex.ad defenſionẽ huius gl.ꝛ per ↄ̃ns verũ eſt dicere
q ipetratio eſt extraiudicialis.dat ꝛ ſcđo alius intellectꝰ
ad iſtũ tex.ꝛ fuit Philippi cõpoſt.ꝛ Hoſt.q quo ad p̃
iudiciũ militis ſufficit q reuocatio puenit ad procur.ſed
nõ quo ad p̃iudiciũ aduerſarij.Nã in eo q caplꝫ excipie
bat ↄ̃ nobilẽ ſufficiebat reuocationẽ perueniſſe ad procu
ratorẽ.nec poterat nobilis replicare q non pueniſſet ad
iudicẽ vel ad aduerſariũ cũ ipſe ꝛ pcurator ſciuerit.Sed
in eo q nobilis excipiebat ↄ̃ caplm potuit caplm allega
re ignorantiã pro hoc facit q: ſuccurrit ignoranti nõ aũt
ſcienti.argu.c.inter cetera.de prebẽ.ꝛ.c.ſi beneficia.c. ti.
li.vj.ꝛ iſte intellectus eſt verius in ſe ꝛ multũ limitat.d.
c.mãdato.ſed nõ congruit huic lr̃e que nõ fundat ſuper
ſcia nobilis.ſed quo ad p̃mas lr̃as dicit non obſtitiſſe re
uocationẽ q̃ non puenit ad iudicẽ vel aduerſariũ.quo ad
ſcđas đo licite dicit obſtitiſſe ſi reuocatio puenit ad pcu
ratorẽ.Tertius intellectus eſt q ambe lr̃e fuerũt extraiu
diciales.ꝛ tũc rõ diuerſitatis inter primas ꝛ ſcđas lr̃as
eſt q ſi pro primis iudices pnunciarẽt a quorꝫ pronũcia
tione nõ ſit appellatũ.ꝛ ſic ſnia trãſiuit in rẽ iudicataꝫ. ꝛ
hũc intellectũ aliquatenus.ſentit iſta gl.in eo q põderat
q nõ fuit appellatũ.ſed clarius tenuit Guil.naſo dicens
vtrũqꝫ reſcriptũ nõ valuiſſe.ſed primũ aſſumpſiſſe vigo
98 rẽ a iudicis pronũciatione ex quo iferẽ † q reſcriptũ nul
lũ aſſumit vigorẽ ſi orta ↄ̃tentiõe ſine nullitate iudex pro
nũciat reſcriptũ fore validũ ꝛ nõ appellat a tali pnũcia
tiõe.ꝛ iſto mõ intelligẽdo eſt hic caſus pro eleganti dcõ
Abba.in.c.i.I.co.li.vi.ꝛ dictũ fuit in.c.ſuper lr̃is.ẽ.eo.q
pcedit niſi reſcriptũ eẽt falſuꝫ.q: tũc nõ accipet vires ex
pnũciatione iudicis.vt pulcre voluit Inno.in.d.c. ſuper
lr̃is vide q̃ ibi dixi.Et põdera accurrate iſtũ tertiũ intellꝫ
inquantũ vult q vtraqꝫ ipetratio fuit extra iudicialis.q:
iudicio meo nõ poſſet allegari melius q̃ tex.d.c.cãmqꝫ.
Fuit ꝛ quartus intellectꝰ Vin.q hic ſtat ↄ̃feſſioni iſtius
nobilis in eo q dixit de reuocatiõe ↄ̃ ipm nõ pro ſe. hũc
ẽt itellectũ.ponit Inno.hic i v̇.dicebãt.ꝛ tãgit gl. ſequẽs
ſed nõ plene explicat ego dicã in glo.q: hoc tãgit ibi. ſed
Pet.de anc.hic ad enucleationẽ huiꝰ heſitatõis.oppõit
de iſto.c.ad ſe ipm.nã in prin.dr̃ q expedit reuocationeꝫ
venire ad iudicẽ vel ad aduerſariũ in fine dr̃ q ad procu
ratorẽ.timore iſtius ↄ̃rij dicunt qdã ſm eum q hoc ope
rat ↄ̃feſſio aduerſarij ſup reuocatiõe vt reuocatio noceat
ſibi ꝛ nõ aduerſario.vt voluit gl.ſequẽs.poſtea refert in
tellectũ philippi Hoſt.ꝛ Cõpoſt.de quo dixit ſupius. ꝛ
dicit eos dicere melius q in p̃iudiciũ dñi reuocãtis ſuffi
cit ſi pueniat ad noticiã pcuratoris.ſed i p̃iudiciũ aduer
ſarij regrit q ad ipm aduerſariũ vel ad iudicẽ perueniat
noticia reuocatiõis poſtea recitat intellectũ iſtius glo. ꝛ
99 aliud nõ dicit Bal.vero ſuper iſta gl.in p̃n.† q̃rit an poſt
lit.conte.procurator poſſit vt ſuſpectus reuocari. ꝛ alle.
hic q ſic q eſt verũ ſꝫ eũ niſi ſuſpicio p̃cederet ↄ̃teſtatio
nẽ litis ꝛ dñs hr̃et noticiã ſuſpitiõis.ar.l. ſi creditores.ff.
de priui.credi.q eſt bñ no.pro eo q dixi ſuperius. Dicit
100 ẽt hic Bal.† qd ſi feci promiſſionẽ cã capelle mihi edificã
de poſt mortẽ meã an potero phibere ne ſoluatur. refert
Bar.dicere q ſic in.l.ſi.ff.de ſolu.ꝛ alle.ẽt q voluit Cy.
in.l.tã mãdatori.C.de nõ nu.pe.ꝛ q: hoc dictũ eiꝰ ẽ alie
101 nũ ab iſta decretali.iõ nihil addo.† Querit ẽt hic Bal.q̃
b regrant in reuocatiõe mãdati [b].rñdit q i iudicijs regrit
vt reuocatio pueniat ad iudicẽ vel ad aduerſariũ. ſed ex
iudiciũ ſufficit q pueniat ad procuratorẽ.ꝛ ad hoc alle.
gl.iſtã quã dicit eẽ verã.ſi alteri nõ põt p̃iudicare aliogn
oꝫ q reuocatio ad eiꝰ noticiã pueniat.vt no.inſti.mãda
ti.§.ſi ad h.Itẽ oꝫ q res ſit itegra dr̃ aut itegra i iudicijs
ante lit.cõte.vel q̃ſi vel forte anteq̃ ſit iuratũ de calum

b Mãdati Vide Fely.h i iiij.col. in prin ci.v̇.ic.Reuocatio pcuratoris q p vnam col.diſcurrit p oẽs caſus limitãdo ꝛ diſtinguẽdo more ſuo. ꝛ vide ad mãm Bartho.in.l.q ho minẽ.§.ſi mũum.ff.de ſolu. vbi copioſiꝰ. d.Alexan. de imola. ꝛ adde Cardi.in cle. i.xiiij.q. de re nun. q aliquo modo videtur tenere oppoſitum.

nia.vt in anctẽtica principales.C.de iura.calũ. tamen ſi
dominus non vult iurare de calũnia qꝛ non vult proſeq
factũ ꝓcuratoris qꝛ libellum male ꝯpoſuit poterit.l.ſed
ſi pupillus.§.ſi inſtitoꝛ.ff.de inſtito.quia de nouo erit li/
bellañ.vt no.in.l.mutari.ff.de ꝓcur.in negocijs aut dici/
tur res integra donec negociũ ſit inchoatuꝫ ꝑ aliqḋ ꝙ ſit
de eẽ ⁊ ſubſtãtia negocij.ff.de cõdi.ob cãm.l.ſi pecunia
⁊ eggregie hoc not.Cy.in.l.⁊ qꝛ.ff.de iuriſditione om.
iudic.⁊ aliud nõ dicit circa intellectũ iſtius tex.Ultimo
ſuperuenit do.Abb.⁊ dicit ꝙ ſequendo illũ tertium in/
tellectuꝫ ꝙ vtraqꝫ ipetratio fuerit extra iudicialis dicit
ſe dare nouũ intellectũ ad iſtum tex.dicens ꝙ iõ valuit ꝑ
mum reſcriptũ qꝛ ꝓcuratoꝛ reuocat⁹ ipetrauit illum cuꝫ
ꝓcuratore ꝑtis aduerſe ignorante illam reuocationẽ qꝛ
cum illẽ ꝓcuratoꝛ fuerit deſtinatus ad ꝓ moueñ.iſtã cãꝫ
cũ capitulo ſeu cũ ꝓcuratore capituli ⁊ iam inceperant
eam ꝓſequi tenẽt geſta ꝑ capituluꝫ ſeu eius ꝓcuratoreꝫ
cum iſto falſo ꝓcuratore huius nobilis añ ꝗꝫ certificare
tur de reuocat. vt.d.l.ſi fideiuſſoꝛ.§.i.ff.man. ſecundum
vero reſcriptũ fuit impetratũ per ipm ꝓcuratorẽ reuoca
tum dũtaxat ⁊ ꝯcernebat fauorẽ dñi reuocãtis iõ ad in/
ualiditateꝫ actus non fuit neceſſe niſi vt ipe procuratoꝛ
certificaretꝰ cum alterius nõ intereſſet ad hoc allegat.d.
l.ſi mandaſſeꝫ ⁊.d.clem.vnica de renunci.⁊ iõ põderatꝰ
in tex.ſm eum ꝙ reuocatio nõ peruenit ad notitiam ad/
uerſarij circa ꝑmas lr̃as ⁊ ſic circa ſecũdas qꝛ in ſecũdiſ
nulla captio ſit aduerſario ſed i ꝑmis ſic ſi reuocatio va/
leret nã ſi dicerem⁹ ꝯtrium poſſet multũ dãnificari aduer
ſarius ſi dñs nõ hẽret aliud facere niſi reuocare ꝓcura
torẽ ⁊ hunc eius intellectũ dicit eſſe veriſſimũ ⁊ dicit poſ
102 ſe iduci iſtum tex.† ꝙ in extraiudicialibus reuocatio dꝫ
ꝑuenire ad aduerſariuꝫ ſi ꝓcuratoꝛ fuerat ꝯſtitutus ad
ageñ.alqḋ cuꝫ eo.⁊ dicit ſe alibi neſcire ꝙ ita ꝓbetur be
ne vt hic impetratio eniꝫ ſm eum ꝓprie non põt dici ac/
tus iudicialis ⁊ ita quieuit tãtus doc.circa intellectũ iſti
us tex.Et pro certo iſte tex.ſi bene põderetꝰ patitur iſtum
intellectũ ⁊ ꝯgruit lr̃e vt pꝫ in verſicu.qꝛ per eundem.U.
⁊ poſt reuocationẽ mãdati fuerant ipetrate ⁊ in verſi.cuꝫ
minus valere debeant littere que ipetrãtur ab illo a quo
mãdatũ dñs reuocauit ecce nũc qualr̃ iſte text.in fi.fũdat
ſe ſuper hoc ꝙ ideo ſecũde nõ valuerunt qꝛ fuerũt ipetra
te per eundem.U.ſꝫ prime lr̃e fuerũt ipetrate nõ ſolum
per eundẽ.U. procuratorẽ reuocatũ ſed ẽt per procura/
torẽ capl̃i vñ tenendo ꝙ vtraqꝫ ipetratio fuerit extraiudi
cialis iſte itellect⁹ ſine dubitatõe aliq̈ applaudit huic lr̃e.
Et ego allego ſiĺe optiuꝫ de eo ꝙ hr̃ in.c.ſi.de poſtulãdo
103 vbi dicit Jo.de imo.poſt alios † ꝙ licet ſacerdos ſit ꝓhi
bit⁹ poſtulare pro extraneo tñ ſi cã eſt mixta inter ſe ⁊ ex
traneum poterit poſtulare ita dicamus i propoſito licet
quo ad procuratorẽ reuocatũ primũ reſcriptũ ipetratuꝫ
erat nullũ tñ ſubſtentatꝰ fauore procuratoris capl̃i igno
rantis reuocationẽ qui mixtus erat ad impetrañ.cum il/
lo procuratore reuocato ⁊ allego ſimiĺe de cle.ſi religio/
ſus de procur.⁊ tex.ſin.⁊ vnicũ in.l.ſi is q duos.ff.de lib.
lega.⁊.l.cõem.ff.quemad.ſerui.amit.⁊.c. ioannes de te/
ſta.⁊ glo.in.c.i.de iure patro.in vi.⁊ glo.in.l.ſi.C.ḋ mu.
⁊ hono.nõ ꝯti.⁊ ꝙ hr̃ in.c.cum dilectus de iure patro.⁊
ꝙ no.idẽ do.Abb.in.c.ſi.de iure patro.⁊ in.c.i.J.de ꝑſcri
ptio.ſed nihil allr̃at nec ipe nec hi qui poſuerunt tertium
intellectũ ad iſtum tex.ꝙ vtraqꝫ interpetratio fuerit ex/
traiudicialis potuiſſent tñ allr̃are tex.d.c.cãm que ſed il/
le tex.loquitꝰ eo cãu quo ipetratio fuit facta iudicio non/
dum cepto ſed iſta prima ipetratio hic facta fuit lite pen
dente ergo nõ meretur allegari ille tex.pro iſto itellectu
tertio quinimo vr̃ ꝙ iſte intellectus do.Abb.hic nõ pro/
cedat nã capl̃m hic ⁊ decanus vtebantꝰ cõmiſſione facta
ad inſtãtiam procuratoris iſtius nobilis iſte aũt nobilis
ipugnabat illam cõmiſſionẽ qꝛ ipetrata fuerat mandato
reuocato ⁊ ꝑ ꝯñs illa cõmiſſio non fuit facta ad inſtãtiã
vtriuſqꝫ procuratoris.ſ.capl̃i ⁊ illius nobilis ex quo ha

104 bens † ꝙ ex ſola ipetratiõe qritur ius aduerſario vt poſ/
ſit ꝓcedere coram iudicibus delegatis ⁊ hoc iõ qꝛ ſola
ipetratione lr̃e ſunt effecte cões de quo plene ſcribẽ. in.c.
ex con queſtione de reſtit.ſpo.vbi eſt diſcẽſio inter Inno.
⁊ hoſt.⁊ per ꝯñs intellectus do.Abb.nõ poteſt adapta/
ri huic tex.mihi aũt vr̃ ꝙ verioꝛ intellectus ſit gloſatoꝝ
⁊ cõis. naꝫ iſte nobilis opponebat nõ poſſe ꝯueniri vigo
gore ꝑme cõmiſſionis qꝛ impetrata fuerat pꝰ ꝓcuratoreꝫ
reuocatũ.capl̃ꝫ hoc fatebatꝰ ſꝫ replicabat qḋ reuocatio ñ
105 fuerat in timata iudici aut aduerſario † nam vbicũqꝫ iu/
ra dicunt reuocationẽ debere inoteſcere iudici aut aduer
ſario ꝑſupponunt actũ fore iudicialẽ.c.i infra ⁊.c.manda
to de ꝓcur.l.i.C.de ſatiſdando.not.in.c.ij.de ꝓcur.li.vi.
ſed hic dicitur ꝙ reuocatio debuit inoteſcerꝰ iudici aduer
ſario ergo.Et ſi oppo.quiſpiã ꝙ illa verba reuocatio ad
nos vel ad ipos non ꝑuenit ſunt verba ꝑtis ⁊ nõ verba
iuris iõ eis non ſtatur vt pulchre dixit Jo.and. in.c.dile
cto de prebẽ.⁊ glo.ſingu.in.l.i C.qñ non pet: tiũ partes
Poteſt ad hoc reſponderi ꝙ licet fuerit allegatio par/
tis tñ non fuit reprobata qnimo iudices ad eſſerunt talĩ
allegationi vt patet qꝛ interlocuti fuerunt fore per ipſas
litteras ꝓcedendum ⁊ ſic eã approbarunt ⁊ eodẽ modo
papa hic in fine dum dixit ꝓcedatis iuxta ꝑmas litteras
⁊ ſic videtꝰ approbaſſe allegationeꝫ partis ꝙ reuocatio
debuit in timari iudici vel aduerſario cum ergo tex.fun/
det ſe ſuper hoc ⁊ non fundet ſe ſuper eo qḋ dicebat do.
Abb.videlicet quod ꝑma impetratio fuerit obtẽta ḋ cõ/
ſenſu vtriuſqꝫ partis nam ſi iſtud eſſet verum veriſimile ẽ
ꝙ capl̃m fundaſſe ſe ſuper hoc ſed dũtaxat ſe fundauit ꝙ
reuocatio ḋbebat inoteſcere iudici aut aduerſario.Ergo
ſequitur neceſſario qḋ prima ipetratio fuit iudicialis ⁊ ꝑ
cõſequens intellectus glo.⁊ cõis vr̃ ſubſtentabilioꝛ ⁊ ve
rioꝛ ſecũda vero ipetratio ꝗꝫ ille nobilis dicebat validã
aduerſarij ipugnabant qꝛ impetrata ꝑ ꝓcuratorẽ reuo/
catum vñ videbatur ad ſurdũ quod iſte nobilis reuocaſ
ſet ꝓcuratorẽ ⁊ poſtea geſtum ꝑ ꝓcuratorẽ reuocatum
allegaret in ſui fauorẽ ⁊ ſi approbaret illud qḋ expreſſe
reuocauerat tex.tñ fundat ſe dũtaxat ꝙ reuocatio ꝑuẽit
ad notitiam ꝓcuratoris ⁊ ꝑ ꝯñs ſequendus eſt intellect⁹
106 cõis.Hanc.† autẽ materiam cum dñs vult reuocare gña
lẽ ꝓcuratorẽ ita quod ipm dñꝫ obligare nõ poſſit poſtea
ꝯhendo Jo.an.tetigit hic.Et quidẽ vr̃ velle hic Innocẽ.
qḋ non ſufficiat ꝓcuratorẽ certificari que ad hoc vt alijs
fiat ꝑiudiciuꝫ ſed opoꝛtet publice conſcribere qḋ non ha
bet euꝫ deiceps.ꝑ ꝓcuratorẽ.l.ſed ſi pupillus.§. ꝑſcribetꝰ.
ff.de inſtitutoria ⁊ ꝑpetuo tene mẽti hoc dictum quo ad
procuratorẽ ꝑꝑ aucto.Inn.ex eo qꝛ Jo.an.hic refert dñꝫ
ſuuꝫ in legibus q fuit martinus ḋ ſillimanis dixiſſe quod
illa lex ſi pupillus loquitꝰ in inſtitore ⁊ non in procurato
re ſimplici vñ diſtinxit doctoꝛ ille in q̈dã ſua diſputatiõe.
cuius verba refert hic Jo.an.qḋ aut procuratoꝛ fuit inſti
toꝛ.⁊ dꝫ reuocari pallã a lr̃s habetꝰ pro nõ reuocato.d.l.ſi
pupillus.§.i.⁊.l.ſequenti.Et itellige publice reuocari fa
ciendo edicta ⁊ bãnimenta publica ⁊ ponendo illa ifre
quentioꝛibus locis ciuitatis vt ẽ tex.ſin.in.l.iubemus.C.
de defenſo.ciui.ita dixit Bal.in.l.mandatuꝫ.C.mañ.q ad
hoc allegat Bar.in.l.q hoieꝫ.§.ſi ſticuꝫ.ff.de ſolu. Si vͦ
non fuit inſtitoꝛ ſed ſimplex procuratoꝛ ⁊ tunc aut cõtra
ꝑit poſt reuocationẽ dño ſciente ⁊ non cõtradicente ⁊ tũc
ꝑiudicat domino.Tu ad hoc dicas vt ſuperius dixi poſt
Inno.ſup illo paſſu quãdo aliqs agit nomine meo ⁊ ego
ſcio ⁊ patioꝛ.Si vͦ dñs nõ ſciuit ꝯctuꝫ nec poſtea appro
bauit ⁊ tũc aut procuratoꝛ erat iſtitutus ad ꝯhen. cũ cer
ta perſona ⁊ debet ſibi notificari alias reuocatio nõ pro
deſſet.l.ſi fideiuſſoꝛ.§.i.ff.mañ.Si vero nõ dirigebatꝰ ad
certam perſonam tũc ex quo ipe ꝓcura. fuit certificatus
nõ obligat dominũ ſꝫ agetꝰ ꝯ ipſum falſum procuratorẽ
l.ſi procuratoꝛ.ff.de conditione indebiti in caſu tamẽ ope
ratur reuocatio ſuum effectum etiam ſi ad procuratorem
non perueniat.vt in clementi.i.de renunciatio.capi. fina.

de procur.li.vi.hec mã tangitur in illa cle.i.ꝛ in.l. mãda
tum C.mandati.per Cy.ꝛ Bal.ꝛ in.l.i.C.ð ſatiſ.ꝑ bar.
ꝛ in.c.in nr̃a.ꝛ in.c.mandato.de procur.ꝛ ibi erit locus
107 accomodatus dicendi de hoc.¶ †No.ibi petente procu
ratore ꝙ nec per actum ꝯdictorium circa dilatoriaꝫ. nec
per actum ſnie interlocutorie.precluditur via ad aliaꝫ di
latoriam ꝓponendã. ꝛ ſic pꝫ ꝙ dilatoria ꝛ declinatoria
iudicij poſt quẽcunqꝫ actum iudicis ẽt poſt interlocuto
a riam proponi põt .dũmodo proponatur ante litẽ conte.
vel ꝙ pro conteſtatione habeaꝰ quelibet ergo contradi
ctio non hꝫ vim conteſtationis ꝙ eſt notãdũ ſꝫ do. Ant.
alleg.glo.in.c.i.in verbo abſentiam.de elec.lib.vi. ꝛ dcã
per ſe in c.cum.m.de conſti.vide que ibi dixi. ꝛ hoc ideo
eſt qꝛ hic erat de exceptionibus que qñcunqꝫ poſſunt op
poni reddentibus iudicium retro nullum.¶ No.etiam
ꝙ inquãtum tex.hic dicit interlocutoriã ꝓluſtis ꝙ ſnia
per quã iudex pronunciat ſe eẽ competentẽ eſt interlocu
toria hꝫ tamen vim ſnie diffinitiue ꝛ põt ab ea appellari
glo.eſt ſin.ꝛ ſolitaria in iure in auc.habita.C. ne filius ꝓ
108 patre.¶ †No.ibi quas litteras ipſi ex eo nõ valere dice
bant ꝙ decanus ꝛ capitulũ inpugnabãt quo ad ꝑmos
iudices reuocationẽ mandati procuratoris aſſerẽtes ip
ſam nõ valere.qꝛ non peruenit ad noticiã iudicis vel ad
uerſarij quo aũt ad ſecũdos iudices inſiſtebant circa re
uocationem dicentes rõne reuocationis cõmiſſionem fa
109 ctaꝫ ſecũdis iudicibus nõ valere†ex quo collige ꝙ illud
ꝙ de feudo quo ad vnum articulũ approbo poſſuꝫ quo
ad alium articulũ impugnare ꝙ videꝰ ꝯ no.in.c.cum ve
110 nerabilis.ꝶ.de excep.ꝛ ſic no.†ꝙ poſſumus retorquere al
legationes aduerſarij ꝯ ipſum aduerſariũ ſic enim ꝯ iſtũ
nobilem retorſit capꝉm allegationem de reuocatiõe mã
dati.ar.xxxvij.di.c.ſi quid velit.ꝛ.c.cũ olim.de cenſibꝰ ex
quo colligit hic Hoſti.non eſſe diſcretum colligere vir
gas cũ quibus colligẽs verbereꝰ iuxta illud dominice ve
ritatis ex ore tuo te iudico ſerue neqꝫ.vt habeꝰ luce.xix.c.
ꝛ ẽt apud paſſionem dñicam ſcriptũ eſt ipſi.n. audiuimꝰ
ex ore eius.ꝛ ſic colligitur ex iſto tex.ꝙ ſtatur cõfeſſiõi ꝯ
ipſum cõfitentem.Et ideo glo.hic in verbo nõ valere di
cebat ꝛ benemerito dicit qꝛ iſte nobilis hanc allegatio
neꝫ ꝯ aduerſarios allegabat ergo.eꝫ.ꝯ ſe iſta recipere te
nebatur.xix.di.c.rõꝫ.iiij.q.iij.ſi quis teſtibus.ix.di.neqꝫ.
Glo.arguit in ꝯtrium de.c.ſi quid velit.xxxvij.diſt.Tu rñ
de ad illud ꝯtrium.vꝫ.qð ſit ſpãle in eccleſia vt poſſit reci
pere ea que faciunt pro ſe ꝛ reſpuere ea que faciunt ꝯ ſe.
Et iõ colligit glo.iſta ꝙ ex cõfeſſione propria ꝓbat has
litteras nõ valere cui cõfeſſioni ſtandum vꝛ ꝙ reuocatio
peruenerit ad procuratorẽ.l.ſi mãdaſſem.ff.mandati.vñ
licet cõfiteatur ſe reuocaſſe mandatum.tñ non vꝛ cõfiteri
111 reuocationẽ perueniſſe ad procuratorẽ.¶ †Circa iſtaꝫ
gl.cõcludit.d.Ant.qñqꝫ qs ſe fundat in facto dubio ꝙ vt
dubiũ ipugnat ꝛ illud ipugnare põt.vt ẽ tex.in.c.capitu
lum.ꝶ.c.qñqꝫ quis ſe fundat in certo facto ꝛ id ꝙ impu
gnat quo ad vnam pſonã vult ex eo fundare quo ad aliã
pſonã ꝛ poteſt qð dictũ fuit in.d.c.capꝉm.Qñqꝫ quis ex
eo ꝙ impugnat vult ſe fundare cũ eadem pſona. ꝛ in eo
dem articulo ꝛ tunc aut ipugnat ius ꝛ factum.i.iuris ef
fectum.aut nõ impugnat factum ſed ſolum iuris effectuꝫ
vel ſolẽnitatem facti.ꝛ tunc ſi effectus vel ſolẽnitas qꝫ im
pugnat non extendit ſe ad nullitatẽ vel impugnationem
eius ſuper quo ſe fundat ꝛ põt ſe fundare.vt hic ẽ caſus
nam nõ impugnabat renũciationem ſed dicebat renũcia
tionem nõ intimatam ſibi aut iudici ꝛ hoc ſufficiebat ad
cõcludendum intentũ vt littere valerent ſed ſola reuoca
tio ſuper qua ſe fundat quo ad ſecũdas ẽt non intimata
ſufficiebat ad nullitatẽ ſecundarũ ad preiudicium reuo
cantis dũmodo fuiſſet intimata procuratori. Si autẽ id
ꝙ impugnat extendit nullitatem ad id in quo ſe fundat
non tũc poteſt ſe fundare ex eo ꝙ impugnat. Pone eniꝫ
ꝙ opponeret ſecũdas lr̃as non valere qꝛ notificate fuiſ
ſent procuratori ꝛ aduerſario.certe hoc cõcludit ẽt nulli
tatem ſecundarũ.ꝛ tunc ſe non ex illo fundat vt hic i fine
ꝛ in.c.cum olim.de cenſibus.ſi impugnat factũ ꝛ ſolẽni
tateꝫ facti ẽt ex eo ſi non fundat vt eſt dictũ ꝛ hec vera in
vno articulo i diuerſis totaliter ſeparatis põt ex eo i quo
ſe fundat impugnare vt hic.Compo.tñ dicebat ꝙ reuo
catio viciat vtraſqꝫ lr̃as ſi fuiſſet probata.ſed quo ad pri
mas non fuit probata alr̃ quam per confeſſionem nobi
lis quo ad primas lr̃as vt nulle cõcludanꝰ non ſtatur cõ
feſſioni nobilis quo aũt ad ſecũdas lr̃as.qꝛ illud eſt ꝯ ſe
ſtatur vt probeꝰ reuocatio ad cõcludendã nullitatem ſe
cundarũ litterarũ.ꝛ hoc ſentit glo.iſta circa principium.
Sed ob.primo qꝛ confeſſionem qꝫ quis recipit ꝓ ſe quo
ad ſecũdas dꝫ recipere quo ad primas cũ in eadem inſtã
tia non dꝫ admitti vt eandem cõfeſſionem approbet ꝛ re
probet do.Anto.dicit hoc verũ qñ confeſſio reſpicit eun
dem articulum velꝰ cõnexum ſed hic ꝯcernebat articulos
diuerſos.ſ.diuerſas lr̃as ꝛ hac occaſione ſumpta do.An
112 to.exprimit illũ articulum†an pro parte poſſim probare
cõfeſſionem ꝛ pro parte nõ ꝛ concludit.aut ſunt articuli
cõfeſſionis vt qꝛ cõfeſſio continet plura quorꝫ vnum non
venit ad alterũ qualificatiue vel determinatiue.ꝛ tũc poſ
ſum vnũ pro parte approbare ꝛ quo ad aliud reproba
re.l.publia.ff.depoſi.Quãdoqꝫ cõtinet vnũ factũ vel plu
ra cõnexa.aut qꝛ vnuꝫ ſe hꝫ vt qualitas vel vt determina
tio ad alterum.ꝛ tũc aut ille qui partem reprobat hꝫ pre
ſumptionẽ iuris pro ſe in eo ꝙ reprobat ꝛ põt pro parte
approbare ꝛ pro parte reprobare.l.ſi non cõuici.C.de iu
di.nam facit pſumptionẽ.l.i.C.de ſicca.vt ſi confiteaꝰ qð
occidiſſet hoiem.ſed non dolo.qꝛ poſſum acceptare pro
parte ꝛ pro parte reprobare.qñqꝫ ius non preſumit. nec
pro nec cõtra.ꝛ tunc ſi partẽ qꝫ reprobat vult approba
re ad quã admittitur.l. aurelius.§.item queſijt.ff.de libe.
lega.ꝛ dicit verba Bar.ibi.ꝛ ponit Cy.in.l.ij.C. de do
na.ante nup.ꝛ in.l.i.C.de confeſ.Qñqꝫ eſt vnicum factũ
tñ ꝛ ex eo ſequunꝰ plura vel inferꝰ ad plura vt eſt hic qꝛ
cõfitetur procuratorẽ reuocatum.ꝛ tunc poſſum eandeꝫ
cõfeſſionem quo ad vnũ approbare prout facit pro me ꝛ
quo ad aliud reprobare quatenus facit ꝯ me.ꝛ hic eſt ca
ſus proprius huius decretalis ꝛ hoc poſſum in eadeꝫ cã
ꝛ in eadem inſtantia quo ad diuerſa deducta.alleg. dicẽ
da per ſe in.c.bone.el.ij.de poſtula.prelato. Non obſtat
ſm cum ſi dicatur ẽt quantũ ad ſecundas lr̃as non cõſta
re de reuocatione.qꝛ ideo hic propoſuit per modũ exce
ptionis ꝛ excipiendo non fatetur.c.exceptionẽ.de regul.
iur.in.vj.ꝛ remittit ad Bar.in.l.non vtiqꝫ.ff. de excep.ꝛ
ita quieuit do. Anto. hic. Re vera materia iſta proprie
nõ cadit ad iſtam decretalẽ.ideo non ampliabo ſimbri
113 as circa hoc.Et ponit exemplũ†qñ vnuꝫ venit qualifica
tiue ad alterũ.puta ego ſum ꝯfeſſus me recepiſſe centum
a te que mihi debebas tu nõ potes dicere tuã intentionẽ
fore fundatã ꝙ centum mihi dederis ꝛ ꝙ bonus probã
di mihi incũbat.nam cõfeſſio mea nõ eſt ſimplex ſed qua
lificata.ideo aũt in totũ acceptanda aut in totũ refutãda
qñ aũt ſunt duo facta ſeparata.ponite exemplũ petebas
a me centũ ex cã mutui.ego rñdeo verũ eſſe ꝙ mihi mu
tuaueris centũ.ſed tu teneris mihi in mille ex alia cã hoc
caſu bene potes fundare tuam intentionẽ ſuper ꝯfeſſione
mea ꝛ reſpuere aliã partem cõfeſſionis.qꝛ cõtinet factuꝫ
ſeparatũ.ſed reuerendus do.Cardi.in.c.bone.el.ij. ð po
ſtula.prela.limitauit hoc procedere quãdo cõfeſſio ema
nauit viua voce.ſecus ſi emanauit per ſcripturã. vñ alle.
.l.publia.§.ſi.ff.depo.vbi debitor ſcripſit epl'am credito
ri in qua ꝯfeſſus fuit. pone cẽtũ ex qbus dixit ſibi deberi
ex alia rõne.pone.x.dꝛ ibi ꝙ epl'a facit probationẽ ꝯ mit
tentẽ ſꝫ an pro ipſo iudex examinabit gl.ibi in ſuis vbis
finalibꝰ dicit ꝙ ſi creditor recipiet pro me oportebit ꝙ ꝛ
ꝯ ſe.ꝛ ẽ gl.ſm eũ valde pegrina.ꝛ hec ẽ rõ qꝛ hꝛ relatio
ad ſcripturã.ꝛ ipſa inducitꝰ ad ꝓbãdũ qſi velit ſcripturaꝫ
fore indiuiſibilẽ.refert Cy.in.l.vnica.in.ix.q.C.ð ꝯfeſ.re
ferentẽ vltra montes fuiſſe diſputatũ ꝯ illã glo.accurſij.

a ¶ Põt. Ad
de pro iſta cle
gãn ꝯcluſione
e. Barb. ſoci.
l.nãliter.§.ni
hil cõe nu.xx
vi.car.xxxv.ð
acq poſ.ꝛ i re
gl'a.ccxxv. cõ.
xxxij.vbi di
ſcurrit per oẽs
caſus ponen
do ſolẽnẽ rlaꝫ
cũ oibus fallẽ
tijs ſuis. ꝛ vi
de Lãfrã.in.c.
qm ꝯ verſi.ꝑ
terea ẽ notan
dũ.ð ꝓba car
vi.ꝛ i cle.ſepe
circa medi.ix.
col.de ver.ſig.

per illam.l.ꝛ minus bñ ſm do.Car.ſed do. Abba.dicit
ſibi nunq̃ placuiſſe hoc dictū do.Car.ſed re vera eſt di/
ctum glo.vt dixi ꝛ refert Bar.ſentire ꝯtrium in.d.l. aure
lius.§.idē queſiit ꝛ Bal.in.d.l.vnica.C.de ꝯfeſ.Tu ad
114 dentes eorū allega tex.in.c.ſi qd veri.xxxvij.diſt.† vbi eſt
ſpāle fauore eccleſie ꝛ fidei.qđ vna ſcriptura; acceptet̄ ꝓ
parte in fauorē eius ꝛ pro pte non in eius ꝑiudicium er/
go in ꝯtrium erit ius cōe .l.ius ſingulare .l.ꝙ vero.ff.de
legibus cum ſimi.ſecūdo ꝯ eos dico fore glo. formalē in
d.c.ſi quid vero tertio tex.in.d.l.publica in verſi.extima/
turū dicit hoc pēdere ex arbitrio iudicātis ergo falſū eſt
dicere ꝙ poteſt acceptare pro ſe in parte ꝛ refutare con/
tra ſe iparte nam ſi hoc pendet ex extimatione iudicātis
ergo non ſtat ipoteſtate creditoris ꝛ per ꝯñs male ꝛ per
uerſe ſuper hoc loquunt̄ iō videret̄ mihi dicē.hoc modo
nam ex quo hoc reliquit̄ arbitrio iudicis an d̄beat in to
tum acceptari an pro pte iudex ad ſic extimādum debet
aliqua rōne moueri ſed que erit illa latuit maiores nſos
ꝓ certo vſq̄ ad iſtos dies.Sed rō ſi non mentior iſta eſt
Aut epiſtola ꝯtinet mixta adinvicē ꝯtingentia aut conti-
net multa inter ſe ſeparata ꝛ penitus diuerſa primo cāu
arbitrabit̄ vel in totum acceptari vel in totū refutari ſecū
do caſu arbitrabitur ꝓ pte acceptari ꝛ pro pte non ꝛ ꝓ/
pter hoc iuris ꝯſultus ibi repoſuit hoc in extimatione iu
dicantis ꝛ ita formaliter nūc eſt intelligenda gloſ.ibi ꝛ
vt meis detur audatia verbis adduco in mediū ſtupen.di
ctum Bar.in.l.quedā.§.numularios.ff.de edēdo vbi al
legat tex.ꝛ glo.in.d.l.publia.§.fi.ꝛ ſentit ꝙ ꝓcedat qñā
do ſunt plura adinuicē ꝯtingentia or mō ſuper iſto paſ/
ſu ſufficiant vobis remiſſiones qꝛ non eſt ꝓprius locus h̄
examinādi vide Bar.i.d.l.aurelius iō vide.§. idē q̄ſiuit
ꝛ in.d.l.quedā.§.numularios Bal.i.l.nec codicillos.C.
de codicillis ꝛ in.l.ſi quidem.C.de excep.ꝛ in.l.ea q̄.C.đ
ꝯdit.in debi.ꝛ in.l.ij.C.de dona.añ nup.ꝛ in.l.ſi quidem
.C.de tranſact.ꝛ in.l.vnica .C.de ꝯfeſ.ꝛ in.l.i.§.editiōes
ff.de edendo dñm Anto. in.c.ꝑterea ꝛ ibi per alios.J.de
tranſac.ꝛ in.c.bone el.ij.de poſtul.pla.ꝛ in.c.cū veniſſent
de inſtit.ꝛ Arch.in.c.i.de cōfeſ.in vi.ꝛ in.c.ſi quid veri.
xxxvij.diſt.ꝛ ſpecu.in titu.de poſitionibus.§.fina.verſi.pe
nultimo ꝛ plenius q̃ꝫ aliquis qui ſuper hoc paſſu. ſcrip/
ſit do.Car.in.d.c.bone el.ij.ꝛ ibi ſi deus dederit dicetur
vbi eſt locus acōmodatus dicit etiā do.Anto.hic obſtar̄
a 115 ꝑdictis † qꝛ excipiēs nonª fatet̄ vt in regula exceptionē
obiciens lib.vi.c.cum venerabilis de excep.refert ſolut.
Bar.in.l.non vtiq̄ .ff.de excep.dicens ꝙ excipiens fate/
tur ſi aduerſarius acceptet exceptionē quo ad factū tm̄ lꝫ
eam reꝓbet quo ad ſolēnitatē facti ꝛ ita fuit i caſu huiꝰ
decretalis.Sed vbi his ꝯ quem opponit̄ exceptio repro
bat exceptionē q̃tuꝫ ad factum eius nō poteſt ſe ex ea fū
dare ſecus ſi ea reprobat q̃tum ad ius ꝛ non quantū ad
factū ꝛ auſus eſt hic do.Anto.reprobare dicta Bar.in.
d.l.non vtiq̄ ꝛ concludit ꝙ qñ exceptio ex ſono verboꝝ
habet tacite incluſam intentionē ptis aduerſe tūc ꝓcedit
regula ꝙ excipiens nō fatet̄ vñ ſi contra petētē a me.x.ex
cauſa mutui ego excipio de pacto de nō petendo non vi
deor pp hoc fatere mihi fuiſſe mutuatū qñq̄ vō in exce/
ptione ponit̄ expſſū factū ꝙ qs ꝯfitet̄ extrinſecus vt quia
excipiens dicit fateor ꝙ mutuaſti ſed feciſti pactū de non
petendo ꝛ tūc verū eſt dicere ꝙ excipiēs fatet̄ iō quo ad
cāum huius decre.iſte nobilis excipiebat nō debere pro
cedi ꝑ ꝑſonas lr̄as qꝛ dicebat illas fore ipetratas ꝑ ꝓcu/
ratorē reuocatū iō ni mirū ſi iſto caſu pōt dici ipm̄ fuiſſe
ꝯfeſſuꝫ reuocationē dñs meus Jo.de imo.tranſit hic cuꝫ
dicto dñi Anton.dānata opi. Bart.dicit tñ ꝙ ꝓprie iſta
mā tangit̄ hic per.do.Anto.Tu vero dicas ꝙ pro dicto
Bar.eſt cāus ſin.ꝛ melior de iure in.c.cū veniſſet de iſtit.
ꝛ glo.in.§.ſancimꝰ in variatione in auc.de exhibēdis re
is q̃ꝫ glo.reputauit ſingularē ꝓ dicto Bar.Bal.i.l.ij .C.
qñ fiſcus vel ꝑuatus ſed hoc hic nō examino vide tñ glo.
in .l.ſi quidē.C.de excep.ꝛ in.d.c.cum venerabilis ꝛ i.d.

a ¶ Non fate
tur. Adde In
no.in.c.cuꝫ ve
nerabilis đ ex
cept.vbi cōſtā
ter tenet ꝙ ex
cipiens magiſ
videtur negar̄
q̃ꝫ confiteri ꝓ
quo vid ſingu
lariter Bal. in
margarita vſ.
exceptio verſ.
excipiens ma
gis quem ad-
ducunt aliqui
moderniorum
ſcribentiū hic.

c.exceptionē obijciēs Jo.an.d.ant.ꝛ alios i.d.c.cū vene
rabil̄ tex.ꝛ ibi do.Ant.in.c.ꝑterea de trāſa.Bal.i.l. alia
C.de his quibꝰ vt indig.Jo.de imo.in.l.ſi.ff.đ dona.no.
116 ibi qꝛ vero hic ponitur reſponſio pape † ꝙ non valet im
petratio litteraꝝ ēt i cā appellatiōis abſq̄ mādato ſpāli
c.non nulli .§.ſunt et alij.ē.co.ꝛ ibi late dixi dicit tñ gloſ.
hic in verſi.ſine ſpeciali mādato ꝙ ꝯſtitutio.d.c.nō nulli
117 male obſeruat̄ † q̄rit ēt glo.iſta q̄liter ꝓbabit qs litteras
ipetratas fore de mandato dñi.Et ꝓ eius enucleatiōe op
pone hoc mō nā ad validitatē lr̄aꝝ ipetrari ꝯſtare dꝫ ꝙ
impetrās hūit mandatū ad ipetrā. ſed pone procurator
meus eſt in curia ꝛ ipetrat reſcriptū tñ in reſcripto nō fit
mētio de aliqua ꝓcura.ſeu mādato ꝓcuratorio qūo ego
ꝓbabo qđ ipetrauerit ꝓcuratorio noie nā reſcriptū hoc
non dicit nec apparet nā licet dederiꝫ mādatū ad ipetrā.
tamē hoc nō ſufficit qꝛ ꝑ hoc nō ꝯſtat ꝙ ille mādatarius
ipetrauerit nā alius potuit eas ipetrare ergo non ſuffici t
oñdere tale mandatū qꝛ nō ꝓbat hoc eē ꝙ ab hoc con/
tingit ab eſſe.c.inter corporalia de tranſla.pla.l.non ob
hoc.C.vñ cognati glo.iſta reſpondet fore neceſſariū pro
bare ꝙ lr̄as ab eo receperit ꝛ poſtea appareat ipetratio
qꝛ ꝓbatis extremis vidētur ꝓbata media ꝛ ſic ꝓbato ꝙ
ille dederit mādatū ad ipetrañ.ꝛ probato ꝙ facta eſt im
118 ipetratio ꝑſumit̄ mediū.ſ.ꝙ mādatarius ipetrauerit † ꝛ
ſic ꝓbatis extremis media probata vident̄ dñs Anto.h̄
allegat ꝙ no.in.c.licet cām de proba.ꝛ ꝙ no. Bart.in.l.
celſus.ff.de vſucap.Tu allega Jo.an.ſup glo.in verſi.nū
quā in.c.cū ad ſedem de reſti.ſpoli.Et eundē do.Anton.
ibi ꝛ glo.in.c.accedens de cōuerſiōe ꝯiugatoꝝ ꝛ eūdem
do. Anto.ibi qui allegat ad hoc notata in iſto .c.Faciat
gl.ſolem.in.c.volumus.xvj.q.iiij.ꝛ Bal.i prima cōſtit.C.
ꝛ in.l.ſiue poſidetis.C.de probat.ꝛ hoc tenet ſpecu.in ti.
de ꝓbat.in.ij.parte ꝛ in ſpeculo.de libelli ꝯceptiōe.§.ꝓ
bare ver.querit qualiter ꝛ in ſpecu.de petitorio ꝛ poſſeſ
ſorio.§.i.ad fi.ꝛ ꝙ voluit arch.in.c.cū de beneficio de ꝑ
ben.li.vi.Sed re vera glo.eſt in ꝯtrium in.c.accedētibus
de ꝑuill.vide ibi dominū Abb. dicit ēt glo .iſta ꝯſulēdū
119 eē † ꝙ fiat publicū inſtrumētū tā de mandato q̃ꝫ de rece/
ptione mandati ab illo ꝓcuratore ad faciēdā fidē in iu/
dicio ſi de hoc opponat̄ ꝛ credit hoc ꝓcedē tā in cā appel
lationis q̃ꝫ i lr̄is que impetrātur ꝑ ſimplicē querelā ſꝫ cer
te prout dicit Jo.an.hic licet ꝯſtet ꝙ dederit mandatum
alicui ad ipetrā.ꝛ ꝙ receperit lr̄as mandati non tñ ſeq̄t̄
neceſſario ꝙ procurator ipetrauerit ꝙ poſſibile eſt ꝙ ter
tius ipetrauerit ꝛ ꝙ dederit litteras ipetratas procura/
tori ꝛ qđ poſtea procurator dederit dño pōt eſſe ēt quod
tertius ipetraſſet ꝛ ēt eas dediſſet dño qui illa poſtea de
derit procuratori vt eas poſtea ſibi daret ſed ſaluādo gl.
pōt dici ſm Jo.de imo.hic ꝙ hoc nō ē veriſimile ꝛ cōi/
ter nō contingit immo potius oppoſitū iō ſufficit ꝙ pro/
batio ꝯcludat ſm cōiter accidentia per id qđ no.glo.in
l.neq̄ natales.C.de proba.ꝛ ita reſidet hic.Sed Bald.
hic ſuper iſta glo.dicit qđ immo.oportet qđ fiat mētio đ
impetrāte ꝛ de eius qualitate ꝛ vr̄ qđ ante factū debeat
ꝓbari ꝑ litteras auctēticas vel publicū inſtrumētū ſed
poſt factū ſufficit ꝓbare ꝑ vnū teſteꝫ cū iuramēto ꝛ ad h̄
reputat glo.iſtā valde notabilē in q̃tum dicit ſufficere
iuramētū ipetrātis cū vno teſte ad faciendā fidē ſup ipe
tratione litteraꝝ ex quo ꝯſtat de mādato ꝛ allegat.c. ex
inſinuatione de ꝓcur.vel dic ſm eundē Bal.ad herēdo
120 ſtilo.curie.ꝛ conſuetudine gñali † qđ ꝑſumitur ipetra/
tum a legitima perſona vbi nulla ꝑſona ē ſpecificata qꝛ
ita eſt veriſimile per ſtilum cancellarie refert etiā dicere.
Jo.an.ꝛ collectariū hic qđ ꝑſumitur lr̄as eē ipetratas.
ꝛ de mandato dñi niſi ꝯtrium appeat vt not.in. c.qꝛ non
nulli .J.e.qꝛ littere non exeunt de cancelaria niſi purgate
ꝛ omnia ꝑſumūtur ſolēniter acta ex quo lr̄e emanarunt
de cancellaria ar.l.i.C.de fide inſtru.ꝛ iure haſte fiſcal̄.li.x.
ꝛ.l.optimā.C.de ꝯtrahen.ſtip.nam cū cancellaria non det
litteras ſine cā ergo ꝑſumit̄ ad eē cā.l.i.C.đ pre.cur.li.x.
Sed ꝓ certo

ti.x.ſed pro certo potuit allegare melioꝛē tex.in.c.ad hec
in verſiculo de cancellaria noſtra.ē.eo.vide que ibi dixi.
Ego vero dico indubitanter glo.iſtam dicere veritatem
qꝛ ſi conſtat de mādato ⁊ receptione mādati ⁊ poſtea re
pit̃ facta ipetratio ꝙ p̄ſumit̃ facta a ꝓcuratoꝛe. ⁊ allego
elegandū tex.⁊ doctrinā Bar.⁊ alioꝝ ibi in.l.ij.ff.de cō
121 di.⁊ de.†vbi dixit obligari ad penā ducere quendā ſcri
ptoꝛem innaui.Modo reperit̃ ſcriptoꝛ conductus inna
ui non ꝯſtat quis cōduxerit illū decidit ꝙ p̄ſumitur con
ductus ab eo q conducere tenebat̃.Ita dicendū eſt in ꝓ
poſito dn̄s dedit mandatum ꝓcuratoꝛi ad impetrandū
ꝓcuratoꝛ recepit mandatum iuxta no.in cle.i.de procur.
obligatus eſt ipetrare ſi reperiat̃ impetratio facta preſu
met̃ facta a procuratoꝛe qui ad hoc tenebat̃ ex accepta
tione mādati facit tex.in.l.ſi.C.de alimentis pupillo pre
122 ſtandiſ vbi eſt caſus ſingularis†reperit̃ pupillus alimen
tatꝰ.ignoꝛatur qs eū alimentauerit deciditur ibi ꝙ preſu
mitur alimentatꝰ ab eo qui tenebat̃.⁊ ibi dixit Salyc. ⁊
Bal.teſtatoꝛ mādauit heredi ꝙ faceret d̄pingi imaginē
ſaluatoꝛis nr̄i ieſu xp̄i in certo loco reperit̃ ibi maieſtas
eius depicta ignoꝛat̃ per quem dn̄t per illū text. preſumi
per eū qui ad hoc tenebat̃.⁊ idem voluit Bal.in.l. id ꝙ
pauperibus.C.de epi.⁊ cle.⁊ ꝙ voluit Bar.in.l.ſi ſeruū
ff.de ver.ob.ita eſt dicendū in ꝓpoſito nr̄o.⁊ per ꝯn̄s gl.
iſta recte loquta eſt.⁊ ēt ego pondero.ex iſta glo.qꝛ ſen
b123 tit†ꝙ mandatum ꝓcuratoꝛis dꝫ conſtare per lr̄asᵇ ꝙ in
ſtrumentū ex eo.qꝛ dicit non ſufficit tale mandatum oſtē
dere.ſed poſtea cū glo.dicit ꝙ eſt neceſſe ꝙ oſtendat ſiue
probet mandatū dico ꝙ hic eſt glo. ꝙ mandatū ꝓcura
toꝛis pōt probari per teſtes ⁊ ēt per inſtr̄m vel litteras.
lꝫ cōiter oēs allegent de hoc glo.ſin.in.c.i.ē.de procur.de
quo dicendū vt ibi ⁊ in.l.i.C.de procu.⁊ per gl.in.l. ma
rita.C.eo.⁊ iſtā glo.ad hoc ꝓpoſitum nemo pondera
uit vſqꝫ ad iſtos dies.⁊ ex iſta glo.ibi.⁊ hoc credo verū
124 tam in cā appellationis collige ex ea†ꝙ dn̄s qui vtit̃ lit
teris dꝫ probare illas fuiſſe impetratas per habentē ſpe
ciale mandatū tam in cā principali ꝗꝫ in cā appellatōis.
Et conclude ꝙ aut in reſcripto dicitur ſignificauit nobis
talis ⁊ exprimit̃ ipſe dn̄s.⁊ tunc cuꝫ ſint verba aſſertiua
pape eis ſtandū eſt.⁊ probant impetrationē factam eſſe
per dn̄m per cle.litteris.de proba.⁊.c.ſi papa.de priuile.
in.vj.aut dicitur in reſcripto cōqueſtus eſt talis procura
toꝛ.⁊ tunc ēt videtur ſatis per tale reſcriptū probari im
petrationē factam per procuratoꝛē.qꝛ ſunt verba narra
tatiua pape ex quibus fundatur intentio cōcedentis qui
alias veriſimiliter non cōceſiſſet reſcriptuꝫ.ē.eo.c. nōnul
li.⁊ probatur per.d.cle.litteris.aut dicit̃ in reſcripto ſup
plicatū eſt nobis pro parte talis.⁊ iſto caſu vꝫ ꝙ dominꝰ
qui vtit̃ talibus lr̄is debeat probare illas fuiſſe impetra
tas per ꝓcuratoꝛem ad hoc habentē ſpāle mandatum ꝓ
habitur.ergo per modū datum ab iſta glo.⁊ hec vident̃
vera.de iur̃.tn̄ de ſtilo curie nō admittit̃ hec exceptio qn̄
dn̄s vtitur litteris iam impetratis.vt dicit glo. iſta circa
125 ſi.⁊.ē.eo.c.nōnulli.†ſtilus enim ſeruatur pro lege.c. ſua.
de officio vicarij.c.ex litteris.de conſti.c.ꝗꝫ graui. de cri
mine falſi.⁊ per hoc vꝫ ꝙ opinio Inno.ꝗꝫ.ē.tangit ſuper
glo.vꝫ.ꝙ reus debeat probare ꝙ littere nō ſunt impetra
te per procuratoꝛē ꝙ probare poſſet per cōfeſſionem ad
uerſarij.vt in.c.i.de cōfeſ.in.vj.vel probando ꝙ procura
toꝛ fuiſſet reuocatus nō videtur bona per tex.d.c. nōnul
li.vbi tradit̃ regula ꝙ nō valent littere niſi ſint impetra
te per habenteꝫ ſpāle mandatum vel niſi ſint impetrate p
coniunctā perſonam.ideo cū tale ius ſit ꝯ dn̄ꝫ ſequitur ꝙ
onus probandi ꝯ exceptionē incumbit ſibi per id qd̄ vo
luit glo.in cle.ſi.eo.ti.quilibet enim dꝫ probare id ꝙ ē cā
126 ſue intentionis.¶†In ea.glo.ibi Vincentius dixit qd̄
generalis ꝓcuratoꝛ ſufficit ad impetrandū gl. iſta refert
Vincē.tenuiſſe ꝙ procuratoꝛ generalis pōt impetrare.
Nam ꝓcuratoꝛ generalis agere pōt.c.qui generaliter ď
procur.in.vj.ergo poterit impetrare per ꝙ deuenitur ad
127 agere.c.in cauſis.de elec.†nam impetrare eſt minus quā
agere.vnde ſi pōt ꝙ plus ē ergo ⁊ quo minus.l. illud.ff.
de mino.Item qꝛ non dꝫ minus poſſe ꝗꝫ coniuncta per
ſona ⁊ cōiuncta perſona hoc pōt.vt.d.c.nōnulli.ad ſi.tn̄
glo.iſta decidit ꝯtrium.⁊ hoc eſt verius ⁊ dixi de hoc in
d.c.nōnulli.⁊ ad ꝯria r̄nde ꝙ impetrare nō eſt minus ꝗꝫ
agere.imo eſt plus cum ſit magis odioſum.c.ad hec.ē.e.
ad illud de cōiuncta perſona dic vt dictū fuit in.d.c. non
nulli.dicit tn̄ glo.iſta ibi ſed ſi haberet generalē procura
toꝛē ad lites ⁊ haberet liberaꝫ adminiſtrationē.tūc poſ
ſet litteras impetrare.alleg.c.petitio.ē.de procur.⁊.l. ꝓ
curatoꝛ.cui libera.ff.eo.ſed ſi haberet generalē mandatū
ad negocia.tn̄ non poſſet impetrare lr̄as ad lites . qꝛ vt
hic dicit tex.exigit̃ mandatum ſpāle.dn̄s Anto. dicit gl.
128 iſtam foꝛe falſam†qꝛ vbi exigitur ſpāle mandatum non
ſufficit libera.cū iſta diuerſa impoꝛtent.c.qui ad agendū
de ꝓcur.lib.vj.niſi incidenter impetraret vt dicimus . de
in integ.reſti.c.coꝛam.ē.de in integ.reſti.l.filiuſfa.ff.ď do
na.⁊ refert ita tenuiſſe in.d.c.nōnulli.ē.e.dicit ēt ꝙ i ter
minis huius.c.⁊.d.c.nōnulli.non ſufficeret habere man
datum ſcḋm foꝛmam.d.c.qui ad agendum.ex eo qꝛ exigit̃
ſpecificatio notabilis ꝓpter excludendam fraudem vel
ꝓpter magnitudinē rei talis foꝛma nō ſufficeret.alle.no.
in.c.ſi.de procur.lib.vj.⁊ in.c.ſi ꝓcuratoꝛ.de elec.eo.lib.
ſed Jo.de imo.hic ſequit̃ glo.iſtā dicens ꝙ ex quo habet
mandatū generale cū libera pōt attentare ea que requi
runt ſpāle mandatū.vt no.in.d.c.qui generaliter in ſi. de
129 ꝓcur.in.vj.⁊ per hoc dicit ēt ſibi videri†ꝙ ſi in mādato
ſunt ſpecificati aliqui caſus reqrentes ſpāle mādatum cū
clauſula generali poſtea ſubiecta ꝙ tale mandatū etiam
ſufficiet ad impetrandū.lꝫ dn̄s Anto.tā hic ꝗꝫ in.d.c. nō
nulli tenuerit ꝯtrium.Et lꝫ ipſe tranſiuerit cū dicto domi
ni Anto.in.d.c.nōnulli.⁊ cū hac glo.dicit trāſire cōiter
doctoꝛes.ſed.d.Abbas ēt ſequit̃ iſtaꝫ glo. damnata opi.
dn̄i Ant.⁊ negat ꝙ hic requirat̃ illa notabilis expſſio de
qua in iuribus allegatis ſuperius.ſed ſolū requirit̃ ſpāle
mādatū.vt.d.l.procuratoꝛ.cui libera.⁊.d.c.qui ad agē
dum.idē dicit qn̄ illa clauſula generalis ſequit̃ caſum re
quirentē ſpāle mandatum.vt in.d.c.qui ad agendū.⁊ di
cit ſe hoc foꝛtificare hac rōne.nam coniūcta perſona hꝫ
minoꝛē ptātem ꝗꝫ habeant ꝓcuratoꝛes predicti hinc ē ꝙ
coniuncta perſona non pōt agere ea que requirunt ſpecia
le mandatū.l.patri.ff.de mino.⁊ no.in.l.vero ꝓcuratoꝛi
ff.de ſolu.ſed ꝯiuncta pſona poteſt impetrare ſine ſpecia
li mādato.vt in.d.c.nōnulli.§.ſi.ergo eodem modo pote
runt impetrare p̄dicti ꝓcuratoꝛes.Mouet̃ etiam qꝛ hic
agit̃ de modico preiudicio ⁊ ſic ſumus extra caſum cle.
non pōt.de procur.⁊.c.ſi.eo.ti.lib.vj.quinimo plus dicit
ꝙ imo vꝫ ꝙ generalis ꝓcuratoꝛ admittat̃ ex eo. qꝛ am
plioꝛē ptātem hꝫ ꝗꝫ coniuncta pſona.vt patet ex notatis
in.d.l.vero ꝓcuratoꝛi.⁊ ita quieuit hic dn̄s Abbas ⁊ ſic
vꝫ voluiſſe non ſolū dānare opi.dn̄i Anto.ꝯ iſtam glo.ſꝫ
ēt vꝫ reprobaſſe glo.iſtam ſequendo opi.Vincen.qui vo
luit ꝙ procuratoꝛ generalis poſſet impetrare ꝙ glo.iſta
ex toto reprobauit qꝛ requirit̃ ſcḋm eam ꝙ ſit generalis ꝓ
c130 curatoꝛ ad lites ⁊ habeat liberā adminiſtrationēᶜ.†Tu
vero quo ad iſtum ꝓcuratoꝛē generalem non habentem
liberā de quo loqutus eſt Vincen.conclude hoc mō.aut
talis ꝓcuratoꝛ vult impetrare in perſonā domini.⁊ tunc
procedat glo.iſta per iura p̄allegata vꝫ ꝙ non poſſit aut
vult impetrare in pſona ſua tāꝗꝫ procuratoꝛ in cā ꝗꝫ pōt
proſequi ex generali mādato.⁊ tunc vꝫ ꝙ poſſit impetra
re.qꝛ ſicut ex generali mandato agere pōt.vt in.d.c. qui
131 generaliter.Ita ⁊ eodem mō poterit impetrare.†Nam
papa eſt oꝛdinarius cunctoꝝ.ix.q.iij.cuncta per mūduꝫ.er
go procuratoꝛ poterit cām coꝛam eo proſequi vel coꝛam
delegato ab eo facit in argumentum lex ad rem mobilē.
l.ad legatū.ff. de ꝓcu. Itē hoc caſu ceſſat rō huiꝰ.c. ⁊.d.
c.nōnulli.§.ſūt ⁊ alij.cū ipſe has lr̄as nō poſſet tradē alte
ri ex eo.qꝛ ipetrauit i pſona ꝓpa tāꝗꝫ ꝓcuratoꝛ.facit.c.cū

b¶ Per lr̄as Qualiter aūt mādatū ꝓcu ratoꝛis dlega tionis tutoꝛis vel alterꝰ qs qualiter ⁊ qn̄ ꝓbare debeat ⁊ an credatur mādatū ꝓcei ſiſſe p cōſenſū ꝑtiū.vide ple ne ⁊ notā.per d.Abba.in.c. cū in iure . de offi.dele.⁊ ali qd in.c.cū co rā.de ꝓcur. ⁊ ibi dcōſcriben tes.

c¶ Adminiſ trationē. Fa cit ꝓ iſta pra ticabili ꝯcluſi one qd elegan ter voluit bal. ⁊.d.Alex. de imo. poſt glo. in.l. reſcriptū. §.ſi.ff.de pac. ⁊ idē bal.in.l. illud.§.i.ď mi no.⁊.d.alex.i l.ꝓcuratoꝛ.ď ꝓcura.qbꝰ in locis vltra alia ad mām faciē tia expſſe col ligit̃ ꝙ māda tū generale cū libera ⁊ ſpāle parificātur ꝓ quo vide etiā Spec.in ti.de ꝓcur.vͤſi. ſuffi cit gnālis clau ſula.vbi tāgit qcqd dici pōt in mā ꝓcura toꝛia vt alibi ēt tetigimus.

olim.de cau.poˢ.⁊ proprie.⁊ iſte caſus poteſt comprehē
di ex fine illius.c.nonnulli. §.ſunt ⁊ alij.ita ille tex.loqui
tur in penitus extraneo ⁊ iſto mō poſſit intelligi opi.vin/
cencij.q̄ȝ glo.iſta reprobat ⁊ ita eſt reſtringenda ⁊ limi/
tāda gl.iſta.ſ.niſi procurator in perſona ſua impetraret
litteras tene bene menti hanc doctrinam ⁊ vide que ego
dixi in.d.§.ſunt ⁊ alij.⁊ hoc quo ad procuratorem gene/
ralem dūtaxat ſed quo ad procuratorem generalem ha/
bentem liberam adminiſtrationem. addite do. Anto.in
132 d.c.nonnulli.§.ſunt ⁊ alij. vbi querit † an ſufficeret man/
datum enumeratis caſibus exigentibus mandatum ſpe/
ciale adiecta clauſula generali vt poſſit impetrare reſcri/
ptum ⁊ arguit ꝙ ſic per.d.c.qui ad agendum poſtea cre/
dit contrariū fore verius ⁊ mouetur q̄ȝ vbi exigitur ſpe
cificatio notabilis vel propter excludendā fraudeȝ vel ꝓ
pter magnitudinem rei ⁊ pondus non ſufficit adiectio ta
lis clauſule generalis connumeratis certis caſibus ſpāli/
bus alleg.glo.in.d.c.fi.in verbo ſpāle.⁊ glo.in.c. qui ad
agendum.de procu.li.vi.⁊ glo.in.c.ſi procurator.de ele.
li.vi.dicit etiam ꝙ non poterit impetrari licet ſit procura
tor generalis cum libera ⁊ ita ibi reſidet Jo. de imo.ibi
refert iſta duo dicta do.Anto.vt merus relator ⁊ dicit eſ
ſe no.digna.Sed do.Abb.ibi non tetigit ego etiā ibi nō
tetigi nec commemorationem aliquam fecit de dictis do
mini Anto.Mihi aūt videtur ꝙ licet domin⁹ abbas ⁊
Jo.de imo.damnēt dicta do.Anto.hic nihilominus do
minus Anto.dixit veritatem ⁊ ad oculum ita demōſtro.
133 † licet procurator generalis liberam poſſit agere ea que
ipſe dominus agere poteſt ⁊ ampliorem poteſtatē habe
at q̄ȝ perſona coniuncta tñ non pōt agere ea que tendūt
in fraudem vel in dolum.l.ſi pater.ff.que in frau.credi.l.
creditor §.lucius.ff.mādati.l.iij.§.ſi procurator.ff.qđ quiſ
q̄ȝ iur.c.i.vt lit.non cōteſta.cum ſim.ſed ſi haberet pote
ſtatem impetrandi ex illa generalitate cū libera videreť
induci ad fraudē ⁊ dolum cōmittendum.q̄ȝ taliter impe
trans faceret mercimonium de lr̄is papalibus ⁊ faceret
reſcripta papalia venalia.d.c.nōnulli.§.ſūt ⁊ alij ibi ad
nouum genus mercimonij. Item daretur mā̄ ſuſcitandi
querelas ſopitas daretur materia inducendi nouas que
ſtiones ⁊ per cōſequens cōmitteretur fraus.vnde poſſet
impetrare litteras ⁊ dare alteri vel alius impetrare ⁊ da
re ſibi.ergo ſequitur neceſſario ꝙ ſtante tali mādato nō
videtur ꝙ dn̄s cōmiſerit ſibi poteſtatem impetrandi lit/
teras ad lites ⁊ per cōſequens glo.iſta male loquiť ⁊ ꝑ
cōſequens dn̄s Anto.recte loqutus eſt.⁊ ita etiam mihi
videť ꝙ licet dn̄s in mandato expreſſerit aliquos caſus
requirentes ſpeciale mandatum ꝙ lȝ ſub illa clauſula ge
nerali veniant alij caſus requirentes ſpeciale mandatum
non tñ comprehenditur caſus impetrandi litteras ad li/
tes.quia per talem caſum induceretur ꝓcuratio ad ma/
lignandū ⁊ ad faciendum reſcripta papalia venalia.ex
quo impetrare litteras ad lites ſine ſpeciali mandato eſt
nouum genus mercimonij inuendendo litteras papales
⁊ ſuſcitare q̄ōnes ſopitas ⁊ inducēdo nouas. ⁊ per hoc
ſubſtentatur aliud dictū dn̄i Anto.valet iudicio noſtro.
ratio dn̄i Anto. cum ipſe dicit ꝙ requiritur ſpecificatio
notabilis.q̄ȝ ſalua pace ſua.q̄ȝ ſpecificatio notabilis eſt
ſpecificatio indiuidua.ſed iſte tex.⁊.d.c.ſunt ⁊ alij requi
runt cā̄m ſpecialem ⁊ nō diuiduam iuſta no.per Bar.in
l.i.ff.ſiquis in ius vo.non ier.ergo dn̄s Anto. moueť ma
la ratione nec ēt bene loquitur dn̄s Ant.cum dicit ꝙ ſub
illa clauſula generali non veniunt caſus grauiores. vt in
d.clemen.non pōt.⁊.d.c.fi.⁊.d.l. ſi procurator. q̄ȝ illud
procedit qñ ſunt ita grauiores ꝙ dominus incideret in
penam vt late dixi in.c.ſedes.ē.eo.declarando tex.d.cle.
non pōt nec recta ⁊ vera rō eſt iſta vȝ ꝙ ideo ſub clauſu/
la generali expreſſis certis caſibus ſpālibus non videtur
mandaſſe impetrationē reſcripti ad lites ex eo. q̄ȝ tendit
ad fraudem ⁊ faciendū reſcripta. Pape venalia.⁊ ideo
dominus Abb.bene reprehendit do.Anto. hic inquātū
dicit ꝙ hic agiť d̄ modico preiudicio.imo ſalua pace ſua
agitur de vendendis litteris papalibus ⁊ ſuſcitandis li/
tibus ⁊ introducendis nouis q̄ōnibus.⁊ iſtud eſt gene/
re preiudicium rei publice.c.finē litibus.de dolo ⁊ cōtu.
c.cordi.de appel.lib.vj.nec ob.ꝙ ipſe dicit ꝙ latiorē po
teſtatem hȝ procurator q̄ȝ coniuncta perſona.q̄ȝ cōcedo
in his que a iure nō ſunt prohibita ⁊ que non tendūt ad
publicum damnū vt eſt in caſu noſtro ⁊ ſic defenſaui re/
cte doctrinam dn̄i Anto.hic.⁊ in.d.c.ſunt ⁊ alij ꝯtra gl.
⁊ eius ſequaces.Nihilominus poſſet dari cōcordia mul
134 tum accomodata hoc modo vȝ † ſi procurator generalis
habens liberaȝ impetrauit expreſſo nomine ꝓcuratoris
ꝙ tunc valeat impetratio.⁊ procedat glo.iſta ex eo quia
tunc ceſſat fraus ⁊ mercimoniū in litteris papalibus.q̄ȝ
has lr̄as non poſſet tradere alteri ex quo impetrauit in
perſona propria ſed ſi impetraſſet non expreſſo nomine
ꝓcuratoris.tūc non valet impetratio.q̄ȝ poſſet committi
fraus.q̄ȝ alius potuiſſet impetrare ⁊ dare procuratori.
⁊ iſto mō procedant dicta ſupra tenente menti.q̄ȝ nō ſūt
135 tacta per aliquem.¶ † Glo.in ver.niſi inquantū tex.fa
cit exceptionē de perſonis coniunctis que impetrare poſ
ſunt reſcripta ad lites ſine ſpeciali mandato glo. iſta po/
nit exemplū que ſint ille perſone.ſ.liberi parētes fratres
affines ⁊ liberti.vt in.l.ſed ⁊ hee.ff.de procu.deinde glo.
iſta opponit ꝙ imo non poſſunt.l.pomponius.§. fi.ff. de
procur.Solue ꝙ illud procedit qñ non apparet ꝯ̄ria vo
luntas cōiuncti.ſecus ſi apparet ꝯ̄ria voluntas coniuncti
q̄ȝ tunc non poſſet agere vel impetrare cōiunctus ꝓ con
iuncto.Sed qūo dicitur apparere de ꝯ̄ria voluntate con
iuncti dicas ꝙ ſatis dicitur apparere ſi alicui ſpecialiter
ſit mandatum illud.pro quo coniuncta perſona vult age
re.q̄ȝ ſpecialiter mandando vni vť alteri delegare.l.ma/
ximus.C.de procur.c.nō ne.de preſump.xxv.diſ.c. qualis.
l.cum pretor.ff.de iudi.dicit tamē Hoſti.hic ꝙ littere im
petrate per cōiunctas perſonas valent tunc tñ cum dn̄s
ratum hȝ licet eniȝ lex tales perſonas agere permittat.tñ
eas procuratrices non facit.l.iij.§.i.ff. iudica.ſol. Dicas
verius eſſe ꝙ littere valent ēt ſine ratihabitiōe dūmodo
a principio nō contradicant.Facit.d.c.nōnulli.§. ſunt ⁊
136 alij.¶ † Nota ibi ſi reuocatio mādati ad ꝓcuratorem ꝑ
uenit ꝙ valent geſta interim per ꝓcuratorem reuocatuȝ
ſi reuocatio non peruenit ad ꝓcuratorem ēt quo ad com
modū reuocantis ꝙ eſt bene notandū.nam talis reuoca
tio nō nocet aduerſario ſi nō peruenit ad eius noticiā.vt
vt in.c.mandato.ē.de procur.⁊ hic cum ſi.ergo eodē mō
non debet nocere reuocanti ſi nō venit ad noticiam pro/
curatoris nō enim debent ad imparia iudicari.l.fi.C.de
fruc.⁊ lit.expen.c.in iudicijs.de regul. iur.in. vj.c.i. ⁊.ij.
de mutuis peti.Sed opponitur videť enim ꝙ iſta impe
tratio ſecundaꝝ litterarum fuerit nulla alia rōne ſi ſuper
eodem negocio iſte ꝓcurator impetrauit duo paria litte
rarū ad iſtos primos iudices ⁊ ſecūdos. ergo neutre de
bent valere.c.ex tenore.ē.eod.ſed hic valent prime. ergo
male.Poteſt dici ꝙ neutre valent ſi aduerſari⁹ hoc vel
let.ſed hic voluit ꝙ valerent prime.arg.eius ꝙ dicimus
de contractu inito dolo alterius partis tñ.valet ſi ei qui
non cōmiſit dolum placuerit.vt no.in.l.eleganter.in pͥn.
ff.de dolo.⁊ in.l.a diuo pio.ff.de ritu nup. ergo ſequitur
ꝙ ſi iſti decanus ⁊ capitulū voluiſſent ꝙ nō ꝓcederetur
vigore primarū litterarum potuiſſent per.d.c. ex tenore.
Pondera ēt quia iſte tex.facit contra opi.Hoſti.in.d.c.
ex tenore.vbi dixit ꝙ ſola impetratio plurium litteraruȝ
ab eodem ſup eodem negocio ad diuerſos iudices ē nul
la ⁊ impetrans caret cōmodo vtriuſq̄ȝ vt ibi cōtrarium
ſentit tex.iſte hic inquātum dicit ſi reuocatio peruenit ad
procuratorem valent prime ⁊ nō ſecūde.vt hic dicit tex.
in ſuis verbis finalibus.ergo ſequiť a contrario ꝙ ſi re/
uocatio non peruenit ad noticiam ꝓcuratoris valent ſe/
cunde lr̄e impetrate.⁊ per conſequens ille tex.deycit in ꝓ
137 fundum illam opi.Hoſtien.¶ † Nota ibi tamen minus
valere

valere debēt lr̄e ꝙ minus valent geſta a procuratore re/
uocato ꝙ̄ ab eo qui nunꝗ̄ fuit ꝓcurator ſed noie meo geſ
ſit Joā.an.exponit minus pro.non.ſed Pet.de ancha.h
dicit ꝙ imo ſtat ꝓprie.†Ex quo colligit ꝙ nō poteſt dn̄s
138 habere ratum ꝙ geſtum eſt a ꝓcuratore reuocato.[b] licet
b poſſit habere ratum ꝙ geſtum eſt ſuo noie ab eo qui nun
quā habuit mādatū de quo remittit ſe ad notata in.l.licȝ
C.de procura.ꝛ aliud non dicit.Bar.in.l.diſpenſatorē.
ff.de ſolu.tetigit ꝛ non determinauit.Facit qd̄ ipe voluit
in.l.pomponius.ff.de nego.geſt.ſed Ang.in ſua ſolēni re
petitione.l.falſus.C.d furtis in.xiiij.colū.vſi.ſed oſtendo
p̄dicta falſa.Finge inquit procuratorē ꝯſtitutum ad ꝯhē
dum fore reuocatuȝ decidit ꝙ geſtum ab eo ex poſtfacto
non pōt ratificari niſi interueniat cōſenſus ꝯhentium qa
debuit interuenire cōſenſus cōteſtualis.allegat.c.ſi.de ꝓ
cura.lib.vi.Tu reſtringe hoc dictum qn̄ reuocatio perue
nit ad ꝓcuratorem ſed ſi nō ꝑueniſſet actus eſſet validus
139 vt hic eſt tex.ſolēnis.dicit etiam ibi Ange.†ſinge lr̄as ipe
tratas in curia p̄ncipis aut pape per illum qui ſciebat ſe
eſſe reuocaturuȝ.certe nihil operat̄ ratihabitio.ꝛ ad hoc
allegat tex.iſtum ꝛ Inno.hic.Et eſt ratio ſm̄ eum qꝛ in
quolibet caſuū predictoꝝ actus eſt omni reſpectu nullus
ipſo iure.vnde ratihabitio non inuenit qd confirmet defe
ctus.ergo ſubiecti ꝯfirmabilis impedit effectum cōfirma
tionis qui ſolum ex ratihabitiōe induciſ ꝛ dicit eſſe egre
giam doctrinā Inno.in.c.prudētiam de officio deleg.al
legat.l.quid ergo in prin.ff.de his qui nota.infa.l.ſi quis
mihi bona.§.iuſſum.ff.d acqui.here.l.obſeruare.§.ſi.ff.de
officio pro conſul. Et nititur ibi Angel. reprobare opi.
quorūdam quos noiare non vult qui dixerunt ꝙ ad ſui p̄
iudicium pōt ratificari geſtum a ꝓcuratore reuocato. vt
eſt tex.in.l.diſpēſatorem.ff.de ſolu. Et addunt ēt ꝙ qñꝗ
reuocaſ procurator rōne actus gerendi ꝛ tūc non poteſt
ratificari actus geſtus a ꝓcuratore reuocato.vt eſt tex.in
d.l.diſpēſatoreȝ.aut rōne perſone vel dubitatur ꝛ pōt ra
tificari qꝛ non plus opatur reuocatio niſi qꝛ mādatū tol
lit de medio.Sed ſi nunꝗ̄ habuiſſet mandatū poſſet rati
ficari.ergo ꝛ nunc poterit ratificari per nota.in.l.coram
ff.rem ratam haberi.ꝛ re vera iſtud fuit dictum Bald.in
d.l.falſus.C.de furtis licet Ange.de eo exp̄ſſam mentio
nem non fecerit.ꝛ ꝯcludit ibi Ange.de eo qd̄ qñꝗ actus
reprobaſ a principio aut etiam ex poſt facto vel ſola ſim
plex reuocatio reddit actum nulluȝ ꝛ in vtilem ipſo iure
omni reſpectu.ꝛ tūc impeditur ſequens ratihabitio ꝛ ni
hil opatur ex eo ꝙ non inuenitur ſubiectū ꝯfirmabile vt
voluit Inno.in.d.c.prudētiam.ꝛ ita dicit intelligi iſtum
140 tex.†nam lr̄e impetrate in curia p̄ncipis p ſcientem ſe ꝓ
curatorē falſum funditus ſunt nulle.tn̄ ex eis nullum ius
ſibi aut dn̄o eſſet querendū.ideo ratihabitio ſubſequens
nihil opatur vt hic.ꝛ iſta ſit vna pars deciſiōis nec diſtin
guit An.ratum habens ad ſui cōmodū an incōmodū ap
probet ex poſt facto qꝛ vtroꝗ caſu ratihabitio nulla eſt
per rōnem p̄dictam.Si vero ſubiectum ꝯfirmabile inue
nitur qꝛ actus geſtus non eſt oino nullus.tunc facit dr̄iaȝ
inter p̄cedentem ꝛ reprobationē ſequentem ꝯ gerētem vt
ratum habens agere poſſit vt in ſuas cadat actiōes ꝛ ſic
etiam ad cōmodū ſui.ꝛ hoc ideo eſt qꝛ ex ſola voluntate
improbāte non pendet ortus ꝛ potētia natiuitatis actio
nis ꝛ excluſionis ſui nōdum in eſſe ꝓducti.l.ſi ita ſcriptū
§.ſi ſub ꝯditione.ff.de lege.ij.l.qui ſupſtitis.ff. de acqui.
141 here.†Et ex hoc infert ꝙ ſi procuratorē ad iudicia reuo
caui ꝛ non obſtante reuocatione cauſam egit ꝛ obtinuit
ꝙ ratum habere poſſum non ex eo vt mihi queſantur iu
ra vtilia que alias eſſent queſita.ſed vt poſſim agere con
tra ipſum procuratorē vt oia iura ſua queſita ex tali iudi
cio mihi cedāt ꝛ ſi obijciat de reuocatiōe cum cām agita
uerat reſpondebo ꝙ inquātum in eo fuit voluit mihi que
ri argumētuȝ optimū.l.ſi tibi.ff.de dona.ꝛ pro hoc videſ
caſus recte intuenti ſm̄ eum in.l. qui ꝓprio.§.ꝓcurator.
vt incertus.ff.de procura.ꝑut loquitur d indebito exacto
per procuratorē per iniuriam iudicis.l.ſi negocia.ff.d ne
go.geſt.licet glo.videaſ tenere ꝯtrium in.l.ſi ſine.§.cū au
tem in verſi.iniuria.ff.rem rataȝ haberi.vbi Bar.eam re
prehendit vna cum alijs doctor.vltramōtani.ſed hoc nō
ꝓcederent cum dicant latam ſniam non poſſe ratificari p
eum pro quo lata eſt etiam ſi nulla ꝓbatio p̄ceſſiſſet. Fal
lit in minore.vt.l.non eo minus.C.de procura.l. in mino
rum.C.in qbus cauſis reſti.in integrū nō eſt neceſſe.ꝛ ibi
per Cy.quoꝝ opi.non teneſ.vt per glo.ꝛ Bar.in.l.ſi iuſ
.§.hoc iure.ff.de excep.rei iudica.Dy. in regula ratihabi
tionē lib.vi.qꝛ cum deficiat rōne ꝯſenſus poterit ex ſuper
ueniēti conſenſu ꝯfirmari quocūꝗ tēpore īteruenia t dū
modo interueniat tali tēpore quo actus celebrari poſſit
l.bonorū.ff.rem ratam haberi.l.ſi ego.ff. de nego.geſt. in
glo.vbi vero actus reprobatur ex poſt facto.tūc aut quis
vult ratificare actum in ſui p̄iudicium ꝛ pōt vt.d.l. cōem
aut ad ſui cōmodū.ꝛ tunc aut ad actioneȝ querendā vel
exceptionē querendā que potētialiter erat in eſſe ꝓducta
ꝛ non poſſum qꝛ p reprobationē impediui ortum ꝛ nati
uitatem actionis.vt eſt tex.in.d.l.diſpēſatorem. ꝛ ita illā
l.intellexit Dy.in.d.c.ratihabitionem.Si vero actio vel
exceptio non erat adhuc ſalteȝ in potentia tn̄ reprobauit
ꝛ tunc dicit ꝙ ad cōmodū mei ꝛ ad exceptionē mihi que
rendā alteri.ꝛ ad actionem alteri queſitaȝ tollendam ra
tam hēre poſſum.ꝛ iſte ē itellectus.d.l.cōem.ꝛ.d.l.ꝓcu
rator ad exhibendū.ff.rem ratam haberi.Si enim ꝓcura
tor recepit debitum ꝛ ꝓmiſit rem ratam haberi ex iſto fa
cto nec mihi eſt exceptio ꝯ ſoluentē parata nec ipſi ꝓcura
tori meo in ꝓbatione tolli pōt merito ſi pecuniā recipiam
a ꝓcuratore ꝛ ſic approbo ſolutioneȝ paratur mihi exce
ptio contra procuratorē vt pecunia non repetaſ ꝛ paraſ
exceptio ꝓcuratori vel ſaltem mihi ꝯ dictum ſoluentem q
ageret ꝯ dictum procuratorē ex ſtipulatione rati iam cō
miſſa ꝛ ei tollitur actio iam queſita i effectu exceptionis
ꝓpoſitione.idem dicit vbi ex mea ratihabitiōe nulli p̄iu
dicium generatur etiaȝ ad exceptionē querendā que fina
liter non erat ineſſe ꝓducta potētialiter ꝛ etiam quo ad
actionem mihi queſitam cōſeruandā ratum hēre poſſum
ꝙ reprobaui.vt.l.abſentis.C.ſi cer.pe.eodem modo ad i
cōmodū meum qꝛ ex mea ratihabitione incōtinenti con
tra me cauſatur doli exceptio cum veniam ꝯ factum meū
ff.de adoptꝭ.l.poſt mortem.l.ij.§.circa.ff. de doli exceptꝭ.
Idem dicit ſi mea iprobatio non tenuiſſet qꝛ illa non eſt
attendenda ſed ratihabitio valida qm̄ actus nullus p̄ce
dens non impedit ſequētem validam conformē.vt no.in
l.hec cōditio.ff.de condi.ꝛ demon.ꝛ.l.bone.§.hoc ſermo
ne.ff.de verboꝝ ſigni.ꝛ in regula vtile per inutile lib. vi.
Et ex p̄dictis dicit Ange.in p̄alle. repetitiōe ꝙ maiores
noſtri confuſe locuti ſunt ꝛ in quibuſdā non bene dixerūt
141 ſm̄ eum ꝛ poſſent tales elici ꝯcluſiones.vȝ prima eſt † ꝙ
geſtum a ꝓcuratore reuocato nec ad mei cōmodum nec
ad mei incōmodū ratum hēre poſſum. vbi actus geſtus
eſt funditus ipſo iure nullus quacūꝗ rōne vl̄ cauſa reuo
tio facta fuerit.ꝛ in hoc dicit ſe reprobare dicta Moder
norum doctorum dicētium ꝙ vbi reuocatur rōne perſo
ne vel dubitaſ.tunc actus ratificari pōt etiam ad ſui com
modum qꝛ in vtroꝗ caſu falſum eſt. Secunda concluſio
143 eſt†ꝙ actum geſtum a ꝓcuratore reuocato qui funditus
eſt nullus poſſet habere ratum in p̄iudicium gerentis. ꝛ
144 ſic iura mihi cedere cōpellatur in p̄iudicium.†Tertia cō
cluſio eſt ꝙ actum geſtum queȝ poſtea reprobaui poſſuȝ
145 habere ratum quādo reprobatio fuit nulla.†Quarta cō
cluſio eſt ꝙ actum geſtum nomine meo quem reprobaui
poſſum ratificare ad exceptioneȝ mihi parādam ꝛ mihi
queſitam conſeruandam quando ex approbato nemini
146 paratur p̄iudicium.†Quinta ꝯcluſio eſt ꝙ actum poſſuȝ
approbare ad exceptionem mihi ꝛ alteri querendam ꝛ
tollendam quando exceptio reprobationis tempore non
potentialiter ſaltem ineſſe producta.ꝛ actualiter in con
147 ſequentia actionis que ex ratihabitione paratur.†Sexta

b Reuocato.Adde bal.
in.l. falſus. x.
col.C.qd̄ cum
eo.oppoſitum
tn̄ vr̄ tenē bar
tho.in.l.pōpo
nius in ſi d ne
go.geſt. ꝛ i cō
ſi.ſuo incipi.fa
ctū tale p quo
vide.d. Alex.
de imo.in.l.di
ſpenſatorē. de
ſoluti. ꝛ in.l.ſi
tutor.qb.cau.
in integ.reſti.
ꝛ vide.d. Car
di.in cle.i.q.v.
ꝛ.q.xij.de re
nun.ꝛ vide ad
mām Inno.in
c.ex p̄te hec.e.
ti.nr̄o.vbi mī
ta pulchra ad
rē facientia cō
gerit.

concluſio eſt ꝙ nec etiam ad exceptionem parādam ratū
habere poſſum actum quem reprobaui qñ ex reprobatio
ne impedita ē natiuitas actionis vel exceptionis que po
tentialiter erant ineſſe ĩpotentia per meam reprobatio
nem. ⁊ ita quieuit Ange. in dicta ſua repetitione. ſed idē
Ange. in. d. l. diſpēſatorem. dicit † ꝙ ſi iudicium eſt a pro
148 curatore reuocatum ratum hēre poteſt in ſui fauorem di
cit eſſe dictum Spec. in ti. de defenſore ad exceptionē que
rendā non fore allegatū per iuriſtas in iſto. c. ex parte. re
149 fert poſtea Inno. dicere † ꝙ omnes ad ſui cōmodum poſ
ſunt approbare oēm actum geſtum per procuratorē ſi re
uocationē ꝓcuratoris ignorauit alias ſecus. Et ſic ſm eū
omnes leges limitande ſunt que ꝓhibent ratum haberi
geſtum a ꝓcuratore reuocato ⁊ non potuit tenere qꝛ age
bat vt procurator ⁊ erat reuocatus nec poterat iudicium
approbari tamē vt negocioꝝ geſtor videreť ꝙ actus poſ
ſet ex iſto capite ſuſtineri. ⁊ ſic poterit exemplū ponit ex p
te rei pro quolibet interuenire ponit exēplū in actore qui
erat ꝯiūcta pſona qꝛ tūc potero approbare quo ad actio
nem. licet enim reprobauerim eū vt procuratorē non tñ re
probaui eum vt defenſorem. nec etiam reprobaui eum. vt
ꝯiunctam pſonam ⁊ ſic dñs tunc nō venit ex capite repro
to. ⁊ ſic ꝯcludit ſingłr ꝙ licet reuocauerim aliquem vt ꝓ
curatorem tñ poſſum approbare actum geſtum ab eo. vt
geſtum a defenſore vel vt geſtum a cōiuncta pſona vel vt
geſtum a negocioꝝ geſtoř. Et per p̄dicta ſatis apparet il
luminata. glo. ſi. hic in p̄ncipio in quātum dicit ꝙ ratiha
bitio non pōt habere locum aduerſario ꝯtradicente quā
do actus eſt geſtus a procuratore reuocato. ¶ Glo. pe.
150 in verbo facta reuocatione. querit † qđ ſi probauit reuoca
tionem veniſſe ad noticiā ꝓcuratoris dic ꝙ probabit ca
pitulum intendens nullitatē litterarū qꝛ ex quo conſtat
de mādato actor probat licet Inno. dixerit ꝙ nō probat
ꝓpter pſumptionē que eſt ꝙ non iactet ſuum ⁊ ꝓpter pre
ſumptionē transfert probatio in reum tenementi primū.
151 vide que dixi in. d. c. nōnulli. §. eo. ¶ † Querit glo. pe. qđ
ſi ꝓcurator cōmiſit alteri poteſtatem impetrandi an vale
at impetratio videť ꝙ non qꝛ ꝓcurator ante litem ꝯteſta
tam non cōſtituit procuratorē. C. de procura. l. neqꝫ. ⁊. l.
nulla dic ꝙ ſi ꝓcurator habet mandatū ad ſubſtituendū
tenet ſed ſi non habet mandatū ad ſubſtituendū in iniudi
cialibus non ſubſtituit ante litem ꝯteſtatā ſꝫ in extraiudi
cialibus bene ſubſtituit. l. ſi quis. C. de procura. l. ſi procu
152 rator. ff. mādati. l. ſi quis mandato. ff. de nego. geſt. † Que
rit hic Bal. an ꝯiuncta pſona dicatur eſſe ꝓcurator legi
timus ſicut dicimus in tutore quem lex dat ⁊ videť ꝙ ſic
vt dixit tex. notabilis in. l. exigendi C. de procura. Soluit
153 † ꝙ lex nō facit quem procuratorē. ⁊ ideo requiritur rati
ficatio vt hic ⁊ habes tex. magis exp̄ſſum in. l. iij. ff. iudi.
ſolui. licet ſi cōſuetudo vellet poſſet ei qui ſuis negocijs
intereſſe non poſſit: verum procuratorē dare ſicut dat vni
uerſitati verum ſindicū. l. nulli. ff. ꝙ cuiuſqꝫ vniuerſi. noīe.
Sed qđ ſi ꝯiuncta pſona aſſeruit ſe procuratorem ⁊ non
erat an ex ꝯiunctorio nomine conualidabiť reſcriptū re
ſpondet ꝙ non qꝛ eſt in appellatione diuerſitas ⁊ diuerſi
tatis effectus. ⁊ ideo adiectiua noīa debent ꝯgruere acti
bus qui agūtur ⁊ ſic videť ꝯtradicere dicto Ang. in. d. l.
diſpēſatorem ſuperius relato. Mihi autē videť ꝙ imo
ſuſtentetur reſcriptū ex noīe coniunctorio per tex. ad hoc
elegātem in. l. clodius. ff. de acqui. here. ⁊ per id quod ha
betur in. l. qui hēbat. ff. de inſtitoria. ⁊ per doctrinā Bar.
154 in qōne ſua incipiē. adunātia generalis. vbi voluit † ꝙ ſi
procurator contraxit ex mandato inhabili ⁊ potuit ꝯhe
re ex mandato habili ꝙ ſuſtentať actus ex capite inhabi
li ⁊ reiecto capite inhabili. Faciat dictum Inno. in. c. cū
155 ex officij de. pſcriptꝭ. Item dicit etiam Bal. † ꝙ nemo pre
ſumitur ꝓcurator niſi doceat de mandato. allegat. l. ſi qs
inficiatus. ff. depoſiti. nec ſufficit fama ſm eum qꝛ vera no
ticia non habeť per famā vt habeť in. l. in bone fidei. C. d
furtiuꝛ. ⁊ ſicut non pſumitur mandatū ita non pſumitur

a ¶ Libera. ꝓ
cuo vid. l. ſi pr
ff. q̄ in fra. cre.
⁊. l. procura
tor cui libera.
⁊. l. ꝓcurator
tutoꝝ. ff. de ꝓ
cura. ⁊ de reg.
iur. c. cū quid
vna via ꝓhi
beť in nouella
vbi eleganter.
Jo. an. ⁊ hmōi
libera pōt con
cedi tā nūcio
ſpāli ſicut ge
nerali ꝓcura
tori. vt eſt tex.
ſingula in. l. q
rome. §. cali
macus. de vb.
ob. vbi copio
ſius q̄; alius q
liber. d. Alex.
de imola. ⁊ de
mā referas te
ad Bal. hic in
vlti. col. qꝛ io
tā mām cōple
ctitur.

reuocatio. Tu vero adde qꝛ in. c. cum in iure. idem Bal.
allegauit dictā. l. ſi quis inficiatus per quem tex. Bar. ibi
156 dicit ſe tradere nouam praticā † ꝙ nunqꝫ debitor conſti
tuitur in mora p procuratorē creditoris niſi ante omnia
oſtendat ſibi inſtrm ꝓcuratorium. Ego vidi ſuperioribꝫ
diebus iſtam qōnem de facto hic qdam litigauerat in iu
dicio per procuratorē contra reum. reus nunqꝫ oppoſuit
de mādato ſed cum eēnt partes in limine ferende ſnie op
poſuit ſe non fore ꝯſtitutum in mora qꝛ ꝓcurator nō oſtē
derat mādatū ⁊ allegabať tex. ⁊ doctrina Bar. in. d. l. ſi
quis inficiatus. Ego autem interpellatus ad reſponden
dum poſt factas allegationes aduocatoꝝ reſpondi ꝙ. d.
l. ſi quis inficiatus. ⁊ doctri. Bar. ꝓcedūt in actu extraiu
dicialiſꝫ i actu iudiciali nō p̄cedūt. vñ erat neceſſe ꝙ reꝰ
opponeret de mādato alias hñ ꝯſtituebať in mora. ⁊ al
legaui in indiuiduo Bal. ita interpretātem illam. l. ſi qs
inficiatus in rubrica. C. depoſiti. Credo ptem aduerſam
obmutuiſſe vt agnum coram tondente. Item etiam dice
157 bam † ꝙ ex quo paſſus eſt illum vt procuratorē litigare
preſumendū eſt ꝙ ſciebat illum fore procuratorē ⁊ alle
gabam Bal. in indiuiduo. ita dicentem in. d. c. cum in iu
158 re de officio delega. Item dicebam † ꝙ ſicut licitum erat
reo in quacūqꝫ parte iudicij opponere de mandato etiā
ei licebat opponere in limine ferende ſententie iuxta not.
in. l. licet. C. de procurato. ⁊ in. c. i. in verſi. abſentia de ele
ctio. libro ſexto. ita licitum erit actori docere de mandato
in quacūqꝫ parte iudicij. argumēto. c. in iudicijs extra de
regulis iuris libro ſexto. ⁊ in. l. finali. C. de fructi. ⁊ lit. ex
pen. allegabam etiam ad hoc Modernos in ſuis conſi
159 lijs conſilio. clxix. Item dicit hic Bal. † ꝙ vbi pro forma
requiritur mandatum ratificatio nihil operatur. l. ſi vero
remunerandi. §. ſi vero poſt creditā. ff. mandati quia eſt
prepoſteratio que vitiat. ff. de acquirenda hereditate. l. ſi
quis mihi bona. §. iuſſum. vide eundem in. l. ſi vxorem. C.
de conditione inſer. vbi tradidit eandem doctrinā. ⁊ idē
voluit in. l. prima. C. de ſeruis fugitiuis. Ego limito iſtā
ſuam doctrinā niſi actus fuiſſet iniciatus. ⁊ adhuc nō cō
pletus qꝛ lꝫ reqrať mādatū ſi ratificatio interuenerit actu.
tā icepto poterit poſtea cōpleri lꝫ mandatū a p̄ncipio nō
interuenerit iſte eſt tex. ſingularis ſecundum vnam lectu
160 rā in. l. iullianus. ff. qui ſatiſdare cog. † item dicit hic bal
dum nuntio non poteſt concedi libera ſicut procuratori
⁊ dicit eſſe tex. de hoc ſingulare et vnicum in iure i. l. qui
161 rome. §. calimacus. ff. de verbo. obli. † dicit etiam qđ hoc
a nomen libera [a] nūquam tacite itelligitur niſi exprimatur
vel per verbum equipollens. l. cum tuberonis. §. ſunt qui
ff. de pen. ⁊ nota. per Cyn. in. l. quod quis. C. de procura.
niſi in procuratore ceſaris. l. i. ff. de officio. procura. ceſar.
⁊ tamen aliter reſtringiť vt. ff. de exercitoria. l. lucius. ff. man
da. l. creditor. §. fi. vbi ſunt tex. valde notabiles ſecundū
eum item arguit hic Bal. quod immo actus a procurato
re reuocato geſtus non tenet licet reuocatio non venerit
ad eius notitiam. l. ſi patet. ff. de manumiſ. ſoluit quod
hic loquitur in actu propinquo in quo requiritur perſeue
rantia conſenſſus dñi ꝓ ſubſtātia actus. Item non eſt ibi
proprie procurator ſed magis nuntius qui non concepit
verba in perſona ſua ſed dñi refert etiam fuiſſe qneſtionē
162 de facto † prepoſitus ſancte muſiole conſtituit procurato
rem ⁊ ſtatim ipſum reuocauit clam qui poſtea permuta
uit vtrū valeat pmutatio qꝛ iſte actus requirit ꝓtoris au
ctoritatē prima pape dicebatur ꝙ pmutatio valebat vt i
cle. i. de renun. in glo. magna ne illudatur papa. l. ſi. C. de
his qui a non dño manu. permutantes enim beneficia nō
permutant ipſi ſed animo permutandi renunciauit ⁊ ſu
perior confert iſta collatio tribuit ius ſecus eſſet in pmu
tatione aliarum rerum que reuocato mandato non pro
cederēt argumēto. l. iij. §. ſubtilius. ff. de condi. ob. cau. tñ
reuocans tenetur actione de dolo argumento. l. elegan
163 ter. §. ſeruus. ff. de dolo. Bal. hic qui etiam diſtinguit † ꝙ
aut mandatum continet libertatem ⁊ non eſt neceſſaria
certificatio

certificatio.vt in.d.l.ſi pater.aut continet cauſam onero
ſam ⁊ tunc aut iuſtam ⁊ idem in permutatione beneficio
rum nec curatur in effectu vtrum renũcians nomine dñi
animo renũciandi dicat.Ego tanquam nuncius vel tan
quam procurator q̃ſi ſimplicitas canoniſtarũ non facit.
vt patet in apicibus noium ſed ius ciuile ſic ⁊ dicit ꝙ eſt
periculoſum cõtrahere cum nuncio q2 poſſet eſſe reuoca
tus clam.⁊ ſic non valeret contractus ⁊ ſic quando peni
tentia mandati inducit diminutionẽ eſſentialium non va
let actus.Item opponitur contra iſtum tex.de eleganti.l.
titio.ff.admini.reſponde ꝙ non loquitur in ꝓprio pro
curatore.ſed in quodam preſentatore cuiuſlibet ſupplica
tionis ⁊ reſcriptum dirigebatur domino non falſo mini
164 ſtro.⁊ eſt in argumentũ illa lex ſm Bald.hic †ꝙ falſus
procurator poteſt ſupplere vices veri ꝓcuratoris q2 non
erat electa induſtria perſone ſed effectus opere.⁊ eſt mi
rabile ſm eum ꝙ falſus ꝓcurator ſuppleat vices veri ꝓ
curatoris ⁊ eius ſalarium cõſequatur.non tamen vt ſibi
retineat ſed vt vero procuratori reſtituat per actionẽ3 in
factum que oritur ex crimine falſi.dicit etiam illa lex fore
notabilem valde ad hoc.ſ.qđ confirmatio ſtatutoꝝ impe
trata a falſo procuratore vbi alter erat cõſtitutus adhoc
valeat de iure ſecus forte ſi nullus eſſet cõſtitutus procu
rator ſm Bal.hic qui dicit illum tex.non reperiri alibi.
Tu dicas ꝙ ſi ille impetrans erat de illo municipio licet
alius non eſſet cõſtitutus ad impetrãdum ꝯfirmationem
ſtatutoꝝ ꝙ potuit per.l.ſed ⁊ hee.ff.de procura.l.veluti.
165 ff.de iuſtitia ⁊ iure.†Nam quilibet naſcitur ſue patrie vt
dixit tex.ſingularis in.l.i.§.ſi ea in verſi.reipublice naſci
mur.ff.de ven.impo.mittendo.ergo dicitur ꝯiunctus ſue
patrie.l.minime.ff.de re.⁊ ſumpti.funeꝝ.Nam vt inquit
Cicero in primo officioꝝ.vnicuiqꝫ noſtrum cari ſunt libe
ri.cari ſunt parentes.cari ſunt familiares.ſed oium cari
b tates [b] vna patria cõplexa eſt pro qua quis bonus nõ du
bitet mortem petere.ſecus putarem ſi eſſet de alio munici
pio.Item contra iſtum tex.oppono de.l.vniuerſis.C.de
precibus impera.offe.vbi non refert a quo ſit impetratũ
reſcriptum dũmodo ſit cõceſſum a ꝑncipe.Bal.in.l.i.C.
eo.titu.in ꝑncipio mouet iſtud ꝯtrium ⁊ ſoluit ꝙ in.d.l.i.
cõparebat quis in lumine ĩpetrationis.ſed in.d.l.vniuer
ſis.impetratio erat iam facta ⁊ littere exiuerãt de cancel
laria.ita dicit glo.in.d.l.i.Facit ad hoc ſm Bal.ibi.d.l.
166 titio ad municipales.†vbi valet impetratio facta a falſo
nuncio.ſed qđ plus eſt meretur ille ſalarium.Bal.ibi cõ
cludit aut impetratio non tendit ad alterius ꝑiudicium.
⁊ tunc non curatur a quo fiat.ſufficit enim conceſſio prin
cipis.⁊ ita procedit.d.l.vniuerſis.Ponit exemplũ titi[9]
impetrauit ꝙ ſeius reſtituatur ad famã3 aut impetratio
tendit ad alterius ꝑiudicium.⁊ tunc aut conſtat de inha
bilitate perſone impetrantis ⁊ nõ valet.Fallit ꝓpter lau
dabilis fidei exemplũ3.⁊ ꝓpter enormitatẽ3 delicti.vt eſt
tex.in.d.l.i.⁊ qđ voluit Inno.in.c.i.de conſti.aut non
conſtat de inhabilitate.⁊ tunc refert aut quis impetrat ſi
bi ⁊ ꝑſumitur habilis aut impetrat alteri ⁊ ꝑſumitur in
haqilis niſi habeat mandatũ ſpeciale.⁊ allegat tex.iſtũ3
⁊ dictum capl'm nonnulli ꝙ tene menti pro declaratione
167 iſtius capl'i.†Item etiam querit hic Bal.an littere inqſi
tionis poſſint impetrari ſine ſpeciali mandato.⁊ dicit qđ
ſic per.d.l.i.C.de precibus impera.offe.ſed reſpondet hic
Bal.ꝙ ex certa ſcientia ꝑnceps ibi conceſſerit litteras in
quiſitionis ſine ſpeciali mãdato.ex quo dicto ego infero
vobis ꝙ ſi papa ex certa ſcientia cõceſſiſſet reſcriptum nõ
habenti ſpeciale mandatũ valuiſſet impetratio.Facit qđ
dictũ3 fuit in.c.nõnulli in ꝑncipio.de eo.ſed re vera in.d.l.
prima.cõcurrebat aliud quoniam certa ſcientia ꝑncipis
vz enormitas delicti ⁊ laudabile exemplũ3 fidelitatis di
168 cit enim hic Bal.†ꝙ homo varius in ꝯſtituendo ⁊ reuo
cando procuratorẽ preiudicat ſibi ⁊ non alteri.vt eſt tex.
ſingularis cõiuncta glo.in.l.ſed ſi pupillus.§.conditio ꝟ
ſiculo ſed ſi alias.ff.de inſtitutoria.vbi gl.loquitur de eo
qui dedit mandatũ procuratori ꝙ certis horis cõtrahat
⁊ certis oris nõ.⁊ quotidie variet in ꝯſtituendo ⁊ reuo
cando procuratorẽ.Ex hoc enim ꝑiudicat ſibi ⁊ tenetur
cõtrahenti ad intereſſe.⁊ etiam de illo tex.cum glo.fecit
feſtum.idem Bal.in rubrica.J.de procura.Si quid bene
dictum fuit in commento huius ſolemnis capl'i attribua
mus ſuppremo deo. dñs Andreas barba.Siculus.

c ·

Ignificante.

Per reſcriptum [c] impetratum ꝯtra
hominem certe dioceſis alius eiuſdem nomi
nis alterius dioceſis ꝯueniri non poteſt.h.d.
Et diuiditur in prima ponit̃ appellationis narratio.In
ſecunda appellationis cõmiſſio.Uel primo ponitur ſcm̃.
Secundo ponitur cõmiſſio.Secunda ibi ideoqꝫ.¶Ca
ſus iſte eſt Rogerius impetrauit contra Hugonem dicẽ
do impetro contra Hugonẽ renien.dioceſis putans for
te ꝙ eſſet de remenſi dioceſi cum re vera eſſet de leodicen
ſi dioceſi papa decidit hanc diuerſitatẽ3 officere reſcripto
⁊ illud reddere inualidũ iſte eſt ſenſus huius decretalis.
1 ¶†Nota ibi excipiendo ꝓpoſuit q2 videtur hic text.de
ſtruens doctrinam Bar.in.l.i.ff.de excepti.vbi dixit ſuffi
cere ꝙ quis narret factum ex quo reſultet exceptio poſito
ꝙ non dicat excipio q2 idem eſt ac ſi expꝛeſſiſſet verbum ex
cipio q2 poſtq̃3 factum ꝙ ꝓponitur eſt notum iudici põt
iudex ex officio ſuo abſoluere iuxta nota.in.l.ſi.ff.de peti.
here.⁊ in.l.iij.ff.naute caupones ⁊ ſtabularij.vide tex.in
c.dilectus el.ij.de eo.vbi dicit excipiendo ꝑſuppoſuit.vide
etiam tex.in.c.ex parte el.ij.de eo.qui etiam tex.deſtruunt
Bar.⁊ licet do.Anto.in.d.c.ex parte.tranſeat cum dicto
Bar.qui tamen ad iſta iura non reſpõdet ſufficiẽter nec
iſtum tex.allegauit.vide que ego cõmemoraui late in.d.
c.dilectus.de eo.nec ad hoc iſtum text.aliquis ſcribẽtium
2 ponderauit hic.¶†Nota ibi cum nõ de remenſi ſed de
leonenſi dioceſi q2 probatur hic reſcriptum ad lites fore
priuatum ſtricti iuris ⁊ non extenditur niſi ad cõtenta in
eo.Ego ⁊ non alius induco iſtum tex.contra ſingularẽ3
dictum Innoc.in.c.epiſcopi de rebus eccle.non alie.vbi
3 dixit †papa cõmiſit alicui vt reuocet alienata d̃ bonis ta
lis eccleſie ⁊ in ius ⁊ in ꝓprietatem eccleſie reducat ꝙ ni
hilomin[9] cõmiſſarius poterit reuocare illud quod quis
iniuſte poſſidet.⁊ ſic non ſolum poterit reuocare quo ad
dñium ſed etiam quo ad ꝓprietatem.poſtea opponit ibi
4 Inno.de.l.alienatum.ff.de verboꝝ ſigni.†vbi illud dicit̃
alienatum ꝙ eſt alienatum quo ad ꝓprietatem ⁊ poſſeſ
ſionem.Cum ergo in reſcripto dicatur ꝙ reuocet aliena
ta intelligetur quo ad dñium ⁊ poſſeſſionem ſimul.Sol
uit Inno.ꝙ lex illa intelligitur ſtricte q2 non dicitur alie
natum illud cuius dñium remanet penes alienantẽ3 ſtri
cte capiendo alienatum.ſed large bene dicitur alienatũ3
ſi tranſlata eſt poſſeſſio duntaxat iuxta illud pſalmiſte alie
nati ſunt peccatores.⁊ ſic ꝯcludit ꝙ reſcriptum ad lites
eſt late interpretãdum ꝙ dictum eſt mirabile.ſed iſte tex.
deſtruit dictum eius.⁊ contra eum videt̃ glo.in.c.edoce
ri.de eo.ibi ſi recte memini ego damnaui dictũ3 eius in.d.
c.edoceri.⁊ cõmuniter dãnatur per omneſ.Sed nũc ego
allego tex.ſingu.ꝓ dicto Inno.in.c.i.de in integrũ reſti.
5 †vbi mandat̃ vt poſſeſſio eccleſie reducat̃ ad ius ⁊ ꝓprie
tatem eccleſie.⁊ tñ intelligitur in re locata ad longum tẽ
pus.⁊ ſic de tranſla.poſſeſſionis non ſolum de tranſla.do
minij.Et ſic eſt ibi caſus ſingularis pro dicto Inno.dã
nata cõmuni opinione docto.⁊ illũ tex.pro dicto Inno.
induxit do.Abb.in.d.c.i.Sed pro certo tex.ille.non me
retur allegari pro dicto Innoc.ex eo q2 habet duplicem
aut triplicem lecturã3.Una lectura eſt ꝙ fuit locatio ad
longum tẽpus.⁊ ſm illam lecturam non probat̃ dictum
Inno.Secunda lectura eſt ꝙ fuit venditio ⁊ ſic non pro
bat dictum Inno.Tertia lectura ꝙ fuit contractus cen
ſualis vt probat ibi tex.in verſi.ſub cenſu cõceſſis.quo ca
ſu non probat̃ dictum Inno.per ea que habent̃ in.c.con
ſtitutus de religio.domi.⁊ per ꝯña ſtat regula firma ꝙ

b ¶Charitates. De ordine
diligẽdi ex cha
ritate q̃ ſ3 ma
giſtꝝ ſentẽ di.
xxvij.ẽ dilectiõ
q̃ deus diligit̃
ꝓꝑ ſe.⁊ proxi
mus ꝓꝑ deu3
vel in deo.vt
eſt fons ꝓpri[9]
⁊ ſinglaris oi
um bonorum
cui nõ cõicant
alien[9].ſi qd al
ti[9] ſpeculari vo
lueris.vide p[9]
eũdẽ magrm.
doctorẽ meu3
a diſt.xxvij.vſ
qꝫ ad.xxxij.
tertij ſniarum.
vbi mirabilit̃
⁊.ſ̃.oẽ3 alea3
hũanitatis di
ſerit.⁊ iſtã vna
cu3 fide ⁊ ſpe
credo ꝙ ñ co
gnouerit ꝑhs
neqꝫ o ipſis ꝑ
ticul'r in mora
lib[9] tractauit.
⁊ vide.c.i3.de
reg.in ſi.⁊ de
renũ.c.niſi cũ
pridẽ.§ ꝓ õſe
cru.⁊ de pen.
diſt.ij.charitaſ
⁊.xi.qõ.iij.c.
abit.⁊ vide.l.
cũ acutiſſimi.
⁊ ibi bal.in.j.
no C.de fidei.

c ¶Reſcripti.Cõueniunt
oẽs hic in ſũ
mario.⁊ cãus
poſitiõe.neqꝫ
ad mẽm tex.ẽ
opus aliqd ad
dere cu3 de ſe
clarus ſit.tñ ſi
qd ſc.r̃ cupis.
vide.d.Abba.
in.j.no.qđ ſe
cũdo loco po
ſuit.d.And.h
⁊ vide Fely.h
in.i.col.q mul
ta pulchra cõ
gerit.

reſcriptum ad lites eſt interpretandū ſtricte adeo ꝙ non
extendiť ad non expſſa in eo tene menti ꝓdicta. Et colli
6 git hic Bal. ex iſto verſi.† ꝙ neceſſe excipere de non idēti
tate loci. ⁊ ideꝫ dicit ſi eſſet diuerſitas in loco loci qꝛ puta
in reſcripto diceretur contra. P. de tali procbia ⁊ eſſet de
alia. ⁊ mouetur qꝛ cui nō ꝯueniunt verba reſcrpti non cō
uenit reſcriptū. allegat. l. cum ꝓcibus. C. de proba. Tu al
7 lega optima ⁊ accōmodata iura de hoc † ꝙ cui non cōue
niunt verba legis. ne ſtatuti aut reſcripti aut cōuentionis
non cōuenit diſpoſitio eius. l. iiij. §. totiēs. ff. de dam. infe.
8 Et per hoc dixit ibi Bar. † diſponit ſtatutū ꝙ de ꝯtractu ſol
uatur gabella. xvi. denarioꝝ pro libera ⁊ fit ꝯtractus ſuper
re inextimabili ꝙ non ſoluetur gabella qꝛ verba ſtatuti nō
cōueniunt tali ꝯtractui. ergo non cōuenit eius diſpoſitio. Et
9 ibi dixit Ange. † diſponit ſtatutū ꝙ vtrum ſit remāſura ci
catrix ex vulnere ſtetur iudicio medicoꝝ ꝙ ſi notoriuꝫ eſt
cicatricem remāſuram non oportebit adhibere iudicium
medicoꝝ qꝛ verba ſtatuti non ꝯueniunt ergo nec eius diſ
10 poſitio. Et ibi dixit Jo. de imo. † diſponit ſtatutū ꝙ reus
teneatur rñdere poſitionibus. Et ſi opponatur ꝙ ſint impti
nentes examinabitur in fine cauſe. ⁊ notoriuꝫ eſt eas eſſe
imptinentes. tunc non tenebitur rñdere qꝛ verba ſtatuti
nō ꝯgruunt. ergo nec eius diſpoſitio. Faciat qđ notat ibi
Raphael cum a. facit tex. in. c. idētitatibus. §. ſed cum eas
de elec. lib. vi. Et ibi Dñicus colligit hoc ex illo text. ⁊. c.
ex parte aſtenſis de conceſ. ꝓben. ⁊. c. ad audientiā de de
cimis. ⁊. l. i. §. loquitur. ff. de magiſtra. ꝯueniendis. ⁊. l. hos
accuſare. §. omnibus. ff. de accuſa. ⁊. l. qđ conſtituiꝫ. ff. de
teſta. mili. ⁊ qđ pulchre voluit ibi Ange. ⁊ tex. in. l. ita au
tem. ff. de admi. tuto. ⁊ ibi Bar. ⁊ ſubdit hic Bald. idem
eſſe in citatione in qua debet apponi locus. vnde eſt citā
11 dus. † Et error loci viciat citationem. vt no. in. l. eum quē
temere. ff. de iudi. niſi citatus confiteatur ſe eſſe vnū ⁊ idē
corpus ⁊ de ſe ſenſum qꝛ forte ipe eſt qui cōmiſerat homi
cidium. ⁊ allegat ad hoc Bart. in. l. demōſtratio falſa. ff.
12 de condi. ⁊ demon. ⁊ ita reſidet Bal. hic. † ſed do. Pet.
de ancha. colligit hic ꝙ idētitas nominis nō infert neceſ
ſario idemtitatē in corpore qñ per alias circū locutiones
pōt apparere ꝙ non ſit idem corpus ⁊ hoc debet ꝓbare
ille qui dicit ſe non eſſe illum. ſi plures demōſtratiōes fa
ciunt ꝯ eum vt nomen ⁊ cognomen. allegat qđ no. Bar.
in. l. i. in fi. ff. de dote ꝓlegata. ⁊ hac rōne equiuocationis
⁊ incertitudinis euitande debet reo ad minus demōſtra
ri per duos cōfines. l. formā. ff. de cenſi. ⁊ refert alibi bar.
13 dicere † ꝙ ſi iudex capit bānitum non debet ſtatim facere
executionē banni. ſed debet prius facere recognoſci ꝙ ip
ſe captus ſit ille bānitus ⁊ illud corpus de quo dicit ſnia
banni. ⁊ allegat Bar. in. l. diuus. ff. de cuſto. reoꝝ. ⁊ in. d.
l. falſa demōſtratio. Sed pro certo iſta cautela non videtur
eſſe ſecura qꝛ proceſſus videtur eſſe nullus rōne incertitudi
nis. vt eſt tex. cum gl. in. d. l. eum quē temere. vnde ſi in li
bro bānitoꝝ reperitur titius ſemproniꝫ de Bononia ban
nitus cum plures ſint titij ſempronij de Bononia. vt in. l.
duo ſunt titij. ff. de teſtamen. tute. videtur ꝙ proceſſus rōne
incertitudinis ſit nullus. ⁊ per ꝯñs confeſſio ſequens non
poterit illum ꝓceſſuꝫ validare tex. ē multuꝫ ſolemnis in. l.
14 pomponius. §. fi. ff. de rei vendi. † vbi ſentētia redditur nul
a la ratione incertitudinis[a] ꝓpter pluralitatem pſonarum
eodem nomine vocatoꝝ. Et ideo Ange. multum elegan
ter in. l. ij. ff. de liberis ⁊ poſthumis. tradidit cautelam ſe
15 curiorem. videlꝫ † ꝙ captus ꝯfiteatur ſe eſſe illud corpus
⁊ ꝯfiteatur ſe cōmiſiſſe illud crimen. de quo dicitur in ſen
16 tentia † qꝛ contra cōfeſſum ſine aliquo ordine iudiciario
poteſt ferri ſnia. vt fuit ſingulare dictuꝫ Inno. in. c. quali
ter el. ij. de accuſa. ⁊ poſuit Bar. in. l. ſi confeſſus. ff. de cu
ſtodia reoꝝ. Et licet Ange. aperte non coniungat vtrāqꝫ
praticam inſimul. ſed dicat ſe eſſe illud corpus ⁊ cōfiteatur
eſſe illud delictū cōmiſiſſe nihilominus Bal. in. l. ſi ſeruū
§. ſi inter duos. ff. de lega. ij. dicit reperitur titius de tali lo
co damnatus ꝓ tali delicto. ⁊ duo ſunt eiuſdem nominis

a Incertitu dinis. Adde elegantē text. xi. q. iij. c. graue. ⁊ notabiliter Lanfran. hoc in dubiū refricātē i. c. qm̄ ꝯ vij. col. verſi. ſed quo iudex. ꝺ ꝓba. car. xxvi. ⁊ facit ꝙ voluit d. Barth. ſocin. i rēa. cccxcviij. car. lv.

poſtea capti. an poterit poteſtas gratificari in executionē
pene ⁊ dicit ꝙ non. ⁊ ideo dicit praticā eſſe vt ille captus
confiteatur ſe deliquiſſe ⁊ eſſe illud corpus. de quo in bāno
vel in ſententia. vide eundem Bal. in. c. i. in ti. de feu. ſine
culpa non āmittendo. nihilominus Barto. videtur ſenſiſſe.
idem ſed ſecura pratica erit pratica Bald. ⁊ Angel. tene
17 menti. Et inducit iſtum tex. Cōpoſtel. ad qōnem. † papa
mandat ꝓuideri in dioceſi Bonoñ. titio ſcholari bonoñ.
⁊ ipſe titius eſt Paduanus ſtudens Bononie. an valeat
reſcriptum videtur ꝙ ſic ex eo qꝛ papa ſcholares ſtudētes
Pariſij vocat ſcholares pariſienſes. c. quia in cauſis de
procura. Item qꝛ ſi illa dictio Bononie reſpicit ꝓprium
nomen titij falſum eſt reſcriptum. ſed ſi reſpiciat nomē ap
pellatiuū ſcholaris reſcriptum eſt verum. ergo capietur
interpretatio. vt verbum Bononie referatur ad nomē ap
pellatiuū ſcholaris. vt res potius valeat ꝙ̄ pereat. l. quo
tiens. ff. de rebus dubijs. c. abbate de verborum ſignifica.
Contrariū determinat per iſtuꝫ tex. ⁊ qꝛ magis cōgruit
negocio de quo agitur. ſed ꝓ iſto bñficiādo ꝙ papa volue
rit determinare locū originis ⁊ non locū ſtudij qꝛ in bñfi
ciando non querimus vbi ſtudeat ſed vñ ſit ⁊ ibi benefi
18 ciatur ꝯgruentius. lxi. diſt. c. nullus † ⁊ quotiens ideꝫ ſer
mo duas ſnias continet accipitur illa que rei gerēde aptior
eſt. l. quotiens. ff. de regul. iur. ⁊ quia talia reſcripta odio
ſa ſunt. c. ꝙ̄uis de preben. ⁊ hic in glo. item adducit ꝓ hoc
Jo. an. hic ſtillum curie ſm̄ quem exꝓmitur ꝙ impetrās
eſt de loco illo ad idē. c. bene. el. ij. de poſtula. prelat. ⁊ ꝙ
no. per glo. in. c. ſi. ꝓponente. J. e. hec. tñ rōnes ceſſarent ſi
papa mādaret hunc titium ſcolarē boñ. bñficianduꝫ ex
tra dioceſim boñ. puta mediolani ⁊ tunc ꝓcedunt prime
allegationes ſed ēt tunc vr̄ intelligēduꝫ ꝙ ſit boñ. origine
alˀs enim non dixiſſem eū ſcholarē ſed bononie cōmoran
tē vt ſupra i ꝓhemio ibi ſcholaribus bonon. cōmorātibꝰ
⁊ i ꝓhemio ſexti ⁊ cle. ⁊ i. c. ex litteris iuncta ſupſcriptiōe
. ß. de conſti. ⁊ in. c. ꝙ clericis. J. de foro. cōpe. Sed multuꝫ
obſtat. d. c. quia in cauſis vñ ſi nos eſſemus in diſpoſitiōe
fauorabili ⁊ non odioſa dꝫ accipi illa ſignificatio per ꝙ̄
res potiꝰ valeat quaꝫ pereat. d. c. Abbate. ⁊. d. l. quotiēs. ⁊
cum hoc dicto cōpoſtel. tranſit Jo. an. do. Anto. do. Car.
Bal. ⁊ cōiter omnes limitat tñ Bal. niſi in reſcripto di
19 ceretur ſcholaris bonon. qꝛ tunc ſignificaret originē † ver
bum enim debet nāliter intelligi ⁊ non accidentaliter ⁊ dicē
eſſe glo. ſtupendā de hoc in. l. ſed ⁊ reprobari. §. amplius
in ver. cōmanēs. ff. de excuſ. tuto. vbi gl. exponit comanēs
i. de comania ſicut ſi dico talis eſt de peruſio intelligitur na
turaliter ⁊ etiam de illa glo. idem Bal. exclamauit in. c.
ſequenti. ⁊ ibi per omnes ſcribentes. ⁊ in rubrica. ff. ſolu
to matrimo. Tu cōſidera ꝙ licet tam antiqua ꝙ̄ moder
na iuris prudētia magnifecerit gl. dicte. l. amplius ⁊ ſcri
bentes in. c. de francia de ſpon. nihilominꝰ. Ego dico fo
re caſum ſingularem ⁊ nouum contra illam glo. in. c. qꝛ
in cauſis de procura. vbi ſcholares ſtudentes Pariſij pa
pa appellat ſcholares pariſienſes. ergo male loquitur bal.
ꝙ iſtud verbum ſcholaris Bononienſis importat origi
nem. qꝛ imo importat accidens. Nam ſtudium Pariſiē
ſe congregatur ex diuerſis turbis ſcholarium vt experiētia
docet. ⁊ in ſimili allego tex. ſingularem in aucten. de que
ſtore in ꝓncipio in ver. hec ciuitas noſtra populoſa eſt di
uerſorum hominum turbis. ⁊ per conſequens Bal. non
bene dixit. Et ſi mihi liceret dicere de tanto doctore ipſe
male intellexit glo. illam qꝛ ibi non ponitur nomē appel
latiuū accidentale cum nomen prouincie aut ciuitatis vꝫ
qꝛ non dicitur ſcholaris Comanēſis. ſed duntaxat dici
tur comanenſis. ſed in ꝓpoſito noſtro ipſe ponit nomen
appellatiuū accidentale cum nomine ciuitatis. ergo ſeq
tur ꝙ in duobus errauit. Primo qꝛ dixit contra caſum
dicti capli qꝛ in cauſis. Secūdo qꝛ vulnerat ⁊ violat gl.
dicti. §. amplius qꝛ glo. illa non loquitur per nomen ap
pellatiuū accidentale iunctum cum nomine patrie vel ci
uitatis. ſed loquitur dūtaxat de ꝓprio nomine ciuitatis.
ideo dicēdum

Ideo dicendum eſt ꝙ aut adiungitur nomini ꝓprio qꝛ di
citur Petrus comanēſis ⁊ tunc importet originē. ⁊ ita
intelligatur glo. illa aut adiungitur nomini appellatiuo
accidentali qꝛ dicitur Petrus ſcholaris comanēſi. ⁊ tūc
non importet originem. ⁊ iſte eſt caſus quem ego reputo
vnicum in iure ⁊ in. d. c. quia in cauſis. ⁊ iſto modo nō ꝓ
cedat illa glo. ⁊ iſta doctrina mea eſt noua ⁊ vera nec cō
ſiderata per aliquem vſqꝫ ad iſtos dies. Et facit ad hoc
tex. in. c. cum. M. ferrariē. de conſti. vbi apponit̄ nomen
ꝓprium cum nomine ciuitatis. ⁊ exponit̄ ibi per omnes
ſcilicet de Frraria. Et ſic ille tex. cōiuncta glo. in. d. §. am
plius probat dictum meum. ⁊ iſta addite ad ea que dixi
in. d. c. cum. M. ferrarienſis. Item addite quo ad qōnē
Cōpoſtel. ⁊ aliorum cum qua etiam tranſit hic Io. de
imo. ꝙ mihi videt̄ dicēdum ꝙ ꝯcluſio eorum non proce
dat qꝛ aut illa verba titius ſcholaris bonoñ. ꝯſideramus
20 ſm cōem modum loquēdi. † qui cōmunis vſus loquendi
habet locum in reſcriptis. vt eſt glo. in. c. nōnulli in ꝓnci.
ẽ. eo. ⁊ ibi cumulate ď hoc dixi. Sed cōmunis modus lo
quendi ita ſe hꝫ ꝙ alienigene ſtudeñ. Bononie appellan
tur ſcholares bonoñ. ⁊ cōmuniter videm⁹. Cum ergo re
ſcripta interpretent̄ ſm cōem modum loquendi. ſi papa
prouideat in dioceſi Bononie titio aſſerenti ſe ſcholarē.
bononie non ſequit̄ reſcriptum ſurrepticiū aut illa verba
ꝯſideramus ſm iuris cōmunis diſpoſitionē ⁊ eodem mo
do dicēdum eſt ꝙ forenſes ſtudentes Bononie dicuntur
ſcholares bononie. vt eſt tex. in. d. c. quia in cauſis. Et pō
dera qꝛ illud capl'm loquit̄ in his que ſtricte īterpretāda
ſunt. ergo ſeqtur ꝙ licet papa ꝓuiderit in dioceſi Bono.
non ꝓpter hoc redditur reſcriptū ſurrepticiū. Et ſi aliter
diceremus ſequeretur incōueniens quoddā vꝫ ꝙ īpetrās
incideret in laqueum mediante diſpēſatione iuris cōmu
21 nis vel cōmunis modus loquendi ꝙ eſſe non debet. † qꝛ
beneficio legis debemus iuuari ⁊ non decipi. vt no. in. l.
fi. C. de iure delibe. Facit ſimile ꝙ habet̄ in auē. de queſto
re in ꝓncipio in ver. hec noſtra ciuitas populoſa ⁊ diuer
ſorum hoīum turbis. vbi appellatiōe populi bononiēſis
veniunt aduene habitātes Bononie. ergo idem debem⁹
dicere in ſcholaribus forenſibus ſtudentibus ⁊ habitan
tibus Bononie. Facit tex. in. c. cum i diuerſis mūdi ptib⁹
de priuile. lib. vi. vbi ſcholares veniunt de diuerſis regio
nibus orbis terre ad aliquem locum grā ſtudij. Et tñ in
quātum ſcholares aſſumunt nomē loci in quo ſtudent. vt
in. d. c. quia ergo tale reſcriptū non cenſet̄ ſurrepticiū. Fa
ciat etiam qꝛ eo ipſo ꝙ impetrans apponit nomen ap
pellatiuū accidentale ꝯiuncto nomine loci in quo ſtudet
videt̄ referre nomen loci ad nomen appellatiuū acciden
tale. ſecus ſi exprimeret nomē ꝓpriū. vt in. d. c. cum. M.
ferrariēſis. ergo ſeqtur ꝙ conſtat ꝯcedenti qꝛ aſſertio nō
infert neceſſario locū naturalis originis. ergo non dicet̄
ſurrepticiū reſcriptum. Nec obſtat cum dicit̄ ꝙ papa nō
contuliſſet bñficia Bononie forenſi ⁊ alienigene. vt dixit
glo. in. c. ſi ꝓponente. ẽ. eo. qꝛ illud non eſt ex toto verum.
vt voluit do. Anto. in. d. c. ſi ꝓponente. nam attenditur ꝙ
in omni gente faciens iuſtitiam acceptus eſt deo. vnde di
xit tex. elegans in. c. ad decorem. ẽ. de inſtitu. vndecūqꝫ
homines ducūt originem ſi ſunt litterati ⁊ etiam alij ido
nei ſunt in eccleſijs maioribus inſtituendi. Et ſic non attē
ditur locus originis. ita formaliter eſt in ꝓpoſito qꝛ eo ip
ſo ꝙ papa ꝓuidit ſcholari pſumptio eſt ꝙ intuitu littera
ture ⁊ ſcientie ſibi ꝓuiderit. vt in. c. fi. de pſump. quo caſu
ceſſat dictum glo. in. d. c. ſi ꝓponēte. iſte eſt tex. ſingularis
ad hoc in. d. c. ad decorē in verſi. viros litteratos. Ex quo
22 do vobis doctrinā iudicio meo ſtupēdam. † qꝛ licet ſequē
dō cōem opi. impetrās teneat̄ exprimere ſe fore alienige
nam. tñ quando eſt litteratus ⁊ doctus non eſt neceſſe ex
primere qꝛ tunc non attendit̄ an ſit alienigena an non. vt
in. d. c. ad decorē. eccleſia enim indiget viris litteratis. c.
cum ex eo de elec. lib. vi. c. de multa de pben. c. ſuper ſpecu
la de magiſtris. c. i. de reliquijs ⁊ vene. ſanctoꝝ. lib. vi. vñ
cuꝫ iſte impetrat vt ſcholaris ⁊ ſic vt doctus ⁊ litteratus
non attendit̄ an ſit alienigena. qnimo plus dico ꝙ aſſerē
do ſe ſcholarem nōſolum videt̄ ſe profiteri litteratū ⁊ do
ctum. ſed etiam pſumitur virtuoſus. vt i auē. habita. C. ne
filius pro patre. Et ideo pulchre dicebat Oldradus quē
23 refert ⁊ ſeqtur Bal. in. l. vidue. C. de nup. † ꝙ ſi ſapientes
ſtudij ⁊ ſcholares ſunt diſcordes in eligēdo qꝛ ſapientes
eligunt vnuꝫ ⁊ ſcholares eligunt alium ꝙ data paritate
virtutis electoꝝ pferetur electus a ſcholarib⁹. ſecus ſi nō
eſſent eque virtuoſi. qꝛ tunc virtuoſior pferet̄ ſm Oldra.
24 ibi tene menti qꝛ credidi dicere veritatē. † Item colligit
hic Bal. ꝙ diuerſe appellationes inducunt diuerſa ſubie
cta. facit. l. annullo. C. de ferijs. l. ſi fidem. C. de codicillis.
colligit etiam ꝙ vbi vitiat incertitudo vitiat error. Non
obſtat. l. ambiguitatē. C. de teſta. qꝛ illud intelligitur qñ
conſtat de corpore ſaltē per indicia. l. qui habebat. ff. de
rebus dubijs alias incertū habet̄ pro nullo. Non obſtat
l. ſi quis in fundi vocabulo ď lega. i. qꝛ facilius vitiatur re
ſcriptū qꝫ vltima voluntas. vbi equocatio accipitur in ꝑ
25 tem benigniorē. † Quid ſi pſona digito oſtendatur. puta
b iudex dicit ꝯdemno iſtum pſentem[a] de ciuitate aſiſij ⁊ ip
ſe eſt de ciuitate nucerie decidit Bal. valere ſniam qꝛ pſo
26 na ſeipſum oſtendit. l. certū. ff. ſi certum petatur. † Quid ſi
eſt erratū in ꝯfinibus. puta iudex dicit feciſti homicidiuꝫ
in tali domo ſit ꝯfinata. eſt tñ cōmiſſum homicidiū in il
la domo ſed non ſic cōfinata decidit ꝙ ex quo conſtat de
crimine debet puniri. ſecus ſi ille locus nō reperiret̄ in re
rum natura. l. liberoꝝ. ff. de accuſa. nam cum dicit i domo
ſignificat locuꝫ. ⁊ cum dicit illius ſignificat demōſtratio
nem. tñ ſi domus non eſſet illius ſed alterius cōſtituto de
crimine debet fieri ꝯdemnatio. argu. l. illicitas. §. veritas
ff. de officio preſi. qui §. ſemꝑ debet eſſe ante oculos aſſeſ
ſoris ſm Bal. hic. Tu vide text. in. l. i. C. de edi. liber. tol.
in verſi. veritatē enim colimus. ¶ Nota ibi exceptionē
27 huiōi admittere denegarunt † ꝙ iudex non admittēdo ex
ceptionē legitimā videtur grauare ptem. c. dilecto de ap
pel. ⁊ ex hoc pōt appellari. c. ex parte de appel. oportet tñ
ꝙ in cā appellationis doceatur cām eſſe verā. c. interpo
ſita de appel. ⁊ hoc probat iſte tex. in verſi. ſi ⁊ ita. ⁊ hoc
procedit niſi obtulerit ſe probaturū ⁊ admiſſus non fuiſ
d. c. interpoſita. facit. c. ex parte de teſti. ⁊ qō voluit Bar.
28 in. l. a ꝓcedente. C. de dila. † vbi querit qd ſi iudex omiſit
pronūciare an vitietur ꝓceſſus dicit ꝙ non. ſed pōt appel
lari ab eo. qꝛ illam exceptionē non admiſit. c. ex parte de
offi. dele. Spec. in ti. de except. §. fi. verſi. ꝓpoſitum. Et di
ſtinguit Bar. hoc modo vꝫ qꝛ qñqꝫ iudex nō obſtante ꝯ̄
dictione partis ꝓcedit in cā facta examinatiōe de eius ꝯ̄
dictione. ⁊ tunc hꝫ locū. d. c. iterpoſita. qꝛ ſi exceptio erat
legitima ⁊ in exceptione ꝓponens ſe obtulit ꝓbatuꝝ eo
ipſo ꝙ iudex non admiſit eum grauauit. ſed ſi nō obtulit
ſe ꝓbaturum. tunc haberet oppoſitiōes a grauamine ap
pellare ⁊ in cā appellationis veritatē exceptionis docere
vt ibi patet. Qñqꝫ iudex de veritate ⁊ iuſtitia excepōnis
examinat ⁊ inquirit. ⁊ nō obſtante exceptione vltra ꝓce
dit. ⁊ tūc ex hoc ꝙ ſuꝑ exceptione non eſt a iudice pronū
29 ciatū proceſſus non eſt nullus nec eſt annullādus. † qꝛ ꝓ
cedendo ad vlteriora tacite videt̄ ſuper ipa exceptione ꝓ
nunciare. ⁊ ſic nō obſtat ſicut pronūciando diffinitiue ta
cite ꝓnunciat ſuꝑ incidenti. l. ij. C. de ordi. iudi. ita ꝓcedē
do in cā tacite pronūciat ſuꝑ emergenti q̄ reſpicit ꝓceſſuꝫ
ſic pōt itelligi. d. l. a ꝓcedēte. qꝛ ibi ſuꝑ emergēti nō fuit ꝓ
nūciatū. tñ bene potuiſſet ď iure canonico reuocari ille ꝓ
ceſſus ſi iudex grauauit ptem cum nō deberet ꝓcedere de
iure ipſe proceſſit non ergo appellat cum nō pronūciauit
ꝙ tacite ſit pronūciatum. ſed ideo qꝛ ſic tacite pronūcian
do grauauit ptē ſic ꝓcedere non debuit qꝛ exceptio legi
time obſtabat. ⁊ ita debes intelligere hanc materiā. vide
Hoſtiē. in. c. dilecto de appel. ⁊ in. c. i. de ordine cogni. ⁊
nota. in. c. fi. de libelli obla. ⁊ in. c. dilectus el. ij. ẽ. eodē. ⁊
30 Bal. in. l. i. C. de ordi. iudi. Et ſic habes hic caſum † ꝙ a ꝓ

a ¶ Preſentē. Adde Bar. in l. q̄ extrinſec⁹. ff. de v. ob. vbi copioſus do. Alex. de imo. q idē tꝫ p⁹ange. in. l. ſi quis in fundi vocabulo. ff. ď leg. i. ⁊ vide bal. in l. fortidianuꝫ. C. de leg. ⁊ in l. nō ſō. C. ď he re. inſti. ⁊ ſpec. in ti. de lib. cō cept. §. xv. ⁊ oēs ſcribentes in. l. patronus §. fi. de leg. iij. ⁊. l. pen. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub ꝯdi. fac. ⁊ ⁊ Bart. no. in l. libelloꝝ. ď ac cu. ⁊ oēꝫ ſcho lā ſcribentiuꝫ allegat. l. ſi qs in fundi voca bulo. ff. de le. i. vbi tangūtur oēs iſte māie a doctoribus.

nūciatione per quā iudex pronūciat tacite vel expreſſe ſe
fore iudicem pōt appellari ⁊ hoc eſt clarū de iure canoni
co idem ēt eſt de iure ciuili. vt eſt glo. ſingularis in auc. ha
bita. C. ne filius pro patre. ⁊ eſt extēſio valde ſolemnis ad
illam glo. vt non ſolum ꝓcedat in pronūciatione expſſa ſ;
etiam in pronūciatione tacita que reſulta ex ꝓceſſu ad vl
teriora. ℭ Ultimo nota ibi reuocato in irritu; ꝙ cōpre-
hēditur ſub iſtis verbis dicit Hoſti. deciſio huius ⁊ ſimi
lium habeť in. c. exhibita de iudi. Boatinus dicit ⁊ bene
31 †ꝙ dictum ꝑcedens eſt verum qñ cōmiſſio facta tenuit ⁊
per illam poterit cōueniri reus coram primis iudicibus
ſi non agrauaſſent. tunc enim reuocato grauamine proce
det iudex appellationis in cā ꝑncipali. c. ij. ⁊. iij. J. de libel-
li obla. Sed ſi iudices ꝑncipales non poterant cognoſce
re vel qꝛ non valebat reſcriptū vel qꝛ non extēdebat ſe ad
illum. tunc pronūciatio ꝙ fuerit bene appellatū vlterius
non ꝓcedent. ⁊ ſic vtroq; caſu iudex appellationis faciet
id qꝺ facere debebat iudex ꝑncipalis alias potius expe-
diret reo ꝙ non appellaret nec ſuper appellatiōe iudice;
impetraret. ⁊ ita intelligitur iſte tex. cum duobus capĺis
J. proximis. Et ſm hoc hic ſub iſto verbo ⁊c̄. forte cōtine
batur abſolutio ab inſtātia iudicij ⁊ condēnatio expenſa
rum. Quidam aūt vt refert Joā. an. dicunt ꝙ cōponiť in
reſcripto reuocato ⁊c̄. ſubaudiť vt dixit Hoſtiē. ſecus qñ
dicitur reuoceť ⁊c̄. qꝛ tunc ꝓcedit ꝙ dixit Boatinus. Et
hanc diſtinctionē ponit Hoſti. in. c. ſignificātibus in fi. de
offi. dele. ſed vt dicit Jo. an. hec diſtinctio reprobať hic cō
iuncto. c. J. proximo. vnde oppoſitio Boatini indiſtincte
eſt tenenda. ℭ Uenio nūc ad glo. ⁊ pro eius enucleatōe
oppono ꝙ potuerit cōueniri leodinēſis. nam eodem mo
do impetrans lr̃as habuiſſet ꝯ leodinēſe;. Si hoc expſiſ-
ſet ſicut obtinuit ꝯ remēſem. c. ſuper lr̃is. ē. eo. nam ex quo
de corpore conſtat extrinſeca nō nocent. l; non expriman
32 tur oīa de conſan. ⁊ affi. c. tua. †Et qd dicitur eſſe certū ſi-
ue ꝓprio nomine exprimať ſiue demōſtratione que vice;
ꝓprij nominis obtinet aut etiam ſi digito oſtēdatur. l. cer
tum. ff. ſi cer. peta. l. ſi in rem in fi. ff. de rei vend. Sed iſte ꝑ
ſonaliter oſtēditur. ergo videť ꝙ per tales lr̃as ſit conue-
niēdus. Item talis error non debet obeſſe cu; conſtet de
33 corpore. †Item falſa cā non perimit legatū. l. ij. C. d adie
cta falſa cā lega. l. demōſtratio falſa. ff. de condi. ⁊ demō.
c. ex parte de conuer. coniuga. nec mēdatiū obligationis
34 impedit obligationē. c. veniens de conuer. cōniuga. †Itē
a qꝛ error qualitatis non viciat ſicut diciť de mr̃imonio. ᵃvt
35 no. in. c. iij. de coniugio ſeruoꝝ. †Item error dioceſis non
viciat probať in. l. patronus. § ij. ff. de lega. iij. vbi legauit
teſtator ꝑdium trebatianū ꝙ dixit eſſe in Lombardia cū
eſſe in Tuſcia. ⁊ tñ debeť. Soluit glo. que ad. d. c. ſup lit-
teris rñdet ꝙ ratio illius capĺi non h; locum vbiq;. nam
ſi titius dixit eſſe ſeiu; nō valebit reſcriptū. licet ſi dixiſſet
ſe eſſe titium nihilominus eos habuiſſet ſub eſt eni; alia
ratio qꝛ non cadit in iuriſditione delegati. ⁊ ſic eſt hic qꝛ
papa voluit dare iuriſditionē dūtaxat ꝯ remēſem. Indu
cit glo. ad alias rōnes ꝯcludens ꝙ rō dicti capĺi ſuper lit
teris h; locum. vbi ex eo ꝙ exprimiť vel tacetur papa titi
us moueret ad dandum vel denegādum ꝙ ſic non eſt ꝙ
vltimū declarat Joā. an. dicens ꝙ illud capĺm loquiť in
exceptione cum dicitur reſcriptū non valere. hic aūt non
excipit ꝙ non valeat ꝙ ſi faceret ſubcūberet. ſed excipit ſe
per illud reſcriptu; non poſſe cōueniri. qꝛ de eo non facit
mentionē. ⁊ clarius dicas ꝙ glo. intendit ꝙ dictū capĺm
ſuper lr̃is procedit qñ id de quo queriť cōprehēditur ſub
vrbis reſcripti. licet ſit aliquod tacitū vel expſſum ꝓpter
qꝺ habuit reſcriptū ⁊ ꝓpter qꝺ alias nō habuiſſet ꝙ nō
ſic eſt qꝛ nomine remēſis non venit leodinēſis. hoc etiam
ſentit hic Inno. qui in verbo ꝯueniri dicit ꝙ iſte. ideo nō
pōt conueniri qꝛ reſcriptū non extendiť ad ꝑſonas alias
q̄ȝ expſſas in reſcripto. vt in. c. ſedes. ē. eo. vbi dictum fuit:
Et cum hac glo. in eo ꝙ dicit qꝺ reſcripta ſunt ſtricti iu-
ris ꝯcordat Philippus addens aliam rōnem ꝙ iſte ex

a ℭ Matrimo-nio. Adde ad iſtā quotidianā mām ſpec. in ti. d ꝯiugio ſeruoꝝ allegato in tex. ⁊ an error ꝯditionis qualitatis ſeu fortūe matrimonium viciēt vltra oēs ſcribētes. vide copioſe ꝑ do. Alba. in. c. ꝓpoſuit preallegato ti. de cōiug. ſeruo. vbi oēm mām. exaggerat.

certa ſcientia falſitatē expſſit. ſed hoc non colligitur ex lit
tera. Per hoc patet ſolutio ad alia ꝯria ad illud eni; ꝙ
dicitur ꝙ error qualitatis nō viciat. rñde ꝙ hic fuit error
in ſubſtātia qꝛ leodinēſis non pōt cōprehendi ſub verbis
reſcripti. Ad. d. l. patronus. §. i. rñde ꝙ loqtur qñ de cor-
36 pore ꝯſtat. tunc enim error ꝯſinium nō viciat vt ibi. †Ad
l. ſi in rem. §. fi. dicas ſi ignoro nomen hominis que; peto
tñ vera demōſtratione dmōſtro. puta qui natus eſt ta
li ancilla. tūc audietur actor maxime qꝛ in ꝑncipio cauſe
faueť actori. l. ſi quis intentione ambigua. ff. de iudi. Ite;
fuit error facti. faciat. xxix. q. i. §. i. vſi. idem ſi quis in fi. ⁊
qꝺ ibi no. ibi falſa cā vt ſi lego titio decem que ſibi debeo
⁊ nihil debeam ibi demonſtratio vt qꝛ dixi legatariū vel
nepotem cū non eſſet. Ite; oppono qꝛ error nominis nō
viciat cū de corpore conſtat. C. de teſta. l. ſi in nomine. iſti.
de lega. §. ſi quis in nomine. ſed hic poterit eſſe ꝙ ex alijs
expſſis in reſcripto ꝯſtabat ꝙ de hoc itellexerat. Solutio
Inno. dicit ꝙ iſte non cōprehēditur in reſcripto qꝛ impe
trans. ita gn̄aliter fuit locutus ꝙ nō poterat de ꝑſona cō
ſtare ſed ſi per aliqua adiecta puſſet ꝯſtare ꝙ. U. leodinē
ſes eſſet illa ꝑſona ꝯ q̄ȝ agere volebat conueniri poſſet ꝑ
dicta iura. ⁊ ita tenet hic Cōpoſtel. ⁊ Hoſti. in. c. ſup lr̃is
. ē. eo. ⁊ Pet. ⁊ Abb. ſed Uincen. tenet ꝯrium qꝛ reſcri-
pta reſtringēda ſunt. ⁊ qꝛ non cadit in iuriſditione; eius
pro hoc facit. l. quotiens. ff. de here. inſti. l. in ambiguo. ff.
de rebus dubijs. de hoc tractat Spec. in ti. de reſcripti ꝑ
ſentatione. §. vltīmo vſi. qd ſi indubitate. ⁊ nō decidit de
hoc etiam per Hoſti. in ſūma huius tituli. §. que poſſunt
qui dicit ꝙ olim indiſtincte tenenda videbať prima opi.
ſed hodie qꝛ dioceſis rei ponderatur. vt. J. eo. c. ſtatutu; li.
vi. tenenda videť ſecūda opi. qñ tranſirent hodie lr̃e expſ-
ſa falſa diocēſi que nō trāſirent ſi vera fuiſſet expſſa ⁊ hec
opinio eſt vera ꝑſuppoſito ꝙ ꝑſupponit. ſ. ꝙ non habuiſ
ſet lr̃as ſi vera dioceſis fuiſſet expſſa. pro hoc faciat. c. ſup
lr̃is. ē. eo. ſecus ſi habuiſſet. ⁊ tūc procedit opi. Inno. Itē
id qꝺ dixit Jo. an. locu; h; ſolum in reſcriptis ad lites de
quibus loqtur. c. ſtatutū eo. ti. lib. vi. In bñficialibus aūt
non ꝓcedit vt no. ibi in. §. in nullo. ⁊ in bñficialibus indi
ſtincte ꝓcedit opi. Inno. ⁊ ita in ꝯtingentia facti refert ꝭ
do. Cardi. ſe ꝯſuluiſſe. Ite; ēt in reſcriptis ad lites curia
roma. ſtat cū opi. Inno. vt in deciſiōe rote ꝙ tñ intellige
ſaluo ꝙ nūc dixi limitādo dictū Jo. an. ⁊ ad id qꝺ diciť ꝙ
reſcripta ſunt reſtringēda dicas ꝙ hic nō fit extenſio pre
ſuppoſito ꝙ ꝑſupponit Inno. ꝙ ꝑ aliqua adiecta in ipe-
tratione ꝯſtet ꝙ. g. leodinenſis eſt illa ꝑſona ꝯ q̄ȝ ipetrās
volebat agere. ⁊ ꝑ hoc tollitur aliud ꝯrium cu; dř ꝙ iſte
nō cadit in iuriſditione iudicis. qꝛ imo cadit ex quo non
eſt error in ſubſtātia. Ad. l. quotiens. ⁊ ad. l. in ambiguo
dicas ꝙ loquūtur qñ errať in ſubſtātia. iſta ſūt formalia
verba dñi Cardi. hic circa iſtū paſſum. ſed do. Anto. refe
rens ꝑfatam doctrinā Jo. an. hic dicit aduertendū qꝛ per
hoc vř ſentire Jo. an. ꝙ ſi eſſet alius error q̄ȝ error dioce-
ſis hec decretalis nō ꝓcederet ſi de ꝑſona aliter ꝯſtaret ꝙ
37 eſt valde notādū ſm eū. †qꝛ aliqñ in reſcriptis errať in co
gnomine vel in noīe appellatiuo vel noīe ꝓprio ſi alr̃ poſ
ſet certificari lr̃e nō viciaň ⁊ ꝭ dicit tenere dños de rota
ꝯcl'one. cxxix.. vbi dicunt ꝙ etiā ꝓceſſus additus nō vicia
tur maxime ſi non fiat conmiſſio citationis ſub vera no-
mine vel cognomine allegant inſtit. de legatis. §. nomine
. C. de teſta. l. ſi quis. c. tua d conſan. ⁊ affi. c. licet ex quadā
de teſti. ⁊ ꝙ nota in. c. cum in multis. J. e. tit. li. vi. Jo. and.
in addi. ſpe. in loco alle. ſuperius tenet de iure ide; dicit ꝭ
tenuiſſe Hoſtien. in ſumma de reſcripti preſentatiōe. §. pe
nul. ad fi. prime col. v. recitat ioannem de deo in qōnibus
ſuis. xxxi. q. ⁊ tenet ꝙ ſi impetraui in nomine preſbiteri
licet conſtet de eccleſia non valet reſcriptum ⁊ quod tale
reſcriptū ē ſtricti iuris per iſtud. c. ⁊. c. rodulphꝰ. J. e. ⁊ dic̄
Jo. an. ꝙ de facto hec opi. ſeruatur ide; dicit ſi erratur in
nomine iudicis ⁊ refert hic do. Anto. ſe vidiſſe in accidē-
tia facti dubitari †ſi eccleſia conferatur ſub alio nomine

facti ⁊ ſic

facti ⁊ ſic in nomine eccleſie fuit erratum alie tamen poſi
te fuerunt circunſtantie q2 non erat ibi alia eccleſia an va
leat collatio predicta faciunt quod non tamen tutius eſt
ſecundum eum quod fiat reformatio ⁊ hoc tenent docto
res ſecundum eum in.c.venerabili in verſi.intentione.J.de
38 cenſi.Subdit etiam pone ꝙ actor ignorat dioceſim rei
Beltrandus.vt refert Hoſtien.J.c.proximo ⁊ egidius hic
conſuluit quod exprimat caſtruz vel villam domicilij pre
termiſſa dioceſi ⁊ valebit impetratio mouetur argum.l.
i.ff.de flumi.lxiij.diſt.c.noſce.⁊.c.ex litteris de ſpõ.Jo.an
dre.dicit hodie non videri ſufficiens conſiliuz per.d.c.ſta
tutum.Sed do.Cardi.hic dicit quod dum modo nõ vio
letur illud.c.ſtatutum vt q2 non trahatur reus vltra locũ
de quo ibi valebit reſcriptum forte tamen curia non con
tradiceret niſi expreſſa dioceſi.poſſet obſeruari illud.c. ⁊
hoc forte voluit Jo.an.ſecundum eum ⁊ ita reſidet domi.
Cardi.hic.Sed do.Ant.dicit ſe non videre ꝙ illa decre
talis hoc impugnet cũ aliter poſſit ꝯſtare de dioceſi.certa
nec primum dictum procedit quando dioceſes ambe eſ
ſent intra duas dietas vel ſaltem dioceſi non expreſſa ⁊ ꝓ
cedit.Aut qñ expſſa eſſet intra dioceſiz non expſſa.aut vl
tra dietam.⁊ remittit de hoc ad plene no.per Hoſtien.in
ſũma huius tituli.§.que poſſunt vſi.itez ſi erraẽ.⁊ ad Jo.
an.in.d.c.venerabili de cenſi.⁊ ita quieuit do. Anto. ſup
hac decre.Sed Jo.de imo.hic trãſit cum iſto dicto.d.An
to.ſi ex circũſtantijs expſſis in reſcripto illud poſſet appa
39 rere ⁊ aliud hic non dicit.†Sed do. Abb.dicit hic pone
ꝙ impetraui reſcriptuz ꝯ titium legẽtem ſenis de dioceſi
aretina ⁊ in veritate nõ eſt de illa dioceſi an valeat reſcri
ptũ.⁊ refert Inno.tenere ꝙ ſic ſi per expſſa i reſcripto cõ
ſtare põt de pſona.poſtea refert Pet.iſpanũ Abbatẽ an
tiquũ ⁊ Vincẽ.tenere ꝯrium q2 reſcripta ad lites ſunt re
ſtringẽda.ideo non debẽt extendi ad alium caſum ꝙ̃ ex
pſſum.argu.d.l.quotiens de here.inſti.⁊.c.ſuſceptũ de re
ſcriptis lib.vi.⁊ refert Jo.an.aliter hic dicere ſed ꝯiungẽ
do id qđ Jo.an.ponit in addi.Spec.in loco ꝑalle.vſi.qd
ſi indubitate diſtinguit ⁊ bene ſm euz ꝙ aut expſſa vera
dioceſi lr̃as habuiſſet impetrãs. ⁊ tũc error nõ hz vitiare
ſi ꝯſtat de corpore ⁊ procedit ꝓma opi. Aut expſſa vera
dioceſi lr̃as non habuiſſet.⁊ tũc error hz vitiare exemplũ
ponite impetraui iudicẽ remotũ vltra vnã dietam a vera
dioceſi a loco ſed expſſa dioceſi ꝓpinqua ſecus aũt vbi ve
ra dioceſis non eſſet remota vltra vnã dietam a loco ipe
trationis ipſe tñ dicit poſſe indiſtincte teneri opi.Innoc.
nam caſu quo traherẽ vltra vnam dietam reſcriptũ põt
ãnullari non eo reſpectu ꝙ ille non cõprehẽdaẽ in lr̃is ſz
eo reſpectu q2 non põt trahi vltra vnã dietã.⁊ iõ dicit ad
uertendũ ad modũ excipiẽdi.nã ex quo ꝯſtat de corpore
non dz reus dicere.ego non cõprehẽdor i iſto reſcripto ſz
dz dicere ego nõ poſſuz trahi vigore iſtius reſcripti.ſed q̃
ad certũ caſum ſaluat opi. Jo.an.qñ.ſ.in reſcripto appo
nereẽ illa cl'a.non obſtãte ꝯſtõne de duab9 dietis.nã tunc
ſi dioceſis falſo expſſa eſt ꝓpinquior ꝙ̃ vera dioceſis. puta
ꝙ lr̃e ſunt ſurrepticie q2 ſi forte papa ſciuiſſet dioceſiz illi
us eẽ remotiorẽ non appoſuiſſet illã cl'am. ⁊ hãc ꝯſidera
tionẽ dicit eẽ notandã ⁊ verã.Et ſubdit ꝙ iſta ꝓcedunt i
40 lr̃is ipetratis ad lites.†ſed an hẽant locũ in lr̃is ipetratis
ad bñficia.vt falſitas expſſa circa expſſionẽ bñficij nõ ha
beat vitiare ſi ꝯſtat ꝺ corpore bñficij ⁊ dicit ſe vltra alios
doctores q̃rere de hac q̃one ꝙ̃ dicit eẽ quottidinã ⁊ nota
bilẽ,⁊ i ea ꝯcludit ꝙ ſparſe ⁊ icidẽter tetigerũt dñi de ro
ta ꝯcl'one.ccclxviij.i antiqs ꝙ aut falſa expſſio nõ fuit cã i
ductiua ꝓncipis q2 pariter ea expſſa lr̃as ꝯceſſiſſet nec fu
it appoſita cã reſtringẽdi gr̃am vt põt poni exemplũ i.c.
ſuſceptũ.J.eo.lib.vi.⁊ tũc non hz vitiare ꝑ rõnẽ.d.c.ſuper
41 lr̃is.ꝺ.eo.ꝙ eſt valde no.ſm eũ.Et ponit exemplũ†qdam
ipetrauit ſacriſtiã ſenẽſem ⁊ dixit eã eſſe dignitatẽ.⁊ repe
riẽ ꝙ re vera eſt offiñ ⁊ nõ dignitas fuit ꝯcluſuz ꝑ maio
rẽ ptem dñoꝝ de rota ꝙ nõ hz vitiare q2 fortius papa cõ
ceſſiſſet lr̃as ſi dixiſſet ꝙ erat offiñ. Item illa falſa expſſio
nõ reſtringit ad certũ actũ.ſecus vbi reſtringereẽ ad cer
tũ actũ.q2 tunc vitiaret in alio caſu.lz ꝯſtaret de corpore
bñficij.⁊ iſtũ dicit eſſe verũ ⁊ notabilẽ intellectũ quẽ mul
42 ti ignorãt ſm eum.ad.d.c.ſuſceptũ. vbi dr̃ † ꝙ ſi ipetraui
certũ bñficiũ ꝙ dixi vacare ꝑ mortẽ nõ venit idẽ bñficiuz
ſi vacat ꝑ renũciationẽ.lz ꝯſtet de corpore ⁊ renũciãs ha
beaẽ ꝓ mortuo quo ad illud bñficiũ rñdet ꝙ illa expſſio
vacationis hz reſtringere gr̃am ad illũ caſum.⁊ iõ nõ ex
tendiẽ ad aliũ caſum.⁊ ita q̃euit do. Abb.hic. Modo ex
iſtis relati ſunt pr̃es noſtri ſcribẽtes ſup hoc paſſu qs iu
ſtius aut rectius dixerit deus glorioſus cui oĩa ſũt cogni
ta nobis nũc digneẽ apire. Et qdez itrepide mihi vr̃ dicẽ
dũ ꝙ itellectus Innoc.ſit verior ⁊ de iure ſuſtẽtabilior ⁊
ꝯ Petrũ iſpanũ Abbatẽ antiquũ Vincen.⁊ coꝝ ſequa
ces.allego tex.apponentẽ gladiũ ad hãc dubitationẽ vz
in.l.hisvbis.§.ſi.ff.de here.inſti.in vſi.ſi in pr̃e vel in pr̃ia
vel alia ſili aſſumptiõe falſum ſcriptũ eſt dum de eo q de
43 mõſtratus eſt ꝯſtet iſtitutio valet vbi eſt tex.formalis†ꝙ
error in patria ⁊ ſic i dioceſi nõ vitiat ſi de pſona ꝯſtet.ita
dicamus i caſu nr̃o ſi ꝑ alia adiecta ⁊ expſſa in reſcripto
appꝫt de corpore.lz erretur i dioceſi poterit ꝯueniri reus.
⁊ miror antiquos ⁊ modernos iuris interptes ad illuz
tex.nõ habuiſſe aiaduerſionẽ.Et ſi quiſpiã dixerit amice
44 tex.ille loq̃tur in inſtõne heredis. ⁊†ſic i caſu fauorabili
in quo benigna aſſumẽda eſt interptatio.l.in teſtamẽtis
ff.de regu.iuris.l.ſi pars.ff.de inoffi.teſta.l. benignius.ff.
de legi.ſed nos ſumus in reſcripto ad lites vbi fit ſtricta
interptatio.vt ꝓbat iſte tex.⁊ voluit glo. iſta. ergo q2 ad
hoc rñdeo ꝙ ille tex.nõ fundat ſe ſup fauore teſtamẽti.ſz
dũtaxat fundat ſe q2 conſtat de corpore . ergo hẽbit locũ
in alijs caſib9 ex̃ teſtm̃ ⁊ vt meis detur audatia vbis de h
allego Ang.in idiuiduo i.d.§.ſi.dicẽtem ꝑ illũ tex. ſemel
fuiſſe decapitatũ quẽdam hic Bonoñ.q erat deſcript9 in
libro hãnitoꝝ tanq̃ de vna dioceſi.⁊ re vera ipſe erat de
alia dioceſi ⁊ excipiebat ſe nõ eſſe hãnitũ. ex q̃ nõ erat de
dioceſi deſcripta i libro hãni. tñ h nõ obſtãte fuit decapi
tatus.⁊ iuſte ſm Ang.ibi q2 ꝯſtabat de corpore ⁊ ipſuz
fuiſſe citatũ ⁊ maleficiũ cõmiſiſſe.Ecce nũc qualr̃ iſte tex
nõ ſolum ꝓcedit i caſu vltime volũtatis.ſed ẽt ꝓcedit vbi
45 agiẽ de extremo ſupplicio ⁊ ſic ꝺ morte†q̃ eſt vltimũ terri
a biliũ.[a] g̃ multofortius ꝓcedit i reſcripto ad lites. ⁊ ẽt di
xit Ang.i.d.§.ſi.quẽ ibi refert ⁊ ſeq̃tur Jo.de imo.illum
46 tex.facere ad q̃onem.†teſtis variat circa aliquas demõ
ſtratiões vel circũſtãtias vel circa illas aliqd falſuz dicit
ꝙ nõ.ꝓpterea vitiaẽ eius dictũ nec puniẽ ꝺ falſo ex quo
nõ dicit falſuz i ſubſtãtialib9 voluit Bar.i.l.eos.ff.de fal
ſis.⁊ Inno.i.c.fr̃nitatis de here.Et ad rõnẽ Vincẽ. Pe
tri ⁊ alioꝝ dicentiũ ꝙ reſcripta ad lites non extẽdunẽ rñ
deo.ꝓ ad faciẽ coꝝ adduco elegãdũ dictũ Inno.i.c.quia
epi de reb9 eccle.nõ alie. vbi tz ꝯrium ⁊ rettulit.ꝺ.in h.c.
in ꝓ nõbili.⁊ lz illud ibi nõ tenueriz nihilomin9 rñdeo ali
ter vz ꝙ h nulla fit extẽſio ex q̃ ꝯſtat de corpore tene mẽti
q2 nemo illũ tex.ꝓ dicto Inno.adduxi vſq3 ad iſtos dies
Scdõ ꝓ itellectu Inno.adduco i mediũ tex.mirabilẽ i.l.
pe.ff.de reb9 dubijs.⁊ ꝑ illũ tex.Bar. ibi refert fuiſſe ꝺ fa
47 cto.†dux ducat9 ſpoleti formauit quãdã inq̃ſitionẽ ꝯ titiũ
ptãtem aſiſij ⁊ i vitate inqſit9 nõ vocabaẽ titius ꝙ nihilo
min9 valuit inq̃ſitio ex q̃ ꝯſtabat ꝺ corpe.⁊ idem recẽſuit
idẽ Bar.i.l.demõſtratio i.viij.col.ff.de cõdi.⁊ demõ.vbi
48 dicit ꝺ fcõ fuiſſe q̃onẽ †dux ſpoletan9 ꝓceſſit ꝯ titiũ pote
ſtatẽ ſaxiferati occaſiõe alicui9 ꝺlicti cõmiſſi i offõ.ſz i vi
tate ille ptãs nõ vocabaẽ illo noĩe ipſe dicit ſatis ꝯſtare ꝺ
corpe ex illa demõſtratiõe officij.⁊ h dicit iſpiciẽduz eẽ ⁊
de h dicit eẽ caſuz elegañ.i.d.l.pe.de reb.dub.ita dicam9
in ꝓpoſito ipetraui reſcriptũ ꝯ titiũ legẽtẽ ſenis ꝺ dioceſi
bonoñ.⁊ re vera ẽ de alia dioceſi ꝙ nihilomin9 poterit vi
gore talis reſcripti ꝯueniri ex q̃ ꝯſtat de corpe.Tertio mi
rãdũ eſt de tã modica aiaduerſiõe docentiũ h vt fuit do.
Car.d.Ant.Bal.Abb.⁊ Jo.de imo.q nõ viderint bar.
in.d.l.demõſtratio i.v.q.vbi refert Cy.i.l.ſi forcidianũ.

[a] Terribiliũ. Terribiliſſimũ inq̃t phs omnium mors ẽ hic.n.finis.neq3 quicquam preterea bonũ vel maluz defuncto vr̃ eẽ. ⁊ hr̃ iſtõ iremẽdũ deſi originalr̃.iij. ethic. c.ix.vbi diſputat phs. circa q̃ verſaẽ ipſa fortitudo.⁊ reſpondet circa mortẽ quã vir fortis nõ põt formidare mõ ſit hõeſta.pro uiſa ⁊ repẽtina.⁊ dat exẽplũ de occumbẽtibus fortiter ꝓ pr̃ia vel eorũ regibus vbi experientia ꝯfidunt. ⁊ ſil' audent i q bus eſt opus fortitudie pulchrumq3 mori ſuccurrit in armis.⁊ iſti proprie dicuẽ fortes.non ſic diuo in nautis. q2 ⁊ ſi fortiter agant diffidũt tñ de fuga. ⁊ tale gen9 mortis moleſte ferũt vide ibi q2 ⁊ phus in diſſerendo ſeipm ſupauit. ⁊ vid Auerroym q oĩa eleganter exponit. ⁊ ne obliuiſcaris ꝓfeſſionis tue. vide.l. in ſumma.ff.ꝺ re iu. de peni. diſ.ij. charitas. ꝺ cele.miſ.c. i quadã elegantem glo.in ca. quã frõte.de app. ⁊ no.in.c.quamuis.el.ij. ꝺ accuſa.

a ¶ Nocet ad de Inno. in.c. ſuper lrīs.ē.ti. eo.titu. nr̄o. ⁊ Bal.in marga rita error ꝟ.i. ⁊ rotam in ter minis deciſ. cxxxvi.inci.er ro nois i no. ⁊ deciſ. cxxcij. incip.lz in no- mo q̄ in idē tē dere videt.

C.de lega.vbi dicit illam.l.eē argu.ad reſcripta†ſi papa
49 dedit iudicē ⁊ dicat talez bononiēſis dioceſis ꝙ nō ꝑpea
vitiet reſcriptū.lz ſit ꝺ alia dioceſi niſi ꝯſtaret ꝙ papa vo
luerit dare iudicē de iſta dioceſi.nā tūc non eēt iudex. Si
aūt non ꝯſtaret tūc nō vitiaret reſcriptū.mouet.ar.l.ꝓuo/
nus.§.libertis.ff.de leg.iij.⁊ re vera fuit opi.Petri vltra
niōtani q̄ꝫ ſeqtur ibi Cy.⁊ ēt Rapha.fulgo.ibi. ſed bar.
in.d.l.demōſtratio dicit dictū Cy.eē ꝯ̄ iſtū tex.⁊ glo. hic
Subdit poſtea ibi Bar.Inno.hic velle ꝙ illud qꝺ i iſto
tex.dr̄.ideo eſt qꝛ nō pōt cōſtare papā de illo ſenſiſſe.⁊ ſic
50 Bar.ibi ſeqtur apto ore dictū Inno.hic.Quarto ꝓ dcō
Inno.allego ſolēn.tex.in.l.i.§.fi.ff.de dote prelega. ⁊ ibi
Bar.†dicit teſtōꝛ in teſtō dixit lego titio Petri de bono
nia legū doctori.x.⁊ re vera ego ſum ꝺ bononia.⁊ ſum le
gū doctoꝛ ſed nō ſum titius Petri decidit ibi Bar.ꝑ illū
tex.ꝙ ille due demōſtratiōes vere ꝓualent illi demōſtra/
tioni falſe.⁊ idē voluit idē Bar.in.d.l.demōſtratio in ꝟ.
51 vij.q̄ro.ita dicamus in caſu nr̄o†ꝙ ſi ipetraui reſcriptū ꝯ̄
titium legentē ſenis ꝺ dioceſi aretina. ⁊ due demōſtratio
nes ꝯcurrunt vere.puta qꝛ eſt iſte titius de quo in ipetra/
tione ⁊ qꝺ legit ſenis.lz illa demonſtratio ꝙ ſit de dioceſi
aretina ſit falſa.nihilominus ille due demōſtrationes ve
re ꝓualent.⁊ ꝑ ꝯn̄s dictū Inno.reddit veriſimū.Et ſi qſ/
piā dixerit amice Jo.de imo.in.d.l.demōſtratio in.i.col.
dicit ꝙ dictū Bar.eſt verū qn̄ falſa demōſtratio nō reſpi
cit dioceſim.Si aūt reſpiceret dioceſiz tūc falſa demōſtra
tio vitiaret.⁊ ita dicit reſtringēdū eſſe dictū Inno.hic. ſz
hodie dicit eſſe ſecus vt tetigit hic Jo.an.qꝛ hodie multū
ponderat dioceſis in dando iudicē.nā interdū datur vn⁹
iudex ſi reus eſt dioceſis demōſtrate ſi nō daret. Si vero
eſſet alterius dioceſis nō demōſtrate.vt in.c. ſtatutū.§.i.t.
eo.in.vi.qꝛ potes ad hoc tu rn̄dē illud dictū foꝛe verū qn̄
ꝯſtaret ꝙ papa voluit dare iudicē de iſta dioceſi ⁊ nō de
alia.⁊ per ꝯn̄s mihi vr̄ ꝑ iura adducta a me dictū Inno.
foꝛe verius.Nec ob.cū dicebat ꝙ multū ponderat dioce
ſis in cōmiſſione.qꝛ ad hoc rn̄deo ꝙ iudex datus in dioce
ſi in qua eſt cōmiſſus error poterit ſe ꝯferre ad locum.vn̄
reus non trahat vltra vnā dietā expenſis tn̄ ipetrantis.vt
dicamus in ſimili qn̄ dioceſi eſt diffuſa ⁊ ampla.tūc enim
non pōderamus locū cōmiſſionis qꝛ lz diſtet ille locus vl
tra vnā dietam.tn̄ iudex intra eandē dioceſim dz ꝯferre ſe
ad locū non diſtantē vltra vnā dietā ⁊ valebit iudiciū.vn̄
nō curamus de latitudine dioceſis in iudice ⁊ in reo nec
aliter ꝑꝑ amplas dioceſes bn̄ poterat prouider.Facit qꝺ
no.in.d.c.ſtatutū.§.cū vero.⁊.§.in nullo debebit tn̄ impe
trās ſubminiſtrare expēſas illi iudici ꝑ nōta ibi ⁊ ſic cuz
cōſtet de coꝛpe nec appeat ꝙ ꝑciſe papa voluerit dare iu
dicem de illa dioceſi ſeqtur ꝙ valebit reſcriptū ⁊ vigore
talis reſcripti poterit ꝯueniri reus ex quo ꝑ adiecta in re
52 ſcripto ꝯſtat de coꝛpe.Et ēt addite†ꝙ multominus habe
bit dubitationē dictū Inno.hic.vz qn̄ nomen rei eſſet no/
toꝛiū.vt in ſimili dixit gl.reputata ſingularis in.l. hac cō
ſultiſſima.C.q teſta.fa.poſ.vbi tex.reqrit nomen ⁊ cogno
53 men heredis iſtituti exꝑimi in teſtō ceci.glo.ibi dicit†ꝙ
ſi in teſtō ceci iſtituatur heres cuius nomen eſt notoꝛius.
vt fuit gallus preſus q fuit bidellus azonis cuius nomen
fuit notoꝛiū nō eſt neceſſaria adiectio alterius qualitatis
aut ꝓuincie.l.i.§.fi.ff.de dote prelega.l.i.ad fi.ff.de actio.
empti. ⁊ in regula cum quis cert⁹ li.vi. Et ideo multum
egregie dicebat Bart.in.d.l.demōſtratio in.vij. qōne ꝙ
poſſet eſſe vna demōſtratio tantū clara ꝙ faceret cōſtare
de coꝛpe ⁊ plures alie falſe demōſtratiōes nō vitiarēt.vt
ecce inquit eēt nomē quodā ꝓpꝛium ſingulare ⁊ ſingula
riſſimū.vt in gallo pſſo qꝛ tale nomē ſatis eſt demōſtratū
allegat in argu.l.ij.ff.de libe.⁊ poſthu.⁊ hoc ſolū ſuffice/
ret ſm eū.nam qcqd vltra adijcit fruſtra eſt ſm Bar.ibi.
Et ideo Bal.hic refert docto.dicere ꝙ ſi in iſto.c.eſſe cer
tū de pſona ꝑ aliā demōſtrationē ſufficeret vt qꝛ fieret mē
tio de gallo pſſo.allegat nōta i.d.l.hac ꝯſultiſſima vel qꝛ
fieret mentio de dn̄o Galiacio de Mātua.⁊ in reſcripto
54 ipetrato diceret ꝙ non eſſet de Mātua.† Nā error circa
a ſubſtātialia nocet ᵃ ſed circa accidētalia nō nocet. Re ve
ra iſte dn̄s Galiacius de Mātua fuit miles in bello foꝛ/
tiſſimus.⁊ in Italia ⁊ ex̄ famoſiſſimus in armis.⁊ multa
duella fecit in Italia ⁊ ex̄ ⁊ maxime apud Paduā tēpo/
re dn̄i paduani cū foꝛtiſſimo milite dn̄o Bucio caldo frā
cigena q fuit locū tenēs ianue ꝑ xp̄ianiſſimo ꝑncipe rege
55 Frācie olim.dicit ēt hic Bald.†pone ꝙ ipetrat reſcriptū
ꝯ̄ vniuerſitatē falſis noībus antianoꝝ expꝛſſis. an vitiabit
reſcriptū talis expꝛſſio decidit ꝙ nō ex quo ꝯſtat de coꝛpe
vniuerſitatis.allegat Hoſti.⁊ Jo.an.in.c. cū dilectus de
oꝛdi.cog.¶ Et ex iſtis habes declaratū ad ſūmū dictū
Inno.de quo fuerat dubitatio nō mediocris inter ſcribē
tes.Scdō addite inquātū Abbas multū ſe exaltat dicēs
ꝙ vltra alios ſcribētes tangit qd in lrīs ipetratis ad bn̄fi
cia qꝛ miroꝛ de ꝑſonitate ſua an reuerēdus do.Cardi.fuit
auctoꝛ ꝑcipuus huius qōnis ꝟ dicens ſe in qōne facti cō
ſuluiſſe ꝙ opi.Inno.de qua ꝟ erat indiſtincte vera ⁊ illi
opinioni ſtandū eē ⁊ ſ̄ꝫ eā ꝯſuluiſſe. ⁊ iō bonū fuiſſet par
cere calamo q̄ꝫ attribuere ſibi inuētionē dn̄i Cardi.mihi
aūt vr̄ dictū Inno.ēt ꝓcedere in bn̄ficialib⁹.⁊ de hoc al/
56 lego tex.formalē in.d.l.his ꝟbis.§.fi.ff.de here.inſti.†vbi
in teſtō ꝙ eſt fauoꝛabile nō vitiat iſtitutio ſi ꝯſtat de coꝛ/
poꝛe.lz ſit erratū in noīe patris.ita dicamus in ipetratiōe
bn̄ficij ſi ꝑ alia adiecta in reſcripto ꝯſtat de coꝛpe bn̄ficij.
licet ſit erratū in circūſtantijs tenet ipetratio qꝛ ex hoc nō
reddit falſum cū nō ſit erratū in ꝑtibus ſubſtātialib⁹ ex q̄
ꝯſtat de coꝛpoꝛe ⁊ reſcriptū accipit vires ex mente reſcri
bentis.vt voluit Inno.in.c.cū eccleſiaſtice de excep. glo.
in.c.ſuper eo de offi.deleg.tex.in.c.cum adeo.⁊ in.c. cum
dilecta.ē.eo.⁊ in.l.fi.in verſi. conſciētiaz noſtrā fallendo
C.de his qui a non dn̄is manu.⁊ ideo vbicūqꝫ illa falſi
tas expꝛeſſa non fuit cauſa inductiua cōceſſionis valet ⁊
tz ipetratio alias ſecus.⁊ allego elegans dictū Bal.in.l.
pſcriptione.C.ſi contra ius in.x.colū.verſi. ecce aliud exē
plum.Cōmunitas ville ſancti Marci. ipetrat ꝯ̄ quēdaz
tanq̄ꝫ in collā vt compellat ad collectas certe compto ꝙ
57 nō eſt in colla ꝓnūciabitur ꝯ̄ reſcriptū.⁊ dicit†ꝙ qn̄cūqꝫ
alicui mēdatiuz cōmittit in eo ꝙ eſt inductiuū ꝯceſſionis
ꝓbata falſitate vel exceptiōe mēdatij excludit ipetrās ab
oī cōmodo reſcripti.⁊ allego ſile ꝙ voluit Guil.de mon
te laudino i cle.i.de excep.vbi dicit ſimplex vicarius ꝑpe
tuus in eccl'ia hēbat certā poꝛtionē.prioꝛ ꝟo gn̄aliter ha/
bebat omnes alios fructus.deinde vicarius ipetrat lr̄as
in quibus noīat ſe rectoꝛē illius eccleſie agit contra prio/
rem ad decimas habendas vigoꝛe illarum litterarum.
vt i cle.i.de deci.prioꝛ vero excipit de falſo in lrīs expꝛſſo.
vt in.l.i.C.ꝺ mutatiōe nois.tū qꝛ errat̄ noīe actoꝛis ꝙ ē
de ſꝟalib⁹.d.Car.ibi dicit ꝙ niſi cōſtet ꝙ iſte q in ꝟitate
erat vicari⁹ cōi reputatiōe reputaret ꝑlatus audiret exci
piēs ꝙ ipetrās nō eſt rectoꝛ ſed vicari⁹.⁊ ſic.d.Car.ſen/
58 tit†ꝙ titulus putatiuus.lz nō ſit ver⁹ excludit viciū ſurre
ptionis.ſed mirādū eſt de tāto doctoꝛe q nō viderit elegā
tē deciſionē lapi in ſuis allega.vz.lxxxix.de qua inferius
faciā expꝛſſaz cōmemoꝛationē.Faciat ēt ꝓ dicto Inno. ꝟ
ꝙ belliſſime voluerūt dn̄i ꝺ rota ꝯclone.cxvi.⁊.lxviij.vbi
59 dicūt.†pone ꝙ vacat bn̄ficiū incluſuz in gr̄a.⁊ tn̄ erratur
in mō acceptādi.qꝛ impetrās acceptat beneficiū vacās ꝑ
moꝛtē.A.⁊ in veritate vacabat ꝑ moꝛtē.B.an valeat ac
ceptatio cōcludunt ꝙ ſic ⁊ mouent rōne.qꝛ potius atten
dimus vacationem q̄ꝫ acceptatiōis modū maxime ſi adi
dit al's circunſtantias declaratiuas beneficij dicendo ec/
cleſiam talis ville.qꝛ tunc per has circunſtantias cōſtat
ꝺ coꝛpoꝛe beneficij acceptati.lz ſit erratū in pſona per q̄ꝫ
vacauit tn̄ ꝯſtat per dictas circūſtantias de coꝛpe bn̄ficij
allegant in arg.c.licet.ex quadā de teſti.eſt notata ꝑ Jo.
mona.in.c.ſi tibi abſenti.de preben.in.vi.⁊ ꝙ nota. in.c.
tua.de ſpon.Adducunt ēt ad hoc doctrinam Innocē. in
hoc.c.⁊ ſic ſentiunt expꝛeſſe ꝙ dictum Inno. hic hz locū
in impetratione beneficiali.Et ad dictum.c.ſuſceptuz.de
reſcrip

reſcrip.in.vi.reſpondent ꝙ non habeat locum in accepta
tione.que eſt quedam declaratio volũtatis tendentis ad
executionem gratie.⁊ iõ non eſt mirãdũ ſi erratur in mõ
vacationis ꝙ non impediat acceptatio.dũmõ ſequat po
ſtea vã ⁊ effectualis ꝓuiſio que dat ius in re.c.ſi.de ꝓceſ.
60 ꝓben.ſm dños de rota in locis allega.ſupius.† ⁊ ẽt idem
dicatis ſi fuiſſet erratũ cõi errore. puta exprimendo vaca
tionẽ in ĩpetratione p mortẽ ꝑlati qui putabaẽ verus ꝑla
tus ⁊ in vitate non erat an potero obtinere tale bñficium
d.Car.in.d.cle.i.de excep.tenuit ꝙ ſic.Re vã.q.hanc bel
liſſime diſputauit Lapus in ſuis allegationibus.lxxxix.⁊
multũ late eã examinaui tñ ꝯcluſiue referẽdo eũ dicas ꝙ
potero obtinere ex quo ille tenebaẽ ⁊ reputabaẽ ꝓ vero
ꝑlato.nã talis cõis error facit ius.c.ꝯſultationibus.de
iure pa.qꝛ ſi tacuit vex modũ vacationis quẽ ꝓbabiliter
ignorabat talis ꝓbabilis ignorãtia excuſat impetrãtez a
vicio ſurreptionis.c.gſa.de reſcrip.in.vi.⁊ ad tex.d.c.ſu
ſceptum.qui vr̃ facere in ꝯtrium rñdet Lapus multiplici
ter.Primo ꝙ lʒ ibi preferatur impetrãs qñ expſſit verũ
modũ vacationis illi qui expreſſit falſum.tñ non dr̃ ibi ꝙ
verus modus non eſſet putatiuus cõi opinione ⁊ verus
modus eſſet occultus.imo loquitur ille tex.qñ verus mo
dus cõiter apparebat ſecus vo qñ verus modus non ap
pareret ſed putatiuus dũtaxat dicit etiaʒ ꝙ tex.d.c.ſuſce
ptũ.loquitur in primo ⁊ ſcdo rñſo de bñficio vacãte ex ea
dem ꝑſona altero ex modis qui non poterãt eſſe putatiui
ſicut eſt renũciatio ⁊ mors eiuſdẽ ꝑſone vñ ſi bñ ꝯſideret
ille tex.non poterat ibi eſſe verus modus putatiuus qua
ſi velit dicere putatiuus ⁊ verus idẽ eſt ſed in caſu ꝓpoſi
to nõ ſic qꝛ modus vacãdi putatiuus appebat verus aũt
modus vacãdi erat occultus.dicit ẽt qđ.d.c.ſuſceptuʒ.lo
61 quitur† qñ duo ĩpetrãtes ſimul ꝯcurrũt quo caſu veritas
ꝑfert opinioni.c.vitati.viij.di.Sed qñ vnus ſolus eſt im
petrans ⁊ expſſit modũ vacãdi putatiuũ nil ſibi nocet.fa
cit qđ no.in.c.lʒ.de ſepul.in.vi.ꝑ Joã.an.dicit ẽt ꝙ tex.d.
c.ſuſceptũ.dicit niſi appeat de intẽtiõe mãdãtis ſʒ ex quo
papa ꝯtulit iſtud bñficiũ vacãs in vitate expſſo mõ puta
tiuo ſatis pʒ de intentione pape qđ velit iſtũ hr̃e hoc bñfi
ciũ ita voluit Lap.in ꝑfata alle.⁊ eũ refert ⁊ ſequiẽ Dñi.
de ſancto gemi.in.d.c.ſuſceptũ.tñ vltra Lapum nihil alle
gat ſed ego dico ꝙ ꝓ opi.Lapi eſt tex.formalis in.d.c.ſu
ſceptum.ꝯiũcto.c.ſi gratioſe.de reſcrip.in.vi.q̃ iura indu
co hoc mõ.Nã in.d.c.ſuſceptũ.dicit tex.bñficij ꝙ obtinet
⁊ in.d.c.ſi gratioſe.dicit tex.bñficiũ ꝙ canonice obtines.
62 †Ex quo colligiẽ doctrina ꝙ aliqs põt tenere bñficiũ in
iuſte ⁊ nulliter niſi lex vltra ꝓcedat apponẽdo vbũ cano
nice ⁊ ſic in.d.c.ſuſceptũ.potuit ĩpetrãs ĩpetrare bñficiuʒ
aſſerẽdo illud vacare p mortẽ alicuius q re vã nõ erat ve
rus ꝑlatus ſed putatiuus ex quo tex.ibi dicẽ bñficij ꝙ obtinet.⁊
iõ ꝑdie ꝯſultus p quẽdã ãglicũ veniẽtez de dieta moderna
63 ſcã mãtue p dñm Pyũ ſm petẽtẽ.† an ĩpetrãs bñficiũ tã
ꝗꝫ vacãs p mortẽ talis ꝑlati q re vã fuerat ſimoniacus di
caẽ ſurrepticius ĩpetrator qꝛ tale bñficium nõ dicebaẽ va
care p mortẽ illius Jnno.vacabat ex diſpõne canonis il
lo ꝑlato viuẽte rñdi talẽ ĩpetrationẽ nõ fore ſurrepticiaʒ.
⁊ allegabã ad hoc ꝑfatã alleg.Lapi ⁊ dictũ.d.Car.in ꝑ
alle.cle.i.de excep. ⁊ ꝙ voluit Dñicus in.d.c.ſuſceptũ.⁊
ſic defenſatũ eſt ex toto dictũ Jnno.ꝙ ẽt hʒ locũ in mã bñ
ficiali ſi ꝯſtat de corꝑe bñficij p adiecta in ipſo reſcripto.
nã ſi hʒ locũ in mã penali vt ſupius dixi ⁊ in reſcriptis ad
lites.vt dcm̃ ẽ ergo multo fortius in ĩpetratiõe bñficiali.
Et ex iſtis expedita eſt pñs decretalis q̃ ad ea q̃ tacta ſũt
hic p canoniſtas Bal.tñ appoſuit q̃dã legalia lõge aliẽa
a mã huius capli.iõ vt de eis noticia hẽatur ſola recita
64 tione ꝯtẽtus ero.dicit.n.† ꝙ vbi demõſtratio adduciẽ ge
neri ſi falſa ẽ demõſtratio diſpõ reddiẽ oĩno ĩcerta ⁊ nul
a 65 la.l.legaui.ff.de lib.leg.† ⁊ in dubio nõ ẽ recedẽdũ a fini
bus demõſtrationis.l.forã.ff.de cẽſi. ⁊ vtrũ fines ponãtur
ĩcluſiue vel excluſiue dicit nõ ẽẽ mãm noſtrã h̃ ſed alibi.⁊
ꝑꝑ nãm loci appet illud ſepe ar.vt in.l.ij.C.qñ ⁊ q.quar.
ꝑs debe.lib.xi.⁊ ꝑ rex nãm dicit appere qñ appet ad ocu
lum ſine occulata fide.l.ſi in ruptione.§.ſi.ff.ſi.regũ.do.ſi
tus eſt res nãlis ſed locus ẽ res accidẽtalis.nã res imobi
lis ſunt in loco ſed nõ ſunt in ſitu.l.ſi.C.de ſerui.l.ex ſcdo.
§.rerũ.ff.de here.iſti.dicit ẽt ꝙ ſine finibus ẽ inutile vt vi
nea ſine ſepibus vel hitatio ſine habitu res eni ſuos fines
includit.l.ſeruitutes.§.domo.ff.de ſerui.ruſti.predi.ẽ hoc
66 dictũ egregiũ ad id quod nunc pẽdet de facto hic.† qdaʒ
ſoluit p quatuor annos cẽſum ꝓ quadã pecia terre ⁊ trã
ſiuit in ſucceſſorẽ ſucceſſor opponit ꝙ fines dati in inſtru
mento de illa pecia terre non reperiuntur ⁊ propter hoc
recuſat ſoluere circa hoc aliud non dico qđ nunc pendet
67 in facto.dicit etiam hic Bal.† ꝙ ſi vendo molendinũ ve
nit cluſa molendini ⁊ fiſtule etiam ſi propter ſiccitatẽ mo
lere non poſſet.ff.de contrahen.emptio.l.ſi aque ductus.
cum.l.ſe.ſed ſi non apparet per naturam nec per vſus ne
ceſſitatem recurritur ad alias coniecturas vt ſi quidẽ tra
ctaretur de magno ꝑiudicio vſqꝫ ponitur incluſiue.l.pa
68 tronus.§.i.ff.de legatis.iij.† Idem vbi fieret diſgreſſio de
vna re ad aliam ſeparatam ſed de continente ad cõtẽtuʒ
non debet fieri diſgreſſio qꝛ non eſt ibi ſeparatio neqꝫ na
69 turaliter neqꝫ ſm rationem ⁊ pro regula reddi poteſt† ꝙ
fines intrinſeci ponuntur incluſiue extrinſeci vero excluſi
ue ⁊ multo fortius oĩno extranei vt flumina publica vie
publice ⁊ nemora que non ſunt in vſu.⁊ multo fortius ſi
non ſunt in comeertio noſtro.ff.de peri.⁊ commo.rei vẽ.l.
ſi id qđ.§.ſi.l.idola.ff.de contrahen.emp.Item cõfinia q̃
ſunt de iure vel de iuriſditione tertij ponuntur demonſtra
tiue ſed non incluſiue.arg.l.ſi domus.§.ſi.l.ſerui electio
ne.§.cum fundus.de leg.i.porro fines nunqꝫ ponũtur in
cluſiue niſi ſit de corpore eiuſdem rei.nã ſi diuerſa res ſũt
70 note ſeparationis ⁊ non vnionis.† Et ſubdit vltimo cõe
Florentie mãdauit alicui ne ſtaret in ciuitate ſub pena ca
pitis nunquid poterit ſtare in comitatu vel econtra ⁊ de
cidit ꝙ non.⁊ allegat no.per Cy.in.l.ſi.C.de ſer.expor.
⁊ re vera hoc dictum accomodatius erat ponendum in
c.ſequenti.Saly.tamen in.l.cui pacto.ff.de ſer.expor.re
71 fert iſtud fuiſſe de facto Padue.† Doctor quidam fuit
relegatus Padue cum hoc ꝙ non legeret Padue ipſe
vero legit extra ciuitatẽ Padue in ſuburbijs dicebatur
quod non poterat per.c.ſi ciuitas.de ſenten.excom.li.vi.
ipſe dicit fuiſſe obtentum contrariuʒ ꝙ immo poterat le
gere.⁊ ad.d.c.ſi ciuitas.reſpondet fore ſpeciale in inter
dicto eccleſiaſtico ne cõtẽnatur neruus eccleſiaſtice diſci
pline de hoc dicendum eſt vt no.in.d.c.ſi ciuitas.Itẽ col
ligit ẽt hic Bald.in appoſtillis quã fecit ad Innocen.ꝙ
per litteras impetratas contra.h.remenſis dioceſis non
poteſt conueniri.h.leodinenſis dioceſis quia preſumitur
diuerſitas niſi probetur identitas corporis non ergo
conſtat eſſe idem corpus nec preſumitur idem corpus ꝓ
pter locorum diuerſitatem allegat Innocen.hic.⁊.l.euʒ
quem temere.ff.de iudicijs.Poſtremo domi.Pe.de an
cha.hic querit pone ꝙ non eſt falſa demonſtratio in dio
72 ceſi ſed in loco.† Pone enim duo caſtra eiuſdem nomi
nis ſunt in eadem dioceſi impetro reſcriptum cõtra ciuiʒ
talis caſtri dicit conuentus quod impetrans non ſenſit đ
caſtro.vnde ipſe conuentus eſt ſed de alio.Ipſe vero di
cit ſe credere in hoc recurrendum eſſe ad conſiderationeʒ
Innocen.hic duʒ dixit ſi per adiecta in reſcripto appare
re poteſt de corpore vt valeat reſcriptuʒ ſi alius eiuſdem
nois ⁊ cui ꝯueniãt demõſtrationes expſſe in reſcripto de
alio caſtro nõ reperiẽ.Si aũt ꝑ oĩa ꝯuenirent an tũc ſteẽ
declaratione impetrãtis de quo ſenſerit vel ſit nullum re
ſcriptuʒ remittit ſe ad id qđ no.Bar.in ſimili in.l.libello
73 rũ.ff.de accu.Bar.vero ibi q̃rit† qđ ſi ſunt duo caſtra vel
due ciuitates eiuſdẽ nois vtrũ debeant expſſo noĩe demõ
ſtrari ĩ accuſatiõe ⁊ decidit ꝙ ſi qdẽ vna tñ ciuitas ꝑti
net ad iuriſditionẽ iudicis corã q̃ ſit accuſatio ĩtelligiẽ đ
illa ciuitate caſtro vel villa q̃ ad eius iuriſditionẽ ꝑtinet alẽ.
l.q̃ ꝯditio.§.ſi.ff.đ ꝯ.⁊ de.ſʒ ſi ãbo caſtra vel ciuitates ꝑti

a ¶ Nullã. vide ad mãm in ter alios doc. Ang.poſt bar tho. in.l. ſi ge in fundi voca bulo. ff. de le. i.⁊.d. Alex.đ imo.in cõſilio viij.in.iiij. pte. ⁊ quo pacto đ mõſtratio ali cuius rei fieri debeat.vide.l. forma in prin. ⁊ ibi oẽs ſcri bentes.ff. đ cẽ ſi. ⁊ an ⁊ quã do vicietur.vide bart.no. in.l.đ monſtratio.ff de cõdi. ⁊ de. ⁊ ibi moderni oẽs.

neant equaliter ad iuriſditiones illius iudicis.verbi gra
74 tia†in ducatu ſunt duo caſtra ⁊ quodlibet vocaẗ gual-
dũ.⁊ in iſta ciuitate ſunt plures ville eiuſdem nominis ſꝫ
diuerſificantur per cognomen.tunc debet declarari ⁊ cer.
tificari.Ita ꝙ ſit certus libellus de qua villa vel ciuitate
ſenſerit alias.libellus non valet tanquã incertus ⁊ obſcu
rus.l.ita fidei.ff.de iure fiſci.Et ſi tu oppones vꝫ Barto.
ibi loquitur in libello ſed iſte tex.loquitur in reſcripto er
go ex vno non infertur ad aliud tanquã ſepatum ⁊ diuer
ſum.l.papinianus.ex vli.ff.de mino.cuꝫ ſi.Ego reſpõdeo
ꝙ reſcriptum ⁊ libellus equipantur iſta fuit pulchra do-
ctrina Inno.in.c.ſuper litteris.d̃.c.de qua fecit feſtũ bal.
in.l.preſcriptione C.ſi contra ius vel vti.pub. Subdit ẽt
75 do.Pe.hic†ꝙ vbi ſine expreſſione dioceſis eſſet cã com-
miſſa vt contra ticium de caſtro ⁊ ſunt duo caſtra eiuſdẽ
nois in diuerſis dioceſibus de quo caſtro intelligetur cre
dit ꝙ de caſtro impetrantis ſi ambo ſunt eiuſdem caſtri.
mouetur ex eo qđ voluit Bal.in.v.q.in.l.i.C.de ſac.ſanc.
eccle.⁊ qđ voluit Spe.in ti.de inſtru.edic.§.nũc aliqua.
verſi.quid ſi teſtator.⁊ qđ notauit Bar.in.l.ſi qs in fun-
di vocabulo.ff.de le.i.allegat ẽt in arg.d.l.que cõditio.§.
fi.ff.de condi.⁊ demon.Mibi aũt videtur ꝙ do.Pe.nõ
recte loquatur ⁊ iura allegata per euꝫ procedunt in alio
caſu.nam Cy.in.l.i.C.de ſacroſan.eccle.in.v.q.ꝙ re aſſũ
pſit ibi Bal.⁊ Spec.in.d.verſi.quid ſi teſtator.⁊ Bal.in
76 l.nulli.C.de epi.⁊ cle.dicunt†teſtator legauit centum ec-
cleſie nec ſpecificauit de qua eccleſia dicũt ꝙ intelligitur
de eccleſia parrochiali ipſius teſtatoris.⁊ ita etiam loqui
tur tex.in.d.l.que cõditio.§.fi.de quo vltra alios ego di-
xi in.c.indicante.de teſta.Et ſic prefati doctores ⁊.d.§.fi.
loquuntur in teſtõ vnde non vendicat ſibi locum in actu
iddiciali.⁊ ideo Bar.in.d.l.que conditio.§.fi.dicit ꝙ di
ſpoſitio illius.§.non vendicat ſibi locuꝫ niſi in teſtõ vnde
77 non hꝫ locum in accuſatione.†Pone inquit quidaꝫ me
accuſauit ꝙ diſrobaui eum in via ſancti Marci.oppo-
nebaẗ ꝙ locus erat icertus qꝛ pl'es ſunt vie ſancti Mar
ci.ideo locus eſt incertus ⁊ libellus eſt nullus.reſponde-
batur qđ dꝫ intelligi de via ſancti Marci ciuitatis peru
ſy per tex.d.§.fi.Ipſe decidit contrarium qꝛ ſi ſubintelli-
geretur ciuitas libellãtis ſeu accuſantis ſequeretur ꝙ in
accuſatione ſufficeret apponere locum ⁊ non ciuitatem ſi
ſubintelligeretur ciuitas ꝙ non eſt dicendum vt in.d.l.li
bellorum.⁊ ad.d.l.que conditio.§.fi.reſpõdet ꝙ loqui-
tur in vltimis voluntatibus in qbus fit interpetratio ſm
voluntatem defuncti.l.in conditionibus.ff.de cõdi.⁊ de-
mon.⁊ pp hoc videẗ qđ do.Pe.non recte allegauit.d.§.
fi.Nihilominus ſaluari poteſt dictum.d.Pe.vt ꝓcedat
78 in reſcripto.†nam ſicut ſtatur declaratiõi libellãtis libel
lo exiſtente dubio.vt in.l.ſi quis intentione ambigua.ff.đ
iudi.eodẽ modo ſtabitur declarationi ipetrantis ſi reſcri
ptum eſt dubium circa locum vt dictum eſt ⁊ ad hoc alle
gari poteſt dictum Inno.in.d.c.ſuper litteris.inquantuꝫ
equipat reſcriptum libello.⁊ ideo rectius Pe.de anch.
potuit allegaſſe.d.l.ſi quis intentione.coniuncto dcõ In
no.in.d.c.ſuper litteris.pro dicto ſuo.Et inquantum tex.
79 iſte in fi.verbis dicit reuocato in ritum ⁊c̃.†quid impor-
tent iſta verba ⁊ cetera breuitate deſcripta in inſtrĩs te-
ſtamentis vel ſententijs vide qđ habeẗ in.l.ſi duo pr̃oni.
§.iulianus.ff.de iureiurã.in.l.item veniunt.§.petita.ff.de
peti.here.l.licet.C.loca.l.cyrographis.ff.de admi.tu.l.
pe.⁊.l.fi.C.de fideiuſſo.pleniſſime per Bar,⁊ alios in.l.
gallus.§.idem credendum.ff.de liber.⁊ poſthu.Et p iſta
expedita eſt preſens decretalis.Laus deo clementiſſimo
Andre.Barba.Sicu.vtriuſqꝫ iuris monarcha ⁊ miles
inſignis.M.cccclix.prima die octobris.

a

r

Rodulphus.

Per reſcriptũ[a] im
petratum ꝯtra dio
ceſanos ciuitatenſis cõueniri non poteſt.h.d.
Et diuiditur vi decretalis ꝓxima. Scd̃a ibi.
Ideoqꝫ ⁊ reddit rationem Bal.hic qꝛ non includitur in

1 virtute ſermonis.†eſt enim ex vi vocis ethimologia ſigni-
gnificatio aũt eſt intellectus attributus dictioni ab intel-
lectu.vt no.in.l.tugurij.ff.de ver.ſi.⁊ ꝙ aliter ſonat cogi-
tatum non vẽ.l.cum delanionis.§.cui fundus.ff.de fun.in
ſtru.dioceſis eſt domicilium ruſticanum ⁊ non acquiriẗ
per diſcurſum ſed per manſionem in loco vel expſſaꝫ ani-
mi declarationem.l.heres abſens.§.i.ff.de iudi.⁊ Arch.
2 iij.q.vi.in prin.dixit†ꝙ vbi maior eſt reſidentia ibi preſu
3 mitur domicilium.†Item dioceſis interpetratur guber-
natio non ſm ꝓprietatẽ verbi vel ptãtem ſed ſm affectũ.
vel officium ⁊ dioceſis ꝓprie baptiſmalis eccleſie territo
rium vel gubernatio ⁊ dr̃ quaſi deciſio qꝛ ſemper decidit
⁊ ſepat ab alia dioceſi ⁊ iſta verba dioceſis rus ⁊ ſimilia
ſignificant coniunctionem loci vt eſt tex.no.in.l.rutilia.
ff.de ꝯhen.emp.diſtrictus eſt loci ſeu terre ſpacium extra
limina ciuitatis iuriſditione informatũ in vnum corpus
non redactũ.Et no.qđ origo non reqrit magnam reſidẽ
tiam ſed domicilium.ſic.l.iij.C.vbi ſena.vel clariſ.pr̃ia.
eſt duplex.ſ.originis non fortuite qꝛ aſinus naſcitur in lo-
4 co deſtinato non in fuga.†Item domiciliũ ſimiliter non
ꝯhitur per diſcurſum qꝛ domicilium dꝫ eſſe manſurũ.Fa
cit qđ no.in.l.i.C.vbi pe.tuto.⁊ in.l.ex facto.§.rerum.ff.
de here.inſti.⁊ in.l.debitor.ff.de pigno.⁊.l.heres abſẽs.
ff.de iudi.ſm Bal.cuius verba iſta fuerũt.Caſum in ter
minis ponite hoc modo.Quidam.R.rector eccleſie ſan-
cti Chriſtofori de ciuitate ſaginenſi conueniebatur p lit-
teras impetratas contra clericos ſaginenſis dioceſis du
bitatum fuit vtrũ vigore taliũ litterarũ poſſet conueniri
reus qui erat de ciuitate ſaginenſi videbatur dicenduꝫ ꝙ
ſic qꝛ dioceſis cõprehẽdit ciuitatẽ ⁊ eius territoriũ papa
hic decidit ꝯrium ꝙ non põt qꝛ in tali reſcripto nõ inclu
ditur ciuitatenſis.Nota ibi Rodulphus de ciuitate ſagi
nenſi coniuncto verſi.quoſdam alios ſaginenſis dioceſis
5 †ꝙ aliud eſt dioceſis aliud ciuitas aliud clerus dioceſa-
nus aliud clerus ciuitatenſis ⁊ ſic clerus ciuitatẽſis ⁊ cle
rus dioceſanus differunt re ⁊ non noie ⁊ vnus ſub alio
non includiẗ ⁊ iſta dr̃ia põt dici ſpecifica vt no.Jo.an.in
c.ſi ciuitas.de ſen.excõ.li.vi.non mirum eſt igitur ſi noie
6 dioceſis non ꝯtinetur†qꝛ minus nobile non continet ma
7 gis nobile ſed econtra ſic ſed põt dubitari†vtrum nomie
cleri ciuitatẽſis contineatur clerus ruralis ⁊ vr̃ ꝙ ſic qꝛ
rus eſt pars ciuitatis vꝫ ſubiectiua ⁊ ſub eiſdem legibus
gubernatur ⁊ regitur.l.inſule.ff.ad muni.l.qui ex vico.
no.in auc̃.qui.mo.na.effi.legi.§.ſi quis aũt.C.de epiſco.⁊
8 cle.l.nulli.†Preterea populus ciuitatis ⁊ comitatus ẽ
idẽ populus integralis ⁊ iure publico ꝯtinetur vterqꝫ vt
no.ff.de iuſti.⁊ iur.l.i.§.ius publicũ.Certe ſm Bal.hic
hoc nomẽ populus cõprehendit ẽt aduenas qui ibi ſedẽ
colocarunt vt eſt tex.ſingularis in auc̃.de queſto.poſt pn
ci.in verbo noſtra ciuitas populoſa diuerſoꝝ hoium tur
bis ⁊ certe ſm Bal.diuiſio ſoluit integritatem ſicut ſi di
9 cerem ego ſum intra muros ⁊ ille eſt extra muros.†nam
vbi diuiſio eſt ibi ſepatus eſt intellectus.vt in.l.ſeruus vr
10 banis.ff.de le.iij.⁊ iõ in qõne ꝓpoſita dicit hic Bal.†ꝙ
noie clericoꝝ ciuitatenſiũ non ꝯtineñ clerici rurales.i.in
eccleſijs ruſticanis reſidentiã faciẽtes.vt.ff.ad munipa.l.
eius.§.celſus.nã hic noia legalia ſunt ⁊ diuerſe demon-
ſtrationis.quinimo relatiue oppoſita.⁊ iõ vnũ non ꝯtine
tur ſub altero vt in iſto.c.ſed opponit qꝛ lege caueẗ ꝙ ſi
alicui ꝯcediẗ iuriſditio ciuitatis vr̃ ẽt ꝯceſſa iuriſditio ca
ſtroꝝ ipſius ciuitatis.ff.de offi.pfec.vrb.l.i.§.cũ vrbem.
Solue illud in iuriſditione ordinaria q̃ nõ diuidiẗ a ſua
itegritate ſecus in iuriſditione delegata q̃ eſt odioſa ⁊ cx̃
ordinaria vt no.in.c.i.de reſcrip.li.vi.Et ex iſtis hẽo hic
11 caſũ ꝙ in ſtricta ſignificatiõe aliud eſt ciuitas aliud eſt
b dioceſis[b] ⁊ appellatiõe dioceſis nõ cõphendiẗ ciuitas ſꝫ
cõprehẽdiẗ locus ex̃ ambitũ ciuitatis ſecus aũt eſt in mã
fauorabili vel ſaltẽ in mã indifferẽti qꝛ tũc appellatione
dioceſis venit ciuitas.Ad hꝫ facit tex.cũ glo.in.c.vno.de
re.pmu.li.vi.⁊.c.cum epiſcopus.de officio ord.eo.libro.
⁊ ſic

a ℭ Per re-
ſcriptũ.Cõcor
des ſunt dcõs
tã antiq quaꝫ
moderni doc.
circa ſũmariũ
⁊ caſus poſi-
tionẽ.ad mãm
aũt hui' text.
ꝓ more.adde
v'tra alios.d.
abb.a quo ex-
hauriũt ſcribẽ
tes oĩa bona ſ
prime no.vbi
eleganter loq
tur.⁊ vide Fe
ly hic in.i.col.
ſtatim poſt ſũ
mariũ.q poſſi
ceẗ p gnqꝫ or
dinarias ⁊ ple
nas ꝯcluſiões
ac quatuor ar
ticulos reſeca
tis ſupfluis io
tam materiaꝫ
colligere ⁊.d.
Alex.de imo.
in.l.ij.đ v.ſig.

b ℭ Dioceſis
Adde Pau.đ
eleaza.i cle.ne
romani.đ ele.
vbi plene oĩa
reperies.⁊ vi
de Bal.i mar
ga.v.ciuitatis
v.iij.q egregie
⁊ elegãter lo-
quiẗ.⁊ nouiſſi
mos ſcribẽtes
⁊ repetẽtes h.

12 ⁊ ſic eſt hic tex. ꝙ verba reſcriptoꝝ ad lites ſunt ſtricte
interpetranda. facit tex. ⁊ glo. in. c. ſignificante. ⁊ in. c. nō
13 nulli. ⁊ in. c. ad hec. ē. eo. ⁊ dicit hic Bal. † ꝙ quedā ſunt
noīa localia vt roma Peruſium Florentia vrbs ciuitas
opidum caſtrum caſtellum ⁊ ars. Quedam ſunt nomina
perſonarum vt populus plebs corpus, collegium capitu
lum ⁊ ſocietas ſed hic fit mentio de noībus localibus vt
eſt dioceſis ⁊ ciuitas. ¶ Nota ibi ſuper redditibus ⁊ re
bus alijs impetratis qḋ iſte impetrās impetrauit litteras
ſuper redditibus ⁊ alijs rebus ſed contra hoc fortiter ob
ſtat nam iſte reus ꝯueniebatur ſuper eccleſia que erat qd
maius ꝙ̄ ea que expreſſa erāt in reſcripto. ⁊ per ꝯſequēs
non potuit conueniri ſuper maioribus ꝙ̄ eſſent expreſſa.
vt in. c. ſedes. ē. c. ⁊ oppoſitio iſta digna eſt recitatione. ⁊
ideo glo. hic ſtat huic ꝯrio ⁊ dicit ꝙ iſte conuentus non
oppoſuit hanc exceptionē. ⁊ idem ſequit̃ hic Hoſt. dicēs
qḋ reſcriptū hic cōceſſum ſup̄ redditibus qui ſunt tpales
non cōprehendebat eccleſiā que eſt ſpūales. arg. c. ſedes.
ē. eo. ⁊ ſic tale reſcriptū non cōprehendebat eccleſiaꝫ. Fa
cit qḋ voluit pet. hiſpanus in. d. c. ſedes. vbi refert ſe in fa
cto obtinuiſſe qḋ expreſſo p̄dio in reſcripto non venit cā
decimarum ſub clauſula generali in eo expreſſa allegat
14 in arg. c. i. de reſti. ſpo. li. vi. † ſed qd ſi fuit ꝯceſſuꝫ reſcriptū
ſup̄ decimis redditibus ⁊ alijs rebus an poſſit impetrās
vigore tal̃ reſcripti petere eccleſiā vel ius p̄rochiale ſiue
partem illius ⁊ concludit Hoſti. ꝙ non ex eo qꝛ decima
eſt pars iuris parrochialis ⁊ ei eſt acceſſoria ſed non ecō
tra. Ideo de ipſa eccleſia prius ꝙ̄ de decima eſt agenduꝫ
l. iuſtiſſime. ff. de edil. edic. l. fundi. ⁊. l. funduꝫ. ff. de excep.
vbi non poteſt cumulari petitio ſuper principali ⁊ ſup̄ ac
ceſſorio. l. ſi quis cum totum. l. an eandem. §. qui cuꝫ par
tem. ff. de excep. rei iudi. ⁊ refert in accidētia facti clemē
15 tem. ita iudicaſſe ⁊ cum hoc tranſeunt oēs hic. ¶ † No.
ibi per generalem clauſulam ꝙ clauſula generalis in re
ſcripto enumerationem certarum ſpecierum ſubſequens.
ita demum reſtringitur ⁊ ampliatur ad qualitatem ſpe
cierum in precedentibus enumeratoꝝ ſi non ſit ibi appo
ſita aliqua adiecta clauſula reſtringens. nā epiſcopus eſt
de ciuitate. ⁊ tñ p̄p adiectionem appoſitam in clauſula q
dam aly ſaginenſis dioceſis ciuitatem ciuitatenſis nō cō
uenitur. No. ibi excipiendo propoſuit praticam elegantē
opponendi per conuentū qñ in clauſula veriſimiliter non
cōprehenditur. Et ſimilem tex. habes. ē. in. c. precedenti.
⁊ ibi vide oino vbi allegaui illum tex. cuꝫ iſto ꝯ doctrinā
Bar. in. l. i. ff. de excep. vide ibi oino. No. ibi noſtram au
16 dientiam appellauit † ꝙ qñ appellatur dꝫ exprimi iudex
aliquem appellatur ſm̄ Abb. antiquū hic pro hoc dicto
faciat. nā appellatio dꝫ eſſe certa, facit ꝙ h̃r in. l. i. §. ſi qs
in appellatione. ff. de appella. ⁊ in. c. ſi duobus. eo. ti. dixit
17 tñ Pet. de ancha. hic ſufficere † ſi appellans dicas appel
lo ad iudicem cōpetentē ⁊ aliter nō declararet ⁊ de hoc
dicit eſſe caſum in. l. qui rome. §. ſeya. ff. de ver. ob. ⁊ aliud
non dicit. ⁊ pro certo tex. ille probat dictus eius in verſi.
ad iudicem cōpetentem ⁊ longe miranduꝫ eſt qḋ ad hoc
non allegauit glo. que ad h̃ reputat̃ ſingularis in. l. cum
proponas. C. de bo. auc. iudi. poſ. Sed tu conſidera ꝙ. d.
Pe. male circa hoc animaduertit nam. §. ſeya. cōtinet di
ſpoſitionem iuris ciuilis in appellando ſed hic ſumus in
appellatione iuris canonici in appellando ⁊ circa appel
lationem longe pro certo eſt dr̃ia in vtraqꝫ iuris cenſura.
nam de iure ciuili dicendo appello ad iudicem cōpetentē
appellatio iſta eſt certa ex eo qꝛ intelligitur de ꝓximo ſu
periori. ſed de iure canonico talis appellatio ē incerta ex
eo qꝛ ſm̄ ius canonicum ſunt tres iudices appellationis
competentes. ſ. proximus ſuperior ⁊ legatus vt in. c. i. de
offi. lega. ⁊ papa. vt in. c. ad romanam. ij. q. vi. ⁊ per conſe
quens incertum eſt de iure canonico ad quem appellaue
rit ⁊ p̄p hoc cuꝫ magno iuris miniſterio. tex. iſte dixit no
ſtram audientiam appellauit. ideo talis appellatio tāqꝫ
incerta de iure canonico non procedit niſi. ꝫ. tp̄a data ad

p̄pella ndum declarauerit appellans de quo iudices ſen
ſerit. facit qḋ no. glo. ⁊ Io. an. in. c. ſi is cui. de offi. deleg.
li. vi. ⁊ qḋ no. Io. an. in. c. in alternatiuis. de reg. iur. li. vi.
18 facit qḋ habet̃ in. l. ſi quis intentione. ff. de iudi. † vbi ver
ba dubia prolata in iudicijs poſſunt declarari per profe
rentem ⁊ ſic videtur eſſe in p̄tāte ipſius appellantis decla
19 rare ad quem appellauit. † ⁊ idem dicas ſi ſimpliciter ap
pellans dixerit appello non exprimendo ad quem iudicē
nam talis appellatio valet. Ita dixit Barto. in. d. l. i. §. ſi
quis in appellatione. ff. de appel. Spe. in. e. ti. §. nunc tra
ctemus. verſi. ſed quid ſi quis. vbi dicit ꝙ in dubio vī ap
pellatum ſm̄ formā iuris. ⁊ ſic ad ꝓximū ſuperiorē. Sed
tu dicas ꝙ de iure canonico dꝫ. ꝫ. tp̄a data ad appellāduꝫ
declarare de quo iudice ſenſerit appellans ſed cōtra tex.
oppone de. c. vno. coniuncta glo. ij. de re. permu. li. vi. vbi
noīe dioceſis comprehenditur ciuitas ⁊ cōfirmatur hoc
20 † qꝛ appellatione collegij continetur prelatus qui eſt ca
put. c. edoceri. ē. eo. ergo ⁊ noīe dioceſis dꝫ comprehendi
ciuitas que eſt caput dioceſis. Item qꝛ eadeꝫ eſt ciuilitas
ciuiū ⁊ cōmutatiuoꝝ ſeu dioceſanoꝝ. l. nulli. circa fi. C.
de epi. ⁊ cle. l. qui ex vico. ff. ad municipa. Ideo dicimus
ꝙ tota dioceſis in ſimul cuꝫ ciuitate appellatur p̄rochia
epi. c. ad apoſtolice. de dona. c. p̄ſbyter. ⁊. c. vt vnuſq̄qꝫ. ꝫ.
d̄ pecu. cleri. ⁊ p̄p hec ꝯtraria pleriqꝫ non leuis opiniōis
auctores impugnarunt deciſionem huius decre. dicētes
qḋ non fuerit deciſio iuri conſona. ſed pro certo aſſerere
iſtud in principe eſt ſincophanta dignum. Solutio Io.
an. hic dicit eſſe ſpāle reſcriptis que odioſa ſunt ⁊ nō di
ſtinguit an reſcripta ſicut ad lites an ad bñficia ſed glo.
in. d. c. vno. dicit ꝙ iſte tex. loquitur in reſcriptis ad lites
que ſunt odioſa. Idē tꝫ Hoſti. in. c. i. de offi. ord. ⁊ ex hoc
vr̃ ꝙ aliud ſit in reſcriptis ad bñficia de quo dicet̃ inferi⁹.
pro iſta aūt deciſione ꝙ ꝓcedat in reſcriptis ad lites gl.
hic in princi. adducit qꝛ ciuitas ⁊ dioceſis ſunt diuerſa lꝫ
ſint ſub vna iuriſdictiōe ſiue ſub vno epō ꝓ hoc facit. lxiij.
di. c. ego Ludouicus. ⁊. c. ſi ciuitas. de ſen. excō. li. vi. ⁊ di
cit Cōpoſtel. eſſe de ſtilo curie qui dꝫ attendi. vt in. c. quā
21 graui. de crimi. fal. † ꝙ ſi ciuitas ⁊ dioceſis ponantur tā
ꝙ̄ diuerſa ⁊ curia p̄p honore ciuitatis non vult ꝙ cōpre
hendatur ſub noīe dioceſis ſed qḋ noīetur noīe ſuo ꝓprio.
22 † Nam que ſpāli nota digna ſunt non veniunt niſi nomi
natim exprimantur. l. item apud. §. hoc edictum. ff. de in
iur. dicit ēt Goff. ꝙ forte hic impetrans expreſſit dioceſa
nos qꝛ procurator ciuiuꝫ paratus erat ꝯtradicere vel for
te impetrans erat foris a ciuitate non ſic in comitatu vñ
non ſic de facili habuiſſet litteras contra ciues ſicut ꝯtra
comitatiuos. ff. quod me. cau. l. non eſt veriſimile. dicit ta
men ꝙ iſte rationes ſunt modice. nam qui eſt dioceſanus
intelligitur de ciuitate allegat. d. l. qui ex vico. ad muni
cipalis. l. forma. ff. de cēſibus. l. cui pacto. ff. de ſer. expor.
23 l. ſi. C. eo. xvi. q. vij. c. oēs baſilice. xxiiij. di. c. quādo. † ⁊ di
cit hic Philip. ꝙ lꝫ ciuitas ſit caput dioceſis tñ non cō
prehenditur ſub eius appellatione lꝫ appellatione colle
gij veniat prelatus dicit ēt ꝙ p̄ ciuitatē non cōprehendit̃
dioceſanus allegat. l. ij. ff. de ver. ſig. l. ſi cuꝫ dies. §. ſi arbi
ter. ff. de arbi. facit. d. c. ſi ciuitas. Sed. d. Abb. hic pollice
tur ſe attingere hanc mām latius ⁊ melius ꝙ̄ aliqs ali⁹
⁊ diuidit hāc mām in hec mēbra vꝫ. aut querit̃ vtrum ap
pellatione ciuitatis veniat dioceſis aut ꝯ̈ appellationi
dioceſis veniat ciuitas facit ēt. Aliud mēbrū vtrū appel
latione ciuiū veniāt comitatēſes. ⁊ aliud mēbrum an ap
24 pellatione comitatēſiū veniāt ciues. † Circa primū refert
Io. an. dicere in. d. c. ſi ciuitas. ꝙ in priuilegijs cōtra ius
appellatione ciuitatis ſoluꝫ venit ꝙ ambitu muroꝝ ꝯti
net̃ ⁊ ēt ſuburbia ⁊ ꝯtinētia edificia ciuitatis dicit cōti
neri ēt appellatiōe ciuitatis. d. Abb. dic̃ h̃ dictū vt veniāt
ſuburbia ⁊ ꝯtinētia edificia nō vr̃ verū regulr̃ in materia
odioſa ⁊ dicit probari in dicto. c. ſi ciuitas. vbi appella
tione ciuitatis ſolum venit id quod eſt intra menia. ſed in
mā ſtricta debemus cap̄e v̄ba ſtricto mō vt in. c. ſtatutū.

de elec.li.vi.l.qcqd aſtringēde.ff.de ver.ob.ergo itē ſpā
le eſt in caſu.d.c.ſi ciuitas. vt cōprehenduntur ſuburſtis
ne interdictū villeſceret ⁊ ex illo tex.dicit.d.Abb.hic col
25 ligi argu.†ꝙ in materia ſtricta vbi diſpoſitio eſſet inuti
lis vel fieret fraus tunc appellatiōe ciuitatis veniunt ſub
vrbia.⁊ ex hoc dcit ꝙ ſi interdicereť alicui ne legēt in ci
uitate qȯ videreť interdictū ēt ne legēt in ſuburbijs quia
fraus fieret precepto ⁊ ꝓhibitioni ⁊ hoc caſu dicit poſſe
ſaluari dictum Joā.an.tñ vt ſuperius dixi Saly.in.d.l.
cui pacto.ff.de ſer.expoꝛ.dixit fuiſſe obtentum de facto ꝯ
rium in ciuitate Paduana ⁊ credo ꝙ acciderit caſus in
pſona ſua cū fuit confinatus ad ciuitatē Paduanam ⁊
credo recte fuiſſe obtentū qcqd dixerit Bal.hic quez alle
gaui ſuperius ⁊ ad hoc allego tex.in.d.c.ſi ciuitas.in vſi
culo hoc tñ caſu vbi ponit caſum ſpālez in interdicto ⁊ ēt
apponit ius nouum.vt apparet in verſicu. ſuburbia volu
26 mus iterdicta †nā verbū volumus[a] eſt noui iuris itrodu
ctoꝛium vt dixit glo.in cle.i.de offi.vica. Sed in materia
larga ſeu indifferenti venit ciuitas cū ſuo territoꝛio.l.i.§.
cum vrbē.ff.de offi.prefec.vrbis. Tu circa hoc vide eleg.
27 doctri.Bar.in.l.vrbis.ff.de ver.ſig.vbi querit† an appel
latione ciuitatis veniat diocesis ⁊ diſtinguit hoc mō aut
loquimur in bñficijs.⁊ tunc venit totū territoꝛū.l.i.§.cuz
vrbem.pꝛealle.aut loquimur in alijs actibus ꝯtibus iu
dicijs vltimis volūtatibus ⁊ ſimilibus. ⁊ tūc aut qs expſ
ſit patriā aut expꝛeſſit ciuitatē aut expꝛeſſit nomē pꝛꝑa bo
noniam aut expꝛeſſit vtrūqꝫ ſi expꝛeſſit patriā tūc ꝯtinenť
ſuburbia ⁊ ꝯtinentia edificia.l.vxoꝛi.§.legauerat.ff.de le
ga.iij.Quāqꝫ tñ ſumitur latius.l.ſi.C.de natu.lib.Si dixit
ciuitas tunc muris cingitur.l.nā qȯ liquide.§.ſi cui ita.ff.
de penu lega.aut dixit qcquid habeo ſenis vel peruſij.⁊
tunc ꝯtinentia edificia continentur vt.d.l.vrbis.aut dixit
vtrūqꝫ ⁊ tunc attendiť illud ꝙ pꝛeceſſit.ſi vero expꝛeſſit il
lud nomen peruſij tunc ꝯtinentur ſuburbia ⁊ qȯ dictū eſt
de ciuitate idē dicas de vrbe ꝙ appellatione vrbis idem
dicas in dioceſi. ita dixit Bart.in.d.l.vrbis. quem ſequi
tur hic Pe.de anch.⁊ idē ēt voluit idē.d. Pe. in.c.feli
28 cis.de pe.in.vi.⁊ eodē modo dicas †ꝙ in materia penali
appellatione ciuitatis ſeu verbis non venit dioceſis quia
ſunt diuerſa ergo vnū non cōpꝛehēdiť ſub reliquo vt hic
⁊ in.c.ſtatutū.§.cū vo.⁊.§.cū aūt.J.e.li.vi.⁊.l.ij.ff. de ver.
ſig.⁊.lxiij.di.c.ego Ludouicus.ergo pena appoſita ciui
tati non cōpꝛehendit dioceſim qꝛ in penis ſit ſtricta inter
petratio nec ſit extenſio.§.pene.de pe.di.c.in penis.de re
29 gu.iur.li.vi.c.queſiuit.de his que ſi.a pꝛela.† nam ꝓhibi
tus poſtulare apud pſidem poterit poſtulare apud lega
tum ⁊ ꝓhibitus manere in vrbe poterit manere in pome
rio vel in vrbis ſubiectis vrbi.l.moꝛtis.§.i. ⁊.§.erit.ff. de
pe.l.cui pacto.de ſer.expoꝛ.⁊ ſi hoc eſt verū in pena iudi
30 cis multofoꝛtius erit idez in pena iuris† qꝛ mictius agiť
cū lege ꝙ cum hoīe.l.celſus.ff.de arbi. Item filius pp ca
ſum patris nō dꝫ pꝛiuari dignitate queſita.l.femine. ⁊.l.
emancipatū.ff.de ſenato.Eodē modo dicamus ꝙ pp pe
nam impoſitā ciuitati non dꝫ pūiri dioceſis.facit.l. quid
tñ.ff.qui.mo.vſufruc.amit.in pꝛin.vbi habēs vſufructum
in villa ⁊ per ꝯñs in fundo ad villā ſpectante ꝑdito vſu
fructu ville per ipſius diruptionem retinet vſufructuz in
fundo.⁊ ideo Archi.in quadā ſua additio.in.c. felicis.ď
31 penis.in.vi.dixit †ꝙ ſi ciuitas pp occiſionem epī eſt pꝛiua
ta dignitate pontificali ꝙ dioceſis que non deliqt nō erit
pꝛiuata dignitate pontificali ⁊ illā dictionē fecit pꝛopter
caſum emergentē hic bonoñ in pſona dñi neapolionis vi
de ibi per Jo.an.in nouella.⁊ accedat ēt ꝙ pulchꝛe dixit
32 hic Bal.ꝙ ſi qs impetrat pꝛimā vacaturaz in ciuitate ꝙ
non ꝯtinetur eccleſia ruralis ad hoc facit.l.ſi.C. de teſta.
33 †⁊ ſi ſtatutū diſponit ꝙ maleficia cōmiſſa in ciuitate pu
niatur arbitrio ptātis iſtud arbitriū non extēdiť ad male
ficia cōmiſſa extra ciuitatē qꝛ eſt extraoꝛdinariū ⁊ ꝯtra
ius cōe.nā de iure cōi non eſt ꝯceſſuz arbitriū in penis.l.
i.§.calūniatoꝛibus.ff.ad turpil. niſi incidat nouus caſus

a ¶ Voluminа. Vide pro iſta elegāti cō cluſione poſt Bar.d.Alex. de imo. Jaſonez de may. ⁊ Areti.in.l.cer ti cōditio.§.ſi. ff.ſi cer.pet.⁊ Bart.no.in.l. i.ff mā. ⁊ aliqd p.d.Bart. ſoci.in conſil. cclix.inci.mā pſentis cōſultatiōis.vſi. ter tia rñſio in ſi. car.cxxxvi.

b ¶ Appellatiuū.Vide ad mām Bartho. in.l.ſeruus cō munis.ff.ď ſti ſer.⁊ in.l.cer tū.ff.ſi cer.pe. ⁊ i.l.ſi.ad mu nici.⁊.c.quoniā Abbas de offi.dele.⁊ vi de elegantem tex.l ſi in rem in fin.ff.de rei vendi. ⁊ facit qȯ no.Jnn.in c.certificari.ď ſepul.vbi egre gie ⁊ eleganter loquitur.

qui non ſit lege cōpꝛehenſus qꝛ tunc ad arbitraꝫ iudicis
ꝑtinet ſupplere ⁊ arbitrari.l.i.§.i.ff.de effra.⁊ expil.nam
que nouiter emergunt nouo remedio indigent ⁊ pp cir
cunſtantias ⁊ caſus repētinos dātur arbitria iudicibus
allegat.c.i.ē.de conſti.debuit allegaſſe ſingulare dictum
Jnno.in.d.c.i.⁊ pꝛo illo dicto Jnno. vide que late ibi di
xi.Et ſubdit hic Bal. pꝛedicta foꝛe vtilia in teſtamentis
34 †ſi teſtatoꝛ legat mihi frumentuz ꝙ hꝫ in ciuitate decidit
non venire frumentū ꝙ ipſe hꝫ in comitatu.⁊ idez bal.in
l.i.ff.de offi.pꝛefec.vrbis.in ſuis recolectis dixit ꝙ ſi lego
frumentū ꝙ habeo in ciuitate non videoꝛ legare frumen
tum ꝙ habeo in caſtro illius ciuitatis ⁊ allegat Guil.de
cu.ibi ⁊ allegat rōnem qꝛ iſtud non eſt de cohērētibus ci
uitati ⁊ allegat.d.l.naꝫ qȯ liquide.§.ſi ita. de penu lega.
dicit ēt hic conſideraq.ſi qꝫ teſtatoꝛ vtitur noīe ꝓpꝛio loci
aut ciuitatis.puta qꝛ dicit bononie vel Floꝛentie tūc etiā
ꝯtinetur frumentū ꝙ eſt in cōtinētibus edificijs ſicut ſunt
ſuburbia cōiuncta ciuitati nullo extraneo loco mediante
via aut publica non facit medium qꝛ eiuſdē iuris publici
eſt.Si aūt teſtatoꝛ vtitur noīe appellatiuo ciuitatis q̄ de
noīatur a cintura muroꝝ vel appellatiuo noīe vrbis que
per aratrū circūlatum deſignatur non veniunt continen
tia edificia extra muros qꝛ ſignū limitat ſignatū. Si aūt
teſtatoꝛ vtitur vtroqꝫ vocabulo puta dicit lego frumētū
qȯ habeo in ciuitate bononie refert quoſdā dicere qȯ in
ſpiciatur ꝙ pꝛocedit ſed glo.dicit ꝙ in teſtō inſpicitur la
tioꝛ interpetratio.⁊ iō Guil.de cu.dicit ſm eum in.d.l.i.
§.cū vrbē.ff.de offi.pꝛefec.vrbis.ꝙ roma ꝯtinentia edifi
cia includit ſecus in alijs ciuitatibus.vñ in qōne ꝓpoſita
vř qȯ inſpiciatur nomē ꝓpꝛiū reſtrictiuū non aūt nomen
appellatiuū exceſſiuū.non ob.l.ſi ſeruus.ff. de ſtipula.ſer.
vbi ſūmitur coniectura ex oꝛdine verboꝝ qꝛ ipſe rñdet ꝙ
ibi verbū ſecūdariū erat appoſitū loco ſolius demonſtra
tionis non loco cauſe finalis ar.l.annua.§.i.ff.de annuis
35 lega.⁊ eſt ratio† qꝛ nomen ꝓpꝛium eſt ſicut indiuiduū ⁊
b nomē appellatiuū[b] eſt ſicut genus ⁊ ſic indiuiduū reſtrin
git ⁊ cohartat ſpēm qꝛ verbū ꝙ vltimo loco ꝓferť videť
eſſe concluſio ⁊ determinatio totius oꝛationis argu.l. ſi
fundū.ff.de ver.ſig.⁊ ita reſidet Bal.hic ſuper iſto paſſu.
Sed vt ſuperius retuli Bar.in.d.l.vrbis. tenuit ꝯriuꝫ ꝙ
imo inſpiciatur illud ꝙ pꝛecedit lꝫ Bal. non fecerit ſpeci
ficam mentionē de Bar.⁊ cum dicto Bar. trāſiuit Pe.
de anch.in.c.felicis.de pe.in.vi.⁊ hic ⁊ iudicio meo bal.
hic vehementer errat ipſe dicit debere attēdi nomen pꝛo
pꝛium qȯ eſt reſtrictiuū ⁊ non nomē appellatiuū exceſſi
36 uum ſalua pace ſua dixerim.†nā ꝓpꝛiū nomen vrbis eſt
ampliatiuū vñ hoc nomē bononia ꝙ eſt ꝓpꝛiū nomē lo
ci ꝯtinet ſuburbia ⁊ ꝯtinētia edificia.vt in.d.l.nā qȯ.§.ſi
ita.⁊ voluit Bar.in.d.l.vrbis.ſed hoc nomē ciuitas ſeu
vrbs lꝫ ſit nomē appellatiuū nihilominus eſt reſtrictiuū
qꝛ reſtringit ſe ad cinturā muroꝝ.vt eſt tex.in.d.l.vrbis.
⁊ ꝓbatur in.d.c.ſi ciuitas.per locum a ſpāli ergo errauit
Bal.circa hoc.Itē ꝯſidera accurate qꝛ lꝫ Bar.dixerit ꝙ
qñ ꝓferť vtrūqꝫ.ſ.ciuitas ⁊ ꝓpꝛiū nomē dꝫ attendi ꝙ no
mē pꝛecedat ipſe non ponit exēplū de hꝰ ſed bal.hic pōit exē
plū puta qñ dř i ciuitate peruſij aut bonōie qꝛ iudicio meo
non deberet poni exemplū hoc mō ex eo qꝛ ſemper poniť
reſtrictiue in hoc exēplo qꝛ verbū ciuitas regit verbū pe
ruſij.iō ſemper attenditur verbū ciuitas ꝙ eſt reſtrictiuū
.vñ exemplū deberet poni eo caſu quo vnū nomē nō regiť
ab alio qꝛ ponuntur in eodē caſu puta qꝛ diceretur raue
na vrbe vt ſcribitur apud boetium in pꝛimo de conſola
tione in pꝛoſa magna in verſi.rauena vrbe diſcederent ⁊
ita videtur intelligi.l.ſi ſeruus.ff.de ſtipu.ſeruo. inquan
tum dicit debere attendi ꝙ nomen pꝛecedat ⁊ ideo debe
ret poni exemplum iudicio meo hoc modo lego tibi fru
mentum ꝙ ego extraxi de bononia vrbe.nam illa nomi
na eque pꝛoferuntur ⁊ vnum non regitur ab alio ⁊ per
conſequens debet attendi ꝙ nomen pꝛecedat ⁊ iſta mi
37 hi videtur verioꝛ doctrina.† Et ſi quiſpiam dubitaret ſi
cut appellatione

cut appellatione ciuitatis in materia penali aut exorbi-
tanti ſeu odioſa non veniunt ſub vrbis ⁊ continentia edi
ficia. an eodẽ modo veniat portus vel mare ꝙ diſtringit̃
per ciuitatem ⁊ dicas in trepide ꝙ non venit ſecus ſi mã
eſſet fauorabilis. qꝛ tunc appellatõe ciuitatis veniret por
tus ⁊ mare adiacens ciuitati. Iſta eſt glo. ſingu. in. c. vbi
periculũ. §. porro. de elec. li. vi. ⁊ ibi dñicus inducit illam
glo. ꝙ bãnitus de ciuitate nõ vr̃ bãnitus de mari aut por
tu diſtinguẽdo a ciuitate ⁊ glo. illa cũ qua concordat ibi
Io. mo. intelligit̃ in materia fauorabili. qꝛ tex. eodẽ mo
do ibi loquit̃ in caſu fauorabili. ⁊ ideo multũ elegãter di
xit Bal. in repe. rub. ff. de rerum diui. in. v. col. verſicu. ſed
quero. an portus maris refert illo q̃do fuiſſe reuocatũ in
38 dubium. † an teſtm̃ factum p mercatorẽ anconitanum in
portu cuiuſdã ciuitatis ſoldani babilonie diceretur factũ
in terris ſaracenoꝝ. ⁊ dicebatur ꝙ non qꝛ portus eſt pu-
blicus vide ibi per eũ vide eundẽ Bal. in. l. is C. queãd-
modum teſta. ape. ⁊ in. l. fi. C. de teſta. ⁊ in. l. ſi teſtm̃. C. d̃
de inſti. ⁊ ſubſti. ſub ꝯditione factis. ⁊ facit tex. in. l. iſule.
ff. de iudi. vbi dr̃ inſule Italie pars Italie ſunt vbi appo
nitur nomen proprium prouincie ⁊ ꝯtinentur adiacẽtia
⁊ per illam. l. fuit deciſũ piſis ex ꝯſilio Bar. vt ibi refert
39 Ange. ꝙ delictũ cõmiſſum in mari ꝓpinquo ciuitati aut
in portu ciuitatis dꝫ puniri in ipſa ciuitate qꝛ illa particu
la maris intelligitur ſubiacere ciuitati Piſarũ. ⁊ iõ fue-
runt piſis decapitati certi pirate qui deliquerant in mari
adiacenti piſis. ⁊ ibi ẽt dicit Ange. qd̃ ſi illa pticula ma-
ris eſſet valde remota ſi tñ nulli alij loco tereſti eſſe ꝓpin
quior vbi redderet̃ imperiũ deberet puniri. ⁊ idẽ dicit de
alijs ciuitatibus ⁊ allegat caſum qui alibi non repit̃ ſm
eum in. l. i. C. de claſicis. li. xi. Facit etiã ꝙ pulchre voluit
Bal. in. l. i. §. initio. ff. de offi. prefec. vrbis. vbi dicit ꝙ ele
ctus in ptãtem ciuitatis peruſij eſt electus ẽt in ptãteꝫ co-
mitatus eiuſdẽ ⁊ iſtud vr̃. Iõ procedere qꝛ mã eſt fauo-
rabilis ⁊ iſto mõ tu poteris reducere ad concordiã iura
multa que adinuicem vident̃ ſibi ꝯdicere. ſ. ꝙ appellatio
ne dioceſis venit ciuitas ⁊ ecõtra vt. l. que in continẽtib9.
ff. de ver. ſig. d. c. ſi ciuitas. l. forma. §. ſi vero. ff. de cenſi. l.
que ex vico. ff. ad municipa. l. nulli. C. de epi. ⁊ cle. l. an pa
cto. ff. de ſer. expor. c. oẽs baſilice. xvi. q. vij. cum alijs iuri-
bus allegatis ſuperius. ⁊ in ꝯtrium facit tex. iſte ⁊ glo. ⁊
ꝯcordantie allegate in ea. ⁊. l. ij. ff. de ver. ſi. xij. q. ij. c. fi. de
offi. archipreſ. c. pe. ⁊. c. fi. de teſta. c. relatũ. el. ij. c. cũ cleri
ci. ⁊. c. cũ tibi. cũ ibi no. de ver. ſig. l. ſi cũ dies. §. ſi arbiter.
40 ff. de arbi. † vbi arbiter aſſumptus in ciuitate non põt iu
dicare in diſtrictu ⁊ ſic in dioceſi. c. fi. ꝟ. de pben. c. quãuis.
el. i. eo. ti. li. vi. Et iſta erant que circa hoc primũ mẽbrũ
potuiſſet adducere qſq̃ ingẽtis ſpũs doctor vltra ea que
patiens noſtri hic pſcripſerunt. Sed vnũ accurate cõſide
ra nam oẽs vſq̃ ad hoc dies legentes iſtũ tex. colligũt vt
iam ego in pius collegi ꝙ aliud eſt ciuitas aliud eſt dio-
ceſis pro certo hoc non colligit̃ ex iſto tex. nã hic nulla fit
mẽtio d̃ ciuitate ſed ſolũ fit mẽtio de noie ꝓprio loci ⁊ iã
vt dixi aliud ẽ ciuitas aliud ẽ ꝓpriũ nomẽ loci. l. nã qd̃. §.
ſi ita. ff. de penu lega. ergo iſte tex. non ꝓbat cõem doctri-
nã doctoꝝ niſi ſubtiliter inducẽdo dicas hoc mõ nam in
plus ſe hꝫ nomẽ ꝓpriũ loci q̃ꝫ hoc nomẽ ciuitas vt dictũ
eſt ſed ꝓpriũ nomẽ loci nõ eſt dioceſis. vt hic eſt caſus ſin
gularis. ergo multo minus ciuitas ꝙ ẽ nomẽ reſtrictiuũ
vñ iſta noĩa dioceſis ⁊ ciuitas ſunt diuerſa in noĩe ⁊ in ſi-
41 gnificatu. † nã ciuitas dr̃ que ambitu muroꝝ cingit̃. l. ij. ff.
de ver. ſi. dioceſis ṽo dr̃ reliquũ territoriũ ꝙ ſpectat ad re
gulationẽ epĩ qui ciuitati pẽſt ⁊ dr̃ dioceſis quaſi diuiſio
eo ꝙ eſt diuiſa ab alterius ẽpatu. vij. q. i. epiſ. xvi. q. ij. c.
quicũq̃. ⁊. c. licet. ⁊. c. inter. iõ in ſtricta diſpoſitione vt in
ſtatutis penis reſcriptis ⁊ ſilibus in qbus fiet ſtricta iter-
pretatio ciuitas non cõprehendit̃ appellatione dioceſis
nec ẽꝯ. iõ dicebat. d. m. Io. de imo. in. c. fi. de pbẽ. poſt ali
os ꝙ in diſpõne iuris cõis appellatione dioceſis venit ci
uitas ⁊ eꝯ ſed in alijs diſpõnibus eſt ſecus. Et põdera qꝛ

forte poſſet dari noua doctrina ad iſtũ tex. ⁊ dicere qd̃ iõ
hic ĩpetrato reſcripto ꝯ hoĩem ciuitatis ⁊ quoſdã alios
dioceſis eiuſdẽ ciuitatis non põt ꝯueniri p illã clauſulam
generalẽ ciuitatẽſis ex eo qꝛ ſub illa clauſula non pñt cõ-
pbẽdi hi qui ſunt diuerſe qualitatis ab expſſo vt late di-
xi in. c. ſedes. ĩ. eo. Sed hoĩes dioceſis. nam eſſe ciuẽ alicu
ius notabilis ciuitatis nobilius eſt q̃ꝫ eſſe nobilẽ ciuẽ ali
cuius ciuitatis mediocris. ergo multofortius nobilius ẽ
eſſe ciuẽ ciuitatis q̃ꝫ eſſe de dioceſi vt eſt tex. ſingularis in
l. i. C. de alexãdrinis primati. li. xi. ⁊ iſta eſt rõ nũc quare
p reſcriptũ impetratũ ꝯ quoſdã dioceſanos non põt ꝯue
niri ciuitatis. ⁊ per ꝯñs iſte tex. nõ probat ſimpliciter do
ctrinam doctoꝝ ſed eã probat limitate qñ nomẽ apponit̃
in clauſula generali te. e menti qꝛ eſt ſolẽnis interpreta-
tio ad iſtũ tex. Et per iſta ſit expeditum primũ membrũ.
42 ¶ Uenio ad ſcd̃m an appellatione dioceſis veniat ciui-
a tas[a]. d. Abb. hic poſt alios diſtinguit ꝙ in materia larga
ga ⁊ ſic fauorabili aut indifferenti appellatione dioceſis
venit ciuitas. c. i. de re. permu. li. vi. ⁊ in alijs iuribus alle
gatis ſupius in pcedẽti mẽbro ſed in mã ſtricta aut odio
ſa de penali ſecus ex quo infert ꝙ in lr̃is ipetratis ad be-
neficia ad appellatiõe dioceſis nõ venit ciuitas tꝫ Io. an.
hic ⁊ Hoſt. in. c. i. de offi. ordi. ⁊ glo. q̃ꝫ ipſe reputat ſingu
larem in. c. accepimus. de eta. ⁊ quali. ⁊ Cõpoſtel. in. c.
abbate. ꝟ. c. ⁊ Archi. in. c. q̃ꝫuis. el. i. de preben. in. vi. Sed
ꝯtrium tenuit hic Ioã. de ligna. ⁊ ſenſit Bal. in cle. ne ro-
43 mani. de elec. † ꝙ in litteris ipetratis ad bñficia vacantia
in dioceſi cõprehendentur bñficia vacantia in ciuitate. ⁊
mouet̃ qꝛ ſi in priuilegijs venit ciuitas appellatione dio-
ceſis. vt no. Hoſt. ⁊ Io. an. in. c. i. de offi. ordi. Idẽ dicunt
eſſe in donationibus ꝙ in priuilegijs p. l. creditor. in fi. ff.
de acti. emp. que. l. re vera. ſolũ ꝓbat ꝙ in donatione ali-
cuius rei ſolũ veniũt que accedũt ipſi rei ergo idẽ erit in
bñficijs quoꝝ collatio donatio dr̃ vt in. c. relatũ. ꝟ. de pre
ben. ꝯtrium tenent cõiter oẽs ſcribentes hic. ⁊ pro hoc al
legant tex. in. d. c. q̃ꝫuis. coniuncta glo. de pben. in. vi. Et
ad dictũ Io. an. ⁊ Hoſt. rñdet ꝙ loquit̃ in priuilegijs nõ
odioſis ſecus in priuilegijs odioſis vel qñ ſunt ꝯ ius vel
qñ tendunt in piudicium tertij vt in. c. ſup eo. de offi. dele.
⁊ qd̃ habet̃ in. c. olim. de ver. ſig. ⁊ ꝙ no. glo. in. c. ſi cano
nici. de offi. ordi. in. vi. ſecus videt̃ in lr̃is de iuſticia cũ mã
datur ei qui erat obligatus ⁊ ita ſe expediuit poſt alios
do. Abb. hic. Tu allega glo. pro opinione cõi que cõiun
cta cum tex. ſuo ꝓbat formaliter ꝯ Pau. ⁊ Io. de ligna.
vꝫ in. c. fi. de preben. vbi tex. dicit ⁊ aliqua eccleſia ciuita-
tis vel dioceſis. ibi glo. i. dicit ꝙ niſi expreſſiſſet illo mo-
do non potuiſſet prouideri in aliqua eccleſia ciuitatis ⁊
ad hoc allegat tex. iſtum ⁊ ſic pondera accurate tex. iſtũ
loquẽtem de reſcriptis ad lites illa glo. ampliat in reſcri
ptis ad beneficia ⁊ eodem modo ampliat iſtum tex. glo.
in. d. c. accepimus. de eta. ⁊ quali. ⁊ ſic cum reuerẽtia do
mini Abba. glo. in. d. c. accepimus. non eſt vnica ⁊ ſingu
44 laris. Et pro iſta cõi opi. faciat † qꝛ reſcriptum impetra-
tum ad beneficia cẽſetur eſſe ſtricti iuris. ⁊ per ꝯñs eſt re
ſtringendum tex. eſt in. d. c. fi. de preben. facit. c. ſuſceptũ.
de reſcrip. in. vi. vbi expreſſo vno modo vacationis nõ ve
nit alter modus vacandi. ideo conſueuit apponi clauſu-
la vel alio quouis modo vacauerit. ⁊ tenẽt domini de ro
ta ꝯcluſione. xxi. Facit ẽt pro hac opinione ꝙ voluit bal.
45 in. d. l. i. §. initione. de offi. prefec. vrb. vbi dixit † ꝙ ſi lego
frumentũ ꝙ habeo in ciuitate non videor legare frumẽ-
tum ꝙ habeo in caſtro illius ciuitatis qꝛ non eſt de cohe
rentibus ciuitatis. ita dicamus in propoſito ꝙ impetra-
to reſcripto ad beneficia vacantia in dioceſi non veniat
beneficia vacantia in ciuitate. Facit etiam dictum Guil.
de monte laudino in clemẽ. i. de ſequeſtra. pol. ⁊ fructus.
46 vbi dicit † ꝙ verbum dioceſis comprehendit ciuitatẽ quã
do exprimitur a lege vel conſtitutione allegat. c. i. de offi.
or. ꝟ. ſecus dicit ſi ponat̃ in lr̃is papalibus. qꝛ tunc non cõ
pbẽdit̃ ciuitas ſub noĩe dioceſis. ⁊ hoc tenuit hic d. Car.

a ¶ Ciuitas. De iſta. q. ſup q̃ multum do
ctores crocitant ⁊ varia ẽ inter eos opi-
nio vide preci pue. d. Car. in cle. ij. §. ſane.
vij. ⁊. viij. q. d̃ elec. ⁊ in cle. i. in. vi. no. de re
nun. ⁊ Gemi nia. i. c. felicis. §. fi. de pen. in
vi. qui vident̃ tenere partem affirmatiuã.
Contrariũ ta men tenet. d. Alex. de imo.
in. l. ij. de vbo. ſigni. per hoc c. rodulphus i
glo. in. c. acce pimus. de eta. ⁊ qualita. vi
d̃ ibi per te qꝛ pulchre loqt̃.

⁊ idem voluit in.d.c.accepimus.⁊ in.d.clemen.ne roma
ni.⁊ ibi dicit ꝙ pro cōi opi.vī caſus in.d.c.quāuis. ⁊ in
ducit illum tex.vbi papa mandat prouideri de beneficio
vacante in ciuitate vel dioceſi.nā ſi verbū dioceſis cōp
henderet ciuitatē ſequeretur qḋ illud verbū ciuitate eſſet
ſuperfluū ꝙ non eſt dicendū qꝛ in lege non dꝫ apponi ſil
laba ſuperfluo.l.i.ff.qḋ me.cau.⁊ ibi glo.c.ſi romanorū.
pīx.di.l.ſi qñ.ff.de leg.i.cū ſi.⁊ hanc partē tenuit Joan.d
ſantu.in.d.c.q̄uis.⁊ ibi dñicus ⁊ partē iſtam ſequit̄ hic
do.Anto.Pe.de ancha.Joā.de imo.⁊ do.Abb.ſed mi
randum eſt vehementer de do.Ant.do. Cardi.⁊ ceteris
Moder.qui circa iſtum paſſuꝫ inſudarūt ꝙ nō viderint
47 Bar.in.d.verbis.ff.de ver.ſi.vbi dixit † ꝙ in beneficijs ap
pellatione ciuitatis venit totum territoriū. ⁊ per ꝯñs to
ta dioceſis eodē mō dicamus ꝙ in beneficijs appellatiōe
dioceſis veniat ciuitas ex eo qꝛ doctores oēs ponunt iſta
a pari ꝙ ſicut in reſcriptis appellatione ciuitatis non ve
nit dioceſis.ita appellatione dioceſis nō venit ciuitas vt
per glo.in d.c.ſi.de prebē.⁊ per ꝯñs Bar. ſentit ꝙ in lit
teris ad bñficia appellatione dioceſis veniat ciuitas .nō
tñ ibi Bar.apte loquit̄ de litteris impetratis ad bñficia.
48 ſed ſimpliciter loqtur in bñficijs.† tñ idem vī dicenduꝫ in
litteris ipetratis ad bñficia arg.l.ad rem mobilē.⁊.l.ad
legatū.ff.de procu.⁊.l.ij.ff.de iuriſ.om.iud.⁊.c.ſane.⁊.c.
preterea.de offi.dele.⁊ ſic illud ꝙ attribuit̄ hic per docto
res Jo.de ligna.⁊ Pau.fuit dictū Bar.in.d.l.vrbis.ꝙ
diligenter notabis qꝛ nemo vſqꝫ ad iſtos dies hoc apuit.
Scḋo ꝯ eōem opi.ego allego ſm glo.in cle.hi qui.d eta.
49 ⁊ quali.q̄ vult † ꝙ appellatione capl̄i veniat platus qui
eſt cap.capituli.eodē modo vī ꝙ appellatiōe dioceſis ve
niat ciuitas que eſt caput dioceſis.⁊ per ꝯñs vī dicenduꝫ
ꝙ appellatione dioceſis veniat ciuitas qꝛ doctores ⁊ gl.
vt dixi ſuperius dicūt ꝙ in materia ſtricta ſicut appella
tione ciuitatis non venit dioceſis eodē modo appellatio
ne dioceſis non venit ciuitas.Tertio ꝓ hoc allego tex.for
maliter probantē hanc opi.in.d.l.i.§.cū vrbē. de offi.pre
50 fec.vrbi.vbi dicit̄ † ꝙ ſi alicui eſt cōmiſſa cura ⁊ regimen
ciuitatis ꝙ vī commiſſa cura cōmitatus ⁊ diſtrictus ⁊ ꝑ
ꝯñs dioceſis. glo.ergo eodē modo dicamus ꝙ ſi alicui ē
cōmiſſa cura dioceſis vī commiſſa cura ciuitatis.Quar
to allego tex.coniūcta glo.in.c. vnico. de re.permu.li.vi.
vbi tex.loquitur de eo qui impetrat in dioceſi.glo.ibi di
cit qḋ ſub dioceſi cōprehēditur ciuitas. Referēdo modo
glo.ad illum tex .formaliter videtur velle ibi glo.ꝙ impe
trans beneficium in dioceſi obtinebit in ciuitate qꝛ in du
bio glo.dꝫ intelligi ſm tex.quem allegat vt voluit Bar.
in.l.non ſolū.§.liberationis.ff.de libe.lega.Quinto iſtaꝫ
51 partem ſentit Hoſtiē.in.d.c.i.de offi.ordi.vbi dicit † ꝙ in
reſcriptis contētioſis appellatione dioceſis non continet̄
ciuitas ergo ſecus eſt in bñficialibus ⁊ aſſignari poteſt ra
52 tio diuerſitatis † qꝛ reſcripta principuꝫ ſunt ſtricti iur.ex
eo qꝛ conferunt iuriſdictionē extraordinariam ⁊ reputa
tur odioſa qꝛ preiudicat iuriſditioni ordinarie que eſt fa
uorabilis.vt no.in.c.i.de reſcrip.in.vi.ergo non ſic in be
53 neficialibus. Sexto facit † qꝛ de iure cōi appellatione dio
ceſis venit ciuitas.c.cum inter.de verbo. ſignifica.c.ſigni
ficauit.⁊.c.i.de offi.ordi.c.vnico.de rerū permu.li.vi.ſed
non reperitur lex expreſſe diſponens ꝙ reſcripta in bene
ficialibus loquētia de dioceſi.non cōprehendāt ciuitateꝫ
ergo remanebimus in diſpoſitione iuris cōis.l.ſi cuꝫ do
tem.ff.ſo.ma.l.ſi extraneus.ff.de ꝯdi.ob cau.cū ſi. Septi
mo facit ꝙ voluit Bal.in.l.bñficiū.ff. de ꝯſti.prin.vbi di
54 cit † ꝙ ſi princeps donat mihi iuriſditionem alicuius ca
ſtri ꝙ vī donare oēm iuriſditionē.⁊ ſic eſt nomē generis
⁊ oēs redditus cārum ciuiliū ⁊ criminaliū ſpectabit ad
me allegat in ar.d.l.i.§.cū vrbē .⁊ ſubdit ꝙ ſi donat mi
hi ciuitatē vī ēt mihi donare comitatū ⁊ diſtrictuꝫ ⁊ oēs
ꝑtinentias de qbus loquit̄ Inno.in.c.cū ad ſedē.de reſti.
ſpo.tā in terra q̄ꝫ in mari.ſic vt terra diſtringit̄ vt no.in.c.
vbi periculū. §.porro.de elec.li. vi.⁊ in.l.i.C. de claſſicis.

a ¶ Principa
le.adde ꝙ nō
tm̄ acceſſoriuꝫ
ipm̄ principa
le ſequit̄.naqꝫ
pōt ab eo ſepa
rari. vt tꝫ ele
ganter Bar.in
l.no.in.l. ſi.C.
ꝑ quas perſo.
no.acqr.ſed ēt
ſequit̄ ipſi⁹ pn
cipalis naꝫ vt
ē elegās tex. l
cle.ij. ⁊ ibi do.
Car.de pben.
ꝓ q̄ vide Bal.
poſt gl.i.l.cos
in princ. ad ſi.
vſi.q̄rit̄.C. de
vſu.⁊.d. Ale
xā.de imo. i.l.
ſi.§.ſi.ff.de cō
di. inde. ⁊ ibi
oēs ſcribētes.

lib.xi.ſed in odioſis noie ciuitatis non continet̄ diſtrictus
vt in.d.c.ſi ciuitas.arg.l.cū qdam.de libe.⁊ poſth.⁊ per
ꝯñs ſentit qḋ in bñficijs appellatione dioceſis continet̄ ci
uitas.Octauo facit ꝙ habet̄ in aucten. vt liberti de cete
55 ro.§.i.vbi ꝓbatur † ꝙ qñ princeps ꝯcedit alicui bñficiuꝫ
intelligitur illud ꝯcedere pleno iure ⁊ ſic fit pleniſſima i
terpetratio quē tex.ad hoc allegauit Bal.in.l.ſi.in prin.
ff.de ꝯſtitu.prin.Ita dicamus in caſu noſtro ꝙ in benefi
cialibus appellatione dioceſis cōprehendat̄ ciuitas.⁊ ꝑ
iſta pōt defenſari doctrina Joā. de ligna.hic ⁊ Pau.in
d.cle.ne romani. ⁊ vt dixi ſuperius re vera fuit doctrina
Bar.Poſſet tñ dici pro ꝯcordia ꝙ aut beneficium man
datur conferri in dioceſi ad preces ⁊ ſupplicationē impe
trantis.⁊ tunc ꝓcedat opi.glo.in.d.c.ſi.de prebē.⁊ in.d.
c.accepimus.⁊ cōis opi.qꝛ in hoc denotatur ambitio. ⁊
ita ꝓcedat.d.c.q̄uis.de pbē.in.vi.⁊.d.c.ſi.e.ti.arg. eius
ꝙ habet̄ in.l.i.⁊.ij.C.de peti.bono.ſublatis.li.x. Aut pa
pa confert vel ꝯferri mandat ſuo motu ꝓprio ⁊ tūc qꝛ in
hoc nulla notatur ambitio ex quo nullus ipetrauit ⁊ tūc
ꝓcedat dictū Jo.de ligna. Pau.de elea.Bar.⁊ Bal.ar
gumento eius ꝙ habetur in.c.ſi motu ꝓprio. de pben.in
vi.⁊ facit in argumentū ꝙ voluit Bal.in.l.ſi.C.de fruc.
56 ⁊ litis expen.† vbi dixit conceſſa eſt a principe filioſa. in
dulgentia teſtandi nulla legitia relicta patri ꝙ eodē mo
do poterit pater teſtari nulla legitia relicta filio ſi ad po
ſtulationem filij princeps illam indulgentiā ꝯceſſiſſet. nā
tunc denotatur ambitio.aut illā indulgentiā princeps cō
ceſſit motu ſuo ꝓprio ⁊ tunc ſecus.Facit ad hoc ꝙ volu
it Saly.in.l.ſi.C.ſi ꝯ ius vel vti.pub.⁊ per hanc meaꝫ di
ſtinctionem vī illa ꝯtetas docentiū redduci ad equā cō
cordiam tene menti qꝛ nuſq̄ꝫ legi iſtum paſſum ita recte
examinatū.Et vlterius ad predicta accedat elegans que
ſtio quā poſuit Bal.in ſuis recolectis in.d.l.i.§.cū vrbē.
57 vbi querit † an ille qui recognouit caſtrū in feudū vel in
emphiteoſim videat̄ recognoſcere territoriū ⁊ diſtrictuꝫ
illius caſtri in feudū vel in emphiteoſim ⁊ arguit qḋ non
⁊ mouet̄ qꝛ appellatione caſtri ſola edificia continent̄ vt
l.ij.ff.de ver.ſig.⁊.d.c.ſi ciuitas.de ſen.excō.in.vi. naꝫ ter
ritorio ſui nā non accedit caſtrū vt no. Inno.in.c. cuꝫ ad
ſedem.de reſti.ſpo.nā pōt eſſe caſtruꝫ ſine territorio ergo
nunq̄ꝫ exprimēdo caſtrū venit territoriū niſi ſit ita cōiun
ctum ꝙ ſine illo eſſe non poſſit.l.eos.C.de vſur. ⁊ ex quo
de caſtro locutus non ꝯtinentur territoriū niſi per verba
expſſa ⁊ intrinſeca.l.ꝑdia.§.ſi.ff.de fun.inſtru.l.fundi.ff.
de act.emp.Poſtea arguit in ꝯtrium ꝙ imo vī recogno
ſcere territoriū caſtri in feudū vel in emphiteoſim ⁊ mo
58 net̄ † qꝛ acceſſoriū ſequit̄ principale ac diſpoſitionē ipſius
a c.acceſſoriū.de reg.iur.in.vi.nā eſt vnū cū principale rō
ne coniunctionis rōne neceſſitatis ⁊ rōne vniformitatis.
vñ talia acceſſoria principalē cām ſequunt̄ ſed ita eſt hic
qꝛ territoriū inheret caſtro de neceſſitate.nā habitatores
ad victū habendū applicauerūt caſtro poſſeſſiones ⁊ ter
ritoriū qꝛ ſine agricolis ⁊ alijs vita duci non pōt ⁊ ſicut
deſtinatio facta cohabitantiū ꝯſtituit caſtrū vt no.in.l.i.
§.i.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vniuer.no.⁊ eſt licitū collegiuꝫ attentis
ꝑſonis.Ita vt no. Inno.in.c.dilecta.de exceſ.pla. ⁊ deſti
natio illius vniuerſitatis aggregat territoriū caſtri vnde
eiuſdē cū caſtro cenſet̄.l.ideꝫ ſi fundi.§. huic.ff.de vſur.l.
inter ſocerū.§.cum inter.ff. de pac.do.l.ēt.C.de iure do.ſi
cut ergo territoriū eſt ꝯiunctū ꝑꝑ neceſſitatē victus habi
tatoribus caſtri ſic adminiſtratoribus iuriſditiōis.vnde
dñs loci hñs adminiſtrationē ⁊ regimen caſtri admini
ſtrator eſt ⁊ defenſor ⁊ ꝯſeruator hitatoꝝ ⁊ ſubditorum
ſuoꝝ.C.de defen.ciui.l.defenſores.ff.de iudi.l. inſule.c.lꝫ
cām.de ꝓba.⁊ neceſſe eſt qḋ adminiſtret territoriū ſicut
⁊ caſtrū qꝛ vnū ſine alio regi non pōt ⁊ ſic non eſt dubiū
59 ꝙ ad diſpoſitionem caſtri ſequatur diſpoſitio territorij.
nam ex quo eſt idem corpus cū caſtro non debet diuerſo
iure cēſeri.l.marcellus.ff.de rei vē.c.ex ꝑte.de deci.c.ꝑ ve
60 ſtras.de dote poſt diuortium reſti.† Item feudi conceſſio
ſe habet

ſe bʒ extendi.vt eſt tex.in.d.l.i.§.cum vrbē. ⁊ ſic ſentit ma
niſeſte ꝙ in beneficijs appellatione ciuitatis veniat dio/
ceſis ⁊ territorium eodē modo in bñficijs veniat appella
tione dioceſis ciuitas.ná licet caſtrum ꝑper menia confine
tur tñ ex acceſſione ſecum ducit territorium allegat in ar
gu.l.ná qđ liquide.§.ſi ita.ff.de penu.lega. ⁊ refert ita vo
luiſſe Ray.de forli.qui ita cū quibuſdam docto.alijs cō/
ſuluit ita retulit bal.in.d.l.i.§.cū vrbē. ⁊ aliud circa hoc
non dixit mirandū eſt de Bal.⁊ ēt de Ray.de forli.⁊ ali/
js ſibi ſimilibus.ná iſta qđ originaliter fuit Oldra.⁊ de
61 eo nullam fecerant mentionem vbi queſiuit† an recogno
ſcens caſtrum in feudū videatur recognoſcere territoriuʒ
caſtri in feudū ⁊ primo arguit ꝙ ſic ⁊ mouetur qꝛ territo
rium ⁊ caſtrū conſtituunt quoddam totū.l.ſi pupillus.§.
territoriū.ff.de ver.ſig.ergo non debēt diuerſo iur̄ cenſeri
l.eum qui edes.ff.de vſucapio. Scđo mouetur territoriuʒ
ſubiacet caſtro.l.ſi pater.ff.de adop. Tertio acceſſoriū ſe
quitur naturam principalis.l. cum principalis.ff.de reg.
iur.c.acceſſorium.eo.ti.li.vi.ꝙ dicit patere qꝛ qui preſici
tur vni preficitur alteri.xvi.q.v.c.ſi quis epoꝝ. Quarto
mouetur ex.d.l.i.§.cum vrbem. Iteʒ eps dicitur ciuitatis
eps ⁊ tñ eſt etiá dioceſis.c.oēs baſilice.xvi.q.vij. Ultimo
de hoc dicit eſſe caſum in.l.ſi teſtatrix.§.i.ff.ſi ſerui.ven.⁊
pondera accurate qꝛ melius argumentauit circa hūc paſ
ſum Oldr.ꝗ̃ fecerit Ray.de forli.⁊ alij poſtea arguit in
ꝯrium qꝛ immo vr̄ ꝙ non recognouerit territoriuʒ in feu
dum ⁊ mouetur qꝛ diuerſa ſunt noīa ergo cōceſſio vnius
non includit reliquū ⁊ allegat tex.noſtruʒ vbi appellatio
ne ciuitatis non includitur dioceſis ⁊ ecōtra ſed caſtruʒ.
ita ſe hʒ ad territoriū ſicut ciuitas ſe hʒ ad dioceſim ergo
recognito caſtro in feudū non vr̄ recognitū eius territori
62 uʒ. †Itē qñ acceſſoriū eſt ſeꝑatuʒ a principali exp̄ſſio vni
us non includit alium.c.i.de conſecra.eccle.vel altar.li.
vi.l.quotiens.ff.de ꝯben.emp.l.ij.§.i.ff.de fun.inſtru.ſed
caſtrum non ſolū eſt diuiſibile a territorio ſed eſt diuiſum
ꝑiete ⁊ tecto.l.ſi quis duas.§.i.ff.cōis predio. Item non
pōt dici territoriū vnitū caſtro cum iura vt de diuerſis di/
ſponant.C.ſi curialis.relicta ciuitate rus habitare volue
rit.l.vnica.li.xi. Itē vr̄ hoc expreſſum in.c.ego Ludoui/
cus.lxiij.di.vbi tágitur qđ hec ⁊ pro hoc faciat.l.ſi qñ.C.
de bo.vacan.li.x.⁊ hanc partē tenuit Oldra.⁊ iſtam.q.
Oldra.retulit hic.d.Pe.de ancha.⁊ tranſiuit cū deciſio
ne Oldra.ſed mirum eſt de Bal.⁊ Ray.de forli.⁊ alijs
conſulentibus ꝯrium ꝙ nullam.d.Pe.fecerit mentionē
hic.Et accurate conſidera qꝛ prima pars ꝗ̃ tenuit Bal.
⁊ Ray.de forli.facit pro opi.Ioan.de ligna.⁊ Pau.de
elea.⁊ Bar.⁊ ſequacium de qbus dixi ſupius. Sed opi.
Oldra.⁊ Pe.de ancha.hic facit pro opi.glo.⁊ Hoſti.
Ioā.an.⁊ opinione cōi.⁊ pro certo opi.Oldra.⁊ ſequa
ciū vr̄ mihi de iure verior qꝛ ex quo iſta recognitio ſit per
viam ꝯctus vr̄ ꝙ ſtricte ſit intelligenda.l.quidqd aſtrin/
gende.ff.de ver.ob.l.i.§.is qui nauem.ff.de exercitoria.er
go ſi recognouit caſtrum non vr̄ recognouiſſe territoriū.
⁊ ad.l.i.§.cū vrbem.rñderi pōt ꝙ non loquat̄ in materia
ꝯctus vt eſt qđ Oldra.ſed idem Bal.in loco valde pere/
grino.vʒ in.c.i.in ti.de capitaneo qui in curiam vēdidit.
Mouet iſtam.q.Oldra.⁊ in indiuiduo facit mentioneʒ
63 de eo† an recognoſcens caſtrum in feudū videat̄ recogno
ſcere territorium eius ⁊ arguit ꝙ ſic primo qꝛ caſtrum ⁊
territoriū quoddá totū conſtituūt inter certos fines poſi/
tum.d.l.pupillus.§.territoriuʒ.non dʒ ergo totū diuerſo
re cenſeri.l.eum qui edes.ff.de vſucapio.⁊ recitat ibi ra/
tiones Oldra.pro ⁊ cōtra ⁊ tʒ opi.eius ꝙ non videat̄ re
cognoſcere territoriū ⁊ eá putat veriorem ex eo qꝛ adiu/
uatur rōnibus validioribus niſi obſeruantia vel vſus lo/
quendi vel actus aliqs exterior interpetrationem aliaʒ in
64 duxiſſet ⁊ ſic in hoc Bal.eſt ſibi ꝯrius† dicit tñ ibi ꝙ ſi eo
dem titulo poſſidetur caſtrū ⁊ territoriū ꝙ vterqʒ intelli/
gitur eſſe recognitū per rōnes pro hac parte iductas.Si
auteʒ diuerſo titulo vel non ꝯſtat de titulo poſſeſſoris vel

eius a quo regnitio ſit tūc preualerēt allegationes ſcē ꝑ
parte ꝯria argu.l.ſed cū patrono.ff.de bo.poſ.⁊ ꝙ nota.
Inno.in.c.cū ad ſedem.de reſti.ſpo.dicit ēt ꝯſiderandum
65 eſſe† ꝙ quedá ſe habēt ſicut pars in toto vt duo in decem
⁊ tunc diſpoſitio totius includit omnes ſuas partes.l.cū
vnus.§.ſi cū decē.ff.de pac.l.ſi poſt deſertionem.C.de fur.
Quedá ſe hñt ſicut ps circa totū vt alluuiōes circa fundū
⁊ idem niſi ſint agri limitati.l.in agris.ff.de acquiren.re.
do.Quedam ſe habēt vt continēs ⁊ contentum ⁊ tūc aut
ſignificatio continētis ſumitur ex cōtēto aut de per ſe pri
mo caſu continetur contētum noīe continētis. vñ ille qui
preficitur ciuitati.intelligitur ēt preſici hoībus ciuitatis
qꝛ ciuitas ſit ex ipſis ciuibus.vt not.in.c.ſi ciuitas.de ſen.
excō.lib.vi.⁊ apud Ciceronem de ſonio Scipionis.vbi
dicit cetus hoium qui ciuitates appellātur. Scđo caſu ſe
66 cus† qꝛ noīe ſacchi non ꝯtinetur farina que eſt ibi nec eꝯ
qꝛ ſeꝑata eſt ſignificatio.l.qui ſacchū.ff.de fur.Quedam
ſe habēt vt connectens ⁊ connexum ⁊ ſi qdem connexum
eſt mobile non continetur niſi actus ſit fauorabilis ⁊ res
mobilis ſit ibi ꝑpetuo deſtinata vel niſi verboꝝ ſignifica/
tio cōprehēdat ipſam rem mobilē vel niſi reputet̄ ps rei
imobilis.vt.l.debitor.ff.de pigno.l.quemadmodū.C.de
agri.⁊ cen.li.xi.porro imobile ꝯnexum ſemp continet̄ vt
l.granaria.ff.de actio.emp.quedam ſe hñt vt principale
⁊ acceſſoriū ⁊ tūc aut accedit de neceſſitate ⁊ continet̄.ff.
loca.l.ſed adeſt.§.ſi qs mulierē.⁊ iō ſi ex ſtatuto vel con
ſuetudine territoriū eſt aſſignatū vel deputatū caſtro tūc
qꝛ tale ſtatutū vel ꝯſuetudo legē imponit que neceſſitatē
inducit ꝙ tunc recognoſcēs caſtruʒ vr̄ recognoſcere eius
territoriū au.c.qui.mo.natu.effi.ſui.§.ſi qs igitur.aut non
accedit de neceſſitate ſed ita demū ſi exprimat̄ ⁊ tunc non
ꝯtinetur niſi apponant̄ aliqua que ampliatiuū hñt ſigni/
ficatū.l.ſi qñ.C.de bo.vacan.lib.x.ff.de vſufructu.l.ſed ⁊
ſi qd.§.ꝓprietaris.cū ibi nota.⁊ ita reſidet Bal.in.d.c.i.
Tu pondera qꝛ ſi forte ꝑ iſto caſtro recognito in feuduʒ
dediſſet preciū recognoſcēs an tunc videat̄ recognoſcere
eius territoriū dicendū eſt ꝙ deberet eius attēdi ad quā/
titatē precij ⁊ ad qualitatē caſtri cū territorio qꝛ ſi quāti
tas precij equiualeret caſtro ⁊ territorio tūc videret̄ reco
gnoſcere vtrūqʒ.Si aūt equiualeret ſoli caſtro tūc videre
tur recognouiſſe caſtruʒ dūtaxat ſine territorio ⁊ ad hoc
alleg.in argu.ele.glo.in.l.i.§.i.ff.de ſup.ſi.⁊ doctri.Bal.
68 in.l.i.C.qui te.fa.poſ.†vbi dixit habebá rem cōem cuʒ ti/
cio ⁊ illá vendidi gayo.an videar vendidiſſe totá rem an
ꝑtē meá dūtaxat dic̄ cōſiderandū eſſe quātitatē ꝑcij qꝛ in
dubio ſi equiualeat toti domui totá videat̄ vēdidiſſe alſ
ſecus argu.d.l.i.§.i.ꝙ eſt bene no. Et ad predicta poſſet
adduci elegans qđ ꝗ̃ poſuit Bal.in.d.c.i.de capita.qui
curiam vendi.in vſi.feu.in ver.itē ſcias ꝙ do.Oldra.for
69 mat qōnem† vtrū in generali donatione alicuius caſtri
vel loci ꝗ̃ facit princeps alicui transferat̄ merū imperiū
⁊ multū elegāter ibi arguit ꝓ ⁊ ꝯ ⁊ demuʒ ꝯcludit ꝙ ſic
qꝛ bñficiū pricipis dʒ latiſſime iterpetrari.l.hac ſaluberri
ma.C.de prin.agē.in reb.li.xij. Itē qꝛ merū ⁊ mixtū ipe/
riū vr̄ adhere adminiſtrationi ꝗ̃ qs rōne territorij hʒ.C.
vbi ⁊ ap.quē.l.ſi.l.quicūqʒ.C de fun.limi.li.xi.vt pote ei
adiacēs ſiue coherēs.l.creditor.§.vlti.ff.de ac.emp.l.pre
dijs.§.balneas.⁊.§.q domū.de le.iij.⁊ pnceps in ꝯceden
do caſtrū ⁊ territoriū vr̄ ꝯcedere quādá vniuerſitatē pre
dioꝝ itra fines poſitoꝝ.l.pupillus.§.territoriū.ff.de ver.
70 ſi.Cū aūt ꝯcedit̄ vniuerſitas oīa ēt icorpalia veniūt.l.pn
ceps.ff.de ver.ſi.⁊ iō dicit Inno.ꝙ villa ⁊ caſtrū ſunt q̄/
dá noīa vniuerſitatē quādá deſignātia q̄ in ſe ꝯtinēt iuris
dictionē honorē diſtrictū ⁊ ius p̄ronatus.c.ex lřis.cum
ibi no.de iure pa.vñ ēt in ſpē nō tranſmiſſibili cū iſta vni/
uerſitate trāſferunt̄.l.in modicis.ff.de ꝯbē.emp.l.qdā.ff.
de acq.re.do.c.cū bertoldus.de re iu.⁊ dicit h ꝓbari i.d.
l.i.§.cū vrbē.⁊.lxiij.di.c.ego ludouic⁹.⁊.c.tibi dño.xcvi.
diſtinc.c.conſtantinus.⁊.c.per venerabilem.qui filij ſint
legi.⁊ in hac opi.dicit fuiſſe Hoſti.in ſumma de iure pa.

⁊ in ſumma de offi.deleg.§.que delegari.circa fi.⁊ ita re-
ſidet Bal.Tu vide qđ iſtam partem tenuit Andre.de ba
rulo in.d.l.ſi qñ.de bo.vacan.li.x.⁊ eum ſequitur ibi bar
to.⁊ Bal.ar.l.ſi quedaʒ.ff.de acqui.re.do.⁊.l.ſi pater.§.
quindecim.de lega.iij.⁊ alleg.ibi Bal.Innocē.in.c.i.ne
prelati vices ſuas ⁊ Bernar.in.d.c.cuʒ bertoldus.⁊ idē
voluit idem Bal.in.l.beneficium.ff.de conſtitu.princi.⁊
Ange.in.l.i.§.qui mandatam.ff.de offi.eius cui manda.
eſt iuriſditio.Tu vero conſidera qꝛ contra doctrinā iſto
71 rum vr̄ caſus formalis in.c.paſtoralis.J.de dona.†vbi qñ
epūs concedit eccleſiā religioſis in qua nullos fructus per
cipit videtur concedere oēs fructus preter catredaticum
ꝙ ſoluitur in ſignum ſubiectionis ⁊ in honorem catrede
72 ita dicamus in caſu noſtro†ꝙ ſi ſimpliciter cōcedatur ca
ſtrum qđ non videtur iuriſditio conceſſa quam ꝓcedens
habebat in caſtro.⁊ ſic ille tex.formaliter deſtruit doctri
nam iſtorum.Poſſes tñ rñdere ad illum tex.qđ loquat
in eccl'ia penes quā ē iuriſditio paſſiue ⁊ actiue aut eſt in ꝑ
ſona prelati.ſʒ in caſtro ſecus qꝛ coheret territorio.ideo
conceſſo caſtro videtur conceſſa iuriſditio ſecus ſi iuriſdi
tio reſideret in perſona ſed non in caſtro.facit ꝙ no.pet.
de ancha.in.c.in his.de verbo.ſigni.in.d.c.paſtoralis.te
ne menti qꝛ eſt limitatio multum ſingularis ad cōmuneʒ
doctrinam doctorū.Et ad predicta opportune applicat
73 qđ quā diſputauit Jac.bu.†cōe ciuitatis mutine per ſindi
cum ſuum legitime conſtitutum ordinauit ⁊ tranſtulit ci
uitatem mutine cuidam dño.Queritur an per hāc formā
concedendi tranſeant molendina ciuitatis mutine in ip-
ſum dñium ⁊ arguit ad partē affirmatiuam ꝙ ſic qꝛ qui
profert totum profert ſingulas eius partes ſiue ſint totū
vniuerſale ſiue integrale ſed molendina ſunt pars ciuita
tis qꝛ inter cetera edificia ſunt ergo ſub appellatione ciui
tatis ſunt.l.ſi tibi homo.§.cum fundus.ff.de lega.i.l.pre-
dijs.§.pe.de lega.iij.Secundo mouetur qꝛ ⁊ ſi molendi-
na non eſſent pars ciuitatis tñ ſunt ſub ptāte ⁊ dñio ciui-
tatis tranſeuntis ergo tranſire debent per quandam ꝯſe
74 quentiam.l.ſi arrogator.⁊.l.is verbis.ff.de adop.†Ter-
tio qꝛ molendina reſpiciunt ciuitatem ſicut acceſſoriū re
ſpicit principale.l.in venditione.ff.de contrahē.emptio.
75 †Quarto qꝛ noīe ciuitatis continetur territoriuʒ.l.i.§.cū
vrbē.ff.de offi.prefec.vrbis.ſed molēdina ſunt de territo-
76 rio.Quinto qꝛ ciuitas eſt nomen colectiuū ⁊ vniuerſale
ideo molendina debēt includi appellatiōe ciuitatis.Sex
to qꝛ ſunt duo quorum vnuʒ commode non pōt eſſe ſine
altero maiori conceſſo videtur ceſſum id qđ minus eſt.ff.
77 locati.l.ſed adeſt.§.ſi qs mulierem.†Septimo ciuitas ſi
gnificat quoddā ſtructum ⁊ inſtructū ex pluribus ad cō
a munem viuendi neceſſitatem ſed molēdina ſunt quoddā
inſtructum ad neceſſitatem viuēdi ergo cedunt legato ci
78 uitatis.†Octauo qꝛ qui cōcedit locum ſuis finibus confi
natum videtur concedere quicquid intra fines continet
ff.de contrahē.emp.l.qui fundum.§.ſi fundus.ff.de acti.
emp.l.fundi.Nono videtur de hoc caſus in.c.i.cum glo.
ſua de capitaneo qui curiam vendidit.Deinde arguit in
contrarium hoc modo molēdina non ſunt ciuitas nec ps
ciuitatis nec aliquid habēt commune cum ciuitate maxi
me in predicamento ſubſtantie ergo non continentur ap
pellatione ciuitatis.l.nam qđ liquidē.§.ſi ita.de penu le-
ga.l.ſi ita.ff.de verbo.ſigni.Scđo mouetur qꝛ ſuppoſito
ꝙ ciuitas poſſit habere ꝓpriū tale ac ſi qs adoptaret ho
die aliquem cuius bona non tranſeunt in dominium ad
optantis.l.cum in adoptiuis C.de adop.ita dicēdum in
propoſito ꝙ bona ciuitatis non tranſibunt in adoptantē
nec ob.ar.de arrogato qꝛ ille mutat ſtatum tranſeūdo in
plenam ptātē arrogatoris.ſed iſta ciuitas non ſic mutat
ſtatum quin poſſit habere proprium.ff.ꝙ cuiuſcꝫ vniuer.
nomine.l.ciuitatis.Tertio qꝛ aliud eſt ciuitas aliud eſt
fiſcus ſiue dñs.non enim ſunt vnū ⁊ idem.l.i.C.de bo.va
can.li.x.Quarto qꝛ conceſſo ſeruo non intelligitur cōceſ
ſum peculium.l.ſuma cum ratione.§.emptor.ff.de pecu.

a Neceſſitatē.Cōproba h̄ p.d.Car.l.de.dudū.§.extra.i q.dē ſepul.⁊ Bar.in.l.i.§.ſi ue autē.ff.de op.no.nū.vbi d̄ i qd dicatur caſtrū.⁊ vide eūdē poſt glo.i.l.ſi hereo.§.victis.de leg.i.qbus in locis qd ꝓprie ciuitas ſit reperies.⁊ ſi huma nioribus ſtudijs hoc idē corroborare volueris.vide Macrobiū de ſomno Scipionis vbi inqt.nihil eſt qđ ipſi principi deo.q oēʒ mundū regit.qđ qdē i terris fiat accept'quā ꝯcilia cetuſcꝫ hoīum iur̄ ſocietatis.q ciui taſ appellat.⁊ vide.vi.diſtin.c.is.

Ita dicamus ꝙ conceſſa ciuitate non videntur conceſſa
eius molēdina.Quinto nam appellatio ciuitatis ambi-
gua eſt qñ ponitur localiter ⁊ reſpicit territoriuʒ ergo in
ambiguo fit interpetratio contra eum qui innititur ad ac-
quirendum.c.contra eum.de regu.iur.in.vi.l.veteribus.
79 ff.de pac.l.quicquid aſtringēde.ff.de verbo.ob.†Sexto
qꝛ ciuitas poteſt habere proprium vnde licet tranſeat in
tutelam alterius non ideo perdit reruʒ ſuarum dñium ſi
cut nec eccleſia que tranſit in tutelaʒ prelati.l.qui fundū.
80 .§.ſi tutor.ff.pro emptore.†Septimo qꝛ ſepata ſunt ſigni
ficata ⁊ voces ſignificantes etiam ſepata ſunt ergo vnuʒ
non cedit alteri.ff.de ſerui.vrb.predi.l.ſi domus.Iteʒ ſe-
pata corpora ſunt ergo de vno ad aliud non infertur.ff.
de excep.l.ſi ante.ff.de pac.l.ſi vnus.§.in ſuma.l.ſi mari-
tus.C.de dona.inter vir.⁊ vxo.Soluendo dixit Jac.bu.
ꝙ tranſlata ciuitate in iuriſditione ⁊ dñio alterius molē
dina que ſunt peculium ciuitatis ap.ipſam ciuitatē rema
nent ⁊ non videntur eſſe tranſlata ſed iuriſditiones que
pertinebant ad ipſam concedētē bñ videntur eſſe tranſla
ta ad alium ſed Bal.in.d.c.i.de capi.qui curiam vēdidit
ſʒ contra Jaco.bu.ꝙ idē ſit in molēdinis ꝙ eſt in iuriſdi
tione ſi molēdina erant in dominio concedētis ſicut ipſa
ciuitas ſecus ſi ad ipſam ciuitatem pertinebant iure pri-
uato ſi verba hoc patiuntur.nam ſi de ſola ciuitate facta
fuiſſet mentio in tranſlatione tunc molēdina que eēnt ex
tra ipſam ciuitatem non venirent in cōceſſione vt.d.l.nā
quod liquide.l.ſi ita.ff.de penu.lega.⁊.d.c.ſi ciuitas.de
ſen.excom.li.vi.⁊ ita reſidet Bal.ſuper hac queſtione in
d.c.i.de capi.qui curiam vēdidit.⁊ ſic Bald.contradicit
deciſioni Jaco.bu.Mihi videtur ꝙ Bald.verius dicat
⁊ moueoꝛ verbis que habētur in auc.ingreſſi.C.de ſacro
81 ſan.eccle.†vbi tranſlata perſona licet nulla ſit facta men
tio de bonis tñ ipſa bona tranſlata eſſe videntur ex eo qꝛ
ſunt acceſſoria ad perſonam ſed ciuitas habetur loco ꝑ-
ſone.l.metus.l.animaduertendum.ff.qđ me.cau.l.mo-
tua.ff.de fideiuſſo.ergo tranſlata ciuitate vidētur tranſla
ta omnia bona.⁊ per ꝯñs molēdina.Adde etiā ad pre-
dicta qđ pulchre voluit Bar.in.l.inter eos.cum.l.ergo.
82 ff.de acquirē.re.do.vbi dicit.†Quidam baro vēdidit ca
ſtrum an videatur vendere iuriſditionem videtur ꝙ non
per illum tex.in ꝯrium arguit de.l.traditio.eo.titu.So-
aut iuriſditio cōpetit perſone.⁊ tunc non tranſit qꝛ iura
perſonalia non tranſeunt cum re.l.i.§.ſi heres.ff.ad tre-
bel.l.cum pomum.ff.de ſerui.Aut cōpetit loco ⁊ tūc tran
ſit vt.d.l.traditio.in dubio vero videtur ꝙ inhereat loco
l.pupillus.§.territorium.ff.de verbo.ſigni.l.quicunꝗ.C.
de fun.limi.li.xi.c.i.de capi.qui curiam vendi.⁊ hoc vo-
luit Dy.in.d.l.inter eos.Facit qđ voluit Bald.in.c.i.in
83 ſuis verbis fina.in ti.de controuerſi inueſtitu.†vbi querit
aliquis eſt inueſtitus per iſta verba inueſtio.te de tali ca
ſtro an intelligatur inueſtitus de rebus corporalibus ⁊
incorporalibus reſpondit ꝙ ſi apparere poteſt de inten-
tione inueſtientis vel ex ipſorum verborum natura tūc il
lud eſt ſeruādum allegat Inno.in.c.dilectus.de appel.fa
cit qđ voluit idem Inno.in.c.cum eccleſiaſtice.de excep.
⁊ tex.in.c.cum dilecta.⁊ in.c.cū adeo.ſ.eo.ſed in dubio
oīa noīa vniuerſitatum ius ⁊ factum ſignificant.⁊ iđ no
men caſtri ſignificat proprietatem ⁊ iuriſditiones ſucceſ
ſoris allegat ꝙ no.Inno.in.c.debitores.de iureiuran.⁊
in.c.propoſuit.de ꝯceſ.prebē.⁊ qđ no.Jo.an.in.c.ad qđ
nes.de re.permu.⁊ glo.in.c.i.de capi.qui cu.vēdi.ibi eſt
glo.ordi.⁊ ex hoc datur intellectus ad queſtionem Dy.
⁊ Bar.in.d.l.inter eos.vt attēdamus ad mētem inueſti
entis aut vēdētis.poſſes etiam addere vt attēdat quati-
tas precij ſi ſit proportionabilis caſtro ⁊ iuriſditiōi eius
per id qđ voluit Bal.in.l.i.C.qui teſta.fa.poſ.accedat ēt
ꝙ voluit Bal.in.l.bñficium.ff.de conſti.princi.ad fi.vbi
84 refert Barto.dixiſſe in.d.l.ſi pater.ff.de ſerui.lega.†ꝙ ſi
imperator concedit iuriſditionem in quodam caſtro qđ
videtur in territoriū illius caſtri attribuiſſe iuriſditiones
⁊ ſic ghus

⁊ ſic quibuſlibet qbꝰ poſtea ꝯcederet dictuꝫ caſtruꝫ inerit
eadem iuriſditio tanquam realis niſi appareret de ꝯria
voluntate concedentis ſm Bar.ipſe vero dicit ꝯriuꝫ ſi cõ
ceditur iuriſditio pſone in loco qꝛ tunc non territorio ſed
perſone interritorio daꝛ priuilegium ſed ſi conceditur perſõe
pp locum tũc fatetur ꝙ realis eſt conceſſio ⁊ traſit adquẽ
cumqꝫ aliũ qui coheret territorio argu.l.nam ꝯſtitui.§.ſi
fundus.ff.de ſeruitu.ruſti.pdiorꝫ iteꝫ poſito ꝙ eſſet realis
in primo caſu tñ eẽt conceſſa mixta ꝯſideratione loci ⁊ ꝑ
ſone ⁊ ideo finiretur ⁊ annullareꝛ extincta perſona quaſi
extincta cã finali ꝓ hac doctrina Bal.facit ꝙ voluit bar.
in.d.l.inter eos vbi diſtinxit an iuriſditio cõpetat perſo
ne an vero cõpetat loco item ad pdicta accedat elleganꝰ
queſtio Bal.ꝙꝫ ipſe poſuit in.l.a ꝓcuratore.C.mandati
85 † vbi querit qd ſi barro vẽdidit mihi quedam pdia in q
bus conſueuit habere domos ad colligendũ paſſagia ⁊
in venditione expſſit ꝙ vẽdebant pdia ⁊ oĩa iura collig
86 di paſſagia † intempore inquit ꝙ iſte dñs habebat ibi fur
cas ꝑ quas ſignificaꝛ merum iperiũ modo qritur an iter
fines agrorꝫ illud merum iperium videaꝛ tranſlatũ adeo
ꝙ emptor vtatur ipſo mero impio ⁊ non dñs nec ibidem
paſſagiũ colligere nec ad furcas quẽqꝫ ꝯdẽnare poſſit.vi
deꝛ ꝙ oĩa iſta iura traſlata ſint qꝛ ñ ſolũ ſũt vẽdita pdia
ſed ius vniuerſum itẽ ⁊ illud ſolo coheret ergo eſt traſla
latum argu.l.in modicis ⁊.l.ſi aque ductus.ff.de contra
hen.emp.⁊.l.quedam.ff.de acqr.re.do.in cõtrariũ argu
it qꝛ ꝑ talem actũ locus ille nõ deſinit eẽ de diſtractu nec
de ptinentijs antiquis lꝫ ꝓprietas fundorꝫ ſit tranſlata cũ
ꝓprietate iuriſditionis vno ergo tranſlato reliquũ nõ vi
detur tranſlatum facit ꝙ no.Inn.in.c.cum ad ſedẽ reſti.
ſpoli.nec obſtãt verba gñalia qꝛ habent refferi ad ea que
ſunt de natura rerꝫ venditarꝫ vt elleganter no.Inno.in.c.
ex litteris de iure patrona.hec pars vera eſt ſm Bald.qꝛ
licet ſubiectum iuriſditionis ſit territoriũ tñ hoc eſt veruꝫ
de territorio vniuerſali non certo fundo.Concedit tñ bal.
ꝙ ſi dñs vellit vti illis domimus ꝓ colligendo paſſagia
ꝙ dꝫ ſoluere penſionẽ domorꝫ qꝛ ꝓprietatẽ tranſtulit in
alium vñ iſte terminus gñalis reſtringiꝛ ad ea que ſunt d
natura ꝯctus.l.ſi ſtipulatus.ff.de vſur.ſm Bal.in.d.l.a
procuratore.Et iſta addite ad queſtionẽ oldradi ꝙꝫ retu
lit hic Pet.de anch.q fuit ꝯſilio.clxxvij.vide ẽt q ego di
87 xi in.c.ad queſtiones de rerꝫ permu.†.Sed qd de herenti
bus puta ſubiciꝛ ciuitas interritorio an videanꝛ interdi
cte ciuitates ad herentes ciuitati ſubiecte interritorio pe.
de anch.hic mouet hanc qõnem ⁊ ꝯcludit ꝙ ſic per text.
c.i.de poſtu.pla.⁊ ꝓ.l.non dubito.ff.de capt.Tu dicas il
lud fore ſpeciale ne interdictũ reddaꝛ elluſoriũ ꝑ ea.q.p
alle.no.in.d.c.i.Facit ꝙ voluit pau.in clem.ne romani d
88 elec.† quod in ciuitatibus recomendatis que ciuitati cui
ad herent dant in anno palium ⁊ certũ qd in ſignũ ſupio
ritatis an cenſeaꝛ de comitatu.vel diſtinctu.Paulus dic
ibi ſepe boñ.fuiſſe terminatũ ſtatutũ loquens de ciuitate
vel comitatu non artat illos diſtrictu Pet.de anch.in.d.
cle.ne romani dic ſe neſcire ſi per verbũ diſtrictus paulus
vellit intelligere loca recomendata ipſe vero dicit ſe ꝯſul
89 uiſſe d facto ſenis ꝙ non † nã ibi vigebat ſtatutũ ꝙ de oĩ
bus ſalarijs officialiũ comitatus ⁊ diſtrictus ſoluaꝛ tantũ
ꝓ libra.ſoluit ꝙ caſtra ⁊ terre recomẽdate vt ſartianum
⁊ ſimilia non dicuntur ꝓprie de diſtrictu ſed potius conſi
derate vt inuicem ſe ꝯſeruent licet pallium vel aliã reꝫ trã
ſmittant in ſignum preeminentie caſũ dicit eſſe notabileꝫ
de hoc in.d.l.non dubito.Et ꝑ iſta ſit expeditum ſm mẽ
brum tractũ hic per dñm Abbatẽ ⁊ alios ſcribentes.Ue
90 nio nunc ad tertium mẽbrum videlicet † an appellatione
b ciuium veniãt comitatenſes ᵇ dñs Abbas hic cõcludit ꝙ
ſic qꝺ non ſolum veniunt illi de comitatu ſed etiã veniunt
illi de territorio.l.qui ex uico.ff.ad municip.l.qui in cõti
nentibꝰ.ff.de verbo.ſigni.Bar.in.l.i.ff.ad municip.⁊ in
l.ij.ff.de verbo.ſigni.⁊ in.l.non dubito.ff.de captiuis gl.
in.c.i.de vſur.in vi.⁊ hoc dicit ꝓcedere in mã larga vt is
materia indifferenti ſecus putat in materia reſtringibili
licet aliter dixit Barto.in.l.ij.ff.de verborum ſignifica
89 tio.† vbi dixit ꝙ cõdemnata ciuitate videnꝛ ꝯdemnati co
mitatenſes ⁊ ſic non tenet dictum Bar.dicit tñ dictũ bar.
ſaluari poſſe in mã ꝯgruenti ⁊ ꝓporcionabili ciuibus ⁊
comitatẽſibus i ſimul ⁊ ita reſidet hic.d.Abbas.Sed.d.
Cardi.hic de quo Abbas nullã mentionem fecit allegat
Bar.in cõſilio incipiente ciuitati camerini dixiſſe ⁊ ꝯſul
uiſſe ꝙ nomine ciuiũ ꝯtinenꝛ comitatẽſes ꝑ.l.nulli.C.de
de epi.⁊ cleri.⁊ per alia iura.que ego allegaui ſuperiꝰ vꝫ
an appellatione ciuitatis veniat diocefis ⁊ ecõtra itẽ ad
ducit do.Cardi.glo.in.d.c.i.de vſur.in vj.in gl.hec ergo
in eo ꝙ appellat ciuem ſiue in ciuitate ſiue in villa eiꝰ na
tus ſit ⁊ eſt glo.multũ notabilis ſm euꝫ allegat ẽt Bart.
92 in.d.l.ij.de verb.ſigni.vbi voluit † ꝙ priuilegium conceſſuꝫ
ciuibus concernit ẽt comitatenſes ſicut legatũ factũ ciui
bus.ff.de reb.dubijs.l.ciuibus.l.lutius.§.ciuibus de le.
ij.vbi dicitur legatũ intelligi factũ rei publice ⁊ ꝓ hoc re
93 fert ſe in queſtione facti rñdiſſe † ſtatutum erat padue di
ſponens ne ciuis ſe obliget ꝓ forenſi an tale ſtatutũ com
phendat comitatẽſes ⁊ decidit ꝙ ſic ⁊ licet appellatione
ciuium cõphendanꝛ comitatẽſes tñ appellatione ciuita
tis nõ cõphenditur diocefis in mã ſtricta ſm eum ⁊ iſta
dicit fore bene notanda qꝛ ſunt cotidiana ⁊ ita reſidet ſed
tu vide do.Pe.de anch.in repetitione.c.i.de ꝯſti.vbi fe
cit mẽtionẽ de illo conſilio Bar.ſuperius allegato ⁊ trã
ſiuit cuꝫ illo.Sed Ja.de belui.quẽ nemo iſtorꝫ allegat in
ſua diſputatione ꝙꝫ poſuit in auc.quibus mo.nã effi.ſui q
94 rit † ꝙ ſi priuilegium concediꝛ ciuibus ⁊ ciuitatibꝰ regni
que pſone vel loca cõprehẽdanꝛ cõcludit debere attendi
mẽtem cõcedentis ⁊ ſi de illa cõſtat ſuanda eſt.c.cum di
lecta ⁊.c.cum adeo ſupra eo.Inno.in.c.cum eccleſie d ex
excep.glo.in.c.ſuper eo.de offi.de le.in dubio tñ in priuile
gijs tãqꝫ exorbitantibꝰ a iure cõi ſtricta debet fieri inter
petratio ꝑ id qꝺ hꝛ in.l.qꝺ vero.ff.de legibus et in.c.que
a iure de regul.iur.in vi.vñ nõ cõprehẽduꝛ caſtra nec co
mitatus nec comitatenſes ſed ſolum loca ciuitatũ ⁊ per
ſone habitantes inciuitate ⁊ ſuburbijs ciuitatis argum.
l.qui in cõtinentibꝰ.ff.de verbor.ſigni.⁊.d.c.ſi ciuitas de
ſen.excõi.in.vi.Bar.vero vꝛ voluiſſe ꝯrium in.d.l.ij.⁊ in
palle.ꝯſilio ⁊ do.Car.hic ⁊ do.Pet.de anch.in palleg.
repetitione ſed do.Abb.hic ſeqtur doctrinaꝫ Ja.de bel.
licet de ea nullam fecerit mentionẽ pñt tñ redduci ad con
cordiã hoc.mõ.vꝫ qꝺ in diſpoſitione ſui nã lata vt in lega
tis ⁊ ꝯceſſionibꝰ pncipũ ꝓcedat dictũ Bar.⁊ ſequatium
ꝓ no.in.l.bñficium.ff.de conſti.pn.c.cum dilectus.de do.
ubis de ver.ſing.ſed in ſtricta diſpoſitione vt eſt priuilegiũ
ꝯ ius cõe ꝯceſſum ꝓcedat ſnia Jaco.de belui.vt appella
tione ciuis nõ veniãt comitatenſes argu.c.odia.de regu.
iur.in vi.⁊.l.cum qdam.ff.de libe.⁊ poſthu.⁊ qꝺ no.in.c.
olim de verb.ſigni.vide Angel.⁊ Jo.de imo.in rubrica.
95 ff.ſolu.matri.venio ad vltimũ mẽbrum † an appellatiõe
comitatenſiuꝫ veniãt ciues concludit hic do.Abb.ꝙ non
qꝛ comitatini ſunt obligati ad ſtrictiora onera ꝙꝫ ciues.
l.i.⁊ qꝺ ibi no.C.ne ruſticani ad aliquod obſequiũ aduo
cenꝛ li.x.putat tñ ꝙ in mã larga ſi datur priuilegium dio
ceſis vel hoĩbus de comitatu qꝺ cõprehẽdiꝛ totꝰ comita
96 tus ⁊ tota dioc.in ſuo gñe ꝑ ſupradicta †. Sed an natus
ex ciuibus in comitatu dicaꝛ comitatenſis an ciuis dicit
qꝺ ciuis qꝛ quo ad iſta honera nõ aſpicimus loca origi
97 nis ſed perſonas ex quibus quis naſcitur † ſed an natus
in aliqua ciuitate ex parentibus qui ibi non cõſtituerunt
domicilium ſed erant tranſeuntes vel ad tẽpus trahebãt
ibi moram dicatur ciuis illius ciuitatis Bar.dubitat de
hac queſtione in.l.filios.C.de municipibꝰ ⁊ originarijs
li.x.vꝛ tñ magis inclinari quod nõ qꝛ oportet ad hoc vt
aliquis adquirat ciuilitateꝫ qꝺ parentes ibi cõſtituerint
domicilium quod eſt ſingulariter notanduꝫ quia qui ha
bet animum transferendi ſe ad alium locum non fingi
tur eſſe in loco vbi eſt ſed in loco vbi ẽ deſtinatio lege ex

b ℂ Cõmitatẽſes.vid bal.in margarita.vñ.ciuitas.vꝫ.ff.iij.⁊ l.l.i.ff.ad munici.⁊ do.Alex.de imo.ff.de v.ſig.⁊ i l.in pu icialeo eo.ti.⁊ Jo.de por.in.l.qꝛ tale.ff.ſol.mat.⁊.quãplures ſcribẽtes ſup rub.eiuſdẽ ti.⁊ vide Paul.d eleẓa.i cle.ne romani.de elec.⁊ ibi doctores.

facto.§.rerum.ff.de hered.inſtit.l.queſitum de le.iij.l.he/
reo abſens.ff.de iudi.cle.ne romani.de elec.glo.in.c.ro/
98 mana.de foro cópe.lib.vi.vltimo querit iſta glo.† pone
ꝙ iſte rodulphus iſta exceptione non oppoſita proceſſit
in cã an valeat ſnia vel proceſſus. Item querit ſi obmiſſa
exceptione maioritatis negocij vel perſonaꝝ que oppo/
ni poterat iuxta prouiſioné.c.ſedes.𝔈.e. ꝛ proceſſum eſt
in cã an teneat proceſſus gl.iſta tenet ꝙ ét ſi obmittatur
exceptio nó teneat iudicium per.c.ſedes.𝔈.eo.vbi circa p
ſonas vtitur hoc vocabulo nó includi circa maiorita tẽ
99 rerũ dicit ſuper illis nó debere audiri.† Nam ex proprio
ſignificato verboꝝ veniũt maiores perſone ꝛ maiora ne
gocia.ſed dictum.c.ſedes.qđ reſtringit hanc materiam
dicit quod maiores non comprehenduntur tractans de
ro de maioribus rebus dixit ꝙ ſuper maioribus reb⁹ nó
tenetur rñdere.ꝛ ſic res maiores cópzehenduntur ſed có
petit exceptio.ſi ergo non opponatur tenebit proceſſus.
qꝛ in maioribus rebus nó deficit iuriſditio.ꝛ qꝛ videtur
100 facta prorogatio.† nam poſita iuriſditione circa pſonas
poteſt fieri prorogatio de re ad rem.c.cuꝫ olim.de officio
delegati tꝫ glo.in.c.p.ꝛ.g.eo.ti.Sed in perſonis maiori
bus cum nó comprehendantur deficit iuriſditio. nec pót
fieri prorogatio de perſona ad perſoná.vt in.d.c.p.ꝛ.g.
101 ꝛ hac ratione concludit cópoſte.† ꝙ ſi impetratum é re/
ſcriptum ſuper eccleſia ſancti Nicolai dioceſis ſaginẽſis
ꝛ datus eſt libellus ſuper eccleſia ſancti Nicolai de ciui/
tate saginenſi.ꝛ non ſit oppoſitũ ſed lis conteſtata ꝛ ſnia
lata ꝙ teneat ꝙ actum eſt qđ dictum placet Jo.an. hic.
ſed do.Ant.non vꝫ iſtud dictũ cópoſtel.approbare quo
ad caſum huius.c.qꝛ ét bona que ſunt in ipſa ciuitate nó
cópzehenduntꝛ ex quo ſit métio de dioceſi. ſed.d. Abbas
dicit ſe fateri ꝙ non cópzehendátur.ſed dicit valere pro/
ceſſum ſi nó fuit oppoſitum in ꝓrogatione iuriſdictiõis
de re ad rem ex quo nó defecit iuriſdictio ꝯ perſonam. ꝛ
ita putat intellexiſſe compoſtel.ꝛ Jo.an.tu vide que di/
xi in.c.ſedes.𝔈.eo.ꝛ tene perpetuo menti dictum Jo. an.
102 hic in eo ꝙ dixit† ꝙ ex ꝓprio ſignificato verboꝝ ſub illa
clauſula generali ꝛ quidá alij cópzehenduntur maiora
expreſſis tá in rebus ꝙ̃ in perſonis Bal.vero hic in expe
ditione iſtius glo.dicit eã tangere an iſte rodulphus po/
tuerit ꝓrogare iuriſditioné.ꝛ dicit ꝙ non ꝛ eſt rõ.qꝛ ꝓ/
rogatio non ſit de perſona ad perſoná.lꝫ verb aſicut ide/
103 finita† qꝛ qñ indefinita ꝓfertur determinato modo.tunc
non equiualet vniuerſali.qꝛ ſuis finibus eſt contenta. vt
hic aut eſt quedam ꝓrogatio que fit de ſimilibus ad ſimi
lia pſonis nó mutatis.vt no.i.d.c.p.g.ꝛ dicit ꝙ valida,
re iuriſditioné nó eſt prorogare.c.i.de iudi.ꝛ tunc nó hꝫ
locum penitentia.idé ſi partes dicunt ꝓrogamus irreuo
cabiliter.ná poſſunt renúciare beneficio penitendi ꝙ alš
cópetit vſqꝫ ad lité conteſt.vel vſquequo cũ concordia ꝓ
cedant corã ipſo iudice.l.i.ff.de iudi.Et dicit ꝙ interduꝫ
quis cõſentit in iudicẽ ſuum que de iure ſpeciali poterat
declinare.ꝛ non hꝫ locum penitentia interdũ in iudicem
alienũ qui ſuus fieri poterat.ꝛ tunc aut reus ſtetit in fini/
bus cõſenſus aut eſt proceſſum ad aliqué actũ iudicialẽ
de diſcordia partiũ.ꝛ his duobus caſibus hꝫ locũ peni/
tentia vſqꝫ ad lit.conteſt.nó poſt aut non fuit ꝓceſſuꝫ ad
actũ vltra ꝓrogationem de volũtate partiũ ꝛ non habet
locũ penitentia.l.ſed ſi ſuſceperit.ff.de iudi.interdũ cõſen
tit in iudicẽ alienum qui ſuus fieri non pót.ꝛ tunc nó va
let cõſenſus.c.ſi diligenti.de foro cópe.qꝛ coram eo non
104 pót eſſe iudicium nec cõfeſſio.c.at ſi clerici.§.de iudi.† an
a aũt ſit differentia inter hos ſermones.vꝫ.impetraui có/
tra.p.de dioceſi florẽtina ꝛ quoſdaꝫ alios ꝛ impetraui
ꝯ.p.ꝛ quoſdam alios de dioceſi floren.ꝛ videtur ꝙ non
qꝛ dictio alš eſt repetitiua qualitatũ precedentiũ q ada/
ptari poſſunt ſequẽtibus.l.ſi.§.cui dulcia.ff.de vino leg.
ſecus ſi non pót adaptari.l.plaucius.ff.de aur.ꝛ arg.le.
105 ꝛ in ſacra ſcriptura dicit xp̃s ꝛ alij duo latrones.† nam
dictio alij ponitur aduerſatiue in ſubſtantia ꝛ qualitate

a ¶ An autẽ. Uide ad mãs ſpec.in ti.ð lit. conteſt.§.i.vſ. ſed pone peto ꝛ de iſtru.edi. §.nũc aũt vſ. Itẽ excipe qđ talis clauſula.

b ¶ Corporis Sed qđ de iu ramẽto ꝯ bo nos morẽ.dic ꝙ nó obligat. l.qđ eis. ꝛ ibi Bar.C.d nup. c.nó é obliga/ toriũ.de regu. iur.i.vi.l.ſi qs ꝓ eo.ꝛ ibi deſ poſt Bar.ff.de fideicõ.ꝛ in.l. ſi.C.de pac. ꝛ bal.in.l. pactũ xix.q.de colla. ꝛ in auc.ſacra v.col. ſi aduẽ. ven. quẽ refe/ rũt aliqui mo dernioꝝ ſcri/ bentium hic.

vt.l.iulianus.ff.de heredi.inſti.ꝛ repetitio tacita non eſt
aliud ꝙ̃ quedam adaptatio.l.non ſolũ.§.qui primiculũ
.ff.de excu.tu.vbi eſt tex.ſingularis ſm eum dicit ét ꝙ ta/
cita repetitio ſit ad cõſtituendũ non ad deſtruendum qđ
diſpoſitum eſt.l.ſi.ff.de manu.teſt. vbi eſt tex.nota.ſm eũ
106 ſed pone iquit ꝙ ciuitas eſt aucta ꝛ ꝓpter hoc noui mu
ri cingunt eccleſiá ruralem an littere expectatiũ prius có
ceſſe extendanꝛ ad hanc eccleſiá ruralem.arg.ꝙ ſic.l.enꝫ
fundus.de le.ij.in ꝓriũ videꝛ glo.in.l.ſed ꝛ reprobari.§.
ſi.ff.de excuſ.tu.ꝙ eſt verius ſm euꝫ.l.in lege.ff.de ꝯhen.
107 emp.ꝛ eſt rõ† qꝛ vltima voluntas extendiꝛ vſqꝫ ad mor/
tem ſed priuilegiũ non extendiꝛ.qꝛ non eſt in pendẽti.ar.
l.ſi.cõis predioꝝ.in rõne motiua illius.l.ſed an p teſtes
poſſit probari ꝙ papa ſenſit de iſto rodulpho. Bal.dicit
ꝙ ſic per id ꝙ no.Bart.in.l.ſtipulatio iſta.§. in ſtipula/
tionibus.ff.de ver.ob.ꝛ idé Bar.ait in.d.l. ſtipulatio.§.
eum qui ꝙ diuerſitas ſcripture inducit diuerſitatem pro
bationis Bal.hic dicit ꝙ illud ꝙ nó dicit ſcriptura nos
dicere nó debemus.qꝛ ſcriptura probat ſuos limites.l.ſi
deiuſſores magiſtratus.§.aurelio.ff.de fideiuſ.vbi é text.
nota.ſm eum hic. Tu vero dicas ꝙ aut actus ad ſui ſub
ſtantiá reqrit ſcripturá.ꝛ tunc bene dicat Bald.qꝛ illud
ꝙ ſcriptura dicit nos dicere nó debemus. Facit ꝙ habe
tur in.l.ꝯctus C.de fide inſtru.ꝛ in.c.i.de cenſi. li.vi. aut
actus ad ſui ſubſtantiá non reqrit ſcripturá.ꝛ tunc proce
dat dictũ Bar.facit ꝙ no.Archi.in prohemio ſexti. Itẽ
idem Bal.in.c.ſignificante.𝔈.eo.allegauit iſtum text. ad
108 hoc vꝫ† ꝙ vbi demonſtratio adijcit generi ſi falſa é red
ditur diſpoſitio oino incerta ꝛ nulla per iſtũ tex. Itẽ idẽ
Bal.in.c.ſignificauit.§.eo.dixit aliqua aliena a mã illius
c.iñ ſunt ꝯformia materie huius.c.rodulphus. ið nó ibi
109 ſed hic referẽda ſunt† epũs inquit excõicat oẽs leproſos
ſtantes in ciuitate niſi recedant.§.octo dies. Accidit ꝙ q/
dam leproſus exiuit portas ciuitatis ꝛ reduxit ſe in quo
dam hoſpitali poſito i ſuburbijs ciuitatis querit qđ iur.
reſpódet Bal.ꝙ non vꝫ paruiſſe precepto epi.ꝛ ideo in
effectu durat ratio ꝓhibitionis. Et qꝛ morbus eſt conta
gioſus non vꝫ paruiſſe mandato.ar.auc.iuſiuran. ꝙ pre
ſtatur ab his.§.ſi.nam de facili poſſunt inſici ciues quo/
rũ gratia tali preceptũ emanauit.ꝛ ſicut pp ſaluté aiarũ
ſit extenſio.vt in.c.ſi ciuitas.de ſen.excõ.lib.vi. ita ét pro
ſalute corporis ne circũueniatur edictum . Et per yeſum
glorioſum dictũ iſtud eſt mihi nouũ eſt ſtupeñ. nec exco/
tatum ab aliquo hic nec in.d.c.ſi ciuitas nec in tanto pe/
lago iuriũ que circa hanc mãm ſuperius alleg.ſunt loqꝛ
ſi tantus doctor ſine aliqua euidenti auctoritate potuit
ꝓ certo allegaſſe glo.que oĩum ſcribentiũ voto reputaꝛ
110 ſin.in.c.ſi vero.de iureiur.q̃ voluit† ꝙ ſicut iuramẽtũ ver
gens in diſpendium ſalutis aie non obligat.ita non obli/
b gat iuramentũ vergens in diſpédiũ ſalutis corporis[b].ꝛ
facit glo.multũ ſolé.in.c.ad ſupplicationem.de renun.ꝛ
ꝙ habeꝛ in.c.cõis filius.xxij.diſt.ꝛ in.l.ſciendum. ꝛ i.l.
ſed ſi alio.ff.ad trebel.ergo nó eſt mirum ſi diſpoſitio.d.
c.ſi ciuitas emanauerit fauore aie ꝙ extendatur ad ſalu/
111 tem corporis ꝛ ex hoc pót accõmodate inferri† ꝙ ſi ciui
tas precepit ꝙ patientes morbũ peſtiferũ repellantur de
ciuitate ꝙ non poſſunt receptari in ſuburbijs. Et eſt extẽ
ſio multũ ſolé.ad id qđ voluit Guil.ð cu. in.l. nullus.C.
de ſũma tri.ꝛ fide catho.vbi dixit qđ licite paciẽtes mor
bum ꝯtagioſum repelluntur ab vrbibus. Et etiá in ferri
112 pót.nam in auc.de lenonibus.§.ſi.dicitur† qđ lenones ꝛ
ſimiles inficientes alios debent expelli de ciuitate qđ ét
debent expelli de ſuburbijs. Et ét ad aliud in ferri poteſt
113 vꝫ ad illud qđ aiunt pleriqꝫ vꝫ poetas iuſſu platonico eẽ
expellendos de vrbibus vt multum eleganter diſputauit
clariſſimus poeta Joánes bocacius in degenologia deo
rum.lib.xv.c.de poeſi.in ferri etiá poteſt ad id qđ habeꝛ
114 in.d.l.nullus.de ſũma trini.vbi† heretici expellendi ſunt
a ciuitate vt etiam expellátur a ſuburbijs ciuitatis tene
iſta menti.qꝛ pulchra.tex.tamẽ in.d.c.ſi ciuitas in verſi.
hoc tamen

boc tñ caſu reſtringit ſe ad caſum illius.c.Subdit ét bal.
115 in.d.c.ſignificauit eſſe argu.† ad ſtatutum florétie quo ca
netur ꝙ facti de magnatibus nó poſſint babitare in pri
ſtina ꝓcbia q̃ non poterũt babitare in ꝓcbia conti
gua.in contrariũ vr̃ ꝙ lupus exit ſiluá ſtatim ꝙ eſt extra
ſiluam lꝫ ſit in loco exteriori ꝯiũcto ſilue ⁊ no. ꝙ interdi
cta q̃nqꝫ recipiunt extẽſioné.l.cui pacto.ff.de ſeruis expo.
l.relegato.§.dubitatũ.§.ꝯſtitutũ ⁊.§.iterdicẽ.ff.de iterdi.
116 † dicit ét quod propter delictũ cómiſſũ in loco incolatus
pót iterdici originalis ꝓuincie ⁊ íncola. papie poteſt bã
niri ꝓ delicto cómiſſo flor.q̃ delictũ ⁊ iuriſditio ſe exten
117 dit auc.legis vt ibi eſt gl.valde notabilis dicit ét† cóceſ
ſe ſunt repꝛebenſalie contra oẽs de ciuitate floꝛentie vtrũ
includanẽ aretini eis aggregati ꝑ egregiá ṽtutẽ floꝛenti
noꝝ reſpondet ꝙ eſt triplex patria.ſ. cõis roma.l.ſi duas
§.ſi.ff.de excuſ.tuto.l.roma.ff.ad munic.vulgaris de qua
non pót dari certa doctrina q̃ facta eſt prout ſonat ⁊ cõ
ſuetudo interpetratiões prudẽtum frangit ⁊ plerũqꝫ extẽ
dit .ff.de fundo inſtructo.l.cum delanionis.§.i.⁊ patria
ꝓpꝛia que dicitur patria ſigillata.i.iqua ꝓpꝛie natus eſt
qs vt puta meſſana eſt mibi patria ⁊ in iſto ſenſu.dꝫ acci
pi in repꝛebenſalijs q̃ ſtricti ⁊ odioſi iuris ſunt idem ſi
118 dicaẽ ꝯ oẽs de ꝓuincia flor.† ná nomẽ ꝓuintie relatũ ad
ꝑſonas ſtricte dꝫ iponi ꝑꝑ ſolitá ⁊ odioſam mãꝫ ⁊ q̃ nó
ꝑticipátes bonoꝛibus nó dꝫ participare in odijs eo q̃ ꝙ
facit maioꝛ pars oẽs feciſſe videntur q̃ñ oibus congruit
potuiſſe facere de iure per ſe vel ꝑ aliũ ⁊ boc in ſenſu. vni
uerſali ſed in ſenſu.diuiſo ſiue ſingulari non includiẽ ab
ſens vt.l.i.§.i.ff.de magiſtrat.ꝯuen.Et ſcias ꝙ deriuatio
prudẽtum loco ſignificationis bř vt no.Jo.and.in.d.c.ſi
ciuitas qui remittit ſe ad deriuatores quoꝝ nouiſſim⁹ eſt
catbolicbon.ita dixit Bald.in.d.c.ſignificauit.Tu adde
ad Bal. quod illud ſtatutum vt magnas nó poſſit babi
tare in p̃ſtina parocbia.Aut emanauit odio ipſius ma
119 gnatis ⁊ tunc q̃ tale odiũ cenſeẽ eſſe irrationabile † ma
gnates enim ⁊ nobiles debent bẽre officia ⁊ regere ciuita
tem vt in auc.de defen.ciui.in.ꝑnc.⁊ ibi Ang. dicit ꝙ ſta
tuta floꝛentie diſponẽtia vt nobiles non poſſint babẽ offi
cia in ciuitate ſunt ſtrictiſſime intelligenda q̃ ſunt ꝯ ius
cómune vt tex.eſt ibi ⁊ iſto cáu poterit magnas babitare
in ꝓcbia contigua ⁊ eodẽ modo vř diceñ.ſi quis ꝓbibe
tur legere in ciuitate odio ipius ꝓbibiri qõ iſto cáu pote
rit legere i ſuburbijs ⁊ iſto modo ꝓcedat dictũ. Saly. in
d.l.cui pacto quod ſuperi⁹ allegaui. Aut talis ꝓbibitio
emanauit fauoꝛe publico.q̃ foꝛte magnates ꝯſueuerunt
babere ꝑtiales in ſua parrocbia ⁊ ne turbaretur quies
populi ſtatutum diſpoſuit quod magnas non poſſit babi
tare in p̃ſtina parrocbia quod etiaꝫ nó poterit babita
re in ꝯtigua q̃ ẽ eadẽ rõ ꝓbibitióis ꝑ.d.c.ſi ciuitas.⁊ eo
dẽ mó vř dicẽduꝫ de eo.qui eſt pꝛobibitus legere padue
q̃ ſi talis ꝓbibitio emanauit fauoꝛe publico tunc nó po
terit legere ét i ſuburbijs padue vñ ſi aliquis ſuppꝛemus
doctoꝛ de iſto ſtudio relegareẽ ad ciuitatẽ paduaná cum
boc ꝙ non legat in illa ciuitate q̃ꝫ etiam non poterit le
gere in ſuburbijs ciuitatis ⁊ iſto mó reducatur ad cócoꝛ
diam ꝙ voluit Bal.bic ⁊.d.Abb.⁊ quod voluit Saly.
in.d.l.cui pacto ⁊ ita reducanẽ ad concoꝛdiaꝫ licet ſup
us tranſiuerim cum dicto Salyc.in.d.l. cui pacto ⁊ iſto
modo intelligaẽ dictum Bal.an magnas poſſit babitare
in ꝓcbia.contigua ⁊ ad illud ꝙ dixit Bal.de lupo exe
unte ſiluam tu vide glo.oꝛdi.de boc in.l.arboꝛib⁹.§.ideꝫ
tractat.ff.de vſufru.q̃ dicit lupus exit ſiluas ſed nó exiuit.
Et pꝛo illa glo.vide Bal.in.l.ſi fugitiui.C.de ſeruis fug.
ita dicamus in caſu noſtro ꝙ magnas exeundo p̃ſtiná
120 ꝓcbiá ⁊ intrando ad ꝯtiguá nó dř exiiſſe †.Quid ſi fuiſ
ſet bic conceſſum reſcriptũ ꝯ epm faginenſem ⁊ quoſdaꝫ
alios glo.iſta in verſi.ſi dixiſſet arguit ꝙ tñ ille de ciuita
te potuiſſet conueniri q̃ determinatio ꝑcedens.ſ. faginẽ
ſes intelligitur repetita q̃ ita illi de dioceſi ſũt faginenſes
ſicut illi de ciuitate licet in reſcriptis non cóꝑꝛebendanẽ

ſub vocabulo ciuitatis.Tu dicas ꝙ ex quo iſto caſu exp̃
mitur nomẽ ꝓpꝛium loci videretur ꝙ etiam poſſent cóue
niri illi de dioceſi qui etiam faginẽſes dicunẽ ⁊ plus ipoꝛ
tat ꝓpꝛium nomẽ loci q̃ꝫ boc nomẽ ciuitas vt iam ſuperi
us dixi nibilominus tene dictum iſtius glo.q̃ nomẽ pꝛo
pꝛium loci cópꝛebendit ſuburbia ⁊ edificia continentia
121 non aũt dioceſim vt iá dixi ſuperius plene†.Quid ſi dice
retur eps faginenſis ⁊ quidam alij iuriſditionis ipus vel
eius ſubditi glo.iſta ibi.ſi ſit dicit ꝙ tunc pñt conueniri tá
de ciuitate q̃ꝫ de dioceſi ⁊ bec ſolutio babet minoꝛẽ dubita
122 tionẽ q̃ꝫ precedens †.Quid ſi diceretur quidá alij de pꝛo
uincia dicit compoſtel.ꝙ cópꝛebendiẽ ciuitas.vi.q.iij.ſci
toꝛe idem dicit ſi dicatur quidá alij de regno eadem rõne
cópꝛebendereẽ ciuitas ⁊ pꝛo vtroqꝫ eſt tex.in.d.c.q̃ꝫuis de
ꝓben.li.vi.⁊ licet iſta deciſio ꝓbetur manifeſte in.d.c.q̃ꝫ
uis tñ re vera tex.eſt qui foꝛmaliter ꝓbat ꝯrium.ſ.in.l.ij.
C.de legibus in verſi.ꝓuincie vel ciuitate.Glo.tñ multũ
ſin.in.l.ſi.C.de preſcript.longi.tẽpo.dicit quod bodie q̃
123 libet ciuitas appellaẽ ꝓuincia vide ibi †.Quid ſi iſte .R.
babuiſſet domicilium in dioceſi Pet.⁊ Abbas antiqu⁹
dicũt ꝙ potuiſſet conueniri ꝑ.c.ex parte.b.de foꝛo cópet.
Uincencius tenet contrariũ dicẽs ꝙ licet babeat domici
liũ in dioceſi tñ non cenſeẽ eſſe niſi de ciuitate ⁊ boc reſpe
ctu rei de qua cóueniẽ.l.ij.C.vbi i rem actio Jo.an. dicit
ſe credere ꝑmum foꝛe verius ſed ad rõnem vincen.nó rñ
det ⁊ vult dicere vnicẽ.ꝙ q̃ bic ꝯueniebaẽ ſuper eccleſia
que erat in ciuitate non cenſeẽ eſſe niſi de ciuitate ſed dic
ſm do.Car.ꝙ cum poſſit babere quis plura bñficia ⁊ ꝑ
ꝯñs plura domicialia per.d.c.ex parte.b.quo caſu babet
foꝛum in diuerſis locis ita etiam diuerſo caſu ex quo ba
bet domiciliũ ét in dioceſi poteſt ibi conueniri nec obſtat
ꝙ res de qua agitur ſit in ciuitate quia cum quis babet
multiplex foꝛum in optione actoꝛis eſt vbi eum conueni
124 at.l.ſi.C.de preſcrip.longi.tẽpo.†.Quid ſi actoꝛ eſt illius
dioce.q̃ꝫ expreſſit egidius in.c. ſignificante.Feod. vř boc
babere ꝓ dubio Joá. an.dicit foꝛtius procedit exceptio
in actoꝛe q̃ꝫ in reo q̃ intollerabilioꝛ eſt erroꝛ in facto pꝛo
pꝛio q̃ꝫ in facto alieno.c.ab excóicato.J. e.l.ſi.C.de bered.
inſti.cum ſimi.dicas ſm do.Car.ꝙ in actoꝛe non babet
locũ dubitatio iſtius.c.bic aũt loqtur de reo cóueniendo
ſub cl'a quidam alij que cl'a non babet praticá in actoꝛe
qui ſemper eſt certus eo vero caſu quo ipetraẽ ꝯ certum
lꝫ erretur in dioceſi non tñ indiſtincte viciatur reſcriptum
videtur ét ꝙ ſi i perſona actoꝛis ſit erroꝛ vt q̃ nó eſt de il
la dioceſi q̃ꝫ expreſſit tñ ſi aliter conſtat de coꝛpoꝛe non vi
ciatur reſcriptũ poſſumus tñ in boc ſtare cum Jo.and.vt
dicamus indiſtincte non valere q̃ talis erroꝛ non eſt tol
lerabilis ex parte actoꝛis ꝑ pꝛedicta nibilominus quátuꝫ
ad boc capitulũ exceptio de qua bic non infert reſcriptuꝫ
non valere ſed dũtaxat infert ꝙ reus non pót ꝑ tale reſcri
ptum conueniri táq̃ꝫ in eo non ſit cópꝛebenſus.Jdem iſte
text.loquitur de noie ciuitatis ⁊ ſic de ipa ciuitate vt per
125 oẽs ſcribentes bic reſcriptũ eſt † ſed an idẽ eẽt ſiue i reſcri
pto diceretur de patria eſſet ne idem dicere de patria ſagi
nenſi ⁊ de ciuitate faginẽſi.text.foꝛmalis boc ꝓbat in.l.ſi
nupta.C. de incol.lib.x.⁊ boc tenet ibi Bar.⁊ idem ꝓba
tur in.l.i.C.ſi ciuis relicta ciuitate rus babitare maluerit
li.x.boc decidit Bar.in.l.vxoꝛẽ.§.legauerat.ff.de le.iij.⁊
vide tex.in .l. ſi nó ſpeciali ꝑuilegio patre tue.C.de teſta.
126 ⁊ ibi Bal.in verſi.quero bic dicií patrie tue† an patria
tua dicaẽ in qua ciuis adoptiuus es ⁊ non naturalis vi
detur quod ſic q̃ ibi ſicut originarij ciues publicos bo
noꝛes babes nam ciues muneribus ⁊ bonoꝛib⁹ recogno
ſcũtur.l.ciues.C. de incolis li.x.qui aũt non ꝑticipát i pu
blicis bonoꝛibus non dicunẽ pꝛopꝛie ciues q̃ non tractá
tur vt ciues in eo qõ eſt ſuppꝛemũ ⁊ maximũ ciuilitatis.
l.quidá cum filiũ.ff.de verb.obli.⁊ iſtud pꝛonomẽ tue nó
ꝯuenit buic q nó moꝛatur inter eos q ꝓpꝛie pñt pꝛoferre
127 bũc ſmonẽ bec eſt patria mea ⁊ boc veꝝ eſt † q̃ id pꝛo
128 pꝛie dř qõ ſimpľr dř nó ſm qd.ff.de leg.iij.l.ꝟ legatũ †ꝑ

pꝛijſſime illa dicitur patria alicuius. vnde ducit originẽ
nam ſicut nomen patris intelligit de originario. ⁊ nó de
adoptiuo.l.fideicõmiſſũ.ff.de con.⁊ demõ.ita ⁊ nomen
patrie.nam iſte ſermo nãlis eſt.l.tutelas.ff.de capi. dimi.
originarius.ergo rectiſſime dicit ego ſum de tali patria.
qꝛ eſt re ⁊ noie.ſed alij qui ſunt re ⁊ nó noie ſunt ẽt huiuſ
modi.ſed nó ita pꝛopꝛie qui vero nec re nec noie ſunt ta
lis qualitatis nó poſſunt dici tales qꝛ non ſunt. Simile
129 dicimus in herede†ná pꝛopꝛijſſime dicitur ille qui eſt he
a res re ⁊ noie[a] dicit ẽt ꝙ qui eſt ciuis ex re certa. puta quo
ad quid non põt dici ſimpliciter ciuis.ar.notatoꝝ in.l.ꝑ
herede.§.papinianus.ff.de acqui.here.⁊ ſi naturalis ciui
litas poteſt augere aliqd circa ipſius iura. ⁊ ſtatuta nó
dicitur ꝓpꝛie ciuis.ſi aũt ex naturali ſtatu non poſſet au
geri effectus.qꝛ factus ciuis in oibus ⁊ per oia tunc con
tinetur appellatione ciuiũ.l.gallus.§.quid ſi tantũ.ff.de
lib.⁊ poſthu.l.deo nobis.C.de epiſ.⁊ cleri.⁊ ꝙ no. bar.
in.l.ſi is qui pro emptoꝛe.ff.de vſucapio.⁊ in.l. ſi marit⁹
.§.lege.ff.de adulte.⁊ ꝙ dictũ eſt de patria.idem eſt dicẽ
dum de terra.puta dicit ſtatutum qḋ hoies de tali terra.
c.cum in partibus.de ver.ſig.c.i.de poſtul.pꝛela. Archi.
in.c.ſi ſententia.de ſen.excõ.lib.vi.ita pulchꝛe dixit Bal.
in.d.l.ſi non ſpeciali.⁊ facit text.in.l.ſed ⁊ repꝛobari.§.
amplius.ff.de excuſ.tuto.vbi tantũ eſt dicere bononiẽſis
130 quãtum oriũdus de bononia†⁊ ſic nomina deſignatiua
patrie in dubio ſignificant originem ꝙ eſt bene nota.ſm
Bald.ibi facit tex.in.l.i.ff.de tuto.⁊ cura.da.ab his.vbi
pꝛobat ꝙ illi pꝛopꝛie dicunt eſſe de illo loco qui ſunt ſub
illo loco rõne originis ꝙ dictum eſt verũ vbi illud nomẽ
pꝛofert abſolute reſpectu perſone.ſed ſi pꝛoferrat reſpe
ctiue ad munus debet intelligi ſm nãꝫ illius muneris.l.
ꝓuinciales.ff.de ver.ſig.⁊ ibi per Jac.de are.retulit bal.
131 in.d.l.ſed ⁊ repꝛobari.†Sed an iſta differant ciuis inco
la.⁊ municipes.glo.multũ ſolẽ.in.l.ciues.C.de incolis.
lib.x.⁊ in rub.C.de municipi.eo.lib.dicit ꝙ ſic.nam mu
niceps eſt genus.⁊ incola eſt ſpecies.⁊ ẽt ciuis eſt ſpeci
es.Jteꝫ aliqs eſt ciuis originarius.ſ. patria paterna vł
auita ⁊ aliquis eſt ciuis.ſed nó originarius.⁊ vide Bal.
in.l.ſpadonem.§.iam aũt.ff.de excu.tuto.vbi dicit ſe in fa
132 cto conſuluiſſe†ꝙ immunitas cõceſſa incolis loci compꝛe
133 hendebat iudeos habitãtes in loco.†ſed quibus modis
dicit quis eſſe ciuis.vide ꝙ habet in.l.i.ff.ad municip.⁊
in pꝛealle.l.ciues.C.de incolis.li.x.nam dicitur ciuis ori
gine vt iam dictuꝫ. vt.l.aſſumptio.ff.ad munici.Cy.in.l.
134 ij.C.de iur.om.iudi.vbi dicit†ꝙ ſi nepos naſcit viuo auo
ſequitur cõditionem aui.ſecus ſi naſcitur eo mortuo. qꝛ
tunc ſequitur originẽ patris.ſed glo.in.d.l.aſſumptio.§.
filius dicit ſolum de origine paterna verius.tñ videt di
ctum Cy.ꝙ tenet Barto.in.d.l.aſſumptio.§.filius.vide
Bal.⁊ Saly.in illa.l.ij.vide.d.Cardi.tenentem dictum
Cy.in rub.J.de parrochijs dicit etiaꝫ ciuis manumiſſiõe
qꝛ ſeruus efficitur ciuis loco in quo manumittitur. vide
135 Bar.in.d.l.i.⁊ in.d.l.ciuis.Jteꝫ adoptione†qꝛ adopta
tus fit ciuis loci vbi adoptatur ⁊ de priuilegio vel pacto
liquet in.d.l.i.⁊ in.d.l.ciues intelligẽdo.tñ quãdo ema
narunt ab eo qui potuit ꝯcedere tale priuilegiũ vel potu
136 it paciſci ſuper eo.†Jdem dicamus in ptãte ⁊ capitaneo
nam durante coꝝ officio dicũtur ciues illius ciuitatis.vi
de Bar.in.d.l.i.⁊ in.d.l.ciues.⁊ in tractatu repꝛehenſa
liarũ in.v.q.pꝛincipali.⁊ Bal.in.l.obſeruare.§.pꝛofici
137 ſci.ff.de offi.pꝛocon.†Jdẽ dicas in abbate vel monacho
vel pꝛelato vt dicantur ciues loci vbi eſt monaſteriũ vel
eccleſia.vide Bar.in locis pꝛeall.e.d.Card.in rub.ḋ par
rochijs.Per.de ancha.⁊ alios in.c.ſi.de offi.deleg. lib.
138 vi.dominus Abb.in capitulo poſtulaſti.de foro compe
ten.†idem dicas in ſtipendiario ſeu in milite habente ſti
pendiuꝫ vt dicatur ciuis ciuitatis in qua militat.l.muni
139 niceps.§.miles.ff.ad municipales.†Jdem ẽt in doctoꝛe
legente vt dicatur ciuis in ciuitate in qua interim legit.
ita dixit Bar.in.d.§.miles.ꝙ eſt bene nota.ad ſtatutum

[a] ¶Noie.iſta pl'cherrima ꝯcluſio pbat ꝑ Bal.in.l.ſi nó ſpãli pe. eo C. ḋ teſta.⁊ iſtud vbũ heres pꝛopꝛie ſignificat heredẽ directo non aũt ho noꝝ poſſeſſo rẽ vel fideicõ miſſariũ. vt in l.ſi ꝓpꝛio iſta ha bere licere in ꝑn.in ḋſi. cete raꝝ ſucceſſo rũ in gl. ⁊ ibi d.Fran.are.in iiij.no.de ver. ob.⁊ quot mo dis ponat iſtḋ vbũ.vide p gl. no.in.l. ꝑ he rede.§ ſi.ff.de acq.here. ⁊ ꝑ ibi ſcribentes.

huius ciuitatis diſponẽs ꝙ foꝛenſis poſſit conueniri co
ram officialibus dolectarũ qꝛ doctoꝛ foꝛenſis legens po
140 terit declinari talẽ iudicẽ.†Quid aut de expoſitis dicas
ꝙ dicuntur ciues loci ad quẽ expoſiti ſunt ſm Bar. i.d.
l.i.ff.ad municipa.⁊ in locis allegatis ſuperius ⁊ per.d.
141 Cardi.in rubꝛica de parro.†quid aũt de collegijs dicas
foꝛe perſonas ex qbus cõſtituitur collegiũ.aut enim ſunt
ciues ⁊ collegiũ dicitur habere ciuilitatẽ in ſuis mẽbꝛis
ẽ.n.colluꝫ pſona repſentata.l.moꝛtuo.ff.de fideiuſ.c.irre
fragabili.§.exceſſus.de offi.oꝛdi.aut ſunt aliunde. ⁊ tũc
non per hoc dicunt ciues.qꝛ ſint de collegio ibi.ſed dicũ
tur hře incolatum.Jſte non eſt de modis expꝛeſſis in.d.
142 .l.i.⁊ in.d.l.ciues.de incolis.lib.x.†qnid de ſcholaribus
foꝛenſibus an dicãtur ciues ciuitatis vbi ſtudẽt.vid: do
143 cto.in locis ſuperius alleg.†ſed an comitatiuus dicatur
ciuis ſuperius ſatis de hoc dixi.Adde.d.Cardi. in rub.
de parrochijs.vbi dicit ꝙ ſic eſt enim ciuis illius ciuita
tis ſub qua eſt locus in quo eſt natus.ff.ad municipa.l.q
ex vico inter ciues.tñ ⁊ comitatiuos eſt aliqua dr̃ia quo
ad munera maioꝛibus ei honeribus ſubijciũtur comita
tiui qbus põt imponi collecta pꝛo ſingulo capite que vo
catur capitatio ⁊ non imponit ciuibus.C.de capitatiõe
ciuium.l.i.li.xi.⁊ ſm hoc dicit ꝙ in materia ſtricta noie
comitatiuoꝝ non veniunt ciues.⁊ alle.d.Cardi. ibi iſtũ
144 tex.⁊ remittit ſe ad dicta ſua hic.†ſed qũo cognoſcet an
quis ſit ciuis an comitatiuus dicas ꝙ inſpiciuntur pſo
ne ex quibus naſcunt ⁊ non locus in quo tex.eſt notabi
lis in.l.cũ ſatis.C.de agri.⁊ cenſi.li.xi.vnde natus in ci
uitate ex comitatiuis comitatiuus eſt.⁊ eꝯ.⁊ adde etiaꝫ
ad pḋicta elegan.gl.in.c.ſtatutũ.J.eo.in.vi.que voluit ꝙ
ille dr̃ eſſe de ciuitate qui hꝫ ibi domiciliũ.⁊ idem etiam
voluit glo.in ver.vnã dictã ex qua glo.inferunt ibi ſcribẽ
145 tes†ꝙ ſtatutũ diſponens ꝙ quis nó poſſit eſſe officialis
vel bidellus niſi ſit ciuis ꝙ habens domicilium bonoñ.
poterit eſſe officialis vel bidellus.facit tex.in auc.de que
ſtoꝛẽ in pꝛin.ego tñ limito hoc niſi ſtatutum loqueretur
per verba naturalia vel per nomen ipſius ciuitatis iuxta
no.in.l.tutelas.ff.de capi.dimi.⁊ in.l.i.ff.de tuto.⁊ cura.
da.ab his.⁊ in.l.ſed ⁊ repꝛobari.§.amplius.ff.de excuſ.
146 tu.qꝛ tunc deberet verificari in ciue originario.†Sed ꝓ
declaratione coꝝ que hic dicunt oppoꝛtunum hic eẽ vi
detur videre quid ſit ciuitas caſtrũ villa ⁊ ſimiles. ⁊ di
cas ꝙ dicitur ciuitas quaſi ciuiũ vnitas ⁊ eſt iſta aluſio
vocabuli.ſed dicunt quidã ꝙ ciuitas eſt multitudo oiuꝫ
ſocietatis vinculo vnita ad ſimul de iure viuendũ. ⁊ hec
diffinitio fuit iſidoꝛi quintodecimo ethimologiaꝝ.Qui
dam vero dicunt ciuitatẽ non ſaxa ſed habitatoꝛes voca
ri.⁊ hoc ponit Archid.in.c.ſtatutum.§.ſed nec. de reſcri
ptis in.vi.tu vide de hoc pulchꝛa verba Ciceronis inde
ſomio Scipionis.vbi dicit nihil eſt illi pꝛincipi deo qui
omnẽ mundum regit ꝙ in terris fiat acceptius ꝙ̃ conci
lia cetuſqꝫ hoium iure ſociatis que ciuitates appellãtur
harũ rectoꝛes ⁊ cõſeruatoꝛes illinc pꝛouecti huc perue
niunt.⁊ ſic ciuitas nó eſt aliud niſi cetus hominum iure
aſſociatus.Quidam ẽt dicũt ꝙ ciuitas eſt collectio mul
toꝝ hominum epm habens ⁊ foſſata ⁊ vallata. ⁊ hunc
modum ſeruant italici pro ⁊ ꝯ facit.lxxx.diſ.c. epi.⁊.c.il
lud.⁊.c.i.de priuile.per que iura videt ꝙ nó in qualibet
ciuitate ſed in ciuitate populoſa cõſtitui dꝫ dignitas epi
ſcopalis.⁊ per hoc patet ꝙ non dicit ciuitas q̃ non hẽt
epm ⁊ hoc inſti vltramontani ſeruant.alij dicunt qḋ ciui
tas eſt multoꝝ hoium honeſta cõuentio ad edificia vici
na in certo loco cõſtruenda ad ſimul de iure viuendũ vel
eſt collectio edificioꝝ facta per multitudinem hoium ſi
147 mul habitare volentiũ†⁊ pꝛimas edificatoꝛ ciuitatis fu
it Kaym.vt hř geneſis.iiij.c.⁊.vi.diſt.is ita.vide Bal.in
148 l.ſi in aliqua.ff.de offi.pcõ.†vbi q̃rit an deceſſe ciuitatꝫ ſit
qḋ habeat epm ⁊ vř qḋ ſic vt ꝓbat.xcix.diſ. ꝓuincie.vbi
dř comitatus eſt diſtrict⁹ ciuitatis hñtis epm in ꝯriũ.al
le.qꝛ põt eẽ ciuitas abſqꝫ tribunali cãꝝ nedũ abſqꝫ epali
ſede.l.ſi duas.

ſede.l.ſi duas.§. decet.ff. de excuſa.tuto.item layci pñt fa
cere ciuitaté vt no.in.l.i.ff.qd cuiuſq3 vniuer.no.ſed ꝓ cer
to eſt cáus in.l. ex hoc iure.ff.de iuſti.ꝛ iure tamé non pñt
ſedé epales creare item nihilominꝰ habet cõmune iuriſdi
tio ſpális cum téporali ꝛ facit ꝙ no.in.c.peruenit centeſ
ſima di.item prius fuerunt ciuitates ꝗ̃ epiſcopi ité ſarace
ni habent ciuitates ſuas tñ epos non habẽt niſi forte abu
149 ſiuos ex hoc vr̃ inferri †ꝙ ſi forte papa extinguat dignita
tem epiſcopalé propter delicta ciuitatis ꝙ nihilominus
ciuitas retinet iura ꝛ nomé ciuitatis in ſua téporalitate
licet perdat honoꝛi habendi epiſcopuʒ ſed non perdidit
verum eſſe ciuitatis ꝛ cõtra eſt epiſcopus ſine ciuitate vt
aliqñ eſt ꝛ memoria ciuitatis ꝛ non eſt ꝛ ip̃a ciuitas ſ̃m
tñ cõem vſum loquendi opida que nũq3 habuerũt epiſ
copuʒ non dicunt̃ ciuitates qꝛ ciuitas per excelenciá dicit̃
ꝛ in ſignum potiſſimũ excelencie é habere epiſcopalem ſe
dem ꝛ appoſtolicaʒ pro maximo dono.concedit opidis
iſtam dignitaté vt vrbanus qntus montis flaſconis queʒ
de opido ſimplici in ciuitateʒ cõuertit ꝛ inducit ibi Bal.
150 predicta ad qõnem † ꝙ reprehenſalie conceſſe cõtra oẽs
ciues tuſcos nõ cõprehẽdũt natos in opido pratẽſi vel ſci
miniacis qꝛ iſta ſunt opida ꝛ non ciuitates qꝛ nõ habẽt
epm vide Bar.in.l.i C.de metropolitano gericero lib.x.
151 † vbi querit añquam eſſet epi ꝛ archiepe qd erat rñdet ꝙ
tres erant ordines ciuitatũ quedam maxime quedá ma
gne quedá parue maxime dicebant̃ ille inquibꝰ erat foꝛũ
cáruni quibus ſuberant multe ciuitates habẽtes ét merũ
imperiuʒ magne aũt ciuitates dicebant̃ ille que habebát
merũ imperiũ nõ tñ habebant alias ciuitates ſub ſe ſed ꝑ
ue.dñr ille que nõ hñt merũ imperiũ ſed ſolũ defenſioneʒ
q̃ dat̃ defenſoribꝰ ciuitatũ.vt i corpe de defen.ciui. iſtas di
ſtictiões facit tex.in.d.l.ſi duas.§.decet.ff.de excuſ.tu.illa
ergo ciuitas que erat maxia dicebat̃ metropolitana .hoc
ſecundo inuentũ eſt quod ciuitas cuiꝰ ſedes erat patriar
chal' vel archiepalis dr̃ metropolitana qꝛ hʒ plures epos
ſub ſe habentes merũ imperiũ illa vero que hʒ epm dr̃ ci
152 uitas non metropolitana dicit etiam ibi Bar.† ꝙ ciui
tas conſtituitur volũtate principis volentis aliqué locuʒ
eſſe ciuitatem per.d.l.i.ꝛ ꝑ.d.l.ex hoc iure de inſtit.ꝛ iu
re ꝛ hoc tenet Inno.in.c.cũ ab eccleſiaꝝ de offi.ordin.vñ
poſſibile eſt eſſe ciuitaté lʒ non habeant epm ſed habeat
alia priuilegia ciuitatis ꝛ ſic non ſequit̃ papa priuat ali
quá ciuitaté epo ergo deſinit eé ciuitas dicit ét ibi ꝙ pro
153 uincia cõſtituit̃ vʒ †ꝙ oẽs ciuitates que ſub vno metropo
litano ſunt faciunt vnam ꝓuinciá vt probat text. in.d.l.i.
ad fi.tágit hoc Cy.in.l.fi.C.de preſcrip.longi.tẽpo. ꝛ ibi
decidit ꝙ prouincie appellát̃ ſ̃m cõem vſuʒ appellatiuuʒ
vt lombardia tuſcia ꝛ ſimiles ꝛ iſto iure vtimur putat ta
mé quod olim ſic fuit facta diſtinctio ꝓuiciaꝝ vt omnes
ciuitates que ſuberant vni pſidi ꝛ ſic metopolitano cõſti
tuerunt vná ꝓuinciá.l.illicitas.§.ſi vniuerſitas.ff.de offi.
preſidis ꝛ ſ̃m illũ ritum antiquũ remanet adhuc hodie
nominatio ꝓuiciarũ quo ad quedá tñ q̃libet ciuitas hñs
diſtinctũ territorio q̃ ſuperioré nõ recognoſcit põt dici ꝓ
uintia vt eſt glo.ſingu.in.d.l.fi.C.de preſcrip.long.temp.
Et idem Bar.in.l.ij.ff.de verb.ſigni.dicit qd ciuitas dici
tur eo ip̃o ꝙ ciues deſignant muros vt faciant ciuitatem
illa eſt ciuitas.l.pupillus.§.vrbs.ff.de verb.ſigni.idem ſi
faciant paleneatũ vel foſſatum et allegat Innoc.in.d.c.
154 cum ab eccleſiaꝝ de offi.ordi.diceteʒ† ꝙ hoies ſua ſpon
te ſine auc.ſuperioris pñt facere ciuitaté dummõ non ha
beat epm naʒ in illa que habet epm requirit̃ auc.ſuperio
ris ꝛ dicit iſtud eé cõem modũ loquendi in ytalia vt illa
dicare ciuitas que habet epm ꝛ ſic de eſſe ciuitatis nõ eſt
regulariter vt habeat epm nec vt interueniat auctoꝛitas
ſuperioꝛis facit de hoc glo.ordi.in.l.i.ff.ꝙ cuiuſq3 vniuer
ſi.nomine ꝛ ibi dixit Bar.ꝙ ſi aliqua gens ſe vellent po
nere in vno loco ꝛ facere ciuitaté caſtrum aut villá ꝙ hoc
poſſet vr̃.n.hoc pmiſſuʒ de iure gentiũ vt eſt tex.formalis
in.l.ex h̃ iure ð inſt.ꝛ iu. ibi regna.ꝯdita edificia collata
ꝙ credit eſſe veꝝ niſi tenderet ad iniuriá ꝛ emulationé al
terius caſtri vel ville.l.quicũq3 caſtroꝝ.C.de fundis limi
mitoſis li.xi. ꝛ allegat dicta per ſe in.l.fi.ff.de colle.illici.
ꝛ Inno.in.d.c.cum ab eccleſiarum vñ congregationes ꝑ
ſonales que fiunt ſine aliqua cõſtructióe muroꝛuʒ ſunt il
licite qꝛ poſſent fieri ad cõſpirationé ideo regulariter re
probantur ſecus ſi fiant cum conſtructione muroꝛũ ꝛ hác
diſtinctionem facit Inno.in.d.c.cum ab eccleſiarum.Et
155 ideo Bar.in.d.l.fi.de collegijs illicitis dicit† ꝙ ois ꝯgre
gatio ciuitatis caſtri vl' ville eo ip̃o ꝙ eſt facta eſt licita ꝛ
approbata a iure gentium abſq3 eo quod a ſuperioꝛe cõ
formetur per tex.d.l.ex hoc iure. Jõ non eſt neceſſaria au
ctoꝛitas ſuperioꝛis ideo poteſt eis legari ꝛ heredes inſti
tui.l.ciuitatibus.ff.de le.i.Et dixit multum ſingul'r Inn.
in.d.c.cum ab eccleſiarum ꝙ eo caſu quo requireretur cõ
ſenſus ſuperioꝛis ꝙ eo ip̃o ꝙ ſuperioꝛ ſcribit ei vt ciuita
ti vel caſtro vr̃ tacite approbare ꝙ eſt bene notandum de
quo facit feſtum Bal.in.l.i.in princi.ff. ꝙ cuiuſq3 vniuer
ſi.nomine ſed ad hoc vt habeat priuilegium habendi epi
ſcopum requiritur auctoꝛitas ſuperioꝛis ſed cuius dicas
pape ꝛ tunc pro ciuitate habebitur quantum ad ſpũalia
ſed quantuʒ ad dignitates ſpirituales ſufficit auctoꝛitas
imꝑatoꝛis puta vt habeat foꝛum cauſarum maioꝛuʒ ſeu
mediarum vt in.d.l.ſi duas.§.decet.ꝛ per totum. in auc.
de defen.ciui.ꝛ poterit eſſe ciuitas imperialis que tamé
non habet epiſcopus vt qꝛ ſibi non fuit conceſſum vel fu
it epiſcopatu priuata ꝛ hoc ſi conſtat ꝙ ſit ciuitas impe
rialis alias cum olim per ſingulas ciuitates fuerint epi
ſcopi conſtituti.c.quoniam in pleriſq3. de officio ordi.nõ
preſumam illam eſſe ciuitatem imperialem que non ha
156 bet epiſcopum.† nam in excedentibus memoriam homi
nuʒ ſufficit ꝓbatio ꝯiecturalis vt no. Inno.in.c.veniẽs.ð
ꝟ.ſi.ꝛ in eodé mõ ſi ꝯſtaret aliq̃ nõ fuiſſe ciuitaté ipialeʒ
ſed papa ibi ponit epm de nouo vt pʒ i epo tolloſano vbi
papa facit ſepté epos in ſepteʒ caſtris ꝛ illum facit archi
epatum cum primo eſſet epatus nam dico ꝙ illa caſtra ñ
habebunt̃ ꝓ ciuitatibus q̃tuʒ ad priuilegia regalia con
ceſſa ꝑ inclitum regem ciuitatibus regni francie ſi non in
teruenit ꝯſenſus regis nec habebunt foꝛum cáꝝ eo modo
quo diſponunt conſtitutiones regni ꝛ iſto modo intelli
gas ꝙ voluit Bar.in.d.l.i.de metropolitano ꝛ in.d.l.ij.
de verb.ſigni.Et ſi quiſpiam opponat amice errant forte
vehemẽter ſcribentes inquantũ fundant ſe ſuper lege ex
hoc iure naʒ illa lex.loquitur de iure antiquo quo omnia
erant quaſi vacantia ꝛ nũdum occupata ꝛ populi erant
liberi vñ licebat in q̃cũq3 occupato loco cõſtruẽ ꝛ iponet
re nomen ciuitati vel caſtro ꝓut eis placebat vnde poſſe
afferri illud ciceronicũ in iuis in verrinis cicero fuit ingt
iſta cõdam in hac republica virtus hodie vero cum om
nia ſint occupata ꝛ populi ſubſint vni principi non poteſt
procedere ꝙ dicitur in.d.l.ex hoc iure ꝛ ſic frebricitat cõ
munis doctrina docentiũ niſi tales edificantes ſaltẽ de fa
cto ſuperioꝛé non recognoſcerent ꝛ edificarent in ſolo ꝓ
prio ſi aut recognoſcerent ſuperioꝛé talis conſtructio erit
licita etiam in ſolo ꝓꝓo ſine licentia ſuperioꝛis qꝛ poſſet
tendere ad emulationé eius vt.l.quicũq3.C.de fundis li
mitoſis li.xi.ſimiliter ſi conſtruerẽt in alieno ſolo ſine vo
luntate alterius ét ſi eét de ſe populus liber.ſimiliter eét
illicita talis cõſtructio ꝛ poſſet deſtrui per ipſum dñm.l.
ij.§.ſi quis.ff.ne quid in loco publico.l.fideicõmiſ.§.ſi qs
illicite de le.iij.l.queadmo.§.i.ad fi.ff.ad.l.aquilia.Bar.
in.l.i.§.nunciatio.ff.de oper.no.nunc.ꝛ quod no.in.c.pi
ſanis de reſti.ſpo.ꝛ hoc ſiue ſit dñs rõne dominij ſiue rõne
iuriſditionis vt patet per ea que eleganter not. Innocé.J.
157 de immunitate eccle.ꝛ ꝓpter hoc concludit e hoc modo† ꝙ
ſi aliquis populus ſimul adunatꝰ ſine aliqua cõſtructio
ne muroꝛum ét ſi eſſent tot homines quod ſunt pariſij nõ
eſſet vniuerſitas approbata nec haberent ciuitatis vt dixi
ſuperius ꝛ no. Inno.in.d.c.cum ab eccleſiarũ ſi vero vel
let cõſtruere locum vt eét ciuitas caſtruʒ vel villa diſtin

a ¶ Prouin-
tia. Quid aũt
ꝓprie ꝓuintia
ſit vide ꝑ bar.
in.l.notionem
ff. de ver. ſig.
ꝛ q̃ ſit vſualis
ꝓuintia. vide
ꝑ oẽs ſcriben-
tes in.c.coꝛaʒ.
de elec qd vo
ꝓuinciá cõſti
tuat. vide per
Bart.in. l.i.C.
ð metropo. li.
xi. vbi an poſ-
ſit habere du-
as matrices ci
uitates ſeu me
tropolitanas.
ꝛ an vnaque-
q3 ꝓuicia vnũ
archiepiſcopũ
ꝛ epos deceʒ
hr̃e debeat vi
de eleğáter ꝑ
d. Abba. in.c.
ſicut olim. de
accuſa.

gue aut loquimur de tēpore antiquo ꝙ populi erant libe
ri quo oia erant vacantia ⁊ hoc poterant ꝓlibito volun
tatis vt eſt tex.in.d.l.ex hoc iure aut loquimur de tēpore
moderno quo territoria ſūt occupata ⁊ ppli ſubſunt pn
cipi ⁊ tunc diſtingue. Aut loquimur de populo nō reco
gnoſcente ſuperiorē aut de alterū ſubiecto primo caſu di
ſtingue tres caſus aut ille populus vult transferre ſuā ci
uitatē de vno loco ad aliū ſui territorij ⁊ erit eadē ciui
tas nec requiretur alia auctoritas ſuperioris argumē.l.
vſufructus ciuitati.ff.quibus mo. vſufruc. amit. ⁊ ꝙ no.
per glo. ⁊ Bar.in.l.eius.§.celſus.ff.ad municipa. Et cū
eſſem ſcholaris hic bononie vidi maximam dubitationē
158 eſſe in curia.d.Eugenij papa.nam promiſerat ⁊ iurauerat
rat non annullarī ſacrum cōcilium baſilienſe fuit conſul
tum ſibi ꝙ ipſe transferret illud de illo loco ad aliū nec
ꝓpter hoc veniret ꝯ promiſſionem ⁊ iuramentū ſuū. aut
vult conſtruere nouam ciuitatem remanente prima i ſuo
territorio ⁊ pōt ⁊ licita eſt conſtructio de iure gentiū.vt
d.l.ex hoc iure.tn̄ ad hoc vt ſit ciuitas reqrit auctoritas
ſuperioris.aut vult conſtruere in alieno territorio ratiōe
dominij vel iuriſditionis.⁊ nō licet ſine illius dn̄i volun
tate qui poſſet demolire ꝓpria auctoritate. vt.d.l.ij.§.ſi
quis.ff.ne quid in loco publico.cum ſi.allegatis ſuperi⁹.
Si autem interuenit eius voluntas valet ꝯſtructio. ⁊ ce
dit ſolo ⁊ iuriſditioni illius dn̄i iuxta no.in ſpec.de relig.
do.verſi.quid ſi petatur ciuitas. Quantū vero ad hoc vt
dicatur ciuitas requirit ſuperioris auctoritas vt ē dictū.
Secundo caſu qn̄ non eſt populus ſubditus.tūc etiā in
territorio proprio non pōt conſtruere ſine ſuperioris au
ctoritate ne tendat ad illius emulationem vt dictū eſt. ⁊
eo caſu quo ciuitas cōſtrui pōt de nouo dic ꝙ eodē mo
do poterit vetus ciuitas augeri ſm Barto.in.d.l.ij.ff.de
159 ver. ſig. ⁊ iſta non tradas obliuioni. † quid aūt ſit caſtrū
dic ꝙ dicitur a caſtrando.qr in eo firmantur habitantes
ne pareant hoſtibus paſſim vagando ſm vguzonem vel
dicit caſa alta vel caſa ſtricta. qr habitatio caſtri non dꝫ
eſſe diffuſa ne multa cuſtodia egeat ſm Jo.mo. in.d.c.ſi
ciuitas.⁊ ſm hoc forſan palatium vel caſtrū poteſt eſſe
ſine diſtrictu vel territorio.l.pupillus.§.territorium.pre
alle nam per ſingulas prouincias ea altitudine q̄ volunt
poſſunt poni caſtra ſi non ſit cōſtitutus vſitatus modus.
l.pe.⁊.l.fi.§.pe.ff.ꝙ vi aut clam.⁊ hoc caſu procedat di
ctum Inno.in.c.cum ad ſedem. de reſti.ſpoliat. dicentis
160 † ꝙ caſtrum a iure non hꝫ pertinentias nec limitationē.
ſed facto hominis hoc conſueuit habere. Et hoc ſecūdo
mō pōt intelligi ꝙ no.in.c.cū venerabilis.ō reli.do.⁊ qd
no.in.d.c.cum ab eccleſiaꝝ.⁊ in.c.dilecta.de exceſ. prela
toꝝ.⁊ per hec expedita eſt pn̄s decretalis. Andre.bar.

a **Significauit.** Per reſcriptū impetratū contra pre
deceſſorē iudicium non eſt inceptum .h.d. ſꝫ
do.Anto.⁊ eſt cōis diuiſio.ſed iu ꝯſidera.qr
iſtud ſūmarium non hꝫ dubitationē aliquam ꝯ.c.cum in
iure.de offi.dele.⁊.l.ꝙ labeo.ff.ad carbo.nā per impetra
tionem reſcripti non dr̄ iudicium inceptū tex.eſt forma
lis in.c.cāuqꝫ.de iudic.vbi conuentus potuit impetrare
ſine conſenſu prelati.non tn̄ potuit inchoare iudiciū ſine
conſenſu plati.ergo iſta decretalis ſeruit nobis de indu
bitato ſm ſūmariū dn̄i Anto.ſed dominus Card.hic di
cit hoc.c.fore difficile ⁊ legi varijs modis in rōne decidē
di.ſed ſm cōem lecturam q̄ꝫ ipſe tꝫ hoc dicit ſi conuenien
dus per clauſulam qdam alij reintegra moritur ſucceſ
ſor ⁊ vniuerſalis per illud reſcriptum cōueniri nō poteſt
hoc dicat ſm eum. Sed ſcirem ego libenter quis ſpūs ſi
bi reuelauit ꝙ decretalis iſta loquat in ſucceſſiōe vniuer
ſali.naꝫ iſta comitiſſa ſucceſſit in comitatu.ergo ſucceſſio
non fuit vniuerſalis.c.i.an agnatus vel cognatus. in vſi.
feu.quinimo videt ꝙ male loquatur.nam Ange.multū
1 eleganter in.l.creditores.C.de pigno.dixit † ſtatutum di
ſponit ꝙ inſtrumentū confeſſionatum mereatur executio

a Si conue
niendus. Ma
gna ꝯtrouer
ſia ē hic. vt re
fert.d.Andre.
circa ſūmariū
hui⁹ capli pa
nor.āt ſimplr
hoc tn̄ ponit.
⁊ ipm inſeqt
tu eligas noi
gratius. Nam
qd eſt de lana
caprina. cū in
idē oia coinci
dere videant
ad mām āt hu
ius text. vide
oēs ſcribentes
in.c. ſignificā
te.ō.hoc.eo.ti.
nr̄o. ⁊ q̄ nos
ibi adiecimus
in apoſtillis ⁊
vide inter ali
os Panor.hic
in.1.⁊.ij.not.q
paucis egre
gie ipſum de
clarat.

nem ꝯ debitorem ꝙ exequetur ꝯ ſucceſſorem vniuerſalē
non aūt ꝯ ſucceſſorem particularē.ſi ergo verba ſtatuti
que ſtricte intelligenda ſunt.l.quicqd aſtringende.ff. de
ver.ob.⁊.l.i.§.ſi his qui nauem.ff.de exercitoria verificā
tur in ſucceſſore vniuerſali.ergo eodem mō verba reſcri
pti loquentia de principali debent verificari in ſucceſſore
vniuerſali.facit elegans dictū Bal.in.l.i C. cōis dele.ꝯin
i.col.vbi dixit ꝙ tale ſtatutum nō comprehendet ſucceſ
ſorem ſingularē ⁊ ſic ſentit ꝙ comprehendet vniuerſalē.
Et ſi quiſpiā opponat verba reſcripti ſtricte interpretan
da ſunt.vt in.c.edoceri.ō.eo.ego rn̄deo.⁊ allego preſtās
dictum Inno.in.c.epi.de rebus ecc.non alie.ꝙ cōmuni
2 ter ibi ſcribentes reputant fore ſingulare dixit enim † pa
pa mādat alicui vt reuocet alienata.de bonis talis eccle
ſie.⁊ reducat in ius ⁊ ꝓprietatem illius eccleſie ꝙ pote
rit reuocare illud ꝙ quis poſſidet iniuſte.⁊ ſi allegeť in
3 ꝯrium.l.alienatū.ff.de verbo.ſig. † vbi non dicitur aliena
tum.quādo dominiū remanet penes alienantem.quia re
ſpondet illud procedere ſtricte.ſꝫ large bene dicit aliena
tum ſi eſt tranſlata in alium poſſeſſio.lꝫ proprietas rema
neat penes ſe iuxta illud pſalmiſte alienati ſunt peccato
res.⁊ ſic concludit Inno.reſcriptum ad lites late fore in
terpetrandū.⁊ hoc dictū reuelauit apud legiſtas Bal.
in.l.de proprietate.C.ſi a non competēti iudice. ⁊ ego ꝓ
illo dicto.allego tex.in.c.i.de in integ.reſti.quem ad hoc
nec antiqua nec moderna iuris prudentia conſiderauit.
ergo nō eſt mirandum ſi iſte tex.intelliget quo ad ſucceſ
ſorem particularem. Item do.inſtantiā ſtatutū loquēs
de principali verificat in ſucceſſore vniuerſali.ergo ⁊ eo
dem modo reſcriptū iuxta no.in.c.ſuſceptū.de reſcriptis
li.vi.⁊ ideo claudi poterunt fauces do.Cardi. Sed do.
Bal.hic Pet.de anch.aliter ſumant.⁊ hoc modo ſi cō
a ueniendus a per clam quidā alij reintegra moriatur ſuc
ceſſor per illud reſcriptū non poterit conueniri.h.d.⁊ ſe
quit hoc ſūmarium dn̄s meus Jo.de imo.hic ⁊ ēt reue
rendus Abbas cōſiculus meus. Sed pro certo ſi ipſi in
telligunt de ſucceſſore vniuerſali ſūmarium coꝝ laborat
eodem morbo quo laborauit ſūmarium.d.Cardi. ſi ve
ro ſentiunt de ſucceſſore particulari.tunc pro eis facit ꝙ
4 voluit Bal.in.l.i.C.de executione rei iudi. † vbi dixit ſta
tuto caueť qd ſnia mandetur executioni ſine ſolēnitate ꝯ
condēnatū qd non mandabiť executioni ſine ſolēnitate
ꝯ eius ſucceſſorē qd dictum intelligeť ſm doctrinā eiuſ
dem Bal.in.l.i.C.cōia delega.allegata ſuperius.⁊ pul
5 chre dixit Bar.in.l.creditores.C.de pig. † diſponit ſtatu
tum ꝙ inſtrm̄ guarentigie mandeť executioni ꝯ debito
rem qd non mandabiť executioni ꝯ ſingularē ſucceſſorē
⁊ idē ſequiť ibi Ang.⁊ idem voluit idē Ang.in.l. actio.
.C.ſi vnus ex here.⁊ qd voluit Bar.⁊ idem Ang.in.l.i.
ff.de his que in teſt.delen. ⁊ iſta faciunt ꝓ ſūmario Pe.
de ancha.⁊ ſequacium ſed Vincē.⁊ Cōpoſt.lōge aliter
intelligunt hāc decretalē.⁊ ſm lecturā coꝝ poſſet ſūma
ri ſic.ſi cōueniendus per reſcriptum per clam quidā alij
eſt dignior expreſſis conueniri nō pōt nec eius ſucceſſor.
h.d.Certe iſta lectura nō ꝯgruit lre imo eſt ꝯ text.a ꝯrio
ſenſu.qr ſi comes fuiſſet ꝯuentus in vita potuiſſet ꝯueni
ri.⁊ qr lra fundat ſe ꝙ comes nō fuit ꝯuentus in vita.er
go inuiť ꝙ in vita conueniri potuerit vigore illius reſcri
pti ⁊ per ꝯn̄s lectura coꝝ cū reuerentia non ꝓcedit. quin
imo dico ꝙ in ſe dictum coꝝ non eſt verum de quo vide
dicta per me in.c.ſedes.ō.eo.datur ⁊ alia lectura quā re
fert do.Cardi.hic datā fuiſſe per quendā auditorē eius
neſcio ſi fuerit ſcolaris ei⁹ an doctor auditor ſuus ex quo
ipſe fuit Cardi.⁊ ſm illā lecturam poſſet ſic ſūmari. per
reſcriptum impetratū cum cla quidā alij non conuenitur
ſucceſſor ſi impetrās fuerit in fraude.h.d. Sed hec lectu
6 ra non procedit ſm.d.Cardi. † qr fraus in dubio nō pre
ſumitur.l.quotiens.§.qui dolo.ff.de ꝓba.⁊ eam reprehē
dit Jo.de imo.hic.ſed mihi videtur qd vina ratio decidē
di hic fuerit lectura huius auditoris qd ſic oſtendo. licet

fraus non

fraus non preſumať tñ ex proſpicuis in dictis ꝓbať.c.pa
ſtoralis de cá poſſ.ꝛ ꝓprie.l.dolum.C.de dolo. per gloſ.
con ſimi. ſed iſte text. vř fundare ſe ſuper pſumpta fraude
ipetrantis qꝛ dicit ꝙ illas litteras ipetrauit viuēte comi
te ꝛ donec comes iuſſit eum non conuenit quo mortuo cō
ueniebat ſucceſſorē vnde vř ꝙ in fraudē diſtulerit qꝛ ſuc
ceſſor ignorabat defenſionez cōpetentem de functo. Ideo
papa idecisione dicit ſi ita eſt. Et pro certo iſta lec. habet
neruuz. Poſſet tñ dari alia lec. vz tex. iſte dicit nec p ipſas
dum viueret fuerat ad iudicium euocatus iſte modus lo
quendi ponitur in.c. vt ſuper de rebus eccleſie non alie in
ver. quouſqꝫ diem clauſit extremuz modo ſuccedit regula
c.plerunqꝫ.ē.c. vbi ſi impetrans reſcriptū ad lites fuit ne
gligens vt reſcripto per ānum pdit cōmodū reſcripti mō
in caſu iſto licet pſcribatur āno contra pdeceſſorem pſcri
betur minori tēpore cōtra ſucceſſorem ꝛ iō erit hic caſus
7 nouus ꝛ ſingularis † ꝙ.ſ.ānum ipetrans reſcriptum fue
rit negligens vti illo contra pdeceſſorē non poterit illo re
ſcripto vti ꝯ ſucceſſorem licet annus ad huc non ſit cla
pſus et iſto mō itelligendo erit caſus nouus nec violātur
regule iuris cōis ꝛ ideo poterit ſic ſūmari. Per reſcriptū
ipetratum cū cla quidaz aliȷ̈ non cōuenitur ſucceſſor ſi im
petrans diſtulit cōuenire pdeceſſorē.h.d.cum laude dei.
¶ Caſus eſt iſte ꝓponebatur ꝙ reſcriptū erat impetra
tum ꝯ epm ꝛ quoſdā alios clericos ꝛ layeos ꝛ ꝙ quidā
mercatores vigore dicte cle gñalis cōueniebant ſororem
dicti comitis heredez eius q comes deceſſerat poſt reſcri
ptum ipetratū ante citationē fuit dubitatuz an poſſit con
ueniri vigore illius reſcripti videbatur diceñ ꝙ ſic qꝛ he
res repſentat pſonam defūcti in auc. de iure iur. a morie
te pſtito in princ. ſicut ergo p reſcriptū illud poterat cōue
niri defunctus eodē mō videbať poſſe ꝯueniri hřs eius ꝯ
rium decidit papa hic qꝛ re integra mortuo dicto comi
te ceſſat reſcriptum quo ad eius hředem ꝛ ſic. heres re in
tegra nō ſuccedit in reſcripto ꝛ rō decidendi ſm Bal. eſt
qꝛ reſcriptum ex pte rei eſt perſonale vel rō eſt qꝛ perſona
fuit expreſſa in nube ꝛ in genere per illā clam quidaz aliȷ̈
vñ non fuit expreſſa in indiuiduo qꝛ cla generalis habet
tacitā cōdictionē ſi perſona exprimať ſeu declareť ꝛ talis
pſona debet dclarari nūc q̄ potuiſſet dclarari tēpore date
argu. cle. litteras de reſcripti ſi heres nō potuit declarari
tēpore date qꝛ viuens nō habet heredem itē qꝛ cōditio de
clarandi nō tranſit i heredē vt eſt tex. ſingu. ſm Bal. in.l.
qui rome.§.augerius.ff. de verbo. obli.ꝛ facit ꝙ not. in.l.
8 pōponius ad fi.ff. de rei. vendi. † ꝛ qꝛ licet heres repreſē
a tet perſonā defūcti[a] tñ illud eſt pfectionez ſed reſcriptū dꝫ
verificari vere ꝛ non ficte vt in.c. ſuſceptum.ſ.eo.li.vi. er
go ꝛ ita reſidet hic Bal. de quo diceť inferius. ¶ No. ibi
ſignificauit nobis comitiſſa ꝙ mulr cāz ſuā poteſt deduce
re corā pncipe facit.c. ſcripſit nobis rebecha ꝛ.c. achado
9 ſa.xxvȷ̈.q.ȷ̈.cum ſim.ꝛ.l.pcib⁹ †.C. de impube. ¶ Nota
ibi fratri ſuo ſucceſſit in comitatu ꝙ comitatus trāſmittiť
de fratre in ſucceſſorē dicit tamē Vincen. hic hoc ꝓcedeř
10 ſm ꝯſuetudinez galicbanā ſecus de iure cōi † qꝛ indigni
tatibus ꝛ feudis non ſuccedit mulier niſi aliud ſit dictum
in cōceſſione feudi vt in.c.i.§.filia de ſucceſſione feudi ſed
in dignitate non feudali eſt ſecus qꝛ d iure cōi ſuccedit fe
mina vt in.c. dilecti de arbit.ꝛ.c. cum deuotiſſimā.xȷ̈.q.ȷ̈.
ꝛ bene facit iſte tex. qꝛ hic non dř ꝙ iſte comitatus eēt feu
dū eſt enim virile officiū ſuccedere in feudo a quo femina
excluditur.c.i.§.hoc autē qui feudū dare poſſunt ꝛ reci
11 pias has ſolēnes limitationes circa hoc † ꝙ ſi mulier ar
maret ſe ꝛ iret ad pugnā in expeditione vt iaz plures hac
etate vidimus ꝙ tunc vř ꝙ efficiatur capax ad ſucceden.
in feudo iſtud eſt mirabile dictum Andree de iſernia in di
cto.§.hoc autem.ꝛ moueť argumento lege ſi maior.C. de
legitimis herdi. Sed cōtrarium tenuit Nicolaus de nea
poli ibi qꝛ licet eſſet vna ratio ꝓhibitionis non tñ ceſſat
alia qꝛ in ea non eſt dare cōſtantiā inſtit. quibus alienare
licet in princ.ꝛ cōſtantia requiriť in vaſallo.c.i. de noua
forma fideli.ꝛ etiam in ea non eſt dare cōſiliuz.l.ſi paľ.C.
de ſpon. ꝙ requiriť in vaſallo.c.i. de forma fideli. de quo
12 diceñ. vt in. dicto.§.hoc aūt. Scdo † ſi feudū eſt datū ad
certum ſeruitiū ꝙ deceñť pſtari pōt per feminā tunc femi
na ſuccedit in feudo hic eſt caſus nōbilis in.c.ſi cui militi
de capitulis extra ordinarȷ̈s corradi. quē titulū pauci li
bri hēnt in vſi.feu. quem tex. ad hoc allegauit Bal. in.l.
13 quotiens.C. de ſuis ꝛ legit †. Tertio cum feudū ita datur
vt nullū pro eo ſeruitiū fiat tunc enim femina ſuccedit in
feudo vt eſt ibidē caſus ꝛ ita colligit Bal. in.d.l. quotiēs
Fallit quarto vbi feudū. eſt exiguū tunc enim cum ex eo
dē non cauſeť obligatio ad faciendū fidelitatem ꝛ conſe
quenter ſeruitiū femina ſuccedit iſte eſt caſus multū nota
tabilis in.c.ſi de fidelitate de capitulis extraordinarȷ̈s co
radi. quem ad hoū allegat Bal. in.c.i.§. eſt ꝛ alia in titu.
que fuit prima cā beneficȷ̈ amittendi igiť in eo. ſuccedit fe
mina quinto. Fallit in feudo iure emptionis queſito in il
lo enim ſuccedit femina magis conſiderata natura ꝯct⁹
qꝫ feudi ita refert Bal. dixiſſe odofredū in.c.i. in verſi. de
cedenti in titu. qui feudū dare poſſ. Sexto fallit vbi femi
na redemerit feudū ad dño in.c.i. quemad. feudū ad filiā
pti. Septimo fallit vbi feudū ſi femicū vľ niſi ſpāliter cō
uenit ꝙ ad feminas trāſeat.c.i. de feudo femine. Octauo
fallit niſi dñs nouiter feminā ineſtierit ꝯſentientib⁹ tñ il
lis q alřs in feudo ſucceſſuri eſſent nō ei pōt dñs in illorū
pſudiciū aliū in feudo ineſtire illis ꝯdicētibus.c.i.§.hoc
quoqꝫ de ſuc. feudi vide Bal. in.c.i.§.ꝛ qꝛ qui feudū dare
14 poſſūt ꝛ Lodo. roma i.l.ēt.ff. ſo.ma.ꝛ i ꝯſi.xxxiȷ̈.† ꝛ i ꝯſ.
cccl viȷ̈. ibi ꝯſuluit ꝙ femia ſi ē ſoror tertȷ̈ ordis i pdictis
caſib⁹ ſuccedit i feudo ꝛ itellige ēt idē eſſe in filio femie vt
non ſuccedat i feudo.d.c.i.§.hoc aūt ꝛ facit.l.ȷ̈.ff. de ſena.
ꝛ ibi dixit Bal. ꝙ rex Anglie natus ex filia regis frantie
nō ſuccedit in regno frācꝫoꝝ ſi mater nō ſuccederat in re
gno ꝛ ſi male ceſſit regibus frantie forte ſm eum fuit pro
pter aliaz cām q̄ fuit in mēte diuina nō ꝓpter iſtā que cla
15 ra ē ſm eum ꝓ rege frantie. Et ſubdit hic Bal. † ꝙ ſi feu
dum eſſet ꝯceſſuz i maſculos ꝛ feminas ad hūc femina ſi
ſuccederet vt i.c.i. de eo qui ſibi ꝛ ſuis here. ꝛ in.c.i.§. filia
vero de ſucceſſione feudi ꝛ ꝙ voluit Bart. in.l. iur. iurādi
§. ſi liberi.ff. de oper. libe. Lodo. in prefacto.xxxiȷ̈. ꝯſilio
nam copula. illa ꝛ non cōpulat eq̄liter licet feudū ſit anti
quum tñ femina non eſt heres niſi in ſubſidiū ꝛ ad hoc di
cit ꝯcurrere rōnem nālem qꝛ officia ſunt virilis animi vt
in.l. cuius bonis.ff. de curatore furioſi ꝛ pfectū animi cō
ſiliū non reperiť apud feminā. Sed pro certo ꝯtrium pro
bať in.l. bene ꝛ a zenone.C. de quatri. preſcript. vide que
dixi in.cle.i. de elec.ꝛ dicit ēt hic Bal. ꝙ ꝯſuetudo gentis
gallie vel alterius gentis pōt dici ius gentium ipſorū ꝙ
apud eos ſēper reputať iuſtum ꝛ equū ꝛ defert ſucceſſio
nes ex generis progatiua vel alia equitate ſicut defert ius
ciuile nemo cui dubitat ſm eū ꝙ ſucceſſiōes ſint ēt apud
barbaros q nūqꝫ fuerunt ſub iperio romano quino gēs
libera pōt creare ſibi ducē ꝛ regem ꝛ facere eum dñm nā
lem vide de hoc eūdez Bald. in.l. ex hoc iure.ff. de iuſti.ꝛ
16 iure vbi dicit † ꝙ ſi ē talis ꝓuicia q nō recognoſcit ſupio
rem vtrum iſpania poſſet elligere ſibi regē ꝛ ſi domꝰ ca
ſtelle in totum deficeret regnicole poſſent elligere ſibi re
gē ꝛ dič ꝙ ſemp fuit ꝛ ſemp erit qđ primogenitus ſucce
dit in regno fallit in rege romanoꝝ vt i.c. venerabilez de
elec. qꝛ ſi per ſucceſſiōez iret iperiū indignum eſſet regi a
pupillo vel a femina remittit ad notata in.c. moiſes.viȷ̈.
17 q.i. ¶ † Nota ibi ſucceſſit ꝙ frater ꝛ ſoror non pt ꝯueni
ri ex facto fratris defuncti niſi ei ſucceſſerit alřs fruſtra pō
18 deratur hic qđ ſoror ſucceſſit fratri ꝛ dič hic Vin. † ꝙ he
res nō teneť creditoribus defūcti rñdere āte nouē dies ab
hobitu. defūcti in auč. ſꝫ nec.C. de ſepulchro viola. Tu vi
de gl.i.l. ſi ex re.§. ſi. in vſi. fun. eſta.ff. de ſtipu. ſuoꝝ q dicit
tēpore ſſoꝝ erat i vſu. ꝙ tota familia defuncti iduebatur
veſte lugubri ꝛ appellať ſumptus funebris ꝛ ptinet ad
ōis heredes ſm Ang. ibi ꝛ famuli debebant portare il

a ¶ Defuncti
Quō ȷ̄t intel
ligať ꝙ heres
ē eadē perſo
na cū d. fūcto
vide p Barto.
in.l.ȷ̈. de ꝑſcr.
ſtip.ꝛ p quo
ta pſona defū
cti repñtet in
l. cōtinuus.§.
ſi.in.v.q. de v.
ob.ꝓ quo vid
elegātē tex. in
auc. de iureiu.
a moriēte pſti.
in prin.ꝛ not.
p Dy. de reg.
iur.c. ratū lib.
vi. vbi multa
pulchra addit
q̄ vide per te.

las veſtes ꝑ nouẽ dies. qꝛ ꝑ tot dies debebãt lugere. ⁊ idõ
19 nõ vocabãt i ius illis dieb⁹. vt dicit hic gl. illa. ¶ † No.
ꝙ ꝑ clam qdã aliĳ põt femia conueniri. ⁊ ſic vr ꝙ in reſcri
ptis ad lites maſculinũ ꝯcipiat femininũ. dicit tñ. d. abb.
hic ꝙ iſte tex. ex toto hoc nõ ꝓbat qꝛ mlier ꝯueniebat. non
ex pſona ſua. ſꝫ ex pſona defũcti. nã ꝑ illã gnãlẽ clam iten
debãt iſti mercatores icludẽ comitẽ ⁊ nõ mulierẽ. ſed qd
dõm de iure. dicit recurrẽdũ eẽ ad mãm ſatis diſcuſſaꝫ. ꝑ
Arch. i. c. ſi qs ſuadẽte. xvĳ. q. iiĳ. ⁊ ꝑ bar. i. l. i. ff. de v̄. ſi. ⁊
in ſpec. d̾ reſcriptis pñtatiõe. §. ſi. v̄. ſeq. ⁊ putat ſatis iclu
di in mã reſcripti cũ nõ agaꝛ d̾ magnanimo pᵉiudicio. qꝛ
ꝑ reſcriptũ ad lites ſolũ daꝛ iudex. nõ fit parti pᵉiudiciũ. ⁊
reglꝛ maſculinũ ꝯcipit femininũ. l. ſi ita ſcriptũ. ff. de le. ĳ.
⁊ ita reſidet. Mõ videdũ ẽ vtrũ iſte tex. ꝓbet ꝙ i mã re
ſcripti maſculinũ ꝯcipiat femininũ. ſcdo erit videdũ poſi
to ꝙ iſte tex. hoc nõ ꝓbet vtrũ in ſe dcm̃ iſtud ſit vex. Capio
pᵉmũ ⁊ qdẽ Jo. an. in. c. ĳ. e. ti. li. vi. dicit ꝙ ꝯpᵉhẽdiꝛ. ⁊ ꝙ
iſte tex. hoc ꝓbat Jo. d̾ lig. ibi dicit ꝯriũ poſſe defendi. ⁊ mo
ueꝛ rõe. qꝛ i odioſis maſculinũ nõ ꝯcipit femininũ. vt no.
in. l. qcũqꝫ. C. de ſer. fugi. ⁊ in. l. qſqs. C. ad. l. iul. ma. ſꝫ re
ſcripta ſũt odioſa. c. i. d̾ reſcri. li. vi. c. edoceri. ⁊. e. ĝ. nec ob.
iſte tex. hꝫ eũ. qꝛ hoc nõ ꝯueniebaꝛ femia rõne illi⁹ clꝛe qdaꝫ
aliĳ. vñ nõ tãqꝫ ipſa. ſꝫ tãqꝫ hr̃s ꝯueniebaꝛ ⁊ ſic iductio ad
iſtũ tex. fcã p. d. abb. fuit iductio. Jo. de lig. ſꝫ Jo. d̾ fantu.
i. d. c. ĳ. dic dcm̃ Jo. an. fore vex ⁊ ꝓbari hoc a ꝯrio ſenſu nã
tex. iſte dic ꝙ tpe ipetrati reſcripti viuebat fr̃ hui⁹ cõitiſſe
q̃ſi illa. tũc ñ tenebaꝛ. ⁊ ſic cũ tpis date d̾beat atiedi ipſa ñ
poterat cõpᵉhẽdi i reſcri. ſec⁹ ſi tpe date fr̃ fuiſſet mortu⁹.
⁊ ſic Jo. d̾ fan. dic iſtũ tex. ꝓbare formalr dcm̃ Joã. an.
pe: ⁊ Abb. antiqu⁹ colligũt hoc ꝙ gen⁹ maſcu. ꝯcipit femi.
⁊ eo ſeqꝛ hoc Jo. an. ⁊ i addi. Spe. in ti. de reſcri. pñtatiõe.
§. ſi. v̄. q̃riꝛ. ſeqꝛ. d. Car. hic dicẽs ſe ita tenuiſſe in cle. i. de
elec. ⁊ dicit eẽ tex. mirabilẽ cũ reſcripta ſint reſtrigẽda. vt
i. c. rodulph⁹. ẽ. e. ⁊ cũ agiꝛ d̾ odio maſculinũ nõ ꝯcepit fe
mininũ. ⁊ rñdet ꝙ idõ hoc ꝯcipit. qꝛ agiꝛ d̾ modico pᵉiudicio
nã per reſcriptũ nõ ꝯcediꝛ ius ipetrãdi. ſꝫ tm̃ iurꝭ exẽcitiũ
d. ant. hoc ſeqꝛ hãc doctrinã. ⁊ dicit ꝓbari hoc. ⁊ eũ ſeqꝛ Jo. d̾
imo. hoc q ẽt voluit idẽ in. l. ſi ita ſcriptũ. ff. de le. ĳ. Pet. de
anch. hoc hic nõ collegit. nec ẽt Bal. ſꝫ idẽ Bal. in. c. ſedes.
ẽ. e. dicit ꝙ i reſcriptis illa clꝛa qdã aliĳ nõ ꝯpᵉhẽdit vidu
as ex eo qꝛ ſũt pᵉuilegiate. ĝ ſentit ꝙ reglꝛr femine ꝯpᵉhẽ
dunꝛ niſi eẽnt vidue. Archi. võ in. c. ſi qs ſuadẽte. xvĳ. q.
iiĳ. dicit ꝙ i reſcriptis maſculinũ ꝯcipit femininũ. ſed ad
hoc iſtũ tex. nõ alleg. ſed allegauit no. i. d. c. ſedes. mihi aũt
vr ꝙ iſte tex. nõ ꝓbet cõem doctrinã ſcribẽtiũ. ⁊ ad hoc idu
co tex. ibi per claꝫ gñalẽ qdã aliĳ qꝛ in pᵉdicto comitatus
ceſſerat vñ vigore clꝛe. qdã aliĳ nõ volebat ꝯuenire cõmi
tiſſam. ſꝫ ex eo ꝯuenire volebat, qꝛ i comitat⁹ ſucceſſerat.
nec ob. cũ arguũt a ꝯrio ſenſu ꝙ argu. ẽ validũ in iure. c.
publicato. de elec. l. i. §. hui⁹ rei. ff. de offi. ei⁹ nihilominus
qñ reſultat abſon⁹ itellect⁹ vel iuri ꝯri⁹ tale arg. ceſſat. l.
ꝯuẽticulã. C. de epi. ⁊ cle. c. cũ aplica. d̾ his q̃ ſi. a pla. l. ĳ.
. C. de ꝯdi. inſer. ſed ex iſto arg. reſultat itellect⁹ iuri ꝯrius
⁊ ẽt abſon⁹. ⁊ allego de hoc dcm̃. c. ſedes. ẽ. e. vbi ꝑ illã claꝫ
q̃dã aliĳ nõ pñt ꝯueniri minores expᵉſſis ſꝫ mulieres ſũt in
feriores maſculis. vt i. l. i multis. ff. de ſta. ho. ĝ ſeqtur qd̾
cũ hoc fuerit expᵉſſus eps ⁊ qdã aliĳ clerici ⁊ layci ꝙ nõ po
terũt ꝯpᵉhẽdi femie tãquã inferiores. Et ex hoc ſeqtur ꝙ cõe
dcm̃ doctoꝝ nec ẽ vex nec ꝓbaꝛ hoc. ⁊ ad rõnẽ dñi Car. q̃ꝫ
tacito auctore appropriauit ſibi. d. abb. dũ dixit ꝙ agiꝛ
de modico pᵉiudicio. rñde ⁊ põdera. qꝛ ẽ aliena ab oi itel
lectu doctoꝝ. nã vbicũqꝫ odiũ ẽ rõnabile. ĝ ſiue pᵉiudiciũ
ſit magnũ ſiue ſit paruũ cõpᵉhẽdiꝛ ſi vero eſt minus ra
tionabile tũc nullo mõ cõprehẽdiꝛ. l. qcũqꝫ. ⁊ ibi Cy. ⁊
⁊ aliĳ. C. de ſer. fug. l. ſi qs in tãtã. C. vñ vi. bar. in. l. i. ff. d̾ v̄.
ſi. Mõ iſtud odiũ ꝙ maſculinũ ꝯcipiat femeninũ i reſcri
pto nõ ẽ rõnabile ĝ ſiue ſit modicũ ſiue ſit magnũ ñ ꝯpᵉhẽ
diꝛ femina. qꝛ nõ naſciꝛ ex ei⁹ delicto. ⁊ ẽt qꝛ agiꝛ de pᵉiu
dicio iuriſdictiõis ordinarie et ſic agiꝛ de pᵉiudicio tertĳ.
ĝ nõ cõpᵉhẽdeꝛ femia. arg. c. i. e. ti. li. vi. c. ſignificante. ⁊. c.

a ¶ Femininũ
Adde Bar. in
l. ſeruus. de le
ga. iĳ. ⁊ in. l. i.
§. ſi incertus.
ff. de vẽ. i poſ.
mit. ⁊ in. l. i. ff.
de ꝯſti. pec. ⁊
in. l ſi qs i tan
tã. C. vñ vi. ⁊
an cõcipiat ex
ꝓpria ſignifi.
ibi v̄. q̃ro vtrũ
cõcipiat. ⁊ an
ꝯcipiat in ſta
tutis ⁊ an cõ
cipiaꝛ a femi
nino. vide i. d.
l. ſi qs alle. ti.
quẽ in ſequũꝛ
dcs poſt ipſuꝫ
ſcribentes.

rodulph⁹. ẽ. e. facit ẽt glo. in. l. i. ff. de v̄. ſi. q̃ voluit ꝙ ex ſi
gnificato interpᵉtatiuo maſculinũ ꝯcipit femeninũ. ſed re
ſcriptũ dꝫ iterpetrari ꝯ ipetrãtẽ. vt in. c. cãmqꝫ. ẽ. e. ĝ impe
trãs nõ poterit ꝯuenire feminã ꝑ illã claꝫ qdã aliĳ expᵉſſis
maſculis. ⁊ iſta pars mihi vr de iurꝛ v̄ior. q̃ꝫ tenuit Jo. de
lig. lꝫ i repe. cle. i. de elec. ſequut⁹ fueriꝫ cõem opi. ⁊ nõ hñ
hẽas tñ has remiſſiões i hac mã. Arch. i. c. ſi qs ſuadẽte.
xvĳ. q. iiĳ. q meli⁹ loquut⁹ ẽ ſup iſto paſſu q̃ꝫ aliqs ali⁹. ita
dixit Bal. i. l. gall⁹. i pñ. ff. de li. ⁊ po. vide Bar. i. l. i. ff. de
v̄. ſi. i. l. i. §. de co. ff. de pec. i. l. iura. ff. de le. i. l. ſi ita ſcriptũ.
ff. de le. ii. ſpe. i ti. de reſcrip. pñtatõe. §. ſi. v̄. q̃riꝛ. Ja. bu. in
l. ſi qs intm̃. C. vñ vi. Cy. i. l. qcũqꝫ. C. de ſer. fu. Bal. i ꝯſi.
ſuo ici. de filio ſcriptũ ẽ vbi multũ elegãter loqꝛ i mã ⁊ in
d. l. ſi ita ſcriptũ. ⁊ i. l. i multis. ff. de ſta. ho. ⁊ i. l. i. C. q ad
mit. ⁊ i. l. cũ mulre. C. de do. añ nup. ⁊ in. l. tres frẽs. ff. de
pac. ⁊ i. l. ſuggeſtioneꝫ. C. de v̄. ſi. ⁊ i. d. l. qcũqꝫ. ⁊ in. d. l. ſi
qs i tãtã. gl. i. c. gñali. de ele. li. vi. pe. d̾ an. ibi ⁊. d. Domi.
⁊ idẽ Pe. ꝯſi. cv. ⁊ ꝯſi. ccccxĳ. Ang. ꝯſi. cclxxxviĳ. ⁊ i. d.
l. i. §. de co. gl. i cle. i. de elec. ⁊ ibi. d. Car. Jo. de lig. ⁊ aliĳ
Alb. de ro. i. i. pte ſtatu. q. cix. ſpe. i ti. de diſpu. ⁊ alleg. §.
poſt hoc. v̄. vlt. Jo. de imo. i. d. l. ſi ita ſcriptũ. ⁊ i. c. potuit. d̾
loca. ad fi. Cy. i. d. l. cũ mulre. C. de do. añ nup. dixi plꝛe in
20 d. cle. i. de ele. No. ibi ⁊ laycos † ꝙ ſi ipetraꝛ reſcriptuꝫ ꝯ
epũ de q̃dã alios ꝙ ñ veniũt layci hoc tñ apte ñ ꝓbaꝛ hoc qꝛ
hoc ñ dixit ⁊ q̃ſdã alios tm̃ ſꝫ adidit clꝛicos ⁊ laycos. dcm̃
tñ i ſe ẽ verũ vide plꝛe dcã i. d. c. ſedes. ẽ. eo. No. ibi qꝛ i co
21 mitatu ſucceſſit † ꝙ ſucceſſor i dignitate teneꝛ ad debita
pᵉdeceſſoris itellige ꝯcta reſpectu dignitatꝭ. alꝛs ſec⁹ hꝫ. d.
ant. ⁊. d. pet. hoc qꝛ vbi dignitas ẽ oblꝛata nõ curaꝛ qs i di
gnitate ſuccedat. tu põdera qꝛ iſte tex. nõ ꝓbat ꝙ digni
tas erat obligata. qꝛ ſi obligata eẽt ipetratio fcã ꝯ fratrẽ
reſpectu dignitatis trãſiret i ſucceſſorẽ dignitatis ꝑ no. in
c. qm̃ abbas. de of. del. Jtẽ tex. hoc dicit ꝙ pecunia fuit mu
tuata frĩ dicit ẽt ꝙ fr̃ nõ fuit expᵉſſus i iudicio añ obitũ. ĝ
oblꝛo fuit pſonalꝛ ⁊ nõ realis nichilomin⁹ tene cõe dictuꝫ.
doctoꝝ qꝛ iſta ſtãt ſilꝛ ꝙ pecũia fuerit mutuata cõiti. ⁊ tñ
reſpectu dignitatis. idõ tex. fũdat ſe. qꝛ ſucceſſit i cõitatu vt
de ad pᵉdicta tex. in. l. ipatores. ff. de pub. vbi onus ſoluẽ
di reſpectu rei trãſit i ſucceſſorẽ rei gl. i. c. paſtoralꝛ. ⁊ in. c.
tua nobis. de deci. Jo. an. i. c. cũ hoies. e. ti. ⁊ ibi ꝑ ſcribẽ
tes Arch. in. c. ſi qs layc⁹. xvi. q. i. Federi. de ſe. ꝯſi. lxxiĳ.
pe. de anc. in. c. clerici. de pac. ⁊ in. c. veniẽs. de trãſac. Lu
do. ro. ꝯſi. lxxi. ¶ No. ibi excipiente ei⁹ ꝓcuratore. qꝛ iu
dicio meo iſte tex. deſtruit doctri. Bar. in. l. i. ff. de excep.
vbi dixit ꝙ ſi re⁹ nõ dicat excipio ꝯ petitionẽ tuã vlꝛ exci
pio ꝯ te ſed ſimplꝛr fcm̃ narrat ex q̃ reſultat exceptõ an ſit
23 idẽ ac ſi appoſuiſſem v̄bũ excipio d̾cidit ꝙ ſic † qꝛ poſt q̃ꝫ
fcm̃ ꝓpõiꝛ ⁊ ẽ notũ iudici pt ex offõ ſuo abſoluẽ. l. iĳ. ff.
na. cau. l. ſi. ff. d̾ peti. he. ⁊ facit ꝯ bar. c. expoſuit. de dila. i
ver. excipiẽdo ꝓpoſuit. ⁊ in. c. cũ dilectus. de ordi. cog. ⁊
in. c. ex parte. ij. de foro cõpe. ⁊. c. dilectus. el. ĳ. ẽ. e. ⁊. c.
ſi. de iudi. ⁊. c. ſi. de libel. oblatio. que iura videnꝛ deſtrue
re doctrinã Bar. nichilominus tene dictuꝫ eius. qꝛ recte
loqtur ⁊ ꝓ eo dico fore caſum in. c. dilecti. in ver. tu ꝓpo
ſuiſti. de fo. cõp. facit. c. ex pte. ẽ. e. ⁊ hoc tenuit ibi. d. ant.
⁊. c. ſin autẽ. ẽ. e. Nec ob. iura alle. in ꝯriũ. nã cõeꝫ practi
cã reoꝝ ponũt dicentiũ excipio tñ ſufficit ꝙ ex ꝓpõne rei
24 appeat ipm̃ excipe. ¶ † No. ibi diminueret ꝙ clꝛa qdam
aliĳ nõ extẽdiꝛ reintegra ad hr̃des eoꝝ q poterãt cõueni
ri vigore dictũ clꝛe. ⁊ dicit hic. do. Pet. per verbũ forte.
ꝙ rõ eſſe põt qꝛ tpe impetrationis nõ erant debitores. lꝫ
poſtea ſint effecti nõ vñr lr̃e extendi ad debita poſtea ꝯ
cta. ſicut nec ad beneficia poſt datã lr̃aꝝ creata. vt in cle.
lr̃as. eo. ti. ⁊ iſtã dicit eſſe rõnẽ ſuam nouã nõ inuentã ab
alio. ⁊ lꝫ heres cẽſeaꝛ in eadẽ perſona cũ defuncto i auc.
de iureiuran. a morien. preſtito poſt princi. tamen ad ca
ſum fictum nõ extenditur. ſicut nec ſtatutũ. quia vtrunqꝫ
ſtricti iuris eſt ſm eũ. l. iĳ. §. hec verba. ff. de nego. geſt. l.
qcquid aſtringende. ff. d̾ ver. ob. ſed Bal. dicit ꝙ i pſona
comitis nõ erãt reſcriptũ plene formatũ anteq̃ꝫ per clam
generalem

gñalē comes eē tract⁹ ad iudiciū ideo non ꝯpetebat iuriſ
dictio actu ſed potētia ꝛ i nube ſec⁹ ſi i reſcripto pſona co
25 mitis fuiſſet expſſa ꝛ eſt rō† qꝛ cl'a gñalis hꝫ tacitā ꝯditio
nē ſi i iudicio expmaꝛ pſōa ſeu ðclareꝛ ꝛ talꝛ pſona dꝫ ðcla
rari nūc q̄ potuiſſꝫ ðclarari tpe date ꝛ allꝛat i ar.d.cle.lr̄aſ.
ſꝫ hr̄s nō potuit ðclarari tpe date qꝛ viuēs nō hꝫ hr̄dē ꝛ
qꝛ ꝯditio ðclarādi ñ trāſit i hr̄dē vt i.l.q rome.§.augeri⁹.
ff.ð v.ob.ꝛ ſic rō.d.pe.fuit bal.h̄ tu pōdera qꝛ ꝑ certo cle.
lr̄as nō pt adaptari ad hāc māꝫ h̄.n.ſum⁹ i reſcriptꝭ ad li
ſꝫ ibi loqꝛ i reſcriptꝭ ad bñficia q̄ cēſeꝛ ābicioſa vt i.c.q̄uiſ.
ð pbē.i.vi.ꝛ q̄ꝫtū iter ſe diſtēt lr̄e ad lites ꝛ ad bñficia nēo
ē q neſciat.c.ceteꝝ.ē.c.ad audiētiā ē.e.gnimo pl⁹ dico ꝙ
i cle.lr̄as ſi bñficiū erat ðſtinatū creari añ datā lr̄aꝝ ſi poſt
datā lr̄aꝝ crebeꝛ ñ hēbit locū diſpō illi⁹ cle.qꝛ attēdiꝛ tps
ðſtinatōis facit cle.ne romani de elec.l.ex fcō.ff.ð he.iſtit.
l.i.§.cepiſſe i v.deſtinat⁹.ff.de polli.ꝛ qꝛ hr̄ i.l.veſtimētuꝫ.
ff.ð au.ꝛ ar.le.ꝛ p Bar.i.l.qm⁹.§.cū auꝝ co.ti.ꝛ ꝙ hr̄ i.
l.fūdi.§.fi.ꝛ i.l.granaria.ff.ð act.emp.lꝫ alr dixerit paul⁹.
i.d.cle.lr̄as vñ ſi tpe date lr̄aꝝ eēt qs iſtitut⁹ hr̄s ꝛ poſtea
moriaꝛ teſtōꝛ vr̄ ꝙ attēdaꝛ tps deſtinatōis ꝛ p ꝯñs p re
ſcriptū cū cl'a qdā alij poterit ꝯueniri ei⁹ hr̄s ꝛ ēt pōdera
qꝛ illa cle.loqꝛ i lr̄is ad bñficia vñ ſi nō attēdiꝛ tps deſti
natōis tñ dꝫ attēdi i lr̄is ad lites q̄ nō ſūt ābicioſe ꝛ p ꝯñs
rō pet.ꝛ Bal.nō militat ꝛ lꝫ Pe.de ancha.dixerit ꝙ iō
nō pt ꝯueniri hr̄s qꝛ p fictōeꝫ dꝛ eē eadē pſona cū defūcto
certe h̄ voluit gl.i.h̄ inq̄ꝫtū dicit ꝙ p fictōeꝫ cēſeꝛ eadē p
ſona cū ðfūcto nō v̄e vt i auc.de iureiu.a moriēte pſtito in
26 pn.vbi dr̄ hr̄dis vnā q̄dāmō cū ðfūcto eē pſonā† nā dictio
a q̄dāmō ē no.iproprietatis^a ꝛ fictōis vt ꝓbaꝛ ibi ꝯiūcta gl.
i v.quodāmō q̄ ſꝫ.d.Car.h̄ ē ſinglꝛis ꝛ ꝙ dictio quodam
mō ſit nota iproprietatꝭ.d.car.dicit eē gl.ſinglꝛeꝫ i.l.ſi me
ſuacuā in pn.ff.de acq.poſ.ꝛ allꝛat ꝙ no.i.c.q̄to i gl.ij.J.ð
ꝓuile.tu de h̄ vide tex.i.l.i.i v.quodāmō.ff.de re.diui.ꝛ in
auc.ð reſtōnib⁹.§.nobis igiꝛ ꝛ ibi ang.ꝛ facit.c.i.i v.quo
dāmō.J.de do.ꝛ in.c.dudū el.ij.J.de elec.ꝛ i.c.illi aūt.xij.q.
i.ꝛ in.l.pter ait.§.hui⁹ edicti ꝛ ibi Bar.ff.de edē.ꝑ certo
lꝫ iſta rō fuerit gl.h̄ ꝛ eā ſequanꝛ hic doctores.tñ nō vr̄ re
cta rō decidēdi qꝛ ex q̄ lex fingit hr̄dis pſonā eē vnā cū de
fūcto hr̄ ꝛ cenſeꝛ ꝑ v̄itate vt'ē gl.multū ſilꝛis cū tex.i.l.vni
ca in pn.C.de rei vxo.actio.vñ dicebat bar.Bal.ang.ꝛ
27 alij i.l.i.ff.de his q i teſtō.delē.† diſponit ſtatutū ꝙ iſtr̄m
publicū hēat executōeꝫ patā ꝙ hēbit locū in inſtr̄o ficto a
lege puta vxor p inſtr̄m publicū oñdit ſe dediſſe dotē hē
bit locū illud ſtatutū in ꝓmiſſiōe de reſtituēdo q̄ꝫ marit⁹
nō fecit lꝫ lex fingat eū feciſſe ꝛ iſtud voluit Bal.i illa.l.
vnica in pn.ꝛ i.l.vbi adhuc.C.de iur.do.ꝛ i.l.ad ꝓbatio
nē.C.ð ꝓb.ꝛ i.l.iuriſgētiū.§.ſꝫ ꝙ fere.ff.ð pac.ꝛ diuc⁹ i.c.
hum anū gen⁹.i.diſt.ꝛ certū ē tale ſtatutū eē ſtricte iterpē
28 tranꝛ† qꝛ publicū inſtr̄ꝫ de iure cōi nō hꝫ executōeꝫ patā vt
p ang.i.l.iiij.§.ptor ait.ff.de dā.iſec.ꝛ i.l.vna.C.de pl⁹ pe
ti.ꝛ in.l.cū q̄ſi.§.ſi pꝛes.ff.de fideicō.lib.ſicut ergo ſtatutū
v̄ificaꝛ i ficta ſtiplꝛone codē mō dꝫ v̄ificari reſcriptū i ficta
pſona qñ lex illā fictionē facit qꝛ hr̄ ꝑ v̄itate ſoluat apol
29 lo.ꝛ rō decidēdi latuit iſtos iuris dcos.† ¶ Ultimo no.
ꝙ reſcriptū nō trāſit ad hr̄dē paſſiue qꝛ ē ex pte rei pſona
le niſi reus fuiſſet citat⁹ qꝛ p citatōeꝫ ꝑpetuaꝛ iuriſdictio
qꝛ ſtatim ꝙ qs fecit citari aduerſariū eſt obligat⁹ ad ꝑ
ſequendā litē auc.q ſemel.C.quō ꝛ qñ iudex.ꝛ vbi ſurgit
oblꝛo ibi res nō ē integra.ff.de pac.l.ſi cū fūdū iō ð iure ci
uili nouiſſimo ſꝫ Bal.ꝑpetuaꝛ iuriſdictio p ſolā citatōeꝫ
dūmō citatio valeat alꝛs ꝑ nulla hr̄ allꝛat.l.ſi pr̄.C.ne de
ſtatu.defū.tu allꝛa tex.i.c.ꝑpoſuiſti i v.ltis citat⁹.J.de foro
cōpe.allꝛat gl.no.in.c.vt debit⁹ de app.ꝛ caſſata citatiōe
caſſaꝛ qcqd ex ea vꝛ ob eā ē ſecutū.l.nō dubiū.C.de legi.
Gl.pma colligit ꝙ reſcripta re itegra nō extēdūꝛ ad ſuc
ceſſores coꝝ ꝯ̄ quos ipetrata ſūt ꝛ ſic morte illi⁹ ꝯ̄ quē i
petraꝛ finiꝛ mādatū.c.gratū.ꝛ.c.relatū de of.ðle.c.fin.de
of.le.ꝯ̄ h̄ gl.arguit ꝙ imo comitiſſa potuit ꝯueniri p re
ſcriptū ipetratū ꝯ̄ comitē allꝛat.c.qꝛ.v.J.de in.ꝛ.c.i.de alie
na.iudicij.ꝛ.c.ꝑpoſuit ð ꝯceſ.pbē.gl.ſoluit ꝙ ideo nō cō

ueniꝛ qꝛ reſcripta ſūt pſonalia nec extēdūꝛ ad alias perſo
nas vñ ſi ꝯueniēdus re itegra deceſſit finiꝛ mādatū ꝛ in h̄
gl.iſta pōderauit hūc text.inq̄ꝫtū dic̄ ꝙ tpe date viuebat
30 comes† ꝛ ex h̄ colligit ar.ꝙ data lr̄aꝝ ē attēdēda.c.eā te
ꝛ.c.ꝯſtitut⁹.ē.e.ſꝫ ꝯ̄ h̄ arguit de.c.dilectus el.ij.J.de pbē.ꝛ
nō ſoluit ꝯ̄riū ſꝫ remittit ſe ad dcā i.d.c.eā te tu vide q̄ ibi
pleniſſime dixi ſed ad.d.c.qꝛ.v.ꝛ ad alia iura allꝛata in ꝯ̄
riū gl.iſta nō rñdet.ſꝫ ad.c.qꝛ.v.daꝛ vna ſolꝛo vꝫ aut res ē
itegra ꝛ nō trāſit vt hic aut res nō ē itegra ꝛ tūc trāſit ꝛ
ꝑ certo iſta ſolꝛo ē diuinatio ad illū tex.qꝛ imo res ibi erat
ietgra ꝛ hāc ſolꝛonē an res ſit itegra an nō tenuit Laurē.
vin.phili.ꝛ Tāgre.ꝛ cōiter oēs tenēt ꝛ i ſe ē v̄a ſolꝛo ſꝫ oēſ
ſed damaſus i qōnibus reſcriptorū in vltia qōne tenuit ꝯ̄
riū daꝛ ꝛ ſcd̄a ſolꝛo ad.c.qꝛ.v.ꝙ loqꝛ i ſucceſſore vicij.nā
ſciebat ꝙ ſu⁹ pdeceſſor occupauerat illā rē iō ſciēter ſucce
dēdo vr̄ ſucceſſiſſe i viciū ar.c.ſepe reſti.ſpoli.ꝛ iō ꝯueni
ri pōt p eaſdē lr̄as facit ſilꝛe de.c.i.de alienatōe iudicij.itē
vr̄ ſilꝛis occupatori facit in ſili.c.aduerſus.J.de imu.eccle.
ꝛ hāc ſolu.referūt ꝛ ſequunꝛ ſcribētes h̄ ꝛ iō dic̄ hic bal.
ꝙ ille fuit ſucceſſor vicij.ſꝫ ꝑ certo iſta nō eſt v̄a ſolꝛo qꝛ oc
cupator tenebaꝛ iterdicto.vñ vi.c.cū ad ſedē ð re.ſpo.ſuc
ceſſor aūt ſinglꝛis nō teneꝛ iterdicto.l.pe.ff.de vi ꝛ vi ar.ſꝫ
ſi ſciēter ſucceſſit teneꝛ ꝯditōe.c.ſepe de reſti.ſpo.ergo nō
pōt ꝯueniri p reſcriptū ipetratū ſup iterdicto vñ vi ꝯ̄ occu
31 patorē.ꝑ hoc faciat† actiōes reales nō ꝯtinuanꝛ ꝯ̄ ſucceſ
ſorē.l.pe.ff.ſucceſ.here.itē ſi iudiciū fuiſſet iceptū ꝯ̄ occu
patorē adhuc nō vr̄ poſſe ꝯtinuari ꝯ̄ ſucceſſorē qꝛ i bñfi
cio nō hꝫ locum ſucceſſio.c.ex trāſmiſſa de filijs pſbyte.ꝛ
bñficiū ꝑut ē titulus eſt qd pſonale reſpectu ititulati.ita
ita ꝙ quo ad ipm extiguiꝛ cū defūcto arg.c.dilecto.de p
bē.itē reſcriptū nō extendiꝛ ad futura.c.fi.J.eo.occupa
tio aūt illi⁹ venit poſt reſcriptū ḡ ꝛ p ꝯñs iſta ſolꝛo ſcribē
tiū ē ꝓiecta in ꝓfundū.datur ꝛ alia ſolutio ꝙ ibi iudices
ꝓceſſerūt vigore.ſcd̄aꝝ ꝛ hac ſo tenēt vin.Gofre.Inno.
Hoſt.ꝛ egidius ꝛ ſuadet h̄ verbū pcipim⁹ appoſitū ibi
facit ſilꝛe de.c.cū.r.de offi.dele.faciat ēt qꝛ mors oia ſoluit
i auc.de nup.§.de iceps colla.quarta.ꝛ ſi opponaꝛ ð v̄bo
ſicut poſito.ibi dū dicit ſicut inter eundeꝫ poteſt rñderi.ſ.
ꝙ non oimodā ſilꝛitudinē.ꝛ eſt ſolꝛo hñs neruū.ꝛ ꝑ certo
ſi ſubtilr pondereꝛ ille tex.in ver.ꝛ eā poſt modū eſt igreſ
ſus vr̄ innuere ꝙ non reſpectu primi mādati ille fuit ꝯuē
32 tus ſed reſpectu ſcd̄i mādati fuit ꝯuentus† nā illud v̄bum
b poſt modū^b denotat longū iteruallū vt ē tex.multū ſing.
in.l.ij.C.de cuſto.reo.ꝑ quo vide dicta mea i repe.c.cuꝫ
m.ē.de ꝯſtitu.ſi ergo ex longo iteruallo ille ſucceſſit in be
neficio quo colore dici poteſt qō reſcriptū ipetratū ꝯ̄ pde
ceſſorē extendaꝛ ad pſonā ex longo futuram certe nullo
mō.vt in.c.fi.J.e.ꝛ ideo iſta ſolu.videꝛ pura veritas.vel di
ci poteſt qō ibi erat ſucceſſor vniuerſalis nam eccleſia eſt
vniuerſitas.c.cū ad ſedē de reſti.ſpolia.quo caſu habent
locum dicta Bar.Bal.ꝛ Ang.allegata ſupius cū dicūt
33 † qō ſtatutū loquēs de condēnato hꝫ locum in ſucceſſore
vlꝛi ſed iſte tex.non loqtur i ſucceſſore vlꝛi vt dixi ergo ſeqꝛ
qō ille tex.non meruit allꝛari ꝯtra iſtū text.ad.c.i.de alie
natione iudicij rñde qō ille ē caſus fallētie ibi enim res
erat effecta litigioſa de.c.propoſuit reſponde qō ibi erat
facta mentio ad ſucceſſore ſaltē p verba gñalia qꝛ dictū
fuit āmoto quolibet detētore vt ibi diciꝛ in fi.dicitur au
tem res eſſe itegra qñ nūdū fuerat citatus pdeceſſor ſec⁹
ſi fuiſſet citatus vt dixit glo.iſta ꝛ idem dicas ſi fuiſſet ex
pſſus ſꝫ formā.c.ij.e.ti.li.vi.poſt expſſionē.n.ceſſat diſpō
huius.c.deide glo.ibi itē ſignaꝛ ꝯ̄riū opponit qō imo iſta
comitiſſa potuit ꝯuēiri allꝛat.c.dilecti ð fo.ꝯpe.ꝛ ſoluit ꝙ
ibi pdeceſſor fuit expſſus iō tūc ꝯueniꝛ ei⁹ ſucceſſor q fin
giꝛ eadē pſona cū defūcto ſec⁹ ſi pdeceſſor non fuiſſet expſ
34 ſus ſꝫ expmēd⁹ ſub cl'a qdā alij ex q̄ gl.colligo† ꝙ hr̄s ſuc
dit i iudicio.l.tā ex ꝯ̄ctib⁹.ff.de iud.ꝛ tēpa dūmodo cā ſit
trāſmiſſibilꝛ ad hr̄dē.l.ſeru⁹.ff.ð his q no.ifa.nā reſcriptū
datur potius cāe q̄ꝫ pſone.argu.l.i.§.ꝑmittiꝛ.ff.de aqua
quoti.ꝛ eſti.ꝛ rō reſcripti dꝫ attēdi qꝛ eſt rō nālis vt no.

a ¶ Improprie tatis adde ele gātē tex.i.l.iiij.§.catho ꝛ ibi no.Bar.in.vi.oppo.ff.de v.ob.ꝛ ibi Are.q exclamat in not.eē ad hoc meliorē tex.q ſit in corpe iuris vide p te qꝛ ſinglr loqꝛ

b ¶ Poſt modū.adde nota bilē tex.in.l.ſi alicui ad hoc ff.de nego.ge.ꝛ in.l.i.li.xi.ð predi.curiali.ꝛ nouiſſimos ſcribētes quā plura referen tes hic quos vide tu.

gl.ſin.i.l.tale pactū.§.fi.ff.de pac.⁊ ſi cā expiraret morte.
tūc ēt iudiciū expiraret.l.poſt finita.ff.de inſpec.uēto.⁊ re
putat.d.Car.iſtā gl.fore ſiu.in eo ꝙ vult qđ ſucceſſoꝛ fin
gif eadē pſona cū defūcto.hoc enim ꝑ fictionē ⁊ reputa/
tōez nō aūt vere vt i auc.de iureiu.a moꝛi.pſtito.⁊ iſta fu/
it pma ſolō gl.dat ⁊ ſcđo gl.aliā ſolonē ibi vel dic ꝙ i.c.
dilecti pdeceſſoꝛ fuit citatus ſ3 dānat hāc ſol.qꝛ ibi nō col
ligif ꝙ pdeceſſoꝛ fuerit citatus ⁊ iō reſidet gl.in pma ſo/
lutōe tāꝗ veriori.⁊ ex hoc colligif ad hūc tex.vna lectu/
ra vt itelligaf de exprimēdo defūcto ſub clā quidā aliꝫ re
exiſtēte.itegra quo caſu nō cōprehēdif ſucceſſoꝛ ⁊ hanc
lec.t3 ēt hic Inn.dicēs ꝙ nō poterat agi ꝯ comitiſſā ex ꝑ
ſona ſua qꝛ nō erat debitrix tpe date lrāꝝ ꝙ tps iſpicien
eſt vt in.d.c.eā te.§.eo.nec ex pſona defūcti cū morte eius

¶ Civis vide ꝓ reſolone materie.Bart.l.mercis la.ij.de ver.ſigni.⁊ in.l.is.qui ꝓ ēptore i.xx.iijᵒ col.i ver.pmit to aliud.ff.de vſuca.⁊ in.l.ſi marit⁹.§.legif i.a.co.i fi.⁊ ibi alex.ff.đ adul.⁊ bal.i.l.qđ fauor.pen.col.i verſ.vij.oppo.C.de legib.vbi totā materiā reperies.

expirauerit iuriſdictio ex quo nō fuerat citatus.l.ſi decel
ſerit.ff.q ſatiſ.co.l.neratius.ff.de reg.iu.vel pōt rñderi ad
c.dilecti h mō ꝙ l3 reſcriptū fuerit ipetratū expſſo ꝓprio
noie ꝓdeceſſoris tñ mutuū fuit factū noie eccľie ⁊ ꝓ vtili
tate eccľie fuit factū quo caſu tenef ſucceſſoꝛ vt in.c.i.de
ſolu.⁊ ſic reſcriptū ibi fuit ipetratū ꝯ platū noie eccľie iō
ſucceſſoꝛ ꝯuenif.l.annua.§.a titio.ff.de ānuis leg.nec ſem
ꝑ expſſio ꝓpꝛij nois facit reſcriptū pſonale ſic dicimus de
pacto vt no.in.c.cū veniſſent de inſti.ſed vltra hec ꝯria al
legata ꝑ gl.ego alľo caſum in.l.cū quaſi.ff.de fideicōmiſ.
liber.in v.in heredis pſonā trāſferen̄ quaſi hūc ex eadē cā
35 abeſſe ꝓnūciaſſet†ibi fuit decretū ꝓlatū in hoiē3 mortuū
fuit dubiū vtrū trāſiret in heredē ⁊ decidif ibi ꝙ ſic ecce
nūc qualr decretū ꝙ emanauit mortuo pdeceſſore trāſi/
uit in eius hrdē ergo mō dici dƀet i reſcripto.ſolue ꝙ ille
tex.loquif i decreto.ꝙ eſt ſnia vt ē gl.ſin.in.l.pñti.§.cū āt
.C.de his q ad.eccľias cōfugi.ꝗ3 allauit ꝓ ſinglī Ioā.de
imo.i.l.ꝙ iuſſit.ff.de re iudi.⁊ ꝙ voluit Bald.in addi.in
.l.iuſte.ff.de acqren.poſſeſ.⁊ in.l.arbitro.ff.q ſatiſ.cogā.
⁊ ꝙ voluit Bar.in.l.cum titia.C.de accuſ.ſed iſte tex.loq
tur in reſcripto ergo qnimo dico ꝙ in.d.l.cū quaſi eſt ca/
ſus ſinglis ſm Ang.ibi vbi ponūf duo ſpālia pmū eſt ꝙ
ſnia ꝓ mortuo t3 ꝯ regulā.l.furioſo.ff.de re iudic.ſm eſt
ꝙ decretū ꝙ nō pōt hře vires in pſona defūcti trāſit i ei⁹
heredē ſ3 eſt ſpāle fauore libertatis ſm Ang.ibi opponit
ēt Inno.de.c.paſtoꝛalis.§.e.⁊ de.c.l3 de officio dele.⁊ nō
ſoluit ſed dicas ꝙ nō multū faciūt imo potius pñt iduci
ꝓ in eo ꝙ dicebat comitiſſa ꝙ nō poterat ꝯueniri ꝑ lrās
ipetratas ꝯ comitē qꝛ nō fuerat citatus dū viuebat ⁊ ex
hoc dicaf ꝙ mortuo reo re integra expiret reſcriptū ar.
d.c.licet ⁊ hoc qñ nō erat expſſus ſ3 exprimēdus ſub clā q
gdā aliꝫ vt.d.c.paſtoꝛalis vñ Inno.recedit a pdictis i eo
ꝙ ꝑ pdicta vř iferri ꝙ ēt ſi comes iſte fuiſſet expſſus tñ eo
mortuo re itegra nō poſſet ꝯueniri comitiſſa dicit Inno.
h ſibi non placē ⁊ ꝙ imo ſucceſſoꝛ gñalis ⁊ hřs ꝯueniri
pōt ꝑ reſcriptū ipetratū ꝯ pdeceſſorē noiatim expſſū ēt ſi
pdeceſſor ante obitū citatus non fuerit ⁊ mouef ꝑ.d.c.di
lecti.⁊ ad iſtū tex.rñdet ꝙ loquif qñ pdeceſſoꝛ nō erat ex
pſſus.ſ3 exprimēdus ſub clā tūc eni3 niſi citef vel exprimaf
nō poterit cōueniri ſucceſſoꝛ qꝛ ante đclaratōe3 iudex nō
hūit exercitiū iuriſdictōis vt in.d.c.paſtoꝛalis in fi.⁊ fate
tur ꝙ ꝑ gñalē clām pōt ꝯueniri noie eccľie ille q fact⁹ eſt
platus poſt ipetrationē lrāꝝ qꝛ nō vř ꝯueniri pſona pla
ti.ſ3 eccľia ꝙ vltimū ē ſingulr.notādū ⁊ hoc ēt t3 vincēti/
36 us ⁊ cōpoſtella.facit ꝙ dixi ſuperius†ꝙ nō ſemꝑ expſſio
ꝓpꝛij nois facit reſcriptū pſonale ex hoc vř deſtrui itelle
ct⁹ iſtius.c.nā hic ꝯueniebaf comitiſſa noie comitat⁹ inꝗ̄
tū di ꝙ ſucceſſerat i comitatu ergo potuit ꝯueniri ſub clā
gñali ⁊ i h dic.d.Car.iſtud.c.nō fuiſſe declaratū vſꝗ ad
ſua tpa iō ipē dicit eſſe diām iter ſucceſſorē dignitatis ⁊
ſucceſſorē vřem qꝛ i ſucceſſore dignitatis ꝓcedit ꝓximu3
37 dcm̄ Inn.ſi dignitas erat obligata ſec⁹ i ſucceſſore vřī i ꝗ
ceſſat rō q̄ ē i ſucceſſoř dignitatꝫ†qꝛ qñ dignitas ē obliga
ta ita ꝙ reſcriptū dirigif ꝯ dignitatē ñ ꝯſideraf qs i digni
tate ſit ꝯſtitut⁹.c.qm̄ abbas đ of.đle.⁊ ſic variatio pſōaꝝ
i dignitate ꝯſtitutaꝝ nō iducit variatōe3 reſcripti ꝙ dici ñ
pt i ſucceſſore vřī q ꝯuenif vt ſucceſſoꝛ i h.n.variatio pſo
naꝝ d3 iducē varietatē řſcripti cū oblō ꝯcernat pſonā nec
poſſit dici ſucceſſoꝛ eadē pſona cū defūcto ſ3 vitatē ſ3 ſ3 fi
ctōe3 q̄ cāu reſcriptū tāꝗ reſtrigibile nō verificaf i pſona
ficta ſ3 vā ſic dicim⁹ i ſtatuto ar.l.iij.§.hec vba.ff.đ ne.ge.
⁊ i.c.i nřa de i iurijs.tu ꝯſidera qꝛ dñs Card.pcutit ſe cū
ligone ſuo nā ſupius dixit iſtū tex.ꝓbare qđ reſcriptū ipe
tratū ꝑ clā3 gdā aliꝫ l3 ſit odioſū ⁊ reſtrigibile tñ cōpꝛehē
dit feminā q̄re ḡ nō d3 ꝯpꝛhēdē ſucceſſorē vře3 ⁊ l3 ſit pſo
na ficta cū đfūcto tñ ex q̄ lex ſtatuit illā fictōe3 cēſef vitas
⁊ alľo tex.valde ſinglře3 i ſilři i.l.i.i fi.vbis.ff.qđ qſꝗ iuris
i vſi.ꝓ nullo hř nec ē quē tex.ſūme pōderauit ſupni⁹ doc.
38 Bal.i pma ꝯſti.ffoꝝ.ad fi.vbi dixit†qđ ſi ſtatutū dicat ta
a lis hēaf ⁊ ſit ciuis⁹ qđ tūc oia ſtatuta loquētia de vo ciue
hñt locū i illo.facit tex.i.l.ij.§.furioſus i v.i oib⁹ ⁊ ꝑ oia
abñtis vř geſcētis loco hř.ff.đ iur.co.quē tex.allauit ꝓ ſin.
ang.i.l.i negocijs.ff.de re.iur.ad ſtatuta diſponētia qđ fo
rēſis in oib⁹ ⁊ ꝑ oia hēaf ꝓ ciue cū ergo lex fingat ſtatuē
do vnā eē pſonā defūcti ⁊ hřdis ⁊ ſermo teſtōris ſit ꝓpri⁹
ſermo hřdis vt i.d.auc.đ iureiu.a moꝛiēte pſtito poſt pn.
ergo iſta rō đcidēdi qđ iō nō potuit ꝯueniri comitiſſa qꝛ
ve nō erat eadē pſona cū defūcto nō vř ſufficiēs ⁊ iſtō mē
ti comēda.ſubdit ēt.d.Car.ſed hec rō vř iſere qđ ēt ſi ſit
expſſus pdeceſſoꝛ nō poſſit ꝯuēiri ſucceſſoꝛ vřis ipē rñdet
39 qđ qñ pdeceſſoꝛ fuit expſſus ſubeſt alia rō†qꝛ oblō ſuper
q̄ datū ē reſcriptū trāſit ad ſucceſſorē ⁊ ꝑ ꝯñs trāſit reſcri
ptū ⁊ ſ3 hoc op3.dici qđ h nō erat obligata dignitas co
mitat⁹ ſed pſona comitis ꝑ iſtū tex..i v.alios clīcos ⁊ lay
cos q ꝯcernit perſonā ſed nō dignitatē.ſed cōtrarium fa
cit quia hic dicitur quod comitiſſa ſucceſſit in comitatu.
⁊ ꝓpter hoc dicit.d.Cardin.qđ oblō ꝯcernebat dignita
tē ſed cōiter ꝯtingit qđ q ſuccedit i comitatu ſuccedit i bo
nis ⁊ ſic ē ſucceſſoꝛ vřis itē cōicat⁹ ⁊ ſiľes dignitates ſepe
trāſeūt i hřdes ſicut alia bōa qđ ſec⁹ ē i dignitatib⁹ eccľia
ſticis.c.ad extirpādas de filijs pſbyter.⁊ qđ hic fuerit ob
ligata pſona dicit apparere qꝛ pecunia fuit numerata ſři
nō reſpectu cōitatꝫ ⁊ iō ēt ſi ſit ſucceſſoꝛ vřis ſi nō fuit ex/
pſſus in lřis comes tēpore q̄ viuebat ⁊ reſcriptū fuit ipe/
tratū eo viuēte nō pōt ꝯueniri comitiſſa ēt ſi ſit ſucceſſoꝛ
vřis qꝛ ſi tēpore dati iudicis non viuit is ꝯ quē daf nō t3
datio.l.ij.ff.q̄ ſnīe ſine app.reſcindanf ⁊ iſtud dicit teneri
per Io.an.in.c.is q de reg.iu.in.vi.in mercu.i fi.qōnis ſ3
reſpectu ꝯueniēdi ſub clā nō dř datus iudex.ante expſſio
nē qꝛ nō h3 iuriſdictionē niſi i habitu.vt i.d.c.paſtoꝛalis
§.eo.tu ergo expinef comes.tūc qꝫtū ad deū dř datus iu
dex ⁊ ſic qꝛ tūc comes reperif mortu⁹ non t3 datio ⁊ per
ꝯñs nec reſcriptū qꝛ ex q̄ iuriſdictio nō ſuſcepit validū ini
ciū in perſona comitis nō pōt extēdi ad comitiſſam l3 vlr
ſucceſſerit ⁊ dicit qđ l3 hec videanf noua tñ apparēt rōna
biľer dicta nec vř poſſe alr ſuſtineri lectura pdicta refert
poſtea ſam lec.q̄ fuit Vin.⁊ Cōpoſtel.dicētiū ex alia cā
hic nō valuiſſe lrās ⁊ qđ comes ēt ſi viueret nō poſſet cō
ueniri qꝛ in eo qđ dř epm ⁊ quoſdā clīcos ⁊ laycos referf
ad minores clīcos ⁊ laycos iō nō cōpꝛehēdunf comites
⁊ illuſtres perſone vt no.i.c.ſedes.§.e.dicit ē vin.qđ reſcri
ptū ipetratū ꝯ teſtōrē ad hřdē vř ſucceſſorē nō extēdif qꝛ
nō extēdif ad res vř pſonas nō expſſas i ipo.c.cū oli đ of.
đle.niſi i caſib⁹ i qb⁹ ſit ꝓrogatio iuriſdictōis đ qb⁹ hř i.c.
de cāis de off.dele.⁊ h vltimū nō ꝓcedit ſi i reſcripto erat
expſſus pdeceſſoꝛ tē.n.ꝯuenif ſucceſſoꝛ vřis ⁊ dcm̄ ē.§.vt
voluit Io.an.i.d.reg.is q li.vi.⁊ fac tex.iſte a ꝯrio ſenſu
qꝛ ſi fuiſſet citat⁹ comes i vita poſſet ꝯuēiri ſucceſſoꝛ ꝑ illā
clām gdā aliꝫ nec pt dici qđ vbū laycos poſitū i clā reſtri
gaf ꝑ vbū clīcoſ cū i vbo clīcos ñ ꝯpꝛhēdaf layci nec eꝯ vt i
40 d.c.ſedes ſſ igif termini ſepati†⁊ ex ſepatꝫ ñ ſit illatio.c.ij
đ trāſla.pla.l.eū actuū.ff.đ.ne.geſ.tertiā lec.ponit.d.car.
aſſēſuſ fuiſſe ſui auditoꝛꝫ v3 ꝙ rō q̄re comitiſſa ñ potuit cō
ueniri fuit ꝑꝑ fraudē ipetrātiū q nō fuerūt vſi.reſcripto ꝯ
comitē ar.c.ſedes.§.eo.⁊ hāc lec.ipſe reprehēdit ⁊ ſequif
eū Io.de imo.qꝛ in dubio fraus nō pſumif ſed ꝓbāda eſt

c.ij.de

c.ij.de renū.li.vi.itē pōt eſſe ſine culpa īpetrātiū ꝙ comes
nō fuerit vocat⁹ in iudiciū vt qꝛ p̄mature obijt ꝛ ideo re-
ſcriptū extēdiť ad ſucceſſorē qñ defunct⁹ fuit expſſus i re
ſcripto qꝛ reſcriptū hꝫ vires ſuas in pſona defuncti cū ui
ueret tpe date vñ extēdiť ad ſucceſſorē qꝛ fingiť eadē pſo-
na cū defūcto ſed qñ defūctus erat ꝯueniēdus ſub cl'a nec
fuit expſſus in vita reſcriptū corruit cū nō fixerit radices
41 in pſona ꝯueniēda.†nā nō vꝫ iudicis datio nō viuēte eo
ꝯ quē dať.l.ij.ff.q ſnie ſine applōnē reſcidanť ſꝫ iſte iudex
vř datus ꝯ ꝯueniendū ſub cl'a gñali ꝛ añ expſſionem iu-
dex nō hꝫ iuriſdictionē in actu vt i.d.c.paſtoralis.§.e.me
rito corruit quo ad iſtū q deceſſit anteq̄ꝫ exp̄meret. ꝛ ſi di
cať ꝙ eo ipſo ꝙ exp̄miť fingiť expſſus tpe date reſcripti
ar.l.pocior.ff.q pocior in pigno.ha.vbi ꝯditio trahiť re
tro a tpe initi ꝯctus dupl'r rñderi pōt p̄io ꝙ hic nō pōt
retro trahi cū deficiat ſubiectū p mortē.ſcdo qꝛ nō debēt
ꝯcurrere due fictōes inſimul.l.i.C.de dotis ꝓmiſ.ſꝫ ſi re-
ſcriptū hoc caſu extēdereť ad ſucceſſorē ꝯcurrerēt due fi-
ctōes p̄ma ꝙ fingereť iſte expreſſus tpe date ſcda qꝛ ſi ſuc
ceſſor fingereť p eadē pſona cū defūcto ꝛ ſic ꝯcurrerent
due fictōes ꝙ nō eſt dicendū. ꝛ ex iſtis datur elegans li-
42 mitatio ad.l.hēs abſens.ff.de iu.† vbi dř ꝙ hēs pōt ꝯue
a niri ibi vbi d̄funct⁹ potuit ꝯueniri⁹ qꝛ dꝫ itelligi corā ordi
nario dūtaxat ꝛ nō corā delegato dato ſub illa cl'a qdaꝫ
alij ꝛ rō eſt qꝛ reſcripta ſūt pſonalia ꝛ odioſa ꝛ ſic reſtri
gēda.c.ſignificāte.§.eo. ꝛ ita ꝯcludit hic.d. Abb. mihi
aūt vř ꝙ recta rō decidēdi hic fuerit fraus īpetrantiuꝫ ꝛ
hoc colligo qꝛ ꝓcurator comitiſſe oppoſuit ꝙ lr̄e ipetra
te fuerūt fr̄e viuo ꝛ p eas nō fuit vocat⁹ ab ipetrātib⁹ ad
iudiciū quo caſu vř inniti fraudi illoꝝ ipetrantiū q ex ꝯ
iecturis ꝓbať vt in.c.ij.de renū.li.vi.vel pōt dici ꝙ rō de
cidēdi fuit negligētia ipetrātiū vt ſupi⁹ dictū eſt. Glo.ij.
colligit ꝙ ppetuata fuiſſet iuriſdictio ꝯ ſucceſſores comi
43 tis ſi comes fuiſſet citat⁹ inuita†qꝛ p citatōeꝫ ppetuať iu-
riſdictio facta añ mortē delegātis.c.gratū.ꝛ.c.lꝫ de offi.
dele.c.vt debit⁹ de app.l.ꝛ qꝛ.ff.de iuriſ.om.iudi. de quo
diceñ vt ibi hř p ſcribētes.qñ aūt reſcriptū ipetratū ꝯ pre
deceſſorē extēdať ad ſucceſſorē pleniſſime diſputauit Jo.
an.in.c.is qui de reg.iur.in.vi.in mercu.ꝛ eius diſtinctio
nē poſuit adoptiuus ei⁹ Jo.cald.hic ꝛ aliq̄bus additis
44 ꝛ limitatis ſic diſtiguas.ſm Card.vꝫ†aut reſcriptū ē ipe
tratū ſup eo ꝙ nō p̄t reſpicere ſucceſſorē aut ſup eo ꝙ p̄t
reſpicere ſucceſſorē p̄io caſu clarū eſt qđ nō trāſit ad ſuc-
ceſſorē ꝛ ponite exēplū in actore q ipetrauit reſcriptū ſup
bñficio in quo nō hꝫ locū ſucceſſio vt i.c.ad extirpādas ꝛ
in.c.ex trāſmiſſa de filijs pſby.ꝛ ſic tale reſcriptū nō trāſi
bit ad ſucceſſorē ꝛ eodē mō pōt poni exēplū i reo ipetrā
te lr̄as ſup bñficio vt nō trāſeāt in eius ſucceſſorē. Scdo
caſu qñ reſcriptū pōt reſpicere ſucceſſorē ꝛ tūc aut fit mē
tio ſaltē gñalis de ſucceſſore aut nulla fit mētio p̄io caſu
extendiť ad ſucceſſorē.ij.q.i.in p̄mis.iij.q.vi.hoc qppe.c.
cum vniuerſis de rerum permuta.c.preſentium.ij. q.i.c.
ꝓpoſuit de ꝯceſ.p̄ben.vbi fuit facta mētio de ſucceſſore i
gñe.qꝛ fuit dictū animoto quolꝫ detētore qꝛ tūc ꝯprehē
diť ſucceſſor ſi vō nulla eſt facta mētio ēt in gñe.ꝛ tūc aut
res nō eſt itegra ſaltē p citatōeꝫ ꝛ extendiť vt hic voluit
gl.ij.ꝛ facit ꝙ hř in.c.dilecti de foro ꝯpe.ꝛ in.c.qꝛ.v.J.đ
iud.aut res eſt itegra ꝛ tūc aut reus nō erat expſſus in re
ſcripto ſꝫ ꝯprehendiť ſub cl'a gñali aut erat expſſus in re
ſcripto p̄ cāu aut ꝯuēiť dignitaſ aut ꝯueniť pſona ſi digni
tas tūc trāſit ad ſucceſſorē ꝛ p ꝯñs ꝯuenieť ſucceſſor ſic̄
p̄deceſſor vt hic voluit Jnn. ꝛ in.d.c.qꝛ.v.ꝛ ſatis fuit di-
ctū ſupius.ſi aūt pſona nō ꝯueniť ſucceſſor vt hic ēt vl'is.
ſi āt ē expſſus aut fuit ipetratū ꝓ vel ꝯ dignitatē p̄io ca-
ſu extendiť vt.d.c.dilecti de foro ꝯpe.ſcdo caſu aut q̄riť
de ſingl'i ſucceſſore aut de vl'i ſi de ſingul'i nō extēdiť niſi
in caſu.c.i.de alienatōe iudicij.ꝛ.c.qꝛ.v.de iudi.ꝛ.c. ſepe
de reſti.ſpo. excipiūt Joan.and.ꝛ Joan.calde. caſū cū
emanauerit ſcda iuſſio p.d.c.qꝛ.v.q excep.nō eſt neceſſa-
ria qꝛ tūc pp ſm reſcriptū perinde eſt ac ſi p̄mū fuiſſet,

ſpecifice datū ꝯ ſucceſſorē.ſed de vl'i ſucceſſore ſūt opinio
nes vt i.d.regula.is qui.ſed opi.cōis eſt ꝙ extendať.c.ex
ex iſinuatōe de procu. l.i.C.qñ libellus p̄cipi dať.ſꝫ me
lius facit ꝙ no. Jnn.in.c.cā te.§.eo.ꝛ ēt faciat qꝛ vl'is ſuc
ceſſor cēſeť eadē perſona cū defuncto per fictionē ꝛ reſcri
ptū itelligiť ꝙ ꝯcernat pſonā verā ꝛ nō fictā iſtud facit ꝯ
hanc opi.ꝛ facile rñdeť qꝛ reſcriptū ꝯcediť ſup exercitio
actōis q cauſať ab obl'one ex quo ipſa obl'o trāſit i ſucceſ-
ſorē vl'em ꝯñs ē vt reſcriptū tanq̄ꝫ acceſſoriū extēdať i ſuc
ceſſorē vl'em.c.ſi ſup gr̄a de offi.dele.li.vi.ꝛ hoc qñ p̄de-
ceſſor eſt noiatim expſſus.ſꝫ qñ eſt ꝯueniēdus ſub cl'a tūc
ceſſat hec rō qꝛ tūc nō vř in effectu reſcriptū datū niſi qñ
fit expſſio ꝯueniēdi nec exprimi pōt p̄deceſſor iā defūctus
l.ij.ff.q ſen.ſine app.reſcin.nec ſucceſſor ꝯ quē nō ꝯpete-
bat actio tpe date ne reſcriptū extendať ad pſonas nō ex
pſſas ꝛ ad lites futuras ꝛ cū hac diſtinctōe trāſeunt h̄.d.
Cardi.do.Anto.do.Pe.Jo.de imo.ꝛ.d.Abb.ꝛ ēt trā
ſiuit Lo.ro.in.l.maritus.ff.ſol.ma.facit in mā gl.optima
i.l.tale pactū §.fi.de pac.ꝛ ponite exēplū qñ reſcriptū ipe
trať ſup eo ꝙ non p̄t trāſire ad ſucceſſorē vt in vſuario ꝛ
fructuario iſta enim nō trāſeunt in heredē ergo nec reſcri
ptū ipetratū ab eis q̄bus iure hereditario ſuccedītur.l.
ſicut in annos.ff.quibus modis vſuſfructus amittat. ꝛ fa
ciat ſiſe de.l.ſtipulatio iſta.§.ſi qs ita.ff.de ver.obli.ꝛ iſta
ꝓcedūt in actore. Ponite exēplū in reo cū ipetrať reſcri-
ptū ꝯ cl'icuꝫ ſuper depoſitiōe ab ordine vel a bñficio vel
ſuper alia pena ſicut enim iſta nō trāſeūt ad heredē.xxiij.
diſt.quorūdaꝫ ita nec ēt reſcriptū nā ſi extinguiť ius prin
cipale ergo ꝛ reſcriptū eius acceſſoriū ar.c. acceſſoriū de
re.iur.li.vi.cū ſi.Et addite ꝙ pulchre voluit Bal.in.c.ſi.
45 de cau.poſ.ꝛ ꝓprie vbi refert ſe ꝯſultū in facto rñdiſſe†q
dā dñs ſoluit magno tēpore cēſū de ſuo caſtro alteri dño
ꝙ non p̄ſumiť eſſe feudū vt voluit glo.peregrina ibi ꝛ iō
dicit feminaꝫ ſuccedere in tali caſtro ꝛ ad h̄ allegat. iſtđ
c.ſignificauit itē bal.hic in ſuis appoſtillis colligit ex no-
46 tatis hic†ꝙ ꝯpromiſſū non trāſit in hedē ꝯpromitten-
tis ſec⁹ dicit in ſnia.l.dieꝫ ꝓferre.§.nec vtimur ꝛ.l.q̄ꝫuis
ꝛ.l.ſed ſi interpellať.§.ſi ex altera.ff.de arbi.ꝛ in arg.alle
gat.l.q ronie.§.augerius.ff.de ver.ab.ꝛ eſt rō quare hēs
nō ſuccedit in ꝯpromiſſo qꝛ in ꝯpromiſſo nō icluditť ni
ſi pſona q ſpecificať colligit ēt ꝙ reſcriptū ipetratū ꝯ ali-
quē tāq̄ꝫ ꝯ debitorē q tūc nō erat debitorē ſꝫ poſtea icepit
eſſe debitor nō vꝫ all'at Jnn.hic ꝛ ex hoc iſert ꝙ lex ſi reꝫ
.§.fi.ff.de pig.actio.non hꝫ locū corā iudice delegato.pp
47 viciū ipetratōis all'at.l.diuꝫ.ff.de ꝑcu.†colligit ēt ꝙ per
lr̄as ꝯueniť rector poſtea creat⁹ qꝛ potius dř ꝯueniri ec
cleſia q̄ꝫ pſona allegat Jnn.hic.colligit ēt ꝙ vidua non
gaudet p̄uilegio vidue i cauſis ceptis cū eo cui vidua ſuc
ceſſit auc.quas actōes.C.de ſac.ſan.ec. ſꝫ ꝓ certo ſi ipſe
voluit ſentire qđ iſta comitiſſa eēt vidua eſſet diuinatio
ad iſtū tex.maxime qꝛ tex.in deciſiōe nō fūdat ſe ſup hoc
48 †itē q̄rit ēt hic Bal.i lectu.pone ꝙ regina appullie nubit
cuidā ſimplici militi nūq̄d faciat eū regē rñdet qđ nō qꝛ
iā eēnt duo reges iſolidū itē regimē ñ p̄t alienari nec i do
tē dari q̄nimo nec itell'r eē parafrenale nec cadit in admi
ſtratōeꝫ viri niſi q̄ten⁹ regina ꝯmittit cū vir h̄ cāu coru
ſchet radijs vxoris eū.n.vxoris lateris comitat⁹ illuſtrat
vt ē tex.multū ſin.i.l.i.C.de ꝓpo.labo li.xij.dū tex. dic̄ qs
nr̄i lateris comitat⁹ illuſtrat nulla.n.ē maior laterilitas
q̄ꝫ viri ꝛ vxoris q diuino ꝯſorcio efficiūť vna caro ꝛ ex h̄
tu iferre poteris ad id qđ hř i.l.hñ ꝛ azenone.C.đ q̄tri.p̄
49 ſcri.ꝛ i.l.qđ p̄ncipi ꝛ i.l.ſi tā anguſte.ff.đ le.ij.†vt ſi aliq̄d
religť regi vt mortua regia nil deať qꝛ eū vxori lateris co
mitat⁹ nō illuſtrat ꝛ p illū tex.aſſūptū ē qđ cardinales di
50 canť legati de latere ꝛ p illū tex.ꝓbať ſin.†qđ illuſtrior ē
51 Car.q ſtat ad lat⁹ pape q̄ꝫ ille q ē ex̄ curiā.†qđ ſi tpe date
erat layc⁹ poſtea fact⁹ ē cl'ic⁹ đcidit bal.qđ ꝯuenieť ex ca
pite layci ꝛ nō ex capite cl'ici ar.l. falſa.§.i.ff.de ꝯdi.ꝛ de.
hñ faciat.l.i.ff.đ pe.itē bal.h̄ iduc̄ iſtū tex.ad qōnē iq̄ꝫruꝫ
dic̄ q̄ſdā cl'icos ꝛ laycoſ ad qōni diſputatā p ia.bu.đ lega

a Conueniri rō hui⁹ ꝯctonis forſaſſe ēt pōt qꝛ cēſeť eadē pſona cū pſona defūcti vt diximꝰ.ſ.i appoſtilla. nu.vi ij. ꝛ tꝫ elegāter ſpe.i ti de iura mē.cal.§. ij.v. ſꝫ nūq̄d hr̄s ꝛ de loc.§.vi.vi. xviij. vide ibi omnino.

to facto mercatorib⁹ ⁊ artificibus artis lane vt itelligaꝝ in ſenſu diuiſo. ⁊ inquantū glo.ij.allꝰat.l.ſi pꝝ.C.de inoffi.
52 te.dic† ꝙ frꝝ ibi hñs q̄relā ꝯ teſtm̄ fris q turpē pſonā iſtitu it trāſmittit q̄relā pſonā ꝑparatā ad hr̄dē ⁊ iq̄ꝫtū allꝰat.l. ſi qs filiū.ff.codē dic ꝙ ibi q̄relā nō ꝑparatā ꝯ teſtm̄ pris fili⁹ trāſmittit ad nepotē ⁊ inq̄ꝫtū allꝰat.l.poſtum⁹.§.ſi.dic ꝙ illa.l.dicit idē ꝙ pſata.l.ſi pꝝ. ⁊ inquantum allꝰat.l.ſi
53 delegatio dic† ꝙ ſi tibi creditori meo cā ſolonis cedo actōes quas hēo ꝯ debitorē faciēdo ēt te ꝓcuratorē in reꝫ tuā nō tm̄ delegando.adhuc petere ab eo poſſū ⁊ tibi ꝓhibere ne ab illo exigas priuſq̄ꝫ cū illo litē ꝯteſteris. vel aliqd de debito exegeris.vel id debitori nūciaueris.

a c

Ex inſinuatiōe.

Non valēt lr̄e executorie* in qbus falſo dr̄ monitorias ꝑceſſiſſe.h.d.⁊ diuidiꝝ ꝑmo ponitꝝ deciſa q̄rela ſcđo ꝓuiſio ibi q̄ circa h ⁊ ꝑmitte ad euidentiā ꝙ ordo ⁊ ꝯſuetudo curie olim erat ꝙ dabanꝝ tria genera litteraꝝ ꝑmo monitorie ſcđo ꝑceptorie.tertio executorie de quo in.c.eā te.⁊ in.c. ꝯſtitutus ⁊ in.c.capitulū.ſ.eo.⁊ ſic oliꝫ vtebanꝝ ſupfluo circuitu hodie ṽo ſtatim danꝝ lr̄e executorie vt in.c.ſi ſoli
1 ⁊.c.ſi caplo de ꝯceſ.ꝑbē.li.vi.†nā fruſtra fit ꝑ plura ꝙ fieri pōt ꝑ pauciora iō circuit⁹ eſt euitand⁹ clē.auditor eo. ti.l.cū fundus.§.ſeruū tuū iprudēs.ff.ſi cer.pe.l.dñs teſtō
2 ff.de ꝯdi.indebi.⁊ iō inquantū gl.hic dixit† ꝙ ordo ⁊ cōſuetudo curie eſt ꝙ ꝑ̊ monitorie. ſcđo ꝑceptorie vltio executorie ꝯcedanꝝ dꝫ itelligi vſq̄ꝫ ad tp̄s gloſatoris moderno ṽo tp̄e ſecus vt dictū eſt. ¶ Caſus ē iſte.qdā Joānes clꝛicus ipetrauit lr̄as ꝑceptorias ⁊ executorias aſſerētes ꝙ monitorias reportauerat ⁊ qꝛ h fuit falſuꝫ papa mādat ſup executorijs ſupſederi ideſt executōi nō mādari.Not.
3 ibi clic⁹† ꝙ i ipetratōe lr̄aꝝ ad bn̄ficiū eccl̄iaſticū dꝫ exꝑmi ꝙ ipetrāſſit clic⁹ vt hꝛl qđ itēdit clicari.c.cū adeo.ſ.e. ⁊ tūc añq̄ꝫ executores aſſignēt ꝑbēdā dꝫ aſſumē clicatū ⁊ ponitꝝ h clic⁹ ꝓprie nō ꝓ ſimplici ſeculari de quo qꝛ late
4 dixi i.d.c.cū adeo.No.ibi ſi nulle monitorie† ꝙ lr̄e executorie valētſine monitorijs dūmō eeſſet ſubreptio hic ē qđ hodie cōiter danꝝ ſolū executorie monitorie ṽo ⁊ ꝑceptorie nō ſūt in vſu.niſi qñ papa reſcribit ꝓ receptōe alicui⁹ monialis ſm Jo.an.hic ſed.d.Card.dixit ſe nō vidiſſe h ſeruari in receptōe alicui⁹ monialis ⁊ ſic nō valent executorie in qbus di monitorias ꝑceſſiſſe q̄ nō ꝑceſſerūt ⁊ rō ē ſm gl.hic qꝛ ſūt ipetrate exꝑſſa falſitate vt facili⁹ obtinerenꝝ q̄ alꝛs nō fuiſſent obtēte ſed Inn.Cōpoſtel.⁊ Hoſt. nō dñt aſſertiue ꝙ ſi fuiſſet obtēte.tm̄ viciāꝝ ꝑꝑ falſitatē q̄
5 i fraudē dr̄ exꝑſſa.No.ibi ſupſedeatis† ꝙ iſtud ṽbū denotat ꝑpetuitatē .i.nūq̄ꝫ exequaris ⁊ ſic hꝫ ꝑpetuā cāꝫ ſuſpēſiōis ꝙ ſꝫ Bal.iudicaꝝ eternū q dicit i h iſtū tex.fore valde nōbilē ⁊ idē dicit ſi ē dubiū.l.ſufficit.ff.de ꝯdi.ide.⁊ lꝫ iſta ſuſpēſio poſſit reuocari ad nuptū ſupioris nihilominꝰ dr̄ ꝑpetua.ita ē gl.ſolē.cō iūcto tex.in cle.ij.eo.ti.⁊ex h ſoluiꝝ ꝯriū ꝙ poſſꝫ opponi h dr̄ ſupſedeāt ꝯ poti⁹.n.ṽbu it mādare ꝙ tales lr̄e ipetrate ꝑ ſurreptōem ꝓnūciarenꝝ nulle cū ſint lr̄e bn̄ficiales,c.ad audiētiā.ſ.e.ſꝫ ſupſedere
6 ꝓpꝛe idē ē ꝙ differre vt.i.c.dilect⁹.ſ.e.†ſꝫ fruſtra expectaꝝ euēt⁹ cui⁹ effect⁹ erit null⁹.c.cū ꝯtigat de of.dele.rn̄de ꝙ ṽbū ſupſedeatis ponitꝝ h i ꝓprie id ē nullo tp̄e mādetꝛ executōi ꝓprie ipoꝛtat dilatiōeꝫ ad tp̄ꝫ ꝯcoꝛdat.c.oli.ſ.de excep,ꝙ eſt bn̄ notādū ꝑꝑ ſtatuta terraꝝ loquētia ꝑ illud ṽbū ⁊ h voluit Jo.an.h ⁊ cōiter oēs ⁊ refert Pe.de ancha,aliquos allꝰare iſtū tex.ꝙ ꝑ lr̄as monitorias acqriꝝ ius ad reꝫ ⁊ iploꝛatio officij nō ꝓpterea affecta ē ꝑbēda
7 ð quo ꝑ Jo.de lig.i.c.veniēs.ſ.de renū. ¶ †No.ꝙ q mētiꝝ in ordine neceſſario nihil agit tū qꝛ mētiꝝ tū qꝛ nō ſeruat ordinis formā ⁊ os q mentiꝝ occidit gꝛam .c.ad audiētiā.ſ.e.l.tutor ſi petit⁹ ⁊.l.ſeye egreſſe.ff.de tut.⁊ cura.
8 datis ab his.†Not.ar.ſꝫ Bal.ꝙ ſi iudex alia citatōe nō ꝑmiſſa dicit aſſignam⁹ tibi diē ꝓ tertio ⁊ ꝑemptorio qđ nō vꝫ iſtō ꝑemptoriū ſec⁹ ſi nō addiceret illud ṽbū tertio vel vltio ⁊ ꝯ ꝯtumacē pōt ferri ſn̄ia ēt pro alijs ſi pena cōtumacie nō reſpicit proceſſū ſup quo ꝯtumacia eſt ꝯcta ſed venit extrinſecus tūc reqriꝝ illa citatio.l.eius q delatorē.ff.de iure fiſci.l.iij.§.ſi ad diē ꝑ Bar.ff.de re militari No.ibi rōne ꝑuia procedatis ꝙ papa monet iudices ad iudicañ iuſticia mediāte de qno i.c.cū dilecta .ſ.e.⁊ in.c. prudētiā de offi.dele.c.i.de ꝯſtit.auc.iuſiurañ ꝙ ꝑſtaꝝ ab
9 his†ſed qd ſi iudices iſti nō procedāt via ꝑuia an valebit ꝙ agūt vꝛ ꝙ nō valeat qꝛ nō ſeruaꝝ forma mādati.c.cū dilecta.ſ.e.l.ſi diligēter.ff.mādati.itē qꝛ nō ſolū nō cōmittiꝝ eis ꝙ iniurienꝝ.imo ꝑ hāc cl̄am ⁊ ſil̄es eis ꝓhibeꝝ ne
10 qd iniuſte ⁊ iniurioſe faciāt ſꝫ in ꝯriū facit† qꝛ ſn̄ia lata ꝯ ſus litigatoris trāſit in rē iudicataꝫ niſi appelleꝝ.c.cū inter.ſ.de re iud.iſtaꝫ qōneꝫ pouit hic Abb.antiquus ⁊ diſtinguit iter cl̄as q̄ cōmittunt iuriſdictionē talibus iudicibus ⁊ tūc ſn̄ia ſit nulla qꝛ ꝯ formā ⁊ finē mādati faciūt d.c.cū dilecta ⁊.d.c.prudentiā cū ſi.⁊ iter cl̄as q̄ ſolū demōſtratōeꝫ faciūt nō arctāteſ iuriſdictōeꝫ qꝛ tūc ſn̄ia vꝫ ⁊ tenet niſi ab ea fuerit appellatū ſemꝑ enim iudex teneꝝ ꝓcedere rōne ꝑuia iō ſi exꝑmaꝝ i reſcripto nō daꝝ noua forma ⁊ cū hac diſtinctōe trāſeūt .d.Pe.do.Anto.d.Car. ⁊.d.Abb.ſed Jo.de imo.ꝯ hāc doctrinā arguit qꝛ lꝫ arbiter quo ad hoc vt faciat litē ſuā videaꝝ ineſſe dicta cl̄a ſi alꝛ faciat.l.pe.cōiūcta glo.C.de pac.tm̄ quo ad valorē ſn̄ie ⁊ cōmiſſionē nō vꝛ tacite ineſſe qꝛ ſtari dꝫ ſn̄ie arbitri iuſte vl̄ iniuſte.l.diē ꝓferre.§.ſtari.ff.de arbi.alꝛs cōmittiꝝ pena ideo vꝛ aliter exꝑmi q̄ꝫ inſit cū exꝑmaꝝ ad ſuſpendēdū vel tolleñ effectū pene ſi cl̄a nō ſerueꝝ.l.nō diſtiguem⁹ .§.de officio.ff.de arbit.iō vꝛ ꝙ ex quo exꝑſſio alꝛ ſit q̄ꝫ inſit debeat aliqd opari ꝑ id qđ hꝛ in.l.iij.§.ſi rem de le.iij. allꝰat etiā qꝛ illud qđ ineſt a iure trāſfundiꝝ in formā mādati ab hoīe tūc nō videꝝ eſſe recedendū a forma.c.cū dilecta cū ibi notatis ꝑ do.Anto.ſ.eo.⁊ licet do.Anto. conetur rn̄dere tm̄ nō bene ⁊ allegat dictū Bar.in.l.diē ꝓ
11 ferre.§.ſtari.ff.de arbi.vbi voluit† ꝙ ſi cōpromittiꝝ in aliquē vt in arbitrū ⁊ arbitratorem cū hoc ꝙ poſſit ꝓcedere de iure ⁊ facto ſed decidere tantum de iure quod ſi arbiter ferrat iniuſtam ſententiam quod erit ipſo iure nulla qꝛ nō ꝓnūciauit de iur.ſm qđ dictū fuit a ꝑtibus ⁊ remiſit ad dicta ꝑ ſe in.c.qñt auallis.ſ.de iurciur.⁊ ita reſidet ſed re vera Bar.in.l.ſi ſocietatē.§.arbitroꝝ.ff.ꝓ ſocio tetigit hoc ſed nō determinauit ſed reliqt cogitandū.ſed in d.§.ſtari hoc determinauit ⁊ pōt allꝰari ſing.dictū Hoſt.
12 in.c.ſi.de ꝑben.vbi dixit† qđ ſn̄ia iudicis delegati iniuſta eſt ipſo iure nulla ⁊ moueꝝ rōne qꝛ ſuperior ſibi cām cōmittit vt iuſticiā faciat ideo ſi ferat ſn̄iam iniuſtam erit ipſo iure nulla qꝛ fecit ꝯ formā mādati ⁊ iudicio meo illud dictum Bar.habuit exoꝛdium a dicto Hoſtien.ego hunc paſſum examinaui ad ſufficientiā ſupra eo.c.cum dilecta vide ibi omnino.Ex glo.collige† qđ littere execu
13 torie non valent facientes mētionē de monitorijs qñ monitorie nō ꝑceſſerunt qꝛ ſūt obtente tacita veritate ⁊ falſitate expreſſa vt facilius obtinerentur que alias non fuiſſent obtente.capitulo.ſuper litteris ſupra eodem.⁊ faciat.l.ſi qs obrexerit ꝑſidi nihil agit.ff.de falſis ⁊ colli
14 git Bald.hic in appoſtillis.†argu.ad id qđ ſcribunt notari talis monitus ⁊ iuſſus qđ nō ꝑſumiꝝ monitio niſi ꝓbeꝝ allegat Cy.in.l.neminē.C.de exhibē.reis ⁊ pro cer
15 to recte loquiꝝ ex eo.†qꝛ citatio debet fieri de mādato iudicis ⁊ ad partis poſtulationē ⁊ ꝯſtare debet de relatōe nūcij ita probaꝝ in.d.l.neminē ⁊ in.l.oēs ⁊ in.l.cū clericis.C.de epiſc.⁊ cleri.⁊ in.c.ꝓpoſuiſti de foro cōpe.⁊ in c.i.ſ.de iudic.⁊.l.ad peremptoꝛiū.ff.eo.⁊ per Bart.in.l. iiij.§.hoc aūt iudiciū.⁊ in.l.ſi finita.§.iulianus.ff.de dam. infec.⁊ in.d.l.neminē ⁊ plene ⁊ per do.Anto.in.d.c.i.de iudic.⁊ in.c.quoniā ꝯtra de proba.facit qđ in ſimili habeꝝ in.l.geſta.C.de re iudi.⁊ in.l.iuriſiurādi per Bal.C. de teſti.⁊ per do.Anto.in.c.tuis de teſti.⁊ per Modernos oēs i.l.ſciendū.ff.de ver.obli.⁊ pondera qꝛ nō bene Bal.infert ad no.nā iſte tex.loquitur in ipetrāte litteras ad bn̄ficia quo cāu ſit ſtricta iterpetratio odio ābitōis.c.

q̄uis de

a ¶ Executorie.ꝯuenit panor.cū.d.Andre.circa cāuſ ⁊ ſūmarū figurationeꝫ Fely. aūt ⁊ q̄ꝫplures moderni repetētes ſup.hoc capitulo nihil ſcribūt.ad materiā aūt text. uide do.abba, in.i.no.q pau cio ipſū decla rat reſoluēdo ꝑ dimidiū col. vſq̄ꝫ ad imme diata oēꝫ mās vtō ibi ꝑ te qꝛ egregie loqꝝ

ꝯſuis de pben.li.vi.quā ergo ꝯformitatē hꝫ iſte tex.cū no
tario ſcribēte talis monit⁹ ꝛ iuſſus ꝛ p ꝑñs ex ſepatis nō
infert.l.papinianus.ff.de mino.cū ſi.deinde gl. iſta oppo
nit ꝙ imo executorie ꝑma vice ꝓcedunt.c.capſm.ē.eo.gl.
ſoluit illud eſſe de ſpāli grā ꝛ dicit dñs Cardi.ꝙ hic non
dī ꝙ teneāt executorie nō ꝑcedētib⁹ monitorijs. ſed dī ꝙ
executorie dicūt monitorias ꝑceſſiſſe.ǭ re vera nō ꝑceſſe
16 runt. ¶ Ultimo glo.colligit ar.†ꝙ ſi qs in aliquo inſtro
faciat mentionē alterius inſtri non credit ei niſi exhibeat
ꝑmū auc.ſi qs in aliquo documēto.C.de eden.c.i.de fide
17 inſtru.†ꝛ ſic ſequit ꝙ ſi in aliqua ſcriptura fiat mētio de
alia non vꝫ ſcda niſi ꝑma exhibeat.c.cū in iure de offi.de
le.c.abbate de ver.ſig.plene p Jo.cald.in.c.poſt ceſſionē
de ꝓba.ꝛ ſm Bal.tenet ꝓducere in quacūqꝫ pte litis pe
tat edi.l.poſtqꝫ.§.ſi dies.ff.vt lega.noie caueat q tex.val
18 de notabilis ē ad hoc. ¶ †Querit hic egidius an ad va
lidas executorias hoc caſu ſufficiat monitorias ꝑceſſiſſe
dato ꝙ non fuerint pñtate dicit ꝙ nō qꝛ verba ſūt intelli
genda cū effectu.c.relatū de cleri.nō reſi.ꝛ ſic non ſolū re
quirit ꝙ ꝑceſſerint ſꝫ ēt ꝙ ſint preſentate ꝙ dicit Jo.an.
verū qñ in executorijs dicit nō fuiſſe preſtitā obedientiaꝫ
monitorijs. Laus deo clementiſſimo.

m **Andatum.** Habet māꝫ amplā ꝛ ꝓfundā hec decre.ſm dñm Cardin.ꝛ hoc itendit ſm eū.is cui pa
pa mādat vt faciat aliquē recipi in aliqua ec
cleſia mandatū nō exequit ſi auctoritate pape ali⁹ ē rece
ptꝰ.ꝛ maxime ſi in reſcripto ē clā ſi ꝓ alio ibi nō ſcripſeri
mus q grāꝫ ꝓſequat.h.d.ꝑmo ponit dictū ſcdo ponit rō
ibi cū.Tu pōdera qꝛ ſūmariū eius vī applicari duob⁹ le
cturis q̄ ad iſtū tex.dant hic p gl.ſed dñs Anto.dicit hāc
decre.eſſe difficilē in ſuo itellectu.ꝛ cā repetijt Jo.cal.ipſe
excuſat ſe qꝛ eā leget ſꝫ cōe legere attingēdo ſubſtātialia
obmiſſis alqs ꝛ qbuſdā q̄ ſcribit Jo cal.poſt gl.quaꝝ ali
qua ſūt hodie deciſa q̄ ſunt in camera ſtudēda ſꝫ eū.ꝛ hꝫ
iſta decreta.duos itellect⁹ ſꝫ ꝑmū intellm.h intendit pa
pa nō intēdit eūdē collatorē grauare duobus vbi ꝓ ſcdo
ſcribit cū clā ſi ꝓ alio nō eſt ſcriptū q hmōi grāꝫ cōſeqnat
ꝛ tpe date vel pñtatōis ſcdi grāꝫ ſit ꝯſequut⁹.h.d.ſm itel
lectū quē ſequit Jo.cal.ſed ſꝫ intellectū gl.ſumat ſic. ceſ
a ſantibus[a] clīs in dubio papa nō itendit grauare ecclīā de
duobus iō ſcds in data repellit ſiue ꝑmus expectet ſiue ſit
grāꝫ aſſequutꝰ.ante datā vel pñtationē ſcdi hoc dicit .vel
ſm Bal.ſumant ſic vbi ē clā ſi ꝓ alio nō ſcripſerim⁹ qui
hmōi grāꝫ ꝓſequat ꝛ papa ſcripſit ꝓ alio iaꝫ bñficiū ob
tinēte grā nō vēdicat ſibi locū.h.d.vel pt ſic ſūmari ꝛ bre
uius ſm do.Pe.de anch.ꝯditio de pñti appoſita in lrīs
ad bñficia in fauorē eccīe verificat ēt in pteritū. h.d.vel
aliter ſm eū vbū pñtis tpis verificat ēt in pterito hoc di
cat ſic ecōtra verbū pteriti tpis cōprehēdit ēt pñs tps
ēt in penalibus vt.l.ſi qs id qd̄ vñ.ſi dū ꝓponitur.ff.de iu
riſdi.om.iudi.qñqꝫ ēt verbū pteriti tpis porrigit ad futu
ra.vt no.in.l.talis ſcriptura.ff.de le.ꝑmo qñqꝫ pñs tra
hit ad futuꝝ.l.ſi ita.ff.de aur.ꝛ ar.le.ita reſidet dñs Pe.
q ſatis bñ hāc decre.legit in fine hui⁹ tituli.ſed dñs Jo.d
imo.ꝛ.d.Abb.trāſeūt cū cōi ſūmario dato h p Jo . an.ꝛ
p Jo.cal.ego vo ꝯſidero ꝙ idubitāter lectura gl.ſit vīſſi
ma.vꝫ poſito ꝙ nō ſit clā iſerta in lrīs ſi ꝓ alio nō ſcripſe
rim⁹ q hmōi grām ꝓſequat ꝙ ſcds ipetrans.ſit repellen
dus.ſiue ꝑmus ipetrans ſit ꝯſequut⁹ grāꝫ ſiue ſit expectās
qcqd dixit Hoſti.ꝛ alij hic quod demonſtro ad oculum
1 videlꝫ.†vbicūqꝫ rō appoſita i lege ē gñalior dicto ꝛ di
ſpoſito in lege tūc dictū i lege ampliat ad limites rōnis
iſte ē gl.qꝫ reputo ſing.in cle.i.de elec.ꝛ ꝓ ea eſt tex. in.l.
cū pr.§.fundū.ff.de le.ij.lꝫ enim iſte tex.in pn.apponat illā
clāꝫ ſi ꝓ alio nō ſcripſerim⁹ ꝛ ſic reſtrigat lrās qñ i eis ē
appoſita clā tñ rō hui⁹ decre.appoſita in fine eſt amplior
ꝛ gñalior dcō ꝛ diſpoſito.in ea cū dicat intentio mādato
ris nō fuit grauare ecclīaꝫ ad recipiendū duos iſta.n.rō
ꝯformiter ſe hꝫ ſiue appoſita ſit illa clā i lrīs ſiue non.ꝛ ſi
mihi dicat ad qd papa hic dicit qñ apponit clā rñdeo du
plr.vꝫ ꝙ ita ꝯtingit in accidētia facti fuerat eni ꝓpoſitū i
auditoriū pape.qꝛ ita acciderat in facto papa rñdet ad
caſuꝫ ꝓpoſitū ꝛ allat rōnē gñalē q̄ cōprehēdit caſū ēt qñ
nō exꝑmit clā nō obſtāre ꝙ ꝓ alio ſcripſerim⁹ dat ēt alia
rñſio p gl.ꝙ illa clā ꝯſueuit apponi in ſcdis lrīs iō ſubin
telligit poſito ꝙ nō fuiſſet appoſita ſicut illa clā ſi pſona
ē idonea.c.cāꝫ de elec.ꝛ ſicut illa clā ſi ꝑces vītate nitant
2 de q̄ i.c.ij.ē.eo.†ꝛ ꝑmitte ꝓ euidētia caſus ꝙ q̄daꝫ ſūt clē
cōualidatiue ꝛ platiue.ꝛ iſte ſut clē afferri q̄ ſm do.ant.
erāt in vſu tpe ipſius ꝛ ſūt iſte nō obſtāte ꝙ ꝓ alio ſcripſe
rim⁹ volum⁹ te ꝑferri de qbus clīs hr̄ i.c. auctoritate de
ꝯceſ.pbē.li.vi.q̄dā ſūt clē inualidātes vt ſi ꝓ alio nō ſcri
pſerim⁹ mādam⁹ ꝓuideri tibi in tali ecclīa ꝛ tūc q̄dā ſūt
q̄ ex ſola pendētia ꝑme ꝯditionāt haꝫ vt ē iſta ſi ꝓ alio nō
ſcripſerim⁹.q̄dā ſunt q̄ ꝯditionāt ex pendētia puta nō ob
ſtāte ſi ꝓ alio ſcripſerim⁹ q hmōi grāꝫ ꝓſequat ꝛ de iſta
ſpecifice loqt decre.iſta ꝛ ēt habetis ſcire ꝙ in caſu dubij
ſūt opiniōes qꝛ dicūt q̄dā i dubio intentōeꝫ pape .eē non
grauare.ecclīam in duob⁹.ꝛ ſic i dubio itelligūt clāꝫ iua
lidatiuā alij dicūt ꝯ̄ vñ in dubio ſubitelligūt cōualidati
uā alij diſtigūt an grā ꝑma pēdeat ꝛ tūc nō vꝫ de itētōe pa
pe pēdente ꝑma grā grauare ecclīaꝫ ſcda ſec⁹ ſi ꝑma gra
iam eēt executōi mādata ſi ꝓ ſcdo ſcribat. ¶ Caſum po
nite ſic papa mādauit cuidā epo ꝙ magrūm ſtephanū fa
ceret recipi in canonicū ꝛ in fratrē in ecclīa nouicēſi adie
cta clā ſi ꝓ alio ibidē nō ſcripſit q ſiſem grām ꝓſeqbat.q̄
ſitū ſi alius p lrās eiuſdē pape bñficiū obtineret vtrū epūs
teneret exeq mādatū rñdet ꝙ nō qꝛ nō fuit de intētōe pa
pe grauare ecclīam ſup receptiōe duoꝝ qꝛ dicit lex ſemp
3 eſſe recurrēn ad itentionē diſponētis†qꝛ credit ligua mē
ti ꝛ ſubiugo mētis vba ꝯſiſtunt tāqꝫ ſub ſuo ꝓprio origi
nali ꝛ digniori dño notat in.l.ſi in vēditōe in fi.ff. cōia ꝑ
dioꝝ dū tñ totalr nō recedat a vbis.l.ſi alij.ff.de vſufru.
lega.l.ſi ſcire oꝫ.§.ꝛ ſi maxime.ff.de excuſa.tuto.vbi text.
dicit ꝙ virtus legalis diſpōnis cōſiſtit in rōne ꝛ alia lex
dicit ꝙ mēs ē radix vboꝝ ꝛ eius ſuba ꝑma ná cor.impa
4 tor ē lingue ꝛ hꝫ eā ſicut mācipiū.ſub iuriſdictōe ſua†vo
ces.n.ſūt ſigna eaꝝ q̄ ſūt i aio paſſionū note vt voluit phs
ꝑmo p gerninias ꝛ.l.labeo.§.idē tubero.ff.de ſuppelle
cti.lega.itē nō ē viſile ꝙ pr̄ voluerit grauare filiū duplici
onē .l.titia.§.q iuita.ff.de le.ij.l.ſi cū dote.§.ſi pr̄.ff.ſo.ma.
¶ No.ibi mādatū qꝛ ſm.d.Cald.hic hoc vbū late ſum
ptū ſignificat oēm officiū ꝙ alteri iniungit ſiue volūtarie
ꝛ gratis gerēn.vt cū orit mādati actio.l.i.ff.man.ſiue vo
lūtarie ꝛ nō gratis vt i ꝓcuratore q mādata dñi exequēda
ēt in iudicio ſuſcipit.l.i.ff.de ꝓcu.c.nō nulli.ꝛ.c.ex pte de
cani.ē.c.vñ hoc vbū interdū eſt deꝑcatiuū.xxij.q.iiij.gli
ſari⁹.ij.q.v.c.mādaſtis.i.q.i.c.filiū.l.ij.C.cōia de le.c. Jo
annes de teſta.interdū eſt monitiuū.ē.e.c.ꝯſtitut⁹.c. eā te
ꝛ.c.capſm.c.dilect⁹ el.ij.de pbē.iterdū eſt ꝯſultiuū.c.ſag
geſtū d dci.l.cū pr̄ §.mādo.de le.ij.ꝓcedūt aūt iſte ſignifi
catōes qñ talē ꝯſtat eē mādātis itētōeꝫ vl̄ qñ iferior man
dat ſupiori vl̄ pri als aūt q exortat mādātꝰ opa nō fūdit
l.ob hec.ff.de his q no.iſa.vbi no.ꝙ hoc vbū nō eſt noia
tiuum vel comēdatiuum vel ſuaſiuū vel ꝯſultiuum vel de
mōſtratiuum ꝛ idē no.in.l.i.ff.manda.ꝓprie ergo vī ꝑce
ptum qñ ſupior mādat iferiori ꝛ alia itentio nō appet.l.
ſi qdem.C.de actio.ꝛ obli.c.mādamus de offi.arch.cū ſi.
vñ ē neceſſario adiinplēn lꝫ ſit duꝝ cēteſima diſt.c. in de
monia als nō parens puniet.c.qd̄ ꝑcipit.xiij.q.i.c. ſciſci
tatus.ē.eo.c.prudentiā.§.addicimus de officio deleg.dū
modo ꝙ mandat ad mādātis ſpectet officiū.c. ad aures
de tēpo.ordi.ꝛ niſi cā rōnabilis oñdat quare id fieri.nō
dēat.c.ſi qñ.ē.eo.c.cū teneamur de preben.c.ſi qs ꝑpoſte
ra.xxxx.di.ꝛ licet qñqꝫ valeat ꝙ ſit ꝯ̄ mandatū tamē lo
cus eſt dicto.c.dilect⁹ de preben.certo ēt reſpectu diſtin
guit ſm quoſdā a ꝑcepto.de quo remittit ad no.i.d.c. ꝙ
ꝑcipit ꝛ.xviij.q.ij.c.dudū in mā reſcriptoꝝ maxie bñficia
liū vſitatū eſt hoc verbum mādo vt hic ꝛ in.c.ex inſinua

a ¶ Ceſſantibus.dñs abb. legit ꝛ ſūmat hoc.c.tm̄ duo
b⁹ mod s prio ſm opi.gl.deinde ex cōi in tellectu qd̄ vo
dicat.d. Andreas vides. ad māꝫ adde do. Abb.in.c.cuꝫ
iter in.i.col.in vſi.qñ aūt dī facē de excep.
ꝛ adde gl.no. in cle.i.de iud. d.alex.d imo.
in ꝯſi.xxxviij. in.iiij. parte.

tõe ẞ.eo.ꝛ.c.abbatẽ.ꝭ.e.ꝛ.c.ſuſceptũ eo.ti.li.vi.c.ꝓpoſuit
de ꝯceſ.pbẽ.c.ſi caplo ꝛ.c.ſequẽti eo.ti.li.vi.cũ ſi.ꝛ ita re
ſidet hic Jo.cald.tu vide.c.q2.v.in ver.pcipimus.ꝭ.de iu
di.ꝛ ibi dicit do.Car.ꝙ illo ver.qñqȝ vtiꝭ ſupior delegã
do cãm tñ cõiter vtiꝭ ỽbuȝ mãdamus ꝛ vide ſin.glo.in.l.
5 ſepe audiui ceſarẽ.ff.de offi.pſi.que dicit†ꝙ ſi ſupior com
mittat cãm per ỽbuȝ mandamus põt delegat ſubdelega
a re alteri.ſed ſi cõmittat p verbũ pcipio* iportat neceſſi
tatẽ.intantũ ꝙ p ſe.dȝ cãm expedire ꝛ nõ p aliũ ꝙȝ gl.ſin.
reputauit Jo.de imo.in cle.ſepe de verb.ſig.Roſre.tñ te
nuit ꝯriũ q dixit ꝙ p q̃cunqȝ ỽba ſupior loquaꝭ ſemp im
portãt neceſſitatẽ vñ ſi diceret rogo iportaret neceſſitateȝ
iuxta illud eſt rogare ducum ſpecies violẽta iubendi re
fert Archidia.in dicto capitulo precipitur poſſet alle
gari glo.multũ ſing.ẜm Ange.in.l.i.C.ſi rector ꝓuin.q̃
6 dicit†ꝙ blanditie potẽtũ inducunt iuſtũ metũ ꝛ tex.ſing.
in.c.cũ iter.R.ſeniorẽ de elect.vbi inſtãtiſſime pces pape
inducũt iuſtũ metũ.ego alias dixi pp predicta Bal.male
7 loqi.l.i.C.de ſeruis fugi.in.iij.col.†vbi dixit ꝙ ſi ego mã
darẽ regi frãcie mandatũ eẽt nullũ q2 miniſter minor dȝ
eẽ dño ſuo Yſaye.quarto caplo.ꝛ.xxi.diſt.c.iferior cũ ſi.
ꝛ refert in qõne facti quãdã inqſitõeȝ fuiſſe manifeſte fal
ſaȝ ꝛ laceratã in qua ꝯtinebaꝭ ꝙ familiaris mandauerat
dño nã verificari debẽt ſermones nři in cõem opi.bñtiuȝ
intellectũ.l.ſi ita qs in ver.ꝙ nemo ſanus ꝓbauerit.ff.de
euic.ꝛ voluit ille ſum* comẽtator Auerroys quẽ ad hoc
allegauit Bal.in rub.C.de ꝓba.idẽ ſi dicaꝭ ꝙ filius mã
dauit patri.vel minor frater maiori q2 experimentũ ſer
monũ verox eſt vt ꝯcordent cũ rebus ſenſatis vel veriſili
bus.l.milites.§.dȝ.C.de qſtio.c.q2 veriſiꝉe de pſump.c.lȝ
cãm de ꝓba..l..ob carmen.§.ſi.ff.de teſti.l.nõ eſt veriſiꝉe
ff.ꝙ me.cã ꝛ in paſſione dñica ſcribiꝭ ꝛ ꝯueniẽtia nõ erãt
cox teſtimonia ꝓ certo ex pdictis ꝯfundiꝭ dictũ Bal.naȝ
ſi h ỽbũ mãdo.iterdũ ẽ dprecatiuũ iterdũ ꝯſultiuũ quo ca
ſu adaptaꝭ ille ſermo.iferior mãdat ſupiori.ij.q.v.c.man
daſtis.l.ij.C.cõia dele.cũ ſi.alꝉat ſuperius ꝛ verba libel
li late intelligẽda ſũt vt valeat ꝛ nõ pereat.c.ꝯſtitutus ꝛ
ibi glo.de religioſis do.l.ꝛ puto.ff.famil.herc.l.ſi olei.C.
loca.l.ꝛ ꝓculus.ff.de vſufru.l.pater ſeuerinã.§.ꝯditionũ
verba.ff.de ꝯdi.ꝛ demõ.l.ſed ſi poſſeſſori.§.itẽ ſi iurauc
8 ro.ff.de iureiur.ergo ſequiꝭ†ꝙ licet in libello dicaꝭ filius
mandauit patri intelligitur ꝯſuluit vel rogauit aut mo
nuit vnde ex ꝓbatõibus declarabiꝭ illa gñalitas gl.elle
gans in.l.i.§.ſi argentũ.ff.depoſiti.l.i.in prin.ff.de edẽ.ꝛ.
p pñs nõ debuit lacerari illa inquiſitio eo caſu quo de cõ
ſilio ille puniret ꝛ hoc nõ tradas obliuioni.Et adde tex.
in.c.eã te.ẞ.eo.in ver.mandatũ dedim* ꝛ pceptũ vbi col
ligiꝭ ꝙ vbi in reſcripto papa accumulat illa duo indu
cit neceſſitatẽ pciſaȝ.vide ibi dicta p me.¶ No.ibi aplï
cuȝ dicit Jo.caldar.ꝙ multo fortius erit idẽ in mãdato
legati.c.preſenti de offi.legati.li.vi.tu vero ꝯſidera ꝙ ex
ꝓpria vi verbi appellatione mãdati aplïci venit manda
tũ legati de latere tex.allego ſingularẽ in.c.ſi abbateȝ de
9 elec.lib.vi.†vbi appellatõe ſedis aplïce venit legat de la
tere q appellaꝭ pnceps vt ibi eſt tex.ſolẽ.ſed ex maiorita
te rõnis venit mandatũ legati nati ꝛ legati miſſi ꝛ ordi
narij nã ſi papa hoc nõ vꝭ facere multo minus ꝛ inferior
iuxta illud dñicum ſi i viridi ligno hoc faciũt in arido qd
fiet.c.cũ in cũctis de elec.auc.multo magis.C.de ſacroſã.
eccle.ꝛ ſic nota ꝙ mandatũ aplïcũ eſt ad iplendũ niſi ali
ud appeat de eius volũtate faciunt iura alꝉata ſuperius
ibi ad te loquiꝭ papa executori.Nota ibi vt expone id eſt
ꝙ eſt eni expreſſiuũ eius ꝙ mãdatur.97.diſt.victor.lviij.
diſt.aplïca.c.ne ꝓ dfectu de elec.qñqȝ poniꝭ ſiſitudinarie
vel cõparatiue.ix.di.c.vt vetex.c.ſi ſacerdos de offi.ordi.
c.prudentiã poſt pnc.de offi.dele.c.i.de ſepul.quandoqȝ
poniꝭ ꝯſecutiue.c.ſup lřis.ẞ.eo.c.paſtoralis de offi.ordi.
c.ꝯſulti de regula.xiiij.diſt.c.ſi.i.q.i.c.qſqs.qñqȝ apponiꝭ
aduerſatiue ꝓ ſed.C.de appel.l.cuȝ poſt qñqȝ cauſatiue
ꝓ q2.c.vt debit* de app.c.vt aiax de ꝯſti.li.vi.c.vt litigã

a ¶ Precipio precipio ꝛ mã do qd differãt vide.ſ.õ his q̃ ſi.a maio.par. capi.c.ex ore. ꝛ not.viij.q.i. c.qd pcipitur. ꝛ de offi.dele. c.i.ꝛ.xi.q.iij. rogo.ꝛ qd no. in gl.xiiij.q.i. qd debet.ꝛ vi de Felyn.in.c. eã te õ h.c.ii. col.vi.ꝛ mul ta q̃ nos ibidẽ ad.d.Andre. adiecimus in apoſtilis.

b ¶ Conditio nẽ.an autẽ di ctio ſi pncipa liter ꝯditõeȝ fa ciat vid copio ſe p.d.Alex.õ imo.in.l.cũ ſti pulat* ſim mi hi a ꝓculo.ff. de ỽb.ob.ꝛ.d. Frã.de are.i.l. ſi qs ita ꝓmi ſit eo.ti.ꝛ quot modis in orõ ne ponaꝭ vide poſt Bart.do. Bar.ſoci.i.l.i. ff.de ꝯdi.ꝛ de mõ.vbi mira biliter loquitur ꝛ modernos ꝙȝ plures repe tentes.

tes de offi.ordi.eo.lib.xij.di.c.ſi.qñqȝ poniꝭ modaliter.c.
raynaldus de teſta.c.illud.xij.diſt.ꝛ tũc ſtat ꝓprie vt no.
in.c.verũ de ꝯdi.appoſitis.¶ No.ibi facias recipi vel fa
cias aſſignari vel facias ꝓuideri.no.in.c.abbatem.ꝭ.eo.
c.ꝓ illorum ꝛ.c.fina.de prebend.c.vt noſtris de conceſſ.
pben.c.ſi.caplo ꝛ.c.ſe eo.titu.li.vi.¶ No.ibi in canoni
10 cũ†q2 ẜȝ vtrũqȝ itellectũ valẽt littere ſup alicui* receptõe
in canonicũ lȝ nulla fiat mẽtio de pbenda.nõ tñ itelligas
iſtũ tex.ꝙ debeat remanere ſine pbenda q2 eẽt ꝯ.c.relatũ
de pben.pbenda enim venit acceſſorie ad canonicatũ.c.
ſi clïcus de pben.in.vi.c.cũ.m.ẞ.de ꝯſtitu.ꝛ collige ẽt ꝙ
papa qñqȝ dat executorẽ ad cõpellen.ordinariũ vt ꝓui
deat circa mandatũ ſuũ qñqȝ dat executorẽ ad ꝓuidendũ
vice pape.c.abbatẽ.ꝭ.e.c.ſi ſoli ꝛ.c.ſi caplo de ꝯceſ.pben.
11 li.vi.¶ Not.ibi ꝛ i fratrẽ.c.†ꝙ canonici inter ſe dicunꝭ
fratres ꝯcordat.c.ꝯſtitutus.ẞ.e.c.dilect* el tertio.de pbẽ.
oẽs enim in eadẽ eccleſia ꝯſtituti rõne cõmunionis ꝛ ſo
cietatis q̃ eſt iter eos fratres dñr de quo plene p Jo.an.
in.c.Joãnes de regula.tñ ẜm cõeȝ modũ loquẽdi fres di
cunꝭ mẽdicãtes vt in cle.exiui de paradiſo de verb.ſig.c.
nimis de exceſ.pla.ꝛ ẽt monachi appellanꝭ fratres.c.cãȝ
que de iudic.ꝛ ẽt qlibet xpianus appellari põt frater q2
oẽs ſumus fratres.vnde in primitiua eccleſia oẽs appel
labanꝭ fratres ſed poſt conciliũ antioceni appellati fui
mus xpiani tex.ꝛ glo.in.c.ſacroſancta.xxij.diſt.ꝛ ſic fres
appellanꝭ hi q ſũt eiuſdẽ ꝓfeſſiõis.iuxta illud ꝙ ſcribiꝭ in
in veteri teſtõ nõ feneraberis frĩ.tuo ſed feneraberis gẽti
bus multis de quo in.c.ſup eo de vſur.ꝛ hoc poſſet iferri
12 †ꝙ canonic* nõ poſſet ꝯuenire cõcanonicũ niſi q̃ten* fa
cere põt dducto ne egeat faciat.l.vex.ff.ꝓ ſocio.¶ No.
13 ibi ſi†q2 facit ꝯditõeȝ.c.ſignificaſti õ ele.c.ſi.de ꝯdi.appo
ſit cle.cũ ei õ ꝯceſ.pbẽ.ꝛ q2 addiciꝭ ỽbo pteriti tpis ſi faẽ
imorari mãdatũ ſȝ vbi adiũgiꝭ negatiue oroni reqrit iſtõ
factũ nõ fuiſſe pmũ ꝓbaꝭ i.l.cũ ad pñs.ff.ſi cer.pe.õ ſcdo
no.i.c.ꝯſtitut*.ẞ.c.aliqñ aũt ſi poniꝭ ꝯditõalr.l.muto.§.
i.ff.de tutel.vide pulchra ỽba bar.i.l.i.ff.õ ꝯdi.ꝛ demõ.ꝛ
ibi ẽt voluit ꝙ pp euitañ abſurdũ itellȝ hec dictio ſi poniꝭ
iplicatiue ꝓ ẽt ꝛ ſic no.ꝙ p ỽba ꝯditõalia daꝭ volũtas p
fecte itellĩ.l.ij.C.õ ꝯdi.iſer.l.ſi qs locuplex.ff.õ ma.teſt.fa
cit.l.ſi pãphilo.§.ꝓpoſitũ õ le.iij.vbi ỽbũ vellẽ poniꝭ ꝓ vo
lo q2 volũtas teſtõris nõ dȝ eẽ fruſtra ꝛ ẽt tacita volũtas
hꝭ ꝓ expſſa.l.cũ qd.ff.ſi cer.pe.ſȝ i corde retẽta nihil opaꝭ
14 l.ſi repetẽdi.C.de ꝯdi.ob ca.no.ibi ꝓ alio†hec cl̃a poniꝭ i
fauorẽ ecclïe q2 ſi ꝓ alio ſcriptũ ẽ q ꝓſeqꝭ ꝛ litiget añ litẽ
finitã nõ cogiꝭ ẜȝ recipe.apponiꝭ ẽt i fauorẽ ipetrãt vt ſi
ali* ipetrauit q nõ ꝓſeqꝭ ſcdõs obtineat'ꝛ hȝ locũ ſi i cl̃a nõ
addaꝭ illõ q hmõi gřaȝ ꝓſequaꝭ ſȝ ſolũ dꝭ ſi ꝓ alio nõ ſcri
pſerim* q2 prio nõ ꝓſeqnte valebũt ſcdẽ ẜȝ Inn.ſȝ cũ for
ti* ſcdẽ valerẽt ſi nulla eẽt cl̃a prio nõ ꝓſeqnte ſat vꝭ ꝙ in
illo caſu i fauorẽ ipetrãtis hec cl̃a apponaꝭ.no.ibi nõ ſcri
pſim* g̃ ſi ꝓ alio ſcripſim* q̃uis mãdatũ nõ fuerit receptũ
tñ obſtat exceptio ꝛ ſic pmo ipetrãs ius hȝ ñ p aſſignãs vꝉ
repñtãs de quo i.c.ſi clïc* de pbẽ.li.vi no.ibi hmõi gřam
q2 dnotat idẽtitatẽ gře q̃ſi idẽ bñficiũ ad ꝙ prĩme ꝛ ſcdẽ
lře referanꝭ vꝉ idẽtitaꝭ h ſumiꝭ reſpectu eiuſdẽ ecclïe q̃ gra
uaꝭ lȝ bñficia ſint diuerſa.no.ibi ꝓſequaꝭ ſi itellr de pñti
h ẽ clax vel iã ꝓſequut* ẽ ꝛ tũc poniꝭ pñs ꝓ pterito.c.nã
ꝯcupiſcẽtiã.ẞ.de ꝯſti.l.nulli.C.de epiſ.ꝛ cle.ꝛ ſic no.ꝙ de
cretũ pñtis tpis extẽdiꝭ ad pteritũ tpꝰ no.ibi alio bñficiũ
obtinẽte ſupple qdcũqȝ ſit illud bñficiũ ex q̃ i eadẽ ecclïa
obtinet ad mãdatũ eiuſdẽ pape ẽt ſi ſcdẽ lře ſup dignitate
vꝉ bñficio alteri* ꝯditõis fuerit ipetrate p rõnẽ h poſitã
15 vñ dicit cõpoſtel.†ꝙſi pmi* hřet pẽſionẽ i ecclïa excludiꝭ
ſcdõs q2 cõpletũ fuit mãdatũ ſatiſfaciẽdo ei ꝓ q̃ ſcriptum
erat.c.ad audiẽtiã ẞ.e.l.i.ff.q ſatiſd.cog.ꝛ multo fortius
16 ꝓcedit in dignitate vt i.c.ſi.de pbẽ.†nã applõne bñficij ve
nit dignitas glo.ẽ multũ elegãs i cle.auditor eod.titulo
ꝛ ẽt venit papat appellatione bñficij vt eſt ſolẽ.tex.in ỽ.
beneficij nři in.c.i.de maledicis.¶ No.ibi p litteras no
17 ſtras†ꝙ ex litteris ipetratiſ ad beneficiũ cauſatur titulus
iſtud

iſtud voluit Cōpoſtel.in.c.ad audientiā.ē.co.⁊ in.c.ꝙ ſi
18 cut.ſ.de elec.vbi dixit †ꝙ lr̄a in beneficialibus habet loco
tituli q2 parat viā tituli qui acqrit ꝑ collationē.c.ſi. de cō
ceſ.ꝓben.li.vi.eſt tñ titulus remotus ⁊ nō imediat9.iō ha
bet loco tituli ⁊ ſine titulo haberi non pōt beneficiū.c.ex
freqnētibus.ſ.de inſtitu.c.i.de re.iur.lib.vi. ¶ No.ibi nō
teneris q2 poſſet ſi vellet ꝙ ꝓcedit ſi alias eēt ordinarius
collator.ſed tūc nō itelligeret recept9.auctoritate apoſto
lica.c.cū aliqbus.ſ.co.lib.vi.vnde poſſet ꝯ tertiū ipetran-
tē ēt cū clā ſi ꝓ alio nō poſſet excipi de iſtius receptōe ſed
vbi nō eſſet alias ordinarius collator.ſed dūtaxat littera
rū executor exequi nō poſſet vt in caſu huius decretalis.
¶ No.ibi intētio ꝙ eſt reſpiciendū ad intentionē reſcri-
bentis glo.hic allegat aliqua iura que videre potes.tu
allega.c.cū dilecta ⁊.c.cū adeo.ē.co.⁊.l.ſi.C. de his quī
a nō dñis manu.⁊ ideo dixit Bal.in.l.i.ff.de conſti.ꝑnc.
⁊ in.l.ꝑſcriptione.C.ſi ꝯ ius ꝙ reſcripta ſortiunt effectū
ex intentione reſcribentis allegat Inno.in.c.c.cū eccleſia
ſtice.ſ.de excep.tu allega glo.in.c.ſup eo de offi.delega.⁊
19 no.text.in.c.audita de reſti.ſpol.† vbi clā nō obſtantibus
reſtringit ſm mentē loquētis ⁊ Innoc.ſingulariter dixit
ibi quē ſequit Bal.ꝙ ſnīa nō intelligit lata ꝯ mentē lr̄a
20 rū. ¶ † No.ꝙ papa nō intendit ꝑ ſuas lr̄as aliquē gra-
uare.c.ꝗuis.ſ.co.in.vi.c.ex maꝝ de auctoritate ⁊ vſu pa
lij.c.licet de offi.ord.c.ſup eo de offi.dele.⁊ ideo dixit tex.
in.l.cū auus.C.de emanci.lib.ꝙ non eſt moris imꝑialis
grauare aliū.l.ij.§.ſi qs a ꝑncipe ⁊.§.merito.ff.ne qd i lo
co publico.l.ex facto.ff.de vul.⁊ pup.l.in ꝯcedendo.ff.de
aqua plu.arcen.⁊ pulchre dixit Bal.in.l.i.ff.de cōſti.ꝑn.
21 † ꝙ oīa mandata ⁊ reſcripta principū debēt itelligi cū iu
ſticia ⁊ ſi qd dat vel ꝯfirmat ſemꝑ itelligit ſaluo iure alte
rius.l.meminerit.C.vnde vi ideo in generali cōfirmatio-
ne ſolū iuſta vident eē ꝯfirmata glo.in.l.cos.C.de vſur.
⁊ in.l.ij.ff.de his q ſunt ſui ⁊ alie.iur.⁊ in.l.ij.C.de fūdis
⁊ ſaltibus.li.x.nec ſm eū vī placere ꝑncipi niſi iuſtū ⁊ ve
rū ⁊ ideo clā de veritate ſemꝑ in reſponſis ꝑncipū vī in
eē.l.ſi C.ſi ꝯ ius.† ⁊ ſi princeps excedat iuſticiā ꝑtis nun-
22 ꝗ preſumit velle excedere niſi in modico.l.quotiēs.C.de
ꝑcibus impera.offer.⁊ ꝑnceps vult oēm actū ſuū regula
ri a iuſticia polli ⁊ fori. ¶ No.ibi ſuper receptione duo
23 rū † qō papa nō intendit grauare eccleſiā in receptiōe plu
riū facit.c.litteris ⁊.c.abbatē.ſ.e.⁊.c.ſi.ſ.co.lib.vi.ex quo
24 infertur † ꝙ non itendit inferre alicui graue preiudiciū ⁊
ex quo dicit graue ſecus ſi leue ſm do.Cardi.ibi facit il-
lud qō dixit Bal.in.d.l.i.de conſtitu.ꝑn.ꝙ ſi ꝑnceps ex-
cedit iuſticiā ꝑtis preſumit excedere in modicū vt in.d.l.
quotiēs ⁊ ſic ꝓbat iſte tex.ꝙ qs nō dꝫ duplici onere gra
uari.facit ſimile de.l.plane.§.ſi duobus ⁊.l. nō quocūq3
.§.qui gayū de le.i.⁊.l.titia.§.qui iuita.ff.de le.ij.facit gl.
multū ſingu.in.l.i.C.de mulierib9 ⁊ in quo loco munera
25 ſubeant lib.x.ꝗ voluit † ꝙ non dꝫ qs pro eadē re. grauari
bis ꝙ ē bene no.ꝯ publicanos temerarios ⁊ audaces ex
torquētes gabellā de eadē re. duplicē ꝙ fieri non dꝫ ⁊ iō
dicimus ꝙ grauatus in vno dꝫ releuari in alio.l.eū qui
.ff.de iureiur.nec dꝫ addi afflictio afflicto.l.diuus.ff. de of-
fi.ꝑſidis.⁊ ibi glo.allegat ꝯcordantias iuris canonici.l.
tam de mētis.C.de epāli audientia.⁊ refert hic Bal.quē
dā īpatorē dixiſſe vt legit i cronica martiniana boni pa
ſtoris ⁊ pecus tondere ⁊ nō deglubere nā q nimis emul
git ſanguinē dicit de pe.di.v.ſerpēs.iiij.diſt. deniq3 ⁊ ait
ſcriptura diuina ſanguinē reqrā de manibus eoꝝ ⁊ pul-
chre dixit Bal.in.l.ex hoc iur.ff.de iuſt.⁊ iur.in ſuis vbis
ſi.ꝙ hodie dñi terraꝝ ſanguinē populorū excoriant ⁊
vix precariū dimittūt ſpiritū.facit illud ꝙ ſcribit in ꝑma
tragedia iudex futur9 ſanguine humano abſtine.ſcelera-
26 taxant maiora ⁊ ſic no.ſm do.Abb.† ꝙ grauat ordina-
rius cū papa ꝯfert bñficia ad eius collationē ſpectantia
⁊ eſt rō q2 collatio cenſet ꝗdā donatio.cū ordinarius vta
tur liberalitate iu ꝯferēdo vt no.in.c.relatū de ꝓben.⁊ iō
dixit glo.ſing.in.c.cū oliꝫ de maior.⁊ obe. ꝙ collatio bñ-
ficioꝝ cōnumerat iter fructus vnde grauari dr̄ ordinari9
cū ꝑuat hac liberalitate ⁊ hac facultate donandi ex quo
infert do.Abb.hic ꝙ hodie poſſunt multū cōqueri ordi-
narij locoꝝ cū ex reſeruatōe ſūmi pōtificis ex literis expe
ctatiuis ius ꝯferendi.ſit quaſi abdicatū ab ordinarijs ꝙ
eſt ꝯ.c.eccc.xcix.diſt.q2 non dꝫ ita ꝓuidere ſuis cōmodis
ſeu vtilitatibus rōne curie dñs papa cū tā graui ꝑiudicio
ordinarioꝝ ⁊ ordo eccleſiaſticus ꝯfūdit ſi ſua iuriſdictio
vnicuiq3 non ſeruet.c.ꝑuenit.xi.q.i.ita hic dixit.d. Abb.
⁊ ꝑfecto.iſta doctrina ſua per optime facit ꝓ pramatica
ſanctione que hodie viget in potētiſſimo regno francie.
tñ.d.nr̄ pius ſecūd9 in dicta mātuana hoc anno.illā pra-
maticā ſanctionē appellauit ſciſſurā eccleſie ⁊ membra
diaboli nō ē meū iſta examinare ⁊ apponere os ſupra ce-
lum pondera tñ q2 ſi epūs pōt ꝯferre beneficia que ſunt in
ſua dioceſi.vt no.in.c.cū olim de cā poſ.⁊ ꝓprie.⁊ in.c.ec
27 cleſia veſtra.de elec.⁊ i.c.omnes baſilice.xvi.q.vij.† ⁊ cer
tū eſt ꝙ totus mūdus eſt dioceſis pape.vt in.c. cuncta ꝑ
mundū.ix.q.iij.⁊ hꝫ plenitudinē poteſtatis in beneficijs
vt in.c.innotuit de elec.⁊ in cle.i.vt lite pendente ⁊ in.c.
ꝓpoſuit de conceſ.prebē.⁊ in.c.per venerabilē.q filij ſint
legi.⁊ q2 oīa beneficia mundi ſunt manualia quo ad po
teſtatē pape vt verbis vtar Bal.in.l.reſcripta.C.de ꝑci.
impera.offer.c.ex quo ſequitur ꝙ papa poteſt reſeruare
ſue collatiōi beneficia vacantia in dioceſibus ordinario
rū cū totus mundus dicat parochia pape.vnde vr̄ qō nō
grauētur ordinarij locorū.ſi papa conferat beneficia va
cantia in ſuis dyoceſibus cū ēt illa dicat dyoceſis pape vi
detur tamē qō ſi oīa beneficia mūdi reſeruaret ſue colla-
tiōi ꝙ oriretur ſcandalū per id qō voluit gl. ſin.i.c.ꝑ ꝑn
cipalē.ix.queſtio.iij. in ſimili que dixit qō non poſſet pa-
pa priuare oēs epōs mundi quia eſſet ſcādalū. ⁊ facit ēt
28 ꝯ do.Abb.c.ij.de preben.in.vi.vbi dicitur † qō collatio
eccleſiarū dignitatū ꝑſonatū ⁊ beneficiorū vacantiū ſpe-
a ctat ad ro.pontificē [a] ⁊ ſpecialius vacantiū in curia ro.
⁊ ſic eſt ibi tex.formalis qō de iure cōmuni collatio om-
niū bñficioꝝ ſpectat ad papā ⁊ ꝑ ꝯñs nō pñt ordinarij cō
ꝗri ſi papa illa ꝯferat aut ſue collatōi reſeruet.ſꝫ ꝗ ad illā
pramaticā ſanctōē q emanauit in ſacro ꝯcilio baſilieñ.
ego remitto me ad deciſionē ſacro ſā.vr̄is eccl̄ie q2 nō vel
lē apponē os.ē.celū ⁊ ꝑ oppono.qō imo dēat recipi ſcdō
ipetrās ēt ſi eccl̄ia grauet q2 mādatū pape ꝗtūcūq3 gra
ue ⁊ duꝝ ē ſūope ad iplēdū.xix.d.c.i memoriā.ſoluit Io.
cal.qō illud.c.itellr̄ i mādatis q videt grauia corꝑi ſꝫ ſūt
fauorabilia aīe.ſꝫ hec ſolutio n̄ vr̄ ꝓcedē q2.c.i memoriā
loqt gn̄alr̄ i q̄cūq3 mādato iō ſoluit alr̄ ꝑ eūdē qō ꝯriū ꝓ
cedit qñ ꝯſtat de itētōe pape tūc.n.ꝑdēdū ē mādato ei9 ni
ſi rō reddi poſſit q̄re nō ē ꝑendū.c.ſi qñ.ē.e.ſec9 ē ſi de ꝯria
intētiōe conſtat vl̄ ꝑ expſſiōē factā i lr̄is pape vt i cāu iſti
us.c.cū apponit clā illa ſi ꝓ alio ⁊ c.vl̄ ꝑ iuris iterꝑtatōē
vt i.c.abbatē ⁊ i.c.lr̄is.ſ.e.c.pe.e.ti.li.vi.⁊ ē va ſolō ⁊ di
cas qō h̄ n̄ dr̄ i effectu ſcm̄ mādatū ꝓ.ſcdō ꝑꝑ itētōē pa
pe reſiſtētē q2 nō vlt grauare eccl̄iā i receptōe duoꝝ vt di
ctū ē.ſo.opponi ꝑtvꝫ mādatū hꝫ ſpāle nō obſtāte ꝑmo mā
dato gn̄ali.c.i.⁊.c.paſtoral̄.ſcdō rn̄ſo.ē.e.ꝗ.forci9 dꝫ valē
ꝫ mādatū ſpāle nō obſtāte ꝑ mādato ſpāli qō nō extēdit
ad id ad qō ipetrat ſm vn̄ cū ſint diuerſa vnū nō dꝫ ipedi
ri ꝑ aliud q2 de ſeꝑatis nō ē fiēda illatio.c.ij.ō trāſla.pla.
29 l.nālr̄.§. nihil commune.ff.de acq.poſ.ſolue † qō qñ i lr̄is
apponit clā ſi ꝓ alio.vt hic nō curamus diu erſitatē bñfi-
cioꝝ.ſꝫ idētitatē eccl̄ie ꝗ papa nō itēdit grauare ſup rece
ptōe pluriū.d.c.abbatē.ſ.e.⁊ idē dicas ēt ſi i lr̄is nō ſit ꝑ-
dicta clā.Tertio opp.c.de.c.tibi q ⁊.c.ſi ꝓ te.ſ.e.i.vi.⁊.c.
cū q ⁊.c.ſi cl̄icus.⁊.c.q2 ſepe de ꝓbē.i.vi.vbi ſcdō ipetrās
admittit i eadē eccl̄ia ⁊ q̄nq3 ꝑfert ꝑmo ipetrāti. ſolō.qō
h i lr̄is erat clā ſi ꝓ alio q clā nō erat i ꝯrijs allatis.vel ſol
uit meli9 ibi nō ꝗrebat ō valore lr̄aꝝ nec dubitabat quin
poſterius ipetrans deberet recipi vnde lr̄e erāt ibi ipetra
te lr̄ie ⁊ cū debitis clīs.ſed dubitabat qs alteri deberet
preferri item in.d.c.ſi clericus gratia primi impetrantis.

[a] ¶ Romanū pontificē. ſed nūqd rex eccleſiaſticarū. dñiū hēat dic qō nō ſꝫ ſolus de9 cui oīa bona offerunt vt ꝫ elegāter Innoc.in.c.cū ſuper de ca. poſ. ⁊ ꝓprie.hꝫ tñ ꝑ alijs liberā admiſtratiōē c.ita dñs. xix diſt.⁊ hꝫ panor. in.c. ꝯſtitut9 in vlt. co. hoc co.ti.nr̄o.

fuit extincta ⁊ ſic ceſſat rō grauaminis eccleſie. ¶ Quar
to oppone de capitulo q̄uis. J. eo. lib. vi. vbi in eadē eccle
ſia idem ſumus pōtifex dedit gratiam vni ⁊ reſtituit aliū
ad gratiaʒ ſuā extinctā. ⁊ tamē vterqʒ cōſequitur effectuʒ
vt ibi. Solu. ibi preſupponitur vtrāqʒ gratiā valere ⁊ de
terminat̃ de prioritate. ¶ Quinto oppo. ꝙ papa habet
plenitudinē poteſtatis in bñficijs. c. ij. de preben. in. vi. cuʒ
ſimi. allegatis ſuperius ergo pōt grauare eccleſiā in rece
ptione duoꝝ vel pluriū. So. hic non q̄ritur nec dubitatur
de poteſtate pape. que i beneficijs eſt pleniſſima ⁊ nullis
iuris regulis. ſubiecta cle. i. vt lite penden. ſed bene dubi
tatur de mente pape an mens ſua ita fuerit grauare eccle
ſiam. Uenio nunc ad gloſas. ⁊ pro enucleatione gl. i. pōt
30 ſic opponi † iſta decretal̃. deberet cōtinere dubitationem
in ſe q2 non debet edi. in caſu non dubitabili. c. cum in iu
re peritus de elec. l. i. ad fi. ff. ad municip. l. ꝙ labeo. ff. ad
carbo. ⁊. c. cum in iure de officio dele. in quibus iuribus
doctores reprehendunt repetentes quando apponūt cō
cluſiones nō dubitabiles deberent eniʒ ponere concluſio
nes dubias ⁊ diſputabiles. ſed iſta decreta. nullā cōtinet
dubitationem ꝙ patet ex eo q2 papa ſcripſit ſub conditio
ne ꝓ ſecūdo ſi pro alio non fuerat ſcriptum ⁊ cōpertum
fuit ꝙ pro alio ſcripſerat ergo iſta gratia eſt nulla ex defe
ctu conditionis appoſite ꝙ procedit maxime cum appo
nitur conditio de preterito cum illa non ſuſpendat q2 cer
tum eſt an ſcripſerit pro alio anne. l. ſi cum ad preſens. ff.
ſi certū peta. ¶ Gloſa prima ſoluit ꝙ bene dubitatio eē
videt̃ q2 gratia ſcda videbat̃ ꝯditionalis ex ſola penden
tia ꝑme gratie q2 dicebat̃ ſi ꝓ alio ſcripſerimus huiuſmo
di gratiā ꝓſequat̃. ſed ꝑmus fuerat gratiā ꝓſequut9. ⁊ ſic
non videbat̃ hr̃e locū alias illa cōditio cū amplius non
penderet prima gratia ⁊ per hoc ponit glo. rōnem dubi
tandi. ſed deciſio fuit in ꝯ̃rium. ⁊ ratio decidendi ſm glo.
veſtrā q2 cum papa non intenderet grauar̃ eandē eccleſi
am ſuper receptione duoꝝ fortius grauamen in dicit̃ pri
ma gratia executa q̄ʒ ea pendente ⁊ ſic fortius obſtabat
exceptio ꝯ ſm ipetrantem. ⁊ ſm intellectū glo. videt̃ a cō
trario ſenſu ꝙ ſi non eſſent clauſule appoſite ſecus eſſet.
¶ Sed contra oppo. de caplo capitulū. ſ. eo. vbi non ap
paret de clauſula. ⁊ tamē ibi dicitur idē. ⁊ ideo ꝓpter hoc
ꝯ̃rium gl. ponit duas opiniones per quas dat̃ intellect9
ad decretalē. ⁊ dicit ꝙ ēt ſine expreſſiōe illius clauſule pa
pa nō intendit grauare eundem collatorē ſuper receptōe
duoꝝ niſi exprimat vnde ſm glo. iſta clauſula ſi pro alio
ſemꝑ ſubintelligit̃ ꝙ patet q2 qñ papa vult ſm recipi ap
ponit clauſulā non obſtāte ꝙ pro alio ſcripſerimus. ⁊ ad
hoc allegat̃ tex. optimus in. c. pe. J. eo. lib. vi. vnde hec ap
poſitio clauſule notat factū ⁊ nō iuris miniſteriū ⁊ mo
tiuum eius eſt dictum. c. capitulū. ſ. eo. ⁊ etiam motiuum
eius eſt iſte tex. in ratione ſui nam papa hic dicit ꝙ nō eſt
ſua intentio eccleſiam grauare de duobus. ⁊ ēt ſtilus cu
rie roma. fundat iſtum intellectum ꝙ papa in litteris cō
ſueuit apponere clauſulam validantē nō obſtante ſi pro
alio ibidem ſcripſerimus ꝙ niſi ſignum hoc apponat per
ꝙ oſtendat ſe velle gratiā ſcdam valere. vnde clauſula non
appoſita declarat ipſam nō valere. alij vero tenent oppo
ſitū dicentes ꝙ niſi papa apponat illā clauſulam niſi pro
alio ibidē ſcripſerimus ordinarius tenetur recipere ſʒ ⁊
tertiū nā ſi intentio pape eſſet non grauare eccleſiā ſuper
receptione ſcdi niſi hoc expreſſo ſuperflua eſſet iſta clauſu
la ſi pro alio non ſcripſerimus ⁊ iſte eſt ſcdus intellectus
Jo. an. hic ⁊ in. c. pe. J. eo. in. vi. tenet primū intellectū quē
glo. iſta ſequitur ⁊ ſi aliter diceretur fruſtra apponeretur
illa clauſula non obſtante. Nec obſtat ſi dicatur ꝙ ſʒ in
tellectum glo. ſuperflueret illa clauſula ſi pro alio q2 nō
eſt abſurdum ſi exprimantur ea que tacite inſunt vt in. c.
ſignificaſti de elec. ſed bene abſurdum eſt tollere non ob
ſtantia vt obſtantia vt puta. ſi dicatur recipias tale non
obſtante ꝙ ſit doctor vel non obſtāte ꝙ habeat ius poſt
liminij. ſed Hoſti. poſuit tertium intellectum vʒ ꝙ aut pri

a ¶ Denominatio. iſtud eſt legans dictuʒ ē phyſicū. ⁊ ꝓbat̃ a pħo. ſo phyſicoꝝ i c. de cāis ⁊ colligit̃ ēt ꝑ ethi. ⁊ in q̄pluribus alijs locis i tota pħia refert ⁊ ſeqt̃ Spec. in tit. d diſpu. ⁊ alleg. ſiiū. ver. vltio in pn. ⁊ d ſen. an li. ver. ſʒ ec ce ⁊ no. d. flo. in. l. ſʒ ⁊ ſi ga §. interiʒ. ff. de vſufruc.

ma gratia pendet ⁊ nō valet ſecūda niſi apponatur clau
ſula conualidatiua vt puta non obſtante ſi pro alio ſcri
pſerimus ⁊ eſt ratio ſm eum ꝓpter odium vacaturaruʒ
ne plures ſint expectantes in eadem eccleſia vel ſub eodē
collatore cum daretur votum captande mortis plurimo
rum. Item ſi non apponatur clauſula non obſtante vidē
tur iſte gratie pendentes referri ad idem beneficium ⁊ ſic
quodāmodo induceretur ſectio prebende ⁊ ideo eſt op9
ad hoc vt valeat iſta gratia ꝙ apponatur clauſula non
obſtante. ad idem adducit. c. preſenti de officio legati lib.
31 vi. vbi dicitur † ꝙ legatus non poteſt facere duas gratias
pendere ſub eodeʒ collatore. ſed vna exequta poteſt face
re ſecundam multo ergo fortius papa poterit facere. ⁊
ſic aut prima gratia eſt exequuta ⁊ tunc valet ſecunda ni
ſi apponatur clauſula inualidatiua ⁊ hoc caſu procedat
tex. iſte. Sed Jo. de ligna. tenet primū intellectū dicēs ꝙ
32 plus debet ponderari executio q̄ʒ pendentia gratie † q2 a
a fine ſit denominatioa. l. ⁊ ſi ſic. §. peruenianius. ff. de auro
⁊ ar. le. ⁊ quia mens pape eſt non grauare eccleſiam ſu
per receptione plurium. ſed non minus grauatur immo
33 plus qñ gratia eſt conſumata q̄ʒ ſi pendeat † nam actua
lis ſolutio debiti plus grauat debitoreʒ q̄ʒ dilatio. c. vno
de plus petitio. naʒ poſſibile eſt impetranteʒ mori vel ali
ter excludi a gratia pendente cle. gratie eo. ti. § ⁊c. ſʒ do.
Pet. de ancha. hic dicit ꝙ dubitatio in iſto. c. erat an ex
preſſa vno modo excludant alium modum qui tacite in
erat ex iuris diſpoſitiōe. Uidebatur ꝙ ſic quaſi prouiſio
in vnuʒ caſuʒ habeat alias caſus excludere. l. fi. C. de pa
ctis conuentis. c. ſtatutum. J. eo. lib. vi. ſed contrarium de
34 cidit hic papa. ⁊ eſt ratio † q2 prouiſio in vnum caſum de
iure cōmuni non excludit venientem eodē iure ſecus ſi de
iure ſpeciali vt in. d. l. fi. de pactis conuen. idem ēt ſi nul
lo modo ille alios caſus includebatur tacite vel expreſſe
vt in. d. c. ſuſceptum ⁊ qđ no. in. l. ꝙ fauore. C. de legibus
⁊. l. ſi cum dotem in prin. ff. ſolu. matri. ⁊ dicit hoc eſſe di
ctum nouum inuentum a ſe ad hanc decreta. ⁊ poſtea re
fert lecturas datas per iſtos iuris deos ad hanc decreta
lem ſed que lec. ſit verior non appuit videt̃ tamē tranſire
cum lec. Hoſti. ⁊ Jo. cald. ſed quidam doc. ſolemnis qui
repetit hanc decre. vt refert hic do. Cardi. non tamen in
indiuiduo euʒ cōmemorat ſed in ſpecie ſequebatur lectu
ram Hoſtien. ⁊ Jo. cald. ⁊ ad hanc litteram in ratione
decidendi reſpondebat ꝙ iſte tex. non probat indiſtincte
ꝙ non ſit intentionis pape grauare eccleſiam iam graua
tam. ſed ſolum ꝙ non intendit grauare quādo in litteris
ſecundis apponit̃ clauſula ſi pro alio. ⁊ pro hoc adducit
iſtum tex. in ver. eccleſiam iam dictā qui refert ſe ad ſpe
cialeʒ caſum huius. c. qđ loquitur quādo ſecūdus habet
clauſulam ſi pro alio ſed dominus cardi. dicit ſe indiſtin
cte tenere iſtū primū intellectum ⁊ ſubdit diſtinctionem
Jo. calde. fore verbalem nam gratia conſumata videtur
pēdere quo ad effectum ſucceſſiuū quē hʒ item in eo qđ
ille doctor ponderat tex. in ver. eccleſiam iam dictam rñ
det qđ illud verbū ponitur faciendo relationeʒ ad caſuʒ
de quo queritur item cū fortius grauatur eccleſia ex gra
tia cōſumata q̄ʒ ex gratia pendente obſtabit rō huius. c.
ita in gratia cōſumata immo fortius q̄ʒ ex ea que pēdet
⁊ ad. c. preſenti de officio leg. li. vi. reſpondet abſurdum
videri qđ papa limitando poteſtatē legatorum vt ibi in
telligatur ꝓpriam poteſtatem limitaſſe. ⁊ refert adhuc
aliquos dicere qđ illud. c. preſenti inducitur a fortiori q2
lʒ legat9 pendente vna reſeruatione non poſſit in eadem
eccleſia aliā facere tamē prima finita pōt vt ibi forti9 igi
tur valet gratia pape facta ſcdo cū enim papa poſſit fa
cere quot gratias vult in eadem eccleſia equum fuit limi
tare gratias eius vt nō minus preiudicarent ordinario
collatori qđ non intendit papa. vt hic ⁊ ſic poſt primam
gratiā non vʒ ſcda. in eadem eccleſia niſi appareat de mē
te pape qđ voluit eam valere vt q2 appoſuit clauſulā nō
obſtante. ſed in legato non eſt periculum ex quo limita
ta ē eius

ta eſt eius poteſtas quo ad numerū. ⁊ ad id qđ dixit Jo. calde. de ſtilo curie ſm quem apponit hodie clauſula nō obſtāte ſi aliqui ⁊c̄. Et dicit ꝙ illa cl'a exprimit de iam cō ſecuto bñficium ex quo dicitur de recepto in canonicū. nā ṗbenda venit acceſſorie ad canonicatū. c. cum. M. de cō ſtitu. Item ad id qđ dicit ꝙ gr̄a minus lata habens cl'az ſi pro alio quā ſi habeat cl'am non obſtāte ſi nullaz habet cl'am rñdet do. Card. ꝙ etiam hoc ṗſuppoſito non per h̄ infertur ꝙ hec ſtrictior interp̄tatio operet̄ effectum quez dicit Jo. calde. ꝙ etiam ſi cl'a ſi pro alio non ſubintelliga tur tñ iuſtum eſt apponere cl'am non obſtāte dicit. d. Car dina. ꝙ nō appet cauſa rōnabilis quare debeat apponi. Item in eo ꝙ rñdet ad. c. pe. J. eo. lib. vi. q2 ibi lr̄e vtriuſqz referebant̄ ad idem bñficium p̱ hoc non tollitur obiectio Nam ibi ꝓbatur ꝙ ad miſſo primo excluditur ſecundus etiam ab alia ṗbenda niſi exp̄ſſe appareat ꝙ papa volue rit vtrūqz recipi. nec tñ appet ibi ꝙ in gr̄a ſecūdi eſſet cl'a ſi pro alio. ⁊ dicit do. Cardi. iſta fore vtilia pro ſubtilita te intelligēdi tñ hodie non eſt locus his dificultatibus q2 in lr̄is apponitur cl'a de qua ſupra ⁊ illa tollit obſtantia ſiue prima gr̄a ſit executa ſiue pendens. ⁊ illa cl'a ſi ꝓ alio vel niſi pro alio hodie non eſt in vſu ſm do. Car. qui ita reſidet in hoc dubitabili paſſu. ❡ Sed do. Anto. hic ſeq tur primū intellectū. ⁊ ad hoc adducit iſtum tex. in quātū dicit non eſſe intentionē papa grauare in eadem eccleſia ad receptionē duoꝝ ſiue prima gr̄a pendeat ſiue ſit execu tioni mādata. ⁊ dicit roma. pontifices non ↄſueuiſſet gra uare ordinarios. nam a principio papa nō ſcribebat pro alio bñficiādo. vnde in volumine decreti non reperit̄ has gr̄as fuiſſe cōceſſas. ſed poſtmodū papa incipit ſcribere curialiter ⁊ diſcrete dando ṗmo lr̄as monitorias. deinde lr̄as ṗceptorias. Tertio lr̄as executorias vt in. c. ↄſtitut⁹ ⁊ in. c. capl'm. S. eo. ⁊ alias non ſcribebat pro ſcđo qui ap poneret illam cl'am ſi pro alio nō ſcripſerimus vt hic ⁊ in
35 c. lr̄is. ⁊ in. c. abbatē. J. eo. † Nam ex ſtilo curie cōp̄rehēdi mus intentionē pape adeo ꝙ ſolita inſeri in reſcriptis ha bent̄ pro exp̄ſſis. c. ex lr̄is de conſti. c. ij. S. eo. vnde etiaz ſua det h̄ iſtum primū intellectū hoc modo. ❡ Caſus omiſ ſus relinquit̄ diſpoſitioni iuris communis. l. ſi cum dotē in princi. ff. ſolu. ma. c. ſuſceptū. J. eo. lib. vi. ſed papa hic ↄdi tionauerat gr̄am ſecūdam in aduentū pendētie ṗme. pri ma aūt non pendebat hic q2 erat executa ⁊ ſic erat extra prouiſionē pape. nihilominus papa nō voluit ſecūdū ad mitti q2 non cōtingit vi clauſule ſed ex vi iuris cōmunis ſed dñs Abbas dicit motiua dñi Antonij ceſſare ſi tenere mus opi. Jo. calde. dicentis ꝙ ↄſecutus ṗbendam pōt di ci gr̄am proſequi ex eo q2 actualiter p̱cipit redditus ⁊ ſic virtute clauſule. ſecūdus fuit expulſus cū extiterit ↄditio. nihilominus ipſe dicit ſe ſemp̱ tenuiſſe priuā lec. ⁊ refert ſe moueri nouo fundamēto. vz ꝙ iſta intentio pape ſurre xit ex ſtillo curie. ⁊ refert illa verba dñi Ant. ſuperius re lata. ⁊ dicit ꝙ in tali reſcripto intelligit̄ inſerta cl'a cōſue ta apponi ex ſtilo roma. curie ⁊ ex ↄſuetudine pape inſur rexit illa ṗſumptio tacite volūtatis ꝙ nō intendat graua re eccl'iam ſup̱ receptione duoꝝ. ⁊ allegat ad hoc dictuz capl'm. ⁊. c. ſancte crucis. S. eo. ⁊ ad iſtum tex. rñdet ꝙ licz referat ſe ad illam eccl'iam niſi fuerit ſcriptum cum cl'a q2 dicit hoc factū potius ꝯ̄ illum inducentē cl'am ad hunc ef fectū. nam ſicut intentio pape nō erat grauare illam eccle ſiam niſi per cl'am ꝓuidebat̄ in vno caſu tm̄. ſ. in euētu pē dentie prime. fortius ꝙ nō intendit grauare eccl'iam aliā vbi in ſecūdis lr̄is nullam cl'am apponit̄ q2 ꝓuidendo in caſu pendentie videbat̄ tacite velle ꝙ gr̄a executa nō ha beret obſtare. argu. c. nōne de ṗſumptj. ⁊ tñ hic ꝯ̄trium de ciditur ergo ⁊ iſtam p̱tem ſequit̄ hic Joa. de imo. ⁊ eam ſequit̄ Pet. de ancha. ⁊ do. Gñicus in. d. c. pe. Sed vere iſta inductio ſtili roma. curie nō fuit inuētio Anto. de bu trio hic nec Abbatis. ſed fuit inductio Jo. an. i. d. c. pe. in nouella. Et cū pace Jo. an. dixeriz fuit inductio Oldra. in conſilijs ſuis cōſilio. cxciij. vbi ſerioſe ⁊ luculēter loqui tur ſuper intellectu dicti capl'i pe. Miror hos patres qui hic ſcripſerūt ꝙ immemores illius ↄſilij fuerint Bal. tñ op ponit hic ꝙ queſtio huius capl'i nō fuerit dubitabilis. ꝓ poſitio. d. l. qđ labeo. refert gl. iſtam ſoluere ꝙ imo ratio dubitādi erat q2 illa verba gr̄am ꝓſequatur non videtur loqui de ↄſecutione facta ⁊ p̱fecta forte iam dudū. Ad h̄ rñdet glo. ꝙ imo durat ꝓſecutio que in ſuo cōtinuat̄ effe ctu. argu. l. plotiana. ff. de iure codicilloꝝ. ⁊. l. inter caſtel lianū. ff. de arbi. ⁊ qđ no. in. l. corruptionē. C. de vſufruct. Et ſic verbum ṗſentis t̄pis trahit̄ ad p̄teritū ꝙ durat de ṗſenti ⁊ p̄teritū ad ṗſens q2 ei non tam ṗponderat initiū ꝗ̄ ſtatus rei. argu. l. ſi quis id qđ. §. ſi dū ꝓponit̄. ff. de iu riſdi. oium iudi. q2 durat ꝓſecutio ꝓut dictū eſt ⁊ ita reſi det hic Bal. Et ex iſtis relati ſunt ſcribentes oēs vſqz ad
36 hos dies. † ⁊ cōmunis opi. eſt ꝙ ſi papa ſcribit pro ṗmo recipiendo ⁊ poſtea ſcribit pro ſecūdo recipiēdo nec ap ponit cl'am ſi pro alio ꝙ ſi ṗmus conſecutus ſit gr̄am vel non ſit ↄſecutus. ſed pendeat ꝙ excludit̄ ṗmus. Sed Ho ſtiē. ⁊ Jo. cal. voluerūt hoc reſtringere qñ prima gr̄a pē det ſed ſi eſt ↄſumata. tūc amittat̄ ſecūdus. Ego ſupi⁹ al legaui rōnem in ↄuincibilem pro iſto cōmuni intellectu. Et pro certo iſte tex. turbauit ſpūs maioꝝ noſtroꝝ ⁊ etiā turbauit ſpūs nouiſſimoꝝ ⁊ veritatē. ⁊ ex iſto tex. nō poſ ſum recte p̱cipere ꝓpter pauperiē ingenij mei. nihilomi nus mihi videt̄ ꝙ ſecūdus ītellect⁹ quē omnes reprobāt ſit veriſſimus ⁊ ꝓbatur in tex. iſto in v̄ſi. cum fuerit inten tio mādatoris. Nam ſi recte ↄſideret̄ lz rō ſit gñalis tñ re fert ſe ad diſpoſitum in hoc. c. q2 cum dicit ſi pro alio non ſcripſerimus qui hmōi gr̄am ꝓſequatur. Poſtea ſubdit cum non fuerit intentio q̈ſi dicat tunc non fuit intentio vt duo reciperent̄ qñ appoſuit cl'am ex quo clare infert̄ ꝙ ſi cl'am nō apponit non eſt verū dicere ꝙ intentio mādato ris ſit ꝙ duo non recipiant̄. ⁊ ſic cum doctores cōiter di cant hic ꝙ rō decidendi hic eſt ꝙ ſi non apponat̄ illa cl'a ꝙ intentio pape fuit nō grauare eccl'iam in duobus pro certo iſtud eſt violare iſtum tex. q2 dixiſſet nō eſt intentio mandatoris. ſed cū reſtringat ſe ad cl'am dicendo cū non fuerit q̈ſi dicat tunc qñ cl'am non appoſuit. Et cū opponi tur de dicto capl'o penultimo. vbi vno recepto alter exclu ditur. rñdeo ꝙ ille tex. apponit̄ qñ nō eſt appoſita cl'a. tñ intētio mādantis eſt vt vnus recipiat̄. rñdeo ꝙ loqt̄ur qñ ſunt in eadē data quo caſu videt̄ ꝙ mādans voluerit vnū dūtaxat admitti ſed nos loqmur hic qñ ↄſtat quis ſit ṗ mus ⁊ qs ſit ſecūdus ⁊ ſic caſus eſt diuerſus. nā ibi vnus impedit alium. q2 ad idez bñficium vtraqz gr̄a referebat̄ Et cū opponit̄ ꝙ ṗmo cōſecuto bñficio excludit̄ ſecūdus ab alia ṗbenda q2 iſtud. ideo eſt q2 cum lr̄a referat ſe ad vnū non dz extendi ad aliud. Facit in argu. cle. lr̄as eo. ti.
37 † Et ſic vr̄ ꝙ ſecūdus intellectus ſit veriſſimus ꝙ vbi non apponit̄ cl'a ſi pro alio ꝙ eccl'ia teneat̄ recipe duos. Nec obſtat cū opponebat̄ ꝙ mens pape colligit̄ ex ſtilo curie ⁊ ſtilus curie ſe hz ꝙ papa non ↄſueuit grauare ordina riū collatorē in receptione pluriū q2 ille ſtilus fundat̄ ex appoſitione cl'e appoſite in lr̄is pape Sed vbi cl'a non eſt appoſita nos ſtabimus regule diſponēti bñficia ṗncipuz
a latiſſime eē intelligēda[a]. l. bñficium. ff. de ↄſti. principū. c. cū dilectus de dona. cū ſilibus. Et ſi diceremus ꝙ ſecūdus nō poſſet recipi ſeq̄ret̄ ꝙ bñficio ṗncipis eēt deceptus ꝙ
38 nō eſt dicendū † q2 bñficio ṗncipis iuuari ⁊ nō decipi de bemus. ⁊ multo forti⁹ ꝓcedit hoc qñ prima gr̄a ē ↄſuma ta. vt voluit Hoſti. ⁊ idē dicamus ſi ṗma gr̄a eſt pēdens. ex quo nō eſt appoſita cl'a ⁊ ſic tota difficultas huius he ſitationis ſtetit in oñdendo ꝙ rō decidēdi hic poſita non ſit gñalior dicto ⁊ diſpoſito ꝙ ē veriſſimū. ex quo tex. met reſtringit rōnez decidēdi ad cl'am. vt in v̄ſi. cum nō fuerit ⁊ p̱ ↄñs ſequor ſm intellectuz lz oēs reprobauerint tene menti q2 eſt ↄſideratio noua ⁊ inuētio mea. Quis aūt di catur nō ꝓſequi glo. i. l. ſi. dicit is qui eſt repulſus a gr̄a. idē dicit Cōpoſtel. ⁊ Jo. calde. ſi lr̄is vel iuri ſuo renūcia uit. c. audita. de reſti. ſpolia. vel ſi ꝯ̄ eum ſnia lata fuit cui

a ❡ Intelligē da. Intellige iſtā ↄcl'onē eē verā ꝯ̄ ↄcedē tē. vt tz elegā ter Bart. in. l. ſi. in. ij. oppo. de ↄſti. pri. itē niſi bñficium principis ſit ꝯ̄ ius cōmune. vt habet idem Bar. in. l. ſi qñ in ṗn. in. §. op po. C. đ ſoſ. te. nā tūc ē ſtricti iuris. vt inſti. de iur. natu. §. nā ⁊ ſi cui. vid in Spec. de le ga. §. nūc tra ctemus p̱ ro.

agcuit.facit qđ no.in.c.i.de conceſ.pben.in glo.ij.in fi.vel
factus eſt miles.argu.li.diſti.c.i.ꝛ.ii.ꝛ.xx.q.iij.c.eos vel
vxorē duxit de cleri.ꝯiuga.c.i.vel habitū clericalē eiecit
.C.de mune.patrimo.l.profeſſio.lib.x.vel aliud fecit ꝯ ali
um clericatū.Facit qđ no.in.c.i.ꝭ.de apoſtatis.ꝛ in.c.fi.
de cleri.non reſi.vel primā vacantē poſt pſentationē līraꝝ
nō voluit acceptare.mox enim facit locū ſcđo.l.i.§.qui ſe
mel.ff.de ſucceſ.edic.c.ſi clīcus de pben.lib.vi.vel ſi in alia
eccl̄ia obtinuit bñficiū.nā p eius adeptionē expirauit gr̄a
ele.gr̄e eo.ti.ꝛ qđ no.in.c.fi.de cleri.non reſi.†Et his caſi
39 bus dicit Cōpoſtel.ꝯ quēcūq3 ſcđm habentē līras cū cl̄a
ſi ꝑ alio non pōt capl̄m eccl̄ie excipe de līis pmi ipetran
tis.ſecus ſi pmus ceſſauit qꝛ iā aſſecutus eſt bñficiū vt hic
vel ſi pmus habuit penſionē his enim caſibꝰ capl̄m ad im
pleuit primū mādatū.l.i.ff.q ſatiſda.cog.c.ad audientiā
.ē.eo.idē voluit Pet.in.c.abbatē.ꝭ.eo.ꝛ ꝓcedit ſi penſio
eſt titulus bñficialis alias ſecus.tūc.n.non pōt de tali ꝓui
ſione opponere ꝯ ſcđm cū nō poſſit dici ꝙ pmus obtinue
rit per līras pape.ꝓ hoc facit iſte tex.in v̄.per līras noſtras
bñficiū obtinēte.nec ſufficit ꝙ līe fuerint occaſio ꝙ capi
tulū ꝓuiderit de tali penſione dꝫ enim ponderari cā ime
diata.l.ſi mulier in prin.ꝛ ibi glo.ff.rerū amo.idē eſt dicē
dū etiā ſi penſio ſit bñficiū.dū tn̄ non ſit tale ꝙ ſub līis cō
prehēdatur.Et hec dicta Copoſtel.limitauit Uincē.niſi
in fraudē hoc egerit capl̄m qꝛ forte modicū dđit pmo qꝛ
volebat dimittere clericatū talis.n.titulus habeꝭ ꝓ nō ti
tulo.argu.ff.de peti.here.l.nec nullā.§.ſi quis in v̄.exiguū
vbi paruū preciū ꝙ ſuccedit ñ habeꝭ loco rei vel ſi pmus
cōpulſus miſeria vel fatigatꝰ laboribꝰ ꝛ expēſis ceſſit vel
qđ modicū accepi.argu.c.fi.ꝭ.eo.ſed in eo q diſtulit forte
per annū dixit Innoc.ſe nō credere ꝙ lꝫ p annū diſtulerit
vt talibꝰ līis videaꝭ renūciaſſe vel videaꝭ nō ꝓſequi.nec
ob.c.plerūq3.ē.eo.vbi elapſo āno quis excludiꝭ ab vſu lit
terarū ipetrataꝝ.Naꝫ tex.ille loqtur de līis ipetratis ad
lites nā q differt non vr̄ renūciare.l.q deſtitiſſe.ff.de iudi.
ita dicit hic Inno.ſed Hoſti.in.c.abbatē.ꝭ.eo.tenet ꝯriū
ꝙ eſt verum ſm Pet.de ancha.niſi ſecūdus habēs cl̄am
huius capl̄i petat pbendā p ſciēte ꝛ paciēte pıudicat enī
ſibi ſi.patiaꝭ ꝙ alter petat ꝙ ad ipm ꝑtinet ꝛ in tm̄ ꝙ nec
auēte illaꝝ litteraꝝ aliam petere poterit qꝛ de illa nō eſt
ſcriptū.Tu vō ꝯſidera†ꝙ pſcriptio ānalis reperiꝭ in caſi
40 bus expſſis in iure regul̄r quis non excludiꝭ iure ſuo p la
pſum āni.Facit qđ habeꝭ in.c.titius i ti.ſi de feudo defun
cti fuerit ꝯtrouer.ꝛ in.d.c.plerūq3.ꝛ in ti.C.de ānali exce
ptio.ſed in mā bñficiali nō eſt expſſa in iure pſcriptio āna
lis.ḡ reſcriptū ad bñficia nō finiꝭ āno.Facit qđ habeꝭ in
l.i.ff.de nūdinis.ꝛ qđ voluit ibi Bar.ꝛ qđ habeꝭ in.c.cū
acceſſiſſent de ꝯſti.lꝫ ergo pmus ipetrans differat p annū
nō ꝓpter h̄ eſt pſcriptū līis ſuis.Facit ad hoc puare quē
iure ſuo eſt pena.tex.eſt multū ſoleñ.in.l.ſi quis maior.C.
de trāſac.facit tex.in.l.teſtō cēturio.ff.de manumiſ.teſta.
41†ſed vbicūq3 pena puationis non reperiꝭ expſſa in iure iu
dex eam iponere nō pōt.glo.eſt ad hoc reputata ſingula
ris in.c.fi.de iure patro.pro qua allego.tex.in auē.de nō
eligēdo ſcđo nubētes.§.cū igiꝭ in v̄ſi.nec eſt lex tale qđ di
cens quē tex.ad hoc allegauit Bald.in auē.ex teſtō.C.de
ſecūdis nuptijs.ḡ ſeqtur ꝙ lꝫ pmus ipetrās diſtulerit ꝓſe
qui ītra annū nō ꝓpterea cadit a iure ſuo ꝙ hꝫ ad rem.ꝛ
multofortius qꝛ in bñficijs latiſſima ſit iterptatio.l.bñfi
ciū.ff.de ꝯſti.pnci.cū ſimilibus.dixit tn̄ Hoſtiē.ꝙ ſi ſcđo ipe
trāti fuit ꝓuiſum de bñficio vacāte vt ſtabit ānalis pſcri
ptio pmo ipetrāti.ſi aūt re clamet re integra audieꝭ.ita ēt
voluit Hoſtiē.in.c.capl̄m ſancte crucis.ē.eo.q remittit ſe
ad nōta in.c.i.de elec.li.vi.ꝛ facit qđ habeꝭ in.c.ſi tibi ab
ſenti ō pben.eo.lib.Jo.an.in.d.c.capl̄m dicit ꝙ ītra quā
tum ipſe dicaꝭ negligens ſtabiꝭ arbitrio iudicātis p nōta
in.c.ſi clericus in.v.glo.de pben.li.vi.Et ab hoc dicto di
cit ſe nō recedere p nōta in cle.i.de ꝯceſ.pben.ꝛ cū hoc trā
ſiuit do.Card.ibi.lꝫ hic remittat ſe ad dicta ibi.Mihi vi
ſum fuit ꝙ nō claudaꝭ anno rōnibus a me pallegatis.ſꝫ

mihi vr̄ ꝙ dictū Hoſti.ſit verius ꝛ qđ claudaꝭ anno.Et
ad hoc allego ſimile valde elegās in.c.ꝯſtitutus de in in
42 tegrū reſti.nā in.c.ꝯſtitutus de in integ.reſti.†ꝛ ēt in plu
ribus ꝑtibus mūdi eſt ſtatutū ſeu ꝯſuetudo ꝙ agnatꝰ poſ
ſit recupare ꝓ eodē pcio rem venditā p agnatū extraneo ſed
nō apponiꝭ tpſ.vidi dubitari ſepe in facto quātum erit il
lud tpſ datū agnato ad recuperādū ꝛ ꝯſului ꝙ erit ānus
per tex.valde ſingularē in.d.c.titius in ti.ſi de feu.defun.
fue.ꝯtrouer.ꝛ ſm hoc ꝯſuluit Lodo.roma.ꝯſi.xxi.incipi.
pro ppoſite mihi ꝯſultationis i vltimo dubio illius ꝯſilij.
ita dicamus in ꝓpoſito tū odio vacantiaꝝ.c.nē p defectū
de elec.tum ēt qꝛ in ſiſi exprimiꝭ in iure.vt in.d.c.titius.tū
etiā qꝛ puare quē iure q̄ſito eſt bene pena.ꝛ ita ꝓbat.d.l.
ſi quis maior.ꝛ.d.l.teſtō cēturio.ſed ꝓ hmōi līras acqriꝭ
ius ad rem ꝛ nō in re.ꝛ ſic eſt ius querēdū ꝛ nō q̄ſitū.idō
non cenſeꝭ pena puare tali iure.arg.l.qđ aūt.ff.q in frau.
credi.ꝛ.l.ſi ſponſus.§.ſi maritus.ff.de dona.inter virū.ꝛ
43 vxo.ꝛ iſta menti comēda tanq̄ꝫ quottidiana.†Quid aūt
ſi papa dixit in cl̄a non obſtāte ꝙ ꝓ alijs ſcripſerimus.ꝛ
re vera nō ſcripſerat niſi ꝓ vno vr̄ ꝙ v̄ba cl̄e ceſſent ꝓpter
v̄ba pluralis numeri.l.fi.ff.ad trebel.Cōtrariū determi
nāt hic Joā.calde.Joā.an.do.Anto.do.Cardi.ꝛ cōiter
alij p.l.nō eſt cū.l.ſeq.ff.de v̄bo.ſigni.vbi nō eſt ſine libe
ris q decedit cū vno filio.nā illa pluralitas reſoluiꝭ in ſin
a gularitatesꝰ.c.vt puilegia de priuile.Et ita dicit ſeruare
curiā roma.ꝙ ꝓcedit in odium iſtarum gr̄arum.argu.d.
c.quāuis de pben.in.vi.qua rōne ceſſante ꝯriūm dicendū
44 eſſet†ſicut enim ſingularis numeris intelligiꝭ de vno ſolo
c.gaudemus de diuor.ita pluralis intelligiꝭ de pluribus
capl̄o pluralis numerus de regu.iur.in.vi.l.vbi numerꝰ
ff.de teſti.ꝛ illud qđ dr̄ pluralitatē reſolui in ſingularita
tē ꝓcedit qñ ꝯcernit diuerſos effectꝰ.Facit ad hoc ꝙ pul
chre voluit Bal.in.l.iubemus.§.pe.C.ad trebel.vbi dixit
45†ſtatutū punit inuadentē aliquē cū hominibꝰ armatis.ꝛ
ego te inuaſi cū vno hoie armato ꝙ nō incido in penā ſta
tuti.Et circa hec dicit hic Bald.legē dicere ꝙ idē eſt plu
ralē ꝙ ſingulare geminatū.l.falſa.§.fi.ff.de ꝯdi.ꝛ demō.
l.haliſta.ff.ad trebel.facit.l.quāuis.ꝛ.l.hereditatē.C.de
impube.ꝛ alijs ſubſti.Et ſubdit Bal.doc.iuris ciuilis di
46 ceret†ꝙ ſi ſtatutū punit ꝓducentē falſos teſtes ꝙ idē eſt ſi
ꝓducat vnū falſum teſtē.Tu de hoc vide tex.ꝛ Bar.qui
ita ibi colligit in.l.ij.§.fi.ff.vi bonoꝝ raptoꝝ.vbi dicit ſta
tutū punit ꝓducentē falſos teſtes certa pena qđ hēbit lo
cum in eo q ꝓducit vnicū teſtē falſum.l.iij.§.i.ff.de nego.
geſt.l.iij.§.qđ ergo.ff.de libero hoie exhibēdo.l.q ꝯcubi
nā.§.ſi ſeruus.ff.de lega.iij.ꝛ ibi p Dy.idem voluit idem
Bar.in.l.iij.§.i.ff.de nego.geſt.Facit glo.ꝛ Bal.in.l.di
uus.§.diuus.ff.de peti.here.glo.in.c.pe.ꝛ hoc voluit ibi
Dñicus.ꝭ.eo.ti.lib.vj.Pet.de ancha.in.c.i.de litis ꝯteſt.
ꝛ in.c.relatū el.ij.de teſta.Alberi.de roſate in ſcđa pte ſta
tutoꝝ.Facit qđ voluit glo.in cle.ꝛ ſi pncipalis ō reſcrip.
vbi verbū ꝓbatum in ſingulari verificaꝭ in plurali.ꝛ ibi
Jo.de imo.inducit ad q̄ōnem ſtatuti punietis ꝓducentē
falſum teſtē vt hēat locum ſi ꝓducat plures falſos teſtes
ꝛ ecōtra.Faciat glo.in.c.ſi cōpromiſſarius de elec.lib.vj.Et
hoc voluit ibi.o.Dñicus ꝛ idē Dñicus in.c.i.de tempo.
ordi.lib.vj.Faciat qđ voluit idē Dñicus in.c.quāuis de
pben.in.vj.†vbi ſi papa ꝓuidet mihi de bñficio appoſita
47 cl̄a ſi pro alijs nō ſcripſerimus ꝛ reperiꝭ qđ ſcripſerit pro
vno tm̄ qđ līe elidunꝭ.ꝛ ita refert decidiſſe Archi.in ſuis
reportatis in.c.accepimus de etate ꝛ q̄litate.Facit qđ hr̄
in.l.i.ff.de ꝓcura.ꝛ qđ voluit Bal.in.l.i.C.de ꝯdi.inſer.
Facit tex.in.c.prudentiā.§.adijcimus de offi.dele.vbi illđ
qđ ſtatuiꝭ in pluribꝰ hꝫ locum in paucis.Facit qđ voluit
Bal.in.l.iij.§.i.vbi cōmemorat diſputationē Jac.butri.
48 ff.de nego.geſt.†Quid aūt ſi pmus ipetrans neglexit vti
ſuis līis aliquo ex modis ſupius expſſis dicit Inno.qđ ñ
impediunꭀ ſcđe līe ēt ſi in eis erat cl̄a ſi ꝓ alio.Et moueꝭ
Inno.dicto ſatis belliſſimo vꝫ qđ nō intelligiꝭ eē ſcriptū
pro eo q facit ꝯriūm eius qđ ſcriptū eſt dn̄s Cardi.repu
tat hoc

a ¶ Singl̄aritates.vide do.Barth.ſoci.in l.gallus.§.qđ ſi is.de libe.ꝛ poſthu.nu.i.car.xxxiij.ꝛ in l.falſa.§.ſi qs.de condi.ꝛ de mō.nu.ij.car.clviij.vbi quā plures ēt ſcribentes.

tat hoc dictū Inno. valde notādū. Tu adducas in mediū
Bal. ⁊ Saly. in. l. cū ꝓponas. C. de pac. vbi probat̄ ꝙ pa
ctū nō vr̄ fore ſcriptū pro eo q venit ꝯ̄ pactū. l. q fidē. ff. de
trāſac. l. ij. C. de iure emphi. l. cū pater. §. libertis. ff. de leg.
ij. ⁊ allegāt ad hoc iſtud dictū Inno. hic. Facit. c. fruſtra.
⁊ ibi in glo. ſunt ꝯcordātie de regu. iur. lib. vi. Facit qđ di
49 xit Bal. in auē. dos data. C. đ dona. ante nup. †ꝙ ſi aliqs
nō facit ꝙ dꝫ nō recipiet ꝙ dꝫ facit lex ſi ñ fuerit. ⁊ qđ ibi
voluit idem Bal. ff. de iureiur. facit illud Dñici oratoris
Cur inquit ego te hēam in ṗncipē ſi tu nō hēas me in ſe
50 natorē. c. eſto ſubiect⁹. xcv. diſt. † ꝙ facit ad qōnē de eo q
rūpit pacē vt nō poſſit iuuare ſe capl̄is pacis. vt p Bar. in
l. i. §. cū arietes. ff. ſi quadru. paupe. ſe dica. ⁊ in. d. l. cū pa
ter. §. libertis. ⁊ p Bal. in. d. l. cū ꝓponas. ⁊ p ſcribētes in
c. ꝑuenit iureiu. Et ſubdit hic Inno. ꝓcedē dictū ſuū ēt ſi
in dicta clā nō ſit illa adiectio q grām ꝓſequat̄. ⁊ ſic ſen
tit ꝙ tm̄ valebit clā ſine illa adiectione quātū valebit cuꝫ
adiectione. ⁊ ſic illa adiectio eſt ſupflua. Et ſi opponit̄ de
eo ꝙ habet̄. ꝟ. in ꝓhemio vbi nihil ſupfluū dꝫ i iure appo
ni. l. i. ff. qđ metus cā. l. ampliorē. §. in refutatorijs. C. de ap
pel. Quidā adherēt huic ꝯ̄rio. ſed Inno. dicit ꝙ hec adie
ctio valet ꝙ executor datus in ſcđis lr̄is vel ēt forte capi
tulū cui ſcribit̄ ꝑ receptiōe ſcđi. ſi ṗfiget terminuꝫ ṗmo vt
ꝓſequat̄ grām alꝰ ꝓſequet̄ ſcđus. l. mācipioꝝ. ff. de optio
ne lega. ⁊ ſic ſentit Inno. ꝙ ſine adiectiōe nō poterit ṗfi
gi terminus. Sed ꝯ̄rium eſt verius vt plena eſt glo. in. c.
ſi clicus đ ṗben. in. vi. iđ verior eſt opi. ꝙ hec adiectio nō
eſt neceſſaria. nō tñ eſt ſupflua qꝛ apponit̄ in clā grā ma
ioris expſſionis ſicut multa exṗmunt̄ q̄ tacite iſunt. vt i. c.
ſignificaſti đ elec. Et ſic ſiue apponat̄ illa adiectio ſiue nō
nihil refert. Et iđ dicit hic Inno. ꝙ ſi in ſcđis lr̄is eſt clā
ſi pro alio ſine dicta adiectiōe ꝙ nō valent ſcđe lr̄e. lꝫ pri
mus nō ꝓſequat̄ ſuā grām forte qꝛ exoſas hꝫ lites vel nō
vult litigare in pñti. ſed expectat tp̄s magis ꝯgruū ad liti
gādū vel illi ad quos ꝑtinet receptio volūtarie ipſum re
cipiēt ⁊ ſi nō in ṗma vacatiōe tñ in ſcđa vel tertia vel vlte
riori dāda. ſecus ſi neutrū iſtoꝝ iteruenīat qꝛ tūc nō vr̄ ꝙ
ṗtextu prioꝝ lrāꝝ ſcđus ipediat̄. Sed tu pōdera accurate
ſi poſſit ṗfigi terminus qñ nō eſt appoſita illa addiectio.
qꝛ vr̄ dictū Inno. fore vius p id qđ hr̄ in. l. i. ff. de nūdinis
⁊ ꝑ id qđ hr̄ in. c. plerūqꝫ. ꝟ. eo. Sed qualr̄ debeat hēre ſe
collator qñ ſcđus petit grām dicit Inno. ꝙ lꝫ ep̄s ⁊ capi
tulū qbus ſcribit̄ ſuꝑ receptiōe alicui⁹ poſſint ſe defende
re ꝙ pro alio ſcriptū eſt. tñ ꝓuidētius faciēt ſi nō volunt
ſub ire laborē ꝯ̄dicēdi vt oēs recipiāt qꝛ i hoc nemini ṗiu
dicāt cū iurib⁹ canonie oēs ṗiter poſſint vti ſine alicuius
ṗiudicio. ſed de pbende aſſignatiōe eſt vis qꝛ pōt fieri eis
ṗiudiciū. Et qdam vt refert Inno. dicunt ꝙ tūc facient ſi
hi exhiberi lr̄as vtriuſqꝫ ⁊ ꝓcedēt ſm tenorē huius capl̄i
⁊. c. cū ꝯtingat. ꝟ. eo. ⁊ ſi nō ſuauerint hāc formā incurrūt
periculū de quo in. c. dilectus el. ij. de ṗben. ipſe vo Inno.
aliqbus iteriectis dicit ſe nō credere ꝙ capl̄m cū ꝯtingat
locū hēat niſi qñ vtriqꝫ executores mandant vel pati ſunt
mādare ꝙ itellige qñ mādant ꝯ̄rium ꝓſeqtur ēt Inno. ꝑ
mixtim de capl̄o vel alio collatore Joā. an. dicit ſuari ꝙ
qñ diuerſi ipetrātes petūt idē bñficiū ꝓuiſores fcā eis co
pia de iurib⁹ vtriuſqꝫ ꝯſulunt ṗitos ⁊ ṗferunt ac facient
ſus hēntē. Et ſi eſt dubiū ſinūt eos litigare nec in mittent
ſe liti ſed parēt mādatis vtriuſqꝫ cū ꝓteſtationib⁹. ⁊ dicit
do. Card. ꝙ pñt ēt ad ṗbendā alium recipe ſine ṗiudicio
alterius. Et tīa refert obſeruari in plurimis locis ⁊ ṗbē
da iterim remanet ſeqſtrata vſqꝫ ad finē litis. Et pro hac
pratica allegat. d. c. cum ꝯtingat. ſed ſi ꝯſtaret ꝙ grē eēnt
ꝑes poſſet capl̄m eligere quē vellet ⁊ illū ṗferre. c. pe. ꝟ. eo
dē ti. lib. vi. ⁊ hoc caſu qñ admittūt plures vnū. ſ. ſine ṗiu
dicio alterius talis admiſſio in effectu hr̄ ꝓ nō admiſſiōe
qꝛ neuter cū effectu poſſidet ṗbendā cū ēt ſimul poſſidere
nō pōt. c. lꝫ cām đ proba. ⁊ iđ ṗbenda ſeqſtrat̄. ⁊ ita dicit
do. Card. ſe feciſſe. obſeruari in ecclīa paduana poſſet ēt
capl̄m eo caſu quo eſt dubiū de ṗoritate differre executio
nē ſuꝑ ṗbenda donec lis determinata fuerit iter eos. d. c.
cū ꝯtingat. ⁊ tūc ad euitādū ſnīas cēſure iterponi ſolet ap
pellatio nec pōt obijci vel capl̄o ꝙ fuerit qđ ſit i culpa nō
parēdo mādatis papa ꝑ. d. c. dilect⁹ de ṗben. excuſant̄. n.
a culpa ꝑ. d. c. cū ꝯtingat. ⁊. c. dilect⁹ loquit̄ qñ nō habēt
legitimā excuſationē vt qꝛ in eluxionē mādati apl̄ici ꝯfe
runt alij ṗbendā ⁊ hec dicit eē notāda do. Cardi. qꝛ ſepe
de facto ꝯtingunt ⁊ ꝓcedunt ṗdicta qñ neuter hꝫ poſſio
nē pacificā. Si. n. alter eēt i poſſione pacifica ⁊ alter mo
51 ueret ſibi litē ñ dabit̄ ſcđo poſſeſſio modo ṗdicto †qꝛ poſ
a ſeſor lite pēdente nō dꝫ in poſſione turbari [a]. c. i. ⁊. ij. vt li
52 te pen. †Sed qd ſi ep̄s q nō tenet̄ exeq mādatū ſcđm ſi il
lud vellet exeq. an poſſet Boatin⁹ dicit hic ꝙ ſic ſi ad ip
ſum ſolū ſpectat collatio. ſec⁹ ſi ad ep̄m ⁊ capl̄m ſimul vl̄
ſolū ad capl̄m. c. vno ne ſede vacā. lib. vi. Si tu ꝯſidera ſi
grē debēt ꝯſiderari ſm mentē ꝯcedētis ⁊ vires recipiunt
ex mente eius. vt dixit Inno. in. c. cū eccl̄iaſtice de except.
gl. in. c. ſuꝑ eo de offi. dele. tex. in. c. cū dilecta. ⁊. c. cū adeo
ꝟ. eo. ⁊ hic dr̄ ꝙ intētio mādatoris eſt ꝯſiderāda ⁊ inten
tio eius fuit nō grauare eccl̄iam in receptiōe pluriū ⁊ illa
clā emanauit in fauorē eccl̄ie. quo ḡ modo potuit dicere
Boatin⁹ ꝙ ep̄s poſſit exeq mādatū ſcđm ſi velit tñ qꝛ ve
nit ꝯ̄ intētionē mādantis. tū qꝛ ṗiudicat eccl̄ie ꝙ eē nō dꝫ
l. iubemus. C. de ſac. ſan. eccle. c. cū dilect⁹ de ordi. cogni.
53 cū ſil̄ib⁹. †Sed an duobus receptis admittet̄ tertius bñs
hāc clām Rofre. beneuēta. in libellis viris canonici in ru
brica vtrū alicui poſſint due ṗbende in vñ. vnū tñ decidit
ꝙ nō qꝛ clā eſt reſtringēda. vt in. c. odia de regu. iur. lib.
vi. idē tꝫ hic Hoſti. ⁊ Jo. calde. qꝛ ſicut ſingulare intelli
git̄ de vno. c. gaudemus de diuortijs. ita ⁊ plurale intelli
54 git̄ de duob⁹. c. pluralis numerus de reg. iur. in. vj. † ſec⁹
dicit Hoſti. ſi diceret̄ nō obſtāte ꝙ ꝓ alijs. an tribus rece
ptis amitteret̄ quartus Hoſti. decidit ꝙ nō qꝛ nec tres
recipi pñt nec quartus ⁊ ſic illud verbū ꝓ alijs itelligit̄
de duob⁹. Itēꝫ tꝫ Jo. an. ꝑ. c. is cui ſcđo rñſo de ṗben. lib.
vi. ⁊ ꝑ regulā pluralis numerus lib. vi. ⁊ rōnē reddit hic
Hoſtiē. qꝛ expectatio vacaturaꝝ eſt odioſa. c. ꝓpoſuit. c.
ꝯſtitut⁹. ⁊. c. ij. de ꝯceſ. ṗben. vñ cum ꝑ ṗdictas ꝓuiſiones
impediat̄ poteſtas eoꝝ ad quos ſpectat collatio nō eſt ve
riſil̄e ꝙ papa voluerit illos tā diu ipedire đ quo remittit
Hoſti. ad ſūma eo. ti. §. q̄ pñt obijci ſub. §. hoc aūt ante ſi.
ꝟ. nec pōt ⁊ ſeqnti. Tu potes allegare ſil̄e qđ voluit text.
in. l. fideicōmiſſa. §. ſi quis decēꝫ. ff. de leg. iij. ⁊ qđ hr̄ in. l.
ſi. ff. de bonis auc. iudi. poſſi. ⁊ elegās dictū Ang. in. l. ſi fi
55 nita in ṗnci. ff. de dam. infec. †vbi ſi aliquis ꝓmiſit ṗtāti ti
tiū totiēs quotiēs voluerit ſeu opus erit pñtare intelligit̄
ꝑ duas vices ꝑ. d. §. ſi quis decē. ⁊ hoc vt tollat̄ infinitas.
vide q̄ pulchre dixi circa h̄ in. c. ij. ꝟ. de cōſti. ita dicam⁹ in
ꝓpoſito hic. Et iſta vera eē dicit Hoſti. niſi dicat̄ ꝓ alijs
quatuor vel qnqꝫ vel quotcūqꝫ. ſed dicit Joā. calde. ꝙ ſti
lus curie hꝫ ꝙ dicat̄ nō obſtāte ſi alicui ⁊c̄. nec dr̄ quotcū
qꝫ nec tñ opponunt̄ ꝯ̄ ipetrātes quocūqꝫ ṗuilegio ſint re
cepti. ⁊ hūc ſtilū ſaluādo. d. Cardi. rñdet ad. d. c. is cui. ij.
rñſo ꝙ ibi ſub eſt fortior rō reſtrictionis qꝛ multitudo ti
tuloꝝ in eadē pſona ꝯcurrebat lꝫ abhorreat. c. qꝛ in tm̄ de
56 ṗben. q̄ rō hic ceſſat. †Quid ſi in eccl̄ia nō eſt numer⁹ de
receptiōe ṗmi pōt obijci ꝯ̄ ſcđm. Hoſtiē. decidit ꝙ ſic ēt ſi
ſcđus hēat clām nō obſtāte ꝙ pro alio. nam canonici pñt
dicere ſe grauatos in vno allegātes paupertatē quam ſi pa
pa ſciuiſſet nō grauaſſet eos ēt in ṗ argu. c. i. de inſti. ⁊. c.
cum inſtātia de cenſi. ſed ſi oīno appeat de volūtate pape
parendū eſt ēt ſi mādatū ſit durū. xix. diſt. c. ſi in memoriā
ꝟ. eo. c. ſi quādo. c. ex ṗte el. ij. ꝟ. de offi. dele. d. Cardi. dicit
qđ quātū ad exceptionē grauaminis nihil refert an eccle
ſia hēat numeꝝ an nō hēat. lꝫ in alio referat qꝛ ſi hēat nu
merū nō valet ipetratio rūpens numeꝝ tacito đ numero
57 ꝟ. eo. c. ꝯſtituimus. †Quid ſi clā ſi pro alio ſcripſerimus ap
ponit̄ fauore eccl̄e in hoc qꝛ eccl̄ia cui ſcribit̄ eſt grauata
per lr̄as apl̄icas nō dꝫ amplius grauari. Et hoc ſiue fue
rit grauata ante ipetrationē ſcđaꝝ lrāꝝ ſiue poſt vr̄ qđ at

[a] Turbari Vide ad mās d. Barth. ſoci. in ꝯſi. xij. inci. qm̄ in preſentiarum vīſ. quo ad. i. q. ibi. Itē ṗdicta theori ca car. xv. qui mlta pulchra ad rē faciētia exorditur.

tendaꝛ pñtatio tñ tene ɔ̃riũ imo ꝙ attẽdiꝛ data. vt in. c. ca
pitulũ. ẽ. eo. Facit tex. in ṽſi. ſcripſimus ex quo colligiꝛ ꝙ
ſi pro alio ſcriptũ eſt quãuis mãdatũ nõ fuerit receptũ ob
ſtabit exceptio ⁊ ſic pͥmo ipetrans ius habet nõ pͥmo aſſi
58 gnans vł pñtans. c. tibi q. ẽ. eo. ti. lib. vj. † Et ita hic tenẽt
a oẽs ꝙ attendaꝛ data ᵃ ⁊ non pñtatio. Item dicit Inno. ꝙ
ſi ɔ̃ ecclĩam litigat aliquis nõ grauabiꝛ ecclĩa de alio an
teꝗ̃ lis finiatur. Nam ſm eũ hec clã poniꝛ etiam fauore
impetrãtis vt ẽt pro alio ſcriptũ ſit q non ꝓſeqtur qꝛ ſecũ
dus petere poterit. Et pro intellectu huius clẽ remittit ſe
Jo. an. ad nõta in rubrica de ɔceſ. pben. in addi. Spec. ṽ.
ſepe occurrit Joã. calde. dicit ꝙ dicta clã nunꝗ̃ apponiꝛ
fauore ipetrantis. nam pͥmo ipetrante nõ ꝓſeqnte admit
titur ſcõus ẽt ſine eius lrĩs non eſt aliqua clã fortius ſi eſt
clã ſi pro alio. ⁊ qõ dicit fortius intellige per ea q̃ dicta
ſunt in ꝓxima qõne ⁊ verius eſt dicere ꝙ hec clã appona
tur dũtaxat fauore ecclĩe ſm do. Card. hic. ⁊ pro certo ſa
tis bene probaꝛ hoc dictũ hic cum intentio mãdatoris ex
toto tendat ad nõ grauãdam ecclĩam. † Quid ſi duo ipe
59 trant ſub eadẽ data. ⁊ anteꝗ̃ alter admittaꝛ a caplõ. iux
ta. c. pe. eo. ti. lib. vj. tertius in eadeꝫ ecclĩa impetrauit ſine
clã non obſtãte Joa. calde. dicit ꝙ nõ teneñ iſtũ recipere
cum ſaltẽ alterius duoꝝ primoꝝ grã pendeat ⁊ vigorem
60 habuerit ipe date lꝫ eius effectus nõ appeat. † Quid ſi pꝰ
receptionẽ caplm recepit. b. per lrãs quas poterat per ex
ceptionẽ elidere vt qꝛ. b. nõ fecerat mẽtionẽ de bñficio ꝙ
hẽbat dicit Cõpoſtel. obtentũ fuiſſe ꝙ ſi. b. petijt pbendã
volens pferri illi. A. ex eo qꝛ receptꝰ eſt per lrãs pape ca
pitulũ ⁊ qlibet alius q ante receptionẽ. B. habuit ius in
bñficio vel ad bñficium põt excipere ɔ̃ lrãs qꝛ caplm nõ
potuit ſibi pꝛiudicare. ſed in hoc ꝙ dicit de caplõ vr̃ ɔ̃riuꝫ
qꝛ non dꝫ audiri caplm veniens ɔ̃ factũ ꝓprium. c. per tu
as de proba. ſed ſi anteꝗ̃ recipiaꝛ. B. his qui excipit non
hẽbat ius. lꝫ poſtea inceperit ius hẽre nõ poterit excipere
vel replicare ɔ̃ pdictas lrãs. naꝫ exceptio caplĩ fuit bona
⁊ ſine alicuius pꝛiudicio. Primo aũt caſu a quo erat pri
mo receptus dicit Cõpoſtel. ꝙ ẽt ſi fuerit receptus auctẽ
caplĩ. licet nullũ ius hẽat in bñficio tñ hꝫ offm̃ ſuperioris
vt ſibi ꝓuideaꝛ de pbenda cũ ſe facultas obtulerit ex quo
eſt canonicus. c. cũ ſuper de cõceſ. pben. Cũ ergo repulſo
recepto per lrãs ſurrepticias remaneat pbenda vacãs de
qua poterit ſibi ꝓuideri ſua intereſt excipere niſi forte ipe
quo. B. fuerit receptus ſciuerit cãm agi ⁊ nõ oppoſuerit
dicit ẽt Compoſtel. ꝙ fortius admitteretur. A. ɔ̃ lrãs. B. ſi
A. fuit receptꝰ auctẽ pape refert deinde Cõpoſtel. alios
nõ diſtinguere an excipiens hẽat ius ante receptionẽ ad
uerſarij vel nõ qꝛ vtroꝗ̃ caſu audireꝛ. ⁊ fortius ſi per lit
teras pape ius hꝫ in re. ipſe aũt Cõpoſtel. fatetur ꝙ vbi
caplm nõ approbauit lrãs. B. non hꝫ locũ diſtinctio pre
miſſa ꝙ vltimũ ꝓcedit qñ. A. recipiꝛ a caplõ. tũc enim nõ
põt excipere ɔ̃ lrãs. B. prius approbatas per caplm licꝫ
enim caplm non potuerit validare lrãs q̃ nulle erant pp
ſurreptionẽ tñ potuit recipere. B. ⁊ ſic vr̃ recepiſſe. ita ꝙ
B. ſaltem hꝫ ius auctẽ caplĩ. Sed ſi. A. fuit receptus au
ctoritate pape poterit oppõere ɔ̃ lrãs. B. ẽt prius appro
batas a caplõ qꝛ ex hoc non põt dici. B. receptus auctori
tate pape per pdicta. ⁊ ſic pferendus erit. A. q eſt aplĩcus
61 ſua ergo intereſt excipere. † Quid ſi ſecũdus pñtãs petit p
benda a tertio pñtãte q eam poſſidet an põt tertius exci
pere de iure pͥmi. Et qdam vt refert Cõpoſtel. dixerũt ꝙ
ſic. nam ſi tertio volenti ꝓbare ꝙ pbenda nõ ptinet ad ſe
cundũ mos eſt gerẽdus. ff. de proba. l. circa. c. ſuper hoc de
renun. nam hec ꝓbatio eſt valde ptinens. vt tertius abſol
uaꝛ ab ipetitione ſecũdi ipetrantis ad qõ obtinendũ ſuffi
cit ꝙ probet pbendam illius non eẽ C. de rei vendi. l. res
alienas. nam ẽt diuerſis ⁊ ɔ̃rijs defenſionibꝰ vti põt. ff. de
excep. l. nemo. ⁊. l. is qui. ⁊ in. c. nullus pluribꝰ de reg. iu
ris lib. vj. Et vr̃ expſſum in. c. cũ dilectus de iurepatrona.
62 vbi poſſidens ecclĩam defendit ſe ex iure alterius. † Pro
quo legatus inhibuerat alij vt refert Compoſtel. ẽt qꝛ ex
iure ſeu pacto alterius pſone meo iuri nõ ſubiecte regulr
ius actionis vel defenſionis mihi non queriꝛ. ff. de pact. l.
ſi vnus. §. item ne experiar. ⁊. l. ſi tibi. ff. de ṽbo. obli. l. ſti
pulatio iſta. §. alteri. ff. de ṽbo. obli. Item qꝛ excipiẽdo de
iure pͥmi. aut dico ꝙ ius hꝫ. ⁊ ſic allego turpitudinẽ meã
ꝙ eẽ non debet. c. inter dilectos de dona. l. creditoribꝰ. C.
de ſeruo pignori dato mãumiſſo. Aut dico ꝙ habuit ius
ſed illud pdidit. ⁊ tũc ius recidit in ſcõm. l. i. ff. de ſucceſſo
rio edicto. l. ſi maritus. §. ſi negauerit. ff. de adulte. Item vr̃
hoc expſſum. ff. q potio. ip gno. habe. l. creditor. ⁊. l. clau
dius felix. §. cũ alio. † vbi poſſeſor pignoris ɔ̃ ſcõm credi
63 torẽ non defendiꝛ ex iure pͥmi creditoris. ipſe aũt Cõpo.
dicit ꝙ vbi ius tertij recidit in detẽptorẽ põt indubitãter
ſe ex illo detẽto iuuare. alĩs dicit ſm quoſdã. ſecus eẽ p. d.
l. claudius. Alij vt refert Cõpoſtel. decidũt ꝙ ſiue recidat
ſiue non põt detentor ex iure tertij ſe defendere qꝛ poſſeſor
admittiꝛ ad probandũ omne id per qõ ab ipetratione ad
uerſarij abſoluaꝛ. vt in iuribꝰ allegatis. ẽ. in pͥma opi. ad
d. l. ſtiplõ iſta. §. alteri. rñdet Cõpoſtel. ꝙ ꝓcedit in actio
ne vel iure ṽbis q̃ſito. ſecus ſi re. ff. de nego. geſt. l. ſi pupil
li. §. pecuniã. Ad. d. l. creditor. rñdet ꝙ lꝫ ibi pͥmus credi
tor agendo vinceret ſcõm. nihilominus ſecũdus hꝫ ius ra
tione cuius vincit poſſeſorẽ q poſterior eſt eo vel q nulluꝫ
ius hꝫ. Sed in caſu nr̃o pͥmus hꝫ ius in bñficio. ⁊ ſecũduſ
idẽ poſterior aũt nullũ ius hꝫ. merito igitur repelliꝛ ex iu
re tertij. ⁊ forte hoc verũ eſt niſi appeat turpitudo excipiẽ
tis. † Cõpoſte. refert alios dicere ꝙ excipiẽti de iure tertij
64 nõ obſtat exceptio turpitudinis qꝛ nõ pciſe dicit rem eſſe
tertij. ſed ſuã ⁊ qñ non eẽt ſua dicit eam eẽ tertij ⁊ nõ ſecũ
di agentis. ⁊ ſilĩs modus excipiẽdi poniꝛ in. c. cũ venera
bilis de excep. dicunt tñ iſti ꝙ lꝫ poſſeſor excipiẽs de iure
tertij audiaꝛ ſi de iure ſuo nihil probat ⁊ ſupior p cõfeſſio
nẽ vel aliter probat ꝙ bñficium ptinet ad agentẽ amoue
bit poſſeſorẽ. ſed qñ appebit eius turpitudo q excipit de
iure tertij. Cõpoſtel. dixit ꝙ appebit qñ bñficiũ petitũ de
tinet ſuũ ⁊ ꝓponit tertiũ eẽ priorẽ in illo. Si aũt no deti
net bñficiũ non ſuũ bene põt allegare ius tertij. Item ẽt ſi
detinet vt ſuũ põt ſe defendere de iure tertij ꝙ hodie non
hꝫ iſte tertius ſed hẽbat eo tpe quo dicebat ius ſibi in illo
fore acq̃ſitũ. d. c. cũ dilectus de iure patro. ꝙ procedit niſi
ius pͥmi recidiſſet in ſcõm. tũc enim poſſeſor inutiliter al
legaret ius pͥmi. † ſed an poſſit opponi d̃ iure tertij in alijs
65 caſibꝰ ꝗ̃ qñ agitur in cã bñficiali. Cõpoſtel. ɔcludit ꝙ ſic
vñ ſi petiꝛ fundus vel alia res põt reus ſe defendere oppo
nẽdo de iure tertij ⁊ maxime dicit hoc ꝓcedere in bñficijs
vbi iuſtus titulus ⁊ ois puritas reqritur. c. cum dilecti de
elec. c. ex frequẽtibꝰ de inſtitu. c. i. de regu. iur. lib. vj. c. or
dinarij de offi. ordi. eo. lib. dñs Cardi. dicit hic ꝙ põt op
poni de iure tertij qñ opponẽdo de iure tertij inferꝛ nullũ
ius cõpetere agenti. ⁊ ſic qñ eſt excluſiuũ iuris agentis ex
toto alias ſecus. ⁊ hoc ſentit Cõpoſtel. hic in rñſione da
ta per eũ ad. d. l. creditor. De pͦ ponit exemplũ qñ oppo
nẽdo de iure tertij ex toto inferꝛ excluſio iuris agẽtis p. c.
cũ dilectus de iure patro. Ponit exemplũ de ſcõo qñ op
ponẽdo de iure tertij nõ inferꝛ excluſio iuris agẽtis ex to
to. ⁊ allegat. d. l. creditor. ⁊ ita reſidet hic. d. Card. Uos
vero addite ꝙ pulchre voluit do. Anto. in. c. cãmq; de te
ſtibꝰ. vbi dixit † duo litigãt ſuper bñficio ⁊ appet de nõ iu
66 re actoris ⁊ per ɔfeſſionẽ rei appet reum nullũ ius hẽre in
bñficio ꝙ iudex poterit abſoluere reuꝫ ab illa inſtãtia. ⁊
ex officio ſuo inchoare nouã inſtantiã ⁊ vigore illius con
feſſionis pͥuare illũ bñficio. allegat Spec. in ti. de actione
⁊ petitione. §. ſup actionibꝰ ṽ. qd ſi reus. allegat Cõpoſt.
⁊ Jo. an. in hoc. c. nr̃o. Et idẽ voluit in. c. itẽ cum qs de re
ſtitu. ſpolia. vbi ẽt allegat Cõpoſtel. ⁊ Jo. an. hic. Faciat
ſolẽne dictũ Inno. in. c. p inq̃ſitionẽ de elec. Faciat elegãs
67 dictũ Bal. in. l. ꝓperandũ in pͥnci. C. de iudi. † vbi dixit ꝙ
lꝫ lapſa ſit inſtãtia tñ iudex poterit ferre ſnĩam ɔ̃ ɔfeſſum
Ego limito dictũ Cõpoſtel. Specu. ⁊ alioꝝ vt non hẽat
locũ in papa q in eadẽ inſtãtia poterit ɔdemnare reũ. iſte
eſt caſus

a ¶ Data. De hac mã. vide Felyn. copioſe in. c. captni. ẽ. col. ṽ. lre prio res hoc. eo. ti. vbi ſingulariter excipit treſ caſus de qbuſ ibi. ⁊ an ⁊ qñ attendaꝛ tps date rĩa eſt affirmatiua cuꝫ ſex nouis fallentijs. de qbꝰ ẽt p eũdẽ in. c. eã te i antepe. col. ṽ. tps date hoc. e. ti. ⁊ vid̃ q̃. ẽ. ſl. idem in apoſtillis ad d. And. de mẽ te q̃ꝓpluriũ do ctorum annotauimus.

eſt caſus ſingularis ⁊ vnicus in.c.ad petitionẽ de accuſa.
68 †pōt enīꝫ papa ferre ſn̄iam nō ꝯformē petitioni vt voluit
do.Anto.in.c.licet hel. ꝟ ō ſymo.vbi allegat Spe.ad hoc
Addite ēt qꝛ do.Anto.in.c.audita de reſti.ſpo.multū ele
69 gāter allegauit Cōpo.⁊ Jo.an.hic dicēs† ꝙ ſi quis mo/
leſtat aliquē in iudicio ⁊ iniuſte cōpetit īterdictū vti poſ/
ſideris iniuſte moleſtato.Et ad hoc ponderat tex.d.c.au/
70 dita.†⁊ auſus eſt dare praticā nouā cito expediēdi iudici
um ex pte poſſidentis.vt.ſ.cum viderit actorem agere ꝯ ſe
ſup re poſſeſſa per eū incōtinēti.incōtinēti porrigāt libel/
lum ſup poſſeſorio retinēde ⁊ petat actorē cōpeſci a mo/
leſtia.⁊ ſup hoc libello ꝓbando defectū iuris agentis ob
tinebit vt ſcilentiū iponaꝛ actori ne eū moleſtet. ⁊ ad hoc
allegat ēt Spe.in ti.ō actione ⁊ petitiōe.§.ſup actione ṽ.
ſed queriꝛ.⁊ Bar.in.l.ſi prius in.v.oppo.ff.de oper.noui
nun.⁊ Lapū alle.lxvij.dicētē ꝙ ſola ꝯdictio q̄ fit ī iudicio
ſufficiat.⁊ ꝓ certo pratica iſta eſt ſtupēda. ⁊ cōiter nō tra
dita aliqua reſonāte ſcriptura.nec Cōpo.nec Jo.an.nec
Spe.nec Bar.nec Lapus dicunt illud ad qđ eos allega/
uit.d.Anto.nā dicunt ꝙ ad hoc vt actor agat iterdito vt
poſſidetis ſufficit ꝙ ꝑtendat moleſtationē extraiudicialeꝫ.lꝫ
non ꝓbet alr̄ moleſtationē ſufficit ad obtinendū moleſta
tio iudicialis.Nā reꝰ ꝯteſtādo litē vr̄ fateri ſe moleſtaſſe
extraiudicialiter non negādo moleſtiā.⁊ ſic dictum eoꝝ alie
nū eſt a doctrina.d.Anto.Utrū aūt dictū eius ſit verū ali
us dabiꝛ ⁊ ꝓprius dicēdi.locus tn̄ Jo.de imo.⁊.d.Abb.
in.d.c.audita.reprehēdunt dictū.d.Anto.⁊ iſta non tra/
das obliuioni.Addite ēt inquātum oēs vno ore hic fatē
tur poſſe opponi de iure tertij.Bal.in.l.ſi vnus.§.pactus
ff.de pac.ṽ.ex hoc appet.vbi dicit nos dicimus ꝙ ius ter
tij excluſiuū iuris agētis pōt a quolibet opponi rō eſt qꝛ
71 nō eſt exceptio ſed eſt negatio iuris agētis. †Aliud eſt ne
gare.aliud eſt excipere.l.ſi qdem.C.de excep.nā ius tertij
magis venit in modū ꝓbationis iſto caſu.⁊ dicit hoc fuiſ
ſe dictū Oldra.relatū a Cy.in.l.cū ſeruū.C.de ſeruis fu/
gi.in noua addi.q̄ꝫ fecit ex dictis Oldra. ⁊ iō belliſſime
dixit idē Bal.in.C.ſn̄iam reſcin.nō poſ.in.l.ꝑemptorias
72 †ꝙ lꝫ ſtatutū tollat exceptionē.non tn̄ tollit negationē.vi
de ēt ꝙ dixit idē Bal.in.l.indebiti.§.ſi nūmi.ff.de ꝯdi.in/
debi.vꝫ ꝙ ois ꝑſona q̄ venit ex trāſuerſo ſemꝑ dꝫ veniꝛ co
ram iudice cauſe dicit eſſe ꝑegrinū dictū Inno.in.c.hois
ō maio.⁊ obe.dicit ēt ꝙ ois ꝑſona q̄ venit ex trāſuerſo nō
eſt citanda.ego allego caſum ſingularē de hoc in.l.i.§.de
nūciari.ff.de vētre inſpi.ſola eni ſciētia ſibi ꝑiudicat poſt
quā ſe ꝯſtituit in iudicio aduerſariū.l.ſepe.ff.de re iudi.fa
cit glo.in.l.ij.ff.ſi ager vecti.q̄ dicit †ꝙ tertius nō pōt op/
a 73 ponere exceptionē canonis nō ſoluti.ᵃ idem voluit Spe.
in ti.de loca.§.nūc aliqua ṽ.lxvj.facit lex loci corpus cō
petit.ff.ſi ſerui.vendi.Et ſi opponaꝛ de eo ꝙ voluit Inno.
in.c.ſup his de accuſ.rn̄de ꝙ ibi opponebāꝛ ꝑ modū iha
74 bilitatis.vide glo.in.l.fructus.ff.de rei vendi. q̄ dicit † ꝙ
quis non pōt referre qōnem de vſufructu tertij ſic nec de
alia ſeruitute.vide glo.in.d.l.cum ſeruū. q̄ ad hoc quoti
75 die allegaꝛ †ꝙ lata ſn̄ia reus nō opponit de iure tertij.vi
76 de Bal.in.l.ſolēnibus.C.de rei vendi.vbi dicit †ꝙ ſi em/
phiteoſis ꝑuenit ad tertiū q ſoluit canonē emphiteota ve
ro non ſoluit ꝙ ille tertius non pōt opponere canonē nō
ſolutū per glo.d.l.ij.ſi ager vecti.Sed ſi ille tercius hꝫ re
firmā a dn̄o an poſſit opponere ꝯ me decidit ꝙ nō ꝑ text.
no.ſm̄ Guil de cu.in.l.forma.§.ſi cū ego.ff.de cenſi.codē
modo dicit de feudo ꝙ eſt valde valde no.ſm̄ eū.vide gl.
77 ſingularē in.l.is ꝯſequēter.ff.fami.herciſ.q̄ dicit† ꝙ quis
non pōt opponere de iure fiſci.puta ꝙ hereditas ſpectet
ad fiſcū.⁊ ſic nō opponit de iure tertij.vide ꝙ pulchre vo
luit Archid.in.c.i.de reſcrip.lib.vj.† vbi dicit excōicatus
78 ex cā q̄ꝫ hꝫ merum ipetrat reſcriptū ꝯ aliūꝫ ꝙ ego nō poſ/
ſunt opponere de excōicatiōe in cā vertente cū alio ſi mea
nō interſit.ita dicit ſe obtinuiſſe in facti contingētia.vide
ibi Dn̄icum.⁊ vide Bar.in.d.l.cū ſeruū.⁊ in.l.ij.ff.de ex
ceptio.rei iudi.⁊ in.l.indebiti.§.ſi nūmi.ff. de ꝯdi.inde.⁊
in.l.loci corpus.§.cōpetit.ff.ſi ſerui.vendi.Cy.Bal.⁊ ali
os in.d.l.cum ſeruū.⁊ ſcribentes hic.⁊ in.c.capl̄m.S̄.co.
⁊ iſta volui adduxiſſe ad doctores hic.Et facit qđ elegā/
ter voluit.d.Abb.in.c.ꝯquerente de cleri.non reſi.vbi di/
79 xit †ꝙ tertius non pōt ꝯ clericum petentē fructus bn̄ficij
opponere ꝙ in eccl̄ia nō faciat reſidentiam.ſed pro certo
80 dn̄s Abbas non vr̄ bene loqui †qꝛ regula eſt ꝙ qui non
ſeruit eccl̄ie non dꝫ viuere de ipſius fructibꝰ.nā ꝓpter offi
b ciū datur bn̄ficiumᵇ.c.fi.S̄.eo.lib.vj.ſicut militibꝰ datur ꝑ
uilegiū ⁊ ſtipendiū eis ex eo qꝛ militāt ꝙ ſubtrahiꝛ eis ſi
ſe nō exerceāt in actu militari.l.ſi C.de reſtitu.mili.l.qui
ſub ꝑtextu.C.de ſac.ſan.eccle.l.fi.C.in qbus cauſis ceſſat
longi tp̄is ꝑſcriptio.l.gn̄aliter.C.de epiſ.⁊ cleri.⁊ ꝯ eum
allego elegans ꝯſilium Petri de ancha.ccxxj.ꝙ incipit
81 primū inquirendū eſt.†Sed qd de actionibꝰ viſum eſt de
exceptionibꝰ cōpetentibꝰ inter receptos ſeu ꝑſitatos ſeu ꝯ
eos qd de actionibꝰ qualr̄ ꝯ capl̄m ⁊ qualr̄ inter ſe agēt
impetrātes ꝑdicti dicit Cōpo.ꝙ ꝯ capl̄m poſſunt agere
hi pro qbus ſcriptū ē vt eos recipiat.⁊ lꝫ ex reſcripto pro
primo nō cōpetat actio per ipſum tn̄ intentaꝛ iudicis offi
cij.l.ſi quis ſepulchrū.ff.de religio.⁊ ſump.funeꝝ. ⁊ ſic ta
lis eſt caſus ꝙ capl̄m teneaꝛ recipere dūtaxat alterū de
duobꝰ recipiet illum q ꝑmo ꝑuenerit ad ſn̄iam ꝑſtita per
eum cautione capl̄o iuxta.l.is a quo.ff. de rei vendi. Di/
cas melius ꝙ capl̄m poteſt oēs recipere.ſ.vnū ſine ꝑiudi/
82 cio alterius.†Sed qualr̄ recipiendus formabit libellū ꝯ
capl̄m.Cōpo.dicit ꝯſiderari debere formā mādati qꝛ in
reſcripto mandaꝛ capl̄o vt eum recipiat in canonicū ⁊ ei
cū facultas ſe obtulerit ꝑbendā ꝯferrat narrato mādato
narrat qualr̄ capl̄m nolit eum recipere ⁊ petat vt capl̄m
ꝯdemneꝛ ad receptionē ⁊ ad ꝯferendam ꝑbendā cum fa
cultas ſe obtulerit.c.cū ſuper de conceſ. ꝑben. Et ſi petat
ꝙ executor ꝯdemnet capl̄m modo ꝑdicto. idem erit effe/
ctus ⁊ valebunt ſn̄ie adeo ꝙ ſi ab eis non appelletur.po
ſtea non audieꝛ capl̄m excipiens ꝯ ipſum vel ꝯ lr̄as.Alij
dicunt ꝙ iudex nihil ꝓnūciabit.ſed cū viderit nihil ꝯ im/
petrātem ſufficiēter probatū ⁊ fundatā eius intentionē re
mittet illū ad ſuū executorē ⁊ mādabit ꝓuideri nō obſtā
tibus oppoſitis ꝯ ipſum ⁊ hoc mādatum hēbit vim ſn̄ie.
ſed Cōpo.dicit ꝙ iudex pōt iſtud facere ⁊ ēt primū ſcilꝫ
83 ꝯdemnare capl̄m ſuper receptione.†nā de quare iudex co
gnouit de ea ꝓnūciare dꝫ.l.de quare.ff.de iudi.c.i.de ordi
84 ne cogni.†Quid ſi capl̄m nō recipit mandatū ſuper rece
ptione.ſed executor hꝫ mādatū ad cōpellendū vel ꝓuidē
dum dicit Cōpo.ꝙ tūc inſtandū eſt apud executorem vt
cōpellat vel ꝓuideat.Et ſi capl̄m ꝓponat cām legitimaꝫ
quare non teneaꝛ recipere audieꝛ.c.dilecto de appel.c. cū
inter canonicos de elec. Sed ſi nō ꝓponit cām legitimaꝫ
vel ꝓponit ⁊ non ꝓbat.⁊ tūc executor ſine litis ꝯteſta.cō
pellet.lꝫ vbi aſſumit partes iudicis videaꝛ neceſſaria ſn̄ia
diffinitiua q̄ lite nō ꝯteſtata ferri non pōt.Cōpoſtel.dicit
hodie nō eſſe neceſſariā ꝯteſtationē in cā bn̄ficiali cle. diſ
pēdioſam de iudi.ꝯiuncta cle.ſepe de ṽbo. ſigni. Pōt ēt
ſm̄ Cōpo.peti ab executore vt ꝓnūciet ſe ad executionē
mādati vel cōpulſionē capl̄i nō obſtātibꝰ oppoſitis debe
85 re ꝓcedere de hoc no.in.c.ſignificātibus ō offi.dele.†Sed
Inno.in.c.dudū el.ij.de elec.quē refert hic Joā. calde.di
cit non eſſe opus offerre libellū ſed ſufficere offerre reſcri
86 ptū ꝓ libello.argu.ꝑterea de dila.†nihil.n. pōt impetrās
petere niſi ꝙ i reſcripto ꝯtineꝛ nec ex alia cā.Cōtradictio
aūt ſufficit ꝑ rn̄ſionē ꝙ dictū.d. Cardi. reputat hic valde
ſingularē.dicit tn̄ ibi Inno.ſecurius eē dare libellū. Sed
Rofre.beneuēta.quē refert hic Jo.calde.dixit in libellis
iuris canonici in rubrica an plures ꝑbende poſſint ꝯferri
vni dicit ꝙ in ꝑdictis caſibꝰ neceſſarius eſt libellus.Sed
do.Card.dicit qđ imo nō eſt neceſſarius ex quo eſt cā bn̄
ficialis.vt in.d.cle.diſpēdioſam.⁊ in.d.cle.ſepe.Sed Jo.
de imo.hic dicit qđ in cauſis ordinarijs nō ſufficit porri/
gere reſcriptū ꝓ libello ſi petaꛓ.qꝛ aliud eſt reſcriptū.ali/
ud eſt libellus.vt appet ex diuerſitate titulorꝫ.l.ā nullo.C.

a ¶ Nō ſoluti Adde Ange. not.in auc. de nō alie.§.ſi vō col.ij. ⁊ Bal.i addi. Spec.in ti.de loc.ṽ.exceptionē canonis.ſed qd. ⁊ vide Bar.in.l.i.ff.ſi ager vecti. ⁊ Bal.in.l.ſolēnibꝰ.C. de rei vēdi. ⁊ in auc q rem. de ſac.ſan. ecc. ⁊ bar.in.l.ij.C.ō iu.emph. ⁊ in tractatu repreſali.v.q princ. qbus in locis ꝑfecte totam mām colligeꛓ.

b ¶ Beneficiuꝫ.Sed quid de ꝓmotis ad ſacra ⁊ nō bn̄ficiatis. nūqd oſſm̄ dicere teneanꛓ. Credo ex eqtate ꝙ ſi ꝑ rōnē allegati capl̄i in tex. arguēdo a cōtrario ſenſu.ſecus tn̄ de rigore ⁊ ex ꝯſtitutione eccleſie xcij.diſt.c.fi. ō celeb.miſſ.c.i. ⁊.d.Car.i cle.i.in prin.q.oppo.vij.q.v. de cele.miſſa.ſed q̄ro a quo pōt tolli.Rn̄deo a papa q tp̄m in ꝑncipe multorū inſtituit.nō tn̄ ꝑmarie.ſed in ꝯſequentiā ex nr̄a negtia. orōnē āt puto ꝙ papa tolleꛓ nō poſſit cum ſit de iure diui no.ſed nunqd dꝫ dici ab exiſtēti in peccato mortali. dic ꝙ ſic.ſed dn̄s vobiſcū dicendū ē ſine vbis vt hꝫ cardi. allega cle.ij.ō celeb.miſ.ſꝫ nunqd ꝑ ſubſtitutū.dic ꝙ nō ꝑ d.Card.alleg. loco.q.v.

de ferijs.l.ſi idē.C.de codicillis.idem dicit ſi libellus non
fuerit petitus in cauſis aūt ſūmarijs in qbus nō reqrit li-
bellus de neceſſitate ſufficit porrigere reſcriptū loco libel
li.Et ita dicit debere itelligi dictū Inno.in.d.c.dudū.Sꝫ
ꝓ certo iſtud eſt icidere in id qđ voluit hic.d.Card. Sed
tu pōdera qꝛ Inno.in.c.ſup lrīs.Leo.quē refert ⁊ ſeqtur
Bald.in.l.pſcriptione.C.ſi ꝯ ius vel vtili.pub.equipat li
87 bellū ⁊ reſcriptū.⁊ ibi dicit †ꝙ ſicut i libello attendit cō-
cluſio.vt in.c.ex pte de foro cōpe.eodē modo attendit cō-
cluſio in reſcripto.⁊ ꝯſueuit reputari ſingulare illud dcm̄
Inno.Si ergo libellus ⁊ reſcriptū equipant.ergo ſufficit
ꝓducere reſcriptū in locū libelli.nā in hoc parcit expēſis
litigātiū.Nec obſtat cū dicebat ꝙ differūt noie reſcriptū
⁊ libellus.⁊ ſunt diuerſi tituli qꝛ rndeo nō in qualibet cā
ipetrat reſcriptū.iō gnalior eſt titulus de libelli oblatiōe
qꝫ de reſcriptis.vñ nō differunt niſi tanqꝫ gnalius ⁊ ſpāli
88 us.†Sed an iſti q petunt recipi poſſint iter ſe agere Com
poſtel.dicit ꝙ nō.nā in pſonali actione nō pñt qꝛ alter al-
teri nō eſt obligatus ex ꝯtu vel qſi nec actione reali cum
neuter eoꝝ poſſideat.imo caplm pōt dici detentor huius
iuris rōne tn̄ ipedimēti iniuſti poſſet alter agere ꝯ alterū
ſicut ꝯ quēlibet eūtem.l.ſi quis diuturno.ff.ſi ſerui.ven.
⁊ tūc agēs narrabit ius ſuū in libello qualr papa ſcripſit
caplo ꝓ ipſo.⁊ qūo ⁊ qualr caplm admonitū fuit ꝑ exe-
cutorē.⁊ qualr.B.pſtat ipedimētū ne ipſe recipiat.vñ pe
tit iponi ſibi ſcilentiū ſup ſua ꝯdictione ⁊ ſibi ſnialiter in-
hiberi ne ipediat quo minus recipiat.c.dilecti de except.
⁊.B.ſe defendet ꝑ exceptionē ꝯ lrās ⁊ ꝯ pſonā.A. ēt do-
cendo de iure ſuo.⁊ hoc caſu ſi fert ſnia ꝯ.B.qui ius ha-
bebat ꝙ imodū defenſionis deduxit in iudiciū piudicabi
tur ſibi in tm̄ ꝙ de cetero ꝯ ipſum.A.nunqꝫ poterit de iu
re ſuo agere vel excipe.Tu pōdera qꝛ ſcilentiū nunqꝫ im-
ponit niſi actori.iſta eſt glo.in.c.cum olim de cā poſ. ⁊ ꝓ.
prie.quā glo.ibi reputat ſingu.d.Cardi. ⁊ eā magnifecit
Bal.in.c.ꝯquerēte de reſti.ſpo.Si ergo ille.B. venit de-
fenſorio modo ⁊ ſic vt reus nō vr̄ ꝙ ei poſſit iponi ſcilenti
um niſi dicas ꝙ ſeruabit practica glo. q̄ reputat vnica ⁊
89 ſingu.in.l.ſi ꝯtendat.ff.de fideiuſ. †Quid ſi mihi recepto
auctē papa debebat pbendaq̄ fuit collata.B.Ego egi ꝯ
caplm vt cogeret mihi illā ꝯferre āmoto quolibet detēto-
re ꝯ.B.poſſeſſorē nō egi.ſed ipſe.B. venit ꝑ ꝓcuratorem
ad cām q̄ erat iter me ⁊ caplm ꝓbaui de iure meo.ſ.me re
receptū auctē pape.⁊ illaꝫ pbendā mihi debitā.B. nihil
docuit de iure ſuo obtinui ꝯ caplm.Cōpo.decidit ꝙ ſnia
piudicabit.B.habēti cām.A.caplo.l.ſepe.ff.de re iudi.c.
quāuis eo.ti.ſecus ſi egi ad pbendā ꝯ aliū a quo poſſeſſor
nō hēbat cām ille.n.ꝓceſſus ſi piudicabit poſſeſſori qꝛ nō
habuit ꝓhibere nec agere nec illū tertiū ſe defendere.d.l.
ſepe.Et ſi opponit ad hoc qꝛ caplm nō dꝫ pbēdā ab alio
poſſeſſā ꝯferre.c.cū vrīs de ꝯceſ.pben.Soluit Cōpoſt.ꝙ
tpe ipetrationis pbenda quā papa mādat ꝯferri poſſide-
bat ab alio.hic aūt alius occupauit poſtqꝫ executor mā-
datū recepit ⁊ poſtqꝫ ius erat mihi qſitum.ſ.eo.c.caplm.
90 †Quid de illis q in pbenda vel alio bñficio ius ꝑ electio-
nē collationē vel iueſtiturā hēre dicūt. Qualr poſſint iter
ſe agere ⁊ qualr ꝯ dicit Cōpoſt.ꝙ ſi nullus eoꝝ poſſidet
bñficium.de quo agit pōt vnus facta narratiōe de ſua iu
ſta electiōe vel collatiōe.⁊ de iuſta collatiōe aut electiōe
aduerſarij petere ꝯ alterum iplorādo iudicis offm̄.vt ſua
electio vel collatio ꝯfirmet.⁊ aduerſarij ifirmet ſicut q̄ti
die peti videmus.c.dudū el.ij.c.cōgregato.J.de elec.c.ſup
eo de offi.deleg.⁊ iō narrat de electiōe ſeu collatiōe in li-
bello qꝛ alr̄ nihil poſſet ꝯ aduerſariū petere niſi dicat de
ꝯturbatiōe.¶ Opponit ad hoc de caplo dilecti de exce-
ptio.Solue ibi electus erat ꝯfirmatus ⁊ agebat ꝯ cōtra
dictores vt ſibi obedirēt ꝙ pōt de elec.c.dudū. vel oppo-
nebāt ſe ibi de facto ꝯ ꝯfirmatū.ne pacificā poſſionē ha-
beret.vñ ſi nō poſſidet bñficiū.de quo agitur alterū de fa-
cto ipediret in acqrenda poſſione poſſet ipeditus facta
narratiōe de ſuo iure ⁊ de ipedimēto aduerſarij ꝯ ipediē-
tem agere vt ab ipedimēto ceſſet.c.veniēs de pſcrip.c.du-
dū de deci.l.ſi quis diuturno.ff.ſi ſerui. vendi. ſm Cōpo.
91 c.cum eccl̄ia de cā poſ.†Quid aūt ꝓbabit actor hoc caſu
qñ agit rōne ipedimēti.dicit Cōpo.ꝓbabit ſe ius hēre in
bñficio ſup quo ꝓponit ſe ipediri.puta collationē vel iue
ſtiturā canonicā ad inſtar ꝯfeſſorie in qua appet agnitē ꝓ
92 bare ſe dnm̄ vel qſi.l.ij.ff.ſi ſerui.vendi. †Sed an in caſu
pmiſſo expediat ꝓbare de ipedimēto.Cōpo.dicit obten-
tū fuiſſe ꝙ ex quo ꝓbat de iure ſuo.lꝫ nō ꝓbet ipedimētū
fert ſnia ꝯ reum.ne actorē ipediat vel moleſtet ꝯtrouerſia
enim quā facit reus litē ꝯteſtando ſufficit vt videat ipedi
mentū pſtare.argu.l.is qui.ff.de rei vendi.⁊.l.ſi.ff.ſi vſu-
fru.peta.⁊ quod not.in.c.ſuborta de re iudi. ⁊ ita voluit
Spec.q dicit ita fuiſſe obtentū in ti.de actio.⁊ peti.§.ſup
actione vñ.ſed nunqd.facit.l.i.§.ſed ſi.ff.vti poſſi.⁊ qđ vo
luit Bart.in.l.ſi prius.ff.de ope.noui nun.tn̄.d.Ant.in.c.
audita de reſti.ſpo.longe aliter allegauit iſtud dictū Cō
93 poſtel.hic.de quo dixi ſupius.†Sed qd ſi reus ꝯ quē agi
tur ſup ꝯfirmatiōe electionis vel impedimēto admittit ꝯ
electionē vel collationē actoris vel eius lrās vel perſonā.
dicit Cōpo.ꝙ amittitur cū diſtinctiōe.de qua no.in.c.qđ
ſicut de elec.ꝙ ſi actor nō ꝓbat ius ſuū. ſed ꝑ exceptionē
expellitur abſoluet reus ēt ſi de iure ſuo nihil ꝓbet.l. ac-
tor.C.de ꝓbat.c.cū eccl̄ia de cā poſ.c.ſi.de iureiur.ēt ſi ſit
excōicatus.c.cū inter.⁊.c.dilecti de exceptꝫ. ⁊ ꝑ hoc dicit
94 Cōpo.†ꝙ ſi reus nō defendit ex iure ſuo nec dedit libel-
lum ſup ꝯfirmatione vel declaratiōe iuris ſui ꝯ actorem.
ſed ex defectu iuris actoris.tn̄ non hꝫ neceſſe rndere poſi-
tionibus actoris que fiunt ſup defectu ipſius rei.puta ordi
95 nis etatis ſcie ⁊ ſimilium.d.l.actor.C.de ꝓba.†Quid ſi ca-
pitulū vel alius poſſidet bñficiū vel pbendā de qua agit.
dicit Cōpoſt.ꝙ aget ꝯ poſſeſſorē vt ſi actor innititur colla
tioni vel iueſtiture narrabit ius ſuū in libello ⁊ petet pbē
dam iudicari vel declarari ꝑ ſniam ad ſe ptinere.lꝫ in his
iuribus magis ꝓprie petat declarari qꝫ ad iudicari qꝛ per
ſniam ius nō ꝯſtituit ſed declarat.l.ſicuti.§.ſi querat.ff.ſi
ſerui.vendi.qñqꝫ tn̄ ꝑ ad iudicationē ius ꝯſtituit. vt in iu
dicio cōmuni diuidūdo.⁊ familie herciſcunde.de quo in
c.ꝓpoſuit de ꝯceſ.pben.dicit Cōpoſt.ꝙ cū verbū adiudi
cationis.qñqꝫ largius accipiat.c.ꝯſtitutus.⁊.c.cū vene-
rabilis de religio.domi.admittit petitio ꝑ quā ꝓuiſus vl
ꝯfirmatus petit ſibi adiudicari.⁊ ſi iudex adiudicat itel-
ligit declarare actorē hr̄e ius narratū in libello. ⁊ idē in
96 quacūqꝫ re adiudicata. dicit tn̄ Cōpo.†ꝙ pōt ꝓuiſus vl
ꝯfirmatus petere ꝯ poſſeſſorē.vt collatio vel iueſtitura de
bitū ꝯſequat effectū.c.ꝯſtitutus de appel.c.poſt electionē
de ꝯceſ.pben.⁊ ꝓbato de iure actoris.ſi reus legitimā de
fenſionē nō ꝓbat pcipiet iudex defenſori vt diſcedat a bñ
ficio.⁊ dimittat actori.⁊ ad hoc illum cōpellet ꝑ iuris re
media.⁊ hoc pceptū qꝛ factū eſt cum cauſe cognitiōe hꝫ
vim ſnie.l.hiq.C.de appel.l.ſi debitori.ff.de iudi.l.certuꝫ
ff.de confeſ.l.ꝓinde.ff.ad.l.acquil.c.qđ ad ꝯſultationem
de re iudi.Et ex pdictis dicit Jo.an.patere ꝙ pdictis pe
tentibus nō cōpetit rei vendicatio.ſed cognitio ptoria vel
iudicis offm̄.l.ſi minor.§.ſi.ff.de mino.l.iij.§. hoc interdi
ctū.ff.de liber.exhiben.ij.q.i.in pmis.iij.q.vi.hoc quippe.
97 vel competit ſibi qſi ꝯfeſſoria in rem.†Quid ſi nō habeo
ius in pbenda.ſed eſt mihi debita qūo agam dicit Com-
poſtel.ꝙ ſi poſſidet ab alio agam ꝯ poſſeſſorē ⁊ facta nar
ratione iuris mei petam illam mihi adiudicari vel ꝓnū-
ciari mihi debitā vel ad me ptinere.c.cuꝫ bertoldus de re
98 iudi.inſti.de offi.iudi.per totū.†¶ Sed quare ita ago ꝓ
ſticho quē mihi ꝓmiſiſti per ſtipulationē. rndet Cōpoſt.
qꝛ illa eſt pſonalis actio.⁊ in ſticho nullū ius habeo. ſed
in qōne ꝓxima realiter ago ad inſtar ꝯfeſſorie ⁊ rem pſe
quor ad quēcūqꝫ ꝑueniat.tūc iudex ſi voluerit in ſnia ſta-
re in verbo gnali dicet ad iudico .vt in.d.c. cū bertoldus
melius tn̄ facit ſi modū ſpecificet ꝓnunciando pbendam
actori debitā ⁊ ſibi de iure cōferendā. ⁊ tunc actor ibi ad
executorē ſuum vel ad papā.⁊ iplorādo offm̄ eius faciet
ſibi conferri

ſibi conferri ⁊ poſſeſſorē amoueri. ⁊ in p̄dicto caſu vbi p̄bēda eſt debita ſi iudex eſt cōpetens. puta datus a papa pōt non ſolū petēti adiudicare. ſed ēt ꝯferre de hoc eſt ho die caſus in cle. auditor eo. ti. lʒ qdam dicāt petitionē non admittendā q2 nō ſpectat ad iudicē cōferre ſed ꝓnūciare c. ſup eo de offi. dele. tñ q petitionē defendūt dicunt ꝙ iudex pape fungit̃ vice iudicis in ſnia ⁊ vice executoris ꝯferendo. Cū enim ad papā ſpectet ꝯferre nō eſt ius an per hunc executorē an p aliū ꝯferrat̃ cui de iure debetur cū p per hoc nulli fiat p̄iudiciuʒ. Ad. c. ſup eo. rñdet Cōpo. ꝙ cū papa ibi ñ intēderet ꝯferre iudex poterat ſentētiare nō ꝯferre ne fieret p̄iudiciū illi ad quē ſpectat collatio. Itē

99 q2 loqtur de dato extra curiam ille tex. †Quid ſi poſſidet̃ bñficiū ab aliquo illoꝝ q dicunt ſibi debitū nō collatū. dicit Cōpo. videri ꝙ nulla cōpetit actio alteri ꝯ alterū niſi forte rōne īpedimēti ꝙ de facto p̄ſtaret̃ in ꝯſequēda ꝯfirmatiōe iueſtiture vel collatione. Alij ſm Cōpo. dicun ꝙ lʒ nullus ipſoꝝ poſſideat bñficiū. tñ vnus facta narratiōe ſui iuris ⁊ aduerſarij petere pōt vt declaret̃ ſibi debitū. ⁊ aduerſario īponat̃ ſcilentiū iudicis officio. Cōpo. dicit ꝙ tu q dicis p̄bendā tibi debitaʒ non collatā petere poteris vt denūciet illis q ſe ꝯtendūt hr̃e ius in p̄benda vt veniāt corā executore vel cap̄lo defenſuri ius ꝙ habēt ⁊ ſiue ve niant ſiue nō petere pōt eā tibi aſſignari ⁊ alibi poterunt idē petere ⁊ ſupior aſſignabit cui videbit̃ deberi. ⁊ hec aſſignatio cū fiat cū cauſe cognitiōe p̄iudicat eis qui p̄ſētes fuerunt qbus denūciatū eſt. l. ſepe. ff. de re iudi. ⁊ denūciatio melius fiet p iudicē cum forte quis nō teneat̃ credere ſuo aduerſario. l. i. §. i. ff. de eo per queʒ factū fuerit. ⁊ ex h̄ ſeqtur ꝙ ſi iſta denūciatio fieret p amicū eius ꝙ ſufficeret q2 poſſet veriſimiliter ſibi credere. ⁊ de hoc allego ſingu.

100 glo. in cle. cām de elec. †Sed qd ſi plures petant idē bñficiū an admittent̃ ad eundē iudicē. Cōpo. dicit non videri ex quo petūt vt ſinguli. l. cognitio. §. ſi plures. ff. de libe. cā. papa tñ hoc ꝯſueuit facere cū ab eo hoc petit̃. ff. de liber. cā. l. ſi pariter. ⁊. l. i. ff. de qbus rebus ad eundē iudicē eat̃ arg. dictaꝝ legū. facit qđ no. Innocen. in. c. primo de electione libro ſexto. ⁊ quod not. in. c. cū. M. de conſti. ⁊ in

101 c. paſtoralis. ē. eo. †Sed an delegatus pape datus extra curiā romanā q ꝓnūciauit p̄bendā debitā ⁊ actori ꝯferēdam poſſit ſibi illā ꝯferre.[a] Joā. calde. tʒ ꝙ nō. idē voluit glo. in cle. auditor eo. ti. Aliqui tenēt ꝯtrium ꝙ imo poſſit ꝯferre. ſed. d. Cardi. hic tʒ primā p̄tem ꝙ nō poſſit ꝯferre ⁊ refert ſe ita tenuiſſe in. d. clemē. auditor. Uos addite ꝙ Paulus. in. d. cle. auditor. tʒ ꝯ illā glo. ⁊ mouet̃ q2 p talem collationē nō fit p̄iudiciū alicui ex quo ꝓnūciatū fuit deberi illi taliſue ꝯferat̃ p ꝓnūciantē ſiue p aliuʒ cū nō poſſit alteri ꝯferri. Itē delegatus pape exequit̃ ſuā ſniam c. ſignificaſti de offi. dele. l. a diuo pio. ff. de re iudi. ſed collatio eſt executio ſnie q2 ad hoc tendit vt ꝓnūciet̃ debituʒ ⁊ cōferri poſſit. Item q2 ſubeſt rō vt euitet̃ circuit⁹ ⁊ fortius extra curiā q̄ʒ in curia vbi facile eſt ad papā recurrere. Facit qđ ſcribūt doc. in. c. qđ ſup his de fide inſtrumē.

b102 †vbi faciunt dr̃iam an credat̃[b] legato in curia an extra curiā ⁊ decidunt credi in curia q2 de facili pōt hr̃i recurſus ad papā vt ibi ſcribit̃ Joā. de ligna. in. d. cle. auditor. dicit aūt papa deputauit executorem q vice ſua cōferat ſi ꝓnūciauerit bñficiū debitū. ⁊ tūc non eſt dubiuʒ ꝙ poterit cōferre ēt extra curiā. Facit lex ille aut ille. §. cū in verbis. ⁊. l. nō aliter. ff. de lega. iij. aut cōmiſit cām ſimplr̃ audiēdam. ⁊ adhuc decidit idē eſt ſic tʒ ꝯ illam glo. Et ſi opponit̃ ꝙ collatio nō eſt executio ipſe rñdet ꝙ lʒ non ſit actus executiuus eſt tñ cōplectiuus q2 nihil ꝓdeſſet ſentētia ſi nō ſequeret̃ collatio. ſed iſta rñſio ſua parū valere videtur. nā licet non poſſit cōferri p executorē ſeu delegatū. tñ poterit cōferri p ordinariū. ⁊ iō ſnia ꝓderit. ſed p opi. gl. ⁊ ſequatiū. faciat q2 cle. illa inducit ius nouū. ergo dʒ intelligi in caſu ſuo tm̃. c. ſtatutū de elec. lib. vj. ⁊ ſic v̄ba illa in curia roma. vident̃ appoſita cuʒ miniſterio. ſecus ergo ſi auditor datus eſt extra curiaʒ. tum ēt q2 ſi collatio eſſet executio ſnie tenētur his qui ꝓnūciaſſet. debitū ad cōferendum ſicut delegatus pape teneret̃ exequi. vt in. d. c. ſignificaſti. Sed iſtud exequi ponit̃ in arbitrio ipſius auditoris. tex. eſt in v̄ſi. poterit in. d. cle. auditor. ergo licet poſſit non tñ tenet̃. facit lex non qcqd. ff. de iudi. ⁊ qđ voluit glo. in. c. qm̃ contra de proba. ⁊ Bar. in. l. conſentaneū. C. quō ⁊ qñ iudex. facit. c. paſtoralis de priuile. vbi grā intelligitur ſine p̄iudicio ordinarij. faciat. c. ſi. de offi. vica. lib. vj. vbi collatio bñficioꝝ non vr̃ cōmiſſa niſi exp̄ſſe cōmittat̃ Et cū opponebat̃ nulli fieri p̄iudicium conferrendo pōt rñderi ꝙ imo p̄iudicat̃ ordinario. ergo ſtricte dʒ intelligi. c. ad hec. ē. eo. tum etiā q2 grauabit̃ nimis ordinarius quo ad opinionē ⁊ reuerētiā ſibi debitā p collationē fiendam p executorē. Ad. c. ſignificaſti rñderi pōt ꝙ collatio nō eſt executio. nā executio eſt id quod venit ad īplenduʒ verba ſnie ⁊ diuerſa eſt rō in auditore deputato in curia q̄ʒ extra. nā de more auditoꝝ curie eſt cōferre dubia cum alijs auditorib⁹. ⁊ cum eoꝝ cōſilio ⁊ aſſenſu auditor pronūciat ꝙ nō eſt in deputato extra curiā. Facit ēt q2 verba illius cle. ſunt valde breuia. iō p̄ſumendū eſt ꝙ oīa verba fuerint ibi poſita cū miniſterio operādi. c. ſi papa de priuile. in. vi. ⁊ vr̃ ꝙ ſillaba nō fuerit appoſita ibi ſupfluo. l. i. ⁊ ibi glo. ff. qđ metus cā. ⁊ licet in cōpilatiōe iſta aliqua verba nihil operent̃ q̄ ſunt narratiua vt eſt elegās dictū Jo. an. in. c. dilecto de p̄ben. ⁊ faciat glo. ſingularis in. l. prima. C. qñ non peten. p̄tes. tñ hoc non hʒ locū in cōpilatione clemētinarū. †nā oīa v̄ba clemētinaꝝ ſunt appoſita

103 cū miniſterio operādi. iſta fuit ſolēnis doctrina Zenze. in cle. i. de exceſ. prela. vt refert ibi do. Cardi. Nec obſtat rō Jo. de ligna. ꝙ collatio eſt actus cōplectiuus q2 iam eſt actus extrinſecus a cōmiſſione facta auditori ex curiā. ita formaliter dixit do. Cardi. in. d. cle. auditor. ⁊ iſtud ēt tenuit do. Anto. ibi q dicit ꝙ iura allegata p Paulū ꝓcedunt in executione puri facti nō in executione iuris ſicut eſt collatio q̄ eſt eque p̄ncipalis. vt ipſa ꝓnūciatio eo maxime q2 p talē ꝓnūciationē cauſat̃ ius ad rem. ⁊ p collationē cauſat̃ ius in re. tum ēt q2 illa cle. eſt exorbitans. iō nō dʒ extendi ad auditorē datū ex curiā. ⁊ iſtud ēt ſeqtur ibi Jo. de imo. Mihi aūt vr̃ ꝙ ꝯria opi. ſit verior q̄ʒ etiā vr̃ tenere vltra Paulū ⁊ Joā. de ligna. ⁊ Matheus ⁊ tollo. fundamētū eoꝝ. dicūt enim nō debere extēdi tanq̄ʒ ſit exorbitās. ſed glo. ibi in v̄. bñficiū extendit illam cle. loquentē de bñficio ad dignitatē. ⁊ in hoc illaʒ glo. reputo vnicā ⁊ ſingularē. ⁊ ēt glo. ibi in v̄. debitū extendit illum tex. loquentē de bñficio debito ad bñficiū q̄ſi debitū. ſimile fecit glo. ſingu. in auč. ſacramēta puberū. C. ſi aduerſus vendi. vbi extendit illuʒ tex. exorbitātem de ꝯctu ad q̄ſi ꝯctū. Que ergo admiratio erit ſi gl. ille extēdunt exorbitātem cle. illā de bñficio ad dignitatē ⁊ de debito ad q̄ſi debituʒ. ſi extēdant̃ de auditore dato in curia ad auditorem

104 datū ex curiā. †Scđo vbicūqʒ rō exprimit̃ in lege exorbitante p idētitatē rōnis extendit̃ ad aliū caſum. lʒ in veritate extēſio dici nō poſſit iſte eſt tex. quē Bal. reputat ſingularē in. c. i. §. p̄terea in ti. q̄ fuit cā bñfici amit. in vſibus feu. vbi in mā penali fit extēſio de ſili ad ſimile. faciat tex. optimus in. l. is ſolis. C. de reuo. dona. ⁊ glo. in cle. i. de elec. ſed in. d. cle. auditor. exprimit̃ rō ꝓpter euitandū circuitū. ſed eadē rō hʒ locū in auditore dato extra curiā pp euitandū circuitū ergo ⁊c. Tertio delegat⁹ pape exequi pōt ſniam vt dictū eſt. ſed ſi in caſu iſto non poſſet cōferre ſequeret̃ ꝙ eēt p̄uatus iure exequēdi. Et lʒ aliud ſit executio ⁊ aliud ſit collatio vt aiebat opi. ꝯria. tñ hic non pōt cadere niſi collatio aliter. n. exeq' non: pōt niſi cōferendo. †nā vtimur ꝓhibito ad h̄ vt deueniamus ad p̄miſſuʒ. l. ſi

105 victū aut ſtratū. ff. de re iudi. vñ poſito ꝙ auditor nō poſſet ꝯferre. tñ ſi pōt exeq ⁊ ad executionē venire nō pōt niſi cōferrēdo ſeqtur neceſſario ꝙ poterit cōferre. Et cū dicebat̃ ꝙ collatio eſt ius eque p̄ncipale cū ꝓnūciatiōe. rñdeo ꝙ imo eſt quoddā impatoriū. Nec ob. cū opponit̃ ꝙ illa v̄ba datus in curia roma. ſunt appoſita cū miniſterio

b Credat̃. Quo ad legato pape credatur etiā ſi lr̃as cōmiſſiōis nō hēat not. in. l. iij. de offi. p̄ſi. de ſen. exco. c. ad eminētiam in gl. p ſpec. in ti. de leg. §. ſuper. v̄ſi. qd ſi delegat⁹. ⁊ vide. xcvij. di. nobiliſſim⁹. ⁊. d. Z'ex. ô imo. l. l. i. ff. de offi. p̄ſec. pto. q̄ tepe tūt nouiſſime ibi ſcribentes.

qꝛ ſalua honorificẽtia ſic dicẽtium .imo denotãt facti fre/ quentiã.vt in ſiſi probaẽ cõiuncta glo. in cle.abbates co. ti.Nec obſtat ṽbum poterit ibi poſitum qꝛ rñdeo ꝙ iſta opi.dꝫ itelligi qđ actoꝛ ꝓ quo ꝓnũciatũ bñficiũ debitũ oꝫ inſtare ⁊ petere vt auditoꝛ ſibi ꝯferat.⁊ ꝑ ꝯñs ſi per ptes petaẽ ipoꝛtat neceſſitatẽ. ⁊ allego ſingulareꝫ glo. in.c.ſi.ꝭ eo.q̄ voluit ꝙ debeat peti ꝙ iudex ꝯdemnet in expẽſis alſ nõ teneẽ ex ſuo officio.Et faciat elegãs dictũ Spec. in ti.
106 de offi.iudi.§.ipedit poſt ꝑncipiũ.vbi dixit† ꝙ ſi iudex nõ eſt imptitus offiñ eius ex eo qꝛ nõ fuit petitũ a pte ꝙ non poterit ꝓpter hoc appellari.⁊ pulchꝛe dixerũt dñi de ro ta deciſione.ccxlv.ꝙ ſi fuit appellatũ a iudice ex eo qꝛ nõ ꝯdẽnauit in expẽſis ex officio ſuo ꝙ nõ potuit appellari ſi nõ fuit petitũ a pte.vñ petitio ptis iducit neceſſitatẽ ꝙ au ditoꝛ ꝯferat.⁊ faciat glo.in.d.cle.auditoꝛ.dum dixit tutũ eẽ petere.Nec obſtat cũ dr̃ ꝙ papa magis ꝯfidit ſe de au ditoꝛe dato in curia q̃ȝ de dato ex̃ curiã.vt dixit.d.Card. qꝛ de hoc nõ eſt curandum qꝛ poſito ꝙ diceret vex eẽt cã ipulſiua,⁊ nõ cã finalis.iõ illa ceſſante nõ ceſſaret effectꝰ vt no.in.c.cũ ceſſante de appel.Item qꝛ tex. ibi nõ expri mit iſtã cãm ſed exꝑmit circuitũ euitandũ.Item ẽt qꝛ pa pa ꝯfidit ſe de auditoꝛe dato ex̃ curiã ius.n.ꝯfidit ſe de iu dice iuris miniſtro.l.ij.C.de officio ciuiliũ iudicũ.c. bone memoꝛie cũ ſi.Nec obſtat cũ dr̃ ꝙ agiẽ de ꝑiudicio oꝛdi narij qꝛ illud eſt modicũ ꝑiudiciũ.⁊ qꝛ eo ipõ ꝙ papa cõ mittit cãm auditoꝛi ꝑiudicat oꝛdinario.ergo non mirũ ſi in ꝯñiaꝫ ꝑiudicat in collatiõe.ar.l.cui iuriſdĩtio.ff.de iur. om.iu.⁊.c.ſane.⁊.c.ꝑterea de offi.deleg.nec ẽ mirãdũ† qꝛ vno incõueniẽti dato ſequũẽ multa.vt voluit phoꝝ anti
a ſtes Ariſt.in ꝑ ſiſi.ᵃin ꝑn.⁊ hr̃ i.l.ratas.C.đ reicin.vẽ.nec ob.cũ dicebaẽ ꝙ grauaẽ opi.epi.ſi auditoꝛ ꝯferat qꝛ iſtud nõ eſt attẽdendum ex quo fit a papa dñs.n.eſt.c.ꝓpoſuit de ꝯceſ.ꝑben.c.inotuit de elec.Item ꝑ iſtuꝫ viam facilius ꝓuideẽ actoꝛi cui bñficiũ eſt debitũ ⁊ pciẽ laboꝛibꝰ ⁊ ex penſis ꝙ fiendũ eſt.c.coꝛdi de appel.lib.vj.c.finẽ litibꝰ de dolo ⁊ ꝯtu.⁊ iſta pars mihi de iure vr̃ verioꝛ.Et ſi occur reret in ꝯtingẽtia facti ꝯſulereꝫ ſm eam tenemẽti ꝑdicta qꝛ nõ ſunt ꝯtemnẽda . Et inquãtum ſupius dictuꝫ fuit ꝙ hec negatiua ꝙ qs nõ ꝓſeqtur grãm ꝑ monitionẽ factaꝫ ⁊ terminũ lapſum.vt in.l.mãcipioꝝ.ff.de optione legata. dixit hic Bal.ꝙ ipſa termini aſſignatio icludit monitõeꝫ ff.ad tertul.l.ij.§.ſi mater.dũmodo a die noticie.vt in.c.ſi
108 pluribꝰ de ꝑben.in.vj. ⁊ ſubdit legeꝫ dicere† ꝙ mulier dꝫ lugere virũ vſqꝫ ad annũ qꝛ hoc tps honeſtati cõgruit.⁊ in cõſulte nubẽdi viam ꝑcludit.l.i.C.de ſecũ.nup.Pone inquit ꝙ vir fuit iterfectus ⁊ mulier ignoꝛabat tñ elapſo anno ſciuit ⁊ ſtatiꝫ nupſit ꝙ nõ dr̃ iſta tps luctus neglexiſ ſe qꝛ ignoꝛauit de moꝛte mariti.vñ eodem momẽto lugu bꝛia itellectualiter ſciuit ⁊ depoſuit.l.genero.ff.đ his qui no.infa.tps ãni ſignandũ eſt in ꝑnci.⁊ in fine. iõ ꝓrogari nõ pt.Tu limita h̃ niſi ꝯſuetudo iſtud ꝓrogaret. lꝫ iudex nõ poſſet.iſte ẽ caſus ſinglaris i ſiſi in.c.cũ veniſſent de eo q init.in poſ.vbi ãnus decreti pt alterari ꝑ ꝯſuetudinẽ vt ibi ẽ caſus.Et põdera qꝛ i caſu huiꝰ decretalis ſi tenemꝰ ꝙ tps ẽ arbitrariũ tũc opꝰ erit ꝙ iudex aſſignet terminũ ſi tenemꝰ ꝙ duret ãno ñ opꝰ eſt monitiõe ꝙ iudex nõ põt diminuẽ terminũ datũ a iure.l.ij.ff.đ re iudi.glo.i.c.idul
109 tũ de reg.iur.i.vj.c.cũ ſit romana de app.†Querit ẽt bal. qs iſtũ terminũ aſſignabit ad grãm ꝓſeqndã vr̃ ꝙ caplm cui lr̃e dirigunẽ.alleg.Inno.nã ipſi caplo dꝫ fieri ꝑñtatio lraꝝ.c.ſi caplo de ꝯceſ.ꝑbẽ.lib.vj. nec mirũ qꝛ ꝑ iterpella tionẽ ⁊ oblationẽ đbitoꝛs credito ꝯſtituiẽ i moꝛa.l. ſi ho minẽ.ff.mãdati.Offeret igiẽ caplm ſepatũ aſſignare ter minũ ꝙ elapſo moꝛa ipetrãtis appet.l.ſi tñ qbuſdã.ff.đ le ga.ij.⁊ ſic terminꝰ quãdã includit monitiõeꝫ.ita ⁊ moni tio icludit terminũ.allat gl.ꝙ dic eẽ ſing.i.l.emilius lar
110 gianꝰ.ff.de mino.†Et ſi qs dicat ꝓmittis mihi.x. vſqꝫ ad paſca.⁊ poſtea qñcũqꝫ illa dictio ⁊ poſtea ñ facit dilatio nẽ.⁊ dic ſingulr ꝓbare i.l.cũ ſtipulatꝰ ſum mihi a ꝓculo ff.de ṽboꝝ.obli.Et iõ ſi papa mãdat caplo ꝙ recipiat talẽ

a ℂ Phyſicorũ De hoc dicto phi qđ habetur originaliter allegato loco tex. com. xxij. ⁊ aſſumit Auerroys ꝑmo ce. ⁊ mundi tex. cõmen. xxxiij. diximꝰ. ſ.multa pulchꝛa in qbuſdã apoſtillis. Vide ibi ꝑ te.

īfra mẽſeꝫ.⁊ poſtea qñcũqꝫ ꝙ elapſo mẽſe alia mõitio nõ
111 reqriẽ.†Poſtreõ inquãtũ ſupius dictũ ẽ ꝙ qñ papa ſcri pſit ꝑ ſcđo.nec i ſcđis lr̃is fecit mẽtionẽ de ꝑmis i qbꝰ ſcri pſerat ꝓ alio recipiẽdo i eadẽ eccl̃ia ꝓ cũ ſiſi bñficio. an ſcđe ſint ipõ iure nulle.an ope exceptiõis.Aliq dixerũt eẽ nullas ipſo iure tanq̃ȝ ſurrepticias ex quo non faciũt mẽ tionẽ de ꝑmis qꝛ veriſile ẽ ſi pape fuiſſet expſſũ ſe grauaſ ſe eccl̃iam ꝓ alio non dediſſe lr̃as.facit.c.poſtulaſti.ꝭ. eo. Alij dixerũt ope exceptionis foꝛe iualidas. qꝛ iualiditas reſultat ex grauamĩe.iõ opꝰ ẽ ꝙ grauãdus excipiat.arg. l.filio ꝑterito.ff.de iniuſto teſta.d.Ant.i.c.caplm.ꝭ.e. ⁊ h̃ ꝯcoꝛdat opi.ſ.ſi lr̃e nõdũ erãt ꝑñtate tpe ipetratiõis fcẽ ꝑ ſcđm.⁊ ſic ſi ꝓbabilẽ fuit eiꝰ ignoꝛãtia valeãt đ mero iure ſcđe lr̃e ꝑ.c.grã.ꝭ.e.i.vj.Sꝫ poterit excipi nec eccl̃ia graue tur i receptiõe duoꝝ.Si ṽo erãt ꝑñtate tpe ipetratiõe haꝝ tũc ipſo iure ſũt nulle.c.poſtulaſti.⁊.c.ad audiẽtiã el.ij.ꝭ. eo.qꝛ ſũt ſurrepticie.⁊ ſcđuſ ipetrãs fuit i culpa .Nec ob. ꝑ mẽbꝛo.c.ꝭ.allegatũ.vbi ẽt ꝓbabilẽ ignoꝛãtia nõ excuſat qꝛ ibi ſtãte validitate lraꝝ ñ poterat fieri reductio ad ter minos iuris cõis ſiñ ꝑiudicio tertij.h̃ aũt ſecꝰ qꝛ lꝫ valeãt lr̃e hoc erit verũ qñ ꝑ ꝑmas eccl̃ia nõ grauaẽ.vt qꝛ ꝑmus nõ ꝓſeqtur grãm ſuam.ſꝫ ab illa excludiẽ ꝑ renũciatiõeꝫ vel alio mõ vel qñ eẽt i negligẽtia not.c.tibi. q.ꝭ.e. in. vi. h̃ caſu nõ ſunt ipſo iure nulle.nec ob.ꝙ ſi papa ſciuiſſet ſe ꝓ alio grauaſſe eccl̃iã nõ dediſſet lr̃as.ho ſit vr̃ iduci ſur reptio ex q̄ nõ ẽ facta mẽtio de ꝑ ipetrãte.ar.d.c.poſtula ſti.qꝛ iſta rõ nõ hꝫ locũ qñ iteruenit notabilẽ ignoꝛãtia.⁊ ſtãte validitate lraꝝ põt reduci grã ad terminos iuris ſi ne ꝑiudicio tertij.vt pꝫ i.d.c.grã.⁊ tenẽdo hanc opi.dicit Io.de imo.hic.ꝙ.d.c.tibi q dꝫ itelli qñ nũdũ erãt ꝑñta te ꝑme lr̃e tpe ꝑñtatiõis ſecũdaꝝ.qꝛ tũc nõ ſũt nulle. lꝫ ñ ſit adiecta cl̃a nõ obſtãte ꝙ pꝛo alio ſcripſerimꝰ. ſi aũt fu iſſent iã ꝑñtate.tũc deberẽt intelli ꝙ in lr̃is ſcđi ipetrãtis fuit appoſita cl̃a nõ obſtãte ꝙ pꝛo alio ſcripſerimus. nec vr̃ abſurdũ ꝙ dictũ.c.tibi q ita itelligaẽ.ita reſidet h̃ Io. de imo.⁊ dicit ꝙ fuit đ mẽte Io.an.iſta ꝯcoꝛdia in.c.pe.
112 ꝭ.e.in.vi.†ſed ſtãte validitate ambaꝝ qs erit ꝑferẽdus cõ cludit h̃ Io.de imo.ꝙ in ho reſcripto tacite ſub itelr cl̃a ſi pꝛo alio nõ ſcripſerimꝰ q hmõi graꝫ ꝓſequaẽ.nã ſic itel ligẽdo ſemꝑ valebit ha grã.ſꝫ ꝯditionalr.iõ ſi ꝑmus ꝯſe quaẽ nõ valebit ha hr̃a.qꝛ deficiet ꝯditio.ſi aũt nõ ꝓſeq̃ẽ tũc ha grã hꝫ effectũ.⁊ ſm hũc intellectũ vr̃ idiſtincte in telligi.d.c.tibi q ſiue in lr̃is ſcđi ipetrãtis adiecta ſit cl̃a ñ obſtãte ꝙ ꝓ alio ſiue nõ ⁊ ꝑme fuerit ꝑñtate ſiue nõ. qꝛ ſi ẽt papa ſciuiſſet de ꝑmis ṽiſilr ꝯceſſiſſet has cũ cl̃a ſi pꝛo alio nõ ſcripſerimꝰ q hmõi grãm ꝓſequaẽ.⁊ iõ ſi dicamꝰ ꝙ dcã cl̃a tacite ſub itelr valebũt he ꝯditionalr . qꝛ ſcđa ꝯditio tacita ſuſpẽdit ſicut expſſa.vt ẽ gl.in.l. itẽ qꝛ.ff. de pac.⁊ hãc ꝯſideratiõnẽ dicit eẽ nouã.iõ limitat.d.c.tibi. q qñ ꝑme lr̃e nõ erãt ꝑñtate tpe ꝑñtatõis ſecũdaꝝ vel qñ in his erat appoſita cl̃a nõ obſtãte ꝙ ꝓ alio. alſ cũ he lr̃e eẽnt nulle nõ poſſent ꝯualidari ex negl̃ia ꝑmi ipetrãtis. c.nõ firmaẽ.de re.iu.li.vi.Itẽ Bal.hic i apoſtilẽ.colligit †qđ nõ itelr papa ſcribẽ ꝓ eo q iura offendiſſe.ꝓbaẽ.l.te ſtõ cẽturio.ff.đ ma.te.l.luciꝰ.§.luciꝰ dãnã.ff.de le.ij.niſi po ſterioꝛa merita tollãt ꝑoꝛa đ merita.l.iij.§.ſi.ff.đ adi.le.

1 **Itteris.** Et eccl̃ia in q̃ ꝑmꝰ papa de dit monitoꝛias hus execu toꝛias ꝑ primũ nõ per ſm itelr grauata.hoc dicat.ꝑmo mãdat.ho tollit obſtaculuꝫ ibi nõ obſtãte.tertio cãm reddit ibi cũ factũ.Caſus huiꝰ decre. iſte ẽ honoꝛius.papa mãdauit canõicis ꝑ lr̃as monitoꝛi as.vt tãcredũ dyaconũ recipent i canonicũ.⁊ in frẽꝫ quo honoꝛio moꝛtuo Grego.papa ſucceſſoꝛ mandauit illud idẽ ꝑ lr̃as executoꝛias.⁊ ſic fuit receptꝰ i canonicũ ⁊ i fra trẽ.Poſtea ṽo idẽ Gregoriꝰ mãdauit eiſdẽ canõicis vt quẽdã aliũ recipent i canonicũ.⁊ i frẽm appoſita cl̃a.niſi ꝓ alio ꝑ ipm Grego.fuiſſet eccl̃ia grauata dubitaẽ.vtrũ eccl̃ia videaẽ grauata ꝑ ipm Grego.an ꝑ honoꝛiũ papa decidit qđ ꝑ honoꝛiũ vr̃ eccl̃ia grauata q ꝑꝰusꝰ oꝛdinauit illũ recipi

Illū recipi ⁊ nō p Grego. vr̄ eccl'ia grauatā q fuit execut⁹ itētionē bonori. ⁊ iō prefati canonici teneanſ obedire lr̄is gregorij ⁊ dcm̄ cl'icū recipe i canonicū. No. ibi lr̄is apl'i
1 cis. qꝛ loqꝭ i plurari † ex q̄ no. qđ ſm̄ hec tp̄a dabanſ tria paria litterarum monitorie. ſ. preceptorie ⁊ executorie. c. ꝯſtitutus. ⁊. c. capitulum. ⁊. c. mādatū. ⁊ ibi fuit dcm̄. ſ. e. ¶ No. ibi. g. cl'icū in canonicū ⁊ in fratrē. vide q̄ dcā fuerunt in. d. c. mādatū. in ver. i canonicū ⁊ i fratrē. ¶ No. ibi apl'icis qꝛ idē erit i lr̄is legatoꝝ de latere vide q̄ dixi i
2 d. c. mādatū. in ṽ. apl'icū. ſ. e. ¶ No. ibi niſi p alio † ꝙ hec cl'a idē iportat ꝙ cl'a ſi p alio nō ſcripſerim⁹. ¶ No. ibi
3 nos † ꝙ hoc ꝓnomē referſ ad pſonā nō ad dignitatē. con cor. c. ſi gratioſe. ſ. e. li. vi. ⁊. l. cēteſimis. ff. de ṽb. ob. dicit tñ Inno. ꝙ papa nō intēdit aliud niſi nō grauare eccleſiam
4 in receptione pluriū. ¶ No. ibi nō obſtāte † ꝙ papa non dr̄ grauare eccleſiā ſup receptiōe pluriū. ſi p̄deceſſoꝛ grauauit ſup receptione primi ⁊ ſic ꝓbaſ ꝙ p lr̄as monitorias eccl'ia dr̄ grauari ⁊ ēt ꝓbat iſte tex. ꝙ p lr̄as monitorias acqriſ ius deſignatiue nō effectiue ⁊ dr̄ fieri a priori ⁊ non a poſteriori. l. qui liberis. §. hec ṽba. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ ſic magis iſpiciſ cā p̄ria q̄ȝ cā ſcđa ⁊ ſic ꝓbaſ hic ꝙ opatū attribuiſ pricipio mouēti ⁊ nō fini lꝫ pricipiū nō ſit neceſſitatiuū finis ſed exortatiuū vñ p̄rie lr̄e monitorie nō neceſſitarunt ſucceſſorē ad dādum executorias ſed bñ exortate ſunt papā ſucceſſorē ⁊ ꝓcedit hoc qñ ambe cāe tēdunt ad eūdē finē ſed ſi ad diuerſum finē ſeu alteri⁹ ſint nāe iſpiciſ magis cā ꝓxima q̄ȝ remota vt. l. ſi mulier. ff. re. amo. hoc ēt nos nā ipſa docet vt ſi qs iſerit ſup pruneo pirum faciet
5 pira ⁊ nō pruna. Tu potes allegare ꝙ dr̄ alibi † teſtatoꝛ grauatus hr̄di vēdere fundū forēſi mortuo teſtatore hēs vēdit forēſi fundū ſtāte ſtatuto ꝙ in actu inter viuos non poſſit fieri alienatio rei immobilis alicui forēſi ꝙ valebit iſta alienatio qꝛ cēſeſ fcā ex cā vltime volūtatis ⁊ non ex actu iter viuos attēdiſ. n. cā mouēs ⁊ non cā finalis ⁊ ſic q ordinat actū magis facere vr̄ q̄ȝ q ꝓſequiſ ordinatuȝ ⁊ ꝓcedit qñ qs teneſ ꝓſeq ordinatū vide de hoc glo. ſingu. ſm̄ Ang. in. l. in extimatiōibus. ff. de pe. he. ⁊ p eūdē Ange. in. l. ſi ita qs. §. ea lege. ff. de verb. ob. ⁊ in. l. i. C. cōia de le. ⁊ in. l. ſi dignū. ⁊ in. l. q fundū. ff. ad. l. fal. ⁊ diſputauit iſtā. q. Oldra. padue. ⁊ Jac. bu. hic bononie. ⁊ eos refert Jo. an. in addi. Spe. in rub. de re. pmu. ⁊ idē voluit By. in. l. vxorē. §. agri plagā. ff. de le. ij. Cy. in. l. i. C. cōia de le. Bar. in. l. ſi ita qs. §. ea lege. ff. de ver. ob. Bal. in. l. ſi hēs. ff. de act. emp. ⁊ in. d. l. in extimationibus. ⁊ in. d. l. i. cōia de le. Facit. l. adoptiuū. §. i. ff. de iure do. ⁊. l. vnuȝ ex fami
6 lia. §. ſi de falcidia. ff. de le. ij. † vbi ſi hēs ex diſpōne defuncti aliqd facit vr̄ facere ipſe defunctus. facit. l. itē eoꝝ. §. ſi decuriones. ff. qđ cuiuſ. vni. no. ⁊ iſtuȝ paſſum examinaui in repe. rub. de re. ec. non alie. in penul. dubio ⁊ procedūt iſta qñ teneſ ſeq ſecus ſi ſeq non tenereſ qꝛ tunc attribuereſ cāe propinque ⁊ non cāe remote. facit tex. multum ſin
7 gu. in. l. itē mella. §. celſus. ff. ad. l. aql. † vbi ſi qs vulnerauit aliquē mortaliter ⁊ poſtea alius illuȝ examinat teneſ ſcđs de occiſo ⁊ non primus dicit tñ ibi Bal. ꝙ aduocatus q ita ꝯſuleret dēret hr̄e in p̄mium laqum quo ſuſpēdereſ. ⁊ iō pulchre dixit And. de iſer. in. c. i. q. mo. feu. amit.
8 † ꝙ nō eſt delictū dimittere dñm feudi mortiferere vulneratum ſed bñ eſt delictū illū examinaſ ⁊ poſuit exēpluȝ in ſeruo ſaul. regis q cū ſaul. rex eſſet mortal'r vulneratus in bello ipſe eū examinauit vt ſcribiſ ħo regū quē ſeruū occidit Dauid ex eo qꝛ in miſiſſet manuȝ in corpus dñi ⁊ ſic colligiſ ex iſto tex. ꝙ magis inſpiciſ cā remota qꝛ eſt fundamētum tunc ꝓrie ⁊ ſic executoꝛ non dr̄ ꝓuidere ex quo
9 fcm̄ alterius exequiſ ⁊ ex ħ colligit hic Pet. de an. † ꝙ q fcm̄ alterius ꝓſequiſ non dr̄ de nouo facere nec grauare non. n. dat ſed datū ſignificat. l. pr̄ ex ꝓuincia. ff. de manu. vindi. ex quo ſequiſ qđ act⁹ recipit vires ⁊ ꝯſideraſ reſpe
10 ctus ſui principij nō reſpectu finis † ꝙ iducit ad qōnē poꝛ roꝝ ſi in vna prochia ſeminanſ creſcuut ⁊ in alia trāſplātenſ ⁊ creſcunt cui decie debeanſ plene p Joā. an. in mer

cu. in. c. q prioꝛ. de reg. iur. li. vi. ⁊ vide elegās ꝯſiliū Lud. ro. cccivij. ꝙ icipit q̄riſ nunqd maiori pte ꝯcilij generalis vbi refert in fcō fuiſſe dubitatum in ſacro ꝯcilio gñali ba
11 ſilee † fuit fcā q̄dā ordinatio ꝯſentientibus oibus incorpatis in illo ꝯcilio ex poſtfacto in exequēda illa ordinatiōe maioꝛ ps ꝯcilij ꝯdicebat minoꝛ ps volebat exeq illud ꝙ iā ordiatū fuerat p oēs ꝯſuluit ꝙ poterat qꝛ cū vn⁹ ordinat ⁊ alter ordiatione exeqꝭ act⁹ attribuiſ ordināti ⁊ nō exequēti dic̄ eſſe notabilē caſū ⁊ expſſū hic ⁊ ſic ſeqꝭ ꝙ ſi ſacrū ꝯciliū gñale ordinauerit certuȝ qd fiēdū ꝙ mioꝛ ps poterit illud exeq ⁊ ſic fac̄ p actib⁹ collegij vniuerſitatis capl'i ⁊ ſiſiū ꝙ ē ꝓpe tuo notādū tñ iſte tex. loqꝭ i pſonis diuerſis ſed caſus ei⁹ nō ē ſic. iō tūc eēt recurrēdū ad aliđ vȝ vtrū fcm̄ a toto collegio poſſit poſtea reuocari a maiori parte coll'ij iuita miori parte de q̄ vide dcā mea in. c. cū
12 oēs. ſ. de ꝯſti. ¶ No. ſm̄ Bal. † qđ ſic̄ p̄ris ⁊ filij vnuȝ dr̄ eſſe teſtim̄. l. p̄ris ⁊ filij. ff. de vul. ⁊ pu. ita hic añceſſoris ⁊ ſucceſſoris vnica ē gr̄a q̄ denoiaſ a ſuo pricipio ⁊ ſic allegaſ iſte tex. pricipiū eē iſpectādū vide duas glo. ſing. ⁊ ſolitarias i iure. ſ. i. l. miorib⁹. C. de his q. vt idig. ⁊ in. l. i. C.
13 in q. cau. reſti. in iteg. nō eſt neceſ. † vbi ſi mioꝛ nō vindicauit neceſſe defuncti ⁊ iterim efficiſ maioꝛ ꝙ reſtitueſ in integrū qꝛ attēdiſ pricipiū q̄ erat mioꝛ ⁊ non attendiſ finis
14 q̄ erat maioꝛ Ang. i. d. l. miorib⁹. † iducit ad qōnē de mr̄e mioꝛe trāſeūte ad ſ͛a vota ñ petito tutore filio ſuo pupillo ⁊ moriſ pupillus ⁊ ī illō tp̄e mr̄ efficiſ maioꝛ ꝙ reſtitueſ in integrū qꝛ attēdiſ pricipiū ⁊ illas glo. mag. fecit bal. in auc̄. ſi captiui C. de epi. ⁊ cle. ⁊ i. l. q ꝯ. C de iceſt. nup. ⁊ in auc̄. hiſdē penis C. de ſecū. nup. facit optim⁹ tex. ⁊ gl. i. c. per tuas. de dona. tex. i. l. q cū maioꝛ. i pri. ff. de bo. li. ⁊. l. ſi. ff. de moꝛ. iſe. ⁊. l. iij. §. i. ff. de mio. Et facit elegās dictū
15 Inno. i. c. ſi. de ꝓcu. vbi dic̄ † ꝙ ſi excōicat⁹ ꝯſtituit ꝓcuratorē ad agēdū ⁊ tēpore q̄ ꝓcuratoꝛ agit dñs ē abſolutus ꝙ nihilominꝰ ꝓcuratoꝛ agere nō poterit vigore illi⁹ mādari qꝛ attēdiſ pricipiū habile ⁊ ſic nō attediſ finis. Fac̄ elegās dcm̄ Ja. de bu. in. d. l. iij. §. i. ff. de mio. ſeqꝭ ibi bar.
16 † Mioꝛ igt vēdidit ⁊ maioꝛ fact⁹ tradidit reſtitueſ ne in itegrū breuiter dcīdit ꝙ ſic ex eo qꝛ illa traditio hꝫ neceſſariā ꝯñam ex actu p̄ori cū neceſſario depēdat a pricipio iſpicieſ pricipiū. vt i. d. l. iij. §. i. lꝫ al'r dixit ibi glo. ⁊ nō bñ ⁊ p ħ rñdeſ ad. l. ij. C. ꝙ me. cā. ⁊. l. pe. ff. de ꝯdi. ob turpē cau. ⁊. l. fili⁹. ff. ad mace. qꝛ iō ibi nō attēdiſ principiū qꝛ icōtinēti ſoluēs hēbat exceptionē cui exceptioni vr̄ renunciari p actū ſequentē. Et iudicio meo iſte tex. extēdit. d. l. iij. §. i. ⁊ ſiles inq̄ȝtū dicūt attēdi pricipiū ⁊ ñ finē qñ finis hꝫ neceſſariā ꝯñam ex pricipio qꝛ idē erit ſi hꝫ ꝯñaȝ a pricipio non ex neceſſitate ſed ex honeſtate. nā i caſu hui⁹ decreta. de honeſtate non de neceſſitate papa exeqꝭ lr̄as monitorias p̄deceſſoris ⁊ tñ executio denoiaſ a principio. fa
17 cit ſolē. tex. in. l. qđ ait lex. §. ſi. ff. de adul. † vbi licitū eſt patri occidere filiā dep̄hēſam in adulterio in domo ſua ꝙ ſi pr̄ eā repit in domo ⁊ inſequiſ ipſam fugiētē ⁊ ex̄ domū occidit ꝙ licite fecit ⁊ ſic attēdiſ principiū pmiſſum ⁊ nō finis ꝓhibitus. Facit qđ pulchre dixit Jo. an. i addi. ſpec.
18 in ti. de accu. in rub. † vbi dicit familia ptātis padue inſeq̄baſ quendā delinquētē in territorio paduano q igreſſus eſt territoriū veronēſe ⁊ familia iſequēdo eū app̄hēdit in territorio veronenſi ꝙ nullā pp ħ feciſſe iniuriā territorij veronē. ex eo qꝛ attēdiſ pricipiū licitū. l. qd ſit fugitiu⁹. §. idē cecili⁹. ff. de edil. edi. facit ꝙ hr̄ in. l. q ſit. §. ꝓterea. ff. đ
19 vſur. † vbi ſi aliqs a pricipio fuit bonefidei poſſeſſoꝛ ⁊ poſtea ſupuenit malafides ꝙ attēdiſ pricipiū q̄ ad lucrāduȝ fruct⁹ de q̄ videbat ⁊ alios in. l. ex diuerſo. in pri. ff. de rei ven. ⁊ doc. in. c. grauis. de reſti. ſpo. ⁊ qđ hr̄ p gl. in. l. i. C.
20 de vſuca. transfoꝛ. No. ſm̄ Bal. argumētū ex iſto tex. † ꝙ ſucceſſoꝛ teneſ adiplere fcm̄ ſui p̄deceſſoris. l. ſi eq̄. §. i. ff. đ in. do. c. i. q ſucceſ. tene. l. vex. §. ex fcō. ff. de mino. ⁊ ꝙ no.
21 in. l. ⁊ qꝛ. ff. de iur. om. iu. xi. q. iij. c. ſi ep̄s. ¶ † Not. ꝙ qs non perfecit. ſed qui incepit vr̄ facere. ⁊ iō eſt iſtud ſcđm Bal. hic qꝛ ꝙ ſeqꝭ hꝫ neceſſariā cōſequentiā ſeu depēdē

tiam a primo lʒ imꝑfecto. non tñ referẽ hoc ad neceſſita
22 tem ſed ad honeſtate.†qꝛ papa non ligat ſucceſſorẽ.c.in
notuit.de elec.vnde de honeſtate papa ſequiẽ factum pre
deceſſoris nõ aũt de neceſſitate hodie aũt fit totũ oppoſi
tum quo ad mãʒ noſtrã.qꝛ.d.papa reuocat oẽs gratias
factas per ꝑdeceſſorẽ ex quibus nõ eſt queſitũ ius alicui
in re ⁊ hoc facit odio vacaturarũ expectatiuarũ.⁊ iſtud
eſt capiendũ.qꝛ merita petri aut factũ vident aut factum
faciũt.xl.di.c.i.Et diceẽ quiſpiã ſi hoc facit odio vacatu
rarũ quare ipſe cõcedit gratias ad vacaturas dicas. ita
dño placuit vel dicas ſm.d.abbatẽ ꝙ ipſe facit ex eo. qꝛ
ipſe vult cõcedere ꝙ ſm eum per verbũ forte eſt verius.
⁊ ſi qſpiã diceret ꝙ forte facit vt in ſimili dixit Spec.in ti.
23 ð app.†vbi q̃rit q̃re appellaẽ ad papã obmiſſo medio.ij.
q.vi.c.ad romanã ſedem.⁊ ad imperatorem non appellaẽ
obmiſſo medio.vt in.l.ad principem.ff.de appel.reſpon
de qð imperator voluit parcere laboribus ⁊ expenſis ſub
ditoꝝ.ſʒ papa voluit hr̃e plenã curiaʒ nichilominus.ego
credo ꝙ.d.papa ex iuſtiſſima cã faciat ipſe enim cũ yeſu
24 xp̃o facit vnũ tribunal.c.quãto.de tranſla.pla. ¶ †No.
ẽt ꝙ lr̃e papa non expirãt morte pape cũ ſucceſſor tenea
tur eas exequi ⁊ vocanẽ hee littere executio cõplementi
gratie nõ enim eſt executio mera.qꝛ agit in virtute ꝓpria
q̃ꝫ cõpreſſiue id eſt ex cõiunctione aliarum litteraꝝ. ⁊
25 ex hoc dicit hic Bal.†ꝙ ſi ſcribiẽ epõ qui ẽ mortuus an
ſucceſſor eius teneaẽ illud preceptũ mandare executioni
⁊ dicit eẽ optimum arg.ꝙ ſic alleg.l.cũ quaſi. in princi.
ff.de fideicõ.lib.⁊ qð no.in.l.ſi deceſſerit.ff.qui ſatiſdare
cog.Tu vero pondera qꝛ.d.l.cũ quaſi nõ mereẽ allega
ri ad hoc.naʒ ipſe loquiẽ in ꝑcepto ſeu mandato facto a
papa ſed illa lex loquiẽ in decreto qð hʒ vim ſnie interlo
cutorie.vt per glo.ſing.in.l.preſenti.§.cum aũt.C.de his
qui ad ecc.cõfu.⁊ eſt caſus ſpãlis fauore libertatis.ergo
non põt extendi ad mandatum aplicum.facit qð not.in
c.qꝛ.V.de iudi.⁊ ꝙ dixi in.c.ſignificauit.ẽ.e. ¶ Glo.i.
26 colligit arg.†ꝙ per lr̃as monitorias acquiraẽ ius impe
tranti poſtea recedit ab hoc.arg.vʒ ꝙ non acqratur ius
per lr̃as monitorias ꝑceptorias ⁊ executorias ⁊ intelli
ge ꝙ non acquiritur ius in re qꝛ illud ius acqritur ꝑ col
lationem.c.ſi.de conceſ.ꝑben.⁊ ita eſt intelligenda glo.
iſta ſed bene acquiritur ius ad rem ⁊ ideo poteſt ſm gl.
iplorare iudicis offm̃ vt recipiatur in canonicũ ⁊ fratrẽ
c.veniens de renunc.ius enim ↄfertur ad bñficiuʒ ex rece
ptione in canonicũ qꝛ tunc habet ius effectiuũ ad prebẽ
daʒ vacaturam vt in.c.ſi.de ↄceſſ.ꝑben.li.vi.per collatio
neʒ enim acqritur ius in beneficio vnde poteſt dicere bñ
ficium eſſe ſuuʒ.c.ſi tibi abſenti.de preben.lib.vi. ⁊ quan
do in litteris eſt appoſita clauſula decreti vel interuenit ali
ud ſimile habens afficere beneficiũ.vide tex.⁊ glo.in.c.ſi
ſoli.de conceſ.ꝑben.lib.vi. ¶ In glo.ij.iſta glo. colligit
27 arg.†ꝙ ſucceſſor teneẽ adimplere factũ ſui ꝑdeceſſoris.
xij.q.v.c.qꝛ ioãnes.xvi.q.vi.illud ⁊ ſic mandatum factũ
ꝑdeceſſori tenetur ſucceſſor adimplere hoc itellige ð ho
neſtate de neceſſitate aũt non teneẽ.qꝛ papa non põt ipo
nere legẽ ſucceſſori.c.inotuit.de elec.facit ꝙ voluit Jo.
an.in.c.qui prior.de reg.iur.li.vi.in ſolutione q̃õnis.naʒ
dicit ꝙ de neceſſitate nõ teneẽ adiplere.qꝛ expirauit gr̃a
re integra morte mãdantis.c.ſi ſuper gratia.de offi.dele.
li.vi.Si aũt res nõ eſſet integra.puta qꝛ citatio facta fu
iſſet vel factũ fuiſſet preceptum virtute lr̃arũ predeceſſo
ris.qui forte ẽt dediſſet lr̃as executorias. ⁊ ſi nõ fuiſſent
executioni mandate ante mortem.tunc claꝝ eſt ꝙ ſucceſ
ſor teneretur implere mãdatũ predeceſſoris.⁊ ita poſſet
intelligi hic.ſed primum dictũ eſt magis conforme huic
littere. Aliqui tñ dixerunt ꝙ gratia re integra non expi
rat morte cõcedentis ipſo iure.ſed ope exceptiõis ꝙ non
vẽ vex ꝑ no.in.c.ſi ſup gr̃a palle. ¶ In ea.gl.ad ſi. ibi ſʒ
ad mãdatũ pape iſta glo.loquiẽ minus caute. nã vt dicit
28 Jo.an.⁊ bñ†aliud ẽ dicere ſi ad mãdatũ nr̃um aliũ non
recepiſtis ⁊ aliõ ſi dicaẽ ſi ad mãdatũ pape. nã iſta ṽba.

a ¶ Vos. de hoc ꝓnomine vos. vide inter alios.d.Abb. hic in.i.not. q paucis nãʒ ei abſoluit ð aliis aũt ꝑ noib⁹ ſi qd icire cu pis.vide Bar. in.l.quãtus.ð ſu.⁊ arg.leg.⁊.c.quo iure.viij.diſt.⁊ gl.i.c.i.de poſtu.prela.

vltima ↄcernũt dignitatẽ.⁊ ſic verificareẽ ad receptionẽ
factã auctoritate cuiuſcũqʒ pape.ſʒ ꝑora verba ↄtẽplanẽ
ꝑſonã.idõ nõ verificanẽ niſi receptio fuerit ꝑmo fcã ex au
ctoritate mãdatoris.c.ſi gratioſe.e.ti.li.vi.⁊ in hꝰ ꝙ dicit
29 delegato vꝫ hodie ꝓbari in.c.hi q.de ꝑbẽ.li.vi.†vtrũ aũt
dicaẽ recepiſſe mãdatũ pape ille q recipit mãdatũ legati
pape ↄclude aut legatus mãdat de ſpãli mãdato pape.⁊
illud mãdatũ intellr̃ eẽ papale.l.ſi vnũ. ex familia.§.i.ff.
ð le.ij.⁊ ꝙ no.in.l.theopõpus.ff.de do.ꝑle.⁊ faciat illud
dñicũ q vos recipit ⁊ me recipit q vos ↄtẽnit ⁊ me ↄtem
nit.aut ex gñali ptãte ſue legatiõis legat⁹ mãdat.⁊ tunc
ſec⁹ qꝛ factũ pape ⁊ legati nõ ſũt eiuſdẽ nature ⁊ forme
vt in.d.c.hi q auctoritate. ¶ Opponiẽ ꝙ nõ poſſit dici
eccleſia grauata.ꝑ papã q dedit monitorias.nã ẽt ſi lega
tus pape ↄferat eccleſiã per hꝰ nõ ꝑiudicaẽ patrono.c.di
lectus.de offi.dele.qꝛ legatus nõ dẽ grauare ſeu ꝑiudica
re.ſʒ vtiẽ iure ſuo vt ibi ergo multo min⁹ grauaẽ per pa
pã cuius mãdatũ ẽt ſi eſt durũ eſt ſeruandũ.xix.di.c.i me
moriã.l.ꝑſpexit.ff.qui ⁊ a qbus.Vincẽ. ⁊ Abb. rñdent
ꝙ eccleſia grauaẽ in hoc.qꝛ nõ poterit deinceps ꝓuideẽ
filijs patronoꝝ ⁊ qbus nãliter eſt obligata ſicut ꝑus po
terat nec ſeruitores eccleſie poterũt ſic bñficiare ↄ.c.nul
lus.lxi.di.hec ſolo nõ placet Jo.an.qꝛ dẽ eccleſia graua
ta.i.collator ſiue ſit ꝑlatus vel ali⁹ ſibi eniʒ ꝑiudicareẽ in
collatiõe alteri⁹ ꝙ papa ↄfert nõ aũt in collatiõe alteri⁹
ꝙ papa nõ ↄtulit nec reſeruauit.⁊ ſic loqtur.c.d.dilect⁹.
vel dicas ꝙ in.d.c.dilectus.nõ ꝑiudicaẽ ꝑlato quo ad hꝰ
vt ex hoc poſſit ipugnare collationẽ legati.ſed tñ ꝑiudi
caẽ ſaltẽ de facto ⁊ hoc grauamẽ facti põderaẽ.lʒ.n. pa
pa poſſit grauare eccleſiã i receptiõe pluriũ.tñ hꝰ nõ intẽ
dit vt hic.⁊ i.c.mãdatũ.ẽ.e. ¶ Oppo.in eo ꝙ hic dẽ ec
cleſia grauata ꝑ primũ papã q dedit monitorias ⁊ nõ ꝑ
ſm papã q dedit executorias.nã poti⁹ iſpiciẽdus ẽ ſcđus
act⁹ q̃ꝫ ꝑmus.l.vnica.ad ſi.C.de plus peti.l.ꝙ ſpõſe.C.ð
dona.añ nup.l.cũ notiſſimi.§.ſʒ ⁊ ſi qs.C. de ꝑſcrip. xxx.
ãno.hec ↄria formauit hic Gof.⁊ tñ illa nõ ſoluit.⁊ in ↄ
riũ.alle.l.ſi mulier.C.ad velleia.l.ſi ſpõſus in ſi. primi rñ
ſi.⁊.l.ſi donare.§.i.ff.ð dona.iter vir.⁊ vxo.⁊.l.iij.§.ſcio.
ff.de mino.Et alia iura que dicũt principiũ ſpectãdũ eſſe
de qbus in.c.dudũ.de elec.Jo.an.remittit ſe ad no.in.d.
rl̃a qui prior.li.vi.⁊ ibi dicit ꝙ eccleſia non põt dici gra
uata per eũ q dedit executoriaſ cũ ex quodã debito hone
ſtatis teneret adimplere factũ ꝑdeceſſoris.facit qð no.in
a 30 c.ꝑ tuas.de dona.†vltimo inq̃rũ illud ꝓnomen vos⁹ ſim
pliciter ꝓlatũ ab hoĩe poſito in dignitate referẽ in dubio
magis ad ꝑſonã q̃ꝫ ad dignitatẽ vt hic ꝓbaẽ ⁊ ſuperius
31 dictũ eſt colligit hic.d.Pet.de anch.†ꝙ verbũ dubium
ad dignitatẽ ⁊ ad ꝑſonã capiẽ potius quo ad ꝑſonã quã
quo ad dignitatẽ.vt in.d.c.ſi gratioſe.de reſcriptis.li.vi.
32 †Ex quo infert aliqs inſtituit.A.B.C.⁊.D. fratres ſu
os ex diſparib⁹ portiõib⁹ ⁊ poſtea ſubiũxit ꝙ fr̃es ſuos
grauabat in cẽtũ.nã ſi illud verbũ fr̃es ſignificat ꝑſonas
fratrũ.ſequiẽ qð i illis cẽtũ tenebũẽ viriliter ⁊ equalr nõ
habito reſpectu ad portiões hr̃ditarias.ſi vero ſignificat
idẽ qð hr̃des ſeqẽ qð tenebunẽ ꝓ virib⁹ hr̃ditarijs.l. non
nũq̃ꝫ.ff.ad treb.ſʒ i dubio referunẽ ad heredẽ.l. lucius.§.
meuia.ff.ad treb.hꝰ voluit ibi Bar.⁊ ita reſidet h.d.Pe.
tu dicas qð ſalua pace dñi pe.nec ille tex.nec dictũ bar. ẽ
ↄ id ꝙ hic no.ex eo.qꝛ tũc vñr grauati viril̃r ⁊ nõ ꝓpor
tiõib⁹ hr̃ditarijs qñ ſũt vocati ꝑ noia ꝓpria tex.ẽ in.l.tur
pia.§.ſi.ff.de le.i.ſʒ qñ ſunt vocati ꝑ noia appellatiua. pu
ta a filijs meis a fr̃ib⁹ meis ⁊ filijs⁹ tũc vñr vocati ꝓ viri
bus hr̃ditarijs iſte ẽ tex.ſing.⁊ alibi nõ repiẽ in.d.l.luci⁹
§.meuia.ẽt iſtud reputauit fore mirabile.Bar.i.d.l. tur
pia.§.ſi.mõ iſtud ṽbũ vos poſitũ hic nõ referẽ ad nomen
appellatiuũ.⁊ idõ nõ ẽ ↄ.⁊ inq̃ꝫrũ ꝓbaẽ hꝰ initiũ fore ſpe
33 ctãdũ applica vnũ ꝙ tibi videbiẽ mirabile†fili⁹ↄmiſit ↄ
pr̃em eã igratitudinẽ ꝑp q̃ꝫ iure venit exhr̃dãdus ex poſt
fcõ efficiẽ furioſus ꝙ pr̃ poterit eũ exheredare.⁊ ſic atten
detur principiũ ⁊ non finis.iſte eſt caſus ſingu.in.l.cũ an
tiquitas.

tiquitas.alias eſt in.l.cū furioſus ſʒ cum antiquitas.C.ꝺ
cura.fu.cōiuncta.l.ſi qs in ſuo C.de inoffi.te.alias.l.qui-
daʒ in ſuo.ff.de ꝯdi.inſti.ꝛ ex hoc audeo reprobare ſingu
lare ꝛ ſtupendū dictū Bal.in.l.furioſuʒ.C.qui te.fa.poſ.
34 dicentis †quidā cōmiſit homicidiū poſtmodū effectus eſt
furioſus.decidit ꝙ non poterit puniri tpe furoris q2 pro
certo male loquit̃ p.d.§.ſed cū antiqtas. Facit ꝯ̃ cū.l.i.ff.
35 de pe.ꝙ eſt memoria dignū.†Faciat ēt qꝺ voluit Bar.in
l.libelloꝝ.ff.de accu.de eo qui exiſtēs in plateis ſagitauit
aliū exiſtentē extra plateas vtrū attēdat̃ locus platee. an
locus ꝑcuſſionis.Itē ꝛ qꝺ initiū ſit ſpectādū habeas tibi
hec iura.l.qd ergo.§.ſufficit.ff.de ꝯ̃rio iud.tute.l.ꝯtinuus
§.cū qs.ff.de ver.ob.l.ſed an vltro.§.i.in fi.ff.de neg.ge.l.
i.in fi.ff.cōmo.l.i.ꝛ.l.fi.C.cōia.de vſucapio.l.ſi qs aliqd.
§.qui abbortionis.ff.de pe.l.cū oʒ.in fi.C.de bo.q3 lib.l.
i.ff.de pe.l.i.ff.de origi.iur.l.qꝺ ab initio.ff.de regu.iur.l.
his qui.ff.de pub.iudi.l.cū quedā puella.ff.de iuriſ.om.iu
di.l.ſi ꝓcuratorē.primo rñ.ff.manda.l.ſi tñ.ff.ad maced.
l.i.C.de teſta.l.ij.§.qui ad munera.ff.de vaca.mu.l.lʒ.§.ſi
filius.ff.de pecul.ꝛ in cenſura pōtificia habeatis iura hec
c.cum paulus.ꝛ.c.principatus.i.q.i.xvi.q.iij.c.ſi ſacerdo
tes.c.poſt ceſſioneʒ.de proba.c.ꝓpoſuiſti.de fo.cōpe.c.eā
te.ſ.e.c.ꝑterea.de iure pa.c.ſcientes.ꝛ.c.quāto.de cenſi.c.
eleuterius.xviij.q.ij.i.q.i.c.quibuſdā.de conſe.di.i.c.pla-
cuit.vi.di.c.teſtm̄.c.dudum.el.i.de elec.c.pp ſterilitatē.§.
i.de loca.ꝛ tex.valde ſingular.in.c.cū dilectus.de cōſue.
36 †vbi qñ patronus facit edificari eccleſiā pōt tpe fundatio
nis cū epo fieri ꝙ inſtitutio rectoris ad illam eccleſiā non
ſpectet ad epm loci ſed ad inferioreʒ ꝓlatum.Facit etiam
cle.litteras.de reſcrip.glo.in.d.c.ſcientes.de cenſi.glo.in
d.c.dudū.el.i.de elec.que glo.ēt dicunt aliqñ mediū fore
ſpectandū ꝛ aliqñ finē allegāt iura ad hoc optima.vide
Jo.calde.ꝛ alios in.d.c.dudū.d.Cardi.in.d.c.litteras.
Et per iſta cū laude dei expedita ſit decretalis veſtra An
dreas ſicculus miles ꝛ vtriuſq3 cenſure doctor.

a **Bbatem.** Dioceſanusᵃ cui ſcribit̃
in dioceſi ſua ꝙ vbi pro
alio ſcriptū non eſt ꝓuideat vel faciat ꝓuide
ri non pōt id exequi.circa bñficium ſpectans
ad collationē alicuius iam ꝑ alio grauati.h.d.Et pp ſui
breuitatē non diuidit̃ ꝛ incipe conſtructū ibi rō iuris non
ꝑmittit.¶ Caſus iſte eſt papa mandauit abbati vt Ste
phano clerico in aliqua eccleſia ſui monaſterij prouideat
eps coegit abbatē vt ꝓuideat huic ſcꝺo impetranti dr̃ ꝙ
nec cogere pōt nec prouidere ēt ſi ꝑtātē ꝓuidendi habeat
generalē.Pōt tñ diuidi quo ad intellectū hoc mō.Pri
mo ponit̃ factū ex quo qꝺ.Scꝺo ſolutio ibi cogi.Tertio
ſolōnis ampliatio ibi etiam ſi facultatē habeat.¶ No.
ibi abbatē q2 ꝫ.d.Car.narat̃ hic factū lʒ.n.loq̄t̃ de Ab-
bate tñ idem erit in alio collatore q2 ſubeſt eadeʒ rō ergo
eadē iuris diſpoſitio.c.inter corporalia.de tranſla.prela.
ego allego ſimile.d.c.ꝑterea.el.i.de trāſac.in ver.religio-
ſo.ꝛ ibi dixit.d.Car.factū narrat idē in alijs lʒ nō rl̄ioſis
nā ita accidit in facto allego.c.pleriq3 de pac.vbi tex.loq
tur ꝺ regulari.d.Car.ibi dicit factū narrat idē in alijs.ꝛ
iō expreſſit de regularibus q2 magis erat de eis frequēta
tum allego.l.i.C.de nili agerī.non rūpēdis q̄ dicit idem
in ageribus alioꝝ fluminū allego glo.in.l.impator.ff.de
ſtatu ho.vbi tex.loquit̃ i femina libera.ꝛ gl.ibi dicit idē
in ancilla.facit glo.in.l.i.C.de his qui ad eccle.cōfu.ꝛ in
auē.caſſa.C.de ſacroſanc.eccle.ꝛ in.l.tale pactū.§.fi.ff.de
pac.ꝛ glo.in cle.i.de reſcrip.vbi tex.loqtur de ꝓlatis reli-
gioſis.glo.ibi dicit idē in ꝓlatis ſecularibus.ꝛ iō expreſ-
ſit ꝺ religioſis q2 magis erat frequētatū allego glo.in.c.
ij.de confeſ.li.vi.vbi tex.loquit̃ de reo glo.ibi dicit idē in
actore.ꝛ iō expreſſit de reo q2 magis erat frequētatum ꝛ
allego glo.in cle.i.de ſup.neg.pla.ꝛ in.c.vno.de re.ꝑmu.
li.vi.ꝛ qꝺ habet̃ in.c.i.§.ſi qs ruſticus.de pace te.ꝛ viola
eius ꝛ qꝺ voluit Jo.an.in addi.Spe.in ti.de loca.§.i.ꝓ-
pe prin.tene menti iſtas glo.pp pauperiē multoꝝ allegā-

tium pro ſingulari glo.in cle.i.de reſcrip.ꝛ in.d.l.tale pa
ctum.§.fi.ff.de pac.¶ No.ibi vt prouideret q2 papa ſcri
1 pſit abbati vt ꝓuideret ꝛ ſic ꝓbat̃ hic†ꝙ collatio benefi-
cioꝝ ſitoꝝ in dioceſi epi pōt ꝑtinere ad abbateʒ ꝛ ſic ad
ꝑlatū inferiorem̄ epo et procedit hoc de iure ſpāli puta
ex ꝯſuetudinē ſeu ꝑſcriptione vel priuilegio vel ex ſtatuto
facto in fundatione vt ꝓbatur melius q̄3 alibi in.c.cum
dilectus.ſ.de ꝯſue.Regl̄r aūt collatio bñficioꝝ ſeu proui-
ſio ſpectat ad epm.c.legēda.ꝛ.c.nouerint.x.q.i.ꝛ.xvi.q.
vij.c.oēs baſilice.ꝛ.c.cuʒ ex iniuncto.de here.¶ No.ibi
2 iam recepit concordat.c.mandatū.ſ.e.†nā iſtud verbum
b iamᵇ importat ꝑfectionē actus vel tpis tex.eſt in pria con
ſti.ffoꝝ.in prin.ꝛ ibi Bal.colligit ꝙ iportat perfectionē
actus ꝛ ēt importat tps ꝯtinuatū ſecus dicit ſi adiungat̃
futuro tpi q2 dicatur iam erūt.x.anni.Ego allego tex.in
c.lrẽ.de dila.in verſi.iam tribus annis ꝛ allego doctrinā
Bar.in.l.celſus.ff.de vſuca.vbi dicit ꝙ ſi dicat̃ talis poſſe
dit iam ſunt.x.anni ꝙ ſignificat tps.x.annoꝝ cōpletuʒ ꝙ
eſt bñ no.pp dicta teſtiū ad ꝓbandū ꝑſcriptionē.x.anno-
3 rum.†No.ibi per lr̃as gñales quō dʒ intelligi regula qꝺ
non eſt intētionis pape velle grauare eccleſiā de duobus
q2 ad excludendū ſufficit idētitas collatoris lʒ non detur
idēptitas eccleſie ꝛ per hoc declarant̃ capitula.ſ.ꝓxi.pre
cedentia non.n.ꝯſiderat̃ grauamē rōne redditnū ſed rōe
facultatis ꝯferēdi cū ꝓlatus nō poſſit ꝓuidere ſuis ꝛ ma
4 xime his qui ſeruiūt.†No.ibi ꝓuideri ꝛ ibi cogi duplicē
ſpēʒ executoꝝ q2 qdā dat̃ ad ꝯpellendū quidaʒ ad proui-
dendum ꝛ ſic executor ad cōpellenduʒ non pōt ēt ſecuta
negligētia vel ꝯtumacia ꝓuidere debētis aſſumere ptes
ad ꝓuidēdū.facit qꝺ hr̃ in.c.ſi ſoli.ꝛ in.c.ſi capitulo.ꝺ cō
ceſ.ꝑbē.li.vi.ꝛ ſic ꝑ illas lr̃as facias ꝓuideri non vr̃ datꝰ
executor ad ꝯferendū ſed ad exequendū.Facit.l.fi.§.fi.ff.
ſi cer.pe.Sed in ꝯ̃riū facit.l.ſi heres iuſſus.ff.de leg.i.vbi
5 dr̃†ꝙ ſi teſtator mādat heredi ꝙ faciat ꝙ habeā.x.videt̃
mādare qꝺ ſoluat mihi.x.ita hic arguit Bal.q rñdet qꝺ
ſoluere nō ꝑtinet ad aliū q̄3 ad heredē ſed recipe hic in ca
nonicū ꝛ in fratrē de iure ꝑtinet ad capitulū ꝛ ſic ad aliū
ſ.e.c.cā te.Alia forma eſt ꝓuideas ꝛ tūc non ſolū pōt ꝓ-
uidere v̄bo ſed ēt facto ꝛ inueſtire ꝛ in poſſeſſionē mitte
6 re ſ̄m Bernar.hic qꝺ vr̃ eſſe ſūme nōdū ſ̄m Bal.†q2 cui
cōmittit̃ diſpoſitū vr̃ ēt cōmitti executio.ff.de pub.l.ſi qs
7 ꝓhibuerit.nā vbi ſumit̃ regula†ꝙ ꝓcurator ꝯſtitutus ad
ꝯ̃hendū pōt rem tradere ſup qua ꝯ̃xit nec mirū q2 cū vnū
ꝯcedit̃ vr̃ ꝯcedi id qꝺ ſequit̃ ad illud.ff.de ſer.ruſti.ꝑdi.l.
ſeruitutes.§.ſi dolo.l.cui iuriſditio.ff.de iuriſ.om.iu.ꝛ fa-
cit qꝺ plene voluit Bal.in.l.i.C.ſi rector ꝓuin.Et ex ꝑdi
8 ctis colligit Bal.†ꝙ tm̄ qs hʒ de arbitrio q̄3tū hʒ de mā-
dato.l.qui rome.l.calimachus.ff.de ver.ob.l.ſi in lege.ff.
9 loca.ꝛ in ſūma dicit hic Bal.nondū†ꝙ oia formalia de
depēdent a forma ꝛ his q̄ forme ſunt annexa.l.qui tū.§.
10 in hac.ff.iudi.ſol.Et ex ꝑdictis dicit apperet†ꝙ parenduʒ
eſt mādato ſpreto oī circuitu niſi circuitus ſit neceſſarius
q2 q̄ ſunt ordinis non debēt obmitti.lʒ aliqñ pp celerita-
tem actuū aliqd occupet̃ ꝙ tñ fingit̃.l.iij.§.ſi debitorē.ff.
de dona.inter vir.ꝛ vxo.vt pʒ in ficta reſtitutione heredi
tatis ex trebelliano.l.pe.§.cum aūt.C.ad trebel.quo caſu
plus eſt in iure q̄3 in facto.l.illud.ff.de acq.he.l.ſingula-
11 ria.ff.ſi cer.pe.¶ †No.ēt qꝺ mādatū ſpāle derogat gña-
li.c.i.ſ.e.vel ſic ꝙ ſpecifice grauatus nō tenet̃ ex generali
12 clā.ꝯcor.l.legatoꝝ.§.q plures.ff.de leg.ij.†No.ꝙ ex tūc
qs itelligit̃ grauari cū recipit lr̃as ꝛ ſic attēdit̃ tps ꝑſenta
tionis.ita h̄ colligit bal.ꝛ ꝑ certo iſtud eſt.d.glo.i.h̄ q̄ ita
itelligit iſtū tex.Et ſic Bal.ſequit̃ gl.hic ſed ꝯ̃riū voluit h̄
Hoſti.de quo dicet̃ in glo.i.¶ No.ibi ſi facultatē hēat
ideſt opportunitatem vt q2 multe eccleſie vacant in qbus
poteſt fieri prouiſio ſ̄m Vincen.vel dic facultatem.i.pote
ſtatem ꝛ hoc ſentit hic glo.vlti.que fuit additio a tempo
re Inno.ꝛ forte dabatur facultas epiſcopo prouideri ne
gligente collatore.de conceſ.preben.c.ſi capitulo.lib.vi.
¶ Opponitur ꝛ vr̃ ꝙ hec decretalis ſit de indubitato.cū

a ¶ Dioceſa-
nus.Iſtud ſū
mariū ad lr̃as
ponit.d.Abb.
ꝛ oēs quos vi
dere potui.ad
declarationeʒ
ēt totꝰ tex.ne-
mineʒ videas
ꝑter.d.Abba.
in.i.ꝛ.ij.not q
mirabilr̃ ipm
declarat ita vt
nihil difficul-
tatis ſuperſit.

b ¶ Jam.De
qua dictiōe.vi
de.l.quamuis
vbi nota.ff.de
fur.ꝛ p Bar.i
in.l.i.§ h̄ aūt.
de op.no.nūc.
ꝛ ſingulariter
Fely.in.c.lʒ in
v.colū.v̄.no.x.
de ꝑbē.vbi pa
riter oēs ſcri-
bentes.

c ¶ Obmitti.
amplia tu iſtā
ꝯ̃clonē ēt h̄ua
ri dʒ ꝑ cū qui
hʒ liberā ꝑtā-
tē ꝓcedēdi.vt
tʒ Bart.in.l.ſi
filius.ff.de do
na.ꝛ an ꝛ qñ
in qbꝰ attenda
tur ꝛ ſit ꝺ iba
ꝛ qñ obmiſſuſ
viciet.vide ſin
gu.Bart.in.l.
his.§.fi.ff.de
ſolu.ꝛ i.l.ſi du
as.de excu.tu
to.ꝛ in.l.ij.§.
primo.ꝺ vulg.
ꝛ pupil.reliq
vide per te.

ſus ꝯriūm habetur.ff.in probe. ⁊ in.c. cum in iureperitus.
de elec.l.qꝺ labeo.ff.ad carbo. Nā hic in litteris ſecūdis
erat clauſula ſi pro alio abbas antiquus reſpondet ꝙ po
tuit dubitari ꝙ monaſterium erat exemptum cum capel
lis. nā licet talia ſint in dioceſi non tñ ſunt de dioceſi. Fa
cit ꝙ no.in clemē.i.de preben. ⁊ hoc tenet zenze. Guil.de
monte laudi. ⁊ Lapus in cle.archiepiſcopo.§.ſi ſimili.de
priuile. ⁊ licet iſta ratio ſit vera.tamen non facit ad hanc
decretalem que non diſtinguit inter abbatem exemptum
vel dici poteſt ſm eundē ꝙ ratio dubitari fuit qꝛ duo ca
pitula precedentia loquuntur quando in principali eccle
ſia ſcriptum erat ⁊ illa grauabatur hic autem in capellis
grauabatur vel altera earum. Et circa hoc inſtat abbas
inducendo pro abbate de quo in littera.inſti.de hered.in
13 ſti.§.ſi plures.† vbi ſi teſtator poſt plures heredes inſtitu
tos ⁊ portiones illis aſſignatas inſtituit alium pro ħ nō
diminuit portiones primorum ſed ſi qua pars eſt vacās
illi debebitur.ſi ergo abbas grauatur per primum reſcri
ptum non grauabatur per ſecundum in eadem eccleſia ſꝫ
in alijs non grauatur ſed hoc non multū facit ſed dic ſm
Jo.an.ꝙ hoc capitulum ⁊ capitula proxime precedētia
hoc volunt ꝙ ſi vnus collator eſt grauatus in vna eccle
ſia poſtea per reſcriptum cum clauſula niſi pro alio ⁊c̄.in
illa vel in alia eccleſia ad ſuam collationem ſpectāte gra
uari non poteſt ad qꝺ facit.c.preſenti.de offi.le.li.vi. ſm
14 Jo.an. In gl.i.abbas hic.receperat primas litteras† an
ſtetur preſentationi. ⁊ concludit ꝙ ſic vnde ille debet bñ
ficium obtinere qui primum ſuum mādatum preſentauit
c.capitulum.ſ.e.c.vt debitus.de appel. ⁊ ſic abbas iſte te
nebatur prouidere illi Stephano clerico. ¶ Contrariū
tenet hic Hoſt.ꝙ imo in litteris ad beneficia inſpicit tps
date ⁊ non tempus preſentationis. ⁊ hoc videtur forma
liter probare iſte tex.in verſi.pro alio ſcriptum nō eſſet ⁊
etiam iſtud approbat ſtilus curie ſm quem ſtilum dātur
littere cum clā.nō obſtante ſi pro alio ſcripſerimus ⁊ ꝙ
ſtandum ſit date ⁊ non preſentationi.hodie eſt deciſuꝫ in
c.tibi qui.ſ.eo.li.vi.fatetur tamen Hoſt.ꝙ ſi primo impe
trans fuit negligens in proſequendo ius ſuum ⁊ permiſ
ſit ſm impetrantem prius ꝓſequi ſuas litteras. nec oppo
ſuit de ſuo primo reſcripto preiudicabitur ſibi infra annū
per.c.mandatum.in ver.proſequatur.ſ.e. ⁊.c.pe.ſ.de re iu
di. Sed vbi nihil imputari poteſt prius impetranti tunc
erit ſecus qꝛ qui prior eſt in tempore potior eſt in iure de
15 hoc late dictum fuit in.c.mandatum.ſ.e.† Sed circa hoc
queritur ſi abbas primo recepit mandatum epiſcopi ⁊ ſe
cundo recepit mandatum pape ꝙ mandatum erit prius
exequendum Hoſt.dicit ꝙ ſm preiudicabit primo. Nec
obſtat.c.ex parte.de offi.dele.qꝛ ſunt duo caſus diuerſi nō
contrarij ibi enim quo ad vtrūqꝫ reſpectuꝫ reſpicit idē be
neficium nec poteſt vtrūqꝫ valere.hic vero reſcripta reſpi
ciebant diuerſa beneficia. ſed circa diuerſa poteſt vtrūqꝫ
valere.c.cum dilectus.de dona.c.olim.de verbo.ſigni.ſꝫ
Hoſt.ſed ſtante eodem themate abbas prouidit ad mā
datum epiſcopi anteq̄ȝ reciperet mandatuꝫ pape videtur
ſm Hoſt.ꝙ non mutabitur ꝙ legitime factuꝫ eſt.c. audi
ta.de reſti.ſpo.c.ex tua.de fil.preſby. Sed in contrariū ar
guit Hoſt.qꝛ ſi papa fuiſſet memor non mandaſſet ꝑ epi
ſcopum prouideri ſecundo ne videatur fruſtratorie impe
traſſe. Et concludit Hoſti.papam fore conſulendum qui
mandabit primo vel ſecundo ꝓuideri. Do.An.credit ꝙ
non valeat prouiſio.vnde preſentatis ſecūdis litteris ap
paret prouiſum de non debito maxime ſi non erat clauſu
la.ſi pro alio ſcriptum nō eſt vel qꝛ ſubintelligitur. ⁊ per
conſequens non valet prouiſio auctoritate ſecundi man
dati. Do.Cardina.dicit ꝙ tenet gratia collata ſecūdo ſi
gratia primi non afficit. ⁊ tunc excluditur primus niſi ha
beat clauſulam.non obſtāte.c.pe.eo.ti.in.vi. Do.abbas
refert Jo.calde.dicere ꝙ ſi primus impetrās non habet
ius effectiuum valet prouiſio facta ſecūdo alias debet ſe
cundus remoueri. Domi.Abb.putat ꝙ in caſu huius.c.
vbi per hoc ſcribitur cum clauſula ſi pro alio non proce
dit dictum Jo.calde.ſi primus non fuit negligens qꝛ hec
conditio ſi pro alio non refertur ad tempus preteritū.nec
ſuſpendit actum ſed ſi incontinenti facit actuꝫ valere vel
nullum eſſe.l.cuꝫ ad preſens.ff.ſi cer.pe. Si ergo pro alio
ſcriptum fuerit gratia erit nulla ex defectu conditionis. ⁊
16 ſic collatio reperitur facta vigore littere nulle. † Quid ſi
primo impetrans non vult oſtendere ſuas litteras. Dicit
Hoſtiē.diem aſſignandam per iudicem.facit ꝙ habet in
17 c.cum contingat.ſ.e.† Quid ſi abbas prouidiſſet primo
anteq̄ȝ reciperet mandatum epiſcopi.dicit Inno.ꝙ ſi va
caret alia eccleſia non videt quare in ea nō poſſit ꝓuideri
cum diuerſe ſicut eccleſie. Et hoc ſentit glo. iſta que pōde
rat ꝙ ad hoc non prouideat. ⁊ hoc dicit Inno.verum niſi
ambe eccleſie ſint de mēſa abbatꝭ vel niſi collatio per
tineat ad abbatem.cum enim omnes eccleſie vno iure cē
ſeantur ſi vni prouidit grauatus eſt abbas. vnde non po
teſt epiſcopus alteri prouidere hec dicit Innocē. quādo
littere impetrate ſunt poſtq̄ȝ prouiſum eſt per primas ſe
cus ſi ante remittit ad no.in.c.mandatum.ſ.e. Et ſm hoc
Inno.intelligit hanc litteram ꝙ tempore quo abbas re
cepit mandatuꝫ a dioce.nondum prouideat primo vnde
ſpeciale mandatum directum abbati in ſuis eccleſijs pre
iudicat generali mandato epiſcopo in omnibus eccleſijs
.ſ.e.c.paſtoralis. Concluſio eſt ꝙ ſiue abbas prouiderit
primo ſiue non nihil refert quantū ad hoc qꝛ non dꝫ gra
18 uari amplius ex alio mandato pape.† Quid ſi abbas cū
recepit primum mandatum ꝯdixit dicit Pe. ꝙ tunc per
illud non defendetur ⁊ hoc ſi ꝑſiſtis in ꝯdictione vſqꝫ ad
19 conteſtationem litis. ⁊ hoc per.c.ex eo.de elec.li.vi.† Sꝫ
quare hic littere directe dioceſis dicuntur generales Jo.
an.dicit ideo qꝛ reſpiciunt totam dioce.littere autem di
recte abbati dicuntur ſpāles qꝛ concernebant ſolū ſpectā
tes ad monaſterium ⁊ in hoc nulla eſt vis qꝛ etiam ſi lit
tere ſecunde fuiſſent ſpāles ad certam eccleſiam monaſte
20 rij adhuc haberet locum ꝙ hic dicitur. † Sed inquātum
in primo contrario dictum eſt ꝙ monaſterium iſtud erat
exēptum cum capellis an cum mandatur epiſcopo vt fa
ciat prouideri in ſua dioceſi includantur eccleſie monaſte
rij exēpti cum ſuis eccleſijs. Vincen.hic tenet ꝙ non ꝑ.c.
graue.de offi.ordi.ſecus dicit ſi eccleſie non ſunt exempte
licet monaſterium ſit exemptum.c.ex ore.de priuile. Cō
po.tꝫ contrarium in primo dicto ad.d.c. graue.reſpōdet
ꝙ loquitur quando papa ſcribit ei vt extraneo.i.ſicut cui
libet alteri executori.tunc non comphēduntur exempti ⁊
hoc ſequitur hic Pe. ⁊ Jo.an.in.c.ſi papa.ſ.e.in.vi. Fa
cit ꝙ no.glo.in cle.frequens.de exceſ.pla. ⁊ ꝙ no.archi.
in.d.c.ſi pp.vbi vr̄ velle ꝙ non comprehēdantur eccleſie
exēpte qñ papa mandat prouideri eccleſiarum talis dio
ce. Pau.ſm qꝺ refert hic Jo.de lig.dixit ponderāda fo
re vba qꝛ ſi dr̄ in aliqua eccleſiarum tue dioce.vā eſt opi.
Vincē. Secus ſi dicatur in aliq̄ eccleſiaruꝫ bonoñ.dioce.
Pro hac tñ opi.nihil all'. Pau.do.Card.dicit qꝺ forte
21 fuit motus.† qꝛ meum ⁊ tuum denotant dñium vt in.c.ſi
cut.de vbo.ſig.li.vi. ⁊ in.l.ij.§.in locum.ff.de reli. ⁊ ſump.
fune. Sꝫ eccleſie exempte ſunt totaliter extracte a iure epi
ergo. Sed hec opi. Pau.tollitur ꝑ tex.d.c.graue.in ver,
tua dioce.nam illa vba viſicantur in eccleſijs exēptis. ⁊
iō tenetur cōiter opi. Cōpo. Dicit tñ hic abbas antiquꝰ
ſecus eē ſi papa mandaret epo prouideri in aliqua eccle
ſiarum ſibi ſubiectarum vt voluit glo.in.d.cle.frequēs.de
exceſ.pla. Et ſic concludūt hic ſcribētes ꝙ lꝫ eccleſie exē
pte ſunt in dioceſi.non tñ ſunt de dioce.ꝙ ē bñ notanduꝫ.
Sed talis dr̄ia iure apte non ꝓbatur. ⁊ iō vr̄ qꝺ poſſit di
ci in dioce. ⁊ de dioceſi. lꝫ non ſint de iuriſditione dioce.
Facit ꝙ no.glo.in.d.cle.freq̄ns. ita dicit hic Jo.de imo.
22 † Sed an epiſcopus cui mandatur poſſit prouidere in ec
cleſia in qua habet abbas ſolum ius patronatus Hoſti.
vr̄ dicere ꝙ non dicit.n. ꝙ clauſula ibi appoſita ſi ꝑ alio
eximit abbatem ⁊ oēs eccleſias menſe ſue in quibus hꝫ
ius patronatus

ius patronatus.ar.c.dilectus.de offi.dele.Compoſtel.ve
ro dicit ꝙ non excuſatur Abb.per hanc clauſulam niſi ꝓ
alio niſi ſolum in eccleſijs que ſunt de mẽſa vel in quibus
hꝫ prouiſionem vnde non dr̃ grauari ſm eum in eccleſijs
in quibus ſolum hꝫ ius patronatus ex quo non hꝫ ius cõ
ferendi quo ad illas.dicit tñ hoc cauendum qꝛ per litterã
hic poſitam facias prouideri ⁊c̃.non poteſt epiſcopus cõ
13 pellere niſi eos qui ex ſuo iure pñt prouidere.† Sed ſi mã
datur epiſcopo vt prouideat.poteſt in eccleſijs vbi mona
ſterium habet ius patronatus non obſtante clauſula niſi
pro alio.⁊ hoc etiam in effectu dicitur hic in glo.penul.⁊
hoc dicit Compoſtel. in vltimo caſu comprehendi eccle
ſias in quibus Abb.habet ius patronatus. Et de hoc di
cit Compoſtel.ꝙ hic duplex forma ponitur nam cũ mã
datur Abba.vt prouideat in aliqua eccleſiarum ſui mo
naſterij intelligitur de eccleſijs ſpectantibus ad collatio
nem monaſterij.vnde ſi poſtea mandatur epiſcopo vt ꝓ
uideat in ſua dioceſi.poterit cõferre eccleſias in qbus ab
bas habet ſolum ius patronatus.qꝛ per hoc non dicitur
grauari abbas ſed collator qui non fuit grauatus per lit
teras directas abbati.⁊ hoc intellige dum tamen lr̃e ſint
tales quod comprehendant eccleſias ſpectantes ad pre
ſentationem alterius vt non obſtet.c.cum in illis.de pre
14 ben.in.vi.⁊ quod no.in cle.per litteras.de preben.†Sed
an ille cui mandatur prouidere in dioceſi poterit prouide
re in ciuitate.Compoſtel.dicit ꝙ non per.c.rodulphus.
.Ze.o.dicit tamen hoc verum quãdo ſcribitur epiſcopo tã
quam executori vt hic.Secus ſi ſolicitando tunc enim no
mine dioceſis venit ciuitas.Sed in eo quod dicit abb.co
gi non poterit an hoc procedat indiſtincte quando in lit
teris non continetur quod per cenſuram eccleſiaſticã cre
dit tamen Inno.verius quod hec ratio non ſit ſufficiens
nec vera.qꝛ ex quo in litteris continetur facias prouideri
poteſt executor quoſlibet cogere ad prouidendum etiam
ſi non dicatur in litteris per cenſuram eccleſiaſticaꝫ. ⁊ di
cit Innocen.ꝙ ſufficiens ratio ⁊ vera eſt qꝛ ſpeciale man
datuꝫ factum abbati derogat generali facto epiſcopi naꝫ
clauſula niſi pro alio eximit abbatem ab epiſcopo vt pro
uidere non poſſit in eccleſijs abbatis. ⁊ dicit non referre.
an ſm mandatũ ſit generale an ſit ſpeciale qꝛ et̃ ſi ſpeciale
non debet grauari abbas tam grauatus niſi cõſtet de mẽ
te pape per clauſulam non obſtã.c.pe.J.e.in.vi. ¶ In ea
dem glo.in fi.ibi iſta tria capitula oppone hoc modo qđ
videtur ſuperfluitas ꝙ hic qđ dicitur hic habeat̃ in.c.lit
teris.⁊.c.mandatum.Ze.o. glo.iſta tangit iſtud cõtrariũ
ſed non ſoluit dicas qđ differunt ſaltẽ in caſu qꝛ in.c.mã
datum.erat idemptitas eccleſiarum ſed in.c.litteris.alter
dedit monitorias alter dedit executorias hic autem erat
diuerſitas eccleſiaruꝫ ſed idẽptitas collatoris.in glo.per
litteras colligit hec glo.ꝙ generale mandatum ſecundo
impetratum non derogat ſpeciali primo impetrato ⁊ re
mittit ad.c.i.Ze.o.Tu vero ex iſta glo.coniuncto tex.colli
15 ge †ꝙ ſicut ſpecies eximitur a genere vt in.c.i.Ze.o.Ita ge
nus ſubalternum derogat generi magis lato ⁊ itelligas
ꝙ non eximatur ipſo iure.ſed ita demuꝫ ſi ille cuius fauo
rem reſpicit ſubalternuꝫ genus proſequatur vt patet per
dicta ſuperius. Ita et̃ dici poſſet de ſpecie certa exempta
a genere non ipſo iure ſed ita demum ſi habens illam ſpe
cialem gratiam proſequatur.facit.l.ſi heres.ff.de optiõe
16 legata.†vbi legatum ſpeciei non impedit optionem gene
ris in illa ſpecie.¶ In glo.in ver.prouideri colligit glo.
ꝙ per formã hic expreſſam in fi.huius.c. ibi eccleſijs. aut
beneficijs ꝙ non poterit executor prouidere de prelatura
17 ⁊ allegat.c.ſi.de preben.Tu põdera† qꝛ appellatione be
neficijs venit papatus.c.i.de maledicis. Item venit digni
tas glo.coniuncto tex.in cle.auditor. de reſcrip.⁊.c.ſi. de
prebẽ.loquitur in ſimplici beneficio hoc colligitur ex tex.
ibi in verſicu.pro ſimplici beneficio noſtra iuſſio emanat
quo caſu clarum eſt ꝙ appellatione ſimplicis bñficij non
18 venit dignitas.facit gl.in.c.minor.l.di. que dicit † ꝙ ep̃s

poteſt diſpenſare quando cõmittitur ſimonia pro ſimpli
ci beneficio.facit glo.in.c.i.de regu.iur. in.vi.⁊ in.c.ſi as.
19 de conceſ.preben.que dicunt †ꝙ ſimplex beneficium dici
tur illud ꝙ nõ eſt dignitas nec curatuꝫ vnde videtur poſ
ſe dici hoc modo ꝙ aũt nos loquimur in materia ambi
tioſa vt in litteris impetratis ad beneficia ⁊ tunc non ve
niat dignitas nec beneficium curatum. Ita procedat gl.
iſta.⁊.d.c.ſi.argu.c.quãuis.de preben.in.vi. Aut ſumus
in materia fauorabili.⁊ tunc appellatione beneficij venit
a dignitas[a].vt eſt tex.⁊ gl.in.d.cle.auditor.⁊ ſic collige ex
30 glo.iſta coniuncto tex.⁊ cõiuncto.d.c.ſi.†ꝙ in litteris im
petratis ad beneficia comprehenduntur beneficia ſimpli
31 cia.Collige etiam ex hac glo.†ꝙ executor datus per for
mam hic traditam ⁊ ſic ſimpliciter ad faciendum ꝓuide
ri poteſt excommunicare ꝯdicentes.licet non exprimatur
in litteris.Idem tenuit hic Inno.nam deluſoria viderẽ
tur reſcripta niſi haberent aliquam cohertionem.c.ex lit
teris.c.preterea.de offi.dele.ergo multo fortius poterit de
legatus pape cõpellere per cenſuram eccleſiaſticam lꝫ in
litteris non exprimat̃.facit ꝙ voluit Inno.in.c. dilectus.
de pe.⁊ in.c.ij.de fideiuſ.d.Anto.in.c.de cauſis.de offi.de
leg.⁊ in.c.preterea.eo.ti.tex. in.l.ij.C.de ſpon.⁊ ꝙ voluit
ibi Bal.dicit etiam iſta glo.ꝙ non poterit inſtituere vel
in poſſeſſionem mittere.de quo dicendum eſt vt in.c. ꝓ il
32 lorum.de preben.¶ †No.etiam ex iſta glo.ibi ſed p for
mam iſtam mandamus vt prouideas ꝙ poterit per illaꝫ
formam ponere in poſſeſſioneꝫ inueſtire ⁊ excommunica
re ꝯditores.facit ꝙ habetur in.c. cum noſtris. de conceſ.
preben.ipa tñ eam ꝙ non poterit inferre violentiam ad
hoc vt ponat in poſſeſſionem ſi forte reperiat reſiſtentem
iſtud voluit ang.in.l.a diuo pio.in pri.ff. de reiu.allegat
elegans dictum Inno.in.c.cum olim.J. de priui. Idẽ etiã
voluit idẽ Ang.in.l.iuſte.ff.de acqui.poſ.⁊ in.l. qui reſti
tuere.ff.de rei ven.⁊ in.l.i.ff.ſi quis ius di.non obtẽpe.Et
in quantum ſuperius fuit dubitatio non mediocris vtruꝫ
in forma tradita hic veniãt eccleſie ⁊ loca exempta. Ad
33 dite qꝛ Archi.in.c.ſi propter.J.e.lib.vi.dicit † ꝙ ſi epiſco
pus impetrat fructus beneficiorꝫ vacantium in dioceſi ſua
non comprehenduntur beneficia exemptorꝫ poſita in ſua
34 dioceſi per.c.graue.de offi.ordi.vbi no. Gof.†ꝙ genera
le mandatum ꝯ clericos deſtinatuꝫ non includit exẽptos
allegat no.in.c.ex parte.de preben. Item qꝛ papa non eſ
ſet in ſpecie conceſſurus allegat.c.ij.§. ſtatuimus.de deci.
li.vi.c.in generali.de regu.in.vi.Io.an.tꝫ ibi ꝯrium. Po
ne inquit ꝙ eſſet extraneus impetrans certe per hoc nul
lo modo preiudicaretur priuilegio exemptionis vñ ꝯtra
ria allegata per Archi.procedũt qñ preiudicaretur exẽ
ptioni. Item iſtud priuilegium late debet interpetrari al
legat.c.pe.de verb.ſig.a llegat et̃ no.in iſto.c.⁊ ſic in caſu
b huius.c.vult ꝙ veniant loca exempta[b] licet non ſint de iu
riſditione epi tñ includuntur in verbis generalibus alle.
c.venerabili.de offi.deleg.c.nuper.de ſen.excõ.c.qꝛ circa.
de priuile.c.ij.de coniu.lepro.c.graue.de prebẽ. Nec ob.
dictum Gof.allegatum per Archi. qꝛ facit pro eum ſta
tutum illud declaret habere locum eo caſu quo excitatur
officium ordinarij Ioa. de ligna.refert ibi diſtinctionem
Pau.ꝗ habuimus ſuperius vꝫ ſi in litteris dicat̃ in dio
ceſi tua tunc non veniant loca exẽpta ⁊ ſic vera opi.Ioã.
and.⁊ ratio eſt quia illud pronomen tua requirit haberi
ſue in dioceſi in actu de quo agitur. Sed ſi dicat̃ in dio
ceſi bononienſi erit ſecus.Sed ſm eum hoc vr̃ reprobari
per cle.ij.de priuil.vbi locus exemptus dr̃ de ſua iuriſdi
tione.vñ diſtinguitur hoc mõ aut dr̃ ſuarum eccleſiarum
⁊ non includuntur eccleſie exempte.aut dr̃ ſue dioceſis ⁊
tunc cõprehendantur.primo mõ procedat dcm̃ Archi.⁊
Vincen.hic ſcdo mõ procedat dictum Ioã.an. ⁊ Cõpo.
⁊ iſtud approbat ibi Io.de fantu.⁊ pro hac diſtinctione
eſt glo.in clementi.frequẽs. de exceſ.prelat. ita refert ⁊
quieſcit dominus Dominicus in.d.c.ſi propter. Domi
nus Cardi.⁊ Pe.de ancha.in.c.graue.de offi. ordi.trã

a ¶ Dignitas Sed nũquid appellatiõe bñficij veniat bñficiũ curatũ.dic ꝙ ſic in diſpoſitiõe nõ odioſa alias õ ſimplicibus intelligit̃.vt tꝫ elegãter.p. Car. in de.i. in.vi. no. de renũ. ⁊ in cle.ſi. de p̃cur. ⁊ ſequũt. ⁊ referũt moderniores ibi ſcribentes.

b ¶ Exẽpta. Uide ꝓ reſolutione huius elegãtis materie.c.cũ ep̃s.de offi. ordi. lib. vi.⁊ Pau. de ca.in ꝓ. cxxxij ⁊ vide õ iſtis exẽptis infinita.q ponit ſpecu.in ti. de priuileg.p totum ⁊ vide Bal.in l.i.in pen.col. C. de fur. vbi elegãter multa ad maꝫ huius p̃acticabilis ꝯcluſionis ꝯgerit q̃ vide per te.

ſeunt conditio Compoſtel. ⁊ Joã.an. hic ſed mihi videt̃
ꝙ opinio Vincen. ⁊ Archi. ſit verior ⁊ arguo ſic forma/
liter paria ſunt locum eſſe extra dioceſim ⁊ locum eſſe in
dioceſi ⁊ exẽptũ iſte eſt tex. formalis in. c. luminoſo. xviij.
35 q. ij. ⁊ in. c. cum epiſcopus. de offi. ordi. lib. vi. † vbi epiſco
pus habet iuriſditionez in tota ſua dioceſi ⁊ poteſt ponẽ
ſedem in quolibet loco ſue dioceſis tamen in loco exem/
pto non poteſt apponere vt ibi eſt tex. ergo perinde eſt ac
ſi eſſet extra ſuam dioceſim. vt in clemẽ. quamuis. de foro
competen. Si ergo mandatur epiſcopo vt prouideat in
aliqua eccleſia ſue dioceſis ſequitur ꝙ non venit locus
exẽptus ex eo q2 ꝓinde eſt ac ſi ex̃ ſuaꝫ dioceſim eſſet. Et ꝓ
certo illa diſtinctio paul. ꝙ multi quos ſupi9 retuli ꝓbat̃
formaliter in. d. c. cum ep̃s. vbi licet ep̃s habeat iuriſditio
nem in tota ſua dioceſi ⁊ in quolibet loco poſſit ponere ſe
dẽ in quolibet loco ſue diocesis non t̃n poterit ponere in
loco in exẽpto. ergo non venit appellatiõe ſue dioceſis lo
cus exẽptus. tuꝫ ẽt q2 lr̃e ad bñficios ſunt ambitioſe ⁊ ſic
reſtringende. c. quamuis. de preben. in. vi. ⁊ illa diſtinctio
Pau. ꝓbatur formaliter in. d. c. cum ep̃s. vbi tex. dicit in
ſua dioceſi. ⁊ t̃n non venit locus exẽptus. Sed vnũ obſta/
36 re poſſet † q2 reſcripta ſortiuntur effectũ ex mẽte reſcriben
tis vt voluit Inno. in. c. cũ eccleſiaſtice. de excep. ⁊ facit. c.
mandatũ. ẽ. eo. ſed ſi papa mandat ep̃o ꝓuidere alicui in
ſua dioceſi non eſt dare rationẽ diuerſitatis quare magis
voluerit cõprehẽdere loca ſubiecta ep̃o ⁊ loca non ſubie
cta cuꝫ lato ſumpto vocabulo ſint in dioceſi epi. facit. c. i.
de ſtatu regula. li. vi. ⁊ cle. ſi. de priuile. ⁊ ꝙ no. glo. in cle.
quãuis. de fo. cõpe. nihilominus opi. Arch. vr̃ verior. Et
ad rationẽ Archi. nõ r̃ndet Jo. an. ⁊ ſequaces ꝙ debeat
facere mẽtionẽ de exẽptione in reſcripto. Itẽ tex. d. c. ſi ꝑꝑ
dicit ſi ex ſpãli priuilegio iſti fructus alteri debeant̃ nõ in
cluduntur ergo nec bñficia ſpãli priuilegiũ ſpectantia ad
exẽptos q2 extracti a gñalitate gaudẽt ſingl'i ꝓrogatiua
de q̃ dꝫ fieri mentio expreſſa vt ibi in fi. facit ꝙ no. Inno.
in. c. nimis. de iureiur. vbi iſta loca ſcita intra territorium
alicuius ꝓuincie ſi hñt dñium per ſe diſtinctũ ⁊ ſeparatũ di
catur facere ꝓuinciã ⁊ territoriũ de per ſe nec in cõceſſio
ne q̃ꝫ faceret princeps de illa prouincia veniunt illa loca.
nã iſta caſtra q̃ non r̃ndent ciuitati non pñt dici de territo
rio cle. ne romani §. ſane. de elec. Ita eccleſie q̃ non r̃ndẽt
ep̃o non pñt dici de dioceſi. facit ꝙ no. docto. in. d. c. ſi ꝑꝑ
ibi dicunt ꝙ talis indulgẽtia non preiudicat expectãti be
neficium ꝙ vacabit q2 ſpãlior eſt iſta relata ad bñficium
vnum q̃ꝫ dcã idulgẽtia q̃ ꝯplectit̃ oĩa. c. dudũ. de ꝑbẽ. vbi
in gratijs apoſtolicis illa prefert̃ q̃ eſt magis ſpãlis ergo
⁊ hec ſpãlis exẽptio certi oci dꝫ intelligi excluſa ab idul
gentia gñali oĩum bñficioꝝ. Nã ſpãli nota digna niſi ex/
primant̃ vident̃ neglecta. l. itẽ apud q2 hoc edictum. ff. de
37 iniur. † Itẽ cũ ſmo dirigit̃ ad perſonã dꝫ intelligi ſm ꝯdi
tionem perſone cui dirigit̃. c. ſolite. de maio. ⁊ obed. l. ex
militari. ff. de te. mi. l. plenũ. §. equitij. ff. de vſu ⁊ ha. idẽ eſt
dicẽdũ ſi dirigit̃ ad res. Sed dioceſis in v̊a ⁊ nãli ſignifi/
catione dꝫ intelligi illa q̃ ſubeſt ep̃o q2 iſte eſt cõis ⁊ pro/
prius intellectus vulgaris ergo in dubio amplectẽdus. c.
ex lr̃is. de ſpon. l. non aliter. ff. de lega. ij. ſicut dicẽde vrbẽ.
intelligit̃ de roma. inſti. de iur. na. §. ſed quotiẽs. vñ ſolẽ.
doc. Pet. de anch. in repe. d. c. ſi ꝑꝑ refert ſe habuiſſe hãc
queſtionez de facto venetijs ibi. n. dñs Patriarcha. gra
dẽſis reſidet ⁊ iuriſditionalẽ epiſcopalez ⁊ oĩa exercet in
qbuſdã eccleſijs collegiatis q̃ plebanie vocant̃ qdaꝫ obti/
nuit lr̃as a papa vt vacante aliqua plebania in dioceſi ca
ſtellana ſibi ꝯferatur. Et cum vacaret vna ex illis ſubdi/
tis Patriarche ſcita in dioceſi caſtellana fuit dubitatio
non mediocris. an plebania illa deberetur impetrãti. ⁊ ꝙ
non debeatur fuit opi. Archi. ⁊ alioꝝ quos ſuperius re/
tuli. Sed q̃ꝫ debeatur faciunt rationes Jo. an. Iteꝫ ſicut
ad exẽptionem motus fuit papa ſpãli ratione. Ita ad ip/
ſam extenuandam debuit ſingulare ratione moueri. l. ni/
hil tam naturale. ff. de regu. iur. Ad hoc etiam allegat. d.

38 Pe. ꝙ alias refert ſe dixiſſe in queſtione facti † cauſa in/
ter duos Florẽtinos fuit delegata epiſcopo ſenſulão qui
habet capellam in ciuitate Floren. in qua habet ius ep̃a/
le. ⁊ cognoſcit ibi de cauſis tenuit ꝙ non valet commiſſio
tanq̃ꝫ facta extra dioceſiꝫ q2 papa non ad ius ſingulare
priuilegij ſed ad ius cõe vr̃ ſe retuliſſe ⁊ in talib9 eius itẽ/
tio eſt ſequenda vt in. c. ſuper litteris. ẽ. eo. Et refert ſe ita
tenuiſſe in. c. ſtatutum. §. cum vero. eo. ti. li. vi. ⁊ ſic ꝯſuluit
do. Pet. ꝙ dicta gratia ſuper plebania vacãte in dioceſi
caſtellana non includit plebaniam ſitam in dioceſi caſtel
lana non ſubditam epiſcopo caſtellano ſed domino Pa
39 triarce gradenſi. † nam littere ad beneficia impetrate ſũt
odioſe ⁊ ſic reſtingende. d. c. quãuis. de preben. li. vi. ⁊ re.
fert ita tenuiſſe quendam egregium decretoꝝ doc. non t̃n
nominat in indiuiduo forte in intellexit de do. Cardi. ſi/
bi contemporaneo. dicit tamen ſe audiuiſſe ꝙ curiales ro
me tenuerunt contrarium inittentes cortici verboruꝫ gra
tie. In qua dicebat̃ in dioceſi caſtellana. iſta enim dictio
videtur includere omnes plebanos conſiſtentes intra il/
lam dioceſim. nec eſt q̃rendũ ad quẽ ſpectet collatio eorũ
dem argu. l. iij. ff. de offi. preſi. Et dicit ꝙ iſtam opi. vulga
reꝫ ⁊ parum ſubtiliter cogitantes tenerent potius q̃ꝫ pre
cedentem ſed ipſe non teneret eam in litteris odioſis ad
beneficia ipetratis. dicit tamen ꝙ quo ad indulgentiã cõ
ceſſam de qua loquitur. d. c. ſi ꝓpter. q2 eſt fauorabilis te
neret opinionem Joã. an. ⁊ ita quieuit do. Pe. in repeti
tione. d. c. ſi propter. ⁊ ſic tenet opi. Archi. indiſtincte nec
ſequitur diſtinctionem Pau. relatam per Joã. de ligna.
de qua dictum fuit ſuperius. ⁊ ideo ſequenda eſt opi. Ar
chi. que eſt communior ⁊ verior per iura ⁊ ratiões ſupe/
rius adductas. Et inquãtũ ſuperius dictuꝫ eſt ꝙ licet ab/
bas ſit grauatus prouidere in aliqua eccleſiarum ſui mo
naſterij t̃n epiſcopus in exequẽdo mãdatũ poterit ꝓuide
re in eccleſijs in qbus abbas hꝫ ius patronatus q2 ꝓ cer
to non vr̃ v̊a doctrina per iſtũ tex. inquãtum vtit̃ v̊bo ag/
grauari. Nã ſi Abbas eſt grauatus ne põt iterum regra
uari. vñ intẽtio iſtius tex. fuit non idẽ collator bis grauet̃
vñ nõ patit̃ iuris rõ vt qs duplici onere grauet̃. c. at ſi cle
rici. §. ſi. de iudi. c. mandatũ. ẽ. e. Sed in caſu iſto Abbas
grauat̃ duplici onere q2 onus eſt ſibi vt priuet̃ iure pñtã/
di. vñ grauat̃ q2 tenetur ꝯferre ⁊ grauare q2 non põt pre
40 ſentare ⁊ tex. iſte fundat ſe ſuper duplici onere. † vnde la/
to ſumpto vocabulo preſentatio dr̃ quedaꝫ collatio ſicut
dicimus ꝙ lato ſumpto vocabulo preſentatio eſt electio.
41 vt in. c. iij. de iure pa. † Ideo mihi vr̃ dicenduꝫ ꝙ ſicut epi
ſcopus non poteſt conferre beneficium vacãs in eccleſijs
monaſterij. ita non poterit conferre beneficium vacãs ſpe
ctas ad ius patronatus monaſterij. ⁊ licet iſte tex. loqua/
tur in collationibus. ideo fuit q2 erat magis frequẽtatuꝫ
vnde idem videtur dicendum in preſentationibus ⁊ per
conſequens opi. Hoſtiẽ. videtur verior quicquid dixerit
Compoſtel. ⁊ ſequaces. Et in quantum ſuperius dictum
eſt ꝙ vbi non eſſet inſerta illa clauſula vbi pro alio non
eſt ſcriptum tunc in eccleſijs huius abbatis qui aliud iaꝫ
receperit non poſſet iſte epiſcopus ꝓuidere quando bene
ficia de quibus vellet epiſcopus prouidere eſſent de men
ſa abbatis vel ad eius collationem ſpectarent q2 ſic ideꝫ
grauarentur dominus Pe. de ancha. dicit hoc eſſe verũ
quando alie littere diriguntur ad alium ſi autem dirigũ
tur ad eundem habentem plures eccleſias vel ad abba
tem dicit ſe non videre ſecundo licet prio in alia prouide
rit ſicut epiſcopus ſi recepit plures literas iꝫ alie de alijs
mentionem non faciant debet omnibus prouidere ergo
c. mandatum. ẽ. eod. habet locum quando in vna eccleſia
ſcribitur pro pluribus. Item quando vnum in ſpecie ha
benti plures eccleſias ſcribitur ꝙ alij prouideat vt hic ſe
cus ſi eidem ſcribitur habenti plures eccleſias. ⁊ ita do/
minus Petrus limitat iſtum textum. Tu pondera iſtuꝫ
tex. q2 fundat ſe ſup duplici grauamen euidẽ collatoris
nam idem eſt ſi ipſe grauetur bis in conferendo ſicut ſi ſe/
mel ipſe

nel ipſe grauetur in conferendo ⁊ alijs conferens eum
grauet ⁊ per conſequens non videtur recte loqui do.pet.
Et iſta ſufficiant pro aliquali comento huius decretalis.
Laus deo ſuppremo. Andreas Barbatia ſiccu. vtriuſqꝫ
iuris doc. ⁊ miles.

a
B excommunicato.

Solet repeti ſm.d.Car. ⁊ hꝫ mām pulcher
rimā ſm eū ⁊ hoc intēdit p reſcriptū directū
excōicatori vt abſoluat excōicatū ſi ꝯ ꝯſiliū excōicauit da
tis alijs q eo non parēte exequant nō excōicatori ſed illis
cognitio de mādat.h.d. Et diuidit. primo ponit factū ex
quo qō. So.ſolo ibi non excōicatori ⁊ in ſolutione rōnē
interſerit ibi q de fcō ſm do. Cardi. vel ſic excōicator ad
quē ſcribit ꝙ excōicatū abſoluat.ſi ꝯ cōciliū illū excōica
uit non de hoc cognoſcit ſed is q excōicatore negligentio
id exeq fuerit deputatus.h.d. ſm do. Pe. de anch. ⁊ ſm
prio narrat factū ex quo iſurgit qō ſcdo ponit ſolutionē
ibi excōicatori q tria facit prio negatiue ſoluit. ſcdo ibi lꝫ
id qō faciebat dubiū remouet.tertia ibi ſed illis defectus
ſupplet. Vel ſic ſm Bald.cl'a ſine difficultate abſoluas.ſi
refert ad factū ꝓpriū de quo qs dꝫ eſſe certus non reqrit
cāe cognitionē ſed ſi refert ad factū alterius ſic.h.d. prio
ponit thema ex quo ſurgūt duo articuli ipſius. Scdo rñ
ſio ſm Bal.hic ſed do. Anto.dicit hāc decretalē fore bre
uē ⁊ hre mām vtilē ⁊ comētatā fuiſſe p Jo.calde. Et pro
1 euidētia premittit† ꝙ qñqꝫ ſubiecti ꝯqrunt de excōicatio
ne ⁊ via qrele delata eſt ad ſupiorē qñqꝫ via nullitatis.c.
cū ꝯtingat.de offi.dele.c.p tuas.de ſen.excom.c.ad repri
mendū.de offi.ordi.c.ſolet.de ſen.excō.in.vi. Qñqꝫ p viā
appellationis.vt.d.c.ſolet.qñqꝫ fundat qrela ꝯ iudicem
qñqꝫ ꝯ ptē.vt in.c.venerabilibus. de ſen.excō.li.vi. Sed
qr qñ ſupior addit p viā qrele vel appellationis remittit
ex neceſſitate qñqꝫ remittit ex volūtate ad excōicatorē vt
abſoluat.an p hāc cognitionē imprimat aliqua cognitio
iuriſditionis decidit hec decretalis ⁊ hoc intēdit ſm eū.
Per reſcriptū quo excōicatori excōicatꝰ remittitur ab
ſoluendus nulla tribuit iuriſditio ſed ſolū in ſubſidiū ab
ſoluere debēt.h.d. ℭ Caſus ponit ſic. Quidā platus ex
cōicauit aliquē qui ꝯqueſtus eſt pape ꝙ eſt excōicatus cē
formā gñalis ꝯcilij.vñ papa mādat excōicatori vt eū ſine
difficultate abſolueret ⁊ ſi non abſolueret dputauit alios
q abſoluēt. ℭ Querit vtrū p iſtud mādatum ſit cōmiſſa
cāe cognitio rñdet ꝙ nō ipſi excōicatori qr de fcō ſuo ꝓ
prio nō dꝫ certificari qr iā certꝰ ē ſed ſi ipſe non abſoluit
tunc alij deputati dēnt cognoſcere de meritis abſolonis.
ℭ No.ibi ab excōicato.i.p excōicatū ſm Jo.calde.q al
leg.c.lris.de pſūp.c.ab eo.de elec.li.vi.c.cū ab vno.de re
2 iu.eo.libro.†vñ hec dictio ab.infert reſcriptū ꝓceſſiſſe ab
excōicato p ipetrationē nō p ꝯceſſionē ⁊ ſic pt ſumi illati
ue aliqñ ponit electiue.xiiij.q.iiij.c.ab illo. Interdū pōit
3 alijs modis ſm varietatē terminoꝝ qbus adijcit.† Qñqꝫ
tñ dubitat de dictiōe.a.vel ab an icludāt terminū cū ap
ponunt in ſignificato orōnis an excludant de quo p Jo.
an.i.c.ſtatutū.de pbē.li.vi. i gl. ⁊ p Cy.in.l.ſcalicato.C.
de nup. ⁊ ſic ꝓbat iſte tex.ſm eū ꝙ excōicatus ipetrat re
ſcriptū.c.dilectus.ſ.eo.ꝙ eſt verū in cā excōicationis vt
4 hic facit.c.i.ſ.e.li.vi. Sed ex iſtum caſum non ipetrat. Tu
adde hoc ꝓcedere qñ ipſe excōicatꝰ ipetrauit. Sed ſi mo
tu ꝓprio pape reſcriptū emanauit ꝓ excōicato lꝫ nō in cā
excōicatiōis tūc tale reſcriptū vꝫ ⁊ tꝫ h fuit cle.dictū La
pi Abb.in.d.c.i. ⁊ mouet ex illo tex.inquantū dicit reſcri
ptū ipetratū p excōicatū ipſo iure non tꝫ ergo a ꝯrio ſen
ſu ſecus ſi motu ꝓprio pape.dicit tñ ꝙ durāte excōicatio
ne non poterit agere vigore dicti reſcripti alleg.c. pia.de
excep.li.vi. ⁊ .c.ſolet.de ſen.excō.eo.libro. ⁊ ꝓcedat h ſm
eū qñ motus ꝓprius emanat a papa ſecus ſi ab alio infe
riori.dicit tñ Joā.de fantu.in.d.c.i.ꝙ iſto vltio caſu tꝫ re
ſcriptū ſed ope exceptionis tollet. Mibi aūt vr hoc dcm
non fore verū nā motus ꝓprius pape nō inducit diſpēſa

tiōnē circa defectū pſōne ſupplicātis.iſta eſt glo.ſingu.in
5 cle.ſi romanus pōtifex.de pben. ⁊ ibi dixit do. Anto.†ꝙ
motus ꝓprius pape nō tollit vitiū inhabilitatis pſone et
ꝯſecutiue deſcēdētis a vicio a quo ſurgit ſurreptio p illā
glo.quā reputat ſingu.ad hoc ⁊ ibi dixit Guil.de monte
laudi. idē ꝙ non tollatur vitium inhabilitatis natalium
Facit ſingulare dictū Archi.in.c.cenomanenſe.lxxvij.di.
6 vbi dicit†ꝙ ſi in reſcripto pape apponit clauſula ſupplē
tes oēs defectus de plenitudine ptātis ꝙ pp hoc non vr
ſupplere defectū perſone ipetrātis. ⁊ facit ꝙ not: in.c.iter
dilectos.de fi.inſtru. Ita dicamus in ꝓpoſito ꝙ motꝰ ꝓ
prius non excludat ihabilitatē excōicati. facit qr ſi dictū
Lapi eſſet verū daret occaſio ꝯtēnēdi claues.c. grauē.de
ſen.excō. Nec ob.argu.a ꝯrio ſenſu.d.c.qr non dꝫ aſſumi
qñ reſultat abſonus intellectus.c.cū apoſtolica. de his q
fi.a pla.l.ij C.de ꝯdi.inſer.l.ꝯuēticulam.C.de epi. ⁊ cle. ⁊
iſtud puto viuo lꝫ Dñicus in.d.c.i.trāſeat cū dicto Lapi.
Itē dari poſſet limitatio multū ſolēnis ⁊ fuit ſpec.in ti.d
reſcrip.ꝑtatione.§.rōne ipetrātis. ⁊ eā refert ⁊ ſequitur
7 Dñicus in.d.c.i.†vbi dic clericꝰ erat patꝰ ipetrare reſcri
ptū ꝯ epm eps.hoc ſentiēs eū excōicauit occulte in came
ra hoc vt reſcriptū inde ipetrādū non valeret decidit tale
reſcriptū tenere i odiū epi excōicātis belliſſimū dictū eſt ſi
mētior. Mihi aūt vr non fore verū ⁊ hoc p regulā illius
tex.volētis reſcriptū ipetratū ab excōicato fore nullū ip
ſo iure ſiue ergo excōicatio ſit occulta ſiue manifeſta vex
eſt dicere illud reſcriptū ipetratū fuiſſe ab excōicato. Se
cundo faciat ſnia excōicationis iniuſta ligat.c.i.xi. q.iij.
Quinimo plus dixit Archi.in.c.venerabilibus.de ſen.ex
8 cō.li.vi.†ꝙ ſnia excōicationis notorie iniuſta ligat mul
to magis in caſu nro ligabit facit ꝙ voluit Jo.mo. ⁊ Jo.
an.in.d.c.i.vbi dicūt ꝙ ſi qs eſt occulte excōicatus ⁊ ipe
trat reſcriptū ꝙ non vꝫ reſcriptū.nec ob.l.barbarius.ff.d
offi.pto.qr loquit in gerēte offiñ publicū ſequit Pau. ⁊
Dñicus ibi ⁊ Jo.calde.in.q.incip.excōicatus qui com
muni opi.fateor tñ ꝙ ne eps glorietur de dolo punietur in
9 expēſis ⁊ itereſſe ipetrātis.† Utrū aūt poſſit excōicatꝰ ipe
trare reſcriptū ſup nullitate alterius ſnie fuerūt opi.de q
bus hic p Jo.an. ⁊ do.Car.q ꝯcludit ꝙ non qr hoc non
10 repit expſſum in iure ⁊ ex pdictis. ℭ † No.ſm oēs qō in
caſibꝰ iqbꝰ excōicatꝰ ñ pt eē i iudicio pt in illis ipetrare
reſcriptū. Tu allega in ſiſi elegātē tex.in.c.cāmqꝫ.de iud.
vbi ꝯuentus non pt agere ſine ꝯſenſu plati. ⁊ tñ pt ipetra
re facit elegās deciſio dñoꝝ de rota.clxxxiij.incipi. Itē ꝙ
11 remiſſio in nouis deciſionibus†vbi decidūt filiūfamilias
poſſe ipetrare reſcriptū ſine ꝯſenſu pris lꝫ agere non poſ
ſit ſine illius ꝯſenſu. ⁊ ideo pulchre dixit Bal. in.l.i.C.q
12 admit.ſe ꝯſuluiſſe†filiū fa.poſſe petere donationē inſinua
ri ſine ꝯſenſu pris qr eſt qdā ipetratio ⁊ ad hoc alleg.ſin
gularē ⁊ vnicā glo.illius.l.i. ⁊ idē recēſuit in.l.fi.§.neceſ
ſitate.C.de bo.qꝫ lib. ⁊ facit glo.ſolē.in.c.fi. de ꝓcur.q di
xit ꝙ vnus de caplo poteſt ipetrare reſcriptū p eccleſia.
No.ibi ꝯ ſtatuta ꝯcilij vide ſimilē tex. in.c.i.in ver.cano
13 nū ſtatuta.ſ.de ꝯſti. ⁊ pulchra vba q ibi ſcripſit†ꝙ excōi
catio iniuſta ligat ⁊ dicit Joā.calde.hic ꝓcedere ſnie ſit
iniuſta ordine vel ex cā.xi.q.iij.c.i.c.ſacro.de ſen. excom.
notat in.c.per tuas.eo.ti.c.cū ꝯtingat.de offi.deleg.xi.q.
iij.in ſūma. Et ſic ſnia cenſure non reddit nulla ⁊ defectū
monitionis vel ſolēnitatis a iure poſitiuo introducte ⁊
ſic defectus citationis non viciat ipſo iure ſnia talē. Nec
ob.ſi dicatur qō ſnia lata ꝯ ꝯcilium generalē eſt nulla ip
ſo iure tanqꝫ lata ꝯ ius ſcriptum de quo in.d.c. ſacro.vn
de non potuit iudex inmutare formam ſubſtantialē vt
no.glo.in ſumma.ij.q.i. ⁊ .xi.q.iij.in ſumma reſponde ꝙ
dictum.c.ſacro.procedit vltra imponendo penam cōtra
facienti ⁊ ſic innuit qō factū in contrarium tenet per id
quod no. Barto.in.l.pretor ait.§.primo.ff.de operis no
ui nuncia. ⁊ in.l.non dubium.C.de legibus.ergo.c.ſtatui
mus.de ſen.excom.lib.vi.reſtringit ad caſū ſuū tñ lꝫ glo.
ſentiat ꝯrium ⁊ male in.d.c.ſacro. ⁊ in.c. ꝙ i dubijs.c.ſi.

a ℭ Per re
ſcriptus. Iſtud
ſummariū pre
ciſe ad litterā
ponitur a dño
Abb.dñs aūt
And. eo non
contētus plu
ra de mēte do
ctorum addit
que cogita an
veriora ſint. ⁊
itellige in iſtū
tex. verificari
in excommu
nicatione lata
ab homie que
ſenſu debet ab
ſolui ab excō
municatiōe te
net autē in ex
cōmunicatio
ne lata a lege
vel cōſtitutio
ne quo cāu pt
abſolui a quo
libet ordiario
vt tenet elegā
ter Arch.in.c.
q.de ſen. excō.
li.vi. ⁊ not.in
c.nuper. eo.li.
intellige tamē
eſſe verum niſi
ſi abſolutio ſit
reſeruata ſta
tuenti in arti
culo vero mor
tis abſolui po
teſt a quocūq
etiam ſi fuiſſet
excommunica
tus a papa vt
no. Abb.in.c.
paſtoralis. ⁊
.c. preterea de
offi.or. ⁊ has
limitatiōes vi
de per te.

nam.d.c.ſtatuim⁹.loquitur quãdo fertur excõmunica
rio contra participantes excõmunicato qꝛ tunc requirit
monitio.ne multi illaquearent̃ ⁊ ita eſt in defectu aliarũ
ſolẽnitatum ⁊ eſt ratio qꝛ tales ſententie ⁊ vinculum ea-
rum plus ſubijciuntur ſpiritui q̃ꝫ extrinſece ⁊ actuali ſo-
lẽnitati.c.cum ſit romana.de appel.⁊ qꝛ tale vinculũ in-
fert̃ auctoritate dei non ſuppoſiti alicui iuri poſitiuo aũt
14 ſic colligitur ex hoc† qꝛ quandoqꝫ ſententia fertur contra
ius ſolẽnitatem inducẽs ⁊ vꝫ ⁊ in hoc differt ab alijs.quã-
qꝫ contra ius in cã diſponens.⁊ tũc ſi cauſa erroris eſt ex-
preſſa in ſententia redditur nulla.d.c. cum cõtingat.d.c.
per tuas.c.qua fronte.de appel.c.ſolet. de ſenten.excom.
15 li.vi.†Quandoqꝫ non eſt expreſſus error in ſnia. ⁊ tũc ſi
actu ⁊ potentia cauſa eſt inhabilis.an valeat ſentẽtia dic
vt in.c.romana. §.in vniuerſitatem. de ſenten.excom.lib.
vi.qꝛ ſi cauſa eſt actu a iure reprobata ⁊ notoria non va
let vt no.in.d.c.per tuas.⁊.d.c.qua fronte.ſi non eſt noto
ria valet quo ad hominem ſed non quo ad deum.quãdo
qꝫ eſt contra ius de modo ⁊ forma diſponẽs ⁊ vꝫ.d.c.ro
mana.§.caueant.excepto caſu.d.c.ſtatuimus.ꝙ aũt ſentẽ
tia hic legauerit apparet qꝛ iſte dicebat ſe ligatum cõtra
ſtatutum concilij generalis.de quo in.d.c.ſacro. ibi autẽ
dicitur ꝙ excõmunicatio debet fieri precedente cõpeten-
16 ti monitione. ¶†Nota ibi aſſerit ſe legatum ſm do.an
to.ꝙ petens abſolui videtur fateri ſe ligatum. ⁊ conclu-
dit ipſe hoc modo aut petit ſe ſimpliciter abſolui ⁊ proce
dat iſtud notabile.aut petit ſe abſolui ad cautelam ⁊ tũc
non fatetur ſe ligatum allegat.c. venerabilem. de elect.⁊
c.a nobis.de ſen.excom.ſed ſi petat veniam allegat.gl.in
c.exhibita.de homici.dicentem ꝙ ſi ſimpliciter petat ve-
niam videtur fateri ſe culpabilem ſed ſi ex humilitate vel
benignitate petat ſecus. Tu adde ꝙ glo.ordi. in.d.c.ve-
nerabilem.tenet iſtud ꝙ dicit hic do.Ant. ⁊ idem voluit
Bar.in.l.decem.ff.de verbo.oblig.vbi allegat glo.Ber-
17 nar.in.d.c.venerabilem.⁊ dicit† ꝙ ſi quis petit remiſſio-
nem munerum vel contractus quatenus de facto proceſ
ſit non videtur fateri ſe obligatum.l. exemplo.§. ſi is qui
18 vina.ff.de act.emp.⁊ ſubdit ibi Bar.† ꝙ ſi dico me abſo-
lutum ab excõmunicatione ⁊ aduerſarius negat non pre
ſumor excõmunicatus ⁊ glo.illam ſequitur Hoſt.in.c.ij.
de ordi.cogni.⁊ in.d.c.venerabilem. Sed mirum eſt qȯ
Bar.non allegauerit Inno.tenentem cõtrarium in.d.c.
venerabilem.⁊ in.d.c.ij.de ordi.cogni.⁊ Archi. in.c.qꝛ.
de excep.li.vi.⁊ collectariũ in.d.c.venerabilem.⁊ Spe.
in ti.de proba.§.nunc videndũ.Et mouetur Inno.qꝛ po
teſt eſſe ꝙ ex habundanti cautela hanc abſolutionem pe
19 tat ⁊ qꝛ† bonarum mentium eſt timere culpã vbi culpa
non eſt.c.ad eius.v.di.Et hanc opi.Innocẽ.ſequitur do.
Abb.in.d.c.ij.⁊ mouetur qꝛ ad preiudicium inferendũ
excõmunicato vt non probetur ex hoc excõmunicatus ne
id qȯ zelo conſcie facit retorqueatur in eius leſionẽ ⁊ qꝛ
data varietate opinionum preualet mitior.c.cum tu.de te
ſtibus.Bal.vero in.d.c.venerabilẽ.diſtinxit hoc modo.
aut quis petit ſe abſolui a vinculo ſi quidem loquit̃ ſim-
pliciter videtur fateri ſed ſi loquitur conditionaliter non
allegat.l.ſi quidem.C.de excep. ſed ſi excõmunicatus nõ
dicit ſe abſolui a vinculo ⁊ ſic a iure ſed a facto excõmu-
nicationis vel petit reconciliari non videtur fateri vincu
lum ſed proponere merum factum argu.l.quidam cũ fi
lium.ff.de verbo.oblig.⁊ ita reſidet.Et ideo do. Abb.in
d.c.exhibita.de homici.dicebat ꝙ ad euitandas opinio-
nes tutius erat loqui conditionaliter.Tu vero conſidera
qꝛ iſtud notabile collectis hic a do.Anto. ſua pace ſalua
dixerim non poteſt ex iſto tex.colligi ex eo quia iſte pone-
bat pro conſtãtie ſe fore ligatum.vnde non petebat abſo
lutionem ſimpliciter ſed dicebat ſe fore ligatũ.ſed queſtio
doctorum eſt vtrum petens abſolutionem ab excõmuni-
catione non aſſerendo aliud videatur fateri ſe fore liga-
tum.quinimo iſte tex.poſſet adduci in contrarium ꝙ non
videatur facteri ſe ligatũ niſi hoc dicat. ⁊ ideo eſt hic ca

a ¶ Ex certa ſcia. Vide ad mãm.d.Alex. ĩ mo.poſt gl. in.l.ij.§. ſi is.ff.qȯ quiſqꝫ iur. bal.in.l. eos in prin.C. de appel.⁊ in.l.bonoꝝ in.i.colũ. in.ij.no.C.qui admi. nã clã ex certa ſcientia nihil operat̃ niſi in his ĩ q bus princeps p ſumit̃ hr̃e ſciẽ tiã vt ſunt ea q̃ in iur̃ cõſiſtũt ſecus in his q̃ cõſiſtunt in fcõ vt hꝫ elegãter d.Alex.in cõſi. ciij.in.iiij. pte. ⁊ facit qȯ voluit Pau.ĩ ca. in cõſil. clvij.in vlti col.

b ¶ Cognitio Adde Bal.clarius ⁊ melius q̃ꝫ alibi i.c. ab excõicato hoc eo.ti.nr̃o q̃ ĩ cõſtãter.cꝫ per tex.⁊ glo. allegatas a.d.andre.hic. ⁊ vid nouiſſi. ſcribẽ tes ĩ ide refe rẽtes ⁊ cõgerẽ tes multa q̃ vi de per te.

ſus nouiſſime adductus pro dicto Inno. Nec me mouet
ratio Innocẽ.qꝛ iudicio meo falſa eſt ipſe vult ꝙ petẽdo
abſolutionem videtur petere abſolutionem ad cautelã.
qꝛ contra eum alleg.glo.multum ſin.in.c.capitulum.ẽ.e.
20 †vbi appellatione abſolutionis non venit abſolutio ad
cautelam niſi exprimatur.⁊ ſi quiſpiam contra glo.illam
apparet os dicatis ꝙ tex.eſt in.c.apoſtolice.J. de excep.in
verſi.ad cautelam.⁊ iſtud puto verius ⁊ de iſto verbo aſ
ſerit vide.c.paſtoralis.de cau.poſ.⁊ proprie.⁊.c.ad hec.
21 ⁊.c.ſuper litteris.ẽ.eo. ¶†No.ibi ad excõmunicatorẽ
ꝙ vbi cauſa remittitur primo cognoſcẽti.vt redducat ex
eiſdem actis non per hoc recipit cognitionem aliquam
cognoſcendi de cauſa ⁊ ideo ſi iudex appellatiõis remit-
tit partes ad primum iudicem vt reuocet grauamen ſi eſt
ita ꝙ grauauit ꝙ ſuper reuocatione grauaminis nullam
recipit cognitionem.⁊ ſic patet ꝙ de his que conſtant iu
dici vt iudici poteſt abſqꝫ noua cognitione inter eaſdem
perſonas in alia inſtantia iudicare ad hoc faciat ꝙ no.in
c.cauſam que. de teſti.per Inno.in.c.pe.de iudi.Bart.in
22 l.ij.ff.iudi.ſolui.⁊ in.l.is apud quem.C.de edẽ. ¶†No.
etiam ex hoc ꝙ licet ei qui ſemel grauauit cauſa nõ ſit cõ
mittenda per viam commiſſionis. vt in.c.interpoſita.de
appel.tamen poteſt ſibi committi ad hoc vt reuocet gra-
uamen quod intulit ⁊ talis per hoc nullam cognitionẽ
recipit de proprio faciat.l.eos.C.de appella. ⁊ ibi eſt gl.
a 23 ſingularis† ꝙ papa poteſt ex certa^a ſcia committere iudi
ci a quo ꝙ eſt bene notandum ⁊ eſt ſpeciale hic ꝓpter re
uerentiam clauium vt remittatur excõicatus ad iudicem
24 qui grauauit† qꝛ maior honor eſt ſe corrigere ꝙ ab alio
corrigi.c.noſti.de elec.facit.c.anaſtaſius.in ver. te ipſum
25 iudica.xix.di. ¶†No.ibi ſi ita eſt ꝙ verba recipiunt in-
tellectum ſm diuerſitatem perſonarum quibus dirigun
tur. aut enim hec clauſula ſcribitur ei qui alias de cauſa
cognouit.⁊ per hoc nulla datur cognitio iuriſditionis.
Aut dirigitur ei qui alias de cauſa nõ cognouit ⁊ ꝑ hoc
dat̃ q̃dã cognitio iuriſditionalis.⁊ ſic eadẽ v̑ba ad diuer
ſa relata aliter ⁊ aliter intelliguntur.facit.c.inter alia.de
ſen.excõ.vbi papa ſcribit executori ⁊ licet apponat illã
clauſulam ſi ita eſt non propterea vult illud iuriſditiona
liter expediri ⁊ ſic prout dirigitur excõmunicatori ſonat
in monitionem.ſed prout dirigitur ad delegatum indu-
cit cauſe cognitionẽ qꝛ vt hic dicitur non excõicatori ſed
delegatis cognitio demandatur ⁊ ſic vna ⁊ eadem clau
ſula in eadem diſpoſitione prolata habet varias relatio-
nes.tex.eſt de hoc multum ſingularis in.c.olim.ẽ.eo.vbi
illa clauſula ſi ita eſt quantum ad.p. refertur tantum ad
proxima ſcilicet ad illud de raſura ſed etiam de iure ipſi
ſius.r.Facit glo.in.c.cũ dilect⁹. in glo.hic ſumit̃ de cõſue.
⁊.c.auditis.de elec.i gl. de fcõ.Faciat.c. ex cõqõne.⁊.c.ex
pte.de reſt.ſpo.⁊ iſtud iõ eſt qꝛ nõ eſt eadẽ rõ in vtroqꝫ fa
cit glo.in clemen.ne romani.de electi. ⁊ in.c.i.de pſcript.
li.vi.Secus ſi eſſet eadem ratio in vtroqꝫ qꝛ tunc vnifor-
miter illa determinaret.l.ſi legatarius.de lega. iij.l.in te
ſtamento C.de teſtamen.mili.l.iam hoc iure.ff. de vulg.
⁊ pupilla.⁊ de hac clauſula ſi ita eſt facit.xlvij.diſtin.c.ĩ
petro.de tranſla.prelato.c.quanto.de reſtitu. ſpolia.c.cõ
querente.c.penul.de confir.vtili vel inutili.c.ſi. qui cleri-
ci vel vouen.⁊ dicas ꝙ hec clauſula in reſcriptis ſubin-
26 telligitur.c.ij.ff.eodem. ¶†Nota ibi ſine difficultate cõ-
cluſione libelli in cauſa reuocationis ſententie cenſure ſeu
excommunicationis iniuſte qꝛ debet peti vt ſine difficul-
tate relaxetur ⁊ dicit hic domi.Cardi.ꝙ alibi dicitur ꝙ
petitur relaxari ſine grauamine allegat.c.ſacro.de ſentẽ.
excommu.ego allego.c.graue.J.de officio ordi.in verſicu.
ſi ita eſt prudenter corriges per te ipſum que minus pro
uide attentaſti predictas ſententias ſine difficultate rela-
xes qui tex.eſt multũ ſolenis ad propoſitum Bal. tamen
27 hic pulchrius colligit† ꝙ iudex ſine difficultate debet re
uocare ꝙ perperã fecit nec requiritur aliqua cognitio^b
⁊ in hoc dicit caſum huius.c.fore ſingularem ⁊ vnicũ ⁊
addi

addit de hoc fore tex. valde nota. in. l. i. §. i. ff. ſi mulier ven
tris nomine ꝛ dicit eē glo. vulgarē tñ bene notādam in
l. cum minor. ff. de euic. Ego allego eundē Bal. in rubri
ca. C. de ſucceſſorio edicto ꝛ in. l. ob maritorū. C. ne vxor
pro marito ꝛ in. l. ordo. C. de execu. rei iudi. ꝛ in. l. ſi diſer
ta. C. ſi ob. publicas penſitationes ꝛ in. c. i. §. ſed ſi res in ti
tu. per quos fiat in veſtit. in vſi. feudo. ꝛ in. l. ſi pacto quo
penā. C. de pac. ꝛ in. c. cōquerēte de reſtit. ſpoli. ꝛ in. c. iter
quatuor de ma. ꝛ obe. ꝛ in. c. ij. ꝛ. c. ſup lr̃is. & c. iter in qb9
locis dedit hanc doctrinā ꝛ alſault ad hoc. d. l. i. §. i. ꝓ ſin
gulari. Et ego allego tex. aureum in. l. verum. §. ꝙ ſi mi
28 nor. ff. d̄ minor. † vbi factū de facto reuocabitur d̄ facto ꝙ
eſt bene no. ſm Bart. ibi ꝛ alſo in. l. i. §. i. ff. de penis ꝛ te
xt. valde ſolen. in. d. c. graue. Et facit ꝙ habetur in. c. cum
clerici de pactis ꝛ omnia iſta limitabis per tex. multū ſin
gularē in. l. ſi. i. l. i. ſi. ff. de ꝙ metus cā. Et vtruꝫ iſta verba
ſine difficultate intelligant id eſt ſine iuramēto dicetur in
glo. vel ſine ꝓbatione aut cautione ꝛ ex iſto text. etiaꝫ col
lige ꝙ qñqꝫ datur executio iudici ordinario indefectum
iplemēti iuriſditionis ꝛ ſic patet ꝙ ſicut eſt dare executo
rem gratie contra ordinariū collatorē ita ē dare executo
29 rem iuſticie ſeu iuriſditionis. ¶ † No. ibi exequant ꝙ iu
dex delegatus appellat executor facit gl. in. c. paſtoralis
de offi. ordi. tex. in. c. ſi quis ꝯ clericum. J. de foro cōpe. c. ſci
ſcitamus. Leo. tñ eſt principaliter cognitor ꝛ ſecundario
executor. inꝗtum exequitur ad finem ius redendi vñ exe
cutor datus ad beneficia dr̄ de legatus. c. tibi qui reſcri
30 ptis li. vi. c. ſi ſuper gratia de offi. dele. c. li. † Sed proprie
executor dicitur ille qui habet exequi ſniaꝫ latam ab alio
l. executorem. C. de de execu. rei iudi. c. de cetero. J. de re. iu
di. Et ideo in materia ſtricta ꝛ penali appellatione exe
cutoris non venit iudex de legatus nec ille qui habet ali
quid declarare ꝛ ideo multū elleganter dixit Bart. in. l.
cum quidā. ff. de lega. ij. ꝙ conſtitutio epi loquens de exe
cutore teſtiꝫ non cōprendit debētem declarare ſeu ellige
gere pauperes. Et ſi tu. accurate ponderabis iſtum text.
non probat doctrina doctoꝝ nam dicit exequantur vñ nō
appellat iudicem delegatū executorē ſed dicit ꝙ iudex d̄
31 legatus exequetur. ¶ † No. ibi qui de facto ſuo certus eſ
ſe dꝫ ꝙ hec decre. cotidie allegat ad hoc ꝙ i facto ꝓprio
ignorantia non eſt tolleranda ꝛ in facto alieno iudicialr̃
inveſtigato non eſt tolleranda ignorantia. Unde iſte qui
excommunicauit pſumit eſſe certus vtrum excōicauerit cō
tra concilium gñale qꝛ hoc conſiſtit in facto proprio in ꝗ
certus eſſe debet ideo lex preſumit eum certum. l. ꝙ te. ff.
ſi cer. peta. c. in noīe de elect. l. fina. ff. ꝓ ſuo. l. qꝫqꝫ. ff. ad
velleya. l. plurimū. ff. de iure ꝛ fa. ignor. l. item querit. §. ſi
ſi fullo. l. ſed addes. §. i. ff. loca. l. tenetur. ff. de actio. empt.
l. quisqs. C. de reſcin. ven. l. ſi. ff. ad macedo. l. filio ex par
te in verſi. cum memor erat eorum ꝗ in teſtamēto cauiſſet
ff. de addi. lega. l. titia ꝛ ſeia. ff. de fideiuſſ. l. magnā. C. de
contrahen. ſtipu. l. q fundū. §. ſeruus meus ꝛ ibi glo. ff. d̄
vſucap. l. iij. in fine. ff. ꝙ vi de clam. c. cam te. in verſic. me
32 minimus. & eo. ¶ † Nota ibi deferat quod iſtud defer
re inferiori ꝛ grauatum ad ipm remittere non vt cogno
ſcat ſed vt grauatum illatum reuocet reſidet in poteſtate
cuiuſlibet ſuperioris ꝛ ſic qñqꝫ fit delatio appellationis
vel querelle iudici a quo nec eſt mirū qꝛ iudici honor eſt
deferendus. c. vt debitus honor de app. l. omnē honoreꝫ
33 C. qñ prouoca. nō eſt neceſſe †. Nota ibi cognitio ꝙ ſub
rogatum non ſemper aſſummit nām eius in cuius locum
ſubrogatur ꝙ contingit qñ reſpectu eius de quo agit nō
ſub eſt eadeꝫ ratio alias ſec9. c. eccleſie el. primo vt lite pē
dēti. c. precipimus. lxxxiij. diſ. l. eum qui. §. qui in iuriaꝝ
ff. ſi quis cau. Bar. in. l. i. §. hec autē. ff. ſi quis teſtamento
libe. eſſe iuſſus fuerit Cy. ꝛ Bal. in. l. i. §. i. C. de rei vxor.
actio. Ja. de are. in. l. qui id quod. ff. de dona. glo. in. l. cer
34 ti conditio in princ. ff. ſi cer. pe. ¶ † Nota quod qui cert9
eſt amplius nō eſt certificandus. c. cū quis certus de reg.
35 iur. li. vi. † Et ex hoc no. ꝙ executor cui committit exami
natio non tenetur examinare al's ſibi notum. c. cōſtitutus
el. ij. de app. Facit illud quod dicimus in notorijs non eſ
ſe neceſſariam cognitionem. c. ad noſtram el. iij. d̄ iure iu
36 ran. c. veſtra d̄ cohabi. muli. ꝛ cler †. Expeditis textualib9
contra iſtum tex. inquantum ꝓbat ꝙ excōmunicatio i iu
ſta ligat multipharie opponit h Jo. cal. in ſua repetitiōe
ꝙ imo vr̃ ꝙ non ligat nam iudicium eccleſie dꝫ cōforma
re ſe iudicio ipſius dei. c. a nobis el. ij. de ſententia excom
municatio. c. deus omnipotens. ij. qō. i. c. vt noſtrum vt
eccleſiaſtica beneficia. c. qualiter ꝛ qñ de accuſa. ſed deus
nullum ligat in iuſte de peni. diſt. iiij. ſi ex bono ergo nec
eccleſia ligare dꝫ aliquem in iuſte. Scdō nemo ligat au
ctoritate Petri niſi iuſte vt de ſe patet ſed nullus ligatur
niſi quem Pet. ligauerit. c. manet. xxiiij. q. i. c. in nouo. x
xi. diſt. c. i. de tranſlat. ꝓlat. ergo. Tertio ligare in iuſte eſt
vicioſum ſed in eccleſia etiam militate non debet eſſ e ma
cula vel ruga. xxi. diſt. c. quamuis. xxxij. q. iiij. c. re urrat
de peni. diſt. i. eccleſia ergo. Quarto deficiente cā p r quā
aliquid fieri poteſt ceſſat ꝛ illud. c. debitū de bigamis. c.
cum ceſſante d̄ app. l. adigere. §. quamuis. ff. de iure patr.
ſed cā excōicationis debet eē mortale peccatum. xi. q. iij.
c. nemo ꝛ. c. certum ſed hec cauſa ceſſat in excōicatione in
in iuſta ergo. Quinto id quod caret debito effectu vanuꝫ
eſt. c. commiſſa. §. porro de elect. li. vi. c. quanto de conſue.
ſed excōicatio in iuſta caret effectu excomunicationis nā
effectus eius eſt vt per eam excomunicatus tradatur ſa
tāe ꝛ ſubtrahere a gratia dei. xi. q. iij. c. audi. ꝛ. c. nihil er
go. Sexto excomunicatio iuſta ligat ergo in iuſta non
ligat per locm ab oppoſitis. lx. diſt. c. i. xxxij. diſt. c. hoſpi
ciolum de iure iuran. c. intellecto ergo. Septimo dicit vi
deri expreſſum. xi. q. iij. cui eſt. Soluit Jo. calde. ꝙ mul
ta fieri non debent que tamen facta ꝛ producunt aliquē
effectum. c. ad apoſtolicā de regula. l. patre. furioſo. ff. de
his qui ſunt ſui vel alie iure fatetur tñ quod in iuſte nul
lus debet excomunicari vt tribus ꝓmis rationibus et qd̄
faciens eſt in culpa ꝛ meretur penam. xi. q. iij. c. temerari
um ſed nihilominus excomunicatus eſt ligatus vt hic ꝛ
in. c. romana. §. in vniuerſitatem de ſen. exco. li. vi. cū alijs
iuribus alle. ſuperius tñ gratianus. xi. q. iij. §. cum igitur
hoc intelligit verum cum quis propter aliquam culpam
eſt dignus excomunicari ſed cum in tertio excomunica
toris attendatur ꝛ pro alia culpa non intendat excomu
care non poteſt procedere dictum gratiani dicen. eſt ergo
quod in iuſta excomunicatio ligat ſm eum qui etiam ad
37 euidentiam dicit ſciendum eſſe † ꝙ interdum excomuni
catio dicitur nulla iterdum dicitur in iuſta nulla proprie
eſt quando in agente vel paciente eſt in habilitas de pri
mo patet vt qꝛ non iudex vel iudex qui taleꝫ iuriſditionē
exercere non poteſt. xxiiij. q. i. c. audiuimus. lxxxvi. diſti.
c. bene quidam de ſentent. excomu. c. ſi quem puta ſi iudex
laycus cui non competit ius excomunicandi niſi a papa
daretur poteſtas vt voluit glo. ij. q. v. c. mēnam ꝛ in. d. c.
benequidem ꝛ. xxxij. diſt. c. preter. Et ſi opponit de eo qd̄
habetur in. c. ad menſam. xi. q. iij. vbi laycus excomunica
uit. Solu. voluit glo. ellegans ibi que exponit id eſt han
niui ꝛ ſic loquitur capitulū cui eſt. xi. q. iij. vbi ſnia fuit la
ta ab heretico qui iuriſditionem non habet poſſet etiam
poni exemplum de iudice publice excomunicato de quo
in. c. ad approbādū de re. iudi. ꝛ per glo. xxiiij. q. i. in ſum
mam. De ſecundo dicit patere vt puta qꝛ his in quē fert
38 eſt talis qui non poteſt delinquere † vt eſt in fatus vl' in fu
rioſus de. ſi furioſus de homici. ſaltem ſi hoc eſt notoriuꝫ
vt nota Inno. in. d. c. romana. §. in vniuerſitatem. Uel nō
eſt capax huius ſnie qꝛ eſt in fidelis ꝛ non eſt de corpore
eccleſie ideo non poteſt poni extra corpus eccleſie. ij. q. i.
c. multi ꝛ. c. gaudemus de diuor. ꝛ facit illd̄ ꝙ voluit ari
a 39 ſtotiles in primo de anima ᵃ vbi dixit † omne agens agit
in paciente diſpoſito quo caſu ēt ſi agens ſit habilis tñ ex
quo patiens non eſt habilis nullum eſt quod agitur. xxx.
ij. diſt. ad hec. i. q. i. per Yſayam. c. maiores de baptiſ. ad

a ¶ De aīa hoc allegans dictum philoſophi de quo ſ. in appoſtillis quibuſdaꝫ ad ſtomachuꝫ diximus non ē originaliter in primo de anima ſed in ſecūdo textu commenti. xxiiij. vide ꝛ an veraꝫ ſit cognoſces.

40 ſi.†eſt ēt nulla ſi in ea exprimaꝛ error intollerabilis puta excōicatur quiſpiam ex eo qꝛ facit bonum.vel qꝛ nō operatur malum de ſen.excom.c.per tuas.c.venerabilib⁹.§. penulti.eo.titu.lib.vi.ſi enim eccleſia vellet ꝙ talis ligaretur videretur approbare peccatum tanꝗꝫ licituꝫ ꝙ ſentire non eſt bene catolicum.
41 †item iniuſta dicitur ſentētia cū non ſeruaꝛ ordo vel non ſub eſt cauſa.vel non rationabilis vel cum mala.intentione non zello iuſticie profertur.xi.q.iij.§.ſi ergo ⁊ §.cū ergo tamē ſi habilitas eſt ex ꝑte agentis ⁊ ceſſat expſſio erroris hñ ligat ⁊ ideo eſt hoc vt claues eccleſie in maiori reuerentia habeanꝛ.xi.q.iij.c. nemo cōdēnat ⁊ vt pp meritū obediētie hō creſcat vnde ſi ꝓferrens excōicationē peccet tñ parens iuſte facit.xxiij. q.i.c.qd culpaꝛ in ſi.⁊ non ꝯtēnendo meretur ⁊ ſic talis ſnīa eſt anime medicina.xxiiij.q.iij.notandū.xi.q.iij.cum ergo ex quo aūt ſic paret licet ſit ligatus apud eccleſiam militātē non tñ apud deum.c.litteras de reſti. ſpolia.c.in ꝗſitiōi de ſen.excom.ſed cōtemnendo ligaret ēt apud deum dicto.§.cuꝫ ergo ⁊.d.c.per tuas obediat ergo.xix.di. in memoriā cētesima diſt.c.ꝯ morem per ꝑdicta eſt reſpōſum ad ꝑma quatuor argumēta ⁊ ad.c.cui eſt ad quintū dicit qꝺ locū hꝫ in excōicatione iuſta vnde ibi preſuponiꝛ culpa vt patet in.d.c.audiuimus itē iniuſte qs amittit illa q̄ ſunt ex parte eccleſie militātis per quē diſponimur ad gratiaꝫ dei ⁊ ſic pōt dici ꝙ ēt excōmunicatio iniuſta quodam reſpectu ſubtrahit gratiā dei ſicut doctor poſſet iniuſte ſubtrahē auditori v̄buꝫ doctrine ꝙ dꝫ ſibi miniſtrare ad aliud dicit ꝙ lꝫ iuſtū ⁊ iniuſtū ſint ꝯria hꝫ ſe nō tñ reſpectu hui⁹ termini ligare.vnde bene ſequitur ſi eſt iuſta ergo ligat que non ligat non eſt iuſta.ſed non ſeqtur qꝺ opponendo dicebatur ⁊ ita reſidet hic tantus doctor.ex quibus verbis ſentit hꝫ do.Cardi.ſpeciale eſſe in ſnīa excōicationis vt iniuſta liget ⁊ ita ſolet dici cōmuniter ſm eum.ipſe v̄o tenet ꝯrium ꝙ nullū ſit ſpeciale nam omnis ſnīa iuſta ligat.c.cum inter.ꝫ.de re iudi.ergo ſic ⁊ iniuſta excōicatio potius enim dicitur lata ꝯ ius litigatoris ꝗꝫ contra ius ꝯſtitutiōis argu.dicti.c.venerabilibus.§.vbi aūt vbi abſolutio ab excōicatiōe ēt iniuſta tenet ergo fortius in excōmunicatione citius enim viciatur abſolutio ab excōmunicatōe ꝗꝫ excōicatio.c.ex parte de officio or. licet autēꝫ excōicatio iniuſta equiperetur alijs ſententijs iniuſtis quo ad hoc ꝙ ligant tñ differunt in alio qꝛ ſi ab iniuſta appelleꝛ excōicatione.ꝓpter hoc nō ſuſpēdiꝛ effectus excōicationis.c.paſtoralis de appel.ſecus in alijs ⁊ reſpectu hui⁹ effectus ſaluari pōt ꝙ cōiter dicitur eē ſpeciale in excōicatione ꝙ iniuſta liget etiam ſi ſit appellatuꝫ.⁊ ad ꝯria ſuperius formata nititur rn̄dere ad.c.a nobis ⁊ ſimilia rn̄det ꝙ non ſemꝑ pōt iudiciū eccleſie cōformari iudicio dei.⁊ licet iniuſte procedat tamē excōicatio tenet ſed puniēꝛ excōicator ſi eſt in culpa vt in.d.c. ſacro. ad ſm cum diciꝛ neminem ligari auctoritate Petri. iniuſte reſpondet ꝙ imo ēt iniuſte.nam excōicator ligat ex poteſtate tradita petro ⁊ per eū ſucceſſoribus ⁊ dicit ꝙ auctoritate Petri.ſpecifice non ligatur qs iniuſte ſed pp ptātem gn̄aliter traditam ſucceſſoribus ligatur dūmodo ſnīa ſit alias valida.ad tertium cū dicitur ligare iniuſte ē vicioſum reſpondet ꝙ tamen nō eſt nullum vt in eodem ꝯtrario.ad aliud cū dr̄ qꝺ excōicatio ferꝛ ex peccato mortali.reſpondet eſſe verꝫ de iuſta non de iniuſta excōicatione.Ad aliud cuꝫ dr̄ ꝙ excōicatio iniuſta caret effectu.rn̄det ꝙ non caret effectu.cum teneat ⁊ cum dicitur ꝙ effectus eius eſt vt ſubtrahat a gratia dei reſpondet illud eē verum in excōmunicatione iuſta que preſupponit culpaꝫ ⁊ concludit ꝙ excōmunicatio iniuſta ligat dicit tamen ꝙ tex.d.c.i.xi.q.iij.dicit timenda ē p quē multi dixerūt hꝫ eū qꝺ nō ligat ipſe v̄o dicit qꝺ potius tex.ille ꝓbat ꝯrium qꝛ ſi non ligaret non eſſet timēda ⁊ ita reſidet. ſed domi. Abbas refert quoſdam dicere ꝙ non eſt ſpeciale in ſententia excōicationis ſed de do.Cardi.nullaꝫ facit mentionē ſpecificam.⁊ dicit melius eſſe dicendum hoc modo ꝙ reſpectu.iniuſte cauſe ⁊ animi non eſt ſpeciale in ſententia excommunicationis ⁊ in alijs ſententijs ſed reſpectu defectus ordinis bene eſt ſpeciale qꝛ talis defectus reddit alias ſententias nullas.ij.q.vi.§.diffinitiua ⁊ l.prolataꝫ.C. de ſententijs.ſed excōmunicatio ꝓpter hoc nō viciatur vt hic ⁊ in.d.c.ſacro.licet excōmunicator puniatur vt ibi ꝗ aūt fuit ratio dicit vt claues eccleſie haberentur in maiori reuerentia.xi.q.tertia.c.nemo ⁊ vt per meritū obedientie iniuſte excōicatus magis creſcat.xi.q.iij.quid ergo item qꝛ excōmunicatio aſſumit effectū ex poteſtate clauium defectus ergo ordinis non poteſt eſſe ſubſtantialis.ſꝫ eſt de iuſticia ⁊ licet excōmunicatio iniuſta teneat quo ad homineꝫ non tamen tenet quo ad deū qꝛ niſi quis peccet
a non priuatur gratia dei vt in.c.litteras de reſtit.ſpolia.
42 dicit etiam†ꝙ ſi iudex excōmunicans eſt excōmunicatus maiori excōmunicatione non poteſt alium excōmunica
43 re ⁊ ſubdit eſſe notabile dubiuꝫ.†Utrum tali ſententia debeat obſeruari donec conſtiterit iudicem eſſe excōmunicatum ⁊ dicit doc.tenere cōmuniter ꝙ ſic allegat glo.in ſumma.xxiiij.q.i.bene facit glo.iij.q.vij.§.verum.ſꝫ in cōtrarium allegat ſingulare dictū Inno.in.c.ſi vere de ſen. excom.vbi tenuit contrarium voluit enim ꝙ ſententia lata a iudice occulte excōmunicato teneat ⁊ forte ſm eum iſtud dictum Inno.eſt verius qꝛ excōmunicatio eſt iuriſdictionis ⁊ ea que fiunt a iudice non notorie excōmunicato tenent fauore publice vtilitatis.c.ad approbanduꝫ ꝫ.de re iudica.⁊ ita reſidet.Nunc ſuccincte ⁊ breuiter iſta duo ſubiciuntur examini. ¶ Capio primum vꝫ ꝙ excōmunicatio iniuſta liget ⁊ inquantum cōmuniter omnes dicunt ſpeciale eſſe in ſententia excōicationis dicunt verum quia alie ſententie iniuſte ſuſpenduntur per appellationem.l.tale pactum.§.qui prouocauit.ff.de pactis l.i.ff.ad turpillia.ſed in excommunicatione eſt ſecus vt in d.c.paſtoralis ⁊ voluit ſ dominus Cardi.ſed ꝙ liget excōmunicatio iniuſta eſt mihi dubitatiſſimum.⁊ ſalua deciſione vniuerſalis eccleſie cui me ſubicio videtur ꝙ non liget ⁊ arguo ſic.Excōmunicatio iniuſta lata a delegato eſt nulla.c.ſi.de preben.⁊ tenuit ibi Hoſti.qui dicit ita vidiſſe terminari per.d.Octauianū Cardinalem qui dicebat delegatus mandat aliquid iniuſte ⁊ propter hoc excōmunicat ꝙ excōmunicatio non ligat qꝛ ex cauſa iniuſta lata eſt ⁊ ſic tenet Hoſti.ꝙ excōmunicatio lata a delegato non precedente monitione nō tenet nec ligat refert Io.an.in.c.illud de clerico exco.miniſtrante licet aliter dixerit Innocen.de quo ſcribitur per omnes in.d.c.ſi.⁊ facit ad hoc ſingulare dictum Bar.in.l.dieꝫ proferre.§.
44 ſtari.ff.de arbi.†vbi licet ſtandum ſit ſententie arbitri iuſte vel iniuſte ſi tñ partes compromittunt in arbitrum vt ſm ius ferrat laudum ⁊ ipſe ferrat laudum iniuſtum ꝙ ipſo iure erit nullum.⁊ per conſequens ſententia iniuſta lata per delegatum non ligat ſed omnis epiſcopus ē eſt delegatus pꝛiſſimi ſaluatoris domini noſtri.yeſu chriſti vt eſt tex.ſingularis i cle.ſi quis in ver.ſanctiſſimi in chriſto legati fratres noſtri coepiſcopi de penis ergo ſequitur ꝙ quo ad ſententias cenſure qꝛ per eas ligatur anima ⁊ ſpiritus vt i.c.audi.xi.q.iij. paſtores eccleſie ferrūt eas vt delegati ipſius clemētiſſimi Ieſu chriſti ergo ſi ſūt iniuſte nō ligāt qꝛ ſūt nulle.illud enim ꝙ non moueret delegantē ad excōicandū nō dꝫ mouere delegatū ad excōicandū ⁊ ſic cā iniuſta nō moueret xp̄m ad excōicādū ꝫ nō mouebit epm delegatū eius nec moueat quēpiā tex.iſte ꝑ quē dicūt oēs ſcribētes hic ꝙ excōicatio iniuſta ligat qꝛ ſalua ſemper honorificentia eorum hoc non dicit iſte tex. ſed hñ dicit ꝙ excōicat⁹ aſſerebat ſe ligatū ſed tex.nō dicit ꝙ pp hoc erat ligatꝰ.⁊ iō poſſet dici vt dixit Inno.in c.venerabilē de elec.⁊ in.c.ij.de ordi.cogni.qꝺ petēdo ſe abſolui non videtur fateri ſe eſſe excōicatū imo vr̄ petere ad cautelā ſe abſolui ⁊ lꝫ iſtaꝫ rōnem Inno. non tenuerit tamē dici pōt qꝺ ex humilitate ⁊ ex reuentia.ꝗꝫ habebat ad claues eccleſie aſſeruit ſe ligatum item faciat ꝯ hanc ſpecificatu

a ¶ Gr̄a dei. per deū ꝑs negatiua quā ſequit.d.Andr. vr̄ hr̄e ꝑ ſe rōnes theologicas ⁊ demonſtratiuas nā q̄cūꝗꝫ excōicatio mūdi ſiue iuſta ſeu iniuſta quo ad deum ⁊ eccl'iam triūphantē nihil addit cū o hone de⁹ ſtati ꝙ qs deliquit nūqd ē excōicatꝰ. ⁊ incidit rōne peccati i quendā reſpectū priuātē ipſuꝫ gr̄a dei vt ꝫ ꝑceptor meus doctor ſubtilis in multis locis peccatū enī ꝑuat aiam ſolita pulchritudine nō aūt realr̄ ipaꝫ maculatvt inquit beatus Tho. ſtāte iſto fundamēto vbi aliqs nō delinqt quo pacto poſſit incidere in ipſuꝫ reſpectū de quo ſupra imaginari neſcio ⁊ iſtud vltra oēs theologos ꝫ expſſe gl.fin.in.c qꝺ dictū.xxiij.q. l.ſm.d.ꝑh li. i.c.dilectio pe. col de app. ⁊ hoc ſit diſputatiue dictū ſi ꝯriā e⁹ ꝫ eccl'a cetera vid tu.

ſpecificatã cõcʒ opi.oiuʒ tex.i.c.nemo cõtẽnat.xi. q.iij .lʒ
oẽs allẽt illũ in ꝯriuʒ ibi eni dicit qḋ excõicatio nõ dʒ cõ
tẽni q2 non hõ ſed xp̃s ligat vñ ꝓbatur ibi formaliter qḋ
in ſnia cẽſure xp̃s ligat ⁊ non paſtor qui illã tullit ſi ergo
xp̃s ligat ⁊ nõ hõ ſequit qḋ iniuſta ſnia excõicatꝫ.non li
gabit ẽt quo ad eccleſiaʒ militãtẽ.facit ẽt q2 ſi iniuſta ex
cõicatio ligaret q2 ſupius dictũ ẽ ꝙ tollit ea ꝑ que diſpo
nimur ad gratiaʒ dei ſequeret abſurdũ ꝙ poſſemus con
queri de ipſo ſuppremo ſaluatore ꝙ non eſt dicendũ . vt
in.c.litteras de reſti.ſpolia. ⁊ ſi quiſpiaʒ allegaret text. in
c.ſi epiſcopus forte.xi.q.iij.vbi duʒ diſcutit an excõicatio
fuerit iuſte lata vel iniuſte dʒ excõicatus euitari q2 rñdeo
ibi nõ apparet an excõicatio fuerit iniuſta ideo interim
euitatur quimo ille tex.allari põt in ꝯrium q2 cũ dicit ꝙ
eſt euitandus donec diſcutit an ſit iuſte an iniuſte lata ſe
quitur ꝙ ſi apparet latam eſſe iniuſte non deberet euita
ri.nec obſtat.c.i.xi.q.iij.inq̃tum dicit ſniam paſtoris ti
mendã.iuſtã vel iniuſtã q2 circa illum tex.cõſidero qḋ in
ra habent magnã cõfidentiã de miniſtro ſuo ideo preſu
munt ꝙ iuſte iudicet.c.cum ad ſedem ⁊.c.piſanis de re
ſtitu.ſpolia.c.bone de elec.c.in pñtia de renũcia.l. herẽni
us §.gaya.ff.de euic.ideo poſito ꝙ paſtor ferat ſniaʒ cẽ
ſure iniuſtã ſubditus dʒ eã timere q2 p̃ſumit lex ꝙ ſit iu
ſta vnde nõ ſeqtur ſnia iniuſta ẽ timẽda ergo ligat aiam
vnde ſi notorie eẽt iniuſta nõ deberet ligare q2 tũc ceſſat
iuris p̃ſumptio.faciat ẽt nã ſi ita eẽt ꝙ iõ iniuſta excõica
tio ligat vt excõicat⁹ ꝑendo magis mereat idẽ erit dicen
dũ quando eſt nulla ipſo iure q2 non eſt dare rõneʒ diuer
ſitatis.ſed ꝯriũ eſt verius ergo iniuſta excõicatio non li
gat facit.c.qũo.xi.q.iij.in ver.ſacerdos mũdũ nõ facit le
proſuʒ ſic ep̃s non alligat eos q in fontes ſunt facit.c. cui
eſt eadeʒ cã ⁊ qõne in ver.apud deũ.⁊ eius eccleſiaʒ ne
minẽ põt grauare iniqua ſnia ⁊ per ꝯñs iniuſta excõica
tio non ligabit aput eccleſiam.⁊ ſi pur dicatur quare ẽ ti
menda vt iaʒ dicebat.d.Cardi.ſi non ligat q2 ad hoc rñ
deo ꝙ ꝯtẽdo qs peccat ideo . ne contẽnat ius ſtatuit qḋ
timeat ⁊ ideo glo.multũ ſingularis in.c.qs aũt.x.diſt. di
cit ꝙ lʒ lex conſilij non liget ad peccatũ mortale tñ ſi cõtẽ
45 nit ligat ⁊ glo.elleganſ in.c.de libellis. xx.diſt. dicit †ꝙ
eccleſia oriẽtalis nõ peccat nõ ꝑendo ꝯſtitutõibus pape
tñ ſi contẽnat peccat facit glo.in.c.ueniẽs de trãſac. ⁊ iõ
ſtatuit ius ſniam paſtoris iniuſtã timeri ne iniuſte excõi
catꝫ.eaʒ ꝯtẽnẽdo ligeť ⁊ ex hoc tolliť illud ꝙ ſuperius di
cebať ꝙ ideo ligat vt claues eccleſie habeanť in maiori
reuerentia q2 timẽdo bene adhibeť reuerẽtia clauibus ⁊
iõ glo.in.c.exhibita de homici.dixit ꝙ petens veniaʒ ex
humilitate nõ videť fateri ſe culpabilẽ.nec obſtat.c. qb⁹
xi.q.iij.vbi iudicio meo eſt tex.melior de iure in verbo in
iuſta ligat vbi probatur ꝙ excõicatio iniuſta ligat q2 rñ
deo tex.ibi dicit valde timenda eſt ſnia epi.licet iniuſta li
gat q2 intelligiť ligare ex ꝯtentu nõ aũt ligat ex eo q2 eſt
ẽ iniuſta.ſed q2 ꝯtẽnitur iõ ligat ⁊ ita dʒ itelligi ꝙ hr̃ i.c.
ſi qs nõ recto.xxiiij.q.iij.vbi gl.dicit ꝙ nõ ligat apud de
um.ſed apud eccliam q2 dʒ intelli̇ ꝑꝑ ꝯtemptuʒ . nec ob.
c.ſacro in ver.tantã penã vbi excõicatio iniuſta infert ma
gnã penã q2 nõ ꝓbat ꝙ ligat aiaʒ ⁊ ſpũʒ lʒ enim ꝑuet cõio
ne hoium ⁊ ꝑticipatiõe ſacramentoꝝ nõ tñ dicit ꝙ ligat
ℭ Faciat ẽt ſilr̃ ꝙ hť.xxiiij.q.i.in ſũma ꝑ glo. q̃ dicit ꝙ
ſnia lata a iudice excõicato occulte ẽ nulla ſed interiʒ ſer
uať ita vř diccendũ in ꝓpoſito.ꝙ lʒ excõicatio iniuſta in
terim ſeruet tñ nõ ligat.⁊ ideo ellici põt hec ꝯcluſio . vʒ
46 †ꝙ excõicatio iniuſta eſſentialr̃ ⁊ formalr̃ nõ ligat a aʒ
nec ſpũm ſed accidentalr̃ ⁊ aduenticie ꝑꝑ ꝯtentũ ligat.⁊
iſta vř mihi ṽitas nõ tñ ꝑtinaciter hoc affirmo q2 nõ volo
apponere os ad celũ.⁊ iſta nõ tradas obliuioni.⁊ inquã
tũ ſupius collegi qḋ idẽ ṽbũ relatũ ad diuerſa diuerſimo
de intellr̃ ⁊ allegaui.c.olim.§.eo.quẽ do.Cardi.ibi repu
tat ſinglr̃.ego allego meliorẽ tex.in.c.cũ ad ſedẽ de reſti.
47 ſpolia.†vbi ſi actor agat petitorio ⁊ poſſeſſorio ⁊ i ꝯclu
ſione petit rẽ reſtitui ꝙ illud verbũ reſtitui adaptať poſ
ſeſſorio ⁊ petitorio vni ꝓprie alteri iproprie.⁊ ſic idẽ ad
diuerſa relatũ ꝓprie ⁊ iproprie aſſumiť ꝙ eſt valde no.
48 †Venio nũc ad hʒ vʒ cũ dixit do.Abb.ꝙ ſnia lata ab oc
culte excõicato tʒ ego dico ſua pace ſalua imo ẽ nulla ip
ſo iure nã eo ipſo qḋ qs eſt excõicatꝫ ligatꝫ.eſt ⁊ deus euʒ
ligauit ⁊ nõ hõ.c.nemo cõtẽnat.xi.q iij.nec iſtã dñia i fa
cit dñs cui ꝑiter oia ſũt cognita vt in.c.nouit ille qui nihil
ignorat.§.de iudic.⁊ in paſſiõe dñica.Jeſus ſciens oia q̃
vẽtura erãt.ideo denũciatio aut publicatio nõ plus ligat
nec aliqd vinculũ addit.c.paſtoralis de app.c.cũ non ab
hoie de ſen.excõ.c.lʒ eo.tit.lib.vi.ergo pena excõicatõis
eſt ꝑuatio a cõione ⁊ ꝑticipatione ⁊ ꝑ ꝯñs excõicato. vř
iterdicta adminiſtratio iuriſdictõis q2 ſi eſt ligat⁹ exerce
re nõ põt.ſi aũt dicimus iſtud eſſe poſt publicatõem ſeq̃
reť qḋ publicatio reſpectu excõicati . aliqd addit qḋ eſt
falſuʒ q2 illa fit ꝓpter alios nõ ꝑꝑ ipʒ excõicatũ illa fit vt
ꝑticipantes nõ excuſenť a peccato ſed reſpectu excõicati
idẽ ẽ ⁊ fac ẽt excõicato facili⁹ iterdiciť act⁹ iudicialr̃ q̃ʒ extra iu
dicialis.d.c.lʒ.⁊.c.ſolet ď ſen.excõi.lib.vi.ꝙ eo ipſo qḋ ẽ
ligatus adeo ligate ſunt eius manus ⁊ caret adminiſtra
tione.facit ẽt ꝓhibitio apl̃ica denegãs cõionem ⁊ ꝑtici
patione cũ excõicatis.non diſtiguit an ſint occulte an pu
blice excõicati.xi.q.iij.c. ſicut apl̃i.⁊ .c. excõicatos ergo
nec nos diſtiguere debemus.c.ſi romanoꝝ.xix.diſt. cũ ſi.
facit ẽt ille q occulte ꝑticipat cũ excõicato incurrit penã
excõicatiõis ſicut ille qui palã.xi.q.iij.c.cũ excõicato gl.
in.c.apoſtolice ď clĩco excõicato miniſtrãte ita ecõtra q2
ꝯriorũ eadẽ eſt diſciplina.c.hoſpiciolũ.xxxij.diſt.faciat ẽt
eo ipſo qḋ qs eſt excõicatus eſt ſine adminiſtratõe.c.ſi ce
lebrat de clĩco excõicato nã ſi excõicatꝫ minori nõ ꝓhibeť
exercere ea q̃ ſunt iuriſdictõis ergo excõicatꝫ maiori ꝓhi
beť nec ibi diſtinguiť inter occultũ ⁊ publicũ ergo ſnia la
ta non tʒ per totũ.C.ſi a nõ cõpe.iudi.facit ẽt mãdatũ iu
riſdictiõis ⁊ ꝓcuratoris regulr̃ equipanť.l.⁊ q2.ff.de iur.
om.iudi.ſed mãdatũ factũ ꝑ excõicatũ nõ tʒ.c.ſi.de ꝓcu.
nec mandatũ factum ab excõmunicato vt in.c. poſt ceſ
ſionẽ de ꝓba.q tex.tã de publico q̃ʒ occulto excõicato lo
qtur idiſtincte ergo facit ẽt qlibet excõicatus repelliť a
qlibet actu ltio.d.c.ſolet ⁊.d.c.lʒ ergo repelliť ab actu iu
dicandi iſtud firmat gl.in.§.vex.iij.q.vij.⁊.xxiiij.q.i. i ſũ
49 ma ⁊ ſi allegeť in ꝯriũ.c.ad approbandũ de re.iudi.†per
a verbũ publice ibi poſitũ rñdeo denotat facti accidentiã [a]
non iuris miniſteriũ q2 ita fuit iterrogatus ibi papa hoc
decidit vt appet in tex.ibi in ṽ.ſicut ꝑ metropolitani lr̃as
eſt eni regulare qḋ verba ꝑtis nõ inducũt iuris diſpoſitio
nẽ vt pulchre voluit Jo.an.in.c.dilecto de pbẽ.itẽ nõ põt
ſumi arg.a ꝯrio ſenſu ibi q2 reſultat iuri contrarius in
tellectus iuxta no.in.l.ij.C.de ꝯdi.iſertꝫ.iſtud dicunt oẽs
doc.i.d.c.poſt ceſſionẽ ď ꝓba.ď excõicato.tpe q̃ ꝯſtituiť.⁊
ex hoc põt dari rñſio gñalis ad oia iura q̃ faciũt mentõeʒ
de publico excõicato.vt i.c.exceptõeʒ de excep.⁊ in.c.pia
eo.ti.li.vi.⁊ in cle.i.de ſepultu.cũ ſi.nec ob.ſi opponiť de
l.barbarius.ff.de offici.ꝑtoris vt dicať qḋ ꝑꝑ fauorẽ pu
blice vtilitatis teneat.iij.q.vij.§.verũ.l.i.C.de teſt.l.ij.C.
de ſen.⁊ interlo.om.iudic.q2 rñdeo illa iura loquunť in
ſeruo tollerato vt libero nõ aũt loquuntur in excõicato.
⁊ lʒ Bar.i.l.de pupillo.§.ſeruo.ff.de ope.noui.nũc. argu
at de ſeruo ad excõicatũ ⁊ ita arguat gl.in.d.c.ad appro
bandũ tñ nõ eſt verũ arg.⁊ ſufficit dare inſtantiã.i.q.i.c.
ſicut vrgeri ſeruus i multis caſibus eẽ põt in iudicio tex.
⁊ glo.in.l.vix ex certis.ff.de iudi.vt reus aũt idiſtincte tã
in ciuili q̃ʒ in criali.l.ſi nõ defendanť.ff.de penis .l. ſerui
ff.de app.iſtud nõ eſt in excõicato vt in.c.itelleximus de
iud.ergo.itẽ in.l.barbarius aſſignať rõ q2 ſi populus ſci
uiſſet illũ ſeruũ feciſſet eũ liberũ.ſed in excõicato ſi ſupior
ſciuiſſet illũ repuliſſet vt dixit glo.in.c.ſi.de arbi.itẽ Jac.
but.ibi dixit qḋ fuit effectus ꝑtor ꝑꝑ ṽtutes iſte vero fuit
excõicatus ꝑꝑ ꝯtumaciã ⁊ ad.§.verũ.iij.q.vi.rñdeo qḋ ẽ
dictũ gratiani extẽdentis.d.l.ij.C.de ſentẽtijs.itẽ ad.d.l.
barbarius dici põt qḋ ibi ſeruit⁹ ẽ viciũ nãle ⁊ nemini i

a ℭ Accidẽtiam. Adde.l.i.§.ſʒ ſcim⁹. ⁊ ibi no.C. de la ti.lib.tol. ⁊ vide tex. ⁊ glo. ſing.in.c. qm̃ ſatis.§.de ſi. ꝑ ſby. ⁊.l.ij. i ſi. C.de his q ꝑ me.iud.nõ ap pel. ⁊ vide ad mãm Bar. i.l. ſi finita.§.pri mo.vbi et oẽs ſcribentes. ff. de dam.infec.

putaſ.l.fluminū.§.i.ff.de dā.īfec.v.diſt.c.ad eius nec ob. ꝙ hr̃ in.c.lȝ de ſen.excō.li.vi.vbi qs dȝ euitari ⁊ repelli.a legitimis actib⁹ ſi fuit denūciatus.rñdeo loqͥ in illo q dicebat ſe fuiſſe excōicatū poſt applōnem nec fuerat ꝓſecutus applōnē tūc ſtāte iſto dubio pōt ꝓnūciari ⁊ euitari ſȝ vbi ꝯſtaret ipȝ eē ltie excōicatū tūc ſtatiȝ vt ēt dicit tex.in d.c.cū nō ab hoie.⁊ ſi qſpiā opponat nō tenemur ꝺ occul
50 tis diuinare.c.vt noſtrū vt eccl'iaſtica bñfi.†rñdeo ꝙ ſnia ⁊ geſta viciant nō pp defectū agētis vel ꝯuēti q nō poterāt diuinare ſȝ pp defectū icōpetētie iudicis hinc eſt ꝙ ſi aliq litigant ēt ignorātes corā oino icōpetēti.ſnia eſt nulla pp defectū ptātis.c.at ſi clerici de iudi.eſt enim poſſibile ꝙ eēt publice excōicat⁹ ⁊ litigātes iuſte ignorarēt.⁊ ſi qſpiā allr̃aret gl.i.c.audiuim⁹.xxiij.q.i.q in vna ſolōne vr̃ velle ꝙ ſnia lata per occulte excōicatū teneat qꝛ rñdeo iura ibi alll'ata nō ꝓbāt ⁊ lapus i.c.i.ꝭ.eo.li.vi.tȝ ꝙ illud eſt verꝫ ſi eſt talr̃ occult⁹ qꝺ ꝓbari nō pōt ⁊ ſic paria ſunt nō eē ꝓbari nō poſſe ⁊ ēt iſtud dictū lapi nō ꝓbaſ iure. ⁊ ēt qꝛ idē lapus i.c.is cui de offi.dele.li.vi.quē ſequiſ ibi Petrus.de anchara.⁊ Dominicus tenēt ꝙ ſnia eſt nulla ergo eodē mō dicem⁹ ꝙ ſnia excōicatꝭ.lata ab occulte excōicato erit ipo iure nulla qcqd dixerit Inn.⁊ ſequaces ⁊ iō dixit Gaſpar.de cal.in.d.c.ad approbādū ꝙ abſolutio ab excōicatione facta a iudice excōicato ē nulla. ⁊ pp iſta īfero nō bñ dixiſſe Bal.i.l.i.C.de ſecū. nup.vbi
51 voluit†ꝙ excōicatus ex cā ex q̄ teſtari nō pōt ſi ē occulte
a excōicat⁹ teſtari poterit[a] ⁊ idē Bal.in.l.i.ꝯ.de iur.⁊ fac.
52 igno.⁊ i.l.iubem⁹.§.ſane.C.de ſac.ſan.ec.voluit†ꝙ ſi notarius ē occulte excōicatꝭ.inſtr̃a p eū ꝯfecta.valēt ⁊ allegat gl.ſ3 eū vnicā in auc.de tabel.§.pe.⁊ eā ēt allr̃auit in i.l.cūctos ppl'os.C.ꝺ ſū.tri.⁊ iauc.hita.C.ne fili⁹ ꝓ pr̃e. re vera male loquiſ ⁊ illa gl.nō ob.qꝛ nō loquiſ i notario excōicato.ſȝ in notario ꝑuato officio tabellionatꝭ. per ſniam legis occultū ⁊ iſta noua ſūt recitatōe et auditu digna.†Capio gloſas ⁊ ꝓ enucleatōe gl.ṗme oppono
53 tex.hic dicit ꝙ ſnia fuit lata ꝯ̄ ſtatuta ꝯcilij ⁊ tñ ꝯciliū illud nō allr̃at ergo papa nos dimiſit in icerto ꝙ eē nō dȝ .S.in ꝓhemio gl.rñdet ꝙ nō dimiſit i incerto qꝛ ꝯciliȝ illud hr̃ i.c.ſacro.C.ꝺ ſē.exco.⁊ ex hac gl.iūcto tex.ego colligo licitū eē ṗncipi allr̃are canones nō allegādo totā.c. ad audientiā deſpon.cū ſi.vide plene do.Ant.in repeti.c. veſtra.ꝭ.de cohabi.mulie.⁊ cle.glo.ij.opponit ⁊ rñdet q̄rit ⁊ ſoluit arguit ⁊ remittit ⁊ iudicē iſtruit. Opponiſ g ⁊ vr̃ ꝙ excōicat⁹ remitti nō debeat ad excōicatorē qꝛ eſt ſibi ſuſpect⁹.c.p tuas de ſen.exco.ſuſpect⁹ nō dȝ dari iudex.c.ad hec.S̄.e.c.cū iter.ꝭ.de excep.c.ſcdo regris ꝺ app. ij.q.v.c.qꝛ ſuſpecti ſȝ iſte excōicator iniuſte ꝓceſſit ergo eſt ſuſpect⁹ ſeuiel grauādo.de app.c.ad hoc.c.ꝓpoſuit.c. arrecta.⁊.c.vt debit⁹ ⁊ maxime qꝛ ṗſumiſ ꝓuocat⁹ ad irā pp q̄relā de eo ꝓpoſitā corā ſupiore.c.ſuſpitiōis de of. ꝺle.gl.iſta ſoluit ꝙ hec remiſſio fit ſm formā ⁊ ꝯſuetudinē eccl'ie vt deferaſ excōicatori vt factū ſuum corrigat ab hoc tñ vr̃ recedere gl.iſta dicēs qꝺ forte fit ad verecūdiā eius vt factū ꝓpriū corrigat ⁊ emēdet ꝙ qdē pōt.c.qualr̃. de accuſ.c.noſti.de elec.xxxv.q.ix.c.ꝙ qs reuertiſ tñ glo. ad ṗmū dictū ⁊ melius dicēs ꝙ ꝑciſ ei vt factū ſuū p ipȝ corrigaſ ⁊ non p aliū in auc.de nup.ad fi.⁊ ideo tex.hic dicit vt deferaſ.⁊ ad id ꝙ opponiſ ꝙ ex quo excōicatio fuit iniuſta ṗſumiſ ſuſpectus dicit Jo.cald.ꝙ non pt eſſe ſuſpitio cū non cognoſcat ſed tm̃ abſoluat vt hic facit qꝺ no.in.c.notū.ij.q.i.⁊ facit ellegās dictū Hoſti.i.c.ꝓpoſu
54 it de app.relatū a Bal.in.l.aptiſſimi.C.de iud.†vbi dixit ꝙ lȝ iudex non poſſit recuſari ſuſpectꝭ.in delicto notorio tñ ſi pena eēt iponēda arbitrio iudicis poſſet recuſari ſuſpect⁹ ad idē oppo.de.d.c.p tuas gl.rñdet ꝙ remiſſio de qua hic hȝ locū qñ p ſuppliceȝ q̄rimoniā acceditꝰ ad ſupiorē non qñ p appellationē qꝛ tūc non fit remiſſio niſi ſupior vellit facere gr̃aȝ vt in ꝯ̄rio ⁊ hāc ēt facere pt cū excōicator non hēat cognoſcere vt in.d.c.notū. Uel ſȝ Jo. cald.pt itelligi ꝙ fit remiſſio volēte ⁊ petēte excōicato.ꝭ.

[a] Teſtari poterit.vid ad mās gl.in c.decernim⁹ ꝺ ſen. excō.⁊ ibi Jo. an.⁊ oēs doc. ⁊ Bar.i.l.ſi q̄ram⁹ de teſt c. volūtate ⁊ ibi doc.de ſen. excō. ſȝ qd qñ ē excōicat⁹ ꝓ hereſi ⁊ i excōicatōe ꝑſeuerauit p annū vid auc.manicheos.C.de her. ⁊ ibi bar.⁊ oēſ ſcribētes ⁊ vide a ſili.c.ad ꝓbāduȝ ⁊ ibi doc.de re iud. iiij.q.vij.veruȝ xxiij.q.i.in ſūma ⁊ bal.in.l. id ꝙ paupib⁹ C.ꝺ epiſ.⁊ cle.

de app.c.iterpoſita. Oppo.⁊ ꝙ non pt fieri talis gr̃a qꝛ p applōnē deſijt eē iudex.c.cū applōnibus de app.lib. vi.glo.ſoluit ꝙ ṗmiſſā ꝓcedūt in ordinario ſecus in iudice delegato.Oppo.ēt ꝙ excōicator poſſit cognoſcere an ꝯ̄ ꝯciliū excōicauerit qꝛ vbi potuit eē ꝓbabilis error ceſſat certitudo.xxx.q.i.in ṗn.ſed excōicator potuit ꝓbabilr̃ errare vt dicit tex.d.c.ſacro ergo ceſſat rō de qua hic Soluit Jo.cal.ꝙ cū excōicat non ṗmiſſa monitione vel ſine cā pt ṗtēdi ꝓbabilis error ⁊ ſic loquiſ hic ſed qñ premiſſa monitōe vel ſine cā ñ pt ṗtēdi ꝓbabilis error ⁊ ſic loquiſ hic ſed qñ ṗmiſſa monitōe ⁊ ex cā non tñ rōnabili.tūc pt interdū eē ꝓbabilis error vt.d.c.ſacro tūc ꝺ hoc non cognoſcet non qꝛ dȝ eſſe certus ſed ſuſpectus cognoſcēt deputati vel ſi nō ſint aliq deputati cognoſcet ſupior apud quē eſt q̄rela depoſita.c.ad reprimēdā de offi.ordi. vel arbitri.xi.q.i.c.ſi clicus ⁊ i.d.c.ſacro ⁊ ex his pt itelli ratio dubitādi ⁊ decidēdi in hoc.c.⁊ ſic aliqñ remiſſio ad excōicatorē fit ex volūtate ⁊ tūc fit vt deferaſ.ſed ſi remiſſio fiat de neceſſitate tūc fit pp defectū iuriſdictionis ⁊ ne
55 turbeſ alterius iuriſdictio.xi.q.i.c.ꝑuenit†⁊ qd.in ordinario ⁊ qd in delegato qñ fit iſta remiſſio glo.hic ſuccinte ſe expedit ſed ꝯcluſio eſt ſȝ Jo.cal.⁊ alios ꝙ aut excōicator eſt iudex ordinarius aut eſt iudex deleg.primo caſu aut non fuit appellatum aut fuit appellatum ſi non ꝑ appellatum aut notorium eſt excōmunicationem eſſe iniuſtā ⁊ ſuperior pt hoc declarare p id qꝺ hr̃ in.c.ſollicitudinē.ꝭ.de app.⁊ in.c.p tuas de ſen.exco.ſed an iſto caſu excōicatio ſit ipſo iure nulla qñ eſt iniuſta notorie vel eius iniquitas eſt notoria.tāgeſ iferius.aut non eſt notoriū ⁊ tunc aut piculū eſt in mora ⁊ idē vt in.d.c.ſacro.⁊.c.venerabilibus.§.ſane.de ſen.exco.li.vi.aut non eſt piculū in mora.⁊ debet remittere.c.cū ꝯtingat de offi.dele.c.ad reprimēdā de offi.ordi.ſi tñ non remittit ſed abſoluit tȝ abſolo.ex quo alr̃s eſt iudex qꝛ dr̃ poti⁹ facta ꝯ̄ ius litigatoris.d.c.venerabilibus.§.vbi aūt ⁊.§.ſi vō ꝯſtet ⁊ ſequēti de ſen.exco.li.vi.c.p tuas eo.ti.ſi aūt excōicator fuit delegatus diſtigue ſilr̃ ꝙ aut fuit appellatū aūt non ṗmo caſu aut fuit recepta appellatio ⁊ non fit remiſſio nec ēt ſi fieret remiſſio valeret qꝛ delegatus non remanet iudex c.paſtoralis de ap.c.cū applōnib⁹.eo.li.li.vi.aut ñ fuit recepta appellatio ⁊ tūc pt fieri remiſſio.ſed ſi delegat⁹ abſoluit remiſſione non facta valet abſolutio.c. paſtoralis ij.rñſo de offi.ordi.ſi vō non eſt appellatū aut excōicauit ante diffinitionē vel poſt ſed annus non eſt elapſus ⁊ ad eū non fit remiſſio.c.prudentiā.§.cetex.de offi.dele.aut excōicauit poſt diffinitiuā ⁊ annus ē elapſus.⁊ nō fit remiſſio qꝛ deſinit eſſe iudex.c.q̄renti de offi.dele.his tñ caſib⁹ ſi delegās abſoluit p ſe vel p aliū tȝ abſolo.c.ex pte ꝺ of. ordi.de ſen.exco.c.cū ꝓ cā dico p ſe vel p alium qꝛ delegatus pt ēt in totū reuocari cū iuriſdictio non ſit ſua ſed delegātis.l.iudicium ſoluiſ.ff.de iudi.c.cū olim el.ij.ff.de
56 de offi.dele.l.i.l.q mādātā.ff.de offi.eius.†ſed ſi qs fuit excōicat⁹ a ſubdelegato delegati ⁊ appellauit dicit Inno. ꝙ ſubdelegans.primus dȝ abſoluere arg.de offi. dele.c. ſuper queſtionum.§.penultimo.ſed ſi primus abſolueret teneret abſolutio vel ſi alij delegaret abſolutionem ar.c. ex pte de offi.ordi.⁊.c.cū ꝓ cā de ſen.exco.ſed anteq̃ primus vel delegatꝭ abſoluat poterit iſte delegatꝭ alteri cōmittere abſolōnē dič tñ Inno.ꝙ excipi poterit ne ꝓcedat p lr̃as ipetratas tacita v̇itate ꝺ ꝺlegato medio quē ſi expſiſſet lr̃as ñ hūiſſet niſi ad ipȝ mediū.d.c.ſup qōnū.§. porro.⁊ ſi non admittiſ talis exceptio eſt iuſta cā appellādi ſm Inn.⁊ in eo.ꝙ dixi ꝺ tacita v̇itate dič Jo.cal.ꝙ ſi fieret mētio de ſubdelegatione teneret cōmiſſio qꝺ itelligit d.Car.verꝫ dūmodo fiat mētio ꝺ ꝓceſſu.c.dilectꝭ.S̄.e. itē ꝓcedūt ṗdicta.qñ ille fuit ſubdelegat⁹ non i totū vt.d.§. porro ⁊ i eo qꝺ dictū eſt qꝺ tȝ abſolo p delegatū lȝ poſſit appellari.dicit Inn.qꝺ non nocet ſi poſt abſolōnē appelleſ qꝛ cū ſnia excōicationis non ſuſpēdaſ p applōnē vt in
57 c.paſtoralis de app.multoforti⁹ non ſuſpēdeſ abſolo†qꝛ

promptiora

pmptiora ſūt iura ad liberādū q̃ȝ obligādū.c.dño guer
rā.§.pmptiores i ti.ꝺ finiſ lex.c.ex lris ð pb.c.clici.lxxxi.
di.ꝛ oīs res ſoluiſ p quaſcūqȝ cāſ quas fuit ligata.c.oīs
res.J.de reg.iur.l.nihil tā naturale.ff.eo.ꝛ ſicut ſnia excōi
cationis ligat ita ſola ſnia abſolōnis abſoluit ꝛ ſicut ac
tio iniuriaꝝ tolliſ pacto.ita ꝛ hec ſnia excōicatōis tolliſ
p abſolōnē.ff.de pac..l.ſi vnus §.pactus ne peteret ſm
Inno.facit q̄ no.ij.q.i.C.de manifeſta.in vltima glo.xi.
q.iij.C.cū aliqs.xxiij.q.vi.c.cōpellimus de ſen.exco.c.ve
nerabilibus.§.vbi aūt de ſenten.excommunica.libro.vi.
hoc autem pſuppoſito q̄ excommunicatio ſit ſublata di
cit Inno.q̄ non dȝ ampli⁹ excōicare niſi pmiſſa canoni
ca mōnitōe vt in.d.c.ſacro.ꝛ pbata cā.ij.q.i.c.nemo.niſi
de nouo eēt ptumax.xi.q.iij.c.certū ſm Inno.hic.¶ In
58 eadē glo.ibi de pncipali cā.iſta glo.q̄rit†vtrū poſt abſo
lutōēȝ is q abſoluit poſſit cognoſcere de negocio pncipa
li ꝛ remittit ſe.J.in gl.fi.ꝛ ibi clarius ꝛ melius expediret
59 †ſed qd faciet excōicator ad quē ſit remiſſio.ſolue vt i ea
dē glo.ibi ſi vo ꝛ dic q̄ ſi credit ſe iuſte excōicaſſe nō ab
ſoluet vt in glo.ꝛ p hoc facit ſm Inn.q2 delegati hoc cō
perto ad eū remittēt p ſatiſfactōe de officio dele.c. prudē
tiā.§.fi.ſed ſi credit ſe iniuſte excōicaſſe prudēter faciet ſi
abſoluat ꝛ idē ēt dicit Hoſti.ſi eſt dubiū an iuſte an iniu
ſte excōmunicauerit arg.d.c.ſacro.ꝛ.d.c.p tuas ꝛ.c. cuȝ
ptingat.J.de offi.dele.¶ In eadē glo.ibi ita ſuſpenſus.ſi
60 ue excōicat⁹ minori excōicatione innuit glo.iſta†q̄ excōi
a catus excōicatōe minori pōt abſoluere excōicatū ᵃꝛ dic
q̄ colligiſ hoc mō.nā ſi iſte excōicauit ꝯ pciliū gnāle icī
dit in penā illius.c.ſacro.p quā pōt dici q̄ ſit excōicatus
minori ꝛ licet nō poſſit adminiſtrare ſacra tñ pōt abſol
uere vt hic ꝛ hoc ideo q2 excōicatio minor ſolū puat a p
ticipatiōe ſacroꝝ nō tñ ſuſpēdit ab exercitio iuriſdictōis
ꝛ idē i interdicto.¶ In glo.ſine difficultate collige ex ea
61 †q̄ excōicat⁹ ꝯ formā.c.ſacro ſine admonitōe vel cā rōna
bili dȝ abſolui ceſſāte oī difficultate nō eni teneſ pſtare iu
ramentū de pendo mādatis eccleſie nec aliā cautionē da
re teneſ nec aliqð aliud mādatū pōt ſibi fieri i ſatiſfactio
nē excōicatōis ꝛ idē tȝ hic Inn.al'as.c.lr̃as de reſti.ſpo.
quidā tñ ſm eū ꝛ forte bene dñt q̄ dȝ iurare ne rūpaſ ec
cleſiaſtica diſciplina ar.xxiij.q.v.c.excōicator nec ē ēt ſup
pleñ.c.ꝛ ſi xp̄s de iureiur.vbi phibeſ iurare q2 ſuppleri
dȝ oino vel fruſtra ſine cā hic aūt ſubeſt cā iuſta.c. cū iter
J.de pſuetu.ꝛ hoc tenēt Pe.ꝛ Abb.q2 iuramentū eſt de
ſubſtātia abſolōnis.c.cū deſideres de ſen.exco.Hoſt. re
62 mittit ad notata in.d.c.ſacro.vbi dicit†q̄ iuramētū ē de
ſubā abſolōnis ꝛ eo obmiſſo nō vȝ abſolutio niſi qs fue
rit excōicatus ꝯ pciliū q2 tūc non eſt abſolō ſed eſt relaxa
tio facta ab iniuſta excōicatione ꝛ ita tȝ hic Hoſti.ꝛ cōi
ter doc.hic ſequunſ iſtā glo.vt abſoluēdus ab excōicatio
ne iniuſta nō teneaſ pſtare iuramētū ꝛ facit qð hř.in.c.
graue de offi.ord.ꝛ ēt dicit hic Hoſt.poſt alios q̄ iudex
ēt non ſacerdos poterit abſoluere q2 excōicatio eſt iuriſ
63 dictionis ex quo inferſ†q̄ vicarius epi lȝ nō ſit ſacerdos
poterit abſoluere ꝛ excōicare ꝛ idē in legato pape q non
eēt ſacerdos de quo no.in.c.a nobis el.ij.de ſen.exco.ꝛ p
cedit hoc reſpectu pene nō aūt reſpectu culpe nā reſpectu
culpe abſoluens dȝ eſſe ſacerdos vt in.c.oīs ꝛ.c.noua de
peniten.ꝛ remiſ.ſed tñ tutū eſt tenere q̄ idē ſit reſpectu
pene ꝛ culpe ꝛ imitemur xp̄ȝ ſaluatorē q non curauit ali
quē p pte ſed i totū ſi eni cōmittit abſolōnē ſacerdoti po
terit illū abſoluere a pena ꝛ a culpa.¶ In glo.exequā
64 tur.†No.ex ea q̄ iſti delegati nō pōt abſoluere illū excōi
catū niſi poſt lapſuȝ termini aſſignati excōicatori ꝛ ſi ab
ſoluerint non tenebit abſolutio ſed a quo iſte termin⁹ aſ
ſignabiſ glo.iſta nō declarat dicaſ a ſupiore quo caſu nō
poterunt delegati illū terminū reſtringere facit in ſili†q̄
65 dixit Bal.in.l.fi.§.ꝛ ſi qdē.C.de iure delibe.†Statutū in
q̄ diſponit q̄ ptumaci detſ terminus.x.dierū ad cōparen
dū alias ponaſ in bāno q̄ non poterit iudex illū terminū
alterare ꝛ q̄ voluit idē Bal.in.l.obſeruare.§.poſt hec.ff.

de offi.pconſul.ꝛ in.l.id q̄ paupibus.C.de epiſ.ꝛ cle.ꝛ
in.l.iubemus.C.de iudi.pōt ēt intelligi qñ a pncipio nul
lus terminus fuit aſſignat⁹ p ſupiorē ſed dlegati aſſigna
rūt terminū q̄ facere poſſūt ſm Jo.cald.hic ar.c.irrefra
gabili.§.excelſus de offi.ordi.facit qð hř in.c.ceterū de iu
dic.ꝛ pclude aut ſuperior pfixit certū terminū excōicato
ri aut nullū terminū prefixit primo caſu poſt lapſū termi
ni poterūt delegati cognoſcere ꝛ abſoluere ſed an pote
rūt ante elapſū termini glo.iſta dicit q̄ non Inno.addit
q̄ ēt ſi excōicator pſentiret non poſſent delegati ante ela
pſum termini cognoſcere ꝛ moueſ q2 iuriſdictio non cō
petit iſtis delegatis niſi poſt lapſum termini vñ non poſ
ſunt ptes ante illud tp̄s iuriſdictionē tribuere ar.c.ſignifi
cātibus de offi.dele.ꝛ.c.prudētiā eo.ti.ꝛ.c.cū plures eo.
66 ti.li.vi.†vbi iuriſdictio data ſub pditōe vel in diē nō pōt
pſenſu partiū prorogari ante euentū pditionis vel diei vt tȝ
ibi Jo.an.in nouella.ſed Hoſtien.tȝ hic contrarium poſt
alios quia in fauorē excōmunicatoris fuit appoſitus ille
terminus ergo potuit illi termino renūciare argumen.
c.ad apoſtolicā de regula.ꝛ.l.ſi quis in pſcribendo.C.ð
pac.ſed Jo.cald.ſequiſ dictū Inno.ꝛ moueſ q2 lȝ remiſ
ſio fiat in fauorē excōicatoris prefixio tñ termini ſit ad li
mitandā ꝛ reſtringendā ipſius ptātē.ꝛ pcludit qð niſi ex
cōicator cōmittat vices ſuas illis nō poterūt abſoluere
ꝛ voluit hic Cōpoſtel.ſed do.Anto.dicit q̄ lȝ lapſus ter
mini ſit in odiū excōicatoris tñ eius pendentia eſt in fauo
rē ſui vt donec pēdeat poſſit abſoluere ideo vř q̄ tali pē
dentie poſſit renunciare ꝛ ſic ſi pſentiat ante elapſuȝ ter
mini poterunt delegati cognoſcere ꝛ abſoluere ꝛ ſic ſeq
tur dictū Hoſti.ſed do.Cardi.hic allegat lapū de caſtel
lion.dicentē qð imo pfixio termini apponiſ fauore excōi
catoris ꝛ per pſequēs poterit tali fauori renūciare ꝛ iſtð
vř verius ꝛ faciat ad hoc q̄ hř in.l.ſi qs heres.ff.de acq.
here.vbi dicit iudex dat terminū.x.diex ad rñdendū ali
cui ꝛ ille rñdet pma die q̄ vř tota dilatio pſūpta ꝛ iudex
poterit ad vlteriora pcedere ꝛ ſic appet ex hoc q̄ ille ter
minus fuit appoſitus fauore illius cui data ē dilatio aut
nullus terminus aſſignat⁹ ē a ſupiore ꝛ tūc delegati po
terūt aſſignare terminū ad abſolōnē faciendaȝ vt voluit
hic Joā.calde.ar.dicti.c.irrefragabili.§.excelſus faci.c.ſi
67 capſo de pceſ.pben.li.vi.†ſed qd ſi excōicator non pſen
tiat vt ante elapſū termini delegati cognoſcāt ꝛ abſoluāt
ſȝ dicat nolo te abſoluū vř ego te nō abſoluā an poterūt ð
legati añ elapſū termini abſoluē qdā vt refert Inn.ꝛ cō
poſtel.dñt q̄ nō q2 totus termin⁹ cedit excōicatori.qdaȝ
vo dñt ꝯriū q2 in icertis ꝛ non certis locus ē piecturis.l.
ptinuus.§.cū ita.ff.de ver.ob.l.ſi certis annis.C.de pact.
cū ſi.vnde ſi dicat nolo abſoluere vř q̄ non dȝ expectari
.l.ſi maritus.§.ſi negauerit.ff.de adulte.c.potuit de loca
to.c.ab eo de app.li.vi.ꝛ hoc tȝ Inno.ꝛ Compoſtel.hic
ſed do.Anto.nitiſ opiniones pcordare dicit eni q̄ ſi di
cat nolo abſoluere q̄ interim illi delegati nō poterūt co
gnoſcere q2 licet tūc nolit abſoluere.tñ poſtea poterit pe
68 nitere ꝛ ſic abſoluere†q2 ambulatoria ē voluntas vſqȝ
ad mortē.l.iij.ad fi.ff.de adimen.legatis ꝛ p pñs dȝ expe
ctari finis termini ꝛ iſto mō non pcedat dictū Innoc.ꝛ
Cōpoſtel.aut dixit nollo abſoluere nec vnq̃ȝ abſoluā tūc
eni poterūt abſoluere delegati nō expectādo lapſū termi
ni ita diſtinguit do.Anto.ſed Jo.de imo.hic dicit q̄ iſta
opi.d.Ant.non vř bona q2 ex quo eſt ſtatutus terminus
vř q̄ vbū nolo iducat totalē repudiationē arg.coꝝ q̄ no.
Bar.i.l.gerit.ff.de acq.her.ꝛ dicit dictū dñi Ant.non eē
ſine dubitatione.ſed do.abb.approbat diſtinctionē do.
Ant.dicēs eā eſſe valde equā vel ſm eū poſſet alr̃ dici vȝ
excōicator in iudicio dixit ſe nolle abſoluere ꝛ tūc fruſtra
expectabiſ lapſus termini facit in ar.qð hř in.l.cū p quo
ff.de in ius vo..l.cū oñdimus.§.fi.ff.de fideiuſ.tu.ꝛ.l.ma
numiſſio.ff.de manu.vindi.ꝛ ib.l.ſi qs vxori.§.ſi ſeruū fu
gitiuū.ff.de fur.aut dixit extra iudiciū ꝛ tūc ſecus cū po
tuerit hoc ex iracūdia dicere ad hoc allegat tex.ꝛ gl.i.c.

a ¶ Excōicatū.intellige ſm iſtā pcluſionē de excōicatōe minori ꝛ nō ð maiori nā alr̃ eēt falſa vt tȝ eleganter.do.card.i cle.i.§.i.viij.q.de reli gioſ.domi.vbi addit mlta eg gregia que vide per te.

venerabilibus de ſen.exco.li.vi.Pet.de anch.refert Jo.
an.tenere ꝙ ſi dicat nolo abſoluere pót ſtatim cognoſce
re allegat qḋ no.Bar.in.l.in illa ſtipl'one.ff.de ver.obli.
69 ⁊ qḋ habet in.c.cõmiſſa de elec.li.vi.dicit tñ ꝙ verbum
nolo ꝓlatũ ante finẽ termini nõ iportãt totalẽ abdicatio
nẽ ſ; ſuſpenſionẽ volũtatis all'at no.in.l.q ſe pr̃is.C.vnde
liberi ⁊ in.l.filij.§.i.ff.ad tertul.⁊ ẽt illũ text. allegat do.
Ant.hic.tu vero dicas ꝙ illa v̓ba nolo te abſoluere idu
cũt refutationẽ pſeuerando in illa volũtate ſed vbi eũ pe
nituit põt uuda volũtate abſoluere niſi delegati inceperũt
cognoſcere q2 tũc res nõ ẽ itegra.iſte ẽ caſus multũ ſolẽ.
i.d.§.i.vbi dicit tẽx.hr̃s dicebat ſe nolle adire ꝙ nihilomi
nus põt volũtatẽ mutare ⁊ adire niſi agnatj.iterim adie
rit ita vr̃ dicẽdũ in caſu iſto ſi excõicator dicit nolo te abſol
uere pñt delegati cognoſcere ⁊ abſoluere ſed ſi nõ incepe
70 rint poterit excõicator mutata volũtate abſoluere.ſ; qd
ſi excõicator abſolueret elapſo termino lr̃aꝝ vel pfixo a d
legatis an teneat abſolutio qdam dicunt ꝙ non p.c.licet
d offi.legati facit.c.ſtuduiſti eo.ti.niſi ptes ꝯſentiãt vel ni
ſi delegati ꝓnũciẽt excõicationẽ iuſtã ⁊ ſic remittãt ad ex
cõicatorẽ.c.prudẽtiã §.ceterũ de offi.dele.ſed Jnn.⁊ Ho
ſti.tenẽt ꝯ̃riũ ꝙ imo t; abſol'o ad ꝙ all'at Jo.an.c.ſi tibi
abſenti de pbẽ.li.vi.facit lex mancipioꝝ.ff.de optio. lega
ta ⁊ qḋ no.in.c.ex publico de ꝯuerſio.ꝯiug.⁊ in.c.ſi.qui
matri.accuſ.pñt ⁊ hoc eſt verũ ẽm Jnno.ẽtſi delegati p
errorẽ incepant ia; cognoſcere de excõicatõe an cẽt iuſta
an iniuſta cũ tñ pmo debuiſſent abſoluere dũmodo excõi
cator abſoluat añq̃; ꝓnũciet excõicatũ iniuſte ligatu; q2
certũ eſt ꝙ qñ ꝯſtabit excõicationẽ iuſtã remittiẽ excõica
tus ad excõicatorẽ vt i.d.§.ceterũ ergo iteri; excõicator
hẽbat iuriſdictionẽ ⁊ ſic t; Jnno.valere abſol'onẽ ſi ptes
ꝯſentiat ⁊ credit Jo.cald.ꝙ omni caſu ſi excõicator ab
ſoluit añq̃; delegati q̃diu iudex eſt t; abſol'o p.d.c.vene
rabilibus.§.vbi aũt ẽtſi hoc faciat poſtq̃; delegati ꝓnun
ciaſſent ꝙ ſnia fuiſſet iniuſta.ſed ſi deſijt eſſe iudex cõſen
ſus ꝑuatorũ nõ daret ſibi in hoc ptãtẽ.c.ſignificaſti.de fo
ro cõpe.l.ꝑuatoꝝ.C.de iuriſdic.om.iudi.per negligẽtia;
aũt añ ſniam l; tranſeat poteſtas ad delegatos nõ tñ de
ſijt eſſe iudex ⁊ ſic nõ ob.d.c.l; ⁊.d.c.ſtuduiſti.¶ Jn gl.
71 ibi de facto ſuo.Jno.ex ea nõ licẽ alicui ignorare factũ ꝓ
a priũ ꝯcordant iura allegata ſupius i notabilib᷒.⁊ dicit
hic Bal.ꝙ oĩs ignorãtia in facto ꝓprio reputatur ſuppi
na p ſilitudinẽ q2 hõ iacens ſuppinus ſe nõ videt ite; d̓
graſſa p quãdã ſilitudinẽ q2 hõies multũ p̓gues parũ
vidẽt ẽm eũ.⁊ ſubdit nõ eſſe licitũ alicui dicere nõ recor
dor ſi factũ eſt ꝓpriũ.l.magnã.C.de ꝯhen.ſtip.deinde gl.
opponit ꝙ imo error ꝓprij facti excuſat.xxxiij.q.ij.c.ſle
ctũ.i.q.i.c.ſi qs a ſimoniacis gl.ſoluit ꝙ excuſat ſi errans
habuit ꝓbabilẽ cãm ignorãtie.ſed ſi nõ habuit ꝓbabilẽ
cãm ignorãtie nõ excuſat nõ ſolũ in facto ꝓprio.ſ; nec in
alieno ⁊ in hoc gl.vr̃ facere dr̃ia; inter factũ ꝓpriũ ⁊ alie
nũ dicit tñ ꝙ in facto alieno nõ reqrit ꝙ qs ſit nimis dili
gẽs ⁊ dicit hic Jo.cald.eſſe dr̃ia; ꝙ in facto ꝓprio nõ p̃
ſumit ignorãtia ꝓbabilis d; ergo ꝓbare vt i.d.c.inlectũ
⁊ refert qḋ no.Dy.in regula ignorãtia lib.vi.vbi dic̃ ꝙ
error in facto ꝓprio nõ excuſat ſi errans tractat de lucro
captãdo.l.q fundũ.§.ſeruus.ff.p emptore idẽ ſi tractat d
dãno euitãdo cũ alterius in iura.l.q̃;q̃;.ff.ad velleya.ſ; ſi
ne alteri᷒ iniuria bene excuſat.l.⁊ ſi me putẽ pmo ⁊ ſcdo
rñſo.ff.de ꝯdi.inde.in alieno v̓o facto dicit Jo.Cald.ꝙ p̃
ſumit ꝓbabilis ignorãtia niſi ꝓbet ꝯ̃riũ.l.verius.ff.de ꝓ
ba.q2 nõ reqritur qḋ aliqs ſit nimis diligẽs nec nimis ne
gligẽs i talib᷒ niſi ẽẽt tale factũ ꝙ qs teneret idagare q2
tũc pſumit ſcia.c.inotuit de elec.ẽm Jo.cald.do.Card.
dicit ꝙ ſi eſt factũ ꝙ nõ teneor indagare ⁊ eſt publice fa
ctũ nõ excuſat ignorãtia.c.i.de poſtu.prelato.c.ꝙ dicitis
xvi.diſt.niſi fuiſſet abſens.c.ſi.q.matri.accuſ.pñt.ſi autẽ
factũ nõ ẽ publice notũ excuſat ignorãtia.l.ſi.ff.p ſuo.do.
Ant.dicit ꝙ ſi factũ ꝓpriũ eſt de lõginquo tũc eſt tollera
bilis ignorãtia all'at.l.pegre.ff.de acq.poſ.facit qḋ nota.

a ¶ Propterea. Credo iſtã cõcluſionẽ nõ tenere i ſcdo antiquo q̃ caſu ẽt in facto ꝓprio ignorãtia excuſat ita elegãter t; bar.i.l.ſi qs delegauerit d noua. ang.i auc.de triẽ. ⁊ ſemiſ.§.ãt colla.ij.bar. in.l.ſi res d lega.i.d.alex.d imo.copioſe i.l. nõ fatet d ꝯſ.l.ſẽ in magno diuiſe vt t; bal.i.l.ij.viij.q.C.d reſcin.vẽdi. ⁊ ibi oẽs ſcribẽtes.itẽ qñ qs ẽ multis negocijs occupatus vt h; bar.in.l.ꝙ iuſſit i ſi.d re iu.⁊ alex.i ꝯſi.cxiiij.i.ij pte.itẽ qñ i ſco ꝓprio agit d damno euitãdo.l.cũ iſ p rñſo ⁊ ibi gl.bar.⁊ doc. de ꝯdi.ide.⁊ i multis aliis caſib᷒ quos cũ lõgũ ẽẽt referre vide per te.

in.l.i.C.de ſer.fugi.niſi eſſet aliqḋ factũ notabile q2 tunc
non effugit memoriã hoiu;.c.cũ illoꝝ de ſen.exco.idẽ di
cit ſi factũ ꝓpriũ ẽẽt intrigatũ q2 tũc eſt tollerabilis igno
rantia.l.emptor.§.lutius.ff.de pac.dicit ẽt ꝙ ſi factũ ẽ in
trigatũ ⁊ de recẽti nõ eſt tollerabilis error niſi ad hoc ſit
iductus ſuaſione alterius deceptiua p no.in.d.c.inlectũ ⁊
in.l.i.ff.qñ actio de peculio eſt annalis ⁊ i.l.i.§.ceterũ cu;
glo.ff.de vẽtre inſpici.Tu adde de hoc Bar.in.l.nõ fatet
⁊ in.l.fideicõmiſſum.ff.de ꝯfeſſis ⁊ in.l.error.C.de iur.⁊
fac.igno.⁊ in.l.ſi res.ff.de leg.i.⁊ in.l.ſi qs delegauerit
ff.de noua.vbi ꝯdit iſtas duas limitatões datas hic p.d.
Ant.⁊ iõ multũ elegãter dixit idẽ Bar.in.l.ij.§.ꝙ ſi ob
72 ſeruari.C.de iura.calũ.⁊ ꝙ l; in facto nõ debeat dari ter
minus ad deliberatẽ rñdeñ.vt eſt tex.ſolẽ.in.l.ſi qñ ⁊ ibi
p Bar C.de dila.tñ ſi factũ ꝓpriũ eſt delõginquo vel in
tricatũ dabit terminus ad deliberañ q2 pſumit obliuio.
⁊ facit qḋ voluit Cy.in addi.in.l.cũ falſu;.ff.de acq.he.
vbi ſcribẽtes eũ referunt ⁊ ibi Lo.ro.dat iſtas duas limi
tatões bar.⁊ allego tex.in auc.de triẽte ⁊ ſemiſſe.§.illud
⁊ ibi Ang.hic colligit ex illo tex.⁊ idẽ voluit idẽ Ang.i
auc.ſed cũ teſtõr.C.ad.l.falci.⁊ in.l.magnã.C.de ꝯhen.
ſtipu.ſed ego vltra iſtos ꝯſidero vnũ v; ꝙ nõ ſufficiat fa
ctu; ꝓpriũ eſſe de lõginquo vel ẽẽ itrigatũ ſed reqrit qua
lificatiue qḋ ſit valde itricatũ ⁊ valde longinquũ.⁊ ad h̓
allo Bar.i.d.l.ſi qs delegauerit vbi eſt glo.optima de
hac mã ⁊ dicit ibi Bar.qḋ in facto ꝓprio pſumit obliuio
ſi eſt valde longinquu; vel ſi eſt valde intricatũ ⁊ ibi an
ge.ſequit hanc doctrinã dicẽs ſe ifinitis vicibus praticaſ
ſe ita in palatio ex quo ſequit qḋ nõ ſufficit articulare fa
ctũ ꝓpriu; eſſe de lõginquo vt pſumat obliuio niſi ſit val
de lõginquũ vel valde itricatu; ⁊ l; nemo ſcribentiũ alle
gauerit ad hoc gl.q̃; reputo ſingularẽ tñ eã ego allo i.l.
iij.§.due cãe.ff.ad carboni q̃ gl.dicit nõ eſſe veriſile qḋ qs
recordet de tã longo tpe ⁊ p ꝯñs reqrit lõgũ tps qualifi
catũ ⁊ ſic doctrina Bar.ꝓbat formalr̃ in illa gl.tene mẽ
ti q2 nemo doctoꝝ aiaduertit ad hoc ⁊ ſic pt dari vtilis
⁊ vera pratica ad iſtas duas limitatões Bar.dñi Ant.
73 ⁊ ſeq̃ciũ.⁊ limita niſi ẽẽt aliqs nimis ſenex q2 tũc poſito qḋ
factũ nõ ẽẽt de lõginquo nihilominus pſumeret obliuio
in facto ꝓprio.⁊ ad hoc allo qḋ ſcribit i ꝓlogo declama
tionũ v; memoria ẽ ex oĩbus ptibus animi maxime deli
cata in quã pmũ ſenectus incurrit ⁊ in.vi.tragedia ſcri
bit ſenũ langueſcit memoria ⁊ facit qḋ hr̃ in.l.qdã tabu
laꝝ.ff.de fur.⁊ in.d.l.iij.§.due cauſe.⁊ pp hoc forte dixit
tex.in.c.pterea.xxiij.diſt.niſi vos fallat obliuio.⁊ in.c.eã
te.§.e.i ver.ſi bene meminim᷒ ⁊ iõ Bal.in.l.cũ alienã.C.
de lega.dixit qḋ in facto ꝓprio preſumit ſcia l; ſepe obli
uio mẽtẽ hoiu; circũueniat.l.ſi.in pñ.ff.de lib.lega.tñ ob
liuio nõ pſumit.vt.d.l.magnã fallit tñ in hoie nimis grã
deuo.⁊ eodẽ mõ dicas ſi ẽẽt ifirmus mortis cogitatione
turbatus q2 tũc pſumeretur obliuio in facto ꝓprio.l.hac
ꝯſultiſſima.§.at cũ humana fragilitas.C.q teſta.fa.poſ.
ita dixit Ange.in auc.de triente ⁊ ſemiſſe.§.illud ⁊ idem
voluit Bar.in auc.ſed cu; teſtõr.C.ad.l.falci.⁊ in ꝯ̃tum
gl.iſta dicit qḋ nõ eſt v̓iſimile quẽ ignorare vires ſui pa
trimonij.⁊ in.l.qſqs.C.de reſcin.vẽdic.tu adde glo.i.d.
auc.ſ; cum teſtõr ſed in ꝯ̃riũ facit.§.fraudẽ inſtit.q manu
mittere nõ pñt Bar.no.i.d.auc.ſ; cu; teſtator diſtinxit.
aut loquitur i actibus morientiũ.⁊ pſumit ignorare vires
pr̃imonij vt in auc.de here.⁊ falci.§.ſi v̓o ver.ſin aũt col.
lat.i.⁊.d.§.i fraudẽ ⁊.d.l.hac ꝯſultiſſima.§.at cũ huma
na fragilitas hoc tẽpat niſi ex aliqua qualitate aliud pſu
mamus puta qi teſtõr ꝓhibuit detrahi falcidiã q2 tũc p̃
ſumit ſcire vires pr̃imonij.⁊ ita itellr̃ gl.⁊ tex.in.d.auc.
ſ; cũ teſtõr.itẽ dicit i iſtis ciuitatib᷒ i qb᷒ ſiũt cataſtra vbi
tenet qlib; aſſignare bõa ſua mobilia ⁊ imobilia ⁊ d his
ſoluũt collecte pſuit.n.ſcia d talib᷒ h; bar.ibi aut loquitur
i actib᷒ viuẽtiũ ⁊ tũc ſi h; bona q̃ d nouo puenerũt ad eũ
pſumit ignorãtia.l.q nõdũ.C.de hr̃ditate vel actõe vẽdi
ta.aut puenerũt ab antiquo ⁊ ſunt imobilia tunc pſumit
ſcientia

ſcientia vt.d.l.qſqs.ſi vo ſunt bona mobilia ⁊ ſunt in pñ
tia ⁊ pſumiť ſcire aut ſūt in abſentia ⁊ pſumiť ignorare
l.in fraudē.ff.q ⁊ a qbus ⁊ ita bar.vř reſtrigere gl.iſtā vt
nō hēat locū in actib⁹ moriētiū.tu vo ꝯſidera q: tex.quē
ſupius allfau i notabilib⁹ ſupra vz i.l.filio.ff.de ali.leg.di
cit memor eoꝝ q̄ i teſtō ſcripſiſſet ꝓbat ꝙ i actib⁹ moriē
tiū nō pſumiť oblitio ⁊ ꝯ̄ Bar.tex.eſt in.d.auc.ſed cū te
ſtōr vbi tex.loqť in actib⁹ moriētiū ⁊ nihilominꝰ pſumiť
ſcia nec obſtāt iura allfata p eū.nā dicť⁹.§.at cū humana
fragilitas loqť i eo q̄ ē mortis cogitatōe turbat⁹ quo ca
ſu dř mori.l.q duos.ff.de manu.teſt.⁊ mutilata memoria
totus lāguet intell's vt ibi.nec ob.d.§.in fraudē q: ꝓce
dit qñ ex ſcia iſurgeret dol⁹ maxime ad ipediendā liberta
tē ⁊ iſto caſu loqť ille tex.nec ob.§.ſi vo q: lex ibi pſumit
teſtōrē ignorare vires ſui pȓimonij ad hoc vt lex falcidia
hēat locū q: nō ꝓhibēdo locū hz falcidia ⁊ ſic in fauorē
falcidie pſumiť ignorare pȓimoniū.limita ēt niſi eēt ali
q̄ ꝯiecture in ꝯ̄riū puta i mercatore habente totū ſuū pȓi
moniū i mercancijs vt noībus debitoꝝ ⁊ ſic in noībus cō
fuſis ⁊ i volutis ad quoꝝ notitiā eſſet neceeſſaria idaga
tio.l.ſi ita fuerit.ff.de manu.te.l.in teſtō.ff.de ꝯdi.⁊ dmō.
vel ſi eēt hō diues hñs multa mobilia quoꝝ dimiſit ſuis
ſub⁹ curā vt ſūt reges duces ⁊ ſi͛les hñtes diffuſa pȓimo
nia q̄ reguntť p miniſtros deputatos in iſtis autē pſumeť
ignorātia pȓimonij ſec⁹ ſi eēt hō paup q: pnumereť ſcire
vires ſuas iuxta illud ouidianū paupis eſt numerare pe
cus.ſubdit gl.iſta ſz in facto alieno hñ pſumiť ignorātia
74 l.ſi.ff.p ſuo.† ⁊ iō pulchre dixit hic Bal.licitū eſſe alicui i
facto alieno dicere ego nō recordor.nā remiſcētia nō eſt
in ptāte nřa niſi in quodā diſcurſu ⁊ ille nō fit in inſtāti iō
licitū ē teſti.petere tps ad reminiſceñ pſerui ʒ in facto anti
quo aut iplicito allfat.d.l.emptor.§.lutius vñ ſi teſtis di
xit ſe nō recordari ⁊ accuſať de falſo q: fuit pñs ⁊ recor
datur niſi appeat ꝙ hoc dicat aīo ſupprimēde vitatis q:
q veritatē ſupplantat falſitatis re⁹ ē.l.pſbiteri.C.de epiſ.
⁊ cle.poterit dicere poſtea ego recordor tu d hoc vide an
ge.in.l.qdā tabulaꝝ.ff.de furtis vbi dicit eſſe notabilē ca
75 ſu ʒ† ꝙ ſi teſtis iterrogatus vno tpe vł i vno iudicio dicat
ſe nō recordari ⁊ alio tpe dicat ſe recordari ꝙ nō eſt ſibi
ꝯ̄rius ⁊ ſtať dcō vltimo tex.eſt ibi hec enī ſūt poſſibilia ꝙ
qs vno tpe meli⁹ recordeť ꝙ̄ alio tpe vt i nobis ipſis ſen
tibus ⁊ dicit eſſe caſū in.l.ij.§.due cāe.ff.ad carbo.⁊ idē
voluit bar.i.l.q bona.§.ſi qs ſtipulatur⁹.ff.de dā.infec.⁊
facit qd hř in.c.cāmqȝ ⁊ in.c.cū cāni de teſti.⁊ vide no.di
76 ctū Inn.i.c.qualr el.ij.de accu.vbi dicit† ꝙ i teſte nō eſt
tollerabilis obliuio in perſona ſed bene eſt tollerabilis
obliuio in die ⁊ voluit Archidiacon.in.c.nihilominus
xxx.q.ix.⁊ Bal.i.d.l.pſbyteri.⁊ ēt dicas ꝙ intātū pſumiť
obliuio in facto alieno.ꝙ ſi teſtis adhuc nō hñ lecto ſibi
articulo.rñdet ita ē ꝙ pſumiť falſarius iſte ē tex.ſinglis
v.q.v.§.ſed aliud ⁊ iō voluit bar.i.l.ij.§.ꝙ obſeruari.C.
de iuramē calū.ꝙ ſup facto alieno dať tps ad deliberā.⁊
hoc limitat gl.iſta niſi eēt cā ꝓbabilis.ꝙ qs ſciat factum
alienū q: tūc dř craſſa ⁊ ſuppina ⁊ nō excuſat.xvi.diſt.
c.ꝙ dictis tu vide bal.i.l.cū alienā.C.de lega.vbi dicit
77 †ꝙ in facto alieno ſepe tractato.⁊ diſcuſſo pſumiť ſcia.l.
ꝑcul a.ff.de ꝓba.l.ſi patronus.ff.de ꝯfirmādo tutore.⁊
facit tex.iſte vbi factū alienū idagatū pſumiť ſciri idē di
cas ſi nō eſt idagatū.ſz ex diſpōne iuris vel ex officio ſuo
teneť idagare tūc enī pſumiť.ſcia gl.eſt in.c.inotuit d ele.
⁊ in.c.ad falſarioꝝ de crie falſi.⁊ ex illis gloſis dať pra
tica ꝓbādi ignorātiā vel ex iuramēto vel ꝓbādo ꝙ diligē
tiā adhibuerit ⁊ nō iuenerit qd eſt notādū ſm do.Ant.p
cuſtodib⁹ ville tenētibus denunciare maleficia.facit qd
no.Bar.i.l.i.ad ſille.⁊ Bal.in.l.ſi ideo.C.de his qb⁹ vt
78 indig.ℭ In eadē glo.ad ſi.no.ar.† ꝙ in notorijs nulle
ſunt ptes iudicis niſi quātū ad ſniaȝ ferēdā ⁊ nihil.allfat
facit.c.veſtra.⁊.c.tua de cohabi.mulie.⁊ cle.c.bone de
elec.c.cū olim de re iud.c.cū ſit romana de app.c.que lo
tarius.ij.q.i.c.ad nřaȝ el.iij.de iureiur.l.ictus fuſtiū.ff.de

his q no.iſa.lex.ij.§.ꝙ ſi de frumētaria.ff.de admi.reruȝ
ad ciuitatē ptinētiū ⁊ iō pulchre dixit Bal.in.l.cū fratrē
79 .C.d his q vt idig.† ꝙ notoriū nūq̄ hz vires ad deponeñ.
a aliquē ʒ niſi ſequať ſnia⁰ ⁊ iō lz cp̄s ſit notorie crioſus tñ
pp hoc nō ē depoſit⁹ ipſo iure ſed reqriť ſnia allfat ad hoc
Inn.vide q̄ dixi in.c.ſciſcitat⁹.ſ.c.dixit tñ hic Jo.d imo.
ꝙ requiriť citatio in notorijs allfat no.i.d.c.ad nřaȝ hoc
voluit glo.ibi.certe de hoc eſt dubitatio de quo vide in
iuribus ſupius allfatis ⁊ cōclude eſt quoddā notoriū.ita
notū ꝙ iſiciari nō pōt et in iſto nō reqriť citatio vt ꝓbať
in.d.c.bone ⁊.d.c.cū oliȝ ⁊.d.c.cū ſit romana vbi apoſto
lus excōicauit illū coitū abſentē ⁊ facit.c.quāto d traſla.
pla.⁊.d.l.ictus fuſtiū ⁊ ibi dixit Bar.ꝙ i notorijs nō req
riť cognitio nec ſolēnitas ſnie ſed ſufficit pceptū d exequē
do facit.d.§.ꝙ ſi de frumētaria eſt āt quoddā notoriū ꝙ
iſiciari pōt ⁊ i tali notario reqriť citatio ⁊ ſnia ⁊ ita ꝓce
dat glo.iſta ⁊ i.d.c.ad noſtraȝ ita voluit Joan.calde.in
d.c.veſtra vide do.Abb.⁊ alios in.d.c.ad noſtrā ⁊ in.d.
c.bone ⁊ pmo nō ſaluabiť dictū Bal.i.d.l.cū frēȝ iq̄ʒtū
dixit ꝙ papa i cle.paſtoralis de re iud.loqť irrōnabiliter
ſed ꝓnunc pōdera vnū ꝙ forte deicit in ꝓfundū hāc diſti
ctionē q: bar.i.l.qd ergo.§.pena grāuior de his q no.in
fa.dixit ꝙ in caſu.d.l.ictus fuſtiū ille fuit grauat⁹ i pro
ceſſu.⁊ ēt pōdera q: tex.ille loqť i pena extraordinaria
iō nō ē mirū ſi fiat pceptū ⁊ nō ferať ſnia dabiť forte loc⁹
dicēdi i.d.c.ad nřaȝ.ℭ Ex gl.ſi.collige ordinē ꝓcedēdi
obſeruandū ab iſtis delegatis nā excōicatore nolētē ab
ſoluere ⁊ pcedēte iniuſticia ſnie debēt iſti delegati abſol
uere āte oīa nec alr audire excōicatū niſi abſolōnē petat
pſtita cautōe de pendo mādatis eccłie ſi ꝯſtiterit eū eē iu
ſte ligatū ⁊ iſte ē pm⁹ act⁹ quē delegati iſti facere debēt
nec obſtat ſi dicať ꝙ iſte tex.mādat hūc abſolui ſine diffi
cultate q: itellr quo ad excōicatorē eo caſu quo ad excōi
cauit ꝯ̄ formā ꝯcilij ſed quo ad iſtos dlegatos nō ꝓcedit
q: ex quo eis nō ꝯſtat de iniuſticia excōicatōis nō debēt
abſoluere niſi pſtita cautōe nec eū audire niſi petat abſo
lutionē cuȝ oblatōe cautōis q: ex quo fateť ſe ligatū lz in
iuſte nō dz pſeuerare in excōicatōe ⁊ hoc ſm Jo.cald.ne
videať ꝯtēnere excōicationē d quo hř in.c.p tuas de ſen.
exco.⁊ in.c.cū ꝯtingat de offi.dele.ſcdo debēt iſti delega
ti facta abſolōne cognoſcere de iniuſticia excōicatiōis ⁊
ſi ꝯſtiterit excōicatōeȝ iuſtā puniēt iſtū qrelātē ſi vo vide
rint eā iniuſtā punient excōicatorē ſz formā traditā i.d.c.
ſacro.Tertio dicit gl.ꝙ ſi cognouerint excōicationē iniu
ſtā debent delegati cognoſcere de negocio pncipali hoc
tñ vltimū doctores nō admittunt ſed diſtingue vt hic per
Jo.cal.poſt alios.aut nō fuit appellatū ab excōicatione
aut fuit appellatuȝ puro caſu nō pñt iſti delegati cogno
ſcere de cā pncipali ſed ē decidēda p iudicē ꝓpriū niſi ſu
pior i cōmiſſione hoc expſſit.aut fuit appellatuȝ ⁊ tunc ē
ſeruāda diſtinctio gl.⁊ vř equa diſtictio ſed quo ad pmū
mēbrū dicit do.Abb.ꝙ ſi excōicatio eſt annexa negocio
pncipali tacite vř facta cōmiſſio ſup pncipali in euētuȝ in
iuſticie excōicationis ar.c.prudētiā de offi.dele.ſz vbi ex
cōicatio nō eēt ānexa negocio pncipali ꝓcedat dictū Jo.
cald.⁊ inq̄ʒtū iſta gl.dicit excōicatū dbere abſolui ab ex
cōicatōe ſi h petat idē voluit gl.i.c.ſignificaſti d eo q du
xit in matrimoniū ex qua gl.ſequiť ꝙ excōicat⁹ ſi nō pe
tat abſolui nō ē abſoluēdus ⁊ hac occaſione qrit h Jo.
80 cald.† Utruȝ excōicat⁹ iuitus poſſit abſolui ⁊ vř ex hac
gl.ꝙ nō facit.xi.q.iij.c.plerūqȝ ⁊.c.cuȝ aliquis.itē q: bñ
ficiuȝ nō ꝯferť iuito.l.iuito.ff.de reg.iur.xlv.diſt.c.de iu
deis.itē cuȝ p ꝯtumacia dēat quis excōicari ergo ea du
rāte nō dz abſolui.ſed ſuppremus doctor btūs Tho.iiij.
ſniaꝝ di.xviij.q.vltia articlo ſcdo quē refert ⁊ ſequiť Jo.
81 an.i.c.i.d ſen.exco.li.vi.dixit† ꝙ ſi p excōicatōeȝ efficit ex
cōicat⁹ peior ⁊ deterior ꝙ iudex dz excōicatōeȝ tollē q: ex
q̄ videt illā nō ꝓdeſſe dz vti alio remedio ⁊ dicit ēt ꝙ iui
tus dz abſolui ab excōicatōe nā i excōicatōe ꝯſiderať du
plex malū.ſ.culpe ⁊ maluȝ pene m aluȝ culpe ē ipȝ pecca

a ℭ Snia.ad de Bald.in.l. cū fratrē in vl ti.col.v. dubitari ꝯſueuit ad ſille. vbi multa pulchra ad dit q̄ nō tāgit d.And.hic. ⁊ ꝙ requiratur citatio maxie qñ eſt dubiuȝ an abſenti defenſio cōpetat vide Inno. in c.tua in.i.col. in gl.ꝟſi. notoriū. de cohab. cle. ⁊ mulie. ⁊ elegantē text. in.c.ſi. de offi. dele. ⁊ ibi oēs ſcribentes.

tũ ꝙ cuꝫ ſit ex nobis nõ põt a nobis tolli ſine voluntate noſtra.c.quẽ penitet de penit.diſt.i.c.peccati venia de re. ſur.lib.vi.malũ vero pene plerũqꝫ eſt extra nos qꝛ ſine fa cto nr̃o ingerit vñ ſicut pena põt igeri i iuitũ ita ꝛ ab iui to remoueri ꝑ abſolõnẽ par eni ius eſt in ligãdo ꝛ abſol uẽdo de penit.diſt.i.v̓bũ vnde ſi qs põt excõicari inuitus ita põt abſolui iuitus.ſed Jo.cald.in repetitiõe hic dicit ꝙ iuſte excõicatus non dꝫ iuitus abſolui ꝑ iura ꝓmolo co adducta hñ facit.xxiiij.q.ij.legaꝛ ꝛ gñaliter nullũ bo nũ eſt niſi voluntariũ.xx.q.ij.c.pñs clicus.c.cũ volunta te de ſen.excõ.itẽ ex quo ꝑſiſtit i ↄtumacia ſi abſoluaꝛ da biꝛ ei mã delinquẽdi.xxiij.q iiij.c.eſt iniuſta.c. vt fame de ſen.excõ.l.ↄuenire.ff.d pac.do.dicit tñ ꝙ lꝫ antea nõ dẽat abſolui tñ abſolut⁹ dꝫ hñi ꝓ abſoluto quo ad eccl̃iaꝫ mi litantẽ faciat in ſil̃i qđ no.ꝑ gl.in.c.ij.de voto ꝛ ꝓcedit in eo q ꝑſiſtit in ↄtumacia ꝑꝑ quã fuit excõicat⁹.ſi v̓o excõi catio ẽ iniuſta dꝫ excõicat⁹ abſolui iuitus ita dicit h Jo. cal. ſꝫ do.car.dicit aliud ẽ q̃rere an excõicat⁹ iuitus dẽat abſolui aliud an iuitus poſſit abſolui ꝓmo caſu dicit ꝓce dere opi.Jo.cal.ſcđo caſu dicit idiſtincte poſſe iuitũ ab ſolui qꝛ ſicut excõicatio ferꝛ i iuitũ ita põt tolli ab iuito ꝑ abſolõnẽ.ad iura allegata in ↄ̃riũ r̃ñde ꝙ ꝓbãt ꝙ nõ dꝫ

a ¶ Abſolui. ſed nũqd orã dũ ſit ꝑ excõi cato dic ex ſẽ tentia theolo goꝝ cõiter te nẽtiũ ꝙ ſic ꝙ̃ȝ uis ñ liceat oro nes q̃ ꝓ mem bris eccl̃ie fi unt tñ nõ ſũt ꝑticipes fruct⁹ q̃ꝫdiu in excõi catiõe ꝑſeue rãt ſed ꝓ ꝑſis oraꝛ vt ad legi timã penitẽ tiã ꝑueniãt ꝛ ab excõicatõe abſoluanꝛ ꝓ quo vltra do ctorẽ meũ vid beatũ Tho.ſ8a ſiq.ſniaꝝ di.x viij.q.clxxviij.

a abſolui⁹ nõ tñ ꝓbãt ꝙ nõ poſſit abſolui ad illud cũ dice baꝛ ꝙ iuito nõ ↄferꝛ bñficiũ.r̃ñdet ꝙ abſol̃o nõ eſt bñfi ciũ ſꝫ eſt remotio vinculi.vñ ꝓprie nõ dꝛ bñficiũ ſed dñs Abb.hic dicit opi.beati thome teneri cõiter ꝑ doctores ꝛ dicit eẽ hũ notãdũ ↄ̃ multos tyrrãnos q excõicati ma gis idureſcũt ꝛ multa peiora ꝑmittũt qꝛ dicit dẽre abſol ui lꝫ ñ offerãt ſatiſfactionẽ dicit tñ ꝙ ꝓ dicto Jo.cal.mul tũ facit.c.romana de app.li.vi.ꝛ.c.audi.xi. q.iij . ipſe v̓o diſtinguit hoc mõ.aut ẽ ſpes correctõis ſublata excõica tõe ꝛ ꝓcedat dictũ beati Thome Jo.an.ꝛ alioꝝ qꝛ ſiue plectẽdo.ſiue abſoluẽdo h ſolũ bñ agit.xxiij. q.i.c.ꝓdeſt aut nõ ẽ ſpes de correctõe aliquo remedio ꝛ ꝓcedat opi. Jo.calde.ꝛ ſic iuitus nõ abſoluet qꝛ ex quo nõ vult obe dire eccl̃ie dꝫ hñi tãqꝫ ethnic⁹ ꝛ publicanus ꝛ ſic vt gẽtilis ꝛ ifidelis.c.nouit de iudic.ꝛ ſuſtinẽdo excõicationẽ tãto tpe ꝑſumiꝛ hereticus ꝛ dicit hanc diſtinctionẽ fore veraꝫ ſꝫ ipſemet i.d.c.ſignificaſti ſimpl̃r trãſit cũ dicto beati tho me ꝛ Jo.And.itẽ dñs Car.r̃ñdet ẽt ad illud qđ oppone baꝛ† ꝙ bñficiũ nõ ↄfertur iuito qꝛ ꝓcedit ſꝫ cũ qñ illud bñficiũ figit radices in aliquo ſicut ẽ titulus bñficij ↄ̃hiꝛ eni matrimoniũ cũ bñficiato.c.cũ iter canonicos d elect. iõ reqriꝛ eius ↄſenſus vt ibi.c.niſi §.verũ de renũ. ſecus i bñficio ꝙ nõ figit radices.ſicut ẽ qñ ſoluo debitũ ꝓ ali quo iuito qꝛ tũc liberaꝛ.l.ſoluẽdo.ff.de neg.ge.ſed nõ dꝛ ꝓprie bñficiũ.ſed.d.Ant.dicit ꝙ aut excõicatus idignatꝫ ꝑſiſtit in ↄtumacia ꝛ equũ eſt ipſũ abſolui aut ꝑꝑ hoc qꝛ eſt excõicat⁹ nõ ꝑſiſtit ſed ꝑꝑ aliã ſuã prauitatẽ ꝛ dicit ꝙ nõ dꝫ abſolui ſꝫ ſi abſoluaꝛ ligamẽ excõicatõis i nullo an nectiꝛ nec ihereret volũtati ipſi⁹ excõicati nec ab ea depẽ det ſꝫ a ſola volũtate excõicatoris.vñ dicit ſe nõ vidẽ rõ quare excõicãs nõ poſſit illã tollere ꝛ ſic ſeqꝛ dictũ thome ꝛ Jo.an.ꝛ refert ita tenuiſſe paulũ de leaꝫario.in repe.c. ſi.de poſt.ꝓla.tu adde ꝙ ꝓ opi. beati Tho.facit.c.d illis ꝑſbiteris i v̓.miſeratio ap̃lica veniã ſolet ꝑ̃ſtare correctis xi.q.iij.ex quo ſeqꝛ ꝙ ſi nõ ſũt correcti nõ ſolet ꝑ̃ſtare ab ſolõnẽ ergo põt ſi vult ꝛ all̃o pulchrũ ſil̃e de.l. apud iu lianũ.§.ſi.ff.de leg.i.vbi ꝓnceps nõ ſolet ↄcedere publica tñ ſi vult pt iõ lꝫ eccl̃ia ñ ↄſueuerit abſoluẽ ab excõicatõe niſi petẽtes tñ ſi vl̃t poterit abſoluẽ ñ petẽtes.fac ẽt eps ñ dꝫ excõicare hoieꝫ quẽ veriſil̃r ꝑſumit i futuꝝ deterioreꝫ ꝛ peiorẽ ꝑꝑ excõicationẽ imo vꝛ peccare ſi faciat ꝛ all̃o in ſil̃i tex.auguſtini in.c.ille q hoieꝫ ꝓuocat.xxij.q.vltia vbi dꝛ ꝙ ꝓuocãs aliũ ad iurãdũ quẽ ſcit dſeratuꝝ peccatꝫ.qꝛ aiam illius occidit ꝛ ibi gl.dicit qđ peius ẽ occidere aiaꝫ q̃ȝ mille corpora faciat.c.cl̃icos de cohabi.mulie. ꝛ cler.
83 ꝛ ibi glo.†vbi eps non dꝫ extorquere iuramẽtũ a clerico ſi veriſil̃r credaꝛ incidere in ꝑiuriũ ꝛ tex.multũ ſingu.i.c. qñ.§.ſi.vt lite non ↄte.dicit ꝙ iudex dꝫ iponere illã penã

q̃ȝ magis timet puniẽdus ꝛ tex.in.c.facte ſũt leges vt hu mana coherceaꝛ audacia.iiij.diſt.vbi colligiꝛ ꝙ non dꝫ i poni pena ↄtẽtibilis qꝛ tũc ꝑ eã non cohercer audatia de linquẽtis.mõ in cãu nr̃o aut excõicatio iponiꝛ ad medicinã aie vt dixit tex.in.c.i.de ſen.exco.li.vi.vl̃ iponiꝛ ad pe nã vt in.c.ſacro eo.titu.ꝛ in.l.pe.in ver. accrimoniã .C.d ſacroſan.ecc.ꝛ in.l.hi q.C.de appoſtatis.ꝛ ꝑ excõicatio nem non medeꝛ aia excõicati nec ꝑ eã coherceꝛ audatia excõicati vꝫ ꝙ ſic iudex a ꝓncipio nõ dꝫ illã iponere ꝙ eo dẽ modo ſi ẽ ipoſita teneaꝛ illã tollere qꝛ res deuenit ad caſuꝫ a quo incipe non põt.l.q res.§.aream.ff.de ſolu.nã vnicus ſaluator vꝛ dñs Jeſus nõ vult mortẽ peccatoris ſꝫ vt magis ↄuertaꝛ ꝛ viuat vñ ſi excõicat⁹ magis idure xit excõicatio non opaꝛ medicinã aie nec cohertionẽ au datie ad qd faciet illã durare papa vel eps eccl̃ia.n.ñ dꝫ illaqueare aliquẽ.c.l̃ras de reſti.ſpo.ẽt nã ſi ꝓ ſalute cor poris ſuccurriꝛ iuito vt ẽ tex.elegãs in.l.nõ tñ.ff. de app. ergo multofortius dꝫ ſuccurri iuito ꝓ bñficio aie ar.l.ſan cimus.C.de ſac.ſan.ec.ꝛ.c.cũ infirmitas de peni.ꝛ remiſ. facit.l.i.ꝛ.ij.ff.de libe.cã.vbi ſuccurriꝛ ſeruo iuito in cã li bertatis a ſuis ↄiũctis ergo multofortius dꝫ ſuccurri iui to ꝓ ſalute aie ab eccl̃ia q̃ ẽ mater nr̃a.c.q abſtulit. xij. q. ij.xp̃s enim ꝑcioſum ſanguinẽ ſuũ effudit pro redẽptione ouiũ quãto magis eccleſia dꝫ remouere vinculũ ne ouis Jeſu xp̃i ꝑdatur facit ẽt excõicatio eſt ſententia inter locutoria.c.ſacro.de ſen.exco.ergo põt ab eodem iudice reuocari.l.ꝙ iuſſit.ff.de re iudic.c.cũ ceſſante de appella. ergo videꝛ ꝙ excõicans non ſolũ põt imo tenetur abſol uere excõicatuꝫ inuituꝫ lꝫ ↄ̃riuꝫ dixerit dñs Cardi. pon dera tñ ſi dici poſſet vt ↄſidereꝛ cã quare qs fuit excõica tus puta ꝓpter delictum vt in.c.nullus.xi.q.iij.ꝛ tunc nõ poſſit iuitus abſolui ꝛ ita ꝓcedat opi.Jo.cald.ex quo ꝑ ſeuerat in crimine ꝛ excommunicationem ↄtemnit dici tur ethnicus ꝛ publicanus.aut fuit excõmunicatus ꝓpter ↄtumaciam ꝛ tunc ꝓcedat opi.beati thome ꝛ ſequaciuꝫ nã ꝓmo caſu grauius eſt vt excõicatus ꝓpter dlictũ ꝑſeue rans in eo abſoluatur iuitus eſt.n.res peſſimi exempli ꝛ apoſtolus iuſſit abſtineri ab omni eo ꝙ habet ſpecieꝫ ma li.c.cum ab omni de ꝛ vita ꝛ honeſta.clericorũ.ſecus eſt in ſecundo caſu licet quelibet contumacia etiaꝫ minima digna ſit excõicatõe ꝑꝑ ↄtẽtũ vt ẽ gl.fin.in.c.ſi duo.xcvi di.ꝛ iſto mõ poſſent reduci opiniones ad ↄcordiã. põde ra ẽt ſi dici poſſet ꝙ aut qs ẽ excõicat⁹ ex ſnia legis ꝛ tũc inuitus abſolui nõ poſſit arg.iiij.diſtin. erit autem lex.ꝛ ita ꝓcedat opi. Jo.cal.aut ẽ excõicat⁹ ex ſnia hoĩs ꝛ tũc inuitus abſolui poſſit ꝛ ita ꝓcedat opi.beati thome.põde ra ẽt qꝛ ↄ̃ beatũ Tho.poſſet opponi vbi hõ aut lex excõi cat deus eſt q ligat ꝛ i uinculat ꝛ non hõ.c.nemo ↄtẽnat xi.q.iij.ergo excõicat⁹ nõ petẽdo abſolutionẽ ↄtẽnit deũ ꝛ eſt ligatus ab ipſo deo ǧ non põt abſolui iuitus a mini ſtro eius ꝛ ad hoc all̃o in ar.tex.multũ ſin.i.l.ſi hoieꝫ.ff. mãdati ꝛ ideo tex.i.d.c.ſignificaſti de eo q duxit in mr̃i moniũ dicit ſi petierit abſolui ǧ a ↄ̃rio ſenſu ſi nõ petierit non ẽ abſoluẽdus nã i penitẽti nulla eſt dãda venia.xxiij. q.vi.c.quẽadmodũ.ꝛ iõ ſcribiꝛ i euãgelio petite ꝛ dabiꝛ vobis pulſate ꝛ apperieꝛ ꝛ ꝓ certo nõ poſſũ ificiari qn iſte paſſus ſit dubitatiſſim⁹ ꝛ iſta eneruant opi.beati thome Jo.an.ꝛ cõeꝫ tñ qꝛ rõnes ꝑ me adducte ſupius hñt ner uũ ↄ̃ Joan.calde.ꝓ opi.communi poſſet r̃ñderi ad.d.c. nemo ↄtẽnat fatẽdo ꝙ illa abſ̃o nõ ꝓdeſt ſibi in foro ipſi us dei ſuppremi ſed prodeſt in eccleſia militante vnde nõ excludetur a communione hominuꝫ ꝛ ꝑticipatõe ſacramẽ torũ.ꝛ ad.c.cũ deſideres de ſen.exco.ꝛ ad.c.cũ aliqs. xi. q.iij.ꝛ ad.d.c .ſignificaſti reſponderi pt ꝙ ꝓcedũt qñ re moueꝛ vtrũqꝫ malũ.ſed in caſu iſto remoueꝛ malũ pene ꝛ per ↄñs nõ obſtãt.ꝛ lꝫ iſta vt tenuis ꝛ parũ doc.dixeri tamẽ ſubicio me deciſioni ſacro ſancte romane eccleſie.
84 †ꝛ inquantũ ſupius dixi de petẽte abſolutionẽ an videaꝛ fateri ſe ligatũ addite bal.i.l.ij.C.de inge. manu. vbi dicit ꝙ petẽs abſolõnẽ nõ vꝛ fateri ſe ligatũ nec vꝛ fateri illũ

fore ſuum

foꝛe ſuum iudicē a quo petit abſolui ꝛ mouet̄ ꝑ illū text.
vbi petens manumitti non vr̄ cōfiteri manumiſſoꝛē eſſe
dn̄ȝ vide eundē Bal.in.l.ad ſolutionē.C.de re iudi.tāgit
85 hic do.Abb.† ſi excōicatio non ꝯtinet erroꝛē iuris expꝛeſ
ſum ſed eſt notoꝛie in iuſta an ſit ipſo iure nulla . ꝛ dicit
ꝙ alie ſnie notoꝛie in iuſte ſunt ipo iure nulle ſm̄ Innoc.
in.c.fraternitatis de frigidis ꝛ .ꝓbatur in.c.inter cetera
de re iud.refert Archi.in.c.venerabilibus de ſen. excōic.
li.vi.tenere ꝙ eſt aliqua qꝛ iura loquentia de nullitate lo
quentur qn̄ erroꝛ expꝛimit̄ in ſnia vt in.d.c.ꝑ tuas ꝛ pōt
hoc pꝛocedere ſm̄ do.Abb.ad hoc vt excōicatio habea
tur in maioꝛi reuerentia ſed ipe credit ſniam eſſe nullam
qꝛ ceſſat ꝓſumptio iuſticie que facit ſniaȝ in iuſtaȝ tenere
alleſat no.in.d.c.venerabilibus.§.inuniuerſitatē ꝛ multo
foꝛcius dȝ eſſe nulla excōicatio ꝙ̄ȝ alia ſnia cū ꝯtineat in
ſe maioꝛem iniquitatē cum iudex agat reconuere quem
a grā dei ex cā notoꝛie in iuſta.Ego ſuperius in ranicur
ſu lectionis tenui iſtud ſed mihi vr̄ ꝙ dictuȝ Archi.ſit ve
rius pꝛo.c.ſolet de ſentent. excomunicatio.lib.vi. ꝛ per
d.c.venerabilibus.§.deniqȝ.ꝛ per id qꝺ voluit ibi glo.ꝛ
per.§.item ſi ſententia.ij.q.vi.Et contra do. abba.allego
ſingularem caſum in.l.ciues.C.de appel.vbi ſnia notoꝛie
iniuſta vȝ ꝛ tenet ꝛ hoc tenet ibi bal. ergo multo foꝛtius
tenebit excōicatio ꝛ contra eū allegat.c.ſi quando.de of.
dele.vbi ſnia notoꝛie iniuſta tenet.ꝛ ad.c. inter cetera.rn̄
det ꝙ eſt dubius tex.ille ꝛ vario mō intelligit̄ vt per ſcri
bentes ibi. Itē Jo.de imo.hic repꝛehendit elegās dictuȝ
86 do.Anto.q dixit † ꝙ ſi excōicatio fert̄ in hereticū nō tȝ qꝛ
ex quo eſt extra eccleſiā nihil operat̄ ipſe vō dicit ꝙ lȝ qs
ſit hereticus tn̄ capax eſt excōicationis ꝑꝑ baptiſma ꝙ re
cepit allegat.c.excōicamus.de hereticis.ꝛ lȝ heretici ſint
excōicati ipſo iure a canone tn̄ pn̄t ēt excōicari ab homi
ne.vt in.c.ita quoꝛūdā.de iudeis.Tu cōſidera ꝙ Jo.cal
de.hic loquit̄ de heretico excōicāte qꝛ non pōt cū ſit in ca
pax iuris excōicandi ſed de hereticis ꝙ nō poſſit excōica
ri non loquit̄ mihi videt̄ qꝺ do.anto.recte ſentiat qꝛ.c.ex
cōicamus.lȝ excōicet hereticos non tn̄ dicit hereticos ex
cōicatos a iure poſſe ab homine excōicari vnde in excōi
catione inꝙ̄tū ponit quē extra eccleſiā eſt ꝯſiderandū qꝺ
aut conſiderat̄ ſm̄ le ꝛ tunc ille q eſt extra eccleſiā nō pōt
amplius poni extra.aut ꝯſiderat ſm̄ cām ſm̄ ꝙ̄ȝ quis po
teſt poni extra eccleſiam lōge lōgius ꝛ longiſſime. iuxta
no.in.d.c.excōicamus per ſcribentes ꝛ faciat in ſimili il
lud ꝙ Ciceroni noſtro venit in oꝛe in ſuis paradoſis vbi
diſputat qs magis peccat excedens licitū in modicū ꝛ ex
cedens in magnū.vn̄ iſta eſt rō quare excōicatus excōica
ri pōt qꝛ lȝ ſit extra eccleſiā pōt tn̄ lōgius extra eccleſiam
poni ſed in heretico mihi videtur ꝙ ſit extra eccleſiā tan
tum ꝙ̄tuȝ fieri pōt.quid ergo operabitur excōicatio ab
hoie ꝯ̄ eū iuxta illō lucani bella gerit placuit nullos h a
87 bitura triumphos. Itē dicit ēt hic do.Anto.† ꝙ ſi iudex
dicit excōico te monitione nō pꝛemiſſa.qꝛ illa nō reqrit̄
ꝙ talis ſnia vr̄ eſſe nulla.qꝛ continet expꝛeſſuȝ erroꝛē iuris
iuxta no.i.d.c.per tuas.ꝛ in.c.i.de re iudi.hoc dictū au
ſus eſt repꝛehendere hic Jo.de imo.dicens ꝙ ad validi
tatē excōicationis neceſſario nō requirit̄ monitionē ꝑce
dere.vt in.d.c.ſacro.ꝛ per ꝯ̄ns vr̄ ꝙ non dicat̄ continere
erroꝛē iuris expꝛeſſum.ego dico.d.Anto. verius dicere.
Nā in.d.c.ſacro.dr̄ ꝙ requirit̄ monitio ꝑcedens excōica
tionē ꝛ ſi iudex non ꝑmittat monitionē punit̄. Modo ſi
iudex dicit i ſnia excōico te nō ꝑcedēte monitione ex eo.
qꝛ non reqrit̄ nō ne dicit ꝯ̄ expꝛeſſum caſuȝ.d.c.ſacro. inꝙ̄
tū reqrit monitionē nec refert an de neceſſitate an ex alia
cā ſufficit ꝙ reqrat̄ ex diſpōe ꝯcilij. Itē qꝛ.d.Ant.repetit
hāc decretalē ꝛ adduxit aliqua extra mā̄ȝ.ego vō vt trāſ
fuga ſuccincte illa referā in repꝛobādo limitādo ꝛ adden
88 do.ꝛ limitat multipliciter illā rn̄ſam † ꝙ ſnia ꝯtinēs expꝛeſ
ſum erroꝛē iuris ē nulla.ꝑmo qn̄ erroꝛ iuris eſt patēs ac
tu ita ꝙ cōpꝛehendit̄ oculo coꝛpoꝛis.ſecus ſi ex itellectu
mētali ſnia reducat̄ ad itellectū erroneū ꝑ reductionē in
tellectus.qꝛ tūc ſnia nō eſt ipſo iur̄ nulla.qꝛ talis defect9
legi nō pōt.lȝ poſſit intelli.l.i.§.ſȝ ſi legi.ff.de his q̄ in te.
delen.gl.i.c.ꝑuenit.de teſt.cog.ꝛ dicit eē ſingl'e dcm̄ In
no.in.c.ꝑ.g.ō of.del.exigit̄.n.erroꝛ patēs ꝛ ille erroꝛ dr̄
patere q oculo coꝛpali ꝑpēdit̄ cle.i.de regula.certe.d.an
to.hoc dictū vt memoꝛia dignū repetit i pleriſqȝ locis.nā
in.c.trāſlato.ē.de ꝯſti.vbi h̄ tetigit ego recenſui oia loca
vbi h̄ dixit.ꝛ allego tex.de hoc.ij.q.vi §.itē ſnia.vbi dr̄ ꝙ
tunc ſnia dr̄ lata ꝯ̄ leges ſcriptas qn̄ in ea eſt expꝛeſſa iniu
ſticia ꝯ̄ legē ſcriptā.ꝛ ibi.d.dn̄icus tȝ iſtud dictuȝ. ꝛ alle.
Inno.in.d.c.ꝑ.g.ſed ꝓ certo ꝯ̄ doctrinā coꝝ vr̄ tex. cōiū
89 cta gl.in.c.humanū genus.i.di.vbi ꝓbatur † ꝙ ſi a ꝯ̄rio
ſenſu ſnie elicitur erroꝛ iuris ꝙ ſnia eſt ipſo iure nulla.ꝛ
iſtud firmat do.Domi.ibi vide q̄ pulchꝛe dixi in.d.c.trāſ
lato.Scdō limitat niſi eēt erroꝛ iuris exuagātis.qꝛ tunc
ſnia nō eēt ipſo iure nulla.alle.gl.ꝛ bar.in.l.cū ꝓlatis.ff.
de re iudi.ꝛ Jo.mo.in.c.ignoꝛātia.ō reg.iur.li.vi. ꝛ dcā
ꝑ ſe in.c.paſtoꝛalis.de fi.inſtru.ꝛ cū hac limitatiōe tran
ſit vt merus relatoꝛ Jo.de imo.hic.tu dicas ꝙ de hoc eſt
tex.ſin.in.d.l.cū ꝓlatis.ꝛ voluit Bal.in.l.ij.C. qn̄ ꝓuoc.
nō eſt neceſ.ꝛ allego ſimile ꝙ dixit Bar.in.l.ij.ff.de con
90 feſ.† ꝙ lȝ qs non teneat̄ rn̄dere poſitiōi iuris.vt in.l.oꝛna
mentoꝝ.ff.de au.ꝛ ar.leg.tn̄ poſitioni alicuius exuagan
tis tenet̄ rn̄dere.ꝛ idē voluit idē Bar.in.d.l.oꝛnamēto
toꝝ.ꝛ.d.Ant.ē.in ꝓhemio gregoꝛi.§.ſane. ꝛ limito hoc
dictū niſi extrauagās eēt notoꝛia vt ē exuagans ad repꝛi
mendā ꝛ extrauagās execrabil'.qꝛ tunc ſnia lata ꝯ̄ extra
uagātē notoꝛiā eēt ipſo iure nulla.ar.c.ſi.q ma.acc. poſſ.
ꝛ.c.i.de poſtu.ꝓla.ꝛ.c.ꝙ dicitis.xvi.di.vide ſcribentes.
in.d.c.paſtoꝛalis.Tertio limitat do.Ant. qn̄ ſnia ē lata
ꝯ̄ expꝛeſſum caſum de quo apparet in lege.ſec9 ſi ꝯ̄ ſolā rō
nē legis vel opi.doctoꝝ.qꝛ tunc ſnia nō eſt nulla ipſo iur̄
alleg.gl.in.d.l.cū ꝓlatis.ꝛ Jac.de are.ibi ꝛ Inno. in.c.
cū ſpāli.de app.Ego ꝓ hoc allego tex.apertū in.l.ij.in v.
ꝯ̄ cā manifeſti iuris foꝛmā.C.qn̄ ꝓuo.nō eſt neceſ.ꝛ limi
ta ꝛ tēpera hoc dictū niſi rō ſcripta in lege ſit ita genera
lis ꝙ cōpꝛehēdat illū caſuȝ.qꝛ lȝ loquat̄ lex ſub alijs ter
minis ſpecificatis tn̄ ſnia dr̄ lata ꝯ̄ legē ita pulcre ſcripſit
do.Anto.in.c.i.de re iudi.Ego allego eleg.glo.in cle.i.
91 de elec.que voluit † ꝙ ſi rō legis eſt generalioꝛ dicto ꝛ di
ſpoſitio in ea dictum ꝛ diſpoſitū extenditur ꝛ ampliatur
ſm̄ rōnem poſitā in lege.Quarto limitat niſi ius eēt du
bium in ſuo intellectu.qꝛ tūc valeret ſnia lata ꝯ̄ vnū itel
lectū.alle.Cy.in.l.i.C.de erro.aduo.tu allega tex.fin. de
hoc ſm̄ vnā lec.in.d.l.cū ꝓlatis.Quito limitat qn̄ in ſnia
ē expꝛeſſus erroꝛ iuris ꝯtinēs ad mā̄ȝ ō qua agit̄ in illo iu
dicio.ſi.n.diceret excōico te.qꝛ ꝯſtat ꝙ ſnia nō ē i ſcriptis
ferēda ꝛ hoc nō faceret ad rē de qua agit̄ valeret ſnia al
leg.doct.in.d.c.ꝑ tuas. Sexto limitat qn̄ expꝛeſſe ſunt due
cāe quaꝝ vna eſt falſa i iure altera eſt vā.qꝛ tunc ſuſtētat̄
ſnia ex cā vera.c.ꝑ tuas q fil.ſint leg.Facit in ſili.c.ad diſ
92 ſoluendū.de deſpon.ipu.dicit ēt do.Anto.† ꝙ ſi iudex ex
pꝛimit vnam cām falſaȝ in ſnia.ꝛ tn̄ poſſet ſnia iuuari ex
alia cā vera ꝙ nichilominꝰ ſnia reddit̄ nulla.alle.text.in
c.ex pte.de ꝯceſ.ꝑben.ꝛ.dictū.c.ꝑ tuas.niſi expꝛimeret̄ il
la cā cū hac dictiōe maxie.qꝛ tunc ſi nō ſuſtenat̄ ex cā ex
pꝛeſſa ſuſtētat̄ ex alia itellecta.qꝛ ꝑ illā dictionē maxie nō
vr̄ reſtringere ſe ad cāȝ expꝛeſſaȝ.alle. Jac.but.in.l. ait pꝛe
toꝛ.§.ignominie cā.ff.de his q no.īfa.ſed ꝯ̄ hoc tex. eſt in
c.ex lr̄is.de in integ.reſti.vide do.Anto.in.d.c. ex parte.
ꝛ in.c.in pn̄tia.de renū.ꝛ in.c.ſicut.de re iudica.ꝛ ꝑ ſcri
93 bentes i.l.is ad quē.ff.de acq.her.tāgit ēt do.Anto.† qd
ſi falſa cā expꝛimit̄ in actis ꝛ nō in ſnia pꝛo certo iſta ſūt
aliena a mā̄ huiꝰ capl'i.vt per oēs in.c.cū bertoldus. ō re
iudi.poſt Inno.in.c.qm̄ ꝯ̄.de ꝓba.ꝛ ꝑ doc.in.l.i.§.i.ff.q
ſnie ſine app.reſcin. ꝛ in.d.l.ſi is ad quē. ꝛ ego dixi late
de h̄ in.c.iter cetera.ō re iu.ꝛ inꝙ̄tū ſupꝛꝰ dixi ꝙ ſnia ex
cōicatōis notoꝛie i iuſta tȝ nō itelligas ꝙ ꝑ h̄ volueriȝ re
cedē ab eo ꝙ ſupꝛꝰ dixi vȝ ꝙ i iuſta ſnia excōicatōis eēn
tialiter nō ligat.ꝛ vide eleg.gl.in.c.qꝺcūqȝ.xxiiij.q.i.

a ¶ Non va-
let. Conueni-
unt oẽs ſcri-
bentes hic in
ſubſtantia cir
ca ſũmariũ ⁊
caſus poſitio
nẽ ⁊ ſi in ṽbis
aliquo mõ di-
ſcrepẽt. ⁊ ꝑcl
pue.d. Abb q
alijs ṽbis hoc
idẽ dicit. ⁊ ad
mãm huiꝰ tex.
vide.c. ſi mo-
tu ꝓprio. de ꝑ
ben.in.vi. qḋ
corrigit hunc.
⁊ facile videt
eſt. ⁊ vide ꝑ
declaratione.
d. Abb. hic in
vlti.no. ꝯpau
cis ipʒ enucle
at. ⁊ multa q̃
ŝ, in hac ma-
teria diximus
in quibuſdam
apoſtillis hoc
eo.ti.noſtro.

a **I propoſente.** Nõ valetª re-
ſcriptum im-
petratum ad bñficium ꝙ impetrauit bñficia-
tus dicens ſe non eſſe bñficiatum. Uel ſic nõ
valet reſcriptum ad bñficia in quo ipetrans falſo expreſ-
ſit ſe non habere bñficium lʒ modicum bñficium haberet
Et diuidit in duas primo ponitur queſtio ſecundo ſolu-
tio ibi illud. Caſus fuit dubitatũ pater ſancte quidaʒ ha
bens bñficium exiguũ ipetrauit a ſede apoſtolica reſcri-
ptum ad bñficium in quo aſſeruit ſe non eſſe beneficium
vtrum tale reſcriptuʒ valeat videbatur diceñ. ꝙ ſic quaſi
paria eſſent nihil habere vel minimum hře.l.ſcio.ff.de in in
tegrum reſti.l.ſi oleum.ff.de dolo nihilominus papa de-
1 cidit ꝯtriũ ⁊ rõ decidẽdi ẽ qꝛ expreſſit mẽdaciũ. ¶ † Nota
ꝙ expreſſio falſitatis licet modica viciat lr̃as ad bñficia ñ
enim dicif modicus defectus qui oritur ex expreſſione fal
ſi.l.auxilium.§.in delictis.ff.de minor. Et licet iſte tex.loq̃
tur in eo qui exprimit falſum dicens ſe non bñficiatuʒ tñ
idem eſt in tacente ſe bñficiatum lʒ beneficiuʒ ſuũ ſit tenue
hodie de hoc eſt tex.in.c.ſi motu ꝓprio de ꝑben.li.vi.⁊ ſic
non eſt licitum decipere ꝑncipem in ipetratione facit.l.ſi.
in verſi.mẽteʒ infam feſellit.C.de his qui a non dñis ma
2 numittunf. Et dicit hic Bal.† ꝙ interdum eſt licituʒ deci
pere vt in ꝯmercijs qꝛ ex quo lex ꝑmittit ꝙ quis faciat fa
cta ſua q̃ʒ melius poteſt pars aduerſa debuit hoc cogitaf
⁊ ſi nõ cogitauit ſibi iputetur alio qn ſm eum oĩa merci-
monia mundi deſererentur ⁊ oẽs mercatores irent ad ifer-
ros dicit tñ ꝙ glo.ſing.in.l.ſemꝑ in ꝯuentionibus.ff.ḋ re
gul.iur.dixit ꝙ non cõgruit honeſto viro aliquẽ decipef
ipe vero dicit ꝙ ꝑꝑ hoc non putat ꝙ alicui detur remedi
um fori ꝯſcientialis ⁊ ſic Bal.vr̃ ſentire ꝙ in foro ꝯſcien.
non peccat qs ſi decipit alium. Ego ſepenumero vidi iſtã
queſtioneʒ refricari in dubium de facto nam iura volunt
licitum eſſe ꝯtrahentibus ſe decipere.c. qualitas vicij de pe.
ni.diſti.v.l.item ſi precio.§.quẽadmodũ.ff.locati cũ ſimi.
I.tñ dimidiam iuſti.ꝑcij vt ibi. Modo glo.ſing.in.d.l.ſe
per in ꝯuentionibus dicit ꝙ non ꝯgruit honeſto viro ẽt
decipere infra dimidiã iuſti precij hoc colligo ex glo. illa
quantum allẽat.d.l.item ſi ꝑcio.§. quemadmodũ ſʒ an in
foro ꝯſcientie ꝑcedat hoc glo.illa non apperit Bal.in.c.
cum cãm de teſtibus ingni fecit glo.d.l.ſemper in ꝯuẽtio
nibus dicens quo ibit anima mercatoꝝ ⁊ etiã in auc. ad
hec.C.de vſuris de eadem glo.fecit mẽtioneʒ ſed ſuppniꝰ
doc.beatus Thomas ſecũda ſecũde refert glorioſũ Au-
guſtinum emendo libruʒ quẽdam ſoluiſſe venditori.x. lʒ
vẽditor octo petyſſet ⁊ ꝯcludit beatus Thomas in foro
cõſcientie non licere ꝯtrahentibus ſe decipere. Modo vos
videtis ꝙ iſtud dictum Bal.hic eſt alienuʒ a mã huius ḋ
cretalis ideo alius dabitur dicendi locus. Ego examina
ui multũ ſingulariter iſtum paſſum in.c.i.de empt.⁊ ven.
3 vide ibi dicta per me. ¶ † Nota ꝙ videnf paria nõ ha-
bere.bñficium vel habere ⁊ minus ſufficiens ⁊ procedit
hoc in impetrationibꝰ reſcriptoꝝ ad bñficia qꝛ ſũt odio-
ſa.c.q̃ꝛuis de ꝑben.li.vi.alˀs enim equiperanf.l.quotiens
ff.qui ſatiſdar.cog.c.ij.de tranſla.pla.de hoc accurate di-
cam ſuper glo.⁊ hoc ideo eſt hic qꝛ impetrans expſſit fal
ſum Bal.tñ in loco multum extraneo vʒ in.l.i.C.coia de
4 leg.vbi eſt text.† ꝙ non valet legatũ niſi afferat aliquem
5 vtilitatem ipe ibi dicit eſſe argumẽtuʒ † ꝙ non dr̃ habere
beneficiũ ille qui ex eo vtilitatẽ percipere non põt ⁊ ſi im
petrat aliud bñficiũ lr̃e nõ ſunt ſurreptitie lʒ de inutili bñ
ficio nõ fecit mẽtionẽ ꝙ dicit eſſe verum ſi eſt ꝑpetuo inu
tile ſecus ſi ad tempus ⁊ nihil aliud allegat. Tu dicas ꝙ
de hoc eſt tex.modernus in.c. ſi motu ꝓprio preallegato
6 dicit ẽt Bal.hic iſtum text.eſſe in argumentũ † ꝙ mulier
dr̃ dotata ẽt ſi ſit dotata in vno nũmo. Et ſi ſtatutuʒ exclu
dit filiam dotatam excludit eam ꝑſertiʒ ſi dotata fuerit in
teſtamẽto paterno allegat in argumẽtum glo.in.l.ſi ſi ga
ꝑore.ff.ad trebellia.q̃ʒ dicit eſſe ſingu. Tu vero dicas ſal
ua pace ſua iſte tex.non poteſt allegari ad illud ꝙ ipe dič
nam iſte text.emanauit odio exprimẽtis falſuʒ ⁊ odio im
petrantis ſed ſtatutuʒ loquẽs de dote loquif in caſu fauo
rabili.l.i.ff.ſol.mat.l.aſſiduis.C. qui potiores in pignor.
habe.ergo ⁊c̃. Item vr̃ ꝙ ſi ẽ in congrue dotata ꝙ poſſit
petere ſe dotari ꝯgrue ⁊ cõpetẽtur ꝑ id ꝙ voluit idẽ bal.
7 Bal.in.l.ſi.C.dotis ꝓmiſſione vbi dixit † ꝙ ſi filia nõ eſt
ꝯgrue dotata põt agere ad ſupplemẽtũ ꝯgrue dotis arbi
trio boni viri qꝛ vbi ſit mentio dotis intelligif arbitrio
boni viri.l.i.ff.de legatis.ij.l.filie.ff.de leg.iij.niſi ſtatutũ
diceret ꝙ teneaf ſtare contenta dote a patre relicta vel ꝓ
miſſa argu.l.qui volebat.ff.de here.inſtitut. Et ita intelli
gatur ꝙ voluit idẽ Bal.in auc.res que.C.coia de leg.vbi
dixit ꝙ dʒ ſtari ꝯtẽta cuiuſcũqʒ doti qꝛ ſtatutũ lʒ ſit nimis
rigoroſum nõ tñ eſt ꝯ bonos mores ideo ſuandum eſt.l.
ꝓſpexit.ff.q ⁊ a quibus ⁊ ita ſm euʒ ꝯſuetudo ſuat. Sed
in.l.ſi defunctus.C.de legiti.here.dixit idem Bal.ꝙ iſto
caſu filia dʒ eſſe cõtenta ſufficiẽti dote de quadã nãli ⁊ ci-
uili eqtate vide Pau.de caſt.in ꝯſi.cx.incip.ſuper primo
8 queſito.vbi dicit † ꝙ ſi filia ſtante ſtatuto ꝙ ſit dote cõtẽ
ta eſt in ꝯgrue dotata poterit petere ſe dotari ꝯgrue ⁊ de
Bal.in iſtis locis nullã mentioneʒ facit mihi vr̃ ꝙ recta
ꝯcluſio erit ꝙ ſtatutum itelligaf de dote ꝯgrua ſʒ ꝯditio
nem ꝑſonaruʒ ⁊ ſm q̃ꝛtitatem ꝑrimonij per.l. quero.ff.ḋ
iure dotium. Et iſta addite ad ea que dixi in.c.cum adeo
9 .Se.eo. ¶ † Nota ibi dicimus ꝙ per huius verbum indu-
citur legis ꝓmulgatio facit.c.i.in verſi.dicimus de dolo
⁊ contu.vide qḋ no.do. Anto.in.c.preterea requiſiſti.I.de
app. Oppo.qḋ valet reſcriptuʒ tacito de bñficio nõ cõpe
tenti qꝛ de modicis non curaf vñ modica res non indu-
cit ſimõiã.c.⁊ ſi qõnes de ſimo.i.q.i.c. iudices ⁊ modicũ
dãnum facile tolleratur.xij. q.ij.c.bone rei ⁊ modica põt
epĩs alienare.c.terulas ea cã ⁊ queſtiõe nec ꝓ modico da
tur reſtitutio in integrum.l.ſcio.ff.de in integrum reſtitu.
⁊ pro modico nec plus nec minus de conſecra.diſtin.i.re
vera nec pro modico daf actio de dolo.l.ſi oleum.ff.ḋ do
lo. Glo.prima ſoluit qḋ iõ non valuit iſta ipetratio quia
in fraudẽ tacuiſſe vr̃ ipetrans vt ticius lr̃as ipetraret ⁊ q̃
in fraudẽ ſiunt iputanf.c.ſuper litteris.Se.eo. Item recipi
endo modicuʒ bñficium ſibi ꝑiudicauit ideo q̃rat ſibi vi-
10 ctum ex artificio.c.clericus victum.lxxxi.diſtin.† qꝛ qḋ ſe
mel placuit amplius diſplicere non pt̃ vt in regula quod
ſemel ⁊ quiſqʒ ſit contẽtus ea vocatione qua vocatus eſt
lxx.i.diſtinc.c.ſanctoꝝ exẽplo apoſtoli dicentis que mihi
opus erant miniſtrarunt manus iſte.xxi.q.i.c.i.⁊ ex hoc
glo.iſta vr̃ intelligere iſtuʒ tex.ꝙ ẽt ſi non dixiſſet ſe non
hẽre bñficium dummõ tacuerit de ipo nõ valet ipetratio
poſtea tñ glo.intelligit hoc caplm qñ falſum expreſſit nõ
aut ſi veruʒ tacuit. Concludit tñ qḋ ẽt ſi verum tacuit nõ
valent lr̃e qꝛ vr̃ in fraudem ipetraſſe ⁊ ſic reuertitur ad ꝑ
mum dictum ſed Inno.dicit qḋ ſi iſte non dixiſſet ſe non
11 hẽre bñficium ſed tacuiſſet valeret reſcriptum † qꝛ plus ẽ
mẽtiri q̃ʒ verum tacere argu.c.poſtulaſti.Se.eo.de quo.c.
glo.iſta opponit ⁊ non ſoluit. Faciat qꝛ tacẽti de bñficio
qḋ habet vr̃ obſtare exceptio ſurreptionis tunc qñ tacef
bñficium ꝯpetens vt ibi vr̃ ſecundum hec tempora veri-
us erat dictum Innocen.ſecundum do. Card.hic qḋ ẽt
vr̃ tenere ꝯpoſte.qui dicit valere reſcriptum qñ non dolo
ſe tacuit ⁊ dicit dñs Card.qḋ hic non ꝓbatur qḋ reſcri-
ptum non teneat niſi quando fuit expreſſum hodie auteʒ
idem eſt ſi tacuit beneficium quantumcunqʒ modicuʒ vt
in dicta.c.ſi motu proprio. Et glo.ibi penulti.⁊ ante pe-
nultima videtur velle quod ſecundum iſta tẽpora verior
erat opi.glo. Sed pro opi. Inno.facit ſecundum domi.
Cardi.tex.in.d.c.ſi motu proprio in verſi.volumꝰ quod
eſt noui iuris introductorium allegat glo.in clem.i.ḋ offi
cio.vicar.ergo de iure iſto erat ſecus ſed quicquid ſit ho
die ſm eũ ſtanduʒ eſt diſpoſitioni.d.c.ſi motu ꝓprio. Ad
contraria quod de modico non curatur do. Card.remit
tit ſe ad dicta per eũ in ꝓhe. clementi. ⁊ multa exẽpla po
nit ſecunduʒ euʒ Archi. in.c. nõ poteſt de preben.lib. vi.
Et per eundeʒ

ɀ per eūdē.ꝭ.in ꝓhemio gregoriano.ſed Jo.de imo. hic
dicit hodie approbatam eſſe opi.gl.huius per.d.c.ſi mo
tu proprio.nec obſtat iſte tex.a ꝯrio ſenſu inquantū innuit
ſecus eſſe.qꝛ non dꝫ ſumi ex quo reſultat itellectus ꝯrius
iuri.c.vno.de eta.ɀ quali.li.vi. Poſtea refert dictum.d.
Cardi.qđ ſuperius eſt relatuꝫ.ſed Bal.hic dicit ꝙ ſi mo
dicum mendaciū eſt exp̄ſſum.ɀ tunc ēt modicum mēda-
cium denigrat totū factum nō enim dicitur modicus de
fectus oriens ex exp̄ſſione falſi dolum aūt velat qui tacu-
it ſe beneficiatū.ſi non dixit ſe non beneficiatum ſi benefi
cium erat tenue. Refert quoſdā dicere non viciari reſcri-
12 ptum † qꝛ non dicit̄ beneficiatus ille qui pōt agere.qđ ad
ſupplementū cum ɀ ipſa actio ſupplementi dicatur q̄re-
la ꝯrium tꝫ hic bernardus ſm eum qꝛ ēt modicum bene
ficium tacere non dꝫ. Preterea an ſit modicum vel non
requirit cauſe cognitōēꝫ ɀ arbitriū ſupioris ſicut an mu
lier ſit cōpetenter dotata an non.l.ſi filie.ff.de leg.iij.non
ergo pro parua auctoritate dꝫ impetrans hoc ſupprime
13 re cuꝫ ad ſuperiorē pertineat indagatio † ɀ ēt qui parua
ſupprimit mendax eſt.l.tutor.qui in princ.ff.de admi.tu.
ɀ idē dicit glo.iſta de eo qui impetrat cauteloſe dicēs ſe
pauperē clericum nec dixit ſe hr̄e beneficium vel non hr̄e
ꝙ non valet impetratio.qꝛ papa non debuit preſumere
eum beneficiatum.ſed ſimplicē clericum ſm glo.iſtā.mō
ſunt videnda duo.primum eſt vtrū de paucis curetur ſm.
eſt an ſm hec ipa verior ſit opi.huius glo.an opi. Inno.
14 ¶ † Capio p̄mū do. Ant.dixit hic ꝙ ē via ad brocardi-
ca.ɀ aliud non dixit.ſed Pet.de anc.dicit ꝙ ex ſcriptis
hic docto.noſtri ſumunt regulā generalē qđ de modicis
a non curamus[a].ɀ alleg. Jaco.but.in.l.in rebus.§.pūr.ff.
comoda.vbi dixit regulariter de modicis curañ.l.ſi ne-
ceſſarias in prin.ff.de pig.actio.inſti.de rex diui.§.galli-
narum.fallit vbi agitur de iure ſpāli ad reſciſciōnē actus
q tenuit de iure cōi.vt.d.l.ſcio.ɀ.d.l.ſi oleuꝫ.ſed qñ age
retur ex pacto vel ex iure meo.ēt de nūmis eſt curandum.
vnde ſi deficeret vnus nūmus creditori nō teneret̄ redde-
15 re pignus.† idē ſi vēdo tibi rem cū pacto ꝙ ſi alius plus
obtulerit res ſit in empta ɀ alter offerret vnum nūmum
plus res erit in empta.alleg.l.res bona fide.ff.de ꝯhen.
16 empti.† idē dicit ꝙ ſi vnus nūmus deficeret in ſolutione
canonis ꝙ poſſet dn̄s expellere emphiteotā.ideꝫ dicit ſi
ſub cōditione deberetur mihi fundus ſi.x.ſoluerem ɀ ſol
uerē nouem nō eſſet ſatiſfactum debito.alleg.ēt Bar.in
l.ſi ꝓprietarius.ff.de dam.infe.Bal.hic vero dicit ꝙ bo
na fides erronea in rebus paruis non officit qꝛ cōpenſat̄
bona fides cum aliquo dāno.vt dicit tex.ſingularis in.l.
17 Q̄uis.ff.de ꝯdi.ɀ demō.ɀ alle. Ariſto.† dicentem qui pa
rū trāſgreditur nō vituperat̄.alle.ꝙ not.in auc. minoris
debitor.C.qui da.tu.poſ.ɀ auc.ꝙ locuꝫ C.de colla. dicit
ēt non eſſe paruꝫ id a quo dependet magnus effectus.vt
non ſoluens vnum nūmum noie canonis cadit a magna
re.alle.auc.qui rē.C.de ſacroſan.ecc.Ego allego ꝙ volu
it Jo.cal.in.c.cum ex iniuncto.de here.in viti.col.vbi di-
18 cit † ꝙ ſi parum diſcedat̄ a medio nō eſt ꝯ virtutem.ſed ſi
multū tunc corrumpit̄ virtus in ſuo actu.alleg.Ariſtoti.
in ſcđo ethicoꝝ.facit.xxiij.q.iiij.c.cum in lege.ɀ.c.qdam
ɀ.q.viij.occidit.xlv.di.c.ſunt nōnulli.c.ſi.de tranſac.c. ni
ſi.§.pro graui.de renun.ɀ allego Bal.in.l. qnicunqꝫ C.
de ſer.fugi.vbi dixit ꝙ qui parum trāſgredit̄ nō vitupe-
rat̄ nec fragellatur.l.ij.§.ſi.ff.de his qui no.infa.ɀ.d.l.q̄s
19 nis.ff.de cōdi.ɀ demon.† ſicut dicimus in illo q comedit
ficus de orto alterius q non punit̄ in alio niſi ꝙ datur ei
aqua calida ad euomendū.l.verbuꝫ.C.ex qui. cau. infa.
irro.vbi talis appellatur ſicchophanta .ſed pro certo ꝯ
Ariſto. Jo.cal. ɀ Bal.allego ſumunt oratorem Cicero-
neꝫ in paradoxijs in.vi.vel in.v.paradoxa ſi nō fallor qꝛ
anni ſunt.xxvij.qbus non vidi vbi arguit ſingulariter pa
ria eē tranſgredi licitum per plus aut p paruꝫ. ɀ allego
de peni.di.v.c.ꝯſideret.ɀ.c.aiaduertēdū.xxij.q.ij. Adde
ēt elegans dictū Ange.in.l.meuius.ɀ in.l.qui heredi.ff.

de ꝯdi.ɀ demon.qđ refert Ludo.ro.in.l.ij.ff.ad ſille. vbi
20 dixit † ꝙ ſi de ꝯtu ſolui debeat gabella alias ſit nullus ɀ
ſoluit̄ ɀ deficit vnus nūmus ꝙ non valeat ꝯtus facit di
21 ctum Bal.in minoribus.C.de his qui.vt indi.† ſtatutuꝫ
inqt diſponit ꝙ cuſtos ville teneat̄ denūciare malefacto
res ſub pena ɀ denunciauit oēs p̄ter vnū ꝙ punitur ac ſi
neminē denunciaſſet.facit dictū Bal.in.l.i.C.de his qui
22 pene noie.† vbi dixit teſtator mādauit heredi ꝙ det ticio
x.ꝟ.menſem.alſ det illi domum ɀ dedit nouē qđ nō videt̄
ſatiſfeciſſe voluntati defuncti.facit dictū eiuſdē Bal.i ru
23 brica.C.de ꝯhē.emp.† vbi dixit qđ pp vnum denariū nō
ſolutum cadit qs ab emphiteoſi.ɀ vide eundem in.l.cuꝫ
allegas.C.de vſur.vbi dixit ꝙ pp defectū vnius nūmi qs
cadit ab emphiteoſi vnius caſtri valētis mille ꝙ limitat
niſi ꝓpter errorē accidiſſet ꝙ defeciſſet ille denarius i ſo
lutione gabelle.qꝛ tunc excuſaretur p.d.l.q̄uis.ff. de cō
di.ɀ.demon.facit qđ voluit idē Bal.in.l. ad barbaricuꝫ
24 .C.q̄ res expor.non poſ.† vbi dixit ſtatutū diſponit qđ nō
poſſit adportari vnū ex̄ diſtrictum ſub pena ꝙ non pote
rit extrahi vnū buchale vini.faciat ꝙ voluit idē Bal. in
25 c.de appellatiōibus.ꝟ.de appel.vbi dixit laurēcius † ꝙ ꝓ
vna gallina appellari pōt.inſti.de re.diui.§. galinarum.
Bal.vbi reddit rōnem quare appellat̄ pro re modica.ɀ
quare nō reſtituitur in integrū.vt in.l.ſcio allegata hic p
iſtā gl.ipſe rñdet qꝛ reſtitutio in integrū eſt ꝯ ius cōe. iō
dꝫ reſtringi.ar.l.in honorarijs.§.ꝙ reſciſſa.alſ res ipſa.
ff.de actio.ɀ ob.naꝫ ois reſtitutio.in integ. ēt in ꝯtibus
bonefidei eſt ſtricti iuris.dicit hoc ſinglr̄ notari in.l.ſi.§.
vlti.ff.de ꝯdi.indeb.ſed appellatio ē de iure cōi ergo ɀc.
Et ſubdit nunc intelligis quare actio de dolo non datur
ꝓ duobus aureis.qꝛ eſt ſub titulo.de in integ.reſti.ɀ per
verbū forte.idem dicit in actione.qđ met9 cā.ſed dicit ſe
hoc nō affirmare ꝓ cōſtanti ego teneo idē in actione qđ
met.cā.ɀ ad hoc allego Bar.in.d.l.ſi ꝓprietarius.ꝯ da-
no infe.referentē Dy.dicentē ꝙ aut agit̄ de iure cōi.ɀ cu
ratur de nūmis.l.i.§.illud.ff.de cōiu.cum emā.lib. fallit
in lege in rebus.§.poſſunt.ff.cōmodati.ɀ in.l. dino.ff. de
impen.ɀ in.l.itē in ſeruū.ff.de edil.edi. Aut de iure ſpāli
ꝯ ius cōe.ɀ tunc ꝓ modica leſione non reſtituitur.vt.d.l.
ſcio.eadem pōt eſſe rō in dolo.qꝛ ibi q̄dā ſpēs reſtitutio-
nis verſat̄.l.i.ff.de dolo.ɀ intelligit Dy.ꝯ ius oē reme-
dium ꝙ reſtitutionē indulget ſed actio ꝙ metus cā.eſt q̄
dā reſtitutio ergo ɀc. Facit glo.in.d.c.de appellatiōib9.
26 q̄ dicit † ꝙ ꝓ parua re ſubtracta qs accuſat̄ de furto.ſꝫ an
erit infamis ꝯdēnat9 ꝓ furto vnius galline Bal.ibi deci
27 dit ꝙ ſic.alle.no.in.c.cū.T.de re iudi.ɀ dicit † ꝙ ex modi
cis furtis factis diuerſis dieb9 ɀ oris pōt qs ita effici fa-
moſus vt furcha poſſit ſuſpēdi.vide circa hoc q̄ dixi in.c.
teſtimonium de teſtibus.facit etiam.c. maioribus de p̄-
ben.vbi ita iudicatur de paruis ſicut de magnis.ɀ ita ēt
in perſonis paruis ſicut de magnis. ɀ facit.c. vltimum.
xiiij.queſtione vltima. vbi cōmittit̄ furtum in vno ouo.
facit.§.ſi qs.qnqꝫ ſolidos in ti.de pa.tenē.ɀ dicit.d. Car
di.in.d.c.maioribus.qđ regula dat̄ qđ idē eſt iudiciū.de
paruis ſicut de magnis.fallit in caſibus exp̄ſſis in iure. ɀ
ita pōt intelligi ſm eum qđ hr̄ in.c.ſedes.ꝭ.co.ſed domi.
Pet.in.d.c.maioribus.dicit qđ fallit in reſcriptis vel di-
ci pōt fallit vbi eſt diuerſa rō.qꝛ tunc non curatur de nū-
mis.facit elegans dictum Bal.in.l.ſi C.de edili. actioni
28 bus.vbi dixit † qđ ſi ex forma ſtatuti punitur faciens ali-
cui vulnus non hꝫ locum in faciente vulnuſculum.Facit
tex.valde ſingularis in.l.ſenatus §.marcellus.ff. de leg.
29 i.per quem tex.dicunt ibi ſcribentes † qđ ſi ex forma ſtatu
ti forenſis non poſſit acquirere domum in ciuitate quod
poterit acquirere paruulam caſſam. facit.l. queſitum.ff.
de re iudica.vbi appellatione febris non venit febricula
30 ɀ.l.item apud.§.queſtionem.ff.de iniurijs.† vbi appella
tione tormenti non venit paruum tormentū.facit qđ pul
cre.voluit Bal.in auc.ſed iam neceſſe.C.de do.ante nup.
qđ lꝫ debitor poſſit iurari ſuſpectus tamen nō poterit iu-

a ¶ Curam9.
Adde.l. ſcio.i
gl.ff. de in in-
teg.reſtit.Dy.
Guil. ɀ Ray.
in.l.in reb9 al
legata in tex.
doct.in.l.ſi ꝓ-
prietarius. ɀ
ibi gl.de dā.in
fec.ɀ oēs ſcri-
bentes hic. ɀ
d.Car.in pro-
he.cle. i pn.ɀ
q̄ res modica
vel magna di
cat̄. ɀ ꝙ inter
dum ꝯditione
ꝑſonaꝝ inſpe
cta.aliq̄ res di
cat̄ magna q̄
alſ dicet̄ mo-
dica. ɀ qd pp
modicitatē rei
fiat qđ alſ nō
fieret vide per
Spec.in ti.de
iudice dele.ꝟ.
nō igit̄. ɀ vſi.
qd ſi cā. ɀ i ti
tu.de iur. cal.
§.ij.vſi.ij. ɀ vi
de ēt p Bart.
in.l.ſed ɀ ſi ſu
ſceperit.§.i.in
ſi.ff.de iudi.

vari ſuſpectus ꝓ paruo debito facit elegans glo.ibi et in
auc.minoris debitoꝛ.C.qui dari tuto.pñt faciat.l.i §.vici
um.ff.de edili.edicto facit dictum Bal.in.l.pro heredita
31 rijs .C.de hereditarijs actionibus vbi dicit † ꝙ modicus
defectus bona fide erratis non impedit iplemẽtum cõdi
tionis allegat.d.l.quamuis ꝗꝫ alibi dicit non reperiri fa
32 ciat glo.in pꝛohemio ſexti in verſ.filijs † ꝙ licet aliquis
epũs ſit in ſtudio bonon̄ vt ſcholaris non propter hoc vi
ciatur reſcriptum ſi appellaꝛ filius vna cum alijs ſchola
ribus qꝛ in ſpicim⁹ ꝙ eſt generalius nec curamus de mo
dicis facit.c.ſtatutum §.in ſuper de reſcriptis li.vi.ꝛ.l.le
nia ꝛ ibi Bar.ff.de accuſſa.facit ꝙ pulchre dixit Ang.in
33 l.in rebus.§.pñt.ff.comodati † ꝙ ſi debet ſolui gabella ꝺ
ꝯtu al's non teneat ꝛ eſt erratum in parua quãtitate nõ
dꝛ contractus nullus allegat.d.l.ꝗuis de ꝯdic.ꝛ demõ.
ꝛ ideo Archi.in.c.quãtis ꝛ in.c.non põt de prebẽ.in vi.
34 dixit † ꝙ omne modicũ ſiue augeat ſiue minuat non vi
ciat ꝯtum nec actionem nec exceptionẽ allegat.d.l.in re
bus.§.pñt vide glo.in.c.cum adeo ꝺe eo.vbi de modicis
curat Bal.vero ibi tangit ego aũt ibi non retuli qꝛ reſer
35 uaui mihi mãm hic vbi eſt glo.oꝛdi.Et dicit ibi Bal.† ꝙ
vnus nũmus eſt modicuꝫ tñ pro vno nũmo nõ ſoluto mo
quis cadit a magna emphiteoſi allegat.d.auc.qui reꝫ.C.
de ſacroſan.eccle.Item ex paruo defectu incidit quis in
magnaꝫ penam contractus qꝛ non ſeruauit formã ꝯtus
qui ex integritate cõſiſtit .l.heredes .§.ideꝫ iuris.ff.fami.
hercíſ. quẽ.§.allegauit Ang.in.d.l.in rebus .§.poſſũt ꝯ
doctrinã que tradiꝛ per.d.l.ꝗuis de conditio. ꝛ demon
36 ſtra.dixi ſuperius dicit etiam Bal. † ꝙ ſi dictum teſtis ẽ
falſum in vno nũmo tota teſtificatio coꝛruit de hoc vide
que dixi in.c.ſedes.ꝺe eo.ſed in inſtrumẽto dicit.Aut ẽ fal
ſum vt multũ ꝛ in totum viciaꝛ aut vt paruũ ꝛ tunc ſec⁹
vide de hoc Inno.in.c.fraternitatis de heret.dixi in.d.c.
37 ſedes dicit etiam † ꝙ notarius pp falſitatem in vno num
mo non dꝫ vituperari ex iuſticia diſpenſationis ſed de iu
ſticie rigoꝛe bene veniret vituperãdus allegat no.in.l.qꝺ
38 ergo.§.pena.ff.de his qui nota in fa.† Item dicit propter
modicã in gratitudinẽ non pꝛiuaꝛ qs feudo nec exhẽdaꝛ
filius niſi pp magnã cãm in auc.vt cũ de appellatione co
no.§.cauſas qꝛ non ꝓ qualibet febricula recurrẽd.eſt ad
39 ſcalumniã † item dicit lex ꝙ modicũ interuallũ non idu
cit actus diuerſitatẽ ſed idẽtitatem ꝛ ſic de modico tẽpo
a re non curamus ᵃ .l.ſi poſt tres.ff.ſi quis cau.c.potuit de
loca qꝛ modicũ interuallũ eſt continuatio vt no.in.l.pen.
ff.de actio.ꝛ obliga.Et tradit diſtinctionẽ Bart.in.d.l.
ſi ꝓpꝛietarius vel dicit aut loquimur de mẽdatio ꝛ veri
tate ꝛ tunc curamus de modico mẽdatio ꝙ viciat vt hic
ꝓſertim in lucro captãdo aut loquimur in iuris remedijs
ꝛ tunc ꝯ ius cõe non datur remediũ ꝓ modicare qꝛ pro
40 tã parua re nõ indiget quis ſubſidio extraoꝛdinario † lõ
b ꝓ parua leſione ᵇ non petitur laudum arbitratoꝛis redu
ci ad arbitrium boni viri nam hoc vꝫ ei a partibus tacite
ꝯceſſũ pp exonerandas lites.l.ſi de meis.§.recepiſſe.ff.de
arbit. qꝛ maius eſt comodũ pacis ꝛ ꝯcoꝛdie ꝗꝫ ſit paruũ
dãnum ſicut dicimus malũ eſt perdere capaꝫ ſed melius
41 eſt ſeruare vitã hoc caſu dꝛ pua ꝗtitas ꝯparatiue † nam
ſi eſſet queſtio de mille modijs furmenti . ꝛ lederetur in
x.dꝛ parua ꝗtitas vt not. glo.in.d.l.ſi ꝓpꝛietarius.Aut
loquimur de vicio coꝛpoꝛis ꝛ tunc paruuꝫ viciũ non no
42 cet.l.cui de eo.ff.de edil.edi.† Ideo ſi ſtatutũ dicit ſi quis
extraxerit ſanguinem in pallacio puniaꝛ pẽa manus nõ
intelligitur de illo q cum pugno percuſſit aliquem i naxo
vñ aliquantulũ ſanguinis exiuit qꝛ eſſet dura iterpetra
43 tio ꝛ ſtatuta debẽt intelligi humane † iteꝫ de modicis ex
penſis non eſt curã.ſi pcipit fructus vel aliam vtilitatem
maxime gratuitam ſecus ſi nullã.l.in comodato.§.l.ff.co
moda.ita dixit Bal.in.d.c.cum adeo.Facit glo.multum
ellegans in.l.ſcien̄.ff.de excu.tuto.que dicit ꝙ licet poſſi
dens in mobilia non teneꝛ ſatiſdare vt ibi glo.limitat hoc
niſi poſſideret ceſpiteꝫ terre quaſi modicũ podere qꝛ tunc

a ℭ Curam⁹. Et iſtõ modi cũ ip... q̃le ſit q̃ncũqꝫ cautũ lege nõ hꝛ di citur arbitrio iudicis ſm tñ qualitatẽ opꝛ loci ꝛ ipſis ita elegãter tenet Bal.in.l. iſulã §. oppo. de v. ob.p.l. cõtinu us.e.ti. ꝓ quo vid plene per d Car. in cle. i.§ ſi.q ꝺ. de reb.ec. nõ alie nã.quem reſe rũt aliq ſcribẽ tiuꝫ hic.

b ℭ Leſione. Uide ad mãꝫ Spec. in ti. ꝺ reſti. in integ. §.ij.v.ꝛ ſcias. ꝛ in ti. de feu. §.ii.vi.xxij. ꝛ i ti.ꝺ loca.§. vi. verſi. vt aute.

non excuſareꝛ ab honoꝛe ſatiſdãdi.Et ibi pulchre dix an
44 gel.† diſponit ſtatutum ꝙ nullus poſſidens appothecaꝫ
poſſit capi ꝙ non ꝯpꝛehẽdiꝛ poſſidens velliſſimã appo
thecã per illam gl.ꝛ lꝫ multi reputent illã glo.ſingulareꝫ
tu vide ellegantẽ glo.in auct.de heredi.ꝛ falci.§.hic no
bis in verſi.ſubſtantiã facit tex.xxxviij.diſt.c.que epis vbi
ſi vnum deficiat de requiſitis in aliquo actu nihil vꝛ cẽ ac
tum facit .l.ſi.C.de his quibus indignis vide ellegenteꝫ
tex.in.l.i §.ſi.in verſi.que leuiter obſeruanda pretoꝛ edi
45 xit.ff.de vẽtre inſpiciẽdo † vbi obmiſſio leuis ſolẽnitatis
non viciat actum niſi aliter ſe habeat mos regionis ꝛ in
46 hoc ille tex.eſt multũ ſingularis †.Ex quo inferꝛ vtruꝫ ſi
obmittaꝛ ſignum crucis in inuentario ꝯficien̄ vicietur in
uentariũ de quo per ſcribẽtes in.l.ſi.C.ꝺ iure delibe.ꝛ in
ꝓhemio.C.ꝛ ſic expeditũ eſt ꝓmuꝫ ꝗſituꝫ comẽda memo
47 rie †.Uenio ad ſm vꝫ vtrum non faciens mẽtioneꝫ ꝺ mo
dico bñficio qꝺ habet dicatur ſurreptitie ipetraſſe adeo
ꝙ impetratio non teneat ſm iſta iura ꝛ do.Card.tenuit
hic opi.Inn.vꝫ qꝺ impetratio teneat ꝛ ad hoc allegauit
d.c.ſi motu ꝓpꝛio in ver.volumus ꝙ eſt noui iuris intro
ductoꝛiuꝫ ꝛ allegauit glo.in cle.i.de offi.vicar.ego allego
aliaꝫ in cle.i.de rerum permu.ꝛ in cle.i.de cenſi.ꝛ in.c.ſi.
de verbo.ſigni.li.vi.ꝛ ſic tenuit contra glo.iſtã.Ego alle
go aliã gloſ.in.c.cum adeo.ꝺe eo.que vult ꝙ ipetratio nõ
teneat ſed ꝓ Inno.allego tex.in.d.c.cum adeo in verſic.
ſufficientẽ ꝓbendam vbi ideo gratia non tenuit qꝛ hẽbat
ſufficiẽtem ꝓbendam ergo ſi non habuiſſet ſufficientẽ ꝓbẽ
dã impetratio tenuiſſet ꝛ ẽt faciat iſte tex.fundãs ſe ſuper
exꝓſſo mẽdatio ergo ſi mendaciuꝫ non fuit exꝓſſuꝫ vallet
ꝛ tꝫ reſcriptũ.Sed pro glo.faciat nam de iure cõi regulꝛ
curamus de modicis ergo ſequiꝛ ꝙ debuit exprimere bñ
48 ficium ꝗꝫꝗꝫ tenue † item vbicunqꝫ non exꝓmitur ꝓncipi il
lud ꝙ ſi ſciuiſſet non ita de facili ꝯceſſiſſet reſcriptuꝫ non
tenet.c.poſtulaſti ꝛ.c.ꝯſtitutus.ꝺe eo. ſed ita eſt in cãu iſto
ergo.Potes reducere ad concoꝛdiã hoc mõ ꝙ attendaꝛ
qualitas perſone ipetrãtis ſi eſt doctus hõ aut nobilis ꝛ
tunc ſi ꝓnceps ſciuiſſet ipetrantem habere bñficium exi
guũ de facili ꝯceſſiſſet ſibi aliud argu.c. de multa de ꝓbẽ.
vbi ꝓnceps facile diſpenſat cum doctis aut nobilibus .l.
ſed ꝛ repꝛobari.§.ſi.in verſi.maxime diſciplinatus hõ.ff.
de accu.tuto.ꝛ hoc modo ꝓcedat dictũ Innoc.ꝛ ſequaꝛ
um.Aut ipetrans non eſt doctus nec nobilis ꝛ tunc ſi nõ
fecit mẽtionẽ de beneficio ꝙ obtinet licet eſſet exiguũ nõ
teneat impetratio ꝛ hoc mõ ꝓcedat glo.iſta et eius ſeqn
tes.In glo.ſi.colligit qꝺ lꝫ qs habeat bñficium modicuꝫ
nihilominus teneꝛ de eo facere mẽtionẽ de quo dic vt di
49 ctum eſt † ſed ꝙ bñficium dicatur modicũ dic ꝙ hẽtur re
ſpectus ad qualitateꝫ perſonaꝝ puta ſi eſt nobilis vel eſt
doctus.l.ſed ꝛ ſi quis.§.l.ff.de vſufru.vide elleg.gl.ꝛ que
50 ibi dixi in.c.cum adeo.ꝺe eo.† Colligit ẽt glo.multas con
ditiones que debent exprimi in imperatiõe bñficij eccle
ſiaſtici puta ſi eſt clericus allegat.c.ex litis.ꝺ.de tranſac.tu.
vide tex.ꝛ que ibi dicta fuerunt in.d.c.cum adeo idem ſi
habet aliud bñficium.c.ſi motu ꝓpꝛio de preben.li.vi.ꝛ.
d.c.cum adeo dicit ẽt glo. iſta ꝙ habet exꝓmere in impe
tratione ſi eſt oꝛiundus de terra illa in qua ipetrat bñfici
um allegat.c.oꝛtanitur.lxxi.diſt.tu allega.c.i.ꝛ.ij.ea diſti.
ꝛ.lxxij.diſti.per totum ꝛ.c.bone el.ij.ꝺ.de poſtul.pla.alle
gat ẽt.l.in eccleſijs.C.de epiſ.ꝛ cleri.ꝛ per totum de cleri
cis peregrinis iſtud eſt bene notandum ad excuſationem
multaꝝ ciuitatũ ſtatuẽtiũ bñficia ꝛ officia nõ cẽ dãda fo
rẽſib⁹ ꝛ alienigenis ꝙ bñ ſuant iſti bononienſes ꝛ dicit
51 do.Abb.hic ſe neſcire alibi iſtã glo.† ꝙ ſi foꝛenſis ipetrat
bñficiũ ꝛ nõ faciat mẽtioneꝫ de loco ſuo oꝛiginis gratia
eſt ſurreptitia qꝛ papa in dubio intendit ꝓuidere vniciui
ꝗꝫ i patria ſua licet do.Anto.nõ videaꝛ hãc gl.appꝛobare
ꝑ no. i.c.ne ꝓ ꝺfectu de elec.ipẽ ꝟo ſeqꝛ hãc gl.ꝛ ad no.in
in.d.c.ne ꝓ ꝺfectu rñdet ꝙ ꝓcedũt i canoicis q ſciẽter elli
gẽdo foꝛẽſẽ videnꝛ renũciare coꝝ fauoꝛi ſed iſta gloſ.pro
cedit in ipetratione facta a papa qui non preſumitur ſci
re nationem

re nationem impetrantis vnde taciturnitas nationis idu
cit ſurreptionem qꝛ ſi expreſſiſſet ſuaꝫ nationem papa nõ
conceſſiſſet ſibi gratiam in partibus alienis vel non ſic de
facili allegat per totum de clericis peregrinis allegat.d.
c.bone.in verſi.volentes preficere alienum. de poſtu.pre
la.allegat no.tex.in.c.nullus inuitis.lxi.di.allegat in con
trarium.c.ad decoreꝫ.ꝫ.de inſti.⁊ remittit ad dicta per ſe
ibi Jo.de imo.hic ſeqtur iſtam glo.ſed nihil allegat glo.
accurſij in.d.l.in eccleſijs.allegat.d.c.nullus inuitis.lxi.
di.⁊ ſic videtur ſentire illud quod ſentit glo. iſta.Bal. tñ
ibi dicit ꝙ vbi reperiuntur idonei de eadem eccleſia non
aſſumuntur alieni tam ſi fiant extra corpus valẽt ⁊ tenẽt
c.c.cum inter canonicos.de elec.Mihi autem videtur ꝙ
glo.iſta dicat veritatem ⁊ faciat pro ea illud ꝙ Ciceroni
noſtro venit in ore in libro de amicitia. Potiores inquit
nobis ſunt ciues ꝙ̃ peregrini ⁊ tex.multũ ſingular . in.l.
52 ij.C.de anno.ciui.li.xi.in ver.pauperibus noſtris.vbi†ele
moſine ſunt diſtribuende pauperibus ciuibus ⁊ non alie
nis.⁊ ibi dixit Bart.ꝙ ſi epũs dꝫ diſtribuere aliquid pau
peribus intelligitur de pauperibus ciuibus ⁊ non alieni
genis.Facit tex.multuꝫ ſolẽnis in.c.fi.de clericis peregri
53 nis.vbi dicitur†ꝙ non congruit honeſtati inſtituere alie
nigenam in eccleſia ⁊ ẽt eſſet alienum penitus ab inſtitu
tionibus ſanctoꝝ patruum.Modo ſi non decet inſtitue
re alienum ſequitur ꝙ eoipſo ꝙ alienigena impetrat be
neficium in terra aliena dꝫ exprimere ſe non eſſe de terra
illa qꝛ concedens in honeſte faceret ergo ſequitur qꝺ im
54 petratio non tenet.†nam non ſolum inſpiciendũ eſt id ꝙ
licet ſed ẽt id qꝺ honeſtum eſt.c.contingit.de arbi.c.vt iu
ſta.de offi.ordi.l.ſemper.ff.de regu.iur.c. conquerente.de
reſti.ſpo.l.ſemper in coniunctionibus.ff. de ritu nup.Iteꝫ
eſt alienum ab inſtitutionibus ſanctoꝝ patruuꝫ ⁊ ex hoc
videtur ꝙ Bal.non bene dixerit cum dixit ſi inſtituantur
vꝫ inſtitutio.Quia in ꝯ̃rium videtur tex.in.d.c.fi.ideo ẽẽt
diſtinguendum an de eadem eccleſia reperiantur idonei
an non vt no.in.c.cum inter canonicos.ꝫ.de elec. Facit ẽt
pro glo.iſta.c.nullus.lxi.di.in ver. in aliena eccleſia ſtipẽ
dia alter eripiat.vnde ille canon ꝓhibet ne alienigena oc
cupet ſtipendia aliena ergo preſumptio eſt qꝺ ſi papa ſci
uiſſet impetrantem alienigenam non conceſſiſſet lr̃as qꝛ
eſſet ꝯ̃ inſtitutiones ſanctoꝝ patruum. ⁊ ibi eſt gl. elegãs
55 que diſputat†ſed ſi maior pars canonicoꝝ eligit aligenige
nã in epm̃ ⁊ minor pars canoñ.eligit aliquem de eccleſia
in epm̃ quis preferatur ⁊ etiam tetigit gl.in.d.c.inter ca
nonicos.de quo dicenduꝫ vt ibi.facit.c.nec emeritis.l xi.
di.⁊.c.epiſcopus.ea.di.in verſi.non ſunt preferendi his q
militant in eccleſia propria.nec ob.c.ad decorem.qꝛ loq
tur qñ erat facta reſtrictio ad certum genus perſonaꝝ ꝙ
non poſſent promoueri niſi veneti papa reprobat illã cõ
ſtitutionem ſeu ꝯſuetudinem ⁊ vult ꝙ de oĩ gente habili
poſſit promoueri vñ datur regula ꝙ dꝫ capi de ꝓprio lo
co ſi reperiantur idonei alias capient extranei ⁊ ita intel
56 ligatur.c.venerabilis.ꝫ.de preben.† Sed an capitulũ poſ
ſit renunciare inſtitutionibus ſanctoꝝ patruum ⁊ eligere
extraneũ qñ in illa eccleſia reperiunt idonei iſtud tanget
in loco ꝓprio.ſ.in.c.bone.el.ij.de poſtu.prela.⁊ in.d.c.cũ
57 inter canonicos.⁊ iſta menti comẽda. Ultimo Bal.hic in
ſuis apoſtillis dicit ꝙ plus eſt mẽtiri ꝙ̃ veꝝ tacere alleg.
Inno.hic vñ hñs hñficium non ſufficiens põt impetrare
tacẽdo de primo non aũt mentiẽdo ⁊ expreſſe allegat In
no.hic qꝛ expreſſa nocent.Et colligit argumentũ qꝺ mo
dicus defectus viciat arguit ꝯ̃ de.l.quãuis.de cõdi.⁊ de.
58 ſed ibi bona fides hic malitia† ⁊ dicit quod in teſte paria
ſunt tacere dolo ⁊ falſum dicere.l. preſbyteri.C. de epi.⁊
cle.Inno.in.c.i.de fal.tu vide que dixi in.c. ſup litis.ꝫ.co.
Andreas Barbacia.

q **Uia nõnulli.** Ponit ſepteꝫ ſpẽs fraudis quarũ tres
ſunt in lr̃is impetrãdis ⁊ quatuor ſunt in abutẽ
do lr̃is impetratis pena vero cõis eſt.ſ.amiſſio litterarum
⁊ ꝯdemnatio in expenſis ſm Goſ.Uel dic ꝙ ſunt ſex vi
cia in qbus cõprehenduntur eis ſimilia.l.maximum vici
a cium.C.de libe.prete.vel põt ſũmari ſic ab vtentes a reſcri
pto apoſtolico in caſibus hic enumeratis priuant cõmo
do reſcripti.⁊ condemnantur in ſumptibus ⁊ expẽſis ad
uerſario.h.d.Et ſunt due ptes principales in prima poni
tur ratio conſtitutionis. in ſcd̃a ponitur ipſa conſtitutio.
ſecunda ibi ſtatuimus. ¶ Caſus primo reprehendũtur
illi qui litteras ſub noie proprio impetratas tradũt alijs
eiuſdem nois vtendas.Item qui tali modo recipiunt.itẽ
qui trahunt alios ad iudicium circa quos re vera nullã
habent mãm qõnis.Item qui futura negocia trahunt q̃
nondum erant exorta tempore impetrati reſcripti.item il
li qui ſuper vno negocio trahunt ad diuerſos iudices.itẽ
illi qui trahunt reum ſuper pluribus perſonalibus actio
nibus coram diuerſis iudicibus que ſub vno cõmodius
tractarentur.item reprehenditur reus qui eodem tempo
re trahit actorem ad diuerſa loca.item qui indetermina
te ĩpetrat ad villam que hꝫ cõe nomen cum alia ſeu alijs
villis ſeu locis hij oẽs pp ſuam malitiã debent carere cõ
modo lr̃arum ⁊ aduerſario ꝯdẽnari in expẽſis cõpetenti
bus atq damnis. ¶ Nota ibi diuerſis modis abutunt ꝙ
multipharie multiſq modis committit fraus circa lr̃as
apoſtolicas tam in impetrando ꝙ̃ in eis vtẽdo. cõcor.c.
1 ſedes.⁊.c.nonnulli.in ver.abutunt.ꝫ.eo. ¶ †No.ibi ſub
noie ſuo qꝛ hic mutabat corpus ſed non nomẽ alibi mu
tatur corpus ⁊ nomen.l.ticio cuꝫ eſſet.ff.ad munici.alibi
mutatur nomẽ ſed non corpus vt qñ qs eſt plurimi nois
l.fi.in prin.ff.de ꝯdi.inde.puta vna vice vocat ſe Petruꝫ
alia ſimonem hec mutatio ſi eſt captioſa punit crimine
ſtellionatus qꝛ deficit titulus criminis ⁊ dolus adeſt nõ
2 ibi alijs eiuſdẽ nois†ꝙ equiuocatio nois non viciat lr̃as
qꝺ eſt veꝝ reſpectu ipſius ĩpetrãtis qꝛ ipſe pſumit ĩpetraſ
ſe ex quo eſt in poſſeſſione lr̃aruꝫ lꝫ reperiat alius qui ſit
eiuſdeꝫ nois.l. duo ſunt ticij.ff.de teſta.tute.⁊ qꝺ no.glo.
in.c.nonnulli.ꝫ.e.Sed reſpectu rei ꝯueniendi põt cadere
probabilis dubitatio ex quo multi reperiunt eiuſdẽ nois
⁊ cognominis ⁊ ꝙ equocatio viciet vr̃ tex.in.c. inter dile
ctos.de fi.inſtru.⁊ qꝺ no.in.c. qm̃ abbas.de offi.dele.fa
cit qꝺ no.in Spe.de citatione.§.i.ver.qd ſi.⁊ ver. ſequen
ti.vbi tangit de iudice ⁊ reo qui ꝯueniunt cũ alijs in noie
⁊ ſic equiuocatio euitãda eſt in reſcripto qꝛ ſi ego ĩpetra
ui non poſſum reſcriptũ vtẽdũ tradere alteri eiuſdẽ nois
3 ⁊ eſt rõ†qꝛ idẽptitas nois non eſt põderãda vbi eſt diuer
ſitas pſonarum. Nec ꝓprie eſt idẽptitas nois.nomẽ eniꝫ
quo vocor Andreas.non eſt idẽ cum tuo qui vocaris eo
dem noie niſi ꝙ̃tuꝫ ad vocẽ.vnde lꝫ papa hic dixerit eiuſ
4 dẽ nois dixiſſeꝫ melius ſimilis nois. ¶ †No.ibi recipiũt
ꝙ reſcripta ĩpetrata p alios non pñt alijs ꝯcedi ſunt.n.p
ſonalia.vñ non excedũt pſonas ꝯtẽtas in eis.c.p.g.de of.
dele.Et ex hoc ifert hic Jo.an.ꝙ q cedũt iura ſua alijs ñ
pñt eis dare reſcriptũ ĩpetratũ a ſe ⁊ ſic reſcriptũ non põt
accõmodari ſicut nec palliũ põt accõmodari.c. ad hec.ꝺ
aucto.⁊ vſu pal.lꝫ p modũ ceſſionis inſtãtie iudicij trãſfe
ratur.l.in cãe.§.ſi tu ex pte.ff.de ꝓcu.tñ facultas q̃ cõpetit
mihi p reſcriptũ incõueniẽdo debitorẽ non põt p me cedi
vt in.d.c.p.g.ꝙ eſt hñ notandũ.Nñq tñ reſcriptũ ĩpetra
tum ab vno alteri ꝓdeſt vt in re idiuidua.l.i.C. de diuer.
reſcrip.facit eleg.tex.in.l.ſi cõem.ff.quẽadmo.ſer.amit.⁊
dicit hic Inno.multũ elegãter ꝙ q ſic tradũt tenent pena
falſi ſicut tenet ille q ſupponit partũ.l.falſi nois.ff.de fal.
l.ticio cũ eſſet.ff.ad munt.⁊ idẽ ẽt dicit de recipientibus ⁊
ſic tradẽs ⁊ accipiẽs pari pena puniunt dicit etiã ꝙ non
valet quod fit per has litteras cũ his quoꝝ nomine ſunt
ĩpetrate pro hoc faciat littera iſta ibi ⁊ qui recipiunt.⁊.ꝫ.
in fi.ibi earũ cõmodo ⁊ p hoc alleg.Hoſt.c.i.⁊.ij.ꝺ alie.
iudicij ⁊.c.qꝛ.v.de iudicij ⁊.c.ſepe de reſti.ſpol.⁊.c.frater
nitati de cleri.non reſcinde. ⁊ tempatur hoc de recipien
tibus ſcienter ſecus ſi reciperent ignoranter niſi poſtea ſci
uiſſet ⁊ vſus eſſet ſm Hoſti. Jo.and.et alios ⁊ dicit hic

a ¶ Abutentes. Iſtud ſummarium quod habetur a domino And.de verbo ad verbuꝫ poſuit.d. Abb.a quo ipſuꝫ accepit.ad materiam autẽ tex. vide eũdem.d.Abb. in nota.q oẽm materiam breuibus complectitur ⁊ vide omnes ſcribẽtes hic qui in tranſcurſu omnia declarauit.

5 Bal.† ꝙ pena que imponitur impetranti imponitur vtē
ti.l.ſi falſos.C.de falſis ꝛ dicit ſe putare ꝙ ſi ſocius impe
trauit nomine proprio quod alter ſocius non poſſit expe
riri vigore illius reſcripti quia non eſt nominatꝰ in reſcri
pto. Poſtea allegat in ꝯtrium in argumētum.l. ſi is qui
duos.ff.de liber.lega.vbi in capax reſpectu ſocij capacis
efficitur capax.Tu dicas ꝙ ſi res eſt indiuidua reſcriptuꝫ
impetratum ab vno prodeſt alteri.l.i.C.de diuerſ.reſcri
ptis ꝛ faciat in argumētum tex.multum ſolē.in.l.ſi comu
nem.ff.quemadmoduꝫ ſeruitu.amit.Si vero res eſt diui
dua ꝛ eſt communis iter ſocios vř ꝙ alter ſocius poſſit vti
illo reſcripto argu.eius ꝙ voluit glo.multum ſingularis
in.l.ſi C.de muneribus ꝛ honoribus non ꝯtinuandis li.
x.vbi immunitas conceſſa vni ſocio prodeſt alteri ꝛ facit.
6 c.Joannes de reſta.† vbi ſi laycus ꝛ clericus ſunt execu
tores teſtamenti poteſt laycus conueniri coraꝫ ẽpo ratio
ne clerici ſocij ſeu adiuncti ſibi facit tex.multum ſoleñ in.
7 cum dilectus de iure patro.† vbi ſi clericus ꝛ laycus ſunt
ſocij in iure patronatus ꝙ legatus de latere nō poterit cō
ferre illam eccleſiam patronalem pp laycum ſocium licet
poſſet ꝯferre ſi eſſet clerici duntaxat.Facit ꝙ voluit Bart.
in.l.ꝑcipimus.§.eodem obſeruando.C.de app.ꝛ in.l.i.§.
ſi quis.ff.eo.ꝛ in.l.ſolent.ff.de alimen. ꝛ ci.lega.Adde ēt
inquantuꝫ hic punitur dans ꝛ accipiens qꝛ facit ellegās
8 dictum Bal.in.l.i.ff.de calūpnia † vbi dicit ſtatutum pu
nit recipientem aliquid ꝑ baratariam ꝙ vř punire dantē
lꝫ aliter non exprimatur allegat.l.i.C.ď cupreſſis li.xi. ꝛ
ꝙ voluit idem Bal.in.l.nemo martires.C.de ſacroſanc.
eccle.ita punitur emens martires ſicut ꝛ vendens ꝛ vide
eundem in rubrica.C.de rebus creditis ꝛ in.c.i.i tit.qua
liter dñs feudi.ꝓprietate ꝑue. ꝛ in.l.lege.C. de epiſ.ꝛ cle
ri.ꝛ in.l.ſi.C.de periculo.ꝛ comodo rei vendi.ꝛ Bar.in
in.l.ſi.C.de in dicta vidui. tolleñ.ꝛ in.l.ſi.ff.de acceptil.ꝛ
in.l.multum.ff.de verb.obli.ꝛ in.d.l.i.Saly.in.l.genera
liter.C.de inſtitutī.ꝛ ſubſtitutu. tex.in.c.ſi.de iudeis ꝛ ibi
ſcribentes in.c.ex parte de cenſibus ꝛ Dñicus in.c.i.de tē
por.ordi.li.vi.ꝛ in.c.cupientes.§.pe.de elect.eo.li.ꝛ in.c.
ij.de confeſſ.eo.li.Sed tu pondera iſtum text.qui iudicio
9 meo deſtruit omneꝫ doctrinā doctoꝝ dicentium †ꝙ corre
a latiua ſunt ſimul naturaᵃ ideſt in naturali intelligētia qꝛ
intellecto vno intelligitur ꝛ reliquū ſed tex.hic exprimit
de recipiente ꝛ de dante nam ſi punitur dans ergo intelli
gitur ꝛ recipiens non oportuit ergo exprimi ſed qꝛ expſ
ſit vř ꝙ correlatiua non ſunt ſimul in naturali intelligen
tia ꝛ pro hoc allego caſum multū ſingularem in.c.i.de lo
10 cato † vbi pena appoſita locatori non vř appoſita condu
ctori ꝛ allego text.i.c.ſuper eo de vſur.vbi pena appoſita
dāti ad vſuras nō vř appoſita recipiēti ad vſuras. Poſ
11 ſet dici †ꝙ vbicunqꝫ dans ꝛ recipiens participant in ea
dem ſpecie delicti tūc pena appoſita vni vř appoſita ꝛ al
teri ſed vbicunqꝫ non participāt in eadeꝫ ſpecie delicti eſt
ſecus ꝛ ita procedat.c.i.de locat.ꝛ.c.ſuper eo de vſur.ꝛ
ad iſtum tex.rñde ꝙ papa expreſſit pp tollendam dubita
12 tioneꝫ. ¶ Nota ibi fatigauit † ꝙ eſſe in iudicio eſt labor
ꝯcordat.c.ceterum in verſi.laborare coegit.ē.eo.ꝛ.c.i.in
verſi.reus non fatigetur.ff.de accuſ.ꝛ.l.petitor.ff. de libe.
lega.Sed in quo erit iſte labor non ne iudiciū agitatum
vigore haꝝ litteraꝝ eſt nullū ipo iure hoc decidit iſte tex.
in verſi.careat comodo litteraꝝ ꝙ intelligo ipo iure ꝛ al
lego gl.ſin.i.l.prouidendū in verſi.foro careat de poſtul.
vñ ſi iudicium eſt nullum nec conueniri poteſt in tuitu ha
rum litterarum in quo ergo verſabitur iſte labor reſpon
de ꝙ tenetur venire ad iudicium.l.ſi quis ex aliena.ff.de
iudic.ꝛ in hoc fatigabiť ꝛ in alijs vide que ego plē dixi
13 circa hoc in.d.c.ceterum.ē.e. ¶ † No.ibi nīl.queſtionis
non valere reſcriptum impetratuꝫ ab eo que nihil habet
queſtionis in eo contra quem ipetrat ꝛ ſic exceptio tota
lis iuris defectus agendi obſtat ꝛ opponi poteſt per viꝫ
14 dilatorie ꝯ reſcriptum†.Sed quomodo poterit ſciri ꝙ ni
hil queſtionis habeat cum hoc debeat diſcuti in proceſſu

a ¶ Natura. Pro quo vid Bal.in auct.ex cā.viij.col.vlt. cōcludo ergo. C.de li. preter. ſūt ēt ſil ꝛ eodē tpe Bal. in rub.C.de reb. cre. ꝛ ipſorum eadeꝫ ē diſpō. l.ſi qſ ſeruo. ꝛ ibi ꝑ glo. ꝛ do cto.C.ď fur. ꝛ ſi vnū ē pmiſ ſum ꝛ reliquū ſiľr altero pro hibito reliquū ꝓhibitū eē vř ꝛ tꝫ Bal. in.l. iiij.in ſi.C.ď ſa croſan.eccl. ꝛ Bart in.l.ſi.in prin. C. ď idi. vidu.tol. ꝛ in l.ſi ab eo.C.de legi hered.ibi ēt doc ſcriben tes.

cauſe non in ingreſſu iudicij dicit Jo.an.ꝙ ſumatiꝫ ſciri
poterit vt qꝛ nullam cām agēdi ꝓponere ſit vel pōt quia
nihil queſtionis habet probabilis ꝛ iuſte. quia nullum
ꝛ in iuſtum experantur.c.ij.de tranſlat.plato. Hoſt.Vin
cenc.ꝛ Abbas ponunt exempluꝫ in eo qui ſuper iniuria
ipetrat ꝛ agit pro iniuria paterna lꝫ enim pater agat pro
iniuria filij non tñ econtra filius agit ꝑ iniuria patris cuꝫ
illud non habeat poteſtatē vel cuꝫ clericus exprimit ceſ
ſionem ſibi factam a layco ꝛ agit pro illa coraꝫ iudice ec
cleſiaſtico.c.ij.de alie iudic.vel qñ agit de re.tranſacta iu
dicata vel finita.c.i. de litis cōteſt. ꝛ dicit Vinc.ꝯpoſtel.
ꝙ hoc ſciri poterit ꝛ terminari porrecto libello per acto
rem ꝓclamabit reus ad bñficium huius ꝯſtitutiōis vt ſu
per ſedeatur in reſcripto ꝛ ꝙ iudex requiret ſumatim de
iure actoris ꝛ ſi de facili poterit repelli actor vt qꝛ appa
rent inſtrumenta ſolutionis vel aliter liquet ꝛ ſic habet lo
cum ꝙ hic dicitur ꝛ ꝓcedet lis ꝛ ꝯuictus victori cōdēna
bitur in expenſis.l.iij.§. ibideꝫ.ff. ad exiben. Et dicit hic
Bal.ꝙ dꝛ queſtio ēt nō dubitabilis ꝓpoſitio alleg.l.vbi
.C.de tranſac.ꝛ dicit ꝙ niſi ſpecificet cām ꝛ cauſatum ni
hil queſtionis preſumitur habere.l.ij.§.circa.ff.de doli ex
cept.Idē dicit ſi malicia eſt euidens vt qꝛ libellus ſit ma
nifeſte in iuſtus vel ineptus allegat Innoc. in.c.i.de offi.
vicarij.Tu dicas ꝙ hoc conſtare poterit per euidentiam
facti argu.tex.c.cum ad ſedē de reſtitu. ſpolia.ꝛ ꝙ voluit
Bar.in.l.i.in vi.oppoſitiōe.ff.de oper.no.nūc.ꝛ gloſ.val
de ſingľis in.l.i.§.qui interdictū.ff. de tabulis exhi.ꝛ per
illud ꝙ voluit Inno.in.c.ex parte de reſti.ſpolia vbi dixit
15 † ꝙ libellus in quo aliquis petit concubinā eſt dentibus
lacerandus.Et facit not.tex.in.l. ſatis aperte.C.de fal.ꝛ
dictum Inno.in.c.poſt electionem de ꝯceſſ.ꝑben.ꝛ bart.
in.l.lecta ē.ff.ſi cer.pe.ꝛ in.l.exceptioneꝫ.C.ď proba.ꝛ in
l.cum qui.§.qui ita.ff.de verbo.obl.ꝛ Bal.in.l.ſi vnus.§.
pactus ne peteret.ff.de pac.ꝛ ꝙ voluit gloſ.in.l.qui cum
maior.§.ꝙ ſi in patris.ff.de bonis libe. ¶ Nota ibi faci
unt in iudicium euocari ꝙ in caſu iſto non puniť actor ex
ſola impetratione ſed requiriť ꝙ non obligatuꝫ faciat in
iudicium vocari.Sed iſtud non vř bene dictum per.l.i.
ad ſi.ff.ꝙ quiſqꝫ iuris ꝛ.l.ꝗuis.ff.de in ius vocādo ꝛ.l.q
cum maior.§.accuſaſſe.ff.de bo.libe.ꝛ.l.alia.C.de his q
bus vt indig.ꝛ.c.ſi diligenti de foro cōpetē.ꝯtrium tꝫ hic
Hoſt.vꝫ ꝙ ſufficiat qď ad iudiciū fuerit vocatus per.l.in
criminali.C.de iuriſdit.om.iudi.ꝛ.c.ceterum.ē.eo. ſequi
tur do.Anto.ſed do.Cardi.remittit ad dicta per ſe in.d.
c.ceterum vbi tex.dicit coegit laborare aduerſariuꝫ ergo
ſecus ſm euꝫ ſi non vexauit aduerſarium allegat gl.quaꝫ
16 dicit eſſe ſingulareꝫ in cle.i.eo.ti.q vult † qď ex ſola ipe
tratione quis nō dř vexare alium ꝛ refert ſe in facto do.
Cardi.in.d.cle.i.ꝯſuluiſſe qdam ꝓmiſit non ꝯuenire in
ſtrumento ſub pena poſtea ipetrauit reſcriptū vt poſſet ꝯ
uenire in inſtrumēto decidit qď nō icidit in penam.Sed
pro certo male ꝯſuluit qꝛ ꝯ eum eſt tex. ſing.in.l.ſi qs ma
ior C.de tranſac.in verſi.ſupplicañ ꝑncipi vbi qs dř ꝯue
nire actui ſupplicando.ꝛ incidit in penā vt ibi nō ob.gl.
in.d.cle.i. qꝛ loquitur qñ ꝓmiſit nō vexare qꝛ dř vexari
ꝑ ſolā citationē vel actū iudicialē vt hic.Et pōdera bene
qꝛ iſte tex.vtitur verbo vocari ꝛ.d.c. ceterum vtitur ver
bo laborare ꝛ.d.clem.i. vtitur verbo vexare mō doc.hic
ſentiunt qď in.c.ceterum ſufficit vocatio vt puniatur ꝛ ꝓ
certo hñ loquunť qꝛ labor ē venire ad iudiciū ꝛ ꝯducere
ꝓcuratores ꝛ aduocatos vt ibi no.Sed ꝯ Hoſt.ꝛ alios
qď non ſufficiat ſola vocatio allego elleg.dictum Bart.
17 in.l.i.criminali.C.de iuriſdi.om. iudi.vbi dicit† qď in pe
nis legalibꝰ habet locum penitētia vſqꝫ ad ſniam cum er
go iſta ſit pena legalis.ergo habebit locū pnia ꝛ allo .l.
papinianꝰ.§.meminiſſe.ff.de inoffi.te. nihilominꝰ ego ſe
quor dictū hoſt.ꝛ alioꝝ ꝛ ad h allo pulchrū dictū Jo.an.
18 i.c.ab eo ď app.li.vi.vbi dicꝰ qď obiectus penalis nō pōt
emēdari vel vocari poſtquā ius pene eſt queſitum aduer
ſario ſed in caſu iſto per uocationē ad iudiciuꝫ acquiſitū
eſt ius reo

eſt ius reo vt hic eſt caſus . ergo non amittitur peniten-
19 tia . † Faciat in delictis conſumatis non habet locuꝫ pe
nitentia.l.qui ea mente.ff.de furtis.l.quid ſit fugitiuus.
ff.de edil.edicto.ſed hoc eſt conſumatum delictum ꝑ uoca-
tionē ad iudicium ḡ. Itē ſi ꝯrium diceremus nunꝗ̄ ha-
beret locum pena huius cōſtitutionis q: ſemper penite-
ret. Nec obſt.§.accuſaſſe.⁊.§.meminiſſe.⁊ alia iura alle
gata ſuperius in ꝯrium.q: loquuntur in delicto ꝙ deſi-
derat iuris effectum.ſed in caſu noſtro ſufficit ſola uoca-
tio.⁊ ad.l.ꝗuis apparebit reſpōſio.vnde Bal. multum
eleganter in aue.habita.C.ne filius pro patre.in vlt.col.
vbi dicit aut lex punit vocantē.⁊ ſufficit ſola citatio. non
tamē alleg.iſtum tex.nec.c.ceterū.nec.d.cle.i.hoc tempe
rat niſi citatio ſit circūducta a iure vt in patrono citato
ſine venia . nam tunc niſi compareat patronus.ita ꝙ de
facto grauetur ceſſat pena ⁊ hāc dicit eſſe formaleꝫ rōnē
illius no.l.quamuis.aut lex punit agentem vel accuſan-
tem. ⁊ hoc dupliciter aut reſpectu tentatiōis iudicij ⁊ cō
mittitur pena irreuocabiliter per litis conteſta.aut reſpe
ctu effectus iudicij.⁊ tunc hꝫ locū penitentia vſqꝫ ad ſen
tentiam.aut lex punit trahentem ad iudicium. ⁊ tunc df
trahere.ita ꝙ non hꝫ locum penitentia ſi lis eſt conteſta
ta . Nam deſiſtere pōt niſi pena eſſet cōmiſſa efficaciter
ipſo facto ꝙ eſt quādo lex ita pronunciat.ita ꝙ inter ſen
tentiam ⁊ ꝓnunciationē non eſt dare medium.alle.eleg.
dictum Jo.an.in.c.perpetuo.de elec.li.vi.⁊ vbi pena im
ponitur ipſo facto non hꝫ locum penitentia glo.eſt ſingu
laris ſm eum in cle.ne in agro.de ſtatu regu.vide ſcribē
tes in.c.i.de plus peti.⁊ in.c.ſi diligenti.de foro compet.
⁊ in.l.in criminali.C.de iur.om.iud.⁊ in.l.alio.C.de his
qui.vt indig.⁊ in.l.papinianus.§.meminiſſe.ff.de inoffi.
20 teſta.⁊ iſta menti cōmenda.† Sed quid ſi iſte vocatus non
venit dicit hic Hoſti.qđ non punietur ad expēſas actor.
ar.l.ij.ff.ſi quis in ius voca.non ierit.⁊ eodē modo dicit
ſi ipſe reus procurauit citari.q: non poterit agere ad ex-
pēſas.ar.l.ij.§.ſimili modo.ff.qđ quiſqꝫ iuris.⁊.l. ſi poſt
tres.ff.ſi quis cau.⁊.c.paſtoralis.ad fi.J.de offi. delega.⁊
cum hoc dicto tranſeunt oēs ſcribentes hic. Ego allego
21 d.l.ꝗuis.ff.de in ius vocan.in ver.veniat. † vbi ſi patro-
nus non venit ad iudicium vocatus a liberto ſine venia
non punietur libertus.⁊ eſt argu.ſm Bal.ibi ad ꝯtra
ꝙ reus qui citatus nō comparuit non poſſit dicere ꝯ uen
tum ꝯtra.nec pōt petere penam tanꝗ̄ cōtrouerſia ſit ſu
bi nota ꝙ eſt bene no.ſm Bal.ibi ego allego ſimile ꝙ
voluit Pet.de ancha.in.c.gratum.de offi.dele.vbi dixit
22 † citatus reus non cōparuit faciens citari etiam nō com
paruit ⁊ ſic non accuſauit cōtumaciam rei ꝙ ꝓpter hoc
non eſt perpetuata iuriſdictio iudicis delegati.⁊ alleg.d.
l.quāuis.de in ius vocan.⁊ auc.qui ſemel.C.quō ⁊ quā-
do iudex.⁊ Guil.de cu.in.l.ſicut.C.de preſcrip.xxx.āno.
⁊ dicit ſe vidiſſe ita conſultum illis diebus. Pro ſecūdo
dicto Hoſti.ego allego caſum in.d.l.quāuis.in ver.non
23 inuitus † vbi ſi voluntarie patronus fuit citatus ſine ve-
nia non punietur libertus modo dñs Pet.de anch. hic
alle.d.l.quāuis.licet heri ego allegaſſem cū adhuc nō vi
deram.d. Pet.ſuper hec. Et pondera q: ſi Hoſti.voluit
ſentire ꝙ ſi reus procuret citari ꝙ iudicium agitatuꝫ cū
eo valeat ⁊ teneat eſt dictum multū ſolēne. ⁊ alleg. An-
24 ge.in.d.l.quāuis.vbi dixit † patronus vocatus eſt ad iu-
dicium ſine venia cōparuit ⁊ nihil oppoſuit ⁊ in iudicio
fuit ꝓceſſum.dicit iudicium valere ⁊ tenere quaſi volue-
rit vocari. ⁊ tacite obmiſit reuerentiā.ar.illius.l.⁊.l. ſꝫ
ſi ſuſceperit.ff.de indi.⁊ ita limitat dictū Cy.in.l. pe.§.i.
ff.ne quis eū qui in ius dicenti. iudiciū eſſe nulluꝫ in ca-
ſu illius.l.quamuis.⁊ facit pro hoc dicto Hoſti. verbuꝫ
a trahunt poſitum hic.q: ſonat in actuꝫ coactiuū [a] ⁊ nō vo
luntariū iuxta illud ꝙ preclare ſcribitur apud lucanū in
primo. Quāuis nolente ſenatu tranſimus imperiū ⁊ ma
chabeoꝝ.vi.c.de eleazaro qui trahebatur ad ſuppliciuꝫ.
⁊ actuum.xiiij.c.paulum.traxerunt extra ciuitatem. ⁊ in.

c.cū pro cā in ver.traxit verberandum per clauſtruꝫ.J.de
ſenten.excom.c.lator.⁊.c.per venerabilem.qui fil. ſint le
gi.c.ſinautem.⁊.c.dilectus.eo.c.ſi diligenti. de foro cō
pe.c.paſtoralis.de cauſa poſ.⁊ ꝓprie.auct.habita.C. ne
filius pro patre.ergo ſequit̄ ꝙ iudicium vigore harū lit
terarū valebit reo volente ⁊ non tracto. Ubi autē vi-
detur ꝙ non bene loquat̄. Nam iſte tex.emanauit in pe-
nam abutentiū litteris apoſtolicis.licet ergo reus vellit
cōueniri vigore harum litterarū nichilominus non pōt
detrahere honori romani pontificis.ar.c.quāuis. de re-
ſcriptis in.vi.⁊ eius ꝙ voluit glo.in.l.venia.C. de in ius
vocā. Secūdo littere ſunt ipſo iure nulle hoc decidit iſte
tex.in ver.careat cōmodo litterāꝝ coniuncta glo. in.d.l.
25 prouidendū.in ver.careat.C.de poſtulando. † nam vbicū
vbicunqꝫ conſtitutio annulat actuꝫ ipſo iure videtur ap-
ponere formam cui pacto priuatoꝝ derogari non pōt.l.
cum hi.§.ſi pretor.ff.de tranſac.ita pulchre. dixit Bal. in
c.i.in titu.qui ſucceſ.tene.in vſibus feu.ergo non pōt re-
us derogare diſpoſitioni huius conſtitutionis. ¶ Item
tex.hic priuet impetrantē cōmodo litterarum. ergo non
poteſt gaudere cōmodo illarū volente reo. Item repor-
taret comodum ex dolo ⁊ malicia ſua ꝙ eſſe non debet.
c.ex tenore.⁊.c.ſedes. ſ.c.fateor ꝙ quo ad expenſas nō
condemnaret̄ reo volenti euocari ad iudicium vigore di
ctarū litterarum.ar.c.porrectum.⁊.c.ad apoſtolicaꝫ. de
regula.⁊.l.ſi quis in cōſcribendo.C. de pactis. ⁊ iſta nō
tradas obliuioni. Et pondera iſtud verbum ad iudiciuꝫ
26 euocari certum eſt † ꝙ iudicium dicit̄ dum cā diſcutitur.
tex.eſt in.c.forus.de ver.ſig.⁊ hic adhuc nō erat inceptū
cām diſcuti.ergo falſum eſt dicere ꝙ ad iudicium fuit vo
catus ꝙ eſt ꝯ multos idiotas dicētes fecit me vocari ad
iudicium iudicio adhuc nō incepto.facile reſpondi pōt
fatendo ꝯrium.⁊ ad iſtum tex.dicit ꝙ intelligitur. ideſt
coram iudice vel ꝙ capiatur iudiciū pro loco in quo ius
redditur.l.pe.ff.de iuſti.⁊ iure.alias poteſt dici ꝙ proce-
dat iſte tex.ſm cōeꝫ modū loquendi ſm quē totā cauſaꝫ
27 appellamus iudicium.⁊ inquātum ſuperius dixi † ꝙ re-
cipiens litteras equiuocas nō punitur ſi ignoranter eas
recepit vt q: credidit impetratas fuiſſe per ſuos procura
tores.q: licet non habeat cōmodum litterarū.tamē eui-
tat condemnationem expenſarū per id qđ habetur in.c.
dura.de crimine falſi.⁊ tradens doloſe tenetur de dolo.
.l.eleganter.§.fina.cum.l.ſeq.ff.de do.⁊ ſi cognita frau-
de proſequatur tenetur ex ratihabitione.c.penul. de ele-
ctio.ſm Hoſtien.queꝫ ſequitur do. Ant.dominus Car.
domi. Pet.de ancha. Bal.⁊ alij.ſed Joan.de imo.dicit
qđ imo punitur oīno recipiens litteras equiuocas igno
ranter.q: etiā ille cuius nomine ſunt impetrate nō debet
illis vti.vt voluit Inno.hic dicens ꝙ ille cuius vero no-
mine ſunt impetrate non gaudet cōmodo litteraruꝫ per
iſtū tex.qui ſimpliciter punit dantē ⁊ accipientem.alleg.
ꝙ habetur in.c.ij.de aliena.iudi.⁊ in.c.ſepe.de reſt.ſpol.
⁊ in.c.q:.v.de iudi. Ego teneo cōeꝫ doctrinam docentiū
⁊ fateor ꝙ ēt ignorans non gaudet cōmodo litterarū.⁊
iſtud dixit hic Hoſti.⁊ alij ſuperius relati.ſed ꝙ puniat̄
in expenſis eſt alienū ab omni exercitato ingenio. naꝫ pe-
na preſupponit culpā.l.teſtamento.centurio.ff.de manu
miſ.teſtamēto.l.ſancimus.C.de penis.i.q. iiij. item pec
cato culpa aūt preſupponit ſciam.c.cognoſcentes. de cō
ſtitu.⁊ tex.imperatorius in.l. generali.in ver. ſcientiam
non ignorantiam cupimus alligari.C.de tabul. libro.x.
Cum ergo in caſu iſto interuenerit ignorantia tollerabi
lis.ergo ſequitur ꝙ euitabitur condēnatio expenſaruꝫ.
28 † nam collorata cauſa excuſat etiam ſi eſſet fatua.l.ex cō
ſenſu.§.finali.ff.de appella.cum ſi.⁊ ideo non recedas a
a cōi fundamento. Quid ſi impetraui ꝯ.P.canonicum
cū multi ſic vocentur dicūt Uincen.⁊ Cōpoſt. ꝙ valida
erit impetratio de quo ſenſerim.quia in iudicijs ſit inter-
petratio in prin.in fauorē actoris.l. ſi quis intentiōe am
bigua.ff.de iudic.de quo in ſpecu. de citatione.§.i. verſi.

a ¶ Coactiuū Cōproba hoc ꝑ no.ꝑ Arch. hoc eo.ti.li.vi.⁊ vi de ꝑ hoc bar. in.l.i.ad fi.vſi. no.ad ſtatutū C.de agrico.⁊ cenſi. ⁊ in.l.i. de don.§.i. vbi alij ſcribētes notāt. ⁊ vide multa pulchra q̄.ſ. diximus i quibuſdā apoſtillis.

quid ſi impetro.⁊ qđ no.glo.in.c.quoniam Abbas de of
30 ficio delega.in tertia glo.†quid ſi ego ⁊ aduerſarius me
us impetrauimus litteras cōuētionales ad.o.⁊.p.cano
nicos piſienſes ⁊ ego cito aduerſarium coraʒ.o.⁊.p. eiuſ
dem eccleſie dicunt predicti ꝙ vtriqʒ iudices ꝯueniēt iux
ta nota.in.c.paſtoralis.in ꝑn.ē.eo.⁊ ſi ſibi non duxerint
deferendū vr ꝙ preualeat actoris citatio qꝛ reus ſemper
diceret non conſenſit illos arg.l.illud.§.i.ff.de tributoria
⁊.l.non vtiqʒ.§.damus.ff.eo ꝙ certo loco de hoc in Spe
cu.de citatione.§.i.verſiculo quid ſi ego ⁊ in.d.c. quoniā
Abbas.⁊ ſm Uincen.limitabis iſtum tex.vbi tam eſſet
cōmunis donatario ⁊ alteri qꝛ tunc licitum eſt vti reſcri
pto impetrato per conſociuni.l.ſi que.ff.famili.hercīſcū.
vel quando duo ſupplicarunt ⁊ vni fuit reſponſuʒ tex.eſt
in.l.i.C.de diuerſis reſcriptis ⁊ per iſta habetis declara
ta duo vicia ab vtentium litteris apoſtolicis. ¶ Capio
glo.ſuper iſtis duobus vicijs gl.prima ponit caſuʒ ⁊ po
nit ſex vicia alij habent.vij.⁊ ſic habuit Joā. an.vt patet
ex ſuo ſummario tamen glo.poteſt ſaluari ſʒ domi. Car
di.ſi voluerit ponere illa duo vicia pro vno. ¶ In eadeʒ
glo.ibi in eodem tēpore trahit melius dixiſſet procurat
trahi qꝛ hoc caſu proprie loquitur text.tamē videt idem
vbiqʒ dicendum ſiue reus vellit eodem tēpore trahere ac
toreʒ ad diuerſa loca dūmodo hoc cōſtet ꝙ ipſe hoc pro
curat.Glo.ſecūda querit quomodo pōt prouideri circa
primum vicium reſpōdet apponendo cognomen.l.cer
tum.ff.ſi cer.petatur ⁊ ſic per demonſtrationem cognomi
nis ꝓuidebitur prime malitie facit qđ habetur in.l.ſem
per in ſtipulationibus.ff.de regu.iur.inſtituta. delegatis
.§.ſi quis.l.ſi forcidianuʒ.C.de legatis.l.qui habebat.ff.
de reb⁹ dubijs.Glo.tertia dicit puniri iſtos qui nihil ha
bent queſtionis qꝛ ſpernuntur a iudicio ⁊ condemnātur
in expenſis.c.calumniam de penis.l.eum queʒ temere.ff.
de iudi.c.finem litibus de dolo ⁊ contu.⁊ inquantum al
legat decre.actor dic ꝙ olim erat inter innocentinas ho
die vero habet in.c.actor de dolo.⁊ contu.lib.vi. ¶ No
31 ta ibi ad futuras trahunt controuerſias†ꝙ reſcripta ad
lites non extenduntur ad lites exortas poſt datam reſcri
pt⁹.ſimile dicimus in litteris datis ſuper vacaturo bene
a ficio qꝛ non extenduntur ad beneficia poſt datam litteta
rum creata cle.litteras eodem titulo.⁊ dicit Hoſti. ꝙ ſi
parum poſt ſunt ex orte ad eas non trahetur reſcriptum
per hanc litteram ⁊ per.l.item eorum.§.decuriones.ff.
ꝙ cuiuſqʒ vniuerſi.nomine dicit tamen Inno.ꝙ vʒ ſentē
tia ſi non excipiatur.c.eam te.c.ex tenore.c.ſignificauit.ē.
eo.melius facit.c.cum olim de officio dele.item qꝛ reſcri
ptum ad lites non viciatur ipſo iure ſed opus eſt ꝙ exci
piatur ⁊ ita tranſeunt ſcribentes hic tamen mihi videtur
32 vt ſuperius dixi†qꝛ illud verbum careat eſt verbum natu
raliter priuatiuum ⁊ importat nullitatem ipſo iure ita di
xit Pet.de ancha.in quodam ſuo conſilio inſerto inter
conſilia Jo.Calde.in titu.de feudis ⁊ allegat gl.in.d.l.
ꝓuidendū in ver.careat ꝗ̄ glo.ibi Ange.⁊ rapha.repu
tāt ſingleʒ ⁊ ꝓcedit iſte text. nō ſolū in actore vt nō poſſit
trahē reū ad futuras ꝯtrouerſias reſpectu reſcripti ſʒ ēt ꝓ
cedit i reo vt nō poſſit trahē actorē recōueniendo ad futu
ras lites per reſcriptū impetratū ita no.Jo.an.in.c.diſpē
dia.§.reus.ē.eo.lib.vi.⁊ ita ſequuntur cū omnes hic.tu al
lega ſimile qđ habetur in.c.ij.de cōfeſſ.in.vi.vbi ille text.
eſt penalis.⁊ loquit in reo qđ idem erit in actore vt volu.
glo.ſingularis ibi.facit ꝙ in ſimili voluit Hoſt.in.c.pro.
33 ut de dolo.⁊ contu.†an reus contumax teneatur preſta
re ſufficientem cautioneʒ de parendo iuri ſicut tenetur ac
tor de quo.in.c.i.de dolo ⁊ contu.lib.vi.non enim debent
reus ⁊ actor ad imparia iudicari.c.in iudicijs de reg.iu.
34 in.vi.l.fina.C.de fruc.⁊ lit.expēſ.†quid ſi poſt ſniam latā
in vna cauſa actor traxit reſcriptū ad futura vr ꝙ iudex
non poſſit exequi ſententiam qꝛ ex hoc actor haberet cō
modū ꝙ eſſe non debet.c.diſpendia.ē.eo.in.vi.c.pia de ex
cep.eo.lib.contrarium tenet Hoſti.qꝛ pene ſunt reſtrin
gende de penitentijs diſtinc.i.§.pene.c.in penis de regu.
iur.in.vi.ſatis eſt ergo ꝙ perdat reſcriptum quo ad alia
c.in noſtra.ē.eo.⁊ ꝙ cōdemnetur in expenſis pro hoc fa
cit.c.audita de reſtitu.ſpolia.⁊ regula factum legitime li
35 bro.vi.†Quid ſi impetrat reſcriptuʒ ſuper cauſis motis
⁊ mouendis decidunt domini de rota deciſio cclvij. ꝙ ex
tenditur dumtaxat ad tunc non poſtea exortas etiam ſi
ſtatim poſt inceperat competere actio puta qꝛ poſt impe
trationem incipit poſſidere ⁊ ſpoliatus vult agere in poſ
ſeſſorio non poterit per nota.hic ſecus dicunt in eadem
deciſione in mandato procuratorio in quo quis conſtitui
tur ad cauſas motas ⁊ mouendas qꝛ tale mandatū ex
tendetur ad futura.l.ij.iij.⁊.iiij.ff.de procur.c.non inju
ſte eo.titu.hoc vltimum de procuratore verum eſt ſʒ do.
Cardi.ex quo in eo fuit expreſſum de cauſis futuris per
iura preallegata.Primo autem caſu videtur ꝙ non ꝓ
cedat qꝛ ſtilus nō habet ꝙ fiat commiſſio ſuper futuris
preſuppoſito tamen ꝙ facta ſit debet intelligi de cauſis
mouendis tamen exortis ⁊ habentibus cauſam ineſſe ⁊
moueri poteſt eorum deciſio per hunc tex.⁊ licet poſſet in
ſtari quia ex quo commiſſio dicit de cauſis mouendis vi
detur intelligenda etiam de nondum exortis tamen pro
pter auctoritatem eorum dicit do.Cardi. ꝙ poſſumus
36 huic dicto ſuo inherere ⁊ ex hoc infertur†ꝙ procuratori
um non ita reſtringitur ſicut reſcriptum ꝙ eſt bene not.
ſm eum ⁊ cum hoc tranſit hic domi.Anto.Jo. de imol.
37 ⁊ alij.†quid ſi lata eſt ſententia per delegatum ſuper no
ua lite poſt datā reſcripti ex orta.dicit Innocen.ꝙ vʒ per
c.eam te.c.ex tenore.⁊.c.ſignificauit.ē.eo.iſta iura ſi be
ne ponderentur faciunt in contrarium ⁊ ſm Jo.an.meli
us facit.c.cum olim Abbas ⁊.c.p.⁊.g.de officio.delega.
do.Anto.hic concludit ꝙ ſi quo ad alias lites habebant
iuriſdictionem iudices.⁊ partes ſcienter litigarunt corā
eis ꝙ tunc videtur prorogata iuriſdictio de re ad rem ⁊
vʒ ſententia ſecus ſi ignoranter qꝛ noue lites in reſcripto
non includuntur vt hic ⁊ in cle.litteras eo.titu.l.ſi ita.ff.
de aur.⁊ argen.lega.alias ſi ſolum in hac cauſa dati ſūt
putat ꝙ nec etiam ex prorogatione vʒ iudiciuʒ qꝛ fundi
tus non habent iuriſdictionem ꝙ non includantur futu
ra ita tenet hic domi.Anto.ſed Jo.de imo.dicit ꝙ idem
ſi dati ſunt ſuper vna re tantum cum agatur de proroga
tione de re ad rem ⁊ ſic concludit ꝙ fieri poteſt.tu conſi
dera qꝛ ſi conſtitutio huius diſpoſitiōis emanauit in odi
um ab vtentium conſtitutionibus apoſtolicis ⁊ ꝙ litte
re ſunt ipſo iure nulle ⁊ qđ conſenſus partium quo ad cō
modum litterarum nihil operari poteſt vt ſuperius dixi
videtur ꝙ nec tacite nec expreſſe poſſunt conſentire ⁊ per
38 conſequens non videntur prorogaſſe.† ſed quid ſi reſcri
ptum eſt impetratum ad futura puta mercator impetra
uit reſcriptum ꝙ poſſit conuenire preteritos ⁊ futuros
debitores Jo.an.mouet iſtam queſtionem in addi.Spe.
cu.in titu.de reſcripti preſentatione.§.ratione aūt cauſe
verſiculo excipitur in addi.que incip. accutius loquitur
Hoſti.vbi dicit ꝙ veniunt debitores futuri tamen tales
littere ſunt contra ſtilum curie ⁊ preſumuntur ſubreptitie
⁊ ſic vicientur niſi appareat de certa ſcientia pape alle
gat ſimile ꝙ dicimus de conſeruatione cuius officium ēt
trahitur ad futura.c.i.⁊.c.fina.de officio de lega.lib.vi.
do.Anto.limitat tex.iſtum vt reſcriptum non poſſit tra
hi ad futuras controuerſias non procedere eo caſu quo
ex eadem inſtantia ſequi poſſet cōdemnatio propter ius
futurum ſuperueniens vt eſt videre in caſu.c.abbate ſane
de re iudi.lib.vi.⁊ hoc tenent do.de rota concluſio.c.ali
as.lxxvi.ꝙ putat do.Anto.procedere qđ ius ſuperuenit
ex cauſa de preterito ſecus ſi omnino ſuperueniret de no
uo qꝛ tunc licet interdum ad tale ius ſe extendat inſtan
tia vt patet in.d.c.Abbate non tam extenditur reſcriptū
qđ eſt odioſum ideo reſtringendum dicto.c.ſignificauit.
ē.eo.d.c.p.⁊.g.de officio dele.⁊ cum hac limitatione do
mini Anto.tranſit hic Joā. de imol.ſed do. Cardina.ſe
quitur

a ¶ Datā.pro hoc vide inter alios ſpecu.in ti de reſcrip.ꝑſentatio.§.ſi.⁊ ſi.in fama ⁊ in ti.de cita.§.iiij ⁊ ſi.qd de illis ⁊ infinita q̄ ſupra diximus i multis appoſtillis.

quitur ſimpliciter prefatam deciſionem rote.ix.Tu adde ꝙ in ↄ̄rium Hoſti.voluit tex.iſtum procedere etiã ſi pau/ lopoſt data ↄ̄trouerſia fuerit orta.vide gl.eleganti.in cle. lfas.J.eo.vbi ſequẽdo iſtud dictum Hoſti. dixit illud ꝓce dere non ſolum in reſcripto ad lites ſed ẽt in reſcripto ad
39 bñficia.† qꝛ inſpiciendũ eſt tempus date quo ad ſubſtinẽ tiam beneficij ſicut inſpicimus tẽpus date quo ad etatem impetrãtis.c.eam te.J.eo.c.ſi eo tẽpoꝛe.J.eo.lib.vj.ꝛ.c.di/ lectus el.ij.de ꝓben.ſed pro certo nõ videꝛ vera doctrina. Et ad hoc pondero tex.in.d.cle.lfas in verſi.poſt datam
40 creatũ.† vbi tex.diſponit reſcriptũ ad bñficium vacaturũ non cõprehẽdere bñficium creatum ex longo interuallo poſt datam reſcripti.Sed ſi eſt creatũ incõtinenti poſt da
41 tam eſt.ſecus aſſumptũ ego probo.† nam illa dictio poſt denotat lõgum interuallũ.vt eſt tex.ſolem.in.l.ij.C.de cu
42 ſto.reoꝝ.† vbi ↄ̄feſſio delinquẽtis extoꝛta in tormentis dꝫ ratificari per eundẽ apud acta ꝛ longo interuallo hoc de cidit dictio poſt poſita in illo tex.ꝛ ita pulchre eum alle/ gauit Bar.in.l.i.§.i.ff.de queſtio.ꝛ multũ pulchre dixit Jaco.butri.in.l.ſi poſt tres.ff.ſi quis cau.ꝙ in caſu.l.ſan
43 cimus.C.de iudi.† ſi ↄ̄tumax ex longo interuallo venerit ad iudiciũ non auditur niſi reficiat expẽſas ꝙ ſi incõtinẽ ti cõpareat non teneꝛ reficere expenſas.ꝛ ſic non hꝫ locuꝫ
a diſpoſitio illius legis.ꝛ moueꝛ per dictionẽ poſt ᵃ appoſi tam in illa.l.ſancimus qꝛ de natura ſui impoꝛtat longuꝫ interuallum.vide alia pulchra que dixi circa hoc in repe titione.c.cum.M.de conſti.ꝛ per ↄ̄ns dicta cle.lfas non hꝫ locum in bñficio parũ poſt datam creato.ergo multo minus habebit locum reſcriptũ ad lites.argu.c.ad audiẽ tiam.J.eo.vbi retenta cõmuni opi.facilius annullatur lre ad beneficia q̃ lre ad lites tene bene menti qꝛ credo dixiſ
44 ſe veritatẽ.† Item addite ꝙ in quarum do.de rota volue runt ꝙ mãdatum datum ꝓcuratori ad lites motas ꝛ mo uendas ꝙ cõprehẽdunꝛ lites orte poſt mandatuꝫ ꝙ hoc fuit dictũ Spec.in ti.de procura.§.rõne aũt vſi.qd ſi ꝓcu ratoriũ.ꝛ idem voluerũt dñi de rota deciſio.xxij.ꝛ hanc deciſionẽ ꝛ etiam deciſionẽ heri allegatã.refert ꝛ ſequiꝛ Lodo.roma.in.l.damni.§.ſi is qui vitiaus.ff.de dãno in/ fecto.ꝛ allegari põt pro eoꝝ deciſione ratio tradita per Bal.in.l.ij.ff.de procura.mandatũ inquit reſpicit gꝛam mãdantis ꝑncipaliter ꝛ non ꝑiudicium.Sed vbi nõ agi tur de ꝑiudicio vel agitur de modico ꝑiudicio verba vni/ uerſalia includunt futura.l.ſi.C.que res pigno.vel hypo. obligari pñſunt.ergo mandatũ iſtud includit futura.vt d.l.ſi.licet non ſit de appendicijs ꝑñtium.ꝛ iſtud ẽm bal. videꝛ ſatis equum.qꝛ ille qui ſic mãdat ſubrogat ꝓcura/ toꝛem in locũ ſui.Uos rñdeatis ad has rões Bal.ꝙ lꝫ mandatũ ↄ̄cernat factum dñi.nihilominus reſpicit ꝑiudi cium ꝓcuratoris qꝛ per illud videꝛ imiſcere ſe officio vili ſimo.l.ſi quis procuratoꝛẽ.C.de decur.lib.x.ꝛ ideo repre hẽdunꝛ ibi per oẽs aduocati qui aſſumunt offĩm procura toꝝ.Et ſi opponiꝛ tale ꝑiudicium non dꝫ attendi qꝛ hꝫ ſa
45 larium.l.ſalarium.ff.mãdati.Ad hoc rñdeo † ꝙ potius
b dꝫ attendi honoꝛ q̃ ſalariumᵇ.l.iulianus.ff.ſi quis omiſ ſa cã teſtamenti.Nec obſtat.l.ſi.qꝛ in ↄ̄tu ſit interꝑtatio contra ↄ̄hentẽ.c.contra eũ de regu.iur.in.vj.l.veteribꝰ.ff. de pactis.l.quicqd aſtringẽde.ff.de ꝟbo.obli.Item poſſet
46 rñderi ꝛ aliter dꝫ † vbicũqꝫ lites future ſunt ↄ̄nexe litibus ꝑñtibus.tũc veniunt lite exoꝛte poſt mandatũ.iſtud volu it By.in.l.qui habet.§.ſi.ff.de tute.ꝛ voluit Guil.de cu. in.l.ij.ff.de procura.ꝛ faciat ſimile qd voluit glo.ſingu.in cle.i.de teſta.Sed ſi non ſunt cõnexe litibus ꝑñtibus non veniunt niſi nulle lites ꝑſentes eſſent.qꝛ tũc ↄ̄ſtitutus ad lites motas ꝛ mouendas videꝛ ↄ̄ſtitutus ad lites exoꝛtas poſt mandatũ.ꝛ hoc ideo ne mandatũ ſit fruſtratoriũ ꝛ inutile.arg.l.q fundum.ff.de fundo inſtru.Faciat ↄ̄ dños de rota.glo.in.l.oium.ff.de procur.ꝛ in.d.l.damni.§.ſi is qui vicinas.ꝛ ↄ̄ dictum Spec.tenuit Jo.an.in.d.§.rõne autem vſi.qd ſi ꝓcuratoꝛiũ.ꝛ per ↄ̄ns contra dños de ro ta.Facit ↄ̄ eos tex.in.l.qui habet.§.ſi.ff.de tute.per quem

47 tex.dixit ibi Bar.† ꝙ ꝓcuratoꝛ ſimpliciter datus intelli/ gitur ſtricte datus quo ad pſonas noiatas in inſtrumẽto
48 niſi aliud exprimaꝛ in mãdato.Et ſubdit † ꝙ ſi in inſtro ꝓ curatorio dicaꝛ ↄ̄ſtituo te procuratoꝛẽ ↄ̄ titium in tali cã ꝛ gñaliter in omni alia cã ꝙ intelligiꝛ.ſ.ↄ̄ titium.non au tem ↄ̄ aliam pſonam.ꝛ ideo neceſſe eſt ẽm eum ꝙ expri/ maꝛ ꝛ gñaliter ↄ̄ quamcũqꝫ aliam pſonam.Ecce nũc qꝛ dñi de rota noluerunt ꝙ mandatũ ꝓcuratoris ſit late in/ terpretandũ ꝙ nihilominus ibi videꝛ caſus in ↄ̄rium ꝙ imo ſtricte dꝫ interꝑtari.ergo non videꝛ bene dixiſſe dñs Cardi.ſupra.Et ſi mihi dicaꝛ amice tex.in.d.l.q habet in.§.ſi.loquiꝛ in decreto iudicis dantis curatoꝛẽ pupillo quo caſu decretũ non extẽditur ad futura.l.iteꝫ eoꝝ.§.de curionces.ff.qd cuiuſqꝫ vniuerſi.noie.qꝛ in illis futuris de ficit decretũ iudicis q in futuris nõ decreuit.l.i.ff.de vſur. Facit.l.ſi actoꝛ.C.de appel.ꝛ per ↄ̄ns Bart.extendit illũ tex.loquẽtem de curatore dato a iudice ad ꝓcuratoꝛẽ cõ/ ſtitutũ a dño durus eſt ſermo.Tu pondera vt dicaꝛ hoc
49 modo † ꝙ ꝓcuratoꝛ ↄ̄ſtitutus ad lites motas ꝛ mouẽdas non cõpellaꝛ mouere lites exoꝛtas poſt datam mãdati.ſꝫ ſi voluerit poſſit ex quo agitur de ꝑiudicio ſuo.Primo modo procedat deciſio dñoꝝ de rota.Spec.ꝛ ſequatiuꝫ. Scdo modo procedat opi.Jo.an.Bar.ꝛ alioꝝ tene mẽ ti qꝛ eſt noua inuentio.Et ex ꝑdictis no.ꝙ diſpoſitio re/ fertur ꝛ reſtringiꝛ ad ſubiecta oꝛta ẽm tempus originis diſpoſitionis.Facit.l.ſi ita.ff.de auro ꝛ argento lega.Et
50 dixit hic Bal.in vſi.trahunt poſito † ꝙ in reſcripto vel li bello nõ eſt neceſſe ꝙ exprimaꝛ dies quo ↄ̄cta eſt obliga tio.ꝛ limitat iſtum tex.vt non veniant futura niſi iure ac creſcẽdi qꝛ tũc veniunt futura.allegat.l.q repudiantis.§. ſi.ff.de inoffi.teſta.vel augumẽto.l.amplioꝛẽ.§.ſi.C.de ap pel.ꝛ dicit qñ futura ſunt appẽditia ꝑñtium vel ꝑñtialiũ obligationũ veniunt vt eſt pignus ꝛ hypotheca.l.ſi.C.q res pignoꝛi.hoc voluit Guil.vt ſupius dixi.ꝛ By.qñqꝫ dicimus non ↄ̄tineri futura.l.ad ea.ff.de condi.ꝛ demõ. l.ſi tibi mãdauero.§.his cuius.ff.mãdati.niſi ſit adeptus ſtatus ſimul cum bonis.l.ſi depoꝛtatis ergo.ff.de lega.iij. quo caſu ẽt futura veniunt.lꝫ poſſhio futuroꝝ non acqraꝛ fiſco ſine apꝑhẽſione.vt eſt glo.ſingularis in.l.cũ duobꝰ. §.idem rñdit.ff.pro ſocio.Facit qd habeꝛ in.l.cõmiſſa.ff. de publi.¶ Glo.in ver.ad futuras ↄ̄trouerſias opponit
51 ꝙ imo reſcripta extẽdanꝛ ad futuras ↄ̄trouerſias † qꝛ rei que nõdum eſt põt ſeruitus ↄ̄ſtitui.allegat.l.ſi ſeruitus.§. futuro edificio.ff.d ſerui.vrba.ꝑdio.vbi edificio ꝙ nõduꝫ eſt acquiri vel iponi põt ſeruitus.allegat.l.ſi.ff.ſi ſeruitus vendi.vbi dicitur ꝙ concedi põt ſeruitus aque ẽt nõdum appet.allegat.l.labeo.ff.de ſerui.ruſtico.predio.vbi diciꝛ talem ſeruitutẽ conſtitui poſſe.vt aquam querere ꝛ eam inuẽtam ducere liceat.Arguit poſtea in ↄ̄rium.imo res que nõdum eſt accuſari non põt.allegat.c.ad diſſoluẽdũ
52 de deſpon.impube.vbi enim dicitur † ꝙ accuſari non põt matrimoniũ ↄ̄hendum.ſed bene denunciari poteſt.Et ſi dicat accuſo ꝛ denũcio ſuſtentaꝛ libellus ex verbo denun ꝙ eſt mirabile dicit etiaꝫ ꝙ id de quo agẽdum eſt.primo in rerum natura eſſe debet.l.qdam referunt.§.i.ff.de iure codicil.vbi non prius iuris ratio q̃ pſona querenda eſt.
53 † vnde non valet legatũ factum illi qui tẽpoꝛe legati non non erat in rerũ natura.allegat etiam ꝙ collegio ꝙ nõ dum eſt non datur ꝑuilegium.c.ad audientiam de eccle. edifi.nec poteſt dici verum ꝙ nunq̃ fuit de peni.diſt.ij.in
54 fi.† Item decretũ eſt ipſo iure nullum datum de ea re que adhuc in ↄ̄trouerſia non eſt.l.item eorum.§.decuriones ff.qd cuiuſqꝫ vniuerſi.nomine.Et ſubdit recte dictum eſt per ꝑdicta iura ꝙ reſcripta non trahuũtur ad futura ne/ gocia.allegat.l.ſi ita.ff.de auro ꝛ argento legato.vbi di
55 citur † ſi hac demõſtratione vtendo lego veſtem meam ar gentũ meum ſeruos preſens non futurum oſtendiſ.Facit
56 c.penul.J.de iureiurãdo.do.Abbas dicit † ꝙ rei que non dum eſt ſeruitus ↄ̄ſtitui non poteſt.qꝛ non põt eſſe quali/ tas ſine ſubiecto.allegat.c.cum marte de celebra.miſſa.

a ¶ Poſt.De iſta dictiõe.vi de abũde per d.Alexan.de imo Areti.ꝛ Jaſo.de may.in.l.ij.in ſi.ff.ſi cer.pe.ꝛ ibi dẽ elegãter.de barth.loc.nu. v.car.vi.ꝛ vi/ de eũdẽ.d.car di.in.c.i.colũ.xxiij.poſt ꝑn.de lit.conteſt.

b ¶ Salariũ. Adde rões. qꝛ o bone deꝰ qd auget ſala riũ ꝛ vtilitatẽ ſ(?)terq̃ honoꝛ. vt in auc.ſi qꝛ aũt.nõ imple/ uerit.l.i.d he redi.ꝛ falc. ꝛ.ff.de iudi.l. ſi lõgius ꝛ qd ꝑpe honoꝛ ſit vide p Fely.in c.iꝫ.in.i no.de ꝑba.vbi ẽt ali qd p alios cõi ter ſcribẽtes.

Facit lex eius qui in ꝓuincia.ff.ſi cer.petať. Sed perſona
bene obligari pót ad ꝯſtituendá ſeruituté cum res erit in
rerũ natura.nam hoc caſu loquũtur ꝯ̃ria allegata ꝑ glo.
in ꝑnci.vnde papa ꝯcedendo ſimplr reſcriptũ videť habe
re reſpectũ ad lites.ñc exortas qꝛ cum reſcriptũ ſit q̃daꝫ
qualitas q̃ datur ad iuris obſeruátiá opꝫ ꝙ inhereat ali-
cui rei.⁊ ſic ꝙ habeat aliquod ſubiectũ. ⁊ iſtam putat eẽ
rónem decidẽdi in cle.ſi.eo.ti.ꝙ ideo reſcriptũ non trahi
tur ad beneficiũ poſtea creatũ qꝛ oportet ꝙ tempore im-
petrationis ſit aliquod ſubiectum in quo fundať illa gr̃a
hic eſt ꝙ ſi mortuus eſt his eo tempore quo ſibi ꝯceditur
priuilegiũ corruit priuilegiũ.l.neratius.ff.de reg.iur.idẽ
eſt ſi tempore date mortuus eſt ille ꝯ̃ quem cócedebať re
ſcriptũ.l.ij.ff.que ſuie ſine appellatione reſcindanť dixi in
c.ſignificauit.ẽ.eo.omnia enim iſta corruũt ex defectu nó
exiſtẽtis tẽpore date reſcripti.⁊ dicit iſtam rónem nó fuſ-
ſe traditá ꝑ alios.Miror vehemẽter qꝛ plene ſunt oium
doceñ.voces pleni ſunt liberi ꝺ hac róne in.d.cle.ſi.iuxta
illud Juuenalis ꝯuulſaqꝫ marmora clamant.Sed Joá.
de imo.dicit iſtam glo.non rñdere ad ꝯ̃ria.ideo dici pót
ꝙ diſpoſitio ſimplr loquens non trahiť ad futura ſaltem
in odioſis vt ſunt reſcripta ad lites.⁊ ita loquitur hic de
quo plene per Bart.in.d.l.ſi ita.⁊ glo.in.l.ſi.C.que res
57 pignori.⁊ Moderni in.d.cle.lr̃as.†Si aũt queriť an ex
preſſa diſpoſitio poſſit ſe extendere ad futura cócludit ſic
regulariter niſi aliud reperiať expꝛ̃ſſum qꝛ mens diſponẽ-
tis dꝫ ſeruari ⁊ eius ſubſtátia.l.non aliter.ff.de lega.i.⁊ B
modo debent intelligi iura primo loco allegata per glo.
58 iſtam.facit glo.in.d.c.ad diſſoluẽduꝫ.que dicit†ꝙ rei que
nódum eſt non pót imponi ſeruitus realis que túc incipi
at ſed bene obligatio pſonalis ꝯtrahi ad ſeruitutem ꝯſti-
tuẽdá cum res erit in rerum natura.Et ita reſidet Joá.de
imo.ſed do.Cardi.allegat in ꝯ̃riũ.c.abbate ſane de re
iudi.lib.vj.dicens ꝙ ſi tẽpore quo cepi agere nulla mihi
cópetebat actio.ſed poſtea incepit cópetere ſequeť ꝯdem
natio.iſtud ꝯ̃rium mouet hic Philippus.ſoluit ꝙ hic di
citur ꝓcedit qꝛ impetrás falſum expꝛ̃ſſit qꝛ dixit litem ſub
eſſe cũ non ſubeſſet.Tu pondera qꝛ ipſe fundat ſe ſuꝑ mẽ
datio expꝛ̃ſſo.ſed iſte tex.ſuper hoc ſe non fundat niſi ſuꝑ
abuſione lr̃aꝝ apoſtolicaꝝ.dicit etiam hoc eſſe in odium
reſcriptoꝝ ad lites que reſtringunť.c.nonnulli.ẽ.eo.⁊ ſic
reſcripta ſm̃ eum ſunt ſtricti iuris.c.ſignificauit.c.rodul-
phus.ẽ.eo.c.cũ olim.c.p.⁊.g.de offi.dele.ſicut tráſactio-
nes.l.cum aqliana.ff.ꝺ tráſa.ſicut ⁊ pacta.l.tres fratres
ff.de pactis.ſicut ⁊ ſtipl̃ones.l.ſi ſtipulatus.§.griſogon⁹.
ff.de ṽbo.obli.ſicut ⁊ cópromiſſa.c.dilectus de arbi.⁊ re
mittit ſe do.Cardi.an diſpoſitio trahať ad futura ad dcá
ſua in.d.c.ad diſſoluẽdum.⁊ in.d.cle.lr̃as.⁊ ad.d.c.abba
tem.rñdet ꝙ aliud in reſcripto aliud in iudicio vel ſic.⁊
melius ſm̃ eum ꝙ eo caſu quo actor obtineret ex iure ſuꝑ
uenienti ad tale ius extendiť reſcriptuꝫ.Ponit exẽplum
impetraſti reſcriptũ ſuper bonis non tuis.que poſtea fue
runt tibi conceſſa pendẽte iudicio.⁊ dicit ita tenere dños
de rota deciſio.clxxxvj.¶Opponiť de.c.ex tenore.ẽ.eo.
vbi delegatus iudicat de lite que nó erat tẽpore impetra-
ti reſcripti.ad idem.c.ſignificauit.c.eam te.ẽ.eo.c.cũ oliꝫ
c.p.⁊.g.de offi.dele.dicas reſcriptũ non poteſt directe ⁊
59 principalr trahi ad futuras lites vt hic.†ſed iuriſdĩtio de
a legati bene trahiť ex vi ꝯſequentie ad omnia incidẽtia[a].
⁊ ſic loqtur dictum caplm̃ ex tenore.⁊.c.ſignificauit.⁊.c.
cum olim.⁊.c.p.⁊.g.ſed ad dictum caplm̃ eam te.dicas
ꝙ nihil facit ibi enim eps̃ ſubrogatus cenſeť eadem pſo-
na cum caplo cum prius ſcriberet caplo tanq̃ꝫ gerenti vi
ces epi.vide que ibi dicta fuerunt. Item adde inquátum
ſupius dictum fuit ꝙ ideo non vꝫ reſcriptũ ad futuras li
tes.qꝛ non hꝫ ſubiectuꝫ ſuꝑ quo poſſit fundari certe.ſi iſta
ratio eſt vera ſeqtur neceſſario ꝙ tale reſcriptũ eſt ipſo iu
re nullum tanq̃ꝫ deficiat ſubſtátia ſeu ſubiectum ſuꝑ quo
poſſit fundari ex quo adhuc ꝯtrouerſia orta non eſt.ergo
ſeqtur ꝙ ꝯfundiť dictum Hoſtiẽ.⁊ alioꝝ ꝗ dixerunt lr̃as

b ¶Incidentia. Addó bal. in.l.fin.C.vbi ⁊ apud quez. ⁊ facit qꝺ voluit.d.Alexá.ꝺ imo.in.l.iij ff.de iur.om. iud.⁊ vide ad mám.ſingulariter Pau.de caſt.⁊ in cóſi. cccxi.vbi eleganter in mã loquitur.

in caſu iſtius decre.valere ⁊ tenere.ſed per exceptioné eli
di.vnde aſſignádo iſtam rónem videnť ſeipſos percutere
cum ligone ſuo.qꝛ ſi dicunt ꝙ accidens ſine ſubiecto ſta-
re nó pót.vt in.l.eius qui.ff.ſi cer.peta.ergo ſeqtur ꝙ ſem
per fuerunt ipſo iure nulle.Sed pone ꝙ tempore date re
ſcripti ꝯtrouerſia non erat exorta.ſed erat ꝑordinatũ per
ipſum impetrátem de ꝯtrouerſia mouẽda vtrum hẽat lo-
cum tex.iſte ⁊.d.cle.lr̃as. Et qdem reperio Paulum in
d.cle.lr̃as qui loqtur tñ in reſcripto ad bñficia ꝙ non ve-
niant bñficia poſt datam creata deſtinata.tñ creari ante
datam lr̃aꝝ.⁊ eodem modo videť dicendum in reſcripto
ad lites.⁊ moueť qꝛ vbi opus eſt facto non ſufficit volun
tas.c.i.de eo qui mit.in poſ.c.ſi a iudice de appel.lib.vj.
c.cum aliqbus de re iudi.l.iiij.§.pretor ait.ff.eo.⁊ iſtud ſe
quũtur cóiter docto.ibi.⁊ facit qꝺ voluit Bal.in.c.ꝯſtitu
tus.ẽ.eo.Sed mihi videť ꝙ non ſit vera doctrina argué-
60 do hoc modo†de loco ad tempus valet argumẽtum.l.vi
num.ff.ſi cer.pet.ſicut de re ad tempus.l.miles ita.§.quis
dixinius.ff.de teſta.mili.ſed ſi res eſt hic Bononie ⁊ deſti
nata eſt mitti Florẽtiam habeť ac ſi eſſet Florentie cle.ne
romani de elec.⁊ ibi colligit Pet.de ancha.ꝙ delibera-
61 tio ſeu deſtinatio habeť pro opere cóſumato ⁊ pfecto†qꝛ
paria ſunt aliqd ineſſe ꝯſiſtere vel eſſe in eo ſtatu q de ꝓxi
mo rem ꝓducit ineſſe.c.ij.de inſtitu.l.ſi.C.qbus ad liber
tatem ꝓclamare non licet.facit.l.ex facto.ff.de here.inſti.
ita ergo dicamus i caſu nr̃o ꝙ impetrans qui deſtinauit
mouere ꝯtrouerſiam anteq̃ꝫ reſcriptũ impetret habeť ac
ſi reſcriptũ eſſet impetratũ poſt ortam ꝯtrouerſiam. facit
l.i.§.cepiſſe in ṽſi.deſtinatus eſt.ff.de pollici.vbi ꝓpter lo
ci deſtinationẽ res diciť eſſe incepta.⁊ qꝺ voluit Bar.in
62 l.qntus.§.cum aurum.ff.de auro ⁊ argento legato.†vbi
voluit ꝙ ſi teſtꝺr deſtinauit argẽtum infectũ ad aliqnem
vſum.⁊ leget argẽtuꝫ illius vſus videť legare illud argẽ-
tuꝫ ad hoc deſtinatuꝫ.facit.l.fundi.§.ſi.⁊.l.granaria.ff.ꝺ
actio.empti.Et ſi opponiť de lege cetera.§.ſed ſi paraue-
rit.ff.de lega.i.vbi lꝫ res ſit deſtinata apponi edibus tñ le
gari pót.lꝫ alias ꝓhibereť qꝛ procedit qñ teſtator legat
rem ad aliqué vſum qꝛ legádo eam videť reuocare deſti-
nationeꝫ ſed non eſt ſic in caſu noſtro.qꝛ imo corroborať
deſtinatio per reſcripti impetrationẽ. Nec obſtat cum di
xit Paulus ꝙ vbi opus eſt facto non ſufficit volũtas qꝛ
ſatis diciť eſſe factuꝫ ex quo facta eſt deſtinatio ſecuta im-
petratio.reſcripti.nam per huiuſmodi deſtinationem res
non eſt integra.vnde multum elegáter dixit Odofre.quẽ
refert ſeqtur Bal.in.l.quotiens.C.de rei vendi.vbi volu-
it ꝙ eoipſo qꝺ eſt ſpes litis mouẽde pſumitur ꝙ reus ma
la fide vendat vel qd aliud faciat.⁊ qꝺ voluit Bart.in.l.
qui petitorio.ff.de rei vendi.⁊ in.l.iiij.ff.de aliena.iudi.⁊
in.l.fulcinius.§.ij.ff.ex quibus cauſis in poſ.eatur. Ang.
in.l.ſinauteꝫ.§.i.ff.de rei vendi.Cy.in.c.pro poſſeſſore de
regu.iur.lib.vi.Facit etiam qꝛ in caſu iſto ceſſat ab vſus
63 lr̃aꝝ ſedis apoſtolice.†Quid in exẽptione cóceſſa mona
ſterio ⁊ ſuis capellis.an veniant capelle future.vide bar.
in.l.damni.§.ſi is qui.ff.de damno infecto.⁊ ibi etiam tá-
git de ꝓcuratore.vide Jo.an.in.c.cum capella ducis bur
gundie de priuile.⁊ qꝺ voluit in addi.Spec.in ti.de treu
ga ⁊ pace.in rubrica in penulti.qóne.⁊ in titulo de cenſi
bus.§.nũc dicẽdum.in additióe que incipit per hanc le-
gem.Cy.⁊ Bal.in.l.etiam.C.de iure dotium.Bal.in.l.
prima.C.de ſumma tri.ſcribentes omnes in dicta clemẽ.
64 litteras.Pet.de ancha.in.c.quia circa de priuileg.†Et
vtrum in ꝯſtitutione precarij veniant futura ⁊ incerta.vi
de Ange.in.l.ſtipulatio hoc modo concepta.ff.de ṽboꝝ
obliga.Modernos in.l.iij.§.incertam.ff.de acquirenda
poſſeſ.Bal.in rubrica.C.de contrahenda emptio.Saly.
in.l.actione.§.primo.ff.pro ſocio.Modernos in.c.cum
veniſſet de reſtitutione ſpoliatoꝝ.Et inquátum dixi ſupe
rius poſt alios ꝙ illa exceptio tibi non competit ius agẽ
di poteſt opponi in vim dilatore.Adde text.in.l.nulli.C.
de iudi.⁊ in.l.penul.⁊ ſi.C.de excep.Sed Jaco.de beluiſ.
quem refert

quem refert Rapha.fulgo.in.d.l.nulli. dicit ꝙ etiam op
poni poteſt poſt litem ꝯteſta. ꝙ non placet ibi Raphaeli
q2 lex non ſolum nō aſiſtit ſed etiam reſiſtit. Tu vide que
dixi in.c.ꝯſtitutus.ē.codez.vbi deciditur iſta difficultas.
65 ¶ †Nota ibi ꝯ quemadmodū ſup vno negocio ꝙ diuerſa re
ſcripta non debent impetrari ſup vno negocio. Facit qđ
habet in.l.nulli.C.de iudi.ꝛ in.c.ex tenore.ē.eo.Et expo
nit hic Bal.illa verba ſup vno negocio ideſt nuda mate
ria vniuerſali gñali vel ſpāli.l.i.ff.de qbus rebus ad eun
dem iudicem eatur.l.ſi de ꝓprietate.C.ſi a non cōpetenti
66 iudice.ꝛ dicit hic Hoſti.†ꝙ qñ plures actiones intentā
tur pro ſingulis pōt ſingularis ꝓcurator interuenire.ſed
ſi ſit vnica actio vnicus debet eſſe defenſor.l.oium.C.de ꝓ
67 cura.c.nō iniuſte eo.ti.c.ſi duo eo.ti.lib.vi.† Quid ſi plu
res agunt de eadē re.dicit Hoſti.ꝙ ſi negociū eſt ꝯnexuz
idem iudex dabit alias diuerſi iudices.argu.l.eum actuz
ff.de nego.geſt.ꝛ.l.ſi pariter.ꝛ.l.cognitio.§. ſi plures.ff.
68 de liberali cā.†Sed quid ſi cā eſt criminalis hēbit locum
iſte tex.videt ꝙ non.argu.c.ſup prudētiam.xiiij.q.ij. Cō
trarium decidit Hoſti.dicens ꝙ appellatione negocij ēt
criminale intelligit.l.cum clericis ad ſi.ꝑni reſpōſi.C.de
epiſ.ꝛ cleri.ꝛ.c.forus de v̄bo.ſigni.Tu ꝯſidera tex.in.c.i.
69 de conſt.vbi dicit in actionib⁹ ꝛ iudicijs.†q2 illud v̄bum
a actionibus exponit ibi in cauſis[a] ciuilibus.vnde videret
dicēdum in ꝓpoſito ꝙ cum iſte tex.dicat ſup vno negocio
intelligat ciuili.Et ad.c.forus poſſet rñderi.vbi tex.dicit
70 †negocium dicit in cauſis.ſed non appit ꝙ negocium cō
prehēdat cām criminalem.Et ad.d.l.cū clericis poſſet re
ſponderi.q2 dicit in negocijs eccliaſticis.lz poſtea vlteri⁹
procedat dicens in cauſis criminalib⁹ ꝛ ciuilibus.non tñ
ꝓpter h̄ dicit ꝙ negocium ſit criminale.nihilominus ego
ſequor dictum Hoſti.tanq̄ veriſſimum.ꝑmo q2 dicto ſuo
cōgruit mēs ꝛ rō huius tex.que fuit ne reus fatiget labo
ribus.ꝛ multo magis fatigabit in cā criminali q̄ ciuili
ꝓpter abutētem lr̄is apoſtolicis.argu.l.in ſeruoꝝ.ff.ð pe
nis.ergo hēbit locum diſpoſitio huius tex.l.is ſolis.C.de
reuo.dona.c.intelligētia.ꝛ.c.preterea de v̄bo. ſigni.Itez
verba iſtius tex.ꝯgruunt dicto Hoſti.q2 cum dicit nego
cio intelligit etiam criminali.ꝛ allego tex. i indiuiduo in
l.in criminali negocio cōiuncto v̄ſi.ꝓpoſiti negocij.C.de
iuriſdi.oium iudi. vbi probat formaliter dictum Hoſti.
¶ Opponit pro intellectu glo.in v̄ſi.ſup vno negocio h̄
dicit ꝙ caret cōmodo lraꝝ contra. imo punit maiori pe
na q2 perdit cām.l.i.C.de aſſer.tollen. Glo. non ſoluit ꝛ
videt ſtare ꝯrio ꝙ perdat cām ſicut ille qui in diuerſis iu
71 dicijs petit ſeruuz q2 cām perdit.vt.d.l.i.§.fi.† ꝛ q2 vbi ce
ptum eſt iudicium ibi finiri dz.c. ꝓpoſuiſti de foro cōpe.
l.vbi ceptum.ff.de iudi.do.Abbas hic dicit ꝙ hec glo.nō
dicit hoc aſſertiue ꝙ perdat cām.ſed arguendo loqtur ꝛ
veritatem huius articuli poſuit glo.in.c. ex tenore.ē.eod.
vbi cōcluſit ꝙ trahens aliquē ad diuerſos iudices ſuper
eodem negocio non dz ꝑdere cām.licet poſſit in expenſis
cōdemnari.ꝛ.d.l.i.§.fi.ponit caſum ſpālem fauore liber
tatis.ꝛ dicit etiam do.Abb.ꝙ hic eſt caſus de hoc ꝙ nō
debet ꝑdere cām cum papa mādet iſtum ꝯdemnari in ex
penſis ꝛ in ꝑditione reſcripti.ergo ſecus erit in ꝑditione
cauſe.q2 limitata cā limitatū parit effectum.l.in agris.ff.
de acquirēdo rerum domi. Tu pondera q2 ego neſcio vi
dere quō allegari pōt.d.l.i.§.fi.quo ad iſtum tex.hic eniz
punit faciens vocari ad iudiciū vigore iſtarum lraꝝ. ibi
aūt punitur in ꝑditione cauſe ille qui ꝯteſtatus eſt litem
coram diuerſis iudicib⁹ vel ſaltem coram vno. vñ maior
calumnia vocantis notatur ibi q̄ notetur hic.Sed Bal.
dicit hic ꝙ fuit opi.Petri ꝛ Cyn.in.d.l.nulli.C.de iudi.
ꝙ perdat cām.ſed ꝯrium tenuit glo.ꝛ Inno.in.d.c.ex te
nore.ꝛ dicit ꝙ eſt ſpāle in cā liberali.ꝛ dicit ꝙ ſi eſſet que
ſtio de libertate eccl'ie.ſiue petitoria ſiue poſſeſſoria hēret
locum pena damni litis per illam notabilez legem.Sed
idem Bal.in.d.l.nulli.dicit veritatem eē ꝙ non ꝑdit cau
ſam.ꝛ eſt ſpeciale fauore libertatis. regulariter eniz non
perdit litem ſed punit extra ordinem officio iudicis.vt.d.
l.nulli.ꝛ allegat.c.placuit.xi.q.i.ꝛ.d.c. ex tenore. ꝛ dicit
ꝙ lz aliter loquat glo.iſta nihilominus male loquitur.ꝛ
allegat glo.in.c.cum dilectus de purga.cano. ꝛ ſic Bal.
ibi ſentit ꝙ iſta glo.loqtur deciſiue ꝛ non argumentatiue
72 vt dicebat Abbas.†Mibi videt ꝙ iſta glo. dicat verita
tem ꝙ debet ꝑdere cām ꝛ dz itelligi ſm legem q̄ allegat
iuxta doctrinā Bar.in.l.non ſoluz.§.liberationis.ff.de li
ber. lega.ſed.d.l.i. de aſſertione tollenda.C. loqtur quā
do actor ꝯteſtatus fuit litem.ergo intellectus glo. huius
eſt iſte vz ꝙ ſi actor ſuper eodem negocio vocat reum co
ram diuerſis iudicibus ꝛ cōteſtatur litem ſaltem coram
vno vel coram duobus ꝙ perdet cāz ſed ſi non ꝯteſtatur
lis non perdet cām q2 non eſt tanta calūnia ꝓſumpta in
eo.ꝛ ita ego intelligo gl.in.c.placuit el.ij.xi.q.i.q̄ dicit ꝙ
petens rē coraz diuerſis iudicibus ꝑdit cām.ꝛ alleg.d.l.
primā de aſſertione tollenda. Et facit ꝙ dixit Hoſtiē. ꝛ
Io.an.in.c.dilecti de foro cōpe.vbi dicunt ꝙ actor dz eli
gere vnum iudicem ꝛ non currere ad alium ſi nō vult ca
dere a cā.allegat.d.l.i.de aſſertione tollenda.Et iſto mo
do poſſent reduci ad ꝯcordiam iſte glo. que inter ſe ſunt
diſcordes vz hic.ꝛ in.d.c.placuit.ꝛ in.d.c.ex tenore.ꝛ in
d.c.cum dilectus.Ego tñ in.d.c.ex tenore ꝯ glo.ibi Inn.
ꝛ alios allegaui caſum formalez in.l. tam collationes in
v̄ſi.iactura litis ꝛ damnoꝝ ſolutione ꝑcelli.C. de re mili.
lib.xij.ꝛ allegaui.d.c.placuit.ſed illud capl'm. re vera pa
rum facit q2 loqtur in alio caſu ſz in argumentū bene ad
duci pōt.Sed ꝯcordia data nūc a me videt mihi verior
comēda iſta memorie.Item opponit ad idem de lege cū
filius.ff.de lega.ij.vbi de eadem hꝛditate agitur coram di
uerſis.Hoſti.refert do.ſuum qui fuit Iaco. balduini glo
ſator iuris ciuilis ꝙ ibi.qñ contra diuerſos hic.qñ cōtra
eūdem vel ibi. ſm iudiciuz fuit in cā appellationis dic ꝙ
ibi non appet ꝙ eodem tēpore ageretur coram diuerſis
ꝙ hic ꝓhibetur. Item ibi coram ordinarijs non coram
delegatis vt hic. ¶ No.ibi ſup pluribus ꝑſonalibus ac
73 tionib⁹†ꝙ quis non pōt trahi coram diuerſis iudicibus
eodem tēpore ſup pluribus actionib⁹ ꝑſonalibus que cō
modius tractarent coram vno.ꝛ hoc ꝓcedit qñ malitio
ſe ſit tractus.ꝛ dicit malitioſe trahi qñ cōmode poſſet co
ram eodez iudice tractari.hodie habet de hoc in.c. diſpē
dia.ē.eo.lib.vi.ſed vtrum iſtud v̄bum malicioſe poſitum
in iſto tex.referat ad id qđ dicit de vno negocio. Hoſtiē.
refert magr̄m ſuum qui fuit Iac. de arbenga. tenuiſſe ꝙ
ſic qđ illud v̄bum malicioſe referat. tam ꝓcedenti caſui
q̄ iſti quaſi etiam ſup vno poſſint impetrari diuerſi iudi
ces bona fide.ſed Hoſti.dicit ꝙ in eo qđ dicit de vno ne
gocio non adijcitur malitioſe.vt detur itelligere ꝙ ibi cō
b uincitur malitia[b] eoipſo ꝙ ad diuerſos ipetrat. ꝛ remit
tit ad nōta in.c.ex tenore.ē.eo. Philippus dicit†ꝙ ſemp
74 ꝓſumitur malitia niſi aliud appeat. puta ſi ſuper vno ne
gocio omnes ꝓbationes haberi poſſunt cauſe enim tra
ctande ſunt.vbi ꝓbationes haberi poſſunt.c. ex parte de
appel.Compoſtel.hic dicit qđ inquātum iſte tex.conſide
rat ſi coram vno iudice cōmodius tractari poſſent deno
tat cām impulſiuam.vnde ſm eum non reciperet ꝓbatio
ſup hoc qđ cōmodius coram diuerſis agi poſſint ille cau
ſe perſonales.l.i.§.ſexum.ff.de poſtulādo.ꝛ hec opi.Ho
ſtien.hodie eſt vera per.c.diſpendia.ē.eo.lib.vi.ꝛ ei quod
littera dicit cōmodius. Hoſtien. dicit maxime q2 nunq̄
eodem tempore trahi debent ad diuerſos dicto.c.diſpen
dia.pro hoc q2 cōtinentia cauſe diuidi non debet.c.i.ē.de
ſequeſtra.poſ.ꝛ fruc.l.null.C.de iudi.ſed tempore huius
iuris veriores erant opiniones proxime qđ ſuper cōmo
75 ditate poterāt fieri ꝓbationes.argu.huius tex. ¶ †Glo.
in verbo ſuper pluribus querit iſte tex.diſponit ſuper plu
ribus actionib⁹ ꝑſonalibus.an erit idem in pluribus rea
libus actionibus glo. iſta decidit qđ non. Et idem tenet
Goffre.Inno.Cōpoſtel.ꝛ eorum rōnes.vide per glo. in
d.c.diſpendia.in glo.quaſi ſecus. ꝛ dicit Compoſtel. qđ

a ¶ Cauſis. Cōtrarium tñ regulꝛ vꝛ ve rū vt expſſe tz Bartho.in.l.i. in ꝑnc.in vlti. col. in prin.ff. de eden.qđ ēt actiōis appel latōe veniat ꝓ prie.vide glo. in.l.in actioni bus.ff.de in li tē iur. ꝛ Bar. in.l.i.§.ſubla ta.in v̄. not.ēt ff.ad trebel. ꝛ d. Alexan. de imo.in.l.i.ff.ð iur.om.iudi.

b ¶ Malitia Adde ad mās bal.in.l.i.C. ð fal. ꝛ in.l. do liū.C. de do. ꝛ ibi doc. Ang. in.l.ſi vacātia C.ð bo. vacā. d. Alexan. de imo.i.l.i.ſi ge ſta. ꝛ not.in l.ſi ꝯ dicit. C. de imu. ꝛ bar thol. in .l. ꝓ venenī.§. ne pno.ff. ad ſil len. ꝛ facit qđ voluit Pau.ð ca.in cōſil.lx viij.vbi multa ad mām faciē tia reperies.

Interdum res ſubijcienda eſt oculis.l.ſi irruptione.ff.fini.
regun.c.q2 in dicante de p̄ſcriptio. ideo licet in realibus
litigatores eſſe p̄ntes.l.forniani.ff. de cenſibus. Item q2
vitium iſtud plus in pſonalibus frequētabat̄. ideo de ip-
ſis fuit ꝓuiſum.l.nam ad ea.ff.de legi. Hoſti.dicit magi-
ſtrū ſuum qui vt ſupra fuit Iaco.de arbenga.tenuiſſe idē
in realibus cum eadem ſit rō.ergo idē ius.c. trāſlato. de
conſti.ſed de realibus.ideo non expſſit q2 non erat dubi-
tatio cum non poſſet res deberi niſi ex vna cā.c. inter dile
ctos de fide inſtru.ꝛ hoc ſi vna eſt res.Si v̄o plures tunc
dixit ꝙ diuerſi iudices dari non pn̄t.ꝛ †ꝙ nō mutat̄ ſtare
76 non ꝓhibetur.l.ſancimus.C.de teſta.ꝛ ſi de realibus vo-
luiſſet idem expſſiſſet.c.ij.de trāſla.p̄la.Sed Hoſti.Io.
mona.ꝛ Archi.in.d.c.diſpendia.dicunt ꝙ ille tex.h3 etiā
locum in realib⁹.vñ non faciūt dr̄iam an ſint actiōes rea
les an pſonales.Sed diſtingūt ꝙ aut doloſe ſit impetra-
tio ad diuerſos ꝛ non valet ſiue ſint reales ſiue pſonales
actiones.Aut impetratio ſit bona fide.ꝛ vt q2 italicus fe
cit vnum ꝯtum in Italia.ꝛ alium ꝯtu3 fecit in Anglia
vtrobiq3 vult habere iudicem. cū ſibi expediat ꝓbationē
teſtium faciēdam cum difficultate.c. ꝯſtitutus de fideiuſ.
valebit impetratio ꝛ ſic erit ex̄ vbi ꝯtus facti ſunt in eo-
dem loco vel res ſite in eodem territorio.ꝛ tūc ibidem de
bebit impetrari ꝛ hoc eſt ꝙ voluit idem Hoſtiē.in.c.nō-
nulli.§.eo.vbi putat cōmodius tractari coram vno iudi-
ce.allegat.l.non eſt nouū cū.l.ſequēti.ff. de legi. ꝛ remit-
tit ad ſummā eo.ti.§. cui p̄iudicetur ſub.§. vbi autem v̄ſi.
ꝙ ſi idem ꝛ ſequēti.ꝛ ſic Hoſti.diſtinguit. Aut cōmodi-
us tractari pn̄t apud vnum iudicem.ꝛ tūc vēdicat ſibi lo
cum diſpoſitio iſtius capl̄i.ꝛ.d.c.diſpendia etiam in rea-
libus.ſecus ſi non cōmodius.puta q2 res ꝛ teſtes ſunt in
diuerſis locis.Sed Io.an.in.d.c.diſpendia.dicit ꝙ illud
qd̄ dicit̄ hic in actionib⁹ pſonalibus h3 locum in actioni
bus realibus per.d.c.diſpēdia.ſed non h3 locum pena il-
lius.c.diſpendia in actionib⁹ realibus.ſ.vt ꝓceſſus ſit nul
lus ꝙ dictum eſt valde ſingulare in mā extenſionis.vt di-
77 camus †ꝙ diſpoſitio penalis d3 extendi ex idētitate ratio
nis vt ſeruetur ſtatutū ſed non d3 extendi quo ad penam
vt ſi de facto non fuerit obſeruata diſpoſitio ꝙ ꝓpter hoc
cōmittatur pena Io.de imo.hic dicit ꝙ ſi ſm̄ iſta tēpora
res erāt ſite in eadem dioceſi.tūc dicēdum eſt idem in rea
libus ꝙ in pſonalibus q2 eadem rō videt̄ eſſe.ergo idem
ius.c.trāſlato de conſti.cum ſi.ſecus aūt ſi erant in diuer-
78 ſa dioceſi q2 tūc non erat eadem rō.†q2 cum in realib⁹ cō
putent̄ diete a fine dioceſis loci vbi ſita eſt res nō erat cō-
ueniens ꝙ arctaret̄ quis impetrare coram eodem iudice
ſed tenendo opi.quā hodie tenet glo. in.c. ſtatutū.§. cum
autem.ī.eo.in.vj.ꝙ etiam in realibus ꝯſideretur indiſtin
cte locus domicilij habitationis ipſius rei. tūc eadem eēt
ratio q̄ eſt in pſonalibus actionibus. ꝛ per ꝯñs idem ius
deberet eē.arg.c.trāſlato de conſti.ꝛ ideo videt̄ ꝙ poſſet
excipi per ipſum reum ſi traheret̄ cora3 diuerſis iudicib⁹
ꝛ ſi non exciperetur ꝓceſſus in realib⁹ olim ꝛ hodie eſſet
aliquis q2 pena nullitatis ꝓceſſus ſolum reperitur expſſa
in pſonalibus.vt in.d.c.diſpendia.ꝛ dicit hoc eē de mēte
Io.an.ibi vt ille tex.hēat locum ēt in realib⁹ quo ad diſ-
poſitionē illius capl̄i ſed non quo ad penam nullitatis.ꝛ
hoc tenet do.Anto.l3 enim illa decre.ānullet ꝓceſſum cor
rigit tñ iura antiqua.ideo non eſt extēdenda.c. quia iure
de regu.iur.in.vj.ꝛ dicit ponderādu3 ꝙ Io.an. appellat
79 retractationē actus fore penam.†Sed videt̄ ꝙ non dica
tur pena per id qd̄ habet̄ in.c.ſi.de elec.lib.vj.Io. de imo
la dicit ꝙ non eſt pena extrinſeca.ſed bene eſt pena intrin
ſeca.ꝛ ita reſidet hic Io.de imo.ꝛ idem voluit in.d.c.diſ-
pendia in p̄nci.do.Dñicus ibi dicit veram eſſe opi.Ioā.
an.ꝙ l3 ſit equū in realibus ſeruare.idem qñ eſſet eadem
ratio.tñ ſi non ſeruaret̄ non h3 locu3 pena.d.c.diſpendia.
ꝛ mouet̄ q2 dubiu3 erat per antiquos gloſatores. an iſte
tex.hēret locum in realibus vt hic eſt glo. ꝛ tñ papa i.d.
c.diſpendia expſſit de pſonalibus.ergo videt̄ voluiſſe ap

¶ Rō legis legis. Colligi tur iſta diffini tio a pho in p̄ politicoꝝ c re ca medium.ibi lex q̄d iuſtum eſt ꝛc. p quo vide q̄ ſubtili ter diſſerit in ſcd̄o eiuſdem. circa medium ibi p̄terea. ꝛ i ſcd̄o vltra me diū.ibi q̄runt .n.q̄dā ad q̄d legis cōditoꝛ reſpicere d̄be at vbi demon ſtrat legū poſi tionē eē neceſ ſariā. ꝛ in.x. ethi.c. vltimo ꝛ vide elegā tē tex.l. diſt.c. c.ꝯſuetudo. q̄ de o recto tra ctat ꝯcluſionē iſtā relatā. ꝛ do.And. hic.

probare opi.Hoſtien.vt loqueret̄ de pſonalibus tm̄ quo
ad penam alias ſi voluiſſet de realibus expſſiſſet.c.ad au
diētiam de decimis.ꝛ ita reſidet ibi Dñicus ꝛ cum hoc
dicta Io.an.trāſiuit ibi Pet.de ancha.ꝛ do.Cardi.hic.
ſed Ioānes de ſancto Georgio.qui fuit gener Io. an. in
80 d.c.diſpendia.ꝯcludit †ſi queritur an ſuper pluribus acti
nib⁹ poſſint plures iudices impetrari.ꝛ decidit ꝙ ſic ſed
ſi queritur an debeant dari plures iudices concludit ꝙ ſi
actoꝛ ꝛ reus ſunt eiuſdem loci.extra illum locum non da
būtur iudices.vt in.c.ſtatutū.§.cum vero de reſcriptis li.
vj.Si v̄o ſunt diuerſaꝝ dioceſium non trahitur vltra vnā
dietam a fine ſui domicilij.ſicut nec in pſonalibus q2 ibi.
ꝛ in.§.cum autem.tex.loquit̄ indiſtincte ꝛ hec eſt mens il
81 lius glo.in v̄ſi.olim dicebamus.†Bald. v̄o hic querit an
in pluribus realibus poſſint impetrari plures iudices. al
legat Inno.ꝙ ſic ſicut coram ordinario agi deb3 in loco
vbi res ſita eſt ipſe dicit ꝙ in loco domicilij agi poteſt de
reali.Item in loco originis.l.ſi.C.vbi in rem actio. ꝛ di-
cit ꝙ in reali quilibet ꝯuenitur reus tanq̄3 quilibet poſſe
ſſoꝛ.ꝛ in quo loco poſſidet neceſt i eius poteſtate arctare
actorem ad locum domicilij cū impetrat vel dicit ꝙ loc⁹
domicilij eſt locus generalis a quo ſemꝑ ſit computatio
diete.vt in.d.§.cum autem.tñ ꝓpter hoc non ſequitur. vt
infra illam dietam non poſſint ſuꝑ diuerſis rebus diuerſi
iudices impetrare.dñs Abbas hic refert iſtud dictū Io.
andre.ꝙ in realibus hēat locum diſpoſitio.d.c.diſpēdia.
ſed non pena dicit tamen ꝙ Ioan.andre.fuit multum ſi-
bi contrarius in materia extēſionis.maxime in gloſis ſu-
is.vt in gl.c.in penis de regulis iuris in.vj.ꝛ in.c.in fidei
fauore de hereticis in.vj.ꝛ in cle.i.de elec.ſed ipſe dicit ꝙ
vbi pōt appere de rōne legis ſit extēſio ex idētitate rōnis
ēt quo ad penam.l.ij.§.ſi curatoris.ff.ad tertul.l. libertū
§.ſenatus.ff.de ritu nuptij.nec d̄r interpretatio extenſiua
82 ſed in tenſiua intellectiua †q2 lex non eſt aliud quam rō⁹
legis vt per Dyn.in regula ſi.lib.ꝛ per Bald.in .l. non
dubium.C.de legibus ꝛ ſicut corpus regulat̄ ab aīa ita
lex a ratione legis ꝛ non a verbis legis q2 verba reſtrin
guntur ꝛ ampliantur ad limites rationis poſite in.l. cu3
pater .§.dulciſſimis de le.ij.ꝛ ꝙ no. Bal.in.l.ſcire opoꝛ-
tet.§.ſi maxime.ff.de excuſ.tut.l3 Bar.in auc.quas actio-
nes.C.de ſacroſan.eccle.dixerit ꝙ non inducitur corre-
ptio .l.ex indemptitate rationis tamen glo.ibi tenet con
trarium.ꝛ putat domi.Abba.ꝙ licet ratio.l.non expri
matur in .l.tñ ſi non poteſt elici niſi vna ratio naturalis
ſiet extenſio ad limites illius rationis q2 legis latoꝛ veri
ſimiliter fuit motus ex ratione naturali vt ſentit gloſ.i.l.
tale pactum §.ſi.ff.de pac.ꝛ dicit ſe in facto ita conſuluiſ
ſe .Et concludit ꝙ vbi eſt eade3 rō in realibus que eſt in
perſonalib⁹ habet locu3 diſpoſitio iſtius tex.ꝛ.d.c. diſpē
dia ꝛ dicit ꝙ in materia extenſionis eſt gloſ.ſin.in.c.i.de
83 de tēpo.ordi.li.vi.ꝛ dicit †ꝙ ratione comoditatis diſpo
ſitio ipſonalibus habet locum in realibus vt voluit
Hoſti.ꝛ Io.an.in.d.c.diſpendia ꝛ licet ibi tex.apponat
penam ſm̄.diſtinctionem comoditatis tñ q2 iſte tex.diſti
guit ꝛ fundat ſe ſuper comoditate non eſt abſurdū dicē.
vt.c.diſpendia qualificetur ſm̄ diſpoſitionem iſtius.c.l.
non eſt nouum ꝛ.l.nam ꝛ poſteriores.ff.de legib⁹.ꝛ ex
hoc aſſumimus regulā ꝙ vbi lex antiqua loquitur quali-
ficatiue opponēdo maiorem penam ꝙ v̄r edita ſm̄ qua-
litatem.l.antique licet de qualitate nullā faciat mentio-
nē ſatis.eſt enim ꝙ prouideat de grauiori pēa.allegat nō
per Bar.in.d.l.nam ꝛ poſteriores ꝛ hoc dicit eē ſingu-
lariter non tñ do. Pet.in.d.c.diſpendia ꝛ hic ſequit̄ di-
ctum Io.an.Et pro certo do.Abba.ꝛ clarius ꝛ melius
locutus eſt quam aliquis ali⁹ ſuper iſto paſſu.Ego aūt
non intendo hic tractare materiam extenſionis q2 longe
aliena a materia iſtius capituli. ꝛ etiam eſt ſatis onera-
tum iſtud.c.in materia ꝛ dictis ſuis. ideo videndum eſt
vtrum iſte tex.loquens impluribus actionibus perſona
libus habeat locu3 in pluribus actiōibus realibus.So.
poſito ꝙ

poſito ꝙ non vtrum.c.diſpendia.loquens in pluribus ac
tionibus perſonalibus habeat locum in realibus. Tertio
vtrum ille tex.intelligatur ſm qualitatem iſtius vz qñ cõ
modius tractari poſſit coram vno. Quarto ſi non opponit
in caſu huius capli.vtrum valeat pceſſus.⁊ per ↄñs vtrũ
84 ſit verum dicere ꝙ ille tex. apponat nouã penã. ¶ †Ca
pio primũ ſatis ſuccinte glo.hic voluit ſecus eſſe in reali
bus.⁊ idem voluit Inno. Jo.mona. Goffre.⁊ Cõpoſte.
vt ſupius rettuli. Mihi vr̃ ↄ̃rium fore verius ꝙ imo iſte
85 tex.hẽat locum in realibus ⁊ oſtendo hoc modo.†vbicũ
ꝙ lex expſſit vnũ caſum magis ꝙ̃ alium ex eo qꝛ magis
erat frequẽtatus hz locum in alio ſibi ſimili.lz non ita fre
quẽtatis ſi ſit eadem rõ ⁊ exprimat in lege. ⁊ vnum lato
ſumpto vocabulo cõprehendatur in reliquo iſtud aſſum
ptum ego colligo ex tribus glo.multum ſingularibus cõ
iunctis inſimul vz in cle.i.⁊ in cle.auditor de reſcrip.⁊ in
cle.i.de elec. Sed papa hic ideo expſſit de actionibus pſo
nalibus potius.qꝛ magis erat frequẽtatus in eis vt ſupe
rius fuit dictum ſed in vtroqꝫ eſt eadem rõ qꝛ ſicut fatiga
tur reus in laborib⁹ ⁊ expenſis in plurib⁹ actionibus pſo
nalibus coram diuerſis iudicibus.ita ⁊ in realibus ⁊ fa
ciat elegans ⁊ ſingulare dictum Hoſti.in.c.finem litibus
de dolo ⁊ cõtu.vbi voluit ꝙ lz ille tex.loquat in exceptio
ne pemptoria tñ hz locum in exceptione dilatoria vt ibi p
a86 cum.† ⁊ lato ſumpto vocabulo appellatiõe actionis ᵃrea
lis venit actio pſonalis.hoc decidit tex.in.c.ij.de reug.iu.
in.vi.ↄiuncto.c.ſi.de pſcriptio.ergo ſequitur ꝙ lz iſte tex.
loquatur in actionibus pſonalib⁹ nihilominus hẽbit lo
cum in actionibus realibus debitor enim põt dici poſſe
ſor debiti.l.qḋ in diem.§.iulianus.ff.de peti. here.⁊ not.
glo.in.l.regulariter eo.ti. ergo nam poſſidẽs debitum di
citur poſſidere alienam rem.c.ſicut inuenisti.xiiij.q.v.ergo
non eſt mirum ſi appellatiõe actionis pſonalis lato ſum
pto vocabulo venit actio realis ſicut eꝫ̃ appellatione rei
veniunt iura ⁊ actiones.l.nam qḋ.§.ſi.ff.ad trebel.l.i.ff.ſi
cer.pet.l.rei.ff.de ṽbo.ſigni.⁊.l.qui actionem.ff. de regu.
87 iur.†vbi qui actionem hz ad rem ipſam rem habere vide
tur Bar.in.l.qntus.§.argento.ff. de auro ⁊ argẽto lega.
Bal.in.l.i.ff.de ſtatu homi.tex.in.l.i.§.quedam.ff. de rex
diuiſione.ergo ſeqtur ꝙ iſte tex.lz loquat in actionibus p
ſonalibus.nihilominus hz locum in actionibus realibus
qcqd dixerit glo. Inno.⁊ ſequaces. Et per iſta ſit expedi
88 tum primũ. ¶ †Capio ſcðm ꝙ diſpoſitio.d.c.diſpendia
lz ſit ↄcepta in actione pſonali.nihilominus hz locum in
actione reali.iſtud dubium nõ eſt neceſſariũ iudicio meo
qꝛ pendet ex veritate primi.ſed poſito ꝙ primũ non eſſet
verum vr̃ ꝙ verificet in actionibus realibus. Et oſtendo
ad oculum intentio iuriſlatoris colligit ex pħemio ⁊ pre
factione.iſte eſt tex.in.l.regula.§.licet in ṽſi. initium cõſti
tutionis demonſtrat.ff.de iure ⁊ facti igno.quem allegat
do.Anto.in cle.i.de elec.⁊ tex.in.l.i.ff.ad macedo.quem
ad hoc allegat ibi Bar.⁊ tex.in.l.ſi.ff.de here.inſti.quez
pro meliori de iure.allegat ibi Bal. ad hoc. ẽt facit glo.
ſingularis in.l.i.ff.de iudi.quam ad hoc allegat ibi An
ge.pro ſingulari. Sed pħemium.d.c.diſpẽdia pollicetur
amputare diſpendia litiũ. ergo ſicut voluit amputare diſ
pendia litium in actionibus pſonalibus.ita ⁊ in actioni
bus realibus.lz ergo non cõprehẽdat amputatio litium
ſub diſpoſito.tñ cõprehẽditur ſub pħemio ⁊ pfactiõe. er
go habet pinde ac ſi de eo diſpoſuiſſet.faciat glo.ſingula
ris in cle.i.de elec.⁊ tex.in.l.cum pater.§.dulciſſimis.ff. de
lega.ij.faciat etiam qꝛ dictum capl'm diſpendia dicit ſta
tum gregorij ſuper hoc editum ampliantes. aut ergo di
cimus ꝙ iſte tex.non cõprehẽdit actiones reales de ſe.tñ
eas cõprehẽdit ex ampliatione facta per.d.c. diſpendia.
aut dicimus ꝙ iſte tex.de ſe cõprehẽdit actiones reales.
⁊ tũc multo magis eas cõprehendit ex ampliatione.d.c.
diſpendia. Facit etiam qꝛ dictum capl'm diſpendia facit
expſſam mentionẽ de iſto.c.ſi.ergo ſeqtur ꝙ hz locũ in ac
tionibus realibus ſicut hz locum iſtud capl'm ⁊ poſſet al
legari ſimile ꝙ fecit impator in.l.cum acutiſſimi.C. de fi
deicõmiſ.vbi ampliat diſpõnem.l.cum auus.ff.de condi.
demon.vt patet in ṽſi.pleniſſimũ ei donamus euentum.⁊
per ↄñs iſta vr̃ pura veritas ꝙ non ſolum capl'm iſtud hz
locum in actionibus realibus. ſed etiam ex ampliatione
dicti capli diſpendia. Et per hoc ſit expeditum ſecundũ.
89 ¶ †Capio tertium.ſ.vtrum qualitas cõmoditatꝭ appo
ſita hic videat repetita per.d.c.diſpendia. ⁊ vr̃ ꝙ ſic ⁊ al
lego elegans dictũ Bal.in.l.maximũ vitium.C.de liber.
90 preteri.in.vi.colũ.†ſtatuto cauet ſm eum ꝙ pater teneat
relinquere filijs qntam ptem bonoꝝ ſuorum ⁊ poſteriori
ſtatuto cauet ꝙ teſtm̃ in quo non relinqtur filijs integra
legitima ſit ipſo iure nullũ. Aut qnta pars dicat integra
legitima refert ſe in facto ↄſuluiſſe ꝙ ſic.⁊ per ↄñs in po
ſteriori ſtatuto intelligit repetita qualitas appoſita in p̃
ſtatuto ⁊ iſtud tenuit Pet.de ancha.in.c. ſtatutũ.§. cum
autem eo.ti.lib.vj.referens ſe ita ↄſuluiſſe in facto apud
triuiſium.⁊ voluit Joã.an.in addi Spec.in ti. de ſenten.
§.vt autem.⁊ in ti.de executione ſententie.§. poſtremo.
⁊ bene facit qḋ voluit Bar.in.l.i.§.parui.ff.qḋ vi aut clã.
⁊ Bal.in.c.i.eo.eodẽ.⁊ ibi dixi.ergo qualitas cõmoditatꝭ
appoſita hic videtur repetita in.d.c.diſpendia. Faciat ẽt
tex.ibi in verſi.ampliantes vbi repetit diſpoſitionem hu
ius capli.⁊ per conſequens ſubſtantiam ⁊ qualitatem.⁊
illã ampliat.ergo ſeqtur ꝙ illã ampliat non ſolũ quo ad
diſpõnem.ſed etiaꝫ quo ad penã ꝙ eſt ↄ̃ doctrinã Jo.an.
dicentis ꝙ extenditur iſte tex.quo ad diſpoſitionẽ nõ aũt
quo ad penam ⁊ contra dentes ſuos ⁊ omniuꝫ ſcribẽtiũ
hic ⁊ etiam ſcribentium in.d.c.diſpendia allego ellegãs
dictum Pauli de elliazariis in prohemio clementinaruꝫ
91 §.de cetero vbi concludit † ꝙ lz conſtitutio penalis non
b liget probabiliter ignorantes ᵇ tñ hoc procedit in pẽa ex
trinſeca ſecus dicit in pena itrinſeca vt eſt pena nullitatis
cum ergo hic apponat pena nullitatis proceſſus que dr̃
pena intrinſeca ergo ſi habet locum diſpo. habebit locuꝫ
pena intrinſeca que eſt nullitas tene bene menti qꝛ eſt no
na inuentio ⁊ apponit ruinam ad hanc doctrinam Joã.
an.⁊ allego ↄ̃ eundem glo.in.c.ſi.de elec.lib.vi.vbi exten
ditur illa conſtitutio loquens in electione ad preſentatio
nem quo ad penam nullitatis ⁊ facit qḋ voluit Jo.and.
in.c.odia.de regu.iur.lib.vi.vbi dicit ꝙ proprie nullitas
non eſt pena cũ non ſit diminutio pñmonij nec priuatio
iuris queſiti facit glo.fin.in.c.ij.eo.de ↄſtitut.vide que ple
92 ne ibi dicta fuerunt. ¶ †Uenio ad quartum.ſ.an proceſ
ſus ſit nullus. Et dico ꝙ aut loquimur quo ad iſtum tex.
⁊ communiter omnes ſcribentes hic tenent ꝙ ſit aliquis iḋ
oportet ꝙ apponat de nullitate. Aut loqmur quo ad.c.
diſpendia ⁊ proceſſus eſt nullus.⁊ ſic Joã.an. dicit ꝙ in
hoc ampliatur iſte tex.per.d.c.diſpendia. Certe nõ bene
dicit nec ipſe nec alij ſcribentes hic ex eo qꝛ in caſu huius
capli pceſſus eſt nullus ipſo iure. Nam ſi littere ſunt ipſo
iure nulle.vt patet per iſtud verbum careat cõmodo litte
rarum ↄiuncta glo.in.l.puidẽdum.C.de poſtulando.ſu
per quo ergo debet fundari validitas pceſſus.l.eius qui
ff.ſi certum petatur.⁊ ideo videtur ꝙ erret mũdus dicẽs
ꝙ.d.c.diſpendia ampliat iſtum tex.quo ad nullitatem p
ceſſus.qꝛ ſalua ſemper reuerẽtia ſic dicẽtium non eſt vex
ꝙ amplauerit quo ad nullitatem pceſſus qꝛ de ſe proceſ
ſus eſt nullus.vt iam ſuperius demõſtraui ad oculuꝫ. Et
ſi mihi dicatur amice dictum capl'm diſpendia ampliat
iſtum tex.in quo ergo illum ampliat potero facile reſpõ
deri ꝙ ampliat quo ad reuꝫ.qꝛ cum iſte tex. loquat in ac
tore dictum capl'm diſpendia ampliauit ad reum.hoc vo
luit glo.formalis in.d.c.diſpendia. Certe ſi verbis dare
tur audatia illa glo.male loquitur.lz enim iſte tex.loqua
tur in actore.nihilominus hz locum in reo.⁊ ad hoc alle
go tex.⁊ glo in.c.ij.de cõfeſſis in.vj.⁊ allego elegans di
ctum Hoſti.in.c.prout de dolo ⁊ contuma.⁊ tex.in.c.fi
nem litibus eo.ti.⁊ facit ratio qꝛ actor ⁊ reus non iudi
cant ad inparia.c.in iudicijs de regulis iuris in.vj.c.i.⁊

a ¶ Actiõis. Uide q̃ ſupra dixim⁹ de hac mã nu.lxix.6 eo.c.i apoſtolis.⁊ adḋ her tho.in.l.ſed ⁊ hec.§.nõ ſoluꝫ in.l.no.ſi.o p cu.⁊ in.l.ait ptor.ff.de do. qbus in locis oĩa neceſſaria reperies.

b ¶ Ignorantes. Adde do. Card.in cle.i. de ↄſan.⁊ aſ. nõ intelligas. tamẽ de ſupina ignorantia vt qꝛ cõſtõ ſit gñalis vbiqꝫ. qꝛ tũc ligaret. vt tz elegãter Pau.de ca.in ↄſi.cxlv. ſed q̃ tẽpore liget ⁊ qñ ſi ſcire eu pu vide p ſpe cu.in ti.de cõſti.vbi diſcurrit per omnes caſus.

ij.de mutuis petit[.]l.i.ſi.C.de fructibus ⁊ litis expēſis.ergo quo ad reum nō ampliauit.Et ſi mihi dicat tex.papalis in.d.c.diſpendia.vtitur iſto verbo amplianteſi non ampliauit quo ad penam nullitatis.nec quo ad actiones reales.nec quo ad reum in quo ergo ampliauit rſidebo ſoluat apollo q2 videt ꝙ papa ibi declarauerit ⁊ nō ampliauerit .nihilominus hoc dico ſalua ſemper honorificentia ſedis apoſtolice cum qua intendo viuere ⁊ mori.tene mēti pdicta q2 cum gr̄a Yheſu chriſti non ſunt ꝯtemnenda.
93 ¶ Nota ibi cōponere vel cedere †ꝙ nemo cōpellitur ſz Bal.cōponere ſeu trāſigere vel cedere ꝙ ſm Bal.eſt cōtra regales Francie tēpore ſciſmatis ⁊ aliud non dicit. Tu vide eūdem Bal.in.c.dilectus.ſ.eo. vbi cōmemorat ꝙ.M.cccxcviij.rex Francie ſubtraxit obediētiam bene dicto pape.q2 tanq̄ obſtinatus olebat ſe ſubmittere concilio nec volebat cedere papatui.Nec etiam rex Francie obediebat Bonifacio ānellano ad tertiū adiacens. Tu
94 vero collige notabile aliter q̄ ipſe faciat vz.¶ †Nota ꝙ ꝑpter labores ⁊ ſumptus iudicioꝝ reus fatigatus cōpellitur cōponere aut cedere iuri ſuo. ⁊ per ꝯſs ꝓbatur hic ꝙ litigare in iudicio eſt labor ⁊ ſumptus.tex.eſt in.c. vt litigantes de officio ordi.lib.vj.⁊ ideo dicebat Hoſti.in.c.finem litibus de dolo ⁊ contu.ꝙ non poſſet eſſe qn ptes grauētur aliqualiter in iudicijs laboribus ⁊ expēſis. ſed vltra modū grauari non debent.⁊ ita debet intelligi iſte tex.ꝙ grauati laboribus ⁊ expenſis vltra modum in iudicijs cauſatiue cōpellunt cōponere aut cedere.vide bar.
95 in.l.equiſſimū.ff.de vſufru.†vbi tangit an iudex poſſit cōpellere partes ad cōponēdum.⁊ in.l.furti.§.ſi iuſſu.ff.de his qui no.infa.dixit ꝙ iudex nō pōt cōpellere partes ad trāſigendū niſi inquietaret ciuitas.Facit qd ipſe voluit in l.cōgruit.ff.de officio preſi.⁊ in.l.ſi de metis.§.recepiſſe.ff.de arbi.hoc non hz locum in papa.tex.eſt ſingularis in.c.cum inter.v.ſeniorem de elec.⁊ vide.c.ſi.de maio.⁊ obe. vbi papa non voluit ꝙ publicaret cōpoſitio partium. ⁊ ibi dixit Inno.ꝙ iudex non pot cōpellere partes ad conponēdum.⁊ vide glo.ſingularez in.c.placuit.xc.diſt. vbi layci diu litigantes poteſt eps per cēſuram eccliaſticam cōpellere ad cōponēdum.vide elegans dictum Jo.an.in addi.Specu.in ti.de pparatorijs iudicioꝝ.vbi dixit ꝙ fouens iuſtam cām ſi litigat cū potenti ꝯ quem non pōt habere iuſtitiam ꝙ poterit iudex ſalua cōſcientia reducere eos ad cōpoſitionem.vide Bal.⁊ do.Abb.in rubrica de treuga ⁊ pace.do.An.in.c.per tuas qui filij ſint legi.⁊ in c.i.de mutuis peti.⁊ ibi Jo.de imo.⁊ eūdem in.c.i.de depoſito.Item adde ad aliud ꝙ videt qd Bal.male loquatur inquātum voluit ꝙ tēpore ſciſmatis non poſſunt cōpelli cedere papatui qui ſunt in quaſi poſſione papatus. ⁊ ꝯ eum allego elegant[.]tex.in.c.pncipes ſeculi.⁊ qd ha
96 betur in.c.de litigatoribus.xxiij.q.v.vbi habetur †ꝙ clerici habentes ſciſma poſſunt cōpelli per pncipes ſeculares vt ſciſma illud tollant.⁊ eſt caſus ſpālis in quo layci
97 pſit diſtringere clericos.Facit etiaz ad hoc†papa nō pōt turbare gn̄alem ſtatum eccl̄ie.nec etiam illum imutare quinimo iudicaret hereticus ſi ꝯtrium faceret.xxv.q.i.c.q ad ppetuam.i.q.vij.illa ⁊ ſingulr dixit Inno.in.c.inquiſitioni de ſen.excom.non eſſe obediēdum pape qn̄ aliquid mandat ex quo mala ventura ſunt eccleſie. ⁊ facit qd no. Spec.in ti.de legi.§.nunc breuiter verſi.xij. ſed tenere eccleſiam in diuiſione ⁊ ſciſmate ⁊ turbare vniuerſale ſtatū eccleſie ⁊ inducere mala in eccleſia. ergo ex hoc cōpellet cedere papatui.Facit glo.ſingularis in.c. ſi papa.xl.diſt.
98 que dicit†ꝙ ſi papa cōmittit peccatum notorium ⁊ ex eo inducitur ſcādalum ⁊ monitus eſt incorrigibilis ꝙ pōt deponi a papatu.Modo quid peius aut deterius ſeu deteſtabilius in eccleſia vniuerſali contingere pōt q̄ mittere ſciſma per qd decoloraт vniuerſalis ſtat9 eccleſie⁊ turbatur.Quinimo iſto caſu nō cedere eſt quedam ꝯtumacia ⁊ hereſis.vt per glo.in.d.c.ſi papa ergo. Facit etiam qa Paulus reprehēdit Petrum.ij.q.vij.c.paulus.⁊ aſina

a ¶ Voluntarie corruperit. Per deuz iſtō eſt theologicā ná ex cōi ſnia theologorum, peccatuz vllo pacto pōt vt peccatū ꝯſiderari niſi qn̄ ꝑfectionē ſuam aſſeqtur in cōſenſum rōnis. vn̄ ſi peccatuz nō pungat vſq ad rōnis cōſenſum pp̄ imꝑfectionē act9 nō eſt mortale vt tz ꝓceptor meus in multis locis ꝓ q̄ ne ꝑ feſſiōis iue do liuiſcario. vid elegātem tex. xv.q.i.§.pmo ⁊.xxxij.q.v.ſi cut.n.q pacto poſſit al quis cōhuri ſi quā ꝯ volūtatē uiolauerit videat deus. neuū q̄ iſtud dictū eſt ⁊ pulchrum

reprehēdit ꝓphetam balaam.ij.q.vij.§.item balaam.nā pro aſina intelligunt ſubditi.⁊ pro Paulo intelligūtur prelati.⁊ per ꝯſs non ſolum prelati ſed etiam ſubditi[.] poſſunt cōpellere iſtos tales cedere papatui vt tollatur ſciſmata in eccleſia dei.iſtud aliter pro nunc non examino quia eſt extra materiam decretalis alius forte dabitur dicendi locus.Vide tamen pro hoc paſſu ſolēnem docto.domi.Petrum de ancha.in elegāti tractatu ſuo ſciſmatis quē compoſuit ad mādatū legati bononie.qui olim fuit Joānes papa.xxiij.Et iq̄tū iſte tex.dicit ꝙ p varias lras ⁊c.
99 dubitatur†vtrum impetrans diuerſas litteras perdat cōmodum vtrarumq3 litterarum Cōpoſtel.dicit hic ꝙ ſic ſi vtriſq3 vtitur vtendo enim ſecundis reprobat primas ⁊ impedit ſecūdas.ſecus dicit ſi nō vtitur niſi vna ſit finicum traheret reum per alias. ⁊ alio tempore. Facit glo. in.d.c.diſpendia.ſ.eo lib.vi.⁊ qd no.Spec.in ti.de reſcripti pn̄tatio.§.ſi.verſi.quid ſi ſuper.vbi dixit ꝙ impetrans duo reſcripta ad diuerſos ꝯ vnum ſuper duabus actionibus pſonalibus.⁊ ſolum modo eſt vſus vno reſcripto ꝙ illa lite finita poterit vti alio reſcripto ꝙ an ſit verū iſtud
100 dictum apparebit ex.ſ.dicendis †.Sed an ſit locus huic pene ex ſola impetratione plurium litteraꝝ Hoſtiē.tenet ꝙ ſic dūmodo poſſit probari malitia ⁊ hoc ad perdendū comodū reſcriptorum ſed non fiet ꝯdemnatio expenſarū ſi nondū eſt vſus q2 ſua non intereſt ſm Hoſtien. qui remittit ſe ad.d.i.c.ex tenore.ſ.eo.do.Cardi.remittit ſe ad id ꝙ ſuperius dixi vbi voluit ꝙ etiam ad perdendū vtrūq3 reſcriptum opus eſt ꝙ vtatur cum effectu allegat text. cum gloſ.ſua in verſic.cum effectu in.d.c.diſpendia.Ego autem dico ꝙ quo ad caſuz huius capl̄i vt cadat a reſcripto opus eſt ꝙ vtatur cuz effectu.tex.eſt hic i tribus locis Primo cum dicit ad iudicium vocari. Secundo cum dicit trahuntur.Tertio dicit citari procuret.⁊ ſic iſte tex.cōſiderat effectum.Si vero loqmur quo ad.d.c. diſpendia. do. Cardi.vult ꝙ vtatur cum effectu.vt eſt tex.⁊ gl.in.d. c.diſpendia. Pro certo male loqtur.nam ſi ille tex. venit ad ampliādum tex.iſtum vt cōmuniter omnes ſcribentes hic.⁊ ibi voluit ſed hic dicitur ꝙ careat cōmodo litterarum ⁊ punitur in expenſis ⁊ damnis ſi fecerit ad iudiciū euocari.ſed in.d.c.diſpendia dicitur ſi ſtudeat impetrare ⁊ ſi ꝯtrium fecerit omni cōmodo careat litterarum. vnde ille tex.refert ſe ad impetrationez dūtaxat vult enim ꝙ ſi impetrauit ad diuerſos careat impetratis.⁊ ſic punit impetrationez ideo caret cōmodo impetrati reſcripti. Sed quo ad ꝯdemnationem expenſarum bene reqritur vſus. ⁊ ſic cum glo.ibi dicat cum effectu nō videtur velle ꝙ impetrans ſit vſus reſcripto.q2 dn̄s Cardin. ſua pace ſalua dixerim male intellexit glo.illam referendo eam ad text. tex.enim ibi dicit ſtudeat impetrare. Et ſubdit poſtea ſi contra fecerit punietur glo.ibi dicit cum effectu quaſi velit ꝙ ille tex.non punit volentem impetrare ſed punit impetrātem.vnde ſi quis ſtudeat impetrare ⁊ non obtineat non punitur.⁊ iſte eſt verius intellectus ſine nodo ad illā glo.⁊ allego in ſimili glo.valde ſingularez in.l.ſi.ff.de rerum diuiſiōe.⁊ ibi Bar.inducit glo.illam ad queſtionē.
101 †Statuto cauetur ꝙ ſi quis voluerit corrūpere monialē puniatur pena ignis ꝙ intelligitur ſi voluntarie corrūperit.[a]ita dicamus in caſu illius capl̄i cum dicat ſtudeat impetrare vt itelligatur ideſt ſtudioſe impetret.Et cum poſtea dicit ſi ꝯtrium fecerit exponi ſi ſtudioſe contra alium impetrauerit.⁊ ſic glo.nō refert ſe ad vſum impetrati reſcripti ſed ad ipſam impetrationem. vnde iudicio meo videmur remanere in regula.l.ſi quis maior.C.de tranſac. vbi eſt caſus ſingularis ꝙ ſi lex punit impetrantez reſcriptum ꝙ per ſolam impetrationem incidit in penam. ⁊ ꝑ conſequens do.Cardina.male intellexit illam glo.⁊ peſſime loquitur.Et ex hoc nunc ſaluo vobis tex.d.c.diſpendia.inquātum dixit ampliant[.]ꝙ videatur ampliare tex. iſtum in hoc vz quia inquātum iſte tex.punit impetrantē reſcriptum ꝙ dictum capl̄m diſpendia ānullet ipſam impetrationem

petrationem ⁊ in hoc ampliauit iſtum tex.tene mēti hoc
quia eſt conſideratio noua.nam quo ad iſtud recte dice
re poſſumus ꝙ ille text. ampliauit iſtum ſed quo ad alia
de quibus ſuperius dixi non eſt ampliatio ſed declaratio
Et ideo ſumus in illa regula ꝙ ius interp̄tans aut decla
rans aliud habet locum in his caſibus in quibus habet
locum ius vetus interpretatū aut declaratum.l.nihil.ff.ď
coniungēdo cum emancipa.liberis.l. inter ſocerum.§.cū
inter.ff.ď pactis dotali.in auč.de filijs ante dotalia inſtru
menta natis ad fi.c.vt circa de electione lib.vi. Et ex hoc
ſequitur ꝙ male loquitur Cōpoſtel.⁊ glo.in.d.c.diſpen
dia. de reſcriptis libro ſexto.cum dixit in.d.c. diſpendia.
ꝙ vtatur ſecūda relicta. prima quia imo caret. cōmodo
vtriuſqꝫ per ſolam impetrationem.Et ſi dicatur quō hoc
eſt qꝛ in.d.c.diſpendia dicitur ꝙ careat cōmodo litterarꝫ
⁊ proceſſus non teneat ⁊ puniatur in expenſis vnde vide
tur ex illis verbis ſequentibus ꝙ vt careat cōmodo litte
rarum oportet ꝙ vtatur litteris.ergo ſequitur ꝙ illa ver
ba referuntur qñ vtitur.qꝛ tūc proceſſus non tenet ſed qñ
non vtitur videtur ꝙ non habeat locum illa pena. qꝛ ad
hoc rñdeo ꝙ illa verba non determinant vniformiter qꝛ
inquātum ibi dicitur careat cōmodo litterarꝫ refertur tm̄
ad impetrationem ſed inquātum dicitur proceſſus nō te
neat ⁊ puniatur in expenſis illa verba referuntur ad vſuꝫ
102 reſcripti.nec eſt mirum †ꝙ vna dictio poſita in eadeꝫ ora
tione non determinet equaliter.vt eſt tex.in.c. ab excōmu
nicato.⁊ ibi dixi.Ceo.⁊ facit.c.ſepe de reſti.ſpolia. ⁊ ex hͦ
infero ꝙ non bene dixit Spec.in ti.de reſcripti preſenta
tione.§.ſi.verſi.quid ſi ſuper vbi dixit ꝙ impetrās duo re
ſcripta ad diuerſos iudices cōtra vnum ſuper duabus ac
tionibus pſonalibus.⁊ dūtaxat vſus eſt vno reſcripto ꝙ
illa lite finita poterit vti alio reſcripto qꝛ non bene videt
103 dixiſſe ⁊ ꝯtrium tenuit Hoſti.in.d.c.diſpendia.¶ †Glo.
in ver.litteras querit quid ſi pro vna actiōe perſonali cō
uenitur coram delegato ⁊ pro alia actiōe coram ordina
rio vel quid ſi coram pluribus ordinarijs traho aliquem
eodem tēpore ſuper pluribus actionibus ⁊ diuerſis.glo.
iſta ponit opiniones ⁊ reſidet ꝙ fieri non poteſt ſicut nec
coram diuerſis iudicibus delegatis ⁊ ſic extēdit ꝙ hic di
citur ad plures ordinarios ⁊ ad delegatum ⁊ ordinariū
ſimul.⁊ quo ad primaꝫ qōnem facit.†nam ſi conuenio te
104 actione pſonali coram ordinario nō potero pro alio per
ſonali coram delegato te conuenire qꝛ reo qui eſt fauora
bilior.vt in.l.fauorabiliores.ff.de regu.iuris.non licet.vt
in auč.vt conſequēter.C.de ſentē.⁊ interlo. oīum iudi.er
go fortius non licet actori.ſed Inno.non credit hoc verū
dicens actorem poſſe conuenire reum coram diuerſis or
dinarijs vel coram ordinario ⁊ delegato. Et ad.l. fauo
rabiliores.rñdet ꝙ intelligitur in eadem cā ⁊ poſtqꝫ eſt
incohata ſed incohāda fauorabilior eſt cā actoris.l.ſi qs
intentione.ff.de iudi.no.glo.in.c.cum ad ſedem de reſtit.
ſpolia.dicit etiam Inno.ꝙ aſſignari poteſt alia ratio qua
re licet actori coram pluribus ordinarijs conuenire ⁊ nō
reo qꝛ iura volunt ſubtrahere reo mām malignandi qꝛ q̈
ſi offenſus vendicaret ſe libenter etiam in iuſte ꝙ in acto
re non pſumitur.⁊ pro hoc inducit qꝛ ſi actor non poſſet
cōuenire ſuper alia actione coram ordinario ſequeretur
abſurdum ꝙ nō poſſet etiam coram delegato cui hoc nō
eſt cōmiſſum. Itē debitus honor ſubtraheretur iudici or
dinario contra.c.debitus de appel. ⁊ dicit Innoc.hoc.cͦ.
intelligendū.ꝙ ſi ſuper perſonali conuenitur quis coram
delegato ſi cōtra ipſum ſuper alia actione impetretur ali
us delegatus impetrās carebit cōmodo litterarum ⁊ cō
demnabitur in expēſis vt hic ſecus ſi coram ordinario cū
hoc non reperiatur prohibitum.⁊ ſequitur hoc dictū In
nocen.Compoſtel.hic do.Abb.hic dicit ſe diſtinguere ꝙ
ſi coram pluribus ordinarijs ſuper pluribus actionibus
conueniatur que cōmodius tractari poſſunt coram vno
tunc habeat locum diſpoſitio iſtius text. ⁊ etiam glo.iſta
qꝛ ex identitate rationis fit extenſio maxime cum hoc cō
tineat magnam equitatem.allegat in argumē.c. cum di
lecta de confirma.vtili vel inutili.⁊ iſto modo non proce
dat dictum Innocē.⁊ Compoſtel. Sed pro certo hoc te
nuit Joan.monachi in.d.c.diſpendia.vbi ponit exemplū
in archiep̄o renenſi. ⁊ archidiacono. ⁊ allegat in argu.
l.i.ff.de officio conſul.⁊ allegat etiam.d.c.cum dilecta. ⁊
ſequitur ibi Joan.andre.ibi dicens equuꝫ eſſe ſeruare in
ordinarijs.ita ſed ſi cōtrarium fiat non habeat locum pe
na.d.c.diſpendia.⁊ ſequitur ibi Joan.de fantucijs ⁊ do.
Dñicus ⁊ do.Cardina.hic. Sed ſi volo conuenire te co
ram delegato pro vna actione.⁊ corā ordinario pro alia
tunc aut prius incepi conuenire te coram ordinario.⁊ ob
ſtat exceptio ſi pro alia actione volo conuenire te coram
delegato dum poſſit cōmode coram ordinario tractari.
argumen.huius tex.Aut prius conueni te coram delega
to.⁊ tunc habeat locum opi.Innocē.vt poſſim conueni
re te ſuper alia coram ordinario ne actio mea interiꝫ fru
ſtretur ⁊ maxime hoc procedit ſi volo te conuenire ſuper
actione coram ordinario exorta poſt impetrationem re
ſcripti.⁊ ita ſm do.Abb.hic.Bal.vero hic dicit ꝙ coraꝫ
diuerſis ordinarijs poteſt quis trahi ſup pluribus actio
nibus qꝛ lex dat iudicem ordinarium nec eſt ibi aliquod
delictum in impetrando quia ꝙ a lege cōceditur non im
petratur argumen.l.i.C.vbi petantur tutores. Ange.ve
ro in dicta aucten.⁊ ꝯſequēter dicit ꝙ ſi actor impetrat
iudicem delegatum in vna cauſa poterit coram quocūqꝫ
ordinario competenti vexare pro omnibus alijs cauſis
tam realibus qꝫ perſonalibus.licet non coram alijs dele
gatis.allegat Innocē.hic.⁊ in.d.c. diſpendia. dicit etiaꝫ
105 ꝙ non licet reo reconuenire actorem coram iudice dele
gato niſi pro cauſa pro qua actor erat ſibi obnoxius tem
pore delegationis ſicut nec licet actori agere contra reuꝫ
virtute eiuſdem delegationis niſi in cauſa precedēte dele
gatione.ita limitat.d.aucten.⁊ conſequenter.Jo.andre.
in.d.c.diſpendia.⁊ idem voluit in addi.Specul.in titulo
de reſcripti preſentatione ad fi.Et adde Bal.in.l.cum pa
pinianus.C.de ſenten.⁊ interlocuto. oīum iudi. vbi dicit
ꝙ ſi actor ⁊ reus habent plures iudices ⁊ actor cōuenit
reum coram vno ⁊ reus actorem coram alio ordinario
poteſt coram illo proſequi ius ſuum. dicit tamen hoc nō
eſſe bene tutum niſi vbi non poteſt conſuli reo per recon
uentionem dixerint profecto quicquid voluerunt prefati
106 ſcribentes.† Mihi videtur non eſſe recedēdum a deciſio
ne iſtius glo.nam iſtud capitulum ponit ius equum ⁊ ſa
lutare ⁊ vtile reipublice ⁊ laboribus ⁊ ſumptibus ſubdi
torum diſponit enim ꝙ ſi corā vno delegato poſſunt plu
res cauſe cōmodius tractari ꝙ non debent plures dele
gati impetrari pro illis pluribus cauſis.⁊ hoc ne reus fa
tigatus ſumptibus ⁊ laboribus cogatur componere aut
cedere.iſta rō hꝫ locum ſiue reus conueniat in vna cā co
rā delegato ⁊ in alia corā ordinario ſiue corā duobꝰ ordi
nario ⁊ corā delegato.vnde ſi cōmodiꝰ pñt tractari corā
eodem diſponit iſte tex.ꝙ tractentur alias priuetur com
modo litterarum contrarium faciens. vnde licet iſte tex.
concipiat verba ſua in delegatis.tamen ratio ⁊ mens cō
dentis fuit idem in ordinarijs. ergo debemus extendere
verba legis vt ſeruemus mentem legis.l. ſcire oportet.§.
ſi maxime.ff.de excuſa.tutorum. glo.in clemen. prima de
electione.nec ratio Innocē.obſtat cum dicit ſequi abſur
dum ꝙ non poſſet agere coram delegato quia non eſt ſi
bi cōmiſſa cauſa.quia reſpondeo imputet ſibi actor qua
re non impetrauit ſuper pluribus actionibꝰ. Nec obſtat
cum dicit ꝙ detrahitur debitꝰ honor ordinario quia po
ſito ꝙ ita eſſet detrahitur a papa ⁊ ſic ab eo qui detrahe
re poteſt.argumē.l.iudicium ſoluitur.ff.ď iudicijs. ⁊ etiā
quia papa hic principaliter intendit prouidere laboribꝰ
⁊ ſumptibus ſubditorum ergo ⁊c̄.Et per ꝯſequens glo.
iſta mihi videtur verior. ¶ Nota ibi aut reus actorem

107 †ꝙ reus non poteſt trahere actorem ad loco diuerſa eo‑
dem tempore hoc eſt eadem die ⁊ hora. nec etiam facere
a citari ad locum in determinatum ſeu equiuocum ᵃ⁊ dicit
in determinatū.i.ſine aliqua adiectione.vel circunſtantia
per quam ab alio diſcerni poſſit ⁊ ſic equiuocatio eſt euitā
da facit qđ dictum fuit ſupra. ¶ Glo. in ver. aut reus in
fert ꝙ reus poſſit trahere actorem ad vnum locum certū
⁊ determinatū. poſtea opponit ⁊ ſentit gl. iſta ꝙ de vi hu
ius decretalis non prohibetur trahi actor coram alio iu‑
dice ſe trahatur ad certum locum. ſed bene poterit actor
excipere de eo qđ habetur in auē. ⁊ cōſequenter. C. de ſen
ten. ⁊ interlo. oium iudi. facit qđ habetur in. d.c. diſpen‑
108 dia. ⁊ qđ no. per Ange. in. d. auē. ⁊ conſequenter. †Quid
ſi ꝓcurat trahi actorem ad diuerſa loca nec excipitur. an
valeat proceſſus glo. iſta in fine. dicit proceſſum valere.
idem tenet Innoc. dūmodo his coram quo agitur alias
habeat iuriſditionē. l. i. ff. de iudicijs. Alij tamen vt refert
Inno. contradicunt Hoſti. dicit primum procedere quā
do trahitur coram ordinario. iij. q. vij. pulſatus. ⁊ in lay
cis hanc vero vltimam opinionem dicit procedere in cle
ricis niſi epiſcopus proprius conſentiat ⁊ remittit ad. c. ſi
gnificaſti de foro compe. hodie dicit proceſſum non tene
re. vt in. d.c. diſpēdia. de quo hic in gl. ſi. ita reſidet hic. d.
Cardi. Mihi autem videtur vt ſuperius dixi ꝙ etiā de
iure iſto proceſſus ſit nullus per iſtum tex. in verſi. careat
ꝙ verbum eſſentialiter ⁊ formaliter eſt priuatiuū. vt vo‑
luit glo. in. l. prouidēdum in verſi. careat. C. de poſtulan.
ſed ſi locus eſt incertus tenebitur ne citatus cōparere gl.
in ver. aut reus dicit qđ non ꝙ temeraria eſt citatio. l. eū
quem temere. ff. de iudicijs. nec eſt in poteſtate rei eligere
locum iudicij. vt dicit illa lex notabilis. l. non vtiq̄. ff. de
eo qđ certo loco. ⁊ ſupple quando nullus locus eſt appo
ſitus. ſed vbi eſt appoſitus locus in determinatus ⁊ ex cir
cunſtantijs aliquibus expreſſis certificetur locus de illo
intelligiẜ. vbi vero non certificaẜ ex circūſtantijs. tūc ſi in
aliquo loco eiuſdem nominis hꝫ habitationem iudex qui
citat de illo intelligiẜ ſi aūt non habet habitationē in ali‑
quo dictorum locorum. tunc habeẜ perinde ac ſi nullum
locum iudex ſtatuerit. ſed ↄ̄trium videtur velle hic tex. dū
vult ꝙ debet cōparere in vtroq̄ locoꝝ alias poterit excō
municari vt tamen euitet excōicationem poterit per ſe in
vno loco cōparere ⁊ in alio per ꝓcuratorem poteſt tamē
109 dici †ꝙ citatio vt incerta non ligat citatum. l. aut qui ali
ter. §. i. ⁊ qđ ibi no. Bar. ff. qđ vi aut clam. ſi tamen excōi‑
catur citatus q̄ non cōparet tenebit excōicatio lꝫ non p̄
cedat legitima citatio q̄ eſt ſpeciale in ſententijs de quo
dic vt dixi in. c. ab excōicato. ē. eo. Et ex predictis habes
hic caſum q̄ trahens actorem ad locum equiuocum in
nomine aliter non certificando caret cōmodo litterarū.

a ¶ Equocū. Nō intelligaẜ hic de citatiōe ſcā ab ordinario hñte certū tribunal. nam talis citatio ēt ſine loco valꝫ ⁊ tꝫ ita ſingl'r Barto. angel. ⁊ oēs ſcribētes in. l. ſi vt ꝓponis la. ij. C. quō ⁊ qñ iu. ⁊ ange. plene in. l. i. § hec ſti ꝑ'o. v. q. colū. ff. ſi cui pluſq̄ ꝑ. l. fal. ſec' ēt in dlegato. q̄ dꝫ fieri cū le ci expſſiōe. vt te nēt Bar. ang. ⁊ oēs allegātis locis. ⁊ ſpecu. i ti. d cit. §. l. vide ibi dio.

b ¶ Expenſe. Contrariū tñ regl'r eſt verū vt lꝫ elegāt'r ⁊ copioſe do. Alex. de imo. in. l. i. de alien. iud. ⁊ Bar. in. l. i § ſi. ff. ſi qs tus dicē. non ob. vbi dicit de rū niſi in expē ſis rōne cōtumacie ꝑ quo vide not. in. c. in nr̄a. de iuriſ. ⁊ Spe. in ti. de fruc. ⁊ interēſſe. §. vi. v. in ſūma. ⁊ do. Alexā. vbi ſupra. ſed nūq̄d cō vide Bal. in. l. termiato i vlti. col. C. d fruc. ⁊ lit. expenſis.

110 ¶ †Nota ꝙ excōicatio iniuſta etiam ꝓcurata a reo re‑
pellit ab agendo repellit etiam ſi ſupueniat iudicio inco‑
hato ⁊ ſic ius dilatorium ſupueniens lite pendente profi
cit. faciat qđ habeẜ in. l. ij. C. de cōſortibus eiuſdem litis.
111 ¶ †Nota etiam ꝙ repulſus a proceſſu videtur repulſus
ab intentione. ¶ Nota ibi careat cōmodo litterarum. ⁊
in moderatis expēſis ac damnis ↄdemnenẜ aduerſarius
112 in penis que imponunẜ ab ↄ̄tentibus lr̄is apoſtolicis †q̄
priuanẜ cōmodo litteraꝝ ⁊ puniunẜ in expenſis modera
tis. facit. c. finem litibus de dolo ⁊ contu. vbi deficiens in
probatione puniẜ in moderatis expēſis. ⁊ ibi pulchre di‑
xit Bal. †ꝙ ſi quis ꝓmittit ſoluere expenſas alicui intel‑
113 ligiẜ de expenſis moderatis. ⁊ non de expenſis effuſis. al
legat glo. q̄ꝫ dicit eſſe ſingularem in auē. de iudicibus. §.
oportet. faciat. c. cum dilecti d dolo ⁊ contu. c. cum veniſ‑
ſent de eo qui mittitur in poſſeſ. ⁊. c. i. J. de ſequeſtra. ⁊ di‑
cit hic do. Cardi. ꝙ quando quis dānatur in expenſis in
telligitur de moderatis ⁊ per iudicem taxatis. allegat. c.
cōſtitutus de procura. Tu vide glo. magnam in. d.c. finē
114 litibus. ¶ †Nota ēt ꝙ non ſolum puniẜ in expenſis. ſed
etiam in damnis. facit. l. ſancimus. C. de iudicijs in verſi.
dāna ⁊ expenſas. ⁊ in. l. non ignorat in verſi. diſpendia ⁊
ſumptus. C. de fructibus ⁊ litis expenſis. ⁊. d.c. diſpēdia.
⁊ per ↄ̄ñs ſimul ag tur ad damna ⁊ expēſas. c. i. ⁊. c. oliꝫ
de iniurijs. quādoq̄ tñ agitur de expenſis ⁊ non de dam
nis. c. in noſtra de iniurijs. ⁊ ſic differunt damna ⁊ expen
ſe vt hic. ⁊. d.c. in noſtra. vbi fuerunt remiſſa ad damna p̄
pactum ⁊ iuramentū. †vnde ſtricto modo capiēdo dam‑
115 na ⁊ expenſe differunt alias nomine damnoꝝ veniunt ex
penſe. l. inter quos. §. ſi. ff. de damno infecto. vbi qui teneẜ
de damno infecto teneẜ ad ſumptus aduerſarij de quo p̄
Archi. in. c. in primis. ij. q. i. ⁊ vltra omnes ſcribētes hic
116 poſſet iſte tex. induci ad q̄ōnem. †facta eſt trāſactio ſuper
damnis. an videaẜ facta ſuper expenſis. Et iſte tex. pōt al
117 legari ꝙ non. †nam trāſactio eſt ſtricti iuris ⁊ non exten
ditur. l. qui cū tutoribus. ⁊. l. cum acquiana. ff. de tranſac.
Cum ergo ſtricte appellatione damnoꝝ non veniant ex‑
118 penſe. vt in. d.c. in noſtra ergo ⁊c. †Sed ſi facta eſſet trā‑
ſactio ſuper p̄ncipali. an videaẜ facta ſuper expenſis. Io.
an. in rubrica de eo qui mittitur in poſſeſ. lib. vi. refert Io
annē de deo diſputaſſe ꝙ non q̄ aliud eſt trāſigere ſuper
principali aliud ſup expēſis. allegat. d.c. in noſtra. ⁊. c. cū
olim de priuile. tum q̄ ſepe vincens in p̄ncipali ↄdemna
tur in expenſis. c. calumnia de penis. ij. q. vi. appellatione.
Nec obſtat. l. eos. C. de vſuris. vbi diciẜ ſupuacuū eſt p̄n‑
cipali actione non ſubſiſtēte de vſuris vel fructibus quere
re. q̄ vſure vel fructus magis ſunt ↄnexe ſorti p̄ncipali q̄ꝫ
expenſe ↄtumacie negocio p̄ncipali. vt patet ex notatis p̄
glo. in. c. finem litibus de dolo ⁊ contu. ⁊ cum hoc tranſit
Dñicus in. d. rubrica de eo qui mittitur in poſſeſ. Sed cō
trarium tenuit Pet. de ancha. in repeti. c. finem litib' de
dolo ⁊ contu. ⁊ moueẜ ex. l. terminato. C. de fructibus ⁊
litis expen. ⁊. l. ij. ff. ſi quis cau. ⁊ idem voluit in. d. rub. de
eo qui mittitur in poſſeſ. facit qđ pulcre voluit Bal. in ru
brica. J. de tranſac. vbi dicit ꝙ per trāſactionem eſt extin‑
cta pena ex veteri ↄ̄ctu allegat. d. l. ij. ff. de tranſac. ⁊ dicit
ꝙ extincta ſunt damna expēſe ⁊ intereſſe. allegat Inno.
in. c. calūniam de penis. Et ex hoc refert fuiſſe ortam orri
bilem guerram inter regem Vngarie ⁊ Venetos. nullaꝫ
tñ Bal. fecit mentionē de diſputatione Ioā. de deo. ⁊ de
Ioan. andre. nec Pet. de ancharano fecit mentionem.
de Bald. iſtud ego hic aliter non examino quia eſt alie‑
119 num a materia. †Sed quis puniet iſtos in damnis ⁊ ex‑
penſis de iudice ordinario nulla eſt dubitatio. vt in dicto
capl'o finem litibus. ⁊ in dicta. l. ſancimus cum ſimilib'.
Sed an iudex delegatus poterit glo. fina. hic tenet ꝙ ſic
⁊ mouetur quia iuriſditionem habet in cognoſcendo an
ſua ſit iuriſditio. c. ſuper litteris. ē. eodem. ⁊ voluit Spec.
in titulo de expenſis. §. iuſta verſiculo nono. ⁊ dicit Pet.
de ſaxonia ꝙ caute faciat delegatus ſi primo condemnet
in expenſis. ⁊ poſtea pronunciet reſcriptum non valere.
quia ſi primo pronunciat reſcriptum non valere videtur
pronunciare ſe non iudicem. ⁊ ſic non poterit in expenſis
condemnari. domi. Cardina. dicit hoc non eſſe neceſſari
um quia cum ſit iudex poteſt prius pronūciare reſcriptū
non tenere ⁊ condemnare in expenſis tota illa die. l. pau
lus. ff. de re iudicata. ⁊ abſonum eſſet ꝙ prius condemna
retur in expenſis q̄ꝫ pronunciaſſe illum fuiſſe abuſum lit‑
teris pape. ⁊ allegat ad hoc. c. cum appellationib' friuo
lis de appella. li. vi. Et faciat ad hoc ꝙ hr̄ in cle. i. J. c. ⁊ in
c. diſpēdia. e. ti. li. vi. idē pōt dici in iudice ordinario cui'
iuriſditio declinatur a reo. q̄ lꝫ iudex pronūciet ſe nō eſſe
iudicem rei. poteſt tñ ↄdemnare actorem in expenſis q̄ ſi
cut eſt iudex ſup illo incidēti an ſua ſit iuriſditio. vt in. c.
ſup lr̄is. ē. eo. ita ēt in acceſſorijs ad ipſum incidēs. c. pru‑
dentiā de offi. dele. d. Abb. hic refert iſtam cautelā Pet.
de ſaxo. ⁊ Spe. in. d. v. nono. ⁊ dicit ꝙ docto. iſtā cautelā
ſequūtur. ſed ipſe nō ſolet illā ſeq. ⁊ dicit ↄ̄ illā fore caſus
120 in. d.c. cū appellationib' friuolis. †vbi iudex appellatiōs
poteſt

pōt pronunciare appellationē friuolam ꝛ condēnare ap
pellantem in expēſis eodem tempore ꝛ etiam per totaꝫ il
lam dietam ꝛ allegat.d.l.paulus.ecce ergo qꝺ pnunciā
do appellationē friuolam pronunciat ſe non iudicem ſed
qꝛ habebat iuriſditionem ſuper illo incidenti pōt cōdem
nare in expenſis.Ita in propoſito pōt prius pronunciare
reſcriptum non valere ꝛ poſtea condemnare in expenſis.
imo eoipſo qꝺ pronūciat videtur fateri ſe habere iuriſdi
tionem in incidenti ergo poteſt poſtea condemnare in ex
penſis cum illud ſit acceſſorium vos videtis pompam hu
ius hois.nam maior ſibi appropriauit ingenium ꝛ eorū
tacuit noīa.nā do.Cardi.tenuit contra Pe. ꝛ Spe.ꝛ al
legauit ꝯtra eos.d.c.cum appellationibus friuolis.ꝛ.d.l.
paulus.ꝛ.d.Abb.appropriauit ſibi illa iura qꝺ an bñ fe
cerit vos ſitis iudices Ioā.de imo.hic tenet contra illam
cautelam Pe.ꝛ Spe.ſed in.l.iudex poſtq̄.ff.de re iudi.
dilatauit fimbrias ſuper hoc.nā Bar.ibi voluit qꝺ ſi iu
121 dex dicit condēno ticium in centum † ſi ex forma ſtatuti ve
nit condemnandus in centum alias condemno in ea quā
titate in qua debet condemnari ex forma ſtatuta qꝺ talis
ſententia valet ꝛ tenet per.d.l.paulus.de re iudi. Ioā.de
imo.dicit qꝺ pro opi.Bart.facit dictum Pe.de ſaxonia
ꝛ Io.an.hic quod iudex prius condemnet in expenſis ꝛ
poſtea pronunciet ſe competentem ꝛ allegat dictum ſpe
cu.in.d.verſicu.nono.Poſtea dicit qꝺ illud dictum nul
lo iure probatur ꝛ potius in iure probatur contrariuꝫ ꝛ
allegat ad hoc.c.vt debitus.de appella.vbi ex ordine lit
tere apparet qꝺ iudex appellationis ab interlocutoria re
mittit partes ad primum iudicem quādo eſt male appel
latum.Et poſtea condemnet in expenſis ꝛ ſic poſtquā nō
habet ſe vlterius intromittere.dicit etiam contra Petrū
Specu.ꝛ Io.an.fore caſum non cauillando litteram in
cle.i.§.eo.vbi iudex qui pronūciat ſe in competentem pro
pter interpetrationem minus canonice factam poteſt p
nunciare in expenſis ꝛ ſic poſtquaꝫ non habet ſe vlterius
intromittere nec exigit tex.ibi qꝺ prius pronunciet ſuper
expenſis.Et pro hoc allegat qꝛ per talem pronunciatio
nem factaꝫ ab eo licet non ſit iudex in cauſa principali ta
men eſt iudex ſuper articulo competentie vel incōpetētie
ergo ſicut iudex cauſe principalis lata ſententia condem
net in expenſis ipſius cauſe.ita erit in expēſis factis ſuper
illo articulo competentie vel incompetentie arguēdo de
toto ad partem.l.que de tota.ff.de rei vendi.ꝛ ita reſidet
Pe.de ancha.in repetitione.c.finem litibus.de do.ꝛ cō
122 tuma.refert Federi.de ſenis conſuluiſſe † ꝙ ſi deſeritur ap
pellatio iudex appellationis poteſt condemnari in expē
ſis allegat.c.romana.§.ſi vero vocatis.de appel.li.vi.vn
de ſi de deſertione cognoſcit ergo ꝛ de expēſis allegat in
ſimili iſtū tex.ſed certe iſte tex.nihil facit ſed bene facit gl.
iſta allegat.cle.i.§.eo.ꝛ qꝺ no.Io.an.in.c.ſi.de appel.lib.
vi.ꝛ qꝺ no.in.c.ex parte.ē.eo.ꝛ in.c.cum olim.de priuile.
ibi vero eſt caſus ſingularis in quo iudex poteſt pronun
ciare primo ſuper expenſis ꝛ poſtea ſuper negocio ꝺ quo
agitur.ita allegat illum tex.d.Cardi.in.c.finem litibus.
de dolo ꝛ contu.non tamen attingit.d.Pe.iſtam caute
lam Pe.Spe.ꝛ Ioā.an.nec etiam eam attingit in cle.i.
.ē.eod.Tu vero adde qꝛ fundamentum .d.Cardi.ē.d.l.
paulus.ꝛ.d.l.cum appellationibus.Et fundamētū Io.
de imo.ē.d.c.vt debitus.ꝛ.d.cle.i.vnde videtur qꝺ ſubla
tis fundamentis ſuis remanebit va cautela Pe.ꝛ ſequa
cium.ꝛ licet alias legendo ꝛ ſcribendo tranſiuerim cum
eis contra cautelam Pe.nihilominus mihi videtur qꝺ
cautela Pe.ſit veriſſima ad.d.l.paulus.reſpondeo ꝙ lo
123 quitur in pretore ꝛ ſic in iudice ordinario.† argumētare
modo de iudice ordinario ad iudicem delegatum eſt ma
la argumētatio qꝛ iuriſditio ordinaria eſt fortior ꝛ fauo
rabilior iuriſditiōe delegata vt habetur in.c.i.de reſcrip.
lib.vi.nā iuriſditio delegata expirat lata ſnia nulla vt eſt
tex.in.l.ſi vt pponis.C.quō ꝛ qñ iudex.ſed iuriſditio or
dinaria non expirat lata ſententia nulla vt no.in.d.l.ſi vt
proponis.ꝛ per conſequens non eſt bonum fundamētuꝫ
argumētare a iuriſditione ordinaria ad delegatā.ꝛ licet
glo.in.d.l.iudex poſtquam.ſentiat qꝺ.d.l.paulus.habe
at locum in delegato non videtur vera qꝛ loquitur in pre
tore ꝛ contra illam glo.ſentit Bart.in.d.l.iudex poſtq̄.
ꝛ per conſequens ceſſat fundamentum.d.l.paulus.ꝛ eo
dem modo reſpōdeo ad.d.c.cum appellationibus.ꝙ lo
quatur in ordinario vt apparet in verſi.ſuperior ſine diffi
cultate remittat.ad.d.cle.i.q̄ allegat Ioā.de imo.poteſt
reſponderi.nam tex.ibi dicito ſi quis cōtra hoc aliquem
vexare preſumpſerit per iudicem coram quo vexatio fiet
condemnetur vnde videtur ille tex probat contrariuꝫ qꝛ
inquantum dicit condemnetur per iudiceꝫ ergo intelligi
tur anteq̄ pronunciet ſe in cōpetentem qꝛ tunc non eſt iu
dex.ad.d.c.vt debitus.allegatum per Io.de imo.reſpon
deo qꝺ loquitur in ordinario ꝛ argumentare de ordina
rio ad delegatum non eſt bona argumētatio vt ſuperius
dixi ꝛ etiam miror de eo inquantum allegat.d.c.vt debi
tus.qꝛ illum tex.allegat glo.iſta in argumentum ꝙ dele
gatus poſſit condemnare in expenſis.ꝛ ideo pondera qꝛ
ſi recte intelligatur iſta glo.ſentit qꝺ olim fuerūt opinio
nes an delegatus in caſu iſto poſſet condemnare in expē
124 ſis.hodie vero eſt deciſum.vt in.d.cle.i.† Sed quando iu
dex delegatus hoc debeat facere an ante pronunciatiōeꝫ
in competentie vel poſt non eſt deciſum a iure ergo vt mi
nus vulnerentur regule iuris dꝫ intelligi vt prius cōdem
net in expenſis ꝛ poſtea pronunciet ſe in competenteꝫ.Fa
ciat qꝺ voluit Bar.in.d.l.iudex poſtq̄.ꝛ qꝺ habeſ in.d.
c.cum olim.el.ij.de priuile.ꝛ ex iſtis habes defenſatā cau
telam Pe.de ſaxonia Spe.ꝛ Io.an.tene menti qꝛ alibi
non eſt ita bene tactum.¶ No.ex ea.glo.ibi dummodo
petitum fuerit qꝛ ſm do.Abba.Iſta glo.eſt ſingu.ꝛ limi
125 tat.l.ſancimus.C.de iudi.vt illud qꝺ dicitur ibi † ꝙ iudex
non condemnans partem in expēſis teneatur reſarcire ꝺ
a ſuo habet locum quando expenſe fuerunt petite[a] per par
tem ꝛ ratio eſt qꝛ iudex non tenetur officium ſuum nō pe
titum ad vtilitatem priuatam impartiri.l.iiij.§.hoc au
tem iudicium.de dam.infec.ꝛ ideꝫ no.ſm do.Abb.in.d.
l.ſancius.C.de iudi.ꝛ allegat ꝙ no.Inno.in.c.ad nram.
el.ij.de iureiur.ꝛ inducit iſtam glo.ad.q.ſtatuti diſponē
126 tis † ꝙ iudex teneatur expedire cauſam infra menſem als
incidat in penam ꝙ ſi partes litigantes coram iudice nō
petant cauſam expediri infra menſem ꝙ iudex nō decidē
do infra menſem non incidit in penam ꝛ allegat do.An
to.qui hic voluit in.c.venerabilis.de iudi.ꝛ inducit etiaꝫ
127 iſtam glo.ad queſtioneꝫ † an poſſit appellari a iudice qui
non condemnauit victum in expenſis eo caſu quo non fu
it petitum vt condemnaret in expēſis ꝛ allegat Dños de
rota deciſione.cccxli.vbi multum ſingulariter dixerūt qꝺ
ſic.quidā tñ ex eis dixerunt ꝯtrium tñ ꝯtrium facit iſta gl.
qꝛ ex quo non dr̄ iudex grauaſſe ſi nō fuit petitū nō eſt lo
cus appellationi allegat dictū Spec.in ti.de offi.iudi.§.
impedit.poſt prin.vbi dicit ꝙ non pōt appellari a iudice
ſi non facit illud ꝙ facere potuit ex ſuo offō ſi non fuerit
petitū iputari dꝫ pti non petēti.ꝛ iſtā glo.dicit ſeq cōiter
doc.nros.in.c.exceptionē.de excep.ꝛ refert ſe extiaſſe eam
pleniſſime in.c.ſignificauerunt.de excep.ꝛ ita reſidet hic
.d.Abb.ꝛ idē ipſe voluit in.c.finē litibus.de do.ꝛ ꝯtu.ꝛ
in.c.venerabilis.de iudi.ꝛ facit ꝙ ipſe voluit in.c.lꝫ cāꝫ.
de pba.Tu vide Bal.in.l.non qcqd.ff.de iudi.vbi alle.il
lud dcm̄ Spe.ꝙ non pōt appellari ſi iudex non eſt impe
ritus offiñ ſuū non petitū ad vtilitatē priuatā ꝛ iſtud di
ctū allegauit Pe.de anch.in.c.ſciſcitatus.ē.e.ꝛ facit qꝺ
voluit idē Bal.in.l.i.C.quō ꝛ qñ iu.ꝛ qꝺ ipſe voluit in
128 c.i.§.iudices.de pa.iur.fir.in vſi.feu.† vbi dixit ꝙ ad hoc vt
iudex dicatur eſſe negligens debet pars inſtare ꝛ petere
ab eo allegat tex.in.l.ſi qs ex argentarijs.§.cuꝫ aūt.ff.de
edendo.ꝛ elegantē glo.in.l.cū ſeruuꝫ C.de ſeruis fugi.ꝛ

a ¶ Petite.ſꝫ
qro nūqd ex
penſe peti pñt
qñ iudex i ſen
tētia eas ꝯmi
ſit dic ꝙ nō vt
tenet elegāter
Bar.in.l.a di
uo pio.§.ſen
tentiā.de re iu
di.doc.in.l.ter
minato.C.de
fru.ꝛ li.expē.
bal.iñ ꝯtrū te
nuit in.l.ſanci
mus.i.ꝛ vlti.
colū.C.ꝺ iud.
pro quo vide
Bar.in.l.non
ſolū.de rei vē.
ꝛ in.l.iij.§.ſi
rē delega.iij.

dicit ꝙ debet peti qḋ iudex aliquem torqueat. Faciat qḋ
voluit Cardi. d. Cardi. in. c. cū ſit generale. de fo. compe.
vbi dicit qḋ dʒ peti iuſticiā reddi ad hoc vt iudex dicatur
negligēs ⁊ allegat glo. huius. c. ⁊ faciat qḋ voluit. d. ab-
ba. in. c. auditis. de procu. vbi dicit ꝙ cautela eſt vt expen
ſe petātur ⁊ allegat ad hoc glo. iſtā. Facit qḋ pulchre vo-
129 luit Bar. in. l. conſentaneū. C. quō ⁊ qn̄ iudex. †vbi dicit
ꝙ iudex non pōt puniri in ſindicatu ſi nō fecit illud ꝙ ex
officio ſuo facere potuit. ⁊ ideo dicit ꝙ ſi iudex potuit in-
cipere a captura perſone ⁊ non fecit qḋ non poterit puni
ri in ſindicatu vide bal. in. l. i. §. a magiſtratibus. ff. de ma
130 gi. conue. †vbi querit an id qḋ incūbit iudicis officio requi
rat partis petitionē. ⁊ concludit poſt Oldra. ꝙ aut eſt ta
le qd in quo pōt pretendere ignorantiā nemine petente ⁊
tunc iudex excuſatur vt ibi aut non pōt pretendi ignoran
tia. ⁊ tunc aut cōſiſtit in iure partis ⁊ requiritur ꝙ pars
petat. l. iiij. §. hoc aūt iudiciū. ff. de dam. infec. Aut cōſiſtit
in iure legis ⁊ mero ⁊ libero iudicis arbitrio. ⁊ tūc non
eſt neceſſe ꝙ quis petat a iudice allegat. l. eos. §. fi. C. ꝺ ap
pel. ⁊ dicit hanc fuiſſe diſtinctionem Oldra. ⁊ allegat ꝙ
no. Inno. in. c. ad noſtrā. el. ij. de iureiuran. faciat ēt ꝙ vo
luit. d. Anto. in. c. ſignificauerunt. de excep. ⁊ in. c. ſup hoc
de renun. ⁊ ꝙ voluit glo. in. c. licet cām. de proba. Et iſta
ſunt pulchra ⁊ vtilia addita per me ad glo. iſtaʒ ⁊ docto
res ſcribentes ſuper eā. Sed vos ponderate iſte tex. loquiꝰ
tur. n. in iudice delegato. ⁊ ita loquitur. c. diſpendia. ꝫ. e. in
vj. ⁊ loquitur cle. i. ꝫ. e. ſed. l. ſancimus. C. de iudi. loquitur
in ordinario. ergo iſte tex. ponit caſum diuerſum ad. d. l.
ſancimus. ⁊ per ɔn̄s ſumus in caſibus ſeparatis. ⁊ iō nō
infertur de vno ad alium. l. pupinianus exuli. ff. de mino.
131 l. cum actum. ff. de nego. geſt. tum †qꝛ potentior eſt iuriſdi
tio ordinaria qꝫ delegata vt in. l. ſi vt proponis. C. quō ⁊
qn̄ iudex. ⁊ in. c. i. de reſcript. li. vi. Ideo argumentare de
iſto tex. loquente in delegato ad. d. l. ſancimus. loquenteʒ
in ordinario non eſt bona argumentatio cuʒ pace huius
glo. ⁊ doctoꝝ relatoꝝ dixerim ⁊ ſi verbis daretur auda-
cia auderem dicere iſtaʒ glo. male loqui ⁊ eius ſequaces
qꝛ imo iudex teneꝰ ex officio ſuo condemnaꝰ in expēſis lʒ
ab eo non petaꝰ ⁊ recte hoc decidit tex. in. d. l. ſancimus.
in ver. ſcituris iudicibus noſtris ſi hoc obmiſerint ex ſua
132 ſubſtantia leſis detrimentū reſarcire. † Ubi v̄ba dirigun
tur ad iudicē ⁊ clarū eſt ꝙ vbi verba dirigunꝰ ad iudiceʒ
oritur iudicis offm̄. Iſta eſt glo. multū ſolen. in. l. ſi ſoror.
. C. de colla. ⁊ per ɔn̄s iudex ex officio ſuo teneꝰ cōdēnare
in expenſis ⁊ per ɔn̄s non eſt opus qḋ petaꝰ a parte. ⁊ iō
ſi non cōdēnat in expēſis ex officio ſuo punieꝰ. ⁊ facit tex.
in cle. i. ꝫ. e. vbi tex. dicit per iudicem coram quo vexatio ſi
et condēnare ⁊ ſic ille tex. refert verba ſua ad iudicem er
go oritur iudicis offm̄. ⁊ per ɔn̄s ſequiꝰ ꝙ poſito ꝙ pars
non petierit vocantē condēnari in expenſis ꝙ nihilomi-
nus iudex ex officio ſuo debuit ɔdēnare in expenſis. ⁊ ita
dʒ intelligi. d. c. diſpēdia. ⁊. d. c. finē litibus. ⁊ hʒ in ſe ma-
gnam rōnem iſta pars ad refrenandam calūniam impe
trantiū ⁊ contumaciū. vt in. c. calūniā. de pe. ⁊ in cle. vt ca
lumnijs. de re iudi. ⁊ in. d. c. finem litibus. ⁊ licet alias lo
gendo ⁊ comentando ſecutus fuerim glo. iſtā ⁊ cōmunē
opi. ſcribentiū. Nihilominus cōtrariū mihi videꝰ verius
⁊ errat vehementer do. Abb. cū dicit ꝙ in. d. l. ſancimus
notaꝰ ita vt dicit glo. iſta qꝛ nec Cy. nec Barto. nec Bal.
Saly. ⁊ Raph. dicūt illud in. d. l. ſancimus. ꝙ ipſe refert
hic. ⁊ iſta menti comenda vt memoria digna. Et etiā pō
dera qꝛ inquantū Dn̄i. de rota Spe. ⁊ alij ſuperius rela-
ti dicunt qḋ non pōt appellari ſi iudex non fecit illud qḋ
ex officio ſuo facere potuit qꝛ ꝯ eos allego tex. in. c. raynu
tius. de de teſtamen. vbi iudex potuit ex officio ſuo ꝓnun-
ciare ſuper certa portione ⁊ non pronunciauit nec fuit pe
titum a parte ⁊ nihilominus fuit appellatū. ecce nūc qr
ille tex. deſtruit oēʒ doctrinaʒ docentiū hic ⁊ alibi. Tene
bene mēti qꝛ ē farrago noſtra. Uide que ego late dixi in

a ¶ Delinqt. Sed nūqd rō ne delicti nō ɔcernētis legationem puniri poſſit ab inferiori ꝑlato. dico ꝙ ſic ſ̄t. n. ámoueri ⁊ am motus puniri vt ʒ elegáter Car. in cle. ij. §. notari. ꝺ here reti. quē referūt aliq noviſſimoꝝ ſcribētium hic.

d. c. raynutius. de teſta. ¶ No. ex ea. glo. ibi poterūt iſti
iudices conueniri coram ordinarijs iſtā glo. reputat ſin-
gularem. d. Abb. hic ex qua habes ꝙ iſti iudices delega
ti negligentes condēnare in expenſis poterunt conueniri
133 coram ordinarijs ⁊ inducitur glo. iſta ad queſtioneʒ †de
a legatus ſedis apoſtolice delinquitᵃ in ſua legatione pote
rit ne puniri a iudice ordinario illius loci vbi deliquit ⁊
videtur ꝙ poſſit conueniri coram ordinario per iſtā glo.
Item qꝛ delictum facit eum ſortiri forum in loco delicti
c. fi. ⁊. c. poſtulaſti. de foro competen. aucten. qua in ꝓuin
cia. C. vbi de crimi. agi oportet delictum enim omnē adi
mit honorem. l. quotiens. C. vbi ſenatores vel clariſſi. pro
hoc facit ꝙ no. in. c. prudentiam. §. adijcimus. de officio ꝺ
legati. in glo. immo. que tamen tenet contrarium de hoc
in Specu. de inquiſitione. §. i. verſi. ſed pone in contrariū
facit qꝛ talis delegatus maior eſt ordinario. c. ſane. el. ij. ꝺ
officio delega. de maio. ⁊ obedien. c. cum inferior Jo. an-
refert quibuſdam videri ꝙ ſi ab vtiꝰ iuriſditione quo ad
proceſſuʒ non habet ordinarius ſe impedire ſed ſi abutiꝰ
male iudicando vel iudicare nolendo facit litem ſuaʒ. l.
i. ff. de varijs ⁊ extraordina. cogni. ⁊ ſi pro intereſſe ad ꝙ
tenetur conueniatur coram ordinario poterit eum puni-
re Spe. vt refert Cy. in auc. qua in prouincia. C. vbi ꝺ cri
mine agi. oportet dicit ꝙ qualitercūqꝫ delinquat ordina
rius eū cohercebit ⁊ eum puniet allegat tex. in auctē. vt
iudi. ſine quoquo ſuffra. §. damus. vnde tenebat ꝙ qn̄ de-
legatus in ſalario aſſeſſoris grauat partes pōt per ordi-
rium cohérceri ⁊ reformari per aucten. de iudi. §. i. §. nul-
luʒ. ⁊. §. ne aut labor. ⁊ in auc. vt iudi. ſine quoquo ſuf. §.
nolumus. circa fi. ꝙ vltimum dicit Jo. an. non ꝓcedere
per. c. ſtatutū. §. aſſorem. ꝫ. e. in. vi. Cum etiam qꝛ iſtud de
aſſeſſore aſſumēdo relinquiꝰ conſcientie delegati. Et pro
hoc ꝙ ibi no. in gl. ꝓ hoc. Sed inquantum ad ſalarium
134 poſſet dici ꝙ ille. §. non ꝯdicit. imo facit pro †qꝛ ſalarium
dicit ꝓuide moderādū ⁊ ſic ſi non bene moderaꝰ poterit
ordinarius cohercere. Sed Jo. an. dicit ēt in hoc ꝙ dicit
Spe. per ordinariū poſſe coherceri delegatū dicit hoc ſi-
bi non placere quādiu durat iuriſditio delegati. ⁊ quādo
ꝑ hoc impediret eius iuriſditio. ar. c. ſolicitudineʒ. de ap-
pel. ⁊. c. ſtuduiſti. de offi. lega. ⁊ ꝙ no. in. c. ſuper eo. de of
fi. delega. ⁊ in Spe. in quarta parte eiuſdē ti. in fi. ⁊ ideʒ
etiam no. in cle. nolentes. §. notari. de hereti. ⁊ tenet Fed.
de ſenis cōſi. cx. ⁊ Jo. calde. in repetitione. c. i. de raptori.
in vlti. q. ⁊ in eo ꝙ dicit Joā. an. quādiu durat iuriſditio
eius ⁊c̄. Sentit ſecus ea finita ꝙ tenet Jo. de ligna. quia
tunc factus eſt priuatus. Item in eo ꝙ dicit Joā. an. hoc
verum eſt quando per hoc impediret eius iuriſditio Jo.
calde. in. d. c. i. ſupplet. maxime ⁊ ſic idem ſm̄ eum etiam
ſi non impediretur ⁊ dicit do. Cardi. qḋ ordinarius non
poteſt ſe impedire de aliquo qḋ concernat cauſaʒ delega
gatam vnde non ſupplet maliciam vel deſidiam delegati
apoſtolice niſi vbi vertitur periculum anime vt in. c. ſigni
ficauit. de officio ordina. ſed ſi non concernit cauſam dele
gatam ſecus ⁊ videtur non concernere eoipſo ꝙ tractari
poteſt ſine ipſa. ⁊ per hoc poteſt ſuſtineri glo. in eo qḋ di-
citur ꝙ ſi delegatus hoc caſu non punit poterit conueni-
ri coram ordinario conditione. l. ſancimus. C. de iudi. per
hoc eniʒ non impedit ſe ꝺ cauſa delegata. Ita reſidet hic
do. Cardina. ⁊ cum dicto Jo. an. an. tranſit hic do. anto.
⁊ domi. Abb. Tu conſidera qꝛ Pet. queʒ refert ⁊ ſequi
tur Cy. ⁊ etiam Bal. in. d. aucten. qua in prouincia. dic
135 †ꝙ ſi iudex delegatus in aliqua prouincia a principe qui
in ea cauſa maior eſt omnibus poſt principem. argumen
to. l. fi. C. vbi ⁊ apud quem deliquerit vel in proceſſu vel
male iudicando ꝙ poterit corrigi per preſidem prouin-
cie ⁊ puniri quamuis in appellatione appelletur prin-
ceps. Ego de hoc allego tex. in. c. ſi abbatem. de elec. lib.
vj. Et dicit ſe de facto conſultuʒ rn̄diſſe cū ita accidiſſet. ⁊
alle tex. allegatos ſupius in. d. auc̄. q tex. ſm̄ Raph. fulg.
in. d. aucten.

in.d.aucten.qua in prouincia nihil faciunt.Sed ꝓ certo
tex.in auc.vt iudi.ſine quoquo ſuffra.§.illud autem. verſi
culi.ſancimus. probat doctrinam Petri. licet damnetur
136 per iſtos ſcribentes hic vbi dicitur† ꝙ preſes prouincie pu
nit omnes delinquentes nec amittit ꝑſcriptionem fori cō
petentem ex priuilegio non clauſo in corpe iuris.Si non
reperit delegatus priuilegiatus priuilegio clauſo in cor
pore iuris vt ſi delinquat non conueniatur coram ordina
rio ergo remanebimus in diſpoſitione.d.§. illud autē.Et
cum Jo.an.dicit hic ꝙ ordinarius non poteſt ſe impedi
re quando delegatus deliquit circa ipſam cauſam qꝛ tūc
non poteſt puniri niſi a papa. ex quo ſolum exceſſit cōtra
papam poteſt dici ꝙ aut papa eſt preſens qꝛ de facili po
teſt haberi recurſus ad eum. ⁊ tunc procedat dictuꝫ eius
alias procedat dictum Pet.Cy. ⁊ ſequatꝰ hoc,dico per
illud qđ tangit.d.Anto.⁊ alij in.c.qđ ſuper his. de ſi.in
ſtru.ꝫ.vbi diſtinguunt an ſuperior ſit preſens aut non qn
do delegatus aſſerit ſibi aliquid fuiſſe cōmiſſum oraculo
viue vocis nulla reſonāte ſcriptura. Et no.iſtū tex.in ver
137 ſi.ibi dum non cōparuerit† qꝛ hec dictio duꝫꝰ ponitur pro
a conditione.alibi facit cauſam.l.dicere.in ſi.ff.de arbi.ali
bi ponitur pro tamen.inſti.vi.bonoꝝ raptoꝝ.§.nedū.vbi
glo.alibi proprie denotat tempus.c. venerabileꝫ.de elec.
Alibi ponitur pro donec vt in lōbarda de prohibitis nu
ptijs.l.aduenientem.Item Bal.hic in ſuis apoſtillis col
138 ligit† ꝙ abutens nomine cōmittit falſum allegat Innoc.
hic.⁊.l.ticio ad municipales.⁊ dicit ꝙ plures cauſe ſepa
rate poſſunt moueri coram diuerſis ordinarijs.Iteꝫ vna
coram ordinario alia coram delegato ſed non coram di
uerſis delegatis.allegat Inno.hic ſecus ſi cauſe ſunt con
139 nexe† ꝙ dicuntur contingue pluribus modis. Primo qꝛ
vna infert in alia incohatiue vt petitorium ⁊ poſſeſſoriū.
nam finis vnius eſt incohatio alterius.l.exitus.ff.de acq.
poſſe.Scđo qꝛ vna infert in alia deciſiue.l.fundi.⁊.l.fun
dum.ff.de excep.Tertio quia vna ſe habet ad aliam con
ptiue vt generale iudicium continet in ſe ſpecialia capi
tula nec debet moueri coram diuerſis.l.de rebus.ff. de ar
bi.Quarto correlatiue vt cauſa conuentionis ⁊ reconuē
tionis.l.ſi idem cum eodem.§.qđ ſi mutue.ff.de iuriſ.om.
iudi.Quinto qꝛ vna eſt principalis alias acceſſoria.l.nō
diſtinguemus.§.itē non eſt cogendus.⁊.§.de officio.ff.de
140 arbitris. † Quid ſi actum eſt ſimul ⁊ coniunctim an poſ
ſit ꝓnunciari diuiſim remittit ad.l.quid tamen.in prin.⁊
l.de rebus.ff.de arbi.dicit etiam ꝙ offenſi vindicant ſe li
benter etiam iniuſte ſm Innocē.hic ipſe allegat.d.l.non
diſtinguemus.§.item cum quidaꝫ.⁊ aliud non dicit. Itē
addite glo.in.c.finem litibus.de do.⁊ contu.que allegat
iſtum tex.in argu.tm̄ qđ vbicūqꝫ calumnia eſt euidens hꝫ
locum diſpoſitio ⁊ pena illius.c. in exceptione dilatoria.
141 vid ibi doctores.† Itē ego qro quid ſi plures actores tra
hunt reum coram diuerſis iudicibus ſup eadem re. Po
nite exemplum duo habent rem cōmunem vnus imperit
reum coram vno iudice pro ſua portione aliter imperit re
um coram alio iudice habebit ne locum diſpoſitio iſtius
c.nemo.hoc tangit do.Anto.in repetitione.c.cum.M.ꝫ
conſti.tenet iudicium procedere.ego aliter hoc hic nō ex
animo vide dicta per me in.d.c.cum.M. Ultimo queri
142 tur† vtrum iſti abutentes litteris papalibus poſſunt puni
ri criminaliter.nam ſolum hic imponitur pena ciuilis cū
agitur ciuiliter Inno.dicit ꝙ iſti q tradunt litteras alijs
eiuſdem nois ⁊ recipiētes poſſunt puniri pena falſi vt ſu
perius dictum.Alij vero aliter abutentes poſſunt puniri
pena criminis ſtellionatus cum delictuꝫ non aſſumat ſpe
cificum nomen vnde puniuntur iſti delinquentes extra or
dinem de quo dicendum vt habetur per totum.ff. de cri
mine ſtellionatus.⁊ facit ꝙ habetur in.l.ſi quis obrepſe
rit.ff.ad.l.corneliam.de falſis.⁊.l.⁊ ſi legibus.C.ſi cōtra
ius vel vtilita.publi.

De conſuetudine. Rubrica.

Ontinuatur ad precedentem hoc modo diximus .ſ.de iure ſcripto ꝙ conſiſtit in cō ſtitutionibus ⁊ reſcriptis verum qꝛ eſt ius non ſcriptuꝫ.ſ. conſuetu do que pro lege ſeruatur.l.de qui bus.ff.de legibus.inſti.de iure na turali gen.⁊ ciui.§.ex non ſcripto. Ideo poſtqꝫ vidimus de iure ſcripto.videndū eſt de iure non ſcripto vt eſt ꝯſue tudo.Ita continuat ſm Dama.⁊ Gof. de niā huius ru brice habet.i.di.c.mos eſt.⁊.c.ſequenti.x.⁊.xi.diſt.ꝑ totū repetitur iſta rubrica.in.vi.Uel pōt continuari ſm Ho. in ſumma huius ti.hoc mō audiuimus de iure ſcripto ſꝫ qꝛ oē ius quo vtimur aut ex ſcripto conſtat aut ex nō ſcri pto conſtat.inſti.de iure na.§.conſtat. nā qđ in ſcriptis re digitur lex vocatur ꝙ aūt ſine ſcriptis ꝯſuetudo vocat er go premiſſo de iure ſcripto clauſo in corpore iuris ⁊ non clauſo in corpe iuris videamus de iure non ſcripto ⁊ ſic de ꝯſuetudine.ſimilis ordo habet in.ff.veteri.⁊ inſti.⁊ in prin.decretoꝝ ſm Hoſt.in ſūma huius ti. Sed tu ponde
ra qꝛ initio vꝫ ꝙ imediate poſt titulū de ꝯſti. debuit ſituari
1 rub.de ꝯſue.† nā ois humana cognitio incipit a generali
bus ⁊ poſtea deuenit ad ſpēs ⁊ indiuidua teſte philoſo
b phoꝝ principe Ariſtote.in primo phiſicoꝝ vbi inqt tūcꝰ
.n.opinamur vnūqđqꝫ cognoſcere cum cās cognoſcimus
primas ⁊ principia pria vſqꝫ ad elementa.nā pueri a pn
cipio appellāt oēs viros pres ⁊ oēs feminas matres po
ſtea determināt vnūqđqꝫ.Sed ꝯſuetudo eſt lex generalis
nec differt a lege ſcripta niſi vt differūt tacitū ⁊ expreſſuꝫ.
vt in.§.ꝯſtat aūt.⁊ in.§.ex non ſcripto.inſti.de iur.na.naꝫ
de eſſe legis eſt ꝙ ſit generalis.l.i.ff. de legi.in ver. lex eſt
cōe preceptū.iiij.di.§.erit aūt.l.generalis. Sed reſcripta
ſunt pticularia ergo prius debuit tractaſſe. Ro.pontifex
de ꝯſue.qꝫ de reſcrip. ergo ſequit ꝙ male ſituata eſt pñs
rubrica poſſet ſaluādo facile rñderi ꝙ ita placuit condi
tori cōſtitutionis.c.ſi qñ.ꝫ.de reſcrip.cum ibi no. Uel poſ
ſet rñderi ꝙ papa tractauit prius de lege ſcripta in gene
re ⁊ poſtea tractauit de lege ſcripta in ſpecie ⁊ hmōi.fue
runt reſcripta. Poſtea vero tractauit in gñe de lege non
ſcripta in gñe ⁊ hmōi.eſt ꝯſuetudo ⁊ faciat ordo qui ſer
uauit Chriſtianiſſimus impator Iuſtinianus qui in co
dice prius tractauit de legibus poſtea de reſcriptis ⁊ ꝯſe
quenter de ꝯctibus. Poſtremo tractauit de cōſuetudine
vt appet.C.de legi.C.de diuer.reſcrip.⁊.C.q ſit lon.ꝯſue.
⁊ facit glo.in rub.ꝑalle C.q ſit lon.ꝯſue.⁊ ꝑ hoc tollit il
lud ꝙ in ꝯtriū adduxi tene menti.Et dicit Ioā.an.in hac
rub.ꝙ multa iura incluſa in hoc volumine decretaliū tra
2 ctāt de ꝯſuetudine.† qdā.n.iura approbāt ꝯſuetudineꝫ.q
dam vō reprobāt ꝯſuetudineꝫ iura q approbāt ꝯſuetudi.
cōmemorant ⁊ recenſent per Io.an.hic vꝫ.c.cū oēs.ꝫ.de
ꝯſti.c.cum ana eccleſia.de elec.c.duo.ſimul.c. irrefragabi
li.§.exceſſus.c.dilectꝰ.de of.or. de integ. reſti.c. dilectꝰ.de
in integ.reſti.c.ꝯſtitutus.de arbi.c.dilecti.de iudi.c.nouit
de fo.cōpe.c.lꝫ ex ſuſcepto.⁊.c.cū ꝯtingat.c.i. vt lite pen
den.c.cū veniſſent.de eo qui mit.in poſ.c. ex pte aſtēſis.ꝺ
ꝯceſ.ꝑben.c.cū olim.de cleri.cōiug.c. cū dilectus.de ſi.in
ſtru.c.ea noſcit.de his q ſi.a pla.c.i.de pca.c. ceterū.ꝺ do
na.c.raynutius.⁊.c.relatū.el.ij.de teſta.c.certificari.⁊.c.
de vxore.de ſepul.de deci.c.cū ſint hoies.c.ad apoſtolice.
de cēſi.c.ſup eo.de obſer.ieiu.c.ij.de ꝯiug.ſuoꝝ.c.lꝫ.de co
gna.ſpūali.c.i.c.iij.c.ad apoſtolicā.de ſimo.c.ſicut. de iu
de.c.ij.de exceſ.pla.c.qſiuit.⁊.c.ſup qbuſdaꝫ.§.ꝑterea.de
verboruꝫ ſigni.Et hec ſunt iura que Ioā.an.commemo
rat in hoc volumine decretaliuꝫ que approbatiue loquū
tur de conſuetu.Commemorat etiam alia iura poſita in
vi.decretaliū q approbatiue eodē mō loquunt de cōſue.
vꝫ.c.i.de conſti.li.vi.c.generali.eo.titu.li.vi.c.romana.⁊
c.ſi canonici.⁊.c.vt litigantes.⁊.c.preſenti. de officio or
di.lib.vi.cle.i.de ſenten.excommu.c. romana.§.i.de foro

a An dictio dum conditio nem faciat.Ui de oēs ſcriben tes in .l. ſi de ceꝫ cum petle ro.⁊ in.l.cēte ſimis.⁊ l.l. eū q iſta.§. q iſta de verb.obl.⁊ Bar.no .in.l.ſ. iiij.col. de ꝯdi. ⁊ demō.

b Tūc. Ori ginaliter locus iſte phi habe tur i ꝓlogo au ditꝰ nalis tex. cōmēti primi quē milies al legauit.d. An dre.ſ. duobꝰ ti tulis ꝓcedē. ⁊ nos aliqd ibi adiecimꝰ i apo ſtillis.

compe.co.libro.c.romana.§.i.ꝛ.§.debet.de appel.co.li.
c.cum in eccleſia.ꝛ.c.cum in eccleſijs.de preben.lib.vi.c.
vno.§.fi.ne ſede vacante.co.libro.de cenſi.c.i.lib.vi.de im
mu.eccle.c.quoniam.co.libro.de penis.c.i.li.vi.de ſentē.
excom.c.romana.ꝛ.c.venerabilibus.§.deniqꝫ.de religio
ſis domibus.clemen.ij.clemen.ad noſtram.de cenſibus.
3 †Commemorat etiaꝫ iura poſita in hoc volumine repro
bantia conſuetudinem.c.cum terra.ꝛ.c.mexana eccleſia.
de elec.c.ex tuarum.de auctoritate ꝛ vſupalij.c.ij.ꝛ.c.cuꝫ
ſecundum.de tempo.ordi.c.clerici.de iudi.c.ceterum.de
iuramen.calum.c.conſtitutus.de fideiuſſo.c.ij.ꝛ.c.ad no
ſtram.de proba.c.ſericis.de teſtibus.c.fi.de preſcrip.c.cuꝫ
cauſam.de re iudica.c.cum ab omni.ꝛ.c.cum decorem.ꝛ
c.a crapula.de vita ꝛ hone.cleri.c.extirpande.ꝛ.c.pe.de
preben.c.litteras.de conceſ.preben.ꝛ.c.i.de his que fiūt
a maiori parte capituli.ꝛ.c.cum eſſes.de teſtamen.c.abo
lende.de ſepultu.c.ea que.de ſtatu mona.de conſecra.ec
cleſie vel altaris.c.aqua.de celebra.miſſa.c.pernicioſus.
c.i.de immu.eccleſia.de ſponſa.duorum.c.tuas duduꝫ.c.
qḋ ſuper his.de conſan.ꝛ affini.c.non ſatis.cum.c.ſe.de ſi
mo.c.ea que.c.intantum.c.ſicut.c.Jacobus.co.ti.c.in nō
nullis.de iudeis.c.ij.de clerico pugnante in duello.c.i.c.
iiij.ꝛ.c.fi.de magiſtris.c.nouerint.de ſenten.excom.c.qꝛ
ſepe.de elec.li.vi.pro ꝛ contra.c.ſtatutum.co.ti.lib.vi.c.ſi
canonici.de officio ordina.co.libro.c.vno.de cleri.non re
ſi.li.vi.c.ij.de preben.co.lib.clemen.i.de iure patro.de cle
rico egrotante.c.vno.li.vi.de capellis monachoꝝ.c.vno.
co.lib.de cēſibus.c.i.ꝛ.c.quamqꝫ.ꝛ.c.fi.li.vi.c.vno.de in
iurijs.co.lib.clemen.in pleriſqꝫ.de elec.clemen.ij.de peni.
cle.vt hij qui.de etate ꝛ quali.cle.ſi vna.de rebus eccl.nō
alie.clemen.ij.de ſepul.cle.nē in agro.de ſtatu regula.de
religioſis domibus.clemen.ij.de vſur.clemen.i.clemen.ſi
quis ſuadente.de penis.clemen.i.de ſenten.excom.iſta iu
ra allegat Jo.an.in hac rubrica.Et ꝑ certo iſtud eſt po
tius laborioſuꝫ qꝫ ſubtile cōnumerare hic iura canonica
que approbant ꝛ que reprobant conſuetudinem ideo ar
bitratus ſum circa hoc non inſiſtere.Faciat tamē.c.vene
rabilem.de elec.in ver.de iure ꝛ antiqua conſuetudine.ꝛ
c.ſopite.de cenſibus.in ver.de iure ꝛ antiqua conſuetudi
ne.ꝛ in.c.ad hec.de officio ordinan.c.cum dilectus.J.co.
c.fi.de preben.li.vi.Curioſus poterit multa ſimilia iura
ſparſa reperire ſed vlterius conſidera qꝛ videtur qꝛ male
ſituata ſit rubrica iſta videtur enim ꝙ papa debuit inci
4 pere a rubrica de conſuetudine qꝫ a rubrica de ꝯſti.†naꝫ
antiquiora ꝛ priora ſunt preferenda.l.i.ff.de acqui.reruꝫ
domi.c.i.de maio.ꝛ obe.ſed conſuetudo preceſſit legē ſcri
ptam etiā datā Moyſi ꝛ populo iudaico ergo prius de
buit tractari de conſuetudine qꝫ de lege poſitiua cōſuetu
do enim incepit poſt.l.naturalem ex eo tempore quo ho
mines conuenientes in vnum ceperunt in ſimul habitare
ꝙ ex eo tempore creditur factum ex quo chaim dicit edi
ficaſſe ciuitatem geneſis.iiij.c.vi.diſtin.§.fi.ergo prius de
buit incipere de cōſuetudine qꝫ de conſtitu.iſta obiectio
non eſt fabricata per aliquē.Poteſt tamē reſponderi qꝛ
ex quo conſtitutio etiam dicitur illa que editur a princi
pe vt ſatis dictum fuit.s.in rubri.de conſti.conſuetudo ve
ro proprie editur ex vſibus hominum.vt in.l.de quibus.
ff.de legi.ideo conſtitutio tanqꝫ edita a nobiliori inuen
tore prefertur conſuetudini.ꝛ ideo prius incepit papa de
5 conſti.qꝫ de conſue.Et qꝛ omnis de officio queſtio.debet
a diffinitione proficiſci teſte humani elogi Cicerone inde
officijs in prin.l.omnis diffinitio.ff.de regu.iur.l.i.in prin
cipio.ff.de dolo.Ideo tractaturi de conſuetudine ſcire oꝫ
ante omnia quid ſit conſuetudo.Et qꝛ ignoratio per no
a men dicitur[a] neceſſe eſt artem ignorare vt dixit comenta
tor loyce Petri hiſpani.Jō ne in equiuoco laboremus.
6 †Cōſuetudo ſm Cy.ꝛ Petrū ſumitur duobus modis.
Primo vt eſt factum ꝛ dicitur conſuetudo quaſi aſſueſa
cio a conſuo cum ſuis dicta de qua fit mentio in.l.iij.in
fi.C.de epiſcopali audien.ꝛ hec nec eſt ius nec oritur ius

a ℭ Per nomen dicit. De hoc emiſſit phā ſa'uchis quaſ poſuit.d.and. hic vide philoſophum. ꝛ cōmentatorē p[ri]mo poſte. lex: comenti ſecūdi ꝛ ibi omnes ſcribentes vbi eſt ꝓprius locus hui[us] ſpeculationis.

ex ea.Secundo ſumitur conſuetudo pro iure non ſcripto
ꝛ hoc modo ſumitur in hac rubrica.ꝛ inſti.de iure natu
rali.§.ex non ſcripto.dum ibi dicit ex non ſcripto ius ve
nit ꝙ vſus comprobauit.Tertio modo ſumitur conſuetu
do ſm Jaco.bu.prout eſt vſus maioris partis populi ex
qua reſultat conſuetudo que eſt ius de qua habetur men
tio in.l.ij C.que ſit longa conſue.ꝛ hoc modo ſumpta ſo
nat in factum ꝛ ius ꝛ ſimile eſt in poſſeſſione que dicit̄ pe
dum poſitio.l.i.ff.de acqui.poſ.Jta etiaꝫ ſequitur Cy.in
cōmento.l.ij.C.que ſit longa conſue.ſequitur Ang.in ele
ganti ſua repetitione.inſti.de iure.natu.§.ex non ſcripto.
Nunc capio diffinitionem conſuetudo prout hic ſumitur
7 diffinitur ſm Azo.in ſūma que ſit lōga ꝯſuetudo vꝫ.†Cō
ſuetudo eſt ius non ſcriptum moribus vtentiuꝫ approba
ta que diffinitio probatur in.l.de quibus.ff.de legi.ꝛ In
no.hic dixit ꝙ eſt ius non ſcriptū moribus diuturnis po
puli inductum ſed Ja.de raue.in.d.l.ij.que ſit longa con
ſue.reprehendit diffinitionem Azo.dicens ꝙ recte nō dif
finit conſuetudinem nec eius diffinitioneꝫ plene tradidit.
Nā in eo ꝙ dixit ꝯſuetudo eſt ius non ſcriptum male loq
tur.naꝫ diffinitio debet dari circa eēntialia ego allego ad
hoc illud ꝙ ſcribunt philoſophi ꝙ diffinitio cōſtat ex ge
nere ꝛ differentijs de quo per Bar.in.l.i.ff.de teſta.ſꝫ de
ſubſtantia conſuetudinis non eſt vt ſit ius non ſcriptū qꝛ
lex ꝛ conſuetudo differunt tanqꝫ tacitum ꝛ expreſſuꝫ.nā
nihil intereſt vtrū populus voluntatem ſuam declaret vꝰ
bis hoc eſt pro lege vel declaret rebus ipſis ꝛ factis hoc
eſt per conſuetudinem.vt.d.l.de quibus.circa fi.ꝛ ibi di
xit glo.ꝙ facto oſtenditur voluntas.l.reprehēdenda.C.
de inſti.ꝛ ſubſti.ꝛ faciat iſtud poeticum ꝛ facta loquunt̄
ꝛ tū de eſſe legis non eſt ſcriptura cum non apponatur in
diffinitione legis vt in.l.i.ff.de legi.nec dicit lex ꝙ ſcriptu
ra eſt de ſubſtantia legis qꝛ de ea melius habetur noticia
8 ne quis poſſet pretendere ignorantiā †cum lex non liget
niſi tm̄ ſcientes in auc.vt facte noue conſtitutiones in pri.
ꝛ.l.generali.in verſi.ſciam non ignorantiaꝫ cupimus al
ligari C.de tabula.li.x.ꝛ.l.humanum.C de legi.ꝛ ſtatiꝫ
ꝙ ſcripte ſunt leges nullus poteſt pretendere ignorātiaꝫ.
Nec ob.§.conſtat aūt lex.inſti.de iure nat.qꝛ dꝫ intelligi
ex ſcripto.i.ex non tacito ſicut ꝛ alias dr̄ ꝯctus fieri ſine
ſcriptis ēt ſi de eo fiat ſcriptura ad memoriā vt.l.contra
ctus.C.de fi.inſtru.Preterea pro tanto dicitur legē con
ſtare ex ſcripto ꝛ conſuetudinem ex non ſcripto qꝛ vt plu
rimum contingit legem ſcribi ꝛ conſuetudinē ius nō ſcri
9 ptum ex facti accidentia†qꝛ ad ea que frequēter accidūt
ius adaptatur.c.ſepe.de reſti.ſpolia.l.nam ad ea.ff.de le
gi.ꝛ iſto modo Jaco.de raue.proiecit in profundum dif
finitionem datam per Azo.qui vt Bal.vtar verbis in.l.
contractus.C.de fi.inſtru.Azo.fuit vaſ.legum.Sed Ho
ſti.in ſumma huius ti.in princi.diffiniuit.Cōſuetudo eſt
ius quoddam moribus inſtitutum ꝙ pro lege accipitur
cum lex deficit.i.diſt.c.conſuetudo.viij.di.c.fruſtra.ꝛ di
citur moribus inſtitutum.i.aſſiduis vel frequētibus acti
bus hominum.ita exponunt Goffre.ꝛ Damaſius.Con
ſuetudini autem eſt ratio preponenda.nam ſicut p legeꝫ
fit probatio ita per rationeꝫ ſed ſi vtrūqꝫ deficiat eſt de ſi
milibus ad ſimilia procedendum.xx.di.c.de quibus.c.in
ter ceteras.de reſcrip.l.imperator.ff.de legi.ſed qꝛ nimis
breuis eſt hec deſcriptio ideo vt vt omnia īcludas pōt ſic
magiſtraliter deſcribi.Cōſuetudo eſt vſus rationabilis
competenti tempore preſcrip.vel firmatus nullo actu cō
trario interruptus binario actu ſeu contradictorio iudi
cio vel ꝙ non extet memoria inductus vſqꝫ cōi vtētium
cōprobatus ꝛ dicitur rōnabilis qꝛ ſic preſcribi pōt.c.ij.
c.cum olim.c.cū dilectus.ꝛ.c.cū cōſuetudinis.J.e.c.bone.
§.ceterū.de poſt.pla.c.ſcriptū.c.cumana.c.cū in geneſi.
de elec.c.cū contingat.de foro compe.c.fi.de officio arch.
c.accedentibus.de exceſ.prelato.oīa iſta iura dicunt con
ſuetudinem fore attendendam in electionibus iuriſditio
nibus ꝛ ſilibus iſta ſunt vba Hoſt.in ſūma hui[us] ti.in pn

Jta diffinictio

Ita diffinientis conſuetudinem. et ita etiam ipſe voluit in
c.pe.§.e. Sed Jac. de raue. aliter diffiniebat et hoc modo
conſuetudo eſt ius moribus vel vſibus totius populi vel
maioris partis initiatis vel continuatis legis vicem ob-
tinens. Pet. vero de bellaper. fatetur diffinitionem Jac.
de raue. fore veram. dicit tamen quod predicta verba ius nõ
ſcriptum poſſunt in dicta diffinitione apponi ad differen
tiam legis forte non tantum vt denotaret eſſentiam con-
ſuetudinis quam vt denotaret frequentiam vel differentiam
inter tacitum et expreſſum et per Jaco. de raue. facit. l. im
mo. ff. de legibus. vbi dicitur quod non eſt neceſſe legem ſcri-
bi ſed ſcribi poſſe ſed tenentes contrarium dicunt quod ſen-
ſus littere eſt quod non fuit neceſſe introduci quod ſcribatur. li-
cet ſcribi poſſit. Itẽ diffinitur etiam conſuetudo eſt vſus to
tius populi vel maioris partis recte iniciatus et cõtinua
tus ex non ſcripto deſcendens vi3 legis habẽs que verba
omnia cum miniſterio ponuntur. nam quod conſuetudo ſit
vſus probatur in. d. §. ex non ſcripto. cũ dicitur totius vel
maioris partis denotat quod oportet de iure maiorem par
tem populi conſentire in illo actu ad conſuetudinem indu
cendam que omnibus preiudicet. l. aliud. §. refertur. ff. de
regu. iur. et cum dicitur recte initiatus ponitur cũ miniſte
rio quia ſi ille vſus eſſet erroneus non induceret conſuetudi
nem. et ideo ponitur continuatus quia non ſufficit populum
vſum eſſe ſi ille vſus ſit continuatus et lõgus. ideo dicitur
in rub. C. que ſit lon. conſue. et in. d. l. de quibus. dicitur diu-
turni mores. et in. c. fi. §. eo. dicitur vſus longeuus hinc eſt
quod ſi maior pars populi incepiſſet vti aliqua cõſuetudine
et ille vſus non fuiſſet longus non haberet alicui obeſſe.
dicit etiam ex non ſcripto proueniens ad differentiam le
gis non quia de neceſſitate ſcriptura ſit contraria conſuetu-
dini. Ita reſidet Cy. in. l. ij. C. que ſit lon. conſue. Ang. in
ſua eleganti repetitione. §. ex non ſcripto. inſti. de iure na.
Bar. in. d. l. de quibus. Sed Joã. an. in. c. fi. §. e. dicit poſſe
conſuetudinem diffiniri breuius hoc modo. v3. conſuetu-
do eſt quoddam ius moribus illius introductum qui au
ctoritate publica legem condere poteſt. et cum hac diffini
tione tranſiuit. d. Galuanus qui repetit in ſtudio padua
no. c. fi. §. e. do. Abb. hic dicit quod iſta diffinitio Jo. an. poſ-
ſet aliquantulum calumniari per tex. in. d. c. fi. §. e. vbi dici
10 tur † quod conſuetudo poteſt introduci cõtra canones per in
feriores a papa et tñ iferiores a papa nõ põt condere leges
aut ſtatutũ contra canones. c. inſtõnis. xxv. q. ij. c. quod ſupbis. de
maio. et obe. no. Jo. an. in. c. fi. de offi. archi. et in. c. non ſo-
lum. de appella. li. vi. Tu reſponde ad hoc quod Jo. an. non
dicit quod cõſuetudo introducitur ab eo qui poteſt diſpone-
re contra legem ſed dicit quod conſuetudo introducitur ab
eo qui poteſt publicam legem condere. Item et poſito quod
Jo. an. diceret quod conſuetudo poteſt induci ab eo qui põt
contra legem condere diceret veru3 quo ad laycos. vt in
l. omnes populi. ff. de iuſti. et iure. Sed quo ad perſonas ec
cleſiaſticas etiam diceret verum ſi conſuetudo eſſet preſcri-
pta iſte eſt caſus in. c. fi. §. eo. Et cum opponitur quod inferio
res a papa non poſſunt condere ſtatuta contra canones
fateor de plano vt in contrarium allegatis. Sed cum di-
citur ergo non poſſunt introducere conſuetudinẽ cõtra ca-
nones tunc reſpondeo quod iſtud eſt falſum intelligendo de
conſuetudine preſcripta vt eſt caſus in. d. c. fi. quia tunc con
currit tollerantia pape. vt no. in. d. c. fin. ergo et cetera. Poſſet
tamen adduci per dicto Joan. an. ſingulare dictum bar-
to. in. l. i. ff. de legibus. vbi dicitur lex eſt cõmune preceptũ
11 virorum prudentum. et ibi Barto. dicit † quod in lege condẽ
da non poſſunt conſentire mulieres et ſubdit mirabiliter
quod eodem modo mulieres non poterunt introducere con
ſuetudinem et iſtud dictum Bar. allegat. d. Abb. in. d. c.
fi. et ſic videtur verum dictum Joã. an. quod ille poteſt intro
ducere conſuetudinem qui poteſt publicam legem conde
re et de hoc dicto Bar. exclamauit Ludo. ro. in ſuis nota
bilibus. xlvi. non tamen allegauit dictum Jo. an. in. d. c.
fi. Sed do. Dionyſi. de peruſio qui fuit doctor ſolẽnis in
ſuis reportatis in. d. l. i. ff. de legi. dicit dictum Barto. fo-
re dubium in his que ſpectant ad mulieres quia in illis po
terunt introducere conſuetudinem quia per binum actũ in-
troducitur conſuetudo allegat. l. i. §. i. ff. de ven. inſpi. et al
legat. l. in multis. ff. de ſtatu homi. d. Anto. in. d. c. fi. §. e. di
cit quod mulieres poſſunt introducere conſuetudine3 in lo-
co vbi habent iuriſditionem allegat quod no. in. c. cum dile
cti. de arbi. faciat pro hoc dicto Bar. et Jo. an. quod voluit
12 Bal. in. c. i. §. de iudi. vbi dicit † quod mulier non habet conſi-
a lium validum allegat ariſtotelem[a] ad hoc tu allega. l. cõ
ſilio. ff. de curatore furioſi. Tu limita hoc non habere lo-
cum in auguſta que dat conſilium imperatori ad regẽdũ
orbem. vt dicit text. in. l. bene a zenone. C. de quadri. pre
ſcrip. Et facit in ſimili illud quod ſcribitur per egregiũ ora
torem Leonar. areti. in epiſtola quam direxit ad illuſtre3
dominu3 Baptiſtam de malateſtis vbi dixit aſpaxia mu
lier femina fuit a qua Socratem philoſophum tantum
didiciſſe que non pudeat confiteri. Et facit illud quod ſcri-
bitur de ſibillis. Et etiam pondera collegium poteſt face
re conſtitutiones et conſuetudines vt plene per Barto. in
l. omnes populi. ff. de iuſti. et iur. Sed mulieres faciũt col
legium. vt eſt glo. ſingularis in. l. pe. C. ad. l. iuliam repe-
tundarum. quam glo. ita allegat Angel. in. l. ſicut. §. fi. ff.
quod cuiuſ. vniuer. nomi. ſed collegia poſſunt facere legem.
vt plene ſcribitur per Bar. in. l. omnes populi. ff. de iuſti.
et iure. et no. in. c. cum omnes. extra de conſtit. et per glo. in. c.
ij. de verbo. ſigni. li. vi. ergo ſi poſſunt facere conſtitutio-
nem poterunt introducere cõſuetudinem ergo erit caſus
in quo mulieres poſſunt introducere conſuetudinem li-
cet aliter dixerit Bar. et etiam. d. Abb. hic. Et ſi mihi di-
catur amice mulier non habet conſilium vt ſuperius dixi
ad hoc reſpondeo quod immo mulier pollet conſilio tex. eſt
in. l. quidam decedẽs. ff. de admi. tu. quem tex. ad hoc al
legauit Bal. in. c. decernimus. §. de iudi. dicit tñ ibi Bal.
13 † quod iuriſditio in femina3 prorogari non põt niſi alias ha
beat iuriſditionem quia qualitas iuriſditionis magis iſpi-
citur quam qualitas mulieris. Facit ẽt optimus tex. in. l. cu3
pretor. ff. de iud. in ver. moribus. vbi cõſuetudine intro du
ci põt quod mulier ſit iudex. et faciat ẽt quo ad cõſiliũ elegãs
glo. in auc. vt iudi. ſine quoquo ſuffr. in. iij. col. que cõme
morat Azo. dicentẽ conſilium eligendũ eſſe a ſeruis ergo
eodẽ modo eligi poteſt a mulieribus. Idẽ facit imperator
qui eligit conſiliũ ab vxore. vt eſt tex. in. d. l. bñ et a zeno-
ne. et ad. d. l. cõſilio. ff. de cura. furio. rñde vt plene reſpõdi
in repe. cle. i. de elec. Et ſi bñ ponderetur dictũ Bar. in. d. l.
i. ff. de legi. loquitur arguendo non aũt loqtur decidendo.
c. forus. §. argumentũ. §. de verbo. ſig. Et inquãtum illa. l.
i. vtitur illo verbo virorum videtur denotare frequentiã
facti argu. auctoritate habita. C. ne filius pro pa. et. l. hu
manum. C. de legi. et iſta menti comẽda. Itẽ infert. d. car
14 di. in. c. fi. §. e. ex hoc dicto Jo. an. quod ex moribus vnius ho
minis puta principis poteſt introduci conſuetudo. Ide3
in alio qui poſſit condere ius hinc dicimus quod mos pape
quem ſeruãt in curia ſua facit ius. e. ex litteris. extra de conſti.
c. quã graui. de cri. fal. tñ. d. Car. in. d. c. fi. dicit quod cõiter
tũ loqmur de cõſuetudine attendimus eã que cauſatur a ta-
cito cõſenſu alicuius vniuerſitatis totius vel maioris par
tis et ad hoc pro maiori parte referuntur exẽpla poſita in qõni
bus tactis per doc. in. d. c. fi. et ita reſidet et ſic videtur trãſi-
re cũ diffinitione Jo. an. et eodẽ modo videtur tranſire in. d. c.
fi. do. Anto. et Jo. de imo. Sed do. Bar. de ſaly. in. d. l. ij.
C. que ſit lon. cõſue. diffinit cõſuetudinem hoc mõ cõſuetu
do ẽ ius non ſcriptũ moribus populi introductũ alle. d.
l. de quibus. in ver. inueterata. et dicitur non ſcriptum ad
differentiam legis ſcripte de cuius eſſentia eſt ſcriptura.
et dicit hoc probari in. l. humanum. C. de legi. et in. l. ij.
eod. ti. et inſti. de iure naturali. §. conſtat. et. §. ex non ſcri
pto. et. d. l. de quibus. verſicu. quid intereſt ſuffragio et cetera.
15 Nam ſuffragium eſt conſenſus in ſcripturam redactus.
vt ibi no. et in. l. ſi de interpetratione. ff. de legibus. quod aut

a ¶ Ariſtoti-
lẽ. iſtud ſtupẽ
dũ decus philoſophorum
vt plurimũ ve
rũ ẽ hr̃ origi-
naliter per politi-
corum circa finẽ
vbi formaliter ſic
ait philoſophus maſcu
lus. n. quam femi
na. principalior
ẽ. niſi alicubi
contra naturam cõſiſtat
et antiquus et per
fectũ iunior
et imperfecto et
poſt paulo ſu
bijcit. ſeruus. n.
nõ h3 delibe-
rãdi arbitrium
Mulier vero
h3 qdẽ. ſed in
ualidũ. Puer
aũt h3 ſed im
perfectũ. quãtum
do valeat ſolo
do. Andre. ad
iſtũ decus philo-
lo. collige ibi.
niſi alicubi. et
ex dictis ſpec.
in ti. de iudic.
verſi. quid de
mulieribus. de
cura. §. v. verſic.
ſ3 nũqd mulier
er. et de actore
verſi. Itẽ oppo-
nitur ad qd enis
o bone de[9] vt
demoſtrãt phi
nã ipſas edidit
preterquam ad ſo
bolis propagã-
tionẽ. et h3 ele
gans text. l. ij.
et ibi Bal. C. de
indic. viduitat.
tol. Si aũt ſci
re vis quibus caſi
bus legaliter
mulier melio
ris cõditionis
ſit quam vir et contra
vide per not. in
l. in multis. ff.
de ſta. ho. et per
glo. in. l. fi. de
iur. et fac. ign.
et gl. in. c. ij. de
iudici. in. vi. et
glo. in. c. nona
de penitẽ. et re
miſ. et per ſpe
cu. in ti. de pro
cu. in prĩs pte
§. i. verſi. qñ ſit.

deeſſe conſuetudinis ſit non ſcriptũ probatur in.l.ij. que
ſit longa conſue.⁊ in.d.l.immo.⁊ in.d.l.ſi de interpetra-
tione.⁊ dicit confirmare hoc ratione quia ſi ex vſu.⁊ mo
ribus populi inducitur cõſuetudo ⁊ tales mores ⁊ vſus
in facto non ſcripto ſint ſequitur quod ius reſultãs ex eis
eſt ex non ſcripto ⁊ eſt in ſe non ſcriptũ. qnimo ſi redigat
in ſcripturã reddicit ad memorãdũ nõ ad ſuſtantiãdũ ſi
leant igitur Pe.⁊ Cy.qui volunt tenere contrariũ.Ita
formaliter dixit Saly.in.d.l.ij.⁊ ſic ſequitur Saly. diffi-
nitionem datam per Azo.Tu pondera q: dictum Pe.
⁊ Cy.⁊ aliorũ non negant ꝙ conſuetudo ſit ius non ſcri
ptũ.vnde Jaco.de raue. hoc fatetur.Sed dicit ꝙ eſt dif
ferentia accidentalis.⁊ per iſta relati ſũt ſcribentes quid
ſit conſuetudo.tam antiqui ꝙ̃ etiam moderni.Ego autẽ
licet tacitus ⁊ vt agnus coram tondente deberem aquie-
ſcere dictis Jaco.Pe.Cy.Barto.Ange.⁊ aliorũ quos
ſuperius retuli.nichilominus ne videar merus relator ⁊
etiam pro veritate enucleanda dico ꝙ diffinitio Azo.eſt
16 pura veritas.Et arguo formaliter hoc modo† ſcriptura
eſt deeſſe legis ergo non ſcriptura eſt deeſſe cõſuetudinis
aſſumptũ probo per tex.formalem in.c.lex eſt.i.diſtin.cõ
ſueto.§.cum ita.eadem diſtin.nam in.c.lex eſt.dicitur lex
eſt conſtitutio ſcripta.⁊ in.§.cum ita.dicitur cum in ſcri-
ptis redigitur,conſtitutio.ecce nũc qualiter in indiuiduo
illa duo iura probant ꝙ ſcriptura dat nominationem cõ
ſtitutioni ſeu legi.ergo deeſſe legis eſt eſſe ſcriptũ vel ſcri
17 ptura.†nam vnumquodqꝫ denominatur a forma tanqꝫ
a ab vltimo perficiente[a] forma enim eſt qdam eſſe rei ⁊ cõ-
ſeruat rem in eſſe.l.his q quadringenta.§. quedam.ff.ad
l.falci.l.ſed ⁊ ſi quis.§.iulianus.ff.ad exhibendũ.c.cũ di-
lecta.de reſcrip.c.prudentiam.de officio deleg.c.piſanis.
de reſti.ſpolia.glo.in clemẽ.i.de iure patro. ſed lex ⁊ con
ſtitutio denominant a ſcripto ſeu a ſcriptura ſequit neceſ
ſario ꝙ deeſſe.l.⁊ conſtitutionis eſt ſcriptura qcquid vo
luerit cõmunis opinio de quo vide late que dixi in rubri
ca.ſ.de conſti.vbi reiecta cõmuni opinio ſcribentiũ mul-
ta ad hoc adduxi. Probo nũc conſequentiam videlicet
ergo deeſſe conſuetudinis eſt non ſcriptũ. Et ad hoc pon
dero tex.in.d.§.cũ ita.vbi tex.formaliter dicit que in ſcri-
ptis redacta ꝯſtitutio ſiue ius vocat q̃ vero in ſcriptis re
dacta nõ eſt gñali noie ꝯſuetudo.appellat.ecce nũc q: lex
⁊ ꝯſuetudo differũt q: lex dicit inqꝫtuz ẽ ſcripta ⁊ ꝯſuetu
do inqꝫtũ ẽ nõ ſcripta.ſicut ḡ lex diffinit ꝑ ſcriptũ ergo eo
dẽ mõ conſuetudo diffinit per non ſcriptũ.ſicut ergo deeſ
ſe legis eſt ſcriptũ eodem modo diffinit conſuetudo per
non ſcriptũ.Cũ ergo dixit Azo.conſuetudo eſt ius recte
loquit.ponit eniꝫ pro genere diffinitio .n. debet conſtare
ex genere ⁊ differentijs vt ſcribit in libro predicabiliũ.⁊
per Barto.in.l.i.ff.de teſtamen.vnde cũ dicit conſuetudo
eſt ius illud verbũ ius congruit legi ſcripte ⁊ conſuetudi
ni ⁊ propter hoc male loquit Marti.de ſylimanis bar-
to.⁊ ſequaces.q: ſalua eorũ pace.imo eſt ius ⁊ hoc ꝓbat
in.c.conſuetudo eſt ius.i.diſtin.Et hinc eſt ꝙ dicimus ꝙ
ſi ſuperior mandat alicui vel partes compromittũt in ali
quem vt decidat cãꝫ ſm ius ꝙ non ſolũ poterit decidere
ſm legem ſcriptam.ſed etiã ſm legem non ſcriptaꝫ vt eſt
conſuetudo vt late hic per do.Abba. ⁊ diſputauit Ang.
in qõne incipien.duo adinuicẽ litigantes de quo dicetur
inferius.Et ſic ſicut lex ſcripta appellat ius eodeꝫ modo
lex non ſcripta vt eſt conſuetudo appellat ius. Cuꝫ vero
dicit in diffinitione data per azo.⁊ Inno.vꝫ non ſcriptuꝫ
dico eos recte loq.nã ponit in diffinitione pro differentia
ad hoc vt recte diffinitio dicat q̃ conſtare debet ex genere
18 ⁊ differentijs hoc demonſtro ad oculũ.†Nã iſta dictio ex
denotat cãm materialẽ ⁊ imediataꝫ.l. ex hoc iure.ff.de iu
ſti.⁊ iure.l.i. §.ex incendio.ff.de incen.rui.nauf. cũ ſimi.
Sed inſti.de iure na.dicit ex non ſcripto conſtat conſue-
tudo.ergo ſequit neceſſario ꝙ non ſcriptũ nõ eſt accidẽs
conſuetudini.imo eſt materia.vnde tex.inſti.de iure na.§.
conſtat.dicit conſtat aũt ius noſtrũ ex ſcripto ⁊ ex nõ ſcri

a ¶ Perficiẽte. Adde phs in ꝓ phiſi.tex. cõmen.lxxxi. vbi formaliter inqt formã eẽ qdã bonũ di uinũ ⁊ maxie appetibile. qꝫ vnaqueqꝫ mã appetit ſic tur pe bonũ ⁊ fe mina marẽ,⁊ vide ibi auer roym q ꝑ lo cũ ab impoſſi bili mirabilit arguit ⁊ eun- dẽ phũo.in.ij. phiſi.⁊ in.mł tis alijs locis. ⁊ vide elegã- tẽ tex.l. labeo ff.ad.l.falci.⁊ l.õ deci.ad au di.de cele.miſ ſa.in q̃dam.⁊ multa q̃ pre- diximus in q buſdã apoſtil.

pto.⁊ facit.§.ex non ſcripto.eod.ti.⁊ per conſequens ius
non ſcriptum tollit in diffinitione conſuetudinis pro ge-
nere ⁊ differentia ſubſtantiali ergo non recte locuti ſunt
Moderniores reprehendentes diffinitioneꝫ azo. ⁊ facit
§.dignitate.viij.diſtin.in ver.moribus recepta ſũt vel in
ſcriptis comprehenſa poſtea dicit in diffinitione azonia
moribus vtentium approbatũ.Facit tex.in.§. cũ ita.i.di.
in verſi.moribus vtentiũ reſeruato ⁊.iiij.diſt.§.leges.Et
pondera accurate q: diffinitio Azo. eſt generalior ꝙ̃ dif
finitio Jac.de raue.inqꝫtũ in diffinitione apponebat mo
ribus populi q: ꝓ certo reſtringit conſuetudinem minus
q: ſequitur ex hoc ꝙ vt introducatur cõſuetudo oportet
19 ꝙ populus illa vtatur q: imo dico†ꝙ non ſolum vniuer-
ſitas poteſt introducere conſuetudinem ſed etiam vna ꝓ-
genies ſeu vna familia poteſt introducere conſuetudineꝫ
ſingulare dictum fuit Jo.an.poſt Uber.in addi.Spe.in
ti.de inſtru.edic. q̃re compendioſe verſicu.ſed nunc dice-
mus in addi paruula.vbi dicit ꝙ non ſolum conſuetudo
patrie poteſt imutare ſolẽnitatem teſtamenti de quo no.
in.l.cũ ſpeciali.⁊ in.l.ſi.C.de teſtamẽ.ſed etiã conſuetudo
vnius progeniei poteſt imutare talem ſolẽnitatem ꝙ di-
ctum refert Ange.in.l.teſtamenti factio .ff. de teſtamen-
tis.dicens ꝙ non meminit ſe alibi illud legiſſe.Itẽ etiam
reſtringit Ja.de ra.inqꝫtũ iura volũt ꝙ etiã priuatus hõ
inducit conſuetudinẽ.vt in.l.iij C.de epi.audi. lꝫ proprie
nõ dicat tũc ꝯſuetudo.Itẽ reſtringit dictũ Jo.an.in.c.ſi.
J.e.volẽtis ꝙ ois q poteſt legẽ publicã cõdere põt cõſue
tudinem introducere ergo non bñ dixit Ja.de raue.ꝙ cõ
ſuetudo erat q̃ introducebat moribus populi. Itẽ ſuper
flue loquit cũ dixit vel maioris partis q: eo ipſo ꝙ dixit
populi cõprehendit maior pars populi.ar.l. qđ maior.
ff.ad munici.⁊.c.i.de his q̃ ſi.a maio.par.capi. Itẽ ſuper
flue loquit.cũ dixit cõtinuatis actibus q: eoipſo ꝙ dixit
moribus ppli intelligit aſſiduis actibus vt expoſuit gof.
⁊ Damaſus vt iã ſupius retuli. Item ſupflue loqt cũ di-
xit vicẽ legis obtinens q: eo ipſo ꝙ dixit ꝙ ꝯſuetudo eſt
ius vꝫ hr̃e vim legis.⁊ per ꝯñs ſtandũ erit diffinitioni da
te per Azo.⁊ alios.Et ſi qſpiã opponat ꝙ ꝯſuetudo non
eſt ius.qnimo eſt facti ⁊ in facto ꝯſiſtit.c.i.de ꝯſti.li.vi.
Itẽ ꝯſuetudo ſurgit a ꝯſenſu vtẽtiũ ꝯſenſus aũt vtẽtiũ eſt
idẽ ꝙ ꝯtus ſeu pactũ.l.i.ff.de pac. talia aũt ſunt facti.l.
conſilio.§.ſi ergo.ff.de cura.furio. ⁊ per ꝯñs falſum ẽ di-
cere ꝙ cõſuetudo eſt ius ⁊ faciat elegãs dictũ Bar.in.l.
omnes ppli.ff.de iuſti. ⁊ iure.in.v.colũ. verſi. tertio que-
20 ro.† qd ſi omnes de pplo conſentiũt ſeparatim in domo
ſua ⁊ hoc ꝯſtat per publicũ inſtrm decidit ꝙ nõ valet ta-
lis conſenſus ad.l.quondam. per tex.l.ij.C.de dec.lib.x.
⁊ per tex.c.in geneſi. de elect.ſecus dicit in conſuetudine
ex eo q: eſt facti.allegat.d.l.de qb⁹.ff. de legi.⁊ eſt ratio
ſm eũ q: concurſus temporis ⁊ pluralitas actuũ ſucce-
dit loco talis coadunationis.⁊ iſtud voluit Jo. an.in.c.
cam te.de reſcrip.ergo conſuetudo non eſt ius.Solue ꝙ
inqꝫtũ conſuetudo eſt in fieri fatendũ eſt ꝙ eſt facti ⁊ in
facto conſiſtit ⁊ ita procedant allegata in contrariũ ſed
inqꝫtũ conſuetudo eſt producta in eſſe eſt ius nam qñqꝫ
conſuetudo ſumit pro actib⁹ hominũ ex qbus inducit ⁊
tunc non eſt ius ſed eſt facti ⁊ in facto conſiſtit quãdoqꝫ
ſumitur pro eo ꝙ elicitur ex vſu ipſoruꝫ actuũ ⁊ tũc iſtud
tale elicitum appellatur ius ⁊ ita procedant iura dicẽtia
conſuetudinem fore ius ⁊ iſta menti cõmenda. Circa dif
finitionem conſuetudinis. Ego hic non referam niſi dũ-
taxat ea que tangũtur hic per ſcribentes. Et ex iſtis ⁊ ex
continuatione rubrice ⁊ ex diffinitionibus cõſuetudinis.
Reuerendus domi.Abb.hic infert ad notabilem ⁊ quo
21 tidianam queſtionem †.partes compromiſſerunt in arbi
tros hoc adiecto quod pronunciarent ſecunduꝫ iura an
poterunt pronunciare ſecundum ⁊ conſuetudines loci re
fert Guido.de ſuza.in queſtionibus ſtatutorum dicere ꝙ
in queſtione facti fuit deciſum ꝙ non ſaltem ſecundũ cõ-
ſuetudines ⁊ ſtatuta iuri communi contraria per auctẽ.
preſides

pꝛeſides.C.de epiſcopali audientia.⁊ per.l.rem non no
uã.C.de iudi.⁊ ꝑ rõnẽ qꝛ appellatiõe iuris itelligiᷣ de iu
re cõmuni romanoꝛum.inſti.de iure na.§.ſed quotiens.⁊
hanc deciſionem refert Joan.an.in addi.Spe.in ti.de ar
bi.§.excipitur.verſi.item pone ꝙ coꝛruptus.⁊ decidit qꝺ
arbitri quo ad acta oꝛdinatoꝛia iudicij poterũt vti ſtatu
tis ⁊ ꝯſuetudinibus loci ex quo reſpectu pronunciatiõis
dũtaxat fuit ptãs reſtricta ad ius ſed ſi fuiſſet dictũ vt de
berent procedere ⁊ pronũciare ſm iura illud eſſet valde
periculoſum ꝙ ⁊ in procedendo tenerentur obſeruare iu
ra cõia ⁊ non ſtatuta ⁊ conſuetudines loci. Sed quo ad
deciſoꝛia debent obſeruare iura cõia hanc opi. Jo.an.re
fert ⁊ ſequitur do.Cardi.in.c.fi.ꝫ.co.ſed do.Anto.tenuit
ꝯ̃rium in repetitione.c.quintauallis.de iureiurã.que opi.
placuit do.Abba.hic anteq̃ videret do.Anto.in.d.c.qn
tauallis.vt ipſe hic refert ⁊ mouetur qꝛ cõſuetudo eſt qꝺ
dam ius non ſcriptum vt ſuperius eſt dictum. Item cum
ſcimus in materia odioſa verba generalia debent verifi
cari in qualibet ſpẽ ꝯtenta ſub genere.vt in.c.ſciſcitatus.
.ꝫ.de reſcrip.Cum ergo ſtatuta ⁊ conſuetudines ſint que
dam iura vt dictum eſt ergo veniunt appellatione iuris.
Item iura mandant iudicari ſm ſtatuta ⁊ cõſuetudines
locoꝛum.c.cuꝫ veniſſent.de eo qui mit.in poſ.c.xij.di.l.an
in totum.C.de edifi.priua.ergo ſi iſti arbitri pronunciant
ſm ſtatuta ⁊ conſuetudines locoꝝ iuri cõi ꝯ̃rias videtur
iudicare ſm iura ergo allegat etiã tex. coniũcta glo.in.c.
i.vt lite penden.vbi dicitur competere de iure illud qꝺ cõ
petit de iure ſpãli.Ad idem allegat.c.licet cãm.ꝫ.de ꝓba.
Sed pro ⁊ ꝯ̃ facit ſm eum.c.cumana.de elec.c.cuꝫ veniſ
ſent.de eo qui mit.in poſ.Sed primum eſt verum ſm euꝫ.
qꝛ ſtatuta ⁊ conſuetudines ſunt ius ciuile.i.di.c. ius ciui
le.l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ ad.§.quotiens.alle
gatum in ꝯ̃rium inſti.de iure na. rñdet ꝙ loquitur qñ de
vnico iure diſpoſitio eſt intelligenda.ſecus autem quãdo
verbum generaliter poteſt verificari in qualibet ſua ſpe
cie qꝛ tunc non reſtringetur genus ad certam ſpeciẽ. Itẽ
22 preſuppoſito † ꝙ appellatione iuris intelligaᷣ de iure cõ
muni.tantum tamen latis pronunciat ſecũdum ius com
mune.ex quo leges mandant ſeruanda eſſe ſtatuta ⁊ con
ſuetudines locoꝛum argumentum optimum.l.ſi ita ſcri
pſero.ff.de conditio.⁊ demonſtra.Iſta ſunt foꝛmalia ver
ba do.Abba.hic.Sed glo.multum ſolẽ. in probe.cle.in
verbo iuris dicit ꝙ appellatione iuris venit ius ciuile ca
nonicum ſynodale conſuetudinarium ſeu municipale.ſe
cus in iure nãli aut diuino.do.Abba.ibi ſuper illa glo.in
ſuis repoꝛtatis ad glo.clementinarum dicit ſe intelligere
illam glo.vbi mã ſubiecta non patitur vel ſequeretur ali
qꝺ abſurdum alias ſecus.i.di.c.humanuꝫ genus.Et ſub
23 dit.d.Abba.ibi illam glo.facere ad queſtionem † qñ mã
datur cãm decidi ſm ius vt non ſolum intelligatur de iu
re cõi ſed ẽt de iure municipali.⁊ ꝯſuetudinario.nam ⁊ ſi
conſuetudo eſt ius.vt in.c.ꝯſuetudo.i. diſt.ſequitur ꝙ ve
nit appellatione iuris ⁊ remittit ſe ad dicta ſua in hac ru
brica.⁊ in.c.quintauallis.de iureiu.⁊ aliud nõ dicit. Sꝫ
Bal.in.l.illa inſtitutio.ff.de here.inſti.ſeqtur iſtam ptem
ꝙ cõprehendantᷣ ſtatuta ⁊ conſuetudines municipij pro
prie ⁊ mouentᷣ qꝛ talia habentᷣ vt iura cõia in ꝓprio mu
nicipio.allegat.l.oẽs populi.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊.l. de qui
bus.ff.de legib⁹.ego allego tex.in.c.cuꝫ dilecti.de arbi.in
verſi.ꝯſuetudinem que pro lege ſeruatᷣ in ptibus gallica
nis ⁊ allego ſolẽne dictum Bald.in.l. ꝯſtitutiones.C.de
24 bo.qꝫ li.vbi dixit † pater dedit dotẽ pro filia marito ⁊ ma
ritus promiſit illã reſtituere in oẽm caſum reſtituẽde do
tis de iure cõi moꝛtua eſt vxoꝛ remanẽtibus ex ea filijs de
cidit ꝙ ſeruabitur opi.Marti.approbata de cõſuetudi
ne de qua habetᷣ per glo.⁊ ſcribentes in.l. dos a patre ꝓ
fecta.ſol.ma.Ecce nunc ꝙ appellatione iuris cõis venit
ꝯſuetudo.Sed iſtud dcm̃ non bñ adaptari põt ad doctri
nam Bal.ex eo qꝛ theina noſtrũ loquiᷣ vtrũ appellatiõe
iuris veniat ꝯſuetudo certi loci ſed iſta non eſt ꝯſuetudo
certi loci ergo non ꝯgrue adduci põt iſtud dcm̃ ꝑ illa do
ctrina.Facit ẽt pro dicto Bal.qꝺ pulchre ipſemet voluit
25 in.l.i.C.de confeſ. † vbi dixit ſtatuto cauetᷣ ꝙ poꝛtans bla
dum extra territoꝛiũ puniatᷣ certa pena quidã fuit accu
ſatus ꝙ poꝛtauit frumentũ extra territoꝛium ⁊ in libello
fuit petitũ illũ condemnari ſm ius cõe ꝙ nihilominus in
telligitur ſm ſtatutũ qꝛ ſtatutũ dᷣ ius cõe in populo.Fa
cit ꝙ no.Bar.in.l.rerum amotarum.ff.re. amo.vbi dicit
26 † ꝙ ſi quis in libello dicat peto reũ condemnari ſm diſpo
ſitionem iuris qꝺ etiam intelligiᷣ ſm diſpoſitionem ſtatu
ti voluit Bal.in.l.gallus.§.ſi eius.ff.de liber.⁊ po.Facit
27 ad hoc.c.licet cãm.ꝫ.de proba. † vbi ſi aliquis in libello di
cat rem ſpectare ad ſe de iure ꝙ cõprehendit illud ꝙ ſibi
cõpetit de iure ſpãli.lꝫ non competat de iure cõi do.abb.
28 ibi inducit illum tex.ad qõnem † data eſt ptãs alicui a pri
pe vel a partibus decidendi aliquã ꝯtrouerſiaꝫ ſm iuris
a diſpoſitionem ꝙ poterit ⁊ debebit cõmiſſarius termina
re cãm ſm iura ſpãlia.⁊ per ꝯ̃ns ſm ſtatuta ⁊ conſuetudi
nes qꝛ illud verbũ de iure dꝫ itelligi generaliter maxime
qñ mã ſubiecta non ſubijcitur diſpoſitioni iuris cõis alle
gat.d.c.i.vt lite pẽden.⁊ remittit ad do.Anto.in.d.c.qn
tauallis.⁊ ad dicta per ſe in hac rubrica.⁊ idẽ voluit idẽ
do.Abb.in.c.cũ veniſſent.ꝫ.de eo qui mit.in poſ. ⁊ ibi di
cit ꝙ appellatione iuris venit illud qꝺ cõpetit de iure ſpã
li.Facit qꝺ plene ſcribitur per.d.Ant.poſt Inno.⁊ alios
in.c.cũ ad ſedẽ.de reſti.ſpo.Sed Bal.in.d.c.cũ veniſſent
dicit ꝙ iſtud verbũ ius prolatũ ſimpliciter intelligiᷣ per
excellentiã de iure cõi romanoꝛuꝫ ⁊ ad hoc allegat.d.§.
29 quotiẽs.inſti.de iure na. † Subdit poſtea ꝙ ſi proferatᷣ a
rege anglie intelligiᷣ de iure anglicano ſupioꝛi ꝙ regu
lat oia iura inferioꝛa.i.intelligiᷣ de eo iure ꝙ emanat ab
oꝛe regis qui in ſuo regno eſt monarcha totum ꝯtinẽs ⁊
ab eius ſnia non appellatᷣ qꝛ eſt prefectus multoꝝ ꝓtoꝛuꝫ
⁊ ſuperioꝛ oium regni.Et dicit ꝙ vbi hoc nomen ius po
nitur ꝓ iure cõi dꝫ intelligi vt non deroget iuri alicuius
ptis.⁊ ita reſidet.⁊ ſic vᷣ Bal.ponere ꝯcoꝛdiã ſuper iſto
paſſu vꝫ ꝙ aut iſta cõmiſſio ſit a principe vt decidat cãm
ſm ius ⁊ tunc intelligiᷣ ſm ius cõe ipſius principis.vñ ſi
eſt impatoꝛ intelligiᷣ ſm ius cõe romanoꝝ ſi eſt rex intel
ligitur ſm ius cõe regni ⁊ ſic ſentit ꝙ ſi cõpromittiᷣ in ar
bitrum per eos qui ſunt de municipio vt decidat cauſam
ſm ius intelligiᷣ ſm ſtatuta ⁊ ꝯſuetudines municipij.⁊
ſic iſta ꝯcoꝛdia ẽ de directo ꝯ̃ illud qꝺ dixit do.abb.in.d.
c.lꝫ cãm.Sed idẽ Bal.in.l.ſed ⁊ ſi qs.in.§. queſitum.ff.ſi
30 qs cau.ad ſi.dixit. † Quidã renũciauit oĩ bñficio iuris an
videatur renunciaſſe bñficio iuris cõis ⁊ non bñficio ſta
tutoꝛum ⁊ ꝯſuetudinũ ⁊ decidit quod ſic.Et ad hoc alle
gat.d.§.quotiẽs.inſti.de iure na.⁊ ſic ſentit ibi Bal. expl
31 ſe † ꝙ ſi mandatᷣ decidi cã vel ſi cõpromittiᷣ cauſam deci
di ſm ius intelligit ſm ius cõe romanoꝝ ⁊ non ſm ius
ſtatutariũ aut ꝯſuetudinariũ. Et idẽ Bal.in.l. quicũqꝫ.
C.de ſer. fugi.dixit teſtatoꝛ inſtituit filios in ea pte que
eos tangit de iure. Mõ aliter debetᷣ poꝛtio filijs de iure
cõi ⁊ aliter debetᷣ de iure municipali ſm ꝙ ius intellige
tur ipſe decidit ꝙ intelligetᷣ ſm ius commune ⁊ non ſm
ius municipale.Et pro certo iſtud eſt contra doctrinam
Dy.⁊ Bar.in.l.hẽdes mei.§.cũ ita.ff.ad treb.vbi multũ
32 ſingulariter dicunt † ꝙ teſtatoꝛ in dubio in teſtamẽto ſuo
videtur diſpoſuiſſe ita vt diſponit ſtatutuꝫ ſui municipij.
Et iõ multũ eleganter refert Pe.de ancha. in accidẽtia
facti conſuluiſſe in ſuis repoꝛtatis in.l.tres fratres.ff.de
33 pactis.vbi dixit † ſtatutum diſponit ꝙ filij maſculi exclu
dant filias feminas ⁊ ſint dote contente,⁊ teſtatoꝛ inſti
tuit filios conſuluit ꝙ intelligitur de filijs maſculis ⁊ qꝫ
videtur habuiſſe reſpectum ad ſtatutum ſui municipij.⁊
ideo non includuntur femine ſed debent eſſe contente ſo
la dote quod dictũ eſt mirabile non tamen allegauit dy.
Barto.Ange.⁊ alios in.d.l. heredes mei.§. cum ita.er
go multofoꝛtius vᷣ habuiſſe reſpectũ ad ſtatutũ munici
pij qñ expſſit iſtud nomen ius.Sed Ang. in ſua eleganti

a ¶ Diſpoſitionẽ. Pro ſu resolutiõe hu
ius quottidiane materie vide Albe.ð roſa.in tract.ſta
tutoꝝ.q.cxxviij.q̃ incipit ſi cõpromiſſũ eſt Ludo.ro.
in rub.de arbi.in.vij.colũ.xv.q.floꝛia.in c.fi.de ꝯſuetu.
d.Alexan.de imo.in.l.poſt dotẽ.xxij.col.ff.ſolu.mat:⁊
vide meli⁹ q̃ alibi ꝑ d.Jaſ.may.in.l.oẽs ppli.vij.colũ.
cũ trib⁹ ſeq.ff.de iuſti.⁊ iur.vbi latiſſime oia exaiat ni
hil indiſcuſſũ relinquẽs vide ibi omnino.

diſputatione incip. duo adinuicem litigantes. ſequit opi.
Guido. de ſuza. ⁊ allegat ſicut dicimus in ſimili loquen-
do de poeta intelligitur de Virgilio apud latinos ⁊ in-
telligitur de Homero apud grecos inſti. de iure na. §. qđ
autem. Ludo. roma. in repeti. rubri. ff. de arbi. refert dictū
Guido. ⁊ Jo. an. ⁊ Ange. in. d. q. duo adinuicem litigan
tes. ⁊ Bal. in. d. l. conſtitutiones. ⁊ in. d. l. i. C. de cōfeſ. ⁊
in. d. l. quicunqꝫ. ⁊ in. d. l. ſed ⁊ ſi quis. §. queſitum. ⁊ aliđ
non allegat. Et conatur reducere iſtas opiniones ad cō-
cordiam hoc modo per verbum forte ꝙ aut de iure com
muni cā expeditur celerius ꝙ̄ de iure municipali. ⁊ tunc
mandando cauſam decidi ſm ius intelligitur de iure cō-
muni. ⁊ ita procedat opi. Guido. Jo. an. ⁊ Ang. aut cau
ſa celerius expeditur de iure municipali ⁊ tūc appellatio
ne iuris veniat ius municipale. Et ita procedat quod vo
luit Bal. ⁊. d. Anto. in locis allega. ſuperius vnde viden
tur partes elegiſſe illam viam per quam facilius lites ex
14 pedirentur. Non ob. ſm eum ſi opponitur† ꝙ imo ſtatu
ta ſunt ſeruanda in omni caſu cum iudex illa ſeruare iura
uit ⁊ omne iuramentum ſeruandum eſt qñ non vertit in
detrimentum ſalutis eterne. c. cum contingat. de iureiur.
qꝛ rñdet qđ licet iurauerit. tamē licitum eſt excedere iura-
mentum propter emergentiam caſuum allegat Inno. in
c. i. de conſti. ⁊ Bal. in. l. ⁊ ſi ſeuerior. C. an qui. cau. infa.
irrogatur. ⁊ dicit ſuper hoc cogitandum eſſe. Tu ponde
ra qꝛ Inno. in. d. c. i. non loquitur de iuramēto ſed potuit
allegaſſe Bal. in rub. C. qui admi. ad bo. poſſeſ. poſſunt.
⁊ pro veritate illius dicti Inno. vide que ego late dixi in
d. c. i. de conſti. reſtat nūc videre que opi. ſit verior relatis
ad plenum opinionibus vt vidiſtis mihi videtur qđ opi.
Guido. de ſuza. ſit verior. ⁊ ꝓ ea allego glo. in. c. i. de trāſ.
act. que voluit qđ appellatione legis venit ius commune
non priuilegium ⁊ ſimiliuꝫ. ⁊ facit ꝙ no. ibi do. Ant. Fa-
cit tex. in. c. fi. de pac. in ver. de iur. ⁊ glo. ibi exponit de le-
gibus plebiſcitis ſenatuſconſultis ⁊ conſtitutionibus ⁊
ſic non venit ius municipale. ⁊ tene menti iſta duo qꝛ nō
fuerunt viſa nec audita ad hoc propoſitum vſqꝫ ad hec ſe
cula. Faciat pro iſta parte. c. cuꝫ veniſſent. de eo qui mit.
35 in poſ. quem tex. ſic in duco ibi† fuit mandatuꝫ qđ cā deci
deretur ſm ius ⁊ bonam conſuetudinem terre delegatus
decidit cauſam ſm ius dūtaxat deciditur ibi qđ male iu-
dicauit. ecce ergo qđ ſi qñ mandatur cauſa decidi ſm ius
poſſet commiſſarius decidere ſm conſuetudinem fruſtra
papa addidiſſet ſecūduꝫ ius ⁊ conſuetudinem ſufficiebat
enim dici qđ decideret ſm ius ⁊ ſic fruſtra fuerunt appo
ſita illa verba ſm conſuetudinem ꝙ non eſt dicenduꝫ ver
ba enim debent aliquid operari. l. ſi quando. ff. de le. i. c. ſi
papa. de priuile. li. vi. cum ſi. ⁊ ſic videtur ibi tex. ꝙ quan
do mandatur cauſam decidi ſm ius debet decidi ſm ius
commune ⁊ non ſm conſuetudinem niſi in commiſſione
fuerit expreſſum de conſuetudine ⁊ plus decidit ille text.
36 valde ſingulariter videlꝫ† ſi mandat cauſam decidi ſm
ius ⁊ conſuetudinem qđ non ſolum tenetur ſeruare ius ⁊
conſuetudinem in decidendo ſed etiam in procedendo. li-
cet Jo. an. ⁊ eius ſequaces dixerint contrarium. Faciat
etiam. c. venerabilem. de elec. in ver. ad quos. de iure ⁊ cō
ſuetudine antiqua noſcitur pertinere de elec. vbi ius com
mune ⁊ conſuetudo ponuntur vt diuerſa. Si ergo appel-
latione iuris veniret conſuetudo non fuiſſet opus qđ ille
tex. feciſſet mentionem de cōſuetudine. Faciat. c. ſi. primo
reſponſo. in verſi. de iure vel ſtatuto. de preben. li. vi. vbi ſi
mandatur alicui prouideri de beneficio ſpectante ad col-
lationem alterius comprehenditur ſiue collatio ſpectet
ad illum de iure ſiue ſpectet ex ſtatuto. Ecce nunc qđ ap-
pellatione iuris non venit ſtatutum ergo ſi mandat cām
decidi ſm ius decidetur ſm ius commune ⁊ non ſm ſta-
tutum municipale. Faciat. c. ſopite. de cenſibus. in verſi. de
iure communi ⁊ predeceſſorum tuorum cōſuetudine vbi
intentio actoris fuit probata de iure communi ⁊ cōſuetu
dine ergo appellatione iuris communis non venit cōſue
tudo. Faciat. c. ad hec. de officio archidiaconi. In verſi. an
tiqua conſuetudo ⁊ patruum ſanctiones vbi conſuetudo
⁊ ius ponuntur vt diuerſa. facit. c. cum dilectus. J. eodē. in
ver. que iuri communi preiudicet. ⁊ facit tex. viij. diſtin. in
verſi. conſuetudine vel lege. c. que ꝯtra mores. ⁊. c. cum ma-
na eccleſia. in ver. iure vel ꝯſuetudine de elec. Faciat glo.
quam reputo valde ſingularem in. c. cum dilectus. de cle.
37 non reſi. que dicit† ꝙ licet reſcriptum pape tollat ius non
tamen tollit ſtatutum diſponens idem ꝙ ius ergo ſequi-
tur ꝙ aliud eſt ius aliud eſt ſtatutum. Et ſic ſi mandatur
cauſam decidi ſm ius non videtur mandatum vt decida
tur ſm ſtatutum. Faciat. c. cum omnes. de conſti. vbi con
ſuetudo diſponebat illud idem qđ diſponebat ius poſtea
emanauit conſtitutio cōtraria papa ibi dicit qđ ſeruetur
conſuetudo ⁊ per conſequens aliud eſt ius aliud conſue
tudo. Faciat. c. ex parte. de verbo. ſigni. vbi conſtitutio co
tinebat illud qđ ius ⁊ tamen papa appellat illam conſti
tutionem. facit. c. cum eſſes. de teſta. in verſicu. a diuina le
ge. ⁊ ad ſanctorum patruum conſtitutionibus ⁊ a gene-
rali eccleſie conſuetudine. de teſta. Facit. c. cuꝫ veniſſent. de
inſtitu. in verſicu. tam de iure ꝙ̄ de cōſuetudine. Facit. c.
ex litteris. de conſtitu. in ver. tam iuris canonici. ꝙ̄ moris
noſtri. Facit. c. ij. de preben. li. vi. in verſi. de iure ⁊ ſpecia
lius antiqua conſuetudo. iſti tex. ad propoſitum habent
neruum ponunt enim vt diuerſa ius conſuetudineꝫ ⁊ ſta-
tutum ⁊ per conſequens non videtur vera opi. d. Anto.
Bal. Abba. ⁊ ſequacium. ⁊ in iuribus ffoꝝ. ego non me
mini aliquas leges que vtantur hoc vocabulo ſtatutum
vnde tex. coniuncta glo. in. l. ſemper. in. §. legem. ff. de iure
immunitatis appellat ſtatutum legeꝫ municipalem. ⁊ eo
dem modo appellat conſuetudinem. ⁊ in. l. vt gradatim.
§. ſed ſi lege. ff. de mune. ⁊ bono. ⁊ in. l. iij. §. diuus. ff. de ſe
pul. viola. ⁊ in. l. non tantum. §. fi. ff. de decu. ⁊ in. l. i. ff. de
albo. ſcribendo. ⁊ in. l. magiſtratus. ff. ad municipa. ⁊ in
l. ij. C. de emancipa. lib. ⁊ in. l. ij. C. de noxa. Sed in iuri-
bus nouis maxime in conſtitutione Federici ſecūdi poſt
librum de vſi. feu. ponitur rubrica de ſtatutis ⁊ conſuetu
dinibus contra libertatem eccleſie ⁊ in auc. caſſa. C. de ſa
croſan. eccle. ⁊ in auc. omnes peregrini C. communia de
ſucceſ. vbi fit mētio de ſtatutis ⁊ in iure canonico eſt tex.
in. c. nouerint. ⁊ in. c. grauem. de ſenten. excommu. ⁊ in. c.
aduerſus. de immu. eccle. ⁊ in. c. i. de iureiuran. li. vi. ⁊ in
c. ſtatutum. de hereticis. li. vi. ⁊ in. c. ſtatutum. de reſcrip-
to. li. vi. vbi ponitur ſtatutum pro lege generali. Et vt an
tiquorum non taceam noia ⁊ eorum mihi appropriēꝫ in
genia iſtud dixit Albe. de roſa. in ſuo ſolēni tractatu ſta-
tutorum in prima parte. q. i. vbi dicit ſe non meminiſſe ꝙ
iura ffoꝝ facerent mentionem de hoc verbo ſtatutum. ⁊
ſic apparet ex hoc dicto Alber. qđ ſm iura ffoꝝ poſito ꝙ
Bal. do. Anto. ⁊ alij dicerent verum tamen dictum eorū
non eſſet incognitum de iure ffoꝝ. Faciat contra eum li-
cet enim ſtatutum ⁊ conſuetudo dicantur ius vt dictū eſt
⁊ iſtud eſt potiſſimum fundamētum eorum nihilominus
a 38 dico† ꝙ eſt ius particulare populi ſtatuentis aut populi
ſeu vniuerſitatis vtentis. Et de hoc allego caſum forma-
lem in. l. omnes populi. in verſicu. partim ſuo iure partiꝫ
iure communi vtuntur. ff. de iuſti. ⁊ iure. qui tex. ꝓbat ſin
gulariter qđ licet ſtatutum dicatur ius tamen eſt ius par
ticulare populi ſtatuentis. Et ex hoc poſſet elici quedam
nouitas iudicio meo ſtupenda ꝙ male dixit Azo. Inno.
Hoſt. Hoſt. ⁊ alij ſuppremi iuris vertices quos ſupe-
rius retuli inquantum voluerunt diffinire conſuetudineꝫ
per genus dicendo conſuetudo eſt ius non ſcriptum qua
ſi conueniat illud verbum ius legi ⁊ conſuetudini. naꝫ. l.
communis eſt ius vniuerſale. ſed conſuetudo vel ſtatutuꝫ
ſunt ius particulare. vt in. d. l. omnes populi. ergo nō po
teſt poni vt genus in illa diffinitione. nam hoc nomen ius
ſimpliciter prolatuꝫ intelligitur de iure vniuerſali roma-
norum. vt in. d. §. quotiens. ⁊ iſta interpetratio eſt capien
da argumento. l. i. §. qui imperpetuum. ff. ſi ager vecti. ⁊ ꝑ
hoc tollitur

a ¶ Eſt ius. Quicqd ꝑ lō-
gas pꝛolateri-
as dixerit do.
and. hic ſi vis
vſqꝫ ad medie-
ta lcīre qđ cō-
ſuetudo ſit. ⁊
quō finiat vi-
de pan. hic in
rubri. ⁊ in. c. i.
vbi ēt an ve-
niat iuriū ap-
pellatione. ⁊
vtꝝ ſit lex. vid
plene ꝑ bal. in
marga. v. pꝛiui-
legiū. v. i. ⁊ an
ꝯſuetudo ſta-
tutū ⁊ pꝛiuilēm
a pari ꝓcedāt
vide Cardi. in
cle. q. ⁊ ibi no
no. de eta. ⁊ q̈
litate.

hoc tollitur illud fūdamētum Abb. ⁊ do. Ant. dicētium
ꝙ expꝛeſſio generis verificatur in qualibet ſua ſpecie ergo
ſi mandatur decidi cām ſm ius intelligitur ſ3 ius cōmune
municipale ⁊ ꝯſuetudinarium q2 iſtud non eſt verum q2
quo ad legem eſt ius vniuerſale ſed quo ad ſtatutu3 ⁊ cō
ſuetudine3 ē ius particulare ⁊ ideo expꝛeſſo hoc nomine
intelligetur ď nobilioꝛi vt eſt ius ciuile romanoꝛu3 nec ob
ſtat cum opōnebaᷣ ꝙ lex mandat iudicari ſm ſtatuta ⁊
ꝯſuetudines romanoꝝ q2 iſtud procedit in dubio ſed qñ
mandat expꝛeſſe decidi ſm ius intelligiᷣ de iure cōi roma-
noꝛum ⁊ non de iure municipali aut ꝯſuetudinario certi
loci q2 iſta differrunt tamq̄ vniuerſale a particulari idō
ſumetur interpetratio in nobilioꝛi argu.d.l.i.§. qui in ꝑ
petuum. Nec obſtat text. ⁊ glo.in.d.c.i.vt lite.pen.ꝙ illď
ꝙ cōpetit alicui ď iure ſpāli dicatur competere de iure.ſ.
ſpāli de hoc allego elegātem tex.in.c.romana.§.cum ve-
ro verſi.aut ꝓuilegio ſiue iure ſpeciali de app.li.vi. vñ nō
dr̄ ꝯpetere.de iure ſimpliciter ſed intelligitur cōpetere de
iure ſpeciali .Et ideo non obſtat dictū Bal.in.d.l.ꝯſtitu
tiones q2 opinio martini appꝛobata de ꝯſuetudine intel-
ligitur de ꝯſuetudine generali ⁊ vniuerſali. Nec obſtat
dictū Bal.in.l.i.C.de ꝓfeſſ.q2 procedit fauoꝛe libelli ca-
pitur enim ſenſus vt libellus ſubſteneᷣ .l.ſed ſi poſſeſſoꝛi
.§.item ſi iurauero.ff.de iure iur.c.ꝯſtitutus de religio.do.
l.⁊ puto.ff.fami.her.c.ad diſſolueñ.de deſpō.impube.nec
obſtat glo.in ꝓhemio cle.i.q2 tex.ibi loquitur vniuerſali
ter ſecundo q2 glo.nihil allegat ibi qď ꝓbet dictum eius
nec mens pape ibi .n.loquiᷣ de ſtatutis q2 facti ſunt ⁊ in
facto ꝯſiſtunt ⁊ papa ꝓſumitur ignoꝛare.c.i.de conſtitu.
39 li.vi.Et pondero.d.c.i.vbi dicitur † ꝙ l3 papa cenſeatur
hr̄e oīa iura i ſcrineo ſui pectoꝛis non tñ cēſeᷣ habere ſta
tuta ⁊ coſuetudines locoꝛū q2 ſunt facti ⁊ i facto ꝯſiſtūt
vñ ſequitur ꝙ ꝓpꝛie non ſunt ius ſed in pꝛopꝛie ſunt eni3
ius particulare vt dictum eſt ergo ſi mandaᷣ cām decidi
ſm ius decidetur ſm ius romanoꝝ ⁊ non ſm ſtatutū aut
ꝯſuetudinē alicuius loci faciat ēt tex.ſolen.in tit. de pace
ꝯſtantie in §.ſententie quoq3 vbi cauſe debent decidi ſm
leges ⁊ conſuetudines ⁊ ſic defferrunt inter ſe ⁊ ibi dixit
40 Bal.† ꝙ ſi ſi ꝯmiſſa eſt cā vt decidatur ſm leges ⁊ ꝯſue
tudines terrarum ꝙ potius eſt termināda ſm bonas cō-
ſuetudines q̄3 ſm leges ꝙ dicit eſſe bene notandum. Se-
cus ergo ſi fuiſſet dictum vt illam decidat ſm ius. Faciat
ēt tex.in dicto titulo de pace ꝯſtantie in verſi.ſm moꝛes ⁊
leges ciuitatis vbi aperte deciditᷣ ꝙ ius ⁊ moꝛes differ-
runt ⁊ ibi dixi Bal.in.ix.col.ꝙ localis ꝯſuetudo quo ad
ipm locu3 dr̄ eē ius cōe allegat.c.cū veniſſent de eo q mit.
in poſſ.⁊ per pñs habito reſpectu.ad ius cōe dr̄ ius parti
41 culare ⁊ ibi etiam dixit Bal.† qď ſnia lata ꝯ ꝯſuetudinē
valet q2 dr̄ lata contra factū na3 conſuetudo eſt facti. Et
dicit eſſe notabilē caſum in.d.c.cū veniſſet nam cu3 de ea
non conſtat ſine probatione merito dr̄ in facto ꝯſiſtere ſ3
cum ⁊ ſic conſuetudo ꝓpꝛie non eſt ius. Et quo ad iſtud
dictum eius ꝙ ſnia lata ꝯ conſuetudinē tenet dicatis hoc
modo. Aut ꝯſuetudo eſt notoꝛia ⁊ tunc non bene loquiᷣ
imo ſnia lata ꝯ conſuetudinē eſt nulla. Si aūt cōſuetudo
non eſt notoꝛia ſed occulta tunc ꝓcedat dictu3 eius ⁊ ad
hoc allego ꝙ pulchre voluit idē Bal.in.l.i.C. vt q̄ deſūt
aduoca.⁊ in.l.ij.qñ ꝓuocar.non eſt nece.C.Et in quātu3
dicit ꝙ ꝯſuetudo eſt facti intellige vt ſuperius dixi ꝙ hoc
ꝓcedit qñ ꝯſuetudo eſt in fieri ſed qñ eſt in facto eſſe dico
ꝙ eſt ius dixit tñ Bal.in hac rubꝛica in. iij.col.in pꝛin.ꝙ
ſi pꝛinceps cōmittit cām ꝑ hec verba cōmittimus de iure
⁊ de conſuetudine ⁊ ꝯſuetudo eſt iuri ꝯria ꝙ ꝑualet ꝯſue
tudo iuri ⁊ de hoc dicit eſſe cāu3 in.d.c. cū veniſſent de eo
qui mittitur in poſſ.non tñ loquitur Bal.qñ pꝛinceps cō
mittit cām decidendam ſm ius vñ dr̄ ſentire ꝙ debeat de
cidere ſm ius cōe ⁊ non ſm conſuetudinē aut ſtatuta lo
ci ⁊ ſic cum ꝯſuetudo diffinitur ꝙ eſt ius non ſcriptum ꝙ
capitur ꝓ iure particulari vt.d.l.oēs populi ⁊ iſto mō intel
ligetur diffinitio azonis Inno.⁊ ſequatiū. Et hoc appa

ret ex illis verbis appoſitis in eoꝛum diſfinitione v3 moꝛi
bus vtentium appꝛobatū Bal.tamen in hac rubꝛica dif-
finiuit ꝙ conſuetudo eſt ius non ſcriptum rerum experiē-
tia appꝛobatum. Et ſic concoꝛdat cu3 diffinitione azonis
dicit etiam ꝙ ꝯſuetudo eſt preſcriptio cuiuſdā ciuilis vel
moꝛalis obſeruantie que per legē hr̄. Et ex iſtis elicitur
42 cum dño vera † ꝙ ſi mandatur cām decidi ſm ius itelligiᷣ
de iure cōi romanoꝛum ⁊ non de iure ꝯſuetudinario aut
ſtatutario certi loci aut vniuerſitatis poſſent nihilominꝰ
redduci opiniones ad concoꝛdiā hoc modo aut mandaᷣ
a pꝛincipe cām decidi ſm ius ⁊ tunc intelligitur ſm ius
comune ipius ꝓncipis argu.c.i.de conſt.li.vi.⁊ ſtatuta ⁊
ꝯſuetudines ſunt facti ⁊ in facto cōſiſtunt ⁊ ꝓnceps ea ꝓ
ſumitur ignoꝛare ergo. Aut mādatur cām decidi ſ3 ius
ab antianis vel pꝛioꝛibus regen.ibus ciuitatem ⁊ tūc vi
dentur mandaſſe decidi ſm iura ⁊ conſuetudines ſue ci-
uitatis facit in argumentum illud ꝙ voluit Bar.in extra
uaganti ad repꝛimēdam in verſi.non obſtantibus preſu-
ſumūtur eni3 habuiſſe reſpectu3 ad ius ſue ciuitatis. Aut
cōpꝛomittitur apertibus in arbitrum cu3 hoc ꝙ decidat
ſm ius ⁊ tunc ide3 vt videantur habuiſſe reſpectū ad ſta-
tuta ⁊ conſuetudines loci ſi ſunt eiuſdem loci argu.eius
ꝙ voluit Bar.in.d.l.heredes mei.§.cum ita.ff.ad trebel.
tam quo adacta oꝛdinatoꝛia iudicij quam quo adacta ď
ciſoꝛia. Si vero ſunt foꝛenſes ⁊ ignari ſtatutoꝛum ⁊ con-
ſuetudinum loci ⁊ tunc videntur habuiſſe reſpectum ad
ius cōe romanoꝝ ⁊ non ad ſtatuta ⁊ ꝯſuetudines loci ar
gumēto eiꝰ ꝙ hr̄ in.l.q ꝯmeatus.§.ſi.ff.de re milita.⁊.l.ſi
adulteriū cum inceſtu.§.idem pollioni .ff.ď adul. Et iſta
ſunt que in hoc dubitabili paſſu. excogitare potui. Yeſu
43 xpo beneiuuāte. Tangit hic Inno.† an ſtatutum vel cō
a ſuetudo liget extraneos delinquentes ᵃ vel contrahētes
in loco ꝯſuetud.nis vel ſtatuti. Et dicit do. Ant.ſe non in
ſtare circa hoc q2 habuimus in.c.ij.ē.de ꝯſti.⁊ i.c.vt ani
marum eo.ti.li.vi.⁊ tangitur.xij.diſti.c.illud ⁊ ſpecul.in
tit.de ꝯſti.⁊ Bar.in.l.i.C.ď ſum.tri. Et decidit Inno. ꝙ
ſic ꝑ.c.q̄ ꝯ moꝛē .viij.di.⁊ ꝑ legē ſi fundus.ff.de euic.dicit
tñ ꝙ ſi enoꝛmiter ledanᷣ ex ꝯctu reſtituentur ex clā gene
rali ſi qua iuſta cā mihi videbiᷣ ď q̄ i.l.i.ff.de in inte.reſti.
Et ita reſidet do. Ant.re uera Innoc.arguit ꝙ ligentur
d.c.illud ⁊.d.c.que ꝯ moꝛe3 ⁊.l. heres abſens.§.i.ff.de iu
dic.in ꝯrium arguit ꝙ non ligentur q2 foꝛenſis nec ſciuit
nec ſcire debuit cum i aliena conſuetudine ꝓbabilis ſit er
roꝛ ſicut in facto alieno.c.ab excōicato .ē.de reſcriptis .l.
ſi.ff.pro ſuo. Soluit Innoc.ſm quoſdam ꝙ monitus vel
ſciens debuit ſeruare ſi vero neſciuit non tenetur q2 non ē
in culpa.c.ij.de ꝯſti.l.iulianus in pꝛinc.ff.de actio.empti.
lxxxij.diſti.c.ꝓpoſuiſti imo debet iputari ei qui potuit le-
ge3 apertius dicere.l.veteribus .ff.de pac. Et ſic vult In
no.ꝙ ciuis qui contrahit cum aduena debuit ſibi indica
re conſuetudinem ⁊ dicit ꝙ ſi nec ciuis eſt in culpa q2 cre
debat cōſuetudinem cum ciuili iure eē cōmunē ⁊ erat ali
as ſimplex ⁊ ſi etiam ꝑegrinus non fuit in culpa q2 cōſue
44 tudinem ignoꝛabat poteſt dici ꝯctum non tenere † q2 nū
ꝗ ꝯrium conſenſui q̄3 erroꝛ.l.ſi per erroꝛem .ff.de iuriſdi.
om.iud.dicit tñ Inno.hoc ſibi non placere. Et concludit
ꝙ in caſibus predictis t3 ꝯctus ⁊ tenetur ſtare conſuetu-
dini loci vbi contractus celebꝛatur. Sed ſi enoꝛmiter le-
ditur reſtituetur ex clauſula generali dicit etiam ſuādu3
eſſe conſuetudine3 non ſolum loci vbi cōtractus celebꝛa-
tur .l.i.in pꝛinc.ff.de vſuris ſed etiam in maleficijs ſeruā-
dam eſſe conſuetudinē loci vbi committitur ⁊ ita reſidet
45 Bal.hic dicit † ꝙ vbi agitur ex contractu inſpicitur con
ſuetudo loci contractus etiam ſi ꝯhentes ignoꝛent q2 cō-
ſenſum eſt iplicite in conſuetudine ipius loci Pet.de an
cha.in repetitione.c.i.de conſti.in.xij.q.pꝛincipali ad fin.
allegat iſtud dictum Inno.hic ⁊ ſpec.in tit.de inſtrumē.
edictione.§.cōpedioſe verſi.qď ſi de conſuetudine domi.
Cardi.in repetitione.c.ſi.ē.eo.ad ſi.tranſit cu3 hac doctri
na Inno.hic ſed Io.de imo.limitat hoc dictu3 Innocē.

a ¶ Delinquē-
tes. Vide pro
reſolutiōe iſti
us elegantis
materie ſpec.
in ti.de cōſue.
ꝑ totū.⁊ in ti.
de ꝯſti.vſi. qď
ſi extraneus.
vbi totā mām
exoꝛdiᷣ ⁊ an
liget foꝛenſes
ſimpliciter.vi
de Bal. in.l.i.
in.iij.colū.vſi.
itē dicit gl.C.
q̄ ſit lō cōſue.
⁊ Bart.in l.i.
in vlt.car.xxx
iij.q.alle.ubi.

loquentis in contractu ꝙ licet.d.Anto.ꝛ Jo.an.tranſeant ſimpliciter cum hoc dicto Innoc.nichilominus ipſe dicit procedere qñ ignorantia fuit ꝓbabilis.puta q2 modico ſpacio tpis forenſis fuiſſet in loco ꝛ feciſſet modicã reſidentiam.alias ſi ignorantia nõ fuiſſet probabilis tũc non deberet reſtitui in integ.ex clauſula generali.ꝛ ſic ĩ caſu non procedat dictũ Inno.ꝛ nihil alleg.re vera minus fideliter.recitat do.Anto.hic.q2.d.Ant.refert ſe ad dicta ſua ꝛ in.c.ij.ĩ.de conſti.vbi do dixit dictum Inno. hic ꝓcedere qñ ignorantia fuit legitima.puta q2 non fecit moram in loco vel non cõſueuit ibi cõuerſari ꝛ talis conſuetudo eſt peregrina in loco illo.q2 non cõſueuit eẽ in locis circũſtantibus talis cõſuetudo vel ſtatutũ.ſecus ſi ignorantia fuiſſet ſupina per id ꝙ habetur in.c.innotuit.de elec.ꝛ in.c.i.de poſtul.prela.Tu allega Bal.in repetitione.l.data opera.C.qui accuſare non poſ.vbi dicit non ſolum hoc ꝓcedere in peregrino ꝛ forenſi ignorante conſuetudines loci.ſed ẽt in eo qui eſt effectus ciuis de nouo.alleg.l.qui cum vno.§.fi.ff.de re mili.vbi ignoranti tyroni parcendũ eſt.l.ſi adulterium.cu3 inceſtu.§. idem pollioni.ff.de adulte.ꝛ idem voluit in.d.l.cunctos populos.ego allego duos alios tex.in.l.iij.§.ſi plures.ꝛ in.l.qui cõmeatus.§.fi.ff.de re mili.ꝛ glo.ꝛ ſcribẽtes in c.ij.de conſti.li.vi.ꝛ glo.in.c.que ꝯ morem.viij.di.que di

46 cit no.argu.ſcholares teneri ſcire conſuetudinem [a] illoꝝ inter quos morantur.ꝛ ſic loquiĩ de forenſibus trahentibus moram in loco.ergo ſecus ſentit in viatoribus tranſeuntibus.ꝛ hoc modo debet intelligi gl.in.c.illa.xij.di. Et pro certo videĩ caſus in.d.c.que ꝯ morem vbi tex.dicit nulla ciuis aũt peregrini libidine violetur ꝙ firmatũ

47 eſt lege vel conſuetudine ciuitatis.†nam illud verbum libido importat quendã contemptũ ꝛ per cõſequens preſupponit ſcientiam.ꝛ iſto modo interpetrabitur glo.xij. di.c.illa inq̃tum dicit viatores teneri ſequi cõſuetudinẽ loci ad quem veniunt.licet poſtea arguat in ꝯriu3 ꝛ per ꝯſequens ex predictis ſequiĩ ꝯcluſio ꝙ cõſuetudo loci ligabit peregrinũ ꝛ forenſem ꝓbabiliter ignorantem conſuetudinem loci ꝛ ſi ledatur reſtitueĩ in integru3.Mibi videĩ ꝙ ſi peregrinus habeat iuſtam cãm ignorãdi ſimpliciter nõ ligabitur cõſuetudine loci ꝛ per conſequens non erit opus reſtitutione in integrũ vt dixit Innoc.hoc probant preallegati.ſ.c.que ꝯ morem.ꝛ.§.ſi plures.ꝛ.l. qui cum vno.§.fi.ꝛ lex qui cõmeatus.§.fi.Sed ſolem.doctor.Pet.de anch.refert diſtinctionem Bar.in.l.i.C.de ſũma trini.dicentis.Aut loquimur de conſuetudine vel ſtatuto reſpiciente ſolẽnitatem ſeu ordinationem ꝯctus. aut de his q̃ ptinent ad ipſius iuris ex ipſo ꝯctu orientis executionem.primo caſu inſpicitur locus ꝯctus.l.ſi fundus.ff.de euic.l.ij.C.quemadmo.te.aperi.ꝛ hoc veru3 ſi ſit rationabilis.c.conſtitutus.de fideiuſſ.Secundo caſu aũt queritur de his que pertinent ad litis deciſionẽ ꝛ inſpicitur locus iudicij.l.ij.ff.de teſti.aut de his q̃ pertinẽt ad litis deciſionem.ꝛ tunc aut de his que oriunĩ tempore ꝯctus ĩm ipſius ꝯctus naturam aut de his que oriuntur ex poſt facto ꝓpter negligentiam ſiue morã.Primo caſu inſpicitur locus ꝯctus vbi eſt celebratus non locus in quẽ celebranda eſt ſolutio.nam l3 fundus ſolui debe

48 at ibi vbi eſt.†tñ inſpicitur locus celebrati ꝯctus.vt.d.l. ſi fundus.ꝛ ita ſenſit By.in.l.ꝯtraxiſſe.ff.de actio.ꝛ oblig. fallit in dote.vt in.l.exigere dotem.ff.de iudi.Secũdo caſu aut ſolutio eſt collata in locũ certum aut in pluribus locis ꝛ alternatiue.ita ꝙ electio ſit actoris aut in nullu3 locum.ſed ꝓmiſſio fuit facta ſimpliciter.primo caſu iſpicitur ꝯſuetudo que eſt in illo loco in quo collata eſt ſolutio.l.i.cũ ſua glo.ff.de vſur.ſcdo ꝛ tertio caſu inſpiciĩ locus vbi petitur.l.vinũ.ff.ſi certumpeta.l.fi.ff.de condi.triticaria.ꝛ rõ eſt q2 ibi eſt contracta negligentia vel mora

49 ꝛ predicta inducit ad qõnem.†ſtatutu3 hic bononie vbi eſt celebratus ꝯctus dotis ꝛ matrimonij diſponit ꝙ vir lucreĩ mediam partẽ dotis ſed florentie ſtatutũ diſponit ꝙ vir lucretur totam dotẽ ꝙ inſpicientur ſtatutum terre viri.ita dixit Bar.in.d.l.cunctos populos.ꝛ in.d.l.exigere dotẽ.vbi dicit eſſe de hoc notabilem caſum.ꝛ ita te3 do.Pet.hic.ꝛ in repetitione.c.i.de conſti.in.xij.q.principali.ꝛ ita reſidet hic Pet.de ancha.Pro certo tex.d. l.exigere.l3 ſit notus oibus doctoribus tñ eſt ſingularis. ꝛ peregrinus ibi ĩm Bal.idem voluit Archi.xij.diſt.c. illa.ꝛ Spec.in ti.d ſententia.§.quarto verſi.Item pone ꝛ eſt rõ q2 vxor eſt exitura a foro mariti.ita dixit tex.d.l.

50 exigere.†ex quo infero vobis per rõnem iſtam ꝙ non habet locũ in ſponſo ꝛ ſponſa q2 ſponſa non eſt neceſſario itura ad domiciliũ ſponſi.vt no.in.l.cum quedã pu

51 ella.ff.de iuriſdi.om.iudi.ꝛ ideo †ſi ſtatutum diſponeret de lucris habendis inter ſpõſum ꝛ ſponſam nõdum celebrato matrimonio attendereĩ conſuetudo loci contractus ꝛ non ꝯſuetudo loci ipſius.iſtud fuit elegans dictũ Bal.in loco extraneo.v3.in auc.oẽs peregrini.C.cõmunia de ſucceſſio.ꝙ eſt bene notandũ.Poſſet etiam ꝛ ſecundo limitari hec doctrina cõis.v3.niſi vir contraheret matrimoniũ in domicilio vxoris inde non receſſurus.q2 tunc inſpicereĩ conſuetudo loci ipſius vxoris ꝛ non conſuetudo loci ipſius mariti.ita in accidentia facti conſului ſuperioribꝰ diebus ꝛ mouebar ex tex.d.l.exigere dotem inquãtum reddit rõnem v3 q2 mulier itura eſt ad domiciliũ mariti.ergo ſi maritus eſt iturus ad domicilium vxoris ſeruabiĩ conſuetudo vxoris.ꝛ allegaui in indiuiduo Bal.dicentem hoc in.l.fi.C.ſi a non competenti iudice q ad hoc alleg.nota.in.c.i.de ſponſalibus in nouella ꝛ pro certo dictũ eſt recitatione ꝛ auditu dignũ.Põdera tamen q2 ſi ratio poſita in.d.l.exigere ꝙ mulier itura eſt ad domicilium mariti eſt impulſiua non videĩ ver dictum Bal.q2 poſito ꝙ maritus ſit iturus ad domicilium vxoris.tamen attẽditur conſuetudo loci ipſius mariti.Limita etiam nam Bal.in.c.i.§.fi.in ti.de inueſtitura de re aliena facta in vſibus feu.dicit docto.tenere ꝙ iſpicitur locus viri per.d.l.exigere.ſed alij diſtingunt.aut ꝯctus eſt celebratus in loco mulieris ꝛ locus ille inſpiciĩ. aut in foro viri ꝛ inſpiciĩ locus.aut in quoddam tertio loco ꝛ inſpicitur cõſuetudo viri qui eſt caput mulieris.alleg.nota.in.d.c.i.de ſponſa.in nouella ꝙ dictum ĩm eu3 eſt paucis cognitũ.ſed cõmuniter tenetur ꝙ inſpiciatur domicilium mariti.q2 tacite videtur actum ꝙ ibi dos reſtituatur ꝛ ſic inſpicieĩ locus ille.l.quero.ff.de ſolu.ꝙ limitat niſi mulier ꝯtraxiſſet matrimonium reſpectu iuris cõmunis ꝛ ignoraſſet ſtatutũ fori ipſius mariti.q2 tunc inſpicietur cõſuetudo domicilij vxoris ꝛ non mariti per.l. regula.ff.de iur.ꝛ fac.ignoran.ꝛ.l.cum de indebito.ff.d indebito.ff.de proba.ꝙ dictũ iudicio meo euertit cõmunem doctrinã doctoꝝ.q2 ſemper mulier preſumeĩ ignorare conſuetudinem vigente3 in domicilio mariti per id qd habetur per glo.in.c.cognoſcentes.de cõſti.ꝛ ſic ſemper preſumeĩ contraxiſſe reſpectu iuris cõmunis.ꝛ per conſequens rariſſime habebit locum doctrina doctoru3. Limita etiam niſi dos cõſiſteret in rebus imobilibus.q2 tunc ſtaremus conſuetudini loci vbi cõtractus celebraĩ. ita dixit Bal.in.l.cũctos populos.C.de ſũma trin.ꝛ ĩm Bal.in.d.l.exigere ꝓcedit dicta doctrina etiam ſi inſtru

52 mentũ dotale diceret †ꝙ maritus promiſit reſtituere dotem ta3 in loco contractus q̃3 in loco domicilij ꝛ alibi in quacunq3 parte terrarũ.q2 tunc inſpicietur conſuetudo loci ipſius mariti.q2 tacite videtur eſſe promiſſum ſcdm illam conſuetudinem.vt.d.l.exigere cui non videtur renunciatum per illa verba generalia ĩm Bal.ibi cũ quo dicto tranſit Pet.de anch.in ſuis reportatis in.d.l.exigere.ꝛ vide do.Anto.in.c.ex parte.de reſtitu.ſpolia.vbi dixit ꝙ ſicut in ꝯctu matrimonij attenditur domiciliũ viri eodem modo attenditur in diſtractu aliter tñ dicit do. Abb.ibi de quo dicendu3 vt ibi.ꝛ vide plene per domi. Anto.in.d.c.i.de ſponſal.ꝛ per Archi.xij.diſt.c.illa.vbi refert de ꝯſuetudine ciuitatis regij.ꝛ dicit ꝙ hoc voluit

Guido.de ſuza.

[a] Cõſuetudinẽ. Nunqd aũt ꝯſuetudo ſtiget ſcholarẽ vel doctorẽ in loco ſtudij.vide ꝑter alios Spec.in ti.de conſti.in vẽſ.ꝛ ſunt hec in argm̃.vbi expreſſe e3 ꝙ nõ vide ibi oino q2 elegãter loquitur.

Guido.de ſuza.Sed ego neſcio videre quō.d. lex exige-
53 re ꝓbet cōem doctrinam doctoꝝ nam ipſi dicunt † ꝙ vbi
forenſis ꝯbit ibi quo ad ſolēnitatem ꝯctus attendit con
a ſuetudo [a] illius loci.l.ſemper in ſtipulationibus.ff.de re-
gi.iuꝛ.l.i.ff.vſuris.l.ſi fundus.ff. de euic.c.que cōtra mo-
rem.viij.diſtin.⁊ non attendit locus vbi deſtinata eſt.ſo
ſolutio vt in.d.l.ꝯtraxiſſe fallit ſm eos in in contractu ma-
54 trimonij vt in.d.l.exigere ibi enim dicitur forenſis † pu-
ta florentinus ꝯxit matrimoniū hic bononien̄.cum mlie
re bonoñ.diſſoluitur matrimonium eſt locus reſtitutōis
dotis dubitat̄ in quo foro reſtituetur tex.ibi decidit i fo-
ro mariti qꝛ ad illud forum mulier eſt ytura ⁊ aliud tex.
ille non dicit modo ſi doctores dicunt ꝙ attendit̄ locus
viri quo ad ſolēnitatē ꝯctus ſi ꝯſuetudo domicilij mariti
diminuit repetitionem dotis mihi non vr̄ ꝙ ſit ſolēnitas
ꝯctus imo eſt deciſio ⁊ iſta menti comēda.Item inducit
55 ēt do.Pe.predicta ad aliam queſtionē † ſtatutum diſpo
nit hic ꝙ iuri petendi debitum preſcribat̄ per.x. annos.
forenſis ꝓmiſit ſoluere mihi centum hic bononie ego nō
potero petere poſt lapſum decē ānorum qꝛ hic eſt contra
cta negliā ſiue mora ⁊ hoc modo ſaluari pōt glo.in.l.ij.
ff.de eo ꝙ certo loco vbi locus iudicij inſpicitur circa re-
ſolutionem ꝯctus alibi celebrati intelligit enī ſi in loco
⁊.c.ꝯtingit leſio ſiue mora ⁊ iſtud voluit Bar.in.d.l.cū
tos populos.Sed pro certo cōmuniter docto.tenent ta-
le ſtatutum non valere in.c.fi.de preſcript.⁊ in.c.i.ſi dili
genti eo.ti.⁊ in.c.ij.de regul.iur.in vi.per Pet.de anch.
Et licet idem Bart.in.l.ſequitur.§.ſi viam.ff.de vſucap.
tenuerit ſtatututum valere tamē ſubiecit ſe deciſioni ſan
cte matris eccleſie ⁊ in.l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iure
tenuit ēt non valere niſi ſm cautelam ibi datam per eum
⁊ procedunt iſta in ꝯctibus in delictis aūt conclude aut
quis cōmiſit in hac ciuitate illud ꝙ erat dictū de iure co
muni ⁊ punietur ſꝫ ſtatuta ⁊ ꝯſuetudines ciuitatis auc.
qua in prouinca.C.vbi de crimie agi oportet.c.a nobis
de ſen.excōmuni.c.ij.de conſti.li.vi.l.ſi cui.§.penul.ff.de
accuſſa.l.ſaccularij.§.ſunt quedam.ff.ō extraordinarijs cri
minibus aut non erat delictum de iure cōi ⁊ tunc ſi forē-
ſis tm̄ ſtetit in locum ꝙ veriſimiliter ſcire debuit ſtatutū
tunc idem per not.in.l.ij.cum gloſ.C.vbi de criminc agi
oportet.¶ Aut ibi non ꝯxit tantam morā ⁊ tunc ſi illō
erat gn̄aliter ꝓhibitū puta quis nō vadat de nocte ſine
lumie vl̄ nō ad portet arma vl̄ ſi extrahat furmētū ex ter
ritoriū ꝙ ē gn̄alr̄ ꝓhibitū p oēs t'ras italie ⁊ tūc idē aut
nō erat ita generaliter ꝓhibitum ⁊ tunc non tenetur niſi
fuerit ſciens.l.fi.ff.de decre.ab ordi.faci.ita dixit Pe.de
anchara.hic ita voluit Bar.⁊ alij in.d.l.cunctos popu
los de quo per ſpecul.⁊ Io.an.in tit.de conſtitu.Io.cal
dar.in queſtione incipiente ſtatuto cauetur ⁊ in repetitio
ne.c.i.de raptoribus do.Anto.in.c.ij.de conſtitu.⁊ in.c.
i.de ſponſal.⁊ in.c.i.de raptoribus Pe.de anch.in repe
titione.c.poſtulaſti de foro cōpe.⁊.c.i.de conſtitu.⁊ per
oēs ſcribentes in.c.vt animarum de ꝯſtitu.in vi.⁊ p bal.
in repetitione ⁊ in lectura.d.l.cūctos populos.¶ Ego
limito hāc cōeꝫ doctrinā doctoꝝ nō habere.locum in fo-
56 ro penitētie † naꝫ ſi quis delinquat in parochia aliena ſi
imponetur ſibi penitentia a ſacerdote loci vbi delinqnit
ſed iponetur a proprio ſacerdote iſtaꝫ eſt glo multum ſin
gulis in.c.placuit.xvi.q.i.⁊ eſt ratio qꝛ in foro ꝯtētioſo
imponitur pena vt vt ſatiſfiat rei publice,ideo dꝫ iponi
pena ibi vbi deliquit.Sed in foro penitentie imponitur
pena vt ſatiſfaciat deo quem leſit ⁊ n hoc foro deliquens
habet propriū iudicem qui eſt proprius ſacerdos vt in
c.oīs de penit.⁊ remiſſ.ideo a ſuo proprio ſacerdote de-
bet iudicari ⁊ tū etiam qꝛ melius habet cognitam con-
57 ſcientiam ſolum pochianorum vt no.i.d.c.omnis†.Iteꝫ
querit hic Inno.qd de iudice appellationis an in cauſa
appellationis teneatur ſequi conſuetudinē propriam an
conſuetudinem primi iudicis an conſuetudinē litiganti
um de quo per glo.in.c.illud.xij.diſtin ⁊ in ſpe.de ſentē
tie ꝓlatione.§.qualiter poſt principium ⁊ ſm ꝯpoſtela.
non pōt dari certa regula qꝛ qn̄qꝫ ſuat conſuetudinē iu
dicis a quo vt qꝺ ille egit ratione ſue ꝯſuetudinis teneat̄
ipſe ſequi.c.raynutius de teſta.qn̄qꝫ conſuetudineꝫ ſui fo
ri.l.teſtium in fi.ff.de teſti.qn̄qꝫ conſuetudinē loci vbi cō
tractus geſtus eſt.d.l.ſi fundus.ff.de euict.facit ꝙ voluit
Innoc.i.c.cōqueſtus.I.de de ferijs vbi diſputat an iudex
teneatur ſequi ferias litigātiuꝫ an ferias ſuas ⁊ cōclude
aut conſuetudo vel ſtatutum reſpicit ꝓceſſuꝫ ſeu litis or-
dinationem.Aut concernit litis deciſionem primo caſu
ſeruatur conſuetudo loci vbi proceditur ſeu vbi lis ex-
ercetur tex.eſt in.l.teſtiuꝫ.ff.de teſti.dummodo talis con
ſuetudo ſit rationabilis ⁊ ita non obſtat.c.cōſtitutus de
fideiuſſ.puta an libellus debeat dari an debeat ꝓcedi ſū
marie ⁊ qualiter lis ſit cōteſtanda ⁊ tunc ſi iudex appel
lationis habet iudicare ex actis ꝓteritis tunc dꝫ ſequi cō
ſuetudineꝫ loci cauſe principalis ſed ſi agitur de actis fu
turis celebrandis in loco vbi agitur cā principalis tunc
quo ad illa inſpicietur conſuetudo vel ſtatutum loci cau
ſe appellationis.Faciat glo.in.c.licet canon.de elect.lib.
vi.Aut reſpicit deciſoria ⁊ tunc ſeruabitur cōſuetudo lo
ci ꝯctus ⁊ hoc ſi ius naſcitur ex ꝯtractu vt.d.l.ſi fundus
⁊.l.i.ff.de vſuris.Si vero naſcitur ex delicto inſpicit̄ loc[9]
delicti.l.ſaccularij.§.ſunt quidam.ff.de varijs ⁊ extraordi.
crimi.l.ij C.de noꝫ a.auct.qua in prouincia.C.vbi de cri
mine agi.oportet ſi vero reſpicit facultatem vel neceſſita
tem circa rem inſpicitur locus vbi res ſcita.eſt dicto.c.ra
ynutius de teſta.cum enim tractetur de honore rei dꝫ in
ſpici locus vbi res ſcita eſt.l.iij.⁊.l.vltima.C.de predijs
58 nauiculariū lib.x.Tangit etiam Inno.† vtrum ſtatutū
laycorum liget clericos ⁊ decidit ꝙ non.Tu dicas.Aut
ſtatutum laycorum loquitur generaliter ⁊ tunc non cō-
prehendit clericos nam verba generalia ſtatuentis non
extendunt ſe ad impoſſibilia ipſi ſtatuenti tex.eſt in.c.tua
de decimis ⁊ ibi colligit Hoſt.⁊ alij ſcribentes ꝙ illud
ꝙ ſtatuens non poteſt facere in ſpecie non preſumitur fe-
ciſſe in genere voluit ibi.d.Ant.faciat text.i.c.a nobis ō
59 ſen.excōi.⁊ ibi colligit hoc do.Abb.† Statuto in quid
cauetur qꝺ non ſubditus non poſſit acqrere i mobilia in
territorio ſtatuentis decidit ꝙ non ꝯprehendunt̄ clerici
aut eccleſie iſtud voluit Io.monachi.in.c.ſcdo de conſti
tutio.lib.vi.refert ⁊ ſequit̄.do.Anto.in.c.eccleſia ſancte
Marie de conſti.voluit do.Anto.in.c.ꝙ clericis de fo.
ꝯpe.⁊ ideo Bal.in.c.cum non ab homine de iudic.dixit
60 † diſponit ſtatutū ꝙ cuſtos ville teneat̄ capere malefa-
ctores ꝙ non ꝯprehendit clericos malefactores vide eū
dem Bal.in.l.fi.§.in ꝯputatione ad fi.C.de iure deliber.
vbi dixit ꝙ generalia verba ſtatuti non adaptantur ad
ipoſſibilia ſtatuenti ⁊ ad hoc allegat Bar.in.l.ſi qs ſub
ꝯditione.ff.de ꝯdict.inſtitut.Idem voluit idem Bal.i.l.
fi.in.v.col.C.de ſacroſanc.eccle.⁊ i.l.oēs populi.ff.de iu
ſti.⁊ iure vbi allegat Bar.in.d.l.ſi quis ſubconditione.
61 Et ideo dixit in.l.fi.ff.de iure om.iud.† ꝙ gn̄alia verba
ſtatuti non ꝯprehendūtur eos qui ſunt extra territoriū
vide Io.calde.in ꝯſilijs ſuis ꝯſi.xi.in tit.de conſti.Et.lo
quitur Lodu.roma.xxxvij.ꝯſi.ego dixi multum late.in
c.eccleſia ſancte.Marie de ꝯſti.⁊ in repetitione rubrice.
de rebus ecc.nō alie.Aut ſtatutū expſſe loqt̄ de clericis
62 ⁊ multo min[9] eos ligat vt.d.c.ecclia ſcē marie vbi.oiovi
de t'itē tractat Inn.an iudex ec.ꝓncipalis dbeat ſeqꝫ ꝯſue
tudinē loci litigantium an vero ꝯſuetudinē ipius ⁊ dicit
Io.an.doctores tenere cōmuniter.Aut ꝯſuetudo reſpi-
cit ordinatiōem litis ⁊ ſeruatur ꝯſuetudo loci vbi lis ex
ercetur.d.l.teſtium.ff.de teſti.dūmodo ſit rationabilis
per.d.c.ꝯſtitutus de fideiuſſor.Aut reſpicit litis deciſio
nem ⁊ ſeruatur conſuetudo loci ꝯctus.d.l.ſi fūdus ſi ius
naſcitur ex ꝯctu.Si vero naſcitur ex delicto inſpicitur lo
cus delicti.d.l.ſaccularij.§.ſunt quidam.Si vero re-
ſpicit facultatem vel neceſſitatem circa rem inſpicitur cō
ſuetudo loci vbi res eſt dicto.c.raynutius cum enim tra

a ¶ Cōſuetu-
do.Vid.p iſta
eleganti con-
cluſione Bal.
in.l.fi.iij.col.
C.de ſucc.edic.
per.l.ꝙ ſi nol
lit.§.qui aſſi-
dua de edilc.
ed.⁊ bal.i.l.ij.
C.pro ſo.⁊ vid
domi.Abb in
c.cū.M.fera
rienſis in' pri-
ma col.de con
ſtitu.⁊ ibi mo
derniores ipꝫ
ſequentes pro
quo ēt vide.l.
ſi fūdus ⁊ ibi
Bar.ff.ō euic.
qomnia pul-
cherime exa-
minat.

etetur de bonere rei attenditur locus vbi res ſcita eſt vt
dictum eſt. ⁊ ideo ſi de domo ſcita bononie litigatur flo
rentie vſqꝫ ad quā altitudinem edificari poſſit ꝙ inſpicie
tur cōſuetudo bononie ⁊ nō conſuetudo florentie.l. ſi ſi
ne herede.§.lucius.ff.de admi.tu.l.an in totum.C.de edi
ſi.priua.c.raynucius.de teſta. ⁊ ſm Io.de imo.iſta ꝯclu
ſio vr verior ꝙꝫ illa ꝙꝫ facit hic do.Anto.qꝛ dicit ꝙ in de
ciſorijs dꝫ ſeruari cōſuetudo litigantiū.alle.d.l.ſi fūdus.
⁊.d.l.i.ff.de vſur.ſed certe illa iura loquunt de cōſuetudi
ne loci ꝯctus ⁊ poſſibile eſt ꝙ ꝯhentes ꝟl litigantes ha
beant domicilliū in alio loco ꝙꝫ in loco ꝯctus. ⁊ tunc pro
prie dr locus litigantiū eſſe in illo loco domicilij habita
tionis per id qđ no.gl.in.c.ſtatutuꝫ.§.cū vero.de reſcrip.
li.vj. ⁊ ſic non vr bene dictum ꝙ in deciſorijs debeat attē
di cōſuetudo loci litigantiū.dixit tñ hic.do.Anto.in vna
parte ꝙ conſuetudo loci ꝯctus dicitur eſſe cōſuetudo lo
63 ci litigantiū.† tangit etiā an delegatus debeat ſequi con
a ſuetudinem delegantis[a].an vero ꝓpriam an litigantiū.
⁊ ponit Io.an.opiniōes.de quibus no.in.c.illud.xij. di.
⁊ in.c.ꝯſuetudo.i.di.Et finaliter concludit ꝙ inter ordi
narium ⁊ delegatū non ſit differentia.qꝛ in deciſorijs dꝫ
ſeruari illa conſuetudo ⁊ ſtatutuꝫ de qua dixi in iudicio
cauſe principalis ⁊ in iudicio cauſe appellationis.qꝛ ſer
uabitur ꝯſuetudo loci vbi ꝯctus geſtus eſt.vt.d.l. ſi fun
dus.⁊.d.l.i.ff.de vſur.⁊ eodem mō in delicto ſeruabitur
cōſuetudo loci vbi delictum fuit cōmiſſum auc.qua in ꝓ
uincia.C.vbi de cri.agi oꝫ.l.ij.C.de nox.⁊.d.l.ſaccularij
.§.ſunt quidā.ff.de extraoꝛ.cri.in preparatorijs vo. ⁊ or
dinatorijs ipſius iudicij ē ſeruanda conſuetudo loci vbi
iudiciū exercetur.d.l.teſtiuꝫ.ff.de teſti.⁊.c.quod clericis
de fo.cōpe.vbi eſt mā late ē habunde cōmētata per do.
Anto.⁊ habetur in.c.conſtitutus.de in integ. reſti. Nec
ob.ſi dicatur ꝙ delegatus fungit vice delegātis.⁊ ſic eo
dem modo dꝫ procedere delegatus quo dꝫ procedere de
legāſ.vt in.c.ſuper lris.ē.de reſcriptis.Quia rñdet illud
eſſe verū quo ad ptātē pronunciādi.ſed quo ad alia non
fungit oino vice delegantis.nam ēt in ipſo delegato dici
mus ꝙ i preparatorijs ⁊ ordinatorijs iudicij ſeruari dꝫ
conſuetudo loci vbi iudiciū agitatur in deciſorijs non dꝫ
64 ſeruari conſuetudo loci ꝯctus vel delicti.† Tangit etiaꝫ
quid ſi teſtm̄ fiat hic ⁊ teſtator eſt mutinenſis attēdet ne
cōſuetudo huius loci an ꝯſuetudo mutinēſis. Ioā. an.⁊
do.Anto.tangunt ⁊ nō decidunt Ioā.de imo.concludit
debere attendi ꝯſuetudinem loci vbi ſit teſtm̄.l.ij.C. quē
admo.teſt.ap.Bar.Cy.⁊ cōiter alij in.l.i.C.de ſum. tri.
Spec.in ti.de ſen.pla.§.quid ergo verſi. Itē ſm ⁊ p Io.
calda.in qōne ſtatuto cauet.tu limita.vt ſingulariter vo
luit Bar.in.l.qui a latronibus.in prin.ff.de teſta.vbi di
65 xit† ꝙ ſi ſubditus populo romāo vel legatus populi ro.
facit teſtm̄ in terra hoſtiū vt apud barbaros dꝫ teſtari ſꝫ
ius ciuile ⁊ non ſm cōſuetudinē illoꝝ barbaroꝝ ⁊ mo
uetur rōne.qꝛ teſtm̄ eſt de iure ciuili ⁊ illi ſūt in capaces
66 iuris ciuilis ergo ⁊c.†Sed Bal.in.l.ius ciuile.ff. đ iuſti.
⁊ iure.refert ſe cōſuluiſſe ſuper teſtō cuiuſdam mercato
ris facto in barbaria corā duobus teſtibus ꝙ valebat cū
non appareat q̄ forma in partibus illis requirat. iō pre
ſumendū eſt ꝙ ſeruet ibi ius gentium tanqꝫ generale ⁊
eqſſimum.alleg.in arg.l.oēs populi.ff. de iuſti. ⁊ iure. ⁊
idem Bal.in.l.ij.C.quēad.teſta.aperi. refert ſe de facto
fuiſſe ꝯſultū in teſtō.cuiuſdaꝫ mercatoris de anchona q
teſtat[9] fuerat in terris ſoldani babilonie ꝯſuluit valuiſſe
ſꝫ ſolēnitatē iuriſgētiū ꝙ pſumit vigere ibi niſi ꝯriū ꝓbet
cū tale ius gentium ſit bonū ⁊ equum.ideo ſeruandū . lꝫ
apud ipſos pſumatur vigere conſuetudo. ⁊ qꝛ potius de
bemus ſeruare ius canonicū ꝙꝫ ciuile in partibus illis qꝛ
ius canonicuꝫ inheret iuri diuino ⁊ ſub lege diuina ſunt
oēs populi ⁊ nationes potuiſſet Bald.allegare illud ꝙ
pſalmiſta ſcripſit.dñi eſt terra ⁊ plenitudo eius orbis ter
rarum ⁊c.de quo in.c.tua.de decimis.ſed ius imperato
ris non viget vbiqꝫ locoꝝ.facit ꝙ no.i.c.ꝙ ſuper his de

a ¶ Delegatis. Pro iſtius nota. ꝯtonis deciſione vide inter al.os an ge.in.l.⁊ ſi ꝓ. toꝛ.ff.de of.ei[9] cui māda.ē iu ris. ⁊ ibi moderniores tꝑꝫ inſequentes.

b ¶ Ad ꝯſue. Uide ad mā Bar.in auc q ſemel in.i. col. C.quō ⁊ quā do iudex. Et no.in.l. ꝓlatā C.de ſen. ⁊ in ter.l. iudices. C.de ſen. ⁊.vi de gl.ſing.i.c. cāmqꝫ. đ teſti. ⁊ ibi quāplures ſcribētes.

noto. Non obſtat dictum Bar.ſm eum qꝛ loquitur i ho
ſtibus.i.rebellibus imperij quoꝝ conſuetudo non eſt cō
ſuetudo nec eoꝝ ſtatuta ſunt ſtatuta. ⁊ iō non ſequenda
auc.nauigia.C.de furtis.vnde teſtm̄ factum ſm eoꝝ con
ſuetudinem non valeret.Et ita reſidet Bal.in.d.l.ij.,iſta
eſt dubitatio multū ſolēnis ⁊ hic non eſt tangenda.qꝛ ni
mis dilataret hec rubrica ego eam ꝑpoſui in repetitione
rubrice de teſta.in vltima qōne ibi deo propitio tāgetur.
Pau.tñ de caſt.in.d.l.qui a latronibus.ſequitur doctri
nam Bar. ⁊ dicit Bal.nō recte fuiſſe locutū in.d.l.ij.nō
tamē facit mentionē de eo in.d.l.ius ciuile.ſe Io. đ imo.
in.d.l.qui a latronibus per verbū forte dicit Bar. nō he
ne dixiſſe ſed nullā ſed mentiōem fecit de dicto Bal. Lu
do.ro.in.l.ſi non ſpāli.C.de teſta.ſequitur dictū Bal. in
d.l.ius ciuile examinabit in dicta rub.Limita ēt niſi i lo
co vbi ſit teſtm̄ eſſet conſuetudo diminutiua ſolēnitatis
teſtamēti.qꝛ forenſis teſtans ibi non poſſet teſtari ſm il
lam cōſuetudinem. Ita diſputauit Iaco.de are. vt refert
Io.an.in ſpec.de inſtru.edi.§. compendioſe. verſic. qd ſi
de ꝯſuetudine ꝯrium tꝫ Bar. ⁊ communiter alij in.d.l.i.
67 .C.de ſūma tri.†Tangit ēt an debeat haberi recurſus ad
b cōſuetudinem[b] eccleſie ro.cōcludit do.Anto.⁊ Ioā.an.
hic poſt eum ꝙ debet attendi conſuetudo loci ſpālis ſi il
la reperit.l.i.C.que ſit longa ꝯſue.c.cōſtitutus.de in inte
grū reſti.l.venditoꝛ.§.conſtat.ff.cōia predi.ceſſante con
ſuetudine ſpāli debet attendi ſiſe quo ceſſante debet attē
di cōſuetudo eccleſie metropolitane ⁊ ea ceſſante debet
attendi ꝯſuetudo ꝓuinciaꝝ vicinaꝝ.c.ſuper eo.de ſen.ex
cō.qbus ceſſantibus recurrit ad cōſuetudinē eccleſie ro.
xi.di.c.ſi.Sed tu conclude aliter hoc modo.aut ꝯſuetu
do eccleſie ro.diſponit ſuper his que ſunt ſibi ſpāliter re
ſeruata in priuilegiuꝫ.ſicut eſt ꝙ ordinet ad ſacros qua
libet die dominica. ⁊ iſta ꝯſuetudo non eſt ab alijs ſeruā
da.c.i.de tempoꝛ.ordi.c.nolite.xi.di.aut non diſponit ſu
per reſeruatis ſibi in priuilegium.ſed ſuper alijs . ⁊ tunc
aūt ſeruat aliqua circa articulos fidei. ⁊ iſta eſt ab omni
bus ſeruanda.ita no.glo.in.c.i.de ſum.tri.li.vi. aut non
diſponit ſuper articulis fidei.ſed ſup modo generali ce
lebrandi diuina officia . ⁊ tunc eſt ab alijs obſeruanda.
iſte eſt caſus in.c.ſi.xi.diſt. ⁊ idem de modo cōferendi or
dines.vt no.glo.magna in.c.ꝙ ſicut.de elec.Aut non di
ſponit generaliter ſuper mō celebrandi. ⁊ tunc ſi diſpōit
ſuper modo conficiendi vel dandi litteras ſue canzelarie
⁊ tunc hec conſuetudo eſt ab alijs ſeruanda glo.in.c. ad
hec.de ſen.excō.tex.in.c quā graui.de crimi.falſi.aut nō
diſponit ſuper modo conficiendi litteras ſuas. ſed ſuper
modo iudicandi vel ꝓcedendi. ⁊ tunc aut diſponit inter
petrando ius dubium certo mō intelligi. ⁊ tunc illa iter
petratio eſt ab alijs ſeruanda.c.diſpendia.de reſcriptis.
in.vi.in glo.aut non diſponit interpetrando ius dubium
⁊ tunc ſi ſimpliciter diſponit non eſt ab alijs ſeruāda. ita
voluit glo.in.d.c.nolite. ⁊ in.d.c.i.de tempoꝛ. ordi. ⁊ in
c.legimus.xciij.diſt.aut ſic ſeruat. ⁊ ita etiam conſuluit
alios ſeruare. ⁊ tunc non arctat qs ad illius obſeruātiaꝫ
c.conſultatiōi.de frigidis ⁊ maleficiatis.aut ſeruat ⁊ vl
tra hoc precipit ab alijs obſeruari. ⁊ tunc ēt tenētur alij
ſeruare.vt voluit glo.in.d.c.nolite. ⁊ in.d.c.i.de ſumma
tri.lib.vi. ⁊ in.d.c.i.de tempo.ordi. ⁊ in.c.palam.xi.diſt.
68 †tractat etiam an vigore conſuetudinis licituꝫ ſit venire
ꝯtra legem precepti Io.an.poſt Inno. ⁊ Compoſt. con
cludit ꝙ ſi eſt . ale preceptū ꝙ non poteſt ſine peccato cō
tra illud ſtetui eodē modo non poterit introduci conſue
tudo qꝛ diuturnitas temporis non diminuit peccatuꝫ ſꝫ
potius auget.c.ſi.J.eo. Si vero ſit tale preceptū ꝙ cōtra
illud ſtatui pōt ſine peccato eodem modo poterit itrodu
ci conſuetudo facit ꝙ no.glo. ⁊ docto.in.c.i.de treuga ⁊
pace. ⁊ qđ no.in.c.ij.de maio. ⁊ obe. ⁊ per hoc dicit pet.
in.c.ſi.J.eo.ꝙ conſuetudo nō poſſet facere ꝙ frater con
traheret cum ſponſa fratris de quo dicetur in.c.fin.J. eo.
⁊ cum hoc requieſcūt omnes ſcribentes hic. Bal.no.hic
in apoſtillis

in apoſtillis quas fecit ad Inno. ꝙ licet conſuetudo nō
valeat cōtra precepta legis diuine aut naturalis, tamen
ex iuſta cā valet puta pp bonum publicū ita valeret ſta-
tutū all. l. i. §. ꝙ aūt. ff. de aleato. ⁊ l. ſed ſi p pretorem. §.
ſed ſi dū decreto. ff. ex quibus cau. maioꝝ. l. amiſſiōe. §. i. ff.
de capi. dimi. l. iij. §. tranſfugas. ff. de ſicca. l. fi. C. de malef.
l. ſi ſeruus. C. de his qui ad eccle. cōfugi. ⁊ l. i. C. de rap. vir
gin. Ita valet ⁊ conſuetudo. l. accuſſationis. C. ꝙ metus
cā ⁊ allegat in ratione ſui. l. ſi hominē. ff. manda. ⁊ ꝙ no.
Cy. in. l. reos. C. de accuſa. ⁊ in. l. i. C. de na. libe. ⁊ ſic taci
tum ⁊ expreſſum ꝓcedunt ab eadem potentia cauſe. l. de
quibus. ff. de legibus nec pōt cōſenſus populi adducere
plus ꝑ vnam viā quam per aliam nā illud ꝙ facit ſtatu-
tum in inſtanti facit cōſuetudo tēpoꝛe lōgo. l. ij. C. de dot.
ꝓmiſſ. Tu vero adhibeas hanc diſtinctionē ꝙ ſi lex diui-
na eſt ꝓhibitoria ⁊ punitoria tunc aut illud ꝙ prohibe-
tur in nullo caſu eſt permiſſum puta non mecaberis tūc
l. humana ⁊ ſtatutum ⁊ conſuetudo in contrarium lata
69 non valent † ⁊ iō ſi ſm ſtatutū mulier bānita poſſit ipu-
ne offendi non poterit adulterari ēt ſi vir eius ſimiliter ſit
bānitus nā adulteriū adeo eſt per ſe malum ꝙ ex nulla
cā poteſt iuſtificari. c. ⁊ ſi xp̄us de iureiur. Aut eſt tale ius
prohibitorium ꝙ in aliquo caſu reperitur ꝓmiſſum ſicut
eſt illud non occides nam reperit̃ conceſſum in hoſte vel
in dānato ad mortem ⁊ tunc bene valet cōſtitutio hūa
ꝯ conſue. cā ſuffragante vñ valet ſtatutū ꝙ bānitus poſ
ſit ipune occidi per. d. l. iij. §. tranſfugas. Pone aliud exē
70 plum in illo non furaberis † nam reperitur furtum aliqñ
ꝓmiſſum puta ſi quis furetur res hoſtium. l. i. §. nō fuit. ff.
de dol. pp ſimilem cām valet ſtatutū vel cōſuetudo vñ ſi
ex cōſuetudine bānitus poſſit ipune offendi non punitur
ille qui furatur res eius quaſi furet̃ res publici hoſtis. d.
l. i. §. ꝙ aūt. ff. ď aleat. ⁊ eodem modo dicat̃ in principe li-
cet enim ꝙ principi placet. l. habet vigoꝛem. l. i. ff. de cō-
71 ſtitu. princi. Tñ ſi principi placet ꝙ deo nō placet non ha
bet legis vigoꝛē. Puta principi placet ꝙ qs poſſit adul
terari mulieres r. belles non hꝫ locum legitia. ita ſi prin
cipi placet ꝙ pater non alat filiū ita ēt ſi principi placet
ꝙ l. nature non habet locum in ſuis actibus nō habet le
gis vigoꝛem niſi i rebus hoſtiū vt in. d. l. i. §. ꝙ aūt ita ſi
principi placet hereſis vel vſura non habet legis vigoꝛē
⁊ ſic lꝫ Inno. loquatur in ſtatuto ⁊ cōſuetudine tñ exten-
das ad principem hoc voluit Bal. in. d. l. i. ff. ď cōſti. ꝓin
cip. vide eundē in. l. i. C. ſi ꝯtra ius vel vtili. publica. ⁊ in. l.
i. §. ius naturale. ff. de iuſti. ⁊ iure ⁊ in. l. de quibus. ff. de le
gibus ⁊ in. l. i. C. de ſuma trinin. ⁊ fide catho. Bart. in. l.
oēs populi. ff. de iuſti. ⁊ iure ⁊ Pet. de anch. in repetitiōe
c. i. de ꝯſti. bal. vo hic dixit aliq̄ extrauagātia a mā hui⁹ rub.
dicit enim ꝙ cōſuetudo quāto eſt naturalioꝛ tanto eſt fir
72 mioꝛ † ſed mera preſcripto nūq̄ȝ eſt amica nature ſed eſt
ſpecies ei oppoſita qꝛ ſupponit̃ iuſticie vulgari ⁊ popula
ri. Sed tu cōſidera qꝛ preſcriptio eſt introducta pp negli
gentes ⁊ ad bonū publicum cōſeruañ. vt in toto de preſc.
ſed naturale eſt vt negligentes puniant̃ vt no. Jo. and. in
c. ij. de reg. iur. li. vi. in mercurialibus ergo nō eſt inimica
nature. Item dicit ꝙ cōſuetudo patriſſami. valet ad ꝯua
lidandū iudicium voluntatis. l. item mela. §. i. ff. de alimē
tis ⁊ cibariis legatus ⁊ mutari pōt ſola animi deſtinatio
ne ſi anno eſt perſeueratū tex. dicit eſſe ſingularem ⁊ non
alibi in. d. §. i. Tu adde eundem Bald. in. l. binos. C. de
73 aduoca. diuerſor. iudic. † vbi dixit prouidetur alicui de
offō cum ſalario conſueto. ⁊ illud ſalarium vario modo
datum eſt ꝙ attendit̃ vltimus modus ⁊ ad hoc allegauit
74 d. §. i. ⁊ pulchre dixit idem Bal. in prima cōſti. ffoꝝ † ꝙ ſi
qs fuit mercatoꝛ ⁊ nunc faciat aliud exercitium non gau
det priuilegio mercatoꝝ qꝛ attendit̃ iſtud vltimū exerci-
tium ⁊ ad hoc allegat. d. §. i. ⁊ Archi. in. c. cum de benefi
75 cio de ꝓben. li. vi. voluit eleganter ꝙ † ſi bñficiū fuit guber
natum per monachos ⁊ ꝑ clericos ſeculares ⁊ ſcribitur
ordinario ꝙ prouideat clerico ſeculari de illo bñficio ꝙ
attenditur vltimus ſtatus beneficij. ⁊ ad hoc allegat. d
§. i. ⁊ eggregie dixit idem Bal. in. c. i. §. ſi qui feudū da
76 re pōt † ꝙ conſuetudo que non requirit̃ pſcriptionē tolli
tur per cōſuetudinē recentē ⁊ ad hoc allegat. d. §. i. Sed
pro certo latet anguis in eſca qꝛ Bal. non recte intellexit.
d. §. i. nam ipſe loquitur in cōſuetudine que requirit binū
actum iuxta no. in. l. iij. C. de epali audientia ⁊ in. c. fi. J. eo.
vbi dicetur ſed ille §. i. loquitur de hoc verbo ſolitus pu-
ta teſtatoꝛ dixit volo preſtari alimenta titio vt ſolebam
quo caſu verificatur in vno actu vñ Bart. in. l. i. C. qñ ⁊
77 qñ iudex dixit ſe fuiſſe dubium ſepenumero † nam hoc ṽ-
bum conſuetum verificat̃ per binas vices ſed verbum ſo-
a litum verificatur[a] in vna ⁊ dicit de hoc foꝛe caſum in. d.
§. i. ⁊ idem voluit Bar. in. d. §. i. ⁊ per cōſequēs pace ſua
dixerim Bal. non bene loquendo de conſueto ſeu conſue
tudine allegauit. d. l. itē mella. §. i. ⁊ ideo ſcis cautus vt
in inſtrumento iungas illa duo verba. ſ. ſolito ⁊ conſueto
78 ¶ † Querit ēt Bal. ſtante. d. cōſuetudine ꝙ filia deſpon
ſata patre non ſuccedat ſed dotari debeat pater eā in te-
ſtamento fecit nubi alicui an habeat locum diſpoſitio ſta
tuti ⁊ dicit ꝙ ſic et allegat. l. cū in plures. §. penu. ff. de ad
miniſtra. tuto. qꝛ deliberās volens mādare vř efficere tu.
adde Bar. in. l. titio centum. §. titio genero. ff. de cōditio-
ne demonſtratione. vbi dicit quod ſtante huiuſmodi ſta
tuto ſufficit filiam dotatam eſſe in teſtamēto ⁊ idem volu
uit in. d. l. cum i plures ⁊ in. l. qui pupillā. ff. de adulteri. ⁊
⁊ idem voluit Pet. de anch. in cōſi. clvj. vbi allegat ad h̄
Bal. in. l. ſancimus. C. de nup. idem voluit Ang. in. d. l.
qui pupillā. Et faciat ꝙ voluit idē Bal. in. l. ſi pater. C.
de ſponſa. ſed idem Bal. in. l. ſi plures. C. de cōdi. inſertis
79 ſtāte huiuſmodi ſtatuto dicit † pater moritur relicta filia
pupilla fratres volunt eā dotare ⁊ excludere a ſucceſſiōe
dicit ꝙ non excluditur eo qꝛ eſt caſus obmiſſus a ſtatuto
non tñ loquitur Bal. qñ pater in teſtamēto iuſſit illā do-
tari vel dotē aſſignauit. Sed Albericus de roſato in ſe
80 cunda parte ſtatutoꝝ. q. cvij. dicit † iure lōbardo cauetur
ꝙ filia dotata ſit dote contenta pater contraxit ſponſalia
per filia ⁊ ꝓmiſit dotē ⁊ moꝛtuus eſt an videatur dotata
vt vendicet ſibi locum ſtatutū refert fuiſſe in queſtione fa
cti fuiſſe deciſſum ꝙ ſic per. l. nō ſine. C. de. bonis qꝫ libe.
tñ dicit ꝯtrium foꝛe verius licet enim appellatione vxoꝛis
veniat ſpōſa. vt in. d. l. non ſcire ꝓcedit vbi agitur ď fauo
re vt ibi ſecus vbi agitur de odio. l. ſolet. §. i. ff. de his qui
no. infa. l. ſi quis officium. ff. de ritu nup. ſed hic agitur de
odio ergo. Sed ſalua pace ſua imo hic agit̃ de fauoꝛe qꝛ
i fauoꝛē agnatoꝝ hmōi ſtatutū ꝓncipalr̃ emanauit ergo
dr̃ fauoꝛabile ⁊ non odioſū vt voluit gl. in. l. venia. C. de
in ius notando que ad hoc reputat̃ ſingular. Tu allega
aliam in. c. ſi pp de reſcrip. in vi. ⁊ aliā in. c. ſciant cūcti. ď
elec. li. vi. ⁊ aliam in. l. ſed ſi hac. §. fi. ff. de in ius vocando
⁊ ꝙ voluit Bal. in. d. l. venia ⁊ in. l. i. C. de ſūma trinita.
⁊ hr̃ in veteri teſtamēto. ſ. numeri. xxiiij. c. Item dicit hic
b 81 Bal. † ꝙ valet conſuetudo diminuens[b] tpa. x. dierū da
toꝛum ad appellañ. ⁊ allegat glo. in. l. preſcriptione. C. ſi
ꝯ ius qꝛ illud iure arbitrario non neceſſario eſt ſtatutum
qꝫ glo. ad hoc reputauit ſingularem Ange. in. l. ij. ff. de re
iudi. eam litat ibi non habere locū in iudice ex eo qꝛ agi
tur de iure ſuperioꝛis dicit de hoc foꝛe glo. ſingu. aut. of
feratur. C. de litis conteſta. Certe rō Ange. non eſt bona
qꝛ ſicut iudex non poteſt tollere ius ſuperioꝛis codē mō
non poteſt cōſuetudo. c. venientes de iureiur. † Item dicit
82 Bal. ꝙ quatuoꝛ ſunt que inducūt cōſuetudinē. ſ. moꝛes
tpus rō ⁊ conſenſus populi primum ꝓbatur inſti. de iur̃
naturali. §. ex non ſcripto ſm ꝓbatur in. l. de quibus. ff. ď
legibus. ¶ Tertium probatur in. l. ꝙ non ratione. ff. eo.
Quartum patet adſenſum qꝛ ſicut ſe habet conſenſus ex-
preſſus in ſtatuto ſic ⁊ tacitus in conſuetudine. d. l. de q-
bus item ſicut expreſſus conſenſus non ſufficit niſi inter-
ueniat cum ſolemnitate ⁊ foꝛma requiſitionis ⁊ cum de-
liberatione prudentum ita niſi tacitus niſi ſit firmatus cō

a ¶ Verificatur. Adde eūdē Bart. in. l. mella. §. ſed ſi alimēta. ff. de ali. ⁊ ciba. leg. ⁊ vide ad materiā no. in. l. ſi ſtulas. §. fi. ff. de ꝯhen. emp. ⁊ de annu. legatiſ. l. ſeyo. §. medico. ⁊ ibi oēs ſcribētes qui multa ad mām cōgerūt ⁊ aggregant.

b ¶ Diminuens. Ad mā de huius ꝯcluſionis. vide do. Alex. de imo. poſt bal. ⁊ oēs cōiter ſcribentes in. l. ſi non ſpāli. ⁊ Bal. i l. fi. circa med. vſ. q̄ro vlterius. ⁊ ibidē ēt Pau. de caſt. C. de teſtamē. ⁊ Spec. in ti. de inſtru. edi. §. cōpendioſe vſ. ſed nunqd de ꝯſuetudine ⁊ d. Jaſ. may. in. l. i. col. xxxvij. C. de ſum. tri. qbus in locis ex optimo ſimili poteris elicere reſolutionē hui⁹ elegantis māie.

ſilio aut tépoꝛe ego dicam de hoc in.c.ſin.J.eo. vbi eſt lo
83 cos pꝛopꝛius dicit etiam Bal.† ꝙ conſuetudo diſponere
poteſt ꝙ credatur ad plenum priuate ſcripture mercato
rum.licet non poſſit creare tabelliones generales. vt per
Inno.in.c.cum.P.de fide inſtru.⁊ pꝛo certo eſt dictum
periculoſum ⁊ inducit multos ad fabꝛicandum falſum.
⁊ idem voluit idem Bal.in.l.cóparationes.C.de fide in
ſtru.⁊ in.l.i.C.de ſúma trini.ego conſului iſtis diebus in
ciuitate arimini vbi viget huiuſmodi ſtatutum ⁊ reſtrin
xi ⁊ limitaui illud vꝫ habere locum in parua quantitate
ſed in magna quátitate non pꝛocedat. quia daret mate
riam fabꝛicandi falſum.l.conuenire.ff.de pac.dota.⁊ al
legaui in indiuiduo Bal.in.l.vnica.C.de confeſſis ꝓpe
pꝛincipium.⁊ do.Abb.in.c.bone.de poſtu.pꝛela.dicit ét
idem Bal.hic ꝙ ſicut per vnicum actum non inducitur
conſuetudo eodem modo non tollitur per vnicum actuꝫ
contrarium.qꝛ nódum eſt conſuetudo fundata.⁊ alleg.
l.quotiens.§.tempoꝛalis.ff.de reg.iur.pꝛo certo nó recte
allegat nam glo.ibi dicit ꝙ conſuetudo pꝛeſcripta non
tollitur per cóſuetudinem non ſcriptá ⁊ iſtud tenuit ideꝫ
Bal.in.c.i.§.ſi.qui feu.dare poſ.⁊ in.c.cum acceſſiſſent.
de ꝯſti.ſed pꝛo dicto ſuo hic dico foꝛe caſuꝫ ſin.in .l. ſi.C.
84 de ſeruitu.vide que ego dixi in.d.c.cum acceſſiſſent.† di
cit ét hic Bal.ꝙ non valet ꝯſuetudo permittens vſuras
in vno númo qꝛ eſſet mutare naturalem vſum pecunie in
quendam abuſum ⁊ extoꝛſionem ⁊ qꝛ mutuare ad vſu
ras é peſſimum exempluꝫ. Tu vide eundem in.l.i C.de
ſum.tri.⁊ fide catho.⁊ in auc.ad hec.C.de vſur.⁊ in.l.i.
.ff.de conſti.pꝛinci.⁊ per omnes ſcribentes in cle.i.de vſu
ris.⁊ in.c.i.eo.ti.lib.vi.Tangit etiam Bal. hic aliqua q̃
85 ſpectant ad materiam.c.ſi.J.eo.ideo ponentur ibi.† Vlti
mo do.Pet.de ancha.hic querit quid in iuriſditione ꝓ
rogata concludit ꝙ ſi pꝛoꝛogatur iuriſditio iudicis oꝛ
dinarij de perſona ad perſonam vel de re ad rem ſeruat
ſua conſuetudo reſpectu oꝛdinis pꝛocedendi qꝛ talis ꝓ
rogatio non tribuit nouam ſpeciem iuriſditionis. alleg.
ꝙ not.in.c.P.G.de offi.deleg.Aut pꝛoꝛogatur iuriſdi
tio iudicis oꝛdinarij de loco ad locum. pone exemplum
ſi epiſ floꝛétinus vult hic bononie cognoſcere inter ſuos
ſubditos qui in hoc conſentiút an tenebitur ſeruare ſua
ſtatuta an cóſtitutiones epi bononienſis do.Pet. cóclu
dit per verbum foꝛte ꝙ ſeruabit ſua ſtatuta. ſicut quádo
iuris auctoꝛitate aliquis in aliena dioceſi inter ſuos ſub
ditos exercet iuriſditionem quo caſu ſeruabit cóſtitutio
nes ſuas.⁊ dicit de hoc foꝛe glo.notabilem in ver.omni
modam in cle.i.de foꝛo compe.⁊ aliud non dicit ꝙ dcm̃
eſt ſingulariter notádú.⁊ per aliquem ſcribenté hic hoc
dictum do.Petri non cómemoꝛatur.Tu adde ꝙ volu
it.d.Ant.in.c.ꝙ clericis.de foꝛo cópeten.vbi ponit dictú
ꝙ ab alio non fuit dictum nec inuentum niſi ab eo ſecun
86 dum Jo.de imo.ibi † dicit enim duo layci pꝛoꝛogant iu
riſditionem epiſcopi ⁊ epiſ iudicat ex iuriſditione pꝛoꝛo
gata vel in cauſa reconuentionis qꝺ non iudicabit ſm
ius canonicum.ſed ſm leges ciuiles.⁊ mouetur.d.Ant.
ibi qꝛ attenditur foꝛus naturalis ipſoꝝ laycoꝝ. Et ad h
allegat.l.qui habet.ff.de tute.⁊.c.requiſiſti.de teſta. ⁊ di
ctum Spec.in ti.de conſti.§.i.verſi.ſi vero.⁊ ſic cum do.
Pet.voluit ꝙ quo ad oꝛdinem iudicij ſeruabitur cóſue
tudo epi pꝛocedentis ſentit ꝙ quo ad deciſionem iudica
bitur ſm legem laycoꝝ vel ſm ſtatuta ⁊ conſuetudines
eoꝝ.qꝛ attenditur cá naturalis ꝙ dictuꝫ eſt omni memo
ratu digniſſimuꝫ.tamen Jo.de imo.in.d.c.ꝙ clericis nó
tenet dictum do.Anto.⁊ ét illud non tenet ibi do. Abb.
dicens Spec.in.d.§.i.verſi.ſi vero ſentire potius contra
rium eius ad ꝙ allegat do.Anto.dicit etiam cótra eum
87 ſentire Hoſti.in ſúma de teſta.vbi vult † ꝙ ſi duo layci li
tigant coꝛam epo reſpectu pꝛoꝛogationis ꝙ epiſ iudica
bit ſm ius canonicum ⁊ ſic ſm legem ſuam. qꝛ perinde
eſt ac ſi iuriſditionem oꝛdinariam haberet ſupꝛa eos.l.i.
⁊.ij.ff.de iudi.niſi fuerit dictuꝫ ꝙ iudicet ſm leges huma

a ¶ Cóſuetu
do. Nó diſcre
pat.d.And.a
Panoꝛ.hic in
ſúmario ⁊ ca
ſus poſitioné
ſed ad vngué
⁊ ꝑciſe ipꝫ in
ſectat figurá
do ambo ſum
maria vt faci
le legere é. ad
mám ét huiuſ
tex vltra. do.
Abb.in.i. no.
q̃ro ſequit.d.
And.hic vide
c.eccleſia. ꝺ ꝯ
ſti.⁊ q̃ nos ibi
ad dñꝫ And.
adiecimus in
apoſtill.⁊ vi
de Pau.ꝺ ca.
in ꝯſi. cxxiiij
l ſi. q egregie
⁊ elegáter lo
quitur.

nas.l.ſi conuenerit.ff.de iuriſdi.om.iudi.allegat etiá gl.
in.c.deniqꝫ.xcvi.di.que dicit ꝙ in cauſa reconuentionis
clericus ſubijcitur diffinitionibus laycoꝝ ⁊ ſic non atté
ditur foꝛus naturalis rei.ſed de hoc non eſt multú curá
dum.qꝛ iudex hꝫ iudicare ſm conſuetudinem litigantiú
⁊ non ſm ſuam.ego allego tex.ſin.de hoc in.l.epiſcopa
88 le.C.de epiſ.audien.† vbi ſi iuriſditio oꝛdinaria eſt priui
legiata vt ab ea non appelletur ⁊ pꝛoꝛogatur ꝙ etiaꝫ a
iuriſditione ꝓrogata non appellabitur.qꝛ eſt eiuſdé na
ture cú iuriſditione oꝛdinaria que ꝓrogatur.⁊ ſic atten
detur cóſuetudo loci ipſius iudicis oꝛdinarij pꝛoꝛogati.

C onſuetudines.

c Poteſt le
gi duobus
modis.⁊ ſm pꝛimum ⁊ cóem intellectú hoc
a intendit.Conſuetudo inferens grauamé ec
cleſijs non tenet.vel ſm alium intellectum magis ſingu
larem ſumatur ſic.Conſuetudo inferens grauamé eccle
ſijs debet iudicis officio tolli.h.d.Et pꝛopter breuitateꝫ
ſui non diuiditur.Et ponite caſum vt ponitur in.c. cú in
cunctis.de his que fiunt a maioꝛi parte capituli.vbi erat
conſuetudo ꝙ ſtaretur ei qꝺ minoꝛ pars capl̃i fecit que
conſuetudo nimis grauabat eccleſiam.qꝛ minoꝛ ps ca
pituli mouebatur ſine róne ⁊ ex pꝛopꝛia volútate. papa
1 hic tollit tales conſuetudines.¶ † Nota ex tex. regulaꝫ
ꝙ conſuetudo non pót introduci cuꝫ magno pꝛeiudicio
eccleſiaruꝫ.viij.diſt.c.mala conſuetudo.xj.diſt.c. omnia.
xj.q.ij.c.bone rei.⁊ illud ꝙ hic dicitur in ꝯſuetudine hꝫ
locum in ſtatuto.qꝛ ſtatutum ⁊ conſuetudo nó differunt
niſi ſicut tacitum.⁊ expꝛeſſum vt dictum fuit in rubꝛica.
⁊ ideo dicit Goffre.ꝙ iſte tex.habet locuꝫ in conſtitutio
nibus.c.que in eccleſiarum.ſ.de conſti.ꝙ dictum qdam
repꝛobant.qꝛ ibi tex.loquitur de conſtitutionibus layco
rum q̃ non tenent quo ad eccleſiam.⁊ ſic videntur hic in
telligere de conſuetudinibus laycoꝝ.ſed quia generali
ter loquitur iſte tex.ideo melius eſt ſm do.Cardi. vt in
telligatur generaliter.ſed tu pondera nam dictum iſtud
2 in ſe eſt verum.† qꝛ conſtitutio laycoꝝ non ſolum nó po
teſt pꝛeiudicare eccleſijs nec etiam pꝛodeſſe niſi appꝛobe
tur per papam vt in.c.eccleſia ſancte marie. de conſtitu.
ſed iſte intellectus nó congruit hu.c litttere.in ver.remit
tere.nam ſi erat cóſuetudo laycoꝛum erat ipſo iure nulla
qꝛ non ſolum non poteſt pꝛeiudicare eccleſie.ſꝫ nec etiá ꝓ
deſſe.vt in.d.c.eccleſia ſancte marie.⁊ ideo nó fuit opus
ꝙ iſte text.dixiſſet decet vos noſtra conſideratione hanc
cóſuetudinem remittere. qꝛ iam remiſſa erat a iure ipſo
facto.vt in.d.c.eccleſia ſancte marie.Ideo videtur mihi
dicendum ꝙ iſta erat conſuetudo clericoꝝ.⁊ iſtud facie
bat dubium in hoc.c.⁊ ad ſic dicédum induco glo.hic in
quantum.alleg.c.cum in cunctis.de his que fiunt a ma
ioꝛi parte capituli.per quem tex.docto. hic dicunt poſſe
poni caſum in hoc.c.⁊ per cóſequens pꝛobat iſte text.qꝺ
non ſolum cóſuetudo laycoꝝ nimis grauis eccleſie é nul
la.ſed ét conſuetudo clericoꝝ differunt tamen qꝛ pꝛima
eſt ipſo iure nulla. ſecunda eſt remittenda per papá aut
per iudicem.vel poteſt dici ꝙ iſta conſuetudo fuit intro
cta a clericis ⁊ a pꝛincipio fuit valida.qꝛ foꝛte fuit indu
cta ex aliqua iuſta róne vel ex aliqua neceſſitate que con
ſuetudo cum grauamen inferat ipſis eccleſijs debet offi
cio iudicis tolli ⁊ caſſari ⁊ hec lectura magis congruit
3 verbis huius tex.† qꝛ appellatione conſuetudinis debet
intelligi de ea que tenet ⁊ que iam pꝛeſcripta eſt. vt in.c.
cumana.de elec.⁊ qꝛ tex.dicit remittere intelligitur iudi
cis officio.qꝛ ſi fuiſſet pꝛoꝛſus nulla non fuiſſet opus re
mittere.qꝛ iure videretur remiſſa ⁊ maxime hoc pót pꝛo
cedere quando conſuetudo a pꝛincipio non fuit in tantú
grauis eccleſie.ſed ex poſt facto incepit inducere magnú
grauamen eccleſie.ideo ſm do.Abbatem opus eſt vt re
mittatur iudicis officio.allegat.c.ſuggeſtuꝫ.de decimis.
c.quanto.de cenſibus.Tu allega.l.ex facto.ff. de vulga.
4 ⁊ pupil.⁊.c.penul.de cleri.non reſi.† vbi priuilegiuꝫ ab
initio validú.

initio validum.ſi ex poſt facto efficitur damnoſum eccle
ſie vr̃ a lege reuocatum nam iudex ex officio ſuo dʒ proui
dere indẽnitatibus eccleſiaꝝ.c.cũ ueniſſent de inſtitutio.
¶ Tu vide ſingularẽ tex.⁊ doctrinam Bart.in.l.ſub p̃
textu.ff.de varijs ⁊ extraordina.crimi.vbi dixit ꝙ poteſtas
laycus poteſt mandare iſtis collegijs vt adducant ad ſe
eorum ſtatuta vt videat ſi aliqđ ſtatutum in eis contentũ
ſit ꝯ̃ religionẽ.Facit ꝙ no.Bal.in.l.i.C.đ monopolis fa
ciat tex.in.c.ex frequentibus de inſti.vbi ſupior ex officio
ſuo poteſt tollere iniquas ꝯſuetudines ⁊ graues eccleſijs
⁊ põdera qꝛ iſte tex.loquitur generaliter qꝛ non ſolũ cõ
ſuetudo ꝯ̃ libertatem eccleſiaſticã vel cõtra priuilegia in
ducta eccleſiaſticis ⁊ clericis non tenet ſed etiam qñ ẽ ni
mis grauis eccleſie ſm do.Anto.hic Bal.tñ hic intelli
git de grauamine ꝙ eſt contra libertatẽ eccleſie id eſt ꝯ̃ p̃
uilegia vel in munitates eccleſiaſticas certe nimis reſtri
git iſtum tex.ideo non bene loquitur ⁊ eodem modo rep̃
hendi poteſt dictum Bar.in.l.cunctos populos.C.de ſu.
tri.⁊ fide catholi.vide que plene dixi de hoc in.c.eccleſia
ſancte Marie.ꝫ.de conſtitu.⁊ rõ decidẽdi in hoc tex.eſt
duplex.ſ.fauor religionis.l.ſunt ⁊ perſone.ff.de religio.
⁊ ſu ntibus funerum.¶ Scđa ratio eſt qꝛ conſuetudo de
bet eſſe rationabilis vt in.c.fi.ꝫ.co.ſed non poteſt eẽ ratio
nabilis qñ p̃iudicat eccleſijs eſt enim tunc ꝯ̃ finẽ ad quẽ
tendit ius canonicum faciat glo.in.c.cum cõtingat de iu
reiur.Et licet tex.iſte loquat̃ de conſuetudine grauoſa ec
cleſijs nihilominus dicas idẽ ſi eſt grauis hoſpitalibus
⁊ locis pijs per.c.ij.ꝫ.co.⁊.c.fi.ꝫ.de teſt.⁊.l.oĩa priuilegia
.C.de epiſ.⁊ cleri.de quo dicetur in.c.ij.ꝫ.eod.⁊ dicit hic
Hoſt.quem ſcribẽtes oẽs ſequũtur ſicut tollenda eſt con
ſuetudo grauis eccleſijs eodẽmodo tollenda eſt ſi grauet
5 clericos ⁊ eorum bona patrionialia † ⁊ ſic clerici gaudẽt
in patrimonialibus eo priuilegio quo gaudent bona ec
cleſiarum glo.eſt in.c.ex lris de pignor.⁊ in.c.fin.de vita
⁊ hone.cleri.⁊ in.c.eccleſia ſancte Marie de ꝯſtitut.Et
per hoc dicit do.Anto.hic ſe alſ dixiſſe in facti contingẽ
tia ꝙ ſicut res eccleſiaꝝ non pñt collectari per laycos ita
non pñt collectari res patriõnales clericoꝝ qñ reperiunt̃
in corporate dñio ipſorum clericoꝝ tempore iponẽde col
lecte ſequitur hic Jo.de imo.¶ Sed do.Abb.hic tenet
regulr̃ clericos non gaudere eodem p̃uilegio i patrionia
libus quo gaudent bona eccleſiaꝝ.Ego aũt ⁊ habũde ⁊
ſatis terſe dixi in.d.c.eccleſia ſancte Marie.ꝫ.de cõſti.vi
de ibi oio.Sed vltra oẽs alios conſidero hic.Aut loqui
mur in conſuetudine laycoꝝ ⁊ ſic ſm p̃mam lecturã iſti
tex.⁊ tunc talis conſuetudo quia eſt abuſiua ⁊ corrupte
la quedam vr̃ ꝙ ſicut non ligat clericos ipſos eodem mõ
non ligat eorum bona nam acceſſorium eiuſdẽ nature eſt
cum p̃ncipali.l.cum principalis.ff.de regul.iur.c.acceſſo
rium.e.ti.li.vi.¶ Sed que religioſis adherent ipa quo
qꝫ religioſa ſunt.l.que religioſis.ff.đ rei vendi.ergo ſicut
non ligat p̃ncipale ita nec acceſſorium ⁊ ſibi adherens ſʒ
ſi loquamur ſm ſcdam lecturam puta qñ eſt ꝯſuetudo cle
ricoꝝ eo caſu quo ipam inducere poſſunt videret̃ ꝙ licet
eſſet grauis quo ad patrimonialia clericoꝝ videret̃ ꝙ ta
lis ꝯſuetudo valeret.Et ad iſtum tex.rñderi poſſet vt re
ſtringatur ad caſum de quo loqtur vʒ qñ eſt grauis eccle
ſijs ſed ſecus quo ad clericos ⁊ bona ipoꝝ pp tacitũ cõ
ſenſum eoꝝ interuenientẽ ad ꝯſuetudinem illam inducẽ
dam.l.de quibus.ff.de legibus ⁊ eſt ꝯſideratio noua ⁊ p
hoc põt reſtringi ⁊ limitari dictum doctoꝝ hic relatũ p
6 d.Car.¶ † Quid inqt đ conſuetudine que eſt in aliqb
locis ꝙ preſbiteri teneant̃ ſuis parochianis in paſchate
dare agnum paſchalẽ vel paſtũ vel qđ aliud pp ꝙ mul
grauaminis infertur p̃ſbytero an valeat ⁊ dicit ꝙ non ſe
cus ſi modicũ grauaminis argu.c.cum apoſtolus decẽ
ſibus nam ſi ipe intellexit de conſuetudine inducta ab ip
ſis laycis dico ſiue grauet multum ſiue parum non tenet
per.d.c.eccleſia.Si vero inducta ẽ ab ipis clericis eo caſu
quo inducere poſſunt vr̃ ꝙ ſiue grauet multum ſiue pa

valeat ⁊ teneat potuerũt enim conſentire ſuo oneri.l.i.ff.
ꝙ cuiuſqꝫ vniuerſi noĩe tenementi.¶ Item pondera ꝙ
forte non eſſet ſinchophanta dignum dicere ꝙ iſte tex.de
beat reſtringi quo ad res queſitas ipſis eccleſijs ſed quo
7 ad acquirendas videret̃ ſecus † nam p̃latus poteſt p̃iudi
care eccleſie in querendis ſed non in queſitis vt no.in.c.đ
lictum perſone de regu.iur.in vi.⁊ in.l.iubemus.C.de ſa
croſan.eccle.⁊ pleniſſime p Ricar.de ſaly.qui iſtum paſ
ſum diſputauit mediolani tpe ſapientiſſimi dñi ⁊ princi
pis dñi Joãnis đvice.comitibus archipiſchopi ⁊ dñi me
diolani ita ipe retulit in repetitione.l.i.C.de ſacroſan.ec.
in vltima qõne vñ eodem modo poterit ſtatutum aut cõ
ſuetudo populi aut cõſtitutio p̃ncipis diſponere circa tẽ
poralia ſpectantia ad iuriſditione eoꝝ ex iuſta cã ⁊ eodẽ
modo dici poſſet quo ad acquirenda ipſis clericis vide
tñ que luculenter dixi in duobus locis circa hunc paſſũ
in repetitione rubrice de rebus eccleſi.non alien.⁊ in.c.
eccleſia ſancte Marie de conſti.¶ Ulterius pondera
quia ad miror vehementer quia text.iſte dicit decet nos
noſtra conſideratione tales conſuetudines remittere quaſi
ſi dicat nobis vr̃ decere huiuſmodi ꝯſuetudinẽ remittere
⁊ ſic de honeſtate eſt ⁊ quadam decentia ꝙ iudex tollat
huiuſmodi conſuetudines ex ſuo offo.ex quo ſequitur ꝙ
prima lectura ad iſtum tex.data nullomodo ſibi congru
it ⁊ per ꝯñs vr̃ loqui in conſuetudine clericorum eo caſu
quo illam introducere potuerunt.⁊ licet text.loquatur
a 8 per verbum decet † tamen mihi vr̃ ꝙ iſtud[a] verbum rela
tum ad papam vt loquitur iportet honeſtatem ⁊ decenti
am ſed relatum ad iudicẽ iportet neceſſitatẽ nec eſt mirũ.
ꝙ idem verbum relatum ad plures diuerſi mode intelli
gatur vt eſt tex.vt ſolẽ.in.c.ab excõicato.ꝫ.đ reſcrip.vbi
allegaui text.conſimiles optimos ⁊ ſi ex hoc no.ꝙ offici
um ſuperioris eſt remouere cõſuetudines grauantes ec
cleſias vt dictum eſt.Et amplia iſtũ tex.quia deniqꝫ poſ
ſent eccleſias grauare de facto ⁊ ideo multũ pulchre di
9 xit Jo.an.in.c.fi.de inmu.eccle.li.vi.† ꝙ ſi cõſuetudo vel
ſtatutum loqueret̃ generaliter in tãtum ꝙ dubitari poſ
ſet an ſub illa conſuetudine ſeu.ſtatuto cõprehendent̃ cle
rici vel eccleſie qꝛ tunc poſſet iudex eccleſiaſticus cõpelle
re laycos ad declarañ.ꝙ generalitas ſtatuti ⁊ conſuetu
dinis nõ cõprehendit eccleſias vel clericos.¶ Pro enu
cleatione glo.opponitur ꝙ non ꝓ quolibet grauamine
ſuccurrit̃ eccle.ſed pro magno vt in.c.i.de in integrum re
ſtitu.glo.iſta ſtat contrario ⁊ intelligit hoc.c.qñ multũ
leditur eccleſia ⁊ ponit Hoſti.exẽplum de.c.non minus
de in mu.eccle.⁊ de.c.nouerint de ſen.exco.Et poteſt po
ni exemplum p.c.cum in cunctis allegatum hic in glo.Itẽ
opponitur ꝙ ẽt ꝓ modico grauamine debeat ſuccurri.c.
de appellationibus.ꝫ.de appe.¶ Solue ex quo inducta
eſt conſuetudo lʒ in aliquo ad grauet eccleſiã dum tñ nõ
multum ſtandum eſt conſuetudini per iſtud.c.coniuncta
hac gloſ.⁊ ſm hoc eſt hic caſus valde notabilis ſm do.
10 Cardi.† ꝙ pp auctoritatem conſuetudinis tenet̃ eccleſia
tollerare in comoda non multum ledentia pro hoc faci
at qꝛ non dʒ recedi a cõſuetudine vetuſta ſine magna cã
l.in rebus.ff.de conſti.principũ.c.cum conſuetudinis.ꝫ.e.
Et ex hoc nota allegantem caſum ꝙ etiã in remedijs or
dinarijs non curatur de modico ꝙ eſt pp auctoritatẽ cõ
ſuetudinis ratione predicta iſte tex.tñ loquitur in diſtin
cte de conſuetudine grauante eccleſias vide que dixi in.c.
11 ſi proponẽte de reſcriptis.¶ † Collige ẽt ex gl.iſta ꝙ cõ
ſuetudo debet eſſe rationabilis vide in.c.fi.ꝫ.co.⁊ ibi la
te dicetur ⁊ ꝙ hr̃ in.c.ad apoſtolicã de ſimo.⁊.c.conſue
tudo.i.diſtin.⁊.c.i.de conſtitu.li.vi.item nõ debet eſſe ꝯ̃
vtilitatem eccleſie poſſet reſtringi in queſitis ⁊ non in q̃
rendis vt dixi tñ iſtud nõ tenui ni fallor in.d.c.eccleſia ſã
12 Marie.¶ † Ultimo.d.Pet.de anch.hic dicit per iſtũ
tex.licitum eſſe fraudare conſtitutionem iniquam cũ bo
na conſcientia vt ſunt gabelle que regulariter ſũt inique
allegat ꝙ no.Inno.in.c.qꝛ plerıqꝫ de in mu.eccle.⁊ qđ

[a] ¶ Iſtud ver
bũ.Adde Jo.
an.in.c.decet.
de reg.iur.li.
vi.⁊ Arch i.c.
cũ nõ ſolũ.eo.
ti.⁊ modernı
ores ibi infini
ta cõgerentes
q̃ vide p te qꝛ
pulchra clara
⁊ facilia.

habetur in.l.vnica.in princi.C.de cadu.tollen.ego alle/
go bal.in rubrica.Sꝫ eo.allegantē Inno.ꝙ ille qui facit
in fraudem cõſuetudinis peccat mortaliter.⁊ ſꝫ eũ frau
dantes gabellas tollerabiles peccant mortaliter preſer/
tim qñ ipſi ciues ſibi eas imponũt.⁊ iõ dicit non eẽ frau
dandas gabellas per cõſuetudinẽ legitime introductas
Facit ꝙ voluit idem Bal.in.l.veluti.ff.de iuſti. ⁊ iu. vbi
13 querit † an ſit licitum fraudare gabellas reas non ſolue/
re.⁊ dicit ꝙ non ſi ſunt licite.ſecus ſi illicite.ar.l. non vr
.§. qui iuſſu .ff.de regulis iuris. ¶ Quinimmo videtur
dicendum ꝙ ẽt per fraudes licitum eſt fraudare gabel/
las iniuſtas ⁊ illicitas.arg.tex.multum ſingu.in.l. cũ pa
ter.§.ticio fratri.in ver.dolum dolo excluſit.ff.de lega.ij.
⁊ per glo.multum elegantẽ.in.c.cupientes.in ver. mali/
gnantium in prin.de elec.lib.vi.⁊ in.c.dominus. xxiij.q.
ij.ſed idem Bald.in.l.ij.C.de iure anullorꝫ aureorꝫ dixit
ꝙ non eſt licitum fraudare collectas ⁊ gabellas q̃ ponũ
tur per cõitates terrarum preſuppoſita iuriſditione ipo/
nentium.alias licitum eſt eas fraudare.allegat Bart.in
l.vectigalia.ff.de publicanis ꝙ limitat niſi haberet in ſe
nimiam extorſionẽ maxime quo ad forenſem arg.eiusꝙ
no.Inno.in.d.c.qꝛ pleriqꝫ de imu.eccle.ꝙ tu bene nota/
bis pro aliquibus locis in iſtis partibus vbi tranſiẽs cũ
equo iturus romam tempore quadrageſime ſoluit octo
bologninos ſed tpe non quadrageſimali ſoluit.v. Facit
ꝙ dixit bal.in.l.cuꝫ proponas.C.de nauti.fenore.vbi di/
xit ꝙ ſi vectigal erat illicitum illud non eſt peccatũ frau
dare per illum tex.in ver.precepit auaricia . ⁊ ideo dicit
ꝙ ſi rex poſuit vnuꝫ ſoliduꝫ ꝑ ſalina ⁊ paſſagijs de facto
accipiunt duos ꝙ licitum eſt quõcunqꝫ ingenio frauda/
re manus eorum qꝛ predones ſunt ⁊ ratiõe damni ꝙ cõ
tingit regi propter hoc debet refici per paſſagios quorũ
vicio hoc accidit.arg.l.igitur.§.fi.ff.de lib.ca. ⁊ idẽ bal.
14 in.c.i.in ti.que ſunt regalis in vſibus feudorꝫ.† q̃rit vtruꝫ
illi qui emunt ius colligendi paſſagia a cõitatibus terra
ruꝫ tuſcie ⁊ lombardie poſſint licite emere ⁊ an ſit dolus
malus fraudare.ita ꝙ in foro conſcientie teneantur frau
dantes.⁊ dicit ꝙ quedam ſunt cõitates que habent hoc
ex priuilegio.⁊ tunc poſſunt vti ſed nõ ab uti priuilegio.
Quidam habent ex pace conſtantie.⁊ idem quidam ex
preſcriptione.vt in.c.ſuper quibuſdam.§. preterea. de v.
ſig.quem tex.cõmuniter doctores reputant ſingularẽ. ſꝫ
melior tex.qui de hoc allegari poſſit eſt in.l. ſane.ff. de in
iur.⁊ Bart.in.l.ſi publicanus.§.fi.ff.de publica.⁊ idem
dũmodo non ſint magne extorſiones.⁊ ideo elegãter di/
xit Barto.in.d.l.vectigalia ꝙ fraudantes gabellam nõ
tenentur deo neqꝫ mundo.qꝛ ex quo poſite iunt ſine iuſſu
⁊ voluntate principis dicuntur extorſiones ꝙ dicit ꝓce/
dere in forenſibus.ſecus in ciuibus qui inter ſe poſſunt ſi
bi imponere collectas ⁊ alia honera.l.i.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vni
uerſi.nomine.Et ſic vult Bar.qõ ſi gabelle vel paſſagia
ſunt a principe impoſita vel ab inferiori ⁊ preſcripta nõ
poſſunt fraudari ſalua cõſcientia nec deo nec mundo ni
ſi eſſent nimie extorſiones.vt.S.dixit Bal.⁊ refert Ang.
in.d.l.vectigalia.quod bone memorie dominus retube/
rus doctor legum excellentiſſimus cum fraudaſſet certa
vectigalia florẽtie iuſſit omnia reſtitui ⁊ ſolui in mortis
articulo.⁊ ſm hanc diſtinctionem dꝫ intelligi dictũ bal.
in.c.ſi quis per triginta in titu.ſi de feudo defuncto fuerit
15 cõtro.vbi dicit † diſponit ſtatutum ꝙ non ſoluens gabel/
lam non audiatur ꝙ tale ſtatutum habet locum in omni
foro vt non audiatur.Facit ꝙ habetur in.l. qui fiſcales.
.C.de nauicula.lib.xj.⁊ in.l. ſi quis.C. de curſu publico.
lib.xij.⁊ in.l.eos.ff.de fal.⁊ ideo dixit idem Bal. in.l.ij.
16 C.de vectigal.† ꝙ ſi ille qui incidit in cõmiſſum appor/
tando res prohibitas moriatur .J.quinquẽnium ꝙ tenet
fiſco in foro conſcientie.faciat ꝙ voluit dominus Abb.
in.c.innouamus.de cẽſibus.Faciat tex.in.c.ſi quis romi
petas.xxiiij.q.vltima.vbi text.punit imponentes nouas
exactiones.ergo licituꝫ eſt eas defraudare.ſicut dicimus

a ¶ Valet.pa
nor.huic capi
tulo appõit 8
ſũmarium ⁊ ſe
quens ⁊ vtrũ
qꝫ approbat,
dñs aũt and.
vt videt duo
alia addit q̃ i
idẽ coincidet
videat. tu eli
gas lib. grati
⁊ ad maꝫ tex.
vide eũdẽ pa
nor.in.iij.not.
q ipm ſingu
lariter dclarat
⁊ vide Ang.
in.l.ſi vacātia
in tec.C.d bo.
vacan.lib.x.⁊
bal.in l. tradi
tionibus in fi,
C.d pac.⁊ ibi
moderniores.
ſcribentes.

in ſimili qõ cui rapinam facere poſſumus ab eo vſuram
exigere poſſumus.vt dixit tex.ſingula. in.c. ab illo exige
xiiij.q.iiij.Faciat ꝙ voluit Pet.de anch.in.d.c. innoua/
mus vbi refert doctrinaꝫ Bar.⁊ ſequitur in.d.l.vectiga
lia.⁊ ideo Bal.in.c.i.in titu. que ſint regalia ſupius al/
17 legato.† querit vtrũ ſit licitum emere ius colligẽdi peda
gia a ciuitatibus lombardie ⁊ tuſcie.⁊ vtrũm ſit dolus
malus ea fraudare.ita ꝙ in foro conſcientie vel vere iu/
ſticie teneantur fraudantes.nam forũ iuſticie ⁊ foruꝫ ve/
re conſcientie idem eſt.⁊ videt ꝙ talium vectigalium ⁊
ſimilium interdictuꝫ ſit comercium.qꝛ ſunt ceſaris vt ibi
⁊ ideo tã ementes q̃ꝫ vẽdentes ſeu rectius dixerim tã con
ductores quam locatores ſũt male fidei exactores ⁊ fur
tum cõmittunt a tranſeuntibus rem alienam intercipiẽ/
do ꝙ nemo poteſt niſi princeps naꝫ vt ibi dr̃ regalia ſũt
Dicit tñ ꝙ quedam ſunt ciuitates que hoc habẽt ex pri/
uilegio.⁊ tũc pñt vti ſed non ab vti priuilegio.Quedaꝫ
habent vt quidam aſſerunt ex pace cõſtantie ⁊ idem al/
legat ad hoc Ja.but.quedam inituntr ex conſuetudine ⁊
tunc aut eſt preſcripta tanto tẽpore ꝙ in contrarium me
moria non exiſtit ⁊ idem qꝛ equiperatur priuilegio con/
ceſſo a principe ex certa ſcia vt vt in.c.ſuper quibuſdam
.§.preterea de verbo.ſigni. Laus deo clementiſſimo An/
dre.ſicculus.vtriuſqꝫ iuris monarcha miles inſignis. ⁊
tempeſtate noſtra princeps

X litteris.

Famoſa ſatis eſt pre/
ſens decretalis.⁊ hoc
cretalis.⁊ hoc intendit valet conſuetudo ſe/
cundum q̃ꝫ denotantur dominia rerum ⁊ ip/
ſarũ poſſeſſio ſine ſolemnitate legali vt ex vltima volun/
tate minus ſolemni.⁊ ſine traditione deferratur ad ec/
cleſiam.hoc dicit ſecundum dominum Cardi. Et eſt ca/
ſus ſingularis ſecũdum eum hactenus non declarat⁹ vſ/
qꝫ ad eius dies.ita animoſe loquitur hic domi.Cardin.
Et diuiditur.primo ponitur factum.ſecundo ponit man
datum ibi diſcretioni vel dicas.primo ponitur conſulta/
tio.ſecundo ponitur reſponſio ibi diſcretioni vel ſumma
a ri poteſt hoc modo valet⁹ conſuetudo per quam eccleſia
acquirit dominium ⁊ poſſeſſionem rei ſine ſolẽnitate le/
gali.vel ſic ex conſuetudine poteſt introduci actus ſine
ſolemnitas per quem ſine apprehenſione reali transfer/
tur poſſeſſio rei abſentis.vel poteſt ſũmari ſic ſecundum
Bal.valet conſuetudo per quaꝫ in eccleſiam ⁊ alia loca
pia transferuntur poſſeſſiones per ſignum inueſtiture ſi/
1 ne ſolemnitate legali.† nam ſicut arra ſecundum eum eſt
argumentum tituli ſic inueſtitura eſt argumentum tradi
te poſſeſſionis animo ⁊ deſtinatione tradentis ⁊ recipi/
entis conſuetudo enim dat poſſeſſionem etiam per actuꝫ
in proprium vt per traditionem ſigilli vel alterius rei.ſe
2 cundum Bal.hic.qui dicit † ꝙ ſi dono tibi totum argen/
tum meum non videor donare tibi ſigilluꝫ nominis mei
conſuetum.l.quintus.§.fi.ff.de auro ⁊ argento legato.⁊
3 premittit hic domi.An.pro euidentia † ꝙ ad acquiren/
dam poſſeſſionem regulariter requiritur animus ⁊ cor/
pus id eſt ꝙ interueniat actualis traditio rei.c. cum no/
ſtris.de conceſſione preben.l.iij.in principio.ff.de acqui/
ren.poſſeſſione.l.i.§.ſceuola.ff.ſi quis teſtamento lib.eſſe
iuſſus fuerit.ſunt tamen a iure quidam actus determina
ti in quibus transfertur actualiter poſſeſſio.Et de his vi
debitur in glo.premittit etiam ꝙ regulariter dominium
non transfertur ſine traditione.⁊ ſine titulo.l. traditioni
bus.C.de pactis.Fallit in eccleſia.l.fina.C. de ſacroſan.
eccleſi.¶ Caſus huius capituli eſt iſte.Erat conſuetu/
do qõ ſi aliquis in bona valitudine inter viuos vel in vl/
ma voluntate pro ſuorum remedio peccatorum pone/
bat in manu ſacerdotis . vel ſuper altare ſub teſtimonio
videntium ⁊ audientium modicum terre animo donan/
di illam terram.vtrum talis donatio valeret ſine alia ſo/
lemnitate papa dicit quod hec ꝯſuetudo eſt venerabilis
⁊ eſt ſeruanda. ⁊ per hoc ſignum ꝙ ſcotatio dicitur non
ſolum

ſolū donatōis.ſed etiam tradite poſſeſſionis eſt euidens
4 ar.†Not.ibi aliquas poſſeſſiōes ꝙ aliqñ poſſeſſio deno-
tat ꝓprietatem vt puta habeo poſſeſſionē ideſt habeo ta
a lepodere^a ⁊ cōmuniter videmus dici ꝙ homines dicunt
ego hēo quatuor poſſeſſiōes.i.quatuor ꝑdia ſeu podere.
ad hoc allē.l.iterdū.ff.d ver.ob.⁊.c.cū veniſſent in ṽ.ſup
quadā poſſeſſione.ꝭ.de eo q mittit in poſ.⁊.c.cū ad ſedeꝫ
5 de reſti.ſpolia.⁊ induco vobis tex.iſtū ad qōnē†teſtator le
gauit ſuā poſſeſſionē titio an videatur legaſſe ſolum cō-
modū poſſidendi an etiā ꝓprietatem dic ꝙ videt legaſſe
6 proprietatem vt hic eſt tex.maxime†q: in teſtamentis fit
larga interpetratio.l.in teſtamentis.ff.de reg.iur.c.cū di
lecti de donatiō.⁊ multofortius in beneficijs.l. beneficiū
ff.de cōſtitu.principiū.facit ad hoc tex.optimus in.l. filij
libertorum.§.fi.in ver.poſſeſſionem.ff.ad municipales ⁊
l.fi.C.de fide inſtru.ſicut.e contra dicimus quod domini
um capitur ꝓ poſſeſſione.l.quoties.C.de rei vendi.c.qm̄
frequenter.§.ſi ſuper vt lite non ꝯte.⁊ ad hoc allē.d.Ant.
in ver.notabili in.d.c.cū ad ſedē ⁊ allego ellegantē text.
in.l.locoꝝ.C.de oī agro.deſer.li.xi.in ṽ.ꝓprietas poſſeſ-
ſiōis vbi tm̄ eſt dicere ꝓprietas poſſeſſiōis ꝗrum dñs rei
⁊ tex.in.l.cū ſatis.C.de agri.⁊ cenſi.lib.xi.⁊ allego bar.
in.d.l.locoꝝ inducentē illū tex.ad qōneꝫ ſtatuti dicentis
7 †ꝙ dñs poſſeſſiōis poſſit tale qd facere q: nō ſoluꝫ refert
ad dñiuꝫ poſſidentē ſed ēt dños rei ⁊ allē Gofre. in.d.c.
8 qm̄ frequēter.§.ꝙ ſi ſup†vbi inducit illū ad qōneꝫ ſtatuti
quo cauet ꝙ ſup dāno dato credat dño poſſeſſionis dicit
intelligeñ eē ēt de illo cuius eſt poſſeſſio licet nō ꝓprietas
⁊ allē Specu.in ti.de ꝓba.§.fi.verſic. ſed pone ſtatutum
9 †vbi tenet ꝙ ille q poſſeſſionē tm̄ ⁊ nō ꝓprietatē hꝫ pōt
dici dñs ſed iproprie ⁊ ſequit hoc dictū.d. Anto. in.d.c.
qm̄ frequēter.§.ꝙ ſi ſup ⁊ facit dictū Bar.in.d.l.locoruꝫ
⁊ faciat.c.ꝯtingit in ver.adiudicat poſſeſſio.ꝭ.de do.⁊ cō
tumacia.⁊ de hoc vltimo dicas debere attendi commu
nem modum loquendi argumē.c.ex lrīs de ſponſa.⁊.l.li
broꝝ.§.ꝙ tamen caſius.ff.de lega.iij.⁊ ad hoc allego
ellegantem doc.Barto.in rubrica.ff.de operis noui nun
10 cia.†vbi dixit ſtatutum punit eum qui offendit alium in
domo ſua.habebit locum in offendente alium in domo
locata.tene menti iſta quia ſunt vtilia ⁊ quottidiana ⁊
aperiunt intellectum ad multas leges ⁊ canones.Nota
ibi clauſtris vel alijs religioſis locis coniuncto verſiculo
11 clauſtris eccleſiis ⁊c.quia iſte textus.probat†quod ap-
pellatione eccleſiarum non veniunt loca religioſa vt mo
naſteria . vel loca pia vt hoſpitalia ⁊ ſimilia ex eo quia
iſta nomina ponuntur hic tanꝗ̄ diuerſa.ſed Petrus de
ancharano hic domi.Cardina.⁊ domin^9 Abbas ⁊ alij
colligunt ꝙ appellatione eccleſiaꝝ veniūt loca religioſa
vt monaſteria ⁊ loca pia vt hoſpitalia ⁊ ſimilia ⁊ alle-
gant Joan.an.in.c.grandi de ſup.negli.prela.li.vi.ſuper
glo.no.argu.⁊ qd habet.liiij.di.§.hac auctoritate.⁊ ſub-
dit hic Pe.de ancha.ꝙ etiam veniunt ſenodochia ⁊ re
fert ita dixiſſe Bal.alibi ſed in indiuiduo non allegat lo
cum vbi hoc dixerit ſed domi.Cardin.hic opponit de di
cto.c.grandi ꝙ non includantur monaſteria ⁊ loca pia
appellatōe eccleſiaꝝ ex eo q: iſta noīa ponuntur ibi vt di
uerſa.ſoluit ꝙ de proprio ſignificato non veniunt mona
ſteria ⁊ hoſpitalia appellatione eccleſiarū ſed bene veni
unt largo ſumpto vocabulo ⁊ iproprie.⁊ idem dicit hic
d.Abb.ꝙ ꝓprie nō veniant.ſed iproprie nullam tm̄ facit
mentionē de dño Cardi.hic ego allē.c.regſiſti.⁊ .c.fi.de
teſtamē.⁊.c.ſciant cuncti ⁊.c.generali de electio.libro.vi.
⁊.l.fi.⁊ aucten.hoc ius porrectum.C.de ſacroſanctis ec-
cle.§.ſi vero quidam in aucten.de alie.⁊ emphiteo.in qui
bus iuribus hec nomina ponuntur vt diuerſa.facit.c.i.⁊
c.ij.de in integ.reſtitutio.lib.vi.ſed Jo.de fantucijs in.d.
c.grandi.ſentit quod immo veniunt proprie ſumpto vo
cabulo appl̄one eccleſiarum q: propter idēptitatē rōnis
eqperantur.ego credo ꝙ non bene loquat per iura a me
12 ꝑallegata ⁊ allego.l.omnia ꝑuilegia.C.d epiſ.⁊ cle.†vbi
ſtatuit imperator ꝙ oīa priuilegia indulta eccleſijs hñt
locū in hoſpitalibus ex quo ſequit ꝯcluſio ꝯ oēs ꝙ nec ꝓ
prie nec iproprie appellatōe eccleſiaꝝ veniunt hoſpitalia
⁊ alia loca pia q: ſi venirent nō fuiſſet opus diſpoſitione
dicte.l.omnia ꝑuilegia ⁊ vr ꝙ anteꝗ̄ dicta.l.oia priuile
gia emanaſſet ꝙ hoſpitalia ⁊ alia loca pia non gaude-
bat eodē ꝑuilegio quo gaudēt eccleſie ſeu bona eccleſiaꝝ
⁊ ꝑꝑ hoc illa noia eccleſie pia loca ⁊ ſimilia ponunt i iu-
re vt diuerſa ⁊ iſta videtur mihi qd ſit verior concluſio.
Item dominus Abbas colligit ex iſto text.argu. ꝙ ho-
ſpitalia ⁊ ſilia loca religioſa.gaudent priuilegio eccleſia
rū ⁊ allat tex.⁊ Barto.in preallegata.l.omnia priuile-
gia dictū in ſe eſt verum ſed ex iſto tex.non colligit nam
in principio tex.loquitur de clauſtris ⁊ alijs locis religio
ſis ſed in deciſione tex.ampliat q: loquit de clauſtris ec-
cleſijs ⁊ qbuſlibet locis religioſis quinimo plus audeo
dicere ꝙ iſte tex.probet ꝙ eccleſie gaudeāt illo ꝑuilegio
quo gaudent monaſteria ⁊ alia loca pia.nam in ꝑncipio
fuit qſitū quādo aliqs dat aliquas poſſeſſiones clauſtris
vel alijs locis religioſis ⁊ papa reſpōdet qd ꝯſuetudo te
net ſi donatio fiat clauſtris eccleſijs ⁊ qbuſlibet locis re-
ligioſis ⁊ iſtud indicio meo debet colligi ex tex.iſto ⁊ nō
notabile collectum ab abbate ⁊ allegar vlterius domi.
Abbas dictum Jo.an.in.c.ij.de in integrum reſtitutio.
13 libro ſexto†vbi dixit quod hoſpitalia poſſūt rōne leſiōis
petere reſtitutionē in itegrū ſicut poſſunt eccleſie ⁊ aliud
nō dicit ego colligo vobis in hac mā hec dicta ⁊ auditu
⁊ recitatione digna vꝫ Hoſti.in.c.conqueſtus de foro cō
14 peten.dixit†ꝙ ſicut turbans bona eccleſiaruꝫ dr ſacrile-
gus eodē modo dicitur ſacrilegus turbans bona hoſpi-
talium ⁊ ita extendit illum textum.ad hoſpitalia.facit.c.
15 accedentibus de priuile.⁊ ibi colligit domi.Abb.†ꝙ ſi-
cut bona eccleſiarū ꝑſcribunt ſpacio.xl. annoruꝫ eodem
modo bona hoſpitaliuꝫ ꝑſcribuntur ſpacio.xl.anno. hoc
voluerunt ſcribentes oēs in.c.de quarta.ꝭ.de preſcript.fa
cit ꝙ eleganter dixit Bal.in auc.licentiam.C. de epiſco.
16 ⁊ cler.vbi voluit†ꝙ ſicut plat^9 ꝑſumit ditatus de bonis
prelature eodē modo rector hoſpitalis preſumitur dita-
tus de bonis hoſpitalis effectus eſt magnus q: talia bo-
na remanent in dñio eccleſie vt ibi eodem modo remane
bunt in dñio hoſpitalis.facit ſingulare dictum Ange. in
auc.de alie.⁊ emphi.§.ſi vero quidam vbi eſt caſus†ꝙ ſi
17 eccleſia adiuit hereditatem damnoſam non tenetur vltra
vires hereditarias q: ex hoc nullum damnum ſentire dꝫ
Ange.intelligit illū tex.ēt qñ eccleſia non fecit inuentari-
um de quo dixt in.c.i.ꝭ.de ſolu.⁊ in rub.ff.de acqui. here.
Ange.in.d.§.ſi vero qdā dicit habere locum in hoſpitali-
bus ꝙ ſi hoſpitale adiuit hereditatem damnoſam licet
non confecerit inuentarium non tenetur vltra vires here
ditarias ꝙ tene menti.Facit ꝙ pulchre dixit Bal.in.l.ſi
quis ad declinandam.C.de epiſco.⁊ cleri.in.iij.colū. vbi
18 dixit†ꝙ fugiēs ad hoſpitale gaudet ea immunitate qua
gaudent fugientes ad eccleſiam allegat Archidia. deci-
maſeptima queſtione quarta.c.diffiniuit ꝙ eſt ſingulari-
ter notandum ad extenſionem tituli.C.de his qui ad ec-
cleſias confugi.⁊ tituli de immu.eccleſiarum ego limito
hoc dictum quando hoſpitale principaliter deputatum
eſt ad miſſas celebrandas ſecus ſi principaliter deputatū
eſt ad alia ſacramenta miniſtranda q: tunc non eſt loc^9
vere religioſus ita belliſſime voluit Guil.de monte lau-
dino in clementi.quia contingit de religio.domi.vide q:
plenius hanc limitationem expreſſi.in.c.fin.de teſtamen-
tis.¶ Facit ellegans dictum Bald.in aucten . hoc ius
porrectum.C.de ſacroſan.eccle.vbi dixit qd ſolēnitas illi-
us aucten.requiſita in rebus eccleſie vendicat ſibi in locū
in rebus hoſpitalium.facit ſolemne dictum Innoc.in.c.
19 cum ad ſedem de reſtitutio.ſpolia.†vbi dixit ꝙ ſicut eccle
ſie aſſignatur ꝑtinentie ⁊ hoſpitalibus aſſignantur per-
tinentie ⁊ ſicut eccleſia eſt dotanda ita ⁊ dotandum erit
hoſpitale.facit quod voluit domin^9 Abbas in capitulo

a ¶ Podere. adde .l.i. ff.de condi. ⁊ dmō. ⁊.l.poſſeſſiōes C.d proba . ſed not.hic ꝙ poſſeſſio eſt mobiliū ⁊ imobiliū C.cōmu.reruꝫ ali.l.i.recurrit tm̄ ad cōeꝫ vſū loquēdi.C. de ꝓbat.l.ij. ⁊ de fideiuſ. mino-rū.l.ij.facit.l. labeo.ff.de ſupel.lega.l.cuꝫ de lanionis.§. aſinam .de fū. inſtruc.⁊.l.le-gatū ⁊.l.libro rū.§.qd ergo de lega.iij.vbi aliq ſcribentium multa ad māꝫ exordiūt

10 cum ſit generale de foro compe. vbi dixit† ꝙ ſic detinens
res eccleſie licet ſit laycus poſſit conueniri corã iudice ec
cleſiaſtico.ita ⁊ laycus detinẽs res hoſpitaliũ poterit cõ
ueniri corã iudice eccleſiaſtico facit ꝙ pulchre voluit pe.
de ancha.in cle.diſpẽdioſaꝫ de iudi.vbi dixit ꝙ diſpoſitio
illius cle.hꝫ locũ in cauſis hoſpitaliũ ſicut hꝫ locũ in cau
ſis eccleſiaſticis ⁊ idẽ do.Pe.in cle.i.de in integ. reſti.di
xit ꝙ ſicut eccleſia reſtituit inintegrũ eodẽ mõ ⁊ hoſpita
le.⁊ idem.d.Pe.in cle.cãm de ellec.dixit ꝙ diſpoſitio il
lius tex.locũ hꝫ in cã hoſpitalis ſicut in cã eccleſiaſtica fa
cit ꝙ voluit.d.Abb.in.c.ſi.de teſta.vbi voluit ꝙ hoſpita
lia gaudeant ꝑuilegio illius.c.ſi.⁊ idẽ do.Abb.in.d.c.ac
11 cedentibus dixit† ꝙ priuilegia fauorabilia indulta eccle
ſijs videntur idulta hoſpitalibus ⁊ allegat dictũ Jo.an.
in.d.c.ij.de in integ.reſti.li.vi.facit ꝙ pulchre voluit bal.
12 in.d.auc.licentiam vbi dixit† ꝙ ſicut ꝑlatus non põt teſta
ri de acquiſitis ex ꝑlatura vel intuitu prelature eodẽ mõ
rector hoſpitalis non poterit teſtari de acquiſitis intuitu
hoſpitalis facit ꝙ belliſſime voluit Pau.i.d.c.cle diſpẽ
13 dioſaꝫ vbi q̃rit† an miſſio in poſſeſſionẽ expreſſo de certo
habeat locũ in hoſpitali ſicut habet locũ in eccleſia ⁊ de
cidit ꝙ ſic ⁊ idem tenuit lapus in.c.i §.hec autẽ de elect.
lib.vi.facit ꝙ voluit idẽ Pau.in cle.ꝯſtitutionẽ de elect.
vbi dicit ꝙ electis ſeu ꝑmotis ad hoſpitale opponit̃ i for
ma de his q̃ habent̃ in cle.q꜡ ꝯtingit de religio. do. facit
14 ẽt ꝙ voluit lapus i tractatu de ſenodochijs qõe.lvij.† vbi
dicit ꝙ diſpoſitio.c.i.§.hec aũt de elec.lib.vi.hꝫ locũ i ho
ſpitalibus. ⁊ ex iſtis põt attẽtari ꝙ diſpoſitio.c.ſi. de his
q̃ fiunt a maiori pte capl'i loquẽs de fabrica eccleſie.hẽat
locũ in fabrica hoſpitalis ⁊ diſpoſitio.c.cũ dilectus cum
ſua glo.J.eo.vt tẽpore fundatiõis poſſit fieri ꝙ inſtitutio
ſpectet ad aliũ q̃ꝫ ad epiſcopũ vt ꝓcedat in hoſpitali fun
dando.⁊ limitabitis oĩa ſuperiora dicta vt habeant locũ
in hoſpitali fundato auctoritate epi ſecus ſi eſt hoſpitale
priuatũ ꝑut ꝯſueuerunt facere multi nobiles ita pulchre
dixit Bald.in.l.orphanatrophos.C.de epiſ.⁊ cleri. ⁊ in
auc.hoc ius porrectũ.C.de ſacroſan.eccle.glo.in.c. qdaꝫ
xviij.q.ij.dñicus i.d.c i.§.hec aũt dixi in.c.ſi.de teſta. ⁊ in
15 quantũ ſupius dixi† vtrũ appellatione eccl'ie veniant mo
naſteria hoſpitalia ⁊ ſiĺia loca pia an ecõtra diſtiguatis
hoc mõ aut mã in qua ꝓfertur eſt tm̃ ꝓportionabilis al
teri ipſoꝝ ⁊ tũc cõprehẽdit illud cui ꝓportõat̃ vñ appl'o
ne monaſterij cõprehẽditur eccleſia ſecularis caſus eſt cõ
iuncta gl.in.c.memini.xvi.q.vij.glo.in cle.i.de elec.in gl.
pe.ſic ecõtra appl'one eccleſie venit monaſteriũ.c.quãto ð
cenſi.c.cũ dilect⁹.J.e.c.cũ p exẽptionẽ de priuile.li.vi.c. cũ
in officijs de ꝑſcrip.c.i.ne ſede vacan.c.cuꝫ olim de ꝑuile.
aut mã eſt equaliter ꝓportionabilis ⁊ tũc aut profert̃ in
mã ſtricta.⁊ appl'one eccleſie non veniunt monaſteria ⁊
ſiĺia loca pia q꜡ de ꝓpria ſignificatiõe vocabuli vnũ dif
fert ab alio ⁊ alĺo gl.in.c.cupientes in.§.i.de elec. lib. vi.
⁊ dictũ Jo.an.in.c.Joãnes.J.de regu.ideo appl'one mo
naſterij in mã ſtricta nõ cõprehendunt̃ eccleſie ſeculares
vt no.glo.in cle.i.de elec.q꜡ ꝓprie loquẽdo monaſteriuꝫ
nõ icludit eccleſiã ſecularẽ vt no.Archi.in.c.i.x.q.ij.facit
c.appoſtolice de dona.c.ad audientiã ð eccleſijs edifi. ita
põt intelligi iſte tex.⁊.c.grãdi.⁊.c.ſciãt cũcti ⁊.c.genera
li q̃ ſuperius allegaui.aut ꝓfertur in mã larga ⁊ tũc ap
pellatõe eccleſiaꝝ veniũt monaſteria ⁊ ſiĺia.c. cum olim
el.ij.de priuile.cum alijs iuribus allegatis ſupius ⁊ iſtaꝫ
diſtinctionẽ adde ad ea q̃ dixi in.d.c.ſi.de teſta. No.ibi i
16 bona valitudine vel vltima volũtate† ꝙ valitudo^a capit̃
hic ꝓ ſanitate aliq̃ñ capit̃ ꝓ infirmitate ſcribẽtes oẽs hic
allegãt.c.ſi qui in ver.valitudinari.J.de teſti. tu allega.c.
qm̃ frequenter in prin.J.vt lite non ꝯte.⁊ tex.in.l.ſenatus
in.§.mortis cã in ver.ea valitudine ⁊ tex.in.l. ſi alienã.§.
marcellus.ff.de do.cã mor.⁊ vltra ſcribentes hic põdera
q꜡ iſte tex.vtitur illo adiectiuo.ſ.bona valitudine.⁊ pon
dera aliũ tex.vꝫ i.l.iij.in ver.in firma valitudine.ff.de do.
natio.cauſa mortis propter iſta duo iura videtur dicẽdũ
ꝙ hoc verbũ valitudo habeat ſe indifferenter ad ſanita
tem ⁊ infirmitatẽ ⁊ ſignificatũ eius ꝑpendit̃ ex adiuncto
ꝙ tene menti ꝑpetuo.⁊ colligit ex iſto text.do.Anto. hic
17 † ꝙ in dubio actus q fit inter viuos ⁊ in bona valitudine
ꝑſumitur ꝯtus vel quaſi ſed actus geſtus in infirmitate
preſumitur geſtus cauſa vltime voluntatis condende vel
cauſa mor.c.i.⁊.c.de hijs de ſepul.l.titia.§.ſi.ff.de don. ⁊
ſic dupliciter eſt diſpoſitio aut inter viuos aut in vltima
18 voluntate† ⁊ ex hoc infertur quod donatio facta ab infir
mo preſumitur facta cauſa mortis ſed facta a ſano pre
ſumit̃ facta inter viuos ſed do.meus Jo.de imo.hic non
putat hoc dictum fore verum q꜡ ad hoc vt donatio dicat̃
facta cauſa mortis oportet ꝙ exprimatur alias preſumi
tur facta inter viuos allegat no.in.l.ſeya.ff.de dote pre
lega.⁊ in dicta.l.titia.§.fina.⁊ ſic ſentit ꝙ donatio facta
ab infirmo preſumitur facta inter viuos niſi exprimat ꝙ
cauſa mortis illam faciat.mihi autem videtur ꝙ dictum
domini Anto.procedat eo caſu quo quis donat in infir
mitate tali qua credat ſe ex illa moriturum tunc enim vi
detur donare cauſa mortis ⁊ ita limito vobis glo.in.l.ſi.
.C.de donatio.cauſa mortis ⁊ glo.in dicta.l. ſeya ⁊ glo.
in.d.l.titia.§.ſi.⁊ tex.i.l.apud celſum.§.iulianus.ff.de do
li excep.⁊ tex.in.l.ſeya.§.fina.ff.de donatione cauſa mor
tis.⁊ vt verbis detur audatia ad ſic dicendũ allego Bal.
19 in indiuiduo in.l.ij.C.de iure dotium vbi voluit† ꝙ ſi cõ
ſtitutus.in infirmitate credat ex illa mori ⁊ donec preſu
mitur donare cauſa mortis ⁊ per conſequens ſaluari põt
doctrina domini Antoni.tene menti quia nemo aperit.
putabam tamen dicere iſtum tex.probare hanc doctrinã
meam inquantum vtitur iſtis verbis vꝫ pro remedio ſuo
rum peccatorum cõmuniter enim homines recordantur
de peccatis tempore mortis tamen hoc non pono pro cõ
ſtanti ex eo q꜡ illa verba verba referuntur ad actuꝫ inter
viuos ⁊ ad actum vltime voluntatis argumen.c. ſcdo re
quiris.J.de appellatio.l.talis ſcriptura.ff.de lega.primo.
Dixit tamen hic Bal.ꝙ poſſeſſio tradi.poteſt in vltima
voluntate.l.lutius.ff.de legatis.ij.tamen ſi eſt facta cauſa
mortis ita ꝙ mors fuit vltima cauſa ⁊ finalis poteſt re
uocari non tamen omne ꝙ fit in articulo mortis videtur
fieri cauſa mortis.l.heredes palam.l.fina.in gl.ff.de te
ſtamen.vide pulchra verba ⁊ plena que ego dixi in repe
titione.c. raynutius de teſtamen . in verſiculo in extre
mis poſui].vide de materia Barto.in.l.que dotis.ff.ſolu
to matrimonio ⁊ in.l.titia.§.fina.ff.de donatio.⁊ in.l.ſi.
.C.de pactis Bal.in.l.prima.C.ſi in fradem patroni.⁊ in
l.donationibus ⁊ in.l.ſi mortis.C.ad.l.falcidiam ⁊ in.l.
20 ſecunda C.de iure dotiuꝫ. ¶ † Nota ibi pro remedio ſuo
rum peccatorum qd illud ꝙ confertur in eccleſiam vel in
pia loca ſiue inter viuos ſiue in vltima voluntate dicitur
referri pro remedio peccatorum facit illud quod ſcribi
tur apud pacientiſſimum hominẽ Job.in principio pel
lem in quid pro pelle ⁊ omnia que habet homo donat
pro anima ſua. ¶ Facit.c. anime defunctorum decima
tertia queſtione ſecunda ego limito iſtum textum niſi ta
lis conferens decederet in notorio peccato mortali quia
tunc talia relicta non tenderent ad remedium peccato
rum immo eccleſia non deberet acceptare huiuſmodi col
lata.⁊ ad hoc allego elegantiſſimum dictum Innocen.
in.c. cum voluntate de ſententia excommunica . ⁊ Bar
to.in repetitione.l.i.C.de ſacroſanctis eccle.⁊ faciat glo.
in.c.decernimus de ſententia excõmunicatio.libro. vi . ⁊
ꝙ voluit Bal.in.l.iubemus.C.de teſtamẽ.⁊ tex.in.c.pro
obeuntibus.xiij.q.ij.⁊.c.qui cum fure.J.de furtis . ⁊ capi
tulo quia in omnibus de vſuris licet Bal.in repetitione
.l.i.C.de ſacroſan.eccle.tenuerit ꝯrium ego late examinaui
hoc in.c.ij.J.de teſta. ¶ Nota ibi in huiuſmodi donatio
21 nibus cõiuncto verſiculo. donationes q꜡ probat† ꝙ vbi
in actu vltime voluntatis quis venit ad actũ traditionis
diſpoſitio illa potius applicat̃ ad ꝯtũ q̃ꝫ ad legatũ faci
at lex lucius.ff.de lega.ij.⁊ pondera accurrate q꜡ vr̃ hic
tex.pro

a ¶ Ualitudo. vide p iſta dictõe.J.ð de egro.c.i.§.i.p Archi.li.vi.⁊ a q ꝓprie valitudinariũ dicant̃ vide p Jnn. ⁊ Hoſti.in.c.ſi q de teſti.allegato in tex. ⁊ ibi idem inter alios.d.abb q egregie oia more ſuo diſcutit

tex.ꝓ dicto dñi Anto.qui ſupius voluit ꝙ actus factus i
infirmitate pſumit factus in vltima volũtate vel pſumit
donatio cã mortis nã ex quo iſte tex.refert ſe ad hmõi do
natões vr ꝙ cõpbẽdat donationẽ iter viuos ⁊ donatõez
cã mortis ⁊ dixit hic bal.ꝙ hic currũt duo ſpãlia ſcz factũ
titulo donationis nudo ⁊ tacito pacto.⁊ ficta traditio ⁊
tamẽ transfert dñium ⁊ poſſeſſio ꝓpter ſalutẽ anime ꝙ
dicit eſſe no.dignum allegat no.ꝑ Bar.in.l.ſi rez aliquã
ff.de acqui.poſ.dicit ẽt ꝙ ex eodẽ fonte põt vtrũqz ꝓcede
re ſi ex diuerſo non põt in teſtõ addici donatio ad maio
32 rez firmitatẽ verbi grã pure dicendo†lego ⁊ dono talem
rem certe iſta eſt donatio cã mortis ideſt legando dono
ſed cõditionaliter dicendo lego ⁊ ſi reuocauero dono in
ter viuos ⁊ ſic incipiendo a legato ⁊ terminando ad ꝯ
tractum ſub impoſſibili conditione ꝯtrus nonvalet qꝛ fact⁹
eſt expreſſa fraude.ſ.ꝯ libertatem teſtandi vt no.in.l. cuz
donationis.C.de tranſac.⁊ vbi habundatioꝛ eſt cautela
ſeu cauillatio euidentioꝛ eſt fraus.l.qui teſtũ.ff.ð proba.
⁊ ꝙ no.in.l.ſi qs ſub ꝯditione.ff.de ꝯdi.inſtitu. facit glo.
in.l.cũ allegas.C.de vſuris ⁊ in.c.ſignificauit de cenſib⁹.
vide pro hac cautela glo.in.l.fi.C.de pactis ⁊ ibi Bart.
alios ⁊ per Bald.⁊ Saly.in.l.ſanctius.C.de teſta. ego
dixi latiſſime in.c.relatum.J.de teſta. No. ibi modicuz ter
33 re†ꝙ modicum terre transfert poſſeſſionez totius ꝑdij ꝙ̃
uis ſit ſeparata a ſolo ⁊ hoc facit ꝯſuetudo ⁊ ſic ꝑ modi
cum ſignum transfertur magnum ſignatum ⁊ per modi
cũ ſignum ſignati eſt euidens ar. nam teſtare poſſumus
ſm Bal.hic in duobus locis diſtantibus.in vno corpora
liter ⁊ in alio ꝑ viſum ⁊ illud ꝙ deciditur ab aliquo ſa
pit naturã cõcreti vt gleba fundi ſm Bal.hic ⁊ ſic ꝯſue
tudo ſm do.Abba.hic põt iducere aliquẽ actũ ꝑ quẽ ar
tificioſe transferat poſſeſſio ſine apprehẽſione corporali
naz de iure cõi licet poſſeſſio acquiſita poſſit retineri ſolo
animo non tñ põt acqri niſi iteruenjat actus corporalis.
34 l.licet.C.de acqui.poſ.†nam dr poſſeſſio quaſi pedũ poſi
qꝛ tunc naturalr habet poſſeſſio.cũ pedibus calcat.l.i.
ff.de acquir.poſ.faciat glo.in.c.cõqueſtus de foro cõpet.
a ſed ꝯſuetudo ᵃ põt inducere aliquã formam inſignũ tra
dite poſſeſſionis ⁊ iſte eſt ꝓprius caſus huius capli. ſed
do.Ant.hic colligit ꝙ ſignũ ois ſeparatũ a traditione poſ
ſeſſiõis rei ſi precedente ꝯſuetudine inducit iducit euidẽs
arg.trãſlate poſſeſſionis ⁊ ꝯſequẽter dominy ſed.d.Pe.
de Anch.hic colligit ꝙ licet ex donatõe qrat dñiuz eccle
ſie ipſo iure ⁊ in.l.fi.C.de ſacroſan.eccle.nõ tñ acqrit poſ
ſeſſio ita ibi no.⁊ in.l.ſi mandauero tibi.§.ſi his cuius.ff.
mãdati.⁊ ita in alijs caſibus i qbus acqrit dñium ipſo iu
re non acquirit poſſeſſio ipſo iure allegat.l.cõmiſſa.ff.ð
publi.c.cum ſm leges de here.lib.vi.facit gl.in.l.cũ duo
bus §.idẽ rñdit.ff.ꝓ ſocio ꝙ̃ ad hoc allegat pro ſinglri pe.
de anch.⁊ Jo.de imo.in.c.ij.de teſta.⁊ idẽ Joãnes in.c.i.
de clericis ꝯiuga.⁊ in.l.pacta.ff.ad trebel. ⁊ Bal.in.c.i.
§.filia in titulo qbus modis feu.amitt.⁊ ẽt illam glo. al
legat hic Bal.tñ ꝯſuetudo põt inducere vt ꝑ aliquẽ actũ
puta de quo hic acqratur poſſeſſio.⁊ ponderat hic. do.
Pe.ꝙ in caſu huius.c.interuenit aliquis actus corpora
35 lis puta modicuz terre appoſitũ in altari†⁊ ſic vr ſentire
do. Pe.ꝙ non poſſet transferri poſſeſſio ſtãte cõſuetudi
ne ſine aliqua apprehenſione ⁊ ſic ſaltẽ iteruenjat actus
36 fictus ꝙ dictũ eſt ſinglr notandũ ſi eſt verũ.†ſubdit etiaz
belliſſime hic.d. Pet.ꝙ iſta poſſeſſio q̃ acquirit ſcz diſpo
ſitionez huius.c.ſuo credere eſt ciuilis ⁊ non naturalis.
nam poſſeſſio naturalis ſine corpore nõ acquiritur vnde
non credit hunc talẽ cui per hunc actum ciuilem in quo
ciuilis poſſeſſio acquiritur poſſe expellere naturalr poſſi
dentẽ ſine pena legis ſi quis in tantam.C.vnde vi lz poſ
ſet agere ꝯ eum vti poſſidetis vt no.in.l.claz poſſidere.§.
qui ad nũdinas.ff.de acquiren.poſſeſ.vbi probatur qð ſi
ciuilis poſſeſſio ẽ iuſta erit cauſa aduocandi.naturalẽ al
terius iniuſtam ſi per ipſam ciuilis poſſeſſio turbatur ita
pulchre dixit hic.d. Pe.non tamẽ aliquid allegat ꝓ hoc
dicto ſuo.ego allego Bald.in.l.fin.C.de ſacroſan. eccle.
37 vbi voluit†ꝙ vbicunqz ſtatutũ vel ꝯſuetudo trãſfert poſ
ſeſſionem ſine apprehenſiõe vocatur ciuiliſſima poſſeſſio
⁊ ſm eum non reperitur tex.aliquis in iure niſi hic ⁊ idẽ
voluit in.l.traditionibus.C.de pac.ſed vt videmus certe
hic interuenit aliqua apprehenſio iteruenit.n.aliquis ac
tus corporalis ſcilicet apprehẽſio modice terre.itez bal.
in.l.ſanctius.§.cum autem.C.ad trebel.ad fi. vbi tangit
ꝙ non transfertur poſſeſſio ſine apprehenſione dicit ꝙ q̃
daz decretalis videt dicere ꝙ eccleſie acqrat poſſeſſio ip
ſo iure ſed illud eſt ꝓpter auctoritatem conſuetudinis ⁊
ad hoc allegat iſtum tex.ſed idem Bal.in.l.i.C.cõia de
leg.in penal.col.dicit ꝙ poſſeſſio ſine traditione nõ trãſit
ſ.vera vel ficta ⁊ ad hoc allegat iſtum tex.⁊ ſic Bal.aper
38 to ore ſentit†ꝙ per ſtatutum aut conſuetudinem non trã
ſit poſſeſſio ſine traditione vera vel ficta ⁊ ſic ſentit il
lud qð voluit Pet.de ancha.hic licet in. d.l. traditioni
bus ⁊ in.d.l.fi.de ſacroſan.eccle.aliud ſentiat ⁊ idez bal.
iij.C.de furtis dixit ꝙ quando fit dedicatio opere tranſit
dominium ⁊ poſſeſſio ⁊ ad hoc allegat iſtum tex.⁊ idez
Bal.in.l.de quibus.ff.de legibus in penul.carta verſicu.
39 viſo de cauſis dicit†ꝙ conſuetudo habet vim precarij ⁊
transfert poſſeſſionem rei corporalis ipſo iure ⁊ ad hoc
allegat iſtum tex.⁊ idez Bal.ſ.eo.in rubrica in tertia co
40 lum.verſi.conſuetudo poteſt transferre dicit†ꝙ ſtatutum
vel ꝯſuetudo poteſt transferre poſſeſſionem ipſo facto ꝑ
ſertim interueniente aliquo ſigno extrinſeco tali quali vt
inueſtitura ẽt in ꝓpria ⁊ ad hoc allegat iſtum text.⁊ per
conſequens ſentit ꝯriũ eius qð ipſemet voluit in. d.l.i.
.C.cõmunia delegatis.ecce qualiter homo iſte in pleriſqz
locis variauit circa intellectum iſtius decretalis varie ⁊
diuerſe illam allegando.mihi aũt videtur ꝙ dictuz eius
quo ad caſũ iſtius decretalis ſit verũ vz ꝙ iteruenerit act⁹
fictus.ſ.modicũ terre ſed in ſe dictũ eius non eſt veruz ⁊
ꝯ eum allego ſingularem tex.in. l. raptores.C.de epiſco.
⁊ cleri.vbi eſt tex.ſingularis ſm Bar.ibi ꝙ poſſeſſio trãſ
fertur ſine aliquo actu repreſentatiuo apprehenſionis ſi
ꝗ lex põt ſine aliquo actu.ṽo vel ficto trãſferre poſſeſſiõez
ipſo facto ꝗ eodẽ mõ iſtud poterit facere lex municipalis
⁊ ſic ſtatutũ ⁊ ꝯſuetudo facit ad hoc.l.qſqs ⁊.l.ſi qs argẽ
tũ.§.ſed ⁊ ſi qs.C.de do.⁊ iſta tria iura allegauit Lo. ro.
in.l.i.ff.de acq.poſ.vbi retulit dictum Bal.in.d .l. tradi
tionibus ⁊ in.d.l.fi.de ſacroſan.eccle.⁊ in.d.l.i.cõia dle
41 gatis damnando dictũ eius†ꝙ ꝑ ſtatutũ aut ꝯſuetudinẽ
non poſſit trãſferri poſſeſſio ipſo facto ſine actu corpora
li vero aut ficto ⁊ aliud non dixit nec Bal.in locis allega
tis a me cũ memorauit potuit allegaſſe tex.in.c.cũ veniſ
ſent de reſti.ſpoli.que ad hoc allegauit.d.l. qſqs ⁊ potu
it etiam allegaſſe glo.in.l.i.§.fi.ff.de rebus eorum quam
Nicola.de neapoli.ibi reputat ſingularem cõmemorãs
Rayneriũ de forliuio q̃ glo.allegat.d.l.qſqs.facit cõtra
Bal.tex.in.c.i.J. de dolo.⁊ contu.quẽ tex.ibi Pe.de anc.
reputat ſingularẽ vbi trãſfertur poſſeſſio ſine actu appre
hẽſiuo ⁊ faciat ẽt ꝯ Bal.tex.in.c.ꝯtingit eodẽ tit. quẽ.d.
Cardi.reputat ibi ſingularem vbi ſine actu apprehenſi
uo transfertur poſſeſſio ipſo iure allego ẽt ꝯ Bal. tex.ſin
gularem in.l.ꝙ̃uis.ff.de bonis auctoritate iudic. poſſi.li
cet Bal.in lectura hic dixerit ꝙ eccleſia non acquirit poſ
ſeſſionẽ ſine aliqua traditõe qꝛ iſtud ꝓcedit ſm diſpõnẽ
huius decretalis approbãtis ꝯſuetudinẽ de qua hic ẽ tñ
opus ꝙ ſtatutum iſtud exꝓmat qꝛ in dubio ſtatutum in
telligitur ſm iuris cõmunis diſpoſitionẽ vt in.c. cũ dile
ctus de ꝯſue.l.ij.C.de nox.ſed de iure cõi reqrit apprehẽ
ſio corporalis vt.d.l.cõmiſſa ⁊ glo.in.d.§. idez rñdit.⁊
ad hoc allego dictuz Bar.in.d.l.cõmiſſa ð publi.vbi di
42 cit†ſtatutum diſponit ꝙ per delictũ qs perdat rem ſuaz
ipſo iure ꝙ itelligit quo ad dñium nõ quo ad poſſeſſiõez
qꝛ in ea reqritur apprehenſio.⁊ iõ multũ ellegãter bal.ſi
43 in ſuis appoſtillis dixit†ꝙ ꝯſuetudo eſt tãte potentie ꝙ ſi
ne aliqua apphenſione corporali ꝯſentiente tñ poſſeſſore

a ¶ Cõſuetudo.ꝑ iſta ꝯclu
ſione q̃ adieci
mus in ꝓnci
pio huiuſ.c.in
appoſtillis cir
ca ſũmariũ.⁊
adde vltra ibi
deducta oẽs
ſcribẽtes hic
⁊ maxime In
no.in gl.ſua ꝑ
ma in ver.con
ſueuit ⁊ do.
Flo.in.l.ſerui
tutes.iiij. col.
ff.de ſeruitu.

facit alium verũ poſſeſſorẽ. τ ex iſtis expeditum eſt illud
ſ. vtrum ſtatutũ vel ꝯſuetudo poſſit transferre poſſeſſionẽ
ſine aliquo actu corporali apprebẽſiuo ſeu ſignificatiuo
44 poſſeſſiõis apprebẽſe τ per pdicta dico ꝙ ſic.† ❡ Capio
nunc aliud ꝙ voluit bic Pet. de anch. ꝙ poſſeſſio ď qua
bic eſt poſſeſſio ciuilis τ non naturalis τ ſic non eſt vera
poſſeſſio. ego adduco in medium ellegan. doctrinam dñi
Cardi. in. c. contingit de dolo τ contu. in tertia oppoſitio
ne vbi dicit ꝙ in caſu. l. q̃uis. ff. de bo. aucto. iudi. poſ. vbi
miſſus in poſſeſſionem non admittiẽ ſed cenſeẽ poſſeſſor
quo ad aliquos effectus q notantur ibi ipſe dicit ꝙ nõ cẽ
ſetur verus poſſeſſor ſed fictus ex quo infert ꝙ in caſu. d.
l. q̃uis ſi deiectus vellet intentare interdictũ vnde vi for
te non poſſet τ ſic dubitatiue non affirmatiue loquiẽ ſe
cus in caſu. d. c. ꝯtingit poſt lapſum anni qꝛ ibi efficiẽ ve
rus poſſeſſor poſt lapſuȝ anni ꝙ dicit eſſe ſingulare τ pe
grinũ τ ſic vẽ concordare cũ dicto do. Pe. ego longe mi
ror de Petro de ancha. q non allegauit Bal. in. l. fi. C. ď
ſacroſan. eccle. vbi voluit ꝙ vbicunq̄ ſtatutum vel cõſue
tudo transfert poſſeſſionem ſine apprebenſione appellaẽ
poſſeſſio ciuiliſſima τ idem dixit in. l. traditionibus. C. ď
pac. cum ergo dubitat bic an ſit ciuilis poſſeſſio iſta τ nõ
naturalis Bal. boc decidit in locis pallegatis. τ nõ poſ
ſum nõ admirari de Bal. iuris vberrimo fonte qꝛ bȝ gl.
de boc quã reputo ſingularẽ i. d. l. raptores de epis τ cle.
q̃ dicit ꝙ eſt poſſeſſio ciuilis tene eam menti qꝛ in boc de
fecerunt illuſtria ingenia Bal. Pe. de ancba. τ dñi car.
τ facit glo. valde ſingu. in. c. ſine poſſeſſione de regu. iur.
lib. vi. quã magnifecit. d. Abb. in. d. contingit q̃ voluit ꝙ
quo ad preſcriptionem nõ ſufficiat iſta poſſeſſio ciuilis.
ſed opus eſt ꝙ ſit vera τ naturalis. τ iſta non ſunt ꝯtẽnẽ
da. lȝ dubito vebemẽter ꝙ imo iſta ſit poſſeſſio vera τ na
turalis. nam Bal. bic in appoſtillis dicit ꝙ ꝯſuetudo de
qua in iſto tex. facit quẽ verum poſſeſſorem ergo eſt natu
ralis τ vera. ſed idẽ Bal. in rubric. ẽ. eo. dixit ꝙ poſſeſſio
de qua bic lȝ ſit ficta tñ non ipedit beneficiũ. l. fi. C. de edi.
diui. adria. tol. ꝙ datur beredi ſcripto. arg. notabilis tex.
l. apud iulianũ. §. i. ff. ad trebel. dixit etiã ꝙ veritas τ fictio
circa idem concurrunt τ q eſt tutus fictione poteſt verita
tem iplorare non e ꝯ̃ vt ibi no. vnde idem Bal. in. d. c. cõ
tingit in. i. col. de dolo τ contu. vbi tex. dicit qđ eſt verus
poſſeſſor ipſe dicit illud fore mirabile ꝙ poſſeſſio q̃ acqri
tur ſine actu corporeo dicaẽ vera poſſeſſio ſed illud ideo
eſt ſm eum qꝛ canon fingit actũ corporeũ alias eſſet ipoſ
ſibile qđ ſuba poſſeſſionis transferaẽ allegat. l. deniq̄. ff.
ex qbus cau. maior. vel ideo ibi qꝛ lex non fingit cũ alteri
us iniuria ſed in caſu. d. c. cõtingit fingit. ideo qꝛ reus eſt
in dolo. τ ideo nõ fit ei iniuria ſed iuſticia qꝛ de ſuo dolo.
45 dȝ penã reportare. l. ſiue. ff. de nego. geſt. † inducit etiã ibi
Bal. ad q̃onem ſtatuti diſponẽtis qđ beredi acquiratur
vera poſſeſſio que fuit defuncti tpe mortis ſine aliqua cor
porali apprebenſione nam dictũ ſtatutum eſt equum τ iõ
validũ ſaltẽ quo ad effectũ τ allegat in arg. tex. buius. c.
ꝙ bene notabis ꝓ dubio precedenti. facit etiã ibi aliquid
de fictione τ allegat. d. l. q̃uis. ff. de bonis aucto. iud. poſ.
τ ſic iſte paſſus vẽ dubius. mibi vẽ diſtinguendũ boc mõ
aut nemo eſt in poſſeſſiõe niſi donãs τ tradẽs ſȝ diſpõnẽ
bui⁹ ꝯſuetudinis τ tũc poſſeſſio acqſita τ ſub bmõi ſigno
dicaẽ vã τ nãl lȝ bẽat ortũ a ꝯſuetudine τ ď h. aĩo cãuȝ i
c. cũ veniſſent de re. ſpo. vñ poſſeſſore ꝯſentiẽte ꝯſuetudo
facit iſtũ verũ poſſeſſorẽȝ. aut alius erat in poſſeſſione. τ
tunc ꝓcedat doctrina Pet. de anch. τ ad boc allego do
ctrinã p tráditã docẽtes i. d. c. cũ veniſſent vbi p ſolõnẽ pẽ
ſiõis factaȝ auctoritate ꝯcedẽtis ſi p̃cedat titul⁹ babiẽ ad
trãſlationẽ dñij transferẽ poſſeſſio qñ alius non eſt in poſ
ſeſſione ſȝ ſi ali⁹ e in poſſeſſiõe eſt ſecus qꝛ nõ transfertur
poſſeſſio nãlis facit qđ no. Bar. in. l. q̃uis τ in. l. q vni
uerſas. ff. de acqui. poſ. tene menti predicta qꝛ ſunt noua.
τ nuſq̄ ita reperieẽ. τ inquantũ tex. iſte dicit in manum
accipere expone. ſ. io qui donare vult τ ibi ſuſtinet tunc
forte qñ infirmus erat τ ibi aut ſuper altare ponen. expo
ne tunc forte qñ ſanus erat. ❡ No. ibi audientiũ τ vidẽ
46 tiuȝ† ꝙ in actu pceptibili duplici ſenſu dȝ teſtis deponere
p duplicẽ ſenſũ nã teſtis iterrogat⁹ quõ ſcit dȝ dicere vidi
τ audiui ſi illa res pcipiebatur viſu. τ auditu. forma eniȝ
de qua bic conſiſtebat in dicendo τ faciendo. nam volẽs
donare capiebat modicũ terre τ dicebat dono tali eccleſie
poſſeſſionẽ meã ſcitam in tali loco pro remedio peccatoꝝ
meorũ vnde reſpectu verboꝝ requiriẽ ſenſus auditus ſed
reſpectu traditionis terre requiriẽ viſus τ ſic teſtes debẽt
deponere per vtrũq̄ ſenſum τ ad boc ſolet quottidie al
legari tex. iſte τ non poſſet allegari melius pro concordã
tia q̃ illud ꝙ maroni virgilio venit ore pmo eneidos nul
47 la tuarũ audita mibi nec viſa ſororũ. τ dixit bic Bal. † ꝙ
iſti ſunt duo ſenſus principales τ neceſſarij in teſtibus τ
qcquid ꝓbatur per viſum τ auditum dẽ ꝓbatũ affirma
tiue ẽt ſi negatiue ꝓpõaẽ vt fama qđ nõ ſũ culpabiẽ ꝓbaẽ
qꝛ ita pplus dicit τ pdicat τ ſic oĩs ꝓbatio fit p affirmati
uũ ſenſũ lȝ ſit negatiuũ mod⁹ tñ ꝓbandi ẽ aſſertiu⁹ qđ di
cit eſſe bene notandũ. τ ideo plures teſtes preferuntur ſe
cunda queſtione. vi. omnibus per Archi. omne ꝙ directe
cadit in ſenſum eſt affirmatiuũ quo ad teſtes licet negati
uum quo ad partes octaua queſtione tertia. c. arcaldus
per Arcbidia. τ omne qđ teſtis dicit ad ſenſum referen
dum eſt τ de quo non eſt ſenſus non eſt teſtimonium. naȝ
teſtimonium non tranſcẽdit ſenſum ideo de miraculis ꝓ
prie nullum eſt teſtimoniũ vt pulcbre nota. ibi arcbi. faci
at illud quod voluit Ariſtotiles pbõrum antiſtes in ter
48 tio de anima† nibil eni eſt in intellectu quin per prius fue
a rit in ſenſu. vnde nollentiuȝ nulla eſt ſcientia nam ſciẽtia
eſt veroꝝ vt i. c. occidit. xxiij. q. viij. τ no. in. l. ſi pater. ff. de
bere. inſtitu. cuȝ ergo teſtis debeat deponerẽ de eo quod
apprebendit per potentiã intellectiuã aut p. potentiaȝ ſen
ſitiuã. l. ſolã. C. de teſtibus. c. cum cauſaȝ eo. titu. ergo ſi id
ſuper quo deponit non cadit in ſenſum ergo non cadit in
tellectũ. Faciat ꝙ nota. in. c. bone memorie ẽ. de electio.
τ ſi quiſpiam opponat nõ eſſe credeñ. teſti. deponẽti ď au
ditu. l. ſi arbiter. ff. de ꝓba. c. quotiẽs τ. c. licet. ẽ. de teſtib⁹
ſolue qđ non creditur teſti. regulariter deponenti de audi
tu alieno ita procedant ꝯtraria ſed de auditu ꝓprio ſecus
49 vt bic vnde refert dominus Anto. ſcribentes bic dicẽ† ꝙ
qdam ſũt actus in corpales τ inuiſibiles qui ſenſu viſus
apprebendi non poſunt ſed ſenſu auditus vt audire con
feſſionem vel verba donationis vel legati aut ꝯ̃ctus τ in
talibus valet teſtimonium de auditu τ inquantũ boc ve
rum eſt quod ſufficeret ſine viſu ſolus auditus de quo re
mittit ad. d. c. cum cãm τ ad. l. ſi non ſpeciali. C. de teſta.
Quidam ſunt actus qui percipiuntur ſolo viſu τ debet
certificari de ſenſu viſus ſi tamen alterat ſenſum quia
dicit in actu perceptibili ſenſu auditus puta ſcio qꝛ vidi
adbuc ꝓbat teſtis qꝛ vidit large ille qui audiuit viſu mẽ
tali vt ſcribitur exodi voces videbant ideſt audiebant.
iij. q. ix. c. teſtes τ dicit do. Antoni. ſufficere ſi teſtis dicat
ſcio qꝛ preſens fui. c. ꝓuenit. de teſtibus cogen. τ allẽt qđ
no. in. c. preſentium de teſtibus. lib. vi. ſed pro certo iſtud
eſt valde dubiũ τ nõ eſt loc⁹ ꝓprius exaiandi iſtũ paſſuȝ
bic iõ ꝓ nunc ſufficiant ſole remiſſiones. vide do. Anto.
in. c. auditis de elec. τ in. c. auditis de ꝑcu. τ ẽ. i ꝓbemio
gregoria. bal. in. l. teſtiũ. C. de teſti. τ in. l. i. C. de errore. ad
uoca. τ in. l. beredes palaȝ. ff. de teſtamen. τ in. l. ij. §. vo
luntate. ff. ſolu. matri. τ in. l. ſolam. C. de teſtibus bar. i. l. i.
ff. de auctoritate tuto. do. Abb. do. Ant. τ alij. i. c. ꝓuenit
de teſtib. cogen. gl. in. c. vt circa τ ibi Dñicus de electio.
lib. vi. eundẽ dñicuȝ in. c. pñtium de teſtib. co. ii. Ang. i. l.
teſtium. C. de teſti. τ qđ voluit glo. q̃ reputaẽ ſinglis in. l.
ſeruus. ff. de bono. poſſ. titu. generali q̃ ſic allẽt do. card.
in. c. fi. de maio. τ obe. faciat tex. in. c. ſicut de regula. τ in
c. cum Joannes beremita de fide inſtru. τ. c. conquerẽte
de offi. ordi. τ tex. in. c. i. de poſtu. prela. τ glo. c. in pmis
ſcõa. q. prima vbi ad plenum videre poteris idem dicit
do. Anto.

a ❡ In ſenſu. iſtud elegans dictum pbi de quo ſupra mẽ ta in appoſtillis dixim⁹ bẽ allegato loco iñ. de aia text. comẽn. xxviij. τ de ſenſu τ ſenſato p io. vẽ de ibi maxime p auerroim q mirabiliẽ ipſũ declarat.

do. Anto. e contra ſi in re pceptibili viſu dicat audiui dū
modo ſenſus non ſit oino in pportionabilis. tu allega in
ſimili elegantē. tex. in. l. ij. C. de piculo noiatoꝝ lib. xi. vbi ē
50 tex. † ꝙ man⁹ porrectio intellr intellectualr magis ꝙ̃ cor
poralr. l. ꝙ p manus. ff. de iure codicil. iducit Bar. in ar.
p teſte q interrogatus quō ſit dicit ꝙ tetigit cū manibus
lꝫ nō eēt res tāgibilis cū manib⁹ ꝙ recte deponit. idē vo
luit Bal. in. l. nō diuꝫ. ff. de legi. ꝛ Spe. de anch. in. c. ſi qñ
. ē. de reſcriptis dicit ēt do. Anto. ꝙ q̇dā ſunt que pcipiun
tur duplici ſenſu. vt hic eſt tex. ꝛ iſto caſu opus eſt ꝙ teſtis
reddat cām duplici ſenſu. ꝛ ad hoc allat Inn. hic ipſe vo
dicit ſe putare ꝙ ſufficiat ſi teſtis reddat cām ſolo altero
ſenſu ꝛ de hoc dicit eē ſingularē tex. in. c. fi. de ſucceſ. ab in
teſta. tu vo pōdera elleg. doc. Bal. in. l. vnica. C. de ꝯfeſ.
51 ppe. pncipiū vbi tenet † ꝙ teſtis i re pceptibili duplici ſen
ſu tenet reddere cāꝫ ex duplici ſenſu vt hic eſt caſus forma
lis dicit tñ h fallere in teſte groſſo ꝛ ydiota qꝛ plerūqꝫ po
nit vnū ſenſuꝫ p alio ꝛ de hoc dicit eſſe tex. ſinglrem. in. d.
c. fi. de ſucceſ. ab inteſt. ꝛ ſic ille tex. pcedit in teſte ydiota
ꝛ groſſo. facit in ſilī gl. multū ſolem. in. l. ſtipulatio iſta. §.
hi. qn oqꝫ. ff. de ver. obli. ꝛ ꝙ in ſilī voluit glo. in. l. i. C. de
vſur. ꝛ in. l. quotiens. C. famil. hercif. ſecus aūt eſſet in te
ſte docto. ꝛ pito. ar. tex. ēt ꝙ voluit glo. in. l. qd ſi nepotes
52 ff. de teſt. tutela ꝛ in. d. l. i. C. de vſur. ¶ † No. ibi que ſco
tatio vulgariter appellat ꝛ ſm Hoſti. expone idest ſta
bilis collatio vel firma donatio ꝛ ſic papa apponit vulga
ria locoꝝ in ſuis decretalibus ꝯcordat. c. veſtra in ver. ad
firmā. J. de locato ꝛ. c. piſanis in ver. affictuū de reſti. ſpoli.
53 ꝛ faciat. l. i. ff. de excu. tu. vbi eſt tex. multū ſinglris † ꝙ ſi no
tarius exēplat ex originali ꝛ in originali eſt aliqd nō itel
ligibile vel non bene legibile ꝙ nihilominus dꝫ illud ap
54 ponere ita vt iacet. ꝛ colligit hic. d. Cardi. † ꝙ ſignificatū
a vocabuloꝝ ſoluit ex cōi locutiōe[a] q̇ eſt in loco. c. ex lrīs ꝺ
ſpon. Tu vide q̇ plene dixi in repetitio. rubrice. J. de fide in
ſtru. ꝛ aliqd dixi in. c. nōnulli. ē. de reſcri. ꝛ iducit. d. Car.
55 hoc ad qōneꝫ facti † ꝙ vbi ex ꝯſuetudine loci non lꝫ alicui
dicere ꝯiugato tu es bonus hō qꝛ tunc poſſet agere actōe
iniuriaꝝ ſi in loco illo vba illa iportāt ꝙ vxor ſua ſit adul
tera. ꝛ allat dicta p ſe in. c. ſcriptū in v. ſane. J. de electi. ibi
vo dicit p illū tex. ꝙ nō eſt iniuria vocare hoiem aial. nā
hō eſt aial rōnale mortale ſolet tñ in obprobriū dici tu es
aial. id eſt tu es ſine diſcretione ꝛ an poſſit accuſare actio
ne iniuriaꝝ dicit attēdendā cōem loci locutionē ꝛ ꝯſuetu
dinē. nā in aliquo loco aliqd dr̃ eē iniurioſū ꝙ alibi nō re
56 putat iniuria. † nā iniuria extimat ex ꝯiecturis. inſti. de in
iurijs §. atrox. l. atrocē. C. eo. ¶ No. ibi ꝛ infra idest de
cidit ꝙ tales donatōes malitioſe a qbuſdā cauilatoribus
57 impediebant. itē inqꝫtū hic colligit † ꝙ vbi qs in actu vlti
me volūtatis venit ad actū traditōis diſpō illa potius vr̃
18 applicari ad ꝯctū ꝙ̃ ad vltimaꝫ volūtatē vt dictū eſt. † ꝛ
ex hoc infert ꝙ ꝯctus pōt fieri in vltima voluntate. Jo. ꝺ
imo. dicit fore gl. ſing. in. l. heredes palā. §. fi. ff. de teſt. fa
cit. l. aſſignare. ff. de aſſignandis libertis. Cōclude. aut ꝯ
ctus immiſtus teſtō celebratus ſup eo ꝙ ad ipm teſtm̄ pti
net vt puta ſup datione tutele. ꝛ tali caſu dicen̄. eſt ꝯctuꝫ
illū valere tex. eſt in. l. vxori. §. qui ſe. ff. de falſ. . l. ex ſnia. ff.
de teſta. tutel. aut celebrat ſup eo ꝙ nō ptinet ad teſtm̄ ꝛ
tunc ſecus p. d. l. heredes palā. §. fi. ita ꝯcludit Lapus in
ſuis allegatōibus allegatōe. xcij. itēꝫ no. ibi ſup altare po
19 nēdū † qꝛ licet donatio nō poſſit fieri eccleſie niſi aliqs eaꝫ
recipiat p eccleſia vt eſt glo. ſing. in. l. illud. C. de ſacr. ſan.
eccle. tñ hic eſt caſus ſing. ꝛ nouus niſi ꝯſuetudo alr ſe ha
beat. nā ponendo modicum terre ſup altare dicēdo ego
dono talē poſſeſſionē huic eccleſie. lꝫ aliqs nō acceptet il
lā donationē p eccliā nihilominus vꝫ donatio ſic facta ne
recipiente p eccleſia ꝛ transfert dñiū ꝛ poſſeſſio ꝛ in hoc
iſte tex. eſt nouus ꝙ tene mēti ppetuo. itē dixit hic Hoſti.
ꝙ vꝫ dictū teſtis q ſolū audiuit verba ꝛ nō vidit pſonā lo
60 quentē ꝛ iducit ad qōneꝫ facti. † quidā tabernari⁹ ſubtra
xit dñe ſue tazzeā argenteā ꝙ̃ nolebat reſtituere nec in pñ

tia teſtium volebat confiteri licet in pñtia ipſius mulieris
non negabat ſubtraſiſſe ſibi tazzeā mulier illa notariuꝫ.
ꝛ quoſdam teſtes poſuit poſt parieteꝫ ꝛ blando ſermone
induxit tabernarium ad confitendum ꝙ ſubtraxerat ſibi
tazzeā ꝙ̃ pmiſſit ſe reſtituere mulieri quo audito mulier
rogauit tabellionē ꝛ teſtes ſup ꝯfeſſione tabernarij. ꝛ ſic
ꝯfeſſio pōt pbari per teſtes. lꝫ ipſi non viderint pſonā cō
fitentē qd eſt bene notandū ꝛ de hoc allegat gl. in. l. ij. §.
item labeo. ff. de aqua plu. arcen. tenet ibi Barto. ꝛ com
61 muniter omnes qd facit ad queſtionem † an cecus poſſit
teſtificari ſuper verbis alicuius ſi habet vocem illius co
b gnitam[b] de quo per elegantem glo. in. c. teſtes. iij. q. ix. ꝛ
no. per doctores in. c. cum cām. J. de teſtibus qd limita nō
62 habere locum in teſtamento † qꝛ non valet dictum teſtiuꝫ
ſi audiuerunt teſtatorē loquentem ꝛ illud non viderunt
cum eſſet infirmus. l. ſi non ſpeciali. C. de teſta. per Cy. ꝛ
alios ꝛ hoc ideo qꝛ teſtantis vox. propter infirmitatem
ſolet mutari. ego vidi iſtaꝫ. q. de facto inter teſtatorē ꝛ te
ſtes non erat cortina intermedia nec paries intermedius
ſed teſtator erat in camera multū oſcura a deo qd teſtes
nō bñ poterāt diſcernere ipſuꝫ teſtōrē conſului tale teſta
mentuꝫ non tenuiſſe. ita ꝯſului in dalphinatu. dicit tamē
domi Abbas hic qd licet doctores teneant qd in alijs ca
ſibus a teſtamento licet teſtes poſſint deponere qd audi
uerint tamen confiteri debitum licet non viderint ipſum
confitenteꝫ tamen tales teſtes nō ſunt omnino integri qꝛ
de facili poteſt quis decipi in voce. Poſſet dici conſiderā
dam eſſe qualitatem cauſe. naꝫ ſi cauſa eſt ardua videtur
qd teſtis non ſit omnino integer. iſto caſu licet habeat no
tam vocem ꝯfitentis. aut cauſa eſt leuis ꝛ tunc ſecus ar.
l. leuia. ff. de accuſatio. ꝛ auctētice niſi breuiores. C. de ſen.
63 tentijs ex periculo reci. Accidit tamen in facto. † quidam
accuſatus de crimine capitali. ꝛ poſitꝰ ſeueritꝰ. ad tormē
tꝰ conſtantꝰ. negauit ſe commiſſe illud delictum. ſed dū eſſet
ſolus cum poteſtate confeſſus erat delictum. ſed coram te
ſtibus non volebat confiteri poteſtas poſuit teſtes ꝛ no
tarium poſt parietem. ꝛ blando ſermone extorſit confeſ
ſionem ab illo ꝛ rogauit poteſtas notarium ꝛ teſtes de
illa confeſſione ꝛ ſic fecit eum decapitari. Sed pro certo
premium illius poteſtatis debuiſſet eſſe laqueus. ¶ Gl.
64 prima colligit † qd in relictis ad pias cauſas de equita
te canonica non requiritur ſolēnitas requiſita in teſtamē
tis allegat. c. cum eſſes ꝛ. c. relatum. J. de teſta. mirum eſt
qd iſta alleget pariter illa duo capitula. nam. c. cum eſſes
non loquitur in relictis ad pias cauſas. ſed. c. relatum be
ne loquitur in relictis factis eccleſie ꝛ ſic in relictis ad pi
as cauſas. vide que late dixi in elleganti lectura mea. ad
dictum capitulum cum eſſes ꝛ ad capitulum relatum.
¶ Oppo. ꝛ vr̃ qd iſtud. c. ſuperfluo ſit poſitū ꝯ no. ē. in p
hemio. ꝛ in. c. cū ꝯtingat. ē. de reſcrip. ꝛ in. c. ruſus. J. q cle
rici vel vouētes. nā ēt ceſſante ꝯſuetudine de qua hic tꝫ do
natio facta in eccliaꝫ imo in eā trāſfert dñiuꝫ ipo iure abſ
qꝫ traditōe vt in. l. ſi. C. de ſacroſan. eccle. do. Cardi. for
mat hic hāc oppoſitionē ꝛ ſoluēdo dicit qd duplicē reſpe
ctū vꝫ hr̃e ꝯſuetudo pmus eſt quo ad validitatē donatio
nis. ſcōs eſt quo ad traditionē poſſeſſionis. quantum ad
pmū nō bene pōt hic colligi quē effectū operetur ꝯſuetudo
ꝛ hoc ſcribentes non declarant ſm eum. ſꝫ ex antiqua hñ
colligit dr̃ eni ibi qd in regno dacie vbi erat hec ꝯſuetudo
ſcotationis non attendebat legalis abſeruantia. ſꝫ p ali
qs volebat aliquas poſſeſſiones donare clauſtris in bo
na valitudine vel in vltima vol tate intellige p modum
teſti. hec erat forma in hmōi donatione vt in tex. appet ꝛ
dicit quod illi q volebant ipedire tales donationes forte
dicebant qd non erat ſtandum illi teſtō ſeu donatiōi i co
facte quia non erat ſeruata forma legalis puta heredis
inſtitutio. c. cum tibi de teſta. vel nō interuenerat debit⁹ nu
merus teſtiū. c. c. cuꝫ eſſes ꝛ. c. relatum de teſta. vel quid
ſimile. item forte dicebant ꝙ ſcotatio non erat ſufficiens
ad inducendū donationē cum eſſet quid extrinſecum. ſed

a ¶ Cōi. locu
tōe. adde bar.
in. l. i. de teſta.
vbi ētvlō pau.
de ca. ꝛ Fran.
de are. ꝛ Bal.
in. l. i. de ſucce.
edic. q no. lo
quitur. nō tñ ex h
negabis voca
bula hr̃e ppꝛꝫ
ſignificationē
ab ipſa diſpō
ne vt tꝫ elegā
ter Bar. in. l. i.
§. ex qua. ff. de
tute. ꝛ ibi mo
derniores ip
ſū inſequētes.

b ¶ Cognitā.
Adde Ludo.
pontanū. i. ru
bri. de arbi. xi.
col. Ant. roſe.
in tract. de ſuc
ceſ. ab inteſt. i.
col. bal. in. l. ſi
nō ſpāli. pau
lo poſt pn. C.
de teſta. ꝛ vi
de Spe. in ti.
de teſte. §. i. v.
ſed nūqd ce
cus ꝛ v. r. ſed
qualr ꝛplen⁹
p. d. alexan. de
imo. in. d. l. ſi n̄
ſpāli vbi om
nia congerit.

hoc non obſtante decidit̄ hic ſtandū eſſe talibus donatio
nibus reſpectu conſuetudinis. ⁊ ad illud de ſcotatione re
65 ſpondet̄ ibi cū huiuſmodi ⁊ ex his colligit† ꝙ diſpoſitio.
facta ad pias cauſas in vltima volūtate minus ſolēni te
net ex vi ↄſuetudinis facit dictū. c. cum tibi cū ibi notatis.
ſi aūt non ad pias cāſ indiſtincte vꝫ ↄſuetudo remittens
iur. ſolēnitatē vt no. Jo. an. in addi. Spec. in ti. de inſtru.
editione §. cōpēdioſe ver. ſed nunqd de ↄſuetudine. ſm
do. Cardi. hic nec debet viciari donatio lꝫ fiat in vltima
voluntate ex quo non ꝓhibet̄ fieri. vt dictū eſt ſm Jo. de
imo. hic ⁊ qꝛ in dubio non eſt pſumptio ꝙ quis elegerit
viā ꝑ quā ſua iudicia ipugnet̄ vt eſt notabilis text. in. l. iij.
.ff. de te. mili. ſi aūt fiebat inter viuos ſine teſtō adhuc ideꝫ
videtur eadem ratione dicendum ꝙ talis donatio. non
viciat̄ ſi fiat aliquo recipiente ꝓ eccleſia vt in. l. illud. C. de
ſacroſanc. eccle. ſecus ſi fiat nemine recipiente vt eſt gloſ.
66 ſing. in. d. l. illud. † ⁊ ex predictis concludit hic Joan. de
imo. ꝙ valet ↄſuetudo vt donatio facta eccleſie nemine re
cipiente ꝓ eccleſia valeat ⁊ teneat. ⁊ ſic dicit poſſe intelli
gi iſtum tex. ⁊ ſm hoc erit hic caſus nouus ⁊ ſingu. ſꝫ eū
qđ eſt bene notandū ad limitationē ⁊ declarationē gloſ.
d. l. illud Bar. tn̄ in. d. l. illud dicit ꝙ ſi qs donat eccleſie
⁊ certuꝫ eſt ꝙ donat ꝙ opꝫ ꝙ aliqs recipiat pro eccleſia
67 alias non tenet donatio. † ſed ſi dubitatur an donauerit.
⁊ nemo recepit noīe eccleſie ꝙ preſumit̄ votū ⁊ obligabit̄
ex voto allegat. l. ij. ff. de pollicitationibus ⁊ ꝑ titulū. J. de
voto. ſed Jaco. de are. videt̄ ſenſiſſe ꝙ talis donatio tene
at facta eccleſie nemine recipiente ⁊ mouet̄ qꝛ vr̄ donare
a deo ⁊ dei pn̄tia eſt vbiqꝫ[a] ⁊ ſemꝑ eſt preſens ergo dona
tio debet tenere. ⁊ ſm hoc nō eſſet opus allegare ↄſuetu
dinem ad validitatē talis donationis. alij dixerunt ꝙ li
cet deus habeat̄ ꝓ preſente non tn̄ habet̄ ꝓ ↄſentiente er
go nō habemus ↄſenſum ↄcludentē pfectionē ↄctus Jo.
an. in. c. ſi. de ↄdi. appoſitis vr̄ tenere ꝙ deus non habeatur
ꝓ preſente Guil. de cu. in. d. l. illud dixit ꝙ vbicunqꝫ pce
dit aliq̄ cā motiua valebit donatio talis licet nemo eaꝫ re
cipiat ar. l. i. ⁊. ij. ff. de pollicitationibus. pone inquid qđ
aliquis dicit ego dono centū corbes frumenti paupibus
qꝛ eſt magna cariſtia in ciuitate tunc oportet dici ꝙ hoc
ideo fit qꝛ tendit in fauorem ciuitatis cuiꝰ intereſt vt pau
68 peres allantur. † Bald. vero in. d. l. illud dicit ꝙ quilibet
pōt recipere hanc donationē ꝓ eccleſia ⁊ ēt ſtipulari ꝓ
eccleſia verbis directis ⁊ dicit eſſe glo. ſing. in. c. quotiens
i. q. vij. ⁊ aliud non dicit. ego non reperio aliquē qui dede
rit hunc intellectū nouū ad iſtū tex. ꝙ valeat ↄſuetudo ꝙ
donatio facta eccleſie nemine recipiēte niſi dn̄m meū Jo.
de imo. hic ſed repi quandā appoſtillā ſcriptā manu pro
pria obſeruāde memorie dn̄i Jo. de ann. ad. d. l. illud vbi
dicit ꝙ ꝓpter dicta ibi dn̄s ſuus qui fuit Jo. ꝺ imo. dedit
nouū ⁊ ſingularē intellectū ad iſtū tex. ⁊ aliud non dicit.
certe hoc eſt mihi dubium primo per iſtum text. in verbo
prelati. Secundo per iſtum textum in verbo ſub teſtimo
nio videntiū ⁊ audientiū tertio qꝛ ↄſuetudo in dubio re
ducenda eſt ad terminos iuris cōis vt in. c. cū dilectus. J.
eo. dictū tn̄ eſt verū in ſe vt ↄſuetudo poſſit iſtud operari.
ſed iſte tex. nō probat ꝙ ↄſuetudo ita diſponebat. ⁊ ideo
non eſſet malū dicere recurrendū eſſe ad antiquā cōpila
69 tionē ⁊ hec de primo. † Quantū vero ad ſm de tranſlatio
ne poſſeſſionis opabat̄ ↄſuetudo ꝙ ſcotatio facta eo mō
de quo in littera transferebat poſſeſſionē rei donate cū tn̄
alias non tradat̄ poſſeſſio niſi per actū corporeū vel per
modos de qbus in glo. ſi. J. eo. ⁊ hoc ꝙ ↄſuetudo iſtud in
duceret tenet hic Jnno. dicens hoc induci ex auctoritate
iuris ↄſuetudinarij allegat in arg. xxiij. diſt. c. in noīe dn̄i
ꝙ etiā ſentit glo. vlt. hic ibi hoc tn̄ ſcias. ſed Archidia. in
c. moderamine. xvi. q. i. dicit hoc non ꝓbari iure ⁊ hoc. c.
facit pro pmo in eo ꝙ hic appropriat̄ ↄſuetudo ⁊ alias
fruſtra poneret̄ hoc capl̄m in iſto titu. ſed certe hec decre.
non ꝓbat hoc imo potius ꝓbat oppoſitū inqn̄tū fundat ſe
ex ↄſuetudine ⁊ ita tꝫ dn̄s Car. hic ⁊ eū ſequit̄ Jo. ꝺ imo.

[a] Eſt vbiqꝫ adđ vltra pbꝫ xij. metha. ⁊ auicēnā in ſua pma phia ſcce ptorē meuꝫ in iij. ſniaruꝫ in mā ꝺ ſacramē to vbi ſupra a lcā humanita tis ↄ phos diſ ſerit intellige tn̄ preſētialr̄ n̄ corpalr̄ ꝓ quo vide Bal. i tra ctatu ſciſmatiſ in. ix. col. qđ ēt ad māꝫ attinet ꝙ deꝰ glorio ſus aſiſtat bo nis opibꝰ ⁊ n̄ aſſentiat de fa ctoē falſiſſimū ⁊ ↄ ſūmā boni tatē ipſius dei. oppoſitū cuiꝰ nō tm̄ tota ſco la theologoꝝ veꝝ ēt canoni ſtaꝝ ⁊ legiſta rū hꝫ. nā ſi de us ↄtriſtat̄ ꝺ piurio ⁊ oi ma lo opere vt in auc. cui r̄lictū ⁊ ibi bal. C. ꝺ indi. vidu. tol. col. iiij. nunqd ꝑ oppoſitū bo nis opibꝰ leta tur ⁊ gaudet ac bene opan tibꝰ nō tm̄ cō ſenſuꝫ pſtat ſꝫ ēt ipſos coad iuuat cogita q̄ pacto hec ha beant.

ꝙ trāſferat̄ poſſeſſio ēt ſi ſcotatio de qua i tex. fiat in abſē
tia rei ēt ſine tali ſigno transfert̄ poſſeſſio ꝑ id ꝙ voluit gl.
ſi. hic nec ob. qđ hr̄. xix. q. vlti. ſi qua mulier ⁊ qđ not. Jn
no. in. c. in pn̄tia de ꝓba. vbi ꝑ ingreſſuꝫ religionis trāſfer
tur pſona ⁊ poſſeſſio bonoꝝ in monaſteriū qꝛ ibi qs tran
ſit in ptātēꝫ Abb. ingrediēdo monaſteriū vn̄ nō ē mirādū
ſi q̄rit̄ poſſeſſio mōaſterio q̄ꝫ ingrediēs monaſteriū habe
bat nā ꝑ talē ingreſuꝫ tranſeūt oīa iura igredientis mona
ſteriū facit lex ſi adoptauero. ff. de preca. ⁊ ita expediunt
glo. ij. huius. c. ſed do. Abb. ſuper iſta gl. ij. dicit ꝙ in quā
tū dicit ꝙ iſta donatio valebat citra ↄſuetudinē adducit̄
70 ad qōneꝫ. † an ceſſante ↄſuetudine poſſeſſio transferat̄ in
eccleſiā ex titulo acto ad transferendū dn̄ium glo. hic po
tius ſentit ꝙ non dū dicit ꝙ valebit donatio ⁊ nihil dicit
de tranſlatione poſſeſſionis clarius hoc ſentit glo. ſequēs
ꝓpe finē in eo qđ dicit ꝙ licet eccl̄ia non apprehēdat poſ
ſeſſionē acqrit tn̄ dn̄ium rei q̄ gl. facit ad itellectū. l. ſi. C. ꝺ
71 ſacroſan. eccl. ꝓuilegiātis eccleſiā † vt ex ſolo titulo acqrat
dn̄ium lꝫ in priuatis non acqratur ſine traditōe vt. l. tradi
tionibus. C. de pac. ⁊ ſic illa. l. ſi. vr̄ ſolū ꝓuidere in trāſla
tione dn̄ij ſed nō in trāſlatōe poſſeſſionis hoc voluit h̄ Jn
no. dicēs ꝙ vigore cōſuetudinis eccleſia acqrebat poſſeſ
ſionē rei ſibi donate. ⁊ cōiter moderniores ſm eū ſequent̄
iſtud dictū. Poſtea refert dictū Archidia. in ↄriū qđ ſi
bi nō placet ⁊ iſte tex. ꝓbat oppoſitū qꝛ fūdat ſe ſuꝑ ↄſue
tudine al's eniꝫ de nihilo ꝓuideret tex. iſte ſolet tn̄ allari
quoddā dictū Jnn. in ↄriuꝫ in. c. cū ueniſſent de reſti. ſpo.
volētis ſpāle eſſe in eccleſia vt aliqd det̄ noīe poſſeſſionis
vt transferat̄ poſſeſſio. ſꝫ aliq libri hn̄t noīe penſiōis ⁊ ita
dicit ſe hr̄e in lectura ſua ⁊ vr̄ melius cōuenire illi textui
facienti mentionē de penſiōe. ſed in eo ꝙ dicit ſpāle eſſe
in eccleſia non bene loquit̄ ſm eum qꝛ puato acquit̄ poſ
ſeſſio ſi a dn̄o vel a poſſeſſore rei recipiat penſionē ex illa
re vigore locationis vt no. glo. ⁊ bar. in. l. q̄ꝫuis. ff. de acq.
poſ. ⁊ ita reſidet hic do. Abb. ſed do. Ant. in. d. c. cū ueniſ
ſent ſequit̄ dictū Jnno. ibi vt ſit ſpāle in eccleſia vt qcqd ꝑ
cipit inſignū tranſlate poſſeſſionis intellr̄ trāſlata poſſeſ
ſio. ſed Jnn. in. c. in litteris de reſti. ſpol. ſentit ↄriū eius ꝙ
voluit in. c. cū ueniſſent ⁊ ſic ↄcordat cū eo ꝙ hic voluit
72 † dicit enim poſſe induci ↄſuetudine vt ſi aliquid detur in
ſignum quaſi poſſeſſionis iuris pbendalis videat̄ tranſla
ta poſſeſſio ſecus ſi cōſuetudo nō ſubeſſet ēt ſi expſſo v̄bo
diceret do. ⁊ trado tibi poſſeſſionem iuris pbēdalis do.
Anto. hic dicit ꝙ quidā actus determinant̄ a ↄſuetudine
tanq̄ꝫ ſigna transferrende poſſeſſiōis ⁊ ꝑ tales actus trāſ
fertur poſſeſſio ⁊ hoc eſt ꝙ vult notabilr̄ hec decretalis.
ſm eū ⁊ illud ꝙ determinant ius indeterminando actuꝫ
factū ad ſignū trāſferende poſſeſſionis illud opatur con
ſuetudo maxime in rebꝰ tradēdis eccl̄ie vn̄ poſſet ↄſuetu
do alios actus itroducere vltra ius tanq̄ꝫ ſignū trāſferē
de poſſeſſionis ꝙ forte alibi non reperitur ſm eum vn
de hic nulla reperitur ſpecialitas in eccleſia nec in tranſ
ferendo dominio nec poſſeſſione qꝛ poſſeſſio per actum
fictū ⁊ a ↄſuetudine determinatū transfert̄ ⁊ poſſeſſione
tranſlata transfert̄ dn̄ium nō tn̄ facit aliquā mentionē de
Archi. tenente ↄrium in. d. c. moderamine. tu v̄o ↄſidera
pmo ꝙ inquantū dn̄s Abbas dixit ꝙ dictū Jnno. in. d.
c. cū ueniſſent debet intelligi de penſione ⁊ non de poſ
ſeſſione videtur ꝙ non bene dicat qꝛ cum ponatur ſub ti
tulo de reſti. ſpolia. vbi agitur de poſſeſſorio potius dꝫ in
telligi de poſſeſſione ad hoc vt faciat ad titulum. l. impe
ratores. ff. de in diē adiectione. Jtem qꝛ ibi agitur de poſ
ſeſſiōe pus trāſlata in illos canonicos ſꝫ poſſet dici ꝙ Jn
no. potius loquat̄ de penſione q̄ꝫ de poſſeſſiōe ex eo qꝛ in
d. c. i. lr̄is tenuit ↄriū ⁊ ēt hic ne videatur ſibi ↄrius arg.
c. cum expediat de electione libro. vi. vr̄ ꝙ dꝫ intelligi de
pēſiōe. ſcđo pōdera qꝛ dictum archi. nō vr̄ verum videli
73 licet ꝙ iſtud non ſit ſpeciale fauore eccleſie † nā ↄſuetudo
trāſfert poſſeſſionē ipſo facto ſine apprehēſione vt i. l. rap
tores. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ dictum fuit ſuperius ergo multo

fortius

foꝛtius transfert in eccleſiam per actũ fictũ determinatus
a conſuetudine. Secundo iſte tex. probat oppoſitũ eius
quod ipſe voluit papa hic expreſſe nõ approbat conſue
tudinẽ nec reprobat ſed dicit faciatis obſeruari tales do
nationes irreuocabiliter cũ ius ꝙ ſignum ſcotatio appel
lat ſit euidens ſignũ tranſlate poſſeſſionis vnde non fuit hic
dubitatũ ſi ꝯſuetudo valeret vel ne ſed dubitatio fuit. qꝛ
poſſeſſio non transfert ſine actu coꝛpoꝛeo ꝛ conſuetudo
determinat aliqđ ſignũ eẽ tranſlatiuũ poſſeſſiõis vtrũ illđ
ſignũ ſit ſufficiẽs ad trãsferẽdã poſſeſſionẽ papa hic decidit
ꝙ ſic ꝛ iõ mãdat tales donatõẽs ſeruari qꝛ illa ſcotatio fu
it euidẽs ar. trãſlate poſſeſſiõis ꝛ ex iſtis ifert ad notabilẽ
74 a qſtionẽ † nũqđ publiciana⁹ cõpetat eccleſie ante traditio
nem poſſeſſionis ex titulo habili ad tranſlationem domi
nij ꝛ eſt publiciana quoddã remediũ introductũ in fauoꝛẽ
illius q habuit rem ab eo quẽ putabat verũ dñm cũ re
vera nõ eſſet nam ſi cadit a poſſeſſione cũ non poſſit rem
vendicare qꝛ non eſt dñs poteſt agere publiciana ꝛ recu
perare poſſeſſionem ꝛ de hac publiciana habetis latã ꝛ
oꝛdinariam glo. in. c. abbate ſane de re iudi. lib. vi. tex. cũ
glo. inſti. de actio. §. alie. ꝛ ff. de publiciana per totũ. ꝛ q
dem Spec. in titu. de locato. §. nũc vero aliqua verſi. lviij.
tenet ꝙ non ꝛ mouet qꝛ cũ illud ſit remediũ exoꝛbitans
a iure cõi non dꝫ extendi. ſed do. Abb. hic refert do. Ant.
hic dicere poſſe attentari ꝯrium qꝛ regula iuris ciuilis ẽ
ꝙ vbi ex ꝯctu celebrato cũ vero dño transfert dñium eo
dẽ modo transfertur vſucapiendi cõditio ex ꝯctu celebra
to cũ eo q putabat dñs ꝛ ſi erat. l. clauib⁹. ff. de ꝯhẽ. emp.
ſꝫ alia regula hꝫ ꝙ vbi cõpetit vſucapiẽdi ꝯditio dat pu
bliciana vt p totũ. ff. đ publi. ergo eccl'ie cõpetit publicia
na quaſi rez habuit ab eo qui putabat dñs qꝛ ſi habuiſſet
a vero domino habuiſſet dñium vt in. d. l. fi. C. de ſac. ſan.
eccle. ꝛ hanc opi. tenet Inno. in. c. in preſentia de probat.
ꝛ dicit do. Anto. non allegaſſe hic dictum Inno. in. d. c. i
preſentia. ſed ſalua pace ſua do. Anto. non meretur moꝛ
deri in hoc qꝛ expreſſe allegat dictũ Inno. in. d. c. in pſen
tia. ꝛ ſubdit do. Abb. ſe ſemper tenuiſſe pmũ dictũ vt nõ
cõpetat publiciana eo caſu quo non eſt tranſlata poſſeſ
ſio ꝛ mouetur per text. in. l. cum qui. ff. de publiciana vbi
75 dicit † ad hoc vt cõpetat publiciana opoꝛtet ꝙ pceſſerit
ꝯctus habilis ad tranſlationẽ dñij ꝛ ꝙ fuerit tradita poſ
ſeſſio. ꝛ ꝙ vtroqꝫ tpe hũerit bonã fidẽ. ſꝫ lꝫ i. eccl'ia ex titu
lo transferat dñiũ vt i. d. l. fi. nõ tñ trãsfert poſſeſſio vt eſt
dictũ g̃ non põt cõpetere publiciana. mouet ſcđo ex defe
ctu cauſe quare fuerit itroducta publiciana qꝛ ꝓpter ma
ximam equitatẽ ne cadens a poſſeſſione recepta bona fi
de omni remedio fruſtraretur inſtitu. de actio. §. alie q rõ
deficit in eccleſia eo caſu quo non eſt in eam tranſlata poſ
ſeſſio. nec obſtat motiuum do. Anto. qꝛ iura ciuilia intro
duxerunt illas habito reſpectu ad ius cõe qꝛ dñium non
acquiritur priuato ex ſolo titulo. ſed opoꝛtet ꝙ interueni
at traditio poſſeſſionis. l. traditionibus. C. de pactis. vn
de ſequebatur neceſſario ꝙ ex quo habuit poſſeſſionem
ab eo qui putabatur dominus cõpetat ſibi vſucapiẽdi cõ
ditio ſed hoc non poteſt cadere in eccleſia anteq̃ȝ habeat
poſſeſſionẽ qꝛ ſine poſſeſſione non procedit vſucapio vt
in. c. ſine poſſeſſione de regul. iur. lib. vi. ergo per ꝯſequẽs
deſtruitur ſecũda regula qꝛ cũ non poſſet competere vſu
capio ergo nec publiciana. fatetur tamẽ ꝙ in caſu huius
c. vbi reſpectu cõſuetudinis trãsfertur poſſeſſio ſine tradi
tione ꝙ ſi eccleſia habuiſſet a non domino potuiſſet age
re publiciana ſi cecidiſſet a poſſeſſione iam habita ꝛ hec
dicta putat do. Abb. foꝛe veriſſima ꝛ ita quieuit. ſed do.
Cardi. hic dicit ꝙ ſi contrahens erat detentoꝛ non potu
it facere veram traditionem que requiritur ad publicia
nam dicta. l. cum qui de publiciana ſecus ſi erat quaſi do
minus Bal. vero in. l. fi. in tertia colum. C. de ſacroſanc.
76 eccle. verſic. ſed poſt predicta † quero vtrum ſicut eccleſie
acquiritur rei vendicatio ſine poſſeſſione ita acquiratur
publiciana quãdo emit a non domino refert Specu. dice

re in loco ſuperius allegato ꝙ publiciana non querit ec
cleſie ſine traditione ipſe vero dicit ꝙ ſi publiciana erat iã
oꝛta actoꝛi ſaltem in habitu ita trãſit ſicut rei vendicatio
ſed ſi non erat oꝛta non poteſt tranſire nec eccleſia hꝫ eã
ex ſe ex quo nunq̃ȝ poſſedit. ff. de publiciana. l. cum qui. §.
fi. ꝛ ita dicit tenere Bar. ſed domi. meus Jo. de imol. hic
non facta mentione de Bal. refert Jo. an. domi. Cardi.
ꝛ do. Anto. dicere hic ꝙ licet in eccleſia transferatur do
miniũ ſine traditione ex ſolo titulo. non tamẽ transfertur
publiciana ſi donans non erat dominus. ſed erat quaſi
dñs ipſe dicit illud procedere quando donans non habe
bat publicianam. ſecus ſi donãs habuiſſet publicianam
vt quia cum titulo ꝛ bona fide poſſediſſet quia tunc vide
tur ꝙ ex ſolo titulo transferatur publiciana in eccleſiam
per id qđ habetur in. l. i. ꝛ. ij. ꝛ in. l. cum ſponſus. §. ſi is. ff.
de publiciana ꝛ ſic ſi titulus ſit actus ex ſe transfertur do
minium ſi fiat a domino ille idem actus videtur ſufficere
ad transferendum publicianam ſi conferens titulum illã
habebat alias ſecus vnde ſi legans rem nõ habebat pu
blicianam requiritur traditio. vt legatarius poſſit habe
re publicianam allegat ꝙ no. in. l. clauibus. ff. de contra
hen. emp. ꝛ dicit poſſe reſponderi ad illam. l. ꝛ illã regu
lam que loquit quãdo ad illã interuenit vera traditio. tũc
ſtat regula ꝙ vbicunqꝫ traditiõe facta a dño transfertur
dominiũ ita ſi fiat a non domino trãsfertur publiciana ꝛ
vſucapiendi conditio ſed quando non interuenit tradi
tio non loquitur illa lex. Preterea videtur ꝙ debeat in
telligi illa regula quãdo interueniunt ea que ſunt neceſſa
ria ad vſucapionem ꝛ ſic quando interuenit poſſeſſio me
diante traditione qꝛ ſine poſſeſſione non procedit vſuca
pio ꝛ ſic dicta regula nõ videtur facere. contra dictum
Specu. ꝛ Joã. andre. ſed melius facit ꝓm eum qđ habe
tur in. d. l. i. ꝛ. ij. ꝛ. d. l. cum ſponſus. §. ſi is. ff. de publicia
na. ꝛ propter predicta foꝛte ſic fuit loquutus domi. An
toni. ſed vera opi. eſt illa quam ipſe dixit ꝛ foꝛte finaliter
domi. Anto. voluit illam ſentire inquantũ dixit quod ec
cleſia ex perſona ſua non poteſt conſequi publicianam ſi
ne facta ſibi traditione ſed ex perſona ſui auctoris ſic ꝛ ita
reſidet hic Joan. de imo. ſed pro certo vehementi admi
ratione adducoꝛ ꝙ nemo iſtoꝛum patruum viderit elle
gantem glo. in. l. ſiue autem. §. ſi duobus verſicu. ꝛ ſi qui
77 dem. ff. de publiciana que dicit † ꝙ ſi poſſideo rez non me
am ꝛ vendo eccleſie primo ꝛ trado ꝛ deinde vendo tibi
ꝛ trado ꝙ eccleſia eſt potioꝛ quaſi eccleſie acquiratur pu
bliciana ſine traditione vnde ꝛ ſola venditione primo lo
co facta acquiritur eccleſie quaſi dominium. ꝛ ſic eſt ibi
gloſ. in indiuiduo que dicit ꝙ tũc acquiritur publiciana
ſine traditione ꝛ in hoc defecit illuſtre ingenium docto
rum ſcribentium hic ſuper iſto paſſu. ꝛ pondera quia gl.
illa ſentit illam concoꝛdiam datam a Bal. in dicta. l. fin.
. C. de ſacroſanc. eccle. ꝛ q̃ȝ ſenſit hic domi. Antoni. ꝛ ex
preſſius eam ſenſit hic Joan. de imola qui dixerunt hoc
procedere quando donans vel vendens habebat poſſeſ
ſionem rei. ꝛ ſic competebat ſibi publiciana ideo illam
glo. vt peregrinam menti comenda. Sed Bald. in dicto
verſiculo ꝛ ſi quidem allegat in contrarium dictũ Spe
cu. in dicto. §. nunc vero aliqua verſicu. lviij. allegat etiaꝫ
Py. in. l. ſi finita. §. ſi de vectigalibus. ff. de damno infecto
dicentem nunquam tranſire quaſi dominium in eccleſiaꝫ
ſine traditione ꝛ allegat. d. l. cum qui. §. fi. ff. de publicia
na. ipſe vero dicit ꝯ Specu. foꝛe ibi gloſ. ꝛ ſubdit nam le
gatum ꝛ vẽditio equipantur quo ad hoc. l. fi. C. de ſacro
ſan. eccle. ſed per legatum acquiritur quaſi dominiũ vni
cuiqꝫ. l. i. ff. de publiciana ergo ꝛ per ꝯctum donationis
vel venditionis poſtea diſtinguit hoc modo. Aut qua
ſi dominium erat penes vendentem ꝛ ſic habebat pu
blicianam et tunc eccleſie competit publiciana ex ſolo
titulo. ℭ Aut ille qui vendidit aut donauit non habe
bat quaſi dominium. ꝛ tunc eccleſie ex ſolo titulo non
acqritur quaſi dominiũ ꝛ ſic non acquiritur publiciana

a ℭ Publiciana. vide p illa no. ꝯcluſione Bal. in. l. quot C. đ rei ven. ꝛ in. l. ſiue aũt. §. ſi duob⁹ de publ. ꝛ. d. alex. đ imo. l. ꝯſi. nõ. in quarta pte.

⁊ ita dicit ꝓcedere dictum Specu.dy.⁊ Bar.in.d.l.ſi ſu
nita.§.ſi de vectigalibus.⁊ ſic Bal.ſtat in concordia da/
ta per eum in.d.l.ſi.C.de ſacroſan.eccle.⁊ idem Bald.in
78 l.i.in.§.i.ff.de publicia.vbi datur regula† ꝙ vbicunq; acq
ritur dominiū ſine traditiōe ibi acquiritur quaſi domini/
um.ipſe allegat in ꝯtriū dictū Spec.in.d.ver.cviij. ⁊ ad il
lud nō rñdet.⁊ idem Bal.in.l.cum qui.§.ptor.ff.de publi
ciana dicit ꝙ interdū cōpetit publiciana iam formata ⁊
ineſſe producta in perſona auctoris ⁊ ſucceſſor pretendit
cauſam que trahit ſecum ſuum effectuȝ ſine traditione vt
in legato ⁊ donatione cauſa mortis ⁊ iſto caſu cōpetit pu
79 bliciana ⁊ idem dicit eſſe ſi quis agit ex iure ceſſo.†nā ceſ
ſio non deſiderat rei traditionem[a] ſic dicimus in reſtitutio
ne ex trebelliano que eſt ceſſio quedam vt in.d.l.cum ſpō
ſus.§.ſi is ⁊ ſic Bal.ſētit diſtinctionem ſuperius dictā per
eum.faciat qđ voluit Ange.in.l.quecunq;.ff.de publicia
80 na vbi dixit† ꝙ ſicut per venditionem ⁊ donationē factā
eccleſie acquiritur dominiū ita acquiriť quaſi dominium
⁊ ſic acquiriť publiciana.⁊ idem voluit idem Ang.in.d.
l.ſine autē.§.ſi duobus eo.titu.vbi etiam facit mentioneȝ
de dicto Spec.in dicto verſi.lviij.⁊ de dicto Dy.in.d.§.ſi
de vectigalibus tñ Lapus Abb.in.c.abbate ſane de re iu
di.libro.vi.tangens iſtum paſſum dicit ꝙ ſi ille a quo ec/
cleſia habet titulū tēpore quo cōceſſit eccleſie erat in poſ
ſeſſione licet eccleſie non tradidiſſet equuȝ eſſet dare eccle
ſie publicianā ⁊ ſic formaliter Lapus Abbas ſentit diſtin
ctionē Datam a Bal.lȝ Jo.de imo.ſibi appropriauerit
tamen Jo.de fantucijs ſequiť ibi dictū Jo.an.hic ꝙ non
deť publiciana ⁊ cum ſequiť ibi do.Dñicus.⁊ per iſta re
lati.ſunt ſcribentes ſuper iſto paſſu.Mihi aūt videť di
cendū ꝙ tenentes publicianā cōpetere eccleſie ſentiant ħ
fore veruȝ qñ eccleſia acquiſiuit poſſeſſionem ⁊ ab illa ce
cidit ideo tex.in.l.i.in.§.ſi.cū.l.ſequenti.ff.de publiciana
dicit cur traditionis ⁊ vſucapionis lex fecerit mentioneȝ
cū multi ſint caſus in qbus transfertur ipſo iure dñium.
ponit exemplum in legato ⁊ donatione cauſa mortis.nā
admiſſa poſſeſſione cōpetit publiciana.ita formaliter lo
quiť ibi tex.⁊ ſic licet transferať dñium ſine traditione vľ
quaſi dominiū cōpetit publiciana admiſſa poſſeſſiōe.vľ
ſi eā cōſequi non pōt cōpetit publiciana ex eo qꝛ habetur
pro admiſſa ⁊ ideo Bart.in.d.l.i.ff.de publiciana dicit
81 †ꝙ quedam ſunt iura que transferunť in legatariū ex per
ſona teſtatoris ⁊ in iſtis traditio nō requiriť ideo ſi teſta/
tor erat dñs transferť dominiū idem ſi quaſi dñs.l.ſi ſpō/
ſus.§.ſi bis eo.ti.quedā ſunt iura q̄ a teſtatore non trāſfe/
runtur ſed incipiunt ex perſona ipſius legatarij ponit exē
plū.Legatarius habet titulū a defuncto ⁊ ſic vult incipe/
re vſucapioneȝ ⁊ ſic vendicare hoc non pōt facere niſi ſit
tradita ſibi poſſeſſio.ideo vi ꝙ iſta q̄ſtio conſiſtit in hoc.
82 ¶ †Utrum lex finalis C.de ſacroſan.eccle.ponens caſuȝ
exorbitantē a reguľ.iuris cōmunis ⁊ loquens de transla
tione dñij facta in eccleſia ipſo iure ſine traditione hēat lo
cū in quaſi dñio ⁊ ſic in publiciana q̄ datur ꝓ quaſi dñio
⁊ Spec.Jo.an.⁊ alij tenuerunt ꝙ nō in exorbitantibus
non ſit extenſio.Ego ſuperius allegaui ꝯ eos glo.forma/
lē in.d.§.ſi duobus ver.⁊ ſi quidem.ſecūdo allego elegā
tem doctrinam omnium ſcribentiū in auc.litigioſa.C.de
litigioſis ⁊ Bar.in.l.ij.C.eo.⁊ in.l.i.ff.eo.Inno.in.c.cuȝ
Ab.de conſti.Jo.an.in.c.ſi.vt lite pendente domini An/
to.do.Abbatis ⁊ alioꝝ in.c.eccleſia el.i.vt lite pendente
nā tex.in.d.auc.litigioſa corrigit.l.ij.C.de litigioſis ⁊ lo/
quiť de dñio ⁊ omnes prefacti doctores extendūt ad qua
ſi dñiuȝ ecce nunc qualiter in materia correctoria lex cor
rigens leges antiquas in dñio extenditur ad quaſi dñiuȝ
ergo multofortius extendetur ad quaſi dominium lex ex
orbitās loquēs de dñio ⁊ ſic.d.l.ſi.lȝ exorbitet a regulis
cōib⁹ ⁊ loquať in dñio habebit locū in quaſi dñio ⁊ al/
lego in ſiſi ſingularē gl.in auc.ſacramēta puberū.C.ſi ad
uerſus vendi.vbi tex.loquiť de ꝯctu in materia exorbitā/
ti ⁊ gl.extēdit ad quaſi ꝯctum.⁊ faciat cōis doctrina ⁊

a ¶ Traditio a
nē.Adde.l.in
di tibi doc.C.
q bo.ced.poſ.
⁊.l.ſi.ff.d ceſ.
bon.⁊ Bal.in
l.i.in.iij.col.in
ver.q̄ro an ceſ
ſio poſſit fieri.
C.q bon.poſ.
vbi omnia ad
iſtā ꝯcluſionē
neceſſaria con
geſta reperies

b ¶ Inueſtiť
de bñficio.In
ueſtitura q̄d.p
pře ſit an p il
lā querať poſ
ſeſſio ⁊ an ali
ud ſit inueſti-
tura ⁊ aliō in
poſſeſſionem.
miſſio vide in
pmis elegan-
ter pos.in.c.i.
de regu.iur.in
vi.⁊ qñ inue-
ſtitura hȝ vim
collatiōis vel
ꝯfirmatiōis ⁊
an p eam trāſ
ferať poſſeſſio
vide p.d.abb.
in.c.auctorita
te de inſti.vbi
melius ⁊ ele-
gantius loqui
tur q̄ȝ hic.

vera tradita per oēs in.c.ij.de regu.iur.lib.vi.⁊ in.c.ſi.de
preſcrip.⁊ in.l.ſequiť.§.ſi viā.ff.de vſucapio.vbi dicunt ꝙ
licet dictū.c.ij.loquať de re ꝙ nihilominus habet locū in
actione.⁊ ſi dicatur ꝙ glo.in.d.auc.ſacramenta ⁊ docto
res in.d.c.ſi.dicant hoc ꝯtingere ꝓpter fauorē aīe ego rñ
deo ꝙ non ſequiť ergo extra illū non erit idem.naȝ dicta
auc.litigioſa non loquiť de fauore aīe ⁊ nihilominus ex/
tēditur ad quaſi dñium.itē qꝛ dicta.l.ſi.C.de ſacroſan.ec
cle.loquiť in eccleſia ⁊ ſic ꝓpter fauorē eccleſie emanauit
vnde eadē rō fauoris eſt in quaſi dñio q̄ eſt in vero dñio.
⁊ ideo non eſt mirū ſi fiat extenſio vt voluit glo.in auctē.
quas actiones.C.de ſacroſan.eccle.⁊ in auc.preterea.C.
vnde vir ⁊ vxor ⁊ in.l.ſi conſtante.ff.ſolu.matri.⁊ in.l.ſi
furioſi.C.de nup.itē allego in ſiſi ſolēneȝ glo.in.c.ſi.de fo
ro.cōpe.q̄ extendit illum tex.loquēteȝ de ꝯctu ad quaſi ꝯ
ctum de quo per ſcribētes ibi ⁊ per Pet.de ancha.in.c.
romana.§.ꝯhētes eo.ti.li.vi.⁊ Bar.in.l.more.ff.de acq.
83 here.dixit† ꝙ ſtatutum loquēs de ꝯctu habet locū in qua
ſi ꝯctu ⁊ Bal.in rub.C.de pactis.⁊ faciat dicta.l.ſi ſpon/
ſus.§.i.vbi ſicut transfertur dñium eodem modo trāſfer/
tur quaſi dñium ita dicamus in caſu noſtro ꝙ.d.l.ſi.liceȝ
exorbitet a regula cōmuni ⁊ loquať in dñio extendeť ad
quaſi dñium.⁊ iſta menti comenda.¶ In glo.ſi.ꝯ text.
oppo.ſic nam in fine innuit ꝙ per iſtā ſcotationē trāſfere/
bať poſſeſſio rei abſentis ſine apphenſiōe corporali.iſtud
vľ ꝯ.l.licet.C.de acquir.poſſ.⁊.c.paſtoralis de priuilegi.
vbi ſine apprehenſione corporali non transferť poſſeſſio.
nec obſtat ſi dicatur ſpeciale eſſe in eccleſia qꝛ ex ſolo titu/
lo transferť dñium vt in.l.ſi.C.de ſacroſan.eccle.qꝛ ad trā
ſlationē dñij non ſequiť tranſlatio poſſeſſionis vt in.d.c.
84 paſtoralis.⁊.l.cum heres.ff.de acquir.poſſeſ.†vbi per ad
ditionē licet heres acquirat dñium nō tamē acquirit poſ
ſeſſionē rerū hereditatis ſine corporali apprehēſione ſol
ue fatendo ꝯtrium tanq̄ȝ regulare tñ qñq; transfertur poſ
ſeſſio ſine corporali apprehenſione per certos actus arti/
ficioſe introductos a iure vel a ꝯſuetudine ⁊ de hoc gloſ.
iſta ponit multa exēpla recitatione digna.primū eſt de in
85 ueſtitura facta de certo beneficio.†nam quis qñq; iueſti/
tur[b] de beneficio per traditionē annulli ⁊ transferť poſſeſ
ſio rei abſentis ⁊ mouetur glo.per.c.ex ore de his que ſi/
unt a maiori parte capituli ⁊.c.per tuaſ dō donatio.q̄ȝ gl.
in hoc non tradas obliuioni.ſed ꝯtrium voluit gl.in.c.au
ctoritate de inſti.⁊ in.d.c.ex ore ⁊ in.d.c.per tuas.ſed in
c.deinceps.xvi.q.vij.glo.dubitauit Cōpoſtel.⁊ Joā.an.
examinauit veritatē huius paſſus in.c.trāſmiſſaȝ de elec.
do.Abb.poſt eos ita diſtinxit hic aut inueſtitura ſit ante
oēm iuris tranſlationē vt puta dicit epō inueſtio te de ta
li beneficio ⁊ tunc hȝ vim collationis beneficij.ſatis eniȝ
operať in tranſlatione iuris.aut iueſtitura ſit poſt electio
nē ⁊ hȝ vim ꝯfirmationis vt in.d.c.ex ore aut inueſtitura
ſit poſt tranſlationē iuris ⁊ tunc aut in cōſpectu beneficij
aut in abſentia pmo caſu trāſferť poſſeſſio p inueſtituraȝ
ar.l.ꝙ meo.ff.de acquir.poſſeſ.nā oñdendo rem oculo.⁊
tradendo verbo p inueſtiturā videť tranſlata poſſeſſio ꝙ
eſt bene notandū hoc tñ limitatur niſi nuncius miſſus a
iudice vel ab epō hoc faceret.ſingulare dictum fuit Spe.
in titu.de primo ⁊ ſcdo decreto.§.iaȝ de effectu in pncip.
86 †vbi dicit nuntius miſſus a iudice vt mittat aliquē in poſ
ſeſſione pluriū rerum poſuit illū in poſſeſſionē vnius ali/
as vero res voluit trāſferre oculo ⁊ verbo puta dicendo
pono te in poſſeſſionem illarū reꝝ ꝙ per hoc non eſt trā/
ſlata poſſeſſio illaꝝ rerū qꝛ eſt ꝯ regulas iuris.nec ob.d.
l.ꝙ meo qꝛ loqľ qñ ille q tradidit vbo ⁊ oculo.erat i poſ
ſeſſiōe ſȝ nūti⁹ nō erat i poſſeſſiōe qđ ē no.digniſſimū ſȝ di
ces ḡ erit idē in collatore nā collator nō ē in poſſeſſiōe bñ
ficij ⁊ tñ doctores volunt ꝙ per iueſtituram factaȝ in cō/
ſpectu beneficij transfertur poſſeſſio ſolue ꝙ collator re/
gulariter habet cuſtodiā beneficij vt eſt gloſ.ſingularis.
ſm do.Abba.in.c.cum vos de officio ordina.ita forma/
liter dicit do.Abb.hic limitare vltra omnes alios docto/
res hanc

res hanc doctrinam Compoſtel. ⁊ Jo.an. ⁊ reputat illud
dictum Spec.fore mirabile. Aut inueſtitura fit in abſen-
tia beneficij. ⁊ tūc trāſſertur poſſeſſio per regulam ſupius
dicta.ita tenet hic Inno.allegans.l. ex ſtipulatione.ff.de
87 acqui.poſ. ⁊ faciat lex predia eo.ti. †vbi ſi extra ꝯſpectuȝ
rei ego dico do ⁊ trado talem rem tibi ꝙ non tranſfertur
poſſeſſio.ſed vr̃ data poteſtas intrandi poſſeſſionē ꝓpria
auctoritate.ita voluit ibi Bar.poſt antiquos ſcribentes
vbi iſtud voluit Azo vt hic refert Inno.vt per eam detur
poteſtas intrandi poſſeſſionē ꝓpria auctoritate ꝙ eſt be-
ne notādum.ſed do.Ant.ſequens hanc doctrinā limitat
niſi ꝯſuetudo hēret ꝙ ex inueſtitura trāſferatur poſſeſſio,
⁊ ꝙ illa ſit ſignum trāſlate poſſeſſionis per iſtum tex. ⁊ eū
ſequitur Jo.de imo. ⁊ cum hoc dicto Inno.tranſit Bal.
hic in lectura ſua.Sed in apoſtillis quas fecit ad Inno.
hic dicit eſſe argu.ad id qd̄ faciunt nuncij cōmunis.nam
cum mittunt aliquem in poſſeſſionē dant ſibi de ramiſcu-
lis arborum ⁊ deceſpitibus terre q2 talis poſſeſſio acqui-
ritur per nūcium iudicis q2 vr̃ nūcius miſſus a ꝑtibus.l.
is cui.§.miſſus.ff.vt in poſſeſſionē legatoꝝ.l. ſi ob cām.C.
de euic. ⁊ ita expediuerūt oēs ſcribētes vſq3 ad hos dies
Quo ad primū exēplum huius glo.ego aūt addo ad illā
limitationē do.Abb.allegantis dictum Spe.nam Bar.
in.l.i.in princi.in pe.colū.vſi.quero qd in executore.ff. de
acqui.poſ.examinando glo.ibi dicit ꝙ iuſſus mitti a iu-
dice per nuncium ex primo decreto ex ſolo aſpectu rei ac-
qrit detentationem eo caſu quo per potentiam aduerſa-
rij aliter nō poteſt apphendere poſſeſſionē pro quo dicto
eſt caſus in.c.i. ⁊ in.c.ꝯtingit de dolo ⁊ contu.ipſe aūt al-
legat.l.quāuis.ff.de bonis aucto.iudi.poſ.ſecus dicit ſi ꝑ
negligentiā vel aliter nūcius nō miſit actualiter in poſſeſ-
ſionē illum talem.non tñ Bar.allegauit dictum Spec.in
dicto.§.iam de effectu. ⁊ cum hoc dicto Spec.trāſiuit do.
Ant.in.c.cum aliquibus.I.de re iudi. de quo dicto ſingu-
lariter ibi exclamat.Sed do.Abba.in.d.c. cum aliqbus
dicit ſe alias ſecutū fuiſſe ꝑfatum dictum Spec. ſed dato
longiori tp̄e ad cogitādum dicit dictum Spec. non fore
verum ⁊ ſe allegare ꝯ͂ eum dictum Cōpoſtel. ⁊ Joā.an.
in.d.c.trāſmiſſam dicētium ꝙ trāſfertur poſſeſſio per iue-
ſtiturā factam in ꝯſpectu ab eo qui nō poſſidet ex quo h3
auctoritatē tradendi poſſeſſionē.Ergo fortius tranſit qñ
nūcius dicit in cōſpectu rei trado tibi hanc poſſeſſionē.al
88 legat ad hoc.l.i.§.ſi iuſſerit.ff.de acqui.poſ.†vbi dr̃ ꝙ nō
ſemp eſt neceſſe apphendere poſſeſſioneȝ corpore ⁊ actu.
ſed etiam ſufficit apphendere oculis ⁊ aſpectu. vt colūne
pro traditis enim haberi debent ſi in re ꝑſenti ꝯſentiant.
nam videmus ꝙ iudex ſolo iuſſu tranſfert poſſeſſionē qñ
poſſeſſor nō patitur alium admitti.vt.d.l. quāuis. ⁊.d.c.
primo. ⁊.d.c.ꝯtingit de dolo ⁊ contu. ⁊ ita reprehēdit il-
lud dictum Spec.Sed pro certo non merer̃ reprehēdi di-
ctum Spe.per illam doctrinā Cōpoſtel. ⁊ Joā. an.nam
ipſi loquūtur in ep̄o collatore vel in alio inferiori collato-
re qui h3 cuſtodiā beneficij vacantis ⁊ h3 ptātem cōferen-
di ex ſeipſo ⁊ corruſcat ꝓpria ptāte.ſed Specu. loqtur in
nūcio pediſſequo qui nō h3 ptātem ꝯferendi.nec h3 cuſto-
diam rei ⁊ ſi ꝙ ius h3 mittendo in poſſeſſionē eſt facti. ⁊
illud non h3 ex ſe.vnde arguere nunc de ep̄o collatore ad
nūcium iuſſum a iudice non eſt bona argumētatio. vnde
ſi ꝯſtituo me poſſidere nomine tuo non trāſfero in te poſ-
ſeſſionē ſi tp̄e cōſtituti non poſſideo.vt in.l.ij.C. de acqui.
poſ.ita dicamus in nūcio vt nō dicatur trāſferre poſſeſſio-
nē.ſi tunc tp̄is ipſe non poſſidet. ⁊ ideo tenete dictū Spe.
ꝙ cōmuniter oēs ſcribentes ſequūtur. ¶ Adde ſcdo ꝙ
per inueſtiturā factam per anullum non trāſferatur poſ-
89 ſeſſio. Bal.in rubrica.C.d̄ ꝯhen.emp.in.xvij.qōne.†Po-
ne inquit ꝙ tradidi tibi rem ⁊ de ea per annullum te iue-
ſtiui nūqd per hoc ſit tradita poſſeſſio vr̃ ꝙ ſic q2 hoc po-
teſt fieri per ꝯſtitutionem precarij.l.ab emptione.ff.de pa-
ctis eodeȝ modo per alios actus ſimiles.tum q2 eſt indu-
cta a iure ⁊ a ꝯſuetudine.ergo debet aliqd operari.c.i.in

titulo qd ſit inueſtitura. ⁊ in.d.c.ex ore. In ꝯ͂rium arguit
q2 inueſtitura nō tangit rem de qua querir̃ per modū tra-
ditionis vel quaſi.vnde nulla tranſfertur poſſeſſio.voluit
Dy.in.c.i.de regu.iur.lib.vj. Quid ergo opabitur. dicit
ꝙ vr̃ data poteſtas inueſtito accipiendi poſſeſſionē ꝓpria
auctoritate.allegat Inno.hic. ⁊ Jaco.de are.in.d.l.pre-
dia. ⁊ ꝯcludit ꝙ ſi inueſtitura fiat in loco vbi poteſt fieri
vera traditio ſaltem per inſpectionē oculorum trāſfertur
poſſeſſio.vt in.l.clauibus.ff.de ꝯhen.emp.l3 enim ꝑ quaſ-
dam fictiones ꝯcedatur poſſeſſio per caſus expſſos a iure
vel a ꝯſuetudine.tñ in alijs eſt ſecus dicit hoc notari ele-
ganter per Inno.in.c.in lr̃is de reſti.ſpolia. ⁊ in.d.c. au-
ctoritate.non tñ fecit mentionē de Cōpoſtel. ⁊ Jo. an.in
d.c.trāſmiſſam. ⁊ hoc dicit eſſe verum in inueſtitura verba-
li ſecus in corporali q2 per eaȝ trāſertur poſſeſſio. allega
dictum caplm̄ per tuas de dona.vide eūdem Bald. in.l.
voluntas.C.de fideicōmiſ.†vbi dicit ꝙ ille qui alium iue-
90 ſtit corporaliter dr̃ alienare.ſecus dicit ſi aliqueȝ inueſtit
abuſiue.puta inueſtiēdo per annullum vel per enſem. al-
legat no.in.c.i.in ti.qd ſit inueſtitura. ⁊ vide eūdem Bal.
in.l.traditionibus. ⁊ ibi Saly.C.de pactis.vbi allegant
dictum Inno.hic. ⁊ vide eūdem Bal.in.l. ſi ea lege.C.de
ꝯditione ob cām. ⁊ in.l.i.C.de dona. ⁊ in.c.i.§. nulla in ti-
tulo per quos fiat inueſtitura in qbus locis. allegat dctm̄
Inno.in hoc caplo. ⁊ vide per ſummiſtas in.c.i. de noua
forma fideli. ⁊ in ti. de ꝯſuetudine recti feudi in prin. vbi
per Jac.de belui. ⁊ in.c.i.in ti.qd ſit inueſtitura. ⁊ Pet.
de ancha.in repeti.c.i.de regu.iur.lib.vj. ⁊ vide Ange.in
l.qdam.ff.de rei vendi.vbi dicit ꝙ per ſolā traditionē an-
nulli vel baculi non trāſfertur poſſeſſio.allegat Dy.in.d.
c.i.de regu.iur.in.vj.niſi ꝯſuetudo loci aliud diſponeret.
⁊ in hoc allegat iſtum tex. ⁊ ideo ſupioribus diebus con-
ſultus a dn̄o ep̄o Brixie.nam ꝑdeceſſor eius inueſtiuerat
per annullum quēdam de feudo poſtea inueſtiuit alium
91 de eodem feudo corporaliter ⁊ realiter.† Fuit dubitatio
non mediocris.vtruȝ ꝑferatur inueſtitus corporaliter. l3
ſit poſterior ꝑmo ineſtito v̄baliter ⁊ abuſiue ꝯſului. vide
in ꝯſilijs meis. ⁊ vide Bal.in.l.i.ff.de reruȝ diui.in.iiij.q.
vbi dicit ꝙ ineſtitura eſt duplex.ſ.per aliqd̄ ſignum.vt pu-
ta per aſtam. ⁊ dr̃ verbo inueſtitus nec talis iueſtitura fa-
cit verum feudatariū.nec trāſmittitur feudum niſi apphē-
ſa poſſeſſiōe ⁊ inueſtitura in feudo dr̃ ꝓprie poſſeſſio. ⁊ in
92 xvij.q.querit†an habens inueſtiturā v̄balem abſq3 reali
intromiſſione poſſit ꝓpria auctoriate poſſidere. ⁊ decidit
qd̄ ſic.allegat Inno.hic. ⁊ vide eūdem Bald.in.l.ab em-
ptione.ff.de pactis.vbi allegat Inno.hic. ⁊ vide Oldra.
93 ꝯſilio.ccxvj.quem refert hic do.Cardi. †ꝙ ſi in inſtrō di-
citur talis titulo donationis inueſtiuit talem ꝙ intelligir̃
qd̄ donatarius fuit ꝑſens. ⁊ mouer̃ ex duobus iuribus ſi-
mul iunctis.ſ.c.cū olim d̄ re iudi.vbi dr̃ inueſtiuit. ⁊.c. ex
ore de his que fiunt a maiori ꝑte caplī. vbi dr̃ in ſignum
inueſtiture deſtinatus fuit anullus abſenti. ⁊ ſic ꝑſumpti-
ue dr̃ ꝙ in.d.c.cū olim erat preſens ꝙ dictum reputat ſin-
gulare do.Cardi.hic.Et iſta ſufficiant pro ꝑmo exemplo
poſito per iſtam glo. ¶ In eadeȝ glo. ibi anullus ponit
94 exemplum†ꝙ delegatio anulli in muliere eſt ſignuȝ mr̃i-
monij ꝙ ꝓcedit alio non ꝓbato.vt in.c.illud ⁊ i alijs hic
allegatis. ¶ In eadē glo.ibi reſtitutio inſtrm̄ ſecus ſi re-
95 ſtituatur pignus. ¶ †No.ex ea ꝙ ſi creditor reſtituat in-
a ſtrumentū debiti debitori [a] ꝙ vr̃ eum liberaſſe a debito.
ſecus ſi reſtituat ſibi pignus. De ꝑmo vide.l. labeo.ff. de
pactis. ⁊.l.i.§.ille autem.C.de lati.liber.tollē.l. quiſciro-
graphū de lega.iij.l.pecunie.C.de ſolu.l.ij.C. que res pi-
gnori.c.cū pridem de pactis.lxxvj.diſt.§.hūc numeꝝ. aſs
incipit non vr̃ glo.in.d.c.eccl̃ia el.ij.vt lite pen. ⁊ qd̄ hr̃ in
c.coram de offi.dele. Jo.an.in Spe.de inſtru.edic.§.poſt
ꝗ͂ vſi.inſtrm̄ in addi.que incipit. Alij prudentes notarij.
Cy.in.l.ſi de poſſeſſione.C.de proba. Guil.de cu.Bar. ⁊
alios in.d.l.labeo. Bal.in.d.l.i.§.ille autem. do. Anto.
⁊ alios in.d.c.eccl̃ie el.ij.Sed in ꝯ͂rium facit.c.ſane. ⁊.c.

a ¶ Debitori.
Ratio huius
elegantis con-
cluſionis eſſe
pōt.q2 ſemper
inſtr̃a debent
eſſe apud eius
cuius intereſt
l.inſtr̃a. ⁊ ibi
Bart. ⁊ doct.
C. de fideicō.
⁊.l.ſi qs ar-
gē.§. ꝑmere.
ff.de eden.nō
ſemper inſtr̃a
debent debito-
ri reſtitui ſolu-
to debito.l.ni-
hil intereſt.C.
de ſolu. ⁊.l.ij.
C.de cōdit. ex
l. ⁊.l. emptor.
§.luſius.ff.de
pac.

veniens de renun.vide pro ſolutione ſcribentes in.d.c.ec
cleſia.De ſcdo vero.ſ.de pignoꝛe facit.l.iij.ff. de pactis.ꝛ
d.c.eccl'ia.¶ In eadẽ glo.ibi per claues ponit aliud ex
emplũ †ꝙ per aſſignationẽ clauium trãſfertur poſſio ꝙ
96 procedit qñ claues fuerunt tradite in pñtia rei. qꝛ tunc
trãſfertur poſſio eoꝝ que ſunt ſub clauibus.vt in.l.claui
bus.ff.de ꝯ̃hen.emp.Ego allego aliam elegãtem glo. de
hoc dantem intellectũ ad.d.l.clauib⁹ in.l.i. in prin.ff. de
acquir.poſ.ꝛ aliam in.l.i.C.eo.ꝛ aliam in.l. celſus.ff. de
vſuca.ꝛ aliam in.l.i.§.ſi iuſſerim.ff.de acqui.poſ.ꝛ aliam
in.c.exoꝛe de his que fiunt a maioꝛi pte capl'i.Et adduco
elegãtem limitatõez datã ab Angelo in.l.i.§. per ꝓcura
97 toꝛem.ff.de acqui.poſ.†vbi dicit nõ habere locum qñ cla
ues tradunt ꝓcuratoꝛi qꝛ ex actu ficto non acqritur poſ
ſeſſio per ꝓcuratoꝛẽ.ne due fictiones ꝯcurrant inſimul ꝙ
eſſe non dꝫ.l.i.C.de dotis ꝓmiſ.Sed hanc doctrinã Ang.
repꝛehẽdit Jo.de imo.ꝛ Lodo.roma.in.d.§. per ꝓcura
toꝛẽ.ſed hoc ego hic nõ examino.ſed re vera illud nõ fuit
dictum Angel.ſed fuit Guil.de cu.in.l.ab emptione.ff.de
pactis.Et ꝯ̃rium tenuit Bart.in.l.ſi is qui ꝓ emptoꝛe.ff.
de vſuca.ꝛ eũ ſequit Bal.in.d.l.ab emptione.¶ In ea
98 dem glo.ibi per inſtrumẽti traditionẽ.¶ †No.ex ea re
miſſa acqri per traditionẽ inſtrumẽti.l.i.C.de dona.vide
Guil.de cu.in.l.licet.C.de acqui.poſ.plene per Cy.Bal.
ꝛ alios in.d.l.i.¶ In eadẽ glo.ibi viſu ponit aliud exẽ
99 plum nimis gñale intellige † qñ viſu oſtendit res ꝛ v̇bo
tradit.tunc enim trãſfertur poſſio.l.qȯ meo hic allega.
¶ In eadẽ glo.ibi ſi rem meã apud te depoſitã tibi ven
dam vel alio titulo erat penes te trãſfertur poſſio. inſtit.
de rerum diui.§.interdũ.¶ In eadẽ glo.ibi cũ quis rem
100 ſuam vult poſſidere noie alterius.¶ †No.ex ea ꝙ ſi ꝯſti
tuo me poſſidere rem noie tuo ꝙ trãſfertur in te poſſio.l.
qȯ meo.ff.de acqui.poſ.ꝙ ꝓcedit ſi tpe ꝯſtitui ego poſſi
deo alias ſecus.facit.l.quãuis.§.i.ꝛ.l.interdũ.ff. de acq.
poſ.ꝛ no.in.l.ij.C.eo.ꝛ in.l.qdam.ff.d rei vendi.ꝛ trãſfer
tur poſſio ciuilis ꝛ naturalis.ꝛ ſola detẽtatio penes me
remanet niſi appeat aliud fuiſſe de mẽte ꝯſtituentis. ſec⁹
ſi ꝯſtituo me poſſidere p̃cario noie tuo. qꝛ tũc in dubio ſo
la ciuilis trãſfertur in te ꝛ penes me remanet nãlis.l.cer
te.§.i.ff.de p̃cario.ꝛ de hmȯi paſſu qꝛ longus eſt.ꝛ p do
ctoꝛes nõ examinat hic.ꝛ qꝛ decretalis honerata fuit ſa
tis in materia caplas has remiſſiones.Bar.in.l.iij.C. de
pignoꝛi.ꝛ in.l.interdũ.ꝛ in.l.qȯ meo.ꝛ in.l.iij.§.incerta
ff.de acqui.poſ.ꝛ in.l.ſicut.§.ſuper vacuũ.ff.qbus modis
pig.vel hypo.ſol.ꝛ in.l.ſi rem.ff.de pigno.actio. ꝛ in cõſi
lio incipiente Pe.nicole.plene do.Anto.in.c.cũ veniſſet
de reſti.ſpolia.Inno.in.c.in l'ris eo.ti.ꝛ eundem Bar. in
l.ab emptione.ff.de pactis.Bald. in.l.i.C. de dona. ante
nuptij.ꝛ in.l.i.C.de ſuffragijs.ꝛ in.l.i.C.de ſenten. que ꝓ
eo.ꝙ intereſt ꝓferunt.ꝛ in.c.ſi de facta.ſi de feudo defun
cti fuerit ꝯtrouer.ꝛ in.c.i.§. ſi quis de feudo dato inuicẽ.
l.commiſſo.ꝛ in.l.ex teſtȯ.C.de fideicõmiſ.ꝛ in.l. ab em
ptione.ff.d pactis.ꝛ in rubꝛica.C.de ꝯ̃hen.emp. in.xxi.q.
Ang.in.l.ſtipulatio hoc modo ꝯcepta.ff.de v̇bo.obliga.
Saly.in.l.actione.§.i.ff.pro ſocio.ꝛ in.l.pfectaꝫ.C. de ac
tionib⁹ empti.ꝛ Moder.in.d.l.iij.§.incertã.ꝛ in.d.l. ꝗ̃
nis.ꝛ in.d.l.interdũ.ꝛ Bal.ꝛ Ang.in.l.ſi.C.de acq.poſ.
vbi referunt diſputa.Jaco.de but. vide in dictis remiſſio
nib⁹.qꝛ pulchꝛa ꝛ memoꝛatu digna appoſuerunt dicta.
ꝛ vide q̇ dixi in.c.ſi.de p̃carijs.Et ex iſtis expedita eſt gl.
ſi.ꝛ ex ea habes ꝑ quot actus fictos trãſferatur poſſio ſiñ
coꝛpoꝛali appꝛehẽſione.Sed vos addite ſimilem glo. ꝛ
101 amplioꝛẽ in.l.i.ff.de acqui.poſ.†Sed dubito vtrum dica
tur ficta poſſio ex qua acqritur ꝑ actus fictos dicas ꝙ lꝫ
modus acqrendi ſit fictus.nihilominus illud qȯ acquiri
tur eſt ipſa ſubſtãtia veritatis.text.eſt melioꝛ de iure in.l.
certe.§.i.ff.de p̃cario.hoc voluit Bal.in illa.l.i.C.de acq.
poſ.Et ideo dixit idem Bal.in.l.ſi ea lege.C.de ꝯditione
102 ob cãm.poſt Petrũ ꝛ Cy.†Statuto cauet ꝙ poſſio pa
tris pſumatur ꝯtinuata in filium ꝙ poterit intentare re

a ¶ Poſſeſſio. ſed qd de re vẽdita quo eiuſdẽ acqrit poſſeſſio dico ꝙ ſolo aſpectu ꝗrim⁹ ac ſi pedẽ in tuliſſemus.l.i.§.ſi iuſſerim. ꝛ.l. qȯ meo.§.ſi vẽditoꝛ. de acqren.poſſ.vbi cõiter omnes ſcribentes.

mediũ.l.ſi.C.de edicto diui adria.toll. de quo vide Bal.
in locis allegatis a me ſupius. Et in quãtuꝫ iſta glo. vult
ꝙ per donationẽ nõ trãſferatur poſſio in eccl'iam ſed do
miniũ ſupius examinata fuit veritas.Et addũt doctoꝛes
hic alium caſum.vꝫ cũ quis trãſfert rem ſuã in alium reti
nendo ſibi vſumfructũ.l.quiſquis.C.de dona.vel cũ reci
pit penſionẽ de cõſenſu poſſeſoꝛis.d.c.cũ veniſſet de reſti.
103 ſpolia.¶ †Ultimo querit qd ſi in inſtr̃o dicat talis ven
didit ꝛ tradidit taleꝫ rem titio an videat tradita ſibi poſ
ſeſſio.Jo.calde.refert quoſdã legiſtas dicere ꝙ non.ſed
vr̃ data poteſtas intrandi ꝓpria auctoꝛitate ꝙ dicit ſibi
placere in re imobili.ſecus in re mobili.Et pro hoc facit
qȯ no.in Spe.de emptio.ꝛ vendi.§.i.v̇ſi.ſi vero res. ꝛ v̇.
ſequẽti.hec tñ diſtinctio non pꝛobat iure ſm do. Cardi.
hic.lꝫ alias facilius ꝑdatur poſſio rei mobilis ꝗ̃ rei imo
bilis.l.ſi rem mobilẽ.ff.de acqui.poſ.dictum tñ eius vide
tur habere neruũ.qꝛ facilius pſumitur res mobilis eẽ in
pñtia ꝛ in ꝯſpectu ꝗ̃ res imobilis.ideo pſumitur trãſla
ta poſſio per illa v̇ba.ſeqtur hoc dictum do.Anto.hic.ꝛ
Jo.de imo.faciat qȯ no.Bart.in.l.p̃dia.ff.de acqui.poſ.
ꝛ ita dꝫ intelligi dictũ Ang.in.l.quedã.ff. de rei vendi.di
centis ꝙ inoleuit ꝯſuetudo ꝙ notarij in inſtr̃o dicunt vẽ
104 didit dedit ꝛ tradidit.Poſtremo Bal.hic colligit † va
lere ꝯſuetudinem ꝙ eccl'ia poſſit recipere ſine ſolẽnitate.
Sed ꝯ̃ ꝙ poſſit alienare vel obligare ſine ſolẽnitate nõ
valet ꝯſuetudo.allegat Archi.xvij.q.iiij.c.in venditioni
bus ꝙ dicit ꝓcedere quo ad ſolẽnitates introductas a iu
re canonico.non aũt introductas a iure ciuili dũtaxat.al
legat nõta in auc̃.hoc ius poꝛrectũ.C. de ſacroſan. eccle.
Tu vide de hoc tex.in.c.dudũ de rebus eccle.nõ alie.lib.
vi.ꝛ Goffre.in ſũma eo.ti.§.nulli.ꝛ pleniſſime per eũdeꝫ
Bal.in.d.auc̃.hoc ius poꝛrectũ.¶ Querit ẽt hic Bald.
105 †an valeat ꝯſuetudo ꝙ teſtm̃ factum ad pias cauſas cuꝫ
auctoꝛitate epi non poſſit reuocari.ꝛ vr̃ ꝙ nõ per.l.diuꝫ
C.de teſta.in v̇ſi.ſi vltimũ compꝛobat.ꝛ per.l.ſi.C.de pa
ctis.vbi in pacto future ſucceſſionis requirit pſeuerantia
vſqꝫ ad moꝛtẽ.Itẽ qꝛ iſta ꝯſuetudo eſt ꝯ̃ bonos moꝛes ci
uitatis romane.ergo nõ valet.l. ſtipl'o hoc modo ꝯcepta
ff.de v̇bo.obli.Itẽ qꝛ eſt ꝯ̃ nãlem ſubſtãtiam vltime volũ
tatis q̇ debet eẽ libera.ꝛ vltima ꝗ̃ nõ ſeqtur alia.allegat
106 c.cũ marte de celebꝛa.miſſaꝝ.†Itẽ hoc non põt facere te
ſtatoꝛ nec lex eccl'iaſtica.vt iuris foꝛma non hẽat locum
107 in ſuo teſtȯ.l.nemo poteſt.ff.de lega.i.†Itẽ heres q̇ initi
tur ꝯ̃ voluntatẽ defuncti eſt indignus.l.ꝓxime.ff.de his q̇
108 in teſtȯ delent.l.ex pte.ff.de adimẽ.lega.† Et ſi teſtȯꝛ ipo
neret hanc cl'am ſi nõ valet vel valebit ꝛ c̃.intelligit loqui
ab inteſtato ꝛ non ſi nouũ faceret teſtm̃ pfectum volũta
te ꝛ ſolẽnitate.l.lucius.§.filiam de lega.ij.Itẽ nil operat
qñ teſtm̃ hꝫ in ſe iniqtateꝫ exp̃ſſam.vt qꝛ exheredat filios
ſine cã.l.titia.ff.de inoffi.teſta.Iteꝫ non tꝫ iurm̃ qꝛ capio
ſum ꝛ etiaꝫ ꝯ̃ ius publicũ.l.ſi quis inquilinos.§.ſi. de leg.i.
nã teſtamẽti factio ẽ publici iuris.l. teſtamẽti factio.ff.de
teſta.Et ſi quis ꝓterue dicat ꝙ tranſit in ꝯ̃ctum hꝫ dicere
ꝙ ꝯ̃hens hꝫ actionẽ ex eo ꝯ̃ctu ꝯ̃ heredeꝫ ꝛ nõ poſſit ſibi
109 ipſi ius dicere.l.receptũ.ff.cõis p̃dioꝝ.† Iteꝫ ꝯ̃ctus q̇ ſub
rogat loco teſtamẽti inualidi eſt inualidus. vñ illa cl'a ſi
nõ valet vt teſtm̃ valeat vt ꝯ̃ctus eſt inualida ſi teſtm̃ eſt
inut le ꝑ reuocationẽ teſtamẽti.ſecus ſi ex defectu ſolẽni
tatis.ita foꝛmaliter ꝯcludit hic Bal. Sed tu cõſidera qꝛ
vr̃ ꝙ ꝑꝑ fauoꝛẽ pie cauſe tale teſtm̃ reuocari nõ poſſit per
id qȯ hr̃ in.l.p̃uilegia.C.de epiſ.ꝛ cleri.alias d ſacroſan.
110 eccle.†vbi Bar.dixit ꝯſueuit hec ciuitas ꝑ viam ꝯſtõnis
largiri certas elemoſynas pauperib⁹ ꝙ talis ꝯſtitutio vr̃
trãſire in ꝯ̃ctum.ꝛ ideo ꝑ eandẽ ciuitatẽ reuocari non po
terit.facit.c.ad apoſtolicã de ſymo. ꝛ hoc dictũ Bart. ꝛ
alioꝝ referunt ibi ſcribẽtes.facit.c.ſi. de rebus eccle. non
alie.ꝛ qȯ ibi voluit do.Abb.de oblatiõe ꝗ̃ facit ciuitas
Senẽſis in honoꝛẽ aſſumptionis intemerate virginis no
ſtre in medio Auguſti.vt nõ poſſit reuocare. Si ergo lex
que reuocabilis eſt ad nutũ cõd.toꝛis non põt reuocare
fauoꝛe pie

fauore pie cauſe.ergo eodē modo nō poterit reuocari te-
ſtamentū fauore pie cauſe qꝛ vr̄ trāſire in ꝯctuȝ.Sed ego
dubito per illud qđ voluit gl.ſingularis in.c.nō putam⁹
de ꝯſue.lib.vi.q̄ voluit † ꝙ ꝯſuetudo non pōt diſponere ꝯ
11 ſubſtātialia actus.vñ non pōt diſponere ꝙ appellef a ma
iori tribunali ad minus qꝛ eēt ꝯ ſubſtātialia appellaōis.
vñ in ꝓpoſito eēt talis ꝯſuetudo ꝯ ſubſtātiā teſtamenti vȝ
ꝙ eēt teſtm̄ ⁊ reuocari nō poſſet.l.i.ff.de teſta.xiij.q.ij.ali
ud glo.in.c.ij.ꝟ.de teſta.Sȝ ad hoc poſſet dari facile rñſuȝ
vȝ vt ꝓcedat qñ eſſet teſtm̄ ⁊ ſtaret ⁊ pſeueraret in mera
ſubſtātia teſtamēti.Sed in cāu nr̄o nō durat in mera ſub
ſtātia teſtamēti ſed trāſire vr̄ inq̄ſi ꝯctum. Poſſet dici ꝙ
aut teſtōr vult reuocare in fauorē filioꝝ ſuoꝝ.⁊ tunc ꝓce-
12 dat doctrina Bal.alr̄s ſecus.† nā fauorabilior eſt cā filioꝝ
q̄ꝫ cā pia.vt in.c.quicūqȝ.xvij.q.iiij.glo.in.l.ſi quis ad de
clinandā.C.de epiſ.⁊ cleri.⁊.l.papinianus.§.ſi impator.
ff.de inoffi.teſta.Bal.in repeti.l.in ſuis.ff.de libe.⁊ po-
ſthu.⁊ in repeti.l.i.C.de ſacroſan.eccle.⁊ in.l.iubem⁹.C.
de teſta.Pe.de ancha.in.c.ij.de teſta.Jo.de imo.in.c.fi.
de dona.Et per iſta ſit expedita preſens decretalis.Laus
deo.dn̄s Andreas barbatia Sicculus.

a D noſtram. Non valet⁹ ꝯſuetu
do vt i cauſis eccle-
ſiaſticis dictū ꝑiti pro ſnia teneaf.h.d.Uel
ſic nō valet ꝯſuetudo vt ſnia a nō ſuo iudice
lata valeat. Primo ponif facti narratio.Scđo ponif ꝓ-
uiſio ibi vos igif. ¶ Caſus iſte eſt.ꝯſuetudo erat in dio-
ceſi pitauieñ ꝙ in cauſis eccl'iaſticis auditis querelis liti-
gātium ⁊ allegationib⁹ querebaf qđ iuris a ꝑitibus lit-
teratis ſapiētibus ⁊ inſipiētib⁹ ⁊ qđ illi dictaſſent vel ali
quis eoꝝ reqſito ꝯſilio ꝑitium teneref ꝓ ſnia.⁊ forte ep̄s
pitauieñ corā quo erat q̄ſtio volebat ꝓnūciare ſm̄ ius al
legabaf corā eo iſta ꝯſuetudo ꝯria dubitauit ep̄us an hu
iuſmodi ꝯſuetudinē ſuare teneref.iō ꝯſuluit roma. ponti
ficē qui rñdit hm̄ōi ꝯſuetudinē non tenere. Et iō ferre de
beret ſniam prout ordo rōnis ⁊ merita ꝑtium reqrunt.
¶ No.ibi auditis allegationib⁹ ⁊ querelis qꝛ probaf h̄
ꝙ iudex dȝ audire.ſupple tu ⁊ itelligere allegatiōes ⁊ q̄-
relas vtriuſqȝ ꝑtis.Et ad h̄ allego.c.auditis ⁊ itellectis
meritis vtriuſqȝ ꝑtis.ꝟ.de elec.⁊ vide ꝙ pulchre no.ibi d.
Anto.⁊ allego.c.ex lr̄is in ꝟ.allegationib⁹ vtriuſqȝ ꝑtis
diligēter iſpectis de in integrū reſti.Merita.n.cauſaꝝ ꝑ
tium aſſertiōe pandunf.c.cum ex lr̄is eo.ti.l.fi.C.ſi ꝑ vim
1 vel alio modo. ¶ No.ibi ſapiētibus ⁊ inſipiētibus † ꝙ
non valet ꝯſuetudo ꝙ ſnia ꝓmulgef pſertim in cauſis ec-
cleſiaſticis ad ꝯſilium ſapientū ⁊ inſipientū vel ad ꝯſiliū
ꝑcipitatū etiam ſapientū ꝯſulentiū ſm̄ do.Anto.ſecus di
cit ſi eēt ꝯſilium ſapientū deliberatū.allegat.c.ſi ꝓ debili-
tate de offi.dele.ita colligunt oēs ſcribētes hic.Ego vero
2 pondero ꝙ hic eſt caſus ſingl'aris † ꝙ in actu diuiſibili vti
le vitiaf ꝑ inutile.nā ſnia eſt actus diuiſibilis.l.etiā.§.i.ff.
de mino.l.carmelia pia.ff.de iure patro.l.quedā mulier.
ff.fami.hercif.c.raynutius.⁊.c.raynaldus de teſta.c.i.de
ſeqſtratiōe.Sed ſnia lata ad ꝯſilium ſapientis.vȝ.c.ꝓpo
ſuiſti de proba.c.fraternitatis de frigidis cū ſi.⁊ ſi tñ ad
miſcef ꝯſilium ſapiētis ⁊ inſipiētis ſnia lata vigore illius
ꝯſilij non tȝ vt hic eſt caſus.Et ꝑ hoc poſſet ifringi elegās
3 dictū Bald.in.l.impator.ff.de ſtatu homi.† vbi dixit ꝙ ſi
ſunt rogati duo notarij de vnico actu ⁊ ꝯficiunt inſtrumē
tū quoꝝ vnus eſt ifamis.alias ꝟo habilis ꝙ ſuſtentaf in-
ſtrumentū reſpectu notarij habilis.⁊ mouef per.l.ſi quis
ex argētarijs.§.ſed ſi oēs.ff.de eden.Sed ꝓ certo h̄ eſt tex.
ꝯ dictum eius.⁊ allego in ſilī.c.maſſana eccl'ia.⁊.c.ſacro
ſancta ꝺ elec.† vbi electio ꝑlati facta ꝑ clericos ⁊ laycos
4 inſimul nō tȝ.⁊ allego in ſilī ſolēne dictū Jo.an.in addi.
Spe.in ti.de reqſitione ꝯſilij.§.i.in additione q̄ incipit vt
5 aliquod ꝑambulū.† vbi dicit ſtatutū diſponit actum dū-
taxat expediri poſſe ꝑ ꝯſilium artificū.⁊ ille actus expe-
ditur per conſilium artificum.⁊ nobilium ꝙ talis expe-
ditio eſt nulla propter mixturam nobiliū ꝓhibitoꝝ opti

me iuditio meo ꝯcordat iſte tex.Nec obſtat.d.§.ſȝ ſi oēs.
qꝛ loqtur qñ oēs argētarij ſunt idonei.ſed vnus eſt vilis
ꝙ valet edictio facta ab oibus.⁊ ſic ponit caſuȝ diuerſuȝ
6 a caſu nr̄o.† Itē facit qꝛ in ſapiēte debent eē duo ſoles.ſ.
ſol ſciētie.qꝛ alr̄s ꝯſilium ſuū eſt inſipiduȝ.⁊ ſol pure ꝯſciē
tie alr̄s ꝯſilium ſuū eſt diabolicū.ita pulchre dixit Bal.in
l.hac lege.C.ꝺ ſen.⁊ inter lo.oium iudi.allegat nōta in.c.
cū eterni de re iudi.lib.vj.Ego allego.c.cū ꝯtingat de re-
ſcriptis.vide q̄ ibi dixi.⁊ allego.c.qm̄ frequēter.§.in na-
uis.vt lit.nō ꝯte.⁊.c.cum.r.⁊.c.prudētiā de offi.dele.ſed
in eo q eſt inſipiens regul'r iſta nō ꝯcurrunt ergo ⁊c̄.Et ſi
dixeris quis hodie reperif ſapiens.nā Cicero in eo.libro
quē de ſenectute ſcriptitauit dixit ꝙ nuſq̄ꝫ fuit dare ſapiē
tem ꝙ magis credit.⁊ ſi quiſq̄ꝫ fuit Cato fuit ⁊ nō So-
crates qꝛ nō ſocratis dicta ſed catonis dicta ⁊ facta lau-
danf.Quid ergo volunt iura dicētia cām cōmittēdā eſſe
ꝯſilio ſapientis cū ſapientē nuſq̄ꝫ repimus.lȝ nāliſ phus
dixerit ſapiēs dominabif aſtris.de quo ꝑ Bal.in.c.i.vt li
te pen.vbi dixit ꝙ iō influētia aſtroꝝ non excuſat delicta
reoꝝ niſi tollat ſenſuȝ itellectus ex eo qꝛ ſapiens domina
bif aſtris.niſi dicamus ꝙ ſapiens capif ſm̄ cōem accidē
tiā vt inſtruct⁹ in aliqua arte dicaf ſapiens.iuxta nōta in
l.illa inſtitutio.ff.de here.inſti.⁊ in.l.i.in.§.i.ff.de vētre in
ſpi.⁊ in.d.c.ꝓpoſuiſti.Et ſi quiſpiā oppo.de eo ꝙ voluit
gl.i.hic dum colligit nō eſſe incōueniēs ꝙ ſnia feraf cō-
ꝯſilio inſipiētis qꝛ q̄nqȝ reuelaf minori ꝙ maior neſciuit
7 allegat.l.potioris C.de offi.rectoris ꝓuincie.† vbi dr̄ ꝙ
nulla ifamia irrogaf maiori iudici ſi minor iudex verita-
tē iueſtigauit.allegat.c.ſi habes.xxiiij.q.iij.vbi glorioſus
Auguſt.aiebat paratus ſum adiſcere ab āniculo.allegat ēt
c.eſto ſugeſtus.xcv.di.ergo valuit iſta ꝯſuetudo vt feraf
ſnia ad ꝯſilium ſapientū ⁊ iſipientū. Solue vt colligif ex
glo.ij.ꝙ nō eſt iprobatū reqrere in facto dubio cōſilium
a ſapiētibus ⁊ inſipiētibus imo eſt vtile.Naȝ q̄nqȝ aliqs
parui ingenij in aliqua re hȝ intellectū eleuatū ⁊ melius
ſcit diſcutere illā reȝ q̄ꝫ oēs ſapiētes iō glo.ſequēs dicit ꝙ
iō reprobaf hic ꝯſuetudo qꝛ tenebaf ꝓ ſnia illud qđ ꝯſu-
lebāt ſapiētes ⁊ iſipiētes lr̄ati ⁊ illitterati.⁊ iō pulcre ꝯſu
8 luit Lodo.ro.ꝯſi.ccxxv.† non valere ꝯſuetudinē.vt in reli
ctis ad pias cauſas hēatur ꝓ ſnia ꝯſilium impitoꝝ ſed ꝙ
reqratur ꝯſilium a plurib⁹ nō eſt reprobatū.⁊ pulchre re
fert hic Jo.an.poſt alios quādaȝ accidentiā facti in ciui-
tate Pariſienſi.Famelicus qdam trāſiens ꝑ tabernā vbi
tabernari⁹ coquebat carnes ad odorē illaꝝ carniū come
dit panes tabernari⁹ ex hoc petebat a famelico pecunias
famelicus negabat ſibi teneri.qꝛ carnes ſuas nō comede
rat tandē cōpromiſſerūt in quēdaȝ fatuū Pariſienſeȝ.q
audita vtraqȝ ꝑte taleȝ tulit ſniam.vȝ extorxit a famelico
denarios quos ille deberi ſibi petebat.⁊ de vno in vnum
ꝓiecit i bacile quoddā ⁊ dixit amice iſte comedit ad odo
rem carniū tuaꝝ.⁊ tibi ſoluif ad ſonuȝ denarioꝝ ſuoꝝ.⁊
reſtituit pecunias famelico.Profecto ſi Cato aut Gra-
tianus in iudices aſſumpti fuiſſent nō potuiſſent rectius
iudicare.⁊ allegat illud qđ ſcribif apud Senecā de trāq
litate animi nullū inquit magnū ingeniū ſine aliqua ſpe-
cie demētie.Et ego vidi de facto hic Bonoñ.qdam ami
ſerat ſaculū cū.xxi.ducato.⁊ reuertēs flendo q̄ſiuit a quo
dā an.reperiſſet q pietate duct⁹ rñdidit ſic ⁊ dato ſibi ſa-
culo nō reperit in eo niſi.xx.ducatos repetebat ab illo in
uentore vnū q iurabat nō reperiſſe plures.fecit eū ꝯueni-
ri corā ꝑtāte Bononie ignaro tñ lr̄aꝝ nō accerſito ꝯſilio
ſuoꝝ iudicū talē tulit ſniam ꝙ inuētor retineret ſibi illos
ducatos.xx.tanq̄ꝫ nō eſſent illi quos ille ꝑdiderat fuit ꝓ
fecto ſnia illa accepta apud graues ⁊ ſolēnes docto.Et
refert do.Abb.hic ſe audijſſe viua voce dn̄m ſuum q fuit
do.Card.dicentē ꝙ Bar.ſepenumero qñ ꝯſulebat ſuper
aliquo dubio reqrebat exptos mercatores qđ ſentirēt ſu
per illo dubio.iō bonū eſt hr̄e ꝯſilium a multis ſm̄ eum.
ego ſepe audiui iſtud i ſcholis.ſed nulla reſonāte ſcriptu
ra accepi niſi a dn̄o Abb.hic ꝙ credo veꝝ.qꝛ do.Cardi.

a ¶ Nō valet Nulla ē ꝯtro uerſia iter pa noꝛ.d.And.⁊ moder.quos viderim.circa ſūmariū ⁊ caſus poſitionē: ad mām auiē text.vltra do. Abb.in.i.not. a quo hauſit do.And vide in ꝑn.de iudi. c.at ſi clerici. ⁊ ibi cōmuni ter oēs ſcribē tes.⁊ ſi a non cōpe iud.per to.vbi aſo la tiſſime.

maioré ptem ſtudij ſui ꝯſumpſit Peruſij ſub dño Pet.
tũc iuris canonici monarcha q fuit tpe Bario. veriſilé eſt
ꝙ illud audiuerit a dño Petro. lȝ hic in lectura ſua non
dixerit. Et accedat ad pdicta elegãs doctrina relata per
Jo. an. in. c. fi. de ſucceſ. ab inte. vbi refert accidiſſe ꝺ facto
9 tpe ſenatus romani. †Quidã fatuus fecit teſtm̃. ita prudé
ter ac ſi eẽt ſane mẽtis fuit deciſuȝ in ſenatu romano tale
teſtm̃ lȝ cõditũ a fatuo valere ⁊ tenere. vide q̃ ego dixi in
d. c. fi. Facit text. aureus in. l. i. §. ſed neqȝ. C. de veteri iure
enucle. vbi deus ſepe aperit ingeniũ vni paruo in aliqua
re. ita ꝙ nõ apit maioribꝰ. Facit illud qđ ſcripſit glorio
ſus Hieronymꝰ i ꝓlogo biblie hec doct. Plato. neſciuit
hec Demoſte. eloquens ignorauit. ⁊ iõ dicebat Auguſti
vt ſupra paratus ſuȝ adiſcere ab ãniculo. iuxta illud ꝓfe.
ticũ ex ore infantiũ ⁊ latẽtiuȝ pfeciſti laudé. ⁊ ꝓpheta di
cebat bñdictus deus q doces mãus meas ad pliuni ⁊ di
gitos meos ad bellum. Et facit tex. in. l. labeo. §. idé tube
ro. ff. de ſuppel. legata i ṽ. licet me magis moueat auctori
tas tuberonis. non tñ a Seruio diſcedo. ⁊ tex. in. c. nolite
xj. di. vbi dr̃ ſi qd aliter ſapitis hoc vobis deus reuelauit.
Faciat qđ voluit Jo. an. ⁊ alij in. c. lr̃as de reſti. ſpolia. ⁊
tex. in. l. ſi ħuus. §. ſeqtur. ⁊ qđ ibi voluit Angel. ff. de ṽbo.
obli. ⁊ tex. in. l. iij. in ṽ. ſed celſus maiori eqtate motus. ff.
de condi. ob cãm. ⁊ in. c. ego ſolis. ix. di. ⁊ in. c. ſi quis ꝑpo
ſtera. l. diſt. Eſt tñ fatendũ ꝙ nos debemus potius adhi
bere ꝯſilium peritoꝝ. tex. eſt multũ ſingu. in. l. ſi auia. C. de
inge. manumiſ. in ṽ. ſi cũ piciorib' tractatũ habuiſſes fa
cile cognoſceres. qué tex. allegat. glo. in. c. quia ea. xxxviij
di. ⁊ Hoſti. in. c. i. de ꝑmicerio. ⁊ Bald. in. c. i. de iudi. Et
addo ad iſtã gl. † ꝙ ẽt iudicãs põt reqrere ꝯſiliũ ab aduo
10 cato ptis aduerſe. nõ tñ ꝯſilium deliberatiuũ ſed p modũ
colloquij. eſt enim ſuſpectus ille aduocatꝰ. l. nõ diſtingue
mus. §. cum qdam. ff. de arbi. ita dixit Guil. de cu. in. l. pla
cet. C. de ſacroſan. eccle. qué ibi refert ⁊ ſeqtur Bal. ⁊ eſt
glo. in. l. ꝓxime in ṽſi. remotis. ff. de his q̃ in teſta. delen. q̃
dicit iudicẽ nõ debere hr̃e ꝯſilium cũ aduocato. qꝛ dȝ itel
ligi de ꝯſilio deliberatiuo. ⁊ allego glo. in auc̃. de trien. ⁊
ſemiſ. §. qđ ſepe. † q̃ vult qđ ꝯſilium nõ debet hẽri a ſuſpe
11 ctis. quã glo. allegauit Bal. in. c. irrefragabili in ꝑnci. ꝟ.
a 12 de offi. ordi. ⁊ iſta menti comõda. † Jtẽ iſta dictio inꝰ poſi
ta hic ponit̃ ꝓ non ẜm Joã. an. q remittit ad dicta per ſe
in. c. a nobis de iure patro. ⁊ ita remittit ſe do. Cardi. hic
ad dicẽda per eũ ibi. vñ inſcipiẽs q̃ſi non ſapiens. iuxta il
lud dixit inſcipiens in corde ſuo nõ eſt deus. Facit. c. ſi pa
pa. xl. di. in ṽ. in numerabiles. c. romana. §. vlti. in ṽ. inno
xior de ſen. excõ. lib. vi. xxv. di. §. nũc autẽ in ṽ. in reprehẽ
ſibilẽ. xliij. di. c. i. in prin. Aliqñ auget. l. i. ff. depoſiti. l. cuȝ
duobꝰ. §. dãna. ff. pro ſocio. l. gallus. §. ille caſus indiffici
lis. ff. de libe. ⁊ poſthu. c. i. de fideiuſ. in auc̃. qũo opȝ epõs
§. quãta in ṽbo irrephenſibilẽ. i. valde. Aliqñ ponit̃ ꝓ iu
ue in. auc̃. de inceſt. nuptij. §. ⁊ hoc colla. ij. de fide inſtru. c.
ij. l. frater a fratre. ff. de condi. inde. c. ꝑſenti de reſcriptis.
Quãdoqȝ ponit̃ pro male in auc̃. de iudicibꝰ. §. quia vero
in ṽ. in cautũ eſt. i. male cautũ. Aliqñ ponit̃ ꝓ pro. l. i. ff. de
ꝯditiõe furtiua. Quãdoqȝ ponit̃ ꝓ ꝓpe vel circa. l. in hac
ff. de ꝯditione triticaria. Quãdoqȝ ponit̃ pro ꝯ̃. c. ſi pecca
uerit in te. i. ꝯ̃ te. ij. q. i. ⁊. c. nouit de iudi. Aliqñ aggregat
xlj. di. c. per ſymoniã. Aliqñ ponit̃ pro ſub. l. i. §. ſi quis in
ſpecie. ff. de via publica. Aliqñ ponit̃ pro de. c. accedẽs de
conceſ. ꝑben. in ṽ. in aliquo bñficio. i. de. Aliqñ ponit̃ pro
ex glo. in. l. ſi patroni. §. i. ff. ad trebel. l. iij. ff. de procur. l. ii.
ff. de excu. tuto. vide in Spe. de allegationibꝰ ⁊ diſputa
tionibꝰ. §. ij. ⁊ plene Archi. in. d. c. ſi papa. ⁊ Joã. an. hic.
⁊ in. d. c. nobis de iure patro. ⁊ in. c. i. de offi. lega. lib. vj.
⁊ Bar. in. d. l. gallus. §. ille caſus. ⁊ Lodo. ro. in ꝯſi. ccclx
13 vij. incipiente nunqd ſub gr̃a. ¶ † No. ibi ꝙ illi dictaue
rint ꝯſilio reqſito ꝙ ſnia teneat̃ qꝛ hic probat̃ illud ꝙ col
ligit do. Anto. ꝙ ꝯſilium non dȝ eſſe ꝑcipitatũ. Tu adde
c. tũ ex lr̃is de in integrũ reſti. vbi ſnia nõ dȝ eſſe ꝑcipitata
ij. q. i. c. nos in quẽqȝ. tex. in. c. põderet quiſqȝ ſermones ſu

a ¶ Jn. ꝺ mã huius dictio nis quã ꝓlixe tractãt doc. in toto corpe iu ris vltra ꝺdu cta a. d. And. hic adde not. in. l. i. §. meri to. C. de iuſti. codi. Lõpo. ⁊ flora. in. l. i. §. hec ṽba. ff. de his q dele. vl̃ effu. ⁊ Barth. no. in ꝯſil. ſuo incipiente. Jn xp̃i noĩe amẽ inſultus ⁊c. ⁊ Old. in conſi. xiix. ⁊. d. Ale xan. ꝺ imo. in ꝯſi. xxi. in. iij. pte qbꝰ in lo cis multa pul chra reꝑies.

os. l. diſt. ⁊ ibi glo. colligit tpe egemus vt aliqd maturiꝰ
agamus. ⁊ pulchre dixit Bal. in. l. captatorias. C. ꝺ teſtã
14 mili. † ꝙ declaratio incertoꝝ ablatoꝝ ꝑcipitãter facta ab
executore nõ valet. Et refert Bar. ita ꝯſuluiſſe faciat. l. tu
tor qui. § ſi tutor in ṽ. ꝑcipiti feſtinatione. ff. de admi. tuto.
⁊ ibi glo. allegat aliqua optima iura q̃ per te videre po
teris. Facit tex. in. l. i. in ṽ. ſnia feſtinari nõ ſolet. C. de acq
rendis reis. ⁊ ibi Bal. allegat glo. in. l. ſi expſſim. ff. de ap
pel. q̃ dicit ꝙ excuſat̃ quis allegans ſe non putaſſe ꝙ iu
dex ita feſtinãter ꝓcederet. facit tex. in ꝑma ꝯſti. ffoꝝ. vbi
paruo tpe pauca parari pñt. ⁊ ibi Bal. arguit ꝯ̃ iudices
feſtinãtes ad ſnias. Facit qđ voluit Bal. in. l. ſi cũ ipſe. ff.
15 de excu. tuto. † vbi dixit iudex ꝑcipiti feſtinatiõe receſſit de
bancho ante horã debitã ꝙ ſi ꝯtumax ꝯpareat iuxta no.
in. l. diuus. ff. de in integrũ reſti. põt appellare. Facit text.
16 multũ ſingu. v. q. v §. ſed aliud. † vbi teſtis ꝑcipitãter depo
nẽs nõdum lecto ſibi toto articulo dr̃ falſarius eodẽ mo
do dicas in laudo lato in deliberate ⁊ ꝑcipitanter qꝛ eſt
nullũ. ita dixit Bal. ⁊ Jac. butri. in. l. ꝓlatam. C. de ſenté
tijs. vide Bar. ibi allegantẽ. d. c. tũ ex lr̃is. Facit glo. in. c.
ſurgẽtium de re iudi. ⁊. c. fi. de elec. lib. vj. ⁊. c. venerabilis
de dolo ⁊ ꝯtu. Et iſta addite ad do. Ant. hic. ⁊ ad alios
ſcribẽtes hic. ⁊ ad. d. c. ſi pro debilitate. Sed vnũ põdera
17 † pone aliquẽ eminẽtis ſcie virũ cui lecto ſibi puncto ꝑbet
ꝯſilium ſine reuolutione cartaꝝ. iuxta doctrinã glo. ſing.
xi. q. iij. c. ſi licet dicet̃ ne iſtud fore ꝯſiliũ ꝑcipitatũ alias
ꝯſilium in facto ꝙ nõ motꝰ ex eo ꝙ ſingul̃r voluit Jnno.
in. c. cũ incũctis de elec. ⁊ glo. in. d. c. nõ licet. ⁊ qđ voluit
do. Cardi. in. c. cũ ab omni de vita ⁊ hone. cleri. ⁊ p text.
in. d. c. iurgãtium tene mẽti qꝛ doctrina eſt ⁊ digna ⁊ ve
ra. Et ſubdit hic Hoſti. de corruptela anglicana q̃ſi velit
dicere de ꝯſuetudine anglicana q̃ corruptela potius ẽ di
cẽda. vbi patria aſſoluit vel ꝯdemnat accuſatũ ſic ẜm eũ
eſt in allamania. Et in multis locis Pe. de ancha. hic di
cit. ita ħuari Venetijs vbi vltima deciſio reſeruat̃ ſapien
tiſſimo ⁊ expto ꝯſilio ſenioꝝ ⁊ nobilioꝝ ꝙ an ſit bñ factũ
bene apit iſte tex. ꝙ tene mẽti ꝓp multa regimina Jtalie
18 ad fabas decidẽtia arduas cauſas ſubditoꝝ. † ⁊ colligit
primũ nõbile hic Pe. de ancha. vȝ ꝙ ad dictũ populi nõ
eſt ferẽda ſnia ⁊ lex vocat iſtas populi voces vanas q̃ nõ
ſunt exaudiẽde. l. decurionũ. C. de penis. Et alibi dicit ca
non ẜm eũ docẽdus eſt populus nõ ſeqndus. Ego allego
tex. in. c. miramur. lxj. di. ⁊ in. c. docẽdus eſt populus. lxij.
di. ⁊ gl. i. c. boſſius de elec. ⁊ facit tex. in. c. ſi ꝑuatus. ff. q ⁊
a qbus. qué allegat Bar. ꝓ ſingu. in ꝑma ꝯſti. ffoꝝ. queȝ
libertas data ħuo ad rumoré populi nõ tȝ. Facit. l. totiẽs
al̃s quotiẽs. ff. de pollici. ⁊. l. ſi ꝯſtat. ff. de appel. ⁊. c. boſſi
19 us palle. ¶ Colligit ⁊ ſcđo Pet. de ancha. hic. † ꝙ ſolẽ
nitati iudicioꝝ nõ põt ꝯſuetudo detrahere qꝛ ſunt itrodu
cte cã publici iuris ꝯſeruãdi. vñ ꝯſenſus ptium nõ poſſet
opari vt iudex ꝓcedat ſup lite ſũmarie ⁊ de plano in caſi
bus in qbus iura reqrunt ordinẽ iudiciariũ obſeruandũ
dicit tñ ſe hoc nõ firmare. ⁊ remittit ad nõta in. c. ꝺ cauſis
de offi. dele. ⁊ in Spe. de ſnie ꝓlatione ṽ. qd ſi de ptium. ⁊
in. c. i. in ꝑmis. ij. q. i. ⁊ ad glo. in. c. fi. de re iudi. lib. vj. Tu
põdera qꝛ ipſe male arguit arguẽdo de pacto priuatorũ
ad ꝯſuetudinẽ. nã potẽtior eſt ꝯſuetudo vt eſt glo. in rub.
de decre. decu. li. x. ⁊ in. c. pe. de ꝯſue. lib. vi. ⁊ plene p bal.
20 in. l. de qbus. ff. de legi. † vñ poſito ꝙ ꝯſenſu ptiũ cã plena
ria nõ poſſet fieri ſũmaria. vt no. in. d. c. de cauſis. ⁊ in. d.
c. fi. tñ ꝯſuetudo poſſet iſtud facere de quo remitto ad no.
in. d. c. de cauſis. ⁊ in. d. c. fi. ⁊ in. c. i. de libel. obl. ⁊ ad iſtũ
tex. rñderi põt qꝛ nõ loqtur ꝙ ꝯſuetudo cãm plenariã fa
ciebat ſũmariã. ſed loquit̃ in cõſuetudine minus rõnabili
21 q̃ erat ꝯ̃ bonos mores. † Jtẽ colligit hic do. Anto. a ꝯ̃rio
ſenſu ꝙ vȝ ſtatutũ vel ꝯſuetudo ꝙ iudex teneat̃ ſeq ꝯſiliũ
ſapientũ ꝑſtitũ cũ deliberatiõe de quo dicẽdũ vt in. d. c. ſi
22 ꝓ debilitate. ¶ † No. ẜm do. Ant. ꝙ nõ valet cõſuetudo
vel ſtatutum per ꝙ vni tribuit̃ cognitio ⁊ alteri facul
tas iudicãdi p ꝙ aufert̃ libertas ſnie ei qui de cã cogno
uit ſic

uit ſic non valet cōpromiſſuʒ vt qꝫ iudicet ad nutuʒ alteꝛ
rius vt in.l.non diſtinguemus.§.ſi.ff.de arbitris. Tu pō
dera qꝛ non vꝫ veꝝ iſtud notabile nam in multis caſibus
vnus congnoſcit de cauſa ⁊ alter diffinit vt per gl.in.c.cū
eccleſia ſutrina de cā poſſ.⁊ proprie vbi allegat iura ⁊ ꝑ
13 Bar.in.l.adiuo pio.in prin.ff.de re iud.† vbi ponit qōnē
ꝙ cui cōmittiꝫ cognitio cauſe non vꝫ cōmiſſa deciſio de
quo per glo.in.l.qui ꝓcuratorem.ff.de ꝓcur.⁊ ꝑ ſpecu.⁊
Jo.an.in titulo de iudice delegato.§.ſequiꝫ verſi.⁊ no. ⁊
ꝑ do.Anto.in.c.ſuper qōnum de offō delega.Ecce nunc
qualiter non eſt abſurdū ꝙ vnus cognoſcat ⁊ alius iudi
cet.Nec ob iſte tex.qꝛ loquiꝫ qñ ꝯſuetudo artabat vt ille
qui cognouit ſequatur ꝑcipitatū ꝯſilium vt dictum eſt ⁊
ſic ſuū notabile nō colligiꝫ ex textu iſto nec in ſe eſt verum
14 ¶ Nota ibi a nō ſuo iudice† ꝙ lʒ ex ꝯſuetudine acquira
tur iuriſditio.c.cum cōtingit de foro cōp.c.ꝯqueſtus.ix.
q.iij.l.viros.C.de diuer.offic.tamē non valet cōſuetudo
ꝙ ſnīa a non ſuo iudice valeat.c.at ſi clerici de iudic.ij.q.
i.in primis. ¶ Nota ibi ꝯſuetudo que obuiat canonicis
15 a inſtitutis† ꝙ cōſuetudo inimica canoniˢ ꝑſumiꝫ in ratio
nabilis prima fronte de quo dꝫ in.c.ſi.ꝫ.eo.Et in quantuʒ
iſte tex.ad ſi.vtitur verbo cōcedimus expone.i. conceſſuʒ
eē oſtēdimus.xiij.diſti.c.nerui ad ſi.nam ſi ꝯſuetudo erat
irrationabilis ergo nō tenebat ⁊ per ꝯñs non erat opus
conceſſione papali.l.i.C.ð teſauris li.x.⁊ ideo nihil ð no
uo concedit ſed declarat iam cōceſſum a iure ⁊ forte fecit
ad cautelaʒ huius epī vt eſſet tutus apud populuʒ vbi vi
gebat hec corruptela.glo.prima ⁊ ſecunda ſunt expedite
16 † Sed inquantum glo.ij. dicit quod viri in lr̄ati poſſunt
hēre ꝓuinciā cāruʒ allꝫat.l.certi iuris.C.de iudicijs.Adde
glo.in.c.ſciſcitatus ſupra de reſcriptis que ēt allꝫat illaʒ.l.
certi iuris vbi colligiꝫ ꝙ preſtales terraꝝ ⁊ ꝑſides ꝓuin
tiaruʒ pñt eē illitterati debēt tñ hēre aſſeſſores litteratos
hꝫ in.l.ij.ff.ꝙ quiſqꝫ iuris ⁊ in.§.relegati inſti.quibꝰ mo
dis ius patrie pōtatus ſoluiꝫ ⁊ in.l.ciues.C.de incollis
li.x.⁊ in.l.ſi.C.de ꝑſcript.long.tēpo.⁊ in.l.ſi.C.de ſenten
tijs ex periculo recitandis.Et ſic ex vſu vel nō vſu quis iu
17 dicatur ſufficiens vel in ſufficiens †. Sed an illitteratus
poſſit eſſe delega.gl.in.d.c.ſciſcitatus tenet ꝙ ſic ſed glo.
in.d.l.certi iuris dicit ꝙ ſi eſt delegatus a ꝓncipe poteſt
qñ princeps facit ex certa ſcia argu.l.quidā cōſulebāt.ff.
de re iudi.ſecus ſi eſt delegatus ab in feriori ⁊ ſic ꝯdicit
glo.in.d.c.ſciſcitatus. Diſtingue hoc mō. Aut queritur
an de conſilio ſit cā deleganda viro illitterato ⁊ dic ꝙ nō
tex.eſt in auc.de iudicibus.§.i.aut queriꝫ an ſi cōmittatur
illitterato teneat delegatō dicit ꝙ nō per.d.§.i. ⁊ hoc qñ
delegatur in vrbe.Fallit qñ princeps ex certa ſcia dlegat
cām in ꝑito litteraꝝ argu.d.l.quidā ꝯſulebant ⁊ ita intel
ligaꝫ glo in.d.l.certi iuris.Aut cā delegaꝫ ex̄ vrbeʒ ⁊ tūc
aut in peritus habet cārum ⁊ negocioꝝ expientiam ⁊ te
net delegatio argu.huius glo.⁊.d.l.certi iuris.Et ita ꝓ
cedat glo.in.d.c.ſciſcitatus dūmodo delegans ei vt litte
rarū ꝑito non delegauerit.l.ſi per errorē.ff.de iure om.iu
di.Aut non habet expientiam cārum ⁊ non tenet delega
tio niſi ex certa ſcia fiat a principe iſta eſt diſtictio Saly.
in.d.l.certi iuris.Et ad predicta adde ellegantē facetiā
qꝫ refert Raphael.fulgoſius in.l.rem nō nouā.C.de iud.
vbi ꝯmemerat ꝙ tēpore florentis ducis mediolāi fuit fa
ctum decretū quoddā ꝑꝑ querelas plurimoꝝ ciuiuʒ ſuaꝝ
ciuitatū in quo ſtatutum fuit ꝙ oēs cauſe deberent ꝯmit
ti in tres bonos viros inter quos nullus eſſet doctor aut
ꝓcurator aut iuris ꝑitus. Dum aūt dñs ricardus villa
nus qui fuit auctor illius decreti ſemel adiuiſſet epūm pa
pienſeʒ ⁊ laudaret ſe de illo decreto ꝙ cōmēdabile ⁊ lau
dabile eēt refert epūm rñdiſſe hoc modo in veritate vos
benefeciſtis ſed in fine illius decreti debebatis addere ꝙ
ſi quis in firmareꝫ non mitteret ꝓ medicis ſed pro carpē
tarijs ⁊ ſutoribus.Si cauſe iuris erant decidende a car
pentarijs ⁊ ſutoribus. Et propter in cōueniētia multa q̄
ex illo decreto exorta fuerunt ſm̄ Raphal.illud decretuʒ
fuit ſublatum ⁊ caſſatū ad ꝙ optime facit iſte text. Et in
quantum iſta glo.ij.ponit de ꝑitia cārum qꝫ habent viri
illitterati qñqꝫ Gofredus hic exponit.i. naturaleʒ indu
ſtriā ꝑ qꝫ vtile cōſilium ꝑbent ⁊ iudicare pñt ſʒ eum.Et
poſſet adduci exēpluʒ de comite carmignole qui ſuperio
ribus ānis cum eſſet penitus litteraꝝ ignarus in ſuo exer
citu ſedens pro tribunali ⁊ rñdebat ⁊ iudicabat ita per
ſuam naturalem induſtriā vt nouus videreꝫ vulpianꝰ
cum omniū admiratione.Et in qꝫtum iſta gl.dicit hoc ſo
lum reprobaꝫ hic ꝙ toꝛuʒ rñſio tenereꝫ ꝓ ſnīa tenet iſtud
Innocē.hic dicens ꝙ iſta ꝯſuetudo erat ꝯ̄ bonos mores
Glo.pe.colligit non valere cōſuetudinē ꝯ̄ canonica inſti
tuta.c.cum cām de re iud. Poſtea arguit de.c.cum eccle
ſia ſutrina de cā poſſ.⁊ ꝓprie de hoc diceꝫ in.c.ſi.ꝫ.eo.vbi
18 eſt locus ꝓprius.Glo.ſi.colligit † ꝙ ſnīa lata a non ſuo
iudice non tenet.c.at ſi clīci de iudi.poſtea opponit de ca
pitulo cuius in agendo.iij.q.viij.⁊ rñdet non habere lo
cum in cā reconuētionis item opponit de.l.ſi ꝑ errorē.ff.
de iuriſditio.om.iudi.⁊ de.l.ij.ff.ð iudi.Soluit niſi ex cer
ta ſcia aliquis cōſentiat in non ſuū iudicem.Sed Hoſti.
Soluit melius quem ſcribentes hic ſequuꝫ vʒ ꝙ caſus de
quibus glo.iſta loquitur non cōgrue excipiuntꝫ cum i eis
tēpore ſnīe ille ſit ſuus iudex rōne conuentionis vel cōſen
ſus ſed excipitur ſm̄ eum.c.ſi diligenti in verſi.cum igiꝫ
de foro cōpe.xi.q.i.c.inolita ⁊.c.placuit de renun.c.ꝙ in
dubijs.c.ſi duobus de app.dic ꝙ ēt in illis iuribus nō ſer
tur ſnīa a non ſuo iudice vt in eis pʒ ⁊ ſm̄ Inno.hic hec ð
cretalis habet locum ēt inter laycos.Ex quo lex non con
tradicit argu.c.i.de operis no.nunt.⁊.x.diſti.c.ſi in adiu
19 torium Bal.hic.in appoſtil.colligit † ꝙ conſilium ciui
tatis non pōt ferre ſnīam in ꝑiudicium ſinguloꝝ nec va
let conſuetudo que hoc ꝑmitteret dicit ēt ꝙ qñqꝫ quis incō
ſilio populi cōdemnaꝫ ⁊ diffiddatur ſʒ illud fit per viaʒ le
gis vt no.in.l.amiſſione.§.qui deficiunt.ff.de capi.dimi.
Et adde glo.in ſūma.xx.di.q̄ dicit ꝙ in iudice ſufficit me
diocris ſcia ſicut ſufficit mediocris ſcia in ꝑlato.vt in.c.cū
nobis olim de elec.⁊ ſic gl.ibi colligit argu.ꝙ nullus po
teſt eē iudex maxime eccl̄iaſticus niſi ſit ꝑitus.c.i.de ꝯſan
gui.⁊ affi.i.q.i.c.vt euidēter.xi.q.iij.ſi ad tps de peni.diſ.
v.ꝯſideret.⁊ di.vi.q vult arguit poſtea de.d.l.certi iuris
⁊ ſoluit vt dictū eſt.Et adde gl.in auc.vt iudices ſine quo
quo ſuffra.§.quāta.q̄ notat ex illo tex.ꝯſilium eē aſſumen
dū ab vxore.⁊ allegat Cato.dicentē cōſilium eſſe a ſenis
eligeñ.Laus deo.dñs Andreas barbatia Sicculus.

a ¶ Canoni. Pro quo vīð d.Car.in cle.i.xx.q.de elec.⁊ meliꝰ ⁊ elegantius i cle.ij.in ſi.de reb.ecc.nō alie.⁊ d.alex.ð imo.copioſe ꝑ bar tho.in.l.de qbus.ff.ð legi.vbi ad plenuʒ oīa tractātur.

Quanto. Forte eſt iſtud capl'm in mā
ſua ſm̄.d.Anto.nā in capl'is
ſupra ꝓximis iuris lator tractauit de ꝯſuetu
dine diſponente circa iudicialia ⁊ ex̄iudicia
lia.nūc vō tractat qñ ꝯſuetudo diſponit circa ſacramēta
b lia.⁊ hoc intēdit reſpectuᵇ ꝯſuetudinis nō pñt ꝑſbyteri in
fronte criſmare.vel ſūmaꝫ ſic ꝯſuetudo nō habilitat pſby
teros ad ea q̄ ſunt ordinis epālis. ⁊ q̄ epō reſeruata ſunt
h.d.Et diuidiꝫ in duas ꝑtes.In pᵃ poniꝫ ꝑſumptuoſa cō
ſuetudo.In ſcða ipſius reprobatio. Scða ibi deſcritio
ni tue. ¶ Caſus ſic poniꝫ apud ꝯſtātinopolim ſimplices
ſacerdotes apponebāt in frōte ſacrū ꝯfirmationis ꝙ ap
pellaꝫ criſma ꝙ ſacrm ex ritu apl'oꝝ reſeruatuʒ fuit ſolis
epīs iſti ſimplices ſacerdotes allegabāt ad ſuā excuſatio
nē ꝯſuetudinē vigentē ibi papa reprobat illā ꝯſuetudinē
⁊ ꝓhibet ne de cetero h̄ facere ꝑſumāt. ¶ No.ibi ſimpli
ces ſacerdotes apud ꝯſtātinopoliʒ qꝛ ſacra ꝑſumūt exhi
1 bere† ꝙ pſbyteri appellanꝫ ſimplices ſacerdotes. ⁊ h̄ ad
dñaʒ epoꝝ.vel appellanꝫ ſimplices.i.rudes ⁊ fatui talia
facere ꝑſumētes. Pria expoſitio eſt vioꝛ ſm̄.d. Cardi.h̄
ſed tu pōdera qꝛ pro ſcða expoſitiōe optime facit tex. iſte
ad finē ibi ex temeritate.vñ appellat huiōi ſacerdotes te
2 merarios ⁊ ſic fatuos. ¶ No. elegantē regulā † ꝙ ea q̄
ſunt ordinis epālis nō pñt acqri ꝑ inferiorē ex ꝯſuetudi
ne quātūcūqꝫ vetuſtiſſima ⁊ rō eſt ſm̄ ſcribētes h̄ qꝛ ꝯſue
tudo nō facit in capacē actus cōpetētis epꝫ rōne ordinis

b ¶ Reſpectu. Panoꝛ.h̄ nihil differt a do.And.re ⁊ ſubſtātia ſʒ vbis tantūmō.circa ſūmaria ⁊ caſus figuratōeʒ.ad materiā aūt huiꝰ text.vide poſt Jo.an.oēs cō muniter ſcribentes in.c.ij.de preben.li.vi.vbi multa pulcrha cō geſta reperies.

epalis habilē ⁊ capacē ad h allegāt nōta p Jo.an.in.c.ij.
3 de pben.lib.vj.hn faciat qd voluit ibi Jo. mona.† ꝙ quā
tocūqꝫ tpe laycus exercuerit actū ſpūalem nunꝙ tn̄ pōt
illū actū pſcribere.lꝫ enim poſſeſſio tanti tpis cuius initij
nō extat memoria hēat vim tituli.vt in.l. in ꝯcedendo.ff.
de aqua plu.arcē.⁊.l.hoc iure.§.ductus aque.ff. de aqua
quotti.⁊ eſti.⁊.c.ſuper qbuſdā.§. ꝑterea de ṽbo ſignifi.⁊
tn̄ iſtud ꝓcedit qn̄ datur capacitas in exercēte als non ꝙ
dictū eſt hn̄ no.ſm.d.Abb. qꝛ limitat ⁊ reſtringit.d.§.ꝑ
terea.⁊.d.§.duct⁹ aque ⁊ ſilia iura.ſecus dicit eē in cōpe
tentib⁹ epo rōne iuriſditionis vel dignitatis epalis.nam
illa pn̄t pſcribi p inferiorē clericū. vt in.c.cū olim. ⁊ in.c.
auditis de pſcriptj.⁊ no.in.c.accedētib⁹ de exceſ.pla.⁊ in
c.cū ꝯtingat de foro compe. Tu ad primū allega ꝙ pul
chre voluit Bal.in.l.i.C.de emāci.libe.vbi dixit† ꝙ ſi lay
4 cus p mille ānos exercuiſſet offm̄ ſacerdotale ꝙ pp h nō
vr̄ eſſe ſacerdos qꝛ eſt in capax.⁊ ſic decidit ibi Bald. ꝙ
data in capacitate exercētis tps cuius nō extat memoria
in ꝯ̃rium nihil operaꝰ.Facit ꝙ pulchre voluit Jo.mona.
5 c.ij.de pben.in.vj.refert ⁊ ſeqtur ibi Dn̄icus† ꝙ ſi laycus
ſtet p centū ānos ⁊ nō ſoluit decimas ꝙ nō vr̄ pſcripſiſſe:
ex quo eſt in capax.iō teneꝰ ad ꝑteritas ⁊ futuras decias
faciat.c.cāmqꝫ de pſcriptj.Et ſi opponaꝰ de eo ꝙ rettulit
6 Bal.in.l.reſcripta.C.ð pci.impe.offe.† vbi refert quoſdā
reges ex tpe cuius non extat memoria in ꝯ̃rium ꝯferre in
ſuis regnis pbēdas.vt eſt rex Ungarie.⁊ rex Anglie.de
cidit ꝙ pn̄t ꝯferre ex quo ꝯtulerunt ex tpe cuius nō extat
memoria in ꝯ̃rium.⁊ tn̄ clarꝫ eſt ꝙ laycus eſt in capax ex
ercēdi iura ſpūalia.vt in.c.quāto de iudi. ⁊.c. bene qdem
xcvj di.ergo poteſt ſoluere h modo ꝙ illud n̄ operaꝰ diu
turnitas tpis.ſed operaꝰ allegatio ꝑuilegij indulti a ſede
apl'ica.vn̄ diuturnitas tpis ⁊ ſcia ⁊ tollerātia pape indu
cunt ꝯceſſionē ꝑuilegij.vn̄ pſumunꝰ ꝑuilegiati a papa.iō
neceſſe eſt initi ꝑuilegio pſumpto ex collatione pbendaꝝ
facta ꝑ eos ex tpe cui⁹ nō extat memoria i ꝯ̃rium. ⁊ iſtud
7 voluit Jo.mona.in.d.c.ij.de pben.in.vj.† Nā papa pt ꝑ
uilegiare laycū in hoc vt ſunt tres elegātes glo.in.c. ꝑter
hec.xxxij.di.⁊ in.c.menā.ij.q.v.⁊ in.d.c.bene qdem.xcvj.
diſ.⁊ ſic nō omne ꝙ eſt queſibile ex ꝑuilegio eſt qſibile ex
tpe cuius nō extat memoria in ꝯ̃rium data in capacitate
8 exercētis.† Quo ad ſcdm̄ adde ꝙ inferior epo ex tpe acq
rit ea q̄ cōpetunt epo rōne iuriſditiōis vel dignitatis epa
lis ſm Archi.⁊ Jo.an.in.c.cū eps de offi.ordi.lib.vj.vbi
9 dicunt† ꝙ ex ꝯſuetudine pōt cōpetere archidiacono ius
audiēdi quaſcūqꝫ cauſas in certa pte dioceſis.ita ꝙ epus
nō poterit ibi ꝯſtituere vicariū.⁊ idē voluerunt do. de ro
ta deciſio.xxxix.allegāt dictū.c.auditis.⁊.d.c. cū olim. ⁊
c.dilectus de offi.ordi.⁊.d.c.accedētibus.xvj.q.iij.c. qui
cūqꝫ.⁊ idē voluit Lapus allegatione.xcij.⁊ faciat glo.in
c.dilectis.j.de appel.Et pondera iſtud verbū pſumunt ex
hibere qꝛ ꝓ certo hic probaꝰ illud qd voluit glo. hic. vꝫ
ꝙ ſimplices ſacerdotes pn̄t apponere in frōte ſacm̄ criſ
matis ex delegatione ⁊ cōmiſſione pape ꝙ ſic ad oculuꝫ
10 demōſtro.† Illud dr̄ quis facere ex pſumptione qn̄ illud
facit auctoritate ꝓpria ꝙ ex cōmiſſiōe ſupioris facere de
beret.h.d.tex.in.c.decernim⁹ in ṽ.eccl'iaſtica negocia tra
ctare nō pſumant de iudicijs.⁊ glo.ibi dicit. tn̄ ex delega
tione ſupioris tractare pn̄t.⁊ ibi ſcribētes aſſumunt hanc
doctrinā adductā a me. Nam layci vt ibi dr̄ nō pſumant
tractare negocia eccl'iaſtica . ⁊ tn̄ ex cōmiſſione ſupioris
pn̄t.⁊ facit ad hoc.c.i.de vita ⁊ hone.cleri.in ver.nō pſu
mātlayci ſedere inter clericos.⁊ tn̄ inuitati a clericis pn̄t.
vt ibi dicit Innoc.⁊ alij.Facit.c.monaſteria eo.ti.c.fi. de
elec.c.omnis vtriuſqꝫ ſexus.§.caueant de peni. ⁊ remiſ.c.
fi.de tempo.ordi.lib.vj.c.i.ne plati vices ſuas.c.cū in offi
cijs de teſta. c.cuꝫ layci de iure patro.ergo eodē modo dꝫ
intelligi iſte tex.vt ſimplices ſacerdotes nō ponāt criſma
in frōte ſed ponāt ex delegatiōe ſupioris.⁊ ſic probaꝰ hic
doctrina glo.tene mētí ꝑpetuo.¶ No.ibi ad apoſtoloꝝ
tpe ꝙ ritus apoſtoloꝝ quo ad certa ſacr̄a habēt inpmere

a ¶ Ordo.de iſta mā̄ valde ꝓlixa q̄ꝫ pau
cis ꝯplectiꝰ ð mēte oium do
cioꝝ.d. And. hic vltra cano
niſtas viō ian ctū bonauētu
rā. iuj.ſnia.di. xxuij. argu.ij.
q.ij.in.i. pte.⁊ eadē d.ſt.arg.
ij.q.iij.in.ij.p te.⁊ viō gu l.
⁊ goſ.iij.j. pte ſūme ⁊ beatū
tho.all'ato lo co ⁊ i pmis ði
tatis normaꝫ ſubtiliſſimū p
ceptorē meus ibidem in ṽbo
de ſecundo ar ticulo vbi ad
vtrāqꝫ parteꝫ egregie ⁊ ſub
tiliter arguit p opi.canoniſta
ruꝫ quedāmō ſuſtinēdo ⁊ re
ſoluēdo ſecun dū mentē pro
priā ibi ſalteꝫ q̄cqd ſit ð iſta
cōtrouerſia. ⁊ vide car. i cle.
ij.in.vj. oppo. de eta. ⁊ qua
li.qb⁹ in locis omnia ad mi
nimu vſqꝫ re ſolute reperi
es.

carācteris impſſionē.nā imediate poſt mortē Yhēſu chri
ſti oēs pſbyteri in cōmuni regebāt eccl'ias nec erant iter
eos epi.ſed idē erat pſbyter ⁊ eps.⁊ ꝯferebant oia ſacr̄a.
vt in.c.olim.xcv.di.⁊.c.legimus.xciij.di.ſed qꝛ ordinabāꝰ
tur in pſbyteros aliqui indiſcreti ⁊ ꝓpter hoc inſurgebāt
hereſes ⁊ ſciſmata.iō ad tollenda ⁊ euitanda hmōi incō
ueniētia ordinarūt apoſtoli vt crearenꝰ epi ⁊ certa ſacr̄a
eis ſpāliter reſeruarūt q̄ inferiorib⁹ nō lꝫ attingere vt criſ
mare in frōte ordines ſacros ꝯferre virgines bn̄dicere ec
cleſias ꝯſecrare de qbus ⁊ ſilibus.vide elegantē tex. in.c.
quāuis.lxviij.diſ. ⁊ ſic ꝓhibuerūt ſimplicib⁹ ſacerdotib⁹
iſta ⁊ ſilia ⁊ talis ꝓhibitio impedit impſſionē caracteris
11 qꝛ ſi pſbyteri ð facto ꝯferant nihil ꝯferunt. † Et ex h ⁊ ex
iſto tex.colligit do. Anto. hic pro opi. canoniſtaꝝ ꝯ̃ opi.
theologoꝝ ꝙ eſt dare ordinē epalem.⁊ ſic nouē ſunt ordi
nes de quo p glo.in ꝓhemio ſexti in ṽ.epo. Et ſi quis vel
let tenere opi. theologoꝝ vt nō ſit ordo dicat ꝙ hoc opa
tur ordo pſbyterat⁹ iūctus cū dignitate epali interdicēte
ordinatiōeꝫ eccl'ie.⁊ ſic ſm.d. Ant.ordo pſbyteralis iun
ctus dignitati epali eſt maioris virtutis ⁊ ptātis q̄ꝫ ille q
eſt penes ſimplicē ſacerdotē.ita reſidet hic.d.Anto. queꝫ
ſeqtur hic.d.Abb.⁊ Jo.de imo.Tu ṽo ante oia dicas ꝙ
iſte tex.ꝓbat ꝙ rit⁹ apoſtoloꝝ allegaꝰ ꝓ lege. faciat.ſ.c.
quāuis.lxviij.di.Sed ꝯ̃ hoc recte qs opponet ille pōt idu
cere ritum ſeu ꝯſuetudinē cui data eſt ptās legis ꝯdende.
ita dixit Jo.an. in rubrica.ē.eo. vide ibi dicta. Sed ptās
legis ꝯdende fuit data ſoli Petro.c.quodcūqꝫ ligaueris
xxiiij.q.i.ꝯiuncta doctrina Inno.in.c.qd ſup his de voto
exponētis auctoritatē illā quodcūqꝫ ligaueris.ſ.per viaꝫ
legis ⁊ ꝑcepti de quo dictū fuit ſupra in.c.i..ē.de cōſti.er
go apoſtoli nō potuerūt introducere ritū qui habereꝰ ꝓ
lege.Soluite ꝙ iſte ritus emanauit ex ordinatiōe totius
eccl'ie interuenit enim auctoritas Petri ⁊ cōſenſus oium
a apoſtoloꝝ.Itē addite ad illud vtrū epatus ſit ordo.ᵃ ⁊ q
dem Hoſti.in.c.cū ꝯtingat de etate ⁊ quali.decidit qd ſic
ꝙ p ꝯſecrationē ꝯferꝰ ordo epalis.lxxvij.di.c.i. de tempo.
ordi.c.ſi archieps cū.c.ſeq.c.i.de teſta.in ṽſi. epatus ordi
ne.⁊ huius ordinis auctoritate quedā expediunꝰ q̄ nō cō
mittunꝰ inferiorib⁹ de ꝯſecra.eccle.vel alta.c. aqua. ⁊ ſic
ſm Hoſti.taceant q negant nouē eē ordines.ſunt enī no
uem ad ſimilitudinē ſupioris gerarchie in qua ſunt noue or
dines angeloꝝ.⁊ remittit ſe ad ſūmā de ordinatis ab epo
q renūciauit epatui in.§.i.⁊ facit.c.cleros.xxi.diſ.vbi no
uem ſunt ordines īter quos ꝯnumeraꝰ epatus.ſed theolo
gi oēs vno ore tenēt ꝯ̃rium quarto ſniaꝝ diſtin.xxiiij.vbi
Ricardus in pſata diſtin.q.iij.articulo.ij.dicit ꝙ epatus
nō eſt ordo ꝓut ordo accipiꝰ ꝓ gradu ptātis mediate vel
imediate ad ꝯſecrationē corpis ⁊ ſanguinis xpi. Sed ac
cipiēdo ordinē ꝓ quolibet gradu ptātis reſpectu quarūli
bet actionū ſacraꝝ epatus dr̄ ordo.Et aſſignāt theologi
ſufficientiā ordinū q̄re ſint ſeptē ⁊ nō plures ꝙ lꝫ ⁊ ſequiꝰ
Jo.de ligna.in.d.c.cū ꝯtingat.Sed do. Cardi.dicit non
opꝫ vexari circa hoc ex quo iure expſſum eſt epatum fore
ordinē.vt in pallegatis iurib⁹ argu.c.ſcriptum eſt in lege
vj.q.iij.c.i.c.ne initaris.⁊.c.fi.de cōſti. Et pcipue qꝛ non
pn̄t fieri in hoc rōnes vrgētes.ita ſenſit.d.Cardi. in.d.c.
cū ꝯtingat.Sed Guil.de mōte laudi.in cle.in pleriſqꝫ de
elec.dicit ꝙ ſi accipimus ordinē ꝓ offō poſſum⁹ dicere ꝙ
epatus ſit ordo.nā pōt ſacrare pſbyteros q ſunt duces in
corpe miſtico ad ꝯficiendū eucariſtiā.c.i.in fi. ð ſūma tri.
Itē ⁊ alios ſacros ordines ꝯferre.vn̄ epatus dr̄ ſacer or
do qꝛ p ipm eps facit actus ſacros.c.qd ſicut.§.ꝑterea de
elec.Si aūt ordo accipiꝰ ꝓ ſacro epatus nō eſt ordo. ſed
q̄tuor minores ⁊ tres maiores ſunt ordines.⁊ ſic Laudi
nus excludit ſalmiſtatū ſeu primā tonſurā ⁊ epatū. Et ſic
ponit ſeptē ordines ad quos aſſenſit theologus dicēs ꝙ
epatus eſt dignitas q̄dam.Sed.d. Anto.in.d.cle. in ple
riſqꝫ.dicit ꝙ in pmitiua eccl'ia ordo pſbyteralis ⁊ epalis
fuerūt vnū.⁊ idē vt ꝓbaꝰ in.d.c.olim.⁊ in.d.c. legimus.
⁊ vtriuſqꝫ erat idē caracter.lꝫ poſtea in aliquo plata fue
rit poteſtas

rit ptãs epalis pſbyterali etiã tpe aploꝝ vt hic remãſit tñ
idẽ caracter aliqualr̃ in ipꝛeſſus in pſbytero ⁊ ampliat⁹ ĩ
epõ ex diſpõne aploꝝ q̃ interpetrat̃ eẽ diſpõ ipſius dei. ar
gu. c. cũ in arte de celebra. miſſaꝝ. Et ex hoc ifert ꝙ opi. q̃
eſt ꝙ epalis dignitas nõ ſit vera itelligẽdo d ordine ſepa
to a pſbyterali ſed eſt ordo cũ pſbyterali lꝫ i aliquo maio
ris poteſtie. ⁊ ſic ſaluat̃ vtraqꝫ opi. theologoꝝ ⁊ cãoniſta
12 rũ. ⁊ id dicit † ꝙ ſi epõ ꝓhibet̃ ptãs ordinãdi vel ꝯſecrãdi
valebũt geſta p eũ quãtũ ad caracterẽ ⁊ habitũ q aliquo
modo põt dici ieſſe epali dignitati. Et hec eſt cã q̃re ſi de
ſtituat̃ vel deponat̃ adhuc remanet epũs quo ad habitũ. ⁊
p ꝯñs ordinãdo ĩpꝛimit caracterẽ. vt i. c. i. d ordinatis ab
epõ. ⁊ p h refert ſe i ꝯtingẽtia facti dixiſſe ꝙ ordinati ab
epis creatis auctẽ alteri⁹ ſũmi põtificis romanoꝝ qꝛ non
eſt vnus verus romanus põtifex ſicut eẽ dꝫ. vt in. c. in apl
hus. vij. q. i. ꝙ illi tales celebrãdo ꝯficiunt veꝝ corpus xpi
cũ ipſi põtifices cõſecrati fuerint a põtificib⁹ antiqs. ⁊ ſic
receperũt caracterẽ. ⁊ p ꝯñs creãdo alios epos lꝫ ꝯ ꝓhi
bitionẽ ipꝛeſſerũt caracterẽ. Facit qd hr̃ in. c. i. de ſciſma
tis vbi ordinati a ſciſmaticis receperũt caracterẽ ⁊ cõfici
unt. Et cũ hac doctrina. d. Anto. trãſiuit Jo. de imo. i. d.
cle. in pleriſqꝫ. ⁊ iſtud ẽt ſecutus eſt. d. Dñicus in. d. c. cle
ros. xxi. diſt. vbi dicit ꝙ ex hoc pñt reduci ad ꝯcordiã opi
niones. vñ ſi dicimus ꝙ epatus ẽ ordo qꝛ ĩpꝛimit̃ nouus
caracter. dicit ꝙ nõ eſt ordo. ⁊ ita ꝓcedat opi. theologoꝝ.
Sed ſi dicimus an amplicet̃ virtus caracteris pſbyteralis
⁊ dicit ꝙ ſic iſto reſpectu põt dici ordo. qꝛ ſicut p ptãtem
pſbyteralẽ dat̃ ptãs ꝯficiendi corpus xpi iniungẽdi peni
tentiã ⁊ extremã vntionẽ ſic p ꝯſecrationẽ epi dat̃ ptãs ca
racteris quãtuꝫ ad ordines ꝯferẽdos ⁊ apponẽdũ criſma
in frõte ⁊ alia ſacra. ita dicit colligi ex glo. in ꝓhemio ſex
ti. in v. epis. Et ex dictis. d. Anto. in. d. cle. in pleriſqꝫ. ⁊ re
vera. d. Anto. hoc voluit hic. ſed nõ ita p extẽſuꝫ. Sed mi
hi vr̃ pma ꝯſideratione opi. theologoꝝ foꝛe verã ꝙ epat⁹
ſit digninas ⁊ nõ ſit ordo. ⁊ ad h allego tex. in auc. ſꝫ epa
lis dignitas. C. d epiſ. ⁊ cleri. vbi impatoꝛ appellat epatũ
dignitatẽ ⁊ nõ ordinẽ. ⁊ allego. c. venerabilis de pbẽ. vbi
epatus dr̃ culmẽ dignitatũ ⁊ ſic appellat̃ dignitas digni
tatũ. ⁊ hoc voluit glo. q̃ reputat̃ ſingu. in. c. ij. de pben. lib.
vj. Et allego tex. in. c. qꝛ põtificali dignitati de offi. deleg.
lib. vj. ⁊ tex. in. d. cle. in pleriſqꝫ. vbi epat⁹ appellat̃ honoꝛ
Et tex. in. c. qꝛ piculoſuꝫ in v. põtificalis officij de ſentẽ. ex
cõmu. lib. vj. ⁊ tex. in. c. quãuis in v põtificatus apicẽ non
habẽt. lxviij. di. ⁊ tex. in. c. coꝛ. epi in v. ſi nomen epi nõ ha
bẽt qũo offm̃ epi hẽbunt eadẽ di. ⁊ tex. viij. q. i. c. q epatuꝫ
bonũ deſiderat op⁹ deſiderat. Ex qbus iurib⁹ appet epa
tũ potius foꝛe honorẽ dignitatẽ offm̃ ſeu ordinẽ. Sed ꝓ
opi. canoniſtaꝝ allego tex. in. l. ſi quẽqꝫ. C. de epiſ. ⁊ cleri.
in v. ad epatus gradũ. ⁊ in v. ordinet̃ antiſtes vbi formalr̃
ꝓbat̃ ꝙ epatus ſit ordo. ⁊ tex. in auc. de ſantiſ. epiſ. in pn.
⁊ in. §. i. in v. in epm ordinet̃ colla. ix. ⁊ q̃ſi p totũ illud au
ctẽticũ ꝓbat̃ epatũ foꝛe ordinẽ. ⁊ allego tex. in. c. q epũs oꝛ
dinãdus. ⁊. c. cũ epũs ordinat̃. ⁊. c. illud. xxiij. diſt. ⁊ ſic tex.
iſti ſimiles ſunt textui. d. c. cleros. xxi. di. in vſi. ordo epoꝝ.
Poſſet tñ ꝓ opi. theologoꝝ dicere ꝙ lꝫ caracter pſbyte
ralis dicat̃ auctus ⁊ ampliat⁹ p caracterẽ epalem nihilo
minus ſubſtãtialiter ⁊ formaliter ſunt vnũ. ⁊ idẽ ergo nõ
faciũt duplicẽ ordinẽ p tex. ad hoc multũ elegañ. in. l. fal
ſa demõſtratio. §. ſed ſi cui. ff. de ꝯdi. q demõ. vbi dr̃ aucta
dignitas ⁊ nõ mutata. Quinimo plus vr̃ dicendũ † ꝙ ap
13 pellatiõe pſbyteroꝝ veniũt epi. ⁊ allego in ſili tex. ſingu.
ſm oẽs in. c. ſi. de ſymo. vbi indulgẽtia collata monachis
cõpꝛehẽdit abbates q monachi ſunt. eodẽ modo dicam⁹
ꝙ cõpꝛehẽdat epos indulgẽtia collata pſbyteris qꝛ iam
epi pſbyteri ſunt. ⁊ allega in ſili ſingu. tex. in. c. cũ p exce
ptionẽ de priuile. lib. vj. vbi puilegiũ i idultũ clericis cõ
pꝛehẽdit cãonicos. Eodẽ modo dicam⁹ in indulgẽtia col
lata pſbyteris. vt cõpꝛehẽdat epos. ⁊ p ꝯñs ordo pſbyte
ralis ⁊ epalis ſint vnũ. ⁊ idẽ ſꝫ ordo epalis videat̃ auct⁹
⁊ ampliat⁹ ergo nõ ceſſat dici ordo pſbyteralis p. d. l. fal
ſa. §. ſed ſi cui. ergo vr̃ ꝙ eſſentialr̃ vnus ⁊ idẽ ordo eſt ſed
accidẽtalr̃ epatus dicat̃ ordo. Et qd iſta ꝯcluſio mea vi
deat̃ vera adduco rõnem habẽteꝫ neruũ. nã anteqꝫ p apo
ſtolos fuiſſet collata admiſtratio certoꝝ ſacroꝝ epis epa
tus iã erat vt appet in pſalmo icipiẽte laudẽ meã ne tacue
ris in v. epatus eius accipiat alter. ⁊ claꝝ eſt ꝙ tunc non
erat ordo ſed dignitas. vñ eſſentialr̃ ⁊ pncipalr̃ epatus ẽ
dignitas vt volũt theologi. ſed accidẽtalr̃. ſ. p attributio
nẽ certoꝝ ſacroꝝ reſeruatã ſolis epis p ipſos aplos epat⁹
dr̃ ordo. ⁊ iſto modo poſſent reduci ad ꝯcordiã opi. theo
logoꝝ ⁊ canoniſtaꝝ. ⁊ ita itelligat̃. c. aqua de ꝯſecra. ecc.
vel. alta. in quãtuꝫ loquit̃ de ordine epali. ⁊ ita intelligat̃
tex. iſte ⁊ ſiles ſupius adducti. ⁊ lꝫ theologi dicãt epatuꝫ
eẽ dignitatẽ ⁊ nõ ordinẽ. dico ꝙ iſta ſtant ſimul ꝙ epat⁹
ſit dignitas ⁊ ordo. nã ſacerdotiũ diaconat⁹ ſubdiacona
tus ⁊ ſiles. lꝫ ſint ordines. vt i. d. c. cleros tñ ſunt dignitas
tex. eſt formalis in. c. deniqꝫ in v. ſacerdotes diaconi ⁊ re
liq quos dignitas eccl̃iaſtici gradus exornat. iiij. di. ⁊ gl.
ibi colligit ex tex. illo ꝙ qlibet ordo eccl̃iaſticus dr̃ digni
tas. i. q. i. c. repiunt̃ ⁊ ſic ſto in hac ꝯcl̃one iudicio meo in
dubitata ꝙ eſſentialr̃ ⁊ originalr̃ epatus ſit dignitas vt
volunt theologi ſed accidẽtalr̃ ⁊ cõtingẽter ex ordinatõe
aploꝝ dr̃ ordo tene menti qꝛ eſt noua ⁊ pulchꝛa ꝯcluſio.
14 ¶ No. ibi nõ ſũt a fidelib⁹ ꝯtẽnẽda ꝙ q̃dã ſunt ſacra ne
ceſſitatis quẽ omittere demũ eſt illicitũ ſi ex ꝯtentu omit
tant̃ ⁊ ſic ſacrm̃ ꝯfirmationis regulr̃ nõ eſt neceſſitatis. vñ
pt qs ſaluari lꝫ nõ ſit criſmatus dũmõ tale ſacrꝫ nõ dimit
tat̃ vñ ex ꝯtẽtu ex ꝯtẽtu de nõ necẽio efficit̃ neceſſariũ. nã ſe
ptẽ ſacramentis eccl̃ie quedã ſunt neceſſitatis quedã ſunt
volũtatis de qbus glo. eſt magña in. c. veniẽs de trãſac. ex
quo ſeqtur nũc ꝙ ſacra volũtaria ex ꝯtentu dicunt̃ neceſ
15 ſitatis. Facit ſil̃e qd voluit Jo. an. in. c. ſacris ꝙ metus cã
vbi dixit † ꝙ cõicans excõicato pp ꝯtentũ peccat mortalr̃
⁊ gl. in. d. c. veniẽs voluit ꝙ ꝯtẽnens ſacra volũtaria pec
cat mortalr̃. Et faciat qd voluit glo. multuꝫ ſingu. n. c. de
libellis. xx. di. q̃ dicit ꝙ lꝫ eccl̃ia oriẽtalis nõ accepit cõſti
tutiões eccl̃ie occidẽtalis tñ nõ peccat qꝛ nõ fecit ex ꝯten
16 tu. ⁊ facit qd no. in. c. nã ꝯcupiſentia de ꝯſti. † vbi lex ꝯſilij
ligat ad mortale peccatũ ſi ꝯtẽnat̃. vide q̃ pulchꝛe ibi re
tuli. ⁊ facit. c. auditis de procu. vbi pp cõtentũ iudicis qs
punit̃ in expenſis. ⁊ ex hoc colligi põt ꝙ iſtud ſacrm̃ ꝯfir
mationis tacite omitti põt ſed nõ expſſe qꝛ tũc vr̃ illud cõ
tẽni ſil̃e dicimus in iuramẽto calũnie ꝙ tacite omiſſuꝫ nõ
vitiat ſecus ſi expſſe. c. i. de iura. calũ. lib. vj. l. ij. §. ſed quia
17 C. eo. ti. † ſil̃e dicim⁹ in iduciis dliberatorijs q̃ ſi petant̃ ⁊
nõ dent̃ iudiciũ eſt nullũ ſecus ſi nõ petant̃ glo. eſt ſingu.
in. c. vxoꝛ felicis. xvij. q. iiij. ⁊ voluit hoc glo. Jo. an. i cle.
ſepe de vbo. ſigni. ꝙ eſt bñ no. ¶ No. ibi ex neceſſitate q̃
a18 legẽ nõ hꝫ † ꝙ neceſſitas ñ ſubijcit̃ legi.[a] ⁊ dicit h Pet. de
ancha. ꝙ pp neceſſitatẽ pr̃ põt vẽdere filiũ. l. ij. C. de prib⁹
q filios diſtraxerũt. põt ẽt qs furari. c. iij. de furtis ⁊ occi
dere ſi alr̃ ſe tueri nõ põt cle. i. de homi. ⁊ domũ vicini di
ruere ſi pp eius deſtructionẽ euitat̃ incendiũ. l. ſi qs fumo
§. i. ff. ad. l. acql. Sꝫ tu collige nõbile ex hoc text. hoc mõ
19 † ꝙ i caſu neceſſitatis melius ẽ omittere qꝫ ꝓhibita atten
tare. ⁊ qd iſtud ſacrm̃ ꝯfirmationis dꝫ qs omittere poti⁹
quã a ſimplici ſacerdote recipe. q̃dã m̃ cõtra arguebãt ꝙ
dẽbat licere nõ epis criſmare pp neceſſitatẽ ſed hoc tollit̃
ex tex. iſto ex quo iſtud ſacrm̃ nõ eſt neceſſitatis dũmodo
nõ ꝯtẽnat̃. ⁊ dicit Hoſti. ꝙ iſte tex. intẽdit ꝙ fidelis q nõ
põt pp ſupueniẽtiã mortis recipe hoc ſacrm̃ ab epõ q iu
ſte illud dare poſſit tuti⁹ faciet omittere qꝫ recipe ab illo
q dare nõ põt. nã omittẽteꝫ excuſat neceſſitas recipiẽtẽ ac
cuſat temeritas ⁊ pm⁹ ſaluatur i fide ſacramẽti. c. debitũ
de baptiſ. ⁊ hẽas tibi hec pulchꝛa vltra dicta Pet. de an
cha. h ꝙ voluit glo. q̃ reputat̃ ſing. in. c. paſtoralis. §. pte
rea. de offi. ordi. q̃ voluit † ꝙ pp neceſſitatẽ põt qs cõfiteri
20 layco ⁊ elegãs ꝯſiliũ Pet. de ancha. ꝙ i ordine eſt. clxxx.
vbi ꝯſuluit ꝙ non admittit̃ exceptio incõpetẽtie iudicis
pp neceſſitatẽ. puta qꝛ debitoꝛ erat fugitiuus ⁊ ſemel ob

a ¶ Legi. ad d l. i. C. de oper. liber. l. ij. de of. pcõ. doc. in. l. ij. ff. ſi cer. pet. ⁊ bar. in. d. l. ſ. ceterũ q̃ diſputãt vbi de neceſſitate nũq̃d ſ. aliqua neceſſitas cui nec dñ qdẽ imortales repugnã repñt in nã ponat̃ qm̃ profeſſionis tue non eſt ac ẽt qꝛ periculoſuꝫ eſſet diſſerere peni tus omittim⁹.

21 tinui hic†qdá vt ſuſpectus de fuga captus fuerat p ptátez
petebaſ relaxari tanq̃ captus p in cópetenté qꝛ iudex có
peteńs erat iudex mercátie ⁊ dicebaſ capturá nullá ꝯſului
ꝯ̃riũ ⁊ obtinui ⁊ allegaui illud ꝯſiliũ.d.Petri.⁊.l.ait
ptoꝛ.§.ſi debitoꝛé.ff.q in fraudé credi.⁊ gl.in.l.nullus.C.
22 iudeis.Facit.l.i.C.de ope.liber.†vbi lꝫ libertus nó tenea
tur pſtare preciũ operaꝝ patrono.ſꝫ ipſas operas ꝙ nihilo
minus ex cã neceſſitatis pót pꝛonus exigere preciũ.⁊ pul
23 chꝛe ibi dixit Bal.ſumẽdo argu.ex illa.l.†ꝙ tpe neceſſita
tis ꝓ ſuitijs pſonalib⁹ pót dñs iponere ſubdito ſuo cha
ritatiuũ ſubſidiũ vſq; ad valoꝛé operaꝝ vel mandare ſub
dito ꝙ ſuiat alijs in eiſdé opis.l.ſi libertus arté.ff.d ope.
liber.Sed argumẽtare de liberto ad ſubditũ vr̃ ꝙ p oia
nó ſit argumẽtatio bona de q̃ alibi eſt dicendũ.facit.c.cũ
apoſtolus de cenſi.vbi eps iponit charitatiuũ ſubſidiũ ſu
24 is clericis tpe neceſſitatis.facit.c.licet de ferijs.†vbi licitũ
eſt piſcari dieb⁹ feriatis pp neceſſitaté.facit glo.ſingu.in
l.i.ff.de ferijs.vbi licitũ eſt facere capi debitoꝛé pp neceſſi
taté.facit glo.in.l.ij.§.cũ in eadé.ff.ad.l.rodiá de iactu.q̃
25 voluit†ꝙ oia ſunt cóia tpe neceſſitatis.alle.ad hoc.l.diui
ná.⁊ Ang.ibi ex illa glo.arguit ꝙ ſtipẽdiarij dátes ope
rá rei bellice licite pñt pp neceſſitatez accipe victualia ad
viuẽdũ.facit glo.multũ ſolem.in.l.ꝓ herede.§.ſi qd tñ.ff.
26 de acq.here.q̃ voluit†ꝙ pp neceſſitaté pót capi debitoꝛ vt
ſatiſfaciat ſuo creditoꝛi de operis ꝙ eſt bñ notandũ.⁊ ibi
Bar.refert ſe dixiſſe in mã repheſaliaꝝ ꝙ ſicut pp inopiá
pót creditoꝛ cape pſoná liberá dbitoris vt ſibi ſatiſfaciat
in opis.ita erit pp delictum ciuitatis nó redẽtis ius ſi co
pia ſupioꝛis hẽri nó poſſit poterũt capi hoies illius ciui
tatis i quos ciuitas hꝫ iuriſditioné ⁊ cópelli ad opandũ
⁊ ſatiſfaciẽdũ in opis.vide.c.i.de pigno.⁊ q̃ dixi ibi.⁊ ꝙ
hr̃ in.c.lꝫ ex quadá de teſti.⁊ i.l.ſi alius.§.belliſſime.⁊ ibi
Bart.ff.quod vi aut clam.⁊ glo.in.c.veniens de tranſac.
27 ¶ No.ibi ne talia de cetero†ꝙ geſta reſpectu ꝯſuetudi
nis minus rónabilis tolleranſ reſpectu pteriti tpis ꝯſue
tudo.n.lꝫ praua ſit tñ reſpectu pteriti tpis nó mereſ pená
faciẽs actũ ſm illá dũ tolleraſ.Facit.c.aqua de ꝯſecra.ec
cle.vel alta.in ṽ.ne de cetero.vbi poniſ ſilis modus loq̃n
di.Sed in ꝯ̃rium facit.c.inter dilectos de exceſ.pla.⁊ qđ
no.in.l.ſi.ff.de ambitu.⁊ in.c.pe.p Jo.an.de ſupplé.neg.
pla.Jdeo mihi vr̃ ꝙ iſtud nõbile nó poſſit colligi ex iſto
tex.ná quotiens lex declarat irrónabilitaté antiq ſtatuti.
tũc extendiſ ꝯſtitutio ad pterita glo.eſt in cle.ij.de reb⁹ ec
cle.nó alie.⁊ qđ no.d.Anto.⁊ ibi dixi in.c.ſi.de ꝯſti.⁊ qđ
no.d.Anto.in.d.c.aqua.⁊ facit qđ hr̃ in cle.i.in ṽ.de cete
ro de vſuris.⁊ in.c.i.in ṽ.de cetero de poſtu.pla.in.vi.⁊ i
ꝓhemio clemẽ.in ṽ.de cetero.Cum ergo iſte tex.declaret
hãc ꝯſuetudiné foꝛe iniuſtá ⁊ irrónabilé vt appet in tex.
ibi ad excuſandas vbi reprobaſ excuſatio iniuſta i pecca
tis hoc.n.arguit ptinatiá defendẽdi q̃ maxime reprobaſ
vt in.c.ij.de ſũma tri.⁊ in cle.i.de here.ergo ſeqtur ꝙ act⁹
geſtus de pterito eſt nullus.Facit qđ hr̃ in.c.cum tu.ꝫ.de
vſur.⁊ qđ diceſ in glo.¶ Ultimo no.ibi cũ vmbra q̃daꝫ
28 †ꝙ aliud eſt vmbra aliud eſt ṽitas ꝯcoꝛdat.l.filio qué pa
ter.ff.de libe.⁊ poſthu.in ṽ.ne ymagine nature ṽitas obũ
breſ.Facit illud ꝙ ſcribiſ apud Lucanũ in tertio.Liber
tas inquit populi qué regna coercẽt.Libertate perit cu
ius ſuaueris vmbrá.Si qcqd iubeare velis.Et diciſ vm
bra criſmatis q̃ſi illa ſola vnctio non aũt virtus criſmatis
ſeu ſacramẽti facit ꝓ ſnia Salomonis de quodá ſomniá
te aialia vicini q illa petebat vt ſua.Salomó fecit illa trã
ſire p ponté.ita ꝙ vmbra appebat in aqua ⁊ illá vmbraꝫ
adiudicauit ſomniáti.⁊ ſic tex.denotat effectum ⁊ nó vm
brá facti.q̃ñq; tñ iura denotát veꝝ factũ de quo in.l.ea q
dem.C.ſi mácipiũ ita fuerit alie.ná criſmatio i fróte deno
tat effectũ iuris ⁊ nó ſimplicis facti ꝯfertur.n.⁊ iprimiſ p
talé ꝯfirmationé character ſi alienus a baptiſmo.ſed q̃
re iſtud ſacrũ criſmatis ſeu ꝯfirmationis fuit inſtitutũ cũ
nõ ſit de neceſſitate ſalutis hr̃ de ꝯſecra.diſt.v.c.i.⁊.ij.naꝫ
baptiſmus neceſſarius eſt moꝛiẽtib⁹ qꝛ ẽt iſans vnius di
ei ſaluari nõ pót de ꝯſecra.diſt.iiij.c.firmiſſime.ſacrm ve
ro ꝯfirmationis eſt neceſſariũ victuris.na cũ homo mili
tet quotidie inter hoſtes inuiſibiles.iuxta illud Job mi
litia eſt vita hois ſup terrá.⁊ p iſtud ſacrm ꝯfirmationis
ꝯfirmaſ roboꝛaſ ⁊ miles efficiſ ꝯ̃ agones ⁊ iſidias diabo
li.vñ foꝛtioꝛ eſt ad reſiſtendũ inſidijs diabolicis q eſt con
firmat⁹ q̃ꝫ baptizat⁹ dũtaxat in dictis iurib⁹.Cóferſ eniꝫ
ſpũſſanct⁹ qué apoſtoli olim ꝯferebát ex ſola manus im
poſitióe.⁊ qꝛ plati hodie nó ſunt ita beati ſicut erant apo
ſtoli.facit in argu.c.fraternitatis.xxxiiij.di.fuit inde inſti
29 tutũ vt ipſi epi ꝯferent hoc ſacrm cũ vnctione criſmatis†⁊
qd ſignificet criſma ⁊ q̃re apponaſ in fronte hr̃ in.c.vno
30 de ſacra vnctione.†Sed an ꝯferaſ character in iſto ſacro.
collectarius hic poſt beatũ Thomá tꝫ ꝙ ſic aliter tñ q̃ꝫ in
baptiſmate.naꝫ p baptiſmũ qs pcipit ſpũalia ⁊ diſponiſ
aia ad facilius recipiendũ gr̃am dei.vt dixit Jnno.in ru
brica de baptiſ.Sed in iſto ſacro ꝯfirmationis efficiſ foꝛ
tioꝛ ⁊ infundiſ gr̃a ꝯ̃ inſidias diaboli ergo ⁊c̃.Sed qua
re h ſacrm reſeruaſ ſoli epis cũ baptiſmus ſit ianua oium
ſacroꝝ.vt in.c.ſi.de pſbytero nó baptizato ⁊ pmittaſ ſim
plicib⁹ ſacerdotib⁹.Solue pfectio actus cóiter reſeruaſ
ſupioꝛi.videmus.n.electionez ſpectare ad canonicos ſed
eius ꝯfirmationé ad ſupioꝛé.c.nihil de elec.ió cũ iſtud ſa
cramẽtũ ſit ꝯfirmatio baptiſmatis.⁊ ſic pficiſ ipſe baptiſ
mus dignũ fuit reſeruare ipſis ſupioꝛib⁹ inſignũ peminé
tie.Et póderа accurate tex.iſtũ in ṽ.ad excuſandas excu
31 ſatióes i peccatis.qꝛ ꝓ certo eſt h tex.qué reputo ſing.†ná
cóiter dicũt ſcibẽtes ꝙ lꝫ ꝯſuetudo praua excuſet q̃ ad pe
ná coꝛpis.vt eſt glo.reputata ſingu.in.c.cũ venerabilis.ꝫ.
eo.tñ nó excuſat q̃ ad pená aie.vnde in foꝛo ꝯſcie imponeſ
penitẽtia glo.eſt ſingu.iiij.di.c.deniq;.ná hic eſt caſus foꝛ
malis ꝓ illa gl.ná ꝯſuetudo praua nó excuſat i peccatis.
ḡ in foꝛo penitẽtie iponeſ pena ꝓ tali exceſſu.Uenio nũc
ad gl.Et qdé gl.i.in pn̄.ſui opponit iquátũ h dr̃ ꝙ ſimpli
ces ſacerdotes pſumũſ exhibẽ fidelib⁹ ſacra reſeruata ab
aplĩs ſolis epis.ná papa hic dimittit nos in incerto qꝛ nó
connumerat q̃ ſacra reſeruata ſũt ſolis epis ab aplĩs ꝯ̃ ea
que habenſ ſupra in ꝓhemio gregoꝛia.⁊ in pma ꝯſti.C.
§.qbuꝫ.ió gl.iſta dicit ꝙ ꝯnumeranſ in.c.quáuis.⁊ in.c.
coꝛ.epi.lxviij.diſt.⁊ de ꝯſecra.diſt.v.c.manus.⁊.c.de his
⁊ ſic ceſſat contrarium a me formatũ.deinde glo.iſta op
ponit de.c.peruenit.xcv.diſt.vbi ſimplices pſbyteri non ha
bẽtes apicé pontificalé criſmabát.hic dr̃ ꝯ̃rium q̃re male
Glo.ſoluit ꝙ ibi Gregoꝛius illud ꝯceſſit pſbyteris ad té
pus ⁊ ſic nó ppetuo pp euitádũ ſcádalũ de ſpáli indulgé
tia ⁊ ita reſidet glo.Sed ꝯ̃ hác ſolu.opponi poſſet ꝙ gre
goꝛius ibi vr̃ dediſſe licentiá peccádi.⁊ ad h allegari pót
a 32 tex.iſte inquátũ dicit†ꝙ cóſuetudo nó excuſat i peccatis[a]
q̃ſi peccatũ ſit attẽtare ꝯ̃ ritũ apoſtoloꝝ.ḡ papa nó potu
it dare ptátem peccádi.c.dixit dñs.⁊.c.qui reſiſtit.⁊.c.iu
lianus.xj.q.iij.Quidam dicunt ꝙ ibi Gregoꝛius inuitus
hoc nimiũ ſcandalũ pmiſit nec dabat eis occaſionez ma
li.quia inuitus hoc concedebat.xxxv.qó.iij.c.ꝙ ſcripſi.⁊
xxxiij.q.ij.c.ſi ꝙ verius.Alij ſoluunt ꝙ illud capłm loqui
tur ſm antiqua tpa.ſed iſta nó eſt bona ſolõ quia ille tex.
dicit ꝯ̃rium dum dicit ſm veteré vſum.Et ſm hoc grego
rius nihil ibi cócedebat iſte ſolones date ſunt a glo.in.d.
c.peruenit.Sed iudicio meo dari poſſet verioꝛ ſolõ.vt di
camus ꝙ ibi ꝯcurrebant tria ex quibus papa motus in
dulſit.videlꝫ ſcandalum qꝛ hoies nó criſmabanſ.Jté qꝛ
in loco nó repiebanſ epi.Jté qꝛ papa ibi idulſit donec ſu
peruenirẽt epi.ideo iſtis trib⁹ ꝯcurrẽtib⁹ papa potuit in
dulgere.Faciat in argu.l.multũ ſingu.ſi hoiem.ff.máda.
Nec eſt verum cũ opponitur ꝙ Gregoꝛius ibi dedit cau
ſam peccandi quia illud eſt verum quádo pſbyteri ex pro
pria pſumptione vel reſpectu conſuetudinis criſmarent.
tũc enim fateoꝛ eos peccare.Sed qñ faciunt ex cómiſſióe
papé nó peccát.⁊ hoc videſ decidere iſte tex.in ṽ.pſumũt
inducẽdo eũ.vt ſupius induxi in nõbilib⁹ ꝙ aũt papa po
tuerit ita idulgere.dico ꝙ ſic ꝯcurrẽtib⁹ illis trib⁹ de qb⁹
dixi nam

a ¶ Jn peccatis.imo q̃cun ꝙ ꝯſuetudo i ducat peccatũ moꝛtale vl̃ veniale ꝙ ma ius eſt dꝫ caſ ſari.c.ſi.⁊ ibi doc.de pſcrip. vbi d.Abb.in i.col.in ṽ.no. abolẽdá p no. in.c.ij.de pac. in.vj.⁊ in.c.ſi d de iureiur.⁊.xiiij.diſt.in ſũma.⁊.xxij. q.iiij.ſi aliqd p glo.in ṽ.peioꝛeꝫ.vbi late d.Arch.vt referunt nouiſſime ſcribentes hic.

33 dixit ĩnã lex adaptatur tpi ꝛ loco.iiij.diſt.§.erit autẽ lex.c.
nõ debet de ꝯſangui.ꝛ affini.vñ vno loco equũ eſt ſerua-
re legẽ ꝛ alio loco iniquũ nõ eſt ergo mirꝫ ſi pp varietatẽ
tpis ꝛ loci pnceps indulgeat.l.ex facto.ff.de vul.ꝛ pu.ꝛ
ꝙ voluit bal.in rub.C.q admitti ꝛ in.l.oẽs ppl'i.ff.de iuſt.
34 ꝛ iu.p illã.l.ſi boiez.†ſed vtrũ papa poſſit delegare ſacer
doti ptãtem criſmandi glo.iſta ver.ſed nũqd q̃rit de hoc
ꝛ arguit ꝙ ſic ꝛ mouet p.d.c.puenit ſed ꝓ certo iducen-
do illũ vt ego iduxi.ſuperius cũ reuerẽtia gl.non vr̃ ꝓba-
re dictũ eius.itẽ ad idẽ facit iſte tex.in verſi.ſua temerita-
te ĝ ſecus ſi ex delegatõe pape deinde gl.iſta refert quoſ-
35 dã dicere†ꝙ papa põt delegare hoc ẽt layco ꝛ fuit opi.
ſiluestri vt refert Inno.q tñ nõ dicit ſiluestrũ tenuiſſe qꝺ
poſſit delegari layco.ſed ex delegatõe pape ꝛ adminicu-
lo habiti ſacramẽti qlibet tñ clicus põt ꝯferre qcqd ipſe
hꝫ illud võ ꝙ nõ hꝫ minime ꝯferre põt ar.i.q.vij.c.daiber
tũ.ſed cõpoſtella.alr refert dictũ ſiluestri dicẽs eũ dixiſſe
ꝙ ex delegatõe pape ꝛ admiculo ſacramẽti qlibet tã cli-
cus q̃ꝫ laycus põt ꝯferre qcqd ipe hꝫ ꝙ võ nõ hꝫ minime
d.c.daybertũ.deinde dicit Compoſtella.Siluestrum di
xiſſe ꝙ ſaltẽ pſbytero põt papa cõmittere ꝛ h credit verꝫ
Cõpoſtel.ꝙ vr̃ tenere ẽt iſta glo.ibi ſimplici ſacerdoti qꝛ
nõ repetit de layco tñ eadẽ glo.ad fi.ibi ar.huius decreta
lis arguit ꝙ papa nõ poſſit cõmittere ẽt ſacerdoti p hoc
c.ꝙ facit qꝛ dr̃ hic talia eẽ reſeruata ſolis epis a tpe apl'o
36 rũ ꝓ hoc faciũ qꝺ no.in.c.ꝓpoſuit de ꝯceſ.pbẽ.vbi dr̃†ꝙ
ꝯ p ceptũ apl'i papa nõ diſpẽſat hec tñ gl.in fine ꝯcludit ꝙ
poſſit qꝛ hꝫ plenitudinẽ ptãtis idẽ ſentit Hoſti.dicens ꝙ
nõ intendit diſputare de plenitudine ptãt|.pape ꝛ hoc te-
nẽdo rñdẽ ad no.in.d.c.ꝓpoſuit ꝙ illud ꝓcedit ad ea q̃
ſpectant ad articulos fidei.vt ibi dicit glo.idẽ videret di
cẽñ.de layco.lꝫ enim reſeruet epis vt hic nõ tñ fuit a xpo
ſpãliter ꝯceſſũ epis vñ ſicut papa ꝯcedit ſimplici ſacerdo
ti ita vr̃ poſſe ꝯcedere layco.pp plenitudinẽ ptãtis cũ poſ
ſit ẽt layco cõmittere ſpũalia vt no.in.c.ij.de iudi.illud tñ
ꝓcedit quo ad iuriſdictionalia vel quo ad ſpũalia de iu-
re poſitiuo.ſed nõ ad ſpũalia iure diuino vt ſunt ea q̃ ſũt
ordinis vt in ꝓpoſito reſpectu criſmatis tutius tñ vr̃ ꝙ nõ
poſſit cõmittere layco cũ nõ iueniat cõmiſſũ ar.eoꝝ q̃ võ
Archi.in.d.c.in.c.puenit ita reſidet do.card.hic ꝛ ẽt ſen-
tit do.Anto.do.abb.hic dicit ꝙ opinio ꝙ papa nõ poſſit
layco ptãtẽ iſtã ꝯcedẽ vr̃ iuſtior qꝛ ſi alr dicerem⁹ denigra
ret vl'tis ſtat⁹ eccl'ie ꝙ papa facẽ nõ pt.i.q.vij.c.ꝛ ſi illa ita
reſidet.ſꝫ pe.de anc.ſicopede ſup h paſſu trãſiuit recitatõe
gl.dũtaxat ꝯtẽt⁹ Jo.de imo.h dic̃ ꝙ lꝫ do.car.ꝛ do.Ant.
trãſeãt cũ hac opi.q̃ꝫ doc.cõiter ſequũt ꝙ papa ñ poſſi cõ
mittẽ layco tñ dic̃ ſe nõ vidẽ rõnẽ q̃re nõ poſſit layco ꝯce
dẽ hãc ptãtẽ ex q̃ pt ſimplici clerico cũ nõ repiat i iur expſ
ſũ ꝙ ꝯcedẽ nõ poſſit ꝛ mouet papa põt ꝯcedere layco ptã
tẽ excõicandi ꝛ ſic exercendi ſpũalia.tu allega de hoc tres
glo.in.c.bene qdẽ.xcvi.di.ꝛ in.c.mẽnaꝫ.ij.q.v.ꝛ in.c.pre
ter hec.xxxij.diſt.ꝓ hoc ẽt allat ꝙ tũc laycus facit vice pa
pe ꝛ ſic papa vr̃ facere p illũ laycũ.c.ſane de offi.dele.nec
obſtat ꝙ eſt ſtatutũ apl'oꝝ qꝛ papa põt diſpẽſare ꝯ dicta
apl'oꝝ dũmodo nõ faciat ꝯ articulos fidei.vt not.in.d.c.
ꝓpoſuit tutius tñ eſt ſm eũ ꝙ papa abſtineat a tali ptãte
ꝯcedenda layco ex quo nõ repitur alias fuiſſe cõceſſũ ni
ſi ſolis pſbyteris ꝛ ita reſidet.ſed certe do.card.p ſuperi-
us relata hoc tenuit lꝫ dixerit tutius fore ꝙ papa abſtine
at.Bal.tñ in.l.reſcripta.C.de pcibus impa.offer.loquẽs
37 de plenitudine ptãtis papa dicit†qꝺ põt layco cõmittere
ſpũalia puta ptãtẽ excõicandi vt dictũ eſt ꝛ ptãt|.ꝯcedẽdi
pbendas nõ tñ loquit ibi bal.de his q̃ ſunt ordinis epa-
lis iudicio meo iſta iueſtigatio nõ eſt magne vtilitatis qꝛ
cũ ſacrm ꝯfirmatõis nõ ſit de neceſſitate ſalutis vt hic ꝓ-
batur ad qd expedit tot vba ſpargere an papa poſſit cõ-
mittere layco hanc ptãtẽ criſmãdi.ꝛ mihi vr̃ ꝙ nullo mõ
poſſit ꝛ ad oculũ demõſtro hoc mõ iſta reſeruatio circa
hec ſacramẽta emanauit ex ordinatiõe toti⁹ eccleſie q̃ vr̃
eſſe diſpõ ipſius dei ſuppremi vt ſuperius dictũ eſt.ſed il-
lud ꝙ deus diffiniuit vel illud qꝺ apl'i.diffinierũt ꝛ ſancti
pres ſequuti ſunt papa nõ põt ꝯ̃riũ ſtatuere tex.eſt forma
lis.xxv.q.i.c.ſũt qui in ver.deus vel ipſi apoſtoli.cũ ergo
apl'i ſtatuerit hoc ꝛ ſancti patres ſequuti ſũt ſequit qꝺ pa
pa non põt ꝯ̃riuꝫ diſponere ꝛ p ꝯñs nõ poterit layco eum
dẽ ptãtẽ ꝯcedere qnimo iſta rõ infringit cõem opi.gloſaꝝ
ꝛ doctoꝝ qꝺ ẽt ſimplici ſacerdoti non poſſit papa cõmit-
tere hãc ptãtẽ criſmãdi ergo multo minus layco.tum ẽt
qꝛ videret eẽ qdã error cũ merus laycus exerceret ea q̃ ſũt
põtificalis appicis qnimo videret eẽ cã mali exẽpli qꝺ oĩ
no apl'us ꝓhibuit.c.cũ ab oĩ de vita ꝛ hone.cle.itẽ qꝛ nõ
ceſſat rõ ꝓhibitõis q̃ mouit ipſos apl'os ad ſic ſtatuẽñ.nã
ideo ꝓhibuerũt pp ſimplicitatẽ ſacerdoti vt tex.eſt hic cuĩ
all'o ſilꝫ in.c.aqua in ver.ſimplices ſacerdotes de ꝯſecra.
eccle.vel altar.que rõ multo magis militat i layco.ergo
nõ põt papa cõmittere laycis hãc ptãtẽ qnimo illumina-
a tiſſimus doc.beatus thomas quarto ſniaꝝ diſtinc.vi.q.
ij.articulo pmo tenuit qꝺ ẽt nõ poſſit papa dare iſtã ptã
tẽ pſbyteris ꝛ hoc puto verius ſalua ſemp deciſione ſacro
ſancte ro.eccleſie vr̃ tñ ꝯcludeñ qꝺ ſi oriret ſcandalũ i po
pulo ꝛ nõ repirent epi aut pſbiteri qꝺ poſſet hãc ptãtem
38 ꝯcedere ꝛ pſbytero ꝛ ẽt layco arg.d.c.puenit.†ſed circa
h q̃rit ẽt an papa poſſit dare ptãtẽ pſbytero pſbytero ꝯfi-
ciẽdi ſacrũ criſma ꝛ glo.in.d.c.puenit tꝫ qꝺ nõ ꝛ ſequit h
Jo.an.ꝛ cõiter oẽs ſꝫ Jo.de imol.hic p verbũ forte dicit
qꝺ ꝯ̃ria opi.eẽt verior p ea q̃ ſupius dcã ſunt ꝛ p id qꝺ di
xit iſta glo.ex tali delegatõe ꝛ adminiculo ſacramẽti.tu
ſequere glo.in.d.c.puenit p ea q̃ pdixi.dicit ẽt glo.in.d.c.
39 puenit†qꝺ nõ põt dare ptãtem diacono vt ordinet aliquẽ
in pſbyterũ ex quo ipſe pſbyter nõ eſt facit.d.c.daibertũ
i.q.vij.ꝛ ſil'r ſubdyacono vt ordinaret diaconũ ex q̃ ipſe
b nõ eſt diaconus bene facit illud qꝺ voluit phs in p ꝺ aĩa[b]
40 †actus inqd actiuoꝝ ſũt in patiẽte hñ diſpoſito facit illud
qꝺ voluit glo.q̃ reputat ſing.in cle.i.de priuile.q̃ dicit qꝺ
lꝫ hẽam licẽtiã a meo capellano vt poſſiꝫ ꝯfiteri alteri qꝺ
intelligit ſi ille hẽat curã aiaꝝ q̃ꝫ gl.alibi reprobaui.ſed
obſtat vnũ qꝛ iſte diacon⁹ ordinat pſbiterũ vice pape ꝛ
ſic ipſe papa vr̃ ordinare vt in.c.ſane de offi.dleg. ¶ In
41 eadẽ gl.ibi ſꝫ ſi papa ꝓhibꝫ ſacerdotes criſmare†iſta gl.
q̃rit papa ꝯceſſit pſbytero ptãtẽ criſmãdi poſtea ꝓhibꝫ eũ
criſmare gl.ꝺcidit qꝺ talis ſacerdos nihil ꝯfert lꝫ poſtea
criſmet idẽ ꝺcidit Inn.dicẽs ſec⁹ eẽ i epo criſmare ꝓhibi
to p papã qꝛ nihilominꝰ imprimit characterẽ lꝫ ſit ꝓhibit⁹
ix.q.ij.c.ordinatões.i.q.i.qꝺ qdã glo.in.c.man⁹ de ꝯſe-
cra.diſt.v.In gl.vlti.vbi ẽt reddit rõ diuerſitatis q̃ꝫ hic
ponũt Innocen.ꝛ Cõpoſtel.vꝫ qꝛ epiſcopus hoc põt ex
officio ꝛ ordine ſacerdos vero hoc poteſt ex demãdatõe
lꝫ.n.epo ꝓhibeat tñ ordinẽ retinet ſed ſublato mãdato pſ
biter nihil põt qꝛ ſibi nihil põt qꝛ ſibi nihil remanet iꝺ
criſmãdo nõ imprimit caracterẽ aliꝫ dñt vt refert Inn.qꝺ ſi
papa ꝓhibet epꝫ criſmare poſtea criſmãdo ñ ꝯfert chara
cterẽ lꝫ.n.papa nõ poſſit tollẽ ſacrꝫ ꝯfirmatõis pt tñ illꝺ
trahẽ i forma ꝛ i pſonis ꝛ dieb⁹ a qb⁹ ꝯferri dẽat ꝛ ſuas
ꝯſtõnes facẽ vt no.i.c.i.ꝺ baptiſmo pt igit certe pſone vt
epo ptãtẽ criſmãdi auferre ꝛ idẽ dñt ꝺ baptiſmo tñ ſi pa-
pa faceret talia ſine magna cã ꝛ aliꝫs cognita nõ dꝫ ſuſti-
neri tãq̃ꝫ faciẽs ꝯ gñale ſtatutũ eccl'ie ita hic dicit Inno.
ꝛ h vltimũ dictũ do.car.reputat eẽ ſingl'i no.dignũ qꝛ fa
cit ad multa ꝛ hoc vr̃ tenere Inn.qꝺ ſine ꝯſtõne idẽ ſit ſi
papa faciat mãdatũ cũ decreto p id qꝺ no.i.c.ad diſſoluẽ
dũ ꝺ dſpõ.ipu.ſꝫ pmũ dcm̃ do.car.reputat h forte tuti⁹ ẽt
mouet qꝛ ꝯſtõ fit cũ maiori deliberatõe q̃ꝫ ſimplex mãda
tũ ſm eũ ꝛ ſic ſꝫ pmũ dictũ ellicit ꝯcl'o hec.qꝺ potentior
ſit ꝓhibitio fcã a papa p viã ꝯſtõnis q̃ꝫ ſi fiat ſimpl'r p mo
dũ decreti q̃ꝫ p viã pcepti ꝛ cũ decreto ãnullatiuo.ſꝫ ex ſe-
42 cũdo dcõ elicit cõcl'o ꝯ̃ria vꝫ†qꝺ pia ſũt facẽ ꝓhibitõeꝫ p
viã ꝯſtõnis ꝛ p viã pcepti cũ ꝺcreto qꝺ an ſit verꝫ patebit
ex inferius dicendis ꝛ ſic ex dicto Inno.hic infert vnuꝫ
qꝺ eſt mirabile ꝙ licet in papa ſemp preſumat cã rõnabi
lis vt fuit ſingulare dictũ Inno.in.c.que in eccleſiaꝝ.§.ꝺ

a ¶ Sniarũ.
vbi vid docto
rẽ meũ diſt.vij
q.i.q hãc mãꝫ
p diſcurſũ tã-
git ꝛ breuib⁹
abſoluit.vide
ibi omnino ꝛ
quieſce ꝛ ne p
feſſiõis tue ob
liuiſcaris vide
in pmis vltra
oẽs.d.car.in
cle.i.§.ꝗ.de re
ligiq.ꝛ vene.
ſanc.q omnia
neceſſaria ad
mãm cõgerit.

¶ De aĩa.ori
gi[illegible]ro hõe ꝺ
us i.nud dictũ
phi.hr̃ in ſcdo
de aĩa tex.cõ-
mẽti.xxiij.ibi
vr̃.n.in patiẽ-
te ꝛ diſpõ acti
uoꝝ ineſſe ac-
tus qꝺ alias ſu
pra annotaui
mus.

cóſti.vbi vide dicta per me tñ nõ pſumit cā rõnabilis qñ
papa diſponit ɔ̃ gñale ſtatutū eccleſie q̄ eſt memoratu di
gnū limitans dicta in.d.c.q̄ in eccleſia ꝛ.facit ſingulare di
43 ctū Inno.in.c.inqſitioni de ſen.excō.vbi dicit† q̄ ſi papa
p̄cipit aliqd pp q̄ vehemēter pſumit ſtatū eccleſie turba
ri aut aliqua mala futura ſeq tūc nõ eſt ſibi pendū ꝛ facit
q̄ voluit abb.antiquus in.c.nulli de ſen.exco.vbi voluit
44 † q̄ papa nõ poſſet tollere priuilegiū canonis ſi qs ſuadē
te.xvij.q.iiij.q: decoloraret vl'is ſtat⁹ eccleſie.ꝛ facit q̄ vo
luit do.Cardi.in repe.c.ppēdimus de ſen.exco.vbi dixit
45 † q̄ papa nõ poſſet tollere p̄uilegiū idultū clericis ꝺ quo
in.c.ſi diligēti de foro cōpe.facit ad hoc glo.multū ſing.i
c.ſi impator.xcvi.diſt.que dicit q̄ illud priuilegiū emana
uit adeo ꝛ nõ a lege poſitiua ꝛ lex poſitiua loquens ꝺ eo
nõ eſt diſpoſitio ſed eſt declaratio q̄ bene notabis.itē pō
dera illud dcm̄ Inn.q̄ non dicit q̄ papa nõ poſſit ſed di
cit q̄ non eſt ſuſtinēdus quaſi vellit q̄ eccleſia vl'is dȝ pa
pe reſiſtere actus tū valet ꝛ tenet.ita dicit hic do. Abb.ſȝ
Jo.de imo.refert Inno.hic dicere q̄ papa non poſſit ſta
tuere ɔ̃ gñale ſtatū eccleſie vel ſaltē nõ eſt tollerandus.ſȝ
p certo p̄miū dictū Inno.hic nõ dixit ſed bene dixit ſm̄ di
ctuȝ ſubdit ēt Inno.dicere vt refert do.Anto.ꝛ q̄ ipſe vo
46 luit in.c.cū ad monaſteriū de ſtatu mona.† q̄ papa ipoſi
tiuis diſpēſare pōt ɔ̃ ea q̄ tangunt gñale ſtatutuȝ eccleſie
q̄ credit do.Anto.fore verū ſi aliquo caſu diſpēſare vult
ſed nõ ſi ſimpl'r ꝛ general'r vellit ſtatuere.ego allego in ſi
mili ſingl'em glo.in cle.ij.de reſcriptis q̄ dicit qḋ legat⁹ di
ſpēſare pōt ɔ̃ legē ſupioris.ſed ſtatuere non pōt. ſed Jo.
de imo.hic dicit q̄ cū papa ſit ſup ɔciliuȝ vt in.c. ſignifica
ſti de ele.pōt ēt ſimpl'r ꝛ gñaliter i poſitiuis diſpēſare vel
tollere q̄ ad ea q̄ ɔcernūt gñale ſtatutū eccleſie p id qḋ ha
bet in.d.c.ſignificaſti ꝛ in.c.ꝓpoſuit de ɔceſ. prebē. fatet
tñ q̄ papa nõ deberet illud facē ſine ɔſilio generali ꝛ ma
le videret facere aliter faciēdo ꝛ ita reſidet.pro certo iſte
paſſus eſt periculoſus nec vellē ponere os in celū nec mā
iſta congruit huic.c⁹ vl'o ideo non decreui exaiare iſtum
paſſum hic.ſed pro dicto illo Joā.de imol.faciat illud q̄
ſcribit apud pſalmiſtā omnia ſubieciſti ſub pedibus eius
ꝛ glorioſus apoſtolus ſcḋo ad hebreos . Conſtituiſti in
quid eū ſup opa manū tuarū.ꝛ q̄ ſcribit apud Jeremiaȝ
ꝓpe prin.ecce inqt ego conſtitui te ſup gentes ꝛ regna vñ
ex quo deus ſubiecit oīa ſummo pontifici ergo ea q̄ intro
ducta ſunt de iure poſitiuo. licet ɔcernant vniuerſale ſta
tū eccleſie ſunt ſubiecta pape ꝛ per ɔ̃ñs papa ſine ɔcilio
poterit diſponere ꝛ facit illud q̄ ſcribit apud pſalmiſtaȝ
minuiſti.eū paulo minus ab angelis. ꝛ ideo tremendus
apoſtolus ad gallatas p̄mo.c.dixit licet nos aut angelus
de celo euāgelizat vobis p̄terq̄ q̄ euāgelizauimus vobis
ānathema ſit xi.q.iij.c.hic qp̄eſt p q̄ auctoritatē oñdit q̄
angel⁹ de celo ꝛ papa ſubiecti ſunt euāgelio ꝛ dictis euan
gelij ergo ſequit q̄ excepto euangelio oīa ſubijciuntur pa
pe ꝛ per ɔ̃ñs ꝛ diſponere ꝛ ſtatuere ꝛ diſpēſare poterit ſi
ne ɔcilio.facit glo.multū ſing.in.c.vbi periculū de elec.li.
47 vi.que dicit q̄ papa pōt reuocare ɔſtitutionē totius cōci
lij vl'is.vnde poſſet argumentari hoc modo.aut ea q̄ con
cernūt gñale ſtatutū eccleſie ſunt edita a ſolo papa ꝛ tūc
certum eſt q̄ illa ſolus tollere pōt q: eius eſt tollere cui⁹
eſt condere.l.omni nouatōe.C.de ſacroſan.eccle.aut ſunt
edita a papa ſimul cuȝ vl'i concilio ꝛ tunc eodē modo po
terit vt voluit glo.in.d.c.vbi periculū.ſed tu pondera tex.
coniuncta glo.in.c.ɔfidimus.xxv.q.i.vbi tex.formal'r di
cit vnius cuiuſq; ſinodi ɔſtitutū q̄ eccleſie vl'is probauit
aſſenſus.nulla magis exequi ſedē preceteris oportere q̄
48 p̄mam† vbi ꝓbat q̄ ſedes papalis tenet exequi illud qḋ
eccleſia vl'is approbauit ergo non poterit ſolus papa tol
lere tene mēti q: ponit gladiuȝ ad radiceȝ huius hēſitatꝭ.
49 ſed ex parte ro.pontificis poſſet rñderi† q̄ verbū oporte
a re⁹ ibi poſitum iportat honeſtatē in decentiā ꝛ non neceſſi
tatē ꝛ hoc voluit glo.magiſtra in.d.c. confidimus ꝛ ſic
de honeſtate eſt q̄ papa exequat illud q̄ approbauit ec

a ¶ Oportere
regit iñ neceſ
ſitatē impor
tat vt hȝ elegā
ter bart.in.l.i.
in p̄n.ff.de iu
ſti.ꝛ iu.ꝛ in.l.
pe.ff. de alie.
iudi.mu . cau.
fac.ꝛ in.l. cuȝ
oȝ.C.de ho. q̄
libe.qñ āt ho
neſtatē impor
tet p.d. car. in
cle.i.§.ij.ꝺ ſup
plē.negli. p̄la.
ꝛ multa q.ſ.
diximus in qbuſ
dā appoſtillis

cleſia vniuerſalis ſed poſſet rñderi qḋ illud qḋ nõ eſt ho
neſtum iudicat impoſſibile vt in.l.ſeuip in ɔiunctionibus
ff.de ritu nup.ꝛ in.c.q: iuſta.de offi.ordina.ꝛ p do.card.
in repe.c.perpēdimus de ſen.excom.ꝛ allego tex. ad hoc
mirabilem in.c.non debet de ɔſan.ꝛ affini.vbi papa ſta
tuit contra generale ſtatutū eccleſie ſacro.approbāte con
cilio ꝛ illū tex.ad hoc allegauit glo.magiſtra in.c.ſunt q
dā.xxv.q.i.q̄ dicit q̄ papa qñq; diſpēſat ɔ̃ apoſtolum qñ
q; ɔ̃ euangeliū illud interpetrādo qñq; diſpēſat ɔ̃ genera
le ſtatutū eccleſie ꝛ allegat.d.c.nõ debet.vnde dictū glo.
dȝ intelligi ſacro approbāte concilio ex quo ita loquit di
50 ctū.c.non dȝ.ꝛ facit ēt rō in ɔuincibilis † papa ſolus non
pōt explicare ardua vt hꝫ de vteronomi.ꝛ eſt tex. ſing.in
c.per venerabilē.§.rõnibus.q filij ſint legi . ſed diſponē
ɔ̃ generale ſtatutū eccleſie connumerat inter ardua. vt in
preallegatis iuribus ergo ſequit qḋ papa ſolus non pote
rit ego aūt ptinaciter non a ſcḋo hoc ſed ſubijcio me deci
ſioni ſacroſanc.eccleſie.ꝛ iſta non tradas obliuioni. item
dicit ēt Inno.qḋ illa ptās tradita Petro.qḋcūq; ligaue
51 ris ꝛ c.intelligit per ɔſtitutiones ꝛ p̄cepta.† ex quo infer
tur qḋ tm̄ vȝ p̄ceptū pape q̄tū vȝ ɔſtō ei⁹ qḋ ē ɔ̃ diſtictio
nē Inn.ſupius tactā ope p̄ciū erit videre veritatē hui⁹ he
ſitatꝭ.ꝛ qdē.d.abb.hic dicit ſe allrare ſil'em oñiam q̄ facit
52 bar.in.l.ſi.C.ſi ɔ̃ ius vl' vti.pub.reuera bar.ibi loq† ſi p̄n
ceps poſſit aufferre alicui dñiū rei ſue.ꝛ diſtinguit aut au
fert legē gñalē ɔdēdo aut p̄uilegiū ſpāle.itē ēt dicit qḋ
ſi in p̄cepto veniant ea que ɔcurrūt in ɔſtōne ɔdenda tūc
tm̄ ligat p̄ceptū q̄tū ligat ɔſtō q: qḋ p̄ncipi placuit legiſ
hȝ vigorē.l.i.ff.de ɔſti.p̄ncipū ꝛ putat Inn.habuiſſe opti
mā rõnē in hac ſua diſtinctione q: in faciēdo ɔſtōnē ꝛ au
ferēdo p legē ptātē epis nihil ptātis remāſit epis quo ad
actū ꝓhibitū.ſed qñ ſimpl'r ꝓhibet non tollit ptātem lȝ i
terdicat exercitiū iō h caſu iprimit carather non obſtāte
ꝓhibitōe pape q: ſimplex ꝓhibitio nõ ipedit in poſitiōeȝ
carracteris in hñte ptātē ēt ſi in ꝓhibitōe apponat decre
tū cū cl'a irritāte all'at tex.ꝛ gl.in cle.in pleriſq; de elect.ꝛ
hec opi.Inn.h mō itellecta plus plȝ ſibi q̄ opi.do. Ant.
q nõ faciēdo dñiam iter ꝓhibitionē factā in ɔſtōne ꝛ ꝓhi
53 bitionē factā in p̄cepto dicit † qḋ in ſacramētis inp̄mit ca
racter nec lex nec ſimplex ꝓhibitio ipedit in poſitionē car
racteris cū iſti epi alias hūerint ptātem vt in.d.cle.in ple
riſq; ꝛ gl.in.c.ꝓuida de elec.li.vi.q: do.abb. intelligit il
la iura ꝓcedere qñ p legē nõ ē ſublata ptās hoc dicit ꝓba
ri p iſtū tex.ɔiūctis dictis ſupius.nā ſimplices ſacerdotes
oli hēbāt ptātē ɔferēdi p̄fata ſacr'a ſed ex ritu ꝛ diſpōne
apl'oꝝ ſublata ē eis ptās illa ꝛ nihil iuris ɔferunt vt hic.
ita dicit fore i epis ſi papa aufert eis ptātē quo ad aliqua
ſacr'a ꝛ ita reſidet.d.abb.ſed Jo.de imo.hic ſe qñ dictum
do.Ant.dicit nõ placere ſibi hāc dñiā Inn.vtrū ꝓhibitio
fiat p viā ɔſtōnis an p viā p̄cepti q: pſuppoſita ptāte ꝛ vo
lūtate ꝓhibētis vtrobiq; eſt eadē rō.ꝛ p ɔ̃ñs idē eſt ius.c.
trāſlato de ɔſti.cū ſi.ꝛ all'at qḋ in ſil'i voluit bar.in.d.l.ſi.
.C.ſi ɔ̃ ius vel vti.pub.ꝛ ſequit formal'r diſtinctiōem do.
54 Ant.hic dicētis† qḋ q̄dā ſunt ſacr'a inprimētia carracterē
vt ſacr'm criſmatis ſacr'm ordinū ꝛ ſil'ium q̄dā ſunt ſacr'a
iprimentia grām vt ſacr'm eucariſtie ꝛ ſacr'm penitentie
quo ad p̄ma ſacr'a ɔcludit valere geſtū quo ad ipenſionē
characteris ēt ſi factū ſit ɔ̃ inibitionē ꝛ decretū pape p id
qḋ hꝫ in.d.cle.in pleriſq;† vbi lȝ ꝓhibeat religioſus vt nõ
55 poſſit ꝓmoueri ad dignitatē epalē carentē clero ꝛ popu
lo vel alias ɔ̃ dictā cle.ꝛ eius formā tñ ſi ꝓmoueat in epm
inp̄mit ſibi character nõ obñte decreto ānullatiuo vt ibi
ꝛ in.c.ꝓuida ɔiūcta gl.all'ata ſupius nā cū epo rõne cha
racteris epalis ɔpetat criſmare qḋ nihilominus ſi ꝓhibeat
p q̄cūq; ɔſtōnē ēt papalē ſi criſmat inp̄mit character ꝛ
ɔfert ſacr'm q: lȝ eēt actual'r ꝺgradat⁹ tñ poſſet ɔficē lȝ pe
cet vt no.i.c.ꝺgradatio ꝺ p̄ciſli.vi.fatet tñ qḋ epo ꝓhibit⁹
per papam criſmando peccat ꝛ ſimiliter recipiens illud
ſacr'm peccat ſi hoc ſciat ſecus ſi hoc ignoret.c.dudū.el.ij.
56 de elec.† In ſcḋis aūt ſacramentis qñ eſt actus ſacramen
talis inprimens

talis imprimens gratiã ⁊ non caracterem. tunc ſi cõferã-
tur per perſonam probibitam gratia non confertur ſi no
toria erat probibitio per id qđ no.in.c.i.de ſciſma.boc li-
mitat do.Anto.non procedere in ſacro qđ eſt neceſſitatis
oio vt in baptiſmo ⁊ ita reſidet.Sed do.Car.bic dič ſibi
videri qđ confirmatio facta ꝯ̃ conſtitutionem valeat quo
ad imprimendum caracterẽ. Mouetur ex no.in.d.c.de-
gradatio.⁊ ex notatis in.d.cle.in pleriſqꝫ in glo.⁊ in cle.
i.de regula.in glo.ſed tenendo ꝙ confirmatio non valeat
dicit ꝙ rñdetur ꝑ id qđ ipſe dixit in.d.cle. in pleriſqꝫ. Et
quo ad argumenta,facile eſt ea ſoluere ſm eum. pro boc
allegat qꝛ papa põt inbabilitare alias babilem facere ⁊
econtra.c.olim.de conuer.coniu.Et boc ſaltem tutius eſt
tenere ſm eum vt confirmatus a tali ꝓbibito iterũ cõfir-
metur ab alio babili ſm formam de qua in.c.i.de baptiſ.
ſed Guil.de monte laudi.in.d.cle.in pleriſqꝫ. dicit primo
57 † ꝙ imprimaꝛ caracter qñ ordinatio cõpetit alicui rõne
ordinis ſecus ſi ex mandato ẽt ꝯ̃ preceptum ſuperioris dũ-
modo concurrat debita mã ⁊ forma ⁊ intẽtio agentis ⁊
pacientis imprimunt.n. caracterem.c.i. de ſacra vnctiõe.
c.maiores.de baptiſ.c.manus.⁊ ibi glo.de conſe.diſt.v.c.
ordinationes.ix.q.iij.ſecus ſi ex mandato pape alicui cõ-
petat.Uel ſcđo dicit ſi dicamus ꝙ tota ptãs q̃ʒ bẽt epus
vltra preſbyteratũ ſit ſupra corpus miſticũ ⁊ ad boc ten-
dit eius effectus ad ponendum duces.i.ſacerdotes ſupra
corpus miſticũ ordinãdo eoſdẽ tũc papa ꝑꝑ plenitudineʒ
ptãtis q̃ʒ bẽt ſupra corpus xp̃i miſticum põt concedere ex
certa ſcia non babenti banc ptãtem ſeu officium vt poſſit
bec facere.vt in.c.peruenit.xcv.di.eadẽ rõne poteſt ex to
to probibere.vt in.d.c.manus. ſecus autẽ de illis officijs
que bñt ſuum effectũ ſuper corpore xp̃i miſtico ſicut ſunt
ſacerdotes.nã conſiderata generali ptãte pape vr̃ dicẽdũ
ꝙ clauſula decreti oĩno irritet alias videreꝛ fruſtra appo
ſita ⁊ ſic vr̃ reſidere laudinus in boc ꝙ non imprimaꝛ ca-
racter ⁊ ſi epꝰ ſit ꝓbibitus criſmare per modum decreti.
Sed do.Car. in.d.cle.in pleriſqꝫ. dicit ꝙ non eſt fruſtra
appoſita qꝛ dato ꝙ teneat ordinatio tñ quo ad effectum
bꝛ pro non ordinato allegat glo.in.d.cle.in pleriſqꝫ.tenẽ
teʒ qđ ordinatio tʒ quo ad impreſſionẽ caracteris ⁊ dicit
quo ad qđ cl̃a decreti locũ bẽt ⁊ idem tʒ ibi Pau.⁊ ſm
boc in caſu illius cle.ille erit epꝰ nullius epatus. ⁊ ita ibi
reſidet do.Car.Modo relati ſunt ſcribẽtes ſup boc paſ-
ſu erit aperienda via.vt ita dixeriʒ ferro. Quid ſuper b̃ te
nendum erit deus glorioſus aperiat.Ego ante oĩa conſi-
dero ꝙ aut iſta probibitio facta per papaʒ ſit oĩbus epis
aut vni vel certis epis per viam cõſtitutionis primo caſu
dico ꝙ fieri non poteſt qꝛ papa turbaret vl̃em ſtatuʒ ec
cleſie ⁊ veniret ꝯ̃ ius apl̃orum ⁊ allego in fi.gl.valde ſin-
gu.in.c.per principalem.xiiij.q.iij. que dicit ꝙ papa non
poſſet deponere omnes epõs qꝛ turbaret vl̃em ſtatim ec-
cleſie ⁊ iſto caſu non ꝓcedat doct.glo.Inno.⁊ doc.bic ⁊
Innoc.licet do.Abb.ponit exẽplum qñ probibet epis ⁊
pro certo non ita loqtur Innocẽ.nec glo. iſta iſta.⁊ tunc
mibi vr̃ ꝙ Inno.⁊ ſequaces non bñ loquanꝛ. nam cõſti
tutio dr̃ eſſe cõe preceptuʒ ⁊ non põt fieri reſpectu vnius
58 epi.l.i.ff.de legi.vbi dr̃ qđ lex eſt cõe preceptũ † ⁊ qꝛ de eſſe
conſtitutionis eſt ꝙ ſit generalis.iiij.diſ. erit aũt lex adeo
ꝙ oĩſ doli exceptio ꝯ̃ bmõi legẽ.tex eſt not.in.l.i.ff.de do
li excep.⁊ pulcbre dixit Bar.in.l.oẽs populi.ff.de iuſti.⁊
59 iure.† ꝙ ẽt ſi ꝯſtitutio eſſet concepta verbis generalibꝰ tñ
emanauit reſpectu vnius ad eũ ledẽdum põt ille talis ap
pellare ab bmõi conſtitutione.l.i.§.ſolent.ff.qñ appellan
dum ſit.Facit.c.cum oẽs.de conſti.⁊ ꝙ voluit Bal. in.l.
qſqs.C.quoꝝ appel. non recipianꝛ.⁊ in.l. iudicibus.C.
de appel.⁊ in.l.i.ff.de legi.⁊ in.l.i.ff.qđ qſqꝫ iur.⁊ dixi.C.
in rub.de conſti.ergo non eſt verum dicere cũ Innocen.⁊
docto.dicunt ꝙ aut iſta probibitio emanauit per moduʒ
conſtitutionis qꝛ conſtitutio reſpectu vnius fieri non põt
niſi ſaluando Inno.⁊ doctores dicamus ꝙ intellexerũt
60 exigentibus de meritis ipſius epi probibiti.† naʒ lex fieri
poteſt ꝯ̃ particularem perſonam ꝑpter demerita ⁊ crĩa
ſua.vt voluit glo.in.l. amiſſione.§. qui deficiunt.ff.de ca-
pi.dimi.⁊ dixi in preallegata rub.ergo intelligeꝛ qñ pa-
pa interdixit ptãtem criſmandi ⁊ preſtãdi alia ſacra per
viam ꝯſtitutionis alicui epo ꝑꝑ crimina ⁊ demerita ſua.
Stat mõ difficultas talis epꝰ eſt ꝓbibitus per viã conſti
tutionis preſtare bmõi ſacra qđ non imprimit caracterẽ
preſtando bmõi ſacra.ſecus ſi per viam precepti.⁊ Inn.
voluit ꝙ primo caſu non imprimat qꝛ potẽtior eſt probi
bitio facta per viam conſtitutionis q̃ʒ per viam precepti.
61 ⁊ boc tenuit Bal.in.l.i.ff.de conſti.prin. vbi dixit † ꝙ for
tior eſt probibitio facta per viam conſtitutionis q̃ʒ facta
ſimpliciter ⁊ allegat dictum Inno.bic ⁊ ideʒ voluit in.l.
preſcriptione.C.ſi ꝯ̃ ius vel vti.pub.⁊ allego elegãtẽ tex.
de boc in.l.in vrbe.ff.de ſtatu bo.⁊ per illum tex.dixit ibi
62 Bal.† ꝙ ſi forenſes effecti ſunt ciues per viam cõſtitutio
nis gaudent eodem priuilegio quo gaudent ciues ori-
ginarij ꝙ eſt bene notandum ſm eum ſecus ſi fiant ciues
per priuilegiũ ⁊ allego ad boc elegantem tex.in.l.i.ff.ad
munici.⁊ qđ ibi voluit Bart. ⁊ qđ voluit in.l.ſi is qui ꝓ
emptore.ff.de vſucapi.facit ad boc qđ voluit Bal.in.l.re
ſcripta.C.de p̃ci.impe.offe.vbi diſtinguit aut papa diſpo
nit ꝓuidẽdo aut diſponit iubẽdo. ⁊ facit tex.in.l.bũanũ.
63 C.de legi.⁊ ibi dixit Bal.† ꝙ ꝯcilia ſunt maioris aucto
ritatis q̃ʒ ſint decretales epiſtole. ⁊ iđ reſcripta ĩpetrata
ꝯ̃ concilia ex gñali cl̃a derogatoria non videnꝛ derogare
ꝯcilijs.ſecus ſi ĩpetrenꝛ cũ illa cl̃a ꝯ̃ decretales epiſtolas
dicit boc fuiſſe elegantiſſimũ dictum Arcbi.in.c.i.de con
ſti.lib.vi.Facit ẽt tex.in auč.babita. de liberatione abba
tum ducũ ⁊ ꝓcerũ.C.ne fi.ꝑ pa. ex qbus ꝓbaꝛ manifeſte
maioris auctoritatis fore ꝯſtitutionẽ principis q̃ʒ prece-
ptũ.vñ dr̃ ꝯſtitutio a con.qđ eſt ſimul quaſi non ſolus pa
pa aut princeps illã ꝓmulgauit ſed ẽt ſenatus ſeu ꝯciliũ
eius vt ꝓbat tex.in.d.l.bumanũ.C.de legi. ⁊ ꝑ ꝯñs dictũ
Inno.vr̃ verũ.Sed in ꝯ̃triũ facit tex.in.l.i.§.qđcũqꝫ impe
rator ꝑ epl̃am ⁊ ꝑ ſubſcriptionẽ ſtatuit ꝙ cognoſcẽs de-
creuit vel de plano interlocutus eſt vel edito p̃cepit legeʒ
eſſe ꝯſtat bec ſunt q̃s ꝯſtõnes vulgo appellamus.ff.de cõ
ſti.prin.vbi p̃ceptũ principis eſt ꝯſtitutio ⁊ facit tex.mul
64 tũ ſolẽnis in.l.itẽ veniũt.§.ceterũ.ff.de peti.be.† vbi epl̃a
miſſa ab eo q bʒ ptãtẽ legis ꝯdẽde in loco bꝛ ꝑ lege ⁊ cõ
ſtitutione ⁊ refert ibi Ang.ſe in facto ꝯſuluiſſe dux vene.
toꝝ miſerat quãdã epl̃am ptãti triuiſino qđ talis epl̃a in
illo loco bẽbaꝛ ꝓ lege ex quo ibi babebat imperiũ. ⁊ fa-
cit qđ voluit idẽ Ang.in.l.i.ff.de fer.⁊ dixi in rub.C.de cõ
ſti. Si ergo p̃ceptũ pape eſt lex ⁊ ꝯſtitutio neſcio videre
quo ſpũ ductus Inno.⁊ eius ſequaces faciãt drĩam an ꝓ
bibitio emanauerit ꝑ viã.l.an emanauerit per viã p̃cepti
cũ decreto maxime qꝛ decretũ facit neceſſitateʒ vt eſt tex.
iiij.di.deniqꝫ ad fi.lʒ.n. ꝯſtitutio dicaꝛ emanare cũ maio-
ri deliberatione.nibilominus p̃ceptũ ꝯſtitutio eſt ⁊ effe-
ctũ ꝯſtitutionis tʒ vt ꝓbat.d.§. qđcũqꝫ.⁊ ꝑ ꝯñs drĩa poſi
ta ꝑ Inno.eſt verbalis.⁊ ꝑ ꝯñs verius vr̃ mibi dcm̃ do.
65 Anto.non ponẽtis drĩam aliquã in boc.† Sʒ an impriaꝛ
caracter mibi vr̃ ꝙ obmiſſis tot rumoribus ſcribentiũ ꝙ
attẽdamus qđ aut iſta ꝓbibitio ſacroꝝ ſit vni ⁊ ptãs pre
ſtãdi bmõi ſacra reſeruaꝛ alicui alij ⁊ tũc ſit pura veritas
qđ ſiue ꝑ viã ꝯſtõnis ſiue ꝑ viã p̃cepti fiat talis ꝓbibitio
extinguiꝛ ex toto ptãs caracteris adeo qđ iprimere bmõi
caracterẽ i aliũ eſt ipoſſibile ⁊ de b̃ dico fore caſũ bic ſin.
⁊ mirabilẽ nec boc mõ ꝯſideraꝛ ab aliq̃ ſcribẽte vſqꝫ ad
bos dies.nã apl̃i ꝓbibuerũt ptãtẽ admiſtrãdi certa ſacra
p̃ſbris ⁊ eã reſeruarũt ſolis epis vñ ꝯferẽdo bmõi ſacra
tales p̃ſbri iprimũt vmbrã ſacri ⁊ non effectũ ⁊ q̃re b̃ qꝛ
illa ptãs fuit ſublata ſacerdotibus ⁊ reſeruata ſolis epis
⁊ allego ſin. tex.in ſiñ in.l.i.C.ſi qcũqꝫ p̃di.ptãte.vbi ẽ ca
66 ſus.† Ego recuſaui iudicẽ ſuſpectum ipſe nõ obſtãte recu
ſatione procedit in cauſa an valeat proceſſus geſtus per
eum tex.ibi decidit quod non ex eo qꝛ ꝓpoſita recuſatiõe
contra eum deuolniꝛ iuriſditio ad aliũ iudicẽ ⁊ ſic nibil

iuriſditionis remanſit in iudicem recuſatum quia iuriſdi
tio tranſlata eſt in aliũ. Ita in propoſito eſt dicendum ex
quo apoſtoli probibuerũt pſbbteris preſtationẽ hmõi ſa
cramenti ⁊ tráſtulerũt in epõs ſequit ꝙ nihil apud ipos
pſbyteros remanſit id non imprimunt caracterẽ. Mõ in
propoſito ſi papa ꝓhibet alicui epõ ne hmõi ſacra mini
ſtret non pp hoc non tranſfert in aliũ illã ptãtẽ. ergo in ha
bitu ⁊ in potẽtia remanet penes iſtũ ꝓhibitũ. facit gl. i. d.
cle. in pleriſqꝫ. ⁊ qḋ habetur in. d. c. degradatio. ⁊ allego
ſingulare verbũ ꝙ voluit Ang. in. l. i. C. qui ⁊ apud quẽ.
67 vbi dicit † ꝙ quotiẽs aliqs hꝫ iuriſditionẽ generalẽ ⁊ ali
qua ſpẽs illius iuriſditionis ꝯferẽ alicui cuꝫ hac dictione
a ſolus[a] ꝙ illa ſpẽs ex toto dr ſublata ab illo primo ⁊ peni
tus attributa illi alteri. ⁊ ita limitatur ꝙ pulchre voluit
Bar. in. l. i C. de offi. prefe. vrb. Cũ ergo in caſu huius. c.
fuit ſublata ptãs criſmãdi pſbyteris ſimplicibus ⁊ reſer
uata ſolis epis per hãc dictionẽ taxatiuam ſolis. Idõ ſacer
dotes ꝓhibiti non imprimũt caracterẽ. Sed vbi papa ꝓ
hibet epõ ptãtem criſmãdi ⁊ illã non transfert in aliuꝫ di
co ꝙ talis epũs ꝓhibitus criſmãdo imprimit caracterẽ ⁊
iſta vr pura veritas tene menti qꝛ alibi iſte paſſus non eſt
per aliquẽ ita enucleatus. Et inquantũ dictuꝫ eſt ꝙ ſi pa
pa mandat ſacerdoti vt poſſit criſmare. ⁊ poſt probibeat
ꝙ non imprimiẽ caracter. faciat glo. in. c. manus. de cõſe.
68 diſt. v. ⁊ ꝓbaẽ rõne † qꝛ ſublata ptãte delegata nulla ptãs
remanet in ipſo delegato. vt in. l. iudiciũ ſoluiẽ. ff. de iudi.
c. ſuper qõnũ. de offi. delega. ¶ In ea. glo. ergo quilibet
69 clericus hoc facere poſſit ⁊ ſic vr † ꝙ clericus poſſit ea q̃
ſpectant ad ipſuꝫ rõne ordinis alteri pſbytero cõmittere
⁊ idõ pſbyter parrochialis poterit ꝯcedere licentiaꝫ alteri
ſacerdoti celebrandi in ſua parrochia ꝙ intellige ad par
uũ tpũs. non aũt ad longũ tpũs. facit qḋ no. Archi. in. c. cuꝫ
70 ex eo. de elec. li. vi. † ſed an epũs poſſit ꝓhibere pſbytero ſi
bi ſubiecto ptãtẽ baptizandi vr ꝙ non cã non ſubſiſtẽte tñ
cũ ſacrm baptiſmatis ſit neceſſitatis ſi fuit collatũ a ꝓhi
bito ex cã tꝫ lꝫ male faciat ꝯferens qꝛ peccat. põt ẽt ſuſpẽ
di ſacerdos a collatione ſacroꝝ. vt in. c. ſi celebrat. de cle.
71 excõ. mini. ¶ In ea. glo. ibi epi vero collige ex ea † ꝙ epi
non pñt demandare aliis inferioribus vt criſmẽt ex quo
ex ſuo offõ eis non cõpetit ſed epi ⁊ archiepi pñt criſma
re in dioceſi alterius epi de eius licentia ⁊ reddit glo. iſta
rõnem q̃re vide glo. in. c. puenit. xcv. di. ⁊ in. c. aqua. de cõ
ſecra. eccle. vel alta. vbi eſt glo. magiſtra. ¶ In glo. in v.
72 ſolam ꝯſuetudinem. † no. ex ea ꝙ vbi ꝯſuetudo nõ eſt pre
ſcriptibilis non ꝯualidat actum. c. non ſatis. de ſimo. cum
ſi. ¶ In glo. in ver. neceſſitate glo. oſtẽdit in quo fuit iſta
neceſſitas ⁊ dicit qꝛ ciuitas Cõſtãtinopolitana capta fu
it a venetis ⁊ aliis latinis ⁊ pauci epi ⁊ preſbyteri latini
erãt ibi qui criſmarẽt. Idõ ſacerdotes iſti hoc faciebãt ⁊
greci non criſmabant in frõte ⁊ in multis aliis diſcrepa
bãt a romana eccleſia. ¶ Glo. vlt. querit dr hic ꝙ tutius
eſt obmittere iſtud ſacrm ꝯfirmationis q̃ꝫ illud recipe ab
73 inhabili. Quid de corpore xpi. Iſta glo. decidit idem cõ
cordat Inno. qui tñ dicit ſe hoc non fateri de excõicatis
⁊ hereticis quaſi dicere velit ꝙ corpus xpi non dꝫ recipi
ab hereticis excõicatis ⁊ filibus. ⁊ ita dicit loq. c. cepit al
legatũ in gl. nã ab aliis ẽt laycis in neceſſitate ſumeretur
corpus dñi qꝛ vt qdam dicũt ipſemet infirmus cõſtitutus
in neceſſitate põt ſibi aſſumere corpus dñi. xxxij. diſt. §. ve
rum tñ ille. §. ẽm Inno. loquiẽ tñ de ſacerdotibus forni
catoribus ⁊ ſimoniacis. non tñ loqtur de laycis. d. Car
di. dicit hãc gl. fore verã qꝛ cũ non ſit pciſe neceſſitatis me
lius eſt obmittere q̃ꝫ ab inhabili recipere ar. iſtius tex. tñ
docto. tranſeũt cũ dicto Inno. ⁊ intellige illud qñ hr co
pia eucariſtie non tñ intelligas ꝙ laycus pp neceſſitatem
poſſit ꝯficere eucariſtiã. ⁊ idõ vr eſſe q̃dã abuſio qua vtunẽ
qdam q cum non repianẽ ſacerdotes in loco dant tpe ne
ceſſitatis modicũ panis in firmo loco eucariſtie vel modi
b cum terre. nã ſolus ſacerdos[b] ꝯficit eucariſtiã. c. i. de ſum
ma trini. nec eſt neceſſe ꝙ talis abuſio fiat qꝛ ſufficit deuo
tio volẽtis aſſumere eucariſtiã ſi poſſet vt dicit glorioſus
Auguſti. de ꝯſe. di. ij. c. vt qd vbi dr crede ⁊ manducaſti ſi
actualiter hri non põt. iuxta vbũ dñice vitatis dum dixit
abraã letatus eſt videre diẽ meum ⁊ vidit ⁊ dr vidiſſe ex
eo qꝛ credidit. ⁊ idõ dixit apoſtolus. x. ad romanos credi
dit abraã ⁊ reputatus eſt illi ad iuſticiã. idõ ſi infirmus cre
dat dr mãducaſſe ſi actualiter hri non potuit. tñ collecta
rius hic ſeqtur glo. iſtã dicẽs ꝙ nedũ layco ſed nec ẽt dia
cono. lꝫ illud ſacrm eucariſtie attẽtare. Et ꝓ dicto glo. fa
cit doctrina tradita hic p Innoc. q̃ꝫ do. Car. reputat hic
74 fore ſingulareꝫ ⁊ eam ſequunẽ hic oẽs dixit. n. † ꝙ de ſpe
ctantibus ad clericos illud ſolũ licitũ eſt layco tpe neceſ
ſitatis ꝙ repiẽ expreſſe ꝯceſſum a iure ⁊ originaliter fuit
dictũ glo. xxiiij. q. i. c. ſi. cũ aũt Inno. met fateaẽ hic qḋ nõ
repiẽ expſſe ꝯceſſum layco a iure vt det eucariſtiam in fir
mo tpe neceſſitatis. ergo ſequiẽ qḋ laycus non dꝫ h atten
tare. ⁊ p ꝯñs glo. iſta vr verior maxime cu non ſit preciſe
neceſſitatis eucariſtia ⁊ iſtud ſequiẽ hic do. Abb. Opi. tñ
Inno. vr cõformis piis mẽtibus. Mihi vr dicendũ vt at
tendaẽ qualitas infirmi. puta ſi eſt idiota aut ruſticus ⁊
petat dari ſibi eucariſtiã ꝙ iſto caſu ꝓcedat dictũ Inno.
vt deẽ ſibi p laycũ aut iſirmus eſt doctus hõ. ⁊ tũc proce
dat dictũ glo. nã dña eſt fiẽda inter hmõi pſonas ar. eius
qḋ habeẽ in. l. ſi. C. de teſta. ⁊ p glo. in. l. qd ſi nepotes. ff. de
teſta. tute. ⁊ glo. in. l. quotiẽs. C. fa. her. ⁊ in. l. ij. ff. de ori
gi. iur. ⁊ in. l. ſtipulatio iſta §. hij quoqꝫ. ff. de ver. ob. ⁊ ar
gu. l. ſi dictũ. in verſi. non ita vt vulgus opinaẽ. ff. de euic.
¶ In ea. glo. ibi ſed in baptiſmo q eſt ianua oium ſacro
75 rum eſt ſecus † melius eſt. n. ab heretico illud recipe q̃ꝫ ſi
ne illo decedere. dũ tñ in forma eccleſie cõferaẽ. xxiiij. q. i.
c. ſi quẽ. ⁊ ſic glo. vult ſecus eſſe in baptiſmo qꝛ eſt neceſſi
tatis pciſe ⁊ alle. ẽt. c. i. de ſumma tri. Rõ diuerſitatis eſt
quare aliud in baptiſmo qꝛ heretici cõiter peccãt in ſacro
eucariſtie. idõ ne videaẽ eoꝝ error approbari non dꝫ aſſu
mi ab eis tpe neceſſitatis ſecus in ſacro baptiſmatis qꝛ in
illo cõiter non erraẽ. Itẽ aſſignaẽ alia rõ qꝛ plenior fit re
miſſio in ſacro baptiſmatis q̃ꝫ eucariſtie qꝛ per ſacrm ba
ptiſmi tolliẽ pena purgatorij non aũt p eucariſtiã tum qꝛ
non põt qs ſaluari ſine baptiſmate. iuxta illud euãgelij ni
ſi qs renatus fuerit vt in. c. maiores. de baptiſ. ſecus in ſa
cramento eucariſtie de quo vide qḋ no. in. c. q ſub gradu.
76 . l. diſt. ⁊ . xxiiij. q. i. ſed illud. † Et no. qḋ in neceſſitate lꝫ ba
ptizari a layco. i. q. i. c. qḋ qdam. non tñ dꝫ laycus ſolẽni
ter baptizare qꝛ illud ꝯgruit ſacerdoti. d. c. q ſub gradu.
. l. di. imo plus vr ꝙ ſi laycus baptizat extra caſum neceſ
ſitatũ. lꝫ male faciat tñ baptiſmus tꝫ per no. i. d. c. qḋ qdã
⁊ in. d. c. ſub gradu. ⁊ idõ obſtetrices qñ vident periculum
mortis pueroꝝ pp abſentiã ſacerdotis baptizãt puerũ. c.
mulier. de ꝯſe. di. iiij. debẽt tñ poſtea illud dicere ſacerdo
ti qḋ baptizatus eſt ⁊ in ſolẽni baptiſmo dẽt ſacerdos di
cere ſi nondũ baptizatus es ego te baptizo ſi baptizatus
es non te baptizo. Et aduerte circa hãc glo. qꝛ collectari
us hic refert ſe audiuiſſe Clementẽ ſeptimũ dũ legeret pi
ſis. iiij. ſniaꝝ ꝯſtitutus in minoribus teneẽ ꝯ iſtam glo. ⁊
cõem opi. canoniſtaꝝ qḋ baptiſmus non põt aſſumi tpe
neceſſitatis ab heretico ſeu ab excõicato vel ſuſpenſo ⁊
mouebaẽ qꝛ excõicatis ⁊ hereticis non poſſumus cõica
re ſine peccato. vt in. c. nup. de ſentẽ. excõ. ergo non dẽt cõ
mitti peccatũ pp ſequẽs bonũ maxime qꝛ ex quo iſta ne
ceſſitas non nocet adulto obmiſſo illo ſacro qꝛ ſuccedit
baptiſmus flaminis. c. debitũ. de baptiſ. Et ad. c. ſi queꝫ.
xxiiij. q. i. allegatũ per iſtã glo. rñdet vꝫ loquatur ꝙ igno
rabatur quod ille eſſet hereticus ſecus ſi cognitum fuiſ
ſet ⁊ ad tex. gratiani trigeſimaſecunda diſtinctione. §. ve
rum. dum dixit quod melius eſt recipere ab heretico q̃ꝫ
in eternum perire. reſpondet ꝙ iſte non perit ex quo non
reperit idoneum a quo poſſit recipere tale ſacramentum.
Sed do. Abb. ſequitur hic glo. iſtaꝫ ⁊ allegat. d. c. ſi quẽ.
vbi tex. Auguſtini preſupponit illuꝫ fuiſſe hereticũ ⁊ hoc
conſtare volenti recipere ſacramentum illud. Mo
uetur etiam

a ¶ Solus. Adde rõnẽ. quia iſta dictio ſolus etiã penes nãles ſemp excluſiue poniẽ. ⁊ h quoqꝫ cantat elegãs text. l. aduerſus. C. ſi aduer. re iud. ⁊ de pact. do. l papinia. ⁊ de reuoc. dona. l. his ſolis.

b ¶ Solus ſacerdos. Quãtũcũqꝫ malus ſit mõ tñ cõcurrẽtibus .ſ. ꝙ ſit rite ⁊ recte ꝯſecratus ꝙ poſſit vba ꝯſecrationis ꝓferre. ⁊ ꝙ habeat intentionẽ debitã faciendi qḋ eccleſia intẽdit facere. ⁊ ꝓ hoc vide ſubtiliſſimũ pceptorẽ meum in. iiij. ſen. diſ. xiij. q. ij. ⁊ vide Cardi. in cle. i. §. h eſt. iiij. q. de reliq. ⁊ venera. ſan. ⁊ d. abb. in. c. ſi ſacerdos in fi. de of. or. vbi ẽt dõs ſcribentes.

netur ēt qꝛ ſi pro corporali neceſſitate licitum eſt cōicare
excōicatis vt in.c.qm̄.xi.q.iij.⁊ in.c.ſi vere.de ſen.excom.
ergo fortius hoc debet licere pro ſpūali neceſſitate alleg.
etiam.c.i.ad fi.ex.de ſumma trini.vbi dicitur ꝙ a quocūqꝫ
hoc ſacramentū conferatur proficit ad ſalutem dummo-
do rite ⁊ in forma eccleſie conferatur ⁊ hoc voluit Inn.
in.c.i.de baptiſ.⁊ ita reſidet hic do.Abb.Sed tu ꝯſidera
qꝛ opi.collectarij defēſari pōt ad.d.c.i.dū dicit a.quocūqꝫ
qꝛ debet intelligi.ſ.habili ⁊ idoneo argumēto eorūꝫ que
habentur in.l.i.C.de ſacroſan.ec.⁊ in.l.ſi oēs.C.ſine cēſu.
vel reliquis.⁊ eodē modo rn̄deri poſſet ad.c.i.de baptiſ.
inquātum dicit ſi.quis qꝛ intelligitur habilis ⁊ idoneus
⁊ eodem modo defendi poſſet ad.d.c.ſi vere. Nā ibi eui-
77 tatur excōicatio qꝛ eſt neceſſitas ineuitabilis ibi.n.df† ꝙ
ꝙ tranſiens per terras hereticoꝝ excuſatur ſi emat ab eis
neceſſaria ad vitam.nā aliter non poſſet euadere detrimē
corporis ⁊ ſi eſt neceſſitas ineuitabilis ⁊ equiparant̄ iſta
detrimentū corporis ⁊ detrimentum aie.vt in.c.ſi vo.de
de iure.iuran.ſed in caſu noſtro non eſt neceſſitas ineuita-
bilis ex quo ſuccedit baptiſmus flaminis vt eſt dictū.Itē
78 defendi poſſet ab illo.c.qm̄.lꝫ ibi dicatur† ꝙ vxores filij
⁊ familia poſſunt cōicare patri familias excōicato qꝛ rn̄
deo illud emanauit pp miſericordiaꝫ ſedis apoſtolice qꝛ
vxores filij ⁊ familia contemnebant excōicationem.ideo
vt illi non illaquearētur ſedes apoſtolica miſericorditer
prouidet vt non incidāt in excōicationem ⁊ ſic iura alle-
gata per.d.Abb.non ſtringunt ꝯ deciſionem clementis.
Et pro eius deciſiōe facit illud qđ precepit dn̄ica veritas
dicens apoſtolis.Ite ⁊ baptizate oēs gentes de quo ha-
betur in.d.c.debitū.de baptiſ.⁊ ſic ptās baptizandi data
fuit apoſtolis ⁊ ſuis ſucceſſoribus ergo non fuit data he-
reticis aut excōicatis aut ab eccleſia preciſis.Et ſi qſpiaꝫ
opponit ꝯ deciſionem Clementis qꝛ non per oia ſuccedit
baptiſmus flaminis.⁊ ad hoc allego glo. multuꝫ elegan
tem in.§.verū.xxxij.di.que arguit ꝙ baptiſmus nō eſt ac-
cipiēdus ab heretico qꝛ cordis ꝯtrictio ſufficit vt in.c.ba
ptiſmi vicē.de cōſecra.di.iiij. ſic nec corpus xpi.xxiiij.q.i.
c.pe.⁊ fi.qꝛ qui credit mādu cat. rn̄det glo. illa ꝙ baptiſ-
mus eſt magis neceſſarius qꝛ in eo delent̄ oia peccata a
deo ꝙ pena ignis purgatorij non ſentitur.non aūt ita eſt
in cordis contrictione vel penitentia.nā p eam non poteſt
purgatorium euitari ꝙ excedit oēm penam ꝗꝫ quis poſ-
ſet ſuſtinere ſm ea que habentur de peniten.di.vlti.c.fi.⁊
ſic videtur ꝙ clemens ⁊ collectarius non bn̄ ſentiant duꝫ
dicunt ꝙ ſuccedit baptiſmus flaminis qꝛ vt vidiſtis hoc
non eſt verū per oia.Et ſi opponitur de latrone cui xps di
xit hodie eris mecum in paradiſo ⁊ ſic ſola cordis contri
ctione euitauit igneꝫ purgatorij.⁊ tn̄ non fuit baptizatꝰ.
Auis rn̄deri poſſet ꝙ quā primum latro ille fuit ꝯfeſſus
xpm fore filiuꝫ dei fuit baptizatus. Ita eſt pulcher tex.au
guſtini de penitē.di.vlti.c.fi. ⁊ iſtud eſt iudicio meo ꝙ po
nit ad terram opi.Clementis ⁊ collectarij. Nihilominꝰ
etiam ab hoc defendi poteſt opi.Clementis negādo glo.
d.§.verum.ꝙ imo per contritionem deletur in totū ēt pe
na purgatorij.nam tanta poſſet eſſe contritio ꝙ qs vola
ret ad aſtra.Ita dixit pulchra glo.in.c.venturaꝫ.de peni.
di.i.⁊ ſic contritio tollit penam temporalem que eſt pēa
purgatorij.Idē voluit gl.xxiij.q.iiij.c.ſi is q.vn̄ poſſet eſ
ſe tanta cōtritio cum pena cordis ꝙ quis non ſentiret pe
naꝫ purgatorij ⁊ iſto modo defendi poſſet opi.Clemen.
a Et pondera qꝛ iſta eſt mā potius ſpectās ad theologos
ergo potius ſtādum eſt theologis ꝗꝫ canoniſtis vt voluit
glo.in.c.vt veterum.ix.di.⁊ in.c.de libellis.xx.diſt.⁊ Ie-
ronymus in prologo biblie tractāt inquit fabrilia fabri
ꝙ medicorum eſt promittūt medici. Nihilominus mihi
videtur qđ opi.canoniſtarum ſit pura veritas qđ demon
ſtro hoc medio.In baptiſmo non homo ſed dei ſpiritus
ſubminiſtrat ergo ſequitur ꝙ non attenditur a quo ſub-
miniſtretur dummodo in forma eccleſie ⁊ rite dei iſtud
aſſumptum probat tex.formalis in.c.romanus pontifex.

non hominē iudicat ſed ſpiritum dei ſubminiſtrare gra-
tiam baptiſmi licet paganus ſit qui baptizat de conſecra.
diſt.in.iiij.⁊ per hoc tollitur ſi quiſpiam opponat qđ licet
deus ſubminiſtret gratiam baptiſmi tamen intelligitur p
idoneum miniſtrum qꝛ iſtud ex illo tex. tollitur nam pa-
ganus non eſt habilis miniſter ⁊ tamen neceſſitatis tem-
pore ſubminiſtrat vnde cēſetur habilis ex quo neceſſitas
hoc importat.facit in argumentum glo.in.l.nullus.C.de
iudeis.⁊.l.ait pretor.§.ſi debitorem.ff.que in frau.credi.
neceſſitas enim non ſubijcitur legi vt hic ⁊ ſuperius dcm̄
79 fuit.Et ſi opponitur †nemo dat quod non habet.i.q.i.c.
gratia.i.q.vij.c.dia bertum.reſpondeo quod iuris aucto-
ritate permittente poteſt quis transferre illud qđ non ha
buit.ita pulchre dixit glo.in.d.c.romanus pontifex.Iteꝫ
baptiſmus dari poteſt a iudeo ergo dari poteſt ab eo qui
80 eſt extra vnitatem eccleſie.†Iudei enim peiores ſunt gen
tilibus iuxta illud qđ voluit Ezechiel dum dixit iuſtifica-
ſtis ſodomam quaſi peiores eſtis gentilibus.Ita expoſu
it Auguſtinus.i.q.i.c.multi.eſt tamen verum qđ dictum
c.a quodam iudeo.probat reſponſionem datam per cle-
mentem.nam ibi dicitur baptiſmus collatus fuit a iudeo
⁊ ignorabatur an eſſet iudeus tn̄ compto qđ iudeus fuit
tenuit baptiſmus qꝛ de dei ſpiritus ſubminiſtrat gratiaꝫ
baptiſmi.Item hoc decidit tex.d.c.ſi quem.vbi dicitur ſi
quem.forte coegerit extrema neceſſitas ⁊ ibi catholicuꝫ
p quem accipiat non inuenerit p aliquem extra vnitateꝫ
eccleſie poſitum accepit ꝙ in ipſa erat catholica pceptu-
rus ſi ſtatim ex hac vita migrauit catholicuꝫ eum eſſe pu
tamus verba ſūt auguſtini.Ecce mō qđ ille tex.loquit̄ in
accipiente baptiſmum ſcienter ab heretico dum dicit per
quem accipiat non inuenerit ⁊ ſic confunditur reſponſio
clementis per illum tex.⁊ eſt ponderandum qꝛ illud vo-
luit Auguſtinus ſuppremus theologus.⁊ ſic tollit̄ illud
qđ ſuperius dixi allegando glo.in.c.vt veterum.ix.di.fa-
cit etiam vbicunqꝫ baptizandus credit deum fore pſen-
tem cordi qꝛ non hominum ſed dei eſſe cognouit baptiſ-
mum non refert a quo baptizetur noluit enim ex hac vi-
ta migrare ſine ſacro baptiſmo iſtud decidit tex.forma-
lis in.d.c.ſi queꝫ.ergo potuit quis baptizari ab heretico
non inuento ſacerdote habili eſt tamē concluſio iſta tem
peranda vꝫ.quando baptizandus eſt conſtitutus in extre
ma neceſſitate vnde non ſufficeret quelibet neceſſitas niſi
eſſet extrema.Ita loquitur tex.auguſtini in.d.c.ſi quem.
Facit in ſimili nouum dictum Bar. in repetitione.l.i.C.
de ſacroſan.eccle.vbi loquitur de cōſtituto in extremo vi
te ad pias cauſas teſtante.pro quo eſt tex.in.l.ſi pater.in
§.i.⁊ ibi Ang.ff.de fideicō.li.⁊ faciat tex.in.l.ſeya.§.cuꝫ
pater.in extremis vite conſtitutus.ff.de dona.⁊.c.raynu-
tius.de teſta.in verſi.poſitus in extremis vide pulchra di
cta mea ibi.Nec ob.rn̄ſio data a me ad.c.i.de ſum.tri.⁊
ad.c.i.de baptiſ.vt intelligantur de habili qꝛ non eſt bo-
na rn̄ſio.Certū eſt laycū regulariter non eſſe habileꝫ ad
adminiſtrāda ſpūalia.c.ꝗꝫto.de iudi.⁊ hic cū ſi.tamē ba-
ptizari pōt.i.q.i.ꝙ qdam.⁊ ēt mulier.de ꝯſe.di.iiij.c.mu
lier.⁊ ſic.d.c.i.inꝗꝫtū.dicit a quocūqꝫ intelligit̄ ēt de ha
bili.nā extrema neceſſitas facit quēcūqꝫ habilē vt dictum
eſt.⁊ p ꝯn̄s glo.iſta ⁊ cōis opi.verior eſt.Pondera tn̄ ſi
dici poſſet ꝙ aut loqmur an̄ factū aut poſt factū ſi loqui-
mur an̄ factū.i.an̄ꝗꝫ aſſumptus ſit baptiſmus ab hereti-
co pcedat opi.Cle.⁊ Collecta.aut loqmur poſtꝗꝫ preſti-
tus eſt baptiſmus ⁊ tūc pcedat glo.⁊ cōis opi.⁊ ſi bn̄ pō
deret̄ tex.d.c.ſi quē.loqtur de baptiſmo iaꝫ aſſumpto.Et
vnus ſubtilis inueſtigator poſſet rn̄dere ad.c.romanus
pōtifex.vꝫ.clemēs ⁊ collectarius loquūt̄ an ſit licitū aſſu
mere baptiſmū ab heretico.ſed.d.c.romanus pōtifex.lo-
quit̄ de pagano ⁊ non de heretico.⁊ ēt.d.c.a quodam iu
81 deo non loquit̄ in heretico qꝛ iudei non ſunt heretici†vn̄
non eſt peccatum communicare cum paganis ⁊ iudeis
ſed cum hereticis ⁊ excommunicatis ſicut in.d.c.nuper.
Nihilominus non recedo ab opinione glo.qꝛ lꝫ.c.roma

a ℭ Theologos. Vid pro reſolutiōe omniū eoꝝ ꝗ hactenus tractauit.d.Andre.hic ſcceptores meū in.iiij.ſententiarum.diſt.iiij.q.v.vbi breuibꝰ omnia cōplectit̄.⁊ facit qđ voluit doc.coter in cle.i.de baptiſ.vbi mlta pulchra ad maꝫ deducit.

nus pontifex. loquatur in pagano. tñ ratio eius militat etiam in heretico ⁊ eſt generalioꝛ dicto ergo eſt extendẽda. vt eſt glo. ſingularis in cle. i. de elec. ⁊ tex. in. l. cum pater. §. dulciſſimis. de legat. iij. ⁊ iſta non tradas obliuiõi.
82 †Quid de penitentia Inno. ſentit ꝙ poſſet iniungi ab inhabili. vnde dicit ꝙ ſi quis poteſt confiteri ſocio layco in neceſſitate non tñ põt abſolui. ab eo allegat qð habeť in c. quem penitet. de peni. di. i. ⁊ eſt glo. in. c. paſtoralis. §. preterea. de offi. oꝛdi. dicit etiam qð penitens poteſt reconciliari a ſocio qð quidam intelligũt etiam de excõicato de conſecra. di. iiij. ſanctum hoc tñ quidam intelligunt de reconciliatione que fit per confeſſionem non de illa que fit ab excõicatione ꝗ̃ non niſi epũs aut ſacerdos facere põt c. nuper. ⁊. c. de cetero. de ſen. excom. Idem dicunt in qualibet reconciliatione vel abſolutione ſpirituali cum pertineat ad ptãtem clauium que non cadit in laycum. c. bene quidem. xcvi. di. Idem dicit in vnctione olei licet eni laycus non poſſit abſoluere. vt in. c. noua. de penitẽ. ⁊ remiſ. tamẽ propter verecundiam ⁊ contrictionem confitẽs dicitur abſolutus ⁊ poſt moꝛtem ſi cum illis ſignis moꝛiať erit abſoluendus ex quo aliter non habuit copiam ſacerdotis de penit. c. i. ⁊. ij. ⁊ qð habeť in. d. c. ſanctũ. Et ſub-
83 dit hic Inno. †ꝙ in ſpectantibus ad ſacerdotem ſolũ cõpetit laycis tpe neceſſitatis qð reperitur expꝛeſſuꝫ in iure ꝙ ẽ ſingulare de quo ſuperius dictum fuit. Pondera tñ predicta ⁊ ea reſtringe ad neceſſitatem extremam per. d. c. ſi quem. Andreas Barbacia.

a c **Cum inter.** Non valet[a] cõſuetudo per quam ſententia interdicti violetur. h. d. Pꝛimo ponitur querela. Secundo exceptio ibi procuratoꝛ. Tertio ſententia ibi nos. ¶ Caſus iſte eſt. quidaꝫ violabant interdictum pretextu conſuetudinis. ac etiam exempti a papa hanc conſuetudinem ⁊ preſumptionem violantiuꝫ interdictum papa hic repꝛobat ⁊ eſt argumentum ſm bal. ꝙ ep̃s poteſt punire exemptos non ſeruantes interdictuꝫ de quo dicetur inferius. ¶ No. ibi cum inter vos ex vna
1 parte. †Quod licitum eſt capitulo accuſare de violẽtia interdicti lati ab ep̃o ⁊ ſic a tertio. ⁊ hoc ideo eſt ſm Inn. qꝛ accuſatio violãtium interdictum eſt publica ſeu popularis. ideo cõpetit cuibet de populo. l. i. ff. de publi. iudic. l. ſi quis in hoc genus. C. de epi. ⁊ cleri. faciat qð in ſimili dixit Bal. i. l. i. in pꝛin. ff. de iuſt. ⁊ iu. de doctoꝛe ſalariato
2 †qꝛ ſi fiat ſibi iniuria eſt actio popularis ⁊ datur cuilibet de populo. facit in ſimili glo. ſingularis in. l. ij. §. iterdictũ ff. ne quid in loco publ. que dicit ꝙ eſt actio popularis ſi fiat opus in via publica adeo ꝙ non ſoluꝫ datur cuilibet de populo illo ſed ẽt datur foꝛenſi de qno vide Ang. ⁊ alios ſcribentes in. l. in pꝛouinciali. §. ſi in publico. ff. de ope. no. nunc. ⁊ in. l. is qui reus. ff. de publi. iudic. ⁊ qð habeť in. c. venerabili. de offi. dele. ⁊ in. c. ex parte a. de teſti. ⁊ in c. euidentiã. de accuſa. ⁊ per Io. de imo. in. l. i. ff. de publ. iudi. ⁊ in. d. l. his qui reus. ⁊ procedit iſtud notabile itelligendo tex. qð pꝛomulgatio interdicti ſpectabat ad ſolum ep̃m. Et ex hoc tolli poteſt obiectio que in contrariũ foꝛmari poſſet vꝫ capitulũ non debuit admitti ſine mãdato. c. nonnulli. de reſcrip. c. i. de pꝛocur. nam ſua non intererat ſed epi. ij. q. vi. c. non ſolẽt. ⁊ recte hoc opponi poteſt tua non intereſt. l. poſthumus. §. ſi quis ex his. ⁊ ibi bar. ff. de inoffi. teſta. Inno. in. c. veniens. de accu. qꝛ reſponderi poteſt ꝙ ſua intererat qꝛ erat actio popularis. vel poſſet dari alia ſolutio vꝫ qð aduerſarij hic ſponte reſponderi voluerunt. ideo eis fuit imputandum. Sed iſta ſolutio
3 non videtur ſufficiens †qꝛ ſine actione nemo experitur. l. quotiens. §. ſi temporali. ff. de admi. tu. ideo iudex ex officio ſuo debuit eos repellere per id qð pulchꝛe voluit bar. in. l. eum qui ita. §. qui ita. ff. de ver. obli. ⁊ in. l. lecta eſt. ff. ſi cer. pe. ⁊ in. l. exceptionem. C. de pꝛoba. ⁊ in. l. ſi vnus §. pactus ne peteret. ff. d̾ pac. ⁊ licet iſta ſolutio appꝛobetur per doc. hic tñ mihi non videtur ſufficiẽs vel poſſet dici ꝙ vacabat electio ideo admiſſum fuit capitulũ ad tuẽdum iuriſditionem epi qꝛ capitulum ſuccedit ſede vacante in poteſtate iuriſditionis. c. cum olim. de maio. ⁊ obe.
4 †Et per hoc habes vnum caſum in quo vacante ſede epiſcopali poteſt capitulum litigare quando agitur de tuendo exercitio iuriſditionis occaſione interdicti lati ab epiſcopo ⁊ ſic limitatur. c. i. ne ſede vacante. Sed mihi videť ꝙ iſta ſit limitatio ad iſtum tex. nam ex eo non colligiť ꝙ epiſcopalis ſedes vacabat a quo ergo ſpiritu reuelatum eſt ſedem vacaſſe certe a nullo ergo talis reſponſio diuinatoꝛia reiicienda eſt vt eſt glo. ſingularis in. l. filiuꝫ quẽ habentem. C. fami. herciſ. pꝛima igitur ſolutio videtur ſecurioꝛ. ¶ No. ibi canonicos ſancti Pe. de curia dicit Hoſti. qð de hac eccleſia ſancti Petri loquitur etiaꝫ. c. venerabili de cenſibus ⁊ videtur facere in contrariũ qꝛ vt hic dicitur hec eccleſia erat exempta ſed nõ ſic in. d. c. venerabili. cum epiſcopus ibi viſitataret eam tãquam ſubiectã.
5 ¶ †No. ibi generalis interdictio reſpiciẽs ciuitatem dũtaxat dicitur eſſe generale concoꝛdat. c. cum in partibus. de verbo. ſigni. vbi etiam dicitur generale ſi reſpiciat caſtrum vel terram aut regnum ꝙ vtile eſt ad multas ciuitates priuilegiatas vt tempoꝛe generalis interdicti poſſint celebꝛare ianuis clauſis ⁊ expulſis excõicatis ⁊ ſimilibus vt ſciatur quando dicatur interdictum eſſe generale ⁊ an videantur interdicta ſuburbia ciuitatis vide. c. ſi ciuitas. de ſen. excom. in. vi. vide que pulchꝛe dixi in. c. ro
6 dulphus. ſ̃. de reſcrip. ¶ †No. ibi ab ep̃o veſtro vel vobis ꝙ ſolus ep̃s ⁊ ẽt capitulũ per ſe dũtaxat põt ferre generale interdictũ in ciuitate ſed in ꝯriũ. facit. c. i. de exceſ. pꝛela. ⁊. c. queſiuit. de his que fi. a maio. parte cap. vbi requiriť conſiliũ ⁊ conſenſus capituli. Soluit Gof. Philip. ⁊ Inno. fatendo ꝯrium ꝙ nec ep̃s nec inferioꝛ pꝛelatus põt hoc facere ſine ꝯſenſu capituli niſi ex cõſuetudine pſcripta vel ex priuilegio hoc ſibi vendicaverat. xv. q. vij. c. ep̃s. ⁊. c. quanto. de his que fiunt a pꝛela. ⁊. c. ad hec. de exceſ. pꝛela. hoc tñ. c. ad hoc. nihil facit ⁊ remittit Inno. ad notata in. d. c. i. de exceſ. pꝛela. ⁊ per ꝯñs de iure ſpeciali hic interdixit ⁊ ſic decanus poteſt apponere interdictũ de quo in. c. dilect. de appel. Et ideo ſi ep̃s pꝛeſcripſit iuriſditionem ꝯ capitulũ qð facere põt vt in. c. iij. de cõſue. li. vi. qð tũc ſolus ep̃s poterit pmulgare interdictuꝫ ⁊ ex eiſdem verbis. Nota hic. ꝙ alternatiua non viciat nec in
7 ducit incertitudinẽ[b] qð ideo eſt qꝛ de hoc nõ erat altercab tio an ab ep̃o an a capitulo latũ eſſet interdictũ ſed indiſtincte dicebãt ſe non teneri ad obſeruantiã interdicti alibi ẽt ex alia rõne non viciať diſpoſitio alternatiua de quo in. c. ex pte. ⁊ ibi dixi. ſ̃. de reſcrip. ¶ No. ibi a ſui funda
8 tione libera exiſtit ⁊ exempta †ꝙ ius exẽptionis eccleſie põt creari a pꝛincipio ⁊ a tpe ſue fundationis ẽt ſine auctoꝛitate pape cũ de illa nulla fiat hic mentio ⁊ ſic videť hic caſus ſolẽnis ꝙ ep̃us eccleſiã ſibi ſubiectã a pꝛincipio creationis ipſius eccleſie põt eximere de quo in. c. paſtoꝛalis. de dona. ⁊ in. c. cũ venerabilis. de except. Ego allego
9 tex. eleg. in ſimili in. c. cũ dilectus. ĩ. e. †vbi tpe fundatiõis põt ep̃s ad petitionẽ patroni layci trãſferre in alium pꝛelatũ ius inſtituẽdi aut ꝯferendi illã eccleſiã ꝙ eſt nota dignũ. Et ſi qſpiam opponat factũ plati non nocet eccleſie c. cũ dilectus. de oꝛdi. cog. c. delictũ pſone. de re. iur. in. vi. cũ ſi. rñde ꝙ pcedit in iure ꝗ̃ſito ſecus in iure ꝗ̃rẽdo ar. l. qd aũt. ff. q̃ in frau. cre. ⁊ qð voluit Fede. de ſe. ꝯſi. ix. dicit tamen do. Anto. hic ꝙ ex hac exemptione non ſubmittiť immediate pape qꝛ tenderet ad pꝛeiudicium archiepi cuius tollere minime potuit ep̃s. c. venientes. de iureiuran. ſed erit exempta ab ipſo ep̃o eximente ⁊ ſubmitteť pꝛoximo ſuperioꝛi ⁊ ſic erit dare eccleſiã exẽptã. ⁊ tñ nõ immediate ſubiectã domino pape ꝙ vť miruꝫ vide ꝙ habetur
10 in. d. c. cum venerabilis. ¶ Nota ꝙ licet epiſcopus non poſſit eccleſiã exẽptã interdicere tñ teneť reſeruare interdictũ ꝙ ep̃s gñaliter pꝛomulgauit ⁊ hoc ex diſpoſitione iuris cõis. facit. c. marũ. priuile. ⁊ ſic indirecte ep̃s iterdicit eccleſiam

a ¶ Non valet. panoꝛ. ſimpliciter trãſit cũ iſto ſummario ⁊ cãus poſitione. que d̾ v̾bo ad verbũ figurauit do. Andr. hic ad mãm aũt hui⁹ tex. vide cle. i. in pꝛin. ⁊ ibi luculẽter do. Car. de ſentẽ. excõ. ⁊ vide Bal. in auctẽ. dcõ. C. cõia. d̾ ſucceſ. quẽ referũt aliq modernioꝝ ſcribentium hic.

b ¶ Incertitudo. Ergo a ꝯrio ſenſu videtur ꝙ ſi alternatiua incertitudinẽ iduceret oĩno viciaret. nã oĩs incertitudo repbatur vt tenet elegãter ſpec. in tit. de tuto. §. i. verſ. Itẽꝫ ꝙ eſt incertuſ de rõne aũt alternatiue. vid vltra deducta a doc. i. l. ſi qa ⁊ in. l. ſi ita. d̾ v̾. ob. ſpecu. in ti. de app. vbi q̃daꝫ pulchꝛa ponit q̃ de facili apud iuriſtas non reperies.

eccleſiã exemptã ſm do. Anto. hic colligẽtẽ ex tex. caſum
in quo exemptus ligat̃ ſnia ordinarij q2 illud nõ eſt verũ
11 immediate. † vnde hodie excõicati ſunt religioſi ẽt exem-
pti qui non ſeruant interdictũ ꝙ ſeruat eccleſia catedra-
lis per id qð no. in cle. ex frequentibus. de ſentẽ. excom. ⁊
ſic vinculum interdicti lati ab epo non extenditur ad exẽ-
ptos ex ſentẽtia hominis ſed ex iuris diſpoſitiõe ſic ⁊ hoc
fuit inductũ ne vileſceret diſciplina eccleſiaſtica. Eps. n.
non poteſt ſpecialiter interdicere eccleſiam exemptaꝫ ſed
ferendo generale interdictum in loco tenentur exẽpti per
quandã conſequentiã illud obſeruare. Uel aliter dici põt
ꝙ ſnia hominis extenditur ad exemptos q2 ex pulſatione
campanoꝝ ⁊ ꝓmulgatione vocum legũtur non exempti
⁊ ſic ratione delicti eps hꝫ in eos iuriſditionem. c. i. de pri
uile. in. vi. que ſolutio non placet do. Abba. cũ hodie reli
gioſi exempti habeant priuilegiũ qð ẽt ratione delicti nõ
non poſſint puniri ab epo ſequitur ꝙ ex ratione ceſſanti
hodie tales religioſi non tenentur ſeruare generale inter
dictum ꝙ non eſt dicendum. vt. d. cle. ex frequẽtibus. nec
ratiõe delicti exemptus efficitur ſubditus nec locus ſubij
citur epo cle. i. de fo. cõp. lꝫ poſſint delinquẽtes extra locũ
puniri. ſ. extra locum exẽptum. nam licet ipſi pulſent in lo
co exempto. tñ ex quo ſonus extenditur extra locũ exẽptũ
cauſatur delictũ in vtroqꝫ loco. exẽplum in eo qui exiſtẽs
in loco exẽpto ſagitat aliquem in loco non exẽpto. vt no.
in regula in obſcuris p Joã. an. li. vi. Ita reſidet do. abb.
Sed mihi videt̃ ꝙ nullo mõ ex ſnia hoĩs ligantur exẽpti
12 † nam ligare eſt iuriſditionis. c. a nobis. de ſentẽ. excõ. Si
ergo non hꝫ iuriſditioneꝫ in loco exempto ergo nõ ligat.
Et ſi dicatur ꝙ liget non liget in ſpecie. tamen ligat in ge
13 nere reſpondeo iſtud eſſe falſuꝫ † q2 quis non preſumitur
velle facere in genere ꝙ in ſpecie facere non potuit. c. tua.
de decimis. ⁊ ibi Hoſti. ⁊ do. Anto. Jo. mo. in. c. ij. de cõ-
ſtitu. li. vi. Bar. in. l. ſi quis ſub conditione. ff. de condi. in-
ſti. ideo verior eſt ſolutio qð ex iuris diſpoſitione extende
tur. ar. c. ſi ciuitas. de ſen. excom. in. vi. Uel dicas ꝙ immo
ſecunda ſolutio eſt viliſſima q2 non poſſumus deuenire ad
14 permiſſum niſi vtamur prohibito † licitum eſt enim vti ꝓ
hibito vt deueniamus ad permiſſum. l. ſi victum. ff. de re
iudi. l. ſeruos. ff. de alimen. ⁊ ciba. lega. Sed ſi generalis
interdictio epiſcopi non ligaret eccleſiam exemptam pul
ſantem campanas ⁊ ſi videretur ꝙ ſuum interdictum pa
rum operaretur in loco non exempto. ideo vt poſſit vti ꝑ-
miſſo licitum eſt venire per viã prohibiti. ¶ No. ibi pul
15 ſatis campanis † ꝙ tempore generalis interdicti diuina
officia celebrari debent non pulſatis cãpanis nec alta vo
ce excluſis interdictis ⁊ excõmunicatis nec etiam priuile
giati apertis ianuis non poſſunt diuina officia celebrare
c. cum in partibus. de verbo. ſig. c. fi. de ſen. excom. lib. vi.
16 ¶ No. ibi rumperetur neruus eccleſiaſtice diſcipline † ꝙ
non valet conſuetudo per quã rumpitur neruus eccleſia-
ſtice diſcipline ⁊ dicitur neruus per ſimilitudineꝫ q2 ſicut
vires hoĩs conſiſtunt in neruis. Ita in ſnia cenſure conſi-
ſtunt vires eccleſie. vnde alibi dixit canõ ꝙ in eccleſia dei
non reperitur pena maior. xxiiij. q. iij. c. corripiatur. vel di
citur neruus. ſicut. n. de facili flectitur neruus ſed non frã
gitur ſic rigor ⁊ iuſtitia flectitur ⁊ non rumpitur. primuꝫ
tamen eſt verius. ¶ No. ibi irritandam ꝙ papa pronũ-
ciat ſuper conſuetudine cauſa irritando tamen hoc nõ fu
it expreſſe petitum in libello. vnde eſt hic caſus mirabilis
17 † ꝙ licet ſententia debeat conformari libello. vt in. c. licet
eli. de ſimo. ⁊ in. l. fi. C. de fideicom. liber. tamen illa regu
la non habet locum in papa hoc fuit elegans dictũ ſpec.
in titu. de actione ⁊ petitione §. ſuper. verſi. ſed nunqd vo
luit do. Anto. in. d. c. licet ely. tamẽ pro illo dicto videtur
hic caſus ⁊ allego elegantem tex. in. c. ij. de confeſſis. vbi
papa depoſuit teſtem ſimoniacum ⁊ tamẽ ad hoc actuꝫ
non fuit Innocẽ. tamen hic opponit de. d. c. licet ely. ⁊ ſol
uit ꝙ papa hoc fecit ex officio ſuo irritando talem cõſue-
tudinem ⁊ potius fecit extirpando vicia q̃ ſententiando

⁊ ſolet quotidie iſtud dictum Inno. allegari. facit. c. ij. de
filijs preſby. c. ad petitionem. de accuſa. c. cum cauſaꝫ. de
elec. c. ex tenore. de reſcript. c. peruenit. de fideiuſſo. vñ hic
allegabatur conſuetudo q̃ aduerſarius impugnabat. vñ
in eius cognitione an ſit iuſta vel ne ordo iur̃ non requiri
tur ſm Inno. Sed Cõpoſtel. refert ꝙ monaſteriuꝫ turo-
nenſe egit contra comitem ad dãna comes allegabat con
ſuetudinẽ ſm quã poterat propria auctoritate intrare pa
pa illam conſuetudinem reprobauit per ſententiaꝫ q̃ ſen
tentiam Cõpoſtel. impugnat q2 non fuerat actum ad id
ſed ſententia pape defendi poteſt per iſtud dictum Inno.
hic dicit tamẽ ꝙ forte inferior hoc non poſſet vide circa
hoc ꝙ no. Jo. an. in. d. c. ad petitionem. ⁊ in. c. cuꝫ iter. r.
18 de elec. ⁊ ratio huius eſt † q2 que conſiſtũt in iure nõ egẽt
probatione cum ius ſit certum ⁊ firmum. l. ornamentoꝝ.
ff. de auro ⁊ argen. lega. vnde iudex etiam parte non pe-
tente repellit libellum ineptum. l. i. ff. de offi. aſſeſ. c. exami
nata. de iudi. xi. q. i. c. ſacerdotibus. l. vbi pactũ. C. de trãſ
ac. Inno. in. c. i. de offi. vica. Ita ſequitur hic do. Pet. de
19 anch. Sed do. Cardi. dicit hic verius eſſe † ꝙ ordinarius
poſſit ex officio ſuo etiam non poſtulato prouidere ſuper
hijs que concernunt reformationem dioceſis allegat. c. i.
de offi. ordi. ⁊ per totum ⁊ in argumentum. l. cõgruit. ff.
de offi. preſi. ⁊ qð no. in. c. ij. de confeſ. ⁊ dicta ꝑ ſe ibi vbi
20 tenuit † ꝙ ordinarius poteſt punire de crimine de quo cõ
ſtat per confeſſionem de quo non agebatur. Uel põt dici
ſm do. Anto. qð papa pronũciauit ſuper cauſa exceptio-
nis rei. ideo ſatis dicitur pronunciaſſe ſup petito ⁊ ſic fa-
cit ſm enm ſi peto. x. ⁊ tu opponis pactum de non peten-
do ſufficit pronunciare exceptioneꝫ pacti non cõpetere ſi-
ne alia condemnatione ſuper debito petito quaſi velit ꝙ
tunc tacite intelligitur declarare debitum ſubeſſe facit ꝙ
habet̃ in. l. qd tñ. §. ſi arbiter. ff. de arbi. eſt tñ tutius cõdẽ-
nare ſup debito ſm Jo. de imo. Bal. vero hic recitat In
21 no. dicere † ꝙ vbi eſt qũ de iure puta an teneat ſtatutũ vel
cõſuetudo iudex põt interloq ſup hoc parte non citata ꝙ
eſt nota dignũ ſm eũ. ⁊ alle. ꝙ no. Cy. in. l. aretuſa. ff. de
22 ſta. ho. ⁊ refert Arch. dicere in. c. quotiẽs. i. q. vij. dicit † ꝙ
vbi iudex facit aliqd ex officio ⁊ proprio motu non eſt ne
a ceſſaria parti citatio[a]. Itẽ dicit de notorio ⁊ fama publi-
ca iudex recipit informationẽ in camera ſua nemine cita
to alle. Arch. in. c. coꝝ. xi. q. iij. ⁊ Inno. in. c. cũ in tua. qui
matri. accu. poſ. Sed do. Abb. dicit hic iſtos canonicos
23 deduxiſſe ꝯſuetudinẽ ꝑ modũ exceptionis perẽptorie † ſꝫ
lꝫ iudex non teneat̃ ꝓnũciare ſup perẽptorijs. vt in. c. i. de
ordi. cog. tñ ſi vult expſſe ꝓnũciare põt. vt in. c. cũ ioãnes.
de fi. inſtru. Et ſi opponit̃ aduerſarij non allegabãt praui
tatẽ ꝯſuetudinis rñdet q2 iudici ꝯſtat exceptionẽ non cõ-
petere maxime cũ defectus ꝯſiſtat in iure põt iudex ex offi
24 cio ſuo ſupplere. c. raynutius. de teſta. dicit tñ † ꝙ ſi cõſue-
tudo non faceret ad cãm ⁊ ꝯſtaret iudici de irrationabi-
litale tũc ſpãle eſt in papa vt poſſit illã tollere in eadeꝫ in
ſtantia ſed alius inferior non poſſet niſi nouã inſtantiam
incohãdo alle. Cõpo. ⁊ Jo. an. in. c. mãdatũ. §. de reſcript.
Tu de hoc vide plene not. in. c. ij. de ꝯfeſ. Sed mihi vr̃ nõ
eſſe opus tot rumoribus ſup iſto paſſu q2 iſta qð decidit̃
ꝑ tex. quẽ ad hoc reputo ſingularẽ in. c. ex frequẽtibus. de
inſti. in ver. ex offõ tibi cõmiſſo iniquaꝫ ꝯſuetudinẽ velis
ſicut dẽs de ꝓuincia tua extirpare vbi ex offõ ſuo inferior
tenet̃ extirpe ꝯſuetudinẽ iniq̃ꝫ de ſua dioceſi ⁊ ibi. d. ant.
alle. iſtũ tex. ecce ergo ibi caſum vbi eps excõicauerat oppo
nebat̃ excõicationẽ non tenere reſpectu ꝯſuetudinis ipſe
pronunciauit conſuetudinem iniquam ergo caſus eſt ibi
formalis pro hac queſtione ⁊ per conſequens nõ eſt ſpe-
ciale in papa. allego etiaꝫ. l. ſub textu. ff. de extraordina.
25 criminibus. vbi Bar. dicit † ꝙ poteſtas ex ſuo officio po-
teſt facere ſibi apportari ſtatuta iſtorum diſciplinatoruꝫ
⁊ videre ſi eſt ibi aliqð ſtatutũ ſapiẽs ꝯ̃ religionẽ vñ lꝫ nõ
fuerit petitũ hic ꝓnũciari ꝯſuetudinẽ iniq̃ꝫ tñ ex quo iudi
ci cõſtitit de eius iniqtate potuit eã declarare irritã. No.

a ¶ Citatio. In q̇bus autẽ caſibus nõ re-
q̇rat̃ aliqua ci-
tatio. vide lu-
culẽter ꝑ bal.
in addi. ſpec. i
ti. de comu. §.
q̇dam. vbi di-
ſcurrit per oẽſ
modos ⁊ vid
Pau. de ca. in
ꝯſi. ccxiiij. qui
pulchre ⁊ ele
ganter loq̇t̃.

ibi de conſenſu fratrum noſtrorum. concordat cap.piſa
26 nis.de reſti.ſpo.†papa.n.dʒ explicare ardua cū ꝯcilio fra
trum.c.per venerabilem.§.rationibus.qui fi.ſint leg.Jo.
mona.in.c.ſuper eo.de hereti.li.vi. ¶ Glo.prima decla
rat ꝙ dicatur generale interdictuʒ de quo ſuperius dixi.
¶ Glo.ij.colligit ꝙ nec preſcriptio nec conſuetudo pro
deſt in caſu huius.c.⁊ ſic ſentit ꝙ aliud eſt ꝯſuetudo aliō
preſcriptio de quo dicetur in.c.fi.ſ.e. Subdit etiā iſta glo.
qō contra obedientiaʒ non preſcribitur a ſubdito qꝛ non
poſſet eſſe ſine capite ſed vnus epſ bene poſſet preſcribe
27 re ſubditos alterius. ¶ Extra glo.querit hic Inno.†po
ſitum eſt interdictum demum eſt ad tpſ ſuſpenſum vtruʒ
poſſit interim appellari ⁊ decidit ꝙ non qꝛ lʒ ſit ſuſpēſuʒ
quo ad actum exercitij tñ retinet ſpiritum vite.⁊ ideo lap
ſo tpe ſuſpenſionis non naſcitur ſed excitatur ad actū ſuū
l.ſi vnus.§.i.ff.de pac.ideo non dicitur eradicatum. nam
28 aliud eſt†ceſſare aliud obrumpere.vt no.in.l.inter ſtipu
lantem.§.ſacram.⁊ in.l.ij.in.§.i.ff.de verbo.obli.lʒ inter
dictum dormiat.tamen redit ad ſpiritum vite.⁊ ideo vio
lantes iſtud interdictum tpe ſue efficatie efficerentur irre
gulares.⁊ fuit hec qō de facto hic bononie.ita refert hic
Bal.vide eundem Bald.in.l.fi.C.ſi a non cōpe.iudi.vbi
tenet opi.Inno.hic ⁊ refert fuiſſe poſitum interdictū hic
per quendam legatū de latere qui poſtea ſuſpendit inter
dictum ad tpſ pendente ſuſpenſione fuit appellatū.Que
rebatur quid iur.⁊ allegat Inno. hic qō iſta ſuſpēſio nō
reuocat interdictum refert tñ quoſdam doctores Bono
nie volentes per faſ ⁊ nephaſ acquirere fauorem popu
larem conſuluiſſe ꝯrium ⁊ male ſm eum. Et vide eundē
Bal.in.l.cum alijs.C.de cura.furio.⁊ in.l.qui liberatj.ff.
de adop.vbi idem tenuit ⁊ allegat Innocē. hic faciat ꝙ
voluit Ange.in.l.ſi cum vnus.§.ſi cum reo.ff.de pact.vbi
29 dicit eſſe argumentum optimum†ꝙ finito tpe treuge nō
videtur tacite actum vt poſtea ſit guerra.Sed prima cō
tinuatur per.l.poſtliminium.§.inducie.ff.de capti.⁊ dicit
30 eſſe argumētum†ꝙ ſnia interdicti ſuſpenſa ad tpſ nō in
diget renouatione poſt tpſ. ⁊ ita dicit ſe pridie conſuluiſ
ſe in quadam ſnia ſuſpenſa per do. Barnabonem ad ſuū
beneplacitum de quodam qui erat cōdemnatus ad mor
tem eodem modo dicit ſi ſuſpenditur interdictuʒ finito tē
pore ſuſpenſionis reaſſumit interdictum vires ſuas. Ita
dicit fuiſſe deciſum bononie tpe do. Jo.de aulegio per.l.
ſed ſi manente.ff.de precario.⁊.l.ſi vnuʒ.§.ex ſocijs.⁊.§.ſi
fons.ff.de ſerui.ru.predio.⁊ ita etiam dicit ibi Bal. vide
eundē Bal.in.c.ad hec quoniam.ſ. de appel. vbi allegat
31 Inno.⁊ Compoſtel.hic ⁊ refert†ꝙ ciuitas iſta bononie
fuit interdicta ⁊ interdictum fuit relaxatum ad tpſ inte
rim fuit appellatuʒ poſt lapſum tpis ciuitas reincidit in
terdictum vtrum poſſit celebrari diuina pendente appel
latione rñde qō non qꝛ vnum eſt interdictum.d.l.ſʒ ſi ma
nente.ſicut vnum eſt vulnus ꝙ recidinauit.l. marcius.ff.
loca.qꝛ non erat perfecte curatum alias ſecus. Itē quia
iſte eſt ſimilis homini habēti dilucida interualla qui ſub
eodem curatore ſemper perſeuerat.l.cum alijs.C.de cura
32 to.furio. Item qꝛ lex dicit†ꝙ liberatus ad tpſ elapſo tpe
tenetur ex veteri obligatione nec eſt neceſſe qō iterum ob
liget ſe.l.ſi vnus.§.i.ff.de pact. Ita ⁊ bannitus banno ſu
ſpenſo ad tpſ poſt tpſ reincidit in idem bannum ⁊ ſic po
teſt impune offendi nec eſt opus eum de nouo banniri.vt
ibi no. Cy. Ad idē facit.l.lecta.ff.ſi cer.pe. ⁊ dicit Acur
ſius ꝙ non obrumpitur ꝙ in ſuſpenſo continetur.d.§.ſa
33 crani. Itē dicit lex†ꝙ aliud eſt res aliud eſt eius effectus
l.cum hic ſtatus.§.ſiue.ff.de dona.inter vir.⁊ vxo. Itē di
34 cit lex†ꝙ ſuſpenſio tenet medium inter ens ⁊ non ens.l.
ſufficit.ff.de condi.inde.⁊ hec oia ſm eum vētilata fuerūt
hic bononie.Sed quidam voluerūt tenere ꝙ poſſet cele
brare ſed veritas eſt in ꝯrium ſm eum.Sed excellentiſſi
mus doc.do. Jo.de ligna.belliſſime diſputauit hic bono
nie ꝯrium. Motus qꝛ interdictuʒ ſuſpendi non poſſit gn
35 ex toto tollatur†qꝛ in ſentētijs cenſure actus primus qui

a ¶ In attribuendis. De vbo ad vbum d.and.accepit iſtud ſumariū a Panor. nec ē aliqua ꝯtrouerſia īter docto. circa cauſ figuratione ꝑ declaratiōe at hui⁹ text. vide eūdē Panor. hic in .i. colū. ſtatī poſt tertiū no. vſi. itez no. ⁊ tenebis ꝑpetuo menti ⁊ vide Inno. in.c.dilecto in gl. ſua in vbo ſupradicto. de offi. archid. ⁊ Pau. de ca. in ꝯſi. clix. in .ij. col. vbi neceſſaria ad mām facientia reperies.

eſt ipſa condemnatio non diſtinguitur a ſecundo qui eſt
executio trahunt enim ſecum executionem. vt in.c.paſto
ralis.de appel. Mouetur etiam per mirabilem tex.in.l.
ticius.l.de excuſa.tu.vbi teſtator dixit ticij tutor eſto ſi ꝑ
ſens fueris ſi abſens tutor non eſto ſi redieris tutor eſto
quo caſu cum abeſt extinguitur tutela cum reuertitur eſt
noua tutela ⁊ poteſt de nouo proponere excuſationes.⁊
pro certo tex.ille ſtringit contra Innocen. Cōpoſtel.⁊ ſe
quaces.Sed qꝛ iſte paſſus non exaiatur hic per aliquem
ſed oēs exiant in.d.c.ad hec quoniam.ideo remitto ad di
cenda ibi. Poſtremo Bal. hic dicit vnum ꝙ eſt not. di
36 gnum.†Pone inquit ꝙ teſtis dicat qō eſt publica vox ⁊
fama ⁊ interrogatus de cā ſcientie rñdet qō dicitur publi
ce an videatur probata fama ⁊ decidit ꝙ non qꝛ rō non
dʒ eſſe eadem cum dicto.ſed debet aliqd addere vt qꝛ au
diuit publice dici ſed certe ſm eum h tacite intelligit ſm
Dy.⁊ refert ita tenere Cy.in addi.in.l. ſi quis C.ad ma
cedo.Certe iſtud dictum eſt alienum a materia huius.c.
ideo dabo ſolas remiſſiones.Et quidem Bar.in.l.de mi
nore.§.tormenta.ff.de queſtionibus.reprobauit hanc do
ctrinam Dy.qꝛ teſtis ſm eū in reddenda cā ſcientie dʒ di
cere audiuiſſe a maiori parte populi.vnde non ſufficeret
ſi dicat audiui publice dici.nam poſſibile eſt ꝙ audiuerit
publice dici ab vno.⁊ ideʒ voluit in.l.labeo.ff.de ſuppel.
lega.⁊ voluit Ange.in.l.ea quidem.C. de accu.⁊ Bald.
in.l.de quibus.ff.de legibus.⁊ in.l.i.ff.ſi cer.pe.⁊ Jo.de
imo.⁊ alij in.c.cuʒ oporteat.de accuſa. ⁊ in facto pluries
vidi hanc qſtionem ⁊ multi ſequuntur Barto. ⁊ eius ſe
quaces.Ego conſulendo tenui contra euʒ. Et ſoleo alle
gare Salyc.in.d.l.ea quideʒ.vbi per ſex optima motiua
tenet contra doctrinam Bar.ſequendo opi.Dy.⁊ refert
quendam ſolēnem doctorem illis diebus ita conſuluiſſe
non tñ ſpecificat nomen illius. credo ꝙ voluit allegaſſe
dñm Argentinū filium Raynerij de forliuio qui iſtā par
tem tenuit ⁊ in facto habuit Padue cōtra Bal. ita ego
reperi in quibuſdam additionibus Bal. in.d.l.ea qdeʒ.
Item hanc opi.Dy.ſecutus eſt idem Bal.in.l.teſtiuʒ.ad
fi.C.de teſti.⁊ idem ſentit Ange. in.l.iij.ff. ad macedo.⁊
Bar.in.l.ij.co.ti.⁊ facit dictum Inno.in.c.i. de fi.inſtru.
⁊ facit.c.qꝛ nos.de appel.⁊.c.ad approbandum.de re iu
di.⁊ late dixi in.c.cuʒ cām.de teſti.⁊ ibi vide domi.Car.
Laus deo clementiſſimo.d.Andreas Barbacia.

a C **Um olim.** In attribuēdis officijs
noue dignitati attendi
tur conſuetudo vicinarum ſimiliū dignitatuʒ
que ſi diuerſe fuerint ſeruabitur rōnabilior ⁊
alteri minus ꝑiudicans.h.d.Cōis diuiſio eſt conſultatio
⁊ rñſio ibi quo circa. ¶ Caſus eſt iſte quidaʒ epſ angli
canus petijt licentiam a papa inſtituendi precentorem
in eccleſia ſua.dummō in conferendis ipſi precētorie red
ditibus nulli alij preiudicium inferatur ſtatuēs vt dictus
precentor in ſeſſionibus proceſſionibus ⁊ alijs illam ha
beret in dicta eccleſia dignitatem quā habent alij ꝑcento
res in eccleſijs anglicanis. Modo alij precentores ha
bebant diuerſas conſuetudines.Querebatur que cōſue
tudo eſſet ſeruanda reſpōdetur ꝙ rōnabilis ⁊ approba
ta ⁊ ſine preiudicio alieno dubium faciebat ꝙ ꝑpter di
uerſitatem nulla conſuetudo eſſet ſeruāda qꝛ varietas in
ducit obſcuritatem ſed certe qꝛ conſuetudo hʒ vim legis
dʒ ſeruari rōnabilior.Et colligit argumentum ex hoc.c.
1 Bal.hic†ꝙ conſuetudo deſignat loca ſedendi ⁊ non de
bet prepoſterari ⁊ antiquiores clerici ⁊ doctores debēt
habere primum locum deinde ceteri ſm ordineʒ ⁊ vnus
ſcholarium non dʒ vſurpare locum alterius.conſuetudo
enim aſſignat tribunalia.l.pe.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ principa
lem ſedem in prouincia aſſignat.l.i C.de offi. prefec.vrb.
⁊ ſeruanda eſt in ſuo foro.ff. de mune. ⁊ hono.§. iteʒ lex.
⁊ ex conſuetudine faciendi preſumitur mādatū.l. ticius.
ff.qō cum eo.Tu adde elegantem tex.in.l.fi.in ver.his q
2 locum iuxta matriculaʒ.C.de offi.prefec. vrb.†vbi primo
matriculatus

matriculatꝰ debet preferri poſterius matriculato i ſeſſio
nibus proceſſionibus ꝛ ſimilibus vide elleg.tex.xvij.diſt.
§.verum vbi prius ordinati preferuntur poſterius ordi
natis vide plene ibi Domīcum ꝛ qd̄ habet in.c.i.de maio.
ꝛ obe.ꝛ i.l.i.ff.de albo ſcriben.ꝛ tēpera niſi poſterius ma
triculatus vl̄ poſterius ordinatus eſſet doctor ꝛ melior
qꝛ eſſet preferendus in promotionibus.ꝛ in omnibus ꝛ
ſimilibus prius ordinato.ꝛ prius matriculato.tex.eſt el
legans in auc.de monachis.§.ordinationē et ibi.Ang.ꝑ
3 iſtum tex.dicit ꝙ doctor iuuenis preferendus eſt docto
ri antiquiori ſi eſt eo doctior quo caſu dicas ꝙ ꝑſumptio
eſt pro antiquiori ideo requirūtur plures teſtes ad ꝓbā
dū iuniorē eē doctiorē antiqori.vt eſt ſingularis tex.in.l.
vnicuiqꝫ.C.de ꝓximis ſacrorū ſcrineorū.li.xij.adde ēt ꝙ
ꝯſuetudo deſignat locū ſedendi ꝛ ꝓcedēdi hēs ellegantē
tex.in.l.obſeruare.§.ſi qua in ver.magne enim faciēt pro
uinciales ſeruare ſibi ꝯſuetudinem ꝛ huiuſmodi preroga
tiuas.ff.de offi.procōſul.vbi attendit ꝯſuetudo circa iſta.
ꝛ ibi Bal.colligit ꝑ illū tex.ꝙ in ꝓceſſiōibus intuſcia mi
nores vadūnt ante predicatores qꝛ ita eſt ꝯſuetū vadit ꝓ
mus q ꝓmus iure ꝯſueuit ꝛ digniores debent altiori loco
ſedere ꝛ altior locus ſm eū eſt q magis ꝓpinquus ē dn̄o
ꝛ ſuperiori allegat nota. inſtitu.de bonoꝝ poſſeſſione §.
alia. In glo.hinc trabo ꝛ in eccleſiaſtico ſcribit loquere
maior natu.te.enim decet primū verbū ꝛ vide eūdē Bal.
4 in.c.i.qui feudū dare poſſunt †vbi querit quo ordine dēbēt
ſedere barones penes regem decidit ordine ꝯſueto nihil
allegat.bene facit dictus.§.ſi qua ꝛ iſte honor appellat
ſm eum priuilegium ꝛ allegat ellegantē glo.in.l.decer
nimus.C.de ſacroſan.eccle.q̄ loqtur de archiepiſcopo ra
uēne.ꝛ mediolani qualiter ſedere debent. ¶ No.ibi ciꝰ
5 ꝓcibus inclinati ei licentiaꝫ ꝯceſſimus ſꝫ do.Ant.†ꝙ vbi
in actu aliquo.requiritur ꝯſenſus alterius ꝑ modū licen
tie neceſſe eſt ꝙ prius petat licētia anqꝫ deueniat ad actū
c.licet de regula.l.i.C.de ſacroſan.eccle. auc. licentiaꝫ.C.
de epiſ.ꝛ cle.c.cū ad monaſteriū de ſtatu. mo. in auct.de
alienatione ꝛ emphiteoſi.§.licentia.hoc voluit Bart. in
l.ſi quis mihi bona.§.iuſſum.ff.de acqui.hered.ꝛ in.l.fin
autem.ff.de aqua plu.ar.ꝛ per Innocē.ꝛ alios in.c.cum
6 conſuetudinis.Ꝺo.ꝛ ibi dicet ꝛ hoc eſt ex eo maxime †qꝛ
a verbū licentiā [a] importat liberā voluntatē ꝛ nō arbitriuꝫ
boni viri ſm Inno.in.d.c.cū ad monaſteriū.contrarium
tamē dixit Bar.i cōmēto.l.alio.ff.de alimētis ꝛ cibarijs
7 lega.ꝛ ex eiſdem verbis collige etiam †ꝙ noua dignitas
non pōt eligi in eccleſia ſine licētia pape poſito ꝙ illa di
gnitas non ſit noua de ſe ſed iam dudum creata in alijs
eccleſijs naꝫ precentoria hic erat in alijs eccleſijs ꝛ ſic nō
erat noua dignitas glo.ij.allegat.c.i.xxij.diſt. ꝛ.l.i.circa
fi.C.de officio prefecti preto.afri.ſed in contrarium facit
ꝙ imo poſſit noua dignitas creari ſine licētia pape.c. ad
audiētiā de eccleſijs edifi.xij.q.ij.c.bone.l.opus.ff.d ope.
publicis vbi ꝓuatus ēt ſine principis auctoritate facit no
uū opus niſi fiat ad emulationem alterius ciuitatis vel ſe
ditioni materiam prebeat. ¶ Glo.ij.ibi ſed hoc videtur
ſtare ꝯrijs ꝛ in fine recitat opi.Inno.qui tenuit ꝙ ep̄s
cū ſuo caplo pōt nouā dignitatem ꝯſtituere ꝛ idem tenet
Hoſti.ꝛ cōpoſtel.ſed glo.in ſuis verbis fi.tenet ꝯrium ſꝫ
prima opi.eſt verior ꝛ eam tenendo reſpōdetur ad iſtud
c.quod forte hic epiſcopus non habebat conſenſuꝫ capli
ſui nam epiſcopus ꝛ caplm nō ꝯueniebāt ꝛ pp hoc rn̄de
tur ad ꝯrium ꝙ formari poſſet de.c.catholica.xi.diſt.vbi
quelibet eccleſia regitur ſuis ſpecialibus cōſuetudinibus
vnde videtur ꝙ ep̄s ꝛ.c. poterant iſti precentori certam
dignitatē attribuere tam in ſeſſionibus qꝫ in ꝓceſſioni
bus ꝛ alijs ſi ad hoc fuiſſent ꝯcordes ꝛ eodē modo rn̄de
8 ri pōt ad ꝯrium ꝙ ſic formari poſſet †fruſtra ꝓcibus iplo
ratur ꝙ a iure cōmuni ꝯcedit.l.i.C.de teſauris. lib.x. ſed
de iure cōi pōt ep̄s cū caplo ꝯſtituere nouaꝫ dignitateꝫ in
eccleſia vt ꝓbat tex.c.cū acceſſiſſent de conſti.vbi pōt di
gnitatē tollere ꝛ renouare.quia reſpondet ꝙ caplm nō
ꝯſentiebat ep̄o ideo fuit opus hēre licentiā pape.ꝛ ēt ideo
voluit petere licentiā a papa vt euitaret opiniōes ꝯrias q̄
in hoc articulo vrgent vt no.in.d.c.cū acceſſiſſent vide q̄
late dixi ibi vel dicas ſm Bal.hic ꝙ iſtā ꝯceſſionē d qua
hic liberius pōt ep̄s qꝫ de iure cōi.naꝫ tūc indiget ꝯſenſu
capli ſed in caſu huius.c.non vt aliqd operet priuilegiū
9 l.ſi qn̄.C.de inoff.teſt.l.i.ff.ad municipales.†Inſolita enī
epiſcopis non videntur ꝯceſſa a iure cōi allegat Bal.in
arg.l.fiſtulas.§.frumenta.ff.de ꝯhen.emp. vbi partes nō
videntur conſideraſſe de caſu fortuito inſolito ꝛ in audi
to.nubi autem videtur dictum Bal.non procedere ꝙ in
caſu huius.c.papa voluerit excludere conſenſum capitu
10 li †nam in dubio priuilegium debet intelligi ſine preiudi
cio tertij capitulo ſuper eo de officio delegati.c.licet in
corrigendis de officio ordi.c.qꝫuis de reſcrip.in.vi.l.cuꝫ
auus.§.de emanci.liberorum ergo non videt papa exclu
ſiſſe capitulum a iure ꝯſentiendi tenendo opi.glo.hic ꝛ iō
11 glo.i.ſentit expreſſe †ꝙ licet epiſcopus cum ſuis canoni
cis poſſit onerosam dignitatē tollere tn̄ reqritur ꝯfirma
tio pape glo.tn̄ iſta cōmuniter non tenet vt hic ꝛ in.d.c.
cum acceſſiſſent vn̄ ſequendo glo.iſtam lꝫ papa ꝯceſſerit
ep̄o licentiam introducendi precentoriā in eccleſia nō vꝫ
excludere cōſenſum capli qꝛ priuilegiū iſtud ſatis opatur
qꝛ ꝯcedit illud ꝙ ſibi eſt prohibitū ſed ſi nō ſeqmur opi.
huius glo.eſt ne verum dictum Bal.ꝙ ſi papa dat licen
tiam ep̄o introducendi nouā dignitatē in eccleſia ꝛ epiſ
copus cū caplo poterant eam introducere de iure cōi an
huiuſmodi licentia excludat ꝯſenſum capli ꝓ certo mihi
vꝫ dicendū ꝙ nō qꝛ qnatenus agitur de ꝑiudicio tertij ꝓ
uilegiū ſtricte intelligi debet.l.ij.§.merito ꝛ.§.ſi qs a ꝓn
cipe.ff.ne qd in loco publico vn̄ diſtinguerē hoc mō. aut
huiuſmodi ꝓuilegium emanauit motu ꝓprio ꝓncipis ꝛ
tunc ꝓcedat dcm̄ Bal.aut emanauit ad poſtulationeꝫ ꝑ
tis ꝛ tunc ſecus ꝛ ad hoc allego ꝙ belliſſime voluit bal.
in.l.fi.C.de fruc.ꝛ lit.expen.vbi facit hanc differentiam
12 No.ibi nulli preiudicium †ꝙ papa non concedit litteras
in preiudicium alterius qꝛ conceſſio ex qua ſtatuitur al
teri preiudicium dicit captioſa.l.cū acquiliana.ff.de tran
ſac.l.illa.inſtitutio ꝛ.l.ille aūt.ff.de heredi. inſti. nō eniꝫ
dꝫ vnū altare cohopiri ꝛ aliud diſcopiri ꝛ iducit iſtū tex.
13 Bal.†ad qōneꝫ duoꝝ molendinoꝝ ꝙ aqua debeat duci
ſm ſitū loci primo ad ꝓmū molendinum ſecundo ad ſꝫ
ꝛ poſterius ꝛ ſic per ordinem qꝛ non debet impediri pri
us per poſterius vt hic ꝛ.l.ſi manifeſte.C. de ſeruitutibꝰ
ſed ſi aqua ſufficit vtriqꝫ vtrumqꝫ gaudebit ea.l.in conce
14 dendo.ff.de aqua plu.arcen.†Preterea nihil debet fieri
ad emulationem alterius.l.opus.ff. de opibus publicis
nam quilibet debet eſſe intentus vt alij proſit ꝛ non noce
15 at.l.ſeruis exportandis.ꝛ ſic collige ex hoc text.†qd̄ pri
uilegium vnius non debet vſurpare ius alterius.l.ex fa
cto.ff.de vulg.ꝛ pupilla.nec naturalem facultatem ipedi
re.l.libertus.ff.de operis libertorum ꝛ ſic habebis caſuꝫ
hic qd̄ epiſcopus non debet nouam dignitatem vel bene
ficium ꝯſtituere in eccleſia cum graui alterius preiudicio
qnimmo videtur qd̄ reſpectu redditūum nullum preiudi
cium afferre poteſt beneficiatis qd̄ eſt bene notandum ꝛ
dicetur ſuper glo.not.etiam ex eiſdem verbis coniuncto
16 verſicu.ſaluis conſuetudinibus eccleſie. †qd̄ in ꝯceſſioni
bus papalibus cenſetur exemptum preiudicium conſue
tudinum ꝛ ſtatutorum eccleſie ꝛ in dubio vbi non poteſt
eſſe qd̄ non preiudicet debet intelligi qd̄ minus qꝫ poteſt
preiudicet iſtud tamen notabile verum eſt in ſe vt in.c.ſu
per eo cum ſimilibus allegatis ſuperius de officio dele
gati.tamen hic nō probatur ex eo qꝛ cōſtabat de expreſ
ſa mente pape ꝛ adde pulchrum dictum Bal.in.l.i.ff.de
conſtitu.principum vbi dixit qd̄ in dubio princeps non
b videtur excedere iuſticiam partis [b] ꝛ ſi appareat qd̄ vel
lit excedere tamen preſumitur qd̄ in modico excedat.l.
17 quotiēs.C.de precibus impera.offer. ¶ †No.ibi in ſeſ
ſionibus proceſſionibus.quādo beneficium dicatur ſona

a ¶ Licentiā. Adde elegantē tex.xxi. qd̄. ū.placuit. Et ibi no.ꝛ d mltiplici ſignificato huius dictionis vide.i.q.v.c.vlrio. ꝛ xxvij.q.ij.c.tu abſtineo. ꝛ xl v.di.c.q ſincera. ꝛ.xxviij.diſtin.c. de his. ꝛ.l.ei in fi.ff. de minoꝝ.vbi aliq ſcribēte multa ꝯgerit.

b ¶ Partis. adde ad mām copioſe bar.ce po in ii. d ſer. ruſti.l.i.de aqductu.ij.q.ꝓncipali ꝛ rō huius elegātis cōcluſiōis cogita an poſſit eē iſta qꝛ ꝯceſſio vꝫ eſſe ſtricti iuris.c.porro ꝛ ibi oēs doc. de priuileg. ꝛ pau.de caſ.in ꝯſi.lxxj.in fi.vide ib i omnino qꝛ in genere loquit

re in dignitatē qꝛ quando preſidens illi beneficio habet
p̄heminentiam in ſedendo in procedendo in ſubſcriben
do ⁊ in ſimilibus vltra alios ſui ordinis facit qđ habeť
18 in.l.i.ff.de albo ſcriben.†dignitas enim non eſt aliud niſi
gradus excelentior ⁊ ſepe numero reperitur etiaꝫ ſine ad
miniſtratiōe.l.iij.C.vbi ſenatores vel clariſſimi. vide ple
ne Archi.in.c.i.de conſue.lib.vi.plene per Joan.⁊ alios
in.c.de multa de preben.pleniſſime per Bar.in repetitio
ne.l.i.C.de dignitatibus.lib.xij.⁊ per ſcribentes in.c.i. đ
19 maio.⁊ obe.No.ibi ſi ſm̄ diuerſas cōſuetudines†ꝙ vbi
aliqđ eſt faciendū ad inſtar alterius ⁊ illud reperiť mul
tiplex.⁊ varium attenditur id qđ eſt rationabilius ⁊ mi
20 nus alteri preiudiciale ⁊ ſm̄ Bal.eſt in ar.†ꝙ ſi in eodē
volumine ſtatutorum reperiuntur diuerſa ⁊ varia ſtatu
ta ꝙ equi⁹ ⁊ iuſtius eſt ſeruandum.⁊ ſic conſuetudo non
viciat ſtatutum qꝛ ſupponitur interpetrationi prudentuꝫ
l.ij.§.i.ff.de origin.iur.item inducitur ſm̄ do.Anto. ad
21 qōnem†inſtrumentum debet extendi ſm̄ ritum ⁊ conſue
tudinem notariorum reperiuntur diuerſi ritus notariorū
circa ipſa inſtrumēta.ꝙ tunc inſpicietur ritus rationabi
lior.⁊ minus preiudicialis alteri.No.ibi i eccleſijs angli
22 canis†ꝙ vbi in honoribus đferendis alicui dignitati nō
apparet de iure nec de conſuetudine ſpeciali qui in gra
dum honoris ſibi adhibere debeamus recurritur ad cō
ſuetudines vicinorum ad hoc quottidie tex.iſte allegatur
ego allego in ſimili ſingulareꝫ tex.in.l.i.C.de cano.larg.
lib.x.vbi ſi deficit teſaurarius prouincie recurritur ad te
ſaurarium prouincie vicine allego etiam ſingularem tex.
23 in.l.iij.§.ſi tam vicinum.ff.de dam.infect.†vbi ſi iudex lo
ci non miniſtrat mihi iuſticiam debeo recurrere ad iudi
cem vicinum nec primus iudex negligens condēnabitur
allego etiaꝫ.l.diuus.ff.de tutor.⁊ cura.dat.ab his vbi iu
ra.generaliter dicentia ius dicentem non habere iuriſdi
tionem in eos qui non ſunt ſui territorij non extenduntur
ad caſum quo in loco ſue iuriſdictionis non reperitur iu
dex qui tutorem dare poſſit pupillo ydoneum qm̄ ſibi fa
cultas eſt eligendi idoneum de locis vicinis illoſqꝫ magi
ſtratui preſentare cui ſuper eos eſt iuriſdictio vt ab eo tu
tores decernantur allego etiam ſingularem text.in.l.ꝙ ſe
24 pe.§.ſi.ff.de ꝯhen.emp.†vbi licet venditor non aſtringať
ad declarandum confines cū vendit ad menſuram limita
taꝫ nihilominus ſi eſt ibi improbus vicinus aut male vite te
neť illum aperire ⁊ de eo mentionem facere iuxta illud
ꝙ ſcribitur apud Lucanuꝫ in primo.O male vicinis he
menia condita gallis.O triſti dānata loco.allego etiam
ellegantē tex.in.l.ꝓ locis.C.de annonis ⁊ tributis lib.x.
25 †ꝙ vbi licet collecte debeant imponi pariter hominibus
non extenditur ad caſum quo ſunt duo eque diuites ſed
vnus eſt magis vicinis ciuitati q̄ꝫ alter.qꝛ minor ſolutio
iponetur illi qui eſt diſtātior a ciuitate allego etian.c.quā
26 to ⁊.c.quoſdaꝫ de preſump.⁊.l.ſi vicinis C.de nup.†vbi
licet regulariter preſumatur ignorantia extra locum nō
extenditur ad caſum.in quo agitur de ſcientia vicini alle
27 go ēt.l.cum nauarchorum.C.de nauicularijs.lib.xi.†vbi
ſi mandatur aliquid fieri per homines certi loci non extē
ditur ad caſum quo ipſi non reperiuntur idonei ad illud
faciendū ideo compelli poſſūt vicini hoc probat ibi text.
coniuncta glo.in ver.alios allego etiam.l.ij.C.de anno
nis ciuilibus.lib.xi.⁊.l.ſi quis ad declinandam.verſi.ſi
28 vero nullus alias verſi.ſi autem.C.de epiſco.⁊ cler.†vbi
conſtitutiones generales mandantes errogationem reli
ctorum ad pias cauſas debere fieri in pauperes ꝙ reſtri
guntur ad pauperes vicinos ſi non reperiantur paupe
res eiuſdem ciuitatis allego etiam .l.qui filiabus.ff.de le
29 gatis primo.†vbi patet legem dicentem filiarum ap
pellatione non comprehendi poſtumā non extendi in ca
ſum in quo in vicina particula teſti.mens teſtatoris colli
gitur ꝙ cum filias nominauit poſtumam cōprehendi vo
luit ſcripture enim vicinitas vbi in oratiōe ambigitur de
clarationem inducit.l.heredes palam verſi.ſed ſi notā.ff.

ad ¶ Ad audientiā.vbi vide d.abb.indiſtincte idē tenētē ex cā q̄ ponit.d.andr.de mēte Jo.đ imol.vel dicit d.abb.ſi eccleſia eēt pua ⁊ populus eſſet magnus vt diuin⁹ cult⁹ augeať vide ibi qꝛ de iſta mā nihil indiſcuſſum relinquit.

de teſta.⁊ faciat ꝙ pulchre voluit Bar.in.l.i.ff.ſi certum
peta.⁊ iſta non tradas obliuioni ꝓpter vicinitatē de qua
30 loquitur tex.glo.⁊ comētates oēs hic.¶†Ultimo nota
poſſe fieri ſtatuta circa nouam dignitatē forma enim ſu
endi ſeu creandi datur futuris forma eſſendi datur pre
31 ſentibus.l.iam facta.ff.de condi.⁊ demon.⁊†oia priuile
gia ſunt quedā forme artificiales a q̄bus nō eſt recedēdū.
q̄dam decedens.ff.de adminiſtra.tuto.l.filia.ff.fami.her.
⁊ ſic ſeruitus ordinari pōt circa futura qꝛ conſtitutio ꝑue
nit opus.ſed priuilegium eſt ꝙ ſit dignitas ſed forma eſt
poſtq̄ꝫ eſt dignitas ⁊ ideo hic preſtatur auctoritas ꝯſtitu
endi dignitatem.⁊ declaratur q̄ priuilegia debet habere
32 in actu ꝯſtitutionis.⁊ ex glo.ij.no.†ꝙ vna dignitas crea
ta de nouo creatur cum diminutione alterius ſaltem in
ſceſſionibus proceſſionibus ſubſcriptionibus ⁊ ſimilib⁹
licet in iuriſdictione ⁊ redditibus non minuatur vt colli
gitur ex tex.⁊ ideo illud ꝙ ſequitur in glo.ibi hoc nō eſt
verū non dꝫ referri ad hoc incidenter dictuꝫ.ſed ad dictū
principale inquantū dictū fuit ꝙ ſine licentia pape nō pt
noua dignitas ꝯſtitui in eccleſia.ſed iſte intellectus nō vr̄
eſſe de mente glo.ſm̄ Jo.de imo.hic ꝓpter id qđ.J.tāgiť
circa fi.vbi gl.expreſſe dicit ꝙ epiſcopus cū caplo ſine li
centia pape non pnt nouā dignitatē creare in eccleſia ita
videť eſſe de mente glo.ꝙ videtur verius ſm̄ euꝫ.ſed hoc
non eſt verum ſi referatur ad proxime dictum quaſi vo
luerit per iura preallegata in.d.ver.ꝙ non cenſeatur di
minui aliqua alia dignitas qm̄ remanēt ſibi redditus cō
petentes per ea que habentur in.c.ad audientiam ⁊ in.c.
bone ⁊ in.l.opus allegata in hac glo.do.Anto.hic con
cludit ꝙ ſi neceſſitas ſubeſt edificandi eccleſiam in alie
na parrochia poterit epſ cū capitulo non attenta dimi
33 nutiōe honoris alterius edificare†qꝛ illud cenſetur eē ho
nor cuilibet de eccleſia vt cultus diuinus augeatur.fa
cit ꝙ habeť in.c.ex parte.S.de conſtit.⁊ qđ habeť in.d.c.
ad audientiā de eccleſijs edificandis.ſi aūt nulla alia ſub
eſt cauſa edificandi eccleſiā in parrochia aliena niſi vt au
gumētetur cultus diuin⁹ ꝙ tūc epſ cū caplo adhuc hoc
facere poterit dūmodo non fiat preiudiciū niſi in honore
qꝛ iura ſm̄ eum videntur ponderare qm̄ fieret preiudiciū
in redditibus vt id fieri non poſſit vt.d.c.ad audientiam
34 ⁊.xvi.q.i.c.eccleſie ⁊ bene facit iſte tex.ꝯiuncta glo.†⁊ ꝑ
predicta videtur velle ꝙ ēt inter limites parrochialis ec
cleſie poſſit creari noua eccleſia ſi nō preiudicetur in red
ditibus ipſi eccleſie parrochiali.ſed Jo.de imo.hic dicit
hoc non eſſe ſine dubitatione dubitatione imo potius te
neri eſt ꝯrium p.d.c.ad audientiam⁹ vbi ita deuum vide
deť ꝯcedi nouā eccleſiaꝫ edificari poſſe intra limites alte
rius eccleſie qm̄ ſubeſt iuſta cā puta ꝓpter longitudinē di
ſtātie parrochianorū.⁊ ita vr̄ tex.ibi inuere ꝙ alias fieri
non dēat ⁊ hoc vr̄ eē magis de mente iuris ꝑ illū tex. ſm̄
eū dicit tn̄ dictum do.Anto.procedere quantuꝫ ad crean
dā nouā dignitatē in eccleſia non aūt quo ad edificādam
eccleſiam de nouo in parrochia alterius ⁊ ita hic reſidet
ſed do.Abb.hic dicit ꝙ dictum do.Anto.ꝓcedit quo ad
dignitatē creandā in eccleſia.qꝛ redūdat ad augumētanū
cultū diuinū ⁊ nemini nocet ſed quo ad ꝯſtituendam ec
cleſiam in parrochia alterius ceſſante cauſa non ꝓcedit
dictum do.Anto.indiſtincte qꝛ ex conſtructione noue ec
cleſie grauatur antiqua eccleſia ſaltē de facto reſpectu ob
lationum que fiunt in eccleſia noua.⁊ ad hoc allegat.c.
i.de operis noui nun.vbi eccl'ia prochialis per denun
ciatōeꝫ noui opis obtinuit vt deſtrueret capella q̄ ibi edi
ficabať ꝙ nō obtinuiſſet niſi preiudiciū ꝑtendere potuiſ
ſet ⁊ ſatis hoc videtur ſentire glo.fina.Nec obſtat ꝙ di
citur de cultu diuino quia ſi illa eccleſia non eſt neceſſa
ria potius villeſcit ex vicinitate arg.c.legimus.xciij.diſt.
⁊.d.c.ad audientiam ⁊.c.i.de priuile.⁊.c.paſtoralis de
his que fiunt a prelato.⁊ ita reſidet.ſed pro certo Jo.de
imo.⁊ do.Abb.non recitant dictū do.Anto.cōplete.nā
do.Anto.hic ꝓ dcō ſuo allegat dictū.c.ad audientiam
⁊.d.c.

⁊.d.c.eccleſie ⁊ dicit hoc velle hic doctores adherendo
glo. ⁊ cum de facto fuiſſet dubitatū de hoc refert quēdaꝫ
doctorē rn̄diſſe ita cuidaꝫ abbati intuſcia qui Abbas re
ſcripſit vnā litterā i qua valde moleſtum ſe oſtendit cōſu/
lenti ⁊ ſcribenti ſed ad ſic ſcribeñ. cum induxit augumēta
tio diuini cultus. ſed ſi tu velles tenere ꝯrium poſſes ad il
la iura rn̄dere ſm̄ eum ꝙ preiudiciū eſt ex eo qꝛ edifican
do eccleſiaꝫ in aliena parrochia detrahiť honori alteri/
us qꝛ non ſic ſua eccleſia frequentabitur ⁊ allegat. d.c.i.
de operis noui. ꝙ do. Abb. allegauit tacito auctore ⁊ ad
d.c. eccleſie rn̄det do. Anto. ꝙ loquiť ſm̄ tēpora ſua ſꝫ q̄
non erant tot eccleſie ideo maior erat tūc neceſſitas. ſed ꝯ
riam ptē putat veriorem ⁊ iuſtiorē dūmodo ꝓpter hoc
parrochiani nō ſubtrahanť quin debeant viſitare ſuas ec
cleſias debitis diebus qꝛ iura ponderant preiudicium in
redditibus ⁊ ita reſidet do. Anto. Mihi aūt videť dictū
do. Anto. fore veriſſimum nā ſi fiat diſcurſus oīa iura lo/
quentia de hac mā loquenť de preiudicio eccleſie in cuꝰ
parrochia noua eccleſia edificať vt in.d.c.i. de opis noui.
35 ⁊ in.d.c. ad audientiā cum ſi. tunc arguo ſic formalr̄ † vbi
cunqꝫ agiť de iure querendo ꝑdendo ⁊ non de iure q̄ſito
ꝑdendo non dr̄ agi de preiudicio. nam tale ꝑiudiciū non
eſt ꝯſiderabile a iur. tex. eſt in.l. qd aūt. ff. que in fraudem
credi. ⁊ facit.l. ſi ſponſus. §. ſi maritus. ff. de dona. inter vi/
rū ⁊ vxo. ⁊ voluit Io. an. in. c. ſi. de elec. lib. vi. ⁊ Bal. in
l. nemo martires. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ Fede. de ſenis cō
ſilio nono ⁊ ꝙ voluit Inno. in. c. admonet de renun. cum
ergo hic non agať de ꝑiudicādo eccleſie in iure queſito ſe
quiť ꝙ non agiť de preiudicio facit ꝙ voluit Bal. in auc.
ſi qua mulier. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ in.l. iubemus. C. eo.
cū ergo non diminuanť reddit⁹. non dr̄ agi de preiudicio
nec parrochiani abſtinent ſe a viſitatiōe prime eccleſie de
bitis diebus in quo pōt dici fore ſuum preiudicium. nec
ob. cuꝫ dixit Abbas ꝙ preiudicať in oblatōibus qꝛ quo
ad oblationes fiendas debitis diebus non preiudicať qꝛ
fieri debent prime eccleſie. Nec obſtat cum dicit ꝙ eccle/
ſie villeſcunt ꝓpter multitudinē ⁊ allegat dictū. c. legim⁹:
nam in. d. c. legimus diciť clericos turba ꝯtētibiles facit
loquiť vbicunqꝫ eſt multitudo clericoꝝ qui ſunt pānoſi ⁊
pauperes ideo videnť cōtēni. ſed iſtud cū reuerentia ſua
non pōt hr̄e locū in eccleſijs qꝛ edificari nō debent niſi ha
beant dotes congruas ⁊ ſufficientes vt in. c. vt quiſquis ď
vita ⁊ hone. cleri. cum ſi. quo caſu non poſſumus dicere
eccleſias villeſcere nam iura oīa tendunt ad augumentuꝫ
diuini cultus. c. quanto de cenſibus. xxi. diſtic. in nouo. c.
cum. m. de conſtitu. l. in eccleſijs. C. de epiſ. ⁊ cle. nā ꝓphe
ta dicebat ſepties laudes tibi dixi deus. item iſta opi. eſt
equior. ⁊ ꝯria offendit mentes pias laycoꝝ. ⁊ ſi in facto
occurreret ꝯſulerem ſm̄ eam. ❡ In eadem glo. ibi in ec/
cleſia londunenſi. ſupple vt ſic illa ꝯſtituta poſſint ei con/
cedi priuilegia ⁊ prerogatiue. ❡ In eadē glo. ibi ꝯriuꝫ
certo ſupple ⁊ male qꝛ opi. Inno. ſeruať cōiter vt dictum
fuit in. d. c. cum acceſſiſſent ⁊ ad iſtū tex. rn̄de ꝙ hic non
apparet ꝙ epiſcopus habuerit conſenſum capituli iō ne/
ceſſaria fuit licentia pape vel forte ex abundanti cautela
fuit petita. ❡ In glo. ij. oppone ꝙ imo epiſcopus poſſit
in preiudicium alterius ꝯſtituere nouaꝫ dignitatem in ec
cleſia. xij. q. ij. c. bone de donat⁹. c. ad apoſtolice. ſolue ſine
enormi preiudicio pōt eps̄ cū caplo ꝯſtituere nouā digni
tatē ſecus ſi cū enormi preiudicio. vel ſolue ꝙ epiſcop⁹ ad
preiudiciū rerū epiſcopaliū bene pōt aliquid cōferre vel
edificare qñ preiudicium eſt leue ſecus ſi enorme ſed ad ꝑ
iudicium alterius iferioris non poteſt etiā ſi illud preiu
diciū eſt leue ſine iuſta cauſa qđ eſt bene notandū. ⁊ dilige
ter tene menti hanc glo. inquantū declarat qualiter intel/
ligať preiudiciū ſiue agať de preiudicio rex eccleſie cathe
dralis ſiue alterius eccleſie iferioris vel dignitatis. ❡ In
36 glo. ibi in ſceſſionibus † no. ex ea ꝙ quis eſt honorandus
ſm̄ ſuam dignitatem in ſedendo ante alios ⁊ in procedē
do ⁊ in ſubſcribendo ſe ⁊ in alijs ſimilibus actibus. vide

xvij. diſtin. preſbyteros ⁊ pleniſſime ibi per. d. Dominicū
⁊ qđ habetur in. c. placuit ea diſ. ⁊ ſic ex glo. iſta cuꝫ text.
no. ꝙ honor eſt ſedere ante alios vide ellegantem textuꝫ
in ſedendo legis decernimus. C. de ſacroſanct. eccle. ⁊ ibi
gloſ. refert contentionē archiepiſcopi rauenatis ⁊ archi/
epiſcopi mediolanēſis quis eorū debebat ſedere a deſtris
patriarche ⁊ ibi Bal. dicit ꝙ intantum eſt dignitas ſede
re adeſtris ꝙ primo genitus regis debet ſedere adeſtris
a regis⁹ ⁊ dicit de hoc eſſe glo. in decreto ſed non allegat lo
cum vbi glo. illa dicat ego allego glo. in. c. q̄ꝫ periculoſuꝫ
37 vij. q. i. que dicit † ꝙ primo genitura eſt dignitas talis ꝙ
primo geniti in veteri teſtamento pre alijs offerrebant ſa
crificia in feſtis ⁊ ſedebant addeſtraꝫ patris. ⁊ cibos du/
plicatos recipiebant non tamen illa glo. loquitur expreſ/
ſe de primo genitis regum ſed loquitur indiſtincte. vide
Bal. in. l. ex hoc iure. ff. de iuſticia ⁊ iure. vbi dicit ꝙ pri/
mo genitura eſt dignitas ⁊ ideo ſedet primogenitus re/
gis ad deſteram regis. facit ꝙ ſcribitur in ſimbolo de cle
mentiſſimo ieſu chriſto qui ſedet ad deſteram dei patris.
Facit ad predicta. l. quotiens in ver. ſedendi in alia par/
38 te. C. vbi ſenatores vel clariſſimi † vbi vir in dignitate cōſti
tutus litigans coram iudice non debet ſtare errectus ſed
ſedere debet cum ipſo iudice aliquantulum tamē inferi⁹
⁊ ibi arguit Bal. ad epiſcopum accuſatum qui non de/
bet ſtare errectus coram iudice ſed ſedere aliquantulum
inferius. ⁊ facit ellegans tex. in. l. cum ſalutatus. C. de ſen
39 tentiam paſſis in ver. proceſſit † vbi quando imperator ſal
uatur a uiris illuſtribus debet ſedere tamē aliquantulū
aſſurgere ſed non in totum ⁊ ideo refert ibi Ang. ꝙ cha
rolus quartus nimis curialiter ſe habebat quādo cardi/
nalis de colūna ibat viſitatum maieſtatem ſuam qꝛ ipſe
in totum aſſurgebat ⁊ vide ſingularem tex. in. c. precipi
40 mus. xciij. diſtin. † vbi ſedens in loco deputato maiori vel
antiquiori debet expelli de illo loco. ⁊ poni vltimus om/
nium ꝙ perpetuo notabis. nam ſi canonicus in capitu/
lo occupat locum antiquioris remouebitur ⁊ perdet lo/
cum proprium ⁊ ponetur vltimus omnium ꝙ bene nota
bis ꝯtra temerarios ⁊ preſumptuoſos. ⁊ iſta adde ad ea
que dixi. ſ. in notabilibus. ❡ In glo. anglicanis oppo.
dicitur hic ſeruandam conſuetudinem rationabiliorem
⁊ minus alijs preiudicialem ꝯ imo. debet ſeruari conſue/
tudo eccleſie metropolitane. xij. diſtin. c. de his. ſolue ſi cō
ſuetudines ſunt in alijs eccleſijs propinquis ſeruande ſūt
ille alias recurritur ad metropolitanam. vel verius dicit
glo. iſta ſeruandam eſſe illam conſuetudinem que melius
ſeruari poteſt ſine preiudicio alterius vt hic ⁊ contrariuꝫ
loquitur de ſacramentis miniſtrandis. ❡ In glo. illam
oppone ꝙ immo minor conſuetudo debet attendi. l. nū/
mis legatis. ff. de legatis tertio. c. ex parte de cenſibus vel
mediocris vt in. l. ſciendum. §. illud. ff. de edilicio edicto.
Et facit ꝙ pulchre dixit Bal. in. l. i. C. de verbo ſignifica.
41 † vbi dixit teſtator armabat equum diuerſis armis puta
aliter quando ibat ad bellum aliter quando ibat ad aſti
ludia aliter quando ibat per ciuitatem ⁊ in teſtamento
legauit ſuum equum armatum decidit ꝙ veniunt arma
mediocria qꝛ tenere mediuꝫ eſt viri ſapientis. l. qui lancē
in ſi. ff. de auro ⁊ argento legato. ſolue ꝙ hic non dicitur
contrarium ſed elligitur illa conſuetudo que eſt alteri
minus preiudicialis ⁊ rationabilior ⁊ iura allegata in
cōtrariuꝫ loquatur in alijs caſibus. vel ſolue ꝙ tali ſ atte
duntur quando non apparet de mente ſcribētis ergo cū
de mente ſcribentis apparet illa attenditur. c. cum volun
tate de ſenten. excom. l. cum mulier. ff. ſoluto matrimonio
42 ❡ Glo. fina. colligit argumen. † ꝙ licet verba priuilegij
generaliter loquantur tamen non ſunt intelligenda cum
preiudicio alterius. c. q̄ꝫuis de reſcriptis in. vi. l. ij. §. meri
to ⁊. §. ſi quis a principe. ff. ne quid in loco publico. c. licet
de offi. ord. cum ſimili. ſecundo colligit recurrendum eſſe
ad ꝯſuetudinem vicinarum eccleſiarum. c. ſuper eo de co
gna. ſpiritula. c. ſuper eo. de cenſibus ſed Vincen. in. c. ſi. I.

a ❡ Primogenit⁹ regis. ď iure ꝑmogenitu re inter reges ꝑncipes ⁊ nobiles vide plene p. d. abb. in c. ex inſinuatōe de iur. pa. aliqd ꝑ Bar. in. l. cū. x. de ſol. in auc. poſt fres. C. de leg. he. ⁊ bal. in auc. qđ eis. §. hic illď C. de nup. vid multa q̄ notāt doc. C. de do. inter vir. ⁊ vx. l. pe. ⁊ in ꝑhe. ff. §. diſcipuli. vbi mā cumulate hr̄ ꝓ quo et vide pau. ď ca. in ꝯſ. clix. q elegāter loqť.

eo.dicit ꝙ primo debet attendi ius cōmune.Si vero ius
cōmune nihil diſponit tunc attendenda eſt ↄſuetudo ge/
neralis vel ſpecialis illius loci vt in.c.catholica.xi.diſtin.
ſed ea deficiente recurrendū eſt ad conſuetudinē vicinarum
eccleſiarū.Si vero conſuetudo eſt difformis attendit̄ con
ſuetudo minus nociua vt hic ⁊ .d.c.ex parte de cenſib⁹ qui
bus deficientibus recurrendū.eſt ad.c.ſi.xx.diſtin.vt congre
gentur ſapientes ⁊ ſeniores quorum conſilio ſtetur dicit
tñ do.Abb.non eſſe verum dictum Vincen. dicētis recur
rendū.eſſe ad ius comune ſecundo ad conſuetudinē loci qꝛ
imo recurrendū.eſt prius ad conſuetudinem que derogat iu
ri cōi .l.de qbus.ff.de legibus.⁊ ita ēt dicit hic Jo.d imo.
licet Jo.an.do.Anto. do.Cardi.⁊ do.Pet.de ancb.trā
ſeant cum dicto Vincen.Sed ſaluando dictum Vincen.
poteſt dici ſm do.Abbatem ꝙ aut conſuetudo verſatur
circa illam dignitatem de cuius honore cōferrendo que/
ritur ⁊ ſerua illud ꝙ dictum eſt ſicut patet per totum titu
lum de offō Archidiaco.vbi conſuetudo preualet iuri cō
muni.Aut conſuetudo verſatur circa con ſimilem digni
tatem ⁊ tunc poteſt ſaluari dictum Vincen.vt ſi ſimilis di
gnitas de nouo eligitur recurrendū.eſt prius ad ius cōmu
ne quam ad conſuetudinē que ſeruatur in illa eccleſia parti
43 culari.† Pone ꝙ ſint tres Archidiaconi i diuerſis eccle/
ſijs in eadem ciuitate habentes varias conſuetudines ⁊
ↄſtituitur de nouo archidiaconatus in alia eccleſia Cre
dit do.Abb.in honoribus deferrendis prius recurren.
ad ius cōmune ꝙ̄ ad conſuetudinem aliaꝝ eccleſiaꝝ qꝛ
ſpecialis conſuetudo nō p̄iudicat iuri vniuerſali ſed ſpe/
ciali ſic.Et in hoc caſu debet intelligi .l.ij.C.que ſit lon/
ga conſue.que dicit ꝙ lꝫ conſuetudinis non ſit parua au
44 ctoritas non tñ vincit legem vniuerſalem †.Et pro hoc
infert ꝙ ſi hodie eligeret̄ de nouo ſtudium in aliquo lo/
co deberet habere integra priuilegia cōnumerata in au
tentica habita.C.ne filius pro patre non obſtante gloſ.
que ibi dicit qđ doctores ⁊ ſcholares renunciarunt a illi
auctent.in criminalibus ideo ex quo ſtudium eligitur de
nouo recurret̄ prius ad ius cōe ⁊ ita ꝓcedit.dcm̄ Vincē.
⁊ ad hunc tex.reſpondet ꝙ recurrat̄ ad conſuetudinem
vicinarum eccleſiaꝝ qꝛ hoc ideo eſt qꝛ in iure cōi nihil di
ſponit̄ de iſta precētoria ideo fuit opus recurrere ad con
ſuetudinē ſecus ſi fuiſſet conſtituta dignitas de cuius of
ficio.diſponeretur a iure cōi vt eſt Archidiaconatus pre
ſbyteratus ⁊ ſimiles qꝛ tunc ſeruabitur dictum Vincen.
⁊ ita reſidet hic do.Abbas.Tu pondera dictum eius qꝛ
dicit ꝙ qñ conſuetudo eſt in vno loco ſeu in aliquib⁹ ec/
cleſijs ⁊ reſtringit ius cōe ⁊ in alia eccleſia introducitur
illud ꝙ alias inductū eſt a iure cōi ꝙ tunc attendit̄ ad
ius cōe pro certo iſtud non habet aliquam dubitationē
ex eo qꝛ conſuetudo ceteraꝝ eccleſiarum contra ius cōe
non debet extendi ad alias eccleſias ſeu ad alium locum
Et ad hoc allego elegans dictum Inno.in.c.in litteris
de reſti.ſpo.vbi dicit conſuetudo eſt in loco vt qs inſtalle
tur in certo loco ad hoc vt acquirat poſſeſſionem totius
dignitatis ꝙ non extendet̄ talis conſuetudo in alio loco
ita dicamus in caſu iſto ſi ius cōmune diſponit de ſtudio
vno modo ⁊ cōſuetudo diſponit aliud i aliquo loco ⁊ ex̄
locum conſuetudinis erigitur ſtudium de nouo ꝙ recur
ritur ad ius cōe potius quam ad conſuetudinē lꝫ conſue
tudo illa eēt generalis in plurimis locis iuxta not.in.d.
auct.habita tñ non extendet̄ extra loca illa ⁊ Jdeo dixit
Cy.⁊ Saly.in.d.auc.ꝙ renunciatio facta per ſtudiū bo
noñ.certa terminalia nō preiudicaret in alijs ſtudijs niſi
⁊ ibi ſimiliter fuiſſet renunciatum argum.tituli res inter
alios acta per totum ⁊ facit ꝙ voluit Bar.in auctē.qui
45 rem.C.de ſacroſan.eccle.† vbi dicit ꝙ conſuetudo non ſe
extendit vltra illud ꝙ agitur.l.i.§.tertio.ff.de ytinere ac
tu qꝫ priua.voluit Cy.in.l.i.C.que ſit longa conſue.Jn/
no.in.c.paſtoralis de deci.facit.c.ꝙ tranſlationem de of
46 ficio.lega.† vbi poteſtas abſoluendi excōicatos que de
conſuetudine cōpetit legatis non extenditur ad ſimilem

a ¶ Non valet. Panormitan⁹ figuratꝯ/mum ⁊ ſecandum ſūmariū quod d verbo ad verbum aſſumpſit do.andre.hic ⁊ ibo approbat. Ad materiam aūt tex.vide vltra omnes copioſe ⁊ elegāter per do.Alex.de imola.poſt Barto.l.de qbus.ff.de leg.⁊ vide nouiſſimos quoſdā repetētes hic.

poteſtatē ⁊ iſto modo non loquitur Vincen. ideo ſaluat̄
dictum eius iſto modo eſt ꝯ̄ mentem eius ⁊ videt̄ fruſtra
hic ſaluatio ⁊ eodem modo dicendū.eſt ſi in tribus eccleſijs
conſuetudo in honoris deferrēdis archidiacono ⁊ i alia
eccleſia d nouo creatur archidiaconatus recurrit̄ ad ius
cōe.ſed Vincen.loquitur qñ oritur noua dignitas i alie
na eccleſia ⁊ ius cōe diſponit vno mō circa deferrendū
honorem illi dignitati ⁊ ↄſuetudo in alijs eccleſijs eiuſ/
dem loci diſponit alio modo ipſe decidit ꝙ attendet̄ ius
cōe quo ad illam dignitatem ⁊ conſuetudo diſponit ali
ter in alijs eccleſijs ipſe decidit ꝙ attendetur ius cōe ⁊ nō
conſuetudo qꝛ iudicio meo recte loquitur qꝛ lꝫ conſuetu/
do deroget iuri cōi vt in.d.l.de quibus tñ iſtud procedit
in eccleſijs vbi uiget conſuetudo illa ſed in dignitate no
uiter eligenda in alia eccleſia attendet̄ ius cōe ⁊ non con
ſuetudo qꝛ illa conſuetudo non eſt extendenda vt dictū
eſt.Et per conſequens puto ꝙ Vincen.cum quo tranſit
Jo.an.⁊ cōiter omnes rectius dixerit ꝙ̄ Jo.de imol.⁊
domi.Abb.Laus deo.

a **Cum venerabilis.** Non valet conſuetudo per quam prelatus ſine ſui ſuperio/
ris licentia poteſt dimittere dignitatem.h.d.
Vel ſic non poteſt induci ex conſuetudine vt quis poſſit
dimittere dignitatem ſine ſuperioris licentia vel vt poſſit
electionem miniſtrare non habita cōfirmatiōe a ſuperio
re vel ſic.¶ Non valet conſuetudo per quam rumpitur
neruus eccleſiaſtice diſipline ſm Bald.hic.Et diuiditur
primo ponit temerariam traſlationem ſecūdo traſlati ex
cuſationem ibi poſt modum.Tertio ipſius reprobationē
ibi cum igitur.Caſus iſte eſt tranſiuerat prelatus d vna
eccleſia ad aliam abſq̄ licentia pape vel legati pretextu.
conſuetudinis papa reprobat conſuetudinem tamq̄ cor
1 ruptela ⁊ ſacris canonibus inimicā.¶ Nota ibi lega/
tionis officio † ꝙ eſſe legatum eſt officium.c.cum dilecti
de accuſa.vide que late dixi in.c.dilectus filius abbas.ē.
2 de reſcrip.¶ Nota ibi fungerentur.ſ.ſimul † ⁊ ſic nota
ex eo in eadem prouincia poſſe eſſe duos legatos de late
re facit ſimile ꝙ habetur in.c.quoniam inpleriſq̄ d offi.
ordi.¶ Nota ibi Abbas coniuncto verbo confirmato
3 re † ꝙ Abbas poteſt eligi in abbatē alteri⁹ monaſterij
⁊ collige ꝙ iſte fuerit electus ex verbo confirmatore po
ſito hic de quo hodie in caſus in.c.ſi Abbatem de elect.
li.vi.per quem tradditur regula ꝙ quilibet prelatus ci
tra epm lꝫ ſit prelature obligatus tñ eligi poteſt ad aliā
prelaturam ita ꝙ non eſt opus ꝙ poſtuletur non tamen
poteſt cōſentire electioni niſi habita licentia a ſuo ſupio/
re ſecus eſt in ipſo qui non poteſt eligi ad aliam dignita
tē ſed debet poſtulari.c.ſi.de poſtul.prela.¶ Nota ibi
4 ad romanam eccleſiā † ꝙ lꝫ omnes eccleſie ſint ſubiecte
eccleſie ratione vt in.c.cuncta per mūdū.xi.q.iij.tamen
eccleſie exempte dicuntur eſſe ſpeciales ipſius eccleſie ro
ma.vide quod habetur in.c.ſi papa de priuil.in vi.No
5 ibi propria temeritate † ꝙ ille proprie dicitur delinque/
re ex temeritate q delinquid vltra limites ſue poteſtatis
non habita licentia vide que dixi in.c.q̄to.ē.co.¶ No
6 ta ibi licentia † ꝙ vbi conſenſus alicuius preſtandus eſt
ad dictum per viam lincencie debet procedere actum.c.
cum olim.ē.eo.⁊ ibi dictum fuit facit.c.cū.cōſuetudinis
7 eodem.¶ Nota ibi a nobis vel ab ipſis † ꝙ legatus
de latere poteſt confirmare electiones exemptorum ⁊ da
re prelatis exemptis licentiam tranſeūdi ad alias digni
tates concordat dictum.c.ſi Abbatem etiam ſi ſit elect⁹
ad aliquem epiſcopatum etiam exemptum vt probatur
in.d.c.ſi Abbatem habet etiam legatus iuriſditionē in
exemptos.c.i.de verbo.ſignifi.li.vi.¶ Nota etiam ex ei
8 ſdē verbis † ꝙ vbi maior eſt minor ceſſat.c.volentes de
offi.legati nam iſte tex.probat ꝙ electus non poteſt ad/
miniſtrare niſi habita licentia pape ſi papa ē ibi ſꝫ vbi pa
9 pa non eſt dꝫ haberi licētia ab eo qui vices eius gerit † ⁊
ſic illa

aro ſic illa diſiunctiua vel⁹ denotat ordinem. †Et ſic colligit
hic Bal. ꝙ vbi nõ eſt ꝑncipalis reqritur auctoritas locū
tenētis ⁊ ſufficit eius auctoritas. ⁊ refert Archi. dicere in
11 c. reatina. lxiij. di. †ꝙ vbi reqritur cõſenſus ſupioris ſi ille
abeſt ſufficit reqrere ꝯſenſum eius vicarij. re vera Archi.
12 ibi dixit †ꝙ põt itroduci ꝯſuetudo vt mortuo ꝑlato denū
cietur regi illius mors vt eius ꝯſenſus requiraſ ĩ alio eli
gendo ⁊ ſi rex eſt extra regnū ſuum ꝙ denūcieſ eius vica
rio. ⁊ refert ita obtinuiſſe Hoſti. in cã cantuarēſis archi
epi. Sed ꝓ certo cū reuerētia Bal. dixerim iſtud dictū ar
chi. non ꝓbatur hic qꝛ hic loqmur in actu cõpetenti de iu
re cõmuni quo caſu ꝓcedat dictū Hoſti. Archi. ⁊ ſequa
tiū. Sed vbicūqꝫ actus nõ cõpetit de iure cõmuni ſed cõ
petit de ꝯſuetudine. tūc dico cū reuerētia tñ Hoſtiē. male
dixiſſe ⁊ Archi. ⁊ ēt peſſime fuiſſe obtentū. nã ipſi loquun
tur qñ actus cõpetit rõne ꝯſuetudinis quo caſu ꝯſuetudo
aut ꝑſcriptio de vna ꝑſona nõ extendiſ ad aliã. ⁊ ad hoc
allego in indiuiduo Petrū de ancha. in. c. cū ex officij de
ꝑſcripti. vbi refert Jo. de ligna. Quidã ꝑſcripſerat ius vi
ſitandi ꝑ ſe. poſtea fuit ipeditus qꝛ extra ꝓuinciaꝫ iuerat
volebat viſitare ꝑ ſuuꝫ vicariū fuit dubitatio ardua vtruꝫ
poſſet ⁊ refert fuiſſe obtentū in cãcellaria ꝙ nõ potuit qꝛ
ꝯſuetudo ſeu ꝑſcriptio nõ extendiſ. Facit qδ voluit Bar.
in auc. qui rem. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ q̃ dixi in ꝓcedenti. c.
Cū ergo regi cõpetat ꝑ coſuetudinē aut ꝑ ꝑſcriptionē vt
mortuo epo in regno denūcieſ ſibi mors ⁊ reqratur ꝯſen
ſus regius. dico iſtud hr̃e locum in ꝑſona ipſius regis ſed
ipſo rege abſente extra regnū non hēbit locū in eius locū
tenēte aut vicario. ⁊ ꝑ ꝯñs Hoſti. Archi. ⁊ Bal. nõ vide
tur verū dicere tene menti qꝛ per aliquos illud dictū non
eſt reprobatū. ¶ Nota ibi nec petita ſupple maxime vel
factū narrat ad agrauandū temeritatē huius abbatis qꝛ
adhuc non petijt licentiã ⁊ iam ſi licentiã petijſſet adhuc
nõ fuiſſet excuſatus qꝛ debuiſſet obtinere. ⁊ iſto modo re
ſpondeſ ad. c. admonet. ⁊ ad. c. ꝙ in dubijs. ⁊. c. niſi de re
nun. ¶ †Nota ꝙ reprobaſ ꝯſuetudo per q̃ ꝓcediſ ꝙ ſi
13 ne licentia quis poſſit de vna eccl'ia ad aliam trãſire qꝛ ta
lis ꝯſuetudo ſoluens obedientiã eſt irrõnabilis nec ꝯſue
tudine induci põt ꝙ elect⁹ ante ꝯfirmationē poſſit admi
niſtrare. ⁊ ſic ē caſus nõbilis de eo ꝙ hr̃ in. c. trãſmiſſaꝫ de
elec. ⁊ refert Cõpoſtel. ꝙ ex hoc tantūmodo fuit caſſata
electio prioris ſancte crucis. de quo in. c. nihil de electio.
14 ¶ Nota ibi nõ tam ꝯſuetudo †ꝙ ꝯſuetudo irrõnabilis
non mereſ hēre nomē ꝯſuetudinis ſed appellaſ corrupte
la ꝯcordat. c. ſi. ꝟ. eo. iuxta illud ſi repꝑteris nec nomē hēre
mereris. xxxiij. q. ij. c. ad monere alibi appellaſ lex mortis
15 c. cū in eccleſijs de ſymo. ¶ †Nota ibi ſacris canonibus
inimica ꝙ ꝯſuetudo que eſt ꝯ̃ canones non valet ꝑſumiſ
enim ꝑma fronte irrõnabilis. c. ad noſtrã. ſ. eo. c. ſi. ꝟ. eo. ꝙ
dicit Hoſti. ꝓcedere qñ illi canones fouent obedientiã ⁊
eccleſiaſticã diſciplinã ⁊ publicã vtilitatē alias valet con
tra multos canones. c. ſuper eo de cogna. ſpũali. hr̃ in. c.
16 ſi. ꝟ. eo. ¶ Nota ibi ĩ cetero †ꝙ ꝯſtitutio iuris antiqui de
claratoria declarans irrõnabilitatē ꝯſuetudinis oppoſi
te non trahiſ ad ꝑterita ſi de hoc appꝫ de mēte diſponen
tis ex aliquib⁹ circūſtantijs vt erat hic ꝓpter verbū de ce
tero. c. ſi. de ſponſa duoꝝ. c. i. de poſtu. ꝑla. lib. vj. c. quãto.
⁊ ibi dictū fuit. ſ. eo. alias videreſ trahi ad ꝑterita de quo
in. c. ſi. de conſti. c. cum tu de vſur. ⁊ qδ no. in ꝓhemio cle
17 menti. in. §. de cetero. ¶ Nota ibi nõ ſeruari †ꝙ papa re
probat prauam ꝯſuetudinē etiam ſi ad hoc nõ agatur. fa
cit. c. cū inter. ⁊ qδ plene ibi dixi. ſ. eo. Ex glo. i. no. ꝙ ab
bas ſubiectus epo non dꝫ renūciãre abbatie ſine licentia
ipſius epi. c. ad monet de renū. ita ēt abbas ſubiectus pa
pe dūtaxat non dꝫ renūciare ſine licentia pape ēt ſi ſit in
ſufficiens. c. ſi. de renun. Deinde glo. arguit imo vr̃ ꝙ eſt
priuãdus vtraqꝫ abbatia. vij. q. i. c. ſi quis eps. c. quãto de
tranſla. ꝑla. rñdet glo. hic nõ appere an fuerit tolleratus
an fuerit ꝑuatus vtraqꝫ. Sed forte ꝓpter illã ꝯſuetudinē
licet canonicis inimicã fuit tolleratus. allegat ſimile ĩ. c.
qδ ſicut de elec. ⁊ ita reſidet glo. do. Cardi. reputat hanc
glo. ſingularem. ⁊ allegat ꝙ habeſ in. c. gaudemus de di
uortijs. ⁊ in. c. i. de poſtu. prelato. lib. vj. in verſi. de cetero.
⁊ dicit ꝙ tolleratus in ꝑmo beneficio ad qδ potuit reuer
ti ꝓpter ꝓbabilem ignorantiam cauſatã a ꝯſuetudine li
cet inualida anteqꝫ caſſareſ. allegat. c. ſi beneficia de pre
ben. lib. vj. vel forte fuit tolleratus in ſecūda vigore dicte
ꝯſuetudinis ⁊ vtrunqꝫ fieri potuit ſm̃ eum ⁊ ita reſidet.
18 Sed domi. Ant. dicit †ꝙ licet conſuetudo irrationabilis
non ꝓficiat ad validitatem actus proficit tamen ad indu
cendū faciliter facultatem diſpenſandi. c. qδ ſuper his de
conſangui. ⁊ affinitate. Sed domi. Abb. dicit hanc glo.
19 ſingularem ⁊ ex ea colligit †ꝙ gerens actum contra ius ꝑ
textu praue conſuetudinis ex quo adhuc prauitas cõſue
tudinis non erat per ius declarata. non debet puniri tan
quam iuris tranſgreſſor. ſed debet tollerari reſpectu con
ſuetudinis. ⁊ allegat etiam glo. iiij. diſti. c. deniqꝫ. que di
cit ꝙ licet praua conſuetudo excuſet quo ad penam hui⁹
ſeculi non tamen excuſat quo ad penam infligendam ab
ipſo deo. que gl. eſt ſingulari nota digna. Et ſic ſacerdos
in foro conſcientie iniunget illi tali penitentiam. ſed hoc
intelligit quando ignorantia praue conſuetudinis eſſet
craſſa ⁊ ſupina. vt puta quia contra ius naturale. xx. ij. q.
vij. c. flagitia. tunc enim talis ignorãtia eſt peccatum iux
ta illud ignorans ignorabitur ſecus dubitat vbi eſſet pro
babile dubium ſuper validitate conſuetudinis. nam tunc
ignorantia conſuetudinis non eſt peccatum. ad hoc alle
gat tex. in. l. regula. ff. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ quod nota. In
nocen. in. c. per tuas de ſymo. ⁊ quod in ſimili habetur in
dicto. c. i. de diuortijs. ⁊ in dicto. c. i. de poſtula. prelato. li
20 bro ſexto. †An vero geſta reſpectu praue conſuetudinis
debeant tollerari remittit ad notata. in. c. ſi. ſ. de conſtitu.
⁊ in. c. ſi. de ſponſa duorum. ⁊ ita reſidet. Sed domi. Pe
21 trus de anchar ano colligit ex iſta glo. †ꝙ licet conſuetu
do probetur praua. tamen geſta pretextu talis conſuetu
dinis non ſunt irritanda ratio forte eſt ſm̃ eum quia ille
qui ſequitur cõmunem errorem non eſt in dolo. licet iniu
ſta ratione ductus credebat ipſam valere. tamē hec iniu
ſta credulitas liberat quem a pena. ⁊ dicit eſſe notabileꝫ
text. in. l. prima. ff. de abigeis. Poſtea allegat in contra
rium. c. inter dilectos de exceſ. prelato. ⁊ non ſoluit. ⁊ re
fert ſe habuiſſe de facto hunc articuluꝫ quidam rector vi
le fecerat poni multos i cippis fuit formata inquiſitio cõ
tra eum de priuato carcere ipſe probauit ꝙ eius predeceſ
ſores fuerant vſi iſto iure licet forte minus iuſte. nõ tamē
merebatur iſte talis penam. ⁊ ita obtinuit in facto. ⁊ ſm̃
iſta nõ fuit iuſta forte caſſatio electionis. vt refert hic Cõ
poſtel. ⁊ cõtra eum allegat iſtam glo. ⁊ rationem de qua
ſupra allegat etiam quod nota. Archi. in. c. eum qui de ꝑ
bendis libro ſexto. Et dicit de hoc notaſſe Oldra. in ſuis
conſilijs. ⁊ ita reſidet dominus Petrus. Ego allego ele
gans conſilium Bald. ꝙ incipit in chriſti nomine amen.
22 quando aliquid conceditur vbi conſuluit. †Statutum ꝑ
mittebat ludum in certo loco ⁊ extra illum locum prohi
bebat. Modo de conſuetudine quilibet ludebat extra il
lum locum fuit accuſatus quidaꝫ de ludo ⁊ dicebatur ꝙ
luxerat extra locum permiſſum a ſtatuto conſuluit Bal.
illum debere excuſari propter illam conſuetudinem licet
prauam ad quod allegari poteſt glo. iſta multum ſingu
laris. Adde etiam elegans conſilium domi. Petri de an
charano ꝙ eſt ducēteſimū ſeptuageſimū primum. vbi cõ
23 ſuluit †Bononie erat cõſuetudo ꝙ pueri colluctarenſ ⁊
luderent cum ſaxis ꝙ hodie videmus fieri vnus puer in
illo ludo percuſit alium reſpectu illius cõſuetudinis qui
ex illa percuſione mortuus captus fuit percutiēs dubita
tum fuit vtrum deberet puniri pena mortis conſuluit do.
Petrus ꝙ non ⁊ hoc pretextu talis conſuetudinis licet
praue. ⁊ ad hoc allegat glo. iſtam. Tu accurate pondera
quia contra predicta videtur tex. in. c. inter dilectos de ex
ceſ. prelato. ⁊ etiã contra conſilium Bal. videtur ibi tex.

a ¶ Ul. ĩ iſta dictõe vide ali qd ꝑ bar. in. l. ſupra. §. officium. ff. ĩ aqua plu. arcē. ⁊ i. l. gñali. C. de ſacroſan. eccl. ⁊ in cle. ſepe de verb. ſig. ⁊ plene ⁊ copioſe ꝑ Zabarel. rom neo ſcribētes in. c. pleriſqꝫ ĩ cle. vbi ad ſtomacū oēs ipſius differētias refert ⁊ examinat.

formalis.Et ſi recte ponderetᷣ gloſ.iſta non loqtur affir‑
matiue ſed loqtur dubitatiue per verbum forte. ſed glo.i
d.c.deniqꝫ loqtur affirmatiue Petrus de ancha.in conſi
14 lio.xlviij.incipiēte ꝯſuetudo que habet dicit† ꝙ ꝯſuetudo
erat in loco ꝙ electus adminiſtret ſine ꝯfirmatione an ex
cuſet ⁊ erat ꝯſuetudo tanti tēporis cuius non extabat me
moria in ꝯtrarium.nam ꝯſuetudo tanti temporis habet
inſtar puilegij.l.hoc iure.§.ductus aque.ff. de aqua quot
tidia.⁊ eſtiua.⁊ tanto tempore pſcribitur contra ius cō‑
mune.c.i.de preſcrip.lib.vj. Item iſtud ius adminiſtrādi
ſine ꝯfirmatione poteſt concedi per puilegium.vt nota.in
c.cum inter canonicos de elec.in nouella.nec debet penaꝫ
pati vigore talis ꝯſuetudinis poſito ꝙ non poſſet admi‑
niſtrare qꝛ ꝯſuetudo tam vetuſta excuſat eum a pena. Et
ad hoc allegat glo.iſtam ⁊ dicit non debere puniri eum
qui cōmuni iudicio nō peccauit.c.inter corporalia de trāſ
latio.prelato.Nec obſtat ꝙ poſtqꝫ eſt a iure damnata di
cta ꝯſuetudo ſit in pſcriptibilis qꝛ hoc negat lꝫ enim ꝯſti‑
tutio damnet ꝯſuetudinem tamen ſi poſt dictam reproba
tionē ꝯtinuetur lōgiſſimo tempore reaſſumit vires. vt eſt
glo.ſingularis in cle.ſtatutū de elec. Et ſic concludit dñs
Petrus iſtum talem excuſari.Facit glo. in.l.i. ad fi.ff. ſi
15 quis in ius vocatus non ierit.que voluit† ꝙ iniuſta cau‑
ſa ſi eſt colorata excuſat quem a ꝯtumacia.⁊ licet aliqui
reputēt illam pro ſingulari tamen ſimilis eſt in.l. ex con‑
ſenſu.§.fi.ff.de appel.⁊ ibi Angel. voluit ꝙ omnis cauſa
etiaꝫ fatua ſi eſt colorata excuſat.Facit.l.miles.§.mulier.
16 ff.de adulte.†vbi fama licet ſit falſa excuſat queꝫ a dolo.[a]
17 Facit glo.⁊ Bal.in.l.i.C. vbi cauſa ſtatus.†vbi bona fi‑
des poteſt cauſari etiam iniuſtis ⁊ temerarijs cauſis.Fa‑
cit tex.in.l.igitur.§.poteſt in verbo iuſtis rōnibus ductus
vel nō iuſtis.ff.de liberali cauſa.vbi cauſa iniuſta excuſat
quem a dolo.Facit qđ voluit Bar.in.l.i.§.non autem.ff.
18 ſi quis teſtamēto liber.eſſe iuſſus†vbi voluit ꝙ vbicunqꝫ
lex requirit dolum.tunc cauſa iniuſta excuſat quem a do‑
lo.Sed ſi lex non requirit dolum. tunc ſufficit lata culpa
⁊ ex hoc videretᷣ diſtinguēdū.Aut actus geſtus praue cō
ſuetudinis requirit dolum. ⁊ tunc praua cōſuetudo excu
ſet aut non requirit dolum.⁊ tunc nō excuſet.Facit quod
19 voluit Ange.in.l.plagi.C.de plagiarijs.vbi dicit† ꝙ quā
do aliquis facit illicitū iure nature.tunc nunqꝫ excuſatur
vt eſt furari occidere ⁊ ſimilia.l.venia.C.de in ius vocan.
Si vero facit actum illicitū de iure cōmuni dūtaxat ⁊ tūc
ſi eſt certum ꝙ errauit in iure excuſatᷣ ꝓpter ignorantiam
iuris a pena ex quo imponitᷣ propter dolum qꝛ licet iuris
ignorantia ſit lata culpa.tū lata culpa non equiperatᷣ do
lo.ex quo dolus ſigillatim reqritur.l.lex cornelia.ff.de ſic
carijs.l.ſi quis in tantā.C.vnde vi.⁊ ex hoc poſſet dari di
ſtinctio ꝙ aut illa cōſuetudo eſt contra ius naturale aut
diuinum.⁊ tunc non excuſet. Si vero facit actum illicitū
de iure cōmuni duntaxat ⁊ reqritur dolus tūc excuſatur
alias ſecus.Mihi aūt videtur qcqd ſcriptuꝫ ſit per alios
ꝙ ꝯſuetudo praua ⁊ iniqua non excuſat quem a pena tē‑
30 porali nec a peccato.†ꝯſuetudo enim ſi nō habet veſtimē
tum rōnis dicitur frigida ⁊ nuda.vt in.c.ij.de proba. Et
colligit hoc Bal.ibi per illum tex.ſi ergo frigida eſt ⁊ nu
da quō poteſt excuſare delinquētem. Et ſi dicatur ꝙ ta‑
lis ꝯſuetudo ex quo eſt ita vetuſta inducit excuſationē qꝛ
iſtud non obſtat.peccata enim tanto grauiora ſunt quan
to diutius infelicem animā detinēt alligatam.Facit etiaꝫ
praua ⁊ iniqua ꝯſuetudo dicitur eſſe lex mortis iſtud nō
eſt ꝓpter aliud niſi ꝓpter effectum eſt enim inductiua ad
mortem.ergo ⁊ temporalem ⁊ etiam ꝑpetuam.tex.eſt in
c.cum in eccleſijs.ꝫ.de ſymo.per quem tex. vno modo con
funditᷣ glo.in.d.c.deniqꝫ. inquātum voluit ꝙ praua ꝯſue
tudo excuſat a pena tēporali qꝛ iſtud eſt falſum.nam ſi in
ducit delinquētem ad mortem.ergo nō excuſat a pena tē‑
porali. Item alio modo ſaluatur gl.in.d.c.deniqꝫ. inquā
tum voluit ꝙ punitur pena ꝑpetua quo ad animam ⁊ ſic
ꝯſuetudo praua inducit delinquētem ad mortem corpo‑
ris ⁊ ad mortem anime dūmodo tale delictum fecerit ꝙ
morteꝫ mereatur. Item ꝙ iſta doctrina mea ſit vera pro‑
31 batur ore aperto p.c.inter dilectos de exceſ.prelato. †vbi
quidam fuerat in criminatus ꝙ erat vſurarius ⁊ luſor ip
ſe ſe excuſauit pretextu cōſuetudinis que vigebat in loco.
vbi clerici erant vſurari ⁊ luſores. tamen nō excuſatur in
tuitu illius ꝯſuetudinis.Et pondera accurate illum text.
ꝙ inquātuꝫ ꝯſuetudo ꝑmittebat vſuras loquitur de actu
reprobato de iure diuino inquātum ꝯſuetudo ꝑmittebat
ludum loquitur đ actu reprobato a iure cōmuni. ⁊ de ac
tu qui in ſe non eſt malus.Et ideo reprobatᷣ a iure qa eſt
cauſa mali.vt in auctē.vt aliarum vſus. ⁊ per ꝯſequens
eſt ibi caſus ꝙ ꝯſuetudo non excuſat quem quando facit
actum non ſolum reprobatū a lege nature.ſed etiam quā
do eſt reprobatus a lege poſitiua.⁊ per ꝯſequens praua
ꝯſuetudo nemineꝫ excuſat ignorans ignorabitur eſſet ta‑
men diſtinguenda qualitas pſone quo ad actum repro‑
batum a iure cōmuni nō quo ad actum reprobatum a iu
re naturali an perſona eſſet ſagax an ruſtica per id quod
no.in.l.venia.C.de in ius vocādo.Et ideo glo.iſta locuta
eſt dubitatiue per verbum forte.⁊ ad iſtum text. cōmode
reſponderi poteſt inquātum non apit an fuerit tolleratus
ſeu excuſatus aut non qꝛ ideo fuit qꝛ iſta decre. poſita eſt
in titulo de conſuetudine.ideo opus fuit ꝙ faceret ad ti‑
tulum.⁊ ideo papa declarauit hanc conſuetudinem non
ſeruari.ſed an fuerit tolleratus an non videretur ꝙ fue‑
rit tolleratus per verbum decetero hic poſituꝫ.Sed in cō
trarium facit ꝙ non fuerit tolleratus nam papa hic dicit
hanc conſuetudinem fore corruptelam qꝛ eſt contra obe
dientiam.ergo eſt peccati nutritiua.⁊ per conſequens nō
excuſat . vt in.c.fin.ꝫ.eo.⁊ per conſequens non videtur ꝙ
bene conſuluerit dominus Petrus comenda iſta memo
rie. ¶ In glo. ſecunda colligit ꝙ forte iſta conſuetudo
erat vt ſtatim ꝙ ſunt electi ſine aliqua confirmatione ad‑
miniſtrant ⁊ renunciant ⁊ tranſeunt ad alias dignitates
ſine licentia pape ꝙ eſſe non debet.c.qualiter de electio.
c.fi.de renunciatio.Sed Innocen. Joan.andre.⁊ alij di‑
cunt ꝙ melius dixiſſet glo.quorum neutrum eſſe debet.ſ.
vt non renunciet ſine licentia ſuperioris nec adminiſtret
ante confirmationem.⁊ per hoc refert Compoſtel.fuiſſe
caſſatam electionem cuiuſdam prioris vt dixi ſuperius.
Sed certe mens huius glo.eſt vt neutrum fiat.Sed in cō
32 trarium arguit glo.de.c.nihil de electione.⁊ reſpōdet† ꝙ
ex generali diſpenſatione prelati qui tantum ſubſunt do‑
mino pape ſtatim poſtquam ſunt in concordia electi ad‑
miniſtrant qui ſunt in partibus valde remoti.vnde per pͥ
uilegium papa conceſſit quibuſdam ſicut ciſtercienſibus
ꝙ ſine confirmatione adminiſtrent vel ꝙ ſine inquiſitio‑
ne confirmentur.ſicut tutorem filio emancipato datum ꝑ
patrem pretor ſine inquiſitione confirmat.inſtituta de ſa‑
tiſdatione tutorum.§.ſed hoc.⁊ illud contingit propter
patris fiduciam ſm Compoſtel. idem tenet Archi. in.c.
cum qui de prebēdis libro ſexto.⁊ ratio eſt ne eccleſia in
terim patiatur defectum in temporalibus ⁊ ſpiritualibꝰ
Sed iſtud dictum glo.eſt contra iſtum tex. nam iſte Ab‑
bas erat exemptus ⁊ vltramontanus diſtans multum a
romana curia ⁊ tamen non potuit adminiſtrare non ha
bita prius confirmatione .Soluit Innocen. ⁊ doctores
ꝙ.d.c.nihil non profuit in iſto caſu quia in illis partibꝰ
erant legati a quibus poterat petere habere licentiam ⁊
confirmationem ꝙ dictum eſt ſingulariter notandum qꝛ
33 limitat dictum capitulū nihil.⁊ ex hoc poteſt colligi † ꝙ
vbicunqꝫ conceditur aliquid propter neceſſitatem durat
conceſſio quatenus durat neceſſitas ⁊ non vltra. xvj.q.i.
c.generaliter. Item ex alio capite non habet locum dictū
capitulum nihil ſm domi.Abbatem.nam ſola diſtantia
loci ſupplet defectum confirmationis.ſed in caſu noſtro
duo erant impedimenta.ſcilicet defectus confirmationis
⁊ vinculum quo iſte Abbas erat obligatus abbatie ſue.
vnde ſublato vno impedimēto remanet alterum.c.ex tua
rum de

a ¶ A dolo. In
tellige tu iſtaꝫ
ꝯcluſiōes eē ve
ra ſi fama fue
rit publica lō
go tēpore va‑
gauerit ac ſi nō
fuerit ꝓcura‑
ta ita elegāter
tꝫ bar.in.l.cuꝫ
qdā §. qđ dr
de acq he. ⁊ i
l.milco.§. mu
lier allegata i
tex.

rum de auctoritate ꝛ vſupalij.l.ſi domus.ff. de ſeruitu.ru
ſtico.predio.ideo non habet locum dictum capitulum ui
34 bil.Et vide ad predicta Oldradum conſilio. cclvj.† vbi
tenet ꝙ electus in abbatem anteqꝫ conſentiat electioni ſi i
gerat ſe benedictioni non incidit in penam.c.auaritie de
35 electione.libro ſexto.Ex glo.ſi.no.†ꝙ in electionibus at
tenditur conſuetudo intellige quando eſt longa ꝛ preſcri
pta.ꝛ ita loquitur.lex non tantum in ea allegata ꝛ ratio
36 nabili.vt in.c.ſi.J.eo.❡ †Ultimo querit hic Bal. an ſine
licentia ſuperioris poſſit prelatus perdere poſſeſſionem p
lature reſpondet ꝙ ſic per.l.ſi quis vi.§.differētia.ff.de ac
quirenda poſſeſſione.ꝛ ſi eccleſia repetit eum non poterit
adminiſtrare niſi mittatur in poſſeſſionem per inueſtitorē
allegat Archi.xviij.q.ij.c.abbas.ergo qui recedit de poſ
ſeſſione perdit eam licet aliam non acquirat ꝛ ſic errat in
cauſa finali ꝙ eſt notādum ſm eum.ſed prelatus ꝛ eccle
ſia mutuo ſe inuicem poſſident.ſcilicet prelatus prelatu
ram ꝛ prelatura prelatum.argu.l.cum tuc.ff.de captiuis
Nam prelatura licet ſit quid generale. ꝛ re vera non poſ
ſit poſſidere niſi mediantibus organis corporeis tamē iu
ris intellectu poſſidet.c.olim de reſtitutio.ſpoliatoꝝ. que
poſſeſſio poteſt appellari pulſcꝫ ciuilis. ꝛ hanc poſſeſſio
nem non perdit.l.ſi.C.de acquirenda poſſeſſione. ꝛ ideo
per talem prelatum acquiri poteſt.l.arboribus.§. de illo
ff.de vſufructu.nam ꝛ monaſterium per appoſtatam ac
quirit.l.i.§.per ſeruum qui in fuga.ff.de acquirenda poſ
37 ſeſſione.†in cuius aūt manibus fienda eſt reſignatio bene
ficij.nota.Archi.xvij.q.ij.§.primo. dicit etiam ꝙ nullus
prelatus etiam ſymoniachus vel intruſus poteſt dimitte
re poſſeſſionem ſine licentia ſui ſuperioris.vt not. Archi.
xiij.diſtin.nerui.Tu vide Innocen.ꝛ alios in.c. qđ in du
bijs de renunciatio.ꝛ Barto.in.l.ſi quis vi.§. differentie
ff.de acquirenda poſſeſſione. Laus deo. Andre.barba.

c **Cum dilectus.** Hoc caplm eſt
ſolemne i tex.ꝛ
in materia ſm domi.Anto.ꝛ habet vnaꝫ ma
teriam in glo.que vbiqꝫ tangitur intricate ſꝫ
eum.ipſe dicit ſe proſequi quo ad intellectum ꝛ non quo
a ad corticem.Et hoc intendit de cōſuetudine *poteſt indu
ci ꝙ vna eccleſia teneatur prelatum de alia eccleſia elige
re hoc dicit vel ſm Joan.andre.de conſuetudine induci
poteſt ꝙ vna eccleſia teneatur eligere prelatum de colle
gio alterius eccleſie hoc dicit.Et ſm Hoſtien. ſunt qnqꝫ
partes.Prima ponit electionis duplicem queſtionem.
Secunda allegationeꝫ pro electo ibi idem.Tertia ibi di
ctus ponit reſponſionem contra electum.Qarta ibi quia
nobis vnius queſtionis diffinitionem.Quinta ibi ceterū
ponit deciſionem cum diſtinctione ꝛ declaratione alteri
us.Sed Joan.andre.diuidit in duas partes principales
In prima narrat duplicem queſtionem cum partium al
legationibus.Et primo ponit allegationem pro electo.
Secundo contra electum.In ſecūda parte vnam queſtio
nem diſinit.Secunda ibi quia aliam diſiniendam cōmit
tit ꝛ pro euidentia premittit hic domi.Anto.†ꝙ quelibet
1 electio habet tres partes.ꝛ quelibet pars late dici poteſt
electio habet enim partem actiuam ex parte eligentium.
Item paſſiuam ex parte electorum.Item confirmationē
quaſi finem electionis.Ex parte actiua ꝓprie dicitur ele
ctio Ex parte paſſiua late dicitur electio.latiſſime dicitur
electio prout cōprehendit electionem.Facit quod notat
Innocen.in.c.ij.de in integruꝫ reſtitutio. ❡ In glo. per
2 monachos premittit etiam †ꝙ de iure cōmuni ius eligen
di ſpectat ad caplm ſeu collegiūꝫ confirmatio ad epm. ꝛ
quatenus agitur de parte paſſiua de iure cōmuni eſt libe
ra quia poteſt fieri electio non ſolum de gremio ipſius ec
cleſie ſed etiam alterius non tamen cogitur de iure cōmu
ni đ gremio alterius eligere vt hic in fine. ꝛ hoc reſtringi
tur ſm diſpoſitionem cle.i.de electio. ❡ Caſus iſte eſt.v.
monachus monaſterij andrenſis fuit electus in abbatem
ipſius monaſterij obijciebatur ꝙ non erat iure electus qꝛ
debebat eligi vigore cuiuſdam conſtitutionis de gremio
ideſt de capitulo monaſterij carapbonēſis papa inenit ꝙ
electio predicta facta fuerat a ſuſpenſis ꝛ de ſuſpenſo. iđ
caſſauit eam.ꝛ quia dicta cōſtitutio ſeu ſtatutum epiſco.
pi poterat ita ſane interpetrari ꝙ nec totū derogaret nec
iuri cōmuni nec priuilegio indulto monachis monaſte
rij andrenſis ꝙ erat minus monaſterium ꝛ carapbonen
ſe erat maius mādauit ꝙ ſi conſuetudo probet illa ſerue
tur alias decetero electio fieret de gremio proprij mona
ſterij ꝛ preſentaretur confirmanda caplo carophonenſi ſi
3 alias fuit canonica.❡ Nota ibi andrēſis eccleſie†ꝙ mo
naſterium appellatur eccleſia. vide que late dixi in.c.ij.ꝫ.
eodem.❡ Nota ibi qui pro elect. ꝙ monachus poteſt
eligi in abbatem nec eſt neceſſe ꝙ poſtuletur.c.ſi. abbatē
de electio.lib.vj.c.ſi.J.titulo primo. ❡ Nota ibi ad inui
cem litigarent ꝛ ſic ſuper duobus capitulis erat queſtio
principaliter.ſ.ſuper iure eligendi ꝛ ſuper electione iam
facta.Et ex hoc no.†ꝙ monachus poteſt cauſam ſue ele
4 ctionis proſequi ꝛ pro ea agere ꝛ in iuditio contendere
c.cum dilecta.ꝫ. de reſcriptis. dicit tamen hic domi. Ab
bas multum elegāter ꝙ aut monachus eligitur in abba
tem ab extraneo collegio.ꝛ non poteſt conſentire electio
ni de ſe facte ſine licentia ſui ſuperioris.vt in.c.ſi religio
ſus de electione libro ſexto.Aut eligitur a collegio ꝓprio
ꝛ videtur data ſibi poteſtas acceptandi nec exigitur con
ſenſus alicuius vt hic.nam illum eligendo videtur dari ſi
bi licentia acceptādi.allegat notata in mercurialibus in
5 regula qui tacet lib.vj.ꝛ inducit ad queſtionem†ꝙ eo ca
ſu quo in contractu filij requiritur conſenſus patris ꝛ pa
ter contrahit cum filio videtur dare ſibi conſenſum. alle
gat quod not.in.l.cum pater.§.libertis de legatis.ij. Tu
allega elegans dictum Joan.andre.in.c.nōne de preſum
6 ptio.†vbi dicit conſtitutione cauetur ꝙ capitulū non poſ
ſit alienare bona ſua ſine licentia epiſcopi.ꝛ capitulū alie
nat epiſcopo ꝙ videtur ſatiſſactuꝫ conſtitutioni ſequitur
ibi Joan.de imola ꝛ alij.allego etiam ꝙ eleganter volu
it Bal.in.l.is qui.§.neqꝫ.ff.de acquirēda hereditate. vbi
7 inducit illum tex.ad queſtionem†diſponit ſtatutum ꝙ fi
lius non poſſit ſe obligare ſine licentia patris ſi in eodem
inſtrumento vterqꝫ ſe obligat ꝙ idem operatur ſimul ob
ligatio ꝙ operatur expreſſa licentia ꝙ eſt menti tenendū
ſm eum.ꝛ hoc tenet ibi Ang.allego etiam ꝙ voluit ideꝫ
Bald.in.l.exceptione.C.de euic.vbi inducit illam.l.ad q̄
ſtionem ſtatuti dicentis†filiumfamiliā non poſſe obliga
b 8 re ſe ſine conſenſu patris.ꝛ pater aliter non conſentit [b] ni
ſi ꝙ fideiubet pro filio ꝙ videtur conſentire ꝛ eſt ſatiſſa
ctum ſtatuto in contrarium tamen allegat glo. ibi qꝛ pa
ter fideiubet vt quilibet non autē preſtat auctoritatem ꝛ
aliter nō decidit ſed cogitandū reliquit. Ego allego tex.
valde ſingularem in.l.pomponius.§.ſiquis fideiubeat.ff.
in quibus cauſis pignus tacite contrahatur. Faciat etiā
text.in.l. titius.ff. quibus modis pignus vel hypotheca.
ſoluitur.ꝛ ibi Angel.per illum tex.dixit ibi enim proba
tur†ꝙ in mutuo conſenſu inducitur ratificatio ꝙ ſi ex diſ
9 poſitione ſtatuti filius non poteſt obligari ſine licētia pa
tris ꝛ ambo obligant ſe in contractu ꝙ videtur data licē
tia.ꝛ alibi in iure non ita bene probatur ſm eum.allego
10 Bal.in.l.finali.C.ad macedo.†ſtatuto inquit cauetur ꝙ
filius non poſſit obligari ſine licentia patris ꝙ ſi inſimul
obligant ſe in contractu ꝙ videtur data licentia ꝛ ſatiſſa
ctum ſtatuto.allegat ad hoc Barto.in.l.cum pater.§. li
bertis.ff.de legatis.ij.ꝛ idem voluit Salyce.in dicta.l.ſi.
Sed re vera Bal.male intellexit Barto.in dicto.§. liber
tis.Barto.ibi loquitur de cōſenſu patris requiſito in ob
ligatione filij.non tamē ibi loquitur in licentia. Facit ēt
ꝙ voluit Pet.de ancharano in.c.finali de clerico egro.
ꝛ eum ſequitur ibi Joan.de imola.ꝛ quod voluit Hoſti
enſis in.c.poſſeſſiones de rebus eccle.non alienā.vbi tra
dunt eandem doctrinam.allego etiam Bal.in.l.filius.ff.
de his qui ſunt ſui vel alieni iuris vbi idem voluit loqtur

a ❡ De cōſue
tudine.iſtđ ſū
mariū ſmo lo
co poſitū a.d.
andr. hic ante
ipſū figurauit
panoꝛ.ꝛ addi
cit aliū deinde
dicit poſſe no
tabilius ſum
mari ex infra
dicendis vide
ibi p te ꝛ gra
tiuoribi eligaſ
ad māꝫ āt tex.
adđ.l.illud in
pn.ꝛ ibi bar.
i ſi.ff.ꝙ cuiuſ
qꝫ vni.nom.ꝛ
bal.in.l.qcūqꝫ
vij.co.C.đ ſer.
fugi.ꝛ Spec.
diſcurrentē p
ođo caſus i ti.
de elec.§.i.vſi.
ſi ergo q i mā
ellegāter loqt

b ❡ Cōſentit.
ſed qro.nūqđ
ſola prīſ pñtia
ad ꝯſenſū ſuffi
ciat dic ꝙ nō
niſi preſtet p
verbū ꝯſenſio
ita elegāter tꝫ
Bal. in.l. ſi.§.
neceſſitate pe.
col.vſi.qro an
ſufficiat pñen
tia.C.de bo. q̄
lib. ſecus ſi pr̄
abſens fuerit
quia in dubio
agēti ꝯſentire
vr̄ vt hꝫ bart.
in.l.i.in fin. in
pe.q.C.đ ōcu.
li.x.ꝛ Ang in
l.ſi cū dote. §.
ſi pr̄ ſol. mat.
ite pſumaſ cō
ſenſus pr̄is p
alia ſigna vt qꝛ
fauebat cāe fi
lij vl̄ p ſimilia
de qbus vide
bald.allegato
loco qꝛ egre
gie ꝛ notabi
liter loquitur.

tamen de conſenſu ⁊ non de licentia.facit qꝺ voluit idem
bal.in.l.ſi filius.C.de petitio.heredita.⁊ domi.Cardi.in
c.olim el primo de reſtitu.ſpolia.vbi epiſcopus dedit poſ
ſeſſiones hoſpitalarijs vt ibi edificarent eccleſiam qui il/
lam edificarunt arguit ibi Inn.ꝙ debuit interuenire au
ctoritas eius in eligendo eccleſiam illam de cõſecra.diſt.
i.c.nemo ipſe reſpondet ꝙ interuenit ꝙ dictum eſt contra
omnem predictam doctrinam ſed domi.Cardi. dicit ibi
ꝙ ſatis videtur interueniſſe ex quo conceſſit ⁊ ſic ex actu
ſimultaneo oritur auctoritas qꝺ eſt mirabile.ſed indicio
meo cum reuerentia tamen male loquuntur ⁊ demõſtro
11 ad oculum duobus medijs †vbicũqꝫ conſenſus eſt preſtã/
dus per viam licentie debet precedere actum tex.eſt in.c.
cum olim ⁊ hoc colligit ibi domi.Anto.⁊ tex.in.c. cum
venerabilis ⁊ hoc colligit ibi idem domi.Anto. ⁊ nota.
in.c.cũ conſuetudinis.§.eo.⁊ voluit Bar.in.l.ſi quis mihi
bona.§.iuſſu ff.de acquiren.heredi.ſequitur ergo ⁊ ne/
ceſſario ꝙ licentia debuit precedere obligationẽ filij licet
enim omnia iura allegata per iſtos patres dicant ꝙ ex ſi
multanea obligatione patris ⁊ filij oriatur conſenſus pa
tris non tamen dicunt ꝙ oriatur licentia. ſecundo oſten/
do per ſingulare dictum Joan.in.c.ſi abbatem de electi.
12 lib.vi.vbi dicit †ꝙ quociens conſenſus preſtandus eſt p
modum licentie eſt neceſſe preſtari verbis expreſſis ⁊ nõ
tacitis hoc dictum allegauit ⁊ ſequutus eſt lapus in ſuis
allegationibus.lxxxvi.⁊ Bal.in.l.obſeruare.§. fina.ff.de
officio proconſul.⁊ Lodo.roma.in.l.ij. in.§.ſi.ff.ſolu.ma
trimo.ſed in caſu noſtro preſtatur tacite ergo non eſt ſatiſ
factum ſtatuto ⁊ legi.Quinimmo plus dico do. Cardi.
in.d.c.olim male loqui ꝙ demonſtro medio inconuinci
13 bili †vbicunqꝫ conſenſus eſt preſtandus ab eo qui habet
officium publicum debet preſtari per modum auctorita
tis ita eleganter dixit Baldus.in.l.fina.in.§. neceſſitate
.C.de bon.qꝫ libe.allegat Inno.in.c.cum conſuetudinis
.§.eo.ſed auctoritas eſt preſtanda verbis expreſſis tex.al/
lego ad hoc ſingularem in.l.i.§.mutus.ff.de tutelis ⁊ per
conſequens cõmunis doctrina tantorum patrum labo/
rat febre incurabili Pe.tñ de anch.hic fecit illam diſtin
14 ctionem qꝫ fecit do.Abb.†vtrum monachus eligatur a
proprio collegio qꝛ tunc non reqritur conſenſus alicuiꝰ
aut eligitur ab alieno collegio.⁊ tunc requiritur conſen/
ſus ſuperioris allegat.d.c.ſi religioſis ⁊ per conſequens
diſtinctio domi.Abba.pace ſua ſalua fuit Pe. de anch.
hic ſed contra predicta allego Inno.in.c.i. de iure calũ.
15 †vbi dixit ꝙ clericus debet preſtare iuramentum de licen
tia ſui prelati.xiiij. q.ij.c.qꝫqꝫ.xxij.q.ij.c.ſi.⁊ tamen ſi cle/
ricus eſt coram prelato ſuo ⁊ iurat coram eo non preſtã/
do aliter licentiam videtur data licentia ⁊ cum hoc dicto
tranſeunt doctores omnes in.d.c.i.ecce qualiter Jo.an.
loquitur cõtra cõmunem opi.dicendo ꝙ licentia debet p
ſtari verbis expreſſis qꝛ dictum eius debet intelligi quan
do contrahit cum alio qꝫ cum ipſo prelato a quo debet li
centiam conſequi ⁊ iſto modo ſaluari poſſet dictum Jo.
an.⁊ etiam dictum Innocen.ꝙ eſt perpetuo mẽti teneñ.
¶ No.etiam ex eiſdem verbis cum dicit procurator mo
16 naſterij qꝛ probatur hic †ꝙ capitulum vel conuentus ſe
de vacante poteſt agitare queſtionem ſuper proprietate
iuris eligendi in eccleſia ⁊ ſic eſt hic caſus ſpecialis con/
tra regulam que diſponit cauſas eccleſiarum non poſſe
agitari vacante ſede vt in titulo ne ſede vacante per totũ
⁊ eſt ratio qꝛ huiuſmodi cauſa melius tractatur ſede va/
cante ⁊ iſto modo reſpondetur ad contrarium ꝙ forma/
17 ri poſſet.¶ No.ibi ſuper iure eligendi †ꝙ ius oritur ex
iure communi.item oritur ex priuilegio.item oritur ex cõ
ſuetudine ⁊ ſic conſuetudo eſt ius.Non obſtat ſm Bal.
18 hic.c.i.de conſtitut.lib.vi.†qꝛ actus inducentes conſuetu
dinem ſunt facti tamen ex eis reſultat ius ꝙ appellatur
conſuetudo vnde cõſueſcere eſt facti ſed ipſum intellectua
le ꝙ vocatur conſuetudo eſt ius ſicut dicimus in teſtamẽ
to qꝛ ſcriptura teſtamenti dicitur facti ſed intellectuale di

a ¶ Alterius ad qꝺ facit.c. audita in vbo nõ itellexĩmꝰ de reſt. ſpol.⁊ c.qꝫuis de re/ ſcrip.li.vi.⁊.c. ex tuaꝝ in ſi. de auct.⁊ vſu. pa.⁊ facit qꝺ no.Inno.in.c. cum dilecti.de do.⁊ qꝺ not. Bar.in.l. bñficiũ.ff.de cõſti. princ.vbi oẽs ſcribentes.

citur ius in aucten.de nuptijs.§.diſponat not.in.l. prima
ff.de teſtamen.item conſuetudo alia ratione dicitur facti
qꝛ indiget probatione vt in hoc.c.circa finem. vel dic qꝺ
eſt priuilegium attento ꝙ ius commune per prius erat
violatum in fundatione monaſterij per cõſtitutionem dio
ceſani de conſenſu patronorum ⁊ ſic reuerti ad ius com/
mune quodãmodo erat ſublatũ ⁊ vocatur priuilegiũ.l.
ſi vnus.§.pactus ne peteret in glo.ff.de pactis. ⁊ ſic repa
ratio ſtatus appellatur priuilegium ſeu indulgentia qꝺ
eſt bene notandum.¶ No.ibi idem.v.aſſeruit ꝙ electus
deducit in iudicium ius eligentium ad iuſtificandam ſuã
19 electionem †ius enĩ auctoris prodeſt vniuerſaliter ſucceſ
ſori ſicut nocent vicia ⁊ defectus.l.vicia.C. de acquiren/
da poſſeſſione.⁊ ſic not.ex hoc ꝙ ſuper deducto per mo/
dum cauſe in iudicio ſi partes ſuper illo principaliter di/
ſceptationem aſſumunt ſuper illo eſt de neceſſitate pnun
ciañ qꝺ eſt bene notandum ſm domi. Ant.qꝛ limitat qꝺ
habetur in.c.primo de ordine cognitio.facit tex. ⁊ ꝙ ibi
nota. Innocen.in.c.cum eccleſia de cauſa poſſeſſione ⁊
proprieta.¶ Nota ibi tã de iure communi qꝫ de priuile
20 gio ſpeciali †ꝙ priuilegium poteſt concurrere cum iure
communi.faciat.c.veniens de preſcrip.ſed in contrarium
facit qꝺ no.glo.in.c.contra morẽ centeſima diſtinctio.di/
cas vt ſuperius dixi ꝙ appellatur priuilegium ex quo re
uertitur ad ius commune ꝙ quodãmodo ſublatum erat
per conſtitutionem dyoceſani.vide tamen que plene dixi
in.c.primo.§.de reſcriptis probat tamen iſte tex.ꝙ ius eli
gendi prelatum ſpectat duntaxat ad collegium illius ec
cleſie.facit qꝺ no.in.c.i.de ellectio.⁊ per conſequens con
tra ius commune eſt ꝙ aliquis extrinſecus habeat pote/
ſtatem cum capitulo eligendi.facit qꝺ habetur in.c. cum
21 eccleſia ſuttrina de cauſa poſſeſ.⁊ proprieta.†⁊ ſic poteſt
quis in libello allegare ſimul ⁊ ſemel priuilegium ⁊ ius
commune.c.cum perſone de priuilegi.li.vi. ¶ Nota ibi
22 liberam poteſtatem †ꝙ priuilegium concedens liberam
a poteſtatẽ elligendi intelligitur ſine preiudicio.alteriusᵃ
vide que late dicta fuerunt in.c.i.§.de reſcriptis. ¶ No.
ibi ad eoſdem fratres tantum modo pertinere qꝛ proba
23 tur hic †ꝙ quis poteſt in libello deducere ius ſapiens ne
gatiuam qñ eſt fundata de iure cõmuni vel fundari põt
ex priuilegio ſecus ſi per teſtes tantũmodo vult probare
c.cum eccleſia ſuttrina de cauſa poſſeſ.⁊ proprie.c. bone
24 de electio.¶ No.ibi ad petitionem patronorum †ꝙ pa
tronus eccleſie etiã tẽpore fundationis eccleſie non poteſt
diſponere de iuribus ipſius eccleſie in preiudicium epiſco
pi vnde non põt in alterum prelatum transferre ius con
ferendi ſed hoc ſtatuere pertinet ad epiſcopũ ad petitio
nem patroni.x.q.i.c.ij.ꝙ eſt bene notandum cõtra patro
nos excedentes metam ſue poteſtatis.facit qꝺ voluit In
no.in.c.qm.§.ne prelati vices ſuas nõ enim poteſt pua/
tꝰ hõ imutare ordinẽ canonũ ⁊ ordinationẽ totius eccleſie
c.tua ⁊.c.reqſiſti de teſt.l.nemo poteſt.ff.de leg.i. ¶ No.
25 ibi a moriẽſi epõ fuit ſtatutum †ꝙ eps põt in fundatione
eccleſie ad petitionẽ patroni transferre in aliũ ius cõfir
mãdi plãtũ illius eccleſie lꝫ illud ius cõpetat ipſi epõ.xvi.
q.vij.c.oẽs baſilice.xviij.q.ij.c.i.⁊ ſic põt eps in hoc piudi
care ſuo epatui quẽ tex.d.Abb.ita bonũ ad ħ dicit ſe nũ
qꝫ legiſſe ⁊ cã huiꝰ piudicij ſeu alienatõis eſt ſola petitio
pñoni ꝙ pcedit ſm eũ anteqꝫ eccleſia ſit fundata ſed poſt
qꝫ fundata eſt putat epm non poſſe hoc ſtatuere ſine cã
etiam ad petitionem patroni licet aliud ſentiat hic dom.
Anto.nam negari non põt qn illa ſit alienatio huius iu
ris iaꝫ competentis epatui que ſine cauſa fieri non poteſt
facit qꝺ no.in.c.cõſtitutus de elec.ſed ante fundationem
eccleſie nullũ ius conferendi eſt acquiſitũ epiſcopo ideo
poteſt eps ad petitionẽ patroni layci qui forte aliter nõ
vellet eccleſiam fundare hoc ſtatuit ſed qd tenendũ ſit cir
ca hoc exaiabo ſuper glo.ſua.Sed Pet.de ancha.colli/
26 git ſub iſto verſiculo †ꝙ in fundatione monaſterij poſſũt
apponi conditiones ⁊ pacta cõditionalia vt in conditio
nis euentũ

nis euentu; talis eccleſia edificanda.debeat alteri aliquā
ſeruitutē ſiue pſtationē ⁊ ſic rei que nondum eſt poteſt ap
poni onus ſicut in rebus noſtris poſſeſſis ab hoſtibus ſi
contingerit recuperare vt in.c.abbate ſane de re iudi.lib.
vi.¶ No.ibi ſi pfatus locus adeo pullularet vt poꝛ ⁊c.
27 cōiuncto ver.ad petitio.patronoꝝ†qꝛ iudicio meo ꝓbat
ꝙ eccleſia patronalis non pōt eligi in monaſteriū abſq;
ꝯſenſu patroni layci.⁊ ideo pulchꝛe dixit Bal.in.l.ſi qs
28 pſbyter.C.de epiſ.⁊ cle.ar.illius tex.†ꝙ eccleſia ſimplex
non pt fieri collegiata inuito pꝛono layco facit ꝙ pulchꝛe
29 dixit do.Car.†ꝙ exequutoꝛ deputatus ad eccleſiā cōſtru
endā non pōt eam eligere in monaſteriū vide Jo.cal.do.
Abb.⁊ ibi late dixi in.c.cum acceſſiſſent de conſti.Inno.
in.c.fi.de cleri.non reſciden.Pau.in cle.ne in agro.ꝺ ſta
tu.regu.⁊ qꝺ no.Pe.de ancha.in.c.cū inferioꝛ de maio.
⁊ obe.⁊ ꝙ plene voluit Pau.in repeti.c.nobis de iure
patro.⁊ qꝺ habeꝛ in.c.dilectus eo.tit.¶ Not.ibi diuino
munere dono dei accipi ꝙ eccleſie creſcāt in facultatibus
adeo ꝙ eligātur in abbatias ⁊ monaſteria oē eni; datū
optimu; de ſurſum eſt teſte Jacobo in ſua canonica.c.cā
te.ſ.de reſcri.vide que ibi dixi.ſed hec tempoꝛa ſunt adeo
infelliciſſima ꝙ pꝛioꝛatus ⁊ abbatie ita diminuti ſunt vt
vix ſufficiant ad vitam regularem.¶ No.ibi ſtatuti lon
ge retro tēpoꝛibus obſeruatū ꝯiuncto ver.tam ꝯ̄ tenoꝛe;
ſtatuti quā conſuetudinis quia do.Pe.de anch.colligit
30 ex hoc†ꝙ ſtatutū qꝺ poſtea practicatur parit ꝯſuetudi-
nē petebaꝛ enim hic irritari electionē vigoꝛe ſtatuti ⁊ con
ſuetu.qꝛ tñ videnꝛ incōpaſſibilia ſuper eodem qꝛ ſtatutū
a iure ſcripto conſuetudo aūt a iure non ſcripto cauſatur
pōt dici ſm eum ꝙ cōſtitutio ⁊ ſtatutum que inter hoies
frequētanꝛ recte appellari pōt ꝯſuetudo.poſtea opponit
in ꝯ̄riū.d.c.i.de conſti.lib.vi.⁊ nō rñdet ⁊ ita reſidet bal.
vero dicit vnicum verbū ꝙ ſtatutū ⁊ conſuetudo poſſunt
cōcurrere in ſimili ⁊ aliud non dicit circa hoc ꝓ dicit etiam
ꝙ iudex debet inquirere cā; oꝛiginalē cōſuetudinis dicit
ēt ꝙ dꝛ priuilegiū qcq̄d papa facit ⁊ ad confirmatione;
iuris cōis qꝺda; eſt priuilegiū iuri cōi ꝯſonū qꝺda; eſt p
uilegiū iuri cōi ꝯ̄riū.tu vero conſidera.d.c.i.de conſtit.
lib.vi.loqui qñ conſtitutio diſponit circa vnū ⁊ ſtatutum
diſponit circa aliud hoc ideo dico qꝛ ibi ponunꝛ vt diuer
31 ſa ſtatutu; ⁊ conſuetudo†ſed vbicu;q; ſtatutū diſponit
circa vnū ⁊ conſuetu.diſponit circa illud idē vt loquitur
tex.iſte tūc non meretur allegari ꝓ ꝯ̄rio.d.c.i.⁊ ideo do.
Pet.pace ſua dixerim minus bene oppoſuit de illo.c.i.
nam tunc ſtatutum eſt ꝙ ligat ⁊ non conſue.nā ꝯſuetudo
potius induci videtur ad confirmationē ſtatuti q; ad iu
ris noui introductionē vnde in caſu huius decretalis ſi
qs agēt ꝯſuetudine ſuccūberet ꝯditōe ex lege ſi fuerit itro
ducta per ſtatutū validū ⁊ efficax ⁊ qm̄ ꝙ validū ē alia va
lidatōe nō indiget.l.ſequitur.§.lana.ff.de vſuca.⁊ ſimile
eſſet ſi fieret alia lex poſt.l.ſi quis argentū.C.ꝺ dona.que
diſponeret circa mām donationis qꝛ cum ꝯditio ex.d.l.
ſi quis argentū fuerit efficaciter introducta.l.ſuperuenie
te nouam actionē non itroducunt.ſ; ꝯ̄ predicta videtur ꝙ
de eadē mā due leges fieri poſſunt vt.l.ſi quis in cōſcribē
do C.de pac.⁊.C.de epiſ.⁊ cle.l.ſi quis in cōſcribēdo ⁊ ea
dē quātitas pōt bis in eadem ſtipulatione deduci.l.qui
bus.ff.de ver.obliga.ergo de eodē pōt eſſe ſtatutū ⁊ con
ſuetudo ⁊ ex vtroq; actionē dare ſed in ꝯ̄riū facit qꝛ ille
qui ꝯfirmat iam validū nihil de nouo videꝛ introducere
32 .l.ſi qs pꝛioꝛe.ff.ad trebel.iſta eſt ſolutio pcedentiſ ꝯ̄rij†⁊
ideo non pōt quis agere ꝙ poſſit eligēda intuitu ꝯſuetu.
ſi preceſſit ſtatutū diſponens circa idē ⁊ ideo ex hoc ſucc
buit qdam magn⁹ aduocatꝰ vltramontanus vbi ꝯſuetꝰ.di
ctabat ꝙ poꝛtans cultellū puniaꝛ pena.xx.duc.deinde; de
eodē facto factū ⁊ ſtatutū ꝙ qcūq; poꝛtauerit cultellum
puniatur in.xx.duc.mō pdictus aduocatus in libello egit
ꝯditione ex ſtatuto ideo ſuccubit tanq; actionē ineptam
intentauerit debuit enim intentare ꝯditionē ex ꝯſuetudi
ne ita in ꝓpoſito nr̄o.preceſſit ſtatutū circa vnum poſtea

circa illud idē itroducta eſt ꝯſuetudo iſta ꝯſuetudo venit
affirmatiue ideo agiſ ex ſtatuto ita pulchꝛe retulit Ang.
in repe.§.ex nō ſcripto.inſti.de iure natu.gen.⁊ ciui.faci
unt dicta per Cy.in.l.i.C.q̄ ſit long.conſue.qꝺ eſt bene
notandū ꝓ intellectu iſtius tex.¶ Nota ibi optima ē le
33 gum interpꝛes†ꝙ ꝯſuetudo interpetraꝛ leges.l.ſi de in
terpetratōe ⁊.l.minime.ff.de legi.⁊ procedit.l.exiſtente
dubia tunc enim recurrimus ad ꝯſuetudinē loci ⁊ ſi ꝺ ea
apparet nō eſt recedendū ab illo intellectu quē ꝯſuetudo
tribuit ēt ſi ex poſt facto appareat ꝙ ille intellectus in ſe
non ſit bonus nā ꝺbet accipi illud naturale ſaltē reſpectu
ꝯſuetudinis eodē mō dicas ꝙ eſt imitatiua legis.i.diſti.
c.ꝯſuetudo gl.in.§.ex nō ſcripto tēpera qñ interpetratio
eſt veriſimilis vndꝫ dēret eſſe ex poſitoꝛia non aūt perem
ptoꝛia ideo debet exponere legē ⁊ non pimere tex.ē ſin
gu.in.c.cū dilecti de accuſa.ſi aūt non eſſet dubia nō op⁹
eſſet interpetratōe.l.ij.C.de leg.c.cū ꝯtigat de offi.deleg.
a ē.n.iterpetratio^a de iure nāli ſeu gentiū tex.ē ſin.i.l.ij.§.
his legib⁹ in ꝟ.vt nāſr euenire ſolet.ff.de oꝛi.iur.vbi inter
petratio neceſſaria ē quodāmō ꝺ iure nāli ideſt gentiū iō
nulla ꝯſtōne ꝓhiberi pōt ſ; Bal.ibi nā ſi ē neceſſaria ei⁹
34 ꝯ̄ria eſt ipoſſibilis†⁊ impoſſibile ſtatutū non v;.iiij.diſt.
§.erit aūt lex.⁊ ideo ſtatutum tollens interpetrationem
neceſſariam eſt nullius efficatie.vt pulchꝛe dixit Bar.i.l.
35 oēs populi.ff.de iuſt.⁊ iu.†ꝙ ſi ſtatutū diſponit ꝙ verba
ſtatutoꝝ non poſſunt interpetrari intelliguntur de inter
petratione friuola.c.ex parte de offi.deleg.⁊ ponit exem
plū de opi.martini ſup dote a pr̄e ꝓfecta qꝛ ꝯſuetudo ſer
uat opi.martini ⁊ ita iterpetranꝛ iure ponit ēt exēplū i
36 ſtatuto pꝰſino quo caueꝛ†ꝙ ſi ex pcuſione exierit ſanguis
nō valeat pax mō ego ſpixi te ꝑterea vñ pcuſſi caput tuū
i lapide ſanguis exiuit an valeat pax bal.i.d.l.ſi de iterpe
tratiōe dicit ſemp fuiſſe peruſij ſeruatū ꝙ ſic quia ego nō
pcuſſi cu; lapide ſed manu vacua qꝛ non ſum vſus lapide
loco inſtrumēti.⁊ vide ꝙ voluit Bar.in.l.neq;.ff.de leg.
vide Bal.in.c.i.de conſti.vbi dixit ꝙ interpetratio eſt de
iure diuino ⁊ allegat illud ꝙ dꝛ in euangelio ꝙ emanuel
interpꝛetaꝛ nobiſcū dñs.⁊ apoſtolus dixit ꝙ interpetra
tio eſt donu; dei.i.ad coꝛinthios.i.expoſitio ſacraꝝ ſcri
pturaꝝ.tñ ſcripture ſtatuti nō ſūt interpetrāde ſicut diui
na ſcriptura qꝛ ſpūs ſanctus q tangiꝛ i lr̄a viuificat lr̄a āt
occidit.ij.ad coꝛinthios.⁊ iſtud multū ſinglr̄ limitat iſtū
tex.⁊ iura ſilia vide q̄ dixi i.c.i.ſ.de ꝯſti.no.ibi a ſuſpen.⁊
37 ꝺ ſuſpen.†ꝙ ſuſpēſio puat quē a ptāte eligendi actiue ⁊
paſſiue.c.poſtulaſti de cler.excō.mi.c.cū iter.r.ſenioꝛē de
38 cle.⁊ diceꝛ i gl.ſup ꝟbo ſuſpēſis.no.ibi iuſticia exigēte†ꝙ
iudex i iudicādo teneꝛ ſeq iuſticiā vide cleg.tex.i.d.c.i.de
offi.ꝺle.i ꝟbo iuſtitiā exhiberi ⁊ ꝙ ibi volūt ſcribentꝰ.c.ij.
de off.oꝛd.tex.i.c.ex pte h ⁊.c.l; ex ſuſcepto ⁊.c.ex tenoꝛe
de fo.cōpe.tex.i.c.qualr.ꝺ iudeis tex.i.c.i.⁊.ij.de mut.pe.
tex.in.c.iter q̄tuoꝛ de maio.⁊ obe.⁊ i.c.eccleſie el.i.vt lit.
pēdē.⁊ tex.in.c.cū dilectus de oꝛdi.cog.⁊ ibi Jo.⁊ alios
⁊ vide pulchꝛa dicta Bal.in.l.fi.ff.de iuſti.⁊ iur.No.ibi
39 cetex ⁊c.ibi ꝯfirmatio†ꝙ ex hoc tex.iūcta gl.i.ꝟ.h ſumiꝛ
colligiꝛ ꝙ idē ꝟbū relatū ad diuerſos diuerſimode pt ⁊ d;
itelligi.ſi vniformiter ſumēdo pīudicaret iuri cōi ⁊ i hoc
iſte tex.ē valde ſing.ſ; do.abb.ad iterpetratōe; ſtatutoꝝ
nā ſtatutū epi diſponebat vt electio plati eēt penes ſfēs
eiuſdē loci ⁊ penes caplꝫ caraphonenſe vñ quatenꝰ ele
ctio ꝯcernit fratres eiuſdē loci ſtat ꝓpꝛie.ſ; q̄tenꝰ ꝯcernit
capl̄m caraphoneñ.ſtat ꝓ ꝯfirmatiōe.nā ꝯfirmatio lar
giſſime ſūpta dꝛ electio eſt.n.ps ⁊ finis electōis vt ſupius
dixi in euidētialib⁹ ⁊ voluit Jnn.in.c.ij.de in integ.reſti.
⁊ fit iſta interpetratio ex eo qꝛ ſi verbum electio quo ad
vtrunq; caſum ſtaret ꝓpꝛie ⁊ ſtricte pꝛeiudicaretur iuri
cōi qꝛ de iure cōi electio tm̄ ſpectat ad collegium illius
eccleſie ⁊ nihil ad hoc alſat.ego de hoc allego tex.forma
40 lē in.c.ab excōicato.ſ.de reſcrip.†vbi vna ⁊ eadem clau
ſula relata ad diuerſos intellr̄ diuerſimode ⁊ h voluit gl.
in.c.auditis de elec.⁊ licet ipſe reputet tex.iſtum ad hoc

a ¶ Interpe-
tratio ꝺ mo-
dis ſumiꝛ in
terpetratio.vi
de ꝑ bar.i.l.q.
in.i.q.de app.
⁊ qd iterpetra
tio ſit ⁊ qꝛ mo
dis dicat in.l.
i.§.q opas.ff.
ad tertul.⁊ ꝑ
quo in iudicāt
hac interpetra
tio in.l.pꝛoꝛſ
ff.ꝺ pro.ſtipu.
⁊ ꝓ quo in ꝯ̄
cub⁹ ⁊ ꝯ̄ que;
in.l.in veterib⁹
ff.de pactis in
multis āt alqſ
materijs vt in
ſnia ſtipꝉone
puilegio legi
bus ſtatutis
teſtamētis ele
gāter ꝑ Dy.in
c.ꝯ̄ cū de reg.
iu.li.vi.cetera
vide per te.

ſingulare ego allegaui plurimos elegā.tex.hoc õcidētes
quos videre poteris in.d.c.ab excōicato. ¶ No.ibi nec
41 iuri cōi nec ꝑuilegio† qȝ ſtatutū in dubio dȝ intelligi ſane
vt ꝯcordet cū iure cōi q̄ꝫtum eſt poſſibile .l. ex facto.ff.de
vul.⁊ pupil.l.ſi ſerui veſtri.C.de noxal.l.cōſtōnib⁹.ff.ad
municipa.l.vt gradati.§.ſed ſi lege.ff.de mu.⁊ ho.iſta iu
ra allegant a Bal.hic ſed ſcribētes hic dn̄t ꝙ verba ſta
tuti debēt capi ſtrictiſſime ⁊ largiſſime ad hoc vt ꝯcordēt
cū iure cōi ⁊ dicit do.Abb.iſtum tex.ad hoc allegari hic
ꝓ ſingulari.tu ante oia pondera vltra alios qȝ iſte tex.ꝓ
42 bat mirabil'r† ꝙ vbicūqȝ ſtatutū ⁊ cōſuetudo diſponūt cir
ca idē.⁊ verba capiēdo ſtricte derogāt iuri cōi ⁊ capien
do large cōcordant cū iure cōi.fit interpetratio vt cōcor
det cū iure cōi'licet ergo cōiter dicat ꝙ ſtatutum eſt in du
bio reducen̄.ad terminos iuris cōis vt dicunt iura predi
cta tn̄ idē eſt qn̄ ſtatutū ⁊ cōſuetudo cōcurrunt circa idē
tene mēti qꝛ ad hoc iſtū tex.reputo vere ſingularē.iſtē facit
glo.q̄ reputat ſingu.in.c.cupientes.§.ꝙ ſi per vigiti õ ele
43 ctio.lib.vi.que dicit† ꝙ per ſenſuȝ iꝓpꝛiū ⁊ ſub auditū
non dȝ induci correctio.facit glo.multū ſing.in auc.ex te
ſtamēto.C.de colla.q̄ vult ꝙ p ſenſuȝ ſub auditū ⁊ iꝓpꝛi
um excludit iuris correctio.ego dico ꝓ glo.illa fore caſū
44 hic formalē nō excogitatū ab aliquo.† naȝ verbū electio
capit pro cōfirmatōe hic ad hoc vt ſtatutū ⁊ cōſuetudo
nō corrigant ius cōe nō tradas hoc obliuioni.facit quod
Bal.noſtro venit in ore in.l.i.ff.de cōſti.pnci.vbi magni
45 facit tex.iſtū dicens† ꝙ cōſtitutio ⁊ edictum ſemp debent
interpetrari ſm ius cōe allegat iſtuȝ tex.⁊ ſm ꝯſuetudi
nē allegat.c.ex pte de exceſ.pla.⁊ ſic Bal.extēdit tex.iſtū
loquentē de ſtatuto ⁊ cōſuetudine ad edicta ſil'r fecit idē
Bal.in.l.oēs populi.ff.de iuſti.⁊ iur.poterat tn̄ allegaſſe
elegantē tex.in.c.dilecto.J.de verbo.ſigni. vbi idulgentia
indulta a papa reducit ad terminos iuris cōis in dubio.
⁊ faciat qȝ idē Bal.voluit in.l.cū a matre.C.de rei ven.
46 vbi ēt magnifecit tex.iſtū.† Statuto inquit cauet ꝙ filius
heres patris nō poſſit venire ꝯ factū patris ꝙ per tale ſta
tutū non vr̄ ſublatū beneficiū iuentarij.qꝛ dȝ reduci ſtatu
tū illud ad terminos iuris cōis ad hoc allegat tex.iſtū ⁊
d.l.ſi ſerui veſtri ⁊ glo.in.l.fi.§.in cōputatione.C.de iure
delibe.facit ꝙ pulchre voluit idē Bal.i auc.niſi tricēnal.
47 .C.de bonis maternis† diſponit ſtatutū ꝙ pſcriptio.x.an
noꝝ currat oibus q ſua dbita non exigerunt ꝙ talis pſcri
ptio nō currit filiofa.q p ſe exigere non pōt ⁊ mouet qꝛ ta
le ſtatutū dȝ intelligi ſm ius cōe vȝ de valentibus exigere
hoc dictū refert ⁊ ſequit Pe.de ancha.in repe.c.i.de cō
48 ſti.facit ꝙ voluit idē Bal.in.l.i.C.de ceſſio.bono.† ſtatu
tū diſponit ꝙ publicuȝ inſtrm̄ mandet executioni p incar
ceratonē debitoris decidit ꝙ debitor cedēdo bonis eui
tabit carceres ⁊ mouet qꝛ tale ſtatutuȝ intelligit ſm ter
minos iur cōis refert hoc dictuȝ ⁊ ſequit Pe. de ancha.
in repe.d.c.i.⁊ ibi do.Pet.cōmemorat quendā doctorē
49 cōſuluiſſe.† ſtatuto venetiaꝝ cauebat ꝙ decedenti ab inte
ſtato ſuccedāt ꝓximiores cōſanguinei ex linea pīna. mo
do deceſſit quidaȝ hn̄s fratrē patruelē dūtaxat ⁊ aliū fra
trē ex vtroqȝ pente doctor ille cōſuluit ꝙ vterqȝ admittet
equal'r ptextu illius ſtatuti do. Pe.dicit illū male cōſulu
iſſe qꝛ tale ſtatutū intelligi dȝ ſȝ ius cōe p iſtū tex.quo ca
uet ꝙ vtrinqȝ cōiunctus admittit dumtaxat.facit ꝙ vo
50 luit idē Pe.de ancha.in cōſilijs ſuis cōſilio.vi.† ſtatutuȝ
diſponebat ꝙ bānuȝ det ꝯ heredes nō ſoluētes legata ꝙ
hmōi ſtatutū intelligit niſi cōfecerit inuētariū allegat gl.
in.d.l.fi.§.fi.in cōputatōe.facit ꝙ voluit Bal.in auc.oēs
51 peregrini.C.de cōia de ſucceſſorib⁹ vbi dicit† ꝙ qualitas
pene dȝ eſſe ſm qualitatē culpe.xxiiij.q.i.c.nō afferamus
ſi ſtatutuȝ pōt interpetrari ſane.i.quo ad ſanitatē verbo
ruȝ ſtatuti ſm ius cōe ita dȝ intelligi ⁊ idē dicit eſſe in re
ſcriptis ꝓ quo dicto caſuȝ habetis ſing.in.c. cām que.ẽ.
52 de reſcrip.⁊ ſubdit† ꝙ in dubio iuris ſtamus iuri cōi qd
in dubio facti ponit exēplū ſtatuto cauet ꝙ equ⁹ nō reddi
beat niſi ſit bulſus duo teſtes dn̄t cū eē bulſuȝ alij duo te

a ¶ Ciuiū. an ⁊ qn̄ ſtatutū intelligat ſȝ ius cōe ⁊ qn̄ non hr̄ ⁊ not. in.c. cū dilectus de cōſue. ⁊ in.l.ſi ſerui veſtri de noxa. ⁊ in.l.fi. §.i cōputatiōe C.de iur.delibe.vbi nouiſſimi ſcribentes maria ⁊ montes aggregāt. vide ibi omnino qꝛ omnia diſcuſſa reperies.

ſtes dn̄t ꝯriū ius aūt cōe dic p oē viciū occultū eē redibē
dū decidit ꝙ i dubio pſumit eū redibēdū qꝛ dubiuȝ facti
dȝ decidi ſȝ eqtatē nālē.faciat ꝙ voluit idē Bal.i.l.data
53 opa.C.q accu.nō poſ.† ſtati inqt loqt de homicidio ꝙ in
telligit de homicidio cōmiſſo p doluȝ alias ſecus.l.i.C.õ
ſicca.idē voluit in.l.nō dubiuȝ.C.de legibus ⁊ Saly.i.l.
ſi ſerui veſtri.C.de noxa.⁊ do.Cardi.in.c.lator de homi
ci.itē do.Pe.de Ancha.hic extendit iſtuȝ tex.ad cōuētio
nes ⁊ pacta vt moderentur ſm ius cōe.l.q̄ro.§.inter loca
torem.ff.locati.l.ſi ſeruum.ff.de verborum obliga.c.ij.⁊
c.quēadmoduȝ de iureiur.l.qui iurato.ff.q ſatiſda.cogā.
54 itē facit qȝ voluit Bal.in.l.i.C.qui accuſa.non poſ.† ſta
tuto inqt cauet ꝙ oēs cāe criminales teneat ptās diffini
re.J.duos menſes cōputandos a die ꝓducte accuſationis
vel formate inqſitionis ſub pena mille libraꝝ ſi ꝯfecerit ⁊
ꝙ iſte terminus nullomō debeat ꝓrogari fuit ꝯ titium ꝓ
ceſſum de homicidio teſtes ꝓbauerunt plenarie homici
diuȝ q accuſati ſunt de falſo per iſtū ticiū vel iudex inqrit
ꝯ eos de falſo an ꝓpter hoc non currat iudici termin⁹ ſta
tuti in qōne pncipali arguit ꝙ non currat qꝛ tale ſtatutū
recipit interpetratiōem ꝓbabilē a iure cōi ⁊ ad hoc alle
gat tex.iſtuȝ.facit qȝ voluit idē Bal.in rubri.C.q accuſa.
55 non poſ.† ſtatutum diſponit ꝙ de homicidio quilibet va
leat accuſare arguit qȝ non admittet accuſator minus le
gitimus vt in.c.i.de accuſa.⁊ mouet qꝛ ſtatutū in mā iu
ris cōis intelligit ſm ius cōe ⁊ ad hoc allegat iſtum tex.
facit qȝ voluit idem Bal.in.l.acceptā.C.de vſur. in vlti.
56 queſtione.† Statuto inquid cauet ꝙ non ſoluentibus col
lectas non reddat ius modo qdam non ſoluit collectas
ex eo qꝛ ſuuȝ patrimoniuȝ eſt lapſuȝ caſu fortuito vtrū de
beat ei ius reddi.dicit ꝙ ſic qꝛ talē excuſationē iudex ad
mittere debet qꝛ venit ex iuris cōmunis diſpoſitione alle
gat tex.queȝ dicit eſſe ſingularem in.l. forma.§.c̄ſꝫ.ff.de
cēſibus facit ꝙ voluit idē Bal.in.l.ab executōe .C.quoꝝ
app.nō recipiant† vbi dicit ſtatutuȝ diſponit qȝ ꝯ ꝓubli
57 cū inſtrm̄ nihil opponi poſſit ꝙ nihilomin⁹ poterit oppo
ni ꝯ executōem inſtri ⁊ mouet qꝛ ſtatutū iſtud dȝ reduci
ad ius cōe q̄ꝫtū fieri poteſt allegat glo.in.l.fi.§.in cōputa
tione.C.de iure delibe.facit qȝ voluit idem Bal.in.d.l.ſi
ſerui veſtri.item Saly.ibi in repe.inquantū illa.l. loquit
in ſtatuto ipſe dicit idem in cōſuetudine ⁊ allegat ad hoc
tex.iſtum facit ēt qȝ voluit glo.ſingu.in.d.§.in cōputatio
58 ne† ſtatutuȝ diſponit qȝ nemo veniat cōtra inſtrumentuȝ
factum a ſe vel heres eius ⁊ teſtator obligauit fundū ei⁹
quē poſtea inſtituit heredem qui adiuit ⁊ fecit inuentariū
an poterit vendicare a creditore funduȝ illuȝ decidit qȝ
ſic qꝛ tale ſtatutuȝ intelligit de herede qui non fecit inuē
tariuȝ ſecus ſi fecit inuentarium ⁊ ſic glo.ibi vult qȝ ſta
tutum reducatur ad terminos iuris cōmunis ⁊ iſtud ſeq
59 tur ibi Bar.facit qȝ voluit Bar.in.l.fi.C.de ſpon.† ſtatu
to inquid cauetur qȝ ſi creditor habet debitoreȝ ſuſpectū
poſſit facere eum capi.certe hoc ſtatutum debet intelligi
ſi cauſa ſuſpitionis ſuperueniat poſt contractum debiti.
ſi autem ſciebat illum eſſe ſuſpectum ſibi imputet per illū
tex.qꝛ ſtatutum debet itelligi ſm ius cōmune.facit quod
60 voluit Bar.in.l.fi.ff.de receptatoribus. † Statutum in
quid diſponit qȝ quicunqȝ receptauerit bānitum puniat
qȝ non puniet ſi quis receptauerit cognatuȝ ſuum qꝛ ta
le ſtatutum intelligit ſm ius cōe niſi eſſet hoſtis ciuitatis
vt ibi per eum.facit qȝ voluit Saly.in.d.l. fi.§.in cōpu
61 tatione† ſtatuto inquid cauetur qȝ inſtrumentum publi
cum mandetur executioni contra debitorem ⁊ heredem
eius qȝ intelligitur niſi heres confecerit inuentarium. fa
cit quod voluit Auge.⁊ Jo.de imo.in.l.poſtulante.ff.ad
62 treb:l.† Statuto dicunt cauetur qȝ ex littera cambij poſ
ſit carcerari debitor ⁊ eius heres qȝ intelligitur niſi con
fecerit inuentariū.facit qȝ voluit idem Aug.in repetitio
ne.l.ſi vacantia.C.de bonis vacan.libro.x. Facit qȝ vo
63 luit Bal.in auc. ſi captiui.C.de epiſ.⁊ cleri.vbi dicit† ſta
tutum diſponit qȝ ꝯtractus factus cū minore.xviij.annis va
leat qȝ

le^a^t qȯ intelligit̃ ſʒ ius cōe vt reſtituat̃ in integrū facit.c.
64 licet de offi.ordi.†vbi ſi in cauſa correctionis cōmittit̃ cā
appellatione remota qȯ intelligit̃ niſi modus excedat̃ ꝛ
ſic ſʒ ius cōe ꝛ iſta vtilia ſunt ꝛ pulchra ad enucleatōeʒ
huius tex.ſed longe mirandū eſt qȯ nemo ſcribentiū me/
minerit eius qȯ voluit Bar.in.l.iij.§.pretor ait.ff.de dā
65 no.infec.vbi dicit.†Statuto cauet̃ qȯ nuncius debeat ci
tare reū ad perſonā vel ad domū ꝛ de iure cōi tenet̃ nun
cius incipere a pſona ꝛ nō a domo vt no.in.c.cāmqʒ ꝺ do
lo ꝛ ɔtu.modo ſtatutū ponit eadē verba formalia q̄ ap/
ponit ius cōe decidit ibi Bar.ꝯ̃ iſtū tex.qȯ nūcius ſtante
ſtatuto illo pōt incipere a domo ad hoc vt ſtatutū aliqd
opet̃ vltra ius cōe allegat qȯ hr̃ in.l.iij §.ſi rē.ff.de leg.iij
ꝛ in.l.nō ſolū.ff.de rei ven.ecce qualr̃ bar.pmo eſt ibi ꝯ̃/
rius ſcdo vr̃ decidere ꝯ̃ iſtū tex.ꝛ hoc dictū bar.ſeqt̃ do.
Anto.in.d.c.cāmqʒ.ꝛ ēt illud ſequit̃ do.Abb.in.c.ex pte
de ver.ſig.ꝛ ad iſtū tex.dici poſſet qȯ loquat̃ in ſtatuto
multiplr̃ intelligibili qꝛ dʒ capi ſenſus vt ɔformet̃ iuri cōi
ſecus in dicto Bar.ſed frāciſcus de rāponibus in.d.l.ſi.
§.in cōputatōe reprehēdit iſtud dictū bar.ꝛ p ɔcordia
dicit illud hr̃e locū in cā leuis p̄iudicij ſecus ſi eēt magni
p̄iudicij qꝛ tūc nō ꝓcederet ꝛ cū hac cōcordia trāſit Jo.
de imo.in.d.l.iij.§.ptor ait tñ do.Abb.reprehēdit hoc
dictū Bar.in.d.c.cāmqʒ.itē ꝯ̃ oia dicta ſupiora facit di/
66 ctū Bal.in rub.C.q accu.†nō poſ.vbi dicit ſtatutū diſpo
nit ꝙ de homicidio qlibet poſſit accuſari ꝙ vr̃ habilita
tus accuſator nō legitimus niſi eſſet īfans demēs aut fu
rioſus vel excōicat⁹.vñ minor ꝛ mulier ꝛ inimic⁹ ꝛ forē
ſis vident̃ habilitati ad accuſandū p illud ſtatutū pōt rñ
deri iſtud ꝓcedere ꝓpter publicū fauorē ne delicta rema
neāt īpunita.l.ita vulnerat⁹.ff.ad.l.acquili.c.vt fame de
ſen.excō.ꝛ in arg.allego caſuʒ meliorē de iur.in.l.ſi qs ī
graui.§.hī quoqʒ.ff.ad ſilleni.dixit tñ dñs Abb.in.c.ex p
67 te de ver.ſig.†qñ ſtatutuʒ pōt aliqd opari tūc reſtringit̃
vt non ledat ius cōe ſed qñ nihil opari pōt tūc nō reduci
tur vt ɔcordet cū iur̃ cōi ſed vt potius p̄iudicet iuri cōi.ꝛ
iō dicit qȯ ī caſu quo loquit̃ Bar.ſtatutū nihil opari po
terat iō opus fuit vt p̄iudicaret iuri cōi.ꝛ idē dñs abb.in
68 d.c.cāmqʒ dicit†qȯ qñ ius cōe loquit̃ p verba ꝓpria tūc
ſtatutū loquēs in materia iuris cōis recipit īterpretatio
nē a iure cōi ſecus vbi ius cōe loquit̃ p verba īpropria vt
69 in caſu.l.ſcire dʒ.§.dʒ.ff.de excu.tuto.dū dicit†qȯ citatio
īcipere dʒ in perſona vel ad domū qꝛ tūc ſtatutū loquēs
per eadē verba.dʒ intelligi vt addat iuri cōi qꝛ al's nihil
oparet̃ ꝛ ſic tʒ dictū Bar.ꝛ ad iſtū tex.ibi rñdet qꝛ ipro
prie ītelligēdo ſtatutū hic ēt aliqd īducebat vltra ius cōe
ſed in caſu quo loquit̃ Bar.nihil opari poterat ꝛ ita reſi
det ꝛ ēt do.Anto.in cle.cām.§.qȯ ſi forſam de elect.ſeqt̃
illud dictū Bar.ſed Bal.in.l.oēs populi in pe.carta v̄.
70 ſed an ecōtra ſtatutū recipiat.ff.de iuſti.ꝛ iur.querit†an
recipiat interpetratōeʒ a iure cōi ꝛ dicit qȯ ſic ꝛ allegat
iſtū tex.ꝛ.d.l.ſi ſerui veſtri.ꝛ.d.§.in cōputatiōe.arguit ī
ꝯ̃riuʒ qꝛ ſeparata ſūt ergo de vno nō īfert̃ ad aliud.l.pa
pinianus.ff.de mino.ſoluit.aūt mens ſtatuti.ꝛ qualitas
eſt certa ꝛ illa ſeruetur aut eſt incerta ꝛ tunc recurrit̃ ad
granum ſalis ideſt ad ius commune ne marceſcat.ponit
71 exemplum in ſtatuto dicente†qui occiderit occidatur in/
telligitur de homicidio doloſo non ſi caſu fortuito fiat.l.
i.C.de ſiccarijs.ꝛ aliud non dicit.ego vero non recedo
ab eo qȯ dixit Frāciſ.de rāpo.ꝛ dico qȯ lʒ ius cōe loquat̃
per v̄ba īpropria tñ qꝛ cōiter oēs ītelligunt ſtatutū ꝓprie
vt in caſu.d §.dʒ vbi dñt qȯ illa alternatiua eſt ordinis ſi
poſtea ſtatutū loquat̃ p eadē verba īpropria nihilomin⁹
tale ſtatutū recipit īterpetrationē a cōi ītellectu doctoꝝ
intelligentiū ius cōe qꝛ īterpetratio magiſtroꝝ facit ius
vt eſt text.in.c.i.de decimis ꝛ in.l.ſi idem cū eodē in pri
mo rñſo.ff.de iuriſ.om.iudi.ꝛ per ɔñs eſſentialr̃ ſtatutuʒ
nihil addit ad ius cōe niſi accidēs quoddā vt oriat̃ cōdi
tio ex ſtatuto per id qȯ voluit glo.in.l.iij.§.ſi rē.ff.de leg.
iij.tene mēti hanc doctrinā qꝛ per eā cōfundit̃ dictū bar.
ꝛ ēt cōfundit̃ illa diſtinctio franſci de rāponi.lʒ videat̃
valde equa.itē ꝯ̃ iſtū tex.ꝛ cōem doctrinā.facit qȯ volu/
72 it Ang.in auc.de exhibēdis reis ī pnc.†nā ius cōe diſpo
nit hñtē iuſtā cāʒ litigādi nō puniri ī expēſis.l.ꝓperañ.
§.ꝛ ſi qdē.C.de iudic.ſed pone ſtatutū dicit qȯ victus vi
ctori cōdēnet̃ in expēſis decidit qȯ lʒ hēat iuſtā cām liti/
gandi tñ puniet̃ in expēſis ad hoc vt ſtatutū aliqd addat
iuri cōi ꝛ ad hoc allegat gl.ibi ꝙ̃ ad hoc reputat ſingu.
ꝛ idem Ange.in.l.nō ſolū.ff.de rei ven.dedit eandē do/
ctrinā ꝛ ad hoc allegat glo.d.l.nō ſolū qꝛ poſſet rñderi
qȯ illud dictū cōfundit̃ per iſtū tex.vel poſſet dici qȯ pro
cedat qñ expēſe eſſent modice ſecus ſi magne vt dictū eſt
vel poſſet dici illud procedere qñ victus tractaret de lu
cro captādo ſecus ſi de damno euitādo ꝛ ad hoc allego
73 dictū bal.in.l.cū a matre.C.de rei ven.vbi dicit †qȯ vbi
qs tractat de dāno euitādo ſtatutū dʒ intelligi ſʒ ius cōe
ſec⁹ ſi tractat de lucro captādo vt ibi p eū nō.n.pia ſunt
lucra nō cape ꝛ debita pdere.l.ſi.C.de codicillis.iteʒ ēt
poſſet allegari ꝯ̃ iſtū tex.dictū Bal.i.l.acceptā.C.de vſu
ris quē ſuperius recitaui qꝛ ibi tʒ ꝯ̃riū eius qȯ dixi ſupi⁹
nihilomin⁹ dic qȯ cōfundit̃ p iſtū tex.ꝛ p.d.l.forma.§.
ꝙ̃qʒ.ff.de cenſib⁹.itē ēt poſſet allegari in ꝯ̃riū qȯ voluit
Cy.in.d.§.i cōputatōe vbi tʒ ꝯ̃ tex.iſtū ꝛ illā gl.ex eo qꝛ
ſtatutū dʒ aliqd opari nec pōt ēt heres cōqueri cū adeū
do videat̃ cōſenſiſſe in legē municipalē.l.ſi duo in fi.ff.ꝺ
acq.here.bal.ibi ſequit̃ gl.dicēs qȯ eā ſemp allegamus
74 qȯ ſtatutū indefinite loquēs diſtinguit̃ p ius cōe†qꝛ ide
a finite in ſtatutis nō equiperat̃ vlī vbi eſt ꝯ̃ria rō ^a ꝛ cōdi
tio terminorū includēdoꝝ nā cū ſtatutū loquat̃ idefinite
intelligit̃ loq ſm naturā indefinite ꝛ iſta mēti comēda.
ꝛ ex eiſdē verbis no.inq̄ʒtū electio ponit̃ ꝓ cōfirmatiōe
75 hic†qȯ q cōfirmat vr̃ eligere tñ ꝓprie loquēdo cū elige
re ꝛ cōfirmare cōpetant diuerſo iure ꝛ diuerſa non ſunt
idem ſed tendūt ad idē.l.i.§.ſolent.ff.qñ appellañ.ſit no.
in.c.poſtulaſtis de cōceſ.preben.ſicut qui cōfirmat teſtm̄
nō facit teſtm̄.l.omniū.C.de teſta.ꝛ qȯ not.Cy.in.l.ex
his verbis.C.de dona.inter vi.ꝛ vxo.ꝛ qȯ hr̃ in.l.q in ꝓ
uincia.§.i.ff.de ritu nup.vbi ponit̃ cōfirmatio ꝓ legitima
76 tōe ꝛ ē tex.valde nōbilis.¶ No.ibi ꝓbata†qȯ allẽgans
ɔſuetudinē dʒ eā ꝓbare de hoc hēbit̃ in.c.fi.ꝭ.co.ſed an
auctoritate ſoli⁹ gloſatoris poſſit ɔſuetudo ꝓbari qꝛ gl.
dicit ita obſeruat cōſuetudo Bal.hic dicit qȯ ſic ꝛ allẽgat
77 glo.in.l.dos a patre ꝓfecta.C.ſo.ma.†ſed an poſſit ꝓba
ri p teſtes ſinglẽs Bal.hic dicit qȯ ſic ſi tēdunt ad eūdē
rei ſinē allẽgat.l.q ſniaʒ.C.de penis al's.ſecus.tu vide eun/
dē in.l.i.C.de teſta.vbi refert Petrū dicere qȯ p teſtes
ſinglẽs nō ꝓbat̃ ɔſuetudo loci.nec pſone dicet̃ in.c.fi.ꝭ.e.
78 No.ibi q iuri cōi p̄iudicet †qȯ ſicut cōſuetudo preiudi/
cans iuri cōmuni.dʒ eē pſcripta vt in.c.fi.ꝭ.co.ita ɔſuetu/
do q īterpetrādo ſtatutū trahit illud ꝯ̃ ius cōe dʒ eſſe pre
ſcripta ꝛ eſt rō qꝛ interpetratio.l.eſt idē qȯ ipſa lex vt ē
79 text.fin.in.l.ſi ita fidei.ff.de iure fiſci.Ultimo no.†qȯ vbi
libell⁹ ɔtinet plures artic̃los ſepatos ſi pus cōſtat ꝺ vno
ꝙ̃ de altero pōt iudex pus de vno ꝓnūciare ꝛ iō papa
hic ꝓnūciauit pmo ſup electōe ita facta nā ħ diſputabat̃
ſup electōe iā facta ꝛ ſup iure eligēdi ꝛ.qꝛ pus conſtitit
de inualiditate electionis prius ſup ea pronūciauit ꝛ ſu
per alio articulo cōmiſit cāʒ decidēdā.No.ibi iuri cō/
80 muni preiudicet†qȯ ius cōe cedit cōſuetudini vtilitate ſʒ
non auctoritate ſm Bal.hic allẽgat.c.i.de feudi.cognitio.
nam conſuetudo eſt quedam ſpecies iuris municipalis
81 ſm eum†ſed an p viā electionis quādo talis elect⁹ ſtetit
ī dignitate p quadragita ānos ſit īducta ɔſuetudo vr̃ qȯ
nō qꝛ ī cōſuetudine reqrit̃ actuū pluralitas ī ꝯ̃riū arguit
bal.qꝛ nō min⁹ opat̃ cōtinuatio ꝙ̃ cōſuetudo cū cōſuetu
do ex pſcriptōe fūdet̃ ꝛ dic qȯ ſi cōſuetudo pēdet ex ſtatu
to pſcribit̃ p actū tpe lōgiſſimo pmanēte qꝛ hʒ admiculū
alteri⁹ act⁹ tu vide elegātē gl.i.c.cū eccl̃ia ſub trina ꝺ cā
82 poſ.ꝛ ꝓp.no.ibi p canonicā electōeʒ.†qȯ electio nō cōfir
matur niſi ſit canonica.c.cū in cunctis de elect.c.ſi poſtq̄

a ¶ Cōtraria ratio.adde ad maʒ.l.ſi ita in pnci.ꝛ ibi no.ff.de leg.ij.vbi gl.ordinaria.ꝛ in.l.ſi pluri/bꝰ c.ti.ꝛ elegātē glo.in.c.vt circa de elec.l.vi.ꝛ dy.in ru.de regu.iur.in vi.qbꝰ in locis mira pulchra collig eo.

a ¶ Locus. ꝯ a monaſteriū dr̄ ⁊ appellat̄ pp monachos nō autē ſine mo nacis bal.in.l. i.ij.col.C. ð in ſti.⁊ ſubſti. ib ꝯdi.fact. ergo iſta ꝯcl'o falſa ſolue p̄te ex ð ductis a do. Andre.hic.

eo.titu.lib.vi. Poſtremo colligit hic Bal.ex verſi. adeo
83 pullulares† ꝙ dicit̄ monaſteriū anteq̄ȝ ibi ſit numerus q
poſſit eligere abbatē vel priorē locus[a] igitur ſtatutus ꝓ
monaſterio dr̄ monaſteriū lȝ nundū ſit ibi collegium ſm
Bal.hic.ego allego in ſiſi ſingularē tex.in.l. veſtimentuȝ
84 ff.de auro ⁊ arg.lega.† vbi ſi teſtator legat veſtimēta ſua
veniunt veſtimenta q̄ ſunt in tela.ita in ꝓpoſito non eſt
mirū ſi dicat̄ monaſteriū lȝ adhuc nō ſit ibi numerus mo
nacoꝝ q eligat abbatē ⁊ allego.l.⁊ ſi non tantū.§.infecti
85 ff.de auro ⁊ arg.lega.† vbi appellatione argenti facti ve
nit argentū ꝙ eſt in fieri ⁊ allego ſtipulatio.ff.de ope.no
ui nuncia.vbi ad hoc vt interdictū demolitoriū hēat locū
86 ſufficit ſi habeat inſtar operis ⁊ ibi ang. dixit† ſtatutū pu
nit facientē nouū opus in alieno territorio ꝙ cōprehendi
tur opus ſuceptū hn̄s inſtar operis lȝ non ſit cōpletū.pro
intellectu glo.prime oppone vr̄ ꝙ electus nō potuit age
re ſuper iur̄ eligendi ex duplici capite primo q2 non habu
it mandatū ideo ius alterius in iudiciū deducere nō potu
it ſine mandato.c.i.de ꝓcur.ſecūdo q2 qḋ iuris eligendi
ſpectabat ad eccleſiaȝ ⁊ eccleſia vacabat. ſed ſede vacāte
cauſe eccleſie agitari non poſſūt ergo ad primū gl.iſta rn̄
det ꝙ hic hēbat mandatū iſte monachus. ⁊ ex hac ſolo
87 ne† ꝙ monachus non pōt agere ꝓ monaſterio ſine māda
to lȝ ſit ꝯiūcta perſona ꝯiunctione legali.facit.c.corā ð of
fi.lega.vbi canonicus nō agit ꝓ eccleſia ſine mādato.ad
ſm rn̄det ꝙ iſte poterat deducere ius eligendi incidenter
q2 erat cōnexū in cā ad ſuā electionē ideo de eo poterat li
tigare ſicut ſup cā electionis ꝓprie ⁊ ēt ſede vacante hoc ē
qn̄ ipſum deduceret in iudicio p modū cauſe quo caſu nō
eſſet ſuper eo ꝓnunciandū.ſed ſuper electione ſecus ſi hoc
deduxit p̄ncipaliter ſed in eo ꝙ glo.iſta innuit qḋ hic va
cabat ſedes non ſoluit ꝯriū ꝙ poſſet formari de.c.fi.ne ſe
de vacante vbi vacante ſede non poteſt cā in iudicio agi
88 tari.† conclude ſm do.Ant.ꝙ qn̄qȝ qs vult diſceptare ſu
per iure eligendi icidēter quatenus cā ꝯcludit ad validi
tatē ſue electionis ⁊ hoc pōt ſine mādato ēt vacāte ſede.
aut vult p̄ncipal̄r aſſumere diſputatōeȝ ⁊ ſuper iure eligē
di vt ſuper eo ꝓnunciet̄ vel ab initio p̄ncipal̄r deducēdo
vel ſup eo ex poſt facto deſēſionē p̄ncipal̄r aſſumēdo ⁊ nō
pōt ad preiudiciū eccleſie niſi habeat mandatū vel niſi ec
cleſia ſciat ⁊ patiat̄.e.q̄ȝuis.J.de re iudi.iſtud vide tu exa
89 minatū in.c.ex parte decani ſ.de reſcrip.† ſed an hoc poſ
ſit agitari ſede vacante dicendū eſt ꝙ ſic ſm Inn. vt ipſe
voluit in.c.ij.de in integ.reſti.⁊ in.c.cū eccleſia ſutrina de
cauſa poſ.⁊ ꝓprie.⁊ in.c.edoceri de reſcriptis ⁊ eſt ſpāle
in iure eligendi ꝙ cōpetētius tractat̄ ſede vacante vel ſȝ
Inno.ꝯria loquunt̄ de ſede epāli vacāte hic loquit̄ de ec
cleſia regulari inferiori q2 vacante ſede capl'm nō hȝ de
fendere iura epi ſed vacante monaſterio pōt ꝯuentus age
re cām monaſterij ⁊ ꝯſtituere ſindicū ad agendū per.l.i.
§.i.ff.ꝙ cuiuſq̄ȝ vniuerſi noīe q2 capl'm eccleſie inferioris
ſuccedit in adminiſtratione oium rerū vacāte ſede ſȝ In
no.dn̄s Anto.dicit ſe nunq̄ȝ vidiſſe rōneȝ quare plus poſ
ſit ꝯuentus monaſterio vacāte ſede q̄ȝ capl'm vacāte ſede
epāli vn̄ non eſt dare bonā rōnem diuerſitatis inter eccle
ſiam cathedralē ⁊ eccleſiam iferiorē ideo melior vr̄ ſolo
90 p̄cedens ⁊ ꝙ predicta dn̄ia nō ꝓcedat benefacit† q2 ſicut
adminiſtratio bonoꝝ monaſterij vacante ſede ſpectat ad
ꝯuentum ſic ēt adminiſtratio bonoꝝ epātus ſpectat ad
capl'm ſede vacāte.c.cū oliȝ de maio.⁊ obe.e.fi.de ſupplē.
negli.pla.⁊ tn̄ ſede epāli vacāte regul̄r cāe eccleſie epālis
non pn̄t tractari ꝓpter defectū prelati.c.i.⁊.ij.ne ſede va
cāte ergo eadē rōne idē eſt dicen̄ in eccleſia inferiori cum
ſit eadē rō ergo idē ius.c.trāſlato.de ꝯſtitu.⁊ ita ēt reſidet
91 hic Jo.de imo.bal.vero ſup hac glo. prima colligit † ꝙ
capl'm pōt ꝯſtituere ꝓcuratorē ſuper iure eligēdi prioreȝ
vel abbatē ⁊ aliud nō dicit.ſed do.Car.dicit hanc dn̄iaȝ
factā per Inno.in.c.i.ne ſede vacante nō ꝓcedere nec ēt
ꝓbari iure ꝙ maiorē ptātem hēat ꝯuent⁹ vacante mona
ſterio q̄ȝ caplȝ vacāte epātu ſed quantū ad hoc.c. dicit ꝙ
q̄dā ſūt q̄ meli⁹ expediunt̄ vacāte ſede q̄ȝ nō vacāte ſede ⁊
remittit ad dicta p ſe in.d.c.i.J.ne ſede vacāte.ſȝ do.abb.h̄
dicit ꝙ nuſq̄ȝ hec dn̄ia data p Inn.ꝓbat̄ nullus tn̄ docto
rū auſus ē h̄ dictū iprobare ſȝ eū nā maior cōio ē iter epȝ
⁊ caplȝ ſuū q̄ȝ iter p̄latū iferiorē ⁊ ſuū capl'm vt i.c.nouit
⁊.c.q̄ȝto de his q̄ fi.a p̄la.c.reqſiſti ð teſt.vn̄ multi doc.vo
luerūt ꝙ mortuo p̄lato iferiori caplȝ nō ſuccedat ſede va
cāte ipſi⁹ iuriſdictōis offō ꝙ ſentit Inn.i.c.cū acceſſiſſent
de ꝯſti.vn̄ iter ipſos non putat eſſe aliquā dn̄iaȝ in h̄ all'at
no.p gl.in.c.i.de reb⁹ eccle.nō alie.i.vi.q̄ dicit ꝙ titul⁹ ne
ſede vacāte hȝ locū in eccleſijs iferiorib⁹ ipſe credit ꝙ In
no.facit dn̄iaȝ q2 bona epi ⁊ capli ſūt cōiter diuiſa iō mor
tuo epō nō hȝ capl'm liberā adminiſtratiōeȝ bonorū epi.
nec illa i iudiciū deducere pōt.d.c.fi.ſȝ iter abbatē ⁊ ꝯuē
tū cōiter bona ſūt cōia iō mortuo abbate capl'm nō reci
pit adminiſtratiō.bonoꝝ abbatiꝫ.ſed bonoꝝ cōiuȝ nō tn̄ pu
tat ꝙ poſſit in iudiciū deducere cām preiudicialē abbati
p glo.in cle.fi.de ꝓcu.⁊ ad iſtū tex.dicit ꝙ hic agebat̄ de
iure eligēdi ꝙ ius ptinet ad ipſuȝ collegiū ⁊ nō ad prela
tū ⁊ q2 cōmodius agit̄ ne ſede vacāte q2 al's nō poſſet de
ueniri ad elec.a p̄lati all'at Inn.in.d.c.edoceri ⁊ in.d.c.i.
ne ſede vacāte ⁊ ita reſidet.ſed reuera iſta rō do. abbatis
92 fuit Inn.i.d.c.i.ne ſede vacāte† vbi dixit ꝙ in abbatijs ⁊
prepoſitarijs oia bona ſūt quaſi cōia iter abba.⁊ mona
chos nec dicit veꝝ ꝙ nullus doctoꝝ auſus fuerit reprehē
dere Inn.q2 imo dn̄s car.hic eū rep̄hēdit ⁊ ēt do. Anto.
vr̄ eū reprehēdere ⁊ ēt aperte rep̄hēdit eū Jo.de imo.hic
⁊ cōiter oēs ſcribētes eū reprehēdūt i.d.c.i.ne ſede vacāte
tn̄ Pet.de anch.hic trāſit cū hac dn̄ia Inn.hic nō tn̄ ali
qd all'at iſte paſſus ꝓprie examinādus ē i.d.c.i.⁊ nō hic
q2 ſatis honeratū eſt iſtud.c.i.de mā ſua.ſed ꝓ nūc pōde
ra vnū ꝙ ſcribit̄ p oēs ⁊ maxie p.d.Abb.in.c.i.de p̄ſcrip.
vbi ſede vacāte n̄ currit p̄ſcriptio i bōis cōibus p̄lato ⁊ ca
p̄lo eodē mō dicam⁹ ꝙ vacāte ſede nō poſſit caplȝ ꝓ illis
agere niſi quaten⁹ pateret̄ neceſſitas q2 forte eēnt res tē
pore pituræ ⁊ per ꝯn̄s dictū Inn.nō vr̄ verū de quo dicet̄
93 in.d.c.i.ne ſede vacāte. ¶ In glo.ſecunda no.† qḋ elige
re abbatē de iure cōi ſpectat ad ꝯuētū.xviij.q.ij.c.abbatē
xvi.q.vlt.c.fi.facit.c.i.⁊.c.trāſmiſſa.⁊.c.nihil de ele.qḋ li
mita niſi oēs de ꝯuentu eēnt mortui q2 tūc ſpectaret ad il
lū prelatū ad quē ſpectat ptās ꝯfirmādi ita no. in cle. in
94 pleriſq̄ȝ de elec.ex gl.ij.no.† qḋ vbicunq̄ȝ in actu eccl'iaſti
co itroducta ē ſolēnitas a iure ciuili ⁊ alias ſolēnitas idu
cit̄ a iure canonico qḋ ſeruat̄ ſolēnitas iuris canonici. nā
in eligēdis abbatibus ſeruat̄ certa forma de iure auctē
ticoꝝ vt hic in gl.tn̄ de iure canonico ſeruat̄ forma.c.q2 p
pter.J.de elec.qḋ eſt bene no.ad declaratōeȝ auct.hoc ius
porrectū.C.de ſacroſanc.ec. ¶ In glo.ꝯſtitutū no.ex ea
plura ſm do.Abb.ſed tu melius opponas hoc modo ꝓ
cius enucleatione epiſcopus pōt vnā eccleſiā ſubijcere al
teri.c.ſicut vnire de exceſ.p̄lato.ergo multofortius pote
terit ſtatuere qḋ vna eccleſia teneatur eligere paſtorem
de gremio alterius clericis inuitis.tu.rn̄de ad illud ꝯriū
qḋ non eſt ita amaꝝ in iure vnire eccleſiam alteri q̄ȝ di
minuere iura ſua nā ſede vacante bona eccleſie alienari
non poſſunt.c.i.de rebus eccleſie non aliena.lib. vi. ⁊ ta
men eccleſia vacans vniri poteſt cle.ſi vna de rebus eccle.
95 non alie.⁊ ſic no.primo ex hac gl.† qḋ epiſcopus nō pōt
facere ꝯſtitutionē cōtra ius cōe.c.qḋ ſuper his de maior.
⁊ obediē.dȝ.n.eſſe cuſtos canonū ⁊ nō violator.xxv.q.ij.
c.inſtitutionis plene Hoſtien.⁊ Joā. an.in.c.fi.de officio
archipreſbyteri ⁊ per Joan.andre.in.c.fi.de appel.libro
ſexto vide elegantem diſputationem Federici de ſenis in
96 conſilio.vij.vbi ꝯſuluit† qḋ non valet conſtitutio epiſcopi
qḋ quis probet̄ vſurarius per teſtes ſingulares vel per te
ſtes nō ſufficiētes vide eundē ꝯſilio.xvi.vide Pe.de anc.
in repetitione.capli primi de conſtitutio. vbi refert in fa
cto fuiſſe ꝯſultū per bal.⁊ per Bartholomeū de ſalyecto
⁊ per Lauren.de pinu. qḋ non valeat cōſtitutio epi vt p
teſtes ſingulares probet̄ vſurarius manifeſtus. Et icipit
conſiliuȝ

conſilium Bal. veritas eſt ⁊ ꝯſilium Laurentij conſtitu-
tio epi ⁊ conſi. Slay. in nomine ſaluatoris ⁊ vide Joã.
calderi. in ti. de conſtitu. ꝯſilio. xxij. ⁊ conſilio. vij. v. ⁊ vi.
⁊ in ti. de vſuris conſilio. xv. ⁊ do. Cardi. in cle. i. de vſu-
ris queſtione. xviij. Pet. de anch. ⁊ alios in. c. cuȝ in dio
ceſi de vſuris Ange. in queſtione incipiente aſteſis miles
Bal. in. l. executorem. C. de executo. rei iudi. ⁊ in. l. cõſul
ta. C. de teſt. Et limita niſi ex cã neceſſaria nouiter occur
rente tunc enim epũs poſſet facere conſtitutioneȝ ꝯ̃ ius ca
nonicum iſtud fuit ellegans dictum Bal. in. l. oẽs popu
li. ff. de iuſti. ⁊ iure allegat in argumentum. l. ſi homineȝ
ff. mãdati dixit tñ do. Abbas hic ꝙ lȝ non poſſit diſpone
re ꝯ̃ ius cõe tñ poteſt ius cõe adiuuare apponendo penã
ipſo iure vbi a canone iponit̃ per ſñiaȝ vel aggrauando
penas impoſitas a iure cõi allegat ad hoc duas glo. ſ. in
cle. ne romani de elect. ⁊ in. c. ij. de conſti. li. vi. ⁊ ꝙ nota
Jo. an. in. c. in regula ea que li. vi. ego allego eleg. dictuȝ
97 Bal. in. l. eos. §. i. C. de vſuris ver. dixit † ꝙ epũs poteſt ꝑ
ſuam conſtitutioneȝ diſponere ꝙ quis probet̃ vſurari⁹ ꝑ
faciliorem modum ꝙ diſponat̃ a iure canonico ſequitur
ibi Saly. ⁊ etiam allego dictum do. Cardi. in. c. ex tue ð
98 cleri. non reſidet vbi voluit † ꝙ lȝ ꝑꝑ non reſidentiaȝ cle
ricus ſit priuãdus bñficio ex cenſura iure cõis tñ poterit
epũs ſtatuere ꝙ ipõ iure ſit priuatus allego ẽt ſin. gloſ. in
99 cle. iij. qui de eta ⁊ quali que voluit † poſſe epm̃ per ſuaȝ
conſtitutionem diſponere vt canonicus non in ſacris cõ-
ſtitutus non habeat voceȝ in caplõ ⁊ allego in ſimili ſin.
tex. ẜm Dy. ⁊ Bar. in. l. fulcinius. §. ſi. ff. ex quibus cauſ.
100 i poſſ. eatur † vbi de iure cõi miſſus in poſſeſſionẽ ex ꝑmo
decreto non lucrat̃ fructus tñ ꝑpter nimiam cõtumati-
am iudex diſponere poteſt ꝙ lucret̃ fructus allego etiaȝ
elegans. d. domi. Abba. in. c. qñ frequenter. §. ſi. vt lit. ñ
101 non conti. † vbi dixit ꝙ iudex poteſt mittere actorẽ i poſ-
ſeſſionem ⁊ punire reum cõtumacem allego ẽt eleganteȝ
limitationeȝ ad oĩa iſta iura vt non ꝓcedant qñ eſt pena
102 terminalis † vñ nõ ꝑpterit epũs facere per ſuam conſtitu.
ꝙ homicida ſit ipõ facto ⁊ iure dãnat⁹ ad ꝑpetuos car-
ceres vel eo ipſo ſit degradatus ita pulchre dixit Bal. in
l. pro grama. C. cominationes epiſtolas ⁊ iſta erant que
ad hoc ꝓpoſitum adduci poterant per omneȝ in iure ex
ercitatum hominẽ. Sed miror vehementer quare nemo
ſcribentium allegauerit Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de elec.
103 in Rubr. vbi dicit † ꝙ de iure cõi electio facta vno ex ca
nonicis contento valet ⁊ tenet. Sed venit ãnullanda. c.
ꝙ ſicut de elect. tñ epũs non poterit per ſuam cõſtitutio
nẽ diſponere ꝙ ſit ipõ iure nulla ecce qualiter in indiui
duo tenet epm̃ non poſſe adiuare ius cõe apponẽdo pe-
nam ipõ iure vbi apponitur per ſñiam ⁊ allego eleg. do
ctri. ẜm ꝙ̃ conſuluit Jo. calde. ita refert ⁊ ſequitur filius
eius do. Gaſpar in. c. ex tue de cleric. non reſi. vbi voluit
non valere conſtitu. epi vt ꝑꝑ non reſidentia clericus ſit
priuatus ipõ facto bñficio ex quo per ius cõe requiritur
ſententia. Poſſet dici ꝙ Jo. an. in prealle. rubri. loqua-
tur qñ conſtitutio epi eſt ꝯ̃ ius cõe ex eo q: electio valet
⁊ tȝ ſi electus non ꝓſequat̃ ſuum cõtentum vt in. d. c. ꝙ ſi
cut ⁊ ideo bene loquit̃ nec dictum eius eſt cõtra gloſas.
d. cle. ne romani ⁊. d. c. ij. Ad dictum Joãnis ⁊ Gaſpis
Rñde ꝙ non bene dicunt nam aliqua iura vident̃ ꝓba-
re ꝙ nõ reſidens in bñficio ſit priuandus vt in. c. inter q̃-
tuor de cleri. non reſidet Aliqua iura vidẽtur in ferre eũ
eſſe priuatum vt in. d. c. ex tue iõ non eſt miruȝ ſi valet cõ
ſtitutio epi q: non eſt ꝯ̃ ius cõe ⁊ ita poſſunt redduci ad
concordiã tene menti ⁊ allegauit gloſ. iſtam ꝓ eleganti
domi. Domini. in. c. i. de conſtitutio. ad hoc quod epiſco
pus non poſſit ſtatuere. contra ius cõe ꝙ̃ tantum d decla-
rationem huius glo. iſta que ego dixi ſufficiant. In eadẽ
glo. ibi q: pacto priuatorum pondera ſin. iſtam glo. naȝ
tex. iſte loquit̃ in ſtatuto ꝙ eſt quoddaȝ pactũ vniuerſale
facto nec de eo dubitabat̃ ꝙ nõ interuenerit ⁊ ex hoc no
⁊ glo. iſta extendit ad pactum priuatorum dicens q: pa
cto priuatorum iuri publico non derogat̃ ideo ſtatuto ð
104 rogari non poteſt. Ex qua glo. collige † ꝙ illud qð non
poteſt fieri pacto priuatorũ non poterit fieri ſtatuto apð
legiſtas allegatur glo. multum ſin. in rubrica. C. de ðcre
tis decurionum q̃ probat qð illud qð pacto fieri nõ po
teſt non poterit fieri ſtatuto. Sed in cõtrarium ſunt glo-
ſe magiſtre in. l. neqȝ pignus. §. priuatoꝝ ⁊ in. l. nec ex ꝑ-
torio. ff. de regu. iur. Bar. in prefacta rubrica allegat in
contrariũ gloſas illas ⁊ non ſoluit ſed remittit ſe ad dcã
ſua in. l. oẽs populi. ff. de iuſti. ⁊ iure ibi uo. in tertia que
ſtione ꝑncipali concordat gloſas illas hoc modo quan
qȝ eſt prohibitum fieri per pactuȝ q: eſt ꝯ̃ bonos mores
⁊ tunc illud ꝙ pacto fieri non poteſt non poterit ẽt ſtatu
to. Et ita procedat glo dicte rubrice ⁊ per cõſequens ita
105 procedat glo. iſta ratio eſt † q: lex ⁊ ſtatutum debent eẽ
ſancta ⁊ honeſta. iiij. §. erit autẽ lex. Si vero continẽt ali
quid in honeſtum non valent vt ibi aut aliquid eſt fieri
prohibitũ per pactuȝ alia ratione q: ꝯ̃ bonos mores pu
ta ratione hublice vtilitatis vel alterius vt in caſu. l. ſtip.
iſta. §. alteri. ff. de verb. obli. ⁊ tunc tale argum̃ non pro-
cedit iſtud non poteſt fieri pacto ergo non poteſt fieri ſta
tuto q: potentius eſt ſtatutum ꝙ̃ pactum vñ tunc datur
regula affirmatiua illud ꝙ poteſt fieri pacto poteſt fieri
106 ſtatuto † ſed non negatiue illud ꝙ non poteſt fieri pacto
non poterit fieri ſtatuto q: iſtud eſt falſum naȝ pacto nõ
poteſt renunciari macedoniano ſed ſtatuto ⁊ conſuetu-
dine renunciari pt̃ iſtud exẽplum poſuit Bal. ⁊ ẽt plura
alia exẽpla ponit in comẽto. l. de quibus. ff. de legib⁹ ego
allego ſingu. text. de hoc in. l. gñaliter. C. de fideiuſſor. ⁊
ibi Bal. colligit ex illo tex. ꝙ illð ꝙ poteſt fieri pacto po
teſt fieri ſtatuto ⁊ ſubdit ibi Bal. eẽ caſum ꝓ glo. p̃facte
rubrice. Sed in hoc vr̃ erraſſe q: illa glo. dicit negatiue
ꝙ illud ꝙ non poteſt fieri pacto nõ põt fieri ſtatuto. Sȝ
d. l. generaliter loqtur affirmatiue ꝙ illð ꝙ põt fieri pa
cto põt fieri ſtatuto ⁊ ego allego elegantẽ gloſ. in. c. non
107 putamus. J. co. li. vi. que dicit † ꝙ illud qð poteſt fieri pa
a cto poteſt fieri cõſuetudine [a] ⁊ ſic datur regula affirmati
ua ⁊ de eo qð loquitur glo. iſta ⁊ glo. prefacte rubri. ha
bens extenſionẽ ad conſuetudinem vt per glo. dicti. c. nõ
putamus. Et vide per glo. p̃facte rubrice Bar. in. l. non
poſſibile. ff. de pactis vbi dicit quedam ſunt ꝓhibita ra-
tione publice vtilitatis ⁊ tunc non eſt vera regula h̃ mõ
ſũmendo iſtud poteſt fieri per legeȝ ergo poterit fieri pa
cto ꝑuatorum q: per. l. iuri publico derogari poteſt non
pacto ꝑuatorum. l. ius publicum. ff. de pac. ſed bene pro
cederet iſta regula illud ꝙ poteſt fieri per pactuȝ publi-
cum vel alterius qui habet poteſtatem. l. condende po-
terit ſtatuto ita intelligat̃ qð not. in. d. l. neqȝ ⁊ i. d. l. nec
ex pretorio ſed ſi pactum eſt prohibitũ q: eſt ꝯ̃ bonos mo
mores iſta ſunt conuertibilia qð non poteſt fieri pacto ꝙ̃
nec lege fieri poterit ⁊ econtra vt voluit glo. prefacte ru
brice. Facit qð voluit. Domini. in. d. c. non putamus in-
quantum refert diſti. do. Anto. in. c. ſi. J. eo. ⁊ iſta mẽti co
menſo. Tertio vero ex iſta gl. in ver. ſi tñ ius iſtud preſcri
bi. poteſt vt quis teneat̃ eligere dicto loco dicit hic bal.
qð iſta eſſet bona conſuetudo ꝓ electiõe rectoris ſchola
108 laſtici ⁊ ſic ex ea no. †. qð preſcribi põt ius eligẽdi ð alia
eccleſia ⁊ minus iuſtus titulus preſtat cauſã ꝑſcribendi
interueniente bona fide idem voluit glo. in. c. de quarta
de preſcrip. facit ꝙ not. in. c. cura de iurẽ patro. ſed con-
trarium voluit glo. in. c. ij. de his que fiunt a prelat. ⁊ in.
c. apoſtolice de dona. Archidia. in. c. q: cognouimus. xi.
q. iij. Paulus in cle. i. de rebus ecc. nõ alie ⁊ Jo. de lig.
ibi licet hic ponat quãdam opinionem ꝙ̃ reprobat do.
Cardi. dicũt enĩ qð ſi eſt minus iuſtus titulus interueniẽ
te errore facti procedat glo. iſta ⁊ ſimiles ſecus ſi interue
niat iuris error ⁊. Ideo fuit hic minus iuſtus titulus q:
epiſcopus fecit ſtatutum ſingularẽ conſenſu capituli ſed
credebat̃ interueniſſe cõſenſum capituli ⁊ ſic fuit error in
facto de eo dubitabatur ꝙ non interuenerit ⁊ ex hoc no

a ¶ Cõſuetu-
dine. adð bal.
in. l. liberti. x.
col. verſi. que-
ritur de eo. C.
de ope. liber.
⁊ elegantẽ gl.
Bal. ⁊ cõmu-
niter ſcriben-
tes in. l. i. C. ð
ſeru fugit. vbi
omnino vide-
as.

a109 ta accurate† qꝛ ſolēnitas extrinſeca[a] preſumitur qñ ꝺ ea
non dubitatur.Et ſi quiſpiam oppo.in ꝯtriuni nam capi-
tulum carophonenſſe ita intelligendo ſtatutū errabat in
iure qꝛ hic appet papa hic aliter iterpetraſſe error iuris
ipedit pſcriptionem .l.nūq̃.ff.de vſucapi.glo.in.c.duduz
de deci.ergo ꝛc.Soluite iſtud ꝯtrium ꝓcedere qñ erratur
in iure claro ꝛ indubitabili ſecus vbi ius eſſet dubium ꝛ
110 multipliciter intelligibile.Et ex hoc.d.Abb.colligit† ꝙ
ſnia lata ꝯ ius eſt nulla procedit qñ ius eſt clarum ſecus
ſi eſt dubium ꝛ vario modo intelligibille allegat.l.regu
la.ff.de iure ꝛ fac.igno.ꝛ qꝺ nota.Inno.in.c.cum ſpecia
li de app.ꝛ in.c.p.g.de offi.deleg.ꝙ eſt no.dignum ſꝫ eū
Ego ꝓ hoc dicto allego tex.iuncta glo.fin.in.l.cum pro
latis.ff.de re iudic.ꝛ allego dictum Bal.i.l.ab eo.C.quo
111 ꝛ qñ iudex vbi dixit† ꝙ errare in ſubtilitatib[9] ꝛ dubijs
legum non eſt peccatū mortalē allegat dictum Innoc.de
hoc in.c.per tuas de ſimo.ꝛ etiam allego Inno.in.c.cuꝫ
ex officij de preſcrip.tene bene menti Bal.hic colligit ex
112 iſta glo.† ꝙ conſuetudo recipit initium a minus iuſto ti
tulo nam in preſcribenda cōſuetudine nō requirif titul[9]
ſolēnis ſꝫ ſufficit talis qualis porro ſimplicitas i apicibus
canonum ꝛ exēpla maiorum cauſant bonam fideꝫ vide
que dixi in.c.cum venerabilē.ꝫ.eo. quarto not.ex eadem
113 glo.† ꝙ ep̄s non poteſt ius vnius eccleſie auferre ꝛ dare
alteri ego dico plus ꝙ etiam papa nō poteſt auferre ius
vni[9] ecc̄ſie ꝛ allego duas gl.fōmales i.c.lege.x.diſt.ꝛ in
c.i.xxij.diſti.ergo multo minus poterit ep̄s vide glo.Ho
ſtien.Io.an.ꝛ alios i.c.ꝯſtitut[9].de religio.do.ꝛ do.Bo.
in.d.c.lege.Scðo nota ex iſta glo.limitationē ad omnia
predicta qꝛ procedūt qñ ius eſt in eſſe ꝓductū ſecus ſi ad
huc eſt in fieri qꝛ eſt ius quereñ.vt in fundatione eccleſie
nā tempore fundationis pōt ep̄us conſenſu capituli ꝛ ad
petitionem patronorum ſtatuere vt illa eccleſia elligat ſi-
bi prelatum de aliena eccleſia vel qd ſimile ꝛ ſic ſine con-
ſenſu capituli ꝛ ſine petitione patroni aliqd ſtatuē non
poteſt in preiudicium eccleſie inferioris ꝛ in hoc glo.iſta
eſt ſin.ꝛ melior que reperiaf i iure ſecus ſi eccleſia eſſet iaꝫ
edificata qꝛ tunc non poſſet fieri talis cōſtitutio per ep̄uꝫ
facit.c.ad audientiam de eccleſijs edificandis ꝛ ſic ſentit
114 glo.iſta† ꝙ ep̄us ad petitionem patroni cum cōſenſu ca-
pituli poteſt ius vni[9] eccleſie auferre ꝛ dare alteri etiā ſine
cā ſm do.Cardi.Sed ipe dicit melius eſſe de iure diceñ.
qñ hoc faciat cum cā qꝛ nihil fieri dꝫ ſine cā.ſi qñ.ꝫ.de re-
ſcrip.ſufficit tñ ſm eum cā leuis ꝛ cum eo tranſit hic Io.
de imo.Bal.dicit ſuper hac glo.ꝙ in fundatione eccleſie
pñt fieri qnedam ſtatuta que non poſſent fieri ea funda-
115 ta ꝛ dotata† qꝛ reformande poteſt dari forma que vide-
tur in eſſe que tñ non vr̄ in eſſe ſi ex poſt facto adiungere-
tur rei formate .l.pfectaꝫ .C.de dona.que ſub mō.l.iuriſ-
gentium .§.quinimo.ff.de pactis ꝛ dicit hanc glo.eſſe no
tabilē vt cognoſcamus que ſtatuta ꝛ de quibus pñt fieri
ſuper futuro vel pñti ſtatu eccleſie ego allego in ſimili ꝙ
voluit Inno.in.c.admonet de renūci.vbi lꝫ bñficiat[9] nō
poſſit renunciare bñficium ſine cōſenſu ſui ſuperioris pro
cedit qñ habet ius queſitū in eo ſecus ſi eſt ius querendū
qꝛ tunc ſine conſenſu ſupioris renūciare poteſt .Et pro il-
lo dicto dico fore caſum lin.in cle.gratie de reſcrip.ita di
camus in ꝓpoſito vt in fundatione poſſit fieri pſatum ſta
tutum ex quo agitur de iure q̄reñ.ſecus eſt poſt fundatuꝫ
beneficium qꝛ agif de iure qſiro ꝛ allego in ſimili elle-
116 gans dictum federici de ſenis cōſilio.viij.† vbi cōſuluit p̄
latum poſſe repudiare legatum factuꝫ eccleſie ex quo agi-
tur de iure querendo voluit dom.Cardi.in.c.tua de his
que fiunt aplato ꝛ allego.d.Bal.in auc.ſi qua mulier.C.
117 de ſacroſan.eccle.vbi dixit† ꝙ Abb. poteſt refutare bōa
ingredientis monaſterium cum ſanguineis ingredientis
ex quo agitur de iure querendo ꝛ ꝙ voluit idem Bald.
in.c.clerici de iudici.ꝛ in conſilio.xi.poſito inter conſilia
118 Pe.de anch.vbi voluit† ꝙ ciuitas ſtatuere poteſt in pre
iudicium eccleſie quo ad ius quereñ.ꝛ idem voluit in .c.

a ¶ Extrinſeca. Quando iſta ſolemnitas preſumaf vide per Bar. no.l.ſciendus ff.de ver.ob. vbi copioſius per do. Alex. de imol.ꝛ do. Franc.areti.ꝛ per do.Andr. ꝫ.in.c.nonnulli.§.ſunt ꝛ alij de reſcr.ꝛ multa que ibi nos quoq̃ adiecimus in appoſtillis.

b ¶ Electōeꝫ actiuā.ꝛ talis electio eſt vera de iure ꝛ ꝺ facto nam fit a pſonis ydonee q̃q̃ tamen ſit de facto qñ fit a pſonis reprobatis vel ſuſpenſis item nec ꝺ iure nec de facto qñ fit a pſonis ad elligendum non deputatis vt eleganter tenet gl.ꝛ doct. in clemē. quo circa ꝺ electio vbi plna vide as.

eccleſia de conſti.ſecus in iure queſito facit ꝙ voluit do.
119 Cardi.in.c.potuit de loca.† vbi ſi emphiteota per mul-
tos ānos non ſoluit canonē ſi poſtea ſoluit ꝛ prelatus re
cipit vr̄ prelatus renunciare iuri aduocandi illam rem ex
quo agitur de iure quereñ.facit text.in.l.qꝺ aūt.ff.que in
120 fraudē credi.† vbi debitor repudians hereditatē ſibi ꝺla
tā non vr̄ ifraudem creditorū facere ex quo agitur de iur
querendo.Facit.l.ſi ſponſus.§.ſi maritus.ff.de dona.in-
121 ter virum ꝛ vxo.† vbi in iure querendo valet donatio in
ter virum ꝛ vxorem conſtāte matrimonio que non vale-
rent in iure queſito.Facit ꝙ voluit Pet.de anch.conſil.
cc.xv.ꝛ Lod.roma.ꝯſilio.clxxxiij.Item pondera qꝛ ſi ep̄s
cum capitulo hoc ſtatuit ad petitionem patroni edificā-
tis eccleſiam nō vr̄ ꝙ requiratur aliqua cā ſatis eſt enim
pro cā voluntas edificantis qui forte ſcluerer ab edifican
do ſi mos ei non geraf per ep̄m cum capitulo ꝛ ideo non
122 vr̄ dom.Cardi.bene dicere in glo.electio nota ex ea† ꝙ
iſtud verbum electio habet tres ſignificationes nam ca-
pi poteſt ꝓ electione actiua vñ habentes eligere habent
b electionem[b] actiuam ꝛ ita capif per totum .ꝫ.de elec.Se
cundo modo capitur in ſignificatione paſſiua vñ ſi de ne
ceſſitate dꝫ eligi prelatus de aliquo collegio tūc illud.c.
dꝛ habere electionem paſſiuam ꝛ ita conſuetudo inter-
petratur illud ſtatutum ibi vt verbum electio relatuꝫ ad
fratres illius loci iportaret electionem actiuam ſed rela-
tum ad capitulum carophonenſe iportat electionem paſ
ſiuam ꝛ ſatis fuiſſet admiſſa iſta interpetratio niſi dero-
gaſſet iuri cōi .Tertio modo capitur electio per cōfirma
tionē ꝛ ita papa interpetraf illud ſtatutum quatenus ꝟ-
bum illud referf ad carophonenſe capitulum nam cōfir
matio largiſſime ſumpta dicitur electio qꝛ ē finis electio-
123 nis.Et ꝓ hoc dicit do.Abb.† ꝙ ſtatutum non debet in-
terpetrari iproprie vt non deroget iuri cōi qꝛ iſta nō fuit
impropria verbi ſignificatio ſed largiſſima vñ putat ꝙ ꝟ
ba ſtatuti non debent iproptiari vt ſtatutuꝫ non deroget
iuri cōi allegat dictum Bar.in.l.quarta .§.pretor ait.ff.
de dāpno.infec. de quo dicto lata ſuperius diximus.ſed cō
tra hoc dictum do.Abb.glo.eſt ſingul.in aucten.ex teſta
mento .C.de colla.q̃ꝫ ſuperius allegaui. Et iudicio meo
vr̄ iproptia ſignificatio vt appellatione electionis veniat
confirmatio tum qꝛ differunt in nomine ergo differunt
in effectu .l.ānullo C.de ferijs.Item ponunf idiuerſis ti-
tulis ergo iproprie vnuꝫ venit appellatione alterius.Itē
emanant adiuerſo fonte qꝛ electio fit ab inferiori confir-
matio ꝟo a ſupiori licet enim confirmatio ſit finis electio
124 nis non tñ proprie dicitur electio† nam executio eſt finis
ſnie ꝛ tñ nō eſt ſnia.l.ab executione.C.quoꝝ appellatio-
nes nō recipi.ergo.ꝛc.Poſſet tñ non indigne conſidera
re ꝙ ſi electio ꝛ cōfirmatio emanāt ab eodē fōte puta qꝛ
ꝑ negliaꝫ iferioris debētis eligere electio deuoluif ad ſu-
piorē q debebat electionem ꝯfirmare vt voluit glo.in.c.
i.de elect.li.vi.ꝛ ibi ꝑ oēs ꝛ Ang.i.l.ꝛ qꝛ.ff.de iuriſ.om.
iud.tūc electio illius ſupioris dicef ꝯfirmatio lato ſūpto
vocabulo tene mēti ꝑpetuo.ꝛ ad precedenteꝫ glo.poſſet
non indigne queri ꝙ procedit ne ad petitioneꝫ patroni lay
125 ci ꝛ non ad petitionem.patroni eccleſiaſtici† nam debi-
lius ius habet patronus eccleſiaſticus in iure patronat[9]
quam habeat laycus patron[9] vt in.c.cū dilectus.de iure
patro.qd dicē.nemo ꝟ inueſtigauit.Abbi vr̄ idem dicē.
qꝛ eadē cā militat in vtroq̃ patrono vt .ſ. facilius indu-
catur ad edificandam eccleſiā ergo idem ius.c.traſlato ꝺ
conſti.In gl.in verſ.a ſuſpenſis magna eſt gloſ.iſta et in
tricata valde ideo pro eius faciliori intelligētia diuidif
126 primo ꝯfirmat text.Scða ibi nec bñficia tractat† an ſuſ
penſ[9] poſſit bñficia ꝯferre.Tertia ibi ſꝫ nō ne ſuocat illꝺ
i dubiū itcrſerēdo ēt ꝺ ptāte iudicādi ꝛ excōicādi.Quar
ta ibi dicunt quidā ponit opinionē quorūdā gloſat. que
fuit ioānis ꝛ La.ꝯ q̃ꝫ oppōit ꝛ nō ſoluit.Quinta ibi alij
dñt ponit aliā ſm opi.q̃ꝫ dicit eſſe meliorē ꝯ q̃ꝫ allegat
qdā rōnē quā nitif ſoluē ꝑ aliā rōnē.Sexta ibi ptere a tol
lit quādam

lit quãdaȝ obiectionem contra tex. Septima ibi ⁊ hec ꝗ
dñr reddit ad mãȝ ⁊ limitat ꝑdicta. Octaua ibi ſatis vr
accedere ad pmã opi. Jo. ⁊ Lauré. Nona ibi ego appro
bat ſm opi. Jo. ibi argumẽtũ ꝯ opponit ad hoc ⁊ ſoluit.
Decima ibi melioꝛ cõcludit cum opinione ſecunda. pro
eius recitatione oppone ſic videtur ꝙ electio facta a ſu
ſpenſis valeat qꝛ electio non eſt ordinis. ſicut nec iudica
re nec excõicare nec bñficia ꝯferre ꝙ iſta nõ ſint ordinis
ſed potius iuriſditionis ꝓbatur in. c. tranſmiſſam cõiun
cta gl. de elec. nã electus ꝯfirmatus nõdũ ꝯſecratus põt
iſta exercere ſed ſuſpẽſio ab officio tollit dũtaxat ea ꝗ ſũt
ordis. ergo dñt valere geſta ab offõ ꝗ nõ ſũt ordinis gl.
in hoc pnci. ponit duas opiniones. pria eſt ꝙ ſuſpẽſio ab
officio nõ priuat quẽ a ptãte exercẽdi iuriſditiõalia fatet
tñ hec opinio ꝙ talis ſuſpẽſio priuat a ptãte eligẽdi alia
opi. principalis in glo. eſt in oppoſitũ vȝ ꝙ ſuſpenſus ab
officio non poſſit iuriſditionẽ exercere nec eligere nec be
neficia cõferre. ⁊ ad hoc facit iſte tex. ⁊. c. cũ inter. de elec.
⁊ tex. a ꝯrio ſenſu in. c. ſi celebrat. de cleri. excom. mini. ⁊
hec opi. placet cõiter doctoribus. ⁊ maxime Inno. ⁊ cõ
poſt. qui dicunt ꝙ ſuſpenſus ab officio ⁊ beneficio tantũ
vel ſimpliciter vr ſuſpenſus ab oibus predictis qꝛ appel
latione ſuſpenſiõis in genere intelligitur de maioꝛi ſuſpẽ
ſione. ar. c. ſi quẽ. de ſen. excõ. ſecus dicunt in ſuſpẽſo a põ
tificalibus vel in eo cui eſt interdictus ingreſſus eccleſie
nã iſta interdicta non extendunt vltra in eis expreſſa. ſed
per hoc non rñdetur ad ꝯria Jo. an. dicit ꝙ hoc operat
mixtura officij ⁊ iuriſditõis ꝗꝛ hȝ ſpũalis iuriſditio ad of
ficium. i. ordinem. Et no. hec verba vult enim dicere qꝺ
ꝓpter iſtam mixturam ⁊ cõnexitatem quãdam que ẽ in
ter ordinem ⁊ iuriſditionẽ ſpiritualem ſuſpenſus ab offi
cio intelligitur ẽt ſuſpenſus a iuriſditione. Sed ꝯ hãc ſo
lutionem põt opponi nam collatio vel electio non eſt iu
riſditionis nec ordinis epalis. ⁊ tamen ſuſpenſio ab offi
cio inducit ſuſpenſionem ab illis. Item non eſt tãta mix
tura quin poſſit ſeparari ſaltem ab ordine epali. vt in. d.
c. tranſmiſſa. Joã. an. dicit ꝙ predicta ſunt iuriſditionis
in electo ⁊ cõfirmato. ſed poſt conſecrationem dependẽt
ab ordine. nam cõfirmatio fuit ad finem conſecrationis.
ideo ſecuta cõfirmatione poteſtas ꝯfirmatiõis tranſfun
ditur. ⁊ ſic omnia iuriſditionalia dependent ab ordine.
Sed iſta ſolutio videt nimis exquiſita nec eſt generalis.
117 †nam moniales habent electiõem. vt in. c. indẽnitatibus.
de elec. lib. vi. ⁊ tñ non habent ordineȝ. vt in. c. noua. que
dam. de peni. ⁊ remiſſio. Item abbatiſſa habet iuriſditio
nem. ⁊ põt etiam habere collationem beneficioꝝ iuxta
nota. in. c. dilecta. de maioꝛi. ⁊ obedi. ⁊ tamẽ nullum ha
bet ordinem. cuȝ ergo iſta poſſunt ſtare ſine ordine. ergo
in materia penali non dȝ fieri illatio. c. ij. de tranſlatione
prela. nec probat hoc eſſe ꝙ ab hoc contingit ab eſſe. l.
non ob hoc. C. vnde cogna. ¶ Cõclude ſic aut quis eſt
ſuſpenſus minoꝛi ſuſpenſione qꝛ infligitur pp participa
tionem cum excõicato cum illa nõ priuet facultatẽ exer
cendi iuriſditionalia nec facultate eligendi. ſed ſoluȝ par
ticipatione ſacramentoꝝ ⁊ ꝓpter hunc effectum non po
teſt eligi in prelatum de hoc eſt tex. clarus in. c. ſi celebrat
de clerico excom. mini. de quo dicendũ eſt. vt ibi habetur
aut eſt alicui interdictus ingreſſus eccleſie. ⁊ tunc ſolum
eſt priuatus ptãte exercendi ordinem in ipſa eccleſia. vn
de ſi celebrat interim in ipſa eccleſia efficitur irregularis
vt eſt text. in. c. is cui. de ſen. excom. libro. vi. vnde ſi extra
eccleſiam celebrat non incurrit penam de quo dicendum
vt ibi no. nec priuat hoc interdictum facultate exercendi
iuriſditionalia vel eligendi ad hoc. c. porro. de ſenten. ex
com. coniuncto. c. ab excõicato. de reſcriptis. aut ſuſpẽdi
tur epiſcopus a pontificalibus. ⁊ tunc ſolum cenſetur ſu
ſpenſus ab illis que dependent ab ordine põtificali. ⁊ nõ
ab alijs. vt voluerunt prefati doc. hic. ⁊ Jo. an. in. c. i. de
ſen. excõ. lib. vi. iõ ſic ſuſpẽſus põt exercere iuriſditiõalia
qꝛ iuriſditiõalia ſunt ſepata ab his ꝗ ſunt ordinis põtifi
calis. vt in. d. c. trãſmiſſam. ⁊ in. c. aqua. de conſe. ecc. vel
altaris. quãdoqꝫ quis ſuſpenditur a beneficio ⁊ nõ intel
ligit ſuſpenſus ab officio vel a iuriſditione. vt canonicus
a ſuis beneficijs qui poteſt eligere. vt ꝓbatur in. c. cũ vin
tonienſis iuncto. c. cum incũctis. de elec. quandoqꝫ ſuſpẽ
ditur quis ab officio ⁊ beneficio ſimul vel ſuſpendit ſim
pliciter. ⁊ tunc ſiue ſit ſuſpẽſus ab homine ſiue a canone
inferente penam vt in caſu. c. i. de re iudi. lib. vi. tunc talis
ſuſpenſio priuat facultate exercendi iuriſditionẽ ſpiritua
lem ⁊ cõferendi beneficia ⁊ eligendi ꝙ intellige durãte
ſuſpenſione. qꝛ iſta ſunt fundata ſub ordine eccleſiaſtico.
nam laycus nõ poteſt exercere iſta. c. ij. de iudi. c. bene ꝗ
dem. xcvi. diſt. §. verum. xxxij. diſt. Si ergo quis ſuſpendi
tur a fundamẽto videt ſuſpenſus ab omni edificio ꝙ eſt
ſupra fundamentũ. i. q. i. c. cum paulus. ⁊ ſic poteſt ſalua
ri opi. Jo. an. dum dixit mixtura inter ordinem ⁊ iuriſdi
tionem eccleſiaſticam. nã conſiderat. quia verbum officij
eſt valde latum. ⁊ quicquid habet electio eſt officij pre
118 ter beneficium† nam ſi ſuſpendo te officio videoꝛ te ſuſpẽ
dere nedum ab ordine ſed ab omni officio clericali. ſi er
go ſuſpenſio fieret ſimpliciter ab ordine. tunc ſi ſuſpendi
tur ab ordine pontificali. videtur duntaxat ſuſpẽſus ab
his que ſunt ordinis epiſcopalis non autẽ ab his ꝗ ſunt
iuriſditionis. arg. eoꝝ que dicta ſunt ſuperius. Quan
doqꝫ quis eſt ſuſpenſus a põtificalibus. ⁊ tunc aut eſt ſu
ſpenſus ſimpliciter ab ordine. ⁊ tunc ꝓpter quandaȝ cõ
ſequentiam cenſetur facta ſuſpenſio vt a iuriſditione ſpi
rituali ⁊ omnibus ſimilibus. naȝ ſuſpenſus ab officio cẽ
ſetur directe ſuſpenſus a iuriſditione ſpirituali ⁊ faculta
te eligendi ⁊ conferendi per quandam cõſequentiam vt
dictũ eſt de abbatiſſa ⁊ monialibus. naȝ ſunt religioſe ꝑ
ſone ⁊ religio facit eas capaces. ſed in non religioſos po
teſtas eccleſiaſtica eſt fundata ſuper ordine. ⁊ ꝑ hoc ha
betur clare materia huius magne glo. ¶ In gl. ibi nec
129 iuri nota ex ea† ꝙ vbi verba ſtatuti ſunt clara non debe
mus illa ipropriare ſed reducuntur ad ius cõmune. ſed
vbi verba ſunt dubia ⁊ habent multiplicem intellectum
quoꝝ alter eſt proprius reliquus eſt improprius. tũc be
ne debemus facere interpetrationem ⁊ capere intellectũ
improprium. vt minus recedatur a iure cõmuni quaȝ fie
ri poteſt. vt probatur hic. ⁊ in. l. ij. C. de noxa. de quo ple
ne per Bar. in. l. omnes populi. ff. de iuſti. ⁊ iure. ⁊ ibi lo
quitur de multiplici interpetratione ⁊ comenda memo
rie hanc glo. quia vbi verba ſtatuti ſunt clara non recur
ritur ad interpetrationem ꝙ no. contra multos iudices
capitoſos qui ſepe numero apponunt dubiuȝ in ſtatutis
claris ⁊ manifeſtis cõtra quos vide que habentur in. l.
ij. C. de legibus. ⁊ in. c. cum contingat. ꝯ. de reſcriptis. vi
130 de que ibi dixi. Et faciat ad queſtionem. †Statuto caue
tur ꝙ iudex ad petionem partis teneatur iudicare ſȝ cõ
ſilium ſapientis ꝙ ſi de illa cauſa eſt caſus clarus. Et in
dubitabilis non debet eam cõmittere conſilio ſapientis.
l. ille aut ille. §. cum in verbis. ⁊. l. non aliter. ff. de leg. iij.
⁊ ibi per Barto. l. i. C. de rela. ⁊ ibi per eundem. l. ancil
le. C. de furtis. ⁊ ibi Bal. vide que dixi in. d. c. cum contin
gat. ¶ In glo. fi. aduerte. quia licet iſte tex. faciat men
tionem de conſuetudine. tamẽ proprie non eſt conſuetu
do quia per conſuetudinem acquiritur ius vniuerſaliter
quia conſuetudo eſt quoddam ius vt fuit dictum. ꝯ. c. in
rubrica. ſed per iſtam conſuetudinem de qua hic detra
hebatur iuri vnius collegij ⁊ comodum applicabat al
teri collegio. ergo non eſt conſuetudo. ſed potius preſcri
131 ptio. †nam iſta eſt ſubſtantialis differentia inter conſue
tudinem ⁊ preſcriptionem. vt no. in. c. fi. Leo. ideo Joan.
an. in. d. c. fi. Leo. ſuper vltima glo. dicit ꝙ improprie po
nitur iſtud capitulum in iſto titulo. quia iſta eſt preſcri
ptio potiuſꝗꝫ conſuetudo. dicit tamen quod reſpectu pa
tronoꝝ vel alioꝝ quoꝝ iuri non detrahebatur
poterat eſſe conſuetudo. ſed reſpectu iſtoꝝ monachoꝝ
erat preſcriptio. ita no. in ſimili. Jo. an. in. c. iij. de ꝯſuetu.

132 li.vi.⁊ valet hoc ad ſcieñ.† vtrum in iſta ꝯſuetudine req-
ratur titulus nam in conſuetudine inducēda non requiri
tur titulus ſed ſolus vſus lȝ ſit contra ius cōe vt in.c.ſi.ꝗ.c.
Sed in preſcriptione ꝯ ius requiritur titulus putatiuus
vt in.c.i.de preſcrip.li.vi.ſic intellige glo.dicti.c.iij.de cō
133 ſuetu.li.vi.dicit tñ Bal.hic † ſtatuta recipiunt diuiſionem
vñ producens pōt in vno articulo approbare ⁊ in alio re
probare.l.ſi quis teſtibus.C.de teſtibus.l. ponponi⁹ ſcri
bit.ff.de nego.geſt.l.aurelius.§.idem queſiit.ff.de libe.le.
per Bar.⁊ per Archi.xxxvij.diſtin.c.ſi quid veliſ ſȝ hoc
vr̄ falſum ꝙ ꝓducens teſtem poſſit in vno articulo appro
bare ⁊ in alio reprobare qꝛ periuro ī nullo credit ſed bñ
pōt dicere volo vti in tali capitulo ⁊ non in tali ſed ei cō
tra quem dicit ⁊ ꝓducitur licitum eſt diuidere verū a fal
ſo indiſtincte pȝ ergo ꝓducentē vti cautela vt dicat nullo
vti in tali capitulo ſed in tali ſic ⁊ non dicat ꝙ in alijs di-
xerit falſum qꝛ tunc talis teſtis non ꝓdeſſet ei aliquo mō
qnam praticam dicit eſſe not.dignam itēȝ dicit hic Bal.
134 † ꝙ occulte ſuſpenſus oia poteſt quo ad aliū ſed nō quo
ad ſe ideſt oibus conferre poteſt ſed ſibi conferri non po-
teſt.Et dicit tex.valde notabilis ſm euȝ ꝙ qñqȝ illud ꝙ
eſt occultum hr̄ pro euidenti.l.ſi pecuniaȝ.§.ſi ſeruū.ff.de
condi.ob cām ſed alibi glo.dixit ꝯtrium in.l.cumlege.ff.dē
teſta.⁊ in auc.de tabellionibus.§.pe.vbi eſt glo.ſingula
ris ſm eum de depoſitione notarij occulta ⁊ aliud nō di-
135 cit re vera glo.illa decidit † ꝙ lȝ tabellio per ſniaȝ.l.ſit ꝓ
uatus offō tabellionatus tñ in inſtrumēta interim confe-
cta per eum vallent donec declaretur per ſniam hominis
illum eſſe priuatum vide eundē Bal.exclamanteȝ de gl.
illa in.l.i.C.de ſum.trini.⁊ in.l.iubemus.§.ſane.C.de ſa.
ſanc.ecc.⁊ in.l.i.C.de iur.⁊.fac.igno.⁊ in.l.i.C.de ſecun
dis nup.⁊ in.l.i.C.de teſta. ¶ Ultimo vide do.Anto.in
136 c.i.de proba.vbi refert ſe ī facto cōſuluiſſe † qđ epꝰ tenea
tur edere librum collationū ⁊ inſtitutionū factaꝝ per euȝ
ex eo qꝛ cenſenſ eſſe actus publici ⁊ ad hoc allegat iſtuȝ
tex.Laus deo clementiſſimo.

a ¶ Capl'm. Iſtud ſūmarium de vbo ad verbū ponit Panoꝛ nec ē inter oēs doc. aliqua cōtrouerſia circa ſiguratione caſus ad materiam aūt tex.vide no. Bal.in l.i.in.i.oppo. dē ꝯ̄ra.⁊ quod no.in.c.ij.de acꝯu.in.vi.p Archi.⁊ oēs docto.⁊ vide infinita q̄ adducta fuere a.do. And.ſ.de cōſti.per to.⁊ q̄ ibi nos ad ipſum adiecimꝰ in apoſtillis.

a Cum cōſuetudinis. Capitulū

c ſine epō cōſuetudines vel cōſtitutiōes nouas
facere in eccleſia non poteſt vel antiquas ſtatu
ta mutare.h.d.primo ponit rationeȝ inhibitionis ſecūdo
1 inhibitionē ibi auctoritate.† Et ait Archid.vt refert hic
Bal.non reperiri ꝙ capitulum habeat poteſtatem diſpē
ſandi.xviij.diſt.c.i.per Archi.de hoc vide late per oēs in
2 c.at ſi clerici §.de adulterijs de iudi.ait etiam † ꝙ digni
tas prepoſite requirit ordinem preſbyteratus.lx.diſtinc.
3 c.nullus †⁊ ꝙ vȝ conſuetudo ꝙ in eccleſia maiori nullus
poſſit eligi ad dignitatem niſi ſit canonicus.lxi.diſtinct.
c.i.ait etiam cum conſtitutus in minoribus pōt elligi ad
dignitatem ſine cura.lx.diſtin.Innouamus per Archid.
¶ Caſus iſte eſt Canonici pariſienſes ſine conſenſu epi
ſcopi mutauerūt conſuetudines ⁊ conſtitu.antiquatas ⁊
4 nouas introduxerūt papa ibi decidit nō valere.¶ † No
b ta ibi conſuetudinis vſuſqȝ longeui quid ſit conſuetudo b
qꝛ eſt quidam vſus lōgeuus mā aūt ex qua oritur conſue
tudo eſt vſus ⁊ exponit Inno.conſuetudinis.ſ.omnium
perſonaꝝ vſus.i.ſpālium perſonaꝝ ⁊ ex hoc colligit dñia
inter conſuetudinē ⁊ vſum.Sed certe ex quo conſuetudo
eſt quidam vſus vr̄ diceñ.ꝙ differant ſicut cā ⁊ cātum qꝛ
vſus eſt cā ⁊ conſuetudo eſt cātum quinimo dicas ꝙ con
ſuetudo poteſt eſſe vnius ꝓgenieȝ.vt fuit ſingulare dictū
Jo.an.relatum ab ange.in.l.teſtamenti factō.ff.de teſta.
Ego plene dixi de hoc in rubrica.ſ.eo. ¶ Nota ibi au-
5 ctoritas † ꝙ ꝯſuetudo oritur ex auctoritate introducēt
ſicut ⁊ ꝯſtitutio oritur ex auctoritate ꝯſtituentis vt in.c.
eccleſia ſancte Marie de ꝯſtitut.⁊ ſic ego colligo ex iſto
6 text.† ꝙ ſicut condere ſtatutum eſt iuriſditionis vt dixit
Inno.in.c.cum acceſſiſſent de ꝯſti.⁊ Bar.in.l.oēs populi
ff.de iuſti.⁊ iure ⁊ glo.in.l.i.ff.de iuriſdit.om iudi.ita eſt
iuriſditionis introducere ꝯſuetudinem ⁊ ex hoc poteſt in

b ¶ Cōſuetudo. De hoc vide vltra Pānoꝛ.do. And. in rub.huiꝰ ti. vbi exorditur qcqd dici pōt ⁊ multa etiaȝ pulchra.q̄ ad mām p me adducta fuerē in apoſtillis.

ferri ad ſingu.dictum Bar.in.l.i.ff.de legib.vbi colligit
7 † ꝙ ille poteſt introducere ꝯſuetudinem q poteſt induce
re legem ⁊ ideo femine non poterunt inducere conſuetu
dinem qꝛ nō poſſunt facere legem ꝙ dictum eſt no.dignū
ſed ego reprobaui iſtud dictum .ſ.eo.in rubrica vide ibi
8 oio no.ibi non leuis † ꝙ auctoritas conſuetudinis eſt ma
gna ⁊ non leuis concordat.c.ſi.ꝗ.c.xi.d.catholica.⁊.c.in
his.Facit ꝙ pulchre dixit Bald.in.c.i.qui feudum dare
9 pñt † ꝙ conſuetudo habet vim decreti ⁊ tenaciter obſer
uata habet vim iuſticie iteȝ dat iuriſditionē.l.viros.C.dē
diuerſis officijs li.xij.c.cū ꝯtingat de foro cōpet.item dat
mandatum .l.nulli.ff.de cuiuſqȝ vniuer.no.l.ſi.C.dē agri.
⁊ cēſi.li.xi.l.ſuper creandis.C.de iure fiſci li.x.⁊ ꝙ not.in
c.cum clerici de verbo.ſignifi.in nouella ⁊ in.c.i.de capel
lis monachoꝝ in nouella in.c.ad hec de offi.Archi.in.c.
ſua de cōfirmatione vtili per Inno.Ego allego ſin.dictū
Inno.in.c.edoceri.ſ.ri.i.vbi dicit ꝙ conſuetu.dat māda
tum vide ſingularem tex.ſm Ang.in.l.cum pretoꝛ.§.ſi is
ff.de iudi.vbi conſue.dat poteſtatem delegandi vide ſin.
10 glo.lx.diſti.c.i.que dicit † ꝙ in quo ordine debeat eſſe cā
toꝛ vel pmicerius ſtatur conſuetudini ⁊ ſic auctoritas cō
ſuetudinis non eſt leuis faciat etiam gl.ſin.in.d.c.i.lx.di-
11 ſtin.in verſi.epus que dicit † ꝙ licet cōfirmatio ſpectet tā
tum ad epm ſed electio ad capitulum tñ ſeruanda eſt con
12 ſuetu.ad quem ſpectet facit glo.ſingul.xxi.q.iiij.in ſūma
que dicit † ꝙ clerici pñt veſtibus ꝓcioſis ſm conſuetudi-
nem ſue prouincie ideo pñt apportare veſtes infodratas
de cendali facit etiam pulchrum dictum Inno.in.c.de li-
13 bel.obla.vbi dicit † ꝙ conſuetudo poteſt remittere ſolē
nitatē offerendi libellum vel litis ꝯteſta.ei quemlibet or-
14 dinem iudicialem.† Iteȝ conſuetudo ē tante auctoritatis
quod non requirit cōfirmationē ſuperioris qꝛ confirmaſ
legitimo tēporis curſu .l.an in totuȝ.C.de edifi.priuatis.
facit pulchrum dictum Bal.in.l.quicunqȝ.C.de ſerui.fu
15 gi.⁊ in.l.i.C.de fruc.⁊ litis expen.vbi dixit † qđ illud qđ
16 eſt ꝯſuetudinarium non eſt arbitrariuȝ † Item conſuetu
do inducere pōt qđ credat ad plenum ſcripture priuate
diſcretorum viroꝝ lȝ non poſſit creare tabelliones gene-
rales.ꝗ.cum.p.de fide inſtrumēto.per Inno.⁊ per Bal.
in.l.vnica.C.de cōfeſſ.⁊ in.l.i.C.de ſum.trini.⁊ in rubri-
ca.ſ.e.⁊ per do.Abb.in.c.bone.ꝗ.dē poſtu.prela.⁊ p Bal.
17 in.l.cōparatos als in auc.ad hec.C.de fide inſtru.† Iteȝ
conſue.dat priuilegium notabile dictū fuit Inno.in.c.no
uit de iudi.Item declarat ⁊ extendit factuȝ ita dixit Cy.
18 in.l.licet.C.loca.† item ſuper conſuetudine pōt fundari
libellus.c.dilectus de offi.ord.tam ſuper poſſeſſorio quā
ſup petitorio pulchrum dictum Innoc.in.c.cum eccleſia
19 de ca poſſeſſ.⁊ proprie † Item per reſcriptum principis
non tollitur conſue.niſi de ea fiat mentio ita dixit Archi.
20 in.c.in his.xi.diſti.† Item poteſt conſuetudo dare licenti
am vendendi rebus alienis dato tñ precio puta pro lignis ⁊
21 lapidibus .l.venditoꝛ.§.ſi conſtat.ff.coia prediorū.† Iteȝ
conſuetudo qñqȝ dat iuriſditionē territorio realem nā ter
ritorium ſonat in iuriſditioneȝ qꝛ eſt eius continens ⁊ iu
riſditio eſt eius contentum.⁊ effectus.l.ſi.C.vbi ⁊ apud
quem qñqȝ dat priuilegium perſonale ſicut priuilegium
conceſſum comiti ſuper eo qđ nō eſt de iure cōitatus que
non adheret territorio ita no.dy.in.l.ergo.ff.de acquir.
22 re do.† Item conſuetudo metiſ territoria .l.quicūqȝ.C.dē
fundis limitoſis li.xi.Item tabelliones debent in eorum
inſtrumentis ſeruare conſueta.Ita dixit gl.in .l.iubemꝰ
23 C.de ſacroſan.ec.† Item notarius dȝ i inſtrumento ap
ponere oēs clas que de conſuetudine apponi conſueue-
runt iſte eſt tex.ſingu.ſm Bal.in.l.generaliter.C.de fide
iuſſo.qđ intellige ꝓcedere dum inſtrumētum ſeu contra
ctus eſt in fieri ſed poſt ꝙ̄ eſt cōplectum non poterit.Ita
reſtringo vobis tex.illum argumē.l.contractus.C.de fi
de inſtru.⁊ allego Bal.in rubrica.C.de reuocandis his
24 que infra credi.† Item conſuetudo attendiſ magis quaȝ
mera verborum ſignificatio.i.magiſtralis expoſitio.l.li-
brorum

bꝛorum .§. ꝙ tñ caſus.ff.de legã.iij.item conſuetudo po‑
teſt īponere penam rei licite vt puta matrimonio ſi ex eo
ſequatur illicitum puta qꝛ ſeminat̃ diſcoꝛdia ⁊ tumultus
ciuitatis ita no.in.c.ſtatutum de hereti.li.vi.ē expreſſum
26 in.l.libertum in prin.ff.de ritu. nupti.† item conſuetudo
debet ſuari in ingreſſu officij.l.ne qdq̄ȝ .§.ſuare.ff.de offi.
27 proconſul. † item vȝ conſuetudo vt quis ſubiciat ſe pene
capitali pro alio glo.eſt ſin.coniūcto.tex.in.c.cum homo
28 mortuus.xxiij.q.v.dixi in rubri.J.de fideiuſſoꝛ.† Item cō
ſuetudo poteſt idem ꝙ pactum vñ pōt nālem obligatio‑
nem inducere ⁊ tollere ſi hoc dictat conſuetudo iſta eſt
29 glo.ſingu.in rubꝛica.C.de decre.decurio.li.x.† Item con
ſuetudo pōt facere ꝙ quis puniat̃ in terris federatis iſte
30 eſt caſus ſin.in.l.non dubito.ff.de captiuis †. Item poteſt
quis citare in alieno territoꝛio ſi hoc dictat cōſuetudo.l.
iij.§.ſi.ff.de teſti.aľs non poteſt citare qꝛ nec vocem nec ſu
31 mū in alieno territoꝛio in mittere poteſt †. Item valet cō
ſuetudo ꝙ pro vno ſtario ſurmēti ſoluant̃ duo ſtaria alte
rius bladi.⁊ tñ oblĩo dr̃ certa qꝛ facultas ſolutionis non
īn īducit certitudinē obligatiōis.l.ſiquis ſtipulatus fue.
rit.x.in melle.ff.de ſolu.ita dixit Baldus rubꝛica ſupra
32 eodem. † Item ſi ſacerdos cantat euangelium debet ſta
re in aparatu diachonali.iſta eſt gloſa.multum ſingu in
c.eccleſiaſtica.xxiij. diſtinc.tñ ſi conſuetudo aliter ſe habe
at ſeruabit̃ cōſuetudo gl.eſt ſin.⁊ peregrina ibi ⁊ hoc hñ
33 notabis in eo qui eſt rex.⁊ dux.† ꝙ ī actibus quos gerit
tāq̄ȝ dux ſtabit in appatu ducali puta cuȝ bireto ⁊ ſeptro
ducali ⁊ in actibus quos gerit vt rex ſtabit in apparatu
regali puta cum inſula regia niſi aliter ſe habeat con‑
ſuetudo ⁊ idem dicas in milite ⁊ doctoꝛe vt in actib⁹ mi
litaribus vtatur veſte militari ī actibus doctoꝛalib⁹ vta
34 veſtibus doctoꝛeis niſi aliter vſus ſe habeat†. ¶ Itēȝ cō
ſuetudo lȝ iniqua excuſat a pena coꝛpoꝛali gol.ē ſingu.
in.c.cum venerabilis.ẽ.eo.ſed eam ibi non tenui ⁊ cōtra
eam allego tex.in auc.oēs pegrini .C.cōia de ſucceſſ.vbi
cōſuetudines ⁊ ſtatuta iniqua nō excuſant delinquētē a
35 pena ⁊ in auc.nauigia .C.de furtis †. Item conſuetudo
in penalibus extendit̃ de ſimilibus ad ſimilia text.eſt ſin.
ſȝ Bal.in.c.i.§.poꝛro in ti.que fuit prima cā benefi.amit
36 tendi.Facit glo in.l.de quibus .ff.de legibus †. Item cō
ſuetudo pōt facere vt res inter alios acta ꝓſit alteri vnde
pōt facere ꝙ emptoꝛ extraneus teneat̃ reuēdere cōſoꝛti.text.
eſt ſingu.in.c.ꝯſtitutus de in integ.reſti.ita dixit Bald.in
37 rubꝛi.C.res inter alios acta †. Item cōſuetudo pſtat ius
dandi vocem in electione iperatoꝛis iſta eſt glo. ſingu.in
c.ad apoſtolice de re iudi.li.vi.vbi vnus de electoꝛib⁹ im
perij de ꝯſue.habet vocem in elligēdo ⁊ iſta menti comē
da inq̄ȝtum iſte tex.vult auctoꝛitatem ꝯſuetudinis nō fo‑
re leuē.vt eſt tex.in.l.ij.C.que ſit longa ꝯſuetudo. ¶ No‑
38 ta ibi plerūq̄ȝ diſcoꝛdia parat nouitatem argum̃ †.ꝙ om
nis nouitas preſumit̃ mala.xi.diſti.c.quis neſciat .l.in re
bus .ff.de conſti.princi.Et ſine cauſa iuſta nouitates idu
a cende non [a] ſunt vt voluit gl.fina.hic ⁊ illi dicunt̃ facere
nouitates qui faciunt ꝯ̄ conſtitutiones vel cōſuetudines
ſedis apoſtolice argu.c.hoc aūt ſcripſim⁹.xxx.di.⁊ dicit
Goffredus hoc eē ꝯ̄ doc.qui nouitates pernicioſas inue‑
niunt ⁊ ꝯ̄ religioſos qui nouas religiones inducunt ⁊ he
ne dicit pernicioſas qꝛ vtiles nouitates inenire eſt comē‑
dabile ſicut etiam comēdat̃ vtilitas alias ſubtilitas non
pernicioſa.c.capellanus ꝺ̄ ferijs. ¶ No.ibi abſq̄ȝ epiſco
39 pi veſtri conſenſu† ꝙ capitulum ſine epo non pōt facere
ſtatutum in eccleſia nec in mutare. Antiqua ſtatuta vľ cō
40 ſuetudines. Et ex hoc tex.colliget† ꝙ in eccleſia pſit eē ſta
tuta ⁊ cōſuetudines antique ⁊ ſic non ſolum iure cōmuni
regitur eccleſia ſed ēt ꝯſtitutionib⁹ pticularibus ⁊ con‑
ſuetudinib⁹ locoꝝ concoꝛdat.c.catholica.xi .diſtin.⁊ trā
ſgreſſoꝛ ꝯſuetudinis puniri debet ſicut tranſgrēſſoꝛ legis
c.in his.xi.diſtin.ꝙ intellige de ꝯſuetudine rōabili ſecus
ſi minus rōabilis eſt.viij.diſti mala conſuetudo.c.cuȝ ve
nerabilis.ẽ.eo.faciat glo.in.c.ij.de verbo. ſigni .li.vi. In
no.in.c.cum omnes.ẽ.de conſti.⁊ ꝙ voluit glo.iij.diſt.§.
poꝛro ⁊ in.c.ij de maioꝛ.⁊ obe.⁊.xviij.diſtin.in ſūma vbi
glo.dicit pcipue hoc ī magnis ⁊ arduis rebus nō pōt ca
41 pitulum ſtatuere ſine.epo. ¶ Nota ibi in mutatis † qꝺ̄
eadem ſolēnitas requirit̃ in deſtruēdo actum q̄ requiri‑
tur in ꝯſtituendo.l.ſi ita.§.regula.ff.de liber.⁊ poſtu.⁊ ꝙ
no.in.c.ij.ſuper gloſ.de verbo.ſigni.li.vi.in nouella ⁊ de
priuilegijs.c.accedentibus in nouella ⁊ in.c.i.de filijs p‑
ſbiter li.vi.in nouella ⁊ tex.in.l.ſi vt pponis .C.de nupt.
42 † vbi eadem ſolēnitas requiſita in conſtituen.requirit̃ in
ānullando reficien̄ aut reparan̄ ⁊ Bal.iducit ad queſtio
43 nem †.dictat ꝯſtitutio eccleſie ꝙ nullū foꝛtiliciū poſſit fie
ri in conſulto papa. Modo eſt quoddā edificiū antiquū
⁊ pꝑ rebellionem funditus deſolatuȝ filij huius rebellis
vel ipſe rebellis.recōciliatus vult re edificare edificiuȝ in
conſulto papa decidit ꝙ non poteſt facit etiam gloſ.ſin‑
44 gu.in.l.nemo §.tēpoꝛalis.ff.de regul.iur.que dicit † ꝙ ſi
pma conſuetudo eſt pſcripta non tollit̃ per ſcōaȝ ꝯſuetu‑
dinem ꝯ̄riam niſi ſit preſcripta pro qua eſt tex.in.l.ſi.C.ꝺ̄
ſeruitu.ꝙ limita non ꝓcedere i cauſa poſſeſſoꝛij qꝛ ꝯſuetu
do non preſcripta tollit cōſuetudinē preſcriptaȝ vt voluit
Io.an.in.c.eccleſia de elect.refert Bal.in.c.i.de feudi co
gnitione. Et inquantū ſupra dictū eſt de auctoꝛitate non
leue ꝯſuetudinis vide eleg.doctri. Bal.in.l.cūctos popu
45 los.C.de ſum.trini.⁊ fide catho.vbi dixit † ꝙ cōſuetudo
pōt ꝓuilegiare clericum vt ſcripture facte ab eo ſint pu‑
blice tamq̄ȝ facte a tabellione ⁊ ſic pōt ꝓuilegiare clericū
vt ſit tabellio allegat tex.valde ſing.in.c.cum dilectus de
fide inſtru. Tu dicas ꝙ nō habebit locū in epo ⁊ allego
in ſimili elegans dictuȝ Bal.in.c.poſt ceſſioneȝ de proba
46 tio.† vbi dicit tabellio ꝓ motus eſt in epm an poterit cōſi
cere inſtrumenta decidit ꝙ non qꝛ tabellio eſt ſeruus pu
blicus ⁊ cenſetur vile officiū ſm eum ibi. ¶ Glo.ij. col‑
ligit ꝙ ſine conſenſu epi non pōt capitulū condere ſtatu‑
47 tum Bal.refert Archidi.dicere† ꝙ nulluȝ ſtatutū poteſt
facer̃ eccl̃ia ſiue catredalis ſiue alia ſine ꝯſēſu epi ſui niſi
ſup ad miniſtratione rerum familiariū.xi.diſti.c.catholi
ca per Archi.idem dicit in collegijs laycoꝛum voluit Ia
co.but.in.l.i.ff.ꝙ cuiuſq̄ȝ vniuerſi nomine ⁊ refert Arch.
dicere ꝙ ne requirat̃ conſenſus poteſt preſcribi.xxi.diſti.
decretis per Archi. ¶ Glo.iſta opponit imo ſufficit con
ſilium ⁊ tractatus capituli cum epo.c.cum olim de arbi.
gl.rūdet qꝺ̄ illud eſt ex foꝛma arbitrij.Sȝ ꝓ intellectu gl.
48 rit† vtrum in diſtincte capitulum teneatur hr̃e conſenſuȝ
epi in condendis ſtatutis.Solu. Inno.hic dicit qꝺ̄ cōſen
ſus epi requiritur ſi capitulū vult ſtatuere iperſona epiſ‑
copi vel circa iura epi vel circa cōem ſtatum eccleſie vel
in negocijs magnis ⁊ arduis quaſi ſec⁹ ſi capituluȝ vult
ſtatuere ſup rebus exiguis ptinētibus ad capitulū vt pu
ta q̄liter capľum debeat cōgregari vel qualiter diſtribuā
tur quottidiane diſtributiones vel qualr̃ menſa groſſa ꝺ̄
debeat diuidi vel qd ſimile de quo vide glo.in.c.ij de ver‑
bo.ſigni.li.vi.idem vr̃ dicen̄ in eccleſijs inferioꝛib⁹ ſubie‑
ctis epo vt ī magnis ⁊ arduis ñ poſſit fieri ſtatuta ſine cō
ſenſu epi hoc voluit Innoc.in.c.requiſiſti de teſta.⁊ in.c.
49 cum acceſſiſſent ⁊ in.c.cum oēs ꝺ̄ ꝯſti.⁊ ratio ē† qꝛ epus ē
generalis ſpōſus oium eccleſiarū ſue dioceſis vñ tota dio
ceſis appellat̃ procbia ſua.c.apoſtolice de dona.c. pſby
ter de peculio clericoꝛum iō q̄ſq̄ȝ agit pro eccleſia ſibi ſu
biecta.c.ſi.de ſucceſſ.ab inte.⁊ canon.dicit regēda eſt ec
cleſia prouiſione epi ideo non debēt clerici inferioꝛes ſup
arduis ⁊ magnis negocijs condere ſtatuta .xxviij. diſti
50 ctio.in ſūma dixit glo.† ꝙ ſuper maioꝛibus negocijs nō
poteſt epus facere ſtatutum ēt cū conſenſu capituli q̄ȝ glo.
ſequitur hic do. Anto.ſed do. Abbas dicit illam gloſ.nō
intelligi ita generaliter poteſt enim intelligi primo ꝺ̄ ma
ioꝛibus negocijs reſeruatis pape nā ſic vt de his non pōt
epus cognoſcere argu.c.maioꝛes de baptiſmo foꝛtius eniȝ
pōt ſuper eis ſtatuere ſic pōt intelligi illa glo.vel.ſecūdo
intelligi poteſt qñ ſtatuta concernunt alioꝝ preiudiciuȝ

[a] ¶ Non ſunt Adde .Speci. in titu.de feu. §ij. verſic.hoc etiā ⁊ nouiſſi‑ mos oēs ſcri‑ bētes hoc idē referētes hic.

q: tunc illi ſunt vocandi vt dixit Inno.in.c.i.de loca.et in
c.fi.de offi.lega.et ita intellexit illam gl. Federi.de ſenis
ꝯſilio.xvij.ſed primus intellectus plus placet do.Abba.
qui concludit ꝙ in reſeruatis pape nõ põt epõs ſtatuere
nec ẽt regulariter ꝯ ius cõe vt dictum fuit in caplo prece
denti dicit tñ Goffredus ꝙ requirit cõſenſus capli ſed ar
chidia.poſt Hoſti.dicit ſufficere ꝙ requirat cõſiliũ qua-
ſi ſi caplum ſine cauſa rationabili non vult conſentire va
lent ſtatuta hoc poſuit Archi.in.c.ij.de ꝯſtitu.li.vi.et.xv.
iij.alias .xviij.diſti.in ſũma et ꝙ ipe voluit .xxiij.diſtin.
in ſũma qñqꝫ tñ requiritur cõſenſus vt ſi vult ſtatuere in
ſpectantibus ad epm et caplm ſic põt intelligi ꝯria opi.
51 et hoc ſequitur do.Abb.hic † nam ſicut in corrigẽdis ex
ceſſibus ſubditorũ et in iuriſdictiõe exercenda non tenet
epõs habere conſenſus ſed ſufficit conſiliũ capli vt in.c.iij.
de conſue.li.vi.et.c.nouit et.c.quanto de his que fiũt a p
la.ita in condendis ſtatutis regulariter non requirit cõ-
ſenſus capli ſed forte ſuper arduis debet interuenire con
ſenſus facit ꝙ no.Inno.in.c.edoceri de reſcrip.Tu vide
que late dixi in.c.cum acceſſiſſent de conſt.refert tñ dom.
Abb.Pet.de ancha.in repetitione.c.i.de cõſti.ponere ſin
52 gularem opi.vꝫ † epõs preſcripſit ꝯ caplum ꝙ in exercen
da iuriſdictiõe non teneat requirere ipius conſiliũ dic ꝙ
in ſtatutis ꝯdendis nõ neceſſitat epõs hẽre conſiliũ capitu
li q: ſtatuta dependent a iuriſditione vñ preſcriptio cõtra
vnum extendit ad reliquũ.c.acceſſorium de regul.iuris
li.vi.ꝙ dictum reputat eſſe valde ſingulare ipe vero dicit
ſe de ſtricto iure nõ tenere illud dictum ex eo q: dicto ſta
tuti eſt qđ ſeparatũ et magis arduũ ab exercitio nude iu
riſditionis ſtatuta eni ſunt certa et perpetua.c.fi.de offi le
gati ſed exercitiũ iuriſdictionis variatur ex tpe. vñ dixit
53 Bar.in.l.oẽs populi.ff.de iuſt.et iure † ꝙ poteſtas hẽns
arbitrium ad iponẽdã penam non põt a pñcipio per ſua
ſtatuta declarare penas q: cuꝫ ſtatutũ recipiat variatio-
neꝫ ex tẽpore.et ex cõditione pſonaꝝ non dꝫ fieri declara
tio añ tps argu.l.cum pater.§.a filia.ff.de leg.ij.ꝙ eſt be-
ne notandũ et refert Federicus de ſenis ſingu. dicere con
54 ſilio.xvij.† ꝙ epõs non põt ſtatuere in his i quibus habet
poteſtatẽ diſpenſandi q: diſpenſatio variat ſm neceſſita-
a tem [a] tẽporum et pro gatiuã primaꝝ ſtatutum vero eſt fir
mũ et certum.Tu vide Bar.in.d.l.oẽs populi in.iij.q.v
55 ſiculo quinto quero † poteſtas habet arbitriũ iponendi
penam vbi non eſt a iure expreſſa .l.i.§.expilatores.ff.de
effracto.et expilato.c.de cauſis de offi.de leg.An poterit
in principio ſui regiminis hoc declarare vt ꝓ tãto malefi
cio tãta pena iponat refert Guiliel.d cunio dicere ꝙ ſic tñ
tale ſtatutũ nõ durabit niſi durãte ſuo officio.c.i. de clico
qui in veſti.fecit ꝯriuni tenuit ibi Bar.et mouet q: illa d
claratio p que põt recipe varietatẽ in tẽpore nõ põt fieri
añ tpus vt.d.§.a filia ſed hoc põt eſſe equũ vt pena ipona
tur maior vel minor.l.pedius.ff.de in ceudo.ruina nauf.
l.reſpiciendus.ff.de penis que ratio ceſſat in.d.caſu ſꝫ mi
56 hi vr ꝙ dictum Pet.de ancha.ſit veriſſimũ † nam cõde
re ſtatutum eſt iuriſditionis gloſ.in.l.i.ff.de iuriſditione
om.iudi.Inno.in.c.cũ acceſſiſſent de ꝯſti.Bart.in.l.oẽs
populi.ff.de iuſt.et iure ergo iſtud eſt neceſſariũ.Aliquis
habet iuriſditionẽ in loco ergo habet ptãtem ꝯdendi ſta
tutũ in loco p optime facit iſte tex.et.c.eccleſia ſancte ma
rie de conſtitut.vñ iſta vident iſepabilia ꝙ ſi quis habet
iuriſditionẽ in loco habet ptãtem ſtatuendi in loco ergo
dictum do.Pet.et eſt verũ vide tñ que ego dixi in.d.c.cũ
acceſſiſſent et dictũ Bar.non meret allegari ꝯ do.Pet.
Et pondera accurate dctñ Bart.q: Bart. non loqtur in
epõ qui habet ptãtẽ a lege condendi ꝯſtitutiones loquit
eni in epõ qui nõ habet ptãtẽ ꝯdendi.l.ſeu ſtatuta iõ non
poterit declarare ſ gen[9] pene in pñcipio ſui regiminis.Sꝫ
in eo qui habet a iure ptãtem ꝯdendi legem hoc poterit
57 fieri ꝯſtitutione ꝙ oñdo hoc mõ.† Omnes pene ſũt ar-
bitrarie quo ad ipm principẽ vt eſt caſus ſingu.in.l.cun-
ctos populos.C de ſum.trini.et fide catho.et tñ añqꝫ cõ-

a ℂ Neceſſitatẽ.de hoc vide p ſpecu.in ti.de leg.§.ix.et ſeq.et in ti.de diſpẽſa.et in ti.de ſi n.v.porro et aliqd ppau.de ca.in ꝯſt.ex vij.et old.i cõ ſi.clv.

b ℂ Loycos.imaginãt.n.phi et theologi inſtãs eẽ qdã tps pñs indiuiſibile nõ pceptibile aliq modo ſenſu ſꝫ imaginatõe d quo.vi.audit[9] naliis ſepe fit mẽtio et in primo ſniaꝝ a do ctore ſubtili et oibus theologis in mã predeſtinationis apud iuriſtas vero d iſto termino nihil memini me legiſſe qꝫ qd dixerit do.aud.hic.

mittant delicta facit.l.diſponentes vt ꝓ tãto delicto tãta
iponat pẽa et iſte eſt caſus noſter et iõ do.Abb.non bene
iducit dctñ Bar.ꝯ Pet.de ancb. Quinimo plus vr dicẽ
dum ꝙ in caſu Bar. nõ bñ loqtur ſed dctñ Guiliel.puto
veri[9] q: lꝫ dclaratio facta p ptãteꝫ in pñcipio ſui regimis
appõat penã dterminatã ꝓ delicto nihilomin[9] ptãs pote
rit alterare illã penã ſm ꝯditionẽ et qlitateꝫ perſone et di
ſpoſitionem temporis.l.quod ergo § pena grauior.ff. de
his qui no.infa .l.et ſic ſeuerior.C.ex quibus cau.infa.ir
58 roga.† Utruꝫ aũt qñ in actu requirit ꝯſenſus alterius et
actus fiat ſine cõſenſu illius et poſtea ſupueniat eius con
ſenſus cõualidet actus Inn.hic ponit aliqua vba adq ſꝫ
do.Ant.tot[9] mũdus cõcurrit et cõcludit ꝙ qtienſcũqꝫ re
qrit ꝯſenſus i actu p modũ ꝯſenſus et tũc ſufficit ꝙ cõſen-
ſus iteruenit ſiue añ actũ ſiue i ipõ actu ſiue poſt ipꝫ actũ
ẽt ex inter vallo.Tẽperat hoc dũmõ actus ille reperiat
habere aliquam ſubſiſtẽtiam vt in.c.ꝙ ſicut de elect.vbi
electio facta cõtempto vno de capitulo valet et tenet.Sꝫ
reſcindi põt.Secus ſi actus eſſet oio nullus q: tunc ꝯſen
ſus ſupueniens non operat.c.auditis de elec.Nec obſtat
huic concluſioni .l.p fundum.ff.de ſerui.ruſti.predio.vbi
ſufficit ꝯſenſuꝫ ſupuenire ex poſt facto in actu qui erat in
ualidus q: reſpondet ꝙ licet ibi quo ad transferendã ſer
uitut.forent conceſſiones inualide tñ erãt valide quo ad
eos qui conſenſerant eos perſonaliter obligãdo et ſic ac-
tus habuit aliquam ſubſiſtentiaꝫ. Secus ſi fuiſſet omni-
59 no null[9] exẽplũ † ſcã fuit alienatio rei ecclĩaſtice a mino
ri parte capli q: tũc nõ ꝓdeſſet ſi ex poſt facto alij conſen
tirent quia alienatio fuit ipſo iure nulla.x.q.ij.c. hoc ius
60 dicit tñ do.Anto.† ꝙ ſi conſenſus eſſet pſtandus a capi-
tulo nõ ſufficeret preſtare ꝯſenſuꝫ ſingulariter ẽt ſi ſinglr
maior pars vel oẽs ꝯſentiant ſed opus eſt ꝙ capitularit
et collegialiter hoc fiat q: in his que gerunt a caplo con
ſenſus debet preſtari capitulariter allegat.c.cum in gene
ſi de elec.Tu vide glo.in.c.cum omnes de conſti.et ꝙ no-
ta.in .c.cam te.de reſcrip.per Cõpoſtel.et ꝙ no.in.c.cum
eccleſia de cau.poſſ.et proprie.et tex.in.l.ij.in verſi.apud
collegium.ff.de origi.iure quem tex.ad hoc allegat Bal.
in.l.non ambigit.ff.de legi.et plenius qꝫ alius dixi in.d.
c.cum omnes vbi vide oio et.d.c.cum eccleſia et per hoc
reprobatur gl.in.c.i.de rebus eccle.non alie.inquantum
voluit ꝙ poſt factã cõiõnẽ tractatus ꝯſenſus canonicorũ
ſinglr preſtiti pficiunt alienationẽ q: de rigore iuris glo.
illa nõ procedit habet tñ equitatẽ ex quo in tractatu ca-
pitulr cõſenſerunt et cũ hoc.dicto tranſeunt ſcribentes ſ
Bal.ſuper iſta gloſ.Inn.opponit ꝙ imo cõſenſus debet
interuenire ſtatim et nõ ex interuallo allegat not.in.l.cõ
ſenſu .ff.de actio.et obli.et i.l.i.§.cõuentionũ .ff.de pact.et
in.l.nec ignoranter.C.de dona.et.l.i.ad fi.ff.de cõtrahen.
emp.Soluit ꝙ ibi nullus fuit celebratus ꝯctus ideo nõ
põt ratificari q: nullus conſenſus ibi preceſſit ſꝫ impetus
quidam animorũ diſtãtiaꝫ et niſi vnus ꝯhens intelligat
61 alium nũqꝫ ꝯctus celebrat † cõſenſus aũt non eſt aliud
quã ſimul ſenſus et copula qdam aiorũ q viciat ab extra
neo interuallo vt.l.eandẽ.ff.de duobus reis ꝙ aũt fit in
cõtinenti dr fieri in eodem inſtanti .l.i.§.i.in verſi.illico.
62 ff.de verbor.obli.† inſtans enim non accipit ap iuriſtas
b ſicut ap loycos [b] nam iſtãs qñqꝫ dr longum vñ et inſtan
tia iudicij appellata eſt aliqñ ponit pro puncto vt qñ eſt
queſtio puncti que ſolo intellectu cõcipitur inſti.de his q
ſũt ſui vel alie.iur. in princ.l.ſed partus.§.fi.l.arctuſa.ff.
63 de ſtatu.ho.† et ſubdit triplicem fore cõſenſuꝫ vꝫ pceden
tem in herentẽ et accidentẽ ponit exemplũ in tractatu alie
nationis eſt ꝯſenſus pcedens itẽ ſi dñs conſtituit ꝓcura-
torẽ abſentẽ q: precedit cõſenſus dñi a quo pendet man
datũ ꝯſenſus ſi quidẽ ꝓcur. ẽ i acceptãdo nõ in eo ꝙ dat
eſſentialẽ formã ipi mãdato vñ pater põt cõſentire filio
p lras nõ ſolũ ſpãles ſꝫ gñales.l.honores.§.fi.ff.de decu.
Quidã eſt cõſenſus in herens ipi actui.nam cuꝫ ſit p mo
dũ ſubſtantie nõ pt ſepari a ſuo ſubſtantiato vt.l.inter ſti
pulantem

pũlanitẽ in pꝛĩn.ff.de verbo.obli. Ponit exemplum i ma
64 trimonio † Puella interrogata an uir ſibi placeat no-
luit rñdere ſ3 pater rñdit ꝙ ſic ⁊ poſtea puella ex iterual
lo rñdit ꝙ ſic non eſt ꝯctũ matrimoniũ. Quidã eſt ꝯſen-
ſus accedẽs ⁊ pt eẽ approbatoꝛi⁹. Itẽ ꝯfirmatoꝛi⁹ ⁊ põt
ſeq̃ ẽt ex iteruallo dũmõ act⁹ pncipal' nõ ſit ꝯſult⁹ .c. cura
de iur.pat. ⁊ ita Bal.reſidet vide ꝙ no.idẽ Bal.i.l.i.C.q
65 admitti in vltima car.† Statutũ in qd diſponit ꝙ ꝯctus
aut additio nõ poſſit fieri p minoꝛẽ niſi de cõſenſu ꝓpin-
quoꝝ an ſi talis ꝯſenſus nõ interueniat a principio poſſit
ex poſt facto interuenire ⁊ decidit hic ꝙ non ⁊ rõ eſt vt vo
luit hic Inno. ꝙ actus nõ habet aliquã ſubſiſtentiã facit
ꝙ no.idez Bal.in.c.i.de feu. ſine cul.non amit.vbi ſeqtur
iſtã doctrinã Inno.hic l3 de eo nullã faciat mentionẽ facit
66 ꝙ voluit idẽ Bal.in.l.ſi pater .C.de ſpon.vbi dicit † ſta-
tutum diſponit ꝙ ꝯctus minoꝛis non valeat niſi interue-
nerit ꝯſenſus patris decidit ibi Bal.ex verbis Cy.ibi ꝙ
pater poterit preſtare ꝯſenſum in vltima volũtate ⁊ ſic in
teſtamẽto facit ꝙ voluit idez Bal.in.l.ſi.§. neceſſitate.C.
de bo.que libe. ⁊ in.l.i.C.ad macedo.vbi ſequit doctrinã
67 Inno.hic ⁊ in.l.quecũq3 de bo.q3 libe.† refert tñ Arch.
dicere ꝙ contractus eccl'ie inualidus põt ꝯfirmari p con
ſenſum epi ſed nõ p auctoꝛitatẽ.xij.q.ij.c.ſi qua de rebus
vbi ẽ caſus ꝙ tene mẽti qꝛ do. Abb.in.c.edoceri d' reſcri.
tenuit ꝙ l3 in cõtractu requirat auctoꝛitas tñ ſi eſt vtilis
eccleſie põt ex poſt facto interuenire allegat text.in.d.c.ſi
qua de rebus ꝙ qualiter itelligat appebit ex inferius di-
cendis. Et pꝛo hac cõi doctrina Innoc.vide gloſ.in.d.c.
68 edoceri que dicit † ꝙ vbi requirit cõſenſus actus ꝯfirma
tur ſi interueniat ex poſt facto idem voluit Bar. in.l.fin-
aũt.ff.de aqua plu. arceñ. ⁊ .l.ſi quis mihi bona.§.iuſſum
69 ff.de acquir.here. Bal.tñ in rubꝛi.C.de reſcrip.dicit † ꝙ
a cõſenſus debet interuenire in ipo [a] actu qꝛ natura voca-
buli hoc ipoꝛtat ut dicas iſtud ꝓcedere in cõſenſu ihe-
renti. Et limita hanc doctrinã Inno.niſi cõſenſus debe-
ret interuenire in actu tẽpoꝛe determinato vt.l.ſi .ff.cõia
ꝑdio. ⁊ .l.qd ergo in pꝛinc.ff.de his qui not.ifami. ⁊ facit
ꝙ no.in.c. nonnulli.Ẽti.i. ⁊ Jo.an.in addi.ſpec.in tit.de
actoꝛe.§.i.verſi.ſed pone ꝙ lis eſt cõteſtata voluit dom.
Anto.hic ⁊ Bal.hic ⁊ in.l.ſi.C.ad macedo. ⁊ iõ ſi ꝯſen-
ſus ſupueniret alio tẽpoꝛe actus nõ cõualidaret idez ſi.l.
requirit cõſenſum ꝓp ſolẽnitatem qꝛ tunc ſi actus celebra
ret ſine eo eẽt in ſolẽnis ⁊ non poſſet ratificari p haben-
tem preſtare ꝯſenſum iſtud pꝛobat in.c.auditis de elec. ⁊
facit ꝙ no.in.c.nõ firmat de re.iu.li.vi. ⁊ in.l.ij.C.de iure
70 fi.li.x. ⁊ ideo dicit do. Anto.hic †. Statutum diſponit ꝙ
in ꝯctu minoꝛis debeat interuenire cõſenſus ꝓpinquoꝝ
ꝙ ꝯctus celebꝛatus ſine illo conſenſu erit nullus licet po
ſtea ratificetur ponit Bal.in.l.i.C. qui admitti vt .S.dixi
idem dicit domi. Anto.ſi lex requireret ꝯſenſu3 indeter
minatũ p id ꝙ habet in.d.c.auditis. Si tñ actus ratifica
ri poſſet p habẽtem ꝑſtare conſenſum actus cõualidaret
vt in caſu .l.filio pterito.ff.de in iuſto.teſtõ. ⁊ in.§.ſed ſi qs
inſtitut.de in vtili ſtipul. ⁊ in.c.ij. ⁊ .iij.de his que fiunt a
pꝛela. ⁊ ꝙ no. Inno.in.c.i.de rebus eccle.non alie. ⁊ bar.
in.l.i.§.i.ff.de leg.iij. ⁊ ꝙ hꝛ in.c.cum in iure de elec. ⁊ ꝙ
no. Inno.in.c.pꝛudentiã de offõ delega. ⁊ iſtum eſt pꝛi-
71 mum mẽbꝛum eius ꝙ dixit hic Inno.† Aliqñ cõſenſus
exigitur p modũ auctoꝛitatis ⁊ tunc debet interuenire au
ctoꝛitas in ipo actu vel poſt in ꝯtinẽti.l.obligari.§.tutoꝛ
ff.de auctoꝛi.tuto. ⁊ de materia per gl.in.c.nullus.i.q.ix.
⁊ in.c.fina.xvi.q.i. ⁊ per Innocẽ.in.c.i.de eo qui dixit in
matrimoniũ ⁊ in.c.i de rebus eccle.non alie.li.vi. ⁊ .d.c.
72 pꝛudentiã facit ꝙ no. Bal.in.l. obſeruare.§. ꝓfeciſſe .ff.
de offõ ꝓcõſul.vbi dicit † ꝙ factum a iudice in cõpetenti
non põt ratificari p cõpetẽte3 qꝛ delegatio eſt queda3 au
ctoꝛitas que ratificari nõ põt allegat Inno.in.d.c.i.na3
auctoꝛitas d3 eſſe cauſe pꝛincipiũ rei non ſequella.iõ non
põt interuenire ſeoꝛſum poſt factum. Sed conſenſus qui
non eſt auctoꝛitas põt q̃q3 interuenire ſm eum ⁊ idem
73 Bal.in.l.ſi.§.neceſſitate.C.de bo.q3 libe.dixit † ꝙ aucto-
ritas interponit qñ actus fit vel parũ poſt allegat Inno.
in.d.c.i. ⁊ qñ reqrit auctoꝛitas alicuius non ſufficit eius
ꝯſenſus qꝛ auctoꝛitatẽ ꝑſtare debet ⁊ ſicut verbũ ſonat d'
bet ꝑſtari auctoꝛitas ⁊ allegat Inno.hic ⁊ dicit hec vba
74 referri p Arch.xviij.q.ij.c.qdã ⁊ ibi dicit † ꝙ ꝯſcia ponit
ꝓ auctoꝛitate qñ requirit ex publico offõ ꝙ dicit eſſe bñ
notãdũ. Sed do. Abba.in.c.ij.de pꝛocur.refert Bal.alle
gare dictũ Inno.hic qd' auctoꝛitas eſt preſtanda verbis
expſſis nõ tñ allegat locũ in quo Bal.hoc dixit v3 in.d.
§.neceſſitate ipe vero dicit Inn.nõ dicere hoc hic ſ3 ego
p dicto Bal.allo tex.valde ſingulare3 in.l.i.§.mutus.ff.
75 de tutel.† vbi mutus nõ põt eſſe iudex qꝛ nõ põt interpo
nere auctoꝛitatẽ ſed certum eſt ꝙ mutus pt conſentire .l.
mutus.ff.de iure dotiũ.l.mutus.ff.de ꝓcur.cum ſimi. ⁊ tñ
nõ pt pꝛeſtare auctoꝛitatẽ ergo eſt ꝑſtanda verbis expreſ
ſis ⁊ p cõſequens Bal.bñ dixit. Sed pꝛo dicto do. Abb.
76 ego allego tex.in.l.ſi pater .ff.de adopti.† vbi pater põt
iterponere auctoꝛitatẽ ſuam nutu.rñde ꝙ vꝛ ſpãle in tu-
toꝛe vt in.d.§.mutus ⁊ vide elegans dictũ Bal.in.l.mã-
77 datũ .ff.mãda.vbi dixit † ꝙ ſi pater ꝯxit ſocietatẽ cũ ali-
quo ⁊ moꝛitur relicto filio cũ tutoꝛe ⁊ ſocietas cõtinuat
cũ pupillo ⁊ cum eiſdẽ inſtitutoꝛibus ꝙ intelligit ſocie-
tas renouata cum pupillo. Et ſi opponit tutoꝛ nõ põt au-
ctoꝛari niſi loquat rñdet verum eſſe in actib⁹ expreſſis ſe
cus in tacitis ar.l.de quibus .ff.de legibus ⁊ idem volu
it idem Bal.in tractatu de duo.fra. Sed contra hanc cõ-
munẽ doctrinã Inno. ego allego text.in.l.ij.C.de ſeruis
rei publi.ma.vbi auctoꝛitas iterponit ex poſt facto bal.
ibi ſoluit aut auctoꝛitas debet interuenire ad eſſe rei ⁊ d'
bet in ipſo actu iteruenire aut ad executionem rei ⁊ ſuffi-
cit ex interuallo tpis interuenire .l.ſi.C.arbitr. tutel. ⁊ ita
78 itelligat dictũ Inno.hic tene menti †. Et adde illud qd'
ſuperius dixi in ꝯtrarium Archi.voluit ꝙ ꝯctus eccleſie inua
lidus põt confirmari p conſenſũ epi ⁊ idez voluit Abb.
in.d.c.edoceri ſ3 hoc dcm̃ nõ vꝛ verum qꝛ vbi conſenſus
ꝑſtatur ab eo q habet publicu3 officiu3 dicit auctoꝛitas
iſtud voluit Archi.xviij.q.ij.c.nullam retulit Bal.in.l.q̃
cũq3 ⁊ in.l.ſi.§.neceſſitate.C.d' bo.q3 libe.ſed auctoꝛitas
debet ꝑſtari in ipſo actu ergo. Et ideo pulchꝛe dixit bal.
in.c.i.de alie.feu.pa. capl'3 fecit conſtitutionẽ ſine conſen
ſu epi poſtmodũ interuenit conſenſus epi decidit ꝙ cõſti
tutio non conualidat qꝛ debuit interuenire in ipo actu. ⁊
ratio eſt qꝛ ille cõſenſus pꝛeſtat in vim auctoꝛitatis ⁊ al
legat ibi Bal. Archi.in.c.ij.de verbo. ſigni.li.vi. ⁊ ad di
ctum.c.qua de rebus pondera quia ibi non potuit inter
uenire auctoꝛitas epi a pncipio qꝛ ſedes epalis vacabat
ſimile hꝛ in.l.ſi pater.ff.de adop.vbi auctoꝛitas non de-
bet interuenire verbis expꝛeſſis iõ interuenit tacite. Item
pondera qꝛ alienatio de qua in.d.c.ſi qua valuit ⁊ tenuit
ſed potuit reſcindi vt pꝛobat ibi tex. ⁊ gloſ.iõ non eſt mi-
rum ſi poteſt confirmari per conſenſũ ſequẽtẽ epi. Itẽ põ
dera qꝛ ibi concurrit vtilitas eccleſie qꝛ illa alienatio fu-
it vtilis eccleſie quo caſu dixit glo.fin.in.l.ij.ff.de accepti
79 la.† ꝙ licet pupillus nõ poſſit obligari ſine auctoꝛitate tu
toꝛis tñ poteſt obligari ſi ex illa oblõne liberet ſine au-
ctoꝛitate tutoꝛis. Et addite iſta ad ea que dixi in.d.c.edo
80 ceri †. Sed quõ cognoſcet an p viam auctoꝛitatis ſit ꝑſtã
dus conſenſus do. Anto hic concludit qd' ſi in actu fien-
do per ſupioꝛe3 reqritur ꝯſenſus iferioꝛis videtur requi
ri p modũ conſenſus qꝛ non patit eqtas iferioꝛẽ auctoꝛa
ri ſupioꝛi.c.cum iferioꝛ de maioꝛ. ⁊ obedi.non eni gloꝛia
tur ſecurius ꝯ do. Secantẽ.xxi.diſtin.inferioꝛ facit qd' hꝛ i
in rubꝛo. ⁊ nigro.de his q̃ fiunt a pla.idẽ vbi exigitur con
ſenſus patris facit in ſimili glo.fin.i cle.i.de her.aliqñ re
qritur cõſenſus ſupioꝛis i actu fiẽdo p iferioꝛẽ ⁊ tũc ſi ſu
pioꝛ habet cõionem iuꝛ i illo actu cũ ipo iferioꝛi ꝑſumit
p viã cõſenſus ⁊ ſi fiat mẽtio auctoꝛitatis.c.cura d' iu.pa
tro. ⁊ qd' hꝛ i.c.edoceri.Ẽti.i.idẽ dic qñ exigitur cõſenſ⁹
ſupioꝛis ꝓp ꝑiudiciũ qd' ſibi infertur puta qñ bñficiatus

[a] In ipo ac-
tu.nõ tñ ꝓp h.
negandũ ẽ qn
poſſit ẽt quo
cũq3 tpe adhi-
beri cũ ſit ꝯfir-
matoꝛ et geſte
vel gerẽde vel
q̃ dẽ ẽ in fieri
ita elegãter l3
Inno.in.c. du
dũ in ṽ. ⁊ not.
de reb.eccl.nõ
alie.l.vi. ⁊ bal.
in marga. vſi.
differũt vbi d'
no vide.

renũciat bñficium vt in.c.admonet de renun. Si vero ſu
pioꝛ nõ hʒ aliquã cõmunionẽ cũ inferioꝛi ſed vt ſupioꝛ
pſtat ꝯſenſuʒ intellr̃ p viam auctoꝛitatis.c.in venditioni
bus.xvij.q.iiij.ſm do.Anto.hic ſed tu pondera glo.in.d.
c.edoceri que dicit † ꝙ qñ capl̃m agit ſine conſenſu p̃la
ti ſufficit ꝙ cõſenſus interueniat ex poſt facto τ non intel
ligit qñ capl̃m agit ſuper bonis nã tunc clarũ eſt ꝙ vt ſu
pioꝛ preſtat conſenſum ergo intelligit per viaʒ auctoꝛita
tis τ per ꝯñs glo.vult ꝙ auctoꝛitas põt ex poſt facto in
teruenire. Et idem dicit ibi glo.econtra ſi ep̃s agit ſine cõ
ſenſu capituli põt ex poſt facto interuenire ꝯſenſus capl̃i.
τ glo.illa dicit ꝯtriuʒ eius ꝙ voluit hic Inno.τ oẽs vide
81 que ibi dixi † τ ſubdit hic Bal.ꝙ cum omnis auctoꝛitas
reſpicit ad pͥncipiũ qd eſt ꝙ dicũt tabelliones quibus oĩ
bus τ ſingu.p actis talis iudex interpoſuit auctoꝛitateʒ
ſuam τ decretum nã hec verba deberẽt apponi ĩ pͥncipio
82 inſtrumẽti rñdet † ꝙ ſatis dr̃ in pͥncipio ꝙ fit in medio vel
in fine qꝛ totum eſt vnũ ꝯſtructum.l.pe.C.de vſu.l.vnicꝗ
§.i.ff.de nuno.c.ſcdo requiris de app.l.lecta.ff.ſi cer.pet.
idem dicit in titulo ceſſionis qui debet poni ĩ principio τ
principiũ intellr̃ vſqꝫ ad fineʒ ſed ex interuallo vel in alio
inſtrumẽto non valeret. Ita dʒ intelligi in.l.i.C.ne liceat
potentio in glo.ſingulari que eſt ibi ſm Bal. Tu vide cũ
83 dẽ Bal.C.de teſt.l.ambiguitatẽ vbi dicit † qd no.refert
vtrũ teſtes ſint de reſcripti in pͥcipio inſtri an in fine nec
miruʒ qꝛ p hoc nõ pũertitur oꝛdo cũ qlibet tabellio poſ
ſit ponere in pͥncipio vel in fine pꝛout ſibi placet idẽ dicit
in ſigno tabellionis τ ita ſeruat cõſuetudo τ bñ ſm eum
Si vero cõſenſus exigĩ p modũ mandati dic ꝙ quo ad
cõualidãdũ actũ idem ꝙ dictuʒ eſt in cõſenſu ſed quo ad
ſpẽm actionis pducendã opʒ mandatũ pcedere.l.ſi vo.
84 §.ſi poſt creditam.ff.mãda. † vñ ſi mando tibi ꝙ facias
homicidiũ ꝙ iam factum erat nõ teneoꝛ mãdati qꝛ man
datũ referĩ ad fienduʒ τ non ad iam factũ.l.cum ſtipula
mur.ff.de verbo.obli.vide plene Bal.in.l.i.C.de ſer.fug.
Et limita niſi actus fuiſſet viciat᷒ τ nõ in totum pfectus
qꝛ tunc tale mandatũ retro trahiĩ iſte eſt text.ſingularis
ſm lec.glo.in.l.iulianus.ff.qui ſatiſda.coga.ſm Angel.
ibi. Si vero cõſenſus preſtaĩ per modũ iuſſus dic ꝙ pce
dere dʒ.l.ſi quis mihi bona.§.iuſſuʒ.ff.de acquir.her.vbi
Bar.τ p eundẽ in.l.ſi mañt.ff.de aqua.plu.arcen.Cyn.
τ Bal.in.l.ſi.C.ad macedo.do.Pet.τ do.Anto.τ oẽs
hic idem ſi cõſenſus eſt pſtãdus per viam licẽtie vide per
Bart.in pfatis locis τ dixi in.c.cũ venerabilis.ſ.eodem
85 Sed ſi lex mandat interponi decretũ dicas † ꝙ de natu
a ra decreti eſt vt precedat ſm Inno.τ in.c.i.τ.c.dudũ de
rebus ecc.non alie.li.vi.glo.in.l.ait pꝛoꝛ.§.pmittiĩ.ff.de
minoꝛ. Poteſt tñ ſubſequi qñ ſuadet vtilitas eius qui ac
tũ gerit.l.cum hij.§.ſi pretoꝛ τ.§.eam.ff.de tranſact.bal.
in.l.quecũqꝫ.C.de bo.qꝫ libe. Lod.roma.cõſi.xlviij. Qñ
aũt reqraĩ conſiliũ diceĩ in loco pꝛopꝛio videlicet in.c.cũ
inueteri de electione. Laus deo do. Andreas Barbatia.

a Ut prece dat.de iſta mã vide oẽs ſcri bẽtes in.l.i.ad ſi.C.q admit. τ in.l.ſin.C.de bo q libe.τ in l.ſi decretũ.C. de cõi.ſer.mã. τ in l.ſi vxorẽ l.col.C.de cõdi.inſer.gl.in l.ait pꝛoꝛ.§.nõ ſolũ.ff.de mino.τ in.l.licet ff.de iudi.Inno.τ oẽs ſcri bẽtes in.c.dudũ de reb.ecc.nõ alie.qb᷒ in locis omnia neceſſaria τ ad mãʒ facietia reperies.

b Non vʒ. nulla ꝯtrouerſia eſt inter pa noꝛ.d.andr.τ oẽs ſcribẽtes. hic circa ſũma riũ τ caſus po ſitionẽ ad mãs aũt huius ele gãtis tex.vide oẽs ſcribẽtes in.c.ſi.de pre ſcrip.τ bald. in.l.eos.§.ſup verſi.q̃ro.C.de vſu.τ facit qd nc.idẽ bal.in l.oudum.C.de ꝯhen.emp.

e X parte. Non valet conſuetudo p quaʒ inducĩ quis ad pec candum vel ad male vtẽdum ſubſtantia τ re bus ſuis hoc dicat. Et diuidiĩ pꝛimo narrat duas cõſuetudines irrationabiles naʒ pꝛima fauet mari to pꝛodigo τ luxurioſo ſcda fauet vxoꝛi adulteriũ cõmit tenti. Scda ipſas duas cõſuetudines repꝛobat ibi tenoꝛe pſentiũ. Nam in pcedẽtibus capl̃is dcm̃ eſt de cõſuetudi nibus cõcernẽtibus clicos τ eoꝝ bõa τ ẽt ſacra ſʒ in hoc c.tractaĩ de cõſuetudine cõcernente laycos qꝫ repꝛobare iõ ſpectat ad papã qꝛ dat mãm deliquẽdi τ fauet inique viuenti τ hac rõne cõſiderata dicit hic do.Pe.de anch.
1 † non valere ſtatutũ laycoꝝ quo caueĩ vt ſpuri᷒ ſuccedat patri τ allr̃at Federicũ de ſenis ita tenere in ſuis cõſilijs τ allr̃at Bar.in.l.teſtifactio.ff.de teſta. Tu vide Fede.de ſe nis cõſi.cclxviij. Io.cal.in ti.de conſti.conſil.iiij. Bart.in repetitione.l.vectigalia.C.noua vectiga. Bal.in.l.ſi.C. vt natura.liber.τ in.l.i.C.de ſum.trini.τ in.l.ſi ꝯ de ince ſtis nup.τ in.l.eam quam.C.de fideicõmiſſ.τ in.l.i.C.de iure annullo.aur.τ in.d.l.teſti.factio do.Ant.in.c.vene rabilẽ.ſ.qui fili.ſint legi.do.Laurẽ.in tractatu ſuo de vſu. q.xxxiiij.do.Abb.in.c.in pñtia de pꝛobat.τ ex hoc tolliĩ obiectio que fieri poteſt nã iſti erant layci ergo nõ ad pa pã ſed ad ĩperatoꝛeʒ fuit recurrendũ ꝯ iſtam cõſuetudinẽ c.ſi duo.xcvi.diſt.c.cãmqꝫ qui filij ſint legi. So.ſm oẽs h iſtõ fuit pp peccatũ qꝛ iſte cõſuetudies nutriebãt peccatũ
2 † nam rõne peccati oĩa ſpectant ad papã non ad ĩpatoꝛẽ c.nouit de iudi.τ pulchre dixit Inno.in.c.i.de cõſti.ꝙ cõ ditoꝛi canonũ ſubdita eſt oĩs creatura ideo vbicunqꝫ cõ ſuetudo eſt peccati nutritiua recurriĩ ad papam vt decla ret illam nullam licet per laycos fuerit inducta do.Ab bas hic dicit ꝙ etiam põt adiri laycus qꝛ ad ipʒ ſpectat obũiare peccato.l.ſenatus.ff.de offõ pſidis.c.regum.xx iij.q.vi.nam ipſe cõpellit ad obſeruandum iuramentum c.licet de iureiur.li.vi.potuit allegaſſe gloſ.ſingularẽ i.l. adigere.§.quamuis.ff.de iure patro.que dicit ꝙ impa toꝛ obtinet nim aplici in iuramẽto ideo loc᷒ erit pũẽtiõi fatetur tñ do.abbas fauendum eſſe in dubio iudici eccle ſiaſtico argumẽ.c.per venerabilem qui filij ſint legi.ego allego tex.coniuncta doctrina Bart.qd etiam ſpectet ad laycuʒ videlicet.l.ſubptextu.ff.de varijs τ extoꝛdi.crimi.p
3 quem dixit ibi Bart. † ꝙ ptãs layci poteſt facere appoꝛ tare coꝛam ſe ſtatuta iſtoꝛuʒ diſciplinatoꝛum τ videre ſi aliquid contineatur contra religioneʒ τ illud tollere facit. etiam.l.potioꝛis.C.de offõ rectoꝛ pꝛouinc. Caſus eſt iſte in quadam terra erat conſuetudo ꝙ ſi aliquis de illa terra vel extraneus pꝛodigaliter vel caſualiter conſum pſerit bona ſua ꝙ poſſet bona immobilia ſue vxoꝛis alie nare τ iſta erat pꝛima conſuetudo. Et ſi vxoꝛ adulteriuʒ cõmitteret τ uir repudiaret eam debent illi aſſignare di midiam partem bonoꝛum ſuoꝛum. Papa conſiderans quod iſte conſuetudines ſunt abuſiue repꝛobat eas τ di cit Petrus iſpanus quod foꝛte erat conſuetudo vt eſt in iſpania ꝙ facto diuoꝛtio vir τ vxoꝛ diuidunt bona.c.ij.de dona.inter virum τ vxoꝛem. Nota ibi indigena.i.ide genitus ſeu ide oꝛiundus τ ibi vel extraneus.i.icola qui ligarentur conſuetudine loci ſi conſuetudo eſſet rationa
4 bilis τ non abuſiua † τ ſic conſuetudo rationabilis ligat non ſolum terrigenas ſed etiam extraneos.c.que contra moꝛes.viij.diſtin.dixi in rubꝛica.ſ.eodem poſt Innocẽ.
5 vbi voluiĩ † ꝙ ſi quo caſu pꝛobabiliter ignoꝛans cõſue tudinem loci ledatur ſaltem iuuari debebit per reſtitutio nem in integrum ex clauſula generali.l.i.ff.ex quib᷒ cau ſis maioꝛ.τ intellige de extraneo habente domiciliuʒ i lo co ſed ſi non haberet domicilium in loco non ligareĩ ſta tuto loci de quo in.c.a nobis de ſen.excommu.τ in.c.ij.de conſti.li.vi.τ dixi.ſ.eo.in rubꝛica. Ego vero aliud colli go ex tex.iſto vʒ ꝙ ciuitas cõſtituitur ex ciuibus τ ex pe grinis ſeu extraneis de quo conſueuit allegari tex.multũ ſingularis in auc.de queſtoꝛe in pꝛin.in verſicu.noſtra ci uitas populoſa diuerſoꝛum hominum turbis qꝛ iudicio meo tex.eſt hic ellegans cum dicatur ꝙ in terra iſta con ſuetudines ligabãt idigenas τ extraneos hẽtes incola tum in loco tene mẽti qꝛ eſt nota dignũ. Nota ibi vi
6 cio pdigalitatis † qd pdigalitas eſt viciuʒ.c.ſepe.xli.di. Facit illud qd ſcribitur apud lucanũ in quarto.ſ.pdiga rerum luxuries nunqꝫ paruo cõtenta paratu τ iõ domi.
7 Bal.hic colligit ex hoc text.argu. † qd pater nõ tenetur dare alimẽta filio pdigo eſt enim pdigalitas viciuʒ qd quis cõmittit in ſe ipſo non in alio.l.i.§.i.ff.de ſm tabul.
8 dicit ẽt † qd pꝛodigus eſt reſtituẽdus aduerſus cõtract᷒ celebratos poſtqꝫ fuit interdictum bonis ſecus ſi ante τ allr̃at qd ſingulr̃ hr̃ i.l.ij.C.de curatoꝛe furioſi τ refert all qua de pꝛodigo que attingunt mãm.l.is cui bonis.ff.de verbo.obli.τ qꝛ nihil de nouo inducit ideo remitto ad ibi dicta τ credo qd male hic loquatur nam tex.multuʒ
9 ſolẽnis in.l.impatoꝛ.ff.ad trebel.pꝛobat † qd patri pdi go filius non poteſt denegare alimenta codeʒ modo nec pater filio

pater filio prodigo denegare poteſt alimēta facit tex.in
auc.de inceſtis nuptijs in princ.⁊.l. mutus.§.manēte.ff.
de iure dotium ⁊ allego tex.contra eum in indiuiduo in
l.ſi furioſo puberi.ff.de curatore furioſi ⁊ contra eum al
lego Jaco.de arena.in.l.ſi libertus qui operarū.ff.ď ope
10 ris libert. ⁊ vbi† voluit ꝙ ſi pater aſſignauit filio alimēta
qui illa diſcipauit in ludo vel ſimili decidit ꝙ pater tenet
iterum ad alimenta.Facit ꝙ voluit idem Bal.in auctē.
ſi captiui.C.de epi.⁊ cler.⁊ in.l.ſcimus.C.de inoffō.teſt.
⁊ ad iſtum text.reſponderi poteſt q2 erat conſuetudo ꝙ
maritus diſcipans bona ſua alienaret pro voluntate bōa
vxoris quo cāu ſi erant dotalia vxor remanebat quaſi in
dotata ꝙ erat contra publicū bonū.l.i.ff.ſo.ma.nō autē
eſt ſic inter patrem ⁊ filium nam voto patris cōgruit filio
11 oia parare.l.nihil.§.facilior.ff.de bonis liber.† nam fi
lius quodāmodo dr̄ dn̄s rerum patris.l.in ſuis.ff.de li
be.⁊ poſthu.ergo nō potuit colligere argum̄.ex iſto text.
bal.p dicto ſuo.Et ſubdit gl.ij.ꝙ ſepenumero aliq dicūt
prodigalitatē fore virtutē ⁊ mētiunt vt.d.c.ſepe ⁊ ideo
ſepenumero dicimus ſm do.Anto.hic iſte eſt nimis lar
12 gus hō qui omnia ſua bona diſcipat † eſt enim prodig⁹
qui danda ⁊ non danda dat vt dicit glo.iſta ⁊ idem dicit
de auaritia ꝙ ſunt duo extrema.ꝓdigalitas ⁊ auaritia.
ego allego elegantem tex.in auctentico vt iudices ſine q̄
quo ſuffra.§.eſt eloquiorū auaritia hoc ſacrorum et oīū
malorum mater ⁊ libet in mediū afferre illud ꝙ virgilio
venit in ore tertio eneydos qd non mortalia pectora co
gis auri ſacra fames heu fuge crudeles t͛ras fuge lit͛ aua
rum ⁊ qō Iheronymo venit in mēte relato per gratianū
xcij.diſti.c.diaconi verſi.nunc aūt ex quo in eccleſijs ſicut
in romano iperio creuit auaritia deperit lex de ſacerdo
13 te ⁊ viſio de profeta ⁊ de peni.diſtinc.v.§.i.dr̄ †omnis vir
tus patitur detrimētum ab vno vicio naꝫ ſi quis cadit in
auaritiaꝫ deſtruit largitatē ⁊ apud ſeuerinum boetiuꝫ in
ſcdō auaritia inquid ſemp odioſos claros largitas facit
14 ſubdit glo.iſta † ꝙ largitas eſt medium inter auaritiam
⁊ ꝓdigalitatem ⁊ ſic eſſe largum eſt virtus naꝫ in medio
15 a eſt virtus iō dicit philoſophus †ꝙ mediū attingere eſt ᵃ
difficile facit glo.de penitē.diſtin.iij.hic que de charitate
que dicit ꝙ in oībus ſeruare medium eſt vltra hoiem q̄ſi
potius eſt diuinum q̄ꝫ humanum nam res pene eſt cōtra
naturam vt quis ſit ſine peccato.xxv.di.§.criminis ſꝫ Ho
ſtien.ponit verſum pcus retinet minimum ſed deplorat
16 auarus ⁊ dicebat † ꝙ inter parcum ⁊ larguꝫ eſt dr̄ia q2
parco plus placent retenta ſed largo plus placent data ⁊
adducit Io.an.illud ꝙ ſcripſit cicero in ſcdō officiorum
videlꝫ nec ita claudenda eſt res familiaris vt eaꝫ benigni
tas apperire nequeat nec ita apienda eſt ꝙ oībus pateat
⁊ ibi habenda eſt ratio rei familiaris quam dillabi ſinet
flagicioſum ē ſit ita vt auaritie abſit ſuſpitio ⁊ allat Ihe.
ad Paulum dicentē xp̄i ſubſtantiam non libenter effun
das ne liberalitas liberalitate peat ego allego elegantes
17 tex.in.l.officio §.mor⁹.ff.vbi pupillus educari debet† vbi
in expenſis ſeruandus eſt modus vt frugalitas habeat lo
cum licet Dy.ibi dicat maledicat ille qui fecit illam legē
Sed raynerius dicit imo bn̄ dicatur Nico.de neapoli ibi
dicit ex hoc appere dy.fuiſſe largum ⁊ raynerium fuiſſe
auarum q2 imo vr̄ fuiſſe prodigus ex quo reprehendit il
lam legem tenētem medium ⁊ dicit ꝙ Rayne.ex hoc fu
it auarus q2 male loquit q2 laudat medium ⁊ laudat vir
tus ⁊ non vitium vt eſt auaritia ⁊ vide illud ꝙ pulchre
ſcribit Lucanus ď catone in ſcdō hij mores hec duri imo
ta catonis ſecta fuit ſeruat modum ⁊ apud Ouidium in
ſcdō dr̄ inter vtraꝗꝫ vola medio tutiſſimus ibis ⁊ apud lu
18 cañ.in primo orbe tene mediū in quid. ¶ †Nota ibi i cu
ria q2 capitur pro neglīa vt in glo.iij.⁊ contra tales ne
gligentes inuente ſunt preſcriptiones.l.ſi.C.de anali pre
crip.c.vigilanti de preſcrip.vide.c.ſi.de elec.vbi Bal.re
fert verſus ſcriptos in vulgari ſermone litteris aureis in
hoſtio camere regis roberti loquentes de iſta neglīa ď g

bus alibi feci mētōeꝫ.Et ex hoc colligit do.Car.ꝙ ſtulti
tia eſt non cuſtodire bona ſua ⁊ veteri ꝓuerbio dicit qō
panis fatuoꝝ prius comeditur. ¶ Nota hic diſcipaue
19 rit q2 Bal.dicit eſſe argum̄.† ꝙ maritus vicio ſuo reda
ctus ad paupertatē non gaudet beneficio vt exigat qua
tenus facere poteſt allegat notabilem tex.in.l.pe.ff.de iu.
dotiū.idem ipē voluit in.c.que in eccleſiarū.ꝭ.de ꝯſtit.vi
20 de que ibi dixi. ¶ Nota ibi bona ſua miſerit† ꝙ ſi uir ꝓ
pria bona āmiſſerit propter culpam ſiue caſum nō poteſt
ad bona ſue vxoris habere recurſum ⁊ hoc procedit quā
do malo animo ſed ſi cāu fortuito ammiſſerit vtruꝫ vxor
teneat allere virum de bonis proprijs dic vt no.in.l.ſi ſti
pulata.ff.de iure dotium ⁊ ideo hec conſuetudo erat pra
ua q2 in his caſibus in quibus uir vergit ad inopiā iura
b fauēt vxori pro dote conſeruanda ᵇ licet in ea marit⁹ ha
beat multum iuris.l.ſi conſtāte.ff.ſo.ma.l.vbi ad hoc.C.
de iure dotium.l.doce.C.de rei vendi.iſta aūt cōſuetudo
grauabat vxorem in bonis proprijs fauens malis mori
bus qui cohercendi ſunt etiam egeſtate.l.bona fides.ff.
depoſiti. ¶ Nota ibi bona ſue vxoris coniuncta gl.iiij.
que intelligit de bonis dotalibus que bona dotalia ſunt
vxoris ꝙ procedit conſiderato effectu q2 ſubiacēt reſtitu
tioni ſo.matri.c.ſi.de dona.inter virum ⁊ vxorem ſed in
terim ſunt mariti ⁊ pro eis agit rei vendicatione vt in
d.l.doce.hic tn̄ in littera non fit mentio ꝙ eſſent dotalia
21 ¶ Nota ibi mobilia ⁊ immobilia † q2 appellatione bo
norum veniunt bona mobilia ⁊ immobilia tamē littera
hoc non probat imo facit in contrarium ex eo q2 hoc hic
exprimit ſed primum eſt verius ⁊ probat in.l.bonorum
ff.de verbo.ſigni.⁊ hic exprimitur ad maiorem certitudi
nem imo nomine bonorū veniunt iura ⁊ actiōes vt.d.l.
bonoꝝ ⁊.l. princeps bona.ff.de verbo.ſigni.ſed appella
tione bonorum mobilium ⁊ immobilium non veniunt iu
ra ⁊ actiones.l.cum tuberonis.§.in peculio.ff.de peculio
⁊ ſic actiones ſunt tertia ſpēs de quo per Bar.in.l.mouē
tium.ff.de verbor.ſignfic.⁊ in.l.quintus §.argento.ff.de
auro.⁊ ar.lega.⁊ in.l.i.⁊ ibi Bal.ff.de ſtatu.ho.⁊ in.l.i.
C.de vſufructu.dixi in.c.nulli de rebus ecc.non alienā.
22 ¶ Nota ibi pro libito voluntatis † q2 non importāt ar
bitrium boni viri iſta verba ſed voluntateꝫ liberam a fre
no rōnis ꝙ eſt bene notandū ſm do.Abba.propter ſta
tuta in quibus hec verba ponunt ⁊ ad hoc allegat Bar.
23 in extrauaganti ad reprimendā in verſi.videbitur † ꝙ dicit
facere pro intellectu ſtatuti ſtudij ſenenſis quo cauet qō
rector pro licentia habenda in ſuo examine non teneatur
aliquid ſoluere niſi prout proceſſit pro ſue voluntatis li
bito q2 nihil tenetur ſoluere ⁊ dicit ſe alias in facto con
ſultum reſpondiſſe ego allego tex.de hoc in.c.dilectus in
verſi.pro libito ſue voluntatis.ꝭ.de ſequeſtratione.Facit
tex.xliij.diſtin.c.ſcimus.xlv.diſtinct.c.qui emendat ad.c.
nulli.xxxviij.diſtin.⁊.c.relatum.xxxvij.di.⁊.c.nicena.xxx
24 i.diſti.⁊.c.de eulogijs.xviij.diſtinc.† vbi voluntas dicit
illa que non eſt a iure regulata tex.eſt melior de iure i.l.
ij.§.i.ff.de arbi.⁊ faciat.l.fideicōmiſſa.§.q̄ꝗꝫ.ff.de le.ij.
facit.l.fideicōmiſſaria libertas in verſi.libuerit.ff.de fidei
cōmiſſa.liber.⁊ ꝙ ſcribitur in illo terentiano age age vt
lubet ⁊ tex.in.c.dilectus homicidio.Sed in contrarium
facit.c.i.diſtin.i.vbi dr̄ quecūꝗꝫ vultis vt faciāt vobis ho
mines ⁊ vos eadem facite ipis vbi voluntas dicitur que
eſt regulata a iure.Solue ꝙ exponit vultis.i.velle debe
tis vide que dixi in.c.i.ꝭ.de conſtit. ¶ Nota ibi alienat
hoc eſt prohibitum.c.ex litteris de pignor.l.quoꝗꝫ legib⁹
25 ff.de bonis dāna.† ⁊ ſic nota ꝙ mulieres poſſunt habet
bona propria vltra dotes.l.donationes §.ſpēs.ff.de do.
que non poſſunt adminiſtrari per virum niſi per conſen
ſum vxoris ⁊ vocantur res paſrenales.l.ſi.C.de pactis
conuen.⁊ vide Bar.in.l.maritus.C.de procura.vbi loq
26 tur de triplici patrimonio vxoris ⁊ dic hic Bal.† ꝙ ma
ritus non lucratur fructus paſrenalium niſi quaten⁹ cō
ſumpſit vxore permittente allegat no.in.d.l.ſi.C.ď pac.

a ¶ Eſt diffi
cile. Habetur
originaliter ď
dictum phi
loſophi dictuꝫ
quarto ethi.c.
iij.i ſi.ibi circa
vero ⁊ diligē
tia adhibita
ad mediuꝫ ad
qō oportet de
uenire ⁊c.vbi
tractat ꝓpria
materia auari
tie ⁊ prodiga
litatis quā in
cidenter diffu
ſe ſatis tetigit
do.Andr. hic
vide ibi ⁊ me
li⁹ cognoſces
pro quo vide
ſpecu.in tit.de
aduo.§.ſi.ver.
cum autē glo.
in.l.nemientius
de nego.geſt.
l.ij.§.ſed ſi qu
⁊ ibi Bal.col.
v.C.cōia.de le.

b ¶ Cōſeruā
da . Vide ad
materiā. d.ale
xan.de imo.in
l.ſi conſtante
ſolu. ma. alle
gata in text. ⁊
Pau.de caſtr.
in conſi.cxxiij.
⁊ Bar.in.l.qō
noīe de cond.
indebi.⁊ Ioā.
de por. in.l.ij.
ſo.ma.vbi acu
mulate omnia
habebis.

conuentis vide euꝫ ibi ⁊ in .l. aſſiduis. C qui potior in pi
gno. habe. ⁊ in .l. vbi ad huc. C. de iure dotium ⁊ in .c. i. de
fratribus nouo beneficio in veſti. ⁊ in .l. maritus. C. de p
curato. ⁊ in conſilio incipien̄. res ſic ſe habere dicitur ⁊ in
conſilio ſequenti Bar. in .l. maritus. ff. ad .l. falci. ⁊ in con
ſilio .xxij. ⁊ in .d. l. fi. de pactis conuentis ⁊ Paulum de
17 caſtro cõſilio .clxxxiiij. † ſed q̃modo ſciemus ſi bona mo-
bilia ſint vxoris an mariti Bal. hic dicit ꝙ ſi inueniũtur
in domo mariti preſumuntur eſſe mariti ideo vxor indu-
cens res ſuas ad domum mariti debet eſſe ſagax. in prote
ſtando ⁊ faciendo inuentarium de dictis bonis cum con
feſſione mariti vel p publicuꝫ inſtrũm. ff. de iure dotiuꝫ .l.
ſi ego .§. dotis ſed ſi reperiuntur in domo vxoris preſumũ
tur vxoris niſi appareat ꝙ vir illa depoſuit quia qui poſ-
ſidet domum p̄ reſumitur poſſidere mobilia que reperi-
untur in domo lege ob maritorum. C. ne vxor pro marito
18 ¶ Nota ibi committit adulteriuꝫ † ꝙ vxor adultera nõ
eſt primianda ſed punienda in ammiſſione bonoruꝫ ideſt
dotis vt dicit glo. hic ⁊ bonis parafrenalibus vt eſt gloſ.
ſingularis in .c. plerũq; de dote poſt diuortium reſtituen-
da vnde non debet diriri habitus vnde naſci debet priua-
tio nec debet aliquid habere de bonis viri etiaꝫ ex pacto
mulier qui fecit ſe polui per adulterium ⁊ refert Bal. hic
19 Inno. dicere † ꝙ grauius eſt in mẽte uiri adulteriuꝫ vxo
ris quam homicidium filiorum allegat .l. codicillis .§. pe
nultimo. ff. de leg. ſecundo vbi tex. dicit filium noſtruꝫ oc-
cidiſſe ⁊ alia mihi deteriora fecit. ¶ Tu dicas ꝙ Jacob.
de arena ita illum tex. allegauit vt refert Bal. in .l. athle
tas .§. calumniator. ff. de his qui nota. infa. ⁊ etiam illum
tex. ad hoc allegauit idem Bal. in .c. at ſi clerici in .§. i. ẜ. d
iudicijs. Sed ego allego tex. in .l. fi. §. i. ff. de publicanis in
verſiculo corrumpit vxorem ⁊ aliud grauius fecit ⁊ vide
l. i. C. qui accuſ. non po. in verſi. grauiora dicit crimina ⁊
glo. ibi .i. adulterium ⁊ vide gl. in .d. c. at ſi clerici ⁊ dicit
30 hic Bal. † ꝙ vxor adultera non debet ali a uiro per no
ta in .l. fi. C. de fideiuſſor. poſtea allegat in contrarium .l.
31 ab hoſtibus .§. ſi uir vxorem. C. ſoluto matri. † ⁊ dicit ꝙ
ſi uir ſine cauſa expelleret vxorem de domo tenet̄ ei aſſi-
32 gnare doteꝫ † ⁊ dicit ꝙ triplex eſt diuortium temerariuꝫ
cauſatiuum vt puta propter furorem ⁊ ingnominioſum
vt puta propter adulterium primo caſu vxor que temera
rie diuertit a uiro ſibi imputet quia licet non perdat do-
tem tamẽ nõ debet ali extra domuꝫ uiri vbi tenetur ope-
rari viro vt eſt glo. ſingularis in .l. ſicut. ff. de operis liber
torum. Secundo caſu debet ali ex redditibus dotis .l. ſi
cum dotem .§. ſin autem. ff. ſo matri. Tertio cáu perdit do
33 tem per ſententiam non ipſo facto † ⁊ ſi decedat ante ſen-
tentiam heres eius non perdit dotem q2 pene delictoruꝫ
non intentatorum non tranſeũt in heredes .l. i. C. ne ex de
lictis defunctorum ⁊ intellige hic in dote cuius ex actio
34 ſoluto matrimonio ſpectat ad uirum †. Si aũt ſpectaret
ad patrem vel communiter ad vtrunq; vel ad extraneuꝫ
ex ſtipulatione an propter adulterium mulieris priuetur
pater vel extraneus iure ſuo nota in .l. ex conſenſu in glo.
C. de repudijs quare aũt iſta conſuetudo reprobatur di-
cit Jo. an. q2 excedebat terminos pudoris vñ btũs Ber-
nardus ita inquit omne flagitium ſi terminos pudoris
excedit crimina criminibus auget ⁊ ſemper adulteriora
35 procedit †. Querit hic ſtatuto cauetur ꝙ matrimonium
contractum infernore carnalis concupiſcentie nõ valet ni
ſi interueniant inſtrumenta dotalia an valeat tale ſtatu-
tum vr̄ ꝙ ſic ne matrimonia ſint in icerto ⁊ precipue qñ
nobilis contrahit cum ignobili refert Archid. dicere ſta
tutum iſtud non valere quia ſufficit ꝙ ſit contractum in
forma eccleſie allegat Arch. in .c. hoſius .lxvi. diſtin. ꝙ ẽt
adde ad do. Anto. in .c. i. de ſpon. et ad no. in .c. ſtatutum
de here. lib vi. ¶ Oppone hic prohibetur ſubueniri pro
digo contra. de capitulo paſce .lxxxvi. diſtinc. ¶ Glo. ij.
36 ſoluit † ꝙ ſi quis deuenit in egeſtatem ſua culpa ⁊ tunc
non eſt ei ſubuenien̄. q2 dignum eſt vt male meriti egeſta

a ¶ Cõſuetudo nõ eſt aliq̃ diſcordia iter aliquos ⁊ modernos ſcribẽtes circa ſũmariũ ⁊ caſus poſitõem huius c. ad mãm aũt vide elegãtem gl. in .c. cũ cãm in verſi. ꝓuidicat de re iu. ⁊ vide copioſe. d. alex. de imo. in .l. de q̃bus ff. de legi. ⁊ infinita q̃ duob' ꝓcedẽtib' titu. ꝯdicimus ad d. And. i apoſtillis.

te ſordiſcant .l. bona fides. ff. depoſiti. ego allego tex. i .l.
quiſquis in verſi. in paupertate ſordeſcant. C. ad .l. iuliaꝫ
maieſtatis eſt tamen ſubuenien̄. ei per viã elimoſine vt in
d. c. paſce ⁊ allegat rationem iſta gloſ. quero quare non
debet ei ſubueniri ⁊ eodem modo gl. ſequens allegat ra
tionem quare non debet ei ſubueniri. ¶ Glo. in verſicu.
37 aliena colligit † ꝙ fundus dotalis alienari non poteſt. ff.
de fundo dota. per totum ſed pro certo iſte tex. non reſtri
git ſe ad fundum dotale ſed loquitur ſimpliciter d bonis
vxoris. Deinde glo. opponit de .l. ſatiſ. C. i quibus cau.
38 pignus tacite contrahatur † vbi vxor tenet̄ de bonis ſu-
is pro facto mariti primipillarij facit .l. fi. C. de offõ pri-
mipillarij li. xij. vbi filii emancipati licet non ſint heredes
patris tenẽtur pro debito pr̄is primipillari iõ dicebat mar
tinus ſcilimani per iſta duo iura vt refert Jo. an. hic qd
ideo fuit ita ſtatutum quia ſepe ad gemitum mulieris ⁊
filiorum uiri faciunt malas expenſas precipue in veſtib'
ſumptuoſis ⁊ facit ille tex. ad ſtatutum florẽtie diſponẽs
39 † bona mulieris ⁊ filiorum capiantur pro debitis patrũ
fallentium ſm domi. Anto. hic ⁊ hoc eſt ex cauſa preta-
ta quia ad gemitum filiorum ⁊ vxorum mariti faciunt
malas expenſas vide Bal. in .l. dotis tue. C. de iure doti-
um dixi plene in .c. ij. ẽ. de conſtitu. ¶ Nota etiam ex iſta
40 glo. † qd iuramento firmatur contractus alienationis re
rum dotalium de quo eſt dubium inter ſcribẽtes in .c. cũ
contingat de iureiuran. ⁊ in .c. ij. eodem titulo lib. vi. Et
41 querit hic domi. Cardi. † ſtatutum vel conſuetudo diſpo
nit ꝙ vxor ſuccedat in bonis mobilibus mariti ⁊ uir re-
linquat filios refert dominos de rota decidere valere ta-
le ſtatutum vel conſuetudinem q2 poſſunt diminuere le-
gitimam ſecus ſi ex toto tollãt ⁊ aliud nõ dicit. Ego iſtũ
paſſum examinaui ſingulariter in Repetitione .c. raynu
tius de teſta. vide ibi omnino. Sed multũ obſtat lex hac
edictali. C. de ſecundis nup. vbi probatur ſingulariter ꝙ
ſtatutum non poteſt diminuere legitimam filiorum. Jtẽ
ego limitarem ⁊ ſtatutum ⁊ conſuetudinem talem vꝫ qñ
non extarent liberi ſecus ſi extarent liberi ⁊ allego in ar-
gumentum .c. quicũq;. xvij. q. iiij. glo. in .l. ſi quis ad de-
clinandam. C. de epiſcopis ⁊ cleric. ⁊ .l. ſi unquam. C. d
42 reuocan̄. dona. † ⁊ quia ſtatutum debet reduci inquantũ
poteſt ad terminos iuris communis .c. cum dilectus ẽ. c.
cum ſimili. Et inquantum iſte tex. vtitur illo verbo in cu-
ria vide ſimilem tex. in .c. exhibita. ẜ. de homicidio. Laus
deo clementiſſimo domi. Andre. ſiculus Barbatia vtri
uſq; iuris ⁊ doctor ⁊ miles.

c
Tam tanto.

Secundum dominũ Cardina. eſt capitu
lum famoſum propter materiam cõſuetudi-
nis ſed ſecundum domi. Anto. materia hui'
decre. eſt ſubtilis fortis lõga ⁊ diffuſe a doctoribus vtri
uſq; iuris ẽt declarata ipſe dicit ſe eam legere colligẽdo
omnium dicta breuius q̃ꝫ poterit ſed Jo. de imo. dicit ꝙ
materia huius decretalis declaratur per legiſtas in .l. de
quibus. ff. de legibus per Bar. ⁊ Bal. ⁊ per Jaco. butr.
⁊ Cy. in .l. i. ⁊ .ij. C. que ſit longa conſuetudo ⁊ per dom.
Cardina. ⁊ domi. Ant. ⁊ Jo. an. hic ipſe dicit ꝙ aliquã
addet ⁊ detrahet ad dicta eorum ſed excuſat ſe ꝙ alias
eá comentábit abundantius ⁊ melius. Sed re vera an
gelus multum eleganter iſtam materiam examinauit in
ſua ſolemni. Repetitione .§. ex non ſcripto inſtitu. de iur
naturali gentium ⁊ ciuili ⁊ eam comentauit Saly. in re
petitione .d. l. de quibus. Ego vero tranſibo hic ſicut ſup
premus deus pro ſua benegnitate dederit ⁊ hoc intẽdit
a ° Conſuetudo non derogat iuri naturali cuius tranſgre
ſſio peccatum inducit. hoc dicit vſq; ad verſicu. lꝫ ibi vero
ſic ſumatur conſuetudo non derogat iuri poſitiuo niſi ſit
rationabilis ⁊ ligitime preſcripta. hoc dicit. Ei ſunt duo
dicta in primo agitur de viribus conſuetudinis inquan
tum obuiat iuri naturali in ſecundo agitur inquantum
obuiat iuri poſitiuo in prima ponitur ratio decidendi in
ſecunda

ſecunda ratio dubitandi ſecunda ibi licet. ¶ Caſus eſt
iſte contra diuina precepta ſi ad excuſanda peccata alle/
gantur conſuetudines an valeāt ⁊ excuſent peccatū ꝑ pa
pa reſpondet ꝙ non valet conſuetudo contra ius diuinū
ſeu ius naturale inquantum nutrit peccatum quia omne
quod ſit ex eo ex quo ſurgit peccatum eſt illicitum ⁊ non
valet ſed cōſuetudo ſuper illicito non excludit immo nu
trit ⁊ auget illicitum ⁊ peccatum igitur conſuetudo nō
vꝫ ſed potius dicenda eſt corruptela ſed in verſi. licet po/
nitur ſic caſus. dubitatur an conſuetudo contra ius poſi
tiuum valeat ⁊ illud corrigat dubium facit qꝛ iura dicūt
ꝯſuetudinē fore non leuis auctoritatis ⁊ ꝑ ꝯñs vr̄ ꝙ vin
cat legē papa rn̄det ꝙ lꝫ ꝯſuetudo nō ſit leuis auctorita/
tis non tñ eſt tante auctoritatis vt deroget legi niſi ꝯcur
rant duo. ſ. ꝙ ſit rōnabilis ⁊ litie preſcripta ſed Bald.
ita ſumabat tex. iſtum iuri naturali cuius tranſgreſſio in
ducit periculum ſalutis non poteſt per conſuetudinem
derogari item conſuetudo non tollit ius poſitiuum niſi
ſit rationabilis ⁊ legitime preſcripta ⁊ ꝙ poſſeſſor ma/
le fidei non preſcribit licet conſuetudo hoc dictet qꝛ con
tinuatio peccati non minuit peccatum. iſtud eſt verum
actiue ſꝫ paſſiue preſcribit. i. vt patiatur quis repulſā. l.
ſequitur. § ſi viam. ff. de vſucap. per Bartolum ⁊ ſic quo
ad extremū paſſum eſt licitum ſtatutum ſed non ad agē
dum. C. de preſcrip. xxx. anno. l. ſi quis emptōis ⁊ nūc in
telligis ſm̄ Bal. rōnē illi⁹. l. qꝛ i vno extremo ē rō egta
1 tꝫ i alio non venio ad notabilia. ¶ †No. ibi cū quia po
nitur hic pro quia concordat. c. cum in cūctis de electio.
c. primo de his que fiunt a maiori parte capituli. c. poſt
ceſſionem de probatio. no. in. c. primo de cōmodato ⁊ in
c. publicato de electio. eſt enim redditiuum cauſe hoc in/
tendēs ꝙ ſi ex diuturnitate temporis aggrauatur culpa
non remittitur cum iſta incompaſſibilia in eodem ſubie
cto ſtare non poſſint. c. maiores de baptiſmo. l. qui homi
nem. § finali. ff. de ſolution. aliquando ponitur pro quan
do concordat. c. poſt ceſſionem preallega. quandoqꝫ po
nitur vtroqꝫ modo. c. primo de do. ⁊ cōtu. plene per Jo/
annem andre. in. c. nullus ex conſilio de regulis iuris li/
bro ſexto ⁊ per dominum Cardina. in capitulo primo d
cōmodato ⁊ in capitulo primo de dolo ⁊ contumacia ⁊
in dicto capitulo poſt ceſſionem. ¶ Nota ibi tanto gra
2 uiora †ꝙ ad continuationem operationis augumentan
tur vires operati ideo ad continuationem viciꝫ augumē
tatur ipſum vicium ⁊ ad continuationem virtutis augetur
ipſa virtꝰ. l. legatis ſeruis § ornatricibus. ff. d legatis ter
tio vbi omne artificium recipit incrementum per exerci
tium iuxta illud Ciceronis in rectoricis infirma eſt om/
nis artis perfectio. ſine ſua aſſiduitate ⁊ exercitatione
⁊ dicit hic domi. Antoni. ꝙ arctatur peccator ad expri
mendas circunſtantias peccati in quo perſeuerauit qꝛ
augentur vires peccati ex hoc. c. omnis vtriuſqꝫ ſexus de
peniten. ⁊ remiſ. ⁊ ſic perſeueranti in peccato grauior pe
nitentia eſt imponenda. ego addo ſing. tex. in. l. tertia ad
fi. C. de epiſcopali audien. per quem tex. dixit in facti con
3 tingentia Guil. de cuno. †quidam commiſſit homicidi
um ⁊ obtinuit indulgentiam a principe deinde commiſ
ſit aliud homicidium ⁊ iterum habuit indulgentiam a
principe ſed non expreſſit principi ꝙ alias aliud fecerat
homicidium ⁊ ſibi fuerit indultum decidit ꝙ iſta ſecun/
da indulgentia eſt nullius efficacie qꝛ videtur conſue/
tus i homicidijs committendis ꝙ eſt ſingu. no. ſm̄ bal.
ibi facit tex. multum ſingularis. xxv. diſtinctione. § crimi
nis vbi peccata venialia repetita effecta ſunt mortalia.
facit elegans dictum Odofre. relatum a Baldo ⁊ alijs
4 in. l. apud antiquos. C. de furtis vꝫ †famulus hodie fura
tur vnam rem vilem domino. Craſ. aliam vilem ⁊ ita
in multis vicibus multas res villes furatur ꝙ poterit
puniri furti allegat. d. l. tertia de epiſcopali audientia ⁊
. l. capitaliū. § craſſatores. ff. de penis. facit quod voluit
Bald. in capitulo primo. § furtum de pace. iuramen. fir/
manda vbi dixit famulus facit multa furtula paruula ꝙ
poteſt puniri furti quia videtur perſeuerare in furto al/
legat Cyn. in dicta. l. apud antiquos. facit ꝙ dixit idem
Bal. in auctentica ſed nouo iure. C. de ſeruis fugitiuis.
5 †ꝙ quis pro tertio furto poteſt furca ſuſpendi qꝛ dedu
cit delictum in conſuetudinem allegat. d. § craſſatores. ⁊
ſic perſeuerantia in delicto auget penam ipſius delicti fa
cit ꝙ voluit idem Bal. J. de appellatio. c. de appellationi
6 bus videlicet †ꝙ ex modicis furtis factis diuerſis die/
bus ⁊ horis poteſt quis effici ita famoſus ꝙ ſuſpēdetur
furca qꝛ non eſt parcendum delinquere conſuetis quaſi
habituatis ad delinquendum allegat. d. l. iij. de epiſcopa
li audien. facit glo. multum ſingularis in. l. in lege. ff. ad
7 ſillenia. que vult †ꝙ licet iura velint carceratum ex cau/
ſa ciuili vel criminali ciuiliter mota eſſe relaxandū cum
fideiuſſoribus non extendi ad euꝫ q alias aufugit de car
cere ⁊ ſic ex frequentia delinquendi non parcitur delin/
quenti ⁊ ſic probatur hic ꝙ ex diuturnitate peccandi au
8 gent peccatum. Quinimmo plus dico† ꝙ diuturnitas
temporis in peccando licet peccatum non ſit frequenta
tum nihilominus auget penam iſte eſt tex. ſolem. in. c. cū
haberet de eo qui duxit in matrimonium q̄ꝫ polluit per
adulterium vnde ſi ego peccaui diu nec penitui iſta diu/
turnitas temporis auget penam ꝙ intelligo quo ad de/
um ⁊ ratio eſt qꝛ non penitendo videtur contemnere di/
uinum iudicium ⁊ preceptum eccleſie vt in. c. omnis de
peniten. ⁊ remiſ. c. fina. de penis ideo deus ſuppremus ſe
uerius punit facit illud ꝙ valerio noſtro venit in men/
tem lento inquit gradu diuina procedit vltio tarditatē
qꝫ ſupplicij grauitate recompenſat ⁊ iuxta illud ꝙ ſcri/
bitur apud dantem. La ſpata de colui non taia infreta.
ſed quiſpiam allegare poſſet in contrarium. l. ſi diutur/
no. ff. de penis. l. querela. C. de fal. l. adulter. C. de adulte.
9 †vbi delicta antiqua mitius puniuntur reſponde ꝙ p/
cedunt in foro cōtentioſo ſecus in foro ipſius dei ſuppre
10 facit. l. quicunqꝫ. C. de ſeruis fugitiuis †vbi ex geminatio
ne delictorum pena multiplicatur ꝙ eſt verum ſm̄ Bal.
ibi quando vnumqꝺqꝫ delictum habet per ſe terminum
⁊ finem niſi ratione continuationis pro vno delicto repu
tentur vt ſi eodem loco ⁊ continuato propoſito ſepius
quis cognoſcit vxorem alterius aut viduam vt in. l. vul
garis. ff. de furtis ⁊ glo. in. l. penultima. ff. de actio. ⁊ ob
ligatio. facit pro hoc ꝙ voluit Barto. in conſilio. xv. in/
cipiente Antonius cōmiſit adulterium ⁊ in. l. nunq̄ꝫ plu
ra. ff. de priuatis delictis ⁊ in dicta. l. vulgaris ⁊ in. l. pri
ma. § vnde queritur. ff. de publicanis Petrus de ancha.
in conſilio quarto glo. in capitulo imitare ſexta queſtio/
ne prima tex. in. c. ſicut de teſtibus ⁊ ibi dominus Abb.
⁊ alij. tex. in capitulo ad apoſtolice ⁊ ibi glo. de re iudi/
cata libro ſexto Bal. in. c. queſtioni de appellatio. ⁊ in. l.
ſi duo. § ſemel. ff. de arbit. ⁊ in. c. olim de reſcriptis gloſ.
in. l. ſi mariti lenocinium. § ſex menſium. ff. de adulterijs
11 in quibus locis tangit †vtrū multiplicetur pena ad mul/
tiplicationem adulterij facti ab vno ⁊ eodem diuerſis ho
ris ⁊ dicit hic domi. Pet. iſtum textum procedere in de
licto continuato ſecus in delicto momentaneo ꝙ non re
cipit reiterationem vt homicidium qui magis punitur
q̄ꝫ hodie q̄ꝫ qui decem annis elapſis commiſſit homici/
dium allegat. d. l. ſi diuturno. item intelligit iſtud verum
quando quis vult preſcribere ipſum actum delinquendi
per diuturnitatem temporis qꝛ non poteſt qꝛ quandiu ꝑ
ſeuerat in peccato tanto magis punitur ſecus ſi delictuꝫ
eſt iam commiſſum qꝛ tunc pena infligenda temporis
preſcriptione abolletur. l. querelam. C. de falſis ego alle/
go ſingula. tex. in. l. lex iulia de repetundis. § fina. ff. ad le
gem iuliam repetundarum quem tex. allegat pro ſingu/
12 lari Bald. in. l. prima. C. ne ex delictis defunctorum †ꝙ
ſi homicida etiam tatus preſcriptione ſtatuti non poteſt
puniri capite ⁊ iudex non audita eius defenſione fecit eū
decapitari ꝙ nihilominus iudex decapitabitur in ſindi/

a ¶ Inuinculat.q̄r āt aia
pp peccatū deuinciat̃ ⁊ alliget̃ igni ⁊ aq̄
ſi v̄itatē canoniſta ſcire voluerie vid̄ ſub
tiliſſimum pcepto2ē meum i iiij.ſen.di.xliiij
q.ij.vbi mirabil̃r arguit ꝯ ſcm̄ Tho.egi.
End.⁊ oēs ⁊ demū ꝯcludit aīam vllo pacto ōtineri poſ
ſe igni aqua vel aliq̄ alia re effectiue q2 qð nō locat ali
quid effectiue nec ipedit ipſ̄ a moueri ab aliquo loco. ſʒ
tm̄ formal̃r ⁊ talis detentio imediate cātur a deo glorioſo
aīa v̄o non tm̄ odit intēcōem actiuā dei. ⁊ ſuā paſſiuā a
deo vez ēt detentōeʒ formalē ppetuā ab illo igne obiectū
aurē triſtat̃ ſic nō eſt volūtaſ ſʒ ppt2 cā ipſius triſtitie in
tellect⁹ v̄o dānati determinat̃ a deo ad itenſe ꝯſiderandū
ipſʒ ignē in rōne obiecti. ⁊ app2ehēdere iſtā determi
natiōē ad talē ꝯſideratōeʒ cū aliis ꝯditionib⁹ poſitiſ ibi
ad doc meo q̄ qm̄ difficilia ne videaris ſō niare crūinas
erculis ommutunt. Sʒ ne ꝓfeſſiōis tue obliuiſcaris. vid̄
xiij.q.ij.c. ipſa vbi gl. ⁊ ſcribē tes q mira pulchra ad māꝫ
congerūt vide omnino ꝑ te.

catu tene menti pro ſtatuto bononie diſponente ꝙ delin
quens non poſſit accuſari nec inquiri poſt quinquenniū
a die commiſſi delicti.facit etiam ꝙ pulchre voluit Ab
13 bas antiquus in.c.teſtimoniuʒ.x̄.de teſtibus.vbi dixit †ꝙ
quilibet perſeuerans in quocunqʒ peccato mortali.repel
litur a teſtimonio q2 peccatum mortale dicitur graue ſi
non detᷣ penitentia nam ſi peccatum veniale efficitur mor
tale propter perſeuerantiam vt in dicto.§.criminis eodē
modo peccatum mortale efficitur grauius per perſeuerā
tiam intantum ꝙ perſeuerātia in quolibet peccato repel
lit a promotione argumen.c.fina.xxv. diſtin. Faciat.c.ſi
quis monachus cum.c.ſequenti.xx.diſtinctio.vbi ex per
14 ſeuerātia criminis grauior penitentia imponitur † eſt.n.
preſumptio cuiuſdaʒ hereſis perſeuerare in peccato mor
tali habet enim eccleſia eum pro infideli cum non venit
acquieſcere preceptis eccleſie argumen.c.ſciendū. viij.q.
i.⁊.c.ſi quis preſbyter.lxxxi.diſtinctio.ꝙ eſt bene no.cō
tra multos qui ſtant in notorio peccato mortali ⁊ perſe
uerant in illo ꝙ eſt p̄ſumptio ꝙ ſint heretici ꝙ bene no
tabis pro multis exercentibus vſuras ⁊ pro tenentibus
concubinas publice ⁊ pallam q2 ratione talis concubi
nat⁹.poſſet inquiſitor procedere contra eos ⁊ iſta menti
comēda inquantuʒ iſte tex.probat ꝙ peccata efficiuntur
grauiora propter perſeuerantia. ¶ No.ibi infeliceʒ ani
mam nam illa dictio in ponitur priuatiue.i.non felicem.
15 vide.c.ad noſtram.ē.co.⁊ ibi plene dixi ⁊ ſic nota.† quod
anima propter peccatuʒ fit infelix eſt enim precioſior cor
pore.xij.q.i.c.precipimus.c.cum infirmitas de peniten.
⁊ remiſſio.l.ſancimus.C.de ſacroſan.eccleſie. ideo felici
tas anime.felicitati corporis eſt preferenda ⁊ etiam dici
tur infelix.q2 ſeparatur a gratia ſpiritu ſancti ⁊ ab ipſo
deo qui nō quieſcit in anima peccatoris.i.q.i.c. gratia.c.
ſpiritus ſanctus ⁊.c.benedictio ⁊ dicit canon ſi enim per
ianuam peccati diabolus intrat ſtatim chriſtus recedit
de peniten.diſtinctio.ij.ſi enim inquid ⁊.c.cum renuncia
tur.xxxij.q.i.quinimmo ſcribitur apud ſeuerinum boeti
um in tertio cōſolationis philoſophice ꝙ peccator apud
deum eſt monſtruʒ dicit enim in ſpectante deo ſimile mō
ſtri.eſt ⁊ inquantum tex.hic dicit peccata vide notabileʒ
glo.in.c.peccatum de regulis iuris libro.vi.que ponit dif
ferentiam inter crimen delictum ⁊ peccatum. ¶ No.ibi
16 a alligatam † ꝙ anima noſtra inuinculatur⁎ ⁊ ligatur per
peccatum ⁊ ſm̄ Franciſ.vercellenſem dicitur ad ſimilitu
dinem corporis ligari ꝙ per vincula ligat̃.c.i.de depoſi
to.⁊.ſuſcepimus d̄ homicidi.alibi dicitur ꝙ anima capti
uatur per peccatum.c.niſi cum pridem de renuncia.⁊ pō
dera q2 eo ipſo ꝙ homo peccat augumentatur vinculuʒ
anime nam dum anima noſtra eſt in corpore eſt in carce
re ⁊ in vinculis ⁊ iuxta illud ꝙ dixit tremendus apoſto
lus domine duc.de carcere animam meam.i.de corpore
⁊ ſcribitur apud ciceroneʒ in deſomnio ſcipionis ꝙ anime
defunctorum virtuoſorum volant ad celum ex corpore
quaſi ex vinculis ⁊ ideo dicit que dicitur vita mors eſt ⁊
alibi dicitur temporalis vita vite eterne comparata poti
us eſt dicenda mors quā vita ⁊ dicit hic Pet.de anch.
17 † ꝙ in delictis eſt dare obligationem perſonalem etiam
quo ad fiſcum q2 ille qui delinquit videtur conſentire ad
penam.l.i.§.beſtias.ff.de poſtulando.ego allego ſingula
reʒ tex.in.l.iperatores in ver.ipſe te pene ſubdidiſti.ff.de
iure fiſci. ¶ Nota ibi nemo ſane mentis intelligit q2 iu
18 ditio meo hic eſt caſus pro eo † ꝙ maximus voluit auer
rois dixit enim ꝙ experimentum ſermonum verorum eſt
vt concordet rebus ſenſatis ⁊ intellectu fructibus. naʒ in
tellectus procedere debet ex ſana mente alias nō eſt itel
lectus ſed peruerſitas ⁊ eorum que ſane ſunt mentis cō
ſilia ſunt ſequenda.lxxxiiij.diſtinctio.c.i.⁊ ibi glo.ego al
lego.tex.iuris ciuilis in.l.ſi ita quis verſiculo ꝙ nemo ſa
nus diceret.ff.de euic.quem tex.allegauit Bal.in.l.i.C.d̄
ſeruis fugi.dicens ꝙ ſermones noſtri debent verificari i
commune opi.hominum habentium intellectuʒ q2 expe
rimentum ſermonum verorum eſt vt cōcordet cum reb⁹
ſenſatis vel veriſimilibus allegat.l. milites.§. opʒ.C.de
queſtionibus nam id qð eſt valde alienum aut non veriſi
mile quedam eſt falſitatis ymago.ſm̄ eum ibi vide eun
dem Bal.in rubrica.C.de probatio.⁊ in tractatu ſciſma
tis quem poſuit in rubrica.C.ſi quis aliquem teſtari pro
hibuerit in quibus locis allegauit Auerroiʒ.ſed pro cer
to tex.eſt hic optimus. ¶ Nota ibi iuri naturali.i. diui
19 no † ꝙ ius naturale quādoqʒ accipitur pro diuino d̄ quo
in glo.ij.⁊ in.c.ſolite de maior.⁊ obe.⁊ pro hoc dicit Io
an.intellige etiam de conſuetudine cuius initij vel contra
20 rij non ſit memoria ⁊ ſic collige ex iſto tex.† ꝙ conſuetu
do non poteſt diſponere ꝯ ius naturale quando eſt tale
ꝙ ipſius tranſgreſſio inducit peccatum ⁊ quot modis ca
piatur ius naturale vide glo.in.c.ius naturale.i.diſtin.⁊
ideo ius naturale quandoqʒ appellatur diuinum vt hic
q2 iure naturali introductum eſt vt notat Inno.in.c.que
in eccleſiarum de conſti.⁊ ponit exemplū Abbas antiqu
us ⁊ Io.an.in homicidio.l. diuine prohibito nam prece
ptum eſt lege non occides ſi cōſuetudo eſſet vt filius poſ
ſet occidere occidentem patrem vel percutientem in fa
cie. Ponit etiam exemplū de precepto mechie quod eſt
21 † ſi conſuetudo diſponit ꝙ ſi poſt certum tempus vxor nō
procreat liberos vel efficiatur diformis licet marito reti
nere concubinaʒ talis.eniʒ conſuetudo nullo tempore fir
22 matur ideʒ dicit Hoſti.† non valere ſtatutum vel conſue
tudineʒ ꝙ pro homicidio vel alio delicto ſoluat quis pe
nam pecuniariam ⁊ ad hoc allegat.c.ex parte.ē.co.⁊.§.
23 ergo vbi etiam querit † an valeat conſuetudo ꝙ quis poſ
ſit pignorarẽ debitorē propria auctoritate ⁊ tenet ꝙ non
valeat contra inuitum debitorem ſed contra volentem he
ne valet poſſet ſm̄ domi. Pet.de ancha.⁊ ſic dici ꝙ pre
textu conſuetudinis vbi creditor non reperit reſiſtentem
poſſit capere pignus propria auctoritate. aut reperit reſi
24 ſtentem ⁊ non poſſit ⁊ allegat ſimile † an iudex poſſit da
re licentiam ei pro quo lata eſt ſentētia vt ipſam exequa
tur propria auctoritate vt not. Bar.in.l.iuſte.ff.de acqui
renda poſſeſſione ⁊ in.l.iij.C.de pigno.⁊ ſic Pet. de an
cha.tranſit cuʒ dcō. Hoſtiē. ꝙ non valeat ſtatutum ap
ponens penam pecuniariam pro homicidio ⁊ cum hoc
tranſeunt domi.Cardi.domi.Anto.domi.Abb.⁊ Io.d̄
imo.⁊ idem voluit Hoſtien.in.c.dilectus de officio ordi.
⁊ in.c.ij.de delictis puerorum.⁊ idem voluit do. Anto.
Abb.⁊ alij.ſcribentes facit qð voluit Bal.in.l. cunctos
25 populos.C.de ſum.trini.vbi dixit † ꝙ ſi ſtatutum ſine cau
ſa vel ex parua occaſione permittit homicidium non tʒ
q2 eſt turpis permiſſio ⁊ ideo ſtatutum eſt nullum ⁊ alle
gat qð nota.in iſto.c.ſed cum cauſa magna valet vt puta
eſt quis bannitus propter enormitatem delicti iſtud hō
poſſet ſtatui.l.iij.§.tranſfugas.ff.de ſicca.⁊ ideo dicit nō
valere ſtatutū ꝙ creditor poſſit occidere debitorē nō ſol
uentē ſibi allegat.ꝙ no.in.l.i C.de ceſſiōe bonoꝝ.ſed hic
26 idē Bal.dicit † nō valere ſtatuta ꝑ que ꝑmittit̃ homicidi
uʒ q2 iducunt peccatū mortale niſi ille q occiderit hāc pe
nam mereatur .C.de his qui ad eccleſias confugiunt.l.ſi
ſeruus.nam ꝙ legitime factum eſt immo quod legitime
paſſum eſt vt ſic regula firmetur paſſiue potius quam ac
tiue penam non meretur.l.gracchus.C.de adulterijs.l.ꝙ
ait lex.§.finali.ff.eodem.⁊ in hoc debet inſpici potius per
27 ſona patientis quam facientis † vnde bannitus banniuʒ
impune offendere poteſt ſi ſtatutum dictat ꝙ bannitus
poſſit ipune offendi ⁊ eſt rō q2 offenſus non poſſit vindi
care ſe niſi accuſet ⁊ accuſando facit ſe actorem alias v̄o
ꝑs obtinet locū rei iō fauorabilior eſt.l.cū mulier.ff.ſol.
matri.⁊ iō nec inqri pōt q2 inqſitor tʒ locū accuſatoris ⁊
ei incumbit ꝓbatio ꝙ ſit maleficiū ꝑpetratū ⁊ tm̄ aliqñ
ꝑmittit̃ inqſitio ⁊ nō accuſatio allegat ꝙ ſingu.no.in.l.i.
28 .C.ſi tutor vel curat.nō geſſerit ⁊ ſcias iquit idē bal.† ꝙ
pena ꝯtēptibilis vt homicida ſoluat.v.ſolidos tanqʒ deri
ſoria nō vʒ q2 remiſſio pene tribuit cāu delinquēdi ⁊ in

citat ad

citat ad peccatū in delictis puniendis que ſunt de ſpecie
grauium delictorū requirit ſeueritas.l.licitatio.§.q̄ il-
licite.ff.de publicanis grauitas aūt pene arguit enormi-
tatē delicti per arg.ab effectu ex quo licite arguitur vt no.
in.l.non in oibus.ff.de reg.iur.ꝛ ea nō attenta dꝫ punire
homicidā pena homicidii vt elleganter no.arch.xxiij.q.iiij
c.rō iſta ꝛ ita reſidet hic Bal.ꝛ ſic pōdera q Hoſti.idi-
29 ſtincte dixit q̄ ſtatutū nō pōt apponere penā pecuniariā
ꝓ homicidio ꝛ nō diſtinxit an ſit magna an vo parua pe
na pecuniaria.ꝛ iudicio meo vř ſentire ēt de magna arg.
.l.in ſeruoꝝ.ff.de penis nā vt idē Hoſti.dixit in.d.c.ij.de
30 delictis pueroꝝ q̄ ſtatutū vel ꝯſuetudo p q̄ꝫ furtū vel ho
micidiū punitur in pecunia eſt irrationabilis q illud ni-
hil aliud eſt q̄ꝫ hoies venales exponē ꝛ icitare ad pecca-
tū talis eni nō timet penā pecunie qui ſuppliciū vel penaꝫ
mortiꝫ timeret ergo talia ſtatuta ſeruanda non ſunt.Nō
obſtat argu.a cōtrario ſenſu.d.c.ij.q̄ poſſit a patre adul
ti exigi pecunia q illud putat eſſe verum ex poſt facto ꝑ
iudicis officium non vi ꝯſuetudinis vt no.in.c.irrefraga
bili.§.ſi.de officio ordi.voluit eniꝫ papa ꝑ arg.a ꝯrio ſen-
ſu ibi oſtēdere q̄ eccleſia nō debet grauē penā iponere.ſ.
corporalem ſed potius pecuniariā.c.in archiepatu de ra
ptoribus.item nec hoc dicit expreſſe ille tex.q̄ valeat con
ſuetudo.ſed Bal.vt vidiſtis loquitur de pena pecuniaria
cōtētibili puta.v.ſolidoꝝ nec aliq̄s ſcribentiū hic nec i.d.
c.ij.nec in.d.c.dilectus.ꝯ.de hoc aiaduertit.Ego vehemē-
ter admiror q̄ nemo iſtoꝝ patrū allegauerit tex.appo-
nentē gladiū ad hāc heſitatōem vꝫ.c.facte ſunt leges.vt
humana cohercea audatia.iiij.diſtin.vbi ꝓbaſ q̄ pena ꝓ
delicto dꝫ eſſe talis q̄ per illaꝫ cohercea audatia delin-
quentiū ergo per penā pecuniariam vel ſimilem nō coher
ce audatia volētis facere homicidia ergo ſequiſ q̄ ab
initio legum tex.ille ad hoc fuit inuentus.ꝛ ideo do.Hēn
cus ibi reprehendit conſuetudinem venetorum q̄ percu
tiens clericū inuētū ī nocte ſoluat.v.ſolidos nō vꝫ q daſ
mā delinquendi ꝛ hoc voluit Archi.in.c.eps ne clerici
vel mona.li.vi.ꝛ ibi hoc ſequiſ Pe.de anch.ꝛ do.Do.
ꝛ idē voluit do.Abb.in.c.ij.de delictis pueroꝝ ꝛ iō Bal
31 in.c.i.§.vel furtū de pace iura.fir.dixit nō valere ſtatutū
iponens penā contētibileꝫ ꝓ delicto ꝛ ad hoc allegat ar-
chi.ſed pro certo ois vt ita dixeriꝫ orbis terre errat ex eo
q ſeruat ꝯrium.nā albe.de roſa.i ſuo ſolēni tractatu ſta
32 tutoꝝ in ſcōa pte.q.cxxi.q̄ inci.itē q̄ro an valeat ſtatutuꝫ
q̄ ē i multis ptibus mundi q̄ homicida puniaſ in pena
pecuniaria ꝛ cōcludit totū mūdū hoc ſeruare ꝛ moueſ
q ciuitas pt iter ſuos ſubditos ſtatuere ꝯ ius cōe vt in.l.
oēs populi.ff.de iuſti.ꝛ iure ſed pro certo tantus doc.in
hoc errat q huiuſmodi ſtatutū eſt ꝯ.l.diuinā qua caueſ
non occides ꝛ nulla poteſtas nec aplica nec in perialis
poteſt diſponere contra illud q̄ deus percepit.capitulo
iulianus.ꝛ capitulo dixit dominus vndecima queſtio-
ne tertia.ſꝫ Barto.in.l.i.ff.de publ.iudi.nō aduertēs ad
oia iſta ꝑ me relata ſentit tale ſtatutū valere ꝑ q̄ homici
da puniaſ pena pecuniaria ꝛ idē voluit Ang.in.l.is qui
cum telo.C.de ſiccar.vnde Bal.in.l.grachus.C.de adul
te.dicit peruſij uiget ſtatutū q̄ ille qui occidit vnū poſſit
ſe redimere ꝓ ſex cētis libris.ꝛ idē Bal.in.c.i.§.vel furtū
de pace iur.fir.dixit ſtatutuꝫ diſponit q̄ ꝓ homicidio im
ponaſ pena mille libraꝝ ſentit tale ſtatutū valere.ſed qui
dā antiquus decretorū doctor vocat dñs Saluanus re
petit hanc decretalē padue ꝛ nihil noui in ea dixit ſed eſt
merus relator antiquoꝝ ſeqtur ſimplr dictū Hoſt.nō va
lere tale ſtatutū ꝛ refert vt merus pedagogus ꝛ Joā.de
imo.hic dū dñs Ant.dicit q̄ non valet ſtatutū q̄ bānitus
pro pecunia.poſſit ipune occidi ipſe vero dicit dictū do.
Anto.fore verū ſi bānitus ſit ex cā ciuili vel ex cā crimina
li nō graui.ſicut ſi ꝓ cā criminali graui vt puta bānitus
fuit ad penā pecuniariā ꝓ homicidio a ſe alr cōmiſſo ꝛ
ſic ſentit valere ſtatutū vt ꝓ homicidio ponaſ pena pecu
niaria ꝛ idē ēt ipſe voluit expreſſe in.l.i.ff.de publi.iudi.

vbi dicit q̄ ſm leges.ffoꝝ pro homicidio non erat ſemꝑ
impoſita pena mortis vt patet in.l.iij.§.ſi.ff.de ſicca.ꝛ ſic
videſ q̄ ſicut lex tollerabat aliam penam q̄ꝫ decapitatio
nis pro homicidio ita poſſit ſtatutum populi niſi forte di
cas ſm eum q lex cornelia puniebat affectum.licet non
ſeqretur effectus vt in.l.diuus.ff.de ſicca.l.is qui cum telo
.C.eodē cuius ꝯrium hodie ꝑ generalē ꝯſuetudinem ha-
betur q pro homicidio non iponitur pena niſi homicidi
um ſequaſ ꝛ ideo in.c.ſicut dignum de homicidio habe-
tur q̄ in foro penitentie punitur nitius voluntas non ſe
quuto effectu q̄ꝫ ſequuto effectu ꝛ licet Ang.Bar.ꝛ bal.
non expreſſe attingant an tale ſtatutū valeat ſed ſi in vnū
verba ponderentur hoc ſentiunt ꝛ etiam vt ſuperius dixi
hoc tenuit expreſſe Alberic.de roſata ſed Dñicus de ſan
33 cto geminiano in.c.ij.ꝯ.eo.lib.vi.tenet partem primā nō
valere ꝯſuetudinem per quā interficiens hominem data
certa quātitate pecunie abſq alia pena efficiatur immunis
q talis conſuetudo eſt irrationabilis ꝛ hoc voluit Tan
credus de corneto in ſua compendioſa.in.xij.rubrica.in
vltima qōne ad ſi.vbi dicit tale ſtatutū nō valere q eſt ꝯ
.l.moſaycā veteris teſtamēti ꝛ ꝯ iura decretorū ſm que
pena homicidij eſt mors.xxiij.q.v.c.miles.ꝛ.c.cuꝫ homo
ꝛ.c.homicidium que iura per ſtatutū tolli non poſſunt.
ꝛ ita dicit tenere Archi.in.c.ſi.ne clerici vel mona.lib.vi.
quem allegaui ſuperius.ꝛ faciat tex.in.c.omnis lex quar
ta diſtinctio.alias tertia vbi dicitur homicida capite pu-
niatur ꝛ licet dubium ſit vtrum de iure ffoꝝ erat pena ca
pitis pro homicidio nihilominus tene intrepide q̄ erat
pena capitis licet aliter dixerit Joan.de imo.pro quo vi
de Angel.in conſilio.xiij.incip.nos Karolus vbi multuꝫ
eleganter examinat ſi de iure ffoꝝ imponebaſ pena mor
tis pro homicidio quid tenēdū ſit in hoc paſſu.poſſet dici
pro concordia q̄ aut loquimur ante factū ꝛ tunc non va
leat ſtatutū aut conſuetudo vt homicida ſoluat penaꝫ pe
cuniariam ꝛ iſto modo procedat opi.Hoſti.ꝛ ſequatiuꝫ
Aut loquimur poſt factum ꝛ tunc ꝓcedat dictum Albe-
rici ꝛ aliorum.ꝛ ad ſic dicendū moueor ex doctrina Jo.
andre.in.c.ſecundo de teſta.lib.vi.vbi facit ſimilem diſti
ctionem ꝛ iſto caſu nō iduciſ qs ad homicidiū ꝑꝑ pecuni
am ꝛ ſic tollitur illud incōueniens adductū ꝑ hoſti.vel
poſſet alr dici q̄ aut iponiſ pena pecuniaria pua q tunc
eſt pena contentibilis tunc procedat dictum Hoſt.ꝛ alio
rum tunc enim per talem penam non cohercetur huma-
na audatia vt in.d.c.facte ſunt leges.aut imponitur ma-
gna pena pecuniaria q tunc dicitur eſſe vita hominis
vt dixit glo.ſingularis in.l.aduocati.C.de aduocatis di-
uerſorum iudicum.ꝛ tunc procedit opinio.Alberici ꝛ
aliorum ꝛ ideo Bald.in.l.parentes.C.de teſtibus equi
perat magnam cauſam pecuniariaꝫ cauſe criminali ma-
gne.ꝛ ſi nubi dicatur vt dicebat Tancredus de corneto
lex moſayca imponebat penam mortis pro homicidio
ergo ſequitur q̄ ſtatutum non poterit illam penam mu-
tare iſtud non videtur verum quia lex moſayca ſeruan-
da eſt inter hebreos iuxta illud nos legem habemus ꝛ
iuxta illud ſecundum legem veſtram iudicate eum.Nec
obſtat cum etiam dicebat iura decretorum imponunt pe
nam mortis ergo ſtatutum non poteſt illam penam alte
rare q reſpondeo qd iura decretorum non damnant ſta
tuta aliter diſponentia item procederet hoc in populo tē
poralr ſubiecto eccleſie ſꝫ i populo ſubiecto imꝑatori ēēt
ſecus q talis populus pōt ꝯdere ſtatutū ꝯ ius cōe vt in.l.
oēs populi.ff.de iuſti.ꝛ iur.tene menti predicta q nuſq̄ꝫ
34 reperi iſtum paſſum ita examinatum.Item no.etiam ex di-
cto Abbatis antiqui non valere ſtatutum vigens in mul
tis locis q̄ conſanguineus poſſit vindicare mortem vel
iniuriam conſanguinei hec enim ſtatuta videntur illici
ta q q̄ debet fieri per viam iuſticie non debet exerceri
cum rancore animi maxime q prebent materiam pecca
ti ꝛ ſcādali ar.l.nō eſt ſingulis.ff.de regulis iuris.ꝛ vide
Jo.an.in addi.Specu.in titu.de conſtitutio.vbi limitat

46 ¶ Nota ibi legitime preſcripta† ꝙ ad hoc vt conſuetu-
do preualeat iuri poſitiuo debet eſſe rationabilis ⁊ legiti
me preſcripta ergo a contrario ſenſu ſi non eſt legitime ꝓ
ſcripta non preualet iuri poſitiuo. ⁊ intelligitur legitime
ſine interruptione ⁊ pacifice.vt in.c.ſi.de preſcriptio. ⁊ a
tali q preſcribere potuerit.⁊ ꝙ tale ſit ius qđ ꝓſcribi poſſit
de quo in glo.ſi.Et ſi quiſpiam dubitaret ꝙ imo ius ca-
nonicum dicitur ius diuinum ⁊ non poſitiuum.vide que
dixi in.c.filius de teſta.⁊ in.c.i.de iuramento calumnie.
¶ Opponitur qꝛ tex.iſte videtur ſibi contradicere cōtra
illud qđ habetur.ē.in prohemio.⁊ in.c.ſollicitudinem de
appel.nam primo dicit ꝙ conſuetudinis non eſt vilis au
ctoritas.deinde dicit ꝙ non in tātum valet ꝙ preiudicet
iuri poſitiuo niſi ſit legitime preſcripta.⁊ ſic non videtur
eſſe alicuius auctoritatis.Item confirmatur hoc qꝛ autē
in principio loquitur de mala conſuetudine ⁊ eius nulla
eſt auctoritas aut de bona conſuetudine ⁊ talis tollit le-
gem.c.cum dilectus.ē.eodem.l. de quibus.ff. de legibus.
¶ Glo.iij.ibi ſed queritur.ſoluit tripliciter ⁊ duabus ꝓ
mis reprobatis tenet tertiam.dicit ergo primo ſm quoſ-
dam ꝙ principium intelligitur de bona cōſuetudine ſed
finis intelligitur de mala ꝙ reprobat glo.qꝛ hoc non fu-
it intentio legis.ij.C.que ſit longa cōſuetudo.vñ ſumit iſte
ver.vult dicere ꝙ non conuenit illi legi que dicit conſuetu
dinis non eſſe vilem.auctoritatē non tamen tantā ꝙ legē
vincat.⁊ ſic cum ſit vna oratio oportet ꝙ vel tota intelli-
gatur de bona conſuetudine vel tota intelligatur de non
47 bona.†qꝛ vnius orationis vniformis debet eſſe intellect⁹
c.maiores de baptiſmo. ⁊ ibi glo.c.ij. requiris de appel.
l.in repetendis.ff.de legatis.iij.Preterea hic eſt aduerſa
tiua ibi non tamen.⁊ ſic eſt in.d.l.ij.vt ergo aduerſet opꝫ
ꝙ intelligatur in eodem caſu. vt in.l.ij.ff.ne quis eum.l.
hoc amplius.ff. de damno infecto.l.i.C. de filiofamilias.
⁊ ꝓpterea dicit glo.ꝙ iſti inepte dicunt ⁊ dicit Io. an.ꝙ
ſepant caudam a capite.Secundo ſoluit glo. ſm alios q
dicunt ꝙ conſuetudo non eſt vſqꝫ adeo valitura vt preiu
dicet iuri poſitiuo.generaliter ⁊ in quolibet loco ſed pre-
iudicat in loco vbi ſeruatur conſuetudo. ⁊ hūc intellectū
dicit glo.fore planum ſed ipſum improbat qꝛ tunc iſtud
capitulum eſſet de non dubio contra.l.ancille.C.de furti.
⁊.l.qđ labeo.ff.ad carbo.⁊.c.cum in iure peritus de elec.
debet enim lex eſſe neceſſaria.i.facta eſſe ob neceſſitatem
iiij.di.§.erit autem lex.Ex hac ſolutione innuit ꝙ ſi talis
conſuetudo eſſet rationabilis ⁊ preſcripta tollatur ius ex
toto quo ad quemlibet locum ꝙ eſt falſum.ē.eodē.c.cum
olim.Tertio ſoluit glo.† ꝙ particularis conſuetudo non
48 eſt vilis.non tamen preiudicat iuri poſitiuo niſi fuerit ra-
tionabilis ⁊ legitime preſcripta.⁊ dicit glo.ꝙ hec expoſi
tio quam facit hic Gregorius reprobat primas duas ſo-
lutiones.⁊ habuit glo.reſpectum ad.d.l.ij.canonizatam
xi.di.c.conſuetudinis.vbi ponuntur eadeꝫ verba non eſt
vſqꝫ adeo ſui valitura momento vt omnem vincat legem
illa enim verba hic exponūtur in eo ꝙ Gregorius ponit
alia verba ibi iuri poſitiuo debeat preiudicium generare
niſi rationabilis fuerit ⁊ ꝓſcipta quaſi velit glo.ꝙ princi
pium loquatur de conſuetudine ſimpliciter qꝛ talis non
eſt vilis auctoritas etiam ſi non ſit preſcripta.ſed non pre
iudicat iuri poſitiuo.⁊ ſic intelligendo ſaluatur etiam gl.
que habetur in.d.c.conſuetudinis.xi.diſt. Quarto ſoluit
Hoſtiē.in ſūma huius tituli.§.conſueuit. ⁊ hic dicens ꝙ
ſolutio huius queſtionis eſt puerilis.puer enim quē plus
diligat an patrem an matrem. reſpondit vtrūqꝫ ſic dicit
hic loqui de vtraqꝫ conſuetudine bona ⁊ mala de primo
implicite factum narrando.Secundo explicite notando
ius ⁊ durat implicitas vſqꝫ ibi.non tamē exponit igitur
ſic licet conſuetudinis ſiue bone ſiue male non ſit vilis au
ctoritas inter eos qui eam ſeruant.l.ſi in aliquam.ff.de of-
ficio proconſul.malam autem ſumant ſibi niſi pro priui-
legio.viij.di.mala non tamen eſt vſqꝫ adeo valitura ſiue
ſit bona ſiue mala.vt deroget iuri poſitiuo niſi ſit rationa

bilis ⁊ preſcripta non enim inſpicimus voluntatem ⁊ fa
ctum vtentium ſed quō vti debent.c.cum cauſam de elect.
Et hec ſolutio incidit cum ſolutione tertia data in glo. ⁊
hanc ſolutionem tenent etiam Pet.⁊ Abb. antiqu⁹ di-
centes principium loqui de conſuetudine in genere ⁊ dāt
ſimile ⁊ dicunt ſimilem modum loquendi eſſe rex habet
magnam potentiam.Ecce genus poſtea ad ſpeciem ap-
plicando dico non tantam ꝙ infra duos dies poſſit cape
re talem ciuitatem niſi duo tales nobiles aſſiſterent regi.⁊
cum hac ſolutione tranſeunt omnes ſcribētes hic. ¶ In
49 glo.penul.ibi niſi fuerit rationabilis glo.iſta querit† que
conſuetudo dicatur rationabilis. ⁊ ponit duas regulas.
ſcilicet illam cōſuetudinem eſſe rationabilem quā iura nō
improbant.c.cum eccleſia de cauſa poſſeſ.⁊ proprie.c.cū
dilectus.ē.eo.c.abbate de verbo.ſigni. Ponit exemplū
quando aliqui admittuntur ad electionem ad quos non
pertinet electio de iure cōmuni ⁊ de alio collegio. ita cō-
ſuetudo non improbatur a iure vt probant iura predicta
Secunda regula eſt ꝙ illa dicitur rationabilis que non
obuiat canonicis inſtitutis ⁊ hi modi differunt qꝛ ſꝫ pri-
mum modum quelibet conſuetudo dicitur rationabilis
que non improbatur a iure.ſed ſecūdum modum ad hoc
vt ſit rationabilis requiritur ꝙ non repugnet legi. ⁊ ſm
iſtum vltimum modum videtur ꝙ conſuetudo contraria
legi nunqꝫ valeat cuius contrarium innuit tex.iſte qui di
cit a contrario ꝙ conſuetudo legi preiudicās eſt rationa
bilis ⁊ legitime preſcripta.Inno.coniungit ambos mo-
dos dicit ꝙ rationabilis dicitur omnis conſuetudo que
non obuiat canonicis inſtitutis.⁊ per caſus ſimiles habē
tes iuris aſſiſtentiam vel reſiſtentiam iudicabit conſuetu-
dinem rationabilem vel irrationabilem. Sed Frāciſcus
vercelenſis dicit ꝙ illa dicitur rationabilis conſuetudo
que vel cui ſimilis approbatur a iure.Hoſtiē. ⁊ Joā.an.
dicunt ꝙ an conſuetudo dicatur rationabilis an non eſt
arbitrarium ſtatur enim arbitrio iudicantis.idem voluit
50 glo.in.c.i.in ver.rationabilia de ꝯſti.lib.vj. ¶ †Vltimo
glo. iſta dicit ꝙ illa conſuetudo dicitur irrationabilis q̄
eſt contra neruum eccleſiaſtice diſcipline vel eſt contra li-
bertatem eccleſie.⁊ hanc tenuit Bar.in.l. de quibus.ff.de
legibus.facit auē.caſſa.C. de ſacroſan. eccle. ⁊ qđ voluit
idem Bar.in.l.cunctos populos.C.de ſūma tri.⁊ fide ca
tho.Sed do.Cardi.hic dicit ꝙ ſi conſuetudo non eſt cō-
tra legem diuinam ſeu gentium ſeu poſitiuam eo ipſo cē-
ſetur rationabilis ꝙ non apparet eſſe irrationabilis.naꝫ
cōſuetudinis magna eſt auctoritas.l.imo magis.ff.de le-
gibus.l.ij.C.que ſit longa conſuetudo.c.cum conſuetudi
nis.ē.eo.ſurgit enim eius auctoritas ex quadaꝫ tacita cō
uentione eorum inter quos eſt conſuetudo.xij.di. cōſuetu
do.⁊ qđ ibi no.in glo.i.ꝙ ſic dicit ſe intelligere ꝙ loqua
tur de conſuetudine preter ius ꝙ probatur referendo gl.
illam ad tex.ibi qui loquitur de his que ſcripta non ſunt
⁊ ſic intellecta glo.illa eſt ſingularis ſm eum.†Et ex hoc
51 infert ꝙ dicens cōſuetudinem irrationabilem tenet hoc
probare.Si autem conſuetudo eſt contra legem. tunc eo
ipſo dicitur irrationabilis.non enim debent inferiores ꝓ
pria voluntate venire contra id qđ ſtatutum eſt a ſuperio
re.xi.di.c.conſequens cum.c.ſequenti. ⁊ hoc vult iſte tex.
cum dicit ꝙ conſuetudo non preiudicat iuri poſitiuo niſi
ſit rationabilis quaſi preſumatur prima facie minus ra-
tionabilis.nam arguit temeritas eorum qui inducunt cō
ſuetudinem.viij.di.c.que contra morem cum duobus ſe-
quenti.⁊.c.quanto de in ver. preſumant.ē. eo . allegantī
ergo cōſuetudinem talem incumbit honus probandi ꝙ
ſit rationabilis ⁊ poteſt eſſe rationabilis dato ꝙ ſit con-
tra ius qui ex aliqua ratione particulari fuit inducta ꝓꝓ
quam veriſimile eſt ꝙ princeps conceſſiſſet veniri contra
ius.c.cum dilectus.ē.eo. ſecus dixit de ſtatuto inferiorum
clericorum contra canones quia tale ſtatutum indiſtin-
cte nō valet.nō enim poteſt ſubeſſe aliqua cauſa rationa
bilis.Itē in ſtatuto denotat maior ꝓſumptio ſtatuentium

ꝗ̃ in ꝯſuetudine que ſurgit ex facto ꝯtinuato. Itē ꝯſuetu
dini cōtrarie canonibus canones aſiſtunt ſi eſt rōnabilis
⁊ preſcripta legitime. vt hic eſt tex. ſed ſtatuto reſiſtunt. c.
quod ſuper his de maioritate ⁊ obediētia. ⁊ dicit domi.
Cardi. hoc eſſe dictum nouum. ⁊ ex his patere que dicat̄
cōſuetudo irrationabilis. Et finaliter ſtat cum dicto Ho
ſti. Ioā. andre. ⁊ glo. in. d. c. i. de conſti. lib. vj. ꝙ ſtetur ar
bitrio iudicis. ⁊ ſi male iudex arbitretur poterit appella
ri. allegat notata in. c. i. de dila. Sed contra iſtud vltimū
dictum allego ſingu. dictum Innocē. in extrauaganti pre
ſenti que hodie incipit ſtatutum de reſcriptis libro ſexto.
52 †vbi voluit non poſſe appellari ab eo ꝙ cōmittitur iudi
cantis arbitrio. ⁊ illud dictum refert ſequitur ⁊ etiam re
putat eſſe ſingu. Bar. in. l. prima. ff. d̄ legatis ſcdo in ſuis
verbis finalibus. hoc tamen non examino. vide tñ ſin. gl.
i. c. ſup his de accu. ⁊ Inn. in. c. ſi. de ferijs. ⁊ in. c. ſi. ꝙ me
tū. vbi ē varius ⁊. d. Pe. de anc. in ſua elegāti diſputatōe
incipiēte cum. c. laycus. vbi mirabiliter arguit ad partes
⁊ vide Io. de imo. in illa. l. i. ff. de lega. ij. vbi cōmemorat
diſputatio. do. Pet. ⁊ vide Bal. in. l. ad monēdi. ff. de iu
53 reiurā. vbi dicit †ꝙ ſi iudex male arbitret̄ in defendendo
iuramentū poteſt ab eo appellari. ⁊ vide Dñicuꝫ in. c. ij.
de iuramēto calum. lib. vj. ⁊ glo. ⁊ Bar. in. l. ſi qua pena
ff. de verbo. ſigni. Et vide que dixi in. c. ſi. de ferijs. ⁊ in. d.
c. ſuper his de accuſa. Sed do. Ant. dat hic aliam doctri
nam ⁊ elegātem ⁊ exq̄ſitam qñ ꝯſuetudo dicatur rōnabi
54 lis ⁊ qñ dicatur irrōnabilis. vꝫ †ſi ꝯſuetudo accedit ad fi
nem illius iuris ad quem illud ius tendit talis ꝯſuetudo
a dicitur rationabilis. ponit exemplū finis [a] iuris canonici
eſt dirigere animā ad ipſum deum. vt dixit glo. ſingularis
in. c. cum ꝯtingat de iureiur. ⁊ ꝓbatur in. c. ij. de conſti. li.
vj. Modo ſi ꝯſuetudo tenderit ad iſtum finem vt dirigat
animā ad ipſum deum. ꝯſuetudo talis dicitur rationabi
lis ſm ius canonicū. Ponit etiaꝫ aliud exemplū finis iu
ris ciuilis eſt dirigere homines ad bonum publicū. vt eſt
glo. in. d. c. cum ꝯtingat. Modo ſi conſuetudo tendit ad
iſtum finem dicit̄ eſſe rationabilis ſm ius ciuile. ⁊ ſi con
ſuetudo repugnat fini dei ⁊ fini publico hec non pōt eſſe
conſuetudo bona. nam ꝯſuetudo repugnās eccleſijs repu
gnat fini dei ⁊ fini publico q2 ius publicū ꝯſiſtit in ſacris
⁊ ſacerdotibus. i. di. c. ius publicuꝫ aut conſuetudo repu
gnat fini dei fauet tñ publico bono. ⁊ tūc non cōſiderato
niſi fine dei dicitur ꝯſuetudo irrōnabilis. ſed ꝯſiderato fi
ne iuris ciuilis dicit̄ rationabilis. ideo leges ⁊ conſuetu
dines diſponētes ſuper vſuris poterant dici rationabiles
ſm finem publicū. ⁊ idem dicit d̄ legibus ⁊ ſtatutis ꝑmit
tentib⁹ ꝑſcriptionē cum mala fide vt dicant̄ rationabiles
ſm finem iuris ciuilis. ſed q2 repugnāt fini dei dicūtur ir
rationabiles ⁊ cū non poſſint ſeruari niſi cū peccato non
valent. ⁊ allegat ad hoc do. Anto. duo iura multū ſolem
55 nia. c. ꝯſuetudo. i. di. vbi dicit̄ †ꝙ ꝯſuetudo debet congrue
re religioni diſcipline ⁊ ſaluti anime. iiij. di. §. erit autē lex.
Si ergo ꝯſuetudo non cōgruit iſtis tribus religioni diſci
pline ⁊ ſaluti non dr̄ rationabilis. ⁊ ita reſidet hic. Sed
do. Abb. dicit ꝙ lꝫ iſta ſit exq̄ſita doctria tñ ex ea nō poſſu
mus diſcernere que ꝯſuetudo dicat̄ rationabilis. nam ſe
pe ꝯſuetudo non tendit ad infelicitādam animā ⁊ tñ ap
probat̄. vt in. c. cū dilectus. d̄. eo. vnde ſatis eſt ꝙ cōſuetu
do non nutriat peccatū. Item reprobat do. Abb. opi. do.
Cardi. ſuperius relatā q2 cum ꝯſuetudo conſiſtat in iure
non hꝫ ꝓbare pars eius irrōnabilitatē. ſed iudex hꝫ hoc
diſcernere. ideo cōcordādo oīa p̄dicta dicit relinquendū
eſſe iudicis arbitrio. vt voluit Archi. ⁊ Io. an. ⁊ Hoſtiē.
ſuperius relati. ſed iudex quo ad informandū animū ſuū
habebit conſiderationē ad theoricas p̄dictas. vnde. cōſi
derabit an finis ſit bonus an malus. ⁊ vtrum ſit ꝯ̄ ius vel
preter. ⁊ an ex aliqua iuſta rōne fuerit inducta. ⁊ vtrum
ius approbet cōſimilem conſuetudinē vel reprobet. ⁊ ita
reſidet do. Abb. Et pro certo iſtud in indiuiduo voluit ſ̄
do. me. Io. de imo. qui dicit ꝙ ſtabit̄ arbitrio iudicis. an

[a] ¶ Finis. ad hoc vide inter alios. d. Abb. in ꝓhe. decre. col. vj. q̄ſ. iiij. ꝑncipalē. ⁊ ibi Felyn. ⁊ alios repetētes. ⁊ vide eūdem do. Abb. in. c. clerici de iudi. ⁊ ibi. d. Andre. ⁊ nouiſſimos ſcribētes omnia ꝯgerētes.

ꝯſuetudo ſit rationabilis an non. allegat glo. in. d. c. i. de
conſti. lib. vj. debet aūt iudex informare animū ſuum ha
bendo reſpectū ad theoricas ſuperius expſſas. Sed dñs
Dñicus in. c. i. de conſti. lib. vj. in gl. ſuper verbo rationa
bilia refert opi. Pauli ſuperius relataꝫ. poſtea refert do
ctrinā do. Anto. hic ⁊ cum ea tranſit. Ego addo ad p̄di
ctos patres Bal. in comento. l. de q̄bus. ff. de legi. vbi di
56 cit †ꝙ bona ꝯſuetudo eſt que continet bonū honeſtū. alle
gat. l. iuſtitia. §. i. ff. de iureiurā. ponit exemplū ꝯſuetudo
eſt ꝙ quis non vadat de nocte ꝯſuetudo eſt bona q2 qui
male agit odit lucem. ff. de ventre inſpiciēdo. l. i. ergo non
eſt honeſtū ire de nocte. Item bona eſt que non continet
bonum cōmune. i. vtile rei publice. l. i. ff. ſolu. matri. ideo
bona eſt conſuetudo ꝙ in cauſis dotium ꝓcedatur ſuma
rie ⁊ q̄ͦ inſtr̄a executioni mandent̄. Item bona eſt con
ſuetudo que continet bonū honorabile. ponit exemplum
vt doctore doctorando. publice non ſecrete q2 eſt honor
publicus. Item ꝙ debent portare vairum q2 habitus vi
rum oſtēdit. l. ſtigmata. C. de fabricēſibus lib. xj. c. ſi iudex
57 laycus de ſen. excō. lib. vj. †malum autem eſt duplex. ſ. cul
pe ⁊ pene. primo modo non valet cōſuetudo que inducit
maiuꝫ culpe. ideo ꝯſuetudo ꝙ liceat fenerari eſt mala q2
ordinatur ad delinquēduꝫ ꝯ̄ deum ⁊ naturam. vt not. in
auc̄. ad hec. C. de vſur. ⁊ in auctē. de eccl̄iaſticis titulis in
prin. ⁊ lꝫ imꝑator dicat ꝙ ꝯſuetudines magne eſt aucto
ritatis. vt in. l. ij. C. que ſit lōga conſue. non tñ ꝓpter hoc i
tendit eſſe auctor delictorum. argu. l. creditor. §. lucius. ff.
mandati. Si autem conſuetudo inducat malum pene. i.
penam quādam ⁊ occaſione p̄tenſa infringat iuſticiam.
tunc ſi eſt pecuniaria non valet ſi corporalis valet de quo
dixi ſuperius ⁊ dixi in. c. ij. de conſti. Sed pro certo. Bal.
non bene attingit iſtum paſſuꝫ per ea que ſuperius dicta
ſunt. Bar. vero in dicta. l. de quibus. non dicit illud ad ꝙ
eum allegauit domi. Abb. ſupra. ipſe dumtaxat. querit q̄
conſuetudo eſt bona dicit ꝙ illa que non eſt contra liber
58 tatem eccleſie. Sed Archi. iiij. diſtin. leges dicit †ꝙ ſtabi
tur arbitrio iudicis que conſuetudo dicatur rationabilis
⁊ ideꝫ voluit in. c. fruſtra. viij. diſtin. Sed Bal. hic inquā
tum iſte tex. requirit conſuetudinem eſſe rationabilem. ip
ſe dicit ꝙ non requiritur ratio ſtricta. vt conſuetudo dica
tur rationabilis. ſed ſufficit aliquod bonum motiuum. al
legat. l. primā. §. primo. ff. de poſtulando. tamen quanto
maior ratio eſt tanto maior erit extēſio. quia extenſio nō
fit niſi per rationem que eſt imediata cauſa extenſionis. ⁊
dicit hoc eleganter dixiſſe Cy. in. l. prima. C. eodem. ⁊ di
cit ꝙ licet ratio non ſit deeſſe conſuetudinis. niſi quando
conſuetudo eſt contra ius ſcriptum. tamen eſt de extenſio
ne conſuetudinis quia vbi non eſt ratio ibi eſt plantatuꝫ
59 in arido. dicit etiam †ꝙ conſuetudo alia bona ⁊ nō equa
vt filij naturales ſuccedant equa portione cum filijs legi
timis ⁊ naturalib⁹. Et circa iſtum paſſum relati ſunt ma
iores noſtri in vtraqꝫ cenſura pontificia ⁊ romana. Ego
ante omnia vehementer admiror ꝙ nemo eorum allega
uerit tex. formalem probantem opi. Hoſtien. Archidi. ⁊
glo. in dicto. c. primo de conſtitutio. libro ſexto. in ver. ra
tionabilia. vꝫ in. c. ad apoſtolicam de ſymonia in verſicu.
per epiſcopuꝫ loci veritate cognita. vbi eſt tex. ſingularis
60 ⁊ melior de iure probans †ꝙ ſi eſt dubium an conſuetu
do ſit rationabilis an non recurritur ad epiſcopum qui
cauſa cognita arbitrabitur ſi conſuetudo eſt laudabilis
an non. ⁊ per cōſequens videtur doctrina veriſſima ꝙ ſta
bitur arbitrio ordinarij. ſi conſuetudo ſit rationabilis an
non. Secunda contra omnem doctrinam iſtorum patru
um dico fore caſum in. l. prima. §. in vicnūū in ver. pretor
ratus. ff. de poſtulando coniuncta glo. que dicit cogitauit
⁊ ibi Angel. dicit illam glo. fore mirabilem cum illo tex.
61 †ꝙ in oībus q̄ ſunt de iuſtitia poſitiua ſicut eſt in mā ꝑſcri
ptionis nulla ratio aſſignari pōt niſi mera volūtas legiſla
toris ꝑ quē tex. diſputauit Fede. d̄ ſcalis ꝑ gl. illā vt refert
ibi Ang. ꝙ in ſtatutis ꝯſuetudinibus ⁊ ſilibus ſufficit ꝓ
rōne volūtas

ratione voluntas.vnde ſi ſtatutū diſponit magnates nō
poſſe ingredi palatium vʒ ſtatutū nec dicitur irrationabi
le.q2 habet aliquam rationē ſaltem motiuā.⁊ ꝑ hoc dicit
62 ibi Ange.†ꝙ ſi ex forma ſtatuti ↄ̃ inſtrumētū guarētigie
non poteſt fieri probatio niſi per publicum inſtrumentuʒ
⁊ contradicens inſtrumento dicat habere paratas ꝓba
tiones per teſtes ꝙ non poteſt ꝑ hoc recurrere ad curiaʒ
eccleſiaſticā rōne denegate iuſtitie ꝑ iudicē ſecularē nō.n.
denegat iuſtitiā ex quo ſeruat ſtatutū caſuʒ dicit eē ibi cō
ſuncta glo.eodem modo dicit ſi per ſtatutū inducit̄ ꝑſcri
ptio ex dicto capite ad eandē curiam non hēbit regreſſuʒ
eadeʒ rōne.ſed bñ poterit recurri rōne peccati ſi ꝑſcribēs
erat in mala fide.c.fi.de ꝑſcrip.c.ij.de reg iur.lib.vj.ergo
eoipſo ꝙ ꝓbatur ↄ̃ſuetudo ꝑſumit̄ eē rōnabilis niſi ꝓbe
tur ↄ̃rium.nā lex dʒ eſſe rōnabilis.iiij.di.§.erit autem lex.
ſed a legiſlatore non eſt querēda rō ſed voluntas.vt in.l.
non oium.ff.de legi.q2 ſufficit ꝙ ita fuerit opinatus ⁊ qd
ita ſit lege cautū.l.ↄ̃ſpexit.ff.qui ⁊ a qbus.⁊ per Inno.in
c.irrefragabili de offi.ordi.ergo ita erit dicendū in cōſue
tudine ꝙ ſufficiat ita eē conſuetū fieri ⁊ allegāti eam mi
nus rōnabilē fore incūbat onus ꝓbandi.Et iō mihi vr̄
dicendū hoc modo ꝙ aut ↄ̃ſuetudo eſt ꝑter ius.⁊ tūc ꝑſu
mit̄ rōnabilis eoipſo ꝙ introducta eſt.nā ꝑſumit̄ ꝙ bona
rōne moti fuerint ad eam introducendā illi q eam intro
duxerūt ꝑ.d.§.initiū in ṽ.raptus cū ſua glo.⁊ facit in ar
gu.c.fi.de mutuis peti.in ṽſi.ita ſentimus.Aut ↄ̃ſuetudo
eſt ↄ̃ ius cōe.⁊ tūc non ꝑſumit̄ eſſe rōnabilis niſi aliter ꝓ
63 betur.allego ad hoc nō tex.in.c.ad nr̄am.Eo.†vbi eoip
ſo ꝙ ↄ̃ſuetudo eſt ↄ̃ canones itroducta ꝑſumit̄ eē minus
rōnabilis.⁊ allego.c.cū venerabilis eo.ti.iō opus ꝙ ali
qua bona rōne fuerit itroducta q̄ꝫ arbitrabit̄ eā cognita
vt dixit tex.in.d.c.ad apoſtolicam de ſymo.⁊ ita vr̄ mihi
quieſcēduʒ ſup iſto paſſu informabit tñ ſe iudex habēdo
reſpectū ad theoricas ſupius relatas.Et pōdera accura
te q2 inquātuʒ Hoſti.⁊ ſequaces dicunt ꝙ ſtabit̄ arbitrio
iudicis ſi ↄ̃ſuetudo eſt rōnabilis.ego itelligo de iudice or
dinario vt eſt epūs vt recte decidit tex.in.d.c.ad apoſtoli
cā.Et ētpōdera ꝙ rō ↄ̃ſuetudinis dʒ attendi i ſua gñalita
te.i.in generib' ſinguloꝝ nō in ſingulis generū.⁊ allego
ſile ꝙ dixit Bal.in.l.non dubiū.C.de legi.in.iiij.colū.vbi
a dixit ꝙ rō legis dʒ attēdi in ſua gñalitate.[a] Et ad ꝑdicta
ꝙ lex dʒ eſſe rōnabilis.vide.c.rō de ꝑben.cle.cuʒ rōni de
elec.l.cū ratio.ff.de bonis dānatoꝝ.c.ꝑmū in ṽ.rōnabilia
de conſti.lib.vj.l.qd non rōne.ff.de legi.inſti.de iure nāli
§.ſed qd nālis ratio.glo.in.c.ex eo de elec.lib.vi.⁊ iō cor
dubēſis Seneca in.xxvij.epl'a ad luciliū aiebat ſi vis tibi
b 64 oīa ſubijcere ſubice te rōni.†eſt.n.rō [b] qdaʒ motus animi
viſum mentis equās vel aqua a falſis diſtinguēs vt refert
Lapus in.d.c.ex eo.⁊ dixit Seneca.lxvi.epl'a rō eſt natu
re imitatio ⁊ eodē modo iudices ſicut legiſlatores rōna
biliter ꝓcedere ⁊ finire debent.⁊ ad hoc ꝓpoſitū hec tib'
collegi iura.c.ea que in ṽ.rōnabiliter.⁊ in.c.lator.⁊ in.c.
cū ſup de re iudi.⁊ in.c.cū ex iniūcto in ṽ.pōt rōnabiliter
rñderi.J.de hereti.⁊ in.c.qua frōte.⁊.c.oblate de appel.⁊
in.c.ij.de ꝑcarijs.⁊ in.c.i.⁊ in.c.cōquerēte.⁊ in.c.cū ad ſe
dē de reſti.ſpo.⁊ in.c.cū olim de dolo ⁊ ↄ̃tu.⁊ in.c.ſi ↄ̃ſti
terit.⁊ in.c.ad petitionē de accuſa.⁊ in.c.iij.de offi.ordi.
⁊ in.c.fi.qd metus cā.⁊ in.c.iij.de eo q mit.in poſſ.⁊ in.c.
fi.de ſequeſtra.⁊ in.c.ſtuduiſti de offi.delega.⁊ in.c.notū
ij.q.i.⁊ in.c.i.lxv.di.¶ Opponit̄ ⁊ vr̄ ꝙ nulla ↄ̃ſuetudo
poſſit eſſe ↄ̃ ius itroducta rōnabilis.nā ius eſt fundatū ſu
per rōne.l.humanitatis.C.de excu.tuto.l.ſcire oportet.§.
ſufficit.ff.de excu.tuto.ſcribētes hic allegāt.§.erit autē lex
iiij.di.⁊.c.ↄ̃ſuetudo.i.di.⁊.l.leges.C.de legi.ergo ↄ̃ſuetu
65 do ↄ̃ria legi rōnabili non pōt eſſe rōnabilis.†q2 ſi vnum
ↄ̃riorum eſt bonū aliud eſt malum.vt no.in.c.itellecto in
glo.de iureiur.⁊ in.c.hoſpitiolū.xxij.di.Soluit Jo.an.
ꝙ ↄ̃ſiderata vnica rōne ⁊ vnico fine ↄ̃ſuetudo ↄ̃ legeʒ nō
pōt eſſe rōnabilis.pone exemplū iura canonica introdu
xerūt vt epūs ꝯtractet negocia eccl'ie cū ↄ̃ſilio capl'i.vt in

c.nouit.⁊.c.quāto de his q̄ fiunt a ꝑlato.⁊ hec lex bona
fuit q2 epūs ⁊ capl'm faciunt vnū corpus.vt in dictis iuri
bus.Itē q2 firmius eſt iudiciū ꝙ plurimoꝝ ſnīa ↄ̃firmat̄
vt in.c.prudentiā de offi.delega.tñ ↄ̃ſuetudo pōt induci ↄ̃
iſtud ius.vt hr̄ in.c.iij.J.eo.lib.vi.q̄ ↄ̃ſuetudo dr̄ eſſe rōna
bilis habēdo reſpectū ad alium finē.⁊ ad aliam rōnem.
vt.ſ.facilius expediant̄ negocia eccl'ie.vñ duo ↄ̃ria ꝑñt eē
ſimul vera ↄ̃ſideratis diuerſis finib' vt nubere ⁊ non nu
bere.xxvij.q.i.nuptiarū.⁊ ideo de vocatione abſentiū.di
66 cit Jo.an.†valere ↄ̃ſuetudinē vt abſentes non vocent̄ ad
electionē ꝓpter faciliorem expeditionē.Facit qd no.in.c.
cū in eccleſijs de ꝑben.lib.vi.⁊ in.c.ſi religioſus de electi.
eo.libro.dicit tñ Jo.an.ꝙ hec ↄ̃ſuetudo ⁊ eius rō non hʒ
locū in alienatione rei eccl'iaſtice q2 poſſet pere ꝑemptio
nē dotis patroni eccl'iaſtici.dicit ēt Jo.an.ꝙ eſt inuenire
rōnem q̄ iuſtificat ↄ̃ſuetudinē non ſolū ꝑter legē ſed ēt cō
tra legē.Et ad id qd dr̄ ꝙ ſi vnū ↄ̃riorum eſt bonū aliud
eſt malum reſpondet illud eſſe verum regulariter ſed ca
ſualiter poteſt vtrūq3 alicui ineſſe.vt in.d.c.intellecto in ꝑ
67 ma glo.Et dicit do.Cardin.†ꝙ lex poteſt eſſe rōnabilis
reſpectu omnium locorum in genere ⁊ conſuetudo parti
cularis ei contraria erit rationabilis reſpectu loci in quo
viget.Si autē eſt conſuetudo generalis que inducit̄ poſt
legem poteſt ↄ̃ſuetudo hodie eſſe rationabilis.⁊ nihilo
minus lex fuit rationabilis ante conſuetudinē inductam
ſicut dicimus in duabus ↄ̃ſtitutionibus iuris cōmunis ↄ̃
rijs quarum vna tollitur per ſequentem.c.i.de conſti.lib.
vi.Tu pondera nam in.l.maximū vitium.C.de libe.pre
teri.dicitur equalem eſſe conditionem maſculoꝝ ⁊ femi
narum in ſucceſſione parentum.⁊ tñ conſuetudo fere to
tius Italie excludit feminas a ſucceſſione parentum ſtan
tibus filijs maſculis.⁊ nihilominus lex eſt rationabilis.
vt in.d.l.maximū vitium.Et etiam ↄ̃ſuetudo eſt rationa
bilis vt agnatio preferatur.l.ſi defunctus.C.de ſuis ⁊ le
68 giti.†Item lex adaptatur tempori.iiij.diſt.erit autem lex
vnde vno tempore lex eſt eque ſācta alio tempore eſt ini
qua.c.non debet de conſangui.⁊ affi.ideo non eſt mirum
ſi cōſuetudo contraria legi rationabili dicatur eſſe ratio
nabilis habito reſpectu ad tēpus ad locum ⁊ ſimilia hinc
eſt ꝙ olim ſacri canones introduxerunt quandam aſperi
tatem circa clericos in primitiua eccleſia q2 homines tūc
inflamati erat calore fidei.ſed hodie relaxata eſt illa aſpe
ritas q2 corpora noſtra defecerunt in illo feruore fidei ⁊
nihilominus vtraq3 lex eſt rationabilis habito reſpectu
ad tempora ſua iſte eſt tex.ſingularis in.c.fraternitatis.
xxxiiij.diſtin.item opponitur ius poſitiuum cauſatur a le
ge naturali ⁊ diuina.xvi.q.i.§.fi.⁊.l.ſi C.de preſcrip.lon
gi.temporis poſt medium.ſed conſuetudo non poteſt tol
lere ius naturale vt hic in princip.⁊ inſtitu.de iure natu
rali.§.ſed naturalia ergo ſequitur ꝙ non poterit tollere
ius poſitiuum cauſatuʒ a iure naturali ⁊ diuino vt ſic ac
ceſſorium naturam habeat principalis vt in.c.acceſſoriū
de regu.iur.li.vi.l.cum principalis.ff.eo.ſolutio concedit̄
69 oppoſitum ſed dicas†ꝙ conſuetudo que induceret pecca
tum contra ius poſitiuum non vʒ ſicut nec vʒ contra ius
naturale ſed vbi non induceret peccatum ſicut valet con
tra ius naturale ita valet contra ius poſitiuum.item op
ponitur ſi eius eſt tollere cuius eſt condere.l.omni noua
tione.C.ſacroſan.eccle.c.inter alia de ſentē.excom.cle.ij.
de electio.ergo nō erit minoris tollere ſed lex communis
pontificia vel ciuilis.iducitur a papa vel ab imꝑatore cō
ſuetudo aūt ſurgit ex actibus ⁊ moribus priuatorum qui
70 ſunt minores.ergo ↄ̃ſuetudo non pōt tollere legē.Soluit
Jo.an.†ꝙ ↄ̃ſuetudo pōt tollere legē in loco in q̄ eſt q2 ēt
poſſent illi de illo loco facere ↄ̃ſtitutionē ↄ̃riaʒ legi.l.oēs
populi.ff.de iuſti.iure.⁊ vident̄ hoc facere ex tacito ↄ̃ſen
ſu legiſlatoris hoc ꝑmittentis.Facit.c.ij.de trāſla.prela.ſi
cut etiam is qui ꝑmittit ꝑſcribi vel vſucapi patitur.vt.l.
alienationis.ff.de verbo.ſigni.⁊ ſic inducit̄ ↄ̃ſuetudo con
tra ius cōmune ⁊ ꝑſcribitur ⁊ legiſlator vr̄ cōſentire.Sʒ

a ¶ Gñaliter.hoc idē hʒ ꝑhs in.ij.polli.circa me.ṽ.neceſſe ē ⁊ vide elegantem tex.in auct.vt nullū mutuantē ṽſi.vt igit̄ ⁊ in auc.nullus credētem agricole de here.⁊ Tal.§.de.vbi ol no videas.

b ¶ Rō.phiſica eſt iſta diffinitio ⁊ colligitur a ꝑho.iij.de aīa ⁊ in ꝓ nis nālib' in multis locis.ꝓ quo facit elegans text.l.ſi mobilē ⁊.l.clā poſſidere.ff.de acq.poſ.⁊ qd voluit ſpec.in ꝓhemio.ver.ceterum.

c ¶ Tollere legē.ꝓ quo ꝑter alios ſcribētes vide.d.Jaſ.de may.in l.de qb'.ff.de legi.in.xxiij.col.vbi valde elegāter ponit regulā deinde v.fallētias poſtea in.xl.col.cum ſeq.ponit xvij.caſus an ⁊ qñ ↄ̃ria conſuetudo leges tollat.vt ibi pulchre ꝑ eū vide omnino q2 nil indiſcuſſum ꝑtermittit.

ex hac ſolu.non vr̃ Jo.an.facere dr̃iam inter cõſuetudinẽ
que inducit̃ contra.l.ciuilẽ ⁊ conſuetudinẽ que inducit̃ ꝯ
l.canonicã que tñ dr̃ia facienda eſt ſm do.Cardi.hic.q̃a
populi pñt facere conſtitutionẽ ⁊ inducere conſuetudinẽ
contra ius cõmune.vt in.d.l. omnes populi. ſed ſecus eſt
in clericis quoꝝ iuriſditio eſt citra ptãtem pape ⁊ de iure
poſitiuo vocati.enim ſunt in ptem ſolicitudinis.c. ad ho⸗
norẽ de auctoritate ⁊ vſu palij. iuriſditio aũt pape eſt de
iure diuino.c.ſignificaſti de elec.c.i.ij.⁊.iij.de tranſla.pre⸗
lato.⁊ ex hac diuerſitate appet quare populi pñt ſtatuere
contra ius cõmune.⁊ clerici non pñt contra ius canonicũ.
71 †⁊ ſic ꝯſuetudo induci põt contra.l. ciuilẽ ſine tacito con⸗
ſenſu pn̄cipis qꝛ ſufficit qd̾ non ꝯdicat.⁊ ſic intellige.l. de
quibus.ff.de legibus in eo qd̾ dicit ꝙ per conſuetudinẽ ꝯ
72 rriam abrogat̃ lex.ſ.in loco in quo eſt ꝯſuetudo.† Itez op
ponit̃ faciens ꝯ legem punit̃.c.ij.ꝫ.de conſti.c.ij.eo.ti.lib.
vj.debet ergo puniri inducens conſuetudinẽ contra.l. ⁊
non dꝫ pmiari.c.ſi vere de ſentẽ.excõ. premiaret̃ eqdem ſi
cõſuetudo ab eo introducta valeret. Soluit Jo.an.ꝙ po
pulus in hoc nõ delinquit qꝛ facit lege pmittente.d.l. de
quibus.inſti.de iure naturali.§.pe.⁊ hic ⁊ no.in.l.ij.C.q̃
ſit longa conſue. Item opponit̃ de auc̃.caſſa.C. de ſacro⸗
ſan.eccle.⁊ auc̃.nauigia.C.de furtis.⁊ auc̃. omnes pegri
ni.C.cõmunia de ſucceſſionib᷒.cle.ſtatutum de elec.⁊ cle.
dudum de ſepul.cum alijs iurib᷒ allegatis in iſta glo.pe.
Solue ꝙ inquãtum dr̃ ꝙ ꝯſuetudo derogat legi ꝓcedit
qñ ꝯſuetudo non eſt exp̾ſſe reprobata a lege põt enim re⸗
probari tanq̃ minus rõnabilis.ita ẽ in ꝯrijs pallegatis
⁊ coꝝ ſimilibus qꝛ lex exp̾ſſe ꝯſuetudines illas ⁊ ſimiles
73 reprobauit.† ⁊ dr̃ reprobari ꝯſuetudo eoipſo ꝙ i lege vel
in canone dr̃ non obſtãte ꝯſuetudine.lꝫ glo.in.d.cle.ſtatu
tum de elec.ſentiat ꝙ per talia verba tollit̃ tñ cõſuetudo
precedens ⁊ non futura ſed do.Cardi.tenet hic ꝯrium. ⁊
mouet̃ qꝛ lex eſt in viridi obſeruãtia ⁊ ſemp loq̈tur.l.aria
74 ni.C.de hereti.⁊ cõcernit futura.c.ſi.de conſti.⁊ ſic tꝫ †ꝙ
reprobata ꝯſuetudine vr̃ reprobata ẽt futura cõſuetudo.
⁊ dicit ſe ita tenuiſſe i.d.cle.ſtatutuꝫ. Et pro certo paſſus
iſte eſt ſolẽnis ⁊ opere p̄cium eſſet videre veritatẽ do.me.
Jo.de imo.hic allegat in ꝯrium glo.in.d.cle.ſtatutũ.po⸗
ſtea adducit glo.directo ꝯriam in cle.ſi vna de reb᷒ eccle.
non alie.que vr̃ velle ꝙ reprobata ꝯſuetudine p̾ſenti vr̃ re
probata futura ⁊ non p̄terita. Sed Pet.⁊ Cy.in.l.ij.C.
que ſit longa conſue.tenent ꝙ vtraq̃ intelligit̃ dãnata ex
quo gñaliter ⁊ indiſtincte dãnatur.argu.l.in fraudem.§.
ſi.cum.l.ſequẽti.ff.de teſta.mili.⁊.c.ſolite de maio.⁊ obe.
⁊ allegat Bar.ita tenere in.l.ſi mihi ⁊ tibi.§.i.ff.de leg.i.
⁊ allegat Paulũ ⁊ Lapum in.d.cle.ſtatutũ.ita tenere ⁊
dicit hanc opi.fore veriorem.⁊ ſe ita tenuiſſe in.d.cle.ſta⸗
tutũ ⁊ aliud hic non dicit. Sed ipſemet ẽt voluit idem in
l.teſtamẽti factio.ff.de teſta.vbi Angel. voluit ꝙ lex ſi.C.
de teſta.reprobans conſuetudinẽ de qua ibi non extendit̃
ad futuram conſuetudinẽ.ipſe tenet ꝯrium ꝙ dãnata cõ⸗
ſuetudine p̾ſenti vr̃ dãnata ꝯſuetudo futura.⁊ idem volu
it in.d.l.ſi tibi ⁊ mihi.§.i.ff.de leg.i.dicit tñ ſe in.d.cle. ſta
tutum ſaluaſſe glo.ibi. Sed do.Pet.de ancha. in.c.i. de
conſti.lib.vi.ſeq̈tur glo.d.cle.ſtatutũ. Et idem do.Pet.i
c.ad nr̃am de proba.colligit ꝙ reprobata cõſuetudine p̾
ſenti vr̃ reprobata futura per illum text. remittit tñ ſe ad
glo.in.d.cle.ſtatutum.⁊ ſic vr̃ quieſcere cum glo. illa. Et
idem do.Pet.in.c.extirpande.ꝫ.de p̄ben.ſeq̈tur gl.d.cle.
75 ſtatutũ. Bal.vero in.l.ſi.C.de teſta. ¶ †Querit an illa.l.
deroget ꝯſuetudini p̾ſenti ⁊ non future ⁊ decidit ꝙ ſic.⁊
allegat glo.in.d.cle.ſtatutũ.⁊ ſic tenet illud qd̾ tenuit an
ge.in.d.l.teſtamẽti factio. Et idem Bal.in.l. dudum .C.
de ꝯben.emptꝫ.refert Petrum ⁊ Cy.dicere ꝙ lꝫ ꝯſuetu⸗
do reprobet̃ per legem exp̾ſſam intelligit̃ de p̄terita ⁊ fu⸗
tura.ipſe vero diſtinguit hoc modo.aut ꝯſuetudo repro⸗
bat̃ rõne turpitudinis vel iniq̈tatis intollerabilis.⁊ tunc
non põt ſtatui idem de futuro qꝛ male ꝯſuetudines ſeruã
de nõ ſunt in auc̃.vt nulli iudi.§.i.l.iij.§.diuus.ff.de ſepul.
viola.qꝛ habent cãm reprobationis ꝑpetuam.aut repro⸗
bant̃ ex alia equitate.⁊ tũc non videt̃ reprobata cõſuetu
do futura. Et ex hac diſtinctione reducunt̃ ad concordiã
ille due glo.ſingulares ⁊ ꝯrie.ſ.in.d.cle. ſtatutuꝫ.⁊ in.d.
cle.ſi vna. Et idem Bal.in auc̃.omnes pegrini.C. cõmu⸗
nia de ſucceſſionib᷒.dicit ꝙ qñ princeps tollit rõnem cõ⸗
ſuetudinis tanq̃ abuſiuam vr̃ tollere ꝯſuetudinẽ p̾ñtez ⁊
futurã vt ibi.⁊ allegat not.in.d.l.iij.§. diuus.ff. de ſepul.
viola. Nam nõ remouet ſtatutũ dũtaxat ſed in habilitat
ſtatuẽtes.⁊ idem Bald.in.c.i.in princi.de capſis coradi
76 in vſibus feu. ¶ †Querit an ſi ꝯſuetudo p̾ſcripta tollat̃ p
l.ſuperuenientẽ poſſit iterato induci ⁊ p̾ſcribi. ⁊ reſpõdet
aut illa ꝯſuetudo ꝯtinebat oli ius cõe ⁊ p̾ſcribi pt tãq̃ ius
municipale.aut ꝯtinebat ius municipale ⁊ tũc ſecus allegat
d.l.iij.§.diu᷒.⁊.l.ſi.C.d teſt.⁊ rõ diuerſitatis eſt ſꝫ eũ qꝛ i
primo caſu erat potius obſeruantia iuris cõmunis. tunc
vigentis q̃ mera ꝯſuetudo.vt elegãter no.in.c.i.de cõſti.
lib.vj. Et idem Bal.in.l.de quibus.ff.de legi.dicit aut cõ
ſtat legiſlatorem velle tollere conſuetudinẽ.⁊ tunc ſtatur
legi vt ſuperiori.aut conſtat ꝯrium ⁊ tũc ſtatur ꝯſuetudi
ni in loco ſuo.aut dubitat̃.⁊ tunc aut conſuetudo pmittis
nouam conſtitutionẽ ⁊ reputat eſſe delictum vel malum
publicũ ⁊ penam imponit.⁊ tũc lex p̄ualet qꝛ vbi lex cre⸗
dit ineſſe delictum non poſſet de nouo ꝯſuetudine fieri.er
go nec in futurũ pmanere.allegat.d.l.iij.§.diuus. ⁊ alle⸗
gat qd̾ no.glo.in.d.cle.ſtatutũ melius allegaſſet gl.in.d.
cle.ſi vna.aut lex non indicat illud eẽ delictum ꝙ eſt pre⸗
ambula ꝯſuetudine introductũ.⁊ tũc non tollitur ꝯſuetu
do certi loci per.l.gñalem. ita reſidet ibi Bal. ſed domi.
Cardi.nulla facta mentione de dictis tantoꝝ patruuꝫ in
d.cle.ſtatutũ dicit ſe vidiſſe de facto iſtam q̃õnem ⁊ con⸗
ſuluiſſe ꝯ glo.d.cle.ſtatutũ anteq̃ vidiſſet Lapum ibi. Et
idem voluit Paulus ⁊ Jo.de ligna.in.d.cle. ſi vna. ſed
do. Abbas ſuper glo.d.cle.ſtatutũ dicit ꝙ pro illa gl. ad
duci põt ratio lex recipit narrationẽ ex tpe.c.nõ debet de
ꝯſangui.⁊ affi.ideo non mirũ ſi reprobata ꝯſuetudine p̾⸗
ſenti non videat̃ reprobata futura. poſtea allegat ꝯ Jo.
de ligna.⁊ Paulũ in.d.cle.ſi vna.⁊ Bal.in.l. oẽs popu
li.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ in.l.de q̈bus.ff.de legi.⁊ Joã. an.in
addi. Spe.in ti.de inſtru.edic.§.cõpendioſe vũ.ſed nũ qd
de conſue.⁊ Bald. in.c.i. de capſis coradi in vſibus feu.
Pro certo mirãdum eſt ꝙ nemo iſtorum patruũ allega
77 uerit glo.in.c.i.de conſti.lib.vi.que voluit †ꝙ qñ ius cõ⸗
mune reſiſtit ꝯſuetudini ꝙ ꝯ illud ius nõ poſſit ꝯſuetudo
noua creari ⁊ mouere illa glo.qꝛ lex dicit tales ꝯſuetudi
nes non eſſe rõnabiles ⁊ ꝯſuetudo non rõnabilis non vꝫ
vt in.c.i.ꝫ.eo.do.Dñicus ibi refert Jo.de imo.dicentẽ ibi
qualr̃ viua voce audiuit a do. Anto.in iſto.c.ſi. tenuiſſe h̾
modo vꝫ ſi ꝯſuetudo futura iuuet̃ noua rõne ſeu noua vti
litate nõ intelligit̃ reprobata ſed ſolũ p̄terita.aut nõ mo⸗
uet̃ noua rõne ⁊ tũc ſecus.⁊ vr̃ bene dictum ſm eum. ſed
Dñicus ibi diſtinguit h̾ modo aut ius cõe reſiſtit ꝯſuetu⸗
dini declarãdo ipſam irrõnabilẽ vel ipſam reprobãdo ⁊
tũc ꝯſuetudo ꝯ illud ius induci non põt.⁊ ita ꝓcedat gl.
in.d.cle.ſi vna.⁊ qd̾ voluit ibi Pau.⁊ eſt dictũ Inno.in
c.ex pte.ꝫ.eo.in glo.magna.aut ius cõe reſiſtit ꝯſuetudi⸗
ni tñ ad finẽ.vt p̄teritã ꝯſuetudinẽ tollat.⁊ hoc qꝛ nõ fa
cit mentionẽ de ꝯſuetudine niſi vt illã tollat q̃ non tollo
ret.vt in.c.i.de conſti.lib.vi.⁊ tũc ꝯ tale ius poſſet induci
noua ꝯſuetudo.⁊ ita ꝓcedat gl.in.d.cle.ſtatutũ. ⁊ refert
hãc fuiſſe doctrinã Petri de puſio in tracta.de canonica
portione in.v.q.vbi tꝫ ꝙ ꝯ cle.dudũ de ſepul.poſſit indu⸗
ci ꝯſuetudo noua qꝛ nõ iꝓbat ꝯſuetudinẽ nec appet de
fine q̃re lex illã tollat.⁊ tũc diſtinguit aut lex diſponit ſu⸗
per his q̃ ſunt reſeruata in p̄uilegiꝫ pn̄cipis ⁊ vr̃ tollere
ꝯſuetudinẽ de nouo ẽt inducendã.⁊ ita itelligi põt.c.i.de
cleri.egro.lib.vj.aut lex nõ diſponit in his q̃ ſunt reſerua
ta in priuilegium principis.⁊ tunc aut conſuetudo non
iuuat̃ noua rõne ⁊ nõ vꝫ qꝛ ex quo hꝫ repugnãtiã iuris re
probãtis ꝯſuetudinẽ p̾ſumit̃ irrõnabilis.vt.d.c.i. aut lex
non reuoca

non reuocat ꝯſuetudinē nec de eā facit aliquā mentionē
ſed reprobat quandā rōnem. ⁊ tunc licet lex formaliter
non tollat ꝯſuetudinem tñ contra illam legem nō poſſet
noua cōſuetudo creari vt no. Paulus in cle.i.de ele. vbi
eſt ꝙ ꝯ̄ illam clemē. non poſſet induci ꝯſuetudo noua per
illum tex. ⁊ tñ ibi nulla fit mentio de cōſuetudine ⁊ ratio
eſt q2 ex quo iprobat rōnem ⁊ cōſuetudo irrationabilis
non valet vt ibi ſequiꝛ ꝙ talis ꝯſuetudo tanꝙ ratione ca
rens poſtea iducta erit inualida niſi noua rōne iuuetur
⁊ ita quieuit dominic⁹ ſup hoc dubitabili paſſu. ſed Bal.
in.l.ij.C.que ſit longa conſue. circa iſtum paſſum diſtin-
guit aut cōſuetudo eſt reprobata per.l. ſuperioris. ⁊ nō vȝ
dicta auc. nauigia. aut eſt approbata. ⁊ tunc valet.l.i.§.
omnia.C. de veteri iure enucleādo.l.omni.C.de teſta. aut
non appet de reprobatione vel approbatione. ⁊ tunc aut
ſtatuētes vel ꝯſuetudinem inducentes habent ptātem ſta
tuēdi ſuper eo ſuper quo diſponunt ⁊ vȝ cōſuetudo.d.l.
de quibus. aut non habēt iuriſditionē ⁊ non valet ꝯſuetu
do. ſed Bar.in.d.l.ſi tibi ⁊ mihi.§.fi.de lega.i. inducit il-
lū tex. ad qōnē †ſuit puilegium ꝯceſſum alicui cōficiendi
inſtr̄a non obſtāte aliqua ꝯſuetudine vel ſtatuto ſi poſtea
fiat ſtatutū ꝙ nullus faciat inſtr̄m niſi ſit approbatū vide
tur ꝯtrahaꝛ ad dictum ſtatutū ꝯ̄rium per.l.ſi ita.ff.de au
ro ⁊ argento legato. ⁊ ſic ſm Bar. ⁊ etiam Bal.ibi puile-
gium extēditur ad futura.l. ſi ſeruitus.ff. de ſerui. vrba.
predio. Non obſtat.c.i.de conſti.lib.vj. q2 ibi nō tollitur
ſtatutū Jo.de imo.ibi allegat Cy.in.l.ij.C.que ſit longa
conſuetudo. dicētem ꝙ ſi dicatur non obſtāte ꝯſuetudine
intelligitur ſublata pterita ⁊ futura. ⁊ ſic tenet ꝯ̄ gl.in.d.
79 cle. ſtatutū. Saly. vero in.d.l. dudum. †querit poſt illam
l. facta ſunt ſtatuta in Italia vt cōſortes poſſint retracta
re vēditiones factas per cōſortes infra annū. An valeant
ſtatuta vr̄ ꝙ non q2 ſunt irrōnabilia. ⁊ q2 illa lex vr̄ habe
re clām derogatoriam ad ꝯſuetudines ⁊ ſtatuta que po-
ſtea ſtatuerent ꝯ̄rium. argu.d.l.iij.§. diuus de ſepul. vio.
⁊.l.eos.C.de vſur. refert Petrum tenere ꝯ̄rium ꝙ pteri-
ta cōſuetudo tollaꝛ ⁊ non futura. argu.d.l. de quibus.ff.
de legi. ꝙ dictum ita ſimplr̄ dicit Saly. fore ꝯ̄.d.auc. na-
uigia. ⁊ ꝯ̄.d.l.iij.§. diuus. Et ideo ipſe dicit ſic ꝙ ſi cōſue-
tudo reprobetur rōne iniquitatis aut turpitudinis nō po
teſt de nouo itroduci. vt.d.auc. nauigia cum ſi. Aut eſt re-
probata ex aliqua equitate. ⁊ tunc de nouo pōt induci ex
cā neceſſaria. vt in.l.i.C.de iponenda lucra deſcrip. lib.x.
80 †Item cōſuetudo gn̄aliter reprobata in ſpālibus caſibus
pmitti poteſt vt eſt caſus in.d.l. dudum. ⁊ aliud nō dicit.
Sed Ange.in repeti.§.ex non ſcripto. inſti. de iure natu-
rali. dicit ꝙ vbicūꝗ quis leditur ex cōſuetudine modice.
⁊ tūc aut lex iprobat talem ꝯſuetudinē ⁊ non pōt de no
uo induci. allegat.d.auc. nauigia. ⁊ dicit hoc eſſe verum
ſiue lex ſimplr̄ reprobet conſuetudinē ꝯ̄riam ſiue ꝓhibeat
eā induci q2 tūc intelligitur de inducta ⁊ inducēda ⁊ ita
reſidet. ſed do. Abb. hic refert Bar.in.d.l. de qbus dece-
re ꝙ aut conſuetudo eſt ꝯ̄ priuatā vtilitatem. ⁊ lex habet
clām derogatoriā ad conſuetudinē ⁊ non valet conſuetu
do ꝯ̄ria per.d.auc. nauigia. ⁊.d.l.eos. ex quo dicto infer-
tur ſm do. Abb. ꝙ conſuetudo ſemel reprobata a lege nō
pōt amplius introduci. ipſe dicit ſe ſolere allegare gl. ſin
gula.in ꝯ̄rium in.d.cle. ſtatutū. ⁊ credit ꝙ ſi ſub eſt ratio
noua que non erat tēpore quo damnata eſt cōſuetudo ꝙ
poterit de nouo induci conſuetudo ꝯ̄ria. allegat in argu.
l.ſi hominē.ff.manda. ⁊.c.non debet de conſangui. ⁊ affi.
81 ⁊ aliud non dicit relati ſunt ſcribentes. †Ego addo ſimi-
le ꝙ dicimus de doctore priuato gradu doctorat⁹ vt non
poſſit amplius approbari etiam intrādo examen iuxta il
lud qđ ſcribitur in ſexto eneydos facilis deſcēſus auerni.
ſed reuocare gradum. ita pulchre dixit Bal. in.l.ij.C. de
libertis ⁊ eoꝝ liberis. ⁊ in.l.ij.C. de vindicta mānumiſſis.
82 vbi referendo Oldr. dixit †ꝙ notarius creatus a comi-
te palatino ſi eſt priuatus officio tabellionatus nō poteſt
amplius effici notarius a comite palatino. Et idem volu
it idem Bald.in.c. at ſi clerici de iudi. vbi de hoc allegat
glo.in auc. de armis.in.§.fi. ⁊ idem voluit idem Bald.ꝯ̄
in ꝓhemio gregoriano. ⁊ in.c.ij.ꝯ̄.de poſtulādo. vnde dice
83 bat †ꝙ ſemel remotus ꝓpter delictum ab officio non pōt
amplius eligi ad illud offm̄. ⁊ allego elegā. tex. in.l. nul-
lus.C. de diuerſis offi. lib.xij. vbi eſt caſus ſingularis ꝙ ſi
impetrauit a pncipe vt examinetur ⁊ doctoreꝛ reſcriptuȝ
eſt ſurrepticiū ⁊ nullius efficacie. Colligit etiam hoc bar.
ibi. ita dicamus in ꝯſuetudine ſemel reprobata ꝙ ampli-
a us introduci[a] non poſſit. Item adde etiam ꝙ inquātum
docto. hic dicūt ꝙ ex noua cā ꝯſuetudo reprobata ꝓpter
aliquā equitatem pōt de nouo induci. Ego allego eleg.
tex. in ſimili in.l.ex facto.ff.de vulga. ⁊ pupil. ⁊ in.c. ſuge-
ſtum de decimis. ⁊ in.c.ad hec de cleri. non reſi. ⁊ elegās
dictum Bal.in rubrica.C. qui admitti. ad bonoꝝ poſſeſ.
poſſunt. ⁊ vlterius dico ꝙ iſta cōmunis ꝯcordia data ad
hunc conflictū diſputādi. vȝ ꝯſuetudine reprobata per ſu
am iniquitatē non pōt amplius introduci pro certo con-
fundiꝛ per tex.l. maximū vitium.C.đ libe. prete. vbi impa
tor reuocat ⁊ etiam dānat ꝯſtitutiones antiquas includē
tes filios maſculos ⁊ excludētes filias feminas in ſucceſ-
ſione ſuoꝝ parentum dicens tales ꝯſtitutiones fore vitio
ſas iniquas ⁊ accuſatrices nature. Et claruȝ eſt vt inquit
Cicero inde ſenectute in hoc inquit ſumus ſapiētes ꝙ na
turam tanꝙ deum ſeqmur eiꝗ paremus. ⁊ nihilominus
hodie ſunt ꝯſuetudines ⁊ ſtatuta i diuerſis ptibus orbis
terre excludētia feminas filias a ſucceſſione parentū ⁊ in
cludentia filios maſculos in ſucceſſione eoꝝ ⁊ cōmuniter
teneꝛ talia ſtatuta ⁊ cōſuetudines valere ⁊ tenere. vt per
Bar.in.l. cunctos populos.C. de ſūma tri. ⁊ fide catho.
⁊ in.l. liberoꝝ.ff.de verbo. ſigni. ⁊ per Bal.in.l. feminaȝ
.C.de in ius vocādo. ⁊ in.d.l. cunctos populos cum ſimi.
Ecce nunc qualiter formaliter confundiꝛ cōmunis opi.
nam ibi conſtitutio dānatur vt vitioſa ⁊ iniquiſſima. ⁊ ni
hilominus ꝯſuetudo ꝯ̄ria admittaꝛ. Item confundiꝛ etiā
cōmunis opi. cum ſentit ꝙ ſi lex impialis reprobat ꝯſue.
ꝓpter aliquam equitatē ꝙ pōt induci de nouo q2 in ꝯ̄riū
84 allego tex. valde ſingu.in.l.fi.C.de teſta. mili. †vbi impa-
tor ānullat leges antiquas pmittentes pupillos milites
poſſe teſtari. ⁊ per ꝯ̄ñs videtur ānullare cōſuetudines. ar
gu.d.l.de qbus. Et moueꝛ ibi impator q2 talis ꝯſtitutio
ſeu ꝯſuetudo poſſet nocere venientibus ab inteſtato q ſuc-
cederent ⁊ per teſtm̄ pupilli excluderenꝛ. ⁊ nihilominus
illa conſtitutio ſemel reprobata non pōt amplius induci
de nouo. vt ꝓbat ibi tex.in vſi. nullo modo cōcedimus cō
iuncta doctrina Ange.in.l. teſtamenti factio.ff.de teſta. ⁊
coniuncta glo. que reputaꝛ ſingu. in cle. hi qui de etate ⁊
qualita. nihilominus poſſet ſaluari cōmunis opi. hoc mo
do negando illud qđ habeꝛ in.d.l. maximū vitium. ꝙ cō
ſtitutio de qua ibi. ⁊ per ꝯ̄ñs ꝯſuetudo ſit accuſatoria na
ture. imo ſalua pace impatoris illa conſtitutio ſeu ꝯſuetu
85 do eſt conformis iuri diuino. †nā in.l. moſayca filiuſ maſ
culus excludebat filiam feminam in ſucceſſione parentuȝ
vt hȝ numeri. xxiiij.c. ergo ſequiꝛ ꝙ talis ꝯſuetudo eſt in
86 mitatrix.l. diuine ⁊ non accuſatrix nature. †qnimmo eſt
equū agnatos preferri feminis.in.l.ſi defunctus.C.đ legi
timis heredi. ⁊.l.i.§. ſeruus.ff.de ventre inſpiciēdo. ⁊ ple-
niſſime per Bal.in quodam eleganti conſilio ſuo incipiē
te martinus Joānis de florentia poſito inter conſilia An
ge. ⁊ introducentes talem conſuetudinem non moti ſunt
odio feminarum ſed moti ſunt fauorem maſculorum ple
ne per Saly.in.d.l. cunctos populos. ⁊ per ꝯ̄ñs talis cō-
ſuetudo non eſt vitioſa nec iniqua q2 attendiꝛ pncipalis
eius intentio. vt eſt glo. elegans in.d.l. venia. ⁊ ad tex.l.
maximū vitium. poteſt reſponderi ſaluando principeȝ ꝙ
illa conſtitutio accuſabat naturā excludendo filias odio
earum quia femine erant ⁊ iſtud odium erat irrationa-
bile ⁊ deteſtādū omni euo ſed ſi excluſiſſet feminas pp fa
uorē agnatiōis vt ꝯſeruēꝛ agnati in diuitijs talis ꝯſuetu-
do ē fauorabilis ⁊ equa ⁊ ꝯformis legi diuine ē tñ equa

[a] ¶ Introduci. adde Bal. l.fi.C.de pac. pign. ⁊ ibi oēs ſcribētes qui hoc ī terminis cōſtāter tenēt.

equitate abuſiua vt dixit Bal.in ꝓalleg.a.l.ſi defūctus ꝛ
ad .l.fi.C.de teſt.mili.rñderi pōt q: ibi iperator nō fuit cō
tentus reprobatiōe ꝯſtitutionis antique dūtaxat ſed pro
cedit vlterius diſponens ne in futuruȝ itroducat̃ ex eo q:
illa verba nullo modo ꝯcedimus ꝓhibent illam in futu
rum itroduci vt voluit Angel. ꝛ gloſ.in.d.cle.hīj qui ꝛ ꝑ
ꝯtra adducta ꝑ me non obſtant .Et faciat ad predicta ꝙ
voluit Bald.in.c.i.tit.qualiter olim feuduȝ poterat alie.
87 vbi dicit † ꝙ ſi conſuetudo eſt a iure reprobata nunquaȝ
ꝑſcribitur q: contra auctoritatē ſupioris ꝑſcribi non pōt
allegat ocām auct.nauigia ergo multo minus poterit de
nouo introduci.Et idem Bal.in.c.i.de capitulis coradi
88 querit † ſi ꝯſuetudo ꝑſcripta tollit̃ per legem ſupueniēteȝ
an poterit iterum ꝑſcribi decidit.Aut ꝯſuetudo ꝯtinebat
illud ꝙ ius cōe ꝛ poteſt ꝑſcribi tāꝙ ius municipale.Aut
continebat ius municipale ꝛ tunc ſecus allegat ad hoc.
d.l.iij.§.diuus ꝛ.l.fi.C de teſta.ꝛ rō diuerſitatis eſt ꝫ cū
q: in primo caſu erat pocius obſeruantia iuriſ cōis tunc
vigentis ꝙ̄ mera conſuetudo vt not.in.c.i.de conſti.li.vi.
Et idem Bal.in.d.l.de quibus in.iiij.col.verſi.quarto ꝯ
hanc diſtinguit aut conſtat ꝙ legis lator vult tollere con
ſuetudinē ꝛ tunc ſtatur legi tāꝙ ſuperiori.Aut cōſtat cō
trarium eſſe ꝛ tūc ſtatur cōſuetudini in loco ſuo.Aut du
bitat̃ ꝛ tunc Aut id ꝙ cōſuetudo ꝑmittit noua ꝯſtitutio
reputat eſſe delictū vel malum publicū ꝛ penā imponit ꝛ
tunc lex preualet q: vbi lex credit in eſſe delictū nō poſſet
de nouo conſuetudo fieri ergo nec in futuruȝ permanere
alſat.d.l.iij.§.diuus ꝛ remittit ad glo.in.d.cle. ſtatutum
Aut lex non iudicat eſſe delictū illud ꝙ ꝑambula ꝯſuetu
dine itroductū eſt ꝛ tunc nō tollit̃ conſuetudo certi loci ꝑ
l.gñalem q: ſpēs a genere ſemp eximitur ꝛ q: pꝛiceps nō
creditur velle ꝙ neſcit ꝛ ita reſidet tene menti accurate ꝫ
ad intellectū.d.l.iij §.diuus q: date ſunt multe reſponſio
nes per ſcribētes in.l.ij C.que ſit long.ꝯſuetu.ꝛ in.l.de q
89 bus.ff.de legibus ꝛ omnes diuinant ibi eniȝ tex.dicit † ꝙ
lex.principis ꝓhibebat ſepulchra fieri in ciuitate ne hu
mana corpora ſepelirent̃ ibi ꝛ appoſuit penaȝ poſtea lex
municipalis diſpoſuit ꝯrium deciditur ibi ꝙ ſtat̃ legi pꝛi
cipis ꝛ non ſtatuto municipali doctores ſupplent ad illū
tex.ꝙ ibi lex iperialis derogabat legi ſed pro certo diui
natio eſt ad illum tex.ꝛ ēt Bart.dat aliam reſpōſionē ad
illum tex.in.d.l.de quibus ꝛ ēt Saly.i.d.l.ij.ꝛ in .l.fi.C.
ſi contra ius ꝛ in.l.i.C.de ſeruis rei publice manu.ꝛ bal.
in.c.i.ꝯ.de reſcrip.tñ oēs diuinant ad illum tex.ꝛ ēt gloſ.
90 ibi diuinat.Sȝ rñſio Bal.vr̃ mihi mirabil̃ vȝ.† ꝙ vbicū
ꝙ lex imperialis ꝓhibet aliquid fieri ꝛ ſi fiat apponit pe
nam ꝙ tacite vr̃ ꝓhibere ꝯſuetudinem ꝯriam futurā itro
duci in ꝯriū ꝛ ſic no. extēſionē ꝙ inꝙ̄tū dictū eſt ſupra ꝙ
reprobata ꝯſuetudine vr̃ reprobata ꝯſuetudo futura ꝓce
dit nō ſoluȝ qñ reprobat̃ exp̄ſſe ſed ēt qñ reprobat̃ tacite
ꝙ eſt no.dignū.Sed ꝑ certo ille tex.non loq̃ in ꝯſuetudi
ne ſed loquit̃ in.l.municipali ꝛ ex:ēdere illum tex.ad cō
ſuetudinē vr̃ ſatis durum nam maius vinculuȝ oritur ex
cōſuetudine ꝙ̄ oriatur ex ſtatuto populi vñ Joānes de li
gna.ꝛ cōiter alij qui dānant opi.Bar.in.l.i.C.de ſum.tri
ni.ꝛ fide catho.inꝙ̄tum dixit ꝙ ſtatutū laycorum hone
ſtum ligat clicos ꝛ ad hoc allegat.c. cū veniſſent de eo q
nit.in poſſ.rñdet ꝙ illud.c.loquitur in cōſuetudine [a] nō
in ſtatuto .Jta dicunt hic ꝛ in.c.eccleſia de ꝯſtitut.ꝛ per
ꝯtra nō vr̃ eſſe ſine dubitōe.Pondera q: dici poſſet ꝙ in
91 d.§.diuus ponatur caſus ſpālis vȝ † vbicunꝙ lex iperia
lis emanauit ad ſaluanda corpora omniū ꝓhibendo ac
tum fieri ꝛ opponendo penā vr̃ derogare oibus ſtatutis
ꝛ cōſuetudinibus in cōtrariū introducēdis ex quo eſſet ꝯ
ſalutem corporū q: non minus fauenduȝ eſt ſaluti corpo
ris ꝙ̄ ſit fauendū ſaluti animaꝝ vñ ſicut non obligat iu
ramentum tendens in diſpendiū ſalutis eterne codeȝ mō
non eſt ſeruandū qñ tendit in diſpendiū ſalutis corporis
ut eſt glo.ſing.in.c.ſi vero de iure iur.Et procedit hoc qñ
reſultat tacita ꝓhibitio vt in.d.§.diuus ergo multo forci
us qñ eſt expreſſa ꝓhibitio.cuȝ ergo .d.§.diuus emana
uerit ad cōſeruanda corpora humana ergo ſequit̃ ꝙ vr̃
ſublata ꝯſuetudo ꝯria.Sed vnum pondera excuſabit ne
a pena.d.§.diuus lex municipalis aut cōſuetudo in caſu
d §.diuus noua eſt dubitatio. Et mihi vr̃ ꝙ ſic per gloſ.
ſingu.in.c.cum venerabilis.ꝯ.e.Et ſi opponit̃ de auc.oēs
ꝑegrini.C.cōia de ſucceſſionibus rñdeo ꝙ loquit̃ qñ con
ſuetudo eſt expreſſe reprobata a lege.Et iſta menti comē
da.Jn glo.ſi.diuidit̃ in duas partes in prima ponit reqſi
ta ad cōſuetudinem inducendam in ſecunda parte ponit
multiplices drās inter cōſuetudineȝ ꝛ ꝑſcriptionē.Scđa
92 ibi ꝫm ꝙ̄ differentiam.Redeundo ad ꝑmum † queritur
quot requirant̃ ꝛ que vt ꝯſuetudo induci poſſit ꝛ cōnume
rat multa in fine vero vr̃ recedere a ꝑdictis ꝛ ſolum req
rit rationabilitatē ꝛ curſum tꝑis.Jn hoc primo glo.req
rit ꝙ ſit rationabilis dictum fuit in glo.ꝑcedenti ſecūdo
requirit ꝙ ſit ꝑſcripta ꝛ in hoc ſunt multe varietates qa
Pet.ꝛ Cy.quoddāmodo reprobant verba huius text.
in.l.ij.C.que ſit longa cōſuetudo dicendo ꝙ conſuetudo
non pōt ꝑſcribi q: preſcriptio reſpicit ius formatū ſed cō
ſuetudo eſt qd diſponens ergo nō poteſt ꝑſcribi.Et ideo
Angel.in repetitione.§.ex non ſcripto inſti.de iure natu
rali ſequendo Petrū ꝛ Cy.dicit ꝙ conſuetudo non pre
ſcribitur q: illud ꝙ preſcribit̃ oportet ꝙ ſit ius diſpoſitū
non diſponens vñ dicit lex qꝺ ſi longiſſimo tēpore irē per
viam publicā non ꝑſcribo vt in.l.viam publicā ff.de via
publica ꝛ eſt ratio q: hoc nō eſt ius diſpoſitū ſed eſt que
dam facultas eundi ſic eſt in cōſuetudine vñ nō eſt bonū
argum̄ dicere qꝺ vbi reqritur diuturnitas tꝑis ibi eſt pre
ſcriptio vt in exēplo predicto nam in ꝯſuetudine nihil eſt
qꝺ poſſit preſcribi q: in ea non eſt ius formatum a popu
lo nec poſſet dici ius diſpoſitum ſicut dñium rei ꝛ ius pi
gnoris ꝛ alia que preſcribuntur vt not.in.l.ſi quis em
ptionis.C.de preſcriptio.xxx.ānoruȝ. ꝛ ideo dicit Ange.
ſalua reuerentia canoniſtaꝝ non eſt bñ dictum qꝺ cōſue
tudo ꝑſcribatur cum diuturnitas tēporis nō inducat in
93 ea preſcriptionē ſed tātum cōſenſum populi † vñ dicit qꝺ
drīa eſt inter ꝑſcriptionē ꝛ cōſuetudinē q: preſcriptio ꝓ
cedit ex conſenſu ꝑſcribentis ꝛ eius cōtra quē ꝑſcribit̃ ſȝ
cōſuetudo reſultat ex cōi aſſuefactiōe totius vel maioris
b partis populi [b] ꝛ iō Bal.in.l.i.in fi.verbis.C.de ſeruitu
tibus vbi preſcriptio cōſuetudo ꝛ pactum eqperant̃ dicē
illum tex.facere pro canoniſtis ponētibus preſcriptionē
in diffinitione ꝯſuetudinis ſed iproprie loquunt̃ ꝫm eū q:
cum ibi non ſit poſſeſſio non eſt dare preſcriptionē.c.ſine
poſſeſſione de regul.iur.li.vi.ꝛ ſic Bal.reprehendit iſtuȝ
text.de iproprietate verboꝝ ꝛ ſic iſte text.dȝ intelligi qꝺ
cōſuetudo debet eſſe preſcripta.i.obtenta per curſum tē
poris requiſiti a preſcriptione ꝫ do.Abb.hic qui nullā
mentionē fecit de Angelo ꝛ Bal.in locis ꝑallegatis.Et
ideo idem Bal.in.d.l.de quibus in.iiij.col. exponit illa
verba cōſuetudo ꝑſcripta.i.roborata ſeu firmata ſimili
tudinarie q: ſicut ꝑ preſcriptioneȝ priuati acqrunt̃ bona
ita acquirit̃ res publica ius qꝺ lege ſeruatur vnde cōſue
tudo pōt dici ius preſcriptū ꝛ ita reſidet ibi Bal.ſed ego
miror de iſtis patribus qui ita ardenter mordēt iſtū text.
maxime quia fuit editus a gregorio nono in vtraꝙ cēſu
ra ſūmo antiſtite ꝛ vt Philipi vtar verbis ſupra in proe
94 mio † ſuper catedram piſcatoris non ſedit homo emīen
tioris ſcie ꝛ excellētioris in genij ꝛ ēt de do. Abb.qui ita
voluit terga ꝛ etiam alij ſcribentes nam apud legiſtas ē
glo.que reputatur ſingu.in.l.nemo.§.tēporali .ff.de regu
lis iuris que dicit qꝺ ad hoc vt cōſuetudo roborata tol
lat̃ per aliam ꝯſuetudinē requirit̃ qꝺ ſecunda cōſuetudo
preſcribatur allegat inſti.de iure naturali.§.pe.ſed ante
quam ꝑſcribat̃ poteſt interumpi.ꝛ illaȝ gl.reputauit ſin.
Bal.in.c.i.§.ſi.qui feudum dare pñt ꝛ in.c.cum acceſſiſ
ſent.ꝯ.de conſti.vide q̄ ibi dixi eccleſie nūc qualr̄ gl.iuris
ciuilis vtitur iſtis verbis vt conſuetudo preſcribatur qui
bus verbis vſus eſt gregorius hic licet enim iura ciuilis
loquenti

a Cōſuetu
dines.ꝛ.ꝑiſta
opi.eſt in indi
uiduo text.ꝛ
ibi omnes do
ctores in. c.cū
cauſa ꝯre iu
dica . non ta
mē ipſis neꝙ
eccleſie nocet
quatenus con
tra ipam facit
vt tenet elegā
ter Pau.de ca
ſtro in cōſilio
cxxxiij.in fin.
ꝛ ſic cl.ci gau
dent iſto ꝑuile
gio ꝙ leges.
ſtatuta ꝛ con
ſuetudines ci
uiles inquan
tuȝ ipis fauēt
admittunt ſin
min' ipſa re
pellunt vt ha
bet ellegans
glo.in.c.nouit
in verbo q cū
ꝙ de iudic.ꝛ
ibi omnes cō
muniter ſcri
bentes.

b Populi
Comproba ꝫ
per Bart.in.l.
de quibus in
ꝑinui.col. in
princ. verſi.ꝙ
ro nunquid ꝑ
vnaȝ partē.ff.
de leg.vbi la
te Ange.ꝛ in
l.i.xiiij.col.vſ.
iuxta hoc ꝙ
ro.C.ꝙſit lon
go ꝯſue.ꝛ do.
Anto.de but.
hic que ꝯomni
no videas.

loquenti. de ꝯſuetudine non vtantur illo mõ dicendi tñ
vtuntur ſimili mõ vt i.l.diuturna ꝯſuetudo ⁊ in.l.ſed ea
que in verſi.per plurimos ãnos obſeruata ſunt ⁊ in.l.ſi
de interpretatione in verſi.in huiuſmodi caſib⁹ vſa ſit ⁊
in.l.de quibus in verſi.inueterata.ff.de legibus ⁊ in.l.ſi.
in verſi.antiquitus ꝓbata ⁊ tenaciter obſeruata ⁊ in.l.ij.
in ver.vſus longeui ⁊ in.l.i.in verſ. longa ꝯſuetudine.C.
que ſit longa ꝯſuetudo itẽ nihilominꝰ eſt nomẽ magſale
ex quo a gloſis appoſitũ fuit nomẽ iſtud ⁊ ideo potius d
huerunt reꝑhendere modũ loquendi traditum per ſuas.
gloſas vñ trabem añ oculos eoꝝ poſitã nõ viderũt qui
nimo dico male ⁊ peſſime loquunt̃ nam lʒ de iure ciuili
nõ reperiamus tex.vtentem verbũ pſcripta cõſuetudo il-
lud iõ accidit q2 de iure ciuili nulla requirit̃ preſcriptio
95 ſed ſufficit longa obſeruantia † nam preſcriptio pſuppo-
nit duo cõſenſum pſcribentis ⁊ cõſenſum eius ꝯ quẽ pre
ſcribit̃ ſed iſtud nõ põt cadere in cõſuetudie de iure ciuili
nã populus põt expſſe facere ſtatutũ ꝯ ius ciuile vt in.l.
omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iure ex permiſſione principis
ibi ad quid ergo eẽt neceſſaria preſcriptiõ poſtq̃ꝫ habent
cõſenſuꝫ principis q2 pſcriptio de iure ciuili non haberet
ſua ſubſtantialia in ꝯſuetudine cũ hẽant ꝯſenſuꝫ pncipis
96 expſſum lʒ de iure canonico † clici non pñt facere ꝯſtitu-
tionẽ ꝯ ius canonicũ vt hr̃ in.c.ſi.de offõ Archypreſbyte
ri ⁊ in.c.ſi.de appel.li.vi.per Jo.an.⁊ in.c.cum dilectus
Reo.niſi habeãt cõſenſum pape ſed qñ introducũt ꝯſue-
tudinẽ opꝫ ꝙ interueniat tacitus ꝯſenſus pape ex quo vo
lunt ſtatuere ꝯ ius canonicum ⁊ ꝑ ꝯñs opus eſt pſcriptio
ne vt ꝯſentiente papa cõſuetudo ꝯpleat̃ ⁊ per ꝯñs opus
eſt preſcriptiõe ⁊ iõ eſt ꝙ iura ciuilia ſolũ diſpoſuerũt de
lõga obſeruantia ſed iura canonica diſpoſuerũt d obſer
uantia pſcripta ⁊ ꝑ ꝯñs recte loquutꝰ eſt gregorius hic
97 † ſed q̃ntum tempus requirit̃ ad cõplendã pſcriptionem
glo.dicit.xl.ãnoꝝ.c. de quarta de preſcrip.c.cum eccleſia
de ca.poſſ.⁊ ꝓpri.ſcribentes dicũt hoc procedere de iure
canonico ⁊ qñ pſcriptio eſt ꝯ ius cõmune per iſtũ tex.cõ
iuncto.c.de quarta.ſ.de preſcrip.ſecus aũt vbi ꝯſuetudo
eẽt preter ius q2 tunc ſufficeret tp̃s.x.ãnorum ꝙ dr̃ eẽ lõ
gum tempus vt no.in rubri.C.que ſit lon.cõſuetudo ⁊ in
c.ſi.ſ.e.li.vi.⁊ in.l.fideicõmiſſa.§.ariſto.ff.qui ⁊ a quib⁹
Sed de iure ciuili cõiter tenet̃ ꝙ ſufficiat tp̃us.x.annoꝝ
ẽt ſi ſit ꝯ ius cõe ꝑ id ꝙ hr̃ in.l.diuturna.ff.de legib⁹ ⁊ in
l.i.⁊ in rubrica.C.qui ſit lõga ꝯſuetudo nec requirit̃ qõ
fiat iter pſentes vel abſentes vt ſic in ſcdo cãu requiratur
tp̃s.xx.ãnoꝝ vt in.l.ſi.C.de preſcrip.longi tẽpor.q2 illud
hʒ locum in pſcriptione que currit ex negl̃ia.c.vigilãti de
98 preſcrip.† q2 negl̃ia maior eſt in pñtia q̃ꝫ in abñtia ſecus
in ꝯſuetudie que ſurgit ex tacito cõſenſu populi preſum-
pto ex frequentia actuũ cum patientia ipſius populi vel
maioris partis vt.d.l.de quibus ⁊ ſic non cadit proprie
hoc caſu qñ agit̃ de cõſuetudine inducẽda nec dʒ diſtin-
gui an id ſup quo v̄ſat̃ conſuetudo hẽat cãꝫ cõtinuã vel q̃
ſi tunc bene ſufficit pſcriptio lõg.tẽpo.al's nõ ꝑ.l. ſuitute
cũ ibi notatis.ff.de ſerui.q2 illõ hʒ locum in pſcriptione
ſeruitutũ nõ in ꝯſuetudine que ꝓcedit ex tacito cõſenſu
vel maioris ptis populi q ꝯſenſus hʒ in ſe cãm continuã
q2 pſumit̃ quis cõtinuare in eadẽ voluntate.c.maioris d
99 baptiſ.iideo ſufficit tp̃s.x.ãnorum ⁊ hoc limita † niſi con
ſuetudo verſetur circa reſeruata principi ⁊ tunc requirit̃
tp̃s cuius initij nõ eſtat memoria.c.ſup q̃buſdam.§.pre-
terea de verbo.ſign.l.hoc iure.§.ductus aque.ff.de aqua
cotidia.Limita tñ do.Anto.niſi conſuetudo procedat ex
actibus illius q põt ius tollere q2 cũ tp̃s.xl.ãnorum req-
ratur vt habeat̃ cõſenſus ſupioris qui poſſit legem tollẽ
ſatis vr̃ appere de cõſenſu q2 tunc ſufficit ſpatiuꝫ.x.ãnorũ
de iure canonico ⁊ iõ ſi ex actibus pape induceret̃ ꝯſue-
tudo ſufficerent.x.ãni per iſtum tex.cũ hac gl.ꝙ eſt bene
nota.Et reddit rõnem do.Abb.hic quare reqratur ſpa-
tium.xl.ãnorum de iure canonico.ſ.q2 iferiores non pñt
ſtatuere ꝯ ius canonicũ vt fuit dictum in.c. cum dilectus

ſ.e.vñ ſi volũt tollere aliquẽ canonẽ oportet ꝙ concur-
rat ſpaciũ.xl.annoꝝ ⁊ iõ ſecus eſt de iure ciuili q2 ſecula-
res hñt poteſtatẽ tollẽdi ius ciuile vt.l.oẽs populi.ff.
de iuſti.⁊ iure vñ ſi iducunt pſcriptionẽ ꝯ ius cõe non eſt
opꝰ ꝙ pſcribat̃ ꝯ.l.pricipis q2 illã tollẽ pñt directe per
ꝯtrium ſtatutũ vñ in ꝯſuetudine iducẽda ſm ius ciuile ſuf
ficit tacitus conſenſus ppl̃i ſed de iure canonico nõ eſt ꝑ
miſſum pſonis eccleſiaſticis ſtatuere ꝯ canones vt in.c.ꝙ
ſup de his de maio.⁊ obe.c. inſtitutionis.xxv.q.ij.Idem
opꝫ vt tollat̃ canon.pape ꝑ quãdã pſcriptioneꝫ vnde tol-
litur illa.l.pape non aũt pſcribit̃ ꝯſuetudo ⁊ eſt mirabi-
le.ſm eum ꝙ ꝯſuetudo poſſit iduci ꝯ canones per inferio
res nã cõſuetudo nõ põt iduci niſi ab hñtib⁹ poteſtatẽ
l.cõdende vt dictũ fuit.ſ.eo.in rubrica iõ dixit Bart.in
a l.i.ff.de legibus † ꝙ mulieres nõ pñt iducẽ ꝯſuetudinem[a]
100 ſm do.Abb.hic ſed ꝯtrium dixi.ſ.eo.in rubri.vñ viri ec
cleſiaſtici nõ pñt ſtatuẽ ꝯ canonẽ ⁊ tñ pñt itroducẽ ꝯſue
tudinẽ ꝯ canonẽ iõ opꝫ dici ꝙ iſta cõſuetudo aſſumit ui
res nõ ſolũ ex tacito conſenſu clicoꝝ ſed auctoritate pa
pe ꝑmittentis induci cõſuetudinẽ ꝯ canones bene faciat
lʒ ipſe non alleget dictum Inno.in.c.cũ.p. de fide inſtru
101 mẽto.† ſed qua vꝫ cõſuetudo ꝯ canones ⁊ nõ ſtatutuꝫ ⁊
quare layci pñt ſtatuere ꝯ ius ciuile ⁊ clerici non contra
canones credit iſta fuiſſe rõnem q2 ius ciuile tendit ad
bonum publicuꝫ ⁊ vtilitatẽ priuatoꝝ vñ ſi populus vult
piudicare ſibi ſtatuẽdo ꝯ.l.imperatoris põt argumẽ.l.ſi
quis in cõſcribẽdo.C.de pac.⁊.c.ad apoſtolicã de regu.
Item q2 mores hoium ſunt diuerſi iõ voluit imperator
ꝙ populi poſſunt facere ſibi legem honeſtã ⁊ non cõtra
iura reuerſata principi vt in.d.l.oẽs populi ſed canones
principaliter itendunt dirigere homines ad ipſum deum
facit lʒ ipe non alleget gl.ſing.in.c.cũ cõtingat de iureiu-
rando ⁊ tex.in.c. vt animarum de conſti.li.vi.iõ ſtatutũ
editum ab inferioribus pſumit̃ temerarium ⁊ ambitio-
ſum ⁊ fini eterno ꝯtrium iõ papa non voluit clericos ha-
bere ptãtem ſtatuendi ꝯ canones ſed cõſuetudo tollera-
tur q2 preſumitur tollerata ⁊ tacito cõſenſu pape ⁊ non
pſumitur ambitio ⁊ refert Bal.dicere ſingul.in. d.l.oẽs
102 populi † ꝙ ex cã noua neceſſaria,⁊ vrgenti poſſet epiſco
pus ſtatuere contra ius canonicũ argu.l.ſi hominẽ.ff.mã
103 dati.Ex quo dicto Bal.infert do. Abb.multũ ſing.† ꝙ
ex cã noua ⁊ vrgenti poteſt legatus in partibus ꝓhibere
delegato pape vt non procedat in cã ſibi cõmiſſa lʒ in il-
la cauſa delegatus repreſentet papaꝫ ⁊ ſit maior legato
vt in.c.ſtuduiſti de officio.legati ꝙ dicit eſſe verum qñ il
la noua cã non fuit conſiderata per papam ⁊ ita reſidet
¶ Tu adde ꝙ ego non video iure canonico expreſſum
ꝙ conſuetudo inducta ꝯ canones requirat ſpatium.xl.
annorũ lʒ enim text.in.c.cum eſſes de teſtamẽtis loquat̃
de cõſuetudine preſcripta ⁊ idẽ loquat̃.c.cumana de ele.
⁊.c.ſi.in prin.de offõ ordi.li.vi.in verſic. conſuetudine ẽt
preſcripta que iura tenebis mẽti ꝯ legiſtas ⁊ etiam.c.nõ
eſt de conſuetu.li.vi.inquantum dicunt ꝙ non eſt dare p
ſcriptionem in conſuetudine q2 in contrariũ vrgent text.
illi non tñ reperio caſum expreſſum ꝙ preſcribat̃ ſpatio
xl.ãnorum nam tex.in.c.cum de beneficio de preben.lib.
vi.loquitur de conſue.legitima ſed non declarat qñ dica
tur legitima ⁊ tex.in.c.ſi.de offõ ordi.li.vi.loquitur d cõ
ſuetudine preſcripta legitime.vñ qui ſpũs reuelauit glo
ſis ꝙ requiratur ſpatium.xl.annorum etiam iſte tex.loq
tur de conſuetudine preſcripta legitime vñ vr̃ ꝙ iſta iu-
ra debeant intelligi de preſcriptione ſm leges ⁊ ſic de p
ſcriptione.x.annorum nam capi.debet ſenſus vt vnã ius
concordet cuꝫ alio vt in.c.i.de operis noui nun.i.c.cũ ex-
pediat de elect.lib.vi.ſicut ergo requiritur cõſuetudo.x.
annorum de iure ciuili ita debet intelligi de iure canoni
104 co † ⁊ illud verbum legitime preſcripta intelliget̃ ideſt
ſm leges nec obſtant.c. de quarta.c. cum eccleſia cũ ſi-
mili.q2 non loquũtur in caſu noſtro ſed loquuntur quã
do preſcribit̃ ius clericoꝝ ſeu eccleſiarum ⁊ ꝑ ꝯñs glo

[a] ¶ Cõſuetudine. adde ꝙ iſta elegãti mã vltra ea q̃.ſ. adduxit.d.an dre.alb. ⁊ oẽs ſcribẽtes ⁊ in ꝑmis Angel. no.limitantes in.l.i.in ſi.ff.d legi.vbi copio ſius q̃ꝫ qlibet alius.d.Jaſ.d may. in.v.col. d.ex hoc tex. q aggregat qe qd in mã dici ⁊ excogitari poteſt.

ſe iuris canonici cõmuniter nõ videnł dicere verũ. Item
ẽt pondera q2 ſi requiriŀ tp̃s cuius inicij nõ extat memo-
ria in ꝯ̃rium quo ad ea que ſunt reſeruata ꝑncipi vt idu-
catur ꝯſuetudo vt in.d.c.ſup q̃buſdã §.ꝑterea cum ſimili.
ergo ſeq̃tur ꝙ eodẽ mõ diceni⁹ cuꝫ de iure canonico icõ
ſuetudine itroducenda ꝯ̃ canones ꝑ ꝑſonas eccleſiaſticaſ
nam ſi papa reſeruauit ſibi ius canonicũ in violatum vt
per inferiores nõ poſſit ſtatui ſed poſſit introduci conſue
tudo ꝑſcripta legitime ergo ſeqŀ ꝙ requiriŀ tp̃s cuius ini
cij non extat memoria in ꝯ̃rium ſicut dicimus in reſerua-
tis principi ꝛ ꝑ ꝯñs gloſe ꝛ cõiter docto. non dicũt veruꝫ
põdera bene ꝛ tene mẽti. Adde ꝙ non eſt bene dictuꝫ in
ꝯ̃trum do. Abb. voluit ꝙ qui nõ põt facere ſtatutũ non
põt itroducere ꝯſuetudinẽ. Quia fateor iſtud ſed negaŀ
minor nã perſone eccleſiaſtice pñt facere ꝯſtitutionẽ vt in
c.ij.de cõſtitu.li.vi.c.ij.de locato.c.cum oẽs de cõſtitut.lꝫ
enim non poſſint ſtatuere ꝯ̃ ius canonicũ vt in.c.ſi.de offi
cio.arcbipſbiteri nõ ſequiŀ ergo nõ pñt ſtatuere ꝛ iõ dice
105 bat Bal.in.d.l.de quibus † ſtatuto cauetur ꝙ ſindici vil
larum teneaŀ denũciare maleficia ꝛ quedã villa ſtetit ꝑ
centũ ãnos ꝙ in eos non fuerũt denunciata maleficia ꝙ
iſta ꝯſuetudo eſt inalida ex eo q2 illi de illa villa non ba-
bent ꝑtãtem ſtatuendi niſi eorum cõſuetudo eſſet appro-
bata ꝑ ſupiorẽ vt in.l.ſi.C.de teſt.ſꝫ ꝑſone eccleſiaſtice ſta
tuere pñt ergo. Item adde cum dicit ꝙ iõ pplꝰs põt ſibi
facere legem q2 põt renũtiare ſuo fauori. Sed ꝓ certo.d.
Anto.in.c.i.de tranſlatio.prelato.reddit aliam rõneꝫ nã
106 a ibi ꝓbat † ꝙ papa recipit in mediate ꝑtãtẽ adeo[a] ꝛ volu-
it glo.ibi ponẽs dñiam inter papã ꝛ iperatorẽ vꝫ ꝙ impe
rator recipit ꝑtãtem a pplõ ꝛ papa recipit adeo ꝛ ex boc
do. Anto.ifert ibi poſſe aſſignari rõnem quare ſtatutũ fa
ctum a populo ꝯ̃ ius ciuile vꝫ ꝛ tꝫ ꝛ non vꝫ ſtatutũ factuꝫ
ab inferiori ꝯ̃ ius canonicũ de primo dicit ꝓbari in.d.l.
oẽs pplĩ de ſecũdo in.c.ſi.de offõ arcbipreſbyteri ꝛ in.c.
ꝙ ſuper bis de maio.ꝛ obe.nam ratio diuerſitatis eſt q2
pplꝰs ſibi retinuit ꝑtãtem.l.cõdende vt.in.d.l.oẽs pplĩ
ſed eccleſiaſtici iferiores receꝑunt ꝑtãtẽ ſtatuẽde papa q̃
eis ꝑtãtem dedit ſed ab eis non recepit iõ non pñt ſtatu-
tũ condere ꝯ̃ ius canonicũ nec ꝑſcribere pñt ꝛ eſt rõ ſatis
viua quo ad ꝑſonas eccleſiaſticas vt non poſſint ꝯ̃ ius ca
nonicum ſtatuere ſed quo ad pplum rõ do. Anto.bic di-
cit ꝙ non ꝓbatur iure ꝙ pplꝰs retinuerit ꝑtãtem.l.cõdẽ
de imo tranſlatio iuriſditionis facta fuit ſimplr̃ in impe
ratorẽ vt in.l.i.§.cum eniꝫ.C.de veteri iure enucle.ꝛ ꝑ id
ꝙ bŕ in.l.ſi.C.de legibus ꝛ in.l.nõ ambigitur.ff.eo.ꝛ fa
cit.l.ij.C.de adop. Quinimo populus facit legem ex ꝑmiſ
ſione ꝑncipis ꝑmittẽtis ꝛ approbãtis ꝙ quilibet pplꝰs
poſſet in ſua ciuitate ſtatuta facere vt apparet in.d.l.oẽs
populi coniuncto eo ꝙ bŕ in prohemio ffoꝝ vbi patet ꝙ
imꝑator approbat oĩa illa que ꝯtinẽtur in volumine ffoꝝ
ꝛ ꝑ ꝯñs que cõtinẽtur in.l.oẽs pplĩ ꝛ iſtud voluit dãna-
ta rõne do. Anto.do.me. Jo.de imo.in.d.c.i.de tranſlat.
prela.ſed miror ꝙ ambo nõ viderit ad bec elegãteꝫ alle
gationẽ lapi in ſuis alle.in ordine allegatione centeſſima
107 † vbi reddit banc rõnem dicẽs pplõs ex ꝑmiſſione prin-
cipis facere ſtatuta in ſuis municipijs nõ ex eo q2 pplꝰs
retinuerit ius condendi ſtatuta tempore quo traſtulit iu-
riſditionẽ in imꝑatorẽ dicit enim ꝙ princeps ꝓmiſit ſin
b gulis pplĩs facultatẽ cõdendi leges[b] et cõtra leges ipſi
us principis vt in.d.l.oẽs pplĩ bac ratione q2 nõ potuit
princeps ꝓuidere ꝑ legem ſuã vniuerſalẽ ſingulis circun
ſtantijs factis quas veriſimiliter ignorabit.c.i.de cõſt.li.
vi.lꝫ baberet iura in ſcrineo ſui pectoris vt in.l.oĩum.C.
de teſta.ꝛ faciat nam princeps intẽdit ad cõſeruationem
publici boni putauit eñi pplõs tendere ẽt ad bonũ publi
cũ ad ſe ꝯſeruandũ q2 cum lex debeat cõuenire loco.iiij.
diſtin.§.erit aũt lex cõueniens loco non fuit veriſimile ꝙ
lex generalis cõueniret omni loco vñ ꝑ ꝑ cõſeruan. bonũ
vnius cuiuſq3 pplĩ ꝑmiſit imꝑator populis ꝑtãtem con-
dendi ſtatuta que fiunt ad tuitionẽ loci vbi fiunt vt vo-

a ¶ Adeo. ad de Inn. bic ꝛ plene ꝑ.d.abba.in.c.lꝫ ð electio.circa ꝑnci pium ꝛ multa q̃.ã.de ꝯſti. in rub.ꝛ in multis alijs locis dixit.d.Andr. ꝛ q̃ ibi ad eum adiecimus in apoſtillis.

b ¶ Leges. vide ad hoc barto.in.l.nõ, ãbigere.ff.de leg. ꝛ ibi no. iũcta l.i.cũ gl. iij.ff. ꝙ q̃ſq3 iur.ꝛ inſti.de iu.na.§.ſꝫ qð ꝑnc.ꝛ Bar.in.l. ſi.C. ð leg. vbi multa pulcbra ad diſceꝫ.

luit Alberi.de roſa.quẽ allegaui in.c.i.K.de conſti.ſꝫ quo
ad ius canonicũ nõ põt allegari illa rõ q2 finis iuris ca-
nonici intendit dirigere aiam ad ipm deuꝫ vt voluit glo.
in.c.cum contingat de iure iur.ꝛ ſatis ius canonicũ circa
boc prouidit vel vt dixit do. Abb. papa non ita cõfidit ſe
de clericis ideo nõ ꝑmiſit eis ꝑtãtem ſtatuendi cõtra ius
canonicũ ſed dedit eis ꝑtãtem preſcribẽdi cõſuetudinẽ q2
in ea requiriŀ cõſenſus tacitus pape. Adde ẽt eũdẽ bic q̃
dixit referendo Bal.in.d.l.oẽs populi ꝙ ep̃s ex cã noua
ꝛ vrgenti põt ſine cõſenſu pape facere ſtatutũ ꝯ̃ ius cano
nicũ per.d.l.ſi bominẽ ꝛ iſtud dictũ Bal. ipe ẽt ſequitur
in.c. at ſi clerici.§.de adulteꝶ.de iudici. Et ẽt in pleriſq3
alijs locis magni fecit illud dictũ Bal. Et ego ſepenume
ro in pleriſq3 locis ſecutus ſum ſed re vera Bal.nõ bene
dicit prio q2 nõ moueŀ aliq̃ bona lege ħ ꝓbante nã.d.l.ſi
boĩeꝫ loqŀ in eo q̃ bũit mãdatũ ſuꝑ rebus dñi vñ vŕ ꝙ ex
gñali mãdato ſibi iniũcto poſſit reuocare mãdatũ dñi ad
vtilitatẽ aut cõmodũ ipſi⁹ dñi vñ Bar.multũ ſin.alĺauit
108 .d.l.ſi bominẽ in prima cõſti.C.in.§.q̃bus † vbi dicit datũ
eſt arbitrum quibuſdã ciuib⁹ ꝓuidendi ſuper bono pu-
blico ciuitatis ꝙ iſti tales non poterũt vigore talis man
dati corrigere ſtatuta ciuitatis niſi ex aliqua cã noua ꝛ
euidenti illud reuocent allegat ad boc.d.l.ſi bomineꝫ ſꝫ
ep̃s nullum mandatũ bꝫ ad boc ergo ꝛc. itẽ Bal.loquiŀ
dubitatiue ꝛ nõ affirmatiue ꝑ q̃buꝫ forte itẽ ꝯ̃ dcm̃ Bal.
109 moueor ratione † vbicũq3 in aliquo actu concurrũt due
rõnes ꝓbibitiue lꝫ vna ceſſet ſi altera remanet firma di-
ſpõ.l.ſtabit firma inſtitut.de nup.§.affinitatis.l.liberoꝝ
§.notanŀ.ff.de bis qui no.infa.cum ſimi. ſed in caſu no-
ſtro ſunt due rõnes probibitiue prima eſt in cõpetẽtia ſta
tuentis q2 inferior non põt imutare legẽ ſuperioris.c.in-
ferior.xxi.diſtin.c.cum inferior de maior.ꝛ obe.ſecunda
ratio eſt propter ipm ſtatutũ q2 nõ eſt iuſtũ neq3 bonũ ex
eo q2 eſt iuri canonico ꝯ̃riũ.l.ꝙ non ratione.ff.de legib⁹
l.ambitioſã.ff.de decre.ab ordi.faci.lꝫ in caſu iſto ceſſet ſe
cũda ratio q2 tale ſtatutũ eſt bonũ nõ tñ ceſſat alia ratio
ꝓbibitionis ꝛ per cõſequẽs Bal.ꝛ do. Abb. nõ bñ dñt
ꝛ ẽt do. Abb. Non põderauit ꝙ Bal. illud dixit dubitã
do ꝛ non affirmando. Et ex iſtis bẽs duo requiſita ex gl.
iſta primuꝫ ꝙ cõſuetudo debet eẽ rõnabilis ſm̃ ꝙ debet
eſſe preſcripta. Itẽ glo.iſta ponit tertium.ſ.ꝙ cõſuetudo
ſit inducta ex certi ſcia ꝛ non per erroreꝫ vt in.l.ꝙ nõ rõ
ne.ff.de legibus ſed videŀ ꝙ potius ille tex.faciat in ꝯ̃riũ
dicit enim ꝙ ſi cõſuetudo fuit introducta per errorẽ non
debet extendi ad ſimilẽ caſũ ꝛ eſt ꝑpetuo notandũ q2 licꝫ
cõſuetudo extẽdaŀ ad cãus ſimiles ſi pro illis caſib⁹ ſimi
libus non eſt expreſſa iuris diſpoſitio tñ non extendeŀ qñ
cõſuetudo fuit itroducta per errorẽ ad caſus ſimiles po
nitꝰ exẽplum in conſuetudine que bꝫ ꝙ ſi dñs vini appo
nat manũ ad plauſtrũ bonoratũ vino cõductor non tene
tur de periculo vini tñ nõ debet extendi talis conſuetudo
ad alia liquida vñ ſeruanda eſt cõſuetudo in caſu ſuo ꝓ
prio ex quo populus conſenſit in illa cõſuetudine credẽs
fore iuridicũ ꝛ rõnabile ſed vbi eſſet tantus error ꝙ tol
lereŀ cõſenſus populi tunc nõ eẽt introducta conſuetudo
q2 deficeret cã efficiens ꝯſuetudinis q̃ eſt cõſenſus ipi⁹ po
puli vt.d.l.de quibus nã ſi crederet ꝙ lex ita diſponeret
cum tñ lex diſponat oppoſitũ tũc non induceŀ cõſuetudo
contra legem q2 populus potius intendit ſequi legeꝫ q̃ꝫ
110 tollere † inducta enim ad vnũ effectũ non debẽt operari
contrariũ.c.non nulli de reſcrip.l.legata in vtiliter de le
ga.primo ſecus ſi populus erraret in cauſa cõſuetudinis
q2 tunc valeret conſuetudo ſicut in ſimili videmus ꝙ trãſ
fertur dñium licet erretur i cauſa ex qua tradditŀ.l.i.ff.de
condi.indebiti ꝛ boc procedit qñ erratur in cauſa cõſue
tudinis ipulſiua argu.l.i.§.ſexum.ff.de poſtul.ſecus ſi er
retur in cauſã final.q2 tunc non valebit conſuetudo lꝫ in
ꝯ̃rium facit q2 lꝫ erretur in cauſa traditionis dñij tñ tran
ſferŀ dñiuꝫ vt i.d.l.i.ideo vŕ indiſtincte ꝙ error in cauſa
non viciet conſuetudinẽ boc vŕ voluiſſe do. Cardi.bic q̃
nullam

nullā diſtinctionē facit inter cām impulſiuā ⁊ finalē. Itē
dicit glo. iſta ꝙ requirit̃ quartū.ſ. ꝙ conſuetudo ſit indu
cta ab eo qui poteſt ius condere ⁊ allat. d.l. de quibus ⁊
dicit hic do. Ant. ꝓcedere iſtud ſi in aliquo caſu poſſit.l.
condere lȝ in caſu de quo querit̃ nō poſſit legē cōdere po
nit exēpluȝ i epo qui cum capl'o non pōt ꝯ̃ ius ſtatuere de
offō archipreſbyteri.c.ſi.c. ꝙ ſup his de maioꝛ. ⁊ obe. tñ
poterit itroducere ꝯſuetudinē dūmodo ſit legitime pſcri
pta vt in.c. non eſt.ꝗ.eo.li.vi. refert do. Abb. hic Joānem
tenuiſſe primam diſtinc.c. cōſuetudo ⁊ quarta diſti.§.le
ges ⁊.viij.diſti. fruſtra ꝙ cōſenſus ſeu ſcia pape non req̄
ritur ad cōſuetudinē iducēdam alias raro vel nunq̄ȝ idu
cet̃ conſuetudo ⁊ hec opi. vr̃ cōioꝛ ⁊ pro ea facit iſte text.
qui ſolū requirit ꝙ ſit rationabilis ⁊ preſcripta allegat
ēt.c.i. de conſti.li.vi. vbi dr̃ ꝙ papa cenſetur ignorare ſta
tuta ⁊ ꝯſuetudines locoruȝ refert tñ do. Anto. hic dicere
111 † ꝙ ſi conſuetudo itroduceret̃ ꝯ̃ ius papa ſciente tūc ſuf
ficit tpˢ.x. ānoꝛuȝ ex quo hr̃ conſenſus illius qui pōt ꝯ̃riā
l. condere. Sed non bñ ꝓbatur iure hoc dictuȝ ꝓcedit tñ
qñ papa ſciuiſſet ⁊ viſus fuiſſet illa ꝯſuetudine ſed vbi ſo
lum preſtat paciētiā nō vr̃ hoc dictū ꝓcedere q̄ꝛ multa ꝑ
patiētiā tolleranr̃ ⁊ c. vt in.c. cū iā dudū de pbē. Et q̄ꝛ iſta
eſt quaſi quedā pſcriptio ꝯ̃.l. ſupioꝛis vſi ſicut in preſcri
ptione ſcia illius ꝯ̃ quē pſcribit̃ nō diminuit tpˢ a iur̃ ſta
tutū ita nec in cōſuetudine iducēda ꝯtra legeȝ principis
Itē poſuit ēt do. Anto. hic elegans dictū ꝙ originaliter
fuit Archidia. ⁊ Jo. monachi in.c. generali de elec. li. vi.
112 vȝ † ꝙ aliquando ius reqrit antiquatam conſuetudinē
ſeu antiquā vel obuiat iuri ꝙ tūc requiritur tempus cu
ius non extat memoria in cōtrariū ſed do. Abbas allegat
ꝯ̃ primū dictum ꝙ hr̃ in.d.l. de quibus in verſi. in vetera
ta coniunctis dictis doctoꝝ ibi ꝙ ꝯſuetudo dicit̃ in vete
a rata lȝ ſit ſeruata ꝑ tpˢ.x. ānoꝝ ᵃ nam non plus importat
verbū antiqua q̄ȝ iportet verbū i veterata allat iſtū tex.
vbi ſolū requirit ꝯſuetudinē preſcriptā qñ eſt ꝯ̃ ius allat
ēt q̄ꝛ de iure ciuili regulr̃ requirit̃ tpˢ.x. annoꝝ nō debe
mus deuiare a diſpoſitione legali niſi q̄tenus repitur iure
cautū vt in.c.i. de opis noui nunc. Tu vero conſidera ꝙ
ius ciuile vtit̃ in cōſuetudine iſto verbo antiquitus iſte eſt
tex. in.l.ſi.C. que ſit lōga conſue. qui tex. vr̃ deſtruere pri
mū dictū do. Anto. q̄ꝛ ſi de iure ciuili ſufficit ſpatiū.x. an
noꝝ ⁊ tñ vtitur iſto verbo antiquitꝰ ergo ſequit̃ ꝙ nō im
portat tpˢ cuius nō extat memoria in cōtrariuȝ ⁊ ꝑ ꝯñs
nō bñ dixit ſed ꝓ dicto do. Ant. allego tex. in.c. duo ſimul
in verſi. ab antiquo de offō oꝛdi. vbi illud verbuȝ iportat
tpˢ cuius nō extat memoria in ꝯ̃rium ⁊ ēt allego text.
in ti. de pace cōſtāti. circa pri. in.§. ſicut ab antiquo vbi ēt
importat tpˢ cuius non extat memoria in cōtrariū. Itē
113 ēt pro eo ꝙ dixit do. Abb. † ꝙ verbū in veterata iportat
ſpatium.x. ānoꝝ allego ſing. glo. in auc. de reſti. ⁊ ea que
parit.§. ⁊ facta lōgeua lex. ⁊ glo. ibi exponit.i. in vetera
ta ⁊ capitur ibi pro.x. ānis. Item ſubdit poſtea glo. ibi ꝙ
lȝ verbū longeuū tpˢ capiat̃ pro ſpatio.x. vel.xi. ānoꝝ ni
hilominꝰ regulr̃ iportat ſpatiū cētū ānoꝝ allegat.l.ſi.C.ō
ſacro.ſan.ecc. ꝙ eſt mirabile ad declarationē huius.§.lȝ
dū dicit lōgeue cōſuetudinis videat̃ iportare ſpatiū cētū
ānoꝝ per illā glo. ⁊ pp hoc iſte tex. reddit̃ dubius ⁊ ēt di
114 cta doct. † Conſidera qđ aut iſtud verbū antiqua vel ab
antiquo ꝓfert̃ ſimpliciter ſine aliquo ad iuncto ⁊ tūc im
portat tpˢ cuius nō extat memoria in cōtrariū ⁊ ita ꝓce
dat glo. in.d. auc. de reſti. ⁊ ea que parit. Aut exprimitur
cū alio adiuncto ⁊ tunc determinet̃ ⁊ ſpecificet̃ per illud
adiunctū vel per alias leges nā in mā cōſuetudinis ap
ponunt̃ iſta verba diuturna longa antiqua ⁊ in veterata
ꝯſuetudo nō intelliget̃ ꝓ tēpore cuius nō extat memoria
in cōtrariū vt in.d.l. diuturna ⁊ in.d.l. de quibus ⁊ in.l.
i.ij. ⁊.iij.C. que ſit longa cōſuetudo ⁊ ita dicamꝰ quo ad
iſtū tex. vt itelligat̃ ſm mām ſubiectā maxime q̄ꝛ hic dicit̃
legitime pſcripta vt ſupius dixi tene mēti predicta. Item
reqrit̃ quintū ſȝ iſtā gl. vȝ ꝙ ſit tale ius ꝙ pſcribi poſſit vñ

reqrit̃ ꝙ ſic pſcriptibile nō poterit eni ꝯ̃ ius nāle ⁊ iō pul
115 chre dixit Bal. in.l.i.ff. de cōſtitu. ꝓncipū † ꝙ ſi princeps
diſponit ꝙ pater nō alimētet filiū nō tenet talis conſtitu
tio ⁊ ſi principi placet ꝙ lex nature nō hēat locū in ſuis
actibus ꝙ hoc diſponere nō pōt eodē modo non poterit
cōſuetudo dicit ēt iſta gl. ꝙ layci nō pñt acqrere ſpūalia
ex pſcriptione vel ꝯſuetudine vt in.c. cāmq̄ȝ de preſcripti.
116 ⁊ in.c. meſſana eccleſia ⁊ in.c. ſacro.ſancta de elect. † Et
ſic ſicut ex preſcriptione laycus non pōt acquirer̃ ſpūalia
Ita illa nō pōt querere ex cōſuetudine ⁊ plus voluit Jo.
an. in.c.ij.ꝗ.eo.li.vi. ꝙ non ſufficeret tpˢ cuius non exiſtit
memoria in cōtrariū facit.c. quāto.ꝯ̃.eo. facit ꝙ pulchre
117 voluit Jo. mo. in.c.ij. de preben. li. vi. † ꝙ ſi per tpˢ cuiꝰ
non extat memoria in cōtrariū laycus nō ſoluit decimas
ꝙ nō eſt liberatꝰ a preſtatione decimaꝝ ſed tenet̃ ſoluere
b preteritas ⁊ futuras ᵇ nam licet iferioꝛ ex tēpoꝛe cuiꝰ nō
extat memoria in cōtrariū poſſit acquirere ſpāliter reſer
uata principi vt in.c. ſup quibuſdam.§. preterea de ver.
ſigni. tñ iſtud eſt verum data capacitate poſſidētis ſed nō
data capacitate poſſidentis nunq̄ȝ poſſet acquiret̃. Et iō
dicit Jo. de imo. in.d.c.ij. ⁊ refert Bal. in.l. reſcripta.C.
118 de precibus imperatoꝛ offer. † ꝙ ſunt multi reges qui cō
ferunt prebendas in regnis ſuis vt rex. vngarie ⁊ rex an
glie ex tēpoꝛe cuius nō extat memoria in cōtrariū an po
terunt defendi ⁊ decidit ꝙ non niſi allegent ſe foꝛe ſuper
hoc ꝑuilegiatos a papa ⁊ preſumit̃ ꝑuilegiū ex diuturni
tate tāti tēpoꝛis ⁊ ex preſumpta ſcia pape ⁊ patientia li
cet eni ex tēpoꝛe vetuſto nō poſſent iſta q̄rere tñ ex priui
legio pape poſſent vt ſunt tres gl. multū elegantes in.c.
preter hec.xxij. diſti. ⁊ in.c. hñ quidē.lxxxxvi. diſtinctio.
⁊ in.c. mēnam.ij.q.v. ⁊ dicit hic do. Abb. ꝙ in his i qbꝰ
laycus pōt fieri capax ex priulegio pape non poterit in
troduci conſuetudo tanq̄ȝ ſit minus rationabilis poſito
ꝙ papa illam conſuetu. ſciuerit ⁊ non cōtradixerit ꝙ di
ctum eſt veriſſimū hac ratione q̄ꝛ cum iſta cōſuetudo eſt
debeat eſſe preſcripta requirit̃ titulus ⁊ bona fides vt di
xit glo. in.c. non eſt de conſuetu. li. vi. Item reqrit̃ ⁊ poſ
ſeſſio vt in.c. ſine poſſeſſione de regu. iu. in. vi. ſed laycus ē
in capax ſpūaliuȝ vt in.d.c. cāmq̄ȝ ergo nec ex tpe nec ex
cōſuetudine pōt fieri capax niſi concurrat ꝑuilegiū pape
⁊ ſic licet que ſunt que ſibilia priuilegio ſint q̄ ſibilia pre
ſcriptione conſuetudine vt in.c. ſuper qbuſdā.§. preterea
de verbor. ſignific. ⁊ in.l. hoc iure.§. ductus aque.ff. de
aqua coti. ⁊ eſtiua. nihilominꝰ illa iura ꝓcedunt data ca
pacitate poſſidētis. Itē in quantū glo. iſta dicit † ꝙ pſcri
ptio nō fiat contra ius naturale repeta.ſ. cuius tranſgreſ
ſio non inducat peccatū moꝛtale alias valeret vt dixi.ꝯ̃.
eo. in glo.ij. ⁊ ita loquit̃.c. flagicia hic allegatuȝ ⁊ dicit
119 hic Bal. ius cōe diſponit † ꝙ percutiēs cum gladio ani
mo occidēdi puniatur vt homicida ſed cōſuetudo diſpo
nit ꝙ ſi moꝛs nō ſequat̃ puniatur dūtaxat de vulnere vt
voluit Cy. in.l. his qui cū telo.C. de ſiccarijs ⁊ in.l. ſiqs
non dicta rapere.C. de epiſ. ⁊ cleri. dicit tenere cōſuetudi
nē q̄ꝛ equitas dictat mitius puniri actū in pfectū.l. ſi fu
gitiui.C. de ſeruis fug. q̄ lex dicit cuȝ tello q̄ꝛ ex qualitate
inſtrī preſumit̃ animus occidendi.l.i.§. ſed ſi clauo.ff. de
ſicca.c. ſignificaſti de homici. poterat allegare ſpec. in ti.
de accu.§.i. verſi. qđ ſi pmo quem refert Ange. in.l.i.§.i.
ff. ꝙ quiſq̄ȝ iure dicēs ꝙ per gñalē cōſuetudinē mūdi eēt
derogatū oībus legibus volentibꝰ conatum puniri ac ſi
delictū eēt cōſumatū vt non puniat̃ ſi delictum nō eſt cō
pletū. Ego ꝓ hoc allego tex. i.c. omnis lex.iij. diſt. in ver.
q cedem fecerit capite plectatur ⁊ ſic iportat delictū foꝛe
110 ꝯſumatū ⁊ dicit ēt Bal. hic † ꝙ cuȝ bona conſcia nō poſ
ſum occidere in eadē rixa a greſſoꝛē meum ſi poſſū fuger̃
⁊ iſta intelligit̃ glo. in.l. vt vim.ff. de iuſti. ⁊ iure ⁊ de iur̃
humano non teneoꝛ fugere cū ea verecūdia vel periculo
121 l. ſi ex plagijs.§. tabernarius.ff. ad.l. acglia. ☞ † Querit
ēt Bal. an valeat conſuetudo ꝙ offēſus poſſit facere ꝯpe
tētem vindictā q̄ñcūq̄ȝ facultas ſe obtulerit vr̃ ꝙ non q̄ꝛ

a ☞ Annoꝝ. vide ꝑ iſta. q. bal. in rub C. q̄ ſit lōg. ꝯſue. vbi tȝ cōſuetu dinē inueteratā dici que ex titit ſpacio. xx. vel. xxx anno. quē modernis res q̄plures. ibi inſequunt̃ gl. tñ allegata i tex. ō decēnali intelligit.

b ☞ Futuras. vide ad h ber l.l. cōpinis. C. de pſcrip. xxx. annoꝝ ⁊ vide ſpecu. in ti. ō pſcrip. v. itē laycus ⁊ in ꝯſili. incip. romana poſito in fi. cō ſilioꝝ. d. alex. in. iij. parte.

induc̄it votū īferende mortis contrariū ↄcludit qꝛ talis
cõſuetudo nõ intelligiṫ in caſu homicidij iõ valet qꝛ põt
lex dolum cū dolo cõpēſare ⁊ nemini facit in iuriā fiſcus
remittēdo penam que ſibi debeṫ vide que late dixi in. c. q̄
in eccleſiaꝝ de conſti. Item ſeptimo requiriṫ ꝙ ↄſuetudo
ſit obtēta in ↄ̄dictorio iuditio ſm iſtā gl. l. cū de ↄſuetu. ff.
de leg. ⁊ ꝙ pte ↄ̄dicēte ſemel ſaltē fuit iudicatuꝫ ↄſuetudi-
nē eē ſed re vera cõis opi. doc. apud leges ⁊ canones eſt ī
ↄ̄triū ⁊ ꝙ neceſſario non requiraṫ ꝓbatur hoc modo cõ-
ſuetudo iduciṫ ex vſibus ⁊ moribus vt in. d. l. de quib⁹ ⁊
122 in. c. conſuetudo. i. diſti. inſtit. de iure nāli §. ex non ſcripto
ergo nõ requiriṫ neceſſario actus iudicialis nam ſi dictū
glo. eſſet verum nūq̄ʒ poſſet conſuetudo itroduci ſi opor-
teret ꝙ in iuditio obtineret fateṫ tñ ſcribētes ꝙ ex actu. iu
diciario cõſuetudo iduciṫ puta ꝙ iudex iudicauit ↄ̄ legē
populo ſciente ⁊ non contradicente vnde actus iudicia-
lis ſufficit ad ꝓbandum ↄſuetudinē nõ vt actus iudiciari
us ſed qꝛ per illū actum detegiṫ conſuetudo ppl̄i ⁊ ita ꝓ
cedunt iura allegata in glo. ſed certe pro opi. glo. nihilõ
bene facit lex. i. C. que ſit longa ↄſuetudo in verſi. probati
his que inopido frequenter in eodē genere ↄtrouerſiaꝝ
obſeruata ſunt. Septimo requiriṫ ſm gl. ꝙ hoies ſine vſi
conſuetudie varijs vicibus aio introducendi ↄſuetudinē
a 123 † ſed quot vices requiranṫ ad inducēdā ↄſuetudinē
cõis opi. eſt vt requiraṫ tot actus ⁊ ita notorij vt veriſimi
liter tranſiuerint in notitiā populi qꝛ tacitus ↄſenſus po-
puli inducit ↄſuetudinē vt dictū eſt ſed an vnicus act⁹ no
torius ſufficiat quidā dixerūt ꝙ ſic Bar. in. d. l. de quib⁹
tꝫ contrariū qꝛ ↄſuetudo iduciṫ ex frequētia actuū ſꝫ vbi
eſt vnicus actus ibi non eſt frequētia ergo. ⁊c. Item iſtō
eſt contra ſubſtātiā ⁊ ſignificationeꝫ vocabuli ↄſuetudo
enim eſt quaſi cõis a ſuefactio. Iteꝫ ex vnico actu lꝫ noto
rio non p̄t ellici ↄſenſus populi qꝛ forte per errorē vel cā
euitandi ſcandalū populus p̄ma vice non ↄ̄dixit ꝙ eſt ve
rius diſtinguiṫ tñ. Aut ille vnicus actus habet cāꝫ ſucceſ
ſiuam ⁊ ſufficiat ſi habuit ↄtinuationē per tp̄s. ſ. qō indu-
ciṫ conſuetudo. Facit in ſimili. c. ↄſtitutus de teſtibus vbi
per actum ſucceſſiuū geſtū a famulo puniṫ dn̄s factum ō
ↄſenſu ſuo cle. cām de elec. Facit ēt ſimile ꝙ dixit Bart. in
l. de pupillo. §. ſi quis ipi pretori. ff. de ope. noui nunc. vbi
124 dixit ꝙ ſi familia iudicis ipedit appellantes a ſnia iudi-
cis ꝙ iputatur iudici qꝛ de ↄſcia ſua preſumūtur illud fa
125 cere. Facit ꝙ dicunt moderni in. l. i. ff. ſi cer. petat. † ꝙ vi
cinus preſumiṫ ſcire factū vicini qꝛ procedit i actu ſucceſ
ſiuo ſecus in actu momētaneo inſti. de rex diuiſione. §. te-
ſaurus facit in ſimili ꝙ hꝫ in. c. cum de beneficio ō prebē.
126 li. vi. † vbi ſi beneficiū ſeculare conferṫ regulari q illō poſ
ſidet tp̄re habili ad inducēdaꝫ conſuetudinē efficitur illō
bn̄ficium regulare lꝫ vnica collatio interuenerit ex quo il
la collatio habet actū ſucceſſiuū. ſ. continuata poſſeſſione
per regularē. decimo requiriṫ ſm glo. ꝙ maior ps vtaṫ
illa conſuetudine qꝛ ſicut minor pars populi non poteſt
facere legem. Ita nec ↄſuetudinē ꝙ ꝓcedit in maiori pte
habili ad introducēdā conſuet. nā furioſi infantes ⁊ ſimi
les nõ cõputanṫ in numero qꝛ nõ p̄nt legē ↄdere. l. i. ff. ō
legibus ꝙ intellige de conſuetudine iducenda a populo
127 † ſed de conſuetudine inducēda in aliquo collegio ſuffic̄
maior pars illius collegij debēt tñ eſſe due ptes ſcientes
illius collegij ꝙ illa ↄſuetudo itroducitur vt not. in. l. ꝙ
128 maior. ff. ad municipa. † ſed an vnicus actus interueniēs
ↄ̄ conſuetudinē interrūpat illā conclude hoc mō aut con
ſuetudo ad hue non erat completa ⁊ interrūpitur ↄſue-
tudo. Ita ꝙ non eſt opus de nouo incipe qꝛ per hoc non
appet de tacito conſenſu ppl̄i ꝙ vellit inducere ↄſuetudi-
nē cuꝫ fecerit actū contrariū argu. c. ſolicitudinē de appe.
⁊. l. vbi repugnātia. ff. de regu. iur. ſed ſi conſuetudo erat
completa ⁊ ꝑfecta tūc vnicus actus in hoc non tollit con
ſuetudinē ſed opꝫ ꝙ tollatur eo tēpore ⁊ modo quib⁹ fu
it iducta qꝛ iaꝫ lex eſt ⁊ ideo dꝫ tolli tāq̄ʒ lex credit tñ do.
Abb. ꝙ ſufficeret ſpatiū. x. annoꝝ ⁊ ita dicit intelligendā
eſſe glo. in. l. nemo. §. tpali. ff. de reg. iur. Sed tu adde ꝙ
129 † quedā eſt ↄſuetudo q̄ non requirit preſcriptioneꝫ ⁊ tūc
ſecunda conſuetudo ēt recens tollit priorem iſte eſt text.
allegans in. l. itē mella. §. i. ff. de alimētis ⁊ cibarijs lega.
Quedā eſt ↄſuetudo ſolēnis que requirit p̄ſcriptioneꝫ ⁊
tunc ſecūda non tollit p̄mā ⁊ iſta eſt gl. ſin. ⁊ vnica in. d. l.
nēo. §. tpali q̄ʒ gl. ad h̄ allegauit Bal. i. c. i. §. ſi. i ti. q feu. da.
poſ. ⁊ eadē gl. allegauit in. l. i. C. q̄ ſit long. ↄſue. ⁊ in. c. cū
acceſſiſſent de ↄſti. in. l. de quibus. ff. de legibus ⁊. d. abb.
in. c. pro illoꝝ de p̄ben. Sed ego allego ſingularē cāum ō
hoc in. l. ſi. C. de ſeruitutib⁹ ⁊ aqua ⁊ tēpera gl. illā ⁊ iſtā
mām ꝓcedere in conſuetudine ↄcernēte cāꝫ petitorij ſec⁹
ſi eēt eā poſſeſſorij qꝛ tunc licet ſecūda ↄſuetudo ſit recenꝫ
⁊ non p̄ſcripta nihilomin⁹ tollit p̄mā ↄſue. iam p̄ſcriptā
hoc fuit dictū Io. an. in nouella in. c. cum eccl̄ia vultera-
na de elec. hoc refert ⁊ ſequiṫ Bal. in. c. i. de feu. cognitio
130 ne in vſibus feu. Et pondera qꝛ do. Abb. dixit † ꝙ requi-
ritur ſpatiū. x. ānoꝝ iſtud dictū puto debere tēperari nā
ſi conſue. p̄ſcribiṫ ſpatio. xl. ānoꝝ vt eſt communis opi. ō
iure canonico vr̄ ꝙ ad hoc vt tollaṫ ꝑ ſequēteꝫ ↄſuetudi-
nē ꝙ debeat preſcribi ſpatio. xl. ānoꝝ ⁊ ſi eſt preſcripta ō
iure ciuili ſpatio. x. ānoꝝ eodē modo ſcd̄a ↄſuetudo con-
traria d̄bet p̄ſcribi ſpatio. x. annorum nam glo. in dicta. l.
nemo. §. temporali. dicit ſimpliciter quod ad hoc vt con
traria conſuetudo tollat primam p̄ſcriptā oportet ꝙ eo
dem modo ſit p̄ſcripta non tñ declarat quanto tp̄e p̄ſcri-
baṫ ideo vr̄ qō ſtabimus in diſpoſitione iur̄ communis ⁊
ſic ſi ſum⁹ i iure canonico ita ſi ſumus in iur̄ ciuili attēde
mus diſpoſitionē iuriſ Ciuilis gl. iſta in. ij. pte inſtat in re
denda ratione diuerſitatis inter p̄ſcriptionē ⁊ conſuetu.
131 † conclude ꝙ inter conſuetudinē ⁊ p̄ſcriptionē p̄ncipalꝭ
dr̄ia ē qꝛ ex p̄ſcriptiõe acqriṫ ius p̄uato ſine illō ius trahaṫ
reſpectu publico ſiue reſpectu priuato ex ↄſuet. vero non
acqritur ius alicui priuato ſed in publico bene cauſatur
ēt ſi ius trahat ex priuato vt in. l. venditor. §. ſi conſtat. ff.
com. predio. vbi põt iduci ↄſue. ꝙ quiſq̄ʒ poſſit ob lato p̄
tio fodere ex fūdo alicuius lapides vn̄ ius iſtud trahit a
priuato ⁊ acqritur p̄uate ⁊ in cõi ⁊ iõ ſi acqrereṫ certis ꝑ
ſonis non eēt conſuetudo. Sed p̄ſcriptio nā conſuetudo
eſt lex que debet eē cõis. l. i. ff. de leg. iiij. diſtinc. §. erit aūt
lex ſi ergo acquiriṫ p̄uato non eēt cõis ideo non eſt lex ⁊
ꝑ hoc dixit Io. an. qō. c. cū dilectus. ⁊c. ipropriē ponitur
in hoc titulo qꝛ potius loqur de p̄ſcriptione q̄ʒ ō conſue
132 tu. ꝙ eſt bene notandū ⁊ ideo non eſt conſuetudo qñ ius
b acqriṫ dicto collegio qꝛ collegiū 133 † eſt eni qōdā corp⁹ ᵇ fi
ctum ⁊ repſentatiū vt in. l. mortuo. ff. de fideiuſ. vn̄ vnuꝫ ⁊
idē vno reſpectu. p̄t dici p̄ſcriptio ⁊ alio reſpectu. dici p̄t
ↄſuetudo ⁊ pono exēplū vt ponit Io. an. in. c. ij. ſ. e. li. vi.
133 † ꝙ epo acqritur vt ſolus poſſit corrigere exceſ. ſubditoꝝ
ſine conſenſu capi. qꝛ quo ad capl̄m ⁊ quo ad epm eſt p̄-
ſcriptio q̄ ex acqriṫ vni ⁊ detrahiṫ alteri ſed reſpectu. ſub
ditoꝝ q veniūt corrigēdi ꝑ ſolū epm dṙ ↄſuetudo ⁊ idem
reſpectu. epi quo ad ſubditos qꝛ eis nihil detrahitur ſed
hn̄ eſt quedā lex ſeu ius vt per ſolū epm iudicenṫ imo di c
ibi Io. an. ꝙ inquātū epo intendit contra capl̄ꝫ dꝫ habē
titulum qꝛ fundat ſe ſup p̄ſcriptiōe que reqrit titulum vt
in. c. i. de p̄ſcrip. li. vi. Et ſic intelligiṫ glo. in. d. c. ij. Sꝫ in-
q̄ʒtum intendit ↄtra ſubditos non teneṫ docere de titulo
cõtra illos i conſue. in qua ēt ↄ̄ ius inducta non reqritur
titulus qꝛ hoc nullo iure cauetur imo potius eſt oppoſi-
tū vt hic i ↄſue. eni inſpicitur ſolus tacitus conſenſus ⁊ ex
iſtis hēs aliā dr̄iam inter ↄſuetu. ⁊ p̄ſcriptionē qꝛ in vna
requiritur titulus in alia vero non. Alie dr̄ie aſſignantur
hic ꝑ gl. ⁊ doc. ⁊ per Hoſti. in ſūma huiuꝫ tituli vide per
134 eos ſed iſte ſunt vtiliores dr̄ie quas expreſſi. † Sꝫ queꝫ ef
fectum habeat conſuetudo vide q̄ plene dixi in. c. conſue.
⁊c. ⁊ diſtingue tñ hoc modo poſt ſcribentes hic aut con
ſuetudo diſponit de his que non ſūt diſpoſita ab aliquo
iure ⁊ tunc poteſt conſuetudo diſponere nā quelibet pro
uintia habundat in ſenſu ſuo. xi. diſti. catho. lxxvi. diſti. c.
vtinam

a ℂ Cõſuetudinē. vide pro huius. q. reſolutionē glo. ordinariā inſti. de iur. natu. §. ex nõ ſcripto in ver. diuturni. ⁊ bal. in rubr. C. q̄ ſi lõg. conſue. in. q̄. q. ⁊ i l. i. pe. col. ⁊. ⁊ idē in ↄſuetudine. C. de ſur. ⁊ vide in primis pauor. ⁊ oēs ſcribētes hic qui oīa ad mām faciētia congerunt.

b ℂ Corpus. vide bal. in rubr. C. ꝓ ſocio gl. ⁊ doc. in. c. dilecta de exceſſi. plat. vbi late. d. abb.

vtinam.c.certificari de ſepul.l.ſaccularij §.ſunt quedam
ff.de varijs ⁊ extraordina.cogni..l.de quibus ff.de lega.
Aut diſponit id quod ipſa lex ⁊ tunc conſuetudo.tenet.c.
venerabilem de elect.in verſi.de iure conſue.c.ſi.de pe.li.
vi.c.ad hoc de offi.Archi.c.ſopite.de cenſi.c.cuȝ dilectus
135 .&c.† Sed an addat tūc vinculū ad ius cōe vide q̄ late di
xi in.c.i.&.de reſcrip.aut conſuetudo diſponit ſup his que
diſpoſita ſunt a iure diuino ⁊ tūc vtrum poſſit diſponere
vel diſponit contra ius naturale vel diſponit ꝯ ius gētiū
vel diſponit contra ius poſitiuū concluſio eſt ꝙ qn̄ prohi
bitum a iure diuino eſt aliquo cāu premiſſū ab eodē iure
vt homicidiū furtū ⁊ ſimilia tunc ſuper his ⁊ ſimilib9 ca
136 ſibus pōt introduci cōſuetudo † vt puta ꝙ bānitus ex cā
que meretur mortē poſſit ipune occidi tūc ſtatutū valet ⁊
tenet vt hic per Hoſti.⁊ alios ⁊ Jo.an.in addi.ſpecu.in
ti.de conſti.in p̄nci.tale enim ſtatutū admittit ad bonum
publicū.l.iij.§.ſi.ff.d ſiccar.l.i.C.qn̄ lic.vnicuiqȝ ſe ſine iu
di.vendi.⁊ per beatū thomā ſcd̄a ſecūde.q.clxiiij.arti.ij.⁊
iij. Vide que late dixi que hic nō reitero in.c.q̄ i eccleſiaꝝ
.&.de conſti.ſi aūt eſt ꝓhibitū a lege diuina ⁊ nō reperitur
ꝑmiſſū ab eadeȝ.l.vt in illo precepto nō mechaberis tūc
137 nullo modo ſtatutum pōt diſponere contra † vn̄ mulier
bānita nō poterit adulterari ipune vt p ſcribētes oēs i.l.
ſi.C.ſi ꝯ ius vel vti pub.vide que dixi in dicto.c.que in ec
cleſiarū eodē modo ſi ꝯſuetudo eēt cōtra ius nāle qd̄ ius
eſt ipermutabile inſti.de iure naturali.§.ſed naturalia.l.
138 eos ff.de cap.dimi.Jteȝ ſtatutuȝ nō poſſet deponē ꝯ† vn̄
non valet ꝯſuetudo ꝙ pater non teneat alteri pp filiū vt
per Jo.an.in addi.ſpecu.in tit. qui ſi ſint leg.in prin.dixi
in.c.que in eccleſiaꝝ eodē modo non pōt diſponē contra
ius gentiū qꝛ dr̄ ius naturale rōne naturali inductū vide
que dixi late d hoc in.d.c.que in eccleſiaꝝ ⁊ idō dubitatur
139 legittima eſt debita filio ⁊ de iur̄ naturali an poterit per
ſtatutū ſibi minui dixi plene in repeti.c.rainātius de teſt.
Aut ꝯſuetudo eſt ꝯ.l.poſſitiuā puta ꝯ leges aut canones
aut ſtatuta ⁊ tunc aut eſt contra libertateȝ eccleſie ⁊ non
valet auc.caſſa.C.de ſacro ſan.eccle.c.nouerit de ſentē.ex
cōmu.⁊ qn̄ eſſet ꝯ libertatē ecc.vide que late dixi in re
peti.rubrice de.reb.eccle.nō alie.eſt ꝯ publicā vtilitateȝ
⁊ ēt non valet.l.ſi.C.ſi ꝯ ius vel vti pub.aut eſt ꝯ volūta
tē priuatā ⁊ tunc aut procedit lex derogatoria ad conſue
tudi.⁊ non valet ſequens conſue.vt in auc.nauigia.C.de
furti.l.eos C.de vſur.niſi adiunct noua rōne vt per gloſ.
in cle.ſtatutuȝ de elec.de quo ſupperius dixi late aut non
hȝ cām derogatoriā ⁊ tunc aut lex p̄cedit ⁊ ſequit conſue
tudo aut ē cōtra p̄mo caſu ſi ꝯſuetudo ē gn̄alis vicit legē
gn̄alem ⁊ vniuerſalē vt hic ⁊ in.d.l.de quibus aut ꝯſue
tudo eſt particularis ⁊ tunc non vincit legem vniuerſalē
vt.l.ij.C.que ſit long.conſuetudo ſed ſolū vincit legē in lo
co vbi conſuetudo uiget.l.venditor.§.ſi conſtat.ff.cōia p̄
dio ſcd̄o caſu qn̄ ꝯſuetudo p̄ceſſit et lex ꝯria ſequit tenet
Bar.in.d.l.de quibus ꝙ tūc conſuetudo nō vicit legem
imo tollit per legē ſequentē.l.iij.§.diuus.ff.de ſepul.viol.
Sed pro certo iſtud eſt diuinare ad illū tex.dt dixi ſupi9
Sed canoniſte tenēt contra per.d.c.qꝛ eſt cā efficiens cō
ſuet.no.ꝙ formalis ⁊ forma actuū ex quib9 ſurgūt cā ma
terialis ſūt ipſa negotia ⁊ ꝯtrouerſie i quib9 iprimūt cā
finalis eſt vtilitas vel id ꝙ habet ꝓ vtilitate ſtatutū vt be
nē placitū qꝛ lucrari videt qui volūtateȝ ſuā iplet.l.pen.
ff.de condi.ob cām vbi eſt glo.allegabilis multū dicit ēt
cū quatruplex.ſit ꝯſuetudo iſta.i.iterpetrās ius cōe vl ſta
tutū Jtē reformās vel emēdans.Jtē ex toto mutās.Jtē
140 cāu oio inprouiſū determinās †.Sed an cōſuetudo in to
to in conueniens ſit cōſuetudo rn̄det ſic ſi populus ē vſus
ea intentione vt inducat ꝯſuetudinē vt apud francos q
vtunt lege romana nō qꝛ lex ſit ſed qꝛ bona ſi aūt pplus
non itendit ꝯſuetudinē iducere ſe tn̄ aſſuefac.iuri publi
co legibus vtat iſte aſſiduus vſus non eſt conſuetu.Sed
eſt ius cōe actibus ppl̄i pſeuerans ita intelligit ſm eū ꝙ
141 no.in.c.i.de conſue.li.vi.ex iſtis appȝ.† ꝙ conſuetudo in
terdū eſt productiua de nullo ad aliquid vt in vſib9 feu.
iterdū d aliquo aliqd aliō mutat iterdū de dclaratiua.ſer
142 monū iterdū ius cōe totaliter imutās vt in regno maiori
a caꝝ † pone enim iquit cōſuetudo a ſpetialis eſt in quodaȝ
oppido interdū ꝓuintie tandeȝ extenſa eſt ad totā ꝓuītiā
vtrum dicat vna conſuetudo vel ne naȝ realitas vtriuſqȝ
conſuetu.vna eſt ſed videnṫ due qꝛ diuerſis initijs ⁊ tem
143 poribus ſunt pſcripte † ſed qd ſi vna ꝓbatur qꝛ ſpēs non
eſt ſpēs ſi de ea ſit facta regenda econtra ꝓbat qꝛ eſt repe
rire certi conditionē gn̄alem ⁊ ſpetialeȝ ſicut dicimus in
mutuo naturali nam ex mutuo ciuili non oritur niſi cer
ti conditio generalis qꝛ natura non patrocinat allegat
ꝙ no.Cy.in.l.ij.C.q̄ ſit long.conſ.⁊ ꝯcludit ꝙ penes cās
efficientes ſunt due conſue.Sed penes offm̄ vna ēt caſtra
poſſūt.hanc.conſue.inter ſe habere vt no.Arch.xij.diſti.
c.illā tn̄ contrariā ſtatuto ſue ciuitatis habere non poſſūt
niſi per principē ꝯfirmetur qꝛ menbra nō debent recede
re a capite.c.cū nō liceat de preſcrip.l.vn̄ non congruit ra
tioni ꝙ vna obſeruantia ſit i caſtro alia in ciuitate.l.i.C.
144 de teſta.† dicit ēt conſuetudo rei diſponit ꝙ preſcribatur
per qnqueniū.Conſuetudo actoris per decēnium vr̄ ꝙ
obſeruetur conſuetudo rei ſed imo vr̄ ꝙ obſeruet ius cō
mune qꝛ nō potuerūt ſtatuentes diſponere d dn̄io nō ſub
diti vn̄ non potuerūt ei iponere legem.l.i.C.de ſum.trini.
.l.ſi.ff.de iur.om.iud.Jtē inſimilibus ſtatutis qꝛ vigore
ſuie non extēdūt ad exⁿneos hoc eſt vtile ſcire.Si perutu
nus habeat poſſeſſionē aſiſū.vbi poſt.x.ānos null9 poſ
ſeſſor pōt conueniri qꝛ per tale ſtatutum nō inducit libe
ratio nec transfertur dn̄ium tu vide qꝛ de hoc late dixi in
145 rubrica.&.e.† ¶ Queritur ēt an conſuetudo inducens pre
ſcriptionē ānalē valeat vr̄ ꝙ nō qꝛ ſublata eſt per.l.i.C.
de vſuf.transfor.in contra.facit qꝛ non eſt prohibitū ſta
tui ꝯrium ꝙ dicit eſſe verius qꝛ conſuetudo dr̄ rōnabilis.
146 eo ipſo ꝙ lex non prohibet ſtatui vt hic no.gl.† Sȝ vtrū
ſit reperire poſſdem conſue.dicit ꝙ ſic ſi eſt reperit q̄ſi poſ
ſeſſorē cenſualē que nō poteſt iteruerti per conſuetū ſol
147 uere vt no.hic glo.† dicit ēt ꝙ conſuetudo iterpetrat ru
des ſermones vt eſt qn̄ teſtator legat ſuā vxoreȝ dn̄ā maſ
ſariā ⁊ vſufructuariā tu de hoc vide Bart.in.l.titia.§.ti
tia.de lega.ij.⁊ in conſilio.xlij.⁊ in conſi.ſequen.⁊ in cō
ſilio.xli.⁊ in.l.i.ff.quibus mo.vſuſ.admit.⁊ Cy.in auc.
hoc locum ⁊ in.l.ceterum.§.ſi.ff.de vſu.⁊ hab.Angel.
in conſi.cxli.⁊ dic.auct.hoc locum do.meus in conſi.clxx
vij.⁊ in.c.ſi.de pigno.⁊ ibi per Jo.de imo.⁊ plene per ſa
148 ly.in auc.hoc locuȝ † querit ēt Bal.quid eſt dictum plu
rici vl plurib9 vicib9 ꝙ ꝯſuetudo ſit ſeruata pluribus vi
cibus dictat conſtitutio ꝙ arbiter poſſit prorogare ⁊ re
parare terminū ſemel ⁊ pluries decidit qd̄ ſi.de numero
loqueris importat tres prorogationes qua prima ſi fue
rit dilatio a qua recipit formā naȝ quilibet ꝓrogatio po
teſt eſſe tanti tp̄is ſed non maioris nec vltra quartā viceȝ
.vt euitet infinitas ſi aūt dcm̄ eſt ꝙ poſſit prorogare ⁊ nō
ēſt dictum ſemel ⁊ pluries intelligit de vna ⁊ prima pro
rogatione.l.fideicōmiſſa.§.ſi quis decē.ff.de lega.iij.l.he
ne.§.hoc ſermone ff.de verbo.ſigni.tu vide eundeȝ Bal.
in.l.ſi duo.§.ſemel.ff.de arbi.⁊ in.c.clici.de reſcri.⁊ in.c.
ſua de appel.⁊ Jo.de imo.in.c.p.⁊.g.de offi.de leg.⁊ ꝙ
149 plene dixi in.d.c.olim dicit etiam Bal.† ꝙ prorogatio
aliud eſt q̄ȝ reparatio nam reparatio eſt conſulti termini
ſeu temporis reſtauratio.l.ij.C.de tēpo.appe.ſed ꝓroga
tio eſt reſiſtētis termini ꝓrogatio.l.ſtipulat9.ſū mihi apro
culo.ff.de v̄bo.obliga.l.ſed ſi manente.ff.de p̄cario.⁊ ſi p̄
mus fuit puta ad menſem non poterit arbiter ſibi proro
gare ad vitaȝ qꝛ prorogatio d̄bet eſſe einſdē forme ⁊ nāc
glo.ſing.in.c.layci.qꝛ auctoritate de p̄bē.lib.vi.⁊ ad hoc
allegat Bar.in.l.iij.prin.ff.de dam.infect.tu vide Bart.
in.l.meminiſſe.ff.de offi.pſid.⁊ Bald.in.l.titius.ff.de ex
cuſat.tuto.vt in.l.ſi conſtante.C.de do.an̄ nup.⁊.l.emili
us.ff.de mino.⁊ in.l.a te.C.de pac.inter empt.⁊ vendi.⁊
in.l.ſi cum ermes.C.loca.⁊ in.c.i.§.ſi.in tit.an ille qui in

a ¶ Cōſuetudo.vīo aumāȝ bar.in.l.ex ea in ſi.principio ff.de poſtu.⁊ in.l.cūc.po pulos de ſum.tri.⁊ pau.de ca.in ꝯſi.clix.ij.col.

terfecit fratrem dñi ſui glo.in.c.ſi.de pcar. ꝛ ibi per ſcri
bentes do.Pet.ꝛ alios.in.c.de cauſis de offi.delega.gl.
in.c.p.ꝛ.g.e.ti.ꝛ ibi ſcribentes Bal.in.l.ſi cum dies.ff.d
150 arbi.† dicit ēt hic Bal.ꝙ ſunt quidam actus mixte conſi
derationis ꝛ hij regunt bonā fideʒ ſicut pſcriptio dici po
teſt ꝙ ſit conſuetudo arg.l.venditor §.ſi conſtat.ff.cōia p
151 dio.ꝛ.l.dñi prediorū.C.de agrico.ꝛ cenſ.li.xi.† ꝛ iō ipe
rator ex ſnīa certa pōt tollere oia pedagia nobilibus lon
bardie qꝛ pōt quilibet conſuetudini derogare ꝛ pſertim
qꝛ faciūt extorſiones enormes. Iteʒ multo fortius poteſt
eas taxare. Item qꝛ iura publica priuatoꝝ pſcriptio non
vſurpat qꝛ preſcriptio priuati iuris eſt.l.inter.ff.de via pu
blica.Et iō iuriſditiōes publice nō pſcribūt ꝛ tñ ꝯſuetudi
ne publica acquirunt.quia conſuetudo ꝛ res publica eſt
puilegiū.l.viros.C.diuer.off.li.xij.remittit ſe ad not.per
Cy.in.l.i.C.noua vetig.ꝛ ad Dy.ꝛ Bar.in.l.ſi publica
nus.ff.de publica.ꝛ.d.Cy.in.l.ij.C.que ſit long.conſuet.
ꝛ dicit ꝙ cuicūqꝫ expedit exigere pedagiū ſiue paſſagiuʒ
152 .l.creditor in prin.ꝛ ibi Cy.ff.de actio.emp.† dicit etiaʒ
qꝺ error non impedit pſcriptionē puta quis credit ſe dñꝫ
tñ preſcribit pp bonam fidem lʒ errans in dñio nō tranſ
ferat dñium ꝛ iō preſcriptio non eſt ꝓprie trāſactio quia
als transfertur dñiū directum ſed dicit vſurpatio ꝛ ideo
acqritur vtile dñium non directū ꝛ hec ſpēs dñij nō eſt de
iure gentium ꝛ hoc modo conſuetudo erronea preſcribi
tur ꝛ refert Archi.dicere in.c.fruſtra viij.diſti.quod ois
153 conſuetudo eſt rationabilis niſi ſit a iur probibita † que
a rit ēt per quem ſenſuʒ corporeū dʒ probari ꝯſuetudo[a] per
teſtes ꝛ dicit qꝺ puiſum ꝓbant res corporales per audi
tum incorporales nam legiſte ponunt qꝺ ſonus ꝛ audi.
ſit qd incorporale lʒ naſcant a corpore iō ratio aſſignata
p teſtes debet conuenire nature vñ audibile non probat
puiſum nec viſibile p auditū ꝛ iō per famā non ꝓbatur
veritas ſed opi.ꝛ ſic deficit vnum ꝙ eſt maxime ſubſtan
tiale .ſ.viſus nam viſus eſt potiſſimus ſenſus qui requirit
in teſtibus teſtimonia igitur ratio conueniens dʒ aſſigna
ri ꝛ que dicat rō cōueniēs relinquit iudicantis arbitro
pp diuerſitatē factoꝝ.l.ob carmē.§.ſi.l.iij.§.tu magis ſcir
potes.ff.de teſti. Porro rō multiplex eſt taʒ de opinabili
154 qꝫ de vero ſed intellectus ꝛ viſus non eſt niſi de vero qa
ꝙ verum nō eſt non videt ꝛ ſimiliter ſnīa eſt veroꝝ dum
155 taxat.l.ſi pater.ff.de here.inſtit. Dicit etiaʒ † qꝺ poſſeſſor
malefidei nō preſcribit lʒ cōſuetudo hoc dictet qꝛ conti
nuatio peccati non minuit peccatū ſed iſtud eſt verū acti
ue ſed paſſiue preſcribitur .i.ne quis patiat repulſā.l.ſeq
tur.§.ſi viā.ff.de vſucap.quo ad extremū paſſum licitū eſt
Statutum ſed nō quo ad agen.l.ſi quis emptionis.C.de
preſcrip.xxx.āno ꝛ nūc ſm eum intelligis rōnē illi[9] legis
qꝛ in vno ext͂neo eſt rō equitatis ꝛ in alio non de quo dicē
dū vt in.c.de preſcript.ꝛ in.d.§.ſi viam. Dicit etiam niſi
occidēs hāc penā mereat tu alleges gl.i.q.iiij.in ſum.Sed
dicas ꝙ de iure cano.non procedit vt eſt glo.ſingu.in.c.
inter hec.xxx.q.ij.licet eni ꝙ procedat de iure ciuilis vt
.l.ſi ſeruus.C.de his qui ad eccle.confug. Dicit etiam ꝙ
legitime factū eſt imo qꝺ legitime paſſū eſt vt regula po
ti[9] firmetur paſſiue qꝫ actiue penā nō meret .l.grach[9].C.
de adulte.ꝛ in hoc debet inſpici potius pſona patientis
qꝫ facientis nā bānitus ipune offendere pōt ſi ſtatutū di
cat bānitū poſſe ipune offendi ꝛ eſt rō qꝛ offenſus nō pōt
vendicare ſe niſi accuſſet ꝛ accuſando facit ſe actorē alia
vero ps obtinet locū rei ꝛ iō fauorabilior.l.cum mulier
ff.ſo.mat.nec inquiri pōt qꝛ inqſitor tenet locū accuſato
ris ꝛ ei incumbit ꝓbatio malefiicij cōmiſ.ꝛ tñ aliqñ pmit
tit inquiſitio ꝛ non incuſatio allegat ꝙ ſingu.notat in.l.
156 i.C.ſi tutor non geſſerit.† Dicit ēt ꝙ pena cōtemptibilis vt
hō ſoluat quinqꝫ ſolidos nō valet qꝛ inducit hominē ad
delinquen.de quo dixi plene.S.e.in rubrica ꝛ iſta fuerūt
dicta Bal.in hoc.c.dixit etiam quedam alia ꝛ breuiter
Dicit eni qꝺ conſuetudo eſt pſcriptio cuiuſdā ciuilis vel
moralis obſeruantie que p.l.habet ſed mera preſcriptio

a Cōſuetu-
do. Vide pro
hoc elegante
glo.viij.diſtin.
c.fruſtra.ꝛ.d.
Alex.de imo.
in conſi.xlv.in
ij.parte.

b Iuſtitia
Vide canoni-
ſta ſi ēntialia
iuſtitie ſcir vo
luerit philoſo
phum.ethico
rum.li.v.p to-
tum vbi de cō
munitate me
diocritate ꝛ oi
bus iuſtitie p
tibus nō taqꝫ
mortalis ſʒ vt
numen aliqꝺ
de celo miſſuʒ
differit ꝛ vide
beatū Tho.ſe
cunda ſecūde
c.ad primuʒ ꝛ
Bar.in.l.i.C.
de digni.ꝛ ar
chidi.xxiij.q.
iiij.cetera vide
per te.

eſt alieni vel quaſi alieni vſurpatio dicit ēt ꝙ cōſuetudo
quāto eſt nālior tanto eſt firmior ſed mera pſcriptio nūqꝫ
eſt iuris nālis ſed ſpēs ei oppoſita dicit ēt cōſuetudo di
157 ponit † ꝙ filia a pre dotata nō ſuccedat ſed dotari dʒ an
idē ſit ſi in teſtō ſuo iuſſit illaʒ nubere alicui decidit ꝙ ſic
158 iſtud met Bal.dixit in iſto.c.de quo ſupius dcm̄ eſt † dic
ēt valere ꝯſuetudinē vt in electione non vocēt abſentes al
159 legat glo.hic qꝛ non eſt ꝯ ius nāle † dicit ēt valere conſue
tu.ꝓrogantē vel diminuētē .x.dies ad appellā.qꝛ illō iur
arbitrario nō neceſſario eſt ſtatutū gl.ſin.in.l.preſcriptio
160 .C.ſi cōtra ius †. Dicit ēt quatuor eſſe introductoria cō
ſuetu.ſ.mores tp̄us ratio ꝛ cōſenſus populi pmum pro
batur inſti.de iure nāli.§.ex nō ſcripto.Scōm approbat
in.d.l.de quibus ꝛ in.d.l.diuturna.Tertiū probat in.l.
ꝙ non rōne.ff.de leg.Quartū probat quia ſicut ſe habet
conſenſ.populi expreſſus in ſtatuto ita ſe habet tacitus
in cōſuetudie vt.d.l.de quibus nam ſicut expſſus conſen
ſus non ſufficit niſi cum ſolēnitate ꝛ forma reqſitionis ꝛ
cum deliberatiōe prudentie ita nec tacitus niſi ſit confir
161 mat[9].cōſilio ꝛ tēpore.† Iteʒ ſicut ſtatutū in rōnabile no
ē ꝓpe ſtatutū nec ius vt.l.i.ff.qꝺ qſqꝫ iuris ita cōſuetudo
niſi ſit rōnabilis non eſt ꝓprie ꝯſuetudo ſufficit autē ꝙ ſit
162 rōnabilis ꝯſuetudo in qꝫ plurimis lʒ non in ſingulis † qꝛ
in legibus ꝛ ꝯſuetudinibus iſpicimus genera ſinguloruʒ
ꝛ non ſingula.generū .l.iura.ff.de leg.iō ēt ſi ſit dura ſer
uanda eſt qꝛ non eſt licitum de ratione legis ꝯ text.eius
diſputata .l.pſpexit .ff. qui ꝛ a qbus .l.non oiuʒ.ff.de le
gi.dicit ēt ꝙ in iſtis quatuor reperiunt cāe due ſubſtātia
les.ſ.tacitus ꝯſenſus ꝛ mores alie due ſunt cāe imediate
conſue.que requirit ad eſſe eius.Sed rō non reqritur ad
eſſe ſʒ ad bene eſſe. Item tēpus non reqrit p ſe ſed pp di
ctum tacitū ꝯſenſum qui prouenit ex longa deliberatiōe
populi de qua ſi cōſtaret aliter qꝫ ex longi tēporis traby
163 bene valeret conſuetudo ſm Ia butr .† Alii dicūt ꝛ meli
us ꝙ tp̄us eſt de ſubſtantia conſue.ſicut eſt de ſubſtantia
pſcriptionis qa .l.ſtatuit ꝙ mores debeant eſſe diuturni
ꝛ hoc eſt verius ꝛ iō mille act[9] nō inducūt ꝯſuetudinē ni
164 ſi longitudinē tēporis confirmet dicit ēt Bal.† ꝙ conſue
tudo hʒ diuerſas etates ſicut omne ꝙ regitur rōne nā hō
dum incedit eſt infans dū adoleſcit eſt adoleſcens dū eſt
ſui vigoris eſt vir ſoliditate vigoris ſed cōſuetudo fatua
165 nūqꝫ efficitur vigoroſa † ſed an ad reprobandā conſue.de
beant ꝓduci acta ciuilia ꝛ criminalia reſpondet quod ſic
b qꝛ iudex ē cōis ſicut iuſtitia[b] qa ꝛ publica pſona ꝛ nō tē
dit ad dexterā vel ad ſiniſtrā nam ſic medius debet equali
166 ter diſtare vel nō diſtare ac qlitatib[9] extremoꝝ.† Dicit ēt
Bal.quod.l.dicit qꝺ quedā ſunt conſue.nāles quedā nō
nāles vt in.c.i.que fuit prima cā hñfic. admit.Sed alibi
ius naturale ꝛ ꝯſuetudinariū diſtinguuntur vt ois diuer
ſa dicit ꝙ qñ inter cōſuet.gentium eſt vt ita dixit in amici
cia naturalis tunc vocat conſuetudo nālis vt qñ cōſuetu
do habet aliqꝺ pncipium a iure gentiū puta dictat cōſue
tudo qꝺ agatur ex nudo pacto vt inſti.de actio.§.de cōſti
tuta.Sunt ꝛ alie conſuetudines q̄ non ſunt nāles duʒ tñ
ſunt legitimis moribus introducte q̄ a deo ſunt ſeruande
ꝙ ſi princeps cōmittit cām per verba cōmittimus de iur
ꝛ ꝯſuetudine ꝛ conſuetudo eſt ꝯria iuri pualet conſue
tudo vt in.c.iij.de eo qui mit.in poſſ.de quo vide que dixi
167 S.e.in rub .Et ita quieuit Bal.† Vtrum aut conſuetudo
trahatur ad caſus maiorē rōnem habentes. Pone dicit
conſuetudo ꝙ filia dotata non ſuccedat an trahat ad ne
ptes vel ꝙ bānitus poſſit ipune occidi an poterit ſpoliari
vel vulnerari vel ſtatutū iponit penam pecuniariā ꝓho
micidio an trahetur ad furtuʒ vt pro furto iponatur pe
na pecuniaria Pet.de ancha.hic refert Cy.in.l.ij.C.que
ſit long.conſ.dicere quod vbi caſus hñs maiorē vel mi
norē rōnem per quādam cōſequentiā vel improprie pōt
cōprehendi ſub expreſſo ad illum cāum extenditur ſecus
ſi caſus ſunt ois diuerſi qꝛ tunc nō fiet extēſio ꝙ dcm̄ eſt
mirabile ſm Pet.de ancha.hic qui pro hoc dicto nihil
allegat

allegat.Ego allego tres glo.ſingu.ꝛ ſtupendas que ſi
mul cõiuncte ꝓbant hanc doctri.Cy.videlicet in cle.au
ditor de reſcrip.vbi tex.loquitur de bñficio gl.querit vtrũ
168 habeat locũ i dignitate † certũ eſt ꝙ appellatiõe bñficij i
cluditur dignitas gl.ibi decidit ꝙ ſic lȝ illa clem.ponat
cãuȝ exorbitãtẽ iõ qꝛ eadẽ rõ eſt inutroqȝ vt eſt gl.ſingu.
in.cle.i.in verb.elegat de elec.ꝛ allego glo.in.cle.i.de re
ſcrip.que dicit quod qñ tollit intẽtio in aliquo magiſter
frequentato tene mẽti illas glo.ad probãdaȝ doctri.Cy.
quia non cõſueuerãt ad hoc allegari.Dicit ẽt do.Petr.
169 in quodã elleganti cõſilio ſuo † ꝙ ſi eſt cõſuetudo in loco
cuius ↄ̃rij memoria non exiſtat quod ellectus poſſit admi
niſtrare ſine cõfirmatione conſuluit conſue.valẽ qꝛ cenſet
potius ꝙ ſit collatio ꝙ̃ ellectio ꝛ allegat in argu.c.cũ di
lect.de conſue.tene mẽti qꝛ eſt no.dignum ꝛ poſito ꝙ eẽt
cõſuetudo ꝓuata excuſſaret ſm eum per glo.ad hoc ſing.
170 in.c.cũ uenerabilis.ẽ.e.Adde iſtõ ad.c.cũ dilect.ẽ.e.† Sȝ
an valeat cõſuetudo q̃ hȝ ꝙ inter hebreos piti in.l.mo
ſayca vel alij habeãt poteſtatẽ ſcribẽdi teſtamenta ꝛ tali
bus ſcript.ad hibeat plena fides valeat ꝛ tali conſuet.ſit
ſtanduȝ Jo.cald.in hoc tit.conſuluit ꝙ ſic argum.l.ꝙ ſi
nollit.§.qui aſſidua.ff.de edi.edic.ꝛ.l.ij.C.que ſit lon.cõ
ſuet.ꝛ.c.cum dilect.de fide inſtru.hoc no.Inno.in.c.i.co.
ri.maxime qꝛ eccleſia tolerat iudeos ꝛ eorũ cerimonias.
171 ꝛ obſeruantias eis ꝑmittit †.Sed an valeat conſuetudo
ꝙ ꝓbende ſpãliter reſeruate ꝑ papam vel vacantes incu
ria.Roma.poſſint optari dũmodo talis conſuetudo ſit p̃
ſcripta conſuluit Jo.cal.ꝙ ſic per id ꝙ habet in.c.ſi.Jeo.
172 lib.vi.Ita dy.elegãter conſuluit in hoc tit.ↄſilijs ſuis † ſȝ
an valeat conſuetudo qȝ bona relicta religioſo intuitu ꝑ
ſone ſue a cõſanguineis vel extraneo ſiue ſint mobilia ſi
ue imobilia ſiue ãnui reddit.poſſint ad vſum ſue perſone
libere retinere abſqȝ licẽtia ſui ſupioris donec vixerit Jo
ann.cal.in ſtit.in cõſilijs ſuis ↄſuluit talẽ cõſuet.nõ valẽ
173 vtrum † aũt per cõſenſuȝ coactum poſſit induci conſuetu
do Ang.in repe.§.ex nõ ſcripto ponit exẽplum maior po
ppli exceptis.duobus cõſentiũ ꝙ ꝑmo genitus habeat to
tum qui ad hoc vt conſuetudo īroduceret compulit iſtos
duos ad ↄſentiẽdum.an valeat talis ↄſuetudo ↄcludit ꝙ
aut iſta coactio facta eſt ab hoie priuato ꝛ tunc non valet
conſuetudo cũ pretor ea que metu. geſta.ſunt rata nõ ha
beat.l.i.ff.ꝙ met⁹ cã aut iſta coactio ſit a iudice vt iudice
ꝛ valet conſuetudo ar.l.i.C.que ſit long.conſ.ꝛ.l.cum dẽ
ↄſuetudie.ff.de legi.vbi per iudiciũ iducit ↄſuetudo ꝛ iu
diciũ reddit in inuitũ.Preterea voluntas iudi.iuris pre
ſumptiõe reputat voluntas pris.l.ſi rob cãm.ff.de euic.Si
vero fiat a iudice vt priuato ꝛ tunc idem eſt ac ſi fieret a
priuato iõ non valet qꝛ qñ iudex facit aliquid vt priuat⁹
174 dȝ reſcindi .l.ſȝ in totum.C.dẽ metba:li.xi.† Quid ſi iudex
tullit multas ſñias de facto ↄ̃ius quib⁹ populus acquie
uit an ex eis inducat conſuetudo vr ꝙ nõ qꝛ rẽs inter ali
os acta alijs non ꝑiudicat.l.penu.ff.de re iudi.ꝛ qꝛ q̃ tũc
ↄ̃ leges non ſortiunt effectum.l.i.§.Item querit.ff.q̃ ſñie
ſine appellat.re.ꝛ qꝛ fruſtra legis auxilium inuocat qui
venit ↄ̃ legem .l.auxiliũ.ff.de mino.Contrarium decidit
Ange.in.d.§.ex nõ ſcripto p.l.diuturnã ꝛ.l.ſeque.ff.de le
gi.ꝛ per legẽ.ij.C.que ſit long.conſu.nec obſtat quod in
ter alios acta qa nõ eſt ſñia que preiudicat ſed cõſenſus
populi ꝛ eodẽ modo reſpondet ad ſm argu.Nec obſtat
tertium de eo qui cõmittit in.l.qꝛ ad robur. conſuet.non
inuocat ſñia iudi.ſed conſenſus populi.Itẽ mulierũ non
eſt inducẽ conſue.vt ꝑ Bal.in cõmẽto.l. de quibus.ff.dẽ le
gi.ꝛ per Ang.in repet.d.§.ex non ſcripto ꝛ per Saly.in
repeti.d.l.de quibus vide Bald.in.l.i C.de monopolio.
175 vbi dicit † ꝙ male inſule deſſignantur de portatj.ꝑꝑ ma
lũ aereȝ vt cito moriantur ꝛ dicit ꝙ ita ſeruat rex arago
nũ qui ad litterã viuit ſm ius cõmune ꝛ refert ſe ita audi
uiſſe ad diſcipulis ſuis de arogonia.

De poſtulatione prelatorum. Rubrica.

a Ontinuatur ſic. ſȝ⁹ ſcri
bẽtes.viſũ ẽ.ſ.de iure ſcripto ꝛ ñ ſcripto
c vex qꝛ nõ ꝓdeſſent iura niſi eẽt qui illa
exequtioni mandarent.l.ij.§.poſt.ff.de
origi.iure.c.vbi periculum.§.preterea
de ele.li.vi.iõ poſt illa iura expedit tra
ctare de miniſtris iuris vt ſunt prelati qui quo ad ius ca
noni.ſunt miniſtri iuris iõ poſt precedẽtis totus tractat
de poſtula.p̄lato.Uel ſm Hoſti.in ſũma huius tituli cõ
tinuat ſic ſed tendit ad idem tractatũ eſt de iure ſcripto ꝛ
1 non ſcripto †.Sed quia pax ꝓdeſt haberi iura in ciuitate
niſi ſit qui iura reddat vt in.d.l.ij.§.poſt origineẽ qꝛ non
eſt portabile ſine iudice relinqui ꝓuintiam in auct. de ad
miniſtra.§.illud aũt coll.vij.ꝛ hñfacit illud ꝙ habet i.d.
2 l.ij.ff.de orig.iure vbi Bal.colligis.ad ſi.† ꝙ ciuitas ſtat
ſi p̄t ſine iure pito iõ ſubicit tractatũ de creatiõe miniſtro
rũ eccleſie per quos iura reddat.Et qꝛ ꝑ poſtulationem
ꝑuenit frequenter.ad electionẽ vel ꝑ poſtulationẽ ſicut ꝑ
electionẽ ꝛ eccleſijs ali quotiens ꝛ cauſaliter ꝓuidet iõ p̃
mittẽdo de poſtu.ſub ſequẽter anectit de electiõe ꝛ hr de
3 mã.lxi.diſti.ꝑ totum ꝛ repitur in.vi.† Et qꝛ ois iſtitutio
b debet ad diffinitionẽ ꝓficiſci⁹ vt intelligat qȝ ſit de quo
diſputetur teſte.Cicerone in primo offitiorũ.l.ois diffini
tio de regul.iur.l.i.ff.de dolo Jõ añ.oia quereñ.eſt quid
ſit poſtulatio ꝛ do.Abb.hic allegat glo.in.c.vno.J.co.li.
vi.que dicit qȝ poſtulatio eſt gratie petitio a ſupiore fa
4 cta ſed dicit qȝ iſtaẽ potius deſcriptio ꝙ̃ diffinitio † naȝ
ois bona diffinitio dȝ eſſe cõuertibilis cũ ſuo diffinito gl.
in rubrica.ſ.de ſũma.trini.xxvij.q.ij.in pri.Bar.in.l.i.ff.
de teſt.iõ eſt quedã deſcriptio ꝛ diffinit poſtulationẽ hoc
mõ Poſtulatio eſt q̃dã gratie petitio a ſuperiore facta dẽ
ꝓmouendo aliquẽ ad p̄lationẽ ad q̃ de iure cõi ꝑꝑ defe
5 ctũ aliquẽ vel ipedimẽtũ eligi.ſeu ꝓmoueri ñ poterat † ex
quo tacite ifertur dĩa inter electionẽ ꝛ poſtulationẽ naȝ
poſtulatio inititt grẽ ſedis apoſtolice vt in.c.peu.J.eo.ele
ctio innit iuri vnde ſolet electio diffiniri ſic.Electio eſt
alicuius perſone ad electionem vel fraternam ſocietatẽ
canonice factam vocatio.Et licet oliȝ iura ꝓmiſſene vte
renturbis vocabulis.lxi.diſtinctione.§.his oibus hodie
tñ eſt maxima dĩa inter electionẽ ꝛ poſtulationẽ vt colli
git ex premiſſis vñ ille qui põt eligi.de iure nõ dȝ poſtula
ri.Sed ſi electores illũ poſtulant nihil agunt qꝛ debẽt ꝓ
uideẽ eccleſie de meliori ꝛ meliori mõ q̃ poſſunt vñ illi q
eligunt conſentiũt in electũ vt in ſponſuȝ ꝛ per electioneȝ
initiat vinculũ matrimoniale .c.cum inter canonicos de
electione.c.ſi.de tranſ.prela.Sed illi q poſtulãt non con
ſentiũt in poſtulatũ vt in ſpõſum nec initiat aliqȝ cõiugi
uȝ.Sed vota ſua dirigũt in ſuperiorẽ vt ſupior de gratia
admittat poſtulatũ de quo ꝑ glo.in .c. primo J.ead.lib.
6 vi.ꝛ ꝑ Inn.in.c.pri.J.e.ꝛ ita reſidet hic .d.Abb.† Quare
aũt incipit ſuperius de poſtulatiõe p̄lato.ꝙ̃ dẽ electiõe rõ
eſt qꝛ poſtulatio expedit ꝑ viam grẽ ſediſ apoſtolice ideo
7 de ea tanq̃ de dignitori primo tractat † de nobiliori aũt p̃
c mo eſt ſpeculatio vt dixit phus in primo dẽ anima⁹ iſta fu
it rõ Damaſi.ꝛ Gofre.que rõ tollerari põt ſm do.Car.
ex eo qꝛ gratia innititur eqtati ius aũt initit rigori vt in.
c.ſi.de tranſlac.p̄la.ſȝ eũ.Sed certe eqtas ius ꝛ rigor po
nũt vt diuerſa vt plene notant ſcribentes oẽs in.d.c.ſi.de
tranſac.ꝛ ↄ̃ eos argui poſſet electio eſt remediũ ordinari
um ꝛ potentius ꝛ tenatius ꝙ̃ poſtulatio que eſt remedi
um extraordinariũ ꝛ gratioſuȝ ꝛ ſic debilius ar.l.miles ita
§.militia miſſus.ff.de teſta.mili.l.in cãe.ff.de mino.Iteȝ
illud ꝙ ſit de gratia ꝑncipis reputat ipoſſibile vt voluit
Inno.in.c.paſtoralis de cã poſſ.ꝛ proprie.in.c.ſilius de
teſta.tex.in.l.iiij.ff.de fidei.comiſ.liber.ꝛ.l.apud Julia.
§.ſi.ff.de legi.potius ergo debuit incipere ab electione
ꝙ̃ a poſtulatione tanq̃ a tenatiori ꝛ firmiori.Quinimo
lato ſũpto vocabulo appellatiõe electiõis ꝑtinet poſtula
tio adeo ꝙ ius penale loquẽs de electione habet locũ in

a Uiſũ.Circa huius titu
li continuatio
nem cum prece
denti ꝛ poſtu
lationis diffi
nitionem vide
auriga3 tuum
do.Abba.qui
per vnaȝ col.
in ſubſtantia
abſoluit qcqd
oẽs poſterio
res lõgis am
bagibus exe
cunt nihil ab
eo ꝑter q̃n ꝙ
his diſſentien
tes.

b Proficiſ
ci.Adde phi.
ꝛ fidiſſimũ ipſi
us cõmentato
rem primo po
ſteri.cõmẽtũ.i
ꝛ ibi omnes.
ſcribentes.

c Ais Col
ligit hoc phi
loſophi dictuȝ
alligato loco
tex.commenti
i.ꝛ.ñ.vt ibi ꝑ
ſcribentes.

poſtulatione vt eſt glo.ſingu.§.e.ergo gn̄alior eſt electio
8 quam poſtulatio†nā oīs humana cognitio incip.a gene/
a ralioribus teſte. Ariſtotile i p̄mo phiſicoꝝ[a] in p̄n.tūc eni
opinamur vnūq̄dq̄ cognoſcere cū cās cognoſcimus pri
mas ⁊ p̄ncipia p̄mo vſq̄ ad elementa itaq̄ oēs pueri vo
cant hoīes p̄res ⁊ oēs feminas matres poſtea determi/
nāt vnūq̄dq̄ ſimile fecit iure ꝯſultus nā prius tractauit d̄
9 lege falcidia d̄ ſenatuſcōſulto trebelliano†q: falcidia eſt
generalior nā ſub ea cōprehendit̄ trebellianica in auc.de
de eccleſiaſticis titulis.§.ſin aūt d̄.oī ceſſante falcidia ergo
do.Cardi.nō ꝯſideratis p me auditis dicit q̄d melior ra
tio reddi pōt q̄ rō damaſij ⁊ Gofre. q: poſtulatio q̄n̄q̄
eſt electioni preuia electio aūt eſt modus ordinarius qui
premitittur tranſlatiōi vt q̄d extraordinarius ⁊ non fit in
epatibus ⁊ ſuperiorib⁹ niſi p papā de tranſlatio.prelato.
10 p totū.†ego conſului anno ſupiori q̄d domin⁹ papa non
pōt tranſferre ep̄m inuitum niſi interueniat certa ſolemni
tas vt vidi in q̄dam extrauaganti conſtitutiōe edita in
conſilio ſacro conſtantienſi.item non videt̄ mihi recta rō
11 reddita per do.Cardi.†nō eni debemus attendere illud
q̄ accidētaliter ineſt alicui vt pp illud accidēs ꝑferat̄ ſuo
ordinario ⁊ maiori vt no.in.c.i.d̄ maio.⁊ obe.ideo recta
rō mihi videt̄ q̄ fuit voluntas ꝯditoris. nā habito reſpe
ctu ad ea q̄ ego adduxi debuiſſet incipe p̄us ab electiōe.ſ
habito reſpectu ad rōnem Damaſij ⁊ Gofre.potuit inci
pere de poſtulatione facit tex.in.l.i.§.pueritiā in ver.pre/
tor rat.ff.de poſtula.⁊ quod habet̄ in.c.ſi q̄n.ē.de reſcri.
Bal.nō.hic diffinit poſtulationem hoc mō q̄d eſt act⁹ ca
nonic.per quē de grā petit̄ a ſupiore q̄ ꝓuideat de prela
to vel det licentiā cap̄lo eligendi eū ⁊ ſubdit dictū belliſſi
12 mū.†Statuto cauet̄ q̄ ſi teſtm̄ nō fuerit īfra certū tp̄s po
ſtulatū inſinuari q̄d debeat caſſari nunq̄d ſufficiat poſtu
lare dūtaxat inſinuari ⁊ vltra nō ꝓcedere decidit q̄d ſic
⁊ ad hoc allegat ſtupendā glo.in.c.q̄ ſit de elect.li.vi. ēt
13 pte non citat.q̄d eſt menti tenendū ſm eū.†q: debem⁹ eē
taciti ⁊ ꝯtenti verbis legis preſertī in penalibus ⁊ odio
ſis facit.l.noīs rei.§.verbū ex legibus.ff.de verb.ſig.l.il
14 le aut ille §.cū ſi verbis ⁊.l.non aliter.ff.de leg.ij. †Ego
b ſupioribus diebus uidi.verſari.queſtionē[b] arduā iter du
os magnos dn̄os q̄dā obtinuerat diſpoſitionē a papa q̄
poſſet poſtulare vel eligi ad q̄ſcūq̄ eccleſiā cathedralē i
regno frācie dūmō adiret ſedē ap̄licam ꝓ ꝯfirmatione
petēda.modo fuit elec.ad epatum ſtatī miſit ꝓcuratorē
idoneū ad ſedē apoſtolicam ad petendā ꝯfirmationem
quā nō obtinuit ſed papa aliū ꝓnunciauit in ep̄ iſte d̄o
fecit ſe ꝯfirmari a metropolitano ſm formā pramatice ſā
ctionis illius pacti regi fuit dubitatum vtrū ſatiſfeciſſet
diſpenſationi pape volent.adiri ſedem apoſtolicā ꝓ ꝯfir
matione dicebat̄ q̄ nō q: debebat petere ⁊ obtinere ⁊ ita
fuit ꝯſultū p multos ſolēnes viros:ego conſului ꝯ̄ p hanc
elegantē doc. Bal.hic ⁊ p dictā glo.in.d.c.q̄ ſic ⁊ ad hoc
allego.c.cū venerabilis in ṽb.nec habita nec petita ē.de
conſue.vbi quis aſtringitur ad peten.licentiā ⁊ ad obti/
nendū ⁊ allego tex.ſing.in.l.ſi quis maior.C.de tranſac.
15 †vbi ſi quis ſupplicauit principi ꝯ̄ trāſactionē incidit in
penā poſito q̄d nō obtinuerit ⁊ facit tex.in.c.l3 al's in.c.
16 ſane de regula.†vbi ſufficit q̄d petat̄ licētia l3 nō obtinea
tur ⁊ ita in effectu ꝯſului in illa q̄ōne ardua.⁊ facit q̄ vo
luit Bal.in.l.i.ff.de poſtula.,in pri.in.ij.notabili vbi col/
17 ligit q̄d ſit poſtulare ⁊ inducit ad q̄ōnē ſtatuti dicēt.†q̄
donatio ſemp poſſit inſinuari niſi ſit poſtulatū caſſari q:
ſola libelli oblatio ꝯ̄.iudicē ſine citatiōe pt.vr̄ icludi ſub
iſto ṽbo poſtulare ⁊ ex tūc non poſſit peti inſinuari argu
it poſtea in ꝯ̄riū de rubro ⁊ nigro.C.ſi ſepius integ. reſt.
18 fuerit poſtul.⁊.l.ſi libertus.ff.de inius voc.†vbi nihil ope
rat̄ productio libelli ꝯ̄ abſentē niſi citet̄ refert aduocatoſ
puſinos cōiter tenere p̄mā ptē p.d.l.i.q: iſtud poſtulare
large ſumit̄ vt ibi licet interdum ponatur ſtricte vt in ru
bro ⁊ nigro.d.l.i.Nec obſtat.d.l.ſi libert⁹. q: pretor ibi
19 poſuit vocationem in ius ſimplicem poſtulationē†habē/

a ℂ Phiſicorū.hoc dictū p̄hi originalr̄ hr̄ p̄mo audi/t⁹ nālis tex.cō mēt.i.de quo ē. mulicꝰ dixi mus.

b ℂ Q̄ōnē.vide ad mā elegātē tex.lxxxi. diſt.c.i.⁊.ij. ⁊ d.card.in cle.ſi.de ele.⁊ no.gl.in.c.i.de re.eccle.nō alie.vbi etiā q̄ plures ſcribētes.

c ℂ Fiat.adde l.fideicōmiſſa.§.ſi cui ⁊ ibi bar.de leg.ij.⁊.l.mulier in p̄n.ff.ad treb.⁊.l.ſi mr̄ ⁊ ibi bar.poſt gl.C.de inſti.⁊ ſub/ſti.ſubſdi.fac.⁊ ſpe.in ti.de do.ṽ.itē pone.

da eſt enim ꝯſideratio ⁊ diſtinctio verborum.l.qui fide
ff.de tranſactio.inſtitu.de actio.§.item multa ⁊ vide in
ſimili quod voluit idem Bal.in.l.hi qui.C.de appel.ſed
Hoſti. in ſumma huius tituli dicit q̄ poſtulatio eſt gra
tie petitio ſed ſibi non placet quia non eſt conuertibilis
cum ſuo diffinito ⁊ iō diffinit ſic. ℂ Poſtulatio eſt alicu
ius perſone que eligi prohibetur non ꝓpter vicium ſed ꝓ
pter defectum qui tamen poſtulatū non omnino reddit̄
inhabilis ad prouiden.eccleſie cum corpore.ēt capituli
facta petitio.ideo dixit non propter viciū q: poſtuland⁹
debet eſſe habilis vt promoueatur vnde non d3 eſſe crimi
noſus ſicut eſt periurus incontinēs homicida in obediēs
⁊ ſimiles.ſed dominus Cardina.hic remittit ſe ad dicta
per eum in.c.ſi.§.eo.ibi vero dicit quod poſtulatio eſt gra
tie petitio ſuperiori facta ſed dicit q̄ eſt potius d̄ſcriptio
q̄ diffinitio q: oīs diffinitio d3 eſſe conuertibilis cū.ſuo
diffinito ipſe vero diffinit hoc modo. Poſtulatio eſt per
ſone inhabilis aliter q̄ propter crimen ad beneficiū vo
catio ⁊ a ſuperiore gratioſa petitio cuius admiſſio habet
vim confirmationis.Et ſciās q̄ Bal.hic ponit aliqua ex
trauagantia ad propoſitum tamē huius materie ſuccin
20 te ſine additionibus†dicit enim quod in poſtulatione ſo
lemni requiritur forma.c.q: propter de electio.Et debet
fieri per verba ſingul'is numeri vt in.c.ſicut de electio. ⁊
ſi poſtulatio ⁊ electio ſimul concurrant ⁊ apparet q̄ po
ſtulatio fiat a duplo maioris part. preualet electioni.c.
ſcriptum de electio.allegat Archidia.in.c. vno.§.eo. lib.
vi.⁊ hanc dicit eſſe veritatem licet Bernard.teneat con/
21 tra.ſm paulum.† Dicit ēt confirmationes epiſcoporum
non deberet fieri in camera regis allegat nota. in.c. qua
fronte.§.de appellatio.⁊ ratio eſt q: ratione loci timetur
ipreſſio item ꝓpter honorem dignitat. epiſcopalis q̄d ſi
vnus vice capituli loquitur ſic nos.petrus dicit quod l3
dicatur vox pluralis tn̄ realitas vocis vna ē ⁊ indiuidua
item plurale informans ſingulare eſt ſingulare q: de vno
ꝓpter viciū vtrobiq̄ tantū vnū.l.qui libertus.§.qui ſer
uus eſt de donatio.item illud nos ponitur cauſa dignita/
tis vt no.in regula pluralis numerus lib.vi.refert etiam
Archi.dicere q̄ valet electio ſi dicatur nos collegium ſi/
cut ſi diceret ego nomine ⁊ vice collegij q: talis ſermo nō
diuidit ſe in plures ſed vnit plures oīa ſubtilitas inquit
23 Bal.quare realitatem vulneras.†Que differentia ē eni
c quid ex equipollentibus fiat[c] vel qualiter.enuncietur dū/
modo firmitudo mentis ⁊ animi ad ſit.l. quoniam indi
gnum.C.de teſta.iuxta illud miranda nouitas ſubtilis
ſubtilitas quis eam tunduabit vt per glo.in.l.ij.§.i.⁊ i.l.
eadem.§.cato.ff.de verbo.obli.apud iuſtinianū aucupa/
tiones ſillabarum ſunt ambages ⁊ in annos formule ſub
24 late ſunt.l.i.C.de formu.⁊†ideo q̄ſi eliguntur magiſtrat
in populo ſingulis ⁊ narratio perſonaꝝ ⁊ pluralis nume
r⁹ i ꝓferēdo.ſermone non viciat electionem q̄ ſubantur i
ꝯſenſum quādo animoꝝ opus cōcurrit in vnum ⁊ idem
expreſſum voce.l.i.§.quotiens.ff.de pac.ponit ſimilitudi
25 nem pact.dicit†ego nomine meo ⁊ filij mei pupilli inſti/
tuo petrum.⁊ martinum pupillariter ſubſtituo nā iſtud
teſtm̄.valet ⁊ eſt patris ⁊ filij ⁊ tamen eſt vnum teſtamē
tum.l.patris ⁊ filij.ff.de vulgari ⁊ pupillari multum va
let ad pronunciandū aptitudinem ſermonis vt in capitu
lo primo ⁊ ſecundo.§.eodem ⁊ includat illos qui poſtula
ri poſſunt tamen non eligi vt ſunt alterius eccleſie ſponſi
quia non habet tranſitum ſine licentia pape.⁊ alij q̄ plu
rimi iuxta illud pſalmiſte quis dabit mihi pennas colū/
be volabo nemo enim poteſt volare niſi habeat alas
iſtas ergo pennas quandoq̄ dant pape.c.innotuit de ele
26 ctio.†Dicit etiam quod duplex eſt poſtulatio ſcilicet ſim
plex ⁊ ſolennis ſimplex eſt hoc modo. Pater ſancte
noſtra eccleſia eſt viduata paſtore nec poſſumus eſſe cō
cordes in perſona poſtulanda vel eligenda placeat ſan
ctitati veſtre prouidere eccleſie noſtre de bono paſtore ſo
lemnis vero poſtulatio fit quando in perſona que poſtu
latur cōiter

latur cōiter ⁊ cōcorditer.facta poſtulatōe parte pñtat̃ ⁊ ei
ſupplicatur ꝙ pſonã poſtulatã digneſ ꝑferre in paſtorē
dicit ēt ꝙ p poſtulationē vulnerat̃ ius cōe.vt in.c. bone.ꝫ.
eo.ſecus dicit in iure eligēdi.Dicit ēt qḋ in ꝑncipio gene
ris humani nō erant cognite iſte differētie ſꝫ groſſo ⁊ ma
teriali.modo ⁊ qñ ſine regula ꝓcedebat̃ ſed poſtq̃ gen/
tes inceperūt vti moribus ⁊ ſtatutis ad inuente hmōi ſūt
dñe.nã ſi differētie non eēnt ius canonicū ⁊ ciuile eēt quo
27 dam chaos confuſum.†Utrū aūt in mã poſtulationis ad
mittat̃ procurator.Bal.hic dicit ꝙ ſic in cã poſtulatiōis
facit.c.innotuit de elec.Sed in cã poſtulationis future vt
adhuc ꝙ poſſit ꝯſtitui ꝓcur.ad poſtulañ. certã pſonam
non aūt incertã.vt in.l.generali.ff.de ritu nup.qꝛ non dꝫ
ex alieno arbitrio pendere actus tam ſolemnis.arg.l.illa
inſtitutio.ff.de here.inſti.iſte ꝓcurator re integra pōt re/
uocari nō ſolū ꝓpter oēs ſed ꝓpter quēlibet numerariū
qui ſit de ſubſtãtia poſtulationis dūmodo poſtulatio ſit ꝑ
ſentata pape qꝛ poſtq̃ interfuit eius ſe certū facta eſt ſua
quoꝝ igitur conſenſus requirat̃ in intrãdo requirit̃ in ꝑ
28 ſeuerãdo re integra.†Dicit ēt aliud eſt dicere iſte hēt vo/
luntatē oīum canonicoꝝ qꝛ iſtud fieri pōt p ſubſcriptiōes
factas i camera cuiuſlibet de perſe ⁊ ſupplicatio facta h̃
modo vel poſtulatio a quolibet de perſe eſt ſimplex ⁊ nu/
da.⁊ aliud eſt dicere iſte hꝫ ꝯſenſum oīum canonicoꝝ qꝛ
iſtud non pōt fieri p ſubſcriptiones factas in camera cu/
iuſlibet de perſe qꝛ ꝯſenſus non eſt aliud q̃ ſimul ſenſus.
Oportet.ꝙ in vnū locum ꝯueniant collegialiter eodem
tempore.⁊ ſimul ſint in cōcordia.allegat.§.interim in au
ten.de defen.ciui.⁊.l.obſeruare.⁊.l.nominationi de decur.
lib.x.⁊.l.fi.C.de vendi.rerū ciui.li.xj.⁊.l.ſi quid.C.de le
gationib⁹ lib.x.Tu iſta iura addas ad glo.c.cū omnes.
⁊ ad ibi dicta.ſ̃.de ꝯſti.idē dicit in electione pape facit.c.
vbi periculū de elec.lib.vj.Ponit ēt exemplū heri habui
voluntatem tibi vendendi.tu hodie uis emere tua volun
tas ⁊ mea non faciunt ꝯſenſum.⁊ tñ eſt voluntas ambo/
29 rū.vt no.in.l.ꝯſenſum.ff.de actio.⁊ obliga.†Dicit ēt ha
bui ego licentiam eligendi a papa an cōpellar eligere vt
ꝙ ſic ne illudat̃ principi.l.fi.C.de his qui a non dñis ma
nu.in ꝯtriū facit qꝛ licentia dat̃ ſed neceſſitas nō īponit̃.l.
30 oīum.C.de teſta.l.ſi iudex circūuento.ff.d̃ mino.†ſic ⁊ bo
noꝝ poſſeſſio grã litis agnoſcendi indulta nō imponit ne
ceſſitatē.l.quēadmodū.ff.de inoffi.teſta.⁊ ſi ꝑnceps facit
grãm pōt ei renūciari.l.ij.C.de iure domi.impe.Tu alle.
cle.grē d̃ reſcrip.⁊ ſimile qꝛ quis pōt appellare ⁊ apoſto
li renūciare.l.fi.§.fi.C.de tempo.appel.Sed in caſu quo
31 Bal.loquit̃ ſatis facit ꝯ cum.l.legata.ff.de offi.preſi.†Di
cit ēt ꝙ qcqd tractat̃ extra locū vbi capl̃i ꝯſueuit ꝯgrega
ri nō eſt ꝓprie tractat⁹ ſed quoddã ꝑludium ꝙ nō facit
rem deſinere eſſe integrã.Sed cū incipit tractari in capl̃o
res incipit nō eſſe itegra.all̃at Inno.in.c.auditis.ꝫ.de ele
ctio.qꝛ electio ⁊ poſtulatio ñ poſſunt fieri ſine tractat̃.vñ
eius eſt ⁊ ſic locus ꝑfixus ad faciēñ.actum eſt de ſubſtan/
tia ſicut forma lꝫ nō ſit d̃ tenore actus ac ſi diceremus iſte
nō eſt doctor format⁹ qꝛ nō cathedrat⁹ in eccl̃ia maiori
ſicut volunt priuilegia vt in fine ꝓhemi.ffoꝝ.Sed tu alle
ga Hoſtien.in capitulo cum terra.ꝫ.de electione.vbi dicit
quod electio ſi fiat in aliquo loco honeſto licet non fiat in
loco conſueto valet ⁊ tenet per capitulum conſideraui/
mus de electione.⁊.l.penultima.ff.de iuſticia.⁊ iure.Tã
git etiam quando dicatur poſtulari ⁊ nihil boni allegat
Tu allega tex.in.l.prima in principio.ff.de poſtulatio.
Laus deo clementiſſimo.Andre.Siculus Barba.vtri/
uſq̃ iuris doctor ⁊ miles.

a **D hec.** In poſtulabilis* eſt q violat
interdictū.h.d.Et diuidit̃ pri
mo ponit̃ iuſta poſtulatio ⁊ eius petitio.Se
cūdo ꝯ poſtulatum obiectio ꝓcur.confeſſio ⁊
excuſatio ibi verū.Tertia ibi ꝙ nec excuſationū reiectio.
Quarta ibi nos poſtulationis caſſatio.Quinta ibi licet
aūt gratioſa eligendi promiſſio.Et ꝯtinet hec decretalis

multa pulchra elegantia dicta que non faciūt ad titulū.
Caſus iſte eſt vacante archiepatu canonici fuerūt in
magna diſcordia ſup electione ⁊ nō valentes concorda/
ri in eligendo poſtularūt in eodē archiepatu.epm altiſio
dōſem ⁊ ꝯſtituerunt ꝓcuratores ad ꝓſequendū cum ſuffi
cienti mandato.ſed anteq̃ ꝓcurator appellaret ad curiã
fuit papa informat⁹ a tertio ꝙ dictus epus violauerat ei⁹
interdictū papa expectauit aduentū ꝓcuratoris qui pre/
ſentauit poſtulationē pape in pſentia cardinaliū ſuppli/
cans humiliter.ꝙ papa daret licentiã dicto epo.trãſeundi
⁊ poſtulationē ꝯfirmaret papa caute interrogauit dictū
procuratorē an epus ſeruauerit interdictū qꝛ aſſertū fuit
ſibi a tertio ꝙ non ſeruauerat procurator hoc nō negauit
ſed dixit qḋ ꝓpter hoc non violauerat interdictū allegãs
duas rōnes.vnam per viam equitatis aliam p punctū ra
tionis.primã fundat per ignorãtiam dicendo epm igno/
raſſe interdictū qꝛ non fuerat dicto epiſcopo intimatum
per legatum pape vel executores.ſcḋo excuſat ꝓpter pun
ctū rationis.Nam papa poſuerat interdictū in terra re
gis francoꝝ ſed in dioceſi.artiſiodocēſi.d.rex non habet
ꝓpriam terram.vnde ille locus non erat interdictus.⁊ ꝑ
cōſequens epus ibi celebrans non erat regularis papa di
cit quo ad ꝑmam excuſationē ꝙ imo epus ſciuit qꝛ publi/
ce notum ⁊ publice obſeruatū etiam p archiepm ſuum ⁊
qꝛ publice preconizatum erat.Quo ad ſecūdam excuſa/
tionem dicit qḋ imo ēt dicta terra erat interdicta.Tum
ꝓpter interpretationē legati.tum qꝛ iterdixerat nomina
tim cū eſſet terra adherēs regi francoꝝ.Et ideo papa vo
lens punire eius inobedientiam dictam poſtulationē re/
probauit qꝛ erat facta de pſona indigna licet eſſet facta
a perſonis dignis ⁊ de rigore iuris dicti poſtulantes de/
buerunt priuari qꝛ poſtulauerunt indignū.Sed de beni/
gnitate remittit hanc culpam concedens qḋ de nouo po/
1 ſtulent aut eligant ⁊ hoc gratioſe eis conceſſit. †No.
ibi vbicūq̃ hic ſtat proprie alibi ponitur pro iuxta.vt no
tat gl.in.l.milites.codicillis.ff.de teſtamen.milita. No
2 ta ibi non de facili †quia non eſt facile conuenire plures
in vnum locum in vnam ſententiam propter fragilitatē
humanam hoc enim nō eſt nouum quia facilius eſt diſſen
ſus hominis q̃ conſenſus.l.item ſi vnus.§.principaliter
ff.de arbitris.c.nō eſt nouum.viij.queſtione prima.c.no/
ſce.lxiij.diſtinctione.nam quot ſunt homines tot ſunt ſen
tentie ⁊ quot ſententie tot opiniones de conſecratione di
ſtinctione quarta.c.ſicut in ſacramentis.videtur illud pſij.
mille hominum ſpecies ⁊ rerum diſcolor vſus velle ſuū
cuiq̃ eſt nec voto viuitur vno.vide tex.in.c.ſuper litteris
.ſ̃.de reſcriptis in ver.diuerſi diuerſa ſenſerunt.vide que
3 ibi dixi. Nota etiam ex eiſdē verbis †ꝙ actus capitu
lares fiendi ſunt a congregatis in vnum.facit gl.in.c.cū
omnes.ſ̃.de conſtitutio.⁊ in.l.ſicut.ff.qḋ cuiuſq̃ vniuerſi
tatis nomine.Inno.in.c.in geneſi de electio.⁊ in.c.bone.ꝫ.
eodem.⁊ in.c.cum conſuetudinis.ſ̃.de conſuetu.tex.⁊ gl.
in.c.cum eccleſia ſutrina de cauſa poſſeſ.⁊ proprietatis.
⁊ tex.ſimilem huic in.c.cum terra.ꝫ.de electiōe.⁊ pulchra
iura ciuilia que ad hoc allegat Bal.in rubrica.ſ̃.eodē.
vide que dixi in dicto.c.cum omnes.Compoſtella.⁊ alij
doctores in capitulo cum te ſupra de reſcriptis. Et colli/
4 git hic Bald.per iſtum textum †ꝙ electores poſſunt eli/
gere ſibi locum ad eligendum vnum poterit eligere locū
ꝯdicta terra dummodo locus ſit idoneus ⁊ ſolemnis. ⁊
etiam in ſub vrbijs ciuitatis.Si forte eſt aliqua ſolemnis
eccleſia ad.l.ſi cum dies.§.ſi arbitris.ff.de arbitris.⁊.l.ꝑ
ſes.⁊.l.ſi vt proponis.C.quomodo ⁊ quando iudex.nam
cum committitur totum factum videtur committi locus
tanquam eius pars committatiua.⁊ de appendicijs.l.in
donationibus.C.de donatio.l.qui proprio.§.item queri/
tur.ff.de procurato.Sed pro certo Bald.defuit iuribus
⁊ canonibus quia ipſe habet caſum formalē in.c.cū ter/
ra.infra de electione.vbi tex.ponit eadē verba que ponit
hic iſte tex.⁊ glo.ibi dicit quod debet fieri in eccleſia vbi

a In poſtu
labilis.ſimplr
oēs tam antiq
q̃ moderni do
ctores trãſeūt
cū iſto ſumma
rio ⁊ caſus po
ſitionē ad ma
teria aūt tept.
vide cle.i.d ſē.
excō.vbi late
d.car.⁊ vid.c.
tanta de exco.
prela.⁊.c.epo
rū de priui.in
vi.⁊.c.is q de
ſen.excō.in.vj
⁊ ibi oēs ſcri/
bentes.

dȝ preeſſe vel in capitulo ſm ↄſuetudinē illius loci vel in
loco vbi melius ⁊ cōmode fieri poteſt.facit etiam.c. cum
nobis olim de electio.vbi fuit facta electio in choro.⁊.c.
cū inter canonicos.vbi fuit facta electio in capitulo ⁊ tex.
⁊ glo.in.c.ꝙ ſicut eo.ti.vbi dr ꝙ dȝ fieri in eccl'ia ⁊ p ↄñe
5 vr̄ dicēdū † qđ ſi electio pōt celebrari in eccl'ia idē i capl'o
vbi preeſſe debeat ibi fieri debet niſi ꝓpter aliquā iuſtam
cām nō poſſet fieri ibi.puta ꝓpter inimicos q̃ tūc poſſet
fieri alibi dū dicit. Modo ille locus eſſet honeſtus. facit
ſilr qđ dixit Andre.de iſernia in.c.i.de aliena.feu.in rub.
in ti.quo tempo.miles inueſti.petere debet. vbi qdaȝ ep̄s
debebat ↄſecrari in quadā eccleſia ex cōmiſſiōe pape.Sȝ
ꝓpter inimicos fuit ↄſecratus.alibi qđ potuit fieri ſm eū
⁊ ſic Bal.defecit in ſalutari ſuo q̃ in mā canonica defece
runt ſibi iura canonica ꝙ eſt ↄ̃ multos legiſtas ignaros
canonū repetētes decretales quos magnificus do.rector
noſter examinat vbi ſint ſituati certi tituli decretaliū quos
6 ignorāt. ℭ No. ibi ab aliquib' appellatū † quod ſinguli
de capl'o appella.poſſunt ne ꝓcedať ad electionē qđ intel
lige ex iniuſta cā.vt in.c.cum nobis de elec.⁊ in.c.vt debi
7 tus de appel. ℭ No.ibi ↄuenient̄.in vnū † ꝙ poſtulatio
dȝ fieri collegialiť.facit.c.in geneſi de elec.nec mirū q̃ ex
quo eſt actus capl'aris dȝ fieri a ↄgregatis inſimul vt ſu
perius dictū eſt. ℭ No.ibi poſtulaſtis ſupple ſm Bald.
ↄcorditer nemine diſcrepāte appellationē tacite vel exp̄ſ
ſe renūciantes all'at Inno.⁊ aliud nō dicit. Tu pondera
q̃ poſſet ex hoc tex. ↄ̃ hac ſupplectionē dari doctrina † ꝙ
8 poſtulatio fieri non poſſet a capl'o aliquo diſcrepāte. De
bet.n.fieri nemine diſcrepāte ⁊ poſſet eē rō q̃ poſtulatio
eſt actus gratioſus ↄ̃ regulas cōes.vt j.c.bone.⁊ in.c.pe.
J.eo.Sed grē fiende p capl'm debēt fieri nemine diſcrepā
9 te.vt no.p ſcribētes in.c.cognoſcētes de ↄſti.vbi dicūt † ꝙ
collegiū non pōt facere grām niſi oibus ↄſentientibus.⁊
ego allego ſing.tex.in auē.de defenſo.ciui.§.ſi qdem in v.
nemine reluctāte ⁊ dixi in.d.c.cognoſcētes.ergo ita dicē
dū eſt in caſu poſtulationis ꝙ an ſit verū nūc non exami
no. ℭ No.ibi poſtulationē veſtrā per preceptorē veſtrū
10 ⁊ Abbatē † ꝙ capl'm dat ꝓcur.ad ꝓſequendā poſtulatio
nē.c.vt pterite de elec.datur ēt extra collegiū ſicut hic fuit
abbas datus ꝓcurator ⁊ in hoc ꝙ danť duo dicas ꝙ in
telligimur dati inſolidū in cauſis poſtulationis dictionis
ꝓmiſſionis ⁊ ſimiliū.c.ſi duo.§.ſane de ꝓcur.lib.vj.colli
11 ge ēt ex hoc † ꝙ abbas pōt eſſe ꝓcur.pro eccl'ia cathedra
li.facit.c.ſopite de cenſi.⁊ qđ habeť in.c.in noſtra de ꝓcu
ra.⁊ in.c.cū.J.⁊.A.de re iudi.⁊ tex.elegans in.c.p vene
rabilē q filij ſint legi. iuncta ſupra ſcriptiōe. vbi archiep̄s
fuit ꝓcur.pro rege in curia pape. Colligit ēt ex hoc bal.
12 hic † ꝙ in cā poſtulatiōis expectādus eſt ꝓcur.capl'i ⁊ qđ
potius capl'i intereſt q̄ȝ poſtulati cū ex poſtulatiōe nō acq
13 ratur ius poſtulato.vt in.c.pe.J.eo. † Itē capl'm ⁊ quelibȝ
ↄgregatio ſm eum teneť mittere ꝓcur.q̃ per ſe cōparere
non pōt.l.tam collatores.C.de re mili.li.xij.⁊ iudicis of
ficio cōpelli pōt ad ↄſtituendū ꝓcuratorē qui tam ſingu
los q̄ȝ vniuerſos defendat.l.iiij.⁊ ibi Jaco.de are.ff.de ſi
deicōmiſ.liber. Porro ſingulares ēt pſone ſunt expectā
de ſi cōparere voluerit nec teneť ardua negotia ꝓcurato
ribus cōmittere.vt eſt tex.ſing.in.l.idemq̄ȝ.ff. p ſocio.col
ligit etiaȝ ꝙ ep̄s eſt poſtulabilis ⁊ nō eligibilis.c.ſi.J.eo.
ℭ No.ibi pium pberemus aſſenſuȝ do. Cardi. reputat
iſtum text.ſing.ad praticā porrigendi p ſtipulatiōe facta
ab ep̄o dȝ enim petere capl'm vt papa trāſlationē faciēdo
pium ↄſenſum pbeat ⁊ dr pium.i. gratioſum q̃ poſtula
tio initiť grē.c.pe.J.eo.vn̄ papa dr exercere pietatē facien
14 do grām. † Ego dico ꝙ qcqd papa facit diciť facere grāȝ
nā vniuerſe vie dn̄i miſericordia ⁊ veritas.xlv.di.c. diſci
plina.⁊ glo.in.c.ſedes.S.de reſcrip.ex quo infert do.Car
15 dina. † ꝙ libellus in quo petereť ſimplr̄ poſtulationē ad
mitti nō adhibito ꝙ ex pietate vel ex grā faciat poſſet re
pelli ſed nihil de hoc all'at. Mihi videť ꝙ ex quo eſt grā
ſemp poſſent repelli a papa.imo iudicať impoſſibile gra

a ℭ Collegia
liter. qualr̄ āt
poſtulatio fiat
⁊ ſupiori pn̄te
tur vide lucu
lēter p Spec.
in ti.de poſtu.
pla.p to. ⁊ q̄
ad ipſaȝ regra
tur in ti.de iq
ſitōe.§.nj.v.in
ſūma ⁊ breui
ter totā poſtu
latōis mām vi
de p totū illuȝ
titulum ⁊ vide
do. Abb.in.c.
gratuȝ hoc eo.
tī. nr̄o ⁊ in.c.
ſcriptū de ele
ctio.vbi ipȝ re
ferūt q̄ȝplures
repetentes.

tiā obtineri ab uno.vt p Innoc.in.c.paſtoralis de cā poſ.
⁊ ꝓprie.Sed cum repellať libellus ex ea q̃ non apponit
illa verba ex pietate vel ex grā durū mihi videť. vn̄ debe
ret attendi ſi ponat alia v̄ba humilia ſeu ſilia vel ex ipſo
geſtu.puta q̃ venit capite diſcopto genibus flexis petēs
ↄſenſum pberi nihil refert verbis an factis loquať glo.in
l.de quibus.ff.de legi.⁊ tex.in.l.reprehēdendi.C.de inſti.
Itē poſtulatio nō ↄfirmať ſed admittiť ſupiori ↄſenſuȝ p̄
bente.arg.c.bone el.ij.J.eo. ℭ No.ibi q̄ſi p certo ↄſtabat
16 † ꝙ eſt repire certum ⁊ q̄ſi certū quis aūt dicať informat'
habeť p glo.in.c.cupiētes in v̄bo noticiā de elec.li.vj.naȝ
iſta dictio q̄ſi hic nō eſt expſſiua veritatis.l. i.ff.de trāſac.
glo.in.c.parrochianos de deci.glo.in.c.gratuȝ de offi.de
lega.⁊ in.c.ad noſtrā de iureiur.⁊ in.l.in pſonā.§.ſi pecu
niā.ff.de pac.Oldra.ↄſi.clv.tex.in.l.maximū vitiuȝ.C.de
liber.pteri.⁊.c.iter canonicos de elec.l.in facto.ff.de ↄdi.
⁊ demō.c.put de dolo ⁊ ↄtu.c.ij.de puile.li.vj.l.ſi.§.ſi au
teȝ.C.cōis delega.c.cū dilecta de ↄfir.vti. vel inuti.l.ij.C.
p quas pſonas nobis acq.Et ſuppleť hic inquātum dicit
ↄſtabat ſuppleť ⁊ in reqſitus.nā papa hic ſupplet d' facto
ꝙ dicit Goffre.iō eſſe q̃ ſibi ↄſtabat vt iudici de quo hr̄
in.c.bone.J.eo.⁊ hic ꝙ hic inqrit ex officio iudicis q̃ age
bať de poſtu.vt in.c.cū nobis.⁊ in.c.nihil de elec. ⁊ dicit
Inno.ꝙ ſupplet papa hic de facto ⁊ in modū inqſitionis
17 agiť † q̃ cū magna inqſitiōe fieri dȝ ep̄oꝝ ↄfirmatio.xlvij
di.c.de petro.lxj.di.c.mīramur de elec.c.poq̄ȝ.⁊.d.c.cum
nobis.⁊ maxime qñ petiť admitti poſtulatio que tātū de
gratia ꝓcedit. ⁊ ideȝ dicit in ordinatione non tm̄ epi ſed
etiam cuiuſlibet clerici.xxviij.di.c.ordinationes.⁊.c. quē
ep̄s.⁊ idē in electione.c.dudū.⁊.c.in geneſi.⁊.c. a nobis.
⁊.c.nihil.J.ti.i.⁊ ſic eſt ſenſus ꝙ totaliter nō ↄſtabat pape
ꝙ ep̄s non huaſſet interdictū ſed q̄ſi ↄſtabat ⁊ p iſta tolliť
tur ꝙ in ↄ̃rium allegari poſſet.c.qualr̄ de accu.naȝ papa
hic formauit inqſitionē ↄ̃ ep̄m non pcedente infamia cō
tra caſum.d.c.qualr̄ vt deus optim'.ij.q.i. q̃ iſta ↄ̃ria ꝓ
cedunt qñ ſit inqſitio ↄ̃ ꝓmotū vt puniať.Sed vt ꝓmouē
dus non admittať vel vt admittať non exigiť infamiā pre
cedere.nā ſuperior ex ſuo officio dȝ inqri ne ꝓmoueať in
dignus.Dicit tñ ꝙ iſta inquiſitio ſit ſine ſolēnitate nec re
cepit iurm a teſtibus nec dȝ fieri inqſitio de certo crimine
ſed in gñe.puta de iterrogādo de etate de ſcia de morib'
⁊ ſilibus dicit ēt ꝙ in hoc nō ſunt neceſſarij teſtes qđ in
tellige iurati q̃ iſta inqſitio ſit ſolum ad informādū ipſū
ſupiorē ⁊ ꝓ hoc eleganti dicto Inno.adduco in mediuȝ
ſing.glo.in.c.i.§.ſi duo in ti.de pace ↄſtā.in vſi.feu.que di
18 cit † ꝙ qñ iudex recipit teſtes ad ſui iformationē pōt eos
recipe ſine iuramēto qđ bene nota.pp praticā quā huare
dȝ executor ad ꝓuidendū alicui de certo bñficio cū clās ſ
reptus fuerit idoneus non.n.teneť ꝓcedere cū ſolēnitate
iudiciali nec recipe a teſtibus iuramēta. Sed pōt forma
re gñalem inqſitionem modo pdicto ⁊ facit ſilr ꝙ voluit
Inno.in.c.ſi.de tranſla.plato.⁊ in.c.bone.J. eo.tit.⁊ in.c.
19 ſi.de pſcriptī.vbi habeť † ꝙ qñ iudex recepit teſtes ad co
gnoſcēdū an aliquis ſit idoneus ad bñficium pōt recipe
re eos ſine citatione.vt refert Lodo.ro.in ſuis nota.cccxx
20 facit in ſimili elegās tex.in.l.nullus.C.de ſum.tri. † vbi an
te factum maleficiū obuiandū eſt ne fiat.Sed poſt factuȝ
eſt puniendū.ita colligit Bal.ibi p illum tex. facit ſimile
qđ voluit idem Bal.in rubrica de treuga ⁊ pace.allegās
dictū Goffre.ꝙ iudex ante factū dȝ ſtudere paci poſt fcm̄
dȝ punire.facit elegans tex.in.c. ad diſſoluendū de deſpō.
21 impu. † vbi admittiť denunciatio ſuper maleficio cōmitē
do ſed ſup iam cōmiſſo admittiť accuſatio. facit qđ volu
it do.Abb.in.c.cuȝ in tua de ſponſa.vbi refert belliſſimuȝ
dictū Gof.in ti.de accu.dicēs ꝙ admittiť denūciās infa
mis qñ delictū eſt cōmittendū.ſecus ſi iā cōmiſſum eēt.fa
22 cit glo.multum ſingu.in.c.hoc vr̄.xxij.q.v. † vbi excuſatur
ille qui eſt credulus ſi credat delictū cōmitteñ. ad hoc vt
obuieť ſecus ſi delictū eſt cōmiſſum.facit glo.in.c.ij.de he
23 reti.q̄ voluit † qđ quilibet admittiť ad corrigendū aliū
de delicto

de delicto comittẽdo.ſecus ſi delictũ eſt iam cõmiſſum q2 tũc eſt offiñ ſolius ſuperioris facit ꝙ pulchre voluit Jo. de ligna.in.c.nouit de iudi.vbi illud ꝯſilium datũ a xpo vʒ ſi videris fratrem errantẽʒ corrige eũ inter te et ipſum ꝙ q̄ ad delictũ cõmittẽdũ eſt ex ꝑcepto. vñ ſi videris ipſuʒ paratum ad cõmittendũ delictuʒ teneris ex ꝑcepto illo corrigere.facit qđ pulchre voluit Pet.de ancha.in.c.tertio
24 loco de ꝑſump.†vbi dicit ſufficere probarꝭ affinitatẽ ꝑſumptiue quo ad dirimendũ matrimoniũ ꝯhendũ ſecus ſi iã eſſet ꝯtractum allꝫ Jo.an.in.c.ꝑterea.J.de teſti.facit elegãs glo.in.c.i.de iureiur.que voluit qđ iudex poſſit occurrere delicto futuro et cõpellere creditorẽ ad relaxãdũ iuramẽtũ debitori preſtitũ ſup vſuris ſoluendis.vide Bal.in.l.i.§.quies.ff.de offi.ꝑfec.iudi.vbi dicit ꝙ poteſtas dʒ obuiare maleficio cõmittendo ne cõmittarꝭ. Et vide ꝙ dixit do.
25 Ant.in.c.matheꝰ đ ſymo.†vbi dicit licitũ ẽ alicui redimẽ vexatõeʒ ſuã ſup bñficio q̄ſito nõ ſup bñficio q̄rẽdo et iſta vt pulchra comẽda memorie ad amplianꝭ.ſingularẽ dictũ Jnno.hic.¶ No. ibi nõ negauit ſed dicebat ꝙ nõ ptinebat ad eum ſuare interdictũ et ſic collige argu.†ꝙ nõ ne
26 gare eſt ꝯfiteri et qđ ꝯfeſſio ꝓcuratoris nocet dño de quo hic in glo.ij.Et eſt caſus ſing.ſm do.Cardi.ꝙ cõfeſſio ꝓcuratoris poſtulãtis nocet poſtulato.facit qđ no.in.c.pe.de re iudi.Et ſic colligit ꝙ non negãs haberꝭ pro cõfeſſo et ſi dicaꝭ iđ hoc q2 requiſitꝰ fuit et tacuit.iđ haberꝭ pro cõfeſſo.c.nõne de ꝑſump.et ſic viderꝭ qđ hoc non ꝓcedit ſi tacerent oĩno nec aliud poſſet ſibi imputari vt q2 non eẽt requiſitꝰ ſecus ſi nõ rñdet poſtq̄ eſt iuſſus.c.ij.de confeſ.lib.vi. Et ſubdit hic do.Cardi.ꝙ lʒ tex.ibi dicat poſt preſtitum calũnie iurm ex quo viderꝭ loqui ſolum poſt lit.ꝯteſta. videtur ꝙ qñ iurm calũnie non hẽat locum ille tex.†nihilo
27 minus ipſe tenet ꝯ hoc ꝙ ẽt añ preſtitum iurm calumnie requiſitus a iudice ad reſpondeñ. ita vt dicirꝭ in.d.c.ij.haberꝭ pro confeſſo ex eadẽ eq̄tate. Et refert in ꝯtingentia facti ita ꝯſuluiſſe Ricardũ de ſaly.et Jo.de ſancto Georg.tunc legentꝭ Padue ꝙ ꝓcedit ſm eum in his que poſſũt expediri ante lit.ꝯteſta.in alijs autẽ que ꝯcernunt merita cauſe ſtandũ eſt illi capl'o volenti iurm calumnie ꝑceſſiſſe qđ tenet ibi Jo.an.in nouella.et dicit do.Cardi. ſe in fcõ ꝯſultum reſpondiſſe certe iſtud dictũ eſt alienum a materia huius decretalis.Sed do.Bartho.de ſalyce.in.l.ij.§.qđ ſi actor.C.de iura.calum. refert hanc queſtioneʒ fuiſſe de facto florentie.et ita ꝯſuluiſſe Ricardũ et Jo. ꝑfatos.et refert ẽt in facto ita fuiſſe obtentum Bononie et eos ipſe ſequirꝭ per tex.d.§.qđ ſi actor vbi non erat iuratum de
28 calumnia.et facit rõ †q2 nõ minor eſt ꝯtumacia eius qui nõ vult iurare vel rñdere q̄ eius q poſt iurm nõ rñderi q̄ et ad dictũ.c.ij.reſpectu põt inquãtum dicit poſt preſtituʒ iurm calumnie vt dicamus ꝙ conſiderauit frequentiã facti q2 frequentius poſitiones fuerit poſt iurm calũnie. ergo idem ſi ante fierent.et ad hoc allego glo.d.c.ij. q̄ querit.†vtrũ habeat locum in actore ꝯtumace ad reſpõdẽdũ
29 et dicit ꝙ ſic ſed q2 tex.expreſſit de reo.rñdet q2 magis frequentabarꝭ in reo tñ idẽ in actore q2 eadẽ rõ. facit glo. in cle.i.de reſcrip.et in.l.tale pactũ.§.ſi.ff.de pactis.et eandẽ ptem tenuit Pet.de ancha.hic.teneꝫ menti q2 eſt pulchrũ.Sed pondera q2 lʒ non negaſſet ꝓcur. iſte tñ fecit actum poſitiuũ ex q̄ reſultabat ꝯfeſſio.nã allegat duaſ excuſatõeſ ergo ſequirꝭ ꝙ illis executiõibꝰ nõ exñtibꝰ veris aut veriſimilibus vꝭ ꝯfeſſus.et per ꝯſequens nõ recte allꝫ nõbile
30 ꝙ colligunt ſcribentes hic.¶ †No.ẽt ex hoc qđ cõfeſſio facta per vnum ex duobus ꝓcur.nocet dño de quo dic vt
31 in.c.ſi duo de ꝓcur.lib.vj.¶ †No.qđ cõfeſſio que ſit ſub eodẽ ꝯſtructu põt per aduerſariũ recipi ꝓ pte faciẽte ꝓ ſe et refutari pro pte faciente ꝯ ſe p rõnes ꝓbabiles ita facit hic papa.nam ꝓcurator tacite ꝯfitebarꝭ ꝙ ep̄s non ſeruauerat iterdictũ ſed dicebat ꝙ illud ignorauerat papa do ſup non obſeruãtia fundat ſe ſup ꝯfeſſione ꝓcur.et allegatione ignorantie confundit per ꝓbabiles rõnes ſic habetur in.c.ex pte decani de reſcrip.ſic limita qđ no.in.c.i.de confeſ.lib.vi.et qđ no.Bar.in.l. aurelius.§.idẽ que ſit.ff.
32 de libe.lega.¶ No.ibi non nec ſufficit†ꝙ iſte text. ponit
a dñiam iter ſufficere[a] et ꝓficere multa enim ꝓficiunt que nõ ſufficiunt ſm Jo.qui allegat.c.ſacris ꝙ metus cã.Sed verbum proficere ſonat in quodaʒ adiuuamentũ et ſic ꝓdeſt quo ad quid ſed nõ quo ad totuʒ illud vo dꝭ ſufficere qđ ad perfectionẽ actus nõ indiget alio adiutorio. facit gl. ſolem.que hoc ſentit.c.ſtatutuʒ in prin.in vbo canonicos de reſcrip.lib.vi.¶ No.ibi ſolẽniter ac publice promulgatꝰ
33 †ꝙ ad hoc vt ꝯſtitutio ligerꝭ ꝯ venientꝭ ſatis eſt ꝙ ſolẽniter edarꝭ ideſt fiat in forma ſolẽni et publice ꝓmulgerꝭ non aũt eſt neceſſe vt cuilibet ſigillatim denuncierꝭ †et ex
34 hoc colligit vnã dñiam inter citationẽ et ꝯſtitutionẽ.nam citatio non põt apponi p edictũ ſed debet ꝑſonaliter fieri vt in.c.i.de iudi.et in cle.cãm de dolo et ꝯtuma.et.l.iiij.§.ꝑtor ait.ff.de dani.infec. Sed ꝯſtitutio põt promulgari p edictum et eſt rõ q2 ꝯſtitutio eſt generalis.iđ ſatis eſt vt gñliter proponarꝭ et idem eſſet in citatiõe diceñ. vbi eadẽ eſſet ratio.iđ pulchre dixit Jnnoc.in.c.ſi.q matri.accuſa.poſ.et ẽt hodie citatio admittirꝭ per edictum qñ neſcirꝭ qs ſit ꝑſonaliter citandus cle.i.de iudi.per Jo.an.in.c.ſi.de elec.lib.vi.Bal.et alios in auc.ſi omnes.C.ſi vt ſe ab here
b35 di.abſti.Et dicit hic do.Anto.†ꝙ illud dicirꝭ publicũ[b] ꝙ fuit vel ſit multis ſcientibus et illud dicirꝭ manifeſtuʒ ꝙ ꝑdicarꝭ a pluribus.c.tertio loco de ꝑſump.Sed tu dicas ꝙ illud dicitur publicũ ſeu publice ꝙ cõiter aſſerirꝭ et oppinarꝭ.vt.l.ij.C.ad mace.et.l.iij.ff.eo.et.l.i.§.publicum.ff.de iuſti.et iure.et.l.ſuum quoqꝫ.§.publice.ff.de ꝓcur.et facit l.de pupillo.§.ſi quis rimuos.ff.de ope.noui nun.† vbi verbum publice exponirꝭ.i.populice vt per glo.inſti.de ſuſpe,
36 tuto.§.cũ ſequens.vbi glo.exponit publica actio.i. populica.et in rubrica inſti.de publi.iudi.et in.l.i.ff.eo.in prin.et ſic publice idẽ eſt ꝙ a maiori pte pl'i vel vicine vel contracte lʒ al'r dixerit Bar.et nõ bene in.l.de minore.§.tormenta.ff.de queſtio.et ꝯ eum ꝯſuluit Dy.et do. Argenti.de forliuio quos refert et ſequirꝭ Saly.in.l.eaqdem.C.de accuſa.Bal.in.l.teſtium.C.de teſti.et ſic nõ bene dixit do.Anto.cũ dixit multis ſcientibꝰ et ex eiſdẽ verbis colligit
37 hic do.Ant.†ꝙ in itimationibꝰ ſentẽtiaꝝ et alioꝝ actuuʒ non req̄ritur intimatio alterius actus q̄ appl'onis in ea enim ſuanda eſt forma cle.cãm de elec. et niſi in caſibꝰ expreſſis.Sed vbi eẽ illos caſus req̄ritur intimatio nõ req̄ritur ꝙ promulgerꝭ auribus cuiuſqꝫ ſufficit ꝙ ad aliqueʒ publicũ locum intimerꝭ.ego allego caſum ſingularẽ in.l.iubemus in vbo in frequẽtioribꝰ locis ciuitatis.C.de deſenſo.ciui.et in.l.ij.§.poſtea.deinde in vbo ꝓroſtris.ff.de orig.iur.¶ No.ẽt ꝙ inquãtuʒ ponirꝭ alternatiua aut publice hic põt colligi.argu.optimũ †ꝙ ꝯſtitutio ligat an
38 teq̄ ſolẽniter edarꝭ.Secus aũt ſi fuerit edita ſine ſolennitate q2 tunc expectarꝭ promulgatio ſic põt limitari ꝙ haberꝭ in.c.ij.ẽ.de cõſti. Ex hoc inferi põt† ꝙ ꝯſtitutio edita
39 ſolẽniter in ꝯſilio ppl'i ligat lʒ nõ fuerit publice ꝓmulgata de quo diceñ.vt in.d.c.ij. Sed aliqui habent copulatiuam et publice. et tũc probarꝭ hic ꝙ ſnĩa interdicta qñqꝫ fertur ſolẽniter et publice dicit tñ Jnn.ſufficere ꝙ publice lata ſit ẽt ſi nõ ſit ſuata ſolẽnitas de qua.xi.q.iij. debẽt in ꝓmulgatione tñ legis nõ eſt malũ dicere eẽ neceſſe ſeruare ſolẽnitatẽ.l.humanũ.C.de legi.ſm Jnno.ſed domi.Cardi.dicit qđ in ꝓmulgatione legis nõ eſt ꝑciſe neceſſaria ſolẽnitas illius legis et dꝭ inculcari.i. itimari ab in ꝙ eſt valde et capto captas et probarꝭ hic ꝙ ligat oẽs ſubditos inquãtuʒ dicit ſinglo ꝝ.c.i.et ſi.de ꝯſti.¶ No. ibi ſed
40 nõ ſolũ ſufficit† ꝙ ꝯſtitutio ligat ſcientem non expectato lapſu duorum menſium vel alterius temporis ꝙ voluit glo.in.c.ij.de rebus eccle.non alie.lib.vj.multi tñ tenent contra ſed ſm do.Abb.iſte tex.ꝓbat primũ dcm̃ dũ dicit ſufficit ad obſeruantiã ꝯſtitutionis ꝙ haberꝭ eius noticia
41 †nam verbũ ſufficit includit oẽm ꝑfectionẽ. ¶ No.ibi ꝑ
42 ſpãle mandatũ vel lr̃as†ꝙ eo caſu quo intimatio eſt faciẽda ꝑſone ſingul'r debet fieri per lr̃as vel per ꝓcuratorẽ ha

a ¶ Sufficere.de materia iſtius verbi vide do.Abb.in.c.cum dilectus de ſucce.ab inteſt.et in c.ſi.đ ſpõ.duorũ et in.c.cum locũm đ ſpõ.et late.Ludo.roma.in.l.cuʒ mulier in.xvi.col.in prin.ſo.matr.et elegãtem gloſ.in.c.conſuluiſti de celebra.miſſa.cetera vide pte

b ¶ Publicũ Ad ꝙ vide elegantem tex.l.i.§.pñs.ff.de ſuſpec.tuto.et nota.Bart.i.l.i.ff.de pub.iu.et in.l.i.§.i.ff.de his qui effecerũt vel effu.et que inſerũt aliqui modernioꝝ repetentium hic.

43 bentẽ ſpāle mādatum ad hoc. ¶ No.ibi non facile† ꝙ p̄
ſumptio que oritur ex ꝓmulgatione ſtatuti non eſt iuris
ſupple ⁊ de iure ſed admittit̃ quis volens probare ipſius
ignorantiā.vide glo.⁊ ibi plene dixi in.c.ij.ō. de conſti.⁊
44 ex quo tex.dicit nō facile credit̃ qḋ ignorauerit† infert̃ ꝙ
nō ſufficiat probatio ꝑ iuramētū ſe ignoraſſe ↄſtitutionē
⁊ iō dixit Inno.in.d.c.ij.qḋ debet dilucide ꝓbare ignorā
tiam.⁊ ibi do.Cardi.dixit qḋ non ſufficit vnus teſtis cuʒ
45 delatione iuramēti. ¶ No.ibi terrā regis† ꝙ ad ꝑticipiū
cāe extēdit̃ ꝑticipiū cāni et i mā ſtricta ⁊ͤ viʒ ⁊ ꝑpaʒ nām
46 vbor.† naʒ appellatione terrar regis cōprehendit̃ terra
in qua dn̄s hʒ dn̄ium vel poſſeſſionē.⁊ ēt cōprehēdit̃ ter
ra adherens regi.⁊ ſic pp cām delinquendi fit extenſio ad
terram adherentē regi.⁊ ſic ſi terre alicuius ſubijciunt̃ in
terdicto videt̃ intelligi ēt de terris ſibi adherentibus ⁊ lʒ
coherens ſit interdictus non tñ coheres adherētis ⁊ ſile
eſt in excuſatione q̄ non trahit̃ in tertiam ꝑſonam ſm Io.
an.qui remittit ad nōta in.c.cum deſideres de ſen.excō.⁊
47 ſic infert hic dn̄s Pet.de ancha.† ꝙ mādatum factum ↄ̄
principalē extendit̃ ↄ̄ auxiliantē.ſed pro certo iſte tex.loq
tur in iterdicto ⁊ ſpāle videt̃ in iterdicto ꝑ.c.ſi ciuitas.⁊ ꝑ
c.ſi ſnīa de ſen.excō.li.vj.ne ↄtēnat̃ neruus eccl̄iaſtice diſci
pline.ergo in ↄ̄rium erit ius cōe in alio caſu niſi dicas ꝙ
lʒ ex verbis non cōprehēdat̃ preſtās auxilium tñ cōprehē
dit̃ ex mēte.vñ dixit.l.mentē ſenatus fore plenius accipiē
dam.l.cetera.§.pe.ff.de legi.⁊ lʒ iſta non eēt ꝓpria terra
regis tñ erat itra regnum Frācie ſm collectariū.⁊ ſic ha
48 bes† ꝙ lʒ genitiuus importet dn̄ium.l.qntus §.argēto.ff.
de auro ⁊ argēto legato.l.ij.§.in locū.ff.de religio.⁊ ſum
pti.fune.tñ verificat̃ in loco adherenti.facit glo.que repu
tat̃ ſing.in.l.ij.ff.de orig.iur.vbi venit fundus locat⁹. naʒ
ruſtici dn̄t iſte fundus eſt meus.⁊ nihilominus eſt eis lo
catus de quo dicetur in glo. ¶ No.ibi nr̄m interpetrare
49 mādatum tex.ſingu.† qḋ legatus delatere interpetrat̃ du
a bia verba mādati pape[a] ita allegant iſtum tex. Moder.
50 in.l.i.ff.ſi cer.peta. ¶ No.ibi ſnīam ꝓmulgauit† ꝙ papa
equiperat ſnīam ⁊ ↄſtitutionem.vide per Ioā. de ana.in
c.romana de ſen.excō.vbi ponit multas dr̄ias. Item ſen
tentiā ⁊ ↄſtitutio.ſed papa hic equipat q̄rtum ad hoc qḋ
non requirat̃ ſnīam publice latā auribus ſingulor̄ incul
51 cari. ¶ No.ibi tunc temporis† ꝙ cum aliquis incidit in
aliquam cenſurā tanq̄ʒ fauens licet fauere deſinat non ex
hoc tollitur ſnīa.c.ſacro de ſen.excō. vide que pulchre di
52 xi in.c.ex lr̄is de conſti. ¶ No. ibi liquido conſtat† ꝙ ſuf
fraganei tenent̃ ſuare gn̄ale interdictū cum vident eccle
ſiam metropolitanā illud ſeruare lʒ de ſnīa interdicti pro
bationē non habeant.facit qḋ habet̃ in cle.i.de ſen. excō.
53 ¶ Not.ibi recepiſſet† ꝙ electio pōt fieri loco interdicto
ſic determinauit Hogutio non enim eſt electio ſacr̄m ſed
quedam obligatio ⁊ ↄ̄ctus.argu.c.i.⁊.c.cū inter canoni
cos.ꝫ.ti.i.ꝑ interdictū enim ſolum ꝓhibent̃ diuina eccl̄ie
ſacramēta.c.ſi.de ſen.excō.lib.vj.ſʒ illud eſt tale ergo ⁊c̃.
Itē facit pro hoc capl̃m ſignificaſti.ꝫ.de eo q duxit in ma
trimoniū. Preterea hoc non eſt ꝓhibitum ergo eſt con
54 ceſſum.ij.q.v.conſuluiſti† ⁊ penalia ſunt reſtringēda.c.in
penis de reg.iur.lib.vj.non obſtat.c.vbi ꝑiculuʒ.§. porro
de elec.lib.vj.qꝛ eſt ſpeciale in electis pape. ⁊ ēt ibi facta
55 tenent vt ibi no. ¶ No.ibi nos igit̃† ꝙ p̄latus debet eſſe
promptus in vlciſcēdo ⁊ puniendo in obedientiā ſubdi
tor̄ ⁊ ꝙ pactum eſt non ſubſiſtēte cā rōnabili parcere in
obedientibus de hoc dicet̃ in glo.⁊ facit illud qḋ ſcripſit
Seneca in libro de vitijs honeſtū ⁊ magnū vendūe gētis
eſt ignoſcere.⁊ facit illud qḋ ſcribit̃ in illo Virgiliano tu
regere imperio pp̄los romane momēto parcere ſubiectis
56 ⁊ debellare ſupbos. ¶ No.ibi vlciſci† qꝛ capit̃ in bonā
ꝑtem pro pena iuris iponēda.⁊ hoc qñ refert ad delictuʒ
ꝙ eſt bene nota.pp ſtatuta diſponētia ꝙ iudex poſſit vlci
ſci delicta ⁊ offenſus poſſit ſe vlciſci contra offendentem.
57 ¶ No.ibi ne in obediētia pulchrū ⁊ elegantē tex.† ꝙ pe
na malor̄ vr̄ prodeſſe bonis. ⁊ hoc iō qꝛ magis relucet

[a] ¶ Pape. Facit ꝙ voluit d. Cardi. in cle. qꝛ contingit in ꝑn.v.q.de religio.do.allegāt tex.in.c. quod tranſlatōem ō offi.leg.⁊ not. glo.in.c.ſi abbatē de elec.in vi.vbi nōnulli ſcribētes multa ad mām facientia ↄgeſſit

[b] ¶ Dn̄o. vid ꝓ hoc.ſpecul. in ti.ō ꝓcu.§. vt autver.cete rū ⁊ in ti.de cō ſeſ.§.nunc vidē dū quo ad appellādū tñ nō pōt nocere vt tenet elegāter bal.in.l. obſeruarem vl.col. ꝟ.deinde.C.q̄ appel.nō reci. ⁊.d.Anto. de hut.in.c.tua ō cohabi. cle. ⁊ mulie.vbi late moderniores ſcribētes.

iuſtitia bonor̄ ex punitiōe malor̄.vñ ſcribit̃ in pſalmo le
tabit̃ iuſtus cū videbit vindictā māus ſuas lauabit i ſan
guine peccator̄.⁊ multi theologi aſſerūt ꝙ pater exiſtēs
beat⁹ gaudet videre filiū in iferno. ¶ No.ibi attēdentes
58 † ꝙ in obediētia ſeu ↄtumacia eſt pena digna vltione eſt
enim peccatū grauiſſimū.viij.q.i.c.ſciendū.⁊ in veteri le
ge.Capite puniebant̃ in obediētes.xi.q.iij.c.ad ſit.c.ij.de
maio.⁊ obedi.imo eſt crimen ydolatrie.vt in.d.c.ſciēduʒ
imo minima in obediētia digna eſt excōicatione glo. eſt
ſing.in.c.ſi duo.xcvj.di.⁊ ſi cōmittat̃ iduce belli punit̃ pe
na capitis.l.omne delicuʒ.§.ↄtumatia.ff.de re mili. ⁊ pl⁹
peccat cōtumax in faciēd.vt hic q̄ʒ in omittēd.d.l. ſi ſuus
ff.de ꝟbo.obli.lʒ qñq̄ʒ non facere appellet̃ factū.vt in.l.ſi
mora.ff.ſolu.ma.Eſt eni talis culpa in obediētia in q̄ cul
pa ē relaxare vindictā qñq̄ʒ tñ miſericordia adhibēda ē. vñ
Salomon miſericordia ⁊ ꝟitas cuſtodiūt regē ⁊ roborat̃
clemētia tron⁹ eius.⁊ apō Senecā in declamatiōib⁹ peri
ret orbis niſi miſericordia regeret.⁊ apud Alexādrū De
moſtenes belliſſime porauit . nihil habet Alexāder nam
tue melius vel fortuna tua maius q̄ʒ vt poſſis ſeruare plu
rimos nihil ē.n.qḋ nos ad deos accedeṙ ſinat q̄ʒ miſericor
dia.⁊ ꝑ Marcū Ciceronē qꝛ pro Archia poeta.⁊ pro de
iotaro rege.⁊ pro marcho marcello apud Ceſarem pul
cherrime porauit. ¶ No.ibi canonicas ſanctiones pro
59 allegatione gn̄ali† ſufficit enim dicere ita eſt lege cautuʒ
de quo plene vide do.Anto.in.c.veſtra de cohabi.cler. ⁊
60 mulie. ¶ No.ibi quidaʒ ſūt culpe ꝓ hoc facit† qꝛ malefi
cia non debent remanere ipunita.c.vt fame de ſen.excō.⁊
l.ita vulnerat⁹.ff.ad.l.acquil. ¶ No. ibi nō ſemꝑ poſtu
61 lantem† ꝙ in ſnīa exprimit̃ cā regulr̄ tñ contra.c. ſicut de
re iudi.Sed hic exprimit̃ iō qꝛ ſi poſtulatio fuiſſet caſſa
ta non expſſa cā potuiſſet eſſe dubium ꝙ fuiſſet caſſata vi
tio forme.⁊ iō potuiſſet iteriʒ poſtulari.c. ſuper eo.ꝫ.ti.i.
Item tūc non fuiſſent ipſo iure ꝑuati poteſtate poſtulan
62 di ſed ꝑuandi.ꝫ.ti.i.c.qꝛ ꝓpter. ¶ No.ibi ꝓ humilib⁹† ꝙ
plena ⁊ vera obedientia debet in ſe habere humilitatem
¶ No.ibi lʒ ꝙ poſtulandus dʒ ↄuenire poſtulantibus.l.
63 celicolar̄.C.de iude.⁊ eſt arg.† ꝙ quis dʒ eligere ſocium
ↄuenientem ſuo ꝓpoſito ⁊ ſuis moribus.facit cle.i.de ele
ctio.c.diuerſis fallacijs de cleri.coniuga. ⁊ ſic male ſoci
ant ſe legiſta ⁊ artiſta. ¶ No.ibi abuſi† ꝙ inuanū labo
64 rat qui ſupplicat pape ꝓ ꝑſona nō grata ſibi qꝛ nō eſt ve
riſimile ꝙ gratia ↄcedat̃ odioſis.l.lucius.§.lucius.ff.ō le
65 ga.ij. ¶ No.ibi benignitas† ꝙ benignū ē parcere ꝓſtra
ctis ſicut nobilis ira leonis. ¶ No.ibi ↄgrus dic digna
eo ipſo ꝙ nō eſt demerita.l.cū qdaʒ. ⁊.l.cū pater.§.rogo
66 de leg.ij. ¶ No.ibi vt indignū† ꝙ ſicut eligens indignū
priuat̃ ptāte eligendi ita priuat̃ poſtulās indignuʒ ptāte
poſtulādi ↄſtitutio ergo.c.cū incūctis.ꝫ.ti.i.q̄ loquit̃ in ele
ctione hʒ locū in poſtulatiōe vt hic ꝙ eſt ver̄ qñ poſtula
tio fit de indigno indignitate indiſpēſabili vt hic ⁊ in.c.ꝫ.
ꝓxi.de quo dicet̃ in glo. ¶ Oppo.ꝙ poſtulatio ēt nō va
luerit ex alia etiaʒ cā q̄ʒ hic expſſa.vñ videt̃ ꝙ nō tenuerit
poſtulatio facta pēdente appellatiōe gl.i.r̄ndet ꝙ iſta ap
pellatio nō tenuit qꝛ fuit interpoſita ſine iuſta cā q̄ſi velit
ꝙ hic nō appeat de cā iuſta dicit ꝙ ēt opʒ ꝙ hic ſeruetur
forma.c.i.de elec.li.vj.⁊ hoc ſi ↄ̄ tertiā ꝑſonā appellet̃.c.
vt circa de elec.lib.vj.vel ſm Inno.iſte renūciauit appel
lat.tacite vel expſſe ꝓ hoc facit lr̄a ibi ↄuenientes in vnū
ex hoc.n.ꝑ actum ↄ̄rium vr̄ recedere ab appellatiōe.arg.
67 c.ſolicitudinē.⁊.c.an ſit de appel.† An ſi aūt poſſint recede
re appellātes ab appellatiōe in cā electionis hr̄ in.c.quā
68 uis de elec.lib.vj. ¶ Oppo.tex.hic innuit† ꝙ ↄfeſſio pro
b curā.ficta ꝑ taciturnitatē noceat dn̄o[b] ↄ̄ de.l.ſi fine.§.ſi de
fenſor.al's eſt.l.ſi defenſor.ff.de iterroga.actio.glo. q̄ inci
pit ex hoc vr̄ format iſtud ↄ̄ ⁊c̃.nō obſtat ſʒ colligit̃ ſolo
ex apoſtillis Io.an.⁊ ↄſidera tres caſus aut eſt ꝓcur.ſine
mandā.⁊ loqt̃ ↄ̄ aut cū mādā.⁊ tūc aut dn̄s vult ꝓbare ↄ̄
ↄfeſſionē ꝓcur.⁊ pōt ſicut ↄ̄ ꝓpriā ↄfeſſionē probarī. rem
aliter ſe hēre.⁊ ita loquit̃.l.certum.§. pen.ff. confeſ. Aut
nihil ꝓbat

nihil probat in ꝯtrium ⁊ ꝑiudicat ſibi ꝯfeſſio ꝓcuratoris
ficta ⁊ dicit do. Pet. de ancha. ꝙ ſm Inno. iſte tex. intel
ligit̃ de ꝯfeſſione ꝓcur. nõ expꝛeſſa ſed ꝑſumpta a iure rõne
taciturnitatis ex quo elegã. colligit̃ ſm eum ꝙ. c. ij. de cõ
feſ. in. vi. hʒ locum non ſolum in ꝑſona ꝑncipali vt ſua ta
citurnitas ſi eſt monit⁹ ⁊ iuſſus hẽatur pro ꝯfeſſo. Sed ẽt
hʒ locum in ꝓcur. ipſius litis vt ꝯfeſſio ficta ꝓcur. noceat
dño ꝙ dicit eſſe ſũme nõndũ. ⁊ ad hoc adducit ꝙ no. Io
an. andre. in. c. per inquiſitionẽ de elec. ⁊ qḋ voluit Bar. in
l. eius q delatorẽ. ff. de iure fiſci. ſed refert do. Pet. ꝙ mul
ti de hoc iterrogati rñderent ꝯ̃ qꝛ regulr̃ delictum ꝓcura
toris ſicut eſt illud in tacẽdo non vr̃ ꝓcuratoris nocẽ dño
vt in. c. i. vt lite nõ ꝯteſta. ⁊ in. l. iij. §. ſi ꝓcurator. ff. qḋ quiſqʒ
iur. Sed tu ꝯſidera qꝛ pro certo hoc dictũ non colligit̃ h
non. n. interuenit ſola taciturnitas ꝓcuratoris circa iſtud
factum. imo interrogat⁹ a papa ſi ep̃s obſeruauerat gñale
iterdictũ rñdit per modũ excuſationis. pmo qꝛ ignora
uerat fuiſſe appoſitũ interdictũ. ſcḋo qꝛ ep̃s non tenebat̃
illud obſeruare qꝛ cum fuiſſet appoſitũ in terris regis frã
cie non cõprehẽdebat̃ dioceſis epi. nã ex iſtis excuſationi
bus non reſultat facta ꝯfeſſio. imo vr̃ ꝯfeſſio ſatis expꝛeſſa.
vñ non ꝓbãdo ignorantiã ꝑſũptio eſt ꝙ ſciuerat ⁊ ad. l. ſi
defenſor. rñdet qḋ loquit̃ in defenſore q non hẽbat mãda
tum. ⁊ ad. l. certum. §. pe. dicas ꝙ loquit̃ in ꝓcur. q per er
rorem fuerat ꝯfeſſus occidiſſe illum q tp̃e ꝯfeſſionis viue
bat. ¶ In glo. iij. oppone ꝙ debuerit audiri ꝓcura. alle
gans ignorantiã poſtulati. nã regulr̃ ignorantia ꝑſumit̃
niſi probet̃ ſcia. l. vere. ff. de proba. ⁊ decretũ ñ ligat igno
rantẽ. l. fi. ff. de elec. ab ordi. fac. lxxxij. di. c. ꝓpoſuiſti. Scie
tiam. n. non ignorantiã cupimus allegari. l. gñali. C. de ta
69 bul. lib. x. Glo. rñdet † ꝙ illa regula fallit qñ ꝯſtitutio eſt
publice ꝓmulgata non. n. ꝑſumit̃ ignorantia ſed ſcia. xvj.
di. c. qḋ dicitũ. ⁊ qḋ habet̃ p glo. in. l. ſi tutor. C. de peri. tu
to. ⁊ ex glo. iſta ꝯiuncto tex. colligit̃ † ꝙ quilibet de ꝓuin
70 cia ꝑſumit̃ ſcire q̃ publice fiunt in aliqua pte ꝓuincie. nã
ſñia interdicti fuit publice ꝓmulgata in certa pte ꝓuincie
⁊ oẽs tñ de ꝓuincia ꝑſumit̃ ſcire ꝙ itellige ȯ factis ꝯcernẽ
tibus totam ꝓuinciã. Sed in factis ꝯcernẽtibus vnã dio
ceſim. ſecus ſolũ. n. ꝑſumit̃ ſcire ille q eſt in dioceſi. non ẽt
ille q eſt in ꝓuincia. vñ exiſtens ex̃ dioceſi. ꝓbabilit̃ allẽgat
ignorantiã eoꝝ q̃ facta ſunt in dioceſi. vt eſt no. tex. in. c. ſi.
qui mã. accu. poſ. idẽ dicendũ eſt in his q̃ ꝯcernunt ciuita
tem qꝛ ꝑſumit̃ ignorãtia eoꝝ q̃ fiunt in ciuitate qꝛ ex quo
factum ꝯuenit totum locum dũtaxat non ꝑſumit̃ ſcia niſi
ex quo ad exiſtẽtes in loco illo. vt dicit Inno. in rub. de cõ
ſuetu. Cy. ⁊ Bal. in. l. i. C. de ſũma tri. ⁊ dicit Bal. hic ꝙ
regula ocã. l. verius hʒ locum in his q̃ ſunt p ſe nata. i. nã
71 liter inſita. l. veniam. C. de in ius vocã. † qꝛ homo eſt aial̃
rationale. iõ ꝑſumit̃ ſcire ⁊ q̃ ſunt manifeſta ex nã vel q̃ſi.
72 † dicit ẽt ꝙ ſunt qdam q non ꝑſumunt̃ ignorare vt vxor, ⁊
alij domeſtici ꝑſumit̃. n. vxor ſcire res q̃ ſunt in domo ma
riti. vt in. l. ij. C. qñ ⁊ qbus q̃rta pars ȯ. lib. x. imo ſunt ma
gis idonei teſtes q̃ȝ extnei. Itẽ ad probãdã etatem pp aſſi
duam ꝯuerſationẽ. l. de tutela. C. ȯ in integrũ reſti. mino.
Itẽ rõne officij. l. tutores. ff. de ꝯſir. tuto. ⁊ ſi nã dictat vnũ
expꝛeſſe. ⁊ rõ dicit ꝯ̃ non credat̃ ſuis ṽbis. l. ſi forte. ff. de ca
ſtren. pecul. † qꝛ ſmones veſtri debent ꝯuenire reb⁹ ſenſa
73 tis. l. ꝯfeſſionibus. ff. de iterroga. actio. idẽ voluit magnus
Auerois quẽ rettuli in. c. fi. ȯ. de ꝯſue. ¶ In gl. ibi publi
74 ce vſqʒ ad fi. tene mẽti eã vult. n. † ꝙ p publicationẽ publi
ce factã ꝑſumat̃ ſcia ẽt ſi ad citatũ non ꝑueniat ⁊ ẽt dicit
qḋ ſola fama facit plenã ꝓbationẽ vt interdictũ ſupioris
obſeruat̃. Sicut dicimus quo ad excõicatũ. vt in. c. illud
75 de cleri. excõ. miniſtrã. Et rõ eſſe põt † qꝛ vbi agit̃ de mo
dico ꝑiudicio fama facit plenã probationẽ. vt in. c. venies
de teſti. Itẽ qꝛ in iſtis ſpũalibus debemus tenere in dubio
qḋ eſt tutius. vt in. c. iuuenis de ſponſ. Et ſic vult iſta glo.
76 ſufficere † ꝙ ꝯſtitutio ſic edita in publico ⁊ publicata per
habentẽ auctoritatẽ publicãdi in factis gñalib⁹ ſed in fa
cto ſpũali alicuius ꝑſone requirit̃ ꝙ fiat publicatio ſibi vel

ſuo ꝓcur. l. i. poſt prin. ff. de liber. agno. Et inquãtũ vult
ꝙ ſola fama faciat ſufficientẽ probationẽ eſt ſingularis ⁊
a alibi non reperit̃. ¶ In glo. q̃ regi opponit iſta glo. ꝙ i
terpꝛetatio decretalis nõ fuit in iure ꝯſona qꝛ ex quo iter
dictũ fuit latũ in terra regis debuit intelligi tñ de terra
77 que erat ꝓpꝛia regis. Et in qua rex hʒ dñium † gtũs enim
importat dñium. l. ij. §. in locum. ff. de relig. ⁊ ſump. fune.
Glo. iſta ſoluit dupliciť dicens ꝙ bona fuit interpetratio
cardinalis qꝛ hic fit larga interpetratio ad terras q̃ regi
tũc adherebãt preſtãdo auxilium. Et itellige auxilium in
crimine p̃ id qḋ ſequit̃ hic in glo. inquãtũ allẽgat. c. nup. ⁊
c. ꝯcubine. ⁊ hec ſolõ vera eſt in ſe ſed nimis reſtringit tex.
Itẽ non vr̃ hic qḋ hec terra faueret regi in crimine ſꝫ de
fendẽdo hanc ſolonem exponit lr̃a ibi adherebat. i. aſſiſte
bat fauẽdo lʒ aliqui intelligãt de adherentia vicinitatis.
de pen. diſt. i. ſi ꝯtinuo qḋ non ꝓcedit qꝛ ſm hoc ſequeret̃
ꝙ interdicta vna terra ꝙ tot⁹ mũdus eẽt interdictus ꝙ
ſi vna terra eẽt interdicta ẽt eius coherens. ſic Italia co
herẽs iſti ⁊ de alijs coherẽtibus vna alteri. ſed iſta repro
batio mihi non vr̃ vera qꝛ interdictũ ſicut excõmunicatio
non trãſit in tertiam ꝑſonã ſicut ſupius dictũ eſt. vñ nec il
lud datur eccl̃ie interdicto ne vileſcat nimis eccl̃ie diſci
plina vr̃ qḋ iterdicta ciuitate. Si eẽt alia ciuitas coherẽs
ꝙ illi de ciuitate interdicta irent ad diuina ad ciuitatem
coherentẽ videret̃ qḋ eſſet iterdicta illa ciuitas minus vi
cina ⁊ coherens. arg. c. ſi ciuitas de ſen. excõ. li. vj. Scḋo
glo. ſoluit fatẽdo iſtam terrã fore regis quo ad iuriſditio
nẽ lʒ nõ quo ad ꝓpꝛietatẽ. ⁊ iõ totũ regnũ fuit ſuppoſitũ
interdicto pp ꝯtumaciã regis. c. non eſt de ſpon. c. ſane de
offi. delega. ⁊ pro hoc inducit Philippus qꝛ tota Italia
eſt de imperio. lʒ impator ibi hẽat pauca domicilia. i. ſua
facit ẽt † qḋ oĩ impator eſt dñs mũdi quo ad ꝓtectionẽ ⁊
78 iuriſditionẽ. l. deprecatio. ff. ad. l. rodiã de iactu. l. i. C. de
rap. virg. in ṽbo nr̃i. ⁊ dicit Goffre. qḋ lʒ barones tenerẽt
illam tñ qꝛ ſub rege erat locus eſt interdictis p. d. c. ſane.
⁊. d. c. non eſt. Sed ꝯ̃ ſolonem glo. inquãtum dicit qḋ hic
fit larga iterpetratio. ¶ Opponit qꝛ cũ hic agat̃ de pe
na dʒ potius reſtringi q̃ȝ ampliari. vt in. §. pe. de pen. di. i.
⁊. c. in penis de regu. iur. lib. vj. Sed dici põt † ꝙ cũ iſta ſit
79 pena medicinalis ⁊ tendat in fauorẽ anime. vt in. c. cũ me
dicinalis de ſen. excõ. lib. vj. fit iterpetratio in ptem dete
riorẽ vt in ptem fauorabiliorẽ. ex quo agit̃ de ſalute ani
me. vt no. glo. vlti. q̃ ad hoc reputat̃ ſing. in. c. vno de ſeru
tinio. Tñ iſtud ꝓcedit quatenus agit̃ de fauore anime. ſʒ
nõ in quãtũ ad indulgendã inhabilitatẽ in foro iudicia
li. qꝛ hoc reſpectu hʒ locum regula in penis li. vj. Et ſic cũ
agat̃ de inhabilitate iſtius epi quo ad foꝝ iudiciale vt re
pellat̃ ⁊ non admittat̃ poſtulatio facta de eo ceſſat h rõ
⁊ difficile eſt ſubſtinere hãc ſolonẽ pro ipſa tñ facit qꝛ pa
pa mãdauit interdici terrã regis. ideſt eam quã regit. ſec⁹
ſi mãdauit interdici terrã que ſit ſua quo ad dñiũ. vt. d. l.
ij. §. in locũ. Dat̃ alia ſolõ ꝙ ẽt ſi ex vi verboꝝ nõ potuiſ
ſet legat⁹ iterpetrare tñ certũ erat qḋ fuerit mẽte legatio
nis vt res potius valeat q̃ȝ pereat. c. abbate de ṽbo. ſigni.
80 ſm Inn. qꝛ eſt bene no. † qḋ ad hoc vt actus valeat fit lar
ga iterpetratio. Tn alle. no. tex. l. ⁊ ꝓculus. ff. de vſufruc.
l. ⁊ puto. ff. fami. hercis. l. pater. §. ꝯditionũ ṽba. ff. de ꝯdi.
⁊ demõ. Item dat̃ alia ſolõ ꝙ lʒ terra nõ fuiſſet regis tñ
forte erat dotalis ⁊ marit⁹ vr̃ dñs rei dotalis. l. doce an
81 cillã. C. de rei vendi. † tñ hec ſolõ diuinat ad iſtũ tex. iõ eſt
reiciẽda. vt eſt glo. ſing. in. c. prouinciã q filij ſint legi. legi
ſte allẽgat aliam ſing. in. l. filium quẽ habentẽ. C. fami. her.
⁊ iõ tenebim⁹ ſolones ꝑcedẽtes. Et ſic cũ mãdat̃ iterdici
82 terra alicui⁹ venit ẽt terra i q̃ hʒ iuriſditionẽ. † Quid ȯ ter
ra in q̃ hʒ vſufru. dic idẽ vt no. in. c. ſi ſententia de ſen. excõ
muni. li. vi. per Io. an. quid ſi ſit pignori data dic idẽ. c.
83 cum Bertoldus de re iudi. facit qḋ no. in. d. c. ſi ſñia † qḋ
ſi eſt feudalis vel emphiteota dicit qḋ intelligit̃ iterdicta
ſicẽt ea in qua habet vſumfructũ qd ſi tyrannus occupat
terrã ⁊ tʒ p vim dicit ꝙ non erit iterdicta illa terra vide

a ¶ Repit̃. cũ
ſm bar. l. i. aag
nã. §. cũ me ab
ſcie. ff. õne. ge.
nec ſemiplenã
facit ꝓbatões
allegat. l. iij. §.
idẽ diuus. ff. ȯ
teſt. ⁊ ſic regu
lari ſcḋʒ cõeȝ
opi. q̃ in ꝓcti
ca ſeruatur ſe
miplene ꝓbet
vt tȝ elegãter
Salyc. in. l. eag
dẽ in vlt. col.
C. de accu. p q̃
vide. d. alex. ȯ
imo. in ꝯſi. xix
in quarta pte
vbi multa pul
chꝛa reperies

do.Cardin.in.c.i.de pen.¶ Opponiť q̄ꝺ imo in premiſ.
q̄onibus non debeat cenſeri terra interdicta niſi ea i qua
hꝫ dn̄ium ⁊ h ex q̄ mādauit interdici terrā ipſius q2 gt̄us
importat dn̄ium.d.l.ij.§.in locū ſoluit.d.Card.q̄ꝺ ēt pōt
84 iportare poſſeſſionē vt ſi ab eo terra acomodata puta ſta
tuto cauetur ꝙ qcūqꝫ trāſtulerit rē alicuius intelligitur
de re etiaꝫ ab illo poſſeſſa ⁊ q̄uocunqꝫ eius interſit.l.i. in
prin.⁊.§.ait pretor ⁊ ſequēti.ff.nau.cau.ſta.Et allegat ꝙ
notat Bart.in rubri.ff.de noui oper.nun. ⁊ dicit accipiē
dā ſignificationē ⁊ ꝯgruenteꝫ mãe in quo exp̄miť vt per
85 glo.in.l.quotiēs.ff.de verbo.obliga.Dic ēt † quod debe
mus iterpetrari verba ſm cōem modū loquēdi .c.ex lr̄is
de ſpō.l.liboꝝ.§.ꝙ tn̄ caſſius.ff.de lega.iij. ⁊ ſic cum iter
diciť terra alicuius debet intelligi de terra in qua eſt do
minꝰ vel in qua hꝫ aliq̄ꝺ dominiū vt.Si hēat iuriſditio
nē in ea vel ſi ei adhereat fauēdo vel ſi habet eaꝫ a como
86 datam vel pignoratā ⁊ ex hoc īfert do.Car.† ꝙ ſi habet
terrā recom̄ēdatā ēt erit interdicta ꝙ itelligit dūmō ex ta
li recomēdatione hēat ex ea comodū p̄ncipaliter nā ſi eēt
exiguū comodū forte ſecus eſſet ſm eum arg.c.i. de in in
tegrum reſti.q2 tūc nō pōt dici ſua ꝙ bene notat pp mul
tas terras recomēdatas dn̄is tēporalibus nō ſoluentes
eis niſi p̄uum munus ⁊ ita reſidet hic do.Cardi.Bal.ve
ro ſoluit ꝯria vꝫ ꝙ ciuitas erat de vniuerſali territorio re
gni ⁊ circunferebať a regno vt diceř poſſumus ꝙ ois eiꝰ
virtus ꝓtegebať in regno vn̄ merito legatꝰ.fuit interpres
pape.faciēdo iuxta mādatū ꝙ idē papa mādaſſet ſi ſciuiſ
ſet allegat glo.ordi.⁊ elegantem in.l.tale pactū.§.fi.ff.de
pac.⁊ ſic rōne vniuerſitatis ſpectabat ad regē lꝫ nō ratio
ne ſpecialis cure vel iuriſditionis.Ad aliud de ſignifica
tione gentiui dicit ꝙ hic poniť large ſm iſtā gl.⁊ ſeruať
in quocūqꝫ modicā ſup̄ioritatē habēte.l.liber. homo.§.
87 ſeruus.ff.de verbo.obli.l.talē.§.fi.ff.ꝺ here.inſti.† Nō eni
ſemp gt̄us importat dominium ſicut erat h q̄nqꝫ ꝯſidera
tur magis aliā rē q̄ꝫ dn̄ium ſicut erat hic q2 mēs interdi
cti erat fūdata in rōe adherētie ⁊ ſic colliť ꝙ id ꝙ ꝺ vno
dř vř dcm̄ de adherētibus ⁊ ſequacibꝰ ar.l.ſcimus.C.de
agri.⁊ cenſi.lib. xi.ſed domi. Abb.ex hac gloſ. colligit
88 † ꝙ vbi ceſſat larga interpetratio appellatione ſuaꝝ ter
89 raꝝ nō veniūt terre adherentes.Et iducit ad q̄onē † duo
principes fecerūt paceꝫ ⁊ ſub pena ꝓmiſerūt nō offendē
ſe nec terras ſuas an includanť terre adherētes ⁊ credit
ꝙ nō qui in ꝯtibus ceſſat iſta larga iterpetratio vt in.c.
cū dilecti.de dona.⁊ allſat tex.valde nota.in.c.ad appella
tionē de re iudi.li.vi. vbi adherentia nō includūť in ep̄a
li pace. niſi exp̄manť.Et allſat Inno.ibi comēdantē fide
litatē eccle.ro. que nūqꝫ voluit hr̄e pacē nec pacis tracta
tū niſi premitteret de adherentibꝰ ⁊ coꝝ idēnitates ⁊ col
ligit ꝙ infideles agunt faciētꝰ.pacē nō includeñ.eos q ſibi
auxiliū preſtiterit alias ēt dcm̄ Bar.in rubrica.ff.de noui
ope.nūc.vbi voluit quod genitiuus ꝓprie ſtricte iportet
dn̄ium ⁊ iō in ſtatutis ſtircta dꝫ fieri iterpetratio ⁊ ſm cō
munē modū loq̄ndi cōprehēdunť ñ ſolū dn̄i ⁊ poſſeſſores
ſed ēt ſimplices detētores vt comodatarij depoſitarij ⁊ ſi
miles hn̄tes equuꝫ acomodatū dicūt iſte equus eſt meus
⁊ coloni appellāt poſſeſſionē ſuā q̄ꝫ colūt vt eſt gl. in.l.ij
ff.de orig.iur. ⁊ hunc modū loquendi dicit ſeruañ. eē in.
ſtatutis arg.d.c.ex lr̄is.Sed ceſſando cōi mō loquēdi eſt
aduertē.an mã ſit ſtricta an fauorabilis ⁊ ita reſidet.Sꝫ
do.Anto.būt.ſe expedit ꝙ genetiuus de ꝓprio ſignifica
tu iportet dn̄ium vel poſſeſſionē ⁊ iō ſi ſtatutum diſponit
ingrēdiēteꝫ domū alicuius itelligiť ſi habeat dn̄iū vř poſ
ſionē eius ⁊ aliud nō dicit.ſꝫ Joā.de imo.allſat Bar.i p̄
facta ru.⁊ ſic reſidet Bar.ꝙ ibi dic̄ ꝙ ꝓprie ſtricte gt̄us
iportat dn̄iū ſꝫ q̄n poniť in lege dꝫ aſſumi ꝓut magis ꝯgru
it mãe in qua pōitur allegat glo.in.d.l.q̄tiēs.Sed de ſcō
90 to dicit dubitari poſſe † diſpōit.n.ꝙ q̄uocūqꝫ accepit rē al
terius puniať an ſignificet dn̄iū ⁊ dicit ꝙ ꝓprie ſtricte ſic
Sꝫ ꝺ quadā ſignificatione lata ⁊ i ꝓpria iportat poſſeſſio
nē iō in ſtatutis debemꝰ cape ſm ꝓpriam ſignificationeꝫ

vt.l.non aliꝰ.ff.de leg.iij.tn̄ pp cōem vſum loquendi capi
tur pro detētatione poſſeſſionis.d.l.liberoꝝ.§.ꝙ tn̄ caſſi
us ⁊ ꝙ iſte ſit cōis modus loquendi probatur per gloſ.
d.l.ij.de origi.iur.Sed Jo.de imo.ibi nō tenet hoc dcm̄
⁊ moueť q2 in penis dꝫ fieri ſtricta et ꝓpria interpetratio
l.ſi preſes.ff.de pen.⁊ ſic in dubio dꝫ verificari in dn̄io nec
obſtat glo.in.d.l.ij.que vult q̄ꝺ verificeť in detentatoř q2
eſſet abſurdū hoc dr̄e in ſtatutis maxime penalibꝰ.Item
illa gl.procedit q̄n ex euidētia facti pōt p̄cipi mēs diſpo
nentis ꝙ ſi collonus dicat iſte fundus eſt meus ex mentē
cuius intelligiť.i.ꝑ me.detentus.Sed vbi ex euidentiā
facti nō poſſit colligi mens loquentꝰ.nec ex rōne ſubiecte
mãe tunc in dubio ſm cōem vſum loquendi genitiuus ſi
gnificat dn̄iū vn̄ ſi aliqs dicat iſta res eſt mea intelligiť q̄
ad dn̄inm aliud nō dicit.Et Lo.roma.in dicta rubri.dic̄
ꝙ i penalibꝰ ſtatutꝰ ſm cōem modū loquendi dꝫ intelli
gi allegat Jo.an.in.c.fūdamēta de elect.li.vi.vbi voluit
91 † ꝙ ius loquens de nepote in penalibus dꝫ intelligi ſm
cōem vſum loquendi allſat gloſ.in.c.cupientes de elec.li.
vi.⁊.c.nonnulli de reſcri. ⁊ tex.in.c.p̄nti.§.loca.de p̄ben.
92 li.vi.que voluit † ꝙ appellatiōe dicte veniat dicta vulga
ris ⁊ nō legalis ⁊ idem allſat Bal.i.l.i.C.de ſucceſ. edi.
93 ⁊ in.c.i.de ſucceſſ.feu.⁊ in.l.i.C.de ſer.fugi.vbi dicit † ꝙ
v̄ba ſtatutoꝝ editā a p̄te dꝫ itelligi ſm cōeꝫ modū loq̄ndi
p̄toꝝ.l.ſi dn̄iū i ſi.ibi ñ ita vt vulgꝰ opinať.ff.ꝺ euic.⁊ tex.
i.l.itē p̄tor.ff.ꝺ ſuis ⁊ legi.gl.i.l.q̄ꝺ ſi nepotes.ff.ꝺ teſta.tu
te.dicit etiaꝫ q̄ꝺ in penalibꝰ genitiuus nō iportat dn̄ium
allſat iſtum tex.melius feciſſet allegare glo.⁊ dicit hoc te
nere Jo.an.in.c.ſi ſn̄ia ꝺ ſen.excō.li.vi.Dic̄ ēt ꝙ genitiuꝰ
de iure cano.denotat ſimplicē adminiſtrationē vt eſt tex.
in.c.ꝑ illoꝝ de prebē.ſalua pace ſua dicas illud iō eſt q2
94 ſubiecta mã hoc requirit † prelatꝰ eniꝫ nō ē dn̄s reꝝ eccl̄ie
ſed xp̄s vt per Innoc.i.c.paſtoralis de cā poſſ.⁊ ꝓprie.⁊
in.c.in lr̄is de reſti.ſpol.⁊ dictať in.c.cū carpeñ.de verb.
ſigni.Dicit ēt ꝙ de iure ciuili genitiuus iportat ſolū dn̄i
b umᵇ allſat.l.i.§.i.ff.de ſeruo.corrup.vbi appellatōe ſui cor
rupti.non venit ſuus bona fide poſſeſ.⁊ ita reſidet .Abi
rañ.eſt ꝺ iſto hoie q2 imo de iuř ciuili genitiuꝰ nō iportat
dn̄iū.l.i.§.itē p̄mittit ibi ꝺ his .ff.nau.cau.ſta.⁊ i.l.lex cor
nelia.§.domū.ff.ꝺ i iuř iō dicas ꝙ genitiuꝰ determinať ſe
cūdū ſubiectā mãꝫ tā de iure ciuili q̄ꝫ ꝺ iuř cano.⁊ v̄ificeť
dn̄io ⁊ in poſſeſſiōe ⁊ idetētatiōe ⁊ ita qcūit truffať tn̄ in
nube de dn̄o meo Jo.ꝺ imo.nec miror q2 putauit attigiſ
ſe ſūmā mineruę arcē.ſꝫ do.abb.in.c.q2.v.ꝺ iud.ſimpl̄r.ſe
qř.doctrina Barto. in prefata rubrica. Sed Bal. in.l.
ij.ff.de origine. iuris dicit ꝙ ruſtici dicentes iſte fundus
95 eſt meꝰ locunť iproprie † ⁊ iō ſi ſtatutū diſponit ſi qs offē
derit aliquē i domo ipſius offenſi puniať pena maiꝰ non
iduciť iquilinꝰ ibi habitās allegat.d.l.ij.in locum refert
poſtea gramaticos dicere ꝙ meus ⁊ tuus ſunt poſſeſſiua
ſꝫ ſm legiſtas ſūt ꝓprietatis denotatiua ⁊ iō dicta ſūt poſ
ſeſſiua q2 ꝓprietas a poſſeſſione capiť.l.i.ff.de acqr.poſſ.
⁊.l.ij.C.in quib.cau.col.cenſ.li.xj.dicit tn̄ ꝙ domꝰ alteri
us dř illa in qua ipſe habitat poniť eni ꝓ domicilio.d.l.
lex cornelia.§.domū ⁊ aliud nō dicit.ſed idē Bal. in.l.i.
§.itē permittit .ff.nau.cau.ſta.inducit illū tex.ad q̄onem
96 in argu.ſtatuti dicentis.† ſi qs fecerit iſultū ad domū ali
cuius ꝙ iſte genitiuꝰ nō ſignificat dn̄ium dūtaxat ſed etiā
ani citationē allſat .d.l.lex cornelia.§.domū ⁊ Specula.
in ti.ꝺ ꝓba.§.nūc videñ.v.ſꝫ pone ⁊ ſubdit q̄nqꝫ agiť rō
ne ꝯuētionis ⁊ tūc loqť ille text.q̄nqꝫ agiť rōne pſone ⁊
tūc loqť.d.§.domū ⁊ allſat notata i.d.l.ij.i prin.ff.ꝺ orig.
97 iu.ſꝫ ſpe.i.d.§.videñ.v.pone ſtatutū dic̄ † ſtatuto cauetur
ꝙ qcūqꝫ dederit dānum i vineis vel predijs vř arboribꝰ
credať dn̄is poſſionis.Aliquis dř i ntuliſſe damnū ali
cui q eſt paratꝰ iurare.opponiť in initio ꝙ ipe nō eſt dn̄s
rei lꝫ ſit dn̄s poſſionis vř oportere ipſuꝫ eē dn̄m rei q2 di
ctū v̄bū poſſionis poniť in ꝓpria re.C.de pac.iter empt.
⁊ vide.l.poſſionē ⁊.l.i.§.ſceuola.ff.ſi qs teſt.li.iuſ.eē iuſ.
in ꝯriū arguit q2 v̄bū poſſionis ꝑinde poſſione poniť
.l.i.§.ſi

a ¶ Dominiū Adde do.ale. ꝺ imo.in rub. ff.de iuriſdic. om.iud. ⁊ bar tho.copioſe in l.i.§. poteſtatē ff.de pecul.⁊ ⁊ Bal.in .l.vt in priuatoruꝫ C.ſi a non cō pe.iudi.⁊ eun dem do. alex. in rubri .ff.de ope.no. nunc. ⁊ in col. v.in fin.p̄te vbi qc quid dici pōt reperies.

.l.i. §.ſi vir vxori.ff.de acqui.poſſeſ.l.iubemus ad fi.C.de
ſacroſan.eccle.vnde videt̃ ſufficere ſi ſola poſſeſſio ſit ſua.
q2 licet in proprie dicatur tamẽ dominus poſſeſſionis di-
citur qui eam habet. Sed Bal.ibi in addi.ſuis addit ad
dictum Specu.glo.in.l.ij.ff.de orig.iur. ⁊ dicit iſtud ſta-
tutũ eſſe ↄ̃ ius cõe.idõ ſtricte dʒ intelligi pro vero dño.alle
gat.d.l.ij.§.in locuʒ nec in emphiteota cõprehẽdit̃ q2 em
phiteota nõ dr̃ dñs.l.cum notiſſimi.§.ſi.C.de pſcript.xxx.
anno.⁊.l.i.§.q in ppetuũ.ff.ſi ager vecti.arguit̃.in ↄ̃.de.l.
lex cornelia.l.domum.ff.de iniur.⁊.l.⁊ hʒ.§.i.ff.de preca.
Solu. qñ ſit mentio dñij abſolute intelligit̃ de dñio.Sed
qñ p relationẽ ad aliud.i.ad aliud effectum.tunc aut ille
actꝰ depẽdet a ꝓprietate vt qñ ↄcernit totũ ius rei. ⁊ tũc
ſignificat ꝓprietatẽ.Si aũt ↄcernit fructus tũc ſufficit ſo-
la poſſio allr̃at.l.item mala.§.pe.ff.ad.l.acql. ⁊ ita quie-
uit Bal.ego allego tex.in.l.locoꝝ.C.de omni agro deſer
to.lib.x.vbi tm̃ eſt dicere ꝓprietas poſſionis q̃tum dño
rerũ.l.cũ ſatis.C.de agri.⁊ cenſi.lib.xi.Bar.dicit ibi eſſe
98 vtile p ſtatutis dicentibꝰ †q dñi poſſionis poſſint talia
facere.nã nõ refert̃ ſolum ad dños poſſidẽtes. Sed ẽt ad
dños rei de quo v:de.d.Anto.in.c.ad ſedeʒ.⁊ in.c.cũ ad-
ſedem de reſti.ſpol.⁊ do.Pet.de ancha.in.c. qm̃ frequẽ
ter.§.qd ſi ſup.vt lit.nõ ↄteſta.vbi allr̃at glo.d.l.ij.Ego di
xi in.c.ij.d ↄſue.relati mõ ſũt ſcribẽtes ſup iſto paſſu.Añ
oĩa põdera tu glo.d.l.ij.q̃ loqtur in ruſticis.vñ mos ruſti
coꝝ eſt dicere iſte fundus eſt meus lʒ ſit colonꝰ ⁊ nõ dñs
Modo trahere illum modũ loquẽdi ruſticoꝝ ad ſtatuta
ppli vt v̇ba ſtatutoꝝ ppr̃ ĩtelligamur ita vt loquũtur ru
ſtici iſtud cũ reuerẽtia oium nõ eſt aut dictu aut recitatio
ne dignũ. Scdo ẽt pondera q2 gtũs ĩportat nõ ſolũ pñs
dñium ſed reliquias dñij tex.eſt valde ſolẽnis in.l.tale.§.
ſi.ff.de here. inſti. Et ẽt dicas ꝓcedere hoc ẽt ſi ꝓferat in
initio.l.ſi ita.⁊.l.qntus.§.argẽtuʒ.ff.de auro ⁊ argẽ. leg.
Itẽ põdera q2 forte iſte paſſus pace doctoꝝ dixeriʒ ẽ ma
le intellectꝰ ad qõnẽ quã ipſi ponũt.nã.l.ij.§. in locũ loqt̃
qñ lex ↄcipit v̇ba ſua ⁊ diſpõnem ſuam ad ipſam rẽ.puta
ſi quis ĩtulerit cadauer in locũ alterius.tũc importat dñi-
um q2 in agen.prefert̃ dñis poſſeſſori ꝓ exceſſu in illuʒ lo
cũ cõmiſſo.⁊ ita loqt̃ recte iſte tex.ſed qd doctoꝝ qñ ſta-
tutũ dirigit ſuam diſpõneʒ ad pſonam. puta ſi quis offen
dit aliquẽ in domo offenſi. q2 tũc nulla ẽ dubitatio qd ve
niat dñs habitatiõis ſiue ſit poſſeſſor ſiue ſit detẽtator dĩc
enim ſua donec in ea habitat ⁊ ſic.§.i locuʒ ⁊ ſiſſa. allr̃ata
i ↄ̃. nõ merent̃ allegari ad h̃.⁊ idõ fuit dubitatũ hic q2 ſi i
terdictũ fuit appoſitũ in terra regis an veniret terra q̃ nõ
erat ſua gl.iſta voluit q in mã larga venit. ſecus ſi in mã
99 ſtricta.ᵃ †Sed ſi ſtatutũ diceret ſi quis offenderit regeʒ in
terra ſua dico qd venit terra q̃ʒ retinet ⁊ ſic.d.§.in locum
nõ põt adduci ꝓ qõne doctoꝝ.⁊ idõ recte dici põt an gtũs
importet dñium attendi debere rationem legis diſponẽ
tis. Sed qd dicendũ ad qõnem Bar.do.Cardi.⁊ alioꝝ
mihi vr̃ q Bar.dicat purã veritatẽ ⁊ pro eo allego.l.nec
in ea.§.i.v̇.domini ſue.ff.de adulte.qui tex.loqtur in mã pe
100 nali ⁊ odioſa †q pr̃ poſſit occidere filiaʒ in domo ſuo q2
intelligit̃ ſiue ſit ſua ſiue aliena ſi tñ in ea habitet. facit.l.
qd ait.§.i.v̇.q2.eo.ti.⁊ tex.inſti.de iniur..§.domũ. Et fa-
cit ſimile q voluit Bal.in.l.illud.ff.de ritu nupt. ⁊ in.l.ſ.
.C.qui teſta.face.poſ.†vbi dicit ſtatutũ punit penã manꝰ
101 ꝑcutientẽ alium in domo ꝑcuſſi q vendicat ſibi locuʒ ſta-
tutũ ẽt ſi illa domus ſit cõmunis cũ alio.⁊ ſic lʒ quo ad p-
tem ſit ꝓpria domus ſua.vt eſt tex.in.l.ij.C.de cõiug. ſer-
uo.man.in ver.ptim ꝓprius nihilominus hʒ locuʒ in pte
aliena.ergo multo fortius hẽbit locum in domo detenta
facit †q2 vbicũq; ſtatutũ eſt penale ⁊ tendit ad publicam
102 vtilitatẽ ſemp dr̃ fauorabile.idõ extẽdi põt iſtud fuit dictũ
ſin.Bar.in.l.quẽadmodũ.C.de agri.⁊ cenſi.lib.xi.p illũ
tex.⁊ põt eſſe rõ q2 attẽdit illud qd ꝓncipaliter euenit.vt
eſt tex.ſingu.in.l.veniã.C.de in ius vocan.⁊ in.c.ſuper de
reſti.ſpo.lib.vj.⁊ in.c.ſciant cũcti de elec.lib.vj.Sʒ hmõi
ſtatutũ emanauit ꝓcipaliꝛ ꝓpublicã vtilitatẽ. ergo ſeq

tur q nõ erit ſtricte interpetrañ.vt iam dñt doc.ſupius re
lati.facit ẽt iſtud ſtatutũ emanauit ad reficiendũ hoies a
maleficijs ſi diceremus q intelligeret̃ de domo ꝓpria cu
ius hʒ ꝓprietatẽ ſequeret̃ q hmõi ſtatutũ paruʒ opare⁊
q2 vt quottidie videmus cõmuniter hoies ſtant in domi-
bus cõductis.⁊ idõ attẽdenda eſt rõ q̃ ſtatutũ moueat̃ ad
ita diſponenduʒ. ¶ In glo. in v̇bo interpetrari iſta glo.
103 colligit nõbile †q legatus pape interpretat̃ mãdatũ eiꝰ.
idẽ voluit glo.in.§.ex his.xi.q.ij.⁊ Spec.in ti. de lega.§.
ſup eſt v̇.legatꝰ quod.⁊ in.§.nũc oſtẽdendũ v̇.xxxviij.Sʒ
in ↄ̃rium arguit gl.q nõ poſſit interpetrari q2 eius eſt in
terpetrari cuiꝰ eſt condere.c.inter alia de ſen.excõ.l.omnẽ
nouatione.C.de ſacroſan.eccle.⁊ ibi dixit Bal. q cũ fuiſ
ſet dubitatũ ſup quodã ſtatuto corbone ↄſuluit eẽ recur-
rendũ ad dñm Corbone tanq̃ʒ ad auctorẽᵇ ⁊ facit rõ in
b terpetratio legis eſt idẽ q ipſa lex.l.ita fidei.ff.de iure ſiſ.
glo.nõ ſoluit. Hoſti.ſoluit tripliciter. Primo q legatus
hoc fecit ex plenitudine legationis. Scdo q hoc fecit ex
ſpãli mãdato. Tertio q lʒ ſine mãdato fuerit interpetratꝰ
tñ papa poſtea illã ratificauit. ⁊ ex iſtis duabꝰ ſolutioni-
bus vr̃ velle q legatus nõ poſſit interpetrari mãdatũ pa
pe. Inno.dicit q ſicut iudex põt interpetrari legem in cã
vertẽte coram eo.vt.l. nõ poſſũt.ff.de legi.ita põt legatꝰ
interpetrari reſcriptuʒ pape hoc ꝓbat̃ in.c.ſup lr̃is de re-
ſcriptis.†vbi iudex interpetrat̃ reſcriptũ ad ſuam ptãtem
104 certificandã ⁊ vt ꝓnunciet an ſit iudex ⁊ q̃tum extendat̃
ſua iuriſditio ita potuit iſte legatus interpetrari mãdatũ
pape vt appeat q̃tam ptãtem recipiat ex mandato pape
niſi orire⁊ aliqd dubiũ difficile q2 tũc debet recurri ad pa
pam. Itẽ debet intelligi iura allegata p glo.in ↄ̃rium ni-
hilominus iſta glo.ſoluit ↄ̃.in eo q dicit q iud.x põt in-
terpetrari videt̃ ſoluere ↄ̃.q iſte legatus fuit interpetratꝰ
05 iudex.† Itẽ gl.iſta colligit aliquas ſpẽs interpetrationis
⁊ dicit q eſt quedã iterpetratio gñalis ⁊ neceſſaria ⁊ re-
digenda inſcriptis ⁊ de hac loquũtur iura allegata in cõ
trariuʒ ⁊ eſt gñalis q2 extendit̃ ad oẽs ⁊ eſt neceſſaria q2
neceſſario tenemur eam ſequi ⁊ eſt inſcriptis redigenda.
q2 ſm̃ vnam opinionẽ lex dʒ redigi inſcriptis. ⁊ per ↄ̃ñs
dẽcidit iſta gl.q ſcriptura eſt de ſubſtãtia legis vel ſtatu-
ti.ſed cõmunis opi.ſm̃ do. Abb.eſt q ſcriptura nõ ſit de
ſubſtãtia legis.ſed vtile eſt eam redigi in ſcriptis vt ſeruet̃
eius memoria . c.i.de renun. lib.vj. ſucceſſor ⁊ redigit in
ſcriptis ↄſtõneʒ preceſſoris ne traderet̃ obliuioni.ergo p
prius valebat conſtitutio anteq̃ʒ redigeret̃ in ſcriptis. idõ
interuenit ſcriptura nõ ad validitatẽ legis ſed ad ↄſeruã
daʒ eius memoriã. Tu de hoc vide que dixi in rubrica.ex.
de conſti.vbi ſatis ad plenũ iſtum articulũ explicaui dicit
etiam glo.iſta q eſt alia generalis ⁊ neceſſaria iterpetra
tio ſed nõ eſt in ſcriptis redigẽda vt eſt interpetratio con-
ſuetu .l. ſi de interpetratione.ff.de legi.c.cũ dilectus.ex.de
conſue. dicit ẽt q eſt alia interpetratio iudicis. vt.l. non
poſſunt.ff.de legi.põt enim iudex interpetrari leges quo
ad cauſas decidendas p eum.vt no. Inno.in.c. cum ſpãli
de appel.tex.in auc.iuſiuran.q preſtat̃ ab alijs vbi iudex
iurat iudicare ſm̃ q ſibi videt̃ non ſm̃ ſuam voluntatem
ſed ſm̃ bonuʒ iudiciũ informatũ a legibus. Sed hec iter
petratio nõ eſt generalis q2 alij iudices nõ tenent̃ eam ſe
106 qui †q2 nõ eſt iudicandũ exemplis ſed legibꝰ.l. nemo.C.
de ſentẽ.⁊ interlo.oium iudi.eſt tñ neceſſaria hec interpe
tratio iudicis quo ad ptem q2 tenent̃ illam ſequi ⁊ ſentẽ-
tia tranſit in rem iudicatam niſi appellet̃.c.qd ad ↄſulta-
tionẽ.ex.de re iudi.⁊ eſt hec interpetratio in ſcriptis redigẽ-
da intellige reſpectu ſententie diffinitiue quam refert.c.ſi.
de re iudi.lib.vj.ſed ſententia interlocutoria non eſt ferẽ-
da in ſcriptis debet tñ redigi in ſcriptis per not. in.c. qm̃
contra de proba.†Sed an iudex poſſet interpetrari ſuaʒ
107 ſententiam poſtq̃ʒ tulit illa iſta glo. arguit quod ſic ⁊ in
hoc eam tene menti perpetuo.vide glo.in.l. ſi vt propo-
nis.C.de executio.rei iudicate.⁊ gl.in.l.ea que.C.comi.
eplſas.⁊ in.l.ab executore.ff.de appel.p Bar.vbi ↄcludit

a ¶ Mã ſtri-
cta.facit ad h̃
elegans tex.c.
cũ dilectus de
do.⁊ in.c.apo
ſtolice in v̇. vo
lebat in.vi. de
re iudi.vb h̃ r
fert ibi Inno.
p illũ tex.⁊ vi
de dõs ſcribẽ-
tes hic qui ad
vnguẽ ipſum
inſequuntur

b ¶ Ad au-
ctorẽ.adde bar
to.idẽ i termi-
nis tenentẽ in
l.ocĩ.exiuĩ co.
de iuſt.⁊ in.⁊
gl.⁊.d. Card.
in cle. ſepe in
ꝓn.de ver.ſig.
⁊ facit qd vo-
luit bal.i l.cuʒ
antiquioribꝰ co.
vi.C.de iur.de
libe.p.l. ceſar.
ff.de publ.vbi
oino videas.

qđ iſti maiores iudices poſſint ſuas ſententias interpetra
ri.vide per Ange.in.l.i.C.de ſen.ex pericu.recitan. ⁊ per
108 Moder.in.d.l.ab executione.†Quid in arbiter.vide ſin
gula.glo.in.l.i.ff.ſi cer.peta.⁊ per Spe.in ti. de arbi.§.ſi.
ver.nunqd plene per Jo.de imo.in.c.quintauallis de iur.
iurā.⁊ per Moder.in.d.l.i.ff.ſi cer.peta. eſt alia interpe
tratio q̄ nō eſt gn̄alis nec eſt inſcriptis redigēda.vt eſt in
terpetratio magiſtroꝝ.⁊ doc.in.l.vnica.C.de profeſſo.q
in vrbe conſtan.lib.x.⁊ iō dicimus qđ quis non pōt lege
re ante doctoratū ⁊ lꝫ dent lecture ſcholaribus hic tn̄ nō
dant lecture eis vt legant.Sed id potius vt adiſcat inter
petratio enim nō neceſſitat nos ad illam ſequēdam ſed in
tātū ſtam⁹ eis q̄tenus lege aut rōne ſubſtentat.c.ego ſol⁹
ix.di.facit ſingu.tex.in.l.ſi idē cum codē.ff.de iuriſdi. om.
iudi.vbi Ange.colligit ex eo†ꝙ vbi non habemus caſus
109 licitum eſt allegare auctoritatē ⁊ interpetrationē maio
rum.tex.eſt in.c.i.de decimis.in.c.capellanus de ferijs.c.
lr̄as de reſti.ſpo.⁊ intellige ꝙ de neceſſitate non eſt redi
genda in ſcriptis ſed bene pōt redigi vt videmus inlectu
ris et repeti.doctoꝝ.Et dicit do. Abb.ꝙ opi. magr̄oruꝫ
a excuſat a pena. nam ſi cōmunis opi. doctoꝝ ᵃ dat certum
intellectū legi.lꝫ ille intellectus nō ſit verus tn̄ ſequens il
lud nō incidit in penam pulchra gl.eſt in.c.vnico.ꝫ.eo.li.
vj.tex.in.l.regula.ff.de iur.⁊ fac.igno.⁊ qđ habet in.l.cū
prolat⁹.ff.de re iudi.⁊ in.l.ſi.C.de pen.iudi. ⁊ facit tex.in
l.i.in ver.crebrior apud veteres opi.ff.de offi.queſto.vide
de hoc que dixi late in.c.ne initaris de conſti. ⁊ eſt claruꝫ
110 hoc in cōmuni opi.doc.†Sed qd in eo qui motus eſt per
opinionē ſui doc.ad litigādū ⁊ ſuccubuit i cauſa an excu
ſabit pp opinionē magiſtri ſui do.Abb. refert Oldra.di
cē qđ ſic in.l.queſitum.§.i.ff.de fun.inſtru. argu.l.om̄e.ff.
de arbi.Ego puto hoc dictum fore veruꝫ qn̄ ille eſſet ſolē
nis doc.alias ſecus per id qđ habet in.c. cuꝫ beatiſſimis.
xxiiij.q.i.⁊ ibi gl.colligit ꝙ ſcholaris debet eligere opti
mum magr̄m vt publice poſſit docere illud qđ ab eo au
diuit ⁊ facit illud catonicū diſce ſed a doctis ⁊c̄.⁊ qđ ſcri
pſit Hieronymus in ꝓlogo biblie ⁊ etiam tpe hoc dictū
niſi magiſter ille eſſet ꝯſuet⁹.tenere opiniones iſolitas qꝛ
111 tunc excuſaret†eſſet enim pſūptio ignorātie.l.i.ff. de ſe
na.ita pulchre dixit Bal.in.l.ſi.C.de pen. iudi. qui male
iudi.ꝙ eſt bene notādum.Et inquātum glo. iſta ⁊ tex.lo
quitur de interpetratione.vide elegantem glo.in.l.i.ff.de
orig.iur.que dicit ꝙ aliquādo capit improprie pro cor
rectiōe artatione ⁊ ꝓrogatione.vide tex.in.l.i.§.qui ope
ras.ff.ad tertul.⁊ glo.in.c.ſuper q̄onum de offi.dele. ⁊ in
auc̄.q̄bus modis nāles effi.legi.in prin. ❡ Oppo. ꝙ pa
pa debuit parcere ⁊ nō punire.l.ſi quis in hoc genus.C.
de epiſ.⁊ cleri.gl.in ver.vlciſci.ſentit hoc ꝯrium dicas qđ
debet parcere quo ad ꝓpriam iniuriam ⁊ ita ꝓcedant ꝯ
ria.ſed quo ad publicaꝫ iniuriam dꝫ punire.vt hic in hoc
tn̄ debet attēdi mediocritas impuniēdo.xlv.di.c.diſcipli
na.facit illud dictuꝫ de Ceſare vinces ſemp vt victis par
cere poſſis.Parcere proſtratis ſcit nobilis ira leonis ⁊
illud vigilan̄.parcere ſubiectis ⁊ debellare ſuperbos.fa
112 cit.xxiij.q.i.c.noli. ❡ Oppo.in eo ꝙ dicit†poſtulāteꝫ po
tuiſſe priuari ptāte poſtulandi. nam lꝫ hoc ſit expſſum in
eligētibus indignū.vt in.c.cum incūctis.ꝫ.de elec. non tn̄
ſic de poſtulātibus eſt expſſum ⁊ pene ſunt reſtringēde re
gula in penis lib.vj.cum ſi. ❡ Glo.penul. ſoluit ꝙ pena
dicti capli cū incūctis extendat ad poſtulationē.idem vo
luit hic Inno. ꝙ bene ꝓbatur hic. ⁊ ēt in.c. ꝓxi.Et glo.
iſta reddit rōneꝫ qꝛ per poſtulationē peruenit ad electio
nem q̄ſi eadem rō ſit in vna que eſt in altera.c.bone.ꝫ.ti.i.
Jus aūt penale cōprehēdit caſum eiuſdem rōnis.c. cum
dilectus de conſue.⁊ eſt ſingu.⁊ vnica iſta glo.ſm domi.
Cardi.hic.facit.l.oīo.ff.de ſpon.iſtam glo.ſequūtur cōi
ter oēs hic.⁊ pro ea allegat do.Abb.tex.cum glo. in.c.ſi
poſtq̄.§.ſi.de elec.lib.vj.⁊ iſtud tenuit hic Jo.an. ⁊ ideꝫ
voluit in.c.ſcriptū.Sed in regula hodie in mercur.tenuit
Jo.an.ꝯ ꝙ non ſunt priuati ſi veniāt priuandi per iſtum

a ❡ Doctoꝝ i
ſꝫ nūqd i foro
cōſcientie mul
toꝝ doctoruꝫ.
opiniones ex
cuſent. dic ꝙ
ſic vt tꝫ no.Jn
no.⁊ poſt ipm
q̄ꝫplures ſcri
bētes in.c. ne
initaris de cō
ſti.⁊ pau.d ca.
in ꝯſi.xx.col.
iij.queꝫ omni
no videas.

b ❡ Qui po
ſtulatōeꝫ. nul
la cōtrouerſia
eſt hic inter do
ctores circa ſū
mariū ⁊ caſuſ
poſitioneꝫ ad
māꝫ aūt tex.⁊
declaratōeꝫ vi
de ꝑcipue pa
noꝛ.hic in no
tabilibus quo
hauſit.d.and.
hic ⁊ vide. c.
precedens qđ
cum iſto cōti
nuat ⁊ q̄ in ip
ſum ſcripſit la
te do.And. ⁊
mlta pulchra
q̄ nos quoqꝫ
ad eū adieci
mus in appa
ſtillis.

tex.in ṽbo priuari.Et ſic non fiet extenſio ꝯſtitutionis pe
nalis loquētis de electio.ad ꝯſtōnem.Sed pro.d.Joan.
andre.allego.tex.in auc̄.de non eligē.ſcdo nube.§.cū igit
ṽſi.nec eſt lex tale qd dicens quem tex.allegat. pro ſingu.
103 Bal.in auc̄.ex teſtō.C.de ſecūdis nuptijs. Dicēs† ꝙ vbi
pena ꝑuationis non eſt expſſa a lege nos eam imponere
nō debem⁹.Canoniſte aūt allegāt glo. quā reputant ſin.
in.c.ſi.de iure patro.Sed ego alle.alium tex.in.l.ſed ⁊ ſi
quis.§.diuus.ff.de religio.⁊ ſump.fune. Sed qđ poſtulā
tes ſint priuati ptāte poſtulandi qn̄ poſtulant indignū nō
eſt expſſum in iure.ergo talem penā imponere non debe
mus nihilominus tenete opinioꝫeꝫ huius⁹glo. Et pro ea
fortificanda adduco in mediū glo.in.c.ſi.de elec.lib.vj.q̄
vult ꝙ ius exorbitans loquens de elec.hꝫ locum in p̄ſen
tatione qꝛ eadeꝫ rō eſt in vtroqꝫ.Sicut enim ꝓuidetur ec
cleſie per electionē eodem modo ꝓuidetur eccleſie per p̄
ſentationē.allegat in ſimili ſing.glo.in cle. auditor de re
114 ſcriptis.que vult† ꝙ ius exorbitans loquēs de bn̄ficio hꝫ
locum in dignitate ex quo eadem rō eſt in vtroqꝫ. allego
etiam glo.ſingu.in auc̄.ſacramēta puberum.C.ſi aduerſ.
115 vendi.que vult† ꝙ ius exorbitans loquens in ꝯctu hꝫ lo
cum in q̄ſi ꝯctu qn̄ eadem rō eſt in vtroqꝫ. allegat ēt ele
gans dictū Bar.in auc̄.ſed cū teſtōr.C.ad.l.fal. vbi dicit
116 †ꝙ ius exorbitans ⁊ correctoriū loquens in falcidia hꝫ
locuꝫ in trebellianica ex quo eadem rō eſt in vtroqꝫ. Itē
117 allego rōnem iudicio meo incōuincibilē hoc modo† vbi
cūqꝫ duo regulariter equipent a iure ius exorbitās ⁊ pe
nale loquens de vno hꝫ locum in altero.iſta eſt glo.quaꝫ
multi reputant ſingu.in.d.c.ſi poſtq̄.§.ſi.Sed ſimilis gl.
118 eſt in cle.i.de offi.vica.ſecus ſi realiter differant.†Sꝫ quo
ad qd equipentur due glo.ſunt inuicē pegrine. vꝫ in.c.cō
ſtitutionē de regu.lib.vj.⁊ in.c.ea que de regu.iur.lib.vi.
Sed electio ⁊ poſtulatio regulariter equipant. vt in.c.li
teras.lxiij.di.vbi pro eodē ponit electio ⁊ poſtulatio. er
go ſequitur qđ pena.c.cū incūctis impoſita eligētibus vr
impoſita poſtulantibus.Et ſi mihi dicat amice erras ve
hemēter.nam electio ⁊ poſtulatio eſſentialiter differunt
vt patet per no.in.c.i.ꝫ.eo.lib.vi.⁊ per dicta Inno.hic qꝛ
ego rn̄deo ꝙ differunt in eo in quo exprimit iure nouo.
Sed regulariter equipant de iure antiquo. vt.d.c. lr̄as.
facit ēt glo.in cle.i.de elec.⁊ in auc̄.minoris debitor.C.q
dari tuto.poſ.⁊ in auc̄.vt hi qui obli. res mino.§. ſed ⁊ ſi
quis.⁊ glo.in cle.hi qui de eta.⁊ qualita.que glo.oēs lo
quūtur de equipera. vt valeat argu.de vno ad reliquum
ita erit dicendū in caſu iſto.Facit ēt nam inficiari nō pōt
qd frequentior ſit electio q̄ꝫ ſit poſtulatio ⁊ moderna ex
perientia docet ſed vbicunqꝫ aliquid exprimit ex eo qꝛ eſt
magis frequētatū.dico ꝙ ſi lex penalis ſit exorbitans lo
quēs de expreſſo magis frequētato hꝫ locum in tacito nō
expſſo nec frequentato ſi tn̄ eadem rō eſt in vtroqꝫ. Iſta
eſt glo.ſingula.in clem.i.de reſcrip.ſm do.Anto.ibi qui
allegat.glo.ſing.in.l.tale pactū.§.ſi.ff.de pac. quā legiſte
ſm eum reputant ſing.Ego allego mirabilē glo.in .c.ij.
119 de confeſſ.li.vi.† vbi illa cōſtitu.exorbitās loquit in reo
querit ibi glo.an habeant locū in actore ⁊ decidit qđ ſic
qꝛ eadem ratio eſt in vtroqꝫ nec eſt miran.ſi tex.ibi expſ
ſit potius de reo q̄ꝫ de actore quia magis erat frequen
tatum in reo quā in actore nihilominus eadem ratio in
vtroqꝫ ergo idem ius .c.inter corporalia de trāſla.prela.
ita dicamus in propoſito poſito ꝙ nullo aperto iure eēt
impoſita pena priuationis ipo iure poſtulantibus in di
gnum tn̄ ſatis reperitur ipoſita ex quo eſt impoſita eligē
tibus.Et ideo potius ius expreſſit de eligentibus qꝛ ma
gis frequentabat i eis ⁊ ita concludo ſaluan.gloſ.iſtam.
Laus deo clementiſſimo do.And. Barbatia.

b Ratum. Qui poſtulationē ᵇ caſſatā
g vitio perſone innouat ꝑuat
⁊ eligendi ⁊ poſtulādi poteſtate.h.d.Et ſūt
due partes.In prima ponit relegationem le
gati continentē proceſſum canonicoꝝ feronen. ⁊ ipſius
legati

legati in ſcđa approbat ipſius legati ꝓceſſū ſcđa ibi nos
vł diuide alr ꝑ pōit narratio duplicis poſtulatōis ⁊ alte
ri⁹ admiſſiōis ⁊ alterius reiectōis. Scđo apponit appro
batio papalis. Pone caſuz ꝯtinuañ. ad pcedēs capl'z nā
caſſata poſtulatōe facta ad eccłiā ſenoneñ. ⁊ data licētia
canonicis vt iteꝝ eligerēt ⁊ poſtularēt vt. ſ. c. primo. ca
nonici ſenoneñ. poſtularūt iteꝝ epīz altiſodereñ. in epīz ſe
nonēſez ⁊ eius poſtulatio iam erat caſſata papa dicit ꝙ
abuſi ſūt idulgētia pape veꝝ qꝛ qdā ex ipſis canōicis. po
ſtulauerāt aliū epīz i archiepīz hūc digne poſtulatū a ſoli
citudine ſue eccłie papa abſoluit approbādo factū legati
1 No. ibi caſſata † qđ vbū caſſare qñqꝫ referł ad idē qđ eſt
nullū. c. accedēs ⁊ ibi gl. vt lit. nō ꝯte. ꝓprie aūt referł ad
id qđ de iure tꝫ ipꝛope āt ad id qđ de iure nō tꝫ facit auc.
caſſa. C. de ſac. ſanc. ecc. gl. in. c. i nſa đ ꝓcu. facit. c. ſup eo.
2 J. de elec. facit pulchꝛū dictū bal. in. l. hi q. C. de app. † ſta
tuto cauet qđ teſtm̄ inſinuatū vſqꝫ ad certū tp̄s nō valeat
alio ſtatuto cauet ꝙ poſſit iſinuari niſi ſit petitum caſſari
mō ps nō fecit illud caſſari ſꝫ declarari nullū. an itelligał
petitū caſſari ⁊ dicit ꝙ ſi ſtatutū annullet teſtm̄ ipſo iure
tūc ſatis ē petita caſſatio ex quo petitū ē declarari nullꝫ
qꝛ ꝙ nullū eſt caſſał ⁊ ꝙ nullū eſt nō dꝫ occupare mem
brana ⁊ qꝛ caſſatio ſcripture venit tacite ad caſſationē q̄
fit de iure vt no. gl. ſing. in. l. exēpto. §. ſi qs vna. ff. de acti.
emp. vñ tm̄ eſt dicē declaram⁹ nullū quātū caſſam⁹ ſi āt
teſtm̄ nō eſt ip̄o iure nullū. ſed ꝑ ſniam libellus eſt ſeptus
⁊ nō ꝯtinet ſniaꝫ veritat̄. No. ibi poſtulatōeꝫ denuo ino
3 uare † ꝙ ſi ꝑuatis ptāte poſtulādi reddił ptās dñr eligere
ex ꝑuilegio. c. cū aliqb⁹ de reſcri. li. vi. ⁊ poſtulatio ſemel
caſſata vitio pſone nō dꝫ inouari ⁊ ſic illud dł inouari ꝙ
alias fuit factū ſed iualidū ⁊ ſic reiect⁹ a poſtulatione vt
indign⁹ nō pōt iterea poſtulari lꝫ poſtulāt̄. de grā reſti
tuti fuerit ad iterū poſtulādū. ⁊ ex h̄ iducit iſtū tex. bal. ad
4 qōnē. † qđ notari⁹ depoſit⁹ a tabellionatu nō pōt ꝑ comi
tē palatinū iterū creari tabellio. ꝙ dicit facere ꝑ old. i ꝯſi
5 lijs ſuis. Et ſubdit bal. iſtū tex. eē i ar. † ꝙ caſſata ſnia arbi
tratoris nō pōt de nouo fieri de q̄ vide tu ꝙ no. in. l. ſi vt ꝓ
ponis. C. quō ⁊ qñ iud. in. l. iudex poſtq̄. ff. de re iud. ⁊ ad
duco ego in mediū belliſſimū dictū Hoſti. in ſū. de pe. ⁊
6 remiſ. §. an ꝯfitēs vbi dicit † ꝙ cardinalis ꝑuat⁹ officio car
dinalat⁹ nō pōt iteꝝ creari cardinalis ⁊ allo elegātē gl.
7 i. l. ij. C. de manu. vindic. q̄ dixit † ꝙ ſi qs eſt effectus hereti
cus ⁊ papa ei idulgeat tm̄ nō pōt iterū baptizari ⁊ ꝑ hoc
8 dicit ibi bal. † ꝙ notarius priuat⁹ offō tabellionat⁹ nō pt
a creari tabellio ꝑ comitē palatinū allegat Old. ⁊ id volu
it in. l. ij. C. de lib. ⁊ coꝝ libe. ⁊. ſ. i ꝓhemio gregoriano ⁊
i. c. at ſi clerici de iudi. ⁊ ego allego tex. formalē nec eēt di
uinare iſtū tex. fuiſſe aſſūptū ab illo i. l. ij. C. de diuer. off.
li. xij. in v̄. null⁹ ex his quos docuit militie reſolutos eē đ
nuo ſacramēta ſine anguſtis affatib⁹ ſuſcipiat ex q̄ tex.
9 iſero † ꝙ cardinalis ꝑuat⁹ offō cardinalat⁹ pōt de nouo
creari cardinal' ex diſpōne romani pōtificis. No. ibi nite
10 renł † ꝙ ille q poſtolationē caſſatā de idigno reiterare co
nał eſt ipſo iur ꝑuat⁹ ptāte re eligēdi ⁊ ex hoc hēs ꝙ fauē
do tm̄ rē illicitā đ facto punił faciēs lꝫ factū ei⁹ nō ſorciał
effectū ſꝫ in ꝯtriū facit. l. i. ff. ꝙ qſqꝫ iuris. v̄. qd. n. obfuit co
nat⁹ vbi iniuria nullū hūit effectū dicit ꝙ qñqꝫ ſol⁹ cona
t⁹ puniēd⁹ ē de quo i. l. ea qdē. C. ſi mane. ita ſue. alie. ⁊. l.
ſi qs nō dicā rape. C. đ epiſ. ⁊ cle. No. ibi eligēdi ꝑuilegiū
11 † ꝙ ſic ille ad quē ſpectat eligē dꝫ eē ꝑuat⁹ ptāte eligēdi ſi
eligat idignū ita ꝑuał ſi ſpectat adeū iuſ eligēdi đ grā qꝛ
ſimplr̄ facta itelligeł vt obſeruenł iura. l. ſi qñ. C. de inoffi.
teſt. ſimplex eni cōceſſio ciuilr̄ eſt itelligēda ſiue emanet a
ꝑncipe vt. d. l. ſi qñ ſiue a ꝑuato. l. ſi cui. ff. de ſerui. nec ſub
tali gñalitate eligēdi veniūt odioſi. l. lutius. §. luti⁹ damā
ff. de leg. ij. no. i. c. ſi. de ſen. excō. li. vi. facit qđ no. in. c. cāꝫ
J. ti. i. ⁊ ſic collige ꝙ poſtulant̄. ſciēt̄. idignū ſūt ꝑuati ip̄o
iure ptāte eligēdi ⁊ poſtulādi nā in. c. pcedēti canonici ꝑ
uati fuerūt ip̄o iure ptāte eligēdi ⁊ poſtulādi ꝙ colligił
ex eo qꝛ iſte tex. dicit canonici inouādo poſtulatōeꝫ caſſa

12 tā ꝑdiderūt ꝑuilegiū ꝯceſſū a papa. No. ibi † abutētes ꝑ
uilegio ꝑuatos eē ipſo iure vł ſaltꝫ ꝑuādos ꝑuilegij eis
idultis qñ abutunł ꝑuilegio facit. c. J. primo. c. cū acceſſiſ
13 ſent de ꝯſti. ¶ No. ibi ad alios lꝫ pauciores † ꝙ aliqb⁹ ꝑ
uat̄ ptāte eligēdi ptās deuoluił ad alios lꝫ numero pau
ciores ⁊ ſic totū ius collegij reſidet i nō delinquētes ⁊ idē
dicas i aliis actib⁹ capitularib⁹ nā ſi multi eēnt excōica
ti ſuſpēſi vł alias inhabiles tota ptās capłi ēt reſideret i
eos q eēnt habiles lꝫ numero pauciores q repꝛeſentāt to
tū collegiū facit ꝙ hł i. c. illa J. ti. i. et i de. qꝛ circa de elec.
14 ⁊ ex hoc multū elegāter collige † ꝙ i delictis illud ꝙ fit a
maiori pte capłi nō dicił factū a caplo imo maioꝛ ps ve
nit puniēda ⁊ minor ps q̄ ꝯdixit nō inoluił peccato facit
qđ habeł i. c. i. de his q̄ fi. a maio. pte cap. ⁊ ibi ſing. dicit
Hoſti. tūc excuſari minorē ptē capłi qñ expſſe ꝯdixit pōt
eſſe rō qꝛ ex quo qs vocał ad vniuerſitatē dꝫ aut ꝯſentire
aut ꝯdicere vñ cū teneanł loq ſeu ꝯſulere affirmatiue vel
negatiue tacēdo hñr ꝓ ꝯſentiētibus in ſui ꝑiudiciū ar. c.
i. ſ. e. c. ii. đ ꝯfeſ. li. vi. ⁊. l. de etate. §. q tacuit. ff. đ iterro. act.
facit. c. ſi. ⁊ ibi abſiti de ꝓbē. lib. vi. ⁊ ꝓcedūt ꝓdicta qñ pe
na iponēda ꝯcernit ſingłos tūc eniꝫ pauciores ꝯdicētes
nō puniunł. ſed ſi venit iponēda vniuerſitati puta maioꝛ
ps ꝓpłi rebellauit ſe ꝯ dñꝫ ſuū ſꝫ mioꝛ ps ꝯdixit i ꝯſilio tm̄
maioꝛ rebellauit totā vrbē vtrū punieł tota cōitas cū nō
poſſit puniri ſine diſcrimine minoris ptis q̄ nō ꝯſēſit. iſtđ
tāgit Inn. in. c. graue de ſen. excō. gl. i. l. aliud. §. referł. ff.
de reg. iur. dixi late de hoc in. c. dilect⁹ đ ſimo. ⁊ ſic hēs ex
15 iſtis † ꝙ qñ electio de iure cōi ſpectat ad eligent̄. ⁊ maioꝛ
ps eligit indignū deuoluił ptās ad minorē ptē ita qñ ad
eos ſpectat ius eligendi de grā de ꝑmo hł in. c. cū icūctis
16 J. ti. i. de ſcđo hꝫ hic facit ad qōneꝫ † data ē ꝑ caplꝫ electio
trib⁹ pſonis duo eligūt idignū. ſꝫ tertia eligit dignū an va
leat electio tertii vł ꝙ ſic ꝑ iſtū tex. ꝯtriū ē veri⁹ qꝛ iſti tres
nō eligūt vt collegiū ſꝫ eligūt vt ſingłi iđ ptās deuoluił ad
cōmittent̄. de quo i. c. ſi cōpꝛomiſſarius de elec. li. vi. qua
re aūt act̄. deuoluił ad minorē ptē dicit qꝛ collegiū ē pſo
na ficta ⁊ repñtata vt. l. mortuo. ff. de fideiuſſoꝛ. iđ inhabi
litas ſinguloꝝ de ipſo collegio nō facit ipm̄ corpus. No.
17 ibi ꝓuidiſti practicā poſtulatōis admittēde † qꝛ nō cōfir
mał cū nihil ibi ſit ꝙ ꝯfirmari poſſit ex eo qꝛ nullū iuſ tri
buit. ſed tm̄ aut admittił aut repellił ⁊ ſic ille q admittit
18 poſtulationē dł ꝓuidere. † ſed qd ſi ſupioꝛ dicat admitti
mus quantū de iure debemus. dicit ꝙ referł ad neceſſita
tē. ſed Bal. dicit ꝙ referł ad nālē equitatē. l. qb⁹ dieb⁹. §.
dñs. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. no. ibi abſolutū praticā abſoluēdi.
19 ⁊ dādi licentiā trāſeūdi ad aliā eccłiam † ⁊ dicit hic Bal.
ꝙ apud fratres minores dł guardianus eſt abſolut⁹ qꝛ
itelligił ab officio guardie vel officii. l. ii. §. miles. ff. de his
20 q no. iſa. no. ibi factū ē † qđ legat⁹ de latere nō pōt admit
tere alligatū epatui nec pōt dare licentiā tranſeundi niſi
ꝯfirmeł a papa ⁊ ſic ad ſolū papā ſpectat. c. i. ſ. eo. ⁊ ꝑ to
tū de trāſla. pla. Opp. ꝙ poſtulatio de qua ſ. c. primo fu
it caſſata ⁊ tm̄ nō appet đ ſnia caſſatōis. Glo. ij. metu hu
ius ꝯtrii exponit caſſata ⁊ tm̄ nō appet admiſſa vñ nō ad
mittēdo poſtulationē vł caſſari. ¶ Opp. ꝙ nō đbuerūt
iſti cēſeri ꝑuati cū nō inouaſſent poſtulationē. ſed niterenł
hoc facere vt hic facit. c. ꝑpetuo de elec. li. vi. gl. in v̄bo i
nitterenł metu ꝯtrii r̄ndet ꝙ iterrogabanł poſtulādo q̄ſi ñ
dū poſtulauerāt vt nō obſtet ꝯtriū ⁊ ſic eſt hic caſus i quo
volūtas nō hł ꝓ facto de quo in. c. i. J. de eo q mit. in poſ.
⁊ dic ꝙ intendebāt inouare. l. ⁊ de nouo aliā poſtulatōeꝫ
facere de prius poſtulato qꝛ ꝑma q̄ erat extincta nō pote
rat inouari ar. c. ad diſſolueñ. de deſpōſa. ipu. ⁊ dicit In
no. ꝙ inouarent de facto qꝛ de iure nō poterant. Glo. pe.
21 † qrit dcm̄ eſt ꝙ ius collegii reſidet i paucos iſta gl. argu
it ꝙ ſic de idere refert opi. Jo. tenent̄. ꝯtriū ꝑ iura allegata
in ea ⁊ idē voluit. Gofre. q tm̄ dicit ꝙ vnus poterit pete
re a ſupiore ꝙ ꝓuideat eccleſie. ſed glo. tenet ꝯ. ⁊ verius
ꝑ iura allegata in ea ⁊ idē. tꝫ Inno. Cōpoſtel. ⁊ Hoſti.
hic ⁊ cōiter oēs ⁊ Bartho. brixieñ. i. c. ſi forte h̄ allegato

a ¶ Creari ta
bellio. adđ an
ge. in auc. đnō
alie. §. ſiuo i ſi.
co. §. ⁊ bal. no.
in. l. ij. C. de ſi.
iſtru. ⁊ in. l. in
exercēdis co.
ti. vbi vide ali
os ſcribētes q
ipm̄ referūt ⁊
ſequuntur.

⁊ philipbus in.c.bone.J.ti.i.⁊ iſta fuit opi.gloſ.in.l.ſicut
§.in decurionibus .ff.ꝙ cuiuſcꝫ vni no.q̄ voluit vniuerſi-
taté ſeruari poſſe in vno ſolo ipe tñ nó poterit ſol⁹ eligeƚ
ſe ipm qꝛ notareƚ ambitioſus .c.p veſtras de iure patro.
Et ꝑ certo hoc decidit tex.i.d .§.i decurionib⁹ vibi dicitƚ
cũ ius oĩuꝫ in vnũ reciderit ⁊ ſtet nomé vniuerſitat[is].Ego
22 formo rõné incóuicibilé hoc mó † vbicũqꝫ ad eſt nomen
rei ibi ad eſt effectus rei ſicut ecõtra.xxxiij.q v.ad moneƚ
iuxta illõ ſi reprͥiueris nec nomé hȓe mereris ſi ergo vni-
a uerſitas durat in vno ⁊ ſoluaƚ ᵃ dũtaxat ſeqƚ ꝙ ille vnus
dũtaxat hēbit effectũ rei ⁊ ꝑ ꝯñs poterit agē ⁊ facere ea
q̄ poterat vniuerſitas ná fáciliꝰ ſaluaƚ collegiũ i vno q̄ꝫ
fiat ſi mille dicƚ Ariſtotiles ꝙ ſi oẽs hoĩes decederẽt exce
pto vno ſaluareƚ ſpẽs humana i illo ⁊ pulchre dixit Jn-
23 no.in.c.illa.J.ti.i.† ꝙ ſi oẽs ď caplo ſũt excõicati vno exce
pto ⁊ eligũt ꝑlatũ ſi ille ignorauit iſtos fore excõicatos
vȓ ſciuit ſꝫ ꝓteſtatꝰ é ꝙ eos nó admittebat ad electionem-
vꝫ electio ꝑꝑ vnũ illũ i q̄ reſidet totũ ius capȓi ꝙ é ſingu.
notandũ.Ego limito illõ nó hȓe locũ iuitio ſimoie vñ nó
vꝫ electio ſimoniaca lꝫ aliq ex eligẽtibus ignorauerit fuiſ
ſe cõmiſſã ſimoniá nec obſtat iq̄ꝫtũ Jo.opponebat de gre
ge animaliũ qꝛ illõ ꝓcedit in vniuerſitate irrationabiliũ
q̄ diuerſitas nó hꝫ iura ſeu bona nec eſt ibi aĩus in q̄ poſ
ſit reſidere ius collegij ió extinctis capitibus aĩaliũ de-
ſinit grex ſed nos loqmur i vniuerſitate ꝑſonaꝝ q̄ hũt bo
na ⁊ iura ió ius collegij reſidet in vno dũtaxat.Et poſſet
dici ad dictá.l.gregé ꝙ imo facit ꝓ o piniõe gl.ibi eni di
ciƚ ꝙ ſi legaƚ grex ⁊ nó eſt niſi vnũ aĩal videtur illud aĩal
b foȓ legatũ.Ecce q̄liter grex ꝯſeruaƚ i vno ᵇ ⁊ lꝫ Jo.alleget
illá.l.ꝓ ſe nihilominꝰ põdera hñ glo.in. d.l.ſicut.§.inde
curionibꝰ q̄ allȃt.l.illá ꝓ opiniõe ſua ⁊ ꝑ ꝯñs Jo.nó hñ
allȃuit illá legem ad.c.bone hic allȃtũ gloſ.iſta rñdet ⁊
clarius rñdent doc.ꝙ illi de collegio qñqꝫ elligũt ſciẽter
idignũ ⁊ tunc ſũt ꝑuati pro ea vice ptáte eligẽdi ió ptás
reſidet in nó delinquẽtes vt hic ⁊ in.d.c.cũ vintonienſis.
qñqꝫ eligũt idignũ.ꝯ̄ formá ⁊ tũc elegẽtes nó ſũt priuati
24 ſed ꝑuandi ptáte eligendi.vt.c.qꝛ ꝑꝑ J.de elect.† Sed an
valeat electio iſtoꝝ ſi iterũ eligant ſeruata forma aũ quá
priuentur eis tñ priuat[i] ꝑ ſniam deuoluiƚ ptás ad illos q
nó peccauerũt in formá tñ ꝯtenſerũt aliqué de vniuerſita
te qui dꝫ vocari tenet electio .Sed inſtante contemptu ď
bet electio caſſari nó tñ ꝑuanƚ ptáte eligẽdi vt voluit gl.
in.c.bone tit.i. lꝫ aliter dixerit gloſ.iſta ⁊ male ſm oẽs ⁊
ſõ ille ſolus qui fuit ꝯtentus nó potuit per ſe eligere qa
alij non erant ꝑuati ptáte eligendi ⁊ illud eſt verius ex q̄
ſuntus in mã penali ⁊ pene ſint reſtringende.c.in penis ď
regu.iur.li.vi.Ex glo.ſi.no.duos modos quibus põt ſu-
perior ꝓcedere pro admittẽdo poſtulationeꝫ ꝑſone vt di
cat ꝓuidemus eccleſie veſtre de tali ꝑſona prout ꝓpoſtula
ſtis ⁊ pro iſta practicha facit iſte tex.in verbo prouidiſti
alius modus eſt vt ſuperior dicat poſtulationé veſtrá ad-
mittimus ⁊ hec admiſſio hꝫ viꝫ electiõis ⁊ ꝯfirmationis
dicit tñ Jnno.ſm modũ magis cõgruũ qꝛ ſupior hꝫ po-
ſtulatiõeꝫ admittere vȓ repellere in.c.i.&c.⁊ in.c.ſequen-
25 ti †.Extra gl.cõnumeraƚ hic caſꝰ iquibꝰ qs ꝑuaƚ poteſta
te eligẽdi ꝑ Jnn.cõpo.⁊ io.an.ꝑmus eſt qñ poſtulát ſcien
ter indignũ.c.i.&c.Scõo é qñ poſtulationé caſſatá vitio
ꝑſone inouát vt hic.Tertio qñ eligũt ꝑ abuſuꝫ ſecularis
ptátis.c.quiſquis de elect.Quarta eſt qñ eligũt in elligi-
bilé .c.inotuit de electio.Quinta eſt qñ recipiũt poſtula-
tũ vel electũ cuius electio vel poſtulatio eſt nulla.c.bone
J.tit.i.Sexto eſt ſi ſũt excõicati vel ſuſpenſi. c.cũ dilectus
de cõſuetu.c.cũ inter de elect.Septimꝰ cũ nó eligũt infra
tẽpus ꝑfixum a iure .c.ne ꝓ defectu.J.ti.i.Octauus cũ po
ſtulat poſt appellationé.c.bone.J.ti.i.Secus dicit Jnno.
in elect.facta poſt appellationeꝫ qꝛ appellatio nó ꝑt ipe
dire electioné cũ ſit via ordinaria niſi iuſta cá interponaƚ
c.cũ nobis.J.ti.i.ſꝫ appellatio iterpoſita ẽt ex cá fruſtato-
ria ipedit poſtulationé rõ ſm Jnnoc.eſt qꝛ poſtulatio dꝫ
eẽ cõ cors.c.ſcriptũ de electione refert tñ quoſdá dicẽ nó

a ℭ Saluaƚ Uide pro hoc tex.⁊ ibi nota Bar. ⁊ omneſ ſcribentes in. l.ſicut .§. vni-uerſitatis .ff. ꝙ cuiuſcꝫ vni uerſ.no. vbi h̄ in terminis de ciditur.

b ℭ Jn vno Adde elegantem tex.in.l.ſi gregem de legatiſ.i. ⁊ ibi no.Bar.⁊ oẽſ ſcribẽtes qui h̄ in terminis decidunt.

c ℭ Poſtulatio.Jſtud ſummarium de v̄bo ad verbuꝫ ponit do.abb. hic nec eſt cõtrouerſia aliq̄ inter doct.circa caſus figurationeꝫ pro ratione aũt decidẽdi que patet de ſe vide eundẽ.d abb. hic in.viij. nota ⁊ vide elegantem text. l.vnitas .C.ď ꝑmipi.⁊ oẽs ſcribentes in l.vnica.§.ſi.C de cadu.tollẽ. ⁊ canoniſtas. infra de preb. c.ij.

eſſe dũiam quo ad electioné ⁊ poſtulationé in hoc ſꝫ Ho
ſtien.cõcordat opi.vꝫ † ꝙ aut poſtulatio ſit a duabꝰ pti-
bus ⁊ tunc appellatio nó ipediat qꝛ cenſeƚ eſſe paris vel
maioris efficatie q̄ꝫ electio vt in.d.c.ſcriptuꝫ. Si ergo mi
nus iuſta appellatio nó impedit electioné ergo nec poſtu
lationé aut poſtulatio nó eſt facta a duplo maior[i].partis
⁊ tunc appellatio eaꝫ impediat facit[ꝗ] qõ.not. Jo.an.in.c.
26 audit[is].de electio.iterpõit h̄ Jnn.duas reḡas † ꝙ valet ele
ctio ſi vocat[is].illis qui ſunt ꝑuati vȓ inhabiles ad eligẽdũ
licet nó fuerit diſcuſſum an fuerit priuati ſatis enim eſt ſi
poſtea cõuincti poſſint qꝛ ſi in veritate non habent ptáteꝫ
eligendi nó eſt opus eos vocare facit.c.ſi.de ſup.negli.ꝑ-
lato.⁊ ꝙ no.in.c.illa. J.ti.i.⁊ idem dicẽ.eſt in alijs actibꝰ
27 capitularibus .Scda regula eſt † ꝙ caſſata electiõe vitio
perſõe eligen.ſũt priuati ptáte eligendi ea vice cũ cũtis.J.
tit.i.qꝛ intelligiƚ qñ eligerũt ſcienter.idignũ ſecus ſi igno
ranter vt in.c.inotuit de elec.ꝑſumptio eſt tñ ꝙ ſciẽter eli
28 gerint vt eſt elegás text.in.d.c.inotuit.† Sed quid i alijs
actibus capitularibus an diſponẽtes ré non legitime pri
uati ſint poteſtate explicádi talem actum legitime ita ꝙ
ptás deuoluaƚ ad alios lꝫ numero pauciores.d.Abb.hic
credit qõ non qꝛ ſpeciale eſt in electione ⁊ priuare quem
voce danda eſt pena ergo non dꝫ extendi.c.qꝛ ꝑꝑ de ele-
vbi eligenter ꝯ̄ formá non ſũt priuati allȃt ẽt.c.bone.e.ti.
vbi eligentes aliquo ſpreto ⁊ cõtempto nó ſũt priuati er-
go pena ꝑuationis nó hꝫ locum regulariter licet minꝰ le
gitime minor pars ſe habuerit.Sed tu adde ad euꝫ qõ
veritas eſt ꝙ vbi ius nó iponit pená priuationis nos nó
debemus eam iponere allȃt glo.ſingu.de hoc in.c.fin.de
iure patro.⁊ tex.in auct.de non ellig.ſcdo nub .§.cũ igiƚ
verſi.nec eſt lex tale q dicens ⁊ priuare queꝫ offõ.ſuo é pe
na text.ſing.in .l.teſta.centurio .ff.de manu.teſt.⁊ ꝑuare
qué iure ſuo eſt pena tex.eſt aureus in.l.ſi quis maior.C.
29 de tranſact.† ⁊ pena non debet excedere ꝓprium cáuꝫ vt
in.§.pene de penit.diſt.i.Sed tex. habemus ſingu.⁊ vni-
cum in.c.i.§.ꝑterea in tit.q̄ fuit cá prima .bñficij amit.in
30 vſi.feu.† ꝙ non ſolũ in iure cõi penali ſed incõſuetudini-
bus ⁊ ſtatuis penalibus ſit extenſio de ſimilibus ad ſimi-
lia quem tex.allȃt ꝓ ſing. Bal.ibi ⁊ facit ſtupendus tex.
in.l.bis ſolis.C.de reuo.do.modo iura priuátia collegia
tos actibus capitularibus fũdant ſe ſup idignitate perſo
ne eius q colligialit[er] poſtulaƚ aut elegiƚ ſed iſta rõ habet
locũ in alijs actibus capitularibꝰ puta ꝯſtituerũt ſindicũ
indignũ ego dico ꝙ priuati ſunt ptáte ꝯſtituẽdi ⁊ de vo
luitur ptás ad alios lꝫ numero pauciores ⁊ .c.bõe allȃtũ
ab Abb.non facit ad ꝓpoſitũ qꝛ nó hꝫ iſtá rõnem loqtur
enim qñ eligerũt ſpereto aliquo canonico ⁊ ẽt dictũ.c.qꝛ
ꝑꝑ loq̄ur qñ eligerũt ꝯ̄ formá ⁊ ſic ille actus nó cõtinet
illá rationé idignitatis habuit eni ius canonicũ ꝓſũma.
de teſtatione vt indigni ⁊ in habiles occupẽt loca digno
rum vt in.d.c cupientes voluerũt enim prouidere eccle-
ſijs ⁊ non perſonis Laus deo clementiſſimo.

Dne memorie.

c b postulatio ᶜ per quam ꝑ
uata vel minor vtilitas cõi ⁊ maiori ꝑferƚ q̄
ſit a minori q̄ꝫ a tertia parte collegij admitti
non debet.h.d.primo duas diſcordias poſtulatiõis.Se
cũdo vtráqꝫ repetit cás exprimẽs ibi nos ⁊c. Tertio mõ
nec nouam ꝓuiſioné fieri in mandatis. ℭ Caſus Cardi
nalis fuit poſtulatus in archiepiſcopũ a maiori parte ſꝫ
quidá epũs fuit poſtulatus a minori parte papa poſtula-
tioni Car.nó defert qꝛ vtilior eſt eccȓe ⁊ toti mundo ap-
ſedent apoſtolicá quá in quodam archipiſcopatu reſidẽ
nec ďfert poſtulatiõi epi qꝛ facta fuit a minori ꝑte capȓi
in magna contentione. Nota ex ꝯſcriptiõe .i.clericus.
rauenatus eccleſie ꝯiũcto tex.qꝛ nó dicƚ canonic[i]. ⁊ ſecũ
dũ Hoſtinũ eſt duplex. collegiũ ibi.ſ. cardinaliũ ⁊ cano
nicorum ſic habetur.x.c.iij.diſti.c.illud ⁊ qõ no. Jo.and.
a .c.ſi pluribꝰ de ꝑb.li.vi. ⁊ † ex h̄ collit .d.Car.ꝙ nomie
ne clericorum veniant canonici .c.cum cunctis.J.titulo.i.
in.§.clerici

in.§.clerici.⁊.c.clerici de vbo.ſigni.c. cū ꝑ exemptionē de
priuile.lib.vj.Sed opponit ꝙ ſub noie generis nō cōpre
hēdunt illi qui hñt aliqd ſuꝑ id qđ ponit genus. allat.c.
fi.de ꝑbē.lib.vj.quē tex.reputat ſing.ſed eſſe canonicū po
nit aliqd ſuꝑ ſimplices clericos cū canonici equiꝑent his
q ſunt ꝯſtituti indignitate.vt in.c.ſtatutū in prin.de reſcri
ptis lib.vi.Soluit dicens neminē legiſſe q iſtud ſuſcitaue
rit ⁊ dicit eſſe difficile ꝯtrium ꝑ verbum forte rñdet ꝙ nō
in qualibet diſpōne hoc ꝓcedit ꝙ noie clericoꝝ veniant
canonici.⁊ ad.d.c.cuꝫ ꝑ exemptionē.rñdet qꝛ ſi eximunt
clerici eccłie vſ ꝙ principalr exemplo ꝯcedat his qui ſūt
in eccłia ꝑncipales quales ſunt canonici tñ illud caplm
multū efficaciter.facit ꝙ ēt in diſpōne reſtringibili cōpre
hēdat.⁊ tūc ad ꝯtrium rñdet ꝙ eſſe canonicuꝫ non ponit
aliqd ſuꝑ hoc ꝙ eſt eſſe clericū niſi in his in qbus ꝑ priui
legiū aliqd ꝯceſſum eſt canonicis ⁊ non ſimplicib⁹ cleri
cis ſicut in caſu.d.c.ſtatutuꝫ.⁊ ita reſidet. Sed do. Abb.
dicit ſe tenuiſſe ꝯtrium in rub.de vita ⁊ hone.cleri.dicens
qđ in mā reſtringibili appellatione clericoꝝ nō veniunt
2 canonici nec alij indignitate ꝯſtituti † qꝛ vbicūqꝫ ſpēs ap
ponit aliqd vltra genus ſuum nō venit illa ſpēs appella
tione ſui generis.allat tex.cū glo.in.c.ſtatutū de elec. lib.
vj.vbi appellatiōe eccłie ꝑrochialis nō venit eccłia ꝑro
chialis collegiata qꝛ vltra parrochiaꝫ addit collegiū.⁊
ibi dicit tex.hoc ꝓcedere in mā odioſa.ergo ſec⁹ in mā fa
uorabili vel in differētī.vt ibi no.ꝑ Jo.an.allat ēt notabi
3 lem dictū Inno.in.c.ſedes de reſcrip.† ꝙ ſi qs īpetrat cō
tra titiū clericū ⁊ quoſdā alios non veniūt canonici quia
ſunt digniores ſimplicib⁹ clericis.⁊ ſic in mā reſtringibi
li.⁊ allat Fede.de ſenis in ꝯſilijs ſuis ſed nō allat in indi
4 uiduo.vbi ꝯſuluit † papa ꝯceſſit ꝑuilegiū epō vt poſſit cō
ferre bñficia ſuoꝝ clericoꝝ decedentiū ꝙ veniunt bñficia
ſuoꝝ canonicoꝝ cōmēſaliū qꝛ iſtud ꝑuilegiū non ē odio
ſum ſed fauorabile ad.c.cū ꝑ exemptionē.rñdet ꝙ ibi fit
larga interpetratio vt euitet abſurdū qꝛ eēt ſi exēptis cle
ricis non eēnt exēpti canonici q ſunt ꝑncipaliores. Item
poſſet ꝯtingere ꝙ illud ꝑuilegiū nihil oparet.vt puta qꝛ
in eccłia non eēnt aliqui clerici niſi canonici ⁊ diſpoſitio
dꝫ large itelligi lꝫ ſit penalis ſi alr non poſſit hre effectuꝫ
c.ſi ſnīa de ſen.excō.lib.vj.Et ad iſtū tex. rñdet ꝙ nō erat
hic mā odioſa nec poterat itelligi niſi de canonicis.⁊ fac
fundamentū qꝛ oēs cāonici ſunt clerici.ſicut.n.ex quo qs
eſt homo eſt animal.ita ex quo eſt cāonicus eſt clericus.
qꝛ ius canonie nō cadit in laycū.vt not.in.c.ij. de inſti. ⁊
c.cū.M.ē.de ꝯſti.⁊ ita reſidet.Sed Lodo.roma.in.l.ij.
in ꝑnci.ff.de vbo.obli.tangit iſtū paſſum.⁊ allat do.Car
di.hic ⁊ diſtinguit aut loqmur in mā nō reſtringibili. pu
ta qꝛ eſt bñficium ꝑncipis ꝙ latiſſime dꝫ iterpetrari.vt in
l.bñficiū.ff.de ꝯſti.ꝑnci.⁊ tūc appellatiōe clericoꝝ veniūt
canonici.Aut ſumus in mā reſtringibili.vt eſt reſcriptuꝫ
ꝙ ſtricte dꝫ itelligi.⁊ tūc appellatiōe clericoꝝ non cōpre
hēdunt canonici.allat illud dictū Inno.in.c.ſedes ꝙ al
legat do.Abb.⁊ allat rōnem qꝛ genus nō comprehēdit
ſpēm habentē aliqd ſuꝑ genus.allat.d.c. ſtatutū. ⁊ dicit
ſe limitare hoc niſi ad euitandū abſurdū. vt in caſu.d.c.
cū ꝑ exēptionē qꝛ abſurdū eēt ꝙ clerici q ſūt īferiores eſ
ſent ꝑuilegiati ⁊ canonici q ſunt ſuꝑiores non ſint ꝑuile
giati ⁊ ita reſidet.Pro certo non eſt excellentꝭ. doctoris
nec timorati doctoris alioꝝ appropare ſibi in genia.⁊ il
loꝝ tacere noia eſt.n.mos furis.vt in.l.hr̄ditatuꝫ.ff.ad.l.
falci.ſm Bal.in ꝓhemio feudoꝝ.⁊ voluit Plinius quē
refert Jo.an.in ꝓhemio ſexti.in nouella.nā iſta doctrina
vt audiuiſtis nō fuit Abb.ſed Lapi.Abb.in.c.i.§.ħ autē
de elec.lib.vi.refert ſe in qōne facti obtinuiſſe ꝙ appella
tiōe canonici cōprehēdit cleric⁹.Dicit ēt ꝙ appellatiōe
clericoꝝ veniūt canonici ⁊ dicit videri expſſum.d.c.cuꝫ ꝑ
exēptionē.⁊ in.c.alma.§.adijcimus de ſen.excō.⁊ in.c.cū
tibi de vbo.ſigni.diſtinguit tñ ꝙ in cōi locutiōe appella
tione clericoꝝ veniūt canonici ⁊ appellatiōe canonicorū
veniūt clerici.Itē idē in ꝯcribus gratijs ⁊ indulgētijs fa

uorabilib⁹ in odioſis vo appellatione clericoꝝ bñ veniūt
canonici ſed nō eꝯ qꝛ appellatiōe canonicoꝝ non veniūt
clerici.allat.d.c.cū ꝑ exēptionē.⁊.d.§.alma.Et ſic qd te
nendū ſit nō bene appet ex diuerſitate iſtoꝝ patrū ⁊ lōge
mirandū eſt ꝙ nec do.Cardi.nec do.Abb. ⁊ alij viderit
hāc doctrinā Lapi.⁊ eū ſequit dñs Dñicus in.d.c.i. §. ħ
5 autē.† Mihi vr̄ ꝙ attēdamus ad qualitatē materie ſuꝑ
qua ħ vbū clerici exꝑmat.nā ſi mā vniformiter ꝯgruit tā
clericis ꝙ̄ canonicis ſiue ius ſit penale exorbitās odioſuꝫ
vel fauorabile appellatiōe clericoꝝ veniūt cāonici.Et ad
hoc ꝯſidero rubricā de cleri.nō reſi.cōiuncto.c.ij.eo.titu.
vbi rubrica loquit de clericis.⁊.c.ij. loquit de cardinali.
a ⁊ ſic appellatiōe clerici venit cardinalis.ᵃ ⁊ ꝑ ꝯñs appel
latiōe generis venit ſpēs ponēs aliqd ſuꝑ gen⁹.ergo for
tius venient canonici.poſſet ēt allegari rubrica ꝯiunctis
multis caplis nigri de vita ⁊ hone.cleri. ⁊ de cohabi.cle
ri.⁊ mulie.⁊ tñ in multis caplis habet ibi de epis ⁊ pla
tis.Et pōdera bñ qꝛ.c.ij.loquit in ꝑuatione cardinalat⁹
6 ⁊ ſic in mā penali † ꝑuatio.n.ab officio ⁊ dignitate eſt pe
na.gl.in.c.fi.de iure patro.Scđo ꝯ̄ eos allego tex.in.c.fi.
ꝫ.de ſymo.vbi in mā ſtricta vt eſt diſpēſatio.c.i.⁊.ij. de fi
lijs pſby.lib.vi.appellatiōe monachoꝝ venit abbas.Ter
tio allego tex.in.c.qm̄ de ſymo.vbi ſm intellectū datū ibi
7 ēt in mā penali † appellatiōe monialiū venit abbatiſſa.⁊
allego tex.in.c.i §.porro de ſtatu regu.ergo multoforti⁹
b venient canonici appellatiōe clericoꝝ.ᵇ qñ mā ꝓportiona
bilis eſt vtriqꝫ.⁊ ad.c.ſtatutū poſſet dari rñſum.nā ibi dſ
ad collegiatas eccłias ēt ſi alie parrochiales exiſtunt nō
extendit ſed antiqua iura potius ſeruari debent in eiſdeꝫ
qꝛ ex q̄ iura diſponūt de eccłia collegiata. ſi poſtea ꝯſtitu
tio loquit de eccłia ꝑrochiali nō cōprehēdit collegiatam
8 ne inducat iurium correctio † q̄ eſt regulr ꝓhibita.l.ſanci
mus.C.de teſta.cū ſi.Itē allego ꝯ̄ eos ſing.glo.in cle.au
ditor de reſcrip.vbi tex.eſt exorbitās ⁊ loquit in bñficijs
⁊ tñ glo.ibi dicit hre locum in dignitate. ergo multo ma
gis ꝯſtitutio exorbitās loquēs de clericis hēbit locum in
canonicis qꝛ eē canonicū nō eſt dignitas ꝓprie. vt no.in
d.c.ſtatutū in ꝑnci.de reſcrip.in.vi. Item poſſet allegari
9 rō in ꝯſilijs meis iudicio meo ħ modo † vbicūqꝫ duo ita
ꝯueniunt ꝙ vnū lato ſumpto vocabulo venit appellatio
ne alterius ⁊ eadē rō eſt in vtroqꝫ ius loquēs de vno hēt
locū in reliquo.Pone exemplū in electione ⁊ ꝑſtatione
vt eſt gl.ſing.in.c.fi.de elec.lib.vi. Et ēt pone exemplū in
trebellianica ⁊ falcidia ius exorbitās loquēs de vno hēt
locū in reliquo in mā eque ꝓportionabili.vt per Bar.in
auc.ſed cū teſtōr.C.ad.l.falci. Sed appellatiōe clericoꝝ
lato ſumpto vocabulo veniūt canonici.vt i iurib⁹ ſupius
allegatis ergo ⁊ c.oēs.n.iſorte dñi vocati ſunt.xxi.diſt.c.
cleros.⁊ iſta menti comēda.¶ No.ibi viā vniuerſe car
nis ingreſſo elegantē modū loquendi dñoꝝ canoniſtaꝝ.
iuxta illud ad te omnis caro veniet ꝙ hic exꝑmit mod⁹
vocandi ꝙ eſt ponderañ.ꝑ lr̄is īpetratis. facit qđ habet
in.c.ſuſceptū de reſcrip.lib.vj.¶ Not.ibi ꝑſertim cardi
10 nalē † ꝙ cardinales nō eligant ſed poſtulant qꝛ cum ſit
aligat⁹ eccłie romane nō hꝫ liberū volatuꝫ.vñ ſicꝫ eps nō
pōt eligi ad aliam eccleſiā ſed dꝫ poſtulari vt hic. ⁊ in.c.
fi.ꝫ.eo.ita nō poterit cardinalis eligi ſed poſtulari. ⁊ hāc
opinionē probat iſte tex.capiēdo vba ꝓprie ſed Egidius
⁊ Abb.antiquus tenuerūt ꝯ̄dicētes ꝙ cardinalis nō epi
ſcopus pōt eligi.⁊ ad iſtū tex.pōt rñderi ꝙ verbū poſtu
lauerant ponit hic in ꝓprie quo ad cardinalē qꝛ quo ad
eum intelligit.i.eligerāt.ſed quo ad epm ſtat ꝓprie. ideo
dicunt ꝙ cardinalis fuit hic electus ⁊ non poſtulat⁹.iſte
paſſus tangit in loco ſuo ꝓprio vꝫ in.c.eccłia.ꝫ. tit.i. ⁊ ex
iſto intellectu notare potes multū ſing.† ꝙ idē verbū re
11 latū adiuerſis variat ſm nām illoꝝ.Ego allego ſing.tex.
in.c.cū dilect⁹ de ꝯſue.vbi verbū electio refert ad eccłiaꝫ
inferiorē ⁊ ad eccleſiā ſuꝑiorē inquātum refert ad ſuꝑio
rem ponit ꝓ ꝯfirmatione ſed inquātum refert ad eccleſiā
inferiorē ponit ꝓ electione.Et allego elegantē tex.in.c.

a ¶ Cardina
lis.Et facit ꝓ
hoc l. vlt ſꝑior
ſt.ō his q no.
infa. ⁊ ibi ſcri
bētes in ꝯtrā
tū vr̄ eē tex.in
c.ꝑiculoſum ō
ſen.excō.li.vj.
cū ibi not. per
omnes.vid ibi
ois ⁊ cogita.

b ¶ Clericoꝝ
Sed nunqd
clericorum ap
pellatione cō
tineant mona
ci vide not.in.
l.oēs.§.prete
rea de epiſco.
⁊ cleri. ⁊.do.
Abb.in.c.i.ne
cleri.vel mon.
⁊ do.Card.in
cle.ij.in prin.
de celebr.miſ.
vbi ēt ꝙ̄ plu
res ſcribētes.

ab excõicato de reſcriptis ⁊ in.c.olim.e.ti.lz do.cardi.ibi
allegct illuz tex.pro ſingulari.ad hoc vide q̃ in dictis iu
12 ribus dixi ⁊ ex hoc colligit hic do. Anto.† ꝙ cardinalis
pt ad inferiorẽ eccleſiaz ꝓmoueri tanq̃ titulo alligatus
ꝑ viã poſtulationis ⁊ ſic ſupior ſm eum nõ eſt impoſtula
bilis ad dignitatez inferiorẽ ⁊ ſic ſentit do. Anto.ꝙ car
dinalis maior ⁊ dignior eſt epo ſed quoniã nõ hoc ꝓce
dere poſſet epatus.n.eſt dignitas dignitatũ vt in.c.vene
rabilis de pb.⁊ per gl.in.c.ij.de pb.li.vi.ego iſtũ paſſuz
nõ examino hic qꝛ iam multuz late examinaui in tracta
tu cardinalium vtruz cardinalis pferri debeat epo ⁊ an
papa poſſit extinguere dignitatez ſeu offiñ cardinalatus
⁊ vtruz cardinalat⁹ ſit introductus de iure diuino an po
13 ſitiuo d quo dd̃m vt ibi. Sz bal. hic colligit argumẽtũ†
ꝙ archiepus maior ſit pſbytero cardinali qꝛ poſtulatus
dz aſcendere ⁊ non deſcẽdere nã pſbyter cardinalis non
pt epos cõſecrare ſed archiepus ſic. Sz cardinalatus ſz
Bal.eſt offiñ non dignitas nec eſt ſupra ordinẽ pſbyteri
ita ꝙ ſit noua ſpẽs.Sed quedam additio ⁊ ex iſtis dicit
14 Bal.patere†qd ſi cardinalis deponit non retinet digni
tatẽ tñ retinet ordinẽ ſacroꝝ qui erat ei impſſus q morti
ficari põt ſed nõ funditus mori niſi cũ aĩa ⁊ dicit ꝙ car
dinales reſidentes i curia eqꝑant ſtellis fixis que non
mouent niſi motu orbis ſic cardinales predicti non mo
uent niſi motu pape ſed cardinales legati eqꝑant con
ſtellationibus ſiue planetis q mouent ꝑ primo motu ita
legati cardi.mouent nutu pape ⁊ quicquid faciunt pſu
mit facere nutu pape.c.i.ſ.c. pro certo meruit iſte homo
premiũ nõ mediocre ita laudabiliter loquit d dñis cardi
nalib⁹ ſz miror ꝙ ſibi ſi venerit i mẽtez illd ꝙ Jeronymo
in prologo biblie venit in ore vbi inquit vides ne quãtũ
iſta inter ſe diſtent alij celo alij ſtellis ꝯparant nã hãc cõ
parationẽ fecit de doctis uiris ⁊ ſanctis ⁊ de indoctis ⁊
equiperauit eniz ſanctos viros ⁊ doctos firmamento ⁊
ſic ipſi celo indoctos aũt ſanctos eqꝑauit ſtellis Adde
ẽt ſingularez tex.in.l.i.C.de ꝓpoſitis labo. li.xij. in verſi.
quos nři lateris decus illuſtrat vbi aſſiſtẽtis lateri prin
cipis ſunt illuſtriores eis qui ſunt ex̃ curiam ꝑ quez tex.
15 Bal.in rubrica.ff.de offõ ꝓcõſ.dicit†ꝙ cardinales q ſtãt
in curia pape ſunt illuſtriores q̃z hi q ſunt ex̃ curiã ꝙ bñ
16 no.⁊ ex iſto tex.colligit do.Abb.argu.optimũ†ꝙ ꝓmo
a ti in cardinalem nõ dz tenere epiſcopatũ[a] ſaltez in titulũ
cardinalis.n.dz aſſiſtere pape qꝛ pñtia ſua eſt magna ⁊ ſi
bi vtilis q̃z de aliquo epatu.Epatus.n.requirit reſidẽtiã
17 cõtinuã nã dux eſt dimittere eccleſiã ſine ſpõſo†paria.n.
ſunt nõ hr̃e ſponſuz vel hr̃e inutilẽ.c.ij.de tranſac.pla.nã
papa hic nõ voluit admittere poſtulationẽ factã de iſto
cardi.qꝛ opportuiſſet als deſerere curiã romanã vel mo
raz trahere ex̃ epatum vterq3 aũt erat incõuenieñs ideo
papa poſtulationẽ ñ admiſit ⁊ ex hoc allegat argumẽtũ
qd cardinalatus nõ ſunt cõpatibiles in eadez pſona. Sz
alias ſeruatuz eſt ſm euz ꝙ epus ꝓmotus in cardinalez
nõ ꝑdit ipſo iure epatũ imo retinet illuz titulũ vt priuat⁹
⁊ ita dicit ſeruatũ fuiſſe quo ad epatuz ſenenſem in cardi
nali ſancti marcelli ⁊ dicit pleroſq3 doc.cõſuluiſſe tũc ꝙ
c.de multa de pb.non hz locuz in epatibus in cardinala
tibus ⁊ ſiĺibus ⁊ vex dñt quo ad verba ſed quo ad men
tem iuriũ putat ꝯrium eſſe de iure verius imo potius dz
vacare ipſo facto vnus epatus ꝑ ademptionẽ alteri⁹ vel
ꝑ ademptionẽ alterius dignitatis inferioris de quo dicẽ
duz eſt vt no.in.d.c.de multa de pb. ¶ Not.ibi de facto
18 ⁊ de iure†ꝙ allegationũ q̃dã ſunt facti ⁊ quedã ſunt iu
ris facit.l.ſi ex plagis.§.in cliuo.ff.ad.l.aq. vbi ex facto
orit ius qd eſt bñ notãdũ ꝓ aduocatis qꝛ debẽt eẽ inſtru
cti tã in iure q̃z in facto. ¶ Not.ibi plenius allegare cu
rauimus ꝙ iudex põt in cã vertente corã ſe allegare pro
vtraq3 pte plenius q̃z allegauerint partes pt ergo iudex
aperire dubia ꝓceſſus ⁊ allegare plenius ꝓ vtraq3 par
te q̃z fecerint aduocati ⁊ ad hoc quotidie allegatur iſte
tex.facit.l.i.C.de his q̃ deſunt aduoca. vbi iudex ſupplet

a ¶ Epatus. Sz ꝓ amplia tione materie q̃ro i quo car dina.ſit maior epo.ꝑ cu⁹ ſolu tione vid bar. in.l.i.§. ſi qs. ff.de appel. ⁊ in.l.i.ff. de of. pfec. orien. ⁊ vide oẽs ſcri bentes q mul ta ad materiã cogerũt.

b ¶ Triplex. Pro quo vl tra Bal. alle gatum in tex. Adde Archi. idẽ tenentem in.c.i.de pſcri. li.vi. ⁊ in.c.fũ damẽta d ele. eo.lib.vbi etiã q̃z plures ſcri bentes.

ea que obmiſerũt aduocati ſz an poſſit ſupplere iudex de
19 facto dicet in glo.i. ¶ No.ibi preferẽtes ſpãli vtilitati†
ꝙ publica vtilitas pferẽda ẽ priuate facit.l.i.ad ſi.C.de
cadu.tol.in verſic.nec auguſtũ priuilegiũ exercemus ſed
ꝙ cõiter oĩbus ꝓdeſt facit aũt.de non alien.§. qꝛ vo veri
ſimile.l.actiõe.§.labeo.verſi.ſemper.n.nõ id qd priuatũ
intereſt.ff.pro ſocio facit illud ꝙ ſcribit apud lucanuz in
ſcd̃o loquẽtẽ de catone in cõi bono nõ ſibi ſed toto geni
tuz ſe credere mũdo facit tex.elegãs in.l.nulli.C.d erog.
milit.ano.li.xij.⁊.l.fortiſſimi.e.ti.vbi creditor differens
recipe debitũ a republica cadit a iure exigẽdi ⁊ ſic publi
cum bonuz pfert priuato facit tex.ſingu.in.l.i.C. de ꝯdi.
horre.pub.vbi fauore publice vtilitatis cõpellit qs emẽ
merces corruptas cuz incorruptis facit tex.elegãs in.l.i.
.C.vt nemini liceat ſe in exemptione ſubſtãtiatis eximere
li.x.vbi cõpellit qs emere frumẽtuz ab ipſa republi.facit
tex.ſingu.⁊ melior de iur in.l.ſi qs i graui.§.hi qui.ff.ad
20 ſilenia.†vbi libertas dari pt ſeruo fauore publice vtilita
tis in caſu ꝓhibito dari facit tex.multum ſolemnis in.l.
iubemus.C.de ſacro ſan.ec.vbi colligit Bal.ꝙ in oĩ pri
uilegio intelligit excepta puta vtilitas faciat tex.multuz
.ſolẽnis i.l.null⁹.C.d curſu.pub.li.xij. vbi ꝑꝑ publicã vti
litatez grauant perſone ꝑuilegiate facit.c.non minus de
imunitate eccleſiaꝝ facit.l.in prouinciali.§.ſi.cum.l.ſeq.
ff.de ope.no.nun.⁊ ꝙ voluit Bal.in rubrica.C. q accuſ.
non poſ.facit.l.potioris.C.de of. rectoris ꝓuicie facit .l.
ſi pendẽte.§.ſiquid choclearì.ff.de vſufru. ⁊ apud Cice
ronẽ in de ſomnio ſcipionis.Nihil eſt illi principi deo q
oẽz mũduz regit accepti⁹ q̃ cõcilia cetuſq3 hoium iure ſo
ciati q̃ ciuitates appellantur facit.vij.q.i.c.ſcias ⁊ tex.in
autẽtico de reſti.⁊ ea q̃ parit.§.ea.n. ¶ No.ibi non ſolũ
21 romane eccleſie ſed generali†qd appellatiõe eccleſie ro.
qñq3 intelligit de eccleſia ro. particulari qñq3 ſumit pro
vniuerſali naz vnica eſt eccleſia vniuerſalis totius orbis.
c.loquit.xxiiij.q.i.c.i.de ſciſma li.vi.eccleſie vo particula
res ſunt membra huius eccleſie vniuerſalis ⁊ cõſiſtit ec
cleſia vniuerſalis ex cõgregatiõe fideliũ de cõſecra. diſ.
i.eccleſia ita dicunt ſcribentes hic. In quo ad eccleſiam
ro.adde ꝙ dicit Bal.in autẽ.quas actiones.C. de ſacro
b 22 ſan.ec. vbi dicit qd triplex[b] eſt eccleſia ro.ideſt domus pa
pe ꝙ ẽ eccleſia aĩa qꝛ vbi eſt papa ibi eſt eccleſia ad h
allegat Inno. ¶ Secũdo mõ ponit eccleſia ro. ꝓ patri
monio vnde qcqd eſt iuris de ro.eccleſia principalr ⁊ ꝑ
ſe tanq̃ patrimoniũ beati petri pſcribi nõ pt.minori tpe
centum annoꝝ. ¶ Tertio mõ dr eccleſia roma. eccleſia
lateranẽſi.que eſt epatus ſũmi pontificis ⁊ ẽ maior eccle
ſia vniuerſi orbis vt no.archi.xvi q.iiij.c.nemo.Adde ẽt
eundẽ Bal.in rubrica.C.de ſacro ſanc.ec.vbi dicit ꝙ ec
cleſia capit ꝓ cõgregatione vniuerſali oĩuz fideliuz ⁊ d
hoc habet in ſimbolo ⁊ autẽ.inter claras.C.de ſum.tri.
ſo capit pro loco ſacro muris circundato vt in tit.C. de
his q ad ec.confug.tertio capit ꝓ congregatione pluriũ
ſuo loco cõgregatoꝝ ad ſeruiendũ deo vt i toto titulo.C.
de ſacro ſan.ec.Ita dixit Bal.in rubrica vide gl.in.c.ſi.
ne plat.uices ſuas ⁊.lxiij.diſt.c.i.⁊ ꝙ habet in.c.ſcire ⁊ i
c.ſicut.vij.q.i.⁊ in.c.cuz clerici de verb.ſig.per Inno. in
23 c.nouerint de ſen.excõ. Nõ ẽt† ꝙ cardinales cõſulũt ne
dum romane eccleſie ſed ẽt in vniuerſali ſunt.n. vnuz cor
pus cũ papa ſicut canonici cũ epo facit ꝙ notat in .c. ec
cleſia.I.ti.i.facit qd dicit Hoſti.in.c.antiquo de priuileg.
24 †qꝛ cum epi iurent fidelitatẽ pape Cardi.autẽ non iurãt
qꝛ ſunt membra ipſius pape facit ꝙ pulcre dicit Bal. in
l.cũ multa.C.de bo.que lib.ꝙ cardinales ſunt capl̃m ec
cleſie vniuerſalis ⁊ ſicut eps nõ põt facere ardua ſine cõ
ſenſu capli vt in.c.v.⁊.c.nouit.I.de his q̃ ſi.a plato ita pa
pa ſine cõſenſu cardi.ardua explicare nõ põt facit qd di
25 xit Jo.mo.in.c.ſup eo.de hereti.li.vi.vbi dicit† qd card.
ſunt in q̃ſi poſſeſſiõe ꝙ nõ poſſit papa explicare ardua ſi
ne conſilio earum facit.c.eccleſia ſenatum hz.xvi.q.i. ꝙ
cardi.ſunt ſenatus eccleſie facit.c.fundamenta.§. tedet d
elec.li.vi.

elec.li.vi.vbi debent pſtare cōſiliū pape facit.c. p venera
bilez.§.rōnibus q ſi.ſint legi.vbi eſt tex.val de ſingu.facit
ꝙ habet.ho regū dñi ſunt cardines ⁊ poſuit ſup eos or
bem ⁊ ꝙ dicit Hoſti.in.c.ex geſtis de cleri.nō reſid.vide
plene q̄ dixi in tractatu cardi.Quales aūt debeāt eē car
dinales.d.car.remittit ad ſpec.hiſtoriale verſ.xxix.⁊.clx
xv.Sz ego allego ſingu.tex.in.l.i.ff.de offi.pfec. preto.dz
eniz ineſſe in eis idustria ſingularis explorata fides gra
26 uitas moꝝ ⁊ ſapiētia. ¶ No.ibi nō cōſumit† ꝙ attēdit
conſuetudo ſedis applice.c. ex litteris de conſti.⁊ ex hoc
no.ſm ſcribentes qđ papa nō cōſueuit admittere poſtu
lationez factā in diſcordia ex quo ſequit ꝙ poſſet admit
tere papa poſtulationē diſcordē ſi vellet qđ eſt verꝫ ſi eēt
facta a maiori pte capli.⁊.lxv.diſ.c.i.⁊.ij.⁊.iij.non ob.c.
ſcriptū.J.tit.i.qđ loqt videlz cōcurrit poſtulatio ⁊ electio
27 ſz Gof.ſed Ho.dicit† ꝙ verbū cōſueuit denotat ſtillū ro
mane curie vñ quo ad inferiores q tenent ſeruare ſtilluz
ro.curie verbū cōſueuit exponit.i. non dz ⁊ iō inferior a
papa nō dz talē poſtulationē admittere nō celebratam a
28 duplo maiori pte.† In papa ergo locū hz opinio gof.qđ
poſſit poſtulationē admittere ſi eſt facta dū taxat a ma
iori pte capli.Ego allego in ſy.elegantem tex.in.l.apud
iulianū.§.fi.ff.de leg.i.in verbo ſoniat vbi dr ꝙ princeps
nō cōſueuit cōcedere publica ⁊ allegat p oēs ille text.ꝙ
iudicat impoſſibile illud ꝙ nō pōt hri a pricipe niſi gra
tioſe ⁊ tñ tex.vtit illo vbo ꝯſueuit vide q̄ dixi in rubri. de
reb.ecc. non alie.in repe.ſed pondera qꝛ text.hic vtit illo
vbo vnanimiter ergo ſequit qđ dz fieri poſtulatio nemie
diſcripāte ad hoc vt dicamꝰ ꝙ papa cōſueuit eā admitte
re.Et infringet hoc glo.⁊ dicta doct.vide in fi.ꝙ hētur i
c.lz i vb.vnanimiter de of.dele.⁊ in.c.ad aures ꝙ me.cā
in verbo vnanimiter ⁊ in.c.i.in vbo in vnitate ð maio.⁊
obe.⁊ in autē.de defeu.ciuitatis.§.ſiqdē in vbo nemie re
29 luctāte. ¶ No.ibi non tā ex iuſtitia q̄ꝫ ex gratia† ꝙ po
ſtulatio vnanimiter facta partim pēdet a iuſtitia nec eſt
mera gratia nā vinculū nō eſt ꝯctū ex eo cū poſtulato iō
nō ex mera iuſtitia ⁊ qꝛ ex honeſtate eſt debita iō nō eſt
mera gr̄a.l.i.§.permittit.ff.de aqua coti.⁊ eſti.magis tñ
30 pticipat de gr̄a. ¶ No.ibi nō duximus ad mittendā† ꝙ
poſtulatio indebite facta nō caſſat ſz nō admittit ð quo
31 dixi in.c.pcedenti. ¶ No.ibi q vocē† qđ ad electionē vo
cādi ſunt q hñt vocē eligēdi.c.ꝙ ſicut.J.ti.i. ¶ Ultimo
no.modos.iij.ex qbus ꝓuidet ex eccleſia vacanti.ſ.p ele
32 ctionē poſtulationē ⁊ noiationē ⁊ dicit hic Hoſt.† ꝙ ele
ctio dz eſſe canonica ſm formā pfixā a canone.c.qꝛ pp de
elec.⁊ p eaz legitime factā requirit ius electo.c.cū inter
canonicos.J.ti.i. Poſtulatio.n.dz eſſe cōcors ⁊ poſtq̄ꝫ ē
pñtata ſupiori non lz poſtulātibꝰ ab ea reſilire ut.J.c.px.
noiatio ēt dz eſſe ſolēnis ⁊ qñ due vel tres excellētiores
i caplo vel alibi noiatꝰ pape ⁊ petit p caplz vt papa ꝓui
deat eccleſie ð aliquo illoꝝ ⁊ p hāc noiationē quodāmō
acqrit ius noiatis.xvi.q.vlti.ſanctoꝝ nec poſſunt noian
tes recedere ab ea poſtq̄ꝫ poſita eſt ſupiori ſicut dicimus
in poſtulatione qꝛ eadē rō eſt in vtroq̄ꝫ fatet tñ Inno.⁊
Hoſti.ꝙ ſi poſtulātes vel nominātes ⁊ ſupior a quo pe
tit noiatio cōueniūt poſſunt reſilire nō obſtāte ꝯdictiōe
33 poſtulati vel noiati ꝙ eſt bñ notāduz.dixit tñ Inno.† ꝙ
inter poſtulationē ⁊ noiationez eſt dr̄ia qꝛ poſtulatio fit
cū ſolēnitate nomiatio aūt ſine non tñ placet Hoſti. dicē
ti qđ poſtulatio ꝓprie fit de vno noiato de pluribus vel
poſtulatio fit qñ plures ſunt in collegio noiatio qñ vnus
ſolus eſt qꝛ in vno ꝓprie non cadit electio nihilominus
ius electionis cadit in vno vt voluit glo.in.c. pcedenti ⁊
intellige hic de noiatione ſolēni q̄ fit pdicto mō qñ dat li
34 bera ptās ſuperiori ꝓuidendi vni ex noiatis.† Eſt.n.qdā
a noiatioᵃ non ſolēnis q̄ fit ante ſcrutiniuz aliquis noiant
inter canonicos tanq̄ꝫ bonus ⁊ ſufficiēs talis noiatio nō
tribuit ius noiato.c.q̄ꝫ ſicut.J.ti.i.ſed ſolū pponit in colle
gio vt eligat ſi placet collegio illū elligere ſolebant enim
noiari plures ⁊ poſtea fit ſcrutiniū de oibus ⁊ hñs maio

rem partē remanet electus vt in.d.c.qꝛ pp. ¶ In glo.i.
opponit dr hic ꝙ iudex ſupplet ꝓ partibꝰ ꝯ hoc ſpectat
35 ad partez nō ad iudi.† qꝛ merita cauſaꝝ partiū reſertiōe
pandunt.c.cuz ex lr̄is de integ. reſti.l.fi.C. ſi per vim vl
alio mō glo.iſta refert duas opiniōes pria fuit azonis q̄
hz qđ dz intelligi hic ꝙ ſupplet de iure de facto aūt non
niſi factū ſit notuz ſibi vt iudici.Alia opinio fuit placen
36 tini ꝙ ēt iudex ſupplet de facto p.l.fi.ff.de peti.hr̄d.† vbi
cū filius petit hr̄ditatez matris pt repelli doli exceptione
ſi pr vult cōputare id ꝙ errogauit in honorē filij facti ſe
natoris ⁊ ſi nō excepit per offm̄ iudicis cōſulit glo. ſeqt
primā opinionem vt veriorē ⁊ ad.d.l.fi.rñdet ꝙ ibi po
tius cōſulit iudicis offō implorato vt ibi no. in glo.fi.⁊
in eo ꝙ dicit ꝙ ſupplet de facto ſibi noto vt iudici idez te
37 nuit Gof.in.c.i.ð.eo.ti.⁊ ſic ex glo.colligit† ꝙ iudex pōt
ſupplere de iure ſiue cā ſit publica ſiue priuata puta in du
cēdo legez vel canonē vel ſtatuta loci vel ꝯſuetudiez loci
ſi ſunt notorie facit.c.raimutius de teſtamē.vbi iudex ſup
pleuit defectū ptis allegātis cōſuetudinē loci ⁊ facit ꝙ vo
luit ibi Inn. ⁊ ꝙ voluit bal.in.l.i.C.de his q̄ deſunt ad
uoc.vbi facit illā diſtinctionez an conſuetudo ſit notoria
an non itez pt ēt ſupplere de facto in his q̄ ſunt ſibi nota
vt iudici puta qñ ex actis pz aliqđ ius cōpetere pti ꝙ pp
ignorātiā pars dimittit Pe.de anch.refert Jo. de ling.
multa dicere ſuper hoc ſz ipſe poſt Barto.diſtinguit hoc
mō breuiter aut iudex vult ſupplere in his q̄ ſpectant ad
publicā vtilitatē vel ad ſuū decorez ⁊ pt vt hic ⁊.l. quos
ꝓhibet.ff.de poſtu.aut ſupplere vult circa alia reſpicien
tia priuatū cōmodū ⁊ tūc aut ꝓbationes vult inducere
interrogādo partē aut repetendo teſtes in iudicio ꝓdu
ctos ⁊ pt.l.vbicūq̄ꝫ.ff.de interrog.actio.c. cū Joānes he
remita de fide inſtru.aut vult teſtes ⁊ inſtr̄a nunq̄ꝫ in iu
dicio ꝓducta ꝓ abſente ꝓducere caſu i quo pōt ꝯ abſen
tem ad ſniam ꝓcedere ⁊ pt tā in cā appellatiōis quā i cā
principali.l.fi.§.i.C.de appella.autē.qui ſemel.C.quō ⁊
qñ iudex aut vult inducere ꝓ pñte ⁊ tūc regulariter non
pōt p iura allegata hic per iſtā glo.fallit in duobus caſi
bus primo inqrendo veritatē inſtri in iudicio deducti ſo
pp inquirendā cōditionez teſtiū in iudicio inductoꝝ vbi
ex ſuo officio mittit ꝓ vicinis in autē. de teſte.§.i. in glo.
38 ⁊ pdicta hñt locū in ciuilibus in crialibus nō † an idem
poſſit inducere teſtis ex ſuo offō ad defenſionez accuſati
ſeu inquiſiti ⁊ ad offenſionē remittit ad plene dcā p bar.
in.l.iiij.§.hoc aūt iudiciū.ff.ð dam.infec. ⁊ ad ſuā qōnez
incipientē iudex maleficioꝝ Bal.vo hic dicit ſe nō velle
ꝯnūerare oēs caſus q in hac mā adduci poſſūt ⁊ dicit ꝙ
iudex q ſupplet circa ea q̄ non poſſunt expediri niſi ꝓ tri
bunali dz ſedere ita dz intelligi ꝙ no.hic Bar.ſz in his q̄
nō requirūt ſolēnitatē ſedendi ꝓ tribunali qꝛ ſunt parui
ꝑiudicij pt ſupplere ſtando.l.voluit.ff. de interrog.act.⁊
dz iudex ſupplens cōſiderare q̄ ſit nā cauſe cū ſuis circun
ſtātijs nec ð in ptinentibus ſe intromittere vt dicamus il
lud ꝙ dr in.l.quiſqs.C.de poſtula.⁊ agat ꝙ cā deſiderat
Dicit ēt ꝙ iudex pt ſupplere i facto pro pupillis viduis
⁊ miſerabilibus pſonis paupibus carceratis infirmis ⁊
ſimilibus allegat Cyn.in.l.iudices.C.ſi mancip.ita fue.
alie.itez in teſtis ad pias cāis lege hereditas.§.fi.ff.de pe.
hered.item in cāis vſurarioꝝ.c.ad nr̄am el.ij. de iureiur.
per Inno.itez vbicūq̄ꝫ eqtas ſcripta eū mouet.l.vbicūq̄ꝫ
ff.de interrog.act.⁊ ſupplet qñq̄ꝫ iudex indignū repellē
do.l.quos ꝓhibet.ff.de poſt.c.i.ð.eo.qñq̄ꝫ publicā vtilita
tem pferēdo priuate vt.l.filiuſfa.§.miles.ff.de ꝓcu.qñq̄ꝫ
litem accelerādo.l.ſi reus paratus.ff.de ꝓcur. qñq̄ꝫ poſt
litē ſupplendo in fructibus dānis ⁊ expenſis tunc emer
gentibus.l.ſiquis miſſum.§.iudex.ff.de dā.infec.l.ediles
§.item ſciendū.ff.de edili.edic.Qñq̄ꝫ adiciēdo aliā rōnē
vel cām.l.ticianus.ff.ꝙ cum eo qñq̄ꝫ interrogādo.l.offi
lius.ff.de leg.iij.⁊.d.c.cum Joānes. item proprio motu
b repellit libellū ineptuzᵇ.l.i.ff. de off.aſſeſ. vel libellū im
poſſibile.l.i.C.ne quis vexil. reg. item qñ defenſio eſt

ᵃ ¶ Noiatio. Quotuplex ſit nominatio eſſe dicatur ⁊ an p ipſas nominationē aqratur dos nominato no. copioſe per do. Abba.in.c.ꝙ ſicut.§. ſuper eo de electio. et ibi per oēs ſcribentes.

ᵇ ¶ Ineptuz. Adde Bal.in c.i.de of.uica. ⁊.d.abb.in.c. ad aures ð ꝓ ſcriptio.⁊ do. Alex.ð imol. in.l.uatr.§. nihil cōe in fi.ð acqr.poſſ.ubi etiā nouiſſimi ſcribentes.

reipublice no.in.l.ſi ſeruus.C.de his q ad eccleſias cõfu
giũt. Itẽ cũ libellus ex ſui forma vr iniuſtus vel ex appa
renti mã.l.q cũ maior.§.ꝙ ſi ptis.ff. de ope.lib.⁊ allegat
elegãs dictũ Innocẽ.in.c.i.de of.vica. Sed ꝯ hoc dictuʒ
ego allego mirabilẽ tex.in.c.debitores de iureiuran.vbi
libellus erat iniquus petebat.n.creditor vſuras quas de
bitor ſoluere ſibi iurauerat ꝙ talis libellus ꝑcedit ⁊ idu
cit ibi dñs Cardi.illũ tex.ꝯ hoc dictũ Innocẽ.lʒ bal.illꝺ
nõ tenuerit in.c.i.de iureiurã.tñ Fed.ꝺ ſenis ꝯſi.cxc.ãs
ccc.ſequit̃ eũ per tex.d.c.debitores. Dicit et ꝙ aliqñ ſup
ſupplet nõ proprio motu ſʒ offõ eius miſericordia duct⁹
in plorato loco deficiẽtiſ actiõis.l.iiij.§.hoc aũt iudiciuʒ.
ff.de dã.infec.vel loco deficientiſ exceptionis.nã excipere
eſt quoddã agere ⁊ interdũ exẽplo doli ceſſat.ſed pp eq
tatẽ nãleʒ iudex interponit offm̃ de cõſcia legis ſcripte.l.
plane ⁊.l.ſi.ff.de pet.hered. Nñqʒ iudex ſupplet reſeruã
do ꝙ plus petit̃ vt qñ ꝓbuit iuramẽtũ in litẽ vel expẽſas
imoderatas vl̃ omne ꝙ deeſt vltra modũ reducit ad mo
dũ.l.placuit.ff.de vſur.itẽ inquunt iteꝝ a poſſeſſore bñficij
ꝙ nõ pt ad petitionẽ ptis vt no. Jo.an.in reg.i.li.vi. Itẽ
ex offõ ſuo mittit ꝑ teſte anteꝗ̃ ſubornet̃ qr ubi ceſſat iſte
timor teſtis põt repeti cũ ſolus timor et nõ publicatio ſit
cã finalis ꝓhibitionis vt no.in.§.qr vo in auten. de teſt.
nec pſumit̃ i iudice ſubornatio vt p Inn.in.c. cũ clamor.
J.ꝺ teſ. itẽ ſupplet vbi ptes nõ poſſũt renũciare.c.ſi forte.
in glo.de elec.li.vi.itẽ ſupplet ne maleficia remaneãt ipu
nita.l.quãuis.C.de adul.⁊ dicit ꝙ caute dr̃ in rubrica ut
q̃ deſunt aduoca.ideſt quo ad neꝝ offm̃ aduocatiõis ꝙ
cõſiſtit in allegationibus iuris ⁊ in cautelis aduocatoꝝ
ſic eſt allegare libellũ cõponere recto ordie dictare excep
tiões formare capl̃a acta ⁊ ptinẽtia fugere cauillatiões
⁊ litiũ ꝓlixitatẽ nõ aũt dicit que deſunt ptibus ſʒ infacti
intẽtiõe ſuppleat iudex inſti.de act.§.ſi minus.⁊.§.curar.
39 ⁊.l.vt fundus.ff.cõi diuid.† ⁊ qui male petit ſibi impu
tet vt eſt glo.no.in.l. quidã.ff.de in rẽ verſo.⁊ ita ꝗuit h
bal.Sʒ.d. Anto. circha hunc paſſuʒ dat prio remiſſio
nes p legiſtas in.l.i.C.vt q̃ deſunt aduoc ⁊ p Bart.in.l.
iiij.§.h aũt iudiciũ.ff.de dã.infec.⁊ p Archi.in.c. indicã
teʒ.xxx.q.v.⁊ per doc.hic ⁊ in.c.cũ inter.J.ti.i. ⁊ in.c. ad
petitionẽ ⁊ in.c.cũ dilectus.⁊ in.c.inqſitiõis de accuſa.⁊
in.c.p tuas de teſti.⁊ in.c.cum nobis olim de elec.⁊ in.c.
cõſtitutus de app.⁊ in.c.ex tenore ꝺ reſcrip.⁊ in.c. cũ di
lectus de cõſue.⁊ cõcludit tria prio an teneat̃ offm̃ impti
ri ho qñ poſſit offm̃ mercẽnariũ impriri. 3° quãdo poſſit
40 offm̃ nobile impriri† quo ad primũ dicit ſi offm̃ reſpicit
publicã vtilitatẽ tenet̃ imptire.l.cõgruit.ff.de offi.pſid.in
autẽ.vt nulli iudicũ.§.i.⁊.§.qm̃.⁊.c.inqſitiõis de accuſ.
c.qualiter.eo.ti.qꝺ dicit eſſe veꝝ principalr̃ inquirẽdo ſʒ
ad inſtantiã inchoatã per partẽ nõ tenet̃ ſupplere ad cõ
modũ ptis tex.ẽ cũ dicto Inno.in.c.cũ nobis olim.J.ti.i.
Aut reſpicit priuatã vtilitatẽ ⁊ tũc ſi reſpicit decorẽ alte
rius iudicis dʒ ſuppleri.l.eos ⁊.l.iudicib⁹.C.de ap.c.cũ
Joãnes de fide inſtru.puta iterrogãdo partẽ vel ẽt repe
tẽdo teſtes alias in iudiciũ ꝓductos.c.p tuas ⁊.c. cũ cla
mor ꝺ teſ.c. lʒ cãʒ de ꝓb.aut reſpicit ptiſ vtilitatẽ vt ſũt mi
ſerabiles pſone vel i actu pio ⁊ tũc tenet̃ ex offõ ſupplere
l.neq̃q̃.§.aduocatos.ff.de of.ꝓcõſu.⁊ ꝑcedit hoc qñ nõ
pt ptẽdere ignorãtiã alias nõ tenet̃.l.i.§.. magiſtat⁹.ff.de
mag.ꝯuen. aut reſpicit cõmodũ oio priuatũ ⁊ ſumus in
mã peccati iudex tenet̃ ex offõ ſuo ſupplere.c. ad noſtraʒ
de iureiurã.⁊ in multis caſib⁹ mrimonialibus in.c.i.qui
matrimo.accuſ.poſ.⁊.c.ad diſſoluẽdũ de deſpõ. impub.
c.porro de diuor.c.cũ inhibicio de clãde. deſponſ.c.cum
in dioceſi.⁊.c.qr fruſtra de vſur.aut tangit utilitatẽ ꝑua
tã ⁊ tũc tenet̃ ẽt ſupplere de facto qñ equũ eſt actionẽ de
negari ⁊ repellere ptẽ ab agẽdo.l.plane.⁊.l.ſi.ff.de pet.
hered.c.nouit de iudicis ſed ex̃ iſtos caſus iudex nõ ſup
plet ad priuatã vtilitatẽ ꝑcedẽdo ex offõ.c.cuʒ nobis de
electi. Si aũt agit̃ de iuribus priuatis eccliaꝝ ſupplet ex
ſuo offõ.c.cũ veniſſent.ve inſti.aut tãgit vtilitatẽ priuatã

a ¶ Teſtis. Adde .l.i.§ ſi curator de magi conue. bal: in l cũ mulier xiij.col ſo.ma. ⁊ in.l.quoſ ꝓhibet ꝺ poſtu. do. alexan. de imo in l.iiij.§. hec aũt de dã. infec. ⁊ Inno. valde ſingulariter in.c intimauit ꝺ accu. vbi ẽt oẽs ſcribentes.

⁊ nõ tenet̃ ſupplere de facto ⁊ ꝑcedũt h ẽt in caſib⁹ in q
bus iudex põt ſupplere de facto ita reſide do. Anto.quo
ad primũ iſta eſt mã ſatis longa ⁊ ꝑ nũc circa eã me non
extẽdo ſed aliquos caſus cõnumero nã inquãtũ iſta glo.
41 dicit qꝺ in facto iudici noto iudex de facto† dicas hoc ꝓ
cedere qñ iudici cõſtat nõ cõpetere actionẽ agẽti ipſo iu
re iſte eſt tex.ſing.ſʒ lec.azonis i.l.vbi pactũ.C.de trãſac.
idẽ ſi ope exceptiõis ſi ꝯ nãlem equitateʒ actor ageret vt
qr locupletaret̃ cuʒ aliena iactura.ut.l.plane ⁊.l.ſi.ff.de
pet.hered.alias nõ ſupplet iudex in facto ſibi noto vt in
42 dici† nã notoriũ lʒ excuſet ab onere ꝓbandi nõ tñ excuſat
ab onere allegãdi vt eſt gl.ſing.in cle.appellãti ꝺ appel.
⁊ tex.in.l.ſi adulteriũ.§.idẽ polioni.ff.de adulte. Itẽ vid
ꝙ ſingulariter dixit Bar.in.l.lecta.ff.ſi cer.peta.in.l.cuʒ
qui ita.§.q ita.ff.de ver.ob.⁊.l.exceptionẽ.C.de ꝓba.⁊ i
43 l.ſi vnus.§.pact⁹.ff.de pactis† ꝙ vbi ex facto ꝓpoſito co
ram iudice reſultat exceptio q̃ ineſt ipſi negocio et nata ẽ
cũ ipſo negocio iudex pt ex offõ ſuo ſupplere cũ quo trã
ſiuit do. Anto. Abb.⁊ alij in.c.exceptionẽ.J.de excep.ali
ter tñ loquit̃ ſaly. in dicta .l.exceptionẽ ⁊ moderni in.d.
l.lecta item ſingu.dixit Bar.in.l.ſi quod ex pãphila.ff.de
44 leg.ij.† ꝙ iudex ex offõ ſuo põt ſupplere extimationẽ licʒ
45 apte nõ petat̃† item ſupplet ex ſuo offõ in tẽdentibus ad
validitatẽ iudicij tex.allego in.c.eccleſia.vt lit. pen. ⁊ in
c.cãm que de iudi.lʒ doc.cõiter allegẽt glo.ſing.in.c.i.in
46 vbo abſentia de elec.li.vj. Itẽ vbi conſtat iudici ex actis
partẽ nõ fouere iuſtitiã pt ex offõ ſuo repellere ſʒ.d.An
to.hic ⁊ in.c.cũ dilect⁹ de cõſue.⁊ ſi reus nõ pt oppone
re forte pp ſtatutũ poterit iudex ex offõ ſuo repellere ac
torem male agẽteʒ ſingulare fuit dictũ Inno.in.c.cũ oliʒ
de cenſibus ⁊ faciat elegãs tex.in.c.indẽnitatibus.§.ſine
47 de elec.li.vj.† vbi ſi act⁹ cõcernit publicũ bonũ ⁊ pars nõ
poſſit excipere poterit iudex ex offõ ſuo opponere ita col
ligit ibi dñicus ⁊ vide bal.in rub.C.de vindi.manumiſ.
48 vbi dicit† ꝙ quotiẽs libellus nõ cõcludit iudici pt iudex
ex offõ ſuo libellãtẽ expellere vide ſing.glo.in.l.i §.ſi cu
49 ratores.ff.de magiſt.con.† vbi iudex pt inquirere ꝺ inha
a bilitate teſtis^a ⁊ repellere euʒ niſi illa ihabilitas poſſet ꝑ
partẽ approbare de quo uide ſcribentes in.c.ſuper eo de
50 teſti.⁊ Bal.in.l.quos prohibet de poſtu.† item põt ex of
ficio ſuo repellere teſtẽ in famẽ lʒ ille ꝯ queʒ ꝓducit̃ non
51 poſſit excipere glo.eſt ſingu.in.c.nulli de accuſ.† Iteʒ ex
offõ ſuo repellit inhabilẽ ad accuſandũ elegãs glo. ẽ in
c.querẽdũ.ij.q.vi.⁊ vide elegãs dictũ Inno.in.c.p tuas
52 de teſti.vbi dicit† ꝙ ſi iudex obmiſit interrogare teſt. de
titu.pſcriptionis ⁊ ꝯſtat ſibi ex actis ꝙ non interrogauit
53 pt ex offõ ſuo illos interrogare† Iteʒ pt eos interrogare
vt declarẽt verba ambigua gl.ſing.in autẽ.de teſte.§.qr
54 vo.⁊ in.c.per tuas ⁊.c.cũ clamor.e.ti.per doc.† Iteʒ ex
ceptionẽ non veriſimilẽ repellit.c.ſup hoc de renun.l.ſatiſ
apte.C.de fal.quinimo ſing.dixit Inno.in.c.poſt electio
55 nẽ de cõceſ.ꝓbẽ.† ꝙ iuſtã exceptionẽ ex offõ ſuo repellit
56 ſi calũnioſe opponit̃†. Item cõdẽnat ad reſtõneʒ lʒ a pte
57 non petat̃ tex.not.in.c.in litteris de reſti.ſpo†. Iteʒ ſi ac
cuſatio inſtituit̃ ex turpi cã pt ex offõ ſuo repellere.c. pe.
58 q matri.accu.poſ.† Itẽ ex offõ ſuo mãdat emptori agẽti
ꝯ venditorẽ ut ſoluat ſibi ptiũ ita colligit Bal.ex tex.l.ſi
59 pf.C.de act.emp.† Itẽ pt mandare feriis ita dixit Bal.
60 i.iiij.col.l.l.i.C.q admi.† Itẽ extirpat malas ꝯſuetudies
c.ex frẽquentibus de inſti.vide ſing.tex.in.c.peruenit.de
emp.⁊ vendi.vbi iudex ꝓnũciauit ex pſumpto nõ allega
to apte vide ꝙ pulcre voluit do. Anto.in.c. ex pte de re
61 ſcrip.per illũ tex.† vbi ſi pars aſtrixit ſe ad duo iuxta no.
in.l.diuus de re.iudi.⁊ in.c.lʒ cãm de proba.⁊ non ꝓba
uit niſi vnum ꝙ ad petitioneʒ ſui nõ pt fieri ſnia ſʒ iudex
ex officio ſuo poterit ferre ſi illud probatũ tendit ad pu
blicã vtilitatẽ voluit hoc Bal.in.l.i.C.de condi. indebi.
allegat no.in.d.c.licet cãm in glo..in verbo gñali not.ꝙ
papa cũ cardinalibus inuigilat pro vtilitate eccleſie ge
neralis ⁊ imperator pro vtilitate ſubditoruʒ facit tex.in
autẽ.de

62 auctē.de hrdi. ꝛ falci.i prin.in gl.cōrꝫ†no. ex ea qꝺ quis
nō tenet pferre bonū publicū ſuo proprio bono ꝛ puato
ſi illud nō includit ſub publico idem voluit glo.in.c. licꝫ
a 63 de regula rō eſt†qꝛ prima caritas incipit a ſe ipo.l. pſeo
C.de ſerui.ſed iudex dꝫ preferre bonuꝫ publicū priuato.
licet priuatū nō includat ſub publico nā bonū publicuꝫ
melius eſt puato ꝛ hoc caſu pōt intelligi iſte tex.ꝛ ꝙ no.
glo.in.l.i.C.de ſtud.libe.vrb.ro.li.xi.ꝛ ꝙ no.in.l.i.ff.ſo.
matri.de fabro habente apothecam iuxta ſcolas glo.ibi
in tanta ibi nūerus poſtulantiū ſit duplo maior hoc pro
cedit qn̄ poſtulatio concurrit cū electione alterius partis
tunc.n.non dꝫ admitti poſtulatio niſi numerus poſtulan
64 tiū ſit duplo maior.†Sed dubiuꝫ eſt ſi nō ꝯcurrat electio
ſed poſtulatio ſola ꝛ ſit a maiori parte capituli dū taxat
an poſtulatio ſit admittenda per ſuperiorē iniuncta mi
nore parte Goſ.hic tenet ꝙ ſic qꝛ regulariter valet factū
a maiori parte capituli.c.qꝛ propter de elec.c.i. de his q̄
ſi.a maio.parte capli.Et ad iſtū tex.dicenteꝫ ꝙ nō cōſue
uit eccleſia roma.in tanta diuerſitate poſtulationem ad
mittere rn̄det qꝺ licet dicat non conſueuit non tn̄ dicit nō
pōt ſed Hoſti.dicit ꝙ quātuꝫ ad alios ſuperiores tm̄ eſt
dicere nō cōſueuit q̄ꝫtum non debet qꝛ ſtillus curie facit
ius quo ad alios.c.ex litteris de cōſti. ſed non pōt papa
imponere legem ſibi ꝛ ſucceſſoribus ſed alijs ſic.c. inno
tuit de elec.ꝛ ſic ſm̄ eum alij ſuperiores a papa non poſ
ſunt admittere poſtulationē factā a maiori parte capli.
Sed opꝫ vt cōcurrāt due ptes collegi.do.Abb.ſequitur
65 opi.Goſ.per iſtuꝫ tex.a ꝯrio ſenſu.†nam ꝛ in his que nō
tangunt articulos fidei cōſuetudo eccleſie ro.non exten
ditur ad alios niſi papa hoc diſponat glo.in.c.i.de ſum.
trini.li.vi.ſed tn̄ cōſidera qꝺ forte nullus eoꝝ bene loqui
tur.nā iſte tex.loquitur verbo vnanimiter ꝛ verbū vnani
miter intelligitur nemine diſcrepante q̄ſi vnanimes ꝛ fa
cit.c.ſi.ꝯ.e.ꝛ.c.in cauſis ꝯ.de elec.ſimiliter dicamus ð ver
bo cōcorditer.c.cū dilecti de elec.glo.in.c.quorundam ꝛ
in.c. cupiētes in ꝟbo cōcorditer de elec.li.vi.ꝛ vide i cle.
ne romani in ꝟbo cōcorditer eo.ti.cum ergo dicat quod
eccleſia ro.cōſueuit admittere poſtulationē niſi vnanimi
ter ſit facta ergo ſequit qꝺ dꝫ fieri nemie diſcrepāte.ꝛ qꝛ
iſte eſt ſtillus ro.eccleſie ſequit ꝙ admiſſio pape non va
lebit tāq̄ꝫ facta ſit ꝯ cōſuetudinē eccleſie ro.niſi aliter ap
pareat de mēte pape.c.q̄ꝫ graui de crimi.falſi.ꝛc̄.In gl.
66 ibi ex grā no.†qꝺ iniuria ſit poſtulanti ꝛ poſtulātibus ſi
non admittat poſtulatio ſine cā idem no.in.c.ſequenti ꝛ
in.c.pe.ꝯ.e.nā gratia q̄nq̄ꝫ eſt debita ſi ſub eſt iuſta cā illā
faciēdi gl.elegans.i.q.vi.c.exigūt.ꝛ.c.dn̄o ſancto ꝛ.c.cō
ſtitueret.l. diſ.ꝛ.c.cupientes.§.pe.in glo.de elec.lib.vi.ꝛ
inquantū glo.iſta vult ꝙ debeat cōpelli per ſuperiorem
not.ex eo qꝺ iuſta cā exiſtente pōt cōpelli ſuperior ad diſ
penſandū ꝛ ad faciendū dr̄ aūt ſuperior vt vult archi.in
c.q̄ ſit de elec.lib.vi.ꝛ no.in.c.ij.de iure patro.ꝛ dant due
67 regule prima eſt†qui non pōt diſpenſare ſup defectu aut
ſuper impedimento poſtulati ꝛ nō pōt poſtulationē ad
mittere lꝫ ipſe ſit ſuperior imediatus poſtulantiū ſed adi
ri dꝫ ſuperior valens ſuper illo impedimento diſpenſare
68 facit glo.in cle.i.de elec.ſecūda regula eſt†qꝺ ſuperior il
lius qui pōt poſtulationem admittere pōt euꝫ cōpellere
ad admittendā poſtulationeꝫ ſi ex iuſta cā admitti debet
puta ꝙ cōcernit vtilitateꝫ eccleſie qꝛ poſtulatio eſt potēs
ad defendendaꝫ eccleſiam ut bene doctus ꝛ morigeratꝰ
lꝫ non ſit legitime natus nec reperitur alius per queꝫ ita
bene conſulat eccleſie ſecus ſi cā cōcernit ſolam perſonaꝫ
poſtulati puta ſi eſt ita doctus ꝛ morigeratus vt mereat
diſpenſationē hoc caſu ſuperior non tenet de ſuo facere
grām ꝛ inquantum iſta glo.allegat.c.paſtoralis de iure
patro.doc.non approbant dictuꝫ eius qꝛ.c.paſtoralis lo
quit pn̄tato a pn̄o cui querit ius ex pn̄tatione iuxta no.
in.c.cū Bertoldus de re.iudi.Sed hic loquit in poſtula
to cui non acquiritur ius ergo poſſet glo.ſaluari quo ad
ipſos poſtulātes puta fecerunt aliqueꝫ ordinare vt cū eli
gerent ſꝫ ipſo ordinato aliuꝫ eligerunt tenet electio quia
nullū ius fuit acquiſitū ipſi primo.ſꝫ tenent eligentes p
uidere primo de cōpetēti ſtipēdio vnde viuere poſſet ex
quo fecerūt eū ordinari hoc voluit gl.in.§.ſed aliud.lxi.
69 diſt.¶No.ēt ex fine glo.†ꝙ petēs poſtulationē admit
ti petit grām ſibi fieri a ſuperiore de quo dictuꝫ fuit in.c.
i.ꝛ.ij..ꝯ.e.ꝛ facit glo.in.c.cupiētes in.§.pe.in verbo grā
70 de elec. li.vi. In gl.fi.†no.ex ea.in fine ſignificatū huius
b dictionis ſeu[b] vult enim ꝙ non ſit vera diſiunctiua ſꝫ po
tius expoſitiua pcedentis dictionis cōiter tn̄ ponit diſiū
ctiue ſed glo pōt procedere qn̄ iſta dictio ſeu ponit inter
duo oio ſilīa iuxta illud Alexāder ſiue paris.Ego addo
Bal.in.l.cum quidā.C.de verbo.ſig.ꝙ qn̄ dictio ſeu ca
dit inter res ponit pro coniuncta ꝛ eius nā eſt ampliare
71 inducit ad qōnem†teſtōr legauit totaꝫ pecuniā quaꝫ hꝫ
peruſij ſeu padue ꝙ vtraq̄ꝫ pecunia venit in legato. vide
Cy.in.d.l.cum quidā vide Archi.in.c.i.de teſta.li.vi.ꝛ
lxiij.diſ.ego lodouicus ꝛ in.c.ſtatutuꝫ.§.cum vero de re
ſcrip.li.vi.ꝛ in.c.romana.§.cum aūt.de appellatio.li.vi.
Car.in cle.i.§.porro de ſum.tri.in cle.i.de vita ꝛ honeſt.
cle.Bar.in.l.ſi quis ita.ff.de auro ꝛ arg. legato ꝛ in.l.i.
C.de nauic.lib.xi.ꝛ in.l.is q ducenta.§.vtrum.ff. de reb.
dub.ꝛ ꝙ habet in.c.ad audientiā ꝛ in.c.inter ceteras de
reſcrip. Laus deo. Andreas barb.

b **Bone memorie.** Archidia
conus[c] in
Archiepm̄ poſtulat ꝛ ex q̄ poſtulatio pn̄tata
ē pape non pn̄t poſtulātes ab ea recedere ſed
dꝫ ſuperioris iudiciū expectari.h.d.q̄ ad titulū ꝛ diuidit
i ſex ptes in pria ponit poſtulationis apoſtolica prouiſio
ibi nuncijs vſq̄ꝫ ad ꝟſ.ceteruꝫ in tertia temeraria ꝛ in iu
ſta poſtulatio eius repulſio ꝓuiſionis faciende monitio
ꝛ eiuſdē comonitoria retētio vſq̄ꝫ ibi verꝫ in.iiij.ponitur
ſuffraganeoꝝ ad concordiā reuocatio canonicoꝝ diſcen
ſio duplicis poſtulatiōis iuſta in nouatio vſq̄ꝫ ibi nec no
cebat ꝛc̄.Quinto ponit tacite obiectionis reſpōſio vſq̄ꝫ
ibi intelleximus.Sexto ponit diffinitiua ꝓuiſio archiepi
ſcopatꝰ tranſlatio ꝛ palij mittēdi ꝑmiſſio pro poſitione
caſus videte hic do.Anto.qui caſuꝫ ponit ita longuꝫ ꝙ
perderemus vnā lectionem.¶No.ibi viā vniuerſe car
a nis ingreſſo†ꝙ ſm̄ Bal.mors appellat principiū viato
ris qui tendit ad vitā ꝛ iō ſtatutū eſt homini ſemel mori
tu vide no.tex.in cle.i.de ſum.trini.in ꝟb. ſortis humane
cōditio vbi humanū eſt mori.lxxxvi.diſ.c. optima ꝛ apð
Ciceronē i philipica incip.frequētia vrā moriēdi oibus
ingd mortē nā ꝓpoſuit.xiij.q.ij.c.in eccleſiaſtico in ꝟſic.
oēs moriemur vt apud ſenechā in ꝓuerbijs morteꝫ mihi
minaris iſta hoīs nā nō pena eſt referūt Catonē audita
morte filij dixiſſe ſatiſfecit nāe ꝛ in pma tragedia vltimo
ſtigias querimꝰ vndas ꝛ apud Boetiū in.iij. ꝯſtat eter
na poſitūq̄ꝫ lege vt ꝯſtet genitū arte caro venit ꝛ facit ꝙ
pulcre dixit Bal.in titulo de pac.cōſtan.in ꝟſicu.diuina
vocatiōe ꝙ deus hora mortis vocat nos de tpali ſeculo
ad perpetuū allegat Hoſ.ꝛ ſic verꝫ eſt dicere ꝙ mors ē
pn̄cipiū uiatoris ad vitā ppetuā ꝛ ego allego.c. qd vna
uocatiōe ꝛ.c.q̄ꝫ ppoſterꝫ.xiij.q.ij.Et ſubdit bal.in.d.ꝟſi.
a diuina vocatiōe†ꝙ mors inflicta p gladiū dr̄ de iuditio
puenire allegat ſingularē glo.inſti.de cap.dimi.ꝛ idem
3 Bal.in.l.i.C.qui admit.dixit†ꝙ mors eſt caſus fortuitꝰ
facit.l.milites in ꝟſi.nite ſortē.C.de teſta.mil.ꝛ ideꝫ bal.
in.l.i.C.de his q aū ap.tab.dixit ꝙ mors fortuita dr̄ ve
nire ex caſibꝰ fortuitis ſꝫ mors nālis dicit puenire ex caſi
bus humanis vide p eundē Bal.in.c. qm̄ frequenter vt
4 lit.nō ꝯte.†Et an ſi fui ſtipulatꝰ cētuꝫ in caſu quo titius
moriet q fuit violēter occiſus an erit locus ſtipulationi p
ꝛ ꝯ belliſſime arguit pclarus do.petrꝰ de ancha.in cle.i.
de penit.ꝛ re.,decidit tn̄ trepidus ꝛ pauidus ꝙ locus ē
ſtipulatiōi qꝛ mors nālis dicit quotiens aīa ſeparatur a
corpe ſꝫ ꝯ ſentit glo.inſti.de capit.dimi.volens ꝙ mors
p gladiuꝫ dicitur iudicio dei prouenire aliter iſtud non

a¶A ſe ipſo. Adde Spec.i ti.de aduoc.§. i.verſic.ſed nū quid cler. ꝛ fa cit.l.cū acutiſ ſimi ꝛ ibi bal. i.i.no.C.de fi deicom.

b¶Seu. De cuius dictiōis ſignificato við do.barth.ſoc. in.l.ſi is.§. cū ita verſi.vtruꝫ nūero.ij. cart. ix. de re. dub. ꝛ vide Fely.in c.iter ceteras. circa princi.ꝟ. circa materiā de reſcrip.car. lxxxij.

c¶Archidia conus.Non ē diſcrepātia in ter doc. nec ī ꝟ bis nec ſenſu circa ſūmariū ꝛ caſus poſi tionē p decla ratiōe aūt tex. vide do.Abb. in not.ex quo rum enuclea tiōe multa col liges q̄ ad ma teriā erunt vti lia.ꝛ vide no. in.c.in cāis de electio.vbi ēt ſcribentes.

examino hec dixi propter iura multa dicentia viam vni/
uerſe carnis ingreſſ. Sed .d. Car. colligit hic ex hoc ver
bo ꝙ in ipetratione bñficij dʒ fieri mentio de mõ vacan/
di per morté de quo dixi in.c.i.ſ.e.facit.c.poſt tráſlatio/
5 neʒ de renunt. ¶ No.ibi Archiepm † ꝙ archiepe alteri
eccleſie alligatus nõ põt abſqʒ diſpẽſatione tráſire. ideo
nõ eligit ſed poſtulat faciat.c.ſ.ꝓximũ. No.ibi poſtula/
tum praticheʒ qȯ admittit iſte modus cõſentio in talem
poſtuládũ ȯ quo dic vt hꝫ hodie in.c.vnico.J.e. ¶ Not.
6 ibi vnanimiter cõiuncto ꝟſic.vniuerſi † ꝙ idem eſt dicere
a vnanimiter ꝙ nemine diſcrepáte^a allegat do.Card.c.ad
aures ꝙ nie.cá ⁊.c.cũ eccleſia de ca.poſ.⁊ propriet.⁊ di/
cit do.Abb.iſtũ tex.fore melioré de iure.⁊ allegat.c.cãis
J.de elec.facit.c.fi.J.e.vid pulcra iura q̃ ego allegaui.ſ.c.
proxi.⁊ inducit iſtũ tex.do.Cardi.ad licentiá q̃ dat exa
minatis ⁊ addit nemine diſcrepáte ꝙ vltimũ eſt ſupfluũ
ſm eũ ſʒ fit ad maioré expſſioneʒ ne putet ꝙ dicat vnani
miter factũ ꝙ fit a maiori pte capli vel collegij. Ego in/
7 duxi iſtũ tex.in.c.ꝓceden. † ꝙ ad hoc vt poſtulatio admit
tat ꝑ ſuperioré non ſufficit fieri a maiori pte.ſed opus eſt
fieri vnanimiter ⁊ allego in fi.tex.in auctẽ.de defen. ciui.
in.§.ſi quidé in ꝟbo reluctáte nemie qué allegauit ꝓ ſing.
8 Ange.in.l.maioré.ff.de pac. ¶ No.ibi cõtemꝰ † ꝙ ſicut
electio facta aliqbus cõtẽptꝭ eſt caſſanda ⁊ nõ nulla ipo
iure ꝓſequẽte contẽpto ſuũ cõtentũ vt in.c.ſicut.⁊.c. bo/
ne ȯ elec.eo.mõ ⁊ poſtulatio facta aliqbus ꝯtẽptꝭ eſt an/
nulláda ⁊ nõ nulla cõtentis ꝓſequtibus ius ſuũ. ¶ No.
9 ẽt ex eo verbo † ꝙ ius eligendi archiepni non ſpectat ad
ſuffraganeos ſed ad canonicos ipſius chatedralis ecclie
vnde epi ſuffraganei nõ debent de iure intereſſe electiõi
ẽt cum ipſis canonicis eligẽtibꝰ ſʒ de cõſuetudine poſſunt
⁊ ideo valida eſt cõſuetudo vt epi poſſint eligere cum ca
10 nonicis vt hic. ¶ No.ibi ius hẽbát eligendi † ꝙ. ſʒ bal.
qui ꝑſcripſit ius poſtulãdi ꝙ poſtulatio largo mõ pt di/
ci electio qꝛ fit ea rõne ⁊ intellectu ⁊ aliȯ nõ dicit.tu poſ/
ſes hunc tex.allegare ad ſuſtentandá glo.que reputatur
ſingularis in.c.i.ſ.e.inquantũ voluit ꝙ pena ꝑuationis
impoſita eligentibus indignũ vt in.c.cum in cũctis.J.ti.i.
habeat locũ in poſtulátibus indignũ vide que ibi dixi .ſʒ
11 do.Abb.idé notabile hic colligit † ꝙ ꝑſcribens ius eligẽ
di in certa eccleſia dr ꝑſcripſiſſe ẽt ius poſtulandi ná hic
iſti ſuffraganei dicebant poſtulationé attentatá eis cõtẽ/
ptis caſſandá ⁊ mouebant ex eo qꝛ habebát ius eligẽdi
cũ canonicis ⁊ ſic ex iure eligẽdi inferebát ad ius poſtu/
12 landi ex quo infert † ꝙ ſi extranei a collegio ꝑ q̃draginta
annos ſemꝑ elegiſſent in ſimul cũ collegio ⁊ inſtaret po
ſtulatio fienda deberẽt admitti ad poſtulationé vna cuʒ
illis in collegio ⁊ iȯ põt eſſe quod preſcribens ius eligẽ/
di hʒ reſpectũ ad aquirendũ ius in gñe poſtulatio eſt q̃ſi
ſpẽs electiõis ⁊ ꝑ poſtulationé deuenit ad effectũ electio
nis ⁊ allegat.c.in cãis.J.ti.i.allegat ẽt.c.cũ in tua de de/
cimis ibi ꝑſcribẽs ius decimãdi in certa terra dr preſcri/
pſiſſe quo ad oẽs fructꝰ q poſſunt ex illa terra ꝓuenire lʒ
tpe ꝑſcriptionis ſolũ receperit de certis fructibus qꝛ alij
fructꝰ non fuerũt recollecti.ſecus aũt ſi fuiſſent alij fructꝰ
percepti ex qbus iſte non ꝑcepiſſet decimá ita in ꝓpoſito
q̃ſi fuiſſet facta i eccleſia ⁊ iſti nõ fuiſſent admiſſi niſi tñ
in electione tũc ꝑſcripſiſſent ius eligendi dũtaxat ⁊ non
ius poſtulãdi ⁊ ita reſidet do.Abb.poſſet allegari ꝓ di/
cto ſuo elegans dictũ Pet.de ancha.in repe.c.i. de ꝯſti.
13 vbi dicit † aliquis ꝑſcripſit iuriſdictioneʒ in certo loco ꝙ
dr preſcripſiſſe ꝑtãtem cõdendi ſtatutũ in illo loco ſed lʒ
ita hic colligat per Bal.⁊ ꝑ do.Abb. tñ non videretur
mihi apire os ad celũ ſi ꝯ tenereʒ ⁊ tollo fundamentum
eoꝝ ꝙ iſta fuerũt verba ptis ut pʒ in verbo aſſerẽtis vñ
dicebant poſtulationé non tenere ex eo qꝛ habebant ius
eligendi ⁊ ſic fuerũt verba narratiua que nõ iferũt iuris
miniſteriuʒ cõſueui de hoc allegare ſingu. dictũ Jo.an.
in.c.dilecto ȯ ꝓb. Sʒ allego ſing.glo.in.l.i.C. q̃ñ nõ pet.
par.⁊ in facie eoꝝ adduco iſtũ tex.in deciſione in verſi.ꝑ

ellectioné vel poſtulationeʒ ſuffraganeoꝝ aſſenſu regi∣
to vbi tex.ſub electione nõ cõprehendit poſtulationeʒ ⁊
cũ Bal.dicebat ꝙ aꝑſone electiõis venit poſtulatio poſ
ſet ſibi dicere illud qȯ Ciceroni fuit in hac quõdá iſta re
publica uirtꝰ.nam de iure antiquo paſſim ponebat ele
ctio ꝓ poſtulatione ⁊ e ꝯ ⁊ ad hoc vide iura que ego alle
gaui.ſ.e.c.i.ſed hodie ẽ ſecus ná diuerſi ſunt tituli diuer/
ſa forma ⁊ diuerſus modus in electione ⁊ poſtulatione
⁊ ꝑ conſequẽs nõ ꝓbat iſte tex.doc.eoꝝ. Quinimo doct.
eoꝝ non eſt vera et allego ꝯ eos Bar.in auctẽ.qui ré.C.
14 de ſacro ſan.ec.dicenté † ꝙ ꝑſcriptio nõ extendit vltra id
qȯ agit.l.i.§.iij.ff.de itine.actuqʒ priua.no.Cy.in.l.i.C.
q̃ ſit longa conſ.in.iiij.oppõne Inno.in.c.paſtoralis de
decimis ⁊ facit pulcrũ dictũ Jo.de lig.relatuʒ per Pe.
de ancha.in.c.cuʒ in officij de ꝑſcrip.quidá inquit ꝑſcri/
pſit ius viſitádi poſtea impeditꝰ volebat viſitare ꝑ ſubſti
tutuʒ ſeu ꝑ uicariuʒ refert fuiſſe obtentũ in canzelaria pa
pe qȯ nõ potuit qꝛ ꝑſcriptio non extendit.facit ꝙ voluit
15 idé do.Abb.in.c.cum olim de preſcri.vbi dixit † quidaʒ
ꝑſcripſit ꝑtáteʒ excõicandi.ꝙ nõ dr preſcripſiſſe ꝑtátem
16 abſoluẽdi facit.l.tñ.paſſa.§.preſcrip.ff.de adul. † vbi pre
ſcribens ſimplex nõ dr ꝑſcripſiſſe mixtũ ⁊ ſic non extẽdi/
tur ꝑſcriptio facit glo.in.l.fi.C.de edicto diui adri.q̃vult
ꝙ ꝑſcriptio nõ extendit facit elegás dictũ Inno. in.c.in
17 litteris de reſti.ſpol. † ꝙ ſi eſt cõſuetudine vel ꝑſcriptione
inductũ ꝙ poſtulationé in certo loco aqrat qs q̃ſi poſſeſ/
ſioné totius dignitatis ꝙ nõ extendet ad aliũ locũ facit
elegans dictũ Archi.in.c.reatina.lxiij.diſ.cõſuetudo qȯ
18 eſt † mortuo ꝑlato denunciet regi vt requirat conſenſus
ad eligendũ ꝙ ſi rex eſt ex̃ regnũ non reqrit cõſenſus vi/
carij regis. Cum ergo poſtulatio ⁊ electio ſint diuerſa ⁊
ſumus in mã reſtringibili ꝑſcribens ius elligẽdi non dr
ꝑſcribere ius poſtulãdi. Itẽ ꝯ eos facit iſte tex.vbi papa
in deciſione cõplectit vtrunqʒ nec ob.c.cum in tua qꝛ ius
decimãdi eſt vniuerſale ⁊ indiuiſibile vñ ſi ꝑſcripſit ptẽʒ
videoꝛ ꝑſcripſiſſe totũ ſi alter nõ eſt in q̃ſi poſſeſſiõe totiꝰ
ꝑ id ꝙ hẽtur in.c.i.de relig.domi. Tene mẽti iſta qꝛ apo
nit ruina ad gl.c.i.ſ.e.⁊ adde ea que ibi dixi. ¶ No. ex
19 eiſdé verbis ꝙ ꝓcedit iſte libellus † peto talem electioné
caſſari qꝛ fuit facta me cõtempto cũ habeá ius eligendi
vna cũ electoribus dr enim inferre ꝑ illa ꝟba ꝙ ſit in q̃ſi
poſſeſſione iuris eligẽdi ali as.n.iſte libellus nõ cõclude
ret qꝛ ille qui nõ eſt in q̃ſi poſſeſſiõe eligendi dr ꝯtẽptus
ſi non vocat ad electioné qꝛ ius vocis dáde ſequit poſſeſ
ſioné ſed nõ ꝓprietáriũ dũtaxat.c.ꝯſultationibus de iuſ
patro.c.cũ eccleſia de ca.poſ.⁊ ꝓprie.c.cum olim eo.tit.
c.querelá.J.ti.i. Inn.in.c.cumana.e.ti. ⁊ in.c.ex litteris ȯ
reſti.ſpol.⁊ ſic cuʒ illa verba hẽo ius eligendi ꝑma frõte
videat ꝯcludere ꝓprietaté ⁊ nõ poſſeſſioné vt in.d.c.cũ
eccleſia tñ hic fauore libelli large interpretrant vt cõclu/
dant poſſeſſioné facit in argumẽtũ.c.cõſtitutus de relig.
domi.⁊.l.ſi qs intentionem ambigua.ff.de iudi.⁊ in hoc
iſte tex.eſt melioꝛ q reperiatur in iure ſm do. Abb. hic.
20 ¶ No.ibi de grã † ꝙ ex̃ conſ.aliquod ius de gratia nõ
acqrit poſſeſſioné illius iuris iȯ ſi poſtea nõ admittat ad
exercitiũ illius iuris nõ põt dicere ſe ſpoliatũ qꝛ qui grãʒ
cõceſſit põt illaʒ q̃ñqʒ reuocare.l.cuʒ precario.ff.de ꝑcar.
21 ⁊ ſic collige ex hoc † quedá hñt principiũ gratuituʒ ⁊ ꝓ/
ceſſuʒ volũtariũ vt hic ⁊ lege obſeruare.§.fi.ff.ȯ of.ꝓcõſ.
q̃dá hñt initiũ gratuitũ ⁊ ꝓceſſuʒ neceſſariuʒ vt puta q̃ñ
qs eſt potẽs ⁊ volẽs ſe obligare ſe obligat impoſterũ.l.
in cõmodato.§.ſicut.ff.commo.l. ſicut.C.de actio. ⁊ obl.
q̃ñqʒ qs pt recedere ab eo ꝙ fecit puta appellando q̃ñqʒ
nõ.c.quáuis de elec.li.vi. ¶ No.ibi nũtij ꝙ iſti nõ erát
ꝓcur.ad petendũ poſtulationé admitti iȯ nõ nocet eoꝝ
cõfeſſio mittẽtibus ſm Bal.hic ar.l.qui rome.§.calima
cus.ff.de ꝟb.ob.⁊ ẽt ſi eſſent ꝓcuratores confeſſio eoꝝ hʒ
cõditioné anexá ⁊ inſeparabilé per illũ verbũ de gratia
22 ⁊ colligit hic † ꝙ poſſeſſio nõ ꝓbat eo ipſo ꝙ aliquis ge
rit actũ ꝯuenictẽ poſſeſſori q pt cõpetere ẽt nõ poſſeſſori
quidam

a ¶ Diſcrepã te. Adde.c.cũ dilecti de elec. ⁊.c. tertio loco de ꝓbati.⁊ eundeʒ domi. And.in c. cuʒ eccleſia ſutria de cauſ.poſ.⁊ ꝓprie.⁊ Panoꝛ.in.c.licet i i.nota.de offi.lega.

quidam.n.ingrediť rem ⁊ vtitur nõ ſtatim ſequiť ergo
poſſidet q: pt vti iur. familiaritatis.l.qui iur.ff.de acqr.
23 poſ. ¶ No. ibi cõſilio† ꝙ qui nõ vult intereſſe conſilijs
pdit ea uice ꝯmoda poſſeſſiõis ſi q̃ hẽbat. ¶ No.ibi q:
24 non conſtabat† ꝙ qñ nõ cõſtat pape de mortis cãe non
iudicat ſed remittit ad ptes.p:aue.n.in re dubia dare iu
25 diciũ.xi.q.iij.c.graue. Colligit ẽt ex hoc† ꝙ i his que va
rianť per accidẽs nõ põt dari vniformis dctri.l.i.C.quõ
26 ⁊ qñ iudex.† Jtẽ regl'a dz eẽ õ his q̃ vt multũ exceptio de
de his que vt paꝝ inſti.de inutil.ſtip.§.ſiqs alij. ¶ Not.
27 ibi a ꝯdictiõe ceſſarẽt† ꝙ quis põt ceſſare a ꝯdictione ẽt
renunciando ꝯdictiõi habilitat aduerſariũ tñ nõ fundat
ius illius niſi pbet. ¶ No.ibi ad pñtiaꝫ nr̃am mitteret
28 † ꝙ qñqꝫ papa mouet ptes vt ad eũ mittant nuntiũ qñqꝫ
pcuratorẽ ⁊ q: cum iſtis ſuffraganeis ſperabať litigiũ
monet vt mittant pcuratorem qñqꝫ vero ſine litigio mo
net vt mittãt nuntiũ qui pprie dr̃ inſtructor.c.cupientes.
29 de elec.lib.vi. ¶ No.ibi de iure noſtro diffideret† ꝙ qui
diffidit de iure ſuo amplius nõ dz audiri in pſequẽdo.l.
30 ſi aduerſarius.C.de fide inſtr.l.poſtq̃ lit.C.de pac.† Jtẽ
ſi platus diffidit de iur.eccleſie ſue ſup re q̃ poſſidet debꝫ
dimittere ius in diſcuſſum ⁊ nõ rñdere q: expedit ſibi ta
cere ⁊ pdeſt magis eccleſie tacẽdo quã ẽm ſuã cõſciẽtiã
rñdendo vñ aliqñ idonea defenſio eſt ſcilentiũ ẽm Bal.
hic do. Pe.dicit ꝙ ſi platus diffidit de iure ſuo ſuper re
quã poſſidet ſi ſpectat ad eũ dz caꝫ dimittere ſi ad eccl'iaꝫ
ſuã dz cõſtituere pcuratorẽ.l.atqui nã.§.cuꝫ me abſente
ff.de nego.ge.ſed modicũ eſt illud cõſiliũ q: paꝝ intereſt
an p ſe an p aliuꝫ litiget dicit ergo ẽm Goffe.eſſe tutius
ꝙ cõicato cõſilio capl'i rem reſtituat ⁊ ſi capl'm nõ ꝯſen
tiat dicat mũdus ſum a ſanguine huius cãe vos defenda
tis ſi vultis ſicut.n.nõ ſuo nomie ita nec noie eccl'ie dz ca
lũniari.l.pen.C.de aduoc.imo iputať ſibi ſi ſuperuacuaꝫ
litem exerceat.l.quotiẽs.ff.de admi.tut. nec fraudem dz
31 cõmittere.c.p tuas.J.de dõ. ¶ No.ibi veꝝ ad ſi.† quod
vniuerſitas ſolẽ.cõgregať non volẽtes venire ad vniuer
ſitatẽ faciunt ſe alienos itaqꝫ totum ius vniuerſitatis reſi
det apud venientes ⁊ ſic lꝫ ſit minor ps vniuerſitatis ſed
iõ hic nõ valuit factũ a minori pte q: fecerũt ꝯ̃ formam
mãdati ſecus ſi feciſſent ẽm formã mãdati facit tex. in.c.
cum dilecti.J. de elec.⁊ ꝙ uoluit Jo.an.iu.c. in cauſis.e.
ti. Legiſte tñ dicũt eſſe neceſſe ꝙ ſint preſentes due ptes
collegij de quo p Bar.in.l.oẽs populi.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊
32 dictũ fuit in.c.cũ oẽs.J.de cõſti. ¶ No.ibi ad capl'm† ꝙ
canonici debẽt vocari ad capl'm ⁊ ẽt ſuffraganei ad ele
ctionẽ vel poſtulationẽ faciendã ⁊ ſic electio facienda eſt
in capl'o uide q̃ late dixi in.c.i.alias.ij.J.c.⁊ põdera bene
33 q: non deferť dignitati epali inquantum vocanť epi ad
capl'm vna cum canonicis vide ſing.glo. a collatione de
apel.lib.vi.vbi ſi eps eſt canonicus in eccleſia aliqua ſe
debit in capl'o vt canonicus. ¶ No.ibi nec nocebat ele
34 gantẽ regulã in mã electiõis vel poſtulatiõis† ꝙ poſtq̃
electio vel poſtulatio eſt pñtata pape nõ lꝫ poſtulantibꝫ
vel eligentibus variare aliũ eligendo vel poſtulãdo. ſed
debẽt expectare iuditiũ pape in admittendo uel in repro
bando illã poſtulationẽ ⁊ in hoc iſte tex.eſt melior de iu
a re ẽm do. Abb. Variatio eniꝫ eſt quedã illuſio[a] dicit lex
ꝙ erubeſcit varians.l.cos.C.de mõ mulc.cle.cuꝫ illuſio
de renunc.facit illud ꝙ ſcribiť in pma tragedia fluctuqꝫ
magis mobile vulgus ⁊ i qnto eneidos variũ ⁊ mutabi
le ſp femina Bal. tñ allegat illõ canonicũ nulli ꝯueniet
ꝗ ſecũ diſſidet ipſe ⁊ idẽ dñt doc.hic in pñtatione poſtu
lat. vel elect. alteri ſuperiori q põt illã admittere qõ eſt
veruꝫ q: aliter agẽdo viderenť illudere ſupiori ꝙ eſſe nõ
dz vt in.d.cle.cũ illuſio ⁊ ex hoc inferť a ꝯ̃rio ſenſu ꝙ añ
q̃ poſtulatio ſit pñtata ſupiori pñt poſtulantes variare
inuito poſtulato adeo ꝙ dicit h Jnn.quẽ alij doc. ſequũ
tur ꝙ nuntius miſſus ad pñtandã poſtulationeꝫ ſupiori
pt reuocari añq̃ eaꝫ pñtet.ſufficit.n. ꝙ reuocatio veniat
ad notitiã nuntij ſeu pcuratoris.⁊.ex pte decani õ reſcri.
tñ ex quo poſtulatio non eſt pñtata admittiť variatio vt
35 hic† ⁊ ex hoc hẽs vnaꝫ dñiam quo ad variationem inter
electionẽ ⁊ poſtulationẽ q: in electis nõ admittiť varia
tio poſt publicationẽ ſcrutinij vt in.c.publicato de elect.
ſed in poſtulatiõe admittiť variatio poſt publicatũ ſcru
tiniũ ⁊ ſequutã poſtulationẽ ſatis.n.eſt ꝙ nõ ſit ſuperio
ri pñtata vt hic rõ diuerſitatis eſt q: p poſtulationẽ nul
lum ius acqriť poſtulato vñ nõ hꝫ de quo cõquerať nec
ſuperior pt cõqueri ex quo ſibi nõ eſt facta pñtatio ⁊ ex
36 iſtis collige regulã† ꝙ quis pt variare anteq̃ ius ſit al
teris queſitũ ſecus ſi eſt ius alteri queſituꝫ ut in electione
⁊ hoc caſu hꝫ locũ regula mutari lib.vi. ¶ No.ẽt aliud
dictũ limitãs dictã regulã qõ ſi ſuperior ⁊ poſtulãtes cõ
ueniũt admittiť variatio lꝫ poſtulatio ſit ſupiori pñtata.
nam hic poſtulatio fuit pñtata pape ⁊ tñ papa dedit eis
ptãtem recedẽdi ab ea ſub certa forma ⁊ ſic eſt hic tex.p
37 his q̃ hñtur in.c.precedẽ.† ſed qd ſi aliquid feciſſet poſtu
lationẽ interim pſertim cũ cõſenſu poſtulãtiũ an poſſit il
las repetere ſequuta variatione Jnno.quẽ cõiter docto.
ſequunť dicit ꝙ non ſine nota ambitiõis eſt ſingulr̃ notã
38 dum† ad qõneꝫ amici expẽdentis aliqd ſimoniace vt tibi
cõferať certũ beneficiũ vtꝝ poſſit a te repetere dicit qõ nõ
q: iniuſte eas fecit nec habet actionẽ mandati ſi ſibi mã
daſſes vt illas faceñ q: ex turpi mãdato ñ oriť actio.l. ſi
vero.§.rei.ff.mand.no.in.c.cupiẽtes de ele.li.vj. ¶ No.
ibi ſubſcriptiõis ꝙ qs nõ põt venire cõtra ſuas lr̃as ſic
dixit tex.qõ deſideriũ apud acta publicatũ nõ pt quis re
uocare.l.rura.C.de oi agro deſer.lib.xi.⁊ facit ꝙ pulcre
voluit Bal.in.l.gallus in.§.quidã recte.ff.de lib. ⁊ poſt.
39 vbi dixit† qõ cõfeſſio facta in iuditio pñte parte reuocari
nõ põt vide elegantẽ glo.in.c.fi.de iure iur. ¶ No.ibi il
40 ludere† qõ ſuperior nõ dz illudi facit.l.fi.§. vbi aũt.C.õ
boniſqꝫ lib.vbi dr̃ ꝙ leges nõ debẽt eſſe ludibrio.c.p illo
rum ⁊.c.dilectus de pb.vide elegantẽ tex.in.l.i.C.de lat.
lib.tol.vbi populus nõ dz illudi ⁊ ibi Bal.arguit p illuꝫ
tex.ꝯ̃ card.qui illudebãt pp'lo xpiano dicẽtes qõ eligerãt
papã fictitie ⁊ ſimulate. ¶ No.ibi pendere† qõ arbitriũ
41 pape nõ pẽdet ab aliquo inferiore tu allega ꝙ habeť in
l.inter claras.de ſum.tri.vbi papa hꝫ celeſte arbitriuꝫ di
cit tñ hic Bal.qõ hꝫ ſe papa vt ſol in plãctis q: viuificat
42 eos ita papa in eccleſijs ⁊ refert Jnnoc.diceret† qõ papa
vltra plenitudinẽ ptãtis nihil preſcribere pt q: preſcribi
tur illõ quo qs caret non id qõ hꝫ.l.ſequiť.§.ſi viam.ff.de
43 vſuca. ¶ No.ibi ſalua cõſciẽtia† ꝙ eligẽtes nõ ſaluant
ſuã conſciam eligẽdo pſonã incognitã ⁊ dicit iſte tex.ple
nã q: opꝫ ꝙ habeať plena notitia ꝙ bene ſeruať in curia
ro.q: ſup perſona pmouẽda ibideꝫ recipiunť teſtes ⁊ ſic
pſona icognita nõ dz eligi.c.fraternitati õ cleri.nõ reſid.
⁊ p totũ de cler.peregri. ¶ No.ibi nec vellemus pficere
44 alienũ† ꝙ pmouendi ſunt ad eccleſiã illi de eccleſia quoꝝ
cõuerſatio eſt nota.l.in eccleſijs.C.de epis ⁊ cler.c. orta
mur.lxxi.diſ.dicit tñ do. Pe.de ancha.hic ſe iudicaſſe ſe
penumero ꝙ clerici noti de patria pmoti ad eccleſias de
ſtruxerunt ⁊ vendiderunt bona eccleſie ⁊ fecerũt diuites
ſuos parentes ⁊ depauperarũt eccleſias.ſed iſtud non fa
ciunt clerici extranei q: nõ ſunt cũ parẽtibus eoꝝ ſꝫ ſunt
ſoli ⁊ timent ⁊ ſic tutius eſſet habere clericos alienos q̃
clericos de ppria patria tu dicas iſta fore verba nam ſer
uandi ſunt ſecuri canones q: nõ dz pferri alienigena ⁊ ſi
pmoueť ille qui eſt de patria depauperat eccleſias iaꝫ eſt
puiſum per canones.c.venerabili de offi.deleg.c.lꝫ eli.de
ſimo.⁊ iõ preferẽdus eſt ⁊ honorandus eſt q̃ſi ubi ſuam
peregit etatẽ.c.nullus in dictis.lxi.diſ.hodie tamen male
ſeruať ẽm .d. Abb. Sꝫ ego alleg.ſin.tex.in.l.ij.C.de ano.
ciuil.li.xij.vbi elemoſine diſtribuende ſunt potius paupi
bus ciuibus quã alienigenis.⁊ allego ſing.glo.in.c.ſi p
45 ponente.J.de reſcrip.que dicit† ꝙ ſi quis impetrat bene
ficiũ in eccleſia ⁊ non narrat pape ꝙ eſt alienigena ꝙ nõ
valet q: papa non cõceſſiſſet vel nõ ita facile ⁊ ad hoc be
ne facit tex.iſte nec ob.c.ne p defectu.J.ti.i.q: loqť eo caſu

[a] ¶ Jlluſio. Adde elegantem tex.in cle. cum illuſio de renunci. ⁊ qõ voluit Bal.in l.vnica .C. de lati.liber. toll. ⁊ ange. õ are. iſti.diuř.nã.§. his itaqꝫ ques oino videas ⁊ vide Bald. in tracta.ſciſmatis q valde eleganter loquiť.

quo canonici eligunt alienigenā ⁊ ſic renunciāt proprio
fauori tñ do. Anto. in dicto. c. ſi ꝓponente nō tenuit illaꝫ
glo. vide que late dixi ibi. ¶ Not. ibi honeſtius videreť
46 †ꝙ vbi concurrit honeſtū p̄ferť iuſtum honeſto nā ho
neſtuꝫ erat ꝙ ep̄o potius promoueretur ad ſuā ſedē metro
politanā quā archiep̄s p̄ficereť aliene ſedi. Item hone
ſtius ꝓmoueretur ad maiorem dignitatē q̄ꝫ ꝙ transferať d̄
pari ad parē. l. vt gradatim. ff. de mu. ⁊ hon. Sed ex pte
archiepi ꝯcurrebat iuſtitia cū ipſe fuiſſꝫ poſtulat⁹ ab om
nibus q habebāt ius poſtulandi lꝫ diuerſis tp̄ibus cōſen
ſiſſent tu vero adde ꝙ qñ cōcurrit licitum ⁊ honeſtū po
tius debemus cape ꝙ honeſtū eſt q̄ꝫ ꝙ licitū eſt ⁊ iſta eſt
47 glo. multū ſing. in. l. ſemper. ff. de reg. iur. que dicit †ꝙ lici
tuꝫ eſt ꝯhentib⁹ ſe decipere ſed nō eſt honeſtū. ⁊ ideo ho
neſtus vir nō pōt emere minus iuſto p̄tio ita dicit ibi glo.
ꝙ ſumopere notēt miſerrimi mercatores facit. l. ſemper i
cōuentionibus. ff. de ritu nup. ubi potius dꝫ inſpici hone
ſtū quā licitū ⁊ ibi Bal. arguit ꝯ legatos de latere diſpē
ſantes inter plebeos cōiunctos in gradu ꝓhibito ſine cā
a vrgēti qꝛ lꝫ poſſint nō tñ eſt honeſtū.[a] ¶ No. ibi lꝫ tp̄ib⁹
48 diuerſis †ꝙ ſingulares cōſenſus cōfirmant poſtulationē
inualidā de quo hic ⁊ in. c. auditis ⁊ in. c. in geneſi d̄ elec.
⁊ dicit Abb. antiquus ꝙ qñ electio vel poſtulatio eſt fa
cta a maiori pte pōt confirmari per ſubſequentes conſen
ſus alioꝝ ⁊ ita loquunť prima iura alias nō poſſet ad. l.
per fundū rñde vt no. in. c. cum oēs de conſti. ¶ Not. ibi
d̄creto roborato ſubſcriptiōibus ſed iſtud decretū nō eſt
de ſubſtātia poſtulationis ſm̄ Hoſtiē. ſed dꝫ interuenire
vt facilior ſit ꝓbatio ꝯ ipſos ſubſcribētes. c. ſaluberrimū
ij. q. vi. de quo dicendū vt no. in. c. inotuit. J. ti. i. ⁊ ex ſupra
49 dictis colligeť †ꝙ illud dr̄ factū ab oibus ꝙ fit ab oibus
excepto vno ita colligiť hic circa finem coniūcto d̄ſi. veꝝ
facit ꝙ habeť in. c. re uera de cōſec. diſ. ij. ⁊ no. diligenter
ꝙ archiep̄s vnius eccleſie ſi trāſeat ad aliam dꝫ hře nouū
palium nec dꝫ vti palio priore. c. ad hec d̄ auct. ⁊ vſu pal.
¶ In glo. ij. oppone ſi ita erat qd̄ de gr̄a fuerūt admiſſi
illi ſuffraganei ergo nō habebant ius merito poterāt re
pelli male ergo mādat papa vt de iure ipſoꝝ inquiratur
ad caſſandā poſtulationē. c. abbate d̄ verb. ſi. l. i. C. de ſer.
p̄t. n. qui fecit gr̄am illā reuocare nec talis reſtituiť qꝛ nō
dr̄ ſpoliatus cuꝫ nō poſſiderit. c. cum olim de reſti. ſpo. gl.
iſta fateť ꝯ ⁊ hoc eſſet veꝝ ꝙ nō hēbat ius ſed erat ptiuꝫ
allegatio conſuluit tñ ꝙ qñ quis admittiť de gr̄a ꝙ fiat
ꝓteſtatio qꝛ in dubio vr̄ admiſſus tanq̄ꝫ hñs ius cuꝫ iſte
ſit actus q non ꝑmitteretur ex facilitate vel amicitia ſꝫ tanq̄ꝫ
ius hñti vt not. Inno. in. c. cum eccleſia de cā poſſeſſ. ⁊ ꝓ
prie ⁊ in hoc hñ notāda eſt iſta gl. ꝙ quis videať admiſ
50 ſus ex iurꝫ debito ⁊ nō ex gr̄a ꝙ facit ad qōnem †Aliquis
fuit in poſſeſſione iuris eligēdi vel alteri⁹ iuris ⁊ remotꝰ
ab illa poſſeſſiōe petit ſe reſtitui opponiť ꝙ gratioſe fuit
admiſſus ipſe replicat ꝙ imo ſuo iure debito. queriť cui
incūbat onus ꝓbandi an agenti an excipienti Innoc. re
fert quoſdā diſtinguere inter corporalia ⁊ incorporalia.
ſed ipſe tenet indiſtincte alleganti gr̄aꝫ incūbere onus ꝓ
bandi qꝛ ex quo qs ꝓbat ſe fuiſſe in poſſeſſione ⁊ deinde
abiectū ab ea dꝫ ante oia reſtitui vt in. c. in lřis de reſtit.
ſpo. ⁊ ſpoliat⁹ añ oia reſtituēdus vt i. c. freq̄ns d̄ reſ. ſpo.
li. vi. ⁊ hanc opinionē Inno. ſequunť doc. cōiter ⁊ ꝓce
dit iſta opinio intelligendo ꝓut hic iſte tex. qꝛ exercuit ta
lem actuꝫ q de gr̄a non conſueuit concedi de facili vt vo
luit hic Inno. ⁊ Bar. in. l. i. §. hoc interdicto. ff. de iti. ac
tuq̄ꝫ p̄ua. qꝛ i his q̄ non ꝯſueuerūt ꝯcedi de gr̄a quis p̄ſu
miť uti iure ſibi debito ⁊ nō ex gr̄a ſec⁹ ſi gratioſe ꝯcedi
ꝯſueuit ponit exēplum amic⁹ florētinus qñ veniebat ad
hāc ciuitatē ſolit⁹ erat hoſpitari in domo alicuius amici
dicemus ne ꝙ pp aliq̄s vices acq̄ſiuerit poſſeſſionem ho
ſpitandi certe nō qꝛ hec ſolet ꝯcedi ex quadā amicitia vñ
nō eſt p̄ſumendū ꝙ iſte fuerit paſſus vti iuris hoſpitandi
tanq̄ꝫ iure ſuo vt no. Inno. in. d. c. cū eccleſia ſutrina ideꝫ
dicas qñ extraneus a collegio fuiſſet aduerſus dūtaxat

a ¶ Honeſtū. Adde bald. in l. reprehendē-da. C. de inſti. ⁊ ſubſtit. ſub condi. facta. ⁊ Specu. no. in titu. de aduoc. §. i. verſic. ſed numqd p̄t vbi ſuis videas.

b ¶ Variare. Vide ad mā꞉ nota. p Arch. Cardi. ⁊ Jo. and. de electi. c. ij. lib. vi. ⁊ c. q꞉ ꝓpter ⁊. c. perpetue. c. ti. ⁊ d̄ capel. mo. c. ij. per hec. ⁊ vide nouiſſimos repetentes hic.

in capl̄o vñ iſtis caſibus nō debemus p̄ſumere ꝙ iſte intē
dāt vti iure ſuo ⁊ ꝙ iſte acquiſiuerit poſſeſſionem interceſ
ſendi quia de gratia ſolet cōcedi nuda intereſſentia ſine
datione vocis vide plene per Barto in. d. l. i. §. hoc inter
dicto de huiuſmodi actibus ſonantibus in gratiam velꝰ
ſuo ⁊ plene per Bald. in. l. ij. C. de ſeruitu. ⁊ per Innocē.
⁊ omnes alios in. c. cū eccleſia ſutrina de cā poſſ. ⁊ ꝓprie.
in glo. diffidere ibi conſtituat alium defenſorem iſtud cō
ſilium glo. non placet docto. quia paruꝫ refert an aliquis
faciat per ſe vel per aliuꝫ vt in capitulo qui per alium de
regulis iuris libro ſexto. ideo conſulunt doctores cum
prelatus diffidit de iure ſuo ꝙ cuꝫ conſenſu capituli relin
quit rem vel cedat liti ſi antē capitulum non vellet cōſen
tire tunc dicat munde ſunt manus mee vt dixi ſuperius.
In eadem glo. ibi niſi iam publicatio ſcrutini. not. ex ea
51 †ꝙ publicato ſcrutinio publicantes non poſſunt varia
b re[b] allegat capitulū publicato de ſcruti. ſed communiter
doctores impugnant iſtam glo. per iſtum textum a con
trario ſenſu nam inuit ꝙ ſi poſtulatio eſt preſentata ſupe
riori non poſſunt poſtulantes variare ergo ſi non eſt pre
ſentata ſupiori ſola publicatio ſcrutinij non impedit va
riationem ⁊ ad dictum capitulū publicato reſpondēt ꝙ
loquitur in electione non autem habet locum in poſtula
ne quia poſtulatio nititur gratie poſtulātes vero delibe
rant petere gratiam a ſuperiore ideo ante quā eam pre
ſenteit ſuperiori poſſunt abſq̄ꝫ alicuius iniuria non pete
re gratiam. Sed electio inititur iuſtitie ideo quando eli
gunt conſentiunt in illum tanquā in ſponſuꝫ eccleſie ideo
non poſſunt ſine illius iniuria publicato eorum conſenſu
variare mihi videtur quod glo. iſta dicat verius nā vbi
cunq̄ꝫ non habemus textum loquentem in ſpecie de po
ſtulatione regulatur poſtulatio per iura loquētia de ele
ctione iſte eſt caſus in. c. i. d̄ e. ⁊ coniuncto tex. in. c. ij. d̄. e.
ſed non eſt expreſſo iure cautum quod publicato ſcruti
nio poſſint poſtulantes variare ergo ſequitur quod re
manebimus in diſpoſitione dicti cap. publicato. ¶ Nec
obſtat iſte tex. quia inducitur per argumentum a contra
rio ſenſu quia ceſſant vbi eſt abſonus intellectus vt in. l.
ij. C. de conditio. inſer. vnde eſſet abſonus intellectus da
re materiam clericis illudendi. Illuſio. n. prohibita ē cle
ricis cuꝫ ceteris hoibus pfectiores dēant nec aliquē his
lꝫ illudere vt in cle. cuꝫ illuſio de renuncia. ⁊ lꝫ colligatur
a contrario ſenſu ergo anteq̄ꝫ poſtulatio ſit preſentata ſu
periori poſſint variari debet intelligi ſcrutinio nondum
publicato. qꝛ publicato ſcrutinio ſecus eēt qꝛ tūc nō poſ
ſent variare ⁊ lꝫ dicatur ꝙ poſtulatio gratia ſit iſtud ꝓ
cedit reſpectu ſuperioris ſed reſpectu poſtulantium non
eſt gratia ipſi. n. tenētur aut eligere aut poſtulare aliquē
in prelatum vt in hoc titulo ⁊ ſequenti ⁊ per conſequēs
mihi videtur quod non poſſint variare. Glo. in verbo te
mere. ¶ Hec glo. in principio ſentit opinionem contra
tex. in eo quod dicit quod illi qui poſtularunt quinquen
denenſem epiſcopum temere receſſerunt a prima poſtu
latione nam videtur ꝙ non temere imo iuſte cum papa
dediſſet eis mandatum ꝙ ſi diffiderent de iure eorū pro
uiderent ſibi de perſona idonea glo. reſpondet primo ꝙ
alia pars appellauerat. Secundo dicit quod poſtulatio
fuerat preſentata pape. ideo non potuerunt a prima po
ſtulatione recedere nam hic non conſtat de appellatione
ſaltem legitima non obſtat preſentatio facta pape quia
dederat eis poteſtatē recedēdi ab illa poſtulatione ideo
ſolue melius ut ſentit Innocentius quod facultas rece
dendi fuit eis data ſub conditione ſi diffiderēt de iure eo
rum ſed non videbantur diffidere ex quo maior pars ca
pituli non diffidebat nam ſcriptū fuit omnibus ideo non
videtur ꝙ variauerint ex diffidentia ſed ex in conſtantia
quia ſi dubitaſſent de iuribus eorum requiſiuiſſent ſuf
fraganeos quoruꝫ contemplatione papa permiſit eis ꝙ
poſſent variare ⁊ per hoc ſoluitur ſi dicatur ꝙ minor
pars non tenetur contra conſcientiam ſequi iudicium
maioris

maioris partis qꝛ hoc non fecerūt ex diffidentia.item ſa
tis eſt quod hoc habebat formam mandati vt eo caſu re
52 ciderent quo de iure eorū diffiderēt.ex fi.iſtius gl. no.†ꝙ
ad hoc vt electio valeat oportet qꝫ due partes vocando
rū ſint in caplo idē dicit quo ad alios actus explicandos
per vniuerſitatem nā potentia capitularis habet in dua
bus ptib⁹ capituli.l.nulli ⁊.l.plane.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vniuer.
nomi.valet tamē quicquid facit maior pars illaꝝ parti
uꝫ ita vt intelligit .l.cū maior.ff.ad municip.⁊.c.i.de his
que fi.a maio.p.ca.⁊.c.bone de elect. ℂ In glo.con
ſuet.vbi vel ideo dicit no.hanc ſcdaꝫ ſolutionē glo.videt
eniꝫ recedere a precedenti ſolutiōe vt ſola poſſeſ.iuris eli
gendi nō ſufficiat vt qs debeat admitti ad eligen.ex quo
non eſt de collegio ſed debet iſtā ſuam quaſi poſtulatio
neꝫ colorare aliquo titulo legitimo ⁊ eſt rō qꝛ vbi poſtu
latio eſt ꝯ ius cōe nō preſumit iuſta.c.ad decimas de re
ſti.ſpol.li.vi.l.quēadmodū.C.de agri.⁊ cenſi.lib.xi. Un
de ſi iſtis ſuffraganeis mouet qꝫ anteqꝫ eligent debēt de
mōſtrare ſaltim colorate quo iure ptendūt ius vocis.dā
53 de facit gl.iij.ꝟ.eo.†ego ſupioribus diebus cōſului apud
ſplendidā vrbem parme.quidam probabat ſe patronuꝫ
cuiuſdaꝫ eccleſie ex iſtitutione ⁊ dotatione.ſed nō proba
bat ſe preſentaſſe aliquem ad illaꝫ eccleſiam cū vacauit.
ſed probatū fuit dn̄m epm̄ parmenſem ſemel cōtuliſſe il
laꝫ eccleſiā iure ordinario nūc vero cū vacabat dubitatio
erat inter patronū ⁊ epm̄ ꝯſului potiorē eſſe collationeꝫ
factā ab epo qꝫ pn̄tationem factaꝫ ab illo aſſerto patro
no ⁊ mouebar qꝛ epus erat in quaſi poſſeſſione iuris cōfe
rendi ideo poterat vti fructibus quaſi poſſeſſionis alle
gaui.c.ꝯſultationibus de iure patro.c.cū eccleſia ſutrina
⁊.c.cum oliꝫ de cau.poſ.⁊.c.querelaꝫ de elect.in.c.cuma
na eo.titu.⁊ dicebaꝫ qꝫ vna electio conſtituebat in quaſi
poſſeſſione cōferendi dn̄m epm̄ de quo eſt glo.formalis
in.d.c.cum eccleſia ſutrina ita videtur mihi dicendū in ꝓ
poſito ſi iſti ſuffraganei erāt in quaſi poſſeſſione iuris po
ſtulandi quia ſemel tantū poſtulauerant ⁊ erat poſtula
tio interrupta quo poſito ꝙ oſtendant aliqueꝫ coloratū
titulū nihilominus interim debēt admitti ad poſtulan
dū qꝛ poſſeſſor nō dꝫ priuari collectiōe fructuuꝫ.c.lauda
bile cū ſi.vt lite pen.⁊ maxime qꝛ ius vocis dande nō cō
numerat inter actus gratioſos vt hic voluit Inn.⁊ bar.
in.d.§.hoc iterdicto ⁊ Bal.in.l.ij.C.de ſeruitu.⁊ maxime
hoc procedit ſi quaſi poſſeſſio eorum eſſet longa tūc eniꝫ
purgatur oīs ſiniſtra ſuſpitio malefidei ita pulchre dixit
Inno.in.c.ij.de in integ.reſti.⁊ ibi per do.Anto.⁊ p eū
dem in.c.ſi diligenti de reſcrip.⁊ in.c.ꝯſultationibus de
iure pat.ꝓ quo dicto alleg.ſing.tex.in.l.fi.C.vnde vi.vbi
preſumpta malafides purgat ſpatio.xxx.annoꝝ. ℂ In
glo.anteqꝫ niſi oppo.ꝯ tex.in eo qꝫ dicit intelleximꝰ qꝫ
neutra poſtulatio eſſet approbanda imo videt qꝫ poſtu
latio facta de colocen̄.erat approbāda qꝛ facta erat vna
nimiter a toto capitulo ⁊ ſuffraganei poſtea conſenſerāt
vt dicit in verſi.verum nec debebat obſtare ſola cōtradi
ctio qnqueleſien̄.epiſcopi qꝛ ſatis ē quod poſtulatio fu
it facta a duab⁹ ptib⁹ ⁊ erat ſcriptū de elec.hic aūt ꝯſen
ſerunt oēs pter illū ſolū ſolu.glo.inſtat ⁊ non clare.ſed di
ſtingue hoc modo poſt alios ſcribentes qꝛ ex quadaꝫ eq
tate poſtulatio colocen̄.videbat admitti qꝛ oēs conſenſe
rant pter vnū licet diuerſis tēporibus ⁊ de diſcordia hu
ius nō videbat multū curan̄.arg.eorū que no.ꝟ.in prohe
mio. Nec obſtat ſi dicat qꝫ quidam receſſerāt ab illa po
ſtulatione qꝛ non poterant ab ea recedere ex quo poſtu
latio erat preſentata pape ⁊ hoc voluit tex.in ver.nec no
cebat nec obſtat ſi dicat ꝙ papa dederat eis facultatem
variandi nō obſtante preſentatione qꝛ hanc ptātem pa
pa dedit caplo ⁊ ſub certa forma.ſ.ſi diffiderēt de iure ſuo
vnde minor ps non potuit recedere qꝛ non facit capitulū
nec ex diffidentia iur.receſſerunt ſed ex in ꝯſtantia non ta
men requiſiuerūt ſuffraganeos ſed de rigore iuris nulla
poſtulatio videbat admittenda nā illa facta de colocen̄.
poterat ipugnari qꝛ epus quinqueleſienſis nūqꝫ illi con
ſenſerat nec fuit diſcuſſum an haberet vocē in electione ⁊
contēpt⁹ vnus ſolius eſt ſufficiens vt retractet electio vt
in.d.c.bone el.ij.de elec.non obſtat quod valeat electio
acta a duabus ptibus qꝛ procedit qn̄ minor pars nō fu
it contenta poſtulatio vero facta de quinqueleſien̄. mul
tipliciter non erat admittenda primo qꝛ facta erat in di
ſcordia.itē a minori parte nec conſenſerant ſuffraganei
nec fuerat diſcuſſum an haberent vocem in elec. nec po
terant recedere a priori poſtulatione ratione predicta.
nec habet obſtare ſi dicatur ꝙ maior pars fuit in negligē
tia immo tota poteſtas recipit in minorem partem . ad
hoc reſpondetur multipliciter qꝛ minor non poteſt con
uincere partem.de negligentia ex quo non inſtabat ter
minus iuris vel hominis ad facien̄.electionem vt in.c.cū
dilecti.ſ.ti.i.vel ſolue melius quod maior pars nō erat in
negligentia cum ibi inuenerat poſtulationem factam de
collocenſi que tamen in innouatio non valuit qꝛ facta fu
it in diſcordia neqꝫ fuit requiſitus conſenſus ſuffraganeo
rum ⁊ propter iſta que poterant allegare prohibetur ꝯ
vtranqꝫ papa dixit in verſi.intelleximus quod ſi neutra
eſſet poſtulatio approbanda ad eum tamen erat deuolu
ta poteſtas. ℂ In glo.penul.doc.ſoluunt quod aut ele
ctio a principio non tenuit ⁊ tunc non poteſt conualidari
per conſenſuꝫ ſuperuenienteꝫ ⁊ ita loquuntur contraria
hic formata ⁊ clarius probatur in.c. auditis de electio.
aut electio a principio tenuit puta qꝛ fuerunt due partes
preſentes vocandorum ſed tertia pars fuit cōtenta ⁊ tūc
ex prefato poſſunt contenti conſentire ratio qꝛ iſtorū con
ſenſus non venit ad validandā electionem tamē non te
nuit a pncipio.ſed contentis ꝓſequētibus ſuum contentū
poſſunt retractare electionem vnde iſti conſenſus ſuper
uenientes nō augent numerū eligētiū vt no.i.c.qꝫ ſicut ⁊ i
54 c.eccleſie.ſ.titu.i. ℂ In gl.fi. ibi pallio ꝙ inuenies dic.†ꝙ
cōmunis opinio.doc.eſt quod archiepiſcopus tranſlat⁹
ad aliam eccleſiam defert primo pallium ſecuꝫ non tamē
ea vtet in ſecūda eccleſia ſed habebit aliud de nouo.item
ſepelitur cū vtroqꝫ qꝛ palium ſequit perſonaꝫ.c.ad hoc
de auctoritate ⁊ vſu pal.de quo dicendū vt ibi. ℂ Ex gl.
55 fi.no.†quod iniuria fit ſucceſſori ſi denegetur ſibi priuile
gium ꝙ fuit conceſſum preceſſori licet perſonalis.qꝛ ex
quo fuit conceſſum preceſſori eadem ratione debet con
cedi ſucceſſori facit tex.⁊ glo.in.c.fi.centeſima diſtinctio
ne ⁊ tex.in.l.hoc iure.§.permittitur.ff.de acqua quottid.
⁊ eſtiua vbi ſi aliquis habet perſonale priuilegium du
cendi aquam ad fundum ſuum ꝙ iniuria fit ei qui ſucce
dit in dicto fundo ſi denegatur cū ſimile priuilegium ⁊ p
illum tex.⁊ glo.iſtam doc.hic inferunt ad elegantem do
56 cu.Bar.i.d.§.pmittit vbi dixit†feudū vel ēphiteoſis pp
mortē vaſalli vel emphiteote deuoluit ad eccliaꝫ ꝙ ſi his
dicti vaſſalli petit renouatōeꝫ de dicto feudo vl ēphiteoſi
a plato ſicut habuit pceſſor ei⁹ ⁊ plat⁹ recuſat renouare
qꝫ vr facere ſibi iniuriā ⁊ poterit eius hr̄s adire ſupiorē
illi⁹ plati ⁊ facere eū cōpelli ad renouan̄.ſeu ad ꝯceden̄.
hoc dictū limitat do.Abb.hic ꝓcedere qn̄ plat⁹ eſſet alr
ꝯceſſur⁹ extraneo ſed ſi vellet retinere penes eccleſiaꝫ cre
dit qꝫ non poſſet compelli ſalteꝫ ſi ceſſat nunc neceſſitas
que compullit eccleſiam ad faciendū primam conceſſio
nem qꝛ forte eccleſia indiget nunc ⁊ tēpore pme cōceſſio
nis nō indigebit arg.c.non debet de conſangui.⁊ affini.
nam alias fruſtra prouidiſſet lex vt res eccleſie non dare
tur in feudum niſi recipienti pro ſe ⁊ duobus ſucceſſori
bus per lineam vt in auctentico de non alienand.§. em
phiteoſim ita reſidet hic dominus Abbas.Sed ego ad
do Barto.in.l.prima.ff.de priuileg.credito. vbi tenuit
formaliter idem ꝙ ipſe tenuit in dicto.§.permittitur ⁊.l.
ſed ſi mi ibi ⁊ titiū.ff.de verborum obliga.⁊ idem voluit
Ange.in.d.§.permittitur ⁊ in dicta.l.prima ideꝫ voluit
domi.Anto.in.c.i.de loca.Jo.de imo.refert hic ſe dixiſ
ſe ⁊ policetur ſe dicturum in.ij.de fer.ſed in.d.l.ſi mihi ⁊.

ticium.ff.de verbo.obliga.auſus eſt tenere contra ꝙ pre-
latus non tenetur renouare feudum vel emphiteoſim ſuc
ceſſori ⁊ mouetur qꝛ conceſſio fuit tempore limitata ideo
57 dominus ſe non obligauit† contractus enim ex conuen-
a tione legem accipiunt.l.i.§. conuenerit .ff.de poſi .l. ſicut
.C.de actio.⁊ obliga.nec facit ſibi iniuriam vtendo iure
ſuo.c.cum eccleſia vulterna de electio.⁊ ad dictuꝫ.§. per
mittitur reſpondet ꝙ loquitur in alio caſu.⁊ ſumendo in
iuriam ſtricte non dicitur iniuria illud quod diſponiť in
d.§.permittitur per id quod habetur in.l.teſtamento cẽ
turio.ff.de manu.teſta.⁊.l.illicitatio.§.quod illicite.ff.de
publi.nec in dicto.§.permittitur dicitur ꝙ eſt iuſta cauſa
appellandi nec obſtat iſte text.quia hic preces ſit cauſa
quare dicatur iniuria ⁊ ſic Ioan.de imo.damnauit hoc
dictum Bart . ſed Ludo.roma.in quodam ſuo eleganti
conſilio incipiente propoſito mihi conſultationis haben
da veritate quod in ordine eſt.xxi. belliſſime hunc paſſũ
examinauit primo eniꝫ dicit ꝙ prelatus non tenetur ad
renunciationem quinimo ſtat in arbitrio eius ⁊ ad hoc
allegat.l.ne cui.ff.locati vbi conductor conqueri non po
teſt ſi finito tempore ſue conductionis locator locat alte-
ri ⁊ non primo conductori niſi hoc expreſſe actum fuerit
in contractu p̄me locationis.ſecundo allegat.l. duduꝫ C.
de contrahen.emptio.vbi iniuſte conqueruntur proximi
participatione dominij ac etiam coniuncti ſanguine ſiuẽ
ditur vel locat predia ſua potius extraneis q̃ꝫ eis niſi ali
ter conſuetudo ſe habeat aut lex municipalis per capitu
lum conſtitutis de in integ.reſtitu.⁊ niſi in caſu.l. ſanci-
mus.§.ſinautem ampliore.C.de donatio.ſi ergo hoc ius
petende renouationis aut fiende alienationis non habẽt
illi quorum prima cauſa fuit in cõductiõe aut in tali em
phiteoſi ita conſequens eorum proximioris non videnť
habere qui illorum reſpectu ius in dicta emphiteoſi ha-
bere pretendunt ⁊ ex vulgari regula nemo plus iuris in
contrarium poſtea arguit ⁊ dicit qđ ita ſe habet commu
nis opinio ſcribentium ⁊ allegat Bart.in.d.§.permitti-
tur ⁊ in.d.l.i.de priuilegi.credi.nec obſtat illa duo iura
allegata ſuperius in contra.ex eo quia loquuntur eo ca-
ſu quo petentes eis locari aut vendi nullum ius preten-
debat in bonis eorum qui non volebant reuocare ſꝫ nos
loquimur eo caſu quo proximior venit ex perſona illorũ
in qua eſt finita emphiteoſis hoc ius pretendunt vꝫ quia
antecedenti tempore eorum predeceſſores vtile domini-
um ipſius emphiteoſis habuerũt quo caſu ex equitate di-
cendũ eſt ſuperiorem ad quam emphiteoſis reuerſa eſt
potius debere hos proximiores in officioſuꝫ renouare q̃ꝫ
alios extraneos ⁊ mouetur ex.l.prima ⁊ ſecunda .C. de
loca.predio.ciui.lib.xi.vna cum glo. ſua vbi illi potius
emphiteote cuius tempore finito emphiteoſis ad reꝫ pu
blicam eſt reuerſa debet ipſa res publica eandem reuoca
re potius q̃ꝫ alij pro eadem mercede ⁊ per cõſequens ei⁹
ſucceſſoribus vt beneficiũ iſtud a principe conceſſum be-
nigne interpretet̃ ar.l.beneficiũ.ff.de conſti.prin.⁊.c. cuꝫ
dilecti de dona.ſed pro certo ipſe potuiſſet allegare.l.con
gruit ⁊.l.ſi.e.ti.quam.l.ſi.ad hoc propoſitum allegauit
pro ſing. Io.de imo.in.l.in cotem.§.agri.ff.de publica.
ſed volens tenere cõtra Bar.poſſet reſpondere ad iſtas
leges qꝛ loquuntur in ipſo collono vel ipſo emphiteota
quod ſi per finitam locationem res reuertitur ad rẽ pu-
blicaꝫ tenet̃ res publica relocare potius illi colono affe-
renti equalem mercedeꝫ quam alteri vnde non loquitur
in herede aut ſucceſſore ipſius coloni cum ergo ſit caſus
ſpecialis ⁊ loquatur in colono non extẽdetur ad eius ſuc
ceſſorem nec etiã meretur allegari pro dicto Bar. Bart.
enim loquitur quando ſucceſſor affert eãdem mercedem
q̃ꝫ affert extraneus ſed dicit prelatum teneri vel domi-
num ad reuocandum ſucceſſorem vnde nõ loquitur quã
do afferreꝫ eãdem conditionem. ⁊ ideo ille leges nihil
faciunt ad rumbũ ⁊ maxime qꝛ apponunt caſum ſpecia-
lẽ in colono rei publice vnde non poſſunt extendi ad ec-

a ☞ Accipiũt. Adde ad mãꝫ gl.in.l.ſi intra ff.de pac.⁊ in l.ſi qs cũ debi tore.ff.de iure iur.⁊.l.ſi volũ tate ⁊ ibi bal. C.d reſcin. vẽ di.vbi ẽt q̃ꝫ plu res ſcribẽtes.

cleſiam ar.c.eccleſia ſancte marie de conſti.tertio mouet̃
58 ex ſingulari dicto Bar.in.l.i.C.de methala.li.xi.† vbi di
cit quod colonus volens vendere fructus agri debet po-
tius vendere pro equali pretio domino illius fundi q̃ꝫ al
teri qꝛ ẽt rñderi poteſt ad illud dictũ illud ideo eſt qꝛ ille
remanet dñs ⁊ eodẽ modo ſucceſſor eius remaneret dñs
in illo fundo ideo nõ eſt mirũ ſi preferatur dñs extraneo
ſed in caſu noſtro nullum ius remanet finita linea ſucceſ-
ſoris emphiteote ergo.quarto mouetur ex lege iubemus
.§.⁊ filios.C. de aduocatis diuerſorum iudicum vbi ſi
aduocatꝫ.eſt conſtitutꝫ.perpetuo ad patrocinium rei pu-
blice ⁊ moriat̃ potius debet ad illud officiũ vocari filius
eius ſi eſt doctor.ſed ad hoc reſpõderi poſſet loquit̃ eniꝫ
qñ res publica erat aſſumptura ideo ad aliud officiũ pa
trocinandi aliquem ideo potius aſſumendus eſt filius
aduocati defuncti.ſed Bar.non loquit̃ iſto caſu ſed dicit
prelatũ oĩno cõpelleñ.poſito ꝙ alter locare non vellet
quinto mouet̃ per legeꝫ iperatores.ff.de pac.ſed pro cer-
to ille tex.nullo modo obſtat qꝛ ibi concurrunt duo vꝫ ꝙ
erat ꝯiunctus ⁊ erat creditor ⁊ ideo nõ eſt mirũ qꝛ duo
vincula ſunt potentiora vno ⁊ duplex funiculus diffici-
lius rumpitur.c.i.de treuga ⁊ pa. in auc.de vter.⁊ ꝯſan-
gui.fra.§.pe.⁊ in auc.itaqꝫ.C.cõia de ſucceſ.⁊ codeꝫ mõ
rñdeo ad.l.ſi.ff.de priuile.credi.ꝑ quẽ tex.bar.mouet̃ ad
ſuſtentandã doc.ſuã ibi enim ꝯiunctus erat creditor ideo
nõ eſt mirandũ ſi preferat̃ extraneo emptori ex quo con-
currebant duo vincula ⁊ ideo Cy.in.d.l.imperatores vt
refert ibi Bal.dicit ꝙ ibi debet poni caſus ſꝫ diſpoſitio-
nem legis prime.ff.de priuileg.credit.⁊ dicit ꝙ ideo pre
fertur coniunctus creditor qꝛ concurrunt duo vincula ⁊
59 dicit† ꝙ ſi teſtator conſtituit exequutores ad diſtribuẽdũ
bona in pauperes ꝙ potius debet eligere pauperes con
ſanguineos teſtatoris q̃ꝫ pauperes extraneos.⁊ licet iſta
ſit gratia tamen eſt debita alllegat.d.§.permittitur . mo
uetur ⁊ ſexto per id qđ habetur in.l.ſi in emptione.ff.de
mino.vbi prefertur minor pro equali pretio extraneo in
domo que fuit ſuorum antiquorum que affectio ſatis cõ
ſideratur a lege vt in.l.lex que tutores.C.de admini.tu
to.⁊.l.i.§.ſed ſi in rem.ff.ſi quid in frau.patro.⁊.l.liber
tus.ff.de bonis liber.ſed reſponde ꝙ loquitur in mino
re quo caſu maior dicitur leſus enormiter ſi non reſtitua
tur ad rem que fuit ſuorũ antiquorum cõfereñ.equale ꝑ
cium facit.gl.in.l.nam ꝙ.§.i.ff.ad trebel.⁊ ꝙ voluit bal.
in.l.quotiens.C.de fideicom.⁊ in.c.titius in ti.ſi de feu-
do fuerit cõtrouerſia.ver.ergo ſequitur ꝙ in maiori erit
ſecus item.qꝛ loquit̃ in re que fuit ſuorũ antiquorum vti
liter.⁊ directe ꝙ nõ eſt in caſu noſtro.item qꝛ loquitur ꝙ
debet offerri equale precium ⁊ ſic ponit caſum diuerſuꝫ
a caſu noſtro.item mouetur etiam ex lege ſi §. ſinautem
60 in tempore ſtatuto.C.de iure do.impe. vbi† ſi creditor fa
ctus domin⁹ rei pignorate ex principis gratia velit illaꝫ
rẽ vendere quam olim iure pignoris poſſidebat tenetur
pro equali precio ſed pro certo ad illum tex. reſponderi
poteſt qꝛ non loquitur in ſucceſſore vt eſt qđ noſtra que
loquitur in ipſo debitore principali. item quia loquitur
in eo q eſt effectus dñs rei ex gratia principis.ſed in ca-
ſu noſtro eſt effectus dñs vtiliter.ex conuentione ipſorũ
ꝯhentium ⁊ per ꝯñs iura allegata ꝑ eum in prefato con
ſilio non probant doct.Bar.⁊ addit quod tempus pe-
tendi huiuſmodi renouationeꝫ durat anno ⁊ allegat tex.
quem dicit non eſſe alibi in.c.titius ſi de feu.fuerit.contꝫ.
⁊ ita reſidet ita belliſſime quieuit in.d.conſilio . ſed ego
longe miror ꝙ ipſe Lod.ro.in cõſi.lxvij.incip . viſis the-
mate ⁊ qõne preſuppoſitꝫ.in ſcđo dubio illius conſilij cõ-
ſuluit ꝯ dictum Bar.dicens illud non eſſe verũ ⁊ cõſulu
iſſe ꝯ Bar.apud ariminum vel dicit poſſe illud dictum
Bar.ꝓcedere ſi hẽdes illi⁹ ẽphiteote vel vaſalli.ſ.an.pe-
tierit reuocatõeꝫ ſibi fieri ſec⁹ ſi elapſo ãno qꝛ illđ ius re
nouãdi durat ãno allǵat.d.c.titi⁹.vel dicit illud dcm̃ bar.
poſſe procedere re exiſtente integra ⁊ nõ adhuc facta cõ
ceſſione

ceſſione ſecus autem ſi alteri cōceſſio ante eā facta fuerit
nihil tamē allegat ꝙ perſtringat tu allega in fin.glo.nō
poteſt.c.quāuis cum materia ſua de reſcrip.libro.vi.ꝛ ſic
contrarius ꝛ varius extitit ſibi ſed Bal.in adi.Spec.in
titulo.de loca.tranſiuit cum opinione Barto..ꝛ idem te
nuit Angel.in.d.§.permittitur in.d.l.i.ff.de priuileg.cre
di.Adde etiam eundem Bar.in.l.i.ff.de iuriſdictio.om
ni.iudi.vbi dicit ꝙ officium iudic.dicitur miſericorditer
a implorari ᵃ voluit glo.in rubrica.ff.de interroga.actio.ꝛ
illud quod pars petit nō debetur.ſed iudex ex officio ſuo
facere poteſt vt ſibi detur licet quandoqꝫ eſſet iniuria ſi ō
negaretur.allegat.§.permittitur ꝛ ideo introducta eſt
appellatio adde tamē ꝙ voluit Gof.in.c.i.de locato.vbi
61 dicit † ꝙ pro eadem penſione antiquus conductor eſt pre
ferendus nouo per.d.l.congruit ꝛ.d.l.ſi.C.de loca.pre
dio.ciuili.do.Anto.dicit ꝙ non reperitur iure cautuꝫ ꝙ
d.l.congruit loquat in conductore prediorum fiſcalium
ꝛ rationem reddit Cy.ſm cum in.l.ne cui.C.loca.ꝙ ex
quadam vrbanitate potius debet locari primo condu
ctori ꝙ̄ nouo pro eadem penſione ꝛ aliter fiet ſibi iniuria
per.d.§.permittitur ꝛ dicas ꝙ.d.l.congruit ꝛ ſimiles po
nunt caſum ſpecialem ita dixit.Glo.in.d.l.ne cui ꝛ Cy.
ibi in conductore prediorūꝫ fiſcalium qꝛ ſepe tales cōdu
ctores inuiti tenentur.ſtat modo difficultas quis iuſtius
dixit ꝛ pro certo §.permittit qui eſt fundamentū hoꝝ pa
trum non probat doc.eorum loquitur enim in eo qui ha
bebat dominium prediorum licet predeceſſor habuerit p
ſonale ius ducendi aquaꝫ ad illa predia licet ſucceſſor nō
poſſit petere idem priuilegiū concedi ſibi iure actionis ta
men fit ſibi iniuria ſi tale priuilegiuꝫ non concedatur ſibi
ꝛ allego in ſi.elegantem glo.in.c.exigūt.vi.q.i.modo pō
dera qꝛ ille tex.loquitur eo caſu quo ſubſtantia pertinet
ad ſucceſſionem iniuria fit ei ſi accedēs non ſpectat ad eū
qꝛ cum predia ſint ſua iniquum eſſet denegare ſibi acceſ
ſorium prediorum ſed in caſu noſtro iſte ſucceſſor nihil
habet de emphiteoſi reuerſa ad eccleſiam ergo fruſtra lo
quimur de acceſſorio qꝛ denegato principali denegatur
acceſſorium.l.cum principalis.ff.de regu.iur.vnde de fa
cili principale attrahit ad ſe acceſſorium allegat.d.§.p
mittitur ad queſtionem Barto.videtur quodam ſomni
um ꝛ ideo videtur dictum Bart.non fore verum ſed ꝯ
Bar.allego.c.i.in titu.qualiter.feu.ad filiam femi.perti
neat in vſi.feu.vbi feudum reuerſum erat ad dominium
nec filij vaſalli nec agnati habebant ius in eo dicitur ibi
quod dominus poterat concedere filie ꝛ nō agnatiſ.ꝛ he
redibus vaſalli Bal.ibi dicit quod videbatur decennius
renouare feudū agnatiſ.allegat.d.l.i.§.permittitur ꝛ mihi
lominus deciditur ibi contra.ꝛ colligit ex illo tex.arg.qō
Abb.finita emphiteoſi poteſt confirmare emphiteoſim fi
lie ꝛ non heredibus emphiteote ꝛ ſic videtur ꝙ dñs non
erat cohactiſ.nec compelli poterat cōcedere potius vni ꝙ̄
alteri facit ēt contra Bar.d.l.ne cui vbi dominus nō te
nebatur relocare primo conductore ergo dominus non
tenebitur dare emphiteoſim.facit etiam contra Bart.l.
dudum.C.de contrahen.emp.poſſet dici quod ſi emphi
teota accepit emphiteoſim ſterilē ꝛ ſuis laboribus fecit
fertilem ꝙ licet recepiſſet in tertia generatione ꝙ nihilo
minus finita tertia generatione tranſit ad ſucceſſores il
lius generationis ꝛ etiam tranſit ad extraneos tex.eſt mi
rabilis in.l.qcunqꝫ.C.de omni.agri.deſer.li.xi.ꝛ hoc vo
luit Bar.ibi dicens quod de temporali emphiteoſi efficit
perpetua quod eſt mirabile ꝛ dixit in.c.ad aures de reb.
eccle.non alie.ꝛ iſto modo poſſet ſuſtentari dictum bart.
ꝛ ſequatium ſi vero emphiteota non meliorauit rem de
ſterilitate ad fertilitateꝫ tunc non procedat doc.Bar.ꝛ fa
cit ꝯ Bar.glo.in.§.ſi.c.diſt.oportet ꝯ iſtum tex.dicitur.n.
in pncipio nuntios capituli fuiſſe cōfeſſos qō conſenſus
ſuffraganeoꝝ fuerat ſepe ō gratia requiſitiſ.qꝛ videt ꝙ in
tentio ſuffraganeoꝝ erat fundata ex cōfeſſione illa qꝛ ta
lis confeſſio acceptari poterat ideo qō confitebant qō cō
ſenſus ſuffraganeoꝝ fuerat requiſitiſ.in electiſ.ſed inquan
tuꝫ dicit qō cōfitebatur de gratia poterat refutari illa cō
feſſio quia non faciebat fidem pro confitente qꝛ quis pōt
confiteri ꝯ ſe ꝛ non aūt pro ſe ꝛ potuerunt ſuffraganei in
parte faciente pro ſe acceptare confeſſionem facit.c.cū ve
niſſent de inſti.ſoluit Abbas antiquus quod iſti qui nō
fuerant confeſſi erant nuncij ꝛ nō procuratores ideo eo
rum confeſſio nō debebat preiudicare capitulo.vel ſoluit
ſcdō ꝙ intentio canonicoꝝ concernebat proprietateꝫ ſed
confeſſio iſtorum concernebat poſſeſſeſſioneꝫ ſed moder
ni aliter ſoluerunt vꝫ ꝙ iſta confeſſio emanauit qualifica
te vnde effectu erat vnicum factum qualificatum ideo nō
poterant ſuffraganei recipere ꝛ approbare illam confeſ
ſioneꝫ ſine qualitate ꝛ hoc dictū tenet cōmuniter per doc.
in.c.cum olim de cenſ.in.c.i.de confeſ.lib.vi.in.l.ſi quidē
.C.de reſcrip.ꝛ.l.aurelius.§.idē queſijt.ff.de libe.leg.vbi
per Bar.ſecus eſt qñ cōfeſſio cōtinet duo facta ſeparata
tunc enim pōt aduerſarius recipere vnū dictum pro ſe ꝛ
reſpuere aliud qō eſt cōtra ſe vt no.in iuribus prefatis ꝛ
datur exēplū qñ confiteor recepiſſe a te centum que mihi
debebas non poteris dicere habeo fundatam intentionē
meam ꝙ habueris centū an ne ꝛ ꝙ onus probandi incū
bat tibi quod ego tenebar tibi ad centum iſta enim con
feſſio cōtinet vnicum factum qualificatum ꝛ ita ꝑcedit
iſte tex.quia qualificate fuit facta iſta confeſſio limitatur
tamen hoc dictum niſi ꝯ illam partem que facit pro con
fitente ſit vrgens preſumptio tex.eſt cum glo.ſua in.c.cuꝫ
veniſſent de inſti.ꝛ idem Bar.in.l.aurelius.§.idē queſijt
dixit quidā cōfitens ſe occidiſſe hominem.ſed ad ſuam
defenſioneꝫ ꝙ poterit condēnari de homicidio ex ſua cō
feſſione niſi probet ꝙ ad ſuā defenſioneꝫ fecerit qꝛ pſum
ptio eſt ꝯ eum ratione homicidij ꝙ eſt a iure prohibitum
poteſt poni extra qñ factum nō eſt vnicum ꝛ qualificatū
vt puta petis a me centū occaſione mutui ego reſpōdi ꝙ
bene mutuaſti.ſed tu teneris mihi ad mille ex alia cauſa
hoc caſu bene potes fundare intentionem tuam ſuper cō
feſſione mea ꝛ reſpuere aliam partem confeſſionis quia
continet factum ſeparatum ſed domi.Cardi.hoc limitat
quando confeſſio emanauit viua voce.ſecus dicit ſi per
ſcripturā qꝛ tunc cū ſcriptura ſit qd indiuiſibile non pōt
quis pro parte acceptare in fauorem ſui ꝛ pro parte re
ſpuere in preiudicium ſui allegat.d.c.cum olim ꝛ glo.
in.l.publia.ff.de poſt.ſed do.Abb.allegat ꝯ eum dictum
Bar.in.d.l.aurelius.§.idem queſijt ꝛ Bal.in.l.vnica.C.
de confeſ.ꝛ tex.in.d.l.publia quicqd ibi ſentiat glo.ꝛ in
c.ſi quid verum.xxxvi.diſtin.non obſtat.d.c.cum oliꝫ qꝛ
loquitur in ſcriptura publica ſed nos loquimur de ſcri
62 ptura priuata † nam priuata perſona ſcribere poteſt con
tra ſe ſꝫ non pro ſe vt in.l.exemplo.C.de probati.ꝛ refert
Bal.ſing.limitare hoc in.d.l.vnica vt non ꝑcedat in libe
ris mercatorum qꝛ ex quo ſcribunt pro aduerſario debet
eis credi quatenus ſcribunt contra ſe ſed non quatenus
ſcribunt pro ſe niſi in quantitate modica ꝛ parua qꝛ offi
cium mercatorum videtur eſſe approbatum cōmuniter
ꝛ tacite videtur eis mandatum vt faciant codicem ratio
num ideo officium ſcribendi non debet eis eſſe damnoſū
ꝛ allegat do.Abb.l.quedam ꝛ.l.ſi quis ex argentarijs
.ff.de edēdo.ſecus dicit ibi Bal.in magna quantitate qꝛ
tunc non debet eis credi in fauorē eorum licet liber.con
tineat aliqua contra eos ꝛ in fauorem aduerſarij ꝙ di
63 ctum reputat nota dignum dicit etiam † valere conſuetu
dinem vt credatur libris mercatorum etiam in magna
quantitate accedente tamen iudic.conſcientia ſi iudici vi
ſum fuerit vt quia habebit conſiderare qualitatem mer
catorum ꝛ grauitatem preiudicij ſecus dicit ſi conſue
tudo diſponeret quod indiſtincte crederetur libris mer
catorum in eorum fauorē.quia talis conſuetudo.pre
ſtat occaſionem delinquendi quod eſſe non debet.c.quan
te de diuor.l.conuenire.ff.de pac.do.l.ſine.ff.de negocijs
geſtis contra tamen ſenſit Bal.in.l.i.C.de ſumma trini.

a ¶ Implorari. Sed nūqd iudicis officiū poſſet miſeri corditer iplorari qñ p ſtatutū vel ꝯſuetudineꝫ tolleret ois defēſio dic ꝙ nō vt elegāt tꝫ bar.in.l.i.§.pe.ff.ꝙ vi aut clā ꝛ in l.ſi a nō dño.§.pe.de p.t.her.pe.ō anch i cle.i.de excep.ꝛ.d.pau.de caſt.in ꝯſi.lxxi.qō ois videas.qꝛ eſt pulcherrimū.

tate vbi ſimpliciter dicit valere talem conſuet῀.vel ſtatu-
tum allegat.c.dilectus de fide inſtrumen.ſed do.Abb. di
cit placere ſibi plus primum dictum q꞉ per eundem Bal.
fuit magna examinatio ideo illa debet elici fore ſua opi
nio ego allego tex.de hoc in.l.diui fratres.ff.de iure pa-
trona.nec dicit.d.c.cum dilectus q꞉ loquitur cum ſcriptu
ra conficitur ad cōmodum alterius poteſt eni꞉ facere cō
ſuetudo quod ſcriptura priuata ſit auctentica non tamē
ad cōmodum proprium niſi accedente conſcientia iudic.
qḋ eſt bene notandū ſ꞉ do.Abb.⁊ ita reſidet.tu adde ad
primum quando quis confitetur ſe occidiſſe ad ſuam de
fenſionem ꝙ huiuſmodi confeſſio ſcindi poteſt ſm Bal.
in.l.vnica.C.de confeſ.vbi dicit ſe inſtruere iudice꞉ vt nō
acceptaret iſtam confeſſionem ⁊ tamen ſi acceptauit ve-
nit puniendus confitens nam illa verba ad ſuam defen-
ſionem ſunt quoddam excipere ergo excipiens debet pro
64 bare q꞉ regula eſt in cōtra.†ꝙ omne quod ledit preſumit
factum doloſe ⁊ malo animo.c.i.de preſump.dicit tanq̄
non debet ita excipere ad meam defenſionem ſed debet
dicere ad neceſſariam meam defenſionem iſtum articu-
lum ego non examino hic alius deo iuuante dabitur di-
cendi locus hēas tamē has remiſſiones vltra dicta ſupe-
rius Bal.in.l.ij.C.de don.ante nup.in.l.i.§. editiones.ff.
de edendo in.l.nec codicillos.C.de codi.l.ea que.C.de cō
di.ide.in.l.ſi quidem.C.de except.⁊ in.l.ſi quidem.C.de
tranſ.Jo.de imo.poſt alios in.c.cum veniſſent de inſtit.
Archidia.in.c.i.de confeſ.lib.vi.do.Anto.⁊ alios in.c.
preterea de tranſ.Specu.in ti.de poſitiōibus.§.fi.ver.pe.
adde etiam cum dicit quod ſcriptura priuata poteſt pro
pte acceptari ⁊ pro pte non allegat Glo.in.l.publia.§.
65 fin.ff.de poſt.dicas tu hoc modo†vbicunq; in epiſtola vel
alia ſcriptura priuata continentur diuerſa ⁊ varia cōtra
ſcribentem ⁊ pro ſcribente ⁊ tunc poſſunt ſeparari vnum
ab alio q꞉ tot cenſentur eſſe ſcripture quot ſunt capitula
l.etiam.ff.de mino.ideo poteſt aduerſarius iubere vni ca
pitulo ⁊ alteri capitulo non ita procedit text.d.l.publia.
§.fi.ſi vero illa capitula ſunt connexa tunc nō poteſt fieri
iſta ſeparatio pone exemplum.confeſſus eſt quis teneri
mihi in.x.vt vadam pro eo romam q꞉ tenebor acceptare
vtrumq; argu.l.ſi duo patroni.§.ſi iurauero.ff.de iureiu-
ran.ideo belliſſime dixit Bar.in.l.quedam.§.numulari
os.ff.de edendo ꝙ ſi liber rationum mercatoris continet
multa capitula ſibi in vicem contingentia connexa quod
tunc non poſſet aliquis acceptare in fauorem ſui ⁊ refu-
tare in preiudicium ſui ⁊ ad hoc allegat glo.in dicta.l.
publia.§.fi.⁊ ſic Bar.ſequitur glo.in.d.l.publia.§.final.
quam ſequitur domi.Cardina.ideo ibi ita debet intelli-
gi dictum domini Cardi.item addit inquantu꞉ dixit do.
66 Abb.Bal.ſentire in.l.i.C.de ſum.trini.†valere ſtatutu꞉
ꝙ credatur libris mercatorum ſcript῀.ad cōmodum eo-
rum pro certo ipſe male intellexit dictum Bald.ibi nam
Bald.ibi duntaxat dixit valere ſtatutum quod ſtetur li-
bris mercatorū ⁊ ꝓ hoc dicto allegat.c.cū dilectus de fi.
de inſtru.⁊ illud idem voluit Bal.in.l.cōparationes.C.
de fide inſtru.ſed non dixit ibi Bal.ꝙ ſtetur libris merca
torum ad cōmodum eorum ideo dictum eius debet intel
ligi ſm legem quam allegat vt voluit Bar.in.l.non ſo-
lum.§.liberationis.ff.de libera.lega.ſed.d.c.cum dilect⁹.
non loquitur qñ quis facit ſcripturam ad cōmodū ꝓpri
um ergo.⁊c.

a ¶ Poſtulatio.primum ⁊ tertiu꞉ ſumarium de ṽbo ad ṽbū ponit Pa nor.ſcō꞉ aūt ḱ ordie qḋ pap a p̄mo differt adiecit.d.An. tu tibi gratius elligas nā idē fere ſonāt pro corroboratiōe ūt huius.c.vide elegātē tex.l.i.§.pen.ff.de aqua quo.eſti.⁊.c.bone el p̄ ŝ.eo.⁊ multa q̄ ſcripſit d.andre.ibidem.

a P

Poſtulationem.

Poſtulatio⁹ dependet a gratia vel ſic poſtulatio minus debite fa
cta pendet a ſpeciali gratia vel ſic poſtulatio
ꝫ quam agitur de contentu poteſt ſine preiudicio alicui⁹
per ſuperiorem reici poteſt tamen de ſpālij gratia admitti
h.d. Ponitur primo dciſa poſtulationis ratio eius ſcdo
eius reprobatio ibi licet tertio gratioſa admiſſio ibi vt ta
men ⁊ continuatur ad.c.ŝ.proxi.cuius eſt pars in verſic.
nuntijs ⁊ in ver.ſi autem contradicentibus ſuffraganeis

Papa reſpondet vt hic dicitur.¶ Not.ibi nullum ius
1 acquiſitum†ꝙ propoſtulatione etiam preſentata ſuperio
ri nullum ius acquiritur poſtulato.⁊ dicit hic Bal.ꝙ ex
poſtulatione nullum ius acquiritur poſtulato ꝙ ſit plene
formatum.i.non acquiritur ius agendi ⁊ neceſſitandi ſu
periorem.ſed ſolum acquiritur ius ſupplicandi ⁊ ſic ſup-
plicatio non concludit ſuperiori.ſed electio ſic ſm Inn.
⁊ ideo ſupplicatio admittitur miſericorditer ⁊ refert Jo.
an.dicere quod periculum variationis habet qui poſtu-
latur ideo d꞉ cū oi vigilantia inſtare q꞉ contra talem de
negatione꞉ non eſt recurſus ſicut nec in ceteris mere arbi
trarijs ⁊ gratioſis que ſunt liberi arbitrij.l.fideicommiſ-
ſa.§.quamquam de legatis tertio dicit tamen†quod ve-
2 ra libertas arbitrij eſt cum moderamine inculpate tutel-
le allegat.l.creditor.§.fi.ff.manda.que꞉ text.ad hoc repu
3 tat ſingula.¶ No.ibi ſine preiudicio†quod ſuperior po
teſt reijcere poſtulatione꞉ ſine alicuius preiudicio ex quo
infertur ꝙ ſuperior nullam iniuriam irrogat non admit
tendo poſtulationem ſed in contrarium habetur in.c.bo
ne.ŝ.eo.et p̄.facit glo.hic que dicit ꝙ iniuria facit poſtu
lato ſi poſtulationem non admittit ſed dicas ꝙ iſte text.
procedit quando poſtulatio non fuit facta concorditer
ſeu agitur contra eum de contemptu ⁊ ideo tex.iſte dicit
potuiſſemus repellere poſtulationem memoratam vnde
refert ſe ad poſtulationem de qua in.c.precedenti arg.l.
in teſtamento.ff.de conditio.⁊ demonſtra.⁊ eius ꝙ volu
it Innocen.in.c.inter dilectos de fide inſtrumen.in qua-
dam additione quam refert Archidi.in.c.ſi papa de pri-
uileg.lib.vi.⁊ ſic loquitur de poſtulatione facta contētis
multi῀.⁊ ſic de poſtulatione facta in diſcordia ergo ſecus
eſt quando poſtulatio ſit propter neceſſitatem vel vtilita
tem eccleſie ⁊ concorditer ſaltem a duabus partibus col
legij nam poſtulatio talis non poteſt reici ſine iniuria po
ſtulantium ⁊ ſine iniuria eccleſie in qua facta fuit poſtu-
latio vt dixi in.c.bone.ŝ.eod.de quo per glo.in.d.c.cupi
entes.§.deniq; de electio.lib.vi.Et inquantum text.dicit
de gratia ſpeciali conſulamus debet intelligi quando po
ſtulatio non fuit facta in concordia tunc enim interueniē
te concordia pendet a gratia non ſpeciali ſed generali
ita dixit glo.ſingu.in.d.c.cupiētes §.deniq;.⁊ ꝓpter hoc
4 dixit hic tex.a ſpeciali gratia†nam aliud eſt dicere ḋ gra
tia ⁊ aliud eſt dicere de gratia ſpeciali nā ſi poſtulatio fit
in concordia dicitur pēdere a gratia generali de qua ha
betur in ſi.in.c.ſedes de reſcrip.⁊ hoc caſu poteſt peti cō
firmatio ⁊ ſi ſuperior illam admittit.facit gratia꞉.l.i.§.
pmittitur.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.ſi vero fiat in diſcordia
tunc pendet a gratia ſpeciali tex.ita dixit i.§.iterdicto.§.
deniq; ⁊ ideo ſi reicitur poſtulatio que dependet a mera
⁊ ſpeciali gratia nō poteſt appellari ſecus ſi reicitur po
ſtulatio que non dependet a mera gratia generali.nam
tunc ſit iniuria ⁊ dicitur reiectus grauari merito appel-
lare poterit de appella.c.de appellationibus facit qḋ no
tatur in.c.nullus de iure patro.⁊ quod notat Inn.in.c.
cum bertoldus de re iudica.ſed oppo.contra hoc ꝙ poſ
ſit appellare q꞉ poſtulato non competit actio ſed officij
imploratio ita dixit gl.ſingu.in.d.c.cupientes.§.deniq;
⁊ dicit ibi Gloſ.ꝙ potius imploratur gratia ⁊ ſic non
poteſt poſtulat῀.conqueri ex reiectione ex quo ſibi compe
tit actio dicas quinimmo poteſt opponere q꞉ hoc officiū
ſuccedit loco actionis ⁊ licet illa glo.dicat ꝙ imploratur
gratia intelligitur ḋ generali gratia ⁊ non de gratia me
ra ⁊ ſpeciali ſm domi.Cardi.hic gl.i.oppo.dicitur hic
quod poſtulatio non tribuit ius alicui contra immo tri
buit.l.i.§.permittitur.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.glo.ſtat
huic contrario dicens idem eſſe in poſtulatione ꝙ licet
ſit gratia ſi admittitur tamē eſt iniuria ſi non admittitur.
idem no.in.c.bone.ŝ.eo.intellige ita vt proxime dictum
eſt.⁊ inducit iſtam glo.do.Car.ad.q.bart.quam poſuit
in.d.l.i.§.pmittitur tranſit cum opin.Bar.Tu dicas vt
dixi in capitulo precedenti.¶ In eadem glo.ibi publi-
catio ſcrutinij

4 catio ſcrutinij. ¶ †Glo.iſta vult ꝙ publicato ſcrutinio non poſſint poſtulantij.variare ſed ſcribentes tenent con
5 tra ⁊ ad.c.publicato de electio.ᵃ reſpondent qḋ loquit̃ in
6 electione† ⁊ differentia eſt inter poſtulatum preſentatum ⁊ electum q2 electus initiꝰ iuri ⁊ non gratie ideo poteſt ſm̄ Joan.andre.accedere ſuperbe ad ſuperiorem ē̄t non leuato caputio ſi cõfidit ſe de.idoneitate perſone ſue ⁊ cõminari ꝙ niſi ipſe confirmet habebit recurſum ad ſuperiorem habentem ius confirmandi citra papam nã papa poteſt ex plenitudine poteſtatis confirmationem ipedire.ix.q.iij.c.per principalem ⁊.c.cuncta per mũdũ nec habet ſuperiorem ad quē recurratur vt in.c.licet de elec. preſentatus ṽo.conſequitur ius.c.cum bertoldus de re iudi.tamen q2 patronus poteſt variare preſentando alium c.cum aũt de iure patronato.debet cum humilitate petere inſtitutionem iõ petit gratiã expeditionis ⁊ tunc debet leuare caput ſuũ ⁊ ſe curuare poſtulatꝰ q2 ſolo intuitu gratie dꝫ genua flectere.i.cuꝫ maiori humilitate petere vt admittat̃ poſtulatio ⁊ ſic vult ꝙ poſtulatꝰ nullũ ius acqrat p̄ñtatꝰ ṽo aliqḋ ius acquirit ſꝫ non ita firmũ ſicut electi,
7 ⁊ ideo dicit glo.iſta ſi ſi patronus preſentauit vnuꝫ poſtea alium epiſcopus inſtituit ſm̄ ꝙ ſecũdus obtinebit. ſecus dicit ſi epiſcopus inſtituet non preſentatum q2 talis inſtitutio caſſaret.xvi.q.ſi.c.decernimus. ¶ No.ibi p̄curato
8 res† ꝙ citatus vt preſentet ſe ꝯſpectui iudicij.poteſt cõparere per procuratorem.c.expoſuit de dilationibus.c. cuꝫ eſſent de ſymo.c.i.de iudi.in.vi.c.penul.de iura. calum. ⁊.debent mitti procuratores idonei ⁊ inſtructi de quo vide.c.cupientes.§.deniqꝫ de electio.lib.vi. Ultimo.domi. Pet.de ancha.hic dicit ſe vltra doc.querere de tali queſtione genueñ. ellegerunt ſolemniter in conſilio poteſtatem ante electionem ſibi preſentataꝫ volunt reuocare an poſſint refert diſtinctionem Bart. in.l.abſenti.ff.de don. ⁊ ita facit do. Abb.nullam faciens mentionem de domi. Pet.vide ibi per Barto.⁊ in.l.ex co.ff.de teſtamen.nul. Laus deo clementiſſimo. Andre.ſiculus Barbat. iuris vtriuſqꝫ doctor ⁊ miles.

¶ Si vnanimiter.

Solꝫ iſtõ capitulꝰ repeti ſm̄ domi.Cardi.⁊ hoc intendit.epiſcopus ᵇpoſtulandꝰ eſt non eligendꝰ hoc dicit.⁊ ſi eligitur ſm̄ Bal.non debet confirmari q2 non habet liberum conſenſum ſed vellatum ⁊ ratio rationis eſt q2 cũ ſit ſponſus alterius eccleſie non poſſunt iſta ſponſalitia diſſolui niſi per papam qui facit auctoritate diuina. primo refert electionem inſertis duabus rationibus quarũ altera facit pro electione altera contra ſcḋo eaꝫ reprobat inſerta alia ratione ſeu prima repetita ſed per alia verba ibi per electionem.tertio rationem premiſſam magis dearticulat ibi eum eligi vel in prima narrat factum capituli in ſcḋa caſſat electionem ibi cauſa fine ⁊ in prima tãgit rationem dubitandi in ſecũda in prin.⁊ in fi.rationē
1 decidendi. ¶ †No.ibi ⁊ ſi quia iſta dictio ponitur p̄ ꝙ̄ nis ⁊ dicit Paulus de aleazarys ꝙ eſt remotiua cauſe motiue alibi ponitur pro quia.c.quemadmodum de iureiuran. ¶ No.ibi vnanimiter q2 ſignificatum eius eſt vt dicatur actus fieri vnanimiter quãdo ſit nemine diſcre
2 pante de quo vide que dixi in.c.bone.ã.eo. ¶ †Nota qḋ electio facta de perſona poſtulabili eſt nulla idē econtra vt poſtulatio deligibili nulla ſit ⁊ ſic poſtulandꝰ non poteſt eligi quantũcũqꝫ vota omnium de capitulo concurrant q2 concordia vnanimis non habet tollere defectum poſtulandi vt propter concordiam poſſit eligi.⁊ ſic licet concordia tollat vnum impedimentum non tamen tollit aliud facit.c.ſtatutum de reſcriptis lib.vi.⁊.c.non poteſt de preben.codē.lib.⁊.c.dudum el.ij.de electio.⁊ ꝙ ibi voluit Inno.⁊ in.c.cũ nuntius.J.de teſt. ⁊.c.ſi gratioſe de reſcript.vt autem antiqui effugerent iſtud periculum annullationis vtebantur cautela de qua hic in glo. magna in fi.dicetur eligo ⁊ poſt volo pro vt melius valere poteſt
3 que pratica reprobatur per.c.i.J.eo.lib.vi.⁊ ex hoc colligē† ꝙ electio que non valet vt electio non valet vt poſtulatio. ¶ Sed cõtra hoc oppono poſtulatio eſt preparatoria ad electij.⁊ habens poteſtatem eligendi videretur etiam habere poteſtatem poſtulandi vt in.c.in cauſis.J. titu.primo ergo vnum includit reliquum ſatis videtur ꝙ
4 eligens videatur etiam poſtulare.item facit† q2 quando verba non poſſunt ſumi proprie debent intelligi improprie reſpectu perſone ad quam dirigitur ſermo .l.pater ſeuerinam.§.conditionum verba.ff.de conditio.⁊ demõſtratio.⁊ qḋ no.in.c.intelligentia de verbo.ſignifi.vbi ad hoc vt actus valeat impropriantur verba.l.ſi ſtipulatus. ff.de vſur.l.ſtipulatio iſta.§.hi quoqꝫ.ff.de verbo. oblig. .l.quibus diebus.§.dominꝰ.ff.de condi.⁊ demon. debet ergo in caſu huius.c.aſſumi electio pro poſtulatione maxime q2 qñ actij.ratione inepte ꝯceptionis non vꝫ vt gerit̃ vꝫ vt valere poteſt.l.ſi vnus.§.fina.ff.de pac.⁊ iſtis rationibus forte canones antiqui promiſcue vtebantur iſtis vocabulis.lxiij.diſtin.c.litteras. lxi. diſtin .§. his autem no.in.c.i.ã.eo.ſed hodie proprius ſenſus ciuilibus verbiſ accõmodatus per iura ⁊ conſuetij.reprobata eſt iſta per
5 mixtio. ¶ No.ibi eccleſie alligatus† quare epiſcopꝰ nõ poteſt eligi ad aliam dignitatem ſed poſtulañ.eſt q2 alligatus eſt vni alterius eccleſie vnde oportet ꝙ primo gratioſe abſoluatur a priori vinculo ⁊ ex hoc arguunt quidam ꝙ ſi eſſet epiſcopus ſine eccleſia vt ſunt multi epiſcopi nullatenus poterit eligi de quo in.c.poſt tranſlationeꝫ
6 de renuncia. ¶ No.ibi liberum non habeat volatuꝫ† ꝙ nõ dicitur quis habere liberam facultatem alicuius rei quando ſine conſenſu alterius non poteſt de illa re diſponere allegant hic doc.c.de multa de preben.⁊.c.licet epiſcopus eo.titu.lib.vi.ego allego.c.de illis de ſpon. ⁊ gl. in.c.dudum in verb.libere.de ſepultu.⁊ ꝙ habetur in.c. omnis vtriuſqꝫ de penit.⁊ remiſ.dixi plene.in.c.primo.ã.
7 de reſcrip. ¶ No.ibi contra canones† ꝙ geſta cõtra canones ſunt nulla ſeu annullanda facit.c.vides fili cariſſime.x.diſtinctio.⁊.c.ij.de teſti.⁊.l.non dubium .ff. de leg. ⁊.l.cum lex.ff.de fideiuſſo.⁊ in dictis locis per ſcribentes ¶ Glo.i.pro declaratione ſui diuiditur in quatuor partes in perſona querit de ratione huius tex.quare epiſcopus non debet eligi ſed poſtulari in ſecunda parte ibi itē eſt dicendũ querit an ſint alij circa epiſcopos qui debeãt poſtulari non eligi in tertia incidenter tractat a quo debet peti vt poſtulatio admittatur ⁊ quis eſt ſuperior in admittenda poſtulatione ibi ⁊ ideo poſtulari ⁊ illã queſtionem interſerit.gl.in medio ſecũde queſtionis ibi hoc iõ q2 incidenter eam formauit ⁊ non principaliter conuenientius illa particula poneretur poſt finem ſecunde queſtionis. In quarta ⁊ vltima parte querit glo.vtrum eligendus poſſit poſtulari cum poſtulandi non poſſit eli
8 gi quarta pars ibi ⁊ nota ꝙ ſit poſtulandus† quo ad p̄mam partē conclude poſt glo.⁊ ſcribentes hic ꝙ vbi epiſcopus non poteſt eligi q2 per matrimonium ſpirituale eſt alligatus ſue eccleſie vnde proprie matrimonium ſpeciale non eſt niſi inter epiſcopum ⁊ eccleſiam ad hoc facit capitulo ſicut ſeptima queſtione prima ⁊ in capitulo inter corporalia de tranſlatione prelatorum ⁊ inſignum huius matrimonij epiſcopus defert annulum. capitulo clerici de vita ⁊ honeſtate clericorum.⁊ ideo cum habeat coniugem non poteſt conſentire in aliã coniugeꝫ quia cõmitteret adulterium vt in dicto capitulo ſicut eligẽtes autem conſentiunt in electum vt in ſponſuꝫ ⁊ per electionem initiatur matrimonium inter eccleſiam ⁊ electuꝫ vt in .c. fina.de tranſla.prela.opꝫ ergo vt prius abſoluatur ab illo vinculo m̃rimoniali quã aliud matrimoniũ initietur cũ alia eccleſia ⁊ ideo debet poſtulari q2 poſtulãtes nõ ꝯſentiunt in poſtulatuꝫ ſꝫ ſolũ petũt gratioſe vt tollat̃ vinculum ⁊ defectum vnde ſicut habens vxorem carnalē non poteſt in aliam conſentire ſꝫ oportet vt prius gratioſe abſoluatur ab illa alias committeret adulterium ita

a ¶ Electõe. vbi videas inter alios.d. abba.q i hac mã mirabilr loqt̃ ſed nunqd poſtulãtes recedẽ poſſint añ quã poſtulatio ſit ſupio.i preſentata vide p̄ no.in.c.in cauſis eo.ti.de electio. ⁊ vide q̃ ã.c.p̄cedẽti nu numero.ij.annotauimus in appoſtillis.

b ¶ Epo.ꝯuenit panor. ⁊ d.andr. hic in ſũmario ⁊ caſus poſitiõe p̄ declaratõe aũt text. vide .ã.c. bone memorie el.ij.hoc eo. ti. nr̃o.⁊ q̃ ibi ſcripſit.d.andre.

eſt dicendum in coniugio ſpali iſta enim coniugia carna
lia ⁊ ſpecialia iudicantur ad paria vt in.c.inter corpora
lia de tranſ.prelato.ita diſtinguunt domi. Abba.hic tu
adde gl.in.c.cū inter canones.J.de electio.que dicit duo
9 primum eſt† ꝙ per ſolum conſenſum eligentium ⁊ electi
eſt vere contractum matrimonium ſpeciale ⁊ addo etiā
a glo.in.c.v.lxiii.diſt.que dicit ꝙ per ſolam electionē ᵃac
quiritur ius prelature ⁊ ius adminiſtrandi.in habitu ſ;
per ſolam poſtulationē acquirit̄ exercitium. ſecundū qḋ
dicit glo.illa eſt qḋ adhuc non eſt ratum matrimonium
ſpeciale.i.futurū ideo tex.ibi vtit̄ hac dictione quaſi con
iugium ita eſt tex.in.d.c.cū inter canonicos quo caſu vi
det̄ dicendū qḋ nō eſt ita ſimplr̄ validū argumē.de ma
trimonio carnali ad ſpeciale q: matrimoniū carnale di
cit̄ ꝓprie ꝯiugiū ſed ſpeciale dicit̄ iꝓprie cōiugium vt
10 vt ibi† ⁊ ideo ſtatutū loquēs de cōiugio ſiue ſit editum
ab epiſcopo ſiue ſit editū a layco intelligit̄ de coniugio
carnali ⁊ nō ſpirituali ſtatutū enim debet intelligi ꝓpriē
⁊ non ficte.l.iii.§.hec verba cum ſimi.ff.de neg.geſt. item
vbi matrimoniū carnale eſt conſumatum nulla ptās nec
papalis nec imperatoris pōt illud diſſoluere ⁊ transfer
re in aliud q: quos deus ꝯiunxit ⁊c.c.inter corporalia de
tranſla.prela.ſed papa pōt admittere epiſcopū alligatū
vni eccleſie ⁊ poſtulatum ad aliā ꝙ procedit in matrimo
nio carnali ergo ſequit̄ qḋ non bene arguunt ſcribentes
hic ita ſimpliciter de vno ad reliquū. Itē pōt queri circa
11 hanc pmā ptem.glo† epiſcopus renūciauit epatum an
poſſit eligi ad aliū epatum an ſit opus qḋ poſtulet̄ de h
extant opiniones dic breuiter quod eligi pōt per iſtū tex.
inquantū dicit qḋ epiſcopus alligatus vni eccleſie non ha
bet liberū volatum nā iſte renunciauit eccleſie ergo nō ē
alligatus eccleſie imo habet̄ pro mortuo quo ad illam ec
cleſiam.xvi.q.i.c.eccleſie glo.in.c.i.de renuncia.li.vi.⁊ ſic
abſolutꝰ.eſt a priori vinculo ergo dicitur hr̄e liberum vo
latum ita cōiter tenet̄ in.c.poſt tranſlationē de renūcia.⁊
ſic poterit eligi ego limito hoc niſi eps fuiſſet puatꝰ.epatu
ſuo pp eius demerita q: tūc non poterit eligi ad epatū ⁊
allego illud ꝙ virgilio venit in mentē in.vi.Ene.facilis
deſcenſ.auerni noctes atq; dies ⁊c.ſed reuocare gradū
ſupaſq; euadere ad auras hoc opus hic labor eſt.⁊ alle
go ſingulare dictū Hoſti.in ſūma de peni.⁊ remiſ.§.cui
12 ꝯfiten. vbi dicit † qḋ cardi.priuatus officio cardinalatꝰ ꝓ
pter ſua demerita non poterit amplius creari Cardi. ⁊
13 allego elegans dictum Oldra.dicentꝰ.† quod tabellio p
uatꝰ.officio tabellionatꝰ.ꝓpter delictum non pōt ampliꝰ
creari tabellio per comitē palatinū ꝙ dictū retulit bal.
in.l.ii.C.de vindi.manumiſ.vbi ēt dixit qḋ ſi reſtituatur
per pncipem ad famam ideo videt̄ reſtitutꝰ.ad officiū qḋ
bene notabis pro epō aut cardinali depoſitꝰ.q: ſi per pa
pam reſtituat̄ ad famā non videt̄ reſtitui ad dignitates
⁊ facit ꝙ voluit idem Bal.in.l.ii.C.de libertis.⁊ eorum
14 liber.vbi dixit† ꝙ doctor priuatꝰ.doctoratu non pōt am
plius creari doctor ⁊ idē Bal.in.c.at ſi clerici de iudi.⁊
ad hoc allegat gl.in auc.de armis.§.fi.⁊ idē voluit in.c.
ii.ē.eo.⁊ in ꝓhemio gregoriano vbi ēt allegat. glo. in.§.
fi.ego allego ſing.tex.in.l.ii.C.de diuerſis officiis lib. xii.
15 † vbi miles pūatus militia nō pōt amplius fieri miles ⁊
ſi ꝯ impetrauerit punit̄ niſi per pncipē reſtituat̄ ad offi
ciū ſeu ad militiā ⁊ per illū tex.limitatur dictū old.bal.
⁊ Hoſti.ꝙ Card.eps aut doctor depoſiti aut notariꝰ po
terūt reſtitui a pncipe ad dignitates ḋ qbꝰ dpoſiti fuerūt
16 † ſed qd ſi qs electꝰ eſt in epū ⁊ nondū eſt cōſecratꝰ an po
terit eligi ad aliā eccleſiam dicit ꝙ ſic ſi non eſt cōfirma
tus ſunt opiniones ſed verius videt̄ ꝙ non poſſit eligi q:
per ꝯfirmationem matrimonium eſt ꝯtctum ⁊ confirma
tū licet nondū conſumatū vt in.c.inter corporalia de trāſ
la.prela.nec pōt renunciare ſine licentia pape vt ibi not.
17 dubitatur tamē† quid in cardinalibus an debeant eligi
an poſtulari ipſi enim quo ad effectum reputantur maio
res epiſcopis non videtur qḋ debeant poſtulari ⁊ ēt q:

a ¶ Electōes. Intellige iſtā ꝯcluſionē nō eē veram niſi poſt lrāꝝ pñtationē vt tā eleganter Bart. in l.ſancimus.C. de conſul.non aſpe.libro.xii. cū ante renouari poſſit.l. abſenti. ⁊ ibi Bar.ff.de do.ꝓ quo vide gl. in.c.cū bertoldus de re iud. ⁊ Jo.an. in.c. ii.hoc eo.titu. nr̄o vbi oīno videas.

b ¶ Patientes defectū. ꝓ iſta eleganti ⁊ gñali ꝯcluſione vi de do. abb.i.c. eccleſia noſtra de elect.qui totā mā elegāt exorditur ⁊ oēs antiquiores ſcribentes.⁊ moderniores aliquos repetentes hic vide ꝑ te.

in eorum titulis habent iuriſdictionem epiſcopalē ⁊ etiā
q: alligati ſunt eccleſie romane vt in.c.per venerabilē.§.
rōnibus q filii ſint legi.⁊ in.c.fundamēta.§.decet de elec.
li.vi.tum ēt q: ſunt mēbra pape vt no.in.c. antiquo de p
uileg.⁊ mēbra nō debent diſcedere a capite vt in .c. quō
liceat de preſcrip.⁊ videt̄ tex.in.c.bone el.i ē.eo.per quē
tex.confundit̄ opinio Alb.antiqui dicētis quod ſi eſt pſ
byter.aut dyaconus cardinalis pōt eligi ſed ſi eſt Card.
eps poſtulari dꝫ ibi enī erat preſbitꝰ. cardinalis ⁊ tamē
fuit poſtulatus ⁊ non electus ſed in contra. fortꝰ. facit.c.
eccleſia vr̄a el.ii.J.de electio.vbi cardinalis fuit electꝰ.ho
ſtien.tenet primā partē ⁊ ad.d.c.eccleſia vr̄a reſpōdet tri
pliciter pmo ꝙ ibi tpe electōis nō erat cardinalis ſcḋo ꝙ
ibi ſit ſpāle ꝓpter ius fraternitatꝰ.q: erat canonicꝰ.illius
eccleſie tertio.q: fuit electꝰ.in poſtulando q rōnes oēs di
uināt ad illum tex.ſed pro certo tex.d.c.veſtra ꝓbat for
maliter opinionē Abb.antiqui ꝙ preſbitꝰ.aut dyaconuſ
cardinalis pōt eligi ſed eps cardinalis debet poſtulari
ſed hec reſponſio ꝯfunditur per.d.c.bone vbi preſbyter.
cardinalis fuit poſtulatꝰ.ego iſtum articulum non exami
no hic ſed dabitur locus in.d.c. eccleſia veſtra ſ; vnū eſt
de quo vehemēter admiror nā hic ⁊ i iuribus preallega
tis eps alligatus vni eccleſie ſi poſtulat̄ ad aliā ⁊ admit
titur poſtulatio vacat prima eccleſia nec pōt retinere du
os epatus ſed ſi cardinalis eſt alligatꝰ eccleſie roma.⁊ de
bet aſſiſtere pape continuo ad conſul eū.pro ſalute publi
ca quo nam modo poterit poſtulari aut eligi in epm ⁊
admitti poſtulatio ſua ⁊ erit aligatus eccleſie romane.⁊
eccleſie ſue particulari non erit cum magno periculo dn̄i
Jeſu chriſti nam ſepe vt vidimus chriſtiani exercent vſu
ras nutriunt odia ⁊ multa inconuenientia ſequuntur ꝓ
pter abſentiam ſui epiſcopi ⁊ malū eſſet quod cardinalis
relinqueret bonum vniuerſale ⁊ recederet a curia ro.vn
de videtur ꝙ non debet admitti poſtulatio nec confir
mari electio.hec non eſt farago mea ponere os ſupra ce
lum.q: ſi Jeſus chriſtus ſaluator noſter piiſſimus pmit
tit ergo ⁊ nos non enim debemus ſapere pluſq̄ oportet
domi.papa decidat vide ꝙ habetur in dicto.c.bone el p
18 mo ē.eodem.† quo ad ſecundā partem glo.videlicet an
vltra epiſcopos ſint alii prelati poſtulandi.gl. iſta ponit
quatuor conditiones perſonaꝝ que poſtulari debent ⁊
non eligi aliam ponunt regulā ⁊ circa hoc vacant doct.
ideo Innocen.Hoſtien.Compoſtel.Jo.an.⁊ alii vt eui
tarent opiniones cōnumerant perſonas que poſſunt po
19 ſtulari nō eligi non poteſt tamen poni† prima regula ꝙ
epiſcopi archiepiſcopi pūatꝰ.⁊ alii ſuperiores non poſ
20 ſunt eligi ſed poſtulari vt dictum eſt.† ſecunda regula ꝙ
omnes clerici non epi poſſunt eligi ex eo q: habent eccle
ſias ſeu dignitates facit.c.ſi abbatem de elect.lib. vi. vbi
Abbas poteſt eligi in epm ⁊ .c.cum inter ⁊ .c. dudum.J.
ti.i.vbi habentes dignitates inferiores eligi poſſunt ⁊.c.
21 ſi religioſus ⁊ .c.quorundam de electio.li.vi.† vbi religio
ſi poſſunt eligi non tamen debent tranſire ſine licentia ſui
ſuperioris nec electioni cōſentire vt in dictis iuribus poſ
ſunt tamē poſtulari poſtulatiōe non ſolemni ante electio
nem de eis fiendā poterunt poſtulari ab.eorū ſuperiori
bus vt eos licentient ⁊ differentia iter iſtos ⁊ epiſcopos
22 eſt† q: proprie matrimonium ſpirituale non conſiſtit niſi
inter epiſcopum ⁊ ſuam eccleſiam inter alios nō haben
tes dignitates inferiores non contrahitur proprie matri
monium.c. quia propter de electio.coniuncta glo.⁊ ma
gis late dicitur quaſi matrimonium inter rectorem eccle
ſie ⁊ ipſam eccleſiam ⁊ latiſſime poteſt dici matrimoni
um contrahi inter canonicum ⁊ prebendam ſuam cum
ergo iſti inferiores non dicantur ſecrete habere coniugē
poſſunt eligi ad aliam dignitatem licet vel conſentire vl
ire non valeant ad aliam dignitatem ſine ſuperioris licē
b 23 tia.† tertia regula eſt ꝙ patientes defectum ᵇpropter quē
non poſſunt exercere officium ad qḋ promouentur vel ali
as ihabilitati a iure ad aliḋ offiū ſeu dignitatē nō pñt eli
gi ſed debent

gi ſed debẽt poſtulari ⁊ ſub iſta regula.cōpbenduntˀ oēs
pſone hñtes defectū in ordinevel etate itē irregulares cri
minoſi intruſi per potentiā ſecularē.J.ti.i.qſqs itē q ſemel
fuit hereticus ſeu ſciſmaticus.i.q.vij.c.ꝯuenientibus.§.ſe
quē.⁊.c.qꝛ diligentia.J.ti.i.rō eſt qꝛ ex quo non pñt de iu
re exercere illud officiū ſeu dignitatē non pñt canonici in
eos ꝯſentire tanq̃ in ſponſos ex quo nō ſunt habiles ad
illud matrimoniū ꝯhen.opꝫ ergo ꝙ prius gratioſe tolla
tur per poſtulationē illud ipedimētū.ſed an oēs indigni
poſſint poſtulari dicit ꝙ non vt in.c.i.ſ̃.eo.⁊ dicas ꝙ aut
ſunt indigni in dignitate indiſpenſabili.qꝛ heretici vˀl cri
minoſi perſeuerantes in crimine vel ſimiles ⁊ tunc non va
let poſtulatio facta de eis ⁊ poſtulantes ſciēter priuantˀ p
ea vice ptāte poſtulandi aut eligendi vt in.c.i.⁊.ij.ſ̃.eod.
quidā ſunt indigni in dignitate indiſpenſabili ⁊ tunc aut
indignitas eſt magna ita ꝙ durū eſt aduerſus illā diſpen
ſare ⁊ tunc nō debēt poſtulari ad hoc facit.c.poſt trāſla
tionē in fi.de renun.aut indignitas nō eſt tanta vt qꝛ pati
untˀ defectum in etate vnius vel duoꝝ annoꝝ ⁊ tunc pce
dit ꝙ dictū eſt ꝙ pñt poſtulari dūmodo in poſtulatio
ne exprimātˀ oēs defectus qꝛ ſi aliqs defectˀ taceretur po
ſtulatio nō admitteretur ⁊ poſtulātes ſcientes tale eſſent
24 priuati vt dictum eſt ar.c.inotuit de elec.†ad tertiā ptem
gl.vꝫ a quo ſupiore petatˀ admitti poſtulatio dicit aut qs
poſtulatˀ in epm ⁊ tunc ad ſolū papā pertinet poſtulatio
nē admittere qꝛ cā epoꝝ ꝯnumeratˀ inter maiores cauſas
q̃ reſeruantˀ pape vt in.c.maiores de baptiſ.⁊.c.vˀl debitˀ
de appella.⁊.c.ꝙ de tranſlatione de offi.deleg.cū ſimil.
aut ſit poſtulatio ad inferiores dignitates aut eccleſias ⁊
tūc ad eū ſpectat poſtulatōis admiſſio ad quē ſpectatˀ ele
ctiōis admiſſio vt dictum fuit.ſ̃.eodem.c.i.⁊ intellige
qñ apud iſtū admittentē ꝯcurrūt duo.ſ.ꝙ poſſit diſpēſare
i dignitate ad quā poſtulatˀ nā ſi nō pt diſpēſare nō pt ad
mittere poſtulationē ⁊ ideo ſi canonici poſtularent in ar
chidiaconū habentē.xviij.annos non poterūt petere ab
epo poſtulationē admitti.licet alias ad eum ſpectet cōfir
25 matio electōis ⁊ eſt rō †qꝛ ſup defectu etatꝭ.non pōt eps
diſpenſare.c.i.de eta.⁊ qualita.li.vi.requiritˀ ēt ꝙ iſte ad
quem ſpectat cōfirmatio ſit eps ſm Inno.in.c.ij.de eo q
fur.ordi.ſuſcep.⁊ doc.hic qꝛ inferiores plati citra epos
nō poſſunt diſpenſare niſi in caſibus ſpecifice eī pmiſſis
a iure ſed pro certo illud dictū Inno.nō videtˀ verū ex eo
qꝛ Inno.mouetˀ ad ſic diceñ.ex.c.nuper de ſentē.exco.ibi
enim dˀ ꝙ vbi papa nō reſeruat ſibi abſolutionē ab excōi
catōe qō vˀr illā permittere epis duꝝ vˀr nūc extendere il
lum tex.loquentē de abſolutione ad diſpenſationē qꝛ pri
ma eſt fauorabilis ⁊ large iterpetrāda ſcōa eſt ſtricti iurˀ.
26 c.i.⁊.ij.de filij pſbr.lib.vi.†quo ad vltimā ptem diceñ.eſt
vt habetˀ hodie in.c.i.J.eo.lib.vi.⁊ tñ glo.iſta dicit verita
tē nō enim dꝫ eligi poſtulādus qꝛ debent canonici puide
re eccleſie meliori modo quo pñt ex quo ergo iſte eſt eligi
bilis dꝫ eligi ⁊ nō poſtulari qꝛ per electionē initiatˀ ma
trimoniū ſpūale nō aūt ſic p poſtulationē ſi aūt dubitatur
an aliquis ſit ligibilis an poſtulabilis tūc pōt tenere opi.
27 glo.iſtius elect.que p tex.⁊ Glo.in.d.c.vnico.†ſed an po
ſtulatus poſſit cōſentire poſtulationi ſicut electus electiōī
vt in.c.q̃ ſit de elec.lib.vi.dic qō nō qꝛ anteq̃ poſtulatio
admittatˀ per ſupiorē non pōt ꝯſentire qꝛ nullū ius eſt ſibi
queſitū ideo notaretˀ ambitione dꝫ tñ declarare intentōeꝫ
ſuaꝫ ſi non vult diſſentire qꝛ pōt dicere nō diſſentio.ſꝫ eps
poſtulatus non dꝫ cōſentire nec diſſentire ſed dꝫ dicē nō
cōſentio nec diſſentio ſed diſpōni dñi pape me cōmitto de
quo in.c.cupiētes.§.deniq̃ de elec.lib.vi.dicit ēt hic Jo.
an.ꝙ eps non hꝫ in hoc conſenſuꝫ nec diſſenſuꝫ qꝛ ex quo
paſſus eſt ſemel epari pōt trāſferri inuitus ad aliā digni
a 28 tatē†licet enim a pñ.qs non cogatˀ inuitus acceptare epa
tum tñ ex quo eps eſt ⁊ ſemel conſenſit epari non pōt am
plius ꝯdicere ⁊ in hoc equiperatˀ monacho qui non hꝫ
ptātem ꝯdicendi ſuo ſupiori.xij.q.i.c.nolo.⁊.c.non dica
tis ⁊ hoc verū ſm eum ſi eſt cōſecratus ſecus ſi tñ eſt con
firmatus tunc enim inuitus non transferˀ qꝛ non pōt inui
tus cōſecrari ⁊ ſatis eſt ꝙ dignitati cedat ſi non vult con
ſentire vt in.c.ij.de trāſlatio.prela.non tñ pōt cedere ſine
licentia pape vt ibi ſed rector prochialis pōt inuitus trāſ
ferri ad aliā eccleſiā ſm eum per.c.queſitū de re.permut.
29 ⁊ iſta faciūt ad qōneꝫ†an aliqs inuitˀ cōpelli poſſit acce
b ptare dignitatē eccleſiaſticā ⁊ ꝯcluſio eſt ꝙ ſi nondū eſt
pmotus qꝛ eſt laycus nō cogitur vt in.c.cū ad monaſteri
uꝫ de ſtatu monachorū ſed ſi eſt clericus pōt preciſe cōpel
li per papā ſed p aliū inferiorē non pōt preciſe cōpelli vt
inuitˀ efficiatˀ platus ſed pōt eū cōpellere vt de nollente fi
at volens quaſi cauſatiue puta per excōmunicationeꝫ vel
p alia remedia vt eſt gl.in.c.ſcias.vij.q.i.iſtud voluit Jo.
an.in mercu.in.c.qō ob grām de reg.iur.lib.vi.idē ſenſit
quo ad primū dictū Pau.de eleaꝫa.hic in ſua repeti.ſed
quo ad monachū trānſfereñ.do.Ant.tranſit cū dicto Jo.
an.ſed do.Cardi.tenet ſimpliciter ꝙ nunq̃ pōt qs preci
ſe cōpelli vt efficiatˀ prelatus qꝛ ad ꝯheñ.iſtud matrimo
niū reqritur ꝯſenſus vt in.c.cū iter canonicos.J.ti.itē non
compellitur quis beneficium acceptare.c.vbi iſta ⁊.c.ge
ſta.lxxxiij.diſtin.dicit do.Abb.hic hoc eſſe vtile ad que
30 ſtionē†an epatus epi tranſlati vacet a tpē tranſlatiōis fa
cte p papā an tpe acceptationis facte per epm trāſlatum
⁊ fuit olim qō ardua in epo florētino promoto in abſen
tia in cardinalē fuit dubitatū vtrū acceptationē cardina
latˀ vacaret epatus a tēpore quo fuit pnunciatus cardi
nalis an vero an tēpore acceptationis dūtaxat de qua
qōne tangit Jo.an.in.d.c.qō ob gratiā.nā doc.fūt varij
⁊ cōcluſio eſt ſm do.Abb.qō aut papa transfert ſm ad
aliuꝫ epatum ppter neceſſitateꝫ vel vtilitatē eccleſie ⁊ tūc
ſi de hoc conſtat vacat epatus a tpe tranſlationis qꝛ non
dꝫ in hoc expectari ꝯſenſus epi ar.d.c.ſcias qꝛ pōt fieri p
latus inuitus alterius eccleſie qꝛ nō dˀ de nouo matrimo
niū ꝯhere eccleſia enim vniuerſalis eſt vnuꝫ corpus mi
ſticuꝫ ideo ex quo ſemel conſenſit epari in hac eccleſia vni
uerſali non pōt reſiſtere pape ſi p bono publico vult eaꝫ
trāſferre ad aliā eccleſiā particularē qꝛ ſolum hic alterna
tur locˀ ⁊ nō dignitas reſpectu eccleſie vñis facit tex.d.c.
ſcias.aut papa tranſfert epm ppter meritum perſone ⁊
tunc non vacat pmus epatus niſi an tpe acceptatōis qꝛ
ex quo papa fecit ob grām ſui debet expectari eius cōſen
ſus ar.d.c.qō ob graꝫ in alijs do.ſi nūq̃ qs fuit pmotˀ in
epm puta abb.non poterit inuitus conſtitui eps ēt per pa
pam qꝛ non pōt de nouo ꝯhere matrimoniū ſpirituale ſi
ne cōſenſu.d.c.iter de elect.ſed papa pōt illum cōpellere
ad acceptañ.ſi facit p bono publico ſaltem qñ non repi
tur alius idoneus facit no.dictū Archi.⁊ Joā.an.in.c.ſi
electio de elec.lib.vi.vbi peccat mortaliter ſi non vult ac
ceptare vt ibi per eos ita reſidet hic do.Abb.ſed Pet.dˀ
31 anch.qrit†vtrū papa poſſit trāſferre epm inuitū ⁊ arguit
ꝙ non qꝛ iuinculo ſpūali ꝯhendo reqritˀ cōſenſus vt i.d.c.
cū interrogo in eo diſſoluendo requiritur conſenſus.c.oīs
lex de re.iu.l.nihil tā nāle.ff.eo.itē nemo inuitˀ cogitˀ creſcē
vel nouū matrimoniuꝫ ſpūale cū alia eccl̃ia ꝯhere.d.c.vbi
iſta tranſlatio grẽ fcā p papā hꝫ tacitā cōditionē ſi poſtu
latˀ aſſentiat ar.l.plerūq̃.ff.de iur.do.⁊ refert hanc ptēꝫ
tenere Jo.an.in.d.c.qō ob grāꝫ niſi papa ex cā vellet trāſ
ferre epm inuitū qꝛ poſſet ſaltē ad hoc vt careat pma ec
cleſia iō ſi dˀ tali volūtate pape nō cōſtat pma eccleſia nō
dˀ vacare niſi poſt cōſenſuꝫ trāſlati ꝯtrium tenuit egidius
diſputādo cuiˀ opinio pcedit ſm Jo.an.cū certū eſt de in
tentōe pape ꝙ voluerit inuitū trāſferre ⁊ facit ad pdicta
ꝙ voluit gl.in cle.i.vt lit.pen.⁊ refert do.Pet.de anch.
ſe fuiſſe pñteꝫ ꝯcilio gñali piſano ſancte felicis memorie
alexādri pape i electōe celebrata ꝯcorditer ab oibˀ cardi
nalibˀ vtriſq̃ collegij q ad ipſis cōtēdētibˀ tūc gregorio
⁊ benedicto vnanimiter diſceſſerunt ⁊ ibi alexāder cum
totius cōſenſu ſacri concilij generalis ſtatuit ꝙ de cetero
nullus epo iuitus transferretur ita hic dicit do.Pe.ſed
do.Abb.dicit ꝙ in concilio piſano ppter importunitatē

a ℭ Inuitus. Cōproba hoc p elegātē tex. lxxxiij.diſtic.c. vbi ⁊.c.honoratus ⁊.c.geſta hal.l.l.nec emere.C.ō iu re delibe.⁊ in l.ſi ad ſcribatuꝫ.C.de app. in auc.qūo oꝫ epiſ.§.ſꝫ ēt vbi omnino vide as.

b ℭ Eccleſiaſticā. Uide ad māṁ Jmol.⁊ doc.in.l.doteꝫ ſolu.ma.⁊ de.alex.de imol. poſt Bar.in.l. ſi.ff.de ōcuri. vbi ēt oēs ſcribētes.

quorundã in quo ɔſilio pſuit Alexãder fuit ſtatutũ vt epi
& Abbates nõ poſſint transferre inuiti niſi eēt cā rõnabi-
lis & euidẽs. ſed ego vidi quandã ɔſtitutionẽ factã ſacro
ɔcilio cõſtantieñ in qua ɔtinebaᵗ ꝙ papa nõ poſſet trãſ
ferre epm inuitũ niſi interueniret certa ſolẽnitas & ſupiori-
bus diebus ɔſului ſuper validitate ipſius caſſationis ſed
do. Cardi. refert ſe ɔſuluiſſe in facto ꝙ cũ do. ſuus Car.
florentinus tũc eps florentinꝰ creatꝫ fuiſſet car. ꝑ vrbanũ
ſextũ dũ ipſe vrbanus eſſet in italia obſeſſus & dubius eēt
de ſtatu ſuo refert do. Car. ſe rñdiſſe. d. do. Car. flo. ꝙ po
terit nõ acceptare cardinalatũ differẽdo ɔſenſuʒ & iteriʒ
erat eps qꝛ itelligiᵗ ꝓmotꝰ iquantũ velit ꝑ notata ꝑ Jo.
an. in. d. c. qđ ob gr̃aʒ & dicit ꝙ ita ɔſuluerũt doc. bono-
niẽ. & docto. flo. ſed Bal. in. l. reſcripta. C. de precib. impa
32 toꝛ offe. dicit ꝙ papa ꝓ libito volũtatꝫ põt trãſferre epm
de ſuo epatu ad aliũ. & diſtinguit ꝙ aut papa ꝓcedit iu-
bẽdo & cogiᵗ trãſire qꝛ pſumiᵗ factũ fauore eccleſie. vij. q.
i. c. oẽs ſed adde tu in ɔſilijs Jo. cald. in titu. de trãſ. pla.
in pmo ɔſilio vbi eſt belliſſimũ ɔſilium vbi cõcludit ꝙ in
dubio eps ꝓmotꝫ in cardinaᵗ nõ cogiᵗ inuitus acceptare
cardinalatũ & ꝓuiſio facta de ſuo epatu alteri non tʒillo
nõ acceptãte cardinalatum fateᵗ tñ ꝙ papa inuituʒ epm
põt ꝓmouere in cardinaleʒ & diciᵗ ꝙ cogiᵗ acceptare &
dicit ꝙ cardinalatus ẽ ſimilis epatui & par ius & effectũ
bʒ nec ꝑ illũ efficiᵗ ſpõſus eccleſie & oliʒ ipſi ꝓmoti in car.
nõ ɔſueuerũt retinere epatum dicit tñ ſe ſcire qđ curia tʒ
ɔ̃. oꝛ. noli plus ſapere q̃ opʒ vide glo. in. c. diſplicet. xxiij.
q. iij. & c. oĩs. vij. q. i. & vide q̃ dixi in tractatu cardinaliũ
33 ¶ Utrũ aũt laycus poſſit eligi vel poſtulari in canoni-
cũ do. Cardi. refert poſt Inno. quoſdã dicẽ ꝙ dẽat poſtu
lari qꝛ ex electiõe ɔſequiᵗ ius canonici & hoc non cadit
in laycuʒ vt no. in. c. cũ. m. de conſti. & dicit Inn. qđ poſtu
labitur a ſeipſo vt fiat clericus & ſic eligeᵗ in canonicũ. &
ex illa poſtulatione fiet clericus ad titulũ illũ ſine quo oꝛ
dinari non poteſt. lx. diſti. c. i. ita erit canonicus ex poſtu
latõe & electione ad illũ titulũ & videᵗ Inno. ex hoc vel-
le qđ eligeᵗ ſub ɔditione ſi aſſenſerit poſtulatõi ita ꝙ fiat

clericꝫ. quidã tamen vt refert Innoc. dñt ꝙ layci q̃ nõ ſũt
alias obligati poſſunt eligi in canonicos & ſic poſito ꝙ
34 laycus poſſit poſtulari in canonicum tñ an hec ptãs poſtu-
landi poſſit cõpꝛomitti in laycũ vel in clericuʒ ɔiugatum
Lapus de caſtellio. conſuluit ꝙ ſic qꝛ ex quo ius poſtulã-
di cadit in eum paſſiue fortius cadit in eum actiue de ele.
exco. miniſtr. c. ſi celebꝛat. ſed Jo. de cald. ferᵗ ɔſuluiſſe
ɔ̃ cuius & rõnes do. Cardi. refert ſe nõ inueniſſe dictũ tñ
eius putat eſſe veꝝ qꝛ ius eligendi nõ cadit in laycum vt
poſſit eligere vt in. c. ſacroſancta & in. c. meſſana de elec.
& per ɔſequens nec ius alium poſtulãdi cõparantur eniʒ
electio & poſtulatio vt no. in. c. i. in glo. pe. d̃. eo. ergo ſic
hoc ius poſtulandi nõ cadit in laycuʒ ita nec cadit in cle
ricũ coniugatũ q nõ gaudet ꝑuilegio clericali niſi in duo
bus caſibus notatis in. c. i. de cleri. ɔiuga. li. vi. & ad. c. ſi
celebꝛat rñdet qđ nõ tradit regulã ego dicã in. c. quīto. x.
de iudicijs deo beneiuuante. ¶ Ultimo tãgit hic domi.
35 Cardi. tñ vtruʒ factum ɔ̃ legẽ habeaᵗ ꝓ infecto vide hic ꝑ
eum & per Cyn. Bar. & alios in. l. nõ dubium. C. de legi.
& in. l. vniuerſa. C. de preci. impa. offer. & ꝑ Bar. in. l. pre
toꝛ ait. ff. de ope. no. nũ. & in. l. cum lex. ff. de fideiuſ. & in. l.
ſi. ff. de diuoꝛ. & per do. Abb. in. c. ij. J. de teſti. & preſcriben
tes in. c. video filij cariſſime. x. diſtinctio.

FINIS

a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t v x y z & ɔ ꝝ
A B C D E F G H I K L M N.

¶ Omnes ſunt quaterni preter N qui eſt quinternus.

Uenetijs per Baptiſtam de
tortis: Anno reconcilia
te natiuitatis. M.
ccccciij. die xi.
Martij.

1508

VAA 1533024